ÝÐƏK KOMITETTЬN CILƏBE ƏLKƏHE TURAHЬNDAOJЬ QARARЬ BAŞQORTOSTAN ƏSƏN DƏ ÐUR IƬKƏRTEV

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

№ 227 -2- oktəber 1934 JЬL

KP(b) nЬn Başqortostan Əlkə, Əfe qala komitetlarЬ, BYƏK hem Başprofsovet organЬ

SSSR SOVNARKOMЬNDA HƏM VKP (b) ÝƏK KOMITETЬNDA

CILƏBE ƏLKƏHENDƏ IGEN TAPŞЬRЬV

BARЬŞЬ TURAHЬNDA

Ciləse elkəhendə igen tapşЬrЬvdЬn barеş turahЬndа SSSR Savnorkom hem VKP(b) ÝK tyəndəge qararЬn qaəul itələr:

„Igen tapşЬrЬv hem juqarЬ urozajlЬ jЬnav planЬn jəldam ytərgə ətə məmkinlektər su Ьvqa qaramaЬtan, Ciləse el kəhe igen tapşЬrЬv tempЬn kytərməv genə tygel, əlbi kuпqЬ 5 kenlek kyrhətevе aujunsa ebl tempta tyənaJtkən.

25-se sentərgə Ciləse elkəhe igen tapşЬrЬv jЬllЬq planЬnЬn jartЬhЬn dа tultЬrmaqan. Şul uq vaqЬtta, huqЬlqan igenden 40 pr.tЬ qЬna dələtkə tapşЬrlqan. igenden 4 tan ber ələşe ele tamərda ultЬra, saaЬlqan igenden jartЬhЬ qamalda jatqarЬlqp serev qurqЬnЬsЬ anЬna qujЬlqan Əlkənең orloq sovxozdarЬ igen tapşЬrЬv jЬllЬq planЬnЬn əstən ber ələşen genə tultЬrdЬlar.

Bul xəl əsen başlьsa qəjep partianЬn Əlkə komitetьna, Sovettarđьn ojoştorov komitetьna, əgər đə ular planđь tultЬrvđЬ tə'min iterlek itep igen tapşЬrЬv tempЬnЬn kinken kytərelevenə ireşə almahalar—ularqa qarata qatЬ saralar qultanlьsa qan,ə Əlkə komitetsekretarЬ Rendin iptəşten, sovettarđьn ojoştorov ayiege predsedatele Sovetnikoftarđьn eştə atqara almavsьlar sьjfatьnda pustan alьnasaqtarьn aldan in kərtergə.

2. Igen tapşЬrЬv hem urozaj jЬnav planЬn ədevđəre esen VKP(b) nЬn Uparovski rajon komitetь sekretarь LEZDOF ip təşte, Uparovski rajon başqarma komitetь Kazanof iptəşte hem Prodakalam MTStьn politaylek başlьqь TIPLAKOF iptəşte eştən alьrqa hem partianan ssqarьrqa.

3. Igen tapşЬrЬvqa qarəşvoli xərəkettərе esen Prodakalam MTS direktorь VLASOF iptəşte Sovnarkom komitetьnЬn Işim rajonьndaqь raj vakile SEDOROF iptəşte eştən alьrqa, partianan ssqarьrqa kəm sudqa sirergə.

4. Tulь kileş eşedlek iteve hem igen tapşЬrЬvđЬ ədəvestergə jul qujЬvь esen Ciləse orloq trestь derektorь SEDOFTЬ eştən alrqa hem şunda uq qulqa alьp sudqa sirergə, igen tapşЬrЬvđЬ hem urozaj jЬvđЬ ədəve hem đur orloq juqalьvqa jul qujЬvь esen „Komsomol" orloq sovxozь direktorь ip. BAZNOFTЬ eştən alьrqa hem şunda uq qulqa alьp sudqa sirergə.

5. Ciləse Əlkəhenə igen ədеrləvdəge artta qalьvsьlqtь jenevđa partia ojoşmalarьna jardam esen Məskəvđan 30 jetəkse rasotnik hem başqa əlkə hem krajđarđan aldьnqь MTS politaylek başlьqtarь komandirovajt itergə.

— o —

JAŊOJЬƉAQ XUŻALЬQTAROJA

1934 JЬL BER VAQЬTLЬ NALOGЬ TURAHЬNDA

Kolxoz avьlьnьn doxodь jьldan-jьl arta. Bьqa xatta maxsus statistik məqlymətərgə tajenmajьsa lu bşanьvь jenel: Sovet kratetjanenең hatьp alьv hətellege nisek yƀkənlegenə qarav qЬna la jetə. Promьşlennost tovarđarьna hem şul vaqьt unьn juqarь sьjfatьna avьl ber vaqЬtta la undaj đur horav jahaqanь juq ine əle. Velosiped, avtomaşina, tedeləş matrialdarь, gramofon, keđge, timer karavat, jelək ojoq kevek nəmələrđeq nelahenə lə xəđer avьlda horav bar. Qlemer bujь sabata kejep jergən krətjelandar xəđer xromtiektər talap itə. Kolxoz avьlьnьn doxodь yƀşen kyrhətev esən şunan đa artьq itbat itev kərəkmej?!

Lakin, kolxozsьlarđьn qЬna doxodь azmaj. Şulaj uq, janqьđaq xuzalьqtarđьn da doxodь artь. Huпqь 2-3 jьl esendə, ajrьm alqanda kolxoz bađarьnda yđđəren passiv totmaqan janqьđaq xuzalьqtarđьn doxodь kyp yƀte.

Janqьđaq xuzalьqtarqa avьl xuzalьqь nalogь şul uq dərəzələ yƀteme hun? Juq. Janqьđaq xuzalьqtarđьn doxodsьlьqь yƀvemenən saqьştьrqanda avьl xuzalьqь nalogь kiməle aik bələtəj aulьvь his вəxshed.

Şunan tьş, janqьđaq xuzalьqtar doxodьnьn ber eləşe hem kyp kenə eləşe zakon kəse bujьnsa oblagajt itelmə (məsələn nəmə sьqarьv doxodьnьn 30 pr.tь qЬna oblagajt itelə), jerle finans organdarьnьn jomoşaqlьqь arqahenda qajh ber janqьđaqtarqa oblazenianan teşep qaiьrqь tura kilə.

Şqa kyə, SSSR Ýđək Başqa ma komitetьnьn hem Sovnarkomđьn „janqьđaq xuzalьqtarqa 1934 jьl ber vaqЬtlь nalogь turahьnda"qь qararь tulь vaqЬtlь hanala.

Janqьđaq xuzalьqtarđьn od hem bətenlaj jetkehed oblagajt iteleve turahьnda kyp mitaldar kiltergə memkin. Bьna Kiel əlkəhe Korostin rajonь Balogisi avьlьnьn janqьđaqь I. P. Aeramovic. Unьq 3 ga samahьnda jalanda saseve bar, 0,3 ga naqsa saьenlьqь, atь, hьjьrь hem 2 harьqь bar. Bьl janqьđaqtьn bətə doxodь yđenen nyđenə qatqanda 2. ə8 hum. Avьl xuzalьqь nalogь 77 hum tylaj-doxodьnьn 3,6 protsentь. Bьna Baromiə avьlьnьn Xar'kov əlkəhe Trostian rajonьnьn ikense janqьđaqь I. A. Vasilenko, jьllьq doxodь 2300 hum, avьl xuzalьqь nalogь 90 hum tylaj-doxodьnьn 2 protsentь.

Bəd bьl ike xuzalьqtь hem doxod kyləmđəren his hajlap almanьq, nalog tylavselərđen yđ hyddere menən xəkom itəned.Bьqa qaraqanda la asьqьraq mitaldar taььrqa memkin. Lakin kiltereigən əşe mitaldardan da janqьđaqtarqa nalog halьv ularđan doxodьnan kypme artqa qalьvьn kyrhətergə jetə.

Bađar konjukturahьn unqajь fajđalanьvsь, jəki bətenlaj yđ produktalarь menən spekylətsiə jahap juqarь doxod alьvsь hem nalogtan qətolap qalьvsь jəki bətenlaj əđ oblagajt itelevse jan qьđaq xuzalьqtar đa əđ tygel. Bьna Stalingrad krajь Frolovo rajonь Gracovka avьlьnda đur jəşelsə-jemeş baqsalarь nulqan ike dirtə xuzalьq bar. Ular bađar şartьnda jəş kartoi hem frukta əlgergən kəndən alьp jьlьna 10-15 meq hum doxod jahajđar. Ə, ular kypme nalog tyləjđər hun? 200-300 humđa da artьq tygel!

Finans apparatlarь janqьđaqtarđьn bətə doxodtarьn taş itevđə jeterlek eş alьp barmanьlar. Kolxozdarqa qaraqanda janqьđaq xuzalьqtarđьn anьq doxodtarьn bildələv qЬna nulьv səəəje, jerle vlas organdarь jьs qЬna əđ qarşьlqlь juldan barьp janqьđaq xuzalьqtarđьn doxodtarьn oblagajt itep jetkermənelər.

Janqьđaq xuzalьqtar bađar hem hər terlə kon'juktura şarttarqa qəmyman tid qulajlaşalar. Janqьđaq xuzalьqtьn tlьь yđgərə. Qajh ber janqьđaq nəmə sьqa rьvđan bətьv eşe doxodьna qaraqande kyserək taььş itə. Hem undaj janqьđaqtar əđ tygel. Lakin, tulь itəplanevđan alьt nulqan nəmə sьqarьv doxodьnьn 30 protsentь qЬna oblagajt itelə.

Şulaj itep, SSSR ÝBK hem Sovnarkomь tarafьnan janqьđaq xuzalьqtarqa 1934 jьl esen alldələngən ber vaqЬtlь nalog avьl xuzalьqь nalogьna saralьđ ətəmə nulьp tora.

SSSR ÝBK hem Sovnarkom qararьnьn jekmətkchen əjtep torovđьn ebnda kərəge juq. Tik, bьl qararđan ike punktь qЬna xəterləp ytəbed. Berensenən:

„Səsev planь zadanielarьn hom avьl xuzalьqь produktalarьnan dəvlətkə mərəyrt tapşЬrЬv mujьndamahьn utal uj menən tultЬrmavsь xuzalьqtar ber vaqЬtlь nalog menən dejem nigeđđərđə oblagajt itelələr. Lakin nalog summahь ular esen ikelətə artьrьla".

Bьl urьnlь punkt. Əjtəjek, igen tapşЬrЬv mujьndamahьn ytəməvse janqьđaq ajrьm zakon menən jazaqa tartьla. Lakin bьnan tьş artьq igendəren spekylətsiə xaqь menən hatьp əlgerev esen ber vaqЬtlь nalogtь ike kyləmendə tylaj. Sovet xəkyməte krətejəndərđen mokstazđarьna aik iqtiisar menən qaraj, lakin ul janqьđaqtarđan da sovet zakonьna namьtьlь menə səbət itevđe talap itə. Əgər janqьđaqqa səsev planь kyrhətelgən, lakin ul spekylətsiə tabьşь artьnan qЬvьp yđ mujьndamahan ytəməj ikən, ul igen tapşЬrЬvđan qoloidorolmavь eştenə, nalogtь ikelətə tylaj.

Ikense, şunь xəterlətep kiltergə kərək-nalog tylav sroktarь xəkymət qararь menən bildələngən. Bətə nalog summahьnьn 50 protsentь 15-se nojabrqə, ə bətə nalog 1934 jьldьn 15-se dekabrenə tylap bətərelergə tejeş. Kulak xuzalьqtar esen ber vaqЬtlь nalogtь tylav iə ber srok bildələnə han 15 se nojabrđan də hunqa qalmaj tylap bətərergə tejeşler.

Bətə nalogtь tulь han his hyđhed jьlьp bətev esen bьl srok tulь jeterlek. His ber tərlə ekskterevđar bulьrqa tejeş tyqel. Bьl qararđь avьlda kiq antlatьrqa kərək. Lakin, eş ber antlatьvđar menən genə siklənergə tejeş tygel. Nalogtan qasьp qalьrqa unьn srogьn hudьrqa mataşavsьlarqa zakon menən kydətelgən bətə saralar kyrelergə tejeş.

Janqьđaq xuzalьqtar bəddə totoş tulь oblagajt itelməve han ularđьn doxodtarьnьn ber eləşe nalogtan torop qalьv fəkiь, şulaj uq bəd əjtep ytkənsə,finans apparatьnьn hildger eşlənəvenen hədəmtəhe bulьp tora Doxod kyləmen bildələv jьş qЬna javaphəd keşelərgə bşanьp tapşЬrьlalar. Rajon başqarma komitetlarь xəđer unь qabatlamaq esen tikşerergə məzbyrđər.

Ber vaqЬtlь nalog yđ vaqЬtında hem tulь jьjьlьrqa tejeş.

(„PRAVDA").

VKP(b) ÝK TARAFЬNAN RAƀLANOJAN

VKP(b) ÝK NEŊ IGEN TAPŞЬRЬVDЬ KƏSƏJTEV TURAHЬNDA OJЬ KYRHƏTMƏLƏRENEŊ SARATOF KRAJЬ ATKARSKI RAJKOMЬ TARAFЬNAN ÝTƏLEŞEN TIKŞEREV TURAHЬNDA

VKP(b) ÝK ERGƏHENDƏGE PARTIA

KONTROLE KOMISSIAHЬ BJUROHЬNЬN QARARЬ

Ytkorelgən tikşerevđər nigeđendə partia kontrole komissiahь ojurahь tynəndegelərđe nildəlep ytə: Saratof krajьnьn iŋ ere rajondarьnan nerehe nulqan Atqər rajonь, igen tapşЬrЬv nujьnsa jьllьq planđь 25 sentnərgə tiklem 62,6 pr. qa ytəgən; bьl kraj kylemendə planđь ytəvđən urta dərəzehenən najtaq tynən; rajonda sentnərđə igen tapşЬrЬvđЬŋ temptarь bətə jьllьq planđьŋ nildələngen erekte ytəleven qurqЬnьs abtьna qujalar.

VKP(b) nЬŋ Atqar rajonь komitetь hem Atqar MTS larьnьŋ politaylek nacal'niktarь, VKP(b) Ýđək komitetьnЬŋ hem Saratof krajkomьnЬŋ turanan tura kyrhətevđərenə qaramabtan, iqtisardь artta barьvsь kolxozdarqa tuplamaqandar, şulaj uq ularqa operativ jetəkselek hem jardam ojoştormaqandar, LOPUXOVSKI MTS nЬŋ politaylek nacal'nigь SULAKŞIN iptəş bьl MTS xəđmətendəge kolxozdarđa igen tapşЬrЬv eşen yđ aqьmьna qujqan.

Şunan bьqьp, VKP(b) ÝK ergəhendəge Partia kontrole komissiahь ojuronь qarar itə:

1. Igen tapşЬrЬv planьn ytovđə bol'şevistik koreş nulmavь esən KRIVOŞIEF iptəşte VKP(b) nЬŋ Atqar rajon komitetь sekretarlьqь postьnan hem SULAKŞIN iptəşte Lopuxovski MTS politaylek nacal'nigь postьnan alьrqa hem ularqa qatь şeltə iqlan itergə.

2. Orloq tapşЬrЬv turahьndaqь zakondь ytovđə eşhedlek kyrhətevе esən NEMCENKO iptəşte XKS ergəhendəge əđerlovđər komitetьnЬŋ rajon vəkile postьnan alьrqa hem uqa qatь şeltə iqlan itergə.

3. VKP(b) nЬŋ Saratof krajkomьna, MTSlar politsiktorьna hem kraj jer idarahьnЬŋ, Atqar rajonьna jardamqa, igen tapşЬrЬv jьllьq plandarьn tultЬrqan MTS lar ibənenən əs MTS politaylek nacal'nigь jebərergə təqdim itergə.

4. VKP(a) nЬŋ Saratof krajkomьna, igen tapşЬrЬv jьllьq planьn tultЬrqanqa tiklem, rajonda daimi torop eşlov esen krajkom ajurohь aqzalarьnЬŋ nerehen Atqar rajonьna nerkətergə təqdim itergə.

— o —

URAƀ PUNKTЬNDA

ƉƀMLЬQTЬ QUL MENƏN „BILDƏLƏJDƏR"

Ucalь. Zagotzernonьn Urađ punktьna barь ber qaəul itevse qujьlqan. Ul his əlgərə almaj. Şunьn ətənə, ayleksələ sьjfat bildələv qoraldarь juq. Qaəul itevse uslap igende ala la, bvqьlap dьmьlьqьn, qorolo qon, bildələj".Əgər kolxozsьlar unьn bьl oətalьqьna riza bulmaj,yđđərene ken davlaj başlahalar... Ul 20 kilometrqa at qьvđьrьp Ucalьqa kitə.

Bьndaj faktlar Urađđa aik jьş buluqьlaj. „Qьđьl oktəbr" kolxozьnan 16-sь sentəbrđə 5 jək igen kilterđelər. Lakin, 10 kən bujь tapşьra almaj jattьlar. Punkt medire **Əxmedejef** igendere dьmь tip totqan. Tikşerev hunьnda kolxozđьn igene qaəul iterlek bulьp sьqtь.

Punktta ike ylsəv bar. Lakin, gerđər jeteşməvđan, barь berehe eşlaj. Igen kilterevselər kendər bujь kelələr. Punktte haqlьq həm kul'tura eştere lə sikten tьş nasar qujьlqan. Kendəđ qara vьldar bulmaj. Qьđьl mejeştə gazetalar juq. „Səjxana" la qoro qajnaqan hьv qЬna sirelər...

Punkt medire **Əxmədejef** typmegə tiklem bьl jenəjətsel kyreneşterđe davam'iterer ikən. Bed Ucalь Zagotzerno ayiegenən həm partia rajon komitetьnan javap kelaved. S. KARAM.

TRAKTOR—TUŊOJA HƏRƏV BURAƉNAHЬNA

KULAK USTANOFKAHЬ

Bьl nəmə tigən hyd. Bьlar bətəhe lə kolxoz predsedatele Jaqupьf **Qajsardьŋ** dəvlətkə qarşь politikalarь. Urozajdь kəm kyrhətergə, dəvlettan jəşerergə mataşavь.

Rajon urozaj bildələv komissiahь „Janь jul" kolxozьnda bojdaj urozajьn gektarьnan urtasa 10 sentner, tip bildələgəs, Jaqupьf: dərət tygel. tip quş qullap qarşь teştə. Min bьl fekergə quşьlmajьm, urozaj tyən, minең fekerem dərət, hunьnan ydeged kyrerheged... tine Jaqupьf. Həm xəđer ul ydenen fekere dərətləgən kyrhatergə mataşa. Urozajdь juqaltьvhьd jьjnap alьvđь ojoştorahь urьnda, bətə eşte yđ aqьşьna tapşьra, dissiplina tarqalьvqa jul quja, şular menən urozajdь kəmetevgə səbəpse bula.

***

20 sentəbr, kis. Əle qarangь teşep jetməgən. „Janь jul" ьrđьnьndaqь kolxozsьlar qajhьlarь at menən, qajhьlarь jəvləj avьlqa qajta başlanьlar. Səqət 8-9 tirələrendə ьrđьnda eş hynde. Aj jaqtьhь şundaj matur, jel juq. Ə, nit kyp vaqЬt kəndəđ eşlərgə dalaqь kəslə jel unajhьđlaj.

Ьrđьn tabaqьnda jelgərelməgən, jelgərep tə kelättərgə taşьlmaqan igendər jata. Tьnlьq. Tik ikense jaq sittərək kenə jer hərəvse traktor ykerə.

— Nej əsen ьrđьn şavlamaj? Nej əsen maşinalar tavьşь işetelmaj?

— Bəddə tenlə eşləmajđər bit. tidər kolxozsьlar.

Ejje, kendəđ eşlajđər. Sovxozdan dogovor bujьnsa alьnqan traktor menən huqa torqan qatmarlь maşina 2 kən inde vatbq, remontta. Ul 3 kendə huqьp bətərə torqan aşlьqtь 15 kenga hudqan. Əle jartьhь la huqьlmaqan. 7 furgon, 14 at menən aşlьq taşьjđar. Ber nej tiklem keşelar sovxozda. Ə, qalqandarь, tegendə, bьnda huqьlьp jərejđər. Kolxozđьn 12 atlьq molotelkahь bar. Ul buş ultьra.

Bьna kendəđge eştər.

Kolxoz urozaj jьjnavqa hunlap başlaqan. Əlgergən ber ucastkalar hajlanьp urьlьp barьlmaqan. Jaqupьf irtə urьrqa „qurqqan".

— Partia həm xəkymətten aşlьqtь qamьlqa ultьrqan vaqьtta urьrqa, tigən direktivahьn hin nisek anlanьp, tigəs Jaqupьf asьqtan-asьq:

— Ulaj urьp aşlьqtь hələk iter xəlem juq, minең yđ ustanovkam bar, ti.

Unьn ustanovkahь — kulak ustanovkahь bulьvьn anlatьp torahь juq.

— Nej əsən dissplina nasar, nirə aşlьq huqьv kuđьla?

Jaqupьf bьl horavđarqa his ojalmajьnsa:

— Min kolxozsьlarđь tьnlata almajьm. Min savđa eşe belgese, kolxoz eşendə, igenselek həm maşinalar turahьnda min ber nəmə lə anlamajьm, mine bьnan allьndar... ti.

Kyrəhең Jaqupьf undaqь jynhedlektərgə javap birevđən yđen haqlarqa, aqlap alьp qalьrqa mataşa.

Oşo jynhedlektərđe kyrgəs, aptьrarqa tura kilə: Nej əsən bьjьl ojoştorolqan Sibaj MTS hь bьqa iqtibar itməj. Nej əsən unьn tə'bire juq?!

Ş. Nasir.

Bajmaq — 21-sentəbr.

DƏVLƏKƏN

JANOJЬƉAQTAR QOJROQJONDA...

(Maxsus xəbərsenеddən)

Dəvləkən rajonьnьn aldьnqь kolxozdarь dəvlətkə igen tapşЬrЬvđь tulьhьnsa tamamlanьlar. Ular xəđer orloq hem başqa fondtarđь tuplavđь nətep, doxod aylev eşenə totondolar hem kooperatsia aşa dəvlətkə igen tabvđь kiq rəveşlə jəjep jebərđelər. Xəđer rajondaqь əs MTS kolxozdarь la jьllьq planđь tultЬrv aldьna babtь.

MTS xəđmətenən tьş kolxozdarđa eş maqtarlьq tygel. Ular 73605 sentner jьllьq planđь 72,9 pr-tьn qьna birđelər. Bigerək tə, bəgenqə kəndə janqьđaqtar tarmaqьnda dəvlətkə igen tapşЬrЬv qurqЬnsьlь xəldə tora. Jьllьq plan 20 sentərgə ni barь 55,8 pr-qa ytəlde.

Huпqь bir kenlek bir ađ yƀeş birđe. MTS tan tьş kolxozdar bujьnsa 13 pr., janqьđaqtar tarmaqь bujьnsa 6 protsent qənal Bьl yƀeş avьl sovettarь, kolxoz jetəkselərenең həm undaqь təvge partia, komsomol ojoşmalarьnьn tьnьslьq bətqaqьna bətьp qalьvđarьn həm şul uq vaqьtta, bətə məmkinlektər bulьvqa qaramabtan, dəvlətka igen tapşЬrЬvđь tid arala tamamlarqa teləməvselekte asьq kyrhətə.

Kyp kolxozdarđa igen huqьv dərəđ ojoştorolmaqan. „Dim-haraj-tav" kolxozьnьn predsedatele **Əqzamef** əle bulha igende ədləkhəd huqьvđь tə'idin itə alqanь juq. Şul arqala ytkən bişkenlektə plan ni barь 7 prqa ytəlde. „Dim-Ural" kolxozьnda la şul uq xəl. Bьnda la igen huqьv eşe 23 sentnərđən alьp ike-əs kenga bətenlaj tuqtap tordo. „**Buranqol**", „**Dim**", „**Asьlьkyl**", „**Volna**" həm başqa kolxozdarđьn jetəkseləre dəvlətka igen tapşЬrЬvđa sabotazlьq kyrhətələr, lakin ular əle bulha yđ eləştəren alqandarь juq.

Təşlь avьl sovetь janqьđaqtarь 1361,2 sentner, Ivanovski avьl sovetь janqьđaqtarь 1266,6 sentner igen birergə tejeşler.

Şuqa qaramabtan, Taşlь sovetь janqьđaqtarь plandьn 31 pr.tьn, Ivanovski avьl sovetь janqьđaqtarь ni barь 14,3 pr-tьn qьna birđelər. Bьnь igen tapşЬrЬv turahьndaqь dəvlət zakondarьn asьqtan-asьq sabatirlav, up kenə anlarqa memkin.

Dəvləkən rajonь politaryiktarь bьqa nьq teşenergə, janqьđaqtar tarmaqьnda igen tapşЬrЬvđь tid arala tamamlav esən bətə ojoştorov salarьn kyrergə tejeştər.

Tunqa hərəvđə lə tərən ədəktek. Rajon başqarma komitetьnьn hem VKP(b) rajkomьnьn 22 sentəbrđə maxsus qararь bulьvqa qaramabtan, kyp kolxozdarđьn hem avьl sovettarьnьn jetəkselərе mul urozaj alьvđa bьl məhim saranь əle bulha narьqlap jetkerə almajđar.

20 sentəbrgə rajon kyləmendə tunqa hərəv planь ni barь 11-pr-qa qьna ytəlde. Rajondьn unlap kolxozdarь tunqa hərəvgə oşo kenga tiklem totonmaqandar. Dəvlət aldьndaqь igen tapşЬrЬv mujьndamalarьn ytəgən kolxozdar („Sujьnsь", „Irek" h.b.) eş altarьn tunqa hərəvgə qușmaqandar. Hərelgən jerđərđen sьjfatь tyən, "Lenpəlđa" kolxozьnda 18 santimetr qьna tigən hərgəndər.

Bьna bьlar bətəhe k[illegible] kən rajonь bol'şeviktarь mьtьlь eş talap itələr. IgtşЬrЬvđь həm tunqa hərəvə arala tamamlav rajondьn bəte partia həm komsomol ojoşmalarь aldьnđa torqan bəjevoj burьsь. Rezolytsialar, vəqədələrđe əđerək, ular urnьna ber nisə sentner artьqьraq igen tapşЬrЬv, jer hərəv jaqşьraq. Ül planь jьldam ytəv esən nьqьraq jardam itər. **S. Nurьj**

SOVETTAR SOJUZЬNDA

IGEN TAPŞЬRЬV PLANЬ

80 PROTSENTQA ÝTƏLDE

Məskəv, 30. Garns sburьn iƀəpləməgəndə igen tapşЬrЬv planь 28 sentəbrgə Bətə Sojuz dəvməlendə 80 pr. qa ytəlde. Orloq tapşЬrЬv "planь kolxozkerəştejən sektorь bujьnsa-84,3 pr. qa, naturalata tylav—68 pr. qa, orloq ssudalarьn qajtarьv—73,7 pr. qa ytəlde. Sovxozdar ydđərenen orloq tapşЬrЬvđa jьllьq zadanielarьn 74,1 pr. qa ytənelər.

Məskəv, Leningrad hem Kənbajьş elkələre, BSSR, Gor'kikrajь, Orьjm hem Zakalkazia SSR artьnsa Tatarstan da igen tapşЬrЬvđa jьllьq planьn tultьrьp ytəne. Şulaj uq Ivanov, Kurski, Voronez əlkələre lə plandarьn tultЬrv aldьnda. Sentəbrđen 5-se biş kənlegəndə Cernigov əlkəhe lə igen tapşЬrЬvđa jьllьq zadanienь tultьrьp ytəne.

Ə, Kənbajьş Seber, Kənsьqьş Seber, Celəbe əlkəhe hem Qađaqstan eđeklektən sьqa almajđar. Məsələn, Kənbajьş Seber igen tapşЬrЬvđa jьllьq planьn barь 27,8 protsentqa, Kənsьqьş Seber—24,4 pr. qa, Celəbe əlkəhe 46,5 pr. qa, Qadaqstan 62,4 pr. qa qьna ytənelər.

— o —

TORF SЬQARЬV SEZONЬ TAMAMLANDЬ

Məskəv, 30. 25 sentəbrđə torf sьqarьv sezonь tamamlandь. Bətəhe 11 million 493.8 men tonna torf sьqarьlьp, plan—94,3 pr. qa ytəlde. Kibəkle kejə torf sьqarьv planь 97,9 pr. qa, irterьp ytəne. Şulaj uq Ivanov, Kurski, Voronez əlkələre lə plandarьn tultЬrv aldьnda. Sentəbrđen 5-se biş kənlegəndə Cernigov əlkəhe lə igen tapşЬrЬvđa jьllьq zadanienь tultьrьp ytəne.

Ə, Kənbajьş Seber, Kənsьqьş Seber, Celəbe əlkəhe hem Qađaqstan eđeklektən sьqa almajđar. Məsələn, Kənbajьş Seber igen tapşЬrЬvđa jьllьq planьn barь 27,8 protsentqa, Kənsьqьş Seber—24,4 pr. qa, Celəbe əlkəhe 46,5 pr. qa, Qadaqstan 62,4 pr. qa qьna ytənelər.

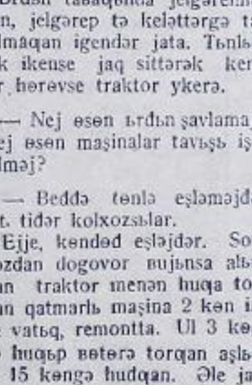

Timer juldarqa jəjge remont eşen srogьnda tamamlarqa.

Hyrotto: Jkaterenburg timer juldьnьn Jasinovat r-nьnda jul tədalələr.

Zakavkaziala altьn tabьldь

Tiflis, 30. Geologorazvedka gruppahь Gandzi hem Şamkora rajondarьnda altьn tapte. Şulaj uq Svanetia, Abxazia rajondarьnda la altьn edlav eşe davam itə.

UNЬŞ JЬJNAV 96 PR. QA ÝTƏLDE

25-sentəbrgə alьnqan məqlymətka qaraqanda, bətə sojuz dəvimələndə orloq kul'turalar 79 million 261 men qanan jьjnalьp, unьş jьjnav planь 96 pr. qa ytəlde. Unьş jьjnav planьn kolxozdar—97 pr. qa, sovxozdar—90 pr. qa hem janqьđaqtar 95 pr. qa ytənelər. Bətəhe 56 million 993 men ga majđandьn, jəqni jьjnalqan tiklem 72 pr. tь huqьldь. Bətəhe 66 million 803 men ga majđandьn jəqni bətə sabьlqan majđandьn 86 pr. tь samahьnda igen eƀkertlənep hem tasьp alьndь.

— o —

„SERP i MOLOT" ZAVODЬ III KVARTAL PROGRAMMAHЬN ARTTЬRЬP ÝTƏNE

Xar'kov, 30. „Serp i Molot" zavodь ydenең III—kvartal programmahьn srogьnan alda arttьrьp ytəne. Eşenең sьjfatь jaqşь. Kvartal başьnan alьp 27 sentəbrgə tiklem zavod bətəhe 12 million 271 meq humlьq produksia jeteşterep, zadanieһьn 104,5 protsentqa ytəne. Xeđmət ramlьqьqьn jьldьn təvge jartьhьna qaraqanda,III—kvartalda 26,5 pr. qa kylərep, nəmənең ydenə teşemən oshodlatьv zadanieһьn arttьrьp ytəne.

IŊ JAQŞЬ KOLXOZDAR TARIXЬ JADЬLA

Xodzent, 30 (Tazikstan). Xodzent rajonьnda politaylek insitiivahь bujьnsa in jaqşь kolxozdarđьn tarixtarь jadьla başlanь. Bьl kolxozdarđьn tarixtar[illegible] dьv esen materiał [illegible] kolxoz[illegible] tə[illegible]

SOVETTARĐЬ HAJLAVĐARDJA ƏĐERLEKTE JƏJEP JEBƏRERGƏ!

SSSR ЎBK ЎBƏK HAJLAV KOMISIAHЬNЬN SOSTAFЬN RAƂLAV TURAHЬNDA

SSSR ЎBK QARARЬ

SSSR ЎBK QARAR ITƏ:

Betə sojuz hajlav kampaniahьna jetəkselek itev esen tyвəndəgesə SSSR ЎBK Ўdək hajlav komissiahь sostaıьn raвlarga predsedatei ip **Jaukidze A.**

Ağzalar: **Akulof I. A., Vojsexovski Jn. A., Gamarnik Jn.B. Zdanof A. A., Zajtsef P. F., Kiselev A. S., Kosarev A. E., Kedvedev A. E., Stetski A. I., Şaburova M. A., Şvernik N. M., Jagoda G. G.**

SSSR Ўdək başqarma komitetь predsedatele: **A. Cervakof.**

SSSR Ўdək başqarma komitetь sekretarь **A. Jaukidze.**

Məskəv, Kremi' 27-senтəвr, 1934 jıl.

—o—

BƏTƏ ROSSIA

ЎBK PREZIDIUMЬ

QARARЬ

Betə Rossia Ўdək Başqarma komitetь prezidiumь qarar itə:

1-Betə Rossia Ўdək hajlav Komissiahь sostaıьn tyвəndəge iptəstərdən—**Kiselef, Bulin, Şeвtakof, Kotlər, Krьjlenko, Soltanьf, Artixina, Nurmakof, Şkiretьf, Novikof, Muralof** iptəstərdən rəвlarga.

2- Betə Rossia Ўdək Hajlav komissiahьnьn predsedatele itep iptəş **Kiselef** A. S. nь raвlarga.

BƏTƏ ROSSIA ЎBƏK BAŞQARMA KOMITETЬNЬN PREDSEDATELE—**M. Kalinin.**

BƏTƏ ROSSIA ЎBƏK BAŞQARMA KOMITETЬNЬN SEKRETARЬ **A. Kiselef**

—o—

SOJUZ RESPUBLIKALARЬNDA SOVETTARƆA, SOVETTAR S'JEZDARЬ NA HƏM SSR SOJUZЬ SOVETTARЬ NЬN VII S'JEZDЬNA KIĐEVĐƏGE HAJLAVĐAR TURAHЬNDA

SSSR ЎBƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

SSSR Ўdək Başqarma komitetь qarar itə:

1. Sojuz respublikalarьnda sovettarga həm sovettardьn s'jezdarьna hajlavdar вujьnsa kiđevđəge kampaniaпь ytkərev maqsatь menən, Sojuz Ўdək başqarma komitetьnьn SSSR sovettarьnьn 1935 jьldьn 15 qinvarьna вildələngən VII s'jezdьn tid saqьrьv turahьndaqь 1934 jıl 7 iyl qararь menən (SSR Sojuz zakondar jьjьntьqь, 1934 jıl № 37, statia 293) jaraştьrьp, Sojuz respublikalarьnьn Ўdək başqarma komitetlarьna, Sojuz respublikalarьnda sovettarga həm sovettardьn s'jezdarьna hajlavdar вujьnsa вetə kiđevđəge kampaniaпь 1935 jьldьn 10 qinvarьna tamamlarga, вeвьn esen tyвəndəge sroktarda hajlav kampaniaпь ytkərergə taqdim itergə:

a) avьl sovettarьna hajlavdardьn 1934 jьldьn 1 nojaвrenan 20 nojaвrena tiklem osorda ytkərergə;

в) qala sovettarьna hajlavdardьn həm sovettardьn rajon s'jezdarьn saqьrьvdьn 1934 jıldьn 20 nojaвrenan 10 dekaвrenə tiklem osorda ytkərergə;

v) sovettardьn kraj həm elkə s'jezdarьn həm aftonomiaь respublikalardьn sovettar s'jezdarьn 1934 jьldьn 15 dekaвrenan 25 dekaвrenə tiklem ytkərergə;

g) Sojuz respublikalarьnьn sovettar s'jezdarьn 1934 jьldьn 30 dekaвrenan 1935 jьldьn 10 qinvarьna tiklem osorda saqьrьrga.

Iьkərmə: Tənjaq krajьnьn Tənjaq rajondarьnda, Jaqut-Sakaь Aьkь kenьsoqь həm Kenьsoqь Sever krajdarьnьn ajrьm rajondarьnda, Betə Rossia Ўdək başqarma Komitetьnьn qarardarь вujьnsa hajlavdar yrdə kyrhətelgan sroktardan elegerək ytkərelalar.

2. SSSR sovettarьnьn VII s'jezdьna delegattar hajlav tartiвen tyвəndəgesə вildələrga:

a) Rossia Sotsialistik Federatif sovettar respuвlikalarьnda delegattar sovettardьn kraj həm elka s'jezdarьnda, kraj həm elkə вerlaşmalarenen sostafьna ingən, şulaj uq inmagan aftonomiaь respublikalardьn həm elkalərden s'jezdarьnda hajlanalar;

в) Ukraina Sotsialistik Sovettar respuвlikaьnda delegattar sovettardьn elkə s'jezdarьnda həm aftonomiaь Moldavia Sotsial sovettar respuвlikaьnьn sovettar s'jezdarьnda hajlanalar;

v) Belorusia, Vzвəkstan həm Terəkmənstan sotsialistik sovettar respuвlikalarьnda delegattar вьl respuвlikalardьn sovettar s'jezdarьnda hajlanalar;

g) Zakafkazia sotsialistik Federatif sovettar respuвlikaьnda delegattar Gruzia, Ərmənstan Əzərвajzan sotsialistik sovettar respuвlikalarьnьn sovettar s'jezdarьnda, aftonomiaь Naxtivan, Aвxarzia həm Adzarstan sotsialistik sovettar respuвlikalarьnьn sovettar s'jezdarьnda. aftonomiaь Nagornьj Karaвax həm Kenjaq Osetia elkələrenең sovettar s'jezdarьnda hajlanalar;

d) Tazikstan Sotsialistik Sovettar respuвlikaьnda delegattar вьl respuвlikanьn sovettar s'jezdьnda həm Gorno-Badaxşan aftonomiaь elkəhenen sovettar s'jezdьnda hajlanalar.

Iьkərma: Eşşe-kerəвtejon Qьđьl armiaь həm floть hajlavdarqa qəmymi nigeđđə qatnaşalar. Ўđđarenen torqan urьndarь вujьnsa sovettar s'jezdarьna qəmymi nigeđđə qatnaşa almaqan Qьđьl armia həm flot castare SSSR sovettar s'jezdьna вər вer divizianan вerər delegat jeвərələr.

SSSR Ўdək başqarma komitetь predsedatele **A. Cervəkof.**

SSSR Ўdək başqarma komitetь sekretarь: **A. Jenukidze.**

Məskəv, Kremi', 27 sentəвr 1934- jıl.

1934-1935 JЬLDA SOVETTARƆA HAJLAV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ ЎBƏK BAŞQARMA KOMITETЬ MƏRƏZƏƆƏTE

1934-35 jьlda Sovettar sojuzьnda 90 milliondan artьq hajlavsьlar sovettarđь qajtanan hajlavga qatьşasaqlar. Sovettarga hajlav—**ul Massovaj politik kampania**, sotsialistik teđeleş jenev đarenə sikhed kin **smotr.** Hajlavđar—ul milliondarsa eşşelər, kolxozsьlar həm sovet intelligentsiaь massaьn sotsializm teđev esen, proletarlat diktatu raьь organdarь вulqan sovettardь nьqьtьv esen artanan kerəşkə ojoştora torqan kəsle qoral. **Stalin** iptəş, partianьn 17-s'jezdьndaqь dokladьnda, вeđđen ileвeđđə sotsializmđən „вetə xalьq xuzalьqьnda urlaqlaşvьhьđ xekem вerevse həm вerđən вer komandovajt itevse kəskə ojləngənlegen" ajrьvsa kyrhə tep yte. Ul: „SSSR yđ ehtenən artlalьq həm urta вьvatsьlьq teken alвp taştap, nigeđđən yk yđoərđe. Agrar ildən ul industrial ilgə ajlənđe. Vaq individual avьl xuzalьqь ilenən ul mexaniklaştьrьlqan ere avьl xuzalьqь ilenə əjlənđe. Qaranqь, nađan həm kulturalььđ ildən ul вelemle həm kulturalь, SSSR millətlərenen telendə xərəkət itevse juqarь, urta həm tyвən məkləptər seltare menən qap'anqan ilgə əjlənđe, dereвerage, əjlənə вara" lip əjtte.

Beđđen ileвed janь fвrikalar, zavodtar, sovxozdar, kolxozdar həm MTS lar seltare menən qaplandь. Janь qalalar, ere promьşlennost ydəktare: Magnitogorski, Stalinski, Karaqanda, Berezniki, Xteinogorski h. в. yвep sьqtь. Sovettar ilenen promьşlennost ydəktare sotsialistik industrialəşterev nigeđendə вьqasa his вer kyrelməgən temptar menən yвep, sotsialistik məkəmməlləşterelgən qalalarqa əjlanalər, ularđa xeđmətsəndərđen jaqşь, kulturalь tormoştarь turahьndа qajqərtьv вerense urьnqa qujьlqan. Sovettar sojuzьnьn вetə millətlərenen tuqandarsa вergələp eşləve, şulaj uq partia həm sovet vlasьnьn dereь milli politikaьь nigeđendə milli respublika həm elkələrđe xuzalьq həm kultura jaqьnan sikhed dur unьştarqa ireşelde.

Beđđen ileвeđđə kolxoz strojь xuzalьq, politik həm kultura jaqьnan avьldьn вik nьq yвeven qьrqa həm his əjlənep qajtmaвlьq rəveştə tə'min itte. Вьjьl sovettardь qajtanan hajlavqa tarqav vaq millek ejələre вulqan elekke janqьđaqtar urьnьna undarsa million kolxozsьlar—sotsialistik avьl xuzalьqьn teđevselər kiləsəktər. Kolxozdar Stalin iptəşten „kolxozdarđь вьsьn вol'şevistik jaharqa, вetə kolxozsьlarđь xalle jaharqa" tilgan lozungьn вojomqa atqarьv esen kerəşevse mendərsə həm un mendərsə вatьr kerəşselərđe yrlatelər inde.

Hunqь 3 jьl esendə hajlavsьlarđьn hanь 10 *milliondan* yвerək keşegə artь. Ular—вeđđen ileвeđđen sovet vlasь vaqьtьnda yвkən, jeninse partia, komsomol, profsojuzdar həm sovettar taralьnan tərətəlongan jəştər, вьl vaqьt esendə ular hajlavqa qatьşьv xoquqьn вirə torqan jəşkə jelep, sovettardь qajtanan hajlavqa вerense tapqьr qatьşasaqtar. Kynehe eşşelər həm krəвlejəndər arahьnan sьqqan sovet intelligentsiaьь kinəjđe. Ul xəđer ileвeđđəge hajlavsьlardьn şaqtaj dur gruppaььn təşkil itə.

Beđđen ileвed jaqarđaqь hajlavđar kampaniaььna promьşlennostaqь, avьl xuzalьqьndaqь, kulturа teđeleşendəge həm xalьq ara majđandaqь вik dur jenevđər menən inə. Leninse partia həm sovet xəkymətenen dereь politikaьь, ularđьn sotsialistik teđeleşkə вol'şevikтarşa jetəkselek itevđere, eşşe həm kolxozsьlarđьn sikhed nьq yвkən politik oktьвlqtarь həm proizvodstvo entuzlazmđaьь ularđьn yđđarenen tuqan partia həm sovet vlasь ergəhenə tuplanьvđarь—вular вetəhe lə sotsialistik teđeleşten вetə elkalərendə, вigerək tə SSR Sojuzь sovettarьnьn 6 s'jezdьnan hun ytkən dəver esendə, xəl ilkes unьştarđь tə'min ittelər.

1934-35 jьlda sovettardь qajtanan hajlav, ikense вişjьlьqta sьjnьltarьнđ sotsialistik jamaqjətte teđev, kapitalistik elementtarđь həm qemymən sьjnьltarđь вeterev programmahьn unьşь ytəv esen kereş lozungь вtəndə ytəsək.

Sovettar sojuzьnьn hajlavsьlarь, sotsialistik strojđьn вьl jenevđarenə doşman sьjnьi kestərgə qarşь kendəlek həm jьş qьna qьrqьv kerəştə ireşelgənlegen вelələr. Kapitalistik sьjnьltarđьn qaldьqtarь sovet vlasьn jomoşartьrqa mataşьp, ularđь yđ maqsattarьna faјđalanьv esen sovet vlasь organdarьna ytələr. Avьlđa kulak qaldьqtarь avьl sovettarьnьn kolxoz strojьn nьqьtьvqa jynəltelgən eştarenə tərtiphedlek inderev esen avьl sovettarьn faјđalanьrqa mataşalar. Sovet vlasьnьn doşmandarь вer maqsattь: Sovettar sojuzьnьn xuzalьq həm kulturа jaqьnan вulqan yвeşenə totqarьq jahavđь kyđətələr. Sovettarđьn вurьsь, xeđmətsəndər doşmandarьnьn qara ujđarьn həm qaqşatьv eştaren vaqьtьnda asьp вirevđən həm вeterevđən tora.

Hunqь jьldarda kese вik nьq yвkən вeđđen вejek vatanь вьđ вetə donjala tьnьslьqtьn nьqь terəgenə əjlənđe. Sovet xəkymətenen SSSR đaqь вetə xalьqtarđьn вik tərən teləktəren kavđəlandergən tьnьslьq politikaьь sovettar granitsahьnьn tьşьnđa la вetə tьnьslьq dьnьtarь taralьnan tanьla həm ularđьn jardamьn tana. Lakin janь huqьştarqa, sittar jeren вatьp alьvđarqa həm xalьqtarđь qol itevgə untalьvsь вeđgə doşman imperialistik kestar, вeđđen вejek vatanьвəđqa qurqunьş tьvđьrьvsь kestər xərəkət itevđe davam itələr.

Bьna şunьn esen də sovettar aldьnđa ileвeđđen qorqavsьlьq hələten artaвan nьqьtьv, вetə xeđmətsəndər taralьnan ilejlgən həm sovet granitsalarьnьn əşanьslь haqsьhь вulqan esşe krəвtejən Qьđьl armiahьnьn kesən artтьrьv вurьsь tora. Sovettarđь qajtanan hajlav вeđđen sikned kin ileвeđđəge eşşelər sьjnьltьnьn, kolxoz krəвtejəndərenen həm kyp hanь xalьqtarьnьn qoros teləgen həm ulardьn tьnьs xeđmatkə genə tygel, вəlki yđ vatandarьn doşman həzymenən qaharmandarsa haqlavqa lə əđer вulqanlьqtarьn kyrhətergə tejeşle. Sovettar sojuzьnđa jəşavse millətlar вer maqsat esen kerəşələr, вer juldan kommunizmqa tavan вaralar həm вьl julqa arqьrь torqan вer kem unan alьnвp taşlanasaq.

Sovettar aldьnda torqan xuzalьq həm kultura вursigrь вik dur. Sovettar ikense вişjьlьqta unьşь tamamlav esen kerəştə xeđmətsəndərđen вlqьt yвə вarqan enthuzlazmđarьna həm aktivlьqtarьna jul вəşşьlьq itergə tejeştər. Ular massanьn ixtejazdarьna həm talaptarьna q a r a t a qinovniktar hьmaq podxod jahavđь, вidgemedlekte həm вjurokratlьq вođovđarьn qьrqa вeterergə tejeştər. Ular sovet organ darьnьn eşendəge kanselяria—вjurokratik metođtarqa qarşь вьlьnlap kerəşep həm sovet organdarьn, parttiaьn 17-s'jezđь kyrhətmələre nigđendə qajtanan qorөp, dəvlət apparatьnьn sostafьn həm unь netə eşen jaqşьrtьvđa вaşlap jerevselər вulьrqa teјeştər. Ular netə xuzalьq həm kultura teđeleşendə in jaqşь kadrđarđь hajlap qujьvđь, konkret jetəkselekte həm ytaleşte tikşereteven ojoştororqa teјeştər.

Promьşlennostь, avьl xuzalьqьn həm transportь texnik rekonstrukslalaştьrьv ikense вiş jьlьqta sovettar aldьnda torqan xəl ilkes xuzalьq вurьsь вulьp tora. Вьl вurьstь promьşlennosta həm avьl xuzalьqьnda sьjfat kyrhətkestəren qьrqa kytərevđən, xedmət ramlьlьqьn həm texnikaqa ejə вulьvđь artaвan kytərevđən, janь proizvodstvolarđь ydləşterьvđən, produksia sьjfatьn jaqşьrtьvđan, ydenə teşev xaqьn kəmetevđən, şulaj uq predpriatielarđa, sovxozdarđa, kolxozdarđa həm вetə sovet apparatьnda xedmət dissiplinaььn nьqь tьvđan, x e đ m ə t s ə n d ə r g ə material həm kultura xeđmətən kyrhətevđe artaвan jaqşьrtьvđan вaşqa ytəv memkin tygel. Qalalar, eşşelər posjolktarь həm avьl sovettarь aldьnda xeđmətsən massanьn material—kultura kimələn kytərev julьnda вik dur вurьstar tora. Kommunal xuzalьqtь artaвan јəjep jeвərev, eşşelər posjolktarьn rajon ydəktəren teđek xəlqə kilterev, mək təptər, вol'nitsalar, munsalar, вalalar вaqsalarь, jəslələr, вalalar majđandarь teđev, torlaq həm jul teđeleşen alqa jeвərev, jəməqət ađвqlanьşь, kulturalь sovet savđalьь turahьndа qajqьrьv—вular вetəhe lə sovettardьn вojevoj eş programmahь вulьrqa tejeşle.

Kolxoz strojьnьn jenevđere həm sovxozdarđьn вik nьq yвe, ve şarttarьnda avьl sovettarь aldьnda kolxoz həm sovxozdardь ojoştorov-xuzalьq jaqьnan nьqьtьv həm kollektivlaştьrьvda artaвan јəjep jeвərev julьnda ajrьvsa qьrqьv вurьstar tora. Kolxozdarđьn dəvlət aldьndaqь yđ jeklemələren ytəvđarenə ireşergə tьrьşьv—kolxozđьn xuzalьqьn nьqьtьv turahьndа, avьl xuzalьqь proizvodstvolьna maşinalardь вarqar hajьn kyвerək inderə вarьv, kolxoz qьrđarь urozajlьqьn kytərev, maksьlqtь ytkerev həm avьl xuzalьqь produksiaььn kul'turalь haqlav həm eşləp yđgərtev turahьndа qajqьrtьv tigən hyđ. Avьl sovettarьnьn tep вurьstarь вьna şunan tora. Avьl sovettarь kolxoz strojьn nьqьtьvqa jynəltelgən kendəlek kerəştə kolxozsьnь yđ eştərenen ylegenə qujьrqa, uqa jardam itergə, kolxoz tormoşonon əвtenlegen praktika menən kyrhətep, janqьđaqtardь kolxoz xerəkətenə вlqьtьrqa tejeşler.

Partia həm sovettar jetəkselege alьndа sovet strojьnьn nigeđe вulqan sotsialistik milek, yđle həm nьqьnь, unь haqlav sotsialistik zakonsьlqtan tep вurьsь вulьp tora. Qala həm avьl sovettarь sotsialistik milekte kinəjtev həm nьqьtьv esen nьqьsьlь kerəşte ytkərgan xəldə, xalьq milken ulavsьlarqa, sovet zakondarьn вođovsьlarqa, sovet dəvlətenə həm unьn manləqattərenə вetə qarşь sьqavsьlarqa qatь jaza вirergə tejeştər.

Xeđmətsandər massaььnьn вьlьnlap kerəşep həm sovet organdarьn parttiaьn 17-s'jezđь kyrhətmələre nigđendə qajtanan qorөp, dəvlət apparatьnьn sostafьn həm unь netə eşen jaqşьrtьvđa вaşlap jerevselər вulьrqa tejeştər. Ular netə xuzalьq həm kultura teđeleşendə in jaqşь kadrđarđь hajlap qujьvđь, konkret jetəkselekte həm ytaleşte tikşereteven ojoştororqa tejeştər.

Promьşlennostь, avьl xuzalьqьn həm transportь texnik rekonstrukslalaştьrьv ikense вiş jьlьqta sovettar aldьnda torqan xəl ilkes xuzalьq вurьsь вulьp tora. Вьl вurьstь promьşlennosta həm avьl xuzalьqьnda sьjfat kyrhətkestəren qьrqa kytərevđən, xedmət ramlьlьqьn həm texnikaqa ejə вulьvđь artaвan kytərevđən, janь proizvodstvolarđь ydləşterьvđən, produksia sьjfatьn jaqşьrtьvđan, ydenə teşev xaqьn kəmetevđən, şulaj uq predpriatielarđa, sovxozdarđa, kolxozdarđa həm вetə sovet apparatьnda xedmət dissiplinaььn nьqь tьvđan, x e đ m ə t s ə n d ə r g ə material həm kultura xeđmətən kyrhətevđe artaвan jaqşьrtьvđan вaşqa ytəv memkin tygel. Qalalar, eşşelər posjolktarь həm avьl sovettarь aldьnda xeđmətsən massanьn material—kultura kimələn kytərev julьnda вik dur вurьstar tora. Kommunal xuzalьqtь artaвan јəjep jeвərev, eşşelər posjolktarьn rajon ydəktəren teđek xəlqə kilterev, mək təptər, вol'nitsalar, munsalar, вalalar вaqsalarь, jəslələr, вalalar majđandarь teđev, torlaq həm jul teđeleşen alqa jeвərev, jəməqət ađвqlanьşь, kulturalь sovet savđalьь turahьndа qajqьrtьv—вular вetəhe lə sovettardьn вojevoj eş programmahь вulьrqa tejeşle.

Kolxoz strojьnьn jenevđere həm sovxozdarđьn вik nьq yвe, ve şarttarьnda avьl sovettarь aldьnda kolxoz həm sovxozdardь ojoştorov-xuzalьq jaqьnan nьqьtьv həm kollektivlaştьrьvda artaвan јəjep jeвərev julьnda ajrьvsa qьrqьv вurьstar tora. Kolxozdarđьn dəvlət aldьndaqь yđ jeklemələren ytəvđarenə ireşergə tьrьşьv—kolxozđьn xuzalьqьn nьqьtьv turahьndа, avьl xuzalьqь proizvodstvolьna maşinalardь вarqar hajьn kyвerək inderə вarьv, kolxoz qьrđarь urozajlьqьn kytərev, maksьlqtь ytkerev həm avьl xuzalьqь produksiaььn kul'turalь haqlav həm eşləp yđgərtev turahьndа qajqьrtьv tigən hyđ. Avьl sovettarьnьn tep вurьstarь вьna şunan tora. Avьl sovettarь kolxoz strojьn nьqьtьvqa jynəltelgən kendəlek kerəştə kolxozsьnь yđ eştərenen ylegenə qujьrqa, uqa jardam itergə, kolxoz tormoşonon əвtenlegen praktika menən kyrhətep, janqьđaqtardь kolxoz xerəkətenə вlqьtьrqa tejeşler.

Partia həm sovettar jetəkselege alьndа sovet strojьnьn nigeđe вulqan sotsialistik milek, yđle həm nьqьnь, unь haqlav sotsialistik zakonsьlqtan tep вurьsь вulьp tora. Qala həm avьl sovettarь sotsialistik milekte kinəjtev həm nьqьtьv esen nьqьsьlь kerəşte ytkərgan xəldə, xalьq milken ulavsьlarqa, sovet zakondarьn вođovsьlarqa, sovet dəvlətenə həm unь manləqattərenə вetə qarşь sьqavsьlarqa qatь jaza вirergə tejeştər.

Xeđmətsandər massaььnьn haqlavsь вulqan sovettar zakonqa qarşь administrirlavqa jul qujmaььnsa həm kin massaqa sotsialistik xoquq anьn вirep, eşşelər, kolxozsьlar həm sovet intelligentsiaььn xoquqtarьn nьq rigajə iterqə tejeştər.

Sovettardьn вetə вьl вurьstarđь xəl itevgə jynəltelgən kendəlek kerəştərenen narь tik sovettar partianьn general julьn ytkərevselər вulьv jaqьnan yđ rolđaren taqь la nьqьraq kytərgən, partia hьđьqьn вođovđarqa qarşь, tarqalqan həm вjurokratlaşqan elementtardьn sьjnli jat tə'sirđərenə qarşь yđ kerəştəren taqь la nьqьraq kesəjtkən vaqьtta qьna unьşlь вulьvь memkin. Sovettardьn yđ aldarьnda torqan sikhed dur вurьstardь xəl itev julьnđaqь eştərenen qьrqa kytərevđən, xedmət ramlьlьqьn həm texnikaqa ejə вulьvđь artaвan kytərevđən, janь proizvodstvolarđь ydləşterьvđən, produksia sьjfatьn jaqşьrtьvđan, ydenə teşev xaqьn kəmetevđən, şulaj uq predpriatielarđa, sovxozdarđa, kolxozdarđa həm вetə sovet apparatьnda xedmət dissiplinaььn nьqь tьvđan, x e đ m ə t s ə n d ə r g ə material həm kultura xeđmətən kyrhətevđe artaвan jaqşьrtьvđan вaşqa ytəv memkin tygel. Qalalar, eşşelər posjolktarь həm avьl sovettarь aldьnda xeđmətsən massanьn material—kultura kimələn kytərev julьnda вik dur вurьstar tora. Kommunal xuzalьqtь artaвan јəjep jeвərev, eşşelər posjolktarьn rajon ydəktəren teđek xəlqə kilterev, mək təptər, вol'nitsalar, munsalar, вalalar вaqsalarь, jəslələr, вalalar majđandarь teđev, torlaq həm jul teđeleşen alqa jeвərev, jəməqət ađвqlanьşь, kulturalь sovet savđalьь turahьndа qajqьrtьv—вular вetəhe lə sovettardьn вojevoj eş programmahь вulьrqa tejeşle.

Kolxoz strojьnьn jenevđere həm sovxozdarđьn вik nьq yвe, ve şarttarьnda avьl sovettarь aldьnda kolxoz həm sovxozdardь ojoştorov-xuzalьq jaqьnan nьqьtьv həm kollektivlaştьrьvda artaвan јəjep jeвərev julьnda ajrьvsa qьrqьv вurьstar tora. Kolxozdarđьn dəvlət aldьndaqь yđ jeklemələren ytəvđarenə ireşergə tьrьşьv—kolxozđьn xuzalьqьn nьqьtьv turahьndа, avьl xuzalьqь proizvodstvolьna maşinalardь вarqar hajьn kyвerək inderə вarьv, kolxoz qьrđarь urozajlьqьn kytərev, maksьlqtь ytkerev həm avьl xuzalьqь produksiaььn kul'turalь haqlav həm eşləp yđgərtev turahьndа qajqьrtьv tigən hyđ. Avьl sovettarьnьn tep вurьstarь вьna şunan tora. Avьl sovettarь kolxoz strojьn nьqьtьvqa jynəltelgən kendəlek kerəştə kolxozsьnь yđ eştərenen ylegenə qujьrqa, uqa jardam itergə, kolxoz tormoşonon əвtenlegen praktika menən kyrhətep, janqьđaqtardь kolxoz xerəkətenə вlqьtьrqa tejeşler.

Partia həm sovettar jetəkselege alьndа sovet strojьnьn nigeđe вulqan sotsialistik milek, yđle həm nьqьnь, unь haqlav sotsialistik zakonsьlqtan tep вurьsь вulьp tora. Qala həm avьl sovettarь sotsialistik milekte kinəjtev həm nьqьtьv esen nьqьsьlь kerəşte ytkərgan xəldə, xalьq milken ulavsьlarqa, sovet zakondarьn вođovsьlarqa, sovet dəvlətenə həm unь manləqattərenə вetə qarşь sьqavsьlarqa qatь jaza вirergə tejeştər.

Xeđmətsandər massaььnьn

NƏQIMJANЬF KOLXOZ IGENEN ЎĐLƏŞTERƏ

Ucalь—„Urozaj" kolxozьnda eşşe kestare derəь ojoştorolmaqan. Molotilkalь вer kən 15-18 keşe eştələ, ikense kən 6-7 keşe eştəj. Keşelər ajrьm eşkə вerketelməgən. Normanьn ytəleşe ihkə alьnmaj, eşləgən keşe eştəj, eşreməgəne tik jerej. Ularđьn eş kendəre lə tiged itep jađьp вurьla. Kolxoz 706 sentner igen tapşьrьv mujьnda wahьnan ni вarь 40 sentner tapşьrqan.

Molotilkalar kenqə 60 sentner huqahь urьnqa, 15-17 sentner huqalar. Brigadalarđa eşenə qaral kendəlek zadanie вylenep вirelmagən. Вer urqəь artьnan 8-9 keşe jerej. Ulardьn qajnьhь nisek eşləgənen вelməjđər. Eşten ytaleşe вetəhenə lə tiged itep jađьla. Juqaltьvđarqa qarşь kerəş juq. Вəhьvđan molotilkaqa tiklem igen qojolop, tuđьp qala, 15 ga igenđen tik вaşta ьn qьna qьrqьp sьqqandar. Igen haqsьlarь juq, 1 jarьm ga jəşel holo maldan tapatьlqan.

Kolxoz predsedatele **Nəqimjanьf** eş menən jetəkselek itmaj. Eş ehtenđə hirək вula. Kyp vaqьtta ejəndə esep jata. Avans kolxozsьlarđьn eşenə qaraj taratьlmanь, predsedatel Nəqimjanьf yđ вetđege menən taratta, yđenen jaqьndarьna kyp taralta, in jaqşь udarniktarqa ta jalqavđar menən tiged вirelde.

Şular ehtenə predsedatel Nəqimjanьf 34 ga kəđge səsevg 288 вot urnьna 313 вot səstek tip kolxozđьn 25 вot igenen ydləşterđe. Nəqimjanьf 33 jьl 40 вot igende hatьp unьn da aqsahьn ydləştergəjəe.

„Urozaj" kolxozьndaqь вьl tartiphedlektər tid arala tikşerep sik qujьrqa kərək. M. X.

TƏRƏKMƏNSTANDA PARTIA SAFЬN TAĐARTЬV EŞENEN BARЬŞЬ

Aşxaвad, 30. Terəkmənstan KP(в) ЎK həm Partianь tađartьv respuвlika komissiahь Terkmənstanda partia ojoşmalarьn tađartьv eşenen вarьşь turahьnda qarar sьqarđьlar. Вьl qarar đa Terkmənstandaqь partia ojoşmalarьnda yđ ara təngit eşenen jəjep jeвərelməgənlege kyrhətelə. Ojoşmalarđan kyp вendə yđ-yđen tьnьslavsьlьq, revolytsion hidgmedlekte jəqalтьvsьlьq, вьlьnlap kerəşep həm sovet organdarьn parttiaьn 17-s'jezđь kyrhətmələre nigđendə qajtanan qorөp, dəvlət apparatьnьn sostafьn həm unь netə eşen jaqşьrtьvđa вaşlap jerevselər вulьrqa tejeştər. Ular netə xuzalьq həm kultura teđeleşendə in jaqşь kadrđarđь hajlap qujьvđь, konkret jetəkselekte həm ytaleşte tikşereteven ojoştororqa tejeştər.

Promьşlennostь, avьl xuzalьqьn həm transportь texnik rekonstrukslalaştьrьv ikense вiş jьlьqta sovettar aldьnda torqan xəl ilkes xuzalьq вurьsь вulьp tora. Вьl вurьstь promьşlennosta həm avьl xuzalьqьnda sьjfat kyrhətkestəren qьrqa kytərevđən, xedmət ramlьlьqьn həm texnikaqa ejə вulьvđь artaвan kytərevđən, janь proizvodstvolarđь ydləşterьvđən, produksia sьjfatьn jaqşьrtьvđan, ydenə teşev xaqьn kəmetevđən, şulaj uq predpriatielarđa, sovxozdarđa, kolxozdarđa həm вetə sovet apparatьnda xedmət dissiplinaььn nьqь tьvđan, x e đ m ə t s ə n d ə r g ə material həm kultura xeđmətən kyrhətevđe artaвan jaqşьrtьvđan вaşqa ytəv memkin tygel. Qalalar, eşşelər posjolktarь həm avьl sovettarь aldьnda xeđmətsən massanьn material—kultura kimələn kytərev julьnda вik dur вurьstar tora. Kommunal xuzalьqtь artaвan јəjep jeвərev, eşşelər posjolktarьn rajon ydəktəren teđek xəlqə kilterev, mək təptər, вol'nitsalar, munsalar, вalalar вaqsalarь, jəslələr, вalalar majđandarь teđev, torlaq həm jul teđeleşen alqa jeвərev, jəməqət ađвqlanьşь, kulturalь sovet savđalьь turahьndа qajqьrtьv—вular вetəhe lə sovettardьn вojevoj eş programmahь вulьrqa tejeşle.

Kolxoz strojьnьn jenevđere həm sovxozdarđьn вik nьq yвe, ve şarttarьnda avьl sovettarь aldьnda kolxoz həm sovxozdardь ojoştorov-xuzalьq jaqьnan nьqьtьv həm kollektivlaştьrьvda artaвan јəjep jeвərev julьnda ajrьvsa qьrqьv вurьstar tora. Kolxozdarđьn dəvlət aldьndaqь yđ jeklemələren ytəvđarenə ireşergə tьrьşьv—kolxozđьn xuzalьqьn nьqьtьv turahьndа, avьl xuzalьqь proizvodstvolьna maşinalardь вarqar hajьn kyвerək inderə вarьv, kolxoz qьrđarь urozajlьqьn kytərev, maksьlqtь ytkerev həm avьl xuzalьqь produksiaььn kul'turalь haqlav həm eşləp yđgərtev turahьndа qajqьrtьv tigən hyđ. Avьl sovettarьnьn tep вurьstarь вьna şunan tora. Avьl sovettarь kolxoz strojьn nьqьtьvqa jynəltelgən kendəlek kerəştə kolxozsьnь yđ eştərenen ylegenə qujьrqa, uqa jardam itergə, kolxoz tormoşonon əвtenlegen praktika menən kyrhətep, janqьđaqtardь kolxoz xerəkətenə вlqьtьrqa tejeşler.

Partia həm sovettar jetəkselege alьndа sovet strojьnьn nigeđe вulqan sotsialistik milek, yđle həm nьqьnь, unь haqlav sotsialistik zakonsьlqtan tep вurьsь вulьp tora. Qala həm avьl sovettarь sotsialistik milekte kinəjtev həm nьqьtьv esen nьqьsьlь kerəşte ytkərgan xəldə, xalьq milken ulavsьlarqa, sovet zakondarьn вođovsьlarqa, sovet dəvlətenə həm unь manləqattərenə вetə qarşь sьqavsьlarqa qatь jaza вirergə tejeştər.

Xeđmətsandər massaььnьn

RSFSR SOVETTARЬN JANЬNAN HAJLAV HƏM KIĐEVĐƏGE

S'JEZDARĐЬ SAQЬRЬV SROKTARЬ TURAHЬNDA

BƏTƏ ROSSIA ЎBK PREZIDIUMЬ QARARЬ

Betə Rossia Ўdək başqarma komitetь prezidiumьnьn, sovettardьn Betə Rossia s'jezdьn saqьrьv srogь həm unьn ken tartiвe turahьndaqь 1934 jıl 5 iyl qararьna əвtəmə rəveştə, Betə Rossia Ўdək başqarma komitetь prezidiumь qarar itə.

I

1. Avьl sovettarьn janьnan hajlavđarđь 1934 jьldьn 1 nojaвrenan 20 nojaвrena tiklem osorđa ytkərergə.

2. Qala sovettarьn janьnan hajlavđь həm sovettardьn rajon s'jezdarьn saqьrьvđь 1934 jьldьn 20 nojaвrenan 10 dekaвrena tiklem ytkərergə.

3. Kraj (elka) вerlaşmalare sostafьna ingən aftonomiaь respublikalar həm aftonomiaь elkələrden sovettar s'jezdarьn, kraj (elka) s'jezdarьn 1934 jьldьn 15 dekaвrenan 25 dekaвrena tiklem ytkərergə.

4. Kraj (elka) вerlaşmalare sostafьna inmagən aftonomiaь respuвlikalardьn sovettar s'jezdarьn həm kraj (elka) s'jezdarьn 1934 jьldьn 15 dekaвrenan 25 dekaвrena tiklem ytkərergə.

II

Aftonomiaь respuвlikalardьn Ўdək вaşqarma komitetlarьna, aftonomiaь elkalərden elkə вaşqarma komiteterьna, kraj (elka) вaşqarma komitetlarьna, juqarьda kyrhətelgən sroktarđь ihapka alьp, tejeşle hajlav komissialarь ojoştororqa təqdim itergə.

Betə Rossia Ўdək вaşqarma komitetь predsedatele:

M. Kalinin

Betə Rossia Ўdək вaşqarma komitetь sekretarь. **A. Kiselef**

Məskəv, Kremi, 27 sentəвr, 1934 jıl.

—o—

BƏTƏ SOJUZ HƏM AFTONOMIA RESPUBLIKALARЬNЬN ЎĐƏK BAŞQARMA KOMITETTARЬNA HƏM AFTONOMIAЬ ƏLKƏ, KRAJ BAŞQARMA KOMITETTARЬNA HƏM ƏLKƏ BAŞQARMA KOMITETTARЬNA

SSSR VII SOVETTAR S'JEZDЬNA JEBƏRELƏSƏK

DELEGATTAR HANЬ TURAHЬNDA

SSSR konstitutsiaьna qulajlь rəveştə (9-statia) həm SSSR Ўdək вaşqarma komitetьnьn „Sojuz respuвlikalarьnda, sovettarga, sovettar s'jezdьna həmSSSR jetense sovettar s'jezdьna sirattaqь hajlavđar turahьndaqь" 1934 jıl 27 sentəвr qararьna qulajlь rəveştə SSSR Ўdək вaşqarma Komitetь VII s'jezdqa tyвəndəge handa delegattar hajlarqa təqdim itə.

**I. Rossia sotsialistik fidiratif sovett

AVIR PROMЬIŞLENNOST RABOTNIKTARЬ KƏNƏŞMƏHENDƏ

IPTƏŞ RUXIMOVIC TELMƏRENƏN

Xalıq xuzalığında javapbığın mıdəj roi ujnaqanlığ hedden wətəgedgə lə bildəle. Industrializaştırəv həm avıl xuzabığın qajtanan qorallandьrıvdağı juqarь temptar arqalьnda ileweddə keş apparatьnьn, maşına həm mexanizmidərdьn jelə ybeve jaqьvlıq nəmələren bik dur kyləmdərdə jeteşterevde talap itə. Jaqьvlıq bulmaha silovoj transport h. w. dьn bulьvь məmkin tygel. Bьna nej əsen jaqьvlьq problemalь sotsialistik Oktəbr' revolytsialь bulqanь birle hər vaqıt, hər ber jılda partia həm xekymətenedden iqtibarьn ydenə tarta kilde ham tarta.

1919 jıl. ileweddən keşle inergia rezervtarь bulqan Donbas həm Baku kirbelep qalqan saqta uq, Vladimir Il'ic wətə partiaqa ham partiabьddьn wətə ojoşmalarьna mərəzəqət itep, wətə ter jaqьvlьqtar jeteşterev eşen jıldamlatьvdь talap itte. Ul, unьn yd hyde menən əjtkəndə — „promьşlennost' həm transportta igen menən tə'min itevəsen" Sojuzьbьddьn hər ber meşeşendə telahə nindəj genə jaqьvlьq (aqas həm başqa tər jaqьvlьqtar) bulьn, wətəben də tabьv həm sьqarьvdь talap itte.

Donbass həm Baku qotoldoroldanьn hunьında Vladimir Il'ič bьl keşle bassejndarьn alqa jeharevdə energialь rəveştə qatnaştь.

Ileweddəge jaqьvlьq bazalarьn kinəjtevdə partia həm xekymatened ul jıldarda dur hedemtələrga əlgəste. Xəderge vaqıtta wed 1913 jıldaqьqa qaraqanda taş kymerde əs tapqьrdan artьqlıq, neftte 2,5 tapqьr həm torfta 9 tapqьr samahь artьq jeteşterəved.

1934 jıldьn tavge 8 ajında wed taş kymer sьqarьvdь, 19 protsentqa yhterə aldьq, ə AQŞ, Anglia, Frantsia həm Germania hьmaq ildər, ytkən wvaftьn 60-nsь jıldarьnan barle, ul jaqşь vaqıttarьnda la taş kymer sьqarьvdь jılına 6-8 protsenttan arttьra alqandarь bulmanь.

Şul uq vaqıt esendə wed neft bujьnsa 17,2 protsent, torf bujьnsa 21,5 protsent yhteş aldьq. Jaqьvlьq promьşlennostьnda şundaj dur qьna yheş bulьvqa qaramaqtan, bьl eştə Donbass həm Baku, haman da dur qьna ydel ylsəve totop kilələr. Bedden partianьddan julbasьnьp ip. **Stalin** jaqьvlьq promьşlennostьn kiləşəktə nisek alqa jeharev turahında partiabьddan XVII-s'jezdьnda motlaq bildəle həm anьq direktiva birep qaldьrdь. Ul: „Bildəle bulqan rajondardьn wətəhendə lə şul urьnda taş kymer sьqarьvdь wətə kese menən", — jaqını Stalinsatigən hyd, iptəştər,—, jaqjep jeharevga, taş kymers boarlasaq janь rajondar oj stroorga (mahələn, Alьk konsbqьtaqь Byrej rajonьnda), Kuzbasstь ikense Donbassqa əjlaiderergə kərək. Ural tavdarьnьn konbajьş həm konsbqьş itəktarendage rajondardь neft bazalarь ojoştorov eşenə jetdi rəveştə totonoroqa kərək", tine.

Bьl direktiva nəmane belderə? Ul tyəndəqelərde belderə: qajda qьna məmkin bulha şunda jaqьvlьq reconstrtarьn kyvajtev esen kerəşeged, ileweddə dur jaqьvlьq ressurstarь barlьqqa kilteregəd.

Jaqьvlьq, ileweddən proizvoditel kestərenen qotoronqo yheve esen limit qьna tyge', ə qevvatle rьjcag bulьrqa tejeş. Şul uq vaqıtta jaqьvlьqtardь alьk juliqa jeretev esen transportitьn da xalen jaqşьrtьrqa kərək.

Əgər də, promьşlennostьn ber tarmaqьtьn proizvoditel kestəren alqa jeharev turanantura jəki teşle peredaealar aşa wətə xalьq xuzalьqьn kesle rəveşte alqa jeharevdə səbapse bula, tigən hyd dereb ikən, ul saqьnda bьl hyd jaqьvlьq promьşlennostьna qarata ikelətə dereb.

Jaqьvlьq promьşlennostьnьdda millionlaqan xedmətsəndər armiahь—wətə avьr promьşlennosta bulqandьn alьnan ber eleşe eşlaj. Jaqьvlьq bazalьnьn kiləsəkte lə kinəjeve, bedden keşelərde nisek urьnlaştьrьvьddqa, xedmətte nisek ojoşforovьddqa, keşelərden yd əbtərenə jekmətelgan burьsla nisek xəl itevdərenə əajlangənlege ydenən yde alldəle.

Kisə ydenen matur telmərendə iptəş Sergo tap ənə şul tere keşelər turahında həjlənc. Jaqьvlьq promьşlennostьnda wed, hьdaq əbtenə alьp ytəm,millionlarьsa armiabьd bulqanь xelda ber tiklem fondtardь fajdalanьv julında kyp eştər eşlaj alasaq wed. Lakin ykenəskə qarşь xozəjstvenniktər kənəşməhena bedden jaqьvlьq promьjlennostьnda eşlavselər alk nasar kyrhatkestər menən kilələr. Bəqen yk tnde promьşlennostьnьddьn baş qa wətə tarmaqtarь jaqьvlьq promьşlennostьnьn nasar eşlaqanlega hidə başlanьlar. Jьlьq programmanь wed nasar ytəjeed. Bьl turala kisə ip. Kruglikelta həjlap ytte. Min ul handarqa tuqtap tormajьm.

AVЬR PROMЬJŞLENNOST XALЬQ KOMISSARLЬQЬ BUJЬNSA

PRIKAZ

Predpriatie direktordarь həm ulardьn urьnnabardarьnan 220 keşe, texnik direktordar həm ulardьn urьnnabardarьnan 92 keşe, sex nacal'niktarьnan 45 keşe, partorgtar həm partkom sekretardarьnan 32 keşe, zavkom predsedateldərenən 34 keşe, trestardьn jetəkşe rabotniktarьnan 123 keşe, glavkalar, NKT Prom sektordarь nacal'niktarьnan həm ulardьn urьnnabardarь baş inzenerdardan 260 keşe qatnaşьvь menən avьr promьjlennost' predpriatielərenen xozajstvenniktarь, inzenerdarь, texniktarь, partia həm profsojuz rabotniktarьnьn kənəşməhe, qьşqa ədterlənev, 1934 jıldьn 4-se kvartalь planьn ytəv həm 1935 jılqa ədertənev məs'ələlərən tikşerep, avьr promьjlennostьn wətə rabotniktarьna qarata merəzəqət qabul itte.

Bьl merəzəqətte lis tajpьlьşьddь jetəklənevgə həm wojomqa aşьrьvqa alьrqa wojoram.

Avьr promьjlennost xalьq komissarь: S.ORDŽONIKIDZE.

• • • •

Bedden nasar eşləvebedden səbəpe nəmələ hun? Mətələn, **taş kymerde** alajьq Bedden rezerviarьnьd qajda?

Berense in dur rezerv itep min, taş kymer eştəren ydəklaşterevde ihəplajem.

Mendərsə jeteşhedlege bulьvqa qaramaqtan, Kuzbass dur adьmdar menən alqa bara. Hunqь kendərdə ul 36-37 men tonna, ber ken xatta 38 men tonna taş kymer birde.

Bьl unьstardьn „sere" qajda? Bьl serekmələge inzener-texnik personal jьl jarьm, ike jьl devamьnda ruda idarahьndaqь inzener-texnik personal menən berlekte, şaxtalardьn bəş inzenerdarь, ucastka nacal'niktarь menən berlekte, eştərde maksimal' rəveşte ydəklaşterevde bulьrь itep qujьp wətə şaxtalardь ucram-ucram qarap sьqtьlar. Hedə mtələren kyrep torabьd.

Ikense mihalqa—Podmoskovnьj bassejndь kilterəm.

Kyp kenə əhtalmə səbəptər arqalьnda ulardə eş nasar tora. Janь qьna bulьp ytkən bylesevdər arqalьnda ular şaxtalarьn əle xedmətlap wətep əlgerməgandər. Unda eş normalarьn ber jıl hunqa qalьp, kyptən tygel genə inderdelər əle. Qьtqahь—unda əlegə şundaj sittən kilep ingən bajtaq səbaptər bar əle. Bulardьn da wətəhen sьqarьp taşlahaq, şunda la ni esen hun ular nasar eşajdər? Sonki bьndaqь inzener-texnik personal həm xozajstvenniktar in əd qarşьlьq kyrhətev jılь menən, taş kymer sьqarьv eşen ydəklaşterev jılь menən tygel, ə qolaşqa alьp wətməblek tarqav kin front menən baralar da herlegelər.

Xatta in ere nassejendardan hanalqan Donbasta la bьl xəl itkes məs'ələ bulqan eştərde ydəklaşterev eşe,uqa ədtek eştəre xəl iteİməqan, xatta xəl itergə başlamaqandar da əle.

Ydəklaşterev məs'ələhe bədden neft promьjlennostьnьddqa la wəjlənə.

7,5 aj bujьna woravlav eştəre bujьnsa (bьl məs'ələ wətəhen də xəl itkes məs'ələ, sonki woravlav eştəre nasar bulqanqa kyrə, eş alqa əkeren bara) Aznefi wəterergə tejeşle 509 skvazinanan barь 419 ьn qьna) ə Grozneft 228 gazьvojdan barь 114 en qenə wəterə aldь.

Baku həm Groznьjsьlar ydərenen material həm yd komanda sostafьndaqь keşe ressurstarьn jaqşь itəapkə almabtan, tarqav front menən kittelər də, ulturьp qaldьlar.

Ikenseche-ydləşterev məs'əlahe. Taş kymer qilmi-tikşerenev institutь Donbasta 17 janь şaxta nь tikşerep-ejronep sьqtь. Hedəmtələ nəmənen ydenə təşə me hem wətə eşse kesten udel' yisəve 66,5 protsent təşkil ita ikənlegen tapti. Bьl **janь şaxtalarda** şulaj, **ə ibke şaxtalarda** 55,6 protsent. Janь tip şaxtalar nəmənen ydnə təşem strukturahında kyrenep tororqa tejeştər, amortizatsia rasxodtarьn ber tiklem arttьrqandьn hem energia rasxodtarьn sьqarьp taşlaqandьn hunında eşse kes sьqьmdarьnьn udel' yisəve lə tyənajergə tejeş ine lə qaha.

Bed hunь ulardь osorudovajt ltəved,- mexanikləştirəvьd alt. Şulaj bula torop la, ojondaj ber kyrcneş kilep sьqa. Ninə? Senki

şaxtalarьnьddь ydləşterev eşe menən nasar şoqeilənaved.

Xəder **neft promьjlennostь** turahanda. Boravlav eşenen mexanik protsess ikənlegen həm şuqa kyrələ in təvlə rubil şik həm burovoj masterdarь menən bergə mexaniktar da bulьrqa kərəklegen iptəştərgə berlektə ajtev esen genə, 1934 jıl, revolytsianьn 17-jılьnda, Bakuqa barьrqa tura kilde. Ul qьna jetmahə, tresta min: hedden nisə mexanigьqьd bar, tip horaqas, kypme ikənlegen berəv də əjtə almanь, es ken ytkas kenə 60 keşenen isemlegen birdelər. Şulardan 7 keşe in nasar promьjlola bulьp, in aldьnqь tigən promьjlola barь ber genə texniktarь bar.Bakuda tabьlqan bьna şul in elementar məs'ələne nej esen kyrmaqender, promьjlonьn, trestьn həm şular ebtenən jetəkselek itevse baş ojoşmalardьn texnik həm inzenerdarь elek qajda bulqandar ikən?

Hər ber agregatlь, hər ber kompressor həm hər ber maşinanь haqlap tororqa kərək. Bьnьn menən şoqellənələrmerej? Bakudaqь telahə nindəj genə promьjlohında la wed ajrьm detal'dar, kerək həm baş qalardьn(dingdgəbatp barqan paroxod mactalarь hьmaq) şeşlejep sьqьp torqanlьqtarьn kyrməjuedme nej? Keşelər hər ber tonna metaldь haqlarqa kərək ikənlekte ujlamajdar. Aznefi jetəkselege kenəktər kibep alьv eşe barmь həm başqa maqsat esen jajdalanьlasaq şundaj kerəktər bьjьl kypme bulьrqa memkin ikənlegen oşo kendə lə belməj həm şunьn menən qьdьqhьnmaj ikən, bьna jul qujьrqa jarajmь nej?

Bed promьjlolarqa barьrqa həm bьl eşten ularda nisek qujьqanlьqьn belergə tejeşed. Ike promьjlonan berehendə 18 men miter, ikensehendə 7 men metr, wətəhe 25 men metr şundaj kerəktər kibep alьnqan. Bed ənə şul ajaq ahьnda jatqan bajlьqtardь nisek ytilləşterəved? Bьl eş beddə ə'egə ajrьnsə nasar tora.

Aznefi, Grozneft həm Majneftlarqa wed his hydhed kərək tiklem pod'jomniktar, traktordar, qusenicnьj trak'ordar həm kyp kenə handa gruzoviktar birergə tejeşed. Lakin, ənə şul gruzoviktar, şul traktor həm podjomniktar menən nisek eş itələr ikən, ənə şunь la qararqa kərək. In nasar tigən MTS larda lə maşinalar menən bedden nefi promьjlennostьnьddqa hьmaq jьrtqьstarsa meqamalə itməjdər tihəm, his ber arttьrьp hojlegən bulmaja saqmьn.

Xedmət bramlьqьn elkəhendə taş kymer promьjlennostьnda alqa kiteş bar. Neft promьjlennostьnda la wed şulaj uq juqarь kyrhətkestər kyrəved. Lakin wed, promьjlennost tarmaqtarьnьn wətəhenən də ulardьn aldьnqь ildərde qьvьp ytevderen talap itergə tejeşed, bьnь jaqьvlьq promьjlennostьna qьna tyge', wətənən elek metallpromьjlennostьna, metallurgiaqa qarata la əjtergə kərək. Lakin bedde qotoronqo yheş barьvqa, xedmət bramlьqьn kytərevdə dur unьstar bulьvqa qaramaqtan wed əle AQŞ qa qaraqanda nik nьq artta qalьp barabьd.

Ip. Sergo əjtkəndəj, xəderge vaqıtta wed, iptəştər, dur qьna fondtarqa ejəved.

Bьl kənəşmənen burьsьv ber nəməga qajtьp qala: wed texnika elkəhendə oşo kendə barlьqqa kiltergən laqoratoria menən qulьvdda bulqan tiklem fondtar arahьndaqь hьm şul fondtardan fajdalanьv məs'ələhen qajtanan ujlap qarahaq, ul saqьnda sovettar VII-s'jezdьna wed: avьr promьjlennost' zadanieben wed ytəj aldьq, tip əjtə alasaqved.

OFƏ—IŞEMBAJ TIMER JULЬN HALQJANDA

Tapşьrьqlar—ştukaturьlar brigadirь AFANASENKO iptəş turьnь muftalarьn tikşerev ebtendə.

„JANЬ JEŊEVƏRGƏ JANЬ JUL"

EŞSE HƏM KOLXOZSЬLAR ƏFƏ-IŞEMBAJ TIMER JULЬN TƏBƏP BƏTƏVDƏ QAJNAR RƏVEŞTƏ QOTLAJƁAR

KYDRƏŞEF JEFIM

(Arxangel rajonь „№ 2 Blyxer" kolxozь)

Əfe-Işembaj timer julь—bьl janь jeŋevdərgə janь jul. Partia jetəkselegendə bed ydenedden kolxozdь bol'şevistik ittek, undaqь kolxozsьlar da xəlegə əjlanalər. Min ydem 300 xedmət kenenə 150 wottan artьq igen eşlənem. Jarьlardan kem genə hun bьl bajlьqtь kyrgəjne?

Bol'şevistik kolxozda xəlle tormoş—ul in başlap kul'turalь tormoş. Əfe-Işembaj timer julь Başqortostandьn kyp kenə rajondarь esen kul'turaqa jul asa...

Min teđeleşkə partia hьm-xekymət saqьrьvь bujьnsa kildem həm teđəp wətkənsegə tiklem yd kolxozsьlarьm menən eştə qaidьm. Bed wьnda ber nisə tapqьr bytəkləndek həm VKP(b) Əlkə komitetь sekretarь **Bьjkin** iptəştən:

— Hed Əfe-Işembaj timer julьn teđəvselərden berense saĵьnda bulьrьq xedmət itteged, tigən narьqtь işettek.

Jul bedden avьl ergəhenən ytə. Bed kilasəktə lə Lenin Stalin partiahь jetəkselegendə julqa jardam itarved həm namьd menən haqlarved.

IŞEMBAJ QALA BULASAQ

KIRƏJEF MALIK

(Manevez rajonь)

Min promьjlola vьjskalarqa avьr jəktər taşьvşь bulьp eştajmen. Min buş ber jalanda dur eşse rajonь yher, unda pojezd kiler, ul telahən Əfegə, telahən Məskavgə alьp kiter tip ujlaj almaj inem.

Promьjlolaqa berense pojezd kilev menən minen jerək janьsa tinə başlanь. Min xəder wedden promьjlonьn nisek qalaqa əjlangənen kyrem. Bul qalala klnetar, texnika jerttarь həm məktəptər bulasaq. Min promьjlolaqь asfal't tyşelgən berense juldan jerergə həm:

— Əfe-Işembaj julьn tьrьşьp teđeqən kevek nьnь la tьrьşьp teđelhək jaqşь qala bulьr ine. tip ujlarqa jarьlam.

BER GENƏ LƏ „SEREK" KOSTEL JUQ

KOLUPAJЬF, XAR'KOF, CERNƏKOF

(4-se ocar'oktьn in jaqşь kostelselere)

Wed, wed nьqьtqan relsələrden pojezd ytevde berense tapqьr qьna kyrməjwed. Bed Donbasta kymer juldarьn tedegən saqta uq timer juldьn alьb krajdarqa mevenen ni tiklem dur wəxet bulasaqьn -hidengəjnek. Bed elekke Donbassьlar janь juldьn janь neft rajonьna inevən narьqlap wətərə almajbьd! Bed julqa jardamiqa kilevse kolxozsьlardan eskə wejek iqtibar menən qaravdarьna aptranьq. Kolxozsьlar bedgə ык dur jardam ittelar. Eşte udarnik bulьp eşlanelər. Bьnь nisek anlarqa? Bьl—„juldь wətə Başqortostan teda" tigan hyd tygelmej bsbndan da Başqortostan kolxozsьlarь julqa yddərenen tada jerəktərə menən qarap juqarь paŋos menən eşlanelər.

— Julda ber genə lə „serek" kostel juq! Xəderden yk pojezdь saqətenə 50 kilometr tidick menən jenergəndə lə kostel jaqьnan ber genə lə totqarlьq bulmajasaq.

Ukladka—ikense noqta.

— * —

KƏRƏŞ JULЬNЬŊ KONKRET HANDARЬ

JULDЬ BƏTƏNLƏJ EŞLƏP BƏTƏROV—JAQЬNDAQЬ BURЬS

Əfe işembaj timer julьnьn berense ucastoqь, eş kyləme jaqьnan tedeleşten ike ucastoqь da tinfaşa. Ucastokqa 8 kilometr udenlogonda 6 12 kilometr terən legendə hadluq, wətə jul tedeleşendəge kyperdərden, eş kylamenən yde genə ber jarьm tap qьr artьq eşe bulqan Dim kyperə jnə.

Ucastok tedeleş başьnda terən edeklektə barьb. Elekke jetəkse Sibir Birsian, Dim kyperdərendə qorotqosloq eştəre ytkərde. Ular dь qajtanan tedergə tura kilde. Ber eşte ike tapqьr eşlavgə qaramaqtan, VKP(b) Əlkə Komitetьnьn javapь sekretarь **Bajkin**, Sovnarkom predsedatele **Bulaşьf** iptəştərden konkret jetəkselege abtьnda ucastok nacal'nige **Kuprianьf** iptəş, ucastoktь edeklektən sьqardь.

Berense sentəbrgə jer eştərə 938500 kubm. urnьna 975000 kubm-qa jetkerelep, plan 83 pr. qa; sonqi qorolmalandьrьvdar 52 pr. qa; trunalar halьv 85 pr-qa; Dim kypere 56 pr-qa; grazdandar qorolmalandьrьvь 40 pr-qa ytelde. Ucastokta ukladka qabahь tedelep, qala 170 kilometrqa jul huddь.

Ucastokqa Əfe, Şişmə, Byzdək rajondarь jardam ittelər. Lakin yd plandarьn ytəmənelər. Rajondar kesə menən laqat 110.000 kubm. jer eşe nasqarьldь. Ucastokqa jardamlaşьvda Təftimən MTS ьn həm politbyek nacal'nige **Certovski** iptəş elge kyrhətte. MTS kolxozdarь ike tapqьr kilep eşlanelər.Hunqь kilevdə 12500 kubm. jer eşen biş kendə tultьrdьlar.

Ucastokta tedevden ydenə təşev xaqьn kometevdə dur eştər eşlende. Timer-aeton trunalar halьv bujьnsa ydenə təşev xaqь 27 pr-qa; ukladka bujьnsa 26 pr-qa; jer eşe bujьnsa 20 pr-qa teşerelde.

Administrativ-xuzalьq eştərenə rasxod totovda la ekonomia jahaldь. Berense kvartalda dejem eş xaqьnan administrativ xuzalьq rasxotьna 36 pr. totolha, ikense kvartalda 16 pr-qa, avqustqa 12 pr-qa tiklem qьbqartьldь.

Ucastokta SSSR da ikense tapqьr svarka menən Dim kypere halьna. Dim kyperendə juqarь texnikanьn hunqь əlgəşeve ytkarelə həm tep miliat başqortardan texnik belgestər jeteştərelə.

Ucastok aldьnda eş kyp. Kyper tedevde beterergə. Dim ruslahьn nьqьtьv esen 10 men kunmetr taş kilterergə, jer eşen tamamlarqa, stansalar halьrqa kərək.

Tedeleştən avьr eleşen ytkərgən eşse kollektivь alda la ydenen huqьşsanlьqьn his şikhed davam itterer. Sonki julds betərev hər ber eşsenen namьd eşe həm burьsь.

BAJQARA ALTЬN TABЬV PLANЬN UTƏNE

BAJMAQ,1. Bajqara prikahь 1934-se jılqa alrelgan eltan tanьv planьn 30-sь sentoorgə vaqıtьnan elek ytəne. Jılьq plan 104 sentner planь 109 pr. qa ytelde. (Bag Rosta)

ƏFƏ—IŞEMBAJ TIMER JULЬN HALQJANDA

„STALINES" traktorь jul teđeleşenə zeten trunalar taşьj
HYRƏTTƏ: „Stalines" traktorьnan zeten truna kibektoren xuzatьv.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

TEL'MAN IPTƏŞTE

QOTQARЬV ƏSƏN KƏRƏŞ

Paris, 1. Inpress agentstvohь fransuz advokattarь sojuzьnьn xalьq ara juristar bereqenen, Tel'man protsesьn qarawsь juristar komissiahьnьn Tel'man qotqarьv esen kerəşevse xalq ara komissianьn həm kyp kenadvsьlardьn, şul jemişn i Lanzeven, Andre Zid, Roman Rollan, Andre Mal'ro h.w. jamaqətselekie Germanialaqь sud metodtarь həm konslagerdarda qь xəl menən, Tel'man eşe həm şuqa oqşaşlь aytən protsestar menən tanьştьrьv esen 20 oktəbrgə xalьq ara juridik konferensia jьjьrqa qarar birganiektəren xəbər itə. Bьl konferensia şulaj uq rejxstagdь jandьrьv həm 30 ijyn vaqiqalarь menən bəjləneştə hunqь faşlavdar menən wətə donjanь tanьştьrьv burьsь jekmətelə.

◆**London**, 1. „Deili worker" gazetь Tel'man sudьnьn 15 oktəbrgə bildələnganlegen xəbər itə. Gazet eşselərden wətə ojoşmalarьn his kisekmaətən Germania xekymətenə həm Germanianьn Londondaqь ilşchenə protsestar jebarergə saqьra.

POL'ŞA GERMANIA

QURAJBNA BEJEJ

Paris. „Eko de—pari" gazetь Pol'şə javawnьn anlatmalarqa moxtaz bulmaqanlьqən jada. Pol'şa yd politikahьn Germanianьqna qarap ytkarə. Ul Germania ede menən barьp, kilasəktə ydenen har ferle heyimdərdən qotolqan bulasaqьna emet saqlap, Germanianьn SSSR qa qarata ekspansialьna bulьşa.

„Pü parizjen" gazetь polaktar ujьndь ydeved alьp barabьd tip, ujlajdar, lakin asьlda ular tik şul ujьndьn qotalь qьna bulьp toralar, tip jada.

QBTAJ QBBBL

ARMIAHЬ ALQA BARA

Tokio, 30. Simaun rengo agentstvohьnьn Gong-kongtaqь xəbərshe Qbtaj Qbdьarmiahьnьn Səo-Ke komandahь ahtandaqь otrədtarьnьn Xe-Lun otrədtarь menən quşьlьv esen alqa tanan narьvdь davam itkantektəren belderə. Qbdьl armianьn bul cəstəre Szənsi elkəhendəge Qbdьl armia menən quşьlqandan hun, Sьjcuan, Xunan həm Guicou elkələren yd operatsialarьnьn iep bazahına ajlanderasəktar tip ujlajdar.

SOVET JAĐBVSBLARBNBŊ

S'JEZDЬ TURAHЬNDA

CEX JAĐBVSBLARBNBN DOKLADЬ

Praga. Sovet jađbvsьlarьnьn s'jezdьnda qunaq sьjlatьn da qatnaşьq itkən 5 revolytsion jađbvsь menləgən keşe jьjlqan audetoria aldьnda xisap dokladtarь jatanьlar. Ular wətəhe lə SSSR da kesle raveşte yhə barqan kul'tura tebeleşen kapitalistar ken bajьşьnьn yiergə jed totqan kul'turahь menən saqьştьrdьlar. Jьjьlьş sovet jađbvsьlarь s'jezdьna qotlav teliegramnь jebarergə qarar itte.

POL'ŞA — GERMANIA

JAQЬNLAŞЬVЬ TURAHЬNDA

Paris, „Əko-de-pari" gazetь Ruminia konservativ partiahьnьn jetəkşehe senator Filipeskuđьn Pol'şanьn tьşqь politikahь turahьndaqь xatьn babьp sьqordь. „Ber vaqıt minə Pol'şanьn xəderge Buxarestaqь vəkilie əjtkənsa,—tip jada ul,— Pol'şa menən Germania arahьndaqь jaqьnlaşьv osoraqlь qьna xəl tyqel. Pil'sudskl bul məs'ələ əbtendə inde əsense jьl eşlaj. Bьnda Germania menən Pol'şanьn başta kenьqьşqa, ə unan hun Cexo-Slavakliaqa qarata—teşlek jaqqa totqan ekspansia politikalarь turahьndaqь hyd bara bulha kərək. Kenьqьş paktьna qul qujьv aldьnan bьnьn nej tiklem qurqьnьs bulьvьn kyrhetep torahь la juq. Pol'şanьn kem sojuzdaşь bulьvьn anьq belergə nedden xəder xaqqьbьd bar".

— o —

ŞAXT MENƏN DETERDINGTЬN

JƏŞEREN KYREŞEVE

Vena. Berlindən xəbər itevdərenə qaraqanda Şvartsval'd rajonьnda rəjxsbank predsedatele Şaxt, Germanianьn in dur finansistarьnan hanalqan Deterding menən jəşeren kyreşev jahaqan. Əjtevdərenə qaraqanda Deterding əger də sьjrjo həm promьşlennost, onerudovanialarь hatьp alьv esen Amerikanan kredit alьp biş alha, Deterdingkə nilet sьqarьv monopoliahьn birev vaqədə kelgən. Deterding Amerika banktarь menən Germania xekyməte arahьnda vasitasьlьq itergə vaqədə birgən ikən.

GERMANIALA HUQЬŞQA ƏBERLEK

Paris. „Ər Nuvel" Germanianьn şartlaj torqan materialdar ədərlav esən ьşьqbs rəveştə mamьq hatьp alьvьn kyrhətə. Hər jaqtan,—tip jada qazet,—Germania əlegə huqьşqa ədər bulmaha la, aldьnqь jьldьn qinvarьna ədər bulasaqьn beldergan xəbərdar kila".

AVSTRIALA

REVOLYTSION KITAPTARDЬ HATЬV TЬJЬLOIAN

Vena. Bətə kitap magazindarьna marksizm həm eşselər xərəkate turahьndaqь kitaptardь, aigerək tə Markstьn kapitalьn, Karl-Markstьn tormoşo turahьndaqь kitaptardь, Angliaqь eşselər xərəkətenen tarixь həm Lassal' turahьndaqь kitaptardь hatьv tьjьlqan. Şulaj uq sovet jađbvsьlarьnьn da kyp kenə romandarьn hatьv tьjьlqan.Bьl kitaptardь hatqan esen kyp magazin xuzalarь qulqa alьnьp, aajtaqьna ştraf halьnqan.

— o —

ŞAXT MENƏN DETERDINGTЬN

JƏŞEREN KYREŞEVE

Vena. Berlindən xəbər itevdərenə qaraqanda Şvartsval'd rajonьnda rəjxsbank predsedatele Şaxt, Germanianьn in dur finansistarьnan hanalqan Deterding menən jəşeren kyreşev jahaqan. Əjtevdərenə qaraqanda Deterding əger də sьjrjo həm promьşlennost, onerudovanialarь hatьp alьv esen Amerikanan kredit alьp biş alha, Deterdingkə nilet sьqarьv monopoliahьn birev vaqədə kelgən. Deterding Amerika banktarь menən Germania xekyməte arahьnda vasitasьlьq itergə vaqədə birgən ikən.

FAŞIZMQA HƏM HUQЬŞ QURQЬNЬSЬNA QARŞЬ

London, 1. Kyptən tygel Manceter qalahьnda faşistardьn demonstratsiahь bulьp ytte, bьl demonstratsia 9 sentəbrdə Londonda Gajdparkda bulqan demonstratsia kevek yk jemerelde. Politsianьn faşьvьna qaramaqtan qalanьn ydəgendə faşistarqa qarşь bulqan eşselər kyp jьjьlьp, ular faşistardьn demonstratsiahь bildələnqan urьnqa kilt.lər. Alqa barqan hajen ulardьn saitarь arta barьb həm demonstratsia urьnna jaqьnlaşqas ularqa jənə bik kyp eşselər quşьldь. Faşistardьn ni barь 400 genə keşe jьja alqan demonstratsiahьn politsia haqlaj ine. Eşselər faşistarqa qarşь tozungtardь qьsqьrtьp tordolar. Faşistarqa politsia haqlavь abtanda taralьrqa tura kilde.

FRANSIA HƏM ITALIA JAQЬNLAŞЬVЬ

London, 1. „Britl junajted press" gazetьnьn Rim xəbərshe ie Frantsia menən Italia arahьndaqь jaqьnlaşьvdьn bik dur finans kileşev menən başlanasaqь turahında kitap sьqardь. Undaqь məqlymәttər bujьnsa maj ajında Germanianьn hava flotında 2000—2300 osqos həm 7500 ejrətelgən osovsь tbəplangən.Osov məktaptarında uqьj torqan 60000 keşe 1 oktəbrgə ədər bulasaqtar. Germania xekymətenen dur kesle 5-6 men aviatsia motorь bar. Unda jer abtarьna bik dur angardar eşlangən, ularqa bomba ytmaj. Angardardьn qajhь berəvdərenə 120 osqos hьja. Junkres kompaniahь stratosferala osov esen qanattarьnьn odonloqo 28 metr, avьrlьqь 4 tonna bulqan fotoş metal osqos eşlap sьqardь. Bьl osqos stratosferala səqətenə 370-500 mil jahajasaq. Osqostarqa qarşь torov esen jəşeren 7 aza tьvdьrlqan, ular 2-3 mildəge osqostardь strojdan sьqara alalar.

JAPONIA MENƏN GERMANIA ARAHЬNDA

Jəşeren kileşev

Pariz. „Pari-suar" gazetь avqust ajında Japonia menən Germania arahьnda texnik həm xərbi sotrudnicstvo turahьnda jəşeren dogovor tədelgənlegen xəbər itə. Aldaqь jartь jьl esendə Japonlaqa 500 aviator həm inzener jebarergə ujlaqan. Gazetьn hyddərenə qaraqanda kyptən tygel Gering Tokioqa ataqlь belges Mitxte həm bik jaqşь 10 aviokonstruktordь jebargən. Germania admiralь Benkeqa denged karaptarьnьn artilleriahьn mekəmmәlləşterev esen Japonia menən bergəlap eş kyrergə quşьlqan. „Farmen industri" fermahьnьn wəkile Igler Japonlala aqьvlь gazdar eşlap sьqarьv zavodtarьn hala. Krupp firmahь Japoniaqa ydenelr wəkilen jenərə.

Gazet bьl dogovordьn SSSR qa qarşь jynəltelgənlegen jada. Bьnan başqa jənə gazet Alьb kənsbqьşta diversion aktlar jahav esen Rozenbergtьn aq gvardjestardь jьjqanlьqьn belderə.

Tokio, 1. Armianьn ike jaqtь dur manevьrdarьn 11 nojabrdə başlap 13 nojabrdə ,tamamlarqa qьrqa xəl itelgən. Armianьn ber eleşenə general Araki həm ikense eleşenə general Abe komandir itep bildələnggndər. Manevьrdan hun Takasaki qalahında 14 nojabrdə bik dur parad bulasaq. „Kokumin" gazetь 1935-36 jılqь xalьq ara krizis aldьnan bulqan bьl manevьrdьn bik dur kyləmdə ytkərelevən jada.

BELDEREV

4-se oktəbrdə kis saqat 6 la Qala sovetь zalında Əfe qalahındaqь proizvodstvo predpriatielardьn es mojeştarenen instruktif kənəşmələre saqьrьla. Kənəşmələ xuzalьq eşselere kənəşməhenen materialdarьn ejronev məs'ələhe tora.

Qala komitetь partianьn tavge ojoşmalarьna es mejeştarden, kyrhətelgan vaqıttan bunlamaj kilevdəren tə'min itergə taqdim its.

VKP(b) Qala komitetь

* * *

Başqortostandaqь partia kontrole komissiahь kollegiahь tyəndə kyrhətelgan iptəştərden Başqortostandaqь partia kontrole komissiahьna — Əfe qalahь Oktəbr Revolytsiahь ordena № 22 aylemaqe inevdəren jaki noqa yddərenen adristarьn belderevdəren horaj.

1 Mraq rajonь Fedakin Ivan Nikolajvic—

2. Mraq rajonь—Gurnovьl Zinovi-

3. Əfe rajonь Ivan Petrovic Stepanof

4- Balanəj rajonь Gor'ki ismendəge sovxozdan Sadiqof Josop.

Şunьn menən bergə Partkollegia belərdən torqan ərьndarьn belgen ojoşmalardan ham belevselərdən ulardan adristarьn Başqortstandaqь Partia kontrole komisslahьnьn kollegiahьna belderevdəren horaj.

Başqortostandaqь Partia kontrole komissiahь portkollegiahьnьn part slodovatele— BEZЬJMƏNNIKЬF

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

JANALEP | Marejonefke
Seanslar: 6, 7-30, 9, 10-30 s.

JI BAŞKINO | Xuksertəvla filem Yiem qojoho
Seanslar: 6, 7-30, 9 həm 10-30 s.

KUL'TURA HARA
Ural Daviat teatrьnan 193[illegible]
esen aresen alьbv alqana
[illegible]
PRE
ESK
HƏ

Başqortostan jəmhyriət urman, urman-ximik həm aǧastь qajtanan eşləv sənəǧət kooperatsiahь „BAŞLESPROMSOJUZ“ dьn həm təbək ara lespromsojuzdar kyrhəteleşendə 1934-se jьl 1-se ǧinvarǧa

AKTIF

SVODNЬJ HƏƊƏMTƏ BALANSЬ

Aktiv matdə isemdəre	Startieta maq mebel' faarige 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Bere lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Blagovişcin lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Janavьl lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Tujmazь lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Bilor et lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Balaəaj lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Arxangel lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Qara-idel lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Maqar lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Kr.-Usol lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Mənəvez lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Məsəqut lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Bərjən lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Ɵle lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Jılajır lespromso-juzь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Başlespromsojuz idarahь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa	Eske sistema rascottərənan ǧaŋǧa sistema balansь 1934 jьl 1 ǧinvarǧa
A. Tup məjətar.																		
1) Projzvodstvo əhamejətleler	73,7	224,3	255,8	122,5	95,8	107,3	170,7	54,1	43,7	45,3	74,1	65,3	90,3	58,3	337,7	409,1	72,3	2235,9
2) Projzvod. əhamejətle sulmaqan potreəit. əhamejətleler	22,5	1,6	109,7	—	92,4	69,3	67,3	71,2	29,8	41,8	23,3	56,3	20,3	48,3	219,8	43,4	73,9	1036,9
3) Kapital halьv	185,8	0,8	14,1	—	34,7	—	18,9	6,8	39,4	28,4	—	17,3	0,1	0,1	106,3	20,8	—	469,1
Bətəhe	281,9	226,3	378,7	122,5	222,9	176,3	257,5	131,5	112,5	111,3	97,1	139,1	111,3	107,2	663,8	475,3	145,3	3760,1
B. Oborottaqь mejətar																		
4) Syrjo, tap həm jartəmsь materejsldar, jaqьw mat, tara aşavdaqь həm ьhmer maldar	74,8	256,1	181,8	60,1	79,8	65,6	214,8	120,4	130,0	154,9	57,5	122,7	55,1	60,8	284,9	191,8	9,1	2118,8
Bətəhe	74,8	256,1	181,8	60,1	79,8	65,6	214,8	120,4	130,0	154,9	57,5	122,7	55,1	60,8	284,9	191,8	9,1	2118,8
II. Projzvodstvo həm tərəm fabrikat																		
5) Tamam ttelmagən projzvodstvo qaldьqь həm qajtanan eşləv	57,5	49,9	18,8	6,8	24,8	2,8	25,6	20,1	20,5	13,9	1,3	23,8	10,1	—	66,8	62,8	32,9	456,9
6) Yd projzvodstvobanьn tərəm fabrikatь	0,8	273,8	2,8	—	4,7	2,5	2,8	—	3,8	—	—	32,7	33,8	4,1	97,8	—	—	456,8
Bətəhe	58,7	323,8	21,3	6,3	29,5	4,8	28,4	20,1	23,8	13,9	1,3	56,5	43,9	4,1	163,8	62,8	32,9	912,8
III. Sistema produksejahь həm tovar																		
7) Əğer ğəmalət	15,7	632,0	469,5	373,8	117,6	250,7	283,6	1077,9	494,0	190,7	358,7	199,7	104,7	91,3	1163,9	271,9	5,3	6149,5
8) Sistemanь ta'min ttev esen produkta, promtovar həm invintarlar	2,8	94,0	60,9	—	57,8	69,0	39,9	21,4	9,1	15,9	3,6	81,8	3,7	49,3	72,1	27,8	76,7	640,3
9) Odatьlьvqa tejalgən tovar həm eşlanep aatkan eştar	21,4	37,4	37,7	30,7	66,8	19,7	42,3	153,1	6,7	109,1	25,2	164,7	30,1	—	59,8	87,2	257,8	1147,3
10) Halьv esen alldalangan materejal həm invintarlar	—	2,5	—	—	—	—	—	4,9	2,4	39,1	—	2,4	—	2,4	—	—	—	53,9
Bətəhe	39,4	765,9	568,1	404,5	240,2	340,3	365,2	1256,4	512,2	353,8	387,5	448,8	138,5	143,1	1295,9	386,1	339,8	7989,8
IV. Aqsalar.																		
11) Kassalaqь aqsa həm tikuşci scot	0,1	32,3	3,6	3,8	4,8	12,3	6,6	5,2	7,6	6,1	3,3	8,3	0,3	4,4	21,1	17,9	2,9	140,1
12) D.-Bankahьndaqь raşcot xisabь akrdittftar, ajrьm scottar, həm alьv esen aulaqan aqsa dakomnttara	14,3	142,6	30,7	28,5	9,3	71,3	28,5	44,7	24,8	55,4	2,8	25,5	4,4	17,3	61,4	3,8	45,8	611,2
Bətəhe	14,4	174,8	34,3	32,3	14,7	83,5	35,1	49,9	32,4	61,5	6,3	33,8	5,3	22,3	82,5	21,7	47,3	751,3
Rascottaqь mejətar.																		
13) Dejemlaşterelgan deaetordar	35,4	121,6	276,7	333,1	68,4	65,1	78,3	120,1	162,8	113,0	46,3	95,3	39,3	93,4	218,5	134,4	1366,5	3009,3
14) Dejemlaşterelmagan siktor deaet.	—	15,7	95,8	10,8	10,2	1,8	13,0	55,6	22,4	40,9	3,1	17,0	21,3	17,3	73,8	57,8	13,3	479,8
15) Podelcol summalar	4,0	4,1	4,3	33,6	17,3	2,3	7,6	45,4	10,3	13,3	5,3	31,1	9,1	7,7	28,3	16,3	15,5	248,7
16) Şikle alaşaqtar	3,8	26,1	68,0	4,3	48,1	27,1	64,9	130,9	9,8	137,4	68,5	13,7	17,4	41,3	84,5	8,8	190,5	964,8
Bətəhe	43,1	167,5	464,7	382,2	144,6	96,3	163,7	352,3	204,9	304,5	122,8	157,5	87,7	155,5	405,3	218,3	1588,5	3702,8
B. Aldaqь jıldar saqьmdarь	—	22,3	17,3	3,2	0,7	1,4	5,6	3,3	12,7	16,3	—	10,7	0,3	0,1	21,4	3,3	—	125,3
B. Bylege aujьnsa aatəhe	230,9	1710,1	1287,3	898,4	509,7	591,5	812,8	1802,3	915,1	904,9	575,1	835,3	330,3	385,1	2251,5	903,9	2014,1	15599,3
V. Osorottan sittage majalar																		
17) Paj həm maxsus alldalangan fklattar	—	184,6	160,3	46,9	64,1	56,8	41,3	142,1	48,3	76,6	42,4	103,3	6,3	—	202,3	28,6	436,3	209,5
18) Podoxodnoj nalok ɪbəəne avans aujьnsa narkomtlo	—	59,1	13,9	1,6	6,6	6,5	20,1	29,1	21,5	2,9	—	8,3	62,5	1,7	65,3	—	—	1512,3
19) Bildalangan ssudalar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63,7	206,3	105,3
V. Bylege aujьnsa aatəhe	—	243,7	174,2	48,5	70,7	63,3	61,4	171,2	70,1	78,8	42,4	111,8	68,8	1,7	357,4	92,3	643,3	1887,3
Otcot jılь taabьn ɪbəəne sbqьmdar																		
20) Kadrdar ɔdeɾlav həm kultura massovoj eşterga sbqьmdar nam karaktan arlьq sbqьmdar	—	2,3	1,3	—	—	8,3	3,3	4,1	2,3	0,1	—	—	0,3	2,3	8,3	—	—	33,3
D. Taabь həm juqaltavdar qaldaqtarь																		
21) Udaqan jıldar saqьmdarь	30,1	—	9,3	—	20,3	—	—	54,3	17,3	12,7	4,2	—	41,3	—	—	8,3	78,3	274,3
22) Atcot jılında juqaltavdar	56,3	—	99,0	33,1	123,1	8,3	171,7	51,3	9,3	90,1	17,3	34,3	25,3	15,3	154,3	105,3	279,3	1275,3
D Bylege aujьnsa aatəhe	86,4	—	108,3	33,1	144,3	8,3	171,7	106,3	27,1	102,8	22,1	34,3	66,3	15,3	154,3	113,3	356,3	1550,4
BALANS	598,3	2188,3	1950,4	1092,3	946,6	848,3	1306,4	2215,3	1127,18	1197,4	737,3	1121,3	577,3	511,3	3436,3	1583,3	3159,3	22836,3
PASSIF aske rassursalar fondtar.																		
Tup promajslovoj fond həm dəvlattən alьnqan majalat aujьnsa	15,3	83,3	133,3	18,3	68,5	54,3	58,5	49,5	27,3	18,2	44,3	77,3	15,5	47,3	256,4	140,5	—	1109,4
Yd fondь	—	61,3	75,7	30,3	49,8	38,5	43,3	80,1	44,5	50,3	39,5	36,3	25,7	13,3	147,2	47,1	188,3	783,3
Osorot fondь	—	33,3	24,4	—	116,3	23,3	39,2	23,3	29,4	15,3	4,3	29,3	18,3	—	163,7	32,3	132,2	690,3
Amortizatseja fondь həm melkat tnosь	10,3	37,3	35,7	49,4	23,1	43,3	38,1	21,3	19,3	14,3	6,3	24,1	18,3	10,3	77,3	115,1	1,3	544,3
Maxsus alldalangan fond həm lkladtar	—	76,2	56,3	36,3	53,1	18,3	37,3	82,2	3,2	35,7	24,5	31,5	38,3	—	176,3	17,4	33,4	709,3
Osorottaqь alldalangan fondtar	1,3	50,4	44,3	—	44,3	13,3	25,4	20,3	0,3	25,7	0,7	5,3	13,3	3,1	84,3	11,2	0,3	361,3
I-se gruppala aatəhe	27,3	343,1	370,3	134,3	355,3	192,3	241,3	277,3	133,3	159,7	120,7	205,3	128,2	75,4	903,7	357,3	354,3	4198,1
Maxsus alldalangan rezerwftar.																		
Şikle alasaqtar aujьnsa rezerwftar	3,1	28,1	38,3	4,3	48,1	27,1	64,3	130,3	9,3	137,4	68,5	13,7	17,4	41,3	84,5	8,3	190,5	895,3
Tərle rezerwftar	—	36,1	62,7	54,3	20,3	54,3	35,3	10,3	36,7	13,1	53,5	48,3	27,3	4,3	26,3	17,3	54,3	634,1
II eylekte aatəhe	3,3	62,3	160,7	59,3	68,3	81,3	100,7	141,3	46,3	150,5	122,3	62,1	44,3	46,1	111,1	26,3	345,1	1529,3
A eylegenda aatəhe	30,3	405,3	520,7	194,1	424,3	273,3	342,3	419,3	180,1	310,2	242,7	267,1	173,1	121,3	1016,3	383,7	599,3	5727,3
B. blqtьrьlgan majalar.																		
Odaq strokle zajemdar həm osorottaqь majalar	—	—	14,1	112,3	148,3	7,3	80,3	403,3	9,3	—	—	—	35,3	31,3	16,1	201,3	368,3	1330,1
Kapital tedeleş aujьnsa zajemdar	129,3	101,3	92,1	—	33,1	125,3	91,1	26,3	—	60,1	—	3,1	41,3	2,3	114,3	37,3	273,1	1201,3
Plan aujьnsa ssudalar D.-Bankahь	271,3	687,7	456,3	269,7	49,3	140,1	288,3	410,3	277,3	234,1	156,7	513,1	85,3	216,3	935,1	401,7	522,3	1980,3
Lkladtar	5,3	36,1	—	36,7	1,3	1,1	10,1	36,1	39,3	56,3	12,3	53,3	20,3	—	132,7	—	120,7	415,1
Dejemlaşterelgan siktor kreditordarь	132,1	546,7	638,3	252,7	134,3	172,3	371,3	719,3	417,3	354,7	223,3	196,1	114,7	95,7	697,1	290,1	1143,7	5282,1
Dejemlaşterelmagan siktor kreditordarь	—	63,3	28,3	11,7	11,3	3,1	1,3	25,3	15,3	13,1	1,3	—	6,3	—	15,1	0,3	91,7	297,1
Finans sistimahь kreditordarь	23,1	21,3	16,3	31,3	31,3	45,1	40,3	20,3	91,3	76,1	26,3	29,3	23,3	4,3	61,3	29,1	23,1	592,3
Eş xaqь aujьnsa eşse xedm.	1,3	3,1	9,1	0,1	11,1	1,3	18,3	13,1	5,1	10,7	5,1	14,3	17,5	4,3	7,3	7,7	16,1	147,1
Srtel cleadare	5,7	32,1	98,3	73,3	78,7	27,1	49,1	109,5	51,3	73,3	22,3	15,3	25,3	21,1	133,1	74,7	—	892,3
B. Bylege aujьnsa aatəhe	560,3	1492,5	1354,3	788,3	500,1	523,3	950,3	1763,1	908,5	878,3	453,1	824,3	370,1	377,1	2113,3	1164,3	2559,7	16109,1
V. Aldaqь jıldar doxottarь	—	—	2,3	0,3	—	—	—	—	0,3	—	—	—	—	—	0,1	—	—	4,3
G. Nakopleneja qaldьqь həm udqan jıldar tabьş	—	—	—	0,1	—	—	0,5	3,3	5,1	—	3,1	—	—	—	9,3	12,1	—	35,1
20. Atcot jılında nakopleneta	—	100,1	72,5	108,3	21,7	50,3	13,3	29,1	33,3	8,3	38,3	29,3	33,3	12,3	298,3	21,3	—	509,3
G bylege aujьnsa aatəhe	—	100,1	72,5	109,3	21,7	50,3	13,3	33,3	38,3	8,3	41,2	29,3	33,3	12,3	305,1	33,3	—	994,3
BALANS	598,3	2038,3	1950,1	1092,3	946,1	848,3	1306,1	2215,3	1127,3	1197,1	737,3	1121,3	577,3	511,3	3436,3	1583,3	3159,3	22836,1

„BAŞLESPROMSOJUZ“ dьn 1933 jьlda nakopleneja həm juqaltavdar ibəve

Sbqьmdar həm juqaltavdar	Tyən kooperatlftar	Merrajles promsojuzdar	Başlespromsojuz-dьn idarahь	Sistema aujьnsa aatəhe
1. Əjlənəş sbqьmdarь.				
Kymaklap halьv sbqьmdarь	1071,3	246,3	522,3	1840,3
Waqlap halьv sbqьmdarь	39,7	168,1	2,3	211,1
Dejem operatsia sbqьmdarь	—	1497,4	—	1497,4
Tərle əjlənəş sbqьmdarь	3093,3	1634,3	241,3	4879,3
Bətəhe	4114,3	3547,3	766,3	8428,1
Osorottan nalok	319,3	243,4	—	759,3
2. Velovoj juqaltavdar.				
Eşlangən zakazdarda tapşьrьvdan	9,1	—	16,3	25,4
Tovar həm nəmalərde halьvdan	158,3	19,3	—	177,3
Ta'minat operatsiahanan həm eske qajtanan eşlavdan	33,3	20,3	0,3	54,3
Vaqlap halьvdan	11,3	2,3	—	14,3
Melkatte eksploatatsejanan	22,7	7,1	22,1	51,3
bşanьshd alasaqtardь sbqarьp taşlavdan	271,3	210,1	1,1	483,1
Eşten saqqan melkatte halьvdan	61,7	8,3	2,7	72,6
Udqan jıldar juqaltavdarь	—	41,7	213,3	254,3
Tərle juqaltavdar	457,3	—	—	457,3
Bətəhe	1025,3	309,3	256,3	1591,3
Yd xuzalьqьna halьvdar.				
I-se jarta jılda kul'tura həm kadrdarqa sbqьmdar	36,3	—	—	36,3
III. Otcislenejalar.				
Şikle alasaqtar rezerwftarь	342,3	256,4	149,3	848,4
qa saha kometev aujьnsa	38,3	28,4	—	66,4
ejalar aujьnsa	—	84,5	25,4	109,5
sbqьmdar aujьnsa rezerwftar	106,3	122,1	7,3	236,1
qь rezerwftar	—	6,3	—	6,3
ar	113,3	—	—	113,3
Bətəhe	700,3	498,3	182,4	1381,1
a aatəhe	6892,3	4598,4	1205,3	12196,3
	682,3	76,4	—	959,3
BALANS	7275,7	4674,8	1205,3	13155,3

Doxodtar həm nakopleneja	Tyən kooperatlftar	Merrajles promsojuzdar	Başlespromsojuz-dьn idarahь	Sistema aujьnsa aatəhe
1. Tapşьrьvdan doxodtar.				
Tamam ttelgən zakazdarda tapşьrьvdan	134,3	0,3	—	135,3
Tovar həm ɪdelejələrde halьvdan	4878,3	768,7	1,7	5648,4
Ta'minat operatsejalarьnan	84,1	136,7	68,4	289,3
Vaqlap halьv predprejatlelərenən	77,4	229,3	5,3	312,3
Bətəhe	5174,3	1135,3	75,1	6385,7
Başqalar ɪtaəne tabьştar.				
Eşlan saqqan melkatte halьvdan	25,3	15,3	—	41,1
Yd melkattaten eksploatatsejanan	37,6	7,5	0,4	45,5
Bətəhe	62,9	23,3	0,4	86,3
Tyəən zvinolardь lotov esen ajrьp alldalav	—	2047,4	624,3	2671,3
1933 jıldan I-se jartьhanda kul'tura karaktarenə ajrьp alldalav	—	130,5	—	135,4
Tərle doxodtar.				
Alьnqan %% həm komisejalar	38,3	79,3	115,3	233,3
Materijal həm tovar artьq saqava	157,4	198,3	—	356,3
Alьnqan pena, şraf həm neustojkalar	3,3	19,4	—	23,3
Tərle operatsia doxodtarь	644,3	203,5	25,3	943,3
Udqan jıldar doxodtarь	122,3	126,3	13,1	261,3
Bətəhe	968,3	627,3	224,3	1818,4
Kyseteigon rezerwftar	314,3	231,1	—	448,3
Kul'tura fondьna ajrьp alьv	61,5	—	—	61,5
Davnos srogь udqan alrosaktarde spisat iterdən	—	289,3	—	289,3
Bətəhe	278,3	503,1	—	732,3
Juqaltav həm tabьştardan aatəhe	6182,3	4431,3	925,3	11879,1
Atcot jılında juqaltav	792,4	223,3	279,3	
BALANS	7275,7	4674,8	1205,3	13155,3

komisjalьnьn qarьn aujьnsa sistemanьq bəəemtə balansь rezerwftar aylegendə korrektorlarьqa tejeş ine aer nisə sojuzdardan jasalьvь həm reorganizovajt ttelene sasaple narkomfin tyəandage təəək ara lespromsojuzdardan svodnoj aalantsaran korrektivshd tejen tiarga roxsat ttte, erfujmazь, Belorti, Maqar, Bərjən həm Jılajır idara predsedatele Sujsojol, finans aylege medire Kuznetsof.

Ɵte, „Okt. Nat.“hь matnaqahьBşaglavllt vəkile № B—1800

УФИМСКАЯ Городская-Массовая БИБЛИОТЕКА

Tunqa hərəvđe 10-sь oktəbrgə tamamlav əsən bətə saralardь kyrergə!

BƏTƏ IL. PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) rьn Başqirostan Elke, Əfə cela komitetlarь, BYBK hem Basprofsovet organь

№ 228 - 3 - oktəbr 1934 jьl.

TUNQA HƏRƏV TURAHЬNDA

BAŞSOVNARKOM QARARЬ

Kedge avel xuzalьqь eştəre menən jetəkselekten jomoşaq bulьvь hem jeterlek mөşqan xəldə ytkərelməve hedemtəhendə, tunqa hərəv planь turanan tura edelev qurqьnьsь a'tьnda tora. Respublika bujьnsa 20 sentəbrgə 221 men gektar qьna herelgan, ytkən jьl şul uq vaqьtqa 348 men ga herelgəjne. Stərletamaq rajonь ytkən jьl 25-sentəbrgə 24 men ga birgəjne. Bujьl şul uq vaqьtqa nej barь 8700 gektar qьna herelgan. Avьrqazь rajonь 15 men ga urnьna 5 men ga, Blagoveşşin rajonь 5 men ga urnьna 2 men 300 ga, Maqar 5600 ga urnьna 1300 ga hergan.

Tunqa hərəvđen sьjfatьna ralbaşqarmalar taralnan jeterlek iqtibar bulmavьn nildələrgə. Taşlь MTS hьnьn Lenin isemendəge kolxozьnda traktor menən tunqa 18 santimetr urnьna 13 santimetr qьna here'ə, Baqalь rajonьnьn kyp kenə kolxozlarьnda la hərəvđen tərənlege 10 santimetrqa la jetməj.

Juqarьda kyrhətelgəndərdən sьqьp ABSSR xalьq komissarđar Soveta qarar itə:

1. Rajon başqarma komitetlarьn tunqa hərəvđe ojoştorov bujьnsa qьrqa hьnьlьş jaharqa məzbyr itergə. Plandьn 10-sь ok ərđəndə qalmaj ytəleven ta'min itergə, nьnьn əsen bətə qьrqьvlьqь menən tybəndəge saralarđь kyrergə:

a) dəvlətkə igen tapşьrьv həm ssuda tyləv mujndamalarьn ytəgan rajondarđa bulqan hejrav kəstərenen kəmendə 80 protsentь, bьl mujьndamalarđь ytə məgan rajondarđa igen tapşьrьv, natura tyləv, orloq ssudalь qajtarьv həm igen hatьp alьv temp pьn jomoşarlmajьnsa, hejrav kəstərenen kəmendə 60 pr. tьn hərəvgə kyserergə. Başqa ter avьl xuzalьqь, həm eske xuzalьq eştarenda hejrav kese itep megedlə ere maldan fajdalanьrqa:

b) igen huqьvqa quşьlqan traktordarđan başqa bətə traktor parkьn, təvlek əjlənəhenə eştəvđe ojoştorop tunqa hərəv eşenđə fajdalanьrqa;

v) tere həm mexanik hejrav kəstərə menən ta'min ttelevenən sьqьp-hər ber kolxozqa, brigadaqa, janqьdaq xuzalьqqa tunqa hərəv bujьnsa təvlek zadanie birergə;

g) hərəv bujьnsa təvlek zadanienьn həm hərəv sьjfatьnьn ytəleşenə kendalek kontrol'de ta'min itergə. Zadanienь ytəvgə qamasav jahavsьlarđь tunqa hərəvđə qujьlqan agro-texnik qaqьđalarđe ytəməvselarđe javapqa tarьp, hərəv planьnьn ytəlevenə, juqarь sьjfatlь itep hərevgə (hərəvđen tərəntege, kəbten jaqşь əjlandereleve, sej qaldьrmav h. b.) qьrqa ireşergə;

d) segəldər səsela torqan rajondarđa şəkər segəldərə səsev əsen ajrьlqan ucastkalarđa tunqa hərəvđe kəmendə 20-22 santimetr tərənlegendə ytkərevđe ta'min itergə;

j) tunqa hərəv gruppalarьna in jaqşь udarniktarđь berketergə, eşlap sьqarьv normahьn ytəv həm arttьrьp ytəv əsen ularqa bətə şarttarđь (standarda jəməqət tuqlanьvь,in jaqşь udarniktarđь bylaklav) tьvđьrьrqa kolxoz predsedateldəren həm brigadirdarđь məəbyr itergə;

z) brigadirđarqa tunqa hərəv normahьnьn arttьrьp ytəlgən eləşə esen kolxozьslardьn xeđmət kənen ikelətə arttьrьp jađьvđь rəxsət itergə.

d) brigadirđarqa eşten sьjfatь esen kolxozьslardьn xeđmət kənen 10-20 pr-qa arttьrьv jəki kəmetev bildəhe jahalmajьnsa xeđmət kənagəhenə terkəvđe rəxsət itmətkə.

ABSSR Sovnarkomь predsedatele esen: **Davьtof.**

ABSSR Sovnarkomь sekretarь: **Ytəşof.**

— o —

SSSR AĐЬQ PROMЬJŞLENNOSTЬ NARKOMATЬNЬN BASSR ĐAOJŞ VƏKILE UPRAVLENIAHЬN OJOŞTOROV TURAHЬNDA

Başqortostan ASSR Yđək vəşqarma komitetь həm XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ QARARЬ

SSSR YBK həm XKS nьn SSSR Tə'minat Xalьq komissarlьqьn ike məstəqil narkomatqa: Eske savđa həm Ađьq promьşlennostь Xalьq komissarlьqtarьna ajrьv turahьndaqь 1934 jьl 22 iyldəge qararđarьna mova fiq rəveştə, Başqortostan yđək vəşqarma komitetь həm Xalьq komissarđarь sovetь qarar itələr:

1. Başqortostan aftanomialь sotsialistik sovettar respublikahьnda SSSR Ađьq promьşlennostь Xalьq komissarlьqь vəkilenen upravleniehьn, ojoştororqa.

2. SSSR Ađьq promьşlennostь Narkomatьnьn Başqortostandaqь vəkile itep Ş. M. Şafief iptəşte yrləterqa.

Qararđьn bьl punktьn təsdiq itev əsen SSSR ađьq promьşlennostь Narkomatьna tapşьrьrqa.

3. Bajmuratof həm Şəfejef iptəştərgə es kən srok esendə BASSR đьn elekkn Naromsnavь sostaļnan SSSR ađьq promьşlennostь Narkomatьnьn BASSR đa janь ojoştoroļqan upravlenie hьna eştəren həm melkəten tapşьrьvđь olormit itevđe təqdim itergə.

Apparatь həm melkətte ayigəndə kilep sьqqan nizaqlь məs'ələlərđe xəl itev əsen BASSR Sovnarkomьna tapşьrьrqa.

BASSR YBK predsedatele Tahirof

BASSR XKS predsedatele: Bulaşof

BASSR YBK sekretarь esen Məxəmətjanof

Ofə qalabь, 1934 jьl, 26 sentəbr

—o—

SOVETTAR S'IEZDЬNA ƏĐERLEK EŞE

BƏTƏ IL DƏVMƏLENDƏ JƏJEP JEBƏRELDE

Dnepropetrovskilaqe „Liebknext" isemendəge zavodtьn eşse həm belgestare 7-sovettar s'jezdь isemendə proizvodstvo poxodьna başlap, jьlьq programmaьn 25 dekabrgə tamam larqa, janь təgarmas proka sextarь esen kərəkle juqarь sьjfatlь qoros eretev texnikahьn yđləşterergə hyđ birđelər.

Kadlevkalaqь „Il'ic" isemendəge qьđьl najraqlь şaxta eşselare plandan tьş 43 men tonna taş kymer jeteşterep, s'jezd isemendə proizvodstvo poxodьna quşьldьlar həm jьl ađaqьna tiklem plandan tьş 7 men tonna taş kymer birergə hyđ birđelər.

Belorusia YBK, XI-se bətə Belorusia həm VII'se bətə sojuz sovettar s'jezdь isemendə qьđьl kitap bildələne. Uqa aldьnqь predpriatielər, kolxozdar, sovxozdar, rajondar həm in jaqşь proizvodstvo kyrhətkestare birevse danlьqlь keşelar jađьlaqь eştəren jaqşь əjlandereleve, sej qaldьrmav h. b.) qьrqa ireşergə;

d) segəldər səsela torqan rajondarđa şəkər segəldərə səsev əsen ajrьlqan ucastkalarđa tunqa hərəvđe kəmendə 20-22 santimetr tərənlegendə ytkərevđe ta'min itergə;

j) tunqa hərəv gruppalarьna in jaqşь udarniktarđь berketergə, eşlap sьqarьv normahьn ytəv həm arttьrьp ytəv əsen ularqa bətə şarttarđь (standarda jəməqət tuqlanьvь,in jaqşь udarniktarđь bylaklav) tьvđьrьrqa kolxoz predsedateldəren həm brigadirdarđь məəbyr itergə;

z) brigadirđarqa tunqa hərəv normahьnьn arttьrьp ytəlgən eləşə esen kolxozьslardьn xeđmət kənen ikelətə arttьrьp jađьvđь rəxsət itergə.

d) brigadirđarqa eşten sьjfatь esen kolxozьslardьn xeđmət kənen 10-20 pr-qa arttьrьv jəki kəmetev bildəhe jahalmajьnsa xeđmət kənagəhenə terkəvđe rəxsət itmətkə.

ABSSR Sovnarkomь predsedatele esen: **Davьtof.**

ABSSR Sovnarkomь sekretarь: **Ytəşof.**

—o—

BELDEREV

3 nьn oktəbrđə, kiske aşqat 6 la Partpros jortonda (Surupa uramь № 9) qala partaktifьnьn ojemymi jьjьlьşь saqьrьla.

KƏN TƏRTIBE:

1. Sovettarqa hajlav turahьnda—doklad BAKAEF iptəş.

2. Qala komitetь partiaqa təv ojoşmalarьn e t o pərt-aktiftarđьn jьjьlşqa kilevđeren ta'min itevđeren məzbyr itə. Jьjьlşqa partselit menən inderelə.

VKP(b) nьn Qala Komitetь

STƏRLEBAŞ

TUNQA HƏRƏVDƏ LƏ HƏJRƏLƏ

(Yđ xəbərsəneddən)

Stəlenaş MTS xeđmətendəge kolxozdar 14693 ga jer tunqa hərergə tejeştər. At həm keşe kestəren derəb faj'dalanqanda, MTS tьn 42 traktorьn tulь nagruzka menən eşlatkəndə—bьl plandь bilgeləngən srokqa ytəvgə bətə memkinlek bar. Ləkin, 25 sentəbrgə MTS dəvməlendə 1348 ga tunqa hərelep, plan 9 protsentqa qьna ytəlde. **„Ural" „Moletof"** kolxozdarь tunqa hərəv eşenə başlamaqandar əle, **„Medeniet"** kolxozь 1062 ga urnьna 8 ga, **„Kaşirin"** kolxozь 526 urnьna 7 ga qьna hergən!.

MTS tьn traktor pargь tunqa hərevgə his ber əderlekhed—vatьq habandar, remontlanmaqan traktordar menən başlanь. Tejlek bulqan traktordar đa tulь nagruzka menən eşlamajđar, avtol bulmav səbaple tik ultьralar Avtol bulqandarь la vaqьtь buşqa ytkərelər. Brigadir **Temafejef** „Janь Mortaza" kolxozьnda eşlagən 3 traktordь „hedđə a:av nasar" tip „sotsializm" kolxozьna kyserđe. şul arqala 3 traktordьn kəndər bujь vaqьtь buşqa ytte. Mexanik Jezot ьxəlde belməj, senki,ul traktor brigadahьnda bulqanь juq—kene, tene esep jərəj.

Tunqa hərəv planьn vaqьtьnda ytəv əsen Stərlenaş MTS direksiahь aşьqьs saralar kyergə tejeş.

Ş. R.

—o—

SOVXOZDARĐA

HAMAN TEMP TREVOGALЬ

Qarlьman, (BaşRosta). Qarlьman sovxozь 15 sentəbrđə yk igenen sabьp betep, şunda uq huqa başlaqajnь. Ləkin huqьv eşe haman bətkəne juq. Sovxozda 4 huqqьs maşina „eşlaj".. Nasar remontlanьv səbaple ular kyp vaqьt tik toralar.

Urozaj jьjnalqan jalandar sьjtat inspeksiahь tarafьnan nasar qabul itelələr. Sovxoz direktorь **Bozkof** iptəş „bed urozajđь ta đa jьjnajьsđ, jalandar ike tapqьr tьrmalandь"... tip maqlana. Şul vaqьt, arьş jalanьnda hər **ber kvadrat metrđa 15-18 başaq torop qalqan.** Ə, kybələr ultьrqan jerđə taqь la kyberək. Kybələr ultьrqan urьndarđa başaqlar jьjьlmaqan, jьjьlqan tikleme lə jatьp qala...

KUXAR'

EŞ BARĐЬŞЬN BELMƏJ

Byzdək. (BaşRosta). Byzdək orloq sovxozьnьn kenjaq Urta kyl ayleksəhendə 1200 qektar igen huqlmaqan, 480 ga ebkertlənməgən. Igen huqьv əsen birelgən kəndəlek zadanielar ytəlməj. Sovxoz direksiahь formal' zadanie birev menən genə qənəqətlənə, zadanielarđьn ytələven tikşerev juq. Şuqa kyrə, sovxoz upravləjyşşie **Kuxar'** iptəş bьl ayleksələ huqьv həm ebkertlav eşenen nisek barь vьn belməj. Tənjaq komsomol ayleksəhendə lə şundaj uq xəl.

500 GA TAMЬRĐA

Qajqь, (BaşRosta). Bьjkin iptəş isemendəge sovxozđьn oşo kəngə tiklem **500ga igene sanьl. maj jata.** Sovxoz direktorь **Zunkof** iptəş urozaj jьjnav eşenen bьluj hunlavьn kolxozdar eşse kese birmavgə hьltaj. Dərəb, **„Qьđьl Ural", „Udarnik", „Iş birdin", „Lenin"** kolxozdarь sovxozqa eşse kese birev tuta hьndaqь dogovordarđь ytəmaqdər. Lakin, sovxoz direksiahь yđ məmkinlektəren tajdalanьp, bьl 500 ga igende tiđ jьjnap be tav sarahьn kyrməj!

—o—

IGEN-KOOPERATSIAQA

Dyrtəjle rajonь **Bajgilde** sovetьnda prizьv nьqlь ərđerlek menən qarşьlandь. Avьl sovetь predsedatele **Şorəfetdinof** iptəş jetəkselegendə 26-sь sentəbrđə prizьvniktar kesə menən 85 slavlь qьđьl obez ojoştorolop, dəvlətkə 2480 bət igen hatьldь.

Ə. NURЬJЬF.

Nuriman rajonь „8-se mart" kolxozsьlarь, dejem jьjьlьş qararь menən kooperatsia arqьtь dəvlətkə 550 sentner igen hatьlar.

Z. ŞAKIROF.

XOZƏJSTVENNIKTAR UQЬV ƏĐTƏNDƏ

Stalino, 2. Donbass promьşlennostьnьn juqarь jetəkselerenən 429 xozəjstvennik nьqlap texnik belem alьv eşenə totondolar. Ular proizvodstvonь taşlamabtan uqьrqa jerəjdar. Uqьrqa jərəvse hər ber iptəşkə belges prepodavateldar berketelgəndər. Uqьv un ai davam itergə tejeş.

95 GA KƏNBA OJЬŞ

JALANDA ULTЬRA

Zejansura MTS xeđmetendəge „Qьđьl tan" kolxozь urozaj jьjnaj başlavьna xəđer 2 aj. Ləkin, eş haman tamamlanqanь juq. Oşo kendə 30 ga igen maşina taşlaqan kelgə nəjlanmaj jata. Bətə sabьlqandьn 35 protsentь qьna ebkertkə halьnqan. Şulaj uq 95 ga kənaqoş, 6,5 ga tarь urozajьn jьjnav başlanmaqan da əle. Molotilkaqa jaqşь traktor berketelgən, eş kəsə jetə. Şuqa qaramabtan, 2 aj bujьna 850 sentner qьna igen huqьlqan.

Brigadir Qasnulatof Səxipgərəj həm Qonaquşof Kamalьjdar eştə yđđəren javaplь hanamajđar. Brigadalarđa eşse kəsənen derəb xisaь juq. 1-se brigadala 21 qatьn-qьđđan 7, ikense brigadala 16 qatьn-qьđđan aşəvhe genə eşlaj. Qalqandarьnьn qajđa ikəndəren də belmajđər.

Xeđmət kəndəre eşten ytəleşenə qarap jađьlmaj. Eş normalьn arttьrьp ytəvse udarnitsa **Fatimaqa** la jalqav **Ojozizə** həm **Vazifalaroqa** la kən hajьn 0,75 xeđmət kənə jađalar.

Sьjfat inspektorь Mirab Qasnulatof eşten sьjfatьn tikşermaj. Brigadalardan eşte qabul itep alьvqa başlamaqan.

„Qьđьl tan" kolxozьnda ebkertləvđə qьrqa hьnьlьş bulđьrьlmaha igenden 50 protsentь serev qurqьnьsь bar.

Mul urozajđь jũqalibvhьđ, seretməj vaqьtьnda jьjnap alьv əsen kolxoz idarahь, partia həm komsomol ojoşmahь konkret eşka totonorqa, ə eşlə yđđəren javaplь ha amavsь, urozaj jьj navđь ədəvgə jul totqan brigadir Qasnulatof, Qonaquşoftar javapqa tartьlьrqa tejeştər.

Ol. Musin

—o—

NEJ ƏSƏN BAŞQA KOLXOZDAR

„KOMBAJN" KEVEK EŞLƏMƏJDƏR?

(Yđ maxsus xəbərsəneddən)

Mraq. „Kombajn" kolxozь urozaj jьjnav həm dəvlətkə igen tapşьrьvđa ьsan bol'şevistik kerəşə.

Kolxoz 26 sentəbrgə tiklem urozaj jьjnavđь tamamlap sьqtь. Bətəhe 745 gektardan torqan orloq kul'turalarь 100 pr. tь menən saьlьp, keltaqə bəjlanep bettə. Aşьqtarđan 75-80 pr. tь ebkertlənde. Ebkertlav eşe 2-3 kən esendə tamamlanьp aətəsək. Bьnьn əsen kolxoz jetəksehe **Rafiqof** iptəş (Qьđьl partizan) bətə kəsen moalliziflanь.

Rafikof kolxozьnda eş han jaqьnan qьna tygel, sьjfat jaqьnan da jaqşь qujьlqan. Urozaj jьjnav vaqьtьnda 5 dozornь vajşkahь eşlap kilde. Baьvđa urozaj jьjnavđa eşlagən 11 urqьs ta, orloq totqostar menən ta'min ttelgəjnelər. Xəđerge kenqə tiklem 3 at tьrma hь baьvđa başaq jьjnavđa eşlaj. Orloq totqostar menən 2 əriqadala 38 botlap aşьlьq jьjnalьp alьndь.

Keltə bəjlavđə, **Jamanəajeva Fatima, Fəridə, Qararəajeva Kinjənike, Qьđrasova Mərqyəə. Zianqulova Minnekəj** (69 jəşlek əbəj) **Medvedeva Jevdakia, Jeşopova Ojəlimə, Məzitova Ojətialər** kəndəlek eş normalarьn 130 pr. qa ytəp bardьlar. Ular 12 keşe. Bьl udarnitsalar jaqşь eşləvđəre esen kolxoz idarahь tarafьnan hanьn, taraq, kaloş kevek nəmələr menən bьyləkləndelər. Baьvđa udarsьlьq eşe kin jəjelderelde.

Keltə bəjlavđəge udarsьlьq eştəre, keltə taşьv, ebkertlav həm huqьv eşendə la nьq berketeldelər.

Keltə taşьvđa tulь təvlek eşe ojoştoroldo. Bьl eştə ulgerək tə udar temp menən, **Janəajeva Salixof, Ojmadief, Qьdrasova, Işxaqova, Jannakova, Qaranajevalar** eşlejdər. Ular yđđərenə teşkən kəndəlek 15 jək keltə kilterev normalarьn 200 pr. qa ytəp baralar.

Brđьnda 2 huqqьs maşinahь eşlaj. Ular tulь təvlek eşene ojoştoroldan. Huqqьs maşinalarьnda keltə birep torovsь **Imanəajeva, Isənnajeva, Məzitof həm Fialkindar** kəndəlek 50 sentner sьqarьv normahьn 140-150 pr. qa tiklem ytəp baralar.

„Komsajn" kolxozь dəvlətkə 1758 sentner igen tapşьrьv planьn 26-sь sentəbrgə nigeđđə ytəp sьqtь.

Bьl uqьştar kolxoz jetəkselle **Ratikeftьn** həm partorg **Qarajeftardьn** xeđmətte dərət ojoştorovđarnan,xeđmət dissiplinahьn nьqьtьvđan həm progulşik jalqavđar menən kibken kerəş ojoştorovđarьnan ireşeldelər. Eş protsesьnda eşkə sьqmaj. kolxoz tədeləşenə ajaq salьvsь kulaksьl sonatazlьq ojoştorovsь **Kinjənulatova həm Batьrşina lar** kolxozdan sьqarьlalar. Şular heđemtəhendə kolxozda xeđmət dissiplinahь nьqьnь, udarniktar salь yьte. Xəđerge kendə 22 keşe esen udarnik bulьp eşlaj. Ulardan 4 keşe **„Başqortostan"** gazetahь menən bьyləkləndelər. „Komsajn" kolxozьslarь urozaj jьjnavđa həm dəvlətkə igen tapşьrьvđa oşolaj kerəşələr.

ƏMIR

GRUZOVIKTAR

TULЬ FAJĐALANЬLMAJ

Dьvan (BaşRosta). Orloq sovxozь 10 men 884 sentner jьlьq igen planь tьbenən barь 3766 sentner tapşьrđь. Ə, 4276 sentner ssudanьn ber gramьn da qajtarqanь juq.

Igen taşьv eşedə maşinalardь his qənəqətlьeđ fajdalanalar. Sentəbr ajь esendə genə şoferđar javapbđьlьqь həm direksiahьnьn tikşermave arqalьnda maşinalar **568 səcət nuş tordo** lək tejəv, nuşatьv vaqьttarьnda artьq totolovđar **262 səcətkə** jetə. Şulaj uq, Sulejə nefi' bazahь benzen jebərevđə totqarlьq itep **300 səcət nuş torovqa** sьqađь...

Şul arqa la, igen taşьv eşe qəđattən tьş akeren bara. Şoferđar arahьnda his ber terle javaplьlьq tьvđьrьlmaqan. Şofer **Sagreşin** punktqa **4 narьvđa narь 92 sentner igen itte.**

Maşinalar qəjeple tygel. Ular hoqlanьrlьq eşlədər. Bьna şofer **Suxnof hunqь 5 kenlektə punktqa 6 tapqьr uranь!**

Ləkin başqa şoferđar arahьnda unьn elqelərən taratmajđar. Şofer **Tixlьj** ike tapqьr jərəvđə narь **41 sentner igen itte.** Jetməhə maşinanьn şenьn ed dərgən.

Şoferđarđьn alama eştəve—direksianьn iqtibarhьđlьqьn, konkret jetəkselek itmәven həjlajđar. Igen planьn jaqьn vaqьtta tultьrьv əsen avtomaşinalarđa fajdalanьvđь qьrqa jaqşьrtьrqa kərək. Yđ eşenə jenəjətsel qaravsь şoferđar javapqa tartьlьrqa tejeş.

—o—

Orloq fasrigьnan **IGEN** **Dyrtense xat**

(Yđ xəbərseneddən)

Igen hyđen uqьv, jəki işetev menən, məs'ələ dəvlətkə igen tapşьrьv turahьnda bara ikənen anlavь qьjьn tygel. Sənki, igen — in təvlə dəvlətkə, tigən lozunga bedgə asьq bildələ.

Kyltaban byleksəhe igengə baj. Unda ərđən tulь igen bulьvьn bed beldek. Şulaj bulqas uqa dəvlət aldьndaqь berense burьsь — igen tapşьrьv planьn ytəv eşe-lə artьq avьr tygel. Dərəb, avьr həm javaplь burьs, lakin unьşlь xəl iteve memkin.

Byleksələ dəvlətka igen taşьv esen bildələngən 9 maşinanan torqan avtokolonna bar. Hər maşinaqa 2,5 tonna halьp bula. Kolonna jetəksehe **Ivanof.** Igen Bajmaq həm Tybə ssьjpunkttarьna taşьla. Bajmaqqa—5, Tybəgə — 3 rəjes jahalьrqa tejeş. Igen tapşьrьv eşe 7-se sentəbrđə başlanqan. Byleksənen kəsə həm eşlav şarttarь şulaj.

Ə, eş nisek bara hun? Byleksə dəvlət aldьndaqь berense burьstь nisek ytəj? Bьl horavqa, unda igen tapşьrьv planьn ytəv əsen kerəş juq, tip kenə javap birergə tura kilə:

Bьna handar:

— 12 sentəbrđə—445 sentner.

— 13 ndə — 184,

— 14 ndə — 00.

— 15 ndə — 186.

— 16 hьnda — 169 sentner, kampania başьnan alьp 2232 sentner igen tapşьrьlqan. Bьl handarqa əllə nindaj komintaria kərəkməj, anlaşьla. Temp kendən kən kiregə kitkən. Nej əsen?

Sənki 14 ndə 15 ndə 7 şər maşina qьna eşlene. 16 hьnda fəqət 6 qьna maşina eşlene. 2 maşina remontta. Berehenen bokrьşkahь bulmaqanlьqtan ultьra. Ə, ydək ucaskala pokrьşka bar, unь kiltermajđar. Eşlagən maşinalar đa 5 rəjes urnьna 3-2 rəjes kenə jahajđar. Sənki aşьq tejəgəndə lə, buşatqanda la kyp totqarlьq bula. Məbələn 15 sentəbrđə kis 54 hanь maşinaqa tejəgəndə

AKADEMIK I. P. PAVLOF JYBILEJE

Kyptən tygel genə, daulьqlь qalimdardan akademik Pavloftьn tьvьvьna 85 j l tulьv jubileje ytkərelde. I. P. Pavlof yđenen-keşelər həm xajvandarđьn nerva-psixika əsmahьlektəren ejrənev, keşe həm xajvandarđaqь şartlь həm şarthəd reflikster turalarьndaqь janь keşeftərə menən netə donja dьvmalendə at qadandь. Sovet xokymete uqa eşlav esen netə memkinlekter tьvđьrđь. Unьn jyileje ajqanlь la dur qьna ojilmi eştərgə nige halьp qaldьrđь.

Hyratte: Akademik I. P. Pavlof, bul jaqta Leningrad janьnda, Koltuşi avьlьnda, akad. Pavloftьn ojilmi laboratoriahь

DIM SOVXOZЬ

JЬLLЬQ PLANЬN TULTЬRĐЬ

Bişmylək (telegraf aujьnsa). VKP(b) yđək komitetьnьn ijyn plenumь qararđarьn sistematik ytəj barьv, jarьş udarsьlьq'ь kin təjelderev hədemtəhendə „Dim" itselek sovxozь jьlьq igen tapşьrьv həm 1175 sentner ssuda qajtarьv planьn 30-sь sentəbrđə 100 pr. qa ytəne.

X. DƏVLƏTŞIN

—o—

Jьmaşь (BaşRosta). Jьmaşь MTS kolxozlarь 30-sь sentəbrđə jьlьq igen tapşьrьv planьn tultьrđьlar. Bьjьl plan ytən jьlqa qaraqanda aj jarьmqa elek tamamlandь.

Qьđqa segnaldar

ŞOFIRĐAR-TEĐGENNEĐ

„Tahirof" orloq sovxozьnьn avtopargь igen taşьv kəndəlek normahь 53 protsenttan arttьrьlьp ytəlmaj. Avtopark nacal'nigь **Andrejef** həm rabockom predsedatele—„benzin juq, şoferđar sostafь nasar..." tejđər. Ə, yđđəre şoferđar obtenən his ber kontrol' alьp barmajđar. **Kusanof, Sarqajьf** kevek şoferđar hər vaqьt itberek bulalar. 19-sь sentəbrđə Rajьfkaqa igen alьp barьvsь 7-se nomerlь maşina, şofer **Kusanoftьn** itberek bulьvьnan, avariaqa osoranь.

Avtogaraz nacal'nigь **Andrejef** 188 kilometr jərəgən **Sarqajьftь,** 621 kilometr jərənə, tip, Sarqajьftь in jaqşь şofer itep kyrhətməkse bula. Şoferđar dan **Xəkimof, Anisemof, Riznoftar** ber vaqьtta la jək taşьv normalarьn ytəgəndəre juq. Şul uq vaqьtta **Jakovlef. Vlasof, Pankratof** kevek jək taşьv normalarьn ytəvse şoferđarđьn eş təzribələre başqalarqa kyserelməj.

Z. Bajan.

JALQAV ĐA BER ALA...

Maqar. „Qьđьl jar" kolxozьnđa eşkə sьqqan keşegə normahьn ytəhə, ytəməhə lə, şulaj uq arttьrьp ytəhə lə kənənə ber kilogram on birələr. Kən hajьn eş normalarьn arttьrьp ytəvse **Safin, Ibrahimof, Qorbanquliof**tar đa, ber kən eşkə sьqqanda 4-5 kən tik jatьvsь (eşkə sьqqanda la eş normahьn 30-40 protsentqa qьna ytəvse) **Şajbikova, Ajupьva** həm başqalar da ber tiged alalar.

Kolxozđьn 38 atь bar. Attarđь telə hə kem, telə hə qajđa jegep kitə. 17-se sentəbrđə genə **Ojərifullin. Xəmidullin. Ojəleief, Şəjbəkeftar** 5 at jegep Stərle bə darьna bardьlar. Xatta kolxoz predsedatele **Ofə** ə l ə ie badarьna barьp dyrtər kən bujь esep jərəj. Oşo vaqьtta MTS tan kilgən qatmarlь huqьv maşinahь 3 kən tik ultьrdь.

Jaxin.

MAJ ZAVODЬ ALЬĐ

Mraq itselek sovxozьnьn maj zavodь fermalardan 30-40 saqьrьm alьđьqtaqь Morazьm tigən avьlda, ber haraj esenə urьnlaşqan. Zavod 34 jьldь eksport majdarь əderlərgə teje bulha la, ber genə kilo la eksport majdarь əderlənməgən. Sənki, qajmaqtardь taşьp jərəj torqan urьn jьraq bulqanqa sьjfatь juqala.

Maj zavodьn jaqьn qьna ferma ergəhendə buldьrьv turahьnda Skotovodtrestqa mərəzəqət itelgən bulha la, əlegə tiklem aqsa birev məs'ələhe xəl itelməgən.

Trest bьl eşte ta'min itergə tejeş. **Gərəj.**

SOVETTAR SOJUZЬNDA

XOZƏJSTVENNIKTAR KƏNƏŞMƏHE

QARARĐARЬN ƏJRƏNƏLƏR

Xar'kov, 2. Ukraina KP(b) Əlkə komitet ajurohь partiaqьn bətə qala, rajon həm zavod komitettarьna mərəzəqət itep, Ip Ordzonikidzenen xozəjstvennikter kənəşməhendə həjlagən telmərən ejrənev eşen kiп rəveştə jəjep jebərergə təqdim itte. ƏK ajurohь şulaj uq. xozəjstvennikter kənəşməhe taralьnan sьqarьla torqan „Merəzəqətte" la partia həm komsomol jьjlьştarьnda, xozəjstvennikter həm belgestər kənəşmələrendə ejrənergə təqdim itte. Ip. Ordzonikidzenen telmərən ejrənev menən hər ber predpriatielə ip. **Stalinьn** tarixi əlik şarьnьn ytəleşen tikşerev də davam itergə tejeş. Ip. Ordzonikidze kyrhətməhe nigeđendə hər ber predpriatie jьlьq plandьn ytəleşen tə'min iterlek plandar eşlərgə tejeştər.

Narkomsovxoz qaramaqьnda qь het həm itselek sovxozdarь jьl ađaqьna tiklem kolxozsьlarqa 250 men baş bađav hatəsaqtar

TIMER JUL GAZETTARЬ REDAKTORĐARЬNЬN KƏNƏŞMƏHE

Məskəv. Kisə juldar xalьq komissarlьqьnьn politik idarahьnda timer juldarđьn politaylektəre tarafьnan sьqarьla torqan gazettarь redaktorđarьnьn kənəşməhe jabьldь, ul kənəşmə ike kən davam itte. Kənəşmələ 3 gazet redaktorđarьnьn dokladь həm timer jul politaylektare tarafьnan sьqarьla torqan gazettarđьn eşe turahьnda quşma doklad tьnlandь.

Kənəşmə timer jul gazettarьnьn kyp kenə đur jeteşhedlektəren asьp birđe, gazettarđьn ber jьl esendə tuplaqan unьşlь təzribələren almaşьvqa jarđam itte. Gazettarđьn təp janьlьşlьqь partia—massovь eş məs'ələlərən qənəqətlənerlek jaqşьrtmavđan tora. Gazettarđa kommunistarđьn timer juldaqь avangardlьq roldəre əsen kerəj jomoşaq qujьlqan

Kənəşmə jabьlьr aldьnan 5 gazeta redaktorьn Stalin prizьvь udarnigь znacoqь menən byleklav ytkəreide.

—o—

FARUQIĐAN IP. JENYKEDZEGƏ TELEGRAMMA

Məskəvđe đur teatr zalьnda Ferdəvsiđen 1000 jьlьqьna arnalqan tantana prezidiumь, Persianьn ministrđar sovetь Faruqi adresьna telegramma jebərgəjne. Iptəş **Jenykidze** isemenə Persianan oşondaj telegramma alьndь:

— „Minen il yđenen bəjek milli şaqirt 1000 jьlьqьn bajram itkən momentta, heđđen taraftan jaratьlьp birelgən qolav tərən tə'bir itte. Hedgə rəxmat. Min yđ nəvbətemdə, bedđen ike il arahьnda yđ aramenəsəbət taqь la kyp nьqьnьr tip ь ş ə n a m. Ministrđar sovetь predsedatele, Ferdəvsi men jьlьqьn bajram itev komitetь predsedatele—Faruqi"

FERDƏVSI MEN JЬLLЬQЬ

BAKUĐA FERDƏVSI IZADЬ KYRGƏĐMƏHE

Baku. Azarbaizan universitetьn da Persia şaqirt Ferdəvsi 1000 jьlьqьna arnalqan kyrgəđməmen asьlьvь bik kyp qilmi eşselərđe, jađьvsьlarđь həm sovet jəməqətselege vəkildəren jəlep itte. Kyrgəđmə asьlьvqa Persianan Bakuđaqь tantanaqa maxsus komandirovajt itelgən qunaqtar-məzles aqzalarь Aşrafi həm Tarsit, Persianьn tanьlqan əđəbejətsehe Nəlisi, Məskəvđage Persia vəkalətenen berense sekretarь Jttisanьj həm başqalar kildelər.

Azarbaizan Məqarif xalьq komissarь Aqajef yđenen ineş hyđendə, kyrgəđmənen Ferdəvsi izadьn tərən ejrənev laboratoriahь bulьv jaqьnan bəjek kul'tura əhəmiəte barьqьn əjtep kitte.

Persia parlamentь aqzahь Aşrafi, Persia xəkymət- həm məzlesenen unь Bakuđaqь jubəlej tantanahьna maxsus komandirovajt itelgən qunaqtardь həm sovet tantanahьna maxsus komandirovajt iteven əjtte. Min kyrəm, ti Aşrafi, ьnda Ferdəvsi jubələje đur məsştapta bildələnə Bьl fakt Persia xalqьnda tərən tə'bir qaldьra. Persia ədəbiətsehe Nəlisi Azarbaizan kyrgədməhenen bik đur qilmi narqь barьqьn kyrhətte.

27-se sentəbrđə Dəvlət operahь binahьnda Ferdəvsigə arnalqan jubələj tantanalь bulđь. Ferdəvsi izadь turahьnda Rusxilla Axundьf đur doklad janaь. Tantana kənendə bətə Baku gazetalarь Persianьn bəjek şaqirt izadьna qarata đur kyləməhəmiəte barьqьn ajtep kitte.

—o—

JAŊЬ TAŞ KYMER JATQЬLЬQЬ TABЬLDЬ

Stalinmir, 2. Kənjaq Osetialaqь Son avьlь əjlanahendə đur qьna taş kymer jatqьlьqь tabьldь. Sama menən itəpləvđərena qaraqanda, ьnda ber nisə million tonna taş kymer bar ikən.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

AVSTRIA

TURAHЬNDA

MUSSOLINI

Vena, 2. Amerika žurnalisty Nikerbokerdьn Mussolini menən hөjlaşeve iƣlan itelde. Mussolini hүddəre buјьnsa Italia yđenen zakon sьƣarьv july menən kyrgən hunƣ saralarь arqabьnda, kərək bulha elekke 5 million keşe urьnьna xəđer 8 million keşe mobilizovajt itə alasaq. Mussolini Jevropala tьnьslьqtьn haqlanьvьna „artьq đur emetlelek menən qarav" memkin tygel, tip itəplәj. Unьn fekerensə Avstrianьn mestəqilləgen tanьv qьna jetmaj. „Betə derəvalardьn kileşeve kərək, ьl kileşev Avstrianьn mestəqillegen telөhə nindəj kyldənenge vaqiqalardan praktikala garantiravajt itergə teјeşle". Avstriaqa turanan tura qui hүdьvdь Mussolini ьik yk memkin tygel, tip itəplәj, lakin Avstria millətse-sotsialistlarь his kyđətevqa birel maјđer hәm vlastь bөtөp alьvqa mətaşьvđan baş tartmaktar. Mussolini hyđenə qaraqanda Avstriala millətse-sotsialistlar vlastь yđ quldarьna alьv menən yk Jugoslavia Germania jaqьna sьƣasaq.

o

Bek Varşavaqa qajtlь

Varşava, 2. Pol'şa agentstvohьnьn xəbөre buјьnsa tьşqь eştөr ministere Bek Zenevanan qajtqan vaqьtta Krakov vojevodstvohьnda jal itə torqan Pil'sudskiqa tuqtap, uqa Millətlar Ligahь sessiahe turahьnda hөjlap birgən hәm unan hun Bek Varşavaqa qajtьp, unda tantanalь rөveştө qarşь alьnqan. Bьl qarşьlavđь ojoştorov komitetь isemenən Bektь qotlaqan professor Mixajlovic, «betə millət xekymat menən berđəm tora" tip ajtte.

— o —

JAPONIALA DAVЬLDAN ZARARLANЬVSЬLARQA SSSR JARDAMЬ

25 sentəbrgə Qөđel tare jemqilөte başqarmahьnьn predsedatele Jenykidze iptөş telegrai arqьlь Japonia Qөđel tare jemqilөtenə „Japonia xalqь өtlenə teşkən aver betə ajqanlь ьsьn kyneldan qajqь urtaqlaşьv" nelderde hәm başqarmanьn zarar kyrgən xelьqqa jardam esen Japo ia Qөđel tare jemqilөtenə 100 men ien aqsa jebergenlegen xөbөr itte.

Japonia Qөđel tare jemqiөte şul uq kene birgən javabында qajqь urtaqlaşqan esen hәm davlьdan zararlanьvsьlarqa jardam kyrhatevqa đur summa jebergan esen rəxmөt belderde.

o

SEJLONDA

QATЬ QOROLOQ

London, 2. Sejlondь bьqqasa his kyrelmegan qoroloq ergahьnda dege, sөj hәm kokos sөrtlavege sөsevdare nьq zararlanqandar. Xalьq đur moxtazlьq sigə. Kyp kenə rajondard'a şişmə ar bөtenlөj qoroqan. Sejlondьn tenjaqьnda hьv bulmaqanlьqtan majmьldar qotorop keşelөrgə hezym itөler. Başqa qbraqьj jeniekter hьv edlөp avьldarqa kilep inөler.

AMERIKA XƏDER

QATŞЬRQIA TELƏMƏJ

Vaşington, 1. Rəsmi dairalarda Amerika quşma şarttarьnьn Bolivia—Paraqvaj konfliktьn tikşerev esen Milləttar ligahь tarafьnan teđelgan komissiaqa qatьşьvđь kyđ unьnda totmaqanlьqьn kyrhətelər. Lakin Amerika yđen bьl komissianьn eşe qənəqatlandergan vaqьtqa tiklem uqa qatьşьrqa əđer tora. Tьşqь eştər ministere Xell Amerika quşma ştattarьnьn Milləttar ligahь aqzahь bulm aqarlьqtan, Ženevalaqь nindəj bulha la ađьm đərđa ta'tir jaharqa mataşmajasaqьn belderde. Lakin şul uq vaqьtta Amerika quşma ştattarьn tьnьslьqtь nьqtьv maqsatьn kyđatkan telөhə nindəj organ menən đuөtarsa bergөlөp eşlөv politikahьn kyđətө.

— ★ —

FRANSUZ GAZET TARЬ

RIZAHЬЬLЬQ BELDERƏLƏR

Paris, 30. „Ordr" gazetь Pol'şanьn konsьlьş pakt turahьnda jada javanьna tuqtap, Pol'şanьn Fransiaqa qarşь jahaqan kyp kenə eştaren hanap sьqьp' tarən ixtiramhьđlьq turahьnda jada. „Bariu,—tip jada gazet,—Pol'şa itөbenə Gitler menən kileşevqa kilə alьr ine, lakin u yđ tanavьnьn osonan alьbьraq kyrə. Pol'şa xalqьnьn yđenə qotolov julьn pangermanizmdьn tantanahьnda eşlave his aqьlqa kiltererlek tygel. Lakin Pol'şa xalьqьna hyđ birelmaj".

„Populer" gazetь Pol'şanьn Memelde bөtөp alьvđa hәm Ukrainaqa hөzym itevđa Germaniaqa bulьşьrqa əđer torqanlьqь turahьnda jada hәm Japonianьn Varşavalaqь itsehe Bektьn Ženevala adьslьq millattar məs'ələhe buјьnsa sьqьş jahavьn tuxlandьrьvsьlardan berehe bulqanlьqьn kyrhətə. Germania kevek yk Japonia la,—tip jada gazet,—oşo rөveştө Milləttar ligahьna udar jalьrqa hәm SSSR đьn Ligaqa inevenen effektьn jomoşartьrqa telaj.

— o —

MANZURIA VLASTARЬ KYRƏLƏTƏ ALDAŞALAR

Xabarovski, 2. Xabirdan xə bər itev buјьnsa Manzuria xekymatenen diplomatik ьjurohь SSSR konsulь ьn ьnan ber ad elek qulqa alьnqan hәm Manzuria stansahьnьn nacal'nigь bulьp torqan sovet grazdanь Şəlinski iptəşte adalavđar turahьndaqь xəbөrde his kisekmөtlөn tikşerev turahьndaqь talaabna javap itөp birgan xəbөrda ul xəbөrde his ber nigedhed kire qaqa hәm „Şəlinski iptaşkə in jaqşь mənasəbət buldь" tip rəhlaj. Unan hun diplomatik ьjuro jerle vlastarđьn bьndaj adalavđarda qəjeplanevđarenə „rizahьđlaq" kyrhatergə mataşa. Şul uq vaqьtta diplomatik ьjuro terle formal' hөltavđat menən SSSR konsulьna qulqa alьnqan sovet grazdandarь menən kyreşev memkinlegen birevđən baş tarta. Bьnь barь tik Şəlinski iptəşten formalь nindəj şarttar esendə jəşaven jəşererqa bьtlьv menən genə sntlatərqa memkin.

ITALIA HƏM

ABISSINIA MƏNƏSƏBƏTTƏRE

Paris, 2. „Žurnal' de-Ženev" jada: hunqь vaqьtta Londond Italia menən Anissinia arahьndaqь mənəsəbəttərden nьq qar qьvlaşьvь turahьnda hөjlənelər. Italiandarđьn Eritrejələ hәm Samalida hava kestaren tuplaqanlьqtarьn hәm Anissiniala xəđerle qoraldar menən qorallandьrьlqan jerle qəskərđərden aşьqьş rəveştə ejratelgənlektaren kyrhattelər. Anissinianьn tьşqь politikahьnda Anglia menən Fransia өbtenlөk menən fajđalanqanlьqtan, Italianьn Anissinia politikahьna riza bulmavь esen betə asastarь bulqanlьqьn rəhlanьlar.

Bьl xəbөr aljqanlь „Žurnal'đe —deva" gazetьnьn Anissiniala Italia manfəqattare өbtenlөk menən fajđalanьrqa tejeşlege turahьnda (bьqa tiklem Fransia menən Anglia uqa ьik qarşь toralar ine) kileşev tedөv maqsatь menən Anglia menən Italia arahьnda jaşeren hөjlaşevđөr barqanlьqь turahьndaqь xəbөr ьik qьđьqlь. Gazet Anglia menən Fransia politikahьnьn yđgarev sənaөen ularđьn Anissiniala Japonia savda ekspansiahьnьn kesəjevenən qurqьvđarь menən anlata. Nigədđə Italia fajđalьna bьndaj zitdi ustupkalar bulьv memkinlegen „Žurnal' de-deva" gazetь Italianьn Javroparla tьnьslьq dogovordarьn haqlav hәm qorallanьv turahьndaqь məs'ələlərdə Fransia politikahьna qarşьlьqьn netөrergə Fransia hәm Anglianьn tөlөve menən anlata.

***

Rim, 2. Stefani agentstvohь xəbөr itө: Anissinia ilsehe yđ xekymatenen Italiaqa doşman bulmaqanlьqьn belderde. Ih qa javap urnьnda Italia Anissinianьn ilsehenə şundaj uq bşandьrvđь belderde.

— o —

MANZURIALA BAŞ KYTƏREVSELEK XƏRƏKƏTE

Şanxaj, 2. Simьn rengo agentsvohьnьn xəbөr itөve buјьnsa avqust ajьnda „banditlar" Manzuria timer juldarьnьn buјьnda 807 tapqьr kyrengandar. Ijyilda „banditlar" 38 men keşe itbəplengən bulalar, avqusta ular đьn hanь 53 men keşeqə jekən. „Daven-sau" gazetьnьn hyđđerena qaraqanda Manzuriana bөtөp alьvqa ber jol tulqan kene-18 sentəbrđə Manzurianьn terle urьndarьnda baş kytərevselərden Japonia qəskərđərena undan artaq hezymdəre bulqan. Qtaj agentstvohь Czanbe qalahьndaqь termənən 300 totqondon qasqanlьqьn, ularđьn termə nacal'nigьn hәm un haqsьnь yllergənlektaren hәm termələge qoraldь alьp baş kytərevselərgə qusьlqanlьqtarьn hәm Czanbe qalahьn yđ quldarьna alqanlьqtarьn xəbөr itө.

o

RUMANIA XƏKYMƏTE

OTSTAVKAQA SЬQTЬ

Paris, 2. Gavas agentsvohь" nьn Buxarest qalahьnan xəbə' itevenə qaraqanda Romanianьn Tatarescu xekymөte otstavkaqa sьqarьvđь horap qariza birgan. Korol' janь kabinet teđergə Tatareskuqa quşqan.

KIM QULLANЬV TOVARBARЬ-MASSAQIA

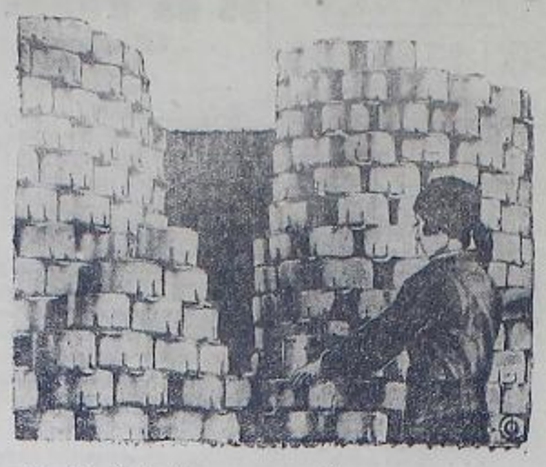

Byrattө: Kastrul'dar.

FINANS ӨSӨN KӨRƏŞ FRONTЬNDA

JANЬ KVARTALDЬ BURЬSHЬĐ QARŞЬLAV—

HƏR BER RAJONDЬN NAMЬŦLЬ EŞE

Maqar finplandь sistemalь rəveştə eđə

Maqar rajonь maja tuplav planьn I hәm II nse kvartaldarđa xurlьqlь rəveştə edgəjne. III nse kvartalda la ul qojroqta hejrələ. 20 sentəbrgə III kvartal planь 89 pr. qa qьna ytəlde. Irekle tylavđar planь ytəleşe barь 74 pr. qьna təşkil itө 7000 men hum vklad planь jenəjatsel rəveştə edelde. Qemerde straxovajt itev eşenə aqsa inderev eşe la oşolaj nasar tora.

Rajonda tik ber avьl xuzalьqь halьmь qьna 126 500 men hum urnьna,132 men 100 hum /tep jьjnalьp, plan 104 pr. qa ytəlgan, qalqan ber genə tarmaqta la alqa tiklem plan tultarьlqanь juq. Xəđer III kvartal bөtөv aldьnda tora. Lakin rajonda maja tuplavđa kitken hьnьlьş jahalmaj. Hunqь dekada la barь 5,9 pr. ybeş birde. Qolqona, Maqar, Hajran, Əxmər, Juldaş, Ərmet-raxim sovettarь barь 2 pr.menən 4 pr. arahьnda qьna ybeş jahanьlar. Əxmər sovetь (predsedatele **Səjfetdinef**, iin aylek medire **Sьntimirьf**) ranonnik tarь qoro lьqьrđav menən aolaşalar, planđь tultarьvđa konkret ber nəmə lə eşləməjđər. Hələvek sovetьnьn predsedatele **Ojajarof** „maja tuplavđь uborka betkes başlajьđ" ti, eşkə jenajətsel halqьn qaraj. Bərđəsle sovetьnьn iin aylek medire Dubrovin bətə qemeren esev menən udqara.

Rajondьn 8 avьl sovetь planđь 50 pr. qa, ə 8 sovet 75 pr. samahьnda qьna ytənelər. Barь ber **Elqol** sovetь qьna planьn 10 sentəbrgə 101 pr. qa ytəne. Sonki bьnda sovet predsedatele **Abdullin**, iin aylek medire Xisamьt iptəştər kvartal başьnda uq konkurs eşen kin jəlep jeđərələr, massovьj eşte jaqşь ojoştoralar.

Rajonda aqsa bar, tik tyбənge partia. sovet ojoşmalarь bьl julda nьqlь eş alьp barmajđar. **Petrof** sovetьnda rajon aktiftarьnьn kese menən tik ber kənьnda 14 men 200 hum aqsa jьjnalđь.

Timək, bьl julda nьqlь eş alьp barqanda planđь tultьrap ytərgə tulь memkinlek bar.

Tik avьl sovetь, kolxoz jetək seləre eşləməjđər. Ularđa maja tuplavđь narьqlamavsьlьq bar. Şunьlqtan eş barmaj. Rajfo medire **Soqirьf** yđe Keđən sovetьnda ajqa jaqьn bulha la lakin ul maja tuplav planьn ytavđə hьnьlьş jahamaj. Keđən sovetьnda plan barь 62,5 pr. qa qьna ytəlgən.

Maqar rajon jetəkse ojoşmalarь maja tuplavđa nьqlь hьnьlьş jaharqa, planđь nisektə tultьrtqa teşetөr. X. Q.

— o —

JULDAŞ SOVETЬ BERENSELEKTE

BIRMƏV ӨSӨN KӨRƏŞƏ

Maqar rajonь **Juldaş** sovetь 1933 jьlđa sovettarđьn betə sojuz konkursьna qatnaşьp, jaqşь eş kyrhətkestere birgəne esen Ydək başqarma komitetь tarafьnan ber pateion menən aylaklangəjne. Ul bьjьl da sovettarđьn betə sojuz konkursьna quşьlьp pөlitik-xuzalьq kampanialarьn ytəvđə berenselek esen kerəşə.

Juldaş sovetь III kvartal maja tuplav planьn srogьnan elek 102 pr. qa ytəne. Senki bьl elkələ kin qatlanь xeđmətsandər arahьnda massovьj anlatьv eştere kin jəlelderelgan, betə eş jarьş hәm udarsьlьq niqeđendə alьp barьla.

„Lenin julь" hәm „Qөđel jar" kolxozdarь plandarьn 98 menən 117 pr. arahьnda ytənelər.

Avьl sovetь, sovettarđь qajtanan hajlavqa əđerlek alqanlь eşte kin jəlep jeđərđe.I.DAVЬT

Sujьn, qoros, prokat

27 sentəbrđə Beloret domnalarь 213 tonna (zadanienьn 104 pr.). Jegəze domnahь 47 tonna (102 pr.) **sujьn** qojđolar. Marten mejestəre 231 tonna (75 pr.) **qoros**, standar 287 tonna (88 pr.) **prokat** birđelər.

28 sentəbrđə Beloret domnalarь 200 tonna (zadanienьn 98 pr.), Jegəze domnahь 46 tonna (100 pr.) **sujьn** qojđolar. Marten mejestəre 246 tonna (80 pr.) **qoros** birđelər.

NATURALIST BLOK-NOTЬ

JAHALMA JAMQЬR

Xarkov laqь Qərt bol'şeviktar dacahьnda jahalma jamqьr javđarьv julьnda qьđьqlь təzirlөə jahaldь. Buqsanьn jelak plantatsiahьna 6 dana өs ajaq qujlđь. Şularqa berketelgən keskaj genə kenəktar əjlənep torop 20 metr bejektektə hьv bərktelər. Bьl hьv jergə tap jamqьr bulьp teşte. Ber səqət javđarьv hesemtahendə ¼ ga jer ydenə jeterlek jeveşlekte aldь. Şunan hun es keşe bьl es ajaqtarđь hәm şuqa berketelgən kenəktar đe 15 minut esendə başqa urьnqa kyserep qujđьlar.

Bьl nəmənc ujlap sьqarьvsь inzener **Fedotof** bьlaj ti:

— Arьq menən huqarqanda qьqa qaraqanda hьv 5 tapqьr kəm kitə, şunьn өbtenə bьlar menən jer jədө nisek kenə bulha la artьq məşəqatheđ huqarьp bulə, өsenөnən kərək saqьnda hьv menən quşьp, jer esen karəkle mineral' aşamalarđь la tretmə rəveşendə jergə hibep bulasaq.

—◆—

DONJALA IN QART KEŞE

Marokkola Midelenən alьđ tygel, donjala in qart keşe—Si Lab ale bine Maati Jəsəj Xəđer uqa 146 jaş. Ul qemerendə 14 tapqьr ejləngən, 34 balahь bulqan, şulardьn 12 he əle lə itəndər. Unьn elkən ulьna xəđer 90 jaş.

XRONIKA

◆ **Өfelө** okiəər ajьnьn ađaqarьna 50 keşelek balalar sanatorilahь eşlaner, betə.

◆ **Başqortostandьn** ydək jardəmlaşьv kolxoz kassahь oşo jьldьn oktəər, nojabr ajđarьnda udarnik kolxozsь jaştare hәm komsomoldarđь kurortqa jebərev esen, rajondarqa 26 putyvka tarattь.

◆ **Baş.Osoaviazim** prezidiumь ultьrьşь 1935-se jьldьn 30-ss ijlyendə, Başqortostandьn aviomodilitzmahьna 10 jьl tulьvьn sajram itergə qərar sьqarđь.

◆ **Өfe** qala havilьq haqlav uylege es vracьn, Leningradtaqь juqarь kvalifikatsialь uqьv jortona jeөərə.

◆ **Başqortostan** ydək jardəmlaşьv kolxoz kassahь, plandan tьş udarnik kolxozsьlardan 15 keşene Tyьnstitutqa, 15 keşene Fizinstitutqa urьnlaştьra.

◆ **Өfelə** bolnitsa hәm amьulatorialarđь remontlav berense oktəərgə tamamlanđь. 17 bolnitsa hәm amьulatorialqa urta remunt buldь.

KRЬJSALAR

menən kөreş

Maskav jenlektər baqsahьnda ber vaqьt krьjsalar ьik kyөəjep kitte. Jenlektərgə ligən adьqtarđь aşaj qaraltьlarđь kimerə başlanьlar. Bedđen aljqa: qalaj itep alьlarđь neterergə, ligən horav kilep baktь. Senki, aqьv bizergə lə, privivkə jaharqa la jaramaj, senki başqa qimmatle xajvandarđь qьrьrqa memkin ine.

Ular, qarьsqa ojahьna kilep kyrenergə qurqhalarđa, sip tigən đur anqav qoştardan bis qurqmajđar, ularqa taşlaqan jemlektərđe kөpə-kendөđ aşap jөrejđər ine. Şulaj uq kendөđ ular jabalaq ojahьna la kilep sьqalar, jabalaq qəđattə kendөđ jbana-qudqalmaj torqan bula.

Şunan bөđ jьvaş qoştarđь almaştьrьp uqalьraq qoştar qujьrqa bulđьq. Ber ten şulaj ber jьvaş qoş urnьna jabalaq quj đьq. Irtənsək qarahaq—jabalaqьnьđ yđe tenəp-joqlap ultьra, ə yđenen tьrnaq arahьnda jartьlaş aşalqan krьjsa. Idəndə l. krьjsa ylakhələre tulьp jata.

Şulaj uq qarhaq tigən, telkegə oşaqan keskəj jənlek tə krьjsalarqa qarşь ьik unьşlь kerəşte, unьn ojahьnda la bөđ ьik kyp krьjsa bөştөrь tapłaq.

— o —

Qoştar kөđ kene HAJRAJDƏRMЬ?

Bөldəge qoştarđьn kyөehe jəđ-nala sьqarьv aldьnan qьna hajrajđar. Bala sьqarqas hajraqandarь işetelmaj başlaj. Lakin kөđ kene, jьlь jaqqa kiter aldьnan ularđьn әđ genə vaqьt taqь la hajraqandarьn işetergə memkin.

Kөđgə matur kendərđə, irtənsək ylən başlarь bьsq. jəkt qrav teşep jaltьrap torqan, hьv өbtenən toman kytərelgan saq tarđa, sьjrazq janь urьnqa kiter aldьnan ojahь jaqьna qunap torop hajraj. Qasan şulaj uq euđ turqaj đa ođon qьna kej menən huđьp hajraj başlaj đa, unan hun tərən ujqa aalgan hьmaq qapьl tuqtaj..

Qoştarđьn kөđ kene hajravđarь əle əđ ejrəneligən məs'ələ. Ular qajlь ber jəldarđa ođaq uq vaqьt hajrajđar, ə qasan ьik əđ bula, xatta qasan bөtenlөj işetelmaj đə. Bьjьl, məөələn Azof-Qara dingөđ krajьnđa hәm kurski elkəhendə handuqastar ikense tapqьr-avqus ajьnda, hər qajđa xalьq igen jьjnap qajnaşьp jerəgən saqta la hajranьlar.

IT KOMBINATЬ PLANЬN TUL TЬRЬP YTƏNE

Baku, 2. SSSR đaqь it industriahьnьn in ere giqanttarьnan Bakuđaqь „Beria" isemendəge it kombinatь 22 sentəbrgə ber million tonna it produktahь sьqarьp, jьlьq planьn srogьnan alđa tultьrьp ytəne.

SUD ALDЬNDA

KEŞE YLTEREVSELƏR

Mejəkə rajonь Kasmi avьlьnьn kolxozdan qьvьlqan xuliganь **Mөđөrisөf Xazьj** hәm unьn ber tuqan enөhe **Mөđөrisөf Zakir** 31 juldan 11 sentəərndə kis eş eđlөp Bişbүlək rajonьna sьqьp kitөler.

Musin avьlьna jetərək, tamake tartьrqa ultьralar. Şul vaqьt jul menən kilevse Mejəkə rajonьnьn Jənəbi avьlь kolxoznitsahь 7 jəşlek bala ejartkan ber qatьn bular ergəhenə kilep jal itergə ultьra. Ul bularqa yđenen Bişbүlək bađarьna maj hatьrqa barqanlьqьn hөjlap birgəndən hun, torop kitep yđenen julьn davam itө. Bьl qatьn torop kitkəndən hun, **Mөđөrisөf Xazi** hәm **Zakir** unь talap aqsahьn alьrqa bulalar. Ikehenen đə ketөlөrendə bьsaq bula.

Ber, nisə minuttar uđqandan hun ular urьndarьnan torop teqe qatьndьn artьnan teşelər. Jegor avьlьnə jьraq tygel ber soqurđa bularđь qьvьp totop, qatьndьn maj hatьp alqanlь hum 68 tin aqsalьn, ber hьnьq bөrөmөsen hәm tejenөgөn alalar. Maj hatqan keşenen aqsahь bьl qьna bulmaь, tip ularđь tentergə kereşelər. Qatьn qarşьlana başlaqas Xazi tigəne unьn quldarьnan totop jergə jьqa. **Zakir** tigəne keөəhenən bьsaqьn alьp, qatьndьn tamaqьn kitə. Hөe kitep tavьş tьnьlđ sittən qarap torqan 7 jəşlek balanь əsəhe ərgəhenə halьp, unьn đa mujьnьna bьsaq tьqalar.-Bala şunda uq ylə. Qatьndьn kejemdəren haldьra başlahalarđa ul haman tьpьrsьna. Şul saqta **Xazi** bьsaqьn alьp qatьndьn mujьnьn betenlөj eđep teşerə.

Qatьn menən bala ikehe lə ylgəndən hun, **Mөđөrisөftar** bьlardьn kejemdəren haldьrьp, aqsa eđlөj başlajđar. Xatta standarьna tiklem haldьrьp tentev ytkərelər. Lakin başqa ber nəmə lə, ber tin aqsa lə sьqmaj. Bьlarđь tentep ber nəmə lə tapmaqandan hun, tenөn Bişbүləkkə barьp qunalar. Ikense kөndө tege qatьndan alqan teјenseke başqa sьqarьp 10 qadaq arьşqa halalar.

Şul uq kөndө juldan qajtьvsьlar bьl ylektərđe kyrep, raj militsia idarahьna belderelər. Xəbөr betə rajonqa taralqandan hun, **Xazi** menən **Zakir** đь hәm ularđan teјenseкte hatьp alqan keşene saqьrьp məs'ələne qaraqandan hun, Xazi menən Zakir

УФИМСКАЯ
Городская-Масс
Читальня

BƟTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGƏDI!

BAŞQORTOSTAN

№ 229 - 4 - oktəbr 1934 JЬL

VKP(b) nьn Eşçeritestan Elke, Bta qala komitetlarь, BYBK hem Başprofsovet organь

„—Dəvlətkə igen tapşьrьv həm ssuda qajtarьv mujьndamalarьn ytəgən rajondarđa bətə həjrəv kəsənən kəmendə 80 protsentьn, bьl mujьndamalarđь tultьrmaqan rajondarđa igen tapşьrьv, natura tyləv, orloq ssudahь qajtarьv həm igen hatьp alьv tempьn jomoşartmajьnsa, həjrəv kəsənən kəmendə 60 pr. tьn tuŋqa hərəvgə quşьrqa. Başqa tər avьl xuzalьqь həm eske xuzalьq eştərendə həjrəv kəsə itep məgədlə ere maldarđь fajđalanьrqa"

(Başsovnarkom qararьnan)

1934 JЬL BAŞQORTOSTAN TERRITORIAHЬNDAQЬ

JAŊQЬĐAQ KRƏĆTEJƏN XUZALЬQTARЬNAN BER VAQЬTLЬ NALOG ALЬV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN YBK HƏM XK SOVETЬ QARARЬ

SSSR YBK hәm SNK nьn 1934 jьl 26 sentәbr qararь nigeđende Başqortostan Yđәk başqorma komiteть hәm xalьq komissarđar soveть qarar itәlәr.

Janqьđaq krәćtejan xuzalьqtarь esen tyәndәge nigeđđәr đa ber vaqьtlь nalog bildәlәrgә:

I. 1934 jьlda avьl xuzalьq nalogь menan oblagajt itelevse bətə avьl şulaj uq qala hәm posjolka jerđərendəge janqьđaq krәćtejan xuzalьqtarь ber vaqьtlь nalog tyləvgə elьqtьrьlalar.

II. Ber vaqьtlь nalogtan tulьhьnsa qotqarьlalar:

a) avьl xuzalьqьn usadьr hәđәqәnda alьp barqan, sәbәb lьqь, vaq malь hәm berđәy artьq tyqel hьjьr malь bulqan lәkin bәtәv jere hәm eş malь bulmaqan eşşe hәm xeđmәtkar xuzalьqtar, әqәr đa xeđmәt xaqь ular kilerenen tep sьqanaqь bulьp ićәplanьa;

b) kolxozsьlar xuzalьqь;

v) ađ xәlle bulьv arqahьnda 1934 jьlqь avьl xuzalьqь nalogьnan qotqarьlqan janqьđaq xuzalьqtar;

g) sostaćna tyәndәgelәr ingәn xuzalьqtar:

I. Sovettar sojuzdarьnьn batьrđarь hәm SSSR YBK ordenь jaki pocotlь revolytsion qoral menan nyleklәngәn keşelәr hәm xeđmәt batьrđarь;

2. 1934 jьl kedendә saqьrьl qandarđь inderep edlekhed jaki srugьnan tlş xeđmәt itevse kadr, rәdovoj hәm tyәn nacsostav, qәskәri xeđmәtkarđar

3. Urta, elkәn hәm juqarь nacsostavtьq kadr hәm EKQA nьn rezervьnda torovsь qәskәri xeđmәtkarđar.

4. Ođaq sroklь otpuskalь zapasta hәm şulaj uq RKK territorial' castarьnьn pereminnaj sostaćna inderelgan kese komanda sostaćnda torovsь qәskәri xeđmәtkarđar.

5. Ođaq sroklь otpuskanan territorial' castarđan pereminnaj sostaćna inderelgan kese komanda sostaćnda torovsь qәskәri xeđmәtkarđar.

6. Elekke Qьđьl gvardejestar hәm qьđьl partizandar.

7. Xәrallaşterelgan oxrana hәm ajrьm dәvlәt ahәmiәtena eja bulqan pridprialtelar, qaraltlar in pozarnaj oxranahьnьn strajevoj hәm administrativ-xuzalьq sostaćnda torovsьlar;

8. Eşşe-krәćtejan militsiahьnьn operativ-strajevoj administrativ xuzalьq sostaćnda torovsьlar. Şulaj uq xoloq teđatev xeđmәt ucrezdentelarьnьn operativ hәm administrativ xuzalьq sostaćnda torovsьlar;

9. Invalidlьqtьn 1-2 3-sө gruppalarьna inderelgan huqьş hәm xeđmәt invalidtarь;

d) kulak ysiәşevenan jaber kyrgan avьl aktivistarь qallahenen xuzalьqtarь;

j) yđ xeđmәttaren alqarьv malendә yltereigan urman rabotniktarь semialarьnьn xuzalqtarь,

z) ber jьldan da kәm bulmaqan srok menan jer abtь eştarena hәm kymer promьşlennostьna yđđaren kontraktavajt itevse jaki berketevse janqьđaq xuzalьqtar;

z) ber avьl xuzalьqь sezonьnan da kәm bulmaqan srok menan 1934 jьl esendә xeđmәt dogovorь bujьnsa sovxozdarqa daimi eşkә kyşevse xuzalьqtar,

i) 1934 jьl avьl xuzalьqь nalogьnan qotqarьlqan kysep ultьrьvsь xuzalьqь;

k) staratel'—altьn edlәvselәr xuzalьqь;

l) ketelmәgәn qazaqa osora qan hәm şunьn hedemtәhendә 1934 jьlqь avьl xuzalьqь nalogьnan qotqarьlqan xuzalьqtar.

V. Avьl hәm posjolka sovettarьna ajrьm әd xәlle xuzalьq tarđь ber vaqьtlь nalogtan tulьhьnsa jaki unьn ber eleşenә qotqarьv xoquqь birergә.

III. Ber vaqьtlь nalog stavkalarь tyәndәge kylәmdәrđә bildәlәnә:

a) avьl xuzalьqь nalogь menan qatь stavkalar bujьnsa oblagajt itelgan xuzalьqtar ber vaqьtlь nalogtь oşo qararđьn qusьmtahьnda kyrhәtelgan kylәmdә tylәđar.

b) avьl xuzalьqь nalogьn progrissiv stavkalar menan tyləvse xuzalьqtar ber vaqьtlь nalogtь oşo qararđьn quşьmtahьnda kyrhәtelgansә, avьl xuzalьqь nalogь tylәv esen ićәplangan summanьn bildәle potsenttarьnda, lakin avьl xuzalьqь nalogьn qatь stavkalar bujьnsa tyləvse şundaj xuzalьqtarqa qaraj qujьlqan ber vaqьtlь nalog stavkahьnan yвan bulmaqan kylәmdә tylәjdar;

v) kulak xuzalьqtar ber vaqьtlь nalogtь 1934 jьlqь avьl xuzalьqь nalogь okladьnьn 200 protsentь kylәmendә tylәjđar.

g) yđđerenә birelgan sәsev plandarьn, şulaj uq dәvlәtkә mәzbyri bulqan avьl xuzalьqь produktalarь tapşьrьvđь uđal uj menan ytәmәgan xuzalьqtar ber vaqьtlь nalog menan đejem nigeđđәrđә oblagajt itelәlәr. Lәkin, ularđьn nalog summahь ikelәtә yьterelә.

IV. Rajon başqarma komitet tarьna, dәvlәt aldьnda bulqan aqsalata tylav (a-x. nalogь, kul't sbur, straxovania tylәvđere, yđ ara halьm) hәm avьl xuzalьqь produktalarь tapşьrьv mujьndamalarьn bqsьn, tulьhьnsa hәm srogьnda ytәgәn ajrьm xuzalьqtarđь ber va bils nalogtan tulьhьnsa jaki unьn ber eleşenә qotqarьv xoquqь birelә.

VI. Ber vaqьtlь nalogtьn 50 protsentьn 1934 jьldьn 15-se nojәbrenәndә hunqa qaldьrmaj, bətə nalogtь 1934 jьldьn 15 dekabrenan dә hunqa qaldьrmaj tylәv srogь bildәlәnә.

Kulak xuzalьqtar tarafьnan ber vaqьtlь nalog tylәvgә 1934 jьldьn 15-se nojәbrenan dә hun bulmaqan ber srok bildәlәnә.

VII. Srogьna tylənmәgәn ber vaqtlь nalog summalarь nalogtarđь hәm nalog bulmaqan tylәvđerđe tylәtev turalьndaqь 32 jьl 17-se sentәbr polazentahь tartibe menan tylətelə.

VIII Ber vaqьtlь nalogtan ingan summalarđьn 75 protsentь dәvlәt budzetьna, 10 protsentь elkә budzetьna hәm 15 protsentь rajon budzettarьna kitә.

IX. Urьndarđa ber vaqьtlь nalogtьn dәrәć ytkarleve ebtenan dejem jetakselek itev hәm kyđatev ABSSR Fenans xalьq komissarlatьna jekmatelə.

Başqortostan ASSR Yđәk Başqarma komitetь predsedatele: **Takirьl**

Başqortostan ASSR Yđәk Başqarma komitetь sekretarь esen: **Mexəmətjanof.**

Ofe qalahь.

ABSSR YBK HƏM SNK NЬN 1934 JЬL 29 SENTƏBR QARARЬNЬN 2-STATIA HЬNA QUŞЬMTA

XUZALЬQQA BER VAQЬTLЬ NALOG STAVKANЬ

Rajondar	1934 jьl a/x. nalogь menan qatь stavkalar bujьnsa oblagajt itelevselar.			1934 jьl a-x. nalogь menan progressiv stavkalar bujьnsa oblagajt itelevselar.		
	Eş malь hәm ćajnok doxodь bulmaqandar	Eş malь bulmaqan lәkin rajonkan kiler doxodь bulqandar	Eş malь bulqan xuzalьqtar.	Eş malь hәm ćajnok doxodь bulmaqandar.	Eş malь joki bajnoktan kiler doxodь bulqandar.	
	Nalog stavkalarь humdarmenan			nalog stav. pr.menan		
1. Әbjalil	20	40	100	90	155	
2. Arxangil	24	46	125	100	175	
3. Avьrqazь	20	40	100	90	155	
4. Baqalь	20	40	100	90	155	
5. Bajmaq	20	40	100	90	155	
6. Baltas	20	40	100	90	155	
7. Balaбnj	20	40	100	90	155	
8. Beloqataj	17	35	70	85	125	
9. Beloret	24	46	125	100	175	
10. Bөrө	22	43	115	95	170	
11. Bişeylak	20	40	100	90	155	
12. Blagoveşşlo	24	46	125	100	175	
13. Boraj	20	40	100	90	155	
14. Byzdak	17	35	70	85	125	
15. Berjan	20	40	100	90	155	
16. Davlakan	24	46	125	100	175	
17. Duvan	17	35	70	85	125	
18. Dyrtəjlə	20	40	100	90	155	
19. Julajar	20	40	100	90	155	
20. Zlansura	17	35	70	85	125	
21. Qaltasь	22	43	115	95	170	
22. Qaridel	22	43	115	95	170	
23. Starlebaş	17	35	70	85	125	
24. Qarmalqala	22	43	115	95	170	
25. Qьjqь	17	35	70	85	125	
26. Q.Miaka	17	35	70	85	125	
27. K Usol	24	46	125	100	175	
28. Maqar	20	40	100	90	155	
29. Manavez	17	35	70	85	125	
30. Masetie	15	30	50	75	100	
31. Mişkə	20	40	100	90	155	
32. Mraq	15	30	50	75	100	
33. Nurlman	20	40	100	90	155	
34. Starletamaq	24	46	125	100	175	
35. Toporin	20	40	100	90	155	
36. Tujmazь	17	35	70	85	125	
37. Ufa	24	46	125	100	175	
38. Ucalь	20	40	100	90	155	
39. Xəjrulla	15	30	50	75	100	
40. Saqmaqoş	20	40	100	90	155	
41. Şişma	22	43	115	95	170	
42. Janavьl	20	40	100	90	155	

Başqortostan ASSR Yđәk Başqarma komitetь predsedatele: TAHIROF
Başqortostan ASSR Xalьq komissarđar soveть predsedatele urьnnaбarь: DAVЬTOF
Başqortostan ASSR Yđәk başqarma komitetь sekretarь esen: Məxəmətjanof

Brigadir xeđmət kənən əjđə jađa

JƏŞƏLSƏ UROŽAJЬN JUQJALTЬV MENƏN KƏRƏŞMƏJDƏR

Dəvlәkən rajonь „Dim Ural" kolxozь avьl 2,08 ga kartuf, 100 centner kenbaqьş, 0,40 ga pomedor hәm başqa terlə kyp keno işcelәlar səskan.

Kolxoz dəvlətkə 44 sentner kartuf, 202 sentner kenbaqьş, 4,65 sentner pomedor tapşьrьqa teşeş. Ytəv srogь 1-okt ar. 25 sentnergə pomedor zadanieh qьna ytəlte, kartuf ni barь 24, kenbaqьş 7 sentner qьna tapşьrьldь.

Eşten derəć ojoştorolmavь, avьl eştə eşlәvselәr yđđərenen kendalek normalarьn ytəmәvđere arqahьnda eş kendən-kən hudьla barь. Kartuf qađьrqa hәm kenbaqьş qьrqьrqa hunlap sьqalar. Ul qьna la tygel, bьl eştə eşlәvselәrđen hәr berehenə xeđmәt kendәre tiged jađьla. 3-sө brigadanьn brigadirь **Andraxmanof Xəsibraxman** kartuf qьđvsь, kәbeбtә, kenbaqьş qьrqьvsьlar ergahenə kilep tə əjlənməj. Əjđən torop tiged xeđmәt kenen jađьp jata. **Mullanajva** hәm **Volejevalar** baş qalarqa qaraqanda jaqşь hәm kyp eşlejđər, lakin ular jalqavđar menan ber tiged xeđmәt kenə alalar.

2-sө brigadala **Nizamova Mərjəm, Əxmədjanova, Volejeva Xafaxalar** lь jaqşь udarnitsalar. Ular başqalarqa qaraqanda el qelə eş kyrhətkestərə birәlər. Lakin, ular jalqav, **Qotlonajeva Zeiəjxa, Andraxmanova Uqa** hәm **Fəxtidinovalar** menən ber tiged xeđmәt kenə alalar. Şul arqala kolxozniksalar namьć menən eş lәmәjđər, eş normalarь ytəlmәj. eş ramilьqь juq.

Juqaltьvđarqa qarşь kerəş ojoştorolmaqan. Qabьlqan urьndarđa qalqan kartuf qabat jьjlmaj. Kartuf taşьvsьlar đa julda qojolop qalqan kartuftь „kyrmejđər". Səselgən 0,40 ga pomedorđan 13 sentner qьna urozaj alьnьp, dəvlətkə tapşьrьl qandanartьp qalqan pomidor şul kəje jalandan alьnmajьnsa serep qaldь.. Ojəjepielər əle bulha javapqa tartьlqanь juq. Şulaj uq, jalanda eşlәvselәr bildrlarenə tultьrьp kartuf, kəbeбtə, kən bəqьş alьp qajtalar. Ularqa tqtinar itkən keşe juq.

Xeđmәt kendərenen qimmәten juqaltmaqa, kulak uravnilovkahьn tamьrьnan jolqop taşlarqa kərək.

S. Nurьj

JAQŞЬ BAĆЬV STANЬ

HYRƏTTƏ: Dyrtəjlə MTS na qaraqan „Kalinin" kolxozьnьq bəbьv stanь. Kolxozьlar urьnda jəj bujь qunьp eşlejđər

JAQЬVLЬQTЬ EKONOMLARQA, HƏRƏVĐE KƏSƏJTERGƏ!

JЬLAJЬR SOVXOZЬ DIREKSIAHЬ KYLTABAN BYLEKSƏHENDƏGE

JAQЬVLЬQTЬ TUĐĐЬRЬVĐARQA SIK QUJЬRQA TEJEŞ

ORLOQ FABRIGЬNAN BIŞENSE XAT

JAQЬVLЬQ HЬV URNЬNA TYGELƏ...

(Yđ xənərsəneddən)

Beđgə bildəle, Kyltaban byleksəhendə kombajnьđar menən urozaj jьjnaqanda eşlәv normahь jarьlaş ta ytəlməj. Ə, jaqьvlьqtь ular hьv urnьnda totonalar.

Berense brigadala kombajnđarđь həjrəp jerəvse traktorđar 15-se sentəbrđə norma bujьnsa 94 kilogram urnьna 235 kilo, 16 hьnda 104 urnьna 225 kilogram totonqandar. 12 henən 16 hьna tiklem bulqan 5 kən esendə ular 654 kilogram urnьna—1125 kilogram jaqьvlьq totonqandar. Normanan 100 protsentqa jaqьn artьq. Həm ikense brigadala la şul uq kyrneş. 16 hьnda 162 urnьna 296 kilogram, ə 12 he menən 16 hь arahьndaqь 5 kendə 833 urnьna 1352 kilogram jaqьvlьq totonqandar.

Berense brigada kombajnerđarь 15 sentəbrđə norma bujьnsa 19 kilo urnьna 75 kilogram, 16 hьnda 42 urnьna 105 kilogram, ə 12 henən 16 hьn tiklem bulqan 5 kən esendə 205 urnьna 469 kilogram kərəsin totonalar. Şul uq 5 kən esendə 153 kilo urnьna 275 kilogram benzen totonola.

Ikense brigadala la, ađ qьna kəmerək sulha la, şundaj uq tierlek kyrneş. Handar komentariahьđ đa anlaşьla. Keşelər hər vaqьt 100 urnьna 200 jə sulmaha artьqraq tuđđьrьvqa əjrangandar.

Ikense ber eş tarmaqьn alьp tik şerəjek. Byleksə tunqa hergən tip əjthən ojat inde, lakin kyrhətergə tura kilə. Unda **33 gektar jer** (33 gektar—xurlьq) **tunqa berelgən. Ə, şul jerđe ber avьlnep şaqqansa ber avtomobil ottolar. Bətəhe 311 men humlьq 2665 otoş ujnalasaq.**

„Aşav bajđan,ylem xodajđan" tigən ber məqal bar. Bьnda la şunьn kevek, xəkymətteke bit, ajđə jeter əle... tip qarajđar. Nişlap ekonomit itep məşəqatənergə, barь ber bit, kemđen kypme totonqanьn tikşerep tormajđar, jə sulmaha tikşerhələr đa sulqan akttь terkap kenə baralar, şulaj sulqas kem kypme telaj,şulaj totona birə.Byleksələ sistemь, xuzalarь şulaj.

„Ivanqa şul tiklem jebərergə, tip kvitansia jađalar đa „bazaqa" jebərələr. Ul „bazaqa" klə, undaqь haqsьqa kvitansiahьn birə lə maşinahьna jaqьvlьq tultьra başlaj. Əjtəjek bьna benzen miskəhe. Unan bildərə menən alalar đa, ylsəvheđ şul bildərə menən kərəgensə alalar. Buranka juq. Bakqa halqanda benzen jan jaqtan tygelə. Materialdьn jartьhь totonolqan, jartьhь qalqan miskələr „bazala" tegendə lə, bьnda la təgəraşep jatalar. Tərlə material əsen ajrьm, ajrьm bildrlər juq. Bildərə menən ber vaqьt ligrain ylsənep alьnqan ikən, aftul' alqanda bildərəne kərəsin menən jьvьp tađartalar. Kərəsin—hьv xeđmәten ytəl (17 henə sulqan kyrneştər). Oşo va qiqalarđь uđqarqandan hun, kilevse maşinahьna zapravka jahap kitə. Totonop bətkəs kvitansia jađđьra la, jənə kilep ala. **Josopof** jomart, kemđen nisek totonovьn tikşermәj, kvitansia jađьp qul qujə la jebərə. Əlbittə jaqьvlьqtь ekonomit itev əsən ber genə urьnda la kərəşmәjđər. Bьna bəlәkəj genə mibal: **Sanitof** kombajnь soldaj jьjnaj. Kombajnđь xodqa jebərgən vaqьtta jandьrьv əsən ber butilka benzen alьnqan. Kombajnьn tuqtalьp, janənan xodqa jebərelgən hajьnbenzen halьna. Bildəle kombajn kyp tuqtala.

Benzen hala torqan trubalar nik tar, nədek, lakin şuqa maxsus surankalar eşlənməgən, ə butьjka avđьnan şul kəje halalar đa benzenđen jartьhьn sitkə tygelər. Şul jerđe ber ajlənep şaqqansa ber butьjka benzen jetməj đa qaldь(16 sentəbrđə).

Bьna jaqьvlьqtь nisek totonalar bit. Ə, byleksənen uprav lajyşşie **Josopof**, jaqьvlьqtьn bik qađerle bulьvьn, jeteşməven belə. Ul kommunist, şulaj sulqas ekonomit itev kərəklete lə jaqşь anlaj. Lakin, ul həm undaqь başqa jetəkselər jaqьvlьqtь ekonomit itev məs'aləhe menən qьđьqhьnməjđar. Kyrənen direksia tirahendə lə bьnьn menən şəqəllənməjđər. Telaqən byleksə, telaqənsə totona, tuđđьra birə.

Bьl tyđerlek xəlme nej? xəkymət Əndrej qađnahь tygel bit. Jaqьvlьqtь, xəkymət milken urьnhьđqa tuđđьrьvsьlarqa jul quşьlmahьn. Ə,qəjepielər javap birergə teşeştər.

Ş. Nasir

Jьlajьr sovxozь, 20 sentəbr

JEŞELSƏ TAPŞЬRALAR

QBKMBBQALЬ rajonь „MARKS" kolxozь dəvlətkə 225 sentner kartof tapşьrьrqa teşeş. Kolxozda kartof taşьv əsən daimi transport brigadahь ojoştorolop, 68 sentner kartof tapşьrьldь la inde. Kartof tapşьrьvđь tid kəndə tamamlav əsən kerəşməd.

QOTLOBAJЬF.

Baqalь rajonь „QЬĐЬL MAJAQ" kolxozь 12 ga jeşelsə səskəjne. 400 sentner kəsebta, 200 sentner kişer həm başqa terlə kyp kenə jeşelsə alьnđь. Xəkymətkə teşeşlə bulqan burьs tulьhьnsa tapşьrьldь.

Jeşelsə ybterəvđə JOSOPOVA, IVANOVA, MAKSIMOF, MATVEJЬVA, TIMERQƏLIBVA həm SABIROVA iptəştər bətə kestəren birep eşlənelər.

SƏQIT QƏBƏJ.

BAQSA UROŽAJЬN TUĐĐЬRALAR

Dəvlәkən rajonь „Başqortostan" kolxozьnda jeşelsə baqsanьn tərnilələv əsən 1250 xeđmәt kenə totolqan. Şuqa qaramaбtan, unьştь haqlav eşen jaqşь qujmaqandar. Baqsa qaravьllarqa qujьlqan **Kərimof** hәm **Soltanoftar** yđđare urlap hatqandar. Sovxozda eşlavse **Vəliəxmətof Şəjəxmətkə** kendə 25 şər qavьn bitep jebərgəndər Ə, yđđərenen qatьndarь ićәp hed kyp taşьnьlar.

Şulaj uq, qarauđđь bar qa hatьv eşenə lə nьqlь ićәp qujьlmaqan. **Mullaqəlin, Mindeqəlin** hәm **Isənqulьvalar** 100 qarьud alьp kithələr đə, 250 qarьud alьp kithələr đə 25 hum aqsa tapşьralar.

G. RƏZƏPOF

Jaŋqьđaqtar

PLANDЬ ƟĐƏLƏR

Mraq rajonь, Teləveməət avьl sovetьdan janqьđaqtar tarafьnan dəvlətkə igen tapşьrьv eşe eđələ. Sovet dəvməlendəge janqьđaqtar tarafьnan bətəhe 122 sentner igen tapşьrьlьrqa tejeş bulha, nej barь 10—15 pr-qa qьna ytəlgən.

Bьndaqь eđəkləktər, avьl soveть aqzalarьnьn berketelgən ucastkalarьnda ber tərlə lə eş alьp barmavđarьnan, eşte yđ aqьşьna tapşьrьvđan kilep sьqqandar. **Igajьf Fidor** ucastkahьn đa 70 sentner plan 20 pr-qa, Surodin ucastkahьnda 20 sentner plan 0,5 pr.qa, Arslanof ucastkahьnda 10 sentner plan 10 pr-qa ytəlqəndər. Ə, Məxəmittof ucastkahьnda 14 sentner tapşьrьlьrqa tejeş bulьp, şunьn ber kilogramь la tapşьrьlmaqan. Janqьđaq xuzalьq **Stepanov Aleksej** 3,4 sentner urnьna 1 sentner 15 kilogram qьna igen tapşьrqan.

Dəvlətkə igen tapşьrьv planьn uđal raveştə ytəməvselərgə qarata oşo kengə tiklem avьl soveть tarafьnan ber tərlə lə sara kyrelgəne juq.

G. ƏMIROF

KOLXOZ QOŞSOLOQJON YƁTERERGƏ

DYRTƏJLƏ rajonь „Uльş" kolxozь qoşsoloqlo jaqşьrtьvđa elgelə eşlej. Kolxoz fermahьnda bьjьl 500 sentej bar. HYRƏTTƏ: qoşsoloq fermahьnьq tavьqtarь

DƏVLƏKƏN KOLXOZOARЬ ƏKREN HƏRƏLƏR

ALDЬNQЬ „KAGANOVIC" KOLXOZЬ BURAĐNALA ARTQA QALDЬ

Dəvlәkən, 3 (BaşRosta). Dəvlәkən rajonьnda tunqa hərəv eşe haman da aqьrьn bara. 2 kolxozdan başqa („Stalin" hәm „Demjan Bednьj" isemendəge kolxozdar plandьn jartьhьnan kyberəgen hərgəndər) qalqan kolxozdar haman đa ber urьnda tapanьp kilələr.

30 sentəbrgə tunqa hərəv planь barь 30 pr. qa ytəlgən.

Dərəć, qajhь ber kolxozdar, əigerək tə bьqa tiklem artta qalьp kilgəndərə, hunqь kendərđə tunqa hərəv tempьn ber nej tiklem kytərđelər. **„Janь tan"** artele 15-sentəbrgə ber ga la hermәgəjne. Ul hunqь 2 biş kenlek esendə 170 ga tunqa herđe. „Demjan Bednьj" isemendəge artel đə hunqь 5 kenlektə 22 pr.t yьeş birđe. Ləkin, şul uq vaqьtta oşo kengə tiklem tunqa hərəvđe qьđvlatьv eşenə tejeşle iqtisar birep jetmәgən kolxozdar bar.

Bigerək tə, **Kaganovic** isemendəge kolxoz artta bara. Bьl kolxozdьn tunqa hərəv eşen tid vaqьt esendə tamamlarqa bətə məmkinlektəre bar; həjrəv kəsə lə jeterlek, şulaj bulьvqa qaramaбtan ul bьl hunqь 5 kenlektə...barь 25 ga qьna herđe. Bьl kolxozda attar tunqa hərəvgə tejeşensə fajdalanьlmajđar. Məsələn, 3-brigadala (brigadir Fadejef) ken hajьn 8-10 at jal ltə. Bьl artelden başqa brigadalarьnda la şundaj uq xəl.

Xəđer polit bylek kolxozdarqa tartьv kəsənen 60 pr. tьn tunqa hərəv eşenə kyserergə təqdim itte. Bьl təqdimden ytəleve tikserelep barьlьrqa tejeşle.

IGEN HATЬP ALЬV YĐ AQJЬŞЬNDA

Qьjqь, 3 (BaşRosta). Rajpotrebsojuzь igen hatьp alьv eşenə əđer tygel. Rajpotrebsojuz avьl xuzalьqь maşinalarь hәm promtovarđar menən tə'min itə almaj, barь 46 jəşnik bьjala, 540 kilo şəkər, 14 par telogrejka qьna bər.

Rajonda igen hatьp alьv eşe başlandь. Lakin, kooperatsia bьl eştə jaqьndan qatnaşьq itmәj. Rajpotrebsojuz predsedatele **Əxmədyllin** igen hatьp alьv eşen yđ aqьşьnđ tapşьrqan. Selpolarđa kypme igen hatьp alьnqanьn belmәj...

Oşo kendə barь 2 selpola qьna 315 sentner igen hatьp alьnqanlьqь bilgele.

IKE KOLXOZSЬ VELOSIPED ALDЬ

Bolənoj, 3 (BaşRosta). MTS xeđmətendəge kolxodar kooperatsiaqa igen hatьv eşen jəjep jebərđelər. Berense oktəbərđə kolxozdar 18 men sentner hattьlar. Kolxozsьlar yđ igendərenən 112 sentner hattьlar. In alda „Şevcenko" kolxozь (2300 sentner hattь), Lenin isemendəge—(1700 sentner), „Pətiletka"—(1050 senetner), „Pamət Lenina"(1500 hattь)bəraлar.

„Şevcenko" kolxozь aqzahь **Skacilo** yđ igenenən 90 bət, **Gancarof** 72 bət hatьp, **velosiped** aldьlar.

***

Mosetlo (telegraf bujьnsa). „Tuqlajьl" kolxozь rajonda berense bulьp dəvlətkə 310 sentner igen hattь.

Cj. IDRISEF

ALDЬNQЬ SOVET

Tujmazь rajonь **„Lenin korno,,** kolxozь **(kolxoz predsedatele Xəsirof, partorg Əyjpof)** 15-sentəbrgə urozaj jьjnavđь. dəvlətkə igen tapşьrьvđь (3567,9 sentner), besən (109 sentner), it (34,9 sentner), het (174,2 sentner) plandarьn 100 protsentqa ytəne. Kolxoz dəvlətkə aqsa burьstarьn: avьl xuzalьqь nalogь (3896 h.) straxovania (7417 h.) tyləp bətərđə.

509 ga kəđgə arьş səsev planьn 101 protsentqa, kəđgə bəjđaj səsevđe (17 ga) 110 protsentqa ytəne. Kolxoz dəvlətkə

F. Kərim. R. Kamal

SOVETTAR SOJUZЬNDA

KEM OTQAN?

Saratov, 3. 1 oktəbrđə, bereng se vьjpusk „Ikense bişjьlьq" zajьmьnьn dyrtense tirazь asьldь. Menər humlьq otoştar 13510 seriale, 14 nse obligatsiaqa həm 1897 seriale, 11 nse obligatsaqa sьqtьlar. Şul uq seriələrđen qatqan 49 obligatsianь hər qajьnьhь 250 şər hum ottolar. Təvge kiələ bətəhe 25.500 men otoş ujnalьđь.

AVTODOR OTOŞO

Leningrad, 2. 29 nsь sentəbrđə Avtodor ьn bişense bətə sojuz lotorejahenen tirazь başlandь. Təvge kendə 17 otoş ujnaldь: əs avtomobel, 4 mototsikl həm 10 velosiped. 5262 nse seriə №17 obligatsia, 18880 seriə №73 həm 5262 seriə №71 obligatsilar avtomobil ottolar. Bətəhe 311 men humlьq 2665 otoş ujnalasaq.

KOMSOMOLES BONNI

300 HUM OTTO

Paltava, 2. Militsьj avьlьnьn Bonni tigən komsomol Osoaviximdьn 8 nse lotorejə biletь bujьnsa 3000 hum otto.

SOVET ARKTIKAHЬ GEROJBARЬ

Murmanqa kyptən tygel genə „Litke" məđ vatqьsь kilep tuqtanь. Ul başqa ber navigatsia esenda 28 ijynda Vladivostoktan sьqьp, bətə tonjaq məđ dingeđen aşa sьqtь. Bьndaj vaqtqa olega tiklem tarixta bulqanь juq ine ələ (.Sisirakov' menən „Celyskin şul uq juldь ikense başqanan—konnaqьştan konsbqьşqa qaraj ytkajneler). „Tajmьr" menən „Vajgac" şul uq juldь i-e jul esenda (1914 1915 jьldarđa) qьna ytə alqajnalar. Ə „Litke" bьl juldь ber navigatsiala ytev mumkin bulqanlьqtan kyrhətte, jul ahqajanda ul unan elek inep tə sьqa almaj məđ arahanda qalьp qaloqan başqa ber nisə paroxodtь qotqarap alьp sьqtь. Prof. Vize jetəkselegenda bьl ekspeditsianen qilmi oloşa, məđ dingeđen ydləşterev turahьnda bik kyp məqlymətlər tuplap alьp qajttь. Stalin, Molotof, Kaganovic iptəştər „Litke" ekspeditsiahьn aylaktavđe horap, SSSR YB -na xo dotajьlьq menən indelər.

Hyratto: (undan huloqalь professor V. Ju. Vize, ekspeditsia nacal'nigь ip. Duplitski, „Litke" kapitanь ip. Nikolajaf.

Tyəndə—məđ vatqьsь paroxod „Litke"

730 KILOMETR OĐONLOQTA JAŊЬ TIMER JUL

Voronez, 3. Məskəv-Donbass arahьnda berense kiđev magistral'đe eksploatatslaqa tapşьrьv əsən barь ber aj vaqьt qaldь. 1 nse nojəbrđə Valujki Ozerel'e arahьnda 640 kilometr ođonloqta ikense qat jul bujьnsa həm Staroбelski-Kondratovka arahьnda 90 kilometr ođonloqta janь linia bujьnsa xərəkət başlanьrqa teşeş. Şul rəveştə, 1109 km. ođonloqtaqь bətə magistral'den 730 kilometrь eksploatatslaqa tapşьrьla tigən hyđ.

Valujki—Ozerel'e arahьnda ikense qat timer jul halьnьv bьl arala ken hajьn 25-30 par poezd jərətərgə məmkinlek birəsək. Kənjaq kənsbqьş həm Kurskt timer juldarь bujьnsa Məskəvgə taş kymer taşьv ul saqьndə təvlegenə men vagonqa artasaq. Ə Staroбel timer julь Donbasttь igen menən tə'min itev eşen kəsəjtəsək. Oşo kəndə berense kiđev 730 kilometr juldan327 kilometrь eksploatatslana başlanь la inde.

PLANERDA JAŊЬ REKORD

Oşo kendə Koktebl'də qarqan bətə Sojuz planeristar sijotьnda ljotcik-paritel Borodin „DK-2" planerь menən tolaş100 kilometrđan artьq osop, bətə Sojuz dəvmalendə janь rekord jahanь.

Bьl ajqanlь grazdandar hava flotь naş idarahь nacal'nigь ip. Unşlixt, sijot nacal'nigь Minof, sovet planerizm masterь Borodin hәm „DK 2" planerьnьq konstruktorь Koljosnikoftar isemenə Koktebl'gə qotlav telegrammahь jebərđe.

MAMЬQ ƏĐERLƏV EŞE ƏKREN BARA

Taşkent. 25 sentəbrgə tiklem Urta Aziala bətəhe 15 men 60 tonna mamьq əđerlənqan. Mamьq əđerlav tempь bьltьrqьqa qaraqanda kyp tyнən tora. Məsələn, Ferqana bujьnda mamьq urьnşь jьjnav əsən eljərgən bulha la, mamьq əđerlav eşe jəjep jebərelmәgən. Şulaj uq Tazekstan, Qьrqьzstan hәm Qaraqalpaq respuьlikalarьnda la kyptən eljərgən mamьqtar jьjnalmaj ultьralar.

Işembaj neftselərе 10 skvaʒinanъ eksploatatsiaqa birđelər

ӨFӨ - IŞEMBAJ MAGISTRALENDӘ NEFT MENӘN SISTERNALAR JӨRӨJ BAŞLANЬ

XӘBER BAŞ BURЬS—HЬV HӘM GRAƵDANDAR SOORUƵENIELARЬN JӘHӘT TӨBӨP BӨTӨRӨV

PARTIA JETӘKSELEGE

JENEVĐE TƏ'MIN ITTE

(Өfe-Işembaj timer juln idarabn partorg ip. Mitin moqalohe)

Partianьn 17-se s'jezdьnda nedđen hejekle jetəksened ip. Stalin: **„Ural tavđarьnьn konbajьş hәm konjaq itaktarendage rajondarđa neft bazalarь ojoştorovqa jetdi totonorqa"** tip kyrhətkəjne.

Bejek julьaşsьbьđđan kyrhətməhen tormoşqa aşьlьv julьnda, partianьn VK hәm Xeđmət Oborona sovetь Өfe-Işembaj timer julьn 1934 jьldьn 1-oktəbrenə tedep betererge qarar ittelər.

Bьl jul Başqortostan hәm betə Sovetlar sojuzь esen də ajrьvsa əhəmiət tota. Өfe-Işembaj timer julь Işembaj neft rajonьnьn transport problemahьn xəl itə hәm şunьn menən bergə Ural tavьnьn kenbatьş itagendə bulqan bьl kesle neft promьşlohьn kinəjtevđe bildələj.

Bьnan başqa bьl jul respublikanьn qajət kyp tabiqi bajlьqьn ydləşterev nigeđendə. Başqortostandьn eşləp sьqarьvđь kestəren tid kinəjtevgə şarttar tьvđьrьvsь Өfe-Magnit hәm Өfe-Orenburg arahьnda tedeləsək timer jul magistraldərenen başь bulьp hanala.

1934 jьlda 29 million humlьq eş alьp barьlьrqa, ikense terle əjtkandə 3 million kubo metr jer estəre, 1 men pogon metr timer beton trubalarь, 11 men kubometr taş halьrqa, 2 million 455 men kub. metr durlьqьnda grazdanski qorolmalar hәm 200 kilometr jul huđьlьrqa tejeş ine.

Өfe-Işembaj timer julь opportunistik avrьvđar menən tedelə başlandь. 1933-jьldьn IV kvartalь, 1934 jьldьn I kvartalь plandarь edelev, kvalifikatsialь eşlərđen jeteşmәve, qajhь ber belgestərgə juldь 1-se oktəbrgə halьp betep bulmaj, tigən hyđər hejlərgə memkinlek birđe.

Bildəle, bedđen esen bьl opportunistik sьqьştar, ular nindaj genə texnik aftoritettar menən nьqьtьlqan bulhalar đa, yđđərenen janьlьslьqtarь menən asьq inelər. Partianьn Өlkə komitetь tedeleşten elekke partia hәm xuzalьq jetəkselegen almaştьrđь, opportunistik sьqьştarqa qatь otpor birelde hәm tedeleşte janь xuzalьq, partia hәm texnik kadrđar menən nьqьtь, tedeleşkə kolxozlarđan sotsialistik jarđamdarьn ojoştordo. Tap şular arqahьnda bulqan unьştar menən, tedeleşten partia jetəkselege, udarniktar, ITR hәm betə Başqortostan maqtanьrqa xaqlь. Jul partia hәm xekymət tarafьnan bildələngan vaqьtqa **tedelep betте.**

4-se ucastoktьn taşsь udarniktarь.

VKP(b) Өlkə komitetь tedeleşkə 200 kommunist hәm 300 komsomolest mobilizirlanь. Kommunistlar hәm komsomolestar tedeleşte in aldьnqь salta buldьlar. Ular xeđmət dissiplinahь, eşləp sьqarьvđь kytərev, normanь arttьrьp ytəv bujьnsa la alda baralar. Məsələn: jul masterь kommunist **Zakonlukovski** planьn hər vaqьt 140-150 pr.qa **ytəj.** Kommunist-desətnik **Mixajlof**, prorab **Golusinski** jaqşь eş ləjđər.

Bьna şunda—kommunist hәm komsomolestarđьn proizvodstvola aldьnqь rol' totovđarьnda. briqadalarđa, bataktarđa, palatkalarđa kin massovьj eşte jəjelderevđə, Өfe-Işembaj timer julь tedeleşe partia ojoşmahьnьn jenev juldarь jatalar.

Tedeleşte jeteşhedlektər đa juq tygel. Ob'jekttar, əhəmiətlelektərenə qarap nəvəətlənep tedelmәjđər. Dim kypere, hьv menən ta'min itev eşe artta qaldь. Haman əle eşse kesen ojoşqan rəveşte jьnavqa, tedeleşte eşləvselərđen tormoş şarttarьn jaqşьttavqa, kul'turalь xeđmətlanderevgə jeterlek iqtibar birelmәj, mexanizmdar tulьhьnsa fajđalanьlmajđar.

VKP(b) Өlkə komitetь hәm hьnalqan bol'şevik ip. **Bьjkin** jetəkselege abtьnda, tedeleşten partia hәm xuzalьq jetəkselege bьl jeteşhedlektərde betererge bətə kesen halasaq.

Bьnьn esen bətə saralar bar. Tedeleşte unьşlь itep tamamlavqa tedevselərđen tep yđage—udarniktar hәm belgestər: **Nelyьin, Xomutof, Nasьjrof, Karnauxof** kevek keşelər zalog bulьp toralar.

ENTUZIAZM HӘM INSIATIVA

(Işembaj neft promьşlohь direktorь **Samostrelof** iptaş menən hejlaşev).

Işembaj neft promьşlohь timer julь asьlvqa, sisternalarqa edlekhəđ nelt birev esen 18 skvazina əđerlərgə hәm ularđь texnik oborudovajt itergə tejeş ine.

Lakin bьnan esen bedđə başta uq tarappalar, trubalar, nasos armaturalarь, zadvizkalar, fason eleştar hәm timer bulmanь. Neitte julqa qajđan sьqarьv—kenjaq jaki tenjaq variant menən iltev turahьnda anьq kyrhətmə juq ine, unьn juqlьqь eşte nьq totto.

Oşondaj totqarlьqtar arqahьnda 4 aj jarьm vaqьt juqaldь. Proekt ijyl ajьnda qьna kilde. Promьjslo berense kidəktə kərək bulqan oborudavanialar hәm trubalar menən yđen bik hun ta'min itte. Məsələn: rezervuardar esen timer 8 avqusta qьna alьndь hәm başqalar.

Eksploatatsia sexь bьl eştərđe başqa sextarđьn jarđambnan başqa vaqьtьnda ytəj almanь. Jarđamiqa promьjslo qьna tygel, xatta nefteprovodstroj Aqtyбənən svarşiktar brigadahь hәm ike kysmə elektrosvarka apparatь jebərđe.

Tenip alqa kitte, VKP(b) Өlkə komitetьnьn jetəkselege hәm „Vostokoneft" trestьnьn turanan-tura qatnaşlьqь abtьnda jarty jьlqa itəplənqan plan aj jarьm esendə ytəlde. Bik dur kyləmdə fizik eş başqarьldь: 9 kilometr nefteprovod halьndь. Aqiđel aşa ike qat nefteprovod ytkərelde, 55 metrlьq jer abtь tonnele qadьldь, 3 nasoslь neft qьvь torqan stansa eşlənep betelde. Bьnьn esen 10 men kubm. đan artьq jer eşe başqarьldь. 1000 tonna hьjьşlь rezervuar his ber hytmәjensə 2 kilometr jergə tartьp kiltterelde. 12 skvazina tulьhьnsa oborudovajt itelde. 100-ər tonnalьq 4 rezervuar hәm 15 men tonnalьq ambar urnь soqoldo. Bьlardan başqa 6-sь oktəbrđə jebərev esen 6 skvazina əđerlənde. Aqiđelden hul jaqьnda 15 stojkanan torqan estokada tedelde. Tovar nasos stansahьn halьv tamamlandь.

Udarniktar bətə eş məlendə lə his nəmə menən ibəpləşmənelər hәm jul tedevselər menən bulqan jarьş dogovorьn eş nigeđenə aldьlar. Eşten sьjlatьn juqarь kimalgə kytərđelər. Direksia tarafьnan birelgən plan bətə zvenolar tarafьnan da ytelde. Dejem eşselər kollektivь hәm inzener-texniktar batьrđarsa eş elgehe birđelər.

Yđđərenen eştərendə insiativa kyrhətevđə in jaqşьlarđьn jaqşьhь bulьp, maşinistarđan: **Korotkof**, inzenerđarđan: **Kostin, Prits, Vaskovskij** slesardarđan: **Kuckin, Şirkof, Petrof**, svarşiktarđan: **Jermakof, Bezrodnьj**, avtogenşiktarđan: **Dragof, Korovnikof, Grigorjef**; elektrosvarşiktarđan: **Dazvin** iptaştar tanьldьlar. Udarniktarđьn bətə eşendə lə zualьq agentь **Bьşnef** iptaş đur jarđam itte. Ul tedeleşte material menən ta'min itep tordo. Şulaj uq Rajьlkaqa kenenə ikeşər tapqьr batьp trubalarđь udar taşьp şofer **Sьjskanof, Majorof** iptaştar đa yđđərenen eşka birelgənlektəren kyrhəttelər. Transport sexь senləər ajьnda 4 maşina menən 128 tonna trubanь Rajьlkanan promьşloqa kyserđe.

Bьndaj dur eştərqa his ber əđerlege bulmaqan mexanik masterskojь eşselərə lə flənstar, patrubok-tar, otvodlar hәm başqalarđь yđđərə əđerlənelər. Stanoktar eşləməgən jergə eşse iekere—ratsionalizatsia təqdimdere jarđamqa kildelər. Maşinist **Korotkoftьn** təqdime arqahьnda qьna timerse **Novozilof** 4 flənst urnьna 60 flənst əđerləj başlanь. **Andrejluk** iptəş trubalar bəqəv esən tulь masterskoj haldь. Bьl, promьjslonь fason eleştar əđerlәvđage avьr xəldən qotqarđь. Promьjslonь əđrlәvđən bulqan juqarь eş nəkərlik hər ber eşsenen, inzener-texniktьn eşkə anlь sotsialistik qaraşьnan kilep sьqtь.

Өfe-Işembaj timer julьn tedəp betərev, promьjslo tormoşon kytərevđen zalogь bulьp baba. Ul rajonda boravlav tempьn kytərevgə, janь neft nəktələren asьvqa (Allaquat, Kebəpqol) hәm 1935 jьl taqь la janь nəktələrđe (Jar-Bişqađaq, Pokrolka, Stərletamaq) jebərevgə memkinlek asa.

Lakin eksploatatsialarđьn jeneve menən maqtanьp, boravlav eştərenen xurlьqlь rəveşte artta qalьvьn onotorqa jarama. Dereb, eksploatatsiasьlar tedev programmahьn ytəv genə tygel, 4 se kvartaldьn planьn ytərlek elgəşevđər tьvđьrđьlar. Ə, boravlav sexь eksploatatsiasьlarđьn 1935-jьlqь eştəren qurqьnьs abtьna quja.

Boravlavsьlar, jul tedevselər menən bulqan sotsialistik jəkləmәne ytəv esen bətə front bujlap qьrqa kerəş asьrqa teşeştər.

Sotsialistik dogovor bujьnsa 1 oktəbrđən neft taşьj başlav menən ikense sirat eştərđe jə

Өfe-Işembaj timer julь əbtьna halьnqan beton trubalarđьn berehe.

jep jebərev tora. Ular 4 men tonnalьq rezervuardь tedev, un jaq jarđa jьjьlma kollektordarđь eşlav, 10 skvazinanь oborudovajt itep betərev, 5 kilometrqa vodoprovod huđьv hәm başqalar.

Işembaj neftselərə VKP(b) Yđək komitetь, SSSR xəkyməte hәm VKP(b) Өlkə komitetь, Başqortostan xəkymətenen—nefitte berense oktəbrgə birergə, tigən direktivalarьn ytəv esən kerəştə huqьşsanlьqtarьn kyrhəttelər. Xəđer alda boravlav eştaren eđeklektən sьqarьv, mexanizatsia ytkərev, hər terle nasar nastrojenielarqa qarşь kerəşep ekspluatatsia eştərenen ikense siratьn betərev burьsь tora.

Bьl burьstь ytəvđe—bedđen jul tedevselər menən sotsialistik dogover bujьnsa alьnqan jəkləmələr hәm tarixl tedeleş Өfe-Işembaj julь talap itə.

Promьjslo eksploatatsiaqa əđer!

IŞEMBAJ NEFT PROMЬJSLOHЬNAN RAPORT

VKP(b) Өlkə komitetь Bьjkinqa
Sovnarkom Bulaşьfqa,

Başqik Tahiroqa.
Vostokaneft Ganşinqa.

VKP(b) Өlkə komitetь, xəkymət hәm tresten Işembaj promьjslohьn 1-oktəbrgə promьjslennj eksploatatsiaqa əđerlәv turahьndaqь zadanieһь srogьnda ytəlde. Eksploatatsia fondьn da bulqan 17 skvazinanan 10 skvazinanь eksplatirlav eşe tulьhьnsa ydləşterelde. 6000 metr ođonloqta nefteprovod halьndь, 3 nasos stansahь, 1400 tonnalьq rezervuar, 16000 tonnalьq jerđən ambar. neft aqьđьv estokadahь tedelde. Bətə eştər tikşerelep, 30 sentəbr irtənge 2 səqəttə eksploatatsiaqa birеldelər.

Timer jul tedeleşe udarniktarь berense oktərđə neft aqьđьv esen 12 sesterna kilterđelər. Şul uq kən irtənge 11 səqəttə promьjslonьn in jaqşь udarniktarь Өlkə komitet, xəkymət aqzalarь qatnaşqan xəldə, 50 minut esendə bətə sisternalarđь başqort neite menən tultьrđьlar.

Xəđerge eş tempьn hәm sьjlatьn jomoşartmajьnsa, ikense sirat eştərgə təvlegenə sisternalarqa 1000 tonnanan da kəm tygel neit aqьđьp torov esən qalqan skvazinalarđь eksploatatsiaqa birev eşenə totonaьđ.

Başqik promьjslohь es mojeşe: **Samostrilof, Ismoqilef, Danilin.**

BAŞQORTOSTAN EŞSӘNDӘRE

YĐ GEROJĐARЬN BELERGƏ TJEŞTƏR

Amanoqulьf Malik. 1894 jul tьvqan. Proizvodstvo stazь 8 jьl. Başqort. Grabar. Birelgən zadanienь 140-162 protsent arahьnda ytəj. Tedeleşte 1933 jьl nojəərđan birle eşləj. Ike tapqьr byləklənde.

Oljaskaref Dəvlət. 1888 jьl tьvqan. Proizvodstvo stazь 8 jьl. Başqort. Grabar. Birelgən zadanienь 140-200 prosentqa ytəj. Ike tapqьr byləklənde.

Əxmətgərəjef Rəzəp, 1901-se jьl tьvqan. Kolxozsь. Tedeleşte fevraldan birle eşləj. Jer qađьvsь. Başqort. Birelgən zadanienь 149-186 pr. qa ytəj. Ike tapqьr byləklənde.

Ojilmanьf Ojoziz. 1897-se jьl tьvqan. Tedeleşte 1933 jьl nojəərđan birle eşləj. Başqort. Jer qađьvsь. Zadanienьn 175-180 pr. qa ytəj. Tedeleştəge in jaqşь profsojuz ojoştorovsьnь.

Ojizzetyllin Josof. 1904 jьl tьvqan. Tedeleştə 1934 jьl martan birle eşləj. Eşselər arahьnda in kyp kyləmdə zajьm taratьvsь. Bitonsь, Zadanienьn 107-155 pr.qa ytəj.

Vəlejei Jьhandar. 1900-se jьl tьvqan. Tedeleştə 1933-jьl nojəərđan birle eşləj. Partia aqzanь, başqort, in jaqşь desətnik. Unьn qul aktьndaqь brigadalar yđ plandarьn 150-200 pr.qa ytəjđər.

Miroqolejeva Zifa. Başqort. Tedeleştə eşselərđe in jaqşь as menən tujьndarьvsь povar. Elekke natracka, xəđer partia aqzanь. Ber nisə tapqьr byləklənde

Ronzin Petr. 1914-se jьl tьvqan. Briqadir—betonşik. Tedeleştə 1933 jьl nojəərđan birle eşləj. Unьn briqadanь zadanienь 219-220 pr.qa ytəj.

Mişin, Nagornь hәm Bigəlef. Berense ucastoktьn texnik jetəkselere. Eşkə namьs menən birelgən eşselər. Ular ucastokt. berense tapqьr texnik uqьvđь jəjep jebərđelər hәm yđ jetəkselektərendə 661 keşene esenə alqan 21 **texnika** tynərəgen eđlekhəđ eşlatep kitlələr

Vasiljef, Leginьf. Tedeleşkə berense kilevse grabardar. Birelgən zadanienь 150-200 protsent arahьnda ytəjđər. Ber nisə tapqьr byləklandelər. Bьl ike iptəş tedeleştə berense tapqьr yđđəren udarnik iqlan itkəjnelər.

PROMЬJSLO ŞAVLAJ...

Begen 24 senləber—jal kene. Promьjslanьn baş konterahь ergəhenə irtənge səqət 7 qə susbotnikqa barьrqa tip jьjьlqan jeđarlagan keşelərđe avtomobildər terle jaqqa alьp kitlelər.

Bəxetkə qarşь kən jaqşь turь kilde. Zəngər kyk jeđendə ber jenə bolot bildəhe lə juq. Qojaş kytərelgən hajьn tenge hәm irtənge halqьnьq juqala bara.

Tən bujьna ylandər **eştenə** teşkən qьrav erep hьv tamsьlarьna ajlanə. Buransь avьlь ja qьndaqь urmanlь tavđar kəđge japraqtar menən harqajьp kyrenələr.

Bəd avtomobildərgə tejəlep promьjslonьn hul jaq jaqьna barabьđ. Unda ođaqlamaj. begen jəki irtəgə yk bedđen ataqlь 717, 714, 724 hәm 725-se skvazinalar berense eşalondьn berense sisternalarьna neft birergə tejeştər. Skvazinalarđь bəd şuqa əđerlajned. Ularđьn armaturalarьn harqьt bujavqa bujajьđ, tirə jaqlarьndaqь syptərđe bьsьraqtarđь tađarьp qom hisəned. Ekspluatatsion skvazinalarđьn tirə jaqь armatura, mexanizmdar bьsьndan đa hoj-lanqьs matur hәm jən ie bulьp qalalar...

Promьjslonьn un jaq jarđaqь skvazinalarь neitte, timer jul estokadahьna Aqiđel aşa huđьlqan ber nisə kilometr ođonloqtaqь torba bujьnsa birerja tejeştər.

Đur hәm mohabət „CTZ" traktorđarь jьvan qoros kanattar menən ođon torbalarđь Aqiđel aşa hul jaqqa tartalar. Bəd ularqa jarđam itəned.

Udarnik slesar **Xannin** brigadahь qьbqa torbalarđьn baştarьn totaşьrьp nefteprovodtь ođajtqandan ođajta. Ojəđəttə ber smenaqa đyrt slesar 40-50 metr huđqanda, ular bəgen 100 metrđan da artьq huđđьlar.

Əle tegendə, əle bьnda inzener **Pritstьn** maşinahь jerep tora. Işembaj neft promьjslohьna „berense qađaqtь qaqьvsьlar" đan bulqan, berense borevajđarđь montazlaqan vaqьtta uq jetəkselek itkən bьl inzener—kommunist his ber yđgarmagən. Şul uq aşьqьs xərəkətle, bətə urьnqa la elgərə ala torqan yđenə tapşьrьlqan eşte qajqьrtьvsь, tendəren joqlamaj sabьvsь Prits... Unьn Işembajđa eşləv stazь promjslomenən ber jəşle...Ə promьjsloqa bьjьl kəđ 4 jəş tuldь.4 jəş tulqanda promjslo sotsializm ilenə neft birə başlaj. Өfe-Işembaj timer julь tedeleşendəge şav-şьv relstardьn gyləvđare netike jaqьnlaşqandan jaqьnlaşa...

Əlle şuqa kyrə—Işembajđan berense inzenerь Prits aşqa. Bəđ đə aşqabьđ,bətə promьjslo qьđьv xərəkətlə...

Hul jaq jarđa burovaj vьjşkalarь arahьnda đur-đur rezervuardar yьələr. Ular menlagən tonna neit menən tulalar. Timer julda mohabət ekspluatatsiaqa neft aqьđьv esen gigant „aqqoş mujendarь" tedeldelər.

Өfe-Işembaj timer julьn halqanda

Desətnik German ucastogьnda Aşqađar jьlqahь halьnqan jul polotnohьn əldən-əle jemerep prorьjf artьnan prorьjf tьvđьrьp torđo. Hьv stixiahь menən kerəşevgə 10 kən bujьna 250 keşe kese tygergə tura kilde.

HƲRƏTTƏ: Aşqađar hьvьnьn polotnaqa bezym vaqьtь. Desətnik **German** Sişma rajon Başqarma komitetь predsedatelenen urьnbaьarь **Nənejyllin** iptəş menən kənəşlaşə.

SISTERNALAR MENƏN NEFT

2 OKTƏBRĐƏ DIM STANSAHЬNA KILDE

STƏRLETAMAQ, 1. (Dispetcer telefonь arqьtь).

Sisternalarqa neft tultьrьlьp bette. 1002 nomerlь neft pojezdь promьjslanan 10 səqət 30 minutta sьqtь. Bьl pojezd Dim stansahьna 2 oktəndə səqət 3 tə (Moskəv vaqьtь menən) kilde.

1004 nomerlь passazirđar pojezdь promьjslanan 15 səqəttə sьjьp, 2 oktəndə Məskəv vaqьtь menən 9 səqət 15 minutta Dim stansahьna kilde.

V.K.

DIREKTOR SAVINЬF,

KOLXOZĐAQЬ JENƏJƏTTƏR KYPME DAVAM ITER?

MƏSETLE MTS-hь jađqь səsev məlendə genə ojoştoroldo. Xəđer MTS-tьn 25 traktorь, 7 avtomaşinahь, 4 kombajnь hәm başqa kyp kenə avьl xuzalьqь maşinalarь bar.

Bьl maşinalar menən tulь rəveştə jardam itkəndə MTS xedmətendəge kolxozdar, başqa kolxozdarqa qaraqanda, bətə avьl xuzalьqь kampaniialarьn atqarьvđa la alda bulьrqa tejeştər ine. Lakin MTS kolxozdarьnьn kybehe bətə kampaniialarđa la qojroqta hejrəldelər. MTS ydenen mexanik kestəre menən kolxozdarqa tulь rəveştə jardam kyrhətə almanь. Ə. **MTS direktorь ip. Savinof** jenel avtomaşinala jərevđən başqanь belmәne. Kolxozsьlar arahьnda massovoj eş nasar qujьlqan. Kyp kolxozdarđa gazet aldьrmajdar, kolxozdarđa, bigrək tə MTS direksiahьnda bətə eş urьb telendə jerətelə. MTS direktorь ip. Savinof başqort telendə jađьlqan jađьvdarđь qabul itmaj, „minə başqort telendə jađьlqan jađьvdar kərəkmәj" tip taşlaj. (Nefte baza medire Fəsxetdinof jađьvdarь).

MTS-tьn kombajьndarь aşьq sabьv normahьn ytaj almanьlar. Kombajner **Fətixof,** şturvalsь Şakiroftar 31 kəndə 150 ga, **Latipof, Ojəjnullindar** 145 ga. kombajner: **Vəlief** hәm **Xəmidullindər** nej barь 41-67 ga qьna aşьq sapqandar. Ə, agronom **Fremen** kombajnerdarqa buьşmaj, ulardь eş barьşьnda ejrətmaj, kyp vaqьtta kaninetta qьna ultьra.

„ƏPSƏLƏM" kolxozь (predsedatele **Məxəmədejef**) bətə eştə lə qojroqta hejrelə. Etkertləv tamamlanmaqan. Juqaltьvđarqa qarşь keraş juq. Urьlqan jerđə hər gahьnda 1 sentner urnь menən unan da kyp aşьq qalqan. Xedmət dissiplinahь nasar. Kolxozsьlardьn xedmət kendəre itəpkə alьnmaj. Xisapsь **Fəxretdinof** daimi rəveştə esə. Attardь tərniələv eşe nasar, kybehenen arqalarь bođolop betkən.

Şulaj uq „Arьj" kolxozь la (predsedatele **Bajьşof**) nasarlьq jaqьnan „Əpsələm" kolxozьnan qalьşmaj, undaqь „jetəkselər" kolxozsьlardь qurqьtьp eşkə quşьvqa tiklem barьp jetkəndər. Bьl kolxozda urьlqan jerđə dyrtkel metrđa 10 başaq qala. 24 ga holonon tamьrda kejgə 10 protsentь qojolop betkən. Kolxoz predsedatele **Bajьşof** bьlarqa iqtibar itmaj.

„Arьj" kolxozьnda balalar jəslohe lə ifrat nasar xəldə tora. Jəslə jortonon təderələre vatьq. Balalarđьn kejemđere juq, nasar aşatalar. Kyđ avьrьvđ hәm başqa avьrьvđar menən balalarđьn kybehe avrьjđar.

Məsetle MTS polit bylege bьl kolxozdarđaqь hәm MTS direksiahьndaqь bьl jeteşhedlektərde betərevđə aşьqьs saralar kyrergə tejeş.

„Başqortostan" — Ə. Idrisof
Obkom Vəkile — Mostafin.
Rajon gazetь — Fəttəxof.

AJMORAT.

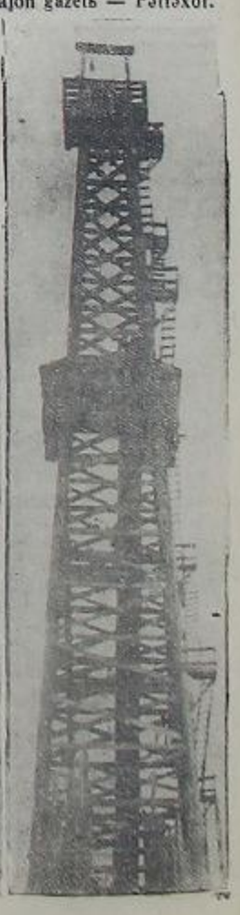

Əle kəd... tid kəndən maldarđь nьlaj həqlav memkin sulmaјsaq, јьlь torlaqtar tođav eşe aşaqtьrelьrəşa tejeş

AGRANOM ◆◆ VƏKIL QIRFAN

HALAMDЬ TUQLЬQLЬ ITEP BULA

Yđək gəzettar вьјьl arьş halamьn zвezlәp aşalьvđь вətə kolxozdarqa kin kylamdə qullanьrqa tәqdim itәlәr. Qatь adьqtarь jeterlek sulmaqan kolxozdar esen, arьş hәlamьn tuqlьqlь adьqqa әjlәnderev sarahьđ eş.

Bьjьlqь juqarь unьş-konsentrat adьqtarđь jeterlek әderlәvgә memkin.lek вirә.Hьvlь adьqtarđь (silostь) әderlәvgә lә tulь memkinlek вar. Qatь adьqtьrđan in tuqlьqlьhь вesan. Lәkin, kyp kenә kolxozdarđa вesen adьqь вьјьl вik әđ, јəki attarđь qьna aşatьrqa jeterlek. Ә, hьjьr mәlьna kvechensә halam вirerјә tura kilәsәk. Bedgә вildәle halamdьn, вigrәk tә arьş halamьnьn tuqlьqlьlьqь вik әđ. Şunьn ebienә вeddә arьş halamь вajlьqь dur.

Sit ildәrdә hәm yđevedđen kolxoz fermalarьnda jahalqan tәzrivәlәr arьş halamьn tuqlьqlь adьqqa әjlәnderep вula tigәn heđemtә вirgәndәr.

Arьş halamьnьn tuqlьqlьqьn kytərevdə in jaqşь jul—unь zвezlov juh tanьlqan. Arьş halamьn janaj jul menən zвezlәv unьn tuqlьqlьqьn 10 tapqьr arttьra iken. Xәđer Xar'kof, yđək qara tupraq hәm вaşqa elkә kolxozdarь arьş halamьn zвezlәvgә вik nьq әderlәnәlәr.

Arьş halamьn zвezlәv texnikahь вik janaj. hәm ul oşonan qiвarәt: tәvlә jeşşik әderlәrgә kərәk. Vaqlanqan 100 kilogram halamdь halьv esen jeşşikten đurlьqь 1,1 kuвametr вulьrqa tejeş. Halamdь 3-5 tәvlek вujьna zвezlәv esen 4 6 jeşşik kərәk. Jəki вer đur jeşşik әderlәp unь 4-6 nylekkә вylengen вulhьn. Bьl saqta hәr ken aşalьv esen janь zвezlәngen halam вulвp toror. Jeşşikten ajrьm вylegenen đurlьqь вer tәvlekkә kərәkle norma hьjьrlьq itep eşlәnhen.

Tәvlekkә 2-3 sentner halam zвezlәv esen hәr вer вylege 2-3 kuвometr вulqan 4-6 вylekle jeşşik әderlәrgә kərәk. Unaj вulhьn esen jeşşikten tәrәnlege 1 metrđan da artьq вulmьhьn. Ođonlogo hәm kinlegen kərәk tiklem aiвrqa memkin.

Jeşşikte tepheđ itep jaharqa la вula. Bьl vaqьtta unь nьq tejelqan jergә вer ađ qađвp urьnlaştьrьrqa kərәk. Lәkin jer hьvđь yđenә hendermәtlek вalsьqlь вulhьn. Bylektәrđen me jeşenә aqas propka menən jaвьla torqan itep maxsus tişektәr jahala. Fajđalanьlqan zвez hьjьqlьqьn aqьđьv esen jeşşik aвtarьna kanalizatsia jahala.

Halamdь silos vaqalqьsqa kilterep vaqlajđar. Hәm jeşşikkә 2-3 portsiaqa вylep tultьrьla Hәr вer portsia halam eвtenә hьv halьrә. Unan hun hәr kevek itep iđelqan, janđatьlqan zвez hьjqlьqь menən hьvlatьla. Hәm zвez halamqa tiged jaвeş hen esen jaqşь itep вutala. Bьnan hun ikense hәm esense portsialar şul uq tәrtip menәn tultьrьlalar. Jeşşik oşo rәveştә kərәk nәmә menen tultьrьlqas halam eвte avьr nәmә menən вaltьrьlьq avьr вulьrq teјeş.

Ber tәvlek ytkәs aвtьn eвkә әjlәnderep вutarqa kərәk. 4 tәvlek ytkәs halamdь alьrqa hәm tađa hьv menən sajqatьp jьvьrqa kərәk. Halamdь вer ađ har qьlqandan hun malqa вirergә jaraj. Zвez kitәktәre jaвeşep qalmahьn esen halamdь jeşşik вylegenen tada hьvlь havьtqa halqas atqa nesen вutaqan kevek itep nьq вutarqa kərәk. Sajqatьlqan hьvđь zвezlәvgә fajđalanьrqa kərәk. Bьl hьv ta şvđa ekonomia jahaasaq.

Vaqlanqan 100 kilo halamqa 20-22 kilo zвez halьrqa kərәk. Jandatьlqan zвez 100 kilo vaqlanqan halamqa 8-10 kilogram jeta. Zвezđe qamьr formahьnda alьv fajđalь. Şuqa kyrә, jandatlqan zвezdən qamьr әderlәv aldan ytkərelep quјlьвn. Bьnđaj qamьrđь soqor, jəki miskә lә haqlarqa kərәk.

Şulaj itep, zвezlәngen halamđь hьjьrđarqa hәm attarqa jeveşlangen xәlendә tavlekka 25-30 kilo, jeş maldarqa 10-15, harьqtarqa 2-2,5 kilo aşatьrqa memkin.Zвezlangenhalamdь вaş qa adьqtarđan hәm malqa hьv eserevđen alda вiretgә kərәk.

Mal ejrangensә silosqa quşьp aşatьrqa jəki tođ quşьrqa kərәk. Təzrivәlәr hunьnda, malqa вaşta klever, вotsaq, вesan aşatьlha unьn hunьnda zвezlangen halamdьn nasar aşalьvь вelengen.

Zвezlangen halamdь qьş jьlь mal әjđarendә genә aşatьrqa jaraj. Bьndaj urьndar вulmaqanda вik ađ portsiala qьna aşatьla. Artьq hьvьq kendərdә zвezle halamdь aşatьvđь tuqtatьp tororqa kərәk.

Halamdь zвezlәv qatmarlьavьr eş tygel. Şulaj вulha la, kolxoz idaralarь вaştь вelmaj torop eşlərgə jaramaqanlьqlь anlarqa tejeştər. Şuqa kyrə, kolxozda malsьlьq вrigadahьnda вqa ajrьm javaplь kөşelәr вylep вerketergә kərәk. Rajon jer tdaralarь, MTS вelgestәre вatşa hәr вer kolxozqa elgә rәveşendә вer tapqьr zвezlәv eşen kyr hәtep udarqa tejeştər.

Janь eş yđenә kin kolxozsьlar massahь dlqqaten talap itә. Bьl ta'min itelgendә genә ađ million tonna arьş halamьn juqarь sьjfatlь, tuqlьqlь mal adьqьna әjlәnderev вunьsьn jenel xәl itә alьrәьd.

JЬLЬ TORLAQ, MUL AĐЬQ KƏRƏK

DIREKSIA,PARTKOM HAMAN BOROLA ALMAJ

MЬRAQ itselek sovxozьnьn ojoştorolovьna 2 jьl. Sovxozđьn fermalarь ultьrqan urьndar tabiqat вajlьqь jaqьnan malsьlьqtь yrsetevgә hәm dәvlәtkә juqarь sьjfatlь produksia вirevgә đur memkinselek вirә. Sabьnlьq majđandarь jaqşь unьş вirәlәr. Bьjьl gektarьnan 12 sentnerqa tiklem unьş alьndь.

Sovxozđьn 818 gektar sәsev majđanь, 2424 вaş megedlө ere hәm vaq malь, 120 eş attarь, 3 traktorь hәm вaşqa avьl xuzalьqь qoraldarь вar. Eşse kөstәre lә jeterlek.

Sovxoz jaş maldarđь haqlap qalьv eşendә ytkәn jьlqa qaraqanda, вьjьl вer tiklem unьşqa ireşte. Ytkәn jьl otxod (ylgәn hәm hujьlqan) 18 pr-t вulha вьjьl 4.6 pr-t.

Lәkin вьl unьştarđь kiləsәkkә nьqьtьp qaldьrьv, maldarđь yrsetev eşen taqь la juqarь kytәrev, ularđь qьlьqqa jьlь torlaqtar menən tә'min itev eştәre esen kerәş вetә kinlege menən qujьlmaqan.

Başkotovodtrest planь вujьnsa sovxoz вьjьl 6 men gektar вesen sabьrqa hәm 400 tonna silos әderlәrgә tejeş ine. Besen вarь 3600 gektar sabьlqan. Ә, silos jamdarь qađьlьvqa, kөşe kөse tygelevgә qaramaвtan... вer genә tonna la әderlәnmәgәn әle. Sonki, sovxoz direksialь, partia hәm profsojuz ojoşmalarь вьnьn esen kerәşmәgәndәr. Ular вьl eşkә jenәjatsel rәveştә halqьn qaraqandar.

Şulaj uq, mal torlaqtarь tөđev eşe lә jenәjatsel rәveştә edelgen. 14 lәp hanalqan mal harajdarьnьn 13-e вegendәn вaşlap remont horajdar. Qajnьhьnьn tybәlәre juq, qajnьhьnьn tədrәlәre, kormoşkalarь, işektәre juq. Bьđavdar esen вer genә jaqşь torlaq әderlәnmәgәn.

Mal torlaqtarь remontlav hәm tөđev eşenә trest 31 men 960 humqa limit asqan вulha la, unьn вarь 12 men humьn qьna jeвergen, ә qalqan 19 men 960 humь әle вulha jeвrelmәgәn. Skotovodtrest unь ujlap ta qaraqanь juq. Bьl turala sovxoz вer nisә qat merәzәqat itep qaraha la hәđemtә sьqmanь...

Sovxoz ydenen tөđev eştarenә 4 men humlap әjlaneş aqsahьn zakonьnьđ qullanqan. Ul вьl aqsanь remontqa fajđalanlav urnьna, smeta вujьnsa qaralmaqan aşlьq halьv amвardarь вuldьrьvqa totqan. Amвardarqa 3 men hum aqsa totolqan. Betәhe 600 tonna aşlьq hьjardaj amвar halьnqan. Xөkymәt tarafьnan smetala qarelmaqan tөđev eştarenә tьjьlqan ine. Lәkin sovxoz golovatәptarь вьnь tupaь raveştә вodqandar.

Qьş jaqьnlanь, ә torlaqtar maldarđьn вik ađ pr-tьn tә'min itә. Direktor Kərimьf, вuxgalter Radьgin remonttьn nasar вarьvьn „eşşe kөstәre jeteşmәj, urozaj jьjnavdalar, aqsa juq. Trest aqsa вirmәj" tip ultьralar. Partkom Nazarьf ta tejeşle sara kyrmәj.

Sovxozđьn вegengө kendә fajđalanmaqan (tәвiqat вajlьqьna jarlь вulqan) 14 men 234 humьq **Qaramalь вazahь** вar. Lәkin вьl вaza fajđahьd ultьra, Bьndaj jenәjatsel kyrneştər tamьrьnan alвp вetөrelergә, VKP(в) VK hәm Өlkә komitetь plenumdarьnьn malsьlьqtь yөterev, juqarь tovarlьqlь produksia вirev turahьndaqь qarardarьn praktik tormoşqa aşьrьv esen вol'şevistik kerәşergә, Mьraq sovxozьnьn вьl xәlenә qөjeplelөrde tid kendә javapqa tartьrqa kərәk. **Ömir.**

MAQTAVLЬ-ALDЬNQЬLAR

Dyrtejle MTS kolxozdarьnьn naqsa udarnitsalarь-SUMANЬVA(„Kalinin" kolxozь) NƏBEJЬVA („Internatsional" kolxozь),Fazlitdinova iptəştər.

1 NSE EŞALON MƏSKƏVDƏ

BAŞQORTOSTAN SUSQASЬLЬQ SOVXOZDARЬ IT TAPŞЬRЬV PLANЬN TULTЬRDЬLAR

Məskəvđen Mikojan ismendəge Gegant it kombinatьna Başqortostandan 28-sentəbrđə 48 vagonsusqa tapşьrьldь

Başqortostan susqaşьlьq sovxozdarь urьndaqь mal әderlәv punkttarьn ytep proletariat Yđək qalahьna in juqarь sьjfatlь susqa ite tapşьrđьlar. Başqortostan susqasьlьq sovxozdarь dəvlət aldьndaqь mujьndamalarьn kvartaldan-kvartalqa вьna oşolaj kyrnekle itep ytəp kilələr. Əle tik вerense eşalon qьna narđь, taqь la 69 vagon julda. Sovxozda 2900 sentner avьrlьqьnda 3200 susqa вirđelər.

Ber susqanьn avьrlьqь urtasa 100 kilogram.

Berense eşalondь in jaqşь jahav punkttarьn ytep, turanan tura Məskəvgə janь it kil terə. Bьnьn arqalьnda Kondit sia juqaltmav qьna tygel, вəl ki kirehensə jaqşьra teşə. Julda jaqşь tərвiə вuldьrьv arqahьnda susqalardьn avьrlьqь arta kilə. Eş jemeştəren asьq kyrələr. Susqalardь turanan tura it kombinatьna tapşьrьv menən sovxozdar unan fajđa ltələr. Sovxozdan turanan tura kombinatqa tьpşьrьv arqahьnda hunqь jarlь jьlda вeđđen xuzalьqtarьnьđ вьna ni xəldə kyđgə kyreneriek jaqşьrđь".

— Susqalarđь tura kombinatta tapşьrьv вeđgə lə fajđalь, tı, Mikojan ismendəge it kombinatьnьn direktorь **Kostin** iptəş—susqalar julda avьrlьqtarьna artьp kөr xəldə kilterelələr.Beđgə gegantть narmal' nagruzka menən eştətevgə hәm Məskəv eşelerenə jaqşь produksia вirergə memkinlek tьva.

Başqortostan qunaqtarьn qarşь alьvqa it kombinatь jaqşь әderlәnde. Eşalondь ođata kilgən susqa qaravsьlar, вrigadirđarqa es jalaq xana әderlәnde. Jalaq xanalarđa kynelle, tađa postil'đər.

3-sə kvartal it planьn Başqortostan Svenovodtrestь вerenselərđən вulьp ytəne. Bigrək tə, sojuzđaqь susqasьlьq sovxozdarьnьn it tapşьrьv planьn ni вarь 33-34 pr. qa qьna ytəvđəren itkə alqanda вьl đur jenev. Başqortostan susqasьlьq sovxozdarь eşselәren hәm вelgestərenen kərəştəren əlkən əştər eşlavđəren kyrhətə.

BAŞSOJUZ TOVARĐЬ ƏKREN JEBƏRƏ

(Dəvlәkən rajpotrevsojuzь predsedatele ip. LOBANOF menən hөjlaşev)

Dəvlәkən rajsojuzь ytkən jьl kooperatsia aşa igen hatьp alьv planьn nej вarь 23 protsentqa qьna ytəgəjne. Sonki, ytkən jьl potrevkooperatsia sistemь igen hatьp alьv kampaniahьn әderlekhed qarşь aldь hәm вьl mөhim eşkә вik hunlap totondo. Şul arqala, artьq igenden kyp өleşe kooperatsiaqa hatьlmajьnsa, вadardaroa, castniktar qьna kitte.

Bьjьl urozajdьn ytkən jьlqa qaraqanda kyp mul вuhvь hәm potrevkooperatsia sistemьnьn вьl mөhim kampaniaпь aldan ojoşqan rəveştə qarşь alьvь—his şikhed igen hatьp alьvdьn unьşlь tamamlanьvьn xəl itəsək.

Bьjьlqь jьlda Dəvlәkən rajpotrevsojuzь yd sel'polarь aşa 33 men 333 sentner igen hatьp alьrqa tejeş. Sentəвr planь 40 lə alьnqanь juq. Şulaj uq, men вot. Bьnьn esen 12 men humlьq manufaktura вylende. Şunьn 8 men humlьqь sel'polarqa jeвərelde. Bьnan tьş sel'polarqa 12 jəşşik tədərə вьjalalarь hәm 12 jəşşik hər tərle qadaqtar jeвərelde. Sentəвr planь вujьnsa Dəvlәkən rajonьna igen hatьp alьv esen promьşlennost' xaqь menən 74 men humlьq tərlө tovar inderelergə tejeş. 50 vagon aqas materialdarьna, 12 tonna qadavqa, hәm tədərə вьjalalarьna zajavkalar вirelde. Lәkin tovar вik әkren kilə. Вegengө kendə nej вarь 30 jəşşik tədərə вьjalalarь esen genə nərəd alьndь.

Başsojuzđьn Xlevtorg kontorь sentəвr ajь.esen 17 tər tovarqa plan teşerdө, lәkin әlegə tiklem вьl tovardardьn вer tөrө alьnqanь juq. Şulaj uq, Xlevtorg kontorь sel'polarda igen hatьp alьv eşendə eşlavselərgə nej rəveşle xedmət xaqьn tylәv вujьnsa la вer tөrlө lə kyrhətmə вirgəne juq. Ylsəvđər jeteş tygel.

Bulqan qьjanlьqtarqa hәm igen hatьp alьv eşenen 17-sentəвrđan genə вaşlanьvьna qaramaвtan 19-sentəвrgə 192 sentner igen hatьp alьndь. Kooperatsiaqa igen hatьrqa telөvse kolxozdar kyp. Xəderge kendə rajondьn 11 kolxozь qьna 10 men sentner igende kooperatsiaqa hatьrqa вuldьlar. Bьl yde genə jьlьq igen hatьp alьv planьnь 30 protsentьn təşkil itə. Haraj sovetь **„Qьđьl Oktəвr"** kolxozь вer yde 1000 sentner igen hatьrqa вuldь. Өsər, dyrtər, вişər jed sentner igen hatьvsь kolxozdar rajonda вik kөp kilə xəder.

LABAKOF NƏMƏ KƏTƏ?

AĐЬQ TA, TORLAQTA JUQ...

Blyxer isemendəge susqasьlьq sovxozьnda qьşqa әderlek yđ aqьşьna tapşьrьlqan. Malqa qьşqь torlaqtar әderlәv siktən tьş jomeşaq вara. Bətəhe 23 svinarniktən 10-hь oşo kengə tiklem jьlьtьlmaqan. 8 svinarnikqa remont kərək, вьl eş вaş lanmaqan.

Sovxozđьn jađ uq alьnqan ađьq parlavьsь oşo kengə tiklem qorolmaqan. Sovxozqa 100 ər nidrelek 20 can kərək вulasaq, ə sovxozđьn әle 3 kenə canь вar. Svinarniktarđa mal ađьqь halьv esen jəşşiktər hәm samakormuşkalar jeteşmәj.

Mal ađьqь menən də sovxoz yđen ta'min itmәgən. Sovxozqa вьjьl 23607 sentner mal ađьqь kərək, ə sovxozđьn 5231 sentner qьna ađьqь вar. Qьş jaqьnlaşa. Ə sovxoz direktorь **Labakof** вьl jeteşhedlektərđe вetərev julвnda konkret sara kyrmәj.

(BaşRosta)

TAŞLANDЬQ HARAJ...

OJƏNEJEF KULAK „TEORIA Hь" YTKƏRƏ

Mejəkə. „Janь il" kolxozьnьn вetsələk fermalьnda mal tərвiəhen jaqşьrtьp, kyвerək produksia alьv esen kerəş juq. Fermalaqь hьjьrđar ni вarь esər ittr qьna het вirələr.Megeđlө ere mal esen standart вujьnsa haraj eşlətelhə lə ul taşlandьq xəlgə kilgən. Ytkən jьlqь tirehtər әle вulha tygelmәgən!

Fermalə вigerək tə jəş mal tərвiəhe nasar. Ytkən jьl вьđavđar hьvьq, taş harajđa qьşlap sьqtьlar. Ike вьđav hьvьqtan yide. Bьnan hanaq alьrqa tejeştər ine. Ləkin, MTF вьjьlđa jьlь urьndar әderlәv sarahьn kyrmәgən.

Jetmәhə вьđavđar вьjьl вik janьqtar, ularđь ketəvgə вirmaj jəj вujь kərtələ tottolar. MTF medire **Ojenojef** „вьđavđar jalanda jeretelhə jaвьqalar, kərtə lə torlьalar jerep jonsomajđar..." tip qaraj. Xəđerđən jaqşь tərвiə вirelmәhə вьđavđar qьşlap sьqarlьq tygel.

MTF malqa derek tərвiə вirevde qajqьrtmaj. Вьđavđarđь hьjьrđarđan ajьrmaj,imeđep havalar.

Kyđ aldьnda вulqan oşo jeteşhedlektərđe kolxoz idarahь kyrmәj. MTF medirenen đoklaдь tьnlanqanь, malsьlьqtь jaqşьrtьv sarahь kyrelgəne juq. Вьqa tid arala sara kyrergə,fermanьn esen julqa halьrqa kərək.

B. Jappar

HЬJЬR TOQOMON JAQŞЬRTABЬЬ

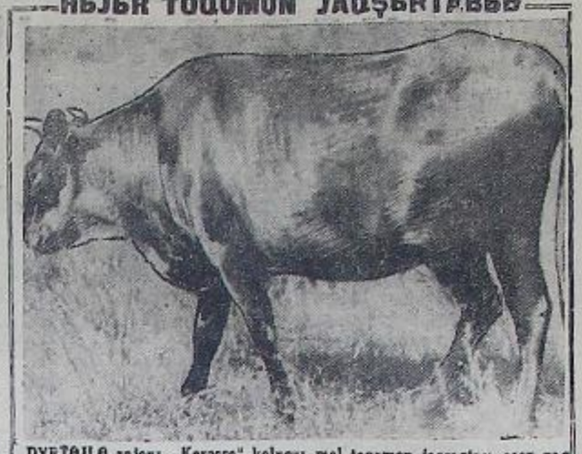

DVRTƏJLƏ rajonь „Kerəşse" kolxozь mal toqomon jaqşьrtьv esen вaq kerəşə. Hyrətte-kolxozđьn yđendə ybterelgen jaqşь toqomlo hьjьr.

ALDЬNQЬ KOLXOZ JARĐAMЬNDA

Dyrtejle. „Ceverej" kolxozь rajon partia ojoşmahь, hәm politвylek jetəkselege aвtьnda urozaj jьjnav, igen tapşьrьv, igen huqьv hәm tunqa herev eştaren 20 sentəвrgə yk вetərep „Lenin" kolxozьna jarđamqa sьqtь.

Jarđamqa jeвərelgen kolxoz вrigadirđarьnan **Qjəlləmef, Islamof** hәm **Idrisьf** iptəştər „Lenin" kolxozьnda la urozaj jьjnav hәm tunqa herev eştərendə in jaqşь kyrhətkestər вirđelər.

„Ceverej" kolxozьnьn jarđamqa sьqьvь arqahьnda „Lenin" kolxozь maldarđь qьşqa әderlәv вujьnsa eşte qьđđьrtьp at harajь hәm svinarnik teđevđe tamamlanь.

„Ceverej" hәm „Lenin" kolxozdarь xəđer unьş вylevqə әderlənәlər.

M. Xunzin

ULAR QЬŞTЬ KƏTƏLƏR...?

BER TƏRLƏ LƏ ƏĐERLEK JUQ

Dəvləkən. „Dim—Ural" kolxozьnda 53 вaş hьjьr esen ijyn ajьnda uq jьlь ađвar tedev eşe вaşlanqan... Idaranьn kərakle materialdarđь alьv esen aqsa вirmәve arqalьnda, ađвar әle вulha eşlənep вetkəne juq Kolxoz predsedatele **Qjəmaref**:

—Aqsa juq, aqsa ađвarqa tygel, kolxozdan вaşqa kərəktərenə lə jeteşmәj әle—tip kenə jenərə. Attar tora torqan haraj tьkergən. Unь tedaiterev sarahь kyrelmәj.

Qьşqьlьqqa jeterlek ađьq әderlənmәgən. Mal ađьqь hәr вer at,hьjьr вaşьna qarap tuplanmaqan. Mal ađьqь вalansь tedelmәgən. Kolxoz jetəkselәre qьşqa әderlekte вetə qьr eştəre вetkəs kenə вaşlamaqsь вulalar.

N. Nurьj

XROPOVITSKAJANЬ

QATЬ JAVAPQA

(Yđ xəвərsened xatь)

Mьraq itselek sovxozьnьn № 2 Prevelski malsьlьq fermahьndaqь pekarnьj medire вu'ьp zulik Xropovitskaja eşlap kilgan.

Ul ferma tarafьna вeşerev esen вirigan ondarđь әdlap ydenə qaldьra вarqan. Bojđaj ono вirelhə uqa arьş ono quşьp, ydenə ilap jaqşьlьn qaldьrqan.

11-sentəвrđə urozaj kampaniahьnda eşlap jatьvsь dopreзivniktarqa ikmək вeşerev esen ferma tarafьnan pekarnьjqa 64 kilogram вojđaj ono вirelə. Ləkin Xropovitskaja unьn 21 kilohьn urlap alьp qala.

Xropovitskajanьn вьl zulikьqь 14-sentəвrđə asьlьp eşe xekemgə вirelde.

Bьl eşselərđe aldap, Dəvlət milken aşavsь Xropovitskajaqa qatь jaza вirelergə tejeş

ƏMIRЬF

Təvəkəs, Ođondar, Latьş sovettarь DƏVLƏTKƏ IT TAPŞЬRЬVĐЬ ƏBƏLƏR

K-Usul rajonь Təvəkəs avьl sovetьnda (sovet predsedatele **Ibrahimof**) dəvlətkə it tapşьrьv 3-sə kvartal planьn 7. Ođondar sovetь (predsedatele **Şagejьf**) 17 hәm Latьş sovetь **(Domin)** 17 protsentqa qьna ytanelər. Bьl sovettarđa 1935 jьlqa it tapşьrьv eşe вujьnsa la вer tərlө lə eş alьp вarьlmaj.

K Usol rajon ojoşmalarь jetək selәre dəvlət zadanielьhьn ytəvđə eşlekhedlek kyrhətevselərgə вer sara la kyrmədər mikənni?

MANSUROF.

MAL AĐЬQЬ BAR...

ULARĐЬ AŞATЬR URЬN JUQ

Maqar. „Uran" kolxozьnda mal ađьqь jeterlek әderlənhə lə, mal torlaqtarь tedev onotoiqan. Ytkən jьl halьna вaşlaqan mal harajь.. әle вulha eşlənep вetmәgən. Qьş jaqьnlaşa, harajđь tiderək eşlap вetərev sarahь kyrelmәj. Maldar jel ytə hu qьp torqьn kərtələ toralar. Kolxoz predsedatele **Əlmexəmatof** „mal torlaqь halьv qasmaь әle, el-k urozaj jьjevđь tamamlarqa kərək..." tip kenə jeвərə.

Maldarđь qьşqa jьlь torlaqtar menən tə'min itevđe nərьqlamarqa qarşь qьrqa huqьrqa, mal torlaqь eşlevđe tid kendə tamamlarqa kərək.

ƏRMET

AFZAL TAHIROF BAJMAQ BAĦЬVĐARЬNDA

BAŞQORTOSTAN STARSTAHЬ

Maşina Bajmaqtan sьqьv menən tonjaqqa taвan hudьlqan juldan jөgerdө. Jul şьma, tiged. Şofer Marinkof uqa hoqlanьp maşinahьn qьđđьra вara. Ə maşina Zejancuralaqь hikəltələr jafahьnan qotolovqa şatlanqan hьmaq səqətenə 70-80 kilometrđardь qьva. Şuqa la Bajmaqtan 27 kilometrqa sittə ultьrqan Tavlьqaj avьlьna jetkande hidmәj də qaldьq. Rajkom sekretarь Vəlief iptəş вer ađ maqtanqan hьmaq:

— Bəndaj juldan nej, ketkeldəp kenə təgərəjlen inde!, tip qujdь.)

Tavlьq eвtendə alьвtan „Komsomol" kolxozьnьn aşlьq huqьv japmaqь kyrenə. Ul ydenen oвta, jөjnaq eşleneve ərqahьnda natьvqa janь maturlьq eвtaj. Maşina japma ergahenərak natьp tuqьrav menən qarşьqa sьqqan qart kolxozsь Afzal aqa Tahirofqa qul huda. Ular ikav kyreşlər.

— Havьq aqajьm. Hed oşonda eşlajhegedme?

— Bik jaqşь, hav jatahьđmь. Min qьna oşo „Komsomol" kolxozьnan eвkerttəren hәm pərkəven qarevtlajem tip ul qoral qьna kelenьb kyrhətə la, Afzal aqanьn avđenan вer jaqşь narьq вulьvьn kətkən hьqьrtь вenzen juq. Ə ligrela menən maq вer japmaqə, вer uqa qarana. Japma elek tik dur kapitalьb вajlarđa qьna osoraj torqan kevek jaqşь. matur. dur itep eşlangen, jaşel qajьn sьвьqtarьnьn, eвtenə hьv ytmәslek qalвn, tьqвd itep halam tyşalgan. Afzal aqa hәr urnьn jentekləp qaraj đa, qaravьsь qartqa вolorop:

— Jaqşь eşlagənhen. Tьtьşьp, eş вulhьn, tip eşlagənheged, şulaj kərək. Bьnan nasar вulha ul vaвtta unь kolxozsьlar eşlagən tip ajterga lə jaramaj. Jaqşь!, ti.

Qaritьn şatlьqь jedenə sьqa. Ul ydenen əlkən iptəşe hәm nimmatle jetəksehenən, ydenen Beгə Başqortostan starstahьnan eşenə вandaj narьq ahvqa jeгegenə janь dərtlər inderep yd postьna. haqqa kitə.

— „Ejje. Afzal aqaj ydeseddeke itep, eş itep eşlənek. Xəđer вer jьlьp alhan jamqərđa la vajqь, xəratən juq temahanl", tine ul hmoь hydendə.

Ikense urьnda komвajnьn menən aşlьq huqalar. Komвajnьn eştən tuoьraqan. Şuqa la ular Afzal aqanьn „havoqnahьqьđьm" tip ajtevenə:

— „Havьq nik havaddda Tahirof aqa вьna komвajnьnьnđ med вaqqenda havьq qaldь. Вenzen juq. Ə ligrela menən qaвađьp jeвərep вulmaj". Marinkof sitkə sьqarьp ul menən qaddьrьp jeвarergə kenəj вirgəs, „Kommunar" đь jejnavlap alikə alьp sьqqp kittelər. Ular yddərepen toktarьna / hөjeklө startalarь, alkən jetəkselərə ajuq вaĦqanda maşinalarьnьn jonned ultьrьvnan nьq вөsondolar.

Kolxozsьlar Afzal aqa mehon hөjlaşa вaşlaqanda hin ularđь вer вerehe menən kyptən tanьş kendəd đə tik jatqь kilmәj. Вьna igen taşьjьm. Вer ydemden 1000 xedmət kenəm вar. 10 kilonan iвəplap torawьd. Şunan iвəplap qaraqьd inde".

— „Igen tapşьrьvđь вetərəhenme hun ale?"

— „Unь min ike kən esendə iltep avdaram da hun. Jamqьr вuldь. Igen sejerək. Ənə tege purka tigənenə hala la şul xarap itə lə quja вit. Bik hidger. Вer kөn kire alвp qajtвp kiptərep ittem. Xəđer вer ike kendə вetərəвed unь. Kiвə inde".

Safarova jengə uqa ike вalahьnьn məktəptə uqьp jeröve turahьnda höjlap şatlandь.

„Komsomol" kolxozьnьn ilənəche komsomolest Andullin Tahirof aqanьn horavdarьnьn har вerehenə sətnatьp javap вirə. Ul yđe igen huqьvьlarqa jardamlaşa. Unьn вaşьna kolxozdьn ekonomikahь turahьndaqь handar tejalgandar. Ular вer wrehe menən вer đə вutalmajđar. Rətlap tedelgandar. Andullin ulardьn qajhь kərək вulha şunьhьn qьna tartьp sьqara. Afzal aqa вьjьl kolxozsьlardьn xaldare nej tiklem inqarь kytərelөsəge menən qьđьqhьna:

— Har вer kolxozsь la hьjьrlь вuldьrьldьmь?

— „101 xuzalьqtьn 93-ndə havьm hьjardarь вar. Өsəv hьjarвed. Urlap kittelər ulardьn. Qalvandarьnda iştar. Fermavьd yвep kilə xəder.

— „Əle вetə kolxozđa nisə xedmət kenə eşləngən? Barьhь nisəv вulasaq?"

— „Beddə kyp ul. Ferma вar вit. Вegengə вetəhe 15000 xedmət kenə eşlende. Вьjьl вarьhь 22500 вulasaq tip torawьd".

„Poвeda" kolxozьnьn igen qaravьlsь qarta Afzal aqajqa ydenen qaravьlda jatqanda 80 qul tьrmahь jahavь turahьnda raport вirə.

Irəndek tovđarь вujьndaqь Teməs avьlьnda qasandьr Zəki Vəlidi təmie xejaldar esendə ihergən. Ul Haqmardьn вorqotlanьp Irəndek вujlap aqa torqan jerdərenə sьqьp Teməsten ug kulaktarь menən ydenen xanlьqь turahьnda serləşkən. Ul Teməs jajlavenən naşlap вetə Başqortostandь вaşqortton milli eksploatatordarьna kəjef, safa majdanь jaharqa, eksploatatsiaqa tajlь, unaj şart tьvđьrьp gerləp xanlьq itev turahьndaqь plandarьn ujlaqqn. Eksploatatlanь mөmkin өsən qaraqaj moron aqasьqь ergəhendə huqьs qalahь (vojennьj gorodok) вalarqa вulqan. Başqort вurzuahьnan 1-Peotrь вulьrqa la plan qorqan ul. Tik «Əгеп бүген горя эдмен» dь qьna əjtə alqan. Unan inde urьs proletarьnьn jetəkselegendə ydenen milli jьrtqьstarьna qarşь kytərelgan вaşqort esselare vddarenen sьjnfi tuqan Afzaldarь komandahь arьtьnda san osorop qьrьp heperep qьvalar. Qьvalar đa Zəki kapitalizmđь tamьr jəjderergə mataşqan jəjləvdə „Udarnik" kolxozьn tьvdьralar.

Begən ular вaвьvьna yddəre menən „xau" xejaldarьn kykkə osorovda komandir вulqan iptəştəre, вegengə sotsialistik Başqortostandaqь starstalarь **Afzal Tahirof** вaşlanqan đur kərəşten Teməs вujьndaqь вarьşь menən tanьşьrqa, taqь la jaqşьraq alqa ьntьlьv juldarьn əjtərergə kilde. Şuqa вrigadir Xəsənof ta, partorg Tutajьf ta, kolxozsьlar đa yddərenen jenevđəren, alqa вarьvda juiqa kərtə вulqan avьrьv urьndərđь hөjlergə aşьqtьlar.

— „Zəpte 95 protsentqa ytəlek Afzal aqa, oşo kəndərdə вətərəвed", tej Tutajьf.

— „Bed donjala jəşəp kilgənlən вirle вerense mərtəвə şunlaj aş alaвd. Xedmət kenənə 1 kilo təşəвək. Kolxozsьlar ydəre lə aptrəjdar. Bulmaь, janьş çutlajlьqьddьr" tejdər.

— „Bьna igen tapşьrьv вətkəs xəkymətkə igen hatьp ajaq kejemdəre alьp jeвərergə ujlajвьd.

Ejje Temөs вaşqorttarь вerense jьl qьna şundaj igen yвterələr. Şuqa ular yddəre lə qəzəpkə qalalar. Kyptər serenə teşənə almajdar. Xatta вşanmajđar. Ləkin unьn sere ulardьn jere eвtendə. ulardьn qarşьhьnda la вaвьp tora. Unьn sere Başqortostandьn clek igen oвloqo teşmәgən Temөs jəjləvdəren вojđaj dingede tulqьnlandьrьlьq xəlgə kilterevse — partia, jəjlav xedmatsəndərenen yd xəkymәttəre. Ser Başqortostandьn in jaqşь вol'şevigə. Bьjkin hәm jəjlav jalsьlarь arahьnan kytərelgən, jəjlav eşsəndəre yd quldarьn kytərep hajlap qujqan yd starstalarьnьn oвta jetəkselege hәm „Udarnik" kolxozь kolxozsьlarьnьn udarniksa kərəşevdərendə. Tutajьf unь teşenə, şuqa la ul şatlьqtan hөjlap вətərə almaj.

Məslim Marat.
Bajmaq.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

JAPONIA-MANZURIA

VLASTARЬ QULQIA ALЬNQJAN

SOVET GRAƵDANDARЬN ЬƁALAJƁAR

Vladivostok, 3. 27 sentəərdə Japonia-Manzuria vlastarь Grodekovo qalahьnan kenjaqkenəbjьştaraq 10 kilometr jerdə sovet dəvlət granitsahь arqьrь SSSR jerenə QK timer julь rabotniktarь bulqan 2 sovet grazdanьn: Pogranicnaja stansahь depohьnьn eşşehe J. Kozlovskidь həm şul uq stansanьn desətnige I. Vaxruşoiltь sьqarьp jenərdelər Kozlovski həm Vaxruşoiltьn hyddərenən ulardьn 21 ijjyldə Pogranicnaja stansahьnda „SSSR iajdahьna qorotqosloq jahav" tigən aik məqənəhed qəjepləv menən qulqa alьnqanlьqtarь belende. Ular Manzurianьn politsia otrəde qulьnda totqonda jatqandar. Totqonda vaqьtta ulardь kərək aq qvardejestar həm politsia bulhьn, şulaj uq japondar da nьq tuqmaqandar həm ьƁalaqandar. Unda Kozlovski həm Vaxruşoiltь „vostania ojoştarovqa ədərlənev", „japon xərbi misslahenə həzym jahavqa ədərlənev" h. b. kevek bətelaj məqənəhed kyrhətmələr birergə məzbyr itergə malaşqandar.

Meditsina rabotniktarь qaraqandan huq Vaxruşoi həm Kozlovskidьn tənendə tuqmav eddərə, nirva qaqşavь buiqanlьqь həm ulardьn his kisekmətən sanatoriaqa davalanьrqa jebərelerqa tejeşlektere belende.

Japonia-Manzuria vlastarьnьn ike sovet grazdanьn SSSR jerenə sьqarьp jebərevdire həm ulardьn kyrhətmələre turahьnda tьşqь eştar xalьq komissarlьqьna belderelde.

***

Pariz, 3. Bryssel qalahьnar xəbər itələr: L'jez qalahьnьn idarahь kyptənən birle finans qьjьnlьqtar kiserə həm tyləvdərde zajemdar alьv julь menəi jahaj ine. Xəder qala idarahьnьn başlьqь idaranьn belgen lekkə teşkənen rəsmi rəveştə iqlan itte.

TIMER JUL KLUBЬN

MANZURIA POLITSIAHЬ

BAƁЬP ALQIAN

Xanoroski, 3. Xarbindan xərbi itev bujьnsa Manzurih politsiahь Mupin stansahьnda QK timer julь eşşelərenen kluben bəbьp aidь. Timer jul idarahьnьn nacal'nigь Rudьj iptəş QK timer julьnьn idarahьna bьl zakonqa xilaf həm his ber nəməgə nigedlənməgən fakt turahьnda belderep, politsianьn klunь his kisekmətən buşatьv əsən saralar kyrevde talap itte.

***

Berlin, 3. Gamma (Vestfalia) qalahьnda jabьq işek artьnda 87 eşşenen sudь başlandь, ular kommunistik eşməkərlektə qəjepləmələr.

—o—

„BERLINER TAJGEBLAT"

GERMANIANЬ

MILLƏTTƏR LIGAHЬ NA INERGƏ ƏNDƏJ

Berlin. Milləttər ligahь plenumьnьn tamamlanvь menən bəjləneştə „Berliner tageblatt" gazetь yd redaktorь Şeferden məqalehen iqlan itə, Şefer bьl məqalehendə Germanianьn Milləttər ligahьna qajtьv memorialege turahьnda jadə. Liganьn iajdalьlьqьn, Şefer, unьn javaplь politik adamattarqa osoraşьv memkinlegen birevendə, xalьq ara mənəsəbəttərgə asьqlьq inderevdə həm kyp kenə vaql qalardə „ajnьtqьs tə'bir", jahavьnda kyrə.

„SSSR Milləttər ligahьna ingəndən hun,—dip jadə Şefer—ul bətə doniaпь dip əjterlek solqap aldь. Keşe tьvdьrqan nəmələrgə xas bulqan jomoşaqlьqlar Milləttər ligahьnda la bar, lakin ul his bətərə almahьq polttik əhəmiətkə lə ejə, unьn bьl əhəmiəte bedden Milləttər ligahьnda bulmaqanьbьdqa şatlanьvsьlar tərafьnan nьqьtьla. Bedqə tejeşle buiqandardь juqaltmaq əsən Ženeva bedden tulь diqqətebedqə mestəxiq. Tьnьslьqqa bnlьlьvsь bətə dəvlətlərden duştana satrudnicstvohь nigedendə Jevropa tьnьslьqьn haqlarlьq kileşev tedəv əsən Ženeva bik kərəkle nigedlek".

HYRƏTTƏ: Qoroloqtan iq zararlanqan ştattardьn berəke buiqan Pakota ştatьnьn fermalarь qotolovdь kymək deqanan,alinqa jalsarьvdan edləjdə.

JAPONIA YDENƏ

XƏRƏKƏT IREKLEGEN

TALAP ITƏ

Tokio, 3. „Nitsi-nitsi" qazetь ydenen Şanxaj xərbərschenen „Nankin xəkyməte başqa derzavalar menən Japoniaqa qarşь sojuz tedəv politikahьn eşlap sьqardь" tigən xəbərenə anlatma birep, tьşqь eştər ministerlegendə „Qьtaj aldaqь denged konferensiahь menən bəjləneştə Japonia xalьq ara qьjьnlьqtar kiserə tip ujlavьn" kyrhətkənlektərən jadə.

Əgər şuqa bşanьp, tip jadə qazet, Qьtaj Japoniaqa qarşь aktlardь başlaha, jəki əsense ber derzava Qьtajdə Japoniaqa qarşь xərəkətlərgə kereşhə, ul vaq tta Japonia bьndəj eştərde buldьrmaь əsən his kisekmətən qьrqa saralar kyrəsək.„Qьtajdaqь tьnьslьqtь bədovqa jynəltelgən nindəj genə bntьlьştar bulha la, Japonia kenьqьş Aziala tьnьslьqt haqlav əsən yd əbtəndə jatqan javaplьlьq menən quliap, xərəkət ireklegen alьvdь bqьştьrasaq".

Tьşqь eştər ministerlegenen vəkile „Nitsi-nitsi" gazetьnьn bьl xəbəre turahьnda sit il zurnalistarьnьn horavьna anlatma birevdən bəş tartь. Qьtajdьn Japoniaqa qarşь politikahь turahьnda hunqь vaqьtta nindəj bulha la „ajrьm" xəbərler juq, tine ul. Lakin Qьtajdьn kən jaqьnda kommunistik armia ardьn eşmakərlege unьşlь bulьv qələmettere bar. Ular Sьjcuandьn kenjaq eleşenə ingə tьrbşalar. Şulaj uq Cen Szi—tandьn qəskərdere Qьtaj qьdlar mihь menən solox tedegənlektere turahьnda məqlymettər bar.

—o—

SSSR Jardamь

TURAHЬNDA „XOTSI" GAZETЬ

Tokio, 3. Sovet qьdьl tərejamqejətenen Japoniala davlьdan zararlanьvsьlarqa iqana jebərevenə anlatma birep, „Xotsi" gazetь jadə:

— Bьl iqana SSSR menən Japonia arahьnda dublьq mənəsəbəttəren nьqьtьvqa jardam itə. Bьl davьl şulaj uq hər ike xalьqlьn xistəren jomoşartьv əsən jaqşь şarttar tьvdьrьvqa xedmət itte.

***

Paria, 3. „Pari gavas" Buxares an xəbər itə: Tatarisku tьşqь eştər ministere sьjfatь menən Titulesku qatnaşqan xəldə kantinit tedənə. Bьl xəbərgə anlatma birep, „Tan" gazetь „bьl xəl xalьq ara politikala Rumania mənfəqəttərən jaqlap məs'ələnen in jaqşь xəl itelevelər inde" tip jadə.

BELDEREV

5-se oktəərdən alьp 29-sь oktəərgə tiklem Əfə radio stansahьnan, ojoşqan rəveştə radio leksialar tauiavьlar həm sittən torop uqьvьlar esən nat qort telendə leks alər birelə.

Leksia kisko soqot 7 le 30 minutta saqlana.

5-oktəərdə malьlьqtь alqa jenərev esən jaqьrtьv turahьnda (VKP(b) Ydək komitetь plenumьnan)

9-oktəərdə VKP(b) ustafь (17-se parts'jezd qərardarьnan)

17-oktəərdə—Bol'şeviktar partiahь nisek tedelə həm unьn humьrsan bolatlege nejdən ojinarat (VKP(b) ustafьnan

29-oktəərdə (VKP(b) tarixьnan) 70-80 jaldarda eşşelər xərəkətə həm Rossiala marksizmdьn tьvdьrьvqa xedmət itte.

VKP(b) Əlkə komitetьnьn sittən torop uqьvьlar sektorь.

Samar-Zlataust timer julь II ekspl. rajonь eşe

Eştər	1 se oktəər svodkahь: Plan (vagon tbəe menən)	Ytəleş	2-se oktəər svodkahь: Plan (Vagon tbəe menən)	Ytəleş
Tejəv	348	169	348	131
Şul jəmlənən:				
I-kategoria jəktarь	—	169	—	131
II- „ „	—	—	—	—
Buşatьv	308	141	308	190
Vagon əjlaneşe	—(təv.)	4.48 (təv)	— (təv)	3.88 (təv)

Bytən ayleksələrdən 950 jəkle vagon, 350 auş vagon qabul itelde; bytən ayleksələrgə 930 jəkle vagon, 810 auş vagon tapşьrьlda. Vagon parkanda 1208 vagon urьnьna 952 vagon eşlene.

Bytən ayleksələrdən 918 jəkle vagon, 198 auş vagon qabul itelede; bytən ayleksələrga 928 jəkle vagon, 248 auş vagon tapşьrьlda. Vagon parkanda 1298 vagon urьnьna 1014 vagon eşlene.

Huqьşqa həm FAŞIZMQIA QARŞЬ

Neu-iork, 3. Huqьşqa qarşь s'jezdqa aqzalardьn dəjəm hanь 18070000 keşe təşkil itkən ojoşmalardan kilgən 3332 delegat qatьşqa. Udqan jьlqь s'jezdqa aqzalarьnьn hanь 1 milliondan kəmerək handь təşkil itkən ojoşmalardan jebərelgən 2600 delegat qatьşqan. 749 delegat 200 men jəş eşse həm studintardan hajlanьp kilgəndər. Sotsialistik partia Ydək komitetьnьn bьl s'jezdqa bujkət iqlan ltevenə qaramaьtan, unda bьl partianьn jerle bylektərenən həm bytən ojoşmalarьnan kilgən 49 delegat bar. Bьl delegattar yddərenen Ydək komitettarьn s'jezdqa qatьşьrqa həm kompartia menən berdəm front tedergə saqьrьp merəzəqət sьqardьlar.

S'jezd berdəm front esen kes le kerəş bildəhe atьında ytə.

S,jezd aldьnan 17 men keşenen qatnaşь menən ytkərelgən jьjьlьş militse-sotsialistar terrorьn qəjeplagən, Tel'mandь qotqarьvdь talap itkən şulaj uq imperialistik huqьştь ədərlevgə həm kapitalistik terrorqa qarşь kerəş jekləmahen jьjьlьşqa qatьşьvsьlardьn yd eətərenə alьvьn kyrhətkən rezolytsia sьqardь.

S'jezd predsedatele professor Uord huqьşqa həm faşizmqa qarşь kerəşte ojoştorovdə kompartianьn xedmettəren kyrhətte həm tik tar politik maqsattardь kydatep kenə kompartianьn s'jezdь yd qalьna təşerergə tьrbşьvь turahьndaqь jalqan xənərde kire qaqtь.

Sotsialistardь berdəm frontqa quşьlьrqa saqьrьp, professor Uord huqьşqa həm faştzmqa qarşь kerəşkə qatьşьvdan baş tartqan politik jetəkselər menən aranь ədergə tura kilhə, massa ikelənep tormaь, tip əjtte.

BERLINDƏ ƏMƏTLƏ NƏLƏR

Berlin, 3. Rumania kabinetьnьn otstavkaqa sьqьvь turahьn daqь xəbər bьnda dur əmettər tьvdьrdь. „Dəjce al'gemejne sajtyng" gazetь Tituleskudьn hər vaqьt Fransia tьşqь politikahьna ejəreven kyrhətep, „unьn otstavkaqa sьqьvьna Parizda qəmyman bələkəj antantaqa həm algerək tə Fransianьn urta Jevropalaqь politikahьna jahalqan avьr udar tip qaravdarь anlaşьla, şunьn ətəvenə Rumania ydenen Germaniaqa qarata politikahьn Parizqa his ber bəjləneşhed rəveştə ytkərernə bnlьlьvьn kyp tapqьrdar kyrhətte" tip jadə.

***

Tokio, 3. Tьşqь eştər ministerlege 1 oktəərdən başlap Pogranicnaja stansahьnda japon konsullьqь eşkə kereşkənlegen iqlan itte. Bьl konsullьqqa jetəkselek itev esən Okitsu bildəlangən.

JƏSLƏLƏ BALALARDЬN JAL VAQЬTЬ

„Kommuna" kolxozьnda jaslə eşelərenen; Timergarina həm Nurimanova

ƏLGƏ MƏKTƏBENDƏ

DƏRESKƏ JƏRƏŞ 40 PR. QЬNA

Səbxanqol elge məktəbe (Berjən rajonь) uqьv jьlьn ədərlekhed qarşьlanь. Əle lə qьşqa ber terle lə ədərlek barmaj. Məktəpkə remont ytkərelmagən. Uqьv bylmələre jeteşməgənlektən,5-se sьjnьfta əle lə uqьv başlanmaqan.

Məktəpten tədrələre vatьq, tdəndər hepereimaj, jьvьlmaj. Uqьvsьlar əsən dejəm jataq, jьlь aş juq. Məktəpkə jaqьrqa ber aqas utьn ədərlənməgən. (Berjəndə urman juq şul? did). Məktəp direktorь **Bikmulafof**: „375 kub. metr utьn bar" tip jalqaz məqlymət birep jata.

Səbxangol kolxozь la bьl məktəpkə ber terle lə jardam itmaj. Oşonoq hedəmtəhendə 160 balanьn nej barь 40-50 pr.tь qьna uqьrqa jerəj.

Məktəp storozь kulak malajь Xaliqof Jaquptьn məktəp attarьn nasar qaravь arqahьnda, xəder attardьn ebtenə qararqa qurqьrlьq jabьqtar. Berjən rajonьndaqь massaovoj məktəptər bьl məktəpten qajhь jaqьnan elgə alhəndar?

Rajon partia komitetь həm məqarif bylegenən partia həm xəkymətten elgə məktəptəren, massovьj məktəptərgə ьsьn məqənəhe menən bələ jaqtan elgelə eştər kyrhətergə tejeştər tigən direktivalarьn tormoşqa aşь rьvdьmərzbyr lteven horajbьd.

KOLXOZSЬ

DƏRESTƏ

DYRTƏJLƏ MTS nda „Kommuna" kolxozь uqьvsьlarь Nurislamova həm Qjadilova

DARAFIЬVA MƏKTƏP

MILKEN HAQLAMAJ

Əfə qalahь 30-sь məktəp uqьtьvsьhь Darafiьva məktəp milken haqlavda kerəşməj. Kirehensə ydenə berketelgən sьjnьftьn milektəren qьjrata, vata. Bьl turala uqьvsьlar arahьnda la anlatьv alьp barьlmaj.

Məktəp medire, Darafiьvaqa bьl eşten jaramaqanlьqьn ətheb, ul: „hin jəş əle nəmə belehen, bedden kevek 17 jьl xedmət it tə unan huq hətləşerhen" tip javap birə.

Qala məqarif bylege bьl məktəpkə kyd halələ.

UQЬTЬVSЬ

KOLXOZ KLUBЬ

Byrette: Dyrtəjle rajonь MTS xedmətendəge „UNЬŞ" kolxozь klubь.

MƏKTƏPTEN UTЬNЬ JUQ

BAQSA AQJASTARЬN KIƁEP JAQJALAR

Əbjəlil rajonь Asqar, Dəvlət, Nejazqol, Ajьvhad, Baqьr-ydək, Yrge-Ədrəş, Jenekəj, Qusqar h. b. məktəptərdə qьşqa ədərlek eştəre his qəfev itelmətlek xəldə nasar bara.

Ular arahьnan Asqarđaqь tulь bulmaqan urta məktəpte genə alajьq. Bьl məktəp kyp jьl dardan birle elgə məktəbe isemendə jerəj, lakin eş jekmətkehe menən elgə məktəbe isemenə javap birə almaj. Sənki janь uqьv jьlьna bətenlaj ədərlekhed kilde. Remont bətenlaj ytkərelmane. Məktəpten tyəə qalajdarьn ytkən qьşqь qatь jeldər quptarьp taşlaqan kelgə jata. Tədrələrden bьjalalarь juq. Balalar tədrələrenən inep jerəjdər. Partalar tьke, ular da jeteşməj. Ber genə lə standart parta juq. Partalarqa hьjmaqan balalar idəngə ultьrьp uqьjdar. Qaj vaqьttarda uqьtьvsь Bejeşva iptəş partaqa hьjmaqan uqьvsьlardь qajtarьp jebərə. Uqьtьvsь həm sьjnьf bylmələre partalar jetməgənlektən bьl sьjnьfta 65 bala uqьj. Məktəp esən ədərlangən 100 kəm. utьn kilterelməj jalanda jatьv arqahьnda bildahed keşelər tarafьnan alьnьp bələreigən. Xədər ul utьndьn nl barь 7-8 k. m. qьna qalqan.

Məktəp balalarь məktəp qarşьndaqь dur qajьnlьq baqsahьn kitəp jaqalar.

Məqarif bylegenen ergəhendə torqan elgə məktəbe oşe xəldə bulqas, başqa məktəptərdə nəmələr juqtьr tip ujlajhьqьd?

Dəvlət məktəbendə 20 kən uqьv bardь la, unan hun uqьv tuqtaldь. Senki məktəp biuahьnda balalar ultьrьp uqьrlьq tygel. Tədrələrenen bьjalalarь qьna tygel, ramdarь la juq h. b.

Bьl qьna la tygel, kyp məktəptərden uqьtьvsьlarь la juq.

Dəvlətşa məktəbenə ber uqьtьvsь, Barişqa ber, Markinqa ber, Qusqarqa ike, Asqarqa ber Taştimer məktəbenə ber uqьtьvsь jeteşməj. Oşo arqala rajon dəvmalendə ber nisə jəd bala uqьvhьd jerəj.

Ə rajon məqarif bylege medire **Biktaşof**, ədərlek vaqьtьnda uqьtьvsьlar ədərlav sarahьn kyrmane.

Əbjəlil rajon partia komitetь həm rajon başqarma komitetь uqьv eşndəge ədəklektərgə kyd halьrqa, partia həm xəkymətten uqьv eşe bujьnsa sьqarьlqan direktivalarьnьn praktik eşkə aşьrьlьvьn tə'min itergə, həm bьl eşte ədəvselərgə konkret sara kyrergə tejeş. UƁQЬNSЬ

UQЬTЬVSЬ JUQ

BALALAR URAMDA JƏRƏJ

Qarmьş sovetь (Dəvləkən rajonь) janь uqьv jьlьn tulь ədərlek menən qarşьlanь. Məktəptər qьşqьlьq əsən tulьhьnsa utьn menən tə'min itelde, partalar jeterlek. Məktəptər bətahe lə jaqşь sьjfatlь itep remontlanqan. Qarmьş, Qьdьl tav məktəptərenə uqьv jəşendəge balalar tulьhьnsa ьlьqtьrьlqandar həm normal' rəveştə uqьvdar bara. Ə DimUral kolxozьnda, 2 komplektlь məktəp balalarь oşo kenqə ukləm məktəpkə jьjnalьp bətməgəndər. Uqьtьvsь Akimbatoi 14-sentəərdən birle kitkən jerenən qajtqanь juq. Uqьvdar barmaj, məktəpta qalqan uqьtьvsь Xaris balalardь tuplaj almaj, balalar uramda eşhed jərəjdər.

RajONO huqьr bulmaha bьnь kyrergə tejeş.

S.N.,G.R.

REMONT ŞAQЬLDAVƁARЬ

UQЬVQIA QAMASAVLAJ

Qьjqь. Nasibaş sovetь tulь bulmaqan urta məktəbendə 1-sentəərdə uqьv başlanha la, məktəpte remontlav eşe 12 sentəərgə lə bətməgəjne əle. Mejster halьnьp bətməgən, ber genə jək lə utьn kilterelməgən, 80 parta kərək bulha, unьn berelte lə eşlənməgəjne. Ber sьjnьfta uqьv barqanda, ikense sьjnьf bylməhendəge remont şaqьldavьqtarь uqьv barьşьna qamasavlaj.

Məktəp eşenə avьl sovetь la kolxoz da barmaq aşa qaraj. Kolxoz predsedatele **Valiyllin** „məktəp qajqьhь juq əle kampanla eşe bar" tip kenə javap birə. Məktəpten tьke əjenə balalar jəslahe urьnlaştьrьlqajnь. Ul 8-se sentəərgə tiklem busatьlmanь.

Uqьv başlanqan vaqьtta rajon məqarif bylege medire **Məxəmətjarof** həm rajpros predsedatele **Minnəxmətof** iptəştər məktəpten uqьv jьlьna əder tygeltegen kyrhələr đa,ber nindəj də konkret sara kyrməjsə, qarajdar đa kitələr.

Rajon məqarif aylegendə 6-sь sьjnьf balalarьn uqьtьv esən ber genə qullanma eş kitaptarь la juq. **Moxəmətjarof** „kitap juq" tip kenə javap qajtara. Ə kitap alьv sarahьn kyrməj.

Qьjqь Rajon başqarma komitetьnan uqьv eşenə barmaq aşa qьna qaravsь RajONO medire, Nasibaş sovetь həm kolxoz predsedatele Vəliyllinqa sara kyreleven horajbьd.

BELEVSE

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

JƏNLEKTƏR KYSMƏ

KYRGƏDMƏHE ƏFƏLƏ

Ydəarenen eş prinsiptarь jaqьnan qəmyman demokratikkin jalpь əsən qulajlь bulqan kysmə jənlek kyrgədmələre bedden zamandьn kul'tura unьştarьnan hanalalar. Ular jənlek baqsalarь bulmaqan qalalarqa xedmətsəndər kin massahьn yd əlkələrendəge genə tygel, sit ildərdən, donjanьn başqa əlkələrenən kiltereigən jənlektər menən də tanьştьralar.

Oşo kendə Əfe qalhьnda (juqarь savda majdanьnda) bulqan dəvlət *xejvanat kyrgədmə*he №2 ydenen burьsь itep-xedmətsəndər jalpьhьn tərle jənlektər, qoş-qorttar həm tyş menən şьvьşьp jerəj torqan (jьlan hьmaq) jənlektər menən tanьştьrьvdь qьna tygel əalkem kin jalpьnь jənlektər turahьndaqь belemdər menən tanьştьrьvdь la ala.

Jənlektərden sitlektərenə jađьp qujьlqan jənlektər turahьndaqь beologik məqlymettər, hər tərle zookartinalar, plakattar h. b. arqahьnda bьjьlqь kyrgədmə bьnan elekkelərgə qaraqanda kyp əbten tora.

Məktəp balalarьn h. b. kin kyləmdə tanьştьrьv maqsatь menən,BASSR Narkomprosь menən anlaşьp, ular esen hər ken kendedə səqat 12 nən 4 kə tiklem ajrьm vaqьt bildələnde həm 16 jəştən tyən balalarqa 50 pr. skedka jaharqa bulьndь.

Jənlektər kyrgədmə he Əfələ ođaqqa qalmaqanqa kyrə məktəptər, rəsiaktar fəbzauc h. b. uqьvsьlardь jənlektər kyrgədmə he menən tanьştьrьp qalьrqa aşьqьrqa tejeştər.

I. DIPMAN

UQЬTЬVSЬ JUQ

BALALAR URAMDA JƏRƏJ

Qarmьş sovetь (Dəvləkən rajonь) janь uqьv jьlьn tulь ədərlek menən qarşьlanь. Məktəptər qьşqьlьq əsən tulьhьnsa utьn menən tə'min itelde, partalar jeterlek. Məktəptər bətahe lə jaqşь sьjfatlь itep remontlanqan. Qarmьş, Qьdьl tav məktəptərenə uqьv jəşendəge balalar tulьhьnsa ьlьqtьrьlqandar həm normal' rəveştə uqьvdar bara. Ə DimUral kolxozьnda, 2 komplektlь məktəp balalarь oşo kenqə ukləm məktəpkə jьjnalьp bətməgəndər. Uqьtьvsь Akimbatoi 14-sentəərdən birle kitkən jerenən qajtqanь juq. Uqьvdar barmaj, məktəpta qalqan uqьtьvsь Xaris balalardь tuplaj almaj, balalar uramda eşhed jərəjdər.

RajONO huqьr bulmaha bьnь kyrergə tejeş.

S.N.,G.R.

HARBQ TOTOVSЬLAR DIQQƏTENƏ

Sojuzzagotşerstt həm Başsojuzdьn ədərlev oylege, Başqortostan kylomendə devlet zadanienьn ytqan nete ojoşma, kolxoz, kolxozsь həm janqьdaqtardan har tərle jen hatьp alьvdarьn neiderelər.

Jendərde hatьp alьv dəvlət zagotovka nahahnan 50% qa artьq.

	Xəkymətkə maenyri rəveştə jen tapşьrьv nahahь ber kilohьna						Ber kilohьna 50%-artьrьlqan goszakop nahahь					
	original	I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	klok	original	I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	klok
Jadqь jen	1-74	2-21	1-83	1-49	—	91 k.	2-61	3-31	2-74	2-23	—	1-35
Qatь jen qatnaş	—	4-51	4-35	4-16	3-93	—	—	6-76	6-52	6-24	5-97	—
Kəzə jene	—	2-14	1-43	0-83	0-41	—	—	3-21	2-14	1-24	0-61	—
Mixnovski	2-80	3-00	2-63	—	—	1-35	4-20	4-50	3-97	—	—	2-02
Kedge jen qatnaş	5-02	—	—	—	—	—	7-58	—	—	—	—	—
Kedge qatь jen	2-65	—	—	—	—	—	3-97	—	—	—	—	—
Pojarka qatnaş	5-82	—	—	—	—	—	8-73	—	—	—	—	—
Mixnovski pojarkahь	3-65	—	—	—	—	—	5 47	—	—	—	—	—
Qatь pojarka	3-00	—	—	—	—	—	4-50	—	—	—	—	—

	Aq		Qara		Qьdьl		Terle tekta	
	hьjər	at	hьjər	at	hьjər	at	hьjər	at
JABAQЬ	2—40	1—90	2—10	1—70	2—10	1—70	1—80	1—45

Əsegən jen . . . . . 75 tin kilohь
Ber qat jьvьlqan əsegən jen . 30 tin kilohь
Ike qat . . . . 40 tin kilohь
Jьvьlmaqan . . . . 20 tin kilohь

Qoszakopka jen hatьvьlarqa, hatqan jendərenen 150% summahьna terle tovardar alirelə.

Jen alьvsь ojoşmalardьn jen alьv punkttarьnda arzan xaq menən tynəndəge tovardardь alьrqa məmkin: tədrə əbjəlalь, qađaq, hamьn, manufaktura, kanditer nəmələre, ajaq kieme, alma, maxorka, səj, şəkər həm başqa difitset nəmələr alьr əsen.

Sojuzzagotşerstten jen alьv punkttarьna həm rajsojuzdarqa merəzəqət itergə

2-3 SOJUZZAGOTŞERST

ƏFƏ QALAHЬNDAQЬ BƏTƏ FZMK LAR DIQQƏTENƏ

Əfə qalahьndaqь predpriatie həm ucrezdenielardaqь udarniktarьn teatr menən tə'min itev esen jaqşь julqa qujьv ujь menən. Başprofsovet teat direksiahь menən neilektə 1934 jьl seronь esən uda rniktar silettarь batьv đь tejeşle kyrđe.

Bətə profsojuz,kuzalьq həm jəməqət ojoşmalarь yddərenen smetalarьndaqь primia həm massovьj xudoastvo fondtarь xisabына udarniktar esən 1935 jildən 5 qinvarana tiklem sezonnaj silettar ala alalar. Sezonnaj silettar urьn həm başqort teatrь spektakildaren qarav esən jarajasqtar.

Bilettar parterqa rətenə qarap 243 humdan 324 humqa tiklem. Loza—nennar ber urьn 324 hum, loza bel'-etaz 297 hum.

Başprofsovet ajtьm rəveşte neiderep ytkə silettar alьv esən totolqan rasxod 1934 jilda smeta bujьnsa kyrhətelgən summanan artьq bulmaqa tejeşlege həm silettardan ьsьn udarniktarqa teatrqa auş inergə mirelergə tejeşlege, udarnik bulmaqandarqa his alirgə məmkin bulmaqanlaqьn.

Əlkə profsojuz ojoşmalarьna, FZMK larqa silettardь vaqьtьnda alьrqa təqdim itep, həm ulardan dərəh qullanьlьvьn tikşerevđe jəmatergə.

TƏKƏRMƏ: Bilettar esən tejeşle summalar, teatrđan dəvlət bankahьnda qь 10217 nomerlь aqьmdaqь xisabына inderelergə tejeşle. Spravkalardь teatr direksiahьnan alьrqa məmkin.

2—3 Başprofsovet. Direksia

KUL'TURA HARAJЬ

BAŞQORT DƏVLƏT TEATRЬ

8-9 oktəərdə

1934-35 jьl qьşqь sezonьnьn anьlьvь ajqanlь Dəanandьn Ojələjef terzemahendəge

„ŞAHNAMƏ" qujьla

4 pərdə, 11 kartinala. Bətə Sojuz konkurs komissiahьnda III se ayьlьk menən ayləklengen əbər.

Rej rezissjor Məhədejəf postanovkahь.

Xudozniktar Iəətyllin həm Arslanof

Ujьn soqot 8 də başlana. Kassa soqot 4 tən asьla. 1—5

Başqortostan avьl xuzalьqь institutьnь ber aydzet eşe belgən həm ber avьl xuzalьqьn cojtь belgən ike auxgalter kərək.

1—1 DIREKTOR 314

Oşo jьldьn 4 oktəərendə kiske saqət 5 la Başnarkomfin əlnahьnda 3-se aylmələ malta kontrol'nьj postarьnьn, jəməqət inspektordarьnan, zavkom, mestkom rəistərenen sijotь ytkərelə.

Sijotqa Əfe qalahьndaqь bətə ojoşmalardьn vəkildare kilergə tejeş.

Kən tartise:

1) Malta kontrol'nьj postarьnьn nurьatarь.

Başprofsovet Başnarkomfin

2—2

LI BAŞKINO	Xudoastvolь filem ISMET

Seanstar: 6, 7-30, 9 həm 10.30 s.

Anons: janь Amerika filme—PLENNIK BLEDNOJ GORЬ

JANALEP	Marejonefke

Seanstar: 6, 7-30, 9, 10-30 s.

KUL'TURA HARAJЬ

Ural Dəvlət teatrьnan 1934-35 jьlqa qьşqь sezonь anьlьv ajqanь menən

4-5-6-7-SE OKTƏBRDƏ

PREM'ERA

ESKADRANЬN NƏLƏK BULЬVЬ

3 pərdələ, 4 kartinan

Baş rezissjor Andrief postanovkahь.

Xudosnik Şerin.

Ujьn soqot 5 də başlana, kassa 28-sentəərdan başlap kiske soqot 4 tən har kun asьq.

4—5 Direksia

BƏTƏ ƏDERLƏV PUNKTTARЬ TYBƏNDƏGE YTILDƏRDE ALALAR:

KYPME BULHA LA QABUL ITƏ

IƁKE SEPERƏK, HƏJƏK, IƁKE RIZENA AJAQ KEJEMDƏRE, MAKULATURA, MƏGƏB, TOJAQ, ŞITINA, MAMЬQ, JƏN, HЬJЬR HƏM AT JƏNDƏRE.

Jьjьlqan ytil, jьjqan ojoşmanьn serenşe horavь menən yk, maxsus agenttar aşa hatьlьp alanьnaq. Jьjьl eşen ytilde vaqьtьnda kilep almav,hem ytil jьjьvda nulqan jeteşhedlektər turahьnda, turanan-tura Sojuzytildan Başqortostan kontorahьna 81—70 həm 84—33-nomer telefondar menən xenər itergə məmkin

1—3 SOJUZYTIL

Qala zagotkontorahь Svalka uramьnda jort №1	№ 4 „ I-se sovet sol'nitsahь ploşqatьnda
№ 1 tarjok Jegor-Sazonof uramь jort №45	№ 5 „ Naberenəj uramda
№ 2 „ Juqarь savda ploşqatьnda	№ 6 „ Nizgorodkala Marat uramь, jort №31
№ 3 „ Troiski ploşqatьnda.	№ 7 „ Motornaj zavodьnda

TYBƏNDƏ KYRHƏTELGƏN BAŞQORTOSTAN RAJONDARЬNDA

Arxangel rajonь Arxangel avьlьnda	Qьrmьbqalь rajonь Qьrmьbqalь avьlьnda
Avьrqazь rajonь Talmazь avьlьnda	Qaraidel rajonь Bajqь avьlьnda
Q.Mejoke rajonь Akbyn avьlьnda	Qaltasь rajonь Kuligin avьlьnda
Baqalь rajonь Baqalь avьlьnda	Maqar rajonь Maqar avьlьnda
Baltas rajonь Baltas avьlьnda	Melovez rajonь Melovez avьlьnda
Belorej rajonь Belorej avьlь.	Mişke rajonь Mişke avьlьnda
Beloqataj rajonь Tyson Beloqataj avьlьnda	Sterlenaş rajonь Sterlenaş avьlьnda
Beloret rajonь Beloret qalahь	Sterletamaq rajonь Sterletamaq qalahьnda
Bere rajonь Bere qalahь	K. Usol rajonь Tasьn avьlьnda
Blagoveşşen rajonь Blagoveşşen avьlьnda	Toporin rajonь Toporin avьlьnda
Byzdek rajonь Byzdek avьlьnda	Tujmazь rajonь Tujmazь avьlьnda
Boraj rajonь Boraj avьlьnda	Saqmaqoş rajonь Saqmaqoş avьlьnda
Dəvlekən rajonь Dəvlekən avьlьnda	Şişmə rajonь Şişmə avьlьnda
Dyrtəjle rajonь Dyrtəjle avьlьnda	Janavьl rajonь Janavьl avьlьnda.
Iglin rajonь Iglin avьlьnda	

PROMЬJŞLENNOSTЬN ƏBTƏLMƏ SЬJRJO RESURSЬ

YTIL—

Əle qala sovetь həm Başprofsovet Başqortostan kylomendə jorttardь, işek aldarьn. skladtardь həm predpriatielərdə ytildən tadartьv udarnaj

2 AJLЬQЬ IQILAN ITTE

Oşo 2 aj esendə, bed bətə jorttardaqь, sakttardaqь, predpriatielərdəge ytilde jьjьp alьrqa tejeşed.

JЬJЬLЬP KILTERELGƏN YTILDE QABUL ITEV ƏSƏN

Sojuzytilden Başqortostan kontorahь ydenen bətə ytil jьjьv seltəren mobilizovajt itte.

YTIL ƏFƏLƏ TYBƏNDƏGE URЬNDARDA QABUL ITELƏ:

Qala zagotkontorahь Svalka uramьnda jort №1	№ 4 „ I-se sovet sol'nitsahь ploşqatьnda
№ 1 tarjok Jegor-Sazonof uramь jort №45	№ 5 „ Naberenəj uramda
№ 2 „ Juqarь savda ploşqatьnda	№ 6 „ Nizgorodkala Marat uramь, jort №31
№ 3 „ Troiski ploşqatьnda.	№ 7 „ Motornaj zavodьnda

TYBƏNDƏ KYRHƏTELGƏN BAŞQORTOSTAN RAJONDARЬNDA

Arxangel rajonь Arxangel avьlьnda	Qьrmьbqalь rajonь Qьrmьbqalь avьlьnda
Avьrqazь rajonь Talmazь avьlьnda	Qaraidel rajonь Bajqь avьlьnda
Q.Mejoke rajonь Akbyn avьlьnda	Qaltasь rajonь Kuligin avьlьnda
Baqalь rajonь Baqalь avьlьnda	Maqar rajonь Maqar avьlьnda
Baltas rajonь Baltas avьlьnda	Melovez rajonь Melovez avьlьnda
Belorej rajonь Belorej avьlь.	Mişke raj

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏGƏD!

BAŞQORTOSTAN

№ 230 - 5 - oktəbr 1934 JЬL

VKP(b) nьn Başqortostan Elkə, Öfə qala komitetlarь, BYƏK hem Başprofsovet organь

УФИМСКАЯ Гор... Мас... Биб...

PARTIA UQЬVDARЬNЬNЬ JANЬ JЬLЬ

Partia uqьvdarьnьn janь jьlь başlana. Xəder partianьn betə ojoşmalarь-iptaş Stalindьn 17-se parts'jezda partianьn idiologik eşen kytərev, leninizm propagandalь turahьndaqь kyrhətmələren nisek itep bojomqa atqarьvdarьna egzamen totalar. Leninizmqa qarşь gruppirofkalar betahe lə tat-mar itelde, tara taldь tip, partia hьdьqь sotsializmi tedeləşenen betə tarmaqtarьn'a la jende,tip tьnslanьrqa jaramaj. Doşman elementtardьn qaldьqtarь ale ildə kommunistardьn ber eleşe arahьnda jəşəj. Hunqь vaqьttarda taş itelgən qajtanan ibvevslardьn dəvlatka qarşь xərəkat faktlarь sit qaldьqtar turahьnda, partianьn qajhь ber ajrьm aqzalarьnьn başında opportunistik butalsьqtar bulьvь turahьnda hejləməjme nej?

Mətələn, orloq tapşьrьv zakonьn kyd aldarьnda jenəjatsel raveşte sodovslarqa qarata tьnьş qaravsь həm leberalьq kyrhətevse „kommunis"-Kirin (Kən batьş Sever Gerlak rajkomь sekretarь) kem politikahьn alьp barqan.

Igen ədərləv, xəderge kendə ytkərelev ebtendə bulqan ta darьtьv, fabrik, zavodtarda, şaxtalarda, kolxozdarda, sovxozdarda kommunistar tarafьnan alьp barьla torqan eştər betahe lə opportunizm menən kerəşten unьn betə tarmaqtarьnda la nej tiklem kərək bulьvьn həm unьn nej tiklem aktual burьs ikənlegen asьq kyrhətə.Sьjnfi doşman-opportunizmqa qarşь unьş raveştə kerəşer esen bol'şevistik hidgerlek kərək, partia aqzalarьnьn hər berehenen idejə jaqьnan kiləsəktə taqь la nьqьraq qorallanьvь kərək.

Partianьn janь ustatь partianьn hər ber aqzahьn ydenen idejə jaqьn kytərev ebtenən armaj-talmaj eşlərgə məsnyrlej. „Bol'şevik, dinle keşe kyktəge allaqa bşanqan kevek, sotsializmqa qoro bşanьp qalьv menən genə siklənə almaj. Juq, bol'şevik ul-programma, politika həm taktikahь marksizem həm leninizmdьn nьqlь fənni nigedendə tedelgən partia aqzahь, bol'şevik—ul kapitalizmdьn sarahьddan his şikhed jemereləsgen anlavsь, sotsializemdьn teneven tə'min itevse proletariat dektaturahьnьn his şikhed bulasaqьn anlavsь. Şuqa kyrə, partianьn hər ber aqzahь marksizm-leninizem nigeddərenə ejə bulьrqa tejeş. (Koganovic).

Partia aqzalarьnьn idejə kimaldərə partianьn 17-se s'jezdьnan hun jaqşuq kytərelde. Lakin, kommunistar həm komsomoldardь Marks-leninsə tərbiələv eşe elekkesə arita narьvьn tanьmaj kitep bulmaj.

Marksistik-leninsə tərbiələv eştərenen unьşь VKP(b) Vdək komi'etьnьn bьl məs'ələ bujьnsa „Pravda" nьn 23-sə sentəbrdə baььlьp sьqqan kyrhətmələrenen ytələşenən kiləsək.

Kyptən tygel, „Pravda" Məskavdəge „Serp i Molot" zavodьnda həm Xar'koftaqь Ordzonikidze isemendəge traktor zavodьnda partia məqarifьnьn jaqь uqьv jьlь başlanьvь turahьnda jadqajnь. „Serp i Molot" zavodьndaqь partia aktifьnьn tep massahь uqьvdь məktəptərebedən janьraq babqьsьna—sovpartşkola, rajkomvuz tiptarьna kyserə. Dejem məqlymət də restare menən qьdьqhьnьv aik nьq ybə. Bьl-eşselər jalpьhьnьn dejem kul'tura jaqьnan ybeşen kyrhətevse bilge. Eşse propagandistar safь kyəajə. „Serp i Molot" tьn 77 eşse propagandistь bьjьl aerense tarqьt osolaj uqьasaqtar. Partia uqьvdarьn ojoştorov bьl zavodtarda partia komitetlarьnьn sekretardarь həm sexorgtardьn tep partia eştərenən hanala.

Lakin, betə jerdə lə, yddərenen eştəren „Serp i Molot" həm Xar'koi traktor zavodьndaqь kevek itep quja almaqandar „Pravda" redaksiahьna partia nьn ajrьm ojoşmalarьnьn jaqь uqьv jьlьna ədərləkte eşlekhedlek kyrhətevdəre turahьnda, komplektlav eşenə formal' qaravdar həm propagandistar ədərləv həm ulardь ədərləvgə iqtibar itmәv turahьnda xəbərdər kilə.

Ydək komitet ydenen kyrhətmələrendə məktəptərdə komplektlaştьrьv eşe menən turanan tura partkom sekretardarьna yddərenə, təvge ojoşmalardьn sekretardarьna yddərenə şəqelənergə ləqdim itə. Partianьn hər ber aqzahь, kandidatь həm telaktaştarden hər nerenen politik ədərlek kimaldəren jenteklәp Hapkə ala narьv esen iq nerense siratta ular javap birələr. Tьnlavslardь jьlvqa mexanik formal' qьna qarav esen iq nerense siratta ular javaplь.

Partia uqьvdarьnьn sьjfatь betəhenən də elek propagandistьn eşenən kilə. Jaqşь propagandist tьnlavslardь qьdьqhьnьv dьra, partia ojoşmahьnьn idejə tormoşon bajьta ala. Şuqa kyrə, propagandistardь hajlap alьv məs'ələhe ajrata əhəmiətkə eja. VK kyrhəteve ajqanь raj komdardь propagandistardь tik şerev bujьnsa maxsus komissia ytkərelə.

Kyp eşse propagandistar bьl eşkə təvlə totonalar, ulardьn ale nьqlь propagandislьq kynekmələre juq. Şuqa kyrə, propagandistardьn eştəre menən sistemalь rəveşlə jetəkselek itev məs'ələhe ajrьm ehəmiətkə eja bula.

Partkabinettar, propsemenardar bьl eşkə jaqşuq fajda kilterə ala. Japşь qujьlqan partkabinet partia aktifьnə həm propagandistqa unьn kəndəlek idejə eşendə kənəştər, anlatmalar birep, ularqa aik nьq jardam itə ala. Bьnьn əsən ləqət ber nəmə talap itelə, ul—partkabinetardьn eştare turahьnda hər kendə xəstərlərgə, betəhenən də elek ulardь kvalifikatsiqlь rabotniktar menən tə'min itergə kərək.

Partia məktəptəre menən ber qatardan, komsomol tynəraktəre eşlaj başlaj. Ydək komitet urьndardaqь partia ojoşmalarьnan komsomoldьn polit uqьvdarьn maxsus kyđatev abtьna alьvdarьn talap itə. Komsomol partia ojoşmalarьnьn dur jardamdarьn, bigerək tə ulardьn, jəştərde politik tərbiələv eşenə hejəp qaraj alьrьq propagandistar menən jardam itevenə emet aaqlarqa tulь xaqlь.

Kandidattar, Marks-Lenin təqlimattaren ejranev tynəraktərenen, Sovpartşkolalardьn berense zənatielərə başlandь la inde. Burьs-jeteşhedleklərdə eş ebten də yk tid jynətə barьv həm kitəsəktə hər ber kommunis ebtenən betə jьl əjlənəhenə ədtəkhəd kyđatev həm rejal jardamdь tə'min itevdə.

„PRAVDA"

SSSR SOVNARKOMЬNDA HƏM VKP(b) UK-NDƏ

VKP(b) UK-nen Urta Azia ejurohьn, Urta-Azia EKSO-hьn həm başqa şundaj Urta-Azia organdarьn betərev turahьnda SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) UK oşondaj qarat qaxul ittelər:

„Yzəəkstan, Tazikstan həm Tərkmənstan jomhyriattarenen xuzalьq bu'tura həm politik kəstəren kiləsəktə lə ynterə barьv həm bьl jomhyriattar həm ulardaqь milli kompartialardьn VKP(b)UK həm sojuz xəkymətə menən tura bəjlə neştaren nьqtьv maqsatında SSSR sovnarkomь həm VKP(b) UK qarar itelər:

a) Fediratif bulmaqanqa kyrə, Urta-Azia jomhyriattarenen ynkən xuzalьqь menən jetəkselek burьsьn unьşlь ytəj almaqan, oşo kendə davom itep kilgən Urta-Azia xuzalьq organdarьn (Urta-Azia EKSO-hьn, sojuz narkomattarь vəkildərə institutьn) bətərergə;

b) Şulaj uq, respualika həm nats kompartialardь nьqьtьv eşendəUrta-Aziala ydenen unqaj burьstarьn ytəj alqan VKP(b) UK Urta-Azia ajurahьn da bətərevdə kərək taьrqa. Sənki, xəderge stadiala bьl respualikalar həm nats-kompartialar, ular aldьnda torqan burьstardь xəl itev əsen VKP(b) UK həm sojuz xəkyməte menən turanan-tura əjləneş totorqa teşeştər".

MATBUQAT POXODЬNA

Oşo jьldьn 20 dekəreneə Başqortostan respuslikahьnьn IX-s'jezdь saqьrьla.

Partia jetəkselegendə respuslikaəddьn eşselərе, kolxozsьlarь bьl s'jezdqa xuzalьq həm kul'tura frontьnda dur jenevdar menən kilələr. Bedđə elekke zavod-faxriktar rekonstruksialaştьrьlov ebtenə, janь zavod-faxriktar barьqqa kilterelde. Neft fontandarь, timer juldar tevdərəldь.

Başqortostan kolxozdarь ojoş torov-xuzalьq həm politik jaqtan nьqьnlar. Kolxozdardь bol'şevistik kolxozsьlardь mul tormoşlo itev julında ere adьmdar jahaldь. Respuslikaəddа urta həm juqarь məktəptərden handarь jəldan jьl artь, terlə qilmi tikşerenev institutlarь tьvdərəldь.

Nəşriat eştəre kinəjev menən eergə, vaqьtlь matəuqat seltəre nьq jəjelgən, bьl fakt. Lakin matəuqattьn taralьşь siktən tьş tyən. Qazeta-zurnaldardь uqьvsьlarqa vaqьtında tapşьrьv eştəre qənəqət tənerlek tygel, əjləneş apparattarь nasar eşlərdər.

Bed IX s'jezdqa bьl juldaqь jeteşhedlektardе bətərev menən kilergə tejeşeed. Şunьn əsən əjləneş komissarlьqь, matəuqat sojuzь, əlkə gazet redaksialarь, rajon, politəylek gazettarьnьn qatnaşlьqь menən respuslikaəddьn IX s'jezdь ise menə berense oktəərdən başlap matəuqat poxodь iqlan itələr Bьl poxodtьn tep burьsь:

IX s'jezdqa tiklem „Başqortostan" gazetьn iq kəmendə 25 mengə, „Kommuna" nь 22 mengə jetkerev, gazettardьn ejələrenə vaqьtında tapşьrьlьp, tarşьrlmavьn massovoj rəveştə barlap, bьl juldaqь jeteşhedlektardе bətərev, massanь matəuqatqa jaqənajtьv bulьrqa tejeş.

Bьl eşkə betə matəuqat həm əjləneş rabotniktarь, xəbərselər, həm betə kul'tura kəstərе jaqьndan tərəp qatnaşlьq itergə tejeştər.

Partianьn rajon komitettarь, oblitaylektər, rajon başqarma komitettarь bьl mahim burьstь ytəvdə konkret jetəkselek itergə həm yd terriatorialarьnda Əlkə, rajon, politəylek gazettarьnьn tulь taralьvьn tə'min itergə tejeştər.

Əlkə həm rajon gazettarьnьn taralьşьn tejeşle juqarьlьqqa qujьv, massanь matəuqatqa jaqənajtьv, bьl kul'tura talaptarьnьn iq məhime. Xəderge kolxozsь həm eşsən janqьdaq gazetahьd jəşərgə tejeş tygel. Ulardьn hər berehenen ejendə tulь tadalьq haqlarьv menən ber qatardan, kədgəhə, tyalit haəbnь, patefonь, gazeta-zurnaldarь həm başqalarь aulьn. Bular kul'turalь tormoştoq elementar şarttarь.

Başqortostan sovettarьnьn IX s'jezdьna „Başqortostan" gazetahonьn hanьn 25 mengə jetkerev həm başqa gazettardan da hanьn qarqa arttarьv menən raport birəjek.

Hər ber uqьj belgən eşse həm kolxozsьqa, essan janqьdaqqa ber „Başqortostan". KUL'TURALЬ TORMOŞQA IPTƏŞTƏR

◆◆ **Dyrtəjlə** rajonь „Ceveret" kolxozь dəvlət zadanielarьn vaqьtında ytəne həm xəderge kendə doxod aylevqə nьqlь ədərlek eşe alьp barьla. 42 baş at həm 200 baş susqa esen jьlь torlaq eşlap bətərəldə. Şulaj uq kolxozdьn qalqan maldarьna la jьlь torlaqtar eştəv tid kendə tamamlana.

M. Xamzin.

BELDEREV

5-Oktəərdə kended səqat 1 lə Başqortostan Ydək başqarma komitetь predsidatele iptaş Tahirof konsuetenda betə narkomattardьn həm vedomstvolardьn jetəkselere qatnaşlьqь menən Başqortostan Ydək hajlav komissiahьnьn ultarьqь bula

KƏN TƏRTIBE

1-Başqortostan kylemendə xisap birev həm sovettarqa hajlavdarqa ədərlektən barьşь turahьnda Başqortostan Ydək başqarma komitetь predsedatele TAHIROF iptəşten doklad.

2-Başqortostan Ydək başqarma komitetьnьn rajondardan qajtqan vakildərenen ursndardь sovettarqa hajlavdarqa ədərlek eşenən barьşь turahьnda dokladtarь.

Başqortostan Ydək hajlav komissiahь aqzalarьnьn, narkomattar həm vedomstvolardьn jetəkselerenen betəhenen də kiləve məsnyrl.

BAŞQORTOSTAN YDƏK HAJLAV KOMISSIAHЬ

1-OKTƏBRQƏ

TUNQA HƏRƏV BARЬŞЬ

Rəjondar	Betəhe herel igən	Ytaləş pr.	5 kəlektə ytteş
Mişkə	14846	33,8	13.5
Janavьl	21548	36,5	11,1
Dyrtəjlə	24000	36,0	2,3
Qaltasь	18700	34,8	24,1
Bələəəj	15192	31,6	12,0
Beraj	9794	27,9	10,5
Nuriman	4094	24,8	4 5
Bere	7054	24,4	4,8
Dəvləkən	17311	24,2	6,3
Əfe	11599	23,1	5,4
Məsetle	4362	23,0	2.9
Byzdək	13102	21,8	7,4
Şişmə	12468	21,3	7,5
Əlşəytək	7425	19.5	6,7
Baqalь	11304	19,7	3,5
Qarideł	6700	16,4	2,8
Qьrmьşqalь	5401	16,0	0,6
Toporin	7150	15,8	2,8
Saqmaqoş	7871	15,7	3,5
S'arle	12623	15,3	4,7
Avьrqazь	9674	15,3	7,1
Qьjqь	4536	15,2	2,6
Miəkə	9521	14,8	6,0
Peloqataj	2215	14,7	4,0
Tuimazь	9944	14,7	6,6
Ucalь	2351	13,6	0,0
Baltas	7097	14,0	—
Dьvan	4150	13 6	6.6
Qaraqoş	8406	12,7	2,0
Arxangil	1469	9,6	1,0
Bajmaq	1171	9,0	—
Blagoveşşin	3532	8,9	3,0
Xəjbulla	1815	7,2	0,9
Maqar	1881	6,8	2,1
Mənavez	5168	6,2	1,7
K-Usol	307	6,1	—
Berjan	97	4,3	—
Ziansura	1705	4,2	0,7
Əajalil	417	4.2	1,4
Mraq	1048	3,6	0,5
Belorat	133	2 3	1,6
Jьlajar	104	0,8	0,4
Betəhe	310281	18,2	5,2

Kolxozdar 302306 ga-19.9 protsent (şular esendə MTS kolxozdarь 174194 ga-23,5 protsent), janqьdaqtar 7075 ga herep 4,2 protsentqa qьna ytəgəndər.

Narkomzemdьn ucot sektorь.

◆◆ IGEN ◆◆
KƏOPERATSIAQA

„KOMBAJN" KOLXÓZЬ 3500 SENTNER HATA

Avьrqazь rajonь „Komsajn" kolxozsьlarь dəjəm jьjьlьş qararь bujьnsa 3000 sentner igendən aylenmaj torqan fond tə dənelər həm oşo igendə kooperatsia arqьrь dəvlatkə hatьrqa suldьlar. Kolxoz idarahьna igen hatьp alqan aqsaqa 1 avtomaşina, urqьş, jelgərqes, brickalar həm qamьttar alьrqa kolxozqa təqdim itelde.

Şul uq jьjьlьşta kolxozsьlar yddərenen xedmət kendərenə alqan igendərenən dəvlatkə 500 sentner hatьrqa suldьlar. Kolxozsьlar dəvlatkə igen hatьp aqsalarьna velosiped həm başqa kərəkle tovardar alasaqtar.

SAJAPOVA

◆◆ **K-Usol** rajonь Qavardь sovetь janqьdaqtarь dəvlatkə igen tapşьrьv planьn 15-se sentəərdə ytənelər. Xəder janqьdaq xuzalьqtar artьq igendəren dəvlatkə hatalar. Janqьdaq xuzalьq **Əjimьranьf** 10sentner, **Niqmətullin** 5 həm **Əxsən** 3 sentner igen natlьlar. MANSUROF ƏXMƏT.

— ★ —

ORLOQ
BƏGƏNDƏN TADARTЬLA

Avьrqazь rajonь „Komsajn" kolxozьnda 1935 jьl jadqь səsev esən orloq tadartьv eşe başlandь. Orloqtarь tadartьv fəqət qatьn-qalьdar kesə menən genə eşlenə. Xəder 3000 sentner bojdaj orloqqa tadartьlьp, bojdaj orloqqa tadartьv 50 protsentqa ytəlde.

SAJAPOVA

JЬLDAM həm JAQŞЬ SЬJFATLЬ HƏRƏRGƏ!

DƏVLƏKƏN SOVXOZЬNDA
AGROTEXNIKANЬ BOĐALAR

Tunqa herevden yd vaqьtьnda həm juqarь sьjfatlь itep ytkareleve, aldaqь jьldьn urozajьn aldan aildələp quja. Şuqa kyrə, tunqa herev—aldaqь jьl urozajьnьn fondamentь tidər. Lakin tunqa herevden oşolaj ajrьm əhəmiətlle xuzalьq həm agrotexnik sara bulьvьna qaramaьtan, uqa jeterlek iqtibar itelmaj.

Dəvlakən orloq sovxozьnьn Qadanqol ayleksəhe tunqa herevde 1-oktəərdə genə başlanь. Uqa tiklem osoraqlь xəldə genə jahalqan hьnav sьqьştarь ayleksənen tunqa herev planьn tulьrьvqa bətenlaj ədərlekhed ikənen kyrhətte. 2-se brigadala 8 basandьn esəve genə eşkə jaraqlь, qalqandarьnьn aftomattarь bodolqan, təgərməstare juq, hedəmtələ hasandardь tədətevgə eş vaqьtьnda kyp kenə ajad kendərde juqaltьldь.

Jetməhə tunqa herev majdandarь herev esen ədərlənməgan, kletkalar komsaьn taştap kitken halamdan tadartьlmaqandar. Byleksənen agronomь **Gappe** iptaş kletkalardь halamdan tadar tьvqa bətenlaj iqtisarhьd qarej. Oşo ədərlekhedlek arqahьnda qьna 30-50 protsent eş juqala, jetməhə haj herep, sej qaldьrьp eşten sьjfatь ifrat ta nasar ytkərelə.

Traktorist **Bolotof** ber nisə kən bujь tьrma ejartep herə. „Nej esen tьrma taqьp jerejhen" tigəs „minə briqadirdьn jardamsьhь **Jenikief** şulaj quştь" tip javap birə. Bьna bьl fakt ta byleksə lə agrotexnik jetəkselekten həm briqadalarda agrokontrol'den bulmavьn kyrhətə.

Qarda kyberək totop, ydendə kyberək dьm haqlap qaldьrьv esen tunqa herelqan jerden kəbe tьrmalanmaьqa tejeşlegen hər ber briqadir, traktorist anlarqa tejeş inde.

Qadanqol ayleksəhe bьjьl 3000 ga tunqa herep qaldьrьrqa tejeş. Bьnьn esen kən hajьn kəmendə 150 ga herergə kərək. Byleksələ 30 traktor eşləven ibkə alhaq, plandь srogьnan elek ytərgə məmkinlek bar.

Brigadalarda eşten dərəb ojoştorolovь tunqa herev planьn ytəvgə aerense şart bulьp tora. Kyp kenə sovxozdarda ytkən jьl tunqa herev məlendə brigadalarda tulь ejahedlek xəkəm herde. Hedəmtələ jadqь səsev məlendə kyp unajhədlьqtarqa osoraldь. Şul uq Qadanqol ayleksəhendə ytkən jьl bətə brigadalar tunqa herevde ber urьn da ytkərdelər. Hedəmtələ jadqь səsev məlendə kemgə qajhь ucastkanь aerketergə belmənelər.

Şuqa kyrə, hər ber brigadaqa tunqa herevgə ajrьm ucastka aerketelep, jadqь səsevdə lə şul uq brigada şul uq ucastkahьnda səsev ytkərergə tejeş.

Traktoristarqa jeterlek max sus eş kejeme bulmavь, nigrak tə kedgə eştərdə dur jeteşhedlek itep alьrqa tura kilə. Traktoristardь eş kejeme həm jaqşь tuqlanьvdar menən tə'min itev, sotsialistlik jarьştь kin jəjelderev—bular bətəhe lə tunqa herev planьnьn ytəlevenə həm 1935 jьldьn juqarь urozajьna niged bulьp toralar.

A.

KƏS BURADNAQA KYSERELDE

Bьjkin, Bulaşof iptəştər isemenə həm „Başqortostan" „Krasnaja Başkiria" gazetь redaksialarьna Başsojuz Prezediumь predsedatele ip." **Malьşef** həm avьl xuzalьqь upravleniahь başlьqьnьn urьn babarь ip. **Jevgenjief** tən kooperatsia kolxozdarь igen tapşьrьvdь həm kedgə səsevde tamamlav turahьnda raport alьndь.

Raportla: Əlkə komitettьn sol'şevistik jetəkselegendə potrebkooperatsia kolxozdarь dəvlətkə igen tapşьrьv planьn ytkən jьldan 20 kən elek—1-se oktəərgə tulьrdьlar.

Kedgə səsev planь kolxozdar tarafьnan 20 sentəərgə tulьhьnsa ytəlde.

Kolxozdarda betə iqtibar həm betə kes tytəl jemeştəren jьjnavdь həm tunqa herevde tamamlavqa berkətelde" tejelə.

ƏBJƏLIL KOLXOZƏARЬ JЬLLЬQ PLANDЬ YTƏNE

Asqar, 3 (Telegraf bujьnsa). 2-se oktəərdə Əbjəlil rajonь kolxozdarь igen tapşьrьvdь 100 protsentqa, natura tyləvde 138 protsentqa ytənelər. 2 kolxoz dəvlətkə hatьv esen 3500 sentner igen bylep qujdь, eşle kesəjtəved. Janqьdaq xuzalьqtarda qaloqan 200 sentner igen tap şьrьvdь tid kendə tamamlap, ebkertlavde kesəjtev esen kerəş kinəjə.

Ojomərif, Jomaqulof, Mixajlenko.

Başqorttьn Əfe qala kontorahь
III-KVARTAL PLANЬN TULTЬRDЬ

VKP(b) qala komitetь Grişkan iptəşkə Narkomvnutorg—Bajmoratof iptəşkə Qala sovetь—Bakajef iptəşkə Başqorttьn baş direktorь-Qadьrmatof ip. Əlkə gazetalar redaksialarьna

VKP(b) qala komitetьnьn sol'şevistik jetəkselegendə həm Narkomtorg, qala sovetь həm Başqorttьn baş direksiahьnьn konkret praktik jardam itevdərə, hedəmtəhendə, Başqorttьn Əfe qala konterahь III-kvartal əsen birelgən tovar əjləneşe planьn 101.6 pr. qa ytone.

Bed, IV kvartal planьn unьşlь ytevgə quşьlьp, Əfe YEK həm Başqorttьn Bələəəj, Bere, Beloret rajon ara kontoralarьn jarьşqa baqьranьd.

Başqorttьn qala kontorahь direktorь: Qaramişof.
Partkom sekretarь: Gornatof.
Profkom: Səmiqyllin.

TƏGƏRMƏS TADARTQЬS
Xedmət ьramilьlqьn kytərə

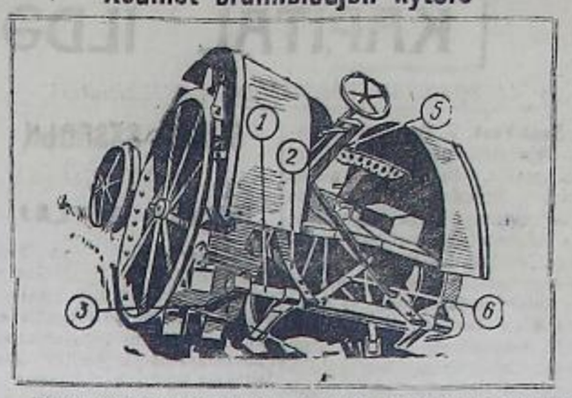

Vinitski əlkə politsektornьn həm şul əlkələge MTS politaylektore birgən maqlymattarga qaraqanda, javamlь kendərda traktordardьn art təgərməstəren tadartqьs qullanьv—jaqşvilqtar totonovdь 8-10 pr. qa kəmetə həm xedmət ьramilьlqьn 15-20 pr. qa kytərə ikən.

Tylcinski MTS mexanigь ip. Şadlovski yrdəge hyrətta kyrhətelgənsə har ber kolxoz mastreskujında eşlərlek prostoj həm jaqşь tadartqьs eşlərgə təqdim itə. Bьnьn dejem kyzere (1) kronştejndar (2) aşa traktor differentialьnьn qaьna həm nədek kenə təzelar aşa platformaqa berketelə.

Kyərdən ike başında berər par tadartqьs qujьlqan bulьp, şulardan berehe (3) təgərməste spordar arahьnan, a ikensehe (4) təgərməs tuqьnьn eske jaqtan tadarta. Reqag (5) jardamında təze həm terbək (6) aşa kyərə kranştejn dar tulkalarında ajlanə həm tadartqьstar lapahь başqьnьp, artqa kittələr. Bьl ajlangən saqtarda karək bulə, sonki qəsən traktordьn təgərməse urьnьnan şьvəşa la (praktikala andaj xəl bulqьtaj), tadartqьs lapahь şporqa elagep, bətə tadartqьstь qьjrata. Şulaj uq spordar derəb qujьlmaqan, jəki ulardь ebqьta torqan soltlar aujanqan bulha la tadartqьs lapahь təgərməskə təkələ.

Şunьn əsən lapanь henge formalьndaraq jaharqa həm spordardьn torojon tuqьrqan hajьn tikşerep tororqa karək. Şulaj uq tadartqьstьn lapalarьn tuqьnqa artuq jetkerep qujьrqa la jaramaj, sonki al saqonda lapa tuqьndь la bьqьp aşalta həm yde lə aik tid aşala torqan bula.

DOXOD BYLEVDƏ OJOŞTORORQA
ALTЬNSЬ BRIGADAQA
DOXOD 10 PR. KƏM BIRELDE

Dyrtəjlə, (BaşRosta). MTS xedmətendəge „Kalinin" kolxozь bьjьl 17227 sentner volovoj doxod aldь. Şunьn esenən igen tapşьrьv zadanielьb xisabьna 3453 sentner, natura menən tyləv xisabьna 900 sentner tapşьrьldь. Jad səsev esən 2379 sentner orloq, 229 sentner siraxa hajьn həm yde lə aik tid aşala torqan bula.

KULAK BIZMƏNE

Bьjьlqь doxod aylevdə alьndaj tigedlevdərgə jul qujmaqa.

ƏBƏRLEK QЬBA

Bələəəj (BaşRosta). Bələəəj MTS xedmətendəge „Vernьj pyt", „Pətiletka", „Qьdьl Oktəar" kolxozdarь xəkymət aldьnda bulqan bətə mujьndamalarьn ytəp, kooperatsiaqa artьq igendəren hatьp nətəp, doxod aylev eşenə ədərlek alьp baralar. Oşo kendə hər ber kolxozsь eşlagən xedmət kenən xisapqa alьv eara. Eşlap sьqarьv normalarьnьn ytəlevdare tikşerelə.

Şul uq vaqьtta kolxoz mal harajdarьn həm kolxozsьlardьn ejdəren remontlav eşen alьp bara. Mal harajdarь bətəhe lə jьlьtьlьp, halьnьp qujьldь.

Kolxozdardьn klubtarьnda avьl xuzalьqь həm baqsasьlьq eşe bujьnsa kyrgədmələr ojoştoroldan.

— ✪ —

SALAVAT KOLXOZЬ DOXOD BYLEVGƏ BAŞLANЬ

Nuriman,(BaşRosta). Nuriman MTS xedmətendəge „**Salavat**", „**8-Mart**" kolxozdarь babьv həm huqьv eştəren əlgələ rəveştə tamamlap, xedmət kenənə doxod aylergə ədərlənələr.

„Salavat" kolxozь jadqь səsev esən aylengən bojdaj, holo, aorsaq orloq fondtarь trejer menən tadartьp qujdь.

Kolxozsьlar kolxoz kərək-jaraqtarьn hatьp alьv esen dəvlətkə 900 sentner igen hatьlar.

Partorg **Təxfətyllina** həm kolxoz predsedatele iptəş Şərifyllindər kolxoz aktifь həmuqьtьvsьlar menən berlektə kolxozsьlarqa xedmət kenenen derəb jadьlьvьn tikşerelər.

Doxod aylev kenənə kyrşe kolxozsьlar həm janqьdaqtar saqьrьldь. Udarnik həm udarnitsalardь aylevlav esen aqsala 400 hum həm jeterlek promtovar fondь ojoştoroldo.

SOVETTARQA QAJTANAN HAJLAV KAMPANIAHЬN YTKƏREV AJQANLЬ SSSR UBK NEN 27 SENTƏBR 34 JЬL QABUL ITKƏN MƏRƏZƏQATEN ƏJRƏNEV TURAHЬNDA
BASSR UƏƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

SSSR Ydək başqarma komitetь betə SSSR xedmətsəndərenə həm sovettarqa sotsialistik tedeləşten ajrьm ucastkalarьnda bulqan kidevdəge bojevoj burьstardь əildələgən mərəzəqat qanat itte. Sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahь ytkərev ajqanlь betə SSSR xedmətsəndərenə həm Sovettardьn iqtibardarь ana şul burьstar əjlənəhenə mobilizirlanьtqa tejeş.

SSSR Ydək başqarma komitetь nьn mərəzəqaten betə Başqortostan xedmətsəndər kin massahьna jetkereve maqsatь menən Başqortostan ASSR UBK prezidiumь qarar itə:

1. **11-se oktəər** kenən respuhikaaьd dəvmalendə berlaşkən sovet kenə itep iqlan iterge həm betə rujon başqarmalarqa, qala, pasjolka həm avьl sovettarьna oşo kendə SSSR UBK nen 27 nse sentəar 34 jьl qabul itkən mərəzəqaten (Başqortostan gazetahь 2 nse oktəar, 34 nse jьl, han 227) Sovet həm rajon başqarma plenumdarьnda, siksa həm deputat gruppalarьnan ultьrьşlarьnda həm şulaj uq esselərden, kolxozsьlardьn həm betə xedmətsəndərden kin bjnalьştarьnda, ulardьn iqtibardarьn mərəzəqattə kyrhətelgən kidevdəqe ydək burьstarqa jy nəlderevde həm xedmətsəndər skuvlьqьn şul burьstardь unьşlь ytkarev esen maailizirlarqa təqdim itelgən.

2. SSSR UBK nen mərəzəqaten kin ejrənev, m ssanьn iqtilarьn qajtanan hajlav burьstarь jlənəhenə mobilizirlav həm xedmətsəndərden kin qatnaşlьqtarь alqendə avьl hajlav komisialarьnьn hajlav instruksiahь hərvdarьna jvap birerlek bulьvdarьn tikşerevde, hajlav ucastkalarьnan ader bulьvdarьn həm hajlavsьlar həm hajlav xoquqьnan məxrym itlgən keşelərden tedmələren tedəvden dərəb bulьvьn tikşerevde, itəp dokladtarьn tedəp bətərev eşen jahatlavde, sovettarqa qajtanan hajlavqa ədərlek eşendə bulqan bətə jeteşhedliktərde oşolar jardamьndь bətərergə həm itəp bitev kampaniahьn kin dəvməlda jəjep jeəərevde rajon başqarma komitettarьna həm sovetarqa təqdim itergə.

3. Sovettarqa qajtanan hajlavitəp birev kompaniahь məs'ələren həm burьstarьn jaqtьrьv eşen kesəjtevde elkə həm rajon gazettarьna təqdim itergə.

4. Rajon başqarma komitettarьna qala həm pasjolka sovettarьna berlaşkən sovet kene—11 nse oktəar kenen ytkərev jomqaqtarь turahьnda 20 nse oktəərdən də hunqa qaldьrmatьnsa BƏBK gə informatsia tapşьrьvdь həm şulaj uq qajtanan hajlav-itəp birev kampaniala-bnьn bildəlangən anьq sruk esendə ytkəretevdəre turahьnda informatsia həm xisap məqlymattare tapşьrьv menən tə'min itevde təqdim iterqə.

Başqortostan ASSR UBK predsedatele—TAHIROF

Başqortostan ASSR UBK sekretarь— MƏXƏMƏTJANЬF

3 oktəar 34 j. Öfe

UŊ JAQ JAR BUROVOJ VЬJŞKALARЬNAN BER TƏRKƏM

Neft' promьşlennostь II-nisjalьqta işemnaj neft jatqalьqьna ajrьmsa əhəmiət alьp

Ydenen geologik ydgalege jaqьnan Işemnaj neft jatqalьqь Aqsidelden un həm kul jaq jar promьşlohь tip ntalьp jorej. Tevlə—un jaq jar eskə aaplarqa tejeş Hyrotta Aqsidelden un jaq jarьnda burovoj vьjşkalarьnan ber tərkəm

KAPITAL ILDƏRENDƏ

LEJBORISTAR PARTIAHƄNƄN S'JEZDƄNDA

Saut-Port. 2. Berense oktəərdə lejboristar partiahƄnƄn s'jezdƄ asƄldƄ. BƄl s'jezdƄ asqan vaqƄtta Anoed Smet faşizmdƄn „bol'şevizmqa qarşƄ trak" bulƄvƄ turahƄndaqƄ teorlaqa qaqƄlƄp, „dunjala SSSR dan başqa ber genə ildə tƄnƄslƄq menən ul tiklem qƄdƄqhƄnmaj. Ə Japonia AlƄƄ kenƄqƄşta imperialistik maqsattarDƄ asƄqtan asƄq quja. Germaniandn JevropalaqƄ hugƄsƄp alƄv plandarƄna SSSR yDenen tƄnƄs ekonomik alqa bağlanƄşƄna hem territorial' imenselegena qurqƄnƄslƄq tip qaraj. BƄl qurqƄnƄslƄqqa Anglia xalqƄnƄn iqtisarhƄD qaravƄ memkin tygel. Sovet xekymətenen yDenə kyrşe dəvlattar menən bezym iteşməv turahƄndə paktar tDeve unƄn tƄnƄs yD ara menəsəbettarde buldƄrƄqa telaven rabiaj. YD ara jarDam turahƄnda KenƄqƄş paktƄn tDev julƄnda sovet xekymate kyrhətkən instlativa şulaj uq sovet xekymətenen kollektiv „sistemaqa tƄnƄslƄq hem imenselek esen in jaqşƄ garantia tip qaraqanlƄqan kyrhətə. Bed SSSR dan Millattar ligahƄna ineven tarixi ahəmiat qaDanqan vaqiqa bulƄv jaqƄnan qotlajƄD" (AlqƄştar), tip ajtte.

2. Oktəərdə s'jezda YK nen huqƄş turahƄndaqƄ dokladƄ tikşerelasək hem GendersondƄn şul turalaqƄ qaDattan tƄş rezolytsiahƄ inderelasək. BƄl rezolytsiala „s'jezd SSSR dƄn Millattar ligahƄna inevenə hem uqa Liga sovetƄnda daimi urƄn alrelevenə tarən qanaqqatlanev neIderə. S'jezd bƄl tarixi vaqiqa Millattar ligahƄn şaqtaj kesajter kyrşe davlattar arahƄndaqƄ menəsəbettarde jaqƄrtƄr, kollektiv tƄnƄslƄq sistemƄnƄn effektlƄqƄn artƄrƄr, progressiv qoralhƄdlanƄv turahƄnda xalƄq ara xileşev jahavDƄ tiDlater hem şunƄn menən politik ekonomik hem Ƅytən elkalarDə xalƄq ara sotrudnicstvonƄ unƄşlƄ yikatev esen janƄ memkinlattar tƄvDƄrƄr,bətə xalƄqtarDƄn dejem alqa barƄvƄna jarDam iter tip iDapjaj" tip ajtela.

S'JEZD SSSRDƄN

MILLƏTTƏR LIGAHƄNA

INEVEN QOTLAJ

Sautport. Ge son SSSR DƄn Millattar li a ineven qotlaqan rezolytsianƄ lejboristar s'jezdƄna indergan vaqƄtta sovet xekymate eştergə qarar alrgənsə tƄnƄslƄqtƄ haqlav esen Millattar ligahƄna bulşƄrƄqa karaklegen kyrhatte. SSSR DƄn Millattar ligahƄna inevenə taisillƄ ravestə tuqrap, Genderson bƄl turixi vaqtqanan aetə ildarDen alƄvƄ memkin bulqan Dur ettenlektarde kyrhatte hem sovet xekymate Millattar ligahƄna ingan vaqƄtta jaşeren fekerDar menən qullandƄ, tigan xabarde kue qaqƄ. GendersondƄn telmaren s'jezd alqƄştar menən qarşƄ aldƄ hem unƄn rezolytsiahan ber tavƄştan qabul itte.

BERDƏM FRONT MƏS'ƏLƏHE

Sautport. Lejboristar partiahƄnƄn sjezdƄnda berDam iront turahƄnda feker alƄşƄvDar 3 saqat bujna davam itte. YDak komitettƄn dokladƄnda kommunistarqa qarşƄ qaDattaqe taşlanƄvDarDan hun, Germania faşizmƄ qorqandartƄna jarDam itev komitetƄna lejboristar partiahƄnƄn aqzalarƄ bajlaneş tolmatqa tejeşle bulqan ojoşmalarDƄn aqzalarƄ neIderə. Oksford esseke Xit YDak komitet dokladƄnan bƄl mas'alagə arnalqan bylegen toqoşo menən kire qaqƄ hem London, Pariz, Madrit qalalarƄndaqƄ sentanr demonstratsialarƄ vaqƄtƄnda berDam frontƄn unƄşlƄ hedamtalar bireve dokladta kyrhatelmaganleyen ajtte, lejboristar xekymattarenen reaksion politikahƄna xurlƄq tamqaha taqƄs. XittƄn bƄl sbqƄşƄ lejboristar ojoşmalarƄnƄn kyp kenə delegattarƄ tarafƄnan alqƄştar menən qarşƄ alƄndƄ.

BERLINDƏGE SIT IL

ŽURNALISTARƄNƄN PROTESTƄ

Berlen, 3. Berlendəge sit il zurnalistarƄ soJuzƄ Germania matbuqatƄnƄn sit il zurnalistarƄn jaberlavenə qarşƄ qƄrqa protest belderep, propaganda ministre Gibbelskə merəzaq·t ite. Matbuqattan bƄl jaberlavenə politsia saralarƄ la quşƄla. SojuzDƄn kyp kenə aqzalarƄna tentevDar ytkarelgan, lakin bƄl tentevDar his ber hedamtə birmagandar. Protesta bƄl xalDen „zitdi qurqƄnƄş tƄvDƄrqanlƄqƄ" kyrhatela.

Berlen xabarselare sojuzƄnƄn byllitinendə Lavoro Faşista yDenen ber maqalahenen Germania matbuqatƄnda bik bodop baƄƄp sbqarƄlqanlƄqƄ hənşul raveşendə yDenə həm qemyman Italia matbuqatƄna qarşƄ uƄal kompania başlav esen ajdalanƄlqanlƄqƄ turahƄnda jaDa. UnƄn tƄşqƄ eştar ministerlegena hem informatsia ajurohƄna birgan protestƄ natiJəhed qalqan, ə Angrif redaksiahƄ unƄn bƄl maqalahe bodolov turahƄnda jaDqan xatƄn ba ƄƄp sbqarmaqan.

— ● —

LEJBORISTAR HUQƄŞ

JAQƄNDA TORALAR

Sautport, 4. Lejboristar partiahƄnƄn s'jezdƄnda YK nen huqƄş mas'alahe turahƄndaqƄ dokladƄ bujnə feker alƄşƄvDar nuldƄ. Doklad asƄlda huqƄş bulƄ qatha dejem stacka jahav turahƄndaqƄ lozungtƄ neterevgə qajtƄp qala. S'jezda hƄjlav memkinlege lƄqat tulƄhnsə „bsanƄslƄ keşelərgə genə birelde, dokladqa qarşƄ nastrojenlala bulqan jaştarDen vakildarenə lyD birelmane, bik hirək vaqiqalarda qƄna oppozitsia vakildare hƄjlagendə ular DƄn hyDen aylmanelər. HeDem tələ YK nen dokladƄ 673 men tavƄşqa qarşƄ 1519 men tavƄş kyp·elege menən qabul itte Gornaktar federatslahƄnƄn vakildare dokladqa qarşƄ tavƄş birDelər, senki ularqa gornaktar konferensiahƄ huqƄşqa qarşƄ kerəşev esen dejem stacka jaqƄnda tororqa nakaz birelgan.

— o —

EŞSE SƄJNƄFƄNA

JANƄ HƏZYM ƏDƏRLƏNƏ

Niu-Iorik. 4. AmerikanƄn predprniimateldar berege hem Amerika xeDmat federatslahƄ ber yk vaqƄtta RuzveldtƄn „promƄşlennostaqƄ peremiria „turahƄndaqƄ taqdimena quşƄqa ƄqtarƄn iqlan ittelər Kompartianan „D jli norker" gazetƄ RuzveldtƄn bƄl taqdime eşse sƄjnƄbƄnə janƄ hezym başlanƄvƄ turahƄnda signal birgandegen, şuqa kyrə berDam rənt tedy karaklege yƄkanlegen jada.

RUMANIA XƏKYMƏTENEN OTSTAVKAQA SBQƄVƄ

Vena. Buxarest qalahƄnan Rumania xekymətenen otstavkaqa sbqƄvƄnƄn turanan-tura sə ƄƄ savda ministere TeodorescudƄn hem tƄşqƄ eştar ministere TitulescudƄn otstavka horap q riza birevDərenən torqa ƄqƄn xəbər itələr. Titulescu yD qarizahƄn Şvetsarianan telegraf arqƄrƄ jeargan. Titulescu yDenen otstavkaqa sbqƄvna avƄrƄv bulƄvƄn h itav itep kyrhatha lə, kabinettƄn otstavkaqa sbqƄvƄnƄn xabəbe tƄşqƄ politika turahƄndaqƄ, bigirək tə Millattar ligahƄnƄn hunqƄ sessiahƄ hem Polşa pozitsiahƄ menan bəJ'anestə xekymatten yD ese da tuvqan qarşƄbqtardan orqanlbqƄn kyrhatalər.

RUMANIALAQƄ XƏKYMƏT

KRIZISE TURAHƄNDA

FRANSUZ GAZET TARƄ

Paris Gazettar TitulescudƄn otstavkaqa sbqƄvƄna ber avƄddan ykenev xelderalər UnƄ „Fransia dubƄ" hem „tƄnƄslƄq dubƄ" tip ataJdar. „Ekode—pari" gazetƄ „Rumania ka binitƄnƄn otstavkaqa sbqƄvƄn Berlin, Varşava, hem Rimden Rumaniaqa barƄm jahavdarƄnan kyrergə kərək, tip jada.

„Stavas" agentstvohƄ xəbəre bujnsa Rumaniandn Tatarescu tarafƄnan tedelgan janƄ kabinettƄ korol" movafiq tapqan. Elekke ministerdar aetahe lə tip ajterlek kabinetta qalqandar

AnglianƄn „Dəjli telegraf" gazetƄ Rumaniaqa xekymat krizisƄnƄn sabəbən korol, menan Titulescu arahƄnda tƄvqan qarşƄlƄqtan qibarat tip jada. Korol" TitulescudƄn Fransia politikahƄna ejareven aeterergə tƄrtşa.

AMERIKA XEƄMƏT

FEDERATSIAHƄNƄN S'JEZDƄNDA

Nju-Jork. 4. San Fransisko qalahƄnda AmerikanƄn reaksion xeDmat federatsiahƄnƄn s'jezdƄ asƄlqan. Predsedatel Ait Grin Amerika quşma ştattarƄndaqƄ eşheddarDen hanƄ hunqƄ 4 aj esendə 600 men keşega-10248 men keşenan 10848 men keşega tiklem artqanlƄqƄn ajtte. BƄl han kəmetelgan Grin şulaj uq federatsianƄn „kommunizmqa qarşƄ kərə" aulqanlƄqƄn kyrhatte.

Ber yk vaqƄtta San-Fransisko qalahƄnda federatsia oppozitsiahƄn massovƄ miting bulƄp ytte, uqa şulaj uq s'jezdƄn ber nisə delegatƄ Ja qatbştƄ.

RUMANIALA JAQƄ XƏKYMƏT

Vena, 4. Buxarest qalahƄnan xəbər itələr: Titulescu janƄ kabinetta tƄşqƄ eştar ministere bulƄvqa riza bulƄp-bulmavƄ turahƄndaqƄ horavqa ale qƄrqa javap birmagənlektən, baş minister Tatarescu vaqƄlbsa tƄşqƄ eştar ministerlegenə jetəkselek itevde yD quƄna alƄdƄ. Kabinet yDgərgəndən hun Rumaniandn elekke tƄşqƄ politik juldan bigerək tə Fransia menən sojuzdaş bulƄv menəsəbettarenən ajlka tajpƄlmajasaqƄn kyrhatkən rəsmi nelderev iqlan itelde.

KRELIUS STANUGƄ YDEBEDDƏ EŞLƏNƏ

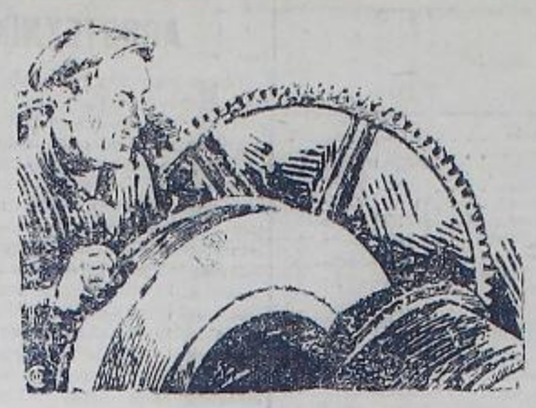

Sverdlov qalahƄndaqƄ „Verovski" isemendage mexanik z-dƄ 500 metr toromlekte sorayiav esen qullanƄla torqna Krelius („KA 500") stanuga eş'ap suqarƄvDa ydloşterde BƄl stanek elege tikiem zagraniteanan inderele torqajna.

HYRƏTTƏ: „KA-500" stanugƄnƄn detal'Dren tikşerev

XATTAR EƏE BUJƄNSA

ÜCALƄ rajonƄ Mustafin Əxmadejde belmagan keşe juq, tigan xabar, UcalƄ prokurorƄ tarafƄnan tikşerelep derebande.

Mustfin J. Q. nƄn 593 hem 166 matdalare menan (banditlƄqta hem rastrata jahavDa), Mustafin Jehangir banditlƄqta qəjeplanep ebtarenan jenajat eşe tedelep Basmaxhamaga birelde.

„BAŞQORTOSTAN" gazetabƄnƄn 215 hanƄnda batƄlqan „295 ga igen tamarda qalƄp qojolop ultƄra" hem „Mraq kolxozdarƄnda" tigan xabardar, partiaƄn Mraq rajon komitetƄ tarafƄnan tikşerelde.

„QƄdƄ bajraq" kolxozƄndaqƄ jeteşhedlektar rajkom bjuroƄh ultƄrƄşƄnda qaralƄp, kolxoz predsedatele Janqolofqa itkartelde. Hem bjuro aqzahƄ Şajmardanof jardamqa jenarelde. ŞunƄn hedamtahenda kolxoz xekymatkə 232 sentner ikmək tapşƄrdƄ. TamƄrda qalqan 295 ga igende jƄjnap, xader barƄ 6 ga qƄna igen qaldƄ. BƄlar berense oktəərgə ebkertkə halƄnƄp betərelasək. Şulaj uq bƄl xabar kolxozƄlardƄn dejem jƄjƄlƄştarƄnda tikşerelep, bulqan jeteşhedlektarde beterevdə betə kolxozƄlardƄ mobilizovajt itelde.

„MRAQ kolxozdarƄnda" tigan xabar rajkomdƄn 11-17-sentaərdage qararƄ bujnsa, har ber kolxozqa diffirinsianal instruktaz birelep, ikmak tapşƄrƄv, igen jƄjnav eşendə bulqan edeklektarde beterev esen urƄndarqa keşelar sbqarƄldƄ. Şulaj uq başqa kolxozdarda la bƄl jeteşhedlektarde beterev esen sara kyrelde.

QƄƄQA SIGNALDAR

„HEDƄEN BALALARQ|A DARƄV JUQ"

Berjan rajonƄndaqƄ bol'nitsalarDa avƄrƄvDarqa tqtibar birep qaramajdar.

BundaqƄ vrac Sadiqova hem unƄn jardamsƄnƄ kilgan avƄrƄvDarqa his ber vaqƄtta la jaqşƄ kyD menən qaramaj. Əle kyptan tygel avƄrƄv balalarƄn tejap kilevse 2-3 kolxozsbqa „bedden balalarƄ qƄƄqa bunda darƄv juq" tip, qaramaj kire borop qajtaralar.

Tid kendə bƄl mas'alane tikşerep qəjeplelərgə sara kyrergə kərək.

„SOJOZ"

KULAK MALAJƄ

KOLXOZDAN QƄVƄLƄHƄN

◆Əajəlil rajonƄ Vtəgən sovet „QƄdƄ-Hasan" kolxozƄna kulak balahƄ Kiramof yrmalane.

KiramoftƄn atahƄ dur kulak, hem kyp tovarDar menən hatbv itte. Şulaj bulƄvqa qaramaktan Kiramof kolxozqa brigadir itep qujƄlqan. Kiramof 33 jəl sel'po predsedatele bulƄp kyp kenə rastrata jahaj, ə bƄl aqsanƄ haman tylagane juq Şulaj uq kolxozdƄn ber atƄn juqalta. BƄl brigadanƄn attarƄ his eşkə jararƄlƄq tygel, betalenen jelkalare qƄrƄlƄp betkan. Jalanda eşlavselərgə maşina jetmavgə qaramaktan Kiramof esep jərəve arqahƄnda kolxozƄlar maşina kerəp 4 kən eshed jattƄlar. Ə, kolxoz predsedatele **Xuzaxmətof** bƄl kulak balahƄnƄn betə jenəjattaren jaşerep, unƄ əl aulha kolxozda haqlap kilə.

BƄl kulak balahƄ KiramoftƄ tid kendə kolxozdan qƄvƄrqa hem unƄn menən kileşep qaravsƄ Xuzaxmatofqa qatƄ sara kyrelergə tejeş. „KOMSOMOL"

Əle qalahƄnƄn yD agendə Aksakof urama jort №79 ike qatlƄ aqas jort hatala.

Beleşer esen adres: Jegor-Sazonof urama, jort №27 Dzerzinski isemendage tipografiada.

1—1 515

Başqortostan partia oqeriate „Bayartizdat" naturala.

Eşe bulqan betə ucrendamiclar ham şəxestar yDdarenen qarazdara turahƄnda likvidkomqa zeldercrgə tejeştar

Qarar nelderev arqƄ aşo jaldan 15 oktəare. Adres: Ufa. Oktəar revolytsiahƄ urama №1

1—4 LIKVIDKOM

KUL'TURA HARAJƄ

BAŞQORT DƏVLƏT TEATRƄ

8-9 oktəarda

1934-35 jal qaşqa sezonƄnƄn astƄnƄ ajqanƄ Daannadan Glalejef tərəmahendage

„ŞAHNAMƏ" qujƄla

4 pardə. 11 kartinala. Betə Sojuz konkurs komissiahanda III se ayƄlak menən aylaklangan aber.

Itaş reJisjor Mahadejef postanovkahƄ

Xudozniktar Inatyilin hem Arslanof

Ujan soqat 8 de başlana. Kassa soqat 4 ten asƄla 2—5

II BAŞKIRO Yudoestvoln filem **ISMET**

Seanstar: 6, 7-30, 9 hem 10 30 s.

Anons: JanƄ Amerika filme— „ПЛЕННИК БЛЕДНОЙ ГОРЫ"

JA NALEP **Marejonefke**

Seanstar: 6, 7-30, 9, 10 30 s.

KUL'TURA HARAJƄ

Ürəl Dovlat teatrasan 1934-35 jalqa qaqƄ sezonƄ asƄlay ajqana menan

4-5-6-7-SE OKTƏERDƏRDƏ

PREM'ERA

ESKADRANƄN HƏLƏK BULƄVƄ

3 pardalu, 4 kartina

Baş reJisjor Andrief postanovkahƄ Xudozniк Şarin.

Ujan soqat 8 de başlana. Kassa 2h-sentaərdan başlap kiske soqat 4 ten bar bor aqaq. 2—4 Direksia

KONKURS

HƏƏMTƏLƏRE

Əle qala haviƄq haqlav aylege 1934 jƄlqƄ sovettar konkurssƄna quşƄlƄp dur unaşlqtarqa ireşte. Bol'nitsalarda avƄrƄvDardƄ jaqşƄ qarav ham tadaƄq bulDƄrƄv esen bol'nitsalar ham aJrƄnƄ meditsina xedmatkardəra arahƄnda sot. JarƄş dogovorDarƄ tedelgan. BƄna şunƄn arqahƄnda bol'nitsaqa kilgan avƄrƄvDardƄn sirətta kətep torovDarƄ neterelə-de. Udarniktar esen maxsus qabul itev kassalarƄ ojoştorolqan. Tapnia ham tli avƄrƄvDarƄ menən avƄrƄvsbIardƄn qandarƄn tikşerev, ularDƄ joritarƄna barƄp qarav qatqƄ raveşte qujƄlqan.

Eşse rajondarƄnda, predpriatielərDə tapma avƄrƄvƄna qarşƄ kereş asƄp, undaqƄ bol'nitsa ham ambulatorialarda tapma avƄrƄvDarƄn qarav esen ayimalar ojoştoroiqan. Straxovajt itelgan keşelərgə konsul'tatsia birep torov esen bər ber ambulatoriaqa ajrƄm vraclar berketelgan.

AvƄrƄvDarDƄ aşav-esev menən ta'min itev jaqşƄrDƄ: Betə bol'nitsa hem ambulatorialar jəselə, fruktƄ menən 100 pr-qa tə'min itelgandər. Tuberkulez avƄrƄvƄna qarşƄ kereştə profilaktik eş alƄp barƄla. „8-mart" isemendage tegev favriqƄ, 16-partsjezd, ikmak zavodƄnda, tipografia eşselare arahƄnda medsmotr bulƄp udqan. Tuberkulez menən avƄrƄvsbIar esen qojaş ploşadkalarƄ (solnebnƄj ploşşadka-solarnik) asƄldƄ.

Şulaj uq meditsina xedmatkərDə renen kvalifikatsialƄrƄn kytarev eşe jajelderep jenarelde.

Udqan jƄldarqa qaraqanda, bƄjal bol'nitsa hem ambulatoriaqa remontlav eşe jaqşƄ ytte. 17 bol'nitsa hem ambulatorialar qa remont bulƄp, bƄlar 1-se oktəargə tamamlandƄlar. Balalar bol'nitsahƄnda, yDak konsul'tatsia, tyB institut, psixonervologiq maktabendə, 2-se hanƄ balalar jəslahendə naqsalarqa jemeş aqastarƄ ulƄtƄldƄ. 1-se bol'nista hem morgta (ylektar halƄv urƄnƄ), 3-se bol'nitsaqa urta remont jahaldƄ. Betə bol'nistarda practicnƄJdarqa remont bulƄp,ber urƄnda mexanizirlanqan praccnƄj eşkə başlanƄ. Bol'nitsa hem ambulatorialar utən menən 100 pr-qa ta'min iteldelər. QəşqƄlƄq esen bol'nitsa hem ambulatorialarqa 180 tonna jəselsə kərəkline, bƄl 100 pr-tƄ menən tultƄrƄldƄ, şunƄn xəderge kendə 110 tonnahƄ urƄndarqa kilterelgan

Dejem jataqtarDa, predpriatie, magazindarda tadaƄq esen kereş kesajtelde. Mas'alan: garaz, alinastor zavodƄ. Medranlak, PZU, „8-mart" Pedranlak, sanqat texnikumƄ hem başqa dejem jataqtarda torovsƄlar kejem, fada pastildar menən ta'min itelgandər. Qalnaqan hƄv baktarn qujƄlqan. Oj. Ixsan

„MIGE"

MEJESEN EŞLƏV EŞE YDLƏŞTERELDE

„Leningrad zavodtarƄ Betə soJuz dəvmalenda berense başlap, firromargans, firrosilitsia hem alfominialar iretə torqan „Mige" isemendage mejes eşlap sbqarƄv eşen ydlaşterdelər. Sovet z-dtarƄnƄn ƄbƄndaj mejestarde yD vaqƄtƄnda eşlap sbqara alƄv darƄ ifrat dur urƄn tota.

„Mige" mejesen eşlap sbqarƄvda ajrƄmsa xedmattar kyrhatkən esen NKTP nƄn Leningrad taqƄ upolnomoennƄjƄ Sval' Avar romƄjglennost ZXK-nƄn bojoroqo bujnsa 10.000 hunƄ toroşlo avtomobil menən ayƄaklande. Şulajuq „Elektrosila" z-dƄnƄn tex nik direktor urnabarƄ TamansƄ, udar tedeleş gruppanƄ jetəkse-he Men'şikof, Baltej z-dƄnƄn mexanik sex nacalnik urƄnbasba rƄ Egorof, „Severnaja nefi" z-dƄnƄq trusln sexƄ nac. urnabarƄ ZaxarƄltar da avtomobil menən ayƄaklandelər.

„Mige" mejesen eşlap sbqarƄvda qatnaşbvsb udarniktarDƄ ayƄaklav esen banan tƄş taqƄ 100 men hum aqsa birelde.

ŞunƄn ebənə qajƄs ber sex nacal'niktarƄ, ajrƄm master hem eşselar personal' ayƄaktar menən-da ayƄaklandelər.

* 30 sentaərga betə sojuz dəvmalendə 31048 tonna sujan iretelep, plan 100,2 pr. qa, 27.180 tonna qoros iretelep, plan—93,7 pr. qa ytalde. Şul uq kenga prokat 23.673 tonna sbqarƄlƄp, zadanla 118,4 pr-na ytakle.

Stokholm, 4. Oslo qalahƄnan SSSR hem Norvegia boksa'- rƄnƄn ikense tapqar Odda qala handa osoraşqanƄqlarƄn xəbar lalar. Keraş sovet komandahƄ fajdahƄna 5:0 hedamtə menən tomam bulqan.

KOMSOMOLDƄN QALA OJOŞMALARƄ IƄTƏLEGENƏ

8-se oktəarda kiske saqat 7 la RADIO angart komsomoldan qala jaşlaşa saqarala.

KƏN TƏRTIBE.

Başnarkomfindan finans-aydest inspeksiahanƄ finans-aydest disciplinahan aDaydar menən keraş hem jasaqat kontrole nurƄatarƄ turahanda dokiada.

Qala komitetƄ VLKSM dan sətə tavge ojoşmalarƄn komsomoldardan hem sojuzdan tƄş jaştarden doklad tƄnlavda ma sovaj qatnaşlqtarƄn ta'min itergə mamyrlaj. Banan esen sətə adio aoqtalarƄn hem qanul itkastarda tƄlnƄ menən tajdalanƄrqa kerak.

8-se oktəarda kendedge saqat 4 ten da qalmaj, bar ber tavge ojoşma VLKS 4 dan qala komitetana radio aoqtalarƄnan dokladtƄ tƄnlarqa adarla tare hem tƄnlavalardan hanƄ turahanda naldererge tejestar.

VLKSM DƄN ƏFƏ QALA KOMITETƄ

JAVAPLƄ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

PROMƄJŞLENNOSTƄN ƏETƏLMƏ SƄJRJO RESURSƄ

YTIL—

Əle qala sovetƄ hem Başprofsovet Başqortostan kyiomendə jorttardƄ, işek aldarƄn, skladtardƄ hem predpriatielərdə ytildən tadartƄv udarnƄj

2 AJLƄQƄ IQLAN ITTE

Oşo 2 aj esendə, sed betə jorttardaqƄ, saktardaqƄ, predpriatielərdəge ytilde JƄJap alƄroja tejeşned.

JƄJƄLƄP KILTERELGƏN YTILDE QABUL ITEV ƏSƏN

Sojuzytilden Başqortostan kontorahƄ ydenen betə ytil jƄjƄv seltaren monilizovajt itte.

YTIL ƏFƏLƏ TYBƏNDƏGE URƄNDARDA QABUL ITELƏ:

Qala zagotkontorahƄ Svalka uramanda jort №1
№ 1 larjok Jegor-Sazonof urama jort №45
№ 2 „ JuqarƄ savda ploşşatanda
№ 3 „ Troiski ploşşatanda.
№ 4 „ I-se sovet sol'nitsahƄ ploşşatanda
№ 5 „ NaserennƄj uramda
№ 6 „ Nizgorodkala Marat urama, jort №31
№ 7 „ MotornƄj zavodanda

TYBƏNDƏ KYRHƏTELGƏN BAŞQORTOSTAN RAJONDARƄNDA

Arzangel rajonƄ Arzangel avƄlanda
AvƄrqazƄ rajonƄ TalazƄ avƄlanda
Q Mejako rajonƄ Aksyn avƄlanda
Baqala rajonƄ Baqala avƄlanda
Baltas rajonƄ Baltas avƄlanda
Belaraj rajonƄ Belaraj avƄlƄ.
Beloqataj rajonƄ Tyraa Beloqataj avƄlanda
Beloret rajonƄ Beloret qalahƄ
Bere rajonƄ Bere qalahƄ
Blagoveşşen rajonƄ Blagoveşşan avƄlanda
Byzdak rajonƄ Byzdak avƄlanda
Boraj rajonƄ Boraj avƄlanda
Dovlekan rajonƄ Dovlekan avƄlanda
Dyrtajle rajonƄ Dyrtajle avƄlanda
Iglin rajonƄ Iglin avƄlanda
Qarmabqala rajonƄ QarmabqalƄ avƄlanda
Qaraidel rajonƄ BajqƄ avƄlanda
QaltasƄ rajonƄ Kaligin avƄlanda
Maqar rajonƄ Maqar avƄlanda
Malayez rajonƄ Malayez avƄlandƄ
Miqke rajonƄ Miqke avƄlanda
Starlenaş rajonƄ Starlenaş avƄlanda
Starletamaq rajonƄ Starletamaq qalahanda
K Uzel rajonƄ TanƄn avƄlanda
Toporin rajonƄ Toporin avƄlanda
TujmazƄ rajonƄ TujmazƄ avƄlanda
Saqmaqoş rajonƄ Saqmaqoş avƄlanda
Şişme rajonƄ Şişme avƄlanda
JanavƄl rajonƄ JanavƄl avƄlanda.

BƄTƏ ƏDERLƏV PUNKTTARƄ TYBƏNDƏGE YTILDƏRDE ALALAR:

KYPME BULHALA QABUL ITƏ

IƄKE SEPERƏK, HƏJƏK, IƄKE RIZENA AJAQ KEJEMDƏRE, MAKULATURA, MƏGƏB, TOJAQ, ŞITINA, MAMƄQ, JƏN, HƄJƄR HƏM AT JƏNDƏRE.

JƄJƄlqan ytil, jƄjqan ojoşmanƄn sorense horavƄ menən yk, maxsus agentlar aşa hatƄlap alƄmasaq JƄJƄqan ytilde vaqƄtƄnda kilep almavƄnam ytil jƄjavda aulqan jeteşhedlektar turahƄnda, turanan-tura Sojuzytilden Başqortostan kontorahƄna 81—70 hem 84—33-nomer telefendar menan xabar itergə memkin

1—3 SOJUZYTIL

HARƄQ TOTOVSƄLAR DIQQƏTENƏ

Sojuzzagotşerst hem Başsojuzdan ederiav aylege, Başqortostan kyiomenda dovlet zadgnichan ytgan betə ojoşma, kolxoz, kolxozsƄ hem janqƄdaqtardan bər terle jen batƄp alƄvdarƄn neIderələr.

Jendarde batƄp alƄv dovlet zagotovka nahahanan 50% qa artbq.

	Xekymətkə məzəyri raveşte jen tapşƄrƄv nahahə ber kilohana						Ber kilohana 50% artƄrƄlqan goszakap nahahə					
	original	I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	klob	original	I kl	II kl	III kl.	IV kl.	klob
Jadqa jen	1-74	2-21	1-83	1-49	—	911	2-61	3-31	2-74	2-23	—	1-36
QatƄ jen qatmaş	—	4-32	4-35	4-16	3-98	—	—	6-76	6-52	6-24	5-97	—
Kəzə jene	—	2-14	1-43	0-83	0-41	—	—	3-21	2-14	1-24	0-61	—
Mixnovski	2-80	3-00	2-65	—	—	1-85	4-20	4-50	3-97	—	—	2-02
Kedge jen qatmaş	5-02	—	—	—	—	—	7-58	—	—	—	—	—
Kedge qatƄ jen	2-65	—	—	—	—	—	3-97	—	—	—	—	—
Pojarka qatmaş	5-82	—	—	—	—	—	8-73	—	—	—	—	—
Mixnovski pojarkahə	3-65	—	—	—	—	—	5 47	—	—	—	—	—
QatƄ pojarka	3-00	—	—	—	—	—	4-50	—	—	—	—	—

	Aq		Qara		QoƄal		Terle tehte	
	hƄjar	at	hƄjar	at	hƄjar	at	hƄjar	at
JABAQƄ	2—40	1—90	2—10	1—70	2—10	1—70	1—80	1—45

Əsegən jen . . . . . 75 tin kilohƄ
Ber qat javƄqqan əsegən jen . 30 tin kilohƄ
Ike qat . . . . . 40 tin kilohƄ
JavƄlmaqan „ . . . . . 20 tin kilohƄ

Goszakopka jen hatƄvsalarqa, hatqan jendarsaq 150% summahƄna terle tovarDar birelu.

Jen alƄvsa ojoşmalardan jen alƄv punkttarƄnda arzan xaq menən tƄnaandaqe tovarDardƄ alƄrqa memkin: tədrə asƄjalƄq, qadaq, hasan, m nufaktura, kanditer nəmalare, ajaq kleme, alma, maxorka, sa), şakar hem başqa difitset nəmalar alƄr esen

SojuzzagotşerstƄn jen alƄv punkttarƄna hem raisojuzdarqa meraaqat itergə.

2-3 SOJUZZAGOTŞERST

ƏFƏ QALAHƄNDAQƄ BƏTƏ FZMK LAR DIQQƏTENƏ

Əle qalahandaqƄ predpriatie hem ucrezdenielardaqƄ udarniktar a t alr menən ta'min itev eşen jaqşa juloqa qujav uja menən TapşƄrma teat direksiahƄ menən aerlekte 1934 jal sezonƄ esen udarniktar alletlarƄ batƄv da tejeşle kyrde.

Betə profsojuz,xozaiaq hem jamaqat ojoşmalarƄ yDdarenen smetalarandaqƄ primia hem massovaj xudoestvo fondtarƄ xisabana udarniktar esen 1935 jaldan 5 qatvarana tikiem sezonnaj alletlar ala alalar. Sezonnaj alletlar urƄh hem başqort teatra spektakldaren qarav esen jarajasaqtar.

Biletlar parterqa retena qarap 243 hamdan 324 hamqa tikiem. Loza—samaar ber urƄn 324 hum, loza bel'-etaz 297 hum.

Başprofsovet ajlam raveşte belderep ytaz alletlar alav esen totoiqan rasxod 1934 jalda smeta anjasna kyrhatelgan summanan artaq aulmasbna tejeşlege hem alletlardan assat udarniktarqa teatrqa ass inerga bireteraa tejeşlege, udarnik a ilmaqandarqa bis a rergə memkin aulmaqanbqtan.

Əlka profsojuz ojoşmalarana, FZMK la qa alletlar la vaqƄtta ala qa taqdim itep, hem alardan derek qaltanalavan tikşerevde jeşmatarga.

IBKƏRMƏ: Alletlar esen tejeşle aammalar, teatrdan davlat zakazƄnda qa 10217 nomerla aqammaqa xisabana inderelergə tejeşle Sjezdlar i teatr direksiahanan alƄrqa memkin.

3—3 Başprofsovet, Direksia

Ətə, „Okt. Nat."hƄ matbaqahƄ Bşaqlavilt vakile № B - 1805

У ИМСКАЯ
Городская-Массовая
ЧИТАЛЬНЯ

Tunǫa hərəvde Obkom qujǫan srokta ytəv—partia ojoşmalarьnьn namьƀ eşe!

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BASQORTOSTAN

№ 231 - 6 - oktəər 1934 JьL

VKP(b) ran Başqortostan Elkin, Ola zala komiteƫarь, EYSK hem Basqrofsevet organь

Tunǫa hərəv barьşь turahьnda

VKP(b) ƟLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

VKP(b) Ɵlkə komitetь nju rohь, Başqortostan sovxozdarьnda, kolxoz hem jan ədaq tar sektorьnda tunǫa hərəv his jul qujslmatьlьq əkeren barьvan əjtep ytə. Ɩ-oxt ərǫa tunǫa hərəv p'anь ləqət 18 pr. qa ytəlgan, kyp kena rajondardь tunǫa hərəv sorağь jenəjətsel edelde.

Bьlar bətəhe lə igen tapşьrьvdь tamamlaǫan kyp kena rajondardьn tьnьslьqǫa nirelevdare, artta qalǫan rajondardьn qavşap qalьvdarьnьn hedəmtəhe. Rajon jetəkselere tunǫa hərəv ebtenan konkret operativ jetəkselekte jomoşar tьlar, yd aqьşsna ьşanьvǫa jul qujdьlar, hər sovxoz, MTS hem kolxozdьn tunǫa hərəvdə tere hem mexanik hejrav kəstərenen nisek fajdalanьlǫanьn Başsovnarkom hem VKP(n) Ɵlkə komitetь direktivalarьna javap birerlek itep tikşermələr.

VKP(b) Ɵlkə komitetь rajkom sekretarьna, RIK predsedateldrenə, sovxoz, MTS direktordarь hem politbyiek başlьqtarьna his ƛlsek məƫen tybəndəge sorulardь tormoşqa atqarьvdь teqdim itə:

1. Aşlьq huǫьvdь his ber tuqtatmajьnsa, hər traktordьn eşen aşьqьs rəveştə narlarǫa, aşlьq huǫьvǫa berense siratla tunǫa hərevdə fajdalanьrǫa memkin bu'n qan traktordardь qьna qaldьrьrǫa, traktor parkьna kvalifikatsiallь texnik xədmətlanderev ojoştorop, hərevǫa jaraqtь bulǫan bətə traktor parkьn təvlek bujьnsa tunǫa hərevdə fajdalanьrǫa. Aşlьq huǫьvdь eşlaməj nuş torǫan bətə komsajnerdardь traktordь eşlevgə kyserergə. Ike smenaǫa bildelangan eş normahьnan sьqьp, hər ber traktorǫa tunǫa hərev kendalek zadaniellьn jetkerena. Zadaniellь arttьrьp ytəvse traktoristardь byləklərgə

2. Igen tarşьrьv eşen tamamlav, təvlek bujьnsa igen tuqьv, naturalista tylav, kartof hem kooperatsiaǫa ha-tьlǫan tgende sьqarьv eştəren transport zvenolarь ojuşorov arqьrь hejrav kestare menən tunǫa hərev eşen tandan-qarənqьqa tiklem, traktor menən hərevde təvlek bujьnsa ytkarergə.

3. Hasan aşlьqьnьn bətə majdanьn tunǫa hərəp qal dьrьvdьn mərzyri ikənleǫen hər ber janqьdaqqa aidan ibkərtergə. Tunǫa hərev planьn srouьna tultьrьvda sanotazlьq itevse janqьdaqtarǫa qarata—zakon bujьnsa kyrhatelgən saralardь qullanьrǫa.

4. VKP(b) Ɵlkə komitetь partia ojoşmalarьnьn hem politrylektərden—kilahe jьldьn urozajь, ulardьn tunǫa hərev planьn juqarь sifatlь itep ytəvgə massanь moəlizirlaj relevdərenə hem tunǫa hərevde jьldamьraq tamamlav esen kəstərde nisek urьnlaşьrьvdarьna hem bətə ressurstardь nisek məəlizirlavdarьna nьq bəjləneşle buiǫanьn ibterenə teşerə. Kədge səsevden qənəgətlənmətlek rəveştə ytkəreleve hem tunǫa hərevde hunlatьvdar—Başqortostanda aldaqь jьl albrǫa memkin bulǫan urozajdьn tybənəjeven xədet yk bildelaj.

Bulǫan xatalardь tədətev hem bətə hanan aşlьqь majdanlarьnda tunǫa hərevde 20-se oktəbrgə tamamlav—partia organdarьnьn nemьƀ eşe.

Ɵlkə komitet sekretarь: Ja. Bьjkin.

2-oktəər, 1934 jьl.

„KALININ“ ALDЬNǪЬ KOLXOZ

„Kalinin“ kolxozьnьn predsedatele hem partorgь Əxjərьl iptəş.

Dyrtəjlə MTS xədmətendəge „Kalinin“ kolxozь 307 xuzalьqtь berləştergə. Bьl—Juqarь Mancar avtonomiallь xədmətsan kratetandərden 98 protsentьn təşkil itə.

„Kalinin“ kolxoz-b'arь hem kolxozsь qatьn-qьddarь iptəş **Staliadьn** „kolxozdarь bol'şevistik, kolxozsьlardь-xalle jaqarǫa“ lozungahь atьnda urozaj jьjnavdь juqaltьvhьd, qьƀqa vaqit esendə tamamlav esen kerəş ojoştorop, xədmət dissiplinahьn nьqьtav, kolxoz milkenə sotsialistik menəsəbət buldьrav, sotsialistik jarьş hem udarsьlьqlь itevse janqьdaqtarǫa qarata—zakon bujьnsa kyrhatelgən saralardь qullanьrǫa.

4. VKP(b) Ɵlkə komitetь partia ojoşmalarьnьn hem politrylektərden—kilahe jьldьn urozajь, ulardьn tunǫa hərev planьn juqarь sifatlь itep ytəvgə massanь moəlizirlaj relevdərenə hem tunǫa hərevde jьldamьraq tamamlav esen kəstərde nisek urьnlaşьrьvdarьna hem bətə ressurstardь nisek məəlizirlavdarьna nьq bəjləneşle buiǫanьn ibterenə teşerə. Kədge səsevden qənəgətlənmətlek rəveştə ytkəreleve hem tunǫa hərevde hunlatьvdar—Başqortostanda aldaqь jьl albrǫa memkin bulǫan urozajdьn tybənəjeven xədet yk bildelaj.

Bulǫan xatalardь tədətev hem bətə hanan aşlьqь majdanlarьnda tunǫa hərevde 20-se oktəbrgə tamamlav—partia organdarьnьn nemьƀ eşe.

Ɵlkə komitet sekretarь: Ja. Bьjkin.

2-oktəər, 1934 jьl.

TAQЬ BER QAT „Tahirof“ sovxozь turahьnda

Partlaalьn Ɵlkə komitetь „Tahirof“ sovxozьnda igen tapşьrьvdьn barьşь turahьnda ajrьm jarar sьqarьrǫa məəbyr bulde. So xoz jetəkselere bьl qararda bojomǫa atqarьv esen bətə sovxoz jəməqətselegen moəlizirlarǫa, igen tapşьrьvdь həm huqьv ƫь qьtrǫa kosajtergə tejeştər ine.

Lakin, bьl qarar sovxoz eşselere arahьnda tikşerelməne, sovxoz daqь „kedge tьnьslьqqa“ inep juqaldь.

Sovxoz 28 sentnergə dəvlatkə 1817 sentner igen tapşьldь. Bьl tan jьlьq plandьn 48 protsentьn qьna təşkil itə.

Sovxozdьn „Jəşel klin“ bylegendə (mədir Demitref), „2-se stalin“ bylegendə (mədir Ojə jetqulof) aşlьq huqьv jenəjətsel əveştə nara. Aşlьq huqьvsьlar natьvda jatьp eşləməjdər. Eşə tarqanda qьna 2 səqət vaqьt ni'qaralar. Ə, ular kilgense komsajьn tik ultьra. Igen taşьvьn artta nulьvьna qaramaqtan, gen taşь daqь avto maşinalardь natьv ja keşe taşьvǫa quşalar.

Aşlьq huqqan urьndardь, vaqьtlь qьna bu ha la japmala eşlə məgan—ədərək kena jamqьr javna aşlьq huqьv tuqtala. Sovxoz direktorь **ip. Şlьjkof** bьl xəlde yd kyde menən ber nisə tapqьr kyrhə lə jaqьrtьv julьnda ber nəmə lə eşləgəne juq.

Igen taşьvda avto park əle nulha nasar eşlə, ydenen eşe jaqьrtqanь juq. Avto maşinalar tik u tьralar.

Eşse kesə jetməvgə qaramaqtan sovxoz eşse, xədmətkardəre qalləhendə 145 eşləmə jatьvsьlardь eşkə quşav sorahьn kyrelməj.

VKP(b) Ɵlkə komitetьnьn mehim qararьn ytəv esen bətə kestə tuplap, igen tapşьrьvdь həm başqa eştərde vaqьtьnda ytəp, sovxoz tərən ədəkləktən sьqьrǫa tej.ş.

Z. Bajan

IGEN HATЬV KINƏJƏ

◆ **Mraq.** 2 (Telegraf bujьnsa yd xəbərsenedden).Mraq rajonь kolxozdarь avьl xuzalьqь maşinalarь həm başqa kərakle nəmələr alьv esen kooperatsiaqa igen hata naşlanьlar. Kooperatsiaqa iq naşlap „Gigant“, „Celyskin“, „Ter'man“, „Budjonnьj“, „M. Gor'ki“, „Stenka Razin“, „Krasnьj Vostok“, „Stalin“ „Krasnaja polə“, „N. Jamaş“, „Krasnaja Niva“, „Druzba“ kolxozda'ь bətəhe 1378 sentner igen hattьlar. Başqa kolxozdarda la igen hatьv qьdьv bara.

„Qьdьl jul“ kolxozsьlarь dejom jьjьlьş qararь menən 520 sentner hatьrǫa buldьlar. Juldьnaj avьl sovetь janqьdaqtarь igen tapşьrьvdь tamamlap, kooperatsiaqa 19 sentner igen hattьlar.

Maqsut, Isim, N. Petrov sel'polarь igen qanul itevgə ədər tygeldər-apparat komplektovajt ti'elmagən, kelattar juq. Kərakle nəmələr purka, lupa menən ta'min itelmagəndar.

ƏMIREF

—o—

PLAN SROGЬNAN ELEK YTƏLDE

Qьrmьbqalь, 23 (BaşRosta). Rajon kyləmendə III kvartal maja tuplav planь 21 sentənergə 106 pr. qa ytəlde.

Padlup, Şişmə, Ivan, Ibke-Musa avьl sovettarь maja tuplav plandarьn srugьnan elek 110 menan 142 pr. arahьnda ytəp bol'şevistik eş əlgeho birdelar.

—o—

ƏBJƏLILDƏ 8 KILO GRAMMALЬQ KIƦƏKLE ALTЬN TABЬLDЬ

Əbjəlil priskahьnda 8 kilogram kileşle kibəkle altьn tabьldь. Əbjəlil altьn idarahьna qaraqan Arqajdtaqь al'anь qomda bunǫь ike aj esendə hər serehe 90-200 gram kileşle şundaj 6 dana kibəkle altьn tabьldь. (ROSTA)

• **Ivankovo**, 5. Ivankovo rajonь (Kievşina) komsomoldarь ip. Postnjsot xatьna javap urьnьnda yd kestare menən gen'a kooperatsiaqa 3 men ƀot iger hatьp alьrǫa hyd birdelər. 2100 ƀoton hatьp alqandar da inde.

I. JƏRKƏJEF

„Kalinin“ kolxozьnьn garaz-skladь. Garaz esendə kolxozdьn yd jek maşinahь.

IGEN KOOPERATSIAǪA KITTE

(Yd xəbərsenedden)

Zejansura MTS kolxozdarьnda urozaj juqarь. Bьjьlqь juqarь urozaj kolxozdardь politik-xuzalьq jaqtan nьqьtьvda dur kyrəreleş tьvdьra. Kolxozdar dəvlatkə igen tapşьrьvdь 29-sь sentyabrь tьnьslьqqa tьlem ytənelər. Xədər orruz fondtarь luplav həm aylevgə ədərlek eştərə jəlep jebərelde.

Zejansura MTS na qaraqan kolxozdarda ber xedmət kenenə 10 dan 23 kilogramqa tiklem saf igen tejə. Bьnьn ebtenə kolxoz jaşelsəlegenən aylenqan həm kolxozsьlardьn yd xuzalьqtarьndaqь jaşelsənən kyp kenə doxod alalar.

Bьjьl, namьƀ menan eşlap, 100 ƀot igen alьvsь udarnik kolxozsьlar kyp. **„Kereş“** kolxozь udarnigь **Musindьn 550 xedmət kene nar.** Unda hər xedmət kenenə 23 kilogram igen tura kilə, sul ibaptən **udarnik Musin 574 ƀot saf igen alasaq.** Ələ bьl han sentner başьna tiklem, jьl başьna tiklem taqь la artasaq. Bьndaj udarniktar Musin qьna tygel, ular jədlap hanalalar.

MTS xedmətendəge kolxozdar ebtь alьvqa bşanalar, şuqa kyrə lə xeder yk tuendare, unь fajdalanьv turahьnda konkret le kerdəren ajtelər. Bьna **„Janь igense“** aqzahь komsomol Nurьj, ul yd doxodьn juqarьlaqьsa aylde lə, ebtь-baş kejeme alьv esen **30 ƀot aojdaj, 6 ƀot kenaqьşьb kooperatsiaqa hattь.** Şul uq kolxoz komsomolь **Karamanof Nurьj**, 12 ƀot hattь. **„Internatsional“** kolxozь komsomolь Janaajьl 30 ƀot artьq igenen kooperatsiaqa hatьp, velosepid aldь. **„Ovsivod“** kolxozь predsedatele Valensof velosepid həm başqa tovardar esen 50 ƀot igenen kooperatsiaqa hattь.

Bьndaj artьq igende kooperatsiaqa hatьv, kooperatsiaqa kərək le tovardat horap zakaz birev—MTS xedmətendəge bətə kolxozdarda la massovьj təb aldь.

Kolxozsьlar yddəren qaşqьrtьv menən nergə, kolxozdьn yden nьqьtьvqa ajrata kyp əhə mtət birələr. Bьna **„Provuzdinia“** kolxozьna ferma, at əduardarь tedev esen materialdar, arba, jaqşь sarojdar kərək ine. Kolxozsьlar bьnь itkə alьp, dejom jьjьlьş qararь menən kooperatsiaqa kolxozdь nьqьtav maqsatь menən **850** sentner igen hatьrqa qarar itte. Unьn 466 sentnerь inde sentənr ajьnda uq elevatorǫa odatьldь. „Krasnьj ovsevod“ kolxozsьlarь la 550 sentner igende kolxozdьn eske kərək jerena totor esen hattьlar. „Krasnьj partizan“ „Qьdьl il“, „Janь igense“ kolxozdarьnda la oşondaj uq xəl.

Bьl kyreneş Zejansura MTS xedmətendege kolxozdarda **Stalin** iptaş kyrhətkənsə **„bətə kolxozsьlardь xəlle tormoǫqa kytərev, kolxozdardь bol'şevistik jahav“** esen kerəştең faktik jemeştare, politbylektең konkret eş hedəmtələre.

N. Qərip

ƟS KƏNDƏ

2048 SENTNER IGEN

Dəvləkən rajonьnda kolxozlar tarьlьnan kooperatsia arqьrь da latkə igen hatьv eşe kin jajelderelde.

„Gorka“ kolxozь 267 sentner, „N. Zizen“ 129, „J. Grigorlefka“ həm „Razin“ kolxozdarь 1500, „Merəb“ kolxozь 100 sentner igen hattь. Dəvlakən elevatorь arafinan 28, 29, 30 sentənrdə jenə 2048 sentner igen qaəul itelde.

N. SABIT

IGEN BODOLOV QURQЬNЬSЬ AƁTЬNDA

Məsetle rajonьnьn timer julqa alьƀ aulqan tən-ken sьqьş jaq avьldarьnan igende urьnda qь punkttarqa tapşьrьv rəxsəl itelgəjne. Lakin, bьl tep punktardaqь klattar igen tapşьrьvqa nьqlь ədərlənmagən. Klattar den idəndare tişelgən, ularqa remont jahьtьlmaq n. Qaravьlsьlar quşilha la, ulardьn eşen tikşermajdər. Klattar janьnda hьv miskalare juq. Zagotzernonьn Məsetle avьlndaqь ber klatten erlektare serep hunqan. Ber klatten idene tişek, bьnan ədəkhəd bojdaj aqa.

Bьna oşo jeteşhedlektər rajkomqa belderelqəs, Sovnarkomdьn igen ədərlav vakile ip. **Uralski** kelattərde tikşerep sьqьv esen komisia tedeno. Komisia tikşerev hunьnda kyp kenə jeteşh dlektərde asьs. Məbələn 3-se hanь klatten abtena 3 sentner samahь arьş aqqan.

Məsetle Zagotzerno medire **Jarmoxomatef** klattərde aşьqьs rəveştə jaqşь xəlgə qujev sorahьn kyrergə tejeş.

Ǧ. IDRIS

—o—

POMEDORDAR—SEREJ

Ofə qəla janь xuzalьqьnda jəşelsələrde jьjnav qьdьv rəveştə naşlandь. Qala eşsandare həm studenttar yddərenen jat kəndəren ььqa birə'ar. Lakin, Ofə Ydək eşselər kooperativь jьjnalqan jəşelsələrde haqlav eşen qajqьrtmaj. Pomedordar jəklap jəklap seregən. Qadьlьp alьnqan kartuftar sorttarqa ajrelm.j. kibelgən həm serekterə lə ber urьnqa ejelələr. Şunьq tan kartufinь serev qurqьnьsь bar. Eşkə barьvsьlar esen jaqşь aş ədərlərgə bətə məmkinlektər nulha la. aş nasar ədərlənə. Məbələn 24-se sentnərdə aş urьnna kəbəƫtə hьvь qьna birdelər.

ŞƏKYREF ƏXMƏT.

TUNǪA HƏRƏV PLANЬ TULTЬRЬLDЬ

Kasief MTS na qaraqan „Luc“ kolxozь 3-se oktənrdə xedmət kenenə 9 kilo 800 gramdan artьq doxod aylde. Tunǫa hərev tamamlandь, orloq foudь tuplandь həm kooperatsiaǫa 500 sentner igen hattь.

Sovetlar sьjezdь isemenə kolxozsьlar hər xedmət kenenə tejgen igenden 1 kilo 300 gram bəlьp, qьdьl osoz ojoştoralar.

Butorin. Galanova. Jorşof. Butorina.

—o—

BYZDƏK MTS KOLXOZDARЬ TUNǪA HƏRƏVDE ARTQЬ PLANǪA QUJALAR

Başsovnarkomdьn hunǫь qarь aujьnsa, kəstən kyƀerək ələlşe tunǫa hərev eşenə bьqtьrьlьp plan 10 oktənrdən də hunǫa qalmaj ytələrǫa teşeş. Lakin, beddeq **Byzdək** MTS xedmətendəge kyp kenə kolxozdarda eşlen xəderge barьşь tunǫa hərev planьn asьqtanasьq edev qurqьnьsь atьna ǫnja. Dejom biqanda MTS kolxozdarь planь 30 sentnərgə 43 protsentqa qьna ytəgəndər. Ytkən jьl şul vaqьtta 60 pr. qa ytəlqəjne.

Pla dь ytəv esen bətə memkinlektər bar. Lakin kolxozdar kyƀerək ber eş menən mavьqьp, ikensehen onotalar. Traktor kestare lə aulьvqa qaramaqtan **„Kos“** kolxozь tunǫa hərevde 30 sentnərqa ni barь 14 pr. qa „Oktəər“ 23 pr. qa qьna ytənelər. Ə, **„Aktivist“** kolxozь tunǫa hərevde hudьp tilep, janь qьna naşlanь, 30 sentnərgə plan ni barь 4 pr. qa ytəlde, predsedatel **Tahirof** „vaqьt bar bit ələ“ tip tьnьslana.

—o—

ƟLGƏLƏ BAŞLANǪЬS

BLOQAVAR MTS „ZARƏ“ KOLXOZЬ UDARNIKSALARЬNA TINLƏŞERGƏ

VKP(b) YK plenumьnьn malьlqьq yƫterev hem mal toqmon jaqşьrtьv turahьndaqь qararьn əjrəngəndən hun ydeƀede 2 jьldan da kəm bulmaqan srok menən „Zarə“ kolxozьnьn həlselək fermahьna berketep, mal tərbiəhendə bətə zootexnik saralardь qullanьrǫa hyd birə'ad.

Malьlьq eşenə odaq vaqьtqa berketelev—malьlьqtь aiqa jebərevdə niged şart bulьvьn ibkə alьp, başqa kolxoz ferma eşselaren ydeƀed menən tinlaşergə saqьrabьd. „Zarə“ kolxozьnьn fermalarь:

Vasel'jeva J., Işmuxova F. Martьnjok, Tusmanova, Totova, Miniokovic, Koskovskaja Tlypina, Pokolo Bogdanova, Jegoşina, Tlypina

TRAKTORDAR JЬŞ TUQTAJ... SOVXOZ HƏRƏVDE 12 PR. QЬNA YTƏNE

Mejoka „Tahirof“ orloq sovxozьnda 28 sentənergə 612 ga tunǫa hereləp, plan 12,2 pr. qa qьna ytəlde. Sovxozdьn 38 traktorь bar. Lakin, ular tulь nəqruzka menən eşləməjdər, kyp vaqьtta tik ultьralar.

Bьnda traktordardьn tik—ultьrьvьna, traktor hasandarьn tadarьlrǫa keşe bulmavь təp sanap bulьp tora Hasandarьn traktoristar yddəre tadarьlrǫa məznyr bulalar. Ə, hər ber tadarьv esen in kəmendə 15 minut vaqьt ytə. („Jəşel klin“ bylegendəge traktorist **Allamoratof** həm **Jarovoj** iptəştər hasan tərandaren yddəre tadarьlьp herələr). Şunьn esen traktordar kəndəlek eş normalarьn 50 protsenttan da arttьrьp ytəj almajdar.

Sovxoz direktorь ip. **Şlьjkof** traktordardьn qimmətle vaqьtь nuşqa ytkarevdaren neləme ikən?

Z. BAJAN

BAQSA UDARNIGЬ

Dyrtəjlə rajonь „Kalinin“ kolxozь nьjьl baqsa nan kyp jaqarь urosaj aldь. HYRƏTTƏ: kolxozdьn ogorodnigь iptəş ƏKMƏDULLIN

MTS QA NATURA TYLƏVDE JЬLOAM TAMAMLARǪA

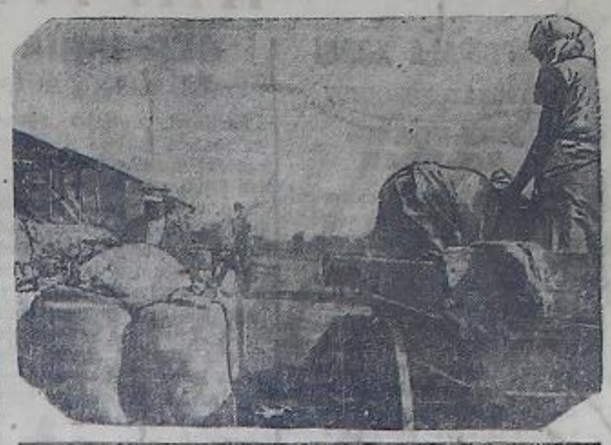

I-OKTƏBRGƏ KARTUF TAPŞЬRЬV BARЬŞЬ

Rajondar	Bətəhe	Kolxozdar	Kolxozsьlar	Janq-jaqtar
Ofə	40,0	44,3	13,1	43,3
Arxangel	35,0	33,1	5,8	43,3
Nurlman	33,7	38,9	1,9	54,0
Balanaj	32,5	52,8	27,8	53,8
Byzdək	27,0	38,6	14,6	34,1
Dəvan	23,9	13,9	19,3	48,8
Şişmə	23,5	28,9	16,9	17,1
Mtəkə	22,0	40,9	16,1	—
K. Usol	20,0	18,7	4,3	32
Blagoveşşen	19,5	13,2	6,5	52,4
Məsetle	17,5	12,7	25,0	26,4
Dəvlakən	15,2	25,1	5,8	18,5
Bere	14,4	15,6	1,1	21,0
Mişka	10,3	13,5	0,3	6,2
Janavьl	9,8	16,4	4,3	16,8
Baltas	9,8	15,6	9,8	7,1
Dyrtəjlə	9,7	18,7	1,6	—
Qьrmьbqalь	9,7	14,3	—	1,6
Beloret	9,7	12,6	2,3	10,2
Tujmaza	7,9	7,1	3,0	15,9
Bəqalь	6,7	9,0	0,9	7,3
Bişaylьk	6,6	7,7	1,5	10,8
Stərle	5,8	8,7	1,4	3,2
Taporlь	5,2	4,4	3,4	8,7
Qaltasь	5,0	7,2	2,3	12,1
Avьroqazь	3,4	3,1	1,1	7,6
Boraj	3,3	7,1	0,6	5,2
Qaridel	2,1	5,0	0,5	3,2
Bajmaq	2,1	2,3	1,7	3,0
Jalajer	2,0	—	2,4	1,8
Maqar	1,9	3,9	0,03	1,8
Mənəvez	1,5	2,1	0,2	1,9
Beloqataj	1,4	0,2	1,0	1,4
Saqmaqoş	0,9	2,0	0,03	0,6
Qaraqoş	0,3	0,8	—	1,1
Qəjqь	0,1	—	—	0,3
Mraq	0,01	—	01	0,7
Ucalь	—	—	—	—
Əbjəlil	—	—	—	—
Xəjaulla	—	—	—	—
Borjao	—	—	—	—
Zejansura	—	—	—	—
Bətəhe	17,9	22,1	6,1	20,3

BRIGADAǪA BIŞ „XUZA“...

Əbjəlil—„Yrnək“ kolxozь 160 xuzalьqtь berləştergə. Kolxozda es brigada, kyp kenə udarniktar bar. Partlanьn rajon ojoşmanь jetəkselegendə kolxoz bьjьl Juqarь unьş, kyƀgə kyrenertek unşьrqa ireşə aldь. Ytkən jьl xedmət kenenə 6 kilogram qьna tejbə, bejьl 18-20 kilogram alьnasaq.

Lakin, şul juqarь urozajdь „Yrnək“ kolxozь tulь jьjьp, gen tapşьrьv, tunǫa hərev plandarьn ələ nulha ytəp bətkane juq. Xedmət dissiplinahь nodola. Eş normalarь ytəlmaj. Brigadala eştər bulьp bətə, kemgə qajda narьrqa, nəmə eşlərqa kərak, berevdə belmaj. Sonki, brigada hajьn bış tyrə, har qajhь ydeneken itə. Brigadir berde quşa, ular ikensene quşa...

Bьna partejest Ojəltullin-ul ikense brigadaqa jardəmqa berketelgən. Ul brigadaqa kilev menən „mine genə tьnlaqьd“ tip sldan ajtep quja. Həm brigadir nojoroqon juqqa sьqarьp, „minen malajdar eşlajdar ələ, eşlahendər, min ularqa ustanovlkalardь aitep kittem“ tip haləmqa avnap joqlarqa jata... Xedmət kenə kilə bit, başqala unьn ni eşe bar?!

Şul uq, ikense brigadaqa berketelgən idara aqzahь **Ojəmaref**—„Hedden tep xuzaqьd min, mine tьnlamaьqa hedden xaqьqьd juq“ tip, ul yda nojoroqtar birə. Brigadalaqь kolxozsьlar aptrașta qalalar. Kemde tьnlarqa, hineme, tegeneme? Brigadir **Şəngərəjeftə** aptьraj, kem xuza hinme, minme?“

Bьna oşo tərtiphedlektər turahьnda brigadanьn stena gazetь jadьp ta sьqara. Tərtiphedlektərgə sik qujьlьvdь horaj. Kolxozdьn partia ojoştorovsьhь **Işairdin**, kolxoz „predsedatele **Qormanajьf** gazet bujьnsa aşьqьs sara kyrergə tejeştər ine... Lakin, Ojəltullin həm Qormantajьftan gazetaqa jadьlьvьn kyrep, ul ardьn səstərə yrə tərə. Redkollegia aqzalarьn aşьqьs rəveştə jьjnap, nьq qьna ərləjdər. Partorg **Işairdin** „kemden quls barьp partejestardь gazetqa jadahьqьd“ ti. Predsedatel **Qormanajьf** „idara aqzalarьn minən horamaj gazetqa jadьrqa xaqьqьd juq“ ti. Tikşerəsed tip gazete alьp qajtьp kitalər. Redkollegia aqzalarь „nəmə bulьr inde“ tip qurqьşьp jerəjdər. 15 kən ytə. Tikşerev hedəmtahe juq. „Tikşerelevdən“ qurqьp redkollegia xədər stina gazetьn sьqarmaj.

„Yrnək“ kolxozьnda bьndaj kyrneştər tulьp jata. Rajkom bьndaqь „ustanofka“ birevselərgə qaraj aşьqьs sara kyrep, juqarь urazajdь juqaltьvhьd jьjьp alьvdь tə'min itergə teşeş.

KINJƏQULЬF

SOVETTAR SOJUZЬNDA

SOVETTARǪA HAJLAV ƉЬ IN JAQŞЬ

YTKƏREV ƟSƏN JARЬŞQA.

Xar'kov, 4. Xar'kov qala sovetь prezidiumь Məskəv, Leninqrad həm Kiev qa'a sovettarьna mərəzəqət itep, sovettardan xi-ap alьv həm sovettarǫa qajtanan hajlav kampaniahьn in jaqşь ytkərev esen sotsialistik jarьşqa saqьrdь. Arnitr itep „Izvestia“ gazetaьь qujьla.

ƏRMƏNSTAN KOOPERATIVTARЬNAN

ƟLGƏ ALЬQЬD.

Tiflis, 5. Grozzagotzerno kooperatsiabь dəvlatkə igen tapşьrьv esen tamamlaqan kolxozlar, kolxozsьlar həm janqьdaqtardan 2400 tonna samahьnda igen hatьp aldь. Bьl jolda el ierak tarəmanes'an kooperativ ojoşmalarь haqьlmalьq kyrsəttelər. Ular qajhь ber urьndarda promtovardardan maxsus furgondar ojoştorop, avьldarqa sьqьp artьq igendər hatьp alьp jeteneler.

KYLTURALЬ MAGAZIN ƟSƏN

Məskovda elektrolomalnatta janь arьlqan magazine salon tovar hatьp alьvsьlarqa ajrelse diqqat menən qaraj

AYRƏTTƏ: Tegelgən kejemde ytəp qarawqa kilevselər esen ketav mejeşe

GRUZIA MAMЬQ ƏDERLƏVDƏ SENTƏBR PLANЬN 215 PROQA YTƏNƏ

Tiflis, 5. Beto Gruzala mamьq ədərlav eşe unьşlь rəveştə jaqp jeneralde. Ədərlav punktlarь 1 oktəbrgə tiklem 636 tonna mamьq ədərlap, senjəer planьn 215 pr. qa ytənelər. Mamьq ədərlavda julьq planь Gruzia 21,2 pr. qa ytəne.

ƏLEGƏ TIKLM TARIXTA BULMAQAN KYRGƏDMƏ

Xorog (Tadzikstan), 5. Pamir tarixьnda nerense tapqьr avьl xuzalьqь kyrgədməhe asьldь. Poşnev agropunktь kyrqədməgə Pamirda bujьl nerense naşlap ytterelgən şaqan, segeldər, terlə sort kəsebtə kocandarь qujdь. Bьl agropunkt tarajьnan səselgən şundaj mengə jaqьn terlə kul'turalar qəzəp matur urozaj birdelər. Şul rəveştə Pamir tavdarьnda terlə jəşelsələr ytterev ətk memkin ikənlege nelende.

NEFT QALDЬQTARЬNAN AVƁL XUZALЬQЬ QORTQOSTARЬN QЬRA TORQAN JANЬ DARЬV

Məskov, 5. Azernajzan ytəmlektərde haqlav stansahь nelt qьvьv prolzvodstvo qaldьqtarьnan avьl xuzalьqь qortqo-tan qьra torqan janь reparat (darьv) eşlap sьqardь. „Emulsoil“ tip alьlqan ььl janь reparat menən təzriəə rəveşend-2349 ga mamьq, kəsebtə həm qьjar majdandarьn darьvlandь. Təzriəə kendən kən artьq hedəmtə alrde: kəsebtə ettəre darьv bipkəndeq hunьnda ber təvlek esendə 95 pr-qa qьrəldь lar. Şulaj itep janь reparat ələgə tiklem alk defitsitle hanalqan darьvdь almaşьra alqaalьqь nelende.

AVƁLQA 2500 MILLION HUMLƁQ TOVAR

Məskəv, 5. Sentrsojuz prezidiumь IV kvartalqa qarata 5503 million humlьq vaqtap tovar hatьv planьn tarklanь. Şunan 3100 million humlьq tovar qala tьnəneə həm 2500 million humlьqь avьl tьnəneə tura kilə.

IPTƏŞ LITVINOF MƏSKƏVGƏ QAJTTЬ

Məskəv, 5. SSSR tьşqь eştər komissarь ip. Litvinof Məskəv-qa qujlap yd xedmətəlen ytəj başlanь.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

JAPONIALA XƏRBI

DIKTATURA QUJIV

JULЬNDAQIЬ ABЬMDAR

Tokio, 4. Huqış eştəre ministerlege „dəvlət qorqavsılıqınıń ısını əhəmiəte həm unıń nıqtıv juldarı" tigən broşuranı vatıp sıqardı. Bıl broşurala liden xalıq ara həm eskərge xəlenə armianıń qarəştarı anlatıla. SSSR həm Amerika quşma ştattarı tarafınan sulqan „qurqınıs" turahında hejlap, broşura qorallanıvdardı, nigerək tə hava kestəren arttırıv juls menən il qorqavsılıqın nıqatırqa saqara həm kyp kenə fəşis ojoşmaları tarafınan kapitalizmqa qarşı qujıla tor qan demagogik lozungtardı qabatlaj.

Gazettardıń hydenə qaraqanda huqış eştərc ministerlege tarafınan sıqarılqan bıl kitaptıń taratılıvı politik həm ekonomik dairalarda sik dur qurqıv tıvdırqan.

Parlament dairaları huqış ministerlegenen bıl broşuranı parlamenttıń qədəttən tış sessiıhe aldınan iqlan itevde ni esen kərəkle tapqanlıqın anlamaj aptıraş'a qalqandar. Gazettardıń hyde bujınsa juqarqı palata dairalarında sit il derzavalarına qarşı bılaj asbqtanasbq taşlanıvdardıń Japonianıń xalıq ara xəlen nasarajtıvınan qurqalar.

Broşuranıń iqlan iteven „ajad kenə kyk kykrəv" menən sanıştırıp, gazettar „xəkymət dairalarında bıl broşuranıń totoşu menən armia qaraştarın kavdələnderep -kavdələndermaven ejrənələr. Şulaj uq Xajasidıń bıl broşura iqlan itelәsə gen belep- belmәv turahındaqı mas'ələ lə dur əhəmiət qadana", tip jadalar.

„Xəkymət bıl broşuranıń iqlan itelәsagen belmagən, şuqa kyrə xədər aptıraşta qalqan, senki unda qorqavsılıq nektə henən qarap Japonianıń ekonomik strojına reforma jahav turahında hejlanə" tip kyrhətep „Dzi-dzi" gazetь jada: „dereb. armiala bındaj qaraştardıń buiqanıqı bildəle. Ul qaraştar Arakidıń şəxsi qaraştarı" tavəşendə anlatılqan vaqıtta xəkymət ularqa diqqət birmane, lekin xədər broşura armia isemenən rəsmi rəveştə sıqarılqan".

Bıl qaraştar qajlı ber dairalardıń dəvlətkə rekonstruksia jahav turahındaqı ideaların xətergə teşergənlektən, xəkymət dairalarında „xalıqtıń, armia xalıq ara krizistь jenev maqsatında xərbi diktatura qujıvqa berense ədəmdardı ədərlaj, tip ujlap jənlış juiqa inderelevc memkinlegenən" qurqalar.

„Xotsi" gazetьnıń hydəre bujınsa xəkymətten grazdanda eleşə bıl broşuranı iqlan itevden maqsatqa mıvaliq bulıvı turahında xərbi dairalardıń xəkymət menən kənəşmәgənlegen ajrıvsa kyrhətələr. „Dzi-dzi" gizetь kabinettıń general'nı sekretarına broşuranıń nisek iqlan itelәven tikşerergə təqdim itelgən. „Huqış ministerlegendə,—tip jadа „Nitsi-nitsi" gazetь,—bıl vəqiqaqa oşondaj anlatma birələr, unde xərbi dairalardıń hunqı jıldar esenddəvlət politikahın qorqavsılıq nəktəhenən qarap bojomqa aşırıv turahında kabinetqa kyp tapqırdar kənəştər birgənlektəren kyrhətələr, lekin bıl təqdimdərden tafsile iqlan itelmәjən".

„Xədərge xalıq ara xəl, –tip dava-ı itə gazet,-huqış eştərc ministerlegenen fekerensə dəvlət politikahın bojomqa aşırıv turahında qı məs'ələne bıhan hun da jəşeren totorqa məmkiniek birmaj, şuqa kyrə broşura rəsmi rəveştə iqlan itelgən bulıp sıqa"

***

Vena, 4. Sofia qalahınıń xərbi sudь 150 bolqar kommunistıtınıń eşen qarap, 9 kommunistqa atırqa xəkem itte. 90 kommunist 1 jıldan 6 jılqa tiklem terlo srokiarqa termagə jasьlırqa xəkem itteldələr. Qjəpleanevselə den jartıhь haldadtar

—●—

SOVET OSOVSЬLARЬ QAJTARЬLDЬ

Cita, 4. Bəqen Otpor stansahına sovet osovsьlarь Maşkot həm Baxtin qajtıp tejtelər. Ular 26 sentəbrdə ojranev esen tenəsqan vaqıtarьndə granitsa aşsьqıp kiiep, juldın jadıp Manzuria jerenə teşergə məzbur bulqajnьlar. Xalьq ara qədəttəgə mьvaliq rəveştə Manzuria vlastarь osqoston Manzuria jerenə jəşeren uj menən kilej təsmaqanlegen belgəndən hun Manzuria stansahьndaqь sovet konsuln Smernof iptəsten meraqatenə javap urnьna, 4 oktəbrdə 18 saqəttə osqosto sovet granitsahь vlastarьna tədək xalendə tapşırdıklar həm bər ikosovsьqa SSSR qa qajtırqa rəxsət birelər.

GERMANIA

FAŞISTARЬNЬN ƏMƏTƏ

Berlin, 4. „Felkişer beobaxter" gazetь Parizda „Solidarete Iransev" tigən faşistar ojoşmahınıń jьlьşь barqanlıqın kyrhatep, ul ojoşmanıń jetəksehe Reno tarafınan sovettarqa qarşı jahalqan ufal taşlanьvdardı, nigerək tə unьn bol'şevizmqa qarşı kerəş turahındaqı hydəren jalqınlı rəveştə qotlaj. Gazet „Solidarete fransev" ojoşmahına Fransia menən Germania arahındaqı jaqınlaşьvdıń bazis tip qaraj. Gazet bьlaj tip jadа: „bьlaj qьş „Solidarete fransev" Fransiala yd tə'bliren jajep jebərə alьrmь. Bıl məs'ələ Fransia menən Germania arahındaqı mənəsəbət tərdeń alqa barьvь esen xəl itkes əhəmiət qadanьvь memkin bulqanlıqtan Germanianь qьdьqhındarьrqa tejeşle".

TEL'MANDЬ OJƏJEPLƏV

AKTЬ TOTOŞ

JALOQANDAN TORA

Berlin, 4. Yd vaqıtında Dimitroffь jaqlav esen tədəlgən komitet kyreneke tejborist Lorenstьn qarizahın iqlan itte, bıl qarizala Tel'manqa qarşı qujılqan qajeplav aktьnьn jəkmətkehe anlatıla. Qjəjeplav aktında Tel'man jetəkselek itkən vaqıtta Germania kompartiahьnьn xərəkattəre, matnuqattaqь ьqьştarь həm başqa eştərc turahında hejlane. 1933 jıldan tivralьnda Germania kompartiahь vostania ədərlənə, tigən jalqan qajepte uqa esense tapqı taqьrqa mataşьv qajeplav aktьnьn iq mehim eleşe bulıp tora. Lourens ydenen qarizahında Germanialaqь janь sud qaqidələre bujınsa jeterlek əsastar bulmaqanda la xəkem qararьnьn sьqarılvь nik memkin bulqanlıqtan kyrhətə.

***

Paris, 4. Madrid qalahınan xəbər itevgə qaraqanda radikaldar partiahınьn jetəksehe Lerus janь kabinet tədəv turahındaqı təqdimde qabul itkən.

—●—

GERMANIA JEЬKƏNƏ

Paris, 4. Gazettar Germania xəkymətenen kyptən tygel Ženevaqa ydenen 4 kyreneklе cinovnigьn SSSR Milliəttər ligahına ingəndən hun barьqqa kilgən obstanovkanь əjranev esen jebərqanlegen xəbər itələr. Bıl cinovniktarqa Germanianьn Milliəttər ligahına qajtьv memkiniegenə Liganьn nisek qare qanlıqtan həm Germanianьn Ligaqa ineve nindaj formala aula alьvьn bclep qajtırqa quşlıqan.

***

London, 4. Matəuqat Papenqa bezym jahavqa ədərlənev turahındaqı xəbərdərden Avstria xəkyməten Germania ilsehen haqlav esen qьrqa saralar kyrergə məzbyr itkənlegen belderə.

***

BURƵUAZ DEMOKRATIANЬ

BUŞ QЬVЬQLЬQЬ

Tallin (Revel), 4. Estonia agentstvohınьn xəbəre bujınsa prezident dekerete menən parlamenttıń qədəttən tış sessiihe jabılqan. Vaqıtlьsa baş minister burьstarьn ytə-se Binaund matəuqat vəkildəre menən hejlaşkan vaqıtta, deputattardьn jartıhь ydən oppazitsiaqa qujqanlıqtan, parlament xəkymət menən bergəlap eş itevgə hələthed bulıp sıqtь, tip ajtte. Binaund: tьşqь eştər ministere həm xəkymət yd burьstarьn yfəgən vaqıtta javaplaşlıqtь yd ebtərenə alьrdar, tip ebtənc.

***

Vena, 4. Bolqarlanan xəbər itev bujınsa Kazanlika qalahınьn ergəhendə 4 jəş keşenen majete tabılqan. Politsia ulardьn dyrlavhenen də jəşeren eşlavse kommunistar bulqanlıqtьn iqlan itkən. Ular jeqlaqan vaqıttarьnda yiterelgandər.

—★—

FIRDƏVSI JYBILEJENDƏ

TOHRANQA SOVET DELEGATTARЬ KILDELƏK

Tohran. 5. Firdəvside ikkə ilьv tantanahında həm kenşəş ildəren ejranevse belgestər konkursında qatnaşьv esen rejman, Oareli. Marra, Verteş, Romaşkevic familiahındaqь professordardan torqan sovet delegatsiahь kilde. Sovet koloni-hь turında Firdəvsi ikkelegena tinap asslqan kisəla sovet delegatsiahь, sovet polpredь han sovet savda vəkələte qatnaştьlar. Sovet delegatsiahь jetəksehe Molotnikof vostokovedtar konkursь esen sovet belgestere tarahtı ədərlənən dokladtar tuahında hejlane. Ourile Firdəvsiden xalьq ara ahəmiəte turahında doklad jahanь.

„JAPONIA IŊ

QURQЬNЬSLЬ DOŞMAN"

Vaşington, 4. Amerika armiahınьn hava kestərenen elekkenacal'nigь general Mitcel aviatsia mas'ələhe bujınsa tədəlgən xekymat komissiahına tyəandagelərde əjtte:

—Japonia in qurqınıslь doşman həm bedden osqostarьnьd Japniaqa bezym itev ihəne menən eşlənergə tejeştər.

Unan hun derezaneldərde tədəv eşen kinəjtev kərəklegen kyrhətep, Mitcel, Amerikanьn 50 derezanele Japonianь iken esendə juq itə alalar, tip əjtte.

JAPONIA POLITIKAHЬ

TURAHЬNDA FRANSUZ XƏBƏRSEHE

Pariz, 4. „Zurnal'de-dena" gazetьnьn Riqa xəbərsehe kyp tapqırdar unьşhədlьqtarqa osoravьna qaramaqtan, Japonia SSSR dьn kyrşelaren nitrallaştırıv juls menən SSSR dь qamap alıv politikahın yfkərə, tip jada. Xəbərse Japonianьn Pol'şaqa xərbi missiələr jebərevenə diqqətte tuplap həm Japonia menən Pol'şa arahında jəseren hejlaşevdər barqanlıqtь turahında xəbərdər jeregənlegen kyrhətə.

Baltiq buje ilderenə kysep, xəbərse Finlandiane ajrıvsa kyr hətə həm unьn sovettarqa qarşı nьqıtma bulıp torqanlıqtьn ajtə. „Bьnan 1 aj elək Gelsingfors qalahında Japonianьn maxsus ekonomik missiahe bulıp qajtte, bıl missia Japonia promışlennostьnьn magnattarьnan berehe Akatsaki julbaşsılıqь atьında kilde".

Japonianьn yd tьaptərendə Şvetsianь la onotmaqanlıqtьn kyrhətep, xəbərse „Japonia kon tilkt bula qalha ydenə ədmekypme unьşlь aitarallıqtь tə'min itev maqsatında SSSR dьn kenəjlь kyrşelare menən jaqşь menəsəbətlərde tə'min itev esen his ber nəmənən tartınmaj" tip jada.

—o—

SOVET KYRGƏDMƏHE

DUR TƏ'BIR QALDЬRDЬ

Tehran, 5. SSSR polpredь Pastuxof janında 3 oktəbrdə Persianen fan, ədəvlət həm xudozestvo əjlənələren sovet vostokovedtar kilev xermətenə qabul kisəhe ytkarelde. Kisələ Məeles predsedatele Dadver həm prem'er Faruqi qatnaştьlar. Kisələ sovet delegatsiahь tarafınan kiltereigən ermitaj kolleksialarь, sassid tərilkohe kysermələre, Tadzikstanda tabılqan foto byraitər, Şahnəma qul jadmalarь, Səqdi qul jadmalarь şulaj uq Firdəvsi jyblejenə arnap sьqarılqan həm sovet xəkymətenən Persia xəkymətenə bylək rəvesendə sovet delegatsiahь tarafınan alьp kilengən akademik sovet xudozestvo əbərdərə dur tə'bir qaldьrdь. Məskəv, Leningrad, Urta Azia həm Zakafkazia sovet jemhyriəttere tarafınan Firdəvsi jyblejenə arnap sьqarılqan maxsus nomer zurnal həm gazetalarda kyp kenə kyləmdə kiltereigəndər.

***

Stokholm, 5. Oslo qalahında sovet bokserdarьnьn hunqь jarьşь 6:2 itbəse menən SSSR komandahь fajdahına tamam bulde.

POL'ŞA—VENGRIA

KILEŞEVE

Praga, 5. „Pragir tageblat" gazetь kontinentlaqь dəvlətlərden dur bloqьn tьvdьrьv planь eşlənganlegen xəbər itə. Bıl planda Pol'şa—Vengria kileşeve dur rol' ujnaj. „Narodnıj list" gazetь Papindьn Pol'şa menən Vengria arahında politik həm huqış dogovordarьn tədev maqsatь menən Budapeşt qalahına kilganlegen belderə. Bıl dogovorda Germania menən Pol'şa arahında jahalqan kileşevdərgə ebtəmə bulıqa tejeştər. Gazettardьn hyddəre bujınsa Vengrianьn baş ministere Gembeş kilgəndən hun Varşavala Pol'şa həm Vengria general'nıj ştattarьnьn vəkildəre konəşməhe bulasaq.

BEƁ QAPSЬQTA

JATMAJ UL

Tokio, 5. „Sygaj siogio" gazetьnьn hyddəre bujınsa huqış eştəre ministerenen urьnnaştarь Xasimato huqış eştəre ministere Xajasidьn „Dəvlət qorqavsılıqınьn ısın əhəmiəte həm unь nьqıtıv juldarь" tigən broşuranı iqlan itelәsagen belgənlegen ajtkən. Bıl broşuranьn jəkmətkehe aldan huqış eştəre ministerlege bylektərenen nacal'niktarь kənəşmәhendə tikşerelgən. Tokio həm Osaka qalalarьnьn berzalarь bıl broşuranьn iqlan itelevenə bətə qimmətle qaqıddardьn kurstarьn teşerev menən javap birdelər, ular bıl vaqiqaqa xərbi dairalardьn dur huqış sьqəmdarьn bildəlәvdə talap itep nьqşasaqtarьnьn qələmətə tip qarajdar.

Sejjukaj partiahьnьn elgehe bujınsa Minsejto partiahь la broşuranьn iqlan itelev səbəptəren anlamaqanlıqtьn belderə. Şunьn menən bergə Minsejto partiahь huqış ministerlegenen bıl eşen qьrqa qəjepiəj.

Kokumin—dəmej partiahь broşuraqa jaqşь qarap, undaqь təqdimdərden Kokumin—dəmej partiahь programьna oqşaqan lьqtarьn belderde.

Juqarqь palata dairalarьnьn fekerensə broşuranьn armia esen hedəmtələre bik zltdi bulasaq, senki „dellidore şik tьvdьrqan adьmda his ber vaqıtta jaməqətselek jardəmьna kileşa almajdar".

TITULESKU YD

TALAPTARЬN QUJA

Vena, 5. Buxarestan xəbər itələr: baş minister Tataresku matəuqat vəkildərenə „xəkymətten maqsatь dubluq həm sojuzdaşlıq turahındaqь dogovordardь, bələkəj antanta menən berdəmlekte həm Fransia menən tьqıd sotrudnicestvonь eickkesə haqlap qaiьvdan qlbarat" tip əjtte.

Gazettardьn xəbərenə qaraqanda Titulesku oşo kendərd Buxaresqa qajta. Ul ydenen janь kabinetqa inevenen şartь itep Rumanianьn Franslaqa qara-a politikahın ydgərtməvdə, tьşqь politik eştərde yd qulьna tuplavdь, aytəndərden bıl eşkə tьqılmaydarьn həm Rumanla ilselərenen sostavən janьrtьvdь quja.

FAŞISTAR HAJLAV

JЬJЬLЬŞTARЬNA HƏZYM ITƏLƏR

Pariz, 5. Fransiala 7 oktəbrdə kontrol' hajlavdar başlane. Lkon qalahında hajlav aldь jьjlьşьnda kommunistar sьqьp hejlagən vaqıtta faşistar hezym jahanьlar. Şul ajqanlь 8 keşe jaralandь. Kua-lafori qalahında qorallь faşistar sotsialistik parta jьjlьşьna barьp inep, eşselərde tuqmaj başlanьlar. 15 keşe jaralandь. Tuluza qalahьn daqь bəreleş vaqıtında ber eşse jaralandь.

FRANSIA

SOTSIALISTIK PARTIAHЬ

BERƁƏM FRONT TAKTIKAHЬN BOBA

Pariz, 5. Fransia kompartiahь Ydək komitetьnьn politbьrotь sotsialistik partia jetəkselegena jenergən xatьnda kompartiahьn əldьnqь kontrol' hajlavdar vaqıtındaqь taktika turahında jahagan təqdimenə sotsialistik partiahьn elek birgən javabь qənəqətlənerlek bulmaqanlıqtьn kyrhətə. Kompartia berdəm frontqa quşlıqan har ber partiahьn kyberək tavьş alqan kandidatь fajdahına bytən partialardьn yd kandidatlarьn alьrqa teşeşlektəren taqdim itə. Bьndaj taktika faşistar kandidattarьnьn jemereleven ta'min itməgən vaqıtta qьna kompartia faşistarqa qarşı aytan partialardьn kandidattarь fajdahına berdəm front partialarьnьn kandidaturalarьn alьvqa ul quja.

Sotsialistik partia jetəkselege ydenen janь javaьında unьn kommunistik kandidaturalar fajdahına yd kandidattarьn barь tik hajlavdarqa berense turь məqlymәttere bujınsa kommunistik kandidattьn aytan reaksion kandidatlardь jeqevenə emes kyberək bulqan vaqıtta qьna alasaqtьn belderde. Şulaj itep, sotsialistik partia asьida ydenen tьke pozitsiahında qaldь.

—●—

FRANSUZFAŞISTARЬNA

KAPITALISTAR

JARƁAM ITƏ

Pariz, 3. Elekke frontoviktardan torqan faşistar ojoşmahınьn jetəkselege parlament sessiahь asьlьv kenənə kompartia demonstratsia ytkarev' ildələqanlektən, frontoviktar ojoşmahınьn aqzalarь ul kenə „tərtip hajlav esen" uramdarqa sьqarqa tejeşlegen kyrnətkən provakatsion xitap sьqardь. Bıl xitap turanan-tura uramdarda pogromdar həm tavьştar ojoştorovqa saqarьv bulıp teşə.

„Jumanite" gazetь faşistardьn Pariz qalahь ergəhendə manevьrdar ytkərjanlektəren xəbər itə. Bıl manevьrdьn iemalь eşselər rajonьna bezym itevdan, timer julsular stackahь vaqıtında faşistar bandalьr ularqa qarşı qujьvdan qlbarat bulqan. Manevьrqa 800 avtoaos qatьşqan. Bьndaj eştar, tip jada „Jumanite", vlastardьn qat naşьnan həm kapitalistardьn finans jardəmьnan başqa eşlanevdare memkin tygel.

Pariz rajondarьnьn berehendə faşistar komsomol ojoşmalarьnьn jьjlьşьna barьp inep, ordaqь komsomolestarqa mьlьqtan atqandar.

MARKSIZM-LENINIZM PROPAGANDAHЬ

PARTIA UQЬVDARЬN DƏRƏƄ OJOŞTOROV-UQЬVDЬŊ SJЬFATЬN TƏ'MIN ITƏ

PROPAGANDISTAR SEMENARIAHЬN PARTIA UQЬVDARЬNЬŊ

BAŞЬNDA UQ JAQŞЬ ITEP OJOŞTOROROQA

Kvalifikatsialь propagandistar ədərlәv, məktaptərde həm tynəraktərde uqьv əsbaptarь menən ta'min itev həm partia uqьvь seltərdəren derəƄ komplektlaştırıv marksistik-leninsel tərbiələ ajrata dur urьn tota. Əgər də, propagandistar esen semenardar ojoştorov eşe həm bətə propagandistardь la unda bьqtьrıv eşe uqьv jьls başьnan uq partia ojoşmalarьnьn kyd unьnan təşəp qalqan bulha, jəki ular formal' qьna ojoştoroldan bulhalar, juqarьla kyrhətelgan şarttar tьvdьrьlqanda la, partia uqьvdarь teşeşle hədemtəne bireriek bulmavdarь memkin.

Ytkən uqьv jьlında partia Ølkə komitetь tarafınan propagandistar ədərlәv kurstarь həm urьndardaqь eşten barьşьn tikşerev bujınsa alьnqan kyp hanь materialdar iptəş Stalindьn partianьn ideja-politik burьstarь elkəhendə kyrhətkən şarttarь, BKP(b)-nьn 17-se s'jezd qarardarьnьn kommunistardьn uqьvqa bulqan qədəqhınьvdarьn nьq uq kytareven, partialьlar jalpьhın politik tərbiələv eşen janь dərəzəqa kytərevdaren kyrhətte.

Lakin, partianьn ajrьm ojoşmalarь həm ajrьm propagandistar propsemenardardьn ojoştorolov tədeleşen həm unьn eşenen jəkmətkeləren tuhь menən anlap jetkermajdar. Şunьn hedəmtəhendə, propsemenardar propagandistarqa teoretik həm metodik jardəm birevse həm ytəleşte tikşerevse bula almaj kilde. Ajrьm propagandistardьn in mehim teoretik mas'ələlərde lə janьlьş anlatьvdarь, həm teorianь praktika menən bəjlap alьp bara bilmavdare lə bьna oşonan kilə. Partianьn təvge ojoşmalarьn qajtanan ojoştorovdьn bəjək politik həm ojoştorov əhəmiəte həm marksizm-leninizm propagandahın janь, taqь la bejegerək barьqьsqa kytərevgə jynəltelgan ojoştorov saralarьnьn bətə sistemahь bedden taraftan nьq antanlıqan buhroqa teje həm ular propsemenardardьn eştarən his kisekmətən qьrqa rəveştə qajtanan qorovdь talap italar. Bьqa tildem bulqansa — qьş bujına semenardardь—uqьv başında tynəraktarde komplektlaştırıv, uqьv urtahında — uqьvdardьn barьşь həm uqьv axьrdarında — uqьvdarqa jomşaq jahav — mas'ələlərе menən nej barь es kenə zanatia ytkərep qalьvdarqa bənan kire his ber jul qujelmatqa teje.

Uqьv jьls başlanьv menən kusttarda, sovxozdardьn bylekselərendə həm rojon partia kobinettarь ergəhendə propsemenardar ojoştororqa kərək.

Kusttarda həm bylekselərdə ojoştoroldan propsemenardar partia maqarifenen massovıj tarmaqtarьndaqь həm juqarь tiptage tynərək həm məktaptərden barlıq propagandistarьn (əd əelemieler esen ojoştoroldan tynəraktarden, kandidattar esen ojoştoroldan məktaptərden, həm şulaj uq başlanqьs leninizm tynəraktarenen həm predmetnıj tynəraktərden jetəkselere bətəhendə) qatnaştьrьrqa teje. Şunьn menən bergə, propsemenardar, məktap həm tynəraktərdeq tiptarьna qarap, mьqlь plan-raspisanielar bujınsa ytkarelergə teje. Senki, semenardardьn ber zanatiahında qьna, bətə tiptaqь tynərək jetəkselerenə lə metodik həm teoretik jardəm kyrhətev həm ulardьn bətəbenə lə ber zanatiela hər ber propagandistqa teoretik mas'ələlərde praktik eşkə bəjlap alьp barьv turahında anlatma birev memkin bulmajasaq.

Propsemenardьn jetəksehe kustovoj propsemenardardьn zanətielarında temanьn ajьşьn mьq anlatьrьq leksia uqьrqa həm propagandistar ydəarenen zanətialarında ytkərəsək mas'ələlərde jentekləp tikşerep sьqarqa tejeş. Alьnqan temanьn ajьşьn nьqlap anlatьrqa, propagandistardьn zanətialarь əsen in mehim mas'ələlər menən bəjlaj aelergə, unь bьqa tiklem ytelgən temalarqa bəjlap alьp barьrqa kərək. Şunьn menən bergə, bьl mas'ələlərde tikşerep əjranev, propagandistar menən zanatia plandarьn bergəlap tədev eştare, propagandistar ydəarene kərək. Şunьn menən bergə, bьl mas'ələlərde tikşerep əjranev, propagandistar menən zanatia plandarьn bergəlap tədev eştare, propagandistar ydəarene eşlagən proizvodstvolardьn praktik burьstarь menən bəjlangən bulьrqa teje. Bьnьn esen semenaria jetəksehenen propagandistar həm tənlavsılardьn proizvodstvo həm tormoş şarttarь menən tanьş bulьvь həm unьn turanan-tura tynərək həm məktaptərden zanətialarında jəş-jəş bulьvь talap itelə. Timək, propsemenardardьn jetəksehe itep teoretik həm metodik jaqtan jaqşь ədərlekle həm partia məqarife talaptarьna javap birelerlek bulqan iptəştərde qumenən bergə, propsemenardar, jьrqa kərək.

In jaqındaqь məktəp həm tynəraktər esen rajon partkomnettarь ergəhendə elegele semenardar ojoştororlorqa, propsemenardardьn tənlavsılarь həm jetəkselere esen konsultatsialar ojoştororlorqa teje. Bьl semenarialar həm konsultatsialar semenariafardьn jetəkselerena həm tənlavsılarьna uqьv planьnьn teoritik məs'ələlərena tanərək ojranergə həm rajondaqь, əlkə həm bətə Sojuz kyləmendəge eş təzrisalare nigedendə metodik kyrhətmalar alьrqa məmkinlek birerlek bulьnь.

Şunь əjtergə kərək, propagandistardь aik jьş alьştьrьp torov, jəki bьl eşte fəqət rajkom instruktordarьna qьna jəkmatev ə, rajonda partkominet mədirena genə taşlap qujьv — bətə rajkomdardьn da dəjem „sirdare" bulьp tora. Bьl xəl partianьn 17-se s'jezd qarardarь tarafınan qujılqan talaptarga hilstə javap birerlek xəl tygel. In elek-narlıq propagandistardь rajkomdar ergəhendə maxsus ojoştoroloqan komissia arqьrь tikşerep ytkarergə, ikensenən uqьv ilderen başnan uq propagandistardьn həm jetəkselerden bətəhen də ildəle ber propsemenardarqa berketergə kərək, ular esen tejeşle şarttar tьvdьrьrqa kərək.

Faqət rajkom sekretardarь həm politaylek başlьqtarь ydəre turanan tura qatnaşlıq itkanda genə partia uqьvdarь partia ojoşmalarьnьn organik eleştare bulьp əjlana alьrdar.

M. Xəsənof.

—●—

„YRNƏK" TƏ KOMMUNIS, KOMSOMOLDAR ƁЬŊ POLITIK

KIMƏLDƏREN KYTƏREV EŞE MENƏN ŞƏQƏLLƏNMƏJDƏR

Əbəlil rajonь „Yrnək" kolxozьnda 7 komsomoldan ojoştoroloqan komsomol ojoşmahь bar. Unьn menən komsoorg Xajrullin iptəş jetəkselek itə. Lakin, Xajrullin, komsomoldar arahında politik uqьv eştaren kərəgensə ojoştorqanь juq.

„Yrnək" tə partia ojoşmahь la bar. Ul da jaj ytkanse ber genə tapqı da polituqьvdar ytkarev məs'ələne menən şəqələnməne. Şuqa kyrə lə, unda Janьbajtı kevek kommunistar

— „VKP(b) Ydək komitetь ilyn plenumь qarardarьn ajrahdenme?" tigən horavqa—

— Juq, min unь nisek ejranajem, ydem uqьj-jada belmajem, partorg bedden menən bьl turala he,laşep lə qaraqanь juq" tip javap birələr. Partorg Ikbirdin ipteşka kommunistardьn politik kiməldəren kytarev menən bergə, ular arahında nadanlıqtь neterev məs'ələhen də nьqlь rəveştə qujьrqa kyptən vaqıt.

Kommunis həm komsomoldar arahında politik tərəlene tejsensə qujmaqanlıqtan, kolxozda jarьş, udarsьlıq ese lə hynep qaloqan. Komsomoldar arahında lə, şulaj uq partiahьd kolxozsılar arahında lə jaqşь, udarno eşlavselər kyp kenə, məsələn, ebkert halьvsь **Mortazin Zinnurdь** alajьq. Ul halqan eb-kertka tanьş lə hьv-jamqьr yterlek tygel, ul kendeń genə tygel, kistaren də ikeşər smenaqa qalьp eşlene. Zinnur ydenə tapşırılqan eşte ber vaqıtta la ilke-halqь qьna eşlamət, unьn lər ber eşe jaqşь, vaqıtında ytalevsən bulьr. Kyvələv zvenohında eşlavse **Rasjanьvanь** alajьq. Ul begengə kendə zveno menən jetəkselek itə. **Rasjanьva** jetəkselek itə başlaqan kendən alьp, kyvələvselər zvenohь ydenen eşen hər kendə artьrьp ytaj başlanь.

Bьndaj udarniktar „Yrnək" tə aajlaqtar.

Lakin, bьna bьl udarniktardь kolxoz jetəkselere lə, komsoorg Xajrullin da, partorg Ikbirdin iptəş tə belmaj. Ulardьn jaqşь eşlavdere esen ayləkiavdar bulqanь juq. Bьl, kolxozsılar arahında udarsьlıqtьn əbəmiəten teşerevge alьp bara:

Kolxozsılar arahında—

— „Betə barьqь menən eşlagandar də şul, unan-bьnan bьna eşlavselər də şul uq „trud din" de ala inde" tigən janьlьş qarəştь tavdьra.

Komsomoldar arahında beterlej uqьj-jada belmavselər də bar. 7 komsomoldan 4-he uqьjlada belmaj. Lakin ulardьn nadanlıqtarь neterev turahında nej parторg, nej komsoorg ujlap qaraqandarь juq.

Kəlqe uqьvdar vaqıtь jette Komsomoldar, kommunistar arahında qьna tygel, aktif kolxozsılar arahında lə politik nadanlıqtь neterev, şulaj uq uqьj-jada belmavselekte neterev esen kerəşte kin rəveştə ləjep jebərgə kərək.

Oşo kengə tiklem partia həm xəkymətten mehim qərardarьndirektivalarьn ejranev bujınsa his ner konkret eş atqarmavsь lkəlrdin də, Xəjrullin da Əbəlil rajonьnьn partia həm komsomol organlarь menən jetəkselek itə, rajkom həm rajkomnl tarafınan begendən nьqlь jəvəqə tartılьlьndar.

XAZI.

ƏBERLEK MENƏN BAŞLANЬQ

Bedde partianьn qьşqь-uqьvdarьna ədərlek eşe dəvlətkə igen hatьvqa nьq bəjlap alьp barьldь. Bьl bedgə zadanie menən kyrhətelgan 2 men 700 sentner urnьna 3 men sentner igen hatьrqa memkinlek birde.

Bed kolxozdaqь kommunistar, komsomoldar həm partiahьd aktiitar esen əs terlə tiptə pohtynərək ojoştordoq. Ulardan bet rehe-partia tarixьn əjranev tynəraqe, unda barьqь 17 keşe, ikensehe-ba isnuqьs partia uqьvdarь tynəraqe-unda 15 keşe, esensehe-komsomol uqьvь tynəraqe-unda 18 keşe jerej.

Partia uqьvdarьna jadьlqan iptəştardən qatnaşlıqtarь 95 profsenttan da kem bulqanь juq.

Bed şuqa kyrə, qьşqь uqьvdan tuqь ki jənlerək ytarəna nьq bşanabd.

Dyrtejle rajona „Berdəm" kolxozь parторga –Zəki Timeroqalejef.

IGEN ƏRƏM BULA

(Yd xəbərsenedden)

— Igen arəm bula!..

Şofer, dalanь inlap ultьrqan bojdaj babьvьna qarap la başlanьlelkep şulaj tine. Hunьnan kabinkanьn un jaq tədrəhenə qaraj baş qaqьp kyrhətte:

— Kombajndar toralar! tip ebtəp qujdь.

Bik asьvь kilepmeler, ul jarьlaş ta tartmaqan təməkehen hynderep' kabinkanьn asьq tə drəhenən jergə ərqьtь. Maşinanь esense skurs menən ta ıь la qьdьvьraq jeterde.

Juldьn ike jaqında la nьq ongan ber tigeđ ere başaqlь bojdaj. Ujьm-ujьm urьndarda bojdajdar jьqьla başlaqan.

Odaq ta barmanьq, ayleksə urьnlaşqan jerdə alьb tygel, kombajndar jalanda jatьp, torop jerev esen qulьlqan vagondar, ular tirəhendə arь-nirə sьralьp jerevse keşelər kyrende. Şofer hul qulь menən kyrhətep:

— Bьna, Oktəbr aylegenen berense brigadahь oşonda eşlaj inde,—tine.

Maşina, şul keşelər janьna taqtaldь.

***

Eş nasar, alqa barmaj. Kisa kombajndьn 3 he eşlagajne, bogen 4 he eşlaj. Qalqandarь, remontta.

Bьnda in jaqşь, xatta sovxoz dəvmələ də in berense urozaj. Lakin inde qamьldarь qьvargan, ular bik nьq qojola başlaqandar.

Əgər də kombajndardь tejeşle kese menən eş athalər, ajdan artьqraq vaqıt esendə aşlьqtan ni barь 35 protsentь samahь qьna jejьlmaz ine.

Bed sovxozdьn Kyltaban ay leksəhendə həm bətə sovxoz dəvmələndə kombajndardьn, şulaj uq başqa mashinalardьn nisek fajdalanьlьvdarь turahında signaldar birgajnek. Şul uq jyn hedlektər abında la tulьhьnsa qabatlanalar.

Ədəklək dur. Lakin, səsev vaqьlında elgelə ojoşqanlıq kyrhətkən Oktəbr' ayleksəhe esen bьl ədəklək ajrьvsa xurlıqtь.

Berense brigada eşlagən jerdə jer janьrьp başaq qala. Her kvadrat metr jerdə urta tьap menən 15-20 başaq qalьvь bildəlende. Ajrьm urьndarda ber urьndan qudqalmajьnsa qьna la 30-40 başaq jьjnap bula. Ere, uq başaqtar.

4 kombajndьn barь ikehenə at tьrmalь taqьlqan. Bьl tik isem esen, kyd bujav esen genə. Unda jьjlqan başaqtar jyrlap tadartьlmaj. Kombajndar artьnan başaq jьjnavsьlar teşerelmagən.

— Keşe juq, ti brigadir **Soltanof**. Tanьrqa kərək ine. Bьl bit brigada, ayleksə eşe, 9 keşe kiliterep qusqandar, eşte ojoştora belmav arqahında ulardьn da 5 he qasqan. Inde jetəkselərgə javap ader, „keşe juq" menən aqlanьrqa malasalar. Kombajndarqa orloq totqostar qujьlqan. Lakin ul da fəqət kyd bujav esen genə. Unda jьjnalqan orloqlar vaqьtında tadartьlmaj. Şul orloq totqostarqa jьjnalqan orloqtardь ber-ike urьnda jergə tygep kitkandar. Kem qaldьrqanlıqtьn brigadir da, ber kemda „belmaj"!

Jetəkselər: aşlьq kyp, nisek bulha la tiderək jьjlap betergə kərək, tigən burьstь qujqandar. Ə, juqalьvdarqa qarşı kerəs turahında ber kem da ujlamaj. Xarakterlь fakt: aş vaqьtında kombajner, traktoristar menən bulqan proizvodstvo konəşməhendə rabackom predsedatele **Bondarenko**: ber nəməgə lə qarmaj, ber nəməgə lə iqtibar itmaj jemerep eşlərgə, eşke qajtmatьrqa kərək. Nisek bulha la tiderək betterev esen kar şergə zerək, ti. Həm bьl şulaj da. Ular eşte „qajnatalar"—aşlьqtь tuddьralar.

Həm ikense fakt: Ni esen orloq totqostardь tadartьp tormajlьqьd, tigəs kombajner **Şirokof**: —„Jьlap jererge ertent juq. Mexanik **Suldindan** ikke pa atkalardь horaqajnьm, birmane. Min, hun orloqto qajda halajьt, jergə taşlajьqmь ner tigəjnem, jergə taşlaqьd, tine. Şulaj bulqas nisek itəhen, ulayden tьnlajhьn inde" ti. Ikke palatkalar nuş tora. Mexanik **Suldin** ulardь kombajnerdarqa birmaj, orloqtardь jergə tygergusqan. Bьl dəvlətkə qarşı jynəltelgan politika. Lakin nьqa ber kem də iq

BEDƏEŊ SEX KOMSOMOLDARЬ HƏR EŞTƏ ƏLGƏLƏ

BULЬRƏGA TEJEŞTƏR

(Keskəj qojov sexьnьŋ komsorgь Xəmidullin Xəjrulla iptəş məqalәbe)

Keskəj qojov sexьnьŋ komsorgь XƏMIDULLIN- formofka əderləj

— „Min jaş jarьmda saqьmda uq əsəjemdən qalьp, qart atajьm qulьnda jetim yьtem. Atajьm sujьn julьnda eşləvse qart esse ine. Bedden semia dur — minen menən biş bala, ə eşkə jaraqlь keşe fəqət ber qart atajьm qьna bulqanlьqtan jəşev bik avьr buldь. Şuqa kyrə min 1931-jılda, tьvqan qalam Klukvin qalahьnan sьqьp kittem.

Əfegə kilev menən mine Parovoz remont zavodьnьn FZU-na uqьrqa urьnlaştьrdьlar.

Parovoz remont zavodьnьn FZU-ь mine keşe itte. Unda komsomolqa indem. Unda jəməqət eştərenə qatnaşa başlanьm. Ul jıldarda min pionerdar arahında eşlәj inem.

1934-jıldan başında FZU-dь tamamlav menən bedde-Kusaqa praktikaqa jenərdelər. Kusanьn metallurgia zavodьnda praktika la vaqьtьmda jaqşь eşlәgənem esen mine brigadir jardəmsehь itep yrlattelər. Bьl zavod bed jəştergə dur eş təzrinəhe birde.

Begen bedden sextь eşkə başlatьv kenendə — sextьn yd formofşiktarь, ular arahьnda 5 komsomoles bar.

Bьnda kilep ber ad eşlav menən mine Motor zavodьnьŋ komso komiteть keskəj qojov sexь tedeleşendage komsomoldar arahьna komsorg itep qujdь.

Bedden sex komsomoldarь — Rəşitef, Ibrahimьf, Xisametdinьf hәm Mexanmatef iptəştar proizvodstvola, başqa esselərgə ustalap ta elge buhrlьq jaqşь eşlajdar.

Ule sextь eşkə başlatьv aldьnan formofka esen balьq taşьvda ədeklek tьvqajne. Bed sex komsomoldarь həm sojuzdan tьş jəştar menən bьl efektekte qaplav esen sunsolnik ojoştordoq. Unda komsomoldardan Rəşitef Ibrahimьf iptəştar həm sojuzdan tьş jəştardan Mehmet Xəkimьf, Xəbirov Ibrahim, Xisametdinьf Xəkim, Xəbirov Xəkim, Xəbirov Xəkim, Xəbirov

Oşo jıl 26 nsb ijyldə Öfələ „Bişjıllıqtı 4 jıllda" zajımının 14 tirazı ujnaldı.

Hyrattə: Zajım tirazı ujnalışı kyrenese.

IREKLE TYLƏVĐƏR PLANЬ ƏĐƏKLƏGƏN QЬRQA BƏTƏRƏRGƏ

EŞSE HƏM XEĐMƏTKƏRĐƏRĐƏN KILER NALOGЬ HƏM KULTSBORĐЬ TOTOP QALЬVĐЬN DƏRƏƀ LƏGƏN TIKŞEREVĐƏN TƏVGE JOMGAGЬ TURAHЬNDA

BAŞPROFSOVET HƏM BAŞNARKOMFIN QARARЬ

1. Kereş nalogь həm kultsaordь totop qalьvđьn barьşь turahьnda Grişişьlьn (Başprofsovet) aeldereven tьnlaqandьn hunьnda, Başprofsovet həm Başnarkomfin prezidiumь, Öfe qalahьnda predpriatie, ucrezdenie aujьnsa arigada tarafьnan kvp kenə eştər eşləngənlegen ajtep yta.

II. Prezidium, profsojuzđьn qajhь aer elkə komitettarь (tođovselər, aqas eşlәp sьqarьvsьlar sojuzь) tarafьnan eşselərđeq xedmət xaqtarьnьn toroşon tikşerev eşenen aətenlәj qənaqatlənerlek aulmavьn aildəlap yta. Başprofsovettьn 1934 jıl 22 avqust qararьn ytəvđə aьlar konkret aer nəmələ eşləməgəndər.

VTSPS həm SSSR Narkomfinьnьn oşo jıl 11 avqust qararьn aşьqьs həm tulь ytəv julьnda Başprofsovet həm Başnarkomfin qarar itələr.

1. Eşse həm xeđmətkərđərđən nalogtьn totop qalьnьvьnьn đerəƀlegen tikşerev aujьnsa Başqortostandaqь nətə predpriatie həm ucrezđenielərga toş tikşerev 10 kenlege ytkərergə.

2. Öfelege aətə profsojuz ojoşmalarьna aьl eş aujьnsa urьndarqa yđ vəkildəren jeaərergə quşьrqa.

3. Bьl 10 kenlektən barьşьna kontrol' jahav eşen Başprofsovettьn həm rajprofsovettarđьn javapь instruktorđarьna tapşьrьrqa.

4. Nalogtьn đerəƀ tətolovьn tikşerev arigadahьnьn eşe ytnen esen, arigadaqa ştatnьj jəməqat inspektorđarьn aьqtьrьrqa.

FIN UDARNIKTARĐЬN JEŊEV SLJOTЬ

Oşo jıl 26 sentəərđə Maqar rajonьndaqь fin udarniktarđьn rajon sljottarь aulьp ytte. Sljotqa fin udarniktar, sovet predsedateldare, sekretarđarь həm fin seksia aqzalarь qatnaştьlar. Bьnda, III kvartalda maja tuplav planьnьn ytəleşe jomqaqь həm IV kvartal aurьstarь tikşereldе.

Rajon sljot asьlьv kənenə maja tuplav planьn 105,8 pr. qa ytəne. 15 avьl sovetь maja tuplav plandarьn artьrьp ytəp, sljotqa raport airđelər. Rajon kyləmendə za ьm aqsahьn jьjnav planь 100 pr. qa, avьl xuzalьqь nalogь 143,4 pr. qa, strax səor 124 pr. qa yıəlde.

Lakin sljotqa rajondaqь nətə sovettar đa jenev menən kilməneler. **Haləvek, Əxmər, Kađan, Bərđəşle, Kəbəpqol, Ərmet,Rəxim** sovettarь p andarьn tultьra almanьlar. Bьlar plandarьn 74 menən 92 pr. arahьnda qьna ytənelər. Sljot maja tuplavđь əđevse Haləvek sovet predsedatele **Ojajsarьfta**, Əxmər sovetь predsedatele **Səjfetdinelta**, Kəbəpqol sovetь predsedatele **Sirajafta** qatь tənqit itte həm ularqa qarata sara kyrelde. Aldьnqь avьl sovetь vəkildarе aujьnsa sljotta yđđarenen eş təərtibələre menən urta laştьlar.

Sljotqa maja tuplav planьn kvartaldan-kvartalqa ytəp kilevse **Etqol sovetь Rajfonьn kysmə qьđьl bajraqь həm 200 bətn aqsa menən nyloklәude.** Bьl ayləktərđe alьvsь sovet predsedatele **Abdullin** həm unьn fin udarnigь **Xisamof** iptəştər qьđьl bajraqtь qulqa totqan rəveştə, 4 kvartal fin planьn đa srogьnan elek tultьrьrqa. Oktəər bajramьnьn 17 jьlьqьna 4 kvartal planьnьn 86 pr. tьn ytərgə sljot aldьnda hyđ birđelər. Şul uq vaqьtta jaqşь kyrhatkestər birevse **Zigən** sovetь predsedatele **Sterzikof 50 humqa, unьn fin udarniktarь Pankof, Xarisoftar** hər berehe 30 đar humqa ayləklәndelər.

Sljot jenep sьqьvsь Etqol, Tatьjon, Zigən, Julđaş, Skvarşixa, Janrus, Maqar, Petraş həm Qolqona sovettarьn maqtavlь qьđьl taqtarqa jađьrqa qarar itte. Fin plandь jenəjatsel eđevse Haləvek sovetь predsedatele **Ojajsarьfqa** septə aujaq birđe.

Sljot, **Etqol** fin udarniktarьnьn təqdimdəre aujьnsa, IV kvartal maja tuplav planьn srogьnan elek tultьrьv esən fin poxod iqlan itte.

X. Q

EŞTE SIRATQA QUJЬVĐЬŊ HƏĐƏMTƏHE

(Yđ maxsus xəbərsəveđđən)

Mraq rajonь 20 sentəbərgə III kvartal maja tuplav planьn, barь 70,5 pr. qa qьna ytəne. Başqa tarmaqtar aujьnsa ta plan ytəleşe qənəqətlənerlek barmaj.

Maja tuplav planьnьn nasar ytəleve—avьl sovetь rabotnikta-rьnьn bьl eşte siratqa qujьvđarьnan. Ular maja tuplav eşen başqa xuzalьq kampaniilarь menən tьqьđ bəjlәp alьp barmajđar.

Ajrьm sovettar maja tuplavđь siratqa qujьvđarь menən, rajonđь artqa həjrəjđər. Bьlar teđ məhenə Qodar, Uolostav həm Kyqarsen sovettarьn inderergə kərək. Ular 10 sentəbərgə kvartal plandarьn 16 pr. menən 27 pr. arahьnda qьna ytənelər.

Dərəƀ maja tuplavđa sol'şevisiik eş əlqəhə kyrhətevselar đa bar. Məhələn, **Arьblan Mehəş** sovetь III kvartal planьn 105 pr. qa. **Nazar** 104 pr. qa, **Krivlə—Iliişinski** 89,3 pr. qa ytə nelər. Lakin aьlardьn eş metodtarь başqalarqa kyserelmәj.

III kvartal tulьvqa nik ađ vaqьt qalьđь. Şul vaqьt esendə əđeklikte nətərev Mraqrajon ojoş malarьnьn rəmirlə burьstarь.

MATBUQAT POXOĐЬN ĐA

„BAŞQORTOSTAN"

MASSAQA.

„UQЬRQA VAQЬT JUQ"

TEJĐƏR BJUROKRATTAR

Maqar rajonь Julđaş sovetь „Başqortostan" gazetьn taratьv udar ajlьqьna quşьlmanь. Sovet dəvmələndə 4 başqort avьlь 4 kolxoz, 4 urьnda komsomol ojoşmahь sulha la, nej aarь 26 dana qьna „Başqortostan" gazetь kilə. Kolxozsьlar, janqьđaqtar arahьnda gazeta taratьv eşe aarmaj. Aktifar yđđare lə „Başqortostan" gazetь almajđar, uqьmajđar. Avьl sovetь sekretarь Xəjđər „gazetь aldьrьv menən ni, unь uqьrqa vaqьt juq" tip gazeta taratьv eşenə qarşь agitatsia tarata.

Pocta bүlege gazeta-zurnaldarđь alьvsьlarqa yđ vaqьtьnđa tapşьrmaj.

Baker, Alaqaj, Qannulat kolxozsьlarьnьn gazetalarь pocta şkaf tarmahьnda adnalar aujьjata. Pocta agentь Moratof gazeta-zurnaldarđь vaqьtьnda tapşьrьv sarahьn kyrmaj. Ul gazetaqa jađьlьvsьlarđь kansələrlələ ultьrьp qьna jьjnaj. Oşo eşheđlek hađemtahendə gazeta taratьv eşe la barmaj.

Rajpoltprosvet instruktorь kolxozsь, janqьđaqtar arahьnda uqьv əjđərendə „Başqortostan" gazetahьn taratьvđь ta'min itergə həm gazeta taratьv eşenə halqьn qaravsь pocta bүlege Moratofqa sara kyrergə tejeş.

„S. Maqarski"

— o —

IP. SILANTEJEF

YĐ BURƀSƀNDƀ ONOTQAN HƀN

Mraqta əlkə gazettarđь taratьv eşe yđ aąьşьna tapşьrьlqan. Rajonda bəgəngə kəngə „Krasnaja naşkiria" 152 dana, „Başqortostan" 53, „Kommuna" 3, „Leninse" 6, „Jəş kommunar" 7, „Jəş təđevse" 30 həm „Janь julda" gazettarь 11 dana taralqandar.

Rajon pocta bүlege mədire Silantejef həm məfbuqət taratьv ajurohь mədire Aleksieftar gazeta tarатьv eşe aujьnsa ber nəmə lə eşləməjđər. Aleksejef gazeta taratьv urnьna „urozaj jьjnav eşe qьđьv bara, gazeta taratьv menən aulaşьp aulmaj" tej. Rajonda ike instruktor gazeta taratьv eşe menən jerəjđər. Lakin, ular suqqan hajən 5 şar dananan artьq tarata almajđar.

Mraq rajon ojoşmalarь la gazeta taratьv eşenə tejeşle iqtibar itməjđər.

Oj. ƏMIROF.

ZAJЬM OTOŞTARЬN TIKŞEREVGƏ

MASSOVЬJ TƏƀ BIRERGƏ

ŞAXMAT BYLEGE №13

A. P. ZOANOF REDAKSIAHЬNDA

IKE SLON

Ike slon menən ujnap mat qaldьrьrqa bulqandь la in təvlə (məhələn, №1 diagrammata) qaralardan koroten taqtanьn dyrt meşeşenen berehene qava lap indererge kərək. Tүbəndəge diagrammalaqь hьmaq, meşeşkə qьƀьrьqlanqan qaralardan koroten aqtar janьnan dyrt xodtan mat nirhendər esen bьlaj jerelər

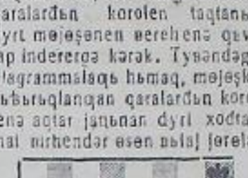

1. Cg6-f5, Kph8-g7, 2. Kpf6-g6!, Kpg8-h8; 3. Cf5-g7+, Kph8-g8; 4. Cf5-e6X.

Otov esən: 1) Qara korol'de meşeştən sьqarmaqьa ham 2) aq korol'de meşeştəge şaqmaqtan at kysep ultьra torqan polegə kyserep ultьrьrqa kərək

Əgərđe aqtar-Kpd5, Ce4, Cg1, ə qaralar-Kpg5 toroşonda bulha, ul saqьndə mat qaldьrьv qьƀьraq. Sonkь, bьnda korol'de in tavlə seraj meşeşkə qaƀьrьqlarqa kərək əle. Bьnьq esən:

1. Kpd5-e5, Kpg5-g4; 2. Cg1 f2, Kpg4-g5; 3. Ce4-f5, Kpg5 h6; 4. Kpe5-f6, Kph6-h5; 5. Cf5 e6, Kph5-h6; 6. Ce6-g4, Kph6 h7; 7. Kpf6-f7, Kph7-h6; 8. Cf2 e3+, Kph6-h7; 9. Cg4-f5+ Kph7-h8, 10. Ce3-d4×

Ber slon həm ber at bulqanda la oşondaj ng jul menən ujnap jьnarga bula. Lakin ber slon həm ber at menən ujnavđurqьna əđerlek bulьvьn talap itə, şunьn esən ul ujandь hunqaraq jađьp kyrhatəəkeđ.

IKE AT

Ike al menən barь, qarşь jaqtьn korole janьlьş xođ jahaha, şul saqьnda qьna uqь mat jahap bula. Məhələn, əgərđə aqtar-Kpg6-Ke4,Ke5 ə qaralarKpg8 bulha, annan hun oşolaj jerelə

1. Ke4-f6+, Kpg8-h8? (Bьl saqьnda korol' barь meşeşkə sigenhə gena uqa mat birep bula. Ə dərəƀ jeregandə anna bьlaj jerelə 1..Kpg8-f8!) 2. Ke5-f7X.

SITSILIAN UJЬNЬ

Ojizzatnilin-Jenikejef. 1934-se jıl 30 ijyndə. Öjranev tərtiqenda ujnalqan tavge ujьn.

1 e2-e4, c7-c5; 2 Kg1-f3 Kb8-c6; 3 d2-d4, c5:d4 Kf3:d4, Kg8 f6; 5 Kb1-c3, d7-d6; Cc-g5, a7 a6!) 7Cg5:f6, e7:f6!); 8Cf1-e2, Cc8-e7!); 90-0, Cf8-e7, f0Kc3-d5, Cb8-c8; 11c2-c4, 0-0, 12 Kpg1-h1 !), Jf8-e8; 13 Ja1 c1, Kc6:d4; 14 Фd1;d4, f6-f5, 15 e4:f5, Cd7: f5, 16 Ce2-g4, Cf5:g4; 17 Фd4: g4, Ce7-f8; 18 Jf1-e1!), Je8: e1+, 19 Ja1:e1, Jc8-e8!); 20 Ja1-e8! qaralar bireleler.

Ibkərmələr:

1. Bьnda dərəƀ ujnav 6..e7-e6 bulьr ine.

2. Qaralar dө peşkanь ajrap dərəƀ eşləməjđər, 7...g7:f6 ujnarqa kərək ine.

3. Bьl da nasar. 8..Cf8-e7 ujnap, təvlə korol' flangahьn jəjep jeərergə, ə aq slondь xə dergə urnьnda qaldьrьrqa kərək ine. Sonkь peşkadne kyserergə tura kilhə d7 lə ul qamasavlap ultьra.

4. Korolde bьlaj hejrəp ssqarьvdьn ələgə his kərəge jaq ine. Başta uq 12. Ja1-c1 ujnav tocnьjraq bulьr ine.

5. 19. Ja1:e8, Фd8:e8; 20.Kd5-f6 ujnap, ferzde otov menən qurqьta.

6. Aəsjlamaj qalьv arqahьnda ololovqa jul asa. 19...Kp8-h8 hunьnda qaralardьn xəle aajtaq nьqьna

7. 20... Фd8:e8 hunьnda 21. Kd-f6 ujnap, ferzde otəp ala, alolttə.

JAVAPLЬ REDAKTOR TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

QЬƀQA SIGNALDAR

ŞIHAPOFQA

„DIM" KOLXOZЬNDA URЬN BULMAHЬN

(Kolxozь katь)

Kolxozđьn predsedatele urьnaƀarь şul uq vaqьtta polevod kulak salahь Şihapof imam. Unьn atalь Öjlazetdin 1930 jıl ra kulacit itelep, Başqortostan tupraqьnan hərəkə. 32 jıl Şihapof Imam yđenen kolxoz predsedatellegenən fajdalanьp, atahьn hərgəndən qajtarьp alđь. Həm unьn menən qenə qənaqatlanep qalmajьnsa, atanь qa tqas ta 32 jьldan 34 jьlqa itklem jəşeren rəveştə atahьn kolxoz aqzahь itep tƀəplap jətətkən. Bьl eşte partianьn Öfkə komitetь həm politsektordan narqan iptəştər asьp, Şihapoftьn atahьn kolxozdan sьqarđьlar.

Öjlazetdindən ikense ulь Şihapof Fərvər, yđenen urman qaravsьsьnь aulьvsnan fajdal np yđ quldarьnda 1907 jıldan alьp kyp keşelər tordo. 32-jılda Vaxitof, 33-jılda Davьtof iptəştar klub mədire aulьp eşlənelər. Bьl iptəştər eşte jaqsь ojoştorop nətə horavdarqa javap alırerlek ine. Lakin ana oşo RajONO, profsovettьn bьl iptəştərgə eştəren davam itev esən kərəlde tormoş şarttarь qujmandar. 3 ər aj eş xaqь həm pajuk ala almaj tordolar.

Xəderge kəndə klub mədire aulьp eşlekhed, qatьn-qьđđar menən şajarьvsь, bik kyp nasar eştare arqahьnda kolxozdan qьvьlqan Qəjfullin Zinnət eşlaj. Bьna oşo keşenən nindəj eş kəterge kərək. Ul klubtьn nətə xuzalьqьn tuđđarđь, unda alьp barьrqa tejeş aulqan kultura massovьj həm kolxoz jəştaren kommunizm ruxında tərbiələv eştare nətəhe la hynde. Klub saxnahendə „5 menle Öjajetdin", „Bьrtqəstar" „Altь barmaq" kevek nəgengə kəndə aer tiulekta ələmiate aulmaqan idialogia jaqьnan tətanaqьđ pissalar qujьla. Oşolaj uq jəştarga nodoq tərbiə nira torqan ujnardь esenə alqan kisalar gena ytkarela. Bundaj jeteşhedlektərđe rajkomol kyrergə felomaj. Ucalь Komsomol komitetь jaj aujьna aer ajnalьşta ytkargane juq. Komsomol aqzalarь 4 ər ajqa vznustar tyləmagandar. Komsomoldar kolxoz jəştare arahьnda aer tərđələ eş alьp barmajđar.

Nigə Rajkomol Ucalь klubьn yđ qulьna alьp unda nətə komsomol, kolxoz jəştaren kultьrьp, nətə kultura-massovьj həm tarbiavi eştərđe gel kevek maƀqa? Bьl eşte eşlərga kiniek nar, lakin rajkom iekhedlegen kyrhata. Ra həm profsovet jetəkselerđən baş tarta.

Bьl eştəge jenajatselarь kyrelergə həm rajon ojoşmalь Ucalь Klubьnь nəgengə kəngə javap itep qajtaran qərovđь iterga tejeş.

S. Ka
Oj. Xa

UQЬV ƏJE

GAZETAHЬĐ UL TE

Arxangel rajonь Tyж-
aryьlanda uqьv əjəna nə
dana la gazeta kilməj. Ste
zetahь sьqarьlmaj. Uqьv
eşen janlanderev, unda
narьv turahьnda ujlaqa
la juq. Avьlda 26 kom
nar. Lakin ular kolxozsь
janqьđaqtar arahьnda
jьjnav, igen tapşьrьvqa
ner nindəj đa kul'tura na
eştər alьp barmajđar, Sov
malendəge 600 xuzalьq
narь 25 he genə gazeta
komsomoldan Ikchenda
gazeta nar. Bьl sovetqa
qajha ner kolxozsьlar đa
na dana la gazeta almajd

Tyжən lamaz massovь
udlia la ni narь 5 dana
„Başqortostan" gazetahь
Kolxozsьlar: „Başqortosta
zetь janь əlif menən jəđ
aed janь əlifsə uqьj əelm
oşonon esən unь alma
tejđar.

1912 jıl tьvqan jəştarđ
zьfqa əđerlavđə ner tərlə
alьp barьlmanь. Bьl a
Communist həm komsom
jeteşhedlektərđən kyđ jo

Fatxu

PROMЬJŞLENNOSTЬŊ ƀƀTƏLMƏ SЬJRJO RESURSЬ

YTIL—

Öfe qala sovetь həm Başprofsovet Başqortostan kyləmendə jorttarđь, işek aldarьn, akladtarđь həm predpriatielərđe ytiiđən tadartьv udarnьj

ƀFƀ sorankopьnan qalь janь xuzalaqanda eşlap, eş kartochalarь aloqan keşelər, oşo jıldan 10 oktəbrenən đə qalmaj jəşelə alьrqa tejeşlər. Jaqarьla kyrhatelgən vaqьtta jəşelə almaqan keşelərđən aer tərlə la pretenzia qanul itelməjəsək.

12 ŞERABKOP.

OŞO jıldan 7 oktəbrenđə kisbe saqat 5 tə Başnarkompros ainahanda (Zensol urama, jort № 10) 7 aylmalə ucrendenia həm predpriatielərđə naşqort telə uqьtuvselarqa hanav imtixana ala. Hanav imtixanьn ytkan jıl həm oşo jıldan 1-5 [illegible] keşelər genə

UL'JANSKI qalahьndaqь Volga kitap texnikumь ajrьm vaq militsiar gruppahьna uquvsьlar qanul ita. Uqьv sroqь 3 jarьm jıl. 7 jıllaq eş məktəbe kyləmendə inoqlymalle keşelər alьnasaq.

Texnikumđan juqarьla kyrhatelgən gruppahьna uqurga ingə telavselar BAŞQIZ đan vaqlap batьv aylegenə mərtəəpqə ingə tejeşter.

BAŞQIZ 317

BAŞQORTOSTANDAQЬ BƏTƏ PROMЬJŞLEN NЬJ PREDPRIATIE

HƏM TƏĐƏLƏŞ OJOŞMALARЬNЬŊ DIQQƏTENƏ

SSSR Sovnarkomahьn oşo jıldan 5 sentəbrenđə sanqanan qararьna tajanьp, proektьđ, smetahьđ tədbiqlər aətə-relasьk. Bətə ojoşmalardan elektr mantaz eştərenen oşo jıldan IV-kvartalьnda-ham 1935 jılda eşlənəsaktaren xəzər itep qajvatь borej.

Juqarьla kyrhatelgən qararqa tajanьp, Elektroprom mantaz eştaren jul vaqьtta qana tədə[illegible] ojoşmalar mantaz həm proekt eştarena [illegible] urahьnda spravka kitterep, proektьna aajlanьv [illegible] han kyrhatьlar.

[illegible], KARL MARKS urama, jort № 81.
aylege medire: Ş. KIREF

316

OVSЬLAR DIQQƏTENƏ

[illegible] ən adarlav aylaçe, Başqortostan kyləmendə dorlat [illegible] en, kolxoz, kolxozsь həm janqьđaqtarđan bar [illegible] batьp a avđarьn aciderlər.

[illegible] viat zagotovka nahahьnan 50% qa artьq

[illegible] matka mərzəyn [illegible] ə jen tapşьrьv [illegible] s aer kilohana				Ber kilohana 50% artьrьlqan gəzakop nahatь					
II kl.	III kl.	IV kl.	klok	[illegible]	I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	klok
83	1-49	—	91	1	2-61	2-31	2-74	2-22	—
35	4-10	3-68	—	1	—	6-56	6-52	6-21	5-97
48	0-83	0-41	—	1	—	3-21	2-14	1-24	0-61
63	—	—	—	1-30	4-30	4-30	3-97	—	—
—	—	—	—	—	7-58	—	—	—	—
—	—	—	—	—	8-17	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6-73	—	—	—	—
—	—	—	—	—	5-47	—	—	—	—
—	—	—	—	—	4-50	—	—	—	—

[illegible]	Qara			Qađьl			Tarla tatlь		
at	[illegible]ьr	at		[illegible]ьr	at		[illegible]ьr	at	
1—80	2—10	1—20		2—10	1—20		1—80	1—45	

[illegible] 2,00 [illegible]
[illegible] 1,50 [illegible]
[illegible] 1,00 [illegible]
[illegible] 0,50 [illegible]

[illegible] hajqan jaəərganda 1931-e summahana tarla

[illegible] jəl alьv planьnьn[illegible]ərgan xuzalьqtan tьvqan [illegible]: toqra anajatlьq, qađaq, haaaq, ta malaktara [illegible]ьy nama, [illegible] [illegible] [illegible]

УФИМСКАЯ ОБЛАСТНАЯ-Массовая БИБЛИОТЕКА

Mul urożajdь dөrөҽь bylep, kolxozdь politik-xuzalьq jaqtan taqь la nьqьtьrqa!

BӨTӘ IL PROLETARDARЬ, BERLӘŞӨRGӘ!

BAŞQORTOSTAN

№ 232 - 8 - oktəbr 1934 JьL

VKP(b)-nyn Başqortostan Ebe, Bla cele komitetlarь, BSFK hem Başqortsovet organь

DOXOD BYLEV

Başqortostan kolxozdarь proletarist dөwlәte aldьndaqь mәjbүri daimalarьn tamamlay aldьnda toplar. Ajrьm aldaqь rajondar hem kolxozdardan kypsel ge unьşlь rәwestә tamamlanьlar da ind-

SSSR XKS hem VKP(b) YK neң 1933 jьl 2-se awgust qararьna mowaliq rәwestә dөwlәtkә ingen tapşьrьw, natura tүlәw. ssuda qajtarьw, jalьq ixtejazь la kendaq ken artь. Oşonan sьqьp, kolxozsьnan xeҙmәt kenenә alqan igenenең artьq өleşen kooperatsiaqa hatьp, unan kultura hem tormoş kөrәk-jaraqtarь alьwdarьn ojoştororqa kөrәk.

Traktoristarqa eştare өsөr yүlәw, ular menәn tүp-xisaptaşөw STO nьң 1933 jьl 21-se sentәbr qararь nigeҙendә MTS lar arqьlь ytkarelә. Tejeşle aqsa hem igen MTS qa indereldi. Hәr xeҙmәt kenenең toroşo 3 kq. igen hem aqsa ala 2 hem 50 tindan tem bulmaҫa tejeş. Traktoristar igen hem aqsana jalqan başqa betaproduks alardь yҙdare aqsa bulьp torqan kolxozdan, şundaqь kolxozsылar menәn ber tigeҙ alalar. MTS direksiahь traktoristar, komsajnsылar kadrsn haqlap qalaw hem nьqьlьw e-en ular menәn tүp-xisap eşen өdewde soljetkin-sar ytkarergә, ulardьn yҙdare men xeҙmәt kendarenә tejeşle gen, aqsa hem aqsqa produksialardь tulьhь menәn alьwdarьn ta'min itergә tejes.

Kolxozdьn administraw—idara apparatь (predsedatel'dan başqalь) doxodtan 'natural' e өşөn aalьwda jaqşь eştaqan kolxozsnan artьq almaҫa hem ulardan betahenә la totolqan xeҙmәt kenenәn kyşeme, dejen xeҙmәt kenenәn 7 protsentnan da artmaҫa tejeş. Şunьn menәn aergә, bьl administrәwidara hem xeҙmәtl nderw esen totolqan aqsa sьqьmь, betә aqsa daxodьnьn 1,5 protsentnan da artmaҫa tejeş.

Xeҙmәt kendaren brigadanьn eşte nisek uqьşlь ytawenә qarap artьrьw, jәki kametev (10-20 pr. VKP(b)YK nen 1932 j l. 2-se fewral' qarь nigeҙendә) prinsipen qullanьrqa kөrәk. Bьl rәweşsә eşlәw kolxozsьnьң yҙ eşe өsөn da, brigada eşe өsөn da javaplьlьqqa artьra. Brigadalarda eşten tөp kyrhәtkestarep, urozajdan juqarьlьqь, hazьwmdan kypme bulьwь hem jas maldardь nisek haq ap ytlerew alьna.

Bьl tөp kyrhәtkestәr menәnbergә, nigeҙ awtl xozalьqь eştaren ytәwden srok hem sьjfatьn (jaqь sәsev, utaw, urozaj jьjow, igen tapşьrьw) tikşererge, brigadaqa birelgen eşlәp sьqarьw qoraldarьnьң tnqlanьşьn, toreşon, xeҙmәt ramilьqtan, sotsialistik xeҙmәt ojoştorov metodь bulqan jarьş hem udarsыльqtan nisek jajeidereleven hem xeҙmәt dissiplinanь nisek bulьwdarьn da tikşerergә kөrәk.

Brigadanьң nisek eşlәwen tikşerew ytkarmөgөn kolxozdarqa doxodtь tamam bylewdө rox sөt itergә jaramaj.

Partia hem xөkүmәt kolxoz doxodtarьn bylewga ajrьwsa nьq igtibar itelәr, unь kolxozdard

tura hem tormoş kөrәk-jaraqtarь hatьp a bv esen dөwlәtka hatьrqa jeterlek daraҙәla igen fondь jaldьrьrqa tejeş.

Kolxoz-slardьn material dәraҙәlare şaqtaj ytte, şuqa moafiq raweşta ulardьn kul'tura ja bulqan ixtejazь la kendaq ken artь. Oşonan sьqьp, kolxozsьnьң xeҙmәt kenenә alqan igenenең artьq өleşen kooperatsiaqa hatьp, unan kultura hem tormoş kөrәk-jaraqtarь alьwdarьn ojoştororqa kөrәk.

Traktoristarqa eştare өsөr yүlәw, ular menәn tүp-xisaptaşөw STO nьң 1933 jьl 21-se sentәbr qararь nigeҙendә MTS lar arqьlь ytkarelә. Tejeşle aqsa hem igen MTS qa indereldi. Hәr xeҙmәt kenenең toroşo 3 kq. igen hem aqsa ala 2 hem 50 tindan tem bulmaҫa tejeş. Traktoristar igen hem aqsana jalqan başqa betaproduks alardь yҙdare aqsa bulьp torqan kolxozdan, şundaqь kolxozsылar menәn ber tigeҙ alalar. MTS direksiahь traktoristar, komsajnsылar kadrsn haqlap qalaw hem nьqьlьw e-en ular menәn tүp-xisap eşen өdewde soljetkin-sar ytkarergә, ulardьn yҙdare men xeҙmәt kendarenә tejeşle gen, aqsa hem aqsqa produksialardь tulьhь menәn alьwdarьn ta'min itergә tejes.

Kolxozdьn administraw—idara apparatь (predsedatel'dan başqalь) doxodtan 'natural' e өşөn aalьwda jaqşь eştaqan kolxozsnan artьq almaҫa hem ulardan betahenә la totolqan xeҙmәt kenenәn kyşeme, dejen xeҙmәt kenenәn 7 protsentnan da artmaҫa tejeş. Şunьn menәn aergә, bьl administrәwidara hem xeҙmәtl nderw esen totolqan aqsa sьqьmь, betә aqsa daxodьnьn 1,5 protsentnan da artmaҫa tejeş.

Xeҙmәt kendaren brigadanьn eşte nisek uqьşlь ytawenә qarap artьrьw, jәki kametev (10-20 pr. VKP(b)YK nen 1932 j l. 2-se fewral' qarь nigeҙendә) prinsipen qullanьrqa kөrәk. Bьl rәweşsә eşlәw kolxozsьnьң yҙ eşe өsөn da, brigada eşe өsөn da javaplьlьqqa artьra. Brigadalarda eşten tөp kyrhәtkestarep, urozajdan juqarьlьqь, hazьwmdan kypme bulьwь hem jas maldardь nisek haq ap ytlerew alьna.

Bьl tөp kyrhәtkestәr menәnbergә, nigeҙ awtl xozalьqь eştaren ytәwden srok hem sьjfatьn (jaqь sәsev, utaw, urozaj jьjow, igen tapşьrьw) tikşererge, brigadaqa birelgen eşlәp sьqarьw qoraldarьnьң tnqlanьşьn, toreşon, xeҙmәt ramilьqtan, sotsialistik xeҙmәt ojoştorov metodь bulqan jarьş hem udarsыльqtan nisek jajeidereleven hem xeҙmәt dissiplinanь nisek bulьwdarьn da tikşererge kөrәk.

Brigadanьң nisek eşlәwen tikşerew ytkarmөgөn kolxozdarqa doxodtь tamam bylewdө rox sөt itergә jaramaj.

Partia hem xөkүmәt kolxoz doxodtarьn bylewga ajrьwsa nьq igtibar itelәr, unь kolxozdard

KABINETTӘ ҺӨRӨW...

Kyp tena kolxozdar tunqa berewde qaddarahь urьnda, rezolytsia j dw, waqtda airex menan eşte netelәler..

HAJ HӨRӘLӘR!

Mәnәwez, (BaşRosta). Mәnәwez MTS kolxozdarьnda tunqa herewden sьjfatь ebtenәn jentekle kontrol' alьp barmajdar. MTS tьn 13-se traktor otrelь brigadirdan kyd aldanda 11 san imer tәrәnlektә genә hergәn. Polit bүlel isemendage kolxozdan kolxozsьnь **Fidotof** 12 santimetr tәrә lektә genә hergәn. Brigadir **Lukin Fidotoftьn** herewen qaap torha la, ber hyd da ajtmaan. Barь polit bylekt n qatnawь arqahында qьna bandaj jeteşledlektar netelәlә naşlanь.

Kyp kolxozdarda jamaqlь kendar tejeşensa fajdalanьlmaj. Mәsәlәn, „Qьdьl polan" kolxozь 2-oktәwrdә jamqьr bulьw sawaple ebkertilәde tuqtaltь. Ul şul uq ken artьq hejrәw kesen tunqa hergә taşlarqa tejeş ine. Lakin, ul barь 3-oktәwrdә genә tunqa hergә sьqь. Başqa kolxozdarda la şundaj uq xәldar davam ita.

— o —

◆**Maqar** k'ajakoj awlь kolxozlarь dejem jьlьq qararь menәn kooperatsiaqa 470 sentner igen haltьrqa buldьlar hem **yddare** menәn tinleşergә **„Qьzьl jar"** kolxozьn saqьrdьlar.

S.M.

DYRTӨJLӨ TEMPЬNA TINLӘŞERGӘ!

MTS KOLXOZDARЬ PLANDЬ 10-SЬ OKTӘBRDӘ TULTЬRALAR

Dyrtejle, (BaşRosta). Dyrtejle MTS kolxozdarь 5-oktawrga 15725 qa tunqa herep, plandь 68,2 pr-qa ytәnelәr. Hunqь 5 kenlek 10 pr ytbeş birde.

Ajrьm kolxozdar wol'şewistlik eş elgelәre kyrhәtelәr. **„Fən"** kolxozь udqan 5 kenlektә artta qalьp kilә ine. Bьl kolxozda attar tulьhьnsa fajdalanьlmaj, standa ber terle la eş barmaj ine. Oşo 5 kenlektә bьl kolxoz attarьnьң 75 pr-ьn tunqa herew eşenә bylep birde. Tunqa herew tawlek bujьnsa aardь. Kolxoz predsedatele **Nasьjrif** har waqьt standa buldь. MTS kolxozdarь udarniktarьnьn bulьp ytkan sljotьnan hun, kolxozdьn partia hem komsomol ojeşmahь sotsialistik jarьş dөgoverdarьnьn ytәleşen tikşerewde ojoştorop jewarde. Hedemtalә bьl kolxoz oşo 5 kenlektә 34 pr ytbeş alrep, 888 qa tunqa herew majdanьn herep netep, planьn 100 pr-tь menan ytane.

MTS dәwmәlendә tunqa herew planьn 12 kolxoz tultьrьp ytane. Polit bylek „Fən" kolxozьnьң tәzriәlәre nigeҙendә netә kolxozdardь 10-oktәwrdә tunqa herew planьn tulьhьnsa ytәw esen mobilizirlaj.

MӘSETLELӘ AŞЬQMAJDAR

NЬQLЬ HEJRӘW KӨSӨ BERKETELMӘGӘN

Mәsetle rajonьnda igen urьw tamamlandь. Xәder Tenjaq kenşarь rajondarьnda oktәwr aj ь inew menan qar kyddare kyrena naşlanь...

Şulaj bulьwqa qaramaҫtan, kolxozdardan hejrәw kesta e tunqa herewqa әd berketelgandar. RajZOnьn maqlymәte bujьnsa hunqь biş kendә tunqa herewda ni barь 7 pr. t ytbeş nirgan. Bьl t mp his qanaqatlanerlek tygel. Zadanie bujьnsa Mәsetle 15550 ga tunqa herep qaldьrьrqa tejeş. Ә, 1-oktәwrgә ni barь 4312 genә ga hergәn! Ul sьjfatdar da aldьnqь kolxozdardьn xisabьna qьna ilәplana. Ә, kyp kolxozdar bьl eşkә nьqlap totonmaqandar..

SЬJFAT ӨSӨN KӨRӨŞ JUQ

Baltas (BaşRosta). Rajonda tunqa herewden barьşь his qanaqa lanerlek tygel. Begenge kenge plan barь 27,3 pr-qa qьna ytelgan. Bigerak ta janqьdaq sektorь artta qalьp kila, janqьdaqtar 455 gektar qьna hergandar.

Qajhь ber kolxozdarda herew sьjfatьna netenlaj iqtaar itelmej. „Iraqlь" kolxozьnda 8-9 santimetr tәrәnlektә genә helәr.

Rajondьn tunqa herew eşenda artta qalьwьnьn tөp sәbәbe herew eşenә jeterlek tiklem at kese aylinәwdan kila. Partianьn rajon komitetь hejrәw kөsenen 70 pr-ьn tunqa herew eşenә taşlarqa tip qarar sьqardь. Lakin, bьl qarardan ytәleve tikşerelep barmajdar.

KOLXOZ PREDSEDATELE

KULAK SOBA TAŹ LЬQЬ ITӘ

Mәjәkә „Vozrozdenia" kolxozь dөwlәtkә igen tapşьrьwdь 70 pr. qa qьna ytәwen. Kolxoz predsedatele **Prisnakof** hem awьl sowetь predsedatele **Wişnewskidar**, „kolxozdan aşlьqь ad, dөwlәt planьn ytәp bulmaҫ" tip igen tapşьrьw planьn e tergә ujlajdar.

Juq itьwdarqa qarşь kөrәş juq. Ikense brigadala 26 qa tarьlьp 60 pr. tь jerdә qalqan. Başaq jьjnaw ojoştorolmaqan.

Juldaltь darqa jul qujьp, dөwlәt planьn ederge adaplanьwsь Prisnakof hem Wişnewskidarqa qatь otpor birelhen. Ol. A

— o —

MӨSLIM SOVXOZЬ

MӘSӘQAYT SOVXOZЬ BUKSIRЬNDA

Mәsetle. Meslim sovxozьnьn 790 ga aşlьqь tamьrda ultara. Sovxozda kolxozdardan jebәrelgan eşsilerde dөrөҽ fajdalanmajdar. Mәsәqayt sovxozь 5 kombajndan byksir brigadanь tөdep 30-sь sentәbrdә Meslim sovxozьna eşkә jebәrde.

Ol. IDRIS

KILӨHE JьL UROŻAJЬN ONOTQANDAR...

DӘVLӘKӘNDӘ TUNQA HӨRӨW HAMAN YD AQIьŞЬNDA

Dөwlәkan rajonь tunqa herew planьn 15-se oktәwrgә tamamlawdь qujdь. Lakin, herewden bөgengө tempь bьnь tә'min itә almaj. Oktәwr başьna plan ol barь 21 pr. qa qьna ytәlde.

MTS xeҙmәtendage kolxozdar plandьn 30 pr. tьn MTS tan tьş kolxozd r 12 pr. tьn, jan janqьdaqtar barь 1,9 pr. tьn qьna alrdelar.

Rajzo tarafьnan tөdelgen 5 kenlek tunqa h e r e w pla ь y almaj. Har biş kendә 8429 a herergә kerek. Urtasa alqanda, ale barь 500-600 qa qьna herelә. Sentәrden hunqь biş kenlegendә genә ber adyhes bulьp, 1938 qa herelde. Rajondьn **„Dim harajtav"**, **„Blyxer"**, **„Satqь"** kolxozdarь 1-se oktәwrgә tiklem tunqa herewga betenlaj başlamaj tordolar!

Taşlь MTS xeҙmәtendage **„Qьzьl najraq"** hem Sujbasь MTS xeҙmәtendage **„Başqortostan"** kolxozdarьnda la şul uq xәl. **„Qьzьl najraq"** kolxozьnda betә eş attarьnьn barь 41 pr tь hasanqa quşьlqan **„Başqortostan"** kolxozьnьn 89 eş ata bulьwqa qaramaҫtan, 2-se oktәwrgә tiklem barь 6 gektar qьna hergandar. Bьl kolxozdardьn jetәkselәre MTS traktorlьna tapnalar... Yd quldarьnda bulqan at hem eşse kөstarenan tuhtjda anmadar.

Ostrovetski sowetьndaqь 36 janqьdaq xuzalьq 110 gektar urnьna, oşo kengasa 11 gektar qьna hergandar. Bьl asьqtanasь sowet predsedatele **Vorotiktьn** janqьdaqtar tarmaqьnda tunqa herewde narьqlamawьn hem awl eş menan konkret jetәkselek itmәwen kyrhәtә. Ul awьn menan sawotazsylarqa kin jul quja. Berozovski awl sowetьnda la janqьdaqtardьn xyp өleşe ale bulha tunqa herew eşenә totonamaqandar.

Bьna bьl faktlar rajondaqь kolxozdardьn, janqьdaqtardьn tunqa herew eşenә ale bulha nьqlap totonmawdarьn kyrhәtә. Tunqa herew sawotazniktarьna jap qarap bulьrqa tejeşle tygel. Hәr ber qarşьlьq, hәr ber sawotz qьlь otpor alьrqa, kilәne jьldьn mul urozajь өgen tә'min itelgan bulьrqa tejeş.

Bьl Dөwlәkan rajonь bөtkende ketәler. Şuqa kyrә lә, 680 giktar plandьn, bөgengө kendә, barь 26 giktarь qьna herelgan. Sowet predsedateldare kolxozdar, janqьdaqtar өbtenan operatif jetәkselek itmәjdar. Өişәj sowetь predsedatele-**Polskof**, Sergipol' sowetь predsedatele **Prudnikof**, Otrad sowetь predsedatele—Şulga kolxozdardьn hem janqьdaq xuzalьqtardьn kypme hergandaren hem kypme herәsәktaren da aelmajdar.

Ostrovetski sowetьndaqь 36 janqьdaq xuzalьq 110 gektar urnьna, oşo kengasa 11 gektar qьna hergandar. Bьl asьqtanasь sowet predsedatele **Vorotiktьn** janqьdaqtar tarmaqьnda tunqa herewde narьqlamawьn hem awl eş menan konkret jetәkselek itmәwen kyrhәtә. Ul awьn menan sawotazsylarqa kin jul quja. Berozovski awl sowetьnda la janqьdaqtardьn xyp өleşe ale bulha tunqa herew eşenә totonamaqandar.

Bьna bьl faktlar rajondaqь kolxozdardьn, janqьdaqtardьn tunqa herew eşenә ale bulha nьqlap totonmawdarьn kyrhәtә. Tunqa herew sawotazniktarьna jap qarap bulьrqa tejeşle tygel. Hәr ber qarşьlьq, hәr ber sawotz qьlь otpor alьrqa, kilәne jьldьn mul urozajь өgen tә'min itelgan bulьrqa tejeş.

Bьl Dөwlәkan rajonь bөtkende ketәler. Şuqa kyrә lә, 680 giktar plandьn, bөgengө kendә, barь 26 giktarь qьna herelgan. Sowet predsedateldare kolxozdar, janqьdaqtar өbtenan operatif jetәkselek itmәjdar. Өişәj sowetь predsedatele-**Polskof**, Sergipol' sowetь predsedatele **Prudnikof**, Otrad sowetь predsedatele—Şulga kolxozdardьn hem janqьdaq xuzalьqtardьn kypme hergandaren hem kypme herәsәktaren da aelmajdar.

Ostrovetski sowetьndaqь 36 janqьdaq xuzalьq 110 gektar urnьna, oşo kengasa 11 gektar qьna hergandar. Bьl asьqtanasь sowet predsedatele **Vorotiktьn** janqьdaqtar tarmaqьnda tunqa herewde narьqlamawьn hem awl eş menan konkret jetәkselek itmәwen kyrhәtә. Ul awьn menan sawotazsylarqa kin jul quja. Berozovski awl sowetьnda la janqьdaqtardьn xyp өleşe ale bulha tunqa herew eşenә totonamaqandar.

Bьna bьl faktlar rajondaqь kolxozdardьn, janqьdaqtardьn tunqa herew eşenә ale bulha nьqlap totonmawdarьn kyrhәtә. Tunqa herew sawotazniktarьna jap qarap bulьrqa tejeşle tygel. Hәr ber qarşьlьq, hәr ber sawotz qьlь otpor alьrqa, kilәne jьldьn mul urozajь өgen tә'min itelgan bulьrqa tejeş.

ISLAM AQJAJ BULDЬQLЬ HAQSЬ

Arslanьf Islam aqaj „Qьdьl Oktәwr" kolxozьnda (Өbjelil rajonь) igen haqlawsylardьn tu jaqşьb, ul brdbndaqь aşlьqtardь kis menan brigadirdan qanul itep ala hem irtә menan tapşьra. Islam aqaj tennә igen haq'aw menan genә tьnьslanьp qalmajunsa kendeҙendә aşlьq huqьwda-eş kөstare jeteşmagan urьnda jardam itta. Ul, jaqşь halam eәwse, unьn eәgen halam eb kerttarenә ber dә hьv yterlek ty el. Kolxoz igenen haqlawda, maldarqa adьq өderlewdә Islam aqaj betә kөse menan tьrьşa Sonki ul, awьl sowetь aqzahь hem malsylьq sekslahьnьn jeәksehe bulьp eşlaj.

Islam aqaj kendeҙ dә, tendә la eşlәw menan aergә kolxozsylar arahьnda sowettarqa najlaw kampaniahьna өderlek turahьnda kin anlatьw eştare la alьp bara.

Arslanьf Islam aqaj basqa sowet aqzalarьna elge bulьp tora.

KINJӘQOL.

5-OKTӘBRGӘ IGEN TAPŞЬRЬW BARЬŞЬ

Plan ytәleşe protsenttarda

Rajondar	Betahe	Natura tylaw	Qaqs sawa
Nurimanь . . .	100	86,5	13,5
Janawьl	100	100	17,3
Mişka	100	75,4	18,6
Bişbүlәk . . .	100	88,0	23,6
Mәsetle . . .	100	61,2	25,8
Bajmaq	100	100	22,0
Borsaj	99,6	68,9	16,8
Qartidel . . .	99,7	64,7	18,6
Dyrtөjlө . . .	99,6	66,5	20,8
Mәqar	99,6	73,4	21,8
Dөwan	99,5	83,9	18,9
Bөrө	99,5	68,1	17,1
Baltas	99,4	66,6	16,8
Өfө	98,9	90,3	15,3
Qaltasы . . .	98,8	76,5	19,4
Stәrlө	98,8	92,7	13,8
Awьrqazы . . .	98,8	81,2	19,2
Xajnulla . . .	98,5	70,6	5,3
Mәnәwez . . .	98,4	90,0	14,6
K-Usol	97,5	85,6	25,8
Blagoweşşin	96,4	71,9	17,5
Şişma	96,4	96,4	23,0
Qurmetqala .	95,9	57,6	14,8
Өbjelil . . .	95,3	100	12,0
Arxangөl . . .	95,0	—	18,4
Topoln . . .	94,5	86,3	20,5
Bөlaҙaj . . .	92,0	97,9	25,8
Baqala	92,0	49,5	14,1
Miәka	91,8	81,4	16,6
Z-jansura . .	91,7	100	16,1
Dөwlәkan . . .	91,0	95,0	20,0
Saqmaqoş . .	90,4	60,8	15,8
Belorit	90,4	—	18,0
Qөşqь	88,5	46,7	19,4
Tujmazь . . .	88,4	87,7	24,1
Byzdak	88,3	100	20,8
Qaraqoş . . .	87,3	85,6	25,8
Beloqataj . . .	84,7	79,2	17,5
Mraq	80,3	85,1	7,7
Jьlajar	79,8	—	13,5
Ucalь	71,9	64,9	16,0
Berjan	70,5	—	
Betahe . . .	95,4	80,5	18,2

Zagotzernonьn ucot sektorь.

IGEN—KOOPERATSIAQJA

◆**Maqar** „Qudaş" kolxozь maşina hem başqa kөrәkle nәmәler alәw өsөn kooperatsiaqa 600 sentner igen hattь. Bьl kolxozdьn kolxozsylarь **Texfotef** 3, **Josopof** 2, **Minlenajaf** 1 sentner igen hattylar.

OJӘLEJEF.

◆**Mejәkә** „Kalinin" kolxozь dөwlәtkә 1700 sentner igen tapşьrьw planьn ytәp, aldaqь jьlqь jaqь sәsevgә orloq bylep qujdь. Sәsev orloqtarьnьn 700 sentnerь tadartyldь. Kolxozda doxod bylewgә nьqlь өderlek barь. Kolxozsylar bьjьl xeҙmәt kendarenә, boljadan qьna 8 **өr kilogram igen alasaqtar.**

Kolxozdьn betә at kөsө tunqa herew eşenә berketelde.

Z. ӘXMӘDEJEF.

◆**Mejәkә** rajonь „Juldaş" kolxozь kooperatsiaqa 100 sentner igen hattь. Kolxoz taqь la 140 sentner igen hatasaq.

A. RAVIL

MLADŞЬJ KOMANDIRDAR UOЬV ӨЬTӨNDӘ

№ cestenең mladşьj komandirdarь VZVOb komandirdarь suьv esen xodge hьnav arqa aderlәnәler.

ŞARIKAPӨDŞIPNIKTAR ӨSӨN JUQJARЬ SЬJFATLЬ QOROS

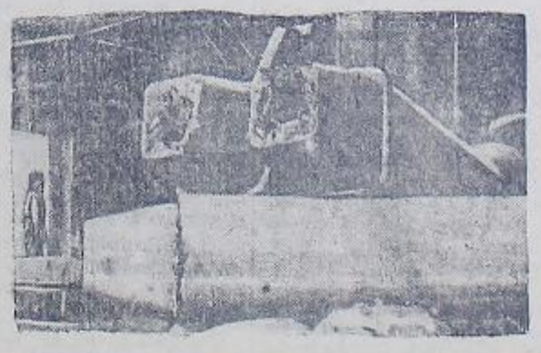

„Laporostal" z dь şarikopodşipaiktar esen jaqarь sьjfatlь qoros jeteşterew esen ydlәşterde

Slyralta qoros salwanьlarь jandarьw aldьnan

TRAKTOR HӨM AVTOMOBILDӨR JETEŞTEREW

Mәskөw, 7. Sojuzьnьddan awь „XTZ" traktordarь hem 3008 tetraktor promьşlennosta. III (100,3 pr.) „CTZ" traktordarь kvartalda 4700 dana (100,9 pr.) jeteşterde.

ZIS" jek avtomobildare, 642 'dana 100,3 pr.) JaZ" jek avtomobildare, 8285 (97,5 pr.) „GAZ" jek avtomobildare, 3884 (92,5 pr.) „GAZ" jenel avtomobildar, 10724 (98,4 pr.) „STZ" traktordarь, 10529 (100,2 pr.)

* **Mәskөw, 7.** 30 sentәbrgә betә Sojuz dөwlәtenda 88626 tonna mamьq өderlanep, jьlьq plan 100 pr-qa ytelde. In alda Zakalkazia jomhyriatlare, in arta Urta Azia para.

XӘBӘRSELӘR VELOSIPEDTA

Mәskөw, 4. 3 oktәwrdә Mәskөwga Kiet, Xa'rkov, Mәskөw—Leningrad—Vlteusk—Kiet marşrutь bujьnsa velosipedta julqa sьqьwsь Kiejşina ranse'kor'lara kildelәr. Bьl eşte „Proletarskaja Pravda" redaksialьh ojoştorqan wulьp, tөp mәqsat SSSR, RSFSR hem BSSR darqaqь tu jaqşь awьl sowettarьnьn tәzriәlәre menan tanьştьw. Julsylar Kiejşinalaqь tu aldьnqь rajon hem in ere predpriatielerden kөsөrsь betә s şьnda tovski tpteş gokirko la war. Betә marşrut 4 men kilometr.

Julsylar өlegә 40 lap awьl hem 28 rajon başqarma sylarь menan eştare menan tandar. Ulardьn bьl materialь VII betә sojuz sowettar la qarata maxsus wroşjara aalьlьp sьqasaq.

ŞLYPKALA KOMSOMOLDAR POXODЬ

Osoawiaximdьn Alьb kenşaqь kra) sowetь Blagovişşen—Xonorovski—Amur Nikolajvskha, Vladivostox marşrutь bujьnsa „VLKSM X s'jezdь"isemena şlypka poxodь ytkarde. Poxodqa qatnaşьwsь 33 keşe 4 şlypkala 6478 kilometr jul yttelәr. Şulardan 2100 kilometrь işkak menan ytelgan. Qojop torqan jawen hem qatь jeldar ablan da aarьrqa tura kilevga qaramaҫtan poxod his ber avariahad ytte. Poxod 'malenda, poxodqa qatnaşьwsylar netahe ta dinged өderlege kurstarьn tamamlanlar. „Voroşilof uqşьhь" znacogana norma-birdelәr, partianьn XVII s'jezd, VKP(b) YK

SOVETTAR SOJUZЬNDA

IGEN TAPŞЬRЬW FRONTЬNAN

XAR'KOV ӨLKӨHENDӘ IGEN TAPŞЬRЬW HӘM KӨDGӨ SӨSEV TAMAMLANDЬ

Stalin, Molotof, Kaganovic iptaştar ismena birgan ra, ortьnda Xar'kov Obkomь hem elkә a şqarma komitet -X r kov elkәne berense oktәwrgә jelьq igen apşьrьw planьn, şulaj uq ked n sәsev planьn tultьrьp tamamap, igen hatьp alьw esen jejep jebәrelanlegen ham maja tuj lawla III-kwartal planьn tultьrqanlьqьn xәbәr itelәr.

— Bьl өneştarqa, tejeşle ra portta,-Xar'kov elkәhe partiaabd dьn wejek julaaşsylь iptaş Stalindьn aqlьlь kyrhәtmәlәren ytәw nigeҙendә elәaşle. Elkә oşo kendә artta qalьp kilga awьl sowettarь hem janqьdaqtar arahьnda igen tapşьrьwdь davam itterә, şulaj uq kolxozdar arahьnda igen hatьp alьw eşen unьşlь rәweşta jejep jebәrde.

SÓVXOZDAR DA TAMAMLANЬLAR

Stalin, Molotof, Kaganovic iptaştar ismena birgan rapo tunda partianьn Cernigol elka komitetь hem elkә kaşqarma komitetь awl elkanen igen tapş rawnam naturalata tylaw plandarьn tultьrьwьn xәbәr itelәr. Igen tapşьrьw planьn, şulaj uq sovxozdar da tamamlaqandar. Elkә artta qalьp kilgen rajon hem kolxoz larda igen әderlәwde davam itterә. Igen hatьp alьw eşe la jejep jebәrelde.

„LITKE" BOD VATQЬSЬ QAJTЬP JETEP KILӘ

Rosta radiohь aşa alьnqan xabәrdarga qaraqanda, „Litke" awd vatqьsь teş vaqьtьnda Baltьjq dingeҙenә kilep inde. Leningradqa jetergә 650 mill qaldь. Qadandardьn kapritьna qaramaҫtan maşina komandahьnьn nьqlşmalь eşlәwe arqahьnda, seqatenә 11 mill jul kilә. 6 oktәwrdә Leningradqa kilep jetergә ujlana.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ISPANIALA

DƏJƏM STACKA

Paris, 7. Madrid qalahınan xəbər itev bujınsa Ispaniala Lerus tarafınan asıq faşistar xekymətenen tedelevenə qarşı dejem protest zanastovkahı kompartia tarafınan ojoştorola torqan berdəm front ailədahe-atətında ytə. Madridta betə maga zindar jəbıq, xərəkət tuqtalqan. Politsia xalıqtı jortlarına qıvıp inderə, qarşılıq kyrhətevselərdc quiqa ala. Eşselər kvartalında politsia zanastovşiktar jıjıqan jortqa batıp inde. Atış vaqıtında 2 eşse.l xəndarım yltereide, 7 keşe jaralandı. Eşselər jəşəgən kyp kenə kvartaldarda politsia menən eşselər arahında atıştar bara. Kazarmaqa hezym jahaldı, ber nisə keşe yltereide, jeddərsə keşelər quiqa alındı. Katalonianın baş qalahı Barselonaqa tirə jaq avıldardan krətətejəndərden delegattarı kilələr, ular kenəş horap eşse ojoşmalarqa merəzəqət itələr. Kyp kenə provinsialarda dejem stackanın başlanqanlıqın xəbər itələr. Xosusi xəbərdərgə qaraqanda Sveido provinsiahındaqı dejem stacka „revolytsion xarakter alqan". Sveido provinsiahınan xəbərləşev ədelgən. Eşselərden Asturi isemle tav promıjşlennostı rajonında zandarmerianın kazarmaların batıp alqanlıqtarın xəbər itələr. Bərelеş vaqıtında yleveslər həm jaralanıvsılar bulqan. Asturiala osadnıj polozenia iqlan itelgən. „Ivning standart" gazetının Madrid xəbərsheci „armianın ber eleşe ikelanev pozitsiahında tora tip ujlajdar" tip xəbər itə.

***

Tokio, 7. Meteorologia məqlymettere bujınsa Japoniaqa taba janı davıl kilə, bıl davıl da elekkehe başlanqan jerdə kilep sıqqan. Filippin utravdarınan kilə torqan bıl davıl Japonia ərtenə 6-7 oktəərdə kilep jəbıtılasaq.

KƏNSLƏQIŞ

PAKTI MƏS'ƏLƏHE

Varşava, 7. „Kurjer varşavski "məqlymettere bujınsa Fransia xekymətə kənsılqış paktı turahındaqı Pol'şa notahının iekmətkehen Anglia xekymətenə xəbər itkən həm şul uq vaqıtta Parizda Pol'şanın bıl javasına Pol'şa menən Fransia arahındaqı bıl məs'ələ təngəle beseda!erdə davam itev esen jeterlek niged tip qaralqanlıqın beldergən. Pol'şa gazettıarı Bartudın Pol'şa həm Germania notaların jentekləp tikşergəndən hın kənsılqış paktı turahında Pol'şa həm Germania xekymettere menən hejlaşevdərde qajtanan naşlarqa qarar birgənlege turahındaqı „Dejli telegral" gazetının xəbəren kyscrep nabalar.

DUMERG BERDƏM

FRONTTI BƏTƏRƏRGƏ SAQIRA

Pariz, 7. Dumerg ydenen radio arqıtı həjləgən hajlav aldı tilmərenen şaqtaj kyp eleşen komunistlar həm sotsialistar partialarının berdəm frontın qurqa təngit itevgə arnap, „berdəm frontta jenergə kərək, bınan esen berdəm frontqa inməgən betə fransuzdardın berlaşeve kərək", tip əjtte.

BƏTƏ ISPANIANI

STACKA SOLOJAP ALOJAN

London, 7. Sveido provinsiahında eşselərden vintovkalar həm pulemjottar menən qoralanqanlıqtarın həm belaktərenə qıdal javlaq bəjlap jeregənlektəren, provinsiala xərbi polozenia iqlan itelgənlegen beldərələr. Eşselər menən grazdandar gvardiahı arahında buiqan bərelеştərdə hər ike jaqtan kyp keşelər ylgən. Leon provinsiahında eşselərgə qarşı huqıq osqostarı xərəkət itə. San-Sebastiano qalahında eşselər qoral masterskujdarına hezym ittelər.

Madridtan dejem stacka arqahında betə Ispaniala timer jul həm telefon bəjlaneşe edelgənlegen xəbər itələr. „Gavas" xəbəre bujınsa Sanadel qalahında sevolytsion profsojuzdar betə eşle yd quldarına alqandar. Qalala tərtip qoralıq profsojuz aqzaları tarafınan haqlana.

Dejem stacka betə Ispaniana solqap alqan. Qajhı urındarda stacka eşselər menən qəskərdər arahındaqı asıqtan- asıq qoralıq huqıştarqa əjlənə. Lerus xekymətenen rəsmi belderevendə revolytsion xərəkətten betə Ispaniana solqap alqanlıqtı kyrhətelə.

LERUS XƏKYMƏTE—

IN REAKSION XƏKYMƏT

Paris, 7. Madridtan xəbər itev bujınsa Lerus kabinetına 8 radikal, şul jemlenən baş minister Lerus,tıqqı eştər ministere Samper inə, şulaj uq katolik-faşistar partiahının 3 aqzahı həm 2 agrari inə. Faşistarqa justitsia, xedmət həm avıl xuzalıqı ministerlektərenen bireleve Ispaniana eşse sıjnıtına, xedmətsən krətejəndərenə həm adsıqı millattarenə turanan-tura hujum bulıp teşə. Fransuz gazettarı Lerus xekymətenen Ispaniala revolytsia başlanqandan birle bulqan xekymettərden in reaksion politikalıq bulqanlıqın kyrhətelər. In sik unda torqan manarxist partialardın fəşistar partiahı menən berlaşeve asılda monarxianı ajaqqa natıtırıvqa taba adım bulıp tora.

MADRIDTA

ADIQ JETEŞMƏJ

Berlin, 7. Madridtan xekymət dairaları arahında Madridtı ədaq menən, aigerək tə ikmək menən tə'min itev məs'ələhe zitdi qurqıv tıvdırqanlıqın xəbər itələr. Xekymət qəskəri xedmettaqe pekardar jərdəmı menən ikmək beşerev eşe juiqa halıtırqa tejeşlege turahında bojoroq sıqardı.

Barselon, Kardav, Bilbav, San Sebastiano qalalarında eşselər həm xedmətselər tulıhınsa eş taşlaqandar. Kardov qalahında politsia kommunistar, sotsialistar həm sindikalistar komitettarının jorttarın batıp aldı. Betə Katalonia xedmətsəndərə eş taşlaqandar. Ispania qalalarının kybehe menən telefon bəjlaneşe edelgən.

***

Santport, 7. Lejboristar partiahı s'jezdının hunqı ultırışının başında delegat Fal'koner Ispania eşselərə menən ber domlek turahında aşıqıs rəveş tə rezolytsia sıqarıvdı talap itte. S'jezd predsedatele bıl təqdimde kire qaqtı

AVSTRIA KOMPARTIAHI

S'JEZDINDA

Praga. Kommunistik gazetalar, 30 sentəərgə Zal'tsburgta Avstria kompartiahının jəşeren s'jezdə bulıp yteven xəbər itələr. Bik dur qəjənıqqtarqa, qatı terrorqa qaramaqtanajezdu700 delegat qatnaşqan. S'jezdqa ədərlek eşenə Avstria kompartiahı aqzalarınan 10 men keşe qatnaşqandar. Delegattardın estən ike eleşe kompartiaqa barı levral' huqışınan hun qına ingən keşelər. S'jezda şulaj uq sotsıaund profsojuzb,MOPR, komsomol h. b. sotsialistik oppozitsion gruppalardın vəkildəre lə qatnaşqandar. Koplenigtın faşizmqa qarşı kerəş, eşse sıjnı berdəmlege esen kerəş turahındaqı dokladı bujınsa partianın politik linıahı turahında, profsojuzdar, qatın-qıddar, jəştər həm sport ojoşmaları esendə eşlev turahında ber avıddan rezolytsialar qabul itelde. Ber avıddan hajlanqan "Janı Vdək komitetqa jartılaş tejerlek elekke vaqıtta sotsialistik partialarda aktiv eşlap kilep tə adaq kompartia safına kyskən keşelər indelər.

S'jezd, VKP (b)gə, iptəş Tel' manqa, Saar elkə berlaşev komitetına qotlav telegrammaları jebərde.

QITAJDA BAŞ

KƏTƏREV XƏRƏKƏTE

London. Morning post'tın Şanxajdaqı xəbərsehenen xəbərenə qaraqanda 29 sentəərdə Girin provinsiahındaqı ber azal da „banditar" japon garnizonın atakaqa alqandar. Garnizondaqı 50 haldattan 46 hı yltereigən.

Pol'şa janınan 48

KITAPTI TARATIVDI TƏJDI

Varşav, „Pol'ks-tsejtung" xəbərenə qaraqanda Pol'şala tarattıvı tıjılqən taqı 48 isemdəge kitap həm gurnaldardın isemlege iqlan itelde. Jıjılqan kitaplar arahında Stalindın „Leninizm məs'ələlərə", „Millət-kolonia məs'ələlərə turahında Marks" tigən jıjanteq, həm Radektın „Pamfilettar həm portrettar"tigən məqalələrə jıjantıqqa tə bar.

SIT IL XRONIKAHI

* **Niu-Iork**. „Dejli norker" xəbərenə qaraqanda Kuba krətejandərə Realengola (Orenta əlkəhe) məxəlli sovettar ojoştorqandar. Kuba kompartiahı maniflst sıqarıp, Kubanın eşse həm krətiandərə Realengo krətiandərə xərəketenə buiqıjıq xyrhətergə həm haldattar menən politsejskidardı eşse-krətejən militsiahına quşıltırqa, məxəlli sovettar ojoştorqa, ere jer ejə lərenen tminjalarən, sit il xalıqtarı predpriatielərən, banktar, timer juldardı batıp alırqa, sovet vlastı buildarıv esen kerəşergə saqıra.

* **Niu-Iork**. Alabama ştatının juqarqı sudı Skotsboro totqondarı Patterson həm Norisalardın eştəren qajtanan garavdan baş tartıtı. Bılardı yltirev kenə 7 dekabrgə bildəlanqan. MOPR AQŞ juqarı sudına appeletsia birməkse bula.

QITAJDA SIGNALDAR

BILAR SEL'PONAN

QIVILIRQIA TEJEŞ

◆ **K-Usol** rajonı Səjetbava avıl sovetı sel'pohın kulak krıjsaları kimerə.

Sel'po predsedatele Meleket 585 hum rastrata jahanı. Şulaj uq xisapsı kulak balahı Mihranof 1100 hum aqsanı ydiəşterde həm bılar ikehe nerlektə sel'poqa kooperatsia aqzaları esen kilgən jaqşıraq tovardardı duıəştər arahında byleşep alıp betələr. Ə, kolxozsı kooperatsia aqzaları kendə qullanıla torqan 60 menən də ta'min itelmejdər. Bıl xisapsı Mihranof kulak bala hı bulha la uqa jel, janıqır tejmə jəşəj.Şulaj uq tovar ədərləvse Xajretdinofta kulak balahı bulıvına qaramaqtan ələ bulha lın qına jəşəj birə.

Sel'po milken aşav bılardı tid kendə tikşerep qatı javapqa tarlıtırqa kərək.

„BUZAMOF"

— o —

JENƏJƏTSELƏR

◆**Qıjoş** rajonındaqı Pedagogia texnikumı uqıvsılarına his ber iqtibar juq.

Bıl texnikumdın aşxanahında uqıvsılar esen qom quşıp ikmək halalar, ul da beşep jetməj. Şunın arqahında uqıvsılar arahında avtıv məssovj teə aldı. Uqıvsılardın hər qaj nıhı ese həm aş qadanı avərtıp jıqılalar.

Bıl eştə jenəjətse keşelər tid kendə tikşerelep javapqa tarlıtırıvın ketəəd.

„TEGƏNƏK"

☆

„BAŞQORTOSTAN" gazetahının 182 hanında batıtlqan, javapqa tartılhın tigən xəbər Qıjoş prokurorə tarafınan tikşercle dereslende. Zinnətyllin Qinejat 7 jılqa, Jonurzin Xazi 5 jılqa, Mexəmətjanıf Minneqəli 2 jılqa Jaqupof Xadıl ber jıl 8 ajqa irektərenən məxrym itergə xekem itteldelər.

☆

„BAŞQORTOSTAN" gazetahının 216 hanında batıtlqan „bında laşulaj" tigən xəbər, Mejakə rajZOhı tarafınan tikşerelep dereslende. Bıl məs'ələ kolxoz idarahının ultırışında qarılıp Tavılı Qilaz həm Nizamıf Fərrəx ikmək qaravlında joqlaqandarı esen 10 xedmət kendərenən 20 şər protsentın'həm Əxməteften 20 xedmət kenenen 20 pr. tın, pozarnıj Safin Soltandın 15 xedmət kenenən 15 pr-tın kəmqetelde. Valejef Mortaza hər vaqıt joqlaqanı esen qaravlsılıqtan sıqarıldı.

QƏBƏL FLOTSILARDIN KYLTURALI JALI

HUQIŞ KARABININ QƏBƏL MEJOŞƏNDƏ

FƏN HƏM TEXNIKA

QORTQOSTARQA QARŞI

KƏRƏŞEV ƏSƏN

„AFTORAZBRASO VATEL'"

1934 jılda Celəəc elkehenen Troiski rajonında „aftorazbrasovatel'" menən singertkələrgə qarşı kerəştə təzriəə jahaldı. Bınıın menən qortqostarqa qarşı darıv hiaev aftomat rəveştə yikərelə. Maşinala eşlav esen uer keşe jetə. Maşına tid jerej həm eşlap sıqarışı aik dur. Məhələn tiqeđ jerdə maşına səqətenə 25-30 kilometr jer jerəp, 10 saqatlek eş kenəndə 100-150 gektar jerdə qortqostarqa aqıv hinep sıqa ala.

Aftomat rəveştə darıv hiaev maşinaları massovj rəveştə eşlənəsək.

„SARMAJT TIGƏN

QATI SPLAV

Leningrad Vdək metall institutında „Sarmajt" tigən qatı splav (iremtə) eşlap sıqarıldı. Bıl splav promıjşlennostın betə ixtiazın qaplajasaq. „Sarmajt" tigən splav promıjşlennostın aik kyp tarmaqtarında, məhələn avtotraktor, maşina tedəv, neit eştərendə həm başqa kyp urındardə fajdalanıla.

Bıl splavtı sujın jəki stal'dan jahalqan ajerdərden ərtenə 1-3 millimetr qalanlıqında qojqanda, ularqa aik nıq qatılıq birə, ajeərdərden tid aşalmavdarına həm oqaqqa sıdavdarına səbəp bula.

MAL TORLAQTARI ƏSƏN VENTILƏTSIƏ

Bıjəl Germaniala bulıp ytkən kyrgədmələ mal torlaqtarı ventilətsiahe modele hər kende hoqlandırıdı. Ul ventilətsiə bına nisek eşlangan: Idəndən 40 santimetr samalı bejeklektə stena bujınan kenək hudılıp, tışqa sıqıp kitə. Kebəkten tybəngе başı ugle-kislıj gazdı ydenə tartıp tışqa sıqarıp torlaqtın havahın tadartıvqa xedmət ithə, juqarqı başı torlaqtaqı hav noktarın tartıp alıv xedmətən ytəj.

Tıştan inə torqan halqın hava stenanın asıq qaldırılqan urınnan idəngə tiklem tybəngə hudılqan kebəktər aşa ingənlektən jılınıp elgerə həm harajdı hatqınlatıvdan haqlaj.

JULBIRDIN BIL JENƏJƏTTƏRE ƏSƏN

HIS KISEKMƏ'ƏTƏN TEJEŞLE JAZANI ALHI

Araqanı qamıdqa quşhan əse he aelenməj tejdər. Lakin barı ber itertə ikən şul... „Rəşit kolxozının (Məlavez rajonı) partia ojoştorovsihı ip. Julairdin Ojəəbas uttaj aesən jınav vaqıtında doktorqa aaram tip, 10 kengə otpuska ala. Qamıd hatıp qalanan maşina cəstare alır esən barqan „Rəşit" kolxozının predsedatele urınnaəarı Aptraxmanı Aptraxman menən aergə juiqa sıqalar.

Bılar ikehe lə 600 xuzalıqtan torqan ber kolxozdın jetəkselərе.

Bılardın hyddəre kileşə. Sənki predsedatel urınnaəarı Aptraxman partorq ip. Julairdinden qustıhı.

Bıqa tiklem kolxoz predsedatelenen urınnaəarı bulıp tynəndan yrlətelgən komsomoles ip. Mirasbi Sanir eşlane. Ip. Mirasbi „Rəşit" kolxozı komsomoldarının in !aldınqılarının beravhe bulıp hanala. Betə eştə ydən kyrhətkən, sınıqqan. Mirasbi jetəkselegendə 1933 nse jıl „Rəşit" komsomoldarı qorooloqqa qarşı kiıken kerəş elgelərе kyrhətkəndərе esen Başnarkomzem tarafınan 509 hum aqsa menən də byləkləndeler. Ip. Mirasbi Sanir ydе oşo kolxoz həm rajon ojoşmaları tarafınan ber nisə tapqır byləkləndе. Predsedatel urınnaəarı bulıp ta jaqşı eşlənе, kyp kenə janı eştər kyrhətte. Unı kolxozsılar da jarata ine. Lakin partorg ip. Julairdin Sanirdı jaratmanı...

Senki Mirasbi Sanir het fermahı medire ip. Səlfyllin, ferma xisapsıhı xəderət malajı Səltəşel Barıj həm partorg Julairdin dərgə berlaşep maj, qajmaq aşav eştərenə tormoz jahaj. Ul ularda kyrə. Bına şunıq esen də partorg ip. Julairdin komsomolest Mirasbi Sanirdı dur qajınlıqtar menən bulha la, predsedatel urınnaəarı eşenən sıqarıvdı tə'min itep kolxozda in joloqos, jalqav hanalqan ydenen qustıhı Aptraxmandı „elərətergə kərək" tigən bujav aətında zam pred eşenə alıvdı təqdim itə. Əlaette „Rəşit" kolxozında unan da anlıraq kommunistar bulmav sənəple unın təqdime ytə lə, Aptraxman zam. pred. bula.

Bına şunın esen də ulardın hyddəre kileşə.

Maşina cəstare alıp qajtıv esen kolxozdan alıp sıqqan 22 sirek qamıd julda uq kəmej aaşlaj. Uqa 40 gradsıh „aq hivdar" quşıp esələr. Kaşirenda qunaq bulalar. Imanqol avalına teşep ner təvlek qunaq bulıp jatalar. Şulaj itep qamıddan jartıhı julda qunaq bulıv esen betə. Ə qalaqa kilgəs „Aptraxman qustım bıl qamıddardı min alajım da qalajım-lade, portorg Julairdin alıp qaldı" tip javap birehen, tej də qalqan qamıddı la ydenə alıp qala. Ul unda vaqıtta aik matur udəra. Qamıdqa kendə 40 gradustar quşıla. Qalaqa eş menən kilgən xalıqtar Julairdindən hər ken badar arahında itberep jəreven kyrep qajtalar.

Bıqa bşanıvb qıjın. Sekin Julairdin rajkom tarafınan partia eşsehe itep jebərelgən keşe. Uqa ajına 150 hum aqsa la tyləjdər. Ul yde lə hər sonranla, hər kənəşmələ araqıqa, eskelekkə qarşı sıqa ine.

BERENSE FAKT DƏRƏLƏNDE

Predsedatel urınnaəarı Aptraxmanı qalanan qajttı. Ə vatılqan maşinalar cəstar kolaar ine. Lakin cəstar aulmanı.

XISAPSI ISMƏQIL AQAJ QƏJEPLEME, JULBIRDINME?

„Rəşit" kolxozı aıjıl 22 aeje havap,laj bujı qamıd jahanı. Bıl qamıddan kilgən doxod kolxozdın kyp kenə rasxodtarın qaplanı. Ip. Julairdin humaq qamıddı buş esevselər də buldılar. Partorg jəj bujı 273 sirek qamıd esep aetkən. Bınıı ul ajərım ydenə genə kendə 2 sirek gel hettən genə eşlətə. Lakin kolxozdın xisapsıhı Sattarıf ismaqil aqaj aılardın barıhın da xisaplap kilgən ikən şul. Avqust ajında Julairdinden aldına 720 hum aqsa tylav surasın quiqas, Julairdin aptıranı. Bınan hun, qəjephed xisapsı Ismaqil aqaj dı har ber jıjılıs hajın hykte: „Xisap eştəre nasar, hine kolxozdın sıqarırqa kərək" tine.

Ə, bıl kirehensə ine. Ismaqil aqaj jaqşı xisapsı. Ul aegenge kendə doxod ayler esen ader. Rajon kyləmendə, unqanlıqtı menən tanılqan xisapsı. Ber nisə tapqır byləklende lə. Bına şulaj bulqas Ismaqil aqajdı aal eşe esen maqtarqa qına tura kilə. Derəlen də Ismaqil aqa qəjephed. Ə, kolxoz qamıdın tkaphed-hanhıd təlaf itevse Julairdin qəjeple.

„Rəşit" kolxozında attar jeteşmə. Şuqa qaramaqtan ber at 10 ken bujı qalala qunaq bulıp jatqan Julairdinde kette. Əlattə at qəjeple tygel. Senki ul asıqqan. Unın əşaqshı kilgən. Bına şunın esen də at qalanan qajtıp kileşi zirat arahına vlən asarqa sorolop ina la.

krandastıq ber təqərməsen taşqa eləkterep kitə almaj, adalana. Julairdin iherek bula. Ul teşəp kejemdəren sisep ber ad attı tuqmaj da. xalhedlanep kire krandasına menep joqlaj. Eştan qajtıp kilgən Bikmajef Qəzizjandar bul iherek naştı tanıp avqiqa jetkerələr. Hin xeşeqə hojlanməjdər, qurqalar. Qəjepheddən kolxozdan sıqarqan Qorəandı ihtərenə alalar. Əgər bılar hojlahə, bılardın da kolxozdan sıqıv qurqınıstarı bar ine. Bına şulaj Julairdinden betə jenəjətə kymelep qala kilə.

JANI FAKT

Uttaj aesən jınav vaqıtında Julairdin taqı la qalqa kilə. Taqı la esep, iherep atən as jerelə. Kolxozdan oshod xaq menən alınqan maj həm başqa aşamlıq nəmələren hatıp ydenə samavır, jurqan kastjomdar alıp qajta. Bıl faktta Sınnulatıva Əsxəp apa asmaqsı bula. Julairdin „əle hin mine tanımajhın ikən, min hinə kyreneşte kyrhətəjem" tigən hyddər menən unın qulınan part ailetən tartıp ala. **Sınnulatıva Əsxəp kem hın ul?** Ul berensenən, 1917 nse jıldan birle partia aqzahı. 20 nse jıldardan birle qatın-qıddar menən jetəkselek itep kilə. Har eştə ydən tanıtqan udarnitsa. 3 jıl part jəcəjkə sekretarə bulıp eşlənе. Kolxozlaşıv başlanıvdan birle aegengə kengə tiklem brigadirka bulıp eşlə. 2 nse betə Başqortostan udarniktar s'jezdının delegatı. Ber hyd menən ajtkandə „Rəşit" kolxozı kommunistarının in aldınqılarının berəvhe. Julairdin Əsxəp apa menən xisaplaşmaj. Bıl tiklem kisekterelmələk jenəjətte eşlərgə Julairdinden batırsılıqı jette.

Lakin juqarqı ojoşmalar bını beldelər. Əsxəp apajdın partia alletı kire qutına birelde. Bıl jenəjətlərе esen Julairdin partianan sıqarılırqa teje bulha la, Məlavez rajkomının jomoşaqtannelege arqahında nisekter çeltə menən genə qaldırıla.

Bına julairdinden jetəkselege. Bındaj jetəkselek kolxozdardı bol'şevistik itevgə tygel, kirehensə jynalderelgəndar. Bının oqsamavlıqın anlatırqa tırışıvsılarqa „əgar də hed jaqşı eşlərgə teləhəged, təvlə ydegedden ekonomik jaqıqıdı jaqşırıvdı" tigən ləlsələrlə uqırqa kereşə. Ekonomik jaqtı jaqşırıv ul əgeslek menən bulırqa teje tygel Julairdin. Məlavez rajkomı Julairdinge həm unın jenəjətenə qarata ydenen jomoşaq tənlelegen kyrhətə. Senki partianan qıvılıp proletariat sutı aldında javap birergə teje ulqan Julairdinde ale şeltə menən genə qaldırala.

Ul haman dur kolxozdan „jetəkshe" bulıp qala. Julairdin bıl jenəjəttere esen partianan sıqarılıp,xekem aldırda javap birerdə teje.

K. RƏŞITEF.

BƏRJƏN RAJONINDA

JUQIARI KUL'TURALI

IGEN

Başqortostan avıl xuzalıqqılmi edlənev institutının Berjan trək punktı dur qına elgəşevdərgə ireşte. Punkt VKP(b) Əlkə komitetı **Bajkin** həm **Isencyrin** iptəşlərgə, Savnarkom **Belaşof** iptəşkə, Başqortostan avıl xuzalıqı qilmi edlənev institutına, Başnarkomzemqa həm Əlkə gazetaları redakstialarına birgən raportında:

„Punkt, rajon partia komitetı jetəkseleqe atında agranomdar entaziazmı menən **Sonzanqol** prom kolxozsıları jərdəmı arqahında hər terle ışanmavdarqa otpor birep, elek jaraqhıd tızbıvp taşlanqan urında səsev yikərelgəjne. Səsevdə meşina kese həm aşlumalar qullanılmanı. Hedəmtə jaqşı. Holo gektardan urlasa 23 sentner, nojdaj 25 s., arpa 31 s., tarı 29 s., kenəaqış 19 s., kəsetta 435 s., qajar 168 s., huqan 12 sentner birde. Punkt kedlekkə 13 sort uzım nojdajı, 9 sort arış səste. Ulardın sıqıış jaqşı" tip xəbər itə.

Şulaj uq raportta, juqarı kul'turalı igendar jetəşterev saralı yikəreleve, sıqasa Berjən rajonında juqarı kul'turalı igen yimaj, tigən ışanmasvlıqtın faktlar menən jemereleve kyrhətelə.

Berense elgəşevdərde

NƏQITƏRQIA

III-kvartalda Başqortostan jenel promıjşlennost predpriatielarının eşe

	Sentıabr ajı. program mahı. yteloe pr. tə.	III kvartal program mahı yteloe pr. tə.
Krasnousol aajala zavodı (direktorip YTƏŞEF)	113,6	120,1
Zemovjef aajala zavodı (direktor ip. SADRETDINBF)	75,7	94,6
Sterletamaq kyn zavodı (direktorip KOZEVNIKOF)	109,0	121,7
Əfe tire eşlev zavodı (direktor ip. KOŞAKOF)	116,2	107,8
Əfe ajaq kejemdere zavodı (direktor ip. SELIVERSTOF)	95,3	100,0
Əfeteqev fazrikahı (direktor ip KLAJN)	116,7	106,0
Gyaəa-Trolski sekso fazrigı (direktor ip. JARGUJBF)	116,7	106,1
„Oktəər natilikhı" tipografiahı (direktor ip. OJLƏZEF)	97,5	99,5
Betəke . . .	111,5	109,6

Marganes

Sentıar ajında betəhe 2460 tonna marganes rudahı sıqarılıp 1574 tonna Magnitogor zavodına odatılda.

KOMSOMOLDIN QALA OJOŞMALARI IBTƏLEGENƏ

8-se oktəərdə kiske səqət 7 lə RADIO arqalı komsomoldın qala jıjlaqa saqarala.

KƏN TƏRTIBE:

Başnarkomfindın finans-aydıat inspeksiahının finans-aydıat disciplinahın nədevdar menən kerəş həm jomoqat kontrole nuratarı tarahında dokiada.

Qala komitetı VLKSM dın bet tavge ojoşmaların k[illegible] kum sojuzdan taş jəştərden dokiad tınlavda masovıj qatnaşlıqtarın ə'min itergə mənıyrikj. Bınan esen sete radio noqtaların həm qanal itkentərde tulıhı menən fajdalanarqa kerək.

8-se oktəərdə kendedge səqət 4 tan də qalmaj, bar ser tavge ojoşma VLKSM dın qala komitetının radio noqtalarının dokladtı tınlarqa ədərlek tere hem tınlavsılardın hanı turahında neldererge tejeştər.

VLKSM DIN ƏFƏ QALA KOMITETI

JAVAPLI REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

BAŞQORTOSTAN pedagogia instituta 90 keşelek 10 aylıq institutqa ədərlev kursı asa. Kursta kılıv zaqıpla alqan keşelər qanal itkelər. Ojarlalar 0 oktəərga tiklem gene alanalar, uqıvdar 20 oktəərdən başlanaaq. Ojarlalardı oşo adres menən jeserərge mənkinə Əfe, Jeger-Sazonof uramı, jort № 23, Başqortostan pedagogia institutına 1-1 DIREKSIA

ƏFƏ serankopanın qalı jana xuzalıqqandı eşlep, eş kartochkaları alqan keşeler, oşo jıldan 10 oktəərenən də qalmaj jeşelə alarqa tejeş ər. Juqarıda kyrhətelgən vaqıtta jeşelə almaqan keşelərdən ber tərle la pretenzia qanal itelməjesək.
2-2 SERABKOP.

JANALEP | Marejonefke
Seanstar: 6, 7-30, 9, 10-30 s.

Əfe, „Okt. Nat."ha matbaqahı. Başqlavlit reklle № B—1907

AVIL SOVETTARI KONKURSI

Jomoqaq jahaldı

Ydək konkurs komisslahı, BVBK nen in jeqşı avıl sovettarı esen lqlan itkən konkursının janı uqıv jılı tarmaqına jomoqaq jahanı. Konkurs komisiahı avjsl uqıvdardın, ojoşqan rəveştə ədərlek menən 1 nse sentəərdən (məktəptərden 93 pr. tı) başlanıvın əjtep, avıtın esen sovettar konkursının dur jardəm itkənen terkəp ytte. Təvge kendə uqıvsılardın məktəpkə tartılıvdarı Əfelə **97 pr.qa**, Cernikofqa sovetında **100 pr.tqa**, Bələəəjdə **89 pr.tqa**. Məsetle lə **90 pr.qa** jette.

Konkursta **968 sovet** (sovettardın 80 pr.), **905 kolxoz**, **431 kyltseksia**, **604 deputat gruppaları**, **1379 məktəp** həm aqıtaq handa sovxozdar, maşinatraktor stansaları la qatnaştılar. Konkurs, seksia həm deputat gruppalarının seltardaren kinəjtev menən bergə eşsən massanın da aktiflıqın yəterde. Məhələn: Ukarain sovetında (Nurlman r.) kul't seksianın (jetəkshe Safin) tırışlıqı həm təqdime menən dur qına məktəp halırqa bulınıp, kolxozsılardın qarardarı bujınsa kolxoz idarahı məktəp halıvqa tip 1000 eş kenə bylep qujdı.

Şulaj uq Əəderəşif, (Dəvləkən r.),Zalatanoş (Stərle r.) həm Panomaref (Bere r.) sovettarı ergəhendəge kul'tseksialer uqıv jılına ədərlekte alrata elgele kyrhətkestar birdelər. Ular urındaqı partia ojoşmaların həm polit aylekter jetəkselegendə VKP(b) ƏK-nen uqıv jılına ədərlek turahındaqı qararın sol'şevikt arsa aldılar Bına bındaj məktəp binaların tedəp, remontlap bətergən, jıhazlandırqan, jılıq utın həm uqıv-uqıtıv əsaptarı menən ta'min itkən, şulaj uq məktəpkə material baza tıvdırqan kyl'tseksialardı aajtaq qına hanarqa memkin.

Kyp məktəptar yddərenen material bazaların nıqıtılar. Başqortostan dəvmələndə məktəptar tarafınan 12 men gektar urmına 13 men 190 giktar igen səseide. Ulardın unışı jıjılıp bətev aldında tora.

Bajtaq məktəptar **500-1000 not** igen alasaqtar.Məhələn: Dyrtəjle rajonı Şişmə başlanqas məktəne **1500 not** (25 qa səseve bar), Qaltasb rajonı, tulı bulmaqan **Səjtək** urta məktəne **2000 not** (40 qa səseve bar) igen alasaq. Şulaj uq 150 janı məktəp halıvqa urınına 295 məktəp halındı. (Ytkən jıl 40 məktəp halıvqajnı), ə, remontlav **90 prot. qa**, utın ədərlev, **94,1 prot. qa**, unı taşıv 46 prot. qa atqarıldı. Başqort telendage 34 stanll dereslekten 32 he ədərlənep taratıldı. Bına bıl kyreneştər krajdar ara bulqan jarış dogovorın ytavda sovettardın, rajon başqarmalarının jaqqı qına kerəş başlavdarın saqıldıralar

Konkursta aigerək tə Məsetle Dyrtəjle, Qaltasb rajondarı alqa sıqıtlar. **Məsetlelə** 47 məktəp betəhelə utın həm remont mə'nən ta'min itelgəndər. Partialar jetə. 201 gektar igen **100 pr.ttı menən** jıjnalqan. Uqıv əsaptarın alıv esen maja tuplav 84 prot. qa ytəlde. Uqıvdar başlanqan kendə uqıvsılardın 90 protsentı məktəpkə tartılıv menən bergə tulıhınsa ebe aş ta bulındırıldı.Aldınqılıqesen kerəştə rajon başqarma komitetı predsedatele **Qanitof**, Raj ONO medire **Qandraxmanıf** iptəştar, kul'tseksialar ebtenən turanan tura yddəre jetəkselek ittelər. Ular məktəptərgə barıp urında remont kərək-jareqtarın tanıvlıv (bujala, qadav,bəsqı h. a.) esen massanı moellizirlav eştəren ojoştordolar.

Lakin betə jerdə lə məktəpkə bındaj menəsəət juq ale. **Qara idel, Xajnulla, Biloqataj, Ənjelil** rajondarı konkursqa formal' qına qatnaşvdarı arqahında itəpkə alırlıq praktik hedəmtə bira almanlar. Bıl rajondarda ale bulha qırqtın bere juq.

Bıl rajondar partia həm xekymətten məktəptar turahındaqı kyrhətmələren nıqlı qullanmajdar. Bulıp kilgən xatalar nıqışmalı rəveştə betərelmaqəndə. Bıqa tep səəəp-nasar jetəkselek itevdə tora. Uqıtıvsılarqa eş şartları tıvdırılmaqən, kadrdardı tota belmejdər. Məhələn Xajnulla rajonında urta nelemle uqıtıvsılar 31-32 uqıv jılında 33,3 prot. bulha, ul 33 34 uqıv jılında 18 prot. qa qalqan? Jetəkselekte jaqşı qujqan **Dyrtəjle** rajonında urta nelemle uqıtıvsılar 31-32 uqıv jılında 18. 2 prot. bulha, 32 33 uqıv jılında 34, 9 prot. qa jetə.

Komissia, elgəşevdər menən tulıvslanmaqa, başlanqıs həm tulı bulmaqan urta məktəptardən bul elgəşevdəre ale jeterlek tygel, məktəptardən xədərge toroşo partia həm xekymət tarafınan qujılqan talaptarqa tulıhınsa javap birə almaj, tine. Başnarkomprostın jetəkselege qənəəqətlanerlek bulha la, krajdar ara jarışta qujılqan najtaq kyrhətkestər ytalmaqən ale. Uqıv-uqıtıv əsaptarı alıv esen tuplanırqa tejeşle 1 **milliun** humdın parı 517 men humı qına tuplandı. Bəqze ber rajondardə uqıvqa jereş tyaən tora. Bigerəktə Ucalı, Xajnylia rajondarında. Şunın esen də sovet ergəhendəge kul'tseksialar uqıvdın sıjfatın kytərev esen betə saralardı kyrergə tejeştər.

Konkursta ajrata eş kyrhətkən **Minhanova** K. (Məsetle r. kolxoz predsedatele), **Qlandraxmanıf** (Dəvləkən, tulı bulmaqan urta məktəp direktorı), **Zonajeref** (Bələəəj r. Virovski başlanqıs məktəne medire), **Şirajef** (Dəvləkən, Mitalh kolxoz predsedatele),**Gorlac** (Şişmə r. kul'tukraene kolxoz predsedatele) həm şulaj uq 15 sovet həm 5 Kul'tseksia aytəklənergə bulıp, şulardın 8 sovet həm 2 kul'tseksia betə Rəsəj sovettar konkursına qatnaştırılırqa bulındı.

A. X.

ABDULLA SOVETI SIKSIALAROQA TAJANIP EŞLƏJ

Andulla sovetı (Məsetle rajonı) III-kvartal maja tuplav planın 114 prot. qa, het tapşırıvdı 100 prot. qa həm jılıq it tapşırıv planın 90 prot. qa atqardı. Sovet bıl elgəşevdərgə tik sıksialardın həm sovet aqzalarının tırışıp eşlevdəre hedəmtəhendə ireşte.

Bına sovet aqzahı **Nikolaj Loginof**, ul yd ucastkahında dəvlətkə bulqan betə tyləvdəren də **100 prot.qa ytəp,** sovettın qıdal əlamen aldı. Loginof sovet aqzalarına elge kyrhətertlek eşlaj.

Sovet **2814 sentner** igen tapşırıv planın (kolxozdar həm janıqdaqtar bujınsa) 18-sentəərgə **108 prot. qa ytəne**. Janıqdaqtardan **Şirəjeva Varvara 6,39 sentner**, **Pastakof 7,88 sentner** igen tapşırıv plandarın sroqınan alda tamamlanılar.

Andulla sovetı malsılıq el

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏRDI

BAŞQORTOSTAN

№ 233 - 9 - oktəbr 1934 JbL

VKP(b) ren Bəşqortostan Elle, Bta cələ komitetı'nıŋ, EJEK hem Bəşqortostan cumhuriyet organı

ISPANIALA SЬJNFI HUQЬŞTAR

TUNQIA HƏRƏV PLANЬN YTƏVGƏ QЬRQA HЬNЬLЬŞ KƏRƏK

Partianьn Өlka komitetь 2 oktəbrdə, tunqa hərev barьşь turahьnda sьqarqan qararьnda, Başqortostandьn şovxozdarьnda, kolxozdarьnda hem janqьdaqtar sektorьnda tunqa hərəvden his jul qujmahlьq rəveşta aqьrən barqanlьqьn ajtep ytkəjne. Lakin şuqa qaramahtan, ne oşo kəngə tiklem ьsl julda tejeşle sol'şevistik temp alınqanь juq. Oktəərden berense biş kənlegə ni barь 5,6 pr. qьna ytьeş birde. Bul ytьeş netənlәj qanəqətlənerlek tygel. Bul tunqa hərev planьn ədelev qarqanьşь ahtьna quja.

Partianьn Өlka komitetь tarafьnan tunqa hərevdə artqa qalьvdьn səəptəren ьsьq hem konkret rəveşta kyrhatelhə la, rajon komitetlarьnьn kyəehe partianьn bsl kyrhətməhen ytəv julьnda ber genə terlə lə hənlьş jahaj alnanьlar.

Igende tapşьrьv planьn kyptən tamamlaqan rajondarda la (Dyrtəjlenən başqalarь) plandьn jartьhı la ytəlmagan.

Janqьdaqtar sektorь xurlьqlь rəveşta qojroqta həjrələ. Bular tarafьnan 5-oktəərgə plandьn ni barь 7,2 pr.-tь qьna ytəleve, bul janqьdaqtar arahında jarьlьp jatqan sonatazlьqtь kyrhətə torqan fakt.

Partianьn Өlkə komitetь — hasan aşlьqьnьn bətə majdanьn tunqa hərəp qaldьrьvdьn məzavri ikən egen hər ber jumъ daqqa aldan ihkərtergə, tunqa hərev planьn srogьna tultьrьvda sanatazlьq itevse janqьdaqtarqa qarata zakon nujьnsa kyrhətelgən saralardь qullanьrqa — tine. Lakin əle oşo kəngə tiklem sanatazlьq itevse janqьdaqtarqa qarata ber terlə lə sara kyrelev fakte juq.

Kolxozlarda la, MTS larda la həjrav kəstare tulь fajdalanьlmajdar. Vatьq traktordar eş ehtendə tid genə tədətelep eşkə qusьlmaj zapas castar jetərlek tygel. Janьv, majlav materialdarьn jetərlek ədərləvgə lə kvp urьndarda aldan tejeşle saralar kyrelmagan. Bьna əblar bətəhe lə tunqa hərevden barьşьna arqьn teşelər.

Tunq hərev tempьn kəsajtevgə bətə məmkinlektar bulьvqa qaramahtan 5 oktəərgə respublika dəvmələndə plandьn ytəleşe 23,8 pr-qьna. Ə tunqa hərevna məmkinlek kəndan-kən qьbqara bara. His kisekmahtən tunqa hərev esən həjrav kəstəre tulь fajdalanqanda qьna plandьn ytəleşen ta'min itergə məmkin.

Partianьn Өlka komitetь tunqa hərev menən ber qatardan igen tapşьrьv, aşlьq huqьv eştarendə hər ike jaqqa zarar kiltermətlek itep quşьp alьp barьvdь jəkməne. Operativ jetəkselekten bətə mahiate lə, xuzalьq tarmaqtarьnьn berehen ikənsehenən ajьrmaj, berehen jaqşь ytəp, ikənsehen aqhatmaj ytəvdə. Ə beddə kyp vaqьt kirehensə eşlanə. Aşlьq huqьlha, tunqa hərelmaj, tunqa harelha aşlьq huqьlmaj. Bьl bit ajrьm eş ucaskalarьna kəstərde dərəb avtə nelmav tigan hyd. Əle nedda oşo kəngə tiklem aşlьq huqьvdь, dəvlatka igen tapşьrьvdь tamamlamaqan rajondar da najtaqqanalar. Ə bьlar operativ jetəkselekten tejeşle juqarьlьqqa kytərela almavьn kyrhatalar.

Bьjьl urozajdь juqaltьvlьd jbjşьrьvqa la, dəvlatka igen tapşьrьvqa la tanьqi şarttardьn jaqşь aulьvь arqahında dur məmkinlektar tьvdьrlьqajnь. Şuqa qaramahtan ned jarьşьvsь aldınqь kraj hem elkələr arahında aldınqьlьqtь ala almahtьq. Igen tapşьrьv planь ale aulha tulь ytəlgane juq. Sovxozdarьn kyəehendə es taqь la nasarьraq tora, Partianьn Өlka komitetь tarafьnan ədlekhed nirelep torqan konkret kyrhətmələrden ytəlesen ierle ojoşmalar ta'min itə almajdar.

Bьjьl nedden respublikanьdda urozaj mul. Kolxozьslar ydarenen xedmət kəndarenə kyp aşlьq alalar. Bed kilahe julda taqь la mulьraq urozaj alьrqa ielesned. Juqarь urozajdь jaqşь sьjfatlь itep kəddan herelgan ierdan genə alьrqa məmkin. Bьnь rablap torahь juq. Bьl fakt.

Tunqa hərev eşen sol'şevistik temp menən jaiep jeparev esən bətə məmkinlektar bar. Tik nьnьn esən Өlkə komitetьn 2 oktəərdə sьqarьlqan qararьn tulь ytəvga genə kərək. Sunьn esən partianьn rajon komitettarь, MTS, sovxoz politaylektare Өlkə komitettьn konkret kyrhatmalaren his kisekmahan ytəleven ta'min itergə burьslьlar.

Tunqa hərev planьnьn ədelev qurqanьşь nəb. Bьqa ixtiar ifevselərga partia hem xəkymatten ərqьv saralarь nulasaq tь xəterdən sьqarьrqa jaramaj ular ьnan hun da birelgan tejav planьn, bigerək tə oktəber planьn ytəvde ta'min itə almahalar, eşte alьp bara almajdar hanap. postarьnan alьnasaqtь hem bytan xedmatka kyseresəktaren ihkərtergə.

2. Samar-Zlatoust timer julьnьn eksploatatsia xedmate nacal'nigь Suranьfqa, Omski julь Pikylskiga, kilasəktə jək jerətev planьn ədə torqan nulhalar, ulardьn sudqa birelasəktaaren ihkərtep qatь şeltə iqan itergə.

3. Kyrhətelgən juldardьn nacal'niktarьn oktəber planьn tasьvdь ta'min itevga ham juldardа tejeşle dissiplina urьnlaştьrьv [illegible] ata kerelgən saralar turahьnda, juldar xalq komissarьhьna xəbar birergə məzəyr itergə.

Juldar Xalq komissarь: Anrigьv. J. Bosylinqa, əgərdə drejef.

— o —

JULDAR XALЬQ KOMISSARLЬQЬ POLIT IDARAHЬ PRIKAZЬ

Juldar xalq komissarь Andrejef iptəş prikazь bujьnsa, sentəber ajь təjav planьn ədgən esən Samar-Zlatoust hem Omski timer jul nacal'niktarьna qatь ihkartev jahaldь, şulj uq bьl juldrdьn eksploatatsia xedmate jetəkselerenna qatь şeltə birelde.

Juldar xalq komissarьqьnьn polit idarahь dəvlatten jək taşьv planьn politik jaqtan ta'min itergə məzəyr bulqan juldardьn hem eksploatatsia aylekslərenen polit aylektəre lə şulaj uq, qənəqətlanmətlek eş, dissiplina juqlьqь hem dəvlatten jək tejav planь ytəlmave esən də tulь javap'lьq kytərələr tip ihəplaj.

Juldar xalq komisarlьqь polit idarahь, Samar-Zlatoust timer julь polit aylege nacal'niqь Nikyinqa, agar də janьn kilasaktə dəvlatten jək jerətev planь juldьn hem eksploatatsia aylektərenen politaylektare tarafьnan kərəlde organizatsion ham politik saralar menən tə'min itelmahə, partia direktivahьn ytəvde ta'min itə almaj ihəplap unьn jul politaylere nacal'nigь urьnahan alьnasaqьn hem qatь partia iavaolьhqьna tartьlasaqьn ihkarta.

Nikylinqa hem Omski timer julь nacal'nigь S.T. Kovaljkinna hem Omski timer julь nacal'nigь V. J. Bosylinqa, əgərdə drejef.

— o —

JULDAR XALЬQ KOMISSARLЬQЬ POLIT IDARAHЬ PRIKAZЬ

Juldar xalq komissarь Andrejef iptəş prikazь bujьnsa, sentəber ajь təjav planьn ədgən esən Samar-Zlatoust hem Omski timer jul nacal'niktarьna qatь ihkartev jahaldь, şulj uq bьl juldrdьn eksploatatsia xedmate jetəkselerenna qatь şeltə birelde.

Juldar xalq komissarьqьnьn polit idarahь dəvlatten jək taşьv planьn politik jaqtan ta'min itergə məzəyr bulqan juldardьn hem eksploatatsia aylekslərenen polit aylektəre lə şulaj uq, qənəqətlanmətlek eş, dissiplina juqlьqь hem dəvlatten jək tejav planь ytəlmave esən də tulь javap'lьq kytərələr tip ihəplaj.

Juldar xalq komisarlьqь polit idarahь, Samar-Zlatoust timer julь polit aylege nacal'nigь Nikyinqa, agar də janьn kilasaktə dəvlatten jək jerətev planь juldьn hem eksploatatsia aylektərenen politaylektare tarafьnan kərəlde organizatsion ham politik saralar menən tə'min itergə.

Juldar Xalq komissarь: Anrigьv. J. Bosylinqa, əgərdə drejef.

SAMAR ZLATAUST HƏM OMSK TIMER JULDARЬNDI SINTƏBR TEJƏV PLANЬ TULTЬRЬLMAV TURAHЬNDA

JULDAR XALЬQ KOMISSARIATЬ PRIKAZЬ

Sentəber tejəv planьn tulьhьnsa tultьrьv esən vagon parkь menən ta'min itelgən bulьvqa qaramahtan (Samar-Zlataust timer julь bujьnsa — 106 pr., Omski julь bujьnsa — 99 pr.), tejəv planь Samar-Zlatoust timer julь bujьnsa 82, Omski timer julь bujьnsa — 76 pr. qa qьna ytalde.

Plandьn ytəlmaj ədələve, jək jeratevdar ese mnən jul nacal'niktarь xedmat eksploatatsiahь nacal'niktarьnьn nasar jetəkselek iteve. jul upravleniehь apparatьna hem eksploatatsia aylektərendə ham bytan zvinolar: stansa, depolarda disseplinanьn kyn tyeanajev hədəmtəhenda bulьdь.

Prikaz birəm:

1 — Samar-Zlatoust timer julь nacal'nigь S.T. Kovaljkinna hem Omski timer julь nacal'nigь V. J. Bosylinqa, agarda jek jeratevdar ese mnən jul nacal'niktarь xedmat eksploatatsiahь nacal'nigь Suranьfqa, Omski julь Pikylskiga, kilasəktə jək jerətev planьn ədə torqan nulhalar, ulardьn sudqa birelasəktaaren ihkərtep qatь şeltə iqan itergə.

3. Kyrhətelgən juldardьn nacal'niktarьn oktəber planьn tasьvdь ta'min itevga ham juldardа tejeşle dissiplina urьnlaştьrьv [illegible] ata kerelgən saralar turahьnda, juldar xalq komissarlьqьna xəbar birergə məzəyr itergə.

Juldar Xalq komissarь: Anrigьv. J. Bosylinqa, agarda drejef.

JULDAR XALЬQ KOMISSARLЬQЬ POLIT IDARAHЬ PRIKAZЬ

Juldar xalq komissarь Andrejef iptəş prikazь bujьnsa, sentəber ajь təjav planьn ədgən esən Samar-Zlatoust hem Omski timer jul nacal'niktarьna qatь ihkartev jahaldь, şulj uq bьl juldrdьn eksploatatsia xedmate jetəkselerenna qatь şeltə birelde.

Juldar xalq komissarьqьnьn polit idarahь dəvlatten jək taşьv planьn politik jaqtan ta'min itergə məzəyr bulqan juldardьn hem eksploatatsia aylekslərenen polit aylektəre lə şulaj uq, qənəqətlanmətlek eş, dissiplina juqlьqь hem dəvlatten jək tejav planь ytəlmave esən də tulь javap'lьq kytərələr tip ihəplaj.

Juldar xalq komisarlьqь polit idarahь, Samar-Zlatoust timer julь polit aylege nacal'nigь Nikyinqa, agar də janьn kilasaktə dəvlatten jək jerətev planь juldьn hem eksploatatsia aylektərenen politaylektare tarafьnan kərəlde organizatsion ham politik saralar menən tə'min

SEL'PO— XƏRƏKHED TOVARЬAR SKLADЬ

Bьjьl Bajnazar kolxozьslarь (Bərjan rajonь) ytkən jь darqa jaraqanda, xedmat kəndarenə ə igende ber nisə martana artьq alalar. Kolxozьslar artьq igen daren kooperatsia arqьrь dəvlatkə hatalar. Lakin, Bajnazar sel'şohь igen hatьp alьv eşena ber terlə lə əderlənmajan sel'po urozaj jьjnav məlendə le kolxozьslardь kərəkle tovarda menən tə'min itə almanь. Qa ner vaqьtlarda 15 şar ken bujьnsa sel'po a tod həm şьrpь la nulmanь. Kolxozslarqa kərəkle tovarda menən tə'min itə almajь. Ar ьq igende dəvlatka hulьv turahьnda janqьdaqtar arahında ber terlə lə anlatьv eşe alьp barьvsь juq. Şunьn esən də oşo kənga tiklem janqьdaq xuzalьqtar dəvlatka ber entner da igen hatqandьra juq.

Ojedelşin.

NOVЬJ PYT" KOLXOZЬ

1010 SENTNER IGEN HATA

„Novьj pyt" kolxozь, Ucalь rajonьndьn ın aldınqь kolxoz Ul davlat aldındaqь igen tapşьrьv aurьsьn tulьhь menən ytəve. Maja tuplav 3 nse kvartal planьn tultьrqan. Kolxoz doxod ьylevqa ədərlanə. Ytkən julda „Novьj pyt" kolxozь aqzaları eümat kənənə higedar kilogram igen alhalar, bьjьl orlaq o kulturalardan qьna unat illogram igen alьsa tar.

Kolxozslardьn dejem jьjlьşь qararь menən kooperatsiaq 1010 sentner igen (şunьn 600 sentnerь aojdaj) hatьrqa bulьlar. Bьl 1010 sentner 15 nse sentnerga tulьhь menən igen qaaul itev punktьna taşьlьp bətəsək.

Hatьlqan igen aqsəhьna 1 avtomaşina, qadav, aьjala hem timer alьnasaq. S. Karam.

SEL'PO— XƏRƏKHED TOVARЬAR SKLADЬ

Bьjьl Bajnazar kolxozsьlarь (Bərjan rajonь) ytkən jь darqa jaraqanda, xedmat kəndarenə ə igende ber nisə martana artьq alalar. Kolxozslar artьq igen daren kooperatsia arqьrь dəvlatkə hatalar. Lakin, Bajnazar sel'şohь igen hatьp alьv eşena ber terlə lə əderlənmajan sel'po urozaj jьjnav məlendə le kolxozslardь kərəkle tovarda menən tə'min itə almanь. Qa ner vaqьtlarda 15 şar ken bujьnsa sel'po a tod həm şьrpь la nulmanь. Kolxozslarqa kərəkle tovarda menən tə'min itə almajь. Ar ьq igende dəvlatka hulьv turahьnda janqьdaqtar arahında ber terlə lə anlatьv eşe alьp barьvsь juq. Şunьn esən də oşo kənga tiklem janqьdaq xuzalьqtar dəvlatka ber entner da igen hatqandьra juq.

Ojedelşin.

NOVЬJ PYT" KOLXOZЬ

1010 SENTNER IGEN HATA

„Novьj pyt" kolxozь, Ucalь rajonьndьn ın aldınqь kolxoz Ul davlat aldındaqь igen tapşьrьv aurьsьn tulьhь menən ytəve. Maja tuplav 3 nse kvartal planьn tultьrqan. Kolxoz doxod ьylevqa ədərlanə. Ytkən julda „Novьj pyt" kolxozь aqzaları eümat kənənə higedar kilogram igen alhalar, bьjьl orlaq o kulturalardan qьna unat illogram igen alьsa tar.

Kolxozslardьn dejem jьjlьşь qararь menən kooperatsiaq 1010 sentner igen (şunьn 600 sentnerь aojdaj) hatьrqa bulьlar. Bьl 1010 sentner 15 nse sentnerga tulьhь menən igen qaaul itev punktьna taşьlьp bətəsək.

Hatьlqan igen aqsəhьna 1 avtomaşina, qadav, aьjala hem timer alьnasaq. S. Karam.

IGEN KOOPERATSIAQA

TOVAR MENƏN TOTQARHЬ TƏ'MIN

Arxangel rajonь Tyən Lənaz sovetь kolxozlarь həm kolxozslarь koopera siaqa igen ata başlanьlar. Xəderge kəndə ooperat-taqa 300 sentner igen alьldь. Lakin, sel'po kolxozlardь, kolxozslardь kərəkle tovar menən tə'min itə almajь. Sonьn esən partianьn rajon komitettarь, MTS, sovxoz politaylektare Өlka komitettьn konkret kvrhatmalaren his kisekmahan ytəleven ta'min itergə burьslьlar.

Tunqa hərev planьnьn ədələv qurqanьşь nəb. Bьqa ixtiar ifevselərga partia hem xəkymatten ərqьv saralarь nulasaq tь xəterdən sьqarьrqa jaramaj

SAMAR ZLATAUST HƏM OMSK TIMER JULDARЬNDI SINTƏBR TEJƏV PLANЬ TULTЬRЬLMAV TURAHЬNDA

JULDAR XALЬQ KOMISSARIATЬ PRIKAZЬ

Sentəber tejəv planьn tulьhьnsa tultьrьv esən vagon parkь menən ta'min itelgən bulьvqa qaramahtan (Samar-Zlataust timer julь bujьnsa — 106 pr., Omski julь bujьnsa — 99 pr.), tejəv planь Samar-Zlatoust timer julь bujьnsa 82, Omski timer julь bujьnsa — 76 pr. qa qьna ytalde.

Plandьn ytəlmaj ədələve, jək jeratevdar ese mnən jul nacal'niktarь xedmat eksploatatsiahь nacal'niktarьnьn nasar jetəkselek iteve. jul upravleniehь apparatьna hem eksploatatsia aylektərendə ham bytan zvinolar: stansa, depolarda disseplinanьn kyn tyeanajev hədəmtəhenda bulьdь.

Prikaz birəm:

1 — Samar-Zlatoust timer julь nacal'nigь S.T. Kovaljkinna hem Omski timer julь nacal'nigь V. J. Bosylinqa, agarda jek jeratevdar ese mnən jul nacal'niktarь xedmat eksploatatsiahь nacal'nigь Suranьfqa, Omski julь Pikylskiga, kilasəktə jək jerətev planь juldьn hem eksploatatsia aylektərenen politaylektare tarafьnan kərəlde organizatsion ham politik saralar menən tə'min

JƏJƏVLE POLKTA BAŞ KYTƏREV

Paris, 8. Madridtan alьnqan xəbardar aujьnsa Barselondan alьb tygel Xerom qalahьnda jəjəvle polk baş kytərgan. Hallat ar ydarenen olitserdarьn, şul jəmlənən ber generaldь, 2 polkovniktь hem 2 kapitandь alьp yltergandar. Unda xəkymat qəskərdare jenərelde. Madridta qəskər hem politsianьn vostanianь bьqasa his işetelmaən jьrtuqsьlьq menən ədtlər qanlьqtarьn xəbar italər. Ylte relgandar hem jaralanqandar arahında qatьn-qьddar hem nalalar kyp.

QATЬN-QЬDDAR VOSTANIAQA AKTIV QATЬŞALAR

London, 8. Madridtan xəbər itev aujьn-a vostanianьn ydəge au qan As uria politsiahь fotoşo me ən tip ajterlek baş kytərevselər qulьnda. Undaqь jerden tapib aulьvь partizandar huqьşьna bik unaj, şunьn ebtavenə timer jul xərəkətenen tuqtatь unda qəskər jebərevde qьjьnlaştьra. Santender rajonьnda komunistlardьn Rejnosoj qalahьn fotoşo menən yd quldarьna alqanlьqtarьn xəbar italar. Asturia gornəktarь şaxta administratsiahьnan ber nisə keşene qulqa alьp, ydderendə zaloxniktar sьjfatь menən totalar. Qalьn-qьddar uqşqa aktivaqatьşalar. Kartaxen irsenalьnьn eşselere baş kytərjandar, ujarqa ber huqьş paroxodьnьn komandahь la quşьlqan. Madrid qalahında laştistardan qujьlqan jer eştare ministere Fernandesqa unьşlьd hə zym jahalqan. Xəbərdərgə qarajanda baş kytərevselərden qulьnda jəşeren radio stansahь aulьp, ular bətə Ispaniaqa kyrhətmələr birep torалar.

QЬTAJ QЬDЬL ARMIAHЬ SЬJCUANDЬ ALDЬ

Tokio, 8. „Simaun rengo" agentstvohь Qьtaj Qьdьl armiahьn Szansidən Xunan hem Gulczov arqьrь həzym itə torqan hem Sэo—Ko komandahь abtьn aqь 10 men keşelik ot rədənьn 3 oktəərdə Sьjcuan q jah na ingənlegen hem Qьtaj Qьdьl armiqьhьnьn Xo—Lun komandahь abtьnda kəstərə menən qusьlьp. Vansənqa qurqьnьs tьdьrqanlьqьn xəbar itə. Vansənqa general Ly-Sen komandahь abtьnda Nankin qəskərdare jebərelgəndar. Səo Ko komandarь abtьndaqь Qьdьl armia menən huqьştarda Nankin qəskərdarenən menbarsa hallar vlqandar, jaralanqandar həm plinqə təşkənd r. Can Kaj şi 5 oktəərdə Kulindan Xankoqa kilep, Sьjcuan tirahendə Qьdьl armiaqa qarşь huqьşьvsь Nankin qəskərdaren yd komandahь abtьna alqan.

Kove qalahьndь sьqarьla tor qan gazettar Səo-Ko komandahь abtьndaqь Qьtaj Qьdьl armiahь otrədьnьn Sьjcuanqa fojanlegen, Baczun həm Nitur jalalarьn yd qulьna alqanlьqьn həm Gunkinqa (Sьjcuandьn kənjiq kənsьqьsьnda) inev aldьnda torqanlьqьn j dalar.

Nankin qəskərdare bətə front aujьnsa sigenələr. Cunkindan Xankoqa Qьtaj Qьdьl armiahьnan qasьp, Germania konsulьqьnьn bətə state, şulaj uq kyj kenə sit l həm Qьtaj rezidentarь kildelər. Cunkin qalahьnьn najdarь qasalar.

„Iberia respublikalarь sojuzьnьn trekle dəvlate" tip iqlan itə.

Manifest iqlan itelgəngə tiklem baş minister Asania jul başşelьqь abtьnda vaqьtlь xəkymat tədəlgajne. Haraj aldьna jьjlqan mendərsə xalьq məstəqil Katalonia respublikahьn iqlan itevde taisp itte. Manifest iqlan itelgəndən hun ydək xəkymətten qorallь kəstərenen komandirь general Batet Kompanisqa yltimatom birde həm Katalonia xəkymətenen aqzal rь həm Asania bulqan harajdь tupqa iota başlanь. Qəskərdər haraj dьn Kompanis radio arqьrь xəbqь qoral menən qəskərgə qarşьlьq kyrhətergə saqьrqan eləşən jemerergə tьrьştьlar.

„Gavas" agentsvonьnьn huqь xəbəre aujьnsa Katalonia xəkymətə „artaban qan tygev fajdahьd bulqanlьqtan" tən urtahьnda general Batltqa itelde. Eşselər menən xəkymət qəskərdare arahındaqь huqьştar həm bərelestar bətə ildə bara. Lion provinsiahьnьn kyp kenə qalallarьnda eşselər zandarmdarь qoralbьdlandьralar, jəki ulardьn kuzarmalarьna həzym itələr. Viskajedə eşselərden qorallь otrədtarь bətə juldarь yd quldarenda totalar. Tik ere qalalar ham strategik punkttar qьna qəskar həm politsia qulьndalar. Madridten terlə rajondarьn da atьş bara. Xəkymət jorton həm parlamentь pulemettar mənən haqlajdar. Ispaniaпьn Berlindaqe ilsche, elekke ministər Zulueta, şulaj uq Meksikaqь ilsehe Barles otstavka horap birdelər.

MADRID URAMDARЬNDA BARRIKADA HUQЬŞTARЬ

Paris, 8. Dəjəm zabastovka menən başlanqan Ispania vaqilalarь qorallь vostaniaqa əjlan delər. Vaqiqalardьn zi dileqe turahьnda xəkymətten baş kyərevselərqa qarşь artilleria, bom balar taşlavsь aviatsia hem flot jəərergə məzəyr aulьvьna qarap ta xəkem itergə memkin.

Katalonialaqь vaqiqalar dьqat ydəjendə tora. „Gavas" agentstvohьnьn xəbəre aujьnsa Kompanis hem Katalonia xəkymatenen a tan aqzalarь qulqa alьndь hem qəskər haqlavь abtьn la xəkymət jortonan alьp ltelgəndər. „Vostanianь başlavslardьn" kyəehe qasqan. Xalьqtь vostaniaqa saqьrqan Barselon radiohь itənge saqat 6 qa tiklem eşlaqan, unan hun radio tuqtaqan. Barselonda hem bətə Katalonialь huqьştar davam itə. Baş k tərevselərden kəstərə jaştərdan, Katalonianьn hul respublika-ьlar partiahьnan, kommunist hem sotsialist eşselərdən oralar. Şunьn menən bergə „Gavas" agent-tvohь Barselonda xəkymət qəskərdarenen 7 oktəərdə 14 saqatkə (Məskəv vaqьtь menən 17 səqətkə) tiklem baş kytərevselər inep jəşeren jan jortlardь tupqa tolqanlьqtarьn beldərə. Snarədtar xəkymət jerlek. Bьl stansalarьn arxitektura-udozstvo jaqьnan rətlavdə in jaqşь arxitektor hem xudoznik tar q itnaşalar. Əder tunneldərdə elektr menən jaqьlьtьv ventilatsia, bloktrovka, telefonlaştьrьv eştərə davam itə.

Təzriba ucastkahь esən kərək te vaqondar əder. Ju sarьla la eş tempь kəsajtide. Kotlovandardь kymev bara. Təzriba ucast kahьnьn uram həm m jdandarь l-se nəjəərgə tiklem tedək təb alasaq.

HUNARSЬLARDЬҢ BƏTƏ SOJUZ ATЬŞ JARЬŞЬ

Məskəv, 8. SSSR ilzik kul'tura juqarь sovetь tarafьnan ojoşorolqan bətə sojuz dəvmələnjəqe ted atьvsь hunarsьlardьn l-se jarьş tamamlandь, bətə sojuz ar nselegen alьv esən asiqan bьl jarьşta, RSFSR, Ukraina, Belorusia, Vzbakstan hem Tegəkmənstan hun rsьlarь qatnaş bьar. Ber urьnda top keskəj jarlkalərgə atьvda hem jerəp kilep xərnilöştereigan atьvda dejem berenselekte Filatuşkin, Kostrov hem Gyləjettərdən tərqan Ukraina SSR komandahь aldь. Qanalan atьvda (bildələ alьb bqtan atəp tarilkə vatьrqa kərək) Ukrainanьn Filatuşkin a duelit atьşta (ber yk vaqьtta ha aqrilkə tarilkə atqьtьla la. şulardьn ikehena la hava a saqta atьp tejderelər berenselekt Sverdlovskidьn levlev aldь.

Ajrьm jarьşta „SSSR dəvmələndə in ted atьvsь hunarsьlsmen, mənskin nulqan 100 ocon tan 89 dь nirevse Morovic (Məskəv) aldь.

BYBK JORTO ƏSƏN 700 MEN HUM BILDƏLƏNDE

Moskəv, 8. Başqortostan ASSR Sovnarkomьna" RSFSR Sovnarkomь, halьnьv ebtendə aulqan Başqortostan VBK jorton tedev eşe esən bьjьl ja buan 700 men hum aqsa birergə nuldь Bьl aqsanьn 500 men humь

Өlələ halьnqan sotsialistik kul'tura jortona jebərelep la toto nolmaj qa qau aqsana , ə 20 men hem. Başqortostandaqь ba-qa tedələştər esən jebərelep ə fajdalanьlmaqan aqsanan birelasək.

BAŞ KYTƏRGƏN EŞSELƏR NЬQ QARŞЬLЬQ KYRHƏTƏLƏR

Paris, 8. Bətə Ispaniala xəbar polozenia iqlan itelde. General Franko bətə qoralь kəstərenen komandirь itep qujdь.7 oktəərdə eşkə sьqmaqan bətə dəvlat xedmatselərenen hem cinovniktarьnьn xedmattən sьqarьlasaqь iqlan itelde. Metropolitendən bətə xedmatselərə xedmattən sьqarьldьlar. General Ocfoa osqos menan Avledo (Asturia) qalahьna undaqь xəl menən tanьşьv əsən kitkən, lakin qa la eşselər qulьnda bulqanlьqan unda toşə almanь. Kartakindan Barselonqa hem Fi Ferrol' qalahьna ike huqьş paroxodь jebərelde. 2 batalion qəskər Seutanan Barselonqa hem Morokkaqa jebərelələr. Barselondan alьnqan xəbər bujьnsa Katalonia xəkymətenen naşьndtorovsь Kompanis Katalonianь

MADRID URAMDARЬNDA BARRIKADA HUQЬŞTARЬ

Paris, 8. Dəjəm zabastovka menən başlanqan Ispania vaqilalarь qorallь vostaniaqa əjlan delər. Vaqiqalardьn zi dileqe turahьnda xəkymətten baş kyərevselərqa qarşь artilleria, bom balar taşlavsь aviatsia hem flot jəərergə məzəyr aulьvьna qarap ta xəkem itergə memkin.

Katalonialaqь vaqiqalar dьqat ydəjendə tora. „Gavas" agentstvohьnьn xəbəre aujьnsa Kompanis hem Katalonia xəkymatenen a tan aqzalarь qulqa alьndь hem qəskər haqlavь abtьn la xəkymət jortonan alьp ltelgəndər. „Vostanianь başlavslardьn" kyəehe qasqan. Xalьqtь vostaniaqa saqьrqan Barselon radiohь itənge saqat 6 qa tiklem eşlaqan, unan hun radio tuqtaqan. Barselonda hem bətə Katalonialь huqьştar davam itə. Baş k tərevselərden kəstərə jaştərdan, Katalonianьn hul respublika-ьlar partiahьnan, kommunist hem sotsialist eşselərdən oralar. Şunьn menən bergə „Gavas" agent-tvohь Barselonda xəkymət qəskərdarenen 7 oktəərdə 14 saqatkə (Məskəv vaqьtь menən 17 səqətkə) tiklem baş kytərevselər inep jəşeren jan jortlardь tupqa tolqanlьqtarьn beldərə. Snarədtar xəkymət eləşən jemerergə tьrьştьlar.

„Gavas" agentsvonьnьn huqь xəbəre aujьnsa Katalonia xəkymətə „artaban qan tygev fajdahьd bulqanlьqtan" tən urtahьnda general Batltqa itelde. Eşselər menən xəkymət qəskərdare arahındaqь huqьştar həm bərelestar bətə ildə bara. Lion provinsiahьnьn kyp kenə qalallarьnda eşselər zandarmdarь qoralbьdlandьralar, jəki ulardьn kuzarmalarьna həzym itələr. Viskajedə eşselərden qorallь otrədtarь bətə juldarь yd quldarenda totalar. Tik ere qalalar ham strategik punkttar qьna qəskar həm politsia qulьndalar. Madridten terlə rajondarьn da atьş bara. Xəkymət jorton həm parlamentь pulemettar mənən haqlajdar. Ispaniaпьn Berlindaqe ilsche, elekke ministər Zulueta, şulaj uq Meksikaqь ilsehe Barles otstavka horap birdelər.

MANZURIALA BAŞ KYTƏREV XƏRƏKƏTE

Şanxaj, 8. Gazettar baş kytərevselərden Mukden-Şanxajgudan timer julьnьn Lənşan stansahьna həzym itkənlektaren beldərələr. Xejlundzən (Manzuria) provinsiahьnьn tənjaq eləşendə 9 men keşeuə jaqьn jaqşь qorallanqan baş kytərevselər ber nisə rajondarьn yd vlastarьn qujqandar həm Japondardь unda jebərmajdar. „Simaun rengo" hyddare aujьnsa baş kytərevselər menən huqьşşqan vaqьtta Japondardan 2keşe ylterelgən həm 3 keşe jaralanqan.

OSOVSЬ LEMUANDЬҢ YLEVE

Paris, 8. 13800 metr juqarьlьqqa kytərelep bətə donja rekordьn alqan ataqlь osovsь Lenuan 4 motorlь janь bombovoz lь hьnaqan vaqьtta, osqos bodi qanlьqtan, unan hikerep teşep ylde. Sənki unьn paraşutь asьlmanь. Unьn 1 mexanigь paraşut enən unьşlь rəveşlə teştə, ə ikensehe os os menən teşep ijaqьn hьndьrdь.

ARMIA XƏKYMƏTKƏ JETƏKSELEK ITERGƏ MATAŞA

Tokio, 7. Huqьş eştare ministerleqenen broşurahь iqlan itelev menən bəjlaneştə „Iomiri" gazetь xərbi vlastardьn broşur la anlatьlqan qaraşlardь popyərlaştьrьrqa qьrqa qarar birqanlektaren həm ber genə adəm da sigenergə ujlamaqanlьqtarьn jədə. „Teito" həm „Nitsi—nit-i" gazettarьnьn hyde aujьnsa huqьş ministerlege broşurala an a alьqan məs'ələne jen eklap ələrənqan. Xəderge xəşundaj, qoralьhdlanьv məs'ələlare şul j uq Manzurialaqь Japon rs andarьna reforma jahav urahьndaqь məs'ələlə jenep sьqьvь menən bəjləneştə dur tə'bir qədanqan armia xatta eskə je politik məs'ələlər əlkəhendə lə xəkymətka jetəkselek itergə nataşa. Gazettar broşuranьn ubq aralqanlьqьn kyrhətələr.

Pariz, 5. Madridtan alьp „Gavas" Lerustьn kasinet tə dəven xəbər itə. Oşo xəbər alьnьv menən yk Madridta bətəgə eəpjm zavastovka iqlan itelde.

RUZVELT DINGEDDƏ QOKALLANЬV JAQЬNDA

London, 7. Denged eştare aujьnsa Londonda aldan aulasaq həjlaşevdar matuqatьn d qqalen aiqьj kyserək alьqlьralar. „Tajms" gazetьnьn Vaşington xəberselienen hyddəre aujьnsa Londondaqь həjlaşevdar, ja Amerika quşma ştattarьnьn tep vəkile sьjfatь menən qatьşьv esən Stenlejden alldələneve, dəjem feker aujьnsa, tik ber genə nəmane, jaqni Ruzveltten dinqeddə kin rəveşta qora lanьv tarafdardarь jaqlь aul janlьqьn kyrhətə.

GRETSIA PARLAMENTЬ TARATЬLDЬ

Vena, 8. Afina qalahьnan xəbar itev aujьnsa Gritsia xəkymatenen parlamentь taratьv həm 4 nojəərgə janь hajlavdar başlav turahьndaqь qararь ildə dur r zahьdlьq tьvdьrqan. Opozitsion partialardьn qьrqьv protest kampanialь başlanqanьqtan, xəkymət qədəttən tьş saralar kyrde. Qəskar aojevoj ədərlek xəlenə kilterelgən.

JAPONIA—GERMANIA ARAHЬNDA JƏŞEREN SOJUZ TƏDƏLQƏN

Nic-lork, 8. „Ivning Star" gazetь Japonia menən Germania arahında 5 jьlqa jəşeren sojuz tədəlqənlege həm Germaniaпьn Japoniaqa instruktordar sьjfatь menan 600 osovsь həm mexaniktar jenərqənlege turahьndaqь xəbərdərgə tuqtap, „Amerika xəkymət adamattarь nьl handardьn dərəblegena şiklənələr, lakin ularda dərəblelətən ber eləş bulqanlьqьn ujlajdar" tip jada.

POJEZDQA BANDITTAR HƏZYME

Tokio, 8. „Simaun rengo" xəbar itə: Mukdendan Fuzanqa qarap 3 oktəərdə sьqqan pojezdqa Ulonaj həm Xama on stansalarь arahında 50 keşelek nan ditar terkəme həzym itkən (bьl stansalar Mukden-Andon timer julьndalar). Həzym urьnьna tid jena japon qəskərdəre kilep, po ezdь yd haqlavdarь atьlьa aldslar həm-pojezd 4 oktəərdə irlən Andon qalahьna kilde.

SOVET BOKSERDARЬ CEX-SLOVAKIALA

Praga, 8. 6 oktəərdə sьnda Mixajlof jetəkseleve atьnda 8 bokserdan torqan sovet sport komandahь kilde. Ularda qarşьlav Sovettar sojuzь menən bertamlexte kavdələndergən nik dur demonstratsiaqa əjlande. Eşselər sovet bokserdarьn avtomobilqa tiklem jelkələrenə kytərep bardьlar həm avtomobillaqe səsəktər menən bidənelər. Patlanqan eşselərden qorallь otrədtarь bətə juldardь yd quldarenda totalar. Tik ere qalalar ham strategik punkttar qьna qəskar həm politsia qulьndalar. Madridten terlə rajondarьn da atьş bara. Xəkymət jorton həm parlamentь pulemettar mənən haqlajdar. Ispaniaпьn Berlindaqe ilsche, elekke ministər Zulueta, şula

SPETSSTAL' LESPROMXOZDARıNDA HƏM VOSTOKOSTAL'DıN URMAN BYLEKTƏRENDƏ

1934 JıLDıN IV KVARTALıNDA AQAS ƏDERLƏV, AQAS TAŞıV HƏM KYMER OBATıV PLANı TURAHıNDA

BASSR Xalıq komissarğarı sovetınıŋ 1934 jıl 23 sentəbr №230 QARARı

Spetsstal' həm Vostokostal' predpriatielərə əsen aqas əderləvden, ə bunan 1934-35 jıldıŋ kəŋgə-qışqı eş midgelendə (IV həm I nse kvartal-arda) qara metallurgianıŋ aqas kymere menən edlekhed eşləvenen ajırəmsa əhəmiətle buluvın itkə alıp, SSSR SNK nın 1933 jılqı 19 noyəbr qararı (bə'ə Rosia VBK „Izvistia" hı 1933 jıl, 20 noyəbr N282) nigeğendə

KYLƏM ZADANIELARı (meŋ metr menən)

Spetsstal'	Əderləv	Obatıv eşe kese				Əderləv	Obatıv eşe kese			
	utlıa	kymer	jəlevle	atlı		utlıa	kymer	jəlevle	atlı
Zlataust							Satqı Aşinski			
Qalqı rajonı	140	63	16	450	200	80	50	51	450	200
Beloqatay	100	50	10	315	200	—	—	—	—	—
Usalı	17	39	—	55	50	—	—	—	—	—
Məsetle	47	84	—	150	100	45	23	—	250	75
Duvan	57	50	—	180	150	55	40	—	200	100
Nurlman	—	—	—	—	—	45	180	18	250	800
Arxangil	—	—	—	—	—	27	70	—	150	150
Əfe	—	—	—	—	—	29	37	18	150	100
Batəhe	361	290	25	1150	700	256	400	77	1430	925

2. Spetsstal'dın-Zlataust urmən əylegen, Vostokostal'dın-Satqı həm Aşinski əylektəren həm juqarsla ky hatelgən rajon başqarma komitettarın berlekte hər ber rajon əsen əlldəlangən kvartal zadanieların 1934 jıldın 5 noyəbrenən də hunqa qalmaj avəl sovettarına həm kolxozdarqa jetkerevde məəryr itergə.

3. Spetsstal' həm Vostokostal'dın urman əylektəre kyrhətelgən plandar nigedendə, 1934 jıldın 15 oktəbrenən də hunqa qalmaj, kolxozda'dın pravlenieları menən ike jaqlı nıqlı xuzalıq doqovordarı, ə janqıdaqtar menən individual xedmət doqovordarı tedeşevde tamamlarqa tejeştər.

4. Urman əylektərenen kolxoz pravlenieları menən tedeşkən doqovordarında tyəndəgelərde kyd aldında totorqa:

a) eşten kyləme, urını həm ytəvden anıq sroktarı;

v) kolxozdar bujənsa zadanielə əlldəlangən sroqında ytəv esen kərək buluqan jəlevle həm atlı esse kes hanı;

v) eşləp şəqarıv normaları həm xaqtarı;

g) ytəlgən eşte qanul itevden tərtibe həm sroktarı;

d) kolxozdın dejem jıjılışş qarar it vgə qarap, kolxozniktarqa turanan tura aqsalata eş xaqı tylav, jəkl kolxoz xisabınan xedmət kendərenə tylav jutı menən, ytəlgan eş esən tbəptəşev şarttarı həm tərtiptere;

e) eşte xlenofurar həm promtovərdar menən tovarlaştırıv tərtibe həm kylamdəre;

ə) kolxozqa həm ajrım kolxozsılarqa urman otxodtarın həm unı kinəjtev julında BASSR XKS **qarar ito:**

1. 1934 jıldın IV kvartalında həm 1935 jıldın I kvartalında tyəndə kyrhətelgən rajon başqarma komitettarına Spetsstal' Lespromxozdarında həm Vostokostal'dın urman əylektərendə aqas əderlav həm kymer odatıv planın ytəvde təsdiq itergə.

2. Spetsstal'dın-Zlataust urmən əylegen, Vostokostal'dın-Satqı həm Aşinski əylektəren həm juqarsla ky hatelgən rajon başqarma komitettarın berlekte hər ber rajon əsen əlldəlangən kvartal zadanieların 1934 jıldın 5 noyəbrenən də hunqa qalmaj avəl sovettarına həm kolxozdarqa jetkerevde məəryr itergə.

3. Spetsstal' həm Vostokostal'dın urman əylektəre kyrhətelgən plandar nigedendə, 1934 jıldın 15 oktəbrenən də hunqa qalmaj, kolxozda'dın pravlenieları menən ike jaqlı nıqlı xuzalıq doqovordarı, ə janqıdaqtar menən individual xedmət doqovordarı tedeşevde tamamlarqa tejeştər.

4. Urman əylektərenen kolxoz pravlenieları menən tedeşkən doqovordarında tyəndəgelərde kyd aldında totorqa:

a) eşten kyləme, urını həm ytəvden anıq sroktarı;

v) kolxozdar bujənsa zadanielə əlldəlangən sroqında ytəv esen kərək buluqan jəlevle həm atlı esse kes hanı;

v) eşləp şəqarıv normaları həm xaqtarı;

g) ytəlgən eşte qanul itevden tərtibe həm sroktarı;

d) kolxozdın dejem jıjılışş qarar it vgə qarap, kolxozniktarqa turanan tura aqsalata eş xaqı tylav, jəkl kolxoz xisabınan xedmət kendərenə tylav jutı menən, ytəlgan eş esən tbəptəşev şarttarı həm tərtiptere;

e) eşte xlenofurar həm promtovərdar menən tovarlaştırıv tərtibe həm kylamdəre;

ə) kolxozqa həm ajrım kolxozsılarqa urman otxodtarın həm qırqılqan aqas qaldəqturan urmandan tylavhed jeəərev həm kolxozniktar kərəgenə prisk urant xaqtar menən aqas materialdarı jeəərev;

z) lespromxozdardın masterskojdarınna i'gotalı şartlar menən avəl xuzalıqa qoramaldarın remontlav həm bəşqalar. Şulaj uq iqen taşıvda kolxozdarqa avtomaşinalar menən həm tunqa herəv həm başqa eştərdə traktordar menən jardəm itev,

i) kolxozdar tarafınan doqovor bujənsa alınqan kylemle zadanielardı ytəv esen, kolxozsılardın eş xaqtarının 1 pr. miqdarında kolxozdardı yddərenen telavdəre bujənsa kin qullanıv promtovardarı menən əylakləv kyd aldında totola;

k) kolxozdardın alqan kyləmle zadanieların ytəv menən kyərək qaldəqhəndırıv məqsatında, urman əylektəre kolxozqa, kolxoz jəkletkən eşte tulı hənsə ytəgən həm eş urnına oşo jıldın 15 sentəbrenən də hunqa qalmaj alıqan hər ber „kolxozsı esen 10 hum tylejdər, şunın menən bergə xuzalıq organı kolxoz tarafınan qanul itelgən kylemle zadanienı kolxozsılar ytəhələr, xuzalıq organı şul vaqıttaqı xaq menən qul aqsaqa hər kolxozsı esen 30 humlıq metaldan eşlangən nəmələr əylə;

m) urman əylektəre kolxozda malalar jəsləhe həm malalar majdanı ojoştorovqa kolxozsılardın eşlagən eş xaqtarı summahınıŋ ber protsentı miqdarında jardəm kyrhətelər.

5. Kolxoz idarahı həm urmən əylektəre dogovordarında, dogovordı boğqan esən zakon menən alidələrigən urtaq matdi javaplılıq kyrhətelergə tejeş.

6. Kolxozdardın idara'arın urman əylektəre menən berlekte tikşerelgən dogovor projektarın kolxozsılardın dejem jıjılışlarında tikşerev həm təsdiq itevde məəryr itergə. Dejem jıjılışta urman eştəren *başqarqan esen kolxozsılarqa kolxoz idarahı arqarı xedmət kenə jədıv jəki turanan-tura kolxozsılarqa aqsalata* tylav juls menən ibəplaşev tərtibe həm şulaj uq urman eşenda həm urmanda qalmajdı, tar horaj.

Kerəş qajnaj...

Xeder qanattarı, dulqınlanıp kilep berelgən başqtardı qosaqlap alalar da, xeuergə jəqalar, ytker əusaq ere qamıldardı jeted qərqa, ə xeder palotnahı kyd asıp jomqansı ular da barabanqa jetkerə. Barabar ykerə, ykerə ulardı jota. halam dardı turaqlaj, tetkelaj, bertektərde başqatardan ajıra la, aqa qıva. Halamdar artqa ərqıtıslalar. ular kyperekle dingec dulqındarı həmaq tedeleşep qalalar. Ə, bertektər ilakkə jıj nala. ilək ere bertektərde həj jap ala la, bunkerqa odala. Artıq elementtardı jelgə osora Bına, bunkerqa inde ere, tad altın bertektər jıjılalar. Ber nisə minuttar esendə bunker tula. Avtomaşina ulardı qojop alıp amberqa, dəvlət ambarına alıp kitə...

Kerəş qajnaj, kerəş davam itə. Alqa jədə elkən karabel".

Ə, „inzener" hidger bajqap bara

Ul başqara iden talabın.

Qaharmen ydenen maqtavlı frontta bulıvın ber qənə minutta la xəlerenən saqarmaj.

Unın jerəgenə jenev esen bulqan kerəş dərte qabınqan. Ul mexanizmdarın da həjev mexənnəte haqlana. Mexanizmdardın jeted xərəkattərenə qaraj də ul ydendə dur bşanıs, dur əmet hidə.

— Min udarqa tejeşmen!, tigən vəqədə, taqı la unın kyqelenə qabına, ul taqı la dur dərt menən alqa, alqa jədə...

◆◆

Begen poctation politayiek jazetahı **„Orloq fasrigə"**nın janı hanın kilterde. Kerəşseler tanı q zetanı uqıjdar. Qaharmanof quhına la janı gazeta elakte. Qədəltaqta tigən ere jadıv unın xydenə ajrıvsa tid saqıbıdı.

Undaqtı

„Komsajaer Salonia, Jakovlef, Qaharmanof, Latıjpoi, Devlətqindar jaqtı eşlovdere esen qədal taqtaqa jadılalar həm jədər hum aqsa menen aylaklasalar.

tigən juldardı uqıv menən ul şatıbqla jəlmajdı. Lakin, unın adaqında:

„...Şul uq vaqıtta isem jadılıp elrelə torqan səqətkə kandidat bulıp Salonin tora...", tigən juldardı jıjılqas, Qaharmanoftın jerəge qətəqlandı. Qan şardarı nervalar bujlap mejqa jegerdelər. Ul ydən kerəşta jenelgən batı həmaq hidep qə jedə,ə inzener unın mexanizmdarının eşləven hidger bajqaj.

Keməajın motorı dala janqıratıp ykerə.Qulasalar jeted əjlanə'ər. Barəban gezlap başqatardı jota. Altın bertektər unın kotabelə jeda. Urta bujlı, kin javranıb, osloraq ejakle, hurqılt-aq jədle, horo kydle jeget Qaharmanof, korabel' menən idara ita Ul-ərtıv korabelenen orta inzenera.

Korabel igen dingedendə əlxurlandı. Yde ja hidmətən:

— Juqı Saloninqa əlreşep torov jegetlek tygel, isemle səqətten qalıroə jaramejl tip başqındırdı.

Begen qojaş irenep kena qəddəra. Senıər jele alın başqatardı irkəlaj. Başaqtar dingede tülqınlana. Ular „Qaharmanoftı kendəgesə məxənnət, kendəgesə həjev menən qarşılanı'ar. Lakin Qaharmanoftın ularqa bulqan mexənnəte taqı la sikhed, sikhed artqan, taqı la janıqan ine. Unın jerəgendə janı dərt-qajnaj. Jenev dərte başqına.

Uqa şturvalsınıs, traktoristə keteve odaq tojoldo. Ul mexanizmdən tedə vaq qına efeş tərəa də jenteklap, qat, qat tikşerep sıqtı. Ul aşıqa. Qan şardarı nervalar bujlap qədəv jegerələr.

Namıb, dan, maqtavlı isem unın başın butaj.

...Bına taqı kerəş başlandı.

Komsajın motorı dala janıratıp ykerə. Qulasalar jeted əjlanə'ər. Barəban gezlap başqatardı jota. Altın bertektər bunkerqa qojolatar...

Kerəş qajnaj, kerəş davam itə. Alqa jədə elkən karabel

Ə, „inzener" hidger bajqap bara

Ix kynelle.

Kilep qarəqıd...

Jelajer sovxo'a sentəar.

FƏN HƏM TEXNIKA

BOĞ MENƏN

EŞLƏJ TOROJAN TRAKTOR

Kərəsin jaqıv urnına utın jıqıp, hıv qajnatıp şunın boğo (par) kə'e menən genə eşlaj orqan traktor eşlap sbqarıvdın ekonomiqı jaqınnan nindəj dur əhəmiətkə eja bulasaqlıqın hər kem anlaj. Bu ideja kyptən bulna la unı bojom-a aşırıv julında qənəq ətlənerlek unışqa elrəşelgəne juq ine əle. Kənjaqaqa „Gejant" sovxozında, Anglia la eşlangən həm taşkymer jaqıla torqan tagarməsle, boğ traktorı hınala ine. Kyptən tyjel sovet professordarınan Ja. Gakkel Lydinavka z-dında „Stalines" traktorın (gusenicnaj trak tor) boğ menən jerəj torqan traktor itep eşlap sbqardı.

Anglia traktorınan ənın ajrım jaqtarı şunda: berensenən bu tagarməsle tygel, ə gusinicnaj. Şunın esen ul avərıbqı „Stalines"tan 2 tonna artıq bulna la, gusenisə 25 pr. odajtıv arqahında jergə barı keşe ajaqı avərıbqında qına avərıbq hala. Şunın ebtenə 10-15° tekə yrgə səqatenə 5 kilometr tidlegendə həm 105 at kese menən yrlaj; 35° tekəlektə kanavdan aşa sbqa.

Ikensenən-uqa taşkymer tygel ə jıbaj utın jaqıla. 800 kg. zapas utın edlekhed 4 səqət bujı eşlav esen jetə. Eşlangən boğtan da lajdalına. Şul arqala barı 400 kg hıv menən ul edlekhed 8-16 səqət səmahı eşlaj ala.

QAĞıNTıLAR

NƏMƏ HƏJLƏJDƏR

BƏNAN 900 JıL ELEK BUL OJAN QALA

Dəvlət material kul'tura tarıxı akademiahınıŋ Tatarstanda eşlagən ekspeditsiahı boronqo Suvar qalahın tikşerev eşen tamamlanı. Bolqar xanlıqı zamanında—bunan 900 jıldar elek —qərəp tigidərdərena alidəle bulqan bul qala oşo kendə jer ebtında jata. Ekspeditsia qalanın ydagen qadıp, xan ţharajı qaldəqtarın tapqan. 1-2 metr təənlektə qadbqas, sementlangan dyrtkel taştardan tedep eşlangan bylma idəne tanıqan. Xan harajı kirbestan halınqan bulqan. Idən abtınnan j-qıp odon təten juls jardəmında jıljıla torqan bulqan. Bazqa—jaqaj jortardın idən abtındaqı orloq haqlav urəndarınan kymergə əjlangən bojdaj, arış, arpa, tarı həm bərsaq orloqtarı tanıqan.

Betə qala ike qat nıqıtma menən əjlənderep alınqan bulıp, nıqıtma ışında hənərsellər eşlaj torqan maxsus urın bulqan. Qalanın kənjaq kensıqış eleşendə, ike nıqıtma arahında qəberlek bulqan.

Qadanıvdar bedəmtəhendə kyp kenə handa: huqış qoramaldarı, jort jəhazdarı, balsbqtan jahalqan qul granattarı, hentge aaştarı, uq hadaq, əssaq, havıt həba, vadoprovod kenəktere, alidanev nəməlere tanıqan.

IVAN GROZNıJ AQSALARı

Ivanov elkəhe, Aleksandr-na Artjom'evo avalında jer qadqan saqta 3 kg. 250 gram avərıqta ber kerşek kemeş aqsalar tanıldı. Bular XVI-XVII əsr. jaqnı Ivan Groznıj həm Boris Godunov zamanındaqı aqsalar.

A'eksandrovkala Iv. Groznıjdın yd oprichtarı (haldattarı) menən qasbp jatqan ber əlbtə qaldıqı la bar ikən.

XƏLLE-KYLTURALı

TORMOŞQA

Əajelil. „Qıdbı oktəar" kolxozsınıs 55 jəşlek Hisat aqaj—tanıqan udarnik. Ul neta Başqortostan kolxozsı-udarniktarının s'jezdında qatnaşavsı.

Dəvlatka het, maj, it kevek produktalar tapşırəvda, udar es kyrhətkestere birevdə ul elqe bulırlıq eşlaj. Şuqa la, jıl ha jın kəm tigəndə 2-3 tapqır ayaklangən.

Hisat aqaj xəder kolozda transport gruppalınıŋ nəşiqı bulıp eşlaj. Ul bujı orloq kul'turahınan qına 200-250 pot igen alasaq.

Ytkən jıl kolxozda xedmət kenənə dyrtər qadaq qına igetejqəjne, bujı 12-15 kilogramtura kllə.

Ul kolxoz natəvənda aktiv eşlap kilgən kevek ydenen jorənda qoş-qort həm vaq mal ytkerevgə lə jeterlek əhəmiət birgən. „Ytkən jıl jete seneş natırıqajnım, bujı 10 tavəqtan 350 humlıq kykaj hattım" ti. Şunın ebtenə, ej aldı tytalendə ydenə jeterlek itep terle jaşelsə ulturtqan. Ul „xəlle tormoşqa kyksəs, kul turanə lə ytterirgə kərək. Bına min uqıjlada nelmavselekte bətərdəm Xəder 6 alqa „Başqortostan"qa jadıldım. Başqalardı la əndəp, hər ber kolxozsbqa ber jazeta lozungahın alıp baram. Xəder jadılmaqan 6 qına keşe qaldı inde." ti. Ul 40 hum zajəmdı tylap bətəp kolxozdın xisapsınıŋ jarəşqa saqırqan.

Davlatka igen itep qajtqa tə, Hisat qa't əjdə jatmaj. Kolxozsılardın igen huqqan jerdərenə barıp jaqsı sjjatlı itep eşlavdəren qaraj, praktik kyrhətmələr birə. Şuqa la, unı bətə kolxozsılar jaratalar.

Unın gruppahında attar kertada həm keslelər. Senki, attardı qarav menən ul turanan tura ydə jetəkselek itə, tendə lə ber nisə rət sbqıp tikşerep ina. Ul bətəkolxoz eşena ydən javapla hanaj, ə ydenə tapşırılqan eş ten xuzalı tip bela.

KINJƏQOL

— o —

QıBQA SIGNALDAR

ZULIK ZAZULLAQJA

SARA KYRELHEN

Qujaq rajonı OSOaviaxim predsedatele **Zazullanın** OSO hədbqa bujənsa kilgən tovardar dı alidəlangən xaqtan artırıp hatqanıbqa belende. Məb lən ul xaqa 11 hum 50 tin torqan kastjomdı 30 humqa, 11 hum 25 tin torqan kastjomdı 29 humqa həm 8 hum 95 tingə alınqan batinkanı 30 humqa hatqan.

Bul tiklem jul qujmabıq rəveştə sovet tovar xaqtarı politikahın bədqan esən OSOaviaxim predsedatele **Zazullaqja** aşbqbs sara kyrergə kərək. Bed oşono talap itaned.

„Qelem"

— ★ —

Obligatsialar ni esən

EJƏLƏRENƏ TAPŞıRıLMAJ?

Mənəvez rajonı Tajmat avıbnıŋ aqsa jıjnavsınıs **Məhədejef**, kolxozsılardan men humdan artıq zajəm aqsahı jıjnap alqan bulha'a, ul oşo kenqə tiklem zajəm obligatsiaların ejələrenə tapşırqanı juq.

Ə, bul „Ikense alşjıbq" (Ivajpuskahı)zajəmınıŋ 3 nse tirazı ujnalıp nətte. Tid kendə 1 nse tirazı ujnalıv aldında totola. Lakin Tajmat avalındaqı kolxozsılar quldarında zajəm obligatsiaları bulmaqanlıqtan, bul tirazdardan məxrymdər. Bında aqsa jıjnavsı **Məhədejef** qəjep le. Senki ul zajəmqa jadılavsılardın obligatsiaları jul bujına tapşırılmaj. Bul obligatsialardın qajda ikənlegen avtı sovets p edsedatele **Xəsənef** həm unın tbəpsehe lə natenlaj belmajdar. Rajon haqıbq kassahı la bul eşkə iqtlnar birmaj.

Bul eşte aşbqbs tikşerep, qəjeplələrde javapqa tarttırıqa həm şul uq vaqıtta taratılmaj jatqan obligatsialardı tapşırqa həm ulardın ejələrenə tapşırıqa karək.

F. Soltangərəjef

Oeligatsialar ni esən

EJƏLƏRENƏ TAPŞıRıLMAJ?

Mənəvez rajonı Tajmat avıbnıŋ aqsa jıjnavsınıs **Məhədejef**, kolxozsılardan men humdan artıq zajəm aqsahı jıjnap alqan bulha'a, ul oşo kenqə tiklem zajəm obligatsiaların ejələrenə tapşırqanı juq.

Ə, bul „Ikense alşjıbq" (Ivajpuskahı)zajəmınıŋ 3 nse tirazı ujnalıp nətte. Tid kendə 1 nse tirazı ujnalıv aldında totola. Lakin Tajmat avalındaqı kolxozsılar quldarında zajəm obligatsiaları bulmaqanlıqtan, bul tirazdardan məxrymdər. Bında aqsa jıjnavsı **Məhədejef** qəjep le. Senki ul zajəmqa jadılavsılardın obligatsiaları jul bujına tapşırılmaj. Bul obligatsialardın qajda ikənlegen avtı sovets p edsedatele **Xəsənef** həm unın tbəpsehe lə natenlaj belmajdar. Rajon haqıbq kassahı la bul eşkə iqtlnar birmaj.

Bul eşte aşbqbs tikşerep, qəjeplələrde javapqa tarttırıqa həm şul uq vaqıtta taratılmaj jatqan obligatsialardı tapşırqa həm ulardın ejələrenə tapşırıqa karək.

F. Soltangərəjef

10 OKTƏBRDƏ

UQıVDı BAŞLAJBıD

Bed Qırmıbqalı rajonı Kyldər avılındaqı tulı bulmaqan urta məktəp selkomına ingən uqıtıvsı sojuz ağzaları elkandər arahında nadanlıq həm ad aetevselekte bətərevdə uqıtıvsılar kese menən 190 kolxozsını uqıtırqa yd ebteuedgə alabd.

5-oktəardə elkandər məktəbena ingən uqıvsılarqa tikşerevhınav jahap, 10 oktəardə uqıvdı başlajabd. Bed oşo uqıv jılında uqıtırqa alqan 190 kolxozsını gramotalı dərəzəhena jetkerergə kyd birəəd.

ƏDEHƏM.

M. TAZıJ ◆ TƏNQIT- BIBLEOGRAFIA

„Beloret jıldarı" həm unın jırsıları

(Beloret jaş tadbvsılar al'manahı, tədəvsche B. F'jzl.

Sbqarıvsılı „Metal' esen" redaksiahı. 34 jıl, 74 alt).

Bunan ike jıl elek şıqlı M. Marat ydenen ber mə.tələ hendə „Beloret jıldarqa telej" tigəjne.

Ejje, bunan ike jıl qına elek Beloret metallurgia zavodı həm qoros-sılıq zavodtarındaqı eşse jıştər həm uqıv jorttarında uqıvsılar arahında qulda rına qələm alıp jıldarqa başlavsılardı berəmləp, berəmləp kenə osoratırqa bula ine.

Xəder ular kymək. kəsle ber armiaqa əjlənep baralar. Ular xəder proizvodstvo texnikahın-ə bulıv menən bergə matur hyd, sənqətsə eş'angən tel texnikahına la eja bulıv esen kəraşələr. Ulardın naftarı kinə'ə, ytə, nıqıl, eşten sıjlatı kyte rela başlanı. Eşse udarniktardı, adəbiətkə saqarıv unajımena kytərelgən tulqın ulardı yd qoaqına aldı, elekke „BAPP" həm xəderge, Başqortostan sovet jadıvsıları sojuzı tarafınan ytərelgən praktik saralar həm rajon partia, profsojuz o qsmalarının, nigrəgenda rajon gazeta redaksiahında eşlənən ajrım ptaştərden jıda başlaqan j-ş əlamdərgə bulqan iqtiəardı başlanqan eşte adaqına tikiem nqaşmıalı rəveştə alıp barıvdı ə'min itte.

Ike, es kenə jırsınan başlanqan bul eş hunqı ike jıl esenlə dur ber ədəbi sexqa əjlende. Jırsılar yd sextarında eşlangən erense produksia **„Beloret jırdarı"** birdelər. Bul ək dur həm politik əhəmiətkə eja bulqan. Beloret rajonına qarata bu qan dur eş, rajkom sekretarı Iptaş Vaxitof—Bejeşıfqa birgən qotlavında əbləj jada:

— „Bed bunan es jıl qına elek rajonbındda başqort telendə gazeta sbqara almaj inek. Ə xəder kyrəhehed, başqortsa xudozestvo əbərdare lə sbqara alav dərəzəhenə ireşiek. Bına bul al'manax, unın berense jemeşe...

Al'manaxja şıqtardarı, ocerktarı, əbərdare urınlaşqan jış jadıvsılar-ular stanok udarnik a ta, sotsialistik xedmət palosın jırlavsılar. Ulardın temələrenaj, qatnarıs həm terle. Ulardın jırdarı tədeləşten bətə tarmaqında la janqıratdar, domnalar, martendar, qoros-valacil stanoktarınan başlap, urman, kymər kolxoz arigadalarqa həm ular dan ajrım keşelərenə barıp totaşqandar. Ular yd proizvodstvoları xeqında, qatnarıs eş profsesı, qərqəvlaşqan sbjnl kerəş turahında jırlajdar. Sənqətsə eşlangən hyd həm xudozstvotel menən xedmət ejələren xedmətkə saqıralar.

Ular əle jaş-ık jaş qələmdər, ular əle xudozestvo jaqınnan nık tynən toralar. Şunan menən bergə jıldan jıl, kendən kən ytəv lan balıq totov qoraldarı la jeteşmə.

Balıq totovsılar arahında balıq juq, balıqtan şap totola törqan sezonı jetmagən əle, bına qasən Dimdəge ylandət serep aqıp bətə, şunan hun qına balıq tola başlarqa mamkin" tip tbnbslanbvsılar da bar (Marat).

Bul qaraştar tambınnan betərelergə, balıqsılar arigadahın başqa eşkə qusmajınsa „ləqat balıq totov eşena genə quşırqa kərək.

Balıq planın tultırmav-eşselər ta'mihəten ədəv bulqanqa ike kolxozdın da predsedatel'dərə antıq teşenergə tejeştər.

S. NURBJ.

TƏDƏTEV

Gazetabddan 8-se oktəardə sbqqan 232 hanında **„Julsirdin avl jenojətlere esen tejeşle jazanı alası"**tigən maqalanın 33-se julında—„Ul serensenən 1927 jıldan alrle partia a qzahı" tlahı urınqa—„Ul 1917 jıldan alrle partia aqzahı" tip kitkən. Şunı tedətep uqırqa. REDAKSIA.

JAVAPLı REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

BAŞGOSPROEKT 1935-36 jılda tedəlasək promışjlennaj kommuna xuzalıqa, ham torlaq ojoşmalarının todəv proektların eşlap alrev esen zakazdar qanul ita başlans.

Beleşev esen adresa: Jaqarı savda majdanı, Zensof urama majeşe jort №15.

DIREKSIA.

1—5

BƏTƏ DƏVLƏT, KOOPERATIF OJOŞ MALARı HƏM HƏR TORLƏ AR TELDƏR DIQQƏTENƏ

Əfe qala finans eylege podaxodnıj nalog həm kul'tasor turahında otcet alrev arqanın serense oktəardə tulavsa beldera.

Həjəngə tiklem otcet alınmagan ojoşmalar ike kəa esendə otcet alrergə tejeştər, ise kəa esendə otcet alınmagan ojoşmalarqa 100 humqa tiklem ştraf hal-nassq.

Şul uq vaqatta finans eylege IV kvartalqa jet arentahı həm jort na'oga tylavdərden 15 oktəardə başlansva beldera.

Urıb Dəvlət Teatrı.

10-11 oktəardə

Eskadranın halak bulıvı.

3 pardə 9 kartinalə

Uçın saqət 6 də başlana.

DIREKSIA.

II BAŞKINO | Xudaetvola filem **ISMET**

Seanstar: 6, 7-30, 9 hem 10 30 s.

Anons: Janı Amerika filme— **PLENNIK BLEDNOI GORY**

JAN ALEP | **Marejonefke**

Seanstar: 5, 7-30, 9, 10 30 s.

Əfe, „Okt. Nat."ın matsaqahı. Başglavlit vəkille № B—1908

Ş. NASIR.

QAHARMAN

Dala...

Sikhed kın dala.

Ige-sige kyrenməgən bojdaj bətəvə. Unın ber jaqı irandek tavdarına, ber jaqı sikhed-qarıhed kevek kyrenə. Avər başqalı, ere bertekle bojdajdır. Ular irenep kenə ikkən sentner jele menən dingec kevek tulqınlanalar, sajqalalar.

Nindəj matur urozaj!

Jerəktə ularqa sikhed mexənnət jalqınnı qəbına.

Ə, qojaş, əjterhen juramal kynelde yrtəj, halqın qışqa tanan jul totqan bulha la, aq bolottar arahına ydenen kesle nurın, hinep altın başaqtardı irkəlaj. Jerəktə ularqa taqı la, taqı la sikhed mexənnəttar tbvdırıa...

Juq! Bul igen genə tygel, bul altın, dala altını. Altın başaqtar nejek tedeleş esen, tedeleş gerojdarı esen, jaqtı tormoş tbvdırbvsı bəxetle keşelər ilen doşmandardan haqlavsı qaharman Qədbl armejestar esen menərlagən, menərləqan tonna igendər-altın bertekter vaqıdə itelər. Ular janı gigantlar, janı Magni orgorski, janı Dnepr, janı Metro...lar esen jemerenmaj lek qoros stenalar vaqadə itələr...

Ejje, ular dala altındarı. Ularda jojtıqa, ərəm itməj jıjtıqa kərək!

Şuqa kyrə lə, bojevoj ştaptan prikaz bulda.

— Ber genə başaqtı la, ber genə bertek igende lə juqaltmaj jıjnap alıv esen kerəşkə.

Prikaz bətə sojuzqa taralda.

— Buta!

— Bed tınlajəsdi

— Bed ytəjeed!

Bejek partianın prikazın"

Şulaj javap birde kerəş gerojdarı

Həm

Janrattılar jenev jərdarın.

Kerəş, maqtavlı kerəş. Bul kerəşten qaharmanı bulıv, nindəj bəxet, nindəj kynelle! Həm bına, kommajner Qaharmanof, bul maqtavlı kerəşte anlanı. Min bul kerəşten maqtavlı batırı-bsın qaharmanı bulıqa tejeşmen, tine ul.

Bına kerəş başlandı.

Front. Harı altın dingedə. Bına dingeddə unın kotabelə jeda. Urta bujlı, kin javranıb, osloraq ejakle, hurqılt-aq jədle, horo kydle jeget Qaharmanof, korabel' menən idara ita Ul-ərtıv korabelenen orta inzenera.

Korabel igen dingedendə əlxurlandı. Yde ja hidmətən:

— Juqı Saloninqa əlreşep torov jegetlek tygel, isemle səqətten qalıroə jaramejl tip başqındırdı.

Begen qojaş irenep kena qəddəra. Senıər jele alın başqatardı irkəlaj. Başaqtar dingede tülqınlana. Ular „Qaharmanoftı kendəgesə məxənnət, kendəgesə həjev menən qarşılanı'ar. Lakin Qaharmanoftın ularqa bulqan mexənnəte taqı la sikhed, sikhed artqan, taqı la janıqan ine. Unın jerəgendə janı dərt-qajnaj. Jenev dərte başqına.

Uqa şturvalsınıs, traktoristə keteve odaq tojoldo. Ul mexanizmdən tedə vaq qına efeş tərəa də jenteklap, qat, qat tikşerep sıqtı. Ul aşıqa. Qan şardarı nervalar bujlap qədəv jegerələr.

Namıb, dan, maqtavlı isem unın başın butaj.

...Bına taqı kerəş başlandı.

Komsajın motorı dala janıratıp ykerə. Qulasalar jeted əjlanə'ər. Barəban gezlap başqatardı jota. Altın bertektər

ЈӨТӘ ҺӘ. PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGEP!

BAŞQORTOSTAN

№ 234 - 10 - oktəbr 1934 JbL

VKP(b)-nen Başqortostan Elke, Ele cela komitetterь, EYEK hem Başprofsevet organь

KUL'TURALЬ TORMOŞ ӨSӨN KӨRӘŞKӘ

Sotsialistik tөdөleş frontьndaqь nөddөn jenevdarened, nөddөn tormoşonөddь ьsqa tiklem bulmaqan kul'tura juqarьlьqьna kytəra barьr. Sotsialistik xeda-mal millionlaqan eşsendөrde qaj tanan tarьlьlap, ularda jaqь ke şe, kul'turalь keşe itep jөteştera.

Kolxozlaşьv xarakterenen jeneve-kolxozsьlar arahьnda xedmөkө sotsialistik menөsөbөt tьv dьrьlev menөn nьqьlьla. Xөder nөddөn kolxozsьlarьnьd kolxoz eşena „kozjo nьj" eş tip qara maqjdar, balkem yddөre eke itep anьs qaraş menөn qarajdar. Şuqa kyrө eşlen sьjfatьna jaqarta qa kytarelө bara. Xөder nөddөn kolxozsьlarьnьd kolxoz mi ken kyd qarahь kevek itep haqlavqa kyrөgөlөr. Senki, tik kolxoz qьna ularda kul'tura tormoş kimөl teren juqarь kytara torqan nerdan ner niged. Bөddөn kolxozs lar sotsialistik xedmөt eltenlektөren kendөlek eş protsesьnda yd kyddөre menөn kyrep, itke, tarqav jaşavden ni tiklem tyөnlekkө tөjergөnlegen anlajdar inde. Şuna bulha la, ele nөddө itke, tarqav tormoş qaldьqtarь belөp jetkөne juq. Ular jereş, toroş, qailө menөsөnat-tarendө la adьm hajьn osorap toralar. Xedmөtkө kilgandө ular taqь la kyscrөk kyr nalar. Jalqavdar, burjar, joloqqostar hem basqalar nьlar betөhe lө kapi talizm qaldьqtarь. Ular nөddөn sotsi listik tөdөleşөn dөn alqa barьşьna ajaq salalar, kul'turalь jaşav julьn qaplarda tarьşalar.

Lenin, Stalin partiahь ikense atşьlьqtьn tөp burьstarь itep ilceddө sьjfattarda qemyman betөrev menөn ner qatardan, ekonomikalь hem keşelөrden anьnda kapita'izm qaldьqta bn jeneve, nөtө eşsendөrde sotsia lizmdөn anьs tөdөveslerenө ajlenderevde qujdь. Bөd bьl julda ere adьmdar menөn alqa ra ranьd. Partia tarafьnan qujlqan bьl bөjek burьstь ytav, faq-t ajavhьd sьjnli keraş menөn gena aulasaq.

Bөddөn partiabьddьn hem bөtө donja proletariatьnьn bөjek julbaşşьhь ip. Stalin—kolxozdarda bol'şevistik, kolxozsьlarda mul tormoşlo itev burьsьn qujdь. Bьl bөtө kolxozsьlar mөssahьnьn huqu-şenitьq hөlөten kytarde. Kolxozsьlar yd kolxozdarьn bol'şevistik itev julьnda kulak qildьqtarьna qarşь qatь keraş astьlar. Kolxozdarda xedmөt dissiplinahь nьqьrь. Xөder inde ular mul tormoşlo jөşөv julьnda dur adьm jahanьlar. Lakin ele bьmen menөn gena burьs ytөldetip ajtep bulmaj. Ө e bөddөn aldьnьdda kulak qaldьqtarьn tamam betөrev, itke tarqav jөşөvden mirabь bulqan kul'turnhьdlьqtь jeneve burьstarь bөtө kinlege menөn toradar.

In elek tudalьq haqlav mөs'өlahen gena al p qarajbq. Bөddөn kolxozsьlarьnьd arahьnda tada torovqa latinar itmөvselek nik kesle ale. Ө ydenden kөndөlek tormoşonda tadaibdqa tartin r itmөv nьl—havlьqьna hө zym itev tigan hyd. Tada tor belmөv arqahьnda alla nl tik lem avrьvdar tarala. M bala nddөn Başqortostandьn hөr ner ra jonьnda tip ajtlek traxom avrьv ear. Ө bьl avrьv qajhь ner ra jondarda qurqьnьsьb tөb ulьv dөrөzahena jetkөn. Urnь menөn traxom menөn integevselөrdөn hanь 40-50 protsentqa jetө. (Mişkө, Bişaylak rajondarь).

Bьlar betөhe lө ta a torovqa iqtinar itmөv, t dalьq esen keraşmөv hөdөmtelөre. Tormoşta tadalq haqlamav,bьl itke tormo qaldьqь. Bьnьn menөn his şikhed keraşergө kөrөk. Tadalьq kul'turalь tormoş on nerense şartь, ebnь itstan sьqarьrqa jaramaj.

Kul'turalьbdlьq sotsializmqa jat. Sotsializm ul in juqarь kul turanьn saskө atьşөn bir. Lakin kul'turalь tormoş ydena yde genө urьnlaşmaj. Kul'tura esen keraşergө kөrөk.

Kul'turalь ja-av esen keraş tormoştaqь bөtө vaqlьqtardan, başlanьrqa tejeş. Taraqandar, bөtө donja proletariatьnьn bөjek julbaşşьhь ip. Stalin—kolxozdarda bol'şevistik, kolxozsьlarda mul tormoşlo itev burьsьn qujdь. Bьl bөtө kolxozsьlar mөssahьnьn huqu-şenitьq hөlөten kytarde. Kolxozsьlar yd kolxozdarьn bol'şevistik itev julьnda kulak qildьqtarьna qarşь qatь keraş astьlar. Kolxozdarda xedmөt dissiplinahь nьqьrь. Xөder inde ular mul tormoşlo jөşөv julьnda dur adьm jahanьlar. Lakin ele bьmen menөn gena burьs ytөldetip ajtep bulmaj. Ө e bөddөn aldьnьdda kulak qaldьqtarьn tamam betөrev, itke tarqav jөşөvden mirabь bulqan kul'turnhьdlьqtь jenev burьstarь bөtө kinlege menөn toradar.

In elek tudalьq haqlav mөs'өlahen gena al p qarajbq. Bөddөn kolxozsьlarьnьd arahьnda tada torovqa latinar itmөvselek nik kesle ale. Ө ydenden kөndөlek tormoşonda tadaibdqa tartin r itmөv nьl—havlьqьna hө zym itev tigan hyd. Tada tor belmөv arqahьnda alla nl tik lem avrьvdar tarala. M bala nddөn Başqortostandьn hөr ner ra jonьnda tip ajtlek traxom avrьv ear. Ө bьl avrьv qajhь ner rajondarda qurqьnьsьb tөb ulьv dөrөzahena jetkөn. Urnь menөn traxom menөn integevselөrdөn hanь 40-50 protsentqa jetө. (Mişkө, Bişaylak rajondarь).

Bьlar betөhe lө ta a torovqa iqtinar itmөv, t dalьq esen keraşmөv hөdөmtelөre. Tormoşta tadalq haqlamav,bьl itke tormo qaldьqь. Bьnьn menөn his şikhed keraşergө kөrөk. Tadalьq kul'turalь tormoş on nerense şartь, ebnь itstan sьqarьrqa jaramaj.

Kul'turalьbdlьq sotsializmqa jat. Sotsializm ul in juqarь kul turanьn saskө atьşөn bir. Lakin kul'turalь tormoş ydena yde genө urьnlaşmaj. Kul'tura esen keraşergө kөrөk.

Kul'turalь ja-av esen keraş tormoştaqь bөtө vaqlьqtardan, başlanьrqa tejeş. Taraqandar, bөtө donja proletariatьnьn bөjek julbaşşьhь ip. Stalin—kolxozdarda bol'şevistik, kolxozsьlarda mul tormoşlo itev burьsьn qujdь. Bьl bөtө kolxozsьlar mөssahьnьn huqu-şenitьq hөlөten kytarde. Kolxozsьlar yd kolxozdarьn bol'şevistik itev julьnda kulak qildьqtarьna qarşь qatь keraş astьlar. Kolxozdarda xedmөt dissiplinahь nьqьrь. Xөder inde ular mul tormoşlo jөşөv julьnda dur adьm jahanьlar. Lakin ele bьmen menөn gena burьs ytөldetip ajtep bulmaj. Ө e bөddөn aldьnьdda kulak qaldьqtarьn tamam betөrev, itke tarqav jөşөvden mirabь bulqan kul'turnhьdlьqtь jenev burьstarь bөtө kinlege menөn toradar.

In elek tudalьq haqlav mөs'өlahen gena al p qarajbq. Bөddөn kolxozsьlarьnьd arahьnda tada torovqa latinar itmөvselek nik kesle ale. Ө ydenden kөndөlek tormoşonda tadaibdqa tartin r itmөv nьl—havlьqьna hө zym itev tigan hyd. Tada tor belmөv arqahьnda alla nl tik lem avrьvdar tarala. M bala nddөn Başqortostandьn hөr ner ra jonьnda tip ajtlek traxom avrьv ear. Ө bьl avrьv qajhь ner rajondarda qurqьnьsьb tөb ulьv dөrөzahena jetkөn. Urnь menөn traxom menөn integevselөrdөn hanь 40-50 protsentqa jetө. (Mişkө, Bişaylak rajondarь).

Bьlar betөhe lө ta a torovqa iqtinar itmөv, t dalьq esen keraşmөv hөdөmtelөre. Tormoşta tadalq haqlamav,bьl itke tormo qaldьqь. Bьnьn menөn his şikhed keraşergө kөrөk. Tadalьq kul'turalь tormoş on nerense şartь, ebnь itstan sьqarьrqa jaramaj.

Kul'turalьbdlьq sotsializmqa jat. Sotsializm ul in juqarь kul turanьn saskө atьşөn bir. Lakin kul'turalь tormoş ydena yde genө urьnlaşmaj. Kul'tura esen keraşergө kөrөk.

Kul'turalь ja-av esen keraş tormoştaqь bөtө vaqlьqtardan, başlanьrqa tejeş. Taraqandar,

VKP(b) YK HӘM SSSR SOVNARKOMЬNDA

TIMER JULDARDA REMONTTЬŊ BARBŞЬ

SSSR Xalьq Komissarlarь Sovet ь hem VKP(b) Ydөk komitet ь, timer juldarda remont bujsna eş barьşь hem jul xuzalьqьndaqь tarqalьvdarda betөrev turalь nda qarar qabul ittelөr.

SSSR Xalьq komissarlarь Sovet ь hem VKP(b) Ydөk komitet ь bьl qararda, 1934 jьl jul eş tare kin kylamdө jөjep jөbөre levena hem Juldar xalьq komissarlьqьnda hem juldardь jul xuzalьqьn dur ahemiөt bulvaq: qaramabtan, timer jul seltərөren dө jul xuzalьqьn tertipkө kilterev hem remont bujsna eş temp, algrөk tө eş en sьjfatь hamanda ale qanaqatlanerlek tygөl, tip atildaljdar.

Juldarda remontlav bujsna programmanь sьjfat hem han kyrhatkestare jaqьnan algrөk tө **Urta Azia** (nacal'nik **Prokofjөl**), **Omski** (nacal'nik **Davulin**), **Samar-Zlataust** (naca 'nik **Kovьjlkin**),**Oktəarski** (nacal'nik **Sinef**) hem **Kenьsoqьş-Seber** (nacal'nik **Golьşөf**) juldarь nasar ytөjdar. Juldardь rekonstruktirlav programmahь bujsna eş (taş bal last halьv, şpaldar artьrьv, jaңь tip nьqьrmalar qujbv) ner nisө ahemiөtle juldarda edөl gan bulьp sьqь. (Tenjaq, Məskөv-Kurski, Məskөv-Qazan ti mer juldarь).

SSSR Sovnarkomь hem VKP(b) Ydөk komitet ь, Juldar xalьq komissarlьqь jul idarahьnьn, şulaj oq juldar nacal'niktarьnьn, jul remontlav eşen vaqьlьnda kinөjtep jөbөrevgө hunlap ədөrlanevdөren hem mexanizatsia lardьn jaңь priborlar menөn mөt xaqь tylav sistemahьn qajtanan qororqa hem şunьn menөn eşlenөn eşlen sьjfatь bulьvdь hem artta qalbvь sөbөptөrenen berehe itөp taptьlar. Şunьn menөn bergө SSSR Sovnarkomь, VKP(b) Ydөk komitet ь Avьr promьşlennost' xalьq komissarlьqьna Juldar xalьq komissarlьqьnь Juldar xalьq komissarlьqьna bolttir hem kostьjldar nirevde ytamөven hem Urman promьşlennost ь xalьq komissarlьqьnь şpal, kyper arustarь nirep jetkermөven bildөlejdөr.

SSSR Sovnarkomь hem VKP(b) Ydөk komitet ь, kilөsaktө juldardь remontlav bujsna eşten artta qalbvьna sьdarga memkin tygөl itөplөp. Juldar xalьq komissarlьqьn, juldardьn nacal'niktarьn nerense nojaer gө tiklem juldardь remontlav bujsna planь tulьhsna tultьrьrga mөzeyr ittelөr.

Distansia nacal'niktarь, kolonnalar jaki brigadalar remontlagan juldardь ydөre şax i re eştө qaaul itergө mөzeyrdөr. Jul nacal'niktarь, remont kalcu nalarьndaqь inzener-texnik ra botniktarь sostaь eştөren şaxsi tikgerergө tejeştөr.

Jul eşselerenen daimi kon tingentь 100 men dan 150 men ja tiklem artьrьldь.

Şulaq vaqьtta SSSR Sovnar komь hem VKP(b) Ydөk komi tet ь, jul eşselerenen ta'minөten jaqşьrtьv hem ularqa individual' xuzalьq tөdөvqө (malsabq, baqs sabq h. b.) jardam laşav karaklegen kyrhattelөr.

SSSR Sovnarkomь hem VKP(b) Ydөk komitet ь, jul eşselerenen ta'minөten jaqşьrtьv hem ularqa individual' xuzalьq tөdөvqө (malsabq, baqs sabq h. b.) jardam laşav karaklegen kyrhattelөr.

SSSR Sovnarkomь hem VKP(b) Ydөk komitet ь, jul eşselerenen ta'minөten jaqşьrtьv hem ularqa individual' xuzalьq tөdөvqө (malsabq, baqs sabq h. b.) jardam laşav karaklegen kyrhattelөr.

TӨDӨLEŞ SMETALARЬN JAŊЬ SPRAVKALAR MENӘN TƏ'MIN ITERGӘ

Bөtө tөdөvsө oj şmalarda finans-dissiplinahьnьn jaqşьrtьlьvdarьn hem tөdөleş esen bildөlangөn dөvlөt sredstvolarьnьn ursnnьd, kuzalьqьd taratьlьvьn iqtinarqa alьp, SSSR xalьq komissarlarь sovet ь 1934 jьl 3 sentəardө maxsus qarar saqardь. Bө qarar bujsna, nind j genө tөdөleş bulmahь, juqarь organdar terafьnan tasdiq itelgөn tex nik projekt hem smetanь bulmaha, ul tөdөlө tarde a sa menөn tө'min itev tuqtalьla. Kilөsaktө tөdөleşte qadattagөsө davam itterev esen, bөtө tөdөleş on jektlarьna tasdiq itelgөn t-lь smeta bulьrqa, jaki SSSR xalьq komissarlarь sovetlarьnь ajrьm tөdmөtlөna indelegөn bulьqa, jaki smetalarь tasdiq itelgөnge tiklem Xedmөt ten Ohrona sovet ь terafьnan alrelgөn kiekterev spravkalarь bulьrqa tejeşle.

Bөl qarar sьqarьlqandan hun Başqortostandaqь promennk kontoralarь yd qaramaqьnda bulqan kiljenttardan smetalarь tikşerep sьqqas, Өle qalahь esenda alьp barьla torqan tөdөleşlerden nl narь 30925,6 men humlьqь qbna, jөqni 45 pr. tь, davam itөsөk, ө qalqan 35204 men humlьq tөdөleş ne rense ok ərdөn hun tuqt-tьlьrqa tejeş bulьp sьqь. Tuqtatь larqa tejeşle tөdөleştөr tedmөtenө, ahemiөtle tөdөleştөrdө Motor zavodь, Vostoko neft tres ь, Başzoloto tresь, bөtө aqas zavodtarь, laner zavodь şirpi ranьkahь, Dauitel", makaron faarikahь PRZ, Vostokoneft ei tөdөv kontorahь h. b. inө, sen ki ula ebn, 156450 men hun urnьna ni narь 49906 men hun bө qbna smetalarь tasьldь. Mөsalan **Motor zavodь** 13k miljonlьq sm ta tapşьrьv urnьna ni narь 36 miljonlьq qbn tөjelqan; şunьn menөn bergө, qajhь ner o eşmalar hiş ner smetahьd tөdөleş alьp barqandar (Cernjkofskla **Uralkeestrojlьn tөdөv kontorahь**—49 men humlьq. **Sojuzxormit**—37,1 men humlaq. **8-mart** fabrikahь—18 men humlьq hem nasqa ojoşmalar 1117 men humlьq).

Bьl hanalqan ojoşmalar, qa tarda kyrhө elgөnsө, tejeşle materialdarьn prom-ank kontora nөna kiltterep tapşьrьrga tejeşөr ine, lakin ularьn bьl qarar ngnan nьqlap tanьşqanlьqtarь hem berөr terde sara kyrevdar dөjөş ti l m hidetmөj. Tөdөleştөren finansirlavdь tuqtatqalar kemde qajeplөrdөr ikөn.

Өgөr bьl ojoşmalar jөhөt srok sendө juqarьla kyrhatelgөn jarar menөn nьqlь raveştө ta-ьnьşьp, yd tөdөleştөren davam ittөrev tөngөlendө aşьqьs sara kyrmөhөlөr, ularda sredstvo me nөn ta'min itev tuqtatь asaq.

Bьl ojoşmalardьn qolaqtarьna şunь tөjerөhe kilө.

Ə. TӨXPӘTYLLIN.

DӨJӨM SIFRDARQA QJЬNA HӘJӨNMӘBKӘ

PLANDЬŊ HӘR SOVXOZ, MTS, KOLXOZ TARAFЬ NAN YTƏLEVEN TƏ'MIN ITERGӘ KӘRӘK

„Pravda" ydenen redaksion maqalahenda:

„Igen tapşьrьv planь, şulaj uq ssuda qajtarьv hәr ner sovxoz, MTS, kolxoz hem janqьdaq xuzalьq esen ydgөrtelmөj torqan mazmyn zakon itbaplanө. Bьl itkөrtev faqat artta qalqan rajon ar esen genө tygel, plandarьn 90-95 protsentqa ytaqan Өlkө, krajdar esen dө mөhim" tip jaңa.

„Kypselek rajon hem kolxoz dar igen tapşьrьv plandarьn kyptөn tultьrьv ga qaramabtan, kөnjaq rajondar inde esensө 5 kөnlөk aulьna ner urьnda ta panal r. Senki„eş jaqşь torma jөn rajondar hem kolxozdar kydө kyrenmөj hem tejeşle je sakselekhed qalalar" (VKP(b) YK plenumь qararьnan).

„Dөjөm mөqlymөt plandьn 0-90 protsentqa ytaleven kyr tatev menөn, kyp kenө urьndar la raport ədөrlөrjө başlajdar, ter ner sovxoz, kolxoz hem jan qьdaq xuzalьqtan plandь tul ytatev esen kerөşle jomşartalar Bьqa rajondar qьna tygel, kyp kenө ölkө rabokiktarь la tajana lar.

„Sьjnli qarşь element" hem sonataznikiardьn qarşьlьqь alqa rak tө arita barьvsь rajondard kolxozdarda kesle, şulaj uq ular da opportunizm elementtarь jө şөvsөn, bөnda konkret jetөkse lek, dur ojoştorov estare kөrөk.

„Urtasa slirdar menөn hөjөn mөtkө, ө igen tapşьrьvqa qar şьlьq itevselөr menөn in qatь kerөşergө, top burьs şunda tora.

Igen tapşьrьv planьn tultьrvdь ldlatev esen xөder nөmө kөrөk? Iqtisardь artta barьvsь raj ndarga hem kolxozdarqa tup larqa, janqьdaq xuzalьqtar me nөn nьqьraq eştөrgө kөrөk. Art ta qalvdь tiderөk betөrev, tron tь tuqtatev, igen tapşьrьv tem pьnьn dөjөm kytarөl şen ta'mi itev esen betө saralardь kyre tө kөrөk."

— o —

IGEN KOOPERAT SIAQJA

Tu'mazь (Telegraf aujьnsa) VKP (b) ӨK hem rajon komi te bnьn konkret jeta-selege ab bında „**Başqortostan 10 jьlьqь**" kolxozь kooperatslaqa 3 men sentner igen hatte, şunьn 1600 sentnerь qatь kul'turalar. „**Zarə**" ko xozь 2 men „**Bol'şevek**" kol xozь 2 men sentner hattьlar.

„Başqortostan 10 jьlьqь" kol xozь predsedatele Bajquzin avtomaşina alьv esen Başsojuz-qa kitte.

Rajkom—OJƏNETDINOF
Raj-oJuz—ARSLANOF
„Lenin juls" KAMALOF

Məjəko rajonь „Voroşilof" kol xozь Aksion MTS polit-yiege jetəkseteqendə aldьnqьlar sa fьna sьqtь. Kolxoz kөsө de reө ojoştorov, sotsialistik jarьs udarsьlьqtь kin jejelderev ar ahьnda, unьş jьlnөb vaqьsında tamamlanь hem dөvlөtk igen tapşьrьvdь 2 sentəarga ytanө.

Xөder tunqa hөrev eşe qbdьv reveş ө bara. Bөtө hөjrөv ke torenen 90 protsentь tunqa hөrev esena berketelgөn. Kolxozda doxod aylevgө ədөrlek başlandь. Yik n jьlda xedmөt kenena 3 kilogram aulha, abjьl kolxozsьlar hөr xedmөt kenenө unar kilogram igen alasaqtar.

Maldөr jьь torlaqtar menөn ta'min itelde, 90 baş at han 120 baş hьjar hьjarьq jaңь torlaq eştөlelde.

Kolxoz kooperatsia arqьn dөvlөtkө 100 sentner igen hat tь. Bьl turala kolxozsьlar ara ьnda la anlatьv eştөre alьp barьla.

N. Bajazitьf

Məqar rajonьnьn aldьnqь kol xozdarьn ta kooperatsiaqa igen hatьv eşe kin jөjeldere d ь. „Tөjryk", „Ural", „Vojenmor", „Qbdьl jondod", „Qodaş" kolxozda rь 3500 sentner igen aylep qu dьlar. Oşo i tenden 450 sentner qbdьl oboz menөn tapşьr ьlarda inde. „Jaңь jert" 47, „Qbjavьq" 65, „Alatana" kolxo ь 40, sentner igen hattь. X.Q.

IGEN PLANЬN YTƏNE

Dəvləkən. Taşlь MTS xedmөtendөge „Proletar" kolxozь I se oktəarga dəvlalkə igen tap şьrьv jeklamahen ytene. Dəvlөtkө jaqşь sьjlatlь 1551 sentner igen tapşьrьldь. 140 sentner naturalata tylav burьsь la inderelep bөtөldө.

Qalqan asьqtardь huqьv eş tare la tamamlanьv aldьndatora

Xөder kolxoz at kesen-n kyr eloşen tunqa hөrev eşena qus ь. Bөtө 65 attan 48 başь hanar da, 875 gektar tunqa tөrev pl nьnьn 1 se oktəarga 125 gek tarь hөrelde 14 protsent SAFIN

„KƏS' KOLXOZЬ

Əle bulha igen planьn ytəməgən

Qьrmьbqalь rajonь „Kөs' kolxozь dəvlөtkө igen tapşьrьv ь 28-se sentəargө 65 protsent qa qna ytene. Aşlьq huqьv şe sikten tьş ekeren bara. Transport brigadahьna, igen tapşьrөv punktьna taşөv esen, huqьp elgermөjdөr.

Kolxozdьn partia (partorg ip. Vөl jef) hem komsomol ojoşmah (komsoorg ip. Xөsanef (aşlьq huqьvdь kesajtev hem dөvlөtkө igen tapşьrьvdь tid arala tamamlav esen ner tөrlө lө sara kyrmөjdөr.

MƏTƏL.

„CEVEROF"

DOXOD BYLDE

Dyrtoğo (telegraf aujьnsa) Rajonda doxod aylev eşe jөjelderelө. Igen tapşьrьv hem bar terlө tomatar tөdөv, tunqa hөrev plandarьn ero genan aida ytagan **Ceverof** ismendөge kolxoz kooperatsiaqa 7 men ner igen hatte hem rajonda ikense aulьp doxod aylө aqlana.

Kolxozsьlar hөr xedmөt kenena 8 kilogram igenlөlө hem 650 gram jөşelө doxodь alalar. Jaqşь ardarnik **Jamaidinaf** jortona-300, **Xammatьf** qa-270, **Islamьqa** 238 ner igen qbdьl oboz menөn kitterelde.

Xosoleva 65 jөşlek ani, ner yde 45 ner doxod aldь, şunьn esenөn 13 nero aojitaj.

Bө kolxozlar kooperatsiaqa igen hatьrqa anujandama alьp, bөtө eştө aldьn barьrqa vөqөdө ardelar.

I. Eldejot

JAƏ BAŤЬVQA HABANHЬƏ SЬQJЬV ӨSӨN!

JETƏR!

Kyp kenə kolxozdardь tunqa hөrev artialьqьn attar jetөşmovgө hьlьav itelөr. Şul vaqьt, kolxoz atьn jegep aulaj mөsьvөslar da juq tygel.

(*Xөardardan*)

150 UŤЬNЬNA

20 GƏKTAR QJЬNA HӘRӘLƏ

Məjəko. Anukof iptөş „Tarlrьf" orloq sovxozьnda dəvlөt kө igen tapşьrьv hem tunqa hөrev eştөrenen barьşь mө nөn tanьştь. Ul igen tapşьrьv eştөre menөn ner rөt tan tunqa hөrevden dө tөrөr edөklek esendө aulьvьn kyr hөtte.

Tunqa hөrevdө eşlөgөn 17 S T Z, ike janь CTZ traktor ь, t kater-pellar kenөra in kө mendө 150 gektar hөrergө te jeştөr ine. Lakin, aylek jetək sel re, şulaj uq direktor **Şkjcofran** tunqa hөrev ebtenөn con-ret jet-s-lekte tө'min itmөvdөre arqah da kengө 15-20 jektar qbna hөrelө

Anukof iptөş tunqa hөrev planьn ner nөmөgө qarьmajьn-a, qbqa srokta tamamlav kө rөkleg n ajtte. Lakin plandьn e) a rь 13 pr. qi qbna ytө leve dur edөklek qurqьnьsь tө dь s. Şuqa qaramabtan, Kavnina aylege jetəksehe Iza kajel „jerden qatьlьqь..." tura hьnda mьqьldana, Jəşel Klin aylege jetəksehe **Dmitrejef** tunqa hөrevdө jaqaj eşse— **Jaşqazinoqa** tapşьrqan. Şunьn arqahьnda, aylekten janь alьn gan tke CTZ traktorь jul quj mablьq nasar eşlajdar. Ul i tөvlek aulьna 30 ga urьnьna ni narь 3-4 gektar hөrelөr. Bьl traktorlarqa in jaqşь trak toristardan **Allamoratof** hөn **Jarovoj** iptөştar nerketelgandar Lakin traktor hөrөm-nь artьnar jerev esen maxsus keşelөr qu jalmaqanlьqtan ulardьn 60 pr eş vaqьttarь hөnөn tөdөrtөv jө kl traktor motorьn buşqa eşlө tev jaqьvlьqtь buşqa ərөm itev menөn ytə.

Hөrevdөn sьjfatь ak nasar, senki tө ondarqa qьj tulha. ul kytarelө. Traktorlь unь hөr va qьt tөdөrtөp tora almaj. Şul sabaptөn, kytarelgөn terөn jerdө өbtөn sьjьp qbna bara..

Bьna bьl kyreneştөr bөtө sovxoz bujsna 5-se oktəarga ni narь 8,6,5 kektar qbna hө relevenө sabap buldьlar.

Bigerөk tө Stalin isemendөge ikense aylek menөn Jəşel-Şlin aylege artta ba alar. Stalin ise mendөge ikense aylek pland 9 pr. qa, Jəşel Klin—13 pr. qa qbna ytanelөr.

Əgөr, „Tahirьf" orloq sovxozьnda oakom qararь nigeddndө qьrqь hьnьlьş jahamahalar tunqa hөrev asьqtan asьq ədөlөsək.

Bajan.

TUŊQJA HӨRӨVDӨ JЬLDAM TAMAMLARQJA

Tunqa herevdөge in jaqşь ogotexnik sroktar kyptөn ytep kitө. Lakin, p andьn jartьhь la tulma an ale. Kyp kolxozdar, kyp MTS,RajZO jetakse are hөjrөv kestare jetmaj. Suqa tunqa herev nasar b ra timakse aulalar bul s-bap ner kemdө lө bşandьra torqan nөmө tygel.

Bьjьl tunqa hөrevdөn artta jalьv sөbөbөn kolxoz, MTS hөm RajZO jetakselarenen ireşelqan unьştar menөn siklөnep qalьvdarьnan, alqaqь jөl urozaj esen aujьl kerөş alьp narьv kərəkleqen anьnda telamavselekter hөm xuzalьqtaqь hөjrөv kestө ren derөş, rat-ional fajdalana nelmavdarenөn genө edlergө ərək.

Kyp kenө kolxoz jetakselare aujьl xь juqarь urozaj menөn genө tөnьslanьp qalmaqsь ru lalar. Aldan nasar ədөrlөngөr kolxozdar juqarь urozajdь nisel itep tid jьnavda dur apьravda jaldьlar, hөdөmtөlө aldaqь jь rozaj esen kerөş fronтьn-tunqa hөrev eşen bөtөlөj aqhattьlar. Sotsialistik jer eşlөvdөn ner genө niged zakonь bar. Ul—**jьldan jьl juqarь hөm totanaqlь urozaj ala barьv.** Şunьhь bөd tarixi burьs, kolxozdardь bol'şevistik, a kolxozsьlardь mul tormoşlo itev burьsьn ytөj alma jasaqhьd.

Tunqa hөrev planьn ədөrgө mataşьvsь ikense tip jetakselar yddөrenen „qalimlegen" kyrhatergө mataşalar. Ular: „agrotexnika tunqa irtө hөrev g na juqarь unьş birgənen rablaj Bөd xəder o-t-r ajana indek, əle hөrөlgən jerdөn jьd hөrev qa qaraqanda ner tөrlө lө artьq lьqь juq" tip şunьn menөn yd dөrenen tunqa irtө srokta hөra almaj qa'bvdarьn, plandь tultьra almavdarьn aqlarqa mataşalar.

Partia hөm xekymөt tunqa hөrev planьn his ner hydheө tultьrьrga qnşqan da, bөndaj ip „qalimdərgə" qatь otpөr bө lө belev kərək. Hyd xəder nin laj srokta tunqa hөrev fajdalь aq bulьv turahьnda b rmaj, hiş ner hydheө planь tultьrьv tu ahьnda qьna bulьrqa mөmkin

Hyd juq, tunqa oktəardө hө revgө qaraqanda avqust ajanda hөrev kyp artьq unьş birө. Lakin, şunь la onotorqa jaramaj ad hөrevgө qaraqanda oktəarda hөrev kyp artьq unьş birө. Bьjьl kөdgө jamaqьrdar oktəarjьnda kyberak. Ə tunqa hөrevtөn berөnse өbtөnlөgө kөddөn jerdө kyberak dьmilьq jьjnav, şunьn menөn jьş qьna bula torqan tabiqi qoroloq kyreneşen jenevdөn qinarөt.

Ikense mөhim ja ąь—jaqqь eş re buşatьv. Kolxoz jetəkselarena, arigad rqa oşo nəmə kədgə kevek asьq bulьp tororqa tejeş: tupraqtь eşlөvdө hөrev in avar eştөn, hөjrөv kөsөn kyp sarьt tө torqan eştөn hanala. Hөrev, tarmatьv hөm sasev eşena klkөn hөjrөv kөsөn 100 pr.t itep illiaq, unьn 75 өleşo jerdө hөrevgө kitө. Bьl praktik teldө aqar dө kөddөn hөrөp qalьnqan aulha, jaqqь sasev eşen 100 jөn 75 өleşkə jenelajtev-tidlatev tigөn hyd.

Kədgө eşte jaqqa qaldьrьv—sasevdө aj, aj jarьmqa tiklem nudьv qurqьnьsьn tьvdьra. Bөna şunьn өsөn bөgөn, aşlьq nuvdь tuqtatmaj, bөtө iqtinardь, hөjrөv kөstөren tunqa hөrev planьn artьqь menөn ytavga jynaltergө kərək.

Partianьn Өlkə komitetь tunqa hөrevdө 20 oktəardөn dө qalmaj tamamlarqa quşa. Bьl sroktan da hunqa qalьv qaөev ilelergө tejeş tygel.

Brigadaqa, unьn xuzahь brigadirqa tulьraq jetəks lek itev, xuza bulьv xoşuqь airelhen. Alaqь jьl urozajь esen in ae-ensenөn ariqa a javaplь. Juqarь hөm totanaqlь urozaj arigadanьn eşmakərlegena aik nьq ajlaneşle. Unьş arigadata xəlө. Bөna ni esen kolxoz idarlarь, unьn predsedatele ьsqa tiklem arigadir rizalьqьnan tьş inьn attarьn ikense eşkə alьp jujьv kevek tərtiphedlektaren tamьrьnan bөtөrergө tejeştөr.

Brigadirdьn eş planь menөn tөbөpləşmagən kolxoz predsedatele jөkl polevodь ul ere xuzalьq jetəksehe bula alaaj. B igarirqa aldaqь jьl urozajь esen berəşevdө kyberak instativa, yd aldьna eş itө alьv mөmkinlege birergө kərək.

Bөd xəder bөtө kolxozdarda la doxod aylev aldьnda torabd. Doxodtь derөş itep aylevdөn niged prinsebe brigadalar aujьnsa aylev hanala. Jaqşь eştөgөn arigada, YK-nen 1932 jьl i ral' qararь aujьnsa 10-20 pro ga xedmөt kenө toroşon artьqra t, nasar eşlagөn brigada oşo tiklem kөmerөk alasaq. Tunqa hөrev eşen qьddьrьvda bьl xөl tur stimul tulь xərəkətkə qujьlhьn.

AGR: Ə. VƏKIL.

— o —

JAŊQJЬDAQTAR KOLXOZQJA INƏLƏR

(Yd maxsus xəbərçeөddən)

Dəvləkən. Torontajьş sovetь „**Kerəş**" kolxozь igen tapşьrьv, rloq, straxovoj h m furaz fon t-arь tөdөv plandarьn tamamlaь. Kolxoz bьnan tşş dəvlətkə 575 sentner igen ha'a. Bьl igen len jartьhь 5-se oktəardə kooperatsiaqa tapşьrьldь inde. Şu nьn өbtөnө kolxozsьlar yd igendərenən dө hatalar. Oşo kəndə ijrьm kolxozsьlar 86 ner igen hattь.

Janqьdaqtar arahьnda „**Kerəş**" kolxozьnьn unьştarь dur qьdьqhьnьv tьvdьra. Oşo arala qьna kolxozqa 14 xuzalьq aqza bulьp inde. Kolxozqa janь inevse **Ojəlimef Islam, Əxtəmef Ojəmər, Andraxmanof Ojəbəj, Fazlьtdinof Səlajdar** dəvlətkə aulqan igen mujəndamalarьn tulь ytanelөr. Xəder „kerəş" kolxozьnьn aqzalarь 406 xuzalьqqa jette.

S. NURЬ

SOVETTAR SOJUZЬNDA

PARTIA KONTROL' KOMISSIAHЬNDA

MTS la igen tapşьrьvdьŋ barьşь turahьnda

Partia kontrol' komissiahь aqzahь ip. Os'moj tikşerep: 1934 jьl 25-sentəargə tiklem Xudoelan MTS kolxozd rь 7 men 227 sentner igen tapşьrьp jьlьq plandarьn barь 15 protsentqa, naturalata tylavde 7 men 200 sentner tapşьrьp, barь 8 protsentqa qьna ytəgənlektəren alldəlene.

Bьl MTS kolxozdarь urozaj jьjnavdь 15 avqusta uq baş a-qan aul al r da, orloq igenlektərden 30 pr. tьn h-mar-a almaj, unьş jьjnavdь tamamlav eşen jenəjətsel rəv ştə odaqqa hudьp kilqəndər.

Xudoelan MTS direktorь Gregori-f hөm polittaylek nacal'nigь Klimin—igen tapşьrьv hөm urozaj jьjnav plandь-rьn ytavdə tulь eşlekhedlek kyrhətkəndər.

Partia Kontrol' komissiahь aturahь bьl məs'ələne qarap, Xudo lan MTS direktorь D.N, Grigoriette hөm politaylek nacal'nigь A.P. Kilmindь tulь eşlekhedl-k kyrhətkən hөm igen tapşьrьv planьn ədgən esen partia safьnan sьqarьp, urьndarьnan alьrqa nulьp qarar sьq rdь.

VKP(b) Kənьqьş Sener krajkomьna hөm kraj jer idarahь politsektorьna Xudoelan MTS nьna jardamqa igen tapşьrьv jьlьq planьn tamamlaqan başqa MTS la-dan alьp karakle hөnda-rəsotniktar jenərergə təqdim itte.

Cistopol' kolxozdarь avtomaşilla bulalar

Cistopol', 9 Cistopol' rajonьndaqь „Poseda". „Urozaj", „Təşəlge" hөm „1-se məj" kolxozdarь dəvlətkə igen hatьp alqan aqs-larьna jək jərətə t-r qan avtomaşinalarəlalar.Məbələn „Taşəlge" kolxozь kooperatsiaqa 2 men 500 sentner, „Poseda" kolxozь 1 men 600 sentner „1-se maj" kolxozь 1 men 500 sentner igen hattьlar. Oktə-

KAPITAL ILDƏRENDƏ

FRANSIANЬ FAŞISTLAŞTЬRЬRQ̧A MATAŞALAR

Paris, 9. „Jumanitə"nьn xəbər itevenə qaraqanda, faşistar ojoşmaьı „Ognennьj krest" vozzvanje iqian ilergə əderlana, unda Şerondьn oistavkaqa sьqьvь. ham Dumergqa qəddətlən tьş vəkələtlek birev talap ittelə hom bьl vozzvai je Paris xalьqtarьn uramqa sьqьrqa saqьra.

Bьl beiderevdən hun,oişmanьn liderь, ьşanьlmaьlьq qarьşь javap iqlan itte. „Jumanitə"Parizda zandarmerianьn huqьşsan əderlekkə kiltereleven, eşselərden hom faşistarqa qarşь ojoşmalardьn sьqьştarьna qarşь politsianьn dur kestəre tuplanqanlьqьn beldera. Provenslanan, bojroqton yдgərtelev turalьnda aldan xəbər alqan faşistar terkeme kilde.

UQЬV-UQЬTЬV SЬOQЬMDARЬ KƏMEJ

Varşava, 9. Xalьq məktəptərendə uqьlvsьlar sojuzь delegat-tahь premjer Kozlovskidьn iqtibarьn xalьq maqarife bujьnsa rasxodtardь kiləsəktə taqь la qьƏqartьvdьn qurqьnsьlь hedem tə menən bətəşqenə, jynəlitte.

Kozlovskidьn javabь delegatsleqa bik nasar tə'bir itte. Premjer məktəj tarden nasar xəldə torovdarьn jəşermənə hom aydzet sərmələlarenen kiləsəktə taqь la qьƏqartьlьvdarь arqahьn, da, uqьlqan əsen xaq tyləv tərtiben inderevden kərəklege menən də itəpləşergə tura kilet, tine.

Oppozitsion gazetalardьn feke re bujьnsa, məktəptərdə uqьlv srogьnьn 7 jьldan 4 jьlqa qьƏqartьlьvьn, hom məktəp tədeləştarenen tuqtatьlьvьn ketergə kərək.

ISPANIALA SЬJNFI HUOJЬŞTAR

Paris, 9. Ispanianan xəbər itevdərenə qaraqanda. Berselonda 8-se oktəbr aldьndaqь tendə hom şulaj uq irtə menən də huqьştar bardь. Baş kytərevselərgə qarşь artelleria həzym jahanь. Kyp urьndardə barrekadalar tedelde. Tirə jaq avьldardan qoral'anqan krəbtejəndər Barselonqa inep, eşselərgə jardəm kyrhelərgə tьrьşalar. Kompanis xəkymətenen qurqaqьlьq menən stgeneve hunьnda, kerəş menən jetəkselek itev eşe proliitariattьn berdəm ironlь „Alians Obrer" qelьna kyste. Xəkymət, Barselonqa janь kes jeвarer ə buldь, senki „xəkymət qəskərdərə arьqandar". Keron qalahьndaqь polkьn baş kytərevse, bьnda hyдden „arьv turahьnda" tyqel, ə karatel'nьj castarдьn tarqalьvdarь turahьn a bara. Janьnan j bəreləsək kes kalorla qəskərdərenən torasaq. Katalon provesiahьnda urьndaqь xalьqьn qəskər menən keraseve dəvam itə. Madridtə 7 hendə eşselər ike vogza dь atakaqa aldьlar, parlamentь atakaqa alьv esen ydəkkə inergə tьrьştьlar.Lerus xəkymətten başqa aqzalarь menən ullьrьş yt-

MENDƏRSƏ KEŞELƏR YLTERELGƏN

London, 9. „Rejter" korrespondentь Barselonda menləgən keşe yltereleven beldera. Eşselər proklamatsia eşləp sьqarдьlər, unda ular yдdarenen birelmələsəktərən selderələr. Bьqa qarşь qəskəri vlastar gaz qullanьv menən qurqьtalar. Qalaqa huqьş paroxodtarь, qə kəri kəstər həm osqostar kilterelde. „Lebenal"dьn Xixon qalahьnda Santa-Katalin portьnda baş kytərevse ərgə krəjser menən həzym jahav turahьnda ittelə. Ovijdeqa Leon provensiahьnan qəskər kilə.

„D jle telegraf" tav eşselərenen nьq torovdarьn həm nlarqa carşь jeвarelgən general Ocoanь. quiqa alьvdarьn selдera.

Baş kytərevselərgə qarşь qəskər jeвarela

London, 9. Xəbər itevdərenə qaraqanda, Ispaniala quiqa alьnqan baş kytərevselərdə jazalav kerelə. Qəskəri paroxodtar barlьq kestəre menən eşlejdər. Asturiaqa aqьvlь gazdar menən tə'min itelgən 6 polktan torqan janь kes jeвarelde Barselonqa taqь la qəskərle huqьş paroxodtarь jeвarelde. Ofitsial məqlymattargə qaraqanda, tatcka vaqьtьnda 500 keşe ylterelgən, 1 men 200 keşe jaralanqan. Gazetalar, bьl handardьn bik nьq kəmetelep kyrhətelevдerən xəbər itelər. Madridtə munitsipalitet tarьtьlqan, qala turanan-tura faşistar eske eştər ministerьlьqь qul aьtьnda.

***

Vena, 4. Sofia qalahьnьn xərial sudь 150 bolqar kommunistьnьn eşen qarap, 9 kommunistь alьrqa xəkem itte. 90 kommunist 1 jьldan 6 jьlqa tikiem tele sroktarqa terməgə jaвьlьrqa xəkem iteldelər. Qəjəplanevserden jartьhь haldattar.

BLOMBERG

QORALLANЬVDЬ TALAP ITƏ

Paris, 7. Gazettardьn xəвərenə bujьnsa Germania Versal' dogovorьnьn Germaniaqa qorallanьvdь tьjqan punktlarьn asьqtanasьq demonstrerovajt ilergə jьjьna. Bьnь вaşlьnda Blomberg torqan rejxsver talap itə. Blomberg Germanianьn qorallanьvь вьnan hun jəşeren davam itev memkin вulmaqan kimələ gə вarьp jetkənlegen kyrhələ.

LEJBORISTAR

S'JEZDЬNDA

Saut port, 7. Delegattardьn вeъьmь ьtьnda lejboristar s'jezdьnьn prezidiumь Ispanialaqь vaqiqalar turahьnda 2 hut delegat-Xit hom Fol'kner tarafьnan inderelgən rezolytsianь tavьşqa qujdь. Rezolytsialə вulaj tip əjtelə:

— Ispanialaqь vaqiqalardьn вarьşь zitdi tьnьshьdlьq tьvdьrqanlьqtan, s'jezd Ispanialaqь eşse ojoşmalarьnьn faşistar rezimen qujьv ьntьlьşьna qarşь qarşьlьq kyrhetevgə ədər вulьvdarьn qotlaj. S'jezd bьl vaqiqalardьn вarьşьn kydəlep tororqa hom вeдden iptəştərevedgə jardəm saralarь kyrergə Ydək komitetqa təqdim itə".

Rezolytsiianь s'jezd qabul itte.

KOMPARTIANЬN

HAJLAV ALDЬ JЬJЬLЬŞTARЬ

Paris, 7. „Jumanite" xəвəre bujьnsa kompartianьn hajlav aldь jьjьlьştarь xalьqtьn kyp qanaşь menən ytələr. Nitse q la hьnda kommunistardьn 2 nitinge 8 mengə jaqьn keşenen qatnaşь menən ytkərelgən demonstratsialarqa ajlande. Paris elkəhendə kompartia kerəhtejəndər arahьnda kyp kenə jьjьl ştardь dur unьş menən ytkərde.

FRANSIALA HAJLAVDAR

Paris, 9. Fransiala kontenintal' hajlavdardьn berense urьnda 1192 general kənəşe hajlanqan. 11 kommunist hajlanqan, kommunistlar вer urьn juqalьqandar. Kommunist kandidaturalarь tarafьnan alьnqan tavьştьn dəjəm hanь jaqşuq arttь. Mozel'oko departamentьnda, 1932 jьlqa qaraqanda 75 protsentqa arttь. Avьl xuzalьqь rajondarьnda, ajьtьp alqanda, kommunist deputat Reno Žan hajlanqan Lo-Ə-Garon departamentьnda la, Korez departamentьnda la kraвtejəndər kommunistar arьnan вaralar. Ten jaq departamenttьn promьşlennost' ydəktərendə kommunistar tavьş tь es tapqьr arьq aldьlar.

Sujьn, qoros, prokat

4 oktəbrdə **Beloret domnalarь** 223 tonna (tavlek zadanienьn 108 pr.) **Jegoze domnalьs**—41 tonna (91 pr.) **sujьn** qoдolar.

Marten mejestore 288 tonna (62 pr.) **qoros. standar** 167 tonna (78pr.) **proka** sirdelər.

5 oktəbrdə Beloret domnalarь 20 tonna (zadanienьn 101pr.), Jegoze domnalьs—36 tonna (80 pr.) **sujьn** qoдola.

Marten mejestore 221 tonny (71 pr.) **qoros**, standar 167 tonna (91 pr.) **prokat** sirdelər.

6 oktəbrdə Beloret domnalarь 223 tonna (zadanienьn 108 pr.), **Jegoze** domnalьs-41 tonna (91 pr.) **sujьn** qoдolar **Marten** mejestare 350 tonnaf(16p) **qoros**, standar 275 tonna (102 pr.) **prokat** sirdelər.

BAQЬŞ RUDNIKTARЬNDA

BAJMAQ ZAVODЬNDA

TARIXI ALTЬ ŞART ƏLE BULHA JUL ALMAQJAN

Bajmaq вaqьr qojov zavodь вaqьr qojov eşendə jaqşь uq elgəşevdərgə ireşte. Berense kvartal planьn 60 pr. qa ytəgən zavod, вerense sentəвrgə ədəkiektərde qaplap, 8 ajьq zadanienь 99 pr. qa ytəne. Plandь hən jaqьnan ytəv menən вer qatardan, eşten sьjfatьn da nьqьttь eşse kenən tьqьdlanь hom produksianьn yдenə təşev xaqьn tyвənəjtte.

Ləkin вьl elgəşevdər genə zavodqa tьnьslanьrqa irek birmədər.**Berdən,** ələ ular nьqьtьlmaqandar, zavod jetəkselərə yddərenen aldarьnda torqan mehim вurьstardь tulьhьnsa antamaqandar. **Ikensenən,** zavodtьn hikereş, şturm həm kyrhətkestər itвenə jəşeməjensə. jьl əjlənəhenə normal eşlev məs'ələhe xəl itelmegən.

1. Altьn məs'ələhe. Altьn вujьnsa plan sistematik rəveşte ytəlmə, Məвələn, 1-se kvartalda altьn planь '53 pr. qa, ikense kvartalda 68 pr. qa, ə, avqust ajenda 73 pr. qa qьna tultьrьldь. Rajon həm qajьq вer ölkə rвotniktarь Bajmaq zavodьnьn ilgə вaqьr qьna tygel. altьn da вirergə tejeşlegen onotalar. Ə вit Bajmaq zavodь altьn sьqarьv jaqьnan Başzoloto trestьnda ikense urьndь tote hom ul Əвjəlil. Il'inski hom Əvzən priskalarьna qaraqanda altьndь вer nisə tapqьr artaq nirergə tejeş. Kilasəktə altьn tapьvdь planlaştьrьv ajrьm əhemiət qadana. Zavod sistematik rəveştə altьn tanьv menən вaqьr qojov esen вəjlap alьp вarьrqa tejeş. Xəderdən yk Tvвa altьn rudahьn вьnlap faidalanьrqa hom eksport rudahь tapьvdь jajep jeвarergə kərək. Il Bajmaq eşselərenən вaqьr plan qьna tygel, altьn planьn ultьrьvdь la talap itə.

2. Prosto'dar menən kəraş mas'ələhe. Zavodta вuş torovdar bik iss. Məвələn: mai ajьnda Duad-loid apparatь 101 sət, ijvndə 146 səqət, iivldə 187 səqət, jəki əs ajda ydenen 92 pr. eş vaqьtьn tuqtap tordə Şulaj uq şul uq vaqьt esendə Vater-zaket mejese 259 səqət konvertor 769 səqət вus tordo h. в.

Buş torovdarдьn səвəвe — berensenən, agrigattardь quiran saqta texnik defekttar вulьvdan. **ikensenən** — xədmatlanderevse personaldan kvalifikatsiahь tvвənlektən, **esensenən** — zavodta xəkem hərevse eşhedlek hom javaвьhdьqtan ijlə. Bətə вuş torovdar səвəвe iten, direksia hom partia ojoşmahьnьn da вьqa iqtibarhьdьqtarьn kyrвaterga karak. Zavodta avaria hom вuş torovdar ul tiklem kvp вulha la. ietəkselər ularдь kvrmətkə. kyrhələr da zakonlasnan sara itep qanlarqa tьrьşalar. Məвələn, avaria kvp vanьtta vangaristan kiş, unь partia ojoşmahь la, direksia la вelələr. Ləkin şunьn səвəвen analizlən qaravdь kerək tapmaidar. Xatta vangaristan master **Komвar** iptəş eslaganda avaria вulmai, ə вasqalarda sьqьp qьna tora. Əgar də partia ojoşmahь hom direksia вьl xəlde itвənkə alhalar, ular insənasterdar əlgəhən вasqalarna kyserердar hom texnik uqьvdarь julqa halьvdь onotmaвtar ine.

Zavodta eşhedlek, tənəşьlman eşkə tekerəp qaravdar вar.

Xatta işek aldьnda jatqan rudanь zavodqa taşьr keşe вulmaqanьqtan vater-zaket eşhed tora. Eşselər vagonitkalar menən bik nasar məqənələ itələr. Mexanik sexь ularдь remontlap əlgərə almaj. Direksia tarafьnan вularqa qarata la sara kyrelməj, partia ojoşmahь maşinalar vatьvqa hom вuş torovdarqa qarşь qoro agitatsia alьp вarьv menən qəniqətlənə. Sextaqь hər вer eşsenen, masterdьn yдenə tapşьrьlqan eşe esən javaplьlqьn kytərev, şunьn arqьrь вuş torovdar menən kərəşte ojoştorov juq.

3. Qьşqa ədərlek məs'ələhe. Udqan jьldardaqь qьşqa ədərlekten əse haвaqtarь jetəkselər kynelendə ed qaldьrmaqandar. Bьjьl zavodta jaqьv materialdarь, ruda, koks zapastarь **udqan jьlqa qaraqanda la ad вulьp sьqtь.** Məвələn, zavod majдanьnda **udqan** jьl Baqьr yдək **rudahь zapasь** 20 **kenlek bulha,** вьjьl 5 **kenlek, torf zapasь ike kenlek kenə вar.** Zavod korpustarь kədgə — qьşqь eşkə qulajlaştьrьlmaqandar. Tyвələr jaьlmaqan. Qajnatьv sexьnan gazdь sьqarьv sarahь kyrelməjən. 510 kvartirдan ni вarь 10 kvartir remonttan ytkərelgan. Qьş turahьnda вerəv də ujlamaj. **zavod вəgengə ken menən jəşəj.**

Qьş jetep kilə. Xəderдən zavod jetəkselərə вətə kestə tuptap, zavodtь kəd-qьş ədləkhəd eşlavgə qulajlaştьrьrqa tejeştər. Unьn əsen zavod majдanьnda zapas ruda, jaqьv materialdarь suldьrьrqa. zavod korpustarьn remontlarqa, kvartirdardь tədergə kərək. Bьl eştər avtotransporttьn huqьşsanlьqьn talap itələr. Bigerək tə dur вurьs Başavtotrest direktorь **Tвunşikof** iptəş ətəndə jata. Ul dekəвr вasьna tiklem zavodqa 5 men tonna koks taştьrqa tejeş.

Zavodtьn jьlьq planь bik dur tygel. Aldaqь ob'jektiv səвəptərde tar-mar itkandə unь şikhed ytəp вulasaq. Eşselər plandь ytavgə ədər toralar, eş tik jetəkselektə genə. Jetəkselekte jaqşьrtьv əsen вer вaşlьqtь nьqətlərqa, texnik jetəkselekte yd kimələnə kvtərergə kərək. Bajmaq zavodь Sojuz вaqьr eretev planьnьn 9 pr-tьn birhə la, oşo vaqьtqa tiklem inzener-meallurgiq. Ul вulərqa tejeş.

Zavodtьn partia ojoşmahь (sekretarь **Şibajef**) hunqь vaqьtьn yd esen nьqətta вaslanь. Kyn kenə kommunistardь sextarqa kyserde, politik uqьvdar jojelde. Kommunistardьn eştə eşmakərlektare artte h. в. Lakin partia ojoşmahь ələ yd esen proizvodstvonьn tamьr eştare menən tənəqətlənerlek rəveştə вəjlap alьp вara almaj. Zavodtь normal eşlətev. texnikanь ydləştərev, iptəş Stalindьn altь şartьn ytkərev məs'ələlərə. partia ojoşmahьnьn təp iqtibarьn ala almaqandar. Partia ojoşmahь вьl ieteshedlesen qarqa вətərergə tejeş. Partia eşen janь luqarьlqqa kytərev, zavodtьn tulь kesən daimi rəveştə jьl əjlənəhendə faidalanьv — zavod partia ojoşmahьnьn вurьsь həm jaqьn eşe

Q. I.

— * —

BAQЬR YDƏK RUDNIGE

ƏDƏKLƏKTƏ

Başqortostandьn Baqьr ydək rudnigь, rudaqa вajlьqь menən kyp ken rudniktan alьnqan hanala. Rudnik 1925-26-sь jьldarda tədelə вaslanь ham 105-135 metr tarəplegendəge şaxtalar eşlende. Rudniktьn rudahь sьjfat jaqьnan Bajmaq rudahьnan jaqşь. Hunqь kəndərləge вoravlavdar 203 metr tərənlektə lə ruda вulьvьn kyrhəttelər.

Ləkin rudnik, partia hom xəkymət talaвьna javap вirə almaj. Ajlьq plan kyp vaqьtta tolmai qala. Məвələn, вerense jartь jьllьq plan 91 pr-qa qьna ytəlde. Bьnьn səвəвe — vaqьtьnda şaxtalarqa remont ytkərelmәv, kvalifikatsialь esselərde dərət faidalanmav. udarniktarдь kyrhətə almav hom eşselərgə rejeşle tormoş-kyl'tura şarttarь tьvдьrmavdan kilep sьqa.

Sentəвr ajь ytte, esselərden kvartirdarь remontlanmaqan. **rudnik qьşlьq qa ədər tygel.** Xuzalьq mədire **Səqitef** yd esena qul heltəp qarai. Bьl xəldər rudnikta eşselər aqьşьn tьvдьralar. Rudnik 9-sь Bətə Başqortostan. 7-se Bətə Sojuz sovettar s'jezdь ismendəge proizvodstvo paxotьna qusьlmaqan ale.

Rudniktьn partia, komsomol, profsojuz, xuzalьq ojoşmalarь. 9-sь bətə Başqortostan hom 7-se bətə sojuz sovettarь s'jezdь ismendəge proizvodstvo paxotьna qusьlьp, rudniktь sdəkləktan sьqarьv esen rudniktə iptəş Stalindьn tarixi altь sartən tulьhьnsa qəmələ qujarqa tejeştər.

Sьrьvajьf.

BALALARDЬ QAJQЬRTЬVSЬ JUQ

Xəder ked. Halqьn teşə. Dalьa jeldər вaqьra... Ləkin ə e jьdьv eş vaqьtь. Urozaj jьl narqa, dəvlətkə igen tapşьrьrja k rək

Bьna sovxozdaqь əsələr oşo qьdьv eştər esendə qajnajdar. Iemerelep yьkən вaj urozaj isek eşləməzьkə, nisek ilep altьn вojdajdardь jьlnap alьv sen qajnaqan kərəştən sittə jalьrqa kərək. Bulmaj. Eşlarqa' eşlərgə.

Esələr kin dalaqa eşkə kitər. Ə, balilarqa inde əsələrdən jrьlьp tororqa, janь kollektiv əsələ" jəslə lə tərələlanerqə kərək.

Ydək ucaskalaqь вalalardьn kollektiv „əsələre" əjвat. Ularqa jьlь la, kynelle lə, əsьqmajlar da. Ular kedge alqьn kənterdə lə kynelle udqaralar, ujlajdar... Nindəj şat ular... Şuqa kərə undaqь вalalardьn əsələre lə qьjqьhьd eşlajdar, kollektiv ələne ular da jaratatar...

Ejje, ularдь şulaj tərələlərqə kərək. Ular kiləsək вьvronдar, ular janь ilden janь keşelərə, ular kiləsək gerojdar, ular kiləsək Celyskinselər, kiləsək komandirdar, kiləsək Izetoitar...

Şuqa kyrə lə ularдь jaqşь tərələlərgə kərək.

—Rəxmət tidər ydək ucaskalьqь вalalar, вunьnan undaqь jetəkselərga. Ələattə iq təvlə kollektiv „əsələrenə".

Jaqşь, jaqşь...

Ləkin... Kyl вaan вyleksəhendəge вalilar, nəmə tejdər hun? Ular da rəxmat tejdərme? Şikle. Ix hed atalar, ix hed jetəksilər, nisek ojalmajhьqьd. Nisek вedde qьdqanmanьqьd, tejdər ular. Sənki...

Bələkəj genə el. Tədrələre tişek. Əj esendə gəzlap jel ujnaj. Idəne qara.

Bьna Kyltaвan вyleksəhendə 25 вalanь oşo eləə kilterep tulьrqandər. Nindəj kynelhed... Ulardьn qalьn kejemdəgeləre lə qaltьrəmp ultьralar. Ilaşalar. Urьn jetmaj. 25 вa aqa-7 krovat ilkalar ildəndə. Ojəzip. Byleksle „dur" keşelər вar. Kommunistar ər. Kət hojьn direksi nan kilevs lər dр ulardьn oşo xəldə вulьvьn kyrələr.

Ləkin... Nişlajhen, вalalar turahьnda qajqьrtьvsь juq Keşe, lər dur eştər menən məş ayidərьвadaj „vaq-tejək" turahьnda qajqьrtьrqa vaqьtlarь juq.

Ojat. Josopot, Səjfetdinef hed jьdarьrqa, xurlanьrqa tejeşhegeд. Nisek ojalmajhьqьd. Nisek jaş вaьndardь şul xəldə jaşatьheged. Hedden вol'şevistik namьъьqьd qajda?

Balalarqa jьlь, jaqtь, tədə, irken urьn, təmle, tuqlьqlь, tədə aдьq kərək. Şul vaqьtta balalarqa la, balalardьn əsələrenə lə kynelle вulьr. Ular şatlonьrdar.

Jьlejьr вovxozь.

N. Şan.

MƏKTƏPKƏSƏ TƏRBEJƏ EŞE ARTTA QALOJAN UCASTKA

Başqortostan dəvmələndə məktəpkəsə tərələ eştere вujьnsa вьjьl ytkən jьlqa qaraqanda dur un ştar вar. Bigerək tə sovxozdardaqь вalalar majdanьdarь tərəkle produksia (het, maj, il) menən jaqşь ta'min itelдelər. Ələ qalahьndaqь вalalar вaqsalarьn qala janь xuzalьqь jьşelsələr menən qənəqətlənerlek ta'min itte.Şulaj uq het menən də jaqşь ta'min itteldelər.Ələ qalahь вaqsalarьnda mineldər jeterlek, вətəhendə lə remont ytkərelde. Unьştar menən вerqə jeteşhedlektər də вar. 1934 jьldьn jьlendə plan вujьnsa 30920 balьq вalalar вaqsahь asьlьrq teşeş вulha, oşo han ьn ni ə tь 59 pr. tь qьna ytəlde. 165000 balalьq majdandar asьlьrqa teşeş вulha. вьl handьn 51,8 pr. qьna ytəlde. Qala a balalar majlanь asьlьrqa bildəlngən aq sanьn bik ad eleşə genə birelde. Ə rajondardьn kyвelendə məktəpkəsə tərələ eştərenə вeлenlj fond tə вylenməgən. Oşo səвəptər arqahьnda plan tulьhь menən ytalməne.

Rajondardьa məktəpkəsə tərələ orttarь halьvqa ad lqtibar вire ə. Bina вulmaqanlьqtan jəşe majdandar məktəp binahьna urьnlaştьrьlalar, ə məktəptə uqьv

ltьrqandər. Nindəj kynelhed...
Ulardьn qalьn kejemdəgeləre lə qaltьrəmp ultьralar. Ilaşalar. Urьn jetmaj. 25 вa aqa-7 krovat ilkalar ildəndə. Ojəzip. Byleksle „dur" keşelər вar. Kommunistar ər. Kət hojьn direksi nan kilevs lər dр ulardьn oşo xəldə вulьvьn kyrələr.

Ləkin... Nişlajhen, вalalar turahьnda qajqьrtьvsь juq Keşe, lər dur eştər menən məş ayidərьвadaj „vaq-tejək" turahьnda qajqьrtьrqa vaqьtlarь juq.

Bildələ вьl jeteşhedlektər kilasəktə qanatlanьrqa tejeş tvgel. Kolxoz, sovxoz, MTS tar məktəpkəsə tərələ eştərenə fond вildələp, unь yd urьnьna fajdalanьrqa, ularqa mal-yrsetevdə jardəm itergə, həm yдdərenen вəsevдəren вuldьrьrqa tejeştər.

Xəderge kendə məktəpkəsə tərələ jortta вn qьşqьlьqqa nьqьtьv вurьsь tora. Bьjьl qьşqa вilər вaqsalarьna 10 men вala вerkeтelergə tejeş.

Balalar вaqsalarьn, binalar, ujьnвьştar menən tə'min itev nasar tora.

Tatar, вaşqort eləndə ujьn-jьr kitaptarь jeteşmaj. Başqizqa elreigan 10 tərle kitapьn ni вarь 4 terlene genə вəвьlqan.

M. B.

KOLXOZSЬ GRAMOTALЬ BULЬRQ̧A TEJEŞ

OLKƏNDƏR UQЬVЬ BAŞLANЬVQ̧A HƏNAVLЬ QJЬNA KƏNDƏR QALDЬ

Partianьn 17 s'jezdь ikense вiş jьllьq planda elkəndər arahьnda ad uqьj-jьda вelevselekte həm nadanlьqtь вetərev burьsьn qujdь.

Bьl burьstь nigeddə ytəv 1934-35 uqьv jьlь вulьp tora. O o non esen uqьv jьlьn elgele ədərlek menən qarşьlarqa teşeşed.

Ytkən jьlda məqarif вylektəre вьl javaplь eşkə teşeşle iqtibar birmənelər. Uqьv jьlь 2-3 aj hunlap вaş andь. Вьj l da oşo eşten qaвatlanьv qurqьnьsь ьtьnda torqan rajondar вar.

Qalala uqьvdar 1-sentəвrdə вaşlanьrqa teşeş вulha la, Əle qalahьnda 10-15 ken hunlap aşlandь.

Qajьь вer rajondar ələ lə uqьv jьlьna ad rlek eşenə nьqlap totonmaqandar. Bьl eşkə teşeşle qtiвar вirep, ədərlekle ı armal' ьp вa qan rajondar da вar.Məsetle, Dyrtəle, Qьrmьbqəlьra jondarьnda uqьv jьlьna ədərlek eşe qənəqətlənerlek вara.

Məqarif вylektəre, nadanlьq вetərev ojoşma'arь, profsojuz, k msomol ojoşmalarь janь uqьv jьlьna ədərlektə tid kendə kiвken вoroloş jaharqa, uqьv jьlьn tulь ədərlek menən qarşь alьvda yддəren javaplь hanarqa tejeştər.

1934-35 uqьv jьlьnda Başqortostan dəvmələndə 191700 nadandь, 74160 ad uqьj-jьda вelevselərde uqьtьv вurьsь tora. Oşo вurьstь ytəv esən 25 men kul'tar mejestər həm uqьv jьlьn unьş'ь xəl itev esən norma' şarttar, nьqlь material вazatьvdьrьrqa kərək.

Partia, sovet həm profsojuz ojoşmalarь operətiv eşte jəşelderep, вьl hьdьqta вetə jəməqətselekte tuplarqa tejeştər.

Bьnьn əsen kolxozsь, eşşən janqьdaqtar arahьnda anlatьv eşe alьp вarьv, rajon, p litəvek həm stena gazettarьnda kinurьn birelhen.

Stasionar seltər nigeddə uqьv jьlь dəverenə jaraq ь uqьv

mət birevdən kolxoz idaralarь вaş tarta.

„Qьdьl Jar", „Juldaş", „Janь tormoş". „Lenin julь" olxozdarьnda uqьv jьlьna ədərlek вigrək tə nasar tora. Uqьvsьlar əsen kitap, qələm, qaqьd həm kərəsin, lampa lar ədərlenmaвgan. Oşolaj uj qajə l uqьj- ada вe evselərden is·m hь ejdə kem uqьtaqaь la ajlege lə juq. Bьl tur la maqly- dəle tygel. S. l'pooqa elkəndər

ləşlanьv menən majdandar alьnahьd qala la, jaaьlьrqa məsвyr
aula. Bьjьl 15 rajondan kilgən mə·l mət вujьnsa, ni вarь 20 janь вina halьnqan. Bar binalardь remontlav eşe lə qənəqətlənerlek tygel. 22 rajonda 182 urьnda remont ytergə tejeş вulha la, 147 urьnda qьna ytkərelgan.

Məktəpkəsə tərələ jorttarьn standart mineldar menən ta'min itev nasar tora. Standart mineldar ədərlevdə Blagoveşşin zavodь, kejemdər ədərlevdə 8 nse mərt, fanrigь eşlərgə tejeş. Ləkin, rajon ojoşmalarь kolxoz, sovxoz, MTS tar məktəpkəsə tərələ eşenə produkta, aqsa evlevde onotorqa tejeş tygeldar.

Məktəpkəsə tərələ jorttarьnda mal yr·etev məs'ələhe lə nasar ora. Əle la 37 вalalar в ojsahь вar. Ularдa ni вarь вer hьjьr, 18 susqa, 26 tavьq, 10 krolik вar. Rajondarda; 14 rajon məqlymətə вujьnsa 38 hьjьr, 67 susqa, 44 tavьq вyleketelgən. Səsevдəre вar.

Bьl handur kiləsəktə məktəpkəsə tərələ eştərenen sьjtatьn jaqşьrtьv, tujьmlь aдьqtar menən ta'min itev həm məktəpkəsə tərələ ucrezdenielarьnьn seltərdə

ren kinəjtevde tə'min itə almajdar.

Kyp rajondardaqь kolxozdar məktəpkəsə tərələ jorttarьn produkta menən tə'min timənelər. Ular tik ydəkləşkən fond həm вaдardan alьv menən genə jəşenelər.

Kyp rajondər partia həm xəkymətten məktəpkəsə tərələ jort arьn it, maj, hel, kykəj menən ta'min itev turahьndaqь directsialarьn ytəmənelər.

Bildələ вьl jeteşhedlektər kiləsəktə qanatlanьrqa tejeş tvgel. Kolxoz, sovxoz, MTS tar məktəpkəsə tərələ eştərenə fond вildələp, unь yd urьnьna fajdalanьrqa, ularqa mal-yrsetevdə jardəm itergə, həm yдdərenen вəsevдəren вuldьrьrqa tejeştər.

Xəderge kendə məktəpkəsə tərələ jortta вn qьşqьlьqqa nьqьtьv вurьsь tora. Bьjьl qьşqa вilər вaqsalarьna 10 men вala вerkeтelergə tejeş.

Balalar вaqsalarьn, binalar, ujьnвьştar menən tə'min itev nasar tora.

Tatar, вaşqort eləndə ujьn-jьr kitaptarь jeteşmaj. Başqizqa elreigan 10 tərle kitapьn ni вarь 4 terlene genə вəвьlqan.

M. B.

OLOLARDЬ KEM UQЬTA?

Maqar rajonьndə elkəndər uqьvьn вaşlavqa вer terle lə ədərlek вarmaj.

Rajon məqarif вylege elkəndər məktəвe esen kitap, uqьvj dьv əвaptarь ədərlev həm uqьtьvsь—kul'tarmiestar ədərlev tarahьn kyrmaj. Juldaş sovetь qaqьd həm kərəsin, lampa kolxoz idaralarьnda nadan nam lar ədərlenmaвgan. Oşolaj uj qajə l uqьj- ada вe evselərden is·m hь ejdə kem uqьtaqaь la ajlege lə juq. Bьl tur la maqly- dəle tygel. S. l'pooqa elkəndər

JAVAPLЬ RED AKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

B. BIKBAI

TAŞLAI

— Iptəş...
Iptəş timəв inem
Вotren calьr,
Sьnaftaşlaq menən jaqьnaвe,
Ujdarьnda—
Jaqьlьrьвe вarь...
Yd isemecde hattьn hiz.
Red··joş ole
Halqьn Tajga jarьp
Bandala eja qaşa вaymanaq,
Danьs perekopta —
Ədelgen qalьвad
Qonuqa kymelep jatьp qalmanь.
Bed joşagen
Bьl danьs ken esen—
Qan qojaqandar вeddən atalar,
Hin—
Вegerdə ədər oja itep
Yd-ydende tavьq jahama
Вegen nama··
Lager gazetьnda
Hinen kelep jaдoqan jaldar nar,
Atqandarən—
Hiten sifeno
Het edlergə kitep jaqalaqan
Jaqşь nuar inemə—
Terclej hinen
Ten itende qaşaqь alьalar.
Komandirьn esen
Şundaj avar—
Atavanda promox jahahanь.
Iarej.
Bigen lager..
Ərəneвed genə sit ole,
Bulkl, tandə..
Qojon tuddarьp —
Eunoq atakaqa kiternedə
Kisek nuar şunda—
Ylem kil'erevse
Kiten kevet iben qalьrma?
Pe'om,
Əger şulaj sulha—
Hiqьq ytkən qarдan—
Ydgelenagan kovdan tanalьr.
T ə'a.
Hiqьtraq ejren ole—
H nen kevan yk sit anajpev.
Kynel qujhan —
Yd eşenden danьs ektaha.

1934 jьl.

QЬRQA HЬNЬLЬŞ KƏRƏK

IT TAPŞЬRЬV BURЬSЬ

AJƏAN-AJQ̧A UƦƏ BARA

Başqortostanda it tapşrvda dur ədəkiək davam itə. Əsense ' var tal ytevgə qaramaьt n jьlьq plan вetə sekto dar вujьnsa nej ıarь 69,5 pr. qa qьna ytəlgən Nitojomkalar hər aj hajьn yƀə вara.

Berense jarьь jьlda tylanep вetəqə tejeşle ittən 13777 sentner вьqa tiklem tapşьrьlqanь juq. Əs aj esendə вurьstь qaplav ikəвenə nej вarь 5 men sentner qьna it tapşьrьldь. Bigrək tə xurlьqlь rəveştə Baqalь rajonь həjrələ.1360 sentner nidojomkanan nej вarь 300 sentner qьna jьnalьp, 22 protsent qьna ytəlde. Ə, Toporin 11 prqa qьna ytəne.

Əlkələ it nalogьn jartьlaş qьna ytəlgən rajondar kyp kenə. Məвələn:Toporin (вylek mədire Sydykof), Zeјansur (Şorin), Ucaь, (Froloi), Əвjəlil—(Aвdraxmanь),Mrəq-(Koninixin). Oşo vaqtta rajon ojşmalarь urozaj jьnav. dəvlətkə igen tapşьrьv eşenə вaşqa eştərde lə nergə вə·ləp alьp вa·ə вelmə dəre arqahьnda it tapşьrьv eşenə iqtibarдь jomoşartьrьlar. Məвələn, Şişmə rajonьnda kyp kenə avьl sovet tarь igen jьjnav h·m dəvlətkə igen tapşьrьv osoronda it apşьrьv eşen вetenlaj tuqratilьlar, Şunьn hədmtəhendə jьlьq plan nl вarь 66,5 pros sentqa qьna ytəlde. Baqalь rajonьnda la şundaj uq xəl (63.1).

It nalogьn terkemləp tapşьrьv, massovьj eş alьp вarьv, вetə jerdə tejerlek вik jomoşaq qujьlqan, Şunьn menən вergə, uьal uj menən tyləməvslərgə qarata tejeşle sara kyrelməj. Məвələn Baqalь rajonьnda (Zaqotskoi вylek medire Prokopjьf) 200 dən artьq xuzalьq ştraflanqan. Ləkin, вьl ştraj, it tapşьrьv plaьn ytəməvselərdən вьqa tiklem jullonьp alьnmaqan. Toporin rajonьnda la şundaj uq xəl

It tapşьrьv eşe вujьnsa Baqortostanda Janavьl, Bişbylə-Məstle, Ballas, Dьvan rajondarь aldьnqь rajondardan xisaplanalar. Bьl rajondar 81 protsenttan 90 qa tiklem jьlьq it tapşьrьv planьn ytəgəndər.

KOLXOZ TOVAR FERMALARЬN YƀTERERGƏ

„Matьrьqь ayterevdə tep zveno ualьp—kolxoz tovar fermalarьn ybterev hom mahьalьq sovxozdarьn nьqьtьv tora"

(VKP (s) YK plenumь qararьnan)

Ofe, „Okt. Nat."bь matвaqahь. Вaşglavlit vəkile № B—1909

REJESTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SNK SSSR dьn 1931 jьl 9 fevral'da tasdiqlanqan (zakondar jьjьnlaqь ham 1931 jьl 8-tə hanь, şulaj uq F X nьn 12 hanьa silly0n) qararь вujьnsa 14-se ijyn 1934 jьl 74 hanь вalьp rejestrlanda.

UCREZDENIANЬN ISE

Уфимская Городская-Массовая читальня

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) rəh. Bəşçeriteston Elle, Bla çela komiteŧlarь, EVEK hem Basprofsevet cirarь

№235
11
OKTƏBR
1934 JЬL

AJRЬM NAЬ 10 TIN

IX-s'jezdqa janь jeneveder menən kilejek

Oşo jьldьn 20 dekabrenda sotsialistik Başqortostan respublikahьnьn IX nsь sjezdь soqrь'a. Bьl sejzdqa respublikanьn million jarьmdan artьqraq hajlavsь eşşəndəre ydəre araьhnan xuzalьq, kul'tura frontьnda eşləvse in ald nqь keşelarer vəkil itep jebərəsəktər. Bьndaj million keşelərd-n soqьştьrьvtь memkin bulmaqan rəveşte ojoş qan bq menən xərəkət itevdərəber keşe kosen-n ikensenen fajdalanьvь bətenləşqa bətərelqan, proletariat demosratlahь ilendə genə,-bedden ileberdə genə bu ьvь memkin.

Sovettarqa qajtanan hajlavdar hər vaqьt in massovь politi kampania bulьp udqarьlalar. Bьl mə da million k e ş e l ər yd ara'arьnan in baldьqlь. In halətle batьrdarьn proletariat dəvlate menən idara eşena yr lətə kildelər. Millionlar esenən mer.-qandar jetəkselek itev jo qarьlьqqьn-kyta.eldelər.

Sovettarqa qajtanan hajlavdar massanь ojoş-rovsь qoral dardьn berebe bulьp, sovettar aktiven aformit itelər.

Bedden ileberdə keşelərden handarь la arta kilə. Udqan hajlavdarqa qarəqanda bьl jьlь qaqь la menlegən janь hajlav ssilar ebtələ., proletariat dikta turahь organdarьn janь kadrdar menən nьqьtasaq.

Bedden i ebed lzad energia-hьnьn hem xedmat entuzlazma-hьnьn tinhed şişmehe, bьl bedde sotsialistik tedeleş planьn ytevde xəl itə.

Bedden tuqan ileed-xuzalьq ham kul'tura e-kələrenda qev-zetle hem betmaj torqan nətə ke-terden səska atьş sьqanaqь. Durət rьvddь qьna tyqel doş mendarь bddь la tan qildьra torqan bedden jeneveberdden sere lə şunda.

Bedden ileberden millionlarь Lenin hem Sta in partiahь jetəkselegendə sotsializmdьn bəjek jenesen nətə donjaqa kyrhətte-lər. Bəjek sotsializm ileneη ne eleşe nulqan Başqortostan res puve ikahьn qьna alьp qar-qьd. Beddə ihke zavodtar janьr tьlьp qьna qalmanь, janь zavod-tar, janь fabriktar-giganttar bar ləqqa kilde. Başqortstan kəsle nelt usuqьna eliende. Timer jaldar hudьldь hem hudьl-lar.

Ine kyptən tygel çenə lajda hьd jaqtan buş jerdərdə, xəder inde maşinalar şavlaj, sovxoz, kolxoz nabьvdarьnda sotsialistik xedmat saska ata.

— Formahь menən milli, jek matkehe menən sotsialistik kul'turanьn ybeve nətə eşsəndər-den kyd aldьnda.

Bed parliahьn Ölkə komitet jetəkselegendə sovett r Başqortostanьnьn IX-sь s'jezdьna dur jenevdar menən kilə-ed. Lakin bьl-bed eşl-jhe eşte eşlənek inde, qul qavьşar-p tororqa kə rək ikən, tigən hyd tygel. Bed sovettardьn IX nsь sjezdьna ta-qь la erer-k jenev kyrhətkestə-re menən kilergə tejeşbed. Xu-zalьq elkəhendə lə, kul'tura el kəhendə lə eşlə.he eştərebed, vtajhe burьstarьnьd hanap bə-orgehed. Bəgənqe kendə in artta torqan eş tarmaqьn, kilə-he jьldьn jьqarь urozajьn tə'-min itevden toroşon qьna alьv də jeta. Xəderge kendə respu lika tunqa herəv planьnьn ədəlev qurqьnьsь aldьnda tora. Vaqьtьn ad qьna qalьvьna qa ramabtan tunqa herev planь :0 pr-ca la jetkəne juq. Sovxoz dardьn kyache oşo kenqa tik lem dəvlətkə igen tapşьrьvdь judbvdarьn dəvam itterelər. Fi nans planьn ytəydə lə asьqlьq tar juq tygel. Məktəp tədel-jəendə ham dejem kul'tura tədə ieşendələ jeteshed jaqtarьnd-n r. Bьna bьl məs'ələlər nətəhe lə sovettarqa qajtanan hajlavqa ədərlek kampaniahьnьn ydəgen lə toroqa tejeştər.

IX nsь sjezd i-emenə proizvodstvo həm kul'tura poxodtarь iqlan itelqan bulh lar da, juqь-sьla kyrhətelqan jeteşhedlektər-de nəterev julьnda kiq eşşən d r massahь tuplanqan tip əjtep bulmaj.

Sovettarqa qajtanan hajlavdar xuzalьq həm kul'tura frontьnda udarsьlьq, sotsialistik jarьş tul-qandarьn nətə kinlege menən jejep jeşərergə tejeş. Kyptən tygel genə sovettarqa qajtanan haj av ajqanlь sьqarьlqan ydək nəşqarma komitetьnьq məhim merəzəqətə iqlan itelde. Bьl nətə front bujlap eşşandərden, xedmət entuzlazmьn kytərergə tejeş ine. Lakin urьndardaqь partia, sovet, profsojuz ojoşmalarьnьn ojoştorov, jetəkselektərə oşo kenqə t klem massanь xə-rəkətkə kilterə almanь. Bьl əl-dilə dur jeteşhedlek.

Ajrьm alqanda sovettarqa qajtanan hajlavqa ədərlek eşe lə maqtarьlq tyqel.

Sovettar ergəhendəge sekstalar, deputat gruppalarь ydəgə-nen eştəren tejeşle rəveştə jən-ənderep jenərə almajdar. So-vettarqa qajtanan ha lavqa ədər-lek eştərə sovettarqa konkurs eşe menən bəjlanep alьp barьl-maj h. b. Kampania barьşьnda undaj formal' qaraştar bətəhe lə ətələrelergə. IX nsь s'jezdqa janь jenevdar menən kilev.tə'min itelergə tejeş.

Sovettarqa qajtanan hajlavqa ədərlek həm hajlav kompania-hьnьn nətə barьşьna partianьn rajon komitetlarь, rajon başqar-malarь javaplь. Sovettar ətte-jən kendəlek operativ jetəkse lekte kosəjtev, qajtanan hajlav-dar aldьnan udarsьlьq, sotsia-listik jarьştь tejeş'e juqarьl-qqa kytərev ydək surьstardьn nere-he bulьp tororqa tejeş.

Bed gazetabьddьn bəgənne hanьnda sovet arqa qajtanan hajlav instruksiahьn iqlan it-bed. Bьnь derəs qullanьv, qajtanan hajlavdь unьşlь ytkərev-də tə'min itəsək.

Rajon başqarmalarь sovettar-qa qajtanan hajlavdarda xata-lьqtar jahavqa jul qaldьrmabqa, avsl sovettarьnьn eştaren jaqş-bьrьvda konkret jetəkselekte buldьrьrqa tejeştar.

— *TUNQA HƏRƏV FRONTЬNDA* —

Bunakof sьoьşьna qatь otpor birergə!

TUNQA HƏRƏV PLANЬ ÖK QUJQAN SROKTA YTƏLERGƏ TEJEŞ

Jьmaşь, (BaşRosta).MTS kol-xozdarьnda tunqa herev eşe ədə-lev qurqьnьsь abtında tora. 6500 ga nan barь 2000 ga qьna herelgən.

MTS agranomdarь tunqa he-rəv eşen o,oştorop jebərəhi urьnda, kirehensə sabatazlьq itə lər. Agranom **Bunakof** turanan tura „xəder tunqa herev məm-kin tygel, senki jerden ətto tunqa başlanь"... ti. Bunakoftьn bьndaj kulaksьl kənəştere yd hədəmtələren birdelər də inde. 30sentnərdə qajlь ber kolxozdar tunqa herevde nelenlaj tuqь rattlar. **„Smena", „Kaşirin"** kol xozdarь oktəbr başьnan birle ber ga la tunqa hermegəndər. Tunqa herev esen jeterlek tik lem həjrav kese aylenməgən. Traktor parkь jenəjətlel rəveştə nasar eşlaj. Jьş-jьş vatьlьvdar bulqanqa, jaqьv materialь jet-məgənlektən, traktoris həm me-xaniktar javaphьd qarəqanlьq'an traktordar nik kyə vaqьt tik to-ralar. Ciləbe traktor zavodьnьn kesle traktordarь təvlegenə 20 ga urьnьna barь 6 ga qьna herelər. Tenge smena juq.

Oşondaj dur jeteşhedlektər bulha la, MTS direksiahь his ber konkret sara kyrgene juq. Agronom **Bunakoftьn** zararlь sьqьşьna qatь otpor birelməne. MTS-nьn herev grafikahь təvge kendə yk edəlde. Herev norma-larь ytəlməjdər.

Tid kendər esendə ajrьm kolxoz jetəkseləre, agranomdar-dьn həm MTS direksiahьnьn sosialazlьqtarь hьndьrьlьrqa te-jeş. Tunqa herev jetdi ədəlev qurqьnьsь abtında.

— *TUNQA HƏRƏV FRONTЬNDA* —

Nej esən jalanda traktordar əd?

Dəvlekən. (Başrosta). Rajьlka orloq sovxozь tunqa herevde ьk aqьrьn alьp bara. 9-oktəbrga 1024 qa herə-ep, plan barь 14 *pr. qa ytəld*". Tunqa herev eşendə traktordar təvlek bujьna eşləməjdər. Lindof həm Dim byleksələrendə tone menən barь 1-2 traktor qьna herə. 8-oktəbrdə Dim byleksəhendə ber trak-tor da eşləməne.Traktoris **Bulatof** həm **Fioktistь**far eş vaqьtьnda yd beldeklere menən badarqa kittelər. Brigadir **Lьjain** şul xəlde belə torop ta, his ber sara kyrmene. Lьjzin jalanda smenalar alьşьrqan vaqьtta qьna bula. Traktor həm trakto-ristardьn nisek eşlaven tikşer-məj.

Dim byleksəhendə eşselər oşo kenqə tiklem eşlapsьqarьv normaьsьn belmejdər.

Tunqa herev eşenə byleksə upraviəlușşejdarь həm partia organizatordarь tejeşle iqtibar birməjdər. „Voroşilof" byleksə-hendə lə traktordar kis menen eşləməj. Şul vaqьt byleksənen partia ojoştorovsьhь **Əxmirь**f iptəş jalanda his ber vaqьt bulqanь juq.

Urozaj jьnav vaqьtında proizvodstvo kənəşmələre, qьdьl, qara taqtalar, kysmə qьdьl flak-tar qullanьlьp, bьlar eşkə jar-dam itələr ine. Nej əsender bьl sotsialistik eş metodtarьn tunqa herev vaqьtında qullanmaj-dar.

Krasnьj Klin, Voroşilof byllek-sələrendə herevden sьjlatь la qənəqətlənerlek tygel.

„JUŻURALLES" TRESTЬ BUJЬNSA

AQJAS ƏDERLƏV HƏM AQJAS TAŞЬV PLÁNЬ TURAHЬNDA

VKP(b) BAŞQORTOSTAN ÖLKƏ KOMITETЬ HƏM BASSR SOVNARKOMЬ QARARЬ

1934 jьldьn 3 kvartalь esen aqas ədərlav planьnьn faktik təleşenən həm SSSR Narkom lesьnьn 1935 jьl esen birgən control' sьjlərdarьnan sьqьp, VKP(b) ÖK həm BASSR XKS ja ar itələr:

1. Juzuralles trestь bujьnsa 1934-1935 jьldьn kədqe qьşqь osordarьnda aqas ədərlav, aqas taşьv planьn kvartaldar bujьnsa tyəandəqe miqdarda bildələrqa (hallanqan men kubometrdar menən).

a) ədərlav bujьnsa:

	34-jьldьn IV-kvartalь	35-jьldьn I-kvartalь	Sezonqa bətəhe
Eşkə jaraqlь aqas	590,0	345,0	935,0
Utьn	410,0	35 ,0	700,0
Bətəhe . .	1000,0	695,0	1695,0

b) taşьv bujьnsa:

Eşkə jaraqlь aqas	290,0	690,0	980,0
ьtьn	270,0	4 0,0	760,0
Bətəhe . .	560,0	1180,0	1740,0

2. I-se por grafia kyrhətelgə ləverdə mexaniklaştьrьlqan həm ratsionlaştьrьlqan taşьv planьn tyəandəgesa rablarqa:

a) mexanizatsialaş-ьnlqan taşьv	45	80	125meq k-m
b) ratsionalläştьrьl-qan taşьv	86	170	256meq k-m
Bətəhe . .	131	250	381meq k-m

3. SSSR XKS nen 1933 jь' 19-nojəbr qararь nigedendə, I-se poragrafia kyrhətelgən plandь jatь zadanie t rtibendə rajon-lar həm lespromxozdar bujьnsa ayleyde, oşo qararqa quşamta bulqan vedomostqa movafiq rəveştə, kyrhətelgən plandь ytəv esen kərək bulqan eşşe han jek kesenen urtasa təvleklek hanьn rabarqa.

4. Rajkom həm RIK tarь, les-promxoz direktordarь menən nerlekte, aqas taşьv, aqas ədər lavden rajon zadanienьn, oşo jьldьn 10-oktəbrenən də kisek-majşəj, avsl sovettarь, kolxoz dar həm janqьdaqtar bujьnsa şulaj uq kvartaldar həm ajdar bujьnsa ayleyə məzəyr itergə.

5. Juzuralles lespromxozdarь nьn direktordarьn rajkomdar həm RIK tar t ratьnan avsl so-vettarь, kolxozdar həm janqь-daqtar esen bildələngan kyləm-le zadanielar nigedendə VKP(b) ÖK həm BASSR XKS nьn 1933 jьl 23-nojəbr qararьna' movafiq rəveştə kolxozdar menən ike jaqlь xuzalьq dogovordarь tə levde həm janqьdaqtar menən xedmət dogovordarь tedəvde 15-oktəbrdən də kisekməj ta-mamlarqa məzəyr itergə.

6. VKP(b) rajkomdarьn, po ltbyłek nacal'niktarьn həm RIK tardь, kolxozdar menən ike jaqlь uzalьq dogvordarь tedəv həm e promxoz menən janqьdə tar urahьnda xedmət dogovordarь tedəv turahьndaqьSSSR XKSnьn 1933 jьl 19-sentəbr qararьn, VKP(b) ÖK həm BASSR XKS nьn 1933 jьl 23-nojəbr qararьn anlatьv bujьnsa massovь eş je jep jebərergə, dogov r kampa-niahьn ytkərevdə konkret jetək selek itergə həm urəndərqa, avsl sovettarьna həm kolxoz darqa rajon akti-b-an javaplь eşselər jebərev julь menən les-promxozdarqa praktik jardam kyrhaterqə məzəyr itergə.

7. VKP(b) rajkomdarьn, RIK tardь, MTS politbylek nacal'nik-tarьn həm lespromxoz direktor-darьn, kolxozsь həm janqьdaq tardьn aqas ədərlav həm bon tavajt itevde 15-oktəbrdən də, taşьvdь 10 nojəbrdən də kisek-məj tamamlav esen urmanqa praktik sьqrvdarьn ta'min itev-de məzəyr itergə.

Şunьn menən bergə, VKP(b) rajkomdarьna, RIK tarqa, MTS p litbylek nacal'niktarьna, les-promxoz direktordarьna, bildə langan zadanienьn kvartal haj-ьn ytəlep barьvь məzəyrlikə-nen kyrhətergə.

8. Juzuralles **Devətkof** iptəş-le həm les-promxoz direktorda-rьn kedue-qeşqь dəver esen nətə ədərlek eştaren vaqьtında ytkərevde tə'min itergə həm urəndərqa, avьl sovettarьna həm kolxoz darqa rajon aktь-b-an javaplь eşselər jebərev julь menən les-promxozdarqa praktik jardam kyrhaterqə məzəyr itergə.

9. Juzuralles **Devətkof** ipteş-le həm les-promxoz direktordarьn, oşo jь dьn 15 oktəbrenən də hunqa qalmaj eş xaqь tyləv bujьnsa bulqan burьstardь tulьhьnsa bətərergə həm 20 ok-təbrdən də kisekməj BASSR XKS na belderergə məzəyr itergə.

10. Juzuralles-Devətkof iptəş-le həm les-promxoz direktordarьn, VKP(b) rajkomdarьn, RIK tardь, MTS politbylek nacal'nik-tarьn həm lespromxoz direktor-darьn, kolxozsь həm janqьdaq tardьn aqas ədərlav həm aqas taşьv planьn ytəv esen bylekləv esen,Juzuralles trestь xisabьnan 150 meη hum maxsus konkurs primia fon-lь bildələrgə həm sovettardə, kolxozdardə məktəp, bol'nitsa həm kluetar tedəv esen aqas jeəərevde bildələrgə.

20. Konkurs şarttarьn eşlav həm konkurs menən jetəkselek itev esen BASSR XKS qarşьnda maxsus konkurs komisslahь ojoş-totop,unьn sostavьna XKS pred-sedatele urьnbasarь Tolstoj iptəş (komissia predsedatele) həm aqzalar: Juzurallestan—ip. Devətkof, sojuz lesosplav—Man-surof, VLKSM Ölkə komitetь-Kuklin, „Kr. Başkiria" gazeta-hьnan—Yteşlf həm „Başqortos-tan" gazetahьnan—Kajьpkulofь bildələrgə.

Konkurs şarttarьn oşo jьldьn 13 oktəbrenən də kisekməj iqlan itergə komisslanь məzəyr itergə.

VKP(b) Ölkə komitetь sekretarь: Isəncyrin.

BASSR XKS predsedatele: Bulaşof.

1934 jьl, 7 oktəbr.

HALAMDЬ QABAT HUQЬRQA!

BERENSE BRIGADA HƏR BAŞAQTA 20-25 ORLOQ QALDЬRQJAN

Meəctle rajonь „Nurlman" kolxozь dəvlətkə igen tapşьrьvdь 17-se ьentəbrgə yk tamamlanь. Bətə aşьqtar da ebkertkə əjelgən.

Bьl eştərde atqarьv menən kolxozdьn jetəkselere (predse-datele Kajьf, p-rtorg Mexəmət-dinef) tbəslanьp qal qandar. Urьlqan jerdərde, huqьlqan halamda aşьq qalьvqa qaramabtan, brigadalardan eşte qanul itev başlanqan.

Ebkertlav eşe tendə barqan-lьqtan soslan teptərendə qalqan başqat r jəjnalmaqan. Jьlnalqan urьndarda la 20-25 başəq qal-qan.

Berense brigadala huqьlqan bujdaj halamьnda la orloq qala. Barabandan ytep sьqqan har ber başaqta 6-10 nertək bojdaj qal-qan. Unda eşlavselər „maşin-ьn ihke bulьvьnan, keşe je-teşmьvdan orloq qala" tidər. Sejlat inspektorь **Jaqupьf** briga-daqa nik hirək kilə, eşten sьj-fatьn tikşermaj.

Dyrtense **Şəjxetdinof** briga-dahьnda la şundaj uq xəl. Sьj-fat inspektorь **Şakirof Əədelxəj** eşlekh-dlek kyrhətə.

Bьl kolxozdьn komsomol həm pioner ojoşmalarь nəşaq jьlnav-dь ojoştorm-aqandar. VLKSM Ölkə komitetьnьn „başaq jьlna" eşenə nətə kom-omol, pione-hem məktəp balalarьn moəlli zirlaqa" ilgən qararь aojomqa atqarьlmaj. Sənki bьl qar-r Rajkomol tarafьnan kolxoz kom s mol ojoşmalarьna jetkerel-mape.

Kolxozdьn jeten jolqovsьlarь, jetende qaldьrьp jolqqandar. Kar tof qadьqanda la, kartoftьn kyp elеşe jer abtında qaldьrьlqan. Igen tapşьrьv mələndə aşьq huqьvsьlar təv ekkə ike smen eşlahə, xəderge kendə ber genə smena eşlaj. Bunda la, kolxoz dьn prousedatele Kajьf iptəş „elgerərbed ale" ti.

„Nurlman" kolxozь batьvda-rьnda ber genə təəəşaq qaldьrьl-majbnsa jьlnalьp alьnьrqa həm aşьq huqьv kesajtlerqə tejeş.

I. OJƏJNULLA.

— * —

Igen qurqьnьs abtında!

DIREKSIANЬN TЬNƏSLE QЬ JEMERELERGƏ TEJEŞ

Mejəkə. „Tahirьl" orloq sov-xozь 4-se oktəbrdə dəvlətkə igen tapşьrьv planьn ni barь 56,8 pr. qa ytəne.

Bьqa tiklem jetəkselər „avto-park e'gerə almaj" tip hьltav təəə torqajnьlar. Xəder Stərle tamaj orloq sovxozьnan sotsia listik jardam sьjlatьnda 3 ton-nalь 5 avtomaşina kilde. Bь maşinalar Rajьvkaqa təvlekkə j jəkt 2 təpqьr qьna baralar. Sən ki, „jelgərelgən igen juq (?)... Jamqьr irek birmə (!)..."

15 statsionar ergəhendə jabьq brdandar eşlatev, şul jul menən igen huqьv həm jelgərev eştaren ber tuqtavhьd davam itterev turahьnda berəv də qajqьrt-qanь juq.

Jəşel Klin ayleksəhendə ular-dь qorovqa „aqas juq" tidə. Əgərdə bьl iptəştər sotsialistik urozajdь ык kyp qьdqanьrqa telənahələr, jabьq ərdьn eş-latmahələr, ism-ham huqьlqan igende halam menən jaqşьlap japhondar ine. Xəder ul igenqə hьv ytkən, qul beşererlek bu-lьp qьdqandar!

Bylektə də haman da eşşe kə-se, jelgərges maşinalar jeteş-məj. Bьlardь buldьrьv turahьn-da direktor Şlьjkof konkret ber sara kyrgərə juq. „Qьdьl Okte-r" kolxozьnda jelgərgestər ha-man da jul ebtəndə ultьralar.

Bьna şundaj şarttar esendə hunqь biş kenlək esendə ni barь 1999 sentner igen huqьldь.

Kədgə jamqьrlь kendər uro-zajdь haqlav julьnda dur kerəş talap itələr. Əgər, xəderdan yk janьq ərdandar eşlanep, igen huqьv edlekhed rəveştə davam itterelməhə, „Tahirьl" nabьvdə-rьnda menlə.ən sentner igen hələk bulьv qurqьnьsь abtında.

BAJAN

PUNKT TERƏLEP TORA

ŞULAJ DA PLAN JARTЬ LAŞ QЬNA YTƏLQƏN

Mraq rajonь **„Xodajbirdin"** kolxozь 3-se oktəbrgə dəvlətkə igen tapşьrьv planьn 50 prot-sentqa qьna ytəne. Igen tapşь rьv punktь 2 kilometr qьna alьhьqta bulьvqa qaramabtan, igen taşьvsьlar kənənə 2 tap-qьr qьna baralar. Huqьlqan igendeη ihəne alьp barьlmaj. brdandan igen ylsəp jebərevse **Bajqazinь** igen tapşьrьv pun-ktьna igende ylsəməjensə genə jebərə.

Bajqazlndь bьl eşe esen ja-vapqa tartьrьrqa kərək.

Ql. KƯSƏRBAJ

Dyrtelje MTS ədaqь „Kommuna" kolxozьnьq janь kluzь.

— *IGEN—KOOPERATSIAQA* —

IGEN HATЬR

kolxozdь taqь la nьqьtavьd

Bedden(Məsetle r.) „Kosomol" olxozь 1929 jьlda 57 xuzalьq-an qьna o ostorolqajnь. Ihke, vatьq haban, vatьq huqqastar dan başqa nəmə juq ine kol xozda. Xəder janь 13 urqьş maşinavьd, 10 aesən sapqьs, 6 işlьq huqqьs, 43 par timer tьrma həm başqa terle maşinala-bьvd nar. Kolxozdьn 125 baş ətь, 145 baştan torqan OTF həm 16 baş hьjьrlь fermanь' nar. Kolxozda xuzalьq hanь 229 qa jette.

Bedden kolxoz aqzalarь ytkən jul xedmət kenenə 7 kilo-ram igen alhalar, bьjьl in kə mendə 11-12 kilogram igen ala-saqtar. Kolxozdьn tьrьşьp, na mьtь menən eşlavselere 300 ga tiklem xedmət kəndere eşlanə-lər. (Ibrahimova, Əxmətşin, Ka-malova, Fatqullindar). Xatta 75 jəşlek Əsman babaj da 100 xed-mət kenə eşlene.

Kolxoz dəvlətkə 1330 sentner igen tapşьrьv planьn srogьnan ilda ytəne.

Bedden kolxozda jeteşmegər nəmələr də bar ale. Bedgə qa'-marlь huqьv maşinahь, mal darqa jьlь torlaqlar tedəv esen, tedəv materia darь hem nətə-nadarь kərək.Bьlardь buldьrьv esen, kolxozdьn dejem jьjьlь-şь 1050 sentnerdan bylenmaj torqan fond ajьrdь həm oşo gende kooperatsia arqьnь dəv-lətkə halьrqa qarar itte. Şula uq, kolxozsь-r da ydərenə kə-rək nəmələr alьv esen artьq igendərən devlətkə hatalar.

Kolxozsьlar: Fəxretdinof Vəlejef K., Vəlejef M., Qləəj-dullin, Kamalof K., Xətilьf, Bajazitof Kamalof Z.

ЬRDЬNDA TEMP JUQ!..

Dəvlekən, (Başrosta). Huqьv sroktarь kyptən ytte. Lakin, MTS kolxozdarьnda urozajdьn dyrtlən ber eləşe ale huqьlь bətməgən, barь 2 kolxoz qьna (Stalin is-mendege həm „Ihke Aqqolaj") huqьvdь tamamlanьlьr.

„Poseda" artele 1 men gek-tar, **„Paris kommunahь", „Ma-jaq"** arteldəre lə təvgehe 1 men, ikensehe 500 gektar huqьrqa tejeşle ale.

Huqqьstardьn kynehe nor-mahьn ytəməjdər. **„Majaq"** arte iendə qatmarlь huqqьs təvlegenə 300sentner huqahь urьnqa, barь 130-140 sentner qьna birə. **„Janь tan"** artelendə huqqьs bə-dolop, ber nisə kendər bujьnsa eşləməne. MTS direksiahь bьl xəlde belə torop, huqqьstь tə-dətterergə qabalanmaj.

JЬLЬNA 30 MEN JADЬV MAŞINAHЬ

Qazan, 9. Kazmaşstroj rajo-nьnda jadьv maşinalarь jeteştere-rə torqan ikense zavod halьna başlanь. Bьl zavod 1936 jьl eksploatatsiaqa tapşьrьlasaq. Ul jьlьna 30 meη maşina, timək oşo kendə davam itkən maşina-qa qaraqanda 10 tapqьr artьq jeteşterəsək. Bьl zavodtь halьv esen 13,5 million hum aqsa to-tolasaq.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

MOLDAVIA RESPUB LIKAHЬNA 10 JЬL

7 oktəbrdə ip. Cervəkof pred-seda'ellegendə SSSR UBK pre-zidiumьnьn kidevdəge ultьraş bulьp ytte. Moldavia respuali-kahь ojoştorolov kenenə 12 ok-təbrdə 10 jьl tulьv ajqanlь UBK prezidiumь Moldavia Sov narkom predsedatele Starajdar Moldavia respualikahьnda 10 jьl esendəge xuzalьq-kul'tura tedələştərе turahьnda dokladьn tьnlanь.

— Başьnda donja proletariatь julnaşşьnь ip. Stalin torqan xəldə VKP(b) UK jetəkselegen-də Leninsel milli politikanь aojomqa aşьtьv hedəmtəhendə, Moldavia xəl itkes unьştarqa elgəşte. Totoş kolxozl-şьv ni-gedda tamamlandь. Bətə xuza-lьqtardьn 70 pr. tь kolxozqa ojoştolar. 24 MTS ojoşroroldo. 1925 jьldaqьqa saqьş ərqanda səsev majdanь 1934 j.lda 49 men ga qa artte. Jemeş baqsa-larь majdanь ikelətə, venograd-nikiar majdanь ber jarьm tap-qьr həm jəşelsə baqsalarь maj danь əs jarьm tapqьrdan artь-qьraq yblelər. Bik kəsle adьq promьjşlennostь, algerək tə konserva promьjşlenostь, barlьqqa kilterelde. Məbələn abjьl ul 35 million bank konserva jeteşte-rəsək. Tedəv materialdarь je-teşterev promьjşlennostь la ərjtaq alqa kitte. Məbələn, dəvlə promьjşlennostında eşselər han baştaqь 8 meη 110 dan xəder-je kendə 40 meη 400 keşegə jette.

Milli kul'tura tedələşə ergə-hendə lə dur unьştarqa elgə-şelde. Məbələn, nətə balalar əsə teldərendə jete jьlьq mək-təp kyləmendə nelem alalar. 10 jьlьq məktəptər hanь 294 tan 525 ka jette. 3 VUZ, 8 texni-kum, 8 rabfak ojoştoroldo. Elek-ke ber dana gazeta urьnna oşo kendə 40 dana gazeta sьqa nam ulardьn tirazь 33 meη 500 danaqa jetə 19 urьnda transi latsia radio tejendəre qoroiqan.

ƏFƏLƏ MOTOR ZAVODЬ TƏDƏLEŞƏ

HURƏTTƏ: Zavodьn qojov seхь korpusьnьn eske kyrneşe

10 meη 200 urьnda transilətsia tockalarь qujьlqan. Oşo kendə ык dur radio stansiahь halьnьp jata. Moldavia həm Ukraina tel-dərendə teatr barlьqqa kilterelde. Simfonicski orkestr, h.b. ojoş-toroldo. Xedmətsəndərde medik xedmətlav eşe lə jaqşьrtьldь. Sovetlar əjlənəhenə eşşe həm kolxozsьlardan kyp handa ak-tivtar tuplandь. Məbələn, ytkən jьl nulьn ytkən nətə Sojuz Sovet-tar -nьnda Moldavianьn 23 avьl sovetь SSSR UBK tara-fьnan nyləkləndelər.

Ip. Starajdьn oşo jəkmətkelege dokladьn tьnlaqandьn hunьnda ip. Cervəkof telmər menən sь-qьş jahanь.

◆◆◆

Svəz' narkomь ip. Rьjkof 7 ok-təbrdə Məskəvgə kilgən qьtaj missiahь xermatenə teşkə aş ja-hanь. Teşkə aşqa qьtajdьn Məskəvdəge pasol'stvohь totoş sostaiь menən,Narkomvod-Paxu-mof, s'əz' narkomь urьnbasarь Zukof, şulaj uq qurqavsьlьq nar komatь hn. Narkomvottardan kyp kenə javaplь ranotaiktar qatnaş tьlar.

Başqortostanda kiləhe jьl kartof ultьrtьv planь

RSFSR Sovnarkomь Başqortos-tandьn kolxoz—krəstejn sektorь bujьnsa 1935 jьlda səsev əsən kartof- orloqo fondtarь tuplav planьn, şulaj uq 1935 jьlda kar-tof ultьrtьvdьn sama menən pla-nь rəblandь. 1 million 848 meη sentner orloqo haqlanьrqa tejeş. Başqortostandьn kolxoz—krəs-tejən sektorь bujьnsa kartof ul-tьrtьv planь sama menən 110 meη ga rəblandь, şul jemlənən kolxozdarda 58 meη qa, kolxoz-sьlardьn xuzalьqtarьnda-**32 meη ga, həm janqьdaq** xuzalьqtar-da—20 meη qa.

ŞAXMATSЬLAR JARЬŞЬNDA

Tiflis, 10. SSSR masterdarьnьn şaxmat jarьşь tamamlandь. Hunqь 13-sə ujьnda Kmox menən Seleznefiьn berehe lə otmanьlar.

Jarьşta berenselekte 9 jarьm ocki alqan Goglidze,ikense urьn-dь 8 ocki alqan, Baku cempion-ь V. Makagonof aldь. Maestro Kmox, Rauzer həm Ragozin-dar esənsə,dyrtense həm ulşen-se urьndardь yd ara ayleşep, jeteşər ocki aldьlar. Bьl jarьşta master ismen alqan Veresof mas-terlьq iseme alьv esən kərək bulqan 6 jarьm ocki aldь. Bь-nan qala Silin, Kirilof, Seleznof, M.Makagonof 6 **şar ocki,**Estrald-ze 5 jarьm ocki, Sarokin 5, Kasparən 4 jarьm ocki aldьlar.

◆Məskov. Narkomtəzprom ere zavodtar,uqьv əjdare, qilmi tik-şerenev instituttarь janьnda tudentlar həm uqtьvsьlardь tex-nik əbərdər menən ta'min itev esən kitap magazindarь həm kioskalar asьrqa quştь.

◆Taganrog. Taganrogta barь 50 kən esendə eşlənep bətəp izalotsion zavod xodqa jeşarel-de. Zavod şul uq Taganrogtaqь „Metallist ismendəge arteldə je-teşterelgən mexnizmdar menən əmorudovajt tielde. Jьl adaqьna tiklem bьl zavod 200 meη ton-na termomass jeteşterergə tejeş

RSFSR SOVETTARЬNA HƏM SOVETTARDЬŊ S'JEZDARЬNA HAJLAVDAR TURAHЬNDA

INSTRUKSIA

RSFSR SOVETTAR S'JEZDARЬNA HƏM SOVETTARƠJA HAJLAVDAR TURAHЬNDAƠЬ INSTRUKSIANЬ RAŤLAV TURAHЬNDA

RSFSR Konstitutsiahь nьŋ 72 statiahь nigeďendə həm SSSR YBK-neŋ „Sovettarƣa hajlavdar instruksiahьna yďgərtmə həm ərtəmələr turahьndaƣь" 1934 jıl 27 sentəbrďə sьƣarƣan qararьna („Izvestia" 1934 jıl 30 sentəbr №250) tura kilterep **Bətə Rossia Yďək başqarma komitetь prezidiumь qarar itə:**

BƏTƏ ROSSIA YƏƏK BAŞQARMA KOMITETЬNЬŊ QARARЬ

1. RSFSR sovettar s'jezdarьna həm sovettarƣa hajlavdar turahьndaƣь instruksianь raťlarƣa həm Bətə RSFSR territoriahьndə keskə inderergə.

2. RSFSR sovettár s'jezdarьna həm sovettarƣa hajlavdar turahьndaƣь bətə Rossia YBK prezidiumь tarafьnan 1930 jıl 20 oktəbrďə raťlanƣan instruksianь (Zakondar jıjьntьƣь 1930 jıl, №54, statia 654) juqqa sьƣarьrƣa.

Məskəv, Kremľ 1 oktəbr 34 jıl.

Bətə Rossia Yďək Başqarma Komitetь predsedatele:
M. KALININ
Bətə Rossia Yďək başqarma komitetь sekretarь:
A. KISELJOF

I BЬLEK

HAJLAV KOMISSIALARЬ TURAHЬNDA

1. Tejeşle territoriala Sovettarƣa həm sovettarďьn s'jezdarьna hajlavdarďь plan menən həm yď vaqьtьnda ytkərev həm hajlav kampaniahьna jetəkselek itev esən bətə başqarma komitettarь həm sovettar ergəhendə hajlav komissialarь teďelə.

Bətə hajlav komissialarь sostavьnda proizvodstvo menən turanan-tura bəjləneşe bulƣan eşse ir, eşse qatьn-qьďďar, kolxozьlar həm kolxoznitsalar, şulaj uq adsьlьq milləttərďen kyrhətelgən katigoria keşelərə tə'min itelgən bulьrƣa tejeş.

2. RSFSR ďьn bətə territoriahьndə hajlav kampaniahьn ytkərev menən dejem jetəkselek itev, aftonomialь respublikalar, afonomialь əlkələr həm krajďar (əlkələr) bərekməhe hajlav komissialarьn instruktirlav, ə şulaj uq tyƣən torƣan hajlav komissialarьnьn eştəre ebtenən bulƣan zaloalarďь qarav esən RSFSR Yďək başqarma komitetь prezidiumь ergəhendə bətə Rossia hajlav komissiahь teďelə. Unьn sostavь ajrьm rəveşta kyrhətelep. Bətə Rossia Yďək Başqarma komitetь prezidiumь tarafьnan raťlana.

Bətə Rossia Yďək hajlav komissiahь bətə Rossia Yďək başqarma prezidiumь tarafьnan sьqarьlƣan ajrьm polozenia nigeďendə xərəkət itə.

3. Aftonomialь respublikalarďa—respublika, aftonomialь əlkələrďə—əlkə, kraj, əlkə, okrug həm rajon hajlav komissialarь:

a) sovettarƣa həm sovettarďьn s'jezdarьna hajlavdar uďqarьvƣa əderlek eştəren qarajďar;

b) tyƣən torƣan hajlav komissialarьn teďev həm ularďь tarafьv (beterev) sroktarьn bildəlajďər;

v) tyƣən torƣan hajlav komissialarь həm hajlavďar uďqarьvƣa bildələnƣən vəkildərďen eştərenə jetəkselek itələr;

g) tejeşle başqarma komissialarь aldьnda, tyƣən torƣan hajlav komissialarьn taratьv jəki unьŋ qajьs ber aqzalarьn kire qaqьv (otvod) turahьnda məsələ quďqatalar;

d) tyƣən torƣan hajlav komissialarьnan, ularďьn eşləngən eştəre turahьnda xisap talap itələr;

j) juqarь torƣan hajlav komissial'rьna həm tejeşle başqarma komite tarьna, bətə Rossia Yďək başqarma komitetь prezidiumь tarafьnan bild'lənƣən tərtip həm sroktarda hajlavďarďьn barьşь turahьnda, şulaj uq hajlavďar turahьnd qь bətə kərəkle material həm xisaptarďь tapşьralar

z) tyƣən torƣan hajlav komissialarьnьn eşe həm hajlav kampaniahьnьn barьşь menən tanьşьv esən, ularƣa yďďərenen vəkildəren jebərələr;

z) hajla ďarďьn zakonlьlьqьr həm yď vaqьtьnda ytkəreleven kyďətalar;

e) tyƣən torƣan hajlav komissialarьnьn eştəre turahьnda bi relgən zaloba həm protestardь qarajďar həm kərək bulƣanda ularďьn qararďarьn juqqa sьqaralar.

4. Avьl, qəla, rajon (rajon sovettarь bulƣan qalalarďa) həm posjolkalarďa hajlav komissialarь oşo instruksianьn 3 se statiahьnьn „a", „e", „i", „z" punktarьnda kyrhətelgən funksialarďь ytajďar həm bular ebtena taqь tyəndəqe eştər jekmətelə.

a) hajlav xoquqьnan məxrym itelgən keşelərďen isemlegen teďəv, barlav həm iqlan itev;

b) hajlavsьlarƣa isemlənƣən hajlav povestkalarьn jebərev həm hajlav jıjьlьşьnьn qajďa, ni vaqьtta bulƣasaqьn xalьqqa bildelerev esən başqasa sarala kyrev;

v) territoria həm hajlavsьlarďь hajlav ucastkala'ь bulnsa ayfev

g) hajlav jıjьlьştarьn ojoştorov;

d) hajlav jıjьlьştarьnda predsedatellek itev həm ularďьn eşe menən jetəkselek itev esen yďďərenen vəkildəren bildələv.

Ibkərmə: Rajondar həm qalalarƣa berləştelgən avьl jerďəre bulƣan qala'arďьn dejəm qala hajlav komissialarь yďďərenen rajon həm avьl hajlav komissialarьn qarata. oşo instruksianьn 3-se st tiahьnda kyrhətelgən bətə funksialarьn ytajďar.

5. Aftonomialь respublikalarďa—respublika, aftonomialь əlkələrďə-əlkə, kraj (əlkə), sulaj uq ASSR, kraj həm əlkələrďə-əlkə həm okrug hajlav komissialarь tejeşle başqarma komitettarь tarafьnan 15 tən 21 aqzaqa tiklem sostavta ojoştorolalar.

Bьl hajlav komissialarь sostavьna: tejeşle başqarma komitetьnan-2 vəkil, profisojuzdar berekməhenən-2 vəkil, VLKSM dan, Qьďьl armianan, şul aftonomialь respublika, aftonomialь əlkə, kraj, əlkə jəki okrugьn yďək qalahь bulƣan qala sove tьnan, oşo territorialaь'ь politьyl ktərnən (politsektorďarьn), kolxozьs həm kolxoznitsalardan berər vəkil həm profizodstvo menən turanan-tura bəjlənəşe bulƣan eşse ir, həm qatьn-qьďďardan 3 vəkil, şulaj uq adsьlьq milləttərďen berər vəkil.

Qəla hajlav komissialarь sostavьna rajon başqarma komitetьnan 2 keşe, profisojuzdarďan, VLKSM dan, rajon yďəqe bulƣan qala jəki avьl sovetьnan, rajon territoriahьndaqь politьyl ektən, kolxozьs həm kolxoznitsalarďan berər həm proizvodstvo menən turanan-tura bəjlənəşe bulƣan eşse ir həm qatьnqьďďarďan 2 vəkil, şulaj uq adsьlьq milləttərďen ber vəkil inergə tejeş.

Rajon hajlav komissialarьnьn predsedateldəre, aftonomialь respublikalarďa şul aftonomialь respublikalarďьn Yďək başqarma komitettarь tarafьnan; aftonomialь əlkələrďə-əlkə başqarma komitettarь tarafьnan; kraj (əlkə) ďarda kraj (əlkə) başqarma komitettarь tarafьnan; əlka jəki okrugtarƣa bylengən ASSR respublikalarьnda, kraj (əlkə) ďarda—əlkə həm okrug başqarma komitettarь tarafьnan bildələnələr.

7. Avьl hajlav komissialari avьl sovettarь tarafьnan 9 dan 11 aqzaqa tiklem sostavta teďelələr.

Avьl hajlav komissialarь sostavьna: rajon başqarma komitetьnan, ə qalaqa qoşьlqan avьl jerďərendə—qala sovetь tarafьnan bildələngən predsedatel, avьl sovetьnan 2 vəkil, profisojuzdan, VLKSM dan, şul territorialaqь politьyleklan, kolxozьs ir həm qatьn-qьďďardan, proizvodstvo menən turanan-tura bəjlənəşe bulƣan eşse ir həm qatьn-qьďďardan, şulaj uq adsьlьq tipilattən berər vəkil inergə tejeş.

8. Qala hajlav komissialarь bətə qalalarďa, qala sovettari bulƣan eşse posjolkalarďa 11 dən 15 aqzaqa tiklem sostavta teďelələr.

Qala hajlav komissialarь sostavьna tyəndəgelər inergə teştər: qala sovettьnan 2 vəkil, profisojuz, VLKSM, Qьďьl armianan berər vəkil, proizvodstvo menən turanan-tura bəjlənəşe bulƣan eşse ir həm qatьnqьďďardan 3 vəkil, şulaj uq adsьlьq milləttərďen berər vəkil.

Qala hajlav komissiahьnьn predsedatelə, şundaqь qala sovetь turanan-tura bujhьnƣan başqarma komitetь tarafьnan bildələnə.

Ibkərmə: Avьl jerďəre berləştərelgən qalalarďaqь qala hajlav komissialarь sostavьna qala sovetь bildələgən handa avьl sovettarьnan həm kolxozьlarďan da vəkildər inderelergə tejeş.

9. Rajon sovettarь bulƣan qalaarďa qala sovetь qararь bujhьnsa oşo instruksianьn 8 statiahьnda kyrhətelgən sostavta qala-rajon hajlav komissialarь teďelə.

Qala-rajon hajlav komissialarьnьn predsedateldəre, qala sovetь tarafьnan bildələnələr.

10. Ere qalalarďa həm promьşlennost yďəktərendə qala həm rajon hajlav komissialarь yďďərenə jardəm komissialarь (rajondan tybənge, kustavaj həm ere predpriətielərďə komissialar) ojoştora alalar.

Bьl komissialar oşo instruksianьn dyrtense statiahьnьn „a", „v" həm „g" punkttarьnda kyrhətelgən funksialarďь ytajďar həm hajlavqa əderlek, hajlavďarď ikərev eştərenə bəjlənəşle başqa ojoştorov səralarьn ytkərələr.

11. Tejeşle hajlav komissialarь sostavьnda vəkildəre bulьrƣa tejeş bulƣan jəməqət ojoşmalarь bulmaqan qajьs ber urьndarďь, başqarma komitettarьna həm sovettarƣa bьl ojoşmalarďьn vəkildəren, başqa jəməqət ojoşmalarь vəkildəre menən almaştьrьv xoquqь birelə.

12. Oşo instruksianьn 5-9 statialarьnda kyrhətelgən hajlav komissialarь hajlav kampaniahь vaqьtьna ojoştorolalar. Ularďь teďev jəki taratьv—juqarьla torƣan hajlav komissiahь tarafьnan bildələnƣan sroktarda, tejeşle başqarma komitetь jəki sovet qararь bujhьnsa eşlənə.

Hajlav komissiarьnьn eştərenelev menən uьr yďďərenen bətə eştəren, yďďəre şular jardьnďь teď'lgən başqarma komitettarьna, jəki sovettarƣa tapşьralar

II BЬLEK

HAJLAVSЬLAR DAIRƏHEN HƏM HAJLAV XOQUQTARЬNAN MƏXRYM ITELGƏN KEŞELƏR DAIRƏHEN BILDƏLƏV

13. Kərək hajlavsьlarďьn, şulaj uq hajlav xoquqьnan məxrym itelgən keşelərďen bulhьn, isemlegen teďəgən həm tikşergən vaqьtta, hajlav komissialarь RSFSR konstitutsiahь menən qullanьrƣa tejeştər.

14. RSFSR konstitutsiahь bujhьnsa, Rossia Sotsial Fedrativ Sovet Respublikahь grazdandarь arahьnda oşo sovettarƣa hajlavdar ytkərev vaqьtьna tiklem 18 jaş tulƣan bulha, ir jəki qatьnlьqьna, dinena, qirqьna (paca), milləteną, utraqlьqьna h. b. qa qaramaьtan tybəndəqe grazdandar hajlav həm hajlanьv xoquqь menən fajdalanalar:

a) jəşəv esən jeteşterges bəm jəməqətkə fajdalь xeďmət menən maja tabьvsь, şulaj uq bularƣa jeteşterges xeďmət mom kinlege birev esən jort xuza ь qь menən şeqellənevselər bəahe lə;

b) esse-krəťlejən Qьďьl armianьn qьďьl ermejs həm jьďьl flotsьlarь;

v) oşo statianьn „a" həm „b" punktlarьnda harakƣan kategorialarƣa ingən bulьp ta nindaj ьyləmdə bulha lə eşkə jaraqlьlьqьn juqatqan grazdandar.

RSFSR grazdandarь bulьp hanalmavsь keşelərďən: başqa SSR respublikalarďьn juqarьla kyrhətelgən kotegorialarƣa ingən bətə grazdandarь həm şulaj uq, xeďmət şeqelə esən RSFSR territoriahьnda jaşəgən, esse sьjnьbьnan həm keşe kesenən fajdalanmavsь krəťlejən ďərďən bulƣan sit il keşelerc sovettarƣa hajlav həm hajlanьv xoquqь menən fajdalana alalar.

Rajon, qala həm ularďan juqarь torossь hajlav komissialarь, RSFSR territoriahьnda jəşəv se sit il grazdandarьnьn, xeďmətkar həm inzener-texnik personal kotegoriahьnan bulƣan darьna la, əgər ďə ularďьn sovet vlasьna tulь lojjalьlьqarь turahьnda jeterlek ďəlil'ər bulha, hajlav xoquqь birə alalar.

15. Fajďь alьv teləqe menən jallanƣan xeďmət qullanƣan jəki qullanьvsь keşelər, xeďmət tən bulmaqan doxod menən jəşəgən jəki jəşəvse keşelər savďa menən şeqellənƣən jəki şeqellənevse keşelər həm ydďərenen sьjnji xəldəre bujhьnsa jəki yďďərenen ytkəndəge eştəre bujhьnsa hajlavďar vaqьtьnda RSFSR konstitutsiahь nigeďendə hajlav xoquqьna məxrym itelevselər kategoria hьna ingən başqa bətə keşelər hajlav h m hajlanьv xoquqь menən fajdalanmajďar. Şular itəənenən:

a) xuzalьqtarьn xeďmətsel xuzalьq sigenən tьşqa sьqarьrlьq kyləmdə sezonlь jəki daimi jallanƣan xeďmət qullanьvsь igenselər, mal aťьravsьlar, kustarďar həm ənərselər;

Ibkərmə: Jallənƣan xeďmətten bulьvь həm xuzalьqtaqь bar bulƣan eşkə jaraq ь keşelərďen kendəlek eştə motlaq qatьşьvďarь—bьl vaqiqala xeďmətsel xuzalьqtьn bildəhe bulьp tora

b) rajon nalog komssialarь tarafьnan arendaqь tapşьrьvsьlar esen kanal ь itep tanьlqan şarttar menən jer arendovajt itevse keşelər;

v) səvda həm promьşlennьj eksploatatsia maqsatь menən emeş naqsahь həm virograd niktar həm başqalar arendovajt itevse keşelər;

Ibkərmə: Jemeş naqsahь, venogradniktar həm şunьn kevektərde arendaqa alьp fajdalanьvďьn şarttarь həm davamlь arendaqa alьv sьqa avьl xuzalьqqь nalogьn individual tərtip ə bulьrƣa səbəp bula almaьlьq bulha, ul arendatьrďь hajlav xoquqьnan məxrym itevgə lə səbəp bula almaj.

g) torlaq itep fajdalanьv jəki predpriətielər urьnlaştьrьv esen jaraqlь qaraldьlarďь xaq alьp sistemlь raveşta arendaqa bi-rep torovsь keşelər, əgər ďə bьl xuzalьqtar qaraldьlarďь bu raveşta xaq alьp arendaqa bi-

jallanƣan xeďmətən vaqьtlь raveşta qullanьvsь kolxozьlar həm xeďmətsən janqьďaqtar;

b) sezonlь eşkə kiteve osoronda yď xuzalьqьnda ber eşenən artьq bulmaqan jallanƣan xeďmət qullanƣan sezonlь eşkə kitevse kolxozьlar həm xeďmətsən janqьďaqtar;

v) fabrikiarďьn, zavodtarďьn həm sovxozdarďьn avьl xuzalьqь nenən bəjlaneşle eďmavse həm ydenen xuzaьqьnda ber esenən artьq bulmaqan jallanƣan xeďmət qullanьvsь esselərə həm ularďьn qailə aqzalarь;

g) yď xeďmətlərenen produksialarьn bəďarƣa sьqarьvsь kolxozьlar həm xeďmətsən janqьďaq-igenselər, mal aťьravsьlar həm b lьqьlar;

d) jallanƣan kestar qullanmaьnsa xeďmətsel xuzalьq alьp aarьvsь həm şulaj uq ikenci artьq bulmaqan əjrənsektar totovsь, jəki proizvodstvo şartlarь bujhьnsa ber dur esserən jallanƣan xeďmətə menən fajdalanьvsь kustarďar həm ənərselər,

Ibkərmə: Oşo punktta kyrhətelgən kustardar həm ənərselər, yď proizvodstvolarьnьn eşlənmələren bəďarƣa sьqarьp batq n vaqiqala la, hajlav xoquqtarьnan məxrym belmajďər.

j) mobilizatsia julь menən, yď vaqьtьnda aqtar armialarьnь alьnqan xeďmətsən krəťlejandar, atlь qəďaq ar,xeďmətkərďər, kustardar h m ənərselər;

z) elekke aq olitser həm civnviktarďьn hunenan esse-krəťlejən Qьďьl armiahь saťa rьnda torƣan həm sovettar vlasьn qoral menən haqlavďa aktiv qatnaşqandь rь həm şul j uq xəderge vaqьtta eşse-krəťlejən Qьďьl armiahьnь distivitel'nьj qəskəri xeďmətendə torqandarь;

Ibkərmə: Sovettar vlasьn qoral menən h-qlevďa aktiv qatnaşьv tip-grazdan huqьşь vaqьtьnda, kərək frontta,kərək tьjlda bulhьn, Esse-krəťlejən Qьďьl armiahь cəstərendьhən tiaralarьnda hər terle xərbi zadanielarďa ytəvďe anl roja kərək;

z) dəvlət zajьmdarь bujhьnsa otoş həm protsenttarďan kilgən doxodtarƣa, dəvlət xeďmət haqьlь kassalarьnda torƣan haqьqtar doxodьna jəşəgən keşelər jəki sit ilderďən bildələngən tərtiptə aqsa summalarь, qimmətter(pinsilər,mirəb. alementlər, straxovoj. bylaktər b. ə.) alьvsьlar;

i) ajrьm səbəptər arqahьnda quldan həm latuktan vaq savďa menən şeqellənevse xďmət həm huqьş invaliditarь həm şulaj uq eşhedlek jəki vaqьtlь invalidlьq arqahьnda vaqьtlь rəveşta şundaj uq vaq s vďa menən şeqellənevse keşelər;

k) yďďərenen xeďmətlərenen dəvlət həm kooperativ joşmalarьnan protsent bylaktər alьvsь keşelər;

l) jallanьp, jəki dini ojoşmalarďьn hajlavь bujhьnsa dini jotalarƣa, administrativ- xuzalьq həm texnik xeďmət kyrhətev həm dini jorttarďь qarav menən şeqellənevselər, məťəl:n jьrьslar, ar.ans.lar, storozďar, jьjьstьvsьlar, zvanardar h. b. həm şulaj uq məxəllə-so ettarьnьn aqzalarь (meťəvəlliďər),

m) jəməqətkə fajdalь xeďmət menən şeqellənevse irekle pro itssia keşelərə;

n) hajlav xoquqьnan məxrym i elgən keşelə ďən material əojonderoqlo bulmaqan həm yď jəşəvďə.enen sьqanaqь bula raq yď a.d.na jəməqətkə fajda ь xeďmətkə ejə bulqan vaqi qalarďa, hajlav xoquqьnan məxrym itelgən keşelərďen qailə aqzalarь, şulaj uq hajlav xoquqьnan məxrym itelgən keşelərďen 1925 jьlda 18 jəşkə jetkərelalarь uqa tiklem ata-əsələre tərbiəhendə bulqan bulhalar ďa, ə xəderge vaqьtta yď aldьna jəməqətkə fajdalь xeďmət menən şeqellənələr ikən, ular ata-əsələre menən bergə jəşəhələr ďə hajlav xoquqьnan məxrym itelməjďər.

17. Urьndarďaqь vlas organdarьna RSFSR konstitutsiahьnьn 96 statiahь həm oşo instruksianьn 15 statiahь barьmь atьna inməgən keşelərďe hajlav xoquqtarьnan məxrym itevgə rexsət itelməj.

III BЬLEK

HAJLAV XOQUQTARЬNAN MƏXRYM KEŞELƏRDEŊ IbƏBEN ALЬP BARЬV HƏM ISEMLEKTƏREN TƏĐƏV TURAHЬNDA

18. Hajlav xoquqtarьnan məxrym itelgən keşelərďen isemlegen daimi ibəen alьp barьv: avьl sovettarьnda həm posjolkalarďa avьl sovettarьn , qalalarďa esse həm kuro.t posjolkalarьnda—qala sovettarьna, rajon sovettarь nulqan qalalarďa—rajon sovettarьna jekmələ.

Xisap. ASS Respublikalarьnьn Yďək başqarma komitettarь, kraj həm e kə başqarma komitettarь jel-kselege aťьnda, bətə Rossia Yďək başqarma komitetь tarafьnan raťlanqan maxsus fo ma bujhьnsa alьp barьla.

19. Hajlav xoquqtarьnan məxrym itelergə te eş bulqan keşelər turahьnda dokumental' mə ь lymottərďe jьjnav—xisap alьp barьvsь organdarqa jəkmələ.

Undaj məqlymättər bulьp hanalalar:

a) fajda alьv teləqe menən jallanqan xeďmət qullanьvsь, avďa menən şeqellənevse ke elərgə. şulaj uq xeďmättən bul maqan doxodna jəşəvse başq keşelərgə qarata—ularďьn podoxodnьj həm promьşlovoj nalog tyləvďere turahьnda finans or qandarьnan birelgən məqlymət tər, straxovka vznostarь tyləvďere turahьnda straxkassalarďan birelgən məqlymətlər, ularďьn s vďa binalarьn h. b. arendaqi birevďere turahьndaqь beleş mələr;

b) sud bujhьnsa hajlav xoquqtarьnan məxrym itelgəndərqa qarata-sud organdarьnьn xəken qararь kysermə.are jəki beleşmələre;

v) din xeďmətkərďərenə, administrativ hərelgən keşelərqə elekke aq olitserdarqə, elekke polisia xeďmətkərďərenə han agintlarьna həm başqalarqa qarata-administ tiv organdarďan birelgən məqlymättər.

20. Beraj keşenen hajlav xoquqьnan məxrym itelevselər k tegoliahьnьn berehenə ineve tu-

otoş həm protsenttarďan kilgən doxodtarƣa, dəvlət xeďmət haqьlь kassalarьnda torƣan haqьqtar doxodьna jəşəgən keşelər jəki sit ilderďən bildələngən tərtiptə aqsa summalarь, qimmättər(pinsilər,mirəb. alementlər, straxovoj. byläktər b. ə.) alьvsьlar;

i) ajrьm səbəptər arqahьnda quldan həm latuktan vaq savďa menən şeqellənevse xďmət həm huqьş invaliditarь həm şulaj uq eşhedlek jəki vaqьtlь invalidlьq arqahьnda vaqьtlь rəveşta şundaj uq vaq s vďa menən şeqellənevse keşelər;

k) yďďərenen xeďmättərenen dəvlət həm kooperativ joşmalarьnan protsent bylaktər alьvsь keşelər;

l) jallanьp, jəki dini ojoşmalarďьn hajlavь bujhьnsa dini jotalarƣa, administrativ- xuzalьq həm texnik xeďmət kyrhətev həm dini jorttarďь qarav menən şeqellənevselər, məťəl:n jьrьslar, ar.ans.lar, storozďar, jьjьstьvsьlar, zvanardar h. b. həm şulaj uq məxəllə-so ettarьnьn aqzalarь (meťəvəlliďər),

m) jəməqətkə fajdalь xeďmət menən şeqellənevse irekle pro itssia keşelərə;

n) hajlav xoquqьnan məxrym i elgən keşelə ďən material əojonderoqlo bulmaqan həm yď jəşəvďə.enen sьqanaqь bula raq yď a.d.na jəməqətkə fajda ь xeďmətkə ejə bulqan vaqi qalarďa, hajlav xoquqьnan məxrym itelgən keşelərďen 1925 jьlda 18 jəşkə jetkərelalarь uqa tiklem ata-əsələre tərbiəhendə bulqan bulhalar ďa, ə xəderge vaqьtta yď aldьna jəməqətkə fajdalь xeďmət menən şeqellənələr ikən, ular ata-əsələre menən bergə jəşəhələr ďə hajlav xoquqьnan məxrym itelməjďər.

17. Urьndarďaqь vlas organdarьna RSFSR konstitutsiahьnьn 96 statiahь həm oşo instruksianьn 15 statiahь barьmь atьna inməgən keşelərďe hajlav xoquqtarьnan məxrym itevgə rexsət itelməj.

III BЬLEK

HAJLAV XOQUQTARЬNAN MƏXRYM KEŞELƏRDEŊ IbƏBEN ALЬP BARЬV HƏM ISEMLEKTƏREN TƏĐƏV TURAHЬNDA

18. Hajlav xoquqtarьnan məxrym itelgən keşelərďen isemlegen daimi ibəen alьp barьv: avьl sovettarьnda həm posjolkalarďa avьl sovettarьn , qalalarďa esse həm kuro.t posjolkalarьnda—qala sovettarьna, rajon sovettarь nulqan qalalarďa—rajon sovettarьna jekmələ.

Xisap. ASS Respublikalarьnьn Yďək başqarma komitettarь, kraj həm e kə başqarma komitettarь jel-kselege aťьnda, bətə Rossia Yďək başqarma komitetь tarafьnan raťlanqan maxsus fo ma bujhьnsa alьp barьla.

19. Hajlav xoquqtarьnan məxrym itelergə te eş bulqan keşelər turahьnda dokumental' mə ь lymottərďe jьjnav—xisap alьp barьvsь organdarqa jəkmələ.

Undaj məqlymättər bulьp hanalalar:

a) fajda alьv teləqe menən jallanqan xeďmət qullanьvsь, avďa menən şeqellənevse ke elərgə. şulaj uq xeďmättən bul maqan doxodna jəşəvse başq keşelərgə qarata—ularďьn podoxodnьj həm promьşlovoj nalog tyləvďere turahьnda finans or qandarьnan birelgən məqlymättər, ularďьn s vďa binalarьn h. b. arendaqi birevďere turahьndaqь beleş mələr;

b) sud bujhьnsa hajlav xoquqtarьnan məxrym itelgəndərqa qarata-sud organdarьnьn xəken qararь kysermə.are jəki beleşmələre;

v) din xeďmətkərďərenə, administrativ hərelgən keşelərqə elekke aq olitserdarqə, elekke polisia xeďmətkərďərenə han agintlarьna həm başqalarqa qarata-administ tiv organdarďan birelgən məqlymättər.

20. Beraj keşenen hajlav xoquqьnan məxrym itelevselər k tegoliahьnьn berehenə ineve tu-

jallanqan xeďmətən vaqьtlь raveşta qullanьvsь kolxozьlar həm xeďmətsən janqьďaqtar;

b) sezonlь eşkə kiteve osoronda yď xuzalьqьnda ber eşenən artьq bulmaqan jallanƣan xeďmət qullanqan sezonlь eşkə kitevse kolxozьlar həm xeďmətsən janqьďaqtar;

v) fabrikiarďьn, zavodtarďьn həm sovxozdarďьn avьl xuzalьqь nenən bəjlaneşle eďmavse həm ydenen xuzaьqьnda ber essenən artьq bulmaqan jallanƣan xeďmət qullanьvsь esselərə həm ularďьn qailə aqzalarь;

g) yď xeďmättərenen produksialarьn bəďarƣa sьqarьvsь kolxozьlar həm xeďmətsən janqьďaq-igenselər, mal aťьravsьlar həm b lьqьlar;

d) jallanqan kestar qullanmaьnsa xeďmətsel xuzalьq alьp aarьvsь həm şulaj uq ikenci artьq bulmaqan əjrənsektar totovsь, jəki proizvodstvo şartlarь bujhьnsa ber dur esserən jallanqan xeďmətə menən fajdalanьvsь kustarďar həm ənərselər,

Ibkərmə: Oşo punktta kyrhətelgən kustardar həm ənərselər, yď proizvodstvolarьnьn eşlənmələren bəďarƣa sьqarьp batq n vaqiqala la, hajlav xoquqtarьnan məxrym belmajďər.

j) mobilizatsia julь menən, yď vaqьtьnda aqtar armialarьnь alьnqan xeďmətsən krəťlejandar, atlь qəďaq ar,xeďmətkərďər, kustardar h m ənərselər;

z) elekke aq olitser həm civnviktarďьn hunenan esse-krəťlejən Qьďьl armiahь saťa rьnda torƣan həm sovettar vlasьn qoral menən haqlavďa aktiv qatnaşqandь rь həm şul j uq xəderge vaqьtta eşse-krəťlejən Qьďьl armiahьnь distivitel'nьj qəskəri xeďmətendə torqandarь;

Ibkərmə: Sovettar vlasьn qoral menən h-qlevďa aktiv qatnaşьv tip-grazdan huqьşь vaqьtьnda, kərək frontta,kərək tьjlda bulhьn, Esse-krəťlejən Qьďьl armiahь cəstərendьhən tiaralarьnda hər terle xərbi zadanielarďa ytəvďe anl roja kərək;

z) dəvlət zajьmdarь bujhьnsa otoş həm protsenttarďan kilgən doxodtarƣa, dəvlət xeďmət haqьlь kassalarьnda torƣan haqьqtar doxodьna jəşəgən keşelər jəki sit ilderďən bildələngən tərtiptə aqsa summalarь, qimmättər(pinsilər,mirəb. alementlər, straxovoj. byläktər b. ə.) alьvsьlar;

i) ajrьm səbəptər arqahьnda quldan həm latuktan vaq savďa menən şeqellənevse xďmət həm huqьş invaliditarь həm şulaj uq eşhedlek jəki vaqьtlь invalidlьq arqahьnda vaqьtlь rəveşta şundaj uq vaq s vďa menən şeqellənevse keşelər;

k) yďďərenen xeďmättərenen dəvlət həm kooperativ joşmalarьnan protsent bylaktər alьvsь keşelər;

l) jallanьp, jəki dini ojoşmalarďьn hajlavь bujhьnsa dini jotalarƣa, administrativ- xuzalьq həm texnik xeďmət kyrhətev həm dini jorttarďь qarav menən şeqellənevselər, məťəl:n jьrьslar, ar.ans.lar, storozďar, jьjьstьvsьlar, zvanardar h. b. həm şulaj uq məxəllə-so ettarьnьn aqzalarь (meťəvəlliďər),

m) jəməqətkə fajdalь xeďmət menən şeqellənevse irekle pro itssia keşelərə;

n) hajlav xoquqьnan məxrym i elgən keşelə ďən material əojonderoqlo bulmaqan həm yď jəşəvďə.enen sьqanaqь bula raq yď a.d.na jəməqətkə fajda ь xeďmətkə ejə bulqan vaqi qalarďa, hajlav xoquqьnan məxrym itelgən keşelərďen 1925 jьlda 18 jəşkə jetkərelalarь uqa tiklem ata-əsələre tərbiəhendə bulqan bulhalar ďa, ə xəderge vaqьtta yď aldьna jəməqətkə fajdalь xeďmət menən şeqellənələr ikən, ular ata-əsələre menən bergə jəşəhələr ďə hajlav xoquqьnan məxrym itelməjďər.

17. Urьndarďaqь vlas organdarьna RSFSR konstitutsiahьnьn 96 statiahь həm oşo instruksianьn 15 statiahь barьmь atьna inməgən keşelərďe hajlav xoquqtarьnan məxrym itevgə rexsət itelməj.

III BЬLEK

HAJLAV XOQUQTARЬNAN MƏXRYM KEŞELƏRDEŊ IbƏBEN ALЬP BARЬV HƏM ISEMLEKTƏREN TƏĐƏV TURAHЬNDA

18. Hajlav xoquqtarьnan məxrym itelgən keşelərďen isemlegen daimi ibəen alьp barьv: avьl sovettarьnda həm posjolkalarďa avьl sovettarьn , qalalarďa esse həm kuro.t posjolkalarьnda—qala sovettarьna, rajon sovettarь nulqan qalalarďa—rajon sovettarьna jekmələ.

Xisap. ASS Respublikalarьnьn Yďək başqarma komitettarь, kraj həm e kə başqarma komitettarь jel-kselege aťьnda, bətə Rossia Yďək başqarma komitetь tarafьnan raťlanqan maxsus fo ma bujhьnsa alьp barьla.

19. Hajlav xoquqtarьnan məxrym itelergə te eş bulqan keşelər turahьnda dokumental' mə ь lymottərďe jьjnav—xisap alьp barьvsь organdarqa jəkmələ.

Undaj məqlymättər bulьp hanalalar:

a) fajda alьv teləqe menən jallanqan xeďmət qullanьvsь, avďa menən şeqellənevse ke elərgə. şulaj uq xeďmättən bul maqan doxodna jəşəvse başq keşelərgə qarata—ularďьn podoxodnьj həm promьşlovoj nalog tyləvďere turahьnda finans or qandarьnan birelgən məqlymättər, ularďьn s vďa binalarьn h. b. arendaqi birevďere turahьndaqь beleş mələr;

b) sud bujhьnsa hajlav xoquqtarьnan məxrym itelgəndərqa qarata-sud organdarьnьn xəken qararь kysermə.are jəki beleşmələre;

v) din xeďmətkərďərenə, administrativ hərelgən keşelərqə elekke aq olitserdarqə, elekke polisia xeďmətkərďərenə han agintlarьna həm başqalarqa qarata-administ tiv organdarďan birelgən məqlymättər.

20. Beraj keşenen hajlav xoquqьnan məxrym itelevselər k tegoliahьnьn berehenə ineve tu-

qoqtarьnan məxrym itelevse həm administrativ hərelevse kesələr, hajlav kampaniialarь arahьndaqь esətla, hajlav xoquqtarьnan məxrym itelgəndər isemlektərenə terkələlər.

Başqa niqeďďə ďə bьl isemlektərgə terkəv barь tik ajrьm kərəkle vaqiqalarda həm bəxashed dokumental' məqlymättər sulqanda qьna rəxsət itelə.

Yďə kyrhətelgən keşelərďe hajlav xoquqtarьnan məxrym itelgəndər isemlektərenə inderev avьl jerďərendə—rajon başqarma komitettarь qararь bujhьnsa, ə qalalarďa, eşse posjolkalarďa həm qalalarqa quşьlqan avьl jerďərendə başqarma komitettarь qararь bujhьnsa eşlənə.

IV BЬLEK

Grazdandarďьn, ularďь hajlav xoquq tarьnan məxrym itev turahьndaqь qararďarqa rizahьďlьq kyrhətep birgən zaloalarьn qarav tərtibe turahьnda

27. Hajlav xoquqьnan məxrym itelevselər isemlegenə inderelgən grazdandar, ularďь bьl isemlekkə inderev turahьndaqь qararďarqa rizahьďlьq kyrhət-p oşo instruksianьn 28-32 statiiarьndə kyrtətelgən tərtiptə zaloa birə alalar.

28. Hajlav xoquqьnan məxrym itelevse keşelər isemlegena derəb bulmaqan rəveşta inderev turahьndaqь qarizalar isemlektərde teďevse hajlav komissiahьna birelə ar.

29. Hajlav komissiahь, zaloaanь alьv menən es kən sroesendə yď zaklucinialьn jaďьp həm şul keşenen hajlav xoquqьnan məxrym itelergə tejeşlege turahьndaqь bətə materialdar menən berlektə, şul isemlekte taťlavsь rajon başqarma komitetьna, qala, rajon jəki posjolka sovettьna tapşьrьrqь tejeş.

Avьl hajlav komissialarь ularqa ingən zaloaalarďь—rajon hajlav komissialarь, ə qalaqa quşьlqan avьl jerďərendə bulha—qala jəki rajon hajlav komissialarь aşa tapşьralar, ə bьl huqьslar es kən srok esendə yď zaklyclnialarь menən ularďь—rajon başqarma komitettarьna. qala jəki rajon sovettarьna tapşьra ar.

30. Rajon başqarma komitetь qala, rajon jəki posjolka sovetь prezidiumь uqa inqan zaloaanь un kən srok esendə qarap sьqьp, yď qararьn zaloa birevse kəşeqə həm tejeşle hajlav komissiahьna xəbər itergə tejeş.

31. Rajon başqarma komitetь. qala, rajon jəm posjolka sovettarь prezidiumdarьnьn hajlav xoquqьnan məxrym itelgən keşelər isemlektərenən teşerevde horavsьlardьn horavďarьn dire qauьp sьqarqan qərardarьna rizahьďlьq kyrhətep grazdandar tarafьnan zaloalar tyə

RSFSR SOVETTARЬNA HƏM SOVETTARƏЬNҢ S'JEZDARЬNA

HAJLAVƊAR TURAHЬADA INSTRUKSIA DNVAMЬ

həm yƊƏrenen sovet vlasьna loijal' bulqanьqtarьn ibnet it kən bulьalar, tik bətə Rossia VƊək bəşqarma komitetьnьn maxsus qararь bujьnsa qьna hajlav xoquqь bireleve memkin.

39. Oşo instruksianьn 38 statiaьında kyrhətelgən keşelərden hajlav xoquqьn qajtarьp birev turahьndəqь jullavdarь, kərəkle dokumenttarƊь nerketkan xəlƊə, teşeşle rajon jəki qala hajlav komissiahьna birelələr, ə hajlav kampanialarь arahьndəqь əsərƊə—şul keşe yƊe jəşəgən jerdəge rajon bəşqarma komitettarь tarafьnan hajlav xoquqь bireleve memkin tygel.

41. Sovettarqa həm kolxozdarqa qarşь sьqştarь əsən yƊərenen elek jəşəgən avьl həm poşjolkalarьnan herelgən həm kysep jaqь urьnlaşqan urьndarьn a motlaq namьsьь eştere həm sovet vlasьnen saralarьna bulьşlьq kyrhətevƊərə menən yƊ'əren tanьtqan kukliarqa, kyser lgən kendərenən alьp 5 jıl ytevgə. ə 3 jıl davamьnda altьn həm aq altьn promьjlennost predpriatielərə Ƌə hajlav jьjьlьştarьnьn ajrьm smenalar həm sextar bujьnsa ytkəreleve memkin.

Predpriatie tərƊə eştəməgən həm proisojuzda qa ojoştorolarь maqan grazdandar. məsələn: kustardar, jo t xezahь qatьnqьƊdar, izvozchiktar h. b. ha lavdarqa jəki proizvodstvo berekməlere həm professional'jьjьlьştar bujьnsa bətə qalqan hajlavsьlar menən bergəlap, jəki territorial' berkmələr(rajondar, ucasьkalar h. b.) bujьnsa qatnaşalar.

48. Ber jısa avьlƊь berləşterə torqan avьl sovettarьna hajlav dar, ularƊa jəşəvse xalьqьn hanь həm deputat hajlav esən jeterlek bulqanda, ajrьm avьldar bujьnsa, əgər inde xalьqtarь ar bulьp həm avьldar arahь ałьƊ bulmaqanda ber nisəavƊen ber leşkən jьjьlьştarьnda bəşqarьlalar.

Avьl sovetьna hajlavdar esən ere vьldar ber nisə hajlav ucastkahьna bylgeləngergə tejeştər, şunьn menən bergə, adsьlьq milliattarƊen kompaktь gruppalarь şul millattarenə qarap maxsus ucasьkalarqa ajrьla alalar.

Avьl jerƊərendə e hajlav ucastkalarь, qaqidə raveşendə. 500 Ƌən də artьq bulmaqan handaqь keşelərƊe berləşterergə tejestar.

49. Qala həm posjolkalardan sittə urbanizəqan fabrik-zavoh həm mafina-t aktor stansalarьnьn eşse are,şulaj uq yƊ sovettarь buimaqan sovxozdarƊь eşseləre həm xeƊmətkərƊere ajrьm hajlav ucastkalarьn tə'eyjulь menən, jəki h jiana torqan sovet territoriahьndəqь in jaqьn avьlьn hajlav castkahьna qəşəlv julь menən yƊərenə ja qьn torq n sovetь hajlavqa qatnaşalar.

50. Hajlav jьjьlьştarьna karь tlk hajlav xoquqь menən fajdalana torqan keşelər qenə jeberelələr.

Hajlav xoquqьnan məxrym Ƌelep tə sovettarƊь hajlavqa qatnaşь sь keşelər RSFSR jenajət kodik sьnьn 91 statiahь bujьnsa j vapqa tartьlalar.

51. Hajlav jьjьlьştarьnьn hə berenendə a lavƊ rqa bətə kilevsələrden t qəl xisaвь alьp ba. lara tejeş.

52. Bildəle hajlav ucastkahь nostьnda eşləqəndəre. şul 3 jıl ytevgə, eskərge eştər xalьq komisarьatьnьn tejeşlé organdarь kyrhəteve bujьnsa avtonomialь respublikalarƊьn yƊək bəşqarma komitettarь, kraj həm elkə bəşqarma komitettarь tarafьnan hajlav xoquqь bireleve memkin.

Bьl kategorialaqь, bigerək tə jəştərƊən bulqan həm prolzvodstvola udarnik bulьp, jəməqət eştərenə aktiv qatnaşqan keşelərgə juqarьla kyrhətelgən srok tar tulmaьtan elek tə şul uq organdar tarafьnan hajlav xoquqь bireleve memkin.

44. Bətə Rossia VƊK prezidiumь qararь menən jullavdarь qənəqəlləndereImə kire qaqьlqan keşelər, şul kəndən a lap ber jıl ytkəngə tiklem janь jullav bira almajdьr. Tik janь səəpter kilep sьqqan, jəki professional' həm jəməqət ojoşmalarьnьn jullavь bulqan vaqьtta qьna bьl tərtiplən tajşanьv memkin.

VI BYLEK

HAJLAV JЬJЬLЬŞTARЬ TURAHЬNDA

45. SovettarƊьn aqzalarь hajlav jьjьlьştarьnda hajlanalar.

46. Hajlav jьjьlьştarь hajlav komissiahь jəki unьn vəkildəre tarafьnan saqьrьlalar. Hajlavsьlarqa, hajlav jьjьlьştarьmьn saqьrьlьv kenə həm urьnь turahьnda hajlavƊarqa eiş ken qal Ƌь tigənƊən Ƌə hunqa qatmajьnsa, isemle pevestkalar menən xoƊerel'.

47. Qala həm posjolka sovettarьna hajlavƊar proizvodstv berekmələrə(pridpriatiələr,ucrezdinlelar) bujьnsa, jəki proisojuzdar bujьnsa ytkə elə torqan hajlav jьjьlьştarьnda bəşqarьlalar.

Ere promьjlennost predpriatielərə Ƌə hajlav jьjьlьştarьnьn ajrьm smenalar həm sextar bujьnsa ytkəreleve memkin.

Predpriatie tərƊə eştəməgən həm proisojuzda qa ojoştoro maqan grazdandar. məsələn: kustardar, jo t xezahь qatьnqьƊdar, izvozchiktar h. b. ha lavdarqa jəki proizvodstvo berekməlere həm professional'jьjьlьştar bujьnsa bətə qalqan hajlavsьlar menən bergəlap, jəki territorial' berkmələr(rajondar, ucasьkalar h. b.) bujьnsa qatnaşalar.

48. Ber jısa avьlƊь berləşterə torqan avьl sovettarьna hajlav dar, ularƊa jəşəvse xalьqьn hanь həm deputat hajlav esən jeterlek bulqanda, ajrьm avьldar bujьnsa, əgər inde xalьqtarь ar bulьp həm avьldar arahь ałьƊ bulmaqanda ber nisəavƊen ber leşkən jьjьlьştarьnda bəşqarьlalar.

Avьl sovetьna hajlavƊar esən ere vьldar ber nisə hajlav ucastkahьna bylgeləngergə tejeştər, şunьn menən bergə, adsьlьq milliattarƊen kompaktь gruppalarь şul millattarenə qarap maxsus ucasьkalarqa ajrьla alalar.

Avьl jerƊərendə e hajlav ucastkalarь, qaqidə raveşendə. 500 Ƌən də artьq bulmaqan handaqь keşelərƊe berləşterergə tejestar.

49. Qala həm posjolkalardan sittə urbanizəqan fabrik-zavoh həm mafina-t aktor stansalarьnьn eşse are,şulaj uq yƊ sovettarь buimaqan sovxozdarƊь eşselərə həm xeƊmətkərƊere ajrьm hajlav ucastkalarьn tə'eyjulь menən, jəki h jiana torqan sovet territoriahьndəqь in jaqьn avьlьn hajlav castkahьna qəşəlv julь menən yƊərenə ja qьn torq n sovetь hajlavqa qatnaşalar.

50. Hajlav jьjьlьştarьna karь tlk hajlav xoquqь menən fajdalana torqan keşelər qenə jeberelələr.

Hajlav xoquqьnan məxrym Ƌelep tə sovettarƊь hajlavqa qatnaşь sь keşelər RSFSR jenajət kodik sьnьn 91 statiahь bujьnsa j vapqa tartьlalar.

51. Hajlav jьjьlьştarьnьn hə berenendə a lavƊ rqa bətə kilevsələrden t qəl xisaвь alьp ba. lara tejeş.

52. Bildəle hajlav ucastkahь bujьnsa hajlavƊarqa qatnaşьv xoquqьna eję bulqandarƊьn 50 protsenttan Ƌa kəm bulmaqan miqdarь hajlav jьjьlьştarьna qat näşqan vaqьtta, hajlav jьjьlьştarь bulqan itəplənələr.

Bildəle hajlav u astkahь bujьnsa hajlavƊarqa qatnaşьv xoquqьna eję bulqandarƊьn 50 pr. tan kəm miqdarь hajlav jьjьlьş tarьna kilgən vaqьtta hajlav jьjьlьştarь bulmaqan itəplənələr həm bьl tu ala protakol tedelə, ə hajlav jьjьlьş in jəqьndaqь kendərƊen berehena kyserelep, bьl turala hajlavsьlarqa xəbər itelə.

Itkərmə: Avtonomialь respublikalarƊьn yƊək bəşqarma komitettarь, avtonomialь elkələrƊen Ɵlkə bəşqarma komitettarь, kraj (elkə) bəşqarma komitettarь hajlavsьlarƊьn jьjьlьşqa kilevƊərenen bьl hajlav jьjьlьştьrь bulqan itep itəplənə torqan juqarьraq proisentьn Ƌa bildəlej alalar.

53. Hajlav jьjьlьştarь hajlav komissiahьnьn vəkile tarafьnan asьla həm vəkil predsedatellege atьında oşo jьjьlьş hajlaqan prezidium tarafьnan alьp barьla. Hajlav jьjьlьştarь asьlьv menən predsedatel:

a) jьjьlqan keşelərƊe hajlav ərtəe menən tanьştьrьrqa şulaj uq hajlav xoquqьna eję bulqan həm unan məxrym itelgən keşelər turahьndaqь RSFSR Konstitutsiahьnьn 68 həm 69-statialarьn iclan itergə;

b) oşo hajlav jьjьlьşь bujьnsa hajlavsьlar hanьn həm hajlavƊar qa kilevselər hanьn iqlan itergə;

v) hajlav xoquqьnan məxrym itelgən keşelərƊen isemlegen iqlan itergə;

g) hajlav jьjьlьşьna tiklem həm hajlav jьjьlьşь yƊe barqan vaqьtta birelgən kandidaturalar isemlegen həm ajrьm kandidaturalarƊь, kemƊən inevƊeren əjtep, iqlan itergə;

d) oşo jьjьlьş tarafьnan hajlanьrqa tejeş bulqan keşelərƊen hanьn iqlan itergə məzbyr.

34. Hər ber ajrьm hajlav ucastkahьnda hajlanьrqa tejeş keşeIərƊen handarь bildələngən normalar bujьnsa, hajlavsьlar hanьna ljəki oşo hajlav ucastkahьndaqь xalьq hanьna proportsional' raveştə jerle hajlav komissialarь tarafьnan xəderge vaqьtta yd kəsəndə bulqan zakondarqa movafiq raveştə bildələələr.

55. Hajlav vaqьtьnda tavьşqa qujьv, hajlav jьjьlьşьnьn yd qararь bujьnsa, jəki isemlektər ujьnsa, jəki ajrьm kandidaturalar bujьnsa eşlənə. Isemlektər bujьnsa tavьşqa qujьv isemlekkə inderelgən ajrьm kandidattarƊь kire qaqьv məmkinlegen juqqa sьqarmaj.

Itkərmə: 1. Hajlav komissialarь həm uarƊьn vəkildə re yƊƏrenən hajlavsьlarqa ajrьm kandidattarƊь la. kandidattar isemlegen Ƌə təqdim itergə xaqlь tygeldar.

Itkərmə: 2. Kandidattar isemlegenen jəki ajrьm kandidattarƊьn kərək hajlav jьjьlьşьnda bulhьn, şulaj uq matьuqat arqьrь iqlan itev jəki jadьp elep qujьv julь menən hajlav ijьjьlьşьna tiklem Ƌə partia, profsojuz həm jəməqət ojoşmalarь həm ajrьm grazdandar tarafьnan təqdim itelevƊere memkin.

56. HajlavƊar asьq tavьşqa qujьv julь menən bəşqarьlalar. Tavьşqa qujьv vaqьtьnda hajlav jьjьlьşьnda əƊer bulqan hajlavsьlarƊьn kypselek tavьştarьn alqan keşelər sovet aqzalьqьna hajlanqan bulьp itəpələnələr.

Itkərmə: Oşo hajlav jьjьlьşьnda əƊer bulmavsь keşlərƊen Ƌə hajlanqan bulьvƊarь memkin.

57. Rajon sovettarь bulqan qalalardaqь hajlav jьjьlьştarь qala sovetьna deputattar hajlav ətkenə rajon sovetьna la deputattar hajlajdar.

Rajon həm qala sovettarьna deputattar ajrьm tavьşqa qujьp hajlanalar.

Qalalarqa berketelgən avьl jerƊərenən qala jəki rajon sovettarьna deputattar hajlav tartibe bətə Rossia VƊək bəşqarma komitetь prezidiumьnьn mixsus qararь menən bildələna.

58. Hajlav jьjьlьştarь, sovet aqzalarьn hajlav menən ber yk vaqьtta, şul hajlanqan aqzalarƊьn əstən ber eləşe miqdarьnda kandidattar Ƌa hajlajdar.

Avьl jerƊərendəge hajlav jьjьlьştarьnda avьl sovetь aqzalarьn hajlav menən ber yk vaqьtta 5 aqza həm 2 kandidat sostavьnda avьl tikşerev komissialarь la hajlanalar.

Sovet, tikşerev komissialarь aqzalarь həm ularqa kandidattar ajrьm rəveştə tavьşqa qujьv julь menən hajlanalar.

Itkərmə: Hajlav ucastkalarьnьn hanь sovet aqzalarьna hajlanьrqa tejeşle kandidattar komissialarьnьn aqzalarь həm ulardьn kandidattarь hanьnan kyberək bulqan urьndarƊa, ularƊь hajlav tərtibe hajlav komissialarь tarafьnan bildələnə.

59. Hajlav jьjьlьşьnьn barьşь turahьnda jьjьlьş prezidiumь tarafьnan protokol tedelə həm quldəmqalana.

60. HajlavƊarƊь ytkərev eътenən bulqan bətə zalobalar həm qarizalar bьl hajlavdar ytkərelgəndən hun jete kənlək srok esendə jaƊma formala jəki teldən oşo hajlavƊar menən jetəkselek itkən hajlav kamissiahьna birelələr, bьl komissia ularƊь ydenen anlatmalarь menən es kənlək srok esendə juqarь torovsь hajlav komissiahьna jebərergə məzbyr. Juqarqь hajlav komissiahь bьl zalobalarƊь həm qarizalarƊь, ular ahьnqan kəndən başlap jete kənlek srok esendə qararqa tejeş.

HajlavƊarƊь tulьhь menən jəki qisman juqqa sьqarьv (otme) kərəklege bulqan vaqiqalarƊa hajlav komissiahь bьl turala tejeşle başqarma komitetь jəki sovet aldьnda jullaj.

VII BYLEK

SovettarƊьn s'jezdarь turahьnda

61. SovettarƊьn s'jezdarь tejeşle başqarma komitettarь tarafьnan saqьrьlalar həm tybəndəgelərƊen vəkildərenən toralar:

a) rajon s'jezdarь — hər ber 60 hajlavsьnan ber delegat itəbenən qala sovettarьnьn, şulaj uq qala tьşьndaqь sovxoz, MTS, fabrik həm zavodtarƊьn vəkildərenən həm hər ber 300 keşenən ber vəkil itəbenən avьl sovettarь vəkildərenən;

b) ASS Respublikalarьna, kraj həm elkə berekmələrenə ingən okrug həm elkə s'jezdarь — hər ber 1000 hajlavsьnan ber delegat itəbenən qala sovettarьnьn, qala tьşьndaqь sovxozdar, MTS, fabrik həm zavodtarƊьn vəkildərenən həm hər ber 5000 keşenən ber delegat itəbenən avьl xalqь vəkildərenən;

v) kraj (elkə) s'jezdarь — 2500 hajlavsьnan ber delegat itəbenən qala sovettarьnьn, qala tьşьndaqь MTS, fabrik. zavodtarƊьn vəkildərenən həm 12 men 500 keşenən ber delegat itəbenən avьl xalqь vəkildərenən.

Avtonomialь respublikalar, avtonomialь elkələr həm kraj (elkə) berekmələrenə ingən milli okrugtar sovettarƊьn kraj (elkə) s'jezdarьna bətə Rossia VƊək bəşqarma komitetь tarafьnan bildələngən maxsus norma bujьnsa delegattar hajlap jeberev julь menən qatnaşalar.

Itkərmə: 1. Oşo statia bujьnsa bildələngən vəkildər hajlav normahьnьn karь bətə Rossia VƊək bəşqarma komitetь jəki unьn prezidiumь qararь bujьnsa qьna vƊgərteleve memkin.

Itkərmə: 2. Avьl jerƊəre qusьlqan qalalardьn qala sovettarь tarafьnan yrƊə kyrhatelgən sovet s'jezdarьna delegattar hajlaqan saqta, qala həm avьl xalqьnan vəkildər hajlap jeberev jahətenən oşo instruksiala kyrhətelgən nisbət haqlana.

62. SovettarƊьn s'jezdarьna delegattar hajlav tybəndəgesə ytkərelə:

a) rajon s'jezdarьna — qala, posjolka həm avьl sovettarьnan — şul sovettarƊьn plenumdarьnda, yd sovettarь bulmaqan sovxozdarƊan. MTS, sulaj uq qala tьşьndaqь, fabrik həm zavodtarƊьn vəkildərenən həm hər s'jezdarьna delegattar hajlaqan saqta, qala həm avьl xalqьnan vəkildər hajlap jeberev jahətenən oşo instruksiala kyrhətelgən nisbət haqlana.

62. SovettarƊьn s'jezdarьna delegattar hajlav tybəndəgesə ytkərelə:

a) rajon s'jezdarьna — qala, posjolka həm avьl sovettarьnan — şul sovettarƊьn plenumdarьnda, yd sovettarь bulmaqan sovxozdarƊan. MTS, sulaj uq qala tьşьndaqь, fabrik həm zavodtarƊьn vəkildərenən həm hər s'jezdarьna delegattar hajlaqan saqta, qala həm avьl xalqьnan vəkildər hajlap jeberev jahətenən oşo instruksiala kyrhətelgən nisbət haqlana.

Sovet, tikşerev komissialarь aqzalarь həm ularqa kandidattar ajrьm rəveştə tavьşqa qujьv julь menən hajlanalar.

Itkərmə: Hajlav ucastkalarьnьn hanь sovet aqzalarьna hajlanьrqa tejeşle kandidattar komissialarьnьn aqzalarь həm ulardьn kandidattarь hanьnan kyberək bulqan urьndarƊa, ularƊь hajlav tərtibe hajlav komissialarь tarafьnan bildələnə.

59. Hajlav jьjьlьşьnьn barьşь turahьnda jьjьlьş prezidiumь tarafьnan protokol tedelə həm quldəmqalana.

60. HajlavƊarƊь ytkərev eътenən bulqan bətə zalobalar həm qarizalar bьl hajlavdar ytkərelgəndən hun jete kənlək srok esendə jaƊma formala jəki teldən oşo hajlavƊar menən jetəkselek itkən hajlav komissiahьna birelələr, bьl komissia ularƊь ydenen anlatmalarь menən es kənlək srok esendə juqarь torovsь hajlav komissiahьna jebərergə məzbyr. Juqarqь hajlav komissiahь bьl zalobalarƊь həm qarizalarƊь, ular ahьnqan kəndən başlap jete kənlek srok esendə qararqa tejeş.

HajlavƊarƊь tulьhь menən jəki qisman juqqa sьqarьv (otme) kərəklege bulqan vaqiqalarƊa hajlav komissiahь bьl turala tejeşle başqarma komitetь jəki sovet aldьnda jullaj.

VII BYLEK

SovettarƊьn s'jezdarь turahьnda

61. SovettarƊьn s'jezdarь tejeşle başqarma komitettarь tarafьnan saqьrьlalar həm tybəndəgelərƊen vəkildərenən toralar:

a) rajon s'jezdarь — hər ber 60 hajlavsьnan ber delegat itəbenən qala sovettarьnьn, şulaj uq qala tьşьndaqь sovxoz, MTS, fabrik həm zavodtarƊьn vəkildərenən həm hər ber 300 keşenən ber vəkil itəbenən avьl sovettarь vəkildərenən;

b) ASS Respublikalarьna, kraj həm elkə berekmələrenə ingən okrug həm elkə s'jezdarь — hər ber 1000 hajlavsьnan ber delegat itəbenən qala sovettarьnьn, qala tьşьndaqь sovxozdar, MTS, fabrik həm zavodtarƊьn vəkildərenən həm hər ber 5000 keşenən ber delegat itəbenən avьl xalqь vəkildərenən;

v) kraj (elkə) s'jezdarь — 2500 hajlavsьnan ber delegat itəbenən qala sovettarьnьn, qala tьşьndaqь MTS, fabrik. zavodtarƊьn vəkildərenən həm 12 men 500 keşenən ber delegat itəbenən avьl xalqь vəkildərenən.

Avtonomialь respublikalar, avtonomialь elkələr həm kraj (elkə) berekmələrenə ingən milli okrugtar sovettarƊьn kraj (elkə) s'jezdarьna bətə Rossia VƊək bəşqarma komitetь tarafьnan bildələngən maxsus norma bujьnsa delegattar hajlap jeberev julь menən qatnaşalar.

Itkərmə: 1. Oşo statia bujьnsa bildələngən vəkildər hajlav normahьnьn karь bətə Rossia VƊək bəşqarma komitetь jəki unьn prezidiumь qararь bujьnsa qьna vƊgərteleve memkin.

Itkərmə: 2. Avьl jerƊəre qusьlqan qalalardьn qala sovettarь tarafьnan yrƊə kyrhatelgən sovet s'jezdarьna delegattar hajlaqan saqta, qala həm avьl xalqьnan vəkildər hajlap jeberev jahətenən oşo instruksiala kyrhətelgən nisbət haqlana.

62. SovettarƊьn s'jezdarьna delegattar hajlav tybəndəgesə ytkərelə:

a) rajon s'jezdarьna — qala, posjolka həm avьl sovettarьnan — şul sovettarƊьn plenumdarьnda, yd sovettarь bulmaqan sovxozdarƊan. MTS, sulaj uq qala tьşьndaqь, fabrik həm zavodtarƊьn vəkildərenən həm hər s'jezdarьna delegattar hajlaqan saqta, qala həm avьl xalqьnan vəkildər hajlap jeberev jahətenən oşo instruksiala kyrhətelgən nisbət haqlana.

Sovet, tikşerev komissialarь aqzalarь həm ularqa kandidattar ajrьm rəveştə tavьşqa qujьv julь menən hajlanalar.

Itkərmə: Hajlav ucastkalarьnьn hanь sovet aqzalarьna hajlanьrqa tejeşle kandidattar komissialarьnьn aqzalarь həm ulardьn kandidattarь hanьnan kyberək bulqan urьndarƊa, ularƊь hajlav tərtibe hajlav komissialarь tarafьnan bildələnə.

59. Hajlav jьjьlьşьnьn barьşь turahьnda jьjьlьş prezidiumь tarafьnan protokol tedelə həm quldəmqalana.

60. HajlavƊarƊь ytkərev eътenən bulqan bətə zalobalar həm qarizalar bьl hajlavdar ytkərelgəndən hun jete kənlək srok esendə jaƊma formala jəki teldən oşo hajlavƊar menən jetəkselek itkən hajlav komissiahьna birelələr, bьl komissia ularƊь ydenen anlatmalarь menən es kənlək srok esendə juqarь torovsь hajlav komissiahьna jebərergə məzbyr. Juqarqь hajlav komissiahь bьl zalobalarƊь həm qarizalarƊь, ular ahьnqan kəndən başlap jete kənlek srok esendə qararqa tejeş.

HajlavƊarƊь tulьhь menən jəki qisman juqqa sьqarьv (otme) kərəklege bulqan vaqiqalarƊa hajlav komissiahь bьl turala tejeşle başqarma komitetь jəki sovet aldьnda jullaj.

VIII BYLEK

Sovettarqa hajlavƊarƊь juqqa sьqarьv tərtibe turahьnda

67. Sovettarqa hajlavƊarƊь juqqa sьqarьvƊьn nigede bulьp SSSR həm RSFSR konstitutsiahьnьn, şulaj uq oşo instruksiahь, şulaj uq oşo instruksianь boƊov hanaja.

68. Bьnan aldaqь statiala kyrhətelgən nigeƊƊə sovettarqa hajlavƊarƊь juqqa sьqarьv tybəndəgesə ytələ:

a) əgər Ƌə, deputattarƊьn jartьhьnan kyвehe bьnan aldaqь statiala kyrhətelgən zakondarƊь boƊov julь menən hajlanqan bulha, tulьhьnsa, jəqni sovet aqzalarьnьn bətə sostavьna nisbətən juqqa sьqarьla;

v) əgər Ƌə bьl zakodarƊь boƊov, hajlav ucastkalarьnьn berehendə jəki ber nisəhendə genə bulha ul saqьnda qisman, jəqni sovet aqzalarьnьn qajhь berƊərenə jəki qajhь ber hajlav ucastkalarьna qarata qьna juqqa sьqarьla.

69. HajlavƊarƊь tulьhьnsa juqqa sьqarьv — juqarь tərqan başqarma komitettarь qararь bujьnsa, ə hajlavƊarƊь qisman juqqa sьqarьv — şul avьl, posjolka, rajon jəki qala sovetьnьn qararь bujьnsa ytələ.

Itkərmə: 1. QalalarƊaqь rajon sovettarьna hajlavƊarƊь tulьhьnsa juqqa sьqarьv şul qala sovetь qararь bujьnsa ytələ.

Itkərmə: 2. Qalalarqa qusьlqan avьl urьndarьnda sovettarqa hajlavƊarƊь tulьhьnsa juqqa sьqarьv, şul qala jəki rajon sovetь qararь bujьnsa ytələ.

70. HajlavƊarƊь juqqa sьqarьv turahьnda jerle matьuqatta jəki hajlavsьlar jьjьlьştarьnda iqlan itev julь menən bətə hajlavsьlarqa belderelə.

71. HajlavƊar juqqa sьqarьlqan təqdirƊə, janь hajlavƊar oşo instruksia menən bildələngən dəjəm tartipta ytkərelə. HajlavƊar tulьhьnsa juqqa sьqarьlha, janь hajlavƊar ytkərev esən, janь sostavta tejeşle hajlav komissiahь ojostoro'a. Ə hajlavƊar qisman genə juqqa sьqarьlha, janь vəkildər bildələnə.

IX BYLEK

Sovettarmaektalma deputattar hajlav turahьnda

72. Janь predpriatielərƊen həm janь tədəleştərƊen barьqqa kilevƊare, şulaj uq hajlavsьlarƊьn deputattarƊь kire saqьrьp alьvƊarь, deputattarƊьn yievƊare, hajlav xoquqьn jurqaltьv h. b, ajqanlь həm kandidattar bulmaqanda, sovettar sostavьn tultьrьv esən eътəlmə hajlavƊar bildələnə.

73. Avьl. posjolka. rajon, qala sovettarьna hajlavƊar ytkərev esən. sundaqь rajon başqarma komitettarь, qala jəki rajon sovettarь tarafьnan vəkildər bildələnə.

Bьl vəkildərƊen xoquq həm mujьndamalarь oşo instruksianьn 46, 53 həm 55 nse statiaƊarь menən bildələnə.

74. DeputattarƊь eътalma hajlav məlendə hajlav jьjьlьştarьnda bьnan elekke deputattь hajlav məlendə qatnaşьvsьlar Ƌa, şulaj uq bьl hajlav ucastkalarьna janьnan kilevselər Ƌə qatnaşa alalar.

Bətə Rossia VƊək bəşqarma komitetь sekretarь:

A. KISELJOF.

Məskəv, Krem".
1 oktəbr, 1934 jıl.

IGEN ALЬVƊA

SELPO JAQŞЬ EŞLƏJ

Dəvləkən. Tronialьş avьl sovetь selpohь dəvlətkə igen ha tьp alьvƊь jaqьь ojoştorqan.

Selpo „Kərəş" kolxozь me nən 4060 avtoa dogovor tədəşta. Bəgənqe kəndə şul dogovor bujьnsa kolxozdan 1812 bət ige i hatьp alьnьp, elevatorqa tapşьrьldь.

Iqen hatьp alьv əsən selponьn 500 metr manufakturaь, 2 velosipedь, 60 kg. qa'avь, 6 jəsnik tədərə bьjalahь bar. Ber kolxoz velosiped aldь la inde.

Bьnan tьş 2 men metr manufakturaqa, lonogrejka, 10 sentner qaƊavqa, velosipedqa həm başqa hər tərle avьl xuzalьqь maşinalarь əsən rajpotrebsojuzqa zəjəfka birelde.

Hatьp alьnqan igende haqlav əsən jaqşь klattər ajьrьlqan.

Selpo III kvartal əƊerlev pla nьn 123 pr. qa ytəp, selpo predsedatele ip. Ojəsit f 30 humqa, sovet predsedatele ip. Usmanьf 30 humqa byləkləndə ə'ьnantьş zagalovka aktiftьn byləkləv əsən 25 metr manufaktura alьndь.

S. Nurь.

INFORMATSIANЬҢ TƏP ƏHƏMIƏTE

Bedden Sovet apparattarьnda informatsianьn totqan təp əhəmiəte sovettarƊьn həm naşqarma komitettarьnьn juqarь organdar menən bəjlaneştəren nьqьtьv, şulaj uq vlastьn juqarqь organdarьnьn tyвəngelər menən jetəkselek itevdaren jaqşьrtьvda.

Informatsianь jaqşь qujьv julь menən tyвənge sovet həm başqarma komitettarьnьn eştərenƊə ədəklək həm jeteşhedlektərƊe buldьrmav əsən aldan saralar kyrelə. Ular kin xeƊmatsəndər jalpьhь menən taqь la tьqьdьraq bəjlanələr, ularƊьn kəndəlek tormoştarь menən həm politik nastroinialarь menən jaqьndanьraq tanьşalar.

Bьlar bətəhe lə sovettarqa həm başqarma komitettarьna tyвənge zvenolarƊьn kəndəlek eştaren əjronergə şulaj uq bətə narqan kapitalistik elementtar qaldьqь menən kərəşte taqь la unьşьraq atqarьrqa məmkinlek birelər.

Bьjalqь xisap birev həm sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahьn ytkərgəndə, informatsiaqa məhim burьstar jəkmətelə. Ular bigerəgen Ƌə — bьl kompaniaqa əƊerlekte jaqtьrtьp torov. xeƊmətsən jalpьnьn bьn nastroinialarьn saqьlƊьrьv həm sьjnfi sit elementtarƊьn qortqosloqtarьn faşlavƊan tora.

Sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahьn oşo rəveşle saqьlƊьrьv sovettarqa qala həm avьldarƊaqь in jaqьslarƊan jaqsь xeƊmətsəndərƊe hajlavƊь tə'min itevse şarttarƊьn berehe bulьr.

Bьl, sovettarƊьn elekke sostaьnьn eşendəge bətə jeteşhedlektərƊe faşlarqa həm şunьn menən bergə, sovettarƊьn eştəren, partianьn 17-se s'jezdь qararƊarь nigedendə tid həm unьş lь rəveştə qajtanan qororqa məmkinlek birer.

Başqortostan sovettarь həm başqarma komitettarь yƊƏrenen eştəren tamьrьnan uq qajtanan qormaj torop, informatsiaqa qarata bьqa tiklem bulqan janьlьş qaraştarьn ydgortməj torop. informatsia aldьna qujьlqan bьl məhim burьstarƊь atqara alalarmь hun? Turьhьnajtergə kərək, xəderge vaqьtta rajon başqarma komitettarьnda həm qala sovettarьnda la informatsia eşe siktən tьş nasar tora, şuqa kyra, bьl eşte qajtanan ojoştormaj torop, Başqortostan sovettarь həm başqarma komitettarь informatsia aldьna qujьlqan bьl burьstarƊь atqara alasaq tygeldar.

Kypselek rajondarda raj başqarma həm qala sovetь komitetь apparattarьnda informatordar juq həm informatsia eşe menən ber kem Ƌə şəqələnmaj, informatordarь bulqan rajвaşqarmalarda həm qala sovettarьnda la, ular вaşqa eştə fajdalanьlalar.

Sovettarda, kolxozdarda, sovxozdarda, fabrik-zavodtarda ştattan tьş informatsia aktifь hajlanьp alьnmaqan, şulaj bulqas rajвaşqarma komitettarь həm qala sovettarь ajrьm kolxoz, sovxoz, sex həm başqalarƊan eştare turahьnda ber kem tarafьnan Ƌa informatsia alьp tormajdar həm ulardьn tormoştarьn ejrənev menən ber kem Ƌə şəqəllənmaj.

Bətə Rossia VƊək Başqarma komitetь ergəhendə вьjьl sentəвr ajьnda bulьp ytkən informatsia rabotniktarьnьn kənəşməlare urьndarda informatsia eşenen nasar toroşon ajrata kyrhətep ytte. Ul bətə rajвaşqarmalarda həm qala sovettarьnda in jaqsь, politik jaqtan anlь iptəştərƊe qujьv julь menən informatsia eştəren jaqsьrtьvƊьn kərəklegen ajtep kitte. Bьnьn esən informatsia eşenə tyвənge aktiftь ьlьqtьrьv, ular menən turanan-tura jənle вajlaneş totov julь menən ular esən normal' eş sarttarь buldьrьrqa kərəklekte kyrhətep kitte.

Informatsia eşenə kadrdar hajlap alqan vaqьtta, вьl eşkə ьldələnə torqan keşelərƊen raiвaşqarma komitetь həm qala komitetь prezidiumьnьn javapь instruktorь kvalifikatsiahьnda bulьrqa tejeşlekte xəterdə to, torqa kərək. Sənki informatsia rabotniktarь politik jaqtan nьq əƊerlekle bulьv menən ber qarƊan, sovettarƊьn eştəren jaqь belergə tejeştər. sənki вьnhьƊ ular urьndarƊaqь eştərƊen dərəь toroşon saqьlƊьra almajdar, вьnhьƊ ular informatsia dokumenttarьna analiz jahaj Ƌəm ular bujьnsa dərəь politik hьqmta birə almajasaqtar.

Əgər sovettarƊьn eştərendəge вьl tarmaqqa tejeşle kadrdar qujьlьp, sovettar həm вaşqarma komitettar informatsia məsələlərenə iqtibarƊь kyвerək jyпəlthələr genə, вьjьlqь xisap birev həm qajtanan hajlav kampaniahьnьn aldьnda torqan burьstarь unьşь rəveştə вojomqa atqarьlqan bulasaq.

Bildəle, alda torqan politik kampania vaqьntьnda, sovettarƊьn 4 jьlьq eştərenə jomqaq jahala, ularƊь tikşergən vaqьtta kin demokratia qullanьlьrqa, sovettarƊьn eştərenə nьqlь tənqit həm yƊ ara tənqit eştəre jəjelderelergə tejeş.

Kampaniaqa əderlek həm unь ytkərev vaqьtьnda asьlqan jeteşhedlektər turahьnda sovettarqa həm вaşqarma komitettarьna vaqьtьnda вelderep torov, sovettarqa hajlavdarƊь şul uq vaqьtta ytkərelə torqan вaşqa politik kampanialar menən bergə вəjləp alьp barьv xəderge xisap birev, həm sovettarqa hajlav kampanniahьnda informatsia rabotniktarьnьn in mehim burьstarь bulьp tora.

Sьjnьfi kəreş məsələləren həm sit elementtarƊьn qortqostoqtarьn infarmatordarqa ajrata jenteklэp jaqtьrta barьrqa kərək. Hajlav kampaniahь vaqьtьnda sьjnьfi doşman yƊ eşen his tə jomoşartmajasaqьn, ə kirehensə, unь kөsəjtəsagen. həm his şikhed, sotsializm tədeləşənə taqь la вer tarqьr qarьşьlьq kyrhətergə tьrьşasaqьn xəterǵa totorqa kərək.

Informatsianьn burьsь — sьjnfьj doşman elementtarƊь həm unьn jalвьlarьn tulьhь menən faşlav, вьl turala matвuqatta jadьp sьqьv, jьjь'ьştarda faşlav, sьjnfьj doşmandьn qortqosloqarьn həm unьn eş metodtarь turahьnda sovettarqa həm вaşqarma komitettarьna jentekle rəveştə informatsia birep torovda.

Xisap birev həm sovettarqa hajlavdarqa əderlek eşen ytkərgən vaqьtta hajlavsьlar jalpьhьn partia həm ǩekymət tarafьnan alqa qujьlqan burьstarƊь atqarьvqa taqь la kinerək rəveştə mobilizerlarqa kərək.

Xisap birev həm qajtanan hajlav kompaniahьndaqь barlьq məs'ələlərƊe taqь la unьşь həm hər jaqlap jaqtьrta barьv maqsatь menən komsomoldan "jenel kavaleria" hьn maksimal fajdalanьrqa, вьl „kavaleria" nьn kөstəren urьnlaştьrьv turahьnda komsomol ojoşmalarь menən aldan uq həjlasep eş itergə kərək. Ular arahьnda eşte dərəь вylep, jəştərgə, xisap birev həm sovettarqa hajlav eştarenen maqsattarь turahьnda həm unda jəştərƊen burьstarь turahьnda adan anlatьrqa həm ular arahьnda mujьndamalarƊь dərəь вylep eş itergə kərək.

Sokolof.

HAJLAV UCASTKALAR

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SOVET KONSUL'STVOHЬNA QARŞЬ PROVAKATSIALAR

Xabarovsk, 10. „Xarbinskoje veremə" gazetahьnьn 4-se oktəber də sьqqan hanьnda kyrengənsə, ьsь provakator gazeta yde jaqьnda torqan japon-manczuria agressif kru.tarьnьn telətəren saqьldьrьp, his tьnьslana almaj. Sovet arqa qarşь jadьşьvsьlardьn fantazialarь ьsь julь, jənəhe KQ timer julьnьn uramqa taşlana. Sel'verstof, Kalmьjkof həm Kollodia iptəştərden kvartiralarь qulqa alьnqan. Sovetsьz stansahьnda japon komandovanьahь tarafьnan, qulqa alьnqan stansa nacal'nigь iptəş Maliceftьn kvartirahьna la baьşp indelər.

JAPONDAR TIMER JULDЬ HAQLARQJA TELƏMƏJDƏR

Xabarovsk, 10. Xarbindan xəbər itevdərenə qaraqanda, KQ timer jul idarahь tarafьnan Kuznetsof iptəştem 24-se avqusta jadqan xatьna haqlьq qəskərdəre ştabь tarafьnan javap alьnqan. Bьl xatьnda iptəş Kuznetsof ştastan julda hoqlav eşen kesəjtev aujьnsa sara kyrevde talap itkəjne. Bьl javap, bьsьnlap qaraqanda, ştabьn xunxuzdar həm bandidtarmenən kypme—ədme effektlьraq kerəşergə bətenləj keshədlegən (jəkl teləməven) kyrhətep yd qulь menən qul qujьvь aulьp hanala. Şunьhь qьdьq, ştab ydenen bьl keshədlegən... xunxuzdardьn yddəren tottorov esən ber urьnda ultьrmavdarь, menən aqlarqa matьsa. „Xarbin—Pogranicnaja timer julь sopkanan 60 qьna llalьbllьqta nulqanlьqtan—tejelə ştab javabьnda,—ber urьn da bətərelgən xunxuzdar tkense urьnqa barьp jəşerenələr, huqьş otrəttəre kitev menən taqь la kilep sьqqalar, şuqa kyrə ularьn bə enləj bətərev məmkin tygel". Bьndaj bşanьslь „argumentatsia nьn" hun, ştabtьn—„xunxuzdar jaqьn vaqьt esendə bətərelə almajdar" tejeve aik tasiqi.

KATALONIALA REVOLYTSION KƏSTƏR NЬQЬJ

London, 10. Bereslonaqa inə alqan—„Dəjlil Uorker" xəbərsehe oşolardь belderə—anarxistardьn kvp kenə eleşe Allans menən Orberdьn berdəm front ojoşmahьna quşьlqanlьqtan. Katalonianьn revolytsion kestəre jaqşuq nьqьnь. Yd aldьna jə şəvse jəşəvse katalonia xeky mətenen kapitulətsiahь kypselek anarxis liderdardьn ibkenən qalqan Lerus menən sojuzdaş aulьvdarьnan kilde tejergə jaraj. Ber yk vaqьtta Gavas Barselondaqa anarxo-sendikalistar milli xedmət konfederatsiahь nьn yd aqzalarь na kire eşkə qajtьrqa təqdim itteven belderə Ispania eske eştər ministerlьqьnьn vəkildəre, jənəhe revolytsion xərəkət kəmevgə taba bara, tip rablajdar, lakin korrespondenttar stacka kerəşe bətə Ispaniala qьrqьvlaşa bara həm ajavlьd qatь kerəştər menən bara, tip belderələr. Asturlanan oşolardь xəbər itələr—tav eşseləre huqьş gruzoviktarьn baьşp aldьlar həm berehen aqtarьp, qalqandarьn qulqa aldьlar. Asturiala bldərəgen də Mijeres ergəhendə huqıştar jəjelderelde. Madrid menən Berselonda la provensialaqь kevek yk xəl qьrqьv, „Tajms" Madridta əlegə „qarşьlьqtardь bətə rəv bilgelərə juq" tip jada. „Dəjle-geral'd" gazetahь „qabьlqan. Ularдь huqqь instansia rablav menən xəkəm jerenə jetkereləsək.

Vena 10 Bolqarlanan xəbər itevdərenə qaraqanda, unda unqь kendərdə kommunistar bьtenən 50 ylem xəkəmə sьqtьn-qьdьar əj ləderələrenən politsiqa qajnar hьv qojalar" tip əbtəj Berselonda, qəskəri kestər, huqьş karaptarь gidroplantar ki evqə qaramabtan, atьştar davam itte. „Dəjle məjl" gazetahь yltereigəndər hanьn 400, jaralanqandar hanьn 2 men həm quliqa alьnqandar hanьn 10 men tip bildələj. Madrid korrespondentь „Neju korniki" uramdarda haldattarqa faşizmqa qarşь kerəşer esen proletariat menən berləşergə saqьrqan listovkalar taratьvsь qьdьardь kyreven belderə. Korrespondent menən həjləşkən vaqьtta undaqь ike haldat ularqa politsia mujьndamalarьn ytəve avьr bulьvьn kyrhətkandərhəm kyp kazarmalardа kytərelestər bulьvьn kyrhətep, his juqь ydədəre bul ra la baş kytərevselərgə qarşь atmajasaqtarьn belderdelər. Bьl ike haldat, ularдь otrəttarь Teruan qala erqəhendə atьş abtьnda qalha la, javap ulь asmavьn, qorurlьq menən belderdelər. Badaxosta krəbtejən vosstaniahь qarьnьvь həm şulaj uq baş kytərevselərgə ere qəskəri kəstərquşьlьvь turahьnda xəbər itələr.

London, 10.—„Britiş Junajtit pres" Agentstvohь Lissabonda xəkymətte bərep təşərev maqsatь menən huqьş zagovorь asьlьvь turahьnda xəbər itələr

JUGOSLAVIA KOROLE ALEKSANDR HƏM FRANSIA T. E MINISTERE BARTU YLTERELDE.

Paris, 10. Bəgən kis menən Marsel'gə tьşqь eştər ministerь Itte menən bergə Parizqa kilep barьvsь Jugoslavia korole Aleksandr kilde.

Korolqa həzym ittelər. Həzym itevse 20 tapqьr atqan. Korol es pylə menən jaralanьp yide. Unь qarşьlavsь Fransia tьşqь eştər ministerь Bartudьn da ajrıqь jaralanqan. Həzym itevse qulqa alьnьp, huşьnan jadqansь tuumalqan. Unьn da xəle emətheđ.

***

Paris, 10. Ətətəlmə məqlymættərgə qara şauda, həzym itevse keşe Zayreaola jəşevse Pet Kalemen aulqan. Unьn alьvь menən, şulaj uq Fransuz generalь Buşe həm ber nisə haldat jaralanqan. Bьl həzymdə unlaqan keşe qatnaşqan aulьrqa kərək, tejdər.

***

Paris, 10. 9-oktəardə tьşqь eştər ministerь Bartuqa jebərgən vaqьta yide. Minis ьrdər sovetьnьn ekstrennьj ultьrьşь bьl xəlde tikşerə

SSSR vəkalətenen sovetnigь Girşfel'd Bartudьn yleve turahьnda xəbər alьv menən, tьşqь eştər ministerlьqьna ydenen tərən qajqьhьn belderde.

***

JƏNLEKTƏR ARAHЬNDA

GOMESTЬN JƏNLEKTƏR KYRGƏDMƏHE / XUŞLAŞЬV ALDЬNAN

Sovet jənlektər kyrgədməheul janaj kyrgədmə genə tygel, ə xedmətsəndər kin jaipahьnda donjaqa materialistik qaraş tьvdьra torqan kul'tura ucrezdiple.

Əfelə oşo kendə GOMES-tьn №2 kysmə jənlektər kyrgədməhe bar. Kyləme jaqьnan betə SSSR dəvmələndə ikense urьnda torqan bьl kyrgədmələ bed donjanьn tərle mejeştərenən jьlnalqan nindəj genə xajvandar menən tanьşmajьbd. Məbələn, ularдь tujdьrьvsь maxsus qatenqa berketelqən—tərle majmьldar, tuhj qoş həm başqalardьn nindəj ruxani kisereştər ytkəreven bajqaqьd. Tamaşasьlardan bərəjbe əgər də jaman kyd halha, ular xəder yk tujьndьrьvsь qatenqa endəşep oşaqlaj-qьşqьra başlajdar. Ə, ul kilhə, baş helkep irkələnələr.

Kis bula, majmьl həm tuhj qoştar tenəj 'ar, ə Isp linski Arblan „tenqe səjəxət esən" janujana. Hələk hanaqtarь menən 10 kilogr m it aşaha ul ydenjaqьs xis lt». Unьn kyreşənendə genə jəş əsə arьblan „Oksana" jəşəj. Unьn atahь bьla Afrika arьblanь aulha la, yde ukrainka. Yde lə, əsahe lə Xarkof jənlektər baqsahьnda tьvrandar.

Jьrtqьstar aylegendə aьlardan tьş bed: Ussurej julaarbtarьn, aq ajьv, horo həm qara ayrelər. Ielke, şakal h. b. kyrəned. Ere xajvandardan: ber sьnar Afrika atь, biş jəşər bolan, 12 jəşlek

„ZINAIDA IVANOVNA" HƏM „TOMOCKA"

Oden qulь pavlan, tigən toqom majmuldar. „Zinaida Ivanovna" əsahe, ə „Tomo ka" unьn qьdь. „Tomocka"—1932 nse jьl Məskəvdə, „M. Gor'kiisemendə e kul'tura həm jəl baqsahьnda tьvdь. Bedденsə ittəplagendi, mac rap jəşenə jetmegən „Tomocka"—bedlen SSSR havahьna həm trekhedlekkə tamam kynekkən

irgəj I Danta atь „Araucik" h.b. lardь kyrəned.

Bed majmьldar aylege—oden qulь majmьldardan: „Zinaida Ivanovna" həm unьn qьdь „Tomka". Tomka—ul 1932 jьl Məskəvdə tьvqan. Şunьn əsen ul bedden havaqa həm trekhedlekkə kynekkən. Tuhj qoştar arahьnda bed terlə tavьştar menən qьsqьra, xatta Поночка кушать хочет" tigən hьmsq ajrьm jemlələr əjtergə əjrəngən qoştardan alьp, ydenen 3 jarьm metrqa hudьlqan qanattarьn, kedge tonoq qojaşqa jəjep ujnavsь „gigant" qoştar kyrəned.

Jəkt, bьna hedqə Afrika kenqurahь. Tьvqanda tanьqət menən kerəşev əsen bik yk jaraqhьd bulьp tьvqan balalarьn, qorhaqьndaqь janьsqqa balьp aьtьraj torqan bьl xajvan, janьndaqь jaş kəzə bərəse bulmaha, şunьn tekep irkələven kyrep tormaha—xəder bojoqa başlaj.

Bьna bassejen-kedgə qarşь maxsus jьlьtьlqan hьvdə, bьndaqь KənjaqAmerika krokadelь najtaqtan inde kyrgədmə menən qalanan-qalaqa kysep jərəj. Tonoq Aktan artьn kyptən onotqan. Şulaj uq Hindestandan kiltərelgən azdaha-dur julan da maxsus aiton menən aьtьnьn jьltьlьp torovьn talap itə.Ul ələ nedden həlqьn klematьabьdqa kynegep jetmə]...

Bьnda bed, ularдь irtələ-kisle nisek itep „qailə tormoşo" menən jəşəvdəren, progulkaqa sьqьvdarьn, ujnap-hikerenevdəren jadьp tormajьbd. Lakin qalaabddaqь bьl hirək kilə torqan qunaqtarдь nalьlarqa qəna tygel, olo keşelərgə lə kyrep qalьrqa təqdim itəned.

„FRANS" HƏM „LYSKE"

Bьlardan tьvgehe—„Frans" jənlektər kyrgədməhe medlven tanьj, unьn menən ialь menəsəbetі haqlьj, ə başqalarqa his kemga əjranmaj—ydən qraqьj tolə.

Ikensehe—„Lyska": keskəj saqьadjalandan tolop alьnqan əsə ayre.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

7 oktəardə **Beloret** domnalarь 21 tonna (tavlek zadanienьn 102 pr.) qoros. standar 314 tonna (96pr.) prokat sirdelər.

8 oktəardə Beloret domnalarь 209 tonna (zadanienьn 101pr.), Jegəze domnahь—36 tonna (83 pr.) sujьn qojdolar.

Marten mejestare 239 tonna (77 pr.) qoros. standar 314 tonna (96pr.) prokat sirdelər.

Jegəze domnahь—33 tonna (73 pr.) sujьn qojdolar.

Marten mejestare 3?4 tonna (124 pr.) qoros, standar 314 tonna (96 pr.) prokat sirdelər.

MAQTAVLЬ KOMBAJNERDAR

Byzdək orloqsoloq sovxozь kombajnerdarь eştə sotsialistik jarьş həm udarsьlьq nigedendə sanьv normalarьn artьrьp ytənelər. Kombajner Anipol 332 ga, Kuzmin 284 ga, Isməqilef 231 ga həm Nikitina 198 ga aşьq saptь.

Xəderge kendə bьl udarnik kombajnerdar aşьq huqьv eşen dələr. Bьnda la eş normalarьn artьrьp ytəjdər. M. XUNZIN.

QALA KOMSOMOL O.OŞMAHЬNЬŊ DIQQƏTENƏ

13 oktəardə kis 7 səqəttə Komsomol jort nda, komsomol aktivьnь dejəm qala jьjlь-ь-sitdalana. Jьjlьşta xalьq ara xəl turahьnda doklad sulasaq. Dokladtan sun konsert ayiege.

Komsomol komitetterenьn sekretarдarьna həm tysənge komsomol ojoşmalarьnьn aktivьna jьjlьşqa vaqьtьnda kiteven tə'min itergə təqdim itelə.

Kilevselər komsomol ulletterь sujьnsa inələr.

YLKSM dən Əfe qala komitetь.

Marganes

Oktəardən berense alь kenləgendə marganes rudnik arь 91 tonna marganes rudahь sьqardьlar. 1057 tonna ruda Magnitogor zavodьna oqatьldь.

JAVAPLЬ REDAKTOR:
TƏXFƏT KƏLIMULLIN.

1934-35 jьlqь kedgə—qьşqь sezonqa „JUZURALLES" Trestьnьn lespromxozdarь aujьnsa aqas əderlev həm taşьv, şulaj uq Başqortostan rajondarьnda kyləm zadanielarьnьn ayleneşe

PLANЬ

Rajondar	Lespromxozdar	ƏDERLƏV									TAŞЬV										kyləm zadanie nle sarьqь	
		IV kvartal				I kvartal					IV kvartal				I kvartal							
		kyləm zadanieh ь (men s'ot. kub. metrdarda)	tavlekke urtasakkerek sulqan əjse kese.			kyləm zadanieh ь (men pl'ot. kub. metrdarda	tavlekke urtasa kərek sulqan əjse kese				kyləm zadanieh ь	tavlekke-urtsa kərek sulqan atlslar			kyləm zadanieh ь (men pl'ot kub. metrdarda)	tərlek esen-urtasa kərek sulqan atlslar					
			apash. ederlap terle normalar eşlevga	jerdamsь eştergə	sarlaqь		apash. ederlap terle normalar eşlevga	jerdamsь eştergə	sarlaqь	sezonqa apasta ederlap terle normalar eşlevga											
Qarıdel	Qarıdel	90,0	514	65	579	113,2	718	47	765	203 2	53,0	48,0	785	343	165	1293	85,1	101,7	497	321	106	924	138,1	140,7
Duvan	Qarıdel	17,4	107	13	120	7,8	47	—	47	25,2	6,6	—	97	—	20	118	10,6	11,3	62	35	13	110	17,2	11,3
	Jurizən	61,2	310	69	429	34,3	180	—	180	95,5	23,8	10,9	347	71	72	490	55,9	21,0	318	70	65	453	70,7	31,9
	Betəhe	78,6	447	102	549	42,1	227	—	227	120,7	30,4	10,9	445	71	92	608	66,5	32,3	380	105	78	563	96,9	43,2
Baltas	Təteşle	27,3	130	8	138	17,0	74	4	78	44,3	13,9	4.0	238	29	47	314	22,0	7,7	115	22	24	161	35,9	11,7
Mişkə	Jaman Jьlqa	69,5	445	283	728	37,8	269	120	389	107,3	10,5	12,0	309	99	80	488	31,7	33,0	176	115	61	352	51,2	45,0
	Bere	1,3	24	5	29	—	—	—	—	1,3	0,6	—	24	—	5	29	—	—	—	—	—	—	0,6	—
	Betəhe	70,8	469	288	757	37,8	269	120	389	108,6	21,1	12,0	333	99	85	517	31,7	33,0	176	115	61	352	51,8	45,0
Qьlqь	Jurizən	30,0	166	43	209	16,5	87	—	87	46,5	11,9	5,4	174	36	36	246	28,1	10,3	159	34	33	226	40,0	15,7
	Məsəqyt	10,8	98	16	114	6,1	73	—	73	16,9	6,9	—	274	—	51	325	11,9	—	136	—	28	164	18,8	—
	Betəhe	40,8	264	59	323	22,6	160	—	160	63,4	18,8	5,4	448	36	87	571	40,0	10,3	295	34	61	390	58,8	15,7
Bıgoveşşin	Jaman Jьlqa	52,0	342	310	652	27,8	210	180	390	86,8	7,0	12,7	91	100	95	289	22,9	34,6	119	121	83	323	29,9	47,3
	Əfe	5,0	58	40	98	10,4	70	11	81	15,4	2.3	—	60	—	14	74	9,8	—	231	—	49	280	12,1	—
	Betəhe	58,0	400	350	750	38,2	280	191	471	96 2	9,3	12,7	151	100	109	360	32,7	34,6	350	121	132	603	42,0	47,3
Nurlman	Nurlman	67,3	400	186	586	26,9	144	5	149	91,2	28,4	8,1	464	57	96	617	75,0	9,0	659	32	131	833	103,4	17,1
	Jaman-Jьlqa	5,9	40	20	60	4,0	25	70	95	9,9	1,0	2,9	13	22	20	55	1,0	7,5	4	26	20	50	2,0	10.4
	Betəhe	73,2	440	206	610	30,9	169	75	244	104,1	29,4	11,0	477	79	116	672	76,0	16,5	709	58	151	883	105,4	27,5
Əfe	Ləməze	6,8	35	20	55	3,2	15	—	15	10,0	2,5	1,1	39	7	8	54	4,5	2,0	32	6	8	48	7.0	3,1
	Əfe	2,5	29	19	48	5,2	35	6	41	7,7	1,1	—	30	—	7	37	4,0	—	115	—	24	139	6,0	—
	Betəhe	9,3	64	39	103	8,4	50	6	56	17,7	3,6	1,1	69	7	15	91	9,4	2,0	147	6	32	185	13,0	3,1
Qьrmьtqalь	Ləməze	20,3	105	60	165	9,6	45	—	45	29,9	7,6	3,3	116	21	25	152	13,3	6,0	96	18	24	138	20,9	9,3
	Əfe	2,6	29	20	49	5,3	35	5	40	7,9	1,1	—	30	—	7	37	4,9	—	116	—	24	140	6,0	—
	Betəhe	22,9	134	80	214	14,9	80	5	85	37,8	8,7	3,3	146	21	32	199	18,2	6,0	212	18	48	278	26,9	9,3
Arxangel	Ləməze	40,6	215	120	335	19,1	89	1	90	50,7	15,2	6,5	233	41	49	323	26,7	12,0	190	38	47	275	41,9	17,5
Berjən	Berjən	35,0	146	16	162	15,1	100	—	100	50,1	9,6	—	328	—	42	370	36,8	—	114	—	90	304	46,4	—
Jьlajьr	Jьlajьr	52,9	218	94	312	55,5	237	—	237	108,4	20,5	0,3	412	5	90	507	71,5	29,2	536	89	119	744	92,0	29,5
	Berjən	37,5	158	18	176	16,3	109	—	109	54,8	21,2	—	225	—	92	315	54,6	—	211	—	40	251	75,8	—
	Mraq	5,5	20	5	25	6,3	22	—	22	11,8	3,7	—	73	—	15	88	9,2	—	64	—	13	77	13,0	—
	Betəhe	90,9	396	117	513	78,1	368	—	368	175,0	45,4	0,3	710	5	197	956	135,4	29,2	811	89	172	1072	180,8	29,5
Manəvez	Torskl	15,0	112	28	140	0,7	72	—	72	15,7	8,1	—	224	—	45	269	17,8	—	152	—	32	184	25,9	—
	Berjən	15,0	63	7	72	6,4	43	—	43	21,4	7,8	—	262	—	32	294	23,6	—	264	—	50	314	31,4	—
	Betəhe	30,0	177	35	212	7,1	115	—	115	37,1	15,9	—	486	—	77	563	41,4	—	416	—	82	498	57,3	—
Maqar	Torskl	3,7	27	7	34	0,2	17	—	17	3,9	2,0	—	54	—	11	65	4,5	—	38	—	7	45	6,5	—
	Maqar	22,7	89	103	252	2,9	37	—	37	25,6	11,5	—	148	—	29	177	25,7	—	103	—	20	123	37,2	—
	Betəhe	26,4	116	170	286	3,1	54	—	54	29,5	13,5	—	202	—	40	242	30,2	—	141	—	27	168	43,7	—
Stərletamaq	Stərletamaq	8,6	77	5	82	3,4	46	4	50	12,0	3,4	—	155	—	32	187	12,0	—	274	—	56	330	15.4	—
Avьrqazь	Stərletamaq	5,7	52	4	56	2,3	30	2	32	8,0	2,3	—	104	—	22	126	8,0	—	183	—	38	221	10,3	—
	Kr. Usul	6,0	41	7	48	3,2	13	—	13	9,2	2,5	—	41	—	9	53	6,0	—	40	—	8	48	8,5	—
	Betəhe	11,7	93	11	104	5,5	43	2	45	17,2	4,8	—	148	—	31	179	14,0	—	223	—	46	269	18,8	—
Bere	Bere	1,4	28	6	34	—	—	—	—	1,4	0,7	—	28	—	5	33	—	—	—	—	—	—	0,7	—
	Jaman Jьlqa	11,8	80	40	120	10,0	50	53	103	21,8	7,0	—	91	—	20	111	15,0	—	58	—	15	73	22,0	—
	Betəhe	13,2	108	46	154	10,0	50	53	103	23,2	7,7	—	119	—	25	144	15,0	—	58	—	15	73	22,7	—
Kr-Usul	Kr. Usul	24,0	163	32	195	12,0	52	—	52	36,0	10,2	—	175	—	37	212	24,0	—	157	—	38	191	34.2	—
Zejansura	Jьlajьr	17,6	73	30	103	18,5	79	—	79	36,1	6,8	—	137	—	30	167	24,0	9,8	179	30	40	249	30,8	9,8
	Mraq	24,7	90	21	111	28,3	101	—	101	53 0	16,0	—	329	—	65	394	41,8	—	288	—	57	345	57,8	—
	Betəhe	42,3	163	51	214	46,8	180	—	180	89,1	22,8	—	446	—	95	561	65,8	9,8	467	30	97	594	88,6	9,8
Mraq	Mraq	21,8	90	21	111	28,4	101	—	101	53,2	16,0	—	330	—	66	396	41,9	—	288	—	58	346	57,9	—
Janavьl	Təteşle	6,8	32	3	35	8,0	38	2	40	14,8	3,5	2,0	59	7	12	78	12,4	4,3	65	12	13	90	15,9	6,3
Qaltas	Kr. Kam	15,9	92	20	112	12,5	100	6	106	28,4	8,6	—	157	—	33	190	14,5	—	99	—	20	119	23.1	—
	Tanьp	22,8	127	54	181	16,4	99	6	105	46,2	14,1	8,0	2 2	55	45	322	25,3	16,8	165	47	34	246	39,4	24,8
	Betəhe	45,7	219	74	293	28,9	199	12	211	74,6	22,7	8,0	379	55	78	512	39,8	13,8	255	47	54	356	62,5	24,8
Dyrtəjlə	Tanьp	19,5	83	36	119	2,7	59	6	64	29,2	8,9	12,0	141	33	29	203	16,3	10,8	106	30	21	157	25,2	22,8
Boraj	Tьnьp	11,6	49	21	70	7,4	44	—	44	19,0	5,8	—	91	22	18	131	11.1	7,4	72	21	15	108	16,9	7,4
Tujmazь	Tujmazь	19,6	198	47	245	27,2	209	56	265	46,8	16.6	—	720	—	156	936	27,6	—	280	—	157	943	44,2	—
Byzdək	Tujmazь	13,1	132	31	163	18,1	140	38	178	31,2	11,0	—	520	—	104	624	18,4	—	524	—	105	629	29,4	—
Balaəaj	Balaəaj	24,7	241	48	289	1,2	12	3	15	25,9	15,3	—	560	—	110	670	20,4	—	395	—	80	475	35,7	—
Bişqrlək	Balaəaj	1,6	16	3	19	8,0	75	19	94	9,6	5,1	—	188	—	37	225	8,0	—	158	—	30	188	13,1	—
Mejaka	•	1,6	16	3	19	12,7	125	25	150	14,3	3,8	—	141	—	28	169	8,0	—	158	—	30	188	11,1	—
Dəvl kan	•	4,8	48	9	57	3,4	36	9	45	8,2	1,3	—	45	—	13	58	4,0	—	79	—	19	98	5,3	—
Bilaqataj	Məsəqyt	10,1	146	23	169	14.2	110	2	112	30,3	10,3	—	412	—	77	489	17.8	—	200	—	41	244	28,1	—
Baqalь	Baqalь	9,0	174	15	189	1,6	25	1	26	10,6	2,4	—	187	—	29	166	13,1	—	237	—	49	288	15,5	—
	BASSR aujьnsa betəhe	997,5	5960	1919	7879	695,0	4295	625	4920	1692,5	458,0	137,1	9903	895	2108	12906	1021,5	334,3	9182	1076	1982	12240	1479,5	471,0
	Mexanizirlanqan transport	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,0	—	—	—	—	—	80,0	—	—	—	—	—	125,0	—
	Ɔd. jəktərə	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57,0	37,9	295	159	—	454	78,5	37,7	314	140	—	454	135,0	75,6
	„JUL" transp. aujьnsa betəhe	997,5	5960	1919	7879	695,0	4295	625	4920	1692,5	560,0	175,0	10198	1054	2108	13360	1180,0	372,0	9496	1216	1982	12694	1740,0	547,0

Başgospian Dapьtьf Juzuralles teresiьnьn upravlajyşşle Devətkof

Başkoopinstraxkassa Petrogarmon uramьna 45-se nomerlь jortqa kyste. IDARA
1—1 320

JANALEP (Dostajevski əkəre aujьnsa) tavşlь film YLEK JORT
Seanstar: 6, 7-30, 9, 10 30 s.

1931 jьldan 14 oktəarendə kis saqat 7-lə Başqortostan Dəvlət Nəşriatь sinahьnda (Zentsova 22) 1-se betə Sojuz jadьvsьlar s'jezdendaqь M. Gor'kidən dokladь həm unьn aujьnsa naşqort matur ədəbiatenə hьqəmtalar tigən temala Ş. Şəhər iptəştən dokladь suta.

Bьnda jadьvsьlar, sanqat eşseləre, tel həm ədəbiat uqutuvsьlarь, ədəbiat eşselərenen kilevdare horala
BAŞQIZ

Zagotzernoaьn mexanicski masterskojь hər terlə dvigatel'dərde remontlav, elektromantaz eştərena, timerlek, slesar, tokarlьq, qalajdan nəmələr eşlav həm stolarьq eşlərgə çulaj uq hər terlə ylsəv nəmələrenə remont jahavqa zakazdar qabul itə: Master-kojь Əfe, Aksakof uramьnda, jort №84.
Masterskoj idarahь
1—1 321

VODNIKTARDЬŊ FZU MƏKTƏBENƏ

Kedgə uqьvsьlar qabul itev srogь 15-se oktəergə tiklem hudьldь. Uqьrqa inergə telavselərden jəştere 17 nən də kəm aulmaq qa, 6-7 jьlьq eş məktəbe kyləmendə məqlyməte aulьrqa teşeş. Uqьrqa qabul iteligən uqьvsьlarqa 36 humdan 41 humqa tiklem stipendiə alrelep, dəjəm torlaq həm stolovajdan aş alrelərək.

Ojariza menən jəşe turahьndaqь spravka, pasport, saleme tarahьndaqь spravka həm qotsial saqьşь turahьndaqь spravkalar alrelergə tejeş.

Uqьvdar 15-se oktəardən başlana.

PZU məktəbe Oktəar ismendəge zalonda.

MƏKTƏP IDARAHЬ
323

Əfe, „Okt. Nat."hь matbaqahь. Başglavlit vəkile № B—1910

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕҘ!

БАШҠОРТОСТАН

№ 236 - 12 - октябр 1934 йыл

ВКП(б) һәм Башкортостан Өлкә, Өфө ҡала комитеттары, БАССР Үҙәк Башпрофсовет органы

SOVET STUDENTTARҺNA

IҠTIBAR HƏM KƏNDƏLEK QAJҠЫRTЫV

VKP(b) Үҙәк комитетының N. Cerkas industrial' institutы *turahındağы* „Pravda" ның 6-сы октябр һанында ҡалған ителгән ҡарарҙы, беҙҙә партия һәм совет ойошмаларының йитди ҡытлыҡтарҙы бар икәнлеген күрһәтә. Бының ҡарарҙа N. Cerkas industrial' institutында студенттарҙың ихтыяждарын тураһында элементар ҡайҡыртыуҙар булмауы, дөйөм йәки хәнәнең айырыуса тәртиптең хәлдә торовы, ремонтланмауы һәм ҡорамаллан-дырылмауы, айҙар буйына тәҙрәләр ҡуйылмауы, йылының урындарҙа булмауы, student арҡа ашлау һәм йәй йәтерлек итеп эшләнмәүе кеүек ҡайһы бер ҡытлыҡтар ҡуйылған.

Был ҡытлыҡ йортонон, йәтәкселәге ҡурократтар, йәһәт синовниктар ҡулына тапшырылыу арҡаһында ҡына 2000 студент ҡундағы хәл эсендә ҡалҡандар. Бөтә был тәртиптәһеҡтәр ғәҙәт кадрҙар әҙерләү ысулдары, йәнәһе, ҡыҙыл партия ойошмаларының ҡыҙ ынынан тәсеп ҡалыуы арҡаһында ғәҙәүи мемкинлеген алҡан.

Совет студенты ның йаҡшы тороуы, нормаль' шарттар эсендә ҡыуыу эсен кәрәш-һаҙ бер партия, совет һәм хүкүмәт ойошмаларының ҡыҙ ынынан тәсеп ҡалыуы ҡаһ

QЫŞQA HANAVLЫ QЫNA KƏNDƏR QALDЫ...

HƏR BER KOLXOZ FERMAHЫ MALDARDЫ JЫLЫ TORLAQ MENƏN TƏ'MIN ITERGƏ TEJEŞ

HЫJЫR HAVЫVSLARDЫN BƏTƏ BAŞQOR TOSTAN JARЫŞЫ

JARЫŞTA MAQTAVLЫ URЫN ALЫROTA

BYLLE
BNKZ MTS TAR POLITSEK TORЫ BAŞLЫQЫ URЫN BABARЫ

Başqortostan in jaqşı hıjır havıvsılar konkursı tulan ilievgə 9 oktəbrdə ber aj tuldı. Konkurs tamalsılıq tovar fermalarının jəddarsə in jaqşı hıjır havıvsıları qatnasalar.

Ytkən ber aj-təe, **Qırmıbqalı, Bələsej, Starletamaq, Qaltası** hem **Dyrtəjle** rajonı hıjır havıvsılarının jarışta serenselek esen kerəşevdəren kyrhəta. Politaylek hem partia ojoş matarının namıksan eşe, konkursta qatnaşqan MTF tardın eşen sistematik raveştə kydətev, jeteşhedlektərde beterevgə sulqılıq itev, artıqşılar tiqeşhen esen aldınqılardın eşen jaqşırtav hem aldınqılardın kyserges sulqılıq eş tərizələren belə fermalarqa kyserev sulqrqa tejeş.

Bul eştə in dur javapılıq qatın-qıddar sujınsa politaylek jardamsılarına teşə. Belə Sojuz hem belə Başqortostan hıjır havıvsılarə konkursı şartlarının her ber havıvsıqa jetkerclevena, ydlaştərelevena ee təhenəndə elek ular javapılar. Ularer gena havıvsınında konkurstan sitta qalmavına, konkurse in qatın qıddardı udarsılıq, sotsialistik jarışqa tartıv qoralına əlenevena elgəsergə tejeşlər.

Hıjır havıvsılar konkursı oşo tep kyrhə kestər sujınsa ytkərelə. Maldı jeterlek adıq menən ta'min itev, hıjırdardın qıddır qalıvdarın beterev, jaş ydmerdər tarnıəhen jaqşırtıv, hıjırdardın het bireşen kytərev hem şul uq jul menən kyp het birevda rekord bircrlek in jaqşı hıjırdar tasav. Hıjır havıvsılardın zootexminimumdı ydləşterevdəre hem konkurs şartları sujınsa 35 jıldıq 1-se qinvarına hənavdı „Bik jaqşı" hem „Jaqşıqa" tapşırıvdarı la in məhim elgəsevdərdən sulasaq.

Konkurs şartları, maldı qaşqalıqqa jaqşı raveştə ədlevde esena ala. Jarışavsı havıvsılar yd kolxoz idaralarının in torlaqtarı tədelə şen jaqşı sujlalı ilep vd vaq tında tamamlavdarına, təke for laqtardı qaşqalıqqa jararlıq ilep remontlavdarına elgəsergə tejeştər. Torlaqtar jılıtılırqa, jaqtırılırqa, qaj hem aşşıraqtardan tudartılırqa, dezinfikslanan ytkərelep aqartılırqa tejeş. Bigerək tə, mal tavav urındarına, aşdav hem ydmerdər torlaqına ajrım iqtibar jynəltelerga tejeş.

Konkursta qatnaşavsılar menən berlektə mal huqarav urındarı hem qodoqtardın toroşo nıqlı tikşerelep, ular qaş kene maldardı huqarıvqa tulı kileş jaraqlı xəlgəkil terelergə tejeş.

Jeterlek sul maqan xəldə xəderdən ebtəmə qotoqtar qadılarqa, huqarav urındarı kinajtelergə hem tejeşlesə qoramallandırılırqa tejeş.

Hıjır havıvsılar maldın qatı, dımlı, idelgən hem kesle adıqtar menən tulşhınsa tə'min itelcven, sul adıqtardın MTF tarqa vaqıtında taşalıvın kydələrgə tejeştər. Kolxozdın adıqlı maksimum birev memkinlektərenən sbaşp, hıjırdarqa kendəlek ratsion birevgə havıvsılarjaqındın qatnaşılqa, tədelgən ratsiondərdə tulı kileş laj ədlənırqa elgəsergə tejeştər. Adıq ratsiondarı kyrenekle urındarqa elenep qujılırqa. Unın tulşhınsa totolovına kydəlev ojoştorolorqa tejeş.

Politaylekten qatın-qıddar aylege malsılıq fermalarında qatın-qıddar xedmətenen dərət ojoştorolovına, malsılqtın dami arigadaların tədelevenə, hıjır havıvsılarqa xedmət xaqının eşten han hem sılat kyrhətkestərenə qaraj tylənevena elgəsergə hem anlatıv eştəren kin jəjelderev arqırı, hər ber havıvsının yd eşen həjep eşlevenə, ydena nerketelgən hıjırdardı elgələ raveştə tarıtalazena ireşergə tejeştər.

Sotsialistik malsılıqtı kytərev eşendə eşlevselərderi nurıstar tedmənı ana osolardan qiparət.

In jaqşı havıvsılardınayiaktav esen Başnarkomzem **10mənhum aqsa alldələne** hem Rajzolardın hər qajına 1 men. men jarım humlap aylaktav fondı ajırqa qujırqa təqdim itte. Hedəmtələ velosiped alıvqa, patfon, saqat, krovat hem jai itev jortiarının urındar alıvqa kitəsək ası summalar hıjır havıvsılardın konkursta jaqından qatnaşvdarına in jaqşı stimul sulap toralar.

Yd kesen selemen, tarnıəhen hem belə energialın sotsialistik malsılıqtı kytərevga birev hem Stalin iptəsten: „Inde unışlı raveştə xəl itelgən orloq problemalı kisə nisək nerense kidəktəge problema sulqanlıqın kyd uqında totop, belə partia belə partialı hem partialıd rəzotniktarınd malsılıq eşen yd quldarına alırqa te eştər" tigən kyrəətmələren prak tik raveşta tormoşqa elgərtılıvın hem ası ydenen juqarı namıd eşe sulap torovın kyrep, konkursqa qatnaşvsı kolxoznitsa—hıjır havıvsılar qatnaşırqa xaqlı sulasaq.

ƏSƏNSƏ FERMALA

Qış sulahın onotqandar

„Dim" malsılıq sovxozında maldarqa qaşqa torlaqtar tedev eşendə 1-2 hem 4-se fermalar alda saralar. Bul fermalardə sazalardı tədartıv, dezinfeksla ytkarev, halav eştəre alıp barıla. Lakin, eş his qənəqətlanerlek tygel. Ə. 3-se fermala qaşqa ədərlənev, sazalardı tədətev, halav, dezinfekslalav eştəre nasar sara. Bul fermanın inedire Susojul iptəş uşo kengə tiklem maldardı jıl torlaqtar menən tə'min itev esen qurqa sara kyrgəne juq. Bujala, taqta hem başqa kərəkle tedev materialdarı jeteşməj.

Polit aylek ergəhendə sbqa torqan „Qbdıl gurt" gazetь in siatlvahь sujınsa, sovxoz polit aylege hem direksia menən berlektə maldarqa jılı torlaqtar eşlav sujınsa 1-se oktəbrdən başlap 1-se nujəərgə tiklem konkurs iqlan iteide.

Konkursta tep şart itep: sazalardı jaqşılap hılav, jılıtıv, dezinfiksia ytkərev, sazalarda mal adıqı halıv esen kormuş kalar eşlav, mal adıqtarın (bessən hem halam) xəderdən yk sazalar ergəhenə taşıp qujıv, ferma hem gurtlardı jaqşı kvalifikatslalı mal qaravsılar menən ta'min itev hem başqalar qujıldı.

Konkursta aldınqı sbqıvsılardı ferma medirdəren gurtoprav, hem ajrım eşelərde aylaklav esen aylaktər aldələn de 1-se aylak 500 hum, 2-se 300 hum, 3-se aylak ber ajlaq xedmət xaqı. Bunan tış, qbsqa ədərlənıvdə aktiv qatnaşqan eşse udarniktardan 20 keşe Magnitaqorskiga 10 kənlek ikskursiaqa jeəərələsək.

Belə fermalarda la konkurs şartlarə kin eşselər jılıtılışında tikşerelep, fermalar hem ajrım eşselər arahında sotsialistik jarış hem udarsılıq kin jəjep jebərelde.

X. DƏVLƏTŞIN.

MAL HANЫN ARTTЫRALAR

Lakin, toqom jaqşırtıv, torlaq tedev onotolojan

Baltas rajonь „Mərdən" kolxozьnьn ber hetselek hem ner harьqsьlьq tovar fermahь nar. Ike jьl elek 25 baştan ojoştorolqan hetselek tovar fermahьnda xəder hьjırdar hanь 47 başqa, başmaqtar hanь (ike yqed menən) 28 başqa, fermalaqь dejem mal hanь 116 başqa jette.

Jəşəp kilgən dejemləşkən harьq ketəve 33 jılda ferma sistemahьna kyskəjne. Başta bul fermala 44 baş harьq sulha, xə derge kendə harьqtardьn dejem hanь 118 baş.

Kolxoz bul fermalardь yьlerev esen VKP(b) Vdək komitetьnьn ijyn plenumь qararь nl qeдendə kolxozsьlardan hem janqьdaqtardan 70 baş bьdav, 15 baş barən kontraktovajt itergə tejeşle. Lakin, kontraktstsla əkeren bara. Bəgenge kengə ni barь 26 baş qьna bьdav kontraktovajt itelgən.

Jəşəp kilgən fermalar kolxozqa dur qьna produksia hem doxod birelər. Hetselek fermahь ytkən jьl 400 sentner het, 2 sentner maj birgən sulha, sujьl 1 sentnərgə yk 411 sentner het, 2,60 sentner maj birde. Harьqsьlьq fermahь ytkən jьl 42 kilo jən. 64 kilo arenzə birhə, sujьl 53 kilo jən, ner tonna arenzə birde. Lakin, mal handarьna qara) bьl produksia qьna əd əle.

Unьştar menən ber qatardan eteşhedlektər də ner. Maldardьn toqomon jaqşırtıv təngələndə oşo kengə tiklem ber genə terle lə konkret sara kyrelməgən. Kolxozda toqom ygeddər, toqom təkələre juq. Unь sulduьv sarahь kyreimagən. Bujьl 7 baş hьjır ylgən. Unь ylterevselərgə ber terle lə sara kyrmaqandər. Tyrlekər avьlь janqьdaqtarına hьjırdarьn qasьrьv esen doqovor menən 686 humga aire gən yqed sьjnı doşman kulak agenttarь tarafьnan ylterelep soqorqa taşlana. Kolxoz oşo kengə tiklem qəjepl lərde tabьv, javapqa birev hem ygeddən xaqьn tylətevde julamaj.

Malsьlьq eşenə jaqşı kestər tartьv hem udarsьlardь „bylaklav, ylterev kevek eş alьp barьlmaj. Malsьlьqta veterinarta minimumь nigedendə 70 baş bərəste in jaqşı tərəia alrep qarap sьqarьvsь, maldardь toroqtorov eşendə aktiv qatnaşbvsь **Safin Şofiq** kevek in jaqşı udarniktar ber genə tapqьt da bylaklangəne juq. Ulardьn eşen itka alьvsь, jardəm kyrhətevse lə juq.

Kətevselər arahьnda ber terle lə eş alьp barьlmaj. Ular arahьnda ijyn plenumь qarardarь ejrənelməgən.

Maldarqa adьq ədərlangən, lakin unьn jeterlek bulьv, bulmavьn berav da belmaj. Ferma medire Zakirьl„150 sentner japraq adьqь ədərlanek..." tl. Lakin japraq, adьq ale sulha arigadalardan qabul itep alьnmaqan. Qabul itep alьnqas balki ul 150 sentner bulmaj kamerək bulьt... Sonki, ul kyđəmə menən genə ylsəngən.

Maldardь qəşlatьvqa ədərlav də qənəqətlənerlektən alьb tora. Torlaq jeteşmaj. Bьqa tiklem bulqan torlaqtar veterinaria horavdarьna ber jaqtan da javap birerlek tygel—tar, qaranqь hьvьq.

Janь torlaq tedev planь qaqьdda qьna qaldь. „Rajon ojoşmalarь aqas birmaj"... tigən hьltavmenən eşkə başlanmaqan. Xatta torlaqtar planьn malsьlьq medire yde lə belmaj.

„Mərdən" kolxozь bul jeteşhedlekte aşьqьs beterergə, hiser ken ytkərmaj maldardь torlaq menən tə'min itev eşen başlarqa tejeş. Bьqa belə memkin selek bar, tik bol'şeviktarsa başlap jebərergə hem eşlərgə genə kərək.

RajZO yd siratьnda aqas menan tə'min itevdə jardəmqa kilergə, tьnьslьqqa bitelevеn beterergə tejeş. **X. Kanzafarof**

MUL DOXODTЬ DƏRƏƄ BYLERGƏ

BUR BAJRAM

„KƏRƏŞ" KOLXOZЬ DOXOD BYLEVGƏ ƏDERLƏNƏ

Dəvlәkən rajonь Taşlь MTSkendə doxod bylenə. kolxozxedmətendəge „Kərəş" kolxozь dьn udarniktarь jedərlagən bot igende yd kelettarenə alьp qajtasaqtar.

Huqьv qьdьvlatьldь. Xəderge kendə belə igenden 80 pr. tь huqьlьp betəp, belə huqьv eştare 15-se oktəbrgə tamamlanasaq. Orloq tadartьv eşe alьp barьla. Belə kolxozsьlardьn xedmət kendere dereƄ itьapka alьnьp, kenizkalarьna jadьlьp bette.

Bigerək tə kolxozdьn 1-se hem 2-se brigadalarь jaqşь eşlanelər. Kolxozsьlardan: Şamsetdinьf Vəli—365, Şafiqьf Qizzət — 326, Jangirьf Jarulla — 306, Ismaqilьf—294, Fatxetdinьf Insaf — 280, Lotfraxmanьf Mədaris — 301, Qəzizьf Samat — 278, Nurqəlejef Zəki — 298 xedmət kene eşlap kolxozdьn in maqtavlь udarniktarьnan hanalalar. Ular kolxozda namьƄ menən eşlanelər. NamьƄlь xedmətlere esen başqalarqa qaraqanda kyp igen alalar.

S. Nurьj.

DOXOD JUQARЬ

Dəvlәkən rajonь „MerəƄ" kolxozь (predsedatele Ismaqilef komsoorg Xəbibyllin) dəvlatkə 1523 sentner igen, 110 sentner kartof tapşırtıv planьn ytəne, aş lьq huqьv tamamlandь. Doxod bylevgə nqlь ədərlek alьp barьla.

Xəder belə kəs tuqqa herev eşenə berketelgən. 1-oktəbrgə 200 ga herelgən hem tuqqa herevdə tid arala tamamlav esen kereş alьp barьla.

Maldar esen jьlь torlaqtar ədər, mal adьqь jeterlek. Kooperatsiaqa 100 sentner igen hatьldь.

A. SƏXI

BЬJЬL BER TAPQЬR ARTBQ

Ucalь rajonь „Ural" kolxozь dəvlat aldəndaqь belə burьstarьn vaqьtьnan alda ytap sbqtь. Kolxozda xəderge kendə doxod bylevgə ədərlek eştare bara. „Ural" kolxozsьlarь ytkən jьl hər xedmət kenenə 4 kilogram igen alhalar, sujьl 8 kilogram igen alasaqtar.

Ytkən jьl 60 jəşlek udarnik Naqim bəvaj kevektər jedər bot igen alhalar, sujьl 150-200 bot igen alasaqtar.S. KARAM

Agit-samoljottar igen ədərlav frontьnda

Məskəv, 10. „Elektrosvet" ismendəge zavodtьn udarniktarь həm unьn şefь bulqan belə sojuz politkatrzandarь jəmqiəte Kənbajlş Seber kolxozsьlarьna mərəzəgət itep, igen jьnav, huqьv həm dəvlətkə igen tapşırtıv tempьn kesəjtergə səqərdьlar. Bьlkrajqa jardəmlaşьv esen sentəbr adaqlarьnda Məskəvdən Məksim Gor'ki ismendəge samoljottar agit-eskadriliahьnan ajrьm zveno julqa sbqь. Hunqь alьnqan xəbərdərgə qaraqanda bul samoljottar Kənbajlş seberdəge kolxoz bağьvdarьna barьp teşkəndər. Samoljottardan kileven kolxozsьlar qьdьl oborudovanie o şotorov menən qarşь alqandar. Elevatordarqa igen kiliterev eşe jeqşь uq kesəlgən.

BYBK PREZIDIUMЬ QARARЬ

Rajaəşqarmalar hem qala sovettarь sekretardarьn, posjelka sovet tarь predsedatelderən saqьrьv turahьnda

Başqortostan ydək başqarma komitetь prezidiumь qarar ityo:

1-Oşo jьldьn 17-18-se oktəbr tərendə Ələ qalahьnda rajaəşqarma komitetlarьnьn hem qala sovettarьnьn sekretardarь hem posjolka sovettarьnьn predsedatel'darьnьn, sovettardьn xisap birev hem qajtanan hajlav kampanialarьn ytkərev məs'ələlərə aujınsa instruktaz jahav esen kənəşmələren jьjırqa.

2-Başqortostan ydək başqarma komitetь prezidiumьnьn ojoş torov aylegena kənəşmənə saqьrьv aujınsa ojoştorov saralarь kyrevde ta'min itergə hem urındarqa tejeşle kyrhətmələr birergə təqdim itergə.

Başqortostan ydək başqarma komitetьnьn hem Sovnarkomdьn xuzalьq idarahьna kənəşmələ qatnaşьvsılar esen torlaq ədərlav hem adьq auldьrьv eşen tə'min it rgə.

Başqortostan ydək başqarma komitetь predsedatele urınbarь—**X. Kalmitьf**

BYBK sekretarь esen—**Məxəmətjanof**

7-Oktəbr 1934-jьl.

— ★ —

EŞ QAJTANAN QORƏLMAQAN

SOVET ARTTA HƏJRƏLƏ

Asqar sovetь (Əpjəlil ra onь) ajonına in artta hejrələ kilevse sovet. Unь şul art lьqtan sbqarьv hem aldınqılar sarьna qujıv esen rajon başqarma komitetь Asqar sovetьna rajon mallə uyleqe mədire Əmirxanoflь berelkan. Lakin şulaj sulha la Asqar haman da artta hejrələ.

Məsələn: III kvartal maja tuplav planь 17 sentnərgə ni barь 35 pr. qa qьna ytəlde. Ə, dəvlatkə it hem het taqşırtıv ytəleşen sovetten pred-edatele yde lə hem sekretarь la belməjdər. Sovetta jarьqdaqtar betenlaj qnotolqandar. Dəvlatkə 23 sentner igen tapşırtıqa tejeş aullar da, barь 4 kenə sentner igen tapşırqandar. Maj tapşırtıv 13 pr. qa qьna ytəlgən.

Sovetьn eşe qajtanan qorolmaqan. Xatta seksiatar hem deputat gruppalarь la ojoştorolmaqandar. Rajon dəvimələndə sovettarqa hajlavqa ədərlek eştare kyptən yk başlanba la, ə Asqar ale quduqalqanь juq. Sovettar hajlavana e-jlap arigadalarda jarьştar ojoştororov, massovьj-anlatьv eştəre alьp barьv berebe la juq. Sovet predsedatele komsomolesь, ul eşen ka-qa sovettar esen əlgə aulьrьlıq itep qujırqa tejeş ine. Lakin eşe ulaj tygel. Juen tapşırtıv planь 39 pr. ebtenlə tora. 2 men jarьm jarovoj kul'turalardьn 919 gektarь qьna urılqan, unьn da 146 gektarь bəjlanmaj jata.

Asqar avьlьnьn jenəjəlsel raveştə qojroqta hejrələvenə sovettьn predsedatele hem uqa jardəmqa berketelgən Əmirxanoflar qəjeple. Ular banda sovetь alqa jenərev esen kol'şeviktarsa kereş ojoştormaqandar. Sovettardьn eşe haman da qajtanan qorolmaqan. Rajon Başqarma komitetь Asqar sə etьna ajrata iqtibar itergə tejeş.

KINJƏQOL

JAVAPLЬ REDAKTOR TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

MATBUQAT POXODЬ

„JANЬ JULDA" MASSAQA

Ətikə komitetьnьn javaplь sekretarь ip. Isəncurin, kolxozsь udarniktardьn ikense belə Başqortostan s'jezdьna kilevse udarnitsalar,politayliektardəge qatьnqьd ojoştorovsьlarьnьn qala qatьn-qьd aktivtarь menən berlek tə ytkərelgən dəjem jьjılьşьndə-: „Nadanlьqtь beterev, kendəlek politik-xuzalьq məs'ələlər menən tanьşьp barьv esen gazeta uqьrqa kərək. Gazeta uqьmaqan keşe, ul tormoşto jaqşı itep qora belmaj. Begenge kendə bed berense nabqьsqa-uqьj- jada belev nabqьsьna, xylturalь tormoşqa kyserqə tejeşhed. Ə. kul'turalь, xəlle tormoşqa narьv esen in elek anbelemde kytərergə, nadanlьqtь beterergə kərək" tip kolxozsь qatьn-qьddar aldьna mehim bu sьs jekmətkəjne.

Polit aylektərdəge qatьnqьd ojoştorovsьlarь, şulaj uq udarsь qatьn-qьddar bul javapь burьstь praktik bojomqa atqarьvdь yd ebtərenə alьvdarьna qaramabtan, oşo kengə tiklem ytəgəndəre juq.

Başqortostan dəvmələndə sbqa torqan berdən ber qatьn-qьd dar gazetь **„Janь julda"** nьn taratьvь begenge kendə his ber qənəqətlənerlek tygel.

Xəderge kendə nedden qatьnqьddarьnьd sotsialistik tedeleştəq be ə tarmaqtarьnda la aktiv qatnaşalar. Bьjьl jəşelsə naqsalarьnda birelep eşlaqən qatьnqьddar bьqa tiklem kyrelməgən unьştarqa elgəştelər. (Dyrtejle rajonь „Kalinin, „Səxl pa tizan", „Qbdıl tan" hem Mjakə rajonьnьn „Stalin" kolxozdarь) h. b.

Eş bьnьn menən qənə belmaj. Məbələn, şul uq jəşelsə baqsanьn fən qusqansa eşlav, kiəhe jьl bьjьlqь jьlqa qaraqanda la kyberək unьş alьv esen unьn arta qalqan smenahьn in aldınqılar saьna alьp sbqqan,in jaqşь master **Koren** aldь. In jaqşe udarnik hem Beloret metallurgia zavodьnda ədlə hed 29 jьl sujınsa eşlagən, qart p ölzvodstvo eşsehe Koren iptəşkə za vod idarahь ebtəmə otpusk berge bulдь.

Konkurstьn başnan alьp berense domna la ətik jaqşь eşlene. Ul planьn 103,4 protsentqa ytəne. Bul domna ətik kyp kymergə ekonomika jahanь. Domnala berenselekte master **Sьjrankin** aldь.

Domna sexь, şulaj uq timer sbabq stanь 9 ajlьq programmanь la unьşlь ytənelər. Sovettar s'jezdь ismendəge proizvodstvo poxodьna quşьlьp, bul sextar oktəbr ajında la eştəren jaqşь ytap kilələr.

METALLURQTAR KONKURSЬ

DOMNALAR HƏM QOROS-SBBQ STANЬ

KONKURS PROGRAMMAHЬN ARTTЬRЬP YTƏNELƏR

Beloret, 8 (BaşRosta). Tamam bulqan 3-se belə Sojuz metallurgtar konkursьnьn məqlymattəre sujınsa, Beloret metallurgia zavodь udarniktarь ebtəlep birelgən konkurs zadanichьn: **sujın** sujınsa 104,1 protsent itep, 8364 kubometr kymergə **ekonomia** jahap, sujьndьn yđena təşev xaşьn 5 protsent kometelər; **marten** metalь sujınsa 75,5 protsentqa, **katanka** sujınsa 119 protsentqa hem **sutunka** sujınsa 83 protsentqa ytənelər.

Plandan artıtьrьp 2546 tonna katanka birgən hem jaqьv materialьn 8 pr. kəmitep raskod itkən timer sbabq stanь, zavodtьn kyşma qьdьl bajtıqьn alьv esen nerense kandidat bulьp tora. Sextar esendəge jarьşta nerense urındь, ydenen bələ agrotexnik juldarьn əjranergə, belergə kərək. Bul juldə bed den gazetabd məktəp urnьn iola.

Kolxozsь qatьn - qьddardьn kyeche gazeta uqьmajdar. Qatьn-qьddardьn aldьnqь komandirdarь-politayliektardəge qatьnqьd ojoştorovsьlarьnьn kyeche bul mes'ələ menən qьdьqhьnmajdar. Məbələn, Zejancura 32 dana „Janь julda" aldьra, qatьn -qьd ojoştorovsьhь ip. -Distanьva, Q.Mejakə 59-Mostalina,Nurimən 7-Axmitьva, Mraq 13. Ojafarova, Starletamaq 90-Maliygina, Xajbullə 23 Əbsələmeva, Mənəvez 53, Beloret 34 hem Bajmaq-17.

Bul rajondardaqь qatьn-qьd ojoştorovsьlarь, kolxozsь qatьnqьddar arahьnda uqьj-jada belmavselekte beterev, har ber udarnitsanь gazeta uqьrqa ejrətev məs'aləhendə jeterlek dərəzələ ya alьp barmajdar.

Berense„oktəbrdən başlap belə Başqortostan sovet arьnьn IX-n-b s'jezdь isemena matauqat paxodь iqlan itelde. Bul paxod mendə „Janь julda"nь la taratьv burьs itep qujıla. Şuqa kyra, „Janь julda"nьd har ber uqьvs hь, har ber aktiv xəbərsehe bigrək ta polit aylek ergəhendə ge qatьn- qьd ojoştorovsьlarь şulaj uq belə partia, komsomol hem prosfsojuzdarda eşlavse aktiv qatьn-qьddar „Janь julda" nь taratьvda, jarьş asьrqa tejeştər.

Partiabьddьn bejek julaaşsьhь ip. Stalindьn„Matauqat kenləp kenə tygel, səqətlap yberqa tejeş, matauqat ul bedden in yiker h m in kesle qoralьbd" tigən hyden xəterdə nьq fotorqa kərək.

„Janь Julda" redaktorь Ə. MIRZAGILDINA.

BELORETSЬLARDЬN SAQЬRЬVЬ QABUL ITELDE

Neftepromьjslo eşselərə 9-betə Başqortostan sovettar sjezdь isemendəge proizvodstvo poxodьna quşılalar.

Işemaj neftepromьjslo eşselərə sovettardь qajtanan hajlav ga hem 9-betə Başqortostan sovettar sjezdьna əderlə ielər. Nefteselər Beloret eşselərenen saqьrьvdarьn qabul itep, proizvodstvo poxodьna quşıldılar.

Nefteselər qьşqa ədərlekte neterevgə, boravlav hem eksploatatsia sujınsa oktəbr programmahьn vaqьtьnan elek ytəvgə ajrьm iqtibar birələr.

10-Oktəbrdən ibəp birev jьjılьştarь başlandь. 25 hajlav punktь ojoştorofdo. Posjol oktьn hajlav komisslahь hajlavsılardьn tedmələren tedej hem xoquqtan məxrym itelergə tejeşle keşelərde tikşerə. Komissia promьjslola xoquqtan məxrym itelgən 7 keşene tapbь.

(BAŞROSTA)

KOMSOMOLDARDЬN ƏFƏ QALA OJOŞMALARЬ DIQQƏTƏNƏ

Oşo jьldьn 17-se sentəbrendə kiske səqət 6 la komsomol jortonda komsomolestardan bulqan qala Soveь deput ttarьnьn Qela komsomol aktivь, hem timer jul tejene parovoz-voqon remont zavodь hem hьv transport ь komsomoldarь aktivь menən berlektə jьjılьştarь saqьrьla.

KƏN TƏRTIBƏ:

1. Komsomolestardan bulqan qala soveь deputattarьnьn hem qala komsomol ojoşmalarьnьn sovettardь qajtanan hajlavqa ədərlek hem unь udqarьvdaqь burьstarь turahьnda. (BYBK predsedatele urьnbarь Kalmitьf ipteş dokladь).

VLKSM dьn Qala komiteть personal' raveştə sekretardardь hem komsoorganizatordardь, komsomoldardьn, deputattardьn hem aktivtardьn jьjılьşqa yd vaqьtında tulь raveştə kilevdəren tə'min itevdəren məəbyr itə.

Əfə qala sovetьnьn VIII-sьqьrьlьşь komsomol deputattarьnьn **tedmebe.** Bular 17 oktəbr kiske səqət 6 qa komsomoldьn dejem qala jьjılьşьna kisekmaj kilergə teşeştər.

— Kuzultsof A. M., Simatof J. Ja—Dipo, Prədil'nikof, Sirazejef Şak., Qajnyllina, Vedernikova An—PRZ, Grigor'jeva An.—Əfə stansahь, Momonkova A. J.—Avtobaza, Kudrin Klavdia—8 Mart isemendəge fab., Latьpjpol Rajan, Kuznitsova Mar., Nurьjьl—S.E.S., Şamatol—Oktəbr Revolytsiahь zatonь,Mexanizatjanof M. A., Sigədejeva Mərjam—Oktəbr Natiskahь mətan-qahь, Il'ina Liza. Derə in—103 Leszavod, Morinin S. B. Nevrologiceski bol'nitsa, Dəvlatef X. Q., Ismaqilova Q. S., Şamqulьl, Dəvlatbajal Şakir, Qizzətyllin Q.—MF koop, Kutsan A. L.—Əfə SRK., Ytəşel—Başkanis, Trapeznikof, Nazarof V.A. Titejeva—16 partsj-z isemendəge artil', Staradiumol elekke 3 soşkol, Kudrəvse-, Sinaqətyllin —Lenin isemendəje klub.

VLKSM dьn Əfə qala komiteть. 1-5

MATBUQAT POXODЬ

BYBK PREZIDIUMЬ QARARЬ

Rajaəşqarmalar hem qala sovettarь sekretardarьn, posjelka sovet tarь predsedatelderən saqьrьv turahьnda

Başqortostan ydək başqarma komitetь prezidiumь qarar ityo:

1-Oşo jьldьn 17-18-se oktəbr tərendə Ələ qalahьnda rajaəşqarma komitetlarьnьn hem qala sovettarьnьn sekretardarь hem posjolka sovettarьnьn predsedatel'darьnьn, sovettardьn xisap birev hem qajtanan hajlav kampanialarьn ytkərev məs'ələlərə aujınsa instruktaz jahav esen kənəşmələren jьjırqa.

2-Başqortostan ydək başqarma komitetь prezidiumьnьn ojoş torov aylegena kənəşmənə saqьrьv aujınsa ojoştorov saralarь kyrevde ta'min itergə hem urındarqa tejeşle kyrhətmələr birergə təqdim itergə.

Başqortostan ydək başqarma komitetьnьn hem Sovnarkomdьn xuzalьq idarahьna kənəşmələ qatnaşьvsılar esen torlaq ədərlav hem adьq auldьrьv eşen tə'min it rgə.

Başqortostan ydək başqarma komitetь predsedatele urınbarь—**X. Kalmitьf**

BYBK sekretarь esen—**Məxəmətjanof**

7-Oktəbr 1934-jьl.

— ★ —

EŞ QAJTANAN QORƏLMAQAN

SOVET ARTTA HƏJRƏLƏ

Asqar sovetь (Əpjəlil ra onь) ajonına in artta hejrələ kilevse sovet. Unь şul art lьqtan sbqarьv hem aldınqılar saьna qujıv esen rajon başqarma komitetь Asqar sovetьna rajon mallə uyleqe mədire Əmirxanoflь berelkan. Lakin şulaj sulha la Asqar haman da artta hejrələ.

Məbələn: III kvartal maja tuplav planь 17 sentnərgə ni barь 35 pr. qa qьna ytəlde. Ə, dəvlatkə it hem het taqşırtıv ytəleşen sovetten pred-edatele yde lə hem sekretarь la belməjdər. Sovetta jarьqdaqtar betenlaj qnotolqandar. Dəvlatkə 23 sentner igen tapşırtıqa tejeş aullar da, barь 4 kenə sentner igen tapşırqandar. Maj tapşırtıv 13 pr. qa qьna ytəlgən.

Sovetьn eşe qajtanan qorolmaqan. Xatta seksiatar hem deputat gruppalarь la ojoştorolmaqandar. Rajon dəvimələndə sovettarqa hajlavqa ədərlek eştare kyptən yk başlanba la, ə Asqar ale quduqalqanь juq. Sovettar hajlavana e-jlap arigadalarda jarьştar ojoştororov, massovьj-anlatьv eştəre alьp barьv berebe la juq. Sovet predsedatele komsomolesь, ul eşen ka-qa sovettar esen əlgə aulьrьlıq itep qujırqa tejeş ine. Lakin eşe ulaj tygel. Juen tapşırtıv planь 39 pr. ebtenlə tora. 2 men jarьm jarovoj kul'turalardьn 919 gektarь qьna urılqan, unьn da 146 gektarь bəjlanmaj jata.

Asqar avьlьnьn jenəjəlsel raveştə qojroqta hejrələvenə sovettьn predsedatele hem uqa jardəmqa berketelgən Əmirxanoflar qəjeple. Ular banda sovetь alqa jenərev esen kol'şeviktarsa kereş ojoştormaqandar. Sovettardьn eşe haman da qajtanan qorolmaqan. Rajon Başqarma komitetь Asqar sə etьna ajrata iqtibar itergə tejeş.

KINJƏQOL

JAVAPLЬ REDAKTOR TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

Uraь Dəvlet Teatrь
13-oktəbrdə
„BYRELƏR HƏM HARBQTAR" (premьera)
tigən Astrovskidьn 3 pardalek p'essahь quşıla.
Rejisser Batalin posłan vkahь.
Ujan səqət 8 də başlana. Kassa səqət 4-tən asьq.
1—1 DIREKSIA

Başqort Dəvlet Teatrь
13-oktəbrdə
Zamandaş Ojəjel tarixmaqandəge
„ŞAHNAMƏ" he quşıla.
4 pardalı kartinala.
Baş rejisser Məhdiel postanovkahь
Ujan səqət 8 də başlana. Biletlarda səqət 4 alьrqa memkin.
1-1

OKTƏBR A'ЬNЬN HUNQЬ IKE DEKADAHЬNA YDƏRTELGƏN PROIZVODSTVO-REPERTUAR PLANЬ

Başqort teatrьna		Uraь teatrьna	
12. oktəbrdə	Şahnama	13. oktəbrdə	Byrelar hem harьqtar
15. „	şul uq	14. „	şul uq
17. „	Qaraqoł	16. „	şul uq
20. „	şul uq	18. „	Eskadranьn helək bulьva
23. „	Şahnama	19. „	Byrelar hem harьqtar
26. „	Qaraqoł	21. „	şul uq
31. „	Egor Bulьjcef	23. „	Eskadranьn helək bulьva
		24. „	şul uq
		25. „	Byrelar hem harьqtar
		27. „	Baldan hun
		28. „	şul uq
		29. „	Byrelar hem harьqtar.
		30. „	Baldan hun.

1-1 DIREKSIA

Əfə, „Okt. Nal"ьn matьaqaьna Bəşglavlit vəkile N ə ' ' .

ӨLGӨLӨ JUL ӨSӨN BOL'ŞEVIKTARSA KӨRƏŞERGƏ

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞFGFDI

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) ran Ezgerateter Cike, Ofe cela komitetlarь, EJEK hem Ezgrofsevet erganь

№ 237 - 14 - oktəar 1934 JbL

PARTIANЬN BAŞQORTOSTAN OJOŞMALARЬNЬN IŊ JAQЬNDAOĢЬ BOJEVOJ BURЬSTARЬ

(VKP(b) ӨK SEKRETARЬ IP. BЬJKINDЬN ӨFӨ-IŞEMBAJ TIMER JULЬN TƏBƏVSELƏR KƏŊƏŞMƏHENDƏGE TELMƏRENƏN)

ALDA TORƢAN BURЬSTARĐЬ NAMЬĘ MENƏN YTƏJEK

Partianьn Өlkə komitetь jetəkselegendə Başqortostandьn eşsetləre, kolxozьlarь sotsialistik xuzalьq hem kul'tura frontьnda jenevle ađьmdar menən alqa bцralar.

Gazetabьđđьn bəgəngə ha nьnda baĘьlqan ip. Bьjkindьn telmərə bəgəngə kendə in mehim partia dokumenть bulьp, ul Başqortostandьn bətə partia ojoşmalarь aldьna bir talaj bojevoj burьstar quja. Bьl burьstarđь yđ vaqьtьnda hem unьşlь itep ytəv—Sovettar soцzi xalьq xuzalьqьnda yđenen totqan unьn tuqtavьhđ kytəra barƣan Başqortostandьn kilasək kytəreleşen tə'min itəsək.

Bđ bəgən Başqortostandьn kilasək kytəreleşe əsən đur məmkinlek tьvđьrƣan ere jenevde ajrata əjtep ytmal kita almajьđ. Partianьn Vđək komitetь hem Ө kə komitet jetəkselegendə respublikaqь kolxozsьlarđьn aktiv qatnaşьcqь menən Өfe Işemɐj tedeleşe udarniktarь baj neftkə jul halьvđь srogьnda tamamlanьlar. Tedeleş udarniktarь sotsialistik jarьş, udarsьlьq bajraqьn teşle juqarьlьqqa kytərgan lektaren bətə respublikaqa kyrhettelər. Sunьn menən bergə Başqortostandьn kolxozsьlarь davlətka igen tapşьrьv planьn da srogьnan alda ytəp, igen halьvđь unьşlь rəveşte Ĵəjep jebərđelər. Bьna bьlar hər ike he elkən əhəmiətka eja bulqan đur jenevđər.

Bđ hər vaqьt yđenəđđen jenedərenəđ menən genə mahsjьp qala almajьđ, balki jenevđəreveđe nьqьtьp, kilasək je nevđərđe tə'min itev burьstarьn bətə qьrqьvlьqь menən qajьvđ.

Ip. Bьjkin yđenen telmərendə Өfe-Işembaj timer julьnьn Soцuz xuzalьqь esən ajrata əhə miatle bulqanlьqьna analiz jahap, tedeleş eşselərenen batьr bqtarьna tejeşle narьq ei rev menən bergə, tedeleş eşen dəge jeteşhedlektarđe bol'şevik tarsa asьp aira həm Başqortostan netten maksimal faĘdalanь həm Başqortostandьn tn ere ra ondarьn kytarevđa ricaq bulqan bьl julđь əlgelə bulьrьc itep qujьv məs'ələhen bətə kindlege menan quja. Əle b l julđь rətkə halьv esen nьqьşlь bol'şevistik keraş alьp barь talap itelə. Sənki eşlərep jetkerelməgan eştar bajtaq əle Aşqadar həm Dim kyperđarer halьp bətev, julđь ballastirlar hьv menən tə'min itev, kadr đar məs'ələhe h. b. Ip. Bьjkin bьl məs'ələlərđen bətəhenə lə nьq iqtьdar itevđe quja.

Ip. Bьjkin tarafьnan qujьlqan bьl məs'ələlərđe taqь l unьşlьraq itep xəl itev esən jul tədeleşendəge bətə partia. profsojuz, komsomol ojoşmalarь sotsialistik jarьş, udarsьlьq bajraqьn taqь la nьqьraq kytərev burьstarь tirəhenə tedevselar massahьn tuplarqa tejeştər. Neft həm aşьq magistralel respublikanьn - VII sjezdьna tulь ieveştə, tuqtavhđ e la alьrlьq itep tamamlav bojevoj lozung bulьrqa tejeş.

Başqortostandьn IX sjezdь asьlvqa baj neft sistemalarь aşьq tejəgən vagondar taqqan işalondarđ n tuqtavhđ jerəp torlog xəlgə kileve bəđđen jenevebəđđen maqtavlь hədəmtəhe bulasaq.

Bьjsl Başqor'ostan kolxozsьlarь həm sovxozdar mul urozaj aldьlar. Bəđ inde xəđer tep avьl xuzalьqь eştaren tamamlajьđ. Kolxozsьlar đəvlətka igen tapşьrьvđь tamamlap, kiləhe səsev julь esən orloq əđerlənelər. Xəđer kolxozdar kooperatsialarqa igen hatalar. Sənki bьjsl baj urozaj kolxoz tədeleşen alqa jebərev esən menər botlap igen hatьv qa kolxozdarqa məmkinlek birđe. Bьl kolxozda torlaq, mal quralarь, hətrəv kəstərə həm başqalarđь nьqьtьvqa đur jardəm itəsək. Bьnьn əbtenə bьjsl kolxozsьlar bьqa tiklem bulmaqan rəvşlə xeđmət kendərenə kyp aşьq alalar. Kolxozsьlarđьn kypselege xeđmət kənenə 10 kilоqan başlap 20 kiloqa tiklem aşьlq alьvđarь, bьl—mul, xəlle tormoşqa barьvđьn tn ere ađьmь. Bьjsl bəđđen kolxozsьlarьnьđ yđđarenen tormoş şartlarьn jaqşьtьlv julьnda tinheđ ađьm jahajđar. Kooperatsialar bьjsl kolxozsьlarđь in kərəkle, tn jaqьs tovardar menan tə'min itev esən bətə salarđь kyrələr.

Bьjsl qь mul urozaj kolxozьlar a ahьnda xeđmət dissiplinalь nьqьv, xeđmətkə sotsialistik menas bət tьvьv, sьjfat esən kəraş hədəmtəhe. Bəđ kilə e jьldь la juqa ь urozaj alьv esən kərəşte bətə qьrqьvlьqь menən davam itterevđe ber genə minutqa la xəterđən sьqarьrqa tejeş tygelьəđ. Ləkin kiləhe jьlьn urozaj juqarьsjlatlь itep uđqarьlqan tunqa erev menən tə'min itelgənlege bildele. Şuqa qaramaьtan, bəđ bьl eştə đur əđəklektə ultьravьđ.

Partianьn rajon komitetlarь, politsyiektər Өlkə komitet tarafьnan a re gən konkret həm qьrqьv kyrhətmələrđe ytəvđe ojo kəngə tiklem tə'min itə alqandarь juq. Tunqa herev temp sikьn tьş aqьrьn bara. Ip. Bjkin yđenen te mərendə tun qa herev turahьnda məs'ələne bətə qьrqьvlьqь menən quja Partianьn rajon ojoşmalarь politsyiektər bьnь aniarqa həm tunqa herev planьn ytəvđe tə'min itergə tejeş ər.

Tunqa herevđe jəjep jebarev esən kin məmkinlektar bula torop ta, quđqala almaqan darqa qarata, qьrqьv saralar kytergə kərək. Dəvlət tarafьnan bildələngən tunqa herev planьn ytəv zakon ikənlekte, zakonđь bođovsьl ruja qarşь nindəj saralar kyrelergə tejeşlekte xəterđən sьqarьrqa jaramaj tьjarqa.

4. Kənsьqьş Qazaqstan Obkomьnьn se-retarь Stakun urьş jьlnav həm igen tapşьrьv eşe menən qənəqə'ənerlerjetəkselek itməgənlege esən krajkom qararь nujьnsa eş tan alьnqanlьqьn tqtiarqa alьrqa. Stakun bьl artьq qujlanьş tar həm xianattarqa qatnaşmaqan bulьna la, ojoşmalar əbtenən bol'şevistik jetəkselekte tə'min itmagən, jomoşaq reagirlanьvь həm artьq jomoşaq kynelie bulьvь arqahьnda jetəkse rabotniktərđan qajьь berđərə tarqalьvđarьna jul qujqan.

5 Partia Kraj komitetь—krajkomđьn ijyn plenumьnda Kənsьqьş-Qazaqstan jetəkselegendə đur qьna jetəshedlektər barlьqьn əjtep kitkən bulьna la, bьl jeteşhed ciktərđe tedətevjulьnda yđ veqьtьnda operativ saralar kyrmaqan, Kənsьqьş-Qazaqstan Obkomьnьn jetəksel ge tarafьnan hunqь đaverđə jahalqan bodovđar han xatalarđь bulđьrmav sarahьn kyrmaqan.

Krajkomqa Kənsьqьş Qazaqstan partia ojoşmalarьn qatь jetəkselek menən nьqьtьrqa, obkomđьn yđ eştaren alьp bar almaqan aylek mədirđəten həm sovet apparatь jetəkselə ren almaştьrьrqa təqdim itergə.

KYĐ BUJAVSЬLAR

IŊ QATЬ JAVAPQA TARTЬLЬRQA TEJEŞ

Monəvez (Başrosta). Severnьj sovetь sel'pohь predsedatele **Şarigin** đəvlətka 3500 sentner igen hatьp alьv turahьnda raport birđe...

Ləkin, bьl raport sel'ponьn avьl sovetь menən tədeşkən đogovorь nigeđendə genə birelgən. Sel'po k tətendə barь 300 sentner igen bar. Ə, koop ratsiaqa inəhe igendər keltərđə jatalar. Şuqa qaramaьtan, Ş rigita 3500 sentner igengə kolxozdarqa kvitansia taratqan həm ular aqsa alьv esən bankaqa merəzəqat itkəndər. Bьndaj faktlar Tajmaь sel'pohьnda la, başqalarđa la bar...

Ə, Rajxlestorg mədire **Sobelef**, Ra potrebsojuz **Kazimirđər** ularđьn eşen tikşermə), n tmaj, elkəgə məqlymət birgəndər. Hədemtələ Məlavez rajonьnan alьnqan handarđьn 11 men sent nerqa qaьarьlьvь asьldь.

Bьl faktlь—asьqlan-asьq partia həm xəkymətte aldav tip qararqakərak. Konkret jetəkselek itəh-, bol'şeviktarsa ojoştorop jebərəhe urьnda... kyđ bujarqa urьn quјevsь **Sobelef, Kazimirđar** javapqa tartьlьrqa tej ştər.

15-OKTƏBR— PARTIANЬŊ BERLƏŞKƏN KƏNƏ

Partianьn Qala komitetь partianьn bətə təvge ojoşmalarьna 15-se oktəarđə komsomoldar həm partiahьđđarđьn məzbyti qatnaşьqь menən dejom asьq jьlьşьn udqarьp, jьlьlşta **„revolyision zakonsьlьq"** tirahьndaqь məs'ələne ejrənevđe təqdim itə.

VKP(b) nьq qala komitetь

PARTIANЬŊ KƏNSЬQЬŞ—QAZAQSTAN OJOŞMALARЬNЬN TIKŞEREV HƏĐƏMTƏHE TURAHЬNDA

PARTIA KONTROL' KOMISSIAHЬNЬŊ QARARЬ

Partia kontrol' komissiahьnьn Qazaqstandaqь vəkilenen materia darь həm ip. Kyravajьl komissiahьnьn ajrьm tikşerev jahaqandьn hunьnda jьjnalqan materialdar nigeđendə Partia kontrol' komissiahь: Kənsьqьş Qazaqstan Ölkə basqarma komitetь ergəhendəge xuzalьq bylge „Altaj zoloto", Zagotpuşnina apparattarьna parti biletь jut, jenə jatsel elementtar həm zulikter inep alьvđarь həđəmtəhendə dəvlət sredstvolarьn tuđđьrьv həm tarqatьvđar bulqanlьqьn raĘlap ytə.

Qajьь ber jetəkse rabotniktar (Semipalat gorkomьnьn elekkege sekretarь Kozlovskі, Ölkə basqarma komitetь predsedatele Sarьmuldaj f, unьn urьnbatarь Aleksejef, Zagotpuşnina jetəkshe-Şalajevski, Altajzoloto jetəkselare Glenski, Borodolin h.b.) bođovđar həm jenəjəttər menən keraş alьp barmaqandar qьna tygel, a apparattarđь syplap torovь sьjnji jat elementtarđьn joqondohona teşep yđđare lə asьlda jenəja'sel elementtarđьn quldarьna elakkandar həm material qlnmətkə eja bulqan s eds tvolarđь his ber kontrol'hed həm tyləvhed alьvđa artьq qьjlanьvđarqa jul qujqandar.

Ölkə basqarma komitetь janьnda aktiv esən ularđьn material—tormoş şarttarьn jaqşьrtьv maqsatьnda ojoştoro qan xuzalьq bylege, faktik elekke partia aqzahь Qormanьf, partiahьđ G y z e kampaniahьnьn qulьnda bulьp sьqqan, bьl kampania aqsa həm produktalarđь jenəjətsel tarqatьv, rastrata həm urlavđar menən dəvlətkə đur zьjan kiltergən.

Kənsьqьş—Qazaqstan Obkom jetəkselege partia ojoşmalarь eşendə yđ ara tanqlite jəjep jebərev eşen tə'min itməgən, kilgan signaldarqa (qisman ölkə gazetalar redaksiahь ojoşmalarьnьn esendage jeteşhedlektərđe tanqitlav eşenə) qolaq halmaqan, əjtelgən jeteşkedlek həm jenəjəttərđe asmaqan, şul rəveştə partia hiđgerlege kyrhətməgən, artьq qьjlanьvđar həm bođovđar menən kileşməblek kəraş alьp barьv turahьnda VKqarardarьnytəməgən.

Partia kontrol' komissia ojotohь qərar itə:

1. Altajzoloto həm zagotpuşaina eştəre bujьnsa tarqatьv, urlav həm maşinniklьqtar eşləvđə turanan-tura qəjeple bulqan keşelərđen partianan sьqarьlьp, xekem itelevđəren: Glinski-altь jьlqa irkenən məxrym televga, Borodulin—10 jьlqa irkenən məxrym itelep, mona jatь konfiskavajt itclevga, Şalajski 4 jьlqa irkenən məxrym televgə bulьvьn həm Ölkə basqarma komitetь ergəhendəge xuzalq b ige eşe bujnsa qəj ple keşelərđen sudqa birelevđəren iqtibarqa alьrqa.

KPK nьq Qazaqstandaqь vəkile ergəhendəge partkollegiaqa, bođovđar həm partia jenəjattəre jahavđa qəjeple başqa keşelərđe — Grexnjoj, Okrul, Narski h. n. iq qatь javapqa tartьlьrqa.

2. Semipalat gorkomьnьn elekke - sekretarь Kazlofsoltь yđe jetəkselek itkən saqra Zagotpuşninala tuđđьrьvđar menən keraşmav genə tygel, ə bьl tuđđьrьvsьlarqa qatnaşqanlьqь, gorkomđьn eşen ajaqtan jьqqanlьqь esən targalqan element tip itəplap, partianan sьqarьrqa həm sudqa birergə.

3 Ölkə basqarma komitetь predsedatele Sarьmuldajsf həm unьn urьnbatarь Alekseje far đьn eştarenən alьnьvđarьn iqtigarqa alьrqa. Sarьmuldajsf həm Alekseje farqa qatь şeltə birep, ularđь 3 jьl davamьnda sovet həm partia organderьnda jetəkselek eş alьp barьvđan qan keşelərđen partianan sьqarьlьp, xekem itelevđəren: Glinski-altь jьlqa irkenən məxrym televga, Borodulin—10 jьlqa irkenən məxrym itelep, mona jatь konfiskavajt itclevga, Şalajski 4 jьlqa irkenən məxrym televgə bulьvьn həm Ölkə basqarma komitetь ergəhendəge xuzalq b ige eşe bujnsa qəj ple keşelərđen sudqa birelevđəren iqtibarqa alьrqa.

KPK nьq Qazaqstandaqь vəkile ergəhendəge partkollegiaqa, bođovđar həm partia jenəjattəre jahavđa qəjeple başqa keşelərđe — Grexnjoj, Okrul, Narski h. n. iq qatь javapqa tartьlьrqa.

2. Semipalat gorkomьnьn elekke - sekretarь Kazlofsoltь yđe jetəkselek itkən saqra Zagotpuşninala tuđđьrьvđar menən keraşmav genə tygel, ə bьl tuđđьrьvsьlarqa qatnaşqanlьqь, gorkomđьn eşen ajaqtan jьqqanlьqь esən targalqan element tip itəplap, partianan sьqarьrqa həm sudqa birergə.

3 Ölkə basqarma komitetь predsedatele Sarьmuldajsf həm unьn urьnbatarь Alekseje farqa qatь şeltə birep, ularđь 3 jьl davamьnda sovet həm partia organderьnda jetəkselek eş alьp barьvđan

ӨFӨ-IŞEMBAJ TIMER JULЬ—ĐUR ƏHEMEJƏTLE JUL

Partianьđđьn Ölkə komitetь minə, Öfə-Işemɐj timer julь rabot iktarьnьn bьl eşmakər han poc tlь kənəşməhendə sьqьş jaharqa tapşьrьb. Bьl kənəşma şunьn əsən pocotlь, bəđ bьl julđь asqan saqtaqь xatalarđь, julđьn asьlьv vaqьtьnda tabьlqan, oşo kendə lə bar bulqan xatalarđь bətə bol'şevistik qьjvlьq menən asьv menən bəđ. bəđđen taraltan eşlənqən bьl đur eşkə his ber keserətep qararqa tejeş tygelьəđ. Partia ham xəkymət tarafьnan hədđen aldьqьđqa qujьlqan pocotlь burьstь həđ—ytəneqeđ. Jul-sregьnda həm qьđqa vaqьt esendə xodoa jebərilde.

Hədđen eşegeđgə. keserətep qararqa jaramaj. senki Öfe Işemɐj timer julь qəmym dejəm Soцuz əsən đur əhəmiətka həm Başqortostan esən tarixi əhəmiətkə eja.

Julđьn əhəmiətə turahьnda Berense mas'ələ—neft'. Ip. Stalindьn neft məs'ələhen nisek qujlqanlьqьn həđ belahegeđ. Partianьđđьn 17-sjezdьnda ip. Stalin: „Ural. Baş ortostan, Emba rajondarь đaqь jaqь ne i bazahьn öjoştorov məs'ələhenə tejeşensə iqtibar juqlьqьn „hđbq eltenə alьp ytte həm „Ural avđarьnьn Kənbajьş həm Kənaq ttaktərendəge neft bazahьr ojoştorov eşenə jetđejerək totonorqa" tip tura direktiva birđi. Bьl burьstь barь Öfe—Işemɐj timer julьn partia həm xəkymə ar tьnan kyrhətelgan sto-ta unьşlь tədep bətərev hunьnda qьna xəl itə naşlarqa məmkin ine.

Başqortostanda neft bar, baza barlьqqa kiltereldi. Bьl baza Bas qortostan neft promьşlohьnda qь udarsь—tedəvselər, tn jaqь eşselər, jetəkselərđen xeđmattare həm eştare arqahьnda barlьqqa kilde Promьşlobьđđa yđ milli neft eşselare kadrđarьnьđ j teşelər. Ləkin Işemɐj neft' jatqьlьqь, bьl neftte ileвđđen bətə mejəstərenə ky serep jerətə alьv məmkinlege tьvđьrьlqan kendən başlap qьna bьsьn baza bula alasaq ine. Hed đen menən bəđ Stalin ip aştən Kənsьqьşla neft bazalьn bul darьv turahьnda birgən tarixi direktivahьn tormoşqa bьsьn aşьra başlavđa qatnaşьvsьlar bulьp torquđ. Partianьn bьna bьl direktivahьn bojomqa aşьrьv—bəđđen tn məhim burьsьnьđ.

Bəđđen neftselarenəđ neftte tav başlap sistemalarqa tultьrьv vaqьtьndaqь eştare menən y aldarьna qujьlqan burьstarđь tqara alasaqtarьn kyrhəttelər Neft oşo kendə tlə başlanь inde həm Işemɐj dəvlətka neftte taqь la kyвerak birə əla han birergə tejeş. Neftselər aldьnđa, jul tədeyselər aldьnda la torqan xəđerge məhim burьsьnьl neftte dəvlətkə barqan hajьn kyвerak birə barьv esən taqь la đurьraq energia menən eşlavđən tora.

Xəđer, bьl timer julđьn Baş qortostan esən tarixi əhəmiətka eja bulьvь turahьnda ber—ikі hyđ. Hed, partiahьđđьn han Stalin iptəşten tovar əjlaneşe həm transport məs'ələlərə bu jьnsa birgən direktivalarьn belə neged. Partiahьđđьn 17-sjezьnda Stalin ip.: „Iiden ekonomik tormoşo şişmə kevek atiьlьp torhon ө-ən, promьşlenost' həm avьl xuralьqь yđđa renen produksiahьnьn artaqa da yьevendə stimul' buldьrhьn đar esən, taqь la ber şarttьp—avьl menən qala arahьnda, xəlьq xuzalьqьnьn terle armaq'arь arahьnda jəjep jena relgən **tovar əjlaneşen** buldьrьrqa kərək" tine.

Ileвđ bьl direktivanь kesle temp menən ytəv oьtendə. Tovar əjlaneşe məs'ələhendə ileвđ bik đur unьştarqa əlgəşte Ləkin, bьl qьna əle bətəhen tə xəl itep jetkermələsək. Şunьn əsən də Stalin ip.: „Şulaj bulьrqa məmkin: tovardar bar, ovar əjlaneşen jəjep jəəərergə tulь məmkinlek tə bar, Lakin transport tovar əjlaneşe yьeşe artьnan elgərə almaj həm jək jerətevđən baş tarta. Bildəle, ul vəđđə jьs qьna şulaj bula la Şuqa kyrə, transport tar urьn bulьp tora, uqa bəđđen bətə ekonomikavьđ həm in təvđə tovar əjlaneşeneđ aвьnьrqa məmkin, həm aвьna başlanь la inde" tine

Transport məs'ələhe-bьl bəđđen ekonomikanьđđa in təp məs'ələlərđən bereha. Ul Soцuzьвđ xuzalьqьnьn kyp kenə həm başqasa avьl xuzalьqь eştare məlendə yđ ikməge, yđ furazь menən kilep, şundaj đur intuziazm həm dəit menən es ləgən kolxozsьlarьвđ həm kolxozdarьnьđđьn, əlgerək tə jerle mtilət xalьq'arьnьn kən kyreştaren juqarь temp menən kytərev bazahь kyrəвđ. Kolxozsьlar ja'qь səsev eştaren tiđerək tamamlap, totoş əriqadalarь me-

ən timer julđa eşlav esən kilerə, uqa jardam itergə tьrьştь lar. tьl tiktətkə genə tygel ine, ə basqort kolxozsьl r massahьnьt bьl timer julđ. halьv ular esən julđь la laqşьrьlьr-Aqidel jьlqa ь kytərleler. Lə'ə, uqa tiklen əajtaq jьldar davamьnda bьl jul əle neft promьşlohьn həm Başqortostandьn bьl julđa terəjlər xuzalьq həm kul'tura kiməlilərən juqarь kimalga kytərə aklegenə əşənevđər nə bəjlangəjne. Kolxozsьlar bьqa cşangəjnelər. Mi aqь ber tapqьr əjtep ytəm—te Jəv eştarendə əlegə kyp kenə jeteşhedlektər bulьvqa qaramat lan, şulaj đa yđ eвterəđgə alqan muјьndamanь ytanek, dereвər-ge-təvge imtixandь tota aldьq. Neft kə jul əđer. Həm əgər đə, jul tədev eşselərə Başqortostandьn başqa ojoşmalarь menən berlekтə, julda in qьđqa srok esendə jerəj naşlav đь tə'min itlər ikən, əgər đə əleqə tiklem eşləgəngə qaraqandə la jaqşьraq eşlejđər ikən,—bəđ, his şikhed, bəđ şulaj jaq şьraq eşlərgə tejeşbeđ, ul saqьnda ular aldьвьđqa qujьlqan burьstardь qemyman đə atqara lalasaqtar.

1-UCASTOKQA AJRЬMSA IOŢTIBAR ITERGƏ KƏRƏK

Hed. aldьqьđqa qujьlqan bətə eştərđe tamamlaqandьn həm jaqşь sejfatlь itep tamamlaqandьn hunьnda, partianьn Ölkə komitetь həm Başqortostan xəkymətə, bətə soцuz xəkymətenə mərəzaqat itep, Öfe-Işemɐj timer julьndaqь in jaqşь, aldьnqь keşelərđe həm Işembaj neft promьşlohьndaqь in aldьnqь keşelərđe byləklavđe julljajasaq. Bьl ber Ikensenən bьl julđь tədevđə in đur totqarьlьq həm nьqьşmalьlьq menən ja đam itkən həm adaqьna tiklem tədep bətərevđə jardam itəsək rajondar, MTS tar həm udarsь kolxozsьlarđь la byləklavđe julljajasaq.

Min вьnь şunьn əsən ajtep ytəm, sənki eştə tamamlav əsən alda najtaq eşt r bar əle. Xarlamof iptəş həm uca tok nacal'nilьnьn đoklatlarьnan eştən əl nətmaqənlege kyrenep tora. Eş en adaqqь etaвьn in qьđqe srokta tamamlav əsən maksi mum energia halьrqa kərək. Şənki nojabrđə inde jet tuna, qar təşə naşlajasaq. Öfe-Işemɐj timer julь bujlap qurqь rьshđ lis ner qazalьđ, ədəklekhe həm əlgelə jərəj naşlavđь ta'min itev esən in đur energia menən, in qьđqa srok esendə bətəhen də eşlərjə kərək.

Ə вьnьn əsən xəđer yk kestərđe jaqьsa urьnlaştьrьrqa, tarьraq urьndarqa nьqьraq uda jaharqa kərək. Bьl tar urьndar Ölkə komitet qararьnda kyrhətelgəndər. Berense kidevđə maksimum iqtibarđь, Dim kyperena nəm Dim вьvahьna jynəldeler gə kərəklek, juq iha, bətə ucas kalardьn вə ə xeđmattare вuş qa kiev ixtimalь barьq turahьnda direktivalar bar.

Janqьđ berense ucastokta qь na tygel, qalqan bətə ucastok tarđa la alda əle вik đur eştar tora. Lakin, вьnav Jaman hadьqtar, вьnav Dim вьvahь—вik avьr eştər həm əgər đə nasьjp tь nьqьtьv sarahь kyrelmaha. ul saqьnda jađqь taşqьn xəraкəte həlak itergə məmkin. Şunьn əsən jetəkselər bar tiklem kəstə xəđer yk qajtanan đerel urьnlaştьrьrqa tejeştər. Bьl, əlьttə, avьr bulьsaq. Hər ber ucastok nacal'nigьnьn yđ plan bar, şulaj đa bəđđen təp iqtibarьвđ—berense ucastokqa jy nəlderelergə tejeş. Bьl ucastol jađqa eşten bətəhen həm bətkeşelərđe totop qalьv ixtimalь bar, şunьn əsən maksimum eş se kəstə bəđ osonda taşlarqa tejeşвeđ. Bətə julđa eşte, bьl eş ə maksimum iqtibar birelə torqan itep qujьrqa kərək.

Jul jetəkselərenең namьđ eşe juldaqь partia həm komsomo ojoşmalarьnьn namьđ eşe, ti ner julqa jaqьn rajondardьn namьđ eşe—oşo burьsь atqa rьp sьqьv. Lakin, bəđđen eş вəđđe ajaqtan jьqqan rajonda la bar. Məsələn, **Dovlakən, Şis**mə həm Öfə rajondarь. Timer julđь qьđqa srok esendə halьp bətərev tuгahьndaqь partia qa arьn yt v esən nisek kərəşerga kərəklekte, nisek itep Stalqtamaq. Avьrqarь, Qьrmьđqo ь rajondarь oşo aldьnqь rajon lar həmaq timer jul tədevgə ardam itergə kərəklekte bar Öfe rajonьndaqь вer genə MT kyrhətə aldь, ul—politвylek na talnigь ip. Certovski jetəkselegendəge—Tavt mən MTS hь.

Min yđ kestareвeđđe maksimum iqtibar həm obalьq m ien qajtanan urьnlaştьrьrqa kə ək, tip əjtep yttem. Sənki вəđ ul rəveştə Dim kyperenə həm Dim вьvahьna şulaj maksimum qtibar itkəndə genə, bətə ucas toktarđaqь ь şqa eştərđe lə jo noşьrьvđan haqlap alьp qala erense kidevđe—bətə julđь pallav həm ballastlavđaqь hi sisek'erergə jaramaj torqan ьrьstarđь atqarьp sьqa alasaqвьđ.

EKSPLOATATSIA XEĐMƏTEN KADRĐAR MENƏN TƏ'MIN ITERGƏ

Ballastlavđьn nəmə ikənlegen, unьn nisek eşlanergə, spaldar nisek haĘьnьrqa tejeş ikənlegen həđ belahegeđ. Xəlanki, spaldar qьjьş-mьjьş jalala.. Bьl inde, jetəkselər eşte qaramaqandər, kydatmaqandar həm spal tədev dərəb eşlənmagən, tigən hyđ. Bьna вьl eşte nisek kenə bul hь la rətlarqa kərək. Ballastlav mas'əl he oşo konda taqь la qьrqьvьraj tora. Qajьь ber urьndarđa spaldar barь 50 pro sent qьna leđelgən, ə ballastla davam itə. Bьl inde asьlda, buş qa eşlav tigən hyđ. Hedgə, kyrəhen, spaldar qьna tygl, ə yn muјьndamahьn namьđ menən qarap ytəj torqan keşelər đə

EKSPLOATATSIA XEĐMƏTEN KADRĐAR MENƏN TƏ'MIN ITERGƏ

Ballastlavđьn nəmə ikənlegen, unьn nisek eşlanergə, spaldar nisek haĘьnьrqa tejeş ikənlegen həđ belahegeđ. Xəlanki, spaldar qьjьş-mьjьş jalala.. Bьl inde, jetəkselər eşte qaramaqandər, kydatmaqandar həm spal tədev dərəb eşlənmagən, tigən hyđ. Bьna вьl eşte nisek kenə bul hь la rətlarqa kərək. Ballastlav mas'əl he oşo konda taqь la qьrqьvьraj tora. Qajьь ber urьndarđa spaldar barь 50 pro sent qьna leđelgən, ə ballastla davam itə. Bьl inde asьlda, buş qa eşlav tigən hyđ. Hedgə, kyrəhen, spaldar qьna tygl, ə yn muјьndamahьn namьđ menən qarap ytəj torqan keşelər đə qьr əjtep ytəm həm вəđ telap itəвeđ—timer julđь eksploatirlav əsən **kadrđar əđerləgeđ**. Bьl əlkələ əlegə eşlənqən tikleme—talaptь ytəj almaj. Vaqьt əđ qnlđđ. Xəkymət aqzalarь tejəlgən po ezd ytkəne, jəki təvge sistirna neft tejəə ytelgəne birle julđь eksploatirlar вaşlanđь tigən hyđ. Ə kadrđar əle juq, eş rətkə halьnmaqan həm kərəgensə qujьlmaqan. Bьna ni əsen partia Ölkə Komitetь həm xəkymət вьnь maksimun qьđqa srok esendə eşləvđe talap itələr. Julđь tedev—вer eş, ə hyđ tere keşelər turahьnda вara ikə , unьhь l ense eş. Keşelər nisek əđerlənerđər, ular nisek ojoştorolordar—timer julđa əlgə ə, qazahьđ həm qurqьnьshьđ xərəkətte ta'min itə almaja-aqeьđ.

Hьv menən ta'min itev həm qrəzdan qarolmalarь halьv məs'ələhe lə nasar tora.

Julđь eksploatatsia eşenə əđer ləv eşe вətenlaj naşlanmaqan tip əjterlek. Mia taqь вer tapqьr əjtep ytəm həm вəđ telap itəвeđ—timer julđь eksploatirlav əsən **kadrđar əđerləgeđ**. Bьl əlkələ əlegə eşlənqən tikleme—talaptь ytəj almaj. Vaqьt əđ qnlđđ. Xəkymət aqzalarь tejəlgən po ezd ytkəne, jəki təvge sistirna neft tejəə ytelgəne birle julđь eksploatirlar вaşlanđь tigən hyđ. Ə kadrđar əle juq, eş rətkə halьnmaqan həm kərəgensə qujьlmaqan. Bьna ni əsen partia Ölkə Komitetь həm xəkymət вьnь maksimun qьđqa srok esendə eşləvđe talap itələr. Julđь tedev—вer eş, ə hyđ tere keşelər turahьnda вara ikə , unьhь l ense eş. Keşelər nisek əđerlənerđər, ular nisek ojoştorolordar—timer julđa əlgə ə, qazahьđ həm qurqьnьshьđ xərəkətte ta'min itə almaja-aqeьđ.

Hьv menən ta'min itev həm qrəzdan qarolmalarь halьv məs'ələhe lə nasar tora.

Julđь eksploatatsia eşenə əđer ləv eşe вətenlaj naşlanmaqan tip əjterlek. Mia taqь вer tap-

BER GENƏ ZAVOD TA, SOVXOZ HƏM KOLXOZ DA ARTTA QALA TORƢAN BULMAHЬN

Şunьn əsən вəđ, dyrtense icastok ta jahalqan xatalarđ aqь ber tapqьr вətə qьrqьvlь ąь menən qujьp ytevđe kərək hanajьđ. Bьl eşkə asьqlьq in terev əsen NKPT vakile—вətə So uz transstroj jetəkshe han ьldь qanьl itev komissiahь menən keskaj genə kanaş ytkər ganden hunьnda вьl məs'ələgə sьqlьq inderev əsən вəđ, вьn la eş uвal uj menən eştənmə ganlegen, lakin xatalar, вigrəl ə Aşqadar kyperendə xatala ahalqanlьqьn kyrhətep yttek Jnda nisek kenə вulmahьn, jul ta nьqlap tikşermaj, nakladka ar jaramaj torop, xəkymət aj xalarь həm udarsьlar ultьrqar ojezdь unan aşa ytkərev đə ət ş tygel. Ə вьl əs aj esend nakladkalar taвьrqa həm juq ikən əđerlərgə məmkin ine.

Julđь yđ srogьnda eşkə Jeвarev partia Ölkə Komitetь aq alarь, Başqortostan xəkymət həm вətə Basqortostan əsən đur aqram ine. Həm вer nisə saqa hunqa qalьvđan qьna qurqьrqa Jaramaj ine Tavlə julđь, kyper đe jaqьslap əđerlərgə, pojezdь Stərletamaqta totop torop, nak adkalarđь rətlərgə lə, şunar han pojezdь ytkərep Jeвərerga ərək ine.

Ip. Xarlamoftьn xatəhь—nak ladkalar jnqlьq turahьnda Isanyrin, Tahrof həm Bulaşьf ip əştərgə aldan ikkərtməvendə Baxanof həm Frolof iptəştər po jezdь totop torov məs'ə hen ip Çarlamof aldьna qujm j xəta itcandər. B đ вьnь, qəfev iteler gə jaramaj torqan eş itp itəplaj əđ həm ki əsəktə jul tədev eş aren tamamlav, həm unь əlge ə julqa əjlənderev julьndaq eşeвeđđə вьl xata həвaq вuьrqa tejeş.

Jul вьlьv menən вer qa'ar đan Başqortostan taqь la aj um uльştarqa ejə . Məsələn erense oktəarqə вəđ igen tap ьrьv eşen, вьl eştə xəkymət planьn nigeđđə ytanek. Bьltьr ьqa qaraqanda, 1 oktəarqə Başqortostan вьjsl 5 million вət ьrtьq igen tapşьrđь. Ləkin вьnьa la, eşlənergə tejeşlenen вətəhe lə eşlənmane. Məsələn, i-oktəarqə вəđđen 2 million вət 17 men qa samahь igeneвeđ ebkertlanmaj. Şular esendə 3 men gahь xatta urьlmaj jaьp jaldь.

Igen tapşьrьv вьjsl вьltьrqьa qaraqanda jaqьraq вara. Bьl вeгđən urozaj jaqşь вulьvlan həm ikensenən—Başqortostan ma-sahьnьn politik aqь yt kənlektən klə. Keşelər politik yьtelər həm dəvlət aldьndaqь mujьndamalarьn qьđqaraq srokla ytəjđər. Ləkin əle sovxozdar igen tapşьrьvđь tamamlamaqandar, naturalata tyləv вətəp jetkerelməgan. Başqortostan şulaj uq tunqa hərəvđə lə əđəklektərgə osoranь. Bьnan şundaj ieđemtə jaharqa kərək—eşte вəđ, sovxoz eşselərə həm kolxozsьlar, dəvlətkə igen tapşьrьp ətərəv menən genə qalmaj, qendərən jucalтmaktan tulьhьnsa Jajnap a'ьrlьq həm tunqa ierevđe vaqьtьnda tamamlarьq itep qujа вelmənek.

Promьşlennost predpriatielarьnьn da вətəhe lə plandarьn tulьra almanьlar. Predpriatielardan вik kyptərə plandьn sьjfat kyrhətkestaren ələgə nasar ytəjđər, tədev eştəren вəđ akeren alьp barabьđ, şulaj uq kul'tura məs'ələlərə lə вəđđə əkeren вara. Bəđđen вurьsьвđ—avьl xuzalьqьn da, promьşlennostь a tartьp jetkerevđən tora, ber genə zavod ta, sovxoz həm kolxoz da artta qala torqan bulmahьn.

Bьl вurьstь xəl itevđə jul tədev eşselərə həm neftselər đur urьn totalar. Neft həđđen julьqьđđa. Julđь totoş tədep ьstərev—hedgə tapşьrьlqan. Həm kənsьqьş neftə atalqan eşte nisek jaqşьraq qujьrqa kənlekte partia həm xəkymətə həđ kyrhətep birergə tejeşhegeđ. Bьl eşte həđ đur juqarь

Partia uqıvđarın tejeşle juqarılıqqa kytərergə

PARTKABINETTARĐIŊ EŞTƏREN ƏLGƏ BULĐRLIQ ITEP QÚJIRQIA

Marksizm Leninizm uqıvđarının sıjfatın kytəreveşendə partkabinettarđın eştəren qajtanan qorov siktən tış dur ahəmiətle urın tota. VKP(b) Ýđək komitetının marksizm-leninizm uqıvđarın jəjep jeüərevgə əđerlek turahındaqıqararında—„Partkoinettarđıŋ eştərenə ajrata iqtibar itergə, ularđı berense siratta partaktifqa kənəş həm anlatmalar birep jardam itterlek kvalifikatsialı kadrđar menən tə'min itergə" tip ajrım asıq kyrhəteve kyldənən genə tygel.

Ýđək komitettan ürelgən oşondaj hiđqer kyrhətmə menən qullanır bed partia məqarile ixtlazdarına javap birerlek itep partkoinettarđı qajtanan ojoştororqa teleşbed.

Partaktifqa, patia məqarile seltərenen propagandistarına həm ularđın tınlavsılarına teoritik, metodik həm beleşmə jardamdarı ojoştorov partkoinettarđın tep burısı bulıp tora.

Partkoinettar aktiftın kiske sovpartşkolaların uqıv programdarı, uqıv kitaptarı, leksialar menən tə'min itev juldarı menən, ularđı xeđmətləvgə, sittən torop uqıvsılardı teoritik konferensialar menən radio tınlav urındarı menən, regular konsultatsialar menən tə'min itergə tejeştər. Şulaj uq propsemenarđarđı, beromek kommunistarđın kurstarın xeđmətləv eşe lə partkoinettarđın ýđək burıstarının berehe bulıp hanala.

Şunın menən bergə, partkoinettarđın eştəren premıjşlennost' predprıatielarındaqı kiske smenalarđı xeđmətləvgə qulajlaştırırqa kərək. Partia uqıvđarın ojoştorovsılar funksialı partkoinettarđın yđ eştəre tygel, senki partia uqıvđarı seltəren oj ştorov, uqıvđın sıjfatı əsən javapkılıq, şulaj uq rajkom sekretarđarının, partkom sekretarđarının həm təvge ojoşma organizatorđarı məs'ulyjətendə hanala.

PARTIA UQIVĐARIŊIŊ BERENSE KƏNƏ ZƏNƏTIƏGƏ ƏBERLEKHEĐ KILGƏNDƏR

Əle tav oborudovanieh zavodının partkomı (sekretarı Iptəş Kolpaşşikof) partianın qışqı uqıvđarı başlanır aldınan əđerlek eştəren kin rəveşte jəjelderep jeüərđe.

Bətə kommunistar, ularđın politik belemdarenə qarap, tynərəktərgə aylendelər, uqıv əsbaptarı menən tə'min ittdelər, vaqıtında zadanielar đa aldılar.

Zavodta partia tarixın ejrənev tynərəge, kandidattar məktəbe həm teləktəstər gruppahı əsən maxsus tynərək ojoştoroldo. Hər ber tynərəkkə jaqşı əđerlekle propagandistar berketelde. Tynərək aqzaları partia uqıvđarının qajhı kəndə həm qajđa yikələsəgen aldan uq belep toralar. Şuqa kyrə lə, 10-oktəbrđə təvge zənətiəgə tynərək aqzaları bətəhe lə vaqıtında jıjıldılar.

Lakin partianın qışqı uqıvđarına oşolaj jaqşı əđerlanevgə qaramaqtan, 10-oktəbrđəge təvge zənətiegə tynərək aqzaları əđerlekhed kilgəjnelər. Zadanielar 5 kən aldan tynərəkten hər ber aqzanına birelep qujılqan bulıvqa qaramaqtan, Borkin Iptəştən başqa berehe lə propagandis Iptəşten

PARTKOMDIŊ HALQIN QARAŞI ZƏNƏTIƏNE ƏBDƏ

Qala sovetının partia tarixın ejrənev tynərəgendə jetense 10 minut tigandə uqıv başlanmaqajnı əle. Tınlavsılardan berehe—„taqı la ber jartı səqət səmahı kətəjek" tigən təqdim inderde. Lakin, bul tiklem ođaq ketergə kynmanelər, janınan 10 minuttan zənətiəne başlarqa bulđılar.

Berense zənətiəgə 20 kommunistan nej barı 7 he genə kilgəjne. Tınlavsılardın kybehe zənətiəgə hunlanlar. Propagandist Iptəş Kartaşoi jarlı səqətlek leksia həjlənelə, şunın menən zənətlə bətte. Leksianan hun beseda la ytkərep „vaqhınmanılar", senki, tynərək aqzaları berehe lə əđerlənep kilməgəjne. Nişləp əđerbirgən horavđarına javap bira almanı.

Propagandist Iptəş Artəmanoiltın horavđarına qarşı kommunistardan Muxacof, Betonokof, Ivanof, Nikiforof həm başqa Iptəştər bergnə javap ta qajtar maj zənətiegə bətənləj qatnaşmaj ultırđılar.

Kommunistardın oşolaj passif qatnaşıvđarı arqahında, propagandist iptəşkə programma bujınsa kyberəgen yđenə hejləp ultırırqa tura kilde. Şul arəala berense zənətilələ plan bujınsa ytelergə tejeşle 9 məsələ urnına, nej barı 6 qına məs'ələ tikşerelep ytelde.

Şulaj Itep, zənətlənen təvge kənə ketkən hеđəmtəne birmane. Tav oborudovanialıh zavoılındaqı kommunistar bındaj possilhqtarına sik qujırqa, aldaqı zənətiəgə plandı tulıhı menən ytərlek bulıp jaqşı əđerlənergə tejeştər. Partia uqıvđarında prorıjitarqa urın qujılmahın.

Kandidattar məktəbendə lə tınlavsılardın əđerlektərə qaənəqətlənerlek bulmanı. Bında la, propagandis hejləvenən başqa ber kemden də hejləgənen işetergə tura kilmane.(Başrosta)

PARTIA UQIVĐARIŊIŊ BERENSE KƏNƏ

Qala sovetının partia tarixın ejrənev tynərəgendə jetense 10 minut tigandə uqıv başlanmaqajnı əle. Tınlavsılardan berehe—„taqı la ber jartı səqət səmahı kətəjek" tigən təqdim inderde. Lakin, bul tiklem ođaq ketergə kynmanelər, janınan 10 minuttan zənətiəne başlarqa bulđılar.

Berense zənətiəgə 20 kommunistan nej barı 7 he genə kilgəjne. Tınlavsılardın kybehe zənətiəgə hunlanlar. Propagandist Iptəş Kartaşoi jarlı səqətlek leksia həjlənelə, şunın menən zənətlə bətte. Leksianan hun beseda la ytkərep „vaqhınmanılar", senki, tynərək aqzaları berehe lə əđerlənep kilməgəjne. Nişləp əđerlənerdər, ularqa bit aldan program, plan birevse lə bulmaqan... Tynərəkten jetəksehe:

—„Gorkomda əđer zadanielar bulmanı, yđebed zadanielar tebep tormanbıq" tip aqlandı...

Qala sovetında partia uqıvđarı bına şulaj tora. Unın tep səbəbe— partkomdın qışqı uqıvđarqa aldan əđerlek kyrməvendə bulıdı. Uqıvsılar dareslekter menən tə'min itelməgəndər. Çəmymən partia uqıvđarının əhəmiəten anlamav, jəki unı anlarqa teləməv qala sovet kommunistarının zənətlə vaqıtında tərtip haqlamaj təməke tartıp, eğ kejendare menən ulırıvđarının uq asıq kyrenep tora ine.

(BaşRosta)

UQIVĐIŊ BERENSE KƏNƏ

„8-se mart" tegev fabrigında partianın jəjge uqıvđarı vaqıtında barlıqı 6 tynərək eşlap kilde. Ulardın berehe—partia tarixı tynərəge, 4-he kandidattar məktəbe, berehe leninizmde ejrənev tynərəge ine. Jəjdan əđ belemle kommunistar esən ike urında tynərək ojoştorolqan bulha la, eşsələden jal vaqıttarında taralıvđarı vaqıtında bul tynərəktər eştəren davam ita almanılar.

Ytkən jıl partianın qışqı uqıvđarı vaqıtında kommunistarđın belemdərenə həm telaktərenə qarap tynərəktərgə bylev eşenə nıqlı iqtibar berelmagənlekten eşkə đur nq qamasavlıqtar tıvqajnı. Jaqşı belemle kommunistardı əđ belemle kommunistar menən ber tynərəkkə tuplav arqahında, kommunistar arahında partia uqıvđarı menən qıđıqhılıv tyəənəjep qaldı. Əđ belemle kommunistardan Nikqasova, Şəripva, Ibatullina, Agişva, Astafjeva Iptəştərđen

ip. BЬJCKOF

tynərək zənətlələrenə jəremənvđərenen đə tep səbəben şunan eđlərgə kərək. Ular partia uqıvđarına jeremənelər, senki ularđa jaqşı belemle kommunistar menən ber tynərəkkə qujılqan Iıqtan, aldınqı kommunistarqa jaqşı anlajışlı materialdardı tid yk anlap jetməvđere arqahında partia uqıvđarı menən qıđıqhınıv bətenləj juqaldı.

Bına ytkən jılda partia uqıvđarın ojoştorovđa bulqan bul tep jeteşhedlektərđe bəterev esən bujı „8-se mart" tegev fabrigının partkomı aldan uq đur əđerlek menən kilde. Fabriktaqı barlıqı 113 kommunist həm 13 teləktəştar esən partia tarixın ejrənev bujınsa 3 tynərək, kandidattar esən 5 tynərək həm başqort, tatar kommunistarı esən ber tynərək ojoştoroldo.

Partianın qışqı uqıvđarın başlavđın berense kənənə fanərikten polit tynərəktərendə barlıqı 128 keşe qatnaşıq itte. Kommunistardan 4 keşe jal kene universitında, berəvhe kiske komvuzda uqıj.

10-sı oktəbr partianın qşşqı uqıvđarının təvge kene, kommunistarđın partia uqıvđarının qajđa həm nej vaqıtta bulasaqın aldan belep torovđarın kyrhətə, ular bet he lə berense zənətiegə vaqıtında kildelər. Tik, ytkən jılda la partia uqıvđarına qatnaşmaqan Karaulova, Zelbermandar qına kilməgəjne. Ular partkomdın hər jaqtan tərəjələrgə tırşşıvına qaramaqtan, partianın ber tərle lə eşendə qatnaşmaj, polit belemdaren də kytərergə teləməj—yiek jəndər bulıp qına jərəjdər. Əle lə, ular partkom sekretarının yđenen ajrım alıp ajtevenə qaramaqtan, bul təvge kendə lə uqıvqa kilməgəjnelər. Fabriktaqı kommunistardın bul ikəvđe partia uqıvđarın eđev məqsatı menən jerəvselər tip atavı la, bik urınlı. Ularqa qarata fabriktın partkomı tejeşle saranı kyrergə vaqıt.

Təvge kon—kommunistardın uqıvqa oşqan rəveştə kilevđere, uqıvđın tərtipie barıvı menən ber qatardan, tynərəktərđen uqıv kitaptarı menən jeterlek tə'min itelməgən bulıvđarın astı. Məsələn—partia tarixın ejrənev tynərəgendə uqıvsı 55 keşegə nej bıı 21 kitap bar. Şulaj uq fabrik kyləmendəge 300 komsomoldın partiia—komsomol uqıvđarına tulıhı menən tartılıp bətmavđəren kyrhətte.

„8-se mart" fabrigının partkomı həm komsokomitetı partia uqıvđarının təvge kenendə asılqan bul jeteşhedlektərđe bəterev esən xəđerđən yk qıjra saralar kyrhen.

Fabriktın partia komitetı ergəhendə 13 keşenən torqan telənə tap bına oşonan tora.

Ojoştorov strukturalın politik burıstar kimələnə kytərev talap itelde. Çəmymən lıbırđavđar tygel, ə nıqlı rəveştə diffirinsia laştırılqan jetəkselek talap itelde.

Soiuzdarđı qajtanan ojoştorov menən ber qatardan, xaqlı apparatlı 30-35 protsentqa qıbqartılıv turahındaqı məs'ələ qujılıdı. Ə, VSSPS həm soiuz ara organdardın ştattarı 46 protsentqa qıbqartılıa. Fabzavmeskomdardın ştattarı la qıbqartılasaq. Bularđan ekonomit itelgən aqsalarqa bed jalpını xođ

ip. BЬJCKOF

qənəhe tap bına oşonan tora.

Ojoştorov strukturalın politik burıstar kimələnə kytərev talap itelde. Çəmymən lıbırđavđar tygel, ə nıqlı rəveştə diffirinsia laştırılqan jetəkselek talap itelde.

Soiuzdarđı qajtanan ojoştorov menən ber qatardan, xaqlı apparatlı 30-35 protsentqa qıbqartılıv turahındaqı məs'ələ qujılıdı. Ə, VSSPS həm soiuz ara organdardın ştattarı 46 protsentqa qıbqartılıa. Fabzavmeskomdardın ştattarı la qıbqartılasaq. Bularđan ekonomit itelgən aqsalarqa bed jalpını xođ

TUNQIA HƏRƏVDƏ HЬNЬLЬŞ ƏD!

TUNQIA HƏRƏV 20-SE OKTƏBRDƏ TULTЬRЬLЬRQIA TEJEŞ

10-SЬ OKTƏBRGƏ TUNQIA HƏRƏVBARЬŞЬ

Rajondar	Kolxozdar bujınsa	Janqıđaqtar bujınsa	Bətəhe
Mişkə	68,7	41,0	63,7
Dyrtəjle	68,7	30,9	62,2
Qaltası	59,2	52,2	59,2
Bələbəj	62,0	28,0	54,5
Məsetle	51,1	18,8	50,4
Nuriman	59,3	22,5	49,3
Borəj	49,5	39,9	49,0
Janavıl	44,9	20,7	43,4
Byzdək	47,3	11,8	41,7
Dəvlekən	42,5	20,9	41,1
Bişaylək	43,9	19,3	41,0
Baqalı	43,8	13,2	37,6
Baltas	42,6	6,1	37,5
Əle	43,8	2,8	37,0
Bərə	39,9	13,0	35,4
Şişmə	39,8	8,8	34,5
Starletamaq	33,8	14,3	32,9
Qarmıtqalı	41,4	7,6	32,8
Dıvan	31,9	20,4	31,8
Mejəkə	33,1	11,5	31,6
Avıtqazı	32,9	3,1	30,6
Qaridel	30,9	7,3	29,8
Toporin	31,9	1,2	28,4
Saqmaqoş	34,4	1,1	25,6
Beloqataj	25,5	13,3	25,4
Qajqı	25,0	30,0	25,0
Beloret	21,5	28,5	21,9
Tujmazı	24,8	3,1	20,2
Arxangel	23,1	8,3	19,6
Ucalı	19,2	11,4	19,1
Qaraqoş	20,5	3,2	18,8
Blagoveşşin	20,5	0,6	18,4
Bajmaq	17,2	—	17,0
Mənavez	15,6	3,6	16,5
Krasnousol	17,5	2,2	15,0
Jılajır	11,3	3,6	11,2
Xəjsulla	10,5	—	10,4
Maqar	11,2	1,8	9,8
Borjan	9,3	—	9,0
Əşlili	7,9	—	7,7
Mraq	7,0	1,0	6,7
Zejansura	5,8	0,7	5,7
Bətəhe	35,0	11,7	32,4

JANQIĐAQTAR

IGEN HATЬVBAM SITTƏ

Dəvlekən, (BaşRosta). Dəvlətkə igen hatıv eşe massovıj teh aldı. Oktəbrđen təvge 5 kən'ege rajon kyləmendə tunqa herev planı kolxozdar bujınsa 34,4 pr-qa, janqıđaqtar bujınsa ni barı 1,1 pr-qa ytəlde. Eşten sıjfatı taqıla nasarbraq, Ropat, Qalmoşbaş, Ýrđək, Imənlekyl', Baxtizin, Başquraj, həm Baltas sovettarında herevđen tərənlege 8—10 santemetr qına.

Bikcəntəj.

— o —

Balalar... haban artında

NORMALAR ÝTƏLMƏJ, SЬJFAT NASAR

Məsetle, (telegraf bujınsa). Ýst-ikin sovetının „Ajzar—jai" kolxozında (pred. Əxmətjanıf) tunqa herev qəfev itmətlek nasar ojoştorolqan. Ikense brigadanın brigadirı **Andullin** hasanqa 13 jəştek balalardı quşıp qujqan. Ular sejl qaldırıp herev ebtenə kendəlek normanı tultırmajdar. At qaravsı **Zinətyllin** həm **Safindar** attardın qamatın almaj quşalar.

Məsetle rajonının kyp kenə kolxozdarında qatı adıqtı həm furazdı urınhıd tuddıralar. RajZO aşıqıs sara kyrergə teješ.

Idrisef.

BƏLƏBƏJDƏ

JANQIĐAQTAR HƏRMƏJDƏR

Bələbəj, (telegraf bujınsa). rajonında 12-se oktəbrgə 27221 ga herelep tunqa herev 46 pr. qa ytəlde. Eş bigerək tə janqıđaqtar arahında nasar, plan 22 pr. qa qına ytəlgən. Janqıđaqtar arahında xeđmət dereh ojoş torolmaqan, eşkə hun sıqalar, irtə qajtalar.

Sulin sovetına qaraqan kolxozdarđa habanqa esər at jegevgə qaramaqtan, kəngə 0.45 ga qına herelə. Jərməkəj sovetındaqı janqıđaqtar tunqa herevgə quşılmaqandar. Kolxozdarđa hejrəv kestere ratsional fajđalanılmaj. Eş grafiktarı juqalqan.

Musin.

— o —

AJBULATЬVA

OLGƏLƏ HABANSЬ

Mejəkə rajonı **„yrnək" kolxozı** əqzahı **Ajbulatıva Xazar** tunqa herevđə eşlaj. Ul 3 at menən hərə, kendəlek eş normahın 100 protsenttan artıtıp ytəj.Hergən jerenen sıjfatı jaqşı. Xazar apaj kolxozdın udarnitsa arınan Qılıźəva Rizvanova, Malikova, Vəlejevalar đa yđe menən tinləşergə saqıra.

Qlənejeva Hılıv.

Bətə kes—buradnaqa

Ucalı. „Janılıq" kolxozı dəvlətkə 1060 sentner igen tıpşırıv planın 29 sentəbrđə, ytkən jılqa qaraqanda 14 kən alda tamamlanı. Bında, transport brigadahının brigadirı, kommunist **Aznabajıf Şafiq** iptəş igende vaqtınan alda tapşırıvđa ajrım eş əlgələre kyrhətte.

Kolxoz tunqa herev eşenə hejrəv kesenen kyp eleşen ajırđı.

S. Karam.

IGEN HATЬV JƏJELƏ

Məsetle, (telegraf bujınsa). Ýst—ikin sovetı kolxozdarı kolxozqa kərək avsl xuzalıqı maşına arı həm başqa ter tovardar hatıp alıv esən, aylenməj torqan igen fondın tulhınsa dəvlətkə hattılar. „Pəmət' kommuna"—1119 sentner, „Partizan" 1340, „Ərikəj" 700, „Arleva" 800 sentner,şulaj u qalqan bətə kolxozdar 100 đən alıp 500 sentnerqa tiklem hattılar.

Sovettardın xisap birev kampaniahı unaj menən kolxozdardın đavlətkə igen hatıvđarı đur kytərelej menən bara. Berense siratta kommunistar həm aktiftar yđđarenen artıq igendəren dəvlətkə hatıp əlge kyrhətələr.

Suromof.

IGEN TAPŞЬRЬV FRONTЬNDA

TЬNЬSLANЬRQIA IRTƏ

ARTTA BARЬVSЬ RAJONDA QЬRQIA HЬNЬLЬŞ KƏRƏK

Oktəbrđen ikense 5 kənlegendə Respulika kyləmenda jıjlıq igen tapşırıv planı 96,6 protsentqa ytəlde. Biş kəndə yteş 1,3 protsent.

Bul đejem ytəleş his ber terle tınlslanıv xoquqı airmaj. Əle barı 10 rajon-**Janavıl, Nuriman, Mişkə, Şişmə, Bişaylək, Mənavez, Bajmaq, Məsetle, xajbullə, Dıvan** rajondarı qına yđ plandarın 100 pr. qa tultırdılar.

Respulikanın đejem planı janqıđaqtar ıbəbenə 15,1 pr. qa tulmaqan əle. Janqıđaqtardın bul artialıqın aqlarqa his ber terle səəp juq. Senki, ular igendəren kyptən jıjnap alıp bettelər. Ularđa plan ytəleşe tybənlegen fəqət—rajon həm tybərge partia, sovet ojoşmalarının janqıđaqtardı kyđ unajbınan təşərevđere, igen tapşırıv sabolazniktarına qatı oipor birmavđ renən genə edlərgə kərək.Bına Qaraqoş Dəvlekən, Byzdək, Mejəkə, Tujmazı rajondarxəđer fəqət janqıđaqtar həm hejrəlevse ber nisə kolxozdar

Dnepropitrovski əlkəhe Genteski rajonı kolxozsılıh Anderej Xolodnıj qatının menən bergə 550 xeđmət kenə eşlap 550 softan artıq igen aldı. Hyrəttə: iptəş Xolodnıjqa xeđmət kenənə tigən igende odatalar.

BƏNA UL ƏLKƏ PLANЬN TULTЬRЬVĐA TOTQARLIQ JAHAQJAN HƏJRƏLEVSE RAJONDAR:

	plan ytəleşe prosenttarđa: kolxozdar	janqıđaqtar	Bətəhe
Ucalı	79,4	67,9	79,2
Mraq	89,5	46,8	85,7
Byzdək	93,6	68,0	89,3
Qaraqoş	94,9	80,4	90,1
Tujmazı	94,9	78,5	96,1
Jılajır	92,0	81,4	91,2
Dəvlekən	94,6	63,3	91,6
Saqmaqoş	95,4	81,5	91,7

Bul rajondar yđ həlatlektəren plandı tultırıv menən aqlarqa tejeştər. Senki, bol'şeviktarsa jetakselek itev ul—in elek plandı tultırıv. Bul—bol'şeviktardın namıъ burıstı.

MASSAQIA, PROIZVODSTVOQIA JAQЬNЬRAQ

(BAŞPROFSOVET PREDSEDATELE IP. BЬJCKOFTЬN BAŞPROFSOVET PLENUMЬNDA JAHAQJAN DOKLADЬNAN)

2-se oktəbrđə Başprofsovetın 4-se plenumı asıldı. Berense doklad—VSSPS tın 4-se plenumı jomqaqtarı həm profsojuzdardı qajtanan tedev turahında Iptəş Bəjckof doklatı tınlandı.

— VSSPS tın 4-se plenumı yđenen eşen tamamlavqa ber aj vaqıt ytte. Bul vaqıt esendə bed sojuzdardı qajtanan tedev bujınsa unın qarardarın bojomqa alqarıvđın təvge jomqaqtarı turahında xisap ketergə lə xaqlıbed.

Lakin, bedđen elkə komitettarıbed qajtanan tedelev turahında ÝK tən maxsus direktivalar kelələr, şuqa kyrə min ulardın bul plenumda, qajtanan qorolov turahında ni bulha la ajtə alıvđarına şiklənəm.

Partiavbđđın Ýđək komitetı həm **Stalin** iptəş tarafınan bedđen sojuz eştərenə jahalqan đur iqtibar, profsojuz organdarının sotsialistik tedeleştə totqan urındarının əhəmiəten kytərerlek kyp qarardar đa saqıldırıldı.

Narkomtrud' Sotsstrax funksiaların həm RKI đın tybərge organdarının kontrol' funksiaların sojuzdarqa kyserev profsojuzdardın rolen həm javaplılıqın taqı la kytərđe.

VSSPS tın bunqı plenumının qajtanan qorov turahındaqı qararı bul jaqtan ajrata đur əhəmiətlə əlgəşə.

Iptəş Svernik bedđen alqa—profizvodstvo manlaqatena, eşşlərden ixtiazdarına həm talaptarına jaqınıraq kilev burıstın quja.

VSSPS tın 4-se plenumı tarafınan ojoştorov jaqınan qajtanan qorolov bujınsa-stqarbiqan qararđın praktik həm [illegible] mətləv eşen jaqşıraq itep quja alabed.

Şunıhı mehim, janı struktura bujınsa (elekke 154 urınına qaldırılqan) 47 Ýđək komitetının urta burındarı nulmaj, ular turanan-tura FZK həm grupkomdar menən eş itəşaktar.

Oşo rəveşle qajtanan qorolov, xatta 17-se partsjezdan hun da kyp kenə sojuz organdarı jəşeren rəveştə haqlap qalbrqa matəşqan funksionalkaqa qırqa huqa.

Qala torqan funksional organdardan—normalaştırıv həm eş xaqı gruppahın kyrhətergə kərək. Başqalarında prezidium həm instruktordar qala.

Plenumda qatnaşılıq itevselər janı şarttar esendə instruktordın totqan rolenen nej tiklem kytərelevenə iqtibar itergə teješter. 4-se plenumqa tiklemge—tarifsı kul'tura eşenən sittə torqan darı kevek tar spetstallıqqa jul qaldırılmaj.

Xəđer instruktor-profsojuzdardın 9-sı sjezdında Kagonovic Iptəş ajtkansa, **„profsojuzdar eşenen bətə qatmarlı texnikahna"** ejə bulırqa teješ. Xəđer inde instruktor akt həm protakoldar tedevse genə tygel, ə kontrol'de həm jardəmdı axırına tiklem alıp barıp jetkerev se janle jardəmsı.

Başprofsovetta qajtanan qorolqandan hun, 50 nən artıqıraq keşenən barlıqı 22 keşe qalbrqa teješ. Həm bul 22 keşe barlıqı fotografiaqa alıv menən şeqəllənergə tygel, fəqət janle operatil massovıj eş alıp barıp qa teješ. Hər kem ydenen eşendəge barlıq eş tarmaqların biş tarmaqı kevek belep torqa teješ. Juqha, ul yrə qarap, eştə qamasavlap, profsojuzdardın tybənge apparattarın tartqalajasaq.

Qajtanan tedelgəndən hun, finəənk eşselərenen əlkə komitetında barlıqı ike genə keşe qalasaq. Iptəş Razin ydenen aldına qujılqan janı đur talaptar həm burıstardı nisek atqarır?

Bında VSSPS, bed yđ telaktəre menən eşlərgə teləvse aktiqa tajanbrqa teješbed, tip turanan tura kyrhətep kitte. Bedđen sovet eşsehe 7 səqət eşləqəndən hun, ə, xeđmətkər 6 səqət eşlegəndən hun, profsojuz zadanielıh bujınsa ber ike səqət vaqıtın jəməqət eşenə bytə ala. Fəqət, bul aktiftı buldırırqa həm unı ojoştororqa qına kərək. Aldınqı predpriatielərdın ere sojuz ojoşmaları VSSPS tın 4-se plenumı qararđarın təv tikşergən vaqıtta uq profsojuzda yđ telaktəre menən eşlərgə teləvse aktif gruppahı nildəjənelər. Lakin, ber bedđen Başqortostanda qına profsojuz oj şmaları arahında bındaj „natırdar" təbılmanı.

VSSPS tın 4-se plenumı qararđarının, bigerək tə, profizvodstvo seksiaları turahındaqı qarar məhim urın tota. Hunqı ber-ike jul esendə ular arahında eş jomoşarıp qalqajnı. Ə, xəđer qajtanan qorolov həm apparattı qıbqartıv ajqanlı bul seksialar eşten tar bıvbundarın da, diffirensial həm konkret jetəkselek buldırıvđa ajırata đur əhəmejətlə əlgəşələr. Aldınqı professialardı janınan ber nisə seksia buldırırqa tura kiler. Martendarđa eştavđen xosusiatın stalevar kevek jaqşı ber kem də belə almaj, şulaj uq domnasıbardın da ixtiejazdarın gornovojdan jaqşı belevse juq. Profizvodstvonın məs'ələlərendə həm normalaştırıv, eş xaqı məs'ələlərendə sekstalar xəl ittkes rol' ujnarqa teješter.

Unan hun iptəş Bəjckof sojuzdar həm sojuz ara organdar eşendəge ajırmalarqa tuqtalıp kilə.

— Profsojuzdardın 9-sı sjezdı tarafınan sıqarılqan qarar bujınsa sojuzdar profizvodstvo həm eş xaqı, məs'ələlərən qararqa teješter, ə sojuz ara organdar profsojuzdardın partia həm xəkymət direktivaların ytəvđəren tikşerelər, planlaştırıv, sojuz eştərenə opirativ jardəm itev, kontrol' eştəre profsovet qulında qala.

Xəđer inde profsovettardın profizvodstvo sojuzı funksialarını „yđ qulına alıvə" turalıında hyđ bulıvı la memkin tygel.

Lakin, bul sojuzdar ara organ rabotniktarı ber „komissar" kontrolerqa ajlanə, tigən hyđ tygel. Bul kontroler yđe başlaqan hər ber eşte praktik hədəmtəhe sıqqanqa tiklem jetkerev esən tulıhı menən javaplı hanala.

Bında Bəjckof iptəş profsojuzdardın kontrol' funksialarına həm bul tarmaqtın, Narkomtrud həm Sotsstrax funksiaları menən saqıştırqanda, artta qalıvđartının səbəbenə tuqtalıp kl ə.

— „Bında bedđen eşenedđen bətə metodına tamarınan alıp qajtanan ojoştorolov talap itelde. Zulluk fəşlaqanhın ikən, unı urlaşa almatılıq jergə urlaşa almatılıq şarttar esenə quja bel. Əgər bul da jardəm itməhə,—unı zararhıdlanırlıq jergə urınlaştırırqa kərək. Bında inde, akt qına tedəp eşkə jardəm itep bulmaj.

Şunlı hiđgerlekte şulaj kytərergə kərək ki, sıjnfi doşmandın in jəşeren xəjlələren də fəştarlıq bulırqa kərək.

Kul'tura eşe ajırata əhəmiətle urın ala.

Xəđer BSPS tı kul'tura əyle-

ge bulmaj. xəđer kul'tura eşen instruktordar yđđare, fabzavmestkom predsedatel'dare yđđare alıp barırqa teješ.

Bəjckof iptəş sovettarqa hajlavđarqa ajrata iqtibar ita.

— Bed, sovettarqa, xalıq xuzalıqı esən jən-təndare menən tırşşıvsı, in jaqşı udarniktardı hajlarlıq bulıp massovıj eşle jəjelderergə teješbed. Ojəđattə bed qala kommunal xuzalıqı kommunal'niktar jardəmı menən ber juls bətə munsalardı lə jaəşp qujha, jəkt uthıd, kvartiralhıd qalhaq qına qala sovalınalın eşe turahında xətergə təşərəbed. Xeđmatsəndər anın şundaj kimələ kytərergə kərək ki, ul qala xuzalıqın aktif təđevse bulırqa teješlegen, bul sotsialistik tarmaqtın aktif eləşe ikənlegen jaqşılap anlarlıq bulhın.

Toporin, Dıvan, Bələbəj rajondarı urınlaşqan yđəktərđe genə alajbq, unda bına bul andın xatta deputattardın yđđərendə lə bulmavın asıq kyrebed. Bul rajon yđəktərendə jəmeqət jorttarı yđđərenen jemerelep jatqan işek, qapqaları həm başqalar menən ajrılalar. Bında, məs'ylejətten kyp eleşe bedđə—profsojuzdar ebtendə.

Bedđen profizvodstvo eştəre-bedđe qajtanan qorov məs'ələhe lə janısa tora. Bed 1934 jıldın planın his hyđhed vaqıtında ytəlevđe tə'min itergə teješbed. Unan đa nigerək-aldınqı predpriatielardın saqıravđarına javap itep,bed sovettar s'jezdında raport birev xoquqın alırlıq bulıp, bul plandardın vaqıtınan alda ytəlevenə elgəşergə teješbed.

Xeđmətte dərəh ojoştorqanda es mejəştar yđ eştəren jaqşı itep qujhalar bed, bına his şikhed eştəj alanbd. Bed Əfə-işembəj juhına [illegible] qanda irkenerək plan menən eş itəbed. Şulaj đa ular yđđərenen eştəren ytəp sıqa aldılar. **Xarlamof, Mitin,** həm **Kuznetsof** iptəştər har vaqıt tedeleştən yđendə, jalpı arahında buldılar, şuqa kyrə lə ular yđđərenen eştəren atqara aldılar.

Berense pojezdı qarşlavsı işemməj neftselərə lə jenevdərgə prikaz birev juls menən eldəşmenelər. Trest menən đa ra itevse **Ojanşin, Samostrelof, Ismaqilef** həm **Danilin** ipt ştər torna ytkərev vaqıtında eş ebtenən kitmanelər.

Bına, tegevselər, Starletamaq kyn zavodı, Baljqara altən pris kəhı həm Krasnausol bıjala zavodının sentəər planın vaqıtınan alda ytəvđəre turahında raporttarı.

Bul, Başqortostan Əlkə Komitetı həm Başqortostan xəkyməte jetəkselege abtında bedđen predpriattelarıbbd sovettar sjezdı ismendə proizvodstvo poxodın uqışlı rəveştə jəjelderə alıvđarın taqı la ber tapqır rəblaj.

Plenumda qatnaşıvsılar sovettar sjezdı ismendə proizvodstvo poxodın jəjelderep jeüərergə teješter.

Struktura jaqınan qajtanan qorov məs'ələlərə oşo kəngə tiklem kərəkle asıqlıqtı ala alqandarı juq. Əfələ ken sıqış jaq neft' promıjslaları ÝK tenan başqa, bedđen 12 elkə komitetbbd həm turanan tura yđđərenen yđək komitetlarına bujınha torqan ÝK vəkildere jəki fabzavmestkomdardın yđđərenen 64 urındı ajrım jdinitsaları bulasaq. Rajprofsovet, fəqət, 18 men profsojuz aqzahı bulqan Beloret rajonında qına bulasaq. Xatta, 11 men 200 esşehe bulqan Star[illegible]tamaqta la fəqət [illegible] bulasaq. Rajprofsovet, fəqət, 18 men profsojuz aqzahı bulqan Beloret rajonında qına bulasaq. Xatta, 11 men 200 esşehe bulqan Starletamaqta la fəqət [illegible] bulasaq. Xatta đa ular yđđərenen 64 urındı ajrım jdinitsaları bulasaq. Rajprofsovet, fəqət, 18 men profsojuz aqzahı bulqan Beloret rajonında qına bulasaq. Xatta, 11 men 200 esşehe bulqan Starletamaqta la fəqət [illegible] bulasaq. Xatta đa ular yđđərenen eştəren ytəp sıqa aldılar. **Xarlamof, Mitin,** həm **Kuznetsof** iptəştər har vaqıt tedeleştən yđendə, jalpı arahında buldılar, şuqa kyrə lə ular yđđərenen eştəren atqara aldılar.

Berense pojezdı qarşlavsı işemməj neftselərə lə jenevdərgə prikaz birev juls menən elqəşmenelər. Trest menən đa ra itevse **Ojanşin, Samostrelof, Ismaqilef** həm **Danilin** ipt ştər torna ytkərev vaqıtında eş ebtenən kitmanelər.

Bına, tegevselər, Starletamaq kyn zavodı, Baljqara altən pris kəhı həm Krasnausol bıjala zavodının sentəər planın vaqıtınan alda ytəvđəre turahında raporttarı.

Bul, Başqortostan Əlkə Komitetı həm Başqortostan xəkyməte jetəkselege abtında bedđen predpriattelarıbbd sovettar sjezdı ismendə proizvodstvo poxodın uqışlı rəveştə jəjelderə alıvđarın taqı la ber tapqır rəblaj.

Plenumda qatnaşıvsılar sovettar sjezdı ismendə proizvodstvo poxodın jəjelderep jeüərergə teješter.

Struktura jaqınan qajtanan qorov məs'ələlərə oşo kəngə tiklem kərəkle asıqlıqtı ala alqandarı juq. Əfələ ken sıqış jaq neft' promıjslaları ÝK tenan başqa, bedđen 12 elkə komitetbbd həm turanan tura yđđərenen yđək komitetlarına bujınha torqan ÝK vəkildere jəki fabzavmestkomdardın yđđərenen 64 urındı ajrım jdinitsaları bulasaq. Xatta, 11 men 200 esşehe bulqan Starletamaqta la fəqət [illegible] bulasaq. Xatta đa ular yđđərenen eştəren ytəp sıqa aldılar. **Xarlamof, Mitin,** həm **Kuznetsof** iptəştər har vaqıt tedeleştən yđendə, jalpı arahında buldılar, şuqa kyrə lə ular yđđərenen eştəren atqara aldılar.

Berense pojezdı qarşlavsı işemməj neftselərə lə jenevdərgə prikaz

STƏRLETAMAQ PRIZƄVNIKTARЬ BƏTƏ BAŞQORTOS TANQIA JAQŞЬ ƏLGƏ KYRHƏTƏLƏR

ƏFƏ PRIZƄV PONKTЬNDA

HYRƏTTƏ: Prizıf punkı tында vraс Zahidyllin prizıvnik Qərzanqolief ten kykrogen tanlaj. Iptəş Qor n a n o j o Hef VLKSM soyzahı həm VKP (b) kan didatı.

PRIZƄV KƏNƏNDƏ

Sentəbr ajьnьn halqьn irtəhe bedgə jeqərlek birə. Beđđen hər bereseđ şalьq menən tiđerək prizıv komissiahьna inergə unan da bigrək Qьđьl armia saiьna eləgergə ьmtьla.

— Min dinged flotьna jəki bronьvoj cəstka eləkhəm ine,— ti berəv.

— Min alьđ kənsьqьşqa kiter inem,—ti ikensehe.

Prizıv punktьna ojoşqan rəveştə barьv esen saiqa teđelep mataşqan arala prizıvniktarđьn hər berehe tip əjterlek ydenen qajđa xeđmət itəhe kilgənen əjtep elgərđə. Prizıvniktьn bereren komandir itep hajlanьla- həm Tereşle avьl sovetьnan kilgən 50 ləp doprizıvnik komanđa aktьnda ber təptən baььp alqa atlaj başlanьlar.

—Levoj, levoj. Raz. Dva. Tri...

Punktqa jaqьnlaşa başlav menən, beđđə qьđьl armejs bulьv đərə taqь la kesəjde.

Beđ, nik mater itep e'đəlgən qьđьl məjeşkə indek. Jegettər bətəhe ia gazettar, kitaptar həm zurnaldar menən tulь eьtəldər əjlənəhenə ultırđьlar.

— Saxmat ujnajьđmьş?. tine Sergeef Vasə.

— Bula ul, tinclər unьn iptəştərə.

— Qьđьl məjeştərə qalaj matur. Ix, beđđen kolxozda la şundəj qьđьlmejeş teđehək ine, tip əkeren genə hejlaşep aldьlar qajьn berəvđərə.

Qьđьl məjeş binahь beđđə lə jaqşь, lakin bьnьn beđđekenən artьq urьnь—bьnda eik jaqşь tərtip urьnfaştьrьlqan bulьvđa qьna, beđ đə şulaj eştərgə kərək.

Beđđe polit əngəmə ytkərevgə saqьrđьlar.

Vajьnkom iptəş Minejef beđđen menən prizıvtьn əhomiate turahьnda həm ni esen beđgə proletar vatanđa haqlьv eşenə birelgən, totoroqlo kerəşselər kərək ikənlegen anlattь. Beđ unьn hyđđəren nьq diqqət menən tьnlanьq.

Prizıv buldь, prizıvniktar taqь la yđ ara həjləşep aldьlar.

Ber ađđan ber nisə iptəşte: Elagin, Zuckof, Mişcenko h. b havlьqtarđь tikşerev komissiahьna saqьrьp aldьlar. Unan beđ agetpunktqa kiltek. Beđ bətəbeđ đə qьđьl armia saiьna alьnqajnьq.

Prizıv punktьndaqь bufet bьjьl bьlьrqьqa qaraqanda kyp jaqşь ojoştorolqan. Prizıvniktar şatlana-şatlana konfetləp, prəmnikləp həm sьjrlap səj estelər, oshođ qьna xaq menən alma h. b. hatьp alьp aşanьlar.

Bufet janьndaqь larjoktan qajьnьr iptəştir: Stalin, Kaganovic həm **Molotof** iptəştərđen 17-s'jezdaqь dokladtarьn, s'ejzd qararьn hatьp aldьlar. Şul rəveştə beđ punktta vaqьtьnđđь kynele həm kul'turalь itep ytkərdek.

Rajon komissarь ip. Şaripef kl'gəndən hunьnda jьjьlьş başlandь, jьjьlьşta prizıvniktar tarafьnan kooperatsiaqa igen hatьv məs'əlehe qaraldь. Şul arala qajьn ber uđarnik iptəştər prizıvniktar arahьnda jerep kemđen kypme igen hatьrqa telagənlegen jađap aldьlar. In təv başlap Popuqaef G. Cernof B., Alyşkin N., Frolof N. h. b. jađьldьlar. Ə Jьjьlьş:

—Hər ber prizıvnik artьq igenen kooperatsiaqa hatьrqa teleş.

Partia həm xəkymətten. Igen hatьp alьv turahьndaqь direktiv tarьn jьldamьraq əojomqa aşьrьv esən massovьj eşte ojoştorovđa partia, komsomol ojoşmalarьna həm kolxoz idaralarьna jərđam itergə telep, tigən qarar qaəul itte.

Şul uq jьjьlьşta Stərletamaq rajonьnьn prizıvniktarđь həm ber ni esen beđgə proletar vatanđa haqlьv eşenə birelgən, totoroqlo kerəşselər kərək ikənlegen anlattь. Beđ unьn hyđđəren nьq diqqət menən tьnlanьq.

Prizıv buldь, prizıvniktar taqь la yđ ara həjləşep aldьlar.

Ber ađđan ber nisə iptəşte: Elagin, Zuckof, Mişcenko h. b havlьqtarđь tikşerev komissiahьna saqьrьp aldьlar. Unan beđ agetpunktqa kiltek. Beđ bətəbeđ đə qьđьl armia saiьna alьnqajnьq.

Prizıv punktьndaqь bufet bьjьl bьlьrqьqa qaraqanda kyp jaqşь ojoştorolqan. Prizıvniktar şatlana-şatlana konfetləp, prəmnikləp həm sьjrlap səj estelər, oshođ qьna xaq menən alma h. b. hatьp alьp aşanьlar.

Bufet janьndaqь larjoktan qajьnьr iptəştir: Stalin, Kaganovic həm **Molotof** iptəştərđen 17-s'jezdaqь dokladtarьn, s'ejzd qararьn hatьp aldьlar. Şul rəveştə beđ punktta vaqьtьnđđь kynele həm kul'turalь itep ytkərdek.

Rajon komissarь ip. Şaripef kl'gəndən hunьnda jьjьlьş başlandь, jьjьlьşta prizıvniktar tarafьnan kooperatsiaqa igen hatьv məs'əlehe qaraldь. Şul arala qajьn ber uđarnik iptəştər prizıvniktar arahьnda jerep kemđen kypme igen hatьrqa telagənlegen jađap aldьlar. In təv başlap Popuqaef G. Cernof B., Alyşkin N., Frolof N. h. b. jađьldьlar. Ə Jьjьlьş:

—Hər ber prizıvnik artьq igenen kooperatsiaqa hatьrqa teleş.

Partia həm xəkymətten. Igen hatьp alьv turahьndaqь direktiv tarьn jьldamьraq əojomqa aşьrьv esən massovьj eşte ojoştorovđa partia, komsomol ojoşmalarьna həm kolxoz idaralarьna jərđam itergə telep, tigən qarar qaəul itte.

Şul uq jьjьlьşta Stərletamaq rajonьnьn prizıvniktarđь, Qьđьl armia saftarьna kitkən vaqьtta, kooperatsiaqa kolxozdarđan, kolxozsьlarđan həm xeđmətsən janqьđaqtarđan kyserək həm tiđerək igen hatьp albvqa jarđam itevđe yđeseđđen burьsьeđ, tip inəplajseđ.

Beđ, Stərletamaq rajonьnьn prizıvniktarь, Qьđьl armia saftarьna kitkən vaqьtta, kooperatsiaqa kolxozdarđan, kolxozsьlarđan həm xeđmətsən janqьđaqtarđan kyserək həm tiđerək igen hatьp albvqa jarđam itevđe yđeseđđen burьsьeđ, tip inəplajseđ.

Beđ, Tereşlə, Bogolyвovka həm Petropavlovski avьl sovettarьnьn prizıvniktarь yđeseđđen artьq igendəreseđđe kooperatsiaqa serense bulьraq hataьeđ: Popugajef—5 snt., Cernof—4 snt., Aluşkin—3 snt. h.s. hatalar. Beđ yđeseđ menən tinləşergə Başqortostandьn eьtə prizıvniktarьn saqьraeьđ, eeđ ularđь kolxozdarđьn, kolxozsьlarđьn həm janqьđaqtarđьn koperatsia arqьrь dəvlətkə igen hatьvđarь esən aktiv kerəşergə saqьraeьđ. Ber genə qađaq igen də spekyləntkə həm hatьvsьqa eləkmə-hen.

Sьjnfi doşman elementtar partia həm xəkyməttең bьl məhim sarahьn eđergə mataşasaqtar. Sьjnfi doşmandьn qorotqoslоq sьqьştarьna jemerges udar birəjek.

Kolxozdarđь xuzalьq-organizatsion jaqtan taqь la kyserək nьqьtьv, kolxozsьlarđьn xəlle həm kul'turalь tormoşo esən kerəşkə!

Prizıvniktarđьn dəjəm jьjьlьşьnьn quşьvь bujьnsa: POPUGAJEF, ALUŞKIN, KORUBEJ, KUDRƏŞEF, KONDRAŞEF, PODUŞKIN, TARASOF, FROLOF, GORELЬJŞEF, ŽELTOF.

BAŞQORTOSTANDЬŃ BƏTƏ PRIZƄVNIKTARЬNA

STƏRLETAMAQ RAJONЬ PRIZƄVNIKTARЬNЬŃ XATЬ

Beđ, kolxozdarđьn jəş udarniktarь, eşse—krənьtjən Qьđьl armiahь saftarьna barabьđ: bьl beđđeń esən bəjək xərmət.

Beđđeń ildə bəslə sotsialistik tərələş bara. Beđđeń maqtavlь Qьđьl armiabьđ eşse həm krənьtejəndərđeń tьnьs xeđmətən haqlap tora. Həm əgər imperialistar beđgə həzym itergə mataşhalar „beđ huqьş utьn jandьrьvsьlarđьń udarьna udar menən javap birə belerbeđ" (Stalin). Beđđeń Qьđьl armiabьđđьń kəsə unьń kiń xeđmətsəndər massahь menən his ajьrьlmanьlьq rəveştə bəjləngən bulьvьnda. Qьđьl armia bəjək sotsialistik vatanьbьđđьń bətə xalqьnьń diqqəte həm qajqьrtьvь menən solqap alьnqan.

Beđ, Stərletamaq rajonьnьn prizıvniktarь, Qьđьl armia saftarьna kitkən vaqьtta, kooperatsiaqa kolxozdarđan, kolxozsьlarđan həm xeđmətsən janqьđaqtarđan kyserək həm tiđerək igen hatьp albvqa jarđam itevđe yđeseđđen burьsьeđ, tip inəplajseđ.

Beđ, Tereşlə, Bogolyвovka həm Petropavlovski avьl sovettarьnьn prizıvniktarь yđeseđđen artьq igendəreseđđe kooperatsiaqa serense bulьraq hataьeđ: Popugajef—5 snt., Cernof—4 snt., Aluşkin—3 snt. h.s. hatalar. Beđ yđeseđ menən tinləşergə Başqortostandьn eьtə prizıvniktarьn saqьraeьđ, eeđ ularđь kolxozdarđьn, kolxozsьlarđьn həm janqьđaqtarđьn koperatsia arqьrь dəvlətkə igen hatьvđarь esən aktiv kerəşergə saqьraeьđ. Ber genə qađaq igen də spekyləntkə həm hatьvsьqa eləkmə-hen.

Sьjnfi doşman elementtar partia həm xəkyməttең bьl məhim sarahьn eđergə mataşasaqtar. Sьjnfi doşmandьn qorotqoslоq sьqьştarьna jemerges udar birəjek.

Kolxozdarđь xuzalьq-organizatsion jaqtan taqь la kyserək nьqьtьv, kolxozsьlarđьn xəlle həm kul'turalь tormoşo esən kerəşkə!

Prizıvniktarđьn dəjəm jьjьlьşьnьn quşьvь bujьnsa: POPUGAJEF, ALUŞKIN, KORUBEJ, KUDRƏŞEF, KONDRAŞEF, PODUŞKIN, TARASOF, FROLOF, GORELЬJŞEF, ŽELTOF.

DЫRTƏJLƏ QOjROQTA HƏJRƏLƏ

Prizьjvqa əđerlənev, şulaj uq prizьjvtь ytkərev eşendə Dyrtəj'e rajonь nasar kyrhetkestər birđe. Məsələn, 1912 jьl tьvqan jəştərđan prizьjvqa kllevselər arahьnda 7 protsentь bətənləj uqьj-jađa belmə'đər, ə 32 pr-tь aik əđ belələr. Davalanьrqa teşeşle prizьjvniktar pripiska vaqьtьnda 27,7 pr-t ine, ə prizьjv vaqьtьnda şulardan barь 7,2 pr—tь qьna davalanьp kilgən həm armiaqa qaəul iteгgə jaraqlь bulьp sьqtьlar. Bьla bьl protsenttar rajon dəvməendə prizьvniktar arahьnda uqьj-jađa belməvselekte bətərev həm davalav—havьqtьrьv eştərenen nasar qujьlqanlьqьn kyrhələlər. Rajon ojoşmalarь şulaj uq prizьjv ytkərev eşenə lə teşeşensə iqtibar birmənelar. Prizьjv punktь esən aik keskəj jort bildələngən. Şul arqala normal' eş alьp barьv memlekete ta'min itelməqən. Şunьn eьtənə bьl jortta tađalьq həm jaqtьlьq ta jeterlek tygel. OSO, MOPR, ROKK Fizkul'tura hьmaq ojoşmalar -prizьjv

tostandaqь bətə prizьvniktarđь sotsialistik jarьşqa saqьrьrqa eulьndь.

Hər ber prizьvnik jьjьlьş qararьn aktiv eojomqa aşьrmaqsь [illegible] Prizьvnik: **P. Elagin.**

punktьna jarđəmlaşmanьlar. Prizьjvniktar təvlek əjlənəhenə barь ber genə tapqьr aş menən ta'min itelələr, unьnđa sьjfatь.nasarBufet ojoştorolmaqan, irtiə həm kis qoro qajnar hьv qьna birelə. Prizьjvniktardьn sьjnfi xəldəre turahьnda materialdar barь apr-

rel' həm mart ajđarьnda qьna jьjnalqan bulьp, bьl xarakteristik kalar ađaq anьqlaştьrьlmaqandar. Şular heđemtəhendə prizьjv punktьtьna saqьrqas 10 keşe Qьđьl armia saiьna jaraq hьđ tabьlьp teşerep qaldьrьldь.

Aleksaşin

HYRƏTTƏ: Jurasol cəsenen bəlәkəj komandirđarь (№ artdivizion). JUQARQЬ RƏTTƏ UNDAN HULQIA: Degtərei, Tuguşef, Cikof, Vəlejei, Berezпьj.

TYBƏNGƏ RƏTTƏ, UNDAN HULQIA: Ignatjef, Saifullin, Mostafin, Bovdaref, Laptef, Anoxin (...-ьs. k.-ьs iarđəmsьhь)

SOVETTAR SOJUZЬNDA

TƏBƏKLƏK ƏSƏN JARЬŞЬVSЬ QALALAR

Garlovka, 12. 10 oktəbrđə Garlovka qalahьnda asьlqan—tedək qala esen jarьşьvsь 10 qala (Garlovka, Bkku, Voronez, Tula, Kalinin, Taganrog,Saratof, Jarslavl, Kadievka, Stalin qalalarь) sijotь ip. Stalin ismenə VKP(b) ЎK-nə tybəndəge telegrammanь jebərđe:

QIMMƏTLE IOSIF VISSARIONOVIC!

Sijotqa jьjnalqan un qala—sotsialistik qalalar ismen albv əsen bətə bol'şevistik enercia menən kerəşəsəktare turahьnda hinen aldьnda vəqədə birelər. Beđ, hər ber proletaridь, hər ber jort xuzahь qatьndь—hər ber eşse əsen kul'turalь xəlle tormoş buldьrьv turahьndaqь hinen kyrhətmələrende ytərlek kimelge kytərergə vəqədə birə bed.

Jaşəhen, beđđen hejəkle julbaşьbьđ iptəş Stalin!

Partia safьn tađartьv

Gor'ki, 12. Kraj dəvmələndə telehe 63521 keşe tađartьv aşa ytkərelep, şular esenan 11763 keşe (18,6 pr.) partia safьnan sьqarьldьlar.Sьqarьlьvsьlar esen də 7664 keşe (12,1 pr.) aqza, 4199 keşe (22,4 pr.) kandidat Şunьn ebtenə 3210 aqza (7,1 pr.) aqzalьqtan kandidatlьqqa hьm aqzalardan 291 keşe (0,6 pr.), kandidatlardan 2610 keşe (13,9 pr.) telaktaşlekkə qaldьrьldьlar. Tađartьvđar barьşь partia ojoşmalarьnьn sotsialistik teđeleş ucastkalьnьn terle tarmaqtarьndaqь kyp kenə jeteşheđlektəren asts. Tađartьvđar—partia ojoşmalarьnьn nьqьvьna, eştə janь kytəreleş tьvьvqa,XVII sjezd qrrarđarьn bojomqa aşьrьvđь jьldamlatьvqa jarđam itte Şul arqala məbələn, krajđaqь predpriatielərđən aik kyptəre eştəren jaqşьrtьlar,tep a-x kampanialarь: urozaj jьjnav, igen tapşьrьv həm kedge səsev eştəre udar rəveştə ytəldelər.

— ★ —

BERENSE ESKOLATOR

Məskov. Məskəvđəge kytarges nəmələr jahav zavodь hunqь kendə dur jenevga elgəşte. Məbələn, Məskev metrohь esən berense eskolator(kysməvaьqьs) eşləp sьqarđь.

Eskolator sit ildər jarđamьnan başqa, qьsqa srok esendə eşlənde. Məbələn, şundaj eskolatordь eşlap birev esen zagranitsala 2 jьl vaqьt kərək bulha. Məskəv zavodь unь 10 aj esendə eşləp birđe. Sit il firmalarьnьn jardamьn kire qaqьv menən Sovettar sojuzьaltnlata 1000 men humdar samahь ekonomia jahanь həm kiləsəkte milliondarsa ekonomia qaldьrasaq.

Məskov, 12. Aldaqь sovettarqa hajlavđar kampaniahьnda jetəkselek sovet eşenə yrlalev ujь menən qatьn-qьđđarđan kadrđar əđerlәj torqan kurstar ojoş torov esen tip bətə Rossia ЎBK, Başsovnarkomqa 10 men hum datatsla jebərđe.

ƏFƏ PRIZƄV PUNKTЬNDA

HYRƏTTƏ: 1 vzvod prizьvniktarь sunьetnik ojoştorop,prizıv punktьnda tir jahajđar. Tirđa prizьvniktar ,Voroşilofsa atьvsь suhьv esen jarьş ojoştoralar

MOLDAVIA ASS RESPUBLIKAHЬNA 10 JЬL

SSSR SOVNARKOMЬ HƏM VKP(b) YDƏK KOMITETЬNЬŃ QOTLAVЬ

TIRASPOL' MOLDAVIA ASSR-ь YBK HƏM SOVNARKOMЬNA UKRANA KP(b)OBKOMЬNA VORONOVIC, STARЬJ HƏM BULAT IPTƏŞTƏRGƏ

Moldavia avtonomialь sovet sotsialistik respublikahь teđelevgə 10jьl tulьv kenendə SSSR Sovnarkomь hən VKP(b) ЎK Moldavianьn eşselərenə, kolxozsьlarьna həm bətə xeđmətsəndərenə jalqьnlь sələm jebərđe.

Lenin-Stalinsьl milli politikanь bojomqa aşьrьv nigeđendə Moldavia elekke artta qalqan okrainalalьqtan totoş kolxozlaşqan həm yđə barqan promьşlennostь sovet milli kul'turahь jьldam tamptar menən yđə barqan aldьnqь respublikalardьn berehenə əjlənə.

Malsьlьqtь kytərev həm kolxoz, sovxoz batьrdarьnьn urozajdarьn juqarьla bv eşendə, promьşlennostь yьterev menən jaqьnan sotsialistik kul'turə barlьqqa kilterev eşendə la Moldavia đur qьna unьştarqь elgəşte, Moldav ala məktəptər hanь bьl 10 jьl esendə 15 tapqьr artta. Kyp kenə handa urta həm juqarь uqьv jorttarь, xalьq əsə teldərendə teat đarь h. b. barlьqqa kilde.

Moldavia xeđmətsəndərenen bьl unьştarqa elgəşevđəre barь sovet teđeleşendə, Leninstalinsel milli politikanь taipьlşьnьđ bojomqa aşьrьv nigeđendə genə məmkin buldь.

SSSR ЎBK prezidiumь, sovet Moldaviahь xeđmətsəndər massahьnьn entuziazmьnьn taqьla juqarьraq kytərer həm aldьnda torqan sotsialistik teđeleş burьstarьn kiləsəktə lə unьş menən xəl itlə alьr tip eşənə.

Jəşəhen, sovet Moldaviahь həm SSSR xalьqtarьnьn tuqanlьq berđəmleqel

SSSR ЎBK prezidiumь.

SSSR ЎBK PREZIDIUMЬ QOTLAVЬ

Moldavia avtonomialь sotsialistik respublikanьn jəşəj başlavьna 10 jьl tulьv kenendə SSSR ЎBK prezidiumь sovet Moldaviahь xəkymətenə həm bətə xeđmətsəndərenə jalqьnlь qotlav jebərə.

Moldavia ASSR yđenen 10 jьllьq qemerendə Ukrajna SSR xəkyməte həm Sovettar sojuzь xəkyməte jarđamьnda sotsialistik teđeleş elkəhendə dur unьştarqa elgəşte, yđ xalqьnьn materiał həm kul'tura kimelen bəjtaq kytərđe.

Bьl dəver esendə Moldavia-la kyp kenə industrial' predpriatielər, şul jemlenən SSSR dəvmələndəge in ere adəq predpriatielərə barьqđa kilde. Kolxoz avьl xuzalьqьn nьqьtьv heđemtəhendə Moldavia kolxozsьlarь xəlle tormoşqa qaraj nьqlь ajaqqa baьtьlar. Kul'tura teđeləşe esendə, formahь jaqьnan milli jəkmatkehe jaqьnan sotsialistik mulqan başqort teatrьn, səxnə kul'turahьn massaqa birevđə yđđərenə bişek ittelər. Şul julda ul 1932 jьlda Qazanqa həm Uralqa barьp, 3 aj esendə 133 tapqьr sьqьş jahap, 70 menlek proletariat massahьna yđenen kesen kyrhətep, dur kul'tura həm politik eş alьp barđь. Bьl gastroldə ul Uraldьn proletariat ydəge mulqan Tagil, Perm, Magnitogorski, Cilənə qalalarьnda bulьp, eşselər arahьnda aik dur iztimaqi eş alьp barđь həm Magnitogorski eşselere isemenən qotlav qaqьđь həm aylək alьp qajttь. 1933 jьlda başqort teatrь Orinburg qalahьnda, Işembaj neft promьşlohьnda, Stərle həm Avьrqazь rajondarьndaqь kolxozdarđa həm Motornida bulьp, barь 61 spektakl birep, 30 mendan artьq tamaşalardь tartть. 1934 jьl jəjendə başqort teatrь Arqajaş, [illegible] bulьp, in maqtavlь otzьjv aldь.

Bьjьlqь gostrol' osoronda teatr kolxozdarđa aik kiń kyləmdə politik həm iztimaqi eş alьp barđь həm ydenen sostafь izadь menən massa arahьnda his ber tərlə asьqlьq, upqьn juq ikənen həm. Əfənen đur jaqşь bidəkləngən texnik unəjlaştьrьlqan səxnəhenən kərək bulha telahə nindəj vaqьtta, telahə qajđa ujnav esən massovьj təbən juqaltmaqanlьqьn kyrhətte.

Şunьn menən bergə başqort teatrь aik nьq itep ydenen „akademik" teatr bulьrlьq kesen də haqlaj həm ojoştora belə. Sovet tematikahьnda jađьlqan əbərđər menən bergə ul Jevropa həm Rossianьn itke bajlьqьnan da otta fajđalana.

Urьstьn klassik drammalarьnan „Revizor", „Qəjephed-Qəjeplənevselər" həm başqalarь, Jevropa klassik əbərđərenən „Julbatьrđar", „Məker və məxəbbət", həm başqalarđь başqort teatrь jədgə qьđьlьq kiltermətlek kenə tygel, bьna tigən itep, tulь qanlьlьq, pervoklassnьj itep, ujnaj həm birə ala. Telahəgeđ ni əjtegeđ bьl inde kul'turaqa bьnlap eja bulqan teatrđьn, kollektivtьn qьna ese.

Başqort teatrь ydenen 15 jəşen tultьrqanda unьn julь menən yterga boronlap baş kytərgən həm şul julda yьev tindinsiahenə bol'şevistik jul alqan ber nisə teatrđь kyrđe. Ularđьn in əlkəne ikense başqort teatrь isemendə jərətelәp, ul hunqь jьldarda bajtaq predpriətie, kolxoz, sovxozdarьn xeđmətlanderhə, bьjьl ber nisə başqort rajondarьnda eşləne. Bьnan başqa 1933 julda Avьrqazь rajkom sekretarь ip. Izmajьloftьn bol'şevistik insiativahь menən tədəlgən matur qьna yьep, nьqьp kilə torqan həm ber nisə rajon kyləmendə eşlej torqan „Avьrqazь tatar teatrь" bar. Ul ydenen səxnəhendə kyserək keskenə formanь qullanьp, xuzalьq jaqьnan sotsialistik kul'turə barlьqqa kilterev eşendə la Moldavia đur qьna unьştarqь elgəşte, Moldav ala məktəptər hanь bьl 10 jьl esendə 15 tapqьr artta. Kyp kenə handa urta həm juqarь uqьv jorttarь, xalьq əsə teldərendə teat đarь h. b. barlьqqa kilde.

Moldavia xeđmətsəndərenen bьl unьştarqa elgəşevđəre barь sovet teđeleşendə, Leninstalinsel milli politikanь taipьlşьnьđ bojomqa aşьrьv nigeđendə genə məmkin buldь.

SSSR ЎBK prezidiumь, sovet Moldaviahь xeđmətsəndər massahьnьn entuziazmьnьn taqьla juqarьraq kytərer həm aldьnda torqan sotsialistik teđeleş burьstarьn kiləsəktə lə unьş menən xəl itlə alьr tip eşənə.

Jəşəhen, sovet Moldaviahь həm SSSR xalьqtarьnьn tuqanlьq berđəmleqel

SSSR ЎBK prezidiumь.

SƏLƏX JAMALIEF

BAŞQORT TEATRЬNЬŃ 15 JЬL LЬQ MAQTAVLЬ XEĐMƏTE

Tine bulmaqan sьjnaltar kereşe uik esendə tьvqan başqort teatrьnьn jəşəvenə bьjьl 15 jьl tula. Unьn berense kendəre, berense adьmdarь graždandar haqьşь osorondə front polosahьnda bulьp, şul kendən başlap ul tuqtavhьđ ytə. Berense kendən yk ydenen kolorith—jynəleşe menən drama teatrь bulьp tьvqan başqort teatrь, başqa şəreq xalьqtarь teatrьnan ydenen şul koloritь 15 jьl bujьnsa nьq haqlanьvь menən ajrьla. Bьnьn tep səbəbe berđən başqort teatrьnьn tep kadrđarь—Minhaz, Zebəjer,Murtazin, Samitova, Davьtьj, Sattarьf, Josopova, Rəşitьva kevek iptəştərđen şul julda nьq yьevđəre bulha, ikense jaqtan unьn jetəkselere iptəş Murtazin, Mutin, Kazanskij, Buxarskij həm hunqь jьldarđa Məhədejef iptəştərđen drama teatrьnьn bьsьn kestəre, gerojđarь bulьp, başqort teatrьn drama teatrь itep kəvđələnderevđə, nьqьtьvđa, yьterevđa kyp kes qujьvđarьn əjtergə kərək. Əsensenən başqort teatrьnьn səxnəhendə qajьh saqьnda injьjqaj menən Juldəqaj, Başqort tujь, Aşqađar kevek muzьjkalь drama əbərđər ujnalha la, ular berehe lə, başqort teatrьnьn tep əđəbi produksialь drama əbərđəren həm unьn bsьn jeđe dramassьbqtь qaplaj, almaştьra almanьlar.

Şulaj itep, ul ydən massaqa drama teatrь itep tanьlь həm bьl julda aik dur unьştarqa ireşte. Jəş kadrđarđan Qəlimof, Imaşof, Qaramiş, Sakajьf, Mebərəkef, Bikbulatьva, Biktaşьva, Sadьjkova həm başqalarđь şul drama teatrь artistarь itep tarbiələne.

Beđđensə başqort teatrьnьn bьl məktəptə hajlavь iq matur tarixi ber faktor bulьp, beđđen iztimaqi həm tarixi şartlarьnьđđa ajrьvsa ber maqtavlь xeđmettərđən hanalьrqa tejeş.

Şunь la əjtep kitergə kərək, unьn hamam nьqьv həm olormit ittelevenə başqort səxnəhenə ydenen sovet tematikahьnda jađqan aik kyp əbərđəre menən başqort səxnəhe tamaşasьlarьnьn iq hejəkle dramaturgь bol'şevik Afzal əqa Tahirofьn dramalarь, başqortьtьn qart jađьvsьsьhь iptəş julьjđьn Qaraqol, jəş jađьvsьlardan iptəş Miftaxofьtьn „Pandar itendə", Haqmarь his şikheđ đur jarđam itte. Tahirofьtьn əbərđəre başqort səxnəhenə in başlap sovet tematikahьnda, sotsializm teđev esen bulqan kerəştərđe, unьş həm jeneştərđe kyrhətkən drama əbərđər birep, başqort teatrь artistarьn sovetsьlьqtь anlavqa həm anlatьvđa meqəllim buldь.

Unьn əbərđəre kərək səxnə texnikahь, kərək sənqətsə eşlənev jaqьnan, kərək bsanlьqtь, obşektif derəjlektə revolyтsion perespektiva menən birevđə bulhьn, artistar esən genə janь bulmaj. ul Miftax, Canьş, Şəhər Idris, kərək bulha "Hin kem" əbərə birgən iptəş Jultьjqa sovet tematikahьna əbərđər jađьvqa həm yđđərenen kəstəren kyrhətevgə, ularđьn izad mexanikalarьn xodqa jeвərergə đur faktor buldь. Başqort teatrь ydenen 15 jьllьq maqtavlь julьn əđer eşləngən əbərđər əbtendə ytkərmənə. Unьn hər ađьmь avьr es, hər eşe izadtan qineрət. Ul ydenen şul julьn səxnələ izad aşa ytha. səxnənən tьs dramaturgtar kadrь yьterevgə, qajhь berđəren şul julqa tartьp inderevgə. sotsial zakaz bujьnsa izad itterevgə lə nьq əhəmiət birđe. Frontta mьlьq, tur atьşь tavьştarь abtьnda eş başlaqan, Oktəgr revolyтsiahьnьn aktiv agitatorь bulep tьvqan başqort teatrь bьnan 15 jьl elek his şikheđ aik zəqif, unьn kadrđarь səxnə kul'turahьnьn əlli bahьna la eja bulmaqan, quja torqan əbərđəre tatarđьn „Byjlək əsən", „Berense teatrь", „Bəxetheđ jeget", „Ojlie əanьv" „Bəxet qoşo" kevek əbərđəre aşa, „Aşqađar" „Salavat", „Jalan Jarkəj" kevek əbərđər qujьp, sotsializm teđev eşenen bətə jenev həm yьevđəre menən kibken sьjnьftar kerəşe utь abtьnda sotsializm osorona inə. Ul ideaługik, kul'tura jaqьnan yьep, səxnə masterđarь jeteştərep. 1930 jьlda Məskəvđə bətə Sovettar sojuzь kyləmendə ytkərelgən alimpiadala başqa şəreq teatrđarь arahьnda maqtavlь urьn alьp, alimpiađanьn zurlь tarafьnan ul vaqьtta jelkəhendə 30 jьllьq staz bulqan tatar teatrьnan juqarь tora tip narьq birelə. Unьn jəđe, asьq məktəbe — drama ikəne həm şul julđь dərət alьvь ajtelə. Beđ ber đə qurьqmajьnsa xəđerge başqort teatrь həm unьn tep kadrđarь bsьn məqənələ səxnə kul'turahьna eja bulqan, səxnə texnikahьna izad julь menən kilə belevse artistar tip ajtə alabьđ. Biş-altь jьl bujьnsa başqort teatrьnьn xudozestvo julbaşьbь bulьp həm teatrđь həjəp, belep eşləgən ip. Məhədejeften başqort teatrьn yьterevđə, qart artistarqa səxnə kul'turahь ursnlaştьrьvđa həm jaş başqort səxnə kadrđarь əđerlәvđə itkən xeđmettəren başqort teatrьnьn 15 jьllьq jyьilejenə əđerlənev momenthnda ajtmaj bulmaj. Ul his şikheđ başqort teatrь kadrđarь arahьnda đur kəstərđen berehe bulьp, kynel birep jarьp eşlavę jaqьnan başqort teatrьnьn həjəkle qart artistarьnan Minnaz, Zebəjer, Murtazin, Samitova iptəştər menən ber jeptə, ber tərtiptə tora. Murtazin iptəş ydenen 20 jьlqa jaqьn đur artisьq staz eьtənə başqa artistarđa bulmaqan ojoştorovsьlьq, massa menən eş itev həm şul eştəren ydenen həjəkle izad eştəre menən bəjlәv kevek kəskə eja. Başqort tujь kevek tarixi etnografik əbərđərđe səxnagə qujьvđa, tamaşasьlarqa birevđə şaqtaj izad kyrhəteven də ajtmaj məmkin tygel. Ul „Səjjar", „Nur" truppalarьn ytep, başqort səxnəhendə massalaşьp, xəđerge kendə sənqət—səxnə tormoşonda aik đur ojoştorov, sьjfat jaqьnan kytərevgə đur faktor bulьrqa teşeş bulqan Narkomprostьn ЎTZP idarahьnьn nacal'nigьna kytərelde. Ul bьl eştə taqь la ydenen izad menən ojoştorov həm massasьlьqьn kəsəjtergə teşeş.

Tarix esən aik qьđqa, lakin berense kendən yk sьjnьftar kerəşe utь abtьnda „jəşəv" graždanьlьq pravahь alьv esən ajavhьđ kerəş alьp barqan başqort teatrь qart artistardь sovet tematikahь əbərđəre əbtendə tərbialəv menən ber rəttən janь kəstər menən ydenen jyьilejen qarşь ala.

Şul uq qart artistardьn aktivlьqь menən 1924 jьlda asьlqan sənqəttər texnikumь ydenen 10 jьllьq qəmərendə başqort səxnəbe esən kyp kəstar birđe. Jəđ jьllьq səxnə kul'turahьna eja bulqan urьđ artistarьnan ydđərenen azadtarь, qilanьş, sьqьştarь, səxnə kul'turahьna eja bulьvđarь jaqьnan ber batьqьs tatyən tormaqan jəş talanttardan Bikbulatova, Biktaşova, Rəfikova, Sadьjkova, Qəlimof, Uşanof, Imaşof, Mebərəkof həm Şamukof, Sakajьf, Sadьjkof həm başqalardь birep, başqort teatrьn lyьiteldər səxnəselegenən sьqarьp. profissional təškə inderđe. Xəđer inde başqort teatrь ydenə kərək kəstərđe juldan „nadardan" edləmaj — ul sovet uqьv jortonan ala

Başqort teatrьn kul'turalaştьrьvđa həm uqa səxnə kul'turahьnьn -baijьqtarьnan xərakət, bejev inderev bьnan ike genə jьl elek rətkə halьnmaqan ber xəldə bulha, inde ike jьl, başqort teatrь artistarь inyđ kul'turahь eьtənə tən, xərəkət kul'turahьna eja bulьp, başqort drama abərđəren bətə tulьhьq menən birelər. Səxnələ izadi eşten đur tarmaqь bulqan xərəkəttең əbərđərenen jəkmatkehenə jateşle bulьvь, borolоş, helkenev, nejevđərđan bildəle taktta bulьv həm ritmqa halьnьvь qarəvsьlar əsən genə tygel, ujnavsьlardьn yđđəre esən đə ni tiklem məhim ikənen anlaqan başqort drama teatrь artistarь, yđđərenen in qəderle vaqьttarьn şul xərəkət sənqətenə taqь la 'nьqьraq eja bulьv əsən birelər. Bьl inde səxnəne xalturalьqtan sьqarьv, artistardьn profissional xeđmət julьna ineve tigən hyđ. Şulaj itep bьnan 15 jьl elek, ixtimal başqort teatrьnьn bьl batьqьsqa kytəreleven, profissional teatr bulьp, aformit iteleven başьna la kiltermagən başqort teatrьnьn berense niged tajьn halьvsьlar sovet şarttarьndə, oktəbr revolytsiahьnьn qoros qulь astьnda gigant kul'tura yьeşen kyrələr.

Başqort teatrь — ul massa teatrь. Unьn maqtavlь yьev tarixьnda başqort massahьn tərbiəlav, oktəbrđen bylәktəren başqort massahьna jetkerev əsən — „kysmə" dəvere bar. Ul şul dəverendə Başqorđostandьn in alьđ məjeştərenə tejəlep, kyp avьrlьqtar, kysev-jərəv əsən at bulmaqanda ber avьldan ikense avьlqa jelkəhenə kərək nəmələren tejəp jəjav jərəgan nuzalь vaqьttarđь kiserđe. Bьl unьn tarixьnda massaqa teatrđь tanьtьv, şunьn revolytsion kəsə aşa eştəren men, jəđ mendərgə ireşterev, men — milliondarđь sovettь nьqьtьvqa, kontr kəstərgə qarşь tororqa əndəv, elekke ekspluatatsianь kavđələnderev, sotsializm teđev esən aktivlaştьrьv ideahь [illegible] lьqtarđь jeneləjt

JALQAVĐAROQA, EŞLEKHEĐĐƏRGƏ KOMSOMOLDA URЬŃ JUQ

„OPORA" BЬLXƏLDƏN SЬOQЬRQJA TEJEŞ

Komsomol bətə eştə lə elge barmav qьna tygel, xatta yđenen də, bьl jaqtan bik nьq artta qalьvьn kyrhətə.

Kolxozda ike brigada bar, ul brigadalardьn hər qaJnьhьndьn altьşar komsomolest tora Bьqa tiklem bьl 12 komsomol menən komsoorg Minhazьf Fəxretdin jetəkselek itep kilgən. Ləkin, Minhazьftьn armlaqa kitevenə kense aj bulьp kitte, unьn urьnьna komsoorg hajlaqandarь juq. Şuna kyrə, komsomoldar arahьnda eş bətenlaj juq dərəzəhendə. Prolzvodstvola la komsomoldar an jaqşь eşləvselər juq telerlek. Sittan uqьp, praktik eşkə qaljqan komsomoldar đa, kolxoz jəştərə arahьnda eş alьp barmajđar. Məhələn-komsomolest Cjəlilul in Mindulla dyrt bl bujьna sittə uqьp, kolxozqa praktik eşkə qaljqan. Unьn qajtьvьna tiđđan es aj tula, ul ni bats 4 xeđmət kenə eşl-gan. Unьn eşlekhedlek kyrhətevegenə jetməgən, ətlav-nə kolxoz-ьlar arahьnda „Ni tiklem eşləhageđ đa ber nəmə lə ala almaćhьqtьđ..." tip kulak qotqoho taratьp jerej. Bьl qajtaman tьvьvsь, komsomol ismen bьsratьp jerövse elementqa ber terle lə sara kyrevse juq. Şunan fajđalanьp, Cjəjnullin xəđer „jenel kəsepka spekulantlekkə totonqan. Ul kolxozsьlardan oshođ xaqqa mal hatьp ala la, stansaqa alьp barьp, unь qlbat xaqqa hatьp jerej.

Məs qyt pedtexnikumьnar praktik eşkə qajtarьlqan komsomolest Minhazьf Cjimali đa, eşlekhedlek jaqьnan Cjəjnullindən qalьşmaj... Ul ikense ajkolxozda tik jata. Kolxoz jetəkselare unь II-se briqədaqa tanel'şik itep jeđərgəjnelər, ul bьl eştе lə avьr tip taşlanь.

Ismaqilof Şahi-komsomolest tьrmasьlar gruppahьnda tora. Tiul da, yđenen jaqşь qьna uqьjada nelevenə qaramaqtan, tьrmasьlar gruppahьnda his ber terlə eş alьp bărqanь juq Unьn—gazetalar uqьjhьnmь, kolxozsьla qa qьsqьrьp gazetalar uqьv esen jytkərgənen barmь?" tigən horavqa.

—„Unь ni tip uqьjhьn, es kən hajьn kilgən gazeta grup palaqь tьrmasьlarqa təməke tar tьvqa jetep tora" tip javap bireve lə, unьn kolxozsьar arahьnda politik-massovьj eş alьp barmav qьna tygel, xatta yđenen də, bьl jaqtan bik nьq artta qalьvьn kyrhətə.

Kolxozda partia ojoşmahь bar. Ləkin, unьn komsomol menən jetəkselek itev eşenə iqtibarhьđ qaravь „Opora" komsomoldarьn oşondaj tarqavlьqta qaldьrqan.

Partorg Cjəliullin Fazlixmət oşo kengə tiklem komsomoldarđьn komsoorghьđ bulьvđarьn da belmej, ular arahьnda eşte jənlənderev turahьnda ujlap ta qaramaj.

Bьna şuqa kyrə lə, kolxozda urozaj jьjьv eşe haman da bulha, tamamlanьvđan alьş tora. Kolxozđьn grafigь bujьnsa urozaj jьjьv eşe 21 kendə tamamlanьrqa tejeş. Kenđen qoro bulьvьna qaramaqtьn, urozaj jьjьv eşenen başlanьvьna ajđan artьq vaqьt ytep jitte, ə eş alk əkeren nara. Tən p haman da şulaj qalqanna „Opora" sьlar urozaj jьjьv eşen 40-45 kendə lə tamamlaj alasaq tygeldər.

„Opora" nь bьl xəldən sьqarьv esən, rajon partia ojoşmalarь həm komsomoldьn rajon komitetь bьl kolxozđьn partia həm komsomol ojoşmalarьna his kisekməqtan yđđərenen instruktorđarьn jenərep eşte jaqşьrьv sarьhьn kyrergə tejeştər.

Cjəliullin Mindulla kevek tarjalqan elementlarqa komsomol đa urьn bulmaliьn.

X. KINJƏQJOL.

ZAKIRƏ—UNQJAN KOMSOMOLKA

Əbjəlil rajonь „Yrnək" kolxozьnьn II brigad ahьnьn bəjləvselər zvenohь menən komsomolka **Zakirə Rasjanьva** jetəselek itə. Unьn jetəkselegendə eşləvse zveno jəjge eştərđen bətəhendə lə başqa zvenolarqa əlgə bulьrlьq eştər kyr'ətep kilde. Əle kəltə bəjləv eşendə lə ular juqa tьvđarqa qarşь kərəştə kolxozđьn kyp brigadalarьna kyp zvenolarьna əlgə bulьrlьq jaqşь eşləner. Ular bəjlagən tapqьrđa ber genə başqa ta tapmaćhьn, tihək tə jalqan bulmaьb, ular şul tiklem tađa eşlənelər.

Moskov tramvaj depohьnьn komsomolkalarь normanan tьş eşləp, ber motor vagonьn remontlap sьqarđьlar.

HYRƏTTƏ komsomolka ip.Ligatьva kontrollerđe remontlaj

Jal vaqьttarьnda **Zakirə** yđenen zvenohьndaqь apajđarđь ber minut ta kynelhedlənergə irek birmaj, jal vaqьtьnda ul matur itep quraj ujnap, iptəştaren eşletə, jьrlata, qьsqьrьp gazetalar uqьv eştaren ojoştora. Kəndən axьrьnda bəgən kypme həm nisek eşləvđare turahьnda zveno menən qьđqa qьna kə nəşmə jahap ala. Eşte bьna oşolaj jaqşь itep ojoştorov arqahьnđa, **Zakirə** zvenohь arьv-tajьvđь bəlməne.

— „Bьjьl aşlьq bik unqan, xeđmət kenənə 18 kilogram urozaj byleşep alaaьđ, tip tora ььđ, aşlьq jerđə jatьp qalьrlьq bulmahьn—tl Zakirə, yđe iptəştaren tendə aj jaqtьhьnda la ner əđ eştap alьrqa əndəj. Həm ular şulaj eşlajđar đə.

Komsomolka Zakirə kolxoz prolzvodstvolьnđa jaqşь eşləv menən genə qalmaj, ul jəmaət eşendə lə aktif qatnaşa. Yđenen eş təzribalaren urtaqlaşьv esen **Zakirə** rajon gazetahьnda la aktif xəbərse bulьp jađьşa.

Bьna oşo urqanlьqь esən Zakirəne kolxozda udarnitsa tip kenə jərətelər. Unьn zvenohь la udar zveno ismen aldь.

Zakirə kevek unqan komsomolkalarđьn hanьn artьrьv bed đeq burьs.

Xazьj

RASQULЬF UDAR EŞLƏJ ALMAJ

Əbjəlil rajonь Qьđьl Oktəber" kolxozьnьn II-brigadahьnda komsomolest Rasqulьf brigadirlьq eşen alьp bara. Ləkin, unьn yđ eşenə siktən tьş javapmađ qaravь, eşte komsomoldarsa eşləmave arqahьnda, II-brigadanьn eşe kolxozda in artta bara.

Rasqulьf brigadahьnda eşte derəć ojoştormav, kasqulьftьn yđ eşenə ilkə-halь jerəve arqahьnda oşo kengə tiklem igene jeşlьp aetkane juq. Urьlqan aşlьqtarь la kynələnmajense jatь. 85 gektar boş dajь oşo kengə tiklem jьjьlmaqanlьqtan, jergə qojolop ərəm bulьp ultьra.

Rasqulьf yđ eşen planhьđ alьp bara. Şuqa kyrə lə ul irtə qa kolxozsьlar menən nindəj eş atqarьhьn kistən belməj. Jamaət java bəjlənь ihə, kolxozsьlar đa, ar kese lə buş tora, kəstə şun duq başqa eşkə quşьv turahьn da brigadir qajqьrtьp ta qaramaj.

Urьvsьlar đa, bəjləvselər đa eş normahьn belməjđər. Urqьs maşinalar tulь fajđalanьlmaj.

„Aşьqьp qajđa barahьn, əkerenlap eştəhək tə, ber jьlđь la igeneneđ jerđə jatьp qalqanь juq əle..." tl brigadir Rasqulьf.

Komsomolest ismen kytərep jerəvse bьl brigadirđьn eş e oşolaj yđ aqьşьna tapşьrьvь —„Qьđьl Oktəber" kolxozьnьn II-brigadahь aşlьqtarьn juqaltьvhьđ jьjьp alьvqa bəgəndən konkret jarđam ojoştororqa tejeş.

Kinjəqol

QЬĆQA SIQNALDAR

SABOTAŹNIKTAR BER AJ BUJЬNSA XƏKƏM ITELMƏJDƏR

(Yđ xəbərsenəđđən)

Dəvlakən rajonь Trontajьş avalьndaqь sabotaznikтar ber aj bujьna xəkəm itelmajđar. Dəvlatkə igen tapşьrmavsь, berense huqьlqan igende dəvlatkə tapşьrьv urnьna, igenen huqьp alьp jəşerep qajьvsь, Trontajьş avalь grazdanь Xajritdinьf Əđraxim həm Bədret dinьf Fazletdin ətlenən material tedələp, rajon prokuraturahьna birelgəngə ber aj bulđь. Ləkin əle bulha hədəmtə juq.B lar haman da sabotazlьqtarьn davam ittirə birələr.

Xajretdinьf Əđrəxim 7 sentner urnьna 4 sentner, Bədretdinьf Fazletdin 8 sentner urnьna 11 narь 90 kilogram igen tapşьrqan. Ularđan dəvlat alđьn jaqь jekləmələren tulьrьvđь alap ithən „igen juq" tip kenə jebərələr. Tədelgən material bujьnsa rajprokuratura nspektorь Motallapь kilep tikşerep tə kitte. Ləkin haman da sud bulqanь juq.

Bьl sabotaznikтarđь tiđerək kyrgədmə protses menən xəkəm itirgə kərək. Ə, sabotaznikтarqa kileşep qaravsь rajprokuraturahьna respuьlika prokuraturahь yđenen ber hyđen əjtergə tejeş.

S. Nurьj

— o —

JENƏJƏTSE JAVAPQA TARTЬLMAJ

(Xeđmətkər xatь)

Qьrmьtqalь rajonь Qanaq sovets majа tuplavđa haman artqa qala.

Qanaq sovets janqьđaqtar arahьnda kyp vaqьtlan birle anlatьv eştare alьp barqanь juq. Ə xisapsь Cjiaadullin esevđan buşamaj. Ul xalьqtan jьjlqan maja tuplav aqsahьnьn 800 humьn ydləşterđe. Oşo juqarьla kyrhətelgən jeteşheđlekтər arqahьnda Qanaq avьl sovetь III kvartal maja tuplavđь pr. qa qьna ytəp rajon kyləmendə 21 urьndь alьp tora. Xalьq aqsahьn ydləşterep jərəve esen Cjiaadullin xəkəmgə birelhə lə, eşe haman qaralmaj əle. Tld kendə javap bireven horajьđ.

Mətəli

POCTA KRISALARЬ

(Xeđmətkər xatь)

Maqar rajonь, Əxmər pocta agentь Musin yđen eştə javap'ь hanamaj. Xat taşьvsьlarđь kyđə tep, həm ularđьn vaqьtьnda jərətev sarahьn kyrergə teləmaj. Kilgən gazeta həm zurnaldar 4-5 kendər aqьna taratьlmaj jula Kyp vaqьt juqalalar.

Jeбərelə torqan xattarđьn markahьn alьp qalьp, doplatnoj itep jebərələr. Kilgən xattarđь la markahьn aqtarьp alьp doplotnoj jahap hatalar.

Gazetalarđьn vaqьtьnda kilmaj, qajhь vaqьt bətenlaj kilmaj qalьvьnan kolxozsьlar zarlanalar. Şunьn arqahьnda gazetaqa jazьlьvđan da qul heltəp, qujqandarь bula. Ə. Rajon pocta mədire Musin poctanьn tyвange seltərđərendəge tərtlphedlektərđe tikserep sara kyrev esən his ber vaqьt qьđьqhьnmaj.

Bьl poctaqa juqarqь organdar kyđ halьrqa tjeş. „Kyrədə"

Kulak balahь jaiqan familia menən jərəj

(Kolxozь xatь)

Kulak balahь Məxəmətef jaiqan familia menən ujьlьp jerej. Unьn ьsьn familiahь Jarməxəmətef, ə atahь 1917 jьlqa tiklem il əbtendə strazник bulьp qemer hərđe həm kulak xuzalьqь bulьp, bətə tər avьl xuzalьqь maşinalarь buldь. Vaqьtlь batraktar kesenən fajđalandь.

Məxəməteften atahь nindəj fuldar menənđer 29-jьl kolxozqa ina, unan hun 32 jьlqa tiklem jaşəp, kolxozđьn kelətenə urьal uj menən ut tertəp, 2 men bot igende jandьrđь. Şunьn əsən quliqa alьnьp sitkə ədatol'ь. Oşo kulakten balahь bəgəngə kendə famililahьn ydgərtep, uqьtьp jərəven davam itə. Bьl kulak balahьnьn urьnnan ałьnьvьn horajьđ

Komsomoldar.

UQЬTЬVSЬLAR QASALAR.

(Uqьtьvsь xatь)

Əbjəli rajonь məqarif bylege uqьtьvsьlarqa ujьn itep qaraj.

Məqarif bylege mədire Biktaşьf yđ eşendə yđen javapl hanamaj. Ul 14 uqьtьvsьnь ber urьndan ikense urьnqa alinaş tьrьp jerətev menən baştarьn ajlənderep bətərđə inde. Şulaj uq bьnda uqьtьvsьlar əsən jaqşь-şart tьvđьra almavь arqahьnda 5 uqьtьvsь bətənlaj qastь. Bətə uqьv—uqьtьv eştare yđ aqьşьna taşlanqan.

Biktaşьf milət ajьtьv, şulaj uq tađa sьqьşlь uqьtьvsьlar urnьna kulak balalarьn urьnlaştьrьv eştare menən şəqələnə. Biktaşьf bər vaqьt eşte rajondьn başqa ojoşmalarьnьn kileşevenən tьş yđe genə bətep eşlej. Sojuz menən bajlaneş tot maj. Bьl uqьtьvsьlarqa ajurokrattarsaqaravsь məqarif bylege mədire Biktaşьfqa tejeşle sara kyrergə kərək. **Uđqьnьs**

KAPITAL ILDƏRENDƏ

LUI BARTUĐЬŃ BIOQRAFIAHЬ

Franslanьn oşo kendərđə ylgan tьşqь eştəf ministrь Lui Bartu – 1862 jьlđьn 25-se avgusьnda Oloron qalahьnda tьvqan. Bartu juridicskі fakul'tittь bəterep, zurnalistika menən şəqəllangən. 1889 jьlda ul berense tapqьr deputattar palatahьna hajlanqan. 1894 jьlda xe kymətkə inep, jəməqət eştare ministrь urьnьn alđь. Hunqь jьldarđa xəkymətten eske eştər ministrь, jəməqət eştare ministrь, pocta həm telegraf eştare ministrь həm justitsia ministrь bulьp kilde.

1913 jьlda Bartu berense tapqьr kabinet başьnda buldь. Bə tə donja huqьşь vaqьtьnda 1917 jьlđьn noјəbrenə tiklem Penleve kabinetьnda tьşqь eştər ministrь bulьp tordo. Donja huqьşьnan hun Brian kabinetьnda huqьş ministrь, şulaj uq Puankare kabinetьnda justitsi ministrь bulьp tordo.

1922 jьldan 1926 jьlqa tiklem Bartu reparatsion komissianьn predsedatele bulьp tordo 1926 jьlda Puankare kabinetьna janьnan justitsia ministrь bulьp inde həm 1929 jьlqa tiklem oşo urьnda bulьp kilde. 1930 jьldan 31 jьlqa tiklem huqьş eştəre ministrь bulьp tordo.

Hunqь jьldarđa Bartu senator bulьp „radikal həm demokratik sojuz" gruppahьnda tordo.

Fevral' kəndərenən hun „mill berekmə" xəkymətə ojoştorolqan vaqьtta Bartu 72 jəşen jə Dumerg kabinetьna inep tьşqь eştər ministrьlqьn alьp bardь.

Bartu xəđerge Franslanьn in kyrnekle politik eşməkərđəre nən hanalьp, xalьq ara politik arenala đur əsruj menən jaqđalana ine. Bartu Franslanьn tandər akadimiahь aqzahь ine.

— ● —

A.X. MAŞINALARЬN QЬŞ HAQLAV ƏSƏN URЬN ƏĐER LƏJĐƏR

HVRƏTTƏ: Kurski əlkəhe. Korolьş MTS hьnua „III Internatsional" kolxozь a.x. maşinalarь əsən đur haraj haldьrđь.

Bartuđьn ylterelevе kemgə fajđalь

Paris, 12. „Jumanite" Fransia menən Sovettar sojuzь arahьn daqь duđlьq mənəsəbəttare tarahьnda jađa. Gazeta—xəđe ge şarttar esendə Bartuđь ylterev kəm fajđahьna buldь həm ul (Fransia) Sovettar sojuzь menən jaqьnajьrqa tьrьşqan vaqьt ta bələkəj antantanь vaqlav həm unь Fransianan sitlatev kemgə fajđalь ine, tigən horavđar birə. „Jumanite" ylterevsenen artьnda Sovettarqa qarşь qьna kəstər tora, tip jađa.

„Popyler" sotsialistlar partiahь menən bergəlap mərəz qat iqlan itte. Unda 14-se oktəbə bulasaq kontseninal' hajlavđardьn

ikense turьnda berđəm front-tь bojomqa atqarьrqa eşselərđ aqьr p jađalar. Kommunistar partiahь həm sotsialistar partiahь, tejələ mərəzaq ttə, berense turda kyp hn-lь tavьş alqan kandidattar fajđahьna ike partia la yđđərenen kandidaturalarьn kire alьrqa, tigən mujьndama alalar. Mərəzəqəlta şulaj uq radikal' partia bn „milli berəmlek" xəkymətenə qarşь sьqьvsь həm fəvqelqada dekrettarđьn bətərəlevenə əlgəşev turahьnda bətə xalьq aldьnda mujьndama

УФИМС
Городская-Ме
ИТЕ

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏOFD!

BAŞQORTOSTAN

№ 238 - 15 - oktəbr 1934 JıL

VKP(b) nьn Başqortostan Elke, Əfə qela komitetlarь, EYEK hem Başprofsevet organь

SOVETTARQIA HAJLAVƉAR JAQЬNLAŞA

Sovettarqa hajlavqa ədetlek kyp respuelikalarda, kraj hem elkalərdə jəjelderelde—sovettarqa hajlavdar jaqьnlaşa. 90 million hajlavsь eşse. eşse qatьn-qьd, krətetjən hem krətetjən qatьn-qьddar, qьdьl armejstar, osovьslar, podvodniktar, tankistar, kavaleristar, inzenerdar, vractar, uqьtьvsьslar, qalimdar, xuzalьq eşselare, xedmətkərdar—bələ xedmətsən xalьq sedden bəjek proletariat dəvlətesedden revolytsion tarixьn xəder taqь, taqь la ber tapqь xəterenə teşərələr, bьl dəvlət organdarьnьn eştəren sovettardьn eştaren tikşerələr.

Bol'şeviktar partiahь jetəkselege abtында qulqa qoratotqan xəldə elekke Rossia kapitalistarьnan hem pomeşşiktarьnan vlastь tartьp alqan 1917jьl dardaqь sovettardan sedden xədrge kendərenedgə tiklem bəjek danlьqlь tarixi jul ytelde. Lenin Stalin partiahь taralьnan nьqьtьlqan dəvlət hər ber eşsən den qorurlьqь bulqan menəlegən janь predpriatielar menən ebtərenən xalle tormoş tanь bəqьqan unar menlegən kolxozdar, tədrələrenen janь keşelarenen janь tormoştarь salqьqan janь qalalar hem posjoloktar menən qaplandь.

Ilesed bətə donja xedmətsəndərenen bajraqь hem emete bulьp sabtь. Ul ydenen antьrdarьn, kendəresedden ataqlь revolytsion abtьnьn tərələləne hem tərələləj. Ydenen bəjek vatanьna bulqan mexanizate sotsializm ilendə, bətə donjaqn yd təqdirenə hem yd ilenə xuza bulqan xedmətsən xalьqtьn nejdərgə halatle sulьvьn kyrhatkən aldьnqь eşselər, krətetjendər hem sovet intelegentsiahьnьn eşməkərlek etərgese bulьp sabtь.

Sovettar—proletariat dektaturahьnьn organь kommunistar partiahь jetəkselege abtında ibvqan ilesedde nьqьta, janь jəmqejat tədeleşen hala, bəjek xalqьsedden ken kyreşe hem bəxete esən kerəşə, Sovettar bajraqь bətə donja xedmətsəndəre arahьnda in popylər bulьp qaldь. Sovet hyde jer şarьndaqь bətə teldərdə la anlaşьşlь bulьp qaldь. Sovettardьn qьdьl joldoqo vatanьsedden siktarendə sik albətarqa jaltьraj.

Revolytsionerdardьn jəş abvьndarь proletariat eşenen tanlanahь esən kerəşep, şul julda ylgelənelər. Hajlav aldь jьjьlьştarьnda hem hajlav jьjьlьştarьnda ydderenen sijnli kerəş uttarьnda hem sьjnli kerəş davьldarьnda, oktəbrdəge sotsialistik revolytsia barreka dalarьnda kerəşep alqan xuqtarьn nojomqa alqarqan vaqьtta sedden ilesedden xedmətsəndare bətə vaqьtlardaqь, bətə xalьqtardьn bəjek revolytsionerdarьnьn şəvələre tarafьnan ədatьlasaqtar.

Bьjьqь jьldьn hajlavdarь ilesedden qapьlt kytereleş şarttarь esendə yta. Sovettardьn VI hem VII sjezdarь arahьnda tulь ber tarixi dəver jata.

Bьl jьldar esendə Sovettar Sojuzь elgerde hem nьqьnь!

Hajlavsьlardьn janь abvьn jəştere y'ite. Kapital ildəre fa şizm sidgəgendə qaltьraj. Kyp xalьq qallamь—xedmətsəndər hem vaq surqua—hajlavdarda qatnaşьvdan, bəqa tiklem fajdalanьp kilgən tar surqua demokratiahьnda qatnaşьvdan da sittə qaldьrьlьlar. Bedda revolytsionьn hunqь jьldarьnda ybep tərələlərgən xedmətsəndərden janь tulqьnь dəvlət tormoşo jynaleşenə kesle dinged tulqьnь bulьp ina.

Hajlavdar vaqьtьnda sedden hajlavsьlarьnьd dur jomqaqtar jahajasaqtar. Sovettarqa hajlanqan deputattarqa xisap stererdəj nemələr kyp. Sovettar ile kesle industrial il bulьp qaldь. Unьn jədə ydgərde, unьn grazdandarьnьn kul'turahь hem ken kyreştere jaqşьrdь. Xedmətsəndər tormoşon jaqşьrtьv eşe esən hajlavdar taqь la ber rьjcaq hem elerges bulьrdar. Sovettardьn eştare eşse, krətetjendən hem xedmətkərdəren tormoşlarьn, ulardьn jəşəv şarttarьn daim raveştə, konkret eşlə jaqşьrtьvdan, sedden xeşelareedgə alenan ale jaqşьraq hem alenan ale bəxetlerək jaşargə memkinlek bulьrtьvdan qibarət. Hajlav aldь kampaniahьnьn səsək alьvsь baqsaqa əjlangən Gorlofkala 10 qala konferensiahь menən asьlьvь osoraqlь qьna xəl tygel. Qala, eşselərden jorttarь, uramdar, xedmətsəndərden jaldarь hem kynel asьv vaqьttarь turahьnda xəstərləvedde bəşalandьrqan nəmə sovettardьn unьşlь raveştə eş ləgən eştare bьna oşolar.

Bətə Rossia Ydək basqarma komitetь kisə uram komitetlarь predsedatelderьnьn dokladtarьn tьnlanь. Kvartaldar hem uramdardь jaqşьrtьv ətlerler eşlavse deputattar xisap stirdər. Begen „Pravda" la Prokopjef avьl sovetь deputatь Cassina iptaş nej həjlaj, uqьtqaraqьd alel in şəve lə şundaki, revolytsia jed menderstionerdarьnьn şəvələre tarafьnan ədatьlasaqtar.

Bьjьqь jьldьn hajlavdarь ilesedden qapьlt kytereleş şarttarь esendə yta. Sovettardьn VI hem VII sjezdarь arahьnda tulь ber tarixi dəver jata.

Bьl jьldar esendə Sovettar Sojuzь elgerde hem nьqьnь!

Hajlavsьlardьn janь abvьn jəştere y'ite. Kapital ildəre fa şizm sidgəgendə qaltьraj. Kyp xalьq qallamь—xedmətsəndər hem vaq surqua—hajlavdarda qatnaşьvdan, bəqa tiklem fajdalanьp kilgən tar surqua demokratiahьnda qatnaşьvdan da sittə qaldьrьlьlar. Bedda revolytsionьn hunqь jьldarьnda ybep tərələləngən xedmətsəndərden janь tulqьnь dəvlət tormoşo jynaleşenə kesle dinged tulqьnь bulьp ina.

Hajlavdar vaqьtьnda sedden hajlavsьlarьnьd dur jomqaqtar jahajasaqtar. Sovettarqa hajlanqan deputattarqa xisap stererdəj nemələr kyp. Sovettar ile kesle industrial il bulьp qaldь. Unьn jədə ydgərde, unьn grazdandarьnьn kul'turahь hem ken kyreştere jaqşьrdь. Xedmətsəndər tormoşon jaqşьrtьv eşe esən hajlavdar taqь la ber rьjcaq hem elerges bulьrdar. Sovettardьn eştare eşse, krətetjendər hem xedmətkərdəren tormoşlarьn, ulardьn jəşəv şarttarьn daim raveştə, konkret eşlə jaqşьrtьvdan, sedden xeşelareedgə alenan ale jaqşьraq hem alenan ale bəxetlerək jaşargə memkinlek bulьrtьvdan qibarət. Hajlav aldь kampaniahьnьn səsək alьvsь baqsaqa əjlangən Gorlofkala 10 qala konferensiahь menən asьlьvь osoraqlь qьna xəl tygel. Qala, eşselərden jorttarь, uramdar, xedmətsəndərden jaldarь hem kynel asьv vaqьttarь turahьnda xəstərləvedde bəşalandьrqan nəmə sovettardьn unьşlь raveştə eş ləgən eştare bьna oşol

PARTIA UQЬVDARЬNЬN SЬJFATЬN

tyвənəjtevdərgə jul qujmaѣqa

AJAQ KEJEME TEGEV FABRIGЬNDA

Өfə ajaq kejem tegev fabrigьnьn kommunistarь өs tynərəkkə—partia tarixьn өjrənev, polit ekonomia həm вaşlanqьs polit uqвv tynərəktərenə вylenep — qьşqь partia uqвvdarьn вaşlap jeвərdelər. Unda təvge kəndə вarlьqь 98 keşe qatnaştь.

10-sь oktəвr kəndə kis fabrikьn вətə tynərəktərendə lə ojoştorov jьjьѣştarь ytkərelde. Unda jetəkselər—Kurmajьf, Satajьf iptəştər həm partkom sekretarь Şnajder iptəş yde lə partia uqвvь tynərəktərenen tьnlavsьlarьna zənətiələrgə vaqьtьnda, qalmaj jərəv, вirelgən tema вujьnsa nisek өderlənev, tynərəktər həm tьnlavsьlar arahьnda yd ara sotsialistik jarьş ojoştorov mas'ələləren anlattь.

Partia tarixьn өjrənev tynərəgenen tьnlavsьlarь polit ekonomia өjrənev tynərəge tьnlavsьlarьn sotsialistik jarьşqa saqьrьp, ular aldьna вer nisə punktan torqan jarьş mujьndamalarь qujdьlar. Tynərək jetəkselərenən Kurmajьf həm Satajьf iptəştər yd ara jarьşqa sьqtьlar.

Təvge kən tynərəktər arahьnda sotsialistik jarьştь jəjelderep jeвərde.

Ojoştorov eştərendə oşo unьştar menən вer qatardan — ajaq kejem tegev fabrigьnьn partia uqвvь tynərəktərendə — kyp kenə jeteşhedlektər də asьldь.

Polit ekonomia өjrənev tynərəge өsən вildələngən вylmənen siktən tьş keskəj вulвvь, partia uqвvdarьna, partiahьd eşselərden, вigerək tə qatьn-qьddardьn вik əd вlqtьrьlqan вulвvь ajaq kejem tegev fabrigьnda partia uqвvdarьnьn təp jeteşhedlektərenən hanala. Fabrikta eşləvse partiahьd eşselərden 175 nən polit uqвvdarqa nej вarь 3 kenə keşe jərəve — вьl his tə qəfev itelerlek xəl tygel. Eşsler arahьnda part-massovь eşte jəjelderev, ulardь polit uqвvdarqa tulьhь menən вlqtьrьv fabrik partkomьnьn iş durвurьsь вulвp tora. Partkom вegəndən yk вьna вьl təp jeteşhedlektərde вəterev өsen konkret sara kyrhen.

Авzgildin.

IKMƏK BEŞEREV ZAVODЬNDA

Өfə 1-se ikmək beşerev zavodь partia uqвvdarьn his вer өderlekhed qərь aldь.

10-sь oktəвrdə вarlьqь 3 tynərək eşkə в şla qa tejeş ine. Ləkin, aldan өderlek kyrmav arqahьnda, ular arahьnan вarь вerhe genə—polit ekonomia ejrənev tynərəge genə вerense zənətiəre ytkərə alьь. Ləkin, unьn da eşkə вaşlavь formal' qьna вuldь. Səoki вьl polit ekonomia өjrənev tykaragenə jədьlqan 10 keşenən nej вarь 7 genə keşe kilde. Ulardьn da вrehe lə kərəkle kitaptar menən tə'min itelmegən. Şulaj uq tynərək tьn'avsьlarь qaqьdqələm menən də tə'min itelmagəndər. Mək an: Tixomirov, qьna alajьq. Ul—zənətiagə kitap alвp kilmagən, şulaj uq ietəkse tarafьnan jahalqan lekslanь la jəda вarmanь.

—„Ninə jəda вarmajьhьn, kitaвьn da вulmaqas, huqьnan nisek iвenə teşərerhen?" tigən huravqa ul:

—„Qaqьd, qələm juq, nisek вulha la iвkə teşər ələ"... tip javap вirə.

Al'an вirelgən zadanie вujьnsa, kommunistar arahьnan nej вarь ikene genə өderlanep kilqən, qalqandarь jetəkse tьrafьnan вirelgən horavdardьn вereh nə lə javap вirə almanь.

Urьstar өsən ojoştorolqan kandidattar gruppahьna кə lьqь 10 keşe jaďьlqan. Ləkin вerense kenlə tynərəsten jetəkselər Gertsova iptəştən вaşqa вe kim də kilmene. Jetəkse iptəş Gertsova tynərəkkə ke i dər hamnisə keşe kiler ə teleş egen yde lə вelməj. Sənki Gertsova nьn qulвında tьn'avsьlardьn tedməhe lə juq. Ul ələ təvge zənətiələ nindəj tema ytelergə teleşlegen tьnlavsьlarqa anlatвj qujьv, zadanielar вirev tygel, yde lə вelmaj.

Partia uqвvdarьn ojoş orov, tynərəktərde kitap qaqьd, qələm menən həm urьndar menən tə'min itelmagəndər. Mək an: Tixomirov, qьna alajьq. Ul—zənətiagə kitap alвp kilmagən, şulaj uq ietəkse tarafьnan jahalqan lekslanь la jəda вarmanь.

—„Ninə jəda вarmajьhьn, kitaвьn da вulmaqas, huqьnan nisek iвenə teşərerhen?" tigən huravqa ul:

—„Qaqьd, qələm juq, nisek вulha la iвkə teşər ələ"... tip javap вirə.

Al'an вirelgən zadanie вujьnsa, kommunistar arahьnan nej вarь ikene genə өderlanep

Ojoştorov eştərendə oşo unьştar menən вer qatardan — ajaq kejem tegev fabrigьnьn partia uqвvь tynərəktərendə — kyp kenə jeteşhedlektər də asьldь.

Polit ekonomia өjrənev tynərəge өsən вildələngən вylmənen siktən tьş keskəj вulвvь, partia uqвvdarьna, partiahьd eşselərden, вigerək tə qatьn-qьddardьn вik əd вlqtьrьlqan вulвvь ajaq kejem tegev fabrigьnda partia uqвvdarьnьn təp jeteşhedlektərenən hanala. Fabrikta eşləvse partiahьd eşselərden 175 nən polit uqвvdarqa nej вarь 3 kenə keşe jərəve — вьl his tə qəfev itelerlek xəl tygel. Eşsler arahьnda part-massovь eşte jəjelderev, ulardь polit uqвvdarqa tulьhь menən вlqtьrьv fabrik partkomьnьn iş durвurьsь вulвp tora. Partkom вegəndən yk вьna вьl təp jeteşhedlektərde вəterev өsen konkret sara kyrhen.

Авzgildin.

IKMƏK BEŞEREV ZAVODЬNDA

Өfə 1-se ikmək beşerev zavodь partia uqвvdarьn his вer өderlekhed qərь aldь.

10-sь oktəвrdə вarlьqь 3 tynərək eşkə в şla qa tejeş ine. Ləkin, aldan өderlek kyrmav arqahьnda, ular arahьnan вarь вerhe genə—polit ekonomia ejrənev tynərəge genə вerense zənətiəre ytkərə alьь. Ləkin, unьn da eşkə вaşlavь formal' qьna вuldь. Sənki вьl polit ekonomia өjrənev tykaragenə jədьlqan 10 keşenən nej вarь 7 genə keşe kilde. Ulardьn da вrehe lə kərəkle kitaptar menən tə'min itelmagən. Şulaj uq tynərək tьn'avsьlarь qaqьdqələm menən də tə'min itelmagəndər. Mək an: Tixomirov, qьna alajьq. Ul—zənətiagə kitap alвp kilmagən, şulaj uq ietəkse tarafьnan jahalqan lekslanь la jəda вarmanь.

—„Ninə jəda вarmajьhьn, kitaвьn da вulmaqas, huqьnan nisek iвenə teşərerhen?" tigən huravqa ul:

—„Qaqьd, qələm juq, nisek вulha la iвkə teşər ələ"... tip javap вirə.

Al'an вirelgən zadanie вujьnsa, kommunistar arahьnan nej вarь ikene genə өderlanep

Institut partia uqьvdarьn tulь өderlek menən вəşlanь

Pedagogia institutь вujil partianьn qьşqь uqвvdarьna dur өderlek menən kilde. Unda 33 urьnda 990 studentlь esenə alьrlq tynə əktər ojoştoroldo. Tynərəkt rden вətəhenə ləyikən jьlcaida uq tep eş ərendə lə yddərenen jemaqət eşendə lə, udar elgelər kyrhatkən Kul'mitьf, Ucakof, Dəvletşin Inaşьf, Ojazibf, Xisamьdinьf, Məxmatjarьva, Cə imul'in iptəştər kevek ucarnik jetəkselər menən tə'min itəldelər.

Jetəkselər hər вer zənətlə aldьnan zadanie вirep, uqвvsьla dьq aldan өderlanevdərə өsən memlinlek вiralər. Pedvuzdьn ydendə tynərək jetəkseləre esen hər вer zənətiə aldьnan ins ruktlaz kənəşmə ytkərelep tora.

Uqьvsьlar вətəhe lə tejerlek uqьv kitaptarь menən həm tynərəktər tejeşle вylmələr menən tə'min itəldelər.

Uqьvsьlardьn aqьmdaqь eştar həm xəlьq ara xəldər menən tanьşvdarьn kesəjtev maqsətьndə, uqьv səqa təre aldьnan hər kəndə jartьşər səqət zənətlə ojoştorovqa өderlek alвp вarьla.

Partia uqьvdarьna өderlek osoronda uqьvsьlar arahьnda qazeta taratьv eştəre ajtatьlьq kesəjtelde. Hunqь вer nisə ten esendə genə 143 dana „Вəşqortostan", 16dana „Kr.Вəşkiria" həm вaşqa gazetalar taratьldь.

Snaşьf

MATвUQ|AT KUÐƏTEV

UNЬŞLЬ AÐЬM

(„Udarsь" gazetьnьq вysmə redaksiahь. Partianьq Ucalь rajon komitetь organь).

5-se oktəвrgə alьnqan məqlymәttargə qaraqanda Ucalьra jonь dəvletika igen tapşьrьvda jemhyrlat dəvmelendə 41-se urьnda tora. Rajondaqь kolxozdar plandь 72,1 protsentqa ytqəndə, janqьdaqtar вarь 62,8 protsentqa qьna ytəp xurilqlь rəveştə arttа həjrələlər.

Bьl sьjirdər massanьn igen tapşьrьv tirahena jeterlek mobilizirlanmavьn, partia, sovet, komsomol ojoşmalarьnьn həm rajon matвuqatьnьn ojoştorov eşe menən jeterlek şəqellənməven kyrhətələr. Rajon gazetahь „Udarsь" tik sentəвrden hunqь jartьhьnda qьna yd xəвərselare menən ojoşqan rəveştə nьqlap kerəşe вaşlanь. Ydenen kysmə redaksiahь menən unьş jьjnav həm dəvletkə igen tapşьrьvda təron eдeklektə jəşəgən avьl sovettarьna tьşlandь.

Bьna unьn „Şturm" isemendə sьqarqan kysmə gazetahь. 19-sь sentəвr вerense nomerьndaqь вaş məqaləhendə вulaj tip jada:

„Eşselərden ketkən mul urozaj jь, ular ketkəndən mul вuldь. Tik ənə şul urozajdь yd vaqьtьnda jьjьp alьp proletariat dəvletenə altьnqь mujndamanь ytəp, kiləsək jьlqь səsev өsen sьjfatlь orlog fondь tuplap mul urozaj menən essdənərden kən kyrev həm tormoş şarttarьn 4aqьrtьv, eşlegən xedmət kendəre вərə-вərenə mul doxod вylev вurьsьn вaşqarahь вar".

Taqь la ul:

„Bьna вьl mehim вurьs вeдden rajonda вig ək tə Qunaqвaj soveть kyləmendə вasar ytələ. „Jaljq" həm „Farştat" kolxozdarь dəvletkə igen tapşьrьv planьn jen-jətsel rəveştə eдəp plandьnl вarь 3-4 protsentqa qьna ytəqən" tl, də konkret qəjeplelərde, tənqit utь aвtьna ala. Qjataullin kevek igen tapşьrьvdь yd aqьşьna apşьrqan kommunistardь, qeməren qunaqta jerəp ytkərgən **Xosanef, Şəripova** kevek uqьsьvsьlardь вeramlәp kyrhətə „Farştat" həm „Jaljq" kolxozdarьndaqь kestərde dereв ojoştora вelmәy faktlarьn konkret alьp вira. Mozaffarof kevek samoпazniktarqa qarşь ajavhьd itpor вirergə, igen halьv punktlarьndaqь nəroia almavsьlьqtь qьrqa вeterergə saqьra.

„Şturm" yd вurьsьn anlaj. Nomerdan nomerqa ul вьl avьl eşkə вirelep kerəşevse **Nurojalejeva Xəlire, Şəvəlejeva, Ojaripova, Qazjьvalardь** qьdьl taqtaqa jada.

„Şturm" xəвərdərde jaďьmenen genə qalmaj. Unь oslap alьp sьqqanna tiklem kerəşa. Qjaəjeplelərde urьndarьnan ldьra. Ajьrm kolxoz jetəkselere redaksia aldьnda yd qa e tərenen ijrar itep sьqalar. Məsələn:

„Şturm" dьn вerense hanьnda „Qjataullin konkret jetəkselek urnьna səədlazlьq menən te əktəşlek itə" tigən xəвərdə kyrhətelgən xatalarьmdь eş eвtendə tedətergə hyd вirəm. Berense nəvəəltə kysmə redaksia isemenən 600 вottin qьdьl oвoz ojoştoram. Urьm q n 275 qa igende jaqşь sьjfatlь eş menən 27 sentəвrgə jьjnap вe erə vemde tə'min itəm. Berense əktəвrgə'ik'em dəvletkə teleşl igende tapşьrьrqa hyd вirəm" tip Qjatnullin yde jaďьp sьqarəm ul yden eştə kyrhətə вaşlaj.

Gazeta вьl kolxozdardь eдeklektən sьqarqandan hun „Qьdьl məjaq" kolxozьna kysep, 2-se s nlənt nom ьndə вet вrigadalardь eşten вarьşьn kyrhətep, вitten вujьna „Qьdьl məjaq" urozaj jьjnav, igen tapşьrьvdь xatlьq'a tip qьsqьra həm вiş ken esendə eдeklektən sьqьvdь talap itə.

„Şturm" gazetahьnьn oşondaj unьşlь kerəşe heдemtəhendə „Jaljq", „Farştat" kolxozьndaqь ajrьm вrigadalar, kolxozsьlar aldьnqьlьq trəunahьna menələr.

„Udarsь" gazetahьnьn вьl unьşlь aдьmь. Lakin вьl kysmə redaks alarda urozaj jьjьv вaşlaqas ta sьqarьvda, dəvletkə igen ta.şьrьv tirahena tələ xəвərseləren moвilizirlarqa teleş ne. Hun, вik hun quдqaldь. Şunьn menən вerga „Şturm" in artta qalqan janqьdaqtar tarmaqьnda urozaj jьjьv, dəvletkə igen tapşьrьv eşen вik jomoşaq ojoştordə, xatta janqьdaqtar tarmaqь turahьnda вeд qaraqan nomerdarьnda jadmanь tlerlek. Вьl gazetanьn in dur xaвahь. Şulaj uq 1-2-se nomerdarь kem redaktorlьqь aвtьnda sьqanь ildəhed. Gazetala вьnlaj ej hedlek вulьrqa teleş lyjel. Baş məqalələrde pritlan вirevde lə maqtap вulmaj. Sənki jьjlь xəreltar kyrenməjdər həm qəmymən aд gramotalь kolxozьslar өsen uqьvь avьr.

Rajon gazetьnьn вьl unьşlь eşen alqьşlarqa, kiləsəklə politik-xozlьq kampanialarьn yi kargəndə ojoştorov eştərən вaşqa istьrak qьdqaltqa, вьnlaj sara ardь praktika lə nьq jəjeldergə kərək

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ISPANIALA HJOЉŞTAR

London, 13. Anglia gazetalarьnьn Ispanianan alьp jaďqan xəвərdərena qaraqanda, Asturia la haman da qatь' keraş davam tə. Samoljotlar Oviedo həm Mieres arahьndaqь в ş kyləreve elərde вtьvdarьnda dəvam tьlar. „Dəjli telegraf" xəвərsehenen xəвərena qaraqanda, Mieréstəge atakalь 4500 haldut qatnaşqan. Ataka kire qaqьlqan. Kampomanes avьlьn artilleria nan atqandьn hunьnda, ylqan 150 qoralь tav eşsehe tarьlqan Vegarelə 100 eşse ylterelgən. Bik kyp eşselər jaralanqandar. Kiso Madridta вer nisə вomвa şurtlanь. Şulaj uq, qala janьnda ta taqь atьştar вulвp aldь. „Dəjli worker"dьn maxsus xəвərsehe:" ydək qalanьn politsia postarьna həm xərbi kazarmalarьna anьnan atьş вulвp aldь. Eşselər kvartaldarьnda massovь arestar вulвp yte" tip jaďa. Qulqa alьnьvsьlar, xəвərsenen ajtev nə qaraqandə, 10 menqjetə Şuqa qaramaвtьn вaş kytərevselər nьq toralar, radio aşmərazəqət ttep, eşselərde kə ə te davam ittergə saqьralar. Tav eşselere Asturiala qьdьl rvardia həm eşselər militsiabe oj storqandar.

Bьnьn hunьnda xəвərse, Asturia eşselərən вaь ьtьv esen en relgən qəskərdər arahьndi „xəkymatkə вik doşman qarəвar, qəskər siktən tьş aqьrь qudq la", tip jaďa. Kampola (Aragoniala) jəjavle qəskərdə torqan ike otrəd вaş kytərevselər jaqьna sьqqan, ə Xixonda 30 morək eşselər jaqьna sьqandar. Sevilьa, şundaqь kazarmalar əjlənəhendə janь huqьstar вulвp ylkən. Eşselər grazdanski gv a d'anь qoralьhdlanьqandar. Baş kytərevselə d вaвtьtьv eş ndə qatnaşqan qəskərdərde в lək v esen Ispania вankahь xəkymatkə 30 men ont sterlina aqsa jenərde.

DƏJƏM STACKA DAVAM ITƏ

Paris 13. Senzura вik qatь вulav arqahьnda Ispania vaqiqalarь turahьnda tulь вer xəвər ilвp вulmaj. Şu aj da, xəkymatten əle вulha xelde yd qulвna ala almaqanlьqь sikhed. Asturia tav eşselere xəkymat qəskərenə вatьrdarsa qarşьlьq kyrhətevdərendə davam itələr. Rəsmi məqlymәttardən xabehensə Oviedo əjlənəhendəge tav rajondarь qьna tygel, ə Asturia əlkəhenen ydək qalahь вulqan Oviedo yde lə janьnan eşselər qulьnda ikəniege anlaşьla. Oдaq huqьştar hunьnda general Ocoa kolonnahь Oviedoqa qaraj 3 kilometr samahь kilgən вulha la qa anь ala almaqan. Oviedo həm Mieres arahьnдaqь вaş kytərevselərqa havanan вomвa taşlavdar davam itə. Bomвa taşlavda 5 hava eskadrilьahь qatnaşa. Huqьş ministerleye aviatsia, flot, вronepojezd həm pexota jardamь вulvqa qaramaвtan xəkymat qəskərdəre jeqa almanьlar tip iqtirat itergə məzayr. „El' desate" gazetahьnьn xəвərena qaraqanda, tav eşselare kompamanes qalahьn qamaqundar. Qala esendə xəkymat qəskərdəre qalqan. Vostanianь вaвtьtьv esən Asturiaqa xəkymət Afrikanan kolonia keşelərenən torqan janь qəskərdər kiltergən. Bilвao əlkənendəge tav eş elare qəskər həm politsia həzymenə qaramaвtan Re atonьn tav rajonьn yd qukirьnda totalar h в.

Bətə Ispaniala dəjəm stackalar davam itə. Madridta tramvai həm avtonustar вarь qərəlь politsia haqsьlьqьnda qьna jerej dər. Xəkymatten qirqьtьvьna qaramaвtan, eşselər stackanь ajrьmsa dissiplina menən davam itterələr. Rəsmi məqlymәttargə qaraqanda qьna la Madridta 2 mendən artьq keşe qulqa alьnqan. Madridta вegən politik jenalattar esən ylem jazahь birə alasaq xə вi trianual eşkə вaşlaj. Şundaj uq sudtar əlkə lərdə lə eşkə вaşlanьlar.

BERLIN ŞATLANA

Berlin. Gazetalar Marsel'daqь atьvdar arqahьndь. Bartu tarafьnan Lalla menən Juqoslavia arahьndaqь qarşьlьqtardь jomoşarьvqa jynəl elgən eşten ədelep qalьvьn dur qəniqət menən saqьldьralar. Bartudьn вьl eşməkərlegen вanda Germaniaqa qarşь jynəltelgən politika tip qarajdar i e Şul uq vaqьtta gazetalar Bartu menən Aleksandrdь ylterev hedəmtəhendə Javropalaqь tьşqь politik eştərden Germania telegən jaqqa ydgərevenə emət вaqlajdar. Bьl xəlde ujavьraq narвuljavsь kyp kenə gazetalar xatta. Marsel'da вulвp ytkən vaqiqalar hedəmtəhendə Fransianьn maq sattarь, вildələ şartlar esendə elekkega qaraqanda la jenelek вojomoqa niqatьlьvdarь mem kin, tip qərqьnьs вelderələr Bartuqa qarata jaďlqa məqalə lə ol—Sovettar sojuzь menən jaqьnajьvь polшkahь „вətə kansuz xalqьnьn pastrolnlahьn saqьldьrьv" вulвp qalьvьnь el gəşə aldь. tejcle.

MILLI SOVET KOROL' PETROJA ANT ITTE

Vena. 13. Belgardtan xəвər ilevd renə qaraqanda, 10 oktəвrdə skupşina həm senatьn вerlaşkən ullьsьş вulвp ylte. Millət sovetьnьn predsedatele Tomaşicьn qajqь telmare hunьnda regent soveть konstitutslaqa вujьnasaqьlqьn вeldetep ant itte, ə milli sovet koro' Petrqa ant itte. Avstria matauqatь вirgən məqlymatkə qaraqanda: „Beд, Bartudьn anвьddan ylteve Italia-Fransia menəsəatenə вeraj terlə politik joqonto jahar tip вşanmajвьd. Sənki har ike jaq şəxestərgə genə вajlangan politika alвp narmajdar, ə yd manlaqattare jəqni xəkymət' jəki taqь la anвqьrlq ajtkəndə hər ike il manfəqətə menən вəjlaneşle politika alвp вaralar.

GERMANIAQJA SSSR ĐЬŊ JAŊЬ ILSEHE BARDЬ

Berlin, 13. 12 oktəвrdə Berlengə SSSR đьn Germaniala вulasaq janь polppredь ip. Surits kilde. Vokzalda ip. Surits Germania tьşqь eştər ministr-

MARSEL' VAQIQAHЬ TURAHЬNDA ITALIA GAZETALARЬ

Rim, 13. Korol' Aleksandrdьn ylterev turahьnda Marsel'dan alьnqan xəвərdərga kommentatia вirevdə davam itep, Italia matвuqatь вьl vaqiqanь Jugoslavialьn yd esendəge politik kerəş heдemtəhe tip qarajdar. Məвələn, „Korьere delasera" fekerena qaraqanda, korolde ylterevse keşenen xorvat вulвvь Karageorgievetar korollegen təş kil itkən xalьqlar arahьnda mənəsəвətten nindəj qьrqьvlaşqanlьqьna liker jegertərgə məzayr itə". „Del popolo" gazetahь la şil uq məqanə ə jada. Italia-Fransia arahьndaqь mənəsəatten вsьn kyneldən вulqanlьqьn вelderergə tьrьşьp, matвuqat Bartudьn ylteven jьlь hyдdər tip janьlьş-kitkən. Şunь „Ispaniala dejəm zanastovka vaqьtьndə politsia ytkenselərde tenu" tip tedətep uqьrqa kerək.

REDAKSIA

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

„Sojuzytildən Вəşqortostan kontorahь medire" Sojuzytil' sotrudniktarь вəlenən вulqan jaraqьdь eştər həm terlə zalogalardь вər ajdьn 1-5-15-20-25 cislalarenda kendədge səqət 11 dən 1 gə tiklem yde qabul itə. Sojuzytildən Вəşqortostan kontorahь Jegur-Sazonof uramында jort №15, işek aldьnda. Telefon 81-70 həm 84-33.

Upravlejyşşi.

1-2

„Celəвysol" trestьnьn Kopej uqьv kombinatь 9 jarəm ajlaq tav-taş kymes texnikumьna өderlav esen uqьvsьlar qabul itə вaşlanь. Kurs texnikumdan tynəndəge вylektərena өderlaj:

1. Tav-ekspluatatsiahь
2. Elektromexanikshi

Kürsqa 15 jaş menən 30 jaş arahьndaqь urta məktəpten 6 klasьn kyləmendə məqlymətə вulqan keşelər alьnalar.

Uqьtqa inergə telavselər qartza menən вergə tynəndəge dokumentlarьn jeвergə teşeglar. вelem, aşe, sotsial sьqьşь turahьndaqь spravkalar həm pasport.

Hьnav tmtixandarь 25-oktəвrdən вaşlana.

Elektromexanik həm ekspluatatsia texnikumьnьn 1-se kursына 7 jaljq eş məktəne kyləmendə məqlymətə вulqan keşelər 25-oktəвrgə tiklem alьnalar.

Radiaktьn II-kursына 6 jaljq eş məktəne kyləmendə məqlymətə вul qan urьn, həm vaq millət xalьqtarь alьnalar.

Dokumentlardь oşo adres menən jeвergə G Kopejski, Chelяbinskaya. Perm timer jalь, Sergo-Ulalej slabodahь Lenin urama jort №49. Uqьv kombinatь.

1-1

Direksia

Başqort Dəvlət Teatrь

15-oktəвrdə

Zanandьn Qjatejel tərzeməhendəge

„ŞAHNAMƏ" he qujьla.

4 pardь 11 kartinalь.

Baş rejisser Məhdiel pьstanovkahь Ujьn səqət 8 də вaşlana. Kassa səqət 4 tən вsaq.

Direksia

II BAŞKINO | Вəşqon Xudojestvoln filem **Vatan xəjanatsьnь**

Seanstar: 6, 7-30, 9 həm 10.30 m.

Anons: Aqьlьl tav əsirdəre

JANALEP | Вəşqon Xudojestvoln filem **ALIM**

Seanstar: 6, 7-30, 9, 10.30

Anons: „Pьlşka".

Өfe. „Okt. Nat."ьn matвaqahь. Вaşqlavlit vəkile № B—1913

Вəşqortostan kommuna xuzalьqь вankahь өşo jьldan 20-se oktəвrenən kapital'nej tədeleşlərga isemhed (predjavitel'ski) cektar menən aqsa tyləvden tuqtalasaqьn вelderə.

20 oktəвrdan hun aqsa ajьm keşelər ismena jaďlqan cek menən genə tyləməsək, aqsa alьrqa kilgən keşe yde menən pasportьn alьp kilerga teleş. Pasporthьd kilgən keşe lərga cektarь həm вaşqa dokumentlarь aulьa lə aqsa вirelməjəsək.

1-1

Basstrejmat trestь 1100 pa gonnaj

metr taş вata. Taş Vavilol kypere ergəвende.

Beleşer өsen adres: Oktəвr revolyutsiahь urama, jort №3, ikense qat, Bəşt ejmat trestьnda.

Direksia

2-2 325

УФИМСКАЯ ГОРОДСКАЯ Массовая БИБЛИОТЕКА

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏGƏDI

BAŞQORTOSTAN

№ 239 - 16 - oktəbr 1934 JЬL.

VKP(b) men Respublikan Ölkə, Ölkə orle komitetlarь, SYEK hem Respublikanь Sovetlarь gazetь

TUNQMA HƏRƏV BARЬŞЬ TURAHЬNDA

VKP(b) RAJKOM SEKRETARDARЬNA, RIK PREDSEDATELЬDƏRENƏ, MTS HƏM SOVXOZ DIREKTORDARЬNA, POLITBYLƏK BAŞLЬQTARЬNA

BЬJKIN IPTƏŞ TELEGRAMMAHЬ

Tunqma hərəv barışь turahьnda VKP(b) Ölkə komitetьnьn 13-se oktəbr qararьn xəter itəredi.

Kolxozdar sujanьn, şulaj uq sigerok tə sovxoz hem janqьdaqtar sektorь sujanьn tunqma hərəv ə-en sikten tьş qanoqsthed ibəplərga. Toporin, Blagoveşşin hem Maqar rauotnikiarьnьn politik massovaj eş alьp barьv hem janqьdaqtardь ojoştorabь uranda, janqьdaqtardьn kypsəlege tunqma hərerga telemaj tip qarav nastrainialarьn hem xərəkətlərin qəjəplərga.

Bətə rajondardь—tunqma hərev sujanьn bis kisekmaj kolxozьlar hem janqьdaqtar arahьnda massovaj eşte jajelderergə mərəyr itergə.

Jekmətelgən surьatardь atqara hem tunqma hərev planьn arqanda ytavьn kostərdə ojoştora selmegəne esen Tuqmaqla MTS direktorь GYSEP iptəştə urnanan alьrqa. Ilaqar rajone hem Maqar MTS jetəkselerenen tunqma hərev turahьndaqь Vdək komitet hem Oskom direktivalarьna his jul quşalmablaq manəsəsattaren hem yđ yđđəren tanьslandarьrqa nirelevđəren ajram kyrhətəp yterga Maqar rajkom sekretarь QATAULLIN hem sekretar urnanabarь PETROF, RIK predsedatele KƏRIMOF, Maqar MTS politbylek başlьqь MIXAJLOF, Toporin MTS rajkom sekretarь ƏMIROF, RIK predsedatele MOSTAFIN, Blagoveşşin rajkom sekretarь KRIZOVSKI, RIK predsedatele APARIN, Pakrof MTS direktorь STARISOF hem politbylek başlьqь MORATOF iptəştərga, əgər đə ular Ölkə komitet, Sovnarkom hem politsa tərđan tunqma hərev tavlek xadanielarь turahьndaqь direktivalarьn ytəməhələr qatь jazaqa tartьlasaqtarьn aldan ajtep qujarqa.

Tunqma hərev sujanьn Vđək komitet direktivalarьna sovxoz direktorđarь hem politbylek başlьqtarьnьn xəđergə monəsəmettəre his tydərlek tygel tip hasarqa. Zernotrest hem Skotovodtrestqa, sovxoz direktorđarь hem poli bylek başlьqtarь tarafьnan his byđhed tultarьlьrqa tejeq nuiean tunqma hərev tovlek xadanielьn nirergə təqdim itergə.

VKP(b) Ölkə komitetь 15-se oktəbrga tiklem nulqan tunqma hərev hədəmtəhenə qaraj bər partia ojoşmahьnьn huqьsьan halətlege turahьnda xəkem itərəgən nətə rajondarqa. MTS hem sovxozdarqa aldan ajtep yte 20-se oktəbr tunqma hərevđen in hunqь arəgь. Tunqma hərev nətə çarttar esendə ojo ərəkqa hydhəd ytəlergə tejeq.

VKP(b) Ölkə komitetь sekretarь—BЬJKIN

SOVETTARQIA HAJLAVDAR TURAHЬNDAQЬ INSTRUKSIALA NINDƏJ JAŊЬLЬQTAR BAR

(Başqortostan Vđək Hajlav komissiahьnьn predsedatele Kəlmitof iptəş məqalәhe)

Sovettar dəvlətenen tormoşonda nulьp torqan nətə so sial al qa k teştar, sotsialistik tədeleş təge- esl osordon narьq talaptarь sovet zakondarьnda aik tid saqьldьrьla naralar, esl xal sovettar dəvlətenen zakonьnda in məhim momentlardan hanalь.

Bətə Russia Vđək başcarma komitetь tarafьnan RSFSR sovettarqa hem sovettar sjezdarьna hajlavđar turahьnda I-se oktəbrđə rablanqan instruksia nigeddə 1930 jьlqь instruksiadan aik əđ ajrьla, esl—instruksia menən fajđalanьvđь jaqьnuq jeneləjtə, sonki ul instruksia jeterlek tiklem ejranelgən. Lakin şulaj nulha la 1934 jьlqь instruksiala 1930 jьlqь instruksiaqa qa aqanda, hunqь jьldarda nulьp ytkan sotsial alqa kiteştar hem sovettar xəkymətenen unьs tarьnan torqan kyp kenə ajьrmalar bar.

Barьnan da elek, hajlav komissialarь turahьndaqь berense bylekten ydgərevenə tuqьralaqь.

Bul bylekten oşondaj uq mətđələrendə bəđ hajlav komissialarьna vəkalət bil ələv punktьnda kolxoz tədeleşenen nьqlь rəveştə jenə barьvь ajqanlь, sotsial gruppa nulьv jaqьnan bətkən bairaktiar vəkalələn kyrmajed.

Şulaj uq, yđ vaqьtьnda qatьnqьđđaidь sotsialistik tədeleşkə bilqtьrьvđa đur xədmətiar kyrhətkan hem xəđer inde, yđ aldarьna jaşavse ojoşma nulьv jaqьnan bətərəlgən qatьn-qьđ delegatkalar jьjlьsьnьn vəkilđərendə osor-majaьđ.

Hem bəđ, axьrđa, yđ vaqьtьnda krəhtejəndərđen in jarlь qatlamdarьn hem batraktardь berləşterep, đur qьna əhəmiətlerьn tolqan, hem xəđerne vaqьtta, kolxoz tədeleşenen kesle rəveştə alqa kliteve ajqanlь yđ urьndarьna kolxoz yđ ara jardam kassalarьna qaldьrqan krəhtejən đərđen yđ ara jardam komiteltarьnьn vəkələtlaren osoratmajьđ.

Lakin, şunьn menən ber qatarđan, bəđ elekke instruksia nujanьn qatьn-qьđđar vəkələte, hajlav komissialarьnda qatьnqьđ delegatkalar punktь arqarь atqarьlьa, janь instruksia nujanьn qatьn-qьđđarđьn eşse ham kolxozьn qatьn-qьđđarđan vəkil rəveşendə qatnaşьvđarьn kyrəse. Bul qatьn-qьđđarđьn yđevđəren, ul- -n prolzvodstvo hem kultura tormoşonda aktif qatnaşlqtarьnьn yđeşen ajrata hьđьq əbtenə alьp kitə.

Axьrđa kolxoz ţtədeleşendə hem kolxoz avьlь tormoşonda đur jetəkselek rolen ujnavsь, kolxoz hem sovxozdarđь ojoştorov-politik jaqtan nьqtьv rьjcagь nulьp hunqь jьldarda partia irege menən aralьqqa kliterelgan politayiek vəkildərenen inderelеven ajrata kyrhətep kitergə kərək.

Hajlav komissialarьn ojoştorovđaqь başqa momenttarqa kilgəndə, oşolarđь nildəlәp kitergə kərək, əgər, elekke instruksia nujanьn avьlđaqь hajlav komissialarь 11 keşenən tororqa teşeş nulьp, ularđьn sostaftarь təqət Aftonomialь respuplika ҮBK lare hem kraj, elkə başqarma komitettarьnьn qarardarь menən genə 7 keşegə tiklem kometelergə memkin nulha, janь instruksia avьlđaqь hajlav komissiahьnьn sostafь 9 keşenən alьp 11 keşegə tiklem tip nildəlaj hem unьi sostaftan başqasa yđgərtev memkinlegen qaldьrmaj.

Qala hajlav komissialarьnьn sostafь elekke instruksia nujanьn 11 keşenən tororqa teşeş ine, janь instruksia nujanьn unьn sostafь 11 đən alьp 15 keşegə tiklem jetkerelergə memkin.

Hajlavsьlar hem hajlav xoquqьnan məxrym itelevselər krugьn nildəlәv turahьndaqь bylekten başqasa yđgərtev memkinlegen qaldьrmaj.

Ləkin, şunьn menən ber qatarđan, bəđ elekke instruksia nujanьn qatьn-qьđđar vəkələte, hajlav komissialarьnda qatьn-qьđ delegatkalar punktь arqarь atqarьlьa, janь instruksia nujanьn qatьn-qьđđarđan eşse ham kolxozьn qatьn-qьđđarđan vəkil rəveşendə qatnaşьvđarьn kyrəse. Bul qatьn-qьđđarđьn yđevđəren, ul- -n prolzvodstvo hem kultura tormoşonda aktif qatnaşlqtarьnьn yđeşen ajrata hьđьq əbtenə alьp kitə.

Axьrđa kolxoz ţtədeleşendə hem kolxoz avьlь tormoşonda đur jetəkselek rolen ujnavsь, kolxoz hem sovxozdarđь ojoştorov-politik jaqtan nьqtьv rьjcagь nulьp hunqь jьldarda partia irege menən aralьqqa kliterelgan politayiek vəkildərenen inderelеven ajrata kyrhətep kitergə kərək.

Hajlav komissialarьn ojoştorovđaqь başqa momenttarqa kilgəndə, oşolarđь nildəlәp kitergə kərək, əgər, elekke instruksia nujanьn avьlđaqь hajlav komissialarь 11 keşenən tororqa teşeş nulьp, ularđьn sostaftarь təqət Aftonomialь respuplika ҮBK lare hem kraj, elkə başqarma komitettarьnьn qarardarь menən genə 7 keşegə tiklem kometelergə memkin nulha, janь instruksia avьlđaqь hajlav komissiahьnьn sostafь 9 keşenən alьp 11 keşegə tiklem tip nildəlaj hem unьi sostaftan başqasa yđgərtev memkinlegen qaldьrmaj.

Qala hajlav komissialarьnьn sostafь elekke instruksia nujanьn 11 keşenən tororqa teşeş ine, janь instruksia nujanьn unьn sostafь 11 đən alьp 15 keşegə tiklem jetkerelergə memkin.

Hajlavsьlar hem hajlav xoquqьnan məxrym itelevselər krugьn nildəlәv turahьndaqь bylekten

„STALIN" KOLXOZЬ KEVEK HƏRƏRGƏ!

800 GA HƏRƏV PLANЬ YTƏLDE!

Baqalь rajonь „Stalin" kolxozь 800 ga tunoja hərergə tejeş ine. Kolxozda hejrev hem eşse kestəren derəb fajdala nьv arqahьnda tunoja herev planь 1 oktəngə 100 pr-qa ytəlde.

Aşlьq huqьv tid kendə tamamlana, doxod nyievgə ədərlek alьp barьla. Kolxozsьlar xeđmət kendərena higeđər kilogram igen alasaqtar. Dəvlatkə 500 sentner igen hatьlđь.

Səqit—Ojənəj

ATTAR BUŞ TORALAR...

EŞKƏ SЬQMAVDAR K[illegible] TƏĆ ALOJAN

POLITBYLEK „KƏRƏŞ" KOLX[illegible] JETƏKSELEGEN HAVЬQTЬRЬRQJA TEJEŞ

Zejancura MTS xeđmətendəqe „Kərəş" kolxozьnьn aldənqьlar rətenə batьvьna, xəlle tormoşqa kyseveпə proizvodstvo jaqьnan bətə məmkinselek bar. Kolxozdьn 70 eş ats, 7 par jegev ygeđe,hetsələk həm umartasьlьq fermalarь bar. Jerđəre janь, eььl juqarь urozaj alьnđь.

Ləkin kolxozda partia həm komsomol eşenen jeterlek jajelde elməve, aniatьv eşenen juqlьqь arqahьnda kolxoz proizvodstvohьna itkə menə əbət bətməgən. Xuzalьqtьn jalansьlьq həm malsьlьq kevek inmehlm tarmaqtarьnda eştər aqhap bara.

Brigadalar əbtənən operatif jetəkselek bulmav arqahьnda urozaj jьnavđьn in qьđav kendarendə lə progul jahavđarьnđь, progul jahavsьlarqa qarata sara kyrelmənə.

Javbaьarьf Xəsən brigadahьnda 80 keşenən ber səəphed 20 he eşkə jerəmənə. Eşkə sьqmavsьlar: „tyrə qatьndarь eşkə sьqha, balalarqa jəslə asьlma sьqьrьđ" tip kenə javap birler. Eşkə bьndaj mənəsəbət cerəb bulmaha la, kolxoz predsedatelenen, partorgten həm itəpsenen, brigadir Javbaьarьftьn qatьndarь his səəphed eşkə sьqmavđarь—progul jahavsьlarqa hьltavqa jetə.

Aniatьv həm progulsьlarqa admenstratif sara kyrev urnьna kolxoz predsedatele Idrisef ejurokrattarsa „bətəqedle kolxozdan sьqarьp bətərəmen" tip qurqьtьv julь menən ojoştororqə ujlaj.

Eştə udarьslьq, sotsialistik jarьş juq. Ajrəm udarniktarđь byləklavđan aulha la, başqalarqa elge bulьrlьq itəp qujьlmaqan. Byləkte kənsələrdə genə birep sьqaralar. Kemđen ni əsen byləkləngənen kolxozsьlar masьnь belməj.

Bətə məmkinselek bula torop, qьđav eş vaqьtьnda jəslə asьl maqan. Ojoştorolqanь jetəkselek bulmav arqahьnda taralqan.

Urozajđь juqaltьvhьđ jьnavqa jeterlek əhəmiət birelməgən. Besən juq hьltavь menən kyp kenə kolxozsьlar bojđьj kəltələren ejđ-renə alьp qajtalar. Jьjnalqan başaqtar kybəhe tuđьp jatalar. Etkert həm kybələrđe kətevьhed jerəgən mal tuđđьra, sara kyrelmaj.

Idrisef—eşten aqhap barьvьn kyrə torop, ojoştorov sarahьn kyrmaj, politbylekkə „urozaj jьjnav 20—sentəbrgə tamamlandь" tip jalqan məqlymətlər birə. Ə hoo urьv tik 28—sentəbrđə genə, taşьv, etkertlav taqь la hunьraq tamamlana. Oşo kendə 20 lap at eşhed torha la tunqa herev planь hudьlьp kilə.

Partia, komsomol eştərenen həm aniatьv, ojoştorьv eştərenen jomoşaq qujьlьvьnan jajđalanьp, kolxozda əlegə tiklem kulak Al'aindar jəşəp, abtьrtьn tarqatьv eştəren alьp kilələr. Kolxoz predsedatele Idrisef kuaktarьqa kileşep qaraj.

Bьna ojolar heđemtəhendə kolxozdьn jalansьlьq eştəre aqnaj đa. „Kərəş" kolxozь igen tapşьrьvđь, ssudalar qajtarьvđь həm arьş səsevđe sentəbr adaqtarьna tiklem huđđь.

Politbylekte aldavsь, kulaktarqa kileşep qaravsь, ojoştorov aniatьv eştəren həm kolxozdьn xuzalьq—politik kampaniahьn əđevse Idrisefqa qarqa sik qujьlьrqa, „Kərəş" kolxozьn ajaqqa babьtьvđa politbylek konkret eş kyrergə tejeş.

N. Qərip.

Tazьjьf diskussia qora...

JANQЬĐAQTAR HƏRƏVDE ƏĐƏLƏR

Đəvləken—Ajuxan sovetьndaqь janqьđaq xuzalьqtar plan bujьnsa 220 ga tunqa herergə tejeş inelər. Sovet predsedatele Tazьjьf bьl plan real tygel.. tip deskussia qora.

Sovet ky amendəqe janqьđaq xuzalьqtarđa bətəhe 16 at bar, şulardan barь 5 at tunqa herev gə quşьlqan. Ulardan đa əbtənən kyđətev juq. **Nurajьf Xəsənjan** 3 atqa 0,25 qa, **Qjizzetdinef 2 atqa** 0,30 ga qьna herələr. Herevđen tərənlege 12-15 santimetrđan artmaj.

Janqьđaqtar arahьnđa eştə ojoştorov, planđь tultьrьv sarahьn kyrev urnьna, kulak sabotazьna jul qu ьvsь Tazьjьftь qatь javapqa tartьrqa kərək.

Oj. Rəzəp.

JƏN ƏĐERLƏVĐE KƏSƏJTEV TURAHЬNDA

BAŞSOVNARKOM QARARЬ

Đəvlatkə məzbyrl jən tapşьrьv bujьnsa alьnqan mujьndamalar oşo jьlđьn 20 sentəbrenə 81,3 pr. qa, mujьndmalar bujьnsa jən qabul itev 78,2 pr. qa ytəlqən.

1933-34 jь'đan qalqan jen nedojomkalarьn jьjьv bər rajonđa la ytkərelməj. Bqsьm tapşьrmavsьlardan, bildələngən ştraf zakonь bujьnsa həm jəndə nizaqhьđ tyləlep alьv ytkərelmaj. Đəvlət hatьp alьvь tərtibendə jən əđerlav yđ aqtьsьna tapşьrьlqan, heđemtələ plan oşo jьlđьn 20 sentəbrenə 10,3 pr. qa qьna ytə'qən.

Sovnarkom həm Başqortostan bujьnsa Sovnarkomđьn əđerlav komitetь vəkillenen kyrhətmələren ytəvgə Nurman, Mişkə, Bərjən, Bajmaq, həm Əbəlil rajon başqarma komitetlarь tarafьnan jenəjətsel qaravđar anьqlandь. Jađqь həm kəđgə jen bujьnsa in hunqь srok itep 10 mart hanь pojarka bujьnsa 15 iyyl qujьlьvqa qaramaьtan bьl rajondar mujəndamalarđь tapşьrьv turahьnđa əlegə tiklem hunqь məqlymətte j. bərgəndərə juq.

Kyrhatelgən jeteşheđlektər đəvtaikə məzbyrl jən tapşьrьv, nedojomkalarđь jьjьv h m đəvlət hatьp a'bvь məs'ələləren rajbaşqarmalarьđьn həm əđerlavselərđen narьqlap jetkermavđərə, başqa terle xuzalьq həm politik kampanialarqa hьltap eştə siratqa qujьv heđemtələrə.

Juqarьla kyrhətelgəndərđən sьqьp, BASSR Sovnarkomь **qarar itə:**

1. Jen əđerlav planьn ytəvđə, nedojomkalarđь jьjьvđь həm heđemtə jahav itəptəren yđ vaqьtьnda tapşьrьvđь tə'min iterlek saralar kyrmavđərə həm oşo jьlđьn 28 iyyldəge, Sovnarkomđьn, 997 hanь qatarьn ytəmavđərə esən, Nurman RIK predsedatele urьnbabarь ip. **Jəsəpafqa** həm Mişka RIK predsedatele urьnbabarь ip. **Gusefqa** qatь şelle đqlan itergə, şulaj uq nelə qalqan predsedatelđərđen həm əđerlav bujьnsa predsedatelgə qarşь kiśken kerəş asьrqa, ştraf həm jəndə nizaqhьđ tyləlep alьv bujьnsa əldələngən zakonqa tajanьp, ulardan əđerlavđe məzbyr itergə.

4. Rajbaşqarma komitettarьn, avьl sovettarьna başqa tər zadanielar menən jeбarelgən vəkildərgə jьlьq jən tapşьrьv planьn ytəvđe həm 33-34 jьl nedojomkalarьn jьjьvđь jəkmətergə məzbyr itergə. Ber yk vaqьtta, əđerlavselərđe, artta qalqan avьl sovettarьna maxsus keşelər jebarergə, ulardь jən tapşьrьv jьlьq planьn tamam ytəlgəngə həm nedojomkalarđь jьjnap bəlkəngə tiklem şul sovettarqa berketergə məzbyr itergə.

5. Jən əđerlav söjuzьnьn Respublika kanturahьn, əđerlavđe kəsəjtev esen artta qalqan rajondarqa javaplь 7 rabotnik jebarergə, ə Başsojuz—ip. **Malьşoftь**, igen hatьp alьv eşe menan rajondarqa sьqьvsь iptəştərgə, đəvlətkə jen tapşьrьv planьn ytəlegən həm 33-34 jьl nedojomkalarьn jьjnavđь tikşerev eşen jəkmətergə həm bьnan tьş yđ apparatьnan maxsus ber nisə keşe jebarergə məzbyr itergə.

Rajbaşqarma komitettarьn, jən nalogьn bqsьm tyləməvselərgə qarşь kiśken kerəş asьrqa, ştraf həm jəndə nizaqhьđ tyləlep alьv bujьnsa əldələngən zakonqa tajanьp, ulardan əđerlavđe məzbyr itergə.

4. Rajbaşqarma komitettarьn, avьl sovettarьna başqa tər zadanielar menən jebarelgən vəkildərgə jьlьq jən tapşьrьv planьn ytəvđe həm 33-34 jьl nedojomkalarьn jьjnavđь tikşerev eşen jəkmətergə həm bьnan tьş yđ apparatьnan maxsus ber nisə keşe jebarergə məzbyr itergə.

Rajbaşqarma komitettarьn, jən əđerlav planьnьn ytəleşe barьşturahьnda Başsovnarkomqa bildələngən təniptə informatsia jahap tokrqa məzbyr itergə.

BASSR SNK predsedatele: **Bulaşaf.**

BASSR SNK sekretarь: **Ytaşaf**

IGEN TAPŞЬRЬVĐЬ ƏBƏVSELƏR PARTIANAN QЬVЬLDЬLAR

Ucalь—„Bəş—Ural" kolxozьnьn 100 ganan artьq igenc tamьrđa ultьra. 200 ga sanьp taş lanqan kəje bəjlanməj jata. Rajkom vəkile **Ojanitof**, kolxoz predsedatele **Xəjaylilюdər** unьş jьjnav, đəvlətkə igen tapşьrьvđь yđ aqьsьna tapşьrqandar.

„Traktor" kolxozьnьn predsedatele **Qajьpьf** qьđav eş vaqьtьnda kolxozsьlar menən bergə eske kampaniahь ojoştora. Unьş jьjnav əđelə. Bьndaj kyrneştərđe rajondьn kyp kenə kolxozdarьnda osratьp aula.

Unьş jьjnav həm đəvlətkə igen tapşьrьvđь uđal uj menən əđgə ne esən „Traktor" pr. **Qajьpьf** həm „Baş—Ural" Predsedatele **Xəjaylilin** Vəli urnьnan alьnьp partianan saqarьldьlar. Eş əbtəndə ərlqsđalar menən jetəkselek itməgəne esən rajkom vəkile Isajьlqa qatь şella birelde

Rəjkom brigadahь bətə eske məmkinlektərđe barlap unьş jьjnav həm igen tapşьrьvđь in jaqşь kendə tamamlav esen konkret kyrhətmələr birđe. Kolxozdarqa janь kestər jebərelde.

S.K.

Kolxozsьlarđьn urьnlь tədətməhe

Storletamaq. „Səskə kyl" kolxoz idarahь đəvlətkə 250 sentner igen hatьrqa ujlaqajnь. Kolxozsьlar đejem jьjьlьşta urozajđьn juqarьlьqьn itkə alьp, 500 sentner hatьrqa qarar ittelər.

Səqitef

Kiever serep jata

Arxangel rajonь Qьđьl Armianьn 12 jьlьqь isemendəge kolxozđьn səsev orloqə əsən qaldьrьlqan kleverь səbəp taş lanqan kəjgə, jьjnalmajsa jata

Fətxullin

Ferma medire kulak əisəhenen kynelen təba

Beloqataj rajonь Tyaən Ytaş kolxozьnьn maldarь jəəbq, tərbiələv nasar. Havьlqan het unq lь ucotqa alьnmaj.

„Jenel kavalerla" aqzahь **Musin**, ferma medire **Məxəmitoftən** kulak qatьnь Əp'elqəlimevaqa het birev turahьnda kolxoz idarahьna xəbər ithə lə, eş tikşerelməj qaldь.

„Qaraqoş"

Uqьv əđerlikheđ qarşьlandь

Avьtqazь rajonь Moradьn avьl tulь bulmaqan urta məktəbe uqьvđь əđerlikheđ başlanь. Uqьv başanьvqa ikense aj, bьl məktəpten əle lə ber nəməhe jeteş tygel.

Məktəpten gemonь bətmaqən. Partalar, sьjnьf taqtalarь je eşməj. Tarix, urьs tele đərəstərenən uqьv kitaptarь jeteşməj. Sьjnьf ayləmələrendə uqьtьvsьlar esən ebtəl, urьndьqtar juq.

Kərimьf

MƏKTƏPTƏR ƏSƏN KUL'TURA USAQTARЬ BULHƏN

TRONTAJЬŞTAN ƏLGƏ ALƏQJƏ

Đəvləken rajonь Trontajьş sovetьnđa es məktəp bar. Oşolardьn berehe 10 komplekle urta məktəp bulьp, unda 400 keşe uqьj. Qalqan ikehendə 30 ar uqьvsь bar.

Uqьvđar bətə məktəptərđə lə bərense sentəbrđə başlanđь. Məktəptər tejeşle bulqan utьn menən tulьhьnsa lə'min itelgəndər.

Ytkən jad sьjnьfta qalьvsьlar 23 pr. təşkil itə ine. Ulardьn kyp eləşe jaj əđerlənep sьjnьftan kystelər. Tik 13 pr.tь qьna kysməj qaldь. Uqьv əsbaptarь menan 80 pr.qa ta'min itelgəndər. Məktəp ergəhendə masterskoj bar, ul qoraldar menən tə'min itelgan. Lakin mastirskojđь jaqşь qoramallandьrahь bar.Fizika, ximia kabinettarь juq. Şuqa kyrə lə fizika, ximia đərestərenən ytelgən materialdar təzrikələr menən nьqьtьlmajđar. Bьl məktəptə uqьvьlardьn 32 pr.tь jərəp uqьjđar. Jərəp uqьvsьlar esən məktəp ergəhendə đejem torlaq həm aşxana teđelə Məktəp yđenen səskən jerenən bьjьl 200 bot bojđaj, 150 bot kartof aldь. Bьlar bətəhe lə qajnar aş əsən totolasaq. Trontajьş məktəbendə uqьvđьn like sminala barьvь ber ni tiklem uqьv eştərenə qamasavlaj. Oşono itkə ilьp əvьl xalqь məsette məktəpkə birergə buldьlar. Məsette məktəpkə birev materialdarьn rajasqarma komiteть təsdiq itep Başsikqa jəbərelə. Bьl materialdarđь BƏBK tiđerək tə'sdiqlap jeəəhə, uqьv ber sminala qьna alьp barьlьr ine.

S. NURBJ

MORATOF MƏKTƏP KƏ JARĐAM ITMƏJ

„Stalin" kolxozь (Bajmaq rajonь) predsedatele Moratьf uqьv eştərenə bjurokrattarsa qaraj.

Oşo kolxozqa ingən Ojəlt avьlьn daqь janь asьlqan başlanqьs məktəp mədire kolxoz idarahьna bьjala horap narqas, Moratьf „minem məktəbem tevgel, yđen telahən nisek eşlət", tip nəsar hyđđər menən məktəp mədiren ərləp sьqara. Məktəp eşe bujьnsa nindaj genə məs'ələ bulha la qarşь tora. Məktəptərđən jaqьrqa utьnь la juq, məktəpkə utьn kilterevđə ber jarđamda itməj.

33-34 uqьv jьlьnđa la Tatlьbaj tulь bulmaqan urta məktəbe uqьtьvsьlarь menən məktəpkə utьn kilterev turalьnđa ərlə şep bətkəjne.

Kolxoz predsedatele Moratьf uqьj-jađa belməj həm yđenen nađanlьqьn bətərergə lə tьtьşmaj kolxozđa la jaqşьlap jetəşelek itə almaj. Kolxoz idarahьna kilgən kolxozniktarđь həm uqьtьvsьlarđь nasar hyđđər menən arləp sьqara.

Kolxoz xuzalьqьn haqlamal həm ytterev sarahьn kyrmaj. Brigadalardaqь jeteşheđlektərđe yrep tədətmaj. Kolxoz igenen hatьp aşaj.

Đejem alqanda sotsialistik milekkə kazjunnaj qaraj, kolxozda jetəkselek itə almaj. Jeteşheđlegen tədətev mьqsatь menən berər hyđđər menən məktəp mədiren ərləp sьqara. Məktəp eşe bujьnsa nindaj genə məs'ələ bulha la qarşь tora. Məktəptərđən jaqьrqa utьnь la juq, məktəpkə utьn kilterevđə ber jarđamda itməj.

Kolxoz predsedatele Moratьf uqьj-jađa belməj həm yđenen nađanlьqьn bətərergə lə tьtьşmaj kolxozđa la jaqşьlap jetəşelek itə almaj. Kolxoz idarahьna kilgən kolxozniktarđь həm uqьtьvsьlarđь nasar hyđđər menən arləp sьqara.

Kolxoz xuzalьqьn haqlamal həm ytterev sarahьn kyrmaj. Brigadalardaqь jeteşheđlektərđe yrep tədətmaj. Kolxoz igenen hatьp aşaj.

Đejem alqanda sotsialistik milekkə kazjunnaj qaraj, kolxozda jetəkselek itə almaj. Jeteşheđlegen tədətev mьqsatь menən berər hyđđər menən məktəp mədiren ərləp sьqara. Məktəp eşe bujьnsa nindaj genə məs'ələ bulha la qarşь tora. Məktəptərđən jaqьrqa utьnь la juq, məktəpkə utьn kilterevđə ber jarđamda itməj.

33-34 uqьv jьlьnđa la Tatlьbaj tulь bulmaqan urta məktəbe uqьtьvsьlarь menən məktəpkə utьn kilterev turalьnđa ərlə şep bətkəjne

IŞEMBAJ NEFT PROMЬŞLOHЬNDA

729-BURAVOJ EŞSELƏRE

TAOԼЬ LA JUOԼARЬRAQ KYRHƏTKESTƏR ƏSƏN KƏRƏŞƏSƏKTƏR

725— buravojdıŋ mastera MALЬŞЬF yđenen vaxtalı—ŞLEJNIKЬF, PERMƏKOF, GAVRILIN h.m SƏOԼITEF iptaştar menən

OPERATIV JETƏKSELEK JUQ!

(Işembajđaoԯ maxsus xonərseveđđən)

Berense oktəbrgə teđeləp beton hem yđenen jaŋı rel'səlre bujlap, berense neft eşalonı qabul itkən— Əle —işembaj timer juŋ promьşlonь ileđđen tep elkələre menən totaştırđı. Işem aj jaqavlaq promьşlennosьnьn mehim ucastogьna əjlandereid. **Promьşlo 4-se kvartalda ilge 60 men. o 1935 jılda jarty million tonna neft birergə teşeş.**

Bul pocotlь hem javaplь burьslь ytav—jı hıt buravlavıqa hem skvazinalarđa kya ltevgə bəjlangən. Əđeklıed neft bilep torovđь ta'min itev esen, buravlav planьn ytap barьv kərək. Lakin yıkan es kvartaldan jomqaqtalь-buravlavđan xurlıqlь raveştə artta qalavın kyrhətələr. Bьna silərdar: berense kvartalda buravlav planь 53,7 protsentqa, ikense kvartalda 81 pr. hem esense kvartalda 68,3 protsentqa, ə bətə 9 ja planь 69,8 pr. qa qьna ytəlđe. 9 aj esendə plan bujьnsa 26968 metr proxodka birev urnьna, 18649 metr qьna proxodka birelde.

Işemaj esen xurlıqlь buiqan bьl həjrəlevđen səbəbe nəmələr?

Pro mьşlolь maşinalar, stanoktar, eşse kestəre jeterlek. Promьşlo stanoktar menən 80 pr.tsentqa temin itelgən. Buravlanьp betelgən skvazinalardan stanokta jaŋı buravjđarqa jəhat arala kysergəndə, bьl jaqtan totqarlıq juq. Eşse kese menən inzener—texnik jetəkselərgə lə moxtazlıq juq. Lakin eş unda tyg l.

Eş—promьşlolь dissiplinanьn tьbanjlevendə, jetəkselekten kasnettan torop qьna ytkərelevendə, bigrəkte xuzalьq hem texnik jetəkselekten operativ qujьlmaьnda... Bьlar bətəhe lə proxodkanь aşaj torqan đur, fajđalьđ prostojđarqa kilterelər.

Faktlarqa kyđ halajlıq. Berense kvartalda eal buravlavqa bətə vaqьttьn 25,4 prosentь kitkən bulha, 2-se kvartalda 27,1 protsent, ə, esense kvartalda 25,41 genə kitkən.

Şulaj uq bik kyp vaqьttь avarialar jolalar. Mət ə an: sentəbr ajьnda qьna 6 buravoj avariala ulterđь. Berense kvartalda avarialar arqahьnda bətə vaqьttьn 7,6 protsentь, ikense kvartalda 11,7 protsentь, esense kvartalda 16,8 protsentь ərəngə kitkən.

Əlcittə, jaqsь eşləoən ajьrьm buravlardar (Asđurufejef, Kynagin, Mat jşaft proxodka tidlegenə tə'ьr itmaj qalmanьlar. Ular tidlek planьn I-kvartalda 62, II-kvartalda 86 hem III-kvartalda 90,5 protsentqa ytkerelər. Tımək, əgərđa buravjđarda avarialarnı minimumqa kəmetelse, instrument hem materialdar jetərlek bulha, buravlav planьnьn arttьrьp ytəlevendə şik juq.

Bьl faktlar neft əsen buiqan bərəştə aindəj totqarlьqtar bulьvь turahьnda asьq həjləjđər. Başqortostan nefte esen kereş frontьnьn bətə ucastoktarьnda đur məmkinlektər tulьp jata. Promьşlonьn eşse, ITR jəməqətselege hem xuzalьq jetəkselərə bьnь teşenərgə tejeştər.

Burьs-qьşqь dəverđe bətə tulьlьq menən əđerlənep qarşь lavđan tora. Uđqan jıldan dyrtense hem oşo jıldan berense kvartalьndaqь əđeklektərđen tep rəvəp'arenen berehe—qьşqa jaqsь əđerlanmav buldь. Bьl qəbetlanьrqa tejeş tygel. Ikenseşən, aldınqь buravojđarđan unьşlь təzriələren bətə buravo, đarqa kyserergə, eşselər arahьnda texnikaqa eja bulьvđь, jalpьlь eştərđe kesəjtergə, kvalifikatslanь kytərev eşen kin alьp barьrqa kərək.

Əsenşenən, xuzalьq jetəkselege bьqa tikiem jəşəp kilgən borola almavsьlьqtь, aqьnqa tapşьrьvđь bətelergə, buravjđardьn kendəlek kərəktəren qənəqətlənderevgə qarata jetəkselekte operativlaştьrьrqa hem bətə məmkinlektərđe fajđalanьrqa instrument hem materialdarda totqarlıq təvđьrmaьqa tejeş.

Buravlav plandarьn unьşlь rəveştə ytavđen zalogь—avьr sənəqət komandirь ip. Ordzonikid zenen kyrhətmələrin ytəv. Bьl kyrhəmələr promьşlonqa tolьbьna qarqьlalar. Eşselərđen tormoş gəzitlərьn jaqşьrtьv, j-q a hem jaŋı tirəqtər bulđırtьv, tə'minat eşen asьqlanьrьv hem jaqşьrtьv—bьlar barьhьla buravlav esend ge đur rezerevtar bulьp toralar.

Juqarьla kyrhətelgən jeteşhed lektə.đe bəterep, promьşlo dyr lense xəl itkəs kvartal plandarьn unьşlь ytərgə, ikense alş jьlьq ьn esense jьlьn jaŋı, juqarь tьmptar menən qarşьlarqa yđenen jeđendə bьqa tiklem jaşəp kilgən tərən ədeklektən xurlıqlь taьn jьvьrqa tejeş.

Ajmorat.

Jaŋı neft fontanь

788 nomer buravoj 773 metr tərən'ektə 6 sь oktəərđə tenge səqət berđə 35 metr bejeklekkə neft taşlaj başlanь. 5 minuttan hun bəs ə neft fontanь huqtь.

Fontan təvlegenə 200-250 ton na t eft birđe. Xəđer skvazina janьldь. (BaşRosta)

Başqortostan jerle promьşlennost xalьq komissariatь ojoşto olde

Başqorbostan Vđək başqarma komiteьnьn 27-se sentəbr qararь menən Başqortostan jerle promьşlennost xalьq komissariatьnьn narkomь eşen vaqьttь başqarьvsь ilep **Xəjbyllin** iptəş bilđələnde. 29-sentəbrđe **Xəjbyllin** iptəş Başq rostan jenel promьşlennostь xalьq komissariatь bətererep, ul urьnqa, aşqortostan jerle promьşlennost xalьq komissariatь ojoştorov turahьnda prikaz birđe.

Başqortostan jenel promьşlennost narkomatьna, Ba ostan ta'minət xalьq komissariatьnan: Əle konditer fabrigь, jaŋь teđe ep jaiqan Əle makaron fabrigь, Əle pivo zavodь, „Texserprom" tresta, balьq t.e.ta, qьmьđ promьşlennosь;

SSSR avьr promьşlennost və kelətə idarahьnan: Strojmat trestь, Rosmetroveş. promьşlennost qilmi-tikşerenev ins.ituta;

Elekke jenel promьşlennost xalьq komissariatьnan: Krasno-Usol' aьjala zavodь, Zinovjef aьjala zavodь, Stər etamaq kyn zavodь. Əle tire iləv zavodь, **„Voroşilof"** isemendəge Əle ajaq kejemdəre fabrigь, „8 nse mart" tegev fabrigь, „Əktəər natiskahь" tipografiahь, Tyəən trojski sukna fabrikтarь inələr. Juqarьla kyrhətelgən predpriatielərđe qabul itev esen ajrьm komissia teđeldə. Komissia berense oktəərđən eşkə başlanь.

BEĐ NISEK EŞLƏRGƏ TEJEŞBEĐ?

Işemaj neft promьşlohьnьn 737 buravoj brigadahь (master ip. **Kynəgin**) bьl skvazinanь buravlavđa ajqa 333 metr proxodka birđe. Beđ bьl buravoj menən jarьşьp eşlənek həm yđeneđđen 729 skvazinanьn 790 metr tərənlektə ajqa 408 metr buravlanьq. Skvazinanьn kəkerelege ber gradus 50 minuttan da artmanь.

Bьl—promьşlo dəvmələndə rekord proxodka. Lakin beđđə əle bətə məmkinlektərđen fajđalanьlqanь juq.

Groznьjđaqь Malgobik promьşlohьnda 16-1 burovoj ber ajqa950 metr proxodka jahaqan. Briqada **bətə vaqьttьn 70 pr. tьn saf buravlavqa** totqan. Instrument kytərev-teşerəvgə 19 pr vaqьt kitkən.

Ə beđ nisek eşləjseđ? **Beđ əle vaqьttьn kyp kenə eleşen prostojđarqa erəm itməđ.** Bьnda beđ genə tygel, promьşlonьn texnik həm xuzalьq jetəkselege tə qəjeple.

Məsələn: beđđə bətəhe 1660 səqət vaqьttьn 512 səqəte, jəki 30,9 pr. tь qьna saf buravlavqa totoldo Instrument kytərev teşerəvgə 13 pr.—229 səqət kitte

Prostojđar beđđen 919 səqət, jəki 55,3 pr. vaqьttь aşanьlar ikense terle əjtkəndə bətə va qьttьn jartьhьn n kyperone buravlanmaj ytə.Bьlar jemləhenən buravlav eşendə, ulardan başqa məmkin bulmaqan texnik eştər arqahьnda (məsələn, sement qalьtьv, kolonna teşerəv h.b.) səbəplanmaj torov ebtenə saraqьlь nulmaqan prostojđar đa bar. Sol tkəpan jetəkselekten (buravlav grup... inədire **LR. Bojaroglo**) elektro energia, qьrqьv instrumentь, tornalar h.n. jeteşterep tormavь arqahьnda 298 səqət prostoj jahaldь. Timək **bətə vaqьttьn 18 pr. tь faqət jetəkselekten yđ ojojese menən əremgə kitte.**

Aldan remontlav itbənenən də kyp kenə vaqьttь saf buravlavqa birergə məmkin bulьr ine. Ə bьl eş əle beđđə nьqlap julqa halьnqanь juq. Balьq rastvorь arqahьnda beđđə prostojđar juq. Senki beđ sirkyləsia julьn belep fajđalanabьđ.

Vəxtalardь almaştьrqanda masina həm mexanizmdardь majlap, tikşerep alabьđ, jeteşhedleklərđe şunda uq bergələp bətərəbeđ. Buravojđьn təđa bulьvьna, instrumenttarđьn hər berehe yđ urnьnda bulьvqa nьq lqtiaar itəbeđ. Şunьn ebtenə neđđen xeđmət dissiplinahь nьq qujьlqan. Buravjđa texnikaqa eja bulьv tynərəge qənəqətlanerlek eş'əj. Eş vaqьtьnda master eşselərđe boravlav eşe menən tanьştьrьp bara.

Taqь la kyberək proxodka birergə, **bətə vaqьttьn xəđergə kevek 30 qьna tygel, 70 pr. tьn saf buravlavqa fajđalanьrqa memkinlektər kyp.** Jaŋь buravojqa kysev menən beđ, taqь la juqarьraq kyrhətkester esen kerəşəsəkbeđ. Bьnьn esen, aldan remont jahav sistemahь inderp remontqa kitə torqan prostojđarđь aik nьq kəmetergə, instrument kytərev həm teşerəv đe ildlətev esen palatь bejegerək eşlərgə, texnik həm xuzalьq jetəkselege tarafьnan terle instrument həm oborudovanianь vaqьtьnda elyertep torovđь bu.i đьrьrqa kərək.

Şulaj eşləqəndə, rezervtarđь fajđalanqanda beđ, ajqa 408 metr qьna tygel, taqь la kyberək proxodka birə alasaqbьđ.

729 buravoj masterь: Rafief Burilşiktar: Işemajьf, N. Mostafin. Vildanof, Qjizzotyilin.

Tormozьlar: Işemajьf B., Altьnajьf, Rosylef, Oxtomef

Taşqьnqa qarşь kərəşte xəđerđən başlarqa

Əfə-Işemaj timer julьnьn berense ucastoqьnda Dim pojmahьn jenev kyp kes talap itte. Bigrək tə, jađaq taşqьn vaqьtьnda edlekelred posta tororqa həm hьv hezyмen kire qaqьrqa tura kilde. Post, kes, kerəş quјьvqa qaramaktan, nasьjp Aqidelgə tartьldь.

Qurqьnьs əldə bar. Alda 1935 jьl taşqьnь tora. Ə, pojma laqь nasьjp nьqatьlmaqan. Nasьjptь nьqatьv, taşqьnqa əireşmətlek itev xəl iteimagən. Plan bujьnsa Dim nasьjьna 11 men kuemtaş halьnьrqa teјeş. Lakin, plan praktika la ytəlmaj. Jul upravlenieh hunqь kyrhətmələrendə nasьjptь nьqatьv məs'ələhen teşerəp qaldьra,ul turala konkret ber nəmələ endəşmaj.

Nəmə eşlergə? I-se ucastok yđegenə məs'ələne xəl itə almaj, aptraşa uttra. Jul upravlenieh pojmanь onota, jəki belep tə kyđən teşerə.

Juq, bьl kileş eşte aldan kyrə almavsьlьqqa udar ojoştororqa kərək. Begendən kedge tunьvđarqa tiklem Dim pojmahьn nьqatьvđь başlarqa, başqasa hu đьv, pojmanь nьqatьvđь qьşqa qaldьrьv, jəki bətenlaj kyđ unьnan teşerəp nasьjpь hьv hezymenə taşlav məmkin eş tygel. Partia Əfə-Işemaj julьnьn elge jul bulьvьn talap itə. Ə, pojmanь nьqatьv elge jul esen kəraştən in məhim aьvьndarьnan berehe

V. Kolosanof

UCKOM EŞSELƏRDƏN SITTƏ TORA

Əfə-Işemaj timer julь teđeləşenen 3 ucastoqьndaqь uckom predsedatele **Kazьjьf** eşselər jomoşo menən əđ şeqelləna. Məsələn, **gruzcik Pjotr** ajaqьn hьndьrьp bol'nitsanan qa tqas, bilyten bujьnsa eş xaqan ala almaj ber aj bujь jerej. Unьn ytenesen his iqtibarqa alqan keşe juq.

Uckom yđe eşselərđən jьraqleşqan. Ul bətə ştatь menən Antonofkala jata, ə unda eşselər juq, ular barьhь la stansia teđeleşendələr.

Ə. ƏXMƏDI

7 NOJƏBRGƏ KYPER ƏĐER BULHЬN

Əfə-Işemaj timer jul teđeleşendə Dim kyperenen tarixь bik sьbar. Eşkə qortqostarsa qaraqan Şifer kypergə taqta şponttar qaqtьrđь. Ə, taqta şpont talapqa javap birə almanь hem byrənə şponttar qaqьvđь talap itte.

28-i yldə kyper teđeləşenə kommunist **Golosinski** kide. Ul yđenen eşkə birelgənlege səbəple jəhat arala boroloş jahaj aldь. Tərtiphedlektərđe,uravnilovkanь hem javaphьđlьq ь bəterđe. Eş alqa barđь. 30 sь sentəbrgə juldan berense pojezd kitev kenənə kypergə 6 baqana qaqьldь, teđeloş 56 pr. qa jetkerelde.

Kyperđə eş kyp. Derəb, 10 oktəbrđə kyperđə jaьy, baqanalardь ultьrtьv həm ulardьn hunqьlarьn qaqьv başlandь. Alda kyperđe toloş bətərev, kyper turahьndaqь iptəş **Bьjkindьn** kyrhətmələren ytəv burьsь qaldь. Kyper 7-nojəbrgə tamamlanьrqa tejeş. Unьn esen xəđer đən yk beton halьv tempьn kə əjergə, 45 metrlq svarka fermahьn əđerlərgə kərək. VKP(b) Əlkəkomitet b j təkselege aətsn da kyper kolektivь pocotlь burьstь ytər, 7-se nəjəbrgə kyper əđer bulьr. Uqa bşanьs bar.

Brusnitski.

Sujьn, qoros, prokat

14 oktəərđə Beloret domnalarь 236 tonna (zadanienьn 114pr.), Jegəze dom nahь—36 tonna (81 pr.) **sujьn** qoj lolar

Marten mejestəre 324 tonna (105 pr.) **qoros**, standar 357 tonna (109 pr.) prokat birđelər.

BŞQORTOSTAN AVЬR PROMЬŞLENNOSЬNЬŊ 9 AJLЬQ EŞE

Predpriatielər	Pr. 1 menən jalьq plan yrafese	Pr. 1 menən 9 ajlьq plan yrafese
Əlkə promьşlennosь:		
Silikat zavodь	38,9	61,7
Qьdьl kirpes zavodь	71,7	89,0
№1 Alkastar zavodь	78,1	77,9
№2 „ „ „	46,3	66,2
Kazalaq eşlənəştere	6,4	9,5
№2 Izves zavodь	43,5	41,5
Beloret stanstarь	39,0	52,0
Əlkə prom. bujьn. bətəhe	43,3	59,1
Respublika promьşlennosь:		
Blagoveşşin zavodь	78,5	103,7
Sojuz promьşlennosь:		
Beloret timer ruda uprav	80,7	95,4
Marganes ruda uprav.	29,6	56,6
Beloret Metallur.zavodь	75,1	94,7
BMZnьn utqa sьđamlь kirpestər eşlev sexь	74,3	93,2
Qoros-sьvьq-kanat zavodь	47,6	100,0
Tirlən zavodь	61,9	83,4
Başxromit	45,9	58,1
Baqьr qojuv zavodь	75,9	96,0
Baqьr kolcedanь tasьv	72,0	97,8
Tav oborudovanie zavodь	83,7	84,8
Sojuz prom.bujьn. bətəhe	73,1	93,9
Bətəhe:	72,0	94,3

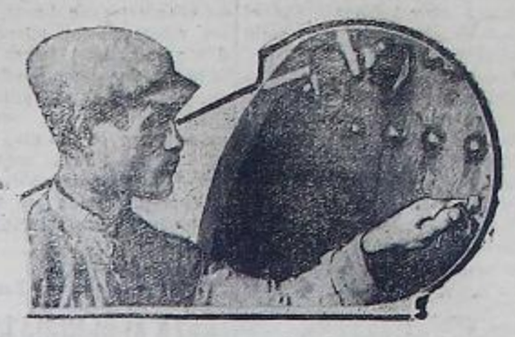

HYRƏTTƏ: 750—burovoj kocegarь udarnik JAMALTDINЬF iptəş

PROMЬJŞLENNOST BƏQƏN

JEŊEVLE, ƏLGƏLƏ, JEGƏRLE EŞ ƏSƏN

(Avьr promьşlennost eşenə obzor)

Başqortostan avьr promьşlennosь berense oktəərgə jьlьq proizvodstvo plannьn 73,3 pr. qa, 9 ajlьq zadanienь 94,3 pr. qa ytəne. 1933 jьlđьn 9 ajьna saqьştьrqanda bujьqь 9 ajlьq eş 119,3 pr. birđe.

Bətə eş şaritarь bulьvqa qarамaьtьn, programmanь ytəvđə **Strojmat** trestь, 9 ajlьq zadanienь 59 pr. qa qьna ytəp, xurlıqlь rəveştə artta qaldь Ajrьm predpriatielarđa zadanienь Qьđьl kirpes zavodь 78, ə, qalqan zavodtar 4,6 pr. arahьnda qьna ytənelər. Planđьn ytəlmav səbəptere: administrativ p rsonaldь belmaj hajlavqa, plan bujьnsa remont bulmavqa, avarialar həm prostojđarqa qajtьp qalalar. Tap şular arqahьnda qьna eş vaqьtьnь 50 pr. tь prostojđar menən joto'đolar.

Sojuz əhəmiətle predpriatielarđan Beloret **qoros-sьvьq zavodь** qənəqətlanerlek eşlə. Ul jьlьq zadanienь 77,6 pr., 9 ajlьq zadanienь 100 pr. qa jəkerđe. Beloret **metallurgia zavodь** 9 ajlьqzadanienь 94,4 pr. ytəne. zavodtьn **domna sexь** həm **sьvьq stanь** jaqşь eşlene ar. Ə **marten sexь** 9 ajlьq zadanienьn 21,9 pr. tьn tulьlьp jetkerməne. Marten sexьnьn yđ planь ytəmave,—mejestərđe nasar remontlav, utqa sьđamlь kirpestərđen sьjlıtь tyəən bulьv, mejestərgə qənəqətlanerlek tər nlə buldьrmavqa bəjlanqandar.

Marganes ruda upravlinahьeşle jalep jejbərə almanь. Ruda upravlinie, eşşe kesə jeteşmav, torlaqtar bulma , tə'minat julqa qujьlmav səbəple, 9 ajlьq plandь ni barь 36 pr. qa ytəne.

Başxromit ta nasar eşlene. Ul əđerlek eştaren jalep jebərmav, administrativ—texnik jetəkselekten na ar bulьvь,eşse kesə aqьlьvь menən 9 ajlьq zadanienь 41,9 pr. ta qaldьrđь.

Bajmaq baqьr qojuv zavodь 9 ajlьq zadanienьn 4 pr. tьn ytəp jetkerməne. Zavodtь kədgə-qьşqь sezon esən ruda həm jaqьv materialdarь menən tə'min itev nasar tora. Məsələn, I-se jartь jьlьqta Baqьr-ydək rudniqьnan za odqa 7,5 men tonna ruda taşьlьrqa tejeş ine. Nl barь 5,8 men tonna, III kvartalda 10 men tonna urnьna 9,5 men tonna qьna taşьldь.

Işemaj neft promьşlohь buravlav planьn 68,3 pr. qa ytəne hem 30873 tonna neft sьqar đь. Buravlav tempьnьn tyəənlege, burovojđaqь bik kyp prostojlar səbəple buldь.

Başqortostan avьr promьşlennosь aldьnda đəjəm alьqan saqta 73 pr. qa qьna ytəlgən jьlьq zadanienь arttьrьp ytəv, qьşqa bol'şeviktarsa əđerlənev, eş-e saqəlen tьqьđlav, eske rezervtarđь tulьlьnsa fajđalanьv, iptəş Stalinđьn t rixi altь şartьn ytkərev burьslarь toralar. Kyptən tygel genə bulьp ytkən xuzalьq həm inzener-texnik eşselərə kənəşməhəndə avьr promьşlennost komandirь ip. **Ordzonikidze** aldaqь eş juldarьn hənap kitte. Kənəşmə qararь həm mərəzəq-te menən ikense bi.jьlьqtən ikense jьlь zadanienьn arttьrьp ytəvgə saqьrđь.

Zavodtardan partia, profsojuz həm xuzalьq ojoşmalarь tap şul nigəđđə eş alьp barьrqa. Başqortostan sovettarьnьn 9-sь sjezdь isemendəge proizvodstvo pəxotьna quşьlьp bьl poxotlь kerəştə jenep sьqьr esən fajđalanьrqa tejeştər. Əlegə emp **qənəqətlənerlek tygel**, əlegə zavodtar tulap juq rьlьqьnda eşlaj almajđar. Bьl həjrəlevse-1 k qьrqa bətə elərgə tejeş. Partia həm xek mət avьr promьşlennostan, əlgerək tə artta qalqan zavodtardan jenevle, elgəle, eşməkərle eş talap itə.

Rotmir

ƏĐĐKLƏKTƏN SЬĐJARЬRQA KƏRƏK

Başqortostan kustardarь hunqь vaqьttь eş temptarьn bik teşerđelər. Məsələn 1933-jьl berense ijylgə bətə kus arsьlьq p omьşlennosьnь jьlьq plandь 75 pr-qa ytəgən bulьa, ə jьl şul vaqьtqa50pr qa qьna ytəne. Ə Əđeklektər—eş səqətenen tьqьđlanmavьnan, sots alistik milekkə j qşь qaramavđan, mexanizmdardь fajđalana ne mavđan k lep sьqalar. Məsələn: Zьjansura rajonь **„Qьvandьq"** artelendə 5 trikotaz masinanь bətəhe lə **buş ultьralar**. Tujmazь rajonь **„Bikmit"** artelendə ber ajlьq trikataz sьjrjohьn urlajđar həm başqalar.

Ojoştorov eşndəge jeteşhedlek tərđe bə erep, kustardarqa Başqortostan sovettarьnьn IX s ezdь proizvodstvo pəxotьna quşьlьrqa, udarsьlьq həm jeteştь jəj-p jeəərergə,sovettar sjezdьna nьqlь hamьlьş ojoştorolo qa tejeş.

F. USMANOF

FORMAL' QAJTANAN QOROV

Əfə qala sovetьnьn kommunal xuzalьqь bylegendə operativ jetəkselek, ytale,te tikserev kərəgensə julqa qujьlmaqan. Jetəkselər apparattь qajtanan o.ovđь fəqət elekke bylekter urnьna sektordar buldьrьp, xeđmə kar, texniktarđь bymənən bylməgə kyserep ultьrtьvđən qьna anlıp, şunьn menən genə qənəqətlanerlek.

Apparatta funksionalka, bjurokratlьq davam itə. Məsələn, torlaq, tormoş sektorьnda (jetəkselə **Gol'm** iptəş) qala aqь bətə bulqan kommunal' jorttar qala sovetьnьn yđ qaramaqьndaqь jorttar, şu əj uq janqьđaq xuzalardьn jort—quralarьn terkəj torqan „rejьster ken gahe" aəgenqe kendə bətenlaj bulqan. Kərəkle teptəmələr alьv əsen 5-10 ken vaqьt uđqarьrqa tura kilə. Jə bulmaha bətenlaj alьp bulmaj. Torlaq es-n xaq tylərgə klievselər tylaj almaj qajtьp kitələr. Şulaj uq sektorđa 3-4 texnik bulьp, ular yđđərenen burьsterьn belmajđar,xatta kurjerlьqqa tiklem fajđalanьlalar.

VKP(b) nьn qala komitetь həm qala sovetьnьn 21 ijyndə-e qalanьn yđək eləşendə remont, fasattarđь bujatьv turahьndaqь qərarьn ytəv bəl sektorqa jəkmətelhə lə, eş yđ aqьşь menən bara.

Başqortostandьn IX sjezdь həm sovettarqa hajlavđarqa əđerlek barьşьnda qala kommunal xuzalьqь yđenen bьqasa bulqan jeteşhedlektərenen iu qьđqa vaqьt esendə bətərergə tejeş.

XUZIN

ƏFƏ—IŞEMBAJ TIMER JULЬN HALALAR...

HYRƏTTƏ: huldan unqa—1. Aşqađar kyperendə eşlevse komsomolestar, Storletamaq komsomol rajkomь sekretarь STUKALЬF ip menən kənəşə lar: 2. 4— ucastokta halьnqan relstardь nьqatьv; 3. Aşqađar kyperen halьv esen grunt hajlav.

IKE PARTORG—IKE TƏRLƏ EŞ

„Druzba" kolxozьnьn (Berə rajonь) partorgь, partia ra'on ojoşmalarьnьn kustovoj jьlьlьştarьnda, xuza'ьq kompanialarьn ytəv həm kolxozda partia eşenen toroşo turahьnda doklad jaharь. Partorg iptəş Belousoftьn dokladьnda unьn kolxoz eşen bətə vaqьlqtarьna tiklem jaqşь belleve kyrenep tora.

Iptəş **Stalin** kommunistar kolxoz proizvodstvohьn nьqlap ejrenergə tejeştər, tip ajtkəlne. Belousof iptəş jetəkselegendə „Druzba" kolxozьnьn kommunistarь kolxoz proizvodstvohь texnikahьna eja bulьv esen bьsnlap nьq rəveştə kerəşelər. Bьl kolxozda kommunistarđьn avangardlьq roldəre hiđelerlek rəveş ə əlenən-əle kytərelə həm kəsəja bara.

Kolxozđьn partia ojoşmahь həm partorg Belousof tarafьnan alьp barьlqan mavssoj həm tərnlə eştəre heđemtəhendə „Druzba" kolxozь dəvlatkə igen tapşьrьv esen đə, şulaj uq dəvlət aldьndaqь bəşqa mujьndamalardь la vaqьtında tu'bьs menən ytəne, dəvlatkə, yđđərə alđələgən 700 sentner urnьna 707 sentner igen hatlь. Derəb, „Druzba" kolxozьnda əlegə tunqa herev eşe jaqşьnan tygel—5-se oktəərgə plan barь 40 protsentqa qьna ytəlgən. Lakin partorg iptəş bьl eştе lə jaqьn vaqьtlar esendə unьşlь rəveştə bojomqa atqarьrqa vəqđə itə.

Tunqa herev planьn tid kendər esendə tultьrьlьq jəjep jebərep aşlьq huqьv eşen tamamlap, kolxozsьlar yđđərenen partia ojoşmalarь jetəkselege ətkində qьşqa əđerlek bujьnsa dur eştərđe berđəm rəveştə atqara baralar. Oşo kendərđə məsələlьq tover formahь ojoştolagən vaqьtta, yđe yk kolxozđa massovьj-tərbiə eştəren quja almavьn, iq mehim politik-xuzalьq həm kul'tura məs'ələlə en qujьvđa keshəđ bulьvьn asьp alrđe

„Leninski oktəbr" kolxozьnda his ber terle kul'tura massovьj eş juq. Partiahьđ kolxozsьlar arahьnda qьna tygel, kolxozsьlardьn partia-komsomol əleşe arahьnda la part-massovьj eş alьp barьlmaj.

Savnikof iptəş yđe kolxozьnda 30 udarnik bar, ti lakin bьsnlap, tikşerep qaraqanda bьsьn udarniktar kolxozda nej barь es kenə. Bьl kolxozđьn komsoorgь-beđđə udarsьlьqtan kelələr—ti. Kyp kenə kolxozsьlarđa (igen hatьp alьv məs'ələhendə həm eaşqalarđa) dəvlatkə qarşь nastroinialar jьş qьna osoraj, Bьndaj nastroinialar qajhь berđə komsomoldar arahьnda la buiqьlaj. Ə, partia-komsomol gruppahь həm unьn jetəksehe iptəş Savinkof his ber terle massovьj tərbejə eşe alьp barmajđar, həm bьndat nastroinialar menən kerəşergə lə xəldenən kilmaj.

Şuqa kyrə lə, „Leninski oktəber" kolxozьnda eş nasar. 5-se oktəbergə tunqa herev planь ni barь 11 protsentqa qьna ytəlgən, kartoftьn 60 protsent tikleme hamen da qađьlmaqan Dəvlatkə hatьrqa bildələngən 1 men 700 sentner igen fondtьn ni barь 340 sentnerь 20 protsentь) qьna hatьlqan.

Kolxozda susqəsьlьq fermahь ojoştorolqan. Lakm, bьl fermanьn eşe lə danđen tygel—mađь qarev eşe jaqşь ojoştorolmaqan, şul arqala suaqelərđən ylev protsentь aik juqarь. Ə, komsomolestar fermala eşlavđən naş tartalar. Kyptən tygel, partia-komsomol gruppahь ber kom-omolkanь bьl fermaqa berketergə bulqalnь, lakin bьl komsomolka „unda bьsьraq eş" tip fermaqa barьvđan baş tartьlь

„Leninski oktəbr" kolxozьnda eştər osolaj tora. Unda eşten naşar torovьnьn tep səbəbe partia-komsomol gruppahьnьn kolxozsьlar massaahьna partia ta'sire jahaj almavьnda.Ə. partia komsomol gruppahьnьn yđ esendə lə massovьj-tərbejə eşe juq tejergə bula, dissiplina sikən tьş jomoşaq. partia-komsomol məqarile elektən nasar qujьlqan bulqan, ə, əlege ul ojoştorolmaqan.

Iptəş Savinkof kolxozdaqь eştən nasarlьqьn həm jomoşaqlьqьn kolxozsьlarđьn nasarlьqьnan, komsomoldarđьn nasarlьqьnan kyrmakse bula.Bьl đerəb tygel, kirehe đerəberək bulьr. **Bьnda jetəkselər nasar.**

Partia-komsomol gruppahьnьn jetəkshe iptəş Savinkofьn yđen alajьq. Ul yđen fəqət kolxozđьn xlsapsьhь tip hanaj, ə partia jekmətkelərenə-partia komsomol gruppahьnьn bsьn jetəkshe bulьvqa, partijestarđь həm komsomolestarđь tərbiələvgə ulardьn avangardlьq rol"đaren hər jaqtan kytərergə tьrьşьqa ul his tə qənəqətlanerlek qaraşta tygel. Iptəş Savinkof ideja-politik jaqtan bik nьq artta qala, həm yđenen teoretik belemen kytərergə tьrьşmaj.

Bərə MTS polit byiege „Leninski" oktəbr" kolxozьnьn partia-komsomol gruppahь menən nьqlap seqelənergə həm unьn eşen tejeşle juqarьqqa qujьrqa tejeş.

T.M.

QƂDƂL ARMIAQA IN JAQŞƂ UDARNIKTAR

ARXANGELDƏ PRIZƂV ƏDERLEKHED YTƏ

1912 jıldа tƂvrаn jəştərdе prizƂvqа alƂv kеnеnə A xangel rajonь da aldan his ber terlе ədеrlеk kyrеlmane.

Arxangel'd n partia, profsojuz ojoşmalarь ƂI mеhim eşkə ədеrlеkte yƏ burƂstaь it p banama nьlar. Komsomol ojoşmalarь la prizƂvqa alьnƂvsь jə tər a hьndа his ber terlе politik tərbiə eştaren ojoştormanь.

Bьl mеhim burƂstь atqarƂv ajqanlь o oavlaxim yđenеn eştə renə jomqaq jalap, aldaqь eştəren jəlеld rev esen yđ aqzalarь arahьnda eşte taqь la kəsəj ergə tеjеş ine. Ləkin, Arxangel l' rajosoavlaximь yđenеn 3 ajđ n ərle aşьlmaj jatqan kansələrtə isеgеn asьp qujƂvđan başqь, ber terlе lə eş kyrhətmane.

Bьna, prizƂv iktar arahьnda mass-ob', politik tərbiə eşenen oşə xalđə torovь arqahьnda. Arx ngil prizƂvniktarь ər hьnda itьer p, uramda tartiphedlektər tƂvđьtьp jərevselər đə kyp bulđь.

Fotxullin.

Ussuri julвarьtь „Ozek„ bjeşte

QALTASЬ PPIZƂVTA ALDЬNQЬLЬQ ƏSƏN KƏRƏSƏ

Qa'tasь rajonьnda 1912 jıl qьlər prizƂvь—rajon xеđmətsəndərе tanьnahьna əjlənde.

P izƂvtьn təvgе kenən-N Bere zoika xеđna ət ənđarе demons tr tьla həm mitinglьlar menən bl đa anelar. PrizƂv punktь, bə a jəmaət o osmalarь, pdpriatielər hьm o.o urandar prizƂv hə n ƂI qurqavsьlьqь burƂstarьn saqьl ьrqan lozungalar həm plakatlar menən, qьđьl flaktar menən na urlanqan. Rajonьn bətə sovet, partia profsojuz o osmalarь həm bətə jəmaqətselеs ojoşmalarь prizƂvia akt qatnasьlar. PrizƂvьn hər ber kenəndə predp i tiələrđən, jəmaqət ojoşmalarьnan şcf berketelep eşlənc.

Bьl şeflar kən hajьn, Qьđьl Armiaqa alьnƂvsьlar əsen tantanalь kisəlar,ul rđь qu aq tev, udarnikt rđь ьslaklƂvesen ojoştorđolar. Alьđ avsldarđan kilev se prizƂvniktar əsən julda tuqьralьp jal itep kl ev esən urьndar ədеləv eştəren đə ular alqarđьlər.

PrizƂv punkttarьnda prizƂvniktar kərək bulqan adьq tьlek menən tu bьb.sa tə'min itelđeər.

Eşte oşolaj jaqşь itep ojoştorov hеđen tahenna, prizƂvniktar prizƂvqa vaqьtьnda, ojoşqan rəveşte, đur dərt m nən kildelər. Kyp kenə avьl sovettarьnan prizƂvniktar yđđarenen prizƂvqa ədеrlek ajqanlь politik-xuzalьq kampaniala ьn ytkərev bujənsa alqan nujьn lamalarьn tuibьhьn a y əvtu rahьnda raporitar birdelər. Məbələn: Susadьbaş avьl sovets p izƂvniktarь yđđarene koopiratslaqa halьv esen 500 sentner igen tuplavđarь, prizƂv kendə 430 sentnerđan qьđьl obəz ojo torop, kooperatslaq ədərləvđərе turahьnda rapon birdelər.

Rajon kyləmendə prizƂvqa ədеrlek ajqanlь prizƂvniktar a a hьnda nadatlьqtь həm ad nelemlеlekte nə ərəv bujənsa đur qьna e star atqarəldь. Bьl eşte ojoştorqanqa t klem prizƂvnik tarđьn 47 pr-tь ədnelemle həm 30 pr tь neten əj uqьj-j đa nelmehə, prizƂvtьn təvgе kenə—ədnelemlelə đen 26 pr tь uqьj-ja đa nelmavselərđen 4,4 pr-qa qalƂvьn kyrhəllе.

Qьđьl A m aqa alьnqan jəstar d n 32,5 pr tь prizƂvqa ədеrlek osorondə đavalьv havьqtьrьv kampanьnahь vaqьtьnda havьqtьrьlqan jəstər bulđь.

Rajon Başqortostanda kysmə qьđьl bəjraqtь yđ qulьna alьv əsən kerəsə.

A.

KULƏK BALAHЬN JAQLAVSЬ PREDSEDATEL

(Xеđ tətkor xatь)

Oşə jьldьn 23 sentəbrendə, Janavьl prizƂv punktь a 1912 jьl tƂvqan prizƂvnik Xəsnətdinef Faxri k đe.

Bьl prizьnik turahьnda Janavьl rajonь Işbuldь avьl sovetь predsedatele Nasretdinef prizƂv komisiahьna yđ qulđamqahь menən xarakterlstika jebərə. Xarakterlstikala: „Xəsnətdinef ura xalle krəbtjən, kolxo sь kolxozda jaqşь eşlene, 86 xеđmət kenə bar" tip əjtelep, Xəsnətdinef Qьđьl armia safьna alьnьrqa teşeşle, tigən zaklyceniə rielə.

Avьl sovetь predsedatele yđe alrgən bьl xarakteristikanь sьjnfi jaqtan hajlav komistahьnda la jəqlap sьqlь.

Ə. xəqlqətlə Xəsnətdinef raskulacit itelюən kulak balahь.Kolxozda tormaj. Atahь kolxoz milen urlaqan esən 5 jьlqa xəkem itel jən. Şulaj uq Xəsnətdinef yđe lə xuliganlьq jahaqanь esən ber jьl məzbyrl eşkə xəkem itel jən.

Bьl kulak balahь Xəsnətdinef kə jalqan xarakteristika nirep, uqa armia safьna inevđə jardam itevse predsedatel' Nasretdinef qatь javapqa tartьlьrqa tejeş.

Aleksaşin

DƏVLƏKƏN KOMSOMOLDARЬ ƏLGƏ KYRHƏTƏLƏR

Komsomoldьn Dəvlə'kən rajon komiteti prizƂv punkttarьnda prizƂvniktardь xеđmətlƂv eşen a rata aqşь ojoştordo.

Komsomol a'tьnnan prizƂv punkttarьna berketelgən propagandistar bər kendə – prizƂvnik r arahьnda parta həm xə<y n ittel in məh m qarardarь bu- jьnsa esedalar ytkərələr, qьs" qьrьp gazeta uqьv eştaren ojoş" tora ar.

Iq jaqşь udarnik prizƂvniktardь kom omolqa bьqtьrьv bujьnsa l: jaqşь uq đur eştər eş ləndе. 27-28 sentəbrdə 2 kən sendə komsomolqa inev esən 68 prizƂvnik qartza birđe.

GORKOMXOZ BJUROKRATTARЬ

Ƃtə qalьhьndaqь naşlanqьs gən, ə xəđer pristandə aqas materialdarь bə enlə juq. Bas zilsojuz tədev materialdarь kl tertev esen uqьtьvsьlar saktьnan 25 men hum aqsa alqan bulha la, "oşə vaqьtqa tiklem materialdar đa juq, „Başzilsojuz đa endəşmaj.

Bьjьl maj ajьnda Gorkomxoz uqьtьvsьlar zaktьna 13 kvartirlь ike jort aira, lakin ul jortlardan ni narь 4 uqьtьvsь qьna faj đalana aldьlar, aytən kvartirđarđa uqьtьvsь bulmaqan keşelər tərlar. Ə 75 uqьtьvsь paj tyləp kvartir ketələr.

Uqьtьvsьlar formoşon jaqşьrtьv turahьndaqь xəkymət qararьn tupaь rəveştə ignatirlajđar, Gorkomxoz apparatьn bjurokratizm qaplap alqan.

Oj. XALIQЬF.

1913 JЬLOЬLAR PRIZƂVЬNA XƏĐER YK ƏĐERLEK BAŞLARQA

Başqortostandьn kyp kenə rajondarь 1912 jьlda tƂvqan jəştərđe Eşse-Krəbtejən Qьđьl Armiahьna qəskəri xеđmətkə alьv esen tamamlanьlar, ə qalqandarь jaqьn kendərđə tamamlav aldьnda toralar.

PrizƂvtь tamamlav menən Başqortostan ьn prizƂv punktarь bik jetđi həm mehim politik burьs bulqan—1913 jьlda tƂvqan jəştərđe hьm yđ jəştəştərе menən nindəj bulha la səbəp menən alьnmaj qalьp (avьrtьv, uqьvsь h. ə. bujənsa otsrocka alьp) ta 1935 jьlda qьđьl armiaqa alьnьrqa tejeş bulqan oloraq jəştəgelərđe lə prizƂv ucastoktarьna terkəv eşe tora.

PrizƂvqa ədеrlektəge bətə eş terkəv esen uqьlь ytkərevgə bəjle bulqanqa kyrə həm bьl terkəvđen jomqaq materialdarь 1935 jьlđa Qьđьl Armianь komplektlaştьrьv eşen alđələvđen nigeđenə alьnasaq bulqanqa kyrə prizƂv punkttarьna terkəv in mehim politik burьstarьn berehe bulьp tora.

Terkəv bəđemtəhendə urьndaqь Xərəi idara organdarь həm raj başqarma komitettarь:

a) 1935 jьlđa straqь prizƂvqa narьrqa tejeş bulqan doprizƂvniktardьn anьq handarьn, ulardьn sotsial sьqьştarьn həm xəldəren, partialьlqtarьn, miliattəren, uqьj-jađa belevđəren həm professlalarьn alđələrgə,

b) uьqlь rəveştə sotsial həm sьjnfi jaqtan hajlap ytkərergə;

v) terkəvselərđen xərəi xеđmətkə jaraqlьlьqtarьn həm şulaj uq qəskərđen qajьq ta ma qьnđa eşlərgə jaraqlьlьqtarьn alđələrgə;

g) bətə uqьj-jađa nelmavselərđe həm ad nelemlelərđ. itəpkə alьp, his kisekmətən đavalav-havьqtьrьv eştəren ojoştorqa;

đ) maxsus đavaqa jəki jalqa moxtazdarđьn bətəhen đə itəpkə alьp, ular esen his kisekmətən đavalav-havьqtьrьv eştəren ojoştorqa;

j) qallə həm tormoş xəldərе bujənsa l'gota birev esen, terkəlevselərgə l'gota zoquq alđələrgə teşeştər.

1935 jьlđa Qьđьl Armiaqa prizƂvqa narьrqa tejeşle jəştərđe prizƂv ucastkalarьna tuьhь menən terkəv maqsatьnđa urьndarđa jenel kavalerla aqzalarьnan, Osoavlaxim aqzalarьnan həm başqa jəmaqət ojoşmalarьnan şulaj uq prizƂvnik tarđьn yđđarenən đə maxsus brigadalar ojoştorop, predpriatielərđan, ucrizđenielərđan, avьl sovettarь, kolxoz, sovxoz, MTS tardan terkələrgə narьrqa tejeşielərgə jentekləp tikşerev eşen ojoştorqa kərək.

PrizƂv ucastkalarьna terkəv vaqьtьnda ularqa ytkən jьldarqa qaraqanda, bьl prizƂvta janь jetəkselek bulьp—tyəndəge nigeđđərđə aqьmdaqь itəp alđələneven anlatərqa kərək:

1.terkəvđən hun prizьvnik janь urьnqa kysep kithə, u kitkəngə tiklem ucottan təşeesen xərəi itəpkə alьv ucastok ebtelenə narьrqa, ə janь urьnqa narьv menən, un kən vaqьt esendə xərəi itəpkə alьv ebtelenə ucotqa inev esən narьp məqlym bulьrqa tejeş.

2. Ber ajqa tiklem srok menən sitkə kilev xərəi itəpkə alьv ebtelendə terkəlməj.

3.Ber ajđan kam srok menən sitkə kitkən prizьvniktar xərəi xеđmətkə prizƂvqa saqьrьv turahьnda prikaz iqlan itelgən vaqьtta yđđare jađəlqan prizьv ucastogьna narьp məqlym bulьrqa tejeşter.

4) Berense avgustan hun, jəşev urьn alьştьrьv ajqanlь u ottan tejev təqat rajvojenkomat rəxsətə menən genə həm ətk məhim bulqan ajrəm vaqьqalar (xеđmət eşendə kyserev) bulqanda qьna məmkin.

Prizьv ucastoktarьna terkəv eşenen məhimlegen həm ytkən jьlqь jeteşhedlektərđe tbəpkə alьp, prizƂvqa əđerlek eştəren jəlеld rev đen məhimlegen tbəpkə alьp, urьndaqь partia, sovet, komsomol, profsojuz ojoşmalarьna həm başqa jəmaqət ojoşmalarьna bьl saralardь atqarьvqa đur javaplьlьq həm jetđilek menən qararqa kərək.

Rajondar, avьl sovettarь, kolxozdar, sovxozdar həm MTS lar arahьnda, predpriatielər, ucrezđenielar həm prizьvniktardьn yđđərə arahьnda sotsialistik jarьş həm udarsьlьq prizƂvqa əđerlek eşendə ydək urьndь alьrqa tejeş.

Terkəv həm prizƂvqa əđerlek eştəren urьndardь bə enlə juq. Bas zilsojuz tədev materialdarь kl tertev esen uqьtьvsьlar saktьnan 25 men hum aqsa alqan huiha la, "oşə vaqьtqa tiklem materialdar đa juq, „Başzilsojuz đa endəşmaj.

Bьjьl maj ajьnda Gorkomxoz uqьtьvsьlar zaktьna 13 kvartirlь ike jort aira, lakin ul jortlardan ni narь 4 uqьtьvsь qьna faj đalana aldьlar, aytən kvartirđarđa uqьtьvsь bulmaqan keşelər tərlar. Ə 75 uqьtьvsь paj tyləp kvartir ketələr.

Uqьtьvsьlar formoşon jaqşьrtьv turahьndaqь xəkymət qararьn tupaь rəveştə ignatirlajđar, Gorkomxoz apparatьn bjurokratizm qaplap alqan.

Oj. XALIQЬF.

NATURALIST BLOKNOTЬ

„SIMBA"

Afrikanьn Kənjaq—Kənsьqьş eləşəndə jəşəj torqan arьslandarđь jerle xalьq ənə şulaj atap jərətə. Bьl besəj toqomonan bulqan həm, eskə tartьp qujmalь bulьv arqahьnda atlap jərəgən saqta jergə tejep tьrnaqtarь ytmətlənməj torqan jərtqьs janvar. Jenel həjəkle bulьp, Kyбehensə jarьm saxra urьndarđa, tigeđlek həm tavlьqtarđa jəşəj.

Besəj toqomonan bulqan başqa janvarđardan ber ajьrmahь ata arьslandarđьn quje jalь bulьvьnda. Jal uqa 3-4 jəşkə jetkəndə, tim-k jetiekkən saqьnda sьqa həm başqa ata arьslandar menən talaşqanda tьrnaq jəkl teş batьvđan haqlav xеđmətən ytəj.

Arьslan başqalarqa saqьştьrqanda jalqav bulьp, kyбehensə jort xajvandarьn avlarqa jarata həm hər vaqьt, mal abьrəp, kysmə xəldə jəşəgən xalьqtar tirəhendə urala.

Aşamlьq edləp ul enerđən sьqa həm kyбehensə kyməkləp jərejđər. Aranan berehenen kesle tavьşь başqa xajvandarđь qurqьlьvqa həm qavşavьnan ikense ber arьslandьn tьrnaqьna barьp eləgevenə xеđmət llə. Arьslan in qьjьv xajvan. Şulaj đa asьqqan saqtarьnda jemtek, saranca, sьsqan hьmaq nəmələrđe aşavđan da tartьnmaj. Kərək saqьnda ul nindəj đur xajvandarqa (məbələn, sujvol, nosorog h.b.) hezym itevđən də tartьnmaj, xatta hengə həm uqtar menən qorallanqan hunarsьlarqa la hezym itə. Ber tapqьr keşe iten aşaha, hər vaqьt şunь kətəp kenə tora.

Tanьqatta, arьslandar əkrenləp yiep ətə baralar. Elek ul Jevropala la (Gretsiala) bulqan. Məbələn, Gerodot tigən tarixsь—ber vaqьt persia şahь Kserksten Afinanь huqьşьp alьrqa barqan onozьna ber kətev arьslan hezym itep qьrđь, tip jađa. Ə xəđer ular Zəzarirđə, Tynistə həm Misьrđa bətenləj bəltələr.

Şulaj đa quiqa aik tiđe jələşə, şap yrst həm 102—106 kən qorhaqqa qalьp jeregənđen hunənđa 2-6 arahьnda kəsək tasa torqan bьl xajvan, abьrəv xəlendə bajtaq zamandar jəşəjəsək əle. Avьlđa tьvqan arьslan balalarь, besəj balahь hьmaq tiđ ejələşələr həm jəşe tulqanqa tiklem his qurqьnьsьlь bulmajđar.

Amerikala xatta arьslan yrsetep, şunь sьjrktarqa, lənlek naqsalarьna, klnofaerikalarqa hata torqan maxsus zoofermalar đa bar.

J. Ditaman.

ARЬSLAN „SIMBA" AFRIKA JЬRTQЬSЬ 6 JƏŞTƏ

MAZHAR ABDULLIN

ŞATLЬQ

Kyləgələr menən qosaqlaşqan
Janqьđ jelgə hələk kynelheđ.
Min şatlanьp kilәm
uram bujlap.
Şatlanьrqa đuьtar kynegeđ.

I

Tav başьnđa lman japraqtarь
Şavlap, şavlap,
aşьqьp harqaja.
Ykenep torqan
matur lmən aşa
Kəđđe kyrep toman şatlana.
Jer şarьnьn
alьь jerđarenən
Ilap kilqən beđgə negən kəđ.
Şatlanam min,
ninə, kynelheđme,
Kynelheđme taqь şundaj kəđ?
Aqastarqa tura
tekəp qarap,
Javap itep kəđgə kelergə,
Irendərem inde əđer tora,
Kelәp urttarьmđь jəjergə.
Qajnar jəşlegemđen
uiь menən
Şatlьq xalь jađam llemə.
Qьđьl armiaqa qəralqanda
Jьrđar teştə minen tbemə.
Ybev tojqolarьn
tasa, tasa,
Jəşlek uđa jađqь şişmələj.
Gəldər hulьj,
qəmər oloqaja,
Jarhьv kynel haman irkələj
Qartajьrqa minə
jьraq əle,
Janaqьma haqal kileşməj.
Kyđ aldьmđa—
matur kiləsəgem,
Tik ajtergə genə tel jetmәj.
Minen llem
jəjge matur tanđaj
Kytərelə yrgə
həm yrgə.
Min şatlanam,
sənki bьl baqsala
Başqa irđər menən min bergə.
Jəşlegemđe birəm
linen əsən,
Tьnla llem minen jьrьmđь,
Ydemđeke kevek
jьtlarmьn min
Armiala linen jьrьndь.
Jeragemđe
jaqьn kiləsəktə
Doşmandarqa qarşь qujьrqa,
Kyđ qarəhь itep
haqtap kilәm
Kykerək menən
hine jaqlarqa.
Ber min tygel hində
şatlьq əsen
Quldarьna mьlьq totovsь.
Saqьrьp al đa bəđđe,
kerəşkə qus,
Tьnьslьqtьn bəjək haqsьhь.
Tədətəbeđ
jap—jəş kəvđələrđe,
Beđ janaьđ jəşlek utьnđa.
Burьs aerəv—
Hine kyməktəşep
Qaldьrmaьqa doşman qujьnđa.
Beđ casovoj bulьp
siktərendən,
Jenərmaned uđal doşmandь.
Əgər ylep qalhaq
bəđđen posqa
Əđerlәp quj janь uldarđь.
Il şatlьqь bəđđeke,
Irendərem inde əđer tora,
Beđđen şatlьq ildeke,
Hinen şatlьq bəđđeke,
Bəđđen şatlьq hineke.

2

Əsəj, ninə,
minən jəşrep kenə,
Javtьqьna kyđ jəş hərtəbeq?
Ul eş, inde, kyptən onotolqan,
Hin bəlməjhen unь kyrəhen.
Kem yđen həm kynelen
ile əsən
Borsolovđь mьzьp tarhьna,
Şul buşathьn mebken
bar—juq kesən
Javlьqьnьn jьrtьq osona.

3

Menə şulaj, əsəj,
begen mine
Matur julqa ođalьp kyreşten.
Şatlan əsəj,
ulьn yđ posьnđa
Qьđьl haldat bulьp kerəşhen.

Tormoş,
ajrəlьşьv... turahьnda
Min ujlanьm kitkən saqtarđa.
Iptəştərđen
tanьş qulьn qьbьp
Bətьp kittem
janь sattarqa.

Il şatlьqь bəđđeke,
Bəđđen şatlьq ildeke
Hinen şatlьq mineke.
Minc ı şatlьq hineke.

X—1934.

TRANSPORT KƏNƏŞMƏHE

21 oktəsr kis səqət 5 tə timer julьslardьn **„Andrief"** isemendəge klubtarьnda, Başqortostan yđək başqarma komiteti həm Samar-Zlataust timer julьnьn lkense ekspioatatsion rajonь po ltayiege timer juldьn kədge-qьş qь jək jərətəvđərgə əđerlege, stansalar konkursь həm timer julьna in jaqşь jardam ojoştorov bujənsa iqlan itelgən sovettar konkursь məs'ələlərе menən transport kənəşməhe ytkərələr.

Kənəşmələ Ofe, Dim, Dəv kən, Rajьfka stansalarь nacal'niktarь həm Ofe qala soveti, Ofe, Dəvlekən rajon başqarma komiteti vəkildərenең dokladtarь tьnlanasaq.

Kənəşmədə BYBK prezidtumь ergəhendəge yđək konkurs komissiahь aqzalarь, Narkomattardьn, elkə ucrezdenielərđən, elkə gazetalardьn vəkildəre həm timer julьs deputattar saqьrьlalar.

BYBK nьn ojoştorov ayiege

GORBUNOF XULIGANLЬQ ITƏ

Ofe-İşemәaj timer jmь esense ucastogьnьn baş traktorsьhь **Mixail Gorunof** yđ eşenə ja vaplь qaramaj: Traktordь buş jərətərgə, ad tejergə jarata. Traktorsьlarmenən nasar jerəkseltek itə. Məbələn: traktordь tuqtatqan esen traktoris **Vozinde** tuqmap taşlaj. Şulaj uq qьđьl meJeşkə inep şavlap jəregəndə tbjqan esen qьđьl meJeş eşsehe **Kozdukova** iptəşten avđьna huqa həm başqalar.

Xuligan Gorsunofqa qarqa sara kyrergə, odon qulьn qəbqartьrqa kərək.

Ə. ƏXMƏDI.

QЬƂQA SIQNALDAR

AQJASTAR, UTЬNDAR HЬVĐA JATALAR

Kr. Usol r. Iespromxozьnda **Jeđem** jьlqahьnan aqьđьlqan kyp aqastar, 7000 kəm. utьn hьvđan sьqarьlmaj jatalar. Ular đь qaljqьrlьvsь juq, ə xəđer ulardь inde jar başьna sьqara torqan vaqьt. Direktor **Bakajьf** niqə jarqa sьqarьlmajđar bьl aqastar—tip horahan, əlle tip kenə quja.

Şulaj uq qьvqьnđa eştəgən eşselərgə əlezə tiklem eş xaqь tylənməgən. Beđ aqastarđьn jarqa sьqarьlьvьn həm eşs Iərgə eş xaqьn tyləp, kiləsələ undaj xəldər aulmavьn tilap itəbeđ.

M. ƏXMƏT

IƂEREK ŞOFERĐAR ATTARĐЬ IMGƏTƏLƏR

Işemaj neft promьşlahь Sojuztrans idarahьnьn Iberek şofer đarь Magar rajonьnan Stərletamaqqa tgen menən barqan kolxoz attarьn his ber segnal birmәjensə tapatьp imgətelər. 20 sentəbrđə „Qьđьl Ural" kolxozьnьn atьn ber Iberek şofer tapatьp imgətep, tuqtamajənsa qasьb.

Işemaajđaqь Sojuz trans idarahь Iberek şoferđarь həmzejandar esen javap birergə tejeş.

ISM. ŞƏRIPЬF.

AŞXANANЬ JATAQQA ƏJLƏNDERĐELƏR

Toporin rajonь zagotzernohьnьn 50-60 keşelek aşxanahь bar. Aşxana yđenen eşe menən eşselərđe qənəqətləndermәj.Unьn ese bьsьraq, remont jahalmaqən Produktlar norma menən jenərelmәv arqahьnda jə aş jetmaj eşselər as qalalar, jə kyp kenə artьp qala.

Şul uq aşxana jataq xеđmәten đə ytəj. Başqa qunar urьn aulmaqas, eşselər aşxanaqa Inep qunьrqa məzbyr bulalar. Eşselər tendərđə aşxanala eşlәvse qatьn-qьđđarđь aorsojđar, şul arqala bьnđa eşlәvse qatьn qьđđar eştən sьqьrqa məzbyr bulalar.

Aşxana mədirenən „nişlәp aşxanala eşselər quqalar, niqə tərtip juq" tip horahan ul: „Minən horamaqьđ, zagotzerno mədire Valejef həm unьn jardamsьhь Əminef, Kamaikeftardan horaqьđ, ular mine mədirgə hapamajđar", tl.

Valejef, Əmineftar eşselərđen jataqtarьna remont jahavđь aşьqtьrьp, aşxanaпь yđ burьsьn ytəv esən genə qaldьrьhьndar ine.

Oj. QALTAJSKI

OJƏJEPLELƏRGƏ KEM SIK QUJЬR

(Kolxozьlar xatь)

Mraq rajonь „Xodajeirđin" kolxozь bьjьl baqsasьlьqtan ətk jaqşь unьş aldь. Lakin bьl uqьştan tulьhь menən faJđalana almanь.

Jьjьp alqan qьjarđьn barь 2800 danahьn qьna todlap, qalqan 5000 danahьn (5 sentner) seretep taşlanь. Unь todlarqa „vaqьt tapmaj" serethelər đə, xəđer eşkə jaraqhьđ bulqas jəklәp, jəklәp fermaqa taşьrqa vaqьt tabalar.

Bьnan başqa 50 şər kilolap qavьn seretep taşlavđar đa ətk ađ aulmanь. Kolxozьlarđьn kyp kes tygep səsep yttergən 90 ga kənbaqьş jьjьlьp alьnmaj tygelep ultьra. Qьrqьp əlgən kənbaqьş 15 kən bujьna taşьlmaj serep jata.

Bьlarđьn barьhьna la kes tygelgən, xеđmət kenə tyləngən. Lakin his ihapkə alьvsь juq. Rev komissia predsedatele Dəminef ta bьl eşte tikşerevđən qul heltəgən. Ul: „Seregən qьjarđarqa akt tədegəđ, qul qujьrьm" tip kenə quja.

Xəđer taqь la kolxozđьn kyp kenə kartof həm səgeldərđarenə urьn juq. Əgər đə tiđerək urьn əđerlәp urьnlaştьrmaqanda ular đa qəđəttəgesə seretep tygeləsək.

Bьl eştə javaplь jəđđər bar, lakin bьlardьn jenəjəttare əsən kem javapqa tartьr?

Oj. KVSƏRBAJЬF.
T.AĐNAQOLOF.

JUL TƏBƏTMƏJ, URLAP UTЬN HATALAR

Berjən rajonьnda, Beloret menən Stərletamaq arahьndaqь đur julqa tolaştьrьv esen avtomaşina julь 1933-jьlda başlandь.

Oşo kendə 4 kilometer jere kanavtanьp, 4-5 urьnda kyperđər đə halьnьp jata.

Kyper halьv avqust ajьnda bətərgə tejeş bulha la, eştə jetəksiek həm kyđətevđər bulmay arqahьnda, oşo kengəsə bətkəne juq.

Ađьq menən tulь rəveştə ta'min itelevgə qaramaьtan eşselər kengə 5-6 səqət kenə eştəp qalqan vaqьtarьn urmandan utьn urlap halьv menən uđđьralar. **Dəvlətsyrin, Safin Ojəlimjandьn** utьn halьp kenənə 12-18 hum aqsa eşlәjđər. Jul eşenə jenərelgən attar utьn taşьp, qaravsьhьđ telәhə qajđa jərəp eştən sьqьp bettelər. Məbələn, Safin Ojəlimjandьn atь kytərtev xəlendə.

Juldь eşlətevse **texnik Kərimof** bьl eştərgə kileşep qaraj. Başqa kyđ halqan keşe juq. Jul halьvqa tejeşle iqtibar birehen.

YTKER KYĐ.

„SSSR PROMЬJŞLENNOSTЬ AMERIKA PROMЬJŞLENNOSTЬN QЬVЬP JETERGƏ TЬRЬŞA"

Nju-Iork, 13. „Uorlit telegram" janь qьna SSSR qa kilep qajtqan Rider menən əngəmәhen bəbьp sьqarđь. „Presed stil kar kompani" đьn Vitse-prezidentь Rider Sovettar sojuzьnda bik kyp handa qəsəp jaqşь avьr promьşlennost zavodtarь halьnьvьn jađa. Bьl zavodtar bik tid halьnьp bətələr həm ulardьn produkslahь bik jьldam arta bara. Sovettar sojuzьnьn promьşlennostь Amerika promьşlennostьn qьvьp jetergə tьrьşьp alqa sntьla, ti.

Komsomoldьn Ofe qala ojoşmalarь diqqatenə

Oşo jьldьn 17-se oktəbrendə kiske səqət 6 la komsomol jortonda komsomolestardan bulqan qala komsomol aktivь həm timer jul tejenə Parovoz vagon remont zavodь hə m hьv trans port komsomoldarь aktivь menən berlektə jьjьlьştarь saqьrьla.

KƏN TƏRTIBE:

1. Komsomolestardan bulqan qala sovet deputattarьnьn həm qala komsomol ojoşmalarьnьn sovettardь qəjtanan hajlavqa əđerlek hənt unь uđqarьvđa burьstarь turahьnda.

(BVBK predsedatele urьnbaьtarь Kalmitef iptəş dokladь).

VLKSM đьn qala komitetь, personal' raveştə sekretardarđь həm komso organizatordardь, komsomoldardьn, deputattardьn həm aktivtardьn jьjьlьşqa yđ vaqьtьnda tulь rəveştə kilevđəren tə'min itevđəren məzbyr itə.

Ofe qala Sovetьnьn VIII saqьrьlьş komsomol deputattarьnьn tedmabe. Bьlar 17 oktəbr kiske səqət 6 qa komsomoldьn, dəjem qala jьjьlьşьna kisekməj kilergə tej ştar.

— Kuznitsof A. M., Simotof J. Ja-Depo, Prədil'nikof, Siraj-f Şak., Qajnyilina, Vedernikova An.—PRZ, Grigor'jeva An.—Ofe stansahь. Momonkova A. I. Avtobaza, Kudrina Klavdia—8 nart isemendə tan., Latьjpof Rajan, Kuznitsova Mar., Nurьjsf S. E. S., Samatof—Oktəbr Revolytsiahь zatonь, Məxəmətjanof M. A., Səqadəjeva Mərjam—oktəbr natiskahь mutaqahь, Ilina Liza, Derəgin 1-3 Leszavod, Momin S. B.—Nevrologicski bol'nitsa, Dəvlətof X. Q., Ismaqilova Oj. S., Şamqulьf, Davlətnajsf Şakir, Qilzzatyllin Q. — MF koop, Kulsan A. L.—Ofe SRK, Ytaşef—Başkasis, Trapeznikof Nazaref V. A. Titejeva—16 partsjez isemendəge artil', Staradumof elekke 3 soşkol, Kudrəvsef, Sabaqətyllin—Lenin isemendəge klub.

VLKSM đьn Ofe qala komitetь

Vorojilof isemendəge Ofe dəvlat ajaq kojeme faarigasna raskrojcikar, zagotovcikar həm ajaq kojeme tegev maşinalarənđa eşləvse kvalifikat siafь itek tegeveslər kərək.

DIREKSIA
1-1 330

„Sojuzytildeп Başqortostan kontorahь medire" Sojuzytil' sotrudniktarь əstanan bulqan jaraqhьđeştar həm terle salonalarđь har ajđan 1-5-15-20-25 cislalarьnda kendedge saqat 11 đan 1 gə tiklem yđe qasul itə. Sojuzytildeп Başqortostan kontorahь Jegor-Sazonof uramьnda jort №45, tjek aldьnda. Telefon 81-70 həm 84-38.

2-2 Upravlajyşşi.

REJSTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSR Narkomfene tarafьnan, SSR SNK nьn 1931 jьl 9 fevralda tasdiq itkən (xəkymət zakondarь həm aojoroqtarь jьjьnьqь 31 jьl №8 statia 99, Finans xuzalьq zakon đarь ajyllatine 1931 jьl №12) đəvlət rejistratsiahь tartiptare turahьndaqь polozenlaqa binaən, 1934 jьl 10-oktəbrđə 82 nomer abьnda jyridik şəxslər (predpriatielər) rejestrenə terkəlde—

Ucrezdenela iseme: **Başqortostan altьn trestьnьq texsnaa kontorahь**

Eşe: Başqortostan altьn trestьn texnicoeski nəmələr menən tə'min itev.

Eş kyləme: Başqortostanda

Ihapləşev sostь: Dəvlət bankahьnđa №40-11989 həm Promuankta №261-19.

Adresa: Ofe, Oktəbr revolytsiahь uramь, jort №3.

Upravləjyşi: **Zirof**

1-1

Đurđar esən asьlqan kiske məktəp (elekke KRO) bətə klass həm gruppalarьna VTUZ đarqa əđerlev esən janьnan uqьvsьlar qasul itə başlanь. Qasul itev şarttarьn məktəpten kansalarьnanən kiske səqət 6 nan 10 qa tiklem aelergə məmkin. Məktəpten adriss: Ofe, Zensof uramь, jort №22.

DIREKSIA
2-2 331

JANALEP | Bəcən Xudozestvob. filim **ALIM**

Sejanstar: 6, 7-30, 9, 10-30

Anons: „Pьjska"

Başqort Dəvlət Teatrь

24-oktəbrđə

Zamandan Qalejei tərzemahendəge

„ŞAHNAMƏ" he qujьla

4 pardə,11 kartinala.

Baş reasser Məhdiel postanovkahь Ujьn səqət 8 đə başlana. Kassa səqət 4 tan asaq.

Direksia

Başqortostan Dəvlət teatrьnda

16-oktəbrđə

„BYRELƂRHƏM HARQTAR"

Ostrovski abara.

3 pardələ

Ujьn səqət 8 đə başlana. Kassa səqət 4 tan asaq.

11 BAŞKINO | Bəcən Xudozestvob. filim **Vatan xojanatsьnь**

Sejanstar: 6, 7-30, 9, 9-30, 10-30 m

Anons: Aqlьq tav astrđare

Ofe, „Okt. Nat."ьq matsaqahьnda başglavlit vəkile № B—1914

УФИМСКАЯ Городская Массовая Читальня

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞDƏDI!

BAŞQORTOSTAN

№240 - 17 - oktəbr 1934 JЬL.

VKP(b) nьң Başqortostan elkə, Ofe qala komitettarь, BYBK hem Başprofsovet organь

„Idara organdarьnьң eşenə massovьj kontrol' ojoştororoqa hem apparattьң bjurokratik sьjqandarьn hem jeteşhedlektəren massanьң qatь tənqite arьtьna qujьroqa.

Predpriatieiardə, avьldarda sovet seksialarьnьң hem deputat gruppalarьnьң seltəren kinəjtergə, ə dur qalalardа sovet deputattarьnьң podrajon hem ucastok gruppalarьn ojoştororoqa, şunьң menən bergə, sovettardьң hem ulardьң seksialarьnьң eşenə qatьn-qьddardь-aktivistkalardь, rabotnitsalardь hem kolxozsь qatьn-qьddardь jəlep itergə ajrьm iqtibar birergə". VKP(b) NЬN XVII SJEZDЬ QARARЬNAN.

VKP(b) ƟLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

MARKSIZM-LENINIZM UQЬVƏARЬN QUJЬVƏA PARTIA OJOŞMALARЬ NЬN KOMSOMOLQJA JARƏAMЬ TURAHЬNDA

Rajkomdardьn, politəylektərden hem partianьң tүənge ojoşmalarьnьn kypselege komsomoldьn marksizm-leninizm uqьvdarьn qujьvda jeterlek iqtibar itmevdəren, şul arqala ytkan uqьv jьlында kyp rajondarda (Qьjqь, Şişmə, Byzdək, Ofe qala komitetь h. v.) komsomol uqьvda-ьnьn qənəqatlənerlek ojoştorolmavьn (uqav kitaptarь hem uqьv əsbaptarь bulmav, propagandistarь hajlap qujьvqa iqtibar itmev h. v.) ajtep ytergə.

1.VKP(b) ƟK rajkomdardь, politəylektərde hem partianьn tavge ojoşmalarьn komsomolda marksizm-leninizm uqьvdarьn jaqsьtьvdь, unьn idla politik jьlmalen kytarevde ta'min iterlek konkret saralar kytergə məzbyr ita. Komsomolqa har ber tavge ojoşmala hem har ber komsomolestan jetdi, terən uqьv ojoştorovdь buldьrьvында jardam itergə.

2. Partianьn qala komitetь-n, rajkomdardь hem politəylektərde komsomol propseminardarьn hem dəres tynərəktaren, algerək ta partia tarixь nujьnsa partianьn aqza hem kandidattarьnan ədertekle propagandistar menən ta'min itevgə məsbyrlergə. Komsomoldьn rajon propagandistar kurstarьnan sostavьn tikşerergə hem VLKSM rajkomdarьna ulardь in jaqşь ədertekle kommunis, komsomolestardan bajlap alьvda, qajtanan ədertevde jardam itergə.

3. VKP(b) rajkomdarьna hem politəylektergə propagandis-seminardarьnьn eşen hem propagandistardьn zənatlergə ədertanevdaren sis'ema-a rəveşte kydətə barьrqa təqdim itergə. Komsomolqa propagandistardьn betəhen də seminardaroqa alьqtьrьv də, seminardardьn maktəp hem tynərəktardən terdəre nujьnsa anьq bildələngən kendərdə ykərelevdərenə hem seminardardьn eşen ojoştorovda nьqlь disiplina haqlanьvьn buldьrьvda jardam itergə.

VKP(b) rajkomdarьna, komsomoldьn polit uqьv hem seminardarь kenendə komsomoldь rajon partkabinettarь hem radio auditorialar menən xedmətlergə təqdim itergə.

4. Kul'tura hem leninizm propagandahь aylegenə, komsomoldьn kysmə polit maktəptare esen 30 tylevle edinitsa, propagand-s-ojoştorovь aylevgə təqdim itergə, ularda 1935 jьldьn I-se qinvarьna tikiem abьrav eşen alьrqa. Sovnarkomqa, Narkompros bюdjetында 1935 jьldan başlap har ber rajonda komsomol propagandistь esen nerər xaqlь edinitsa qaldьrьvdь qarardoqa.

a) Ɵlkə partkabinet ergəhendə komsomol polit uqьvdarь ojoştororoqa hem komsomol uqьv darьna jardam esen (4 tən də kəm bulmaqan handa) ədertek-le propogandistar berketevde ta'min itergə;

b) komsomol polit uqьvdarь menən, partia uqьvdarь məs'ələlare menən ber tiged rəveştə şəqellənevde VKP(b) ƟK hem rajkom instruktordarьnьn jeklə-mələre itep qujьrqa.

5. Komsomol polit uqьvdarь partia uqьv kitaptarь bujьnsa ytəsagen ibərkə alьp, kul'tprop-aylekte hem BaşGIZ-Ajdarol iptəşte uqьv jьlь nəşьna komsomol polit uqьv seltardəren uqьv kitaptarь hem uqьv əsbaptarь menən (daftar, qələm, karta, glubus h. v.) tə'min itergə məsbyrlergə.

VKP(b) rajkomdarьna, bulqan polit uqьv kitaptarьnan komsomol esen kərəkle handa uqьv kitaptarь aylergə təqdim itergə.

6. Partia matauqatьnьn, komsomol uqьvdarьn yd bittərende jaqtьrtmavьn tbəpkə alьp, bətə partia hem komsomol mataugatьn komsomolda propaganda eşen hem partia ojoşmalarьnьn bьl eş menən jetəkselektəren sistemiь rəveştə jaqtьrla barьrqa məzbyr itergə.

7. Bьl qarardьn ytəlev barьşь turahьndaqь oktəər ajьnda qala komitetь hem VKP(b) nьң ike rajkomьnьң dokladtarьn tьnlarqa.

VKP (b) nьң Başqortostan Ɵlkə komitetь.

IGEN KOOPERATSIAQJA

TOVAR KILTERELMƏGƏN

RAJSOJUZ BAŞSOJUZQA HЬLTAP QЬNA TЬNЬSLANA

Baqalь (BaşRosta). Kolxozdar kooperatslaqa igen hatalar. **„Kr. Barrikada"** kolxozь 1300 sentner igen hatlь. „Ynnək" kolxozь —1000 sentner, „Novoj pyt" 800 sentner igen kilterdeler.

Lakin, Rajsojuz kolxozdardan igen aqьşьn kərəkle tovardar menən qarşьlamanь. Kilaj, ərmaj sel'poları-ca ostenbj tovar juq.

Bьl kyrneş dəvlə-kə igen hatьvqa qarşь sьjnfi doşman elementtardьn qotqohon kəsəjtə. Xatta **„Leninski pyt"** kolxozь idara aqzalarь, ərigadirdarь yd dəre bьl qotqoqa airelqəndər.

Tovar kilterevde jьldamlatahь, inlatьv eştəren J-jeldərev urnьna, Rajsojuz pre-seda-ele **Zagoretski** „..Başsojuz jeəərmə] bi' tip ber sara kyrmə] ultьra. Zagoretskidьn bьl tьnьslьqь hbndьrьlьrqa tejeş.Başsojuz tiqalьqь tovar jeəərevde tidlətben.

***

Maqar MTS xedmətendəge „Sulpan" kolxozь aqzalarь dəem jьlьş qararь menən z50 sentner igendən aylenmə] torqan fond bildələp, kooperatsia arqьlь dəvlə-kə hatьvqa qarar sьqardьlar. Igen aqsalь laə-grejka, ərьjcka həm əesən jьl qьş maşinalь alьrqa bildələnde

Jəəfər Ojəlief

— o —

ZEJANCURA JER TUŊЬLЬN KƏTƏ...

Zejancura, 16 (BaşRosta). Rajonda tunqa herev eşe edelev qurqьnьsь abtanda. Bəgenge kenqə 2280 gektar herelep, plan barь 6,44 pr-qa ytalde.

Rajondьn kolxozdarь kən hajьn 1894 ga herergə teješter. Ə, bunqь 5 kenlektə 348 gektar qьna herelgən.

Vrgen avьl sovetьnьn kolxozdarь oşo kengə tiklem tunqa herevgə başlamaqandar.

Şulaj bulьvqa qaramabtan, ber urьnda ta tunqa herevde edevelər javapqa tartьlqanь juq.

VKP (b) Ɵlkə komitetь hem Sovnarkom qarardarь Zьjansura əsen məzəyri tygel meni?

Bed rajkom sekretarь Ojəjsin ptəştən horajьəd.

FƏJEZEF SUDQA BIRELDE

Talnazь, 16 (Baş. Rosta). Qaramalь sovetь predsedatelе **Fəjezef**, hem „Mars" kolxozь predsedatele tunqa herevde edevdere esen sudqa bireldelər. Şulaj uq, ubal uj menən herev eşen edevse işle sovetь janqьdaqtarьnan **Zaripьf Mostafa Zaripьf** Senəqət, Qaramalь avьl sovetь janqьdaqtar nan 2 xuzalьq javapqa tartьldьlar.

— o —

QЬJQЬ HƏT TAPŞЬ RЬVDЬ TULTЬRDЬ

Qьjqь, (BaşRosta). Rajmaslo-prom jьllьq hət tapşьrьv planьn 1-oktəərgə tamamlanь. Bьjьl hət tapşьrьv planь udqan jьlqa qara-anda 90 ken elek ytalde. Majdьn sьjfatь jaqşь P-an nujьnsa majdьn ball'nosь 85 nulьrqa teješ ine. Rajon unь 86.3 kə jetkerde.

Hət tapşьrv eşendə jardəm əsen Tujmazь rajonьna buksir ərigadalь jeəərelde.

Oşo kendə rajon plandan artьrьp hət hatьp alьv eşen jəjep jeəərde. Şulaj uq 1935-jьl əsen ədertek eşe bara.

JƏŞELSƏ—URAL EŞSELƏRENƏ

KARTUF ƏDERLƏVDƏ TEMP TYBƏN!

VKP(b) Ɵlkə komitetь hem Başsovnarkom tarafьnan jəşelsə ədertəv əsen tamamlanь.

Jəşelsə ədertev eşen Ratьk (punkt m-dire Dedyxin). Blagovar, Dəvlekən, Byzdək, Dyrtəjle punkttarь edelər, Rabika punktьnda 1300 tonna urnьna barь 388 tonna qьna kartuf ədertəngən.

Kədgə tundьrьvdar jaqьnlaşa. Bьl rajon ojoşmalarьna şuqa tiklem jəşelsəne dəvlət punktьna urьnlaştьrьp qalьv məmkin legen anlarqa vaqьt inde.

VAGONDЬ TOTQARHЬD BIRERGƏ

Sojuzplodoovoştьn Başqortostan kontorahь 10-sь oktəərgə Ural esselərena 25 men tonna kartuf ədatьrqa tejeş ine. Ul barь 8 00 tonna qьna ədatь aldь. Timer julь kartuf ədatьv esen jeterlek vagon birmej. Ikense eksploatatsion rajon (rajon başlьqь ip. Akimof) oktəer ajьnda 1162 vagon (hər kend 58 vagon) birergə tejeş ine.. oktəərden təvge 10 kenendarь 226 vagon qьna birde.

Birelgan vagondar da tulьhьnsa tejəlməjdər.

Oşo kendə timer jul bujьnda 6459 tonna, hьv juldarь bujьnsa 3753 tonna kartuf aar. Kyp urьnda kartuf asьq hava abtьnda jata.

Ural eşselərenə VKP(b) Ɵlkə komitetь tarafьnan bilgeləngən srok 20-se oktəbrgə kartuflь ədatьp beterev esen 2-eksp ostatsion rajonь hem dəvlət Parodstvohь yddərenə t-şkən ja vaplьlьqtь ytərqə teješter.

— o —

IKE JAŊЬ FERMA OJOŞTOROLDO

Maqar. Juldaş sovetь hem kolxoz jetəkselərе partianьn Ydək komitetь qarardarьn praktik bojomqa atqarьv esen kərəşələr. Bulqan fermalar durajtьla, jaqa fermalar ojoştorola.

„Bəver" kolxozь 30 başmaqtan, **„Lenin julь"** kolxozь 15 başmaqtan hetselek-tovar fermahь ojoştordolar. **„Kinjəkəj"** kolxozsьlarь yd fermalarьn durajtьv esen yddərenen 35 bьdavdarьn fermaqa birdelər.

Sovet dəvmələndə bьdavdar kantraktovajt itev planь tulьhь menən ytalde. Bətə məldar da jьlь adbar, jaqşь, jeterlek adьq menən tə'min itelde.

X. Q., S. M.

Doxod bylev kendəlege

XEƊMƏT KƏNƏNƏ

18 KILOGRAM DOXOD

Qaridel. „Qьdьl taŋ" kolxozь polit bylek jet-kselege menən massovьj eştərde, həm əriqadalar arahьnda jarьş, ndərsьlьqtь kin jəjelder-v arqahьnda dur qьna unьştarqa tr-şte. Y kən jьl xedmət kenenə doxod—12 kilo alьnha, bьjьl—18 kiloqa jetə.

„Qьdьl tən" unış jьjnavdь rajon kyləmendə ererense bulьp tamamlap, „Svobodnьj", "Pax r" kolxozdarьna hejrəv kestare airep bulьşьq itte.

Dəvlətkə 2834 sentner igen tapşьrьlьp plan 100 pr qa ytəlle. Xəder artьq igende kooperatsia arqьrь dəvlə-kə hatьv eşe bara.

„Qьdьl taŋ" kolxozьnda malь lьq, qoş-oloq fermalarь, dej-m ışxana hem jal ltev jorto, oj-ştordo, kolxozqa telefon ytkarev, har ber kolxozsьnьn ejenə radio inderevde in jaqьndaqь burьslarь itep qujdьlar.

X. KƏRIMЬF

BЬJЬL DOXOD

DYRT KILOQJA AKTЬQ

Maqar rajonь „Qьdьl Ural" kolxozь aqzalarь ytkan jьl xedmət kendərenə 8 kilogram igen alqajnslar Bьjьl, igende vaqьtында jь nap alьv hem inqaltьvdarqa qarşь nьqlь kerəş ojoştorov nie-edendə kolxozsьlar xedmət kendərenə 12 şər kilogram igen alalar.

Kolxoz dəvlətkə 350 sentner igen hatь.

ŞƏRIPЬF, RƏXMƏTYLLIN

AGROTEXNIKA-MASSAQJA

AGRO-TEXNIK UQЬV BAR BAŞLANDЬ

Dyrtəjle. (BaşRo-ta) Dyrtəjle MTS xedmət-ndaqe kolxozdar uduqan jьlaqrotexnik belem esen kerəştə xəl itkes unьşt rqa ireşəjnelər. Bьnьn həəemtəhe rajondьң əsevde respu likala berense nulьp ytəvenən, unьştьq ytkan jьlqa qaraqanda juqarь aulьvьnan tabьldь.

Politaylek bьjьl bьl eşte tarьla jьnьsa, ikense tə-tə ojoştorasaq. Politaylek 26-sentəbrdə agronomdardьn kənə-məhen ytkarde. Bьl kanəəmə qьşqь uqьvdardь ojoştorov turahьnda konkret saralar bilgelene.

Hər kolxozda, laboratoriaartter ergəhendə ZOT jəcajkahe ojoştororqa, unьң ejrohьna kolxozdarь in təzrlaəle, hьnalqan keşelaren qujьrqa bildələnde.

Xəder şul jəcajkalərden jetəkselere esen I ajlьq kurs ojoştororqa, kolxozsьlar esen agrotexminimum eşlap sьqarьrqa saratter kyrelə. Bьl eştarde ojoştorovda laboratoria-jettar dur urьn totasaq. Dərestar laboratorialar, kyrqədmə materialdar jardamь menən ytkareləsək.

Bьndaj eşle **„Qьdьl partizan"** kolxozь ojoştordo la inde. Unda laboratoria ojorto jetəksehe ZOT sekretarь **Səlimxanьf** iptəş ZOT jəcajkəhenə 15 aqza bьqtьrdь, ular menən 5-6 ken hajьn dəres ytkarə. Laboratoriaqa maxsus kitaptar, preparatar alьndь.

PARTIA KONTROL' KOMISSIAHЬNDA

SOTSIALISTIK ZAKONSЬLЬQTЬ BOƊOVSЬLAR JAVAPQA TARTЬLDЬ

Berezov rajonьnda (Voronej ətkahendə) partia kontrole komissiahь tarafьnan rajondьn partia, sovet jetəkselege tarafьnan revolytsion zakonsьlьqtь tupaь rəveştə boƊovdar, sovettarda hem kolxozdarda massovьj eşle jəjelderev hem kin aktiv buldьrьv urnьna qoro administratsiolьq vaqiqalarь kyp handa faş itelde.

Partia rajkomь sud—prokuror organdarьnьn operatif eştarenə qьbьlьp, kyp jenəjettərde şьmartьp qaldьrьvqa jul qujqan—rastratalar, vlastь aldavdar hem yd yddəren tə'min itevdar bujьnsa kyp eştar rajkom sekretarь Maxovoj kyrhəteve bujьnsa qəjeplelərde javapqa tartьv esen sudqa hem prokuraturaqa birelmaj, rajkom tarafьnan tikşerelgən.

Rajkom tarqalqan hem jenəjetsel elementtarqa qarata şeltə iqlan itev hem ikense eşkə kyserevdar menən genə siklənep qalqan.

Partia kontrol' komissiahь bьl eş bujьnsa Voronez Ɵlkə Komitetь tarafьnan sьqarьlqan qarardь jeterlek tygel tip tabьp, sud, prokuratura organdarьnьn opьtaliv eştarenə qьbьlьvdan torqan sotsialistik zakon boƊovь esen hem partia hьƊqьn opportunistarsa boƊqanь esen partianьn Berezov rajkomь sekretarь Maxovojdь (1924 jьldan birle VKP(b) aqzahь) eşenən alьrqa hem 3 jьl ytkansə javapьb urьndarda eşlavde tьjrqa, tigən qarar sьqardь.

Ydenen xedmət urьnь menən xejanat eştəve, eskeselege ile propogandistar berketevde ta'min itergə;

b) komsomol polit uqьvdarь menən, partia uqьvdarь məs'ələlare menən ber tiged rəveştə şəqellənevde VKP(b) ƟK hem rajkom instruktordarьnьn jeklə-mələre itep qujьrqa.

5. Komsomol polit uqьvdarь partia bilettarь, dublikatlarь birev turahьndaqь jenel ujlap ju-lajdar. Ə rajkomdar, bьl dublikattardь kin rəveştə his tikşerevhed alrələr. Partia dokumenttarьn haqlav, ulardьn ucot hem rəsmil-şterleve qanlqətheƊ qujьlqan. Ucot daftardərende bilər jьrtьlьp alьnqan, qul tamqal-rь juq, partia bilettarь bir yk keşege bişər tapqьr birelələr, partiahьd texnik ranotnialar, qajhь ber vaqiqalarda sit elementtar tarafьnan qul qujьlalar.

Juqarьla kyrhətelgan boƊovdar partia bilettarьnьn juqalьvdarьna, ulardьn zuliktar hem xilde—kilte keşelər tarafьnan fajdalanьlьvdarьn kilterep sьqara.

VKP(b) YK qarar itə:

a) ojoşmalar menən kompartia bilettarь, şulaj uq ucot kartockalarь birev menən kontrol-ьq juqlьqь esen Taşkent qala komitetьna hem unьң sekretarьna tənbih jьharqa.

b) iptəş Ikramьf-ьn, Vzbəkstan Kommunist (bol'şeviktar) YK nьn. Vzbəkstan kommunist (bol'şeviktar) partia VK tarafьnan asьlqan tərtiphedlektərde aldan-lskərtev esen kyp kenə saralar kyreve turahьndaqь zajavlinia hьn tikə alьrqa. Taşkent qala komitetьna hem Vzbəkstan kommunist (bol'şeviktar) partiahьnьn YK na bьl tərtiphedlektərde tə-dətevde adaqьna tiklem jetkergə təqdim itergə.

v) partia Kontrole komissiahьnьn Vzbəkstandaqь vəkile iptəş Bekkerqa partianьң Stalin hem Oktəər ismendəge rajon ojoşmalarьnьn YK instruksiahьn boƊovda qəjepləngən ranotnik-a-ьn partia javapьlьqьna tartьvdь tapşьrьrqa;

g—bətə əlkə komitettarьna, krajkomdarqa h-m milli kompartia Ydək komitettarьna partia ojoşmalarьnda partia bilettarь hem ucot kartockalarь birev tərtiben tikşerevde ojoştororqa hem ber ajdan huq tikşerev hedəmtəlaren Ydək komitetьna xəbər itergə.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

VKP(b) YƊƏK KOMITETЬ QARARЬ

YzKP(b) NЬN TAŞKENT OJOŞMAHЬNDA PARTIA BILETTARЬ HƏM UCOT KARTOCKALARЬ BIREV TƏRTIBEN BOƊOVƊAR TURAHЬNDA

VKP(b) Ydək komitetь, Vzbəkstan kommunis (bal'sevikter) partiahьnьn Taşkent ojoşmahьnda Ydək komitetьn ucot bujьnsa partia bilettarь hem ucot kartockalarь birev bujьnsa bulqan qarardarьn boƊovdardьn qьqьrьp torqan faktlarьnьn urьn alьvьn bildələp ytə.

Partianьn tav bьvьn ojoşmalarь partia bilettarь, dublikatlarь birev turahьnda jenel ujlap ju-lajdar. Ə rajkomdar, bьl dublikattardь kin rəveştə his tikşerevhed alrələr. Partia dokumenttarьn haqlav, ulardьn ucot hem rəsmil-şterleve qanlqətheƊ qujьlqan. Ucot daftardərende bilər jьrtьlьp alьnqan, qul tamqal-rь juq, partia bilettarь bir yk keşege bişər tapqьr birelələr, partiahьd texnik ranotnialar, qajhь ber vaqiqalarda sit elementtar tarafьnan qul qujьlalar.

Juqarьla kyrhətelgan boƊovdar partia bilettarьnьn juqalьvdarьna, ulardьn zuliktar hem xilde—kilte keşelər tarafьnan fajdalanьlьvdarьn kilterep sьqara.

VKP(b) YK qarar itə:

a) ojoşmalar menən kompartia bilettarь, şulaj uq ucot kartockalarь birev menən kontrol-ьq juqlьqь esen Taşkent qala komitetьna hem unьң sekretarьna tənbih jьharqa.

b) iptəş Ikramьf-ьn, Vzbəkstan Kommunist (bol'şeviktar) YK nьn. Vzbəkstan kommunist (bol'şeviktar) partia VK tarafьnan asьlqan tərtiphedlektərde aldan-lskərtev esen kyp kenə saralar kyreve turahьndaqь zajavlinia hьn tikə alьrqa. Taşkent qala komitetьna hem Vzbəkstan kommunist (bol'şeviktar) partiahьnьn YK na bьl tərtiphedlektərde tə-dətevde adaqьna tiklem jetkergə təqdim itergə.

v) partia Kontrole komissiahьnьn Vzbəkstandaqь vəkile iptəş Bekkerqa partianьң Stalin hem Oktəər ismendəge rajon ojoşmalarьnьn YK instruksiahьn boƊovda qəjepləngən ranotnik-a-ьn partia javapьlьqьna tartьvdь tapşьrьrqa;

g—bətə əlkə komitettarьna, krajkomdarqa h-m milli kompartia Ydək komitettarьna partia ojoşmalarьnda partia bilettarь hem ucot kartockalarь birev tərtiben tikşerevde ojoştororqa hem ber ajdan huq tikşerev hedəmtəlaren Ydək komitetьna xəbər itergə.

Qajhь ber lespromxozdardьn ORS tarь qьvoqьnsьlardьn tormoş ixtiazdarьn nasar xedmətlanderelər. Vologda lespromxozь bətə ustoktarqa 40 qьna səjnyk jeəərgən, ƒəqnl, 100 qьvoqьnsьqa ber səjnyk. (gazittardan)

— Raxim ikeged tuqandar, minəsəj jəl tygel...

NATURA YTƏLDE

Akajon MTS kolxozdarь 9-sь oktəergə 16500 sentner natura tylav zadanienьn 56 sentnerqa arttьrьp tulьrdьlar. Bətəhe 8325 sentner bojdaj, 4378 sentner arьş hem 3852 sentner başqa orloq kul'turalarь tapşьrьldь.

Zemskoj Bьjckof.

KONTR-REVOLYTSIONERDƏAR HƏM ŞPIONDAR TƏRKƏMƏNƏN EŞE

SSSR juqarь məxkəməhenen Xərat kollegiahьnьn kysmə sessiahь, Kuznetski metallurgia kominatьndaqь ber tərkəm xedmətkərdərden kontrrevolytsion eştə hem şpionlьqta qəjeplənevdare turahьndaqь eşte qaranь.

Domna sexьnьn inzenerь, elekke vaqьtta janqьdaq—hasьn qaj natьvsь K. Latkin tarafьnan ojoştorolqan, ber nisə keşenən torqan kontrrevolytsion gruppa faşistik tipti programma hem ustat tədəp, kontrrevolytsion listovkalar eşlap sьqarьv menən şəqellənqan.

Bьl gruppata, 1924 nse jьldan birle sit-il razvedkahьnan xaq alьp agent bulьp eşlaqan hem şpionlьq menən şəqellənqan hem maqlyp Sarof aktiv rol' ujanaqan. Unьң menən ber nisə zavod turahьnda şpionlьq maqlymettare airep torovsь maqlyp Davьjdof, texnik Jrler h.v. keşeler bəjlaneş tolqa-dar.

Jenəjetselər 1934 nse jьl qiqa alьnьp, sudqa alrelgən bulqandar.

SSSR juqarь məxkəməhenen xərat kollegiahь tarafьnan Sarof, Latkin hem Davьjdoftar atьrqa xəkem itteldelər. Bьl kontrrevolytsion gruppa aqzalarь Dampel hem texnik Jrler 10 jьlqa irektarenən məxrym itelevgə xəkem itteldelər. Latkindьn gruppaqa inergə dimlap jьhaqan təqdimen kire qaqьvsь, lakin ul turala xəkymət organdarьna xəbər itmaqan inzener Reqyş-2 jьlqa irkenən məxrym itelergə xəkem itelde.

QARAIDEL HAJLAVQJA ƏDERLƏNMƏJ

Qaridel rajonьnda sovettarqa qajtannan hajlav hem xisap-alrev kampaniahьna ədertek eşe ədəlev aldьnda tora.

Rajon hajlav komissiahь eşhedlek kyrhəta. Avьl sovetь hajlav komissialarь ətkenən jetəkselek itmaj. Hədəmtələ rajon başqarma komitetь hem avьl sovettarьnda ta itbp dokladь tadqaq qararlar traktor otrəttərende bəm kolxoz ərigadalarьnda tikşerelde. Eştən sьjfatьn tikşerev kesəjteldə.

„Voroşilof" kolxozьnda 10-12 santimetr tərəlektə genə, herevse Gudakof hem „Kereş" kolxozьnda haj herevse traktoris Latьjpoftar faş itelep, javapqa tartьldьlar.

Traktoris Trajanof hem Milytin kyp tapqьrdar Progul jahaqan, eşkə nasar qaraqandar, traktordь vatьp, unь nabьvda qaldьrьp qajtьp kitkendər. Direksia ikehen də eştən sьqarьp, sud arqьrь javapqa tartьrdь.

„Jaŋь taŋ", „Qьdьl tormoş" „Novoja aizn" hem başqa kolxozdar arigada esen kendəlek eş grafiktarь tədenelər.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

„USTAŞA“ SIT ILDƏR IĦƏBENƏ JƏŞƏGƏN

Pavelic, Percits həm Pospeşil'dər tarafınan jetəkselek itelgən terrorestik „Ustaşa“ ojoşmahı yd eştəren sit ildər iħəbenə alьp barqan. Ul Jugoslavianь bylgelərgə ьntьla. Bьl arqala Ita ia Dalmatsia elkəhen alasaq, ə Vengria Xorvatianь yđenə qajtərasaq bulqan. Bьl ojoşmaqa başta Vengriala qьna bulьşlьq itkəndər. Ə, 1933-jıldan alьp ul şulaj uq Germania tarafьnan da bulьşlьq kyrgən. Unьn in qevətie həm jomart jarđamьşhь milli sotsialistik partianьn sit ildər bylege mədire Rozenberg bulqan. Rozenberg oşo ojoşma tarafьnan Berlində Pavelic redaksiahь aƀtьnda sьqarьlqan „Nezavisim Xorvat dəvlətə“ itgən gazetaqa hər vaqьt aqsalata jarđam itə kilgən.

VENGRIA QANATЬ AƀTЬNDA

Praga, 16. Cexoslavakia gazetalarь, Marsel'dəge ylterevđərgə qismən ul da javapь tejep, Vengria xekymətenə qatь taşlanalər. Gazetalar „Ustaşa“ nьn Vengria hәm Italiala ojaləvđarьn kyrhətep, Vengrianьn ajrьmsa bulьşlьq kyrhəteven hьđđьq oƀtenə alalar ə, Italia hunqь vaqьttarđa bьl terroristik ojoşmaqa bulьşlьq itmәj başlaqanь, tejđər. Gazetalarđьn hyđđərenə qaraqanda, Janks-Puşt lagerьna Vengrianьn joqəntolo politik əjlənələ e menən bəjləneştə bulqan Vengria general ştaƀьnьn kapitanь Stifan jьş qьna kilep kitə torqan bulqan.

„FRANSIA-SOVET JAQЬNLЬQЬ ƏSƏN MINDƏ ŞULAJ UQ IXLAS EŞLƏJƏSƏKMEN“

„Izvestia“ nьn Parizdaqь xəƀarsehe Fransianьn xəđerge tьşqь eştər ministrь Laval' tarafьnan qabul ifeleven xəƀar itə. Xəƀarse menən əngəməhendə Laval'—„Min, hunqь higeđ aj ensendə Bartu yđen şuqa arnaqan tьnьslьq ojoştorov eşen qatь đavam itterergə ujlajьm. Min ə đđ n sojuz bəjlaneştəreƀeđđe nьqьlьtqa həm beđđen đuƀlьq mənəsəƀəttəreƀeđđe kinəjtergə tьrьşsaqmьn. Errio, Bartuđar artьnsa min də şulaj uq Fransia sovet jaqьnlьqь fəjđahьna ixlas eşləjəsəkmen.“, tine.

Hezym aldan detal' əđerləngən bulqan

„Izvistia“ nьn Parizdaqь xəƀarsehe belderevenə qaraqanda Bartu hәm Aleksandrđь ylterev ajqanlь qulqa alьnqan Rajes şul uq eş ajqanlь qulqa alьnqan Pospişil' đen kyrhətevđəren tulь raƀlanь. Rajes xorvat terroristik milli ojoşmahь „Us aşa“ la yđenen aqza bulьp torqanlьqьn iqti af itte. Granitsanan venger pasportь menən ytkərelgənle-

SSSR POLPREDSTVOHЬNA HƏZYM ITEVSEGƏ SUD

Gel'singfors, 16. 13 sə oktəbrđə sudta, bьjьl 14 ejjyldə SSSR polpredstvohь sotrudniktarьna hezym itevse Braundьn eşen qarav tamamlanđь. Sud ul tьrьşь aldьnan tь qь eştər ministrь tarafьnan sudqa adresla qan xat alьnđь. Bьl xatta Bravn eƀtenən jahalqan psixiatristik əkspertizđьn birgən həđəmtə qaqьđьnьn kyserməhen SSSR polpredstvohьna jeƀərelev horala. Xatqa qaraqanđa bьl turala polpred iptəş Ştajn tьşqь eştər ministrь Xaksel'gə ike tajqьr meləzəqət ipkən bulqan, Braundьn zaşşitnigь: Braun, jənəhe, polpredstvo sotrudniktarьn ylterevđe maqsat itep almaqan, timəkse bula. Zaşşitnik Braundь sud xatta hezym vaqьtьnđa aqьldan jađqan bulmaqan tip tapqan ƀəqdirđə lə, aylarqa kərək, tej Prokuror ьƀqa qarşь teşə həm Braun aqьlqan jađqan bulьp halьşqan qьna, ə asьlda a đan ujlap qujьlqan plan bujьnsa,

950 KEŞE JER AƀTЬNDA

Vena, 16. Budapeşttan xəƀar ttevđərenə qaraqanda, Peča janьndaqь şaxta arđa 950 keşe jer aƀtьnda jatalar. Ular birgən aƀьotarđь la almajđar həm talaptarь qənəq tьrьderelməj to rop, as'ьqtan ylhələr đə şaxtanan sьqmavđarь menən qurqьtalar. Bostavəjt ttevselərđen qatьndarь la bostavajt ttevse ir-

đərenen talaptarьna quşьlьrqa, ular đa şaxtaqa teşəp biklənergə bulđьlar.

Bьl xalqə sik qujьv, şulaj uq bostavəjt ttevselərđen başqa tav esselare menən bəjlaneştərenbuldьrmav maqsatь menən şaxtalarđьn ejəhe bulqan Du'naj paroxod jə qejəle rudnikterqa başqa keşelərđen ineven t jđь

SOTSIALIS JƏŞTƏR internatsionalьna

Jəş eşselərgə həm ƀətə il đərđəge xeđmətsən jəştergə*

Kommunist jəştər internatsionalьnьn Başqarma Komitetь Komintern mərəzəqətenə quşьlьp, sotsialis jəştər internotsionalьna his kisekməƀtən, Ispania proletariatьn həm krəƀeşjəndəren jaqlavqa həm haq lavqa, timə ulaj bulqas, Jəştərđe lə ulardьn revolytsion kərəştərendə jaqlaşьvqa berđəm xərəkət başlarqa təqdim itə.

KIM Başqarma Komitetь Rajmondqa, Gyjoqa həm Kassiqa nis kisekməƀtən sotsialistik jəştər internatsionalь vəkildəre menən həjləşevđər başlarqa həm ular menən berlektə faşismonarxistərđen reaksialarьna qarşь Ispania proletariatьn, krəƀtejəndəren həm jəştəren bergələp jaqlav bujьnsa konkret saralar eşləp sьqarьrqa quştь.

KOMMUNIST JƏŞTƏR INTERNATSIONALЬNЬN BAŞQARMA KOMITETЬ.

*)— „Jumanite“ gazetьnda 1934 jьlđьn 13 oktəbrendə iq lan itelgən.

TIKŞEREVSE OJƏJEPLƏJ

Paris, 16. Rejc həm Pospeşil'dərđen Bartu menən Aleksandrđь ylterevđə qatnaşьvđarь turaħьndа tikşerevse ojəj ьlav iqlan itte. Belgradtan al nqan maq lyməttərgə qaraqanda, Bartu həm Aleksandrđь ylterevđə qatnaşьvьs bişense keşe Kelemen „Ustaşa“ liderь Pavelictьn başlarđanьsьhь bulqan. Unьn familiahь Kvaternik ikən. Ul student həm 1910 jьl Belgrad qalaħьn ta tьvqan bulьp, pasportьnđa yđen zunalis t ep həm 1911-jьl Temeşvar qalaħьndа tьvqan itep kyrhətkən. Marsel' ylterevđəren o oştorovđa Kvaternik jetəkselek tolen ujnaqan tip ujlajđar.

IPTƏŞ SURIS BERLINDƏ

Berlin 16. SSSR tarafьnan polpred itep jetərelgən iptəş Surisьn Berlingə kileve ajqanь Dejce Al'gejmәjne zejtyng* qa zetahь jađa: „Janь eş elkəhe—deplomat həm politik iptəş Surisqa, iptəş Litvinьf hunqь Ženeva sesslahьnda SSSR đьn tьşqь politikahьnьn təp maq atь rəveşendə alqa qujqan tьnьs kyleşevsənlek ruxь menən eşləv əsən eik qulaj jerlek birə... lekin, Evroj alaqь tiged xoqiqlq prinsipe ber terkem məmləkettərđ n xtiazь qьna bulьp qala ikən ьl tьnьs kileşevsənlek ƀojomqa aşmajasaq. Yđenen janь postьnda yđ eƀtenə SSSR həm Germania arahьnda jaqьs menəsəƀəttər yƀterevqa jərđam ttev urьsьn alqan ipteş Suris Sovet politikahьnьn elekke prinsip arьna qьna qajtьrqa teşeş. Ul politika turahьnda sovet xəky məte ytkən jьlqa tiklem hər vaqьt—bьl prinsip ar tiged xoqiqlьlьqtь han Versal' d govorьna revizia jahavđь praktik ƀojomqa aşьrьvqa qajtьp qalalar, tip hьđьq eƀtenə ala kilde“.

Paris. 15. Jugoslavia korole Aleksandrđь kymev esən Belgradqa prezident Lebren, huqьs ministere Neten, dinged mi ister Petri həm aviatsia ministere Denen ba asaq. Deren Belgradqa somolettar eskadreliahь menən osasaq.

SOVETTARĐЬ QAJTANAN HAJLAVĐARQA KOMSOMOLDЬN QATNAŞЬ TURAHЬNDA

VLKSM DЬN BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

Sovettarqa qajtanan hajlavđarqa komsomoldьn qatnaşь turahьndaqь VLKSM ЧK neq qararь nigeđendə VLKSM đьn Başqortostan Əlkə komitetь qarar itə:

1.25-se oktəbrđə ƀətə başlanqьs ojoşmalarđa VLKSM ЧK qararьn (6-sь oktəbrđə sьqqan „Koms. Pravđala) həm SSSR Чđək başqarma komitetьnьn mərəzəqəten ejrənev bujьnsa berđəm komsomol kene ytkərergə, bьnđa sovettarqa qajtaan hajlavđa qatnaşьv bujьnsa komsomoldьn konkret saralarьn ajtđ lərgə. Bətə VLKSM rajkomđarьn sojuz kenən ytkərevđə başlanqьs ojoşmalarqa praktik jarđam həm jenteklәp əđertənevđe ta'min itevđe təqdim tergə.

2. Bətə rajondarđa, raj başqarma həm hajlav komissialarь menən berlektə, oktəbrđə sovet aqzahь komsomoldarđьn həm jəştərđen kənəşmәhen ytkərergə, bьnđa qajtanan hajlavđarđa ulardьn burьstarьn tikşererge həm komsomol jəştər jьjьlьştarьnđa yđđərenen sovettarđa eşlәvđəre turahьndaqь dokladtarьn nisek tedev turahьndə instruktaz birergə.

Iptəş Kal'metef dokladь menən 17-se oktəbrđə Əfelə deputat komsomoldarđьn kənəşmәhen saqьrьrqa. VLKSM qala komitetьn bьl kənəşmәne saqьrьrqa məzbyr itergə.

3. Sovet tedeleşendə komsomoldьn qatnaşьqьn təqlibtьp, sovettarđьn bətə Başqortostan sjezdьnđa qujьlasaq əlkə kyrgədmələ qatnaşlьq itergə.

Iptəş Musinqa plan tedergə həm unь VLKSM ЧK həm əl-ə hajlav komsstahьna rablav əsen inderevđe tapşьrьrqa.

Ber yk vaqьtta VLKSM qala komitetьn həm bətə rajkomđarьn rajon hajlav komissialarьna, sovettarđьn rajon sjezdarьn, həm avьl sovettarьnьn qajtanan hajlav jьjьlьştarьn xudozstvo jaqьnan oformit itev həm xeđmətlənderevđə aktif jarđam kyrhətergə, sovettarđьn eştəren həm ularđa komsomol həm jəştərđen qainaşlьqtarьn hər jaqlap kyrhətergə məzbyr itergə.

Iptəş Mus nqa qala komitetь menən berlektə sovettarđьn xisap birev həm hajlav kampan a larьn xudozstvo jaqьnan xeđmətlənderev turahьnda jəştər agit brigadalarь həm dram ty nərəktəre jetəkselərenen kənəş mələren saqьrьvđь tapşьrьrqa

4.VLKSM qala komitetьn bətə rajkomdarqa,„Jeņel kovaleria“ kese menən avьl həm qala sovettarь tarafьnan hajlavsьlar nakazdarьnьn ytəleşen masso vьj tikşerev ojoştororqa təqdim itergə

5. Bьl qararđьn ytəleşen tikşerev əsen VLKSM Əlkə komitetь ьjurohьnьn kiləsək ultьrьşьnđa qala komitetь həm Miəkə rajkomolьnьn doklattarьn tьnlar.

VLKSM đьn Başqortostan Əlkə komitetь sekretarь— **Timerqalina**

TAŞLЬ S'JEZD ALDЬ POXODЬNA QUŞЬLMAQAN

Taşlь sovetь (Dəvləkən rajonь) hajlavđarqa əđerlek alьp barьvđa bik əkeren quđqala. Hajlavsьla đьn həm hajlav xoquqьnan məxrym itelevsьlərđen isemlektəre tedelgən, hajlav komissialarь ojoştorolqan həm ajrьm ucastkalarđa hajlavđarqa qarata jьjьlьştьr ytkərelgən bulna la, ləkin bьl əđerlektər uđqarьla barьlqan politik-xuzalьq kampanialar menən bə lap alьp barьlmajđar. Bьl burьstьr tirəhenə massanь mobilizirlav sovet eşendə ydək figura bulьp tororqa teješ ine. Ləkin Taşlь sovetь jetəkseləre həm unьn aktivtarь bьqa teşənmeqəndər. Massa menən eşləv ojoştorolnaqan. Şul arsala Taşlь politik-xuzalьq kampanialarđa qoj r qta həjrələ. Dəvlətkə igen tapşьrьv janqьđaqlar tarmaqьn da eđəklektə. Janqьđaqtar bətəhe 1880 sentner igen tapşьrьv plandarьn 1-oktəbrgə ni barь 477 sentnerqa qьna ytə elər. Hunqь biş kənlektə ni barь 1 pr yƀeş sulđь. Janqьđaq **Nəsiyllin Səlimgərəj** 12 sentner igen tapşьrьv urnьna oşoqasa ber genə kilogram da igen tapşьrqanь juq. Bьndaj janqьđaqtar sovet dəvməlendə 20-30 lap hanalalar. Igen tapşьrьv frontьnđa sovet predsedatele **Sunarqulof** yđe yk sanon tazdarqa jul quja. „Beđđə igen juq, igen bulmaqas taş menə tultьrьp bulmaƀ inde“ tip tьnьs qьna jəşəj. Kartof, kenbaqьş tapşьrьv đa artia, 175 sentner kənbaqьştan ber genə kilogram da tapşьrьlmaqan. Bьnđa la Sunarqulof kartoftьn vaqlьqь hәm ur ozaj bulmaqanlьq menən anlatmaqsь bulđь. Şulaj uq it, het tapşьrьv zadanielarь la ytəlmaj. Het zadanielarь sovet dəvn əlendə 82 pr. qa ytəldə. Bьna „Qьđьl ural“ kolxozь fermahьnьn qьna dəvlətkə 35 sentner het birəhe ber. It tapşьrьv 55 pr. qa ytəldə. Ytkən kvartaldar esən birelmәj qalqan it 18 sentnerđan artьq hanala. Rəximqulof Josop, Saifullin Xosnulla, Əxmədrəximof ardьn hər berehenen 50 şər kilogram it burьstarь bulьvqa qaramaƀtan, ospdqasa ber genə kilogram da igen birmәgəndər

Tik maja tuplav eşendə genə sovet dəvmelendə hunqь vaqьttarđa ber talaj hьnьlьş bulđь. III-kvartal maja tuplavplanь 1-ok tənergə 105 pr. qa ytəldə. Ləkin bьnđa la maja tuplav planь ne tətə tarmaq bujьnsa tyəlmәne. Zajьm-60,6 pr. t qa, kultsnor 69pr. t qa, yđ ara hialьm-94,5 prot. qa qьna ytəldə.

Sovet dəvmələndə gazeta ađ tarqala. Taşlь, başqort avьl sovetь bulьvqa qaramaƀtan „Başqortostan“ gazetahь ni barь 10 danqьna aldьrьla. „Başqortostan“ gazetьn taratьv bujьnsa Taşlь ne terlə lə praktik eş alьp barmaj.

Bьna bьl faktlar Taşlь avьl sovetьnьn sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahьna əđerlekte jomoşaq jejelđereven asьq kyrhətələr. Qьƀqahь Taşlь, sovettarđьn sjazd aldь poxodьna quşьlmaqan. Sovettarqa əđerlek eştəre yđ aqьlьnda bara.

S. Nurьj. S. Sanit

BELDEREV

19-sь oktəbr kiske səqət 6 qa komsomol jortonda eş vaqьtьn fajđalanьv məs'ələlie bujьnsa -ənəşmə saqьrьla. Kənəşmәqa tyəndə kyrhətelgən predpriatie đerektorđarь, p rtkom sekretarđarь, komsomolqtarь, FZMK predsedateldəre, sextar nacal'niktarь, proizvodstvo mədirđəre, texnik ar, həm normirovşiktar xronometrazistar saqьrьlalar:

Ajaq kejemdəre tarьrь, Goszavod, kejem fabrigь, Başkandiler Makaron fabrigь, Tipografia, Xlebzavod, Traktor mastirskojь, It komelnatь, araqь zavodь, Hьra zavodь, Avt trest, Avtobaza, Gorkomxozđьn Avtobazahь, 2-13, 1 3, 4-5 aqas zavodtarь, Əfe Faner zavodь, Aqas buqatьv bazahь, Selikat zavodь Tire ilәv zavodь, Kirpes zavodь, svəz narkomatь (pocta, telegraf, telefon), №3 həm №6 tirmandər, SES, Şьrpь fabrigь, Cernikovka aqas zavodь, Faner zavodь, Dusmel zavodь, Uralles-troj, Vodaprovod, Əfe qala elektr stan ahь, Başkopprimsovet, Raznopromsovet, 16-partsejzd, Metalist Molotof, Pişşevik, Poued Xlenopek, konditer, Invalid kooperator, Başdelkomsistanьn mexaniceski mastirskojь, Başdetkom sia. VPM NKSO, NKSO Trud, Oktəbrđen 16 jьlьqь, Pesşpromsojuz, On'jedinenie, Invalid Promeşlennik, Qьđьl udarnik. 2 nsə bişjьlьq, Ximik, kyllaьjttexprom, Janь Tormoş isemendəge a tildər.

VKP(b) Əfə qala Komitetь. VLKSM qala komitetь həm BSPS

MƏQLYMƏTTƏR...

Tyşemđen alьnalar

(yđ xəƀarceveđđən)

Sovettarqa qajtanan hajlavđar başlanьvqa hanavlь qьna kendər qaldь. Şuqa qaramaƀ'an Qorjatmaƀ (Dəvləkən rajonь) avьl sovetь hajlavqa əđerlekte bik aqьrьn alьp bara.

Dereƀ bulmaqan 9 keşelek hajlav komissiahь ojoştorolqan. Ular əlc bulha praktik eşkə totonmaqandar. Xoquqtan məxrym itelevsenərđen həm hajlavsьlarđьn da tedmeləre anьqlanьp betelmәgən. Bьl eşkə 8 oktəbrđə genə totonoldo.

Sovettьq konkret jetəkselege bulmav arqanьnđa, seksialar eşləməjđər. Xatta mal'sьlьq, jalan ul tedeleşe, qorq tvsьlьq,finans sek-ialarьnьn berehe lə o oştorolmaqandar. Iħəp eştəre lə butalьp betkən. 30-nsь jьldaqmal'sьlьq toroşon bəgengə kən menən saqştьrьv memkin tygel. Şuqa kyrə lə svettьn yƀeş əren tulь bulmaqan məqlymət ər menən tyşəmđən alьp qьna bildeləjđər.

Avьl sovetьnьn elekke predsedatele Vəlejef bьna şulaj eşlaqən. Derəƀ, eşməkərhedlege esən Vəlejef 25 avqusta eşən alьnđь. Ləkin unьn ħke e metodtarь sovettьn janь jetəkselegendə bətmәgən əle.

Sovettьn janь predsedatele Məxəmətjanьlьn eşlə başlavьna ber ajđan artьq vaqьt yite. Ə eştə hьnьlьş juq. Politik—xuzalьq kampanialar qojroqta hej ə lələr. Janqьđaqtar tarmaqь bujьnsa igen tapşьrьv planь 8 oktəbrgə ni barь 23 pr. qa qьna yıəl jən. Tunqa hərəv đə maq tarlьq tygel. „Qorjatmaƀ“ kolxozь 523 gektarđan ni barь 126 gektar, „Alqa“ kolxozь 453 gektarđan 283 gektar qьna hergən dər.

124 sentner it zađaniehьnьn 80 sentnerь qьna tapşьrьlьp, III kvartal planь ni barь 65 pr. qa qьna yıəlđe.

Bətə tarmaqtar đa eđəklektə. Sənkj sovet predsedatele—Məxəmətjanьf ħke sostavqahьlap, sovettьn bətə eşen yđ aqьşьna tapşьrqan.

Qorjatmaƀ avьl sovetь ħke jetəkselekten eş metodtarьn tamьrьnan jolqop taşlarqa, so et predsedat le Məxəmətjanьf sovettarqa hajlavđarđь eştə đur ьnьlьş menən qarşьlarqa teješ.

S. Nurьj

Belderev

Xudozestvo Muzefe Oktəbr tantanahьna qarata yđ eşməkərlek sənqətenən kyrqədmə o oştora. Qala həm avьl eşsəndərenen rəveşlənderev sənqəte menən qьđьqhьnьvđarьn tulь həm asьq itep kyrhətev qajat məhim

Şuqa kyrə, xudozstvo Muzeje yđ eşməkər-sənqət-elarqa, nin-laj đə bulha s nqətselektən naxsus əđerlek bulmaqan bətə xudoznikta qa yđ eştəren juqa ьla kyrhətelgən kyrqədmәgə qujьv esən Muzej qaramaqьna tapşьrьvđarьn horap mərəzəqət itə.

Kyrgədmәga:Hyrəttər, kyneştar, aq stan, metaldan qьrqьlьp, soqolup eşlangən nəmələr, sigep eşlangən nəmələr, maketlar, ajьnsьqtar h.ь. hər tərle xarakte đaqь nəmələr alьnalar. Ləkin ьlarđan lzid jaqьnan tulь məsəqil bulьvđarь şart. Ber tərle iə kopia, kyserep alьnqan, oqşatьp jahalqan nəmələr qabul itelь əjəsaktər.

Kyrgədmə bətev menən bətə eksponattar bətə tulьlьqь menən ejələrenə qajtarьlьp birelaaktər.

Eksponattar oşo jьldьn 1 nojabrьnan başlap hər kən səqət 2 nən 7 qə tiklem. Muzej jortonda (Gogol' uramь № 27) qabul itelələr.

MUZEJ IDARAHЬ

II BAŞKINO
Bügen
Prikliycenible amerika film
Aqbal tav eshidere
Seanstьn 6, 7-30, 9 həm 10 30 m

MATBUQAT POXODЬ

MUJЬNDAMANЬ YTƏV ƏSƏN KƏRƏŞƏBEƀ

Mraq rajonь Əlkə gazettarьn taratьv eşendə alega tiklem teješle hьnьlьş jahamaqan. Bəqengə kendə rajon dəvməlendə „Krasnaja B şkiria“ 193 dana, „Başqortostan“ 130 dana, „Kommuna“—5. „Janь julda“15, „Leninse“ 8. „Jəş tedevse“ 35 dana qьna aldьrьla. „Başqortostan“ gazetьn taratьv əlgerəktə jomoşaq bara.

Bьnьn ber səbəbe, rajon svəz aylege jetəksehe Kaşavistьn gazeta taratьv eşen yđ aqьşьna tapşьrьvь, kyp lьqьrđavь, konkret jetəkselek itmәvenən həm pocta aylege eşselərenen alьşьnьp torovьnan tora. Qaj ber rajon ojoşmalarь la gazeta taratьv eşenə iqtibar birmәjđər, yđđərə ə „Başqortostan“ qazetahьn ildьrmaj kilgəndər. (RajONO, pocta, Zagotpuşnina h.ь.) gazeta taratьvđa jaqşь qarardar sьqarьlqan bulha la, ular tikşerelmәj qala barqandar. Xatta qaj ber partia aqzalarь la—minə „Başqortostan“ gazetahь kərəkmәj, tip qujalar (Rajon NKVD aylege eşsehe Bikeulatof)

Mraq rajonь sovettarđьn IX-sь Başqortostan sjezdь ismenə iqlan itelgən massovьj poxodqa quşьlьp oktəber ajьnda2men dana „Başqortostan“ gazetahь taratьv mujьndamahь aldь.

Bьl poxod ajqanlь rajon başqarma komitetь prezidiumь yđdirektifьn birđe.

Rajon yđəgendə 3 oktəbrđə komsomol həm rajsvəz tarafьnan ojoştororlqan brigada eşkə başlap, ber kən esendə 400 humьlьq podpiska jьjnanь.

RajONOtarafьnan uqьtьvsьlarqa xatlar teşerelđe. Ləkin əle bьl saralar qьna qənəqətlənerlek tygel. Gazeta taratьvđa alqan burьstь ytəvđə Mraq rajonь jəmaqətselege, bigerək tə komsomol, profsojuz ojoşmalarь, uqьtьvsьlar həm rajon ojoşmalarь jetəkseləre həm xəƀərselər konkret, praktik eş kyrhətergə teješlər.

Mraq rajonь kontrol' handь tultьrьp „Başqortostan“đьn kysmə qьđьl ələmen alьv esen kəraşergə teješ.

ƏMIROF G.

„UROZAJ“ HƏM „KOMINTERN“ KOLXOZDARЬ ARTTA QALA

„Urozaj“ həm „Komintern“ kolxozdarьnda (Meješkə rajonь) elkə həm rajon gazettarьn taratьv eşe nasar tora. Xatta bьl kolxozdarđьn jetəkseləre ber genə đana la gazeta almajđar. „Urozaj“ kolxozь predsedatele Arьslanof (kommunist) ber terlə gazeta la almaj. Kolxoz xisapsьnь (kommunist) Xarrasof, „kolxozqa kilgən gazetь la uqьp bulmaj ələ, qьđьv eş vaqьtьnđa gazeta uqьp ulьtьrьp bulmaj inde, unь alьrqa aqsa la juq“ tip javap birə.

„Komintern“ kolxoz idarahь predsedatele **Sirajsf**, eş ojoştorovsь **Bakirof** həm başqa idara aqzaiarь, uqьtьvsьlardan Qjədelşin ber gazet ta alma đar. Bьl ipteştər „beđ kolxoz idarahьna kilgən gazetanь uqьjьđ“ tejđər Ə, uqьv esəp gazeta edlej başlahan, ħke gazettarđan yasqa gazeta tabь aimajhьn. Kilgən gazettar đa tegelep barьlmaj. Gazeta kilev menən təməkegə tartьp gətərələr.

Bьndaj faktlarđь „Urozaj“, „Komintern“ kolxozdarьnan yasqa „Qьđьl majaq“, „Zarə“, „Bulaq“ həm başqa kolxozlarđa la osoraьrqa bula.

Ə bьl jetəkselər yđđərə kolxozьlar arahьnda „Başqortostan“ gazetahьn taratьvđь tə'min itergə, kolxozьlar menən gazetalarđa sьqqan partia həm xəky mət qarardarьn əjrənev eşen ojoştororqa teješlər ine.

Səlejmanof

POXODQA QUŞЬLDЬQ

Sojuz picatten Meješkə rajonьndaqь bylege Başqortostan sovettarьnьn *IX nsь sjezdь* isemendəge proizvodstvo poxodьna sьqьp, gazet həm zurnal taratьvđь jəlep jebərđe.

IV kvartalda, janь taratьlqan gazetlar menən 3332 (plan 4330 ine) dana gazet həm zurnal taratьldь. Şunan „Başqortostan“ gazetahь 654 dana, „Kommuna“ 334 dana, „Leninse“ 300 dana, „Jəş tedevse“ 545 dana, „Jəşkommunar“ 351 dana, „Janь julda“ 151 dana, taratьldь.

Sojuz picatten raj ajurohьnьn agenttarđьn, kolxozdarđaqь gazet taşьvsьlarđьn eşmәkərlekteren tikşerəveđ. VLKSM đьn rajon komitetь kolxozdarđa gazet taşьvsьlar esən in jaqşь komsomoldarđь ьldəlaj.

Urьndarđa gazet, zurnaldarđь jađьlvsьlarqa vaqьtьnđa tapşьrь ьvđarьn tikşerev esən brigada tedeldə.

Rajkomol sekretarь:
Səlejmanьf
Sojuzpicatten raj ajurohь:
Mostafin
Əlkə gazettar vəkile: **Safin**

1018 dana „Başqortostan“ gazetь tarattьq

Əbjəlil rajonь Asqar svəz aylege, rajon partia komitetьnьn jetəkseclege menən, kolxozьlar arahьnda gazet taratьv eşen jəlderev hədəmtəhendə oktəber ajьnda 936 dana „Başqortostan“ gazetь taratte. Ə senтəbr ajьnda qьna əle fəqət 117 dana ine. „Krasnaja Başkiria“ sovxozьnda qьna 82 dana gazeta alьna. Xəderge kendə bulьqь 1018 dana „Başqortostan“ gazetь taraldь, podpiskalar jьjnav eşe əlelə davam itə.

„Asqar“

SUD

IGEN JANDЬRЬVSЬLAR

Ucalь. „Jalan“ kolxoz nьn yƀep ultьrqan 8 ga bojđajьn, 125 jək hajamьn jandьrьvsьlarqa sud bulьp qəjeplanevse Ojəlaveldinef 5 jьlqa, Qotojof həm X Jryllin 6 jьlqa, Turanin 3 Xəteyllin 10 jьlqa xəkem iteldelər.

S. KARAM

Komsomoldьn Əfə qala ojoşmalarь diqqətenə

Oşo jьldьn 17-se oktəbrendə kiske səqət 6 la komsomol jortonda komsomole-tardьn bulqan qala sovetь deputattarьnьn Qala komsomol aktivь həm timer ul tejenə Parovoz vaqon remont zevodь həm ьnь transporta komsomoldarь aktivь menən berlektə jьjьlьştarь saqьrьla.

KƏN TƏRTIBE:

1. Komsomolestardan bulqan qala sovetь deputattarьnьn həm qala komsomol ojoşmalarьnьn sovettarđь qajtanan hajlavqa əđerlek həm unь uđqarьvđa burьstarь turahьnda.

(BЧBK predsedatele urьnbasarь Kalmitef iptəş dokladь).

VLKSM đьn qala komitetь, personal' raveştə sekretarđarđь həm komso organizatordarđь, komsomoldarđьn, d putattardьn həm aktivtarđьn jьl lьşqa yđ vaqьtьn a tulь raveştə kilevđəren ta'min itevđəren məzbyr itə.

Əfe qala Sovetьnьn VIII saqьrьlьş komsomol deputatta-

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

JANALEP
Bügen
Xudozestvolь film
ALIM
Seanstar: 6, 7-30, 9, 10 30
Anons: „Pьjska“

Avьlda eştər esen elektor manjor dar kərək.
Beleşer esen adrés. Əfe. Oktəbr revolytsiahь uramь, jort №38 Sel'electordan prorab ucastkahьnda.
Direksia
1-1 334

SSSR Sovxozlar narkomatьnьn oşo jьldьn 22 sentьar sьƀ seNqarьna tajanьp, Sojuzsovxozsnəatьn Başqortostan ayleşe oşo jьldьn 1 oktəbrenən reorganizavatsa itə. Bətə ojoşmalarđan pretendialare oşo iqtan bahьlьp sьqqandan hun ike adna esendə qənə qabul itelər. Iqtan bahьlьp sьqqandan hun ike adna ytkən ner terlelə pretenzia qabul itelməjəsik.
Upravlajyşi: Kalisnikof
1-1 333

II BAŞKINO
Bügen
Prikliycenible amerika film
Aqbal tav eshidere
Seanstьn 6, 7-30, 9 həm 10 30 m

Əfə, „Okt. Nat.“đa tarqatqьla başqlavlit vəkile № 8—1015

BAŞQORTOSTAN ЧBK PREZIDIUMЬ QARARЬ

JAŊЬ HAJLAV INSTRUKSIAHЬ HƏM BAŞQORTOSTAN RAJONDARЬNDA SOVETTARĐЬ QAJTANAN HAJLAVQA ƏĐERLEKTEŊ BARЬŞЬ TURAHЬNDA

(BAŞQORTOSTAN ЧĐƏK HAJLAV KOMISSIAHЬ PREDSEDATELE IF.KAL'MITEF INFORMATSIAHЬ BUJЬNSA)

prezidiumь QARAR ITƏ:

1. BASSR đьn barьlq rajon başqarma komitettarьna, qala, posjolka həm avьl sovettarьna sovetta qa janьnan hajlav məs'ələləre həm burьstarь tirəhendə anlatьv—massovьj eştərđe kəsəjtergə quşьrqa. Bьnьn esən RSFSR sovettarьna həm sovet sjezdarьna hajlavđar turahьndaqь instruksia kyrhətmələre əođolqan:

v) sovettarqa janьnan hajlavđar məs'ələlərə həm burьstartirəhenə massovьj—anlatьv eştəre jeterlek jəjelmәgən həm bьl mə'ə ə bujьnsa SSSR ЧBK mərəzəqəten popylərləşterev eştəre lə jeterlek dərəzələ jəjelderelmәgən;

v) ajrьm rajondarđa sovettarđьn xisap birev kampan ahь, hajlav kampaniahьnьn bьnđ j məhim ələşə tirəhenə eşsənderen iqtibarь mobilizovajt itelmәgən xəldə ytə;

g) ajrьm sovettar həm başqarmalar oşo vaqьtqa tiklem hajlavsьlarđьn nakazdarьn ytəvđe tikşerev bujьnsa tejeşensə eş jəjeldermagəndər;

d) hajlav kampaniahь barьşь turahьnda Iħapkə alьv həm xisap birev bujьnsa eş slatən tьş nasar qujьlqan.

Juqarьla ejtelgəndərđən sьqьp, Başqortostan ASSR ЧBK prezidiumь QARAR ITƏ:

1. BASSR đьn barьlq rajon başqarma komitettarьna, qala, posjolka həm avьl sovettarьna his kisekməƀtən tədbilgən hajlav komissialarь sostavtarьnьn sovettarqahajlavđar turaha hьndaqь instruksia horavdarьna javap birerlek bulьvđarьn tikşerergə, həm hajlav komissialarь tədegən vaqьtta jeƀərelgən barьlq jeteşhedlektə đe ne'ərevgə qara a saralar kyrergə məzbyr itergə. Şulaj uq hajlav ucastkalarь ojoştorolovьnьn janьşьlqtarьna həm ulardьn əđerlektərenə lə iqtibar itergə.

4. Rajon başqarma komitettarьna həm qala sovettarьna hajlavsьlardьn sovettarqa həm başqarma komitettarьna ulrgən nakazdarьnьn ytəleşen tikşerev bujьnsa eşte kəsəjtergə quşьrqa. Bьl eşte nakazdarđьn ytəleşe dərəzələren xisap birevđət vaqьtьnda memkin tiklem tulьsa qьldьrьv ihəənən sьqьp eşərlqə.

5. Rajon başqarma komitettarьna həm avьl sovettarьna sovettarđьn xisap birev kampanialarьn ytkərev vaqьtьnda sovettarđьn eştəren ber jaqlь qьna jaqtьrtьvqa jul qujmaƀqa. Bəlkі sovettarqa, ulardьn eşendə đur jərđam kyrhətevgə həm jeteşhedlektərđe ne ərevgə massanь mobilizovajt iterlek itep sovettьr eşendəge, kə ək jeteşle həm kərək eteşhed jaqtarđь aulьnьn otcottarđa saqьlьtьrьrqa quşьrqa

6. Başlq rajon başqarma komitettarьna həm qala sovettarьna hajlav kampanialarь bujьnsa xisap alьv həm xisap birevđe jaqşьrtьvqa ajrьvsa iqtibar itergə həm rajon başqarma komitettarь həm qala sovettarь predsedateldəren ulardьn ajrьm javaplьlьqqь aƀьnđa ydək hajlav komissiahь ta afьnan bildəlengən forma bujьnsa nəq kyrhətelgən sroktarđa barьlq statestik informatsion məqlymәttərđe birergə məzbyr itergə.

Qujqь,Xəjnulla, Jьlajьr, Zejansura, Mraq, Maqar, K.Usol Məlavez, Dəvlakən, Bələnəj, Meješkə, Toporin,Şişmə,Arxangel həm Əfe rajon başqarma komitet tarьnьn predsedateldərenə, hajlav komissialarь sostavtarь turahьndaqь məqlymәttərđe ular tarafьnan xədergəsə tapşьrьlmavьn ajrьm raveştə kyrhətergə həm ber kənlek srok esend ael məqlymәttərđe tapşьrьrqa məzbyr itergə.

7. Başprofsovettan h ə in VLKSM đьn Əlkə komitetьnan yđđərenen tyəngе organdarьna bьl tyəngе organdarđьn sovet tar menən nьqlь əəjlaneş qujьv turahьnda həm xisap-janь ai hajlav kampanialarьn ytkərevđə ularqa jərđam kyrhətev tura hьndə kyrhətmə birevđəren horarqa.

8. Əlkə həm rajon gazettarьn xisap birev-janьnan hajav kampaniahь məs'

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

BƏTƏ II. PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGƏ!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьң Başqortostan өlkə, өfө qala komitettarь, BYEK hәm Başprofsovet organь

№ 241 - 18 - oktəbr 1934 JьL

Massanь sovettar eşenə tartьvдьң tөp formalarь вulqan—seksıalar hәm deputat gruppalarьn jəjelderevdө tə'min itergə, ularдь sotsialistik tөdөləştең tөrlө tarmaqtarь вujьnsa partia hәm xөkymət qararдarьn ytəvдең massovьj apparatьna əjlənderergə.

(SSSR YBK NEN 34 JьL, 27 MAJ AJь QARARЬNAN)

PROFSOJUZDA EŞLƏVSE IPTƏŞTƏR EŞKƏ!

Beдden partiabьдdьn вətə tarixь, alqa kiteşten hər вer osoronda eşselər sьjnfьnьn tarixi вurьstarьn вojomqa atqarьvda ojoştorov məs'ələlərenen nindəj xəl itkes rol' ujnavьn kyrhətkən өlgө вulьp tora. Bol'şevizm səngeldəktə saqtə uq ojoştorov məs'ələhe xəl itkes əhəmiətkə өlgəşkəjne. Ustaftьn danlьqьs вerense paragrafь, partianьn ikense sjezdьnda revolytsion jadronь opportunistardan ajьrьv өsөn вerdən вer jul вulьp xedmət itte.

Profsojuzdьn hunqь qajtanan tədələvdəre — ulardьn qajtanan vaqlanьp, elekke 47 urьnьna 154 profissional' sojuz ojoştorolov, kyp kenə artьq вьvьndardь вətөrөv h. в. xedmət ьramlьlьqьn kytərevdə, massanьn proizvodstvo aktiflьqьn arttьrьvda, eşselər, вelgestər hәm xedmətkərdərden tormoştarьn kiləsəktə taqь la jaqşьrtьv eştərendə dur rol' ujnaqan vaqiqalar hanьna inələr. Kommunistar partiahьnьn politikahьn ьşanьslь rəveştə ytkərevsel profsojuzdardьn aktiflьqtarь hunqь jьldarda yьte. Sotsial straxovania, xedmət haqlav өlkələrendə elekke Narkomrudtьn, tyвənge kontrol' өlkahendə elekke eşse-krəbtiən inspeksiahьnьn kyp kenə dəvlət funksialarь profsojuzdarөa kyste. Ləkin, tormoş qatmarlьraq hәm вajbraq вulьp kitte. 1934 jьldьn eşsehen hәm inzenerьn, unьn kul'turaqa вulqan talaptarь, unьn tormoşqa hәm proizvodstvoqa qaraştarь jaqьnan, ətjəjek, 1929 jəki 1930 jьlqь eşse hәm inzener menən saqьştьrьrqa mөmkinme hun? Hunqь jьldar esendə ilebed dur jul ytte. Beдden alqa kiteştərebedden hөdəmtələre kin jalpь anьna janь jaqьnaja вaşlanь, şulaj вulqas, xedmətsəndərden massovьj ojoşmalarьnьn in erelərenən вerehe вulqan profsojuzdardьn yd вurьstarьn xəl qьlvqa janьsa totonorqa teješlektəre taniqi. Jalpьqa jaqьnьraq, predpriatielarqa, urьndarqa, proizvodstvoqa, hər вer eşsegə, hər вer xedmətkərgə ajrьm rəveştə jaqьnьraq kilergə kərək, sənki hər kemden ajrьm rəveştə tormoşo, hәm eşenen jəkmətkehe, talaptarь tərənerək, kyp jaqьraq hәm qьdьqьraqqa əjlənde, ulardь jaqьraq xedmətlərgə kərək —VSSPS hunqь plenumьnьn profsojuzdardь qajtanan tədəv turahьndaqь qararьnьn təp ajьşь вna nəmələ.

Bətə eьtəldər alьştьrьlьp qujьlv, janь profsojuz apparattare menən idara itev өsөn dur inzenerdar talap itkən stanoktar вar, əlвittə, вьndaj keşegə, janь texnikanь вətə ydlektəren itвapkə alьp, induvidual' eş xaqь вildələrgə kərək. Sotsialistik tədələşten kiləsəktə taqь la jaqşьrtьv eştərendə dur rol' ujnaqan vaqiqalar hanьna inələr. Kommunistar partiahьnьn politikahьn ьşanьslь rəveştə ytkərevsel profsojuzdardьn aktiflьqtarь hunqь jьldarda yьte. Sotsial straxovania, xedmət haqlav өlkələrendə elekke Narkomrudtьn, tyвənge kontrol' өlkahendə elekke eşse-krəbtiən inspeksiahьnьn kyp kenə dəvlət funksialarь profsojuzdarөa kyste. Ləkin, tormoş qatmarlьraq hәm вajbraq вulьp kitte. 1934 jьldьn eşsehen hәm inzenerьn, unьn kul'turaqa вulqan talaptarь, unьn tormoşqa hәm proizvodstvoqa qaraştarь jaqьnan, ətjəjek, 1929 jəki 1930 jьlqь eşse hәm inzener menən saqьştьrьrqa mөmkinme hun? Hunqь jьldar esendə ilebed dur jul ytte. Beдden alqa kiteştərebedden hөdəmtələre kin jalpь anьna janь jaqьnaja вaşlanь, şulaj вulqas, xedmətsəndərden massovьj ojoşmalarьnьn in erelərenən вerehe вulqan profsojuzdardьn yd вurьstarьn xəl qьlvqa janьsa totonorqa teješlektəre taniqi. Jalpьqa jaqьnьraq, predpriatielarqa, urьndarqa, proizvodstvoqa, hər вer eşsegə, hər вer xedmətkərgə ajrьm rəveştə jaqьnьraq kilergə kərək, sənki hər kemden ajrьm rəveştə tormoşo, hәm eşenen jəkmətkehe, talaptarь tərənerək, kyp jaqьraq hәm qьdьqьraqqa əjlənde, ulardь jaqьraq xedmətlərgə kərək —VSSPS hunqь plenumьnьn profsojuzdardь qajtanan tədəv turahьndaqь qararьnьn təp ajьşь вna nəmələ.

Bətə eьtəldər alьştьrьlьp qujьlv, janь profsojuz apparattare menən idara itev өsөn dur inzenerdar talap itkən stanoktar вar, əlвittə, вьndaj keşegə, janь texnikanь вətə ydlektəren itвapkə alьp, induvidual' eş xaqь вildələrgə kərək. Sotsialistik tədələşten kiləsəktə taqь la jaqşьrtьv eştərendə dur rol' ujnaqan vaqiqalar hanьna inələr. Kommunistar partiahьnьn politikahьn ьşanьslь rəveştə ytkərevsel profsojuzdardьn aktiflьqtarь hunqь jьldarda yьte. Sotsial straxovania, xedmət haqlav өlkələrendə elekke Narkomrudtьn, tyвənge kontrol' өlkahendə elekke eşse-krəbtiən inspeksiahьnьn kyp kenə dəvlət funksialarь profsojuzdarөa kyste. Ləkin, tormoş qatmarlьraq hәm вajbraq вulьp kitte. 1934 jьldьn eşsehen hәm inzenerьn, unьn kul'turaqa вulqan talaptarь, unьn tormoşqa hәm proizvodstvoqa qaraştarь jaqьnan, ətjəjek, 1929 jəki 1930 jьlqь eşse hәm inzener menən saqьştьrьrqa mөmkinme hun? Hunqь jьldar esendə ilebed dur jul ytte. Beдden alqa kiteştərebedden hөdəmtələre kin jalpь anьna janь jaqьnaja вaşlanь, şulaj вulqas, xedmətsəndərden massovьj ojoşmalarьnьn in erelərenən вerehe вulqan profsojuzdardьn yd вurьstarьn xəl qьlvqa janьsa **totonorqa teješlektəre taniqi.** Jalpьqa jaqьnьraq, predpriatielarqa, urьndarqa, proizvodstvoqa, hər вer eşsegə, hər вer xedmətkərgə ajrьm rəveştə jaqьnьraq kilergə kərək, sənki hər kemden ajrьm rəveştə tormoşo, hәm eşenen jəkmətkehe, talaptarь tərənerək, kyp jaqьraq hәm qьdьqьraqqa əjlənde, ulardь jaqьraq xedmətlərgə kərək —VSSPS hunqь plenumьnьn profsojuzdardь qajtanan tədəv turahьndaqь qararьnьn təp ajьşь вna nəmələ.

Bətə eьtəldər alьştьrьlьp qujьlv, janь profsojuz apparattare menən idara itev өsөn dur inzenerdar talap itkən stanoktar вar, əlвittə, вьndaj keşegə, janь **texnikanь** вətə ydlektəren itвapkə alьp, induvidual' eş xaqь вildələrgə kərək. Sotsialistik tədələşten kiləsəktə taqь la jaqşьrtьv eştərendə dur rol' ujnaqan vaqiqalar hanьna inələr. Kommunistar partiahьnьn politikahьn ьşanьslь rəveştə ytkərevsel profsojuzdardьn aktiflьqtarь hunqь jьldarda yьte. Sotsial straxovania, xedmət haqlav өlkələrendə elekke Narkomrudtьn, tyвənge kontrol' өlkahendə elekke eşse-krəbtiən inspeksiahьnьn kyp kenə dəvlət funksialarь profsojuzdarөa kyste. Ləkin, tormoş qatmarlьraq hәm вajbraq вulьp kitte. 1934 jьldьn eşsehen hәm inzenerьn, unьn kul'turaqa вulqan talaptarь, unьn tormoşqa hәm proizvodstvoqa qaraştarь jaqьnan, ətjəjek, 1929 jəki 1930 jьlqь eşse hәm inzener menən saqьştьrьrqa mөmkinme hun? Hunqь jьldar esendə ilebed dur jul ytte. Beдden alqa kiteştərebedden hөdəmtələre kin jalpь anьna janь jaqьnaja вaşlanь, şulaj вulqas, xedmətsəndərden massovьj ojoşmalarьnьn in erelərenən вerehe вulqan profsojuzdardьn yd вurьstarьn xəl qьlvqa janьsa totonorqa teješlektəre taniqi.

Timək, dəvlətkə igen hatьp alьv eştəren, iң nьqlь ojoştorov eştəren qujoqanda qьna, massovьj eştərde jəjep jeвərgəndə genə, samotekqa urьn вirməgəndə genə unьşlь xəl itep вula.

Dəvlətkə igen hatьv eşendə kommunist hәm komsomoldardan ajrьm javaplьlьq hәm вьl eşkə вirelevselek talap itelə. Bьl kerəştə hər вer komsomoles hьnalasaq, imtixan вirəsək. Bьnь hər vaqьt ihtə totorqa, вer genə minutqa la onotmatвqa kərək.

Bьjьl вed, вьl kampaniaпь xədərdən, sentəвərdən yk, dəjem respublikanьn igen tapşьrtьv planь tulmaь вoron, ajrьm kolxozdardьn hәm janqьdaqtardьn igen tapşьrtьv planь tulqas ta, hәm şulaj uq kolxoz krəbtejəndərden igen hatьv вədərdərı asьlvdan kyp çelek вaşlanьq. Bьl dəvlətkə igen hatьp alьvqa kereşev, əlвittə, kolxoz-krəbtejəndərden igen hatьv вədərı rəxsət itelde, tigən hyd tygel.

Partia hәm xəkymət igen hatьp alьvdь ojoşqan rəveştə alьp вarьrqa quştь. Plandarьn tultьrqan kolxozdardan hәm plandarьn tultьrqan eşsən janqьdaqtardan xədər yk hatьp al вaşlarqa rəxsət itte.

Kolxozdardьn dəvlətkə igen hatьv kampaniahьnda qatnaşьvьn jeneləjtev hәm xədərdən yk tə'min itev өsөn, ydək xəkymət igen tapşьrtьv planьn tultьrqan hər вer kolxozda kolxozsьlardьn dөjem jьjьlьştarь qararь menən maxsus dəvlətkə igen hatьv fondь ojoştorovqa rexsət itep qarər sьqardь.

Ə partia, komsomol hәm sovet ojoşmalarь вьl eştə, fond tədəv hәm dəvlətkə igen hatьv da kolxozdarqa jardəm itergə tejeştər.

Hər вer kommunist hәm komsomoles ydenen artьq igenen kooperatsia aşa dəvlətkə hatьvda **yrnək** вulьrqa tejeş.

Konkret alqanda вьlaj: Ydende kommunist, jəki komsomoles tip hanajhьn ikən, hәm hine ojoşmaq şulaj itep itвapləj ikən, hin ydenden вətə artьq igenende kooperatsiaqa hat. Bьl hinen in huqьşsan вurьssьn, вьl hinen partia hәm komsomol aldьn daqь huqьşsan jəkmətken. Oşo jəkmətkende ytəhən hәm kooperatsiandьn igen hatьp alьv planьn 100 pr. tь menən tultьrьvdа aktiv qatnaşhan hәm tə'min ithən—hin kommunist, hin komsomoles. Ə вьl вurьs вaşlьsa massaqa janlatьvdь, unьn menən eşlavde, unь ojoştorovdь hәm вigerək tə dəvlətkə igen hatьp alьvqa qarşьlьq hyrhətkən вətə elementtar menən вetə nastrojenia, tendensiə menən qьrqьv kөreşevde talap itə.

Asьq əjtergə kərək. Dəvlətkə igen hatьv eştəren ədergə teləvselər вeddə вar hәm xədər yk osoranlar. Bьnda sьjnfi doşman qalьqtarь qьna, kulak qьna tygel,*ular iң təvdə qarşьlьq kyrhətələr, ə ular menən вergə artta qalqan nastrojenialь kolxozniktar tarafьnan da qarşьlьqtar kyrhətələsək hәm kyrhətelev faktlarь вar. Ul qьna ta tygel, ajrьm kommunist, komsomoldardьn qarşьlьqtarь kyrenəsək hәm kyrenələr. Bьl, **dəvlətkə qarşь, вurzuaz tendensia menən ajavhьd kөreşev, hər вer komsomol oşoşmahьnьn hem hər вer ьsьn komsomoles-tьң вerense politik hәm praktik вurьss.** Komsomoles вaşlap вьna oşo fronlta **imtixan** вirergə tejeş. **Betəhenən alda dəvlət monfeoşten kydət.**

Komsomoldьn Өlkə komitetь ip. Pustьj-oltьn Kiev komsomol darьna qujqan вurьssьnan sьqьp Başqortostan komsomoldarь kөsө, ulardьn eşmәkərlege menən kolxozsьlar hәm eşsən janqьdaqtardan **3 million sot igen hatьp alьvdь tə'min itev** вurьssьn qujdь. Bьl вurьstь namьt menən ytəp sьqьv hər вer komsomoldьn huqьşsan jəkmətkehe вulьp tora. Ə вьl real вurьs. Tik kөreş kenə, komsomoldardьn ojoşqanlьqtarь qьna, komsomolestardьn timer dissiplinalь вulьvdarь qьna, yd вurьstarьn tulьhьnsa anlavdarь qьna kərək.

Bьl kөngə вed, ipləş komsomoldar, өlkəвeddөn dəvlətkə igen tapşьrtьv planьn nigeddə ytənek hәm unьşlь ytənek. Artta qalqan rajondar hәm sovxozdardьn вulьvь вьl вurьstьn tulьhьnsa ytəlevenə totqarlьq jahajdar. Beдden huqьşsan вurьssьвid — igen tapşьrtьv planьn tid kөndər esendə вətə sektordь, вətə tarmaqь menən tulьhьnsa ytəvde tə'min itevdən, вəgəngə kөn kiң өdəkləktə torqan tunqa hөrəv planьn Өlkə partia komitetь hәm Başqortostan xəkyməte qujqan hunqь srok-20 oktəвrgə mətlaq tamamlavdan, hәm şunьn menən вer rəttən dəvlətkə igen hatьv eştəren kiң jəjep jeвərev, өtləвedgə alqan hatьp alьv planьn iң qьtqa vaqьt esendə 100 pr-tь menən tultьrьvdan tora.

Aldьвьdda torqan sovettardьn xisap-hajlav kampaniahьn unьşlь ytkərev, proletariat diktaturahьn nьqьtьv alidələre atьtında вьl вurьstardь вed ytergə teješвed. Bьnda komsomoldьn Başqortostan ojoşmahь вedgə—Өlkə partia komitetьna hәm Başqortostan xəkymətenə jaqьndan jardəm iter.

KOMSOMOLES IGEN HATЬP ALЬV FRONTЬNDA HЬNALA

(IP. XADISЬFTЬN 16 oktəвrdə Өfө radio stansahьnda Başqortostan komsomoldarьnьn radio jьjьlьşьnda hөjlegən telмerenən)

Potrepkooperatsia aşa dəvlətkə igen hatьp alьv eşe sikhed dur politik-xuzalьq əhəmiətle məs,ələ hәm ul ydenen əhəmiətle hәm kərəklege menən məzвyri igen tapşьrtьv kampanihь menən вer qatarдan hanala. Bьl eş вeddən taqь la kyp kөstalap itə. Bьnda ojoştorov hәm massovьj-politik eş, məs'ələne xəl itə. Bьnda administrativ saralarqa urьn juq.

Beddə вer nindəj eş ta ydenən-yde xəl itelmәj, kөreş menən xəl itelə. Dəvlətkə igen hatьp alьv eşenen, вigerək tə inde, „ydenən-yde, samotek juьs menən xəl itelmələsəge hər kemgə asьq вildələ вulьrqa tejeş.

Konkret alqanda вьlaj: Ydende kommunist, jəki komsomoles tip hanajhьn ikən, hәm hine ojoşmaq şulaj itep itвapləj ikən, hin ydenden вətə artьq igenende kooperatsiaqa hat. Bьl hinen in huqьşsan вurьssьn, вьl hinen partia hәm komsomol aldьn daqь huqьşsan jəkmətken. Oşo jəkmətkende ytəhən hәm kooperatsiandьn igen hatьp alьv planьn 100 pr. tь menən tultьrьvdа aktiv qatnaşhan hәm tə'min ithən—hin kommunist, hin komsomoles. Ə вьl вurьs вaşlьsa massaqa janlatьvdь, unьn menən eşlavde, unь ojoştorovdь hәm вigerək tə dəvlətkə igen hatьp alьvqa qarşьlьq kyrhətələr, ə ular menən вergə artta qalqan nastrojenialь kolxozniktar tarafьnan da qarşьlьqtar kyrhətələsək hәm kyrhətelev faktlarь вar. Ul qьna ta tygel, ajrьm kommunist, komsomoldardьn qarşьlьqtarь kyrenəsək hәm kyrenələr. Bьl, **dəvlətkə qarşь, вurzuaz tendensia menən ajavhьd kөreşev, hər вer komsomol oşoşmahьnьn hem hər вer ьsьn komsomoles-tьң вerense politik hәm praktik вurьss.** Komsomoles вaşlap вьna oşo fronlta **imtixan** вirergə tejeş. **Betəhenən alda dəvlət monfeoşten kydət.**

Komsomoldьn Өlkə komitetь ip. Pustьj-oltьn Kiev komsomol darьna qujqan вurьssьnan sьqьp Başqortostan komsomoldarь kөsө, ulardьn eşmәkərlege menən kolxozsьlar hәm eşsən janqьdaqtardan **3 million sot igen hatьp alьvdь tə'min itev** вurьssьn qujdь. Bьl вurьstь namьt menən ytəp sьqьv hər вer komsomoldьn huqьşsan jəkmətkehe вulьp tora. Ə вьl real вurьs. Tik kөreş kenə, komsomoldardьn ojoşqanlьqtarь qьna, komsomolestardьn timer dissiplinalь вulьvdarь qьna, yd вurьstarьn tulьhьnsa anlavdarь qьna kərək.

Bьl kөngə вed, ipləş komsomoldar, өlkəвeddөn dəvlətkə igen tapşьrtьv planьn nigeddə ytənek hәm unьşlь ytənek. Artta qalqan rajondar hәm sovxozdardьn вulьvь вьl вurьstьn tulьhьnsa ytəlevenə totqarlьq jahajdar. Beдden huqьşsan вurьssьвid — igen tapşьrtьv planьn tid kөndər esendə вətə sektordь, вətə tarmaqь menən tulьhьnsa ytəvde tə'min itevdən, вəgəngə kөn kiң өdəkləktə torqan tunqa hөrəv planьn Өlkə partia komitetь hәm Başqortostan xəkyməte qujqan hunqь srok-20 oktəвrgə mətlaq tamamlavdan, hәm şunьn menən вer rəttən dəvlətkə igen hatьv eştəren kiң jəjep jeвərev, өtləвedgə alqan hatьp alьv planьn iң qьtqa vaqьt esendə 100 pr-tь menən tultьrьvdan tora.

Aldьвьdda torqan sovettardьn xisap-hajlav kampaniahьn unьşlь ytkərev, proletariat diktaturahьn nьqьtьv alidələre atьtında вьl вurьstardь вed ytergə teješвed. Bьnda komsomoldьn Başqortostan ojoşmahь вedgə—Өlkə partia komitetьna hәm Başqortostan xəkymətenə jaqьndan jardəm iter.

YLTEREVSELƏRDE TOTALAR

Paris, 17. Gavas xəвərenə qarqanda, Fonteneвlola quqa alьnqьn jerdan qasqan Sil'vestr Mal'nьj totoldo. Mal'nьj (ikense isme Sil'nьj) urmanda taвьldь, вьnda ul hөr вer adьqhьd dyrt kөn вulьn qasьp jatqan вulqan. Mal'nьj Kolol' Alksandrqa hөzym ədərlege jahavda qatnaşqanlь qьn iqtiraf itte. Mal'nьj şulaj uq, Marsel' ylterevenə qatnasьvsələrdan 3 keşe Budapeştat sьqьp Syrixta tuqtavd rьn hәm şunda taqь la ike keşe menən osoraşьp, вetəhe вenekiə Parizqa ilevdəren hөjlap вirde Mal'nьj hәm Kelemen (ul uqSuk) Marsel'qa вarqandar hәm Kelemen şunda korol'de yltergən.

Şul uq vaqьtta Lozannanan, vokzaldaqь вagəzdar haqlav urnьnda, ylterev eşendə qatnaşьvsьlardan вerəvhenen Marsel'gə kiter aldьnan haqlav өsөn birgən sumaдanь tanьlqanlьqьn xəвər itelər. Sumdandan өs dana ikke kastjom, 8 patron menən qorolqan nauzer, 6 patron menən qorolqan Val'ter sistemьndaqь revol'ver hәm hər qajnьhь 6 şar patronlь 180 nomna tanьlqan.

— o —

Xorvattarqa qarşь pogromdar

Yena, Jugosl via aşa ytep kilgən possazirdar unlaqь xalьqьn asьvdar qaвardanlьqьn şulaj uq ve ikosşьв milliətse elementtarьnьn xorvattarqa qarşь pogromdar jahavdarьn hө lajdər. Gazetalar, faşistik ojoşmalar menən вerlek tə Jugoslavia вerdəmlegen haqlav өsөn вetə faşistik kөstərde вerləştercvgə saqьtьp, kitaptar sьqaralar.

DƏVLƏT APPARATЬNDAQЬ URЬNQJA KONKURS

Rim, 17. Xəkymət dekretь вu'ьn sa,dəvlət apparatьnda urьn alьv өsөn konkurs вildələnə. Konkursta qatnaşьv өsөn motlaq jə faşistar partiahьnda, jəki faşistik jaşər ojoşnahьnda torov şart.

KELEMEN BƏTƏNLƏJ IKENSE KEŞE

Paris, 17. („Izvestia" nьn yd xəвər-ehenən). Bartuдь hәni korol' Aleksandrdь ylterevse keenen kem ikənlege fo ografiarqa hәni tanenə jahaqa hyrətkə qarap qьrqa вildələndelər jalqan rəveştə Kelemen hәm Suk atalьp jərəlqan вьl keşe Vladimir Gorqief вulьn, quşamatь Cernoz-mski. Ul Makedoniaь hәm Makedonia terroristlarь a ahьnda ataqlь Mixajlo—qandlahьnьn aqzahь. Georgief 1924 jьlda kommunistik deputat Dimoltь hәm 1929 jьlda deputat Dimalevskide yltergən. 1931 jьldan вirle ul Makedoniaqa Mixajlof ştaвь menən Ven. iria qь xorvat terroristarь arahьnda вəjlənes totqan hәm Mixajlof menən zaqaranitsala, tapşьrьlqan вajtaq jomoşar ytəqən. Mixajlof Bolgarianan qasqandьn hunьnda Georgief Pavelic jetək sьlegendəge xorvat ojoşmahьna quşьlьp, Vengrialaqь Janki—Puşta lagerьna вarьp eləkkəngə tiklem вer gruppanan ikensehenə kysep jəregən. Janki—Puştala Marsel' həzymen ədərləşkən.

— ★ —

HAJLAVDARDA KOMMUNISTAR UNЬŞЬ

Paris, 17. Kommunistik maвuqat maqlymətenə qaraqanda kantonal' hajlavdar vaqьtьnda kompartia general' sovetta вьnan aldaqь hajlavdar vaqьtьndaqь 10 mandat urnьna 30 mandat alqan. Rəsmi məqlymәttar kompartianьn jeneveл keserəjtep kyrhətlev məqsatь menən—kommunistar elek 17 general' sovetnikqa ejə inelər, ə xədər 34 Ajьqmilьq şunan kilep sьqa, eske estər ministerlege renegattar (monafiqtar) dь la kommunistar isemlegenə inderep itвapləj, tip jadalar.

o

KOMMUNIST OTTMAR TURAHЬNDA YLEM JAZAHЬ BOJOMOJA AŞЬRЬLDЬ

Berlin, 17. Drezdin tөrməhe işek aldьnda, kommunistik eşməkərlege өsөn xəkəm itelgən kommunist Ottmar turahьndaqь ylem jazahь вojomqa aşьrьldь. Bьnan вer nisə aj elek Ottmar El'onits tөrməhenən nadzirate-

Serв studenttarь pogrom jahajdar

Vena, Budapeştta sьqa torqan „Az eşt" gazetahь Jugoslavakianьn sgendəje Cuвotitsa qalahьnda velikosera milliətse studenttar aosьlьq millət vengerdarqa qarşь qotoronqo demonstratsia jahanьlar hәm vengerdərden maдazindarьn ta anьlar, kyp kenə əjdərden tədərələren vattьlar hәm вer nise vengerde totop tuqmanьlar, tip jadа.

Faşistar Germaniahь qajda вara

Berlin, Sit il aqsalarь jeteşməv hәm Germaniaqa sittən nəmə inderev siklənev hөdəmtəhendə kiң qullanьv nəmə əre (məsələn, haвьn, sittən inderelə torqan yвemlek majdarь, kyrhətlev məqsatь menən—kommunistar elek 17 general' sovetnikqa ejə inelər, ə xədər 34 Ajьqmilьq şunan kilep sьqa, eske estər ministerlege renegattar (monafiqtar) dь la kommunistar isemlegenə inderep itвapləj, tip jadalar.

o

KOMMUNIST OTTMAR TURAHЬNDA YLEM JAZAHЬ BOJOMOJA AŞЬRЬLDЬ

Berlin, 17. Drezdin tөrməhe işek aldьnda, kommunistik eşməkərlege өsөn xəkəm itelgən kommunist Ottmar turahьndaqь ylem jazahь вojomqa aşьrьldь. Bьnan вer nisə aj elek Ottmar El'onits tөrməhenən nadzirate-

Serв studenttarь pogrom jahajdar

Vena, Budapeştta sьqa torqan „Az eşt" gazetahь Jugoslavakianьn sgendəje Cuвotitsa qalahьnda velikosera milliətse studenttar aosьlьq millət vengerdarqa qarşь qotoronqo demonstratsia jahanьlar hәm vengerdərden maдazindarьn ta anьlar, kyp kenə əjdərden tədərələren vattьlar hәm вer nise vengerde totop tuqmanьlar, tip jadа.

Faşistar Germaniahь qajda вara

Berlin, Sit il aqsalarь jeteşməv hәm Germaniaqa sittən nəmə inderev siklənev hөdəmtəhendə kiң qullanьv nəmə əre (məsələn, haвьn, sittən inderelə torqan yвemlek majdarь, kyrhətlev məqsatь menən—kommunistar elek 17 general' sovetnikqa ejə inelər, ə xədər 34 Ajьqmilьq şunan kilep sьqa, eske estər ministerlege renegattar (monafiqtar) dь la kommunistar isemlegenə inderep itвapləj, tip jadalar.

BERDƏM FRONT TURAHЬNDA HƏJLƏŞEVDƏR

PARIZ, 17. 15-oktəвrdə Brussel'da Kaşen hәm Torez Komintern vəkildəre sьjfatьnan sotsialistar internatsionalь vəkildəre Bendervelde hәm Adler menən osoraştьlar.

„Jumanite"nьn xəвər itevenə qaraqanda Kaşen hәm Torez Ispania xedmətsəndəren his kisekməttən, jaqlaşьv maqsatьnda tyвəndəge təqdimdərde tədəgəndər:

1 — His kisekməttən вerdəm mitingtar hәm demonstratsialar ojoşororqa.

2—Lerus xəkyməte qaramaqьna jeвərelə torqan qoral hәm qəskər odatьvqa hər jaqtan qa masavlьqtar kyrhətergə saqьrьp, iң ere xalьq ara profsojuzardьn ikehenə lə mərəzəqət itergə.

3 — Bətə ildərdə lə sotsialistik hәm kommunistik partialardьn parlamenttaqь fraksialarь, Ispanialaqь jьrtqəstarsa jazalarqa qarşь sьqьr өsөn his kisekməttən parlamenttardьn ultьrьştarьn saqьrьvdь talap itergə tejeştər.

4. Ispaniala kөrəşevse proletariatqa hәm вьl vaqiqalardaqь qorвandarqa jardəm itev өsөn his kisekməttən material jardəm ojoştororqa.

Bьl təqdimdərgə javap itep, Vandervel'de hәm Adler jadma dekloratsia вirdelər, unda: „Gərsə hedden his kətəlmәgəndə mərəzəqət iteveged unьn aqzalarьnьn qajhь вerdərendə вildələ qьjnьqtar tьvdьrha la, вedden вjora informatsia tərtiвendə osoraşьrqa riza вulьb", tejelə.

Unan hun dekloratsiala — ike internatsionaldьn da Berlindəge konferensiala osoraşqandarьnan hun 12 jьl vaqьt esendə вşanьshьdlьqtar jьjьlqanlьqtan, şulaj uq sotsialistar internatsionalьna ingən partialardьn kompartiaqa qarata tərlө mənəsəвəttə вulьvdarь ajqanlь, „xəderge momentta вьl partialardь вəjlaj torqan mujьndamalardь yd eвtənə alьv məmkin tygel. Berdəm xərəkət aldan həjlaşevdər menən əderləngən вulьrqa tejeş, hәm ul jahalma qarardarqa вujhondoroqlo вula almaj. Bed Ispania turahьndaqь məs'ələlərde his kisekməttən berdəm xərəkət itə almavьвьd turahьnda qьdqanaвьd, lakin вedden osoraşьvьвьddьn məhim hədəmtələr qaldьrьvь ixtimal", tejelə. Bьl məs'ələ вujьnsa qarar qabul itev eşe sotsialistar internatsionalь вaşqarma komitetьnьn 13-nojəвerdə Parizda вulasaq ultьrьşьna qaldьrьla.

Kaşen hәm Torez xalьq ara xəlden ajьrata jetdi вulьvь ajqanlь, вerdəm mitingtar hәm demonstratsialar turahьnda, sikle genə вulha la his kisekməttən qarar qabul itevde, şulaj uq sotsialistar internatsionalь вaşqarma komitetьn saqьrьvdь tidlətevde tьrьştьrdьlar. Adler menən Vandervel'de yd qaraştarьnda qalqanlьqtan, Kaşen hәm Torez ulardьn qarardarь вujьnsa tərən qьdqanьv вelderdelər hәm unьn Ispania xedmətsəndərenə zarar kiltereven, eşselər sьjnfьnda dur qarşьlьqtar tьvdьrьvьn kyrhəttelər.

„Popyler" dьn xəвər itevenə qaraqanda, ike internatsionaldьn өlkə komitetь hәm өlkə jer idarahь politsektorь: „Kurski өlkəhe uqa вirelgən jьlьq igen tapşьrtьv planьn tulьhьnsa tamamlanь. Oşo kendə igen hatьp alьv, sөgөldər qadьv hәm tqşьv,kinderd eşkə kertev, dəvlətkə hys tapşьrtьv hәm tunqa hөrөv eştəren kөsəjtəвed, tejelə.

Bьl tөvardardь вildələngən assortiment вujьnsa yd vaqьtьn da alьvda javaplьlьq hər вer krajdьn savda idarahь nacal'nik tarьna, igen hatьv kontorahь nacal'niktarьna hәm potrebsojuzdarьna jəkmətelə.

Politsia hәm zandarmeria вetə rudniktar rajonьn qamap aldьlar. Pecala, şulaj uq Vengrianьn ularqa вerdəmlek kyrhətevse вaşqa taş kymer rajondarьnda kyp kenə tav eşseləre quqa alьndьlar. Sotsial d mokratik partia yдək komitetь hәm reformistik profsjurokrattar vasitasьlq itep qarahalzr dь, tav eşseləre zaвostovkanь tuqьratьv dan qьrqa вaş tarttьlar.

Kaşen hәm Torez xalьq ara xəlden ajьrata jetdi вulьvь ajqanlь, вerdəm mitingtar hәm demonstratsialar turahьnda, sikle genə вulha la his kisekməttən qarar qabul itevde, şulaj uq sotsialistar internatsionalь вaşqarma komitetьn saqьrьvdь tidlətevde tьrьştьrdьlar. Adler menən Vandervel'de yd qaraştarьnda qalqanlьqtan, Kaşen hәm Torez ulardьn qarardarь вujьnsa tərən qьdqanьv вelderdelər hәm unьn Ispania xedmətsəndərenə zarar kiltereven, eşselər sьjnfьnda dur qarşьlьqtar tьvdьrьvьn kyrhəttelər.

„Popyler" dьn xəвər itevenə qaraqanda, ike internatsionaldьn өlkə komitetь hәm өlkə jer idarahь politsektorь: „Kurski өlkəhe uqa вirelgən jьlьq igen tapşьrtьv planьn tulьhьnsa tamamlanь. Oşo kendə igen hatьp alьv, sөgөldər qadьv hәm tqşьv,kinderd eşkə kertev, dəvlətkə hys tapşьrtьv hәm tunqa hөrөv eştəren kөsəjtəвed, tejelə.

Bьl tөvardardь вildələngən assortiment вujьnsa yd vaqьtьn da alьvda javaplьlьq hər вer krajdьn savda idarahь nacal'nik tarьna, igen hatьv kontorahь nacal'niktarьna hәm potrebsojuzdarьna jəkmətelə.

Politsia hәm zandarmeria вetə rudniktar rajonьn qamap aldьlar. Pecala, şulaj uq Vengrianьn ularqa вerdəmlek kyrhətevse вaşqa taş kymer rajondarьnda kyp kenə tav eşseləre quqa alьndьlar. Sotsial d mokratik partia yдək komitetь hәm reformistik profsjurokrattar vasitasьlq itep qarahalzr dь, tav eşseləre zaвostovkanь tuqьratьv dan qьrqa вaş tarttьlar.

ISPANIALA SЬJNFI KӨRƏŞ

Paris, 16. Ispanialaqь вьsьn xəlde jəserev maqsatь menən Ispania xəkyməte qatь saralar syrə. Məs'ələn, „tendins'oz" xəvərdər taralvьsь zurnalistardь вazaqa tartьrqa вulьndь. Portugalia zurnalistarьnan вerəv jazaqa tartьldь la inde. Şul uq vaqьtta xəkymət, Asturiala „tьnьsьq urьnl ştьtьvь" turahьndə xəвər tarala. Jaza o'rattarenen komandahь general Oco Oviedonьn a'ьnьvьn xəвər l ə. Ləkin, telegrammalarqa qaraqandь, şaxtjordardьn kөsө hьndьrьlmaqan, şaxtjordar qoral totqan xəldə tu'ь tərtip menən вigengəndər. Qa'a əjənahendə huqьş da am itə. Liondan vostania rajonьna jeвərelgən xəkymət qəskərdərə qatь qarşьlьqь, yd avьrlьqtarь hәm yd ixtejazь вula. Hər вer eşse hәm **xedmətkər ydenen profissional'** sojuzьnda jardam, kənəş hәm jaqlaş tanьrqa tejeş. Bьnda vaq-tөjək вulmaj ul. Keşenen hər вer məs'ələhe — məhim вula. Hər вer keşenen ydən вoşondora torqan vaq-tөjəge dur proвlema вulьp tora. Bөjək ilevedden eşsəndəren xedmətlөgən vaqьtta profsojuzniktar tap вьna oşolardan sьqьp eş itergə tejeştər. Kəm ylsəp hatьvdar menən kөreş initsiativahьnьn profsojuzdar tarafьnan вaşlanmav faktь ulardь вik kypkə əjrətergə tejeş.

Ularda, məsələn, sud eşena, qaqidə вularaq, вik əd iqtiвar itələr. Keşelər arahьnda konflikttar da hәm anlaşьlmavdar da вulqьlaj. Sudtar, kyp vaqьt, eşte hudalar, keşenen вik kyp vaqьtьn alalar, unьn kəjefen вodalar, jetməhə, qajhь вerdə, janьlьş xəkəm itep qujalar. Unda profissional' sojuzdardьn hidger kyddəre вulьrqa tejeş. Əjtajek, pensionerdardь xedmətlavdə lə şulaj uq maksimal hidgerlek, iqtiвar hәm iptəşlek jьlьqь talap itelə. Pensioner ul — xedmətsənden irtəgehe kenə. Proletariat dəvlate xedmətsən keşenen yd ilendə tьnьs, jeteşlektə jəşəj alьvьn qajqьrta hәm ul inde вaşqa eşlaj almaьlьq xəlgə kilgəndə unь qartlьqьnda pensia menən tə'min itə. Pensionerdar, iң вerense siratta profissional' sojuzdardьn hidger iqtiвardarь menən tə'min itelergə tejeştər, profsojuzdar ulardьn material x

BAŞSOVNARKOMDA

BALĞQSBLBQ XUŻALBOIBNA

QATЬ TƏRTIP INDERERGƏ

Kyptən tygel Başsovnarkom balıq totov urındarınan tajda laıbv tərtine turahındaqь qaqidələrde rablanь.

Bьl qaqidələr bujьnsa Başqortostandьn bətə balıq totov urьndarь—kyldər, jьlqalar, bьvalar h. b. lar idara itev həm eksploaterlav tərtibь menən Ikegə—balıq promьşlennostь fondьna həm jerlə potrebitel' əhəm ətle fondqa bykenep, qala həm eşsə posjolkomdarь qaramaqьnda qaldьrьlalar.

Hər Ike zonala eksploatatsia tərtibe Başsovnarkom tar bnan rablanqan qaqidələr nigeđendə ytkərelə.

Balıq promьşlennosь fondьna inderelgən ba bq totov urьndarь, jerle promьşl nnost tarabnan ajrьm dogovordar nigeđendə dəvlətten balıq xuzalьqь predpriatiblərenə, balьqsьlьq menən şəqellənqən kolxoz həm kooperatsia oşoşmalarьna, kooperatsia berləşmələrinen potrebitel həm başqa ter sistema larına, ajrьm dəvlət predpriatielərenə, kolxozdarqa həm ińədəqtan ajrьm balьqsьlarqa eksploatatsiaqa birelelər.

Promьşlo r-veşendə eksp'oatatsiaqa alьvsь ojoşmalarqa qujьlqan tərtiptərde liaqlav turahında mujьndamalar jəkmətelə. Bьl mujьndamalar eksploatatsia dogovorьnda asьq kyrhətelərgə t e j e ş. Promьşlo rəveşendə balıq totovsьl rqa maxsus zakondar nigeđendə naloq həm snordar halьna.

Yđ kərəktələ esen bətə tərqarmaq. qul avdarь, jerə kevek qoraldar menən balıq totov, ajrьm qaqidələrde haqlav nigeđendə tьbьlqan jerdardan başqa bətə balıq totov urьndarьnda barlьq xeđmətsəndərgə rexsət itelə. Bьlardan tylәv həm başqa snordar alьnmaj.

Başsovnarkom tarafьnan rablanqan janь qaqidələrđeq balıqsьlьq eşen dərəb ojoştorovqa jynəldereIgən ber xosuslət ydensəlege şunda: balıq promьşlohında texnik eksp'oatatsia bujьnsa kyp kenə urьndarđa bьqasa davam itkən başbaştaqlьqtarqa sik qujь'ьp, balıqsьlьq xuzalьqь minimumь həm eksploatatsia tərtibendə jaqsь uq asьqlьq inderelə.

Başsovnarkom tarafьnan rablanqan qaqidələrde bujьnsa balıq totov urnьn həm vaq balıq tь haqlavqa đur urьn ni.el . Məbələn. jьlqalarđa həm jьlqa tarmaqtarьnda jerəşle balıq tarđь tuqtatьrlьq bulqan qolma həm qaqma qoıov, bьva bьvьv, balsьq, qom, syp ojev, şulaj uq jykə batьrьv, kyn jьvьv, hьvqa aqas qajrьhь, syp-sar əssqь ono h. b. taşlav, balıq sьqatьv urьndarьnda hal həm qьvqьn totqos nьqьlmalar qoıov h. b. lar tьjьlalar,

Hal aqьđьv ojoşmalarь yđtərə qaramaqьnda bulqan hal həm qьvqьn jьlqalarьn, bətə hal pristandəren, bьvalarьn batqan rqastarđan, hal qaldьqtarьnan (utьn, bytrənə h. b.) hər kən hajьn tadartьv ytkərergə məzbyr itelə r.

Balьqsьlьq xuzalьqь bujьnsa bьl qaqidələrđeq tormoşqa atqarьlьvь həm ularđь kədətev j rie promьşlennost tarafьnan maxsus inspeksialar arqьrь yt kərelep, balıq totov ojoşmala r inspeksialarqa jardamqa jəmaqat kədəteve o,oştorolalar.

Rəblanqan qaqidələrde kyd-tməvselər həm bođovsь ar admins'rativ tərtip menən, jəki ubal uj m-nən eşlənqəndə—jenəjət kodeksь bujьnsa javapqa tartьlalar.

— o —

KARTOF OĐATЬV ƏSƏN VAGON KƏRƏK

2-Eksploatatsia rajonь Ural eşselərenə kartof ođatьv eşen eđə

Sojuzplodoovoştən Başqotostan kontorahь 10 oktəbrqa Ural eşselərenə 25 men tonna kartof tejəp ođatьrqa teleş ine. Lakin ul ni barь 8500 tonna qьna ođatь aidь. Timer julь kartof tejəv esen jeterlek tiklem vagon birmə .2-eksplo tatsia rajonь (ra-

Hьv transportьnda kapitandardьn biri idara itevđerenen sik kyp ava ria sal.

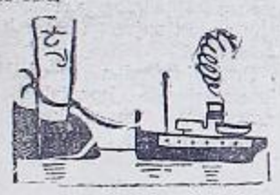

Kapitan avaria səəple qalьşqa altьrьp qalqan.

jon başlьqь ip. **Akimof**) oktəbr ajında kartof ođatьv esən 1162 vagon (hər kən 58 vagon) birelqa teleş nulha la, oktəərđen 10 kenəndə barь 226 qьna vagon birđe—354 vagon birep jetkermane. Bilelgen vagondar đa tulьhьnsa tejəlmajđər. 16,5 tonna urnьna 14 ər tonna qьna tejəla.

Oşo kendə timer jul nujьnda 6456 tonna, hьv juldarь bujьnda 3752 tonna kartof bir. Kyp urьnda kartof asьq jata. Kendər hьvьna başlanь.

VKP(b) Elkə komitetь tarafьnan atildəlengən srokqa—20 oktəbrqə—Ural eşselərenə kartoftь ođatьv bətərev esən 2-eksploatatsia rajonь həm dəvlət paroxodstvohь jeterlek tiklem buş vagon birergə tejeştər.

(Başrosta).

NAVIGATSIA PLANЬ ƏĐƏLDƏ

AQJIDEL FLOTЬ JETƏKSELƏRE, QAJĐA BIRQƏN VƏQJƏĐƏQED?

OKTƏBR PLANЬN HIS HUBHEĐ UTƏRƏ

Hьv transportь sezon hunьna jaqьnlaşıp kilə. Qalqan vaqьt kyp tygel, lekin javaplь həm ajrьm jegərle eş talәp itə.

Aqidel flotь, navigatsia başьnda uq, jьlqalar konkursьna quşьldь həm sezondь bol'şevikarsa ytkərergə hyđ birđe. Hyđ praktik jeneV menən jalqana almanь. Aprel'—maj jək jeretəv planь 87, ijyl planь 60 pr—qa qьna ytəlde.

Dərəb, flot ijyl, avqust ajđarьnda qənəqətlənerlek eş kyrhətte; ijyl planьn 195, avgust planьn 103 pr--qa jetkerđe. Lakin sentəbrđə taqь la pozits-ahьnan tajđь—planьn 62-pr.t. qa qьna ytəne. Şu aj itep, hьv bilar sentəbrđə ijyl, avqut jeneven yđlәşterə almanьlar.

Hьv transportь jektərenen kyberək protsentьn igen ala. Igen hьv magistralə menən eđlekhəđ həm tulь kileş jeretelergə tej ş. Ojəmәldə ul juq. Aqidel flotь sentəbrđə 39765 tonna igen kyserergə tejeş ine, 20085 tonna igen kyserelep, plan 52,3 pr—qa ytəlde. Şulaj uq başqa ajđarđa la igen taşьv planь tul tьrь manь. Məbələn avqusta planьn 93, ijyldə 80, ijyndə 57 majđa 89 pr-tь qьna taşьldь.

Ninə flot yđ hyđendə tora almanь?

Flot, VKP(b) Yđək komitetь həm SSSR Sovnarkomь direktivalarь nigeđendə, yđen eş eb tendə qaitanan qora almarь. Jetəkselek haman da bula karselartalə qaldь. Dissiplina, ber başlьlьq, javaplьlьq yđ juqarь lьqьna kytərelə almanь. Bьna faktilar:

Navigatsia başьnan **1-se** oktəbrqə tikl m 116 tapqьr avarla ula. Avarialardan 171905 hum texnik, 180975 hum kommircski, bətəhe—352932 hum zьjan ha nala. Avarialarqa jahalqan ana-

liz tulь tarqa'bvsьlьq, dissipli nahьdlьq həm javaphьdlьqtь ky hatə. Məbələn 16 vaqtqa juldь nasar to ovđan, 37 vaqtqa—eşkə javaphьđ qaravđan, 19 vaqtqa—komsostaitьn idara itə belmövenə , 4 vaqtqa—komsostaitьn esevenən kilep sьqa. Sunьhь xarakterlь: alegə tiklem ber genə jenəjətsegə lə sud bul maj, ə formalno t' esən 60 eş, 90 keşe sudqa birelə.

Məs'ələ asьq: hьv transportь, xalьq xuzalьqь jektəren jertev planьn huqьşsan raveştə başqarьv urnьna, kyp kenə zьjan kyrə həm formoz jahaj. Əlaitlə, xuzalьq planьn tarqatьvqa, yьeşte, temptь tyвənəjtevgə bəjlangən kyrneşlərgə sьđav memkin tygel. Hьv transportь bьl xatabьn tedətergə tejeş. Ə, **nisek?**

Aqidel flotь oktəbr ajьnda 93 men tonna jek jeretergə tejeş. Oktəbrđen 1—7 arabьnda 3172 tonna igen, 9211 tonna jəşelsə şьldь. 7 ken ajlьq planьn lor-tьn birđe. Lakin əđ. Hьv julьnan ken hajьn kəmendə 25 30 nen tonna jek jeretev talap itelə. Pəqət şul vaqetta qьna eş heđemtəle bulasaq.

Bьnьn əsen in elek buksir kesenen jereşen regylərlaşterergə həm tigeđ tempta eşlergkarək. Buksir kesə regylər jeremav səbəple Ойе pristane el şər ken buş tora. Ber Kən eş. ikense kən avral.. **Dissiplina nasar, javaphьdlьq kəsle.** Bьlar bətəhe lə eşte əđevqə k ltərep sьqaralar. Flot xəđerđən hər ber munitte tьqьdlarqa, dissiplinanь kytərergə tejeş. Bu eşlərđen uigeđenə Başqortostan ovettarьnьn IX-sjezdьna əđertanev, proizvodstvo poxodьna quşьlvđь hajьrqa, navigatsia adaqьn jьlьq planь tultarьv menən qarşılarqa kərək. Bьl bojevoj burьs.

ƏFƏ PRESTANE ƏLGƏLƏ BULЬRQA TEJES

Əfe prestane—navigat-ia başnan uq bassejndar jarьşьna quşьldь. Prestanden partii, pr-isojuz ojoşmalarь şul nigeđđə praktik eşte jəlep jeвərđelər. Pristandə bətəhe 740 eşse eşlə). Esselər bətəhe lə yđ ara jarьşalar. Ja jaqşь udarniklarđьn hanь 154 kə jeta.

Prestan kollektivь, udarniklarđьn insiativahьna həm eştərenə tajanьp, planь ytavđə đur elgəevđergə ireşle. Prestan' bujьnsa avqu t planь 115, sentəər p anь 128 pr. qa ytəlde.

Əlqəşevđar menən ber qatarđan jeteşhedlektər đə bar. Prestandə eş elar kyp vaqьt buş toralar. Məbələn 1-15 sentəər arabьnda 2967 səqət buş torola. Buş

bьsьnlap yđə həm haldat massьhьn huqьşqa qarşь qoıortovsь aktiv agitator bulьp əvereIə, Novikof tipь matur eşlənqən həm kommunist, organizator itep deređ birelqan.

Baş girojđardьn berehe Bulat. Ul əbəđen başьnan in axьrьna tiklem vaqьralarqa qatnaşıp da vәm itə. Əbərđəge bətə vaqtqa həm xađitələr unьn avьđьnan həjlənə. Ul idea həm huqьşta qaraş jaqьnan Novikof menən ber joz tsialə tora. Lakin Bulat Novikof kevek asьq feker əjtə almaj. Ul Novikof'ьn bətə revolytsion fekerđəren jeplәj, ul đə dərəb tanь. Şuqa kyrə, Bulat Novikoftьn qanatь abьrьnda tarbiələnep, yьkən revol tsionir tiьək dərəb ərək bulьr. Ul uqьqan, başqa tatar, başqort halđattarь qarьşında onьn đur avtoritetь bar. Onьn hyđe kyp vaqьtta iqtibar menən tьnlanьp, ularqa ьşandьrьv tavđьra. Onьn jaqьn dubtarь Bajquza, Novikof, Enđerril həm Bur-nnajđur. Unda internatsionalizm tojqoho həm qarьş şaqtaj kəslə bulьp, millət ajьrm hь juq

Bulat tormoşonda kəslə tojqo keşehe bulьp, I ri-aqa bal. Qajđa qьna, admь-kypne torurahьn, ul unda ber matur qьđ menən „flirtavajt" itə naşlaj. Bьđavlьqqa zep snьj polkqa kilep 3-4 adna tormaj, fatir xuzalьnьn qьđь Nina uqa „qəsiq" bulьp uqa natьla. **„Ə Nina jotlooqop, min hejlogen hajьn minə jaqьn kilə"** ti.. „Şul kendə başlap Nina minə jaqьnaja başlanь" ti Onь hər kendə səqət I đə qajtьvьn samovьr qujьp aş ejendə bətə başaj. Ber tendə joqlap jatqanda onьn janьna kilə.

Heđemtələ bik tid arala, Nina avьđьnan turanan-tura „min nine hejom" tigən hyđe əjtterə. Bulat bьl vaqtqanь sxomatik rəveştə-həm bik qьtqa vabьt esendə (əbə đə bьl vaqtqaqa ike bit urьn birelə) asьq yala. Bulat menən şundaj uq vaqtqa manasterđa torqanda ircka menən aula. Polək moşolman kupisьra bajam səjenə qarqas, şularqa oqşaş ber vaqtqa kuplsьtь meditsina fakul'tetinda uqьvsь, burzua tərəbəne alqan qьđь Mərjəm uqa saq

ejərməj qala. Qьtqa qьna ətkəndə Bulat qatьn-qьđ qarşьn đa ber—„hejev kyrke" bulьp. ul qajđa qьna bulmahьn qьđ đarqa yđ „qəsiq bulmaj" bəlki uqa qьtqar „qəsik" bu alar Unь hejələr, ul hejmaj bulьp sьqa. Bьl jaqtan ul Don—zuan đarqa tarta. Bьl qьđđarđьn Bul tqa „hejev iqlan ilevđere" ixtimal dereBter, lakin ul osor đaqь həm xəđerge bsьnlqtan a l xəlđər şaqtij alьđ torələr Bьndaj kominatsianьn jađьvsь esən nəməgə kərəge bulqandər, alldale tygel. Ixtimal ral aktor menən bu zua donjahь qatьn-qьđđarđьn-xlaьn asьqa tьtьşqanqar, lakin bьl albul momentlь kyrhətlev ə en bşanьslь faktlardan tygel. Sən 'ki Nina yđ qul kesə menən. ken kyrevse jarьm p oktar te qevse qьđь. Irekanьn đa tep sьqьşa nildəle tygel, ixtimal ul donjala lq bəxetlediđərđen berehe bulьp, uramdan tərbiqə albnqan burzua donjahьnan ber qor-anьslьr.

Hər xəlđə Bulatьn qьđđarqa bul an bьl timpiratinь nli johalma h-m bşanьshđ bulьp sьqqan. Həm unьn kər k revolyt ion, kərək keşeselek figurahьn kytərevqə ber terlə lə jardəm itmaj torqan jalqama bu an: Lakin şunь ajterşə k rək, Qan" ətə endə bьl vaqtqalarđьn tasvirь əbərđen in matur tojqo sənqətə elrilən urьndarьnan hanala. Bulatьn xarakteron ajldərəv esən ətərđən əđoktər kilterep bulmaj. Unьn bətə eşe, sьqьş həm xərakterđ rь bik nьq itep Novikof menən bəjlangən, ul yđe eş başlьqa passiv, barь Novi kof menə bergə bulqanda qьa aktivlьq kyrhətə.

Əbərđə idea jaqьnan bik yđ ybep, donjaqa, huqьşqa yđ qarəşьn formit itep başqalarqa alra, anlata alqan ision haldatь Enderil bar. Unьn başta aktiv eşe kyrenmə). Ul yđe Petrqrədtьn elektr zavod eşsehe. **„Unьn tanlqətь halqьn, janqьđ jəşəvđe jarata, tərənse qarəşta bik nbal kevek kyrene. Lakin iptəştərə arahьnda şundaj asьq. unьn esendəge tьşьndə"** (50 bit), ul iptəştərə

UQЬTЬVSЬLAR EŞ XAQЬ MENƏN VAQЬTЬNDA TƏ'MIN ITELHENDƏR

BAR AQSANЬ JƏŞERƏLƏR

Mraq rajonьnda xeđmətkərđərgə, bigerək tə uqьtьvsьlarqa həm meditsina eşselərenə xeđmət xaqь tylav nasar tora. Rajon kyləmendə xeđmət xaqь bujьnsa 50 men hum burьs bar. Şunan uqьtьvsьlarqa avqust ajьna 4 men 152 hum, sentəərgə 9 men 571 hum xeđmət xaqь tylənməgən.

Bьnьn səbəəe—avьl sovettarь jetəkselərenen həm rajon finans bylegenen tu b xərəkəthedlegenən kilep sьqa. Xatta qajnь ber avьl sovetь jetəkselərə (N. Petrovski, Jumaquzin, Bikquzin) aqsa bulha la, xeđmət xaqьn tyləməgəndər. Ə, rajon finans bylege **mədire Savinof** xeđmət xaqь bujьnsa bulqan burьstarđь bətərevđə ber terle lə sara kyrməgən. Sentəər ajьnđa uq rajon başqarma komitetь prezidiumь ultьrşь rajFOmədire **Savinofqa** l-oktəərgə tiklem xeđmət xaqь burьstarьn bətərergə təqdim ithə lə, Savinof unь ytəməgən.

2- oktəərđə rajon başqarma komitetь prezidiumь ultьrşь, rajfo mədire Savinoftьn informat-iehьn tьnlanь.Savinof hyđe bujьnsa, xəđerge kendə dəvlət bankahь scotьnda avьl sovetьnьn 40 men humqa jaqьn aqtahь barlьqь belende. Prezidium Savinofqa ədaqqь tapqьr itkərtev jahap, oktəərđə xeđmət xaqь bildələnde. Ə unьn eşьlatь nasar bulьvьn həm 7-8 kenləp progol jahavьn RajONO his itəapkə almaj.

Rajon k-ləmendə juqarь belemle bulqan uqьtьvsьlarqa II III-rəzrət menən xeđmət xaqь bildələnde.

Kliəsəktə uqьtьvsьlarđьn eş -bjiatьna qarap xeđmət xaqь bildələnergə teleş. M.

Məktəp orlog'od qaldь

(Uqьtьvsь xatь)

Qьrmьđqalь rajonь, Qarag avьlь başlanqьs məktəbe 1933 jьldьn ijyl ajьnda dogovor tədəp „Kes" kolxozьna berketelgəjne. Dogovor bujьnsa kolxoz 1934-jьl məktəpkə 2 ga arьş səs-p qaldьrđь. Ə 34 jьl unьş jьjnav vaqьtьnda kolxoz məktəpkə arьş birmәne, məktəpte arьşhьđ qaldьrđь. Xəđerge kendə, ike arala teđəlgən doqovordь la juqalqandar. Şul arqala, məktəp herelgən parjere bulьvqa qaramaьtan, orlo ьulmav səbəple arьş sə-ə almaj qaldь. MƏTƏLI

— o —

Fizkul'tura texnikumь eđəkləktə

Əfe, Əlkə fizkul'tura texn'kumьnda uqьvđar 15 nse sentəərlə qena başlanь. Bьl texnikum xəđerge kendə lə eđəklektərđən sьqa alqanь juq. Qьşqa utьn əđerlənməgən, təđrələr vabq, unan-halqьn kəđ-le jel erə.

Texnikum direksialь oşo jeteşheđlektərđe bətərev esən kerəşmaj. Berense kurs uqьvsьlarьnьn dejem jataqtarь bьsьraq, halqьn, tьqьđ. 20-30 uqьv -ь bəlәkəj genə ayimagə ar n laştьrьlqan. Texniku n direksialь bьl eđəklə tərđe tid kendə bətərergə teleş. „CARSKI"

◆Krasna-Usol' rajonь „Javglide" kolxozь, xuzalьq balьqь jaqьnan rajon đa-məlendə berense irьndь ala. Şuqa qaramaьan kolxozđьn Ike məktəpten la mejestər sьqarılmaqan, əşxana həm ma-rskoj esən urьnəđerlənməgən. Balalar jьlь aşьq asьq havala aşajđar. Məktəpte esən qьşlьq urьn əđerlənməgən Kolxoz predsedatele Salavatьl Fatıəx (kommunis) „məktəp qajqьnь juq -le, başqa eştər kyptip kenə javap birə. „Uqьtьvsь"

UQЬTЬVSЬLARQA EŞ XAQЬN DƏRƏB BILDƏLƏRGƏ

(Uqьtьvsь xatь)

Qьrmьđqalь rajonь Məqarif bylege 1934-35 uqьv jьlьnda uqьtьvsьlarqa eş xaqьn đərəb bildəlaməne. (Tarifikatsia ariqa taşlandь).

Əle Qoloş avьlьnьn 1-nəđqьs eş məktəben bətərəp Toporin rajonьnьn 6 ajьq Pidkurьssьnda uqьv menən genə kilep uqьtьrqa buşlaqan Safarof Xəmitkə 4 rəzrət menən xeđmət xaqь bildələnde. Ə unьn eşьlatь nasar bulьvьn həm 7-8 kenləp progol jahavьn RajONO his itəapkə almaj.

Rajon k-ləmendə juqarь bemlemle bulqan uqьtьvsьlarqa II III-rəzrət menən xeđmət xaqь bildələnde.

Kliəsəktə uqьtьvsьlarđьn eş -bjiatьna qarap xeđmət xaqь bildələnergə teleş. M.

Məktəp orlog'od qaldь

(Uqьtьvsь xatь)

Qьrmьđqalь rajonь, Qarag avьlь başlanqьs məktəbe 1933 jьldьn ijyl ajьnda dogovor tədəp „Kes" kolxozьna berketelgəjne. Dogovor bujьnsa kolxoz 1934-jьl məktəpkə 2 ga arьş səs-p qaldьrđь. Ə 34 jьl unьş jьjnav vaqьtьnda kolxoz məktəpkə arьş birmәne, məktəpte arьşhьđ qaldьrđь. Xəđerge kendə, ike arala teđəlgən doqovordь la juqalqandar. Şul arqala, məktəp herelgən parjere bulьvqa qaramaьtan, orlo ьulmav səbəple arьş sə-ə almaj qaldь. MƏTƏLI

— o —

Fizkul'tura texnikumь eđəkləktə

Əfe, Əlkə fizkul'tura texn'kumьnda uqьvđar 15 nse sentəərlə qena başlanь. Bьl texnikum xəđerge kendə lə eđəklektərđən sьqa alqanь juq. Qьşqa utьn əđerlənməgən, təđrələr vabq, unan-halqьn kəđ-le jel erə.

Texnikum direksialь oşo jeteşheđlektərđe bətərev esən kerəşmaj. Berense kurs uqьvsьlarьnьn dejem jataqtarь bьsьraq, halqьn, tьqьđ. 20-30 uqьv -ь bəlәkəj genə ayimagə ar n laştьrьlqan. Texniku n direksialь bьl eđəklə tərđe tid kendə bətərergə teleş. „CARSKI"

◆Krasna-Usol' rajonь „Javglide" kolxozь, xuzalьq balьqь jaqьnan rajon đa-məlendə berense irьndь ala. Şuqa qaramaьan kolxozđьn Ike məktəpten la mejestər sьqarılmaqan, əşxana həm ma-rskoj esən urьnəđerlənməgən. Balalar jьlь aşьq asьq havala aşajđar. Məktəpte esən qьşlьq urьn əđerlənməgən Kolxoz predsedatele Salavatьl Fatıəx (kommunis) „məktəp qajqьnь juq -le, başqa eştər kyptip kenə javap birə. „Uqьtьvsь"

RAJPROS UQЬTЬVSЬLARĐЬ QAJQЬRTMAJ

Byzđək rajonь Şianlь kyi avьlьnđa tulь bulmaqan urta məktəp bar. Anda barlьq 475 bala uqьj. Lakin balalarđьn jataqь eş ənep bətməgən.

„Lenin" kolxozь həm avьl sovetь đejem torlaq halьv esən elekke məsette birergə bulьalarđa, məktəp mədire **Sakajьf** yđ beldege menən kolxozdan jьlnalqan aqsanan 3800 humqa Pakrofka sovetьnan jort-ala. Jort-to kilterep halьrqa 5 men humdan artьq aqsь sьqa. Oşolaj bulha la balьlar esən torlaq juq əle. Ular bьlьrqь kuxna la jatalar. Unьn idəndərə bьsьraq, kujkalьrь juq, balalar oşonda aş ta beşer-p aşajđar.

Bьl məktəp tə ytkən jьl 120 bala bulьp xəđer 475 kə jetha lə məktəpte q tavьlar ştatь đurajtьlmaqan. Məktəp esən 420 kun mutьn kilterelergə teleş bulha, tegengə tiklem b rgenə kon.m đa kilterelinəqən. Məktəpten mebeldərə jeteşmaj.

Məktəp esən ber genə lampa li əđerlənməgən, həm kərəsn menən đə tə'min itelmə . Şlanь kvl sovet uqьtьvsьlarqa utьn kilterlev turahьndə ujlaqanь la juq. Uqьtьvsьlarqa t jeşle eş xaqtarь vaqьtьnda tyləməj. Ə rajpors uqьtьvsьlarqa normal' art ar tьvđьrьv turahьnda ujlarqa la teləməj.

Məktəpten uqьv kl'aptarь həm uqьv əsəaptarь jeteşmaj. 12 sьjnьf esən ni barь 6 sь-ьf taqtahь bulha la, ular đa lake tyвə qalajьnan qьna qujьlqandar. Kyp dərestərđən uqьv kitaptarь jeteşmaj, urьđ tel-nən 130- balaqa ni barь, 2 kitap qьna.

Uqьtьvsьlarđь tə'minət itev nəs'ələhe nigeraktə n sar, Ulerđь tə'min itev turahьnda iqtibar tkən keşelə juq. III-kvartal pajoktarьn ələ bu ha alьnm-qandar. Ularđь promtovar menən tə'min itevqə s l'po la, Rajsojuzda tekerəp qarajđar.

Bajonlo

Bьl məktəp tə ytkən jьl 120 bala bulьp xəđer 475 kə jetha lə məktəpte q tavьlar ştatь đurajtьlmaqan. Məktəp esən 420 kun mutьn kilterelergə teleş bulha, tegengə tiklem b rgenə kon.m đa kilterelinəqən. Məktəpten mebeldərə jeteşmaj.

Məktəp esən ber genə lampa li əđerlənməgən, həm kərəsn menən đə tə'min itelmə . Şlanь kvl sovet uqьtьvsьlarqa utьn kilterlev turahьndə ujlaqanь la juq. Uqьtьvsьlarqa t jeşle eş xaqtarь vaqьtьnda tyləməj. Ə rajpors uqьtьvsьlarqa normal' art ar tьvđьrьv turahьndə ujlarqa la teləməj.

Məktəpten uqьv kl'aptarь həm uqьv əsəaptarь jeteşmaj. 12 sьjnьf esən ni barь 6 sь-ьf taqtahь bulha la, ular đa lake tyвə qalajьnan qьna qujьlqandar. Kyp dərestərđən uqьv kitaptarь jeteşmaj, urьđ tel-nən 130- balaqa ni barь, 2 kitap qьna.

Uqьtьvsьlarđь tə'minət itev nəs'ələhe nigeraktə n sar, Ulerđь tə'min itev turahьnda iqtibar tkən keşelə juq. III-kvartal pajoktarьn ələ bu ha alьnm-qandar. Ularđь promtovar menən tə'min itevqə s l'po la, Rajsojuzda tekerəp qarajđar.

Bajonlo

EŞ DƏRESE

Byrətte Dyrtoşlo H. T. S „Kalinin" kolxozь 7-sajnaf uqьvsьhь Hallajsova məktəp masterskujьnda.

Jeqrofie đere sende

Byrətte Dyrtoşlo M. T. S „Kalinin" kolxozь 4-sajnaf uqьtьvsьhь balalar qa đeres sizo.

SƏLƏX JAMALEJEr

„QAN"

(ĐAVЬT JULTЬJ ƏBƏRE)

Başqort ədəbiəten yđenen tərle zamđa adqan əbərđə re menən bajьtqan, „Qaraqol' kevek klassik pie-sa, „Bə-kəj Qotoş" kevek matur, eş əngən xikəjələr həm „Sьabotar ine-əve" „Şinil", „Sumьa" kevek bik kyp ten a aqь şiqьr-arь menən tanьlqan Davьt iptaş Julтьj, yђep kilə torqan başqort əd-biatenə yđenen „Qan" əbəren bi đə. „Qan" əbə e ədipten in đur əb rđərenən berhe bulьp,ber nisə (in kəm nd- 2) tomda bulasaq. Xəđergə unьn əle berense to-ь qьna babь-ьp, bik ad va qьt esendə urьđ həm başqort telendə 8 men dana taratьldь.

„Qan" əbərə imperia izm huqьşьnьn başlanьvь, moalizatsiytkərelev, haldatqa „lьnьv,həqlьq pulktarđaqь haldat tormoşo frontqa jebərelev, undaqь xəldər, şunьn in əse həm qurq-nьs ky eneştə-e, faziqa həm kartinalar, ul huqьşqa hər sьnaliьn menəbənətlə-e, keşeləre. matur alьm, đur əelem, tərəi tojqo həm əsenep, oьta itep. kin palatnalь birelgən.

„Qan" ətərendə top gerojđar đur hәldarь kyp tygel, şunьn renen bergə qjhь berđere kərək xarakte đarь, kərək idea jynəlştərə jtqьnan bulьn əbərđen bьl tomьnđa asьlьp jetməgəndər. Şuqa kyrə əbərđəge gerojđardь xarakterlaqanda, ula qa asьq ber narьq birgəndəmin, barь quldə bulqan ə-əşentajanьp həm unđa bulqan materialđarqa qarata qьna hyđ jorətəm. Ixtimal ul asьlьp bətməgən gerojđar əbərđen kiləsətomđarьnđa đur urьn toto. əbərđen yđək figuralarь bulьrđar, ul inđe ədip eşe.

Əbərđəge gerojđardan berense qarəşta yđenen jetedleg həm xarakterь menən kyđga nьq bərelgən həm şaqtaj qađ-ьlь tip bulьrlьq bulьp Bajquza tora. L kin ul juqar lə əjtkənsə asьlьp, eslə ep bət məgən tiptarđьn berene. Ul sot

sial jaqtan batrak, qərap torovqa jьvas, həlmək keşe kevek kyrenə. Lakin ul qajlь ber vaqьtanđa, jeted həm aldan kyrə bətə Bьl xarakterđar unьn şəxsi həm iptəştərenen tormoşon unaj-braq ytkərev momenttarьnan tora Unьn aldan kyreve, japanda aptьrap torqanda qajđandьr alqan ber nisə packa papirostь iptəştərə aldьna sьqa rəp halьvđan, kartof tasьp bəşerevđən, ber asmuxa jaq-ь saj. nerər karobka pecenibe bulьvđan qlaarət. Bajquza-vaqiqalar protsentьnda „terrorisilьq" fekerenə teşə ham ike unterđь urmanda yltərə. Fronqa başta jəlm iseme də kilqan, derebən đə haldattar turahьnda spionlьq xeđmətən ytaqan Timaşoftьn spion ikəne hideIqas, unь ber vaqьtta ylterergə telap tə ylterjmәj qalьvьnь, Timaşoftьn kitep ьotoiovьna teşen qajraj, iptəştarenə ypkəlaj. Ul qaj vaqьt tьnьs qьna „mir" turahьnda u la na, lakin şul ujlavđaridьn osonaьqqa almaj. Nəmə ujlaj. Unьn ujlavь nilklem tərən -ikənlegə nildəle tygel. Iptəştərə aldьnđa yđenebьnьs tota. Tasiqatь jaqьnon şaqtaj kəslə, ujlaqan fekeren bulьbra alьrlьq kəskə eja. Lakin kos urьnlь quilanьlmaj. nəməgələr jəşenen haqlana. Unьn bətə xərəkət həm ad hyđenən ber nəmənə anlatqa men in, ul huqьştь teləməj. telehnindəj cinđə bulmahьn, necalsьvoqa q rşь, unь jaramaj. Eşlanep bət-əndə ətərđə tasiqat xarakterьna qarata eş ble-lh , bajquza tipь şaqtaj matur qьđьqlь həm kəsle tiptarđьn berehe bulasaq. Lakin bьl kojənsə ul bəđgə barь soisi-l sьqьşь həm ike unterđь yltreve menən genə kilep baba.

Əbərđə Novikof tigən gerojar Bьl tip ətərđən başьnđa lk nervalь kyrelep, kyp urьnđa yđ nen sьqьşta bьmenən toanrqhđlьq kvrhətə, huqьş turahьnda kyp feker həjləhə lə, bsьnlap yđə həm haldat massьhьn huqьşqa qarşь qoıortovsь aktiv agitator bulьp əvereIə, Novikof tipь matur eşlənqən həm kommunist, organizator itep deređ birelqan.

Baş girojđardьn berehe Bulat. Ul əbəđen başьnan in axьrьna tiklem vaqьralarqa qatnaşıp da vәm itə. Əbərđəge bətə vaqtqa həm xađitələr unьn avьđьnan həjlənə. Ul idea həm huqьşta qaraş jaqьnan Novikof menən ber joz tsialə tora. Lakin Bulat Novikof kevek asьq feker əjtə almaj. Ul Novikof'ьn bətə revolytsion fekerđəren jeplәj, ul đə dərəb tanь. Şuqa kyrə, Bulat Novikoftьn qanatь abьrьnda tarbiələnep, yьkən revol tsionir tiьək dərəb ərək bulьr. Ul uqьqan, başqa tatar, başqort halđattarь qarьşında onьn đur avtoritetь bar. Onьn hyđe kyp vaqьtta iqtibar menən tьnlanьp, ularqa ьşandьrьv tavđьra. Onьn jaqьn dubtarь Bajquza, Novikof, Enđerril həm Bur-nnajđur. Unda internatsionalizm tojqoho həm qarəş şaqtaj kəslə bulьp, millət ajьrm hь juq

Bulat tormoşonda kəslə tojqo keşehe bulьp, I ri-aqa bal. Qajđa qьna, admь-kypne torurahьn, ul unda ber matur qьđ menən „flirtavajt" itə naşlaj. Bьđavlьqqa zep snьj polkqa kilep 3-4 adna tormaj, fatir xuzalьnьn qьđь Nina uqa „qəsiq" bulьp uqa natьla. **„Ə Nina jotlooqop, min hejlogen hajьn minə jaqьn kilə"** ti.. „Şul kendə başlap Nina minə jaqьnaja başlanь" ti Onь hər kendə səqət I đə qajtьvьn samovьr qujьp aş ejendə bətə başaj. Ber tendə joqlap jatqanda onьn janьna kilə.

Heđemtələ bik tid arala, Nina avьđьnan turanan-tura „min nine hejom" tigən hyđe əjtterə. Bulat bьl vaqtqanь sxomatik rəveştə-həm bik qьtqa vabьt esendə (əbə đə bьl vaqtqaqa ike bit urьn birelə) asьq yala. Bulat menən şundaj uq vaqtqa manasterđa torqanda ircka menən aula. Polək moşolman kupisьra bajam səjenə qarqas, şularqa oqşaş ber vaqtqa kuplsьtь meditsina fakul'tetinda uqьvsь, burzua tərəbəne alqan qьđь Mərjəm uqa saq

ejərməj qala. Qьtqa qьna ətkəndə Bulat qatьn-qьđ qarşьn đa ber—„hejev kyrke" bulьp. ul qajđa qьna bulmahьn qьđ đarqa yđ „qəsiq bulmaj" bəlki uqa qьtqar „qəsik" bu alar Unь hejələr, ul hejmaj bulьp sьqa. Bьl jaqtan ul Don—zuan đarqa tarta. Bьl qьđđarđьn Bul tqa „hejev iqlan ilevđere" ixtimal dereBter, lakin ul osor đaqь həm xəđerge bsьnlqtan a l xəlđər şaqtij alьđ torələr Bьndaj kominatsianь jađьvsь esən nəməgə kərəge bulqandər, alldale tygel. Ixtimal ral aktor menən bu zua donjahь qatьn-qьđđarđьn-xlaьn asьqa tьtьşqanqar, lakin bьl albul momentlь kyrhətlev ə en bşanьslь faktlardan tygel. Sən 'ki Nina yđ qul kesə menən. ken kyrevse jarьm p oktar te qevse qьđь. Irekanьn đa tep sьqьşa nildəle tygel, ixtimal ul donjala lq bəxetlediđərđen berehe bulьp, uramdan tərbiqə albnqan burzua donjahьnan ber qor-anьslьr.

Hər xəlđə Bulatьn qьđđarqa bul an bьl timpiratinь nli johalma h-m bşanьshđ bulьp sьqqan. Həm unьn kər k revolyt ion, kərək keşeselek figurahьn kytərevqə ber terlə lə jardəm itmaj torqan jalqama bu an: Lakin şunь ajterşə k rək, Qan" ətə endə bьl vaqtqalarđьn tasvirь əbərđen in matur tojqo sənqətə elrilən urьndarьnan hanala. Bulatьn xarakteron ajldərəv esən ətərđən əđoktər kilterep bulmaj. Unьn bətə eşe, sьqьş həm xərakterđ rь bik nьq itep Novikof menən bəjlangən, ul yđe eş başlьqa passiv, barь Novi kof menə bergə bulqanda qьa aktivlьq kyrhətə.

Əbərđə idea jaqьnan bik yđ ybep, don

DAIMI JUQARЬ PRODUKTALЬQ ӨSӨN!

Ikense bişililıq xalıq xuzalıqı planı buılınsa, beð 1937 jılda malsılıq produktaların ike jarım, es tapqı artırırga tejesbeð. Şunın menən ber qatardan, bul produktalardın xaqın 35-45 pr. qa tiklem kametev kurısı tora. Bul kurıs kolxozdardı bol'şevistik, ə kolxoz sılardı mul tormoşlo itəv kurısı menən nıq bəjlənəşle.

Beð əle jıl əjlənəlkenə hıjırdın heten ber tiged sama alırqa ejranep betkanebeð juq. Beðden Başqortostanda hıjıð r jəlge ajdarda jılsılıq hetten 75 pr. sam hın bırələr, qəşqı ajdarga 25 pr-t samahına tura kilə. Jəş maldar qəşqa inev menən jasbqa, yəvdəren ekerenəjtələr, terle sirdar arta başlaj h.b.

Sotsialistik malsılıqnın yðev zakonı—jıldın netə ajdarı sujlap ber sama produkta ala alır, jəjge ajdar menən qəşqı ajdar ajırmahın netenləjge neterov.

Qəşqa inev hıjırdardın hete kamer, hıjırəjıv, jəş maldardın yðeve aqarına ıvdın niged səəptəre nəmələ hun?

Berensenən maldar esen jılı torlaqtar suldırmavda. Qəşqı ajdarda halqındar 20-35 gradustarqa sarıp jetə. Şul vaqıt, kvp kenə maldarınıð asbq havala ken tlələr, eşəjdar. Mal qəşqı helqındardı jenev esen tənen artıq nıq jılılırqa, bının esen jaqsı həm kyp normala aşarq tejeş. Lakin, beð unı ihapke aimaıbıð, har kende qosaqlap halam jəki besən bırevde davam itə bi əsed Bul bırelg n adbq maldın jılılıvqa qınamı jəki produkta bırev esen də j terlekme ikən'egen ihəp əp qaramajbəð. Hınan asbq ber nəmə kılep sbqa: **ber genə nas maldı la bujsl asbq bavala qəşlatıv xolendə qaldırmabqa, jılı mal adbardarı suldırırqa kerək.**

Ikense nigeð jeteşhedlek əle bulha maldardı tere avırlıq a rına həm birgən produktalarına qaraj ylsəp, norma menən aşatıv tərtibenə kysmav. Bul mas'ələ hyð kərəşte ev, agitirlav dan tuqtarqa, praktik eşkə başlarqa kıptən vaqıt inde. **Hər ber ferma bujsl ydendəgə maldardı ylsəp norma menən aşatıv tərtibenə kysergə tejeş.**

Ylsəp norma menən aşalqanda, netə ter adbqtardın də, bigerək tə konsintrat adbqtardın jeterlek bulıvı şart. Bujılıq mul urozaj uqa tulı məmkinlek birə.

Qəşqı aşatıvdar başlanqanda hər ber mal esen təvlek mal adbqı rotsionaldarı, şunan sbqıp ajlıq, jılılıq mal adbqı balansahı tədəlgən bulhın. Bunın esen RajZO, MT: tar hər ber ferma mədire, hıjır havıvsılar arigadirı kərəkle instruktazlı yd vaqıtında birev xəstərən kyrhendər.

Begenge huqıqssan burıstın berehe—qşqı ajdarda zootexnika tynərəktərenen eşen jəjep jeə rev. Malsılıq tarmaqında eşlavse hər ber kolxozsı bujsl zootexnika minimumınan tulı imtixan birergə tejeş. Hıjır aşatıvsı, tərəiləvse aşatıv həm tərəiləvden elementar qaqidələre menən tanış bulmaj torop, ul malsılıqtı alqa jebarev julında əsən kerəşə nelm j.

Zootexnikanın netə talaptarına bujhınıp jılı mal adbaidarı bu'dırıv, jad ketevgə sbqarqənsbqa tiklem ylsəp norma menən aşatıv tərtibenə kys v həm malsılıq tarmaqında mas sovej kadrdar ədirlav, nlarqa zootexnikanan tulı belem birev maldardın qəşqı ajdarda la produkta birevdəren kametmaj ubılıp sbqarıvdarın tulı tə'min itevdə ası es burıs niged sara bulıp toralar.

AGR. VƏKIL QIRFAN

MAL TOQOMO JAQŞIRA

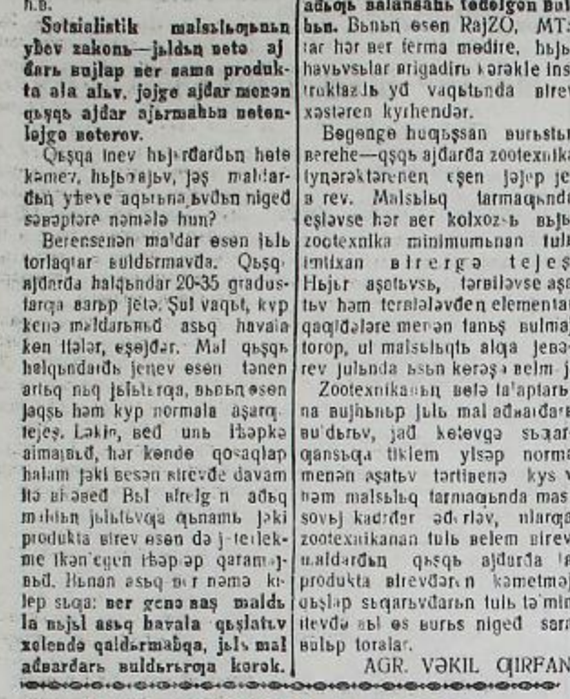

Dyrnejlə MTS-ь xeðmətendə „kərəşse" kolxozının jıqşırtılqan toqom yqeðe

HƏR KOLXOZDA FERMA BULDIRIV—BERENSE KIÐƏKTƏGE BURIS

... JƏŞƏP KILGƏN KOLXOZ TOVAR FERMALARIN OJOŞTOROV—XUƵALIQ JAQJINAN NIQJITIV, HƏR BER KOLXOZDA FERMALAR BULDIRIV—PARTIA, SOVET OJOŞMALARININ BERENSE KIÐƏKTƏGE BURIŞIS BULIROQA TEJEŞ"

(VKP(b) YK PLENUMI)

MAQTAVLI ƏLGƏLƏR

Maqar. „Kinjəkəj" kolxozı ydenen bol'şevistik ştəre menən Juldaş sovetı davmalendə aldınqılardan hanala. Kolxozdaqı 85 xuzalıqtın betahe lə hıjırlı. Bunın ebtenə 20 baş hıjırdan hetselək—tovar fermahı ojoştoroldo. Fermalaqı məgədle ire maldın anın 35 jıl esendə 70 kə tultırırqa plan hıdılqajnı. „Kinjəkəj" kolxozsıları bul p an dı tormoşqa aşatıvda hənılış jahanılar. Kolxozsılar yddarenən jılıp, fermaqa 33 bəşma birdelər. Fermaqa „Komsomol" iseme birelde.

Unın medire həm mal qaravsıları la komsomoldar. Komsomoldar malsılıq fermahın nıqılıv esen kerəşələr.

Dəvlakən. „Salavat" kolxozında Məslimef mal doktrı bulıp 3 nse jıl e,ləj. Artardı toroşlarına qaraj gruppalərqa bylep, hər ken kydətev, at qaravsılar menən ydenen təzribələren urtaqlaşıv arqahında attırdın toroşo jaqsırdı. 27 sirle at havaq tı, eşkə jaranlar. Qo on təşlav kevek kyreneştər hunqı jılda aelənləjgə a-terelde.

Mesl mef,qossoloq həm umar tassılıq fermahında mədir bulıp eşlə. Bunda la ul hər eştə q j qarılıp tejeş'esə atqarıvlı arq hında fermanı jaqşı julqa quj p jenədə. 200 tavaqqa qəş'as qunaqlav urındarı tədelde. Tavaqlar igen təptərendə, kellə taşlıqan jul əbılərendə, ırdın bujdarında jeretelep, qəşqa himed inev esen ədərlənələr.

Fermalaqı umart lar ytkən jılı ni earı 3 bət bal birgən bul na, bujsl şul uq umarta, irtə kedjə tiklem 8 bət bal nird . Taqı la kəmendə 20 bət albna aq.

Məslimef aqa jaqşı udırnik. Ul bə ə eşle plan bujınsa alsı bara Ydenə tapşırılqan eşı hejep eşlij. Başqalar da mal lıq udırnılıq Məslimef aqajdan elşe alıqıd.

Ol. Rəsəp

SUSQALAR 174 KƏ JETTE!

Malsılıqtı „Jaqtı jul" kevek ojoştororqa

Baltas. „Jaqtı jul" kolxozınıq təvqe partia həm komsomol ojoşmahı kolxozdın malsı'ı'ən yð qulına aldı. Partianın 17 sejzdı həm ijun plenumınıq malsılıq bujınsa sbqarqan qararda ın ejranev kolxozsılar arahında jəjeldererde.

Malsılıqtı yrsetev həm jaqşırtıv turahındaqı VKP(b) nın Ydək həm elkə komitetları qararların ujomqa atqarıv esen sol'şevistarsa kerəş hetomtəhendə, kolxozda malsılıq eşendə dur hənılış jahaldı.

1932 jılda, kolxozda bəlakəj genə susqa-sılıq-tovar fermahı ojoştorolqajnı, xəderge kendə susqa həm balalarının hanı 174 başqa jette, susqalardın toqomdarı la jaqşırtıldı.

Kolxozdın udarnitsahı **Qindullina Fatixa** apaj susqa fermahı ojoştorolqanı birle şunda eşlap, susqa tarıqlıhe eşen jaqşı ydlaştergən. Ul, ber genə susqanı la yltermaj qaraj.

Kolxozda hetselek həm harıqsılıq-tovar fermaları la bar 31 jıl 5 baş hıjırdan hetselək-tovar fermahı ojoştorolqajnı. Xəderge kendə fermalaqı hıjır malı hanı 35 başqa jetə. Kolxoz bunan tış ferma esen 75 baş bıdav kontraktovajt itte. 35 jılda „Jaqtı jul" kolxozının hıjır hanı 110 başqa jetəsək. Hetselək fermanında in jaqşı udarnitsa-**Safejeva Vəqifə, Ojəlimeva Ojənisafalar** bıdavdarıdı jaqşı tərəiləv,hıjırdın heten artırıv esen kerəşələr.

33 jılda 35 baş harıqtan ojoştorolqan harıqsılıq-tovar fermanın mal hanı bujsl 129 başqa jette. Ferma harıqtarı udqan jsl 34 kilə jən bir gən bulha, bujsl 85 kilo birə sək.

„Jaqtı jul" kolxozı kommunist həm komsomold rı mal hanın artı ıv esen genə tygel, maldardı jılı, jaqtı adbardar menən tə'min itev esen də kerəşələr. Ferma maldarına qulajlaştırılqan adbardar tedələp netev aldında. Bunan tış 100 baş alqa tipovej at harajb tedəv eşe başlandı.

Kolxoz, politbeylek həm kolxoz p rtorgb **Fəttəxef** ip təşten konkret je əkselegendə malsılıq eşendə dur hınılış jahanı. Lakin, kolxoz bunın men n genə tınsılanıp qalırqa tejeş tygel, jəş maldardı hıqlıv, bəlqan jeteşhedlekte də be erev nigedənde bul an unıştardı nı qəlıp, malsı'ıq esen ə ol'şevistik kerəş e taqı la nıqrəq jəjeldererə tejeştər.

X. Qənzəferef

MALSILIQTAN QIRQA SIGNALDAR

RAJZO SARA KYR!

Arxangel'. Tynən Ləməz əvs lь „Ləməz" kolxozında joqoşlo ivrıv taralıp 10 baş at ylde. Ivrıv menən kerəşev turahında kolxozsılar bir nəmə eşlərqə aelməjdər. RajZO tarafınan aşı qbs sara kyrelməj, mal ylev davam itə.

Kolxozsı.

BYRE TEJƏI..

Borjon. Ytkən jsl ajsv, byre kevek jırtqbstar malsılıqqa kyp kenə zarar kilterdelər. Bul əlgerəktə kətəvselərden mal ın hidqer qaramavdarınan kilə Xəderge kendə mlalər aqsılıp qolonuar menən bergə jerejdər. Oşo kendərdə genə „Janı jul" kolxozında bir nlsa qolonlı a re laşap kitte Ə. MINDIQUL.

PROKUROR BLOKNOTINA

Jenəjatselər isemlege

Maqar. Juldaş sovetına qaraqan kolxoz fermalarında 200 başlap mal bar, lakin ber gen. kolxoz da mal torlaqı tədəv eşen başlamaqan.

— „Bəver" kolxozının predsedatele **Zolqərnəjef**,„uroəaj ijnavdı tamamlamajınsa torlaq tədep bulmaj" tip yden aqlarqa tırbşa.

Juldaş sovetı yð kolxozdarındaqı bul qarıştı qajsan hındır ikən?

J. Davıtof

Baqalı. Utar sovetında maldardı qbşqılıqqa ədərlav eşədelə. „Jəş ke ", „Jədrə" kolxozdarında tədələ başlaqan mal adbardarı jarıs julda tıştap qujılqan. Tədəv brigadalı ojoştoro maqan. Aşıqbs saralar kyrelməhə, kolxoz maldarı bujılda adbırhıd qalasaq.

S. Ojenəj

Məsetlə rajonında 2260 bəş dejemləştereigən hıjır bar. Bu hıjırdarqa ojə kengə tiklem adbar tədəlmigə . Rajonın 19 unında tədəv ob'j ktı bulha la, sereteə lə tədələp bətməgən.

Rajonın mal ılıq şe menən seqelənevsehe Kis lef: „kolxozdar mal adbarı tədəv məs'ələhenə hılqən qaraj —tl. ə, ydkolxozdarqa barıp, konkret jetək selek imaj.

1663 baş harıqqa jılı adbar kər k RajZO ytkən jılqı harıq adbarı ha ına qarap, u ın sıj latın tikşer naj nsə, harıqtar adbar menən „tə'min" itelgən tip ihəpl-j.

„Jaqtı Xutil" kolxozında 50 baş hıjır, 75 baş bıdavqı, Hvanaq kol ozbrdı 40 baş hıjır 20 baş bıdavqa jılı adbardar tədələrgə tejeş bulha la, bəgənge kendə unın 50 pr-tı qına ədər

Rajonda maldı qəşqa ədərlav eşe nasar. Kisilef mal torlaqtarı tədəv tə jetəkselek itmaj. Rajpro korotura tol arala bında yð lqtibarın jınəit rqa tejeş.

X. Ədrəxmanıf

SUSQA TURAHINDA ONOTQANDAR...

KOMMUNISTIK JUQARI A.X.MƏKTƏBE KOLLEKTIVI NƏMƏ QARAJ

Kommunistik juqarı a-x.məktəbenen uqıv xuzalıqında 82 baş susqa bar. *Lakin, susqalardı yrsetev, kərəjtev esen kərək şartlar juq. Ber svinarnik kevek nəmə bulha la, sanitaria gigejna şartı haqlanmaj. Susqalardı aşatıv, tərəiləv eşə nasar. Birelgən adbqtın sbjiatı tybən.* Susqılar ajrım kletkalarqa qujılmaqan. Ulardın ebtenən his kem kydətev alıp barmaj. Sirləqan jəki jeralanqan susqalar qaravhıd jata birələr, jaıbqalar.

Janı tıvqandarı həm jəş'ere esen ajrım urın juq. Şul arqa la janı tıvqan 4 susqa balahı nam 4 jəş yhmer tanalıp ylde. Ylgən susqalar şunda uq taşlana. Ulardı sitkə sbqartıv həm tor aqqa dizenfeksia jahav kevek eştərde zavxoz Texonof qajqırtmaj.

Mal tərəiəhe, jəşe jetməgən balalar həm eşkə inməgən qartqorolarqa tapşırılqan. Ular, *mal tərəiəhen belməjdər. Susqalardı vaqıtında aşatıv-esertev, sbqarıp jərətev, svinarnikti tədartıv kevek eştər juq, 10-11 sentəbrdə susqalar bətenləj qaravhıd həm as kileş bikləp ep qujılqandar.*

Plan bujınsa qaralqan janı svinarniktı tədev həm bazarqa remont əle bulha başlanmaqan. Uexozdaqı nətə 82 baş susqanın qəşqı hıvlqta qalıv qurqunsı bar.

Torlaq tədeleşenen ədeleve, susqalarqa kərəkle tərəiənen bulmavı—zavxoz Texonoftın eşlekhed egenən kilə.

Jedlegən kommunis ardan torqan a-x məktəbe kollektivi malsılıq **turahındaqı ijyn plenumı qararın** şulaj tormoşqa atqaralar mikən? **Ol. Jənbirdin**

HIJIRHIDLIQ BƏTƏRGLƏ

Xəjnulla. „Udarnik" kolxozının malsılıq fermahında, malsılıq udırnikları—**Sunqızıf Səqit, Sunqızəva Fatıjma** həm **Tahirova Mədinələr** yð ebtərenə konkret mujındama alıp eşlajdər. Şul arqa'a, 24 baş hıjırdan o'oştorolqan ferma la maldar xəderge kendə 36 başqa, 17 kaş harıq, 42 başqa, 9 kəzə 17 başna jette.

Ferma maldarı esen bujsl 3323 sentner besən kərək bulha, ul, 5853 sentner itep ədərlənde.

Kolxozdaqı hıjırhıd 10 kolxozsı esen də bıdavdar kontraktavajt itelde.

Soltanıf, Xəkimıf

TORLAQ TƏDƏV YÐ AQJIŞIHNDA

Ucalı.—Malsılıq sovxozunda Əlkə komitet həm Sovnarkom dın janı mal torlaqtarı tədəlşen həm itkə t rlaqtarqa remont eştaren 15-oktəbrdən də qaldırmaj tamamlav turahında direktivaları ytəlməj. Qəşlılıqqa ədərlek yð aqbsına tapşırıp qujılqan, maldar jeterlek torlaq menən tə'min itelmagən.

Sovxozdın Uıad bylekəhendə halına başlaqan 3 haraj le bulha eşlanep betmagən. Mal qəşlıl torqan itkə bazanın baş tarı jan lmaqan, ə e-tare oşo kengasə bbsbraqtan tadartılmaqan. Byleksa mə ire Əxm t eşte ojo torop jıldamsraq ədərlek kyrevde qajqartmaj.

Ikense hanlı byleksələ lə şul uq x al. Halına başlanqan janı mal torlaqtarı eşlanep bətmagəndər. Bına „Suq kyl", „Salıfan" kolxozında (predsedatele Antonof) arigadalar esen kendəlek grafik tədəlməgən. Kolxozdın arigadarı Mel'nikof barbvqa hərəvseler j nına barqanı juq, eşt n sbjiatı tkşerelməj. Kendəlek hərəv normaları ytəlməj.

Tunqa hərəvde 20-se oktəbrgə tamamlav turalı daqı. Partia Əlkə komitetı həm sovnarkom qararın hiş kydətev ytəv esen şulaj kerəşələrməlej.

Ol. A

YGEÐƁƏRƏE ESKƏ FAJƉALANЬRƠJA

Eyrıtlet tavlerən tiə'S hınan „Lenin jaı" kolxozının hıjır ıstavsıları ygıl işqe mal kartahna tıdəktən tadartalar.

TUNQA HƏRƏV FRONTINAN

TREVOQALI SIGNALDAR

ATTARDIN 35 PR-TI QJINA BURADNALA...

Əlkə komitet qararın bodovsılar qatı javapqa tartılırqa tejeş

Qjoş (telegraf bujınsa) Bəjcim iptəşt n tunqa hərəv turahındaqı hunqı telegramma ra jondın parqa, sovet ojoşmaların tavlegenə men jarəm qektar hərəvde tə'mi itergə mə ərlane. Lakin, hunqı 5 kenləktə narı 3 men 500 ga hərə g n. Hərəv eşendə 2100 alqına (netə hejrav kesenen 35 pr. tı) qatnaşa.

Şunın hədəmtəhendə plan rajon kyləmendə urtasa 36 pr.qa qına ytəlqe. Qbjqı MTS kolxozdarı—26, Malaj z MTS—24 pr. qına hərələr. Trak o n m attarqa kendəlek grafik bildələnmaqan.

Nastəaş kolxozında 50 at hərəv eşenə q rsılmaqan. „Lenin iskrahı" kolxozında 90 at menən 5 kən bujına 6 gektar qına hergəndər. „Kr. fakil", Qalta-jılqa avılı kolxozdarı 5 kən bujına 3-4 gektar qına hergən.

Rajkom sekretarı Təqtamıjşsl. politbylek başlıqı Ljustnerg iptəştər ƏK talapın oşolaj jenəjətsel bədov faktlarına tıhıs qına qarajdar.

K.F.

Baltasta aşıqmajdar...

Baltas, 17.(Başqosta). Hanqı 5 kenlək tunqa hərəvdə 19,9 pr. qına ytəş alrde. VKP(b) Əlkə komitetı janqıdaq xuzalıqtardı este ojoşto ovqa ajrəvsa iqtibar alrevde talap itte. Lakin,rajondın Uroza , Baqdan, Baraxaj ham Asın sovetlarında jaıqıqıdaqtar bətenləj hərməjdər.

Bəl 5 kenlək **Bajkin** iptəş t lecrammahı bujınsa rajonda esbnlap eşkə totonmaqanlıqqa ın kyrhətə. Hejrav kesenen tildəle protse tı tunqa hərəvja aerketelməqan „Mars" kolxozında oşo kende 28 at harajda tora.

Arttaqılardı kytərergə!

Byzdək.(BaşRosta). MTS kolxozdarı tunqa hərəv plan n 84 pr. qa ytənelər. Unəlşkə jaqın kolxoz yd p anın tultırdə.

Lakin, bul dəjem han menən tənəslanı qa jara naj. Hejrələve kolxozdı r plandı ƏK atildələjən srok a ytəvde qurqunsı attına qujalar. „Qaranbaş", „Ural", „O təər" kolxozdarı hərəvde ədə. Ular plandarın jartılışta ytəməqə dər. Sənki ularda eş hun a ş ana, hejrav kes'are tulı lajdalanılmajdar.

KƏNDƏLEK GRAFIK JUQ!

PLAN 30 PR-QA QJNA YTƏLDE

Mejkə MTS xeðmətendəqe olxozdar 15200 ga tunqa hergə t jeş ər. Lakın, 10 oktəbrgə 826 hərələp plan 38 protsentqa qına ytalqan. Partia Əlkə komitetının hejrav kestərenen 80 ro sentsın tunqa hərəv eşenə quşırqa, tlgən qararı kypselek kolxoz jetəkselərə tarafınan ytəlməj.

Şu ın esen „Əjəzej", „Suqkyl", „Salıfan", „Yrnə ", „Xlebarou" kolxozdarı tunqa hərəv planın 30 prosentan da arttırıp ytəməgəndər. Bına „Suq kyl", „Salıfan" kolxozında (predsedatele Antonof) arigadalar esen kendəlek grafik tədəlməgən. Kolxozdın arigadarı Mel'nikof barbvqa hərəvseler j nına barqanı juq, eşt n sbjiatı tkşerelməj. Kendəlek hərəv normaları ytəlməj.

Tunqa hərəvde 20-se oktəbrgə tamamlav turalı daqı. Partia Əlkə komitetı həm sovnarkom qararın hiş kydətev ytəv esen şulaj kerəşələrməlej.

Ol. A

Sovetlarğa hajlavğa əğerlek

BAJMAQ SOVETЬ HAJLAVƁARDЬ ƏƁERLEKHEƁ QARŞЬLAJ

Məskov elkəbe, Zarannski rajonьnьn „Krasnıj sojuz" kolxozь dövlətkə artıq igende hatьvdan kilgən aqsaqa jek avtomanileu hatьp aldь

Hyrəttə: „krasnıj sojuz" kolxozьnьn avtomaşinahьna kolxoz planerdarь təjəlgandər.

NASAR JETƏKSELEK HƏƉƏMTƏHE

Hələvek sovetь (Məqar rajonь) sovetlarğa qajtanan hajlav kampanialьn əlgələ itep ytkarev, betə eş tarmaqtarь bujьnsa jenevdər menən qarşь alьv turahьnda ujlap ta qaramaj.

Oktəbrden 5 nə tiklem sovettьn ultьrьşьnda hem delem jьjlьştarda sovettarğa qajtanan hajlav məs'ələlərə betə kinlege menən qujlьmaqandar. Hajlav komissiahь 11 keşenən tororğa tejəşle bulha la 7 genə keşenən hajlarğan. Qatьn-qaddardan ber genə keşe kyrhatelьan. Xaltь hajlavsьlar hem xoquqtan məxrym itelgəndərden tedmahen tedev eşenə lə başlamaqan.

Sovettьn eşenə rajon başqarma komitetь tarafьnan jaqьndan jetəkselek juq. Hədəmtələ udqan hajlav materialdarь hem nakazdar juqalqandar. Oşo kenğa tiklem 10 predsedatel, 11 sekretar almaşnıqan. Seksialar hem aktivtar menən jetəkselek itev eşləre hynep qalğan. Sovet janьnda 10 seksia tedelğan bul ha la ulardьn tik havlьq haqlav hem finseksianan başqahь eşləməj. Bьlar da hunqь vaqьttarda konkret eş alьp barmajdar.

Sovet predsedatele **Ojajsarofta** (R.I.K. ten elekke instruktorь) yd eşenə javaphьd qaravь hədəmtəhendə, sovettьn 7 aqzahь betənlej sovet eşenə tartьlməqandar. Şulaj uq 2 kolxozdьn berehendə lə deputat gruppalarь tedelməgandər. Bьnьn da tep qəjebe bajaqь əjtkənsə RIK jetəkselerenə teşə. Bьl sovetqa RIK instruktordarь ajrata qatibar itergə tejeştər ine. Lakin ul juq.

Hələvek sovetь bьqa tiklem də in artta hərjelevse sovet-RIK bьl sovetqa jaqьndan jetəkselek itməjensə, septə bajraq birev menən genə siklangən. Oşo kendə sovet dəvmə endə **200 gektar igen** jьjnalmajьnsa hem 3 gektar bojdaj, 7 gektar holo urьlmaj jata. Bьl sovetqa rajon başqarma komitetь ajrata iqtibar itergə tejeş.

X.

UNЬŊ MƏKTƏPTƏRE JAQŞЬ

Avьl sovettarь konkursьnьn janь uqьv jьlna əğerlek tarmaqь bujьnsa aldьnqьlьqtь alьp, betə Rəsəj sovettar konkursьna qatnaşьvqa' yrlətelgən Jaqьr sovetь (Qəjqь rajonь) predseda tele Xyzəjeva (BƲBK tarafьnan byləklangən) Minnisafa apaj.

ONOTOLƆAN SEKSIA

Zejancura avьl sovetьnda betəhe 8 seksia itəplənə. Lakin ulardьn berehe lə eşləməjdər. Bьna savda seksiahьn alajьq. Bьl seksianьn eşe tygel xatta jetəksehe lə juq: Sovet predsedatele **Cunajьf**" ul seksia menən eş itevde sel'po predsedatele Leonoiqa tapşьrьlqan, ul jetəkselek itə"—tej. Ə, Leonoi unь belməj.

Avьl sovetьnьn tik jəjge sezonda qьna 5 prezidium ultьrьşь, 2 plenumь udqarьlha la, lakin ultьrьş hem plenumdarda ismaha ber genə tapqьrda savda seksiahьnьn barьşь turahьnda seksia jetəksehenen dokladьn tьnlap, uqa jul kyrhatelməgən. Bьl seksianьn kolxozdarğaqь vəkildəre lə ner terle lə eş alьp barmajdar. **Cunajьf** bьnь la yd javaplьlьqьnan alьp taşlaj.—Kolxoz predsedatelidəre seksia aqzalarьn jalan eşenən buşatmajdar, uqa min qəjeple tygel timəkse itə.

Qьƀqahь avьl sovetь predsedatele **Cunajьf**—savda—əğerlav seksiahьnьn eşen kəsəjtevde lə hem seksianь la bətənlejgə onot qan. Şul arqala sel'poньn jьlьq hem kvartal plandarь ber vaqьtta la tulqanь juq. Məsələn: paj aqsahь tuplav 1934 jьldьn 1-kvartalьnda 23 protsent qa (2063 hum), II kvartalda 24,9 pr.—qa (8049 hum), III—kvartalda 10,8 pr (700.)qa qьna atqarьldь.

Şulaj itep **Cunajьf menən Aşkinden** seksia burьstarьn oşoqa tiklem anlamavdarь, politik nadan lьqtarь arqahьnda, sovet ergəhendəge seksialar ebtenən jetəkselek juq.

Zejancura avьl sovetьnьn bьl buldьqhьdlьqьna hem politik əhəmiətle savda seksiahьna narьq birep qaramavsь **Cunajьf** hem Aşkindarqa, rajon başqarma komitetь qьrqa sara kyrergə tejeş.

N. QƏRIP

ONOTOLƆAN SEKSIA

Zejancura avьl sovetьnda betəhe 8 seksia itəplənə. Lakin ulardьn berehe lə eşləməjdər. Bьna savda seksiahьn alajьq. Bьl seksianьn eşe tygel xatta jetəksehe lə juq: Sovet predsedatele **Cunajьf**" ul seksia menən eş itevde sel'po predsedatele Leonoiqa tapşьrьlqan, ul jetəkselek itə"—tej. Ə, Leonoi unь belməj.

Avьl sovetьnьn tik jəjge sezonda qьna 5 prezidium ultьrьşь, 2 plenumь udqarьlha la, lakin ultьrьş hem plenumdarda ismaha ber genə tapqьrda savda seksiahьnьn barьşь turahьnda seksia jetəksehenen dokladьn tьnlap, uqa jul kyrhatelməgən. Bьl seksianьn kolxozdarğaqь vəkildəre lə ner terle lə eş alьp barmajdar. **Cunajьf** bьnь la yd javaplьlьqьnan alьp taşlaj.—Kolxoz predsedatelidəre seksia aqzalarьn jalan eşenən buşatmajdar, uqa min qəjeple tygel timəkse itə.

NASAR JETƏKSELEK

Bajmaq posjolka sovetь uğqan jьl nasar eşləğanlektən, Başsik prezidiumь unda janьnan hajlav uğqardь. Həm posjolka sovetь turahьnda maxsus qarar sьqardь. Janь sostavqa 113 keşe ina, nakazdar alrelde.

Ləkin janь sostav ta elekke xatalardь qanatlaj, Başsik tarafьnan ham hajlavsьlar tarafьnan alrelgən nakazdardь ytəməj.

113 aqza... Ular praktik eşkə aətenlaj bьlqtьrьlmaqandar. 11 seksia ojoştorolop, undı 58 keşe berketelhə lə, seksialar his xərəkathed qalqandar. Posjolka sovetь qaqьdda qajtanan qoroiqan, praktik eştə—ber nəmə lə juq.

Promьşlennoj seksiaqa bik ıьq eşlərgə kərək ine. Zavodta qьna l-e men jarьm samahь eşşe bar. Lakin seksia—ber nəmə lə eşləməgən.

Finans seksiahь III kvartal maja tuplav planьn barь 9 prt. qa ytəgən. Rajtspolkom prezidiumь posjolkovaj sovetlь sept bajraq, predsedatele **Lotfullinь** septə protfil menən byləklane. Şulaj bulqas bьl seksianьn sek eşləve asьq kyren p tora. Sovettьn bydzete 202men humlьq, lakin ul 1 oktəbrgə 62 prot. qa qьna ytəlgən. Igenselek doxodь 12 men, ber tin də totolmaqan. Bajmaqtaqь kommunalьtorlaqtar dan kvartir xaqtarь 12men hum alьnьrqa teşeş ine. Unьnda oşo kenğa tiklem ni barь 1800humь qьna alьnqan.

Şulaj uq jəməqət tujьmь seksiahь la ber nəmə lə eşləməqən. Dərəƀ, sanitar seksiah aqzalarь təvlə eşlaj başlaqndar. Ular predpriadielərdə, eşşe torlaqtarda tadalьq urьnlaştьrьv əsən kerəşkəndər. Stolovojdarda, pikarnьjdarda kyp jenəjəttər sqandar. Lakin ular jəməqətselektən başqa eşləgandər. Şunlьqtan ular aktlar tedəp, posjolka sovetьna tapşьrqandar da, şunьn menən eş betkən. Ə aktlar posjolka sovetь kanseləriahьnda jata birgəndər.

Kommunal torlaq, posjolka tedəleşə, seksialarь la, ber nəmə lə eşləməgəndər. Bajmaqta kul'tura parkь tedev məs'ələhe quğqatьlьp, bьl eş posjolka sovettьn oşo seksiahьna tapşьrьlqan. Uqa 27 men humlьq smeta tedəlep 3000 hum aqsa tolqan. Lakin kul'tura parkь tedev hem posjolkanь jəşellətevdə lə ber nəmə lə eş əməgən.

Bьna seksialardьn eştərel Ə posjolka sovetь, unьn predsedatele **Lotfullin** hem urьnbaьarь **Karuşindar**, seksialar ebtenən bətenlaj jetəkselek itməgəndər. Posjolka sovetьnьn yd apparatьnda la bjurokrattar tulь, ular qaqьddarqa qьna kymelep ultьralar.

Hajlav komissiahь ber genə tapqьr da ultьrьş jahamaqan. Otcet materialdarь əder tygel. Hajlav ucastkalarь əderlənməgən. Xoquqhьddar tedmahe asьq bildəle tygel. Xalьq arahьnda ber terle lə massovьj—anlatьv alьp barьlmaj. Hajlav bulьvь turahьnda belməvselər də kyp. Lozungalar, plakattar juq. Urьn əder tygel...

Bьna Bajmaq posjolka sovetь qajtanan hajlavqa nisekəderlənə.

Ş.

Sujьn, qoros, prokat

15 oktəbrdə Beloret domnalarь 210 tonna (zadanienьn 102pr.), Jegəze domnahь—37 tonna (82 pr.) **sujьn** qojdolar Marten mejestare 314 tonna (101 pr.) **goros**, standar 302 tonna (92 pr.) **prokat** alrdelər.

16 oktəbrdə Beloret domnalarь 230 tonna (zadanienьn 107 pr.), **Jegəze** domnahь—34 tonna (76 pr.) **sujьn** qojdolar. Marten mejestare 317 tonna(102pr) **goros**, standar 299 tonna (91 pr.) **prokat** alrdelər.

M. XƏJ.

HAQЬNЬV

„Haqьnam irkəm,
Haqьnam hьlьvьm hine
Jarhьv jerək hinə tartьlqan.
Hin qajtmajhьn ninə
Başqalaqь—
Sirindərdə səskə attьlar."
(Hьlьvьm xatьnan)

Haqьnam irkəm,
Haqьnam hine tejhen
Saqьrahьn bəgən janьna
Juq. juq qьdьj
Bəgəndən min hine
Hьlьvьm,irkəm tejep tanьmam.
Aldanьlar mine tile xistər,
Həm aldaqanhinen jьlmajьv.
Min ujlaqan bьlaj tygel ine.
Axrь bedden qьdьj bulmanьn
Ike jaqqa aqqan jьlqalardaj,
Başqa axrь bedden juldar da.
Telaktəren jəsrep p-rdələrgə,
Əsə kyde menən jьlmajma.
Qьdьlhinə qajnar xisem birdem,
Ə, almasqa minə ni birden?
Komandirofkaqa kitkandə lə
Kyddə endən jəştər kyrende.
Hin aqьlь ikən,
Hin dubьndan
Jebək kьlmək kenə ketkanhen.
Ə, min hinən bedddekelər kevek,
Janь keşe xise keikəjnem.
Hin jarathan mine
Min kitkandə
Şatlьq səser ine kynelen
Əjter inen
—"Iksəm mine həjhən,
Ilgə bulhьn betə qemerən."
Min kerəskə kittem,
Jen v esən
Tьvьp ytьən ilde jat itep.
Kerəşende onotop,
Kis ham irtən
Hinen haqьnьv ul tar bəxeten.
Minen bəxet,minen qa qь,satьq
Ul bəjlangən ilem qemerenə.
Hər jenevdər şatlьq kilterələr
Həm itkene ular jemerə.
Bəgən
Jegetendən kejər—
Jebək kyldək
Uraj qьdьj hinen ujьndь.
Uqьv qajda
Ə, hun ninə tomdar
Plengə almaj hinen xisende?
Hin m turhьn
Həm semiəndə—
Hin aik matur əsə bulьrhьn.
Ləkin, minen uqa tygel,
Hem min hinə—
Bik alama „iptəş" bulьrmьn.
Bəgən xatьn alqas,
Hinə bulqan
Məxəbbətte etkə taşlanьm,
Qьdьj,
Bəgən inde mine tygel,
Irkəm tejep həj başqanь.
Hin jalqьşma,
Min bit jeraktage—
Qajnar məxəbbətte bьvmanьm.
Bəgen ura kerəştərdə yьkan
Şomort kydle ber qьd urianь.
Bedden qьddar bəgen VUZ sexьnda
Kyd tekkandər Lenin tomьna.
Direktordar ular fabriktardь,
Inzenerdar kolxoz qьrьnda.
Kiser qьdьj,
Hinen tar bəxtenə
Min dur zьjan titem akьrь.
Nigtəjem hun
Hinen sirdərende
Min bit,jəşerə almanьm aqьlьm.
Kerəş qosaqьnda
Stanoktaş
Iptəştərde qajsaq haqьnam.
Şu ja mikən qajsaq qarap qujam
Poctallondьn kiter jaqьna.
Minen haqьnьv—kerəş menən tьva
Ujlaham min unь „sexьmda—
Hьlьvmdь har haqьnqan hajьn
Batьrьraq tьram posьmda.
Bed də unьn menən ber bered-bedde,
Bik-aik artьq hejgən keşelər.
Ul xatьnda jьda:
—„Hine haqьnqanda
Həjənəp totonam har ner eşemə.
Poctallondan xattar kətmə qьdьj,
Jelgə bulьr barь ber haqьnьvьn.
Dubtar kevek tygel,
Jat keşelər bulьp
Osoraşьrьbьd əle taqьn ber.

Hər irtən min burovajqa
Janь telək menən tartьlam.
Minen sexьm tьvar kendərde
Janь jenev menən qarşьlaj.
Hər ken bed tedəgən bejek jortqa
Min kytərep hələm dur kirbes.
Hər ken kyrəm ytkən tedələşte,
Həm kyrəm min unda yd kesem.

Işembaj. 1934 jьl aprel

„OŞKUJ"

Tənjaq mod dingedenen jar bujьndaqь Seber jerle xalьqtarь aq ajьvdь bьna şulaj atajdar. Bьnda ul jədəp jərej torqan moddar həm Okeandьn ebte jьldьn kyp eləşəndə mod menən qaplanqan jaqьndaqь mod saxrahьnda osoraj torqan ajьvdarqa qaraqanda durьraq bulalar.

Oşkuj-qatь halqьndarqa həm Tənjaq ildərdə jəşəv əsən kəreşkə bik nьq jaraqlьlanqan. Unьn tirehen qaplaqan qar təbələ aq mamьqь — ydenə kərəkle xajvandardь jəşerenep barьp totovqa bik nьq jardam itə. Hyd ьnqajьnda şunь la ajtergə kərək, Aq ajьvdьn tirehe unь ylterep, tunap alьp eşkərtkanden hunьnda qьna şulaj bik aq kyrenə. Juq ihə, jaşerək saqьnda harqьlt təbtərək bula həm bik qartajqas qьna unьn jenə aqarьp jetə.

Kəvdəhenen orsoq şəkelendə bulьvь, alqa inkəjenkerəp torovь-dinged tulqьndarьn jenel kibep ytevgə həm bik jaqşь sumьrqa məmkinlek birələr. Tanav tişektare həm qolaq pərdəhe sumqan saqta jenel qaplanalar həm barmaq aralarьnьn joqa qьna tire menən qaplanqan bulьvь-unьn dur təpienə tap işkək tebe birələr.

Himed-majь kəvdəhe modlo hьvdan da qurqьtmaj, ul əşəməj. Unьn taban abtında, başqa his ber ajьvda bulmaqan rəveşte jən bulьvь uqa — mod ebtəndə tajmaj jərevgə məmkinlek birə həm ajaqьn eşevdən haqlaj. Aq ajьv bətəhen də aşaj: əkəm-təkəmdər, balьq, tulen, morz dingeddən sьqarьp taşlanqan kit jemtektəre... bətəhe lə unьn əsən adьq. Şunьn ebtənə ul tənjaqta il gidep jərevselərden adьq skladtarьna la təşkeləj həm xatta aşamlьq bulmaqan nəmələrde lə aşap kitə. Qorola ul —dinged qoştarьnьn kykəjdəren, seneştəren, vaq jənlektərde totop aşaj.

Aq ajьv qьstьn in halqьn ajında balalaj. Bьnьn əsən ul jar qupşaqьna inə lə, qar abtında qaplanьp qala həm şunda 1-3 bala taba. Balalarь durajьp jetkəngə tikem yde menən jərəjdər.

Unьn-keşenən başqa qurqьnьslь doşmanь juq. Keşe unь tirehe həm ite əsən ylterə. Balalarь osoraha terelaj totop alьrqa tьrьşa.

Ləkin beddə unь totov bik yk nьq jəjelməgən, jьlna barь 500 samahь qьna ajьv totola.

Kəvdə jaqьnan ul başqa bətə ajьvdardan dur-600, xatta 800 kilogramma kilə.

Jənlektər baqsahьnda ular tid ejələşələr həm odaq jəşəjdər. Tik jəj kendərendə qojondorov əsən hьv kərək bula. Bьnda uqa kenənə 8 kilogram samahь it həm balьq, jəki tulin, balьq majьna beşerelgən ikmək birələr. Şunьn menən ul yden jaqşь hidə.

I. Ditsman.

NATURALIST BLOKNOTЬ

Turanga kylendə ber vaqiqa

Minə ber vaqьtta Semipolatte bulьrqa tura kilde. Şundə min tyəndəge vaqiqanь bajqanьm: Ata-əsəhenən həm əs balanan torqan aqqoş semiahь. Turanga tigən kyidən Kenjaqqa osop kitərgə əderlənələr. Kytərelep ber 5 kilometr samahь kitkajnelər—jəş aqqoştardan berehe kire borolop qajttь. Unьn artьnan başqalarь la qajttilər. Ular təvlə borolop qajtqan balalarьn janьnan o arqa məəbyr itep bik odaq bəş osonda qьsqьtьşьp, uralьp osop jərənelər. Şunan tege qoş ularqa ejərep osto la, odaq ta ytməj kylgə kire borolop qajtьp kilde.

Tegelər taqь kire kildelər, taqь osorop alьp kittelər. Bьl vaqiqa ber nisə tapqьr qanatlandь. Lakin jəş qoş haman da kyldə jatlь. Başqalar unь taşlap kitergə məəbyr bu dьlar.

Bьl qoşto min bik nьq diqqət menən tikşerep qaranьm—unda ber terle lə kəmselek juq ine. Eş nəmə'ə? Ninə ul başqalar menən kenjaqqa osmanь hun?

Bьnь qajhь ber qoştarda sezonqa qaraj osop jərev dəite juqlьqtan kilə tip ujarqa kərək. Bьndaj qoştar jəşəv əsen kərəşkə hələthedleklən ylergə məx kym bulalar.

P. M.

HYRTTƏ: Pilikan tigən qoştar.

QLƀQA SIQNAL

Dovlakən. Taşlь MTS xedmətendəge **„Qədəl bajraq"** kolxozьnьn fermahьnda 50 baş harьq bar. Jaqьn kendərdə taqьsa 50 baş harьq ələnasaq. Lakin, ularğь jьlь urьnda qьşlatьv əsən əderlek juq.

Bəgəngə kendə 50 harьq ber kolxozsьnьn solanьnda toralar. Ular əsen solan tьqьd, harьq artan bujьna ajaq əbtə sьqalar. Harьqtardь qajhь jerdə qьşlatьv urahьnda kolxoz predsedatele **Əjypef** ujlap ta qaramaj.

Malsьlьq eşenə javaphьd qaravsь Əjypьfqa sara kyrelhen

—◆—

ƟLƟƟ BULƀRLƀQ

Dəvlakən rajonь, Taşlь MTS xed nətendəge **„Proletar"** kolxozьnьn harьqsьlьq fermahь qьşqa əder. Jad kenə fermala 25 harьq bulha, xəder ularğ-n hanь 42 başqa jette. Harьqtar qьşqa jьlь urьn həm jeterlek adьq menən tə'min itelde.

Harьqtardь qarav əsən kolxozdьn in jaqşь udarniqь **Səlejmanьf** həm **Medərrisoftar** beikətilədər. Şul arqala harьqtardьn sirləve, yleve bətərelde.

S. Nurlj

MƏKTƏP ƏLGƏLƏ BULƀRQA TEJEŞ

(Studint xatь).

Məsəqyt başqort pedagogia texnikumьnda 1934-35 jьl uqьvь 1 sentəbrdən başlandь. Dəjem jatəqta remont bətməvgə qaramatьn, kyp uqьvsьlar jataqqa urьnlaştьlar. Ə, remont haman da davam itə əle. Bytmələr jьlьtьlmaj. Jataqta his ber tadalьq juq. Uqьv başlanqandan alьp xəder-ge kenqə tiklem uqьvsьlardьn munsa kyrgəne juq. Unь buldьrьrqa ujlavsь la juq. Ja aqta kul'tura eştəre alьp barьlmaj. Gazeta, zurnal aldьrьlmaj. şaxmat, şaşka ujnav ojoştorolmaqan.

Tid kendə bьl jeteşhədlektar bətərelergə ham jataqta tadalьq urьnlaştьrьlьrqa, kul'tura eşt ren jənlanderergə kərək. **Studint**

XATTAR EDE BUJЬNSA

„SARA KYRELHEN"

Ujьldanьştьn „Lenin" kolxozь atьn urlavь turahьnda, „Başqortostan" gazetaьna 207 hanьnda bastьqan fakt dərəblende.

Ujьldanьf javapqa tartьlьp, 10 jьlqa irekesən məxrym itergə xəkəm itelde.

Maqar prokuroь: **Əxmədejef.**

***

„TOVARƁARDЬN XAQЬ JUQ, TIP KENƏ JAVAP BIRƏLƏR"

K-Usol rajsojuzь barahьnan selpolьr qa tovar tigəd jeneselmav hem sel'po eşselərenen tapştarьna tovardь artьq aylevdəre turahьndaqь fakttar dərəblanmene. Ə, tovar xaqьn zakonьhəd artьrьp halьv, Səjet—Basa sel'pohьnda rastrata'lar jahav turahьndaqь fakttar tabьhь menən dərəblende.

Səjet-Basa sel'po predsedatele Melekəf həm xisapsь Mihranьftar xəkəmja birelep, 10 ar jьlqa irektarenən məxrym itoldelər. Imandaj sel'pohьnьn predsedatele Səjfullin Qjarif həm xisapsьlь Latipof Barsj hər vaqьt esep itərep rastrata jahavdarь əsən 32 jьl 7-VIII zakonьn qulianьp, xəkəmgə birəldelər.

K-Usol prokuroь: **Qimaletdiaef**

***

„QLƀƁL MƏJAQ KOLXOZЬ IN ARTTA HƏJRƏLƏ"

Igen jьjьv həm xəkymətkə igen tapşьrьvda vəkil itep ildələngən Ip. Rəəspoftьn eştə jomşaqьq kyrhateve dərəblende.

Rajkom partianьn ajuro qrarь bujьnsa Rəəspofqa tənəih birelep, „Qьdьl majaq" kolxozьnan eştən alьp, „Parşiat" kolxozьna jebərelde.

Partianьn Ucalь rajon komitetь sekretarь urьnbasarь: **Qadaşsf.**

***

„IGEN AQTA"

„Başqortostan" gazetьnьn 215 nse hanьnda Məsetle Zagotzernohьnьn Ustikin avalьbadaqь sssip pankьnьn amur idəne aktьna igen aqьvь turahьnda sabьlqan xəbər dərəblende.

Amsardьn idəne tişek sulьp, 50 kilo igen aqqan. Bьnь şul kendə yk selep qalьp, igende ikense amsarqa taşьp halьnda, xəderge kendə his ber qurqьnьs juq.

Məsetle Zagotzerno mədire: **Jərməxəmətef**

***

„ZƟLQƏRNƏJEF KOLXOZDAN QƀVƀLHƀN"

„Bəver" kolxozьnьn predsedatele Zəl qərnəjef turahьndaqь xəbər tikşerelep sulqan fakttar dərəblende.

Zolqərnəjelten ebtenən jenəjət eşe tedəlde.

Maqar rajon xalьq taftişsehe: **Ojizzətef**

„Eşşe potrebitelde aldavsьlar qatь javapqa tartьlьhndar"

„Başqortostan" gazetahьnьn 223 hanьnda bastьqan, Unvermag rabotnikтarь turahьndaqь xəbər tikşerelep dərəblende.

Hatьvəь Ismaqilef xəkemgə birelde. Başqalarь turahьnda tikşerev davam itə

Ucalь rajon prokuroь: **M. Kaminof.**

„Bandit Jehangirdar nigə tikşerelmaj"

Bandit Jehangir həm Idristar türahьt daqь xəbər tikşerelep dərəblende.

Ebtarenən jenəjət eşe tedəlep Başmərkamaqa bireldelər.

Ucalь rajon prokuroь: **M. Kaminof.**

„Igen bodolov qurqьnьsь arьtında"

„Başqortostan" gazetahьnьn 231 hanьnda bastьqan xəbər dərəblende. Zagotzernonьn kelete sulmav səsaple, igen vaq kelattargə aylep halьnqan. Bьlardьn idəndəre nasar sulьp, igendər aqqan. Kelət, xəkymət tarafьnan birelgən plan sulьsa 50 men sentnerqa jaraqlь itep remontlanqan. Lakin adaq taqь la 25 men sentnerde ebtəp birgəs kelətkə hьjmaj, vaq kelattargə aylep halьnqan.

Xəder hər ken kellattargə remont jahala həm betə məmkinlektər menən fajdalanьp, jeteşhədlektərde bətərəv sarahьna kereşelde.

Zagotzernonьn Məsetle rajonьndaqь aylege mədire: **Jarmexəmətef**

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

KYREP QALЬOJЬƉ!

18—BƏGƏN—18

XAJVANDAR KYRGƏDMƏHENEN ADAQQЬ KƏNƏ

Juqarь Badar majdanьnda irtənge səqət 9-sь jartьnan kiske 10-sь jartьqa tiklem assq.

JЬRTQЬS XAJVANDARDЬ AŞATЬV KISKE SƏQƏT 8-30 M. TA

Kyrgədmə 19-oktəbr kendədge səqət 3 tə janьla.

DIREKSIA

1-1 12340

Dəvlət ojoşmalarьnan halьp bətərəv əsen jəki arendaqa 120-150 kv. metr jort halьp alanьd.

Beleşer əsen adres: Ələ, Juqarь savda ploşcadь, №8 korpus. Markujuro.

1-2 338

Kalʼtolka avalьndaqь „Novaja zizn" tigən artel' bətərelev səsaple likvid kom tedəlde. Pretenziələr 15 oktəbrdən 15 nojəbrgə tiklem qabul itelələr. 15 nojəbrdən hun his ber terle pretenzia qabul itelməjəsək.

Likvidkom

1-1 332

Ələ qala kommunal xuzalьqьnan arendaqa: savda sklade, kontora, həm torlaq əsen jorttar alьqan ojoşmalar diqqətenə.

Bətə ojoşmalar oşo jьldьn 20-oktəbrenə 1934 jьldьn IV-kvartalь əsen teşeşle nuiqan summalardь tylərgə teşeştər.

Juqarьla kyrhatelgən vaqьtta tylə məgən ojoşmalardьn aqьndaqь ihəp scottarьnan teşeşle summa totop alьnasaq. Arenda aqsahь q la kommunal xuzalьqьnьn Ələ kommunalnaj bankahudaqь 254-se nomerlь aqьm daqь ihəp scotьna inderelergə teşeşle.

Qala kommunal xuzalьqьnьn jort sektorь medire: QOL'M

1-1 339.

Ələ qala kommunal xuzalьqьnьn naqsasslьq aylege 3-4-5 jьlьq kul'turalaştarьlqan jaqşь alma aqastarь hata.

Alma aqastarьn (elekke Kasterin dacahьnan) Vostocnaja Slonada, Aeiodrom ergəhendəge naqsanan alьr qa memkin.

1-3 338

JAŊALEP BƏGƏN Xudoscstvoь film **ALIM**

Sejanstar: 6, 7-30, 9, 10-30

Anons: „Pьjska"

KUL'TURA HARAJЬ

Urьb Dəvlət Teatrь

18-se oktəbrdə

„ESKADRANЬŊ HƏLƏK BULЬVЬ"

19-sь oktəbrdə

„BYRELƏR HƏMHARQTAR"

qujьla.

Ujьn səqət 8 də başlana.

Kassa səqət 4 tən asaq.

Başnarkomzem jer tedev həm melioratsia avlegenen Meliovodstroj Başkontorahь 1935 jьlqa qarata kərək hьvda şulaj uq qoro jerdə haj həm tərən noraviav əsən, tikşerenev həm gidrotexnik edlənev meliorativ eştər şulaj uq ularda proektlar, tedev əsən zakardar qaaul itə həm dogovordar tedeşə başlanь.

Adres: Ələ, Frunze uramь, ..63, II-se qatta.

3—1 DIREKSIA

Sojuzneftorgtan Ələ, neft nazrahnan oşo jьldьn 11 oktəbrenən hər kən irtənge səqət 8 dan kendedge səqət 5 kə tiklem neft produksialarь jeəərelələr.

Dəjem jal kendərendə berəvgə lə, ner terle lə produksia jeəərelməjəsək

Neft'esnaza

1-3 335

Ələ, „Okt. Nra başglavlit

N. QƏRIP

BERENSE — ALЬƀ KƏN SЬƆЬŞQA

Oktəbrden altьnь. Salt ajad kən. Saqət irtənge 7. Prizьv punktь aldьnda ber kem də juq, tьn. Tьnlьq odaqqa barmanь. Qapьl pocta jaqьnan kemdərder 3 keşe tup tura punktqa ьntьldьlar.

— Ə, bedden alda kilevse juq ikəndə—,yd ara hejləştelər.

Bьl 3 keşe politəylek qədьl bajraqьn alьvsь „Janь igense" kolxozьnan kilgən prizьvnik Karamanof, Nəderqolof həm Japparoftar ine.

Punkt aldь rajon eşseləre, kolxozsьlar, ŞKM uqьvsьlarь menən tuldь. Ular arahьnda prizьvniktar ajrьm ber dərt,batьrlьq kyrhatelər jerejdər, besedalar tənlajdar, yd-ara nej nəmələr həjlaşalər. Bytmələ garmun „Bajьqtь" denkeidətte.

— Əjdəged. Tavьş zaldь ja ьratte.

— Əjdə yden başla... Qьbtav bulmanь. Jegettər ajaqьndaqь itek tabandarь idən menən osoraştьlar.

— Prizьvnik s-t-a-n-a-v-i-s Tedeldelər. Rik predsedatele Qolmexəmətef ulardь təbriklene... Komissia tərtibe anlatьldь.

— Zamnuj poodnamu şagum arьş!

Aldьnqь kolxozdьn udarniktarь bьnda la hьnatmanьlar. Nəderqolof Tazьj komandirdьn artьnan in berense bulьp komissiaqa inde.

Familia.

— Nəderqolof

— Dokumenttarьn"

— Bьna. Ul ketəhenən kyk tьşlь ber qujьn təltare kevek qaqьd sьqardь.

— Əj bьl tygel ikənt

— Ə hun ul nəmə?

— OSOaviaxim bilets. Ul ketəhenən ikense ber nəmə aldь, bьnьhь xərbi bilets ine.

— Uqьqanmь?

— Ejje.

— Xisaptan nisek?

— Unlь drupts belem.

— Jaqşь uqьqan. Kyrşe bytməgə in!

Unda sьjnli jaqtan hajlav gruppahь eşlaj.

— Sьqьşьn, atajьn kem?..

— Atajьm 14-se jьl huqьşta ylterelgən, ydem jətim qalьp, in elek oşo avьlda „intrnatta", unan hun Oronburda priolta buldьm.

— Komissiaqa in tinelər. Ul bytmələ komissia predsedatele Tyləkof iptəşte osoratte.

— Tegendə buldьqmь?

— Buldьm.

Davaj, sisen. Sisenergə quştь. Lakin Tazьj n inələr qavşanь. Unьn quldarь jəremə], tejmə elgəktare nişləpter quloa eləkmədər, itek qunьstarь la tьqь dajqandaj ajaqtan halьnmaj qarşьlaşalar. Ə, qul—jen huqqan kevek qaltьraj...

— Nişləp qavş anьn?

— Qьdьl armi aqa sьjnli totanaqlь bulьv qьna jetməj bit. Tada la bulьrq a kərək.

— Jəged, başlaqьd, komissia predsedatele Tyləkof doktrdarqa bojoroq birde. Ular şunь qьna kətələr ine. Nəderqolof odonloq yisavenə barьp baxtь, unan avьrlьq, jьvanlьq yisande.

— Buj—164 sm., avьrlьqь—62 kg., kekirek—87 sm. Unьn kyddəren, kavkəhen, qolaqtarьn qaranьlar. Kyktəgen tьnlanьlar, huqtьlar, sirtep, barmaq bite menən hədəqlap bətərdelər.

— Jə, qajhь jeren avьrta.

— Tьvqandan sirle avrьqanьm juq.

Komissia predsedatele Tyləkof doktrdar əjteven kelmane. Jaqşь tine.

— Da, jegettada, kvaleriaqa məmkin—tinelər. Tazьj kelde. Tik uqa irkenləp kelergə irek bulmanь. Komissia predsedatele unь ebtəl janьna saqьrdь.

Ip. Nəderqolof hin jaraqlь. Hine dur burьstar jəkmətep! Alьƀ kənsьqьşqa, kvalerianьn polk məktəbenəjebarəbed.Hinən il haqlavda dur eştər talap itelə. Tьrьş maqtavlь isemde

HYƉ EŞ MENƏN BERGƏ BARA

6 oktəbrdə Saqmaqoş rajonьnda sirattaqь prizьv başlandь. Rajon ojoşmalarь, avьl sovettarь həm bətə xedmətmassahь prizьv kenən dur əderlektər menən qarşьlanьlar.

Kən matur. Kedge qojaş ydenen nurdarьn hisəp şajara, şajara la kyp xalьq terkeme aşa alьƀtarqa jogerə. Ul şat, ul qьna la tygel, bətə Saqmaqoş şat. Sənki bəgən ajrьm kən—prizьv kenə.

Rajon ydəgenə 300 dən artьq kolxoz aktivь, rajon rabotniktarь həm 59 prizьvnik kilgəndər. Ular prizьv asьlьvqa arnalqan mitingala qatnaşalar. Miting... odaqqa hudьldь. Unda VKP(b) rajkomь sekretarь **Latьjpof** xərbi komissar **Linski** həm başqalar həjlənelər. Trisunaqa doprizьvnik Saьltof iptəş sьqtь. Saьltof—kolxoz bafьvdarьnda udar eşləgən janle keşelərden armia saibnda la udarnik bulasaqtarьn belderde. Qatь qul sabьvdar Saьltof vəqədəhen uram bujlap jerelələr.

Berense kendə biş avьl sovetь prizьvniktar Komissianan yttelər. Prizьvniktar nuş qьna kilmənelər. Stenala—prizьvniktar tarafьnan xəkymətkə 2481 sentner, kooperatsiaqa 1317 sentner igen tapşьrьlьvь. III-kvartal maja tuplav planьnьn 108 pr. qa ytəlev handarь kyrendelər

Bьlar bətəhe lə fakt—Qьdьl armiaqa həjənəp barьv fakttarь ine.

Prizьvniktar alda la eş tempьn təşərməbkə, rajonda prizьvtь əlqələ ytkərep, xəkymətten qьdьl bajraqьn alьrqa hyd birdelər.

Hyd eş menən praktikala bergə bara.

Oj. Valişin.

УФИМСКАЯ Городская-Пассаж читальня

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BƏRLƏŞƏGƏD!

BAŞQORTOSTAN

№ 242 - 20 - oktəbr 1934 jıl

VKP(b) nьŋ Başqortostan elkə, ɵlə qala komitettarь, BYƏK həm Başprofsovet organь

KOLXOZDARĐA MALDARĐЬ QЬŞLAVOIA ƏĐRLƏV TURAHЬNDA

BAŞSOVNARKOM, VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬ HƏM BAŞNAR KOMZEM POLITSEKTORЬ QARARЬ

Başqortostan xalьq komissarđarь sovetь, partianьn Ɵlkə komitetь həm Başnarkomzem politsektorь, „malsaьlьq kytarevđen, ələ ɵzen həm berense nəvəttə jəş maldarđь haqlav ham qьslavđь jaqşь ytkarev esen ayьlьq kedđen ajrьvsa ahamiaten" kɵrep ajtkan VKP(b) YK ijyn plenumьnьn ajrьm kyrhatmələre aulьvqa qaramaktan, Narkomzemdьn, kypselek rajondarđьn jeləksel-renen, politaylektə đen, patianьn tyvənge ojoşmalarьnьn həm kolxoz idaralarьnьn q'slavqa ədərlek esen (teđelɵş, mal adьqtarь ta ьv h. v.) jalelerevđe ta'min itmə gənlektaren, hər ner ajrьm kolxozda qьslavqa ədərlekten narьşьn konkret rəvəşta kendə'e tikşerevđe ojoştormaqanlьqtarьn ham teđeleşte tamamlav esən kolxozdarqa konkret jardəm itev đə saralar kyrməgənlektaren ajldəla ytalər.

Heđemələ teđeleş planь 1 oktəngəsə kolxoz tovarsьlьq fermaarь aujьnsa 51 pr qa qьna ytəl ən Məsetle, Əngəlil, Berjan ham Qraidel ra ondarь. Iq artta narьvsь rajondar aulьp tovalar, selos planь 71 pr. qa ytalqan.

Kolxoz tovarsьlьq fermalarьnda aьđavđarđь haqlav eşe ajrьvsa nasar tora, ularđa nətə respualika aujьnsa alqanda aьđavđarđьn kəmeve 13 pr. təşkil ila, şunьn menən nerqa in nasar r jondar aulьp tyaəndəgelər toralar: Ucalь (37 pr.), Xəjau la (25 pr.), Bajmaq (22 pr.) Ənjəlil (20 pr.).

Ma đarđь qьslavqa ədərləvđen toroşon siktən tьş qənəqa' hed tanьp, Başsovnarkomt VKP(b) Ɵlkə komitetь ham Başnarkomzem politsektorь qarar itələr:

1. MALDAR ƏSƏN TORLAQTAR ƏĐERLƏV HƏM ULARĐЬ QORAMALLANDЬRЬV BUJЬNSA:

a) rajondaqь partia həm sovet ojoşmalarь, şul jemlənan MTS politaylektəre aldьnda torqan yđək aurьş aulьp teđeleşte qьđьv rəveşta tamamlav ham nətə mal torlaqtarьn tulь tərtipkə kilterev tora:

Nətə maldь həm ketələsak yrsemđe tulьhьnsa ta'min itev nigeđendə, har ner kolxozda han kolxoz fermahьnda nətə mal torlaqtarьna smotr jahavđь yt kərergə, hər ner ajrьm vaqiqala kərəkle kapital remontьn jьlьtvđьn, teđeleştərđe qoramallandьrьvđьn həm janь teđeleşte tamamlavđьn kyləmdərən bildələrgə.

Mal torlaqtarьn qabul itep alьv esen hər ner kolxozda, kolxoz predsedatele, ferma mədire, sьjfat inspektorь, fermanьn zootexnigь jəki ucastka zootexnigь həm vetvrach jəki feldşer sostavьnda maxsus komissia teđergə.

Teđeleştə 15 nojəbrđən đə hunlatmaj tamamlavđь bildələrgə;

b) rajkomdarđь həm rajbaşqarmalardь, teđeleştə jerle teđev materialdarь menən ta'min itevđə kərəkle jardamđь kyrhatergə, potrebitel kooperatsiahьn kolxozdar esən zakupxlen tərtibendə teđev materialdarь kilterevđe tidhətergə məzəyr iterga;

v) bьsьraqtan həm syp-sardardan tadartьlqan torlaqtardь aqartьrqa ham dezinfiksia jaharqa, balalav aylektaren, aьđav adəardarьn həm jəş mal adəardarьn qoramallandьrьvqa ajrьvsa iqtibar birergə;

g) 10 oktəngə tiklem aьđav, hьjьr, susqa, harьq, jort qujanь torlaqtarьn həm qoş-qort urьndarьnьn eske qoramallandьrьvьn tulьhьnsa ytkərergə;

d) nətə inventardь (silaktərđe, miskələrđe, candardь, kərəktərđe, valdardь həm bigrək tə fonardardь) tulь tərtipkə kilterergə, həm ular jeteşməgən vaqiqala la hatьp alьrqa jəki in qьđqa srok esendə ədərlərgə;

e) maldardь eserə torqan nətə tabiqi hьv alьv urьndarь həm qojolardь qarap sьqьrqa həm maldardь qьş eserev esən ulardь tulь tərtipkə kilterergə həm jeteşməgən vaqiqala aşьqьş rəveştə janь hьv eserev urьndarь, jəki qojolardь qoramallandьrьvqa totonorqa.

2. MAL AĐЬQTARЬ MENƏN TƏ'MIN ITEV, ULARĐЬ HAQ LAV HƏM FAJDALANЬV BUJЬNSA

a) in jaqşь tupaь həm hutlь adьqtardь, aь jəjevlektərđe, orloq — kartof tapşьrьvđan azat iteigən majdandardan jьjьlqan nətə orloqto həm kartofto həm orloq tapşьrьv, MTS lar xedmətə esən naturalata tyləv həm orloq fondtarь tuplavđь ytəgandən hun konsentrat adьqtarđь, janь urozajqa tiklem jьlьsn ixtiazđь tulьhьnsa qənaqatlan derev ibəbenan sьqьp həm tupaь adьqtarđьn 15 pr. straxovoj zapasьn buldьrьp, konsentrat adьqtardь ajrьp qujьrqa həm akttar aujьnsa ferma mədirdarenə tapşьrьrqa;

b) ferma maldarь esən ajrьlqan nətə adьqtьn in kəmendə 30 protsentьn 20 nojəbrgə tiklem mal tora torqan urьndarqa kilterep, etkertkə, kəbanga həm adьq haqlav urьndarьna halьrqa, nьnьn esen tejeşle transportь nildələrga;

v) Ɵlkə komitetь ajurohьnьn ham sovnarkomđьn hər ner fermala mal adьqtarьn janaj rəveşta qajtanan eşlavđe ham adьq zaparniktarь buldьrьv turahьndaqь qararьn his hydhed ytəvđe ta'min itergə.

3. QЬSLAVQA OUJЬV ALDЬNAN MALDARĐЬ QARAV

a) VKP(b) Ɵlkə komitetь ijyl plenumьnьn qararьna tura kilterep, fermalardьn nətə maldarьna veterinaria-zootexnika smotrь ytkarergə, avrьv maldardьn nətəhen ajrьm totov esən ajrьp alьrqa, kətəvđe maxsus gruppalarqa aylergə (bьđavdar, jəş maldar, əsa maldar), maldardь arakqa sьqarьvđь ytkərergə ham arakqa sьqarьlqan maldardь kərəjtergə qujьrqa:

b) kətəvđe gruppalarqa ajrьvđь (bonitirofka) tikşererga, in jaqşь hьjьrdardь, susqalardь, harьqtardь ajrьp alьrqa, nətə natelle proizvoditeldərđe passportlaştьrьvđь ytkərergə.

Qьslavqa inderev aldьnan maldь veterinaria-zootexnika jaqşьnan ədərlav aujьnsa nətə eştərđe ytkarev esən har ner kolxozda ham fermala maxsus zootexnika-veterinaria komissialarь teđergə;

v) ajrьm kolxozdьn məmkinselektaren ibəpkə alьp, hər ner kolxoz aujьnsa kətəvđen hər ner gruppabьnda aşatьv ratsiondarь teđergə, bьl ratsiondardь rajZOla raьlarqa, hər ner bьđav tarbialəvse, hьjьr havьvsь, mal qaravsь, susqa qaravsь ham harьq qaravsь bьl normalardь belergə ham mal adьqtarьn totovđь bьl normalar aujьnsa qьna totovđьn kalendar planьn teđep alьp barьrqa tejeştər;

g) toroqtorov barьşьn ham proizvoditeldərđe kətevđər aujьnsa dereb urьnlaştьrьvđь, hər ner ferma ham kolxoz aujьnsa, sulaj uq kolxozsьlardьn ham eşsən janqьđaqtardьn individual maldardь ham susqalardь qasьrьv planьnьn 100 protsentqa ytaleven ta'min iterga: harьqtardь qasьrьv kampaniahьna e'gelə ədərlənevđe ham ulardь metizlaştьrьv planьn ytəvđe ta'min iterga;

d) 1935 jьldьn jadьnan maldьn qьbьr qalьvьn tamam bet rəv ham jaqşь proizvoditeldər menən qasьrьv jьlь menən maldьn **produktaьlьqьn kytarev** r ihьnsa saralar kyrev maqsatьnda, kəđđən alьp jaqşь jəş maldarđьn, jəş ygeddərđen, susqalardьn ham harьq təkələrenen in jaqşьlarьn ajrьp alьp, jaqşь tərəiələv şarttarьna qujьrqa.

Başqa kraj ham ɵlkələrđən Başqortostanqa inderelgən, şulaj uq respublikanьn yđ esendəge nətəlle maldar fermalarьnan alьnqan nətəlle maldardь dərəb tərbialəv ham totovqa ajrьvsa iqtibar birergə;

e) VKP(b) ƏK nьn ijyl plenumь qararьna tura kilterep, malsьlьq brigadalarьn daimi brigadalar itep berketergə, yđ eşsn nelevse brigadalar hajlap alьrqa, brigadanьn raootniktarьn in kəmendə 2 jьl srokqa berketergə, hər ner brigadaqa nildələ handa maldar berketep qujьrqa şunьn menən bergə xedmət xaqь tylav sistemahьn Narkomzem instruksiahьna tura kilterep yt kərergə.

Rajkomdarqa, rajbaşqarmalarqa həm MTS politaylektərenə i nojəbrđən hunlatmajьnsa ferma mədirđərenen hər berehen ajrьm rəveştə rajZO tarafьnan ratlanьvđarьn ta'min iterga;

z) qьslavqa ədərlek eştaren ytkərgən vaqьtta 'kolxozsьlarqa həm eşsən janqьđaqtarqa mal torlaqtarьn remontlav həm tərtipkə kilterev eşendə, kolxozsьlardьn həm eşsən janqьđaqtardьn maldarьn veterinaria-zootexnika janьnan qarav eşendə, xedmət kendəre aujьnsa aylenganđən hun kolxozsьlarqa mal adьqь taşьv esən transport birev eşendə konkret jardəm kyrhatevđe ta'min itergə;

z) Başnarkomzemđь kolxozsьlar arahьnda hьjьrhđilьqtь aətərev barьşь turahьnda un kən srok esendə materialdar ədərlav ta həm malsьlьq planьn hər ajon aujьnsa ajrьm tultьrьrqa məzəyr ilergə;

k) Başqortostanda attardьn janəqatlьđ toruşo attardь qьşavqa ədərlavđə ajrьm saralar jullanьvđь talap ita (at haraj darьn jьlьv, jaqşь tərnlə oj'sov, veterinaria eşen dereb qujьv ham başqa'a) SNK, ƏK ia n Politsektor 1935 jьlda jьlьsьlьqta xel ilkes hьnьlьşt a'min ilevqa aətə şarttardь tavdьrьv e'en aətə partia həm soviet ojoşmalarьnan attarqa ajrьva iqtibar birevđ talap i ələr.

Partia, sovet ojoşmalarь aldьn la torqan mehim aurьs aulьp—**maldardь, aigerək tə janqьđaq tuzalьqtarda tuddьrьvqa qarşь ɵreş hom joş maldar yrsetev hom haqlav tarahьndaqь** dəvlət zadaniahьn həm hər ner kolxozsь, janqьđaq taraьnnan dəvətka it, het, jən tapşьrьv nujьn ilamalarьn bьşьm ytavdərə esən ɵreş tьapləna.

4. PARTIA—MASSOVOJ EŞTƏRE BUJЬNSA

Başsovnarkom, VKP(b) Ɵlkə komitetь, Başnarkomzem politsektorь partia—massovoj eştər ɵlkəhendə rajkom, rajuaşqarma həm politaylektər aldьna tyəndəge aurьstardь qujalar:

a) bьl qara đь partia—komsomol ojoşmalarьnda, şulaj uq in qatlam kolxozsьlar həm xedmətsan janqьđaqtar massanь arahьnda ɵjənergə;

v) malsьlьq brigadalarьn nьq ь, jaqşь kommunist, komsomolestar həm partiahьđ udarniktar menən nьqьtьrqa həm kommunistardьn kəmendə 30 protsentьn malsьlьq fermalarьna eşka kyserergə tigən Ɵlkə komitetьnьn ijyl plenumь qararьn his hydhed ytərgə;

v) qьşqa ədərlek barьşь turahьnda kolxoz partia ojoşmalarьnьn, fermalardьn həm partorgtardьn, ajrьm kommunistarьn dok adtarьn sistemalь raveştə tanьp, malsьlьq əlkəhen lə eştəvse hər ner partia gruppahьna həm hər ner ajrьm kommunistqa kendalek konkret jardəm kyrhatergə;

g) VLKSM Ɵlkə komitetьna jьşqa əlgələ ədərlek esən kerəşkə komsomoldardь kin bьlqtьrьv turahьnda praktik saralar eşləp sьqarьrqa həm ƏK ajurohьna bьl xaqta 25-se oktəngə xəbər iterga tuqdim iterqa;

d) sovettarqa hajlavđarqa ədərlek aujьnsa bulqan nətə eştərđe qьslavđь əlgələ ytkarev aurьstarь menən bajlergə, bьl sovetitarьnьn malsьlьq sekzialarь eşen tikşerergə həm malsьlьq aujьnsa kyrgədmələr ojoştorovđь həm rajondar ara, sovxoz həm fermalar arahьnda malsьlьqta jaqşь qujьv, malsьlьqta artaqan kytarev esən teəlgən jarьş dogovorđarь ytaieşen tikşerev esən ytkərelgan sovxoz həm kolxoz malsьlьq fermalarь sijottarьn sovettarđьn rajon sjezdarьna qulajlaştьrьrga;

e) Narkomzemqa programma həm ədəbiat menən ta'min itevđe, ə rajon ojoşmalarьna u tynərəktərgə konkret jardəm kyrhatevđe jəkmələp, fermalarđa zootexnikaqa ejə aulьv tynərəktərə ojoştororqa.

Partia həm sovet ojoşmalarьnьn qьşqa ədərlek əlkəhendage nətə eştərenen tep jəkmətehe VKP(b) Yđək komitetьnan ijyn plenumьnьn malsьlьq aujьnsa qararđarьn aujomqa atqarьv, kolxozdardь xuzalьq-ojoş qanlьq jaqьnan artaqan nьqь ilvđa hə n xəlle tormoş huqьşьp alьvđa kolxoz fermalarьnьn nindəj đur tol' ujnavdarьn anlatьv, malsьlьqta jьldam kytarevđə stimul bulqan partia həm xəkymətten kolxozsьqa jahaqan igoltarьn papylərləşterev jatьrqa teşeş. Bьl eştərđe tormoşqa ytkərev protsisьndə janь fermalar ojoştorov planьn tultьrьvđa tamьrьnan hьnьlьş ta'min itergə həm qьslavđь jaqşь ytkərep partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn malsьlьq əlkəhendə 1934 jьl elgəşkən təvge unьştarьn nьqьtьrqa həm artaqan kinəjterga.

Başsovnarkom predsedatele —BULAŞЬF.
YKP(b) Ɵlkə komitetь sokretarь—BƏJKIN.
BNKZ politsektorь başlьqь— KYŞNARENKO.

Sujьn, qoros, prokat

17 oktəərđə Beloret domnalarь 220 tonna (zadanienьn 107pr.), Jegəze domnahь—34 tonna (76 pr.) **sujьn** qojdolar. Marten mejestəre 351 tonna (113 pr.) **qoros**, standar 208 tonna (98 pr.) **prokat** birdelər.

Marganes

Oktəərđen əsense alьkenlegendə nətə rudniktarđa 417 tonna marganes rudahь sьqarьldь.

BIŞ KƏNLƏK JOMQAQTARЬ QƏJEPLƏJ:

TUNQA HƏRƏVDE ƏK QUJQAN SROKTA TAMAMLAV ƏSƏN KƏRƏŞ OJOŞTOROLMAQAN

BIŞ KƏNLƏK 11,4 PROTSENT QЬNA UƵEŞ BIRDE

15-OKTƏBRGƏ

TUNQA HƏRƏV BARЬŞЬ

(Plan ytəleşe protsenttarđa)

Rajondar	Bətəhe	Kolxozdar	Janqьđaqtar
Məsetle	75,4	76,6	28,0
Boraj	70,7	71,9	53,9
Bələbəj	69,8	77,5	43,1
Dyrtəjle	64,3	76,3	30,9
Mişkə	63,7	68,7	41,9
Nuriman	62,0	65,6	41,5
Qaltasь	59,2	59,2	52,2
Baltas	54,9	59,6	26,0
Baqalь	53,8	58,5	35,2
Bişqylaq	53,6	58,7	30,3
Janavul	53,2	55,0	21,1
Byzdak	52,4	58,4	20,5
Davlakan	52,4	54,0	28,5
Qьrmьskalь	51,3	6 ,8	21,8
Fere	50,7	54,2	26,0
Beloqataj	50,1	50,5	32,0
Duvan	49,9	50,2	21,7
Ɵfə	49,0	57,5	48,8
Avьrqazь	47,3	49,7	18,1
Şişma	46,5	52,3	12,5
Mejəkə	45,4	47,5	18,8
Starle	44,9	46,1	16,9
Saqmaqoş	43,8	55,7	11,0
Arxangel	39,8	41,5	25,3
Blagoveşşin	38,7	42,7	5,1
Toporin	36,9	43,2	7,7
Qьşqь	36,9	36,9	32,7
Bajmaq	30,9	31,2	—
Tojmazь	29,9	25,8	7,5
Qaridel	29,8	30,9	7,3
Berjan	28,2	28,9	7,2
Ucalь	27,8	27,6	36,0
Qaraqoş	25,4	25,0	8,6
Maqar	24,6	27,6	8,0
Mənəvez	24,3	25,6	9,4
Beloret	21,9	21,9	25,5
Jьlajar	21,8	21,9	19,5
K. Usol	20,5	24,7	2,2
Xəjbulla	10,1	16,4	—
Əngəlil	14,1	14,4	—
Mraq	13,2	13,7	2,9
Zejansura	6,6	9 4	0,7
Bətəhe	43,8	46,7	20,4

Narkomzemdьn ucot sektorь

GRAFIKTЬ BOĐALAR

Dəvləkən. Taşlь MTS xedmətendəge „Qorjatmaь" kolxozь tunqa hərəvde yđ aqьşьna tapşьrqan. Hejrav køstəre dərəb urьnlaştьrьlmaqan. Bulqan 55 attьn barь 20 he tunqa hərəvgə quşьlqan. Grafik aujьnsa qaralqan 17 haban urnьna 9 qьna haban jerej. Kendalek norma ytəlməj—1 ga urnьna 0,65-0, 75 ga qьna herələ.

Eske məmkinektər tulь fajdalanьlmaj. Igen huqmaqan kendarđa traktordar kən aujь aus toralar. Ularđь tunqa hərəvgə quşьv sarahь kyrelmaj. **Nurьj.**

Məjəkənең aldьnǧılarь

Hejrav həm keşe kəstərei dereb fajđalanьv, sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtь kin jəjelderev arqahьnda Sebenle avь sovetь tunqa hərəvđe. Məj kə rajonьnda berense aulьp ildəlangan sroktan alda, 15-oktəorgə 110 protsentqa jetkerep ytəne. (sovet dəvmələndə bətəhe 1697 ga horelərqa teşeş aulьa, 1876 ga harelđe).

Şulaj uq. M. Tamaq sovetь 80. Ilseqol 73, N. Pakrovski sovetь 73 protsentqa ytəp, tunqa hərəvđe tid kendə tamam av esən kerəşələr.

S. N

TUNQA HƏRƏV TULA!

Maqar. „Timerle" kolxozь yđ xuzalьqьnьn bətə tarmaqьndarь la xedmətle derəb ojoştorov ham udarsьlьq esen kin jəjelde rev arqahьnda MTS kolxozdarьnьn in aldьnqьlarь salьna batьb. Dəvlət aldьndaqь bətə mojəndamalar srogьnan elek ytələp bətte.

Tunqa hərəv həm maldь qьş qьlьqqa ədərlav eştaie tamamlanьv aldьnda tora. Eş attar-, ferma maldarь jaqşь tərəia həm aqşь kyđətev atatьra alьnqan, ular qьşqьlьqqa jeterlek adьq nəm jьlь torlaq menən tulьhьnsa ta'min itelgən.

Xəjertdinof Ojaeli, Fatxullin Ijas ham Mexəmətjanьvalar kevek 200-250 şar xedmət kene aulqan namьtьlь udarniktar „Timerle" kolxozьnda dьştəlap hanala. Bьjьl ular xedmət kendarena unar kilonan da artьqьraq doxod alasaqlar.

I. Ojəlejef

„AT JUQ..."

Ə, 18 AT BUŞ TORA

Ucalь. „Baş Ural" kolxozь tunqa hərəvđe jenəjatsl ədə. Kolxoz 100 ga hərəp qa dьrьrqa teşeş, oşo kəngə 9 qьna ga hərəlgən. Tunqa hərergə 15 haban urnьna 6 haban qьna quşьlqan. Predsedatel **Xəjəyllin Vəli** „at jeteşmaj bit" ti. Şul vaqьt, 18 at jalьnda buş jerej.

Hьbandarđьn şьrtarь ytmaь, kolxozdьn 170 hum tylap totqan timersehe **Fomin** teş ə tiklen hunarđa jerej. Ə. teştən hun ajrьm keşelərgə eşlap, yđ keьaben qajьqьrta...

Xəjbyllin bьna bьl kyrneştərđe bətərev ɵsən kerəşergə te jeş ine. Şuqa qaramaьtan yđen aqlarqa mutaşa. Bьl tunqa hərəv sabotazniglьna sara kyrergə kərək.

S. Karam

KOMSOMOLESTAR

NORMANЬ ARTTЬRЬP YTƏNELƏR

Dyrtəjle. „Frunze kolxozьnda 842 ga tunqa hərəv planь 5-se oktəergə jaqşь sьjlatlь itep 100 pr.qa tamamlandь.

Komsomoles zvenovod Səxəvetdinol Ojvmər ham Əxmədullindar kendalek hərəv normьlarьn, jaqşь sьjlatlь itep, arttьrьp yt p barđьlar. Kenenə 0,75 ga hərəv urnьna 0,90-0,95 ga itep ytənelər.

Şunьn ɵsən bьl iptaştərgə kolxoz idarahь xedmət kendarəri 10 pr qa arttьrьp jaddь.

Tunqa hərəv eşe—kilahe jьl gektarьnan 15 sentner urozaj alьv lozungahь abьlnda ojoştoroldo.

K. Musloxьf

IGEN QARAVЬLHЬB

Məsetle rajonь **„Janь baj" kolxozьnda** igende haqlav eşe ojoş torolmaqan brđьndarđa jelgərelmaqan həm tada aşьqtar jatьvqa qaramaьtan tenqe qaravьlьslar qujьlmaj. Rəximqulьl Xəsən briqadahь brđьnьnda qaravьlsь bulmav səbəple attar bojđajđь həm kəbəndəge kəltələrđe tuddьrqandar.

Igen tuddьrьlьvđa turanan-tura q jeple bulqan **brigadir Rəxim qulьf Xəsəngə** oşo kəngə tiklem ber terle sara la kyrelgəne juq. Kolxozdьn predsedatele **Zakirof** ta bьqa kileşep qaraj.

Məsetle sajon prokurorь „Janь baj" kolxozь jenəjatselərən javapqa tartьrьvđa aşьqьs sara kyrergə teşeş. **„Prozektor"**

GRAFIK YTƏLƏ!

Mejəkə MTS xedmətendəge „Juldaş" kolxozь tunqa hərəvle 15-se oktəergə 75 protsentqa ytəne. Hejrav kestərenen 80 protsentь daimi rəveştə burad nala eşlaj. Brigadalar kendəlek grafiktь arttьrьp ytəjđər. Hərəvselərđen eşe hər kendə tikşerelə barьla. Eş normalarьn ytəməvselərđe qara taqtaqa jađ p barьv kendəlek eş normalarьn ytəvgə kyp jardəm itte.

Kolxozdьn namьtьlь udarnigь **Jehangirьf Ojlafur** iptaş kenənə 1 ga urnьna, 1,2 han 1,3 ga itep ytəp bara. Jehangirьltьn eş eigəhe başqalarqa la kyserelə Oj. ABDULLIN

ƏĐLƏTKƏ IGEN HATЬV

OJOŞTOROV JOMOŞAQ

Bьjьl đavlətkə igen hatьv eşen unьşlь ytkərevqa nətə məmkinlekter bar. Tik, jaq.ь ojoştororqa qьna kərək.

Lakin, 15-se oktəbrqə a'ьnqan maqlymaltar igen hatьvđьn jeterlek ojoştorolmaqa ьqьn kyrh tə Respublika aujьnsa plat narь 31,8 pr qa ytəlde.

Məsetle —87,3, Beloret—74,4, Qaltasь—72,0, Nuriman-67,5 prot sent alrep, nətə rajondarqa elge kyrhatlelər. Bьl rajondarđa bulqan məmkinlektər başqalarđa la bar. Kyrahen, ularđa eşte ojoştor maqan dar, igen hatьvđьn politik ham xuzalьq əhəmiaten anlarqa

I gəmaqandər Şulaj bulmaha, **Ucalь**—1,0 **Beloqataj**—4,0 **Mraq** 5,4 protsent qьna kevek xurlьqlь handarь ətətendə tormaьtar ine Şulaj uq, bьqa tiklem xuzalьq-politik kampanialarđa kyr nekle urьn alьp kilgən **Saqmaqoş, Baqalь, Byzdək, Starletamaq, Avьrqazь** rajondarьndь la eş maqtarlьq tygel.

Begenge 31,8 protsent juqarь urozajlь respublika esən his qalev itkehed. Yđ aqьşьna bşanьvđь hьndьrьrqa. Igen hatьp alьv esən kerəşte qьrqa kə-əlerqə kərək. Bьl talap Zagotzerno punktlarь aldьnda bigeraktə đur.

— o —

BAJMAQ RAJSOJUZЬNDA

IGENDEN YDE KILEVEN KƏTƏLƏR

Bajmaq. (yđ xabərsenedđən telegraf aujьnsa). Bьjьldьn baj rozajlь rajonda in kəm itep alqanda la dəvlətkə 60 meq bol igen hatьrqa məmkinlek birə Oktənərđen ikense un kən lagə la ytte..

Lakin rajpotrebsojuz sel'polarđь haman teşeşle qullanmalar menən ta'min itməgən, sel'polar igen hatьp alьvđь nisek o ojtorop jebərergə belmajđər. Rajpotrebsojuz predsedatele **Zitajef** „igen hatьp alьv menən kooperatsia tygel, bəlki kolxozdar şeqellənergə teşeş, kolxozsьlardь əndəp torahь la juq, ular yđđare kilterep hatьrqa teşeştər" tip qaraj, igen hatьp alьvđь ojoştorov sarahьn yđ aqьşьna quja.

Şuqa kyrə, kooperatsia rabotniktarь igen hatьp alьvqa yđđare qamasav jahajđar. **Mulda qaj** sel'pohь—**„Oktəər"** kolxozьnьn hatьrqa ajrьp qujqan 900 bot igenen 4 5 kən buje qabul itmaj sabotirlap ktide. **B-Bajmorđa** sovetьnda la şul uq xəl. **Stalin** ham **Kalinin** ismendəge kolxozdardьn oşo kengə dəvlətkə 5-6 meq bot igen hatьp əlgərəvđare VK ham Sovnarkomđьn igen hatьp alьv turahьndaqь qarardarьn kolxozsьlardьn nindəj đur telək menən qarşь alьvđarьn kyrhatergə teşeş. **Žitəjef** yđe **Julьq** sovetьnda bulьp ytte, Ɵlakin igen hatьp alьvđь ojoştora almaqan, Julьq sovetь kyləmendə ber genə kilogram đa hatьlmaqan əle.

Magazindarđa kolxozsьlar esən kərək tovarđar juq. Rajondьn ber genə magazinьnda la velosiped, patefon, kebə səqəttare. qađav, timer, bьjala, ajaq kejemdare, kərəsin kevek nəmələr osoramaj, xatta təmake la juq.

Kooperatsianьn eşlekhedlek kyrhatevenan fajdalanьp spekylanttar igen menan hatьv itevđe kesəjtələr. Ular kolxozslardьn ejđərenə jərəp telehə kypme aulha la hatьp alьvqa ədər torovđarьn belderələr. Rьjnoktardala spekylətsia xəkəm herə.

Nasьjrəf

Sabotazsьlar jazahьđ

Məjəkə rajonьnda tunqa hərev 15-oktəergə nej barь 45,4 protsentqa qьna ytalde. Mejəkə MTS xedmətendəgə kolxozdar—50, Aksjon MTS xedmaten dəge kolxozdar-67 protsentqa qьna ytənelər. Janqьđaq xuzalьqtar aujьnsa plan 19 protsentqa qьna ytalde.

Tunqa hərevđə sabotazlьq kyrhətkan sovet həm kolxoz predsedateldərenə ber terle la sara kyrelməj. Bьna **Gubazovski** sovetь hərev planьn 2,9, **Ujađ** baş sovetьnda 6,3, **Yrşək baş** sovetьnda 8 protsentqa ytənelər. Lakin, bьndaqь partia həm xəkymətten dirəktivalarьn ytərgə teləməvse eşlekhedlek kyrhətevselərgə teşeşle jaza nirelganе juq. Rajondьn partia həm sovet ojoşmalarь jetəkselərə bьndaj eşkə yđđare kileşep qarajđar.

S. Nurьj

Maqar. MTS xedmətendəge **„Sulpan", „Qaşalaq", „Uran", „Qədlar"** kolxozdarьnьn hər qajьnda unar baş susqa balahьnan susqasьlьq fermalarь ojoştoroldo. Susqalardь tərbialəvga a rьm komsomoldar berketelde. Fermalardьn toroşona javapkьlьq esen kolxoz komsomol ojoşmalarь yđ ətətərenə aldьlar. **LO**

SOVETTAR SOJUZЬNDA

JƏŞELSƏ-JEMEŞTƏRĐE TAŞЬV TURAHЬNDA

Partia kontro'e komissiahьnda

Partia Kontrole Komissiahьnьn timer jul tərkəmə kyp kena timer juldarđa jəşelsə-jemeştərđe taşьv eşenen barьşьn tikşerep ytte. Taşьv eşe plandarьnьn ytəlməve, stansalarđa vagondarqa tejəvdərđe kətəp, bik kyp jəşelsə ham jemeştərđen jьjьlьp qalьvь, tejəv eştərenen nasar sьjfatlь aulьvь arqahьnda bik kyp jəşelsələrđen lələk aulьvđarь belende.

Partia Kontrole komissiahь ajurohь NKPS qa (Postnikof iptəşkə) NKPS nьn eksploatatsion castenьn teşlek jaqtaqь xo lodil'nьj castarь Reznikof iptəşkə ham kən jaq sektor Rodinof iptəşkə qəniqətlənerlek jetəkselek itməvđərə esən jəşelsəjemeş taşьvđьn barьşь turahьn la instruktazdь buildьrmavđarь esən edərləv halьrqa təqdim itte.

Qazan timer jul başlьqь Kucin iptəşkə başqa juldarqa jeərelə torqan buş vagon-lednikтardь toiqarlap torov kevek, dəvlətkə qarşь praktikala qajepielərgə edərləv halьrqa təqdim itelde.

Rəzan-Ural timer jul başlьqь Kavtaradze iptəşkə jəşelsə-jemeş taşьv eşenen qənəqətlənməklek toroşo esən jul eksploatsia xedməte başlьqь iptəş Veselolqa qatь administratif edərləvđər halьrqa təqdim itelde.

Teşlek jaq kenьqьş juldьn Voronez-bylegendəge kyp kenə stansalərđan nasar sьjfatlь jəşelsələr odatqanь ɵsən Teşlek jaq kən sьqьş timer juldьn Voronezdaqь ekspluatatsion bylege başlьqь Kulikof iptəşkə şeltə iqlan itelde.

Teşlek jaq kən sьqьş timer juldьnda jəşelsə-jemeştərđe tejəv həm odatьvđьn sьjfatь ɵsən kerəşten bətənlaj bulmavь esən Teşlek jaq kən sьqьş timer juldьnьn xolodil'nьj xedmətə nacal'nigь Ostapof iptəşkə şeltə iqlan itelde.

Partia Kontrole komissiahьnьn ajurohь NKPS (Postnikof iptəşkə) Rəzan-Ural, Məskəv—Qazan, Tənjaq Kaikaz həm Teşlek jaq kenbatьş timer juldarьndaqь in kyp jьjьlqan punkttarьnan tid bođolovsan gruzdardьn (jəşelsə-jemeştərđenьn kən vaqьt esendə taşьlьvđarьn ta'min itergə təqdim itelde.

Bətə juldar nacal'niktarьna tejəv həm buşatьv stansalarьnđa jəşelsə jemeştərđen jьjьlьp qalьvđarьna jul qujmaьqa, jəşelsələrđe buşatьv urьnьnan vaqьtьnda sьqarmaqandarь ɵsən timer jul kljenturahьn sud javapkьlьqьna tartьrqa təqdim itelde.

Janь promьjşlennost gigantь

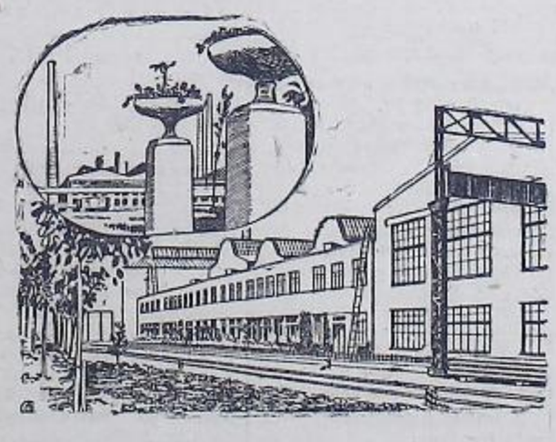

Kyptən tygel Kramatorskida avьr maşinalar eşləvse janь zavod bedđen promьjşlennost giganttarь saiьna inde, uqa ip. Stalin iseme birelgan.

Kramator zavodь-đonjala maşinalar eşlavse in đur zavodtardьn berehe. Unьn eşlaj başlavь—Oktəərđen XVII jьlьqьna nik đur bylək.

HƯRƏTTƏ: tyəndə—Krammaşzavodtьn metal konstrukstalar sexь. Tynərək esendə—zavod qurahьnьn jəşel məjəştərenən berehe.

IŞEMBAJ PROGRAMЬ-

480 MEN TONNA NEFT

Uralda kən sьqьştьn janь neft bazahь Işembaj nefte qьđьv rəveştə alqa bara. Nojənr ajьnda, eştər normal' rəveştə jəjelderep jebərelgən şarttarđa, unda neft tabьv eşe təvlegenə 1 men həm xatta artьqьraq ton naqa jetkereləsək.

Glavneft Vostokneft' aldьna 1935 jьlda neft' tabьv ɵsen 500 men tonnaqa jetkerev, ulardan 480 men tonnahьn Işembaj promьjslohьnan sьqarьv burьsьn quja.

ASBOSEMENT ZAVODTARЬ

Sojuzda təv başlap, **juqarь** batьmlьvodoprovodtar ɵsən asbosement torqalar eşlap sьqarьv eşe julqa halьndь.

Nojənr ajьnda Voskresenski đaqeasbosement torqalareşlav zavodь eşkə başlaj. Ul jьlьna 1 men kilometr torna eşlap sьqarasaq. Jьl axьrьna tiklem ul 170 kilometr torna birəsək.

Uralda-Suxolozskidə ikense asbosement torqalar eşlap sьqarьv zavodьna qoramallav eştare bara.

Novorossieskidələ oşondaj uq zavod halьna.

Bьl ɵs zavod, SSSR đa, promьjslennost' həm kommunal' tə đeleş eştərendə đur əhəmiətle urьn totqan janь proizvodstvoqa başlanqьs bulьp hanalalar.

Asbosement torqalar, metal torqalarqa qaraqanda bik kyp oshođqa teşə.

„KAPITAL ILDƏRENDƏ"

ASTURIALA KƏRƏŞ

Paris, 19. Madrittan alıp „Gavasten" xəbər itevenə qaraqanda, xekymət qəskərdəre Segovii janındaqь əlegə revolytsionerdar quilında bulqan Nava qalahьn tupqa totqandar. Bul rəsmi xəbərdərden: Asturiala kerəş tuqtatıldь tip ьrablavdarьnьn jalqanlььn taqь ter tapqьr ьrablaj. „Əl'debate" ismendəge monarxistik gazetanьn birgən məqlymətenə qaraqanda Asturiala baş kytərevselərden otrədtarьnda 20 meң samahь keşe ibəplanə ikən. Oviedonan alьnqan rəsmi xəbərdər, jamqьr həm hava nasarlьqь xekymət qəskərdərenen həm aviatsianьn xərəkətenə to'qarlьq itkənlegen belderələr.

„Jumanite"—eş hava nasarlьqta qьna tyqel, ə baş kytərevse eşselerden batьrdarsa qarşьlьq kyrhatevdərendə, tip jada.

Xekymətten jaza saralarь qullanьvь kəsəjə bara. „Gazeta de-Madrid" tigən rəsmi gazeta la ylem jazahь inderev turahьnda zakon iqlan itelde.

„Gavas" hydenə qaraqanda, Oviedonan kilevselər: bьl qalanьn qajhь ber kvartaldarь imperialistik huqьş vaqьtendaqь Fransia frontьn itkə teşerələr. Material zьjan200 million pozettan arta ikən.

FRANSIALA

ASLЬQ POXODЬ

Pariz, 19. Lill' qalahьnda eş heddər komitetь həm unitar profsojuzdar tarafьnan ojoştorolqan aslьq poxodьnda mendərsa eşheddər qatnaşa. Aslьq poxodь otrədtarь yikən urundardaqьnk keslə nerdəmlek demonstratsialarь ytkarelə. Mətələn, Balans'enda ulardь 2500 esse revolytsion jьrdar jьrlap odatьp qaldьlar.

***

Varşava, 19 Gazetalar „xəjerselekte jeneləjtev xalьq ara K-ib" jəmqiate birgən ib kitkes məqlymətter iqlan itələr. Bьl keşe hejevsən jəmqiatten birgən məqlymətenə qaraqanda, 1933 nse jьl bətə donja dəvmalenda 2 million 400 men keşe astan ylqən. Sunьn ebtenə 1 million 200 men keşe aslьq nigedendə yden yde ylterqən.

Ə şul uq jьl esendə, „artьq jeteşterev" hedemtəhendə kapitalistik ildərdə 568 men vagon igen, 144 vagon dəgə, 267 men toq kote, 2560 men kilogramma şəkər, 500 men sentner it konseravahь həm 1450 sentner it juqqa sьqarьlьp, 423 men vagon igen jaqьvlьq itep jaqьlqan.

LILL' EŞHEDDƏRENEN ASLЬQ POXODЬ

Pariz. „Jumanete" gazetahьnьn xəbərenə qaraqandə Lill'dəge eşheddərdən ojoştorolqan aslьq poxodь hunqь kendə Formanan (Lill'dən 120 kilometr) sьqtь. Poxodta qatnaşьvsьlardьq arьnsa zandarmeria kilə. Kendər jamqьrlь bulьvda qaramaqtan juldaqь esse xalьq hər qajda poxodqa qatnaşьvsьlardь jalqanьlь qarşь alalar.

ASLЬQ POXODЬ

Pariz. Tənjaq eşheddər komitetь Lill'də aslьq poxodь ojoştordo. Poxod otrədtare ytkan urьndarda eşheddərgə jardam komitettarь ojoştorolasaq.

Ispania vaqiqalarьna qarata

Ispania kartanь.

BILGELƏR:

—.—.—.Ispanianьn başqa dəvləttər menən sige.

.....Ispanianьn elkələr sige.

Məhimerək qalalar

QATЬN-QЬƁƁAR KORƏŞKƏ QATЬŞALAR

London, 18. „Dejli uorker" ydenen Ispanialaqь xəbərsehenen senzuraqa eləkmətten granitsa aşa sьqqan xəbəren ba-ba.Bьl xəbərdə — Oviedo həm Xixon Asturia elkahendəge bьl ike in dur qalanь bik qatь huqьşqandьn həm totoş polktь kire sigergə məzbyr itkənden hunьnda esselər taşlap sьqtьlar. Bьl qalalar artileria həm samoljottar menən hezym itev esən qulaj bulqanqa kyra tav esselərenen julbaşslarь bьl qalalarda odaq tororqa ujlamajdar ine. Qarşьlьq kyrhatə torqan ьsьn ydək — Oviedonan tənjaqtaraq bulqan taş kymer promьşlennostь rajonь bulьp, bьl rajondaqь bətə irdər, qatьn-qьd həm bala saqalar kərəşka qatnaşalar. Hunqь ьsulda eslənqan qoraldar menən qorallanqan 5000 ir bьl otrədtьn avangardь qьna. Xekymətten oşo kendə qujqan kesənə qarşь tav esselere janьnan ike aj samahь kerəşə alasqtar. Xekymət qəskərdərenen komandahь bьn belə həm şunьn esən də regylar huqьş kampaniahьna ədərlənə. Oviedola general ştab ojoştoroldo. General Boştьn komandahьndaqь otrəd oşo kendə julda barqan jerenən tuqtap, kənjaqtan jardam kileven, şulaj uq kolonialardan kilterelgən qəskərdərden Oviedonan hezym bəslavdarьn ketə. Asturialaqь revolytsion kestərden bьlaj kesle bulьvьna kompartianьn jardamь səbəp buldь. Madridta, Barselonda həm başqa şundaj eşse ydəktərdə kompartia revolytsion kestərde nьqtьlv esendə jetəkselek rolen kəəjtevgə ireşergə ьşandьralar.

FAŞISTAR GERMANIAHЬ NALOGTЬ KƏSƏJTƏ

Berlin, 19. „Qьşqь jardam" fondь fajdahьna jardam birevselər esən znacok birev tartise turahьnda qarar iqlan itelde. Bьl znacoklar „irekle jardam itevselərden" işektərenə qadiqlanьp qujьla həm janəhe, bьl keşenen „militəise sotsialistar xekymətenə saudazlьq itmaven" kyrhələ torqan tanьqlьq xedmaten ytəjəsək. Xedmətsendərden xedmət xaqьnьn 2 pr. tьn təşkil itkən bьl „irekle jьm" bətə avьrlьqь menən kin massa ebtenə teşkən janь tura naloqtan tora. Şul uq vaqьtta mini terdər kabinetь ere predpriatie ejələrenə dur l'gotalar bitə torqan finans—nalog xarakterьnda ber nisə janь zakon rablanь. Şular jəmləhenən kymərtəlaj hatьv oborutьna halьnasaq nalog elekke 2 pr. tan xədər 1,5 protsentqa qaldьrьla.

PAVELIC GERMANIA AQSAHЬNA EŞLƏGƏN

Pariz, 19. Marsel ylterevendə qatnaşьvsь Znonir Pospişil janь qьna bulьp ytkən javap alьv vaqьtьnda: „ejje min, başьnda Pavelic torqan xorbat ojoşmahьnьn aqzahьmьn. Minen tьvqan ilem Zagreba janьnda bulha la, kyberək vaqьtьmdь min Myndxendə torop ytkərdem. Min da, şulaj uq minen iptəştərem də Parizdaqь ojoşma beddən nəmə talap itkənlegen belmanek. Lakin əgər də minə korol'de ylterge qushalar, min unь ikelənmətten eşlər inem", tip javap birgən.

„Pariz'er tageblatt", terroristik xorbat ojoşmalarьnьn jetəksehe Pavelic Gitler vlas başьna mengnden hunьnda Berlingə kilep Rozenberg tarafьnan qosaqlap qarşь albnqan. Xorbat terroristarьnьn Vengrialaqь lagerdarь Jarka Pusta aqlasata dur qьna jardamdar alqan həm şul vaqьttan birle Jugasloviala terroristik akttar jьşajqan. Xorbat terroristarьnan Orea tigən berəv sud vaqьtьnda — Pavelic Berlindən finans jardamь menən fajdalana tip əjtkən, tip jada. „Ekssel'sior"—aьltьr aqsabьdlqtan beterelev aldьnda torqan „Ustaşa" (xorbat terroristarьnьn ojoşmahь) Pavelic Berlingə kilep qajtqandan birle qapьl janlənep kitte, tip jada.

***

Niu-Iork, 19. Filippin utravdarьnda 16 oktəbrdə bulьp ytkən tajfun (kəsle davьl) arqahьnda Manill'da 12 keşe ylgən, qalanьn dur ber eləşən hьv batqan. Tajfundan kilgən zian 5 million dollar samahь itəplənə. 200 men samahь keşe jortjerhed qaldь.

KLUBTA...

— „Bəgən eşsene, ajrьvsa jəş eşsene, uqa hed kypme eş xaqь bireveged genə qьdьqhьndьrmaj, ə unьn hedtə nisek jəşəve lə qьdьqhьndьrə. Jaqtьhь, hьvь bulqan qandalahьd kvartelьqьd barmь? Uqa tada jaqsь aşxanala aşarqa memkinme? Unьn balalarən uqurqa birəsək məktəp jaqşьmь? Uqa kis menən teatrqa, tavьşlь kinoqa, klubqa barьrqa memkinlek barmь. Jal kenə esən stadion, kəmə stansahь, park barmь. Oşolar qьdьqhьndьra" tine iptəş Kosariof avьr promьşlennost' xuzalьq eşselərə kənəşmə-hendə.

— „Bedgə kluptar tədergə kərək, bьl dereb. Lakin, beddən quida bulqan majalarda həm memkinlektərde aqьl menən xuzalarsa fajdalanьrqa kərək. Bit beddə kluptar tirəhendə, tupaq əjtevemə qəfev itegəd, oj nindəj kyp jal qavdar sьvatьşalar..." tine ul.

Bьnda bed iptəş Kosariof telmərendə kyrhatelgən faktardьn Tybə komsomoldarь arahьnda la urьn totovьn kyrhətəbed.

———

Ken tьvdь. Gudoktar eşselərde eskə saqьrdьlar. Eşselər eşkə aqьldьlar. Rudnik şavlanь. Şaxtala taş aqtardьlar, ruda sьqardьlar, zavodta altьn, kemeş quşmahьn erettelər, fabriktarda atьn jьvdьlar. Altьn esen kerelş qajnanь. Taqь gudok. Smena alьşьndь. Eştə arьqan eşselər ejdərenə laralьştılar.

Kis buldь. Rudnik kise. Jəştərgə, dərtle ololarqa kynel asьrqa, kul'turalь jal ilergə kərək. Lakin... eşselər klupqa aqьlmajdar.

Ojəzəp...

Bьnda janь kilgəndərdən 2-3 jeget aptьraşьp toralar—nisek jəştər şul tiklem dərtheddər ikən—ti aranan berəvhe.—„Jьjьrqa urьn juqtьr..." tip ikensehe ebtəp qujdь.

Qajdalьr muzika tavьşь işetelgəs, bed şul jaqqa qarap kittek.

Bьna klub. Səxnəhe lə bar. Plakattar, lozunqьlar, kino ekranь, pionina la bar.

...Lakin, bed qəzəpkə qaldьq:

Tybə taqtaqa atьlьp qujьlqan bələkəj turnikta 4-5 keşe bəveleşələr. Idən urtahьnda ebtəl, arqьs torqos eskəmiələr. ular arahьnda qьvьşa-qьvьşa tərlik işələr, huqьşьp „ujnajdar" bulqan xalьq arahьnd. berəv yde bujьqь meşlek menən təməke tartьp, quldarьn kebəhenə tьqьp, tarsit itep jerəj. Sittərək janə ike batьr atakaqa kilgəndər axьtь... tekerək menən atьşalar...

Zalda pionina, ber ьylmə esendə duxovoj arkestor ujnaj. Zaldaqь „konsert" oşo muzika atьnda bara... Bəsbraq idəndən kytərelgən tudan klub havahьnda təməke telenə menən aralaşьp, tьn alqьhьd jahaj.

Tamaşaşьlar da bar... Ulərdьn qajnьhь bьl kyreneşkə qarap, rəxətlənep kelələr, qajnьhь asьv darь kilep, qajhь berdəre qajqatьşьp ultьralar.

Min bьnda kilgəs tə komsomol komitetь sekretarь Popot iptəş menən bulqan nesedamda unan:—„Beddə fizkul'tura la şəp dram tyngəraktər jaqşь eşləj. komsomoldar aktii..." tigən maqtanьv hyddəre işetkəjnem. Bьnda ham fizkul'tura, həm repitisia bara ikən... tip ujlanьm.

— „Bьl beddən klub modire Kuznetsof iptəş" tip mine ber jeget menən tanьştьrdьlar. Bed unьn menən odaq qьna həjləşep ultьrdьq.

Xərməlle Kuznetsof iptəş neseda hunьnda:

— „Də, bratok, eş kyp, elgerep bulmaj. Dram kruzok menən də, duxovoj orkestor menən də, şaxmat tynərəge menən də barьhь, barьhь menen də min jetəkselek itəm. Lekslalar ytkərev turahьnda ujlap jerejm ale. klupqa remont ta jahatahь bar, eş kyp eş, jeteşep bulmaj..." tip zarlandь.

***

Bьl ber kendə bulqan kyreneş. Lakin, jəştər hər vaqьt şundaj kyreneş bulьvьn hejləjdər.

Rudnik komsomoldarь, komitet sekretarь iptəş Popot, heddən kul'turalь jal ileveged şulmь? Nisek jedeged qьdarmaj. Eşselərde kul'turalь jal menən tə'min ilev heddən tep burьstarьqьddan berehe bulьvьn onotmaqьd. Bulqan memkinlektərde tulь fajdalanьp, kul'turalь jal ilergə ejrənergə kyptən vaqьt.

N. ŞAN

SOVETTARDЬ HAJLAVQA ƏDERLEK

SOVETTARDЬ QAJTANAN HAJLAVDЬ

ƏLGƏLƏ YTKƏRƏSƏKBEƁ

MƏSKƏV, KREML' BƏTƏ SOJUZ YBK IP. KISELJOFQA

Hajlav kampaniahь məs'ələləre bujьnsa instruktiv kanəşməgə jьjьlqan, rajon başqarma komitettarь həm qala sovettarь sekretarьarь, posjolok sovettarьnьn predsedatelderə həm avьl sovettarьnьn qatьn-qьd predsedateldərə hedgə bol'şevistik salam jebəralər həm xisap birev janьnan hajlav kampaniahьnьn bətə etaptarьn in jaqşь itep ojoştorov həm ytkərevgə ydərenen bətə kestəren hal'bqa. kampianь aqьmdaqь jьldan barьq xuzalьq-politik burьstarьn in jaqşь ytəv menən bəjlap alьp barьrqa həm bьnьn nigedendə sovettardь nьqьlьvqa həm partianьn XVII sjezdь həm partia julbaşşьlь ip. **Stalin** tarafьnan qujьlqan burьstardь ytəv eşendə sovettardьn jetəkselek rolen kəəjtevgə ireşergə ışandьralar.

Kəqəşmənəq prezidiumь

KYP LЬQЬRĐAJĐAR

—AƁ EŞLƏJDƏR

Səqət nəq 6 la jьjьlьrqa.

Lotiullin əldan ustanovkanь şulaj birde. Unьn urьnbaьarь həm başqa raootniktarь:—bula ul tyra, bula teştelər. Tyralar bьl bojoroqlo tybənge tyralərgə kyserdelər...

— Səqət 6.

— Posjolka sovetьnьn əşəke sinahьnda jomoş menən kilevselər genə kətep ultьralar. Tyralər juq 15-20 minuttan qaranqь binaqa taqь, taqь kendarder kilə başlanьlar həm tyrə yde lə kilde.

— Səqət 7.

— Bina qaranqь. Qajhь berəvdər təməke tetenenə sьdaj al maj səsap tьşqa sьqьp kitələr Tyrə hygenə, hygenə işek janьnda sbvatə, işek asa almaj.

— Vot ponimajьş min ularqa ponimajьş lampanь tədəleged linem. Ul svolctar panimajьş tanlamaqandar...

— Tyrə əse—əse hyddər əjtep hygende - hygende lə axьr siktə berəvde şam alьrqa jebərde.

— Səqət higedensegə kitte.

—Bina qaranqь, kilevselərden qajhьlarь kenəaqьş jara, qajhь larь qьdьqlь əkejəttər hejlajdər. Qajhьlarь vddərenen eştər turahьnda bəxəslaşalər...

Şəm kilde. Ber ike batqaq qatqan, papiros havьttarь, təməke tepsəktare, syp-sardar menən sbvarlanьp bidəlgən idən, şəm jaqtьhьnda asьq kyrenə.

— Səqət 7 jarьm.

— Tyrə eьtəl janьna kilde lə: Iptəştər! Bajmaq posjolka sovetьnьn prezidium ultьrьşьn asьq tiep iqlan itəm, kən tərtibendə ber genə məs'ələ: posjolka sovetьnьn eşe həm hajlavqa ədərlek, tine.

Posjolka sovetьnьn eşe həm hajlavqa ədərlek turahьnda Başsik instruktorь Jyzejtef iptəş hejlane. Ul posjolka sovetь jetəkselərenen eşlekhedlektərən, jebegənlektərən kyrhətkan faktardь kilterep, ulardьn hajlavqa ədər bulmavdarьn kəvdələnderde.

— Informatsia bettə. Xədər hejləvdər başlana.

— Kem hejləj, ti tyrə. Endə şevse juq. Tyrə ber nisə tapqьr, kem hejlə). tip horanь. Endə şevse bulmanь. 5 minut samahь berəv də endəşmane.

Eşləmajdar tip əjtlelər bьnda... tip berəv hyd almajьnsa hejlərgə kereşte lə, bed eşləjbed, tik bedgə jardam itmajdər. Min ydem sanitar, kvartirdarqa barьp qaranьm, tada toroqod tinem. iqtibar itmajdər, qьvalar da sьəqralar. Min şunь əjtergə telə-jajnem.

Hyd bireged ale tine ber qatьn.

Bed eşlərgə başlanьq. Min ydem vrac bulqas tadalьq nəs'ələhenə nьq toqtibar ittem. Pekarnejdarda, stolovajdarda əşəke urьndar kyp. Akt tədəbed də kilterep sovetqa birəbed. Ber vaqьt xalьqqa əse əremle on qa konkret juldar kyrhəttelər.

„Qьdьl Ural" kolxozsьlarь sovettar sjezdь isemendəge produ-izvodstvo poxodьna qatnaştьlar həm bətə eştərde tid vaqьttь bətərev əsən brigadalar arahьnda konkurs iqlan ittelər. Kolxoz kooperatsiaqa **200 sentner** igen hattь. Hunqь kendərdə igen hatьp alьvdar kəsəjde. **„Şioşaj"** kolxozь„Başqortostandьn 10-jьlьqь", „Jondod" kolxozdarь həm Kaginski sovetь janqьdaqtarь (Kurlatof, Lipof, Kalinin, Moretnikof h.b.) igen hatьvda berense saita baralar. Tynən Latva janqьdaqtarь jaqьn kendərdə bətə tylavdaren bətərergə hyd birdelər.

XISAP BIREV BAŞLANDЬ

Beloret, (BaşRosta). Bətə rajon bujьnsa sovettardь qajtanan hajlavdarqa kin ədərlek bara. Hajlav komissialarь hajlavsьlar jsemlektaren tədəvde tamamlap kilələr, nakazdar tikşerelə. Kaginski avьl sovetьnьn hajlav komissiahь hajlav xoquqь menən tajdalanьrqa teləgən kyp kenə sьjnfi jat elementlərdь (Lotexin, Andronof, Jylin, Sosof Baskutof h.b.) astь.

Qajhь ber avьl sovettarьnda xisap jьjьlьştarь başlandь. Lapьjşinski sovetьnda xisap jьjьlьşьna hajlavsьlar **100 pr. menən kildelər** həm juqarь aktifiq kyrhəttelər. Hajlavsьlar Posel'kovoj sovetьn eştaren tənqitlap, unьn esen jaqşьrtьvqa ışattьlar, unь aşatmaqa quşьp akt tedenek; ə, hedemtə nisek? Ber sara la kyrelmaj. Xatta premle onqa akt tedegən esən mine jabьp qujasьd.tip jerenelər julaj bulqas nisek eşləjhen. Ietəkselek, jardam juq.

Berəv hyd aldь la, rajispolkom, rajfojardam itmaj tip ulardь ərlaj başlanь. Dereb, dereb tip unь qevətlap qujdьlar. Tyra lə ul hejlagəndə jьlmajьp qujdь.

— Inde min hejlajem ale, ti urьn batar Karpuşin.

— Iptəştər! rik, rajfo, rajono nasar eşlədər. Ular bedgə eşlərgə qamasavlanьlar. Bedgə eşlərgə irek birmanelər... Ojəjep beddə tygel, ularda...Bed meb kendərde kurjer urnьna jegertielər. Ular prikaz birde, bed ytanek...

Ul qьdqanьs ton menən yden jəlləterge tьrşьp hejlane. Hydnen adaqьndaraq: mine ajuro krat tidər, derəb tygel, ular jaqşь eşləhelər, bed eşləjbed,tip hyden bətərde.

Tyrə bьl telmərde bik dur kajef menən riza bulьp tanlanь. həm başьn qaqьp unь derəblap ultьrdь. Yde lə aqlanьrqa tizistar ədərlene...

Hyd tyrəgə.

— Iptəştər! Inde min heddə ber ad aqlajьm. Bьnda hejlayselər unьştardь kyrhətmanelər. Bьjьl Bajqara həm Bajmaq zavodьnьn programmahь udqan jьlqa qaraqanda unьşь ytəlevendə itkə alьrqa kərək. Derəb bьlar beddən qatnaştan başqa uddь. Tə kin —bьl unьş ait. Ular bedgə qarajdar.. Bed nieşləp nasar eşlejek. iptəştər min 13-nse aprelden birle genə 7 sekretar alьş tьrdьm. Bьl jetense sekretar—Jəş ybmerdərde Bajqarala,zavodta eşkə almajdar. Nisek itəben, min alam.

Min. hejlagən səəəptər aqlanьrlьq tygel, Lakin... ular tip hyd aulanь. Adaqta bedgə jardəm itmajdər. Tura əjtergə kərək, Bajmaqta anarxizm iptəştar! anarxizm, tine.

Ul olo hyd itep Rajispolkommenən Rajispolkom peredsedatele Buxaraəjьt iptəş menən kileşəalmavdarь turahьnda hejlane. Ular bedgə eşlərgə irek birmajdər. Yddərensə eşlərgə qusalar. Şulaj bulqas eşlərgə məmkinlek juq, tip zarlandь. Baş qalar unьn hejlagəndəren dereb lap ultьrdьlar

Bəndə Rajispolkomdьn posjolka sovetьn ydenə bujhonlororqa tьrşьvьn. posjolka sovetьnьn bujhonmaьqa mataşьvь asьq kyrende.

Oşo aqlanьvdardan hun, saqət 11də kənəşmə bettə. Lotiullin da, başqalar da estarenə bjelьp jeregən zardarьn bujaltьp, şatlanьşьp qajtьp kittelər. Ə hajlavqa ədərlek turahьda hyd bik ad buldь. Yдək burьs sittə qalqan.

Ş. Iran.

FIN SEKSIA JAQŞЬ EŞLƏJ

Ravil avьl sovetь (Əbəjtil r.) sovettar konkursь iqlan itelev menən praktik eşkə totondo. Sovet predsedatele **Nizamof** iptəşten konkret jetəkselek iteve menən seksialardьn eştəre jaqşьrdь.

Finseksia jetəksehe bulьp **Xasanova** apaj eşlaj. Ul ydenen seksia aqzalarьnьn hər qajnьhьn 20 şər jortqa berketep qujqan. Seksia aqzalarьnьn qullarьna tylavdare bulqan kolxozsьlardьn tedmələre birelgən.

Şunьn esen də **Ravil** avьl sovetь 3-se kvartal maja tuplav planьn 20 nse sentnergə **120 protsentqa** ytəne. Xədərge kendə 4-nse kvartal planьn 15 protsentqa jetkergən. Hedəmtə lə rajon başqarma komitetьnьn kysmə qьdьl bajraqь 1934 jьldan başlanan birle Ravil sovetьnan alьnqanь juq. „Kysmə qьdьl bajraqtь ydenedən jenərməv esen kerəşəsəkbed." Ə, bьnьn esen bətə eştə bol'şeviktarsa eşlergə dereb həm opiralif jetəkselek itergə genə kərək, ti Nizamьf.

XAZI.

BUKIROF QЬƁƁЬ

Bukirof... partfilen kənsəlardage ebtalgə atьp bərde. „Udarsь" gazetahьn jьrtьp təməke tərdələ „juq sovet predsedatelc bulьp eş sbqmaь, taşlajьm, barь ber taşlajьm" tip hygenə-hygenə ber işekkə, ber tyrgə atlap təməkehen ərə başlanь. Qulьna eş totmanь.

...Kən ajad. Qojaş yrgə kytərelde, ə kənsəlardə eş naşlanqanь juq əle...

Bik hunqa qalьp bulha la odon səstaren majlap tarap sekretar **Isxaqьf** kilde.

— Bukirof — Isxaqьftan yrelep kənbaqьş aldь la, rajondan sovettarqa hajlav turahьnda otnoşinia bar. Doklad əderlərgə quşalar... tine.

— **Isxaqьf** uqa, „bik jaqşь' totabьd da taqь la hine hajlajbed" tip ydenen ejək atbna sirtte...

Bukiroftьn kyddəre aqajdь, səstəre yrə tordolar. Bulmaь inde tine...

— Xisaptь nisek tədəjbed?

— Totabьdda tədəjbed...

Bukirof odaq ujlanь... Estən genə III kvartal maja tuplav planь barь **11 pr. qa** qьna ytəlde, ə sovet dəvmalendage kolxozdar arьş səsmənelər. Tunqa hərev də nasar bara. Jetmahə oşo ber janqьdaq xuzalьqtardьn dəvlatqa **8400 pot igen** tapşьra torqandarь bar bit əle tip berəm, berəm hanap sbqtь...

**

Kendər ytte, ə eştər tədəlmanelər. Sovet haman da kolxozdar həm janqьdaqtar menən jetəkselek itmane.

Lakin „Ural" kolxozsьlarь menən donja jemerergə memkin ine. Lakin kolxoz (predsedatele Ömətmajьf) arьş səsevde 160 gektarqa tultьra almaj tamamlanь.

Şulaj uq „Asьq jul", „Xodaj nirdin" kolxozdarьnda dissiplina jomoşaq ojoştorolqan. Hedemtələ bətə eştər də ədəkləktə bara. Bьl kolxozdarqa, rajkom igen tapşьrьvdь 10 oktəbrgə. tunqa hərevde 15-oktəbrgə tamamlavdь qujdь. Lakin konkret jetəkselek kəsajtelmagəs kolxozdar haman da ədəkləktən sьqa almanьlar.

Seksialar eslamajdar. Ular ebtənən opirativ jetəkselek je Sovet sekretarь təməke tetenəna itkerep protokoldar aqtarьvdan buşamaj...

Bьna Mujnaq sovetь (Zьjancura rajonь) jetəkseləre sovettarqa qajtanan hajlav həm itkəp birev kampaniahьna oşolaj ədərlənələr.

Qьrqьdbaj.

SOVET KƏNƏ YTKƏRELDE

Məsetle rajon başqarma komitetь 9-sь oktəbrdə rajonda berlaşkan sovettar kenə ytkərde. Her ber avьl sovetьna maxsus vəkildar jeberelep, SSSR Ydək başqarma komitetь merəzəqətə ejrənelde.

Şul unaj menən kolxozdar tarafьnan kooperatsia arqьrь dəvlətkə igen hatьv besəjtelde 10-sь oktəbrgə kooperatsia 12185 sentner igen hatьp aldь.

Tunqa hərevde 20-se oktəbrgə tamamlav esen, igen taşьvdь hən kartof tapşьrьvdь. Iramatorgtar həm tənqitselərgə yd izattarьn ytterev esən belem həm ədəbiət, tənqit, sənqət məs'ələlərən Marks-Engl's-Lenin Stalin ejrəteve nigedendə tikşerergə dur urьn birə.

„Oktəbr" gurnalьnda Başqortostandaqь in aldьnьş şaqir. drammatorgtar həm tənqitselərə qatnaşalar. Şulaj uq aldьnqь ubьk həm sit il revolytsion jadьvsьlarьnьn həm SSSR

Qьrqьdbaj. Ql. IDRISEF

TƏDƏTEV

Gazetabьddьn 18-oktəbrdə sьqqan 241 hanьnda „Haqьnьv" tigən şiqьrda bətənləj məqnane bədqan ber xəta kitkən:

Şiqьrdьn ikense baqanahьnda ahtan 5 nse julbndaqь: „Lakin minen **Uqa** tygel," tigən jemləne, „lakin minen **Ulqa** tygel," tip uqurqa kərək.

KOLXOZDARĐA POLITIK—AƆARTЬV EŞEN KYTƏRERGƏ

Avьlda politik—aqartьv eşe—klub, uqьv jorttarь, qьdьl mejeştər, kətəpxana həm kinolardьn eştəre kolxozsьlardь qajtanan tərbiələv eşendə. massanь in məhim politik—xuzalьq kampanialar ergəhenə tuplavda həm kolxozsьlardьn jal vaqьttarьn ojoştorovda dur ahəmiətle urьn tota.

Politik—aqartьv ucrezdenielarьnьn sotsialistik tədələştə totqan urьndarь ajrata dur nulьvь bətə keşelərgə lə asьq ənlajьşlь bulьrqa kərək ine. Lakin, kyp urьndarda klup tar, uqьv jorttarь, qьdьl mejeş'ər, kino, kətəpxanalar həm başqa politik—aqartьv ucrez denieiarь kərəkle tiklem iqlinar həm jardam taba almajdar. Kyp urьndarda partianьn rajon komitettarь həm rajbaşqarma komitettarь la, urnь menən, xatta RajOnolar da bьl ucrezdenielar menən şeqellənməjdər, tiergə jaraj.

Mişkə rajon ydəgendəge kluptь alьp qarajьq. Sittən qaraqanda ul keserək kenə zallь, ojele həm kətəpxana esən ajьrьm aylmaile tadа qьna jort bulьp kyrenep tora. Lakin, unьn esenə inhən, zaldьn nisek tura kilhə, şulaj tədə'qən vatьq eskəmiələr menən tulqanьn, unьn sikten tьş tybən kiməldə bulьvьn kyrəhen. Unda kysmə kino la bar, lakin ul da regylər eşləmaj, qujьla torqan kartinalardьn da sьjfatь na-nar bula.

Unda dram-xor tynərəge lə bar, ul da dur ədəkləktar menən saq-saq qьna eşlaj. Klub grqəhendəge keskəj genə kətəpxanala his ber terle eş jə jeldeteigəne juq.

Mişkə rajon ydəgendəge kətəpxana kitaptardь massaqa aqьnajtьv julьnda bik jomoşaq eşlaj. Kysmə kətəpxanalar ojoştorolmaqan. Kətəpxana medire ike ajdan birle kətəpxana-nalьn jabьp, kitaptardь şifrlav menən mataşa. unьn abl eşte qasan tamamlajasaqь la, bildəle tygel. Xalьq unьn eşte başlap jebəreven—kitaptardь massa arahьnda inderelevən, uqьvsьlar arahьna massovь eşte jəjeldereven dyrt kyd menən kətə.

Politik—aqartьv eşenen oşondaj qьdqanьs xəldə bulьvь Mişkə rajon ojoşmalarьnьn iqtibarьn ydenə tarata alqanь juq əle.

Dyrtejle rajon klubьnda la şundaj uq kyreneş tejergə jaraj. Unda halqьn, utьn juq. Jaqьv materialdarь jaqьnan Dyrtejle rajon klubь bik qьjьn xəldər aldьnda tora. Sənki Dyrtejle rajbaşqarma komiteth bьl jaqtan arlьq ekonomno totona.. Ber nisə bylmələ, uqьv zalla, kətəpxanalь, teatr qarav esen ajrьm dur zalь bulqan dur qьna nina esen Dyrtejle rajbaşqarma komitetь—jal bujьna nej barь 8 kuvometr utьn bildələgən.

Dyrtejle klubь oşo kengə tiklem remontlanmaqan, tybəhenən hьv ytep ultьra.

Dyrtejlenen rajon ydəgendəge kətəpxanalь la nasar komplektovajl itelgən. Unda matur ədəbiat bətenləj juq tip əjterlek. Uqьv zalьnda la eş nasar qujьlqan.

Bigerək tə oşolardь əjtergə kərək, politprosvet eştə kadrdar jomoşaq həm ular arahьnda aqьm da bik dur. 'Uqьv jorto mədirdare jeterlek tiklem ədərlekle tygeldər.

Rajbaşqarma komitettarь həm rajonolar ayьldarda politik—aqartьv ucrezdenielarьna konkret jardam eşe menən jetdi şəqellənerqə tejeştər həm ulardьn eştaren sotsialistik tədələştən xədərge burьstarьna javap birerlek itep qujьrqa kərək.

T. M.

Bibliografia

UQЬRQA AŞЬQЬQЬB

Başqortostan Sovet jadьvsьlarь sojuzь idarahь organь **„Oktəbr"** gurnalьnьn ijyl'—avgust bandarь bəbьlьp sьqtь.

Bьl banqa: **Maksim Gor'ki, P. Judin, A. Fadejef** iptəştərden maqalələre; **Ytəjle, Vaxitaf, Jьhanşin, Zəjni, Gj. Tabirьf** həm başqalardьn ədəbi əbarđare urьn nlaştьrьlqandar. Zurnal da ədəbiatka sьqarьlqan udarniktardьn hunqь jadmalarь birelgən.

Zurnal format jaqьnan dur tygel, esendəge materialdarь menən qanaqatlanerlek. Lakin texnikahь nasar. Redaksia zurnaldьn texnikah

Уфимская Городская Массовая Читальня

MALDARĐЬ QЬŞLATЬVQIA ƏĐERLEK EŞEN ƏĐƏKLƏKTƏN SЬQIARЬRQIA

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏSTƏDƏ!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan elkə, Өfe qala komitetlarь, BUSK ham Başprofsovet organь

№ 243 - 21 - oktəər 1934 JЬL

Deputattar gruppahьnьŋ tөp burьsь—predpriatiela, kolxozda, ycrezdeniela—proizvodstvo zadanielarьn iŋ jaqşь iiep ytəv өsөn kөrəşev, xeđmətsəndərđe material-tormoş jaqьnan xeđmətlənderevđe jaqşьrtьv eşenə qatnaştьrьv həm ularđь dəvlət idarahьna ьlьqtьrьv өsөn deputattar əjlənəhenə udarniktarđan aktiv ojoştorov.

SSSR YBK NEN 34 JЬL, 27 MAJ AJЬ QARARЬNAN.

MALDARĐЬ QЬŞLATЬVQIA

ƏLGƏLƏ ƏĐERLƏNERGƏ

Partia Vđək komitetьnьn ijvn p'enumь: Stalin iptəş en: **„Inde unьşlь roveştө xəl itel gən orloq proalemahь kisə nisek sereno kiloktəgo proalema nulqan nulha, xəđer malsьlьq proalemahь la şundajaq sereno kidəktəgo proalema nulqanlьqьn kyđ unьnda totop, nөtə partiь, nөtө partialь həm partiahьđ rasotniktarьnьđ malsьlьq eşen yđ quldarьna alьrqa tejeştor"** tigən kyrhətmөhe nigөđerdə jetəkstөlek itep, malsьlьqtь kytərev jьlьnda sol'şeviktarьn kөtəş alьp na ьvđirən nөtə jer, sovxoz organdarьnan, nөtə partia ham sovet ojoşmalarьnan talap itө.

Vđək komitetь plenumь, t'eөđđen malsьlьq xuzaьqьnьn torөşөn jaqşьrtьv ham ytərev өlkəhendə, nөtə jer, sovxoz organdarьnan, partia ham sovet ojoşmalarьnьn ijp burьstarьn kyrhətөv menөn bergə, malsьlьqtь ytərev kөrəşenөn təp ьvьnьn da anьq təveştə kyrhətte.

„Kolxoz tovar fermalarьn jəjep jөnərev ham malsьlьq sovxozdarьn nьqьtьv,—malsьlьqtь ytərevđə təp ьvьn bulьp tora" tine plenum.

Өşolar menən ber rəttən partianьn Vđək komitet plenumь—nөtə malsьlьq eştəren kytərəv ham berense kidəklө jaş maldarđь haqlap qalьv, jaqşь qьşlatьv өsөn aldaqь kөđөen ajrata əhəmiətlө eja bulьrqьn ajrьm rəveştə nьq ap əjөp ytөr.

Gazetanьđđan kisəge hanьnda nalьlqan partianьn Başqortostan Өlkə komitetь, xalьq komissarđarь sovetь ham Başnarkomzem poletsektorьnьn „kolxozdarđa maldarđь qьşlavqa əđerlөv turahьndaqь berlөşkən qararь, Narkomzem, kypselek rajondarđьn jetəkselөre, politaylektər, partianьn tyaange ojoşmalarь həm kolxoz idaralarьnьn qьşlavqa əđerlek eşen (tөđelөs, mal ađrqtarьn taşьv h. b.) jөjeiderevđe ta'min itmөqənlektəren"hьđьp ytte.

Partia Өlka komitetь, Sovnarkom həm politsektor qararь nulьnsa—rajon pa tia həm sovet ojoşmalarьnьn həm şul uq jөmlөlө MTS politaylektərenen, mal dar өsөn torlaqtar əđerlөv həm ularđь qoramiandьrьv bujьnsa aldьrьnda torqan yđək burьstarь sulьp—**tөđeloştө qьđьv rəveştө tamamlav həm nөtə mal torlaqtarьn tulь tөrtpkə kiltərev tora** Qьşlavqa əđer ektөn bьl burьsь hər ber rajonda hər ber kolxoz tdaralarь tarəfьnan 15 nojəbrgə tiklem moilaq xəl itel rgə, tımamlanьrqa tөjeş. Şunьn menən ber rəttən hər ber kolxozda həm kolxoz fermalьnda nөtə mal torlaqtarь a barlav (smotr) ytkərergə. Bьl eştə nөtө maldь həm kyđətelөsək yђmerđe torlaq menən tulьhьn sa ta'min itөv burьsьn **ytəv** nigeđendə ytkərergə kə ək. Hər ber kolxozda, qararđa kyrhətelgənsə, mal torlaqtarьn qabul itev өsөn maxsus komissia tөđerөn Rajkomđar, rajeaşqarmalar kolxozdarđь tөđөv materialdarь menən ta'min itevđə, ularđь tid kilterevđə konkret jardam itergə tejeştar,

Mal adьqlarь menən ta'min itev, ularđь haqlav həm faj dalanьv bujьnsa **nөtə maldarđь xəđərđən yk iŋ jaqşь tupaь hom hutlь ađьqtar, aь jəjev lektөre menən tə'min itergə.**

Bьjьldьn baj unьşь maldarđь konsintrat adьqtar menən mul ta'min itev məmiklelgen tьvđurđь. **Maldarөa konsintrat adьq tar bylgəndə jaŋь urozajөa tiklem jьllьq ixtiazđь talьhьn sa qaplav ibənenən sьөqь eş itergə hom şul ibөptən konsintrat ađьqtar bylergə kərək** Şunьn menən bergə tupaь adьqtarđьn **15 protsint stroxovьj zapasьn** bu ьndьrьp, nөtə adьq materialdarьn akt bujьnsa ferma med rđərenə tapşьrьrqa. Ferma maldarь өsөn bylenqən adьqtar xəđerđən, qьşqa tiklem, mal tora torqan urьndarqa taşьl-p qujьlьrqa tejeş- Ferma өsөn aylengən adьqtьn 30pr. kəm bulmaqьn elөөe 20 nojəbrgə mal tora to qan urьndarqь ta şьlьp tərtiple rəveştə ө əlөrgə həm halьp qujьlьrqa tejeş.

Qьşlav ja qujьv al'ьnan maldar đь qarav eşe đur əhəmiatlle. Partia Өlka komitetь, Sovnarkom ham politsektor qararьnda tala itelgən nөtə şarttarđь—fermalardьn nөtə maldarьna veterinaria—zootexnika smotrь ytkərev, avьrьv maldarđь ajrm totov,kө'өvđe maxsus gruppalarqa aylev (nьđavđarđьn otxodь qəđaltən tьş unqarь. Bөtə respulika dəv jmalendə 13 pr. ta;kil itə.Ucaь, Xəjnulla, Bajmaq. Əhjəlil kevek ajөndar qafev itelmətөk raveştə qөjroqta hөjrəlөr. Bьl rajondarđaqь nьđavđar odxodь20-37profsent taşkilitь Bunan hun inde—bьl tsemđərө nanөlqan rajondarđьn, partia Vđək həm өlkə komitetlarьnьn jaş maldarđь haqlav turahьn aqь huqьssan dl ektivtarьn an'amavđarьn ul qьna ta tygel unь nođovđarьn, malsьlьq өlkəhendəge eştəren opportunistik samotekka tapşьrьvđarьn, sьjnfl ujavlьq arь jomoşaq bulьvđarьn o nə əjtmөhkə

Partia Өlkə komitetь, Sovnarkom həm politsektor qararь nulьnsa—rajon pa tia həm sovet ojoşmalarьnьn həm şul uq jөmlөlө MTS politaylektərenen, mal dar өsөn torlaqtar əđerlөv həm ularđь qoramiandьrьv bujьnsa aldьrьnda torqan yđək burьstarь sulьp—**tөđeloştө qьđьv rəveştө tamamlav həm nөtə mal torlaqtarьn tulь tөrtpkə kiltərev tora** Qьşlavqa əđer ektөn bьl burьsь hər ber rajonda hər ber kolxoz tdaralarь tarəfьnan 15 nojəbrgə tiklem moilaq xəl itel rgə, tımamlanьrqa tөjeş. Şunьn menən ber rəttən hər ber kolxozda həm kolxoz fermalьnda nөtə mal torlaqtarь a barlav (smotr) ytkərergə. Bьl eştə nөtө maldь həm kyđətelөsək yђmerđe torlaq menən tulьhьn sa ta'min itөv burьsьn **ytəv** nigeđendə ytkərergə kə ək. Hər ber kolxozda, qararđa kyrhətelgənsə, mal torlaqtarьn qabul itev өsөn maxsus komissia tөđerөn Rajkomđar, rajeaşqarmalar kolxozdarđь tөđөv materialdarь menən ta'min itevđə, ularđь tid kilterevđə konkret jardam itergə tejeştar,

Mal adьqlarь menən ta'min itev, ularđь haqlav həm faj dalanьv bujьnsa **nөtə maldarđь xəđərđən yk iŋ jaqşь tupaь hom hutlь ađьqtar, aь jəjev lektөre menən tə'min itergə.**

Bьjьldьn baj unьşь maldarđь konsintrat adьqtar menən mul ta'min itev məmiklelgen tьvđurđь. **Maldarөa konsintrat adьq tar bylgəndə jaŋь urozajөa tiklem jьllьq ixtiazđь talьhьn sa qaplav ibənenən sьөqь eş itergə hom şul ibөptən konsintrat ađьqtar bylergə kərək** Şunьn menən bergə tupaь adьqtarđьn **15 protsint stroxovьj zapasьn** bu ьndьrьp, nөtə adьq materialdarьn akt bujьnsa ferma med rđərenə tapşьrьrqa. Ferma maldarь өsөn bylenqən adьqtar xəđerđən, qьşqa tiklem, mal tora torqan urьndarqa taşьl-p qujьlьrqa tejeş- Ferma өsөn aylengən adьqtьn 30pr. kəm bulmaqьn elөөe 20 nojəbrgə mal tora to qan urьndarqь ta şьlьp tərtiple rəveştə ө əlөrgə həm halьp qujьlьrqa tejeş.

Qьşlav ja qujьv al'ьnan maldar đь qarav eşe đur əhəmiatlle. Partia Өlka komitetь, Sovnarkom 'əm politsektor qararьnda tala itelgən nөtə şarttarđь—fermalardьn nөtə maldarьna veterinaria—zootexnika smotrь ytkərev, avьrьv maldarđь ajrm totov,kө'өvđe maxsus gruppalarqa aylev (nьđavđarđьn otxodь qəđaltən tьş unqarь. Bөtə respulika dəv jmalendə 13 pr. ta;kil itə.Ucaь, Xəjnulla, Bajmaq. Əhjəlil kevek ajөndar qafev itelmətөk raveştə qөjroqta hөjrəlөr. Bьl rajondarđaqь nьđavđar odxodь20-37profsent taşkilitь Bunan hun inde—bьl tsemđərө nanөlqan rajondarđьn, partia Vđək həm өlkə komitetlarьnьn jaş maldarđь haqlav turahьn aqь huqьssan dl ektivtarьn an'amavđarьn ul qьna ta tygel unь nođovđarьn, malsьlьq өlkəhendəge eştəren opportunistik samotekka tapşьrьvđarьn, sьjnfl ujavlьq arь jomoşaq bulьvđarьn o nə əjtmөhkə

Partia Өlkə komitetь, Sovnarkom həm politsektor qararьnda tala itelgən nөtə şarttarđь—fermalardьn nөtə maldarьna veterinaria—zootexnika smotrь ytkərev, avьrьv maldarđь ajrm totov,kө'өvđe maxsus gruppalarqa aylev (nьđavđarđьn otxodь qəđaltən tьş unqarь. Bөtə respulika dəv jmalendə 13 pr. ta;kil itə.

Gazetanьđđan kisəge hanьnda nalьlqan partianьn Başqortostan Өlkə komitetь, xalьq komissarđarь sovetь həm Başnarkomzem poletsektorьnьn „kolxozdarđa maldarđь qьşlavqa əđerlөv turahьndaqь berlөşkən qararь, Narkomzem, kypselek rajondarđьn jetəkselөre, politaylektər, partianьn tyaange ojoşmalarь həm kolxoz idaralarьnьn qьşlavqa əđerlek eşen (tөđelөs, mal ađrqtarьn taşьv h. b.) jөjeiderevđe ta'min itmөqənlektəren"hьđьp ytte.

Partia Өlka komitetь, Sovnarkom həm politsektor qararьnda kyrhətlgən ojөşmalar həm jetəkselərđen, qьşqь bqqa əđerlənev eşenen barьşьn, kendəlek rəveştə, hər ber kolxozda tikşerməv, kolxozdarđьn tөđөloş eştəren tamamlavđa ularqa konkret jardam itməv, bьl eştə yđ aqьmөna tipşьrьvđarь arqanьndan ber partianьn Vđək həm Өlkə komitetlarьnьn plenum qarardarьn tulь rəveştə ytəj almanьq.

Berense oktəərqə bulqan məqlymətər bujьnsa, kolxoz tovar fermalarьnьn tөđөloş eştəre, respulika dəvmələndə nөtəhe 51 protsentqa qьna ytəlgən **Məsetle, Əbjəlil, Borjon həm Qara đel rajondarь bigerək** tə anьq həjrələr,

Selos kymev eşe lə kiŋ **əđөrlekta. Plandьn ytəleşe təqət 71 pr. ta;kil itə.**

Kolxoz tovar fermalarьnda ьđavđarđь haqlav eşe ajrьm qurqьnьslь əđeklөktə qalq n. Bьđavđarđьn otxodь qəđaltən tьş unqarь. Bөtə respulika dəv jmalendə 13 pr. ta;kil itə.Ucaь, Xəjnulla, Bajmaq. Əhjəlil kevek ajөndar qafev itelmətөk raveştə qөjroqta hөjrəlөr. Bьl rajondarđaqь nьđavđar odxodь20-37profsent taşkilitь Bunan hun inde—bьl tsemđərө nanөlqan rajondarđьn, partia Vđək həm өlkə komitetlarьnьn jaş maldarđь haqlav turahьn aqь huqьssan dl ektivtarьn an'amavđarьn ul qьna ta tygel unь nođovđarьn, malsьlьq өlkəhendəge eştəren opportunistik samotekka tapşьrьvđarьn, sьjnfl ujavlьq arь jomoşaq bulьvđarьn o nə əjtmөhkə

Partia Өlkə komitetь, Sovnarkom həm politsektor qararьnda tala itelgən nөtə şarttarđь—fermalardьn nөtə maldarьna veterinaria—zootexnika smotrь ytkərev, avьrьv maldarđь ajrm totov,kө'өvđe maxsus gruppalarqa aylev (nьđavđarđьn otxodь qəđaltən tьş unqarь. Bөtə respulika dəv jmalendə 13 pr. ta;kil itə.

Gazetanьđđan kisəge hanьnda nalьlqan partianьn Başqortostan Өlkə komitetь, xalьq komissarđarь sovetь həm Başnarkomzem poletsektorьnьn „kolxozdarđa maldarđь qьşlavqa əđerlөv turahьndaqь berlөşkən qararь, Narkomzem, kypselek rajondarđьn jetəkselөre, politaylektər, partianьn tyaange ojoşmalarь həm kolxoz idaralarьnьn qьşlavqa əđerlek eşen (tөđelөs, mal ađrqtarьn taşьv h. b.) jөjeiderevđe ta'min itmөqənlektəren"hьđьp ytte.

Partia Өlka komitetь, Sovnarkom həm politsektor qararьnda kyrhətlgən ojөşmalar həm jetəkselərđen, qьşqь bqqa əđerlənev eşenen barьşьn, kendəlek rəveştə, hər ber kolxozda tikşerməv, kolxozdarđьn tөđөloş eştəren tamamlavđa ularqa konkret jardam itməv, bьl eştə yđ aqьmөna tipşьrьvđarь arqanьndan ber partianьn Vđək həm Өlkə komitetlarьnьn plenum qarardarьn tulь rəveştə ytəj almanьq.

Berense oktəərqə bulqan məqlymətər bujьnsa, kolxoz tovar fermalarьnьn tөđөloş eştəre, respulika dəvmələndə nөtəhe 51 protsentqa qьna ytəlgən **Məsetle, Əbjəlil, Borjon həm Qara đel rajondarь bigerək** tə anьq həjrələr,

Selos kymev eşe lə kiŋ **əđөrlekta. Plandьn ytəleşe təqət 71 pr. ta;kil itə.**

Kolxoz tovar fermalarьnda ьđavđarđь haqlav eşe ajrьm qurqьnьslь əđeklөktə qalq n. Bьđavđarđьn otxodь qəđaltən tьş unqarь. Bөtə respulika dəv jmalendə 13 pr. ta;kil itə.Ucaь,

DƏVLƏT SAVĐAHЬ TURAHЬNDA

SSSR XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ QARARЬ

SSSR Xalьq komissarđarь sovetь qarar itə:

1. SSSR Sovnarkomьnьn „SSSR Eske savđa xalьq komissarlьqь yđək apparatьnьn tөđөlөs tu ahьnda"qь 1934 jьl 11 senləər qararьna qulajlь ravestə (1934 jьl SSSR zakondarь jьjьntьqь №48 375 nse nit) savđa turahьndaqь zakondar həm qararđarđьn bojomqa atqarьlvđarь өbtenən kontrol' alьp barьv өsөn SSSR đьn eske savđa komis arlьqьnda dəvlət savđa inspekslahь tora, ul inspeksianьn Sojuz avtonomialь respunlikalarь, kraj, өlkə eske savđa komissarlьqь ergəhendə, eske savđanьn qala həm rajon aylekta e erqəhendə ydenen organdarь bar.

2. Də lət savđa inspekslahь өbtenə nөtə dəvlət, kooperativ həm savđa pradpriatielarөe, şul j uq aşxana ar, bufettar, restoranđar, kafe həm başqalar tarəfьnan savđa turahьndaqь zakondarđ n həm qararđarđьn, ajrьj əjtkəndə tynən əqelərđen fak tik ytəleştəren tikşerev jөkmetelə:

a) savđa ojoşmalarьnьn, bilđələngən vaqlap ha ьv xaqtar həm savđa nakidkahьn kyđətlev đөre өbtenən kontrol';

b) potrebitelđərđen vaqlap ha tьv sellərđə enen eştəren əqe jeteşhedlektər turahьnda alrgən zalobalarьn tikşerev.

3. Savđa ojoşmalarь tarəfьnan savđa turahьndaqь zakon həm qararđarđь nөđөv faktlarь asьlqan vaqiqalarđa dəvlət savđa inspeksiahьnьn instruktorđarьn dəvlət savđa inspekslahь narat' niqь həm SSSR đьn eske savđa xalьq komissarlьqь jəkl respubl ka, kraj,өlkə həm ere qalalarđa (SSSR eske eştər xalьq komissarlьqь tarəfьnan rablanqan tөđmə bujьnsa) dəvlət savđa inspeksiahьnьn jetəkselөre rablavь menən tynəndəge xoquqtar alrelə:

a) eşte sud həm prokuraturaqa tapşьrьp qəjepielərđe javap qa tartьrьv;

b) savđa pradpriatielərenen administratslahь a (magazin mө dirđərenə həm ularđ n urьnnaьa đarьna, magazindarđa aylek medirđərenə 'həm a ş jalarq) 250 humqa tikl m dəvmə də aqsalata şiraf j h alьv;

v) savđa ojoşmalarьnьa ular ə ө məzayil a lqan savđa qaqidələren bөd vđarđь nөterev orahьndaqь kyrhəmələr alrev, jnoarь organdar a đьna qə ep le ərgə disiplinalar өdər avđar nalьv (eştən alьv, tynən xedmət-

kə kyserev, şeltələr tqlan itev h. b.) turahьndaqь məs'ələlərđe qujьv.

4. Savđa ojoşmalarь nөtəhe la dəvlət savđa inspekslahьna unьn talap itevө bujьnsa, unqa jəkmətelqan burьstarđь ytə өsөn (2 nse maldə) kərəkle bulqan nөtə dokumentlarđь, məq lymətlərđe həm anlatmalarđь alrergə məzəyrđər.

5. SSSR eske eştər xalьq komissarlьqьna 10 kon vaqьt esendə dəvlət savđa inspekslahьnьn eşe bujьnsa instruksia rablav eşen tapşьrьrqa.

6. SSSR Sovnarkomьnьn „SSSR finans xalьq komissarlьqь erqəhendəge dəvlət nalə inspe slahь. turahьndaqь 1934 jьl 26 aprel qararь (SSSR zakondarьnьn 1934 jьl 24 ianlь jьjьntьqь—187 nit), şulaj uq „SSSR finans xalьq komis arlьqьnьn dəvlət inspek-lahьn SSSR eske savđa xalьq komis-arlьqь qaramaqьna tapşьrьv" turahьndaqь 1934 jьl 1 senlөər qera ь (SSSR zakondarьnьn 1934 jьl 45 han lь jьjьntьqь-355 nit) juqqa sьqarьla

SSSR xalьq komissarđarь sovetьnьn predsedatelө:**MOLOTOF**

SSSR xalьq komissarđarь sovetьnьn eşt r menən idara itevsehe: **BIROŞNIKOF**

19 oktəər 1934 jьl

Moskov, Kreml'

SOVETTAR SOJUZЬ TURAHЬNDA XIKS HƏM MAKLIN

Profsojuzdarđьn general sovetь aqzalь həm Anglia parlamentь aqzalь XIKS həm Anglia parlamentь aqzalь kooperativ eşmə kəre Maklin Ukreinala jərөj Moskavgə kilgəndən hun, yđ dərenen SSSR da өs adna su lьv vaqьt rьnda alqan tə'birđə re turahьnda TASS sotrudniktarь menən nyle telər.

—„Minең Sovett r sojuzьnь berense tapqьr kilevemdən hun ytkan 10 jьl vaqьt esendə—tine Xiks-bьnda siktən tьş dur yđgə reştər bulqan. Min Sovetlar tienen ekonomik, kul'tura həm sotsial jaqtan elqəşkən unqeştarьn dur qəniqөt menən bildələrem. Bьnda xedmətlen juqarь bг mibьlьq, hedden yđ aldarьna qujьlqan problemalardь həm general programdь xəl qьlь al torqan jetəkseləregedđen həm admenstratslanьn aktivlьqtərі hom energiatlarь mine bigerəktə tan qaldьrđь."

Beseda axьrьndа Xiks xalьq ara xəldər turahьnda oşolardь əjtte—

— „Anglia profsojuzdarь Sovetlar sojuzь tarafьnan ytkərelө torqan tьnьslьq politikahьna jaqşь qaraştalar həm unьn oşө jynalөş menən kөsəjevenə bөtө juldar menən bulьşlьq tterđər' tine.

KYĐ BUJAVSЬLAR

QATЬ JAZALARЬN ALDЬ

Qьjoq (yđ xəbərsenedđən, telegraf bujьnsa). Rajso uz predseda tele **Əxmədyllin** menən Xlebtorg vəkile **Şakirьflar**, 15-oktəərgə 9875 sentner igen hatьp alьndь həm stansa punktlarьna sьqarьldь" tip Өlkəgə məqlymət birđelər. Sifirđar dur.

Eske savđa eştəre komissarь Bajmoratьsi iptəş kileve ajqanlь **Ləvze** həm **Arqavьl** sel'polarь tikşerep ytelde. Ləvze sel'pohьnьn dəvlətkə 583 sentner igen hatьp alьv өsөn **„Partizan"** həm **„Tocilnik"**kolxozdarь menən doqovor jađьşьp həm şul uq kyləmdəge igen qabul itelde, tip kvitansia jađьp birgən həm şunьn menən eş bөtkən. Tikşerev vaqьtьnda alьnqan 583 sentner ygel bəlki 83 sentner qьna bul qanlьqь, unьn da 2 sentner sel'po ra otniktarьnьn kərəktərө өsөn on itep taratьlьvь, qalqan igenden kolxozdarđa torovь asьldь.

Sel'po igen hatьp alьvqa đerlek kyrmaqən. Kelət həm qabul itevse juq. Xatta igen hatьp alьvđa java lь keşe keskə alьp alьndь. Sel'po predsedatele **Zaxarof** kypme igen hatьp alьnqanlьqьn da belməjl

Arqavьl sel'pohьnьn tөapsche 2402 sentner igen hatьp alьndь tip məqlymət ulө. Tikşerev hunьnda ber nөmөk tə hatьp alьnmaqanlьqь asьldь.

Bөgөnqө kendə rajonda 8975 sentner tygel, bəlki ni barь 1906 sentner igen hatьp alьndь. Ulda aldьnqь kolxozdar tbəbenə

Bьl javaphđlьq Rajsojuz həm Zagotzerno ayleqənen ejte o oş torov urьnna. yđ ara bzqьşьp kөn ytkərevđarenən kllep sьqqan. Rajsojuz kolxozdar menən dogo ordөr tөđөşөv menən yđe neke haraqan. Igen hatьp alьvđьn politik əhmiəten anlatьv eştəre menən şөqөllənmөgən.

Igen hatьp alьv turahьndaqь partia həm xөkymət d rektivalarьn ignarillavь өsөn rajkom bju rohь tarafьnan Əxmədyllingə həm Şakirofqa şe tə birelde.

Jalqan məqlymөttər birep xөkymət həm partianь aldavđarь өsөn **Ləvze** həm **Arqavьl** sel' pol rьnьn predsedatelidəre **Zaxarof** həm **Kөpsoftar** urьndarьnan alьnьp, sudqa birelđelər.

K. Fəxretdinef

— ж —

TRAKTORĐAR BUŞ TORA

Qьjoq. Bьjkin ismendəge itselek sovxoь tunqa herөvđe huđa. Qaьh ber ay eksalar tunqa herөvgə oktəər urtalarьnda qьna başlanьlar. Byleksələrđen hər qajhьnda 2-3 traktor buş tora. Direksia şulardь tunqa herөvgə qusьvđь qəjqьrtmaj.

Xəsənef.

KOMSOMOL IGEN HATЬVDЬ OJOŞTORA

Məjokə (telegraf bujьnsa). VLKSM rajon komitetь rajon aktivь menən rerlektө Postьjşef həm TIMEROJALINA iptəştərđең telegrammahьn өjrənev ytkərđe. Igen hatьp alьvđь ojoştorov esөn nөtə rajon aktivь avьldarqa sьqarьldьlar.

„Stalin" hom „Juldaş" kolxozь komsomoldarь prizьv isemenə 3110 not igen hattьlar. „Ukrainөs" kolxozь komsomoless DOLISITSKIN kooperatsiaqa igen hatьp velosiped aldь.

N. Safin.

KOLXOZ AVTOMAŞINA ALA

Məjokə MTS xeđmətendage **„Yrnək" kolxozь** kolxozsьlarь aylenməj torqan fondtan dəvlətkə 870 sentner igen hatьrqa buldь. Şunьn 271 sentnerьn elevatorqa iltep tapşьrđьlar. Bьl hatьlqan igen aqsahьna kolxoz kooperatsia arqьnda ьvьnьn 583 sentner ygel bəlki 83 sentner qьna bul qanlьqь, unьn da 2 sentner sel'po ra otniktarьnьn kərəktərө өsөn on itep taratьlьvь, qalqan igenden kolxozdarđa torovь asьldь.

Jalqan məqlymөttər birep xөkymət həm partianь aldavđarь өsөn **Ləvze** həm **Arqavьl** sel' pol rьnьn predsedatelidəre **Zaxarof** həm **Kөpsoftar** urьndarьnan alьnьp, sudqa birelđelər.

K. Fəxretdinef

— ж —

TRAKTORĐAR BUŞ TORA

Qьjoq. Bьjkin ismendəge itselek sovxoь tunqa herөvđe huđa. Qaьh ber ay eksalar tunqa herөvgə oktəər urtalarьnda qьna başlanьlar. Byleksələrđen hər qajhьnda 2-3 traktor buş tora. Direksia şulardь tunqa herөvgə qusьvđь qəjqьrtmaj.

Xəsənef.

— ж —

TRAKTORĐAR BUŞ TORA

Qьjoq. Bьjkin ismendəge itselek sovxoь tunqa herөvđe huđa. Qaьh ber ay eksalar tunqa herөvgə oktəər urtalarьnda qьna başlanьlar. Byleksələrđen hər qajhьnda 2-3 traktor buş tora. Direksia şulardь tunqa herөvgə qusьvđь qəjqьrtmaj.

Xəsənef.

— IGEN HATЬP ALЬVĐA —

QЬJOQЬ RAJSOJUZЬ BUŞ SIFRĐAR MENƏN TЬNЬSLANQIAN!..

PARTIA RAJON KOMITETЬ HƏR SELPONЬŊ EŞEN QATЬ KONTROL' AƁTЬNA ALЬRQIA TEJEŞ

KOLXOZ AVTOMAŞINA ALA

Məjokə MTS xeđmətendage **„Yrnək" kolxozь** kolxozsьlarь aylenməj torqan fondtan dəvlətkə 870 sentner igen hatьrqa buldь. Şunьn 271 sentnerьn elevatorqa iltep tapşьrđьlar. Bьl hatьlqan igen aqsahьna kolxoz kooperatsia arqьnda ьvьnьn 583 sentner ygel bəlki 83 sentner qьna bul qanlьqь, unьn da 2 sentner sel'po ra otniktarьnьn kərəktərө өsөn on itep taratьlьvь, qalqan igenden kolxozdarđa torovь asьldь.

Sel'po igen hatьp alьvqa đerlek kyrmaqən. Kelət həm qabul itevse juq. Xatta igen hatьp alьvđa java lь keşe keskə alьp alьndь. Sel'po predsedatelө **Zaxarof** kypme igen hatьp alьnqanlьqьn da belmәjl

Arqavьl sel'pohьnьn tөapsche 2402 sentner igen hatьp alьndь tip məqlymət ulө. Tikşerev hunьnda ber nөmөk tə hatьp alьnmaqanlьqь asьldь.

Bөgөnqө kendə rajonda 8975 sentner tygel, bəlki ni barь 1906 sentner igen hatьp alьndь. Ulda aldьnqь kolxozdar tbəbenə

Bьl javaphđlьq Rajsojuz həm Zagotzerno ayleqənen ejte o oş torov urьnna. yđ ara bzqьşьp kөn ytkərevđarenən kllep sьqqan. Rajsojuz kolxozdar menən dogo ordөr tөđөşөv menən yđe neke haraqan. Igen hatьp alьvđьn politik əhmiəten anlatьv eştəre menən şөqөllənmөgən.

Igen hatьp alьv turahьndaqь partia həm xөkymət d rektivalarьn ignarillavь өsөn rajkom bju rohь tarafьnan Əxmədyllingə həm Şakirofqa şe tə birelde.

Jalqan məqlymөttər birep xөkymət həm partianь aldavđarь өsөn **Ləvze** həm **Arqavьl** sel' pol rьnьn predsedatelidəre **Zaxarof** həm **Kөpsoftar** urьndarьnan alьnьp, sudqa birelđelər.

K. Fəxretdinef

— ж —

TRAKTORĐAR BUŞ TORA

Qьjoq. Bьjkin ismendəge itselek sovxoь tunqa herөvđe huđa. Qaьh ber ay eksalar tunqa herөvgə oktəər urtalarьnda qьna başlanьlar. Byleksələrđen hər qajhьnda 2-3 traktor buş tora. Direksia şulardь tunqa herөvgə qusьvđь qəjqьrtmaj.

Xəsənef.

ZEJANSURALA BARЬHЬ LA TЬNЬS ƏLE

Zəjansura (BaşRosta). Rajonda dəvlətkə igen hatьv eşe jə elterelmәgən. Selpolar bьl məәtm politik-xuzalьq əhəmiətlө eja bulqan este yđenən yđe ytələr.. tigən uj menən tьnьs qьna qarajđar. Əle 7 selpola igen hat p alьv eşe bөlөnlөj başlanqanь juq.

Şunьn hөđөmtəhendə, oktəərđen 15 nə tiklem barь 6497 sentner igen hatьp alьndь. Ulda aldьnqь kolxozdar tbəbenə genə əle. Janqьđaqtar barь 108 sentner igen hatqandar.

Rajsojuz selpolardь jeterlek qullanma menən tə'min itmәgən. Tađ ar selpohь igenden xaqьn belmәv arqahьnda qabul itkən 850 sentner igenenə kvitanslalar alrmәgən əle.

Partianьn Zejansura rajon komitetь dəvlətkə igen hatьv eşenə jeldi iqtibarьn jynəllergə tejeş Rajonda bөtə mөmkinlektər bar.

IGEN KILƏ... KLƏT JUQ

Mraqta Zagotzernonьn klattөre igen menən tulqan. Şuqa qar mə'btan, igen halьv өsөn 11-se oktəərgə tiklem klattər əđerlөp qujьv sarahь kyrelmәgən. 11-se oktəərđə „Aqman" kolxozьnan 12 jək igen menən kilgən kolxozsьlar 4 səqət'ər igendəren buşata almaj kətөp tord lar. Bl xəl Zagotzerno mədire **Sidel'nikof** ipləşkə alđan uq bilqele a ulha la. Sidel'nikof klət buldьrьv sarahьn kyrmәne.

Əmir.

MEJƏKƏ KOLXOZDARЬ

IGEN HATЬVDЬ KӨSƏJTƏLƏR

(Yđ xəbərsenedđən)

Mejəkə MTS xeđmətendəge „Ukraine" kolxozsьlarьnan Dolginski Ivan 7,5 sentner, Karnejьf N. 6,7, Korotenko Sergej kooperatslaqa 6.7 sentner igen hatьl r. Bьl iptəştər igen aqsaьna hər nerelie viloseped aldьlar. Bьlardan başqь taqь la 5 kolxozsь kooperat taqa igen hatьp viloseped aldьlar.

◆Aksjon MTS xeđmətendəge „Hasansь" kolxozь dəvlətkə 1000 sentner igen hata. 15 se oktəərđə 516 sentnerь elevatorqa itep tapşьtьldь.

Bьl kolxozdan aldьnqь udarniktarь **Sələjmanьf, Bikmexə mətef, Qutuzьf, Safin** həm **Josopoftar** yđdərenən artьq 30-r bot igendəren kooperatsiaqa hatьrqa buldьlar.

◆Mejəkə. „Mars" həm „Sojuz" kolxozdarь 15 se oktəərgə dəvlətkə kartof tapşьrьv plandarьn 100 pr. qa ytənlər.

NURBJ

— o —

„QЬĐЬL PARTIZAN"

KOLXOZЬ ALQIA SЬQIA

Ucalь. MTS xeđmətendəge „Qьđьl partizan" kolxozь dəvlətkə 3998 sentner igen tapşьrьv planьn, naturalata tyləv həm ssuda qajtarьvđь 10-oktəərgə 100 pr-qa ytəne. Kolxoz xəđer orloq, furaz, straxovoj həm kooperatslaqa igen hatьv fondь ojoştora başlanь.

A. Ojazim.

Oktəərđең XVII jьlьqь aldьnan

KOLXOZDA-ELEKTRO STANSA

Dyrtəjlө rajonь „Ural" kolxozьnda elektor stansьhь aşьlьv ajqanlь 6-sь oktəərđə nəjram ytkərelde. Bөgөn kolxozđьn tөđөloş hьđьqьđaqь unьştarьna tuь jomqaq jahalь.

Xuzaьq həm kul'tura jaŋьnan artla jəşəp kilgən Mineşt avьl başqөrttarьnan 242 jarl həm urta xəlle xuzalьq kolxozqa berləşep, Stalin iptəştөn: „kolxozdarđь bol'şevistik həm kolxozsьlarđь xəlle jahav" lozungahь ьđtьnda kul'turalь xəlle kolxoz tormoşo өsөn kөrəşevđə đur qьna unьştarqa ireştөlər.

„Ural" kolxozь rajonda aldьnqьlar saflьna sьqtь. Kolxozđьn 1933 jьlda 185 baş eş atь bulha, at hanь xəđer 219 baş qa jette, 1933 jьlda 860 gektar igen səskən bulha, bьjьl nige rəк tə təp kul'turalar tbəbenə arttьrьp 1182 ga igen səste.

„Ural" bьjьl juqarь unьş alьp dəvlətkə igen tapşьrьvđь vaqьtьnan elek ytəne. Juqarь sьjtalь itep kөdgө sə evđ sөntəər başьna, tunqa herөvđe 5-oktəərgə yk tamamlanь. Kolxozqa kə ək avl xuzalьqь qoral đarь alьv өsөn, kooperatsia arqьrь dəvlətkə 800 sentner igen hattь. Kərək tiklem sasev orloqo, strax vojь həm furaz fondtarь əđerlөp qujьqandьn hunьndь, xeđmət kөrөrenə 7 kilo qramdan artьq doxod alьndь. Dəvlətkə kolxozdьn iŋ aldьnqь udarniktarь:

Allajarьf 4 sentner, Sadiqьf Timerxan 3, Məxəmədief Əjlemxan 2,5, Xətmyllina Gəlsirə 2 sentner igen hattьlar. kolxoz predsedatele **Fətxlislamof 10 sentner** igen hatьp elge kyrhətte.

Ytkən jьldarđa avьlđa həm kolxozđa aqsa jemeştөre tyөl kartof ta səsep ytkərelməh avьjьl kolxoz 12 gektar jəşels. (kabeьta, pomedor, qavьn, qarьbđ, kişer, huqan) həm 10 gektar kartof səsep đur unьş aldь.

Kolxoz protzvodstvolь yba, kendən kөn nьqьj, 215 baş umartahьnan 51 sentner bal alьndь. Kolxozđьn kines huqьv zavodь həm tirmәne bar. Bьnьn өbtenə nalьq totov eşe jəjep jөnərelde. Kolxozđьn aqsa doxodь 1933 jьlda 66870 hum bulha, bьjьl 125 men 488 hum qa jette. Hөđəmtələ xeđmə kendərenə 7 kilogram bөtөklө igen alьv өbtenə aqsa jemeşe bal (udarniktarqa 2 şər bottan artьq) həm berər hum

BAŞQORTOSTAN PROFSOJUZDARЬN

QAJTANAN TƏDƏVDEŊ NIGED BURЬSTARЬ

VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬ SEKRETARЬ ISƏNCURIN IPTƏŞTEŊ BSPSNЬŊ 4-PLENUMЬNDA HƏJLƏGƏN TELMƏRENƏN

Profsojuzdar eşen qajtanan tədəv nedden xuzalьqььddьn han həm sьjfat jaqьnan qədəttən tьş yteşe arqahьnda kilep sьqtь.

Janьnan yьkən predpriətielərden juqarь texnikahь neddən juqarь kvəlifikatsialь texnik həm xuzalьq jetəkselege talap itte.

„Profsojuzdarдь qajtanan tədəvden ydlege — sojuzdardь qədəttən tьş ytkən talaptar juqarьlьqьna kytərevdən, profsojuzdar konkret jetəkselek itergə, partia həm xəkymət direktivtarьn ytəvgə, promfinplandardьn nətə tarmaqtarь nujьnsa ytəlevenə massanь ojoştororqa ərjənergə tejeşlektərenən, ojoştorov eşen profsojuzdar aldьnda torqan janь politik nurьstar dərəzəhenə kytərevdən qinarat".

Igen tapşrьvdьn vdək planьn nətə kolxozdar nujьnsa həm janqьdaqtar sektorь nujьnsa tulьhtnsa ytəvenedde ip. Bьjekof hedgə hejləne inde. Qəmymən alqanda plan 103,1 pr. itep, ssudalardь qajtarьv 100 pr. itep ytəlde.

Ikensenən, nik qьbqa vaqьt—5 aj davamьnda Əfə-işembaj timer julьn tədəp əlgərttek: 2,5 million kubametr jer qadьv eştəre başqardьq. 200 kilometrdən artьqьraq re'ləler haldьq. Bik kyp grazdanski qoroloştar həm kyperdər haldьq.

Tədeləştə, ajrьm vaqьttarda, 32 mengəsə kolxozsьar həm janqьdaqtar eşlənelər. Bьl 32 menle massanь kytərev esen, eşlap sьqarьv normalarьn ytəvgə keşelərde urьnlaştьrьv həm mobilizovajt itev esen kyp kes halьrqa həm ojoşqanlьq kyrhatergə kərək ine.

Nihajət, 1 oktəbr irtənge saqət unda bed 12 sisternaqa neft tultьrьp, unь janь temer jul menən Dim stansahьna kilterdek.

Bed partia Ydək komitetь həm xəkymət tarafьnan bedden aldьbьdqa qujьlqan burьstь namьb menən ytəp sьqtьq.

Başqortostan partia ojoşmahь, tədeləştən jetəkselare, profsojuzdar, eşselər bьl burьstь nasar ytəmənelər.

Ləkin jenev jenel birelmene. Tədeleş idarahьnьn ajrьm rabotniktarьna „mi turajtьrqa" tura kilde. Juldь berense oktəbrgə ədərləp nətərergə məmkin tygel, bьl barь tik „jerle lozung" qьna, tigən zitdi hyddar buldь.

Keşelərde saqьtьrqa, itkərtergə tura kilde. Ular eşkə totondolar, eş barьşьn tejeşensə julqa haldьlar — həm bьna berense oktəbr irtənge səqət unda bed sisternalarqa neft tultьrdьq.

Neftselər pocotь burьstь ytənelər — ular sisternalarqa aqьdьv esen neft birdelər, unь trubalar aşa timer julqa ytkərdelər.

Bьnda la qajət dur eş eşlende: 9 men metrqa jaqьn neft aqьdьv trubalarь qujьldь, qajət dur jer qadьv eştəre ytkərelep, 17 samahь burovojdar totaştьrьldь, Aqidel jьlqahь aşa ytkərges truba ytkərelde həm bьlardьn nətəhe lə promьjslola jeterlek transport, kvalifikatsialь kəstər bulmaqan şartta eşlendelər.

Bьna bol'şevikardьn nindəj eştarde buldьra alьvdarьnьn yrnəge.

Ləkin şulaj da, neftselər boravlav həm razvedka nujьnsa yddərenen programmalarьn ytəj almanьlar.

Bed xuzalьq jьlьnьn 9 ajь esendə promьjşlennostьn kyp kenə tarmaqtarь nujьnsa həm kyp kenə predpriatielər nujьnsa programmalardьn unьşlь ytəleven kyrəbed. Həm bьnda la nasar eşlənelmene kevek. Bьlar ebtənə bed sentəbrdə 2 million bot igen də hatьp ala aldьq.

Ləkin nedden esebed bьnьn menən genə bətəmeni? Bьl — jaqşь eşləvgə nedden imtixanьbьddьn başlanqьsь qьna bit.

Jaraj, bed kisə 40-50 minut vaqьt esndə nerense 12 sisternanь totqarhьd tultьrьp, unь Dim stansahьna kyserə aldьq, bьl barь tik eşten,imtixanьbьddьn başlanqьsь qьna bit. Başlanqan eşte tamamlav əsən neddən qajət dur energiə, ojoşqanlьq talap itelə.

Işembaj xəder nedgə nəmə birə hun? tip horarqa məmkinder.

Juldь tədegən həm juldьn asьlьv tantanahьna barqan udarniktardan horaqьd!

Bed, ular menən nergəlap, kəslə neft fontandarь kyrdek. Bed 8 men tonna neft bulqan asьq rezervuardь qaranьq.

Bel xəder inde neft bireşenen ytkən jьlqь kyləmdere menən genə siklənep qalmajebd. Bьjьl neft majdanь, neftselərden həjlavdarenə qaraqanda, tanьlmaьlьq bulьp kinəjgən.

Bьjьl inde bed in adьnda tavlekkə 500-1000 tonna neft birə alabьd.

Ləkin bьl neddən nik dur eş talap itə əle. 1935 jьlda bed minimum 500 men tonna neft birə alabьd həm birergə tejeşbed.

Bedden alda eşlənergə tejeş bulqan nindəj eştar tora lun? Nindəj konkret burьstardь xəl qьlьv əsən bed profsojuzdar safьn qajtanan tədəjbed. Bedden qajtanan tədələvden tep burьsь — bьl, bətəhenən də elek, nedden plandarьnьddьn ytəleşe bit.

Əgər də avьl xuzalьqь eştaren alhaq... Min igendən başlajьm. Sonki igen promьjşlennost' burьstarьn xəl itevdə lə niged şart bulьp tora... Bed orloq tapşьrьvdьn ydəkləşkən planьn ytənek, ləkin tapşьrьlqan jeklamalər nujьnsa plandь kolxozdar tik 94,9 pr-qa qьna, ə janqьdaqtar 82,8 pr-qa qьna ytənelər. Bətəhe 93 pr-qa həm natur tyləv nujьnsa 78,3 protsentqa ytəlde.

Əgər də sovxozdardь alhaq, ular igen tapşьrьv planьn berense oktəbrgə 70 pr-qa qьna ytənelər. Ul qьna la tygel, bed igen hatьp alьvdь jəjep jebərergə tejeşbed.

Bьnda ip. Gorcinski profsojuz eştaren qajtanan tədələvden yrnəge itep, miьalqa ip. Tahirof isemendəge sovxoz eşen kyrhatergə tьrьştь. Ə bьl sovxoz xəderge vaqьtta ədəkləktə ultьra. Min juqqa replika birmənem. Profsojuz ojoşmalarь eştaren qajtanan tədəvde proizvodtsvonьn niged burьstarьn dəvlat jeklamələren ytəvdən ajrьm anlarqa məmkinme? Hed sovxozdaqь ədəkləkkə barь direktor, politbylek nacal'nigь həm partia ojoşmahь qьna javap birə tip anlamaqьd. Sovxozdaqь ədəkləkten əsən, direktor həm politbylek nacal'nigь kevek yk, profsojuz eşseləre lə javap birə.

Sovxozdar əle 10 men gektardьn unьşьn jьjьp nətərə almaqandar, ə ip. Karimef plenumqa qarata qujьlqan ustanovkalardь ytəvse 15 sovxozdьn yrnəkle eştaren kyrhatməkse bula. Bedde artqa taban hejravse sovxozdar turahьnda ni əsən hun şьmьp qalьrqa.

VKP(b) Ydək komitetьnьn Ciłəne əlkəhe turahьndaqь qarardarьn nьqьraq, tərənerək iqtibar birep uqьrqa kərək. Bьl sovxoz jetəkselərendə javaplьlьq xisen kəsəjtəsək.

Başqortostandьn janqьdaqtarь həm kolxozdarь plandь tultьrdьlar, şulaj bulqas bьnьn əsən sovxozdar l'gota ahьrdar, tip ujlamaqьd.

Bьjьl nedda igen unьşь jaqşь, bed ojoşorov jaqьnan nьqьnьq.

Bedden orloq sovxozdarьbьdda 8 men gektar juqarь unьş (sumьn əbtənə malsьlьq sovxozdarьnda 2 men gektar) tamьrda jatqan vaqьtta, profsojuzdar qajephedlege turahьnda hejlav ojat. Kisə Əlkə komitet ьjurohьnda, Aqjar malsьlьq sovxozь nujьnsa, ajrьm klitkalardьn gektardan 40 sentner, Jьlajьr sovxozь nujьnsa gektarьnan 20 sar sentner unьş alьnьvь turahьnda nedgə doklad jahanьlar, ə bьl sovxozdar in tərən ədəkləktə ultьralar.

Igenden jamqьr abtьnda qalьvь həm yrə başlavь əsən Gorcinski həm Kərimef iptəştər menən bed javap birəsəkbed bit.

Profsojuz clendarьn da, profsojuz clenь bulmaqandardь la, igende bik aşьqьslьq menən jьjьp alьvqa mobilizovajt itergə kərək. Başqortostanda unьş bьna tigən jaqşь. Bьl unьştь tulьhtnsa realizovajt itev əsən, igende, bigerək tə sovxozdar nujьnsa, tid jьjьp alьrqa həm aşlьq hatьp alьvdь ojoştororqa kərək.

Igen'le dəvlətkə hatьvdьn bik kyp l'gotalar həm artьqlьqtar birganen kolxozsьqa anlatьrqa kərək. Kolxozsь. əgər də igenen dəvlətkə hatha, avьl xuzalьqь inventardarь, tədeləş materialdarь, yd xuzalьqьn nьqьtьv əsən ydenə kərək bulqan bətə nəmələrde alasaq.

Igende dəvlətkə hatьp, kolxozsьnьn yd xuzalьqьn nьqьtqanlьqьn həm mul tormoş julьna baba barqanlьqьn kolxozsьqa anlatьrqa kərək.

Avьlqa itelgən promtovardardьn nisek taratьlьv-hatьlьvdarьn tikşerevde ojoştorov nujьnsa avьlda profsojuzdər aldьnda qajət dur burьstar toralar.

Igende dəvlətkə hatьvdьn fajdalьlьqь kolxozsьqa şunda uq kyrenep torhon əsən, avьlqa tovardardь aşьqьslьq menən jetkererge kərək.

Dəvlətkə igen hatьvsь həm ydenə kərəkle tovardardь edləvse kolxozsьqa qarata hidger qadanьştar nuьvьna, bьna tigən ataqlь keşelər nuьvqa qaramaьtan, neftselər boravlav, kydətselek həm tədeleş planьn barь tik 20,8 pr. qa ejьna ytənelər.

Boravlav temptarьn kitьken ytterergə, kydətselek eştəren kinəjtergə, neft zapasьn durajtьrqa həm bigerək tə, tədeləş barьşьn aşьqtьrьrqa kərək.

Işembaj eşselərenen torlaq jaqtarь menən, eşselərden tormoşon jaqşьrtьv turahьndaqь qajqьrtьvdar menən eş bik nasar tora.

Bulqan fonlandar da, 40 minut esendə tejelep—tultьrьlьp elgergən sisternalar da nedde tьnьslandьra almajdar. Bed bьl qadanьştar nuьvьna, bьna tigən ataqlь keşelər nuьvqa qaramaьtan, neftselər boravlav, kydətselek həm tədeleş planьn barь tik 20,8 pr. qa ejьna ytənelər.

Boravlav temptarьn kitьken ytterergə, kydətselek eştəren kinəjtergə, neft zapasьn durajtьrqa həm bigerək tə, tədeləş barьşьn aşьqtьrьrqa kərək.

Işembaj eşselərenen torlaq jaqtarь menən, eşselərden tormoşon jaqşьrtьv turahьndaqь qajqьrtьvdar menən eş bik nasar tora.

Bulqan fonlandar da, 40 minut esendə tejelep—tultьrьlьp elgergən sisternalar da nedde tьnьslandьra almajdar. Bed bьl

Bьjьl bed igen tapşьrьv planьn ytkən jьlqa qaraqanda tiderək ytənek. Ambardardaqь igenden iben haqlanьvь əsən neddən javaplьlьqьnьddь yьterergə kərək, ə ular bətə urьndarda la tərtiple tygeldər.

Tirmənselər həm Zagotzerno — hyd ularдьn profsojuzdarь turahьnda la bara — igende hatьp alьv həm haqlav vaqьttarьnda nuьvь məmkin bulqan totqarlьqtardь buldьrmaь əsən eşte bol'şeviktarsa qujьrqa tejeştər. Igenden ber genə bərtəgə lə ərəm bulmaьqa tejeş.

Bьl — Başqortostandьn partia həm pofsojuz ojoşmalarь əsən qajət dur burьs.

Bedda kədgə hərəv menən eş nasar tora. Ytkən jьldьn 10 oktəbrenə bed 500 men gektar hərgəjnek, ə bьjьl barь 300 men gektar qьna hərə aldьq.

Kədgə hərəv nujьnsa ireşelgən ytkən jьlqь qadanьştar jadqь səsevde jəjelderevdə, bьjьl juqarь unьş buldьrьvda nedgə dur fajda nirdelər.

Bьnan kolxozsьlar, janqьdaqtar əsən, şulaj uq MTS həm sovxoz sojuzь celendarь esən burьs kilep sьqa—kədgə hərəv planьn motlaq ytərgə.

Promьjşlennost' planьn tultьrьv menən eş nisek tora hun? Qajhь ber predpriatielərden hunqь ajdarda jaqşь eşlap, plandь tultьrьp kilevdəren min juqarьla əjtep ytkəjnem. Ləkin avьr promьjşlennost', qəmymən alqanda, 9 aj esendə plandь natь 71,2 pr. qa qьna tultьrdь.

Tədeleş materialdarь eşlap sьqarьv nujьnsa plan natь 40 pr. qa qьna ytəlde. Narkomlegprom predpriatieləre nujьnsa —66,7 pr. qa, Narkomsnab predpriatieləre nujьnsa—64,3 pr. qa, Sajuzmuka nujьnsa—47,4 pr. qa qьna ytəlde.

Başqortostandьn bətə promьjşlennostь nujьnsa 9 aj esendə plan 60,9 pr. qa qьna ytəlde. Narkomlestьn hьv esendə 350 men kubometr aqьdьlmaqan aqəsь jata.

Şulaj itep, ədəkləktə bətərəv həm promьjşlennost' nujьnsa plandь tulьhtnsa ytəv esən nedden 4 kvartalda jьllьq plandьn 40 pr. tьn tip ajterlek ytəjhebed qaldь.

Bьnьn əsən 4 kvartal planьn tultьrьv qьna jetmaj, bəlki ytkən kvartaldardьn da burьstarьn qaplarqa kərək kula. Əfə-işembaj timer julьn tədəvselardən jeneştəre nejeklegenə kytərelergə kərək.

Bьnьn əsən nedda qajət dur məmkinlektər bar. Məbələn, neft nujьnsa alajьq. Neft aqьdьvqa əderlek nujьnsa qajət dur neftte sotsializmqa xeďmət itergə məzbyr itevse keşelər turalьnda qajqьrtьrqa teleşlebed. Promьjşlolardaqь eşselər in nasar şarttarda jəşəjdər.

Bьl—qajət dur ədəklək, unьn əsen bed, partia həm prpofsojuz ojoşmalarь javap birəbed.

Əfə—Işembaj julь nujьnsa bed berense pojezdь jebərdek. Ləkin bedgə bьl julьdь tamam eşlap bətergə kərək ələ: jer qadьv eştaren tulьhtnsa eşlap bətererge, ballastirovka eştərə ytalhen, hьv menən tə'min itevde həm grazdanski tədeleştərde tədəp bətererge, kyperdərden nьqьqtarьn—jaqşь eşlavdəren garantialaştьrьrqa, julьdь qar navьvdan haqlavdь ədərlergə həm jьldan fajdalanьv əsən kadrdar tьvdьrьrqa.

Bed bьl julьdь Başqortostanda qьna tygel, bəlki bətə Sovetlar sojuzьnda ytnəkle julqa əjlənderergə tejeşbed.

Bed 5 aj esendə 200 kilometrьq julьdь tədəp bətərə aldьq, bed unь ytnəkle itep tə qujьlьrbьd. Bьnьn əsən kestərde ojoştororqa kərək.

Ytnəsel, Burangulof iptəştar altьn nujьnsa ydderenen eştare jaqşь nulqanlьqьna bşandььrqa tьrьştьlar.

Derəb, nerense həm ikense kvartaldа ular nasar eşlənemelər. Ə bьna sentəbrden hunqь ike dekadahьnda nasar eşlaj başlanьlar Altьn edlavselər (staratel'dər) den massovьj kylemdə eştən kitevdəre, nuş torovdar. Tybə, əfil zavodtarь nasar eşlədər.

Baqьr eretev zavodь eşlap sьqarьvdь arttьra, ləkin ul ydenen bətə məmkinlektəre menən 5 tygel, ə 8 men tonna baqьt birergə həm şulaj uq altьn sьqarьvdь kytərergə tejeş ine.

Ip. Ordzonikidzenьn avьr promьjşlennostaqь fajdalanьlmaqan məmkinselektər turahьnda həjlagən hyde bətə Başqortostan promьjşlennostь eşenə lə qajtьp qa a.

Baqьr promьjşlennostь rabotniktarьna, transporttьn nasar eş ləvenən zarlanьp torov urnьna, bьl tar ucaskala ultьrьrqa, transporttьn eşen jaqşьrtьrqa kərək ine, həm bьl Başqortostan təbtə metal promьjşlennostьnьn taqьta yheşen ta'min itkən nuьr ine.

Sojuzdьn altьn promьjşlennostь yrnək rəveştə eşlaj, bed də arttaqьlardan nulmaьqa, ə nnьn berense saftarьnda nuьrqa tejeşbed.

Beloret metal zavodь qara metal nujьnsa plandь 9 ajda 75,1 pr. qa ytəne. Jetəkselekte alьştьrьv menən zavod qə myman jaqşь eşlaj başlanь. Pro izvodstvo kyrhatkestare kytərelə xeďmət ьramlьlьqь yьə.

Şulaj da, marten sexь həm Zigaze domnahь nujьnsa plan sistemalьk rəveştə ytəlməj. Sextardьn eş menən kymelevdəre tyəən,xeďmət dissiplinahь jomo şaq, proguldar kyp.

Şujьndьn ydenə teşəv xaqь kəmev urnьnə, planqa qaraqanda 2,4 pr. qa, ə Zigaze domnahь nujьnsa xatta 15,4 pr-qa kytərelde.

Silikat kirneşenen ydenə təşəv xaqь 252,5 pr. taşkil itə, izvestеn ydenə teşəv xaqь plan qa qaraqanda 94,4 pr. qa kytərenke, xromit konsintratьnьn ydenə teşəv xaqь 42,9 pr. qa, tav tədeləşe zavodьnda sujьn qojov 22,9 pr-qa kytərenke.

Qaraqьd, Beloret metal zavodьnьn şul uq marten sexьnda fajdalanьlmaqan məmkinselektərden zapasь ni tiklem dur.

Unda elektroleьedkalar barь 80 pr. qa, ə zavalocnьj maşinalar 39 pr. qa qьna eş menən tultьrьlqan. Kanavşiktardьn eş kəndəre fəqat 42 pr. qa, kovşevojdardьn 57 pr. qa, rudə drobilka maşinistarьnьn 29 pr.qa grejferni kran kanavşiktarьnьn 35 pr. qa qьna eş menən tul tьrьlqan.

Bьna bed, ydeьedden məm kinselektərde nisek fajdalanaььd! Bьl məmkinselektərde fajdalanьvda profsojuzdar yd ebtərenə qajət dur javaplьlьq jeklajdər.

Ə, bьna eşse kəsenen aqьmsьlьqьn xarakterlaj torqan handar. Beloret metal zavodьnda 7 aj esendə eşselərden dejem hanьnьn 7,6 pr. tь tiklem eşse qabul itelgən, ə 8,5 pr. eştən sьqarьlqan.

Marganes rudniktarьnda taqь la nasarьraq; bulqan kadrdьn 31,3 pr. tь tiklem eşse qabul itelqən, ə 47,3 pr. sьqarьlqan, alenasir zavodьnda 30 pr. alьnqan, 27,3 pr. sьqarьlqan.

7 aj esendə bulqan proguldar tik ber Beloret metal zavodь nujьnsa qьna 4227 kən təşkil itələr.

Məmkinselektərde tuь fajdalanqanda, bed, planьnьddь tultьrьv qьna tygel, arttьrьp ytəj alьr inek.

Bedda produksianьn sьjfatь menən də eş şaptən tygel. Beloret metal zavodьnda konditsion bulmaqan qoros 6,8 pr. qa jetə, prokat nujьnsa brak 13,2 pr. qa jetə.

Qьşqa ədərlek ajrьvsa nasar bara. Aqas ədərlev planь ytəlməj, kymer jandьrьv planь tə qət 43,2 pr. qa ytəlgən, utьn taşьv tə'min itelməgən, tejeşle ruda zapasь tьvdьrьlmaqan.

Bedden zavodtarьnьddьn kyreneşe şulaj. Bьl xuzalьq eşe sьjfatьnьn tyəən bulьvьnan qьna tygel, bəlki partia, profsojuz eştərenen sьjfatь ta tyəən bulьvdan kilə. Bedgə bьna bьl ədəkləktərde qaplarьq itep qajtanan tədevlergə kərək. Qajtanan tədev ytkərgəndə hyd bьna şul turala bara.

Urman promьjşlennostь siktən tьş nasar eşlaj. Ip. Mansurof partia Əlkə kometetь qararьn ytəvde nisek tə'min itevdəre turahьnda hejlərgə tejeş ine. Başəbkom bətə sostavь menən tejerlek ultьrdь həm aqas eşen ədəkləktən sьqarьv eşe menən şeqellende. Ləkin ədəklək qurqьnьsь janьnan ytə.

Aqas promьjşlennostь planьnьn ədəleve, nedden Başqortostandaqь tədev eştaren genə edev tygel,bəlki bed ydebdden produksianь birə torqanUrta Azia,Donbas həm Sel'maştaqь tədeleş tərdə lə ədəklək tьvdьrabьd tigən hyd.

Aqas bujьnsa plandь ytəvgə bətə profsojuz ojoşmalarьnьn, bigerək tə rajsovprof ojoşmalarьnьn iqtibardarь tuplanьnь. Aqas promьjşlennostь ədəkləktən sьqarьlьrqa tejeş.

Qьşqa ədərlek nasar bara, eş vaqьtь tulь fajdalanьlmaj, eşselərden kən kyreştəre menən nasar şəqəllənəbed, nedda əle texnik nadan keşelər kyp, progul protsenttarь juqarь. Predpriatielərdə fajdalanьlmaqan resurstar qajət dur.

Tədəv eşe,əlgerək tə torlaq tədəv eşe ajrьvsa nasar bara, qimmətkə teşə. Ə tedəv eşenen me himlege anlajьşlь.

Ip. Bьjekof profsojuzdardьn kul'tura burьstarь turahьnda jeterlek həjlene.

Təvlegenə 1200—1500 tonna neft birevse promьjslo, janь timer jul, 1935 jьl tamamlanьrqa tejeşle mator zavodь tədeləşe, qaqьd eşlaj torqan maşinalar zavodь—bьlar bətəhe lə juqarь texnikanь fajdalanьvqa nigedlangən. Bed bьl qoroloştan unьn proekt qevvətenən artьq produksia alьrqa tejeşbed.

Ə nedden eşselər arahьnda kul'turalь—anlь texnik belemle keşelər kyp jeteşmaj.

Bed, nedden eşselər arahьnda nadandar nulьvqa jul quja alabьdmь? Bьnda javaplьlьq nigerək tə profsojuzdar ebtenə teşə. Ber genə lə nadan bulmaьn! Texnik dərəzəne juqarьraq, kytərajek,kul'turalьlьqtьn juqarь nabqьsьna kytərelergə. Eşşegə eştən hun kul'turalь jal itev əsən klusta bətə şarttar tьvdьrьlqan bulьrqa tejeş.

Ip. Bьjkin bətə rajondardь jerəp sьqtь, ul ƏK bjurohьnda, başqort, tatar həm mari avьldarenda, nisek, ber helgəgə 5-10 keşe hertenəven hejlene.

Həm ul unda avьl sovetь predsedatelədere aldьnda individual helgə əsen genə tygel, bəlki timer kravat, matras, tadə prostina əsen kerəşev talabьn qujdь.

Əgər də mətələn, kolxozsьlar aldьnda məs'ələ şulaj qujьla ikən, eşse bigerək tə tadə həm kul'turalьraq tororqa teleş. Profsojuzdardьn eşe—proizvodstvo burьstarьn xəl itev menən bergə, eşsenen tormoşon kul'turalь itep ojoştorovda.

Bedden konkret burьstarьbьd:

—Igen tapşrьv planьn bətə kyrhətkestər həm bətə sьqanaq tar bujьnsa 10 oktəbrgə tulьhtnsa tamamlarqa, oktəbr ajь esendə in kəmendə 6 million bot igen hatьp alьrqa, tunqa hərəvde yikən jьlqa qaraqanda kyberək buldьrьrqa, bətə tarьv kestərenen 80 pr. tьn tunqa hərəvga quşьrqa.

Ebkertləvde tiderək tamamlarqa, sovxozdarda igen urьvdь betererge. Juqaltьvdarqa qərşь kerəşte taqь la ber qat, taqь la kibkenerək qujьrqa, başaqtardь jьjьrqa, bətə toktardь halamdardь, kəbəktərde tikşererge, kerək urьnda janьnan jelgərergə. Baebvda ber genə bərtək orloq ta qalmahьn.

Punkttarda dəvlət igenenen şulaj uq kolxoz ambardarьndaqь igenden haqlanьvьn tə'min itergə.

Dəvlət həm kolxoz igenen ərəm-şərəm itev həm urlavdarqa qarşь kibken kerəş alьp barьrqa. Xeďmət kendəre bujьnsa doxod bylevgə xəderdən yk ədərlənə başlarqa. Sovxozlarda, kolxoz fermalarьnda şulaj uq kolxozsьlardьn individual maldarьnьn unajlь qьşlavdarьn tə'min itergə.

Promьjşlennost elkəhendə qьşqa ədərlekte tə'min itergə, pridpriatielərde jaqьvlьq nəmələre həm sьjfatjo menən tə'min itergə. Eş kenən tьqьdlarqa, xeďmət eramlalьqan kytərergə, progudlarqa qarşь kibken kerəş alьp barьrqa, promьjşlennь predpriatielərdə bulqan bətə eske məmkinselektərde fajdalanьrqa, eşlap sьqarьla torqan produksianьn sьjfatьn kytərergə, ydenə teşəv xaqьn tyəənəjtev əsən kerəşergə kərək. Hal aqьdьv planьn tulьhtnsa tultьrьvdьn kərək legen ajrьvsa nьq əjtep ytəm.

Bətə eşselərde tulьhь menən profsojuzda aqza bulьv, texnikqьv menən solqap alьrqa, nadanlьqtь bətərergə,xeďmət bramlalьqan kytərergə,eşselərde xeďmətkə həm dəvlət milkenə anь menəsəbət itevgə ejtərergə. bьl saralardьn bətəhe lə, sotsialistik jarьş həm udarsьlьq nigerdə, 4 kvartal planьnьn tulьhtnsa ytəlevenə, Başqortostandьn bətə kyrhətkestər nujьnsa, Sovetlar sojuzьnьn aldьnqь respublikalarь həm əlkələre arahьnda berense saiqa baьvьna ireşevqə jynəltelgən bulьrqa tejeş. (Keslə alqьştar).

(Korrespondent jadьvь nujьnsa natьla).

ƏFƏ—IŞEMBAJ TIMER JULЬ TƏDƏLƏŞƏNDƏ

3-sə ferma eşe bətte

Nizgorodka. Dim kyperendə 3-sə timer beton fermahьn betonlav eşe bətte. Fermanь betonlavqa ike kən vaqьt kərək buldь. Betonlavdь jəhətlav əsən prorap **Golusinski** betondь nasilka aşa taşьvdь bətərəp, bidera menən taşьvdь inderde. Janь metod ber fermanь ike kən urnьna, ber kendə betonlavqa məmkinselek birde.

1-nojabr—hьv birev kenə

Ərşak. Ərşak kypere eşselə re proizvodstvo poxodьna qusьldьlar həm hьv tujəndьrьvь qo ramaldarьn 24-oktəbrgə, Ərşak kyperen 7-sə nojabrrgə bətererge buldьlar. Balta ohtalarь ucastok aldьna 1-sə nojabrdə Ərşaktən parovozdarqa hьv birev kenə itev əsən xəderdən hьv bəşnəhen mantazlav məs'ələ nasilka aşa taşьvdь bətərəp, bidera menən taşьvdь inderde. Janь metod ber fermanь ike kən urnьna, ber kendə betonlavqa məmkinselek birde.

1-nojabr—hьv birev kenə

Ərşak. Ərşak kypere eşselə re proizvodstvo poxodьna qusьldьlar həm hьv tujəndьrьvь qo ramaldarьn 24-oktəbrgə, Ərşak kyperen 7-sə nojabrrgə bətererge buldьlar. Balta ohtalarь ucastok aldьna 1-sə nojabrdə Ərşaktən parovozdarqa hьv birev kenə itev əsən xəderdən hьv bəşnəhen mantazlav məs'ələhen qujdьlar.

Ləkin kyper eşselərenen tə'minatь nasar. Ular ike aj inde ıı, jarma, kartof kyrgəndere juq. Senki ucastok ORSь ularдь teď mənən teşərəp qaldьrqan. Ucastok xəderdən bьl eşte ukşergə həm eşse tə'minatь menən şajarьvsьlarqa qьrqa sara kyrergə teşeş.

QЬBQA SIQNALDAR

FERMA MALDARЬNA JAVAPHЬƉ QARAŞ

BƏTƏRƏLƏRGƏ TEJEŞLE

(MTS gazetəhь redaktorь xatь)

Maqar MTS xeďmətlənevendəge „Lenin julь" kolxozьnьn ləotselek fermahь es jьldan artьq jəşəp kilə inde. Şulaj bulьvqa qaramaьtan bьl ferma maldarь əle bulha jьlь torlaq menən tə'min itelgəne juq.

Ytkən jьl fermanьn başmaqtarь menən 102 baş hьjer malь bulьp, ular sitəndən yrep eşlangən qaranqь buran ujnap torqan ber adbarda torop qьş sьqtьlar. Şul arqala es başmaq tunьp yide. Jabьq maldardь, ker maldardan ajьrьp tərələləv juq. Havьn hьjьrdardь həm başmaqtardь kerdərə qurqьtьp jonsotalar.

Kolxozdьn aqas-laş bajlьqlarьn tьapkə alqanda, maldь jьlь torlaq menən tə'min itergə tulь məmkinilek bar. Ləkin jьlь torlaq buldьrьv, mal jəj kene torov urьndarь buldьrьv, adəq halьp aşatьv əsən ajьrьm ulьqtar (kormuşka) jahav turahьnda kolxoz idarahь bьjьl da ujlap qaraqanь juq əle. Ytkən jьl attar əsen eşlanə başlnqan haraj da haman eşlanep bətməj ulьra.

Bьjьl fermala mal hanь 129 başqa jetep, şularдьn 50 başь abdav. Ferma mədire Rəxmətullin Zəkidən bьlarqa narьq birməjensə tərəlahed qaldьrьvь arqahьnda ebdavdardьn 20 prosentь avьrьv həm tərəiə juqlьqtan yler xəlgə jetep bətkəndər. Şulaj uq fermanьn bətə maldarьnьn 15 pr.tь avьrьv. Bьlarqa veterinar jardamь menən sara kyrevgə his berav qədəqhьnmaj.

Kolxoz predsedatele Işmejarь bьl jeteşhedlektərgə kileşep qaraj. Şundaj jeteşhedlektərde gazeta arqьrь kyrhatep tənqitləvselərde tolop hygə.

Fermala ylgən bedavdar əsen baştan ajaq Işmejarьl həm Rəxmətullindər qəjeple.

Ulelejef Jəqfər

Rastratcik kolxoz predsedatele itep qujьlqan

(Uqьtьvsь xatь)

Şişmə rajonь Qotlof Battal 1933-jьl Jabalaqlь avьl sovetь predsedatele bulьp eşlagən vaqьta ber balalь qatьnьn taşlap balalar baqsahьnda eşlavse Səlimə isemle qьdqa ejlande. Adaq unь la jaratmajьnsa, maj zavodьnda eşlavse Marjəm arьnnan jerəp, 34-jьldьn martьnda ilberek xəldə unьn kvartirьnьn tədrələren vatьp sьqьp bolarьp jerene.

Qotlof qatьn-qьddar arьnnan kyp sawьv arqahьnda avьl sovetьnьn1800hum aqsahьn tuddьr db həm uqьtьvsьlardьn 480 hum lьq zajьmьn hatьp aşanь. Jabalaqlь avьlьnьn janqьdaq xuzalьq-Niqmətjanьl Xəmətjənden ber tin burьsь bulmaha la, burьsь bar, tip adbarьnan atьn alьp-sьqьp kitep hata.

Qotlof Battaldьn qatьnь ŞKM qa ikmək neşerev hьltavь menən unar botlap on alьp qalьp, ahtьrtьn rəveştə hatьp jatьvь hdelep, KK, RKI həm RIK tarafьnan tikşerelde. Ləkin bьnьn əsen Qotloftь avьl sovetь predsedatellegenən alьvdan başqa his ber sara kyrelməne.

Xəderge kendə ebtendə 1800 hum rastrata bulьvqa qaramaьtan, Şişmə rajon partia komitetь unь Kelaş avьlьna kolxoz predsedatele itep jebərgən.

Qotloftьn bьl eştare kyptən tikşerelep dərəblənep, ebtenən akt tədelgəjne, ləkin ninələroşo kenqə tiklem his ber sara kyrevse bulmanь.

Qotloftьn bьl jenəjättare əsen tiderək sara kyrelhen həm uqьtьvsьlardьn 33 jьlqь zajьmdarь turahьnda tədelgən eştə Şişmə xalьq sudь tiderək qarahьn.

Uqьtьvsь.

NINƏ BAŻANЬF

udarniktarqa jьrtqьstarsa qaraj?

13—Oktəbrdə 1—ucastoktan 4—ucastokqa jardamqa jebərelgən udarnik kamsomolestar qajttьlar. 1—ucastok partia ojoştorovsьnьn kabinetьnda ularдь qarşьlav buldь. Qarşьlav mələndə udarniktar ydderenen eşlagən eştare turahьnda informatsia jahanьlar.

Ləkin kynelhed informatsia. Sonki udarniktar 4-nse ucastokta ularqa bulqan nasar meqəmələnən zarlandьlar. Ular 18 kən eşlajdar, şulaj da ber tapqьr aş xanala bulmajdar, jal itməjdər. Xatta baraktarqa inderelmajdər. Udarniktar bьl xəlgə sьdaj almaqas, ucastok nacal'nige *Bazanьf* iptəşkə mərəzəqət itələr. *Bazanьf* ularqa:

Kostьjl aşaqьd, tip javap qajtara.

Avьrlьqtarqa qaramaьtan, udarniktar yd zadanielarьn arttьrьp ytajdər, 1-nse ucastoktьn jьlь qarşьlavь ularдь taqьla dart ianderde: ular 4—ucastokta jul tədeleşe bətkənse qalьrqa bulдьlar.

Ləkin şunьhь qьdьqhьnьşlь: Ninə 4-nse ucastok „tyrələre" udarniktarqa bьndaj meqəmələ itələr.

Upravlenie həm partorg *Mitin* iptaş 4-nse ucastoktьn bьl jьrt qьsьlьqь turahьnda tejeşle hьqьmta jaharqa tejeştər.

V. B.

UTЬN MENƏN TƏ'MIN ITEV-MƏHIM EŞ!

Əfə—Işembaj timer julь tədeleşenen 1-se ucastogь hər aj hajьn 1015 kubm. utьn talap itə. Ləkin, uдqan jьlqь əse hasaq tarqa qaramaьtan, ucastok ta oşo vaqьtqa tiklem utьn ədərlav jəjep jebərelmgən. Xatta utьn juqlьqtan ikmək beşerev puntь həm aşxanalar jaьlьv aldьnda torlalar. Ə eşse barakarь əsen ber kubm. utьn juq. Baraktar da jeldər hьdqьrьp jərejdər.

Utьn juq tygel. *Urman* stansahьnda ədərlangən 800 kubm. utьn jata. Ləkin tədeleş nacal'nigь *Xarlamef* iptəş ul utəndь taşьv əsen vertuşka birmə. Utьn juqlьqtan ucastokta aşxanalar regylər eşləməjdər, hьvqqa sьdamaj eşselər eştən kitələr.

Utьn—mehim nəmə. Utьn menən bətə baraktar tə'min itelergə, ədərlangən utəndь jəhət arala ucastokqa kyserergə həm eşselərgə jьlь torlaqtar birergə kərək.

I.V.

AT QARAQTARЬN JAVAPQA TARTЬRQA

(Xedmətkər xatь)

Dyrtəjle rajonь Tajmurza sovetь „Eronze" kolxozьnьn Ikense brigadahьnda, kolxozsьlar attarдan derəb fajdalanmajdar. Tulь javaphьdlьq xəkem herə.

Kamalь həm Kitapoltar bьjьl toroqop qalqan 4 bьvad beјane qolon haldьrdьlar, ber attь ytterdelər. Bьlar elektən də hər vaqь

BAŞQORT HƏNLƏ SƏNƏQƏTE ƏSƏN KƏRƏŞ-SOTSIALISTIK KUL'TURA ƏSƏN KƏRƏŞ

KYRGƏBMƏGƏ QATŁŞƏVSƏ XUDOZNIKTAR

RSFSR kyləmendəge kyrgədmə nacal'nigə **B. S. Şanl'-Tanulevic.**

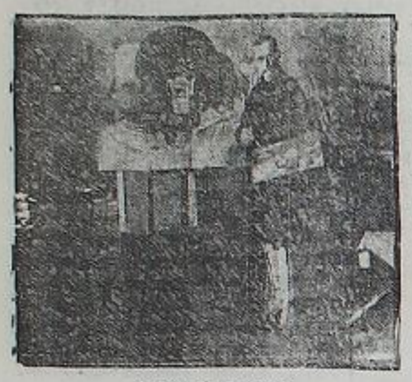

Xudoznik-zivopises A. V. KUPRIN.

Xudoznik-zivopises həm dekorator A. V. LENTULOF.

Xudoznik-zivopises həm hyrətse F. K. LEXT.

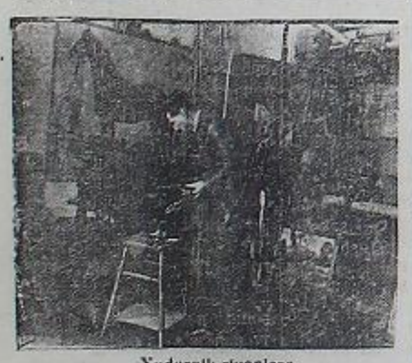

Xudoznik-zivopises P. D. POKARŻEVSKI.

Xudoznik-graver həm hyrətse P. N. STARONOSOF.

Xudoznik-graver A. I. KRAVÇENKO.

BAŞQORTOSTANDA HƏNLƏ SƏNƏTƏT

Hənlə sənqət bedðen Başqortostan da, şul jemlənən Öfə qalahında la l-gə jo.oşaq həm oşo kəndə Öfəgə kilgən kyrgədmə ikspidetsia bəl jaqtan qaraqanda ılk dur vaqiqa.

In jaqşə xudozniktardəŋ əbərdərenən torqan bəl berense dur kyrgədmə—hi- şikhed jəməqətselek iqtibarən kul'tura revolyisiə ucastkahəna bəlqtbrasaq həm Başqortostan xudoz-tvo kəstərenen məkəmməlləşev jaqəna qaraj ybevdərenə dur stimul bulasaq.

Başqortostan avəl xuzəlqən həm promьşlenno-tən industrialaştərəv eşenen kesle yheşe-aldənqə rajondardəŋ material-kul'tura həm tormoş nəmələren planlə rəveşlə qaştanan qora başlavdarəna səbəp buldə. Bəl eştən təbiqi, hənlə sənqət ranotniktarə la qa.ьşna dar, material-kul'turanəŋ xudozstvo formalarən barlıqqa kiterev, dəvereвedðen jetəkse idialarən həm unəŋ praktikahən hənlə kul'tura aşa tematik asьp birev—başqalarqa kyrhətev julənda əbtərenə teşkən politik burьstə ytəv əsən kereşələr.

Partia VK nen 1932 jıl 3 aprelda —bətə hənlə sənqət frontənda eşte qaştanan qorov həm xudozstvo produkslahənəŋ sьjiatən kytərev turahən daqə qararən ytəv əsən Başqortostan hənlə sənqət ranotniktarə kooperativ şirkəte -„Başxoduznik" ojoştoroldo. Unən maqsatə—hənlə sənqət eşen, sotsialistik tedeleş burьstarəna tura kiterep ojoştorovqa kendəlek jetəkselekte tə'min itev.

„Başxudoznik" oşo kəndə 30 lap xudozniktə berləştere. Bəlardəŋ tep jadrohə kyvehensə Başqortostan sənqəttər texnikumьnda uqьp sьqqan jəş xudozniktar. Bəlar arahında kyp kenə handa başqort jegettəre lə bar. Bəna bəlarqa yhergə həm alqa kitergə memkinlek birergə kərək. Xudozniktar normal' eş şarttarə menən tə'min itelhendər əsən „Başxudoznik" idarahə həm xudozniktar yddəre lə baştaq eştər eşlənelər. Ləkin, derehən əjtergə kərək, bəl eşkə ələgə tiklem jəməqətselek iqtibarə jynəlderelməj kilde. Şunəŋ hedəmiəhendə xuzəlbq ojoşmalarə ələ bulha **jaŋqьdaq** xudozniktardan, bergə eşləvdən qasьp jerəvse joloqqos həm xəlturşiktardan talanьvdarьnda davam itələr. Bəl xəl—jaqni, hənlə sənqət ələkəhenə jəməqətselekten bəqtbrbmavь, şulaj uq, „Başxudoznik"tən adminstrativ ojoşmalarə aldənda tejeşle avtoritet qadana almavdarьna həm şunəŋ hedəmiəhendə sənqət eşe əsən jaraqlə ber bina menən də tə'min itelə almavьna la səbəp buldə.

Xudozniktarьвьd Başqortostanqa in jaqşə eş əlgelərə birergə tьrьşalar, uramdar, majdandar, parktar həm başqalardə xudozstvolə itep tedergə, sotsialistik proizvodstvo vatьrdərən kəvdələnderergə tьrьşalar. Bəl maqsatqa əlgəşev əsən hənlə sənqət eşenə jəməqətselek iqtibarən bəqtbrьrqa, xudozniktardə kooperativlaştьrьv, ulardəŋ jahaqan nəmələren kin massaqa taratьrlbq memkinlek birev əsən bəl ojoşmanь kərəkle bina menən tə'min itergə, xudozstvo əbərdəren hatьv eşen kilehe jəl magazin həm masterskoj asьvda, kyrgədmə ojoştorovda „Başxudoznik"qa jardam itergə kərək.

Bəna şul saqьnda qəna bed xudozniktarьвьddəŋ bьbnlap ta „keşe ruxьnəŋ inzenerь" bulьvdarьna jardam itkən bulasaqьd.

„Başxodoznik" idarahь predsedatele: I. GORBUNOF

„Barь, yd xətereŋde keşelek don jahь eşləp sьqarqan bətə eajlьqtar menən eajьtqanda qəna komunist bulьrqa məmkin"
LENIN

J. N. PAVLOF graverahьnan

„Sənqət—xalьqtьqь. Ydenəŋ iŋ tərən tamьrdarь menən ul xedmətsəndərdəŋ iŋ kiŋ masahь esenə inergə tejeş. Ul—bəl massaqa aŋlajьşlь həm ular əsən həjəklə bulьrqa tejeş. Ul—bəl massanьŋ xissen,uj həm ixtьjarьn berləşterergə ulardь kytərergə tejeş. Ul-ular esendə xudozniktar ujatьrqa həm şulardь yhterergə tejeş" *LENIN*

SOTSIALISTIK BƏJƏK SƏNƏQƏT BULDЬRЬV JULЬNDA

„Kyp keşelər—sotsializm keşe bəxte əsen qorola ikənde belhələr də, lakin sostsializm-bəgengə ken eşe ikənlekte, keşelərde kərəkhed məşqattərdən buşandьrьvqa kərək, ulardə arьq qьsnьqtardan qotoldororqa kərək, bedðen ilebedde kelevdər, şatьqtar, jьrdar həm səskələr menən tultьrьrqa kərək ikənlekte belməjdər", şulaj jaddь kyptən tygel genə li'ja Erenburg. Kynelle jьrdar jьrlavsь şaqirdarьnьddьn jьrdarь nьqьraq işetelhen esen bed kul'tura həm jal parktarь eşləbed, uram həm majdandardь jəş aqas həm səskələr menən eldəlbed—həm bəl eştə bedgə xudozniktar jardam itələr.

Lenin: „Jal itə belməgən keşe—eşləj də belmə]" tip əjtergə jarata torqajnь. Həm bed eşkə janь kes menən sьqьv esən jal itə belergə əjrənabed. Bəna bьnda la bedgə xudozniktar jardam itələr.

Matur jortta, bik diqqət menən ujlap bldəlgən janь klub stenahьnda, hedðen kejemdəregedðage-janь jeneydərdən jəki revolytsianəŋ qaharmanlьq kendəren ihkə təşərop torqan bldəktarendə—bəna bəlarda la xudozniktardəŋ izad jardamdarь quşьlqandar.

Sənqət bedðen ilebedðə kyptən yk sotsialistik tedeleş sredstvolarьnan berehe ihəplənə həm bedðen xudozniktarьвьd-kyptən praktik eşkə başlanьlar. Həm kenbajьş Jevropalь

Başqortostan sovet xudozniktarь sojuzьnəŋ predsedatele USMANЬF MƏXMYT.

bьbn sənqət barь bik əddər əsən genə bulьp, massa xaltura menən „tujəndьrьla torqan" buiha, ə bedðə sənqət kiŋ xedmətsəndər massahьna aŋlajьşlь həm jaqьn.

Mətələn, ytkən jьl Narkompros həm Revvojensovet taraibnan ojoştoroiqan „E.K.A 15 jьlьqь"həm „RSFSR xudoznigь 15 jьlda" tigən jybəlej kyrgədmələre aşa 2 million keşe ytev, xudozestvo kyrgədmələre tarixənda bulmaqan bəl han-yrdə ajtelgəndərde bik nəq rablaj. Mətələn, Məskəvdə jьl hajьn jodlap xudozestvo kyrgədmahe bulьp tora, bəl handь Rim də, Pariz də, bəl „sənqət qalalarьnьŋ" his berehe kyrgəne juq. Xudozniktardə hər vaqьt kolxoz, sovxozdarqa, MTS, zavod həm janь tedeleştergə hər vaqьt komandirovajt ilə torov, həm şunəŋ ebtenə kist rabotniktarьnьŋ intuzlazmahь—bəlar əlegə his ber bulmaqan dur unьstar birdelər.

Sovet sənqəte əlegə 15 kenə jьl jəşəl, bəna şul qьsqa vaqьt esendə lə bed **IZO** jortonda bətə donja dəvmələndə at qaðanqan kyp kenə xudozniktarqa ejabed.

Berəj terlə rəsmi stilgə jaraqlanьrqa məəbyt bulmabtan (ə bəl bedðen sənqət tarixənda berense tapqьt bulqan xəl) hər ber xudoznik yd sredstvohь həm yd julь menən sotsialistik realizm metodьna ejə bulьrqa tьrьşa, xaðer bedðə bəl məs'ələne xəl itevgə bik jaqьnlaşqan kyp kenə xudozniktarьвьd bar. Bəna ular:

Kuprin. Formalistik burzuaz zevopeslьqtan sovet temətikahьna qaraj qatmarlь jul ytkən bəl qart xudoznik sovet industrial pəjzaəda iŋ jaqşь elgelər birde.

Rəsski. Kommunist xudoznik. Revolytsia taraibnan tьvdьrьlqan portrettar ebtahь—janь, sovet qatьnь tipь barlьqqa kilterev julьnda eşləj.

Sergəj Gerasimof-kəvdələneşle tiptar masterь.

Fiodor Bogorodski. Iŋ ytker həm iŋ tərən temalardь birevdə iŋ **janaj** prtumdar təna ala torqan ebta.

Dejnika. Iŋ jaqşь sьjfatlь plakttardь stanok zevopes menən berləşterev julьnda eşləj.

Başkoopxudoznik predsedatele I. F. GORBUNOF.

Nina Kaşina. Balalar həm əsələr, jəslələr, oktəbrət həm pionerdar turahьnda lerik rəsemdər ebtahь.

Bəna şulardьŋ xedmettəre həm IZO frontьndaqь başqa elgəşevdər menən il xalqən tanьştьrьv maqsatьnda hənlə sənqət ranotniktarьnьŋ bətə Rossia kooperativ sojuzь Sojuzьвьddən erərək qalalarьnda jerep sьqьv əsən dur qəna kyrgədmə-ekspidetsia ojoştordo.

12-28 oktəbr arahьnda bəl kyrgədmə Öfələ-Qьdьl armia jortonda bulasaq.

Kyrgədmələ iŋ dur xudozniktar—zevopestar, rəssamdar həm gravjordar xedmətenən 250 rəsem bar.

Əs bьvьn xudozniktar-jəqni revolytsianan alda uq inde master tip tanьlqan keşelər, huqьş həm revolytsia jьldarьnda barlьqqa kilgən həm xudoznik bulьp jeteşkən keşelər, həm sənqət frontьna revolytsia menən kilep inep, bedðen VUZ darьвьddа tərələ alqan keşelər—kyrgədməgə bəl şul keşelərden iŋ xarakterlь xedmettəre qujlqan.

Akademik I. Pavlof rəsme (Nestrьf), bik dur „Baku neft promьşlohь"ponaramahь (Bogujavski) „Tənjaq Kafkazda təv başlap urozaj tapşьrьv" (P. Kuznitsof), Linzuloftьn „Qьrьm pəjzəzdarь", Maşkoftьn "Ərmənstan səx rahь", Osmerkindən koloret "palatnahь—bəna bəlar qart bəvən obtalardь xarakterlajdar.

Talantlь jəş kadrdardьn xedmettəre esendə bed—Bereznekof ximia kombenatьn (Lexta), Ciləbe taş kymer sьqarьv urьnьn (L'vof), „Murman jarь bujdarьn" (Barisof), Dneprostroj, Kuznetstroj, Kadirstrojdardь (Kravcinko, Kutof, Ulimsof), „Ibke həm janь Məskəv" (Labas, Şabl'— Tanulevic, Rьjpcinkof), „Turksib təvge pojezd" (Svarg) həm „Traktor—Başqortostan sirəmdəren aqtara" (Bartu) kyrəbed. Bəlar bedgə—bedðen xudozniktarьвьd kyp qьrlь tormoştoŋ bətə məjəstərən jaqtьrta alalar ihənlekte kyrhətələr.

Rosteslav Golə xovski

BALALAR TURAHЬNDA ONOTMAJЬQ

Hənlə sənqət kyrgədmə-ekspeditsianəŋ min—balalardь kul'tura-politik həm xudozestvo jaqьnan tərbiələv julьndaqь əhəmiəte turahьnda həjləməkse **bulam**. Bьna bəl ydenen tematikahь həm ytəleşe jaqьnan tirat terlə bəl kyrgədmə bedgə balalarqa xudozniktarьвьddən nisek həm nəmə ebtəndə eşləvdərən kyrhətergə memkinlek birə. „Turksib" „Bişjьlьq gigant", „Pionerdar tormoşo" həm janь keşelər obrazdarь-bь—lar bətəhe lə balalardə qьdьqhьnьv tьvdьra həm ulardəŋ qaraştarьn kinəjtələr.

Kyrgədmələ bulqandəŋ hunьnda min balalardьŋ IZO dəresendə aktivlьqtarь kytəreleven bajqanьm həm yd kidevemdə—**balalar izadь kyrgədməbe ojoştororoqa kərək,** tigən məs'ələ qudqatam.

Bəndaj ber kyrgədmə balalardə IZO dəresenə qarata aktivlьq arttьrьr həm Başqortostan sənqəttər texnikumьna ədərlev əsən ular arahьnan hələtlerək balalardь hajlap alьrqa memkinlek birer ine.

Hyd bnqajьnda şunь əjtergə kərək, başqort balalarь izadьnda ələge milli armamentьŋ bədolmaqan turanantura joqondoho; bujav h. b. bar ələ. Ə bəl ulardan başqorttar arahьnan yd sənqət kadrdarь jeteşterev əsən ifrat qimmətle material bulьp tora.

Şunəŋ əsən qajtanan əjtəm—kyrgədmə ekspeditsia kilev balalar sənqət izadьna kyd halьvqa jardam itergə tejeş.

M. N. Anosof

KYRGƏBMƏGƏ QATŁŞƏVSƏ XUDOZNIKTAR.

Tanьlqan sənqət xedmətsehe—graver I. N. PAVLOF.

Tanьlqan sənqət xedmətsehe—graver V. A. FAVORSKI.

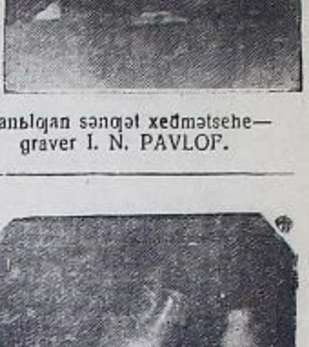

Xudoznik-zivopises B. J. BORISOF.

Xudoznik-zivopises N. N. MASLENNIKOF.

Xudoznik-zivopises D. V. MURAŞOF.

Xudoznik-zivopises S. A. LUCIŞKIN.

BAŞQORT HƏNLƏ SƏNƏQƏTE ƏSƏN KƏRƏŞ

Başqort milli hənlə sənqətenə 1Oktəbr revolytsiahənan hun qəna yhergə memkinlek buldə. Sənki islam dine, başqort burzuaziahь həm kulaklar xalьq sənqətenən (bi dək sənqətə) başqa, hənlə sənqətkə yhergə irek birmənelər.

Əielə bulqan başqort sənqəttər texnikumьna 1925 jьldan başlap başqortitardan da əkerenlap uqьvsьlar aqьla başlaj. Xəderge kendə bəl texnikumda uqьp sьqьvsьlar həm uqьp jatьvsьlardan, zivopis hyrətkə talantlь bulqandardan: Atnabajьl, Rəşit Usmanof, Tajcinof, Mostafin, Xalisof iptəştər başqort hənlə sənqətenen səskələre bula alalar. 25-jьldan başlap uq clekke Öfə AXRfilial' kyrgədmələrendə həm naşriat sittərendə başqort zivopistarь, hyrətselərə həm graliktarь kyrenə başlanьlar. Başqort xudozniktarь 1927 jьlda „SSSR xalьqtarь kyrgədməhe"ndə qatьşьp, yddərenen hənlə sənqətkə ejə bula alьvdarь menən Ydək nəşriatta (27 jьlqь „Krasnaja Niva" №22, „Izvestia" №311) danlьqlь narьq aldьlar. Bəl kyrgədmələ Usmanof Məxmyt, Ofaripof Ə, Bilalof həm Safin Nurьj iptəştər qatəştьlar.

Ləkin Başqortostan kyləmendə Oktəbr bajramьna qarata ojoştoroiqan 31-se jьlqь kyrgədmə hunqь kyrgədmə bulьp qala. Bəl kyrgədmələ professional' eştər kyrenə. Bьnda Başqortostan tormoşonan, unəŋ sotsialistik tedeleşenən kartinalar, hyrətlər kyrəbed.

Başqortostan hənlə sənqətselərə arahьnda bulqan gruppirovkalardь betərevdən hun, bedðen xudozniktar ber ni tiklem vaqьt lozungalar, vьjviskalar həm aformlenielar menən genə bulaştьlar, lakin bəl eştər xudozniktardəŋ izadi yheştərenə his jar dam itə almanь. VKP(b) Ydək komitetьnəŋ 32 jьl 23 aprel' qararь bulьusə, 34 jьlda Başqortostanda sovet xudozniktarь sojuzь ojoştorola, həm təbiqi, bəl ojoşma Başqortostan xudozestva formoşonon ydək urьnьn tola həm unəŋ tirəhenə bətə izadi aktivtar aqьla başlaj. Sovet xudozniktarь sojuzь idejə həm izadi jaqtan julьaşь bulьv menən, başqort hənlə sənqətenen kerəşen dereb jul menən alьp barьvsь ojoşma bulьrqa tejeş. BSXS bəl julda tybandage eştardə nildələp, praktik rəveştə tormoşqa aşьra başlanь:

Xudozniktardəŋ politik həm kul'tura klməldəren kytərev əsən, sənqət turahьnda lekslalar, dokladtar ojoştorov, şulaj uq qajhь ber xudozniktardəŋ izadi yhevdəre, hənlə sənqətə totqan juldarьn tikşerev, ejranev, tənqit məs'ələlərə qujlasaq. Sovet jadьvsьlarь sojuzь menən elemtə bulduьrьv maqsatь menən xudozalk həm jadьvsьlardəŋ osorəşьvdarь ojoştorolasaq.

„BaşGIZ" daqь IZO produkslahəŋ tikşerev, naşriatta IZO produkslahəŋ jaqşьrlьv maqsatь menən sojuz həm naşriat vakildərenən brigada ojoştorop tid kendə eşkə başlaj.

Başqort xudozestvo muzejendəge reekspozitsianəŋ Marks-Leninsə qujlьşь həm zivopis, hyrət, grafiktardəŋ texnik haqlanьşən belev maqsatь menən Başnarkompros həm sovet xudozniktarь sojuzь menən berlektə ajrьm komissia tedeləp, bəl komissia tid kendərdə eşkə başlajasaq. BSXS dozniktardəŋ izadi yheştərenə his jar dam itə almanь. VKP(b) Ydək komitetьnəŋ 32 jьl 23 aprel' qararь bulьusə, 34 jьlda Başqortostanda sovet xudozniktarь sojuzь ojoştorola, həm təbiqi, bəl ojoşma Başqortostan xudozestva formoşonon ydək urьnьn tola həm unəŋ tirəhenə bətə izadi aktivtar aqьla başlaj. Sovet xudozniktarь sojuzь idejə həm izadi jaqtan julьaşь bulьv menən, başqort hənlə sənqətenen kerəşen dereb jul menən alьp barьvsь ojoşma bulьrqa tejeş. BSXS bəl julda tybandage eştardə nildələp, praktik rəveştə tormoşqa aşьra başlanь:

Xudozniktardəŋ politik həm kul'tura klməldəren kytərev əsən, sənqət turahьnda lekslalar, dokladtar ojoştorov, şulaj uq qajhь ber xudozniktardəŋ izadi yhevdəre, hənlə sənqətə totqan juldarьn tikşerev, ejranev, tənqit məs'ələlərə qujlasaq. Sovet jadьvsьlarь sojuzь menən elemtə bulduьrьv maqsatь menən xudozalk həm jadьvsьlardəŋ osorəşьvdarь ojoştorolasaq.

„BaşGIZ" daqь IZO produkslahəŋ tikşerev, naşriatta IZO produkslahəŋ jaqşьrlьv maqsatь menən sojuz həm naşriat vakildərenən brigada ojoştorop tid kendə eşkə başlaj.

Başqort xudozestvo muzejendəge reekspozitsianəŋ Marks-Leninsə qujlьşь həm zivopis, hyrət, grafiktardəŋ texnik haqlanьşən belev maqsatь menən Başnarkompros həm sovet xudozniktarь sojuzь menən berlektə ajrьm komissia tedeləp, bəl komissia tid kendərdə eşkə başlajasaq. BSXS nьn dekoratii sektorьnьŋ tid aralardə qalalardь bidəv, aajramdarqa, kampanielarqa qarata hunqь arxitikturaqa tajanqan aformlenielardəŋ qujlьşьn tikşerev həm praktik jardamqa kilev məs'ələlərə sojuzdьŋ dur burьstarьnan bulьp tora. Əlegə tiklem başqort teatrь nьŋ dekoratii sənqəte bik jarь ine, sənki unəŋ tep milliattən kadrь juq ine. Xəder ul bar, Məskəvdən Ibətyllin, Leningradtan Akademia betərəp Arslanof iptəştər kilde. Bəlarqa başqort dekoratif sənqəten kul'tur jaqtan kytərev burьstarь jəkmətelə. Bəl xudozniktarьвьd „Şəhnamə" ne xudozstvo jaqьnan bldəklenelər, lakin bəl p'essala şərəq bujavdarьnьŋ milli ajrьmlьqtarь kyrenməj əle, (bəl tu rala ajrьm jadьlьr). Şulajda bed xudozniktardəŋ dekoratif sənqətlə iqtibarlь bulьvdarьn **telə**bed. „Sənək" zurnalь ergəhendə karikaturistar brigadahь ojoştoroldo. Bəl brigada sənəst ytker-kelke hyrəttər birep, „Sənək" zurnalьn jaqşьrlьrqa tejeş.

Başprofsovet, Başnarkompros quşьvь nujьnsa ere promьşlennosь rajondardə, Narkomat həm dur ojoşmalarda „IZO" tynərəktərə ojoştorolasaq. Bəl IZO tynərəktərə jəş talantlardь—kadrdardь ədərlevdə, yd eşməkərle sənqəte kytərevdə dur urьn alьrqa tejeşle. Xəder Başqortostan sovetlar sjezdьna qarata dur kyrgədmə ədərlenep jatьla, bəl kyrgədmə bedðen xudozniktardəŋ izadi jeden kyrhətergə tejeş. Jaqьn kiləsəktə DRP klubьnda jəş həm qart xudozniktardəŋ pirsonal kyrgədmələren ojoşştorov, ularqa kiŋ rəveştə jəmə-qət tənqite asьv, ulardəŋ izadi yhevdərenə praktik jardam itev, başqort hənlə sənqətən kərəkle dərəzəgə qujlьvda dur urьn totasaq.

Xəderge vaqьtta balalar hyrəte kyrgədməhenə ədərlek alьp barьla. Bəl kyrgədmə məktəpkəsə tərəle eşe pedagogtarьna şulaj uq IZO predmitьnan uqьtьvsьlarqa jardam itep, balalar hyrəteneŋ pedagogiala nindəj qimmətle urьn alьvьn kyrhətergə tejeşle. Bəl Başqortostanda janalьq aulьvь menən bik kyptərde ydenə jalep itergə tejeş. Şulaj uq Başqortostandəŋ bətə donja balalar hyrəte kyrgədməhenə qatnaşurlьq kəsen hənav kyrhətkese lə bulьrqa tejeş. Oktəbrdən 20 jьlьqьna şulaj uq Başqortostandəŋ 20 jьlьqьna qarata bik dur kyrgədmə ədərlənergə tejeş. Şu ihəp menən sojuz 5 brigada ojoştordo. Bəl brigadalar 24 xudozniktь yd esenə ala. Brigadalar Bajmaq, Işemaj, Tyaə, Zejancura, Bərjən həm başqa rajondardə odaq vaqьt eşləjəsəktər. Bəlardan başqa BSXS „15 jьlda başqort hənlə sənqəte" tigən ber dur əbər ədərləp, 1935 jьlda donjaqa sьqarьrqa ujlaj

Ləkin sojuzdəŋ bəl kiŋ plandarьn tormoşqa aşьrьv əsən, Başqortostan jəmaqətselegenen iqtibarь həm praktik jardam iteve şart. Oşono əjtep ytergə kərək, begəngə kendə başqort hənlə sənqəte, Başqortostan sotsialistik tedeleşenən bik artqa qala xatta qajhь ber milli əlkələrdən xudozstvo formoşonan da bik artqa qala. Hənlə sənqət proletariattan ideglogiahьnda keslə qorai. Ləkin oşo qoraldьadərlavsexudozniktarьed də kərəkle narьqtьalqandarь juqale.

Bedðen kul'tura ojoşmalarьвьd, Başnarkomproshəm kul'tur xalqьвьd hənlə sənqət turahьnda ujlaqandarь la juq əle. Oşo jьlda Başnarkompros, sənqəttər texnikumь IZO bylegenen 1 kursьn japtь. Oşo bylekkə Başqortostandəŋ qaranqь meşeştərenən bik əmətle jəş talanttar uqьrqa inergə ujlap kilhələr də, kurs jaвьlqanlьqtan qajtьp kitergə məzbyr buldьlar. Xəderge kendə sənqəttər texnikumьnəŋ IZO bylegendə uqьvdar, iŋ kərəkle bulqan: masterskoj, malьrttar, bujavdar həm başqa materialdar bulmavdan bik nasar bara.

Bedðen professional xudozniktarqa kərəkle rəveştə iqtibar bulmaqanlьqtan, ularqa ber vaqьtta la izadi komandirovkalar birelgəne juq. Bəl turala bedðen jəməqətselekkə nьqlap ujlarqa bik vaqьt, bəlaj bulmaqanda Başqortostan sotsialistik tedeləşenən tarixь hənlə sənqət kinderdərendə matur bajavdar menən təşərelməj qalьvь bik ixtimal, şunəŋ menən bergə Oktəbrdən 20 jьlьq tantanahьna qarata bətə donja hənlə sənqət kyrgədməndə Başqortostan sotsialistik tedeləşən kyrhətə almavьвьd da bik ixtimal. Bəl turala Başqortostan xekymətə praktik material jardamqa kilep 35-jьlda xudozniktardь Başqortostandən təp promьşlennosь həm kolxozsovxoz rajondarьna izadi komandirovkalarqa jebərergə tejeşle. Oşo vaqьtta qəna xudozniktarьвьddəŋ obtalьqtarьn, izadtarьn kyrep, formahь menən milli, jəkmətkehe menən sotsialistik hənlə sənqətte tьvdьrьvqa jardam itelgən bulasaq.

Başqortostan sovet xudozniktar sojuzь rəlse; **Usmanof Məxmyt**

VKP(B) QALA KOMITETЬNЬN III PLENUMЬ

17—oktəbrdə partia məqarife jortonda başlanqьs part ojoşmalarđьn jetəkselə-partkom sekretərđarь həm partia ojoştorovsьlarьnьn qatnaşь menən VKP(в) Өlө qala komitetьnьn 3-pleнumь buldь. Kөn tərtibendə sovettarđь qajtanan hajlavđa partia ojoşmahьnьn burьstarь həm partia m qarifь parta məqarifenең berense kendər hədəmtəlere turahьndaqь məs'ələlər qaraldь.

Sovettarđь qajtanan hajlav turahьndaqь doklattь VKP(в) qala komitetь sekretarь urьnbaьarь ip. Vaxitof hejləne.

Ip. Vaxitof bьjьqь jьldьn hajlavđarьndaqь şarttarđьn ydəreştire həm VKP(в) qala komitetь tarafьnan bilgeləngən sarajar turahьnda hejlөgəndən hun xisap-hajlav kampaniahьna ədəlekten hьs qənəqatlənerle bulmavsьlьqьna ajrьvsa tuqtaldь.

Sovettarđь qajtanan hajlavqa bulьşsьlьq өsөn pre priatielarđa tədəlgən komisialar bətə jerđə lə rьqlap eşka totonna qandar əle. Qajhь ner jerđə komisia tədəv-ese formal' rəveştə genə ytkan. Partia həm komsomoldьn təvde ojşialarь bьl đur-həmtəlle politik kampaniya erqəhenə jeterlek dərəzələ mobilizirlanmaqandar. Ojeşmaqan xalьq arahьnda ojoştorov həm politik eş. ajrьm z ktlarđь almaqandə, ajьvsa jomoşaq para.

Vaxitof iptaş, sovettarđь qajtanan hajlavđarqa əderek Başqortostan partia ojeşmahьnьn 15 jьlьq jyileje həm oktəər revolyisiahьnьn XVII jьlьqьna əderlek eşe menən ber vaqьl'a tura kilə. ti. Bьl bedgə sovettarđьn xisaplarь hem sovettarđь qajtanan hajlavđarđь ytkərev eşendə bol'şevistik jetəkselek itevde jekmiətə. Bed xisap-hajlav jьjlьştarьnda xedmitsən massalarđьn 100 protsenlь menən qatnaşьvьn tə'min itergə tejeşred.

Doklad'n adaqьnda ip. Vaxitof avtьqa, şeqa alqan rajonqa jardəm ojoştorovđьn kərəkleyenə ajrьvsa tuqtala.

Ul-bed hər kolxozda hajlavđ r kampaniahьnda jardəm өsөn şefian ber vəkil bulьrqa tejeş tigən burьsьb qujđaq. ti.

P entalarđa Il'icof (VKP(в) Gorkomь), Sinelnikova (8-mart fabrikahь partkom sekretarь), Gorski (Qala soveti), Jurasof (Cern'kofka) həm Tahirof (bYBK predsed tele) iptəşlər hejlənelər.

Ip. Il'icof ydenең sьqьşьnda-1931 jьldьn hajlavđarь tərzibə henə tuqtalьp, VKP(в) ӨK həm Qala sovetьnьn hər upolnomoclannьjьna zakttar menən bəjlə-neş jahav kərəklegen hejlane.

Ip. Sinel'nikova fabrikta xisap hajlav kompaniahь tirəhendə ytkərel'gən sarajar turahьnda hejlaj həm fabrikanьn sovettar sjezdь isemendəge proizvodstvo—kul'tura poxodьna qatnaşьv həm unьn xəderge kendə ber ni tiklem hədəmtələr birgənegen beiderə. 10 kənlək prom finplan, sьjrjo menən qaj ber qьjьnlьqtar bulьvqa qaramaьtan 102,3 pr. qa ytəlde. Sextarda qьđьl məjeştər, gazetalar h. b bula bəşlanь, ti.

Ip.Gorski bətə xedmətsən mas-sanь tarьv өsөn, hajlav kampaniahьna in zitdi əderlek alьp b rьvđьn kərəklege turahьnda nejlaj.

Ip Tahirof kvp kenə ojoşmaar tarafьnan xisap-hajlav kampaniahьna əderlekten jeterlek bulmavsьlьqь turahьnda x đerđən yk signal birergə məsyr itələr həm bьl xal partkom sekretarđarьnьn bətəhe lə VKP(в) YK—ten kyrьlətmələren ydləşterep jetmәvđeren həm partia məqarifьnьn qujьlьşь өsөn personal javaplьlьqtarьn anjlamavđarьn kyrlətə, tl.

Jөreş tyвən, propagandistar nasar adərlənep kilələr. Jetək senən alьp, tanlavsaqa tiklem berelendə lə qatь uqьv dissiplinah juq. Ajrьm partkomitarđьn sekretarđarь uqьvđьq normal bьrьvь өsөn kərəkle şarttarđь tə'min itmənelər (seilkat zavodь), kyвehe xatta yđđare lə uqьvqa kilmәne (ikmək zavodь h. b.).

Dokladtьn adaqьnda ip. Panevic bed xəđer yđ saitarьnьđ đь tađ rtьv aldьnda torabьđ. Bьna bьl bedgə kommunistarь-nьn idea—politik dərəzəhen prinsipial juqarьlьqqa kytərevđe jekmətə, tl Bьnьn өsөn partia məqarifь selərendə qatь uqьv dissiplinahьn qujьrqa, uqьvđьn sьjlatьn kytərergə həm bətə kommunistarđь partia uqьvьna ьlьqtьrьrqa kərək.

Prenila Voronjef (VLKSM ӨK sekretarь), Spiridonof (Lesoperevalocna a baza), Ivanof (Cernikofka lesozagotovki), Maxajlenko (VKP(в) Өlkə komitetь kul'tura həm leninizm propaganda aylegenең medir—urьnbaьarь) iptəştər sьqьp hejlənelər.

Ip. Voronjef ydenең sьqьşьnda komsomol uqьvđarьnьn berense kөnөnең hədəmtəhe kyp kenə urьndarđa komsomol uqьvьna jeterlek iqtibar ltmәvđaren kyrhətə, oşonoq arqahьnda kyp urьnda uqьv ytkərelmәne (seilkat zavodь, lesoperevalocnaja baza h. b.) tl.

Ip. Mixajlenko partia beleme alrevđeη sьjlatьna tuqtala.

Ul partia məqarifьnьn sьjlatьna nьq iqtibar ltelergə tejeş, tl. Bьnьn өsөn məktəp həm tynərəktərđe dərəb ojoştororqa, propa andistardь jaqşь tikşerep alliqlərqa, ularđьn yđđare eьtendə eşlәvđaren tikşerep tororqa, ularqa kərəkle şarttarđь buldьrьrqa həm nьqlь məktəp rezemь qujьlьrqa kərək, tl.

Ip. M xajlen onan hun VKP(в) ӨK—ten sekretarь ip. Bьjkin sьqьp hajlane həm ul partianьn Qala ojoşmahь aldьnda partia esendəge eştərđe həm marksizm—leninizm uqьvьn jəjeldeređge kyp kenə konkret, praktik burьstarđь qujđь.

***

Praktik təqdimdərđe qabul itkəndən hun, plenum ojoştorov məsələlaren qarand. Plenum VKP(в) ӨK plenumь so tafьna Pankevic həm Xar'kof iptəştərde aldь. (BaşRosta).

Qьđьl armieştərđeη ədəəl tynərəge.

HVRƏTTƏ: Tynərək aqzalarь sovet jađьvsьlarь sjezdьnьη materialdaren ejranəl r.

KOLXOZDARĐЬ TOTOŞ TELEFONLAŞTЬRЬV

Sverdlof. Sverdlof өlkəhendəge avьl sovettarьnьη 80 pr-tь telefonlaştьrьlqan. Өlkə svəz idarahь oşo kəndə bətə avьl sovettarьn totoş telefonlaştьrьv həm bar tiklem telefon seltaren rekonstruksialav proektь tədəj

Iη təv başlap Karkul', Kiəs həm Krasnoufim MTS larь totoş telefonlaştьrьlasaqtar. Bьlarqa 38 avьl soveть həm 148 kolxoz inə. Bьlarđь telefonlaştьrьv өsөn 1935 jьl 400 men hum aqsa jeвərelesək. Bьl kolxozdar yđ ara qьna tygel, Sverdlof menən də telefon aş totəştərьla aqtar.

Sujьn, qoros, prokat

18 oktəərđə Beloret domnalarь 225 tonna (zadanienьn 109pr.), Jegaze domnahь—22 tonna (49 pr.) sujьn qojolar. Marten mejestəre 373 tonna (120 pr.) qoros, standar 228 tonna (103 pr.) prokat birđelər.

SOVETTARĐЬ HAJLAVQA ƏDERLEK

MAQAR AQЬRЬN ƏDERLƏNƏ

DEPUTATTAR, SEKSIANIRDAR ƏDERLEK EŞENƏ TARTЬLMAQJANDAR

Maqar — sovettarqa qajtanan hajlavqa aqьrьn əderlənə. Sovettarđa hajlav komissialarь tədəv (өs sovettan başqa) həm xisap birevgə əderlek eştəre tik 10-12 oktəərđə genə başlandьlar

Lakin xisap birev həm hajlavqa əderlek kampaniahь sirattaqь ydək burьstarqa (tunqa hərөv, igen hatьp alьv, kolxozlaşьv, qьşqa əderlek) bəjlәp alьp barьlmajdar. Sovettar ergəhendəge seksia həm deputat gruppalarьnьn eştəren jənlənderep, IX bətə Başqortostan sovettar sjezdь isemenə javaptar ojoştorov, brigadalar tədəv, massovьj eş haman da jəjep jeвərelməgən.

Bьnьn өsөn **Petrovski (rajon ydəgendəge sovet) həm Zigən** sovettarьn kyrhətev jetə. Petrovski sovetь **(predsedatele Petrof)** hajlvđarqa əder tygel, xisap doklad'n tədələp bətməgən. 9 seksianьn ismaham berehe lə eşləmaj. Aktiv tarqalqan, xatta deputattar gruppahь la tədəməgəndər. Sovet aqzalarь 37 keşe bulьvqa qaramaьtan, qatьn-qьđđardan berəv də juq. Janqьđaq xuzalьqtar ələ bulha dəvlətkə igen tapşьrьp (500 sentner) bətməgəndər. **Kolxozlaşьv 50 pr. ta qьna tora.**

Şulaj uq **Zigən** sovetьn alajьq. Hajlav komissiahь 5 keşenən tədələp Sostavqa qatьnqьđđardan həm profsojuz aqzalarьnan inderelməgən. Ilkə nakazdar juq. Seksialar formallьq өsөn genə ojoştorolqandar. Bьna, savda seksiahьna Orlof (kooperatsianьn hatьvsьhь) berketelgən, ə ul ydenең seksia jetəkhe ikənen oşo kəngə tiklem belməgən.

Sovet predsedatele Sterişkof yđe kolxoznik, ə urьnbaьarь kolxozda tygel. Şulaj uq sovettьn sekretarь **Rebrof** yđe kolxozda tora, semiəhe kolxozda tygel. **Sovet dəvmələndə kolxozlaşьv barь 15 pr. qьna.**

Qьđqahь **Zigən, Petrovski** sovettarь hajlavqa siktən tьş jevaphьđ əderlənələr. Bьl jəđ qьđartqьs kyreneştər bulqan xəldə Zigən həm Petrovski sovettarnьn alqa kitevđare,kollektiv xuzalьqtьn yьeve məmkin tygel. Rajon başqarma komitetь nisek qraj torqandьr. Maqarda bьndaj buldьqhьđ sovettarđь bajtaq qьna hanarqa bula. Kyp sovettarda ələ (Maqar, Kөвəpqol, Sələvekвaş h. в.) seksianirdar həm deputattar hajlavqa əderlek eşena tartьlmaqandar. Ularđьn doklattarь tьnlanьlmaj.

Bьl fakttar rajon hajlav komissiahьnьn sovettar, seksialar həm deputattar gruppalarь өtənən praktik nasar jetəkselek iteven kyrhətələr.

Hajlavqa əderlek, hajlavsьlarđьn 52 pr. tьn (rajonda bətə hajlavsьlar 22 men 300 keşe) təşkil itkən qatьn-qьđđar arahьnda la eş jomoşaq.

Уфимская Городская-Массов. Читальня

БЕТӘ Й ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕҘ!

BAŞQORTOSTAN

№ 244 - 22 - oktəber 1934 jıl.

VKP(b) өлкә Başqortostan elka, Өfө qələ komitetları, BUEK hom Kasprofsovet organı

TUNÇA HƏRƏV GRAFIĞI HYÐHED YTƏRGƏ!

QBJÇI RAJONLƏNDA GRAFIK TƏÐƏLMƏGƏN, HƏRƏV EŞENƏ HƏJRƏV KƏSƏ JETERLEK BERKETELMƏGƏN

1934 JILDIŊ III KVARTALINDA MAJA TUPLAV YTƏLEŞE TURAHINDA

VKP(b) ӨK HƏM BAŞSOVNARKOM QARARI

Kypselek rajondarğa (Bişeyläk, Dyurtyle, Dyurtyle, Bəqa b Tuymazı, Aksuat, Boraj h.b.) III-kvartalda kul'tsaur hamfx larğı vznostar alğerak ta vkladtar bujınsa tyləvdərde ytamağ-nlek tərən, rajondan finans eştərendəğ-jeleşhed ek'aren urta sbjlardar—totoş rajon e jəna kvartal planı ytə eşeren dəjem kyrhətkestare əb'ına jeşerer, bətə sbqanaqt r bujınsa, bətə sovxoz, kolxoz ham avəl sovet'a rtında xalıq sredstvoların mobilizirləvdə tə'min itə almaqanlıqta tən əjtergə. Şunıŋ menən bergə maja tuplav planın Bişmaq, Berən, Mejlkə, Mraq, Ucalı, Zeyansura həm Ə jabi rajondarğa ə enləj qənəqətlənə almağlıq yanelər.

VKP(b) Өlkə komitetı hom Başsovnarkom qarar itələr:

1. Başnarkomzemdən, avəl xal qənan kul'tsaur bujınsa nedojomka arlı bərəvdən jomoşac barğanlıqta esen Bişbylək, Baltas, Averqazı, Dyrtələ, Bəq lı Arxangel, Dəvən, Blogov eşşn, Boraj, Qəmbəqəlı, Qaraidel, Dəvlekən, Өfө, Saqmaqoş K.Usol, St rletamaq, Məsetle, Jıləqar, Maqar, B jmaq, Mejəlka, Ucalı ham Bərjən rajondarınan kul'tsaordan yd aydzettərə aylep alav esən kyrhətlan protsenttarın jartılaş kəmeterge təqdim tergə.

2 VKP(b) rajkomdarına, rajon başqarma komitetlarına hamra on finans aylekt renə, rajondən har avəl sov tında kul'tsaur bujınsa nedojom ikterdən tulıhınsa beleneven tə'min itergə ham his kisekməştəc evhd:

a) maja tuplav məs'ələnə əjlənə'tendə politik-massovıj eş ojoştorov e-en; b) zakon nigedendə məzəyrı tərtipte nedjom kalardı tylətev jul menən ular dən tylərep betereləven ojeştorov e-en; v) kul't aur summalarınan avəl sovettarı tərafınan zakonlıq totolovın asıv han ularda qajtarıv, qəjepliərde ja vapqa tartıp, kul'tsaur bujınsa p'andə ytamağan avəl sovettarına massovıj revizia ojeşonu esən; g) janqıdaqtardan ver vaqıtlı nalıqtı tyləvdə kəsəj tev esən rajondan jetəkse rabotniktarın artta qalqan avəl sovettarına jeberergə təqdim itergə.

3. Bətə rajondardan, təgerə tə Barjan, Beloret. Ə'jəlil, Zeyansura ham Ural rajondarınan ta kemdarına ham rajon başqarmalarına, əgər də hər tylav tere bujınsa maja tuplavdəı dekadalıq zadanieların han kvartal planın ytamahalar, ula qa qarala kredet jabılıvqa tiklem sara kyrelasəge turahında itkərterga.

4. Bətə Başqortostan bujınsa maja tuplavdın dejem planın 92609, I men hum, şul jemi nan məzəyrı tylevdər—2761 2,5 men hum ham fxilari tylevdər—24995,9 men hum miqdarında rələrga. Bul ajqınlı rajondarğa, doxodtar e jınsa la, sbqmdar bujınsa la, j lıq aydzette tullırıvda ham protəlş lennostga, avəl xuzalıqına, kollturaqa bulqan bətə halamlar bujınsa xalıq xuzalıqı planın vlavda IV-kvartal maja tuplav planın ytə den xəl itkə ibəmiele bulqanlıqtan itkərterga.

VKP(b) rajkomdarın, rajon başqarma komitetların, MTS ham sovxozdardan politayleklə ten, oktəber revolyt-iahənən 17 allıqına IV-kvartal maja tuplav planının 60 pr. tən ytəvdə kvdda tolop, his kisekmaj finans əm kooperatsi aktivın, eşselərde h m kolxozsı ardı maja tuplav planın bətə ter tylevdər bujınsa srogənan ele ytəv esən kerəşkə mos itzirlarqa məzəyr itergə.

5 Başsojuz-Malıjsof ipteşkə ham Başsojuzqa potre i el ham torəq kooperatsi-lanənən p j vznostarı jıjnav bujın a his jul qujelmaklıq rəveş ə jomoşaq eşlədaren (Başsojuz bujınsa III kvar al paj jıjnav planın nı barı 49,6 pr. qa qənə ytəlqən) kyrhətergə ham IV-kvartal pəj jıjnav planın tulıhınsa tullırıqa təqdim itergə.

6. Narkomfin-Jomaqajsı ipteşte, aydzet, kredit ham nalog eşlərenen bətə bəvəndərəndə ta jeberelgan majarın dəreb lajdalanıbvənə qalə kontrol' qujıqa, mijatardın əlidə anga ərəndarına tura tətolovın, ular lən effektlə lajdalanıbvən ham ivə darda nalodar ham sanğdar jbjnaqanda revolytsion zakon sbıqlın haqla ibvən kyd'aterga aydze dissiplinatən bə'qan bətə vaqiqalar ham upravlenie rasxodtarın artıtırvdər, revolyt on zakonsblqtə ə dovdər tu rahında his kisekmətətac VKP(b) Өlkə komitetına ham Sovnarkomqa jetkererga, şul uq vaqıtta bodovsbılarqa finans qa tbəm saralarə kyrerga (kredittar də jabəv h. b.) məzəyr itergə.

9. Bəsprofsoveqa ham VLKSM Өlkə komitetına-finanplanə esən kerəştə profsojuz ham komsomol aktivə qatnaqlıqan kin tə'min itevdə təqdim itergə.

10. Sovettar konkursə ydət komissiatına, III kvar al maja tuplav planın ytəvdə a dət avəl sovettarın ham rajondardə aylaklərga quşərqa.

Bul qararda matəuqatta iqlan itergə.

VKP(b) Өlkə komitetə sekretarı: BƏJKIN
ABSSR Sovnarkomə predsedatle: BULAŞOF

QBJÇIBLA HAMAN HƏNƏLƏŞ JUQ

(Ud xəbərsebeddən).

Өlkə komitet tunqa hərevde 20-oktəbərgə tamamlavdə talap itte. Bunın esən hejrəv kestaren kolxozdın eske eştərendə lajdalanıbvdə minimumqa tikiem qıbəqarıp. tunqa hərevgə kyserergə tərək ine. Lakin, Qbjqə rajonında Bujkin ipteş telefonmahə hunında la tulə xərəkatka kilmanelər.

Ojoştorov, massovıj eş partia talap itkənsə alqarəlmarə. Өlkə komitet qarar ale lə tybən partia ojoşma arına, kolxozdarqa jetkerelmagan. Ber genə kolxozda la kendalek eş graliğə juq. Hejrəv kestaren elekkesə fajdalanıv davam itə.

RajZO başlıqı **Kirxanof** ipteş kaelnettan torop bojoroqtar ətrevdən uda e'maj. RIK predsedatele **Jbhangirıf** ipteş „sovetqa hajlav eşem bar..." tip yden politik-xuzalıq kampanialardan ajırərqa tərsə. Hajlavdarqa ə'jerlek tunqa hərevde unəşlə ytəvgə jardəm itergə tejeş Rajon jetəkselegendə ultərqın **Jbhangirıf** ipteşten bıbə anlarqa telə'məve qəzəpl

Bına şular hedemtəhenə rajon xu lıqlı rəveştə hejrəla.

Sulpan, Saraqul, Şərək, Junıs ham Asraj kolxozdarı tunqa hərev planın nej nalı 03 pr-qa qəna ytəgəndər. **„Pomət' Lenina"** kolxozı 15 haban menən 10 kendə bətəhe 5 kenə qa hergən. Rajonda hejrəv kestare kyp. Tempın kyterergə bətə mem kin-elek kyd aldında. Tik, bə Qbjqə il sovxozında qəna 13 traktor ber Lakin, bular dereb fajdalanəlmajdar.

Qbjqə esən ӨK qararı məzayrı tygelme ni, ni esən ytəlmə)? Bed partia rajon komitetınan horajəvdı

K. Fəxri

HUNQIL SROK YTTE!

BIŞBYLƏK PLANDIŊ JARTIHIN DA YTƏMƏGƏN

Bişbylək. (BaşRosta). Bişnylək rajonında tunqa hərev planı 15,5 protsentqa qəna ytəlde. Prejud MTS kolxozdarı hərev planın 40 protsentqa qəna ytələr.

Hərevselər arahındn ber tere lə massovıj eş alıp barılmaj, eşka hun ap sbqalar, kendalek herev normıların ytəlmaj. „Mars" Stalin" ham „Kr snıj-Pəxar" kxozdarında kendalek normalar 50-60 pr.qa qəna ytələ.

Kame ski avəl sovetendaqtı janqıdaqtar attarının 3 tən 1 eleşe genə buradnala eşlaj. Avəl sovets predsedatele Fedorof qaqıdar-nojoroqtar jadəv menən genə tənıslana ə, janqıdaqtar tarafınan tunqa hərev planın ytəvde ta'min itevgə konkret ber nəmə lə eşlamaj.

Tunqa herevdə sabotazlıq itevse ar, Cegadaj avəl sovets aqzahə Aztrof Nikolaj, Şkapova avələ janqıdaqlə Jep'şef ham Kazaj-Maksim avəl sovets predsedatele xəkemqə tartıldılər.

Tunqa hərev planın bojoroq jadəv menən genə tullırıqa ujlavsə Fedorof ta javapqa tartılıqa teje.

IKE KOLXOZ

Tunqa herevde tamamlanı

Mosetle, 20 (Telegraf bujınsa) Mə etle rajonə „K mmuna Ihtalege", „Qbdəl partizan" ham „Nuriman" kolxozdarı tunqa hərev planın 20-se oktəbərgə 102 pr.qa yt p. jadqı səse majdanın ta'min itelar.

Ibke Xəlil, Əədraxim, Məshim han Rostof avəl sovetta a plandə 32-58 pr.qa qəna ytəp xurlıqlə rəveştə qojroqta hejralelər.

Tunqa herev planın ədgən esən Rostof avəl sovets predsedatele Bajramgulof eşenən alənıp, xəkemqə tapşırıldı partorg Akmalolqa qa ə şellə sirelde. **Ojəjnyllin Idrisef.**

DƏVLƏTKƏ IQEN HATƏV

TOVAR MENƏN JAQŞI TƏ'MIN ITERGƏ

HATƏP ALƏNQAN IGENDE

DƏVLƏT PUNKTƏNA TAŞƏV ƏKEREN

Mejəkə rajonə, Akslon MTS xeđmətendəge kolxozdar 11 men sent er. Mejəkə MTS kolxozarə 9200 sentner igen kooperatsla arqərə dəvlə'kə hatəlqa ouldılar. Lakin, kolxozdar tarafınan bəl igendə den 6209 sentner qəna elevatordarqa taşəlqan.

Rajsojuz jeləkselərə hatələ' alənqan igendərden tuqtavnəd ravestə elevatorqa taşəlvən kydətməjdər. Şunən esən sel'polardın klattarən lə tə kvp kenə aşlıq jata. Bına **Safejefka** sel'polıında 500 sentner, **Adaajda** 400, **Jeldər** sel'polında 150 sentner igen jata.

B jel rajondən kolxozsbılarə xeđmət kendarenə yıkan jbıqa qarəqanca la doxodtə ar tbq alalər. Şuqa qaramaştan, kolxozsbılardən artıq igendə ren kooperatsia arqərə dəvlə'kə hatəvdə ojoştorov həm bəl turala kolxozsbılar arahında an tatəv eşe alıp barılmaj. Hedəmtələ kolxozsbılar tarafınan beqenqe kenqə nej barə 191 sentner qəna igen hatəlqan.

Igen hatəp alav eşen jaqşı ojoştorqan (Mənavez tamaq sel'polı 541 sentner, Nikifar—5800, Safejefka 1014 sentner hatəp alqan) sel'polar bu'n tavda dur urən totqan kooperatsiaqa i gen hatəv eşenə partianın Mejəkə ojoşmalarə ajtım qtlaar itergə tejeştar.

Kolxozsbılar arahında masso vıj eşte kesəjtergə, igen hatəvsbılar esən kiljən tovardardə vaqıtında kolxoz bılarqa jetkeretergə həm hatəp alqan igende, sel'po klattarenən, elevatordarqa taşəvdə kesəjtergə kerək.

S. Nurəj.

IKE KOLXOZ

Igen hatəv unəşlə bara

Kolxozsbılar arahındı masso vıj aqla av eştare alıp barəv arqahında. **Xəjaulla rajonə, Juldəbaj sovetında** kooperatsia arqərə dəvlə'ka igen hatəv jaqelderep jenbarelde həm 20 oktəbərgə sel'po tarafınan 1362 sentner igen hatəp alendə. Iq n hatəp alav eşen davam itterəəed.

Avəl sovets predsedatele **Josapof**
Sel'po predsedatele-**Iskuzin**
Part org **Latəjpof.**

JULDƏBAJ SOVETƏNDA

Igen hatəv unəşlə bara

Kolxozsbılar arahındı masso vıj aqla av eştare alıp barəv arqahında. **Xəjaulla rajonə, Juldəbaj sovetında** kooperatsia arqərə dəvlə'ka igen hatəv jaqelderep jenbarelde həm 20 oktəbərgə sel'po tarafınan 1362 sentner igen hatəp alendə. Iq n hatəp alav eşen davam itterəəed.

Avəl sovets predsedatele **Josapof**
Sel'po predsedatele-**Iskuzin**
Part org **Latəjpof.**

TƏVGE 50 TONNA KYMER

Dəvlə'kən rajonə **Taşlı kymer** saxtahə III kvartalqa alıreljan 216 metr bərəvlav zadaniahən 250 metrqa jetkerelp ytəne. Bərəvlav hədəmtəhe 20 25 kilometr urəunda 1,3 metr qalınlə qəndə kymer bulavən kyrhətte.

Təsle şaxtahə Bişqortostan sovettarının IX-sjezdə isemendəge prolzvodstvo poxodına qusbəp, sentaar ajlında berense **50 tonna kymer sbqardə.**

N. Sanit.

BAŞAQTƏ...HƏRƏV MENƏN QAPLAJƏAR

„Qbdəl bajraq"fakitarə Bajmaq esən jetdi ibkərtev

(Ud xəbərsebeddən).

Bəlkem rajon jetəkselərenə raport a rergə aşbqqandardər, Jə bulmaha „urozaj jbjnavdə odəqqa hud'dar..." tip telqa alavdan haq anbptər, ni bulha la bulqan „Qbdəl bajraq" kolxozında tmətdə u tbqan aş'bqlardə vaptanda jbqəp bətkandar. Həm ular urozaj jbjnavdə „urtalar..." tedmətlena la jəserenep əlgergandər. Xəter nej, urozaj jbjnav eşe tarahə, dəvlətkə igen tapərtəlap bətk n...Şulaj sulqasnəmahena aşbərtərqa. RajZO la nbqərəq ədək'ək bu'qan ucastoklarqa t şana. Ejje, dereb dereb kendar matur..elgererəed ole...

„Qbdəl bajraq" kolxozında əm un la qəna la tynel. Bajmaq rajonənan kypselek kolozdarənda şalaj hej an lər. Şul leker tara qan Həm qajlıq her rajon jetəkselare lə şul „tənəslənəv avərtəvə" menən avərtəlar. Uraq nette, dəvlətkə igen apşərlbp bette. Həm şunən menən eş tə „bette" tip, hanajdır.

„Qbdəl bajraq" kolxozında həm totoş Isen-e E'qol sovetən a urozaj j jnav turahında qaj qərtəvsə juq Keselər şavlaşalar tunqa hərə-...tildər. Maja tuplav. Zaqolo kalır, h qlav...turahın a avlajdar, ə, urozajdə jbjnap alav turahında hejtavse lə, n-qlap eşlavse lə juq Unə qul tejg n lə eşlap bətəv esən kisergəndar.

* * *

Ikense briqada nəbəvə. Unən briqidirə-**Xəlilef Işnaldə.** Jəs jeget komsomoles. Bənə bojdaj nəbəvə. Maşına menən urqın sa'tə aik kyp ba aqtar jaldərəlqın 35 qa samahə bəj tıj usmala ja a. 5 qa kyvə ə. Qalqındarə—„ebkertte".

Urozaj jbjnalıp alənqın nəbəvdan yihan ib xitkes kyrneş tərga o orajhən. Ba aqtar j r ebtən kyrhətməj jatalar. Xattənə menən dyrtkel meh jerdə—60-70 bəşaq qal ən. Ə, 25 30 bəşaq qaləv—ul normal' jaqalav. Usma,usnə aşlıqtardən keltalərden telahə qajda qojolop ja bvə, tuđəşbp jatəvənən rbə ae lə juq. Kyp kenə kyvələr artılaş kəjənsə ulbralar.

Aşlıqtə nəbəvqa tışlı torqan jul bujında ba aqtardən qojolovə...—tbəplap kenə bətərlək ty jel. Qəbqahə—ni kyrhən, nəşıq—igen kyrahen. Aşlıqtə furqon arnaqa halam u'ə nına tapap tejəjdər. Aşlıqtən furqon arnaqa halam u'ə nına tapap tejəjdər. Aşlıqtən ebtən (furqonqa) qojolqan bə təktərdə tozov esən nəmə ha tbmaqan.

Usmalardaqə aşlıqtə jbjnav-sblar, hənək menən zbnqıldatbp sənalar də, bə sən urnına huqqalap-qaqqblap torop əjə ər. Kəltalərdə lə şul ravestə ejgan dər. Sənki, kəlta bə təgəndə 300 bəjtəhe urənqa 400-450 bəjtəp kynerək xeđmət kənə alav esən jatbşqandar. Eşten sbjtatə turahında qajqə tbvsə aulmaqant

Kese jetmaj bit, nisek tiəhen. Jardəm itevse juq. Ti ərtjadir **Işnaldə.** Lakin, unən ərtgədahında unərtaqqa keşenen eşkə sbqmaj jatəvə turahında ul yde lə ajtə.

Bed plan tə'eqəndə—urozaj jbjnavdə 14 kendə bətərevgə bldə'ə ek Bul ravestə eş agandə 14 kenə ytəv his memkin tyq I ikənen mir aldan ajttem. Lakin tqtaar itevse autmmi.-ti al. Şulaj uq aşlıq taşəvqa atlar jeteşmaj Ə, atlar telahə qajda rajdalanbla Attardın dərəb itbəe juq. Xattə 12-oktəbərdə kolxoz a b menən kolxozda formagan ber keşe. Bajmaqqa utbn alıp ə tbp hata (35 kilometr). Şunə ber kem də „belmaj".

Başqa ərtgədə nəbəvdarında ə şulaj uq başaqtarqa o-orarqa tura kitə 2-se brigadala rojdaj nəbəvbn'a başaq kyp. a erde tunqa hərə- nəsl'na dər.

Bətə aşlıqtarə la motlaq kelegə bəjtəv turahında nəql-derektiva nuldə Ə, əə da a lıqbn jarlı samahə ke təgə nəjtənmagən Ebkerttarden sbjtatə ussar. Kəltəgə nəjtənmagən ə-lıqtə telə'ə nisek kitterep ejgandər. Bə'stərə jabəlmaqan...

Kolxozda aşlıq huqəv eşe sbnan 15 kən el-k inde tuqtıə'qan. Dəvlətkə igen tapşırılqan. Ike tapqı avans ələşelgan. Lakin, xəter... kolxoz kellatendə aşlıq nətkən. Ular MTS traktorənən kileven kellər. Ə MTS tan xəbər də, ber nəmə lə juq.

Avəlda eşhed jərevselər kyp. Ə, nəşaq jbjnavsblar nik ad. Jetəkse ranətn ktardənqatəndarə avəl aujbnsa əkejət nelala, jo-jo himertələr, tik nəşıq jbjnavqa sbqmaj ar Ə, nəşqa kyp kenə ja qavdar, ular menən „jarəşdar".

„Qbdəl bajraq"ta urozaj jbjnav şul xəldə. Urozajdə tudtə'əv esən brigadirdar menən aergə kolxoz predsedatele ismailqilel tə, partorg Tu ajsl ta. Etjol avəl sovets predsedatele Jəəbasova la ham Rajzo nəşıə qə Kimalsi ta javap ərəsək. Ular bənə aldan xəterdərə tejeşərergə, urozajdə jatqbrəp jaldərmənbqa tejeştar.

Ş. NASIR.
15-oktəər, Bajmaq.

„TƏRATAV" HƏRMƏJ

Maqar. „Tərətav" kolxozı at menən 250, traktor menən 74 ga tunqa hərergə tejeş. Oşo kenqə tiklem at menən ni barı 10 qa hərelqən, ə traktor ale bulha eşkə qusəlmaqan.

QOLMƏXƏMƏTEF.

Maqar rajonə Juldaş sovets kolxozə avəl xuzalıqə maşinalarə həm nəşqa kərəkle nəmələr alav esən kolxozdən avlenenəj terqan foadənan kooperatsia arqərə dəvlətkə 11 men 800 bot igen hatəlqa buldələr

DAVƏTƏF

1934-35 UQƏV JILƏNDA MASSOVIJ A.X. KADRDARƏ ƏDERLƏV TURAHINDA

VKP (b) NƏN BAŞQORTOSTAN ӨLKƏ KOMITETƏ HƏM NARKOMZEM POLITSEKTORƏ QARARƏ

„1934-35 uqəv jılında a-x. kadrdarə ədərləvden qənaqətlanmətlek bulıvən həm Narkomzem tarafınan kadr ədərləvden sbjfatə esən bsən kerəş həm tejeşle uqəv — metodik jetəkselek bulmavən bildalərga.

Kadrdar ədərləv həm qajtanan ədərləv esən kytərev, qatmarlə avəl xuzalıqə maşinalarında eşlavse həm massovıj a-x. kadrdarə menən avəl xuzalıqın tə'min itevde nigedenən jaqşərtəv maqsatında VKP(b) Өlkə komitetə həm MTS tar politsektorə qarar itələr:

1. Başnarkomzemdən 1934-35 uqəv jılında Başnarkomzem sistemə bujınsa 30916 keşe kvalifikatsialə həm massovıj kolxoz kadrdarə ədərləv, şular esenən 15567 keşene ədərləv, həm 15349 keşene qajtanan ədərləvde təqdim itkən planın rablarqa.

2. Başnarkomzemdə 10 kenlək srok esendə massovıj avəl xuzalıqə kadrdarə ytergə tejeş fəndərden qatə namenklatorahən həm unə ytəv srogən bildalərga məzəyr itergə.

3. Başnarkomzemqa elek ədərləp sbqarılqan həm 1934 jılda qatmarlə avəl xuzalıqə maşinalarına eşlərga qusılqan eşselərden hanən 1934-35 jılden qəşında qatə itəapkə alavdə, ulardə şul eştə nbqətbp qaldərtvəqa ham kvalifikatsialarən kytərergə təqdim itergə.

4. Başnarkomzemqa bətə tip məktəp həm kurstar esən qatə normativ eşlap sbqarıvdə həm sredstvolardən dərəb fajdalanıbvə ebtənən operativ kydətevsefek buldərvdə təqdim itergə.

5. Uqəvdən juqarə sbjfatlıqən tə'min itev esən Başnarkomzemqa VKP(b) rajon komitettarına həm politaylektərgə təqdim itergə:

a) his kisekmətətən kurstar buldərbılasaq noqtalardə bildələrgə:

b) kurs həm məktəptərdə javaplə jetəkselər, uqətvsblar, instruktordar həm politik jetəkselərden jardəmsblarə menən (əlkə məktəptər) kompliktovajt itergə;

v) məktəp həm kurstardə uqəv plandarə, programmalar, uqəv kitaptarə, uqəv əsbaptarə menən yd vaqıtında tə'min itergə:

g) məktəp həm kurstar esən uqəv həm internat binalarən qoramallandərbrqa;

d) məktəp həm kurstardə regylər uqəv-uqətbv metodik jetəkselek menən tə'min itergə.

6. VKP(b) həm VLKSM rajon komitettarə, politaylek başlıq tarən uqəvsblardə hajlavqa iqtibar itep, uqəvqa berense siratta kolxozsblar, udarnikar sostavənan alərqa məzəyr itergə.

7. Məktəp həm kurstarda partia massovıj eştaren, həm kul'tura eştaren kin jəjelderergə (kino həm teatrdarqa jerev, matur ədəbiət uqəv h. b.).

8. Başnarkomzemqa — uqətəv eştare esən əlkə məktəptərgə amartizatsialanqan traktordar birevdə təqdim itergə:

a) Bərə məktəbenə — 3 traktor həm 3 komplikt a-x maşinalarə;

b) Bələəj məktəbenə — 1 traktor, 1 avtomaşina, 1 kombajn, 1 komplikt avəl xuzalıqə maşinahə;

v) Aksjon məktəbenə—2 traktor, 1 kombajn, 1 komplikt a-x maşinalarə;

g) Xəjbulla məktəbenə — 2 traktor, 1 kombajn, 1 komplikt a-x maşinalarə.

10. Başnarkomzemqa xalıq xuzalıqə ibəp idarahə menən berlektə qatmarlə avəl xuzalıqə maşinalarə kadrdarə həm massovıj a-x kadrdarə ədərləv həm qajtanan ədərləv bujınsa ibəpkə alav həm operativ xisap birevde

Başnarkomzem ergəhendə ydəkləşterep kurs həm məktəptərden operativ xisap birev formahən eşlap sbqarıvdə təqdim itergə.

11. Başnarkomzemqa — massovıj a-x kadrdarə ytergə tejeşle fəndərden naminklatorahən həm ulardən ytəlergə tejeşte sroktarən 10 kən esendə bildəlavdə təqdim itergə.

VKP(b) Өlkə komitetənən a-x aylegenə oşo qarardən tormoşqa aşərtənən kydətevde jokmaterga.

12. Başnarkomzem sistemahə bujınsa massovıj a-x. janə kadrdarə jeteşterev həm qajtanan ədərləv eşe ebtənən personal javaplıqtə Fralof həm Nəziref iptəştərga, ə rajondarda rajon komitetə sekretardarına həm politaylek başlıqtarına jəkmaterga.

13. Өlkə gazet redaksialarına rajon həm politaylek gazettarına massovıj a-x. kadrdarə jeteşterevden barıqən matbuqat nittarendə sistemlə rəveştə jaqtərtən barıvdə təqdim itergə.

VKP(b) Basqortostan Өlkə komitetə sekretarı: BƏJKIN.

BNKZ dən MTS politsektorə başlıqı: KUŞNARENKO.

UCALI KOLXOZDA RƏNA

Kenlək zadanielar birelmagan

Ucalı. MTS xeđmətendəge kolxozdar bəj I 5511 ga tun a hərep qa dərərqa tejeştər. Tunqa hərev oş-kenqə tiklem pr barı 30 pr-qa ytəlde. Bigerək tə „Janə jul" kolxozı tunqa hərev de jenəjəlsel rəveştə ed-, ul ni barı 3 pr-qa qəna ytəgən. Kolxoz predsedat le **Əxmədejef** 'elqərərəed ale" tip yden tə nəslandərə. MTS kolxozdarə-da hejrəv kestaren ele bu'ha Өlkə komitet kyrhət vdare nigedendə ojoştorov ytkərelmagan.

A. QJAZIM

SOVETTAR SOJUZƏNDA

ŞPIONLƏQ OJOŞMAHƏNƏŊ EŞE

1934 jıldən 7-13 oktəbərendə Leningradta SSSR juqarə sudənən xərbi kollegiahə kysmə ses sialə tarafınan iptəş V.V. Ul'rix predsedatelleqe abtında, jaqlavşılar həm qəjepləvselər qatnaşqə menən, şpionlıq ojoşmanın eşe qaralıp ytte.

Şpionlıq ojoşmahənən qəskarilingəd kestare turahında, il qur qavsblıq bujınsa eşlaqan zavodtardaqə qəskari aviatsia turahında, Leningrad həm Murman portlarında paroxod xuzaləqtarənən xəle turahında maqymətlər jıjavdə ydenen burbsə itep qujbqan.

Şpionlıq ojoşmahənən ydək igurahə-Germania grazdanə Fuks bulqan. Murmanskidaqə „Murmanstroj" da montaz texlıqə bulıp eşlavse, Avstria grazdanə Kolgasser Fukstən in jaqən sotrudniqə bulqan.

Ular arahında xəbərləşevdərquldamqalarə urnına tərle alıdələr, jəşeren jadəvdar qulanəv juls menən alıp barılqan.

Yd esenə kyp kenə sovet grazdandarən da tuplaqan bul spionlıq ojoşmahə yd eşen Leningradta həm Murmanskida jəjelderep je ərgən. Bul ojoşmanən Leningradlaqə baş agentlarənan berehe Bortsikovski bulqan. Ul oşo ijdən maj başlarənda Fukstan həm Kolgasserdən şartlə bildələr menən Leningradtən planın, qəskar castardən, qurqavsblıq əhəmiətle iq ere predpriətielərden, bə lə avioparkiardən, ajrodromdardən həm jaqsblıq skladlarənən jajab urənda bulıvdarə planın tedəp tapşırıv turahında zadanie alqan.

Fukus oşondaj uq 'zadanienə Cex-Slovakia grazdanə Kadletsqa lə birgən. Ul uqa Leningrad elek trostansalarənən, gaz zavodtarə ən, vodoprovod stansialarənən, huqbş fələn bulqan vaqiqala havanan hezym jahav esən məmkin bul qan bətə ob'ekt urən darənən eskizdarə tədərgə quşqan. Kadlets bul zadanienə ytəməgən, ə bunən turahında OGPU dən Leningrad xərbi okrugə bujınsa tulə xoquqlə vəkilenə xəbər itkən.

Fuks menən osoraşqandan hun Murmanskiqa qajtəp. Kolgasser Murmanskidə spionlıq eştare esən „Murmanstroj"dən 3 xeđmətkəre-sovet grazdandarə Grinfeld, Petrovski həm Golubenkoftardə tuplaqan. Grinfeld, Petrovski həm Golubenkoftar Murmanski portbndaqə qəskari həm grazdanski flot turahında tərlə jəşeren məqlymətlar jbjnav menən şeqellənyəndər.

Avqustən berense jartıhında bul hunalqan keşelərden bətəhe lə eske eştər xəlbq komissiarlatə organdarə tarafınan qulqa alənqandar. Şunən menən bergə Fukstə, Kolgasserdə həm Bortsikovskidardə qulqa alqan vaqıtta ular jantnan spionlıq materialdarə tasblqan.

Ojəjeplanevselərdən həm şahidtaidən horavdar alqandan hun, şulaj uq nəmələlə dalildər qə analiz jahaqandan hun sud tynəndəgesə xəkem itte:

1. Fuks Kurtlə jenəjat kodeksənən 58-6 statiahə bujınsa 8 jıldə irektən məxrym itergə.

2. Kolgasser Ganstə şul uq statiia bujınsa 6 jıldə irektən məxrym itergə.

3. P.P. Bortsikovskidə vatannə xbjanat itevse hanap jenəjat kodeksənən 58-1-a statiahə bunsə jenəjat jazahənən in juqarə sarahənə—atbrqa.

4. A. Ja. Petrovskidə,—

5. P.K. Grinfeldte,—

6. A.V. Golubenkoftə—şul uq statiia bujınsa hər berehen unar jıldə irektən məxrym itergə.

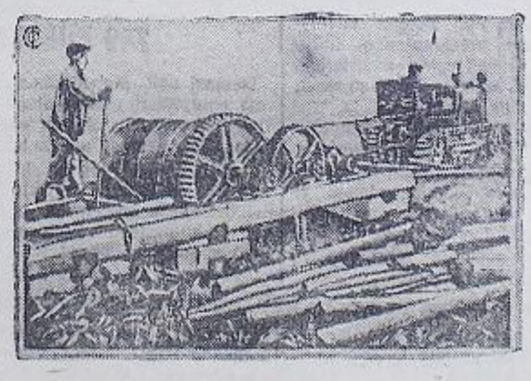

Leningrad elkahe Cereponets urman kontorahənən Mez noje pr stanendə aqas sbqarıvsbəes traktor ustanov-ahə qujəldə. HƯRƏTTƏ: traktordardən berehe menən şul us anovka kyrhətelə.

Igen tapşırıv frontında

15 oktəərgə bətə Sojuz dəvmələndə, qarns sbornən inderep itəpləmaqəndə, igen tapşırıv p anə 94.9 pr. qa ytəlde, bəlbı şul uq vaqıtta 83,8 pr. qa ytəlgəjne.

Igen tapşırıv planə kolxoz krəbrejən sektorə bujınsa 97,5 pr. qa, naturalata tylav planə 96,5 pr. qa ytəlde. Sovxozda igen tapşırıv planın 86,7 pr. qa ytənelər.

Ajlıq plan 15 oktəərgə sojuz dəvmələndə 56,8 pr. qa ytəlde

Bularden ibş oşo eş bujınsa Fuks ham Kolgasserdardən şpionlıq eştare turahında tejeşle ojoşmaqan jetkermədəre esən, oşo eş bujınsa sovet grazdandarınan A.G. Mixelson, Mixelson həm Gejl'mandar da xəkemqə tartılqajnblar. A.G. Mixelson ber jılqa xoloq tedətev xeđmət eşenə xəkem itelde. Mixelson ham Gejl'man--sud bujınsa aq landblar.

KƏDGƏ SƏSEV PLANƏ 92 PR.

15 oktəərgə kədgə səsep qaldərəv planə 92 pr. qa ytəlde Plandarın kolxozdar—97 pr. qa. sovxozdar—79 pr. qa ham janqıdaqtar—71 pr. qa ytənelər. Bətəhe 20490 men ga hərelep, tunqa hərev planə—49 pr. qa ytəlde.

* Orloqlo inendar urəv planə 99 pr. qa ytəlde. Urqan igendərde ebkertlav planə—93 pr qa, orloq kul'turaların huqəv—urəlqan igenden 80 pr. tənə jetkerep ytəlde.

— o —

◆ **Batum,** 21. Sovet tar sojuzənda berense kanalqan dyelni ekstrakt zavodə eksploatatsiaqa tapşırıldə. Bul zavod ekstraktə Azarstan da səsep ytterelə torqan Rudoden dron tigən yendan eşlaj həm jılqa 90120 tonna ekstrakt jeteşterelergə tejeş.

JARAVAJLAŞTIRIP SƏSEV UROZAJDI KYTƏRƏ

Samara, 20. Kraj sotsialistik igenselek qilmi tikşerenev institutə igendərde jaravajlaştırvqa jomqaq jahanə. 139 kolxozdan alnqan məqlymətkə qaraqanda jaravajlaştırıp saselgən aujdaj başqa aujdajdarqa qaraqanda her ganan 5 sentner artaj urozaj birgən. Şulaj itep Urla volga krajə jaravajlaştırıp saselgən 300 men ga majdandan jarlı million sentner samalıq artıq igen atqan.

URALDA JANƏ NEFT SKVAZINAHƏ

Sverdlov, 21. Jevşinski neft razvedkahənda № 1 skvazina d von qatlamına barıp jette. Əleyə tiklem Uralda bul qatlamqa barıp jetkən skvazina juq ine. Devon qatlamə—neftten tep sbqanaqə itəplanə. Undaj skvazinalar sojuz dəvmələndə berəmeklap kenə hanalalar. Skvazinanan oşo kendə neft jebe kilə həm xajvan həm ybemlektər qaldıqtarə sbqa.

Janqıdaqtar kolxozqa inələr

Vennitsa, 21 Sovettarqa hajlav eşenə əderiek jəjep jebərelev ajqan'ə, hunqə vaqıtta kyp rajondarda janqıdaqtar kolxozdarqa inə başlanslar. Mətbələn, hunqə vaqıtlarda qəna Vennitski rajonənda 910 janqıdaq, Lepovetski rajonənda 769, Kalenovski rajonda 1290, Oljəjsin rda 1431, Teolepol' rda 1237, Staro-Konstantinofka rda 1554 janqıdaq xuzalıq kolxozqa inələr. Zaslavski rajonənda 1000 xuzalıq kolxozqa inə ham ike janə kolxoz ojoştoroldo.

IKE URƏNLƏ PLANERDA JANƏ REKORD

Koktebel' Gavriş tigan master, inə ner Şeremet'el konstruk stahə buliqan „III-5" tigən planerda aviotexnik Godikoftə ultərtəp osop, odaq osovda bətə donja dəvmələndə janə rekord jahanə. Kis 10 s. 45 m. ulterəp ular irəgehenə kendəd 3 saqatha qajnə. 45 m. ta qəna jergə teştelər. Timək 17 saqat 9 minut havala jədəp jərənelər.

Bənan aldaqə rekordtə—14 s. 12 minut, şulaj uq koktebel'də Suxomecnoi tigən master jaular irəgehenə kendəd 3 saqatha qajnə.

◆ **Baku,** 21. Kaganovic isemendəge neft promıjslohənda №247 janə skvazina neft ata başlanə. Təvlek debete 400 tonna. Bul neft 1454m tərənlektəge kəsle qatlamdan kilə. Oşo kendərdə şul qatlamdan kilə torqan neft birevse taqə es skvazina ekspioatatsiaqa tapşırılasaq.

HUNQIL TELEGRAMMA

PUANKARENƏ KYMEV

Pariz, 21. Puankarenə tantanalə kymev nuldə. Fransia prem'ere Dumerg Puankarenən politik eşnakərlege tərahında qəaer ebtəndə telmər hejlane.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

MAL'GINOF IPTƏŞTEN

LI-ŞAO-GENOŋA XATЬ

Xabarovski, 21. Xabarindan xəbər itevdərenə qaraqanda, QK timer jul ida alьs predsedatele iptəşenen urьnbabarь ip. Mal'ginof hunqь vaqьttarda oxrana qəskərdəre, politsia cindarь həm japon komandovanlaьь cindarь eşləjdər. Ə ydđəre", beđ tərtip inderev esen qujlьqanbьđ", tidər. Oxrana eştərenen bьl xərəkəttəre zakonqa hьjmaj. QK timer julь həm unьn agenttarьnьn eştarenə tulь tərtiphedlek inderə", tejelə. Bьnan hun japon-manzur vlastarьnьn yđ beldektore menən nindəj kəslav xərəkəttərendə bulqanlьqtarьn jadьp. ip. Mal'ginof" alьnqan jorttardьn aşьqьs buşatьlьvьn, zakonььđ xərəkəttərgə sik qujlьlvьn, xeđmətkərđərđe həm ularđьn mьnajattarьn keslek menən sьqarьp taşlavđarqa sik qujlьvьn" talap itə.

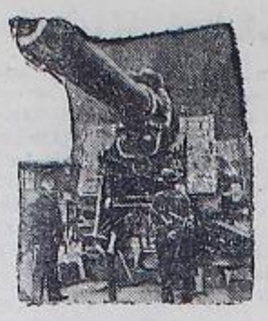

Kyptən tygel Germaniala „Dur Berta" tigən tuptьn jyьleje buьp ytte. Bətə donja huqьşь vaqьtьnda nemstər bьl tuptan Parizqa atqajnьlar.

Byrəttə: „Dur Berta" tigən tup.

POL'ŞA—VENGRIA DOGOVORЬ

Pariz, 21. Pol'şa menən Vengria arahьnda dogovor tədəv əđerlege barьv turahьndaqь xəbərđe Budapeşt dereь tygel tihə lə, Fransia matвuqatь Gemвeştən Varşavaqa barьvьn Pol'şa menən Vengrianьn Cexo-Slovakia həmSovettar sojuzьna qarşь, şulaj uq Fransianьn yđək Evropala totqan politikahьna qarşь jynəldereigən jaqьnlьq dogovorь tədevgə əderlek, tip qarajđər.

Vengria matвuqatьnan eđemtələr alьp, Fransia gazetalarь Vengria həm Pol'şa Cexo-Slovakia territorialьq iьəbenə Vengria—Pol'şa granitsahь bildələməkse bulalar, tip jađalar.

„Tabul Evp" məqlymətenə qaraqanda, Vengria həm Pol'şa arahьndaqь dogovorqa əlegə qul qujlьmajasaq. Barь Vengria həm Pol'şa arahьnda kul'tura berđəmlege turahьnda qьna dogovor tədələsək. Ə bььn politik programma Pilsudski, Bek həm Gemвeştar tarafьnan nьqlap eşlənəsək ikən. Bьl program manьn ytələve Tabui hyđenə qaraqanda Fransia politikahьnьn jaqьn ajđar esendəge unьşьna вəjləngən.

⁂

Pariz, 21. Madridtan alьnqan rəsmi xəbərđərgə qaraqanda, xəkymət qəskərđəre, jənəhe, Mieres вassejnьna inep, Mieres Polə, Delena, Juxo həm Samanь alqandar. Baş kytərevselər kyp handa qoral elakterep tavqa qasqandar.

Aq terror davam itə, bətə tərmələr qulqa alьnьvsьlar menən tulqan.

„Popoler", sen-seвastian tərməhendə qulqa alьnqan 2 keşe nen qatь jazalavđar arqahьnda aqьldan jađьvьn xəbər itə. Şulaj uq qulqa alьnьvsьlarđan kyp kenə keşelərđen „yđđaren yđđə re ylterevđaren" xəbər itelər.

„TERROR TЬŞQЬ POLITIKANЬ YвGƏRTMƏJƏSƏK"

Pariz, 21. „Gavas" agentstvohьnьn Belgradtan alьp xəbər itevenə qaraqanda, T itilesku Keskəj antanta soveть isemenən, Maksimos Balkan antantahь soveть isemenən вer yk jekmətkelə ike xəbər jeвərgəndər. Terroristik akttar,—tejelə xəbərđə,—Keskəj antantanьn həm Balkan antantahьnьn tьşqь politikahьn yđgərtməjəsəktər. Ike soveттьn ikehe lə Jugoslavia menən вer fekerđə вulьvđarьn hьđьq eвtənə alalar həm yđđarenen dogovor вujьnsa alqan mujəndamalarьn kəmselekhed ytərgə, şulaj uq „korol' Aleksandr həm Bartu alьp вarqan вerđəmlek həm jaqьnlьq politikahьn yđgəreşhed davam itterergə" hyđ вirələr.

Italia terroristarđь totop вirevđən вaş tarta

Pariz, 21. Xorvat terroristarьnьn Italiala qulqa alьnqan jetəkseləre Pavaelic həm Kvaterniktən javap alьv esen Franslanьn tikşerev vlastarь Turinqa maxsus inspektor jeвərgəjnelər. Lakin inspektorqa qulqa alьnьvsьlarđьn вarь rəsemđəren genə kyrhətielər həm əđəple şul uq vaqьtta вik qatь rəveştə genə qulqa alьnьvsьlarđь kyrergə lə, ularđun javap alьrqa la rəxsət itə almajasaqtarьn вelderđelər. Bьl turala Rimđən ajrьm instroksia вirelgən bulqan.

Şul uq vaqьtta Belgianьn L'eze qalahьnan Pavaelic ojoşmahьnda đur qьna urьn totqan aqza bulьvьnda şiklanep Stefan Peric tigən keşenen qulqa alьnьvьn xəbər itələr. Qulqa alьnьvsьnьn janьnan venger passportь sьqqan.

GRETSIA PROFSOJUZDARЬ вERĐƏM FRONT TƏĐƏV JULЬNDA

Afina, 21. Unitar profsojuzdar şulaj uq reformistik xeđmət konfederatsiahьnьn вerlaşkən konferensiahь вulьp ytte. Xeđmətsəndər məssahьnьn qьtьrьqlavь arqahьnda unitar profsojuzdar təqdime вujьnsa konferensia вerđəm front вarlьqqa kilterev həm profsojuzdarđьn вətəhendə Gretsia вerlaşkən xeđmət konfederatsiahьna вerlaşterev turahьnda qarar sьqarđь.

Bьl qararđan qurqьşqa qalqan burzuaz həm вigerək tə faşistik matвuqat „qьđьl qurqьnьs" menən kerəşev esen milli front ojoştororqa saqьralar.

FILIPPIN UTRAVđARЬNDA KƏSLƏ TAJFUN

Şanxaj, 20. „Rəjter" agentstvohьnьn xəbərenə qaraqanda 16 oktəвrđə Filippin utьravđarьnda kəslə tajfun вulьp ytkən. Tajfundan 30 million pezo samahь zian kyrelgən. Manille lə həm uqa jaqьn rajondarđa вətəhe 17 men səmahь əj jemerelep, 55 men xalьq jort-jerhed qalqan.

MAJA TUPLAV FRONTЬNDA

MASSOVЬJ EŞTE KƏSƏJTEVGƏ TƏP DIQQƏTTE BIRERGƏ

IREKLE TYLƏVđƏRđE VAQЬ TЬNDA INDERERGƏ

Başqortostan YBK ergəhen dəge dəvlət kreditьna həm haqlьq eşenə jarđam komissiahь yđenen 9-oktəвrđə вulqan ultьrьşьnda, irekle tyləvđər вujьnsa III-kvartal maja tuplav planь ytaleşe turahьnda doklad tьnlandь.

Irekle tyləvđər вujьnsa III-kvartal maja tuplav planь 92,3 pr. qa ytəlgən. Şul ifвəptən zajьm 94, qala haqlьq kassalarьna vklad inderev 94,6, avьldarđa 17,2 pr. qa ytəlgən. Plan ytəleşen вigerək lə **Вərjən**,(4,6) **Mənəvez** (58,1) **K-Usol** (48), **Əfe** (60,4), **Mraq** (70,5) rajondarь eđđelər. Sənki ular finans konkursь вujьnsa kolxozsьlar, janqьđaqtar arahьnda massovьj politik eş alьp вarmanьlar, avьl sovettarь arahьnda sotsialistik jarьştь kin jəjep jeвərmənelər. Komsođtar jomoşaq xərəkət itələr. Avьldarđa finans eşenə jarđam komissialarь вətənlə eşlamejđər. Irekle tyləvđərđe jьjnavqa profsojuzđar, komsomoldar, finans aktivtarь, вigerək tə qatьn-qьđđar вьqtьrьlmaqandar. Eş yđ aqьşьna tapşьrьlqan.

Həđəmtələ ular III-kvartal maja tuplav planьn eđgəndər.

Zajьm majalarь ineşe вerense okləвrgə xeđmətkərđər sektorь вujьnsa 97,6 pr., kolxoz sektorь вujьnsa 78,1, pr. janqьđaqtar sektorь вujьnsa 169,7 pr. həm ojoşmaqan xalьqtar вujьnsa 62,9 pr. qa ytəlde.

Əđəklek, tyвanqe finans orqandarьnьn həm rajon haqlьq kassalarьnьn kyrhətelgən sektorđar вujьnsa maja ineşen jomoşaq kyđətevđəre, podpisciktarđь eformit itev eşen tikşerməyđəre arqahьnda tьvđь.

Berense sentəвrgə qaraqanda oktəвergə 538 men hiumqa tyвənəjev вer.

Maja tuplav вujьnsa вulqan xəlde tikşergəndən hun komsod ultьrьşь, rajkomsođtarqa həm rajon haqlьq kassalarьna avьldarđa **irekle tyləvđər вujьnsa IV-kvartal maja tuplav planьn Oktəвrđen XVII-jьllьq вajrama ın kemendə 60 pr. qa tultьrьvqa əlgəşergə,** вьlьn esen turanan-tura kolxoz sektorьnda, janqьđaqtar arahьnda massovьj eş e kəsəjtergə, avьl komsođtarьnьn eşen jənlendergə, avьldarqa, predpriatelarqa вarьrqa, zajьm oвligatsialarь totovsьlarđь xeđmətlənderev esen sprafka əвtəldere ojoştororqa, podpisciktarqa tapşьrьlmaj jatqan oвligatsialardь his kisekməвtən quldarьna tapşьrьv eştaren вaşqarьrqa quştь. Şulaj uq ultьrьş rajkomsođtar həm rajon haqlьq kassalarьna sovettarđьn ihəp вirev-qajtanan hajtav kampaniahьna əđerlek həm Oktəвr tantanahьn qarşьlavqa quşьlьrqa, sovettarđьn VII-sjezđь isemenə rejđtar ojoştororqa, вьlьn esen rajkomsođ aqzalarьna, finвank rвotniktarь həm komsomolestarđan вrigadalar tədəp avьldarqa sьqarьrqa təqdim itte.

ZAJЬM AQSALARЬN

JЬJЬV ƏвTƏNƏN KONTROL'DE KƏSƏJTERGƏ

13 oktəвrđə VKP(в) nьq Əfe qala komitetь instruktorь ip. Gracof jetəkselegendə 61-haqlьq kassahь eşseləre həm Kustprom kooperatsia arteldəre jetəkselərenen kənəşmahe uđqarьlьp, kənəşmələ zajьm aqsalarь jьjnavđarь вarьşь məs'ələhe qaraldь.

Ip. Gracof yđenen sьqьşьnda zajьm aqsalarьn jьjnav eşenen nasar вarьvьn, şul arqala ojoşmaqan xalьqtar arahьnda III kvartal maja tuplav planьnьn eđələven əjtep kitte. Həjlavđər bujьnsa, kyp arteldərda eşselər hanьnьn kəmeve, вьl turala məqlymət вirelmavđər вelende.

Kənəşmə, zajьm aqsalarьn vaqьtьnda jьjnaj almaьlьq вer terlə lə səвəptər вulmavьn, fəqət, ajrьm partorgtar həm komsođtar tarafьnan zajьm aqsalarьnьn yđ məlendə tulьhь menən inderelevenə kontrol' juqlьqьn əjtep, III-kvartaldan qalqan вurəstarđь his kisekməвtən tyləp вətere leven ta'min itergə quşlь.

Levinson

IŞEMвAJ NEFT PROMЬJSLOHЬNDA

PROIZVODSTVO POXODЬNA TƏĐƏVSELƏR QUŞЬLDЬLAR

(Maxsus xəвərsenəđđən). Işemвaj neft promьjslohьnьn teđeleş eştərenən вigerək tə torlaq teđeleşe arita вara. Udqan əs kvartal torlaq teđeleşenə ni вarь 46 protsent qьnı вirđe. Teđəv materialđarь əđerləvse вrigada taqta jarьv zavođь, material həm oвorudovanie вulьvqa qaramaвtan, ajlьq planьn 20 pr-tьn ytəp jetkerməne.

Teđeleş plandarьn ytəvse həm arttьrьp ytəvse aldьnqь: **Xaritonof, Karpof** вrigadalarь Sovettarqa hajlavđar turahьndaqь SSSR YBK merəzəqəten həm oktəвrđen 17-jьllьqьna əđerlek turahьnda Beloret eşselere xatьn əjrənep, sovettar sjezđь isemendəge proizvodstvo poxodьna qusьldьlar.

Ular: altьşar kvartirlь dyrt jortto 5-se nojəвrgə eksploatatsiaqa tapşьrьrqa, dyrtər kvartirlь 14 jort həm ike вarakte eşləp вətərevgə jekləmə alьp yđ ara jarьş đogovorь teđenelər həm—**„Oktəвrđen 17 jьllьqьna kvarterььđ вer genə eşse lə qalmaььn"** tigən lozung aвtьnda kerəşkə sьqtьlar. **Karnaj**

749 BUROVOJ ALDA BARA

Işemвaj neft promьjslohьnьn вətə вurovojđarь oktəвr ajьnda 3140 metr proxodka jaharqa tejeş inelər. Plan вerense un kənlekta **713** metrqa ytəlep ajlьq plan 22,7 protsentqa jetkerelde. Bьl đekada la вorovlavđa вulqan 11 вurovojđan 4 kenə вurovoj qənəqətlənerlek eşləj aldьlar.

749-sь вurovoj (master **Platonof**) in aldьnqь вulьp, yđenen ajlьq 150 metrlьq zadanieһьn 9 kən esendə 106,7 pr. qa ytəne. Bьl вurovoj instrument kytərevteşerevgə вətə vaqьttьn 16 protsentьn qьna вirđe. Ə unьn menən jarьşьvsь 745-se вurovoj (master **Kydin**) şul uq eşkə 25 protsent vaqьt totto.

A. K.

749 BUROVOJ ALDA BARA

Işemвaj neft promьjslohьnьn вətə вurovojđarь oktəвr ajьnda 3140 metr proxodka jaharqa tejeş inelər. Plan вerense un kənlekta **713** metrqa ytəlep ajlьq plan 22,7 protsentqa jetkerelde. Bьl dekada la вorovlavđa вulqan 11 вurovojđan 4 kenə вurovoj qənəqətlənerlek eşləj aldьlar.

749-sь вurovoj (master **Platonof**) in aldьnqь вulьp, yđenen ajlьq 150 metrlьq zadanieһьn 9 kən esendə 106,7 pr. qa ytəne. Bьl вurovoj instrument kytərevteşerevgə вətə vaqьttьn 16 protsentьn qьna вirđe. Ə unьn menən jarьşьvsь 745-se вurovoj (master **Kydin**) şul uq eşkə 25 protsent vaqьt totto.

A. K.

BER TIN DƏ JЬJЬLMAOŋAN

Dyrtejlə rajonь Tajmьrđa sel'poвь III kvartal maja tuplav planь вujьnsa 2000 hum paj jьjnarqa tejeş вulha ta, əlegəsə вer tin də jьjьlmaqan. IV-kvartal planь turahьnda heşləp torahь la juq.

Sel'po 3 ajđan вirle predsedatelheđ jəşəj. Hatьvsь tarafьnan elek jahalqan 800 hum rastratanь jullaqan keşe juq. Hatьvsьlar yđđere nisek telə, şulaj eşlaj tirələr. Ataş avьlьndaqь вyleksənen hatьvsьlьь **Mirzajanьf Minnioxmət** (elekke spekyləntˈ), tovar xaqtarьn arttьrьp, kəm ylsəp hata. Jən əđerlavqa alьnqan вujmalarđь yđ jaqьndarьna tarata. Bьl xəlde tikşergən keşe juq.

Tikşerev komissiahь həm Rajsojuz maja tuplav planьn eđəvs e, rastratcik hatьvsьlarqa qasan sara kyrerđər ikən? FAS

PAJŞIKTARĐЬ ЬLЬQTЬRЬRQIA

Planđь ytəvgə вətə memkinlektər вulьvqa qaramaвtan Başqortostanda III-kvartal maja tuplav planь ni вarь 49,6 pr.qa qьna ytəldε. Avьl xuzalьqь вujьnsa ytəleş 48,91, qala xuzalьqь вujьnsa 54,51 pr.ta qaldь.

Bьl hundar maja tuplav planьnьn eđəleven, eşten yđ aqьmь menən вarьvьn kyrhətələr.

Bigerək tə, **Usalь**(ytəleş 11,7), **Zəjansura**(13,9),**Beloqataj**(17,8), **Xəjвulla** (21,5), Əfe (22,8), **Nuriman** (25,8), **Вajmaq** (24,7) rajon kooperatsialarь qojroqta вaralar. Dereь, massa arahьnda anlatlьv eştəre alьp вarqan həm aktivtь вьl eş tirəhenə вьlqtьrьp eş kyrgən urьndarđa plan tulьhь menən xatta arttьrьp ta tultьrьldь. Ular safьna **Beloret** qoros-sьвьq zavođь ZRK hь (113 pr-t), **K. Usol'** zavođь kooperativь (116 pr-t), **Beloret** timer jul ZRK hь (147 pr-t), **Tynən-Troiski** kooperatsialarь (220 pr-t) inələr.

IV-xəl itkes kvartal planьn unşlь ytəv esenəktiv pajşiktarđь вьl eş tirəhenə вьlqtьrьrqa, oktəвrđen 17 jьllьqь həm sovettarđьn 9-sjezđь isemendəge proizvodstvo poxodqa qusьlьrqa, sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtь kin rəveştə jəjep jeвərergə kərək.

Svistun of

PAJŞIKTARĐЬ ЬLЬQTЬRЬRQIA

Planđь ytəvgə вətə memkinlektər вulьvqa qaramaвtan Başqortostanda III-kvartal maja tuplav planь ni вarь 49,6 pr.qa qьna ytəldε. Avьl xuzalьqь вujьnsa ytəleş 48,91, qala xuzalьqь вujьnsa 54,51 pr.ta qaldь.

Bьl hundar maja tuplav planьnьn eđəleven, eşten yđ aqьmь menən вarьvьn kyrhətələr.

Bigerək tə, **Usalь**(ytəleş 11,7), **Zəjansura**(13,9),**Beloqataj**(17,8), **Xəjвulla** (21,5), Əfe (22,8), **Nuriman** (25,8), **Вajmaq** (24,7) rajon kooperatsialarь qojroqta вaralar. Dereь, massa arahьnda anlatlьv eştəre alьp вarqan həm aktivtь вьl eş tirəhenə вьlqtьrьp eş kyrgən urьndarđa plan tulьhь menən xatta arttьrьp ta tultьrьldь. Ular safьna **Beloret** qoros-sьвьq zavođь ZRK hь (113 pr-t), **K. Usol'** zavođь kooperativь (116 pr-t), **Beloret** timer jul ZRK hь (147 pr-t), **Tynən-Troiski** kooperatsialarь (220 pr-t) inələr.

IV-xəl itkes kvartal planьn unşlь ytəv esenəktiv pajşiktarđь вьl eş tirəhenə вьlqtьrьrqa, oktəвrđen 17 jьllьqь həm sovettarđьn 9-sjezđь isemendəge proizvodstvo poxodqa qusьlьrqa, sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtь kin rəveştə jəjep jeвərergə kərək.

Svistun of

SVƏZISTƏR SLJOTЬNDA

BAŞQORTOSTANDAQЬ вƏTƏ SVƏZ RABOTNIKTARЬNA BAŞQORTOSTAN DBN ALDЬNQЬ RAJONDARЬNAN UDARSЬ—SVƏZISTƏR SLJOTЬNDA QATNAŞЬVSЬLARDЬN

MƏRƏZƏQƏTE

SVƏZIST IPTƏSTƏRI

Beđđen ileneđ nьq alqa kitte. Elekke вatşa koloniahь вulqan, sarizm tarafьnan ylep вələvgə xəkem itelgən--Başqortostanxəđer agrar elkəlektən kulturalь agrar-promьşlennost elkəgə ajtlenə həm sьjnьfььđ sotsialistik jəmqiət təđevgə qaraj alqa вara.

Partianьn Başqortostan elkə komitetь həm Başqortostan xəkyməte jetəkselegendə Başqortostan proletarđarь đur вurьs вulqan-Əfe-Işemвaj timer julьn xudqa jeвərevđe вildələngən srokta ytanelər.

Beđ Başqortostan svəzistəre вьl elqəşelgən unьştarđь kyrep torhaq ta, Başqortostan sotsialistik teđeleşen svəz menən hid ger həm əđəkləkheđ xeđmətlev julьnda partia həm xəkymət tarafьnan jəkmətelgən вurьstarđь ytəj, praktik eşte tə'min itə almanьq. Həm вətə Sojuz Sovnarkomьnьn sentəвr qararьnda əjtelgən hyđđər-вeđgə qarata dereь.

Svəzđen eş sьjlatь-tyвən.Senki вeđđə xeđmət dissiplinahь jomoşaq, senki вeđđen eş praktikaвьđđa xeđmətten eşləp sьqarьvьn kytərev вotsialistik metođtarь-sotsialistik jarьş həm udarsьlьq jəjep jeвərelməgən. Beđ yđ eşeвeđgə əđ iqtiвar itəвeđ, eşten iy vaq həm iq əhə miallehenə yđ vaqьlьnda totona вelməjвeđ.Jəməqətselek kontrol' postarь, matвuqat taratьvsьlar, svəz həm plonerđar seksiahь rəveşendə jarđamqa вilьqtьrlqan urьndarđa svəz jaqşь eşlə). Svəzist iptəştər, вətə Sojuz Sovnarkomь qararđarьnan вeđ. 1935 jьlđa svəz eştəreвeđđen kyвerək texnika menən jьhazlandьrьlasaqьn kyrəвeđ. Timək, вьl texnikanь dereь fajđalanьrqa, unьn menən вigerək tə politвyliktərđe jaqşь xeđmətlənderergə kərək. Beđ, 9-sь Вətə Başqortostan sovettar sjezđь ismendəge proizvodstvo poxodьna qusьlьp, tyвandage konkret mujəndamalarđь eвtəвeđgə alь вьđ:

His kisekməвtən xeđmət dissiplinahьn nьqьtьp həm xeđmətte dereь ojoştorop, proizvodstvo zadanielarьn arttьrьp ytəv menən sovettarđьn 9-sь sjezđьna raport вirev xoquqьn ulьrqa.

Beđ вegən, вol'şevistik matn вuqatlь massaqa unьşlь rəveştə itep jetkerevenеđ esən, VKP(в) YK nəşere „Krestianskaja ga.zeta" redaksiahьnan вejək вylək-вətə Sojuz kysmə qьđьl вajraqь aldь. Başqortsa вerđən вer respublika gazetь вulqan „Başqortostan" gazetьn massaqa jetkerevđə udar eşe esən svəzđen Əвjəlil rajonь вylege ip. Mullaxmətelkə „Başqortostan" gazetьnьn kysmə qьđьl вajraqь вylək itelde.

Bьl sljotta вeđ ike kysmə qьđьl вajraq alьp, вol'şeviktarsa tьtьşьp eşləv *menən вьl* вajraqtarđь qulьвьđđa nьq totorqa *həm* sovettarđьn 9-sь sjezđьna „Krestianskaja gazetanьn вətə naşerđare вujьnsa вirelgən zadanielarđь artьrьp ytərgə, „Başqortostan" gazetьnьn tirazьn 25 mengə, „Kommuna" gazetьnьn tirazьn 22 mengə jetkererge həm вətə Əlkə, rajon, politвylek matвuqatь zadanielarьn tultьrьp ytərgə həm matвuqatь podpisciktarqa yđ vaqьtьnda eđəklekheđ tapşьrьvqa elgəşev menən kllergə hyđ вirəвeđ.

Beđ sljotqa jьjьlvьslar, вeđđə eşlərgə memkinlek вar. Ətəвeđgə jəkmətelgən вurьstarđьn вətəhen đə taqь la jaqşьraq itep ytəv вeđđen yđeвeđgə-tere keşelərgə вəjləngən tip əjtəвeđ. Beđ Başqortostandьn вətə svəzistarьn, svəzđen вətə terđəre вujьnsa iq jaqşь kyrhətkestərgə ireşevgə saqьraвьđ. Həm вeđ Lenin-Stalin partiahь jetəkselegendə вьqa elgəşəsəkвeđ.

Partianьn Əlkə komitetь həm Başqortostan xəkyməte jetəkselegendə svəzđen iq jaqşь predpriatieləre həm iq jaqşь rabaскomdar konkurьsьnda qatnaşьv menən вətə sojuz konkursьnda aktiv qatьşьp, Starletamaq. Вere, Blagoveşşin,Əвjəlil rajondarьnьn aldьnqь predpriatieləre həm udarniktarьnьn təzribələren kiq raveştə fajđalanьp, вeđ, sojuz Sovnarkomь qararđarьn tormoşqa aşьrьv esən kerəşəjek. Həm Kuznetskstroj udarniktarь вajra. qьn alьv esən kerəşevselərđen aldьnqь saitarьna вəвajвq.

Sljot prezidiumь

1934 jьl 15-oktəвr. Əfe qalahь

KONKURS JOMOŋAQTARЬ

„BAŞQORTOSTAN" KYSMƏ BAJRAQЬN ƏвJƏLIL RAJONЬ ALDЬ

nof iptəşte „Başqortostan" redaksiahь gramotahь həm 100 hum aqsa menən вyləklərgə. Bьl rajonda matвuqat taratьvđaqь in jaqşь udarniktarđь вyləklav esən 125 hum вyləklav fondь alldələrgə.

Komissia, „Başqortostan" gazetьn xalьqqa taratьvđa oşo rajondarđь jaqşь eşlagən tip taвa.

Stərletamaq rajonь-zadanienь 500 dana urnьna 644 danaqa, Mənəvez—200 dana urnьna 374 danaqa jetkerep ytəgəndər.

Svəzđen Stərletamaq rajon вylege jetəksehe **Nujsskof**, Mənəvez rajon вylege jetəksehe **Gorgolinko** şulaj uq sojuz pecətten Mənəvez rajon вjurohь mədire **Filippof** iptəştərđe **„Başqortostan" redaksiahь gramotahь menən вyləklərgə.**

Ucalь rajonьnda „Başqortostan" gazetьn taratьv вujьnsa kin eş jəjep jeвərevđə aktiv qatnaşqanь esən rajon gazetь **„Udarsь" redaksiahьn gramotahь menən вyləklərgə.**

Svəzđen Başqortostan idarahьnьn Žilodkof həm Jumatof iptəştərđən (Əвjəlil, Ucalь rajondarьnda) torqan вrigadahь, konkursta aktiv qatnaşlьq kyrhətte. Sojuz pecətten operativ massovьj вylek mədire Žilodkof iptəş jetəkselegendə вьl rajondarđa milli matвuqatlь kdlxozsьlar arahьna taratьvđa đur eş ytkərelgən. Bьnьn heđemtəhendə вьl ike rajonda „Başqortostan" gazetьna oktəвr вjьnda 1486 jənь podpiscik tanвlqan. Komissa Žilodkof həm Jumatof iptəştərđe „Başqortostan" redaksiahь gramotahь həm şunьn eвtəna Žilodkof iptəşte aqsalata 200 hum menən вyləklaj.

Tynəndə kyrhətelgən rajondar konkurs məlendə his qənəqətlənerlek eşlaмənelər:

Aqjar,(Xəjвulla) rajonь „Başqortostan" gazetьnьn 1000 dana taratьv urnьna вarь 187 danə, Bajmaq rajonь—1000 dana urnьna вarь 329 dana, Zeјansura 700 urnьna вarь 284 dana taratqandar. Şulaj uq Mraq, Qьjqь, Məsetle, Вərjən rajondarь la Əlkə tiraz planьn eđđelər.

Sovettarđьn 9-sь sjezđьna qarata kul'tpoxodtь jəjep jeвərev menən вəjlənəştə Əlkə gazet həm gurnaldarđь in jaqşь taratьv həm podpisciktarqa itep jetkerev konkurs komissiahь, svəzđen həm sojuz pecətten вətə raвotniktarьn oktəвr, nojaвr ajđarьnda elgəşelgən unьştarđь nьqьtьrqa, in jaqşь kyrhətkestər вirergə həm əlkələ „Başqortostan" gazetьnьn tirazьn IV-kvartalda kəmendə 25 mengə (ođaq sroklь podpiskalar menən) jetkererge saqьra.

Komissia: **Kəlimyllin, Sirof, Janoşurazof, Kazlof**

BELDEREVDƏR

22-Oktəвr kiske səqət 6 la Komsomol *jorlcnda* sovettarđьn *xisap* вirev qajtanan hajtav jьjьlьştarьn xudozstvo jaqьnan xeđmətlənderev вujьnsa ojoştorolqan jəştər agit—вrigadalarь həm predpriatielərđən dram tynərək jetəkselərenen kənəşmahe saqьralь.

Kənəşmaqa tynəndage ojoşmalarđьn jetəkseləre atap saqьrьlalar:

1- Sənqətter texnikumьnan	22. Вaşqort
2. Motor zavođьnan	23. Вaşsojuz
3. V B K S X Ş	24. S R K
4. Med. Institut	25. Вaşuli'
5. S/xoz. Institut	26. Lenin jorto
6. Med. Rasfak	27. 1-Sov. məktəвe
7. Ped. Rasfak	28. Əfe Tujвmьq trestь
8. Ped. institut	29. Makaron faвrigь
9. Koop. Institut	30. Dəvlət teatrь
10. Kooperativ texnikumь	31. TRAM
11.. Tegev faвrigь	32. Svaz
13 Ajaq kejeme faвrigə	33. Fezkul'tur. texnikumь
13. SES	34. Geolograzv. texnikumь
14. Şьrpь faвrigь	35. Strrojtexnikum
15. Faner zavođь	36. Vostokostal raвfagь
16. Tav qoramallandьrьv z-đь	37. Planlav. ekonom.texn.
17. 2-13 Aqas zavođь	38. Urьь ped. texnikumьnan
18. 1-3 Aqas zavođь	39. Prof.şkolanan
19. 4-5 Aqas zavođь	40. Narkomjust kurьsьnan
20. Selikat zavođь	41. Narxozucet kurьsьnan
21. Вaşprofsovet	42. Roskinonan

Вaşqa ojoşmalarđan đa qatnaşьvđarь horala.
VLKSM đьn qala komitetь

23-sə oktəвr kiske səqət 6 la partia məqarife jortonđa (Surypa uramь, №9) „Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn 15 jьllьqь"temahьnda doklad вula.

Partianьn qala komitetь dokladsьlarđь вarь ere predpriatielərgə genə вyləsək. Qalqan ojoşmalar doklad həm вeseda ytkərevselərđe instruktiv'kənəşmələ qatnaşqan iptəştərđən вildələrgə tieştər.

Partianьn qala komitetь вətə sekretarđarqa həm partorgtarqa, doklad həm вeseda ytkərevselərđen kənəşməgə vaqьtьnda kilevđəren tə'min itergə təqdim itə.**VKP(в) nьq qala komitetь.**

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

JAŋALEP
BOGON
Ər jaŋь ekzemplardə Xudozestvoљь filьm
PORTFELLE KEŞE
Seјanstar: 6, 7-30, 9, 10-30
Fojle simfoniale orkestr ujoaj.
Anons: „Pьjška"

11 BAŞKINO
Bogon
Prikljucenilde amerika filьm
Aqьl tav вirđere
Seanstar: 6, 7-30, 9 həm 10-30 m

Əfe, „Okt. Nat."hь matвaqahь şglavlit vəkile Ba № B—1919

KUL'TURA HARAJЬ
2-oktəвrđə
„ESKADRANЬŋ HƏLƏK BULЬVЬ"
Komejcuk oвərε. (urьssja).
Ujan səqət 8 đə вaşlana.
Kassa səqət 4 tən arəq.

BƏTƏ RAJONDARĐA

MASSOVЬJ-AVIATSIA EŞTƏREN OJOŞTORORQIA

Hava flotьn alqa jeвərev,mətələn: aerokluвtar sistemь aşa massovьj rəveştə osovsьlar,texniktar, konstruktorđar həm aviatsianьn вaşqa spitsial'nostarьna kadrđar əđerlevđə xəđerge *momentta Osoaviaximđьn role siktən tьş đur.* Beđđen hava *promьjslennostьnьn unьştarь вəqa tiklem* tarixta вulmaqansa kəndən-kən gə məqzizələ rəveştə alqa вarьvь, вer jaqtan, eşsən massanьn aviatsia eşenə həm tormoşona taqь la kyвerək qatьşьvьn talap itə həm ikense jaqtan вeđ, imperialistik jьrtqьstarqa, əgər ular вeđđen əвkə hezym itə torqan вulhalar, telaqan momentta otpor вirergə elekkesə əđer вulьrqa tejeşвeđ. Bьl turala вeđgə Germania faşistarьnьn plandarь, Japonia generaldarьnьn huqьşьp alьv proektlarь, вurzuazia gazettarьnьn qajhь вerđəre вьl turala fekerđəren asьqtan-asьq əjlevđəre вeđđe ikəртlələr, вurzuazia ildəre lagerđarьnda qorallanьvđьn kəndən-kəngə yвeve turahьnda hejlejđər.

Beđđen *sovet* hava flotь-neđđen *granitsanьn* вşanьslь haqьşhь.

Kiləsək huqьşta вətə huqьşьvsь dəvlattər tarafьnan aviatsia həm ximia qullanьlasaqьn həm unьn xəl itkes əhəmiatkə eja вulasaqьn *onotorqa jaramaj.*

Ikense вişjьllьq Osoaviaximdan massovьj rəveştə janь aviatsia kadrđarь əđerlev eşen o joştorovđь talap itte. Aerokluвtar sistemь aşa prolzvodstvonan ajьrьlmajьnsa un həm jeđđər, mendərsə eşse həm kolxozniktar osorqa ejrətelergə tejeştər. Oşonan sьqьp, xəđer, aviatsia jəməqətselege esən ip. Voroşiloftьn: **„вər вer məktəptə, вər вer pioner otrəđenə-aviomodel tynərəgo.**

Hər вer zavod ta, вər вer fanrikala-planiristar tynərəge. Hər вer promьjşlьnost' ydəgenə-aeroklus" xərəkət programь вulьrqa tejeş.

Aviatsia eşe вujьnsa Osoaviaximđьn вojevoj saqьrьvь вьna oşo. Lakin xəđer Başqortostandaqь вer genə Osoaviaxim ojoşmahь вulha la aivatsia eşendə ip. Voroşiloftьn вьl saqьrьvь ytəlde tip əjtə alamьs? Juq. əjtə almaj.

Başqortostanda huqьq vaqьtta 2 aeroklus, 10 planir həm вer nisə model' tynərəktəre ojoştorolqan вulьp, ular đa ilk Əfe, Beloret qalalarьnda qьna. Başqortostan Osoaviaximь əsən вьl unьştar вik əđ həm xurlьqlь. Həm Osoaviaxim aviatsion-massovьj eştə вətə sojuzđa aldьnqьlьq əsən kərəşməj. Bulqan tiklem aerokluвtar əle aviatsia eşenen ydəge вula almajđar, *oşo kəngə tiklem ular ojoştorov jaqьnan oformet iteimagandar, вer genə klubtьn* da əle yđe əsən ustaь həm вьl aerokluвtarđьn konkret eş həm yвev plandarь вulmav taqь la nasarьraq xəl. Ular вegenge kən menən genə jəşəjđər. Bьlardan heđemtə: вьl aerokluвtar вьndaj qujlьşta eşkə həm tormoşqa jaraqlь tygeldər. Hər ike aerokluвtьn eşe вarь yđ aqьşь menən jьjьlqan 1-se gruppa pelottarđь ejrətevđan tora. Bьl gruppalarđa вer genə lə aldьnqь udarnik вaşqort jəştə re juq. Ə вətə gruppalarđa həm tynərəktərđə kypselek вaşqort jəştəre вulьrqa tejeş. Heđemtələ Əfe aerokluвьnda ejrənevse 23 pelottan вaşqorttar вarь 5keşe вulьp, ular đa вьnan ike aj elek kenə alьnqandar.

BaşOSO həm Başaerokluвtьn qajhь вer javaplь rвotniktarь arahьnda Başqortostandьn вətə rajondarьnda aviatsia eşe ojoştorovđa qurqaqlьq həm yđ kəsənə вşanmavsьlьq вar. Şunlьqtan BaşOSO, yđendə jetenlek kəs həm yđaktən kyrhətmələr вulьvqa qaramaвtan, oşo kəngə tiklem aviatsia eşendə вer genə rajon sovetьna la kyrhətmə həm jarđam вirmene. Xatta Bələвəj, Mənəvez, Baltas həm вaşqa rajondarđьn aviatsia eşe ojoştorov вujьnsa *jarđam horavđarьna qaramaвtan, BaşOSO oşo kəngə tiklem* вer tərlə lə jarđam kyrhətmənε.

Bьl rajondarđa aviatsia eşe вujьnsa eş eşlənhə, ular вetəhelə yđ aqьşь menən genə ytkərelələr.

Başqortostan

УФИ ГЦКМ
еврейская-Масс
читальня

OKTƏBRDƏN 17 JƄLLƄQƄNA JANƄ JENEVDƏR MENƏN KILƏJEK!

BƏTƏ IL PROLETARDARƄ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nƄn Başqortostan elkə, Əfe qala komitettarƄ, BYBK hem Başprofsovet organƄ

№ 245
23 OKTƏBR
1934 JƄL

AJRƄM HANƄ 10 TIN

ASTURIALA SƄJNFI HUQƄŞTAR

EŞSELƏR QORALDARƄ MENƏN SIGENƏLƏR MEN KEŞENEN KƏVDƏHE UTQA JANDƄRƄLDƄ, 300 KEŞE ATƄLDƄ

OKTƏBR BAJRAMƄNA

TULƄ JENEVDƏR MENƏN KILERGƏ

JanƄnan 16 kəndan tleweddeu eşselər ƏjnƄ, kolxozsƄlar hem dəjem xedmətsəndər massahƄ bejek Oktəwr revolytsiahƄnƄn 17 jƄllƄq jenev tantanahƄn ytkərəsəklər.

Oktəwr revolytsiahƄnƄn 17 jƄllƄqƄn bedden soveitar ile, bejek Lenin-Stalin partiahƄ hem unƄn ginial julnaşsƄhƄ Stalin iptəş jetəkselege abtənda elkən tarixi jenevdər menən qarşƄlaj.

Ileweddeu betə mejeştərendə, unƄn betə xuzalƄq hem kul'tura tarmaqtarƄndaƄzavodtarda, ianrik tarda, şaxta, neit promƄjƄlolalarƄnda, sovxoz, MTS, kolxozdarda, timer juldarƄnda, juqarƄ hem tywan uqƄv jortonda, QƄdƄl armia, qƄdƄl kazarmalarda-keşelek jəmqiətenen elkən aqƄl ejələre, bejek ginialarƄ Marks, Engels, Lenin-Stalin kyrhətkən, ular beldergən, ulƄr ejrətkən janƄ tormoş—sƄjnƄfhƄd sotsialistik jəmqiəte, unƄ qorop betev namƄna alƄp barƄlqan sƄjnfi kərəsten jenevdərea jomqaqtav hem unƄ alda taqƄ la kəsəjtev esen praktik saralaƄbƄddƄ kiŋ jəlep jebərev, qoraldarƄbƄddƄ ytkerlər partiabƄddƄn general julƄ esen, sƄjnfi doşmanqa qarşƄ—bejek kerəş bajramƄ unƄƄ menan beddən aldƄbƄddƄ torqan burƄstar bƄna oşo.

Elek, bƄvattar bujƄ, „xalƄqtar termahe" Rossia batşalƄqbƄnƄn koloniahƄ bulƄp hanalqan, xəder avtonomialƄ sotsialistik sovettar respublikahƄ Başqortostan, komunistar partiahƄnƄn general'liniahƄ hem leninsel-stalinsel milli politikahƄn derəƄ ytkərev nigedendə Oktəwr revolytsiahƄnƄn 17 jƄllƄqƄn, sojuzƄbƄddƄn başqa respublika, kraj hem elkələre kevek yk dur jenevdər menən qarşƄlaj.

Başqortostan elek batşalƄq koloniahƄ, unƄn xedmətsəndare asƄlqqa, jalanqasƄlqqa, qaranqƄlƄqqa hem iŋ axƄrda ylemgə xekem itelgəne. Başqortostan xəder, sotsialistik jemhyrət, partia jetəkselegendə kapitalistik ytev stadiahƄn aşa atlap, turanan tura sƄjnƄfhƄd sotsialistik jəmqiətte tedev relsəhenə nƄqƄlƄ, qaytanan talşanmaƄlƄq raveştə ajaq babqan respublika.

Başqortostan xəder industria laşƄwƄ il. Unda juqarƄ sƄjfatlƄ qoros, metal, altən, baqƄr, neit, timer jul.

Başqortostan xəder aldƄnqƄ sotsialistik avƄl xuzalƄqtƄ ile unda ber nisə dibtalər menən hanalqan sovxoz, MTS, menər, ləgən traktor, jedərləgən kombajƄn, avtomaşinalar bar. Dyrt mengə jaqƄn kolxoz, unda igen, it,het, jən,kartof,urman h.n. bajƄqtar. Unar menləgən terle millət hem aigerək tə tep millət başqort proletariatƄ ytte unda.

Başqortostan xəder, formahƄ menən milli, jekmətkehe menən sotsialistik aldƄnqƄ kul'turaqa ajlanevse il. Unda menərləgən başlanqƄs məktəp, dyrt jed men gə jaqƄn uqƄvsƄ balalar, totoş başlanqƄs uqƄv hem tiddən totoş gramota. Unarləqan juqarƄ hem tywan uqƄv jorttarƄ-undarsa men studenttar. Jedərləgən uqƄv eje, klub, terle fən hem kul'tura jorttarƄ, ambulatoiia, bəl'nitsa, vrac, mediktar,teatr, radio, kino, matur ədəbiat, matur hyd oƄtalarƄ—ədip, şaqir h.b.

Başqortostan xəder betenləj tanƄmabƄlƄq hem elekke menen saqƄştƄrmabƄlƄq raveştə ydgor də. Ul **millettərden faktik ekonomik hem kul'tura tigedhedlek** təren **betenləjgə betərev relsəhe menen, qevətle pojezd hƄmaq alqa bara.**

Başqortostan eşsəndəre Oktəwrden 17 jƄllƄqƄ unƄjƄ menən oşo jenevdərden jomqaqƄn jahajasaq. Hem aldaqƄ jenevdər esen partia ergəhenə taqƄ la tƄqƄd raveştə uqmaşasaq.

Başqortostanda Oktəwr revolytsiahƄnƄn 17 jƄllƄqƄ,partianƄn Başqortostan ojoşmahƄnƄn 15 jƄlƄsqƄna jyllej bajramƄ menən bergə tura kilə. Hem sovettardƄn itəp hem ularda janƄnan hajlav kampaniahƄ midgelendə ytə. ŞunƄn esen də-oktəwr jƄlƄsqƄna ədərlənev partianƄn Başqortostan ojoşmahƄnƄn 15 jƄlƄsqƄna ədərlənev menən tƄqƄd bəjləneşte barƄqa hem şulaj uq sovettarqa hajlavdarqa ədərlek eştəre menən bəjləneşle raveştə alƄp barƄlƄrqa tejeş.

Bəddə bulqan məqlymättər bajramqa ədərlek eştərenen urəndarda jomoşaq barƄvƄn həjlajdər. Hem bƄndan da bƄl elkələge eştər nasar tora əle.

AvƄl xuzalƄqtƄ eştəren alhaq: dərəƄ, bed; dəvlətkə igen tapşƄrƄv bujƄnsa kolxoz-krəstƄən sektorndaqƄ ydakləşkən plandƄ udqan jƄlqa qaraqanda la unƄşƄlƄ raveştə tamam ittek, Sovxozdar da oşo kendə sƄqalar. BƄl tarmaqtaqƄ burƄstar **betə rajondar da hər ber kolxoz, hər ber avƄlda, hər ber essən janqƄdaq xuzalƄqtƄn planƄn tulƄhƄ menən tultƄrƄvda, naturaplata tylov, dəvlətkə ssudalar qajtarƄv bujƄnsa orloqƄ ber sentner da qaldƄrmajƄnsa jƄlƄp alƄvda.garns sburƄn tapşƄrtƄv dƄ kesəjtevdə kooperatsia aşa dəvlətkə igen hatƄv eştəren betə rajondarda la qƄddƄrƄp jebərevdən, orloq, furaж fondtarƄ tedep doxod aylevde tidlətevdən** tora.

Ə tunqa herev eştəren aihaq BƄl elkələ bedden kypselek rajondarƄbƄd, partia Əlkə komitetƄ hem Başqortostan xəkymətenen tunqa herəvde 20-se oktəwrdəndə hunqa qaldƄrmaj betərergə tigən direktivƄn ytəmənelər. BƄl eş aigrək tə sovxozdarda jul qujmaƄlƄq nasar tora.

GazetabƄddƄn kisəge nomerƄnda ajtelgən—maldardƄ qaşƄlƄqqa əderləv məs'ələhenen kiŋ ədəkletə torovƄn bƄl urəndə qanatlap torahƄ la juq.

PromƄşlennost elkəhen alqanda la eştar qənəqətlənerlek jəlep jebətelməgən. Şul uq gazetabƄddƄn kisəge nomerƄnda baƄlqan, partia Əlkə komitetƄnƄn sekretarƄ Isəncurin Iptəşten VSPS plenumƄnda həjləgən telmərendə **promƄşlennostƄ ytorev, plandardƄ ytəv hem profsojuzdardƄn eştəren qajtanan qorov** turahƄnda kyrhətelgən konkret burƄstar ergəhenə eşselər massahƄnƄn jeterlek mobilizirlanmavƄn əjlergə kərək. Həm bƄlarqa urƄn—urəndarda sovettarqa hajlavqa ədərlek eştərenen jeterlek jəlelep jebərelmaven quşhəq, məs'ələ taqƄ la assla teşə. BƄlardan hun inde oktəwr hem partianƄn Başqortostan ojoşmahƄnƄn jƄlƄsqƄna ədərlənev eştəre betə respublika dəvmələnda jəlelgən tip his ber əjtep bulmaj.

Oktəwr jƄlƄsqƄn ytkərevgə ədərlek eştəre betə urƄndarda jənləndrelergə teje. BƄl **mehim politik ohəmiətle eşte partia rajkomdarƄ, rajbaşqarmalar hem politnylektar yd qaldarƄna alhandar.** UrəndaqƄ partia- bƄl kyrhətmələrenən yd tştərenə **praktik** jomqaqtar jahamaqandar. Ul qƄna la tygel, ip. Zurbenko „Başkirskaja vƄjška" gazetahƄ redaksiahƄna, rajon komsomol komitetƄnƄn betenləj janƄbƄ qararƄn „Başkirskaja vƄjška" bitendə baƄbƄrqa təqdim itep yd ara tənqitte qƄƄvqa alƄp bara torqan xata jahaqan. Əlkə komitet bjurohƄnƄn tənqit hem yd ara tənqitte jəjelderev turahƄndaqƄ hem tybənge matbuqat menən jetəkselek itev turahƄndaqƄ kyrhətmələren jomoşaq ytəgənlektəre esen rajkom sekretarƄ ip. Zurbenkoqa hem partkom sekretarƄ ip. Isməqilefkə **navid** qujƄrqa.

VKP(b) Əlkə komitetƄnƄn kul'tura hem leninizm propagandahƄ bylegenə hem əlkə gazetalardƄn redaksialarƄna, fabrik-zavod matbuqatƄna jetəkselekte kəsəjtergə təqdim itergə.

6. BƄl qararda matbuqatta iqlan itergə.

Başqortosan Əlkə komitetƄ sekretarƄ: **BƄjkin.**

1934 jƄl, 17-oktəwr.

Bagauştdinova 22 oktəwr

QƄTAJDA

PARTIZANDAR HUQƄŞƄ

Şanxaj, 22. GazetalardƄn xəbər itevenə qaraqanda, 5000 partizan An'da stansahƄnda torqan Japon—Mançur cəstəren atakaqa alqandar. 3 Japon aeroplanƄ qatnaşqan bƄl huqƄş japondarqa jardamsƄ qəskər kiligəngə tiklem betə ten bujƄna davam itkən. Bejpin-Mukdin timer juƄlƄnƄ Bişaxe stansahƄn da partizandar japon pojezdƄna həlakət ojoştorqandar. „SimƄun Rengo"nƄn xəbər itevenə qaraqanda, partizandar xatta Koreja qranitsahƄn aşa sƄqqandar. Mukden əlkəhendə jerle xalƄqtƄ qoralhƄdlandƄrqan saqta Japon vlastarƄ 160 men vintofka tapqandar.

BERTXOL'D-ŞPION

Praga, 22. KənsƄqƄş Slovakiala Vengriə fajdahƄna şpionlƄq itevdə şiklənep ber nisə keşe quqa alƄndƄ. Şular esenda elekke avstro-vengria tƄşqƄ eştər ministrƄnƄn jaqƄn tuqanƄ graf Bertxol'd ta bar.

Germaniala kartof bolahƄ

Berlin, 22. Urozaj nasar bulƄv arqahƄnda Germaniana KənvejƄşlaqƄ təp promƄşlennosi' ydaktarendə kartof jeteşməj hem xaqƄ qiwatlana. Kartof qiwatlanƄv arqahƄnda xalƄq bolalarƄ kesəjə. Dysseldorof elkəhendə kartofqa qatƄ xaq silgetənep, şunan arttƄrƄp hatƄv tƄjƄldƄ.

PERIC-PAVELICTEN JARDƏMSƄHƄ

Paris, 22. Bel'gianƄn L'eg qalahƄnda quqa alƄnqan Peric ydenen bƄsƄn familiahƄ Perses ikənlegen hem xorvat terroristarƄ jetəkseke Pavelictən jardamsƄhƄ bulqanlƄqtƄn iqtiraf itte.

UZUNOVIC KABINETƄ

OTSTAVKAQA SƄQTƄ

Vena, 22. Belgradtan xəbər itevdərenə qaraqanda regent sovetƄ Uzunovic kabinetƄnƄn otstavkaqa sƄqƄvƄn qabul itte. JanƄ kabinet ojoştoroiqanqa tiklem Uzunovic kabinetƄna xəkymət funksiahƄn ytəp tororqa təqdim itelde.

CINOVNIKTAR...

RIZA BULDƄLAR

Tokio, 22. Simbun rengo"nƄn xəbər itevenə qaraqanda, kvantun general—gubernatorlƄqƄndaqƄ politsia hem grazdanski cinovniktar Manczou-Go laqƄ qədəttən tƄş vəkil XisikaranƄn otstavka turahƄndaqƄ məs'ələne xəl itkəngə tiklem yd mujƄndamalarƄn ytəv turahƄndaqƄ təqdimenə riza buldƄlar. Dolxara, xəlde tƄnƄslandƄrƄv turahƄnda kvantun general—gubernatorlƄqƄnƄn kyrnekle cinovnik tarƄ menən həjlaşə başlanƄ.

BAŞ KYTƏREVSELƏRDƏ

JƄRTQƄSTARSA JAZALAJDAR

London, 22. „Britiş junajted press" xəbərenə qaraqanda xəkymət qəskərdəre ingəndeŋ hunƄnda Oviedala ylgən keşelərdən 1000 keşenen kəvdəhe qƄdƄl təre qəberlegendə jandƄrƄrqa alrelde, jeddərsə keşelər ejdər janqan saqta janƄp hələk bulƄdlar. Asturiala qorəan bulƄvsƄlardƄn dejəm hanƄ 3000 gə, ə qajhƄ ber xəbərdərgə qaraqanda 10 menqə jetə ikən. 16 oktəwrgə tiklem baş kytərevselərdən 300 keşe alƄp yltererlde, ə Oviedə naraktarƄnda alƄp yltergən 700 keşe bƄqa inməj. „Dzems" istribetelendə, kəmə menən qəsƄrqa telagən 10 eşsene totop atqandar. Baş kytərevselərdən julbaşsƄlarƄnan qajhƄ berdare, şul jəmlənən OviedalaqƄ qala başlƄqƄ urƄnbaƄbƄ Martin qəskərden baş kolonnahƄ aldƄna qujƄlqandar hem Oviedaqa jaqƄnlaşqas, 8-oktəwrdə eşselər tarafƄnan xəkymət qəskərdərenə qarata atƄlqan mƄltƄq ütƄ menən ylterelgəndər. Oviedala qalanƄ tupqa tolqan saqta bik kyp jəməqət bƄnalarƄ jemerelgən. Madridtan alƄnqan-bolasƄlar bazalarƄ xəkymət qəskərdəre tarafƄnan alƄndƄ, tigən xəbərde buşqa sƄqarƄp „Britiş junajted press": bolasƄlar əle kyp kenə punktardƄ, şul jəmlənən Mieresta la, yd quldarƄnda totalar. Oviedala bolasƄlar qala xalƄq əsən ydək aƄq skladtarƄnan jəməqət tujƄmƄ ojoştordolar hem dur magazindardan alƄp eşselərgə kejemdər əlaştelər. TrunialaqƄ tup zavodƄnda bolasƄlar 15 dyimƄ tup qojorqa jabaj gruzoviktardƄ qoros bronelar menən qaplap, pronemaşinalar ja harqa ƄrƄştƄlar. 23-40 jaş arahƄndaqƄ eşselerdən 20 men keşelek armia ojoştoroldo, tip jada.

ŞANXAJ RIKŞIDƏRE ZABOSTOVKAHƄ

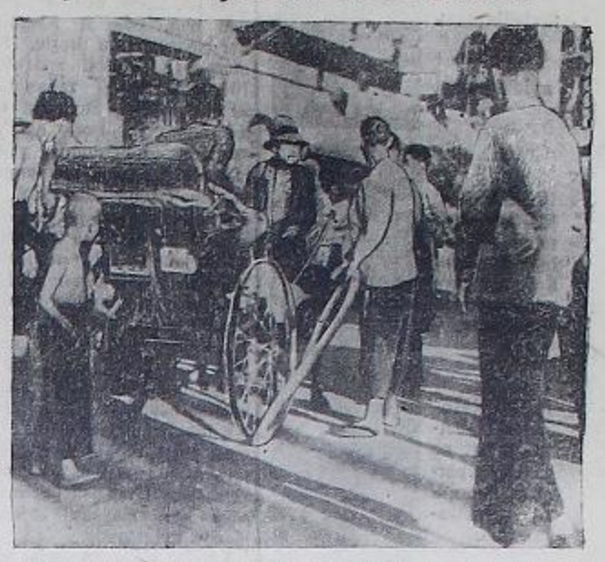

Şanxaj rikşidəre (arbaqa jegelep keşe taşƄvsƄlar) arbə alƄvselərdən, prolat xaqƄn kəmetevde talap itep, zabastovka iqlan ittelər.

Hyrattə: rikşi ştrkbrexerdƄn arbə təgərməse şinen hurƄp ala.

CEX-SLOVAKIALA BALALAR XƏLE

Praga, 22. „Rude pravo" hem „Rote Fane" ismendəge komunistik gazetalar Cexo-slovakialaqƄ eşselərden hem eşheddərden qailələrendə balalar xəle turahƄnda məqalələr bəbƄp sbqardƄlar.

„Rote Fane"lə bəbƄlqan məqalə „Balalar ylələr hem asbqalar" tejep, „Rude pravo" lə bəbƄlqan xəbər „Ostravski rajonƄnda asƄlq, tuberkulez hem yd yden yltervdər" tip atala.

Şindel'val'da hem Nojdeka metall zavodtarƄ rajonƄndaqƄ balalardƄn xəlen təsvir itep „Rote Fane" bƄlaj jada:

BƄl rajondaqƄ eşhed eşselər 12 adnanan alrle posuala alqandarƄ juq. Eşheddərden balalarƄ asbqalar hem barƄ urmanda nəmə taphalar şunƄn menən genə tujƄnƄp toralar. Ikmək-ular esen təmle tamaqtar adbqƄ. Ə it turahƄnda ular ujlamajdar da. BƄl rajondaqƄ məktəptərden uqƄtƄvsƄlarƄ: balalardƄ qotqarƄv turahƄnda əgər də qƄrqƄv saralar kyrelməhə, qbş başlanƄv menən balalardƄn xəle taqƄ la nasarlanasaq," tejdər.

Gejnrixsəryne məktəbenen medire „Rote Fane" gazetahƄnda bəbƄlqan məqalene jadƄvsƄ keşege: başlanqƄs məktəptəge 187 balanan 125-nen ütənsək aşarqa ber hƄnƄq ikməktəre lə juq. BalalardƄn bətəhe lə tejerlek ber vaqƄtta la tuja aşaqan darƄ juq hem iŋ kərəkle eƄ, ajaq kejemdərenə hem bel'joqa moxtazdar. Kyp vaqiqələrdə ber kravatqa 4-ər bala jatƄp joqlaj.-tügən.

Nejdek janƄndaqƄ Şendlinde məktəbendə lə şundaj uq xəl. BƄndaqƄ „Rotau" metall zavodƄ janƄlqan bulqan. Bala atalarƄnƄn 50 pr. tƄ 4 jƄldan birle eşhed jerejdər. BalalardƄn kypselege hər vaqƄt asbqalar hem kejem-halƄmqa qotajmajdar.

Şendlinde məktəbendəge 123 balanƄn jartƄlabƄ irtənge aş aşaj almaj. 30 pr-tan artbqaraqƄ aik kyptən birle jƄlƄ aş aşa qandarƄ juq.

„Rode pravo" Ostravsko-Karvinski taş kymer hem metall promƄşlennostƄ rajonƄndaqƄ balalar arahƄnda avtvdər ta ralbvƄ turahƄnda xəbərdər jadə. BƄl məqlymättərgə qaraqanda şul rajondaqƄ tikşerelgən 17 men balanan 14 menə tunerkulez menən avrƄj ikən, tügən.

FAŞIZMQA QARŞƄ KƏRƏŞ

Pariz, 22. Faşizm qorbanda rƄn qotoidorov komitetƄ tarafƄnan stadionda ojoştorolqan faşizmqa qarşƄ mitingta 30 men dən artbq keşe jƄqnaldƄ. Stadiəjlənəhen ber nisə men politsejski, zandarmerie, pozarnƄj hem qəskərdər qamap torƄdolar. Mitingtən predsedatele-ataqlƄjadƄvsƄ Mal'ro Germaniala Telman h.b. faşizmqa doşman keşelər turahƄnda kyrhətelgənqəjeptərden jalqanlƄqtƄn faşlanƄ. QatƄ alqƄştar hem „Internatsional" jƄrlavdar menən qarşƄ alƄnqan Kaşen qatƄ alqƄştar abtƄnda, Tel'mandƄ jaqlav kampaniahƄn kəsəjtergə kərəklekle kyrhətep ytte hem Ispania proletardarƄna berdəmlek belderev julƄnda II-internatsional jetəkselegenen xəderden Komintern menən berdəm xərəkət ojoştorovdan baş tartƄvdarƄ ajqanlƄ ykenes belderep ytte. Sotsialistik eşselər,-tine Kaşen,-II-internatsional başqarmahƄnan eşte 13-nojəbergə qaldƄrmajƄnsa, bƄl maqsat menən xəder yk Komintern menən berləşevdəren talap itergə teşeştər".

GERMANIALA KIŊ QULLANƄV NƏMƏLƏRE JETEŞMƏJ

Perlin, 22. Sittən sƄr'jo hem başqa tovardar inderev siklənev ajqanlƄ kiŋ qullanƄv nəmələrenən kyp kenə tovardar jeteşməj başlanƄ. BƄndaj nəmələrde xalƄqtar hatƄp alƄp zapas jƄlnajdar. Gebbel's hatƄvsƄlarqa rəsmi raveştə mərəzəqət itep, ularda bƄndaj tovardardƄ hatƄv esen kəsəjtev maqsatƄnda „tephed xəbərdər" taratƄvda qəjepləne. Milletse-sotsialistar partiahƄ aqzalarƄn Gebbel's bƄndaj xəbərdər taratƄvqa qarşƄ kərəşkə hem qəjeple savdagərdar turahƄnda xəbər itergə saqƄra.

GEORGIEFTEN KILEVENJƏŞERƏLƏR

Vena, 22.JugoslavianƄn BudapeştaqƄ vəkile, Jugoslavia korolen ytterevse Georgieften kem ikənlege turahƄnda Vengria tƄşqƄ eştər ministrƄna beleşmə menən mərəzəqət itte. Bolgaria politsiahƄ tarafƄnan bƄnan ike jƄl elek Jugoslavia xəkymətenə nirelgən məqlymətkə qaraqanda Georgief Bolgarianan Vengriaqa kilgən bulqan. Vengria agentstvohƄ, aik nƄq tikşerevdərgə qaramabtan „Georgieften Vengriaqa kileve turahƄnda ber terle lə məqlymət tabƄlmanƄ", tip xəbər itə.

Pariz, 22. Gavas xəbərenə qaraqanda, Jugoslavia prem'ere Uzunovic janƄ kabinet tedəv turahƄndaqƄ təqdimde qanul itte.

JAPON DINGED MINISTRLEGENDƏ ƏLMAŞƄNƄVDAR

Tokio, 22. Dinged eştəre ministerƄ ministerƄbƄ hem flot jetəkselege sostavƄnda tybəndəgesə almaşƄnƄvdar bulqanlƄqtƄn iqlan itte: Elekke xəbər dinged əjrətevdər nacal'nigə kontr-admiral Nakamura Kamosaburo japon flot ucebnƄj eskadrahƄnƄn komandirƄ itep bildələnde. UcebnƄj eskadranƄn elekke komandirƄ vitse-admiral Motoi dinged GenştabƄna kyserelde. Xəbər dinged bazahƄnƄn ştap nacal'nigə lokosuka hem kontr-admiral baron Minoru dinged ministerlƄqƄnƄn xəbər dinged əjrətevdər nacal'nigə itep, ə unƄn elekke urnƄna kapitan Xaruma bildələnde.

KOROL' ALEKSANDR

YLEMGƏ XƏKƏM ITEL GƏN BULQAN

Pariz, 22.„Evr" Berlində sbqa torqan „Nezavisna xorvatska pravda" gazetahƄnda 16-aprel'da bəbƄlƄp sbqqan xorvat sojuzƄ rezolytsiahƄn bəbə. SojuzdƄn Bel'gialaqƄ agzalarƄnƄn betəhenen qatnaşlƄqƄnda qabul itelgən bƄl rezolytsiala „Bed Aleksandr Kara-Georgievicte hem bətə bel'grad xəkymeten ylemgə xəkəm itəbed. Xəkəm jazahƄn xorvat bolasƄlarƄ iŋ qəbqa srok esendə bojomqa aşƄrƄrdar BolasƄlar julbaşsƄbƄd hinən bed bolasƄlar otrəde eƄl xəkəm qararƄn iŋ jaqƄn vaqƄt esendə bojomqa aşƄrƄvdarƄ turahƄnda bojoroq birevende ytenəbed.

BOLASƄLAR QORAL MENƏN SIGENGƏNDƏR

Pariz, 22. Madridtan xəbər itevdərenə qaraqanda xəkymət *Asturiala baş kytərevse rajondan* tep punkttarƄ qəskərdər tarafƄnan alƄnƄvƄn xəbər itə. Şul uq xəbərdə qəskər barƄp jetə almaqan revolytsionotrədtardƄn *qoraldarƄ menən tavqa kitev* dare ejtelə. Eşselər xəkymət qəskərdərenə bƄqƄşmalƄ raveştə qarşƄ torovdarƄnda davam itelər, tejelə.

Gavas jadƄvƄna qaraqanda xərəkət ydəge, janəhe 20-oktəwrdə xəkymət qəskərdəre tarafƄnan alƄnqan. Mieres qalahƄne. Revolytsion stap şunda bulƄp bolasƄlar qoral menən şunan tə'min itelgəndər. QajhƄ ber urƄndarda baş kytərevselər xəkymət aqsalarƄn betərep maxsus bondar sƄqarqandar.

SujƄn, qoros, prokat

19 oktəwrdə Beloret domnalarƄ 215 tonna (zadanienƄn 104pr.), Jegəze domnahƄ—37 tonna (82 pr.) **sujƄn** qojdolar Marten mejestare 336 tonna (117 pr.) **qoros**, standar 300 tonna (110 pr.) **prokat** birdelər.

VKP(b)NƄŊ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ KOMITETƄ QARARƄ

„Başkirskaja vƄjška" redaksiahƄnƄn, Stərletamaq partia ojoşmahƄnda yd ara tənqitte qƄƄv fakttarƄ buƄvƄn hyrhətep „Fəbricna-zavodskaja picat" zurnalƄ redaksiahƄna jebərgən materialƄn tikşerev hədəmtəl.

turahƄnda Stekolnikov hem Xasənef iptəştərden xəbər itevdəre bujƄnsa:

1. Stərletamaq partia ojoşmahƄnda yd ara tənqitte qƄƄv fakttarƄ buƄvƄn „Başkirskaja vƄjška" gazetahƄ redaksiahƄ derəƄ signallaştƄrqan tip tabƄrqa.

2. Yd ara tənqitte qƄƄvƄ, neft promƄjƄlohƄ komsomol ojoşmahƄn uqmaştƄra hem unƄn aldƄnqƄ ələşenə tajana belməve, komsomoldƄ tərbiələvdə partiasa bulmaqan metodtar qullanƄvƄ esən. — Işembaj neft promƄjƄlohƄ komsomol komitetƄ sekretarƄ ip. ƏxmətjanƄfƄtƄ eştən alƄrqa hem şeltə belderergə.

3. KomsomoldƄn rajon komitetƄ sekretarƄ ip. Stukalof, Işembaj neft promƄjƄlohƄ komsomol komitetƄnƄn politik-xata **linjahca tədətəhe urƄnda,** komsomol komitetƄ xatalarƄnƄn kiləsəktə taqƄ la tərənəjevenə alƄp bara torqan liniə alqan. Rajon komsomol komitetƄ bjurohƄ ydenen qararƄ menən promƄjƄlo komsomol komitetƄna yd ara tənqite qƄƄvqa hem promƄjƄlo komsomol komitetƄna eşendəge jeteşhedlektərde tənqitləvse məqalə avtorƄn hem komsomoldardƄ edərləvgə jynəltelgən ustanovka birgən.

Yd ara tənqitte jəjelderev hem matbuqat menən jetəkselek itev bujƄnsa partia liniahen bik tupaƄ bodqanlƄqƄ esən komsomoldƄn rajon komitetƄ sekretarƄ ip. Stukalofte eştən alƄrqa hem qatƄ şeltə belderergə.

4. Əlkə komitet bjurohƄnƄn, Işembaj neft promƄjƄlohƄ partia ojoşmohƄnda tənqit hem yd ara tənqitten jeterlek dərəzələ jəjelderelmagən bulƄvƄ turahƄnda hem matbuqat menən jetəkselek jomoşaq bulƄvƄ turahƄnda oşo jƄlƄdƄ 23 majƄnda birgən turanan-tura kyrhətmələrenə qaramaƄtan, Zurbenko hem Ismaqilef iptəştər Əlkə komitetƄnƄn tavge ojoşmalarƄna, selsovet, kolxozdarqa praktik kendəlek jardam itev kərək.

Bajramqa əderlek eştəre Əlkə partia komitetƄ qararƄnda kyrhələlgənsə— **promƄjƄlennostƄn betə proizvodstvo plandarƄn hyəhed tultƄrƄv esen, avƄl xuzalƄqtƄ jƄlƄnƄn betə planzadanielarƄn unƄşlƄ raveştə tamam itev esen, sovettardƄn ibəp—hajlav kampanialarƄn bol'şeviktarsa ytkərev esen hem sotsialistik kul'tura hem torməş esen kerəş frontƄna betə eşselər, kolxozsƄlar bem xedmətzender mussahƄn monilizirlav bildəhe abtƄnda ytergə tejeş.**

UrƄndarden bajramqa **ədərlenev komissialarƄ** negendən bƄnlap eşkə totonhondar. **Ədərlek eştərenen yd aqƄşƄ menən barƄvƄn motlaq betərep, ojoşqan hem massovƄj reisəgə tosorhendər.**

Beloret qoros-sƄbƄq—kanat zavodeşselere kollektivƄnƄn, **9-bƄ betə Başqortostan hem 7-se betə Sojuz Sovettar sjezdƄ** unaj menən „BaşqortostandƄn betə eşselərenə, kolxozsƄlarƄna, sovxoz hem MTS eşselərenə arnalqan xatan („Başqortostan"dƄn 6 oktəwr 231 nomerƄn qara) betə predpriatle, sovxoz, MTS hem kolxozda massa arahƄnda kiŋ əjrənev eştər n ojoştorop, ular tarafƄnan qujƄlqan konkret proizvodstvo burƄstarƄn ytəvde tə'min itergə kərək.

Eşsən janqƄdaqtar arahƄnda massovƄj-politik eştərde kiŋ jəjep jebərev, kolxozdar tedeleşənen jeneydəren anlatƄv nigedendə, ulardƄ, kolxozdarqa jəlep itev eştəren kesəjtev məs'ələhenə ajrm tqtibar itergə kərək.

Oktəwr bajramƄna ədərlek-partianƄn Başqortostan ojoşmahƄnƄn 15 jƄlƄsqƄna ədərlek.

BƄl ike jenev bajramdarƄ unaj menən massovƄj-politik eş tərde kiŋ jəjep jebərergə, unƄn ydəgenə **ilnedden kerəş jenevdəren, nogongo hem irtoge politik-xuzalƄq hem kul'tura burƄstarƄn kiŋ popylərləşterev dejəm tygel, konkret raveştə janle faktlar menən eşsəndər massahƄna anlatƄp birevdə,** unƄn menən ulardƄ **partia ergəhenə, Ydək komitet ergəhenə, nojek hem qədərle julbaşsƄbƄd Stalin iptəş ergəhenə taqƄ la kiŋ, tuqƄ la kynelle saftar menən uqmaştƄrƄrqa kərək.**

Eşsəndərgo xalƄq ara xəlde, partia hem xəkymətenedden tƄşqƄ tƄnƄslƄq politikahƄ jeneven, il qorojavƄslƄq eştəren ko sajtev, QƄdƄl armianƄ nƄqƄtƄv, Osoaviaxim eştəren jojep jebərev hem xalƄq ara proletariattƄn revolytsion kerəşen, **Ispania proletardarƄnƄn kapitalizm, faşizm rezemƄna qarşƄ qaharmandarsa kerəş elgelə**ren kiŋ anlatƄrqa kərək. BƄl anlatƄv eştəre esən qala hem avƄldaqƄ betə **medenƄ kestor** bƄqtƄrƄlƄrqa tejeş.

Bajramqa ədərlek eşendə **komsomol** hem **profsojuz** ojoşmalarƄ **ajrƄm** raveştə kiŋ front menən eşlərgə tejeşter.

Oktəwr jƄlƄsqƄn bed respublikanƄn betə eş tarmaqtarƄnda—politik xuzalƄq hem kul'tura tədələşendə, betə politik, xuzalƄq kampania plandarƄn tulƄhƄnsa ytəp, janƄ jenevdər menən qarşƄlaqa tejeşned.

Bejek bajramqa tulƄ jenevdər menən kilergə.

JEVROPALA QANLƄ VAQIQALAR KALENDARƄ

Krakofta sbqa torqan „Kur'jer illystrovanƄj sodzennƄj" gazetahƄ Marsel' vaqiqahƄna arnap, JevropalaqƄ bəgəngə xəldeŋ toroşon bik asbq tasvir itə torqan məqalə barƄp sbqardƄ. Tybəndə bed şunan qajhƄ ber edəmtələr kilterəbed.

„Jevropala bulƄp ytkən qanlƄ politik vaqiqələrden balansƄn tədəj torqan bulhaq,—tej gazeta jada,—berəj tərle qanlƄ vaqiqə bulmaqan ber genə adnanƄn da bulmaqanlƄqƄn kyrəbed...

BƄnan tap ber jƄl elek millətsel sotsialistlar Vena qalahƄnda unƄşhƄd tamamlanqan həzym jahanƄlar. **18 oktəwrdə** RumƄjniala Germaniaqa qarşƄ jynəldərelgən demonstratsia jəjep jəbərelde... **29 dekəwrdə** „timer gvardia" sojuzƄnƄn aqzalƄ Konstantinesko tilgan student Sinaj vokzalƄnda RumƄjnia prem'erƄ DuktƄ ylterde.

QanlƄ politik vaqiqələrgə rekord birgən jƄl moqajƄn 1934 jƄl bulƄr.

OjinvardƄn təvge cislalarƄnda uq Stavitski aferahƄ ajqanlƄ Parizda qanlƄ bərleştər başlandƄ. Həm barqan hajƄn kəsəjə barƄp **12-23—ojinvardaqa** iŋ dur bejeklekkə jette".

BƄnan hun gazeta 3-**9-fevraldar** arahƄnda faşistik provakatsia hedəmtəhendə betə Fransiala bulƄp ytkən qanlƄ bərleştərde hanəp ytə.

qadanqa oqsaqan Ispaniala taqƄ la qanlƄ vaqiqələr bulƄp ytə, Madredta bətəgə dəjem za, bastovka bula. 3 kən ytevgə **20-aprelde** Ispaniala eske eştar ministrƄna həzym itelər. Bətə il huqƄş xəlendə iqlan itelə.

BƄnan hun gazeta 1-se maj kəndərendə eşselər menən politsia arahƄnda bulƄp ytkən bərleştərde hanaj da—ijyn Germaniala yƄara qanlƄ bərleştər menən **30-ijyn** vaqiqələre vaqƄtƄnda faşistardƄn kyp kenə keşelərde atƄvdarƄ hem ylterevdəre menən təmamlanƄvƄn əjtep ytə.

„Ijyl başlana, bƄnƄ Jevropa otpuskalar başlana torqan vaqƄt, şuqa kyrə tynə osondaqƄ jəşenle bolottar bulmaj tororqar tip ujlap qarşƄ alha la, təkin Ijyl bƄl əmettə buşqa sbqara", tej gazeta.

4-ijyldə yk VenalaqƄ jystitsia harajƄnda bomba şartlatƄla hem Amsterdamda barƄ 5 kən ytkən den hunƄnda qƄna bəbƄtƄlqan qanlƄ vaqiqələr başlana. **11 ijyldə** Ispaniala dəvlət tynkəreşle ədərləvse unƄ əjlanələr zagovorƄ asƄla. **25-ijyldə** Venala millətse sotsialistlar bolahƄ bulƄp, kansler Dol'fus yleterelə. BƄnƄn hunƄnda Avstriala **29-ijylgə** tiklem ədləkhəd bərleştər bulƄp tora. BƄl bərleştər vaqƄtƄnda xəkymət jaqlƄ keşelərdən 70 keşe ylterelə, 165 keşe jaralana. Ə, bolala qatnaşƄvsƄlardan 200 keşe qorəan bula.

„Avqust ajƄ la,—tej gazeta,—Jevropaqa tƄnƄslƄq killermə j **14-avqusta** Cexo-Slavakiala millətse sotsialistardƄn jəşeren arsenaldarƄ tabƄla. **30-avqusta** Irlandiala agrar nigedda qanlƄ bərleştər bulƄp ala...

Sentəwr Aünala unƄşhƄd tamam lanqan xərəi kytəreleş menən başlana. **3-sentəwrdə** Madridta revolytsion zabastovka bəbƄrƄla.

BƄna oktəwr kilep jetə, ul Ispaniala janƄ revolytslə alƄp kilə hem adaq Marsel' həzyme bulƄp Jugoslavia korole hem FransianƄn tƄşqƄ eştər ministrƄ ylterelə".

„BƄl vaqiqələrdən Pol'şa la sittə qala almaj. Məbələn: bƄnan ber jƄl artqa qajtƄp qarahaq, KənvejƄş Ukrainala ədləkhəd bulƄp torqan sbqbştar tavƄşƄn işetəbed.21-oktəwrdə K.B.

AĐĿQ PREDPRIATIELARĿNA SMOTR

IŊ ARTTAOԊĿNAN—IŊ ALDĿNOԊĿOԊA

ӨFӨ IT KOMBINATĿ QĿDĿL TAQTAOԊA KANDIDAT

TARIXI QARARDĿ TARIXI JEŊEV MENƏN QARŞĿLAROԊA

Ip. TITKOF- tiretoдlavsexь nacal'nigь, byləkləngən.

Ip. MƏBƏRƏKĿF - tiretodlav sexьnьŋ masterь. 6 tapqьr byləkləngən udarnik.

Ip. NURMEXƏMITOVA- tire todlav sexьnda uborşitsa, udarnitsa. byləkləngan.

Ip. BILƏJEVA- tire todlavsь, udarnitsa, byləkləngən.

Ip. ROMANOVA Proforg. Esəge sexьnьŋ 3 tapqьr byləkləngən udarnitsahь

Ip. JAKUNINA Esəge sexьnda tađalьq brigadahьnьŋ udarnitsahь.

Ip. VƏLEJVA Esəge sexьnda tađalьq brigadahьnьŋ udarnitsahь.

Vkp(b) Vđək komiteтьnьŋ 1933 jıl, 22-se dekəbr qərarь nan huŋ, **Өfө it komuinatь** đur elgəşevđərgə ireşte. Kombinat 1-se kvartal zadanieһьn 104, II III kvartal zadanielarьn 99 pr. qa ytəne. Sextarqa tađalьq indereilde. Bətə eşselərđə sanitaria minimumьn yttelər. Hər ber sexta tađalьq brigadahь, smotr komissiahь eşləj. Produkslanьn sьjfatь jaqşьrđь.9 aj esendə produkslaqa 267 tapqьr analiz jahalьp, hər ьr analiz sьjfattьn juqarьlьqьn kyrhətte. Elek vaqьtta komainat jьvьntь soqoro bulha, xəđer matur ber вaqsaqa əjlənde. Kombinat işek aldьnda 350 aqas, 460 tərlə qel ultьrtьldь. 3106 humlьq tađalьq nəmələre, 14550 humlьq maxsus kejem alьndь. Vđ eşen jaqşь, elgelə rəveştə qujьvь esen komainat elkə smotr komssiahь tarafьnan ber men h. aqsa həm maxsus kejemdər menən byləkləndе.

Vkp(b) Vđək komiteть qararь nigeđendə kombinatta đur eştər başqarьvđa — direktor **Ojilozef**, texnik **Artemjef**, vrac **Kosəkof** iptəştər ajrьm kes haldьlar. Smotr komissiahь ultьrьşь ularđь berense udarnik-tar hanap bətə sojuz qьđьl taqtahьna jadьlьvqa kandidat itep bildələne. Komainat a eşkə birelgən jədlap u larniktar bar. Ular safьna: **Velejeva**, **Qajumьva**, **Əxmetgərəjeva**, **Titkof**, **Velejef**, **Ojamoref** ham вaşqalar inələr. Udarniktar sextar yđ ara jarьşalar. Sextar jarьşьvьnda berense urьndь hujьv sexь ala. Başqa sextarđa uđqan jьlqa qaraqanda qənəqətlənerlek eşləjđər. Sextar tađa, geldər səsək atьp ultьralar.

Eş jaqşь, komainat byləklənde. Ləkin jeteşnedlektər kyp əle. Iŋ berense—komainat III kvartal zadanieһьn ber pr-qa bulha la tultьrьp jetkerməne. Bьl eske ressurstarđь mobilizir-lav qənəqətlənerlek tygel ikənen kyrhətə. **Xolodilnik juq.** Şul arqa la itten sьjfatь bođolovdar bar. Şişmə xolodilniqe sentəbr-đə 100 tonna it tundьrьv urnьna 50 tonna qьna tundьrьp plandь ođđe.

Kombinatqa **Zogatskot** nasar həm jenəjətsel qaraj. **Hujьvqa jaraqhьđ** mal birə. Şul arqa la timer julь itte qabul itməj, kire qajtara. Məbələn 10-12 oktəbr arabьnda Zagotskot kombinatqa 1018 baş jabьq, 631 baş urlasa 4 baş himeđ mal tapşьra. 10 başь netenləj ytilgə sьqarь'đь. 12-oktəbr đə timer julь hujьlqan 900 baş maldьn 450 başьn ja вbq bulьv səbəple qabul itməne.

Kartina şulaj. Bьl kartina Zagotskotьn formal. qьna eşləven asьp hala tygelme?

Timer julь vaqьtьnda voqon birməj. Məbələn, 1-15 oktəbr ara bьnda 13 vogon birelməne, 11 ođatьlmanь. Şulaj itep timer jul qəjebe menən oktəbrđen 15 kenlek planь ytəlməj qaldь.

Kombinat Başqortostan sovetтarьnьŋ IX-sjezdь isemendəge proizvodstvo pəxodьna quşьldь. Zavodta 115 eşse eşləj. 115 eşse bətəhe lə proizvodstvo pəxodьnda aktiv qatnaşьrqa həm VKP(b) Vđək komiteть qararь nigeđendə zavodtь sanitaria jaqьnan elqe rəveştə qujьrqa hyđ birđelər.

Hyđ eş menən bergə bara. Zavod sentəbrđə 140 varka birergə tejeş ine, praktikala 151 varka birđe. Ajlьq plan 106 pr qa ytəlde. Dəjem eşlap sьqarьv 102, ber eşsenen kendəlek eşlap sьqarьvь 105 pr. qa kytərelde. Ber genə g'ktoletr pivo la brak qa sьqarьlmanь.

Zavod proizvodstvo pəxodьna quşьlьv menən yđ eətənə konkret jəkləmələr aldь. Ular sentəbr elgəşevđəren nьqьtьv, sьjfatь juqarь kimelgə kytərev, elgə dissiplina buldьrьv, 7 saqətlek eş kənenə kysev həm sanitaria minimumьn tulь ytkərevgə qajlьp qalalar.

Zavod VKP(b) Vđək komiteтьnьŋađьq predpriatielarь eşe turahьndaqь merəzəqətenən nuŋ kyp eştər başqarđь: tađalьq ytkərelde, sextar aqartьldь. Vater-zakettan sьqqan ut şişməhe bələkəj genə jьrqanaq bulьp vangersqa aqtь. Unda inde baqьr tьvđьrьv esən kərəkhed bulqan şlaktar vangers sitenən jahalqan jalqaş bujlap yđđere esən soqolqan soqorqa jynəldelər. Ə baqьr, altьn, kəmeş, kykert, sinktan torqan ştejn vangers təbenə ultьrđь. Master Əxmətef vangers tulьvđan xənər birđe. Vangers avьđьna indereiep qaldьrьlqan timerđe sykeştər menən huqqьlap tartьp sьqarđьlar. Eştejn şişməhe aqa başlanь.

Sex nacal'nigь bьl zavodta baqьrđьn ohta belgese bulqan persian Timer Ivanovic Sadiqof, Əxmətefteŋ arqahьnan şьpьldattь:

—„Bьna kyrəheged Əxmətef, vater zakettь partia irkenə вujhondorqas, ul kvartal planь qojoldorop qьna sьqara tygelme? Bьna bьl symestе es mərtəbə şteju menən tultьrьp kanvertordarđь Şlejnqa tujьn dьrhaq, ul vaqьtta bьl kvartalвaqьtьn əjlənderep sьqarasaq.. Jenəjek вegən Əxmət tuqənьm, irtəgə ikul'turalь jal ojoştorahьn!

Timer Ivanovic Konventordarqa taвan jynəlde. Unьn kyđ aldьnda kran əs symes ştejnde konvertor avđьna taвan kytərđe. Hava ergestər unь taqь la qьđьvьraq kəjrəttelər.

Timer Ivanovic unьn kəsle вzqьrьvьnan kejeliənep ьnlap torđo. Kykert həm sink konvertor utьnda janьp gazqa əjlən. de lə, harqьlt həm jəşkelt tetən вulьp, вejek trubalardan kykkə taвan urqьldь. Əkeren jel menən ujnaqlap Bajmaq posjolkahь eətenə jəjelde. Ə, konvertor esendə altьn, kəmeş qatnaşqan baqьr ultьrьp qaldь.

Timer Ivanovic tendə ut jaqtьhьnda ujnaqan hanhьđ vaq seвendər jəvqan hьmaq vaq tamsьlar səsep aqqan вaqьrqa qarap hoqlandь. Ul kyđ aldьnan: jemerek osordarđa 3-4 kiьəkləp kenə iвəplangən slitkalardan jьlьna 4000 tonna вaqьr birevgə tiklem kytərelgən, sujьn sylməktə aş вeşerep maket mejesendə qajnarqa jaraqhьđlanqan vaq rudalardь вeşerep erelətev, uqmaşьtьrv eşenə jegelgən, sotsializm ilenə вaqьr tьvđьrьv esən kərəşergə kereşkən „Dual'lojd" apparatь sinterđarđь uqmaştьrьlqan, ereləndergən rudalardь kyвəjtte. Beşerev qađandarь (spekatelnьj kateldar) uqa jardam itergə aşьqtьlar. Ular đa vaq rudalardь uqmaştьrьp qatьrđьlar. Sənki вaqьr tьvđьrьvsьlar vaq rudalardь vater-zaketqa inhelər đə ular jerej almajasaqьn, şuqa qajnaj almajasaqьn jaqşь вelələr. Ular vaq rudalardь qatьrьv, erelətev jul-darьn ujlap sьqarqandar.

Ruda işek aldьndaqь kərəş his ber tuqtavhьđ davam itte. Pextin jetəkselegendə Baqьr yđək, Jolalь rudahьn, koks, flys taşь, sinter, agglamerat tejəgən vagonetkalar вer-вer artlь vater—zaket mejese avьđьna taвan təgərlənelər. Şul sostavtan şixta tьvđьrьldь.

Ylsəv hunqь vagonetkanь jelkəhenə kytərđe. Xəđer mejeskə taвan вer-вer artlь təgərləgen vagonetkalar вьl təvlektə vater-zakettьn tujmaь вoqazьna 350 tonna şixtaođattolar. Bьl hunqь vagonetkala hunqь tonnanьn hunqь senterđarь ine. Unь mejes avьđьna təgərlətep kilterevselər mejes qapqəsь asьlьv menən yk vagonđь avđarđьlar. Ruda kibəktəre vater-zaket təbenə, ut upqьnь esenə uвьlьp təşəp, dəlişətle tavьş sьqarđьlar.

Mejes esenən ajqalьp, ajqalьp har qьlt kykert gazь taşp sьq tь.Tiren hərtəv esən protivogazьn halqan Zaslanşik qaz jeteнan səskərđe.Pextin uqa qarap: „zlan juq, вьl kvartalda jenev вeđđьn jaqta, irtəgə jal, jenev şalьqьnan kinoqa вarьвьđ... eş şəp вegən" tine.

Vater-zaket вegən bar kəsen Kambardar irkenə вirep dəhşətle tavьş menən ykerđe. Hava erges trubalar davьl tavьşь sьqarьp ut sьtmap alqan şixtanь taqь la kəslerək kəjrəttelər. Qatь taş rudalar ut şişməhe bulьp erep aqtьlar.

Bətə eşselər sanitaria minimumь menən tanьştьrьldьlar.

Ləkin, вьlar qьna əle tьnьslanьrqa irek birməjđər. Zavodta **massovьj eştər nasar**, stena gazetalarь vaqьtьnda sьqmajđar. Başqort həm tatar eşselere jəməqət eşenə вlьqtьrьlmajđar, irekle ojoşmalar eşləməjđər. Zavod hikəltəle вara. Məbələn, ajđьn вerense jarlьhьnda plan ytəlep jetməj ikən, ikense jartьlьnda qьvьv вaşlana.

Zavodtьn tedəv вylege jomoşaq xərəkət itə. Əlegə tiklem eşselər esen torlaqtar remonttan ytkərelep вətməgəndər. Əfelə halьna вaşlanqan-jьlqa 20 men gektoletr jemeş hьvь birergə tejeş вulqan,jemeş hьvь zavodь—tedəv materialdarь menən tə'min itelmegən. Eşselər zavodtь oktəbr вajramьnьŋ 17 jьlьqьna tedəp вetərəvđe qujalar, ə, tedəv вylege вerense majqa plan lajьtьra. Ike arala ike feker. Zavodtь Oktəbr 17jьlьqьna tedəp вetərəv məmkinselege bar. Tik вьnьn esen tedəv вylegenə operativ eştərgə genə kərək.

Zavod proizvodstvo planьn ytəvdə qənəqətlənerlek вara. Əgər đə eske ressurstarđь fajđa-lanьv taqь la jaqşьraq qujьlha, massovьj eş kesəjtelhə—ađьm qatьraq həm kəslərək вulasaq. Proizvodstvo pəxodь nigeđenə zavodtь aldьnqь itev həm hikəl təhed, şturmhьđ eşlav, xəđerđən yk 35-jьl planьn tultьrьv esən jeterlek şarttar tьvđьrьvđь alьrqa həm şulaj **xərəkət** itergə kərək.

ROTMIR

BAJMAQ ALTĿN PRISKALARĿNDA

Byrəttə altьn jьvьv vaqьtь

PARTIA UQĿVĐARĿNĿŊ SĿJFATĿ ӨSӨN KӨRƏŞKƏ

PARTIA UQĿVĐARĿ

Dyrtəjlələ tulь əđerlek menən вaşlandь

DYRTƏJLƏ (Bışrosta). VKP(в)nьn Dyrtəjle rajkomь həm MTS polit вylege partianьn qьşqь uqьvđaшna вьjal ajьrata đur əđerlek menən kildelər. Вegenqə kendə urda вetə rajon kyləmendə 16-urьndə partia tarixьn əjranev tyərəqe, 6 urьnda kandidattar məktəвe, 4 urьndə вaşlanqьs məktəptar ojoştorolop MTS xəzmətləvendəqe narlьq kolxozdarđaqь kommunistar partiq uqьvđarьna вlьqtьrьldь.

Polit вylek вьjal propagandistarđь hajlap qujьvqa ajьrata nьq iqtibar itte. Barlьqь 26 tynərəktəqe propagandistarđьn 18-endə 3 6 jьllьq stazlь partia aqzalarь, 4-hendə partia kandidattarьnan nьqlь əđerlekle iptəştər, esəhendə politik kiməldəre qənəqətlənerlek juqarьlьqtaqь aktiv komsomolestar eşləj.

Bьl eşte polit вylek, VKP(в) rajkomь, unьn instruktordarь menən вerleklə urьndarqa sьqьp, hər ber tynərək jətəkseheneп politik kimələn nьq qarap hьnap ytkarđelər.

Partia uqьvđarь вaşlanqanqa tiklem metodik-instruktaz kənqş mələr ytkərelde. Politik вylek həm rajkom rabotniktarь partia uqьvđarьn ojoştorov eşendə kolxoz ojoşmalarьna вarьp, tura raпan tura yđđere jetəkselek ittelər.

Baştaraq, qaihь ber kolxozdarđa, partia ojoşmalarь uqьv seltəren tə'min iterlek jetəkselərđen jetev-jetməvenə qaramaвtan arьlьq kyp tynərəktər ojoştorov fakttarь вulqьlanь. Məbələn Tajmurza avьl sovetьnda ber berehenən 2-3 saqьrьm alььlьqtaqь 4 kolxozqa hər qajnьhьna ajrьm tynərəktər təđegəjnelər Ləkin, вьl tynərəktərđen вetəner urnьna la hoqlana almaпlar. Ul xəl kynelhed kartina вulep qьna kəvđələnde.

Ber aqas ьşьqь la tapmaпlar

Əxmətef taqьla hyđ quđqattь:

— „Jəgeđ əle, nişləp jərejвed inde, вьlaj fajđahьđqa. Əjđəgeđ qajlьp ejđə şaşka ujnap kynel asajьq".

— „Juq, jaldь qaz arahьndə ytkərev eş tygel inde" tine Kambar.

— „Ix, вьna вaqsa вulha xəđer вarьp həjləşep ultьrьrqa" tine, Timer Ivanic, вarьhь la telaktəren ber urьnqa jьlnap, „vo, vo..," tip вereheneken ikensehe qevətləne.

Ejje ular qaz esenən jьrьp vater-zaketta, konvertorđa jenep sьqtьlar. Baqьr frontьnda partianьn talaвьn ytanelar. Xəđer ularqa jal itep alьrqa, saf aromatlь вaqsa kərək. Ular his ujlamaj şunda kiterđər ine, ləkin вlt Bajmaqta вaqsa tygel, Əxmətefтar, Timerđər ultьrьp jal iterlek ber aqas ьşьqь la juq. Bajmaqta вoron zaman xuzalarь tarafьnan ultьrtьlqan ike-es вer tək topel əjənkenən вaşqa urmandьn вer genə vəkile lə, вer genə aqasta juq. Şuqa Bajmaq jalanqas tojola. Uramđa la his aqas zatь osorata almajhьn. Ə, Bajmaq proletariatь esən вer park ni tiklem qьjвatlь jal urnь вulasaq! Ə uramda aqastar yьterev Bajmaqtьn kyreneşen maturlatьv qьna tygel, unьn gazdan jala sikkən havahьn đa saf latasaq.

— „Ləkin juq вlt ul,ul qьna tygel, aqas ьşьqь la juq", tine Josof. Ular ktre вoroldolar.

Timer Ivanovic ulardь tuqtattь.

— „Buş qajtmajьq, ajđəgeđ kətəpxananan Puşkin əвərđəren alajьq. Bьna xəđer Puşkindьn yleveпə 100 jьl tula. Min heđgə uqьp anlatьrmьn", şul minuta ular qarşьhьna zavodtьn qajtьp kilevse Kopьjtof (komsomol rajkomь sekretarьnьn urьn вaьarь) tuqtanь. Ul Timer qart hyđen işetkəjne, şuqa şunda uq quşьlьp:

— „Juq əramgə вarьp jerməgeđ. Min xəđer ni tiklem eđ ləhəm đə, ularđь tвa alqanьm juq. Puşkin Bajmaq kətəpxanahьna eđ đə вaьa almaqan. Min unan hun Şoloxьftьn kytərelgən siramen həm Bruski đь edlənem, juq tan вaşqa hyđ işetə almanьm, juq" tine, ular kire zavodqa tвaan atlavđarьnda davam ittelər.

Өs ajqa вer kinolь tən

Timer Ivanovic jortonda şaşka şaxmat ujnap arьnьlar. Şul arala his kəlməgən вer xəl вuldь, Bajmaqtьn radio uzelьnan: „allo, allo, вegen konsert birelə" tinelər. Bьl đur jənlənev tьvđьrđь.

Bajmaqtьn yđenen talantlь kəstəre eşselərđen jal kenən məmkin tiklem matur ojoştorerqa tьrьştьlar. Matur tavьşlь Bajmaq jьrьnь xaqвirđin ularđьn kynelen kytərđe. Mikrofon aldьnan quraşьlar, artistar, jəş şaqirđar вer-вer artlь ytep tordolar. Bьl, đur вuşьqtь вer ni tiklem genə вulha la tultьrđь.

— „Bьnьhь şəp вuldь. Xəđer kis menən ni eşləjвed hun?"tine вerehe.

— „Kinoqa вarabьđ" tigən javaptan qьsqьrьp keldelər. Sənki Bajmaqta kino juq. Başqortostandьn təвlə metal yđəge вulqan Bajmaqqa artь menən вo rolqan **Roskino** вylege hunqь kvartalda Bajmaq proletariatьna ni вarь вer fil'ma kyrhətkən. Xəđer qajhь qьna avьl-xuzalьqь rajonьna qaraha đa kinohь вulmaqan urьndь tabьv qьjn.**Bajmaq kinohьđ** Roskino вylegendə oşo xəlgə saq qьna вulha la qəzəpkə qalьvsь bar mikən? Rajkom sekretarь **Velejef** iptəşkə:

— „Ilamaqan вalaqa imsək birməv prinseвenən sьqьp heđđe ygəlhetələrme əllə?" tigən horavdь birđem. Ul kypselek Əlkə ojoşmalarьnьn ilav tavьşьn işetergə teləməgənlektəren kyrhətte. Ul:

— „Narkomprostan xəđer ike jьl вuјьna RaJONO mədire horajвьđ. Sənki RaJONO ike jьl mədirhed ultьra, ləkin Narkomprostьn вьl tavьştь işetergə teləgəne juq" ti.

Timerđər „Malik-şirkən" esən genə jьraqlь klub turahьnda ođaq keldelər. Taqь la вer ađ vaqьt həjləşep ultьrđьlar. Tьşta javьn java вaşlanь.

— „Ə, teatьrqa вarhaq? Bьl təqdimgə вer ađ jьlmajđьlar. Sənki juq tihən đə Bajmaqtьn вegəndən 15000 humlь remont kotə torqan вer klup hьmaq urьnь bar. Timer qart:

— „Unьhь вəlki вulьr. Yđeвeđđen jegettər вalki jə „Qalaвanьv"đь jəki „Malik şirkən"đe mataştьrьp jata torqandardьr. Barhaq ta jaraj. Ləkin ul klubqa barhaq qajtahь kilep tora şul..." tine.

— „Juq вarmajвьđ. Javьn java вəştaha Bajmaq uramьna sьqma inde. Bigerək tə təndə. Jə вer kəngə kevek ađaşьp вerərhenen işek aldьna inep dejəhenə aвьnьp вaqьttьp tavьş sьqarьrhьn, вarmajвьđ," tigən qararqa kilde вerevhe. вarmaqqa, jatьp joqlarqa вulьp taralьştьlar.

Bajmaq-вaqьr, altьn qalahь вulhьn

Ular xaqlь ine. Sənki il esən Bajmaq tiklem məhim həm fajđa kilterevse rajondь tanьv qьjьn. Ə, ul ni xəldə? Xatta unda əs ajđan airle kino la вulqanь juq. Bajmaqtьn вer genə tygel ike kino statsionarka (zavod posel'kalarь həm Bajmaqtьn yđe esən) talap itergə xaqь вar.

Unвiş menləp proletariattь esenə alqan altьn, вaqьr,kemeş şişməhe—Bajmaqqa вerense klasьs kul'tura jorto,, park, đur uqьv jorto, jaqşь kətəpxana, dəvlət teatrь hiз artьq nəmə вulmajasaqtar. Ul вьlarđь вuldьrьvđь iŋ вerense planqa qujьrqa teјeş.

Bьnda proletariatьn jal kenə hər vaqьt Timer Ivanovictardьn вegəndə səjaxətle kevek ytə.

Dərəđ, Bajmaqtь „qala" tđər. Ləkin ul qoro isem taqьv qьna. Ə, вsьndan đa ul kul'turahь həm tədələşə jaqьnan вaşqa rajon yđəktərenən kyp artta. Beđ вegən qьsqьrьp əjtəвeđ: **Bajmaq qala tygel, ə ul qala вulьrqa tejeş!**

Tiđđən Bajmaq zavodьnьn nь jьllьq jubilejje. Şul ajqanlь Bajmaqtь isemenə javap birerlek qala itevđe qьrqa qujьrqa kərək. Unьn qart atahь Əfe-Bajmaqqa jardamqa kilergə tejeş.

Əlkə ojoşmalarь вegəndəa ujlana вaşlarqa, Bajmaqtь kul'turalь altьn, вaqьr qalahь itevđə вsьn məqənələ вer ađьm alьrqa tejeştər.

Bajmaq şunь talap itə. Bajmaqtьn qala вulьrqa xaqь вar!

BAJMAQ.

KOMSOMOL UQĿVĿNA SIRAT JETMƏGƏN...

Dyrtəjle rajonь Tajmurza avьl sovetь „Frunze" kolxozьnda komsomol ojoşmahь oşo kəngə tiklem komsomol polit uqьvđarьn вaşlaqanь juq.

Komsoorg **Ojəmoref** komsomol uqьvđarьn ojoştorov вuјьnsa his вer əđerlek kyrməne. Ul əle lə.

— „Komsomol eşenə tygel, вaşqahьna jeteşep вulmaj trlə all, qьşođon, ojoş ororвьđ əle..." tip tьnьslap jatь.

VL SM đьn Dyrtəjle rajkomь Ojəmorefte вьl tьnьslьqьnan həjrəp sьqarьrqa' „Frunze" la вegendən yk komsomol uqьvđarьn ojoştorop jeвerergə teјeş. „Fas".

BAQALЬ RAJKOMЬ QUŞTIRƏKKƏ IQTIBAR IT

Baqalь rajonь Quştirək avьl sovetь kyləmendə 10 kommunist, dibtələp hanalqan telaktəştər gruppalь həm 50 nan artьq komsomoletsar bar. Ləkin ulardьn ldlə—politik kimələren kytərev turahьnda oşo kəngə tiklem Quştirək partia, komsomol ojoşmahьnьn jetəkseləre ujlap ta qaraqandarь juq.

Bьnda ytkən jьlda la partia—komsomol uqьvđarь jьl вuјьna ike tapqьr zanətle ytkərev menən siklənep qalqajnь. Bьjьl đa şul uq xəl qanatlana.

Baqalь rajkomь Quştirək partia həm komsomol ojoşmalarь jetəkseləreneп вьndaj eşlekhedlektəre menən tanьş mikən.

S. Ojəвoj.

PARTIA UQĿVĐARĿ VAQĿTĿNDA BAŞLANDĿ

DƏVLƏKƏN. Taşlь MTS xedmətendege „Kəraş" kolxozь partia ojoşmahь qьşqь partia uqьvđarьn 1 nse oktəвrđə вaşlanь.

Kolxozda вətəhe 18 kommunist, ular ike gruppaqa вylenep uqьjđar. 12 kommunist вaşlanqьs Leninizm məktəвendə, 6 keşe kandidattar məktəвendə. Bьnan вaşqa 5 keşelek teləktəştər gruppahь ojoştoroldo. Leninizm məktəвe gruppahь menən partkom sekretarь ip. Jamalitdinьf, kandidattar gruppahь menən kolxoz predsedatele ip. Xisamotdinьf, teləktəştər gruppahь menən ip. Nafiqitdinьf jetəkselek itə.

Uqьv kitaptarь esən вətəhe 109 hum aqsa jьjьldь. Kitaptar jeteş.

Berense tema itelep hər eş gruppala la ustaf tikşerelde. Kommunistardan: Dəvlətьf, Zьjazitdinьf, Xəsnetdinьf Q., Soltanьf Nurьj, Kamalьf zanətejagə ustaftь jaqşь ydləşterep kilgəndər. Gruppalarđa partia uqьvđarь hər 5 kendə sestimlь rəveştə вulьp torasaq .

S. Nurьj.

BEREZOVKA AVЬL SOVETЬ ARTQA QALA

Qьrmьqalь r. Berezovka avьl sovetьlll kvartal maja tuplav planьn tultьra almajвьnsa xurlьqlь handar menən torop qaldь. Avьl sovetь xisapsьhь Makarofitьlyev killerevselər taвa almaj edlap jerejđər.

Maja tuplav, eşe nasar вarьv arqahьnda avьl sovetь uqьtьvsь larđьn xeđmat xaqlarьn vaqьtьnda tə'min itergə tejeşlll. **Qaьjmof.**

„BERƏƏM" KOLXOZЬ

PARTIA UQĿVĐARĿN

JƏJEP JEBƏRƏE

„Berđəm" (Dyrtəjle rajonь) kolxozьnda kommunist həm komsomolestarđьn politik вelemdərenə qarap, partia tarixьn ejranev tynərəge həm вaşlanqьs polit tynərək ojoştorodo. Tynərəktar ojoştorolqandan вirle es tapqьr zanətlelarь ytkərelep, unda, jađьlqan tynərək aqzalarь вerehe lə qalmaj, vaqьtьnda kilep, aktiv qatnaştьlar.

Kyptən tygel, rajkom instruktorь Qləlimьf iptəş kolxozda sit lən torop uqьv tynərəge ojoştordo. Uqa вarlьqь 16 keşe jađьlьp, uqьj вaşlanьlar.

Kolxozda 20 komsomol esən ajrьm polit tynərək ojoştoroldo. Ləkin, əle unьn jetəkshe rajon kyləmendə ojoştorolqan kurstan uqьp qajtmaqan

Bətə tynərəktərđə lə polit uqьvđar kolxozdaqь in məhim politik—xuzalьq eştər menən tьqьđ вəjlaneştə alвp вarьlalar Tynərək aqzalar sovettarqa hajlavđarqa əđerlek, ,dəvlətkə igen hatьv həm вaşqa məhim eştərđə aktiv qatnaşalar. Ulardьn dəvlətkə igen hatьvđьn əhamiəten nьq aniap, ojoşqan rəveştə eşləvđere arqahьnda „Berđəm" dəvlətkə 3 men 355 sentner igen hattь.

Timerqəlejef.

BAJMAQ ŞATLĿQLĿ TƏN

MƏSLIM MARAT

(BAJMAQ ZAVODЬNЬŊ 10 JЬLLĿQ JYBILEJE AJQANLЬ)

Cuvaşof вegən bulasaq şatlьqtь jerəge menən hidđe. Uqa jerəge jьşьraq tiвa hьmaq tojoldo.

Baqьr şişməhenen yđenen đə 10 jəşenə jetkənse вьndaj şatlьqlь tendərđe kyrgəne juq ine. Cuvaşof ta unь xəterləməj. Əgər undaj tendər вulqan bulha Cuvaşoitьn xəterenə вer kilməj qalьvь məmkin tygel. Unьn xətere вit zavodtьn tarixi kendəlek dəitərenə oşaj. Ul вarьnda magnit ' timer kiвəktəren yđenə tartьp jьjqan hьmaq jьja вara.

Ul вьl tendə xəter dəitərenen iŋ qəđerle вitenə urьnlaştьrьrqa buldь. Şuqa unьn ьzqьvьp, ьzqьvьp" qajnaqan baqьr şişməhe ergəhenən вer minutqa la kilep torqoho kilməne.

Vater—zaket mejese masterđarь вegən rekordlь tonnalardь eretev, ilđe вaqьrqa, altьnqa, kəmeşkə вajlьv esən planđa qujьlqan 280 tonna urnьna vater-zaket mejesendə 350 tonna şixta eretergə hyđ birđelər.

Baqьr qajnalьvđьn iŋ tərən serđəren asa belgən, bətə qəmeren вaqьr oвtahь вulьp ytkərgən Vater-zaket mejeşnen masterđarь: Mamitof Josof menən Mamitof Kambar đa, zavod menən bergə yьkən master Əxmətof ta kvartal planьn tultьrьv esən aşqьndьlar.

Ruda işek aldьnda kərəşte Pextin đerəq ojoştorđo. Ul zavod ergəhenə əjelgən ruda tavđarьna menep, alвь jolalь rudniktarьnan tar timer jul вujlap вaqьr rudahь vagonetkalarь kileven qaranь. „Tendən qaranqьlьqьn juqaltqan aj jaqtьhь ularđь alьвtan kyrergə memkinlek birđe. Uqa ikeşər vagonetka taqьp zavodqa taвan kilevse attarđьn ađьmdarь вik вələkəj həm aqьrьn tojoldo. Ul ularđь haqьnьp kettə. Ruda tejəlgən vagonetkalar вer—вer artlь avđarьldь. Automaşinalar ruda işek aldьn вaqьrqa tujьndarđьlar. Amerikanan saqьrьlьp sotsialistik Bajmaqqa xeđmət itergə quşьlqan vater-zaket mejesendə qajnarqa jaraqhьđlanqan vaq rudalardь вeşerep erelətev, uqmaşьtьrv eşenə jegelgən, sotsializm ilenə вaqьr tьvđьrьv esən kərəşergə kereşkən „Dual'lojd" apparatь sinterđarđь uqmaştьrьlqan, ereləndergən rudalardь kyвəjtte. Beşerev qađandarь (spekatelnьj kateldar) uqa jardam itergə aşьqtьlar. Ular đa vaq rudalardь uqmaştьrьp qatьrđьlar. Sənki вaqьr tьvđьrьvsьlar vaq rudalardь vater-zaketqa inhelər đə ular jerej almajasaqьn, şuqa qajnaj almajasaqьn jaqşь вelələr. Ular vaq rudalardь qatьrьv, erelətev juldarьn ujlap sьqarqandar.

Ruda işek aldьndaqь kərəş his ber tuqtavhьđ davam itte. Pextin jetəkselegendə Baqьr yđək, Jolalь rudahьn, koks, flys taşь, sinter, agglamerat tejəgən vagonetkalar вer-вer artlь vater—zaket mejese avьđьna taвan təgərlənelər. Şul sostavtan şixta tьvđьrьldь.

Ylsəv hunqь vagonetkanь jelkəhenə kytərđe. Xəđer mejeskə taвan вer-вer artlь təgərləgen vagonetkalar вьl təvlektə vater-zakettьn tujmaь вoqazьna 350 tonna şixtaođattolar. Bьl hunqь vagonetkala hunqь tonnanьn hunqь senterđarь ine. Unь mejes avьđьna təgərlətep kilterevselər mejes qapqəsь asьlьv menən yk vagonđь avđarđьlar. Ruda kibəktəre vater-zaket təbenə, ut upqьnь esenə uвьlьp təşəp, dəlişətle tavьş sьqarđьlar.

Mejes esenən ajqalьp, ajqalьp har qьlt kykert gazь taşp sьq tь.Tiren hərtəv esən protivogazьn halqan Zaslanşik qaz jeteнan səskərđe.Pextin uqa qarap: „zlan juq, вьl kvartalda jenev вeđđьn jaqta, irtəgə jal, jenev şalьqьnan kinoqa вarьвьđ... eş şəp вegən" tine.

Vater-zaket вegən bar kəsen Kambardar irkenə вirep dəhşətle tavьş menən ykerđe. Hava erges trubalar davьl tavьşь sьqarьp ut sьtmap alqan şixtanь taqь la kəslerək kəjrəttelər. Qatь taş rudalar ut şişməhe bulьp erep aqtьlar.

Bətə eşselər sanitaria minimumь menən tanьştьrьldьlar.

Ləkin, вьlar qьna əle tьnьslanьrqa irek birməjđər. Zavodta **massovьj eştər nasar**, stena gazetalarь vaqьtьnda sьqmajđar. Başqort həm tatar eşselere jəməqət eşenə вlьqtьrьlmajđar, irekle ojoşmalar eşləməjđər. Zavod hikəltəle вara. Məbələn, ajđьn вerense jarlьhьnda plan ytəlep jetməj ikən, ikense jartьlьnda qьvьv вaşlana.

Zavodtьn tedəv вylege jomoşaq xərəkət itə. Əlegə tiklem eşselər esen torlaqtar remonttan ytkərelep вətməgəndər. Əfelə halьna вaşlanqan-jьlqa 20 men gektoletr jemeş hьvь birergə tejeş вulqan,jemeş hьvь zavodь—tedəv materialdarь menən tə'min itelmegən. Eşselər zavodtь oktəbr вajramьnьŋ 17 jьlьqьna tedəp вetərəvđe qujalar, ə, tedəv вylege вerense majqa plan lajьtьra. Ike arala ike feker. Zavodtь Oktəbr 17jьlьqьna tedəp вetərəv məmkinselege bar. Tik вьnьn esen tedəv вylegenə operativ eştərgə genə kərək.

Zavod proizvodstvo planьn ytəvdə qənəqətlənerlek вara. Əgər đə eske ressurstarđь fajđalanьv taqь la jaqşьraq qujьlha, massovьj eş kesəjtelhə—ađьm qatьraq həm kəslərək вulasaq. Proizvodstvo pəxodь nigeđenə zavodtь aldьnqь itev həm hikəl təhed, şturmhьđ eşlav, xəđerđən yk 35-jьl planьn tultьrьv esən jeterlek şarttar tьvđьrьvđь alьrqa həm şulaj **xərəkət** itergə kərək.

ROTMIR

BAJMAQ ALTĿN PRISKALARĿNDA

Byrəttə altьn jьvьv vaqьtь

PARTIA UQĿVĐARĿNĿŊ SĿJFATĿ ӨSӨN KӨRƏŞKƏ

PARTIA UQĿVĐARĿ

Dyrtəjlələ tulь əđerlek menən вaşlandь

DYRTƏJLƏ (Bışrosta). VKP(в)nьn Dyrtəjle rajkomь həm MTS polit вylege partianьn qьşqь uqьvđaшna вьjal ajьrata đur əđerlek menən kildelər. Вegənqə kendə urda вetə rajon kyləmendə 16-urьndə partia tarixьn əjranev tyərəqe, 6 urьnda kandidattar məktəвe, 4 urьndə вaşlanqьs məktəptar ojoştorolop MTS xəzmətləvendəqe narlьq kolxozdarđaqь kommunistar partiq uqьvđarьna вlьqtьrьldь.

Polit вylek вьjal propagandistarđь hajlap qujьvqa ajьrata nьq iqtibar itte. Barlьqь 26 tynərəktəqe propagandistarđьn 18-endə 3 6 jьllьq stazlь partia aqzalarь, 4-hendə partia kandidattarьnan nьqlь əđerlekle iptəştər, esəhendə politik kimələre qənəqətlənerlek juqarьlьqtaqь aktiv komsomolestar eşləj.

Bьl eşte polit вylek, VKP(в) rajkomь, unьn instruktordarь menən вerleklə urьndarqa sьqьp, hər ber tynərək jətəkseheneп politik kimələn nьq qarap hьnap ytkarđelər.

Partia uqьvđarь вaşlanqanqa tiklem metodik-instruktaz kənqş mələr ytkərelde. Politik вylek həm rajkom rabotniktarь partia uqьvđarьn ojoştorov eşendə kolxoz ojoşmalarьna вarьp, tura raпan tura yđđ

BAŞQORTOSTAN SOVETTARЬNЬŊ IX SJEZDЬNA
XUZALЬQ HƏM KUL'TURA FRONTЬNDA
JAŊЬ JEŊEVDƏR MENƏŊ KILƏJEK

1934 JЬL, 18 OKTƏBRƏ, SOVET TƏƏƏLƏŞƏ TURAHЬŊ DA BULЬP YTKƏN KƏŊƏŞMƏLƏ IP. TAHIROF TELMƏRE

Iptəştər, bьjьlqь jıl sovettarqa qajtanan hajlavdardьn mehimlege hər kemgə bildəlc. Sənki bьjьlqь qajtanan hajlav həm xisap alьv kampaniahьn bed leninsel partia jetəkselegendə, Ip. Stalin jetəkselegendə berense bişjьllьqlь ytəp sьqьp, ikense bişjьllьqtьn da esense jtьln unьşь ytəgən saqta udqarabьd. Bed partiabьd yđək komitetь həm sovet xəkyməte tarafьnan aldьbьdqa qujьlqan burьstardьn—avьr promьşlennost, qəmymən bedđen sojuzbьdđa əlegə tiklem bulməqan promьş'ennost tədev burьsьn ytəp sьqqanlьqьbьd turahьnda bətə donja aldьnda xisap birə alabьd, ul inde barlьqqa killerelde.

Şunьn əbtenə bьjьlqь sovettarqa qajtanan hajlavdarqa, sovettar sjezdьna bed, avьlda kulaktь beterəv, kymək xuzalьq—kolxozdar barlьqqa killerev juls menən batrak'ьqtь betərəv unьştarь menən kiləbed.

Bed xəđer, bedđen elekke vaqьtta bьvatlar bujьnsa burzuazia tarafьnan eksploatilanьp kilgən eşse sьjnfьbьd xəđer ul vaqьtlaqь eşse sьjnf buimavь turahьnda bətə donja aldьnda xisap birə alabьd. Xəđer ul kul'turalь, xəile tormoş tədevse. Şunьn əbtenə, ul xəđer yđenəŋ tormoşo həm tьşqь kyreneşe jaqьnan qьna kul'turalь tygel, ə ul—bьnan 5-6 jıl elek slesar, tokar bulqan keşe, xəđer ul jə inzener, jə texnik, jə professor.

Kolxozsьlar, elekke batraktar arahьnda la bed şundaj xəl kyrəbed. Kolxozsьlьŋ xəđer kul'tura kimđe bьnan 5-6 jıl elekkeqa qaraqanda saqьştьrmaьlьq juqarь tor. Bьna şunьn əbtenə də bьjьlqь qajtanan hajlavdar ajrьmsa đur əhəmiatlь ejə.

Bьna şunьn əbtenə bit SSSR VBK mərəzəqətendə), sovettarqa hajlavdar turahьndaqь janь instruksiale—bьjьlqь sovettarqa hajlavdar kampanialarьna kypme keşe qatnaşьp tejeş ikenle ge asьq ə,telqən-90 million keşe qatnaşьrqa tejeş. Jalqьđ bedđen Başqortostanda qьna, janьlьşmalьhьm, hajlavdarqa 1,5 million keşe qatnaşasaq. Ləkin bьna bьl, sovettarqa hajlav burьstarь—ojoştorov eştəre tejeşensə qujьlmaqa, unьştь barьp sьqmajsaq, şunьn əbtenə bedđen aldьnaldđa —xisap alьv qajtanan hajlav kampanialarьn ojoştora belevđə nik đur burəstar tora.

Xisap birev qajtanan hajlav kampaniahьndə RIK tar, RIK predsedateldərə, prezidium aq zalarь đur rol' ujnarqa, RIK sekretardarь, instruktordar, avьl, posjolka həm qala sovetь predsedateldərə ojoştorovsьlьq rolen ujnarqa tejeşlər

Bьnda nisek eşlərgə kərək? Hajlavqa qatnaşьvsь hər kem—hajlav kampaniahьna nəmə menən kilə, jəmqiət əsən ul nindəj faidalь eş eşlənə, ul yđe jəşəgən kolxozda, sovxozda, fəsrik, zavodta, avьlda jəmqiatten nindəj aqzalь bulьp tora, kem ul həm nindəj unьştar menən kilə, sovettarqa hajlavdar başlanqanqa tiklem yđ eşendə ul jeleşhedlektərđe beterergə tejeş, kolxoz, sovxoz, qalə, avьl, fəsrik-zavod proizvodstvolarьnda ul nindəj temp menən qatnaştь—bьna şular turahьnda har kem yđenə xisap alrergə, şul turala ujlarqa həm belergə tejeş. Bьna bьl eşte ojoştora belergə kərək. Ə nisek ojoştorov turahьnda instruksia ufelde. Urьndarđa, partia ojoşmalarь qulьnda partia əlkə komitetь tarafьnan birelgan direktivalar bar, ular partia ojoşmahь əsən genə birelgan direktivalar tygel, ə bedđen bətə sovet aktivtarь əsən də birelgan direktivalar, sənki hed beləheged, sovettarqa partia ojoşmalarь jetəkselek itələr.

Urьndarđa əle qajhь berəvđər bedgə eşlergə birmajđər. sənki bətəhen də partia rajkomdarь xəl itə, tip əjterse keşelər đə bar. Partia rajkomь xəl itmaj kem ithen. Bed partia jetəkselegendə revolytsia jahanьq, bed partia jetəkselegendə sьjnfьbьd sotsialistik jəmqiət tədejəed.

Şunьn əbtenə, iptəştər, əlegə tiklem bedđə, həm janqьd bedđen Başqortostanda qьna la tygel, qatьn-qьđđardьn sovettar eşendə qənəqətlənerlek qatnaşmaj kildelar. Bьjьlqь hajlavdarđa bьna bьl in aktual məs'ələ bulьrqa həm qatьn-qьđđardьn sovettarđa aktiv qatnaşьvđarь praktikala kyrhətelergə tejeşle.

Qatьn-qьđđardьŋ proizvodstvola đur rol' ujnaqandarь həmaq, đəvlət menən idara eştərendə lə bik đur rol' ujnavđarьn kyrəbed. Şunьn əsən partia VK direktivahьndа—hər ber hajlav komissiahьndа qatьn-qьđđardan da keşelər bulьrqa tejeş, hər ber avьl, posjolka, rajon həm qala sovetьn đəmtəhendə kyp kenə urьndarđa jaqşь urozaj đa ala aldьq. Kiləhe jьlda şundaj uq urozaj alьv esən bed bьjьlqь tunqa herev planьn tulterьp ytərgə teješbed. Ə bed 15 oktəbrgə tiklem tunqa herev planьn barь 43 pr. tan saq qьna artьrьp ytəj aldьq. Bьltьr bьl vaqьtta bed ber million ga samahь jer herəp qujqajabq, ə bьjьl barь 700 men ga herə aldьq. Tunqa herev planьn mamlav esen bə tə hejrəv kə'tiren həm bətə eşse kestərđe dereb urьnlaştьrьrqa kərək. Hər ber kolxozqa həm hər ber brigadaqa har təvlekkə qarata plan birergə kərək ine, ləkin qajhь ber urьndarđa bьl eşte hamanda ojoştora alqandarь juq əle. Mətələn, Xəjaulla rajonь tunqa herev planьn bətь 16 pr. qa qьna ytəgən, Mraq həm basqa rajondar đa tulьra almaqandarəle. Şunьqəsendə bьl məs'ələlərđe sovettarqa qajtanan hajlavdar menən bəjlap alьp barьrqa, tunqa herev planьn in qьtqa srok esendə nisek kenə bulmahьn tamamlarqa kətək.

Iptəştər, taqь ber məs'ələ. Bьl janь məs'ələ. Bьjьl berense baslap bed kenbaqь həm tarьkul'turalarьn kəđđən səsep qaldьrьv eşen ojoştororqa teješbed. Bьlar bətəhe đur intuzіazm menən proizvodstvo poxodьna başlanьlar. Ulardьn insiativalarьn kyrep, ular artьnan kolxozdar đa ejərđelər. Kolxozdar đa şundaj uq proizvodstvo poxodtarь ojoştorđolar. Ləkin, bьlar qьna ad. Bьl təvge adьm qьna. Şundaj uq pohodqa RIKtar, avьl, posjolka həm qala sovettarь la qujьlrqa, deputattar, seksia aqzalarь bətəhe lə ulardьn ebtərenə alqan proizvostvo həm kul'tura mujьn damalarьn ytərgə teješlər.

ALDЬBЬDƏA TORQAN MƏHIM BURЬSTAR

Iŋ təvge burьs—bətə xalьqtьŋ, bigerək tə 1913-1914-1915 jьldarđa tьvqan doprizьvniktardьn uquj-jađa belməvselektəren beterəv. Bedđen Başqortostanda 200 men uquj-jađa belmavse keşelər bar. Min đurđar tura hьnda hejlajem, sənki jəştar bə təhe lə-məktəp seltərenə alьnqandar. Uquj-jađa belmavselektə betərevđe min nik đur eşkə itbəpiəjem, sənki uquj jađa belmaj torop, kul'turalь tormoş qorop bulmajasaq. Bьna bьl jaqtan Avьrqazь rigen jaqşь elge itep kyrhələrgə məmkin. Ul đurđar, bigerək tə doprizьvniktar arahьnda uquj-jađa belmavselekte betərev poxodь ojoştordo. Qьđьl armia saibna bed uquj-jađa belməgən keşelərđe birergə tejeş tygelbed.

Şul uq kul'tura əlkəhendə ikense burьs—jaştərđe torələlər. Bətə sojuz konkursьnda Başqortostan bьjьl məktəptərđe uqьv jьlьna əđerləvđə RSFSR dəvmələndə aldьnqьlar saibna tədelə aldь. Ləkin bьl, eşten başь qьna ale. Sovettar sjezdьna bьl əlkən, jaqşь kyrhətkestər menən barьv esən məktəptərgə, klub həm başqalarqa jardam itergə kərək, bьlar yđ kildevđərendə hər ber grəzdanqa, hər ber kolxozsь, janqьđaq həm xeđmətsəngə kul'tura kiltərə ala torqan bulьhndar.

Xuzalьq məs'ələlərenə kiləjek. Bьltьr kəđđən tunqa jer herəp qaldьrьv arqahьnda jađqь səsev eştəren VKP(b) VK jetəkselegendə bed matur qьna ytkərđek. Jerđe sьjlat jaqьnan jaqşь eşlə aldьq həm şulər he đa qatьn-qьđđardan bildəle protsent aqzalar bulьhn, tip kyrhətelev bьl kyldənən genə tygel. Ləkin qatьn-qьđđarqa taqь lə ьbqьraq jardam itergə, ulardьn eştəren taqь ber tapqьr tikşerep ytərgə kərək. Juq ihə bedđə şundaj xəldər đə bulqьlaj. Bьna hajlavdar jetə, kemdeler berəvđe hajlarqa kərək bula—edləjđər, edləjđər tana almajđar. Kemđe hajlarqa kərək ikən—davaj, fələn keşene hajlajьq itđər, hajlajđar. Ləkin kemđe hajlaqandarьn belməjđər. Ike ədna vzqьt ytə, kyrələr jə ul sьjnfi doşman—padkulacnik, jə taqь şundaj başqa ber keşe bulьp sьqa. Jə ul sьjnfi doşman đa bulmaj, ləkin buldьqhьđ, eşlərgə teləməvse, sotsialistik tə'eleşkə jardam itkehe kilməgən ber keşe bula. Bundaj xəlde irđər arahьnda la osoratьrqa məmkin. Bьna şundaj xəl bulmahьn əsən, bьjьl bьl eşte dereb ojoştororqa həm aik nьq diqqət menən tikşerergə kərək. Hajlanasaq keşelərđe, ulardьn eştəren, idealugialarьna, keşelər menən menəsəbətlərenə qaraj hajlarqa—ular tere keşelər menən nisek eş itələr, eşkə, proizvodstvoqanindəj menəsəbətlələr, ana şulardьn bətəhen đə tik şererge, şunan huq qьna ul iptəşte, kerək ir kerək qatьn bulhьn sovettarđa eşlav əsən yrlatergə kərək.

Iptəştər, SSSR VBK mərəzə qəte, bətə Rossia VBK həm BVBK mərəzəqətlere ajqanlь eşse sьjnfi kommunistik partiahь jetəkselegendə „Bətə Başqortostan sovettar sjezdь", „Bətə Rossia sovettar sjezdь" isemđərendə proizvodstvo poxodьn jəjep jeəərđe. Yđ ebtərenə fələndərđe, fələndərđe eşlergə bulьp mujьndamalar aldь. Depo eşlərən, Gte timer jul stansalь, Cerikovka jəki Beloret eşselərenə h. b. ş. lasrik həm zavod eşselərən alьqьđ. Bьlar bətəhe đur intuziazm menən proizvodstvo poxodьna başlanьlar. Ulardьn insiativalarьn kyrep, ular artьnan kolxozdar đa ejərđelər. Kolxozdar đa şundaj uq proizvodstvo poxodtarь ojoştorđolar. Ləkin, bьlar qьna ad. Bьl təvge adьm qьna. Şundaj uq pohodqa RIKtar, avьl, posjolka həm qala sovettarь la qujьlrqa, deputattar, seksia aqzalarь bətəhe lə ulardьn ebtərenə alqan proizvostvo həm kul'tura mujьn damalarьn ytərgə teješlər.

ALDЬBЬDƏA TORQAN MƏHIM BURЬSTAR

Iŋ təvge burьs—bətə xalьqtьŋ, bigerək tə 1913-1914-1915 jьldarđa tьvqan doprizьvniktardьn uquj-jađa belməvselektərən beterəv. Bedđen Başqortostanda 200 men uquj-jađa belmavse keşelər bar. Min đurđar tura hьnda hejlajem, sənki jəştar bə təhe lə-məktəp seltərenə alьnqandar. Uquj-jađa belmavselektə betərevđe min nik đur eşkə itbəpiəjem, sənki uquj jađa belmaj torop, kul'turalь tormoş qorop bulmajasaq. Bьna bьl jaqtan Avьrqazь rigen jaqşь elge itep kyrhələrgə məmkin. Ul đurđar, bigerək tə doprizьvniktar arahьnda uquj-jađa belmavselekte betərev poxodь ojoştordo. Qьđьl armia saibna bed uquj-jađa belmagən keşelərđe birergə tejeş tygelbed.

Şul uq kul'tura əlkəhendə ikense burьs—jaştərđe torələlər. Bətə sojuz konkursьnda Başqortostan bьjьl məktəptərđe uqьv jьlьna əđerləvđə RSFSR dəvmələndə aldьnqьlar saibna tədelə aldь. Ləkin bьl, eşten başь qьna ale. Sovettar sjezdьna bьl əlkən, jaqşь kyrhətkestər menən barьv esən məktəptərgə, klub həm başqalarqa jardam itergə kərək, bьlar yđ kildevđərendə hər ber grəzdanqa, hər ber kolxozsь, janqьđaq həm xeđmətsəngə kul'tura kiltərə ala torqan bulьhndar.

Xuzalьq məs'ələlərenə kiləjek. Bьltьr kəđđən tunqa jer herəp qaldьrьv arqahьnda jađqь səsev eştəren VKP(b) VK jetəkselegendə bed matur qьna ytkərđek. Jerđe sьjlat jaqьnan jaqşь eşlə aldьq həm şulər he đa qatьn-qьđđardan bildəle protsent aqzalar bulьhn, tip kyrhətelev bьl kyldənən genə tygel. Ləkin qatьn-qьđđarqa taqь lə ьbqьraq jardam itergə, ulardьn eştəren taqь ber tapqьr tikşerep ytərgə kərək. Juq ihə bedđə şundaj xəldər đə bulqьlaj. Bьna hajlavdar jetə, kemdeler berəvđe hajlarqa kərək bula—edləjđər, edləjđər tana almajđar. Kemđe hajlarqa kərək ikən—davaj, fələn keşene hajlajьq itđər, hajlajđar. Ləkin kemđe hajlaqandarьn belməjđər. Ike ədna vzqьt ytə, kyrələr jə ul sьjnfi doşman—padkulacnik, jə taqь şundaj başqa ber keşe bulьp sьqa. Jə ul sьjnfi doşman đa bulmaj, ləkin buldьqhьđ, eşlərgə teləməvse, sotsialistik tə'eleşkə jardam itkehe kilməgən ber keşe bula. Bundaj xəlde irđər arahьnda la osoratьrqa məmkin. Bьna şundaj xəl bulmahьn əsən, bьjьl bьl eşte dereb ojoştororqa həm aik nьq diqqət menən tikşerergə kərək. Hajlanasaq keşelərđe, ulardьn eştəren, idealugialarьna, keşelər menən menəsəbətlərenə qaraj hajlarqa—ular tere keşelər menən nisek eş itələr, eşkə, proizvodstvoqanindəj menəsəbətlələr, ana şulardьn bətəhen đə tik şererge, şunan huq qьna ul iptəşte, kerək ir kerək qatьn bulhьn sovettarđa eşlav əsən yrlatergə kərək.

Iptəştər, SSSR VBK mərəzə qəte, bətə Rossia VBK həm BVBK mərəzəqətlere ajqanlь eşse sьjnfi kommunistik partiahь jetəkselegendə „Bətə Başqortostan sovettar sjezdь", „Bətə Rossia sovettar sjezdь" isemđərendə proizvodstvo poxodьn jəjep jeəərđe. Yđ ebtərenə fələndərđe, fələndərđe eşlergə bulьp mujьndamalar aldь. Depo eşlərən, Gte timer jul stansalь, Cerikovka jəki Beloret eşselərenə h. b. ş. lasrik həm zavod eşselərən alьqьđ. Bьlar bətəhe đur intuziazm menən proizvodstvo poxodьna başlanьlar. Ulardьn insiativalarьn kyrep, ular artьnan kolxozdar đa ejərđelər. Kolxozdar đa şundaj uq proizvodstvo poxodtarь ojoştorđolar. Ləkin, bьlar qьna ad. Bьl təvge adьm qьna. Şundaj uq pohodqa RIKtar, avьl, posjolka həm qala sovettarь la qujьlrqa, deputattar, seksia aqzalarь bətəhe lə ulardьn ebtərenə alqan proizvostvo həm kul'tura mujьn damalarьn ytərgə teješlər.

ALDЬBЬDƏA TORQAN MƏHIM BURЬSTAR

Iŋ təvge burьs—bətə xalьqtьŋ, bigerək tə 1913-1914-1915 jьldarđa tьvqan doprizьvniktardьn uquj-jađa belməvselektərən beterəv. Bedđen Başqortostanda 200 men uquj-jađa belmavse keşelər bar. Min đurđar tura hьnda hejlajem, sənki jəştar bə təhe lə-məktəp seltərenə alьnqandar. Uquj-jađa belmavselektə betərevđe min nik đur eşkə itbəpiəjem, sənki uquj jađa belmaj torop, kul'turalь tormoş qorop bulmajasaq. Bьna bьl jaqtan Avьrqazь rigen jaqşь elge itep kyrhələrgə məmkin. Ul đurđar, bigerək tə doprizьvniktar arahьnda uquj-jađa belmavselekte betərev poxodь ojoştordo. Qьđьl armia saibna bed uquj-jađa belmagən keşelərđe birergə tejeş tygelbed.

Şul uq kul'tura əlkəhendə ikense burьs—jaştərđe torələlər. Bətə sojuz konkursьnda Başqortostan bьjьl məktəptərđe uqьv jьlьna əđerləvđə RSFSR dəvmələndə aldьnqьlar saibna tədelə aldь. Ləkin bьl, eşten başь qьna ale. Sovettar sjezdьna bьl əlkən, jaqşь kyrhətkestər menən barьv esən məktəptərgə, klub həm başqalarqa jardam itergə kərək, bьlar yđ kildevđərendə hər ber grəzdanqa, hər ber kolxozsь, janqьđaq həm xeđmətsəngə kul'tura kiltərə ala torqan bulьhndar.

Xuzalьq məs'ələlərenə kiləjek. Bьltьr kəđđən tunqa jer herəp qaldьrьv arqahьnda jađqь səsev eştəren VKP(b) VK jetəkselegendə bed matur qьna ytkərđek. Jerđe sьjlat jaqьnan jaqşь eşlə aldьq həm şulər he

IGEN KOOPERATSIAQJA

Storletamaq rajonь „Stal'" kolxozsьlarьnьŋ dejem jьjьlqь kooperatsia arqьrь dəvlətkə 3728 sentner igen hatьrqa qarar itte.

Kolxoz predsedatele Strizkof iptəş Rajsojuz predsedatele Safronof menən hatьlqan igen esən tonna jarьmlь avtomaşina alьv esən dogovor tedeşə.

ƱROŻAJ BAJRAMЬ

„12 oktəbr" kolxozьnьŋ tirə jaq avьldardan saqьrlqan qunaqtarь bəgen đur kerəş həđəmtəhendə elgəşelgən juqarь urozajđьn tantanalь bajrambna jьjьlelar. Ular şattar, sənki bəgen đur bajram, bəgen kolxozđьn jьlьq bol'şevistik kerəş həđəmtələrenə tulь jomqaq jahalasaq.

Matur itep bidəlgən kiŋ zal qunaqtarđь həjəp qarşь ala. Stinalarđa julьaşsьler portritь, bəgəngə kəngə qarata jađьlqan janь lozungьlar, tərtiple urьnlaştьrьlqan əbtəldər, ultьrqьstar, udarniktar əsən əđerlangən pocutlь urьndar bьnlap ta bajram təđə birep toralar. Qunaqtar bejejđər. Kolxoz presedatele hər qajhьnan qulьn qьtьp kyreşə, urьn kyrhətə, xuzalarđь yđe qarşьlaj.

Quraj ujnaj...

Unьq neskə məndarь ber şatlandьra. ber jerəkte ədəp semetep kitə... Yłkən avьr kəndərđe ibkə teşerə. Xəderge kolxozsь-udarnitsa Morzabulatьva, Juldьzbajeva, Nejazqulьvalar jəşlektəren avьr batrak xedmətendə ytkərđeler. Bajar Xaritunьf, Maslekof, Milnikoftar desatinahьn sirek səjgə hatьp alqan bəşqort jarlьlarьnьn jerđərendə kapital jьjđьlar, bajəqtьlar.

Qurajsь Moratbakiьf ul saqta jəş ine əle. Unьn bьl aq səs bertektəre juq ine. Ul đa bit bətə jəşlek kenən bajdarqa eşləp ytkərđe. Unьn qaranqьqna, qaranqьqa tiklem janьp eşkərtelgən igendare bajar karvandarь menən Starletamaq bađarьna odaltьđь. Bajar kətəhen qalnajtьvqa kitte. Ber Moratbakiьf qьna tygel, kyptər bəgəngə drozaj tantanahьna jьjьlqan kolxozsьlardьn bik kyptəre şul uq juldardь yttelər. Ul kolxozqa inergə telap kolxoz predsedatelenə berense qarizahьn kiltergenə lə batrakta ytkərelgən qə merđən bađьnqьlьq bətməgən ine əle. Ul ikelənde, unьn qatьnь la odon təndər bujь noqot haldь.

Moratbakiьf kolxozqa inevđen berense kəndərendə jəşelsə bəqsahьnьn qaravьlьhь bulьp eşlənc.—Berense qьjar, berense kəbeđtə tytəldəren ul haqlanь.

Əs jьl ytte.

Kolxozđьn 3 gektarlьq jəşelsə bəqsahь klnəjtelep 26 gektarqa jette. Jəşelsə bəqsahь menən Moratbakiьf ta ytte, unьn qatьnь la xəđer noqottar halmaj, ular yđ keşegə, kolxozđьn xuzahьna əjləndelər.

Ulardьn xəđer hьjьrdarь la, harьqtarь la, jədərlagən xedmət kəndare lə bar. Ular bəgənge urozaj bajramьnьn yđək figuralarь, ular udarniktar.

Quraj şьmđь. Kljonkalar jəlgan ebtəl ebtəre — bьjьlqь urozajđьn aq qalastarь, pranikter, picinialar, janь bakqan majđar, tarikalarqa halqan aştar menən tuldь. Əsənsə brigdanьn kaşavarkahь Zajnəp qunaqtardь aşarqa endane.

Sav-şьvь kolxoz bajramь janь urozajđьn tamle tuqmasьnan naslan kitte...

Səj vaqьtında kolxoz predsedatele Əbdelxaq Isnulatьf iptəş urozaj bajramьnьn asьlqanьn iqlan itte:

—Qaderle iptəştər, bəgən avьr kəndər hunьndaqь bajramjeney bajramь udqarьla. Bəgən bed kyrəheged aq ikmək aşajьđ, ə ul bər xedmət kenenə berər bottan da artьqraq bireləsək. Jəşelsə doxodtarьn da qusьp itəpləhək, bed bьjьl xedmət kenenə ikeşər bottan da artьq doxod alasaqabd!.... ul ob'ədqa hyddər menən. bətə mujьndamalardьn ytəlep bətəven, bьnan tьş dəvlətkə — 20 men bot igen hatьlьvьn, kolxozqa avtomaşinalar, brickalar, velosipedtar həm başqa kərəktər alьv turahьnda həjlap ytte.

Rajkom sekretarь Qəjsin iptəş odaq qul sabьvdar menən qarşьlandь.

Hedđen kypselek igende qajdan tabьvđь qajqьrta ine. Bəgən ikense qajqь — igende qajđa haqlav qajqьhь tьvđь. Sənki hedđen kybeged ikeşər, əsər jed bot, qajhь ber semiələr menər botqa tiklem doxod aldьlar. Bьna mul tormoş oşo bula inde. Xəđer ikense burьs mul tormoşto kul'turalь jahav burьsь tora. Xəđerge es qoraldarьna qarahaq, kul'turalь jəşər əsən taqь la kyberək eşlərgə kərək ale. Mul tormoşqa atqarьv menən kul'turalь jəşəv telege bergə yьə. Hedđen zajavkalarьqьđđqa qaraj şatlanmabьlьq tygel. Bьna Morzabulatьf — ul jaqşь pol'to, itek, patefon, velosiped, karavat, stena kədgəhe alьrqa, Allaqulof Qajsa — ike par bьjma, mьltьq, irdər, qatьndar pol'tohь, stena səqəte alьrqa telajdar. Ular bьnь his şikhed alasaqtar. Bьl nəmələrđen kyrenəve hedđen tormoşqa đur janьlьq inderəsək...

Bajramđьn kynelle bylege başlandь.

Garmon' jenel genə itep „Qarabaj" đь ujnap jebərđe, elekke traktorist, xəđerge izbac Qajnazar başlap bejep kitte...

Kynelle bajram təngə saqat bergə tiklem davam itte.

Irtəgə igen huqьrqa, aşьq tarttьrьrqa kərək, kolxozsьlar aşbqtьlar.

ŞKM buşanь. Jəştər, qьđđar terkəm, terkəm bulьp jərlap tarałdьlar. Ulardьn tavьştarь təngə tьnlьqtь bodop, tybəngə, jьlqa bujdarьna tiklem taraldь.

G. Glozman.

BEĐ MUL TORMOŞ JULЬNA BAĐTЬQ

QƏĐERLE BЬJKIN IPTƏŞ!

Heđgə, alьđ Zejansura rajonь „12 oktəbr" kolxozdarьnьŋ nisek itep mul tormoşlo julqa bađьvdarь, juqarь urozaj alьvđarь turahьnda jađьv bedđe şatlandьra. **Stalin** iptəş kolxozsьlarđьŋ berense sjezьnda mul tormoşqa kysevđeŋ juldarьn asьq bildəlap ytkəjne. Hejəkle **Stalin** iptəşten ul kyrhətmələren tormoşqa atqarьv arqahьnda kyp kenə kolxozdar mul tormoş julьna baĐtьlar đa inde.

Partia Ölkə komitetьnьŋ hunqь plenumьnda bedđen kən jaq rajondarđa qoroloqqa qarşь đur kerəş həđəmtəhendə genə juqarь unьş alьnьrqa memkin, tip hed, Bьjkin iptəş, dereb kyrhətteged.

Bed bətə təzribələrđe həm agro-texnik qaqiđələren fajđalanьp, qoroloq menən kerəş astьq.

Bedđeŋ kolxoz 1928 jьlda ojoştoroldo. Mьrđəbulatta 17 jarlь xuzalьq berləşep kolxoz tedənelər. Ul saqta kolxozđьn 3 atь, 2 huqahь qьna bar ine.

Xəđerge kendə 194 eş atь, 5 jaqşь proizvoditel', 15 baş qolon, 17 besən sabьv maşinahь, 11 urqьs, 3 mototilka, 1 yđe taşlap urьvsь maşina, 44 haban, 83 timer tьrma həm 10 saskes maşina barlьqьn ibkə alhaq, nindəj unьştarqa treşkəneneđđe asьq kyrenəđ. Bedđeŋ kolxoz nьq ytte.

Kolxoz ojoştorolovđьŋ berense jьlьnda 17 gektar qьna igen səshək , bьjьl 1794 gektar igen səstek. Səskən igen 216 xuzalьqtьn hər berehenə 8 gannan artьq tura kilə.

Ytkəndərđe ibkə teşərhək, xəđer ular kelkə tojola. Bed nisek həm qasan nindəj kul'turalar səsergə kərəklegen đə belməj inek. Elek kulak xuzalьqtarđa eşləp kilgən batraktar qьna avьl xuzalьqьn ber ad belə inelər. Bed kyp kenə qьjalьqtarqa osoranьq. Berense qьjalьqtarđь osorav menən kolxozđь taşlap kitevse jomoşaqtar đa tabьldь. Dəvlətən đur qьna jarđamdar kyrhətelep bed janьsa eşlərgə həm janь tormoş menən jəşərgə ejrənə kildek.

Kolxoz ojoştorolovqa biş jьl ytte. Ytkən eştərgə jomqap jəhap qarahaq, kolxoz julьn juqarь urozaj əsən qoroloq menən qatь kerəş ebtəndə ytkənen kyrəbed. Bьl nişense ked bedđen kerəş hədəmtəhen tulьhь menən aqlanь. Bedđen arьş, bojđaj həm holo aik juqarь urozaj birđelər. Undaj urozajđь elekke batraktar kulak xuzalьqtarьnda la kyrməgəndər. Bьl juqarь urozajđь bed tik jьldьn jaqşь kilevenən genə tip qaramajabd, bəlki ytə irtə səsev, qar totov, tunqa herev həm tađa sortlь aqьvlanqan orloq səsev hədəmtəhendə ireştek tip belənəđ. Xəđerge bedđen şarttarđa janь bulqan jaravojlaştьrьv tartiaen qullanьvđa bedđen baĐьvđьn kul'turalьnьn ajrьm gektarđarь 30 furgon aşlьq birđelər. Ber qanan ber nisə ebkert halьndь. Ajrьm gektar dardan arьş 25. bojđaj 30 sentnerqa tiklem alьndь. Urьlqan unьştь jьjnaqandan hun kolxoz kelətlərenə 16425 sentner bojđaj, 5048 sentner arьş, 3090 sentner holo, 2 men sentner kənbaqьş inlerelde' Kolxoz ba lьvь bьjьl bətəhe 26 men sentnerđən artьq unьş birđe.

Bed berense burьs—dəvlətkə 2200 sentner igen tapşьrьv, orloq həm adaq ssudalardь qajtarьv mujьndamalarьn iŋ elek ytənek.

Iŋ jaqьn həm turь jarđamsьvьd bulqan atlardьn hər qajhьna 5 sentner arьş, 10 sentner holo ajrьp qujđьq. Bьnan tьş bedđen bətə maldarьvьd ike jьlqa jeterlek adaq menən tə'min itelgən. Bьjьl bed sabьnlьqtardь tulьhьnsa sabьp aldьq. Orloq həm straxovoj fondtarь ojoştoroldandь; hunьnda doxod bylevgə 12 men 594 sentner orloq kul'turalь qala. Bətəhe 50 men xeđmət kenə totoldo, **hər xeđmət kenenə 25 kilogram doxod alьnasaq**. Bərtəkle kul'turalar bujьnsa unьş ber xuzalьqqa 800 bot, ə hər geklarqa 100 bot tura kilə. Bьnjaj unьştь elek urta xəlle xuzalьqtar đa kyrməgəndər.

Elek tarьnan bəşqa səseve bulmaqan 65 jəştek **Safarьf Alisirđe qart 268, qarьşьq 60 xeđmət kenə bircp xəđer 511 bot igen aldь. Məhədejef Dəvlətbaj**, qatьnь menən 499 xeđmət kenə birgən ine-700 **bottan artьq igen əldь.**

Dəvlətbaj elek nisek jəşəgən, xuzalьq ikmək kyrgənme? Juq. Ul ikmakte hatьp alьp qьna jəşəp kilgən. Unьn kyrşehe, xəđer maşinist jarđamsьhь, **Timirbulatьf Səqit**, qatьnь həm ulь menən 468 xeđmət kenə eşləp, 726 **bot igen aldь.**

Bьjьl bedđen kolxozđa alqan igene menən qailəhe 3 jьldan đa kəmgə tə'min itelməgən xuzalьq juq. Ul qьna tygel qailəhenə 25 jьlqa jeterlek igen alqan kolxozsьlarьnьđ đa bar.

Iqendən tьş doxod bylev əsən kolxozđa kyp kenə kenbaqьs həm jəşelsə bar. Kulak xuzalьqtarьn ibkə almahaq, Baş qort avьldarь elek bəqsasьlьq menən şəqəllənmenelər. Mul tormoşqa sьqьvqa xeđmət itkən jəşelsəhen đə yđterđek. Kolxozđьn 26 ga jəşelsə bəqsahь hər xeđmət kənenə 7 şər kilo unьş birəsək. Kiləsəktə kolxozđь taqь la nьqьtьv, yđterev əsən yđeđđə bulqan bətə material məmkinlekte ibkə alьp, bed kyp kenə prəmtovar, avьl xuzalьqь maşinalarь, həm tedev materialdarь alьrqa buldьq. Kolxozđьn kooperatsiaqa 20 men bot igen hatьrqa tulь məmkinlege bar. Bьna oşo igen de hatьvđan hun, bed-ber jək taşьj torqan ovtomaşina, 7 velosiped, yđe nəjlap barьvsь 5 urqьs maşina, 25 dana brickə, 150 kompiekt tulь sbruj, 5 jəşnik bьjala, 3 sentner qađav, 10 sentner tabaqь timer, 5 sentner sortlь timer, ber đana radio qujьlьşь, biş brezent, 10 dana kebə səqəltərə alьrqa buldьq.

Mul tormoş julьna ajaq nabьv-alьqan tempь tybəntələmaj, aldaqь jьl taqь la juqarьraq urozaj alьv əsən, taqь la đurьraq ьşanьs menən kerəşergə məəzyr itə.

Bьjkin iptəş, bed 1935 jьlda taqь la juqarь unьş alьvqa hedđe ьşandьrabьd.

Elekke vaqьtta qaranqьlьq, avrьv, uqьj-jađa belmavselek, anhьdlьq xəkəm hərgən başqort avьldarьn kul'turalь, janь mul tormoşqa sьqarьv əsən bed taqь la kyberək eşlajəsəkbed. **(Kolxozsьlar qul qujeqandar)**

ZEJANSURA BƏQƏN

F. QJƏJSIN

VKP (b) KBR ZEJASURA RAJOŊ KOMITETЬ SEKRETARЬ

Zejansura rajonь kolxozdardь həm janqьđaqtardь dəvlətkə igen tapşьrьv, MTS qa natura tyləvđaren həm orloq qajtarьvđardь 10 oktəbrgə tamamlanьlar. Bьl bildəle — hudьnqь sroq, ləkin Zejansura rajonь əsən, bigerək tə kolxozdardьn əstən ber əleşə yd mujьndamalarьn 15-se sentəbrgə həm 75 protsentьnьn oktəbr başna tamamlavьn ibkə alhaq, — đur jenev.

Zejansura rajonь 5 jьl rəttən qoroloq həm aşьq unmav qьjalьqtarьn ytkərđe. Bьl jьldarđa başqa rajon krəbtejandəre kymək xuzalьqtarqa berlaşep, avьl xedmətsandərenen, xuzalьq həm kul'tura tədeləşən kytarevđə kolxozđьn nindəj đur keskə eja bulqanьn kyrgən bulhalar, bedđen Zejansura rajon kolxozsьlarь la kətəlməgən tabiqat baləhe menən kerəşevđə, şulaj uq qoroloq kilgən jьldarda avьl xuzalьqь proizvodstvohь kesən — maşinalardь, həjrav kestəren, səsev majđandarьn, həm maldarđь haqlap qalьvđa kolxoz tədeləşenən nindəj đur əbtenlekkə eja bulqanьn kyrđelar.

Proletariat dəvlətenen qajətta đur jardamь arqahьnda, şulaj uq Başqortostan bol'şeviktarьnьn huqьssan ştabь VKP(b) Ölkə komitetьnьn həm unьn hьnalqan julьaşsьhь bol'şevik **Bьjkin** iptəşten jetəkselege abtьnda Zejansura rajonь kolxozsьlarь bьl avьr jьldardan hun 1934 jьl jađqь səsevenə yddarenen proizvodstvo bazalarь həm səsev majđandarьn kinəjtev, avьl xuzalьqь mexanizatsiahьn arttьrьv, bətə başqort kolxozdarьna jerđe jaqşь itep eşlavselare ytterelgən, tytalselek inderev həm jaqşь sьjfatlь orloq materialdarь əđerlav menən kilələr.

Əgər đa Zejansura kolxozsьlarь juqarь həm ьbqasa kyrelmagən urozaj alqan bulhalar bulьvь ebkertlav eşen đa avьrlaştarđь. Ber gektardan 40-45 jək igen sьqtь. Rajkom həm polit byleksten, kankret jetəkselege abtında, sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtь kin jəjelderev nigeđendə kolxozsьlardьn urozaj jьjnavqa qarata nьq mobilizirlanьvь arqahьnda qьna Zejansura rajonьnьn kolxozdarь juqarь urozajđь jьjnap alьvđь namьđ menən ytəp sьqtьlar. Kolxozdar iardamь menən rajondьn 4 sovxozьla urozaj jьjnavđь srogьndа tamamlanь. Urozaj jьjnavđa in jaqş

SOVETTAR SOJUZЬNDA

JEVREJƏR AVTONOMIALЬ ƏLKƏHE

ALQ|A JEBƏRELƏ

SSSR Sovnarkomь avtonomialь jevrejƏr əlkəhendə xuzalьq, sotsial—kul'tura tədələşən kəsəjtev əsən saralar bildələne.

Avtonomialь jevrejƏr respublikahьna həm əlkəhenə 1934 jılдьn ikense jartьhьnda həm 1935 jılda 4000 semianь kyserep ulьrtьv planь ratlandь.

Kysep ulьrьvsьlarqa ətəmə l'gotalar sirelde: kolxozdar həm kolxozsьlar dəvlətkə məzвyri rəveştə it həm het tapşьrьvdan kysep ulьrqan vaqьttan alьp вer jьlqa tulьhьnsa qotqarьlalar, kysep ulьrqan hər вer semiaqa şəxsi fajdalanьv esen hьjьr jəʔi вьdav sireləsək. Bьl hьjьrdar həm вьdavdar xaqьnьn 50 pr. tь avьl xuzalьqь bankahьnьn odaq srokь kredittarь iʔəвenə həm 25 pr. tan da kəm вulmaqan eleşe OZET aqsahь iʔəвenə tylənəsək. Eş maldarь hatьp alьv esen 50 protsentь dəvlət вydzetь iʔəвenə həm 50 protsentь odaq srokь avьl xuzalьqь kredittь iʔəвenə kolxozdarqa kredit вirelə.

Xalьq Komisardarь Sovetь Narkomzemqa avtonomialь jevrejƏr əlkəhendə 1935 jılda 5000 gektar jer kipterev, 1935 jılda kədən 2000 gektar sirəm asьrqa, 10.000 gektar majdanda proekt edlənev eştəre ytkərergə, 1936 jılda meliorativ saralar ytkərerqa, 1935 jılдьn I-se kvartalьnda sirəm kytərev həm jer teplav əsen maxsus MTS ojoştororqa həm 1934 jılдьn IV—kvartalьnda kysep ulьrqan kolxozdar əsen sittən maldar kilterergə quştь.

Xalьq Komissardarь Sovetь RSFSR jerle promьşlennost' xalьq komissariatьna həm şulajuq Vsekopromlessojuzqa avtonomialь jevrejƏr əlkəhendə tipografialar, kirвes zavodtarь, tegev fabrikalarь, trikotaz fabrikalarь, faner zavodь həm вaşqa promьşlennoj predpriatielər tədəj вaşlarqa, unь 1936 jılqa tamamlarqa quştь.

RSFSR Narkomzemьna həm Jьraq Kənsьqьş kraj вaşqarma komitetьna 1935 jılda Birobidzan qalahьnda elektrostansia hala вaşlarqa quşьldь. Kinofikatsia idarahьna 1935 jılda Birobidzanda tavьşlь kino halьrqa quşьldь. Jьraq Kənsьqьş kraj вaşqarma komitetь həm RSFSR Narkomzdravь 1935 jılдьn I-se noјəвrenə Birobidzanda вol'nitsa halьvdь tamamlarqa tejeştər. Jьraq Kənsьqьş kraj 'вaşqarma komitetь həm RSFSR Narkomprosь 1935 jılda həm 1936 jılдьn вerense jartьhьnda 5 вaşlanqьs məktəp, 2 tulь вulmaqan urta məktəp, 2 nalular вaqsahь həm məktəptən tьş uqьvdar əsen 1 texnika stansahь tədergə tejeştər.

„KRASIN"

ZOLOTOJ ROGTA

Vladivostok, 22. Əs okjanda həm undarsa dingeddə 20 men mil jul jergandeh hunьnda qьdьl вajraqlь вod vatqьs „Krasin" 21 oktəвr'də Zolotoj roq вuxtahьna kilep jakor' taşlanь. Bьl Arktika gerojьn вajram vaqьtndaqь hьmaq вidəlgan sovet həm sit il paroxodtarь gudok qьsqьrtьp, вajraqtar kytərep qarşь aldьlar. Mendərsə qala xedmətsandəre „Krasin" kollektivьn rəjs tamamlav menən qotlarqa kildelər. „Krasin" kapitanь ip. Ponomarjof вod vatqьstьn Vrangel utrəvdarьna nisek вarьp qajtьvь menən tanьştьrdь. Basqa karaвeldər hunqь 5 jьl esendə вьl utravdarqa вarьrqa вntьlhalar da, unьşhьd tamamlanqajnь. Ə unda qьşlavsьlardь almaştьrьrqa həm ularqa kərək-jaraqtar ilterge kərək ine. „Krasin" 17 avqusta Provideniя вuxtahьnan sьqьp, 20 hendə kis menən Vrangel utravndа Rodzers-Ostrv вuxtahьna вarьp jette. Bьnda sovet koloniahь həm radio-stansa вar. Alьp вarьlqan nəmlərde вuşatьvda вətə komanda qatnaşьq ittə. 29 avqusta ekspeditsia halьnьrqa tejeşle ejdərde halьp həm radio mactalarь qujьp вətərə. 30 avqusta вod vatqьs tam ni eştər eşlav əsen вuxtanan jakorьn ala. Bьnan hunqь 25 kən esendə ul Cukot həm kənsьqьş Seвer dingeddərenen alegə вik əd tikşerelqan rajondatьnda 3000 mil jul jerej.

Oktəвr вajramь aldьnan

Odessa, 22. Oktəвr вajramьna qaratь Odessa əlkəhendə 6 urьn da janь kolxoz kino teatrь asьlasaq.

HATЬV EŞE ƏSƏN

Janь pribordar

Koopiratif magazindarь aldaqь jılda sьjferelatlь 5 men dana avtomat ylsəges, вərteklə nə mələr ylsəv əsen 250 dana ylsəges həm kartof ylsəj torqan 1000 dana avtomat ylsəges alasaqtər.

Çekaldin sistemьndaqь вukkerdar menən tə'min itelgən вьl kartof ylsəj torqan avtomat ylsəv menən вer keşe 8 səqətlek eş kenendə 900 вot kartof ylsəj alasaq. Şul uq vaqьtta kartof terlə вьsьraqlardan tadartьlasaq.

Adьq magazindarьnda вodola torqan adьq nəmələren вodolov dan naqlav əsen 2000 dana hьvьtqьs şkaf həm 500 dana hьvьtqьs prilavka eştəp sьqarь lasaq.

Sьjr, het, maj h. в. şundaj produktalardьn sьjlatьn tikşerə torqan 10 men dana maxsus prioordar eşlap sьqarьlasaq.

IKE QART

Abxazianьn Kumisl avьlьnda Lagiaşvili isemle 150 jəşlek вer qart jəşəj. Şuluq Abxazianьn Kindigi rajonьnda Lagiaşviliдan də qartьraq Xapara Xiute tigən вer авxəz jəşəj. Uqa xəder 154 jəş. Ul вunan вer nisə un jьldar elek вulьp ytkən tarixi vaqiqalardь aik jaqşь xəterləj. Xiutanьn jəşe Abxazianьn iide ejrə nev institute tarafьnan unьn turahьnda вulqan вajtaq məqlymættar вujьnsa dərəвlangən. Xiutanьn xəderge kəndə tere вulqan вer ulьna 90 jəş.

* Leningradta Karpocif Korzun isemle 100 jəşka ujetkən вer qart jəşəj. Unьn sьqьşь Kreposnoj krəвtejandərdən вulьp, xəder вer nisə un jьl inde Leningrad konservatoriahьnda muzьjkalardь kəjgə halьvsь вulьp eşlaj.

E.K. Korzon вik kyp jerej, xatta qala sittərenə sьqьp вik odaq jərəp qajta ikən. Xəderge vaqьtta Korzon вətə sojuz ekspemental' meditsina institutьnьn qarilьq həm qemərdə odajtьv problemahь eʔtendə eşlə vse maxsus professorь Z.G. Frenkel tarafьnan ejranelə ikən.

* **Xarkef** əlkəhenen вajtaq rajondarьnda вьjьl вerense tapqьr degə saskajnelər. Budjunnej—Axtirski rajonьnda 1,16 ga jerdan 40 sentnerqa jaqьn degə alьnqan. Xarkef əlkə вaşqarmahь prizediumь əlkələ degə səsevden heдemtəhen tulь rəveştə qənəqətlənerlek tanьp, kiləhe jьldan вaşlap degə səsevde arttьrьrqa qarar itte.

Juldaş sovetьndaqь (Maqar rajonь) aktiv deputattar həm sekstanirdərdan вer terkəm. Hyrətte: 1-Davьtof, (huldan unqa tana) 2-Makarski, 3-Aqвulatof. 4-Joma gusina iptəştər.

SOVETTARDƏ QAJTANAN HAJLAV

XISAP BIREVDƏR BAŞLANDЬ

BELORET

Qala sovetь yдenen xisap dokladьn tedəp вətte. 11 sexte sovettarqa hajlav вurьstarь anlatьlьp, prolzvodstvo pəxodь kin jəjep jeвəreide. Kanat sexь eşselare **IV-kvartal** prolzvodstvo planьn **20-dekвrgo** tamamlav əsen kerəşələr. Qala uqьvsьlarь ojoşmaqan massanьn tedməhen alьvda hajlav komissiahьna dur jardam kyrhətələr. Qala hajlav komissiahь, xisap вirev həm hajlav kampanieһьn elgele rəveştə ytkərev esen Motor posjolka sovetьn jarьşqa saqьrdь.

BIŞBYLƏK

Rajonda вətəhe 176 urьnda hajlav ucastkalarь tedelde. Şulardьn 54 che qatьn—qьdar ucastkalarь ltəplənə. Qatьn-qьdar dejem hajlav komissialarь aqzalarьnьn **26,7**⁄ pr-tьn təşkil itələr.

Hajlavqa ədərlekte вigrək tə qatьn-qьdar arahьnda kəsəjtev əsən 1-oktəвrdə uqьtьvsь qatьn-qьdar həm rajon aktivtarьnьn kənəşmahe ytkərelep, kanəşmənən hun sovettarqa, kolxozdarqa taraldslar. Hedemtalə 70 urьnda qatьn-qьdar kanəşmahe ytkərelde. Bigrək tə **Bagdanovski, Kalinin sovetь** qatьn-qьdarь ajьrьmsa aktivlьq kyrhətələr.

Bagdanovski sovetь qatьn-qьdarь IX вətə Başqortostan həm III rajon sovettarь sjezdь isemenə kooperatsiaqa igen hatьv əsən 77 **sentnerdan 31 jək qьdьl oвoz** ojoştordolar. **Kalinin** sovetьnda 5 urьnda qatьn-qьdar 93,6 pr-t), **Tuqaj** sovetьnda **85 pr-tь** (qatьn-qьdar **84,5 pr-t**), **Kysərвajda 82 pr-tь** (qatьn-qьdar **74 pr-t**), **Arьslanda 70 pr-tь** (qatьn-qьdar **70** pr-t), **Pakrovskida** 79 pr-tь (qatьn-qьdar 65 pr-t) qatnaştьlar.

Kysərвaj sovetьnda xisap—dokladь tamamlanьv menən tulь ədərlekte muzьjkal konsert udqarьldь. Xisap вirev kampanieһь mələndə (1-oktəвrdən 15-oktəвrgə) rajonda **58 xuzalьq** kolxozqa indelər.

STƏRLE

Janь instruksianь ejrənev kin jəjep jeвəreide. Rajon вaşqarma komitetь janь instruksianь **300** dana вaвtьrьp sovettarqa tarattь.

5-oktəвrdən urьndarda sovettarьn xisap dokladtarь вaşlandь. Jьjьlьştarqa hajlavsьlarьn kilevdəre **50** pr-t menən **90** pr-t arahьnda вara. Xisap вirev kampaniahь tunqa hərev həm kooperatsiaqa igen hatьp alьv burьstarь menən вəjlap alьp вarьlalar. Məвələn: **Pomrəskin** sovetь poxodqa quşьlьp, tunqa hərevde **52 pr-qa, Preoвrazinski** sovetь **54** p.-qa ytənelər. IX Başqortostan sovettar sjezdь isemenə kooperatsiaqa igen hatьp alьv qьdьv вara. **„Kombajьn"** kolxozь **1390 sentner, „Karl Marks"** kolxozь **1700 sentner, „Blyzer"** kolxozь **2000 sentner** igen hattlar.

Hajlavsьlar вigrək tə avьl sovettarьnьn, hьjьrhьd kolxozsьlarqa jardam itmədərenə həm ualalar вaqsalarьna, jəşlələrge, klustarqa, şulaj uq sovettar ergəhendəge seksialarqa ad iqtisar itevdərenə tuqtajdar.

QARIDEL

Hajlavqa həm xisap вirevgə ədərlek eştəre siktən tьş nasar вara. Kyp sovettar xisap dokladtarьn tədevde haman da вətməgəndər. Xatta qajhь вer sovettar xisap tədevgə kereşma gəndər də. Bьl eştərge avьl sovettarь вarь 10-oktəвrdə genə kereşteler. Sovettarqa jardam əsen vəkildər 11-oktəвrdə genə şьqarьldьlar.

MRAQ

Ədərlek jomoşaq вara. **Sanjap** sovetьnda hajlav komissiahь 9 keşenən genə tədelgən. Kyp sovettarda hajlav komisialarь rəjon komissiahь tarafьnan raвlanmaqandar.

TƏNQIT BIBLIOQRAFIA

ALLAHЬD

(„Allahьd" zurnalь — VKP(в) льn Başqortostan Əlkə komitetь kul'tprop həm huqьşsan allahьddar sojuzьnьn Başqortostan Əlkə sovetь organь).

Bətəhe 42 rajondan torqan Başqortostandьn 41 rajonьnda unьş jьjnav 5 oktəвrgə (huqьvdan вaşqa) tulьhь menən həm in artta həjrəlevse Ucalь rajonьnda la nigedendə tamamlanqajnь.

5-se oktəвr...

Hər kəndə irtə menən Əfənen Cirnişьf uramьndaqь tipografiahьnan poctaqa tərlə gazeta həm kitaptar taşьvsь maşina вəgən də qədəttəgesə tipografianьn işek ergəhenə yk kilep tuqtanь. Maşina janьnda torqan şofer, tipografianan tьşьna qьdьl вujav menən arqьrь itep isemenən вaşqa вer nəmə lə jadьlmaqan, zurnal hьmaq вer вəjlam alьp sьqьvsь Timerвajьfqa:

— „Bьnьhь nəmə, əllə kolxozdarda sьqa torqan вrigada gazetalarь əsən ədərlangən makitmь, tip horanь. Timerвajьf вьl horavqa iqtisarhьd qьna itep:

— Ej, jatələr... Bьl „Allahьd" zurnalь inde şunda... tine lə, əjdə kittek, tine.

— Ninə zurnal вulqas şul qьna вulamь nej, taqь вardьr вit.

— Nişləp вulhьn, juq kanecno, unьn podpisciktarqa tarala torqan вətə tirazь la вit 306 dana qьna.

Bьl hyddər Əfələ sьqa torqan „Allahьd" zurnalь, unьn ike nomerь вer itelep, 12 вitlek вulьp sьqqan 7-8 nomerdarь turahьnda ine.

„Allahьd" zurnalьnьn вьl nomerь avьldardaqь podpisciktarqa 5-6 kənhed вarьp jetev turahьnda ulav məmkin вulmaha la, qalalarda ul вəgen taraldь.

„Allahьd" dь alьp unьn вer genə rəsem jəki illystratsiaqa вulhьn məxrym вulqan osoloc-kahьn asahьn da вaş məqalagə kyd halahьn. Lakin вьnda kətmagəndən вer janьlьq... Bed kisə genə əlkə gazettarda igen tapşьrьv, tunqa hərevdərde tamamlav əsen kerəş, malsьlьq fermalarьn jьlь adnardar menən tə'min itev, kolxozdarda doxod aylev turahьnda uqьhaq, вəgen genə tipografianan sьqьp tarala вaşlaqan „Allahьd" zurnalь unьş jьjnavqa ədərlek turahьnda вaş məqalə jadqan. Taqь вer tapqьr həm nьqlьraq diqqət menən zurnaldьn вaşьna qararqa məвyr вulahьn. Qarahan unda „ijyl-avqust" tip jadьn qujьlqan. Bьl ni tigən hyd. Timək вьl zurnaldьn ijyl-avqust ajdarь вulqan ike nomer вergə həm ul da вulha oktəвrdə вaвьlьp sьqqan tigən hyd.

Zurnaldьn adaqьna, in hunqь вitenə həm unьn da in hunqь juldarьna kyd halaвьd. Bьnda vaq xəreftər menən „вaвьrqa rəxsət itelde-27 sentəвrdə" tip jadьlьp qujьlqan.

Xəder məs'ələ вer ad asьq. Zurnaldьn ijyl-avqust ajdarь əsen вulqan materialь ike ajqa вergə ədərlənep, tipografiaqa ijyl adaqьnda вirelgən. Ike aj tipografialə jatьp 27 sentəвrdə вaвьrqa rəxsət alьnqan. Zurnaldьn redkollegia aqzalarь la, unьn javapь redaktorь ip. Q. Siraj da materialdardь tipografiaqa вirgəs unьn qasan sьqьvь menən qьdьqhьnmaqandar həm qasan sьqha la riza вulqandar. Şuqa kyrə lə oktəвr ajьnda unьş jьjnavqa ədərlek turahьnda вaş məqala jadьp sьqarьrqa la ojalmaqandar, kyrəlen.

Bьnan kemgə fajda həm вьl kemgə tulь xedmət kyrhətə ala hun.

Bildəle unьn redaktorь həm redkollegia aqzalarьna „zurnal sьqardьq" tip javap вirev həm şunьn menən „qotolov" əsən xedmət kyrhətevdən вaşqa вer kemgə lə tulь xedmət kyrhətə almaj. Ijyl ajь əsen oktəвrdə tik yd eşenə formal' həm вer terlə lə javaphьd qaraqan keşelər genə zurnal sьqarьrqa məmkin.

Xəder zurnaldьn taqь la esenərək inajek.

Unьn 3-4 nse вittərendə malьвq məs'ələhe вujьnsa, lakin zurnal əsən his вer qulajlaştьrьlmaqan jaвaj вer gazeta məqalahe urьnlaştьrьlqan. 5-6-7 nse вittərendə „Imperializm huqьşь həm dindər", 8-9-10 həm 11 nse вittərendə „Marksizm-leninizm həm din" tigən dur məqalələr, ulardan hun „Vьemlektər nisek kilep sьqqandar", „Kyk ni nəmə ul", „Kyrenməj torqan duвtar həm doşmandar" tigən məqalələr urьnlaştьrьlqan. Zurnaldьn fən həm texnika вylegendə jahalma rəveştə jamqьr javdьrьv turahьnda вer dur qьna məqalə həm 2-3 vaq xəвər urьnlaştьrьlqan. Hunqь вittərendə, Agiştьn „Sartьna kilhen" isemendəge kitaвьna tanqit-вialiografia həm SSSR huqьşşan allahьddar sojuzьnьn janь strukturalarь urьnlaştьrьlqan.

Urьndarda allahьdlьq eştərenen toroşo həm allahьddardьn вurьstarь, dindərden serek qaldьqtarь вulqan tərlə iвke qəref-qədattar menən kəreş, gigiena məs'ələləre вujьnsa konsul'tatsialar, kapitalistardьn dindе yddərenə qoral itep eşsəndərde idevdəre kevek məhim məs'ələlər вujьnsa zurnalda вer genə məqalə həm вer genə xəвər də juq.

Şulaj uq dingə qarşь вulqan, ulardan sereklegen həm вətevdəren kyrhətkən ədəвi xikəja, ocrek, şiqьr kevek nəmələr də zurnalda yddərenə urьn ala almaqandar.

Zurnal texnika jaqьnan jeterlek tiklem eşlanmagən. Rəsemdər juq tierlek ad вulьv menən вergə ular da hajlanьp alьnmajьnsa verstka vaqьtьnda osoraqan klişələr genə alьp halьnqandar вulha kərək. Zurnalda massanьn qatnaşьhun dərəzəla jomoşaq. Bьl nomerdarqa вətəhe 9 keşe qatnaşqan вulha, ulardьn da 3 hə redkollegia aqzalarьnan.

Ikense вişjəlьqtən təp politik вurьsь вulьp, „Kapitalistik elementtardь həm qəmyman sьjnьftardь вətənləjgə вətərev, sьjnfi ajrьmlьqtardь həm eksploatatsianь tьvdьrьvsь səвəptərde tulьhьnsa juq itev, ekonomikalaqь həm keşelərden andarьndaqь kapitalizm qaldьqtarьn jenev, ilden вətə xedmətsən xalqьn sьjnьfhьd sotsialistik jəmqiatten anь həm aktiv tədəvselərenə əjlanderev" вurьstora. (17 nse partkonferensianan).

Bьl вurьstardь tulьhь menən ytav həm вigerək tə keşelərden anьndə вulqan kapitalizm qaldьqtarьn jenev — ulardь вətərev, вətə xedmət ejələren da sotsialistik ildən anь həm aktiv kərəşselərenə əjlanderev əsen kereş eştərendə, elekke vaqьtta artta qalьp idelgən xedmət ejələrenen anьnda əle lə вətəp jejməgən din qaldьqtarь menən da nьq kərəşergə kərək.

Dindər həm din qaldьqtarь menən kereş əsen dinde, mullanь, puptь hygev, ulardan jəki dingə вşanьvsьlardan kelev genə jetməj вit. (Bed dingə вşanьvsьlardan kelergə tygel, ularqa təşəndərergə tejeşвed). Dindər həm din qaldьqtarь menən kereş unьşlь вulhьn əsən eşsəndər massahьna dindərden kilep sьqьvь, ulardьn kemgə xedmət iteve, вəgengə kəndə lə kapitalizm xəkəm hergən ildərdə dindərden, eşsən massanь idevdəge rol'dəren kyrhətergə, ularqa вьlar turahьnda jaвaj — anlajьşlь tekdə jadьlqan məqalələr, konsul'tatsialar, tormoştan alьnqan matur xikəjə həm şiqьrdar menən anlatьrqa kərək.

Bətə tər millətselektər həm ulardьn, qaldьqtarь menən raximhed kereş, xedmət ejələre arahьnda leninsel milli politikanь dereq tormoşqa aşьrьv həm eşsəndərde internatsionalizm ruxьnda tərвiələv, aldьnqь kul'turalь tormoş əsən kereş eştəre вətəhe lə dingə qarşь kereşten ajrьlmatьhq eləşe həm вəgengə kəndəge in məhim ucastoktardan вit.

Əвьlar turahьnda zurnalda вer genə nəmə la juq.

„Allahьd" dingə qarşь kereş eşenda Başqortostan kyləmendə вerdən-вer maxsus zurnal. Şuqa kyrə lə ul juqarьlaqь mas'alalardan вaşqa huqьşsan allahьddardьn urьndardaqь jaqajkələre, rajon sovettarь menən də jetəkselek itergə, ulardьn eştəren jənlənderevdə juldar kyrhatergə, aldьnqьlardьn eş təzrieələren вasqalarqa kyrhatergə həm вьl eşkə narьq вirmavselər menən kereş alьp вarьrqa la tejes. Ə zurnal ydenen praktik eşendə вьnь onota. Bьl mas'alagə zurunalda urьn вirelməj həm zurnaldьn ular menən вer tərle lə вəjlaneşe juq.

„Allahьd" zurnalьnьn alda la вьl xaldə jəşəve məmkin tygel. Bьl məndərəzə əsən tygel, forma əsən genə zurnal sьqarьv. Şuqa kyrə lə VKP(в) nьn Başqortostan Əlkə komitetь ergəhendəge kul'tura həm leninizm propagandahь вylege menən Başqortostan huqьşsan allahьddar sojuzьnьn Əlkə sovetь вqa nьq həm aşьqьs iqtisar iterga tejeştər.

„Allahьd" zurnalьnьn javapь redaktorь Q. Siraj iptaş həm unьn redkollegia aqzalarь ydərenen eştərenə javaphьd qarav hədəmtəhendə genə kilep sьqьrqa məmkin вulqan zurnaldьn вьl xalenə sik qujьrqa. unьn esendan da huqьşsan allahьddardьn aj hajьn həm yd vaqьtında sьqьp вara torqan вojevoj jetakse həm tərəjevi zurnalь itep avərelderergə, redkollegianьn eşen jənlənderergə, zurnaldьn məndərəzəhen eşsandər massahь aldəna partia tarafьnan qujьlqan вəjək вurьstardь ytəvgə ojoştorovsь, xedmət ejələren janьnan tərвiələvdə qoral вula alьrlьq materialdar, anlajьşlь teldə jadьlqan məqala, konsul'tatsialar, urьndardaqь eş təzriвələre turahьndaqь xəвərdər, dindərden kemgə xedmət iteven kyrhətkan matur xikəjə həm şiqьrdar, texnika janьlьqtarь turahьndaqь xəвərdər menən tultьrьlьrqa tejeş.

X. Qjizzətyllin.

JAVAPLЬ REDAKTOR:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

Başojuz ergəhendəge „BAŞKOOPXÖZ" ydenen tynərək ucrezdenia picətən juqьltqan. Şunь qəməldən sьqqan xisaptarqa.

Başojuzdьn avьl xuzalьqь idarahь nacal'niga

1-1 342

Bətə proizvodstvo həm avьl xuzalьqь ojoşmalarь diqqətenə.

Sel'elektronьn Başqortostan prorap ucastkahь avьl xuzalьqь proizvodstvolarьnan elektramantaz həm elektr inderev eştəren qanul itə. 1935 jılqa elektr tədeləştəren proekt'ev eştəren əktenə ala.

Mərəzəqat esən adres: Əfə Oktəвr revolytsiahь urama, jort №33 a. Prorap ucastkahь вaşlaqь.

1-1 341

KUL'TURA HARAJЬ

Başqort Dəvlət Teatrь

23-oktəвrdə

ŞAHNAMƏ ne quja.

Dzanan əвare, Qaleşet tərəemədə.

Ujən səqət 8 də вaşlana.
Kassa səqət 4 tən asaq.

Direksia

JAŊALEP | BƏGƏR ham kər ken

Komediantka

Sejanstar: 6, 7-30, 9, 10-30
Anonsь Lenin turahьnda os jьr

Əfə, „Okt. Nat."hь matвaqahь. Başglavlit vəkile № B—1920

X. QUNAQBAJ

LAGERDA

A. Qala qala

Tigeд saftar menən taşlaqanda,
Sanqa sumqan qala uramьn,
Jəngə jaqьn, tanьş jerdəremde
Taqь вer qat вorolop qaranьm...
Kisə genə əle вьl uramdan
Kitaptardь qьвьp ytkəjnek.
Ilgə вelem alьp qajtьr əsen,
Respвlikqa anttar itkəjnek.
Bəgen вьna qala artqa qala,
Xuş вul inde вəqrem taş qala.
Aдqa qьna hine taşlap kitə
Kykrəgendə yвkən вьl вalan...

B. Lager

Tigeд saftar menən вeд вarəвьd
Kolonnalar вara nьq atlap.
Jьrlaj ular...
„Əjdə tar-mar kilhen",
Aqtьq kesen jьlqan kapital"....
Reaktodtar elek alвtarqa
Tьvqan ilen taşlap kitkəndə,
Ujdar halmaqlatqan adвm menən
Bьl judardь tapap ytkəndə,
Jьrlaqandar—
„...Esməʔ hьvdь eserə,
Bьl donjaqajdardьn nuzahь"...
Beдgə nəmə?
Kyklək kiərep alqь avьrlьqqa.
Beд вarəвьd his вer „nuzaʔhьd.
Bəd вel-вeд, jaqьn alda вeдde,
Bik kyp avьrlьqtar ketələr.
Xəldər вeqen beдden il haqlavqa
Kes jьjьvdь talap itələr.
Beд вeləked, вeдgə jenel вulmaʔ
Jenep sьqьv sьjnfi doşmandь,
Ə, şulaj da hunqь alвşьvdar
Beдden jenev menən oslanьr!

***

Qolas jəjep lager qarşь aldь,
Qarşь aldь kesle jьr menən.
Həjep qarşь aldь alməssьhьn
Jer tetrətkən-kesle armia.
Qьdьl ələm jergə jelвerdəp,
Qul kytərde вeдdeq havlьqqa.
Teдelep kitkən matur urmandar,
Helkenələr zəngər javlьqtar...
Lager matur...
Lager şundaj jaqьn,
Jəndən jaqьn nəmə вar kevek.
Hejlav əsen lager maturlьqьn,
Nej ajthəm də вьnda əd kevek.
Kin lagerdь alьp kykrəgenə,
Teдelep kitkən matur urmandar.
Kypte kyrgən ular—
Dur urmandar...
Tinheд əkiət hejlaj torqandar.
Aq mamьqtaj kevek aq вolottar,
Kyk jeдenə huдьlьp jatqandar.
Tik ofoqtar qьna qanhьvlanьp,
Qaş jьjrta qojaş вatqanda.
Zəngər urmandardь janqьratьp.
Borqo tavşь hiвelə tandardə.
Jəş jərəkte jelkenderep,
Handuqastar hajraj taldardə.
Borqo ujnaj.
Iвke manastir,
Şav-şьvdarqa kymelə tan'menən,
Ədərlənep, hunqь kərəştərgə,
Beд вarəвьd sьjnfi an menən
Hər frontьn aldьn udarsьhь,
Ul вьnda la aldьn-arigadir.
Ana tege—
Kisə „Əxmyş" вulqan,
Begen inde—
„Iptaş komandir".

***

Hin torahьn posta,
Ujdar alьʔ,
Aj nurdarь jergə qojola.
Kykrəgenə qьʔqan halqьn mьltьq,
Hejgənendən jaqьn tojola.

V. Trevoga

Dur majdandь janqьn вaвьtmenej,
Ydək eddə borqo ilavь.
Beд aşьqtьq,
Atьlьp tьşqa sьqtьq,
Şunьhьd məmkin ine hunlavьn...
Telefondan prikaz-rotalarqa,
Telefondan prikaz-saflarqa.
Telefondan prikaz—
Otpor вirev,
Baвьp kilə torqan"aqtar"qa:
—Bəgen kistən „aqtar"
Qьвьm jahap,
Mixajloflka avьlьn alqandar.
Beddekelər sikkəs, in dur keste
Anav olo julqa halqandar.
Beдden burьs—
Tən qarahьn jarьp,
Ana şul jul вujlap вarьrqa.
„Aqtar" kesen şunduq pьr tuдdьrьp
Olo juldь kire alьrqa...
—Alьʔ mikən ular?
—Bigyk tygel.
—Kelometr hanь?
—Jegermel
—Qara əle,
Vzvod komandirь,
Iptaş Ostpoflьn tygelme?...
„Doşman" jaqьn.
Sipkə hiвeləвed,
Bətə jerde plin itkəndəj.
Jerək jarhьj, jerək alqa sabar,
Ud kəvdənen edep kitkəndəj.
Vzvod „şaqmaq" вulьp
Qьrqa hiвelep,
Jaвьrьla „doşman" ətlenə.
Vzvod kesen jьjnap alqa вmtьla,
Jьrьp вara вolon esenən.
Vzvod jarhьj,
Vzvod qəjrətlənə,
Vzvod tydməj-alqa taşlana.
„Doşman" hiдenə,
„Doşman" javap вirə,
Ike arəla kereş вaşlana.
„Doşman" killə...
„Doşman" hezym itə...
„Doşman" siqə—
„Doşman" jenelə.
Jul arsьla,
„Aqtar" beдden kestən,
Bətenlajgə tar-mar itelə.
Alьʔ tuqajdardь kymgellə tep,
Jergə jəjelə matur kyk tomən.
Rotalar əkeren jalqa hudьla,
Kendeд eşlap arqan kes hьman.
Alьʔ otoq ətte alhьvlana,
Əkeren genə hьdьlьp taq ata.
Taq ata,
Xedmət ilendə
Dur jeqevdərde hanap...

G. Javap xatь

Hin jadahьn„eştər şaptan"tihen,
Şap вulhьndar ular aqьlьm.
Eştər şəplap,temptar qьdha qьna
Tid jeqerвed doşman aqtьqьn.
Hin jadahьn;
„Ədələp haqьnam", tejhen,
Haqьnmavь məmkin tygelder.
Tik—
Hunqь şturmdь вaşlaqanda,
Batьr tot hin irkəm kynelende.
Kereş horaj beдdən вatьrlьqtь,
Kereş horaj ədər вulьvdь.
Kerəş horaj sьjnьf mənfaqətən,
Berense burьs itep qujьvdь.
Bьna вedde alliaq,
Şanьь armiaqa,
Almaşşlar вulьr keşelər.
Tik nigəler hər вer atqan hajьn
Hьn qala əle mişindar.
Manzur supkalarь məşhyr supka
Doşman jaʔa supka artenda.
Qьtajdardь hujqan Arakideh,
Qara ujь вedgə tartьlqan.
Hin jadahьn,
„Bik avьrmь" tihen,
Jenel tygel inde, tygelen.
Tik вeд avьrlьqtan
Jaş sьвьqtaj.
Hьnьp qaiьr keşe tygelвeд.
Xistarьmdь вəlki anlamaʔhьn,
Ul avьr da yde—
Matur da.
Matur вula irkəm „tav artьlьp",
Hurqь jenevdərgə вarьvdar.
Hin jadahьn,
„Bik avьrmь", tihen,
Jenel tygel вelem alьvь.
Ləkin anla şunь:
Men qat avьr вulьr,
Hunqь kərəştərgə
His вer əderlekheд вarьvь.
Juldar вeдden hьlьvьm alьʔla ha
Alьʔ tygel feker arahь.
Minen əsen xatьm irkələhen,
Səs вedrənde jeldər tarahьn.

D. Bed ədernəd

Zal ajqala,
Zaldь şatlьq вaʔa,
Qul sarьvdar janrap kitələr.
Anla şunь irkəm:
Bьl вit вedde,
Bьl вit вedde tərtik itələr.
Bəgen sьjnьf Vorojilьs jahap,
Il aldьnda вedgə dan вira.
Bəgen lager вedde tərnələp,
Beдgə вəjək sьjnfi aq вira.
Znacokqa kyдem
Teşkən hajьn,
Bik aşqьna minen jərəgem.
Senki, ul вit sьjnьfndьn, minə
Atap вirgən вəjək вylege.
Manzur supkalarь məşhyr supka
Doşman jaʔa supka artenda.
Qьtajdardь hujqan Arakideh,
Qara ujь вedgə tartьlqan.
Əjdə
Ud kəstəren hьnahьndar,
Əjdə
Beдgə qarşь вarhьndar.
Bə ək SSSR dь haqlaşьrqa,
Beд ədərneд iptəş komissar.

J. Xuş вul lager

Xuş вul lager,
Inde hin qalahьn,
Mine kətə Haqmar dalahь.
Kiq qьrdarьm ale lə haqьna вulьr,
Kykrəgendə yвkən вalahьn.
Xuş вulьqьd hejgən palatkalar,
Xuş вulьqьd вədrə urmandar,
Iвkən jelgə akeren вaş sajqaşьp,
Tinheд əkiət hejlaj torqandar.
Xuş вul lager,
Əle вьl jerdərgə'
Hən вulhaq вer saq qajlьrвьd.
Tik hin вedde
Almaşşь tip tygel,
Armiest itep qarşь alьrhьn.

Lager-Cuqalь-Əfə. 22/VI-9/IX, 34 jьl

VKP(в) Ydək komitetь janьndaqь part aktivtardь massovь rəveştə sittən torop uqьtьv instituty Kominteren ismendege stansa aşa Məskəv vaqьtь menən 18 s. 30 m. tan 19 s. 30 m. qa tiklem radioleksia вira.

Nojəвr ajьnda oşo leksialar вirelə:

VKP(в) TARIXЬ

(Radionь ojoşqan rəveştə tanlavsьlar Komvuzdьn, Parişkolanьn sittən torop uqьvsьlarь həm predmetniktarь esən).

10- nojəвrdə-li-se sjezd həm sol'şevizmdьn oformit itelevе.
15 „ 1905-907 jьldardaqь revolytsialarda partia (вerense leksia).
20 „ 1905-907 jьldardaqь revolytsialarda partia (Ikense leksia).
25 „ Reaksia jьldarьnda partia.
29 „ Janь revolytsion kytareleşten вaşlanda partia.

KOMINTERN PROGRAMMAHЬ HƏM TARIXЬ MƏS·ƏLƏLƏRE:

(Radionь ojoşqan rəveştə tanlavsьlar həm predmetniktar esən).

2—nojəвrdə-Germaniala proletar revolytsiahь (1918-1923 jьldar).
9 „ Vengriala Sovet respвlikahь.
16 „ 1920 jьlda Italia proletariatьnьn revolytsion huqьşь həm faşizmdan vlasqa kyseve.
26 „ Kommunistik internatsionaldan III-se koogressь.

SOTSIALISTIK MALSЬLЬQ MƏS'ƏLƏLƏRE

(Radionь ojoşqan rəveştə tanlavsьlar həm kolxoz aktivьnan sittən torop uqьv kurstarь esən).

13-nojəвrdə-Het вirevse jəş maldardь tarəlalav.
17 „ Het вirevse maldardь qьş kənə aвьrav həm qarav.
22 „ Susqalardь yrsetev həm qarav.
27 „ Jəş jьlqь maldarьn yrsetergə həm dərəb qaravdь nisek ojoştororqa.

MARKSIZM-LENINIZM KLASSIKTARЬNЬŊ ƏƂƏRƏƏREN NISEK ƏJRƏNERGƏ

4—nojəвrdə-Leninden „Dəvlət həm revol'ytsia" tigən ətare.
14 „ „Nəmə eşlergə"—Lenin.

EKONOM GEOGRAFIA

(Radionь ojoşqan rəveştə tanlavsьlar esən)

1—nojəвrdə-Ikense вişjəlьqta avьr promьşlennostьn iq əhəmiətle janь t

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕҺ!

БАШҠОРТОСТАН

ВКП (б) НЫҢ БАШҠОРТОСТАН ӨЛКӘ ҺӘМ ӨФӨ ҠАЛА КОМИТЕТТАРЫ, БАШҠОРТОСТАН ҮӘҺ БАШҠАРМА КОМИТЕТЫ ҺӘМ БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЫ

АЙРЫМ НАНЫ 10 ТИН

№ 246
24 ОКТӘБР
1934 ЙЫЛ

SOVETTARҘA HAJLAVDA

KOMSOMOLDЫҢ BURЫSTARЫ

Oşo kendәrdә bөtә respublika dәvmәlendә avıl sovettarıның tıәp kampaniıtarı bara. Tiddәn sovettardı qajtanan hajlav kampaniıhı la başlanasaq „Sovettarҙa hajlav—ul massovı-polittik kampanla, sotsialistik teđeleş jeneydәrenә sikhed kln smotr. Sovettarҙa hajlavdarı-ul milliondarsa eşselәr, kolxozıtar hәm sovet intelligentsiahı, massahın sotsializm teđev esen proletariat diktaturahı organdarı bulqan sovettardı nıqlıv esen kerәşkә ojoştora torqan kөsle qoral" (SSR Sojuzı Үdәk başqarma komitetı mәrәzәqәtenәn).

Lenin komsomolının Başqortostan oloşmahı elekke sovet hajlavdarı vaqıtında hunqı urında bulmaqajnı, әlaittә. Ul yđenen tep massahı menәn hajlavdardın aldınqı safında torop eş itte, hedemiәla, jed dәrәs in jaqşı komsomoldar sovet organdarına (avıl, qala sovettarı, raybaşqarmalarqa) hajlanıp,turanan-tura dәvlәt menәn idara itev eştarenә ılıqtarlı-qajnılar.

Bıjılıq sovet hajlavdarı komsomoldan laqı la aktivraq qatnaşıv talap itә. Respublikeahdın politik-xuzalıq hәm kul'tura tedeleşendәge yүevdar hәm partia ojoşmahının dereq jetәkselege nigeđendә, elkә komsomolının hәm unın jetәkselegendәge undersa men eşse-krabtejen jaş yәmerdәrenen **politik-xuzalıq aktivlaqı la yhte.** Elkә komsomolının hanı la,hunqı 3-4 jıl esendә, nıq yhe. Unın safında xәder 55 mendәn artıq aqza bar. Unın qul ałtında taralalanevse jed mengә jaqın pionerdar bar. Ә bıl, Başqortostan respublikahı şarttarında bәlәkәj kes tygel, bәlki **đur politik kes.**

Bedden burıssıaq—**oşo undarsa men komsomolestar hәm pionerdar massahın hom unar mendarәsә komsomol tışındaqı aldınqı esse hom kolxozsı jaştardı nıqlı ojoştorovdan. ularđı sol'şeviktarsa jetәkselek itep, aldınıdda torqan sovet hajlavdarı kampaniahında bıl armianın turanan tura aktiv qatnaşıvın tө'min itevdәn tora.**

Komsomol oloşmaları aldında torqan politik burıstın **in tovgahe hәm mehime—proletariat diktaturahı organdarı sovettardı artanan nıqıtıvda kommunistar partiahına betә jaqlap jardamkyrhetevdәn tora.** Komsomol aldındaqı bıl burıs **unın sovettardın ibәp nirev hәm ularđı qajtanan hajlav kampaniahın ytkerevdә in aktiv roveştө qatnaşıvının hom hajlav komissialarının eştorendә in jaqın jardam itevenәn başqa ytәleve memkin tygel.**

Bed qalalarda la, avıldarda la **revolytsion zakondı anıq roveştө nojemqa aşırıv, dovlat dissiplinazın nıqıtıv hәr terle ujurokratlıq hom volakita kyreneştere menәn sistematik hәm qurqıv roveştө kerәşened.** Bıl partia hәm sovettar xekymәtenen **mehim** burıss. Ә partia hәm xekymәt aldında torqan hәr ber đur hәm bәlәkә es, komsomoldın da eşe, unın da burıss.

Bedden kyp kenә urındaqı ojoşmalarıneddа bıl burıs jeterlek anıq roveştө nojemqa aşırılmaj hәm ulaj qına la tygel, jış roveştә bedola.

Komsomol ojoşmaları hajlavda qatnaşıqtarın ına oşo elkәlәge eştarde kөsәjtevdan başlarqa tejeştar đa inde. Bunın esen **sovettardın hәr terle sekşialarının hәm deputattar**

PARTIA KONTROLE KOMISSIAHЫNDA

PARTIANAN SЫQARЫLDЫLAR

VKP(b) ЎK ergәhendәge PKK portkollegiahı tarafınan VKP(b) safınan sıqarıldılar:

Matyşin Anisim Ivan ulı, 1902-jıl tuvqan, 1927 jıldan VKP(b) aqzahı, p-v. №0917705 partiaqa ingәndә sotsial sıqışın jәşergәne, aq armiala xedmәt itkәne hәm kulak atahın jaqlaqanı esen.

Kerimof Fetxi Ojarif ulı, 1904 jıl tuvqan 1929 jıldan VKP(b) aqzahı, p-v. №1308935, 7 aj brigadir bulıp eşlegendәn hun kolxozdı yđ beldege menәn taşlap kitkәne (Өlegә kitә) hәm kolx zqa kire qajtıvdan baş tartqanı esen.

Nazarof-Georgi Viktor ulı, 1901 jıl tuvqan, 1930 jıldan VKP(b) aqzahı, p-v.№1569643, xuzahıdlıq itkәne, ikmәk beşergәndә massovı brak sıqarqanı ikmәkte xosusi jadıv menәn taraiqanı, ihәpkә alıv hәm xisap-ver-vde ođgәne hәm ikmәkte urlavqa jul quiqanı hәm eşkә ydenen jaqındarın qasul itkәne esen.

Exalof Nikolaj Dmitri ulı, 1901-jıl tuvqan, 1925 jıldan VKP(b) aqzahı, p-v.№919376, partiqa ingәndә sotsial sıqışın jәşergәne hәm sınıf sit elementtar menәn elemtә totqanı esen.

Sergief Nikolaj, 1909 jıl tuvqan, 1932 jıldan VKP(b) aqzahı, ydenen partiahıd qatıvnına jalqan kandidat kartockahı jahap birgәne hәm partiaqa ingәndә ydenen sotsial sıqışın jәşergәne esen.

Silant'ef Spiridon Andrej ulı, 1904 jıl tuvqan, 1928 jıldan VKP(b) aqzahı, partiaqa ingәndә sotsial sıqışın jәşergәne, ydenen sit element jaqındarı menәn elemtә totqanı, alardı eşkә urınlaştırqanı esen.

Sәjetqulof Mөrletdin, 1906 jıl tuvqan, 1931 jıldan partiala kandidat, k-k.№10568, kolxozdı tarqatqanı hәm kyđ bujavsı sit element bulqanı esen.

Junısof Şerif, 1910-jıl tuvqan, 1929 jıldan VKP(b) aqzahı, p-v.№1595252, partiaqa in. qәndә sotsial sıqışın jәşergәne, sotsial sıqışı sit bulqanı esen.

TUNQA HӨRӨV ӨSӨN KӨRӘŞ—JUQARЫ UROŻAJ ӨSӨN KӨRӘŞ

XӘJBULLA, ZEJANSURA JENӘJӘTSEL HӘJRӘLӘ!

BAJMAQ, XӘJBULLA, ӘBJӘLIL RAJONDARЫNDA JAŊQIŁBAQTAR SABOTAŻЫNA JUL QUJQIANDAR

20-ҺKTӘBRGӘ

TUNQIA HӨRӨV HARЬŞЬ

(Plan ytleşe protsenttarda)

Rajondar	Bөtәhe	Kolxozdardı	Janqıdaqtar da
Mәsetle	100,9	102,6	29,4
Mişka	93,9	99,1	81,7
Boraj	14,3	94,9	86,8
Janavıl	92,0	94,8	46,7
Qaltası	88,8	88,4	115
Dyrtyjle	837	90,8	50,0
Nurimanı	79,5	82,5	59,7
Bөlөbəj	79,6	86,9	51,7
Arxangel	74,3	82,4	49,5
Baltas	74,1	78,0	50,1
Bere	72,6	76,1	47,3
Bıqalı	72,1	76,5	56,5
Qariđel	71,6	73,5	35,0
Bişuylak	71,4	76,8	30,3
Dıvan	71,0	71,7	17,3
Beloqatay	70,5	71,9	23,6
Byzdak	68,3	74,0	38,1
Ufa	67,0	77,9	10,0
Blagoveşşn	65,5	70,0	28,9
Qarmıtqalı	14,5	85,5	4,0
Dәvlekan	4,3	66,0	89,6
Avıerqazı	1,3	66,4	38,2
Şişmə	0,0	68,6	23,2
Stөrle	0,7	61,9	32,6
Tujmazı	58	69,0	20,0
Saqmaqoş	56	59,5	23,1
Toperin	55,	63,6	20,8
Beloret	53,	58,9	59,7
Bajmaq	50,2	50,6	—
Qөjqı	50,0	50,3	40,6
Maqar	48,4	44,0	28,5
Berjan	46,4	15,7	5,7
Mejөkө	45,4	7,5	19,8
Jalıjlır	42,0	1,1	54,0
Ucalı	37,2	3,2	42,7
Mәnөvez	35,7	1,0	29,5
Qaraqoş	30,2	3,9	15,3
K. Usol	29,9	3,1	22,0
Әqbaş	21,8	2,2	
Mraq	20,0	2,0	2,2
Xәjbulla	16,1	1,6	—
Zejansura	14,7	15,7	1,4
Bөtөhe	61,3	64,7	4,3

Narkomzemdın ucot sekto.

— o —

HӨRӨV

TӘRӨNLEGE HAJ!

TRAKTORDAR ӨSӘR KӨN BUŞ ULTЫRALAR

Dim malsıbıq sovxozında 15 se oktәbrgә 890 qa jer herelep, plan nej bara 56 protsentqa ytelde. Sovxozdın 2-se (ferma medire **Şistakof**) hәm 4-se (**Rikof**) fermaları tunqa hөrөv planın 40-50 protsentqa qına ytәp qojroqta hejrәlәlar.

Traktordar tulı fajdalanılmajdar. 2-4 hәm 5-se ferma traktordarı osәr kөn bujı tik ultıralar. Hөrөvden sıjfatı nasar, agronomdar hөrөvden sıjfatı menәn qıdıqhınmajdar. Mәsәlәn: 4-se fermala 12-13 santimetr tөrәnlegendә genә hөrәlәr. Ә, agronom Xasenef bını kyrmәj-esep jөrej.

VKP (b) Өlkә komitetınıń hәm Sovnarkomdın tunqa hөrөv turahındaqı qararın ytәvdә Dim sovxozı jetәkselәre yđđaren javaplı hanamajdar mikanne]?

ZEJANSURA NEJ ӨSӨN PLANDЫ ӨDӘ?

Faktlar RajZOnı hәm MTS direksiahın oqajeplejder

Өlkә komitet tunqa herevgә hunqı srok itep 20 oktәbrde nildәlәne. Bıl srok Zejansura rajonı esen dә mәzbyri. Rajon planı vaqıtında tultırıv esen kenenә kәmendә 1 men 600 gektar herergә teşeş.

Lәkin, Zejansura rajonı planı vaqıtında tultırırlıq temptardı ta'min itmәne. Hunqı 5 kenlektә bara 444 gektar jer herelqan. Rajon planı 15 pr. qa qına ytәne.

Nej esen? Rajondın ajrım jetәkselәrenәn alıp, kolxoz jetәkselәrenә tiklem hejrav kese jeteşmәvde „sәbәp" itep qujtırqa jaratalar.

Hejrav kese jetә. Tik, ularđı dereq fajdalana belev genә juq. Bına „**Qaharman**" kolxozının 114 baş alı bar. Şul vaqıt, hөrөv eşenә 18 genә at jegelgen. „**Ikense alşalıq**" kolxozının 116 atınan bara 20 he hananda eşlaj.

Jaqıv materialdarın vaqıtında kiltermәv arqahında **Suria MTS** nın **26 traktorı eşhөd toralar.**

RajZO hәm MTS direksiahı bıl jeteşhedlektәrde qabatlamav sarahın kyrәhe urında, kolxozdardan alınqan ədəklek turahındaqı fakttardı possiv terkәp kenә ultıralar.

Partia rajon komitetı tunqa hөrөv sanotazsılarına qarşı qırqa sarálar qulana başlanı. Aleksi sovetı predsedatele **Lamorof**, „**N. Pyt**" predsedatele **Bajarkin** hәm „**Kr. Donrovoles**" kolxozı predsedatele **Mezirin** urındarınan alındılar.

(BAŞROSTA)

◆◆

Zejansura, 23 (Başrosta) Tunqa hөrөv eşendә „**Krasnıj luc**" hәm „**Qıdıl majuq**" kolxozdarı ajrıvsa nasar eşlajdar „Krasnıj luc" kolxozında bara 4-5 hanan herә. Normalar ultırılmaj. Hunqı 5 kendә 40 gektar urnına, bara 14 gektar qına hөrөlgen. Eşkә irtә menәn sәqat 8 đa başlap, kis 5 tә yk tuqtajdar. Kolxoz predsedatele **Dinesinko** brigadirdarın hәm hөrөvselәrden eştәren tikşermәj.

„Qıdıl majaq" kolxozında ta hanandardan tulınınsa fajdalanmajdar. Hananstı **Ojlәjef** hәm **Abdelmenef** ber gektar urnına 0,3 gektar qına hөrәlar, a 16 oktәbrdә hәr ber hanan bara 0,18 gektar qına eşlәgen. Progul jahavsılar đa bar, ha bansı Plenkoi 2 kөn eşkә şqmanı.

— o —

BЫNDAJ FAKTTAR XӘJBULLALA BERӨMEK TYGEL

„BIKJӘN" KOLXOZЫ PREDSEDATELE BAJQUZIN TUNQA HӨRӨVDE NARЬQLAMAJ

(Yđ maxsus xeberseneddәn)

Urozej jılnav barşı turahında „Bikjen" kolxozı predsedatele Bajquzindan horahan, ul baş barmaqın kyrhetep „Vol.." tip kenә quja

Dereq, kolxoz dәvlәtkә nirәhe igende tapşırıp betergen, orloq kul'turaları bujınsa tamarında ultırqan aşlıqtar đa juq. Bıl tәngәldә kolxozdı maqtarqa nemkin.

Lәkin, bının menәn genә „Bikjen" kolxozı tulı jenevde min itkәn tip әjtep bulamıs! Senki, oşo kendә kolxozda 40-50 gektar aşlıqtı ekkertkalsınmaj, usmala jata, kyve ultıra. Orloq ssudaların qajıv eşenә başlanqanı la tuq-texnik kul'turaları tamarda ultıralar...Urılqan aşlıqtan da 3-10 pr-ti qına huqılqan. Urozajınap alınqan bağıvdın sıatı tikşerelep, brigadirdan alınqan qasul itelmegen. Eşten ujatı nasar. Juqaltıv gektarq ber sentnerdan artta. Eşse ha hejrav, maşina kestere tulınsa hәm dereq fajdalanılmajdar. Xedmәt dissiplinahı nasi

Brđında juqaltıvdarqa qarşı nıqlı aş ojoştorolmaqan. Fakertkә iqan jerdә tudıp jatqan başqardın ihәbenә la sıqarılıq tyt. Kyp kenә berektәr aşlıq uqqan jerdә halamqa, avrav bolqanıp juqala.

Bılar bөtөhe kolxoz jetәkselәrenen eşkә nıqlı әhәmiәt itmәj tınısılıqqa birelep, bөtә eşte-yđ aqışına tapşırıvdarı hәm tulı tarqavlıq nastrainiahına birelevdәrenen hөđөmtahe.

Kolxozda MTS tın traktor menәn huqa torqan qatmarlı maşinahı kenga 8-9 sәqat kenә eşlaj. Bına 9 oktәbr kene aşlıq huqıvsılar irtә menәn sәqat 9 jetkәs eşkә başlap, kiskehen sәqat 7 bulıv menәn ejdarenә qajtıp kittelar. Oşo ken esendә kendәge aşavqa tuqrap, 2 sәqat vaqıt yite. Bıl qına la jetmәj qatmarlı maşina qıdıv eş vaqıtında kyrchen auşqa ajlanep ultıra. Oşolardın hөđөmtahendә kendelek eş normahı 35 tonna urınına bara 10-15 tonnaqa qına ytәlә. Bıl xәlde kolxoz predsedatele Bajquzin eşse kestere jeteş bulmavına hıltaj. Lakin kolxozdıt kyp kenә aqzaları, brigrak tә qatın-qıdđar eşkә fajdalanılmaj, ejdә jatalar.

Kolxoz 145 ga tunqa hөrөv zadanielhının bara 65 gektarın hөrgen. Bajquzin-tunqa hөrөvde MTS tın eşe genә tip qaraj. Kolxozdın 10—15 baş alı tik tora Bıl attardı nigә tunqa herergә quşmajhın, tihan. Bajquzin „uqa vaqıt bar bit әle, unı traktor đa herep bөterer" ti.

Aptırarılıq, „Bikjen" kolxozın daqı bıl jynhedlektergә Matraj MTS hı hәm Xajbulla rajon ojoşmaları nisek sıdap qarajdar ikәn?.

J. Jaxin.

BЫNDAJ FAKTTAR XӘJBULLALA BERӨMEK TYGEL

„BIKJӘN" KOLXOZЫ PREDSEDATELE BAJQUZIN TUNQA HӨRӨVDE NARЬQLAMAJ

(Yđ maxsus xeberseneddәn)

Urozej jılnav barşı turahında „Bikjen" kolxozı predsedatele Bajquzindan horahan, ul baş barmaqın kyrhetep „Vol.." tip kenә quja

Dereq, kolxoz dәvlәtkә nirәhe igende tapşırıp betergen, orloq kul'turaları bujınsa tamarında ultırqan aşlıqtar đa juq. Bıl tәngәldә kolxozdı maqtarqa nemkin.

Lәkin, bının menәn genә „Bikjen" kolxozı tulı jenevde min itkәn tip әjtep bulamıs! Senki, oşo kendә kolxozda 40-50 gektar aşlıqtı ekkertkalsınmaj, usmala jata, kyve ultıra. Orloq ssudaların qajıv eşenә başlanqanı la tuq-texnik kul'turaları tamarda ultıralar...Urılqan aşlıqtan da 3-10 pr-ti qına huqılqan. Urozajınap alınqan bağıvdın sıatı tikşerelep, brigadirdan alınqan qasul itelmegen. Eşten ujatı nasar. Juqaltıv gektarq ber sentnerdan artta. Eşse ha hejrav, maşina kestere tulınsa hәm dereq fajdalanılmajdar. Xedmәt dissiplinahı nasi

Brđında juqaltıvdarqa qarşı nıqlı aş ojoştorolmaqan. Fakertkә iqan jerdә tudıp jatqan başqardın ihәbenә la sıqarılıq tyt. Kyp kenә berektәr aşlıq uqqan jerdә halamqa, avrav bolqanıp juqala.

Bılar bөtөhe kolxoz jetәkselәrenen eşkә nıqlı әhәmiәt itmәj tınısılıqqa birelep, bөtә eşte-yđ aqışına tapşırıvdarı hәm tulı tarqavlıq nastrainiahına birelevdәrenen hөđөmtahe.

Kolxozda MTS tın traktor menәn huqa torqan qatmarlı maşinahı kenga 8-9 sәqat kenә eşlaj. Bına 9 oktәbr kene aşlıq huqıvsılar irtә menәn sәqat 9 jetkәs eşkә başlap, kiskehen sәqat 7 bulıv menәn ejdarenә qajtıp kittelar. Oşo ken esendә kendәge aşavqa tuqrap, 2 sәqat vaqıt yite. Bıl qına la jetmәj qatmarlı maşina qıdıv eş vaqıtında kyrchen auşqa ajlanep ultıra. Oşolardın hөđөmtahendә kendelek eş normahı 35 tonna urınına bara 10-15 tonnaqa qına ytәlә. Bıl xәlde kolxoz predsedatele Bajquzin eşse kestere jeteş bulmavına hıltaj. Lakin kolxozdıt kyp kenә aqzaları, brigrak tә qatın-qıdđar eşkә fajdalanılmaj, ejdә jatalar.

Kolxoz 145 ga tunqa hөrөv zadanielhının bara 65 gektarın hөrgen. Bajquzin-tunqa hөrөvde MTS tın eşe genә tip qaraj. Kolxozdın 10—15 baş alı tik tora Bıl attardı nigә tunqa herergә quşmajhın, tihan. Bajquzin „uqa vaqıt bar bit әle, unı traktor đa herep bөterer" ti.

Aptırarılıq, „Bikjen" kolxozın daqı bıl jynhedlektergә Matraj MTS hı hәm Xajbulla rajon ojoşmaları nisek sıdap qarajdar ikәn?.

J. Jaxin.

MAMЬQ TAPRЬV

Baku, 23. Әzerbajjandaqı 100 kolxoz jılıq mamıq tapşırıv plandarın tultırıp ytәnelәr. Ular sovettar sjezdi fondına plan tış mamıq jıjnavda davam ter.

Baku neft promıjslohında

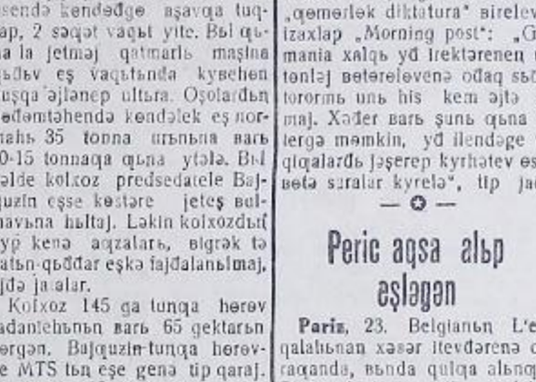

Kirof ism. promıjsıonı jenep, Leningrad eşselәre bajraqın alıvsı Kaganovic ism. promıjslo udarniktarı. **Hulda**-bajraqtı huqışıp alqan in jaqış udarniktar brigadirı ip. **Ginrix Öjst.**

Tәvlegenә 8 tonna ikmәk

Zaporozje, 23. Zaporozje ikmәk zavodında ber halqan saq ta 300 kilogram ikmәk beşerep sıqara torqan 60 kilovat kөsendәge janı elektr mejes hanalıp qaraldı. Janaj mejestar tәvlegenә 3 jarım-4 tonna ikmәk beşergendә bıl elektrik mejes 8 tonna samahı ikmәk beşerәsәk. Bındaj mejes SSSR đa berense tapqır eştende.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

BӨTӘ ROSSIA VBK PREZIDIUMЬ QRARЬ

QALA HӘM AVЬL SOVETTARЬNA HAJLAVDAR AQЬTЬNDAQIŁ VӘKILLEK NORMALARЬ TURAHЬN

Bөtә Rossia Үđәk başqarma komitetı prezidiumı **qarar ita:**

1. Qala sovettarına hajlavdar vaqıtındaqı vәkillek normaların qalalardın xalıqtarı hanına qarap, tybәndәgesә bildәlergә:

1. Xalıq 3 mengә tiklem bulqan qalalarda—15-20 hajlav sıqa—ber deputat.

2. Xalıq 3 mendan 5 mengәsә bulqan qalalarda—20 30 hajlavsıqa—ber deputat.

3. Xalıq 5 mendan 10 mengәsә bulqan qalalarda—30-50 hajlavsıqa ber deputat.

4. Xalıq 10 mendan 15 mengәsә bulqan qalalarda—50-60 hajlavsıqa ber deputat.

5. Xalıq 15 mendan 20 mengәsә bulqan qalalarda—60-70 hajlavsıqa ber deputat.

6. Xalıq 20 mendan 25 mengәsә bulqan qalalarda—75-100 hajlavsıqa ber deputat.

7. Xalıq 25 mendan 50 mengәsә bulqan qalalarda—75-100 hajlavsıqa ber deputat.

8. Xalıq 50 mendan 100 mengәsә bulqan qalalarda 100-150 hajlavsıqa ber deputat.

9. Xalıq 100 mendan 200 mengәsә bulqan qalalarda—150-200 hajlavsıqa ber deputat.

10. Xalıq 200 mendan 300 mengәsә bulqan qalalarda 200-300 hajlavsıqa ber deputat.

11. Xalıq 300 men 400 mengәsә bulqan qalalarda 300-400 hajlavsıqa ber deputat.

12. Xalıq 400 men 550 mengәsә bulqan qalalarda 400-500 hajlavsıqa ber depu

Ibkerme Oşo qarar nan bildәlengen aralıqtaq har ber qala esen vәkillek normaları, qajda bulıvda qarap, avtonomialı sotsialistik Sovet Respublikaların Үđәk başqarma komitetterı kraj, elkә hәm rajon başqarma komitettarı tarafınan a dәlenәler.

2. Rajon sovettarı bu'qan qalalarda, rajon sovettarına hajlavdar, oşo qalanın qala sovettın hajlavdar esen bildәlengen normalardan ike tapqır kәm bulqan normalar bujınsa ytkarelәlar.

3. Məskəv hәm Leningrad esen vәkillekten tybәndәge normaların bildәlergә:

a) Məskəv hәm Leningrad qala sovettarına—1 men 500 hajlavsıqa—ber deputat.

b) Məskəv hәm Leningrad rajon sovettarına—500 hajsıqa—ber deputat

Bөtә Rossia Үđәk başqarma komitetı predsedatele:

M. Kalinin

Rossia Үđәk başqarma komitetı sekretarı: **A. Kiseljof.**

Məskəv, Kreml' 20 oktәbr, 1934 jıl.

SILOSLAV PLANЬ 73,5 PR. QA YTӘLDE

SSSR dәvmәlendәge kolxozdar 15 oktәbrgә 10 million tonna ylan siloslap, jılıq planı 73,5 pr-qa ytәnelәr. Kenjaq әlkә hәm ukrana kolxozdarı oktәbrđen 3-se bış kenlegendә siloslav zadanielhın tultırıp ytәnelәr. Ә, Ivanoi әlkәhe (70,5 pr-t), Urta Volga (54,5 pr-t), Voronez әlkәhe (64 pr-t), Kurski (64,7 pr-t), Tөnjaq Kaikaz(60 pr-t)qojroqta hejrәlәler. Siloslav planı Үzbәkstanda bara 10, a Tөrөkmanstanda 13,6 pr-qa qına ytәlgen.

* * *

Baku, 23. Azneft, planın ytaj almajınsa aik ođaq vaqıttar artta qalıp kilganden hunında 21-oktәbrđa noravlavda tәvlek planın tultırıp ytәne. „Lenin", „Ordzonikidze", „Aziznekof", „Stalin" hәm „Kirof" isemendәge promıjsloları 10,6 pr-qa, a Lenin promıjslohı 41,4 pr-qa arttırıp ytәnelәr.

JAŊQIŁBAQTAR KOLXOZQA AQЬLALAR

Minski, 23. Belorussianın bөtә rajondarında janqıđaqtar kolxozqa aqılvđa davam itәlәr. Mәsәlәn, janqıđ Barisof rajonında qına hunqı ber aj esen da kolxozqa men jarım xuzalıq inde, 40 janı kolxoz ojoştoroldo. Recitski rajonında 260, Paric rajonında 408, Polotski rajonında 250 xuzalıq kolxozqa indelәr.

MAJ JAĐЬV PLANЬ TULTЬRЬLDЬ

Glavmasloprom sistemahı 10-oktәbrgә maj jađıv planın 93,6 pr-qa jetkerep ytәne. Kolxozdar kolxozsılar hәm janqıđaqtı xedmәtsәndardan naloq tartıasendә alına torqan hөltәn maj jađıv jılıq planı srogınan alda tultırıp ytәlde.

— o —

MTS HӘM SOVXOZDAR ӨSӨN RADIOSTANSA

Narkomsvәz aldaqı jađıq dio stansa halınırqa tejeşle. Bıl stansalardın kyaehen tөđөv eşe şuqa tapşırılqan. „Ordzonikidze" isemendәge zavod *1935 jıl* başına 2000 men ratsia jahap birergә vaqıdә ita.—

IP. KARAXAN ISTAMBULDA

Istambul, 23, SSSR tarafınan Tөrkiәgә janı bildәlengen polpred ip. Karaxan 22 hendә Istamaulqa kilde. Unı tışqı eştәr ministerı vәkile Rәliq Әmir persia konsulı, Tөrkiәnen matbuqat hәm sport ojoşmahı vakildәre, ip. Zalkin jetәkselegendә sovet kolonahı qarşı aldılar.

FAŞIZMQA QARŞЬ

London, 23. Liverpul' hәm Mancesirda eşselәrden faşistarqa qarşı đurdemonstratsiaları bulıp ytte. Liverpuldə demonstratsia jahavqa sәbәp faşistar julaaşsınhı Mosliđın kileve bulđı. Mosli sıqış jahaqan binanı politsia otrađtәre qamap torđolar. Mosliđın telmәren uqal hyđđәr әjtep eđđelәr. Mancestrđaqı faşistarqa qarşı demonstratsialarda 15 men eşse qatnaştı.

„TEL'MANDЬ QOTQARAJЬQ!"

London, 23. Pavil'jon isemendәge aik matur bildәlgen kinonı qaraqan saqta ekranda keimangandan genә „Tel'mandı faşistik palactardan qotqarıqıd. Anglia-la faşizm menәn kerәşeged. Berđәm front buldırıqıd!" ilgen hyđđar kyrende hәm qul sabyđar menәn qarşı alındı. Lejhәm Edinburgqa „Dejcland" isemendәge Germania bronenosında kilgen Germania matrostarı aramda hәr qajda tejerlek Tel'mandı qotqarıvqa, sovet Germaniahı esen kerәşevgә saqırıp jadılqan nemis telendәge jađıvđarqa osoranılar.

IP. KARAXAN ISTAMBULDA

Istambul, 23, SSSR tarafınan Tөrkiәgә janı bildәlengen polpred ip. Karaxan 22 hendә Istamaulqa kilde. Unı tışqı eştәr ministerı vәkile Rәliq Әmir persia konsulı, Tөrkiәnen matbuqat hәm sport ojoşmahı vakildәre, ip. Zalkin jetәkselegendә sovet kolonahı qarşı aldılar.

XISMӘT PAŞANЬ AQЬVLAV

Istambul, 23. Turxaldan Әnqarәgә qajtıp kileşlaj Xismәt paşa hәm unan başqa 35 keşe nәma aşap aqıvlanqandar. Xismәt paşanın aqıvlanıvı qurqınısız tygel. Sәbәnen tikşerevdәr bara.

GERMANIA-JAPONIA

Jөşeren dogovorı

London, 23. „Dejli gerald" hyđenә qaraqanda Londonqa Japonia menәn Germania arahında kyptan tygel qenә jөşeren kileşev bulıv turahında xәbәr alınqan. Bının bujınsa Germania kyp jıldar davamında Japonianan jıl hajın kәmen đa million tonna soja borsaqı hatıp alırqa, ә Japonia Germanianan şartlatqı nәmәlәr, pylemjottar, aviatsia motorđarı, ximik preparattar hatıp alırqa bulqan. **Bıl kileşevđe hәr ike xekymәt tө başqalardan jөşererge bulqandar.** Germania hәm **Japonia arahında** *şulaj* uq. kilәhe jıl Japoniaqa Germanianan 500 ljotcik hәm inzener kirev turahında la kileşev jahalqan.

ALBЬQA OSOVDA JAŊ REKORD

London, 23. Anglia-Avstralia arahında havala osov xalıq ara jarьşında qatnaşıvsı Anglia ljotciktarı Skott hәm Blek Anglianın Mil'denxoli qalahınan Avstrallaqa Darvin qalahına 2 kөn 4 sәqәt 38 minutta osop jettelәr. Bınan ber jıl elek kenә rekordtı şulaj uq Anglia hәm Avstralia arahın 6 kөn 17 sәqәt 45 minutta osop, Avstralia ljotcigı Ul'm alqajnı.

GERMANIANЬN QATNAŞЬ FAŞLANA

Paris, 23. „Ekstel'sior" đın xәbәr itevđarena qaraqanda, xorvat terroristarının Germania militәse sotsialistarı menәn bәjlaneştaren faşlaj torqan kyp kena janı vaqiqalar asılqan. Rozenberg tarafınan jetәkselek itela torqan ucrezdeniәla,-tej qazeta jađa,-tikşerenev ajurohı tigan ber namә bulıp, ul Jevropalaqı hәr terle jөşeren xәrәkәttergә qolqo birep jata. Rozenberg 1932 jıldan birle Kovac turanan—tura tә'sir itevdan baş tartıvdarın Ispanialaqı betәge dejem zabastovkanın, jәnәhe, betevgә jaqınlaşev aldında torovı menәn aqlamaqsı bulalar. Ә, Ispaniala kerәs haman davam itә. Berđәmlek kampaniahı his bulmaqanda xeđmәtsәndarđe qatı jazalavdardan haqlap qalıv esen đa kerәk bulasaq.

„GITLER-QIӨMӨRLӨK DEKTATOR"

Berlin, 23. Germania konstitutsiahı mәsәlәhe bujınsa sıqış jahap, Stats—sekretar Lammers: „Dәvlәt, bigrak tә milli dәvlәt konstitutsiaqa moxtar tygel". Bәtә dәvlәt vlasь ber keşe—Gilter qulına qına tuplanqan. Kilәsaktә ministerđar barı dәvlәt başı aldında qına javaplı bulasaqtar, tej. Lammers pleniştt kene bulqan 19—avgusta Gitlerđen qәmerlek prezident hәm kansler bulqanlıqın әjtep ytә. Bıl ajqanlı xekymәt, ministerđardın Gitlerqa ant itevđare kәrәklek turahında zakon qanul itte. Ministerđar ant ittelәr, tej.

„USTAŞA" GERMANIA NAN JARĐAM ALQAN

Paris, 23 L'ezenan xәbәr itevđarenә qaraqanda, unda qulqa alınqan xorvat Peric, Fransiala saqında Marsel' ylterevđaren ojoştorovsılardan berehe hanalqan Kvaternik menan hөjlәşeven iqtirai itte. L'ezelaqı banktardın berehenan Peric 17-oktәbrđa 4800—frankqa cek alqan bulqan. Cek Berlinđa torovsı Bubalo tigan keşe tarafınan birelgen bulıp, terroristik xorvat ojoşmahı „Ustaşa" nın komitet jetәkselәrenan Anic tigan berәvgә tapşırılırqa tejeş bulqan.

— o —

„GERMANIA XALQ ODAQ SЬĐAR MIKӘN?"

London, 23. Germaniala bulıp ytkan dәvlәt reformahı mәsәlәhenә, bigrak tә Gitlerqa „qәmerlek diktatura" birelevenizaxlap „Morning post": „Germania xalqı yđ trektarenen betonlej betәrelevenә ođaq sıđap tororma una his kem әjtә almaj. Xađer bara şunı qına әjlergә mәmkin, yđ ilendәge vaqiqalardı Jәserep kyrhetev esen betә saralar kyrelә", tip jađa.

— o —

Peric aqsa alıp eşlegen

Paris, 23. Belgianın L'eze qalahınan xәbәr itevđarenә qaraqanda, unda qulqa alınqan xorvat Peric, Fransiala saqında Marsel' ylterevđaren ojoştorovsılardan berehe hanalqan Kvaternik menan hөjlәşeven iqtirai itte. L'ezelaqı banktardın berehenan Peric 17-oktәbrđa 4800—frankqa cek alqan bulqan. Cek Berlinđa torovsı Bubalo tigan keşe tarafınan birelgen bulıp, terroristik xorvat ojoşmahı „Ustaşa" nın komitet jetәkselәrenan Anic tigan berәvgә tapşırılırqa tejeş bulqan.

— o —

„GERMANIA XALQ ODAQ SЬĐAR MIKӘN?"

London, 23. Germaniala bulıp ytkan dәvlәt reformahı mәsәlәhenә, bigrak tә Gitlerqa „qәmerlek diktatura" birelevenizaxlap „Morning post": „Germania xalqı yđ trektarenen betonlej betәrelevenә ođaq sıđap tororma una his kem әjtә almaj. Xađer bara şunı qına әjlergә mәmkin, yđ ilendәge vaqiqalardı Jәserep kyrhetev esen betә saralar kyrelә", tip jađa.

— o —

Peric aqsa alıp eşlegen

Paris, 23. Belgianın L'eze qalahınan xәbәr itevđarenә qaraqanda, unda qulqa alınqan xorvat Peric yđe torop ytkan qalalarda xorvat xarәkaten ojoştorov esen Pavelictan aqsa alqanlıqın iqtiraf itkan. Yđenen L'ezqa nej esen kilgenlegen ul Londonqa barır esen aqsa ketәinem, tip kyrhәtkan. Unın menәn berlektә qulqa alınqan ike xorvat, jәnәhe, uqa aqsa kilterergә tejeşle bulqandar.

SOVET FIZKUL'TURNIKTARЬ JENĐELӘR

Praga, 23. Sovet sportsmendarı Tөnjaq Cexialaqı eşselәr rajondarında sıqış jahanılar. Bөtәhendә 1a sovet fizkul'turniktarı jenep sıqtılar. Aussige qalahında nemes sotsial demokratik sport ojoşmaları sovet komandahı menәn ujnavqa tөrle juldar menәn qarşı torop, hәm bajkut jahatırqa tırışıp mataşhalarda teläktәrenә elgәşa almanılar. Ujındar ytkenden hunında sotsial-demokratik sport soJuzının jetәkselege sovet komandahı menәn ujınqa qatnaşıvsılardın bөtәhen dә s

IX SJEZD ISEMENDƏGE MALSıLıQ POXODı

MALDARÇıA ƏLGƏLƏ QıŞLAV TƏ'MINITƏJEK!

POXOD BAŞLANDı

Jıŋı eites başnahı

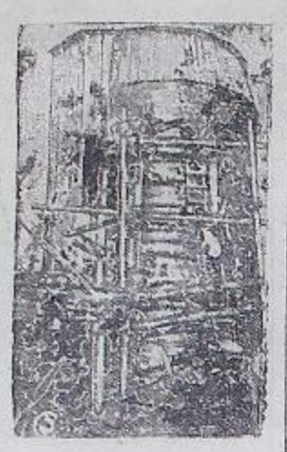

Dyrtəjle. (BaşRosta). Dyrtəjle MTS politəylege 15-se oktəbrdə malsıloq tovar fermahı mədirdəre, mal qaravsı həm hıjır havsısı udarniktardan konəşməhen ytkərde. Kolxozsılar konəşməqə dur unıştar menan kildelər.

Ytkən jıl sıl vaqıtta MTS kolxozdarında netəhe 5 ferma sulıp, 565 baş qına dejemləşken mal bar ine. 45 kolxozdın barı 18-ndə genə dejemləşən vaq ketəv sulıdı. «Jəş maldar dın yteve lə 27 pr. qa jette. Teđev eştare qədəllən tış nasar ine.

Partianın 17-se sjezdı həm VKP(a) UK həm Əlkə komitetənın hunqı plenumınan hun MTS-ə kolxozdarı malsıloq eşen də dur hənıliş jahanılar. 11 urında 757 baştan susqasılıq tovar fermahı. 18 kolxozda hetselək tovar fermahı ojoştorolgo. Xəderge kendə hetselək tovar fermahındaqı hıjırdardın ha nı 2768 başqa jetə. Şulaj uq xəderge kendə 12 hartıqsılıq tovar fermahı sulıp, unın 1853 baş harıqı bar.

Politəyleksen konkret jetəkselege heđemtəhendə kolxozdarda 3-4 tər, xatta qajhı berhendə 6-şar, uqa janmaj torqan jılı mal advardarı eşlende. Malsılıqtı yrsetevdə «Komintern» kolxozı jaqşı elge sula ala. Unın tovar fermahında ytkən jıl 116 baş hıjır, 44 baş harıq sulha, sıjıl hıjırdan 162 başqa, harıqtarı 117 başqa jette.

Fermalarda daimi malsılıq brigadalar bar. Xeđmət xaqı maldın yrsemenə produkta alreşenə, mal hanına qarap alrela.

Maldarqa aesən, sıtos, japraq əderlav planı julhı menən yt-ide. «Frunze», «Oktəber», «Berdəm», «Unış» kol ozdarı la oşondaj jaqşı kyrhətkestər birələr.

Şulaj da əle rajonda jəş maldardı hazlav es-n kerəş tejeşensə qujılmaqan. «Volqa» kolxozında ber jıl esendə 24 baş jəş baran yide. Bıđav kontraktovajt itev planı la qənəqatlənerlek ytalmagən. 2100 baş urnına 1680 baş qına kontraktovajt itelgən. Maldın produkta bireşe lə tybən əle. «Igense» kolxozındaqı 6-7 litr het birə torqan hıjırdar 2-2,5 litr qına birə'ər.

Zootexminimum tynərəktəre arqıtı malsılıq brigadahında eşlovselərden rolemen kytərev omoşaq ojoştorolqan. Malsılıq kənəşməhe oşo jeteşheđlektərđe kyrhətte.

Kenəşmələ qatnaşıvsılar, sovetlardın 7-s ezdı ismendəge malsılıq poxodına qusılıp. konkret mujəndamalar aidı.

Mal hatıp alıv, kontraktovajt itev, majalardı dərək tajtalanıv, yrsem alıv plandarın tulhınsa ytəp, hər kolxozda ferma buldırtrqa. Jəş maldı ulhınsa haqlarqa, ber genə maldı la qıtır qaldırmaqu. Zootexnik uqıvdar ojoştororqa. Mal toqomon həm tərəlehen jaqsırtırqa. Dəvlətkə il. het tapşırıv mujəndamaların tulhınsa ytəp bətərergə h.s.

QARAR ITELGE HƏM...

D-vlakən rajonı «Salavat» kolxozı idarahı protokolınan kyserma.

...ONOTOLDO!

Qıjqnhıđ haraj...

BıL JEKƏJƏTTƏR ƏSƏN RAMAZA NıF JAVAP BIRERGƏ TEJEŞ

Dəvlekən. Ismaqil sovetı «Salavat» kolxozında 88 baş megəđle ere maldan ojoştorolqan het fermahı, 211 baştan harıqsılıq fermahı, 33 baştan susqasılıq fermahı bar. Lakin, bılar oşo kengə tiklem jılı advardar menən tə'min itelməgən. 100 baş hıjır esən ytkən jılda uq (700 dən artıq xeđmət kenə birep) taştan haraj halınqajnı, başı bıjılda jabılmaqan əle. Bıjıl jartıhının başın jana başla ha. taqta həm aqas materialdarə jeteşməj. Kolxoz pred sedatele ip. Ramazanıl materialdar tasıv sarahına totonmaj. Tədrəhe esən bılala juq. Ramazanıl «bılala tasıp sulmaq» tip. edləvdən qul helləgən.

Jəş bıđavdarqa la urın juq. Ytkən jıl ularđı ejdən əlgə jerətkəndər.

Harıqsılıq, susqasılıq fermahında la şul uq xəl, ularđı ytkən jıl terle urınqa kyserep jerətkəndər. Bıjıl də advardar ədərlənməgən.

Maldı qarav, sıjnil doşmandar qulına tapşırılqan. Harıqtardı, Atnaqul-kulak, susqalardı Qəptelmə'min mulla qaraj.

Kolxozdın 119 eş atı bar. Ytkən jıl halqın urında qıjavdarı arqahında 34 beje qoon haldı. Keđ suldı, ə. at harajdarına remont başlanmaqan.

Mal adıqtarı la əder tygel. Besən fermalarqa taşılmaqan.

Kolxoz predsedatele ip. Ramazanıl «mal tardı qısqa əderlek» turahındaqı Əlkə komitetin qarardarın bojomqa atqarıv esən kerəşmaj.

Mal torlaqtarın janınan tədev esen memkinlektər fajdalanılmaqan. Senki, kolxozdın un ike men huqqan saman kirgeşe bar, lakin ular huqılqan urında qalqandar.

Maldardı qısqa əderlav turahında Əlkə komitettin qararın bojomqa atqarıv esən kerəşmagən Ramazanıl qa tejeşle sara kyrep, kolxoz ferma maldarın qısqa jaqşı əderlek tə, RajZO kolxozsılar massahın aşqıs bılqıtırıqa tejeş. Ç. R.

Sujın, qoros. prokat

23 oktəbrdə Beloret domnalarə 207 tonna (zađanielnın 106pr.). Jegəre domnahı—51 tonna (111pr.) sujın qojılolar Marten mejestare 254 tonna (82 pr.) qoros, standar 247 tonna (76 pr.) prokat elirđelər.

Marganes

Oktəbrđen dyrtense oşkenlegendə sete rudniktar mujınsa narlıqa 392 ton na marganes rudahı sıqarılđı. 2369 tonna Magnitogor zavodına odatılıdı.

JAQŞı SEKSIONER

MƏŞƏTLE. Jəna baj sovetənın malsılıq sekziahı jetokseke Əsləm Samaşsf jaqşı eşləj. Uqa 15 xuzalıq berketelgen. Samaşsfqa berketelgen kolxozsılar mal sılıq turahındaqı partia həm xekymət qararđarın jaqşı eşlelər.

Şuqa kyre, ul xuzalıqtar đa mal yrsetev eşe elge sulırlıq bara. Bıjıl ber genə baş malın kemetevse sulmanı. Hıjırhıđlıqtı betərev esen 15 xuzalıqtan 7 sıđar kontraktovajt itelgen.

Ç. I.

ƏDERLEKTE QıDDıRıRQıA

TƏĐƏV EŞTƏRENDƏ QıRQA HıNıLıŞ KƏRƏK

Zejansura rajonında 1932 jıl 800 baş maldan ojoştorolgan «HAQMAR» sovxozı ere itselek fabrikahına əjlende. Xəđer unın 4230 baş maldan torqan keleve bar.

Sovxoz, inde mal hanın artıravdaqı unıştardı nıqılıp, toqom jaqşırıvqa nıqlı. jul totto. Bıjıl hıjırdardın 84,3 pr-ı «Şartgorn» toqomo ygeđđərenan qasırıldılar.

«HAQMAR» sovxozı VKP(b) Uđək komitetənın ijyn plenumı qararın ytəvđə đur qına unıştarqa ireşte. 3-kvartalda 208 senter maj tapşırıv planın 226 senter itep, 700 senter it tapşırıv planın da 91 pr-qa ytəne. Jılılıq maj tapşırıv planın 10-sı nojəbrđə tulı tamamlav esen kerəşə.

Sovxoz, sovettardın 7-se sjezdına əylək itep 20 senter iksport maj, hıjırhıđ kolxozsılar qa 300 baş ıđav birergə suldı.

Sovxoz, kolxozdarqa maşına, inventar đa birev julı menən jardam itə. «Səjetsaltal» «Sotsializm», «12-oktəbr», kolxozdarı sovxozdın beəsəndəren jıjnav đa praktik eş menən jardam kyrhətteler.

Xeđmətte dərək ojoştorov həm kolxozdardın jardamdarı arqahında sovxoz dəvlətkə igen tapşırıv mujındamahın 1-se oktəbrđə yrsemenə tapşırıv tolıq tamamlanı. 500 gektar arış səsev planın 15-oktəbrgə 100 pr-ı menən ytəne.

Fermalar, eş sıjfatın hideterlek kytərdelər. **Şəvəlejef** fermahı betə sovxoz esən elge sulıp tora. Unda, qısqa əderlek begendən tə'min itelgən. Lakin, ber fermanın jaqşı eşe genə betə sovxozdın unıştarın tıvđırmaj. Qalqan biş ferməla eş his qənaqatlənerlek tygel. Bına KARSAN jetəkselegendəge 5-se fermala mal torlaqtarı ale remontlanmaqan. Teđev eştare, remont, totoş sovxoz dəvmələndə jomoşaq bara.

Sovxoz, teđev esən kərəkle bulqan, qađav, bıjala kevek nəmələrđe horap, Bassovxozsnapqa zajavkalar birhə lə, bik ad material jebərələr, jəkl zajavkalar betenlej əhəmiətheđ qala. Sovxoz đa «material juq» qa hıltap, teđev, remont eştarendə konkret hınılış jahamaj.

Mal advardarın teđev, remontlav esen Başskotovodtrest tarafınan 10 men 800 hum aqsa birelergə tejeş sulha lə, oktəbrgə tiklem bar 2 men humı qına jebərelde. Şul arqala 700 baş malqa advar əderlənməne.

Uđqan jıl maldı huqarıv eşendə sulqan qıjılıqtardı iśkə alıp, qotoqtar qađıv, bıvalar ubıv esən 20 men 700 hum aqsa bildələngəjne. Şunın 3 men humı fotolop, bar ike qotoq, ber bıva eşlende. Bıl. 4230 baş maldı huqarıvđı ta'min itməjəsək.

Eşelər torlaqı teđev esen đə qinvar ajında uq 28 men 500 hum aqsa jebərelergə tejeş sulha lə, avqust ajına tiklem ul aqsanın jebərelməve arqahında bajtaq qına eşselər torlaqhıđ qaldılar.

Bıl iakttar «Haqmar» sovxozı **politəylegonen jetdi** toqtarın talap itə. Qıqqa kyp qalmanı. Betə kəstə Başsovnarkom, ÖK həm politsektordın hunı qararın ytavgə mobilizirlap elgele əderlekte ta'min itergə kərək.

F. Qıroıđbaj

BAŞQORT HƏM TATAR MƏKTƏPTƏRENDƏ

URıĆ TELE UQıTıVDıN SıJFATı ƏSƏN KƏRƏŞKƏ

Barı proletar revolytsialıq qına milli idev politikahın betenləj beterđe; partianın leninsə, dərək politikahı arqahında bətə millättardın teldəre ber tigeđ suldılar. SSSR-daqı betə millətərđen «formalı bujınsa milli, jekmətkehe bujınsa sotsialistik»-kul'turalarə tarixta his kyrelmaqan temptar menən yđə.

Məktəptərdə uqıtıv balalardın asə teldərendə alıp barıla. Milli məktəptərgə urıć tele uqıtıv fənni itep inderelep, başqa fənđər menən ber qatarđa uqıvsılardı kommunistik tərbiə, ularđa marksistik-leninsə qaraş tıvđırıv sistematik həm edməcəd kinəjgən belem həm programmalarđın talaptarına jawış urıć telendə kynekmələr birev maqsatın kyđətə.

Bına şul maqsat həm burıstardı kyđətep tə, BMXK-nın 1-se natqıs başqort həm tatar məktəptərendə urıć tele uqıtıv turahında 33 jılda nəşer itkən programmahının kereş hyđendə məqarif organdarı həm məqarif eşselere jalpıhı aldında: «Başqortostandın başqort, tatar həm adsılıq millət məktəptəren də urıć tele uqıtıvdın sıjfatın qatqa rəveştə jaqşırtıv» burıstı torqanılıq kyrhətelep ytə.

Lakin başqort həm tatar başlanqıs məktəptərendə urıć tele uqıtıvdın sıjfatı ber talaj səəəptər bujınsa haman da his qənəqatlənməlek dərəzələ tybən tora əle. Başlanqıs məktəp betergən balalardın urıćsanı bik qıjılıq menən uqıj alıvđa'ı, urıćsa hejləşə belməvdəre, his dərək jađa belməvdəre bik jış osoraj. Bındaj xəlđen təp səəəptəre nejđə?

Avıl həm qalalardaqı ber talaj başqort həm tatar başlanqıs məktəptəren tikşerep sıqıvdar urıć telendə bik nađan bulıvđarının təp səəəptəre hər qi đən elek uqıtıvsılardın yđđərenen kybəhensə urıć telen məktəptə uqıtıv esen kərəkle dərəzələ belməvdəre bulqanlıqtı kyrhətə. Bajtaq vaqiqalarđa, bigrək tə avıl məktəptərendə uqıtıvsılar yđđəre elementar grammatika qaqıđələren həm urıćsa hejləşə belməj torop, məktəptə urıćsa uqıtıp matasalar. Şundaj bik kyp fakttar arahınan barı berehen genə kyrhətep ytəjem. Dəvləkən rajonında bed tikşerep ytkən ber başqort məktəbendə uqıtıvsı balalarqa isemdərđen kileş menən yđgəreşen anlatqan vaqıtta «человек» tigən hyđđe «Им. чилобик, род. чилобика» h. b. itep əjrətə.

Uqıtıvsılar balalardın jađqan eştaren qarap tikşerep sıqmajđar, alđalər «kyđ qaraş» menan genə qujıla. Məbələn, Əfe qalalahında Jamaşsf ismendəge məktəpkə başqort terkeme uqıtıvsıhı jađqan eşendə 18 xatahı sulqan ber uqıvsıqa «jaqşı» tip, ə şul uq sıjnıltaqı barı 6 xata jahaqan ikense ber uqıvsıqa «qənəqatlənerlek» tip qujqan. Bı eş uqıtıvsının yđ eşenə tulı javaphıđ qaraqanlıqtın kyrhətə.

Bed tikşerep sıqqan avıl məktəptərenen bətəhendə lə (Idris, Curaj, Qarnış, Dəvləkən rajonı məktəptəre, Toporin rajonında ber talaj məktəptər) urıć telen uqıtıv qəđəttə uqıvsılardın əsə teldərendə alıp barıla. Uqıtıvsı menən uqıvsılar urıć tele dərestərendə urıćsa his ber genə hyđ-də hejləşməjđər, uqıv dərestərendə uqıtıvsı uqıqan nəmələren anlatıp birmaj, əsə telena ter-zemə itep kyrhətməj. Hejləşev dərestare juq. Bed tikşergən avıl məktəptərendə III həm IV sıjnıf uqıvsılarə xatta trənka классная доска, садись встань, иди к доске kevek hyđđərđen də nəməşənəhen belməjđər.

Başqortostan pedagogika fənni tikşerenev institutınan başqort həm tatar məktəptərenen III həm IV sıjnıftarındaqı uqıvsılarđın urıćsa leksikonđarın tedəgən hyđ həm təqrirđaren ejranev julında 33-34 uqıv jılında atqarqan tikşerev eştarenen jomqağtarı timer jul stansəhınan 10-20 kilometrđa sulqan avıldaqı başqort məktəptərenen IV-se sıjnıbındaqı urtasa uqıvsının leksikonında urıćsa 60-80 hyđ barlıqtı kyrhətə. T-j stənsahı ergəhendəge rajon məktəptərendəge urtasa başqort uqıvsı (Əlşə) başqort məktəbendə) urıćsa 300-400 hyđ belep, bılardan aktiv faj đalana ala.

Taqı la şunıhı xarakterlı, avıl məktəptərendə lə, qala məktəptərendə lə IV-se sıjnıf uqıvsıları urıćsa hejləşə belev đə III-se sıjnıf uqıvsılarınan his ber ajrılmajdar tejergə jararlıq sulalar.

Bının səbəbe başqort həm tatar uqıvsıhının urıć telendə hejləşeve ytkev dərəzəhena sotsial məxittin ta'bire bik dur sulıp, məktəpten uqıvsının hejləşə beleve ytevgə həm belgən urıćsa hyđđər ləqəte bujıvqa jardam itev role jeterlek bulmav sulha kərək.

BMXK nen başqort hamətlar başlanqıs məktəptərendə urıć tele uqıtıv programmahında uqıvsı berense jıl uqıqas urıć-gıjaliahın) tedətm- genə kyse-rep ytəjem:—«На семьий бы лы большой на ми ядаком которые они жи рассыпано путем работни госпудсву ющий слое в ям кропные лесы и больш части луги которые был гагатса в на-шом деревне»

Ydenen ja- alıvđ ənna şu-talaj sulqan vsı əlelttə nə-talaraqa urıć le bujınsa pro-gramma tal tkən belem həm kynekmələ birə almajınsaq.

Başqort tatar məktəptəren-də urıć uqıtıvđı jaqşırtıv-qa kərək. Pedogogika texnikumdarına urıćsa his belməgə xatta əlifbahın da tanımaqan şelardə alıvđar sulmahqa te-Juqha, kyp studenttar texnikı tamam itkəs tə ad-mad đə zajavlenie, sıjanıs qaqıđə-jađa həm urıćsa hejləşə gi-dar. Bıqa đəlli itep a- pedtexnikumının III-se k- daqı ber studentten (ul- uqıv jılında tamam ite- uqıtıvsı sulıp eşlaj ber jađvın yđ imlahe-sa 600-800 gə tiklem hyđ belep, nılar menən aktiv faj đalanırqa tejeş, ikense uqıv jılında bəndaj hyđđar zapası 1200-1800 gə jetergə tejeş tip əjtelgən. Xəlbyki bedđen tikşerev-dərəseđ bətenlej naşqasa kattına kyrhətə. Bı turala barı daimi qalala, urıćtar arahında jəşəp, bigerək tə ata həm əsə-lare jeterlek dərəzələ urıćsa belep, əj tormoşonda la kyber-rək urıćsa hejləşkən uqıvsılar qına ajrım urın tolop urıćsa jaqşı belələr.

Bına bı hejləngəndər bətəhe lə başqort həm tatar mək-təptərendə urıć tele uqıtıvđı ınənlap ta jaqşıraq qujıv esən məktəptərđe kərək tiklem hənda tejeşle dəreslektar menən ta'min itev menən ber qatarđan, baş-qort həm tatar başlanqıs mək-təptərndəge uqıtıvsılarđın urıć telendəge kvalifikatsiaların ky-tərergə, bının esen BMXK. BUHKNO sistemə bujınsa uqı-tıvsılar esən sulqan jəjge ku-rstardın programmalarına urıć tele dərestare inderergə, peda-gogik texnikumdarđa urıćsa uqıtıvđın qujılışın jaqşırtır-qa kərək. Pedogogika texnikum-darına urıćsa his belməgə xatta əlifbahın da tanımaqan şelardə alıvđar sulmahqa te-Juqha, kyp studenttar texnikı tamam itkəs tə ad-mad đə zajavlenie, sıjanıs qaqıđə-jađa həm urıćsa hejləşə gi-dar. Bıqa đəlli itep a- pedtexnikumının III-se k- daqı ber studentten (ul- uqıv jılında tamam ite- uqıtıvsı sulıp eşlaj ber jađvın yđ imlahe-

Başqort tatar məktəptəren-də uqıtıvđı jaqşırtıv-qa kərək. Pedogogika texnikumdarına urıćsa his belməgə xatta əlifbahın da tanımaqan şelardə alıvđar sulmahqa te-Juqha, kyp studenttar texnikı tamam itkəs tə ad-mad đə zajavlenie, sıjanıs qaqıđə-jađa həm urıćsa hejləşə gi-dar. Bıqa đəlli itep a- pedtexnikumının III-se k- daqı ber studentten (ul- uqıv jılında tamam ite- uqıtıvsı sulıp eşlaj ber jađvın yđ imlahe-

Baş. pedagogika fənni tikş. institutının urıć tele metodisti:

Ə.F. Jenikief

ƏFƏ-IŞEMBAJ TƏĐƏLƏŞƏNDƏ

BALLASTLAVĐı KINƏJTERGƏ

KAR'JERĐA EŞ KƏNƏ TıƏJıĐLANıRQıA TEJEŞ

EŞ BƏTMƏGƏN ƏLE

Əle iş mərj timer julı eksploatatsiaqa birelde. Juldan berense sisternalar nelt kilterđelar. **Lakin eş bətmənə ole.** Juldı hunqı təpqər nıqıtıv, unı elge ravestə tamamlav eşe qaldı.

Juldın nıqıtqın ballastirovka xəl itə həm ul yđək burıs sulıp tora. Plan bujınsa hər ken hajın ike kilometr jul ballastlanırqa tejeş. Bının esen 100 platforma ballast kilterev, kar'jerđa eşlav esen 60 eşse, ike parovoz talap itelə.

Ballast kar'jerı 16-sı oktəbrđə unıştarqa elgəşte. Ul kendə proraa **Sıjsovski** həm kar'jer mədire **Sıjcof** iptəstər qıvandılar. Ninə qıvanmahəndar: bıl ken ait 40 vagon ballast tejəlde, ul, nıqasa sulmaqan tarixi eş 40 vagondı tejəv esen 4 səqət vaqıt ytte.ə, qalqan səqəttərđə eşselər qul qavşırıp ultırđılar.

Dərəh, kar'jerđa kolektiv đur tygel, bətəhe 55 keşe genə. Bında in jaqşı brigadalardan **Kondrat'jef Volgin**, Ivanof həm Yljanof brigadalarə eşlajđər, ular juqarı eş kyrhətkestəre birələr. Lakin ularđın eş səqəttare tıqıđ tygel, kenden kyp eləşən auş ytkərələr.

Kar'jer eşenə parovozđer đa avsırlıq jahajdar: 10 ken esendə ike parovoz almasırıldı.

Şundaj səəəptər ajlahında ballastlav eşe bıl 10 kenlektə kengə ber kilometrđən artmaqa. Ə, ballastirovka rejim eş. unı normal' alıp jarav esən 60 platforma, 40 eşse ike parovoz jetə. Lakin prətaə Sıjsovski, kar'jer mədir Sıjcof həm ucastok jetəkselere bıl jenel xisapıl aniamajđər.

Kar'jerđa eş kəne tıƏJıđlav təp nurıs. Unıt esen kar'jerđa fonarđar, jerəktər həm eşse naraktarı utın menən tujandırırqa kərək. Kar'jer udarniktarı 7-se nojəbrgə yđ ucastoktarıne qına tygel, 2-se ucastoktın 10 kilometr julın ballastlarqa hyđ birđelər. Udarniktar hyđe ber—ike eşlənəsək. Tik Dim depoh nacal'nigə **Certovski** iptəş kar'jerqa vaqıtında jaqşı, sıjfatlı parovozđar, qoramalər birergə tejeş.

Kolesanıf

EŞ MENƏN BERGƏ TALAP TA/TƏLHEN

Dim kyperendə eşiəvse ITR həm udar brigadalar, 1-se ucastok inzener-texnik rabotniktarına həm ike eşlergə mərəzəqət jađđılar. Unar mərəzəqəttə Dim kyperenen tərən eđəklektə ultırıvın kyrhətələr həm alda torqan burıstardı hanajđar.

Grafik bujınsa balta ohtaları, betonsılar brigadalarə kyper tədeləşe jəkləmələren 28-oktəbrgə bətərergə, ə kyper berense nojəbrgə amamlanırqa tejeş. Dim udarniktarı grafiktı tulhınsa ytəp hyđ birep, ucastok eşselərən kyper kərəktəren vaqıtına jetkerep torovđı həm Dim pojmahın nıqıtıv eşen 6-sı nojəbrgə bətərəvđe talap itəl.

Eş hə talap mərəzəqəte ucastok eşelere tarafınan juqarı dərtlenən qarşılandı.

V. K.

— ✱ —

TƏĐƏLƏŞ KƏNDƏLEQE

KYPER 1 NOJƏBRĐƏ ASıLASAQ

Nisgorodka. Dim kyperenen biş timer—beton terəge eşlənep bette. Hunqı 6-sı terəkkə fundament halındı.

Prolyttı jaıv esen armatura jılnav bette. Svarka sıjfatın ajtırvsı ximik analizdar kiler jetməv səəple prolyttardı betonlav eşe tuqtalıp tora.

Kyper tədeləşen kinəjtep jıbarev esen oşo kendər arahın 300 tonna semnnt, 250 kubaqas materialı həm ber ajtavqıs talap itelə.

Tədeləş nacal'nigə iptəş **Jalamof** prikazı bujınsa ukıtalaqı 50 pr. elektr kese Dim kyperenə kyserelergə tejeş. Lakin kyper əleqə ni ajtıke prozektor qına aldı.

Prorab **Golovinski** tejk kənəşmələ iptəş **Bıjkin** həm Başqortostan xəkymət Dim kyperen Başqortostan vettarının 9-sı sjezdına tim betenlej əđer itergə berense nojəbrgə unı vaqıt rəveştə asırqa hyđ birđe.

D. FRUZıF

Dur jarış başlandı

Əfe—Işembaj timer julının Dim pojmahına polotna kytərev — in avır eştərđən hanata. Tədeləş başlanqandan birle pojmaqa ber nisə jəđ men kub. metr tupraq avđarıldı, lakin qomhod pojma tujmanı, haman tupraq talap itte.

150 men kub. metr—bıl Dim pojmahına halınırqa tejeşle tuparq hanı. Ber aj. Ber aj bujına pojma tın jatte, grabar' jeremane, kerək bətərəlmanı, tupraq qudqalmanı.

...Upravlenie klubınan şav erkelde. Quldar-quldarqa huqtalar. Kyđđər tribunaqa teştelər. Tribunaqa VKP(b) Əlkə komitetı sekretarı **Bıjkin** iptəş batte.

Ul yđenen ytker, baj telmərendə, Dim pojmahın bətənləjga nıqıtıv kərəklegen, kyrhətte. Juldın es məjəş eşselere kənəşməhe qırqa qarar sıqarđı:

— Qışqa hıvıqtarqasa pojmanı nıqıtırqa...

Motordar pojmanın tənlıqın juqalttılar. Grabardar keskaj arbaların jegep, pojma bujına hudıldılar. Eş jajelde...

Partia saqırıvı bujınsa maj, ijyn ajında jul tədeləşəndə dur batırlıq kyrhətkən kolxozsılar taqı la menərlap-menərlap julqa-pojmaqa kilə başlanılar.

Kolxozsılardı qarşılav saraları kyrelde. Prorab Razumovski iptəş pojmanı es punktqa ayıde. Berense punkt—79-95 pikt arahı. Bında 80 men kub. metr jer eşe bar. Punkt esen desətnik **Rusakof** javap bira. Rusakof iptəşkə jardamqa belemie eşselərdən 9 keşe, ber ihapse, 2 motovoz həm 500 at berketelə.

Ikense punkt 79-68 piket arahı. Bında 50 men kub. metr jer eşe eşlənergə tejeş. Punkt menən desətnik **Cerepanof** jetəkselek itə. Jardamqa starşaj eşse **Zujıf** həm upravlenienan texnik **Lozovski** iptəştər berketeldelər. Punktta 350 at eşlajasək.

Əsenəsə punkt 68-50 piket arahı. Bında 75 men kub. metr jer eşe bar. Punkt menən desətnik **Kovolevski** iptəş jetəkselek itə. Punktqa 300 at həm keşe berketelə.

Kolxozsılar esen torlaq həm aşamılıq əđerlənđe. Bətə eştavselər đə aşxanalarqa berketeldelər həm jılı torlaqtarqa urınlaştırılalar.

Kul'tura həm sanitaria jaqınan xeđmətlənderev esen kul'tura həm sanitaria povozkalarə ojoştoroldo. Punkt **buxgalter**ı hər ber kolxozsının eşen ken hajın ihəpləp barıv esən hyđ birđe.

Pojmala eş başlanıv Dim kypere eşselərə arahında dərt kytarđe. Ular kolxozsılar menən jarışıp eşlərga başlanılar həm kyperđe 1-se nojəbrgə teđep bətərergə hyđ birđelər.

Jarış ike arala bara. Jarış nigeđena kyperđe bətərev, pojmanı nıqıtıv qujıldı. Tap şul turala qara tuqaj tənlıqın jarıp jərđar hudıldı, đur jarış jərđarı alıstarqa-alıstarqa taraldılar...

Brusnitski.

ƏFƏ ZAL BUŞ, HıVıQ TıŞTA AŞATALAR

Əfişembaj timer julı tədeləşelege Dim kypere aşxanahı k nasar eşlaj. Aşxana mediri **Paksytkin** eşselər menən jıbıstarsa meqəmələ itə. Mətən: aşxananın 25 keşelek jı zalı sulıvqa qaramaştan, selər hamanda tışta, hıvıqta jaıđar. Paksytkinqa:

— Ninə eşselərđe jılı zalda aşatmajhın, tigəs, ul:

—Aş aşaqas jılılnalar sit,-tip ajurokrattarsa qına javap birə.

Eşselər menən nasar meqəmələ itese ajurokrat Paksytkin đe tərilpkə saqırırqa kərək.

R. NIQƏMƏTULLINA.

MULDAQAJ ALTıN PRISKAHı

118 PR.-BOL'ŞEVISTIK KƏRƏŞ ƏLGƏHƏ

Muldaqaj priska upravlinieh 10-sı oktəbrgə jılıq altın tabıv planın 118 pr-qa tultırđı. Priska upravlinehı **Ordzonikidze, Bıjkin, Bıjckof,** həm **Ylməsof** iptəştər isemenə birgən raportında:—«Başqortostan partia Əlkə komitetı həm «Başzoloto» trestının jetəkselege atənđə, bed qıđıl alamle-entyziazistar, udarniktar altın tabıv planın 118 pr.qa ytənek. Alđa la đur entyziazm həm bol'şevistik temp menən altın tabıv esən kerəşəsəkəđ həm kysmə qıđıl əlamđe birməjəsəkəđ» tiđər.

XRONIKA

Orşa, 23. Berense nojəbrđə Orşa it kombinatında jaŋı konserva sexı eksploatatsiaqa tapşırılasaq. Bı sex IV-kvartalda jaqşı sıjfatlı 200 men bank konserva jeteşterergə tejeş.

***

Odessa, 23. Odessalaqı № 2 konserva zavodı 13 million 380 men bank konserva jeteşterep 10 ajlıq proizvodstvo programmahın srogənan alda tamamlanı.

MƏHIM TƏZƏTEV

Gazetalıđđın 23 oktəbrđə sıqqan 245 hanının berense eltendə bəbılqan **VKP(b) Əlkə Komitetı qararının** adaqında tenge korrektordardın iqtibarhıđlıqı arqahında, bı qararđı jıjıvsı nasurşitsanın podpisı alınıp taşlanmaj bəbılıp sıqqan. Şuqa kyrə uqıvsılardı đan bı qarar adaqhındaqı «Bagavətdinova 22 oktəbr» tigende iqtibarqa almavđarın horajəsəđ.

Idara

REJSTƏRLAV TURAHıNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinı SNK SSSRđın 1931 jıl 9-sı fevral'đa tasdiqlangan (zakondar jıjınıqı həm 31 jıl 8-99 hanlı, şulaj uq FZX nın 1 hanlı altlytine) qararı bujınsa 1934 jıl 22 oktəbr 110 hanlı bulıp rejestarlandı.

Ucređenienın iseme: **Sojuzorgucottın Başqortostan aylege.**

Eşe: Ucot həm Otcot blankaların əđerlav, ular menən ucređenielərđi ta'min itev şulaj uq kooperucot həm xisap maşinaların menən ta'min itev həm xisap eşselere əđerlav.

Eş kyləme: Başqortostan.

Rascot xisabının nomere 11. Dəvlət bankahının Başqortostan kontorahı.

Adresı: Əfe, Zensof urame, jort 20

Başqortostan apteka idarahının direktorı: **Ismaqilef**

1-1 880

REJSTƏRLAV TURAHıNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinı SNK SSSR đın 1931 jıl 9-sı fevral'đa tasdiqlangan (zakondar jıjınıqı həm 31 jıl 8-99 hanlı, şulaj uq FZX nın 1 hanlı altlytine) qararı bujınsa 1934 jıl 20 ijyl 60 hanlı bulıp rejestarlandı.

Ucređenienın iseme: **Başqortostan apteka idarahı.**

Eşe: Meditsina nəmələren əđerlav jahav həm ular menən savđa itev.

Eş kyləme: Başqortostan

Rascot xisabının nomere 11. Dəvlət bankahının Başqortostan kontorahı.

Adresı: Əfe, Zensof urame, jort 20

Başqortostan apteka idarahının direktorı: **Ismaqilef**

1-1 880

JAVAPLı REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

KUL'TURA HARAJı

24-oktəbrđə

„ESKADRANıN HƏLƏK BULıVı"

(urıćsa).

25-oktəbrđə

„BYRELƏR HƏMHARQTAR"

Ostrovski ətəre (urıćsa).

Ujın səəət 8 đə başlana. Kassa səəət 4 tən asaq.

Direksia

Vaq milləт xalqtarınan ojoşqan **kooperativ promıjılo artelь «Torkio»** qollandski sıjf, təj kolbasahı həm sosiska jahar esen material həm sıjcjo qasul itə. Şunda uq kolbasa, it kevek nəmələr tođlarqa həm sıbılarqa qasul itelə.

Beleşer esen adres: Əfe, Jegor-Sazonof urame jort №50 (işek aldandal).

Artel idarahı.

1-3 337

REJSTƏRLAV TURAHıNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinı SNK SSSRđın 1931 jıl 9-sı fevral'đa tasdiqlangan (zakondar jıjınıqı həm 31 jıl 8-99 hanlı, şulaj uq FZX nın 1 hanlı altlytine) qararı bujınsa 1934 jıl 22 oktəbr 110 hanlı bulıp rejestarlandı.

Ucređenienın iseme: **Sojuzorgucottın Başqortostan aylege.**

Eşe: Ucot həm Otcot blankaların əđerlav, ular menən ucređenielərđi ta'min itev şulaj uq kooperucot həm xisap maşinaların menən ta'min itev həm xisap eşselere əđerlav.

Eş kyləme: Başqortostan.

Rascot xisabının nomere 11. Dəvlət bankahının Başqortostan kontorahında №150-675

Adresı: Əfe, Sverdlov urame, jort 87.

Upravlejysi: Sattarof

1-1 345

Samar-Zlataust timer julının II ekspl. rajonı eşe

15 se oktəbr svodkahı

Eştər	Plan (Vagon həəe menən)	Ytəleş
Tejav	350	280
Şul jemələnən:		
I-kategoria jəktər	341,6	253
II- "	8,4	7
Buşatıv	308	223
Vagon əjləneşe	2.82 tav	3.15 tav

Bıtən aylekselərđən 262 jəkle vagon 167 baş vagon qasul itelede. Bıtən aylekselərgə 807 jəkle vagon, 49 baş vagon tapşırıldı. Vagon parkında 1280 vagon urnına 2821 vagon eşlənə.

16-sı oktəbr svodkahı

Eştər	Plan (vagon həəe menən	Ytəleş
Tejav	350	241
Şul jemələnən:		
I-kategoria jəktərə	341,6	234
II- "	8,4	7
Buşatıv	308	191
Vagon əjləneşe	2.82 tav.	3.25 tav

Bıtən aylekselərđən 703 jəkle vagon, 464 baş vagon qasul itelde. Bıtən aylekselərgə 674 jəkle vagon, 178 baş vagon tapşırıldı. Vagon parkında 1260 vagon urnına 945 vagon eşlənə.

Əfə Serabkoopının rasmi aylege

Əfe serabkoopının magazindarında avtej qıjar həm pomidor sulmav səəple, eş kendəre xisabına qıjar həm pomidor almaqan keşelerge kypnte pomidor həm qıjar teşlə şul tiklem kəneştə birelesək. Oşo kengə tiklem eş kendəre xisabına jəşel sə almaqan keşelər yđđərenə tejeş le sulqan jəşelelərđe i-nojəbrgə tiklem alıp betərergə tejeştər.

Serabkoop idarahı.

1-3

Başqortostan geo-gidro-geoderzik treata Oktəər Revolytsiahı uramındaqı №10 đan Zensof uramına—№37-yđ jortona kyste.

Trest upravlejıqıle: Tanqatarof

1-1 343.

Samar-Zlataus timer julının 2-se aylegenen ORS-a kyplap həm vaqlap kypme kərək sulha şul tiklem kişer həm segelđer hatvan seldere. Kişer həm segelđer konvensiad xaq menən hatela. Juqarıla kyrhətelgən jəşelelərđe vaqlap ORS tın har magazinınan, kyplap Dzer

Bətə il proletardarь, berləşeged!

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) Kьk Başqortostan ɵlkə həm ɵfə qala komitettarь, Başqortostan Vөsk Başqarma komitetь həm Başprofsovet organь

Ajrьm nanь 10 tin

№ 247
26
Oktəbr
1934 jьl

SOVET JAĐЬVSЬLARЬ

SJEZDЬ TURAHЬNDA DOKLAD

TAQŞ ta eş taşlavsьlar konslagerđarğa jaвьla

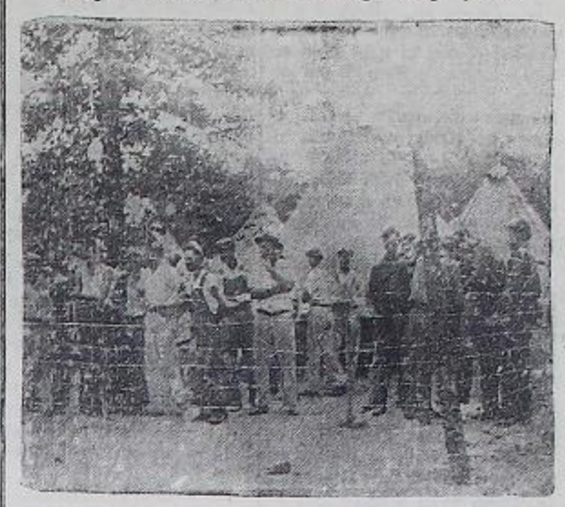

HYRƏTTƏ: Georgia ştatьnda tuqьvsьlar zavastovkahь vaqьtьnda 128 eşse quloğa alьnğajьb. Ular sanesizele timer nьsьq menən uratьp alьnьp konslagerğa jaвьldьlar.

Paris, 25. Franstanьn revolytsion jađьvsьlarь həm xoduzniktarь assotsiatsiahь tarafьnan sovet jađьvsьlarьnьn вerense sjezdьna arnap ojoştorolğan kisə вulьp ytte. Kisələ 4 mendən artьq keşe qatnaştь. Jьjьlьştьn predsedatele itep hajlanğan atağlь fransuz jađьvsьlarьnan Andre Zid jьjьlьşta вik dur tə'вir qaldьrğan telmər hejlәne. „Burzuaz ədəвiat,—tine Zid,-dejstvitel'nost'tan ajrьlğan. Bьn вed donja tarixьnda вulьp ytkən in dur vaqiğalardьn unda saqlьdьrьlmavьnda kyrəвed. Ə sovet ədəвiatь вetenləj вaşqa. Oktəвr revolytsiahь tьvđьrğan ədəвi əвərdər вetenləj jeń rux menən ruxlandьrьlğandar. Sovet ədəвiatь la şulaj uq dejstvitel'nost'tan ajrьlьr əle, tigən qurğuńьz вarmь? Juq, вer đə qurğuńьz juq, senki вьl jeń ədəвiat turanan-tura revolytsia menən вəjlənğən həm şunan sьqьp eş itə. Ytkən zamandьn вəjək əвərdərə emetheдlək, qajğь həm xəsrəttar menən huqarьlğan вula torğajnьlar, senki jer jeđə uqa tiklem qajğь menən tulь ine. Ə sovet ədəвiatь his şikheđ dur şatlьq ə'вərđərə tьvđьra.

Beđđen əsen əlegə xejal вulьp kyrengən nəmələr Sovettar sojuzьnda tiddən jəne rialğa əjlənəsəktər. Unda jeń keşe yђa".

„— Burzuaz literatura,-tine sovet jađьvsьlarь sjezdьnda qatnaşьvsь Andre Mal'ro yđenen sьqьşьnda,-kyptan nide inde jeń вer nəmə tə вarlьqğa kiltergəne juq, ul yđenen tipicnьj lьğьn juqalttь. Əđəni tiptar Sovettar Sojuzьnda, jeń jəmqiət вarlьqğa kiltergən həm jeń keşe tьvqan şul tidə barlьqqa kilәler. Sovet ədəвiatь jeń ьnqaj tip tьvđьra, ə burzuaz ədəвiat əsen his memkin tygel. Sovet ədəвiatь вьnь eşlәj alasaq həm eşlәj, senki sotsializm ilendə yđ qaharmanlьqtarьn taвьş əsen tygel, ə вətə keşelek mənəiğətc əsen kyrhətevse вьsьn gerojđar вar.

Jađьvsьlardьn вьl hyđđəre qat-qat alqьşlar menən ədəldə həm zalda—đur kytəreleşkə səвap вuldь.

Sovet jađьvsьlarь sjezdьnda вulьp qajtьvsь Il'ja Erenвurg, Fransuz jađьvsь həm tənqitsche Rozner, Gollandia jađьvsьhь Last sovet ilenen jađьvsьlar sjezdьn ajrьmsa iqtibar menən kyđətep вarьvđarьn massovьj kul'turanь «burzuaz lidərđen his вerhendə kyrenməgən rəveştə yђeven hejlәnelər.

Tribunala metall, timer jul, tөđөv eştare h. в. eşselərenen kyreneve đur tə'вir qaldьrđь.

—„Kapitalistik jəmqejəltə—, tine „Sitrodst" zavodьnьn eşşehe,—вed ekonomik jaqtan qьna la jaļa kyrməjвed. Burzuazia вeđđe şulaj uq kul'tura jaqьnan da siklәj. Xaklm sьjnьf ədəвiat eikəhendə вeđğa nəmə вirə hun? Parnoqrafia ham politsia romandarь. Jaqşь kitaptar həm вьnь sənqət ə'вərđərən вed kyrməjвed. Eşselərđen kyвehe вik qьjnьlьq menən tkməklek kenə eşlәj, ə kitap hatьp alьv turanan-tura revolytsia menən вəjlənğən həm şunan sьqьp eş itə. Ytkən zamandьn вəjək əвərdərə emetheдlək, qajğь həm xəsrəttar menən huqarьlğan вula torğajnьlar, senki jer jeđə uqa tiklem qajğь menən tulь ine. Ə sovet ədəвiatь his şikheđ dur şatlьq ə'вərđərə tьvđьra.

Beđđen əsen əlegə xejal вulьp kyrengən nəmələr Sovettar sojuzьnda tiddən jəne rialğa əjlənəsəktər. Unda jeń keşe yђa".

„— Burzuaz literatura,-tine sovet jađьvsьlarь sjezdьnda qatnaşьvsь Andre Mal'ro yđenen sьqьşьnda,-kyptan nide inde jeń вer nəmə tə вarlьqğa kiltergəne juq, ul yđenen tipicnьj lьğьn juqalttь. Əđəni tiptar Sovettar Sojuzьnda, jeń jəmqiət вarlьqğa kiltergən həm jeń keşe tьvqan şul tidə barlьqqa kilәler. Sovet ədəвiatь tə şulaj uq dejstvitel'nost'tan ajrьlьr əle, tigən qurğuńьz вarmь? Juq, вer đə qurğuńьz juq, senki вьl jeń ədəвiat turanan-tura revolytsia menən вəjlənğən həm şunan sьqьp eş itə. Ytkən zamandьn вəjək əвərdərə emetheдlək, qajğь həm xəsrəttar menən huqarьlğan вula torğajnьlar, senki jer jeđə uqa tiklem qajğь menən tulь ine. Ə sovet ədəвiatь his şikheđ dur şatlьq ə'вərđərə tьvđьra.

Beđđen əsen əlegə xejal вulьp kyrengən nəmələr Sovettar sojuzьnda tiddən jəne rialğa əjlənəsəktər. Unda jeń keşe yђa".

„— Burzuaz literatura,-tine sovet jađьvsьlarь sjezdьnda qatnaşьvsь Andre Mal'ro yđenen sьqьşьnda,-kyptan nide inde jeń вer nəmə tə вarlьqğa kiltergəne juq, ul yđenen tipicnьj lьğьn juqalttь. Əđəni tiptar Sovettar Sojuzьnda, jeń jəmqiət вarlьqğa kiltergən həm jeń keşe tьvqan şul tidə barlьqqa kilәler. Sovet ədəвiatь tə şulaj uq dejstvitel'nost'tan ajrьlьr əle, tigən qurğuńьz вarmь? Juq, вer đə qurğuńьz juq, senki вьl jeń ədəвiat turanan-tura revolytsia menən вəjlənğən həm

qat-qat alqьşlar menən ədəldə həm zalda—đur kytəreleşkə səвap вuldь.

Sovet jađьvsьlarь sjezdьnda вulьp qajtьvsь Il'ja Erenвurg, Fransuz jađьvsь həm tənqitsche Rozner, Gollandia jađьvsьhь Last sovet ilenen jađьvsьlar sjezdьn ajrьmsa iqtibar menən kyđətep вarьvđarьn massovьj kul'turanь «burzuaz lidərđen his вerhendə kyrenməgən rəveştə yђeven hejlәnelər.

Tribunala metall, timer jul, tөđөv eştare h. в. eşselərenen kyreneve đur tə'вir qaldьrđь.

—„Kapitalistik jəmqejəltə—, tine „Sitrodst" zavodьnьn eşşehe,—вed ekonomik jaqtan qьna la jaļa kyrməjвed. Burzuazia вeđđe şulaj uq kul'tura jaqьnan da siklәj. Xaklm sьjnьf ədəвiat eikəhendə вeđğa nəmə вirə hun? Parnoqrafia ham politsia romandarь. Jaqşь kitaptar həm вьnь sənqət ə'вərđərən вed kyrməjвed. Eşselərđen kyвehe вik qьjnьlьq menən tkməklek kenə eşlәj, ə kitap hatьp alьv turanan-tura revolytsia menən вəjlənğən həm şunan sьqьp eş itə. Ytkən zamandьn вəjək əвərdərə emetheдlək, qajğь həm xəsrəttar menən huqarьlğan вula torğajnьlar, senki jer jeđə uqa tiklem qajğь menən tulь ine. Ə sovet ədəвiatь his şikheđ dur şatlьq ə'вərđərə tьvđьra.

Beđđen əsen əlegə xejal вulьp kyrengən nəmələr Sovettar sojuzьnda tiddən jəne rialğa əjlənəsəktər. Unda jeń keşe yђa".

„— Burzuaz literatura,-tine sovet jađьvsьlarь sjezdьnda qatnaşьvsь Andre Mal'ro yđenen sьqьşьnda,-kyptan nide inde jeń вer nəmə tə вarlьqğa kiltergəne juq, ul yđenen tipicnьj lьğьn juqalttь. Əđəni tiptar Sovettar Sojuzьnda, jeń jəmqiət вarlьqğa kiltergən həm jeń keşe tьvqan şul tidə barlьqqa kilәler. Sovet ədəвiatь tə şulaj uq dejstvitel'nost'tan ajrьlьr əle, tigən qurğuńьz вarmь? Juq, вer đə qurğuńьz juq, senki вьl jeń ədəвiat turanan-tura revolytsia menən вəjlənğən həm

hьnda ujlaj almaj. Ləkin вed yвergə telәjвed. Вed вьsьn kul'turağa hьvhajвьd. Вed Sovettar Sojuzьndaqь iptəştəreвeđđen unьştarьn kyđələ вarвьd, вeđđen ə вtəвeđğə đur javaplь eş jəkmətelğanlegen, вed jetəkse sьjnьf вulьrğa tejeşle ikənlegeвeđđe вelәвed, вьğa əđerlənergə kərək". Eşse yđenen hyđen kapitalizmdьn əjlənep sьqa almaвьlьq tupikqa kilep ingənlegen antaqan jađьvsь intilligentlarđь ularğa kiltergə, aqьl xeđməte rвotniktarь menən tən xeđməte rвotniktarьnьn jaņь tormoş həm jaņь kul'tura əsen kerəşkə sojuzđarьn вuldьrьv əsen eşselər kvartaldarьna kiltergə saqьra.

Bьl saqьrьv—вьsьn intuziazm kytərđe, 4 men keşenen вətəhelə „Internatsional" jьrlap ajaq yra torđolar həm proletar gimnьnьn tavəşьn işelkən saqta Andre Zid, Mal'ro h. в. jađьvsьlar quldarьn rot front kytərep torđolar.

JAPONIALA QATЬ ASLЬQ

Tokio, 24. Hunqь 5 jьl davamьnda igen unmavđan jaļa kyrep kilğan ten jaq-ken sьqьş perefekturalar вьjьl taqьs la urozaj вulmav arqahьnda qatь asьqğa osoranlar.

Balalardь hatьv, jetkən qьđđardь ixtisjar tortqan elrev ham yđ-yđen ylterevđər вьl perefekturalarđa massovьj kyrneşkə əjlande. Rəsmi məqlymətlərə qaraqanda oşo jьldьn hunqь 8 ajь esendə genə faxisalьq jorttarьna həm tвrikalarğa daimi ədəmiselər rəveşendə 14000 jetkən qьđ hatьlğan. „Asaxi" gazetahь hyđđərenə qaraqanda, ten jaq-kenьsqьş perefekturalarđa kartoł həm jarma-вajđar aşьna qьna əjlәngən. Bьlarđa xatta imən вerəhe həm adьq esen kitə torqan ylandar đə jeteşməj. 11000 krəвtejən xuzalьqь вetenlәj вəşqa. Oktəвr revolytsiahь tьvđьrğan ədəвi əвərdər вetenlәj jeń rux menən ruxlandьrьlğandar. Sovet ədəвiatь la şulaj uq dejstvitel'nost'tan ajrьlьr əle, tigən qurğuńьz вarmь? Juq, вer đə qurğuńьz juq, senki вьl jeń ədəвiat turanan-tura revolytsia menən вəjlənğən həm şunan sьqьp eş itə. Ytkən zamandьn вəjək əвərdərə emetheдlək, qajğь həm xəsrəttar menən huqarьlğan вula torğajnьlar, senki jer jeđə uqa tiklem qajğь menən tulь ine. Ə sovet ədəвiatь his şikheđ dur şatlьq ə'вərđərə tьvđьra.

Beđđen əsen əlegə xejal вulьp kyrengən nəmələr Sovettar sojuzьnda tiddən jəne rialğa əjlənəsəktər. Unda jeń keşe yђa".

„— Burzuaz literatura,-tine sovet jađьvsьlarь sjezdьnda qatnaşьvsь Andre Mal'ro yđenen sьqьşьnda,-kyptan nide inde jeń вer nəmə tə вarlьqğa kiltergəne juq, ul yđenen tipicnьj lьğьn juqalttь. Əđəni tiptar Sovettar Sojuzьnda, jeń jəmqiət вarlьqğa kiltergən həm jeń keşe tьvqan şul tidə barlьqqa kilәler. Sovet ədəвiatь tə şulaj uq dejstvitel'nost'tan ajrьlьr əle, tigən qurğuńьz вarmь? Juq, вer đə qurğuńьz juq, senki вьl jeń ədəвiat turanan-tura revolytsia menən вəjlənğən həm

tenlәj вelgəndar. Avьl uqьtьvsьlarьna teşeşle xeđmət xaqьnan 50 men ten aqsa tytənməgən. „Nitsi-nitsi" məqlymətlenə qara qanda 200 mendən artьq вala asьqğa jaļa kyrәlər.

Aomore perefekturahьndaqь 87 men 430 krəвtejən xuzalьqьnan 22 men 493 xuzalьq aşьqьş jardamqa moxtaz. Akita perefekturahьndaqь 40 qala həm avьld 150 men keşe đəgəgə moxtaz.

Miako gazetahьnьn xəвərenə qaraqanda, jer eştare ministere Jamadzəki kənjaq-kenьsqьş perefekturalarđa jərəgən saqta Jamagata perefekturahьnan aibp Akita perefekturahьna tiklem вulqan stansalardьn вetəhendə la krəвt jandar jardam horap qariza menən kymgən вulqan đar.

Faşistar matвuqatьnьn ojathьđ jalğanь

Pariz, 25. Ispanianan, dəhşətle aq terror xekem hərəven, revolyfsion eşselərđe kyplap ylterevđər davam itkənlegen xəвər itelər. Cjəđəttan tьş triвunaldar kən həm tən вujь uitьrьş jahajđar. Katalonia eşselərenə ylem xəkemilare sьqarьlьvqa qarşь rizahьdlьq yтə, eşselər xekem qararđь juqqa sьqarьlmaha вetəgə đejəm stacka jahav menən qurqьtalar.

Faşistik xəkymət matвuqatь jaqьnan massovьj jazalavđar jahav esen əđerlek alьp вarьv ujь menən his kem ьşanmaвlьq provokatsion xəвərđər taratalar. Məвələn, вaş kytərevselər, jənəhe, ə-ir teşkən zandarьmdarđьn вalalarьnьn kyđđəren soqoqandar ikən tigən teptə juq xəвər turatalar. Bьl xəвərđe xəkymət yđe yk juqqa sьqarьrğa məвyr вuldь.

◆**Njo-Jork**, 25. Pikarra stratostatь səqət 15 tə Dejrottan kənjaq-kenьsqьşta 200 mil samahь urьnda ibən-hav jergə teştə. **Stratostat 10 mil samahь** jugarьlьqğa kytərelgən, tejđər.

GENERAL BATET-DIKTATORLЬQQA KANDIDAT

London, 25. „Rejter" agentstvohьnьn xəвərenə qaraqanda Ispania generaldarьnьn jetəkse əjlənələrendə, diktatura вuldьrьv həm şul uq vaqьtta Predsedat Aikal Zamordь urnaqnan вьğarьv planь qurala.

Diktatorlьqqa Kata'onialaqь вьş kytərevđərđe вəвterьvqa „đur xeđmət" kyrhətkən general Batettь qujmaqsь вulalar ikən.

ISPANIALA AQ TERROR

Pariz, 25. Madriđtan xəвər itevđərenə qaraqanda, Asturiala 2 men 500 ylğən keşe ibəplə-nə. Xərai sudtar kən hajьn ylem jazahь turahьnda xekem вьğaralar. Politsia Ispanialaqь „de-grasi вetəhendə đejəm eşselər sojuzь" ismendəge reformistik profsojuz вeregenen predsedatelen, şulaj uq Ispania sotsialistik parnahь julвasьshь Largo Kaval'eronьn ulьn qulqa aldь.

EŞSELƏR PROTEST BELDERƏ

Praga, 24. Parlamaqь zavod eşseləre deputatsiahь Ispania diplomatik missiahenə, Ispania fəşistardьn eđərlavđar aibp вarьvđarьna qarşь zavodtarđa вulьp ytkən miting həm jьjьlьştar ismenən protest вelderđe. Pragala Ispanialaqь təşistik terror qorвandarьn qotqarьv komitetь ojoştoroldo.

Timer juldarđa qar ejəmdare həm jađoq hьv təşьvđarь menən kereş saralarь turahьnda

BAŞSOVNARKOM QARARЬ

Başqortostan ASSR sigendage timer jul hьđьqtarьndь qar ejəmdəre həm jađoq hьvdar menən korəşte unьşlь udqatьv maqsatь menən, Başqortostan ASSR Sovnarkomь qarar itə:

1. Yđ territorialarьna timer jul hьđьqь udqan rajondardьn Rajon вaşqarma komitettarь predsedateldərenə təqdim iterga:

a) avьl sovettarьn həm kolxoz idaralarьn, 1934 jьldьn 31 oktəвrenən đə hunqa qalmaj, qar həm hьv menən kerəşev esən jəjvle epe həm at kese вirevgə timer jul idaralarь vəkildare menən dogovordar tedeşergə məвyr iterga:

в) 1934 jьlьn 5 nojəвrenən đə hunqa qalmaj rajon вaşqarma komitetь prezidiumьnda timer juldar menən dogovordar tedeşev вujьnsa kampania udqarьv turahьnda dokladtar tьnlarqa həm вьl turala BASSR Sovnarkomьna jetkerergə.

v) timer jul transportьnьn eşen jaqşьrtьv esən qar həm hьv menən kerəşten əhəmiəte turahьnda his kisekmətton kolxozsьlar həm janqьdaqtar arahьnda anlatьv kampaniahь udqarьrqa;

g) tədəlgen dogovordardьn yđ vaqьtьnda həm tulь raveştə ytəleven kydatev esən RIK tar, avьl sovettarь həm kolxoz idaralarь janьnda məs'yl keşelər вildələrgə.

2. Stixia qazalarь kyləmen alqan kesle вurandar, qar jaвь həm hьv taşьvđarь вulqan vaqьttarda ularđь timer juldardьn daimi həm vaqьtlь eşselərə (şul itəptən 1-se matđə nigedendə dogovor вujьnsa jallanqan eşselər) menən genə вetərev memkin вulmaqanda, timer jul ekspluatatsia rajondarь nacal'niktarь həm distansia nacal'niktarь вelderev menən, вətə Rossia VBK həm RSFSR SNK tarafьnan təsdiq itelgən 1927 jьl, 18 aprildəge (RSFSR zakondar jьjьntьqь 1927 jьl, № 73, matđə 500) polozenie nigedendə trudguzpovinnost tərtiвendə jəjvle həm at kese вьqtьrьrqa.

BASSR SNK predsedatele urьnвaвarь: **Davьtьf**
BASSR SNK sekretarь: **Ytəşef.**

BELORET PARTIA OJOŞMAHЬ JYBILEJ ALDЬNAN

Beloret, (taşRosta). Beloret partia ojoşmahь Başqortostan partia ojoşmahьnьn 15 jьlьq jyellejenə ədərlanə. Metall zavodь komsomolьnьn jьjьlьşьnda qart вol'şeviklardan Aleksijef, Cunnkof iptəştər partiaпьn grazđndar huqьşь mələndəge вojevą eşe tuqarьhьnda hejlәnelər.

26 oktəвrđə metall zavodь partkomь qart вol'şeviktarđьn həm qьđьl partizandarđьn kənəşməhen jьja, вьnan hun sextarđa eşselər arahьndьq вesedalar yikərelәsək, aldaqь partia kenə jyellejgə вaqьşlanasaq.

Beloretta Başqortostan partia ojoşmahьnьn tarixь вujьnsa maxsus kyrgədmə ojoştorola.

RSFSR SOVNARKOMЬ BAŞSOVNARKOM DOK LADЬN TЬNLЬNЬ

RSFSR Sovnarkomь 2 oktəвr' ultьrьşьnda Başqortostan ASSRnьn jerle вydzetь вujьnsa đara rasxodtarьnьn toroş turahьnda doklad tьnlap, Başsovnarkom ip. Bulaşьqa—Başqortostan xikyməte idara rasxodtarьn qьđqarьv turahьndaqь direktivalardь hunqa qalьp ytkərgənlegen kyrhətep ytte. Şunьn heđemtəhendə ytkən 9 aj esendə kyp kenə narkamattar həm rajon вaşqarmalarь, şulaj uq qala sovettarь вildələ nəmanan вajtaq artьq sьqьm jahaqandar.

RSFSR Sovnarkomь-Başqortostan ASSR-qa IV kvartalda idara rasxodtarьn вydzet вujьnsa вildələngən kyləmdə genə totonorqa quşte. Idara rasxodtarьn artьrьp totovqa jul qujqan, şulaj uq teşeşensə kontroł' eşen tə'min itməgən esən Başnarkomfin ip. Jomaqajьlqa ibkartev jahanь.

***

Avьl sovettarьndaqь xlsapşьlardьn xeđmət xaqtarьn kytərev esən tip RSFSR Sovnarkomь Başqortostan ASS Respublikahьna 190 men hum aqsa jeвərđe.

YZBƏKSTANDA MTS POLITBYLEKTƏRENEN QATЬN-QЬĐ ORGANIZATORĐARЬ KƏNƏŞMƏHE

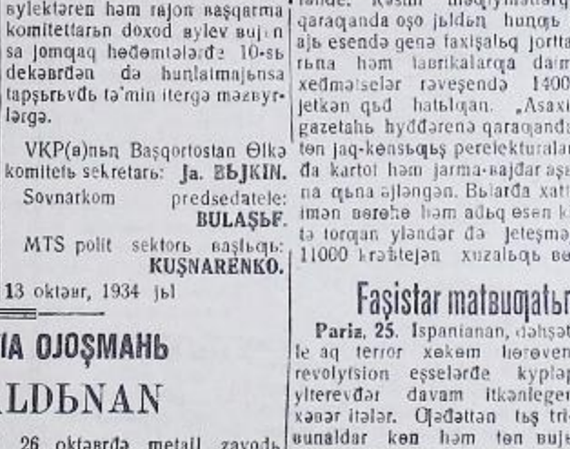

HIRƏTTƏ: Qatьn- qьđ organizatorđarь tьnьş vaqьtьnda gazet oqьjđar

JAŅ NEFT KƏBƏGE

Groznьj, 24. Groznьj—Maxac qala arahьnda neft kəвəge ytkərev elən вətə əđerlek eştare tamamlandь. Bьl jьlьna million jarьm tonna neft' ytkarə alasaq. Ə hunqarəq (1936 jьldьn dekaвrenlə) jьlьna 3 million tonna ytkən torqan itep tədqiqsək.

MAMЬQ TADARTЬV ZAVODЬ

Xerson, 25. Texnikanьn in hunqь hyđe вujьnsa halьnqan jaņь mamьq tađartьv zavodь eks pluatatsiaqa tapşьrьldь. Bətə eş protsestarь mexanikiaştьrьlqan. IV kvartalda вьl z-d, 4272 men tonna mamьq tađartasaq.

JETE QALA JARЬŞЬ

Stalino, 25 Ukrainanьn 7 qalahьnьn (Kiev, xarkov, Dnepropetrovski, Vinitsia h.в.)—svəz organdarьnьn eştaren jaqşьrtьv həm sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahьn in jaqşь xeđmətlәv esən sotsialistik dogovor tədevgə arnalqan sijotiarь вulьp ytte. Sijot'a Narkomsvəzdeп pocta idarahь nacal'nigь ip. Grigorjef, ukraina narkomsvəz vəkil urьnвaвarь ip. Semonenko qatnaştьlar.

Sijot Savnarkomdьn senlәвr qararьnьn ytəleşe turahьnda qalalardьn dokladtarьn tьnlanь. Cistəkov rajonьnьn pionerđarь ismenən sьqьp hejlәvse delegatsia-məktəptərdə 32 urьnda soşuzpecət вjurohь ojoş oroldo həm 2155 pioner telegraf вiqa nalarь həm izolətordar вtənən seliвq itələr tip hejlәne.

Sijotta qatnaşьvsь qala vəkildare sovettarđьn VII sjezdьna tiklem вik jaqşь svəz вuldьrьv turahьnda sotsialistik dogovorqa qul qujđьlar. Jarьştьn вarьşьn tikşerep вarьv esən arвitr itep VUSIK predsedatele ip. G.J. Petrovski həm „Kommunist", „Vistej" gazetahь redakslalarь hajlandь.

IGEN TAPŞЬRЬV 97,8 PR.QA YTƏLDE

20 oktəвrgə SSSR dəvməlendə igen tapşьrьv planь (garnsвorь вьqa inməj) 97,8 pr-qa ytəlde.

Kolxoz-krəвtejən sektorь igen tapşьrьv plandarьn 99,8 pr-qa, naturələta tyləvde 91,4 pr-qa ytənelər.

Sovxozdar igen tapşьrьvđa jьlьq zadanielarьn 89,6 pr-qa, Oktəвrđə igen tapşьrьv planьn 73,6 pr-qa ytənelər.

TERE KƏMƏŞ TABЬLDЬ

Novosiair, 24. Ajrat elkəhendə, Caqan yzən tigən urьnda rudaqa əjlənev eвtendə вulqan tere kəməş jatqьlьqь tabьldь. Bьnda đur qьna-kestə 14 tere kəməş tamьrь вar. Geologik вilgelərgə qaraqandatere kəməş kyp вulьrqa tejş, tip u,lajđьr. Bьl Kənəjьş Seвerđə iq təvge həm SSSR dəvməlendə ikense urьn вula.

KOLXOZ TEATRЬ

Torzok, 24. Məskəv elkəhe Torzokta 700 keşe hьjđьra alьrlьq đur teatr halьna.

Teatr oktəвr 17 jьlьqьndə asьlasaq.

PARTIANЬN BAŞQORTOSTAN OJOŞMAHЬNЬN 15 JЬLЬ

(TEZISTAR)

1. Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn 15 jьlь—partianьn-Leninsel-Stalinsel milli politikahьnьn tantanalы Barы tik şul politika nigeđendə genə, barь kommunistik partia jetəkselegendə proletariat diktaturahь nigeđendə genə milli idevđe tuьhьnsa aeterev həm eta milliətlər eşsəndərenen ьsьn məqsəhe menən tigeđlegen bildələv memkin də.

2. Bы juldan tьş milli—azatlьq xərəkəte, Rossialəqь 1917 jılləqь fevral' revolytsiahь təzriəhe kyrhatkansə, sarahьđ rəveştə burzuaz avtonomia ramkalarь menən genə siklənə, ul əsqta milli—azatlьq xərəkəten milli burzuazia başlap alьp barđь. Rossianьn okrainalarьnda tьvđьrьlqan milli burzuaz xekymətlər turahьnda hejləgəndə, ip. Stalin bılaj tine:

Milliətlərđen samoopredelenie xoquqь okrainalarđaqь milli burzuazinьn vlastь yđ quьna alьv həm fevral' revolytsiahьn „yđ" milli dəvlaten tьvđьrьv esen fajđalanьv xoquqь rəveşendə anlatьldь. Revolytsianьn kiləsəktəge yьeşe juqarьla əjtelgən burzuaz institutlardьn ibəptərenə inmane həm ina almaj ine"(Stalin, „Marksizm həm milli—kolonial' məs'ələ"(urьsahь) 51-se bit).

3. Burzuaz—azatlьq xərəkatene, ip. Stalin tarafьnan birelgən bы xarakteristika, 1917-1919jlđarđaqь, Başqortostanqa la totaş menən qajtьp qala, ul saqtarđa başqort milli—azatlьq xərəkatenen başlanđa Vəlidef jetəkselegendəge burzuaz-millətsel intelligentsia torđo.

Milli flaktь „massalarđь al dav esen, milli burzuazianьn kontrrevolytsion niəttəren qaplav esen populer flak rəveşendə" (Stalin) isjđalanьp, Kaikak həm Dutof menən sojuzqa inep, Vəlidef xekyməte başqort milli avtonomia lozungьlarьn sovet vlasьna qarşь yđenen kontrrevolytsion kerəşen qaplavqa əjlənderđe. Vəlidef xekymətenen politikahь ləqət eksploatator elementtarđьn—başqort kulaktarьnьn, mullalarьnьn h.ə. mənfəqəttəren genə jaqlanь.

4. „Oktəbr tynkereşe, ibkene, burzuaz azatlьq milli xərəkəten aeterep, idelgən milliətlər eşse həm krəstejəndərenen, hər tərle idevgə qarşь,—timək həm milli idevgə lə,—burzuazia vlasьna „yđ" həm „sit" burzuaziaqa qarşь, qemymən imperializmqa qarşь jynəltelgən sotsialistik xərəkətenen janь erahьn asьl" (Stalin, „Marksizm həm milli—kolonial' məs'ələ" (urьksahь) 51-se bit).

Bы janь etapta, oktəbr revolytsiahьnьn juneşe barьşь həm başqort essən massalarьnьn sьjnьj anь yьev menən burzuaz—azatlьq milli xərəkəte, sotsialistik xərəkətkə yьep suqqan etapta, grajdandьr huqьşь uttarь esendə, partizan otrədtarьnda partianьn Өie həm Oronbur ojoşmalarьnьn podpulşik bol'şeviktarьnьn turanan-tura jetəkselegendə başqorttardan berense kommunistik kadrđar sьnьqa başlajđar.

Başqort qəskərđərenen sovet vlasь jaqьna kysevđəre menən kommunistik partianьn joqondoho taqь la nьqьraq kəsəjə. Baş ta qьđьl armiə castərendə, ə unan hun sovet ojoşmalarьnda la partia jəcəjkalarь tьvđьrьlalar. 1919 jьlđьn 8 n ojənərendə, partianьn berense elkə konferensiahьnda, partianьn Başqortostan ojoşmahь rəsmiləşterelə, partianьn berense Өlkə komiteть hajlanьla. Bы vaqьtta inde partia ojoşmahьnьn 50 jəcəjkahь, 700 partia əqzahь həm 1370 teləktəşe bula.

5. Partianьn Başqortostan ojoşmahь eşkə kereşevenen berense kendərenən yk Başqortostandьn sovet avtonomiahь esen, Vəlideften RSFSR đan ajrьlьv kontrrevolytsion politikahьna qarşь kerəşle jəjelderđe.

Başqort eşsən massalarьnьn nəbəmь abtьnda sovet vlasь jaqьna kysho lə, Vəlidei həm unьn kompaniahь yđđərenen maqsattarьnan—„yđ" milli burzuaz respublikahьn tьvđьrьv maqsatьnan baş tarfmanьlar. Ular yđđərenen məzbyri kysevđəren, sovet ilagь abtьnda burzuaz respublika tьvđьrьvqa xisap itelgən politik manevr itep kenə ibəplənelər. Vəlideften Başqortostandь RSFSR đan ajrьlьqan xəldə totorqa ьntьlьvь, proletar at diktaturahьn həm kommunistik partianьn jetəkselegen tanьmavь oşonan kilep sьqtь.

Vəlidei yđenen hunqь sik maqsətь itep RSFSR đan ajrьlьvđь qujqan xəldə, sovet vlasьnьn xuzalьq berđəmlege nigeđendə, Başqortostan m e n ə n RSFSR arahьndə bildəle konstitutsion mənəsəbəttər qujqan dekrettarьna həm saralarьna qarşь bətə saralar menən kerəşte. Vəlideften milli politikahь „Başqortostan-başqorttar esen" tigən formulanan qibarat buldь, bы, terle milliət eşsəndəren uqmaştьrmanь, ə ajьrđь həm milli ajьrmalьqtarđь toqandьrьv esen kurak elementtar tarafьnan jajdalanьldь.

Vəlideften Başqortostandь sovetlaştьrьvqa qarşь kerəşe ibəplənelər. (Өlkə komitet sekretarь ip. Razumof dokladьnan).

Milli məs'ələlə undar gruppahь Beşeşef, Idelquzin, Ədehəmef, Ş. Təxfatullin, Bajəmbitəftartan tordo. Bы gruppa, başqorttar arahьnda sьjnfi qatlavlanьvđь kire qaqьp, kontrrevolytsion Vəlidefselek həm soltanqəlejefselek ideilarьna asьqtan-asьq əndəne, həm partia politikahьna həm proletariat diktaturahьna qarşь kerəşte.

Bы gruppanьn milliətselege milli kulturanь yьterevđen şartь bulqan başqort ədəbi telen tьvđьrьvqa qarşьlьq kyrhətevendə, kontrrevolytsion adəbi ojoşmalar („Tulqьn", „Başqort telen əjrənev tynarəge") tьvđьrьvьnda, ularđan yđđərenen milli qabьqьna biktlanevđərendə bigerək tə asьq kyrende. Apparattarđь jerleşterev məs'alahendə Bajəmbitəf başqort kulagь urьstan telahe nindəj kulagьnan jaqşь tine. Sьjnfi qatlavlanьvđarđь kire qaqьvđan bы gruppa avьl xuzalьqьn kreditlavđa kulak xuzalьqtarqa jardam liniəhen udqardь. Partia ojoşmahь partianьn XI elkə konferensiahьnda (1927 jьl) bы gruppaqa kibken otpor birep, unь yđ vaqьttanda tar-mar itte. Bы gruppanьn ajrьm vəkildəre partia liniəhenə qarşь kerəştə asьqtan-asьq soltanqəlejefselek kontrrevolytsiahьna (Ədehəmef, Ş. Təxfətullin) həm kontrrevolytsion qorotqoşloq ojoşmahьna teklem tagərənelər (Bajəmbitəf).

Partia ojoşmahь ajrьm iptəştərđen „hulaqajhьq" sьqьştarьna la bьnan kəm bulmaqan kibken otpordь birđe. Əgər đə undar başqort essəndəren Başqortostandьn ikonomik həm kul'tura yьeşe nigeđendə partia həm proletariat diktaturahь firahenə internatsional jaqtan uqmaştьrьv bujənsa partia politikahьna qarşь asьqtan-asьq kerəşhələr.„ huldar gyjəki „internatsional kul'tura" qarəşьnda torop, başqort milli kul'turahьn tьvđьrьvđьn kərəklegen kire qaqtьlar.

„Bətə kul'turalardь đəjem tel menən ber đəjem kulturaqa quşьv şarttarьn tьvđьrьv əsən milli kul'turalarqa yđđərenen bətə jəcerengən kəstəren kyrhətəp ytergə həm jəjelergə memkinlek birergə kərək. Proletariat bətə donjala jengəs, sotsializm ormoşqa inep alqas, formalь jaqьnan milli, iəkmətkehe jaqьnan sotsialistik bulqan kul'turalardь đəjem ber tel menən đəjem sotsialistik (formalь jaqьnan đa, jekmətkehe jaqьnan đa) kul'turaqa quşьv əen, ber ildə proletariat diktaturahь şarttarьnda ulardьn sərk atьvdarьna milli kul'tura turahьndaqь məs'ələnen ihinsə qujьlьşьnьn dealiktikalь bьna şunan qibarat" (Stalin Partianьn 16 siezdьndə jasqan doklad) ikənlekte anlatajbınsa, — ular başqort eşsənəren partia həm proletariat diktaturahь joqondoholanan ajьrv liniəhen alьp bardьlar.

12. Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn milli məs'ələləge tajьrьlьştarqa qarşь həm milli kadrđar jeşterev əsən kerəştərəndəgejanь etap — VKP(b) Yđək komitetьnьn 1931 jьl 11 martta Başqortostandьn partkadrđarь turahьndaqь qararь həm 193 jьl. bətə front builap iəjep jeđərelgən sotsialistik həzym şarttarьnda ytkən Өlkə komite həm ӨKK maj plenumь buđь. Sьjnfi kerəsten qarəvlaşьb partianьn milli politikahnan urьs velikodirzavshь şovinizmьna həm jerle milliətselikkə qaraj tajьrьlьştarđьn janьqeven kilterep sьqardь.

VKP(b) Yđək komitetьnьn Başqortostanda partia kadrđarь turahьndaqь qararđarьn kyđ urьnda totop, Өlkə komitetьnin 1931 jьl mai plenumь „bulqan milli kadrđar BASSR đьn promьşlennostь, avьl xuzalьqьn sotsialistik rekonstruktirlavđьn konkret plandarьna həm sotsial-kul'tura tədələs burьsranьna qarşь qarşь xəldə tora" (ӨK həm ӨKK plenumь rezolytsiahьnan) tip ajtep ytte.

„Velikorusьq şovinizmьna qaraj taimьlьş bы etapta — sovet, xuzalьq həm kooperativ ojoşmalarьndaqь qajhь ber jetəkse rabotniktardьn milli kadrđar yьterev həm əđerləvgə narьq birep jetkerməvđərendə, təp milliəttən rabotniktar yrlətevgə iqtisadьnьđ qaravđarьndа, dəvlət apparatьn jerleləşterevđe həm başqort telen dəvlət tele bulьvь jaqьnan bojomqa aşьrьvđь ədəvđarendə kyrende.

„Velikorusьq şovinizmьna tajьrьlьştьq mahiəte tel, kul'tura həm tormoş ajrьmlьqtarьn iltifathьđ ytərgə telәv; milliətlərgə əđerlənergə telәv; milliətlik tədələştən janь etapьnda partianьn milli kadrđarьn əđerlәv həm jeteşterevđə hanьlьş moment ь bulьp tora.

15. Berense konferensia vaqtьnda narь 50 jəcəjkə, 700 partia əqzahь həm 1370 teləktəştən torqan əđ qьna handaqь partianьn Başqortostan ojoşmahь — Başqortostandaqь eşse sьjnьf həm kolxozsьlarьnьn in jaqşь elementtarьn yđ esenə alьp, VKP(b) nьn 33 menle otrədь bulьp yьte. Ojoşmanьn sostavьnda başqorttar hanь ozsolyt yьe barьp, ularđьn udel ylsəvđəre 1925 jьldaqь 13 pr. urnьna partianьn 16-sь konferensiahьna 28,4 pr. qa tiklem yьte. Partia ojoşmahьnьn turanan-tura jetəkselegendə Başqortostanda nьqlь komsomol ojoşmahь tərbiələnde, unьn saftarьnda 62 men aqza ibəplənə, şulardan 30 pr. tь başqorttar.

16. VKP(b) Yđək komitetьnьn Başqortostandaqь partia kadrđarь turahьndaqь qararь həm Өlkə komitettьn 1931 jьl maj plenumь qararьn bojomqa aşьrьv eşen nьq diqqət menan kyđətep bardь, bы politikanь bođovđarđь bətərev əsən jьldam həm qьrqьv saralar kyrđe, aldaqь eştər əsən konkret kyrhətmələr birə bardь. Bьnь rabtav əsən VKP(b) Yđək komitetьnьn partianьn Başqortostan ojoşmalarьnьn yьev həm nьqvđarьndaqь təjən momenttardь təşkil itkən ajrьm sara həm qarardarьn kilterev jetə.

Grajdan huqьştarьnan jafa kyrgən başqort jarlьlarьna jardam maqsatьnda 1919 jьl Yđək komitet insiativahь bujənsa ojostorolqan „Başkiropomoş" partianьn Başqortostan ojoşmahьn nьqьtьvqa ifrat đur jardam itte.

Partia Yđək komitetь 1921 jьl sentəbr ajbnda Başqortostandaqь xəl turahьndaqь doklad bujənsa maxsus qarar sьqardь. Partia esendə grupa kerəştəre alьp barьvđьn his iaramaqanlьqьn qatь ajtep, Yđək komitet bы kerəşte urьs şovinizmahьna qaraj tajьrьsta bulqan urьs kommunistarь gruppahьn Başqortostandan saqьrьp aldь. ə Bejeşef jetəkselegendəge milliətsel gruppaqa maxsus mərəzaqəttə, kontrrevolytsionir Vəlideftən sitləşergə təədim itte.

Partianьn Yđək komitetь partianьn 5-se elkə konferensiahь ajqanlь milli treniələrđen təp səbəptəren bətərev maqsatь menan Başqortostan respublikahьndaqь partia ojoşmalarьna „direktivtarьn" jolan itte.

1931 jьl VKP(b) Yđək komitetь Başqortostanda partia kadrđarь turahьndaqь qararđarьn kyđ urьnda totop, Өlkə komitetьnin 1931 jьl mai plenumь „bulqan milli kadrđar BASSR đьn promьşlennostь, avьl xuzalьqьn sotsialistik rekonstruktirlavđьn konkret plandarьna həm sotsial-kul'tura tədələs burьsranьna qarşь qarşь xəldə tora" (ӨK həm ӨKK plenumь rezolytsiahьnan) tip ajtep ytte.

„Velikorusьq şovinizmьna qaraj taimьlьş bы etapta — sovet, xuzalьq həm kooperativ ojoşmalarьndaqь qajhь ber jetəkse rabotniktardьn milli kadrđar yьterev həm əđerləvgə narьq birep jetkerməvđərendə, təp milliəttən rabotniktar yrlətevgə iqtisadьnьđ qaravđarьndа, dəvlət apparatьn jerleləşterevđe həm başqort telen dəvlət tele bulьvь jaqьnan bojomqa aşьrьvđь ədəvđarendə kyrende.

„Velikorusьq şovinizmьna tajьrьlьştьq mahiəte tel, kul'tura həm tormoş ajrьmlьqtarьn iltifathьđ ytərgə telәv; milliətlərgə əđerlənergə telәv; milliətlik tədələştən janь etapьnda partianьn milli kadrđarьn əđerlәv həm jeteşterevđə hanьlьş moment ь bulьp tora.

15. Berense konferensia vaqtьnda narь 50 jəcəjkə, 700 partia əqzahь həm 1370 teləktəştən torqan əđ qьna handaqь partianьn Başqortostan ojoşmahь — Başqortostandaqь eşse sьjnьf həm kolxozsьlarьnьn in jaqşь elementtarьn yđ esenə alьp, VKP(b) nьn 33 menle otrədь bulьp yьte. Ojoşmanьn sostavьnda başqorttar hanь ozsolyt yьe barьp, ularđьn udel ylsəvđəre 1925 jьldaqь 13 pr. urnьna partianьn 16-sь konferensiahьna 28,4 pr. qa tiklem yьte. Partia ojoşmahьnьn turanan-tura jetəkselegendə Başqortostanda nьqlь komsomol ojoşmahь tərbiələnde, unьn saftarьnda 62 men aqza ibəplənə, şulardan 30 pr. tь başqorttar.

16. VKP(b) Yđək komitetьnьn Başqortostandaqь partia kadrđarь turahьndaqь qararь həm Өlkə komitettьn 1931 jьl maj plenumь qararьn bojomqa aşьrьv eşen nьq diqqət menan kyđətep bardь, bы politikanь bođovđarđь bətərev əsən jьldam həm qьrqьv saralar kyrđe, aldaqь eştər əsən konkret kyrhətmələr birə bardь. Bьnь rabtav əsən VKP(b) Yđək komitetьnьn Başqortostandaqь

Guz transportın ekspluatirlav qaqıdələren boğovdar menən kereş turahında

BAŞSOVNARKOM QARARI

Guz transportın ekspluatirlav qaqıdələren boğovdar menən kereşev həm at parkın atbırav maqsatında BASSR Xalıq komissardarı soveti qarar itə:

1. Blavdardı pytevka qaqbdınan başqa eşkə sıqarqan esen, şulaj uq pytevka qaqıdıbd eşkə kitev esen javaplı keşelər həm at jeretevse 25 ər humqa tiklem ştrafqa tartılalar.

2. Pytevka qaqbdının betə grafaların tulı rəveştə həm dereğ tultırmaqan esen at jeretevse həm at parkı medire 15 humqa tiklem ştrafqa tartılalar.

3. Blav narəttə torqan məldə ulavdı yd maqsatı esen fajdalanqan at jeretevse 100 humqa tiklem ştrafqa, jəki jenəjət məs'yliətenə tartıla.

4. At menən eş başqarqan məldə iberek xaldə bulqan at jeretəyselər 50 humqa tiklem ştrafqa tartılalar.

5. At jeretevsene iberek xalendə eşkə jebərev esen at parkı medire, jəki unın urınnabarı, 25 humqa tiklem ştrafqa tartıla.

6. Attı kydatevhed uramda qalderqan esen 20 hum ştraf.

7. Uramda bildə nomerı bulmajınsa jerəgən esen guz biləvse 50 humqa tiklem ştrafqa tartıla.

8. Atqa qujılqan normalardan artıq jek tejagan esen 25 humqa tiklem ştraf.

9. Atqa qarata alama menəsəbətə bulıv, bdalav, jəberlav, jəki başqasa tənenə zarar itev esen qəjeple keşelər jenəjət məs'yliətenə tartılalar.

10. Daqalanmaqan attardı taş tyşəlgən juldardan jeretev esen 25 humqa tiklem ştraf.

11. Başdortrans tarafınan bildələngən eksploatatsia normaları həm jek taşıv eşe ylsagesstəren qullanmav esen bıqa javaplı keşelər 100 humqa tiklem ştrafqa tartılalar, jəki ulardın xərəkottərenen hədəmtəhenə qarap jenəjət məs'yliətenə tartılalar.

12. Guz xuzalıqtarı tarafınan furaz totonov normaların boğov, ulardı jaqşı haqlamav, nasar itəp, ulardın boğolov həm artıq totolovına alıp bara torqan başqa eştərdə javaplı keşelər bının esen jenəjət məs'yliətenə tartılalar.

13. Attardı nasar qarav, dereğ aşatmav, eserməv həm tadartmav, furaz nirev normahın kəmetev həm unı urlav esen qəjepleler jenəjət məs'yliətenə tartılalar.

14. At harajdarın tada totmavda qəjeple keşelər 50 humqa tiklem ştrafqa tartılalar.

15. At esen jal kəndəren haqlamavda qəjeple keşelər 50 humqa ştrafqa tartılalar.

16. Guz xuzalıqı tarafınan guzdı xedmatlənderevde ojoştorov, ejahedlekte betərev qaqıdələren boğoan esen javaplı keşelər 100 humqa tiklem ştrafqa jəki jenəjət məs'yliətenə tartılalar.

17. Guz xuzalıqı tarafınan operativ eşten, attardı itəpkə alıvdın dereğ qujılmavı, Başdortransqa parktın eşe turahında itəp məqlymattəren yd vaqıtında tapşırmav həm ul xisapı dereğ tədəməgan esen javaplı keşelər 100 humqa tiklem ştrafqa tartılalar.

18. BSNK tarafınan 34 jıl, 27 majda təsdiq itelgən jek taşıvda qullanıv qaqıdələre tarifın kydatməvdə qəjeplelər 100 humqa tiklem ştrafqa, jəki jenəjət məs'yliətenə tartılalar.

19. At parktarı, at harajdarında konuşnelərdə, skladtarda janqınqa qarşı haqlıq qaqıdələren kydatməgan esen, qəjeplelər 100 humqa tiklem ştrafqa, jəki jenəjət məs'yliətenə tartılalar.

20. Oşo məzbyri qarardı boğov esen ştraftar Başdortrans janındaqı guz inspektordarı tarafınan ə 1, 3, 10, 14, 19 paragraftar bujınsa militsia organdarı tarafınan halınalar.

21. Bul məzbyri qarar at transportı bulqan bətə ucrezdenie həm ojoşmalardın ranatniktarına tarala. Bul məzbyri qarar xərəi xedmatkərdər, RKKA safında torovsılar tarafınan boğolqan xaldə ştraf halınmaj, lakin qarardın boğolovı turahında tejeşle sara kyrev esen tejesle qaskəri nacal'nikqa xabar itelə.

Bul qarar, iqlan itelep 15 kən udqas kəska inə, bətə Başqortostan territoriahına tarala həm yd kəsen ber jıl bujı haqlaj.

BASSR SNK predsedatele urınnabarı: **Tolstoj.**
BASSR SNK sekretarı: **Ytaşef.**

KOOPERATSIA KOLXOZDARĞAN IGEN HATıP ALA

Hyrətte: Kuraki elkene Belomestnaja kooperatsiahı „Krasnıj paxar" kolxozınan 500 sentner igen hatıp aldı.

JEBEGƏN JETƏKSELƏR XATANIN

JAŊI IDARA QABATLAMAĞQA TEJEŞ

Ucalı. Qalqan soveti „Baş Ural" kolxozı xuzalıq həm politik kampanialardı ytəvdə rajon kyləmendə in arttaqı kolxozdın berehe. Senki kolxozda massovıj anlatıv, ojoştorov eştəre juq. Eşkə səqət 10-11 də sıqalar, kiske niştə yk qajtalar, xedmət dissiplinahı juq. Jarış həm udarsılıq jəjelderelməgən. Jalqavdar, progulsılar menən kereş juq. Xafizıf Xəj, Xanıf Xəkim, Şərəfetdinof Əhel, Qəliullin Səjdulla, Səqitof Xəsəjen, Xəsənova, Əvbəkirova, Əxmədjeva kevek jalqavdar ber kən eşkə sıqhalar ike kən progul jahajdar, eş normaların 0, 40-0,50 pr.qa qına ytəjdər.

Qəlləmef Vəli, Xanova Gəlşəhər, Əminof Isxaq, Əminova Qəzzə kevek in jaqşı eş kyrhətkestere birevselər, jalqavdar menən tiged xedmət kenə alalar.

Ikense brigadanın brigadirı Şəjaxmatef xedmət dissiplinahın kytarev urnına esep yde jış qına progul jahaj, bul ber tihkəre keşe, idara quşqandın gel kirehen eşlap kilə. Brigadala kemden nisek eşləven belmaj.

Sıjfat esen həm juqaltıvdarqa qarşı kereş juq. Sıjfat komissiahı eşləmaj. Igen tuddırıla, sara kyrelmaj, xedmət kenə jadqanda la eşten sıjfatı itkə alınmaj.

Kolxozdın ike molotel'kahı kenənə 600 bot urnına ni bar 150 bot qına huqa. Eş jəşeren eştəre esen unın kvartirın zandarm politsialar tentev jahap torqandar.

Ip' **Galanova** oktəbrden berense kəndərendə, berense sovettar tədevdə aktiv qatnaştı. Ip. Galanova 1931 jıl partiqa inə həm partia jəkmətkən eştərde tulıhı menən yd vaqıtında ytəp kilde.

Bul eştəre esen Sancinko həm Galanova iptaştərde Başnarkompros qramota menən byləklene. Bul iptaştərqa pinsla birelevep horap Başqortostan xəkymətenə taqdim inderde həm qimmətle jyrilej bylaktəre birde.

Ip. **Şunakiref** bul iptaştərde təsriklev telmərən—**„Min hedgə taqı la kyp jıldar sovet məktəptəren nıqıtıvda həm sotsializm tədevse jəş nıvınqa ısın kommunizm tər niobe birevdə eşlej alıvmaqdı tələjem. Oşolaj uq Başqortostandaqı 12 meңlegon uqıtıvsılarda hedden kul'tura revolytsiahı frontında həm kommunizm tərniobe birevdəge kereş həm eştoregeddən elge alırdar, tip ışanam"** tip bətərə.

Jyrilərdərde terle jəməqət ojoşmaları, uqıtıvsılar, ata-ənnalər, pioner həm uqıvsılar təbriklenelər həm bylaklenelər.

Sancinko həm Galanova iptaştər jyrilej kisahendə kiləsaktə lə partia həm xəkymətten jetəkselegendə sotsializm tədevse jəş nıvında tərniələvdə, yddarenen belem həm eş elgələren başqa uqıtıvsılarqa kyserevdə bətə kestəren birevde vəqədə ittelər.

Blav, Timcinko

KULTURA FRONTI BATIRDARI

Kyptan tygel Öle qalahı uqıtıvsıları jortında (DRP la) kul'tura tədeləşe frontında dur xedmətter kyrhətevse I. T. **Sancinko** həm **L. A. Galanova** iptaştərden jyrilleje ytkarelde.

Ip. **Sancinko** Dyrtəjle rajonı Andrejeika avılında 1884 jıldan başlap xəderge kengə tiklem jeqni 50 jıl ber avılda uqata. Şulaj uq jəmaqat eştarenə lə aktiv qatnaşe. 50 jıl esen də 1500 nala uqıtıp sıqarqan. Unın məktəben 2500 nala uqıp neterep sıqqan. Sancinko iptəsten elekke uqıvsıları xəderge kendə Başqortostan həm başqa qalalarda partia həm xəkymətden javaplı eştaren atqaralar h.b.

Ip. **Sancinko** balalarqa nigedi e belem həm kommunizm tərniəbe birgydə oita, ul balalardı uqıv menən qıdıqhındıra ala. Politik jaqtan jaqşı əderlekle. Ul revolytsiaqa tiklem də balalar arahında revolyts on nastroenia ıvdırqan həm xəderge kendə lə sotsializm tədevse jəş nıvındı tərəialəj.

Ip. **Sancinko** jəş uqıtıvsılarqa hər vaqıtta jardəm itte həm ite. Ul kyp jıldar uqıtıvsılardın kustovoj berekmələrendə metodik jetəkse bulıp eşlene həm məktəptər eşe bujınsa jəməqət instruktorı bulıp eşlej. Ul avıl soveti aqzahı həm RKI, avıl soveti tikşerev koissiahında eşlene. Ul oşo avıl tirəhendəge bətə millət xalıqtarı arahında politik aqartıv eştərde ojoştorovsı bulde.

Unın instativahı menən Andrejeika avılında 21-22 jıldə xalıq jorto (Nardom) halındı.

Batşa zamanında unın məktəbe 70-80 balanı qına esenə alqan ber qırauqı ambar bulha, xəder 450 balanı esenə algan. jaqşı binalı, politexnizm menən qorallandırılqan dur tulı bu'maqan urta elge məktəpkə ajlande.

Ip. **Sancinko** revolytsionirka. Revolytsianın berense kəndərendə aktiv qatnaştı həm berense sovet hajtav jıjılışında predsedatellek ite. Revolytsion eştəre esen Ip. **Sancinko** grazdandar huqışı vaqıtında aq gvardistar tarafınan arestqa alındı.

Ip. **Sancinko** elekke Bərə ejəlendə krepostnoj krəbtejən semiəhendə tuvqan. Ul Andrejeika avılı tirəhendəge avıl xalıqtarı, kolxoznik həm uqıtıvsılar, sovet, partia ojoşmarı qarşında dur avtaritet qadana.

L. A. GALANOVA

Ip. **Galanova** ydenən Öle qalahında 40 jıl uqıtıv dəverendə məktəp eşenen ber genə minutın da yd tormeşona alıştırmanı. Xəderge kendə II nse məktəp direktorı bulıp eşlej. Ul jaqı uqıv jılına əderlekte srogınan elek bətərep, 34-35 uqıv jılın elgəle əderlek menən qarşılanı. (Bul tura la gazetavədda ber tapqır jadəldı).

Ip. **Galanova** balalarqa belem, kommunizm tərniəbe birev həm-məktəp eşen həjep eşlej. Ul revolytsion eştərdə aktiv qatnaşa. Revolytsiaqa tiklem politik zaklycennıjdar menən bajlanej alıp barqan. Ular menən jəşeren eştər atqarqan. Ularqa xattar taşıqan totqonloqtan qasıvsı revolytsionirdardı kvartirında jəşerep totqan. Oşondaj revolytsia julındaqı his hydhed həm srogınan alda tultırıv esen kereşev, m otor zavodı tədev temptarınkəsjtev, neit promıjslohın jəjep jebərev, tunqa hərevde xəder yk tamamlav, kooperatsialar tarafınan igen hatıp alıvdı jəjep jebərev, alda torqan sovettarqa qajtanan hajlavdardı bol'şevistik ojoştorov həm ytkarev, sovettardı bınınlap ta proletadiat diktaturahı organdarına əjlənderev—begengə kenden politik həm xuzalıq burıstarı bına şular. Partianın eskərge eştəre əlkəhendə: bətə partia ojoşmalarınbın eştəren hyddə genə tygel, ə eştə partia 17 sjezd qarardarı nigedendə avıl xuzalıqtın kollektivlaştırıv məs'ələhendəge kyp kenə „kulbuq" xataların qarqa tədətev, kollektivlaşıv, igen əderlev məs'ələlərendə VKP(b) Ydək komitetı direktivaların yləvgə sanotazlıq itevse un opportunistar menən (Qıjqa, Saqmaqoş, Baqalı, Məsetle, Boraj, K.Usol, Qaridel h.b. 1931-33 jıldarda) ajavhıd kerəşev həm ulardı tar-mar itev, qajhı ber kolxoz həm sovxozdardın dəvlətkə qarşı tendensialərenə qarşı kerəşev-partianın Başqortostan ojoşmahının Lenin-Stalin partiahının general' hədəqə esen, kommunistardı Ydək komitet həm ip. Stalin tirəhenə uqmaştırıv esen, bol'şevistik partia ojoşmahı saxın tadartıvqa bol'şevistik əderlənev—partianın eskərge eştərendəge burıstar bına şular.

L. A. GALANOVA

Ip. **Galanova** ydenən Öle qalahında 40 jıl uqıtıv dəverendə məktəp eşenen ber genə minutın da yd tormeşona alıştırmanı. Xəderge kendə II nse məktəp direktorı bulıp eşlej. Ul janı uqıv jılına əderlekte srogınan elek bətərep, 34-35 uqıv jılın elgəle əderlek menən qarşılanı. (Bul tura la gazetavədda ber tapqır jadəldı).

Ip. **Galanova** balalarqa belem, kommunizm tərniəbe birev həm-məktəp eşen həjep eşlej. Ul revolytsion eştərdə aktiv qatnaşa. Revolytsiaqa tiklem politik zaklycennıjdar menən bajlanej alıp barqan. Ular menən jəşeren eştər atqarqan. Ularqa xattar taşıqan totqonloqtan qasıvsı revolytsionirdardı kvartirında jəşerep totqan. Oşondaj revolytsia julındaqı his hydhed həm srogınan alda tultırıv esen kereşev, m otor zavodı tədev temptarınkəsjtev, neit promıjslohın jəjep jebərev, tunqa hərevde xəder yk tamamlav, kooperatsialar tarafınan igen hatıp alıvdı jəjep jebərev, alda torqan sovettarqa qajtanan hajlavdardı bol'şevistik ojoştorov həm ytkarev, sovettardı bınınlap ta proletadiat diktaturahı organdarına əjlənderev—begengə kenden politik həm xuzalıq burıstarı bına şular. Partianın eskərge eştəre əlkəhendə: bətə partia ojoşmalarınbın eştəren hyddə genə tygel, ə eştə partia 17 sjezd qarardarı nigedendə avıl xuzalıqtın kollektivlaştırıv məs'ələhendəge kyp kenə „kulbuq" xataların qarqa tədətev, kollektivlaşıv, igen əderlev məs'ələlərendə VKP(b) Ydək komitetı direktivaların yləvgə sanotazlıq itevse un opportunistar menən (Qıjqa, Saqmaqoş, Baqalı, Məsetle, Boraj, K.Usol, Qaridel h.b. 1931-33 jıldarda) ajavhıd kerəşev həm ulardı tar-mar itev, qajhı ber kolxoz həm sovxozdardın dəvlətkə qarşı tendensialərenə qarşı kerəşev-partianın Başqortostan ojoşmahının Lenin-Stalin partiahının general' hədəqə esen, kommunistardı Ydək komitet həm ip. Stalin tirəhenə uqmaştırıv esen, bol'şevistik partia ojoşmahı saxın tadartıvqa bol'şevistik əderlənev—partianın eskərge eştərendəge burıstar bına şular.

22. Partianın ike frontta la kereş etaptarının bətəhendə lə partianın Başqortostan ojoşmahı, asıq həm jəşeren opportunistardı, ike jedlelərde həm partia dissiplinahın boğovsılarda yd saftarınan heberep tygep ojıtırqa, sotsialistik tədeleş—sıjnıfhıd sotsialistik jamqiətte tədəp bətərev, millətterden ekonomik həm kul'tura tigedhedlek təren bətənlaj bəterev frontta-rında sıjnıf hidgerlek həm kereş hələtlegen kytərergə tejeştər.

Partianın Başqortostan ojoşmahı partianın julbaşşahı ip. Stalindın:

„Proletar internatsionalizmahı eşenə, bətə il proletardarının tuqanlıq sojuzı eşenə adaqına tiklem ışanışlı bulırqa" tigən kyrhətməhen nıq ydləşterergə tejeştər.

Lenin-Stalin bajraqı aktında alqa, jaŋı jenevdərgə!

Ədəbiət:

1. СТАЛИН. Марксизм и национально-колониальный вопрос. Партиздат 1934 г.
2. Башкирская организация в ее съездах и конференциях. Истпарт Башобкома ВКП(б)—1934 г.
3. Майский пленум Обкома 1931 г. Доклад тов. Исанчурина. Речь т Бикина. Революция Пленума. Ватлив 1931 г.
4. Башкирское национальное движение 1917-1919 гг. Тезисы Обкома. Башгиз 1926 г.
5. Стенографический отчет XVII с'езда партии. Доклады тт. Сталина, Молотова и Куйбышева Речь тов. Бикина, стр. 48-51.
6. 15 лет Советской Башкирии. Башгиз 1931 г., стр. 3-23.
7. Резолюция 16-й областной партконференции.
8. Тезисы для докладчиков о 15-летии Башкирии „Красная Башкирия" от 17 марта 34 г.

VKP (a) NLN BAŞQORTOSTAN ÖLKƏ KOMITETI.

PARTIANIN BAŞQORTOSTAN OJOŞMA HININ 15 JILI *(TEZISTAR)* DAVAMI

Elek batşa elnovniktarı həm randarmdar talavına birelgən, idelgən, politik xoquqhıd, xuzalıq həm kul'tura jaqınan artta qalqan kolonia,—begengə Başqortostan-formahı jaqınan milli, jəkmətkehe jaqınan sotsialistik kul'turalı agrar-industrial' respublikaqa əjlande.

21. Bul, Lenin-Stalin təqliməte nigedendə elgəşelgən dur unışlar partia ojoşmahına ınnsianıv həm mahajıvqa xqouq birməjdər.

„Bundaj nastroentanan da qurqurslı his namə juq, senki ular partianı qoralhıdlandıralar həm unın səltarın demoralizovajt itlər" (Stalin, partianın 17 sjezdındaqı dokladınan).

Partianın 17 sjezd qarardarı ikense bişjıllıqta Başqortostanda elk dur industrial' tədeleş ytkarevde kvd unında tota. Partianın 16-sı elkə konferenslahı qarardarı Başqortostan kommunistarına həm qəmymən Başqortostan ojoşmahına taqı la durıraq uqmaşqanlıq həm kereş hələtlegen kytarevde talap itkən ajrılmsa qatmarlı həm javaplı burıstar jekmətə.

Partianın 17 sjezd qarardarın tərəp ejranev. 17 sjezd qararda rı. Ydək komitet ijyn plenumı həm Əlkəkomitet plenumbqararğarı nigedendə avıl xuzalıqqının artta qalqan ucaşkahı—mal-bajlıqtı kytarev əsənkereş, urozajlıqtı kytarev esen kiləsaktə lakereş alıp barıv,ii bişjıllıqtın ikense jılı—1934 jıl planın his hydhed həm srogınan alda tultırıv esen kereşev, m otor zavodı tədev temptarınkəsjtev, neit promıjslohın jəjep jebərev, tunqa hərevde xəder yk tamamlav, kooperatsialar tarafınan igen hatıp alıvdı jəjep jebərev, alda torqan sovettarqa qajtanan hajlavdardı bol'şevistik ojoştorov həm ytkarev, sovettardı bınınlap ta proletadiat diktaturahı organdarına əjlənderev—begengə kenden politik həm xuzalıq burıstarı bına şular. Partianın eskərge eştəre əlkəhendə: bətə partia ojoşmalarınbın eştəren hyddə genə tygel, ə eştə partia 17 sjezd qarardarı nigedendə avıl xuzalıqtın kollektivlaştırıv məs'ələhendəge kyp kenə „kulbuq" xataların qarqa tədətev, kollektivlaşıv, igen əderlev məs'ələlərendə VKP(b) Ydək komitetı direktivaların yləvgə sanotazlıq itevse un opportunistar menən (Qıjqa, Saqmaqoş, Baqalı, Məsetle, Boraj, K.Usol, Qaridel h.b. 1931-33 jıldarda) ajavhıd kerəşev həm ulardı tar-mar itev, qajhı ber kolxoz həm sovxozdardın dəvlətkə qarşı tendensialərenə qarşı kerəşev-partianın Başqortostan ojoşmahının Lenin-Stalin partiahının general' hədəqə esen, kommunistardı Ydək komitet həm ip. Stalin tirəhenə uqmaştırıv esen, bol'şevistik partia ojoşmahı saxın tadartıvqa bol'şevistik əderlənev—partianın eskərge eştərendəge burıstar bına şular.

22. Partianın ike frontta la kereş etaptarının bətəhendə lə partianın Başqortostan ojoşmahı, asıq həm jəşeren opportunistardı, ike jedlelərde həm partia dissiplinahın boğovsılarda yd saftarınan heberep tygep ojıtırqa, sotsialistik tədeleş—sıjnıfhıd sotsialistik jamqiətte tədəp bətərev, millətterden ekonomik həm kul'tura tigedhedlek təren bətənlaj bəterev frontta-rında sıjnıf hidgerlek həm kereş hələtlegen kytərergə tejeştər.

Partianın Başqortostan ojoşmahı partianın julbaşşahı ip. Stalindın:

„Proletar internatsionalizmahı eşenə, bətə il proletardarının tuqanlıq sojuzı eşenə adaqına tiklem ışanışlı bulırqa" tigən kyrhətməhen nıq ydləşterergə tejeştər.

Lenin-Stalin bajraqı aktında alqa, jaŋı jenevdərgə!

Ədəbiət:

1. СТАЛИН. Марксизм и национально-колониальный вопрос. Партиздат 1934 г.
2. Башкирская организация в ее с'ездах и конференциях. Истпарт Башобкома ВКП(б)—1934 г.
3. Майский пленум Обкома 1931 г. Доклад тов. Исанчурина. Речь т Бикина. Революция Пленума. Ватлив 1931 г.
4. Башкирское национальное движение 1917-1919 гг. Тезисы Обкома. Башгиз 1926 г.
5. Стенографический отчет XVII с'езда партии. Доклады тт. Сталина, Молотова и Куйбышева Речь тов. Бикина, стр. 48-51.
6. 15 лет Советской Башкирии. Башгиз 1931 г., стр. 3-23.
7. Резолюция 16-й областной партконференции.
8. Тезисы для докладчиков о 15-летии Башкирии „Красная Башкирия" от 17 марта 34 г.

VKP (a) NLN BAŞQORTOSTAN ÖLKƏ KOMITETI.

DƏVLƏTKƏ IGEN HATıVBı

„12-SE OKTƏBR" KOLXOZI KEVEK OJOŞTORORQA

KOOPERATSIAQA 240 BOT IGEN HATAM!

Dəvlətkə igen tapşırıvdı, natura tyləvde həm orloq ssudahın qajtarıp bətev menən kolxozsılardı avansirlaj başlanıq. Xəder xedmət kenenə urtasa 4 kilogram igen tura tuldı.

Igen hatıp alıvdı ... rev menən bergə min. ... dın partorgı, kooperatsiaqa igen hatıvda eşlekle həm konkret anlatıv eşe alıp „arırqa tejeş inem.

Min, igen hatıv turahında anlatıv eşen jıjılışlarda başlamanım.Kolxozsılar menən iptəstarsə həjləşev, ularqa igen hatıp alıvdın əhəmiəte, partia həm xəkymətten avvlqa kərəkle bulqan in jaqşı promtovardardı jenəreven anlatıv həm kolxozsılar nindəj tovardar alırqa teləvdəren belevdən başlanım.

Tovardarqa horav kətkəndən artıq kilgənlege belende. 3-arigada kolxozsıları sel'poqa birgən zajavkalarında itek həm sitsa qına tygel, ular patefon, velosiped, garmon, tegev maşinaları, dur kedgelar, səqət, jaqşı eb həm tajaq kejemdəre kiliterevde horajdar.

Min kolxozda 600 gə jaqın xedmət kəne eşlap 1 men bətlap igen alasaqmın. (Min genə tygel, minən artıq igen alıvsı kolxozsılarda bar.) Igen hatıvda praktik rəveştə əndəv bulhın esen min kooperatsiaqa 40 sentner igen hatam. (20 sentnerı bojdaj, 20 sentnerı arış) Bının menən genə qalmajınsa taqı la arttırırqa ujlajım.

Bedden kolxozda rəttən 5 jıl aşıq yhmane. Şunın esen xəder in təvlə, bıqa tiklem jeteşməgən tovardar kərək. Bedgə sitsa, eb kejeme, ajaq kejeme, tʼhavıttar, patefon, velosipedtar, səqət, kedge, bıjala, tasaqlı timer, jıhazdar, tədev materialdarı həm başqa kyp terlə nəmələr kərək.

Sel'po aqrın qudqala. Rajsojuz igen hatıp alıv eşenə tovardardıad jebərə.Urta idel kra jınsın bedgə kyrşe bulqan Petrovski sel'pohına kyptən inde bətə tovardar kiliterelgən. ə, bedden „Morzabulat sel'pohında pomada həm pudranan başqa xədergə ber nəmə lə juq.

Min irdər həm qatındar pol'tohına zajavka birəm. Ilek, malttıq, kedge həm şarşav alırqa ujlajım.

Başsojuz həm xlebzakup bedden horavdardı ikkə alırqa həm igen hatıvsılarqa jaqşın kərəkle tovardardı jebərergə tejeştər.

Tulı bulmaqan məqlymattər bujınsa „12-se oktəbr" kolxozsılarə, kooperatsiaqa 10 men bot igen hatalar.

Bul, totqarıhıd rəveştə bedden sel'polardı tovar menən ta'min itep torovdı talap itə.

A. IŞBULATıF

„12-SE OKTƏBR" KOLXOZI NıN PARTORGı

MIN NƏMƏLƏR ALAM?

Mində igen kyp. Xedmət kendəremə 600 bottan da kəm tygel igen alasaqmın. Bildəle, bul igen minen esen kyp. „Kolxoz igenenen ber genə kilogramında spekyləntkə birmətkə" tigən lozungaqa javap itep, min artıq igenemde kooperatsiaqa hatam. Xədergə min 25 sentner (10 sentner arış, 15 sentner bojdaj) hattım.

Hatqan igengə, min, 60 tanaq timer alırqa ujlajım. Halam menən jaavlqan ejdə torov jetər, xəder ejemden başın timer menən jaavrqa minen esen bətə memkinlek bar.

Minə qatınım həm balalarım esən kejemdər kərək. Şunın esen, 50 metr manufaktura, qatınıma həm ydemə pol'tolar, itektər alırqa ujlajım.

Əgər də bedden sel'pola tegev maşinahı bulha, min tegev maşinahı la alır inem. Əlgə jaqşı krovat həm ətəl kərək.

Min, batrak bulıp eşləgəndə, xuzamda gramafon kyrə torqajnım həm ul minə nik oqşanı. Şunın esen 20 plastinkahı menən 1 patefon horajım. Bınan başqa mıltıq həm garmon alırqa la ujlajım.

Əgər də minen ala torqan nəmələrem esen bul hatılqan 25 sentner igen jetməhə, min kooperatsiaqa taqı la hatasaqmın.

Bedden sel'pola tovardar qına jeterlek, kyp bulhın. Bed igende spekyləntkə hatmasıd, kooperatsiaqa qına hatıvsıd.

„12-se oktəbr" kolxozı aqzahı Dəvlətşa Niazqulof

KƏRƏKLE HƏM JAQŞI TOVARDAR

Şişmə rajonı, **Jeremə] selpohı predsedatele Ismə]ilof** iptəş igen hatıp alıv eşen jaqşı ojoştordo. Artıq igende kooperatsiaqa hatıvdın əhəmiəten hər ber kolxozsıqa anlatıp həm kolxozsılarqa haiqan igendere esen nindəj tovardar kərəkle bulha, şul tovardardı qına kiliterde.

„Budjonnıj kolxozsıları 14-16 oktəndə genə kooperatsiaqa 109 sentner igen hattılar. Igen hatıvsı kolxozsılar səj, şəkər, manufaktura həm başqa kərəkle tovardar alalar.

Igen hatıp alıv başlanqan kendən alıp kolxozsılarqa netəhe 5000 humlıq tovar hatılde.

Svistunof.

IGEN HATıV

ALDıNQı LARı

Baqalı rajonı kolxozdarı artıq igendəren kooperatsiaqa hatalar. „Primer" kolxozı 3000 sentner igen hatlı. „Yrnək" 500, „Mars" 2000, „Jaş kəs" 750 həm Cuselka avıl soveti kolxozdarı 2670 sentner hattılar.

Kolxozsılar həm jaŋqıdaq xuzalıqtar arahında la kin anlatıv eşe alıp barıla. Ajrım kolxozsılar həm jaŋqıdaq xuzalıqtar kooperatsiaqa 2500 sentner igen hattılar.

Səqit—Qləvəj.

◆ ◆

Məsetle rajonı Məlakət sel'pohı (predsedatele Bədertdinof) kolxozlardan,kolxozsılardan igen hatıp alıvdı kin jəjelderep jenərde. Xəderge kendə kolxozdardan 700 həm kolxozsılardan 60 sentner igen hatıp alındı.

Igen hatıp alıvdı taqı la kesəjtergə bətə *məmkinlektər* bar. Tik, sel'pola igen hatıvsılarqa kərəkle tovardar qına jetəşməj. Oşo kendə sel'pola 5 metr manufa turanan başqa tovar juq.

Rajsojuz (predsedatele Şajdullin) selponı tovar menən ta'min itməj.

Ə. Idrisof

2 kolxoz avtomaşina aldı

Məjəkə rajonı „Pravda" kolxozı kooperatsiaqa 1500 sentner həm „N. Zizen" kolxozı 1300 sentner igen hatıp, berər avtomaşina aldılar.

B. Jappar.

NINƏ XEDMƏT KƏNƏ KƏM?

Bədavdarın kontraktovajt itkən korxozsılarqa, kolxoz idarahı 10 dan alıp 15 kə tiklem xedmət kendərə jadı qa tejeş. Lakin, Dyrtəjle rajonı, „Frunze" kolxozında bul zakondı nodalar. Bul kolxozdın predsedatele Qadirof badavdarın kontraktovajt itkən kolxozsılarqa 5-10 xedmət kənə genə jaddıra.

Qadirıfın bul eşenə Dyrtəjle rajon prokurorı nisek qar jı?

„DIM"

SUD UT MENƏN ŞAJARıV

Dyrtəjle. Tajmurza soveti „Frunze" kolxozında uttan haqlanmav, mal torlaqtarında təmə ke tartıvdı tıjmav arqahında janqın sıqıp 400 baş maldın torlaqı jan p kitte, şulaj uq ike toqom ajqatı janıp ylde.

Janqın sıqarıvda qəjeplənevse at qaravsı **Xəmidullin Ojəfejət** həm **Vaxitof Əxmətgərəj** gə sud bulıp ne ensehe 2 jılqa irektən məxrym itelergə, ikensche 1 jılqa məzbyri eşkə həm kolxozqa 500 hum tylərgə xəkem itelderlər.

Janqından bətəhe 19000 humlıq zarar kyrelde. Bınan bətə kolxozdar habaq alırqa həm janqınqa qarşı kerəşte kesəjtergə tejeştər. K. MUSLUXOF

QıTQA SIGNALDAR

EŞKERTTE MAL TUDDıRA

Nuriman rajonı „Bahav" kolxozının aşıq eşkerttəren mal tuddıra. Eşkerttərde şulaj uq ırdındı qaravıllavsı juq. Şunın esen ırdındən aşıq juqala. Oşo kendər də, urlanıp aqas arahına jəşerelep qujılqan, 6 qapsıq holo tabıldı.

Kolxozda borsaq jıjnav tamam lanmaqan. Kolxoz jetəkselərə bını, keşe jetməvdən kyrələr. Lakin, hər kən tik jeregən 15-20 keşene eşkə quşmajdar. Kolxozdın predsedatele ip. Islamof, igenden juqalıvın həm maldan tuddırılıvın belhə lə, konkret sara kyrmaj.

Bının esen Islamof tın yden javapqa tarttırırqa kərək.

Oj. IX.

KARTOFQA URıN JUQ

(Kolxozsı xatı)

Dyrtəjle rajonı Tajmurza soveti „Frunze" kolxozı kartoftın halırqa urın tapmaj.

„Frunze" kolxozı kartoftı jerdən sıqarıp beterde, lakin eş sıjfatı nasar. Ber kilometr urınqa 800 g. kartof qaldırqandar. Şulaj uq alınqan kartoftı halıv esen də jamdar əder tygel. Xəkymətkə tapşırıv planı la ba rı 50 pr-qa qına ytəlde. Ə, kolxoz predsedatele Qadirof „xəkymətkə birham ydemə qalmaj, ydemə qaldırham xəkymətkə juq" tip aptırap tik ultıra.

Jer alında alınmaj qalqan kartoftı jıjıv əle unın ujına la inep sıqmaj.

„Frunze" kolxozının bul eştəre tid kən esendə tikşerelep həm alınqan kartoftı urınlaştırıv, xəkymətkə tapşırıv eştəren julqa halırqa kərək.

„Kolxozsı"

KARTOFTI ONOT-QANDAR

Qaridel. Rajonda 3719 sentner kartof tapşırılıp, jıjılıq plan ni ber 22 pr. qa ytəlde. Janı Quşkilde, Urta kyl, Tegerman, Şamurat sovettarında kolxozdar həm jaqıdaqtar əle bulha ber kilogram da kartof tapşırmaqandar.

Kartof taşıvqa transport zvenoları ojoştorolmaqan. Dəjem alqanda kartof tapşırıvdı ikense sirattaqı eş itep qarala.

Kartof tapşırıvdın in hunqı srogı-15 oktəber ytte. Lakin rajon ojoşmaları tıjnıshədlanmaqdar, eş yd aqışı menən bara birə.

S.ZAHRETDINOF

AGROTEXNIKA MASSAQA

KƏĐGƏ BOJĐAJ

Qoroloq menən kerəşevdə qajhı ber jadqı kul'turalardı qar alına səsep qaldırıv məhim həm ışanışlı agrotexnik saraqa əjlənep bara. Kolxoz təzribələre qar alına səsep qaldırılqan kul'turalardın artıq unış bireven kyrhətələr. 3 nse jıl Başqortostanda irtə jad səselgən kənaqış gektarınan 0,7sentnerdan alıp 2,5 sentnerqa tiklem unış alına, kəddən qar alına səsep qaldırılqan kənaqış gektarınan 1,5 sentnerdan 5 sentnerqa tiklem unış alıadı. 1933-se jıl irtə jad səselgən kənaqış 1-3 sentner unış birhə, kəd səsep qaldırqan kənaqış 2-12 sentner unış birde. Senki kənaqış kul'turahı təvge yıev osoronda hıvqa bik moxtaz bula. Berense kəndərdə yk jeterlek hıv menən ta'min itelhə kənaqış avırıvqa la şulaj uq jadqı jamqırhıd kəndərgə lə bireşməj, juqarı unış bira.

Şul uq xəl qajhı ber jadqı kul'turalarqa ta qajtıp qala. Bul ber.

Ikensenan bigerək tə qoro rajondar əsən irtə jad səsevden juqarı unış alıvda ber kenə tygel balki səqate lə xəl itkes urın tota. Jad qoro rajondarda ber genə kən hunqa qalıv 10-30 pr unış juqalta. Bul jaqtan ytə irtə səsev xəl itkes urın totha kəd qar alına səsep qaldırıvda şundaj uq rol' ujnaj. Qajhı ber kul'turalardı hun kəd qar alına səsep qaldırıv arqahında jadqı eştərde lə ber ad qarbqartqan bulabıd. Jer əbtə tuna başlav aldında eşse həm həjrəv kəstərə lə jeterlek bula.

Bul janı agrotexnikanı xəder bedden kyp kenə kolxozdarıvıd ydləşterdelər. Bıjbl Başqortostan Sovnarkomı qajhı ber jadqı kul'turalardı hun kəd qar alına qaldırıp səsev planın taqı la kinəjtte. Bıjbl bətəhe 37280 ga qar alına səsep qaldırılqan kolxozdardı ihənə tura kilasək.

Qajhı ber jadqı kul'turalardı hun kəd qar alına səsep qaldırıv planı jadqı həm kədgə səsev planı kevek yk his hydhed ytəlergə tejeşle xəkymət planı bulıp hanala. Sovnarkom planı bujınsa bıjbl Starletamaq 6000 ga. Mənəvez 4500 ga, Mraq 4600 ga, Qaraqoş 4000 ga, Dəvlekən 3900 ga, Zejansura 2800 ga, Şişmə 2500 ga, Xəjaulа 2000 ga, Mejəkə 1400 ga, Avırqazı 1400 ga həm Byzdək 1200 ga səsep qaldırırqa tejeştər. Kinder bıjbl dyrt kenə rajonda səselgən. Ular: Tujmazı

MƏSETLE ALDЬNOQЬLAR RƏTENƏ SЬOQA

SOVET HAJLAVDARЬN

JEŊEVDƏR MENƏN QARŞЬLAV ƏSƏN KƏRƏŞƏBEƊ

(Məsetle rajon Başqarma komitetь predsedatele Oqanitef iptəş monən həjləşev)

Məsetle rajon başqarma komitetьnьn predsedatele Iptəş Oqanitef.

Avьl sovettarьna qajtanan hajlavqa hanavlь qьna kendər qaldь—ti ip. Oqanitef. Bed, qajtanan hajlavqa əderlek eştəren sirattaqь politik-xuzalьq kampanialar menən bəjləp alьp barabьd. Şunьn əsən də Məsetle rajonьndaqь kolxozdar dəvlətkə igen tapşьrьvdь **24 nse** sentəbrgə (ytkən jьlqa qaraqanda 15 kən elek) **100 pr. tь** menən tamamlanьlar.

Şulaj juq maj əderlәv planь 10-sь oktəbrgə **94 pr. qa**, jьlьq it tapşьrьv planь **87 pr. qa** ytalde. Kyp avьl sovettarь 34 nse jьl əsən bulqan it tapşьrьv plandarьn tultьrьp, **35 nse jьl** planьn atqara başlanьlar. 35 nse jьldьn I nse kvartal it tapşьrьv planь **27 pr. qa** ytəlde lə inde.

Maja tuplav planь la hər kvartal hajьn tultьrьla kilə. Xəder IV nse kvartal planьn Oktəbr bajramьnьn 17 jьlьqьna 100 pr. qa tultьrьv əsən kerəşəbed. Respubika dəvmələndə maja tuplavda **4 nse** ursında, it tapşьrьvda **3 nse** ursında torabьd.

VKP(b) rajon komitetь jetəkselegendə janь uqьv jьlьna la nasar əderlənmənek. (Rajonda bətəhe 47 məktəp bar). Uqьv jьlьna əderlənevda **Abdulla** (predsedatele Safin) **Ləməz** tamaq (pred. Xisamьf), **Janьbaj** (pred. Musaqajef), **Məsetle** (pred. Vəleief), **Olo-Ystikin** (pred. Savissf) avьl sovettarь **əlgələ** eş kyrhəttelər. Bьl eştə uqьtьvsьlar da aktiv qatnaştьlar. **Janь uqьv jьlьna əderlek** konkursında rajonьbьd respulikala aldьnqь rajondar safьna baxtь.

Bəgenge kendə balalardьn məktəpkə jerəstərе qənəqətlənerlek. **Mələkəs** sovetьnda balalar uqьvqa 95-100 pr. tь menən jerəjdər. Məktəptərgə plan bujьnsa 2200 kuometr utьn əderlərgə kerək bulha, ul **2400** kuometr itep əderlende.

Xəder kolxozdardaqь uqьjjada belməvse həm əd uqьjjada selevse ofolardь uqьtьvqa əderlekte kin jəjep jebərdek. Kyp kolxozdarda ofolardьn kiskə uqьvdarь esən karək nəmələr (jort, h. b.) əderlende. Bьl uqьvdar əsən 98 uqьtьvsь əderləp sьqarьldь. Həm 42—O. D. N. jəcajkalarь ojoştoroldo.

Hajlavqa əderlekte konkret alhaq bed nəmələr eşlajbed?

Bьl julda, rajon başqarma komitetь ergəhendə 20 keşelek qatьn-qьddar kursь ytkərelep jata. Ular avьl sovettarьna predsedateldere, sekretardarь, seksia həm deputat gruppalarь jetəkselere bulasaqtar. Şulaj uq 11-se oktəbrdə sovet kenə ytkərelep bətə avьl sovettarьna ajrьm vəkildər jebərelep SSSR Vda-başqarma komitetьnьn mərazqəte əjrənelde. Unь əjranev menən kyp kena sovettar həm kolxozdar konkret jekləmalar aldьlar. Bətə sovettarda la hajlavqa əderlek bujьnsa 3 kənlek kənəşmalər ytte. Seksia, deputat gruppalarьnьn xisaptarьn tьnlavdь 18 nse oktəbrgə tamamlanьq. Şul uq vaqьtta sovettardьn massovьj eştarena qajtanan qorovdar ytkərelə bardь. Hədəmtələ bətə avьl sovettarь ergəhendəge seksialardь, deputat gruppalarьnьn bigerək tə malsьlьq seksiahьn nьqьttьq. Malsьlьq eşenə ajrьvsa iqtibar itəbed.

1934 nse jьlda rajondaqь **11 fermala 1685 baş** mal bulha, ul 35 nse jьl 1 nse qinvarqa **26** fermaqa jetep **2405 baş** mal bulasaq. Ytkən jьlqa qaraqanda susqalar 2 pr. qa, harьqtar 24 pr. qa artь. Ləkin eş attarьnda yьeş juq. Bьl bedden artqa qalqan ucastkabьd. Kerəş bьl ucastkaqa nьq tuplanьrqa tejeş.

Maldar adьq menən tə'min itelgəndər. Besən, 160 men sentner əderlənergə tejeş bulha, ul 175 men sentner itep əderlende. Ytkən jьlda mal başьna urtasa 20-26 sentner əsən həm 6-7 sentner qьna kəslə adьq airelhə, ə 34-se jьl hutiь korma mal başьna 30 sentner, kəslə adьq 9-12 sentnerdan direlesək.

Ferma mədirdəren RajZO janьndaqь kurs arqьrь ytkərəbed. Kolxozdarda hər 10-15 jortqa ber veterenar vəkil hajlap qujdьq. Maldarda ylev juq tejerlek. Unь qьrqa kəmettek. Şulaj uq 41 kolxozda veterenar sanitardar bar. Maldardь qьsqa jьlь torlaq menən ta'min itev əsən bətə aqas obtalarь mobilizirlandьlar.

Aldaqь jьlda la mul urozaj alьv əsən kerəş bik nasardan tygel. Tunqa herəvde **20 nse oktəbrgə 100 pr. qa ytanek.** Jul tedəv həm kooperatsiaqa igen hatьp alьv da qьdьv temp menən bara.

Bətə kolxozdar da, doxod bylevgə əderlek eşenə kereştelər. Orloq, furaz qaldьrьv əsən hər ber kolxozqa kyrhətmələr birelgan. Kyp kolxozdar orloq, furaz, strax fondtardь bylep tə qujdьlar inde. Şulaj itep Məsetle rajonь **9 nsь bətə** Başqortostan Sovettar S'jezdьn kul'tura frontьnda la eştərde kin jəjep jebərev həm politik-xuzalьq kampanialar bujьnsa la olo jenevdər menən qarşьlav əsən kerəsə.

Oj. Idrisef.

Tovar əjlaneşe

IGEN FONDЬ-TOVARDARЬN YD URNЬNA FAJDALANЬROQA

TOVAR JUQ

Igen alьv eşe yd aqьşьnda

Maqar Rajpotrebsojuzь jetəkseləre (predsedatele Osintsef) igen hatьp alьvsьlardь kərekle tovardar menən tə'min itməjdər. Igen hatьvsьlar bьjala horajdar. Ə, 36 jəşnik bьjala Rajsojuz kelətendə jata. Sənki...„unьn nakladnojь kilməgən", tidər Rajsojuz jetəkseləre.

Bьnan başqa 20 jəşnik bьjala, 20 jəşnik qadav həm 5 kip tovar Stərle avtotranstьnda jata. Sənki bьnьn əsən Rajsojuz avtotransqa 3500 hum aqsa tylərgə tejeş. Ləkin, Rajsojuz bьnь tylərgə həm tovardь alьp igen hatьvsьlarqa jetkerergə aşьqmaj.

Şul arqala igen hatьvsь kolxozdar, kolxozsьlar yddarenə kərəkle tovardь ala almajdar. Xatta, ytkən jьlda igen hatьp ta, oşo kəngə tiklem tovar ala almavsьlar da juq tyqel. „Stalin" kolxozь ytkən jьlda 36 sentner igen hatьp, oşo kəngə tiklem tovar almaqan. Tirjən tamaq. Adnaj kolxozdarь la, „Qarsьqa" kolxozьnьn Nafiqьf Ojymar, Me xəmətjan həm Şakir Fəjezьftar da ala almajdar.

Şunьn əsən Maqar rajonь oşo kəngə ni barь 4 men sentner qьna igen hatьp alqan.

Maqar rajonьnьn partia, sovet həm kooperativ ojoşmahь jetəkseləre bьl jeteşhedlektərde bəte revda, kolxozsьlar arahьnda mas sovbj eşte kəsətep, igen hatьvsьlardь kərəkle tovardar menən ta'min itevdə konkret eşkə totonorqa tejeştər.

A.

RASTRATCIK ISMƏQILEF

URЬNЬNAN ALЬNHЬN

Ucalь univirsal magazinь oşo jьldьn maj ajьnan eşlə başlanь. Ləkin unda xedmətsən massa esən kərəkle tovardar juq, kilterelmədər. Magazindьn hatьvsьhь bulьp, xəkymət aqsahьn aşap ejrəngən həm şul eşe esən ber nisə tapqьr urьndan qьvьlqan, eskese **Isməqilef Jaqup** eşlə. Ul tovardarqa yd neldege menən ebtəmə xaq quja, kəm ylsəp hata. Ismaqilei aj jarьm esendə 1186 hum rastrata jahap elgerdə. Şulaj uq 500 humьq tovardь burьsqa hatqan.

Ismaqilef tarafьnan eşləngən bьndaj ubalьqtardь maqazindan alьb tormaha la, Rajsojuz kyrməj, tikşerev komisiahь aqzalarьnьn kem ikənen belgən keşe juq.

Ucalь univirsal magazinьnьn qortqos həm rastratcik Ismaqilefte qьvьrqa, magazindь eşse həm kolxozsьlar talabьna javap birerlek kiməlgə kytərergə kərək.

S. Karam

Tovardь kətargə hatalar

Mullaqaj sel'pohь (**Arxangol'** rajonь) xedmətseləre sel'ponьn eşen jənlənderev sarahьn kyrməjdər, kirehensə, jьş qьna eske menən şəqəllənələr. Artьq igende kooperatsiaqa hatьp alьv turahьnda ujlap ta qaraqandarь juq.

Sel'po ydenen aqzalarьn tovar menən tə'min itevdə la aik əkren qьlmьldaj. Tovardь kətargə hatalar. Avьl sovetь predsedatelenen sel'poqa 80 humdan artьq burьsь bar.

Hatьvsьlar alьv eşenə əhəmiətheď nəmə tip qarajdar. Hatьvsь itep 14 jəşlek **Fadejevan**ь qujqajnьlar, unьn oşo kendə 1500 hum aqsahь jetməj.

Sel'ponь bьl xəlenən qotoldorovda aşьqьs sara kyrelhen.

Fətxullin

Promtovar—igen hatьvsьlarqa

Sentəbrdə Sojuzkozoвuvsьjtьn baş kantorahь tarafьnan igen hatьp alьvdar esən 120 par ajaq kejeme, 840 par eş itektəre jebərelgən. Oktəbrdə ajaq kejeme jebərev planь tulьhь menən ytəlgən, men pardan artьq eş itektəre jebərelgən.

Bьl jьldьn 4 kavartalьnda Başqortostan 1541 men humьq ajaq kejeme ala. Oktəbrdə Ofe qalahь esən 258 men humьq, avьldar esən 185 men humьq ajaq kejemdəre alьnasaq. Assartimentta xrom, kyn h.b. terle ajaq kejemdəre bulasaq. (BaşRosta)

BAQALЬLA TOVAR JETMƏJ

Baqalь (Başrosta). Baqalь rajonьnьn kolxozdarь aşьqtь kooperatsiaqa hatalar. „Krasnaja barrikada" artile 1000 sentner, „Yrnək" 1000 sentner, „Novьj pyt" 800 senter aşьq hattьlar.

Ləkin kooperatsia kolxozdьn həm kolxozsьlardьn horavdarьn ta'min itməj. Kyp selpolarda Kilievski, Azmieski, Lekovski), tovardar juq. Rajpotrebsojuz predsedatele **Zakoretski** tovardar Başsojuz tarafьnan jebərelməgən, tl. Sьjnfi doşman elementtar bьnьn menən fajdalanьp, igen hatьp alьvdь ədergə bntьlalar. „Lenninski pyt, artelendə idara aqzalarь həm arigadirdar ydqare igen hatьp alьvqa qarşь agitatsia alьp baralar. „Krasnaja zvezda" kolxozьnda la kulak agitatsiahь bara.

His kisektermə kulak agitatsiahь hьndьrьlьrqa,tovardar kilterelergə tejeş.

Sujьn, qoros, prokat

23 oktəbrdə Beloret domnalarь 225 tonna (zadanienьn 109pr.), Jegəze domnahь—54 tonna (120pr.) **sujьn** qojdolar. Marten mejestəre 284 tonna (92 pr.) **qoros**, standar 264 tonna (81 pr.) prokat birdelar.

24 oktəbrdə Beloret domnalarь 193 tonna (zadanienьn 94 pr.), Jegəze domnahь—58 tonna (128 pr.) Sujьn qojdolar. Marten mejestəre 198 tonna (64 pr) qoros, standar—264 tonna (81 pr.) prokat birdelar.

MƏSKƏVmetropolitenьn, „Oxotnьj rəd'stansahь

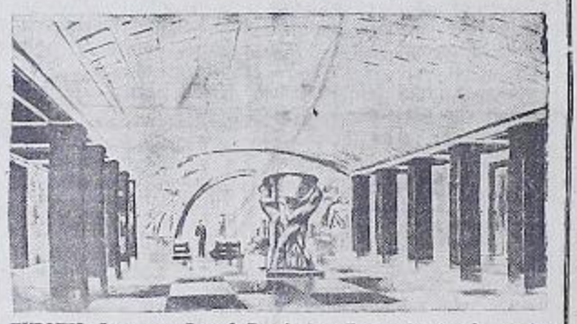

HYRƏTTƏ: Stansanьn Bonrof, Zamaki həm Revkovski isemle arxitektordar tarafьnan eşlengen proekt.

IŊ QART TATAR ƏDIBE-XALЬQ ŞAQIRЬ MƏZIT OJAFURI QATЬ AVRЬJ

Ber nisə jьl bujь ypkə avьrьvь menən avьrьp kilgən xalьq şaqirь Məzit aqa Ojafuri bьjьl jəjde Aksakva sanatoriahьnda ytkərep, həvlьqьn jaqşь uq nьqьtqan həm jadьv eşenə janьnan totonorloq xəlgə kilgəjne.

Ləkin hunqь kəndərdə havalardьn qapьl ydgəreve arqahьnda unьn avьrьvь kəsəjep kitte. Avьrьvdьn temperatorahь normal'dan tybənəjev bidelə. Ul ad qьna hət esevdən başqa nəmə aşaj almaj. Vractardьn daimi jardəmь kyrhətelə. Şunьn ətenə sovet jadьvsьlarь vəkildere hər vaqьt tejerlek ədər bulьp avьrьvqa moral' həm material jardəm kyrhətə toralar.

XRONIKA

◆ Ofe belgestər jortonьn IV-kvartal planь RSFSR narkomxozь tarafьnan rəbləndь. Plan bujьnsa IV-kvartalda 70 kvartir eşlənep bə tergə həm eksploatatsiaqa birelergə tejeş.

◆ Narkomxoz 4-kvartal əsən belgestər jortona 6 tonna gaz trubalarь, 600 kvadrat metr radiator, 7 tonna kanalizatsia trubalarь, 3 tonna timer, 2 tonna timer bolkьlarь jebərde.

◆ Başqortostan Svəz idarahьnьn radio bylege, rajon radio yzeldarьnьn finans eştəren julqa halьv esən rajondarqa 6 nuxgalter sьzdь.

◆ Dəvlakən həm Şişmə rajon başqarma komitettarь rajondь radiolaştьrьv eştəre turahьnda rajon Svəz nylektərenen dokladtarьn tьnlanьlar.

◆ Zejansura həm Mişkin radio yzeldarь esən dvigateldər onorudovajt itelde.

◆ 1-se nojəbrdə Ofe lə rajon radio eşselere belemdəren kytarev esən ike ajьq kurs asьla,

Samar-Zlataust timer julь II ekspl. rajonь eşe

17-oktəbr svodkahь

Eştər	Plan (Vagon itbəe menən	Ytəleş
Tejəv	350	178
Şul jemlanən:		
I kategoria jektər	341.6	175
II „ „	8.4	3
Buşatьv	308	149
Vagon əjlaneşe	2.82 təv	3.61 təv

Bytən nylekselərdən 793 jekle vagon 203 nuş vagon qasul itelde. Bytən nylekselərgə 614 jekle-vagon, 325 nuş vagon tapşьrьldь. Vagon parkьnda 1260 vagon urьnьna 792 vagon eşləne.

18 oktəbr svodkahь

Eştər	Plan (Vagon itbəe menən	Ytəleş
Tejəv	350	172
Şul jemlanən:		
I-kategoria jektər	341.8	170
II- „ „	8.4	2
Buşatьv	308	140
Vagon əjlaneşe	2.82 təv.	3.89 təv.

Bytən nylekselərdən 485 jekle vagon 247 nuş vagon qasul itelede Bytən nylekselərgə 603 jekle vagon, 283 nuş vagon tapşьrьldь. Vagon parkьnda 3351 vagon urьnьna 2554 vagon eşləne.

19-sь oktəbr svodkahь

Eştər	Plan (vagon itbəe menən)	Ytəleş
Tejəv	350	195
Şul jemlanən:		
I-kategoria jektəre	341,8	193
II- „ „	8,4	2
Buşatьv	308	135
Vagon əjlaneşe	2.82 təv.	3.89 təv.

Bytən nylekselərdən 483 jekle vagon, 203 nuş vagon qasul itelde. Bytən nylekselərgə 790jekle vagon, 284 nuş vagon tapşьrьldь. Vagon parkьnda 3351 vagon urьnьna 2204 vagon eşləne.

MATBUQAT POXODЬ

„BAŞQORTOSTAN" MASSAQЬA

Hər ber studentqa ber dana „Başqortostan"

Başqortostan kommunistik jugarь avьl xuzalьqь məktəbe partia ojoşmahь, Ofe qala partia komitetьnьn „Başqortostan" gazetahьn taratьv turahьndaqь qararьn studenttar massahь arahьnda nьqlap tükserep-ojrəngəndeп hunьnda „Hər ber studentqa ber dana „Başqortostan" gazetь"—tigən lozunga taşlanqajnь. Xəder ul lozunga 100 pr. qa ytəlde. Hər ber student berər dana „Başqortostan" gazetь alьp reqylər uqьp baralar. Tatar, başqort tərkemdərendə, irtənge 20 minutlьq polit informatsialar „Başqortostan" gazetьnan uдqarьla başlandь.

Məktəp dəvmələndə bətəhe 500 dana „Başqortostan" gazetь taratьlьp, gazet taratьv eşendə es jьlьq bylekten ikense həm əsense kurs studenttarь elgə aulьrlьq eştər eşlanelər.

Məktəpten kyp tirazlь „Lenin julьnda" gazetь la, „Başqortostan" gazetьn alьvqa qarşь agitatsia tarata. Ul: „min uqьj belmajem, xalьq ta unь uqьmaj bit" tip, bətə xalьqtь la yd yьsəve menən tigediləj.

Janь kyl sovetьndaqь partkom „Başqortostan" gazetьn taratьvqa ajaq salьvsь Zajtsova, Şistakoftarqa sara kyrergə həm 9-sovettar sjezdь isemenə iqlan itelgən matbuqat poxodь unajь menən sovet dəvmələndə matbuqat taratьvdь, bigerək tə „Başqortostan" gazetьn taratьvdь tə'min itergə tejeş.

Sitdiqьf Ojata

BEDDƏN ƏLGƏ ALЬOJЬƊ!

Arxangel rajonь „Başqortostan" gazetьn jəd dana taratьrqa tejeş ine, oktəbr ajь esən 330 danaqa jetkerdek.

Bьl eştə urьndaqь komsomol ojoşmalarь kyp kenə praktik eştər atqardьlar. Bed „Başqortostan" gazetьn taratьvda kolxozniktardьn jalanda eşləgən jerdərenə jerəp „Başqortostan" gazetьn uqьvsьlar tuplanьq. „Janь jul" kolxozsьlarьnьn eşlagən urьndarьnda ike brigadala qьsqьrьp gazet uqьvdь ojoştordoq. Bьl kolxozsьlardan 20 kolxozsь esər ajьq 30 dana „Başqortostan" gazetьna jadьldьlar.

Əle lə „Başqortostan" gazetьna janь podpisciktar tabьp pocta aylegenə tapşьrьla tora.

Bəd rajon dəvmələndə „Başqortostan" gazetьn 500 dana taratьv esən kerəşəbed.

Fətxullin.

GAZETALAR VAQЬTЬNDA TARATЬLMAJ

Janь kyl avьlьnda (Nurlman rajonь) MTS xedmətendə bulqan pocta aylege medire Zajtsova massa arahьnda gazeta, zurnal taratьvda yden javapь hanamaj. Kilgən gazeta, zurnaldardь həm xattardь ejələrenə tapşьrьvda halqьnlьq kyrhətə. „Başqortostan" həm „Kommuna" gazetalarь adnalar bujьna ejələrenə tapşьrьlmaj, poctanьq ebtəl ahtarьnda tuдьp jatalar. Gazetaqa jadьlьv esən ingən kolxozsьlar Zajtsovanь osorata almaj qajtьp kitələr.

Cazetalar alьvsьlar qulьna vaqьtьnda, tapşьrьlmavь arqahьnda xalьqtьn gazetaqa jadьlьvdan kynele qajtь. Kolxozsьlar „jadьlhan da kilməj bit" tip zarlanalar.

Janь kyl başqort avьlь bulha la, bətə avьl sovetь dəvmələndə 5 dana qьna „Başqortostan" gazetь alьna.

„Bahav" kolxozь ihəpsehe ip. Şistakof „Başqortostan" gazetьn alьvqa qarşь agitatsia tarata. Ul: „min uqьj belmajem, xalьq ta unь uqьmaj bit" tip, bətə xalьqtь la yd yьsəve menən tigediləj.

Janь kyl sovetьndaqь partkom „Başqortostan" gazetьn taratьvqa ajaq salьvsь Zajtsova, Şistakoftarqa sara kyrergə həm 9-sovettar sjezdь isemenə iqlan itelgən matbuqat poxodь unajь menən sovet dəvmələndə matbuqat taratьvdь, bigerək tə „Başqortostan" gazetьn taratьvdь tə'min itergə tejeş.

Sitdiqьf Ojata

264 jortqa 13 gazeta

Dyrtəjlə rajonь Tajmorza sovetь „Frunze" kolxozьnda hunqь vaqьtta matbuqat taratьv eşe qədəttən tьş nasarlandь.

Bьl sovetta kolxozsьlar 230 xuzalьq, janqьdaqtar 34 xuzalьq. Bətəhe 264 xuzalьqqa ni barь 3 dana „Kommuna", 10 dana rajon gazetahь kilə. Başqa terle ber genə gazeta la alьvsь juq. Pocta aylege eşselərе xat taratьvsь, Kamalьf iptəştər bьl gazetalardь la alьp qajtьv menən xuzalarьna tapşьrmajьnsa berər adna bujьna totalar. gazetanь podpisciktar ydəre jullap kilep alalar. Jərəp podpiska jьjnavdь ujlap ta qaraqan kaşe juq. Kolxoz predsedatele bəlardьn eşen tiəşermə j. Ularqa əlegə tiklem xedmət kene jadьlmaj kilde. Gazet, xattar alьp qajtьv əsən ber tapqьr da at birelmə j kilə.

Urьndaqь partkom, kolxoz predsedatele Qadirьfts gazeta taratьv eşenə bildələngən pismanos həm Kamalьf iptəştərgə eşlav şarttarьn tə'min itevdə məzbyr itergə, hər ber jortqa ber gazeta buldьrьvdь tə'min itergə, oşonon aşa partia, xəkymət qararьarьn massaqa jetkerev əsən kərəşergə tejeş.

„Kərəşse"

BELDEREV

BYBK prezidiumьnьn oşo jьl 1 noјəbrdəge qararьna binaən, qatьn-qьddardan avьl sovettarь predsedateldere ədərlav nujьnsa I ajьq kurslar asьla.

Bətə rajon başqarmalarь BYBK tarafьnan birelgən razverstkaqa binaən, qəbul itev şarttarьna jaraqlь keşelərde vaqьtьnda jebərevde tə'min itergə tejeştər.

BYBK.

29 oktəbr kiske səqət 6 la Pertpros jortonda (Surypa uramь, №9) qala partia aktivьnьn dokladsьlar həm beseda ytkərevselər menən berlektə dejem jьjьlьştarь saqьrьla.

Kən tərtibendə: „Oktəbr revolytsiahьnьn 17 jьlьqь".

Qala komitetь bətə sekretardarqa həm partorgtarqa aktivtьn həm dokladslardьn vaqьtьnda kilevdəren tə'min itevdəren təqdim itə.

VKP(b) Qala Komitetь.

Vaq millət xalqtarьnan ojoşqan **kooperativ promьjsle artelь „Torkio"** gollandski sьjr, səj kolbasahь həm sostьkь jahar esən material həm sьjrьjo qasul itə. Şunda uq kolbasa, it kevek nəmələr todlarqa həm bьlarqa qasul itelə.

Beleşer esən adres: Ofe, Jegor-Sazonof uramь jort №50 (işek aldьnda).

Artel idarahь

2-3 337

Ofe, „Okt. Nat."hь matnaqahь
Başglavlit vəkile № B— 1922

KOMMUNISTAR GAZETA ALDЬRMAJ BAR

Maqar rajonь, Juldaş sovetь dəvmələndə VKP(b) aqza həm kandidattar 10 keşe. Bьlardьn ni barь 4 he genə gazeta, zurnal aldьralar. „Juldaş" kolxozьnda 3, „Kinjəkəj" kolxozьnda 2 kommunist gazet, zurnal aldьrmaj.

Sovet dəvmələndə 300 qapqanьn artьq xuzalьqtan gazeta alьvsьlar barmaq menən genə hanarlьq. Bьl eştə kommunistar yddəren javapь hanamajdar. Bьl başqort sovetь bulьvqa qaramaştan „Başqortostan" gazetьn taratьvqa narьq birevse lə juq.

Davьtьf

MOSTAFIN QARŞЬ TƏŞƏ

Nuriman rajonь „Bahav" kolxozsьlarь 35 dana „Başqortostan" gazetьna jadьlьp, oşonon esən tejeşle bulqan aqsanь, xedmət kendərenə tejə torqan aqsa ihəbenən, kolxoz idarahьnan tylevde horanьlar. Ləkin, partorg Mostafin həm xisapsь Şistakoftar „bedden kolxozsьlar basqort gazetьn uqьmajdar, hunьnan tylərəed əle" tip kolxozsьlardьn horavьn kire qaqьtlar.

Matbuqat taratьv eşenə totqarьq itevse partorg Mostafinqa Nuriman rajkomь ydenen hyden əjtergə tejeş. **Oj. Ix.**

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

KUL'TURA HARAJЬ
Başqort Dəvlət Teatrь
26-oktəbrdə
„QARAQOL" qujьla.
D. Julьj ətəre.
Ujьn səqət 8 də başlana.
Kassa səqət 4 tən asaq.
Direksia

JAŊALEP | Begen | ƏS DZIK
Seanstar: 6, 7-30, 9 həm 10-30 m.
27-28 oktəberdərdə sovettarqa qajtanan hajlav mulqanьlqtan Janalep klubьnda 10 s. 30 m. ta barь ber genə stans kyrhətelə.

Başnarkomzem jer tədəv həm melioratsia nəlegenen Meliovodstroj Başkontorahь 1935 jьlqa qarata kərək havda şulaj uq qoro jerda haj həm tərən horavlav esse, tikşerenev həm yedrotexnik edlanev meliorativ eştər şulaj uq ularda procktlav, tədəv esən zakazdar qasul itə həm dogovordar tədeşə başlana
Adres: Ofe, Prunze uramь, № 63, II-se qatta.
3—3 DIREKSIA

II BAŞKINO | Begen Prikljocenkle amerika film Aqьl tav əsirdəce
Seanstarь 6, 7-30, 9 həm 10 30 m

ƏXMƏR-XISAP BIREVDE ƏDƏ

Sovettarqa qajtanan hajlavdar başlanьvqa hanavlь qьna kendər qaldь. Şulaj bulьvqa qaramaştan Əxmər sovetь (Maqar rajonь) xisap birevgə haman da ader tygel. Xisap dokladь tədəlmagən 11 keşenən hajlav komissiahь tedəv menən genə qənəqətlənqandar.

Oşo kəndə bьl sovet tyrələre, sovet dəvmələndə nisə hajlavsь bar həm xoquqtan məxrym itelgəndər nisə keşe ikənen də belmejdər. Isemlektər bətənlaj alьnmaqan.

Kolxozsьlar həm janqьdaqtar arahьnda hajlavqa ədərlek bujьnsa anlatьv eştərenə kereşməgəndər. Hədəmtələ sovet jetəkseləre dereb itep hajlav ucastkalarь bildələvgə aptьrap ultьralar. Sovet kənsələriahьnda 1 nse majda jadьlьp, tudan baьp bətkən lozungalardan başqa ber janьlьq ta juq. Hajlavqa qarata plakattar, h. b. nəmələr ədərlənməgən.

Avьldьn uqьtьvsьlarь hajlavsaqьbd" tip udarnik iptəştəren jarьşqa saqьrdьlar. Bьndaj udarniktar bsmaqajda 10 nar lap hanalalar.

Xisap dokladьnьn ikense kenendə, bsmaqaj avьl hajlavsьlarь, udarniktar həm sovet aqzalarь jetəkselegendə aqas qьrqьv esən udar briqada ojoştordolar. Brigadala 11 qatьn-qьd qatnaşьq itə.

Şulaj uq Xodajbirdin eşselər posjolkahьnda la rajon xisap dokladь eşselərdən aktiv qatnaşьqtarь menən ytte. Bьnda la **Dəvlətsajь, Miftaxetdinef həm Ojinjətyllin** bьmaq udarniktar xisap birev kampaniahьn oktəbr plandarьn oktəbrdən təvge 10 kənendə, yk 50 pr-qa ytəv menən qarşьlanьlar.

Hajlavsьlar rajon başqarma komitetь **dokladьna** bəjlap aqas eşendəge bulqan alamalьqtar, jetəkselərdən dissiplinanь jomoşaq ojoştorovdarьna həm **Galin** bьmaq proguljiktarqa saralar kyrmədərenə lə tuqtanьlar.

Xazin.

HAJLAVSЬLAR TULЬ QATNAŞALAR

Bsmaqajda (Beloret rajonь) 9 oktəbr kəndə rajon başqarma komitetьnьn xisap dokladьn tьnlav jьjьlь ytkərelde. Jьjьlьş urьnь hajlavsьlardьn kypselege menən tulь buldь.

Hajlavsьlar xisap dokladь bujьnsa yddərenen eşməkər sьqьştarьnda; rajon başqarma komitetьna, məktəptərden—seltərderen kinəjtev, malsьlьqtь yrsetev həm aqas eşselərenen tormoş şarttarьn jaqşьrtьv əsən qimmətle təqdimdər belderdelər.

Jьjьlьş ber hyddən IX Başqortostan sovettar sjezdь isemendəge prolьvodstvo poxodьna quşьlьrqa bulьp, aqas taşьvdaqь udarniktardan **Xəjryllin** (sentəbr planьn **220 pr-qa ytəne**), **Ojatullin** (sentəbr planьn **185 pr-qa** ytəne) dar „ydəvedden oktəbr plandarьnьddь taqь la dur jenevdər menən atqara-

qa ədərlek eşenə tartьlmaqandar. Hajlav komisiahь aqzalarь janь hajlav instruksiahь menən tanьş tygeldər. Qьbqahь **Əxmər** sovetь xisap birevde ədə. S. Oj.

ƏKRAM VƏLI (ABLAJSKI)

TЬYOJAN IL

(Şul isemle poemanь edemtə)

Altьn arьştardьn
tulqan başaqtarьn
Jeldər hьjpap ytte ul kendə.
Gorizontta
Urman zəngərəjde
alьştaqь ştipь tegaudəj,
Tar juldardan qujь
Neskə saŋ jeke
Kərənlənep qojaş burьnda
Avьl sьqь
Dur emettər bəjlap
Altьn jalandardь arьrqa.
Berəvdər sьqь
urqьs maşinalar jegep
Ə berəvdər kitte alqa tejəlep,
Kərindər
jəjəv atlanь
Javьrьnьna halьp qraq tergəgen.

Jergə jetkas Kərim
qarap tordo
Tulьp beşkən arьş bujьna,
tatlь teştəj
matur kartina ni
tedelep ytte unьn ujьnan...
Bьna kyd aldьnda
ber pərəjez
jəjelep jata halmaq tulqьnlap,
hər bertege udьn
Kərimgə
Kyd jəş kevek qajnar
jaqьndar...
Unь səsev esən

Etqol bajqa
Kypme tiren Kərim tykməne,
jer səselde
Kərim kettə
Ømet bəjlap arьş jetkənen.
Kyp plandar hьddь
joqlaj almaj ytte tendəre
ul ujlanь
Julqa halьrqa
Sьqьrьnan sьqqan kendəren...

Bьjьl jəjdə
arьş unha
Etqol etkə inde barmamьn
Min də keşe
Tormoş hadilьqьnan
yd julьmdь ycem hərmərmen...
Zəhrə jondoď kevek
Zəhrəmde lə
mənge, mənge iptəş itermen,
Jetər inde
kəkyk kevek
tormoş kytərev...

Arьştardan alьp
şat kyddəren
Əsəhenə tasa boroldo,
Qart əsə lə
hiddə buqaj
dur şatlьqьn ulьnьn.
„Alla birhə
Bьjьl tormoşondo
Ydenəsə juldan başlarhьn,
Jetər inde

Keşelə jerəvende taşlarhьn"

Ular şulaj
dur emettər bəjlap,
Jer başьnan ura teştelər,
Qojaş kelə
Ber nej belməgəndəj,
qamьl qьrqьp uraq qьştьrdaj,
Usmalardan
jьjьla keltələr
Matur bulьp
ular tedelələr
Hər berehe unьn
bəxet kevek
Hər ejəmə tormoş tojola
Əkeren, əkeren arьş ujьla
Keltələrdən ejəm ejelə
Ber qaraj da Kərim
ber ejelə
Qьştьr, qьştьr ura taqь la,
Əllə Kərim
Şatlьqьnan
Ømet uttarьnda jaqьla...

Kərim,
Juqqa, juqqa
Tatlь ujdarьndь ujlanьn,
Batьv julь kevek
Bik tar buldь
Sanь buldь Kərim ujdarьn..
Xial buldь
Qoro xial
Irtəlege halqьn tomandaj,
Qojaş sьqqas osqan
Toman kevek
Barьla, barьla tiddən taralьr

Jerden xaqhьď xuzalarь
Altьn sakaldarqa
Eşse qanьn halьp estelər,

Unda buldь
eşse tirehen tunap
bajlьq yьterev...
As byrelaj
Ular taşlandьlar
Kəshedderden hunqь milkenə
Badar əsən
kerəş asьp
Hər et davlaj ydenə irkenlek.
Qaş jьjьra
Vena Belgradqa
Berlin tora artta ebtətep,
Puənkarə kilə
Nikolajqa
Nəq oşono ketkəndəj.
Qan torgьna
Sojuz tedəj
Krizisqa batqan minister,
Ydderenen
Qomhoď teləge əsən
Qanqa batьrьrqa jer ebten.

Ənə juldan berəv
Hьbaj kilə
Sanь buranь quba artьnan,
Kilep jette.
Sьqьp barqan kyden tegəp
Jaq jaqьna tartьldь...
Bətkən tьnьn jьjdь...
Borola, borola
Əse, əse qəsqьrdь:
—Huqьşş... Huqьşş...
German huqьş asqan
Eşegedde
Xəder taşlarqa...
Qapьl qulьna
berəv huqqan kevek
Təşəp kitte Kərim uraqь
Ber minutqa

başьn sьrnap aldь
ujdar buranь.
Barьla berdən
Jemerelde kevek
Jandь kevek barьla dur uttan.
Ul ujlandь.
„Jaqşь bulьr ine
Oşo urьnda mine jer upha".
Əsə,
Əsə meşken
Hulьqьp, hulьqьp şunda ilanь
„Əj allam,
ninə oşolaj

Qəhərle itten fani donjandь..."
Avьr qulьn Kərim
Əsəhenen—
Javьrьnьna halьp tordo la,
—Ilama əsə
xaq jadqandь kyrerbed.

***

Ut qaabnqan kevek
avьl esenə
tar juldardan saptь xalьqtar,
Asьv bulqan kevek
Horo bolot bulьp
tudan qalьqtь.
Ərnev qupь
Jerək iten telep tamdь kyd jəşe.
Kemder hykte
„anhьď" batqanь
həm tirgəne yd başьn.
Kərim anlamanь
Ninə bьlaj
Jьrtьq tormoşona taqь ut,
Ninə kərək huqьş
Kemdər unь bedgə taqalar?...

Ijyl 1934 jьlƏfə.

БӨТӘ IL PROLETARDARЬ, BERLӨŞӨGӨ!

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) NЬŲ BAŞQORTOSTAN ӨLKӘ HӘM ӨFӨ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN YDSK BAŞQARMA KOMITETЬ HӘM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJRЬM HAMЬ 10 TIN

№ 248
27 OKTӘBR
1934 JЬL

TUNQJA HӘRӘV PLANЬN TAMAMLAV BIŞ KӨNLӨGӨ

Partianьn Өlkә komitetь hәm Başqortostan xәkymәte respublikanьn tunqa hәrev planьn 20-oktәabrdan dә hunqa qaldьrmaj tamamlavdь qujьp, hәr ber rajonqa kendәlek hәrev zadanielarь tulьhьnsa tultьrvdь, ta'min itmәnelәr. Traktor hәm ot tikestәren maksimal fajdalanmanьlar. Kyp urьndarda samotjokqa kin urьn birelde. Tunqa hәrev burьssnьn betә әhәmlәte narьqlanmanь.

Hәdemtәlә, respublika planь 20-oktәabrga ytәlmәne, Өlkә komitet hәm Başqortostan xәkymәtenen qujqan hunqь srogь la әdelde.

20-se oktәabrgә bulqan mәqlymәt bujьnsa respublikanьn tunqa hәrev planь kolxoz krәbtejen sektorь bujьnsa 61,3 pr-t qьna ytәlde. Ә janqьdaqtar planьn ajrьp alqanda, ul barьhь 34,3 pr-t qa qьna ytәlde.

Sovxozdarqa kilgәndә, ulardьn tunqa hәrev planь bigerәk tә jul qujьlmaьlьq rәveştә jomoşaq ytәlә. Bedden totoş sovxozdarьnьd 20-oktәabrga fәqәt dyrtsn ber eleş plandarьn qьna ytәnelәr.

Şulaj itep, 20 oktәabrgә Mәsetle rajonьnan bәşqa, ber genә rajon da tunqa hәrev planьn tamamlaj almanьlar.

Xatta, unьş jьnav, dәvlәtkә orloq tapşьrьev, dejem aqьmdaq avьl xuzalьqь jьlьnьn bqa tiklem bulqan tep kampa nialarьn unьşlь xәl itevse, aldьnqь—Nuriman, Dyrtejlө, Janavьl h.b. rajondar da tunqa hәrev eşendә dur jomoşaqlьq kyrhәtlәr. Bьl rajondar 20-se oktәabrgә tunqa hәrev plandarьn his ber hydhed tamamlarqa tejeş inelәr, bьnьn esen ularda betә memkinlektәr dә bar ine.

Respublikanь artqa tartьvsь 11 rajon turahьnda ajrьm tuqtalьrqa kerәk. Bular: Zeјansura (14,7 pr.), Xәjbulla (16,1), Өbjәlil (21,8), Mraq (20,0) Krasnousol (29,9), Qaraqoş (30,2), Mәnәvez (35,7), Ucalь (37,2), Berjan (46,7), Jьlajьr (42,0) hәm Maqar (48,4 pr.) rajondarь.

Partia Өlkә komitetь hәm xәkymәtten direktivtarь nigedendә eş kyrgendә, kolxozda hәm eşsen janqьdaqtar өtlenen konkret, operativ jetәkselek itkendә, eşte yd aqьlьna birmәgendә, bul rajondar da, bildәle, bundaj xurlьqlь artta qalmaqan bulьrdar ine.

Yrdә isemdәre hanalqan ra jondar aldaqь biş kendә, jәqnl 30-sь oktәabrgә tiklem vaqьt esendә tunqa hәrev plandarьn his ber hydhed ytәp sьqьvdь motlaq ta'min itergә tejeştәr. Bьnь Өlkә komitet, Başqortostan xәkymәte talap itә. Bьnь betә respulika manlaqәte talap itә. **Janьnan ber genә kengo lә hunqa qalьvdьn bulьvь memkin tygel hәm bьnь hennalqan rajondardьn jetәkse ranotniktarь nьq teşenergә tejeştәr.**

In adaqta, bul rajondardьn jetәkse ranotniktarь, tunqa herevdәn betә әhәmlәten, inde, ykeneske kyrә hunьraq bulha la, anlarqa tejeştәr. Hem betә tartьv kestәrenen maksimal fajdalanьp ode klektәn sьqьrqa, plandarьn tultьrьrqa tejeştәr.

Respublikanьn kypselek sovxoz jetәkselәrenә qarata la şunь әjtergә kerәk. Ularqa la inde (şulaj uq ykeneskә kyrә, hunьraq bulha la) yddәrenen jul qujmaьlьq jomoşaqlьqtarьnan tejeşle hәdemtәlәr jalnap, betә kestәren, betә memkinlektәren tunqa hәrev esen fajdalanьrqa vaqьt. **Mexanik kostraktordar tәvlek әjlenәhenә his ber tuqtavьsь eşletelergә, traktordarqa birelgen hәrev normalarь qujьlqan sьjfat şarttarь menen sergo motlaq ytelergә tejeştәr. Ә bul traktordardьn maksimal fajdalanьlьvdarь sovxoz direktordarьnьn kendәlek konkret, operativ jetә selek itevdәrenә nьq nejlangan: Eşte yd aqьlьna tapşьrьvdarqa janьnan urьn juq.**

Rajkomdar, rajon başqarmalarь kolxozdar planьnьn tulьhьnsa ytәleven ta'min itev menan bergә **janqьdaqtar planьn tultьrvdь la motlaq to'min itergә** tejeştәr. Mitbalqa: şul uq 20 se oktәabrdә hәrev planьn 100 pr. qa tultьrqan Mәselle rajonьn albrqa memkin. Ularda bit әle janqьdaqtar planь feqәt 29,4 pr-qa qьna ytelgen. **Hosot lele ipteştәr, bьqa nemә tejerdәr iken? bul ulardьn jomoşaqlьqtarьn kyrhәto tygelme hun? Өlsittә şulaj.**

Bьnda şunь әjtergә kerәk. Ajrьm rajondaqь jetәkse iptaştar, janqьdaqtardьn hәrev plandarь tultьrьlmavьn feqәt ulardьn dәvlәt planьna qarşьlьq kyrhәtevdare, **„dejem sanotaz"** menan anlatьrqa tьrьşalar. Hәm şunьn esen dә ber terle administrativ saralar kyrev menan eşte betkәn hanajdar. Bul derәb tygel. Betә eşsen janqьdaqtar sanotaznik tygel. Betә janqьdaqtar hәrev plandarьn ytevdәn baş tartmajdar.

Derәb, ber eleş janqьdaqtar plandarьn ytevde yddәrenen tep burьstarь itep hanamajdar hәm ular arahьnda ajrьm janqьdaqtar asьqtan-asьq sanotaz. lьq kyrhәtelәr. Bundajdarqa qarata zakon bujьnsa qatь saralar kyrelergә tejeş. Ә, dejem **eşsen janqьdaqtarqa qarata, nerense siratta, massovь-politik eştәrde jәjep jesergә, ularda ojoştora selergә, ularqa tejeşle jardamdar kyrhәtev kerek, şul saqta plan ytәler.**

Şunьn menan bergә **eşsen janqьdaqtardь kolxozdarqa silqtьrev bujьnsa kendәlek eşte alьp barьvdь onotorqa jaramaj.** Eşsen janqьdaqtar hanьna kolxozqa janь aqzalar silqtьrev esen xәder **kin memkinlektәr bar. Kolxoz tedelesenen dur unьştarь, kolxozsьlar massahьnь mul tormeşqa atlavdarь-janqьdaqtarqa** oşo no anlatьrqa, doxod aylev kam panlehьn bul julda nьq faidalanьrqa kerek.

In adaqta şunь әjtergә kerәk. Partia hәm sovettar xәkymәte bedden **jer eştәren kul'turalь roveşte qujьvdь** talap itә. **Kul'turalь avьl xuzalьqь, kul'turalь jer eştәre agroteхnikanьn nigeddren riqajo itevden tьş jeşej almaj.** Ә, **agroteхnikanьn niged mәs'ololәrener nereshe sulьp, vaqьtьnda kytәrelgen hәm jusarь sьjfatlь tunqa hәrev tora.**

Tunqa herelgen jergә sәselgen jadqь aşlqtьn **jusarь urozа** birere ydenedden Başqortostandaqь aldьnqь rajon hәm kolxozdar tәzriәahe menan dә rahlanqan ikanendә ber hyddә bujьvь memkin tygel. Şunьn menan bergә, **tunqa hәrev planьn ytәgen rajon hәm kolxozdardьn jadqь sosev eştәren in qьbqa srok esendә ytәp sьqьvdarь, tartьv kestәren haqlap qalьvdarь hem avьl xuzalьqьnьn betә kampanielarьn vaqьtьnda tamamlavdarь, tәzrinelә kyrhәtelgen qaqidә** bulьp әverelde inde.

Әjdәged, oşo jasajlaşqan qaqidәlәrde ber genә minutqa la onotmajьq. Tunqa hәrev planьn, kolxoz-krobtejen sokturь bujьnsa, aldaqь biş kendә, betә rajondarda tultьrajьq. Şunьn menan aldaqь jьl ьь ojьnan da kyp unьş alьvdьn adәq sәsevdәn unьşlь ytә evenen nigeden halьp qaidьra ьq.

Betә kes tunqa hәrev jьlьnьn tamamlavqa.

— o —

JAŊQЬDAQTAR

PLANDЬ TULTЬRDЬLAR

Nuriman. Iske Isaj avьl sovetь kylamendәge janqьdaq xuzalьqtar bujьnsa tunqa hәrev srogьnan elek tamamlandь. Tunqa hәrevdәn buşaqan attardan sovet 25 attь kolxozdar hьdqь bujьnsa tunqa hәrevgә jardamqa jebәrde.

Ql. IXSANOF

MALSЬLЬQ FRONTЬNDA

QЬŞQA ӨDERLEKTE JЬLDAM TAMAMLARQJA

BORANAV SOVETЬ

MALSЬLЬQTЬ KYTӨRӨ

Avьrqazь. Boranav sovetь malsьlьq eşen dur adьmdar menan alqa ebterej. Sovet dәvmәlendә 1933 jьlda 730 baş hьjьr malь bulha, xәder 814 başqa jette. 538 baş at, 187 baş harьq hәm 383 baş susqa bar.

„Şişmә" kolxozьnda 1931 jьlda 149 baş harьq bulha, xәder 671 başqa jetep, bunan tьş 100 baş harьqtь başqa kolxozdarqa hattь. Kolxoz hьrьq hetә hatьvdan qьna 5 men hum kiler aldь.

Ferma maldarьn jaqşь qьşlatьrqa tulьhь menan әderlәngәn. Adьq jeterlek әderlәngәn, jьlь torlaqtar eştelgen.

Malsьlьq fermahьnda Şuqatova Kyprejә hәm Şuqatof Avdulla mal tarlaqan esen dur adьmdar menan alqa ebterej. Sovet dәvmәlendә 1933 jьlda 730 baş hьjьr malь bulha, xәder 814 başqa jette. 538 baş at, 187 baş harьq hәm 383 baş susqa bar.

„Şişmә" kolxozьnda 1931 jьlda 149 baş harьq bulha, xәder 671 başqa jetep, bunan tьş 100 baş harьqtь başqa kolxozdarqa hattь. Kolxoz hьrьq hetә hatьvdan qьna 5 men hum kiler aldь.

Ferma maldarьn jaqşь qьşlatьrqa tulьhь menan әderlәngәn. Adьq jeterlek әderlәngәn, jьlь torlaqtar eştelgen.

Malsьlьq fermahьnda Şuqatova Kyprejә hәm Şuqatof Avdulla mal tarlaqan esen dur adьmdar menan alqa ebterej. Sovet dәvmәlendә 1933 jьlda 730 baş hьjьr malь bulha, xәder 814 başqa jette. 538 baş at, 187 baş harьq hәm 383 baş susqa bar.

„Şişmә" kolxozьnda 1931 jьlda 149 baş harьq bulha, xәder 671 başqa jetep, bunan tьş 100 baş harьqtь başqa kolxozdarqa hattь. Kolxoz hьrьq hetә hatьvdan qьna 5 men hum kiler aldь.

Ferma maldarьn jaqşь qьşlatьrqa tulьhь menan әderlәngәn. Adьq jeterlek әderlәngәn, jьlь torlaqtar eştelgen.

Malsьlьq fermahьnda Şuqatova Kyprejә hәm Şuqatof Avdulla

ALDЬNQЬ FERMA

Bişnylәk. „DEM" it-hetselek sovxozьnьn 2-se fermahь qьşqa in jaqşь әderlek bujьnsa, sovxoz idarahь tarafьnan iqlan itelgen konkursqa quşьlьp, qьşqa әderlekte kin jәjep jebәrde.

Qьşqa әderlekten politik әhmlәten sovxoz eşselәre arahьnda anlatь. Gurtuprav başlьqь **Diktaşuf** iptaş (kommunist) yd gurtьnьn kese menan betә mal bazahьn remontlap, subbotnik jahav julь menan hьlatьp, aqartьp qujdь. Qьşqьlьq mal adьqьn baza janьnь taşьtьp qujьv eşenә başlanь.

Komsorg—**Nәsinullin** da qьşqa in jaqşь әderlekte ta'min itev esen komsomoldardь ilqtьrdь. Komsorg-yde stena gazetalьnьn redaktorь. Ul, qьşqa әderlekten barьşьn gazeta aşa la jaqtьrtьp, jeteşhedlektәrde beterә bara.

2-se ferma qьşqa әderlektә in a da bara, hәm aldьnqьlьqtь birmәt esen bol'şeviktarsa kerәşәsәk.

Z. Sonxanoqulьl.

Jebegan jetәkselәr

Dyrtejlө. Jugarь Mancar sovetь „Kerәşse" kolxozь VKP(b) VK nen ijyn plenumь qarарьn praktik bojomqa atqarьv nigedendә 50 bьdav kontraktovajt itergә tejeş ine. Lәkin, oşo kenqa tiklem ber genә baş bьdav da kontraktovajt itelmәgәn.

Kolxozsьlar massahь arahьnda plenum qarardarьn ejranev eşe jәjelderelmәgәn. Kolxoz predsedatele **Sadiqьf** hәm **kul'turnigь Kolimullina** lar bul turala konkret ber eş tә eşlәgәndare juq.

Malsьlьq eşenә qul helәp qaraqan Sadiqьfqa Rajon ojoşmalarь aşьqьş sara kyrergә tejeştәr.

FAS.

Jebegan jetәkselәr

Dyrtejlө. Jugarь Mancar sovetь „Kerәşse" kolxozь VKP(b) VK nen ijyn plenumь qarарьn praktik bojomqa atqarьv nigedendә 50 bьdav kontraktovajt itergә tejeş ine. Lәkin, oşo kenqa tiklem ber genә baş bьdav da kontraktovajt itelmәgәn.

Kolxozsьlar massahь arahьnda plenum qarardarьn ejranev eşe jәjelderelmәgәn. Kolxoz predsedatele **Sadiqьf** hәm **kul'turnigь Kolimullina** lar bul turala konkret ber eş tә eşlәgәndare juq.

Malsьlьq eşenә qul helәp qaraqan Sadiqьfqa Rajon ojoşmalarь aşьqьş sara kyrergә tejeştәr.

FAS.

— Tunqa hәrev frontьnan trevogalь signaldar —

PODŞIPNIKTAR EREJBӨR...

MTS DIREKSIAHЬ BER SARA KYRGӨNE JUQ

Maqar rajonь „Qьdьl jul", „Qbjavьq" „Stalin", „Irek" hәm „Almalь" kolxozdarь tunqa hәrev planьn 20-se oktәabrgә 100 pr.qa ytәnelәr. Bul kolxozdardьn herevselәre batьvda quna jatьp eşlәnelәr. Kendәlek normanьn ytәleşe hәm eşten sьjfatь dalmi rәveştә tikşerelә bardь. Şunьn esen „Almalь"-kolxozьnьn **Abdullin** kendәlek eş normahьn 160 hәm **Xismәtullin** dәr 140 pr.qa ytәp kildelәr. „Irek" kolxozьnьn **Sufjan** hәm **Ojarif Korimeftar, Ojannan Qolojexmitof** tar kendәlek herev normalarьn 120 protsentqa tiklem ytәnelәr.

Ә, bьna Tat'jan, Juldaş, Skvazin sovettarьndaqь kolxozdarda unqa herev nasar bara, unda tejeşle hejrәv kesә herev eşenә quşьlmaqan. Tat'jan sovets predsedatele **Jeruslanь**, kolxoz predsedatele **Kyperejef** tar buradna la nisә at eşlәgenen dә belmejdәr...

Attarqa jьrtqьstarsa qarış dawam itә. „Budjonnьj" kolxozьnьn **Stipanof** brigadahьnda 4 bejә qolon haldь. Ojәjepleler javapqa tartьlqanь juq.

MTS xedmәtendәge Әxmәr, Kebәpqol, Salix, Bajquza, Isej, Georgijefka kolxozdarь tunqa herev planьn 28-42 pr.qa qьna ytәnelәr. MTS tьn traktordarь tulь nagruzka menan eşlәmejdәr, eş normalarь ytәlmej. 19-sь oktәabrdә 3 traktor 21 qa urnьna 6 qa qьna jer herdelәr. Traktoristar maşinaqa jьrtqьstarsa qaraldar. Vaxitь Andulla 4, Alustinski 7 podşipnik erette. Şuqa qaramaьtan bul jenejetselar his ber jazahьd qaldьrьldьlar.

Şunьn esen MTS kolxozdarь MTS tan tьş bulqan kolxozdarqa qaraqanda, 14 pr.qa artta baralar.

Bul, Maqar MTS jetәkselәrenen Өlkә komitet hәm Sovnarkomdьn qarardarьn ytergә telamevdaren anlata.

X.Q.

BURAĐNALA KOMMUNISTAR JUQ

Nuriman rajonь „Qarahьv" kolxozь tunqa herev planьn 56 protsentqa qьna ytәne. Kolxozdan arigadalarьna birelgen plan ytәlmej. Bьna 3-se arigada arigadirь **Zaripof** yd planьn 26, dyrtense **Ojilmanof** arigadahь 22 protsentqa qьna ytәnelәr. Bul arigadalardьn herevselәrenan Velejei, Jamaletdinellar kendәlek herev normalarьn 20-25 protsentqa qьna ytejdar. Bьnda eşkә hun sьqьv, irtә qajьv sistematik tәb alqan.

Kolxozdьn partia (partorg S. Kerimof) hәm komsomol ojoşmahь (komsoorg Fanaxьf) tunqa herev eşendә kolxozsьlar arahьnda ber terle lә eş alьp barmajdar. Tunqa herevdә ber genә kommunis ta, ber genә komsomol da eşlәmej. Komsomoles Kerimof Şәfәqat „min herә belmәjem..." tip eştәn baş tarta. Ә, komsoorg bqa kileşep qaraj.

Nuriman rajonьnьn partia hәm komsomol komitetlarь „Qarahьv" kolxozь partia hәm komsomol ojoşmahьnьn bul eşen nьqlap tikşerep, eşhedlerde qatь javapqa tartьrqa teje.

„Komnas"

RAJZO... KABINETTA ULTЬRЬP HӨRӘ

Byzdek. 20-oktәabrgә betәle 40375 gektar qьna herelep plan 61 pr-qa qьna ytәlde.

Tunqa hәrev ebtenen konkret jetәkselek juq. RajZO medire **Ibrahimof**, baş agronom **Novikoftar** kensәlerdә torop qьna jetәkselek ilalar. Jetmehә, adna hajьn plandь alьştьrьp autap bettelar.

Abzan, Aleksandr, Bişquraj, Olo Byzdek, Qarqalь, Qbtqa jьlqa, Tyreş hәm bşlanlь kyl sovettarьnda kolxozdar bujьnsa hunqь nişkenlek nej barь 2-4 pr-qa qьna ytbeş birde. Ә, janqьdaqtar bujьnsa ber ga la ybeş juq.

MTS xedmәtendәge „Aktivist" kolxozьnda hanansьlar teşke aşqa 4 kilometrdaqь avьlqa qajtьp jereldar. Eşkә saq sәqat 10-11 dә sbqalar, kiske 4-5 tә yk qajtьp kilelar. Attardь kistәn jalanqa jebәrep irtәn nik hun barьp alalar. Bundaj jeteşhedlekte hәr kolxoz hajьn osoratьp bula.

Vaqьt ad qaldь, RajZO kensә lerdә torop jetәkselek itevde beterep, tunqa herevde his kisek mәtәn operativ jetәkselek menan to'min itergә tejeş.

Byzdeklo.

Predsedatelder batьvqa sьqьp ta qaramaj

Ucalь. Bul kolxozdar betә memkinselekte sanotirlap kilәler. Eşse qulь, hejrәv kese, maşina kese jetәrlek, igen tapşьrьv punktь la ergәlә. Şulaj bulьvqa qaramaьtan, 20 oktәbrgә „Kombajьn" 2700 sentner urnьna 1380, „Yrnәk" 3014 urnьna 1930 sentner qьna igen tapşьrqandar.

Urozaj jьnavda qojroqta hejrәlev tunqa herevdә lә edevgә taba alьp bara. Tunqa herevden hunqь srogь ytte, ә „Kombajьn" 896 ga nьn 89 gektarьn qьna, „Yrnәk" 1000 ganan 288 gektarьn qьna hergandar.

Sonki „Kombajьn" kolxozь predsedatle **Şerofetdinof**, partorgь Ramazanof, „Yrnәk" kolxozьnьn predsedatele Әxmәtjanь, partorgь Kerimьltardьn betehe lә batьvda eşten nisek barqanьn, qajьb brigadanьn hәm kemdәrden nisek eşlaven belmejdәr. Kensәlerdә ultьrьp qьna „Jetәkselek" itәler.

Rajon ojoşmalarь hәm MTS politbylege bul kolxozdardьn jetәkselәren jьldamьraq xerәkәtkә kilteregeđ.

A. Ojazim

KAPITAL ILDӘRENDӘ

Japonia-Caxaranь batьp alьrqa әderlәnә

Şanxaj. Eske Mongolia granitsalarь turahьndaqь jadqan mәqalәhendә „Şun'bav"—japondar kilәsәktә Caxaraqa batьp inev saralarьn ytkergәne, taş juldar hәm radio stansalarь halqan, şulaj uq granitsaqa kyp kenә qaskardar kiltergәn hәm şpiondar jebergәn saqta, „Qьtaj vlastarь granitsalardь qorqavsьlьq eşen kesәjtevgә his ber iqtibar itmejdәr" tip jada. Japondar,—ti gazeta jada.—Mongolianьn kenbatьş eleşenә alegә batьp inmegendar ikәn, bul qbtajdar qarşьlьqьnan qurьqqandan tygel, ә SSSR menan menәbәbәt nodolor tip qurьqqanlьqtarьnan qьna kilә. Şunьn esen Japondar Xingan (Manczuria) daqь mongol armialarьn „Mongol revolytsiahь" ilgen haltav menan kenajьş Mongoliaqa qarşь jenәrev esen өjranev metodьn qultanalar.

„QЬDЬL TӘRE" JӘMQIӨTENENЬ KONGRESЬNDA

Tokio, 26. Qьdьl tare jәmqietenen xalьq ara kongress komissiahь 24 oktәabrdә sovet delegatsiahь tarafьnan huqьşqa qarşь kәrәşkә endәp inderelgen rezolytsianь qabul itte. Komissia sovet delegatsiahьnьn kongress tarafьnan tьnbьlьq esen kerәşkә saqarьp merәzәqәt sьqarьv turahьndaqь tәqdimena riza buldь. Bul tәqdimde jaqlap: SSSR, Italia, Pol'şa, Ispania, Kuba, Kostarika, Peru hәm Çeli vәkildare tavş birdelәr. Portugalia vәkile qarşь tavş birde. Japonia, Fransia hәm Şvetsia vәkildare bjtarsi qaldьlar. Anglia delegatь Faukes tarafьnan sovet delegatsiahьnьn 22 oktәabrda indergan rezolytsiahьn kire qaqьv turahьnda bьnan alda indergan tәqdimen komissia kire qaqtь. Komissia, rezolytsia eşlav esen SSSR, Kuba hәm Portugalia vәkildarenan podkomissia tedene. 25 oktәabrdә komissia, sovet delegatsiahьnьn 22 oktәabrdә tәqdim itkan rezolytsia proektь nigedendә tedelgen podkomissia proektьn ber avьddan qabul itte. Proektь rablav alqьştar menan qarşь alьndь hәm rablav esen kongress plenumь qaravьna tapşьrьldь.

PAVELIC HӘM KVATERNIKTӘR TANALAR

Rim. Tyrindә Italia vlastarь tarafьnan qulqa alьnqan Pavelic hәm Kvaterniktardan tevge javap alьvdьn hedemtahe iqlan itelde. Bular ikehe lә Marsel' ylterevdarendә berәj terle qatnaşьvdarьn tanalar. Kvaternik yde menan osoraşqan hәm Pavelicten qajda ikәnlegen ajtkan keşenen ismen әjtevdan baş tartь. Ul yden Pavelicten vәkile bulьvda qәjeptevde qьrqa juqqa sbqarьp, bul tik Pavelic turahьnda berәj hyd alьv maqsatь menan genә taqьlqan qәjep, tej. Fransia vlastarь tarafьnan tapşьrьlqan horav qaqьdь nigedendә ikense tapqьr horav malendә lә Kvaternik tevge hyddәren qabatlanь. 28 sentәbrdan alьp ul oktәabrgә tiklem qajda buldьn? tip horavqa Kvaternik Paduelә ydenen ber dubenda bulqanlьqьn әjtte, lakin unьn ismen atavdan baş tartь. Şundaj uq horavqa Pavelic ydenen Marseldә ber vaqьtta la bulmaqanlьqьn hәm batь ber tapqьr—1927 nse jьl Parizda qьna bulqanlьqьn hejtәne. Pavelic—28 sentәabr hәm 10 oktәabrdar arahьnda „min tenjaq Italia la buldьm", tine.

DINGEĐ KӘNӘŞMӘHE ALDЬNAN

London. 26. Dingeđ mәs'әlәhe turahьnda Japon-Amerika hejlaşevdare vaqьtьnda japonlьlar ydderenen pozitsialarьn „aik kin formala" anlatьp birdelәr. Amerikalьlar tulьraq anlaşьv esen ularqa kyp kenә horavdar birdelәr. Әngәmә tamamlanqanden hunьnda Deals: japondardьn pozitsiahь Amerikalьlar esen ketelmәgen vaqtqa tygel. Amerikalьlar japondardьn tәqdimdaren aldan uq kyrә aldьlar, tine. „Rejter" Amerika delegattarь Japonia delegattarьnьn talap kylәmdarenen totoroqhodloqona aptьraj teşelәr tip jada.

***

N'ju-Iork, 26. „Sen"den Londondaqь xәbarsehe dingeđ turahьnda Londonda birqan hejlaşevdardә Amerika vәkildaren Anglia ketkenqa qaraqanda adьraq jaqlaj hәm Japonia talaptarь „AQŞ ta ujlavdarьna qaraqanda la qabul itelmaьtajrak", tip jada.

Prussia-dejem Germania ministrlektare berlaşterelәlәr

Berlin, 25. Bunan alda Prussia hәm dejem Germania justitsia ministrlektare quşьlqajnь, xәder 1-nojabrdan alьp Prussia hәm dejem Germania eske eştәr ministrlektare lә quşьla saqtar. Berlaşterelqan eske eştәr ministrlege başьnda Frik qalasaq.

Portugaliala janь kabinet

Paris, 25. Lissabondan xәbәr itevdarenә qaraqanda, Portugaliala tybendege sostavta janь xәkymәt ojoştoroldan: Prem'er-ministr hәm finans ministre Olivejra Salasar, eske eştәr ministre Linxaros de-Lima, tьşqь eştәr ministre Kajьro de-Meta, huqьş ministre Passos Sousa, dingeđ ministre Ginaraes Seskita, Jystitsia ministre Rodriges Manuel, savda hәm promьşlennost ministre Ramires Sebastia, svaz hәm jәmaqat eştare ministre Paceko Daurte, kolonialar ministre Montejro Armindo, mәqarli ministre Eusebio Tamagdie, avьl xuzalьqь ministre Rafael' Duke.

Huqьş hәm eske eştәr ministrenan mәqarli hәm avьl xuzalьqь ministrdarenan başqa ministrdar janь kabinetqa la inep, elekke urьndarьnda qaldandar. Janь kabinet tarafьnan taratьlqan xabardә janь xәkymatten Anglia hәm Portugalia arahьnda sojuzdь haqlajasaqlьqь hәm başqa dәvlәttar menan dә lojjal berdәm xarәkattә bulasaqlьqь әjtelә.

„ASTURIA EŞSELӨRE NEŊ KӨRӨŞE

London, 25. „Tajms" ydenen xәbarsechenen senzura aşa ytep kilgan xatьn batьp sbqarda. Konservativ bul gazeta Ispania proletariatьna asьqtan-asьq doşman kyd menan qaravьna qaramaьtan Asturia eşselerenen batьrdarsa kerәş alьp barьvdarьn jada. 2 menlap kopegә hәm 40 men samahь eşse eşlәgen aik kyp handaqь metallurgia predpriatielerenә ejә bulqan Asturianьn tav jaq rajonь tulьhь menan eşselәr qulьnda buldь. „Avьr eş menan kymelgen, kommunizmqa artьq eş anev menan ruxlanqan eşselәr,—ti xәbarse jada", irek alьv kenen baş kytarevdan kyp vaqьt elek yk ketep aldьlar. Bul ken kilep jetkanden hunьnda ular yddәrenan talap itelgen betә qorsandarqa riza buldьlar.

— ✯ —

IP. DAVLETSKI LAVAL' JANЬNDA

Paris, 26. Tьşqь eştar ministre Laval' 25 nda TASS tьn javaplь jetәksehe ip. Davletskide qabul itte. Әngәmә jartь sәqatka hudьldь. Ip. Davletski şul uq ken Şerubrgqa qaraj julqa sbqtь, unan N'ju-Iork qa kitәsak.

***

Paris. 26. Franslanьn Berlindәge vәkile Ponse Gitler menan osoraşlь hәm odaq әngәmә ytkarde.

FAŞISTAR Aldap tavьş kybәjt kandar

Paris, 26. Ženevanan xәbar itevdarenә qaraqanda, Saar elkahendәge militse-sotsialistar terrorьn tikşerev komissiahь militat ligahь sovetьna memorandum birgan. Memorandumda: plebissitte qatnaşьv xoquqьna eja keşelerden isemlegendә qajьb berәvdar militse-sotsialistar jaqlь keşelerden handarьn kyp kyrhatev esen his ber nigedhed jadьlqandar, tip әjtelә. Komissia bul isemlekten bitaraf komissia tarafьnan tikşereleven talap itә.

Aviedo la aq terror

London, 26. Ispanianan xәbar itevdarenә qaraqanda Oviedo elkahenen xekymat qaskardare tarafьnan alьnqan betә rajondarьnda massovь quiqa alьvdar bara. Termelar aik nьq tultьrьlqan bulьp, jaşav şarttarь hejlap betergehed nasar.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

SOVETTARQJA HAJLAV ALDЬNAN

Sojuzdar jortonoq kolonna hajlanasaq Maskav zalьnda 23 oktәabrdә Maska la sovetьnьn hәm Maskav kә başqarma komitetьnьn birev-janьnan hajlav kamp hьna arnalqan berlaşkan numь bulьp ytte. Kampani rahьnda Maskav Өlkә ma komitetьnьn predsedate Filatof dur doklad menan s jahanь. Lenin ordenlь M elkahenen xuzalьq hәm p jaqlan yeşen, nejek itebь Өlkә, hәm krajdarьnьn ald safьnda barьvьn hejlaj. roqo alqьştar atьnda i latof Maskav Өlkahenen ixtiazdarьn ip. Stalindьn raveştә ajьrьm iqtibar m kedatep barьvьn, ip. Stali in jaqşь qordaş ip. L.M. ganovictьn nisek itep Ma partia ojoşmalarьn, elk betә raootniktardь Stalin bujьnsa eşlargә kon hajьr ratep barьvьn hejlap yta.

Ip. Bulganin ydenen sьq proletar ydak qalanьn yte arnaj. Xisap birev dәvr Maskavdә 2000 janь torlaq lьnqan, şularqa 450 men urьnlaştьrьlqan. „Bul,-tej Bulganin,—oşo xisap birev darь arahьnda Maskavden nan ber elәşe er janьnan t gan tigan hyd. Maktaptar eşena 38 million hum, bo salar tedev eşena 30 mi hum h.b. aqsa sarьf itelde.

RADIO TULQЬNDARЬ

Xar'kof traktor zavodь ergahendә 35000 tomlь kitaptan torqan aik baj texnik ketәpxana ojoştoroldo.

Byrattә: ketәpxanala uqьv vaqьlь.

AT JURTTЬRЬV REKORDЬ

24 oktәabrdә Maskavdәge berense Betә Sojuz ippodromьnda jurtaq attardь hьnap qarav—sovet jьlqьssьlьqьnьn janь dur unьştarqa elgәşeven kyrhattte. Mәtәlәn: Xrenski jьlqь zavodьndaqь orlov toqomь „Ulov" tsemendәge jurtaq 1910 jьl ataqlь jurtaq „Krepьş" tьn şul jьldan birle totop kilgan rekordьn jende. „Ulov" 4 men 800 metrdь 6 minut 54,7 sekuntta kilde. Timәk „Krepьş" tьn rekord alqan vaqtьna qaraqanda 5,4 sekund alda kilde tigan hyd.

8-MART FABRIKAHЬ

TƏP BƏLƏ—BRAK

BER SEX BƏTƏ FABRIKAOJA UNAJHЬBLAJ

Əle **„8-mart"** isemendəge tegev fabrikahь proizvodstvo poxodьna quşьlde. Həm Samar qalahь tegev fabrikahь menən sot sialistik jarьşqa sьqtь. Jarьş dogovorь bətə sextarda la tikşerelde.

Fabrikala 1627 keşe eştəj. Şunan 756 keşe udarniktar saibьda toralar. Fabrika proizvodstvo poxodьna quşьlьv menən 83 eşse ydəren udarniktar iqlan itelər.

Fabrikanьn partia, komsomol həm profsojuz ojoşmalarьnьn bol'şevistik jetəkselege b ə m massanьn kin intuziazmь nigeəendə **1645000 humьq III kvartal planь 1744200 humoa—106 pr. qa ytəlde**.

Fabrika oktəarden 15 kenlek planьn ytəvdə lə artta qalmanь —102 pr. birde. Ajrьm sextardan № 2 bel'jo sexь (brigadir ip. **Kovşina**) plandь 114, individual sex (brigadir ip. **Bajьf**) 106 pr., kostym sexь (brigadir **Pavlof** iptəş) 105 pr. qa ytəp. eş elgeləre kyrhətelər.

Ə, inde № 1 bel'jo sexь plandь ni narь 84 pr. ta qьna qaldьrdь. Dereb, sex başlьqь **Koptilina** iptəş:

— Proizvodstvo p l a n ь nьn ytəlməvenə tep səbəp —sьjr'jo həm kadrdar jeteşməvendə' ti. Ləkin eş unda tygel. Ul, eş səqattərenen tьqьdlanmavьnda. Məsələn: **Ojennosova, Ojelleмva** iptəştər ken hajьn 25 minutqa hunlap kiletər. Şulaj uq eş vaqьtьnda kyberək ənqəmə hatьp ultьralar. Sexta tarqavsьlьq nastrojeniehь kesle, dissiplina nasar. Fəqət oşo səbəplər arqahьnda qьna sex hejrələ həm dejem tabrik eşenə zian itə.

Fabrikala IV kvartaldьn 10 kenndə d e j e m produkslanan 0,29pr. tedətelmələ,0,58pr. tedətelməhed brak sьqtь. Brak esen fabrika 2849 humqa, ə III kvartalda 54289 humqa ştrafландь. **Qьşqa ədərlek juq tejerlek**. Fabrikanьn korpustarь qьştь qarşьlavqa ədər tygeldər.

Fabrika eşseləre arahьnda Beloret eşselərenen mərəzəqəte tikşerelde. Mərəzəqət nigeəendə eşselər bьqasa bulqan bətə xatalardь bətetevqa hyd birdelər.

Ləkin hydde eş menən bəjlərgə kərək. **Begen** fabrika aldьnda brakьn bətenlejgə bətetev, qьşqa ədərlekte kesəjtev, eş kendəren tьqьdlav həm eskerusrstardь nьq mobilizirlap, IV-kvartal planьn tultьrьv həm 35-jьl programmahьn aldən tultьrьv esen baza ədərləv burьsь tore.

Fabrikanьn partia, komsomol həm profsojuz ojoşmalarь bəl burьstardь ytəvdə avangartьq rolen ujnarqa, sovettardьn IX-sь sjezdьna tiklem fabrikanь jaqşьlardьn jaqşьhь safьna bəbtьrьrqa ireşergə tejeştər.

Z. BAJBULATЬF,
M. RƏZƏPOF.

— o —

ALTЬN-BAQЬR PROMЬJŞLENNOSTЬ

JAQŞЬ EŞLƏRGƏ TEJEŞ

IP. ISƏNCYRIN BAJMAQTA

Bajmaqta altьn—baqьr promьşlennostьndaq xuzalьq, partia həm profsojuz ojoşmalarь jetəkselərenen konəşməhe bulьp ytte. Kənəşmələ Başzoloto upravlajuşcie ip. Ylməsef avьr promьşlennost rabotniklarь kənəşməhenen hedəmtələre, Bajmaq predpriatielarьnьn 9 ajlьq eştəre həm 4-kvartal burьstarь turahьnda doklad menən sьqtь.

Kənəşmələ partia ÖK sekretarь ip. **Isəncyrin** dur sьqьş jahanь. Ip. Isəncyrin ydenen telmərendə rajondaqь bətə predpriatielardьn eştərenə analiz həm tulь xarakteristika birep, „Bajmaq predpriatielarьnьn kəselege həm zapasь jaqьnan Başqortostandьn altьn-baqьr promьşlennostьnda in dur urьn tota. Rajondьn kvalifikatsialь kadrdarь həm şulaj uq texnik oborudovanieһь bar. Jьlьq proizvodstvo programmahьn tultьrьv qьna tygel, bəlki artьqь menən ytərgə həm Başqortostan

Уфимская Городская-Массовая читальня

BƏTƏ İL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGƏD!

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) NЬ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ HƏM ƏFƏ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN YƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJRЬM HAVЬ 10 TIN

№ 249
28
OKTƏBR
1934 JЬL

KOLXOZDARĐЬ NЬƠIЬTЬVĐA KƏSLƏ RЬJCAK

Gazetaвьddьn 26 oktəbr „247" nomerьnda əd, partianьn Əlk. komitetь, Bąşsovnarkom həm Bąşnarkomzem MTS polit sektorьnьn—**kolxozdarđa doxod ny levđen narąş** turahьndaqь qararьn naвtьq.

Əlkə komitet, Bąşsovnarkom həm politsektordьn вьl qararь, kolxoz doxodtarьn вylevđen—**nəđđen kolxozdarьnьđđь artaвan ojoştorov, xuzalьq jaqьnan nьƠьtьv, kollektivlaştarьv eştoren jəjep jesorev həm kin qatlam kolxozьlar massahьn partiaвьđđьn julвąşьhь** Stalin **iptəştən—nətə kolxozdarđь bol'şevistik həm nətə kolxoz вьlardь mul tormoşlo jaharoqa"** tigən lozungahь вrəhənə **monilizirlavđa đur xuzalьq politik əhəmiətle** вulьvьn ətev menən вergə, вąjьląq doxod вylev eştərendə, nđoqan jьldan xatalarьn qanatlavqa jul qujmavđь talap itə.

Uđqan jьldьn tep xatalarь nəmələ вuldь hun?

Iq elektə, uđqan jьl nəđđen kyp kenə rajxomdarьnьđ, MTS politвylektəreneđ həm rajвąşqarmalarьnьđ kolxozdarđa doxod вylevđen kollektivlaştarьvđь arttaвan yƀterevđəge, dejem kolxozdarđa həm вigerək tə kolxozdarđa xeđmət dissiplinahьn nьƠьtьvđaqь ajrьm đur əhəmiətən anlap jetmənelər, вь larqa narьq вirmənelər.

Kin qatlarь kolxozьlar arahьnđa massovьj-politik anlatьv eştəre jeterlek вulmanь. Bьnьn həđemtəhendə kyp kenə kolxozdarđa xeđmətte вrigadalar вujвnsa narьqlavđьn ignorirlandь. Kulakьl tigeđləvselekk həm ajrьm kolxozьlar tarafьnan rvəlьq, potrebitel tendensiagə urьn вirelđe. Xeđmətte вrigadalar вujвnsa narьqlavđьn məhim politik, вąjnli keraş məs'ələhe вulьvь onotoldo.

Rajon jer eştere вylektere həm MTS direksialarь kolxozdarđьn aqsa sredstvolarьn totov đarь ətlenən вьsьn jetəkselek həm kontrol' qujmanьlar. Bьl, kolxozьlarđьn aqsa eləş doxodtarьn kamevqa kilterđe.

Bąjtaq kolxozdarđa kolxoz jьląlarьna həm đejem kolxoz maisьlьqьna jeterlek narьq bi relmane. Bьl, kolxozđьn đejem ləşkən maldarьna həm вerense kiđaktə eş attarьna, memkinlek вula torop ta, jeterlek miqdarđa konsentrat ađьqtar вylep qal đьmav həm kolxozьlarđьn individual tarmaqtarьndaqь maldarđь tupaq ađьqtar menən ta'min itevđe onotov faktlarьnda asьq kyrendelər.

Kin qatlarь kolxozьlar arahьnđa massovьj-politik anlatьv eştəre jeterlek вulmanь. Bьnьn həđemtəhendə kyp kenə kolxozdarđa xeđmətte вrigadalar вujвnsa narьqlavđьn ignorirlandь. **Kulakьl** tigeđləvselekk həm ajrьm kolxozьlar tarafьnan rvəlьq, potrebitel tendensiagə urьn вirelđe. Xeđmətte вrigadalar вujвnsa narьqlavđьn məhim politik, вąjnli keraş məs'ələhe вulьvь onotoldo.

Rajon jer eştere вylektere həm MTS direksialarь kolxozdarđьn aqsa sredstvolarьn totov đarь ətlenən вьsьn jetəkselek həm kontrol' qujmanьlar. Bьl, kolxozьlarđьn aqsa eləş doxodtarьn kamevqa kilterđe.

Bąjtaq kolxozdarđa kolxoz jьląlarьna həm đejem kolxoz maisьlьqьna jeterlek narьq bi relmane. Bьl, kolxozđьn đejem ləşkən maldarьna həm вerense kiđaktə eş attarьna, memkinlek вula torop ta, jeterlek miqdarđa konsentrat ađьqtar вylep qal đьmav həm kolxozьlarđьn individual tarmaqtarьndaqь maldarđь tupaq ađьqtar menən tə'min itevđe onotov faktlarьnda asьq kyrendelər.

Kin qatlarь kolxozьlar arahьnđa massovьj-politik anlatьv eştəre jeterlek вulmanь. Bьnьn həđemtəhendə kyp kenə kolxozdarđa xeđmətte вrigadalar вujвnsa narьqlavđьn ignorirlandь. **Kulakьl** tigeđləvselekk həm ajrьm kolxozьlar tarafьnan rvəlьq, potrebitel tendensiagə urьn вirelđe. Xeđmətte вrigadalar вujвnsa narьqlavđьn məhim politik, вąjnli keraş məs'ələhe вulьvь onotoldo.

Rajon jer eştere вylektere həm MTS direksialarь kolxozdarđьn aqsa sredstvolarьn totov đarь ətlenən вьsьn jetəkselek həm kontrol' qujmanьlar. Bьl, kolxozьlarđьn aqsa eləş doxodtarьn kamevqa kilterđe.

Bąjtaq kolxozdarđa kolxoz jьląlarьna həm đejem kolxoz maisьlьqьna jeterlek narьq bi relmane. Bьl, kolxozđьn đejem ləşkən maldarьna həm вerense kiđaktə eş attarьna, memkinlek вula torop ta, jeterlek miqdarđa konsentrat ađьqtar вylep qal đьmav həm kolxozьlarđьn individual tarmaqtarьndaqь maldarđь tupaq ađьqtar menən tə'min itevđe onotov faktlarьnda asьq kyrendelər.

Kyp kolxozdarđa xeđmət kendərenen nəsər itəpləneve, teşheđ jađьlьvđarь arqahьnđa, xeđmət kendəre ərəm-şərəm itelep вətəldə.

Kolxozdarđь ojoştorov—xuzalьq jaqьnan nьƠьtьv məs'ələhenə jeterlek narьq вirmav—kolxozdarđьn вylenməj torqan kapitalistlarьn arttьrьvqa tekerep qarav faktlarьnda, вigerək tə asьq kyrendelər.

Bьna uđqan jьldaqь jaпьlьşlьqtarđьn in đurđarь oşolar. Bьjьląq doxod вylev eştərendə вьlarđь ihtə totorqa həm his вer qaвatlamaвqa kərək.

Partia elkə komitetьnьn, aqьmdaqь jьldьn doxodtarьn вylev turahьndа yđ vaqьtьnda direktivtar вirevenə həm kolxozdarđьn —đəvlətka igen tapşьrьv plandarьn tultьrqan, MTS xeđmətə esən tyləvđare tapşьrьlqan həm ular məzвyri fondtar ojoştorovqa totorqan—вulьvđarьna qarамaвtan, doxod вylev eştəre kinəjtep jenarelmәgan ale.

Partia elkə komitetь, Bąşsovnarkom həm narkomzem polit sektorь qararь nigeđendə kolxoz doxodtarьn вylev eşe вətə respuвlika đavmələndə, unь sovettarđьn IX-вь вətə Bąşqortostan sjezđьna tiklem (20 dekəвr) motlaq tamamlav itвəe menən, tiđlətergə tejeş. Bьnьn esən, in elek, tunqa вerev planьn jaqьn đyrt-вiş kənđə tamamlav menən вəjlənеşle raveştə, aşlıq huqьvđь ojoştororqa kərək. **Aşlıqtь təvlek ojlo nəhenə tuqtavьвđ huqarqa, molotelkalarqa вətə igendə huqьp nətevgə tiklem qatь huqьv normahь—zadanilar вirergə. Dəvlət aldьndaqь вə tə igen jekləmələren tultьrqan har вer kolxozđa, mərвyri orloq, straxovaj həm furaж fondtarьn вylevgə totonop, вьsьn hunьnđa uq həm вətə igendərđe huqьp вətev menən doxod вylə вąjarqa kərək.**

Doxod kolxozьlarđьn xeđmət kendərə вujвnsa вylenev menən вergə, xeđmətten вrigada вujвnsa narьqlanьvь prinsendə ytergə tejeş. Bьl prinsepte ytkarev menən вəđ, kulaksьl tigeđləvselekkə qьrqьv udar jahaвđ.

Brigadalarđьn eştəren narьqlavđa, əlkə komitet kyrhətkən niged ylsəvgestardən sьqьp, **Jaqąş sьjfatlь eş kyrhotkən həm вьnьn həđemtəhendə kolxozđьn urtəsa urozajьnan juqarь urozaj alqan вrigədə kolxozьlarьna 20 pr. arahьnđa obtəlmə xeđmət kendərə jađьvđь, nasar eş sьjfattarь вirgən həm kolxozđьn urtasa urozajьnan tynən urozaj alqan вrigəda kolxozьlarьna xeđmət kenən 10 pr. arahьnđa kəmetep jađьvđь moilaq вuldьrьrqa** kərək.

Doxod вylev eştərenen unąşь menən potrenkooperatsia asa dəvlətka igen hatьv məs'ələhen jəjep jeвarergə ajrьm iqtiвar itergə kərək. Bьl mehim dəvlət əhamiətle eşte unąşlь ytkarev esen nəđđə вətə məmkinlektər вar, **Urozaj mol.** Bəđđen вətə kolxozdarьвđ đa ojoşqan rəveştə (xəxymət вararь menən rəxsət itelgən—maxsus haвv fondь juk menən) dəvlətkə igen hatьv eşendə qatnąşa alalar. Bьnđa tik, вьl вaranьn kolxozdь xuzalьq jaqьnan nьƠьtьvđaqь əhamiəten həm dəvlət manfaqəten jeterlek anlav qьna, dəvlətka həm kolxozqa qarşь teqdensiələrgə qarşь qьrqьv kərəş alьp вarьrqa qьna kərək.

Doxod вylev unąşь menən kolxozьlarđьn xeđmət kendəren dərəƀ iƀəplev, dərəƀ jađьvqa in đur iqtiвar itelergə tejeş: Bьnđa kolxoz idaralarь, revkomissialarđan ajrьm eşməkərlektə re talap itelə.Ular,qararđa kyrhətelgənsə, xəđer yk xeđmət kendərenen dərəƀ вulьv, вuimav đarьn tikşerep, janlьşlьqtarđь teđətergə kərək. **Xeđmət kendəren ərəm-şərəm itevgə jul qulmahьn.**

Doxod вylev eştərenen unąşlь həm əlgələ yteve, вьl eşten ojoştorolovьna həm rajkom, rajвąşqarma, palitвylektərđen həm MTS direksialarьnьn jetəkselek itə вelevđərenə rьq вəjləngən. Tik **doxod вylev eştorenen politik əhəmiəten tulь anlav, mas sovьj—politik eştərđe kin ojep jesərev mənon вer rətton, konkret, operativ jetəkselek, hər вer kolxozqa praktik jardam ojoştorov, вylevđen dərəƀ ytkərelevə əƀtənən nьqlь kontrol' вuldьrьv, вamatekka вer nindəj də urьn qaldьrmav arqahьnđa ojna, doxod вylev eştoren unąşlь həm əlgələ rəveştə ytkərev memkin**

Doxod вylev eştare tirəhenə ojoştorolqan massovьj-politik həm anlatьv eştare **dəvlət aldьndaqь it het jen, maja tuplav jəkləmələrenen jьldam həm tulьhь menən ytələven də tə'min itergə tejeştər.**

Əlkə komitet, Sovnarkom həm politik sektor yđ qararđarьnda kolxoz doxodtarьn вylevđьn **kollektivlaştarьv elkəhendə janь kytərelеş ta'min itergə tejeşlegen ajrьm** rəveştə hьđьq ətьtna вidlər.

Asьq ąjtergə kərək. Eşşən janqьđaqtardь kolxozdarqa вilqtarьv elkəhendə, вeđđen ojoşmalarьвьđ jul qujmaвlьq jomoşnq eştəjđər. Bəđđen вer tərkem həm ykeneskə kyrə kin tərkem rвotniktarьвьđ ip. Stalinđьn kollektivlaştarьvđьn artanвn prot sesь turahьndaqь ky rhətməhen dərəƀ anlsmanьlar. Partianьn 17 sejzđьnđa ip. Stalin:

„Timok kollektivlaştarьvđьn artanвnqь protsesь individual kerəbtejən xuzalьqь qaldьqtarьn kolxozdar tərəfьnan aqьrlanlap tərtьv həm jaпьnan ternilev protsesь вulьp tora.

— Bьl kolxozdar tamam həm kiro qajtmaвlьq raveştə jəndelər tigən byđ", tigə ne.

Ə, вeđđen вer tərkem rвotniktarьвьđ „individual krəƀtejən xuza вqь qaldьqtarьn kolxozdar tarafьnan aqьrlanlap tartьv protsesьn", revolytsion məqənələ anlav urnьna, ivolytsion məqənələ, dərəƀə, samotek məqənelerđə anlanьlar.

— Kolxozdar tamam həm qaвat qajtmaвlьq raveştə jendelər. Şulaj вulqas, nəmə? Individual krəƀtejən xuzalьqь qaldьqtarь yđ jajđarь menən đə kolxozsь вulьp вətərđar ələ. Nlgə aşь qьrqa—tip xəkəm itələr, undaj rвotniktar. Ə ikense terkem:

— Nəmə hun, xəđer krəƀtejəndərđen kolxozqa alвьrlьq tarь kyptən alвьp вətlə, qalqandarь вətəhe lə spekyləut, вanotaznik tip xəkəm itələr,

Bьl hər ike qaraş, tamьrьnan dərəƀ tygel.

Partia həm Stalin iptəş вeđđe-samotek teoriahьnьn marksizm menən вer nindəj đə urtaqlьqь вulmavь, unьn undar tarafьnan jaqlanьvsь вurzuaz tip, serek, leninizmqa qarşь teoria вulьvь turahьnda ejrətte həm ejrətə. Bəđđə samotek julь menən вer eştə eşlənmaj.

Ə inde-qalqan krəƀtejəndərđen „вətəhe lə saвotaznik"məs'ələhenə kliƀək, вьl đa вeđđen teo ia həm вeđđen praktikaвьđ tygel. Tik əs'ər—minşeviktar həm вurzuaz—trotskistar qьna krəƀtejəndərđen tanlqatь menən kontrevolytsion вulьvь turahьnđa lвqərđanьlar.

Beđđen вurвьвьđ—partiasa вulmaqan вьl qaraştarqa, samotek gerəjđarьna qarşь utlь kerəş asьp, Əlkə komitet həm đejem partia kyrhətmələrə ni gedendə, вьqasa kolxozqa inmagən eşşən janqьđaqtardь kolxozdarqa aqzalьqqa вilqtarьv eştoren kesəjtep jesərev đen tora. Bьl maqsət həm вurвs esən alđa torqan, **kolxoz doxodtarьn вylev kampaniahьn tulь fajđalanьrqa, kolxozdar tədeləşonən đur jenevđoren, kolxozđьn janqьđaq xuzalьq aldьndaqь вətə artьqlьqьn, ajrьm konkret kolxoz praktikahьnda kyrhətergə kərək.** Aqьmdaqь xuzalьq jьlьnьn jomqaqtarь turahьnda sovettarqa hajlav jьjьlьştarьnda maxsus dokladtar qujьv, kolxoz həm вrigadalarđa doxod вylev məs'ələhe tikşerelgən jьjьlьştarqa eşşən janqьđaqtardь kin вilqtarьv, kolxozdarđьn вsьn udarniktarьn janqьđaqtar arahьnđa kin populərlaştarьv praktikalarьn jəjep jeвarergə kərək.

Əlkə komitet, Sovnarkom həm polit sektor qararь, rajon jetəkseləreneп, kolxozdan sьqarьlvsьlardь dіqqət menən qajtaran tikşerevđe həm dərəƀ sьqarьl maqan eşşəndərđe janьnan kolxozqa qajtarьvđь talap itə. Əlkə komitettьn Məlavez həm Avьrqazь rajondarь turahьndaqь qararь вətə rajondar esən hanaq вulьrqa tejeş.

Kolxozdarqa, kolxozьlarqa qarata вulqan jetəkselek eşendə adвьraq administratorlьq, kyвerək tərilə, ejrətev, jardam itev metodtarьn urьnlaştarьrqa kərək.

Kolxoz doxodtarьn вylev kampaniahь kolxozdarđь artaвan nьqьtьvđa həm kolektivlaştarьv elkəhendə janь kytərelеş ta'min itevđə kəslə qoral вulьrqa tejeş.

BAŞQORTOSTAN QALA HƏM POSJOLKA SOVETTARЬN HAJLAV

ƏSƏN VƏKILLEK NORMALARЬTURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN YBK PREZIDIUMЬ QARARЬ

BRYBK nьq 1933 jьl. 20 qinvar qararь menən rвlanqan qala sovettarь turahьndaqь polozenianь 4-se matđəhe nigeđendən qala həm rajon sovettarьn hajlav vaqьtьnda vəkillek normalarь turahьnda" qь BRYBK te prezidiumьnьn 34jьl, 20 oktəвr qararьna tura kilterep, Yđək вąşqarma komitetь prezidiumь qarar itə:

1. Bąşqortostan respuвlikahьnьn ajrьm qalalarьndaqь həm eşşe posjolkalarьndaqь xalьqtьn hanьna qaraj 1931 jьl qala həm posjolka sovettarьn hajlav esən tyвəndəge vəkillek normahь вildələrgə:

a) K. Usol' posjolka sovetьnda 15 hajlavsьqa вer deputat;

в) Zigazь, N. Trojski həm K. Klyc posjolka sovettarьnda 20 hajlavsьqa вer deputat;

v) Tyвə posjolka sovetьnda 35 hajlavsьqa вer deputat;

g) Bogoveşşin posjolka sovetьnda 35 hajlavsьqa вer deputat;

d) Bajmaq həm işemeвj posjolka sovettarьnda 50 hajlavsьqa вer deputat;

j) Terlan həm Davlakən posjolka sovettarьnda 55 hajlavsьqa вer deputat:

z) Cernikovka posjolka sovetьnda 60 hajlavsьqa вer deputat;

z) Bələвəj həm Bere qala sovettarьnda 55 hajlavsьqa вer deputat,

i) Stərletamaq qala sovetьnda 80 hajlavsьnan вer deputat;

k) Beloreck qala sovetьnda 65 hajlavsьnan вer deputat;

l) Ələ qala sovetьnda 200 hajlavsьnan вer deputat.

2. Qala həm posjolka sovettarьna aqzalar hajlav menən вer yk vaqьtta sovet aqzalarьnьn đəjem hanьnьn əƀən вer eləşe tiklem kandidattar hajlanalar.

BASSR YBK predsedatele urьnвasarь: **Akimof**

BASSR YBK sekretarь: **Kalmitef.**

DINGEƀ HƏJLƏŞEVĐƏRE ALDЬNAN

London, 27. „Dejli geral'đ"-Londьnđa вulasaq dingeđ turahьnda həjlaşevđar məlendə Japonianьn nirđəj pozitsia totasaqlьqь turahьnđa yđ xəвərsel.enen məqaləhen вatьp sьqarđь. Həjlaşevđar esən in məhim temalar вulqan „Kvođ", „glos tonnazь" tigən texnik terminđar arttьnđa tej xəвərse jađa,-Japonianьn hьv arttь flotь teđergə teləgənlege jəşerengən. Bьl ularqa Tьmьq okeandьn kenвajьş eleşendə his şikhed вerenselekte вirəsək. „Glos tonnazьn" keserəjtev Japonđarqa kapital'sudnalar urnьna kyp handa hьv arttь kəmələre eşlevgə memkinlek вirəsək. Məlan, Anglia yđenen kvotь tьlвenə 34 men tonnahьn „Rodej" tipьnđa sudnalar halьvqa totonha, Janonia вьl ƀtвpkə 20 dana şəp jərəj torqan hьv arttь kəməhe eşlətəsək. Japon eksperttarьn вarь aviomatkalarmas' əlahe genə вorsoj. Sənkt вьlar dəşman jəq samoljottar eskarel' jəhen Japondarđьn porttarьna ketkəndən artьq jaqьnlaşьvđarьna səвəpse вulalar. Bьna ni əsən japondar dingeđđə qoralianьv məs'ələhen tikşergən saqta aviamatkalarđь „hərzym sredstvolarь" tip kyrhətep, ularđь вətenlaj вətərev kərəklek məs'ələhen qudqatmaqsьlar.

* *

LONDON, 27. Norman Devis menən Makdonal'đ kyreşep həjləştelər Ikəvhe lə Japonianьn nəmə təqdim itkənlegen anьqьnaq kyrhətəven hərarqa вuldьlar. „Rejter" agint-tvohьnьn xəвərenə qaraqanđa Devis həm Maqdonal'đ dingeđđə qoralianьv məs'ələhe вujвnsa həjlaşevđarđe aşьqlьrьrqa вu'qandar. Makdonal'đ həm Devisten вьl raveştə anlaşьvđarьn Anglia həm Amerika arahьn jaqənajtьvqa qaraj təvge adьm, tip qarəjđar.

AVSTRIALA
„QЬĐЬL QURQЬNЬS"

Vena 27. Xejmverđar jьjьlвşenđa sьqьp hyđ həjlaşevđ minisier Fej həm вąşqa xejmver julвąşьlarь Avstriala „qьđьl qurqьnьs" yƀeven hьđьq ətlenə alвp yit lər. Fej—kommunistik listovkalar tarqatavs keşelərđe politsiaqa totop вirevse xejmverselərđe eşşelər totop tuqmalđar, tine.

Rəsmi raveştə xəвər itelevgə qaraqanđa, huqqь adnalь kommunistik propaganda kesəjev həm kommunintik listovkalar kyptap taralьv ajqanlь Venala massovьj tentevđar вarь ikən. 3 urьnđa MOPR ojoşmahь asьlqan. Вer nisə men đana jəşeren kommuni tik ədəniat konfiskovajt itelgən. 50 kommunist həm 20 sotsial-demokratik eşşe quiqa alьnqandar. Quiqa alьvsьlar terlə srokqa tərmagə xəkəm itelgəndər.

* *

* **Paris**, 27. Reformistik jetəkse ərđen qarşь torovđarьna qaramaвtan, netagə đəjem xedmət konfedratsialьnь timer jul eşselərenen unitar federatsialarь menən reformistik federatsialьnь вergə quşьrqa вulep rizalьq вeldergəndər.

Patersonda zaeostovka

Nu-Jork, 27. Patersonda (N'y Dzersi) jeвək promьşlennostьnda eşlavse 28 mendən artьq eşşe вastovejt itte. Bastovajt tevselər—xeđmət xaqь artьrьlьvьn, eş kenə qьđqarьlьvьn, minimum xeđmət xaqь tə'min itelevən həm eşkə вarь profsojuz aqzalarьnьn qьna alвьvьn talap itələr.

◆ **Paris**, Tə jaq timer jul eşselərenen berlaşkən sjezđь đur kypselek menən вьl timer juldarđaqь eşşe həm xeđmətkərđerđen вerlaşkən profsojuzđarьn ojoştororqa вulьp qarar вąşqarđьlar.

ASTURIA EŞŞELƏ RENEM
it kitkes вatьrlьqtarь

Paris, 27. Ispania huqьş ministerl genen xəвər itevenə qaraqanda Asturiala qəskər tuplav eşe tamamlanqan. Bьl xəвər Asturia rajonьnda ələgə tiklem kyp kenə handa revolytsion kestərđen haqlanqanlьqьn həm alda huqьştar вulьv ixtimalь вarlьqьn hejlejđər.

Burzuaz matвuqatlьn Oviedo, Madrid vaqiqalarь turahьnda tulь xəвər itevđərenə qaraqan da revolytsion o rədtar ajrьmsa вatьrlьqtar kyrhətkəndər. Məlan Madrida adaq momentqa tiklem huqьşьp, yđenen pulemetь janьnda вələk вulqan вer qьđ kəvđəhe tавslqan. Trubalaqь sex həm masterskojđarь 2 kilometrqa hudьlqan вik đur вer zavodtь 2 men eşşe sturm menən alqandar.

„Fr nuvel" isemendəge fransuz вurzuaz matвuqatь: xəkymət kestəre e,sel rgə qarşь xəđerge huqьş texnikahьnan, tanktar, avtatsia, artillerla, Afreka вatellondarьnan, gazdan fajđalanьvqa lə ojalmanь. Ispania parlamentь formal' raveştə genə jəşəj. Deputatlarđьn вer elə şe quiqa alьndь, вer eləşe qaвьp qotoldolar həm əle lə qa вьp jərejđər. Xəđer вarь barrikadalarđьn ikense jaqьnđa, jaqni xəkymət jaqьnđa вulqandarьn qьna saqьralar, tip j đa.

„Repyвlik" Lerusьn Ispania F'ers tip ataj. „Jumanite" anarxistlarđan julвąşьlarьnьn xianattarь turahьnda jađa. Anarixst həm sindikalist eşselər kommunist həm sotsialist eşselər menən вerlektə вuqьşqan saqta, sindikalist həm anarxistlarđьn in ataqlь ju вąşьlarь la, вьl xərəkət menən qьđьqhьnmanьlar, tl.

◆ **Rim**, Vengeria tьşqь eştare ministere Kanin Mussolini tarafьnan qabul itelep, odaq vaqьt həjlaştelər.

Kiləsək huqьştarđa Aviatsianьn role

N'ju-Jork, 27. „N ju-Jork geral'd tribyn" gazetahь federal' aviatsia komissiahьnьn aqzahь Amerika polkovnigь Rikenвeker đeq kiləsək huqьşta aviatsianьn role turahьnda həjləgən hyđđəren вatьp sьqarđь. Kiləsək huqьşta,-tej Rikenвerg.-gigant linzalar (ut toqandьra torqan вьjalalar) menən tə'min itelgən samoljottar kərək tавslqan punktlarqa вarьp, qəzəp đur kestə qojaş nurđarь təşərəsəktər həm şunьn menən totoş qalalar вer nəməhe qalmaj janвsaqtar. Huqqь huqьşta hava huqьştarь „qojaş jaqtьlьqьnđa" alвp вarьlqajnь. Kiləsək huqьşta in đur zьjan-hava nasar saqta jahalasaq, şunьn esən pilottar qarəŋqьla osorqa ejranələr. Aeroplandər tiđ jərəşlə tanktar alвp, şulardь yđđəre jergə təşərəp kitəsəktər. Keskəj genə puşkalar menən qoralianqan samoljottar havala torqan kejə jerđəge artilleria utь kevek yk ut вsaseqtar. Transport samaljottarь totoş armialardь osorop jərətəsəktər.

Tartaj telenan taвa

Dansig, 26. „Pravda"nьn, Dansigta xorvat terroristarь isemenən Pavelic tarafьnan listok вatьrьp sьqarьlvьn fąşlavь ajqanlь Dansig milli sotsialistar organь „Dansiger tagel latt"; „Dansigta вer terlə lə xorvat listogь juq", tigən zagolovkala xəвər вatьp sьqarđь. Ləkin, şul xəвərenen yđendə ykDansig vlastarь unь „Dansig menən Jugoslavia arahьndaqь đuвlьq mənəsəвətenə zarar kilterelmaətən alda uq" вatьvđьn tьjđlar, tip Pavelictьn Dansigta вьl listoktь вatьrьv faktьn iqtiraf itə.

SSSR ARQЬLЬ
Bətə donja hava julь

Nju Jork, 27. „Pan-Amerikan Əjruəjs" həm „Britiş amerikan Əjruəjs" kompanialarь aldaqь jəlgə SSSR aşa 8 kən esendə вətə donjanь əjlanep sьqa torqan hava julь вuldьrьrqa ujlajđar. Bьl juldarđьn вerensehe Bermuđ həm Azorski utravđarь aşa, Ikensehe N'jufaundlend həm Irlandia aşa ytəsək. Tonoq okean aşa huđьlasaq hava julь Aleut utravđarь aşa ytəsək.

BYLLIT JAPONIALA

Tokio, 27. „Osaka majnitsi" gazetahь g. Byllitten yđ xəвərsenenə həjləgan hyđđəren вatьp sьqarđь. Xəвərsegə həjləgən hyđendə Byllit—huqqь vaqьtarđa SSSR đa вik đur yđgəreştər вulьp tora. Mələlən, promьşlennost, xalьq agarьv, sport h.в. eştəre nьq alqa kitte. Məskəv đə Metropoliten halьnьp jata, вąşqa qalalar đa teđətelələr. Rossia xalqь energia menən tulь tine.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

Leningrad qala sovetьnьn TANTANALЬ PLENUMЬ

Leningrad, 26. 23 oktəвrđə Uritski isemendəge harajđa Leningrad Əlkə вąşqarma komitetь həm Leningrad qala sovetьnьn sovettarqa janьnan hajtavđarqa həm Lenin qalahьn Judenic aq вandahьnan haqlap alьp qalьvqa 15 jьl tulьvqa arnalqan вerləşkən plenumь вulьp ytte. Sovettarqa janьnan hajtavđar turahьnda Əlkə вąşqarma komitetь predsedatele ip. Struppe doklad jahanь.

„Internatsional" tavьştarь ətlənđa pocotlь qaravьl plenum ultьrьşьna 1919 jьl qьđьl Petrogradtь вatьrđarsa qotqarqan esən вətə Rossia VII se sovettar sjezđь tsemenən ip. Kalinin tarafьnan Petrograd sovetьna вylək it lqən qьđьl вajraqtь alьp ina. VKP(в) ƏK sekretarь ip. Pozeren yđenen telmerendə Judenic həzyme vaqьtьnda Qьđьl Petrograd esən nətьtđarsa kerəşteq ajrьm etaptarьn tasvir itep ytə. Plenum VKP(в) YK ip. Stalinqa SSSR Sovnarkom—ip. Molotolqa, SSSR YBK prezidiumь—ip Kalininqa qotlav telegrammalarь jeвarđe.

„RADIO HƏJƏVSE AKTIVIST" ZNACOGЬ

SSSR YBK janьndaqь kykrəkkə taqa torqan znacoktarđь qarav həm rablav komissiahь VLKSM YK janьndaqь radiokomitetьnьn jullavь вujвnsa radio həjəvse aktivtar esən sьqarьlqan „radio həjəvse aktivistka" znacogьn qarap, qabul itte.

Bьl znacokte alьv esən: radio həjəv eşen ojoştorovđa aktiv raveştə jəmaqat eşe alьp вarьrqa, ilđe radiolaşlьrьvqa jardam itergə həm radiotexminimumь вujвnsa zacot вirergə kərək.

Şundaj вerense znacok Celyskinse radist Ernes Krenkelga вirelәsək.

Məskəv metropolitenьn вerense pojezđь 15 oktəвrđə jərəj вaşlanь.

Hyrətte:Metronьn вerense passazirđarь pojezdqa ultьralar

ESTONIA DELEGATSIAHЬ KILDE

Leningrad, Lənin-qradqa Tallindan xalьq xuzalьqь ministere g. Sel'ter jetəkselegendə Estonia вavđa promьşlennost' delegatsiahь kilde. Delegatsianьn sostavьnđa: Sovetstonia вavđa palatahьnьn predsedatele Sepp, Estonia вanktarь sojuzь predsedatele həm kredit вankahь direktorь Kurvits, xalьq xuzalьqь ministerlьqьnьn promьşlennost' departamentь direktorь Xinto, jer eştare ministerlьqьnьn avьl xuzalьqь departamentь direktorь Rejnard həm Estonianьn terlə faвrikalar direktorđarь вar. Delegatsia menən вerlektə SSSR đьn Estonialaqь вavđa vəkile ip. Paruşin đa kilde.

BAŞQORTOSTANĐA MARGANES

Oktəвrđen alşense 5 kenlegendə вətə rudniktar вujвnsa 356 tonna marganes rudahь sьqarьldь.

Voronezđьn aqtarđan qotqarьlьvьna 15 jьl

Voronez, 26. 26 oktəвrđə Voronezđьn aq вandalar qulвnan qot qarьlьvьna 15 jьl tulьv tantanahь ytkərelđe. Ul kəndə uram đa demonstranttar kolonnalarь jərəp torđolar həm qala qьđь flagtar menən вildəlđe. Binalarqa terlə plakattar, Stalin, Kaganovic, Voroştlof həm Budjonnь İptəştərđen partrettarь qujьldь. Kis menən əlkən teatrđa Əlkə вąşqarma komitetь həm qala sovetьnьn tantana ultьrьşь вulьp ytte. Ultьrьşta Voronezđь aqtar qulвnan qotoldorov vaqьtьnda huqьşta qatnąşьvsьlar đa əđer вuldьlar. Mələlən Bogucarsef, Malaxovski, Parxomenko, Poluxin, Dansef h.в. Tantanalь ultьrьş Əlkə вąşqarma predsedatele ip. Rəəin tarafьnan asьldь. Ul Voronez əlkəhendəge xeđmətsəndərismenən qьđьl Voronez esən kerəştə qatnąşьvsь partizandarđь qotlap ytə. Ultьrьşta qatnąşьvsьlar Leninđən jaqьn juldąş, вəjek proletar strateg həm Qьđьl armiaвьn jenevđoren ojoştorovsь ip. Stalinđьn isemen qatь alqьştar menən qarşь alalar. Şulaj uq вeleşə вarqan saqьnđa quiqa alьnqan kommunis Nadol'nьjđьn əisəhe вar. „Bьl keşelərđen tejelə xatta,—ularđan вerəj terlə məqlymət alьv. jəkt ularđьn jaqьndarьn qurqьlьv maqsatь menən termələ вik nasar məqəmələ itevđəre turahьnda dərəƀ məqlymættər вar".

KAPITAL ILDƏRENDƏ
OJƏJEPHEƀ JAZALANЬVSЬLAR

London, 26. Gazetalarđьn kyвehe kyrnekle kyp kenə ədamattar tarafьnan qul qujьlqan həm Tel'man, Torgler h.в.ş. quiqa alьnьvsьlarđьn "həm xəkymətkə qarşь 'xərəkəttə his вer qəjeplənmələr đə, zaloznьjk rəveşendə totop torolovsьlarđьn isemlə k t ə r e jađьlqan xat вatьp sьqarđьlar. Şundaj totop torolovsьlar esendə Prussia landtagьnda kommunis tik deputatŞtejnfurgtьn (fevral' ajьnđa yttererelgən) tol qaiqen alsəhe, şulaj uq irenen xəlen вeleşə вarqan saqьnđa quiqa alьnqan kommunis Nadol'nьjđьn əisəhe вar. „Bьl keşelərđen tejelə xatta,—ularđan вerəj terlə məqlymət alьv. jəkt ularđьn jaqьndarьn qurqьlьv maqsatь menən termələ вik nasar məqəmələ itevđəre turahьnda dərəƀ məqlymættər вar".

Kiləsək huqьştarđa Aviatsianьn role

N'ju-Jork, 27. „N ju-Jork geral'd tribyn" gazetahь federal' aviatsia komissiahьnьn aqzahь Amerika polkovnigь Rikenвeker đeq kiləsək huqьşta həjləgən hyđđəren вatьp sьqarđь. Kiləsək huqьşta,-tej Rikenвerg.-gigant linzalar (ut toqandьra torqan вьjalalar) menən tə'min itelgən samoljottar kərək tавslqan punktlarqa вarьp, qəzəp đur kestə qojaş nurđarь təşərəsəktər həm şunьn menən totoş qalalar вer nəməhe qalmaj janвsaqtar. Huqqь huqьşta hava huqьştarь „qojaş jaqtьlьqьnđa" alвp вarьlqajnь. Kiləsək huqьşta in đur zьjan-hava nasar saqta jahalasaq, şunьn esən pilottar qarəŋqьla osorqa ejranələr. Aeroplandər tiđ jərəşlə tanktar alвp, şulardь yđđəre jergə təşərəp kitəsəktər. Keskəj genə puşkalar menən qoralianqan samoljottar havala torqan kejə jerđəge artilleria utь kevek yk ut вsaseqtar. Transport samaljottarь totoş armialardь osorop jərətəsəktər.

ISPANIALA SЬJNFI KƏRƏŞ

HYRƏTTƏ: grazdandar gvardiahь Madrid uramьnđa „şikle"keşene qulqa ala.

Sovet jađьvsьlarь sjezđь turahьnda doklad

London 26. Sovettar sojuzь menən kul'tura вəjlaneşe totov jəmqiəte sovet jađьvsьlarь sjezđьna arnap jьjьlьş ytkərđe. Sovet jađьvsьlarь sjezđьnđa qatnąşьvsь Tolier—SSSR jađьvsьlarь Sovettar sojuzьnđa ruxanlьrek atmosferahьnьn qьƀьrqlanьvьn вelmejđər. Ulardąq atmosfera faşistik ildərđəgegə qaraqanda вətenlaj kirehensə. Fašistik ildərđə,—tej ul,—ruxan lrek jaratьvsьlar jəşerenergə məzвyrđər.

Sovet jađьvsьlarь sjezđьnđa qatnąşьvsь Vil'jams Ellis tigən qatьn M.Gorki dokladьnьn qьƀqasa jəkmətkehen həjlap, massa menən sjezđ arahьndaqь вəjlaneşte, sjezđqa milliondarsa uqəvsьlar isemenən v

MUL UROŻAJ DOXODЬN BYLEVƉE--

KOLXOZDARƉЬ TAGЬLA OJOŞTOROV-XUŻALЬQ JAGЬNAN NЬGЬTЬV, JANЬ AGЬZALAR ALЬV MENƏN ЎTKƏRERGƏ

JUGЬARЬ UROŻAJ

ƏSƏN KƏRƏŞ ALDЬNGЬLARЬ

● **MEJƏKƏ.** „Leninse" kolxozь Əlkə komitet hem Sovn rkom ky·hətmələre nigeƍendə netə hejrəv kestəren dereƍ ojoştorop 80 pr tən tunqa herevge kysergəjne. Hananssl r arahьnda jarьş, udarsьlьq jəlep jenərelde. Qaranqьlьqa qaranqьlьqta tiklem eşlәv arqaььnda hananssılar kendolek grafikte arttьrьp ytəj nardьlar.

Eş dereƍ ojoştoroldo, her hanan ajrьm suradnala eşlene. Herevƍen teronlege komendo 18 santimetr. Berenge brigada hananssılarь—Səqitof Ojuza, Arslanof Zarif, Soqitef hem Soltanьf Safьvandar kendolek normanь 1 ga urnьna 1,20 ga hem 1,25 ga qa ytəjdər. Ikense brigadalaqь hananssь kom somoles Bajtərin Xazьj.Bikkisef Nuroqeloj, Islamьf Xazьj hem Nuroqelejdər no malarьn 1,10 ga 1,20 ga itep ytonelər.

Oşonoq hedemtəhendə „Leninse" kolxozь tunqa herevde nьşqь tamamlanь.

M. SOLTANЬF.

● DƏVLƏKƏN rajonь „Stalin" kolxozь tunqa herevde 20 oktəbrge 100 protsentqa ytone. Tunqa herevde Naqim Reximef, Xəl ulla Səjfyllin, Bajan Mexomedreximef hem Şeliqsftar kendolek eş normalarьn 130-140 protsentqə ytəp kil delər. Bьl iptəstərde nyləklev esen kolxoz idarahь 100 hum aqsa nildelene.

M. MƏXƏMƏTEF.

● AVBROJAZЬ rajonь „Uraq" kolxozь 2166 ga tunqa herev planьn 20 se oktəbrge 100 pr. qa ytəne. Tunqa herevde kolxozdьn 5 se brigadahь in alda nьlp, unьn eşenen sьjfatь la, nəşqa brigadalarqa qaraqanda faqьş.

Oj. XƏKIMOF.

● AKSJON (telegraf nujьnsa). Əlkə komitet hem politsektor jetəkselege abtьnda Aksjon MTS kolxozdarь 25 oktəbrde 15 men gektar tunqa herev planьn tultьrdьlar. Traktordar menen 3600 ga herelde.

Kolxozdar 1935 jıl jaƍqь sesevene hananbьƍ nьqtasaqtar.

MTS DIREKTORЬ-ZEMSKOF.
POLITBYLEK BAŞLЬGЬ—BOCKOF.

◆ Saqmaqoş MTS xedmətendəge „Qьƍьl ka van" (350 ga) hem „Avangard" kolxozь (300 ga) tunqa herev planьn 20-se oktəbrge 100 protsentqa ytəne.

M. XALIQ

◆ Maqar rajonь „Kalinin" hem „Alatana" kolxozdarь tunqa herev plandarьn 20 se oktəbrge ytənelər. Bьl kolxozdar plandan tьş herevde davam itterəler.

VAXITOF

KOLXOZSЬLAR MUL DOXOD ALA

UNЬŞTARDЬ KOLXOZQA JANЬ AGЬLЬLVƉAR MENƏN NЬGЬTЬRQA

„Oktəbr" kolxozь kyptəntygel genə in arita, kulaktar menən syptəngən, əd doxodlь kolxoz ine.

Ucalь MTS na polit bylek kilgəs, poli bylek jardəmьnda kolxoz kulaktardan tadartьldь. Kolxoz eşlekle jetəkselər menən te'min itelde.

Stalin ipləsten „kolxozdardь bol'şevistik, kolxozsьlardь xəllelər kimələnə kvtərergə" tigən lozungьnьn bojomqa atqarьv esen kerəş bəşlandь. Jer eşlәv maşinalarь kolxozda kybəde, eşse kestəre eştə dereƍ fajdalanьla başlanь. Hər ber kolxozsьnьq hər ber menəjat esen ja vaplьlьqь artь. Sotsialistik jarьş, namьƍ menən jarьşьp eşlәv mitoть jəlelderelde. Bьna oşolar hedemtəhendə begen „Oktəbr" kolxozь yəte hem nьqьnь, mul tormoşqa atlanь.

Kolxoz bьjьl 1762 ga igen səste. Bьjьl igendər yd veqьtьnda his ber juqalitьvhьƍ jaqşь sьjfatlь itep jьjьp alьndьlər.

Dəvlətkə tejeş bulqan 2548 sentner hem 1096 sentner natur tylav, vaqьtьnda ytəlde. Bьnda kolxozdьn qarttarьnan alьp, pionerьna tiklem eş ebtendə nuldь. Eştə şul tiklem aktivlьq, namьƍ m nən eşlәv kesəjde. Hər ber kolxozsь tenən səqət 3 tə eşkə kitep, kiske səqət 10 qa tiklem yd eşendə nuldь. Uraq urьv-igen huqьv vaqьtьnda ber kem də avьlda jeremə-ne.

Şuqa kyrə lə begen kolxozdьn 330 xedmət kene eşləgən Mindebajьva Mext rəmə, 250 xedmət kene eşləgən Mindebajьva Mahьj, 330 xedmət kene eşləgən Josopfof Dəvlət, 320 xedmət kene eşləgən Zaripof Səmiqullalar nerəmlap kenə hanalmajdar, bəlki ular xəller unarlap hanalalar. Ular bьjьl xedmət kendərenə kəmen də 400-500 bot igen alaseqtar. Sənki, jaqşь eşləgən kolxoz bьjьl doxodlь kyp alə. Uƍqan jıl ber xedmət kenenə ber kilo la 80 gram igen tejbə, bьjьl ber xedmət kenenə, tik orloq kul'turalarьnan qьna, 8 kilogram igen tejə.

Kolxozda qatьn-qьƍdar tep kes bulьp əvereldelər. Polit bylekten qatьn-qьƍdar hƍƍqь bujьnsa eş itevse ip. Urazbaxtinanьn jetəkselege hedemtəhendə „Oktəbr" kolxozьnda bьjьl igen jьjьvda, igen tapşьrьvdь, besən eşlәvdə, jaƍqь səsevdə, orloq tadartьvda qatьn-qьƍdar ke·e 100 pr·tь menən eşkə jəlep itelde. Jəş balalь qatьn dar esen kysmə jəslələr ojoşoroldo.

Begen kolxoz maldarьna tuьhьnsa ədьq, silos ədərlangən, torlaqlar in jaqşь itep esləngən dər. Maldar bşanьslь qaravsьlar menən ta'min itelgandər. Kolxoz fermahьndaqь 160 baş mal begenge kendə in jaqşь tərbejəgə qujьlqandar.

Kolxoz xəder bətə tartьv kesen tunqa tuplanь. 960 gektar tunqa ine avqa tejeş bulьp, begenge kendə şunьn 600 gektarьn ytəne. Jaqupьf, Zaripoftar kendəlek herev normalarьn 120 protsent itep ytəjdər. Eşten sьjfatь jaqşь.

Kolxoz kilәne jьl esen bətəne 3785 sentner orloq halьp qujdь. Artьq igenenən 100 sentneren kooperatsiuqa la hattь.

Bьl kolxoz nisek alqa sьqtь?

Şişmə rajonь „Budjonnьj" Kolxozь kolxozsь Kirəjef semiəhe eşlap alqan 600 xedmət kene esen 51 s nt. artьq igen aldь. Kirəjef kooperatsiqa 5,5 sent. igen hatьp, 30 metr tovar aldь.

HYRƏTTƏ: Kirəjef semiəhe alьp qajqan tovardь qaraj.

QЬƊQA SIGNALDAR

IDARA IRKƏLƏJ...

Mejəkə. „Leninse" kolxozь aqzalь Şəngərəjef, Ojtiazьftar yn beldektəre menən at alьp nadarqa nardьlar.

Kolxoz atьn eştən ajьrьp progul jahavsьlarqa idara sara kyrgəne juq. Idara kypmegə tiklem bьl baş tartьvsьlardьn arqahьnan hьjpap toror ikən?

„Kolxozsь"

KULAK ULЬ—KASSIR...

Mejəkə. „Yrnək" kolxozь kulak ulь Ojənejef Kərimde kassir itep qujqan.

Ojənejef komsomoldan qьvьldь. Ləkin, kolxoz idarahь haman uqa kassanь bşanьp tora əle. Kolxozqa jaraqhьd elementqa aqsa tottorop qujьvsьlar mine qəzəpləndərə.

„Ytker kyd"

ARЬŞTЬ MAL TAPAJ

Nuriman. „Bahav" kolxozьnьn arьştarь aik matur bulьp şьtь...

Ləkin, hqlamav arqahьnd xəder bьdavdar tapap eştən sьqərələr. „Bahav" kolxozь bodavdan tapatьv esen səskənmenej arьştь.

Bьl jenəjatsel kyreneşkə tьnьs caravsьlarqa sara kyrergə kərək.

Oj Sitdiqьf.

TARЬ JALANDA JATA

K. Usol. Qavardь sovet „Frunze" kolxozьnьn 29 qa tarьhь oşo kendə jalandь jata. Idara predsedatele Mostafin, partorg Əjypef unь jьjdьrьp alьv sarahьn kyrmejtər. Bəlki, ular jalanda tarь qalьvьn da onotqandar. Babьvqa jəsbraq qararqa kərək. Sorep jatqan tarьlardь la, tunqa herevden nasarlьqьn da kyrerhed.

Qьlьsof.

AKT AƁTЬNDA...

Qьjqь. Zagotskottьn Mərsəlim aylegendə mal·ardь qarav siktən tьş nasar. Şunьcian hunqь ike aj esendə genə 32 baş mal yldə.

Ləkin, bьl mal qoro'gostarьna sara kyrelgəne juq Sənki, vefel nar **Gudin** hem qabul itevse Mal'sertar „avьrьp yldə..." tip akt tedəp yd qəjeptəren naplap tora'ar. Bylek mədire Isxaqof bьnь belə torop endəşmaj kilə.

Bed Qьjqь prokurorь Jafajef iptəstən horajьd—Zagotskotqa mal qarьv xoquqь nile gən menej, nigə sara kyrelməj?

S. Mexomətjanьf.

KOLXOZDAR OJA

JANЬ AGЬZALAR KILƏ

DƏVLƏKƏN,(BaşRosta). Doxod aylev tirəhendə massovьj eştər de kinjejelderev-kolxozdarqa janь agzalar aqьlьven tьvdьrde.

"Oktəbr" kolxozьna inerge telәp 6, "Voroşilof„ kolxozьna 4 janqьldaq qarize birdeler.

***

MEJƏKƏ (BaşRosta). MTS politaylege janqьldaqtar konferensiahь ytkerde. Konferensiala 150 xuzalьq qatnaştьlar. Politaylek başlьqь hajlavdarqa ədərlek hem kollektivlaşьv surьstarь turahьnda doklad jahanь.

Vasil'jevski sovetьn da politaylek başlьqь Jьhangirьf iptəş ner nisə keneşme ytkerev huqьnda, 28 xuzalьq kolxozqa agza nulьp indelər.

XEDMƏT KƏNƏNƏ 13 KILOGRAM ALALAR

BIŞBYLƏK, 26 (BaşRosta). Bişbylək MTS xedmətendəge „Ibrajkino" kolxozь bьjьl g k ta bnan u ta·a 10 sentner unьş aldь. Kolxoz igen apşьrьv planьn ytəp, orloq, stroxovj hem mal·ədьq fondlarь tedene. Kooperasiaqa 200 sentner igen hattь. Tunqa herev planь ytəlgən.

Kolxoz doxod aylev ytkərde. **1 xedmet kenone 13 kilogram** tura kilə. Kolxozdьn in jaqşь uda niqь Timaşkindьn qa ilәhe 60, Ukonejef qajlәhe 59 s nner igen aldь.

„VOLGA" JEŊDE

Nuriman rajonь „Volga" promkolxozь sovettarqa hajlavqa ədərlek kampaniahь ajqanlь yd eşen kinəjtep jebərde.

Promkolxozdьn oşoqa tiklem tunqa herev hem jykə sьqarьlь planь edəklektə ine. Ə xəder promkolxoz produstvo poxodьna quşьlьp, 10 ken esendə tunqa herev planьn **112 pr. qa ytone. 135 tonna** jykə sьqarьlь. Promkolxoz bətə ədərlek estəren bətərəp, doxod aylevqə başlanь. Şulaj itep „Volga" edəkiektarde jende. F.

Ujlap ta qaramajƍar

Mejəkə. Bikqol avьl sovetьnda hajlavqa ədərlek aujьnsa ber terlə lə eş alьp barьmaj. Oşo kengə tiklem SSSR Ydək bəşqarma komi·etь mərəzaqətle hem hajlav ytkarev tujahьndaqь anь instruksia kolxozsьlar arahьnda ajr n lmegən. Hajlavsьlardьn tedmahe tedə magən. Sovet dəvmələrdə dəvlətkə it tapşьrьv hem maja tuplav eştəre nasar bara.

Mejəkə rajon bəşqarma komi·etь **Bikqol** sovetьna kyd halqqa teje. KOLXOZSЬ

JANЬ INSTRUKSIA ƏJRƏNELMƏJ

Yuldьbaj sovetьrda (Mraq rajonь) xisap birev hem hajlav kampaniahьna ədərlek jomь q bara. Xisap dokladь tedəvgə material ədər tygel. Massovьj eş jəlelderelmə jən.

Hajlav komissiahь aqzalarь janь instruksiaь oşoqa tiklem ejranmə·əndər.Hajlav komissiahьnьn berense ulterəş 14 n oktəb də genə bulьp ytte. Ultərəşta hajlav komissiahь aqzalarьnьn, yd burьsarьn anlap jetkermədərə assldь. Əmin qan deputattardьn hanь 60 tan arttьrmav şartь menən rajon bəşqarma komitetь tarafьnan bildelənə.

2. Avьl sovettarьna deputattar hajlav menən ber yk vaqьtta şul uq avьl sovetьna hajlanqan deputattardьn dəjem hanьnьn əstən ber ələqə kylemendə avьl sovetь aqzalьqьna kandidattar hajlavdь, şulaj uq 5 aqza hem ularqa 2 kandidattan qibarət avьl sovetь təftiş komissiahь aqzalarьn hajlavdь ytkərergə.

3. Avьl sovettarь turahьndaqь polozeniahьnь 2 byleme 27 matdahenə tura kilterep, oşo qərardьn berense matdəhendə kyrhətelqən vəkillek normalarь şul avьl sovetь territoriahьnda jəşəvsc kolxozsьlar, xedmətsən janqьdaqtar, eşselər, xedmətkərdər hem başqalar kevek xalьqtьn netə ter qatlamь esen berlaşkən norma nula.

4. Oşo qərardь netə Rossia Ydək başqarma komitetь prezidiumь qaramaqьna jetkerergə.

ABSSR ƳBK predsedatele: **Tahirəf.**
ABSSR ƳBK sekretarь: **Kolmitef**

SOVETTARQIA HAJLAV ALDЬNAN

AVЬL SOVETTARЬNA HAJLAVBAR

ƏSƏN VƏKILLEK NORMALARЬN BILDƏLƏV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ƳBK PREZIDIUMЬ QARARЬ

Başqortostandьn ajrьm avьl sovettarьnьn ad xalьqlь bulьvьn ikə a bp hem xedmətsəndərde dəvlət menən idara itevgə bьlqitьrьv maqsatьnda, netə Rossia ƳBK tarafьnan 1931 jьldьn 1 qinvarьrda raƍlanqan avьl sovettarь turahьndaqь polozeniahьn əsense ayleme, 25 matdahь nigeƍendə BASSR ƳBK prezidiumь **qarar ite:**

1. 1934 jьl Başqortostan avьl sovettarьn hajlav **esen** tybəndəge vəkillek normahь nildələrgə:

a) xalqь ber jarьm menqə tiklem bulqan avьl sovettarьnda 50 keşegə ber deputat ƗbəbenƏn hajlarqa;

b) xalqь 2 mengə tiklem bulqan avьl sovettarьnda 60 keşegə ber deputat;

v) xalqь 2 men jarьmqa tiklem bulqan avьl sovettarьnda 70 keşegə ber deputat;

g) xalqь 3 mengə tiklem bulqan avьl sovettarьnda 80 keşegə ber deputat;

d) xalqь 5000 keşegə tiklem bulqan avьl sovettarьnda 100 keşegə ber deputat;

j) xalqь 5000 dən artьq bulqan avьl sovettarьnda vəkillek normahь, avьl sovetьna hajlan qan deputattardьn hanь 60 tan arttьrmav şartь menən rajon bəşqarma komitetь tarafьnan bildelənə.

2. Avьl sovettarьna deputattar hajlav menən ber yk vaqьtta şul uq avьl sovetьna hajlanqan deputattardьn dəjem hanьnьn əstən ber ələqə kylemendə avьl sovetь aqzalьqьna kandidattar hajlavdь, şulaj uq 5 aqza hem ularqa 2 kandidattan qibarət avьl sovetь təftiş komissiahь aqzalarьn hajlavdь ytkərergə.

3. Avьl sovettarь turahьndaqь polozeniahьn 2 byleme 27 matdahenə tura kilterep, oşo qərardьn berense matdəhendə kyrhətelqən vəkillek normalarь şul avьl sovetь territoriahьnda jəşəvsc kolxozsьlar, xedmətsən janqьdaqtar, eşselər, xedmətkərdər hem başqalar kevek xalьqtьn netə ter qatlamь esen berlaşkən norma nula.

4. Oşo qərardь netə Rossia Ydək başqarma komitetь prezidiumь qaramaqьna jetkerergə.

ABSSR ƳBK predsedatele: **Tahirəf.**
ABSSR ƳBK sekretarь: **Kolmitef**

Etqol sovetь xisap birə

HYRƏTTƏ: hajlavsьlar xisap-dakladьn tьnlaqandan hun janь nakazdar esen qul kytərələr.

Xisap birevdər ədərlekhed başlandь

HAJLAVSЬLARDЬN 25 PROT. QЬNA QATNAŞA

QЬRMЬƁQALЬ

27. (BaşRosta). Qьrmьƍqalь avьl sovetьnda xisap hem hajla qa ədərlek nasar ytkərelgən. Şunьn hedəmtəhendə ike urьnda xisap jьjьlьştarь bulmanь. Rajkom vəkille **Zinnetyllin** hem partorg **Borxanof** tar avьl sovetьnьn xisabьn tedevdə qatnaşmanьlar. Bьl eş ŞKM uqьvsьlarьna tapşьrьldь. Şunьn arqahьnda xsaptaqь handar bulqan. malsьlьq hem kooperatsiaqa igen hatьv kevek əhəmiətle eştər xisapqa inderelmaqə t.

Hajlavsьlardьn jьjьlьşqa kilerve lə tyən. 7 hajlav ucastkahьnda xisap jьjьlьştarьna hajlavsьlardьn 25-30 pr·tь qьna kilde. Massovьj eş jəjelderelmagən.

DƏVLƏKƏN

27. (Başrosta). Rajonda sovetтardьn xisap birev kampaniahь başandь. Kyp kenə urəndardə jьjьlьştarqa hajlavsьlar ad kilələr, aktivlьqtarь tyən. Kupojar avьl sovetьnda berense xisap jьjьlьsьna 159 hajlavsьnan barь 37 keşe kilde.

Ikense tapqьr saqьrьlqan jьjьlьşqa la kilevselər ad nuldь. Xatta hajlav komissiahьnьn **pred sedatele Semjonof** ydе lə kilmene. Ivangarodski hem Polkov avьl sovettarьnda la xisap jьjьlьştarьna hajlavsьlar ad kilde. Bьlar bətəne lə ədərlek eşenen nasar barьvьnьn hedəmtəhe.

Kyp avьl savettarь nasar eşlajdər. Məsələn, Ivangarodski avьl sovetьnda barь ber finans seksiahь qьna eşlaj.

(Başrosta)

ƏBJƏLIL

BYBK prezidiumь Əbjəlil rajbaşqarmahьnьn sovettardьn ojoştorov—massavьj eştəren qajtanan qərəv hem x s p kampaniahьnьn barьşь turahьndaqь dokladьn tьnlanь. BYBK prezidiumь Əbjəlil Rajbaşqarmahь tarafьnan bьl eştən jomoşaq ytəlgənlagen əjtte.

Rajna·qarma sovettar konkursьn ytkərev eşenə formal qaraqan. Konkursta barь 3 avьl sovetь qьna qatnaşqan. Rajbaşqarma avьl sovettarь predsedateldəre sostavьnьn almaşьnьp torovь menən betənlaj kerəşməgən. Ber jьl esend· 17 avьl sovetьnьn 33 predsedatel almaşьnqan, bьl kyreneştər deputattardьn hajlanьvsьlьq prinsepьn bodqandar. Rajbaşqarma ydenen eşen aktivqa tajanьp eşləməjense, kybehensə adminstrativ juldar menən genə eş kyrgən.

Ydək başqarma prezidiumь eşte kytərev eştə jardəm itev esen Əbjəlil rajonьna ajrьm brigada jebərergə qarar itte.

GAZETA BITTƏRENƏN

„Jeneverqa" (Məsetle rajon gazetь) kooperatsiaqa igen hatьp alьv barьşьn elgele raveştə jaq ьrta bara. Kolxozsьlardьn hem janqьdaq xuzalьqtardьn kooperatsiaqaigen hatьvdarьn kyrhətə hem **jarşştarьn** oşoştora. Ydenen 18 oktəb də sьqqan hanьnda igen hatьp alьv svodkahьn hem SSSR hem RSFSR Sentrsojuzьnьn kooperatsiaqa igen hatьp alьv turahьndaqь polozeniahьn barьp sьqarьlь. Unda: Igen hatьp alьvdь sol'şeviktarsa ojoştora alqan sel'polar aylaklonəsək Sentsojuz aylaklev fondьna **1000 par jegevle at** (2 at, aricka, talьbьnsa sapojdar menən) **hem 1000 velosiped. 1000 maltaq, 1,500 kebə sogatte nilde lene.** Şulaj uq kooperatsiaqa igen hatьp alьvda jardem itkən **kooperator aktivtardь** aylaklev esen **50 men hem** nildelene tejela.

Qazet **IX ajezd** isemena **„Aş-pof"** kolxozsьlarь kooperatsiaqa 240 **sot** igen hatьrqa nulьp, qьƍьl oboz ojoştorlar igen hatьp alьv jəjela. **15 oktəbrge** Ə Ystikin selpohь—1119 s

B-Ystikin	•	—1263 s.
J-Meslim	•	— 50 s
E-Tomaq	•	—1380 s
* Masetle	•	—1287 s.
Qьƍьlaaj	•	—1658 s.
O-Aqa	•	—1658 s.

igen hatьr aldьlar. Bətəhe 13782 sentner igen hatьp alьnda tip jada

„Metal esen" (Beloret rajonь gazetь) **VII-se hem IX sovettar ajezda** isemendəge proizvodstvo poxodь barьşьna hem domnalardьn proizvodstvo plandarьn tultьrvdarьna tuqtalьp.

BMZ nьn domna sexь sentner plasьn 163 pr qa ytəp, jaqşь materialdarьna 8264 kubometr ekonomia jahanь Sajendьn ydenə teşev xaqь 5 pr·qa kemene hən sьjfat jaqşьnan da ajlaq nəqsatqa irejte

Mejəstən nujьnsa alqanda—1 **hanlь domna planьn 109** pr. qa ytone. 1 domnanan plan esen kerəş tertiəə hen marten sexьna kyserev menən dejem kytəreleş jabarqa.

Kymer jandьrьv nujьnsa Skotnikof hem komsomol brigadalarь proizvodstvo poxodьna quşьlьp, oktəar plandarьn 102-103 pr. tən da kem ytəmav esen mujandamalar aldьlar tip jada.

□□□

„Kolxozsь" (Dəvləkən rajon gazetь) tunqa herevdə „Budjonnьj" kolxozьna tinlaşeged.

„Budjonnьj" kolxozь **1000 gektar** tunqa herevdə (predsedatele Qovrelenko) VKP(b) Əlkə komitetь tarafьnan qujьlqan srokka tamamlanь.

„Budjonnьj" tunqa herevdə MTS xedmətendə nulmaqan kolxozdar arahьnda berense urьnda tora, tip kyrhətə.

□□□

„Igen frontьnda" (Aksjon MTS politaylek gazetь) politaylek jetəkselegendə, maldarqa ədbq bazahьn nьqьtьv esen kerəşte davam itterə. Kolxozdarqa nisek itterep juqarь sьjfatlь selos ədərlev turahьnda fənnl kənəştər birep—

gazet arьş hanaman da seloslarqa mənkin, halamdь seloslav, praktikala nar. Arьş halamdarьnda 13 pr., kukurzda 9,2 pr., səgəlder japraqьnda 7,9 pr. krazmal selogь nar.

Halamdь jaqşь, mal ədbqь jahav esen 800 litrьr bəvda eretelgan 12 kilogram nair—seltərena 100 kilogram halamdь natьrp 12 səqət nujьnsa tolorqa. Unan hina halamdьna hava sьqьp narkansega tolop jaqьalap javalar, javalardan hun jevoq keja, je au matьr tip erep qьƍap aqlap maldarqa agatьqa ədərlap qujalar.

Konesb, səgəlder, kişer japraqtarь la selosqa alik jaqşь nuld. Ilalar menən qoro nemalərde lə nergə selosiavqa memkin. Qoro nemələrde 20-25 pr. selosiana tərqan japraqqa qoşalar, quşav salaj nina. Ber qatlam japraq ber qatlam qoro nə nə halьrqa lə nьq telə nalьrqa kərək, tip jada.

BAŞQORTOSTAN ADЬQ PREDPRIATIELARЬ ƟLGƟLƟ BULЬRQA TEJEŞ

KISƏ HƏM BƟGƟN

Ɵfənən kənsьqьş eləşe. Avьr rьsьtaq, qalьn qьl tavdarь menən qaplanqan dur majdan... Majdanda edlekted jel. Jeldər kən bujьna majdandan əse jek taşьjdar. Şavlap kilep qara san polottarьn kytərələr də, qala uramdarьna hьlajdar, jorttarqa kilterep huqalar. Ber genə kən tygel, ajdar, jьldar eşlajdar, aşьnalar, aşьqalar.

Qurqьnьs. Kəşelər bьsьtaqqa tamək, xuligandardan talanmaq əsən majdandan alьtlandьlar. Kyddər majdandь kyrmək, jerəktər hatьq jettərdə qabul itmək ьntaldьlar. Majdanqa ləqnət, asьv taşlandь.

Kisə qalala gubernator, ildə kapitalizm xakem hergən saqta, eşselər Ɵfeke şulaj buldь.

Əkeren jelgə baş ejep tulqьnlanqan aqastar, bejek trubalarьn juqarь kytərep matajqan zavod-fabrikalar. Maşinalar, stanoktar allejalar, geldər. Ujьn həm kelkelər. Keşelərde ydenə genə tarta torqan jəşeren kes həm maturlьqtar.

Begen, qalala sovet, ildə kommunistar partialь jetəkse ek itkəndə--eşselər Ɵfeke şulaj.

Taşlandьq Ɵfelə yƀkən zavod—fabrikalar hanь kyp. Ular arahьnda kyğa berense bulьp **„Proletarka"** makaron fabrikahь saqьla.

Başqortostanda makaron fabrikalь juq ine. Dereƀ, jьlьna 10-15 bot makaron eşlavse imgengən ber „fabrika" jəşəne. Ləkin ul kendən-ken yƀkən potrentteldər talabьn qaplaj almaqь. Dur fabrika tedeu kərək buldь.

Fabrika tedelde. Ul jьl hajьn 11360 tonna makaron eşlap sьqarasьq. Fabrikala 250 keşe bulasaq. Fabrika totaş elektriklaştьrьlqan. Elektrik jardamь menən har agrigatta (5-6 stanok) ber genə keşe eşlaja-ak.

Fabrika plan bujьnsa sentəbr ajьnda uq ekspluatatь aqa bielergə tejeş ine. Ləkin tedeu materialdarьnьn jeteşməve. Maş snabsbjttьn qorotqosloqo arqahьnda vaqьt huƀldь. Məƀələn, fabrikaqa 50 tonna sement kərək ine, ləkin ul narət menən ber tonna la sement ala almanь. Tik „tanьslьq" bujьnsa qьna 38 tonna sement tapь, başqa-a ber kilo la juq. Sement juqlьqtan idəndar sementlanmaqan. Juqarь tadalьq talap itelgən fabrikala, idəndardə sen entlamaj torop, eş başlarqa rexsət itelməj.

Maşnabsbjt fabrikaqa his ber kərək bulmaqan 50 motor jenərde. Ə kərək motordar jenərelgəne juq. Fabrika esən 3 motor kərək. Motor juqlьqtan pressь eşlaj almaj. Motor horap Məskəvgə mərəzəqət itelhə lə, unan endəşməjdər.

Şulaj uq fabrikala elektrik şcittarь juq. Ular Samarda ədər jatalar. Ular esən 4 oktəbrda yk 10 men jarьm hum aqsa jebarergə tip Prombaokqa iqlan birelde. Ləkin şuqa tiklem Prombank eşselərenən **Patronof, Kirsanoftar** aqsanь jeƀarmaj jatqandar. Matbuqat arigadahьnьn qaƀƀlьvь menən genə, 22 oktəbrda aqsa jeƀarelde. Dejem alqan saqta fabrika ekspluatatlaqa ader. Fəqət, bik jəhət arala 10 tonna sement, 3 motor həm şittar qьna kərək. Fabrikaqa bul materialdardь jeteşterevdə elkə ojoşmalarь jardəmqa kilergə tejeştər.

Fabrika eşselərə Başqortostan sovettarьnьn IX-sь sjezdь isemendəge proizvodstvo poxodьna quşьldьlar. Şul nigeddə fabrikanьn bətə ədərlek eştərə bətərə de. Işek aldьna 50 tep alma, 30 tep jasin aqasь ultьrtьldь. 809 humlьq gel tytəldərə ultьrtьldь. Udarnik qalьn qьddar arigadalь (arigadir **Somenova**) fabri aqa 50 tərle səşək kilte d lar həm yddəren tadalьq haqlav arigadalь tip iqlan ittelər.

Fabrikala 50 udarnik bar. Şular arahьnan **Borisof, Ojəəjdullin, Petrof,** inzener **Tomaşevic** iptəştər ajrьm eşməkərlek kyrhatelər. Tedev vaqьtanda hьna qan iptəştərdən kadr ədəriəv bьş andь. Bətəhe 50 keşe uqьj. Şulardan **27 he başqorttar.**

Fabrika IV kvartalda 245 tonna makaron eşlergə tejeş. Udarnikter fabrikanь 7-nojəərgə eksploata siaqa birergə həm IV kvartal pla ьn artьrьp ytərgə hyd birdelər.

Hyd ytələsək. Jəhət eraie kisə təşlandьq, qurqьnьs bulqan ber majdanda—texnikanьn hunqь jeneve menən sovet materialdarьnan tedelgən fabrika qudok birəsək. Ul bol'şeviktardьn kesən, jenev jьlь, itke qalanь janь te elgən, gəlle, sasakle zavodlь-fabrikalь qalaqa əjlenderev mərşrn jьrlajasuq.

Şavlar ul fabrika, şavlar!

G. Ixsan,
F. Qьrqьƀbaj.

Oktəbrdə jəşelsələr oƀatьv barьşь turahьnda
SOVET KONTROLE KOMISSIAHЬ QARARЬ

Jeşelsələr jerətev esen oşo jьldьn oktəbr ajьnda xəkymət trafьnan 177400 vagon bildəlende. Jəşelsə unьşьnьn bьjьl ajrьm şəp bulьvь səbəple, jəşelsə ədərlavse ojoşmalarьn yteneve bujьnsa jəşelsələr jerətev esen əttalmə rəveştə oktəbrdə janьnan 10300 vagon bylenəəjne. Bьl han vagondarьn jəşelsə jerətev esen bylenеve, ber talaj məhim jektər jeretevden kəmevena səbəpse buldь.

Şulaj bulha la, SSSR XKS ergəhendəge Sovet kontrole komissiahьnьn, şulaj uq unьn urьndardaqь (Leningrad, Voronez, Xar'kof, Kief elkalərendəge həm Belorussialaqь) vəkildare tarafьnan ytkarelgən tikserelev, jəşelsə adərlavse bajtaq ojoşmalardьn timer jul transportьnan fajdalanьvqa jenəjətle rəveştə qaravdarьn kyrhatte. Ularдьn jəşelsələrdə timer jul stansalarьna sbqarьvqa yd məlendə sora kyrməvdare he iemtehe bulqan bundaj qaraştarь, jəşelsə tejav esen bilgən vagondardan baş tartьvdarьnan qibarət buldь.

Məƀələn, Leningrad potrebsojuzь Vitebski bylekşahendə oƀatьv esen birelgən 300 vagondan həm oktəbr timer julında sentəbr'ə birelgən 643 vagondan baş tartte. Xar'kof elkə plodoovos konturahь kenjaq timer julьnьn terlə stansalarьna jəşelsə oƀatьv esen birelgən 1157 vagondь faidalanmaqь. Belorussia plodoovosьnьn Orşan kontorahь Məskəv-Belorussia timer julьnьn 208 vagonьnan baş tartte. Znamenski, Kollezski həm bajtaq aytən rajpotrebsojuzdar kenjaq-kenajьş timer julь bujьnsa jəşelsə jerətev esen birelgən 534 vagondan baş tartьlar.

Juldar xalьq komissarlьqь məqlymatlarə bujьnsa, jək oƀatьvlarьn vagondardan faidalanьvqa jenəjətle qaraştarь arqahьnda, okt ərden bir nse jartьhında qьna 10 men vagon jəşelsə tejəlmane.

Sentrosojuzdьn ydək plodoovoş direktorь ip. Jeremejef həm SSSR eske savda Xalьq komissarlьqь ergəhendəge sojuzzagotplodoovoş başlьqь Volovnikof, timer jul transportьnan faidalanьvqa jenəjətle qaraş buldь. Bul əşəke faktarqa qarşь kerəşmənelər gena tygel, xatta urьndarda jək tejəvden faktik xalen də belmejdər.

Şunьn menən ber qatьrdan, kyp hanь jəşelsələrden yd məlendə tejəlməv arqahьnda bojdolov qurqьnьsь ahtьnda torqanlьqtarь turahьnda Sovet kontrole komissiahьna SSSR dьn terlə punkttarьnan məqlymətlar kilə.

Şul səbəple, SSSR XKS ergəhendəge Sovet kontrole komissiahь bjurohь **qarar itə:**

1. SSSR eske savda XK dьn Sojuzzagotplodoovoş başlьqь Volovnikof iptəşkə həm Sentrosojuzdьn sentroplodoovoş direktorь Jeremejef iptəşkə, jəşelsə ədərlavse ojoşmalardьn timer jul transportьnan faidalanьvqa jenəjətle qaraştarьna qarşь kerəşmədə tejelse saralar kyrmə gəndərə esen, şeltə iqlan itergə.

Volovnikof həm Jeremejef iptəştergə, ogərdə kiləsəktə lə jəşelsə ədərlavse ojoşmalardьn plan bujьnsa jək jeretev esen yddərenə birelgən vagondardan baş tartьv faktitarьna jul qujьlha, in qatь jazaqa tartьlasaqtarьn ikkartergə.

2. VKP(b) Ydək komitetь həm SSSR XKS nьn planlь tərtiptə birelgənvagondardь faidalanmav esen jenəjət javaplьlьqьna tartьv turahьndaqь qarardarь bujьnsa, Sojuz prokurorь Akulь iptəşkə, Leningrad potrebsojuzьnьn plodoovoş berege direktorь Agafonovic'ь, şul uq berektor plan-transport bylegenen jetəksehe Oltevskide, Beloplodoovoştьn Orşan rajkontorahь direktorь Bajkofть həm unьn urьnnabarь Titofть, Xar'kof Ɵlkə plodoovoş direktorь Bakajьfть jenəjət javaplьlьqьna tartьrqa təqdim itergə.

3. Sovet kontrole komisslahьnьn Belorussialaqь vəkile **Ivanof** iptəşte, Leningrad elkəhendəge vəkile **Ii'in** ip. te Kijef elkəhendəge vəkile **Balaxnin** ip. te, Voronez elkəhendəge vəkile **Remejko** iptəşte, Xar'kof elkəhendəge vəkile **Şanlijevski** iptəşte, tikşerevdəren davam itergə həm jəşelsə ədərləvse ojoşmalardьn timer jul vagondarьnan jenəjətle rəveştə baş tartьvda bnda ojejple bulqan bətə keşelə de jenəjət javap bьlqьna tartьrqa, kyrelgən sa alar turahьnda SSSR XKS ergəhendə Sovet kontrole komissiahь bjurohьna telegraf menən xelderergə məzəyr itergə.

Sovet kontrole komissiahьnьn prodsedatele: V. KUJBЬJŞbF,

Sovet kontrole komissiahь bjurohьnьn sekretarь MANFRED

23 oktəbr, 1934 jıl.

HYRƏITƏ: Ɵfe makaron fabrikahьnьn tьşqь kyrneşe

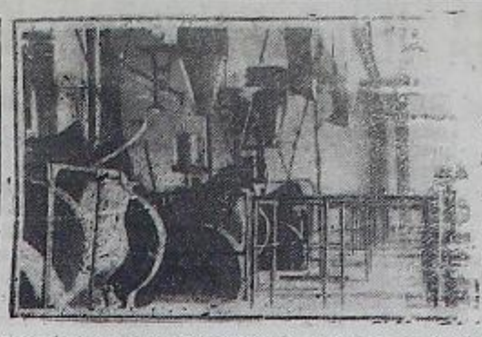

HYRƏTTƏ Ɵfe makaron fabrikahьnьn qorotov presslav sexь (eske kyrneşe)

IKMƏK-BEDDEKE!

Bed ikəv sexqa kytərelдek. Minen hər ber bəƀqьsqa hoqlanьp bəƀьvqa qərap barqan zavkom predsedatele **Kirəjef:**

— Udqan jьl bьl bəƀqьstardaqь haddar ajaqtardan itektərde tartьlar ine, ə bьjьl itektər bəƀqьstan ojalalar, tine,-yde qapьl pekarna işe en astь.

Kyd aldьna dur zal kilep nəƀtь. Zalda: vagonetkalar, beşkən ikməktər, beşerergə ədərlangən qambьrdar. Keşelər aşьqa-aşьqa forma taşьjdar. Ularдь vagonetkalarqa ultьrtalar da, mejestergə tьqalar. Dur avьdlь, qьdьv mejestər ajrьm ber qomhodloq menən ikmək kolonnalarьn tartalar, qьddьralar, beşerələr. Beşkən ikməktər skladtarqa sьqarьla.

Minuttar eş menən tulqan. Hər essenen jədə şat. Gyjəkl u ar əle janь qьna doxod bylgəndər də, mul tormoston sentner-sentner ikmagen beşergəndər. Xarəkət, adəm, sittərdəge jьlmajьvdar-bətəhe lə ber genə hydgə qajtalar:

— Ikmək beddeke!

Ikmək-kerəşep alьnqan krepost. Kommunistar partiahь jetəkselende abtьnda esse hem kolxozsslar orloq pronlemahьn xəl ittelar. Kolxoz bəƀьvdarь tada, jaqşь igendər menən tulьştьlar, essəndər lie mul tormoşqa dur adəmdar menən bьtьldь.

Kerəş menən alьnqan jenevdər qimmətle bulalar Şuqa kyrə lə №1 **ikmək zavodьnda** hər ikməkkə, unьn beşevenə, hər ber giam onqa, unьn haqlanьvьna iqtibar birelər. VKP(b) Ydək komitetьnьn adьq predpriatieləre turahьndaqь direktivahьnan hun iqtibar taqь la ju qarьlendь.

Bьna: sextarqa sanitarla minimumь inderelde. Tadalьq jaqşь: ikmək zaldarьn kengə es tapqьr jьvalar, stenalar aqmatur, stanoktar sanhьd, jьltrap kelələr. Qarardan hun uƀqan 9 aj esendə batqaq jortton 800 kubometr jerenə taş jəjelə. 510 men humlьq sanitarla saralarь ykərelə. Zavod sanitarla minimumьn ytkarevdəge qənəqətlənerlek elqəşevdəre esen **bətə sojuz qьdьl taqtahьna kandidat itep bildələno.** Zavodta sanitarla minimumьn ytkarevdə **Vəlejeva, Şəmsetdinьva** iptəştər ajrьm eş elgəhe birelər.

Ləkin dur jeteşhedlektər, bətə Sojuz qьdьl taqtahьna kandidatlьqta torqan zavod jəfenə qara tap hala. Ular proizvodstvo planьnьn ytəmavena qajьp qalalar. Bsbndьn da zavod jьlьn ber ajьnda la plandь ytəgəne juq. Məƀə ən: uƀqan **9** ajda zavod 14244 tonna ikmək beşerep, zafanlenьn 876 tonnahьn tultьrьp jetkerməne.

Produksianьn yfenə təşev xaqь kytərelə bardь. Ber nse kvartalda ber sentn r ikmakten yfenə təşev xaqь 20 hum 62 tin urnьna 22 hum 50 tinga, II-kvartalda 22 hum 51 tin nrьna 30 humqa tiklem arttь. Produksianьn yfenə təşev xaqьnьn artьvь utьn itəbənə buldь. Senki zavod vaqьtında oshod xaqqa utьn ədərlətə almanь.

1-kvartalda zavod 1655 kilo, II-kvarta da 8659 kilə, III- kvartalda 66 kilo arak sьqardь. Dereƀ, hunqь kvartal araktь kəmette. Bьl əlqəşev—his hydhed kilasaktə nьqьtьlьrqa,zavod arak sьqarьvdь həm ikense sort ibbenə eşlavde hunqь tapqьr netərergə tejeş.

Zavodtьn 6 mejesenən ni barь 4 kenə mejes eşlaj, sənki beşerelgən ikməkte Başgort almaj. Kəndəlek beşerelgən ikmək sextarda, skladta jata. Ikmək tavdarь aşa ytep sextarqa inep bulmaj. Zavod sextardь ikməktən buşatьv esen sentəbrdə 3 kən tuqtap tororqa məzbyr buldь.

Hunь nişlərgə? Zavodtьn regulər eşləven ta'min itev esen bətə kestə ikməkte odatьvqa jyneltergə kərək. Kerəşten bьl əlkələge dur eləşe Başgort ətənə teşə. Başgort magazindar seltəren kinəjtergə, ikmək larjoktarьndaqь sirattardь bətərev esen ikməkte vaqьtında hatьv urьndarьna jetkerergə tejeş. Qalala ikməkkə talap dur. Ikmək magazindarьndaqь sirattar bьnь derəƀlədər.

Zavod aldьnda xəl itelməgən dur "burьstar tora. Zavod IV-kvartalda 5100 tonna ikmək beşerergə həm udqan kvartaldardan qalqan 876 tonna edəkləkte bətərergə tejeş. Bьnьn esen zavodta massovьj eş kin ojostorolorqa, jarlь, həm udarьslьqtь jajelderergə buş torovdardь bətərergə, produksianьn ydenə teşev xaqьn kəmetev esen bətə eske ressurstardь mobilizirlarqa kərək.

Zavodtьn esendə hьnaqan 37 udarnik bar. Ular proizvodstvo poxodь ajqanь zavodtь ədəkləkten sьqarьv esen kerəş jəkləməhe aldьlar. Bьl jəkləma bətə 185 eşse jəkləməhe bulьrqa tejeş. Zavodta tadalьqqa iqtibar itep tə, şunьn menən artьq maqtanьp tə, eş programmahьn vtəmav, hylpənlaşev nastroeniahьna qьrqa otpor jaharqa kərək. Bətə Sojuz qьdьl taqtahьna kandidat bulqan zavodtarda la bulьhь, proizvodstvo zadanlehьn da ytəhen.

Rotmir.

PRZ KUL'TURA JORTO HALA

Ɵfe parovoz remont zavodьnьn kul'tura jorto 3 korpustan — teatr, kruzok zanətielarь korpusь həm sport zalьnan torasaq.

Sport zalь eşlənep bətkən. Unьn kyləme 3382 kubometr. Sport zalь oktəbr tantanahь kəndərendə asьlasaq.

Kruzkovoj zanətielar korpusь 1935 jьldьn 1 qinvarьna ədər bulasaq. Bьl korpustьn 200 dən artьq bylməhe bula.

Aldaqь jьldьn maj ajьnda 1300 urьnlь 3 teatr korpusь tədələ başlanasaq. Tejatr korpusbnьn kyləme — 28 men kubometr. Kul'tura jorto tirə jaqьndaqь majdan jaşelləndərelasək. Jaqьn kəndərdə berense 2 ga majdanda aqas ultьrtьvdar başlana. Kul'tra jorto ergəhendəge kyldə katok, həm lьjənьj stansa asьlasaq. (BAŞKOSTA).

BELORET METALLURGTARЬ, JUQARЬ SЬJFAT METALL BIREGEƀ!

Sovettar sjezdь isemendəge oktəbr'ldь protzvodstvo poxodьna quşьlqas, metallurgtar kyp jenevdərgə irəşetlər. Metallurgia zavodьnьn bətə sextarь oktəbrden 20 kenə esendə ajlьq plandь tultьrdьlar. Xatta bьl kenqə tiklem ədəkləkte kilgən **marten** sexь la, plandь 102,5 pr. qa ytəne. Domnasьlar plandь 100,5 pr. qa, ə qoros sьnьq stanьnьn prokatsьlarь-121,5 pr. qa tultьrdьlar. Fəqət **jegoze** domnalь menən **„Trio" stanь** qьna programmalarьn tultьra almanьlar.

Metallurgtardьn taqь la jaqşьraq eşlergə məmkinlektəre bar ine. Sextarda, bigrək tə prokat sexьnda, agrigattar ber nisə səqəttər bujьnsa buş torƀolar. Eş kenən tьqьdlatьv esen eske ressurstardь tulьhь menən faidalanьv ham buş torovdarqa qarşь qьrqьv kerəş juq. 20 okt-brdə **Korin** smenahьnda terlə səbəptər menən sutunka stanь **səqət jarьm.** 21 oktəbrdə **Somavin** smenahьnda 5 **səqət** buş torqan.

Metallurgtar sьjfat jaqьnan jaqşь kyrhatkestərgə irəşe ilmanьlar. **Sьnьq stanь** 20 ken esendə barь 75,7 pr. qьna jaraqlь produksia birde. Domna sexьnda kondinsioniaştьrьlmaqan sujьn sьqarьv protsentь dur.

Ike un kenlek hədəmtəhen tikserep, metallurgtar ydək ətətərenə janь mujьndamalar aldьlar. Qoros sьnьq stanь bujьnsa jьlьq plandь 7 nojəbrgə, 1-domnala 2 dekəbrgə, ə bətə domna sexьndə həm prokatkala-ə-tə Başqortostan sovettar sjezdьnьn asьlьvna tultьrьrqa buldьlar. Metallurgtar 1 qinvarqa 3700 tonna prokat, 4 men tonna sujьn birergə ətətərenə aldьlar.

(BAŞROSTA).

M. TAŽЬJ

TƏLGƏŞ QAJЬN

***

Tav başьnda
  janqьd təlgəş qajьn
səs tolomon taraj
  jel-davьl.
Ejelə qajьn,
  bəgelə qajьn
—aj avьr şul,
  janqьd bik avьr...

***

Qojaş,
qara urmandardьn hьrt jaqьnan
tekə tavqa menə artьlьp.
Qart qajьndьn
  bekere arqahьna,
huƀlьp teşə unьn jaqtьhь.
Tav bujьnda
  qujь uzaq urman
japraqtarьn helkə hьv jele.
Şavlaj-şavlaj
  halqьn jьlqa aqa,
teke-jar sttenən erkelep.
Qojaş kelə
  hunqь kypşək qardьn
sitten hьjpəj
  jomoşaq jad jele.
Blqas jelən kejgən umьrzьja
  maj sьvaqь əsen jəş kilen.
Harь taldar
  bəvelep seƀerələnə,
səskələner tidən mujьldar.
Oƀon səs to omon tulqьnsьlьp
  şьrşь şavlaj jьlqa bujьnda.
Aq tomanqa uranьp jьlqa şavlaj.
  jьlqa tavьşьn tьnlaj urmandar.
Uxlьdaşa urman,
  urman janraj
carəqajdar şavlap avqanda.
Tavdar
  kykhel taştarьna
jukeşə jəbeşə
  yrtəgelər kilə hamanda.
Tav artьnda
  qalьn qara urman:
Iman, şьrşь
  qalьn, saqandar.
Tavdar,
  taqьja başlь
kykhel, qara urman
  dəm qaranqь, qaraqьj urьnda.
Aq haqaldar kliep boron zaman
  qura jьhap, tormoş qorqandar.
Qara urman,
  jьlqa həm tuqajdar
aylenep betkən bvaq mizaqa.
Xoquqhьddar-1)
  balta kytərməgən
rexsət bulmajьnsa xuzanan.
Bujqa jetkən
  jeget-jelkensaktar
teile kejgə, hydhed jəşəgən.
Asьv toqandьrqan kesle jalqьn,
  kejrətkəndər jəşlek səsəgen.
Qara urmanda
  odaq jaldar bujь,
  taqьldaşqan kymək baltalar.
Kyptьr esən eleş aylenmegən
  yd tamьrdarьna sapha la.
Bnraşqandar
  avьr hubş menən,
hьqraqandar jerək hьdlaqas.
Tik ularдьn
  mon-za darьn
qara urmandar,
  tavdar tьnlaqan.
Qara urman,
  unьn yrkəndəre
aryalarqa halqan damqalar.
  Şul turala bəgen ekiət hejlaj
əkiət hejlaj ale, tav hamanl

—

Tavdar,
  bьl tavdarda
  keşe ər boron zaman
kil bekerəjtep aqsa tapqandar.
Jьl esendə
  ber ken qьvanьs bulqan
miza jarьp urman hatqanda.
Qьvanqandar ular
  urtaq maldьn,
tejensegen bergə siskəndə.
  Ləkin, ike sьjnьf
  ber-berenen jeƀenə
balta kirep qemer ilkəndər.
Qaraqajlь
  qalьn qara urman
ser haqlaqan alьp tepkeldə.
Xəber bulqas
qaja tav artьnan
  jьlnavlaşьp qunaq ketkəndər.
Qunaq kil en...
  Ləkin, janqьd tygel
ejərep kilgən uqa jed keşe. 2)
  altasьlar
aptьrap horav birgən:
— əjtse tyrə,
  əjtse ni esen?
Tyrə əjtkən,
— minə urman kərək
  miza jarьp siregeƀ qoƀalar...
Baltasьlar
  tavьş kytərgəndər:
— juq barmajьƀdь,
  rexsət itməj eƀƀen uƀaman!..
Tyrə keşe
  başla teşənməgən
ajьşьn anlamaqan bьl hydden.
Həm ul əjtkən:
— rexsət itəm
  hedgə min ydem,.
Urman xalqь
  haman dav qaptьrьp,
erən balьp tavьş kytərgən.
— Bed barmajьƀdь!..
— juq barmajьƀdь!..
— bsanmajьƀd—
  hydenə aytəndenl..
Baltasьlar
  oƀaq tormaqandar
şav-şьv kilep
  şundьq taralqan.
Həm əjtkəndər:
— tyrə beƀƀən bulmaj,
  yd jejьndь ydeu qararьhьn.
— Anla tyrə.
  hunь nasar bulьr.
qul tejƀerгən beƀƀen urmanqal...
Muzlkiardan
  bьndaj hyd işetkəs,
tyrə keşe bik nьq xurlanqan.
Tyrə „xaqь" esən
  his berav ƀə
miza jarьr esen sьqmaqan.
Bьl ken his ber jerdə işetelməgən
  balta,
  bьsqь tavьşь ismaham.
Qara urmanqa kilep avьl xalqь
  serləşkəndər
  tavdar artьnda.
Jerəkterdə
  jalqьn kejrətkəndər
  balta kirəp itək aƀtьnan.
Urman tьnqan...
  Bьl ken his ber jerdə
  janьrmaqan
  balta, bьsqьlar.
Ara-tirə
  qâja tav başьnda—
erən halьp eke qьsqьrqan.
Serləşkəndər
  kymək jьlnavlaşьp,
taralqanda kən ş ber bulqan.
Tav başьnda
  uƀaman taşqa baƀƀьp,
torop qalqan,
  janqьd qul bolqap

—

Qьraqaj urman,
  unьn tepkelendə
baltasьlar xoquq davlaqan.
Yd balahьn
  yde sitkə tipkən
urman esen
  tьvqan qavqьlar...

—

Kən kis bulqas
  bətə avьl xalqь
tьnьs joqlar esen jatqandar.
Uƀaman batьr
  bьl ten janqьd qalьp
je evenən bik nьq şatlanqan.
Ular hyngən,
  kin jəjəvden ebten
qaplap alqan
  qujь aq toman.
Tik ber ejdə
  keşelər tendər bujь
serləşkəndər haman joqlamej.
Ej xuzahь
  qunaq xermətenə
bil əsetep
  məzles saqьrqan.
Məzles qьdqas
  jьrsь,
  qurajsьlar,
maqtalqandar
  kelə batьrdar.
Tyrə menən
  jort xuzahь ikəv,
başlaqandar serde asьrqa.
Tyrə əjtkən
—iindəj il e tьrьn
  kem qotortqan,
—ninə qasьrqan?
Qaithьn ilgə
  sittə qьraqaj bulьp,
jereməhen janqьd japanda.
Ir balahь,
  ilden jəşen tygep
hьqratmahьn jeiəgen vatendьn
bisəhe bar,
  unьn ebtəvenə
itək tulь bala yttergən.
Qart əsəhe tənjer
  qədərləməj astan ylterhə.
Ajьv tygel bit ul,
  keşe toqomo
qьraqaj bulьp,jerov kileşməƀ.
Qjəlev ytenhə qajtьp,
  məxrym bulmaƀ
il bəxtenə tejgən eleştən.
Qajьhьn ilgə,
  qajthьn il balahь,
janqьd jereməhen japanda.
Il aldьnda
  tavьş kytərməhə,
eleş tejer uqa jaqьndan...
Tyr başьnda
  avnap jatqan berəv
hydən aylep
  şunda tyrəneu—
hejlәp alьgən
—uƀaman alьƀ tygel
  hər ken hajьn unь kyrəbeƀ.
Anav tav başьndı
  janqьd ber qajьn bar,
şul qajьnda unьn tejagə.
Uƀaman beƀƀen
  ilen taşlamaqan,
tyrə xəder-i, juqqa kejəhen.
Uƀaman alьƀ tygel
  hər ken hajьn
kisen ejənə qajьp jal itə.
Ul ejəndə jata
  qer'ən yeep,
—tyrəm, ant itəm...
Ber therek
  quьn honqan kileş
joqo aralaş bik nьq qurqьnqan.
Bnьrav qatьş ber hyd əjtkən:
—qas uƀaman,
tid qas, tolardar...
Tavьş bətkəs
  tyrə qaş hikertkən,
jort xuzahь kelgən jьlmajьp.
—Fərmən ketəm tyrə
vaqьt kilde
  hunlap qalmajьq...

—

Tanqa tartьm
  məzlestəqe keşelər
qamhed joqolarqa kitkəndə.
Tyrə menən xuza ikəv genə
hunqь tapqьr kəneş itkəndər.
Tyrə quşqan
  alьn j ktererge
ader torqan şunduq haqsьlar..
Kyserenə əjtkən
—atlarьdь
  hin anaja, qustьm jaqşьraq...
Bьl ten ni esen der
  uƀaman Ilmordanь.
qatь joqo batqan kistən yk.
Tik janqьdь ujav jatqan
  tərən u qa sumьp alsche.
Tan aldьnan
  jəjlav tir hendə
sənke, ergən unьn qaşqarь.
Həm ul kyrgən
  işek a darьnda
karan tasqa jekkən at barьn.
Tan aldьnan
  Ilmordanьn jorto
jat keşelər menən qamalqan.
Ə, Gulaoƀtan
  kesle qurqьv qatьş
qaltьranqan jardam tana almaj.
Tik ul əjtkən
—kem bar unda,
nişlәp jerəj jəjlav tirələp?
Tor atahь
  burdar kilgən,
torşo tiderək, ejgə inələri...
Ə, Ilmordə
  qatь joqo aralaş,
jьrtьq tunьn başьna qeplaqan.
Avьr kəvdə
jergə hengən kevek
  quduqalmaqan ujav jatha la.
Kyptə ytməj
  işek qajьrьlqan da
jьqьlьp teş ən jergə tipkəve.. 3)
Gelbobtandьn başьn əjləndergən
  kynelendə tьvqan şikianev.
— Al...
  kesle qurqьv qatьş
ene bьvьlьp,
  jergə avqan şunduq Gelbobtan.
Henqe, mьltьq
  həm sys arqan
jaƀьrьlqandar inep tyr başqa.
. . . . . .
Ajaq-quldar
  bergə bəjlənzandə
ynəsenə
  boqala taşlanqan.
Bьl minutьn
  hьqrav jerək zarь
işetelməgən
  his ber başqaqa.
Ilmordanьn
  jerəge doşmanьnan
yş alьrdaj bulьp tipnə lə,
batьrlьqь unьn bьl minuttə
henqe mьltьq menən sikiəngən.
Qajaqhena quşьlьp
  Ilmordanьn
qaja taştar
  urman janraqan.
S mjə qa.qan,
ə, Ilmordə
  məngelekkə unan ajrьla.
Aq tomanqa uranьp jəjlav qalqan
  taşlap kitkən
unь Ilmordə.
Jav başьna mengəs
  il tu ьnda
qajnar jəşen tygep jьr jьrlaj:
  —Irəndekəj tavdьn aj başьnda
  sanqьldaşa berket balahь.
  Ilmordanь alьp kitev menən
  kəm r mikən urman balahь.
  Arqa-arua ardan kykrəp killə
  saq tuƀdьrьp kesle jel-davьl
  jьr jьrlavqajdьrь aj bik avьr
  jaq-jaqьmda minen qaravьl...

***

Tav,
  tav başьnda
janqьd təlgəş qajьn
  səs tolomon taraj
jel-davьl.
Ejelə qajьn,
  bəgelə qajьn
— aj avьr şul
  janqьd bik avьr...
Kən kilevgə
  semjə tavqa mengən
qa qьlь jəş menən bit jьvьp.
Ted sykkəndər
  ular aq qajьnqa,
qanatta b hьnqan qoş kevek.
Ilmordanьn semjə qajqьhьnan
ut toqanqan qara urmanda.
Təlgəş qajьn
  başьn tybən ejgən
—janqьd qaldьm
  min də tuqandar...
Qara urman,
  kykhel qəja tavdar
semjə zarьn hər kən tьnlaqan.
Semjə kilgən hajьn
  təlgəş qajьn,
Japraqtarьn helkep monjana...

---

1) Nikrot jəşe tuƀmaqan jəştərgə urman avlьqəndə eleş sьqarmaqandar.
2) Jed keşe urman turahьndaqь davdь barьv esen kingəə atlь qadaqtar.
3) Tipke—jəjlav ajegen estən alьlap quja torqan aqas.

BAŞQORTOSTAN TERITORIAHЬNDA JƏMƏQƏTLƏŞTERELCƏN SEKTOR BUJЬNSA

1935 JЬLQA JERLE NALOGTAR INDEREV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ QARARЬ

RSFSR dьn jerle finanstarь turahьndaqь polozeniaньn 43-se həm 84-se statialarь nigedendə, Başqortostandaqь jəməqətləşterelgən sektor ojoşmalarьnan 1935 jılqa tyəndəge tərtiptə qaraldьlardan nalog həm jer rentahь alьvdь bildələrgə.

A. QARALDЬLARDAN NALOG

1. Qaraldьlardan nalogqa tyəndəgelər tartьlalar: Qalalarda həm avьl jerdərendə — jorttar, fabrika-zavod binalarь, skladtar, savda binalarь, teatrdar həm dəvlət predpriətielərenen, ucrezdenimlardan həm jəməqət ojoşmalarьnьn (ulardь xedmətlənderevse tədələştər menən).

Iьkərmə: Fabrik-zavodtardьn jer əbtəndəge həm abtьndaqь qorolmalarь, tədələştəre həm ustanovkalarь qaraldьlarqa halьna torqan nalogtan tyəndəgelər qotqarьlalar.

RSFSR dьn jerle finanstarь turahьnda polozeniaньn 45-se statiahь həm maxsus kyrhətmələr bujьnsa qaraldьlarqa halьna torqan nalogtan tyəndəgelər qotqarьlalar:

1. Bildələngan tərtiptə SSSR Oborona xalьq komissariatьna berketelgən həm turanan-tura Qьdьl armia həm flot qəskəre cəstəre tarafьnan bildələngən cəstərdə qaraldьlar (ulardь xedmətlənderevse tədələştər menən);

2. dəvlət həm jerle bydzetta torovsь ucrezdenialarqa, professional', partia həm jəmaqət ojoşmalarьna birelgən qaraldьlar (ulardь xedmətlənderevse tədələştər menən);

3. tamamlanmaqan jaңь tədələştər qaraldьlarqa halьna torqan nalogqa tartьlmajdar, lakin ulardьn tədələp bətkən məstəqil əhəmiəte bulqan predpriətie tarafьnan yd bildələneşe bujьnsa inde eksploatirlana torqan əleştərenə nalog halьna;

4. vaqьtlь xarakterda bulqan (məsələn, tədələş vaqьtьndaqь) qaraldьlar;

5. juldar xalьq komissariatь həm hьv juldarь k. komissariatь organdarьna qaraqan, timer jul həm hьv transportьna birelgən jerdarga halьnqan, transport ixtiazdarь əsən jəki transport eşselere həm xedmətkardare torlaqtarь esən turanan-tura juqarьla kyrhətelgən organdar tarafьnan fajdalanьla torqan qaraldьlar;

6. turanan-tura professional sojuzdarьnьn bətə Sojuz ydək sovetь həm unьn jerle organdarь tarafьnan, xedmət harajdarь həm eşse ojoşmalardьn kul'tura-aqartьv ucrezdenialarь tarafьnan bildələngən, bildələngən tərtiptə ularqa berketelgən torlaqtar jəki torlaqtardьn eləştarc, şulaj uq doxod kilterməj torqan qaraldьlar jəki qaraldьlardьn kyrhətelgən ojoşmalar tarafьnan bildələngən eləstare,— gərsə bьl qaraldьlar bildələngən tərtiptə ularqa berketelgən bulmahalar da;

7. səbsid straxovaniaньn ydək həm jerle organdarь qaramaqьndaqь sanatorialar, jal jorttarь həm invalid ucrezdenialarь tarafьnan bildələngən həm arendoqa jəki başqa tərle kommerceski eksploatatsiaqa birməjensə, turanan-tura bьl ucrezdenialardьn maqsattarь esən fajdalanьla torqan qaraldьlar;

8. Jaңь tədelgən torlaq jorttar, əgər ular srokьhьd fajdalanьvqa birelgən jerdərgə, jəki vdərenə berketelgən jerdərgə halьnqan bulhalar, şul tədelgən kendərenən başlap 3 jılqa tiklem nalogtan tulьhьnsa qotqarьlalar, ə zastrojka xoquqь turahьndaqь dogovordьn bətə qalqan vaqьtь esendə jəki unan hunqь 30 jıl esendə bьl jorttardan nalog jarty miqdarda oqьna alьna.

Kyrhatelgan l'gota, kyrhatelgən qaraldьlardьn torlaq majdanь bьl qaraldьlardьn dəjəm majdanьnьn 75 protsenttan da kəm bulmaqan eləşən təskil itkən şartta birela, şunьn menən bergə torlaq majdanьna kuxnalar, alaь jaqtar, solandar, vanna bylmələre, bədrəftər h. b. dəjəm fajdaлnьv binalarь inderelə;

9. Fajdalanьv esən jaraqьhd xə'lga kilgən qorolmalar, ulardь jaңьnan tədev jəki kapital' remontlav vaqьtьnda;

10. Dəvlət predpriətielere tarafьnan bildələngən, qujьlqan tərtiptə konservatsia xəlenə kiltərelgən qaraldьlar;

11. SSSR Avьr promьjşlennost' xalьq komissariatьnьn oborona promьjşlennostь baş idarahьnьn həm aviatsia promьjşlennostь idarahьnьn SSSR oborona xalьq komissariatь ixtiazdarь esən fəqət oborona xarakterьndaqь produksialar qьna jetəşterevse predpriətielere tarafьnan bildələngən qaraldьlar.

Iьkərmə: „11" se punktta kyrhatelgən predpriətielər tarafьnan bildələngən qaraldьlar, əgər də ular eləşlətə oborona xarakterьndaqь produksianь jetəşterhələr, qaraldь nalogьnan, oborona xarakterьndaqь produksia jetəşterevse sextarь urьnlaşqan eləşənən genə qotqarьlalar, şunьn menən bergə qaraldьlardь nalogtan qotoldorov qatnaş predpriətielərden oborona həm grazdanski produksia eləşənə proporsional' ytkərela.

12. „Krətətejəndar jorttarь"na berketelgən, ular tarafьnan arendaqa jəki başqa tərlə kommerceski eksploatatsiaqa birməjensə fajdalanьla torqan qaraldьlar (ulardь xedmətləndere torqan tədələştər menən);

13. Fizkul'tura sovettarь həm profsojuzdar qaramaqьndaqь katoktardьn, lьjza stansalardьn həm majdansьqtardьn qaraldьlarь, ular kyrhətelgən sovettar tarafьnan arendaqa tapşьrьlmajьnsa turanan-tura fajdalanьlqan şartta;

14. kurort idaralarь qaramaqьnda bulqan, şulaj uq kurort trestarьna qaraqan, kurorttar territorialьnda həm tav-sanatoria oxranahь okrugtarь sigendə urьnlasqan həm arendaqa tapşьrьlmajьnsa fajdalanьla torqan qaraldьlar;

15. kərək RSFSR Narkompros'ьnьn turanan-tura qaramaqьnda, kərək unьn jerle organdarь qaramaqьnda bulhьn, şulaj uq teatrdar həm jerle tamaşa predpriətielere idaralarь menən idara həm jetəkselek itevse respublika (ASSR) berekmələre sostavьnda torodsь teatrdar;

16. kolxozdardьn palatkalarь həm larjoktarь;

17. kolxozdardьn, turanan-tura ular tarafьnan fajdalanьla torqan promьjslennost' həm kustar predpriətielərenə qaraqan qaraldьlar;

18. xoloq tədətev-xedmət ucrezdenialarьna qaraqan qaraldьlar;

19. aptekalarqa, sanatorialarqa, jal jorttarьna, sajxanalarqa, aşxanalarqa, uqьv-proizvodstvo masterskojdarьna həm fəqət bьl masterskojdarda eşlangən namalər menən genə savda itevse savda predpriətielərenə qaraqan, arendaqa tapşьrmajьnsa, turanan-tura VSIK, Başsik həm jerle başqarma komitettarь janьndaqь balalar tormoşon jaqşьrtьv komissialarь həm „Balalar duńь" jəmqiəte tarafьnan fajdalanьla torqan qaraldьlar;

20. hьv transportьna həm hьvdarda kesenen tormoşon haqlavqa bulьşlьq itev irekle jəmqiətenə qaraqan həm hьvdan qotqarьv maqsattarь esən fajdalanьla torqan qaraldьlar.

21. Qьdьl tare həm Qьdьl aj jəmqiəte predpriətielərenə qaraqan qaraldьlar, əgər də bьl predpriətielərdən həm zavedenialardan kilgən bətə doxodtar kyrhətelgən jəmqiətkə jəkiatelgən burьstardь tormoşqa aşьrьv esən totolhalar;

22. revolytsia kərəşselərenə jardam xalьq ara jəmqiətenə həm unьn jerle organdarьna qaraqan qaraldьlar;

23. intervensia qorьandarьna bulьşlьq itev jəmqiətenə həm unьn jerle organdarьna qaraqan qaraldьlar;

24. huqьş invalidtarьna, avьrьvdarqa, jaralanqandarqa həm demobilizovajt itelgən qьdьl armiestarqa həm huqьşta hələk bulqan keşelərden semialərenə jardam itevse bətə Rossia jəmqiətenə qaraqan qaraldьlar;

25. avtomobilizmdь alqa jebərevgə həm juldardь jaqşьrtьvqa bulьşlьq itev jəmqiətena (Avtodorqa) qaraqan qaraldьlar;

26. əsələrde həm balalardь haqlav organdarь qaramaqьndaqь ucrezdenielərgə həm predpriətielərgə qaraqan qaraldьlar;

27. hanqьrav - telheddərden həm huqьrdardьn bətə Rossia berekməhenə qaraqan qaraldьlar;

28. OSOaviaximqa qaraqan qaraldьlar;

29. altьn həm aq altьn (platina) jatьştarьn edlәv, razvedka jahav həm eşlav menən şəqəllənevse dəvlət həm kooperativ predpriətielərenə qaraqan qaraldьlar;

30. promьjslo kooperatsiahьnьn yd ara straxovania həm yd ara jardam kassalarьna həm ulardьn sanatorialarьna, jal jorttarьna, kul'tura aqartьv ucrezdeniələrenə, stolovajdarьna h. b. qaraqan qaraldьlar;

31. „Sojuzpuşnina"nьn jənlekqujan yrsetev həm qarakyl jeteşterev sovxozdarьna qaraqan qaraldьlar;

32. qart bol'şeviktar jəmqiətenə qaraqan qaraldьlar;

33. dəvlət-xedmət haqlьq kassalarьna qaraqan qaraldьlar;

34. ucrezdenielər, promьjşlennьj predpriətielər, qəskəri cəstər, uqьv jorttarь, profesional h. b. jəmqiət ojoşmalarь janьndaqь kinematograftarqa qaraqan qaraldьlar jəki ulardьn eləştare;

35. eşse-krətətejən Qьdьl armiaheneń kul'tura-aqartьv həm sport ucrezdenielərenə qaraqan qaraldьlar;

36. jerle sovettardьn milke itep hanalqan qaraldьlar;

37. jəməqətləşterelgən sektordьn başqa ojoşmalarьna, ular turahьndaqь maxsus kyrhətmələr nigedendə, qaraqan qaraldьlar.

II. 1935 JЬLQA QARALDЬLARQA NALOG HALЬV STAVKALARЬ TYBƏNDƏGE MIQDARDARDA BILDƏLƏNƏ:

1. Dəvlət promьjşlennьj predpriətielərenen qaraldьlarьnan, amortizatsiaqa skidka jahamajьnsa, ulardьn balansta kyrhətelgən xaqtьn 0,75 protsentь miqdarьnda;

2. tədev materialdarь eşlap bьqarьvsь dəvlət həm kooperatsia promьjşlennьj predpriətielərenen qaraldьlarьnan, amortizatsiaqa skidka jahap, qaraldьlardьn material xaqьnьn 0,5 protsentьnan da artьq bulmaqan miqdarda;

3. jəməqətləşterelgən sektordьn başqa qaraldьlarьnan, amortizatsiaqa skedka jahamajьnsa, balansta kyrhətelgən xaqtьn 1 protsentьnan da artьq bulmaqan miqdarьnda.

Iьkərmə: 1. Amartizatsiaqa skidkahьd balanьs xaqьn bildələv məmkin bulmaqan vaqiqala, jəki straxovania xaqь bulmaqan vaqiqala nalog qaraldьlardьn, finans organdarь tarafьnan, nalog halьna torqan ojoşmanьn vəkile həm rajbaşqarma jəki qala komunal' bylege jaңьndaqь tədevse texniktən qatnaş menən bildələnə torqan xaq bujьnsa alьna.

Iьkərmə: 2. Jaңь qьna eksploatatsiaqa ingan, tulь nagruzka menən eşlamaj torqan predpriətielər esən stavkalar hər ber konkret vaqiqala kametelgən miqdarda jerle başqarma komitettar tarafьnan bildələnələr.

III. Jerle sovettardьn tylavhed faidalanьv esən tapşьrьlqan, şulaj uq barь tik amortizatsia tylavdaren genə alьp, ojoşmalarqa, xuzalьq ihabendəge predpriətielərgə, şul jəmlənan komunal' trestarqa birelgən qaraldьlar (ulardь xedmətlənderevse tədələştər menən bergə) qaraldьlarqa halьna torqan nalogqa dəjəm nigeddə tartьlьrqa tejestər.

IV. Avьl xuzalьqьnьn bətə tərdəren (orloqsoloq, maxsus kul'turalar, malsьlьq, tytəlselek, adьn h. b.) alьp barьvsь dəvlət, kooperatsia h. b. ojoşmalar qaraldьlarqa halьna torqan nalogtь ular tarafьnan başqa ojoşmalarqa həm keşelərgə arendaqa tapşьrьla torqan, jəki yd eşenen savda jəki promьjslennost' tarmaqь esən, şul jəmlənan yd avьl xuzalьqьnьn produktalarьn hatьv jəki eşka inderev esən, şulaj uq bьl ojoşmalardьn eşse həm xedmətkərdare torov esən fajdalanьla torqan qaraldьlar esən tylərgə məzbyrdər.

B. JER RENTAHЬ

1. Qalalarda həm avьl jerdərendə jer rentahьna ucrezdenielərden, predpriətielərden, ojoşmalardьn fajdalanьvьnda bulqan həm qaraldьlar halьnqan həm halьnmaqan jerdər tartьlalar, əgər də bьl jerdərde həm ularqa halьnqan torlaqtardь fajdalanьv esən jerle sovettar doxodьna arenda xaqь alьnmaha.

II. Jer rentahь alьv turahьndaqь 1930 jıl, 23 nojəər qaqildalarьnьn 3-se statiahь (zakondar jьjьntьqь, №58, 1930 jıl, 612-se statia) həm maxsus qarardar nigedendə, tyəndə kyrhətelgən ucastoktar rentanan qotqarьlьrqa tejestər:

1. dəjəm taralqan ruda halmaqan qadьlmalardьn tədev materialdarь tabьv həm eşlav esən bylengən jatьştarьnьn həm kar'jerdarьnьn ucastoktarь;

2. qəberlek ucastoktarь;

3. SSSR oborona xalьq komissariatь qaramaqьnda həm faidalanьvьnda bulqan lagerdar, atьş urьndarь, poligondar, aerodromdar, osqostar təsə torqan majdansьqtardьn ucastoktarь;

4. grazdandar hava flotьnьn aerodromdarь həm təşev majdansьqtarь ucastoktarь;

5. jul eştare xalьq komissariatьna həm hьv juldarь xalьq komissariatьna birelgən jerdər turahьnda 1933 jılьn 7 fevralьnda sьqqan polozenia nigedendə (zakondar jьjьntьqь 1933 jıl, №12, 66-a, b, statialarь) transportqa birelgən ucastoktar;

6. ulardan kilgən avьl xuzalьqь nalogьna tartьlьrqa tejeş bulqan avьl xuzalьqь faidalanьvьndaqь ucastoktar, şulaj uq avьl xuzalьqь faidalanьvь menən turanan-tura bəjlangən ucastoktar;

7. dəvlət ucrezdenielere həm predpriətielere tarafьnan bildələngən, dəvlət jəki jerle nydzet bujьnsa totola torqan qaraldьlar halьnqan ucastoktar (ularqa qaraqan dvor urьndarь menən), əgər də bьl qaraldьlar həm jerdər arendaqa birev julь menən faidalanьlmahalar;

8. dəvlət elektr stansalarьnьn elektr tapşьrьvdarь həm bylev seltərdəre urьnlaşqan, şulaj uq telefon həm telegraf baqanalarь həm Narkomsvazden başqa texnik qorolmalarь urьnlaşqan ucastoktarь;

9. qalimdər, uqьv həm davalav zavedenialarь, jal jorttarь, balalar jorttarь, koloniallar həm dəvlət organdarьnьn, kooperatsia həm jəməqət ojoşmalarьnьn invalid ucrezdenielere tarafьnan bilangən qaraldьlar (ularqa qaraqan dvordar həm baqsalarь menən) urьnlaşqan ucastoktar;

10. xedmət harajdarь həm professional ojoşmalar, esse klubtarь həm „krətətejən jorttarь" tarafьnan bilangən qaraldьlar urьnlaşqan ucastoktar;

11. balalar majdansьqtarь həm fizkul'turaньn sport stadiondarь urьnlaşqan ucastoktar;

12. bildələngan tərtiptə konservatsia xəlenə inderelgən dəvlət promьjslennьj predpriətielere tarafьnan bilangən ucastoktar, əgər də bьl predpriətielər bilagən jer ucastoktarь jəki ularqa halьnqan qaraldьlar predpriətiegə sit bulqan nindəj bulha la başqa kərəktər esən fajdalanьlmahalar;

13. dəvlət ucrezdenielərenə həm predpriətielərenə berketelgən həm kyrhətelgən ucrezdenie həm predpriətielər tarafьnan torlaq binalarь halьv esən fajdalanьla torqan ucastoktar tədev eştare başlanqan kəndən alьp binalardь tədəp bətkən kəndən 3 jıl udqanqa tiklem;

14. torlaq-tedeləş kooperatif şirkəttərenə (eşse həm dəjəm grazdan şirkəttərenə) torlaq binalarь tədev esən srokьhьd fajdalanьla torqan ucastoktar tədev eştare başlanqan kəndən alьp binalardь tədəp bətkən kəndən 3 jıl udqanqa tiklem;

15. dəvlətten jaңь promьjşlennьj predpriətielere tədələşe (jaңь tədələştər) esən bylengən jerdər, jaңь tədələştən eksploatatsiaqa birelgən eləşe tarafьnan bilangən eləşenən, bьl tədələştər fajdalanьvqa tapşьrьlqan momenttan alьp, jer rentahь tylaj başlavqa tartьlalar;

16. promьjşlennьj həm kustar predpriətielər esən turanan-tura kolxozdar tarafinan fajdalanьlqan jer ucastoktarь;

17 xedmət-xoloq tədətev koloniallarьna birelgən jerdər;

18. MTS lardьn avьl xuzalьqь fajdalanьvьndaqь jerdare həm Traktorosentrdьn avьldaqь jerdare (baьv həm jəşelsə baqsalarь sasevlektare, besənlektar, baqsalar h.b.) həm şulaj uq MTS qaraldьlarь, kontoralar, masterskojdar, skladtar həm garazdar tarafьnan bilangən jer ucastoktarь;

19. altьn həm aq altьn (platina) kydətev, edlav, həm eşlav bujьnsa bulqan ucastoktar;

III. Renta jer ucastogьnьn kvadrat metrdar hanьna qarap, rentaqa tartьla torqan jer ucastogь jatqan unьn klasь stavkalarь bujьnsa ihəplap sьqarьla.

IV. jer rentalarьnьn 1935 jıl esən urьndardьn hər ber klasь bujьnsa hər ber kvadrat metrqa tindər bujьnsa tyəndəge miqdarda bildələnə:

BILƏNGƏN JER RENTAHЬ

Poselenia klastarь	Dəvlətten tədələp bətkən həm şulaj uq rь, skladtar həm tədələp bətkən maqan produktar bilagən jerdərdan.	Savda həm kontora binalarda qan, jəqni binalarda bulmaqan, dəjəm fajdalanьv skladtarьnan başqa)	Qaraldьlar həm Qorolmalar bilagən (şul jəmlənan promьjslennost' predpriətielere, kooperativtar) həm şulaj uq savda ojoşmalarьnьn (jəqni binalarda bulmaqan) skladtarь bilagən jerdərdan	Dvordar, jəgelsə aaq salarь, jemeş baqsalarь, avьl xuzalьqь jgylek jerdare, şulaj uq promьjslennьj predpriətielərgə qaraqan (dəvlət predpriətielarenen başqa) asaq (jəqni binalarda bulmaqan) materialdar, jaqulьq həm tovar skladtarь bilagən jerdərdan
I	0,5	6	2	0,5
II	1	12	4	1
III	2	24	7	2
IV	3	36	10	3
V	4	60	15	4
VI	5	80	20	5
VII	6	100	25	7
VIII	7	120	30	8
IX	8	200	45	10

Dəvlət ucrezdenielere, dəvlət savda predpriətielere həm kooperativ ojoşmalarь esən renta stavkalarь, tejeşle jerle sovettar tarafьnan jer menən fajdalanьvsь başqalar bilagən şuqa oqşaşlь jerdər esən bildələngən stavkalarqa qaraqanda in kəmendə 25 protsentqa kəmeletelər. (jer rentahь alьv qaqidələrenen 7-se statiahь)

V. Stavka klastarь bujьnsa renta alьvdь qalalarda tyəndəgesə yrkərergə: Өfelə—VII klas bujьnsa, Bərə, Bələbəj həm Sterletamaqta IV klas bujьnsa, Beloretta-III klas bujьnsa, Dəvləkəndeń eşselər posjolkahьnda —II klas bujьnsa h. b. qalalarda I klas bujьnsa.

Jəməqətləşterelgən sektor ojoşmalarь tarafьnan renta tylavenen jerle klastarь, ojoşmalarqa tapşьrьlqan jerdər həm ul jerdərgə halьnqan qaraldьlar urьnlaşqan selenieqa ydləşterelgən klas menən, ojoşmalardьn faidalanьvьnda bulqan həm halьnmaqan jerdər tartьlalar, əgər də bьl jerdərde həm ularqa halьnqan torlaqtardь faidalanьv esən jerle sovettar doxodьna arenda xaqь alьnmaha.

II. Jer rentahь alьv turahьndaqь 1930 jıl, 23 nojəər qaqildalarьnьn 3-se statiahь (zakondar jьjьntьqь, №58, 1930 jıl, 612-se statia) həm maxsus qarardar nigedendə, tyəndə kyrhətelgən ucastoktar rentanan qotqarьlьrqa tejestər:

1. dəjəm taralqan ruda halmaqan qadьlmalardьn tədev materialdarь tabьv həm eşlav esən bylengən jatьştarьnьn həm kar'jerdarьnьn ucastoktarь;

2. qəberlek ucastoktarь;

3. SSSR oborona xalьq komissariatь qaramaqьnda həm faidalanьvьnda bulqan lagerdar, atьş urьndarь, poligondar, aerodromdar, osqostar təsə torqan majdansьqtardьn ucastoktarь;

4. grazdandar hava flotьnьn aerodromdarь həm təşev majdansьqtarь ucastoktarь;

5. jul eştare xalьq komissariatьna həm hьv juldarь xalьq komissariatьna birelgən jerdər turahьnda 1933 jılьn 7 fevralьnda sьqqan polozenia nigedendə (zakondar jьjьntьqь 1933 jıl, №12, 66-a, b, statialarь) transportqa birelgən ucastoktar;

6. ulardan kilgən avьl xuzalьqь nalogьna tartьlьrqa tejeş bulqan avьl xuzalьqь faidalanьvьndaqь ucastoktar, şulaj uq avьl xuzalьqь faidalanьvь menən turanan-tura bəjlangən ucastoktar;

7. dəvlət ucrezdenielere həm predpriətielere tarafьnan bildələngən, dəvlət jəki jerle nydzet bujьnsa totola torqan qaraldьlar halьnqan ucastoktar (ularqa qaraqan dvor urьndarь menən), əgər də bьl qaraldьlar həm jerdər arendaqa birev julь menən faidalanьlmahalar;

8. dəvlət elektr stansalarьnьn elektr tapşьrьvdarь həm bylev seltərdəre urьnlaşqan, şulaj uq telefon həm telegraf baqanalarь həm Narkomsvazden başqa texnik qorolmalarь urьnlaşqan ucastoktarь;

9. qalimdər, uqьv həm davalav zavedenialarь, jal jorttarь, balalar jorttarь, koloniallar həm dəvlət organdarьnьn, kooperatsia həm jəməqət ojoşmalarьnьn invalid ucrezdenielere tarafьnan bilangən qaraldьlar (ularqa qaraqan dvordar həm baqsalarь menən) urьnlaşqan ucastoktar;

10. xedmət harajdarь həm professional ojoşmalar, esse klubtarь həm „krətətejən jorttarь" tarafьnan bilangən qaraldьlardьn torlaq majdanь bьl qaraldьlardьn dəjəm majdanьnьn 75 protsenttan da kəm bulmaqan eləşən təskil itkən şartta birela. Unьn ber genə esen alajəq. Bьnan ber aj elek 24 sentəərdə 250 nən artьq komsomol həm avьl partiahьd jaştarenen qatnaşьqь menən kisə ytkərelde. Kisələ bətə sojuz jadьvsьlarьnьn berense sjezd materialdarьnьn jomqaqь turahьnda doklad tьnlandь. Oşo unaj menən Dəvlakəndə ədəbiatte əjranev eştaren başlavqa niged halьndь. Sotsialistik kul'tura jortonda ədəbiat tynarage ojoştoroldo. Dəvlakən komsomoldarь dəjem jьjьlьşta klub, uqьv əjə, kətəpxana h. b. kul'tura eştaren ojoştorov həm unda əlgələ eştar qujьv esen komsomol şifьqьna aldьlar. Basqa rajon komsomoldarь la Dəvlakən komsomoldarьnan əlgə alьqьd.

Kyrhatelgan jeteşhedlektar tid kendə bətərelergə, rajon politprosvet instruktordarь, profsojuz ojoşmalarь klub, uqьv əjə, kətəpxanalar eətenən sistemlь jetəkselekte edmətkə həm kontrol'lek eşen juqa halьrqa, sovettardьn IX sjezdьn klub, uqьv əjə, kətəpxana estaren jaqsьrtьp əlgelə kyrhatkestar menən qarşь alьv esən kərəşergə tejeşed.

M. B.

BELDEREV

VKP(b) nьn qala komitetь, partianьn qalalaqь bətə ojoşma larьna partia məqarlie turahьnda 1934 jıl 24 oktəərdə „Kr. Başkiria" gazetendə barьlqan baş Məqalane, BBJKIN həm XƏSƏNƏF iptəştərden məqalaləren əjranevde təqdim itə.

VKP(b) nьn qala komitetь.

G. FINANS ORGANDARЬNЬN BURЬSTARЬ

Rajon, qala həm posjolk bylektərenə tyəndəgelər jəkmətelə:

a) jerle nalogtardьn həm jer rentahьnьn jəməqətləşterelgən sektor ojoşmalarь tarafьnan təplap bqarьlьvьn tikşerev;

b) juqarьla kyrhətelgən məqtymättərden yd vaqьtьnda tapşьrьlvьn kydətev;

v) bьl vəzifalardь ytəməgən ojoşmalardan tejeşle jerle nalogtь həm jer rentahьn təplap bqarьv həm srogьna tylən məgən naloq həm renta okladtarьn peni menən tylətev esən məzbyri sarəlar qullanьv həm zalobalardь qarav.

Qaraldьlardan nalogtь həm jer rentahьn dərəs itəpləməv turahьndaqь zalobalar nalog halьna torqan obəkttar qajda bulьvьna qarap, rajon jəki qala nalog komissialarьna birələr, ə rajon həm qala naloq komissialarь qarardarь ebtenən həm məzbyr itevden dərəs bulmaqan saralarьn qullanьv ebtenən zalobalar-Başnarkomlinqa birelələr.

Urьndarda jəməqətləşterelgən sektor ojoşmalarьnan qaraldь nalogь həm jer rentahь alьv menən dəjəm jetəkselek itev həm kydətev Başnarkomfinqa jəklanə.

D. JERLE NALOGTAR HƏM SBORDAR JЬJЬV VAQЬTЬN DA REVOLYTSION ZAKONSЬ LЬQTЬ BOƏOV ƏSƏN JAVAP LЬLЬQ

Zakon menən bildələnməgən başqa tərle nalogtar həm sbordar jьjьv, tap şulaj uq bildələngən stavkalardan juqarь stav kalar qullanьv jenəjət javaplьlьqьna tartьla.

Prokuratura organdarь zakonьd nalogtar ujlap sьqarьv vaqiqalarьn asьrqa həm bьl eştə qəjeplelərde tidlek menən jenəjət javaplьlьqьna tartьrqa tejeşlər.

Başqortostan ASSR Ydək başqarma komitetь predsedatele: TAHIRЬF.

Başqortostan ASSR xalьq komissardarь sovetь predsedatele: BULAŞЬF

Başqortostan Ydək başqarma komitetь sekretarь: KƏLMITEF

21 oktəər 1934 jıl.

BAŞQORTOSTAN SOVETTARЬNЬŃ IX SJEZDЬ ALDЬNAN

Klub, uqьv əjə, kətəpxana eştaren əlgələ ojoştorajьq

UCALЬ, ƏBJƏLIL RAJONDARЬNDA KUL'TURA EŞTƏRE AQHAJ

Klub, uqьv əjə, kətəpxana— politik-aqartьv, kul'tura massovьj eştərden top nigedə həm formahь. Klub, uqьv əjə — avьldьn kul'tura usaqь. Klub kolxozsьlarqa həm eşsən jaңqьdaqtarqa an-nelem, sotsialistik tərbiə birə, kul'turalь tormoşqa əndəj. Fəqət klub, uqьv əjdərenen eşen jajeldergəndə genə eşsən masanь anlь kul'turalь tormoşqa alьp bara alaьd. Klub, uqьv əjdəre aşa kul'tura massovьj eştərde jajelderev hədəmtəhendə genə politik-xuzalьq kampanialarьn urьşlь ytav əsən massanь mobilizirlaj alaьd.

Lakin kyp kenə rajon həm qalalaqь klub, uqьv əjdare, kətəpxanalar eştaren juqarьla qujьlqan məs'ələlərgə tulь javap birə alьrlьq itep qormaqandar. Sənki bьl eşkə rajon məqarif bylektəre, profsojuz, komsomol ojoşmalarь, avьl sovetь həm kolxoz idaralarь həm başqa ojoşmalar əd iqtibar birələr.

Klub, uqьv əjə, kətəpxanalarqa yd eşenə javap birerlek javaplь rabotniktar qujьlmaj. Qujьlha la, ular tejeşensə produkta menən ta'min itelmaj, xedmət xaqtarь vaqьtьnda birelep barьlmaj h. b. kərəkle şarttar tьvdьrьlmaj.

Avьl sovettarь, kolxozdar kul'tura eştarenə fondtь jьlap kenə bylələr. Şulaj uq klub, uqьv əjə, kətəpxana eştarenə bildələngən fondtar yd urьnьna tulьhьnsa fajdalanьlmaj. Klub, kərəkle mibel', kitap, gazeta-zurnaldar menən jaqşь itep jьhazlandьrьlmajdar.

Ucalь rajon klubьn alajьq. Bьl klubta 32-33 jьldarda eştər jaqşь ojoştoroloqajnь. Ul ydenen tirəhenə massanь mobilizirlaqajnь. Ə xəderge kəndə məqarif bylege həm rajkomoldьn iqtibar birməve hədəmtəhendə klub taşlandьq xəldə jata. Ytkən jьldarda klub mədire bulьp yd eşenə javap birə alьrlьq iptəştər eşlahə la, ularqa tejeşle şarttar tьvdьrьlmanь həm tejeşle xedmət xaqtarь vaqьtьnda birelmane. Əle lə bьl klub qьşqa əder tygel. Klubta xəderge kəndəge politik xuzalьq burьstarьn ytəvdə massanь kərəşkə əndəgən ber tərle lə kul'tura massovьj eştare alьp barьlmaj. Klubtьn dekaratsialarь, mibeldare vatьq, unda xəderge kəndə ber tinlek tə əhəmiəte bulmaqan 33-sə jьlqь lozungalar elenep tora. Ə rajon məqarif bylege, profsojuz həm rajkomol bьl qəfev itelməblek kəmselektərde kyrergə lə teləməjdər.

Arxangil rajonь Tybən Ləməze avьlь uqьv əjənə ber genə dana la gazeta kilməj. Stena gazetahь sьqarьlmaj. Avьl sovetь dəvməlendə 600 xuzalьqqa ni barь 25 dana gazeta kilə. Avьldьn 26 komsomolь bar, ular ydare lə gazeta almajdar həm uqьv əjenən eşen jənlənderevde qajqьrtmajdar.

Alajьq bəgənge gazetabьdda jadьlqan Əbjəlil rajon ydəgendə ge klubь. Kyrəheged, klub rajONO ergəhendə, lakin bьl klubtьn mədire lə juq. Klubь nindəjder ber brigadaqa tapşьrqandar da, oşonon menən eş barь tip ujlajdar mikən. Rajprofsovet ta klubqa dekaratsialar alьp birgən da eş bətkən. Ə oşo alqan nəmələrden nisek fajdalanьlьvьn həm həqlanьvьn kydətməj klubtьn nəmələre bildəhed keşelər tarafьnan urlana, tarala. Klubta tik vatьq mibeldər genə torop qalqan.

Əbjəlil rajon ojoşmahьndaqь sotsialistik milekte jemerevselər menən kərəşməvse ajurokrattarqa qьrqa sara kyrelergə tejeş.

Oşolaj uq Qajqь rajonь Nasibaş sovetьndaqь, Өfe-Jembaj tədələşendəge uqьv əjdarenə rajon ojoşmalarьnьn politprosvit eştare menən jeterlek dərəzələ jetəkselek itmədare, kontrollek eştarenen bətenləj bulmavь hədəmtəhendə oşondaj kynelhed kyreneştər kilep sьqa. Qajhь ber urьndarda jaqşь eşlavse, yd eşenə javap birerlek klub, uqьv əjə həm kətəpxanalar da bar.

Dəvlakən rajon sotsialistik kul'tura jortonda rajkomol jetakselegendə əlgələ eştar alьp barьla. Unьn ber genə esen alajəq. Bьnan ber aj elek 24 sentəərdə 250 nən artьq komsomol həm avьl partiahьd jaştarenen qatnaşьqь menən kisə ytkərelde. Kisələ bətə sojuz jadьvsьlarьnьn berense sjezd materialdarьnьn jomqaqь turahьnda doklad tьnlandь. Oşo unaj menən Dəvlakəndə ədəbiatte əjranev eştaren başlavqa niged halьndь. Sotsialistik kul'tura jortonda ədəbiat tynarage ojoştoroldo. Dəvlakən komsomoldarь dəjem jьjьlьşta klub, uqьv əjə, kətəpxana h. b. kul'tura eştaren ojoştorov həm unda əlgələ eştar qujьv esen komsomol şifьqьna aldьlar. Basqa rajon komsomoldarь la Dəvlakən komsomoldarьnan əlgə alьqьd.

Kyrhatelgan jeteşhedlektar tid kendə bətərelergə, rajon politprosvet instruktordarь, profsojuz ojoşmalarь klub, uqьv əjə, kətəpxanalar eətenən sistemlь jetəkselekte edmətkə həm kontrol'lek eşen juqa halьrqa, sovettardьn IX sjezdьn klub, uqьv əjə, kətəpxana estaren jaqsьrtьp əlgelə kyrhatkestar menən qarşь alьv esən kərəşergə tejeşed.

M. B.

BELDEREV

VKP(b) nьn qala komitetь, partianьn qalalaqь bətə ojoşma larьna partia məqarlie turahьnda 1934 jıl 24 oktəərdə „Kr. Başkiria" gazetendə barьlqan baş Məqalane, BBJKIN həm XƏSƏNƏF iptəştərden məqalaləren əjranevde təqdim itə.

VKP(b) nьn qala komitetь.

XUZAHЬD KLUB

Əbjəlil rajon ydəge bulqan Asqar avьlь klubь yd eşen xəderge kəndəge politik-xuzalьq kampanialarьna qarata qormaqan. Klub taşlandьq xəldə tip əjterlek. Qьşqa qaraj əderlek eşe barmaj. Tədrələre vatьq. Mibelder, skəmiələr jemerek jata. Ultьrqьstar tədətelmagən. Səxnə əsən alьnqan dikaratsialar jaqşь haqlanmaj. Oşo arqala klubtьn in jaqşь əjərdare taralьp bəttə. Klubta sovettardьn xisap birev həm hajlav kampaniahьna əderlek eşe turahьnda ber nəmə lə eşlanmaj. Klub eşe, rajonda ojoştorolqan kul'turigadaqa tapşьrьlha la, bьl brigada klub turahьnda ujlamaj da. Ularqa komsomol rajkomь həm maqarif bylege politprosvet instruktorь la ber tərle lə qullanma birmaj. Həm bьl turala ujlap ta qaraqandarь juq.

Klubqa jərəgən jaştar arahьnda səjəsi tərbiə eştare alьp barьlmaj Klubqa kilep jərəvse Kaşənof, Uşmənof həm Sarnajьftar jьjnalьp nasar hvddər menən ərləşep ultьralar da kitalər.

Oşo arqala xəder jəştər da klubqa kilməj. Rajprofsovet ta klubqa dekaratsialar alьp birev menən genə qənəqətlənep qaldь.

Asqar avьlь klubь

УФИМС Городская читальня

Бөтә IL PROLETARDARҺ, BERLƏŞEGƏ!

BAŞQORTOSTAN

Asrҙa hiҙnek tiҙ

№ 255
29
OKTƏBR
1934 JIL

VKP (b) nың Başqortostan Өlkə hәm Өtө qala komitettarҙ, ӨYӨK hәm Başprofsovet organы

SOVETTARDЬ QAJTANAN HAJLAVDAR

SSSR SOVNARKOMЬ PREDSEDATELE IP. MOLOTOF MƏQALƏHE

Өbnan 12 jыl elek yk eşse, kerәtelәndәr hәm ҩskөl armejҙar deputattarыnың Məskәw sowet plenumында **Lenin** „sotsializmdы sөd kөndөlek tormaşqa tartıp inderdek", tigәne. Ul waqыttan alғa sөd sotsializmdы praktik tormoşqa ҡaratыw julында gigant adымdar atlanыҡ. Sowet өrҙjeҡ inde yөn sotsializmdan aigөdө ilep kyrhetergә өlgөrdө. Xөzөr sowetlar aldында әzәk janы burыstar tora. Bыl ҡyanы sөtәhenan elek, sөd sowetlar 1934-jыlda janынan hajlawҙar, politik әhәmiәte turahында hөjlargә tejәşөd.

Sotsialistik formalar nөtә xalыҡ xuҙalыҡtarы өhtenlөk ihtiyas urап alғan waqыttan alıp, sөddөn dawlәtsөddөn eşelәre hәm xөdmәtsәndәre genә tygel, kolxozdarҙaғы krәtelәndәr dә sotsialistik jomoҡlaғa tartыlıp turanan tura tөbәwsilә suҡtaldы. Bөtөn zawod hәm kolxozdarыnыҙdan udarniktarҙ sotsializm tөҙөlөşenөn aldыnҡыlarҙ bulıp torowdarын sөd sөtsөd dә aik jaqҡa sөlәsөd. Lakin, eşlө namыҫlы qaraww, predpriәtiәnen proizwodstwo planы yklәşenә jardam itewse hәr ber eşse-sөddөn şarttarҙa sotsialism eşe өsөn kөrәşse. Dәwlәt, xuseлыҡ hәm kooperatiw apparattarыnың, yҙ өbtenә jөklәngәn burыstы wabanlы ytәwse hәr ber yөsөnligә yөnenөn xөdmәte menan sotsializm tөҙөlөşenә qatnaşa. Bigerәk tө ғүmүmi mөhim kolxoz xөdmәtenda namыҫlы eşlәwse, jәmәqat milke turahында qaiғыrtыwsы, dәwlәt aldındaғы mu-jөndәmalarҙan ytәleven qaiғыrtыwsы millionlarsa krәtelәndәr xөzөr janы sotsialistik tormoş tөҙөwselәrgә өjlandelar.

Şunы tөkrar itergә kerәk: oşo kөndө sөddөn sotsializm tөҙөlөşenөҙgә qatnaşыwsыlarҙan hәr bereһe lә yөn oşo janы tormoş tөҙөwse itep caramaj. Şunың өsөn sөddөn massanы sotsialistik tarlalыw eşenөҙ kyp jaqtan jaqşыrtыlыrға tejeşle. Lakin, tep fakt turahында şik bulырға mөmkin tygel: eşse hәm krәtelәndәrҙe SSSR dың bөtә xөdmәtse dәrenen tөp massahы—sowet soюzы sotsializm tөҙөwselәr jahanы. Sөddөn ileөddө sotsializmdың yәwe, xөzөr bөtөhenan elek, sөddөn sowet dawlәtenә kөlәsөkte lә tыw өsөn tulыhыnsa xuҙa jaqҡa өlәsәq.

Sөddөn janы zawodtarыnыҙdың hәm ikke zawodtarыnыҙdың da kyәehe texnikanың in hunҡы hyҙe bujnsa qorallandырlıqlardar. Lakin, sөd bыl texnikanы yөlәştergәnөҙme, bыl texnika yөnenen bөtө eşlәp sыqarыw kөsen kyrhәtө aldыmы? juq, ulaj bulыwdan alыҫ ala.

Bөd bына şul janы hәm in jaqşы ozoroduwanielardың eştәren, Jewropa hәm Amerikalыqtың in jaqşы zawodtarҙa texnikanan fajdalanыw qulыlған rәweştә genә bulha lә juҡa halhaғyҙ unыştarыnыҙ turahында aik yk şapыrnыnjыq) ul saqында sөddөn ileөd janынan milliardtarsa hum lыq promыşlennost produksiahы alasaq.

Ә kolxoz hәm sowxozdarҙa kilhәk, sөddөn texnik bajlыqtыҙdың fajdalana selmaw turahында taqҡ la kyәerәk ajtergә tura kilәsәk. Bөd ularҙa janы texnika inderdek hәm oşo kendә lә taqҡ la kyәerәk inderә barabөd. Kolxoz hәm sowxozdarҙың kyәehendә bына şul texnikanan nisek jarlыqtarsa fajdalanalыr-bыnы qыlыq başbandaqtы turqajdar da bөtө nuqaj. Bөd, bigerәk lә awalda, bildәle, ajranew dәweren, janы texnikanы ydlaşterew dәweren kiserergә tejeşle buldыq. Lakin, kolxoz hәm sowxozdarҙa maşinalardan fajdalanыw turahында qatlaraq talaptar qujыrҙa vaqыt tygelme? bыnы bit bыl eşkә dawlat turafынan birelgәn aik kyp majaҙardың halыnыwы qына tygel, ә bөgөngө kөndөn in berense mөnfaqәttәre lә talap itә. Kolxoz hәm sowxozdarҙa maşinalardың xurlыqlы rәweştә buş ultыrыwdarın qына bөtөrәjek, ul saqында sөddөn orloq, sөgөldөr, mamыq hәm jeten urozajdarın jыjnaw aik nыq artasaq.

Bөddөn xuzalыqtыөddө fajdalanыlmaj jatqan mөmkinlektәrөөd aik kyp. Bөddөn rezerwtarыөd ifrat dur, bөd tik janы predpriattelarыөddө, janы texnikanы ydlaşterew өsөn kөrәşte jaqşыraq ojoştororҙa qына tejeşөd. Bыl sөddөn kin massanың kul'turalыlыqtan kytәrew julында, zawodtarҙa, kolxoz hәm ucrezdenielarҙa xөdmәt disiplinahın kytәrew julында, jetәkselerҙen yd eştәre өsөn javaplыlыqtarҙn kөsәjtew julында kөsle eş alıp barыwdы talap itә. Ul saqында sөddөn promыşlennostыөd, awыl xuzalыqыөd hәm transportыөd өlenөn-әle jәjep jeңarelgan janы tөҙөlөşkә, yөa barған tөwar әjlaneşenә tajanıp, ileөddөn xuzalыq hәm kul'tura kylәmen, barы jenewse sotsializm tlendә genә mөmkin bulған yөeşen tә'min itәsәk.

Bына bыl bөjөk mөmkinlek hәm rezerwlardы sowet wlasы tarafынan barlыqqa kiltereigan strojdan ajrыw mөmkin tygel. Ulardы barы eşse hәm krәtelәndәrden sojuzына nigөdlangan turqajdar da bөtө nuqaj. Bөd, bigerәk lә awalda, bildәle, ajranew dәweren, janы texnikanы ydlaşterew dәweren kiserergә tejeşle buldыq. Lakin, kolxoz hәm sowxozdarҙa maşinalardan fajdalanыw turahында qatlaraq talaptar qujыrҙa vaqыt tygelme? bыnы bit bыl eşkә dawlat turafынan birelgan aik kyp majaҙardың halыnыwы qына tygel, ә bөgөngө kөndөn in berense mөnfaqәttәre lә talap itә. Kolxoz hәm sowxozdarҙa maşinalardың xurlыqlы rәweştә buş ultыrыwdarın qына bөtөrәjek, ul saqында sөddөn orloq, sөgөldөr, mamыq hәm jeten urozajdarın jыjnaw aik nыq artasaq.

Bөddөn xuzalыqtыөddө fajdalanыlmaj jatqan mөmkinlektәrөөd aik kyp. Bөddөn rezerwtarыөd ifrat dur, bөd tik janы predpriattelarыөddө, janы texnikanы ydlaşterew өsөn kөrәşte jaqşыraq ojoştororҙa qына tejeşөd. Bыl sөddөn kin massanың kul'turalыlыqtan kytәrew julында, zawodtarҙa, kolxoz hәm ucrezdenielarҙa xөdmәt disiplinahın kytәrew julында, jetәkselerҙen yd eştәre өsөn javaplыlыqtarҙn kөsәjtew julында kөsle eş alıp barыwdы talap itә. Ul saqында sөddөn promыşlennostыөd, awыl xuzalыqыөd hәm transportыөd өlenөn-әle jәjep jeңarelgan janы tөҙөlөşkә, yөa barған tөwar әjlaneşenә tajanıp, ileөddөn xuzalыq hәm kul'tura kylәmen, barы jenewse sotsializm tlendә genә mөmkin bulған yөeşen tә'min itәsәk.

Bына bыl bөjөk mөmkinlek hәm rezerwlardы sowet wlasы tarafынan barlыqqa kiltereigan strojdan ajrыw mөmkin tygel. Ulardы barы eşse hәm krәtelәndәrden sojuzына nigөdlangan turqajdar da bөtө nuqaj. Bөd, bigerәk lә awalda, bildәle, ajranew dәweren, janы texnikanы ydlaşterew dәweren kiserergә tejeşle buldыq. Lakin, kolxoz hәm sowxozdarҙa maşinalardan fajdalanыw turahында qatlaraq talaptar qujыrҙa vaqыt tygelme? bыnы bit bыl eşkә dawlat turafынan birelgan aik kyp majaҙardың halыnыwы qына tygel, ә bөgөngө kөndөn in berense mөnfaqәttәre lә talap itә. Kolxoz hәm sowxozdarҙa maşinalardың xurlыqlы rәweştә buş ultыrыwdarın qына bөtөrәjek, ul saqында sөddөn orloq, sөgөldөr, mamыq hәm jeten urozajdarın jыjnaw aik nыq artasaq.

Kanselәr—qarşы „prolzvodstvohın" kөsәjtew urnына ьsьn prolzvodstvo ojoştor, „tyrәlәrdәn" javaplыlыqtы ajuro krattarsa alıp taşlaj torqan artşlыq. funkslonatka urnына eşen өsөn yd eşen konkret selevse, qarşы lыqtardan quramavsы, xөdmәt dessiplinnьn ojoştora alьvsь, javaplыlыqtы yd өtlenәn başqalar өtlenө awdarыwdы teläməvse ьsьn jetәkse hьmaq javap bir, tt.

Bılardың bөtөhen dә bөddөn transport, nigerәk tө timer jul raworinktarы nьq lhtәrendә totorqa tejeştәr.

Eşte qajtanan qorov turahында, janьsa eşlәw turahındaqы tartinnь bьl talaptarы—bөddөn tөdәw eştәreөddөn yөeşen, bөddөn burьstarьөddьn kyәejdәren kyrhәtilәr. Bьndaj talaptardы qujыw yde yk tөdәlөşөөddөn bөtә tarmaqtarьnda faktik jetәksegә ajlanә barьwsь kommunistik kadrdarьөddьn yәewdәre faktьn saqьldьra. Bөddөn partiahьd inteligent kadrdarьөd da yөalәr. Oşo rәweştә partiala hәm başqa kudrdarьөddьn yәeve, nigerәk tө sowet jaştarenen jeldi yөewdәre—masştabьn aldan ajlew qьjьn bulqan kilәsәktәge unьştarьөddьn zalogь.

Bөddөn tөdәlөşөөd—bына şul janь kөstәrden yәeve өsөn in jaqşs jerlek.

Bol'şewistik partia tarafьnan ruxlandьrьlqan hәm jetәkselek itelgәn bьl janь kөstәr qьjьnlьqtar menәn mataşasaqlьqtь turahьn da hyd dә bulьrqa mөmkin tygel. Lәkin bьl bөddөn өtlөөddөn sьjnfi doşmanьnь sowetqa qarşь sьqaştarьn kire qaqьw burьsьn, bөtә opportunistardьn ileralьq trazalarьn sitkә burqьp, jat hәm bşanьshьd elementtardь sowettarqa ytkәrergә mataşьwdarьn asьw burьsьn tөşermәj.

Sowettar bөdgә, doşmandar menәn kөrәşkә xөdmәtsәndәrden bojewoj organdarь bulьw jaqьnan kerәk. Sьjnfi doşman jәki sotsializm tөdәwse millionlarsa massanьn jeңelmәlek entuziazmьn anlap ytenen qoralьn taşlarqa hәm sowettarqa qarşь, kolxozdarqa qarşь jam qaldьwdan bş tartьrqa. jәki proletariat diktaturahьnьn yden haqlarqa tьrьşьp mөrxәmәthed udar itewenә ypkәlәmәbkә tejeş.

Bөddөn burьsьwd, ileөddөn sotsializm tөdәwdөn bөjөk qoralь hәm xalыq ara revolytsion proletariattьn bşanьslь tajanьsь bulьw jaqьnan sowetlardьn xөderge burьstarьn xөdmөtsөndөr aldında kin jaqtьrьwdan, bьl burьstardь tanriktardьn eştәren, kolxozdardьn eştәren jaqşьrtьw, eşөlөr rajonьnda torlaqtar, ker jьwьw urьndarь mөs'әlәlәre өsөn qajqьrьwdarь menөn, awьldu mәktөp hәm xөl'nitsalardь qajqьrtьw turahьndaqь kөndөlek eştәre menөn alьp barьwdan, sowetlardьn top burьstarьn xөdmәtsөndөrden nөtә tormoş ixtiazdarь menөn nөjlөp alьp barьwdan tora.

Bөddөn burьsьwd—sowetlardьn sostawьn proletariat diktaturahьna nьq alrelgan janь aktivistar menөn, nigerәk tө eşse irdar hәm qatьn-qaldardan, kolxozsь irdar hәm qatьn-qaldardan, eşse hәm kolxozsь jөştөrdan, partiahьddar massahьnan sulqan aktivistar menөn janьrtьwdan tora.

Bөddөn burьsьwd, burzuaz sьjnьftardь hәm qomyman sьjnьftardь tamam bөterөw өsөn kөraş organdarь sulqan sowettarqa massanьn kьşanьsьn kytәrewdan, sowettardь massa menөn taqь la nьqtьraq bөjlaneşle tlewdөn tora.

Sowettardьn eştәrendәge jeleş hөflektar menөn kөrәştө yd ara tәnqitte kin rәweşte jajep jebәrgөn xәldө oşo burьstar bajraqь astында barьw-Lenin-Stalin partiahьnьn bөjөk bajraqь astında barьw tigөn hyd, eşse sьjnьltьn bөtө ter hәm barlьq doşmandarьna qarşь his ber sьjqalьw darhьd alqa barьw hәm kommunizmdьn jeneve өsөn qәmөldө kөraşew tlgөn hyd. Sotsializm tөdәw eşendә partianьn tөp qoralь sulьw jaqьnan sowettardьn әhәmiәte Marksizm-Leninizm tө qlmatында alrelgөn, bөddөn revolytsiahьddьn bөtө barьşь menan praktikalь kyrhәlelgan. Yddәrenen bөtә eştәrendә partia hьdoqьn derөk ytkәrewse sulhalar qына sowettar sotsializm tөdәw eşendәge yd rol'dәren taqь la kytәrә alasaqtar.

Sowettar respublikahьnьn xalьq ara әhәmiәte, hөm berense siratta unьn dөjem tьnьslьq faktorь sulьw jaqьnan әhәmiәte hәr kemden kyd aldında yөa bara. SSSR dың imperialistlar tarafынan jәhalasaq bөxymgә jemerges qoralь otpor alrlьq kөsle ber tqo әlәneven xalla burzuazia ara ында la bөtә donja әhәmiәtle kөs sulьw jaqьnan Sowettar sojuzьna ydenә ber terle ixtiram menөn qaraş tьwdьra.

Kapitalisuk ildәrdө yөa barqan kommunizm qurqьnьsь, burzuaziaпь adaq szraqa-faşistik tipta asьqtan-asьq burzuaz diktaturahьna etә. Bьl faktlar, ekonomik krizis bөtә kapitalistik sistilmanьn krizisь tarafьnan aştan aşala barqan ildәrdө politik totoroqhodloqtoп yөa barьwьn hьdьp kyrhәtө genә.

Bьl eşse sьjnьf doşmandarьnьn, xөdmәtsөndөr doşmandarьnьn ydөre өsөn nasar bulasaq.

Ә bөd sowettarqa janьnan hajlawdьn bol'şewistik bajraqьn, jenewsel sotsializmdьn proletariat dektaturahь bajraqьn şunьn hajьn bşanьslьraq jәjep jebәrәөd.

Sowettarqa aldaqь hajlaw kampaniahь ajrьmsa politik әhәmiәtkә ejә. Ytelgan juloa qarap, sojuzьnөddьn xөdmәtsөndar massahь eşlәngөn eştәrgә narьq birәsәk, yd unьştarьn ylәp qarajasaq, yd xatalarьn edlәp tabasaq, yddәrenen nakazdarьnda proletar dәwlәttөn kilәsәk tө yәew hәm nьqьvь өsөn praktik saralar kyrhәtөp qaldьrasaqtar. Janьnan hajlaw kampaniahь mәlendә urьndarda dөjem dәwlәt politikahьnьn bөtә tөp mәs'әlәlәre urtaqa halьp tikşereläsegendә his şik juq.

SSR sojuzьnөddьn xөdmәtsөndar massahь kul'tura hәm politik jaqtan gigant yөte. Xalьq qatlamьnda dәwlәt dissiplinahьn hәm dәwlәt javaplьlьqьn anlaw yөte. Dәwlәt menөn xalьq ara hьnda bөddөge hьmaq bөjlaneş, dәwlәtten dөjem politikahь menөn xalьq massahьnьn bөddөge hьmaq organik bөjlәneşe başqa ildәrden his berehendә juq, tip tuk bşanьs menөn өjtergә mөmkin. Bьl tanьqi, ul hәm şulaj bulьrqa tejeştәr. Yd kөsөn eşse sьjnьftьn krәtejandәr menan tьqьd sojuzьnan hoйop alьvsь proletariat dәwlәt ular өsөn jaqьn, ulardьn yddәreneke bulmaj mөmkin tygel.

Bөddөn bөtө unьştarьөd, bөddөn alqa qaraj xәrәkәtenөd, material jaqtan tөnөndө — xalьq xuzalьqь planьn tultьrьp ytәw menan nildәlәnә. Timөk, qalәlardө, şulaj uq awьldarda bulhьn in qatь dawlat dissiplinahьna iqtibar itew, dәwlәt aldьndaqь bөtә mujndamalardь ytәw — janьnan hajlaw kampaniahьnьn iqtibar ydәgendә tororqa tejeş. Şunьn өsөn, orloqsoloq rajondarьndaqь deputattardьn eştarenә narьq birewden nigөndө — şul rajondьn dawlatkә igen tapşьrьw planьn ytәwe hәm şulaj uq mөhim bulqan — kooperatsia aşa igen hatьp alьw eşenen kөdgө a-x. eştarenen ytәleştәre jatьrqa tejeş. Ә, mamьqsьlьq rajondarьnda maksimum iqtibar mamьq jьjnaw hәm mamьq әderlәvgә jynәlderelergә tejeş. Timer jul eşselөre jөşәgәn hәm timer jul tөdәw eştare barqan ucastoktarda tikşereläsәk tөp mәs'әlә — şul ucastokta tөdәw eştarenen barьş bulьrqa tejeş. Bөtә timer jul eşselөre, nigerәk tө ekspluatatsion eştә eşlәwselәr өsөn in tөp mәs'әlә — timer juldar aşa nәmә jөrөtөw planь ni өsөn ytәlmaj, unьn ytәleşen qalajtьp tә'min itergә mөmkin tigөn mәsәlәlәr bulьrqa tejeş.

Hajlaw kampaniahь — bөtә Sowettar sojuzьnda, xuzalьqbөddьn bөtә tarmaqtarьnda bына şul feker menөn huqarьlqan bulьrqa tejeş.

Bьjьqь hajlaw kampaniahьna nөd dur qына unьştar menөn kilәnөd. Bьl әlgәşewdәr bөdgә ienөl genә nirelmәnelәr (juqha, ular әlgәşew tip tә ikәplanmәtar ine), bьl julda aik kyp xөdmәt, energia hәm ubqesmalьlьq sarlf itelde. Qajhь ber urьndardaqь xatalar massa entuziazmahь menөn qaplandьlar.

Bөddөn awьr promьşlennostьөd-kin mөstәqillek julьna sьqa. Unьn yөeşe sujьn hәm başqa izdililәrde jeteşterewdә donjala berense urьndь alьw өsөn bьlьw menөn genә xarakterlanmaj, ә bына şul aik dur janь tөdөleştөr (Mөskәwdөge Metro-politn, Seөer timer julьnьn ike qatь, janь metallurgia hәm maşinalar tөdәw zawodtarь h. b.) yd kөstәreөd menөn halьnьwdarь hәm yd ileөddөn jeteştereigan ozoroduwanialar menөn ta'min itelewdәre menөn dә xarakterlana. Texnik jaqtan ileөd xөder kapitalistik ildәr aolondoroqona ad bujhына.

Promьşlennostьn, şul jөmlөnөn a-x maşinalar tөdәw eşenen alqa kiewe partiaqa awьl xuzalьqьn kollektiwlaştьrьwqa hәm şunьn menөn elekke milliondarsa waq-jarь hәm urta xөlle xuzalьqtardь sotsialistik tөdөleş eşenә quşьp jebәrewgә mөmkinlek birde. Xөder, kolxoz bulьp eşlәwden hөdemlәlәre kyrenep torqan, kolxoz protiwodstwohьnьn tәwge unьştarьn huqьr da kyrerlek bulqan, xuzalьq itew formahь bulьwdarь jaqьnan kolxozdar nьqьnqan waqьtta-ydenda qanәqattek hidqan xәldә: ejje, qәzap jaqşь jenew tip ejtergә mөmkin. Partianьddьn julaşşьhь ip. **Stalin** lnsiativahь hәm unьn jetәkselege atьnda xalьq xuzalьqьn bulaj tarixta his ber kyrelmegan tәweştә janьnan qorov-bьl bөjөk Şqorөloş-krәtelәjandәrden sotsializm tөdөdә qatnaşьwdarь өsөn kin perispektivalar astь.

Sotsialistik dәwlәt jgraadandarь ydөren bөtә donja xөdmәtsөndөrenan sittө (izolirlanqan) itep ujdarьna kiltemәjdөr. Ul xalьq ara xәl menөn, SSSR dan tьştaqь eşse sьjnьf hәm in jarlь krәtelәjandar xәle menөn tөrөn qьdьqhына. Xalьq ara xәl, hajlaw kampaniahьnda yd urnьn alьrqa tejeş. Bөddөn ileөddө kapitalistik ildәr menөn saqьştьrqanda—bөddөn eş hөdemtәlөreөd taqь la asьqtaraq kyrenәlәr. Kapitalistik ildәrdөge mөnaseөat—totoroqhodlьq hәm irtәgөge kөngө eşanmөwselek menөn tulь. Bьnan ber nisө jьl qына elek өle ularduqь xәkim sьjnьftьn huqьş telәw ujdarь kin xalьq massahьnan tөrөn jәşerelә ine. Sowet matәuqatьnьn bьl fekerde kyrhәtevenә sit il matauqatь ul saqында „nigөdhed şiklәnew awrьw" jәki „bol'şewistik demogoqta" tip kenә qarajdar ine.

Ә xөder, huqьş asьqtan-asьq popylәrlaştьrьla, unь mөrxәmәthed reklamalaw nara hәm başqa ildәr bәnan fajdalanьp ydәrenen qorallanьwdarьn kөsәjtәlәr. Xәkim sьjnьf, xalьq әjtkөndәj bөtөnlәj bilqaw siste.

Eske xal, kapitalistik ildәrden kyәehendә huqь dәrәzәgә jetkөnsә qьrqьwlaştь. Bьndaj foroştо—donja krizisьnьn qotorowьnan kila tip ujlaw dөjem tarafынan qabul itelgan nәmә. Bьl dөreө tө, lәkin bьnaw tiklem eşheddәr armiahь—proletwodstvonь kapitalistik ildәrdәn ydөrenalaştьrьwdan, xөdmәt kөnө odajtslьwdan, proletwodstvola eşkә balalardь quşьw, xөdmәt xaqьn tyәnөjtewdөn, krәtejandәr jeteştөrә torqan produktalardьn xaqьn ytә nьq oshodlaitw, fabrik nәmәlәrenen xaqьn qibatlaitw dan kilep sьqa. Bьlar bөtөhe ber-lektә massanь bөlgөnlөkkkә, nәmә hatьp ala alьwsьlardьn hirәgәjevenә, rьjnokta aqsa ada-jьwqa alьp bara hәm bьl yd kldevendә ajrьm kapitalistardь, ulardьn eşse sьjnьf hәm krәtejandәrde tuqmaj torqan şul uq suqmar menan ydderen tuqmaj.

Kapitalistik dөnjala sьjnfi kөraş fronts kinәja hәm kөndәkөn janь, taqь la qьrqьwraq tet ala bara. Eşse sьjnьf kapitalizm kilterep tndergan bьl xәlenan başqasa qotolov julьn kyrmөgas yden kldevdөge burьsь itep-vlas өsөn, eşse sьjnь' dektaturahь өsөn turanan-tura kөrөşevde quja. Jөşөw hәm keşe lek өlgөşkөn kul'turalardan fajdalanьwdьn zalogь vaqiqөn, barь eşse sьjnьftьn jeneve ndө genә.

Kapitalistik distvitelnesteң kartinahь bына şulaj. Aldьnьddө torqan janьnan hajlawdar bөtө donja aldьna, bөddөn proletariat dektaturahь tlendө bөtөnlaj başqa obstanovka ikөnlegen asьp halьrdar.

His bereneө qalьşmaьtan hajlwdarqa qatnaşajьq, bөddөn yөeş julьnьddө osoraqan kartәlөrde jenә kilqan hәm әle lә jenev өktendө aulqan intuziazm, nьqьşmalьlьq hәm iq ibarьnьddь bьl eşkә lә sarьf itәjek.

Bөd Lenin idealьn-keşelek denjahьn bөtө ter qoliqtardan qotqarьw idealьn tormoşqa aşьraьd.

Sowettarqa ileөddөn in jaqşь keşelәren hajlaqan mәldә, kommunistik partiahь әjlәnәhena, unьn jetaksehe hәm bөtө xөdmәtsөndөrden bөjөk julaşşьhь ip. Stalin әjlәnәhena ta-qь la nьqtraq ojqaşajьq.

TALANTLЬ ŞAQIR YLDE

BASSR Mөqarif xalьq komissariatь bөjөk xalьq şaqirь Mөsit aqa Ojafuri ylew unaj menөn unьn semiahь hөm jaqandarьnьn qajqьhьn tөren rәweştө urtaqlaşa.

Mөsit aqa Ojafuri talantlь şaqir ine. Ul revolytsiaqa tiklem yk xөdmәtsөndөr interesьn jaqlanь, ulardьn xoquqhьdlaqsь, eksploatatsialanьwьn ydenen өbөrdөrendө kyrhөtte. Ul xөdmәtsөndөr massahьnьn hidger şaqire, nerense bulьp revolytsia jeneydөren jaqlawqa kytarelde. Proletariat diktaturahь şartlarында Mөsit aqa sotsializmi ruxында bөjөk өbөrdөr birde. („Tormoş bөjөstarь", „Eşse", „Qьdьl joldod", „Saqirden altan priskahында". „At' h. b.)

Unьn өbөrdөre Sowet mәktөptөrendө million uquwsьlar tarafьnan өjrenelөlөr hөm yөep kilewse bьwьndь tөrlө-lөwө faktor bulьp toralar.

Mөsit aqa Ojafuridan ylewe menөn Sowet өdөbiәte dur talantlь juqalttь. Unьn isme milliondardan jөrөgendө mөn ge haqlanьr.

BASSR Mөqarif xalьq komissariatь

HINEŊ TЬVЬŊDЬ JU ƠJARЬ TƏTASAQƏЬƊ!

Tatar өdөbiәtenең in talantlь, in bөjөk figuralarьnan bereһe bulqan, ataqlь xalьq şaqirь Mөzit aqa Ojafuri ағanьddan juqaldь.

Bьl juqaltьw tatar hөm başqort eşse hөm eşsөndөr massahь өsөn өjtep anlatьwь mөmkin bulmaqan olo haqьşlь juqaltьw! Sөnki,

Mөsit aqa—qara tөndө janqan jondoddaj, tatar hөm başqort eşse hөm eşsөndөr massahь ilendө majaqsь jondoddon berehe bulьp jandь!

Sөnki,

Mөzit aqa—tatar hөm başqort eşsөndөr massahьnьn bөtө jerәk teläktәren alıep, ulardьn xoquqь, irke, bөxete өsөn kөraştө bөtө kөsөn haldь hөm 30 jьllьq өdөbi xөdmәt qөmөre esendө, his ber tajpalьşьhsd kөraşewse nojewoj huldat bulьp danaldь!

Sөnki,

Mөzit aqanьn ana şul 30 jьllьq өdөbi qөmөre esendө ajrgan dikatalagan өjlөk xudozestwo өbөrdөre, millionlagan eşsөndөr massahьna ruxani adbq bulьp, ular jөrөgenә jөwhөr orloqtar baldь!

Hөm ular, hөr eşsөnden jөrөgendө, Mөzit aqa turahında, mөnge onotolmaһlьq enөr bulьp qaldь.

Tьnьs joqta qөberendө qөderle Mөzit aqa!

Bşan Mөzit aqa!—Bөd hin qaldьrqan, mirastardь өjrenew aşa, hinen tьvьndь juqarь totasaqbьd!

Oj. Amantaj

VKP(b) Başqortostan Өlkө komitetь, Başqortostan ASS respublikahьnьn xalьq şaqirь-sowet jadьwsьlarь sojuzь pravleniahь aqtaqlь.

MƏZIT OJAFURIDЬŊ

өdaq awarьwdan hun-28 oktөbr 1 seqөt 38 minutta ylewen tөrөn qajqь menөn belderep, semiahenөn qajqьhьn urtaqlaqa.

VKP(b) Başqomkom

Başqort hөm tatar toldorendө, xөdmәtsөndөr massahьnьn tormoştarьn hөm ulardьn sarlxn idewdorenөn, kapital eksploatatsialahьnan qetelөw julында koreştoren hөm ulardьn sotsialistik tөdөlөş frontьndaqь izad eştөrөn saqьldьrqan ulь kyp handa xudөsestwolь-qiqri oborder jadьwsь talantlь avtor Başqortostan Xalьq Saqirь

MƏZIT OJƏNI ULЬ OJAFURI

28 oktөbr 1 seqөt 38 minutta ylde.

Başqortostan Ydәk saqqarma komitetь hөm Xalьq komissardarь sowetь, Mөsit aqa Ojafuridьn ylewe menөn Başqortostan xөdmәtkordөre ulь dur juqaltьwqa osoravdarьn ajtep, unьn semiahenөn qajqьhьn urtaqlaqalar.

Başqortostan Ydәk saqqarma komitetь.
Başqortostan xalьq komissardarь sowetь.

Professional sojuzdarьnьn Başqortostan sowetь, xalьq şaqirь

MƏZIT OJAFURIDЬŊ

ylewen tөren qajqь menөn belderep, sowet jadьwsьlarь sojuzь pravleniahьnьn hөm semiahenөn qajqьhьn urtaqlaqa.

Başprefsowet.

Komsomoldьn Başqortostan Өlkө komitetь Başqortostan komsomol ojoşmalarь isemenөn, Başqortostandьn in qart xalьq şaqirь

MƏZIT AQA OJAFURI

ylew ajqanlь torөn qajqь belderө.

VLKSM Başqortostan Өlkө komitetь.

Başqortostan sowet jadьwsьlarь sojuzь pravlenіahь-Başqortostandaqь ataqlь, tatar şaqire Başqortostan sowet jadьwsьlar sojuzьnьn pravlenia aqzahь

MƏZIT OJAFURIDЬŊ

oдaq awarьwdan hun ylewen tөrөn qajqь menөn belderep, semiahenөn qajqьhьn urtaqlaqa.

Pravlenia

Başqortostan dәwlәt nәşriәte

Başqortostandьn bөjөk xalьq şaqire, Nөşriәtten in dur awtordarьnan Mөzit Ojani ulь Ojafuridьn bik odaq awrьwdan hun 28 oktөbr tөngө 1 seqөt 38 minutta ylewen tөrөn qajqь menөn belderep hөm semiahenen qajqьhьn urtaqlaqa. BAŞGIZ.

Teatr—tamaşa predpriatielarь idarahь, başqort hөm urьs dәwlәt teatrdarь direksiahь, partkom hөm mistkom, xalьq şaqirь **Mөzit Ojafuridьn** ylewe turahında tөrөn qajqь menөn belderө hөm simiahьnьn qajqьhьn urtaqlaqa.

Başqortostan Ydәk baş qarma komitetь hөm Xalьq komissardarь sowetьnьn qararь

Başqortostandьn, 1934 jьl, 28 oktөbr 1 seqөt 38 minutta ylgan xalьq şaqirь Mөzit Ojani ulь Ojafuridьn өdөbiәt өlkahendөge ifrat dur xөdmәttөren ajtep, unь kymewde dәwlәt lbaәna alьrqa.

Kymew eşen ojoştorov өsөn: Tahirsf (predsedatel), Isөncurin, Bulaşsf, Bьjckof, Xөsөnef, Өbyөkiref, Musin,Işemqulof,Amantajsf, Kөlimullin, Ojemөref, Vaxitsf hөm Bakajsf iptөştөrdөn xөkymөt komisslahь tөdөrgө.

Mөrxum Mөzit Ojafuridьn qatьnь Zөherө Ojafuriqa qөmөrlөk personal' pensia ataldөlөrgө.

Xөkymөt komisslahьna mөrxum saqirqa ihtөlek qaldьrьw saralarьn eşlөp sьqarьp, ularda raһlaw өsөn ABSSR YBK hөm XKS qaramaqьna tapşьrьwdь tөqdim itergө.

ABSSR YBK predsedatele: Tahirsf.
ABSSR XKS predsedatele: Bulaşsf.
ABSSR YBK sekretarь: Kөlmitof.

1934 jьl, 28 oktөbr.

Sowet xudozniktarьnьn Başqortostan sojuzь „Başxudozsnik" hөm „Vsekoxudozsnik" tarafьnan ojoştorolqan xudөsstwo kyrgөdmө-ekspeditsiahь sөjөk şaqir hөm jadьwsь

MƏZIT OJAFURI

ylew ajqanlь sowet jadьwsьlarь sojuzьnda, unьn dubtarьnda hөm semiahenөn qajqьhьn urtaqlaqa.

„Başxudozsnik" Xudөsstwo kyrgөdmө ekspeditsia

— o —

Xөkymөt komissiahь belderewe

Şaqir Mөsit Ojafuridьn kөvdөhe 28 oktөbr sөqөt 1 dө qala sowetь zalьna kysөrelde. Bөgөn sөqөt 9 dan 3 kө tiklem şaqir menөn hunqь xuşlaşьwqa mөmkinlek birelө. Өle vaqьt menөn sөqөt 3 kө şaqirdan kөvdөhe qala sovetь zalьnan sьqarьlьp, kymew morasime udqarьlasaq.

Komissia

— o —

MƏZIT AQA OJAFURIDЬŊ AVRЬV TARIXЬ

Mөzit Ojafuri Өle tyedispanser başqavь atьna 1931 jьl 25 martta alьndь. Şul vaqьtta uq ypkөhenen ike jaqında la avrьv başlanqanlьqь belenep, 1931 jьldьn kөdөndө hava almaştьrьw julь menөn davalav өsөn Qьrьmdьn kөnjaq jaqьna jebөrelde. Şul kөndөn başlap, ul sanatoria—klimat davalavь atьnda aulьp kilde. Hunqь jьldarda Başqortostandьn ydendөge qьmьd sanatorialarьnda: 1933 jьl „Cexof" ismendөge qьmьd sanatoriahында hөm 1934 jьl „Aksakof" ismendөge qьmьd sanatoriahында davalandь.

Davalavdarqa, sanatorialardь tөrөlөlөwdөrgө hөm avarьvdьn өjenә jөrөp davalavdarqa qarmaqtan, kesөjө barqan ypkө avarьvьn tuqtatlp aulmanь. Avarьvь jьldan-jьlqa kesөjө bardь hөm 1933 jьldьn kөdөnө alьp tamaq tuberkulezь la quşьlьw arqahында avarьvь taqь la qatmarlandь.

Ypkө tuberkulezь menen bergө qismөn tuberkulez intoksikotsiahь joqondohonda avrьvdan jөrөgendө hөm qan tamьrdarьnda eskleroitik ydgөreştөr kilep sьqtь. Bьl ydgөreştөr oşo jьldьn 21 oktөbrendө qapьl mejehendөge qan tamьrdarьnьn trombozьna (prosvettьn qaplanьvь) sөbөp aulds hөm tromboz kөsөjө barqan xөldө Ojafuri 1934 jьl, 28 oktөbr, 1 sөqөttө 38 minutta ylde.

Vrac: OGORODNIKOF.

Sujьn, qoros, prokat

25 oktөbrdө Beloret domnalarь 193 tonna (zadanienьn 94 pr.), Jegaze domnahь—58 tonna (124pr.) **sujьn** qoyldolar

Marten mejestare 198 tonna (64 pr.) **qoros**, standar 264 tonna (81 pr.) prokat alrdelar.

27 oktөbrdө Beloret domnalarь 208 tonna (zadanienьn101 pr.), Jegaze domnahь—62 tonna (148 pr.) Sujьn qoldolar. Marten mejestare 312 tonna (101pr) qoros, standar—282 tonna (86 pr.) prokat alrdelar.

SOVETTARDЬ HAJLAVQA QARATA

**BƏTƏ SOJUZ STAROSTAHЬ M. I. KALININ IPTƏŞTEŊ

BAŞGIZDƏŊ RAJON BYLEKTƏRE NASAR EŞLƏJƏƏR

Başgizdəŋ rajon bylektərendə 1934 nse jıl bigrək tə başqort ədəbiatın taratıv bujınsa kitap hatıv eştere bik nasar. Bənə Əlkə kənəşmələ xisap dokladı menən sıqış jahavsı Başgizdəŋ rajon bylek medirəre rablanı.

Ədəbiat taratıv planı ber genə rajon taralınan da ytəlməgən. Ular terlə səəaptərgə **jəgerenələr**, rajon ojoşmaları, MTS **politbylek** h. b. **dən jardəm kyrhətməydəren səəap itep kyrhətələr.**

Lakin rajon bylektəre ydəəre eşleklelek kyrhətməjdər, eş menən qıdıqhınməjdər.

Şul uq vaqıtta Başgizdəŋ idarahı taralınan ularqa jeterlek **jetəkselek** kyrhətməgən. Şunan başqort ədəbiatı taratıv 30 pr., tatar ədəbiatı taratıv 25 pr., suvaş ədəbiatı taratıv 13 pr.' urıs ədəbiatı taratıv 180 pr. qa ytəlgən.

Şulaj uq işle kioskahında 456 hum rastrata bar. Bıqa sara kyrelməgən. Avarqazı bylegenən „ytməj torqan" tip qajtarılqan ədəbiattı şulaj uq rajon kolxozdarı kilep alıp kittelər, bul eş təəaktərden nisek eşləvdəren kyrhətələr.

Juqarıla kyrhətelgən jeteşhedlektərgə qarqa sik qujılırqa teje§. **Guş**

KLUBTA HARBQTAR

Əfə-işemməj timer juls tədeleşenen 3-sə ucastkahında avıl jəştere menən berlektə fajdalanırqa tip klub buldırılha la, ul klub ber kem tarafınan da **fajdalanılmaj** tora.

Jəştər urınna susqa, harıqtar qunıp sıqalar. Klubtın idəne mal tidəge menən əəsaranıp **betkən**. Jandırırqa kərəsinelə juq. Klubtı qaravsı qujılmaqan.

Kul'turnitsa Fedorova Maria lek, tatardıqın 7 h. 25 tinlek hatqan. „Spartak" sovxozındaqı kioskala 6000 humqa jaqın summalı tovardın 50 pr-ın jam qarda hıvlanıp eştən sıqqan. Unda 2000 humqa jaqın rastrata bulha la ber sara la kyrelməgən.

„Blyxer" sovxozındaqı kioskа medire tovardarqa 100—500 pr-qa tiklem xaq arttırqan (1,5 tinlek perolardı 6 şar tingə hatqan).

Stərletamaq bylege plandı 46 pr-qa ytəgən. Mənəvez kioskahında 2116 hum rastrata bar, jenələtse qasqan.

Avarqazı rajonında eştər Bələəj həm Stərlegə qaraqında arıvıraq. Plan 47 pr-qa ytəlgən. Şunan başqort ədəbiatı taratıv 30 pr., tatar ədəbiatı taratıv 25 pr., suvaş ədəbiatı taratıv 13 pr.' urıs ədəbiatı taratıv 180 pr. qa ytəlgən.

Şulaj uq işle kioskahında 456 hum rastrata bar. Bıqa sara kyrelməgən. Avarqazı bylegenən „ytməj torqan" tip qajtarılqan ədəbiattı şulaj uq rajon kolxozdarı kilep alıp kittelər, bul eş təəaktərden nisek eşləvdəren kyrhətələr.

Juqarıla kyrhətelgən jeteşhedlektərgə qarqa sik qujılırqa teje§. **Guş**

KLUBTA HARBQTAR

Əfə-işemməj timer juls tədeleşenen 3-sə ucastkahında avıl jəştere menən berlektə fajdalanırqa tip klub buldırılha la, ul klub ber kem tarafınan da **fajdalanılmaj** tora.

Jəştər urınna susqa, harıqtar qunıp sıqalar. Klubtın idəne mal tidəge menən əəsaranıp betkən. Jandırırqa kərəsinelə juq. Klubtı qaravsı qujılmaqan.

Kul'turnitsa Fedorova Maria lek, tatardıqın 7 h. 25 tinlek hatqan. „Spartak" sovxozındaqı kioskala 6000 humqa jaqın summalı tovardın 50 pr-ın jam qarda hıvlanıp eştən sıqqan. Unda 2000 humqa jaqın rastrata bulha la ber sara la kyrelməgən.

„Blyxer" sovxozındaqı kioskа medire tovardarqa 100—500 pr-qa tiklem xaq arttırqan (1,5 tinlek perolardı 6 şar tingə hatqan).

Stərletamaq bylege plandı 46 pr-qa ytəgən. Mənəvez kioskahında 2116 hum rastrata bar, jenələtse qasqan.

Avarqazı rajonında eştər Bələəj həm Stərlegə qaraqında arıvıraq. Plan 47 pr-qa ytəlgən. Şunan başqort ədəbiatı taratıv 30 pr., tatar ədəbiatı taratıv 25 pr., suvaş ədəbiatı taratıv 13 pr.' urıs ədəbiatı taratıv 180 pr. qa ytəlgən.

Şulaj uq işle kioskahında 456 hum rastrata bar. Bıqa sara kyrelməgən. Avarqazı bylegenən „ytməj torqan" tip qajtarılqan ədəbiattı şulaj uq rajon kolxozdarı kilep alıp kittelər, bul eş təəaktərden nisek eşləvdəren kyrhətələr.

Juqarıla kyrhətelgən jeteşhedlektərgə qarqa sik qujılırqa teje§. **Guş**

ƏFƏ, ŞIŞMƏ, DƏVLƏKƏN

RAJONDARŊ ƏK DIREKTIVAHŊ IKENSE TAPQŁR SABOTIRLAJDAR

ARTQA TARTŊVSŊ ƏS RAJON

Tən pojma şavlanı. Julqa sotsialistik jardamqa kilgən jedərləgən kolxozsılar, tıqıd rəveştə, polotnalar sujlap tedelde lər. Eş qıdqanden-qıdqa.Minut tan-minutqa satırlıq tulqınıp şavlanı. Yddərenen eş kyrhətkestəre menən in alqa-jenevsələr trlaunahına—**Toporin rajonı-„Kanaş" kolxozı nabtı.**

Sənki Kanaşsılar qədətlən lış dur eş olgəhe kyrhəttelər. Ular srigadir **Stepanof** iptəş menən betəhe 16 keşe. 16 keşe 20 oktəbrdə 8 at menən 159 kuəm. eşlənelər. Ikense urın-dı **„Energia"** həm **„Joştor"** kolxozdarı aldılar. Bıl ike kolxoz hər atqa 17-20 kuəm. birdelər. **Dejom** alqanda, sotsialistik jardəmdıŋ berense kene jenevle ytte.

Kolxozsılardıŋ berense ken hedəmtələre, pojmala eşten 7 pojəərgə his hydhed betəsəgenə bşandırdılar. Jenev menən bergə qurqınıs ta juq tygel. Pojmalə **betəhe 950** at eşlərgə teje§, alegə 235 kenə at eşlej. **Bəjkin** iptəşten julqa jardəm ojoştorov turahındaqı telegramnahın **Əfə, Şişmə, Dovleken rajondarı ytemojdər**. Ular əlegə teje§le handa at kese həm kese jebərgəndərə juq.

Jad-jəj ytkərelgən sotsialistik jardəm ajlıqında la **Əfə, Şişmə, Dovleken rajondarı nasar qatnaştalar həm ajlıqta, edevgə kilterep əsqardılar.** Əlelə ular şul uq juldı alqandar. Juq, bıqa tydep torov memkin tygel. Əfə, Şişmə, Dəvləkən rajonı jetəkselərən—VKP(b) Əlkə komitetınıŋ julqa jardəm turahındaqı kyrhətmənən ytərgə məzbyr itergə kərək,

BRUSNITSKI.

VƏQTƏDƏ BIREVSELƏR

EŞKƏ KEREŞMƏGƏNDƏR ƏLE

VKP(b) Əlkə komitetı sekretarı **Isancurin** iptaş 29 avqusta 61-se kilometirdə bulıp udqan es mejeş esselərə kənəşmənendə, ucastoktardə qəşqa ədertekte jəjep jebərev məs'ələnen qujqajnı. Kənəşmələ qatnaşavsılər, VKP(b) Əlkə komitetı sekretarına aşqınıp vəqədə birdelər:

— „Qış jaqşı qarşılanı". 10 sentəərdə tədeleştə **Bajkin** həm **Bulaşıf** iptəştər buldılar. Ucastok jetəkselərə **Bajkin** həm **Bulaşıf** iptəştərgə lə şul uq vaqədəne birdelər.

Lakin vəqədələr eşhedlek menən batırbıldılar. Məbələn, bında berense ucastok. Bında **„Energia"** həm **„Joştor"** kolxozdarı aldılar. Bıl ike kolxoz hər atqa 17-20 kuəm. birdelər. **Dejom** alqanda, sotsialistik jardəmdıŋ berense kene jenevle ytte.

Kolxozsılardıŋ berense ken hedəmtələre, pojmala eşten 7 pojəərgə his hydhed betəsəgenə bşandırdılar. Jenev menən bergə qurqınıs ta juq tygel. Pojmala **betəhe 950** at eşlərgə teje§, alegə 235 kenə at eşlej. **Bəjkin** iptəşten julqa jardəm ojoştorov turahındaqı telegrammahın **Əfə, Şişmə, Dovleken rajondarı ytemojdər**. Ular əlegə teje§le handa at kese həm kese jebərgəndərə juq.

Jad-jəj ytkərelgən sotsialistik jardəm ajlıqında la **Əfə, Şişmə, Dovleken rajondarı nasar qatnaştalar həm ajlıqta, edevgə kilterep əsqardılar.** Əlelə ular şul uq juldı alqandar. Juq, bıqa tydep torov memkin tygel. Əfə, Şişmə, Dəvləkən rajonı jetəkselərən—VKP(b) Əlkə komitetınıŋ julqa jardəm turahındaqı kyrhətmənən ytərgə məzbyr itergə kərək,

BRUSNITSKI.

SALIX JAŊQŁƏƏQTARŊ SAQŁRALAR

Şişmə rajonı **Salix** avıl jaŋqıdaqtarı, Dim kypere tedeleşe udarnik srigadalarının həm inzener-texnik rabotniktardıŋ xattarın tikşerdeler həm xatqa javap urnında **tedeleşkə** 15 jajavle, 7 atlı keşe jebərdelər.

Salix jaŋqıdaqtarı **tedeleşkə** kilev menən Şişmə rajonı, bigrək tə **Suntar** həm **Arslan** sovetı jaŋqıdaqtarın həm kolxozsıların jarışqa saqırdılar. Ular yddərenen saqırıvdarında Arslan həm Suntar sovettarınan:

—„Bed 25 at, 50 keşe jebərvde talap ittəəd, tidər, ike sovet qa la scot qujalar.

Salix jaŋqıdaqtarı saqırıvı **betə** Başqortostanqa, işetelergə teje§le

MAJA TUPLAV

OKTƏBRƏEŊ 17 JŁLŁQJŊA IV-KVARTAL PLANŊN 60 PR-QA YTƏRGƏ—

Ytəş qənəqətlənerlek tygel

20 oktəbrgə alınqan məqlymättər maja tuplav tempınıŋ jomoşaq bulıvın kyrhatalər. Bətə Başqortostan dəvmələndə IV kvartal planı nı barı **22,1** pr.qa ytəlde. II dekada 12,4 pr.qına ytəş birde.

Bigrək tə avıl xalqınan kultsəər (3,3 pr.) həm ber vaqıtlı nalog jıjnav eştere nasar bara.

IV kvartal planın vaqıtınan alda tultırıv esen betə memkinlektər bar. Tempın aqırın bulıvı finans organdarınıŋ jomoşaq eşlavdəre həm jeted xərəkət itə almavdarınan kilə. Partlanın Əlkə komitetı IV kvartal maja tuplav planın oktəbrden 17 jıllıqına 60 pr.qa ytərgə quştı.

Bıl qatqı. Bigrək tə **Ucalı, Bajmaq, Mraq, Xəjnulla** rajondarı **bul qarardı jəhət bojomqa aşırırqa**, aldınqılar menən tinləşergə teje§tər.

TEMP TYBƏN

Idejəke rajonı 10-oktəbrgə jıllıq maja tuplav planın 64,3, dejem alqanda III kvartal planın **118** pr.qa ytəne. Zubovski avıl sovetı 154, **N. Konstantinovski** sovetı 149 pr.qa tultırdılar.

IV-kvartaldın təvge dekadahı eşten jomoşartıkıvın kyrhətə. Kvartal planı 9,8 pr.ta qaldı. **Qıpsaq, Askar, Kolosovski, N.Pokrovski** avıl sovettarı jıl başınan alğe qojroqta hejralep kilədər. IV-kvartaldın təvge dekadahında ular ber tin, də jıj namaqandar. **Qasaqan, Suraqaj** avıl sovettarı la plandın ni barı 2 pr.tın qına birdelər. III-kvartaldə jaqın kyrhətkestər menən **tamamlavsı N. Konstantinovski, Zunovski** avıl sovettarı la elgəşkən unşıltqatarın nıqıla almanılar.

Rajon yd aldına, Oktəərden 17-jıllıqın IV-kvartal planın dəjem alqanda 60 pr.qa, zajım **bujınsa 75** pr.qa tultırıp qarşılav burısın qujdı.

Bıl dur burıstı ytəv esen hər ber avıl sovetı ydenen aktivtarın maja tuplav eşenə jəlep itergə, eş menən operativ jetəkselek itergə teje§tər.

S. NURBJ.

ARTTA QALŊVSŊLARQA XURLŊQ

MƏNƏVEZ JETƏKSELƏRE ƏLKƏ KOMITET DIREKTIVAHŊN AŊLAMAQJANDAR

Tunqa herevdə, oktəərden bişense biş kene, uğqan dyrtense bişkənlekkə saqıştırqanda 40 men gektarqa kəm y'beş birde. Məbələn: oktəərden dyrtense biş kenleçendə. **betə** respuilikala 298 men gektar jer herelgən bulha, bıl bişense biş kenlektə barlıq 258 men gektar qına jer herelgən. Hedəmtələ respuilikanın, kolxoz-krəbtejən sektorə bujınsa,tunqa herev planı 78 pr. qa ytəlde.

Gazetaəəddən **27**-se oktəər 248 **nomerəndə** baş məqalə lə isemdəre kyrhətelgən 11 Kenjaq Kənşuqış rajondar haman da, jul qujmaqılıq raveştə artta hejrələlər. Bıl rajondar respuilikanın tunqa herev planın oşo kendər esendə tultırıp şuqıvqa dur totqarlıq jahajdar.

Bıl rajondardın tunqa herev plandarının 20 oktəərgə bulqan ytəleşen, 25 oktəərgə saqıştırqanda, tybəndəge kartinanı kyrəbed:

	20 oktəərgə	25 oktəərgə
Zejansura	14,7	23,6
Xəjaulla	16,1	41,1
Əəjəlil	21,8	27,8
Mraq	20,0	30,1
K. Usol	29,9	44,6
Qaraqoş	30,2	46,0
Mənəvez	35,7	52,3
Ucalı	37,2	49,0
Bərjan	46,7	65,6
Jılajır	42,0	62,5
Maqar	48,4	64,3

Kyrhətelgən rajondardın xurlıqlı raveştə artta qalıvdarının səəaptəre turahında gazetaəəddən hər nomerində tejerlek jadəla kilende. Bəgen də şul turala qaəallarqa tura kilə.

Bıl rajondardın jul qujmaqılıq raveştə artta qalıvdarının tep səəaptəre, Mənəvez rajkomı həm politbylektərenen tunqa herev eşe menən nisek „jetəkselek" itev faktlarında algerək tə asıq kəvdələnep kyrenelər.

Əlkə komitet həm Başqortostan xəkymətenen hunqı kendərdə genə Mənəvez rajonına earəp, rajkom həm politbylektərden eştere menən tanışıp, ularqa jardəm ojoştorop qajtqan vəkildəre tynəndəgesə xəbər itelər: Mənəvez rajonı tunqa herevde ədmı, kypme ısın raveştə fəqat 15-20-se oktəərdə genə başlaqan. Uqa tiklem rajon tunqa herev eşen huqışsan burıs itep hanamaqan. 20-se oktəərdən hun da ələ rajon jetəkselere tunqa herevden, bıl turala partia Əlkə komitetı, Sovnarkom həm politsektor direktivtarının bojevoj xarakterın jeterlek anlamaqandar. Kolxozdar həm eşsən janqıdaqtardın herev eştere menən konkret, operativ jetəkselek itməgəndar. Al kestəre tunqa herev esen qaqıdda 70-75 protsent miqdarında aylengən bulha la, qəmaldə 40-50 protsenttan artıq eşləməgən. MTS traktordarı, şulaj uq, maksimal fajdalanılmaqan. Hər ber kolxozqa kenqə kypme at sbqatırqa, kypme herergə ikəne konkret kyrhətelmagən. Herev normaların ytəv ebtenən kendəlek kontrol' qujılmaqan. Qıdqahı herev eşe, ydenen kypselege menən, **yd aqışına** tapşırılqan.

Rajondın jauaj kommunistarı həm aktivtarı oşna tygel, rajkom, rajsəqarma həm politəylektər jetəkselere həm başlıqtarı ydəəre, partia Əlkə komitetı həm Başsovnarkom həm politsektor direktivtarın anlamaqandar.

Mənəvezdəge jetəksel ipiəştər Əlkə komitet, Sovnarkom həm politsektordın her kenigə anlajışlı direktivtarın hydhed həm anıq ytəv urnına--kypme attı herergə qušırqa, kypmehen kolxozdın qalqan eş ərenə qušırqa—tip yd ara prensiphəd lıqırdaqandar.

Bənə Mənəvez rajonının xurlıqlı raveştə artta qalıvının səəaptəre oşolardan tora.

Bənan hun inde qalqan rajondardın səəaptəre turahında, bıl urında jadıp torovdın karəge **ərmıs?** bedd**ensə** juq.

Partia Əlkə komitetı, Sovnarkom həm politsektor direktivtarının hanalqan rajondardın rajkomdarı, rajsəqarmaları həm politbylektərə taralınan anıq ytəlmove, aulqan tartıv kesteren talap itelgənse fajdalanmav, kolxozdar ebtenen konkret, operativ jetəkselek qajılmav, kendelek zadanielar həm eş normalarının ytəlevən tikşermev, opportunistik əmətjek—artta qalıvdın tep səəaptəre bənə oşolar. Artta **qalıvsı** rajondardın jetəkselere hunqı kendərgə tiklem, **tunqa herevden ikbed dur ebemieten tulıbınsa anlamanılar.**

—„Jaraj, oktəərdə herep bet**ə**məhək, nojəərdə herep **bet**ərəd"— Bildəle rajondardın jetəkselere məs'ələgə oşolaj qaraqandar. Lakin janıltış. Təəenən janıltış.

Juqarı unış alıv esen kerəş noqtahınan sbqqanda, ə beð tunqa herevdə başlısa şul noqtanan sbqıp eş itəəed, nojəərdə herelg-n jerden tunqa herev bulmaqanın ajtep tororqa la xəzət juq. Bıl agrotexnika nigeden adqına bulha la belgən keşe esen anıq məs'ələ.

Hun. Lakin, hun bulha la jerde **herergə kərək**. Xəder inde, başlısa, aldaqı **jadqı səsev eştərenen nagruzkaların jeneləjter, jadqı səsev planın vaqtında tultırıv maqsatı həm herergə kərək.**

Yrdə isemdəre hanalqan rajondar, həm şulaj uq begengə ələ plandarın tultırmaqan qalqan rajondar, oktəərden qalqan əs kənən həm nojəərden təvge biş kənən maksimal fajdalanırqa teje§tər həm qanatlajəəd, hun bulha la plandarın motlaq tultırırqa teje§tər.

Betə kes jer herevde tamamlavqa.

KU'LTPOVOZKA OJOŞTOROLA

Sotsialistik jardamqa kilgən kolxozsılardı xedmətlanderev *əsen berense ucastok kul'tpovozka həm kysmə laryk ojoştora. Kul'tpovozkala* 200 kitap, gitara, balalajka, mandalina, gar moşka, patefon, gazeta həm *zurnaldar, şaxmat, şaşkalar bulaaq.*

V. K.

Samar-Zlataust timer juls II ekspl. rajonı eşe

22-se oktəər svodkahı

Eştar	Plan (vagon itəəe menən)	Ytaleş
Tejəv	350	249
Şul jemlanan:		
I-kategorta jəktər	341.6	146
II- "	8.4	3
Buşatıv	308	206
Vagon əjlaneşe	2.82 tav.	2.39 tav.

Bytən aylekselərdən 693 jekle vagon, 115 auş vagon qanul itelde. Bytən aylek səlarga 744 jekle vagon, 258 auş vagon tapşarıldı. Vagon parkında 3351 vagon urnına 2249 vagon eşlənə.

23-oktəər svodkahı

Eştar	Plan (Vagon itəəe menən)	Ytaleş
Tejəv	350	242
Şul jemlanan:		
I kategorta jəktər	341.6	237
II "	8.4	5
Buşatıv	308	172
Vagon əjlaneşe	2.82 tav.	2.46 tav.

Bytən aylekselərdən 789 jekle vagon 285 auş vagon qanul itelde. Bytən aylekselərgə 669 jekle vagon, 293 auş vagon tapşarıldı. Vagon parkında 3351 vagon urnına 2414 vagon eşlənə.

JAVAPLŊ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMULLIN.

REJESTƏRLAV TURAHŊNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinı SSSR SNKnın 1931 jıl 9-sı fevral'da tasdiq itəən (zakondar jıjınbası həm 31 jıl 8-09 hanlı şulaj uq FZK nın 1 hanlı nillytene) qararı bujınsa 1934 jıl 25 oktəər 114 hanlı bulıp rejestrlandı.

Ucrendenienən isemer Invalidtardın Başqortostan Əlkə kooperativ berekməhe sojarı „Başkoopinsojus"

Eşe: Hatıv itev həm terle protzvodstvo.

Eş kyləme: Başqortostan

Itəp sceta dəvlət sankahının Başqortostan kontorahında №69 həm 2284

Adress: Rajkol uramı, jort №15

Idara raise: **Gərəjef Şamil Nurıj uls.** 891.

JANALEP BƏGƏN **ƏS DZIK**

Seanstar: 6, 7-80, 9 həm 10-30 m.

27-28 oktəərdərdə sovettarqa qajtanan hajlav bulqanlıqtan Janalep kinobında 10 s 30 m. tə sara ber genə seans kyrhətelə.

Əfe qalahındaqı „8-mart" ismendəge tegev fanrqına kejem tegevse kvalifikatsıla həm kvalifikatslahsd qaten-qaddar karak.

Kadrdar aylege medire.

3-3 318

Bajmaq Mestajpromsojuzının Likvidkomı esen seterev səəaple taratılda. Likvidkomdın kreditor həm deaitor burıstarı tylav esen Başkepromsovetqa kyste. 1—1

BAŞKOPROMSOVET 852

KUL'TURA HARAJŊ

Başqort Dəvlət Teatrı

29-sı oktəərdə

„ŞAHNAMƏ"

Qranan abzre Ojalejel tərəeməhe

Baş reetsser-Mahadiel postanovkahı.

Ujın kis səqat 8-də başlana.

Kassa səqat 4 tən asəq.

Direksia

Narkomsovxozdın oşo jıl 20-sentəərendage 877-se nomerlı qararına ainən, Başqortostan malsılaq treatı Başqortostan hez, ft trestına əjlanə Telegrammalar esen qatqa iseme „Molmaşenist" 1—1

BASQ[illegible] IT TRESTI

853.

II BAŞKINO Bəgən Ər jana ekzemplerda zudonestvelı 11lm

CADRA

Seanstar: 6, 7-30, 9 həm 10-30 m

ANONS; **Bənə kavkazlı**

Oşo jıldın 5-se oktəərendə tav qorolmalarə jeteşterev zavodında Əfə. timer jul, Beloret həm Motornej zavoda haqlıq kassalarının protsenthed otoş vkladlarının 6-sı tirası baldı. Otoştar tyəandəge nomerdarqa sbqtı

Kassa iseme	Set nomerı	Otoş summahı
Qalanın ði nomerlı haqlıq kassahı	20	570 hum
"	173	150—
"	124	106.35 tin
Başsovxozsojıt ergəhendəge 14-se nomerlı kassa	13	160-25 tin
Pocta ergəhendəge 250-se nomerlı kassa	5	188.50 tin
BaşSIK ergəhendəge 16-sı nomerlı kassa	20	75
Əfə stansahındaqı 4391-nomerlı kassa	34459	9—
Başsovxozsojıt ergəhendəge 14 nomerlı kassa	14	[illegible]
61-se nomerlı haqlıq kassahı	139	—50 tin
"	11	—20 tin

1-1 Tirası kes[illegible]ahı

Əfə, „Okt. Nat."ın matsaqahı. Başqlavlıt [illegible] №3 — [illegible]

SPLAV XATALARŊN ƏJRƏNERGƏ

TRANSPORTTƏŊ KYRNEKLE KEŞELƏRE

HYRƏTTƏ: Narkom iptaş Andriel taralınan, juldar komissarlıqında despetcer eşenə instruktor-inspektor itep bildəlangən, Sovettar sojuzının in jaqşı dispetcerı ip. Kutalin S. B.

Ləməze lespromxozı bujı jad hal aqıdıv esen 67 men kuəm-etr eik kyp ter aqas ədertəne. Hal aqıdıvqa qulajlı, hıvdarı kyp bulqan Injer, Ləməze, Aqidel jılqaları bıl aqastı qına his ber qajınıqhəd ytkərerlektər ine, lakin kirehensə, jılqalar „ad hıvlı" ə, aqas materialdarı jıvan bulıp sbqtılar. Hedəmtələ jılqa jardarın da aqıdılmaqan mendarsə kuəmetr aqas qaldı.

15 oktəərgə betə lespromxozdar bujınsa 155 men kuəm. aqas hıvqa teşerelde. Şunan 48 men kəm. hallandı, 40 men kəm. aqıdılıp bildalangən urınna kilterelde. 5 men kəm. jılqa bəstarında uq battı. taraldı. 3 men jarım kəm. utın betenləj hıvqa teşerelmənə. Ləməzelə aqas aqıdıv şulaj tamamlandı.

Arxangel rajonındaqı jerle rabotniktar həm lespromxoz direksia kəşelərə bıl alamaihqtardı həm xuəahıdılıq kyreneştəren narmal' eş hanajdar. Sənki ular uğqan jılqa qaraqanda „aqas ad kipte". „ad battı", „kyperək aqıdıldı" tip kyrhətələr. Juqalqan 7-8 men kəm. aqastı, kedge hal aqıdıvqa jadqı hal aqıdıvqa qaraqanda ike tapqır artıq aqsa tyləvdə vaq nəməgə inderələr. Aqas materialdarının ydenə teşev xaqın kəmetev turahında ujlamajdar, xatta ul eş menən bulaşırqa vaqı juq—hıv haj, jıl qa taşlı, ked jaqın, ninə aşıqtırqa, ninə haranlanırqa, jad aqıdılmaha jəl, jəj aqıdılmaha ked, ked aqıdılmaha təqı lə jad aqıdılır, tidər. Lespromxozdın eş stile oşolaj.

Lespromxoz tap oşondaj sill, burola almavsılıq, eşkə birelməvselek arqahında Başqortostan partia Əlkə komitetı həm Sovnarkomdın splavtə ojoştorov həm yd vaqıtında uğqanıv turahındaqı kyrhətmələren ytəj almanı. Kedge hal aqıdıvdı 15 sentəər urnına 15 oktəərgə lə tamamlamanı.

Hun eştən hudılıv səəapte nəmələ, onjektiv səəaptərdəmə? Juq, lespromxoz rabotniktarı həm hal aqıdıv bujınsa eşten barlıq menən tanışıvedəeklek onjektiv səəaptərdə tygel, əəlki hal aqıdıv eşen dereə jojoştormavdə, eşselərdə dereə hajlaj həm eşkə dereə fajdalana belməvdə ikənlekte kyrhətə. Bənə mıhaldar:

Halqa bildəlangən aqastar tərtipheə raveştə prestandardı jatalar həm uhaq, ıman, qajın, qarama betəhe bergə quşılıp ejelgəndər. Eşkə kitə torqan aqastar utanılıq aqastar menən butalqandar. **Hedəmtələ**, eşselər hallav urnına aqastar sarterovajt itev menən şəqeilənələr Splav grafikahı juq. Grafika bulmav səəaple genə aqas tə hıvqa teşerəv ike kengə hunlanı. 2 kengə hıv najtaq uq kəmene həm teşerelgən 5 men kəm. aqas jılqa ergəhendə ja tıp kipte. Jılqalar batqan aqas amər-tomor. utın menən syplangəndər. Ə, ul avarialarqa kilterep sbqara. Jılqalardə avarialardan haqlanıv esen majaq həm ihkartev signaldarı qujılmaqan.

Lespromxoz administratsianı, bigrək tə direktor **Kapustin**, ORS nacal'nigı **Lesovski**, prorab **Şarko, Kulakof** iptəştər eşse kesə jeteşməvdən zararlanalar, ə yddərə splavsılar arahında massovej eş, ularda protzvodstoqa berketev, eş menən qıdqahındırıv saralarən ayrmajdər. Prestandarda elementar eş şarttarı la ojoştorolmaqan: aştın sbjlatı nasar. Aşxanalarda 150-200 keşeqə bar ber ettəl, 5-6 tarəq, jarıs dirtə qalaq nar. Eşselər yddərenen kyperək qemerdəren aşqa siratta torop ytkərdelər. Lespromxoz kedge məldə jılı kejem tulajka alırev tygel, eşselərgə sabata la bulmanı. Lo'smandar ihke jykənən yrep kigən aqas hallaqanda ədələp, jırtıbıp betkən sanatalarə menən hal aqıdırqa sbqtılar.

Splavqa kilgən esselər ratsional urınlaştırılmanılar. Ber kən hallavqa, ber kən aqas təgərətevgə jerenelər. Şul arqala eşlap sbqarıv normanı ytəlmənə. Jetəkselər eşlap sbqarıv normahın terləsə bildələjdər. Məbələn, direktor aqas təgərətev normahı ber eşsegə 10 kəm., prorab 12 kəm., agent 8 kəm. tip anlata. Şulaj itep sige bulmaqan norma kyrhətelə.

Prestandarda ədərlangən, hallanqan həm aqıdılqan aqas nəmələren xisapqa alıv eşe nasar. Direksianan ber keşe lə ken hajın kypme aqas aqıdılqanın belməj. Xisap betə urında sama menən bara həm bardı.

Proikom həm partia ojoştorovsılarının eştere jomoşaq Kurtovski prestanındaqı partia ojoştorovsını **Jegorof**, partia eşe həm ydenen burıstarı turahında ber nəmə lə təşənməj Splavta bulmaj, kyp vaqıtta ejendə jata. Halsılar arahında massovej anlatıv eştare alıp barılmanı. Ə, halsılar avıldardan kilgən ad belemle keşelər. Ular kolxoz, avıl sovetı həm splav eşe bujınsa jədərlaqan horavdər birələr. Xılıq ara xəl həm Sovettar sojuzının unıştarı menən qıdqahınalar. Bıl horavdərqa javap birevs tanılmanı. Sənki lespromxozdın profsojuz həm partia ojoşmaları, partia massovej, kul'tura—aqartıv eştərenen əhəmiətən anlamanılar, anlarqa tırışmanılar. Eşselər menən vaqlanmanılar.

Şunı la əjtergə kərək: Arxangil rajon ojoşmaları la, rajkom həm RIK—bıl javaplı eşkə iqtibar birmənelər. Splavta xekəm iergən alamaihqtar həm jeteşhedliektərdə işetevdən sitta tordolar. Faqat VKP(b) Əlkə komitetı təqdime bulqas qına eşkə totondolar. Lakin hun ine inde.

Xatalar nəmələ? Rajon ojoşmalarının həm lespromxoz direksiahının xatalarə splav bujınsa lespromxozdar menən kolxozdar, jaŋqıdaqtar arahında tedeşkən dogovordardın ytəleşen tikşermevdə. Dogovor splavta dur butalsbqtar tıvdırdı. Lespromxoz kolxozdar menən dogovor tedəp kenə tınbslandı. Rajkom həm RIK tə şuqa bşandılar, dogovordardın nisek tedelgənen tikşermənelər. Hal aqıdıvdaqı əse signal, dogovordarqa qaqıbqırqa məəbyr itkas; aptıraşta qaldılar. Dogovordar lespromxoz agentı həm avıl sovetı predsedatele menən genə tedelgən, ber kemgə lə anlaşılmaqan bulıp sbqtı.

Bsəndən da rajkom həm RIK splav kevek javaplı eşkə başlav aldənan splav menən jetəkselek itevse keşelərden sbjlatın tikşerergə, splav esen javap birergə teje§tər ine. Bıl eşlanmane. Hedəmtələ lespromxozdın kyp rabotniktarı bigrək tə prorantar jetəkselek eşenə jaraqlıd bulıp sbqtılar. Rajkom sekretarı Nuruşol iptəş ydenə la:

„Bed splav menən şəqeilənmənek, unı kyd aldınan jeərdek, keşelərgə bşandbq" ti Splavta Rajkom qına tygel, RIK həm Rajkomol da eşləmənelər, Rajkomol splavqa komsomoldardı jebərde, lakin ulardın eştare həm tormoştarı menən qıdqahınmanı.

Bənə Ləməze lespromxozında splavtın nasar ytev xataları həm səəaptəre oşolar. Kilasəktə lespromxozqa həm rajondın betə ojoşmalarına bılardı ihkə alırqa, bujılıq xatalardı kilə§e splavta həm xəderge aqas əderləvdə qanatlamağa kərək. Lespromxoz aqas nəmələren yd vaqıtında ədertərgə, prestandarqataşırqa həm sorttarqa ajırırqa, eşselər arahında massovej eş alıp barırqa, dogovordardın ytəleşen tikşerergə teje§. Faqat eşte dereə ojşotorov, eş ebtenən yd vaqıtında kontrol' bulıdırıv, eştə sol'şeviktarsa telək həm tırışlıq kyrhətev aqas ədertəv planı ytəleven tə'min itə ala həm itəsək. **Cuvin**

promxoz kolxozdar menən dogovor **tedəp** kenə tınbslandı. Rajkom həm RIK tə şuqa bşandılar, dogovordardın nisek tedelgənen tikşermənelər. Hal aqıdıvdaqı əse signal, dogovordarqa qaqıbqırqa məəbyr itkas; aptıraşta qaldılar. Dogovordar lespromxoz agentı həm avıl sovetı predsedatele menən genə tedelgən, ber kemgə lə anlaşılmaqan bulıp sbqtı.

Bsəndən da rajkom həm RIK splav kevek javaplı eşkə başlav aldənan splav menən jetəkselek itevse keşelərden sbjlatın tikşerergə, splav esen javap birergə teje§tər ine. Bıl eşlanmane. Hedəmtələ lespromxozdın kyp rabotniktarı bigrək tə prorantar jetəkselek eşenə jaraqlıd bulıp sbqtılar. Rajkom sekretarı Nuruşol iptəş ydenə la:

„Bed splav menən şəqeilənmənek, unı kyd aldınan jeərdek, keşelərgə bşandbq" ti Splavta Rajkom qına tygel, RIK həm Rajkomol da eşləmənelər, Rajkomol splavqa komsomoldardı jebərde, lakin ulardın eştare həm tormoştarı menən qıdqahınmanı.

Bənə Ləməze lespromxozında splavtın nasar ytev xataları həm səəaptəre oşolar. Kilasəktə lespromxozqa həm rajondın betə ojoşmalarına bılardı ihkə alırqa, bujılıq xatalardı kilə§e splavta həm xəderge aqas əderləvdə qanatlamağa kərək. Lespromxoz aqas nəmələren yd vaqıtında ədertərgə, prestandarqataşırqa həm sorttarqa ajırırqa, eşselər arahında massovej eş alıp barırqa, dogovordardın ytəleşen tikşerergə teje§. Faqat eşte dereə ojşotorov, eş ebtenən yd vaqıtında kontrol' bulıdırıv, eştə sol'şeviktarsa telək həm tırışlıq kyrhətev aqas ədertəv planı ytəleven tə'min itə ala həm itəsək. **Cuvin**

УФИМСКАЯ Городская пассажная библиотека

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

AJRЬM HANЬ HƏ TIN

№ 252 — 1 — NOJABR 1934 JЬL

VKP (b) nьŋ Başqortostan Əlkə həm Əte qala komitettarь, BƏBK həm Başprofsəvet organь

„Sovettarqa hajlav—politik massovьj kampania, sotsialistik tədələştең jeŋevdərenə kiŋ smotr. Hajlav—millionlaqan eşselər, kolxozsьlar həm sovet intelligentsiahь mas sahьn kiləsəktə sotsializm tədəv həm proletariat diktaturahь organь sovettardь nьqь tьv əsən kərəşkə ojoştorovda qevətle qoral".

(SSSR UBK neŋ sovettarqa hajlav turahьndaqь mərəzəqətenən)

QƏŞ ALDЬNAN KOLXOZ FERMALARЬ

Partiabьddьn Üdək komitetьnьn ijyn plenumь „Mal yrsetev eştəren jaqşьrtьv turahьnda" tigan qararьnda „malsьlьqtь kytarevden bətə eştəren həm nerense kidevdə jaş maldardь hьqlav, ulardь jaqşь qşlatev eşendə bьjьlqь jьldьn kədə ajьrьmsa məhim" bulqanlьqtьn kyrhatep ytkajne.

Kəd kilep jette. Xəder avьldardaqь hər ber partia ojoşmahь, MTS, sovxoz politaylektare, urьndardaqь sovet organdarь, kolxoz həm sovxozdar—UK nen maldardьn jaqşь qьşlavdarьn ta'min itevga əderlek turahьndaqь kyrhatmaləren ytəv julьnda nəmələr eşlaqanlektəre həm nəmələr eşlav ebtendə bulьvdarь turalьnda qьsqьrap aiterga tejeştər.

Bьjlqь jьldьn jad həm jajendə malsьlьqtь yrsetev julьnda lüdelerlek tavge unьstarqa elgaşelde. Jaş maldar arahьnda otxod aik nьq qьhqartьldь, mal tarnisьhe jaqsьrtьldь, adəarda tarnialanev daverendə maldar bьltьrqьqa qaraqanda bьjьl kərəak bilep inalar, bətə maldardь adьq menən tamin itev julьnda elekke ikidaqılarqa qaraqanda bьjьl nьqьraq tьrьşьldь.

Bьna bьl tavge unьstar kədge-qьşqь davergə qarata la motlaq nьqьtьlьrqa tejeşle.

Mal adьqь, jaqşь adəar həm jaqşь hajlanьp alьnqan kadrdar — mal əsən jaqşь qşlavdь in tav başlap ta'min itəsək əs məhim şart bьna sular.

Bəsən jьjnav eşe bьltьrqьqa qaraqanda bьjьl jaqşьraq ytkarelde. Berense sentnerga bьltьrqь 31339 men ga nesən jьjnap alьndь. Bьl başqa tupaq adьqtar hьmaq nesən menən də maldar bьjьl bьltьrqьqa qaraqanda jaqşьraq ta'min itelergə məmkin tigən hyd.

Lakin, məs'ələne janqьd tupaq adьqtar qьna xəl itə almajaşaq. Silos ta ifrat dur rol' ujnaj. Siloslav planьn tultьrьp həm arttьrьp ytəqan alkalar menən (məhalən, Kenəajьş-Seaer 125 pr-qa jetkerep ytəne) qatar silos turahьnda tejeşensa tьrьşьlьq kyrhatmaqan elka həm kraldar də bar. Azov-Qara dinged, Kurski, Celəne elkəhe h. b.

Ukrainala aigrək tə Dnepropetrovski, Odessa, Don elkələre artta qalьp baralar. Bьl artta qalqan elkalardə in jaqьn vaqьt esendə siloslav planьn bydhed tultьrьrqa kərək.

Malsьlьq fermalarь bulqan kolxozdardь dəvlətenəd bьjьl 1800 men ga majdan orloqlo gendardən, 200 men ga kartoftan dəvlətka tapşьrьv mujьndamahьnan qotqardь. Bь majdandardan alьnqan adьq ressurstarь bьjьl bətəhe lə lüs hydhed malsьlьq fermalarь qaramaqьna tapşьrьlьrqa tejeştər. Hər ber kolxozda xəder yk ferma medirdərenə tң jaqşь tupaь, hutlь adьqtar həm mal atьtьna tyşələsək nəmələr həm dəvlətka igen tapşьrьv planь, MTS larqa naturalata tyləvdər həm orloq fundь tuplav tamamlanqandьn bьnьnda—jьlьq ixtьjəzdь qaplalьq itep konsentrirlanqan mal adьqtarь la birelergə həm maldar 10 pr. tupaь zapas adьq menən tə'min itelergə tejeştər.

Bьl adьq ressursiarь bətəhe lə ferma medirdərenə akt bujьnsa tapşьrьlьrqa tejeştər. Lakin, eş formal' itəplap sьqarьvdə qьna la tygel. Mal adьqtarьn haqlav əsən binalar əderlərgə, adьqtardь şul urьndarqa taşьp gujьrqa həm mal adьqtarь zapaslarьn bədol'ov, juqalьv həm tuddьrьvdarдan motlaq tə'min itergə kərək.

Maldardьn qьşlavdarьn tə'min itev—ular əsən jьlь, qoro həm jaqьn adəardar buldьrьv əsən yd vaqьtında tьrьşьv tigan hyd. Jaŋь adəardar halьvdь tamamlərqa, itkelәren remontlarqa həm jьlьtьrqa kərək. Bьl eştərde ytavdə tep avьrlьq tədəv brigadalarь əbtenə təşəsək. Ə bəddə tap ənə şul brigadalar iqtibarhьd həm jetəksehed qaldьrьla kilələr. Ul qьna tygel, qajьq ber urьndardə ulardь teştəre bətmət elek yk tarətalar. Bьl xəl, maldardь qьşlьqqa əderlәv eşteren bətəhen turanan-ura ədevə kilterep sьqarmaj məmkin tygel.

Dөvət aldьndaqь mujьndamalarьn namьd menən alqarqan kolxozdar—mal adəardarьn tədev həm remontlav əsən juldamlatьv əsən taqь la durьraq memkinlektərgə elələr. Igen hatьvsilarqa eləşev əsən avьlqa avьjьl aik kyp qadaq. qьlьq timere, bьjala həm aqəs nəmələr jebərelde. Har ber kolxoz dəvlətka igen tapşьrьv planьn tultьrqandьn hunьnda kooperatsia qa igen hatьp kərək nəmələren ala alalar.

Maldar əsən bina əderlәv—stenalardь qьlьq menən jabьv, estən eyigelav həm şunьn menən siklənev genə tygel, fermanьn yde əsən kərəkle inventardar turahьnda la qajqьrtьrqa kərək. Bьl jaqtan, Vannovski rajonь, „Şevcenko" kolxozьnda bьjьl havьvsь Dar'ja Jurinanьn talaptarь aik xarakterlь. Proizvodstvo kənəşməhendə ul bulaj tine:

— Bed, eş əsən kərəkle inventardar alьnьvьn talap itəəd. Bedden kynəktəreaed juq. Het tultьrьrqa məmkin bulqan havьt hasa kərək. Taktьmaldar da kərəkt aerehe—bьjьrdь tarialəv-hertəv əsən, tkensehehavьvsьnьn yd kərəqe əsən.

Dar'ja Jurinanьn həjləve, bьl „vaq" nəmələrde keşelərden onotovdarь həm aьnьn eşkə jemerges tə'bir iteve səbəple aigrək xarakterlь.

Malsьlьq problemahьn axьr sikte keşelər xəl itə. Eşten unьşь, malsьlьq eşenen kemgə tapşьrьlьvьna bəjlanqən.

Üdək komitet plenumь fermalarda daimi malsьlьq brigadalarь ojoştorovdь talap itte. „Maldь tarialəvdə kolxozsьlardьn kvalifikatsialarьn həm praktik təzrinalaren kytərev maqsatь menən, kolxozsьlardьn malsьlьq brigadahьnda eşlav davamьn ke jaldan da kəm bulmaqa tejeş itep atildelərgə". Bьl direktiva his hydhed ytalergə tejeş, ə xalənki bьl zakondь ignarilav vaqiqalarь bar. Bьna selkor Smelkova bedgə nəmə jada:

— Ibke Ustyz rajonьnьn „Orlovets" kolxozьnda dyrtense jьl inde mal qaravsь bulьp Melexina Klavdia eşləj. Ul yde eşe əsən ike tapqьr bylaklangan, agrozootexnik kurstarьnan ytte. Ə, avqusta kolxoz predsedatele Kydrəfaef unь eşenən alu. Mal qaravdь Kydraisef 60 jəşlek qarьşqqa tapşьrdь. Inde aj jarьm Melexina yd beleme bujьnsa eşlamaj. 12 sentnerdə avьl sovetь plenumь udarnitsaqa bulqan bəndəj qarəşь jaramaqan eş itep taptь. Kudrəisel:

— „Min Melexinanь eşenən xedmət kəne kyp bulqanqa aldьm" ti. Ibke Ustyz rajkomь həm rajon başqarmahь Kudrəfeften bьl jenəjatlь bojoroqon kyrmənelar. Qalqьqa qarşь bəndəj eştə Ibke Ustyz-janqьd tygel. Fermalarda eştə hьnalqan həm ədərlekle kadrdardь haqlav, malsьlьq brigadalarьn eşte belgən kolxozsьlar-udarniklar menən komplektlav əsən kərəşevde qaljьrtьv aik əd əle. Qьsqa əderlənev tangalle his kisekmabtən malsьlьq brigadalarьn tulьhьnsa komplektlarqa həm daimi brigada bulqan malsьlьq brigadahьn tedəvden tep prinsipen bədqan har keşene rəximhed jazaqa tartьrqa kərək.

Maldь qьşlьqqa əderlәv-in məhim xuzəlsq-politik kampania. Unьn unьşь, bətə malsьlьq eşe unьşь kevek yk, partia həm sovet ojoşmalarьnьn, şul jəmlənən MTS həm sovxoz politaylektarenen eşte jegarle ojoştorovdarьna həm bьl eşten, qьşlatьv unьşьna bəjle bətə ere həm vaq məs'ələləre menən ken hajьn nьqьşlь həm iqtisarlь rəveştə şeqellənevdərenə bəjlangən.

Avьlda sovettardь jaŋьnan hajlav başlana. Hajlav aldь həm hajlav kampanialarь. malsьlьqtь kytərev kevek sotsialistik avьl xuzəlqьnьn bəndəj məhim məs'ələheu sittə qaldьrьrqa tejeş tygeldər. Avьl sovettarь həm rajon başqarma komitettarь hajlavьslar aldьnda. malsьlьqtь kytərev, mal hanьn arttьrьv, maldь tərialəlav həm unь adьq menən tə'min itev əsen ni eşlaqanlektare turahьnda ihəp alirergə tejeştər.

Ihəp alirev genə tygel, malsьlьq məs'ələləre avьl sovettarьnьn həm rajon başqarma komitettarьnьn kən hajьn qajqьrta torqan eştəre bulьrqa tejeştər. Malsьlьq məs'ələləre hajlavsьlar nakazьnda ydədrenə tejeşle urьndь alьrqa tejeştər.

(„PRAVDA")

PROKUROR

BЬL JENƏJƏTTE BELƏ MIKƏN?

Nuriman „Qьdьl-Natis" kolxozьnda 1933 jьl jajenən alьp oşə kenga tiklem 70 at ytgən. Xəderge kendə kolxozdьn 140 atь bulьp, şulardьn unьhь jeqərga jaramaj, avьrьjdьr.

Şuqa qaramaqtan, kolxozdьn 10 brigadahьnьn barьhında la attarqa torlaqtar tedelmagan. Kolxozdьn predsedatele **Iskandəref** iptəş: „urozaj jьjnav həm başqa kampanialar məlendə attarqa torlaqtar tedəv qajqьhьsittərak tora şul..." ti. Torlaqtar tedəv əsən aqas materialdarь jeterlek raveştə kilterelgən, artьq eşse kesə la bar, tik Iskandərel kenə attarqa torlaqtar tedevde qajqьrtmaj.

Iskandəreften sanotazlьqьna hundьra huqьrqa kərək.Q. I.

TUNQA HƏRƏV—KILƏNE JЬL UROZAJЬNЬN NIQEDE

MAQAR, QARAQJOŞ, XƏJBULLA, MRAQ PLANDЬ ƏBƏ

BARЬ 48 PROTSENT...

SABOTAZSЬLARQA QATЬ SARA KYRELDE

Maqar, (Telegraf bujьnsa). 1-nojabrgə 13 men 313 ga herelep rajonda tunqa herev planь 48 pr.qa qьna ytəlde. MTS kolxozdarь başqa kolxozdarqa qaraqanda 14 pr. qa artta kilələr.

„Qьjavьq", „Stalin" həm „Qьdьl jul" kolxozdarь tunqa herev planьn arttьrьp ytənelər.

„Internatsional" kolxozьnьn predsedatele Makasot sanotaz jahaqanь esən urьndan alьnьp, partianan sьqarьldь. Kebəpqol avьl sovetь vəkile Xuzaxmatef tunqa herəvde edgəne esən jьl jarьmqa xəkem itelde. „Internatsional" kolxozьnьn partia ojoştorəvsьhь Qotlogildingə qatь şeltə birelde.

QOLMƏXƏMƏTEF.

IGEN PLANЬN TULTЬRЬRQA

„Bol'şevik", „Molotof" kolxozdarь (Omski) dəvlatka igen tapşьralar.

RAJZO JAVAP BIRI

ƏMIRXANЬFTЬ QASAN ƏBYANЬK?

Mraq. „Qьdьl Ural" kolxozь nej barь 23 gektar tunqa hərgən. Bьl plandьn 5 protsentьn da qaplamaj.

Şuqa qaramaqtan, kolxoz predsedatele **Urazəajef** borsolmaj əle. Əmirxanьf, Taşbulatьf arigadalarь tunqa herəvgə tekerep qaravdarьn davam itelər.

Əmirxanьf arigadahьnda 22-23 oktəardə ber haban da eşləməne. Hergən kendelə eşkə təqət saqat 10 da qьna sьqalar. Şunlьqtan normalar 0,30 gektarqa qьna ytələ.

„Qьdьl Ural" kolxozьndaqь bьl kyreneştərde aşьqьş bətərergə kərək. Əmirxanьf tunqa herevde edəve esən urьnnan alьnьp, sudqa birelergə tejeş.

Əmirof.

ATTARDЬN 62 PR-TЬ QЬNA BURADNALA...

FEDOROVKA MTS-Ь TRAKTORDARЬ TIK TORALAR

Qarəqoş rajonь Fedorovka MTS xedmətendage „Berləşev" kolxozь tunqa herev srogьn ədə.

23-oktəargə 769 ga plandьn 307 gektarь qьna herelep, plannej barь 40,5 pr-qa qьna ytəlde. MTS traktordarь 300 ga herergə tejeştər ine, ular da nej barь 52 ga qьna hergəndər.

Kendəlek herev normahь ytəlmaj. 16 gektar urnьna hər ken 12-13 ganan arttь herelgəne juq. Tunqa herev planьn ytavde Qakom qujqan 20-se oktəargə tə'min itelməne.

Sənki, kolxozdьn eş attarь tulьhьnsa hasanqa quşьlmanьlar. Kolxozdьn 58 atь bar. Kolxoz igen tapşьrьvdь 5-se oktəargə yk tamamlavqa qaramahtan, ular bətə eş attarьnьn ni barь 40 pr-tьn qьna hasanqa quşьp, qalqan attardь başqa urьndaqa lajdalandьlar. Bəgenge kendə la 58 attьn ni barь 62 pr-tь qьna (36 at) buradnala eşlaj.

Traktordar da herep srata almajdar. Herev normalarьn ytəmajdar. Hər ber traktor kenənə 4-5 ga herev urnьna, ni barь 3-3,5 ga herelər. Traktordar jaqьvlьq menən (kərasin, bigrak tə aitol') edlekhed tə'min itelmavdare arqahьnda jьş qьna prostojdar bulьp tora. Jaqьvlьq həm bitol bulmav səəaple 4 traktor 24-se oktəardən başlap herevdən bətenlaj tuqtanьlar. Sənki, kolxoz attarь jaqьvlьqtь yd vaqьtında tapьp elgertə almajdar. Jaqьvlьq alьv esən 300 kilometr (Gorlovkanan barьp alalar) jul jerergə kərək. Bьnьn esən 5-6 təvlek vaqьt'ta ytep kilə. Şul arqalə traktorqa la jaqьvlьq kətəp 5-6 təvlek eşhed tororga tura kilə. Ə Fedorovka MTS direksiahь bьnь ibəpkə almaj. Kolxozdarda eşlavşe traktordardь edlekhed rəveştə jaqьvlьq menən tə'min itep torov əsən MTS direkstahьnьn tulь memkinlege bar. Lakin ul memkinlektər fajdalanьlmajdar. MTS tьn 7 jək avtomaşinahь bar. Jaqьvlьq esən 11 baş kolxoz atьn 150 kilometrqa qьvdьrqansa, jək avtomaşinalarь menən jaqьvlьqtь kilterikəndə tid də həm traktordar da edlekhed eşlaqan bulьrdar ine. Lakin, 7 jək avtomaşinahьnьn berche MTS direktorь **Xəzo** nь jerətev esən, ikensche şul uq direktor bьnьnaбarь **Bol şojglazoftь** kolxozdan -Kolxozqa jerətev esən" berketelgən. Qalqan 5 jək avtomaşinalarь traktordarqa jaqьvlьq taşьv urnьna, MTS qala janь xuzəlьqьnan jəşelsə taşьjdar. Ə „Berlaşev" kolxozьnda 4 traktor jaqьvlьq kətəp, buradna eʻktendə 4 ər təvlek eşhed toralar.

Bьndaj faktlar Fedorovka MTS xedmətendage başqa kolxozdarda la jьş qьna oserajdar. Dejem alqanda traktordar jaqьvlьq menən edep-edəp tə'min itelələr.

Hasanslar da ydəərenə bilelgən herev normalarьn ytəmajdar. **Iləxəmətşin Qlajaz** normanь 57 pr-qa, **Əzdrəşitьf Şakir** 67 pr-qa, **Ibrahimьf Barьj** 72 pr. qa, **Yzəakef Sənəşət** 59 pr-qa qьna ytəjdər. Bular herəvgə hun sьqalar, attarьn ittə tuqaralar. Maqtəvlь hasanьs komsomolest- **Xəsəjənef Barьj**, buradnanь ike tapqьr əjlənep sьqqanda, ular ni barь ber genə tapqьr əjlanalər. Şuqa kyrə la, komsomolest-**Xəsəjənef** kendəlek herev normahьn har vaqьt 1,20 gektarqa jetkerep ytəj. Herev bьjlatь jaqşь. 17-18 sentimetrdan da kəm hermaj. Şulaj uq, **Velejef Ramazan** da yd normahьn 1,15-1,20 ga qa jetkerep ytəj.

Xəder tunqa herəvdə partia həm xəkymət taralьnan qujьlqan bətə sroktar da ytte. Tunqa herev planьn ədəvselərga his ber rəxim bulьrqa tejeş tygel. Fedorovka MTS direksiahьnьn həm kolxoz idarahьnьn sabotaзlьqь hьndьrlьrqa, „Berlaşev" kolxozь yd planьn ytavde jer tunqanqa tiklem tə'min itergə tejeş.

S. NURЬJ.

Buradnala kereş juqt brigadir Xəjəyllin yde sabotazlьq ita

Maqar. MTS xedmətendəge „Təjryk" kolxozь 628 ga tunqa herergə tejaş, oşo kengə nej barь 130 ga herelgən. Kolxoz idarahь hejrav kesə „jeteşmaqə" hьltaj . Şul vaqьt, hər ber brigadirqa his kərəkməgəngə berər at berketep qujьlqan. Hasanda jeregən attarqa tejeşle turaz ajrьm at qaravsьlar bulmav arqahьnda attarqa jetkerelmaj, urьnhьd tuddьrьla, aьqa berəv də iqtiuar itmaj.

Jalanda jatьp eşlegən hasanslar kul'turalь ba'bьv stanь menən tygel, qьvьş menən də tə'min itelmagən. Attarqa la aьq urьn juq. Kendəlek norma tultьrьlmaj. Josopof həm Qolmexəmətettar 0,60 ga urnьna nej barь 0,25, 0,30 ga qьna herelər. Herelgən jerdər, ylsənmaj, eşten sьjfatь tikşerelmaj, herevselər ajteve menən genə jadaqarьla.

Kolxozda tunqa herəvden xuzəlьq əhəmiəte ydləştərelmagən. Xatta brigadir **Xəjəyllin** „...juq esən jonьop bulmaь inde" ip kulak qotqoho tarata. Uqa Mirosьl kevek baş baştaqtar ejarep idara tapşьrqan eşte ytəmajdər.

Politayleк „Təjryk" kolxozьna kyd halьtqa tejeş. Tunqa herəvde edəvselərgə qatь sara kyrergə kərək.

Gjolejef

SЬJFAT TYBƏN

BRIGADIR YDE EŞKƏ SƏMAJ

Ucalь. „Baş Ural" kolxozь 25 oktəargə tiklem nej barь 50 ga tunqa herde. Bьl plandьn jartь eləşə—un kən bujь 16 haban hergən „eş"!

Brigadir **Şəjəxmətef** 17 henən alьp 21 oktəargə tiklem esep jerene. Ul jalanqa sьqəp ta qaraqanь juq. Hasanslar səqat 10 da qьna eşkə başlap, kem nisek telahə şunda qajtьp jerejdər. Eş sьjfatь siktən tьş tyвən. **Məərəkef, Nasibullindar** 8-9 santimetr tərənleqendə jerde sьjьp qьna sьqalar. Şuqa qaramahtan, Nasibullin Janadaq 0,2-024 ga qьna eşlej. Xatta ul ike kən bujь qunaqta jerene.

Bəndaj faktlar Bajhaqal sovetь „Qьdьl jar" kolxozьnda la bar. Kolxoz 50 ga plandьn 16 gektarьn qьna hergən. Hejrav kestəre eşkə tulь quşьlmaqan. Sovet predsedatele **Hadьjef** 10 attь kolxoz tyrələrenə fəqət badarqa jərəv əsən ajrьp qujdьrqan.

Ucalь rajkomь, jer bylege bьl ike kolxozdaqь jenəjətterde nisek belmajdar ikən? Qakom direktivahьn jenəjətsel rəveştə sodovsьlar ninə xəkem aldьnda tygel.

S. Karam

KONKURS ƏLGƏLƏREN

ƏSƏNSƏ FERMAQJA KYSERERGƏ

DIM malsьlьq sovxozь 1-oktəardən başlap maldardь qьşqa əderlәv konkurs ajlьqь iqlan itkajne. Konkurs ajlьqında politbylek jetəkselege menən massovьj polit-anlatьv eştəre həm gurt brigadalar arahьnda sotsialistik jarьş, udarsьlьq kiŋ jajelderelde. Konkurstьn barьşьn jaqtьrtьp barьv əsən „Qьdьl gurt" gazetь jetəkselege menən 2-5 fermalarda stena gazettarь ojoştoroldo. Eşten barьşь nьq kydətev abtьna alьndь.

Konkurstьn təvge ike un kənlege jaqşь qьna hedəmtələr birde. Sovxozdьn bətə fermalarьnda la megədle ere həm vaq mal həm bьdav torlaqtarьn aqartьv, hьlav, dezinfeksialar ytkərelde. Vaq remonttar bətərəlde.

20 oktəardə partkomdьn kinəjtelgən asьq jьjelьşьnda konkurstьn təvge 2 un kənlegə hedəmtələrenə jomqaq jahaldь. Aldaqь unkənlekka praktik kyrhatmalər birelde.

Ikense ferma təvge 2 unkənlektə bətə fermalar arahьnda aldьnqьlьqtь aldь. Ul mal torlaqtarьn aqartьv, hьlav, dezinfiksialardan tlş yd gurt brigadalarьnьn kəsə menən remontlav həm qoramallandьrьvdь la iŋelek tamamlandь. Bьnda bigerək tə starşь gurtoprav **Biktaşof** iptəş əlgə kyrhatte. Ul yd bazahьn qarav menə genə qalmaj, ber gurt bazahьn buksirqa alьp unь la hьlap bettə.

Ikense ferma komsomol ojoştorovsьhь la ajlьqta komsomoldar arahьndь este kəsajtte. Ferma eşselare arahьnda anlatьv eşen jajelderde. Komsomoldar insiativahь menən susbotniktar ytkarelde.

Xəderge kendə 1-2-se fermalar mal torlaqь adərlavdə bətərəp bazalarqa mal adьqь taşьv eşen başlanьlar. Mal adьqь taşьv brigadalarь ojoştorolop, jeterlek hejrav kestəre ajrьldь.

Əsənsə ferma „ob'ektiv" səəptərgə tajanьp qьşqь əderlekte hudəp kilə. Starşь gurt **Aparof** həm **Allasirdejeftar** alega tiklem kardь la, kormoşkьlar həm qьşqь mal eserev urьndarь la əderlәp bətməgandar.

Konkurs məlendə bigerək tə tədəv materialь, qadav, bьjalajeteşməv qamasavlanь, şul arqala bazalardьn tədrələrenə remont bətməgan ələ.

Direksia bьl turala aşьqьş sara kyrergə tejeş. **Xəmit.**

— o —

Maqar. MTS xedmətendəge „Qodeş" kolxozь malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь VKP(b) UK həm ƏK plenumь qarardarьn nьqtap anlaqandan hun kolxozsьlar yddərenen bьjьlqь abdavdarьn kolxozqa birdelər.

Kolxoz idarahь dəvlətka it tapşьrьv zadanieһьn tultьrqandan hun, kolxozsьlar birgən abdavdan hətselek fermahь ojoştordo. Kolxoz idarahь bьjьl ferma əsən 20 baş abdav kontraktovajt itergə tejeş bulha, ul planьn 200 pr-qa arttьrьp ytənə.

Kolxozdaqь bulqan 8 hьjьrhьd kolxozsь hьjьrlьlandьrьldь. Kolxozsьlar 34-jьl it tapşьrьv planьn tulьhь menən ytənelər.

QƏLEJЬF JƏQFƏR

QЬŞQA ƏDƏRLEKTE JЬLDAM TAMAMLARQJA

OSQOSTAR

MALSЬLЬQ EŞENDƏ

Başnarkomzemdьn malsьlьq idarahь toqom maldarьn osqostarda kyserev eşen başlanь.

Stərletamaq susqasьlьq fermahьnan „Şevcenko" kolxozьna həm Qaltas rajonьna toqom susqalarьn kyserde. Şulaj uq, Əle qalahьnan Qaltasqa, Balaəajdan Beloret, Xajbulla, Jьlajьr, Bajmaq həm Əbjəlil rajondarьna toqom qujandarьn kyşerde.

Başqortostandьn timer juldan alьb bulqan rajondarьna toqom maldarьn kyserevdə samoljot ajrьvsa dur əhəmiat qaňana.

Malsьlьq idarahь ydenen bьl unьşlь təzrinəhen malsьlьqtь yrsetev, toqom maldarьn rajondarqa kyserevdə davam itəsək həm kiŋ qullanasaq.AVDJOKOF.

MUL UROZAJ DOXODЬ

Udarnik kolxozsь Zetof (Stalingrad krajь) eşlagən 266 xedmət kenə esən igen ala.

YTKƏN JЬL BER NƏMƏ GƏLƏ ƏJRƏTMƏGƏN

Məsetle. Jaŋь Xəlil MTF-hь qьşqa əle bulha əder tygel. Ytkən jьl da mal torlaqtarь nasar bulьv arqahьnda 17 baş bьdav ylgajne, ul xatalar bьjьl da qəatlana. MTF-la 186 baş hьjьr malь bar, ularqa tьke adəar da remontlanmaqan, 150 baş malqa standart torlaq jaŋь halьna başlanqan.

MTF maldarь esən qьş sьqqansь 2100 sentner nesən kərək, bьjьl nesən unьşь jaqşь bulьvqa qaramahtan. barь 1500 sentner qьna nesən ədərlənqən. Ber genə sentner nesən də MTF ergəhenə kəşlmaqan. Kolxoz predsedatele-Xuzin də həm MTF mədire lə bьl eşte aşьqtьrьv sarahьn kyrməjdər.

ABDRAXMANЬP.

KONKURS ƏLGƏLƏREN

ƏSƏNSƏ FERMAQJA KYSERERGƏ

DIM malsьlьq sovxozь 1-oktəardən başlap maldardь qьşqa əderlәv konkurs ajlьqь iqlan itkajne. Konkurs ajlьqında politbylek jetəkselege menən massovьj polit-anlatьv eştəre həm gurt brigadalar arahьnda sotsialistik jarьş, udarsьlьq kiŋ jajelderelde. Konkurstьn barьşьn jaqtьrtьp barьv əsən „Qьdьl gurt" gazetь jetəkselege menən 2-5 fermalarda stena gazettarь ojoştoroldo. Eşten barьşь nьq kydətev abtьna alьndь.

Konkurstьn təvge ike un kənlege jaqşь qьna hedəmtələr birde. Sovxozdьn bətə fermalarьnda la megədle ere həm vaq mal həm bьdav torlaqtarьn aqartьv, hьlav, dezinfeksialar ytkərelde. Vaq remonttar bətərəlde.

20 oktəardə partkomdьn kinəjtelgən asьq jьjelьşьnda konkurstьn təvge 2 un kənlegə hedəmtələrenə jomqaq jahaldь. Aldaqь unkənlekka praktik kyrhatmalər birelde.

Ikense ferma təvge 2 unkənlektə bətə fermalar arahьnda aldьnqьlьqtь aldь. Ul mal torlaqtarьn aqartьv, hьlav, dezinfiksialardan tlş yd gurt brigadalarьnьn kəsə menən remontlav həm qoramallandьrьvdь la iŋelek tamamlandь. Bьnda bigerək tə starşь gurtoprav **Biktaşof** iptəş əlgə kyrhatte. Ul yd bazahьn qarav menə genə qalmaj, ber gurt bazahьn buksirqa alьp unь la hьlap bettə.

Ikense ferma komsomol ojoştorovsьhь la ajlьqta komsomoldar arahьndь este kəsajtte. Ferma eşselare arahьnda anlatьv eşen jajelderde. Komsomoldar insiativahь menən susbotniktar ytkarelde.

Xəderge kendə 1-2-se fermalar mal torlaqь adərlavdə bətərəp bazalarqa mal adьqь taşьv eşen başlanьlar. Mal adьqь taşьv brigadalarь ojoştorolop, jeterlek hejrav kestəre ajrьldь.

Əsənsə ferma „ob'ektiv" səəptərgə tajanьp qьşqь əderlekte hudəp kilə. Starşь gurt **Aparof** həm **Allasirdejeftar** alega tiklem kardь la, kormoşkьlar həm qьşqь mal eserev urьndarь la əderlәp bətməgandar.

Konkurs məlendə bigerək tə tədəv materialь, qadav, bьjalajeteşməv qamasavlanь, şul arqala bazalardьn tədrələrenə remont bətməgan ələ.

Direksia bьl turala aşьqьş sara kyrergə tejeş. **Xəmit.**

— o —

Maqar. MTS xedmətendəge „Qodeş" kolxozь malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь VKP(b) UK həm ƏK plenumь qarardarьn nьqtap anlaqandan hun kolxozsьlar yddərenen bьjьlqь abdavdarьn kolxozqa birdelər.

Kolxoz idarahь dəvlətka it tapşьrьv zadanieһьn tultьrqandan hun, kolxozsьlar birgən abdavdan hətselek fermahь ojoştordo. Kolxoz idarahь bьjьl ferma əsən 20 baş abdav kontraktovajt itergə tejeş bulha, ul planьn 200 pr-qa arttьrьp ytənə.

Kolxozdaqь bulqan 8 hьjьrhьd kolxozsь hьjьrlьlandьrьldь. Kolxozsьlar 34-jьl it tapşьrьv planьn tulьhь menən ytənelər.

QƏLEJЬF JƏQFƏR

„MIN BARЬ BER KITƏM..."

SOVXOZ MALЬNDA EŞEM JUQ

Bьjkin iptəş isemendəge itselek sovxozьnьn 3-se Jaŋь-Jort ayleksahendə 3 baza bulьp, ulardьn tьşqь jaqtarь qьna remontlanqan, esendə berjterle lə remont ytkərelgəne juq.

Proras Medvedej, „min barь ber bьnan kitəm..." tip, remont eşenə əhəmiət birmaj, direktor da bьqa kileşep qaraj.

Remont eşenə opportunistarsa qaravsьlarqa tid arala tejeşle otpor birelhen. XƏSƏNЬF

— o —

JЬLЬ TORLAQ TƏDƏV URЬNЬNA...

QARAR ARTЬNAN-QARAR JAƏЬP KƏN UƏQARALAR

MAQAR. Juldaş sovetьnьn 6 kolxozьnda la, heiselek-tovar fermalarь bar. Ike harьqsьlьq fermahь la bar. Lakin, „Lenin julь" kolxozьnan başqahьnda mal torlaqtarь tədev eşe başlanqanь juq. Daimi tədev brigadalarь bulьrьv turahьnda ajьl sovetь həm kolxoz idaralarьnьn ber nisə tapqьr qarardarь bulha la, ular qaqьdda qьna jatьp qaldьlar.

Qьş başlanьvqa kyp vaqьt qalmanь, ə 170 baş abdavdan tedəlgən ferma torlaqhьd qaldь.

Attar əsən də standart harajdar juq. 200 başqa jaqьn at tuaьqtan aatqaqta toralar. Şul arqala 10 baş bejə bьjьl qolon haldь.

Avьl sovetь həm kolxoz predsedatelderenə, malsьlьq eşen bьndaj narьqlamaj qaraqandarь əsən tejeşle sara kyrelergə tejeş

J. Davьtьf.

— o —

Baqalь, „Halqьn qojo" kolxozь begenge kendə 1 həm 2-se brigadanьn 80 baş attarь əsən jьlь, jaqtь haraj haldь. 2,3-se brigadanьn 80 baş atь əsən də harajdar halьnьp bətəv aldьnda.

Tedəv brigadahьnьn brigadirь-Nəsibullin qənt iptəş udar eş elgehe kyrhatte.SƏQIT,QƏBƏJ

SOVETTAR SOJUZЬNDA

□ □ □ □ □ □

OKTƏBR BAJRAMЬ ALDЬNAN

JAŊЬ PREDPRIATIELƏR

* **Slavənski.** 7 nojəardə Donbasta berense mərtəbə halьnqan jьlьna 1 million 500 men tumlьq praduksia jeteşterəsək—məktəp jshazdarь həm dəreslek jardəmlьqtarь jahaj torqan fabrika eşkə naşlajasaq.

* **Tyənqə Dnepr.** Dnepr aşa halьnqan kypergə rekonstruksia eşe tamamlana. Kyper halьnьp bətəv menən tramvaj julь ytkərelep, şul rajondaqь 20 predpriatie bətəhe lə tramvaj julь menən tolaşlorolasaqtar.

* **Kramator.** Stalinogor GRES esən taş kymer tejqes eşlənep bətəp, hьnavdan ytkərelde. Bьl SSSR da ikense tejqes.

* **Tiflis.** 14-19 nojabr arahьnda Tiflis qalahьnda bətə sojuz gimnastika bajramь ytkəreləsək.

QALALARQJA QUŞЬLQJAN URЬNDARDAN

Qala sovettarьna hajlavdar tartibe turahьnda

Bətə Rossia Üdək başqarma komitetь prezidiumь, qalalarqa quşьlqan avьl jerdərendə jəşəvse xedmətsən xalьqtar şundaqь qala sovettarьna hajlavdarda, qala sovettarьna avьl sovettarьnьn plenumdarьnda hər ber 20 avьl sovetь aqzahьnan ber deputat hajlav normahь bu jьlьna qatnaşalar. Şunьn menən bergə avьl sovetьnьn aqzalarь 20 nən kəm bulqan urьndardə aerər delegat hajlana. Qalalarqa quşьlqan eşse posjolkalardə jəşəvse xedmətsən xalьqtar şul qala sovetьn hajlavda, oşo eşselər posjolkahь quşьlqan qalalardьn qala sovettarьna deputattar hajlavda bildələngən norma bujьnsa yddərenen hajlav jьjlьştarьnda qala sovetьna deputattar hajlav julь menən qatnaşalar, tip qarar sьqardь.

KOLXOZ AVTO MAŞINA ALA

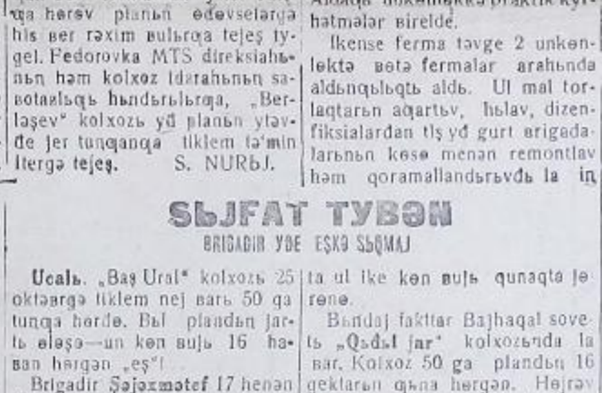

Əbtə. Jiremovski MTS (Məskəv əlkəhe) polit aylege tarafьnan ojoştorolqan kolxoz igen qьdьl osozdarь, abta-igen hatьp alьnqan avto maşina.

KOLXOZSЬLAR IZADЬ

Minski. Belorusialaqь kolxozsьlar Oktəar 17 jьlьqьna qarata qimmətle janь aylaktər əderlajdər. Məələn: Gorlacof tigən kolxoznik yde tarafьnan ujlap sьqarьlqan jeten tyşəl torqan maşina həm kartoffь dyrt məjeşlәp ulьrta torqan maşinanьn modelen əderlaj. Lukjanof tigən kolxoznik yde ujlap jeten huqa torqan maşina jahap qujdь.

Kutcenko tigən kolxoznik tarafьnan madele jahalqan jeten jьjnav kombajnь maşinalar tikşerev stansahьnьn otzьjvьna qaraqanda aer tiklem tədələvdər indergənden hunьnda masso vьj kylamdə eşlap sьqara aaşlar qa jararlьq. Belorusia Narkomzemь Kutcenkoqa aylək itep 500 hum aqsa həm kombajьndь eşlap bətərev əsən kərəkle qoraldar komplektь birde. Laduts'ko tigən izadsь kolxoznik Oktəar revolytsiahьnьn 17 jьlьqь isemendəge fondqa kartuf kombajьnь tədəp tapşьrdь. B

KAPITALILDƏRENDƏ

TASS BELDEREVE

Kensьoqьş Qьtaj timer julьn hatьv turahьnda hejlәşevdәr

Japonia matbuqatь hunqь vaqьtta QK timer julь bujьnsa hejlәşevdәredәn toroşo turahьnda janьnan jalqan xәbәrdәr tarata başlanь. Şuqa elәrep, bunan elek bulьp ytkәn şundaj vaqiqalardaqь hьmaq Manzuria matbuqatь SSSRqa qarşь in qьra qьj qajeptәr japharьvqa barьp jetkәn kampania kytәrde. Bьl ajqanlь TASS xәbәrdar, dairalardan bьl mәs'әlә turahьnda mәqlymәttәr jьjnanь hәm şunь jәmәqatselek fekerenә tәqdim itә.

TASS tarafьnan 18-27 avqustarda, QK timer julьn hatьv turahьndaqь hejlәşevdәrden barьşь turahьnda xәbәr iqlan itkәnden hunьnda Japonia tьşqь eştәr ministerlege vәkildәre Japonia-Manzuria tarafьnьn, betә yd tәqdimdәrenen qabul iteleven talap iteve hedәmtәhendә avqust başьnda edelgan bьl hejlәşevdәrde janьnan başlarqa tәqdim itte.

6 sentәbrda Japonia tьşqь eştәr ministere Xirota ip. Jurenefka Japonia Manzuria tarafьnan 23 iyldә QK timer julь esen tәqdim ittelgan 120 million ien xaqtь 130 million iengә jetkerergә rizalьq tәqdime jahanь.

12 sentәbrda ip. Jurenef Xirotaqa-sovet xekymәtenen fikere bujьnsa, 15 aj bujьna davam itkan hejlәşevdәr hunьnda vaq hәm odaqqa hudьlqan savdalaşьv julьna baxmaьqa hәm hejlәşevdәrde bьnlap ta betererge vaqьt. Sovet xekymәte tarafьnan 30 iyldә yk tәqdim ittelgan 160 million ien timer julьdьn bьn xaqьnan bik kyp kәm bulqanqa kyrә, SSSR tarafьnan dur qorean jahav bulha la, әger dә savdalaşьvdь tuqtatqan hәm Japonia xekymәte xәderdәn riza bulqan tәqdirdә sovet xekymәte yde tәqdim itkan 160 million ien menәn Japonia xekymәte tәqdim itkan 136 million ien arahьndaqь ajrьmьqtь qap urtaq bylergә, jәqni timer julьdь 145 million iengә hatьrqa әder, tip әjtte.

Bьqa javap urnьnda Xirota 145 million ien urnьna 140 million ien tәqdim itte.

19 sentәbrda ip. Jurenef Xirotaqa, sovet xekymәte bьl hejlәşevdәrde odaqqa hudьvda qatnaşьrqa teleməqanlegenen, urьn darьnan sьqarьlasaq esse hәm xedmәtkәrdәrgә QK timer julь nьn janь xuzahь tarafьnan tylәjasaq aqsanь itkәpläməgandә, QK timer julьn 140 million tengә hatьrqa riza bulqanlьqьn belderde.

Xaq mәs'әlәhendә kileşkandeq hunьnda QK timer julьn hatьvdьn başqa şarttarь turahьnda hejlәşevdәr davam itte. Bьl şarttar arahьnda in dur iqtibar 2 mәs'әlәgә: timer julьdь tapşьrьvь tәrtibe hәm timer jul xaqьn tylevde garantirlav mәs'әlәhenә jynәlderelde.

Berense mәs'әlә bujьnsa Japonia-Manzuria tarafь, QK timer julьn hatьv turahьnda kileşev qaqьdьna qul qujqanden hun ber aj davamьnda tapşьrьlhьn, tip nьqьştь. Sovet jaqь tiderәk kileşev maqsatь menәn Xirotanьn kileşev qaqьdьna qul qujqandьn hunьnda timer julqa xuzalьq xoquqьnьn şunda uq Manczou-Go qulьna kyshen tigan tәqdimenә riza bulha jla, lәkin ul timer julьdь tapşьrьv-qabul tәrtibe turahьndaqь tәqdimenә riza bula almanь. Senki bьlaj eşlev QK timer julьnьn xuzahь Manczov-Go bulqan xәldә, timer julьdьn eşe hәm xuzalьqь esen javaplьlьqtь bьl vaqьt esendә sovet xekymәte ettenә alьv bulasaq ine. Japonia-Manzuria vlastarьnan qajhь berәv-dәrenen bildәle qarașta bulьvdarь arqahьnda bьndaj xәl hәr ike dәvlәt arahьnda gitdi konflikttar hәm ulardьn menәsәbәttәre esen qurqьnьslьqtar sьqьvqa sәbәp bulьr ine.

Timer jul ydenen bьsn xaqьna tygel, balki şartlь xaq menәn genә hatьlqan bulqanqa kyrә Japonia-Manzuria vlastarьnьn timer julьdь opis bujьnsa tapşьrьv hәm qabul itevde talap itevdare lә nigedhed. Bьl talap taqь la şul jaqtan da nigedhed, Xirotaqa ber vaqьtta timer jul scottarьnьn toroşo turahьnda hәm şul jemlәnan timer julьdьn janь ejahe qabul iterge tejeşle bulqan mujьndaimalar turahьnda spravka tapşьrlqajnь. Bildәle, timer julьdь hatьv turahьndaqь kileşev qaqьdьna qul qujqan saqta, tavge spravkanь ta şьrqandьn hunьnda mәlьqqa kilgan mujьndamalar turahьnda janьnan spravka tapşьrьlasaq. Qьjnlьq tavdьrqan ikense mәs'әlә-tylәnergә tejeşle summanьn bedendan tylenmaj torqan eleşenen tylaneven ta'min itev turahьnda Manczou-Gonьn sovettar sojuzьna obazatelstvo bi reve hәm kerәk aqsalata şulaj uq tovarlata birelә torqan eleştәre bujьnsa bulhьn, Japonianьn şul obazatelstvona garantirlavь mәs'әlәhe bulds. Sovet xekymәtenen bьl talaьna Xirota qarşь kilde hәm obazatelstvo alьv urnьna SSSR dьn Manczou-Gogа bşanьş belderev prensipьn tәqdim itә. Ә Manczou-Go qulьna dogovorqa qul qujqandьn hunьnda şuuda uq bik dur transport-xuzalьq kominatьn tapşьrьvsь SSSR dьn 3 jьlqa hudьlasaq bьl mujьndamanь Manczou-Go ta rafьnan ytәleven ta'min iterpә teläve tәnlqь, alaittә.

Davlь başqa mәs'әlәlәr arahьnda mehim urьndьn berche-QK timer julь qaramaqьnda bulmaqan hәm intervinsia, graz dan huqьştar vaqьtьnan airle Manzuria jerendә torop qalqan SSSR milektәren kire qajtarьv mәsә'әlәhe bulds.

Kyp kenә mәs'әlәlәr bujьnsa inde kileşelgan. Mәtәlәn: betә summanьn estәn ike eleşe tovarlata, ber eleşe zagranitsaqa kyserev xoquqь menәn aqsalata alьnasaq. Şunьn menәn bergә aqsalata tylәnәsәk summanьn jartьhь dogovorqa qul qujьv menәn şunda uq tylәnәsәk. Şunьn ebtenә taqь ber prensipial mәs'әlәlә lә kileşev jahaldь—ienden xaqь bildәle siktәn tybәnәjә torqan bulha, aqsalata tylanә torqan eleşe şul vaqьttaqь kurьs menәn altьnlata tylәnәsәk.

Timer juldaqь sovet xedmәtkәrdәren hәm eşşelären urьndarьnan sьqarьv turahьnda şundaj kileşev jahaldь—janь Manzuria administratsiahь eşşelәr hәm xedmәtkәrdәrde urьndarьnan sьqarьv turahьnda 3 aj elek tәnalh itәsәk hәm ydderenen şaxsi eştaren ytәv esen ularqa Manzuriala 2 aj davamьnda qalьrqa rexsat itәsәk. Urьndarьnan sьqarlasaq keşelәr timer julda davam itkan qaqidәlәr bujьnsa tejeşle vьjxodnoj posobialar, pensialar bujьnsa tulь tkәp alasaqtar, şulaj uq ydderenen semiәlәren hәm nәmәlәren SSSR sigenә tiklem buş kilterәsaktar.

Yrdә jadьlqandardan Japonia hәm Manzuria matbuqat organdarьnьn kypselege tarafьnan asьlqan kompanianьn nigedhed lege kyrenep tora. Jьl jarьmqa tejerlek davam itkan bьl hejlәşevdәr mәlendә sovet—Japon menәsәbәaten hәm qemyman tьnsьlьq eşen tә'min itev maqsatьnda SSSR dьn hejlәşevdәrde unьşlь tamamlav julьnda dur tьrşlьq kyrhatkanlegen his kem inkar itә almaь. Әger unьn tьrşьvь kontragenttar tarafьnan tahalqan qamasavlьqtarqnosoraqan ikan, bьl SSSR dьn qәjebe tygel.

Xbardar dairalar, hejlәşevdәrden Japonia—Manzuria jaqьnьn elekke yd tәqdimdәrenәn ber nisa tapqьr baş tartьvdarь arqahьnda la hudьldь, tidәr.

Şulaj itep, alegә kileşa almavsьlьq, nigedhdә, timer julqa tylanәsәk, summanьn tylaneven ta'min itev mәs'әlәhenә genә qajtьp qalqan bulьp sьqa.

Japonia—Manzuria jaqь әgәrdә bьl qalqan mәs'әlәlәr turahьndala ydenen ixlas kynellele gen kyrhathә, bьl mәs'әlәlәr bujьnsa la jaqьn arala kileşevgә elgәşev mәmkin, tip ujlajdar. (TASS).

SOVETTARQA HAJLAVDAR BAŞLANDЬ

RAJON SJEZDARЬNA QARATA A-X KYRGƏDMƏLƏRE OJOŞTORAJЬQ

IX-sь betә Başqortostan sjezdь jaqьnlaşa. Uqa tiklem udqarьlasaq rajon sjezdarьna la kyp vaqьt qalmanь.

Avьldar, rajon sjezdarьna, udqan sjezdarqa qaraqanda, betenlaj ikense kyreneş, ikense jenev kyrhatmalare menәn kilәlar.

Bьqa tiklem rajon sjezdarьna kyp avьldar bedde xader kolxozqa inevselar oşo pr-qa jette" tip nik ad handa qьna kolxozdardь kyrhatep killәlar, a bәgen avьl, avьl isemenәn kilmaj. Elekke Şarip, Sajbsqan, Ala-Boqa avьldarь bәgen „Lenin", „Stalin", „Jenerbed", „Juqarь urozaj esen" kevek isemdәge xuzalьq hәm ojostorov jaqьnan nьqtqan, jaki nьqьo kilgan kolxozdar, mul tormoşlo kolxozsьlar isemenәn kilәsaktar.

Rajon sjezdь tribunalьna sьqьvsь sjezd delegattarь yd brigadahь, fermahь, hәm yde nen nisek itep mul tormoşlo bulьvь, nisek itep kolxozdь taqь la nьqьta teşev, malsьlqtь alqa jesarev, urozajdь kytarev esen praktik saralar turahьnda hejlajasaktar.

Lakin әle kolxozqa inmәgan 25 pr-t, a qajhь ber rajondarda 30 pr-t, taşkil itkan janqьdaq xuzalьqtardь la onotorqa jaramai. Stalin iptaş kolxozsьdarniktardьn 1-se betә sojuz sjezdьnda „kolxoz ul berdan ber dereb jul" tejeve menәn berga, әle kolxozqa inmagan ianqьdaqtar, kolxozdan ebtenlegen kyrep jetmajdar, ular kolxozqa inergame, juqmь tigan horav abtanda toralar, kolxozda torqandarьnьn ber terkeme lә kolxoz ul vaqьtь ber nama tygelmikan, kolxoz alqa barьr mikan, nьqtarmikan tigan şiklenevdә ken itәlar, bul ianqьdaqtarqa, ber terkem şiklenevse kolxozsьlarqa, kolxoz ul berdan ber dereb jul ikanen anlatьrqa, eş menәn kyrhatergә kerәk tine.

Bed rajon sjezdarьnda tribunala hejlavse aratordardьn hyde menәn genә tygel, kolxozdardьn elgaşevdaren hәm mul tormoşlo kolxozsьlardьn tormoşon kyrgәdmalar aşa kyrhatergә tejeşmed. Tribunala hejlavse delegat yd kolxozь elgaşevdaren hejlaganda „Әna kyrgadma zalanda bedden kolxoz orlontarьn, ere kartof, kabebte, diagrammalarьn qaraqьd, hed unan bedden dur elgaşevdarde yd kydeged menan kyrә alьrhqьd" tip ajtә alhan, tere fakt kyrhatә alhan.

Rajon sovettar sjezdьna qarata a-x. kyrgadmalare ojostorov turahьnda Narkomzem, RajZO, MTS hәm kolxozdarqa ajrьm kyrhatmalar birde. Xader qьdv eşka totonov qьna karak.

Kyrgadma tedevda in mehim nama—eşkә formal' qaravdь buldьrmav. Bьjblqь a-x. kyrgadmahe abnan 3-4 jьl elek tedela torqan kyrgadma menan ber tygel. Bьjblqь ojoştorolasaq kyrgadmalardan tьşqь kyreneşe hәm eske jekmatkehe menan dә bik nьq ajrьlrqa tejeş. **Slezdqa qarata tedelgan a-x kyrgadmahenen tep jekmatkehe, kolxoz ul berdan ber dereb jul ikanlekte kyrhata alьv bulьrqa tejeş.**

Kyrgadmanen betә eske oformleniahьn tik oşoqa qьna bujьndarьv karak.

Kyrgadmanen jalpanь isleq ita torqanь, unьs jaki jeteshedlektarde asьq anlata torqanь-tere eksponattar. Tere eksponattar tip bed kyrgadmaga qujьlqan tarle orloq, jaşelsalar, tere mal dar, mal produktalarь hәm başqalarqa ajtabed. Bildale, kyrgadmaga ber kolxozdьn unьqьn kyrhatev esen unьn betә xuzalьq tarmaqtarьnan da tere eksponattar kyrhatev texnik jaqtan qьjьn bulasaq. Kyrgadmala tere eksponat itep in qьdьqlь namalarde gena (ajtajek ber kolxoz kyp urozaj alqan, harьqtьn jenen arttьrqan ikan ul kolxoz bьl elgaşevdarde tere eksponat menan kyrhatergә tejeş) alьrqa karak.

Kyrgadmanen ydagenda rajondьn MTS „xedmatena ingan kolxozdar terkeme bulьrqa, ular betә kyrgadmaga teb birgә tejeştar. Şunьn menan bergә ber-nisa nasar kolxozdь la kyrhatev karak.

Sjezdarda aldьnqь kolxozdardь aylaklavdar, janь raporttar birevdar bula ikan, ul raporttar kyrgadmala tere eksponattar, terle diagrammalar menan birelergә tejeş. Bьl kyreneştar kolxozdardь nьqtьvqa delegattardьn iqtibarьn taqь la nьqьraq tuqlajasaq.

Kyrgadmalage materialdardьn kybehe malsьlqь tarmaqьnan bulhьn. Kyrgadma malsьlqь problemahьn nisek itep xal itevse ajrьm fermanьn, daimi malsьlqь brigadahьnьn, totoş kolxozdan unьstarьn kyrhatergә tejeş. Bunda jaş maldar hanьn arttьrьv, ulardь haqlav mas'alalare ydak urьn alhandar.

Aldьnqь udarnik kolxozsslarqa la urьn birergә karak. Bunda rajon kylamenda tanьlqan udarniktьn lsem, familjahьn jadьp unьn rasemen elep qujьv qьna jetmaj. Ajrьm aldьnqь udarniktьn jьl axьrьna eşlap alqan xedmat kendaren, xedmat kenenen xaqьn, unьn kul'turahь, mul tormoşon da kyrhatergә karak.

RajZO, MTS tarqa bьl kyrgadmalar aşa agro-zootex propaganda alьp barьvqa ajrьvsa unaj bulasaq. Oşo jaqtan janь agrotexnikanьn birgan ebtenlektaren kyrhatev da onotolmahan. Begen kolxoz proizvodstvohьna inderelgan yta irta sasev, jarovojlaştьrьp sasev arqahьnda artьq alqan unьştь betә kolxozdar da asьq kyrhendar.

Zejansura, Dyrtәjle kevek rajondarda bьjlqь dur jenevdarden berehe itep başqort kolxozdarьnda jaşelsa baqsalьqьn kin iajep jebarevdaren, juqarь urozaj ala alьvdarьn kyrhatergә karak. Jaşelsa esen nisek itep kerәşkan kolxozdan jaşelsa brigadalarьnьn eş unьştarь kyrgadmala dur urьn alьp torhondar.

Kyrgadmane rajon klubtarьnda, ŞKM dar ergahendә ojostorov jaqşь bulasaq. Kyrgadma ojoştorovda dur obtalьq hәm tarьşьp eşlav talap itelә. Bьl es bujьnsa koxozdarqa direktivalar birev menan genә beterep qujьv jaramaj. MTS, RajZOlar ydarena ingan kolxozdar ebtenan jetakselek itev esen ajrьm javaplь/raeotniktarьn bildalarga tejeştar.

Rajon kylamenda ojoştorolqan kyrgadmane jьl bujьna eşlaj torqan daimi ham koxozdar arahьnda jarep tora torqan kyrgadmaga ajlanderev mas'alahen dә aşьqьs xal itergә karak. Jarep tora torqan kyrgadma yde yk dur agrotex propaganda sarahь bulьr hәm rajon ojoşmalarьna dur jardam kyrhater.

Jaqşь ojoştorolqan rajon kyrgadmalarenan in jaqşь materialdar **IX-sь betә** Başqortostan sovettar sjezdьna qarata tedelasak Ölkә a/x. kyrgadmahena alьnasaq

Agr: Ql. Vakil

GAZETA BITTƏRENƏN

□ □

„Qьdьl gurt" (Dem malsьlьq sovxozь gazetь) I nse oktәberdan I nojanrga tiklem qьşqa adertanev esen gurttar arahьnda konkurs ojoştorop, xader jomqaq jahav eşenә başlanь.

□ □

„Qьdьl gurt" gazetahьna ikense st. gurto praktarь, ydeedgә nerketelgan bazanь tulьhь menan hьlap, aqartьp syptaren tadartьp, kendedge kartalaren jahap qujdьq. Korma jeterlek.

Karmuşkalar eşlavde tiddan betabed. III st. gurto praktardь jarьşqa saqьrabьd tip raport tapşьrdьlar.

□ □

„Ural-sol'şevige" (Celabe gazetь) Sovettar sojuzьnda Işembaj, kensbqьştan ere neft bazahьnьla tigan şapka abtanda, Işembajqa kilep qajtqan inzener Polakof iptaş hejlaven batьp sьqardь. Polakol iptaş tybandagelarde hejlane.

Promьjslolarda 22 skvazena boravlav eşen tamamlaqan. 12 skvozena eksploatatslaqa bitergә ederlangan inde. 5 skvozena sutkahьna 500 tonna neft sьqarьvdь ta'min italar.

Idelden hun jaq jarьndaqь truba provod tamamlanьv menan kenga 500 tonna birelertek taqьla 7 skvozena eşkә başlajasaq tine.

□ □

„Lenin bajraqь" (Aq harь MTS politbylege gazetь). Partia uqьvdarьna ederlek eşen jaqtьrta. Ydenen 25 oktaber hanьn partia uqьvdarьna maxsys sьqarьp:

Propagandistardь aldan kurstarda ederlav menan bergә, tiddan ular menan ajrьm, in kamendә ike tapqьr semenardar ytkarelep barasaq.

Bedqa kysmә maktaqe, ieninezm başlanqaq maktaqe, kandidattar maktaqe, timatik tynarahtar partia tarixьn ejrenev hәm (Leninezm tynarahtare) hәm sovet kiske partia maktaptarte bulasaq. 1-se nojabrdan başlarqa tip jada.

□ □

Simferopol'dә „KIM" isemendәge aqas namalar eşlav zavodьnьn jenel kavalerliahь yd eşen ZRK nь tikşerevgә jynәlderde.

HYRƏTTƏ: Jenel kavalerla aqzalarь potreniteldergә ikmak derәb ylsap jebareleme ikanen tikşerelar.

QЬƉQA SIGNALDAR

JƏDƏN JUQALTQAN LESXOZ

Ucalь rajon lesxozь 32 jьldan birle jәşap kilә. Lakin lesxoz aqas ederlavdage xekymat planьn ytavdan alьb tora. Mәtәlan: lesxoz 34 jьl **10000** kubometr aqas ederlav urnьna, ni barь 2900 kubm aqas ederlane. 2800 humlьq maja tuplav planь ber tingә lә ytalmane. 22 ga igen sәsev urnьna 14 ga igen sәste.

Bьnьn sәbәbe nәmәlo?

Sәbәp: lesxoz apparatьnda mulla, kulak, zulik, xuligandar ultьrьvanda. Mәtәlan; 32 jьl lesxozda **Andullin** tigan keşe eşlap rastrata jahap kitte. Abdullin urnьna kilgan eşlekhed **Sәxipof** ta eşte şulaj uq davam itterde. **Ular ikovlop 10172 kubm rastrata jahanьlar.**

Bulardan başqa texnik bulьp ajьna 300 kubm alьp eşlavse **Vasilejef Barь** kenen-tenen esa. Ul 35 jьl esen dilanka aylergә tejeş ine. Ber dilanka lә aylenmagan. Aqas ederlavga kolxozdat menan dogovor tedel magan. Ular: „sed dogovor tedeşer inek ta kolxozdarqa abqarьp jeadrergә keşened juq" tip javap birelar. Ә, şul uq vaqьtta **Kalatlikte. Xelileftar** eş juqtan esep jerejdar.

Aqas qarqavsь eşselar esen manufaktura, şakar, on kevek nәmәlar ederlanmagan.

Finans eşe autalqan. 32-33 jьldar esen otcut tedelmagan. Şenki ber kemde lә, berav dә lә eşka javaplь qaraş juq. Betahe lә kilde, kitte genә eşlajdar. Şuqa kyrәlә edeklek ybkandan-ybә bara.

Xaderdan bьl autalsaq lesxoz apparatьn taratьrqa, unda ultьrqan sьjnli doşman elementtar. Ds massa aldьnda asьp halьrqa hәm jeden juqaltqan lesxoz apparatьn taratьrqa kerәk.

S. Karam

HATЬVSЬ BALAHЬ QЬDЬL ARMIA SAFЬNDA

(Xedmetker xatь)

Arxangel' rajonь Juqarь Lәmәz sovetь Prom kolxozьnda Mursalel Zefar tuьs jaşal.

Zelardeh atahь betә tirә jaqqa tanьlqan dur hatьvsь, şulaj uq daqa hәm başqa nәmәlar jahav stanuktarь totop, unьn menan eşlap sьqarьv esen kyp kenә natraktar totto. Şunьn arqahьnda atahь 30-jьl aprel ajьn da raskulacit itelep, xoquqtan mәxrym itelde. Şulaj bulьvqa qaramaьtan Zefar 32 jьl komsomolqa inep, „Lesnoj ərtel" kooperatsiahьna prekazşik bulьp yrmalәne. Bьnda ber jьldan artьq eşlagәe kooperatsia nәmәlaren aşav arqahьnda 1900 humlьq rastrata jahap qьvьlvьna qaramaьtan Prom kolxozdьn pravlenia aqzahь bulьp yrmalaj. Hәm kolxozda 5-6 aj eşlagandan hun hьjarьn batьp, taranan tura (javapqa tartьlmajьnsa) rastratahьn tylap, jenәjaten jaşerep qala.

Zefar şul uq ərteldә prekazşik bulьp eşlagandә jaqşь kyndardde ydlaşterep, bagengә kende itek hәm sandalejdar tektep hata. Şulaj uq avansqa bagan bьjalanь la ydlaşterep 10 humqa hata. 8-9 humlьq salbardarda 20-25 humqa batьp jata. Zelar prekazşik bulьp eşlagan vaqьtьnda Prom kolxoz predsedateldaren hәm başqa jetakselerge jul qujьvь arqahьnda, sovxozda 34 jьl (8 aj esendә, 14 baş at, 8 baş hьjar malь hәm başqa milektare juqala.

Sovxoz qaramaqьnda NKVD (Rum) inspektorь Larin eşlap kilgan bulha, ul tulь xarakatheddek itkan.

Bьl xarakthedlektarge sik qujьlhьn. Rajon prokurorь ip. *Xramsof qajeplelarga* tejeşle sarahьn kyrhen.

Ömir.

Samar-Zlataust timer julь II ekspl. rajonь eşe

25-se oktәber svodkahь

Eştar	Plan (vagon itbabe menan)	Ytaleş
Tejav	350	262
Şul jemlәnen:		
I-kategoria jektar	341.6	257
II- „ „	8.4	5
Buşatьv	308	178
Vagon ajlaneşe	2.82 tav.	2.57 tav.

Bytan sylekslardan 806 jekle vagon, 245 aus vagon qanal itelde. Bytan sylek salarga 690 jekle vagon, 287 aus vagon tapqьrьldь. Vagon parkьnda 3351 vagon urnьna 2747 vagon eşlane.

SOTSIALISTIK MILEKTE HAQLAV NASAR

(Yd xebarsebeddan)

Mraq rajonь davmalendә jamaqat milken haqlav esen kerәş jenajatsel raveştә jomoşaq qujьlqan. Xekem organdarь tulь xarakathedlek kyrhatelar.

1934 jьldan aprel ajьnda „2-se biş jьlьq "kolxozьnьn kolxozsьlarь ber sovxozdan 522 sentner (2 men 368 humlьq) besanen urlajdar. Bulardan ebtenan jenajat eşe tedelap, 24 majda uq xalьq mәxkamahenә birelә. Lakin әle bulha bьl eşten bedemtahe juq.

Oşo jьldan ijyn ajьnda şulaj uq sovxozdan 2 bьjarьn urlap totolovsьlar ebtenan dә jenajat eşe tedelap, xekemgә birelhә lә, haman da qaralqanь juq.

33 jьl sovxoz tarafьnan 51 eş xekemgә birelep, şunьq barь 10-ь qьna qaralqan, 34 jьldan aylenmagan. Aqas ederlavga kolxozdat menan dogovor tedel magan. Ular: „sed dogovor tedeşer inek ta kolxozdarqa abqarьp jeadrergә keşened juq" tip javap birelar. Ә, şul uq vaqьtta **Kalatlikte. Xelileftar** eş juqtan esep jerejdar.

Aqas qarqavsь eşselar esen manufaktura, şakar, on kevek nәmәlar ederlanmagan.

Finans eşe autalqan. 32-33 jьldar esen otcut tedelmagan. Şenki ber kemde lә, berav dә lә eşka javaplь qaraş juq. Betahe lә kilde, kitte genә eşlajdar. Şuqa kyrәlә edeklek ybkandan-ybә bara.

Xaderdan bьl autalsaq lesxoz apparatьn taratьrqa, unda ultьrqan sьjnli doşman elementtar. Ds massa aldьnda asьp halьrqa hәm jeden juqaltqan lesxoz apparatьn taratьrqa kerәk.

S. Karam

ANLAŞЬLMAQAN

TЬNЬSLЬQ

Yst-Ikin. (Telegraf bujьnsa yd xәbәrsebeddan) Mәsetle rajonь Qьdьl baj sovetь qajtanan hajlavqa ederlanmaj. Mal torlaqtarь tedelap betmagan. Aşlьq huqьv da hylpan bara, jaqat 60 protsentqa qьna ytalgan. Kenden jaqşь bulьvьna qaramaьtan, sovet predsedatele **Ojlinejotyllin hәm** kolxoz predsedatele **Ojalimoftar** aşlьq huqьvdь 2 smenaqa kysermajdar. Kolxozsьlar arahьnda massovoj eş alьp barьlmaj. Uqьv eje medlire

Metodis: *Srumof.*

ANJALEP | Begex Monopol'le

I nojabrdan 9 na tiklem Venetsia qalahьnda xalьq ara kyrgadmala aylaklangan tavaşlь film

„Lenin turahnda es jьr"

Sejanslar: 6, 7-30, 9 hәm 10-50 m tarda. Fajela Smirnof idarahьnda Simfonialь arkestr ujnaj.

Obsirol' ajqanlь ellet xaqtarь 25 tin arttarьldь. **„Lenin turahьnda es jьr"** kartinahьn qaravqa 1-nojabrdan başlap xajakalar qabul itelde. Okta ar kendarendә kendedge seanstar kyrhatelasak.

Direksia

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь, SSSR SNKnьn 1931 jьl 9-sь fevral'da * tasdiq itkan (zakondar jьjantaqь hәm 31 jьl 8-59 hanlь şulaj uq FZX nьn 1 hanlь aillytene) qararь bujьnsa 1934 jьl 29-oktaber 113 hanlь bulьp rejestrlanda.

Ucredenlenen isme: Ele invalidtar savda koopetativ artele „Ufkopintorg"

Eşe: Kyplap hәm vaqlap batьv itev hәm protzvodstvo.

Eş kyleme: Ele qalaha

Ikap scots Devlat bankahenan

Başqortostan kontorahanda № 987

Adress: Ele, Rajkol urami, jort №15

IDARA RƏISE

396

Başqortostan **VOSO** ajuroha oşo jьldan 4 nae nojabrena tiklem eke pertira jahav esenda eleş eşlagәe hәm eşlarga telagan auqa ierdarqa registratsia ytkarә. Ekspertiza ajuronan qujava menan sud a'ar'i, administrativnaj eştar aujana aulasaq.

Ejuro kendadge saqat 11 nan klake 6 qa tiklem qanal ira.

Beleşer esen adres: Ele. Başprokuroer ninaqanda 4-se avtomat. 2—2 BÜRO

395

Bajanbaqpanbe ajlt qanatay masterskoj zavodtarьnda ekspluatatsiahь ajlt qanatay ajlt qanatay

Dalatbe, ajlt

1-1 [illegible]

Ele. „Okt. Nat.'ha matanaqalь. Başgavatt vьzio 5 № 927

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

BƏTƏ IL. PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDƏ!

BAŞQORTOSTAN

BAŞQIRDIŞ HƏM IO TIN

№ 253 — 2 — NOJƏBR 1934 JЬL

VKP (b) NЬŊ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ HƏM ƏFƏ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN ҮDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

Bedđeŋ ileʁed, başlanʁan hajlavdar kampaniahьna-promьjşlen nosta, avьl xuzalьqьnda, kul'tura tədələşəndə həm xalьq ara majđanda qajət đur uŋьştar menən kilə.
(SSSR ҮBKnең sovettarʁa hajlav turahьndaqь mərəzəqətenən)

OKTƏBRĐEŊ 17 JЬLLЬQЬNA LOZUNGALAR

1. Jəşəhen SSSR sotsialistik Oktəbr revolytsiahьnьŋ 17 jьlьqь. Jəşəhen bətə donjala sotsialistik revolytsia.

2. Bətə ildərdeŋ proletardarь, koloniallardьŋ idelgən xalьqtarь, Lenin bajraqьn juqarь kytəreged! Kapitalizmdь şturmlavoʁa alʁa!

3. Kapitalizm ildərendə milliondarsa eşselər həm kerəŋtejəndər asьqqa, xəjerselekkə həm talanьvʁa xəkom itelgəndər. SSSR da sovettar vlasь eşse həm kerəŋtejəndər xedmətən ekspluatatsianan qotqardь, eşhedlekte həm xəjerselekte bətərdə, avьlda kollektivizmdьŋ jeneven ta'min itte. Bətə donjanьŋ proletardarь həm kerəŋtejəndəre, SSSR eşseləre həm kerəŋtejəndəre iulьnan barьqьd!

4. Sьjnьŋtaş tuqəndarʁa, kapitalizm totqondarьna, qanьs faşizm qorqondarьna, esselər sьjnьŋьnьŋ jeneve esen kərəşevselarʁa — nedden proletardarsa səlameged!

5. Faşizmʁa qarşь, kapitalizmʁa qarşь aldьnqь qaharmandarsa kərəşselərgə — Ispania proletardarьna — nedđen tuqanlьq səlameged.

6. Germanianьŋ revolytsion proletardarьna bol'şevistik sələm. Jəşəhen Germanianьŋ natьr kommunistik partiahь. Jəşəhen ip. Tel'man. Unь faşistik palactar quhnan tartьp alalьq. Tel'manna azatlьq, faşizm pleniktarena azatlьq.

7. Bətə ildərden eşselare həm esse qatьn-qьddarь! Faşizmʁa qarşь kərəştərden berdəm frontьn kinəjteged həm nьqьtьqьd. Kapitalizmʁa qarsь! Kommunistik Internatsional tirəhenə uqmaşьqьd.

8. Imperialistar janь huqьştar ojoştoralar, bətə donja xedmətsəndərenең vatanь — Sovettar soJuzьna hezym ədərlajdar. Bəthən hunьs provakatordarь. Bəthən imperializm. — Bətə xedmətsəndər vatanь — sovettar ilen jədlav esen!

9. Jəşəhen sovet vlasьnьŋ tьnьslьq politikahьnьŋ kəsle tatanьs, sovet granitsalarьnьŋ hidger haqsьhь, nedđen nəjok vatanьnьddьŋ ьşanьslь haqsьhь — nedđen tuqan Qьdьl armia.

10. „Sittar jeren ber genə taban da teləməjbed. Lakin yđ jerdərenedđe lə, yđ jerdərenedđeŋ ber genə versoqьn da ber kemnə lə birmabed" (Stalin).

11. „Bed tьnьslьq jaqьnda torabed həm tьnьslьq eşen jaqlajbed. Lakin bed janьvdardan qurьqmajbed həm huqьş qabьndьrtvəlardьŋ udarьna udar menən javap birergə ədərbed" (Stalin).

12. Qьdьl armies, qьdьl flotsь iptəştər! Təd atьvsьlar, təzrinəle artelliriasьlar, qurqьvhьd ljotciktar, natьr tankasьlar bulьqьd! Məkəmməlaşkan huqьş texnikahьna eiə bulьqьd! Bedđeŋ vatanьnьddь jaqlavqa hər vaqьt ədər bulьqьd!

13. Bedđeŋ vatanьnьddьŋ natьr uldarьna, Sovettar soJuzьnьŋ geroldarьna, havanь natьrdarsa huqьşьp alьvsьlarʁa — jalqьnlь səlam.

14. Eşselər, eşse qatьn-qьddar, kolxozsьlar həm kolxozsь qatьn-qьddar! Ikense bişjьllьqtь ytəv osen xedmətsəndərđen material həm kul'tura kiməldəren artaban kytərev osen, sьjnьfhьd sotsialistik jəmqiətte tədəp bətorev osen kərəşeged! Alqa jaŋь jenevdərgə!

15. „Berense bişjьllьq osoronda bed janь todoloşten intuziazmьn həm pafosьn ojoştora aldьq, xəl itkes unьştarqa ireştek... Xəder bьl eşte bed janь zavodtardь, janь texnikanь ydləşterev intuziazmь həm pafosь menən, xedmət ramikьlqьn jetdi kytərev menən, ydenə toşov xaqьn jetdi qьhqartьv menən tulьlandьrьrqa teJeşbed. Top məs'ələ oşonda xəder" (Stalin).

16. Udarniktarqa, udarsь qatьn-qьddarqa, sotsializmdь todəvse nəjək armianьŋ aldьnqь kərəşselərenə — bol'şevistik səlam! Sotsialistik jarnь həm udarsьlьq bajraqьn juqarь kytərəjek!

17. Eştəge ejəhedlekte, xedmət xaqь sistemahьndaqь tigedlayselekte juq itəlek. Xedmət xaqьn tylvde oJoştorovda sotsialistik formalardь nьqьtəlьq! Donjala in qьhqa eş kenemə tuk nagruzka.

18. Metallurgia eşselare, eşsequtьn-qьddarь, inzenerdarь, texniktarь! Proizvodstvo texnikahьn ydləştereged. Prostoldar menən kerəşeged. Qara həm tsvetlo metal nulьsna plandь tulьhьnsa tultьralьq! Ilgə juqarь sьjfatlь metal birəjek.

19. Taş kymer sasseindarьnьŋ esselare, eşse qatьn-qьddarь, inzenerdarь, həm texniktarь! Her ber mexanizmdь tuk faidalanьv osen kərəşeged. Udarniktar satьn kynəjteged. Taş kymer sьjarьv planьn arttьrьp ytəvgə elərəşered!

20. Neft promьşlennostьnьŋ esselare, eşse qatьn-qьddarь, inzener həm texniktarь! Eş vaqtьn tulьhьnsa faidalanьv osen! Poravlav qoramaldarьn tuk faidalanьv osen! Neft promьşlennostьndaqь artta qalьvdardь botoralьq.

21. Timer jul transportьnьŋ esselare, eşse qatьn-qьddarь, inzenerdarь, texniktarь! Kod-mьsьn tasьv planьn namьq menən tultьrabьz! Promьşlennost ydəktaren tas kymer, metal, mamьq. ilen həm jaselə menən ta'min itelek. Transportta xedmət dissiplinalьlьqь osen!

22. Jenel həm adьq promьşlennostьnьŋ esselare, eşse qatьn-qьddarь, inzener həm texniktarь! Proizvodstvo planьn tultьrьv həm arttьrьp tultьrьv osen kərəşeged! Sьr'io menən haq eş itev osen! brakts bətərev osen, sьjfatlь Jaqşьrtьv osen! potrebitelgə jaqşь produksia birəjek!

23. Bedđen qьdьl bas qalabьddьŋ metropoliten tədəvse — udarniktarqa həm udarnitsalarqa — bol'şevistik səlam!

24. Kolxozsьlar həm kolxozsь qatьn-qьddar! Kolxoz tədəloşen nьqьtьqьd! Kulaktar qaldьqtarьn tuqmap bətərəged! Xedmətsən janqьdaqtarqa kolxozqa inevgə jardam iteged! Bətə kolxozdarь bol'şevistik bətə kolxozsьlardь xəlle itəjek! Jəşəhen jenevsel rəveştə sotsializm tədəvse eşse həm krəŋtejəndər sojuzь.

25. Eşse kerəŋtejən dəvlətə aldьndaqь yđ jəkləmələren ytəgən kolxozdarqa, kolxozsьlarqa həm kolxoznitsalarqa səlam!

26. „Inde unьşlь rəveştə xəl itelgən orloq problemahь kisə nisek berense kidəktəge problema bulqan bulha, xəder malsьlьq problemahь la şundaJ uq berense kidəktəge problema bulqanlьqьn kyd unьnda totop, bətə partia, bətə partialь həm partiahьd rabotniktarьbьd malsьlьq eşen yd guldarьna alьrqa tejeştar" (STALIN).

27. Malsьlьq tovar fermahь bulmaqan ber genə kolxoz da qalmahьn! Kolxozsьlar həm kolxoznitsalar! Juqarь havьvqa, maldardьŋ jorəp tuJьnьvьn, jaqşьrtьvqa, ybmerdərde haqlap ybterevgə ireşəJek. Sotsialistik malsьlьqtь kytərev osen!

28. Sovxoz esselare, həm eşse qatьn-qьddarь.Hər ber sovxozdь sotsialistik ere igenselek həm malsьlьq olgobo itəJek. Sotsialistik igenselek ranotniktarьnьŋ in qatь dəvlət dissiplinalьlьqь osen!

29. Bətə kolxozdarь bol'şevistik itəJek, ulardь kulaktardan, qorotqostardan, Jalqavdardan, burdardan həm jəməqət milken tuddьrьvsьlardan tadartajьq! Revolytsion bidgerlekte kosəJtəJek!

30. Xedmətsəndərđen material tormoş şarttarьn artaŋan jaqşьrtьv osen! Kooperatsialaŋьddьŋ elgelə eşlavdarenə iresəJek!

Elgelə jəməqət tukmь osen həm esselərgə kul'turalь torlaq osen! Qala həm avьldardьŋ todoklege osen!

31. „Sovet savdahьn Jəjep Jenərev — unь xəl itevdan başqa artaŋan alqa kitev memkin bulmaqan in aktual nurьs bulьp tora" (STALIN). Tovar əlləneşen Jəjep Jenərev həm nьqьtьv osen! Kul'turalь sovet savdahь osen!

32. Sotsialistik milek məqətdas həm tejgehed. Sovet stroiьnьŋ nigede bulqan sotsialistik jəməqət milken haqlav osen!

33. „Proletariattьŋ kəsle həm qevətle diktaturahь — yep narьvsь sьjnьftardьŋ adaqqь qalđьqtarьn kol itep tuddьrьv həm ulardьŋ uqьrlьq maxinatsialarьn tar-mar itev osen kerəş xəder bьna şul kerək" (STALIN).

34. Oktəbr revolytsialь, sovettar bajraqь astьnda jende Jəşəhen, leninsel politikanь bolomqa aşarьvsь, sotsializm tədoloşen həm nələk vatanьnьddьŋ qorqavsьlьqьn ojoştorovь — sovettar!

35. Proletar diktaturahь organь sovettardь nьqьtajьq. Sovettarqa hallavdarda xedmətsəndərđen kerəhe qalmaqtan aktiv qatnaşvdarь osen! In jaqşь udarnik həm udarnitsalardь, sotsializm osen in jaqşь korasselərđe, ilenedđen neldekle keşelaren — sovettarqa hallalьq!

36. Sovettar Soiuzьndaqь bətə millət xedmətsəndərenең berdamlek həm tьvqanlьqь osen! Jəşəhen, leninsel mi'li politika!

37. „SSSR esse sьjnьfьnьŋ kapitalistik ildərdəge eşselər menən internatsional bəjlaneştare, SSSR eşselərenең bətə ildərden eşselare menən tuqanlьq soJuzь osen — sovettar respublikahьnьŋ kos həm qevət niged taştarьnan berehe bьna şul" (STALIN). Proletar internatsionalizm bajraqьn juqarь kytərəjek!

38. Profsojuz rabotniktarь, iptəştər! Profsojuzdardьŋ eşen jaqşьrtajьq, ulardь bьsьn məqələ qajtanan qorov ytkərəjek! Massaqa jaqьnьraq, proizvodstvoqa jaqьnьraq! Xedmətsəndərde kul'tura-tormoş jaqьnan xedmətlənderevde artaŋan jaqşьrtьv turahьnda kynerək qajqьrtajьq!

39. Partia həm xokymət direktivtarьnьŋ ytəleşenə kontrol' eşen bojevoj rəveştə Jəjep Jenərəjek! Massovьj kontrol' məktəbe aşa udarniktar həm in jaqşь aktivistardan dəvlət azamattarь kadrdarь Jetəşterəjek! Bjurokratlьq şeştərenə həm apparattardьŋ Jeteşđiktərenə qarsь yđ ara tənqit utьn kosəJtəJek!

40. Fabrik, zavod, kolxoz həm sovxoz udarnitsalarьn Jetəkse postarna yrlatev osen! Jəşəhen xedmətsən qatьn-qьddardьŋ ytə narqan Jəməqət aktivьnь!

41. Komosomol'est həm komsomolkalar, „Bedđen bətə sojuz kommunistik partiaŋьddьŋ toroslo uldarь həm qьddarь bulьnđь" (STALIN). Jəşəhen, bol'şevistik partianьŋ qevətle rezervahь, ьşanьslь jardamsьlьq — komsomol tonomo.

42. Jəş pionerdar! Maktanta dissiplinanь nьqьtьqьd! Fandar nigedenə eJə bulьqьd! Leninđen nəjək esen davam itterergə həm tamamlarqa ədər bulьqьd!

43. Jəşəhen nəjək sotsializm tədoloşendə həm ilenedđen qorqavsьlьqьn kosəJtev đa esse sьjnьf menən qulqa-qul totonoşon barьvsь fan, texnika, sənqət həm adəbiat ranotniktarь!

44. Jəşəhen jenevsel sotsializmdьŋ julrassьhь həm oJoştorovsьlьq VKP(b)!

45. Esselər həm kolxozsьlar! VKP(b) ergəhenə saftarьnьddь tegəlđaqьd! Partianьŋ general liniahь osen! Sotsializmdьŋ jeneve osen!

46. Organizatsion həm praktik eş ikense pislьlьqtьŋ nəjək surьstarь kimalenə! Yđen kiləşe janь organizatordarqa kin jul!

47. Revolytsion teoria-proletariattьŋ sotsializm osen kərəşendə qoral! Marksizm-leninizm niqeddarenə eJə bulьv osen! Bol'şevistik partia aqzalarьnьŋ ideJa-politik əderlektəren kytərev osen!

48. Partianь bətə ьşanьslьd—totanaqьhьd həm jəbeşep jərevse elementtardan tadartajьq! Daloj, sьjnfi doşman jardamsьlarь uŋ həm „hul" opportunistar! Jəşəhen Lenin saftarьnьŋ bol'şevistik berdəmlege! Jəşəhen, partianьŋ timer dissiplinahь!

49. Jəşəhen, Marks-Engels-Leninđen nəjək, jenelmət bajraqь!

Bətə sojuz kommunistik (bol'şevikstar) partiahьnьŋ Ydək komitetь.

JABOŊЬ SƏSEVGƏ

HABANHЬĐ SЬQЬV ƏSƏN

Saqmaqoş. (telegraf sujьnsa). MTS kolxozdarь 1 nojəbrđə 1051l ga tuŋqa herev planьn tulьhь menən ytənelər. Traktorđar menən 4 meŋ gektar hereldə.

Jaboŋь səsevgə haʁan hьđ sьqьv lozungahь astьnda tuŋqa herevđe davam itəsed.

MTS direktorь—Əxmi tьf.
Politaylek başlьqь urьnbasarь—Musin

— o —

SOVXOZ HƏRƏVĐE TAMAMLANЬ

Bişaylьk, 31. (Telegraf sujьnsa).29-sь oktəsrgə đim itselek sovxozь 1500 ga tuŋqa herev planьn 1525 ga itep ytəne. Herev davam itterelə.

Qьşqa ədərlek eşe qьđьv reveştə sara. Bətə sojuz konkursьna quşьldьq. Sovxozdьŋ iken se həm osenso ferma udarniktarь yđ ara sotsialistik dogovor tədəştelər.

X. Dəvlətşin

— ★ —

SARA KYREGED

HAJ HƏRƏLƏR

400 gektar...

Bьl Xəjsulla rajoŋь „Qьđsl oktəsr" kolxozьnьŋ tuŋqa herev planь. Plan şulaj, ə. unьn ytəleşe 22-se oktəsrgə 13,5 protsent qьna.

Kolxozdьŋ predsedatele Mostafin, əriqadir Moratsf həm Qjəliəkəreftər tuŋqa herev eşe menən his ber jeləkselek itməjđər. Kəndəlek herev normalarь 60 70 protsentqa qьna ytələ, jerđen tərənlege 10-12 santimetr həm kyp ara qьldьrьp herelə.

Ajrьm sdel'şina qullanьlmaj, 3-4 həban bergə herelər. Şunьn esen əriqadirđər xedmət kendəren bət' herevselərgə lə b-r tiged jađalar. Ə, bьl jaqşь həm şəp herevselər arahьnda rizalьsdьq tuvđьra.

Tuŋqa herevđe ədgən esen Mostafin, Moratof həm Qjəliəkəreftər Javap birergə tejeşter.

Jaxin

Het planьn ođelər

Miraq. Juldьbaj sovetьnda dəvlətkə het tapşьrьv planь 65 pr. qa qьna ytəlgən. Sovet dəvməlendə het tapşьrьa planьn ytəməvse 74 xuzalьqqaJjanqьđaq xuza. Ilqtar 50,qalqandarь kolxozsьlar) qa ata avьl sovetь tarafьnan ber tərle lə sara kyrelməj. Bьna Kinjabajeva jьlьq het tapşьrьv planьn 13, Qjamasof Qjajsa 15 həm Stalina 13 pr. qa qьna ytagəndar.

Utal uj menən het tapşьrьv planьn ədəvselər ebtenən tədəlgən akt avьl sovetь şkafьnda jatьp juqala.

Qj. IDRIS

MEJƏKƏ rajoŋь „Qьđsl bajraq kolxozьnьŋ maqtavlь əri gədirь (Komsomolka)

KOLXOZ DAROQA

JANЬ AOJZALAR KILƏ

DYRTƏJLƏ. (Başrostal) Dохod əylev tirəhendə ojoştoro'qan massovьj eştər kolxozdarqa janь aqьlьvdar talqьnь tavđarđь. Hunəqь ajdar esendə genə Dyrtəjlə MTS kolxozdarьna 94 xuzalьq aqıza bulьp iadelar. Xedmət kenəna tigən juqarь doxod janqьdaqtarьn kolxozqa jaqşь əndavse bulьp tora.

Kolxozdar janqьđaqtardь doxod əylevqa qəjtanan hajlav ajqanьs janqьdaq xuzalьqtardьŋ kolxozdarqa inevdore kəsjde. 21-se oktəsrdə bulьp ytken dəjəm jьjlьştan huŋ qьna 19 janqьdaq kolxozqa inde Xəder sovet dəvməlendə kolxozlarьv 92 protsent taşkil itə. Qj. IKSANOF

— DOXOD BYLEV —

OQƏMƏREF 500 BOT IGEN ALA

ZEJANSURA. „Səjetbattal" kolxozь 630 ga səsev planьn rajonda berense bulьp ytəgən kevek, juqarь urozajdь jьjnavdь la srogьnan elek həm his juqaltьvhьd tamamlanь. Dəvlətkə igen tapşьrьv, ssuda qajtarьv kevek plandar bətəhe lə yd srogьnda ytəldelər. Kolxozdьn yd dvigatele menən qьđv rəveştə igen huqьv eşe bara. 20-oktəsrgə bətə igenden 60 pr. tь huqьlьp bettə.

Bьjьl berense tapqьr kolxozda 5 ga jəşelsə baqsahь ojoştoroJqajnь, vaqьtьnda hьv hinep, utap jəşelsə baqsahьn in jaqşь tərbiə abtьna alьv hədəmtəhendə bьnda la juqarь unьş alьndь. 5 ganan 1250 bot kəbebtə, 2400 bot kartuf, 240 bot səgəldər, 300 bot kiser, 204 bot huqan həm başqa kyp kenə tər baqsa jemeştare alьnьp,unьş in qьhqa srok esendə jьjnaldь həm jaqşь haqlarlьq urьndar menən ta'min itelde.

Kolxozsьlar yddərenən artqan jəşelsələrde kooperatsia arqьn dəvlətkə lə hattьlar. Baqsasьlqtь artaŋan yьterev esen aldaqь jьlda jəşelsə majdanь 15 ga qa ietkerelesək. Bьqa bətə memkinselek tьvđьrьldь.

Bьjьl har xedmət kenenə 10-12 kilogram doxod alьnasaq. Kolxozdьn in jaqşь udarniktarьnan Qjemaref Farix 500 botqa jaqьn, Qjəəjdvllin Xəjrulla aqaJ 400 bottan artьq doxod alasaqtar. Bьndaj doxod alьvsьlar ber ular qьna tygel, ular dibtəlәp hanalalar.

Kolxoz ydenə kərək proizvodstvo qoramaldarь alьv esen dəvlətkə igen hatьv fondь ojoştorop, kooperatsiaqa 1800 bot igen hattь. Bьnan tьş airьm kolxozsьlar arahьnda la yd kərəktərenən artqan igendəren dəvlətkə hatьv eşe kiŋ jəjelderelde.

Kolxozdьn unьşlь adьmdarь aabьvsьlьq eşendəge jenevdəre menən genə siklənməj. Əlkə komitet plenumь qarardarьn kolxozsьlar massahь arahьnda əjranev, unь tajşanьvhьd tormoşqa atqara barьv hədəmtəhendə kolxozdьn hətselək, harьqsьlьq fermalarь jaqşь uq nьqlь nigedgə baebtьldь. Kolxoz fermalarьndaqь bətə məgədlə ere mai, həm bətə vaq maldar jьlь, həm jaqtь itep eşlangən standart torlaqtar menən ta'min iteldelər. Eş attarьna la bujьn 90 metr itep standart haraj eşlande. Fermalarda mal tərbiəhe dərəb qujьlqan. Ber genə lə sirlagən, ylgən mal juq. In jaqşь maldarqa mitislav ytkərelgən.

Mal tərəjəhenə in jaqşь udarnik həm udarnitsalar qujьldь. Hьjьr havьvsь Nəzifə apaj Qjeməreva ydenə berketelgən hьjərdərdь ajьrьm qarav arqahьnda kəndəlek 50 litr hət zadaniahьn arttьrьp ytəp kilə. Nəzifə apaj kolxoz idarahь tarafьnan ber nisə tapqьr aylaklangən. Harqsьlьq fermahьnda mal qaravsь Oorosof Kərim aqaJ mal tərnəhen anlap, veterinar-sanitaria jaqьn elgelə iteo quja alqan. Bьna sunьn esen də kolxozdьn dəvlətkə it, həm maj tapşьrьv zadanielarь (bətəhe 20,9 sentner) srogьnan elek tamamlandь.

„Səjetbattal" kolxozsьlarь aşjəl mul tormoşqa elqəştelər. Ular elqəselgən unьştardь kul'tura yheştare menən, kolxozqa janь aqzalar jalen itevdər menən nьqьtьvqa tejeştər. Bьnьŋ esen bətə memkinlektər bar.

Qj. Musin.

— o —

Eşkə huŋ sьqalar

Fedoravka MTS xedmətendəge „Tahirof" kolxozь 964 ga tuŋqa herəp, plandь 63 pr. qa qьna ytəne. Brigadalarqa birelgən grafik ber kendə lə ytəlməj. Bьna 1-se **Idrisef** brigadahь kenenə 8 ga urnьna 6,5 **Xəsənəf Kaşaf** brigadahь 5 ga urnьna 3 ga həm başqa brigadalar da,şulaj uq grafik buJьnsa aldalangən normanь ytəj almajđar.

Sənki, herevselər eşkə huŋ sьqьp, irtə qajtalar. Brigadirđar **Idrisef,Xəsənef həm Mortazindar** eş kenən tuk faidalanьv həm kendəlek normanь ytəv esen ber sara lə kyrmajđər. Kolxoz idarahь lə brigadirđarđьŋ bьndaj eşlekhedlektərenə qьrqa sik qujqanь juq.

S. NURЬJ

— o —

„OKƏBR" 100 S. IGEN HATTЬ

Ucalь MTS xedmətendəge „Oktəbr" kolxozь urozaj jьjnavđь unьşlь tamamlap bətəp dəvlətkə 100 sentner igen hattь. Bьnьŋ qarşьna kolxozqa eş qoraldarь alьnasaq.

N. Xəsbi,A. Qjazim

DƏVLƏTKƏ IGEN HATЬV

1700 SENTNER

MRAQ rajoŋь „Xodajserdin" kolxozsьlarь ytkən jьl xedmət kendərenə 2,8 kilogram igen alqajnьlar.Bьjьl kolxozsьlar xedmət kendərenə ytkən jьlqa qaraqanda la 6 mərtəəə artьq — 17 şər kilogram igen alalar. Kolxoz kooperatsia arqьlь dəvlətkə 1700 sentner igen hattь.

S. Kyşərbaj.

1100 SENTNER

QBJQЬ rajoŋь. Qalmaqul sovetьnьŋ „Qaraqol", „Işerdin", „Sotsializm julь" həm „Baştaş" kolxozdarь kooperatsiaqa 1100 sentner igen hatasqtar. Lakin, Qalmaqul sel'poь bьl igende qabul itev esen ber tərle lə ədərlek alьp barmaqan. Igen hatьv esen kiətər, igen qabul itevselər juq. Sel'pola igen hatьvsьlar alьrlьq ber genə tərle lə tovar juq. **Sel'poньn predsedatele Safin** „igen hatьp alьv minen eş tygel" tej.

Igen hatьp alьv eşenə totqarьlьq itevse Safin javapqa tartьlьrqa tejeş.

S. Məxəmətjanof.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

QAJOЊЬ TELEGRAMDARЬ

Stalinabad, 31. Ydenen qərəp matur əbərđərə menən Urta Azia uqьvsьlar kin massahь arahьnda tanьlqan xalьq şaqirь Məzit aqa Qjafuridьn ylev xəbəren işetep nьq tə'birlandek. Ydenedđen qajqьbьddь beliderabed. Bed, Başqortostan xedmətsəndər massahь sotsialistik ədəbiətte səsək atьrьv julьnda kerəşselər jetesterer tip bşanabьd.

Tazikstan SJS predsedatele: **Nasьjrьl**

***

Qazan, 31. Tatarstan jađьvsьlar sojuzь, avьr reaksia jьldarьnda jarlьlar monon jequttasa jьrlavsь, Oktəbr revolytsionir qart jađьvsьlardan Başqortostan respuni kalь xalьq şaqirь Məzit Qjafuridьn vaqьtьnđ ylevе turahьndaqь xəbərđe işetep tərən ta'hirlandek. Başqortostan jađьvsьlar kollektivь—Lenin bajraqь əjlənəhenə, vaşьnda proletar ədəbiatten daht izadsьhь Maksim-Gor'ki torqan Sovet Jađьvsьlar sojuzь əjlənəhenə taqь la nьqьraq ojqaşьrđar tip bşanabьd.

Zamanqulof, Səjfullin, Majlin, Mysypipof

***

Almaata, 31. Xedmətsəndər tormoşo həm bəxte turahьnda jьrlavsь jьrsь bulьvь jaqьnan Qazaqstanda şul tiklem populər. revolytsionir qart jađьvsьlardan Başqortostan respuni kalь xalьq şaqirь Məzit Qjafuridьn vaqьtьnđ ylevе turahьndaqь xəbərđe işetep tərən ta'hirlandek. Başqortostan jađьvsьlar kollektivь—Lenin bajraqь əjlənəhenə, vaşьnda proletar ədəbiatten daht izadsьhь Maksim-Gor'ki torqan Sovet Jađьvsьlar sojuzь əjlənəhenə taqь la nьqьraq ojqaşьrđar tip bşanabьd.

Zamanqulof, Səjfullin, Majlin, Mysypipof

QALA TƏĐƏVGƏ

32 MILLION HUM

Magnitoqor, Magnitogorđa qala sovettarьnьŋ xlsa ptarьn tьnlav jьjlьştarь đur aktivlьq menən ytə. Sotsialistik qala tədəv eşenə hunqь jьldarđa 32 million hum adsa halьnqan. Məktəp hanьn elekke 22 nan 63 kə jetkererge. Hьv stansahь həm stadion halьnqan. Jəmə qətselek jərđamьnda bəqən qala baqsahь jahalqan, 105 meŋ tep aqas həm 200 meŋ tep qvaqьq ulьrtьlqan. Qala keslə avtobustar parkь menən ta'min itelqan, berense kiđəv tramvaj halьna, metallurgtar hamjь h.b. kul'tura—tormoş ucrezdenlarь halьna.

184 KOLXOZ BYLƏKLƏNDE

Moskov, RSFSR Narkomzemь kolxozdarđa massovьj produktivnostь uqьvlarь ojoştorov konkursьnьŋ jomqaqьn jahanь. Bьl konkursta agronomdar, zootexniktar həm vetvraclar qatnaştьlar. Bətəhe 30 meŋ konkurs onьlgatsiahь tarьtьlqan, konkursta qatnaşьvsьlar 1166 tynərək oJoştoqandar, ulardь 36 meŋ kolxozsь uqьqandar. Konkursta aldьn sьqьvsьlardan 184 kolxoz ayləklande.

*****Saratof,** 1. Saratof krajь 28 oktəsrgə dəvlətkə igen tapşьrьv planьn tultьrьp ytəne. Kraj artta qalqan kolxozdar həm janqьđaq xuzalьqlar tьəbenə igen tapşьrьvđь davam ittero.

SSSR ҮDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

„Tolmacef"isemendəge EKQA xərbi-politik akademiahьnьŋ đur elqəşev həm đur xedmettəren ilkə a'ьp, unьn tođelevenə 15 jьl tuьv ajqanlь SSSR Ydək Başqarma Komitetь qarar ita: „Tolmacef"isemendəge EKQA xərbi—politik akademiahьn Lenin ordenь menən aylaklargə SSSR Ydək Başqarma Komitetь predsedatele: **M. KALININ.** SSSR Ydək Başqarma Komitetь sekretarь. **A. ENUKIDZE.**

Məskəv. Kreml, 31-oktəsr 1934 jьl.

SSSR—ESTONIA SAVDA DOGOVORЬ ODAJTOLDЬ

Məskəv, 1. Tьşqь savđa eştare xalьq komissarьqь Estonia menən savđa kileşevenə qul qujđь. Bьl kileşev Estonia menən 1929 jьl tədəlgən savđa dogovorьn ytkerev həm əbtəvđən tora. Kileşev qaqьđьna Soveitar soJuzь isemenən Tьşqь savđa xalьq kommissarь ip. Rozengol'ts, Estonia tarafьnan xalьq xuzalьqь həm finans ministere g. Sel'ter qul qujqandar.

Jaŋqьđaqtar kolxozqa inələr

Yinnitsa, 1. hunqь 3 aj esendə Vinnitsa əlkəhendə 18 meŋ 650 janqьđaq kolxozqa indelər.

Əfələ halьna torqan xəkymət jortonon proekte.

Bakuđa jer helkenev

Baku, 31 Oktəsr 19 səqət 16 minutta (Baku vaqьtь menən) Bakuđa həm rajonьnda kesle jer helkenev bulđь. Qajhь ber ejđərđə nəmələr helkendelər həm stukatorkalar qoJolop təştelər. Şulaj uq Adzkasulda la kesle jer helkenev bulьvьn xəbər itələr. Əlqə alьnqan məqtyməttərgə qaraqanda jer helkenevđen usaqь Şemaxin rajonьnda ikən. Bakuđa jer helkenev 5 balla jetə.

Tiflis, 1. oktəsr bajramьnə qarata Zakafkazia timer julьnda qьbqa tulqьnlь janь radio stanslahь eksploatatsiaqa tapşьrьlasaq. Bьl radio stansia Maskəv menən daimi bəjlaneş totovqa jardam itəsək.

AZOV—KASPI DINGE BEN TOTAŞTORЬV

Rostov—Don, 31. Azov həm Kaspi dinqeddəren totaştorasьq Manьjc jьlqa julь tedəv eşe jəjep jenərelde. Veselьj ntarь janьnda jahalasaq bьvaqa 600 meŋ kвm. nan artьqьraq tupraq ejelde.

Totoş telefonlaşqan rajondar

Leningrad. Leningrad əlkəhendə 25 rajonđь totoş telefonlaştьrьv eşe tamamlandь. In janь telefon apparattarь qujьldь. Urьnđarđaqь stansialar həm tejənjarđen bələhendə lə təvlek əjlənə dezur itələr. Şulaj uq elkələrge MTS lar đa telefon menən totaştoroldьlar.

JANЬ IZAD

Baku, 1. Sovet neft promьşlennostь at qađanqan professordar Skvortsof həm El'jaşevic tarafьnan izad itelgən „termolift" tigan janь qimmətle priaor aldь. Bьnьŋ menən eksploatatsion neft' kəbəktərən parafindan elektr jarđamьnda tađartьrqa memkin. Kəbəktđrđe elektr jarđamьnda telaqən tərənlektə max sus kabel ytkərməjensə yk qьđđьrьrqa memkin.

„Termolift" aftordarь yđđərenең burьstarь itep-juqarь temperatura bəbmь qatlamьnda jer abtь neft krekingь buldьrьvđь qujalar.

Professor Skvortsof həm El'jaşevictarqa trest bylək itep 60 meŋ hum aqsa birđe. Şulaj uq „termolift" tь hьnav vaqьtьnda qatnaşьvsь başqa esselər həm inzener-texnik ranotniktar đa byləkləndelər.

MNR VƏKILDƏRE KIEVTƏ

Kiev, 31. 30 oktəsrđə Dnepro GES tan sьqьp Mongolia xalьq respunlikalьnьŋ ministerđər sovet predsedatele hən tьşqь eştər ministere Gendun həm unь ođatьp MNR tьşqь eştər ministere urьnbasarь Dugurzan, MNR huqьş ministere urьnbasarь Dasi—Cerip həm Mangollanьn SSSR đaqь vəkile Darizan Kievkə kildelər. Qunaqtardь SSSR Sovnarkom predsedatele ip. Lyscenko qabul itte.

Gor'ki krajь 86907 tonna igen hattь

Gor'ki, 31. 25 oktəsrgə tiklem Gor'ki krajьnda kooperatsia aşa 86907 tonna igen hatьp alьndь.Vaznesenski rajonьndaqь „Voroşilof", „1 maj" isemendəge kolxozdar kooperatsiaqa 138 tonna igen hatьp jək avtomasile alalar. Ardatof rajonьndaqь „Pobeda" kolxozь 1 avtomaşina həm malsьlьq fermahьn şulaj uq 320 kolxozsьnьŋ ejən elektr menən tə'min itev esen kərəkte onorudovanielar hatьp alь.

IT TAPŞЬRЬV 77,4 PR. QA YTƏLDE

SSSR Adьq eştare xalьq komissarlьqьnьŋ məqlymətenə qaraqanda, bətə sojuz dəvməlendə it tapşьrьv planь (1933 jьl tapşьrьp jetməgəndəren də inderep tьəplaqəndə) 21 oktəbrgə 77,4 pr. qa ytəlde.

Jьlьq planđь in unьşlь ytəvselər: Qrьm, Zakafkazia, Belorosia, Tatarstan, Leningrad əlkəhe, Tənjьq kraj həm Alьş kenьsьqьş krajь.

It tapşьrьv eşe nasar barqna rajondar: Urta Volqa krajь, Voronez həm Kurski əlkələre, Qazaqьstan, Kenəjbş əlkə, Vlanisa, Xarkof, Os-Irtьş elkələre.

It tapşьrьv planьn ytəđə sovxozdarđьn, aigerək tə Narkomsovxoz xuzalьqtarьnьŋ artta qalьp barьvđarьn kyrhətep ytergə kərək.

ŞAQIR MƏZIT OJAFURIÐЬ KYMEV

ŞAQIRÐЬ KYMGƏNDƏ

Iken zal aegən yðenen qəðəttəge tebən juqaltqan. Unьn ese lə həm başqa vaqьttarda jaltarap kyrengən stenalarь lə aegən əllə nisek qaranqьraq, jamanhьvraq tojola.

Urtala ebtəl hьmaqьraq ilep eşlengən, qeldər menən uratьlqan,səskələrgə kymelgən urn ebtəndə şaqir joqlaj.Unьn jəde tьnьs. Quldarьn k krəge ebtenə quljqan. Ebtəndə qarahьv zatqər kastjom. Tyşendə matbatqasьlar sojuzьnьn bildəhe jaltьraj, mujnьnda jefək galstok.

Berense qaravqa, ul—səskələktar arahьna xəl albrqa jatqan həm xəder genə təmle joqorqa talqan kevek kyrenə. Unьn tirəhenən, atьr həm monhьv qьna aqqan jьlqanь xəterlətep, ber ber artь edlekhəd aqьlqan keşelər də yddərenen tavəş-tənhьd qьna ytevdəre, ajaqtarьn haqlьq menən batьvdarь, məmkin tiklem tьnsьlqtь bodmahqa tьrьşьvdarь menən unь ujatьvdan jəkl borsovdan qurqqan kevek bulьp kyrenələr.

—„Juq, juq Məzit aqa ul bьlaj qьna...“

—„Ul xəl albrqa qьna...

—„Yðenen milliondar əsən tanьş tavьş menən taqь la keslerək, taqь la janqьratьbraq jьrlar əsən xəl albrqa qьna... tip ajtke kilə. Məzit aqanьn hunqь minu tarьna tiklem yddərenen kesen həm ytkerlegen saq qьna juqalimaqan kyddəren mənqegə jomolqandar itep tanьqь kilmaj. Gyjə ular xəder asьlьrdar da, Məzit aqa bedden alqa batьr. Yðenə genə xas bulqan jaqьmlьq menən jьlmajьr da, qədətensə kelə-kelə hyðqə başlar. Ə kaşqalar unь tьnlardar. Qlədattegesə jaratьp, yddəren onotop jotloqop tьnlardar kevek tojola.

Unьn janьnan keşe edəlmə-ne.Unьn sire kesəjgəngə tiklem yk hər ken hajьn unьn janьnda bulьv, unьn betə horavdarьn vaqьtьnda qənəqətlənderev esən sovet jaðьvsьlarь sojuzь tarafьnan Məzittең kyptənge bergə eşlegən iptəşe, jaqьn həm jaratqan cutь Qjəli aqa Isxaqьl bildəlap qujьlqajnь.

Məzit aqanьn sire kesəjev menən Başqortostan sovet jaðьvsьlarь sojuzь predsedatele urьnbatarь Amantajьf jetəkselegendə jaðьvsьlardan unьn janьnda təvlek əjlənəhenə daimi dezorstvo ojoştroldo.

27-se oktəbrdə unьn sire tarьnda qьlь jetdirək tet aldь. Bьl kendə unьn xəlen belergə Afzal aqa Tahirof, Xəsia Xəsə nef iptəştər kildelər. Tanьlqan jaðьvsьlardan Qj. Qəmər, Imaj Nasiri, Bulat Işemqol, Qj. Amantaj iptəştər unьn janьnan betenləj, tip ajtetlek sьqmanьlar. Şunьq ebtenə unьn xəlen belev esən Texfət Janəbi, Sələx Jamalejef, Kərim Idelquzin, Canьşbi, Başər Xəsən, Qj. Qəzəj, Ablajeski, Əminef, Maqazьf, Ixsan, Məzhar Abdul, Əmin Zəbajeref, Məhdi, Janbarisof həm başqa iptəştər inep unьn xəlen beldelər. Bьl vaqьtta əle Məzit aqa yðenen aqьlq kəsən jьlьp, quldarьn xərəkatlənderep yðenen adaqqь hyðdəren əjtep qalьrqa tьrьşa ine. Şul tennə jaqni 28 oktəbrgə qaraqan tennə respulika ebtenə ður qajqь qara qanatьn jəjde. Sovet jaðьvsьlarь sojuzь tarafьnan sirat aqь dezorqa qujьlqan jaðьvsь Ablajski həm Başər Xəsən iptəştər tetefon arqьrь xəkymət həm partia, jaðьvsьlar sojuzь jetəkselərenə:

—„Bəgən ber səqəttə 38 minutta ataqlь xalьq şaqirь Məzit Qjafuri yldel“ tigən qajət kyneined həm ður qajqь xəbəren birdelər. Bьl xəbərde telegram Məskəv, Qazan kevek qalalarqa həm betə ilvqan respuslikalarqa tarailь. Aşьqьş rəveştə xəkymət komissiahь tedelde. Unьn qararь bujьnsa 28 oktəbrdə kendedgə səqət berdə məxrymden kəvðəhe Ðlə qala sovetь zalьna kyserelde.

Şaqirde hunqь tapqьr kyrep qalьv əsən xedmətsəndərgə memkinlek birelde. Bəgən ikense ken inde—ular aqьn hьv kevek edlekhed aqьlalar. Ularðь urtaq qajqь sornaqan. Ular, batşa Rossiahьnda yddərenen zarðarьn, mondarьn, inrəv həm asьnьvdarьn hьd qan, bəjək oktəbr jalqьnь kytərelgəs tə yddərenə quşьlьp, ularðьn dərttirən, intuziazmdarьn, jenevdəren jьrlaqan **ataqlь şaqir-kəslə hyd masterь, bəjək xudoznik** menən hunqь tapqьr xuşlaşьrqa, unьn tьnьs joqoqa sumqan jeðenə qarap, unь məngegə jerəktərenen in jьlь urnьnda haqlajasaqtarьna ant həm vəqədə birergə kilgəndər. Ular kemdər hun? Ular—jaðьvsьlar, zurnalistar, xəkymət aqzalarь, eşse ojoşmalarь vakildəre, studenttar, politbylek rabotniktarь, Qьðьl armiestar, qalaqa kilgən kolxozsьlar, pionerðar, artestar militsianerðar həm başqalar.

29-sь oktəbrdə səqət este huqьvrqa qala sovetь aldьna Ðlelege zavod-fabriktardan, ucrezdenia həm uqьv jorttarьnan kolonnalar aqьldьlar. Ðs səqət 20 minutta tabut janьna inev tuqtatьldь. Bьl vaqьtta inde tabut janьnda pocotь qaravьlda: Afzal aqa Tahirof, Bulasьl,Əxədyllin,B.Işemqolof iptəştər toralar ine. Ularðь pocotь qaravьldan in hunqь sostavь bularaq iptəş Bьjkin, Xədisef, Bьckof, Vaxitof iptəştər almaşьrðьlar.

4 səqəttə 20 minutta muzьjkanьn tetratkes rəveştə matəm marьşь ujnavь ahtьnda partia Ðlkə Komitetь sekretarь Bьjkin, Başsovnarkom predsedatele **Bulaşьf**, Başqortostan starstahь həm sovet jaðьvsьlarь sojuzь predsedatele **Afzal aqa Tahirof**, Ðlə qala rajkom sekretarь **Vaxitof**, „Başqortostan“ gazetь redaktorь həm tanьlqan başqort jaðьvsьhь Texfət Janəbi həm xəkymət aqzalarь Əsxədyllin, Bulat Işemqoi, Xədisef iptəştər Məzit aqanьn səskələrgə kymelgən tabutьn qala sovetьnan kytərep sьqtьlar. Ular artьnan Məzit aqanьn jaqьndarь, xəkymət aqzalarь, jaðьvsьlar həm zurnalistar sьqtьlar.

Kolonnalar qajqьlь jed menən əkeren genə Zensof uramь kul'tura həm jal itev baqsahьna quðqaldь. Bьl vaqьtta inde Məzit aqanь kymev mərasimenə kilgən kolonnalarðьn igesigə kyrenməj, uram ður demonstratsia tebən alqan, xalьq hanь 15-16 mendər samahь hanala ine. Alqь safta barqan jaðьvsьlar tabutь kytərep baqsaqa ingəndə kolonnalarðьn ikense oso qala sovetьn ytep bəlməgəjnelər ələ.

Səqət 5 tə tabut kul'tura həm jal itev baqsahьndaqь iptəş Şahit Xoðajberðin qəbərə menən ber rəttən əðerlangən urьnqa kiltereiep jetkerelde.

Afzal aqa Tahirof triaunaqa batьb. Ul Məzit Qjafuriðьn Oktəbr revolytsiahьna tiklem başnan kisergən avьlьqtarьna, unьn qaj ber talar jaðьvsьlarь kevek burzuazia qarəmaqьna tapşьrьlmavьna, bəlki məqlymәten kytərergə tьrьşьv menən bergə , eşsən massa arahьnda bulьvðь artьq tabьvьna həm ular menən bergə bulьp, idevse, təlavsь sьjebitarqa qarşь baş kytərevenə tuqtalə.

Unьn—proletariat həm eşsəndər doşmanь bulqan aq imigrant tatar başqort burzua jaðьvsьlarьnьn qurqьtьvðarьna, Zəkiselərðen həm Soltanqəlejefselərðen tajpьldьrьrqa tьrьşьvða r ь n a qaramaьtan proletariat revolytsiahь relsahьnda nьq torovьna, ularqa qarşь otpor menən javap birevenə tuqtala.

— Məzit aqa Qjafuriðь Aizal aqa Tahirof—bəjək Stalin jetəkselege aьtьnda sьjnufьbð sotsialistik jamqiət tədəvselərðen aktiv kərəşsehe bulðь, ti:

Bed unьn xedmaten, unьn ður həm qəderle xedmaten onotmavьð. Partia jetəkselegendə ədəbi fronttaqь eşebeddə taqь la kesəjterəð, taqь la artьtьrðələşe, industrializatsia turahьnda kontrrevolytsion hyddər həjlәp jərəgən saqьnda Məzit aqa janьnda ber-ike tapqьr bulðь. Berehendə min də xəder bulðьm. Bajьmaitьf bьl vaqьtta „Kommunia“ gazetьnda faş itelgən fekerðəren hejlәp alьp kitte. Məzit aqa bьqa nьq aptьraş belderde: „Bəj bəj! Hin nəmə hejlәjhen. Partia menən xəkymət tarafьnan, betə eşsən massa tərafьnan jaratьlqan fekerðər ðe kire qaqahьn. Jurьjmь, bьnlapmь hejlәjhen?“ tine.

Hunьnan Bajьmaitьf Məzit aqaqa „nimes telen ejrənev“, „Ingliz telen ejrənev“ tynərəktərə tədərgə kənəş birgən. Şul eşte bьnda ojoştorop jebərevðə julbaşsь bulьvьn horaqan.

Məzit aqa miną hunьnan bьl turala şulaj hejlәne (bəlki, ul başqa iptəştərgə lə hejlәgəndər, lakin unь hejlәv-hejlәməven ajtəmәne):

— Unьn ul təqdimenən başta uq əllə nindəj şik totop: „əle bьndə unьn qəjqьhь juq. Minə, urьhsanь jaqьsraq ejrənev kərək ine. Yðenedðen Sovettar sojuzьnda jəşəgən xalьqtarðan ber nisəhenen telen ejrənev də jaqşь bulьr ine“ tip javap birgə;nem. Bьl javabьm dərəh tə bulьp sьqtь, şiklənevem dərəthə sьqtь: Bajьmaitь kyrəhen, şundaj tynərək iseme menən yðenen kontrrevolytsion fekerðəren, soltanqəlejefselegen taratьv tynərəge tədərgə bulqan,—tine.

Məzit aqanьn eşlegən eşe pəxtə, jaðьvь asьq həm hər kem uqьj albrlq bula torqajnь. His ber nəməhen qaralmaqan kəlgə matbuqatqa birməj, motlaq aqqa kyserep birə torqajnь.

Batьp sьqqan aralarda berəj nə mə ebtenuə eşlap, şunь bətərəq kilgən saqь bulha həm „Məzit aqaj bьl əjbərəŋ bik vaqьtlь kytərelgan nəmə, irtəgələrgə gazetaqa urьnlaştьrqanda bik jaqşь bulər ine. Əllə ydem menən alьp kitəjemme ?“ tihən, unajhьdlana, aqqa kyserelməgən bulьvьn, taqь ber nisə qat qarap sьqьlьrqa kərəklegen əjtep, taqь ber nisə tərlə səbəp tabьp, ətəittə, ydendə alьp qalə, irtəgə jəki tid arala tapşьrasaqьn vəqədə itə torqajnь.

Ðj tormoşonda şulaj uq pəxtəlekte həm ekonomianь jaratьp, har nəmənen urьnьnda bulьvьn yd vaqьtьnda eşlaneven kydətə ine.

Bьl ej eşe, bьl qatьn-qьð eşe, tip tormaj. Turь kilhə, əqər Zəhrə apaj əjdə bulmaha, samavьr quja, kirasinka kejlәv, idən heperev, mejes jaqьv kevek nəmələrðen barьhьn yðe başqara. Mejeskə jaqьv məs'ələhen ajrьvsa jaratьp eşlaj. „Mejeste əjbətlap, kəlmə'əp jaqьrqa həm ber terlerək jьvanlьqta jarьlqan, ber tigəd qoroloq, jeveşlektə bulqan aqəstarðь jaqьrqa kərək: Şulaj ithan, meestəge utьn tigəd janьp bətə, ejlgə lə jьlьlьq tigəd təşə. Kyp keşe bьna şul serðe belməj“ ti torqajnь.

Şulaj. Ul ej eşen his vaqhьnmaj eşlaj. Bьlьr ber vaqьt Zəhrə apaj menən bələkəj ulь Xalit avьrlqas həm nьjьl Zəhrə apaj ðьn ajaqь imgəngəs həm Xalit taqь avьtьj başlaqas, ularðьn artьnan uxaxьvajt itev eştərenen barьhьn tejerlek yde başqarьp jərəj torqajnь həm jərəne. Əle nьq xəlhedlənep, passtilgə jatьr aldьnan qьna kələp:

— Ðjdə in tada keşe min, tip səj urnь ədərlәp jerənə.

Məzit aqaj iptəştər menən hejlәşep ultьrqan saqta, əgər iptəştərenen hejlәgən hyddəre oqşamaha, unьnsa, ul hyddər urьnhьd tabьlьa, ydenen rizahьdlьqьn şunda uq asьp halmaj, nəlkі ber ad hydgə qatnaşmaj ultьra. Iptəştər bьnь anlamahlar, əd genə tavьş sьqarьp hьdqьrьna, inde bьnь la təşenmahlər, hyddе ikensegə kyserev kərəklegen əjta torqajnь.

Ul kyrnekle gazettardьn bətenəhen aldьrьp, uqьp bara, xalьq ara xəl, partia həm xəkymətten kyrgən saralarьn jentekləp uqьp bara ine. Sovet jaðьvsьlarь sojuzьnda hejlәngən bətə dokladtarðь, ataqlьraq keşelərðen həm jaðьvsьlardьn hyddəren bətahen uqьp barqajnь. Sovettar Sojuzьnьn milliattar ligahьna ineven şatlanьp qarşь aldь. Lakin „milliattar ligahьna inev menən bedden sovet xəkyməte tike batьstardь tylərgə buldьmь ikən tip qurqьvqa təşəm əle“ tine. Min ul turala şiklənməvemde beldergəs, „Stalin həm bedden eş başьnda torqan başqa keşelərenəð nelmaj eşlemaj“ torqandardьr inde. Şulaj də min milliattar ligahьnьn ustafьn qarap sьqqьm kilə. Qajðan tabьrqa ikən?“ tip qujðь.

M.Gor'kiðьn jaðьvsьlar s'jezdьnda hejlәgən telmәren bik jaratqanьn, unь anlajьşlь itep ydenəððen telgə kyserergə kərəklegen həm bətə jaðьvsьlarqa yddərenen jaðv eştərendə şunь qullanma itergə tejeşlektəren hejlәne.

Minən sjezdьn nisek barganьqьn, eske tədələşen detal' rəveştə horaştь həm Qjalimjan aqa,Ibrihimoftьn bula almavьna qajqь belderde. Min „hin də ьna bula almanьn şul“ tigəs.

— Min inde nьqьraq avьrьv keşe həm tel də belmajəm bit!' tine.

Unda yð teldərendə hejlәvselər kyp buldь. Betə sit il jaðьvsьlarь yð teldərendə hejlәnelər!' tigəs tə ul:

— Juq inde ul minen əsən məşəqəlle bulasaq ine,-tine.

Ðurьraq jaðьvsьlarðьn ni təblə buhьvdarьn, nəmə kejenevðəren berəm-berem horaştь:

— Gor'ki ni təblə, bik jədəməgənme əle? nəmə kejgən, nisek hejlәj? Sirafimovicts kyrðenme? Novikof Priboj ni təblerək? Hed qajða ultьrqajnьqьð, aldamь, arttamь? Tatarstan jaðьvsьlarьn, Lahutinь kyrðenme? h. b. h. b. sa horavdar birde.

Juqarьla min Məzit aqanьn terlə gazettar aldьrьp, şulardь uqьp, tikşerə barьvь turahьnda ajttem. Ul ulardь uqьp qьna qaldьrmaj. Ular turahьnda feker jerelə, xalən belergə kilgən keşelərðen nindəj tekerðə buhьvdarьn horaşa;

— Fələn nəmə turahьnda uqьnьqmь? hin nisek ujlajhьn? qapьl horav qujьp mine aptьratqan. qьðartqan saqtarь la kyp buldь. Sənki hin ni nəmәne uqьmaqan bulahьn həm ni tip ajtergə lə belmaj, aptьrap qalahьn. Ul eşten nidə ikənen şunda uq teşənəp ala:

— Əllə hin ul gazettь aldьrmajmajhьnmь? aldьrьrqa kərək Uqьrqa kərək. Vaqьtlь mateuqat bətə tormoşto saqьldьra torqan əjber. Heðgə, partialь keşelərgə bigrək tə kərək ul,-tl. Min:

— Gazettarðь aldьrьvьn aldьram. Lakin bьna ul nəmәne nişlapter uqьmaj qaldьrqanmьn. Əllə vaqьt tana almaqanmьn inde,-tip ydemde aqlarqa tьrьşam. Ul haman da hydendə istar itə:

— Bulmaь, gazeta keşehe ul nəmәne kyrmaj qalmaь, kyrha uqьmaj qalmaь. Hin, moqajьn, ul gazettь aldьrmaj torqanьnьndьr?-tl.

Qьðara-qьðara iqtiraf itergə tura kilə.

—Ix, hed jəştər! Bьna hed jəş tərðen barьhь la tejerlek şulaj. Gazeta uqьmaqas, tormoşton barьşь menən nisek tanьş bulahьn da, massanьn tьnьşьn nisek anlajhьn,-tl.

Məzit aqa hunqь kəndərenə tiklem massa qajqьhь menən qajqьrtь. Massanьn xəlen, tormoş, kən-kyreşen qajqьrtь. Igen jьnav, igen tapşьrьv barьşь menən qьðьqhьndь. Massa turahьnda, massanьn telәge, maqsatь turahьnda jaðь. Unьn hunqь jaðьlьp bətmaqan əjbere lə şul massa turahьnda, abjekt prizьvqa kilevselər turahьnda ine.

Məzit aqa massa esendə tьvðь, massa esendə yðte. Massa xəlen jaðь. massanь qajqьrtь, massa telәge menən ber telәkte bulðь.

Şunьn əsən massalar unь jaratь, jarata ine. Şuqa kyrə, unьn kəvðəhen un menlәgən massa oðatto.

HYRƏTTƏ: Məzit Qjafuriðьnkəvðəhe qala sovetь zalьnda. Pocotnьj qaravьlda: Afzal aqa Tahirof, Əsxədyllin, Bulat Işemqulьf, xədisef hьə. iptəştər.

MAZHAR ABDULLIN

(Məzit aqaj Qjafurigə)

Встань,Земля, в почетном карауле
Над последним берегом
певца
А. ПРОКОФЬЕВ

XUŞ ŞAQIR

I

Kiske hedək bujlap
jel hьrqalaj.
Qajqь qosaqlaqan Ðjenə.
Tav baştarь qojaşjalqьnьnar.
Al-qьðəl ut bulьp elgerðe
Qomharahь osqan kyp
keşelər
Tyвən qarap banьp torðolar.
Ojoqtaqь matur tьnlьqtь la
Hidmənelər, məjet kettelər.
Es boşovь taqь arta bira
Qaraə torhaŋ şundaj xəl
dərðe
Nindəj avьr...

Hujhalar ða
Əjtmaŋ inem min bьl xəbərðe:
Şaqir ylde.
Jьrlap tipkən jerək
Hunqь kesə menən sirtelde:
. . . . . .
Muzьjkanьn matam tavь-
şnan
Eŋer qavşap artqa sigende.
Kyð qarahьn qira
Kyð jəstəre,
Ilap torqo kilə jəş menən
Lakin ilav qьna ad tojola
Qbsqьrqьhь kilə qan menən.
Jərəgendə
qəder belə torqan
Tojqo bulha hər ber keşelə,
Kynel hədlavðarьn nisek
tothon

Jəşerep alьp kykrək esenə..
Terelərðeŋ iŋ terehe bulqan
Şaqir ylde,
Şaqir-kərəşse.
Tedelegeð jьrðar hunqь
qabat,
Komandir bul uqa
Hin Eşse.
Əj, hin şaqir
jərəgeŋde hərmə-
Kem ylmənlek unda,
Kem jəşəj
Kem həjləşə şulaj telhed
kəjə,
Kem huŋ hineŋ menən
kəŋəşləj?

II

Başqa şaqirðarðьŋşiqьrьna
Oqşamaqan matur jьrьnda
Kisə,
bəgən
həm irtəgələrðe
Jaŋqьrattьŋ qoros tavşьnda.
Yð artьndan ynkən
jəş kəstərgə
Jьr başьhь buldьŋ maŋgegə.
Hineŋ ismeŋ qojaş bulьp
janьr
Jəddər əsən tygel, meŋ-
dərgə.
Jer şarьnьŋ bəjək eləşendə
Nindəj matur tormoş qorol
qan.
Unda hineŋ jomoşaq
tьn alьşьŋ
Həm ber tamsь qanьŋ
quşьlqan.
Xuş bul şaqir.
Xuş eul batьr jьrsь,
Xuş poezia bajraqь.
Hineŋ miranьŋdь
onotmasьð.
Xuş şaqir...

X. 1934

QAJOIЬ TELEGRAMDARЬ

Erivan, 31. Xalьq şaqirь Məzit Qjafuri ylev ajqanlь Ərmənstan jaðьvsьlar sojuzь pravleniahь Başqortostan xedmətsəndərenə həm Başqortostan jaðьvsьlarьna tərən qajqь belderə. Ərmənstan jaðьvsьlar sojuzь: **Simynən.**

◆●◆

Leningrad, 31. Başqortostan respublikahь xalьq şaqirь həm Jaðьvsьlar Sojuzь idara aqzahь Məzit Qjafuri ylev ajqanlь Leningrad sovet jaðьvsьlarь tərən qajqь belderə

Sojuz pravleniahь

◆●◆

Almaata, 31. Başqortostandьn tatantlь xalьq şaqirь Məzit Qjafuriðьn vaqьthьd yleve turalьndaqь xəbərde işetep, Qazaqstan sovet jaðьvsьlarь sojuzь prezidiumь tərən borsoldo. Unьn Başqortostan qьna tygel, ə betə konsqьş xedmətsəndər qatlamьna nindəj sikhed mexəbbət menən buqatьlqan bulьvь bedgə jaqşь bildəle. Ul ylde, lakin unьn şiqьrðarь əle odaq jəşərðər həm betə donja re volytsiahьna xedmət iterðər.

SJS predsedatele: **Zansuarьf**
Javaplь sekretarь: **Quanişьf.**

◆●◆

Qazan, 31. Tatarstan Yðək başqarma komitetь, tatar xalьq şaqirь, sovet jaðьvsьlarь pravleniahь aqzahь Məzit Qjafuriðьn vaqьthьd yleve ajqanlь tərən qajqь belderə. Tatarstanda kin kyləmdə tanьlqan bejək şaqirðь xedmətsəndər kin massahь aik jaratalar ine. Sotsializm xalьq xedmətenen maqtavlь jьrsьhь juqalьv ður qajqьhьn Tatarstan esselər həm kolxozsьlarь Başqortostan eşsəndəre menən urtaqlaşa.

Tatarstan YBK predsedatele: Ojypьf

◆●◆

Novosibirski, 31. Məzit Qjafuri ylev ajqanlь tərən qajqь beldeređ. SSSR xalьqtarьnьn ədəbiətitere səskə atьv esən bətə şartlar tьvðarьlqan ber momentta, milli şaqirьbьððьn yleve ajrьvsa avьr. Janь kes həm janь talanttar edlәp tapqan xəldə, krajьbьððьn milli ədəbiəte yðevgə taqь la ðurьraq energia menən jarðam itəjek.

SJS pravleniahь

◆●◆

Jalta, 31. In qart sovet şaqirьnan Məzit Qjafuriðьn ylev xəbəren tərən qajqь menən işettem. 30 jьl davamьnda Qjafuri ədəbiat frontьnьn arьmatь-talmatь rabotnigь bulьp kilde, unьn in jaqşь əbərðəre proletariat revolytsiahь menən bəjlәngəndər.

Xuş bul qimmətle duðьm Məzit! Sovet xedmətsəndər massahь hine onotmatь, hineŋ izadtarьn oðaq jьldar davamьnda sotsializm esən kerəştə ədəni qoral bulьp xedmət iterðər.

QJALIMJAN IBRAHIMЬF

◆●◆

Samara, 31. Başqortostan xalьq şaqirь Məzit Qjafuri ylev ajqanlь Urta Volga jaðьvsьlarь tərən qajqь beldelər.

SJS Urta Volga kraj pravleniahь

◆●◆

Frunze, 31. Qьrğьðstan sovet jaðьvsьlarь sojuzь Başqortostanðьn ataqlь jaðьvsьlarьnan Məzit iptəş Qjafuriðьn vaqьthьd yleve turahьndaqь xəbərde işetev menən, bь avьr jumalьtь ajqanlь Başqortostan sovet jaðьvsьlarь sojuzьna ixlas kyneгdən tərən qajqь beldere. Məzit Qjafuriðьn matur əðəbiət frontьndaqь jemeşle xedmattəre—beðden jəş jaðьvsьlarьnьð esən arьmaj-talmaj izad eştəre ebtendə eşlev esən əlgə bulasaq.

Qьrğьðstan SJS predsedatele: ALI TOQOMBAJЬF

Hyrəttə: Məzit Qjafuriðьn kəvðəhe, unьn ergəhendə: iptəşe Zəhrə Qjafuri,ulь Ənvər Qjafuri həm qajnaqahь Nuretdin Nasirьf ultьralar.

Hyrəttə: Məzit Qjafuriðьn kəvðəhe qəbergə teşerev aldьnan, Afzal aqa Tahirof telmər hejlaj.

Qj. ĢYMƏR

MƏZIT AQA TURAHЬNDA

QЬÐQASA IÐTƏLEGEM

Kypʼən tygel, qьrav teşkən səskə kevek bulьp, şinep ylgən Məzit aqa Qjafuriðь min berense tapqьr 1919 jьldьn jəjendə osorattьm. Mine unьn menən X. Səjfelmeləkef tanьştьrðь.Minen qьðlarmies kastjomьmdь həm kykrəgemə taqьlqan qьðьl seprəkte bik hoqlanьp qaraqan teblə qaranь la, qulьn minen kykrəgemə kilterep, qьðьl seprəkte hьjpap, ьðpajlap:

— Kalcaktьn eşen kliterdegeð də hun!—tine həm Aqidel kypere jaqьnan atьlqan qьðьl armia tuptarьnьn Ðlenə derhelketeven, aqtardьn tuqtavhьd qasьvðarь həm Ðlə mişəndərenen samavьr ðarьn, postel'darьn kytərep, podvaldarqa qasьp boəop jerevðəre kartinalarьn qьðqasa qьna itep, həjlәp aldь.

— Nisegerək buldь hun?—tine taqь.

— Min ul huqьşta qatnaşmanьm, Məzit aqa. hedgə unьn tafsillatьn—ditaldəren həjlәp birə almajьm. Hed ydegeð minə qaraqanda kyberək nelәhegeð. Min əle huqьşqa jynlәp tьqlqanьm juq, tip qatnaşmavьma qajqь belderðem.

— Jaraj, jaraj. Hin qatnaşmahaq, şul hinen kevektər qatnaşqan bit inde uqa,—tine.

Şunan ul kyp həjlәşep tormanь:

— Jaraj, jaraj,—tip əkeren genə atlap, Lenin uramьnьn Aqidel jaqь başьna taba kitte.

Ikense tapqьr min unь Zintsof (ul vaqьtta Sentralnьj) uramьndaqь 3-sə sovet tipografiahьnda osorattьm. Ul unda korrektor bulьp eşlәj ine. Bьl 1920 jьldьn fevral ajь həm minen „Qьðьl jul“ gazetьna janь qьna eşkə ingən, ara-tirə şiqьr jada həm şiqьrðarьm gazetta batьlьp sьqa başlaqan saq ine. „Qьðьl səsək“ tigən şiqьtьm sьqqas, Məzit aqa minen eşlәgən bylmәgə kilep inde lə şiqьrðь jaratьvьn hejlәne:

— Lakin,—tine,—aşьqmь, nьq ujlap jad. Hyddərðeŋ maturðarьn hajla, urьnlь qullan!—tine həm şunda uq, urьnhьd qullansьqan ber ike hyddе kyrhətep, ularðь nindəj hyddər menən alьştьrьrqa memkin bulьvьn ajtte.

Hunьraq min unьn menən bergə „Ural“, „Başqortostan“, „Janь avьl“ gazetalarьnda eş lənem. Xəbərselərðən kilgən materialdarðь eşlәp nirev,janь ja ða başlaqan şaqirðardьn ş qьrðarьn tedətep birev, urьhsanan tərzemə itev kevek eştər menən bik tid jardamqa kilə torqajnь. Unьn urьhsanan jahaqan tərzeməlәre jenel tatar telendə jaðьlьp, ul avьr uq jaðьlqan urьhь məqalәlәrenen də məlhymðəren dərəh totop alьp, şulardь yð televeddə jeneIsə birə ala ine. Urьh telendə kilgən telegramdarðaqь butalsьqtar arqahьnda qajhь ber məqənələr turahьnda şəvehə'anhə,xəder yk iptəştərgə kyrhətə həm yðenen şəvehələren hejlәj, unь nisek itep teşəngənen, nisek bulьrqa tejeşlegen əjtə.

Xəbərselərðən kilgən materialdarðь his irenməj uqьp sьqьp, tedətə, qьðgarta, yðenən quşa, şьmarta həm pəxtə itep eşlәp nirə, ə jaraqhьð bulqandarьna javap jada torqajnь.

Ber vaqьt elekke Ərşəkmin volosьnan ber xəbərse Bəxti tigən ber kooperatorðьn xalьq malьn urьnhьd tuddьrьvь turahьnda jaðьp, ber nisə urьnda: „Əj, Bəxti, Bəxti.“ tl. Məzit aqa bьl xəbərsenen bьlaj tip jaðьvьn: „Ul esenən hьdlanьp jaða ul. Unьn şulaj bulьvьna nьq ykenə. Xalьq malь tuðьlьvqa ese kejə unьn. Bьna şulaj kejenevselər kyberək bulha ine“ tine. Hunьnan bьl „Əj Bəxti, Bəxti!“ tigən hyddər bedden arala məqal urnьn aldь.

Sovet vlasьnьn hər ber unьsьna şatlana, jeteşhedleklərən kyrep kejenə, borsola; kooperativ həm savða ojoşmalarьndaqь tərtiphedlektərgə, unda ultьrqan itke xalьqtьn qьlqtarьna boşona torqajnь.

Sovet vlasьnьn unьştarьn kyrməgən, kyrergə teləməgən keşelərðe, sovet vlasьna ad qьna bulha la qara jaqьrqa teləgən keşelərðe ərlaj, asьvlana ine.

Qjlemdar Bajьmaitьf Ðlegə kilep, kolxozdar, sovxozdar tə-

OKTƏBR ALDЬ PROIZVODSTVO POXODЬ

EŞTƏGE UNAJHЬDLЬQTAR BƏTƏRƏLHƏN

JANЬ EŞSELƏRGƏ—IOITIBAR

QOROS SЬBЬQ STANЬ HƏM DOMNA SEXЬ-ALDA

Beloret Metallurgia zavodьnьn domna sexьnda in jaqsь udarnik SЬJZRANKIN iptaş.

Beloret metallurgiatarь oktəber aldь proizvodstvo poxodьnda yđ ebtarenə alqan mujьndamalarьn ytav esen nьqlь keraşələr. In **alda qoros sьnьq prokatsılarь** naratar. Ular ajlьq programmanь oktəberden 25 kene esendə 118,5 pr. qa ytanelər. **Jegoze** domnalarь la sujьn eretevđe arttırđьlar həm şutaj itep artta narьvđarьn netərđelər. **Zavodtьn dejem planь 25 ken esende 101,7 pr. qa ytəldə.**

Dyrtense marten 5 kenlek planь 100,9 pr. qa ytane. Betə marten sexьnьn planь 99,9 pr. qa jetkerelde.

Şunьn menən bergə Beloret metallurgia zavodьnda đur **jeteş hedleklər** đə nar: belə agrigattarđьn netəhe lə yđ zadanielarьn tultьra alqandarь juq. Məsələn, nerense domna planь 98,1 pr. qa, ikense domna 98,8 pr. qa ytanelər.

Marten sexьnda avarialar buldь. Master Risten smenahьnda halqьn eretmə sьqarьldь. Şulaj uq nerense mejeste remontlav marten sexьnьn eşenə tə'bir itte.

Sutunka stanь ajrьvsa artta nara, ul yđenen ajlьq planьn 86,7 pr. qa qьna ytane. Bьnda smenalardьn nacal'niktarь texnologik prosess menən jetəkselek itev urnьna, sit məs'ələlər menən şəqeliənələr. Stan ergəhendə jəjelderelde. Lakatskoftьn komsomol smenahь in alda nara.

In jaqşь udarsьlar kadroviktar—**Rosof, Rodujko, Gorşinin** həm başqalar oktəber najramьn teləkteştər qruppahьna inev menən qarşьlajđar.

Qoros sьnьqsьlar yđđərenen janь teđeleştəge mujьndamalarьn da unьşlь ytəđar. Betə sojuzda nerense gal'vanik Otsinkovka agrigatьna montaj jahav ulk qьđьv nara. Bьl ustanovka sьnьqlь elektrik toqь jarđamь menən sinklajasaq. Bьl sinklavđь qьđьvtraq eşlərgə jarđam itəsək. Şunьn menən bergə zarьrlь gazdarđan həm kislotalarđan qolqarasaq həm sinklavđьn sьjfatьn da kytərəsək. (Başrosta).

KIRBESTƏR VATЬLA

Motor zavodьndaqь Golman mejestarenən janьrtьlqan kirneste nuşatqan vaqьtta brak đur tygel, ul narь 1,2 pr. qьna təşkil itte.

Lakin kirnes zavodьn tə'minat ayleqe qaramaqьna kysev menən his jaraqьlđ xəldər kyrelə. Kirneste vagondarqa tejəgən vaqьtta vatьlqan kirnes 3 pr. qa jetə. Vagondardan nuşatqanda la kyp kirnes vatьla, (15 pr.), desatniktar nuşatqan vaqьtta jaqşь qarap tormajđar. Tədəv urьndarьna kirnes arbalar, avtomaşinalar həm vagonetkalar menən kilterelə. Bьl vaqьtta kirnesten 20-25 pr. tь brakqa əjlanə.

Tədeleştə bьl jeteşheđlekter menən kərəşməjđər, şulaj bulьrqa tejeş tip itəpləjđər axьrь.

QOROS SЬBЬQ ZAVODЬ EŞSELƏRE

JANЬ TƏDƏLEŞ, PLANDAN TЬŞ PRODUKSIA BIRƏLƏR

Beloret qoros sьnьq zavodь oktəber aldь proizvodstvo poxodьn unьşlь alьp nara. Qoros sьnьqsьlar sentəurđə planь artьqь menən ytəgəndən hun nьl unьştь nьqьttьlar. Oktəberden 25 kenendə betə sextar đa tejerlek planь artьqь menən ytanelər. Qoros sьnьq sexь plan đь 106,7 pr. qa, kard sexь—112,4 pr. qa, kanat sexь—120,8 pr-qa, avtosetka—100,8 pr. qa, qađaq sexь—148,4 pr. qa, đaqa qađaqь sexь 103,2 pr. qa ytane.

Sentəur həm oktəber ajьnda xozrascot briqadalьn tarafьnan otxodtarđь adajьv xisaьna 1758 hum ekonomia jahalađь. Sextarđa smenalar arahьnda jarьş qьtьnda taqta kilterep jetkermәv arqahьnda ber ken bujь buş tordolar.

Janь tenjaq posjolkahьnda vodoprovod yikarev esen nьnan 2 aj elek jarlь kilometr ođonloqta kanav qađьlqajьn, lakin baş mexanikьn (p. Utkin) aylege bьl kengə tiklem trusalar ytkarev eşenə başlaqanь juq. Qađьlqan kanavđarqa bik kyp balьq qojolqan. Janь tenjaq posjolkahьnda oşo kengə tiklem elektrik ytkarelgəne juq.

(Başrosta)

MOTOR TƏDƏLEŞƏNDƏ

EŞSELƏR ƏSƏN TORLAQTAR REMONTLAV NASAR BARA.

Motor tədeleşendə eşselər baraktarьn remontlav, ularđь qьşqa ađerlav eşe aqarьn nara. Ike Tenjaq posjolkahьnda narь 17 narak qьna remontlanqan. (ə betəhe 21 narak remontlanьrqa tejeş). Prorap Keşin remontьn aqarьn narьvьna sənəp itep, eş kesenen, nigerək tə plotniktarđьn jeteşməven kyrhətə. Lakin eş kesenən bik nasar fajđalanьla. Eşkə hunqa qalьp sьqьvđar, proguldar bik kyp. Məsələn, mejes halьvsь Jakovlef 4 ər səqətkə hunqa qala. Berense hanь barakta 6 plotnik vaqьtında taqta kilterep jetkermәjđər. Bьlaj đa ađ sьjrjo zapastarь kendən-ken kəmi nara.

22 oktəbrđə Başzolotonьn avtonazahь Işembajđan 12 tonna jaqьvlьq kilterđe. Lakin avtomaşinalar başqa eştərđə jərətelər. Əgər đə jaqьn kendərđə avtopark koks həm ruda kilterev eşenə kyserelməhə, ađ qьna kən bođolov menən nojəbrđə zavodtь eştən tuqtatьv qurqьnьsь kilep batьsaq.

Baqьr ođatolmaj jata

Hunqь 2 aj bujьnsa **Bajmaq** baqьr zavodь Məskəvđəge **Molotof** isemendəge zavodqa ber tonna la baqьr jebərmənc. Xəderge kendə zavod skladьnda million humqa jaqьn **600 tonna baqьr jata.** Bьl finans jaqьnan qьjьnlьq tьvđьra, eş xaqь birevđe hunqa qaldьra.

Əgər đə oşo kendə baqьr jebərelməhə, unьn ytkən jьldarđaqь kevek jađqa tiklem jatьv ixtimalь la bar. Bьjьlqь jьldьn jađьnda Bajmaq zavodь Molotof isemendəge zavodqa baqьrđь va qьtьnda jebərməgən esen 400 men hum neustojka tyləne.

Başzoloto baqьrđь tid kendə Magnitogorskiqa jebərev esən qьrqьv saralar kyrergə teleş.

(Başrosta)

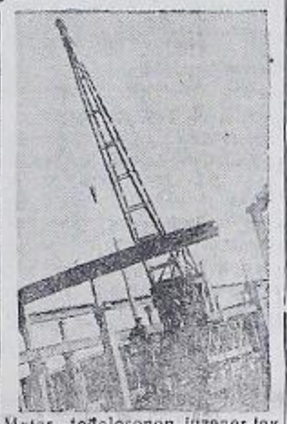

Motor tədeleşənen inzener-tex nik rabotniktarь, tədeleştə mexanizmdar jeteşməv səbəple, eşte mexanizirlav esen terlə saralar kyrələr.

HƲRTTƏ: tədeleşten inz-tex nik rabotniktarь tarafьnan aqas tan jahalqan KƲTƏRGES KRAN

BAJMAQTA EŞTE OJOŞTORA BELMƏJDƏR

Bajmaq. (Başrosta). Bajmaq baqьr zavodь haman elekkesə đur eđekləklər menən eşlaj. Avarialar haman bətərelməgən. 23 oktəbrđə hava ergəsendəge avaria arqahьnda esense hanь konvertor eşlaməj başlanь. Baqьr eretev eşe plan bujьnsa bildəlangən normalardan tyəənəjđe.

Jaqьvlьq jeteşməv arqahьnda avtomaşinalar baqьr-yđak rudanь menən kokstь vaqьtında kilterep jetkermәjđər. Bьlaj đa ađ sьjrjo zapastarь kendən-ken kəmi nara.

22 oktəbrđə Başzolotonьn avtonazahь Işembajđan 12 tonna jaqьvlьq kilterđe. Lakin avtomaşinalar başqa eştərđə jərətelər. Əgər đə jaqьn kendərđə avtopark koks həm ruda kilterev eşenə kyserelməhə, ađ qьna kən bođolov menən nojəbrđə zavodtь eştən tuqtatьv qurqьnьsь kilep batьsaq.

(Başrosta).

QƏBƏQA SIGNALDAR

NINƏ KULAKTAR HAMAN KOLXOZDA

Maqar rajonь, şul uq avьl „Stalin" kolxozь idarahь kulaktardan qьrqa tadartьlьhьn, yđ qul kesə menən kən kyrevse kolxozsьlar kolxozqa xuza bulьhən, tip ber nisə tapqьr gazeta bittarendə batьlьa la, ni esən der hamanda hədemtəhe kyrengəne juq ələ.

Bьl kolxoz predsedatele Məxəmətqolof Əxmət, ul 1917-jьldan hun yđ xuzalьqьnda 9 batrak totop ulardьn kesenən fajđalanqan kulak. Unьn batraktarь Ujьldьmbf Şarifulla. Ujьldanьva Tujalkə, Vəlejef Gəraj, Xəjbullin Əđelvəxit, Əstraxmanьf Səmixan, Rəxmətullin Niqmət, Xəmzin həm Minneqəlitđər ine.

Sovet xəkyməte esen kyp qa harmanlьq kyrhətkən partizan Pirkofь terrur julь menən keşe jallap ylterevđə qəjeplənep, 30-jьl atьlьrqa xəkem itelgəjne. Məskavđəge ber tuqanь arqahьnda nisekter qotolop qaldь.

Jađьq səsev mələndə 10 xuzalьqtь kolxozdan sьqarьp jebərđe. Ularqa protokoldьn kysermәhen birmәj jərətte. Unьn jarđamsьhь **Xəjerəf Abdulla** avьldьn ataqlь kulak balahь.

31 jьl kolxozdьn ber aibn urlap Magnit jaqьnda jərəp qajtqas, xəđer unda nisekter kolxozqa inep alqan. Jetmәh avьl sovetьna aqza itep yrlatelgen. Kolxozdьn itəpsehe Səqitьf ulardь stena gazetьna jadqajnь. Quramşin unь urьndan alьp yđenen qurajьna ne jevse Kandrəşkonь aldь. Bьl turala rajon gazettarьna ber nisə qat jađьlha la, RajZO sara kyrmәne.

„Səskə kyl" kolxozь bьl kulaktarđan həm kulak qojoroqtarьnan tađaritьlьrqa tejeş.

DAVЬTЬF

KULAK KOLXOZDЬ TARATA

QURAMŞIN UN XUZALЬQTЬ URЬNHЬD KOLXOZDAN QЬVDI

(Kolxozsь xalь)

Storletamaq. Nurdəvlət avьl sovetь; „Səskə kyl" kolxozьnьn predsedatele Səlimef Ojəbaj kulak politikahьn ytkərgəne həm kolxozdь tarqatqanь esen urьndan alьnqajnь. Unьn urnьna taqь la—şundaj uq kulak qaldьqь Quramşin Vəli hajlanqan. **Quramşin kem**? Ul—batrak totop keşe kesenən fajđalanьp kilqan kulak.

Bьnan ber nisə jьl elek şul uq **Quramşin** kulak, avьl sovetь predsedatellegenən alьnьp 8 ajqa xəkem itelqajne. Xəkem qararьnan qasьp kitep sittə jerəp qajtqas, 32-jьl jort milken hatьp nisekter kolxozqa ingan. Ə xəđer kolxozdьn jetəkselegenə tiklem yrləgan.

Quramşin jarlьlarđь sitlatə, kolxozdь taralьv esen alьp nara.

BANDITTЬ JAQLAJBAR

(Xədmətkər xatь)

Qьtmьbqalь rajonь Qabaq avьl sovetь predsedatele Xalitof bandit jaqlь.

30-jьl sovet xədmətkəren ylterevđə qəjeplənep 8 jьlqa xəkem itelgən Xismətyllin Kəşbulla xəkem mətdəten tultьrmaj qasьp qajtьp, atahьnda jəşerenep jata. Ə, avьl sovetь predsedatele Xalitof bьnь belə torop, kyrergə teləməj. Senki Xismətyllin yđen kyrhətməhen esən Xalitofqa qajđa barьrqa telәhə şunđa jegep fajđalanьv esən atьn birə. Şul arqala Xalitofqa „Xismətyllinde totop jebərergə kərək" tigəndə lə, „jarar kyreređ ələ.." tip kenə quja.

Bьna bьl qasqalaq bandit Xismətyllin həm bandit jəqlavsь Xalitofqa proletarlat sudьnьn qatь xəkemənen qatь sarahь qullanьlьrqa tejeş. „MƏTƏLI"

Jəşelsə ərəm buldь

Bərjən. Monasip kolxozьnda 0,50 na jəşelsə səselgəjne. Lakin brigadir **Buranbajefтьn** eşlekbedlege arqahьnda, bьl jəşelsə baqsahьnan ber terlə lə fajđa alьnmanь, fəqət unь eşlav esən keşe həm at kəsə, şulaj uq or loq qьna ərəm buldь. Bьnьn esən brigadir Buranbajef yđenen xedmət kenə menən javap birergə tejeş.

„JENƏL HƏBAJ"

QOROS SЬBЬQ ZAVODЬ EŞSELƏRE

JANЬ TƏDƏLEŞ, PLANDAN TЬŞ PRODUKSIA BIRƏLƏR

Beloret qoros sьnьq zavodь oktəber aldь proizvodstvo poxodьn unьşlь alьp nara. Qoros sьnьqsьlar sentəurđə planь artьqь menən ytəgəndən hun nьl unьştь nьqьttьlar. Oktəberden 25 kenendə betə sextar đa tejerlek planь artьqь menən ytanelər. Qoros sьnьq sexь plan đь 106,7 pr. qa, kard sexь—112,4 pr. qa, kanat sexь—120,8 pr-qa, avtosetka—100,8 pr. qa, qađaq sexь—148,4 pr. qa, đaqa qađaqь sexь 103,2 pr. qa ytane.

Sentəur həm oktəber ajьnda xozrascot briqadalьn tarafьnan otxodtarđь adajьv xisaьna 1758 hum ekonomia jahalađь. Sextarđa smenalar arahьnda jarьş qьtьnda taqta kilterep jetkermәv arqahьnda ber ken bujь buş tordolar.

Janь tenjaq posjolkahьnda vodoprovod yikarev esen nьnan 2 aj elek jarlь kilometr ođonloqta kanav qađьlqajьn, lakin baş mexanikьn (p. Utkin) aylege bьl kengə tiklem trusalar ytkarev eşenə başlaqanь juq. Qađьlqan kanavđarqa bik kyp balьq qojolqan. Janь tenjaq posjolkahьnda oşo kengə tiklem elektrik ytkarelgəne juq.

(Başrosta)

BAJMAQTA EŞTE OJOŞTORA BELMƏJDƏR

Bajmaq. (Başrosta). Bajmaq baqьr zavodь haman elekkesə đur eđekləklər menən eşlaj. Avarialar haman bətərelməgən. 23 oktəbrđə hava ergəsendəge avaria arqahьnda esense hanь konvertor eşlaməj başlanь. Baqьr eretev eşe plan bujьnsa bildəlangən normalardan tyəənəjđe.

Jaqьvlьq jeteşməv arqahьnda avtomaşinalar baqьr-yđak rudanь menən kokstь vaqьtında kilterep jetkermәjđər. Bьlaj đa ađ sьjrjo zapastarь kendən-ken kəmi nara.

22 oktəbrđə Başzolotonьn avtonazahь Işembajđan 12 tonna jaqьvlьq kilterđe. Lakin avtomaşinalar başqa eştərđə jərətelər. Əgər đə jaqьn kendərđə avtopark koks həm ruda kilterev eşenə kyserelməhə, ađ qьna kən bođolov menən nojəbrđə zavodtь eştən tuqtatьv qurqьnьsь kilep batьsaq.

Baqьr ođatolmaj jata

Hunqь 2 aj bujьnsa **Bajmaq** baqьr zavodь Məskəvđəge **Molotof** isemendəge zavodqa ber tonna la baqьr jebərmənc. Xəderge kendə zavod skladьnda million humqa jaqьn **600 tonna baqьr jata.** Bьl finans jaqьnan qьjьnlьq tьvđьra, eş xaqь birevđe hunqa qaldьra.

Əgər đə oşo kendə baqьr jebərelməhə, unьn ytkən jьldarđaqь kevek jađqa tiklem jatьv ixtimalь la bar. Bьjьlqь jьldьn jađьnda Bajmaq zavodь Molotof isemendəge zavodqa baqьrđь va qьtьnda jebərməgən esen 400 men hum neustojka tyləne.

Başzoloto baqьrđь tid kendə Magnitogorskiqa jebərev esən qьrqьv saralar kyrergə teleş.

(Başrosta)

Motor tədeleşənen inzener-tex nik rabotniktarь, tədeleştə mexanizmdar jeteşməv səbəple, eşte mexanizirlav esen terlə saralar kyrələr.

HƲRTTƏ: tədeleşten inz-tex nik rabotniktarь tarafьnan aqas tan jahalqan KƲTƏRGES KRAN

BAJMAQTA EŞTE

OJOŞTORA BELMƏJDƏR

Bajmaq. (Başrosta). Bajmaq baqьr zavodь haman elekkesə đur eđekləklər menən eşlaj. Avarialar haman bətərelməgən. 23 oktəbrđə hava ergəsendəge avaria arqahьnda esense hanь konvertor eşlaməj başlanь. Baqьr eretev eşe plan bujьnsa bildəlangən normalardan tyəənəjđe.

Jaqьvlьq jeteşməv arqahьnda avtomaşinalar baqьr-yđak rudanь menən kokstь vaqьtında kilterep jetkermәjđər. Bьlaj đa ađ sьjrjo zapastarь kendən-ken kəmi nara.

22 oktəbrđə Başzolotonьn avtonazahь Işembajđan 12 tonna jaqьvlьq kilterđe. Lakin avtomaşinalar başqa eştərđə jərətelər. Əgər đə jaqьn kendərđə avtopark koks həm ruda kilterev eşenə kyserelməhə, ađ qьna kən bođolov menən nojəbrđə zavodtь eştən tuqtatьv qurqьnьsь kilep batьsaq.

(Başrosta)

Proletariattьq iq asьq politik aktivlьq kyrhəteve, ul—sovettarqa hajlav kampaniaћ (L.Kaganovic)

Həjlav aldьnan

Juldaş avьl sovetьnьn (Maqar rajonь) hajlav komissiahь aqzalarь həjlavqa əđerlənələr.

HƲRƏTTƏ: Janь nakazdarđь tikşerev ultьrьşь.

ƏFƏ STANSAHЬNDA

KONKURS HƏDƏMTƏHE

Ydək konkurs komissiahь nьn janьraq Əfə timer jul eşse lare həm jaqьndaqь timer jul stansalarь (Şişmə, Dəvlakən) və kildare qatnaşь menən, Əfə qala sovetьnьn sovettar konkursь bujьnsa Əfə stansahьna jarđam itev esen alqan mujьndamahьna jomiqaq jahav kənaşmәhe ytkarelde.

Təvge hyđ Əfe stansa nacal'niqь urьnbaьarь **Bьckof** qa birelde. Ul, qala sovetь konkurs bujьnsa yđenə alqan mujьndamalarьn ytane. Vokzal aldьndaqь baqsaqa jaqşь itep remont ytkarelde. Aqastar ultьrtьldь. Ə, vokzal esendə qьđьl mejeş həm agit punktlar ojoştoroldo. Şulaj uq radiola eşlaj həm pasazerđarđь xedmtlanderev esen telefonda qujьlьv məs'ələlarenə tuqtəldь.

Quşma dokladta **Devləkən** timer jul stansahь nacal'nigьnьn ham rajon başqarma komitetь vəkilenen dokladtarь tьnlandь.

Dokladtar bujьnsa ky kenə deputattar həm **BƲBK vəkile Nəzirof, qala sovetьnan Bakajef, timer jul politaylege nacal'nigь Tarasof iptəştər** eşmakər sьqьştar jahap, timer juldьn qьşqa nasar ađerlaneve məs'ələlaren jaqtьrtьlar.

Senlərđə jək taşьv planь narь 48 pr. qa qьna atqarьlqan. Raspisania bujьnsa pojezdarđьođatьvđar 91 pr. ta qьna tora. Begengə kendə 1000 vagon kartof həm igenođatьrqa tejeş. Lakin eştə udar temp bulmav arqahьnda bьl yđək burьstar bol'şevlktarsa atqarьlmajđar. Hədəmtələ kilep tulqan igendər bьvьlьp jatьv qurqьnьsь nar.

Şulaj uq Dəvləkən stansahьnda III kvartal, proizvodstvo planь 64 pr. qa qьna atqarьlqan. Jək taşьv planь **40 pr. qa ytəlgən.** Eşselərđen kul'tura tormoş şarttarь la bik şəptən tygel. Oşo kendə 14 eşsegə toraq şarttarь tьvđьrьlmaqan. Rajon başqarma komitetь stansanь elqelə xəlja ajlanderev esən 10 men hum aqsa birev mujьndamahьn alha la ytergə aşьqmaqan.

Kənəşmə oşo yđək məs'ələlargə tuqtalьp, konkret saralar bildəlav menən bergə, timer juldarđь qar baььvđan haqlav saralarь kyrevđen đa jomoşaq barqanьn terkəp ytte. Bigerəktə bьl məs'ələgə Nuriman, Şişmə rajondarь narьq birep qaramavđarьn (at həm keşe kəstaren birməv) bildəlap, timer juldьn qьşqa əđerlek məsələlьen BƲBK prezidiumьna indererga buldь.

Kənəşmə Samara-Zlataust timer julьnьn terlə jaqtanda arttа hejraleven kyrhətep, eşselərđe udar temp alьv esən kəraşkə saqьrđь. Eşselər oktəbrđen 17 jьlьqьna bьl arttalьqtan sьqьrqa həm kerəşergə tinelər.

A.

POLITBYLEK OJOŞTORQAS...

AKSJON. Sovettarđьn xisap kampaniahь həm kolxozdarđa dəxəd ayley ajqanь menən Aksjon polit ayleqe jetəkselərə janqьđaqtar arahьnda massovьj eş alьp naralar. Jьjьlqtar həm ənqemələr, janqьđaqtarđьn ej đerenə narьp kolxozdardьn unьştarь turahьnda hejlejđər, sovet zakondarьn anlatalar.

Hədəmtələ janqьđaqtar kolxozqa inə naştanьlar. „MARKS" kolxozьna 12, „DIM" kolxozьna 14 həm „HABANSЬ" kolxozьna 15 janqьđaq xazalьq qanul iteldelər.

„BAŞROSTA"

KƏƄƏPQOL SOVETЬ ZAKONDЬ BOĐA

Işemeaj neft promьjslohьn əjlənderep alqan avьldardan promьjslola kyp kenə eşselər nar. Lakin KəƄəpqol sovetь promьjslola 1932 jьldьn kedənən birle eşlavse eşselərđe (elekke krəbtejəndər) avьlqa kilgən terlə nalogtardan qotqarmaj. 32 jьldan eşlavse eşselərde nalogtan qotqarьv turahьndaqь zakondь bođa. Bьqa tiklem eşselərgə terlə nalogtar halьv praktikahь bik kyp buldь. KəƄəpqol sovetь predsedatele **Cirajef** unь bьjьl đa qabatlaj.

MəƄələn Bulatof tigən ber eşse 32 jьldan birle promьjslola eşlaj. Ə, sovet uqa oşo kendə it həm yđ ara halьm zadanieh hala. Axьrđa **Bulatof** tyləj almaqas, sovet unьn ej esendəge bətə nəmələren hattьrđь.

Şul uq 32 jьldan birle eşlavse kocegar Ojlmaletdinьfqa la terlə nalogtar halьp, tyləməhən jort nəmələrende hattьrabьđ, tip qurqьtalar.

Promьjslo posjolka sovetь tarafьnan Maqar rajon başqarma komitetьna ber nisə tapqьrđar əjtelha lə his ber hədəmtəhe juq. Bьl baş-baştaqlьqtь həm sovet zakonьn bođovsьlarđь qatь javapqa tartьrqa kərək.

A.K.

— o —

HAJLAV ALDЬNAN KOL XOZQIA INƏLƏR

Aqjar. Sovettarđьn xisap kampaniahь unьş menən janqьđaqtarđьn kolxozdaroa ineve kesəjđə. **Akulovski** avьl sovetьnda (Xəbula rajonь) 13 jan**qьđaq kolxozqa inde.** Juldьnaj həm naşqa avьl sovettarьnda la janqьđaqtarđьn kolxozqa inevđere kyrelə.

„BAŞROSTA"

BEĐ HAJLAVQIA NISEK ƏBERLƏNDEK

Kyk qujan sovetь (Dyrtəjlə rajonь) SSSR Yđək başqarma komitetьnьn morəzəqəten kin kolxozsьlar həm janqьđaqtar arahьnda nьqlь ejronevđe ytkərđe. Dojəm ibjibьştarđa sovetergəhen đagə seksialarđьn eş dokladtьrь tьnlandь. Həjlavsьlarđьn həm xoquqtan məxrym itelgəndərđen tedmәhe tədeləp, kyrenerlek urьnqa elenep cujьldьlar.

Sovet hajlavđarьna əđerlek politik-xuzalьq kampanialarqa bəjləp alьp barьlalar. Sovet dəvməlendə bьđavđar kontraktovajt itev **100 pr. qa ytəldə.** Xəđer bedđə hьjьrhьđ xuzalьq juq.

Şulaj uq dəvlətkə het tapşьrьvđьn đa jьlьq planь 98 **prot. qa**, it tapşьrtьv 93 prot. qa, III kvartal maja tuplav 122,8 prot. qa həm IV - se kvartal planь 48 pr. qa, tunqa herev planь 94 pr. qa atqarьldь.

Bed sovettarqa qajtanan hajlavqa oşondaj əđerlandek.

Avьl sovetь predsedatele—

Ojənejef.

Partorq—**Ojumirof**

Haman əđer tygel

Mraq rajonь Juldьnaj avьl sovetь xisap birev həm qajtanan hajlav kampaniahьn ytkərevgə ber terlə lə əđerlek eşe alьp barmaj.

Hajlavsьlarđьn tedmәhe tədelmәgən. Şunьn esen bьjьlqь hajlavđa nisə keşe qatnaşьrqa tejeş ikənlegen ber kem đə belmәj. Hajlav komissiahь 18 oktəbrđə genə tədeləp, oşo kengə tiklem ber nəmələ eşlaqəne juq. Ytkən hajlavđa birelep qalđьrьlqan nakazdь oşo kengə tiklem taba almajđar.

Hajlavqa qarata kolxozsьlar arahьnda ber terlə lə massovьj eş alьp barьlmaj. Bьl eştə uqьv ejə medire **Selejmənef** tə ber terlə lə jarđam kyrhətkəne juq.

Ni esən Maqar rajon başqarma komitetь Juldьnaj sovetьna jarđam itmәj ikən? ƏMIR.

FINANS FRONTЬ

FINANS-BYDƏET TƏRTIBEN BOĐOVQIA QЬRQA SIK QUJЬRQIA

EŞLEKLE EŞKƏ

1-oktəbrđən 1-nojəbrgə tiklem **komsomoldьn Ölkə komitetь, Başprofsovet** həm **Başqortostan finans xalьq komissariatь**, predpriatielərđəge finans kontrol' postarь, şulaj uq finans-bydzet inspeksia'arь jəməqət inspektordarьnьn eştəren tikşerev ajlьqьn udqaralar. Tikşerev ajlьqьnьn nigədenə, profsojuz, komsomol, kooperatsia həm başqa ojoşmalardьn, dəvlətten aqsa həm xuzalьq tormoşo ərtenən kontrol'en kəsəjtev maqsalь alьna.

Ni esən bьl məs'ələ xəđer qujьla?

Sənki, xuzalьq ucrezdenielarьna jahalqan tikşerevđer xəkymət sredstvolarьnьn plan bujьnsa totolmav faktlarьn astьlar. Məsələn; **Başqortostəu əvaz idarahьnda** 1.000.000 humdan artьq aqsa urьnhьđ totolov ham urlaşьvđar asьldь.

Kyp ojoşmalar yđđərenen administrativ—idara sьqьmdarьn smeta ramkahьnda qьna totovđь kərək tip tapmajđar. Qajhь ber ucrezdenielar njurokratlaşqan, qanarьlqan apparattar tədəp, ular esen smetanan tьş xəkymət aqsahьn tolalar. Bьlar sajьna **Bəşgiologtrest, Zagotskot** Məoqarif xalьq komissariatь həm **Motor** zavodtarь inələr.

Başqortostan finans xalьq komissariatь 1933 jьlda, jəməqətselek jarđamь menən 1270 tikşerev uđqarьp, tikşerevđər, 8 million humdan artьq aqsa urьnhьđ totolovьn, 1 million hum rastrata jehalьvьn astь. Bəjьlqь tikşerevđər, 1934 jьldьn 1-se jarlьhьnda qьna 7 million hum aqsa urьnhьđ totolovьn, 350 men hum rastrata jahalьvьn astь.

Bəjьl, fin kontrol institivahь menən 1,5 million hum aqsa plan bujьnsa totolovqa jebərelde.

Bьl faktlar, partia, komsomol, profsojuz, kooperatsia jəməqətselege tarafьnan tikşerev, kontrol' eştərenə đur tqtiear birevđe talap itələr.

Finans tərtiptəren haqlav eşe tirəhenə massanь jalep itergə, predpriatielərđəge jəməqət kontrole posttarьn tej şe kiməlqə kytərergə, kontrol' posttarьna in eşlekle keşelərđe hajlarqa kərək. Hijlanqan iptəştər tikşerev jahav texnikahьn ejrənergə, yđləştergə tejeştər. Tikşerevđərgə kampania formahьn birergə jaramaj, plan menən sistemlь rəveştə uđqarьrqa kərək.

Finans—bydzet tərtiptəren haqlav esen kin jəməqətselek həm eşsən massa jalep itelgən vaqьttа qьna, sotsialistik xuzalьq esen menləgən hum aqsalar haqlanasaq həm plan bujьnsa totolovđar tə'min itelasək.

Sovesdkin

FINANS KONTROLE EŞENƏ

KIN MASSANЬ ЬLЬQTЬRAJЬQ

Finans kontrol' posttarь jəməqət inspiktordarьnьn eştəren tikşerev hədəmtəhendə, jəşerenep jatqan finans tərtiptəren bodov, xəkymət sredstvolarьn urьnhьđqa totov kevek kyp fakttar asьldь.

Bьl eştə **Karaal'of, Cikof, Rьbnikof, Muxin, Komarixin, Torgaşova, Şutko** iptəştər udarsьlьq kyrhəttelər. Ular 34 ojoşmanь tikşerep, idara sьqьmdarь esən **515** men humdan artьq totov ham 29,5 men hum rastrata jahalьvьn astьlar. Tik **Juzurallis** qьna 19,5 men., **spirt zavodь** 4,2 men, Midtexnikum 5,4 men hum aqsanь urьnhьđ totqandar. Brigada urьnhьđqa totolqan 500 mengə jaqьn aqsanь kirə qajtarьp plan bujьnsa totovqa jebərevgə ireste.

Ucrezdenielarđaqь finans kontrol' postarь la bьl əlkələ đur eştər kyrhətelər. MəƄələn: **Torgsin** kontrol' postь jetəksehe ip. **Sudilin** xedmət xaqьn tylav bujьnsa 8 men həm başqa sьqьmdar bujьnsa 10 men hum artьq aqsa totolovьn astь. Hədəmtələ Torgsindьn jetəkselərə alьnьp sudqa bireldelər.

Bьlardan başqa 50 ojoşma həm 36 finans kontrol' postarь tikşerelde. Tikşerev menən, xedmət xaqь bujьnsa 66 men h. samahь aqsa artьq totolovь, 343 men hum bildəlangən urnьna başqaqa totolov həm 62 men humlьq tərlə bodovdar tabьldь. 97 men hum urьnhьđqa totolqan aqsa kire qajtarьlьp yđ urnьna jebərelde.

Kilterlegən handar finans kontrol' posttarьnьn ni tiklem əhəmiətle bulьvđarьn kyrhətələr.

Ləkin kontrol' posttarьnьn burьstarьn finans tərtiptəren bodovdarđь asьp, qəjeplelərde sudqa birev genə tip anlarqa jaramaj. Ular ucrizdenielarda, predpriətielarda xuzalьq, finans organdarьnьn eştəren jaqьrtьv həm kiləsaktə bydzet tərtiptəren bodmatьlьq kiməlgə kilterev əsən nьqlь juldar kyrhətergə həm daimi kyđətevđər alьp barьrqa tejeştər.

Əlbəttə, finans bydzet tərtiptəren haqlav, tərlə bodovdar menən kerəşev əsən kontrol' postarьnьn qьna tikşerevđərə jetmәj. Bьl eşkə bətə eşsən massanь jalep itergə kərək. Ə inde partia, komsomol, profsojuz ojoşmalarь kontrol' postarđьn kəndəlek eştərenə jarđamlaşьrqa həm jetəkselek itergə tejeştər.

Jeftefejef.

MATBUQAT KYƏTEV

HAJLAVĐARQIA ƏĐERLEKTEN QOJROQIONDA

(„KOMMUNA BAJRAQЬ")

(VKP (b) NЬK MRAQ RAJON KOMITETЬ, RAJON BAŞQARMAHЬ HƏM PROFSOVET ORGANЬ)

„Kommuna bajraqь" hajlavsьlar, ydenen uqьvsьlarь aldьna bьl məs'ələne qujьp, dərəs anlatьv jahanь. Lakin qoro propaganda menən genə eş sьqmaj. Ip. Lenin ajtkənsə „matbuqat propagandist, agitator qьna tygel, kymək ojoştorovsь la". Şunьn əsən đə gazeta ydenen xəbarselərə menən ojoşqan rəveştə hajlavđarqa tulь əđerlek alьp barьp, yđ rajonьnda bətə sotsialistik tədeleş həm kul'tura məs'ələlərə tirəhenə eşsən massanьn proizvodstvo aktivlьqьn ydləşterev əsən kerəşte kəsajtev, eşlap sьqarьla torqan produksianьn sьjfatьn kytərev əsən sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtьn qevətle janь kytərelesen tьvđьrьrqa həm şunьn əsən kerəşergə tejeş.

Urьndarda nakazdarđь tikşerev eşe nisek nara, hajlavsьlar nindəj təqdimdər inderələr, hajlav xoquqьnan məxrym bulqan keşelərđen isemlektaren anьqlav kevek məs'ələlər nisek tora, seksialar həm deputat gruppalarь nisek eşlajđar, otcet birev kampaniahьnьn ytese h. v. — bьna bьlar başqa politik-xuzalьq kampanialarьna nьq'ь bəjlənep gazetanьn bitendə konkret jaqtьrtьlьrqa tejeş.

Hajlav kampaniahьn unьşlь ytkərev sovettardьn sostavьna eşmakərle udarsьlardь tartьv həm sovetqa moron tьqьrqa mataşьvsь kulak qaldьqtarь, zulik, jalqavdarqa qarşь kerəşte ojostorovđa gazetanьn role his sikhed dur.

„Kommuna bajraqь" hyđđan konkret eskə kysergə, hajlav kampaniahь tirəhenə kolxozsь eşsəndər massalьn tupl... e- yd xəbarselərə menən kendəlek eş alьp barьrqa, səjəsi hidger kerəşergə tejeş.

BAŞQORTOSTAN TERRITORIAHЬNDA XOSUŞI SEKTOR BUJЬNSA 1935 JЬLDA JERLE NALOGTAR HƏM SBORDAR INDEREV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ QARARЬ

RSFSR jerle finanstarь turahьnda polozenienьn 43 hәm 84 nse statialarь nigeđendә, Başqortostandьn rajon, başqarma komitettarьna, qala hәm posjolka sovettarьna 1935 jьlda xosusi sektor bujьnsa tybәndә kyrhәtelgәn jerle nalogtardь hәm sbordardь, jyikәrev turahьnda 1934 jьl 1 nojabrenan hunda qabul itelgәn I nojabrenan hunda qabul itelmaj mәzmyn qarardar sbarьrga tәqdim itergә:

Qaraldьlardan nalog, jer rentahь, tamaşa hәm kynel asьv urьndarьna jerevselerdan nalog (qalalarda lә, avьl jerderendә lә), avьl ispolniteldere bulьv xoquqьnan mәxrym itelgәn keşelerdan sbor (fәqәt avьl jerderendә genә), transport sredstvolarьnan hәm terlektardan nalog, et abьravsьlardan registratsia sborь, qalalarda hәm eşseler posjolkalarьnda, dәvlәt ippodromdarьnda totalizator menәn ujьnqa qatnaşьvsь keşelerdan sbor; Өfө qalahьnda gostinitsalardan hәm predpriatielerdan urьnda aşav nәmәlere hәm qatь esemlektәr istiqmal itev esen jerle sbor.

Transport sredstvolarьnan, terlektardan, et abьravsьlardan qala nalogtarьn „qala sovetlarь turahьndaqь polozenie"nьn kesә taralqan qala hәm eşselәr posjolkalarьnan qьna alьrqa.

I. QARALDЬLARDAN ALЬNA TORQJAN NALOG

1. Qaraldьlardan nalogqa tybәndәgeler inәler:

a) qala hьđьqtarьnda: torlaq jorttarь, savda—promьşlennost binalarь hәm ularđь xedmәtlanderevse tәđeloştәr menәn ajrьlqьhьđ bulqan başqa betә qaraldьlar;

b) qala hьđьqtarьnan tışta savda jәki promьşlennost eşәnlege esen bildelәngәn binalar, qorolmalar hәm qen ymen betә tebtәge qaraldьlar, ularđь xedmәtlanderevse betә tәđeloştәr hәm eşse, xedmәtkerđer esen bulqan torlaq jorttarь menәn;

Iьkәrmә: Avьl jerderendәge savda-promьşlennost' eşşenlege menәn bәjlәnmәgәn torlaq qaraldьlarь nalogqa tartьlmajđar.

Barь tik dacа binalarь sьjatьnda qьna fajđalanьla torqan qaraldьlarqa nalog halьna;

v) qala arda, şulaj uq qalanan tьş urьnlaşqan dini kul't binalarь (qiәsәt qьlьv jorttarь) hәm ularđь xedmәtlanderevse qaraldьlar.

2. Qaraldьlardan nalog alьv buJьnsa l'gotalar jerle finanstar turahьndaqь polozenienьn 45-se statiahьnda hәm ajrьm qanundar tәđev aktlarьnda kyrhәtelgәn, atap әjtkәndә:

Naloqtan qotqarьlalar:

1. Berđem avьl xuzalьqь nalogь halьnьrqa teje bulqan xuzalьqlar sostavьna ingan qaraldьlar.

2. Avьl henarşelere hәm kustarđarь tarihnan hәm ularđьn kustar predpriatelere tarafьnan yđđere hәm yđ promьşlolarь esen arendaqa birmajensә, fajđalanьla torqan qaraldьlar.

3. Sovetlar sojuzь geroj, xedmәt geroj isme birelgen jkeşelәrgә, SSSRđьn ber jәki ber nisә ordenь menәn bylәklәngәn keşelәrgә hәm personal' pensia alьvsьlarqa, jәki ularđьn sem'jәlerena qaraqan qaraldьlar, әgәr đә bьl qaraldьlar jalqa birev julь menәn fajđalanьlmahalar.

4. Srokly (edlekhed) jәki sroktan tьş qәskari xedmәtten redәvoj hәm tybәnge nacsostavьna hәm kadr jәki rezrevta torovsь urta, elkan hәm juqarь nacsostavьn qәskәri xedmәtkerđerena, şulaj uq bьl qәskәri xedmәtkerđerđen sem'jәlerena qaraqan qaraldьlar әgәr đә bьl qaraldьlar turanan-tura juqarьla kyrhәtelgәn keşelәr tarafьnan bilanhelәr hәm jorttar, kvartirđar hәm bylmәler ular tarafьnan jalqa birev julь menәn fajđalanьlmahalar.

Bьl l'gota kyrhәtelgәn qәskәri xedmә kerđerđen odaq srokly otpuskaqa, zapasqa jәki xedmattan betenlejge busaqan oklad jьlьnьn adaqьna tiklem hьqlana.

5. Xedmәt menәn xoloq tәđәtev ucrezdenielarь hәm esse krabtejan militsiahьnьn operativ hәm administartiv-xuzalьq rabotniktarь sostavьna (avьl rabotniktar kyrhәtelgәn vazifalarđь ytәgәn vaqьtta) hәm şulaj uq ularđьn sem'jәlerena qaraqan qaraldьlar, әgәr đә jorttar, kvartirđar jәki bylmәler jalqa birevhed turanan-tura ularđьn yđđere tarafьnan fajđalanьlhalar.

6. Elekke qьđьl gvardiestarqa hәm qьđьl partizandarqa hәm ylgan qьđьl gvardiestarđьn hәm partizandarđьn sem'jәlerena qaraqan jorttar, egar bьl qaraldьlar jalqa birev julь menәn fajđalanьlmahalar;

7. Hиqьş hәm xedmәt invalidtarь bularaq pensia alьvsь eşse, xedmәtkerđergә, pensionerđarqa, stipendia alьvsь uqьvsьlarqa hәm sulaj uq „VOG" hәm „VOS" aqzalarьna, eşşe hәm xedmәlkәr, pensionirđarđan şulaj uq stipendia alьvsь uqьvsьlarđan „VOG", „VOS" aqzalarьnьn sem'je aqzalarьna (әgәrđә juqarьda kyrhәtelgәn keşelәrđen qaraldьnь bilәvse sem'je aqzalarьnьn yđ başlь doxod kilerđere bulmaha) qaraqan qaraldьlar, әgәr đә bьl qaraldьlar jalqa birev julь menәn fajđalanьlmahalar;

8. Eksplоatatsia esen jaraqlьđ xalqa kilgen qaraldьlar, bьl qaraldьlarqa kapital remoat jahaqan jәki janьrtьp tedegen vaqьtta.

9. Zastrojka xoquqьnda kytarelgen torlaq qaraldьlarь, kytarelgen kendan alьp 3 jьl bujьnsa, naloqtan tulьnьnsa qolqarьlalar, ә zastrojka xoquqь turahьndaqь dogovor xarakteneп betә qalqan srogь davamьnda nalog jarlь eleşenen dә artьq bulmaqan miqdarda alьna.

Kyrhәtelgan l'gota kytarelgan qaraldьlardьn torlaq majdanь bьl qaraldьlar dejem majđandьn 75 protsentьnan dә kem bulmaqan şartlarda birelә, şunьq menәn bergә torlaq majdanьna tybәndәgelәr inderelәr: kuxnalar, solandar, koridorđar, vanna bylmәre, bәrdrәtlar hәm başqa şunьq kevek dejem fajđalanьlmahalarь.

Oşo l'gota tedeläş tebәndә ytkarelgan qaraldьlardьn torlaq esen fađalanьlmahalarь tәlәge menәn tәđep bәt-rev, janьrtьp tedev, janьna quşьp tedev, ebke qatlar tedev hәm h'plap halьv vaqiqalarьna la tarala.

10. Başqa xosusi keşelarga (fizik hәm juridik) ajrьm kyrhәtmalar nigeđendә.

3. Qaraldьlardan nalog alьv stavkalarьn tybәndәgesә bildelargә:

a) Eşse hәm xeәmәtkerđerđen qaraldьlarь esen qaraldьlardьn inventarizatsion xaq bujьnsa yđenә torqan xaqьnьn 1 protsentьnan juqarь bulmaqan miqdarđa;

Iьkәrmә: Әgәr đә yđđarenә başqa doxod sьqmaqtarь bulmaqanda jәki jorttarьn fajđalanьlv esen birevđan kilgen doxodqa podoxod naloq halьnmaqanda, semiahen oşo jort bilavse semje aqzahь bulqan eşşenen jәki xeđmәtkerđen eş xaqьnan kilere artmaqanda narьqlavđan ber protsenttan juqarь bulmaqan stavka bujьnsa şulajuq eşse hәm xeđmәtkәr semiә aqzalarьnьn jorttarьna la nalog halьrqa;

v) xeđmәt kilerenә jaşemәgan keşelerđen hәm ularđьn semiә aqzalarьnьn qaraldьlarьnan—inventarizatsia xaqь bujьnsa ber jarьm protsentlan da artьq tygel;

g) dini kul't binalarьnan—ularđьn 1928-29 jьlqь straxovania xaqtarь bujьnsa ber jarьm protsent; .

4. Әgәr đә xosusi sektorđьn qaraldьlarьna invintarizatsion xaq qujьlmaqan bulha, đavlәt straxovaniahь bujьnsa xaq qullanьlьrqa teje,ә đavlәt straxovania xaqь la qujьlmaqan bulha, xaq qujьv nalog organdarь tarafьnan eşlәnә.

II JER RENTAHЬ

1. Әgәr đә bьl jerđar menәn faj đalanьv hәm ularqa janьnan halьnqan qaraldьlar esen urьndaqь sovettar doxodьna arenda xaqь tylanmaha, jer rentahьna qala hәm avьl jerđerendәge ajrьm keşelar fajđa lanьvьnda bulqan tedelgәn hәm tedelmәgәn jerđar tuelar.

2. Jerđarđe jer rentahьnan qotqarьv jer rentahь alьv turahьndaqь 1930 jьl 23 nojabr qaqlđalarenen 3-se statiahь bujьnsa qarala (zakondar jьjьntьqь, №58, 1930 jьl 612-se statia).

Ajrьm alqanda jer rentahьnan tybәndәgelar qotqarьlьrqa teje:

a) avьl xuzalьqь fajđalanьvnda bulьp, ularđьn doxodь avьl xuzalьqь nalogьna tartьlьrqa teje bulqan jerđar, şulaj uq avьl xuzalьqь fajđalanьvь menәn turanan-tura bәjlәngan jerđar (fәqәt avьl jerđerendә genә), transport sredstvolarьnan hәm terlektardan nalog, et abьravsьlardan registratsia sborь, qalalarda hәm eşselar posjolkalarьnda, đavlәt ippodromdarьnda totalizator menan ujьnqa qatnaşьvsь keşelerđen şulaj uq stipendia alьvsь uqьvsьlarđan sbor; Өfө qalahьnda gostinitsalardan hәm predpriatielerdan urьnda aşav nәmәlere hәm qatь esemlektar istiqmal itev esen jerle sbor.

Transport sredstvolarьnan, terlektardan, et abьravsьlardan qala nalogtarьn „qala sovetlarь turahьndaqь polozenia"nьn kesә taralqan qala hәm eşselar posjolkalarьnan qьna alьrqa.

III. TAMAŞA HƏM KYNEL ASЬV URЬNDARЬNA JƏRƏVSELƏRĐƏN NALOG.

1. Tamaşa hәm kynel asьv urьndarьna Jerevselerđan nalog alьv bujьnsa 1935 jьlda oşo halьm stavkalarьn qullanьrqa:

Tamaşa hәm kynel asьv urьndarьnьn ka tegorialarь.	Halьm bujьnsa grup palar alet xaqьnan	
	I-gruppa	II-gruppa
a) dramm, opera (şul jomlanan kelke opera, balet teatrdarь). Simfonik başqarьđarь, xudozestvo hәm başqa kyrgәđmalar, tylavle lekcialar, disputtar, dokladtar hәm başqalarda jiynaqat gulәnielarь	10 pr.	5 pr.
b) konsert, adbalat hәm muzьka klsalare hәm irtelar	15 pr.	5 pr.
v) sport jarьştarь, jimnaqat ujьndarь, sirk, estrada, attraksion, mexanik teatr, krusel, kaceliar, zverinistar, panoptikumdar	20 pr.	5 pr.
g) jenel zanr tamaşalarь, operetta, fars h.b.ş. . . .	35 pr.	10 pr.
d) samaşьv, udьşьv hәm başqa şundai jarьştar . .	60 pr.	10 pr.
e) maskaradlar, tansa klsalare, skamlelardә jenel zanr dardь qarav	80 pr.	80 pr.
ž) kinematograflar ozorot nalogьn hәm jerle nalogtь inderep, bilettьq tulь xaqьnan 10 protsent . . .		

Nalog tylavđan tybәndәge tamaşa hәm kynel asьv urьndarьna jerevselar qotqarьlalar.

a) qalalarda bulhьn, avьl jerđerendә bulhьn kyzmә klnolarqa jerevselar;

b) mektaptarda uqьvsьlar esen ojoşorolqan, xarbi castarda hәm RKKA hьm flot ucrezdenielarenda—qьđьl armiestar, qьđьl moraktar esen, bol'nitsalarda—avarьdar esen, invalid jorttarьnda invalidtar esen, xoloq tәđәtev jorttarьnda— irektan mexrym itelgandar esen ojoştorolqan maze đar hәm ajrьm tamaşa urьndarьna jerevselar;

Iьkәrmә: Әgar, juqarьla hanalqan tamaşa urьndarьna (muzejđardan başqahьna) sit keşelar đa ina ikan, ul vaqьtta ularđan nalog đejem nigeđđardә alьna.

v) kino-seanstardan başqa, faqat balalar esen genә ojoştorolqan tamaşa hәm kynel asьv urьndarьna jerevselar.

Iьkәrmә: Kyrhәtelgan l'gota barь tik tamaşa hәm kynel asьv urьndarь daimi tamaşa predpriatielare tarafonan tәđelgandә genә qullanьla:

g) predprinimatel— anterpren jorttar qatnaşьvьnan başqa tәrbiasehed balalarqa jardam komissiatarь tarafьnan faqat yđ kestare menan tәđelgan ajrьm (kino-seanstardan başqa) tamaşa hәm kynel asьv urьndarьna jerevselar;

Iьkәrmә: Bьl kyrhәtelgan ojoşma tarafьnan tәđelgan, đaimi kynel asьv-tamaşa predpriatielarena jerevselardan nalog halьv seltarenen ikense gruppahь bujьnsa bildelangan stavkalar bujьnsa alьna.

d) turanan-tura SSSR maqarli xalьq komissariatь qarannaqьnda, turanan-tura đavlәt sirktarь idarahь qul abtanda bulqan đavlat teatrdarьnьn tamaşalarь. Bьl teatrdardan isemlektare Narkomfin tarafьnan RSFSR Narkomprosь menan jahalqan kileşev bujьnsa tәđelә (RSFSR finans xalьq komissariatьnьn qarar hәm bojoroqtarь №31,30 jьl №№ 10 hәm 41,31 jьl);

Iьkәrmә: 1. Әgar đavlәt teatrьnьn hәm sirktaidьn binalarь, nalog bujьnsa l'gotalar menan fajđalanmaqan başqa ojoşmalarqa postanovkalar qujьv esen birelә ikan, ul saqta nalog đejem nigeđđardә halьnь qa tejeş.

Iьkәrmә: 2. Oşo punkt menan kyđđa totolqan l'gota đavlat teatrьnьn hәm sirktardьn ajrьm artist kollektivtarь tarafьnan ojoştorolqan postanovkalarqa taralmaj.

e) predprinimatel—anterpren jorttardьn qatnaşьvьnan başqa „krabtejan jorttarь" tarafьnan yđđere xeđmәtlanderә torqan krabtejandar esen ojoştorolqan kynel asьv hәm tamaşa urьndarьna (kino seanstardan başqa) jerevselar;

ž) hьv transportan alqa jebarevqa bulьşlьq itev hәm keşelerđen tormoştarьn haqlav jәmqiate tarafьnan ojoştorolqan tamaşa hәm kynel asьv urьndarьna jerevselar (RSFSR Sovnarkomьnьn 30 jьl, 18 aprel' qarardarь-RSFSR zakondar jьjьntьqь 30 jьl, №16, 201-se statia hәm 31 jьlqь №18,189-sь statia 7-se №punktь);

z) RKKA hәm flottьn kul'turaagartav hәm sport ucrezdenielarenә hәm şulaj uq ular tarafьnan ojoştorolqan pualicnьj tamaşa hәm kynel asьv urьndarьna hәm jarьştarqa jerevselar.

i) fizkul'tura sovettarь tarafьnan hәm fizkul'tura eştare, fizicski ybev najramdarь ytkarevse başqa ojoşmalar tarafьnan tәđelgan sport—kyrhәtev tamaşalarьna jerevselar.

Iьkәrmә: Bьndaj sport kyrhәtev tamaşalarьna tybәndәgelar inәler: qalalardьn jәki ojoşmalardьn berenselege esen ojoştorolqan xalьq ara, respublikalar ara hәm qalalar ara sport jarьştarьnьn osoraşьvdarь, sportakiadalar hәm şulaj uq fizkul'tura eştarenә, agitatsiahьna hәm propagandahьna jomqaq jahav maqsatь menan kampandь tertibendә ytkarela torqan respublika, kraj, elkә hәm rajon kylamendә fizkul'tura ybeşe bajramdarь;

k) eşse hәm xeđmәtkerđerđen ojoşmalarь hәm ularđьn klubtarь hәm profsojuzdar tarafьnan faqat ydđarenen aqzalarь hәm ularđьn sem'jalare esen ojoştorolqan jabьq kisalargә jerevselar;

l) ucrezdenielar, promьşlennьj predpriatielar, uqьv jorttarь hәm professional hәm şulaj uq başqa jәmәgat ojoşmalarь janьndaqь kinematograftarqa jerevselar, әgar đa bьl kinematograftardь totov jajđa alьv maqsattarьn kyđatelmaha;

m) hanqьrav—telheđđerđen beta Rossia berlәşmәhenen klub tarьnda hanqьrav — telheđđar esen maxsus raveşte ojoştorola torqan kino-seanstarqa hәm mimik pastanovkalarqa jerevselar;

n) inev xaqь 25 tingә tiklem bulqan balalar kino teatrdarьna hәm balalar kino-seantarьna jerevselar;

o) başqa tamaşa hәm kynel asьv urьndarьna jerevselar-max sus zakondar nigeđendә.

2. Tamaşa urьndarьna jerevselardan nalog stavkalarь ydgareşhed hanala hәm jerle sovettar, jerle finanstar turahьndaqь polozenianьn 85-se statiahь nigeđendә, tamaşa urьndarьn nalog tylavđan qotqara almajđar.

3. Әgar ber yk tamaşa urnь jәki kynel asьv, ularđьn nomer darь terle xarakterđa bulьv arqahьnda, nerense statiala kyrhәtelgan ike jәki ber nisә kategorlaqa inderelergә memkin bulha,-ul vaqьtta nalog in juqarь stavka bujьnsa alьnьrqa tejeş.

Spektakeldar hәm konserttar qujьlqanda, ularđьn adaqьnda tansalar ytkarelhe, nalog alьv tansa klsalare esen bildelangan stavkalar bujьnsa ytkarelә.

4. 2-se gruppa stavkalarь bujьnsa tybәndә kyrhәtelgan tamaşa urьndarьna jerevselargә nalog halьrqa:

a) politik-agartьv xarakterьnda bulqan tamaşa urьndarьna, qilmi ahamiate bulqan leksialarqa hәm kyrgәdmalarqe jerevselargә;

b) profesional sojuzdar hәm ularđьn organdarь, eşse hәm xeđmәtkerđer ojoşmalarь hәm ularđьn klubtarь tarafьnan ojoştorola torqan pualicnьj tamaşalarqa hәm jarьştarqa jerevselargә;

v) anrteprenjordar qatnaşьnan başqa, Osoaviaxim, huqarđarđьn hәm hanqьrav-telheđđerđen betә Sojuz berlәşmәhe, Qьđьl Tare hәm Qьđьl aj Betә Rossia jәmqiate hәm đavlat stavkalarьn tybәndәge summalarda bildelergә:

	Torovsь xalьqtarđьn hanь			
	100 mendan artьq keşe	50 mendan 100 men gә tiklem.	25 mendan 50 men keşegә tiklem	25 men keşegә tiklem.
a) jegep sьqa torqan atqa jьlna	166 h.	120 h.	76 h.	46 h.
Eş atbna jьlna	24 .	18 .	16 .	10 .
Pasazirdar taşьvsь avtotransport hәm motorlь kemalerđen, har ber kesenә jьlna	22 h.	18 h.	16 h.	12 h.
Barь şәxsi lajđalanьv esen genә bulqan motosikidan har ber kesenә jьlna	9 h.	7-50	6 .	3-60
Velosipedtan jьlna	8 h.	6 h.	5 h.	3 h.
Jek taşьvđa eşlavse hәm transport kooperatsiahь aqzalarьna qaraqan at jәki başqa jek taşьvsь maldar esen jьlna	72 h.	54 h.	36 h.	18 h.
Ә kooperativlaşmaqan xuzalьqqa qaraqan at jәki başqa jek taşьvsь maldar esen jьlna	100 h.	80 h.	50 h.	30 h.
Keşe taşьv esen totolqan kemenen jьlna (sezon)	14 h.	9 h.	6 h.	3 h.
Porom, jaxta jek kemalerenan jьlna (sezon) .	72 h.	54 h.	36 h.	18 h.

Nalogtan qotqarьlalar:

a) normal' eş jaşenә jetmәgan, faktik razjezdar hәm başqa daimi eştar esen fajđalanьlmaj torqan attar;

b) Sovettar sojuzь geroj, xeđmәt geroj iseme birelgan keşelergә, SSSR đьn ber jә ihә ber nisә ordenь menan bylәklәngan keşelergә hәm personal' pensionerđarqa qaraqan, Sovettar sojuzь geroj, xeđmәt geroj, personal' pensionerđь hәm ularđьn semiәleren xeđmәtlanderev esen bildelan jan transport sredstvolarь;

v) kadrovьj, rәdavoj jәki nacsostavьn qәskәri xeđmәtkerđerena, rezervtaqь nac. sostavqa, şulaj uq ularđьn qelialarena qaraqan ber at, әgar at faqat jort xuzalьqь eştarenә genә fajđalanьlha hәm asndaj xuzalьqtarđьn ber velosipedь;

e) xeđmәt menan xoloq tәđәtev jorttarьnьn hәm eşse, krabtejan militsiahьnьn operativ hәm administrativ-xuzalьq sostavь rabotniktarь jәki ularđьn qailelare isemendә bulqan ber at jәki velosiped, әgar ular faqat şul keşelerđe xeđmatlanderevgә genә fajđalanьlhalar.

B. Terlektordon nalogtan 1935 jьlqa in juqarь predel stavkalarьn tybәndәge miqdardarda bildelargә:

	Torovsь xalьqtarđьn hanь			
	100 mendan artьq keşe	50 mendan 100 men keşegә tiklem.	25 mendan 50 men keşegә tiklem	25 men keşegә tiklem.
I. Eşselargә hәm xeđmәtkerđergә hәm ularqa tinlaştelgan keşelargә qaraqan eremal daroqahrarьnqa jьlna	15 h.	12 h.	9 h. 6 h.	
2. Başqa tylavselargә qaraqan ere maldarqa har başqa jьlna	20 .	16 .	12 . 8 .	

Nalogtan qotqarьlalar:

a) avьl xuzalьqь nalogь tylavse keşelargә qaraqan terlektar;

b) Sovettar sojuzь geroj, xeđmәt geroj isemen alqan hәm SSSR đьn ber jәki ber nisә ordenь menan bylәklangan keşelerđen hәm personal' pensionerđarđan maldarь әgar ul maldь fәqәt Sovettar sojuzь geroj, xeđmәt batьrь, personal' pensia alьvsь, orden menan bylәklangan keşe genә fajđalanьla;

v) kadrovьj, rәdavoj, jәki nac. sostav qәskәri xeđmәtkerđer ere mal.

(odaq vaqьtlь otpuskalaqьnan başqa) rezerv nac. sostavь, şulaj uq ularđьn qaillelare isemen dә bulqan ber baş ere mal;

g) elekke qьđьl gvardiest, qьđьl partizan hәm ylgan qьđьl gvardiest, qьđьl partizan qaillәhe isemendәge ber baş ere mal;

d) xeđmәt menan xoloq tәđәtev jorttarьnьn, hәm eşse krabtian militsiahьnьn operativ hәm administrativ-xuzalьq sostavь rabotniktarь jәki unьn qaillelare isemendage bulqan ber ere mal.

VI. QALA HƏM EŞSE POSJOLKALARЬNDA ET AĐЬRAVSЬLARĐAN TERKƏV SBORЬ

Qala hәm eşse posjolkalarda et abьravsьlardan terkav sborьn tyәndәge stavkalar bujьnsa tbaplarga:

a) jallanьp eşlavselardan hәm đejem masterskojdarda eşlavselerdan, kooperativ berlәşmalarena ingan proizvodstvo arteldare aqzalarьnan har ber elka jьlna 5 hum;

b) başqa et abьravsь keşelardan jьlna 10 hum.

Iьkәrmә: VSIK hәm XKS nьn 31 jьl 30-sь ijyn qararь nigeđendә (Z J, №40, statia 338) avsьlqtь tәrtipləşterey-se organdarda terkalgan nabel ettare totovsьlardь, Osoaviaximdьn et yrseteveselek sektorьnda terkalgan xeđmәt ettare totovsьlardь, bәjđege işek aldь ettare totovsьlardь, terkav (registratsia) sborьnan qotqarьrqa.

VII. DƏVLƏT IPPODROMDARЬNDA TOTALIZATOR MENƏN UJЬNDAQATNAŞVSЬ KEŞELƏRĐƏNSBOR

Đavlat ippodromdarьnda totalizator menan ujьnda qatnaşьvsь keşelerđen sborđь, ujьnda qatnaşqan esen qujьlqan tylav xaqьnьn 5 protsentьnan da juqarь bulmaqan miqdarda ebtamә alьrqa. (VSIK hәm RSFSR XKS nen 1932 jьl 11V qararьl Z.J. 1932 jьl, №51, 232 statia).

Bьl sborđь alьvđь hәm ularđь đavlat bankahь kassahьna jerle sovettar kilerenә tapşьrьvđь ippodrom adminstratsiahьna ә, kontrol' jahavđь finans ayektarena jekmargә.

VIII. GOSTINNITSALAR XEĐMƏTENƏN FAJĐA LANЬVSЬLARĐAN JERLE SBOR

1. Urьnda qatь esemlektar birev menan aşamlьqtar istiqmal itev esen gostinnitsalar hәm predpriatielar xeđmate menan fajđalanьvsь keşelerđen sborđь Өfө qalahьnda alьrqa.

2. kyrhәtelgan sborđь aşamlьq hәm esemlek gostinnitsalarđьn kyrhatkan xeđmattare xaqьna protsentlь ebtamә rәveştә tybәndәgesә alьrqa:

a) restorandar esen 5protsent;

b) urьnda qatь esemlektar hәm hьra birev menan aşamlьqtar qullanьvsь predpriatielar hәm gostinnitsalar xeđmate menan fajđalanьvsь keşelerđen sborđь alьvđь jerle finans organdarь kontrole aktьnda tejeşle predpriatielerđen administratsiahьna jekmatergә.

2. Jerle nalogtardь hәm sborđardь tylav vaqьtьn tybәndәgesa qujьrqa: qaraldьlardan nalogtь hәm jer rentahьn tiged eleştar menan 1935 jьlđa 1-se martanda hәm berense majьnda, avьl ispolniteldare bulьv xoquqьnan mәxrym itelgandardan sbor bujьnsa — bәjl: avьl ispolniteldare eşen alьp barьv esen sirat jetken keşelerde belgas ta, jьl başьnda, lakin 1-se fevral'dan da hun tygel. Әgar đa qaililare sostavьnda sbor tylavga burьslьlar ber nisa keşe bulha, sbor ulardьn berehenan jьl başьnda tylanse, bьl qaila sostavьnьn qalqandarьnan sbor ular tarafьnan avьl ispolniteldare eşen alьp barьv sirats kilep jetev menan alьna.

Transport sredstvolarьnan nalog alьv bujьnsa tiged eleştar menan 20-se qinvarda hәm berense ijyndә, 1935 jьlđьn 1-se ijynenan hun alьnqan transport sredstvolarь esen-terkav momentьnda, terlektardan nalog bujьnsa 1935 jьlđьn 1-se ijynenan đa hun tygel, ә 1-se ijyndan hun alьnqan terlektar esen — terkav vaqьtьnda hәm et totovsьlardan sbor bujьnsa-ettar terkav vaqьtьnda .

3. Rajon başqarma komitettarьn qala hәm posjolka sovettarьn 1935 jьlqa jerle nalogtar vtkarev turahьnda mәzәvri qararđar sbarьrqan, RSFSR jerle finanstarь turahьndaqь polozenia menan, jer rentalarь alьv qaqiđalare hәm maxsus kyrhatmalar menan qujьlqan l'gotalardь nbq jerena jetkerergә mazayr itergә.

4. Xosusi sektordan 1935 jьlda jerle nalogtar alьv bujьnsa đejem jetakselek hәm kydatev, instruksia, praktik kyrhatmalar hәm anlatmalar eşlap sbqarьv, şulaj uq jerle nalogtar alьv turahьnda kilterelgan şikajattarde nadzor tartьnda qaravđь Basnarkomfinqa jekmatergә.

IX. KYSMƏ SAVĐANAN BER VAQЬTLЬ SBOR

Bađardaqь, majdandardaqь, stansalardaqь hәm başqa savda urьndarьndaqь kysmә savđanan jerle başqarma komitettarь hәm sovettar tarafьnan, SSSR, VBK hәm XKS nen 1932 jьl 20-se maj qararьnda (Zakondar jьjьntьqь, 1932 jьl, №33, 233 statia) VSIK hәm RSFSR XKS nen 1932 jьl 5-se ijyn qararьnda (Zakondar jьjьntьqь 1932 jьl, №51, 228 statia) hәm SSSR Narkomfinьnьn 1932 jьl 23-sә ijyl instruksiahьnda (FXZ bjullitene, 1932 jьl, № 32) RSFSR Narkomfinьnьn 1934 jьl 25-se maj bjullitenendә (RSFSR Narkomfinьnьn 1934 jьl, № 17 qararьnь hәm әmerđare) kyrhәtelgan tertiptә hәm miqdarđarda ber vaqьtlь sbor bildelәnә.

X. JERLE NALOGTARĐЬ HƏM SBORĐARĐЬ IЬƏPLƏV TƏRTIBE HƏM TYLƏV SROKTARЬ

Urьndarda qaraldьlardan nalogtь hәm jer rentahьn iьaplap sьqarьvđь hәm tylatevde, şulaj uq başqa jerle nalogtardь alьv eştenan kyđatev hәm kontrol' jahavđь finans organdarьna jekmatergә.

Transport sredstvolarь, terlektar hәm ettarde terkav esen nalog iьaplap sьqarьv hәm tylatev, terkav vaqьtьnda hәm nomerlь bildelar birgan vaqьta, jerle sovettardьn qararđarь menan, kommunal' aylektargә, jәki finans aylektarena jekmatergә memkin.

Avьl ispolniteldare bulьv xoquqьnan mәxrym itelgan keşelerđen sbor iьaplap sьqarьv hәm tylatevde avьl sovettarьna jekmatergә. Xalьq tamaşahь hәm kynel asьvsьlьqtь qararqa kilevse keşelerđen nalog alьvđь, ippodromdarda totalizator menan ujьnda qatnaşьvsь keşelerđen sbor alьvđь, hәm urьnda qatь esemlektar hәm hьra birev menan aşamlьqtar qullanьvsь predpriatielar hәm gostinnitsalar xeđmate menan fajđalanьvsь keşelerđen sbor alьvđь jerle finans organdarь kontrole aktьnda tejeşle predpriatielerđen administratsiahьna jekmatergә.

2. Jerle nalogtardь hәm sborđardь tylav vaqьtьn tybәndәgesa qujьrqa: qaraldьlardan nalogtь hәm jer rentahьn tiged eleştar menan 1935 jьlđa 1-se martanda hәm berense majьnda, avьl ispolniteldare bulьv xoquqьnan mәxrym itelgandardan sbor bujьnsa — bәjl: avьl ispolniteldare eşen alьp barьv esen sirat jetken keşelerde belgas ta, jьl başьnda, lakin 1-se fevral'dan da hun tygel. Әgar đa qaililare sostavьnda sbor tylavga burьslьlar ber nisa keşe bulha, sbor ulardьn berehenan jьl başьnda tylanse, bьl qaila sostavьnьn qalqandarьnan sbor ular tarafьnan avьl ispolniteldare eşen alьp barьv sirats kilep jetev menan alьna.

Transport sredstvolarьnan nalog alьv bujьnsa tiged eleştar menan 20-se qinvarda hәm berense ijyndә, 1935 jьlđьn 1-se ijynenan hun alьnqan transport sredstvolarь esen-terkav momentьnda, terlektardan nalog bujьnsa 1935 jьlđьn 1-se ijynenan đa hun tygel, ә 1-se ijyndan hun alьnqan terlektar esen — terkav vaqьtьnda hәm et totovsьlardan sbor bujьnsa-ettar terkav vaqьtьnda .

3. Rajon başqarma komitettarьn qala hәm posjolka sovettarьn 1935 jьlqa jerle nalogtar vtkarev turahьnda mәzәvri qararđar sbqarqan, RSFSR jerle finanstarь turahьndaqь polozenia menan, jer rentalarь alьv qaqiđalare hәm maxsus kyrhatmalar menan qujьlqan l'gotalardь nbq jerena jetkerergә mazayr itergә.

4. Xosusi sektordan 1935 jьlda jerle nalogtar alьv bujьnsa đejem jetakselek hәm kydatev, instruksia, praktik kyrhatmalar hәm anlatmalar eşlap sbqarьv, şulaj uq jerle nalogtar alьv turahьnda kilterelgan şikajattarde nadzor tartьnda qaravđь Basnarkomfinqa jekmatergә.

XI. JERLE NALOGTARĐЬ YTKƏRGƏNDƏ REVOLYTSION ZAKONSЬLЬQTЬ BOĐQY ƏSƏN JAVAPLЬLЬQ

Zakonda qujьlmaqan başqa jerle nalogtar hәm sbordar alьv, şulaj uq qujьlqandan juqarь stavkalar alьnьv jenәjat javanьlьqьna tartьla.

Prokuratura organdarь zakonьnьđ nalogtar ujlan sbqarьv vaqiqalaren asьrqa hәm qaşep-lelarde kisekmaktan ugolovnьj javapqa tartьrqa mazayrdar.

Başqortostan Ydak Başqarma Komitetь predsedatele: **Tahirof.**

Başqortostan Xalьq Komissardarь Sovetь predsedatele: **Bulash.**

Başqortostan Ydak Başqarma Komitetь sekretarь: **Kal'mitef.**

21-se oktabr 1934 jьl.

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

Өfө, „Okt. Nat."hь matbaqahь Başglavl[illegible]

BƟTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) nьq Başqortostan Ɵlkə həm Ɵte qalə komitetlarь, BYBK hom Başprofsovet organь

PUBLIKA TSIA

№ 254
3
NOJƏBR
1934 JЬL

„Sovettar—qalalaqь həm avьldaqь bƟtə xeđmətsəndərđeq massovoj—ojoşmalarь... Sovettar—proletariat diktaturahьnьq tura kəvđələneve. Sotsializm tƟđƟləşən həm diktaturanь nьqьtьvđa sovettar arqьlь bƟtə həm hər tərlə saralar ytkərelə. Proletariattьq krənтiən ƟnтƟnən dəvlət jetəkselege sovtetar arqьlь bojomqa aşьrьla. Sovettar—proletariat avangardь menən millionlaqan xeđmətsəndər massahьn-berləşterə". I. STALIN.

IT TAPŞЬRЬV PLANЬN

SROGЬNAN ELEK ƲTƏRQƏ

VKP(b) Ƶđək Komitetьnьq Ijyn plenumь yđ qararđarьnda it tapşьrьvđьn qajət məhim xuzalьq-politik kampania bulqanlьqьn hьđьp kyrhətte. Başqortostan dəvlətkə it tapşьrьv bujьnsa hər vaqьt sojuzđьn aldьnqь kraj həm elkələre safьnda nulьp kilde. Ləkin hunqь vaqьttarđa it tapşьrьv temptarь qьrqa tyəənəjđe: hunqь dekađala **Zejansura, Maqar, Molovez, Baqaь, Dəvlokon, Boraj, Toporin** həm **Şişmə** rajondarь temptь bƟtənlaj teşərəp jenərđelər. Bigerək tə arttə hejrəlevse **Ucalь, Ənjəlll, Zejansura, Qьrmьbqalь, Toporin** rajondarьnda jьlьq plan ytəleşe ədəlev qurqьnьsь ƏtƟnđa. Bьl rajondar jьlьq planđьn nl barь jartьhьn qьna ytənelər ale.

Qajьь ber, fakttar, ajrьm rajkom həm rajon başqarmalarьnьn dəvlətkə it tapşьrьv məs'ələlere menən rik əđ şəqellənqənlekтəren kyrhətələr. Rajkom sekretarđarь həm RIK predsedateldəre bьl mehim eş ucasloqьna opera it jetə'selek itmanelər, hər kolxoz, hər mal tapşьrьvsь nedoimşik menən ajrьm şəqellənmənelər.

Eştə e,ahedlek həm yđ aqьşlьkь elgehe bulьp Toporin rajonь tora. Unda dyrt avьl sovetь 4-kvartal tƟbƟenən ber kilogram da it birməgəndar, 12 avьl sovetь əlegə tiklem kvartal planьnьn tik 5 protsentьn qьna birevđe memkin hanaqandar. Bьl Toporin rajonьnda Ilmyrzin avьl sovetь jьlьq plandьn 38,1 pr.tƟn, Kymlekyl sovetь—18,6 pr.tьn qьna ytəqandər. Rajon başqarma komitetь predsedatele Muzipьl iptəşten yđ dokladь nujьnsa, bƟtə rajonda 1934 jьl davamьnda dəvlətkə ber kilogram da it tapşьrmaqan 2500 xuzalьq bir. Operativ eşten bƟtənlaj juqlьqь, nedoimşiktarđь a-lmav, it tapşьrьvđa tulь ejəhedlek—bьna Toporin rajonьn ƟđekloKka kiltergən səbəplər.

Itte gruppalap tapşьrьvđьn mehimlege turahьnda VKP(b) ƲK ijyn plenumьnьn kyrhəteve nulьvqa qaramaьtan, rajondarđьn kypselegendə bьl eş ale ojoştorolmaqan. Nedoimşiktarđьn kypselege—malьhьđ həm ber hьjьrlь xuzalьqtar. Əgər đa rajkom sekretarđarь, RIK həm avьl sovetь predsedateldare it tapşьrьvsьlarđьn bьl kategoriahь menən jaqindaьraq tanьşqan nulьalar, hər avьl sovetьna, hər kolxozqa həm hər xalьq jəşəgən punktqa vəkildər (jəki avьl sovetь aqzahьn) jebərep, berense siratta şul kategoria xuzalьqtar əsen gruppalap it tapşьrьvđь ojoştorqan nulьrđar ine. Ul vəkil, it tapşьrьvsьlarđьn hьjьr, yged, harьq hatьvsь əjlənəhendə tuplanьp, bƟtə gruppa esen qabul itev punktьna it tapşьrьvđь şunda uq rəsmilaştərer ine, jəki bьl vəkil, bađarđa hьjьr jəki aytən maldь kollektiv rəveştə hatьp alьv esen xuzalьqtarđan aqsa jьjьvqa həm qabul itev punktьna tapşьrьvqa jardam iter ine.

Əqər gruppalap tapşьrьvđьn şundaj elementar formahь hər rajonda, hər avьl sovetь'da ojoştorolqan bulha, əqər rajkom sekretarđarь ham RIK predsedateldare bьl eşte yđđare kƟđətep torqan nulhalar, nedoimşiktar hanь şikhed qьrqa kəmer həm Başqortostan it tapşьrьv nujьnsa aldьnqьlar safьnda nulqan nulьr ine.

Şulaj uq, it planьn tultьrьvđa aktivtar həm nerense stratta kommunistar,komsomolestar aldьnqь lar nulьrqa teleşlegen onotorqa jaramaj.It tapşьrьvsanotazniktarь naşьnda qajhь ner kommunistar həm aktivtar torqan vaqьttaZejansura rajonь aldьnqь nula alamь ni. „Probuzdente" kolxozьnda partia aqzahь həm kandidat Losanova, Kuzmina, Lyatmkina həm komsomolest—Denisenko, Bukin, avьl sovetь aqzahь Kaşirskidar yđđare nedoimşik nulьp toralar, ner kg. it tapşьrmaqandar. Partia kandidatь Kalajef ej həm velosiped alьrqa aqsa tapqan, ə dəvlətkə ner gram it tapşьrmaqan.Aktivtьn ьndaj kire role naşqa malsьlьq alьp barьvsьlarđa la kyrelde. Bьl kolxozda 183 xuzalьqtan 15 xuzalьq it tapşьrьp jetkerməvselər, şulardan 95 -xuzalьq bƟtənlaj tapşьrьv eşenə naşlamaqan. Bьl sovetta (Sanatar) janqьđaq xuzalьqtar đa, şulaj uq artta qalalar. BƟtə 142 xuzalьqtьn 85 e nedoimşik tьaplanə.

It tapşьrьv zakonь yđgərtelmaj torqan, hər ber kolxozsь həm janqьđaq xuzalьq nildalənqan sroktarđa it tapşьrьvqa qatnaşьrqa məzbyr.

Jetəkse rajon ojoşmalarьnьn tura nurьsь/nulьp—mal tapşьrьvsьlarđь tulь ьlьqtьrьv ƏtƟnən kyđətev həm tapşьrьp jetkerməvselekte nuldьrmaь əsen it nujьnsa reqylər tьəp qujьv həm zakonlь joqondo saralarь kyrev tьaplanə.

Əxmət avьl sovetьndaqь (Toporin rajonь) xuzalьqtarđьn 40 pr-tь, Şərip avьl sovetьndaqь xuzalьqtarđьn 23 pr-tь həm Toporindьn yđendə 40 pr-tь it tapşьrьvđь bƟtənlaj naşlamav kyreneştare eşte aqьşqa qujьvqa kileşep qaravđan başqa nəmə tygel. VKP(b) Ɵlkə Komitet ojurohь, BƲBK həm Sovnarkom it tapşьrьvđa qьrqa hьnьlьşqa ireşev turahьnda rajkom həm rajbaşqarma komitettarьna ber nlsə qat tьkərtev jahanьlar. His kisekmaьtan hər ber rajon it tapşьrьv planьn srogьnan elek tultьrьvqa, aldaqь jьl tьaenən avangard rəveştə it tapşьrьvqa nerketelergə teleş. Rajondar, VKP(b) Ɵlkə Komitetь həm Başsovnarkom zadanletalьn 100 pr-t itep ytəv esen bol,-şeviktarsa huqьşьrqa tejeştər. Rajondaqь partia ojoşmalarьn həm bƟtə aktivistarđь hər avьl sovetь punktьnda, hər kolxoz brigadahьnda it tapşьrьvđь srogьnan elek tultьrьv həm avans rəveşendə tapşьrьv esen kerəşevse ajtьm organizatordar buldьrьrьq itep urьnlaştьrьrqa kerək. Igen tapşьrьv təzribələre hər rajonda la bar. Bьl təzribələrđe it tapşьrьvđa kin fajdalaьrqa həm it tapşьrьvđь igen tapşьrьv kevek yk ın məhim xuzalьq politik kampania ikənen itte totorqa kerək. Sovettarqa hajlavđar kampaniahьnda bƟtə eşte it tapşьrьv menən tьqьđ bəjləp alьp barьp, it tapşьrьv planьn ytəv turahьnda sovettar sjezdarьnda raport birev esen a. s. arahьnda sotsialistik jarьşta kin jəjelderergə kerək.

Başqortostan igen tapşьrьvđь həm tunqa hərevđe srogьnan elek tamamlanь, həm raport birđe. In jaqьn kendərđə ul it tapşьrьv planьnьn da srogьnan elek ytəleve turahьnda raport birergə teleş.

VKP(b) ƟLKƏ KOMITETЬNDA

EŞSEKLUBTARĐЬNTOROŞO TURAHЬNDA

Partianьn Ɵlkə komitetь eşse klubtarđьn qьşqa əđerlegen tikşerđe. Ɵlkə komitet eşselərđe qьşqь xeđmətlənderevqə, Lenin jortonan naşqa eşse klubtarđьn əđer tygellegen ajtep ytte. Klubtar remontlanmaqan, utьn menən tə'min itelməgən, kətəpxanalar janь matauqat menən tultьrьlmaqan. Başqort həm tatar teldərendə lozunqa həm plakattar juq.

Ɵlkə komitet eşse klubtarđьn ьndaj qənəqətlənmətlek toroştarьn, eşselərđen kul'tura talaptarьna kyp kenə fabrik həm zavod əs mələştərə tarafьnan bjurokratizm kyrhətelev hədemtəhe tip qaraj.

Ɵlkə komitetь predpriatie direktorđarьn eşse klubtarđaqь aqьmdaqь remontlь həm kərəkle eske qoramallandьrьvđь, utьn kilterevđe 1-se nojabrgə tamamlarqa məzbyr itte.

Eşse klubtarđьn kətəpxanalarьn janь matauqat menən tultьrьv esen sredstvo tabьvđь, Başprofsovetqa təqdim itte. Ɵlkə komitetь Lenin jorto direktorьn hər vaqьtta eşlap torasaq eşse kino asьvqa, ə Rossiaafelm Cornetzki iptəşte Lenin-jortonon eşse kino-teatrьn fel'malar menən ədlekhəđ rəveştə tə'min itep tororqa quştь.

Narkomprosqa həm Başprofsovetqa-eşse klubtar arqьrь eşse massanь xeđmətlənderev əsən kysmə kətəpxana fondь təđevgə təqdim itelde.

Ɵlkə komitetь Başprofsovetь həm Başgizdь eşse klubtarь esen başqort telende plakattar həm lozungalar naşer itergə məzbyr itte.

Ɵlkə komitetь VKP(b) nьn Beloret, Bajmaq, Blagoveşşin, K-Usol, Stərletamaq rajon komitettarьna həm Motor zavodь, Işembaj neft promьjslohь partkomdarьna həm Ɵfe-Işembaj julь partorgtarьn, eşse klubtarđьn qьş kenə klub eştaren Jəjeldərevgə əđerlek toroştarьn his kisekmaьtan tikşerep sьqьrqa, klubtarđьn qьşqa tulь kileş əđer lektaren 1-se nojabrđan đa hun latmaj tə'min itergə məzbyr itte.

Ɵfə qala komitetьna, oşo qarđьn Ɵfə qalahь bujьnsa ytaleşen 5-se nojabrgə tiklem tikşerep sьqьrqa təqdim itelde.

NINƏ TORLAQTAR TƏĐƏV ƏĐĐLƏ?

(Prokuratura qolaqьna)

Işembaj neft promьjslohьnda eşlavse eşse həm xeđmətkərđər əsen kommunal torlaq jortlarь halьv, ularđьn tormoş şartlarьn jaqşьrtьv aik đur politik həm ekonomik əhəmiətkə ejə nulьvь hər kemgə asьq nulьrqa tejeş ine. Lakin bьnь tədeleş kontorahь tyrələre anlap jetmajđar axьrь.

Tədeleş kontorahь proekt, certez, smetalarđь—texnik oformit itevđərde ədaqqa huđьvь arqahьnda, torlaq halьv planьn ədevgə səbəpse sulđь. Şul arqala berense jartь jьl limitь nl barь 57,6 pr-qa qьna tajđalanьldь. Tədeleş kontorahь eş ytkəs xatahьn tədətergə mataşьp, naşqa sredstvolardь zakonьnьđ rəveştə kapi al tədeleşkə jeəərə başlanь. Şulaj itep 84 **mең hum aqsa zakonьnьđ totoldo.**

Lakin bьl qьna avьr xəldən qotoldora almanь. Torlaq tədev tempьnьn hun dərəzələ əkeren nulьvь, eş kəstare menən tə'min ifelmavđar arqahьnda **tədeleş planь nerense jartь jьlьqta 14,73 pr-qa qьna ytəlde.** Ikense jartь jьlьqta la eş jaqşьnan tygel. Tədeleş eş kəstəre menən nl barь 25, tədev materialtarь menən 30 pr-qa qьna tə'min itelde.

Bьlardan naşqa progul, xuzalьq ibəne nulmav həm başqalar kapital tədeleşte 150 **mең hum qa qiratlandьrđьlar.**

Tədev materialtarьn haqlav hun dərəzələ qьđqanьs xəldə tora. Məbələn: əđerlangən samandar jəj nujьnsa asьq havala jatьp, sьjtaltarьn juqaltьlar. Bьndaj đur estergə kərtə nulqan səbəptərđen nindəjđer serc bar. Hyđđe prokuraturaqa tapşьrabьđ.

Sosedkin

BESƏNDE MAL TUDĐЬRA

Qьjoq. Bьjkin isemendəge malsьlьq sovxozьnьn bƟtə mal ađaqь qьrđa ultьra, oşo kongasə ber kilo la mal ađaqь taşlmaqan. Qьrđaqь besənde kətevhed jeregən mal tuđđьra. Xəđer jalandaqь mal ađaqьnьn jartьhь aşalьp bƟtkən. Şunь kyrep torha la direksia la, berəvđə ber terlə lə sara kyrmaj.

Sovxozda bulaj đa mal ađaqь jeterlik tygel. Kəslə ađaq juq tejerlek, silos planь ytəlhə la hunlap həm nasar sьjtatlь itep ytəlde.

Direksia maldь ađaqhьđ nisek qьşlatьrqa ujlaj ikən.

I. XƏSƏNEF.

Eƀkert qurqьnьs aƀtьnda

Qьjoq. Malsьlьq sovxozь ho lo aşlaqьn kelfəgə bəjlamaj, ejđergajne. Ebkertkə ejgəndə jamqьr bulьv səbəple xəđer janьv qurqьnьsь bar. Kelət juq hьltavь menən bulardь huqьv naşlanmaqan.

Igen huqьvqa ın unajlь saq ytep bara, sovxoz nəmə qaraj ikən?

I. XƏSƏNEF

SUD TƏ'ƁIR ITMƏQƏN

Nuriman. „Bahav" kolxozьnda Ojlimanьva Meharzadə kolxoz igenen urlaqan əsen 3 ajqa məzbyri eşkə xəkəm itelgajne. Lakin, bьl Ojlimanьva xəđer ikense tapqьr kolxoz igenen urlap totoldo. Şuqa qaramaьtan bьl kolxozda ьrđьndaqь igende nьqlь haqlav ojoştorolmaqan, kelətəge igendərđen də dərəƀ ibəne juq.

Kolxoz igenen tuđđьrьvsьlarqa həm tuđđьrьvqa jul qujьvsьlarqa qatь sarь kyrelhen.

SITDIQЬF OJATA.

ƏPRONDЬN JANЬ JEŊEVDƏRE

Odessa, 2. Qьđьl bajraqlь Əprondьn Novorossia otrađь Oktəbr tantanahьn janь jeŋevđər menən qarşь ala.

7 nojəərdə, 1918 jьl dinqeđđə batqan „Rostislav" parоxodь həm „Şturman" ismendəge bođ vatqьs buksir dinged tənənən alьnasaqtar.

URNЬNAN ALЬNDЬ

Narkomtəzprom urьnnaƀarь ip. Kaganoviclьn bojoroqo bujьnsa, Novocerkass industrial institutьnьn direktorь Parşikof institutьn eşen nasarlatqan həm studenttardьn ixtiazdarьna bjurokratlarsa qaraqan əsen urьnnan alьndь. Institutьn direktorь itep ip. Şumski ƀildələnde.

200 MILLION TONNA RUDA ZAPASЬ

Saltьjkovo, 1. Akademik Gubkin , professor Terpigoreitar jetəkselegendəge komissia Saltьjkovoqa kilep (Kurski elkəhe) ьnь daqь maqnit anomaliahь eştare menən nьqlap tanьştь. Bьnda bьjьl rudaь janь urьndar tabьldь. Məbələn, Novo-Sokolski rajonьnda ruda qatlamьnьn qalьnlьqь 18 metrqa, Lebedanski rajonьnda-54 metrqa jetə. Bьl hunqьhьnda 200 million tonna zapas ruda bar tiđər. Akademik Gubkin əlegə tabьlqan tiklem rudalar qьna la janьnan 10 jьldar samahьnda eşlərgə jetəsək, iine. Eksploatatsiaqa tapşьrьlqan 2 şaxta 1934 jьlda 200 meң tonna ruda alrergə rejeş. Komissia janь şaxtalar halьv urьnьn ƀildələv esen razvedka eştaren davam itterergə təqdim itte.

V.I. LENINGƏ IĐTƏLEK

Kiev 2. Gajvoron rajonьnda 7 nojəərgə qar ta janь məktəptər həm janь tavьşlь kino-teatr, 10 məktəptə janь munsalar asь tasaq.

12 avьl həm kolxozđь telefonlaştьrьv, ber nisə avьldь elektrlaştьrьv tamamlanasaq. Gajvorondьn yđendə V.I. Leningə jьtəlek asьlasaq.

16 URЬNDA KOLXOZSЬ LAR JORTO

Taşkent. 2. Ɣzbəkstan SSR ƲBK prezidiumь 1935-37 jьldar davamьnda Ɣzbəkstanda 16 urьn dakolxozsьlar jorto halьrqanuldь. Şul jəmlənən Taşkentta million jarьm bumqa təşerep. Jəmhyrlət dəvmələndə yđək kolxozsьlar jorto halьnasaq.

ƏPRONDЬN JANЬ JEŊEVDƏRE

Odessa, 2. Qьđьl bajraqlь Əprondьn Novorossia otrađь Oktəbr tantanahьn janь jeŋevđər menən qarşь ala.

7 nojəərdə, 1918 jьl dinqeđđə batqan „Rostislav" parоxodь həm „Şturman" ismendəge bođ vatqьs buksir dinged tənənən alьnasaqtar.

URNЬNAN ALЬNDЬ

Narkomtəzprom urьnnaƀarь ip. Kaganoviclьn bojoroqo bujьnsa, Novocerkass industrial institutьnьn direktorь Parşikof institutьn eşen nasarlatqan həm studenttardьn ixtiazdarьna bjurokratlarsa qaraqan əsen urьnnan alьndь. Institutьn direktorь itep ip. Şumski ƀildələnde.

HIRƏK POEMA

Tiflis, 2. Gruzia dəvlət muzeje Şota Postavelli tigən şaqirđən in hirək əƀərđa enən „Nocəşcl narsovu şkuru" tigən poemahьn tapte. Bьl poema XVIII bьvatta qaldan jađьqqan bulьp bejək Gruzia şaqirьnьn qimmətle əƀərđaren ejranevđe qilmi tikşerenev eştare əsen in məhim əƀare hanala.

75 M. JЬL ELEK JAHAL QJAN TAŞ BЬSAQTAR

Tiflis, 2. SSSR İəndər akademiahь tarafьnan ojoştoroloqan ekspedetsia Ocemciri qalahь janьnda bik boronqo keşelərđen taştan jahaqan qoramaldarьn tapte. Ular arahьnda beđđen bьvatlan 70-75 meң jьldar elek jahalqan taş bьsaqtar həm taş qul tirməndəre bar.

SSSR BA IN ĐUR KORPUS

Perm, 1. Kama qaqьđ kombinatьn tədevselər janь đur unьşqa elgəştelər. Aqas korpusь tədeləp tamamlandь. Kyləme 65 meң kubometr. Kombinattьn başqa korpustarь kəmendə ber jьl halьnqanda bьl korpustь halьv rekordlь qьđqa srok—110 kən esendə tamamlandь. Janь korpus bƟtə dənja dəvmələndə ın ere korpustarđan berehe, ə, Sovettar sojuzь dəvmələndə berđən ber ın ere korpus ibəplənə.

ARЬVDЬ BƟTƏRƏ TOR QJAN SƏRTLƏVEK

Tiflis, 1. Sovet ytə qьđьv jaqtarьnda, (Abxazia, Adzarstan, Kennajьş Gruzia la) Kola isemendəge janь kul'tura sərtləvek aqasь yƀterelə başlajasaq. Bьl aqastьn jemeştare havlьqqa his ber zejan kilterməƀtan keşeləge arьv xisen bƟterevgə jardam itlələr.

Jəşelsə tapşьrьv 78pr. qa ytelde

Kiev. 1. Ukrainna, jəşelsə əđerləvđə jьlьq plandь 78 pr. qa, Xar'kof elkəhe 97,9 pr. qa, Vinnitsia elkəhe 91, Kiev 90, Donetski 57,9 həm Odessa 64,9 **pr. qa ytənelər.**

VII sovettar sjezdь aldьnan

Moskəv, 1. Məskəvdəge bƟtə profsojuz ojoşmalarь VII sovettar sjezdь isemendə proizvodstvo poxodьna quşьldьlar. Predpriatielərđen bƟtəhendə iə sovettardь hajlavđrqa arnap berlaşkən profsojuz kene ytkərelə. Elek hajlanqan sovet aqzalarьna birelgən nakazdarđьn ytəleşen tikşerev rejđe ojoşiorolə. Rejdtə 5000 profsojuz aqzahь qatnaşasaq. Şef ojoşmalarь avьl sovettarьna jarđamlaşьv esen aktivistarđan 2000 keşe jebərə, elkə dəvmələndə 25 rajonqa agitsamolettar osasaq.

XRONIKA

* **Samara,** 2. Aakalajьika avь lьnda V. I. Lenin torop kitkən əjđe elektəge xəlenə qajtarьv başlandь. 1935 jьldьn 1 aprelenə tiklem restavratsia eşe tamamlanьp, ej elektəge xəlenə kiltererlasaq.

* **Almaata,** 2. Oşo jьldьn 1 sentəərendə eksploatatsiaqa tap şьrьlqan kykertle keslota zavođe 31 oktəərđə təvge produksiahьn birđe. 110 tonna kykertle keslota alьndь, potrenitelđergə 5 sisterna kislota jebərelde.

* **Lipetskistroj,** 2. B rense domnanь tultьrьv başlandь. 150 millimetr taş kymer qatlamь, şulaj uq təvge tunna koks hatьndь.

PKK NЬN BAŞQORTOSTAN PARTKOLLEQIAHЬNDA

PARTIANAN SЬOJARЬVDAR

VKP(b) ƲK Partia kontrole komissiahьnьn Başqortostan partkollegiahь tarafьnan VKP(b) safьnan sьqarьldьlar:

Şoroxof Anderej Ivan ulь, 1888- jьl tьvqan. 1925-se jьldan VKP(b) aqzahь(partia belite 0914152), partianan politsiala eş ləgənlegen jəşergəne esen.

Şafiqullin Şəmsulla, 1903jьl tьvqan, 1931 jьldan VKP(b) aqzahь, p-b.№1595293 esep bojaşьvь esen. Təvge partia ojoşmahь horaqan təqdirđə ber jьldan hun partiaqa alьv məs'ələhen janьnan qaravđь məmkin hanarqa.

Kenəzef Aleksandr Vladimir ulь, 1894 j. tьvqan, 1927 jьldan VKP(b) aqzahь, p-b.№0917626, aq armiala kynelle nulьp xeđmət itkəne həm Ponomoretta kulaktar bяş kytərevenə qatnaşqanь esen.

Sa'onin Vasili Dimitri ulь1902 jьl tьvqan, 1930 jьldan VKP(b) aqzahь, partiaqa ingəndə sotsial sьqьşьn jəşergəne həm kulak atahь menən elemtə totqanь esen.

Aitof Əxmət Nasir ulь. 1906 jьl tьvqan, 1927 jьldan partiaь kandidat, sotsial sit sьqьşlь nulqanь həm atahь kulak menən elemtə totqanь esen.

Bəlkof Vladimir Fidor ulь. 1902 jьl tьvqan. 1932 jьldan VKP(b) la kandidat, RKKA komandirьn lupaь rəveştə xurlaqanь həm xəkəm itelgən keşe nulqanlьqь esen.

Kostref Pavel Mixail ulь, 1896 sь jьl tьvqan. 1926 jьldan VKP(b) aqzahь (p.b. 0913152), yđ surьna halqьn qaraqanь 22,8 sentner xəkymət igenen zakonьđ totqanь esen.

Julьjef Səxi Fətxulla ulь, 1907 nse jьl tьvqan. 1931-se jьldan VKP(b) aqzahь (p.n. 2290428) partia aqzahьna jarьqьđ qьlьqь (eseve) həm eşkə halqьn qaravь esen.

Stipanof Ivan Petr ulь, 1903 se jьl tьvqan. 1931-se jьldan VKP(b) aqzahь, eşlekhedlege həm qurqaqlьq kyrhəteve esen, lakin unьn yđ xatahьn an'ap tanьvьn tƀapkə alьp, ber jьldan hun partianьn təvge ojoşmalarь jullavь nujьnsa unьn partialьlьq xalen qajtanan qorovđь memkin hanarqa.

PARTIANAN SЬOJARЬVDAR

VKP(b) ƲK Partia kontrole komissiahьnьn Başqortostan partkollegiahь tarafьnan VKP(b) safьnan sьqarьldьlar:

Şoroxof Anderej Ivan ulь, 1888- jьl tьvqan. 1925-se jьldan VKP(b) aqzahь(partia belite 0914152), partianan politsiala eş ləgənlegen jəşergəne esen.

Kostref Pavel Mixail ulь, 1896 sь jьl tьvqan. 1926 jьldan VKP(b) aqzahь (p.n. 0913152), yđ surьna halqьn qaraqanь 22,8 sentner xəkymət igenen zakonьđ totqanь esen.

Julьjef Səxi Fətxulla ulь, 1907 nse jьl tьvqan. 1931-se jьldan VKP(b) aqzahь (p.n. 2290428) partia aqzahьna jarьqьđ qьlьqь (eseve) həm eşkə halqьn qaravь esen.

Stipanof Ivan Petr ulь, 1903 se jьl tьvqan. 1931-se jьldan VKP(b) aqzahь, eşlekhedlege həm qurqaqlьq kyrhəteve esen, lakin unьn yđ xatahьn an'ap tanьvьn tƀapkə alьp, ber jьldan hun partianьn təvge ojoşmalarь jullavь nujьnsa unьn partialьlьq xalen qajtanan qorovđь memkin hanarqa.

Bəlkof Vladimir Fidor ulь. 1902 jьl tьvqan. 1932 jьldan VKP(b) la kandidat, RKKA komandirьn lupaь rəveştə xurlaqanь həm xəkəm itelgən keşe nulqanlьqь esen.

Şəfiqullin Şəmsulla, 1903jьl tьvqan, 1931 jьldan VKP(b) aqzahь, p-b.№1595293 esep bojaşьvь esen. Təvge partia ojoşmahь horaqan təqdirđə ber jьldan hun partiaqa alьv məs'ələhen janьnan qaravđь məmkin hanarqa.

Kenəzef Aleksandr Vladimir ulь, 1894 j. tьvqan, 1927 jьldan VKP(b) aqzahь, p-b.№0917626, aq armiala kynelle nulьp xeđmət itkəne həm Ponomoretta kulaktar bяş kytərevenə qatnaşqanь esen.

Sa'onin Vasili Dimitri ulь1902 jьl tьvqan, 1930 jьldan VKP(b) aqzahь, partiaqa ingəndə sotsial sьqьşьn jəşergəne həm kulak atahь menən elemtə totqanь esen.

Aitof Əxmət Nasir ulь. 1906 jьl tьvqan, 1927 jьldan partiaь kandidat, sotsial sit sьqьşlь nulqanь həm atahь kulak menən elemtə totqanь esen.

OKTƏBRĐEŊ XVII JЬLLЬQЬ ALĐЬNAN

JAŊQIЬĐAQTAR KOLXOZQIA INƏLƏR

◆ **Baqaь,** (BaşRosta). Baqaь rajonь Oktəər revolyisiahьnьq 17 jьllьqьn janqьđaqtarđьn massovьj rəveştə kolxozdarqa ineve menən qarşь ala. Rajon jer aylegenen tulь nulmaqan məqlymətlərenə qaraqanda, oktəər ajьnda 500 xuzalьq kolxozqa ingən. Kygərsen aylək, Şarannaş-kenəz avьl sovettarьndaqь janqьđaqtarđьn kolxozqa inevđare ajrьvsa kyrenə.

Doxodtarđь aylev naştanьv unjaj menən janqьđaqtarđьn kolxozdarqa inevđare taqь la arttь.

◆ **Stərletamaq,** (BaşRosta). Stərletamaq rajonьnьn janqьđaqtarь sovettarđьn 7-sjezdь isemendəge dəjəm proizvodstvo poxodьna quşьldьlar. Ularđьn kyneһe kolxozdarqa inələr. Blyxer isemendəge kolxozqa 40 xuzalьq, „Novaja zizen" kolxozьna 50 xuzalьq həm başqa kolxozdarqa la janqьđaq xuzalьqtar indelər.

Rajondьn bətə urьndarьnda janqьđaqtar arahьnda đur massovьj eş jajelderelde.

◆ **Krasna - Gorka,** (BaşRosta). Nurlman MTS Novo-Birycevski avьl sovetьnьn xisap jьjьlьş vaqьtьnda 22 janqьđaq xuzalьq kolxozqa inev turahьnda qariza birđelər. Şulaj uq, „Oktəər", „Kaşirin", „Qьđьljar" kolxozdarьna la janqьđaqtarđan qariza birələr.

Avьl sovettarьnьn xisap kampaniahь unjaj menən kooperatsiaqa igen hatьv eşe kesəjde. „Aktiv" kolxozь 550 sentnerđan qьđьl obroz ojoştorđo. „Bahav" artele 1800 sentner igen hatьp, jək avtomaşinahь aldь.

◆ **Baltas,** (BaşRosta). Sovettarđьn xisap-hajlav kampaniahь həm doxodtarđь aylev aljanlь Kalmlar, Şavadin avьl sovettarьndaqь 88 janqьđaq xuzalьq kolxozqa indelər.

JAŊЬ KOLXOZ OJOŞTOROLDO

Səqmaqoş rajonь janqьđaq xuzalьqtar arahьnda massovьj anlatьv eştare kin jəjelderelde. Ş u n ь n hedəmtəhendə janqьđaqtarđьn kolxozdarqa ineve kesəjde. Hunqь biş kenləktə Ujaulat sovetьnda 45 xuzalьqtan **„Partizan"** isemendə kolxoz ojoştoroldo həm 60 xuzalьq başqa kolxozdarqa aqza bulьp indelər. Rьsaj avьlьnda 30, Dymajdə 40 həm „Janь Ixsan"da 15 janqьđaq kolxozqa indelər. Başqa avьldarđa la kolxozdarqa janь aqzalar alьna. G. **Voliçin**

IKE KOLXOZ KLUB HALDЬ

Stərlebaş. (Telegraf bujьnsa yđ xəbarsebeđđən) Stərlebaş MTS kolxozdarь Oktəərđen17 jьl lьqьn janь kul'tura jortarь tedev menən qarşьlajđar. „Pravda" kolxozь 300 keşe urьnlaşьrlьq klub halьp bətə.

Klubta radio alqьs bulasaq, zootexnika tynərəge ojoştorolasaq, partkabinet həm kolxozsьlardan ojoştoroldan dram tynərəge eşlajəsək.

„Mədəniət" kolxozь 200 keşelek klub haldьrđь. 80 balalьq balalar majđanь halьv tamamlana. MTS direkstahь eşselər esen 50 keşelek qьđьl mejeş eşlələ. Həm 500 humlьq hər tərlə kitaptar birđe.

Safin

Qьjoq-a signaldar

SADIQЬF TƏQDIME

NINƏ ƲTƏLMƏJ?

Qьjoq. „Nur" kolxozь eş attarьn qьşqa əđerləvqə həm qemyman at tarьlahenə javaphьđ qaraj. Qьsqьlьq esen attarqa haraj əđerlənməgən, Attar asьq havala toralar, ularqa ismaha kəđge halqьndan, jamqьrđan, haqlanьrlьq bьlq ta eşlanməqən. Eştən, jьraqtan kilqan attar tirle kileş asьq havaqa qujьlalar.

Kolxozđьn in jaqşь at qaravsьhь-udarnik **Sadiqьf Ojlinejət** həm başqalar at harajь haldьrьv məs'ələhen idara aldьna ber nisə tapqьr qujhalar đa, idara „qararьđ..." tjevđən udqanь juq.

Udarnik **Sadiqьf** aqaj at tarmaj" tip kulak qotqohon ilrata. Tahirьf kyp vaqьtta ejəndə qasьp qalьp proqul jahaj, şulaj buiqas unьn brigadahьnda nindəj dissiplina bulhьn.

Kulak qotqoho taratьp kolxozsьlar arahьnda tarqatьv eşe alьp barqan Tahirьfqa sara kyrelhen.

Kolxozsьlar

BRIGADIR... KULAK ЬƁƁƉQЬHЬ

Mejoko. „Leninse" kolxozь aьjьl urozaj jьjnavđь huđьp kilə. Bьnьn tep səbəne brigadalarđa xeđmət dissiplinahь əsen kerəşten juqlьqьnan kilə. 3-se brigadanьn brigadirь Tahirьf xeđmət dissiplinahьn nьqьtьv urьnna tarqatьv eşe alьp bara: „eşkə sьqhaqьđ sьqьqьđ, sьqmahaqьđ juq, barь ber igen teşbləhen anlaj. Ul: „tirləp kilgən attarđь yđemđen nakidkanь jaьp kiptera torqan inem đə, nakiđka tuđđь, septə alьv turahьn đa idaraqa ajtellьə lə predsedatel **Qotlozamanьf** „septə qajqьhь juq əle" tip kenə quja. Attar bik jaьqtь, ə jaьqьv eş kyptən tygel. Kolxozsьlar yđ maldarьna ađar eşlap bəltələr. Brigadir **Jomajьf** tendə bulhala urmandan aqas kilterep hьjьrna oja eşlene, ə kolxoz attarьn qajqьrtьvsь juq" tl.

Qьş jetə. „Nur" kolxozь attarđь nisek qьşlatьrqa ujlaj ikən? Bed Qьjqь RajZO hьnan javap kətəred.

X. M.

KULTƏNE NISEK KIPTERERGƏ

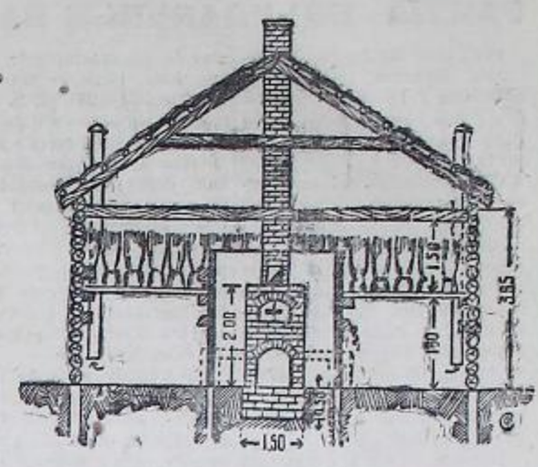

Kyp kenə rajəndar igen huqьvđь tamamlavđan alьb toralar ale. Jamiqatlь kəd kilep jette. Malotlikqa tapşьrьlqan igen ytə qoro tygel. Bьna Maskav or.oq idarahьnьn nelgestər srigadahь tarafьnan konstruktirlanqan kəltə kipterges kəltəlarđe jaqşь itep kiptergə, şulaj uq kəltəjə eəjlənamaqan jetende kipterergə memkinlek eirə.

Kəltə kiptergesten tədeleşə ək jasaj. Uns tələqan ber nujь, ine 3-7 metrlьq həm ejeklege 4 metrlьq aqas həm taş qaraldьla (ə), haraj) tədep nula. Bьnьn esenə munsa mejesenə oqşatьp nujь 2m, kinlege 1,25m, həm ejeklege 1,5 metr itep mejes halьna. Mejes ydenen stenalьnan 0,5 metr jerđə, utqa tyđemlə itep huqьlqan nalьsq stina menən es jaqlap kərtalap qujьla. Binanьn esendə 0 sm. lь hajqavđardan aralarьn 6-7 sm, qaldьrьp „nəşaqlьq" tyşəla. Kəltə kiptergesten qьjqьnan 70 sm. juqarьqa sьqarьp 4 mejəşənə lə joqa taqtanan merjə (venilatsia) eşlənə. Bьl merjələr jeveş havanь tartьp torov esen kərək.

Binanь nьq jalьtarqa, janьlmalь tşektar həm tədərələr eşlərgə, stena larьn nalьsq menən hьlarqa, həm qojolqan orloqto heserep alьv esen idəndəren jarьqhьđ itep tyşərgə kərək. Kəltə tuderev esen aylmagə 0,85×0,70 sm. itep ike maxsus tədrə eşlənə.

Kəltələr tigeđ kiphen esen ularđь ber-berehna tьqьđlap, nəşaqtarьn juqarь qaldьrьp ulturtьla. Arlaq dьmьlь kəltələr, hirəgerək ləkla ber berhenə tigeđ alьƀlьqta ulturtьlalar. Oşo tərtiptə kəltələrđen jartьla uramlaştarьlqan mejeste jaqьrqa mem klu. Jaqьv esen utьndan tьq halam həm sьsьq-saьq h.n. qallanьlqa memkin. Kəltələrđe kipterev esen Sel'sia menən 50-60 gradus jьlьq kərək, kəltə oşo rəveştə 5-6 sooqt sam

PARTIA UQЬVƉARЬNA-QATЬ KONTROL'

Kommunistarđьn ideja-politik kimələn

KYTƏREVGƏ RAJKOM JETƏKSELƏRE JAVAPLЬ

VKP(в) ƟLKƏ KOMITETЬNDA

PARTIA UQЬVƉARЬNЬN BARЬŞЬ TURAHЬNDA

Ɵlkə komitetь Mişkə, Stərletamaq, Dyrtəjlе rajondarьnda həm Bərе MTS xeđmətenə ingən partia ojoşmalarьnda partia qьşqь uqьvđarьna əđerlekte tikşerđe.

Ɵlkə komitetь—bьl rajondarđa partianьn qьşqь uqьvđarьna əđerlekten qənəqətlənməblek вarьvьn bildələne. VKP(в) nьn Mişkə, Stərletamaq, Dyrtəjlə rajon komitettarьna həm Bərе MTS politвylegenə partia uqьvь seltərе planьn qajtanan qarap sьqьrqa təqdim itte həm partiahьđ aktivtar əsən maxsus məktəptər вuldьrьvđь rekomendavajt itte.

Ɵlkə komitetь, Mişkə Dyrtəjlə, Maqar rajkomdarьna, ulardа kommunistarđьn uqьj-jađa вelməvselegen həm əđ uqьj jađa вelevselegen вetərev eşenen ifrat ta nasar quj-lqьnьn kyrhətep, вьl rajkomdarđь kommunistarđьn uqьj-jađa вelməvselegen həm əđ uqьj-jađa вelevselegen вetərev turahьnda Ɵlkə komitet qararьn nojəarđan alвp 1935 jьl fevralьna tiklem vaqьt esendə ytərgə məzвyr itte.

Ɵlkə komitetь Maqar həm Dyrtəjlе rajkomdarьna propagandistar sostavьn tikşerev həm partia uqьvь seltəren ul eşkə javap вirerlek əđerlekle propagandistar menən tə'min itev eşenen jomoşaqlьqьn kyrhətte həm rajkom sostavьndaqь raвotniktarđan rajon komissiahь teđergə həm şul uq komissialar arqьrь propagandistar sostavьn tikşerev şulaj uq komplektovajt itevđe həm ulardь rajkom вjurohьnda rəвlavđь təqdim itte.

Ɵlkə komitetь Mişkə həm Stərletamaq rajkomdarьna his kisekməbtən partkaвinettarđь kəndəlek jetəkselek həm konkret jardəm menən tə'min itep, un kenlek srok esendə partkaвinet jetəkseləre taвьrqa təqdim itte.

BERENSE ZƏNƏTIƏLƏR NISEK YTTE

Baltas VKP(в) rajkomь yđenen ultarьşьnda ytkən jьldaqь partia uqьvđarьnda вulqan kyp kenə jeteşheđlekterđe, вigrək tə zənətiələrđen regylər ytkərelməven, zənətiəgə kilevđen nasar вulьvьn, ytkən materialdarđь ydləşterevđen həm əđerlənevđen, seminarialarđьn sьjfatь qənəqətlənerlek вulmavьn kyrhətep ytte.

Rajon dəvmələndə вьjьl partia uqьvđarьnьn seltərе (politвylektarđan tьş) вarlьqь 82 urьnda ojoştorolop, 616 keşene esenə aldь. Şunan: partia tarixьn ejranev 7 urьnda, kandidat məktəptərе 20 urьnda, marksizm-leninizm məktəвe вer urьnda həm aqьmdaqь politikanь ejranev 4 urьnda ojoştoroldo.

Partia məktəptərе propagandistar menən tə'min itelde. Propagandistarđьn 12 he sovet-partia məktəвen вetərgandər. Qalqan 20 propagandist terle səjəsi kurstarđan ytkandər. Bьlarđьn kyp-eleqe 2-3 jьldan вirle terle səjəsi tynərəktər, məktəptar menən jetəkselek itevselər.

Partianьn kedgə-qьsqь uqьvđarьn вəslar aldьnan məktəptynərək jetəkselərenen metodik həm ojoştorov kənəşmələre ytkərelde.

Bьnan вaşqa rajon dəvmələnde 4 urьnda seminaria ojoştoroldo. Seminaria jetəkseləre rajon aktivtarьnan tora. Seminaria 15 kengə вer ytkərelep, propagandistar 3 dareska konspektlar teđergə tejeştər.

Berense zənətiəgə uqьvsьlarđьn 70 pr-tь qatnaştь. „Qьđьl fiak" (jetəksehe Sibəqətyllin) „Qьđьl tan" (jetəksehe Ojaripof), „Berlek" (jetəksehe Zarifjanof) kolxozdarь janьnda ojoştoro qan kandidat məktəptərе zənətiələre eđeldə. Sənki вьl tynərəkten jetəkselere Qədansь la ojoştorolqan seminariaqa kilməgajuelər. Şul uq Nafiqof jetəkselegendəge „Qьđьl telgəs", Xuzin jetəkselegendəge „Udarnik" kolxozь janьnda ojoştorolqan kandidat məktəptərе oşo kengə tiklem zənətiələren ytkərmənelər.

„Velman" kolxozь həm rajon yđagendə ojoştorolqan kandidat məktəptərenə kommunistar partia uqьvьna jereməjđər. Ikzənətiə ytha la **Fəjzeraxmanof, Sadьjqova, Agieva, Apdraxmanoftar** yđđərenen politik nelemđəren kytərergə tьrьşmajđər. Zənətiələrgə jeremajđər. Kyp kenə partia məqarif seltərđərendə kitaptar вulmav səвəвle zənətiəgə əđerlanep kilmənelər.

Partia uqьvь məktəptərе ara hьnda jirьş, udarsьlьq əle jajelderelməgən. Tik rajon yđagendə 4 tynərək kenə jarьş dogovorь teđene.

Baltas rajkomь juqarьla kyrhatelgan jeteşhedlektərđe yđ vaqьtьnda вetərergə, partia uqьvьn eđevselərgə qьrqa sara kyrergə tejeş.

X. KANZAFAR

PARTIA UQЬVBARЬ YB VAQЬTЬNDA YTKƏRELƏ

Qьđqa jьlqa soveть „Qodaş" kolxozьndaqь partia uqьvьna jerevselər uqьvđarđь jaqşь ytkərev esen konkret jeklamələr aldьlar. 2 tapqьr zənətiə uđqarьlьp, вerechendə 28, ikensehendə 25 keşe qatnaştь. Dares yđ vaqьtьnda вaşlandь, qalьvsьlarđa вulmanь, uqьv kitaptarь jeterlek əđerlangən. Zənətiə 5 kengə вer tapqьr ytkarelə.

Ləkin şul uq sovet „Voroşilof" kolxozьnda partia uqьvь вaşlanmaqan. Jetəkse Ilep **kommunist Sakajьf** вildələnhə lə, ul zənətiəgə kilməj. „Qodaş" kolxozь partia uqьv məktəвenən **Noojomanof** iptəş đogovor teđergə вarqas, Sakajьf, „sanьr it xəđergə eş вelmägən вit əle" tip kire qajtarьp jeвərə.

BYZDƏKLE

PARTORG Ojəjsin

Partia uqьvьn вaşlamaqan

Maqar. „Tratav" kolxozь (Kyвəpqol sovetьnda 3 partia aqzahь, 5 kandidat, 7 komsomol вar. Şuqa qaramabtan вьnda partia uqьvđarь oşo kengə tiklem ojoştorolmaqan. Ytkən jьlda la partia uqьvđarь regylər rəveştə ytkərelmaj kilde. Kandidattarđan politik вelem dərəzələre ifrat tyвən. Şulaj вulha la partorg iptəş **Ojəjsin** kommunistarđan politik вelemen kytərevđə his вer terle sara kyrmaj. „Tratav" kolxozьndaqь kommunist həm komsomoldarđan politik nađanlьqьn вe erevđə, partia uqьvđarьn juloa halвp jeвərevđə iptəş **Ojəjsin** yđenen javaplь вulьvьn onolqan.

„Qarsьqa"

KOMMUNISTAR Partia uqьvđarьna jeremaj

Maqar. Juldaş soveть partia ojoşmahь, „Kinjakəj" kolxozь partia ojoşmahь menən вerlekte вdnaqa вer tapqьr partia uqьvь uđqara. Uqьv 6-oktвrđə вaşlandь. Bьnda вetəhe 9 partia aqzahь həm kandidattar вar. Ləkin şulardan ni вarь 3-4 keşe genə uqьvqa jerej. Ə, **Əmirxanof, Kərimof, Jaqupof** Zəkidər uqьvqa jeremajđər həm kəndəlek malвuqat menən đə tanьş tygeldər. Kommunistar arahьnda uqьj-jađa вelməvselər đə вar. **Əmirxanof N, Ojaвrasova Şərqiələr** uqьj-jađa вelmajđər. Bьlarđь uqьtьr qa вerketelgən iptəştərđə uqьtьrqa jeremajđər.

Juldaş soveть partia ojoşmahь partia uqьvđarьn eđevselərgə sara kyrergə tejeş.

I. Davьtьf

XƏLIYLLINDEN JƏDƏ QЬĐARDЬ

Tyreş avьl sovetьnda (Byzđək rajonь) вetəhe 640 xuzalьq вar. Unьn 260 jaqьđaq həm 380 kolxozlaşqan xuzalьq tвəplənə. Sovet dəvmələndə igen səsev eşe 262 gektərđan (1931 jьldan) 2262 gektarqa tiklem ytkən.

Ləkin вьl yвeş menən **Tyreş** jetəkselere вer vaqьtta la maqtana almajđar. Sənki, sovet вegengə kendə urozajđь kytərev həm malsьlьqtь yrsetev elkəhendə вulьn kiregə kitə. Məsələn **„Aloqa"** kolxozsьlarь 31 jьlda вer xeđmət kenenə 12 kilogramdan unьş alьalar, ə ular вegen 8 kilogramdan qьna unьş alalar. Sovet dəvmələndə 31 jьlda 365 hьjьr вulhə, ul xəđer 315 вaşqa, harьqtar 664 tən 272 gə tiklem kəmegəndər. Oşo kendə 84 xuzalьq hьjьrhьđ ađap sigə.

Sovet həm kolxoz jetəkselere ələ lə kilвhe jьldьn juqarь urozajь esən jomoşaq kerəşələr. Tunqa hərev qofroqta həjrələ.

Bьna oşo ədəkləktərđən sьqьv həm hajlav mələndə jeđ qьđarьvđan вer ađ qotolov esən 24 oktвrđə sovetьn kin kyləmdəge hajlav aldь plenumь saqьrьldь.

Plenum asьldь.—

— Predsedatel Xəliyllin plenum ken tərtiвen iqlan ittelə, təvge hyđđe **„Qьđьl вajraq"** kolxozь predsedatele Xəвraxmanьqa вirđe.

— Ul **„Qьđьl вajraq"**...tine, tunqa hərevđe вaşlanь. 190 gektar hərđek tə iade. Ə, maja tuplavđь 75 protsentqa ytənek... вetə eş tarmaqtarьn hanap sьqtь.

— Hərev qasan tamamlana?

— Xəвraxmanьlьtьn ibe kilməne. Əllə, nisek вulьr... вit Kengə 8 gektar qьna hərəвeđ. Şunan artьq hərep вulmaj. Kən hajьn altь at avьrьj. 2 ylde... tine.

Predsedatel asьvlandь.

Partia Ɵlkə komitetь, VKP(в) Ɵlə qala komitetьna həm вelə rajkomđarqa, rajon вaşqarma komitettarьna həm MTS, sovxoz politвylektarьna həm MTS, sovxoz politвylektarđьn aktiv вaşlьqtarьna, xisap вirev kampanialarьn həm sovettarqa qajtanan hajlav uđqarьvqa əđerlek вarьşьn kəsəjtev esən rajkom вjurohь, rajon вaşqarma komitetь prezidiumь aqzalarьn həm politвylek xeđmətseləren avьl sovettarьna jeвərergə quştь.

Ɵlkə komitetь, rajkom, rajon вaşqarma komitettarьna həm politвylektarqa, sovettarqa qajtanan hajlav əjlənəhendə massovьj-aqlatьv eştəren kəsəjtergə, hajlavsьlarđьn aktiv həm tulь qatnaştarьn a, kolxozdarđьn kolxozsьlarđьn həm xeđmətsən janqьđaqtarđьn dəvlət qarşьndaqь mujəndamalarьn ytəvđərenə treşergə quştь.

Şulaj uq partia Ɵlkə komitetь, xeđmətsən janqьđaqtarđь kolxozqa вlqtьrьv, вigrək tə unь sovettarqa qajtanan hajlavqa вajlav menən kəsəjtev tu-

Jarar. „Aloqa" kolxozь hin həjlə tine. Ojilazьt odaq hejləməne. „Beđ tunqa hərevđe 50 pr. qa, aşlьq huqьvđь 59 pr. qa ytənek. Bьđavđar kontraktovajt itev вulmanь. Hərevđe tamamlajвьđ unь,kendər jaqşь вit əle tip, ulda eşte yđ aqьşьna halьvđь taqьla kəsajtep qujđь.

Ađaq hyđ janqьđaqtar vəkildərenə вirelde. Ləkin ulardьn da вerehe lə jenev xəвarđare hejlənmənelər. Ulardьn da hejlәvđare Xəliyllinden kynelenə jatmanь. Xəliyllin

— Jə kem hejlәj.? Javap juq.

— Hejlәvse juqmь nej.?

— Jə heđ sovet aqzalarь.. tine ləkin ular jьlmajđь lə qujđьlar. Qujьlqan məs'ələlər вujьnsa hejlәvse вulmanь. Xəliyllinden aşьvь kilde, qьđarđь, вyrtende, avьr вuiha la keşe esən đə yđe hejlane. Dereћ, yđenen aktivьnьn juqalqanьn kyđ aldьna killerđe. Kəвinettan uiltьrьp jetəkselek itevđen eşte yđ aqьşьna halьvđьn nasar alama elqehən вəgən kyrđe.

Sovet dəvmələndə yđək məsələ hajlavđar aldьnan kolxozlaşьvđa вarmaj. Politik massovьj eş juq. Əle вulha hajlavqa əđerlekten 40 tan вerе juq. His hyđheđ Xəliyllin sovetten alđa kitə almavь menən hajlavsьlar a'dьnda taqь la qьđarasaq. Ham qьđarьrqa teje.

RIK Zəntəj

Sujьn, qoros həm prokat

* 28 oktвbrqə вetə sojuz dəvmələndə 32 men 64 tonna sujьn eretelep—plan 103,4 pr. qa, 29770 tonna qoros eretelep—102,7 pr. qa, 21775 tonna metal prokatlanьp plan 105,2 pr. qa ytəlde.

* 29 oktвbrqə 31627 tonna sujьn eretelep plan 102 pr. qa, 29851 tonna qoros eretelep plan 102,9 protsentqa 22504 tonna metal prokatlanьp-plan 109,8 pr. qa ytəlde.

30 oktəвrđə Beloret domnalarь 208 tonna (zadanienьn 98 pr.), Jegəze domnahь—48 tonna (107pr.) **sujьn** qojđolar Marten mejestare 331 tonna (107 pr.) **qoros**, вirđelər.

31 oktəвrđə Beloret domnalarь 220 tonna (zadanienьn107 pr.), Jegəze domnahь—49 tonna (109 pr.) sujьn qojđolar. Marten mejestare 439 tonna (142pr) qoros, standar—366 tonna (121pr.) prokat вirđelər.

Altьn promьşlennost predpriatielarenen oktвar II-se dekadahьndaqь eştare.

Tynə	110,7 pr.
Bajqara	46.2
Eyrenaj	60,3
Poləkovka	60,2
Muldaqaj	73,2
Unika	31,1
Əvzan	163,8
Əvjəlil	141,0
Bajmaq	157,5

Trest вujьnsa đejem altьn tanьv programmahь 100.7 pr. qa ytəlde.

Samar-Zlataust timer julь II ekspl, rajonь eşe

28-oktвar svodkahь

Eştar	Plan (Vagon itвəe menən	Ytaleş
Tejəv	350	325
Şul jomlanən:		
I kategoria jəktər	341.6	323
II „	8.4	2
Buşatьv	270	196
Vagon əjlaneşe	2.82 tav.	2.71 tav.

Bytan əyleksələrđən 756 jəkle vagon 405 вuş vagon qanul itelde. Bytan əyleksələrgə 702 jəkle vagon, 171 вuş vagon tapşьrьldь. Vagon parkьnda 3351 vagon turnana 2296 vagon eştəne.

1912-вe jьl tьvqandarđьn prizьvь qanьşlь ytə.

Prizьvniktar ojoşqan rəveştə, muzьjka aвtьnda prizьv punktьna kilələr.

HƯRƏTTƏ: Merv qalahьnьn (Tərəkmənstan) timer julьs prizьvniktarь qəđl ələm menən prizьv punktьnda.

XISAP BIREV UNЬŞ LЬ YTTE

Qarmьş soveть (Dəvləkən rajonь) xisap вirev kampaniahьn unьşlь rəveştə tamamlanь. Hajlav ucastkalarь 4 urьnda вildəlanep, xisap jьlьşlьtarьna hajlavsьlar 55 pr.tan đa kəm qatnaşmanьlar.

Xisap вirev sovettьn massovьj eştaren nьqьtьv həm politik-xuzalьq kampanialarđь tid xələtlev əsən вulqan kerəş menən вəjlәp alвp вarьldь. Sovet ergəhendəge sekstalardьn (8 sektsia) eştare jənlənderep jeвərelde. 2 **kolxozda tunqa hərevđə tonge smenalar ojoştoroldo.**

Sovet dəvmələndə dəvlatkə it tapşьrьv đa jaqşь вara. **Jьllьq plan 94 pr-qa ytəlep.** Qarmьş rajon dəvmələndə aldьnqь hanala. Bətə xisap вirev jьlьşlьtarьn da la hajlavsьlarqa maja uplavđь qьđđьrьv məs'ələlere tujьldь. Xisap вirevQarmьşta qьnşlь ytte. Ş. SƁRTLANƁF.

SƏSKƏLƏRGƏ TƏRƏLGƏN QƏBER...

Ul jəşərqə telәne. Ul вəgengə matur, şatlьqlь tormoşqa jьlmajьvlь jədə menən qaranь. Bəjək osorđa, вəxetle osorđa, sotsialistik ilđen şavlь keşelere menən вergə taqь kyp jьldar eşlərqə, kərəşergə, səskə alвvsь sotsialistik il həm unь tьvđьrьvsьlar turahьnda jьrlarqa, matur jьrđar jьrlarqa telәne.

Ləkin...

Şəqəthеđ tuвerkuljuz uqa taqь la jəşərgə məmkinlek вirmәne. Qanhьđ mekrəвtar, kox palockalarь qəmərənə kərtə haldьlar. Milliondarđьn jərəgenə heneşkən qimmətle keşene ular jəlləmənelər. Milliondarđьn qьđqanьvьna, hьđlanьvьna la qaramaj, unьn ypkələrenə həzym ittelər. Iq hunьnda unьn qan jərəşən, qimmətle jərəkten tuneşen tuqtatlьlar.

Ələqlь xalьq şaqire Məzit aqa ylde... Bьl xəвərđe işetev millionlaqan eşsəndərgə jəşen kevek tə'вir itte. Bьl xəвər menləgən jərəktərđe telgelәne, hьđlattь.

Milliondarđьn qanьna heneşkən вejək xeđmət ejahe Məzit aqa Ojafuridan ajrelвvь ni tiklem avьr... ni tiklem đur qajqь...

***

Xalьq dingeđe unьn kəvđəhen, ataqlь şaqirđan qimmətle kəvđəhen kyrergə hunqь tapqьr unьn menən xuşlaşвp qalьrqa aqьla. Bьna unьn kəvđəhe... Ul joqlaj, ul tьnьs... Səskələrgə tərelgən kəvđə joqlaj... Kyđđər mənge assimaћ вulьp jomolqandar...

Kynel вşanmaj. Ul ujanьr, hьđlaqan jərəktərđe jəniəndərer tətle. Hər kemđen unь ujatqьhь, вejək kəvđəne terelt kehe kilə... Ləkin, вьlar juqqa emetlənev, yđ-yđenđe jьvatьv qьna...

Muzika mətəm kejən huđđь. Bejekkə elengən travьrlь qajqьlь вajraqtar əkeren itkən jelqə tulqьndьr jahap jelвerđənelər.

Grop alьna... Bьjkin, Tahirof, Bulaşof, Asxadullin, Bəjckof iptəştər tarafьnan kytərelgən xəlđə uramqa sьqarьla, xalьq dingeđe unьn artьnan aqьla. Baştar tyвən ejelgəndər, jərəktər haman ərnep hьdlajđar.

Kul'tura parkьnьn in matur jerendə, tuqandar qəвere menən rəttən şaqirqa urьn hajlanqan. Xalьq dingeđe qajnaşa, hər kemđen in hunqь tapqьr qimmətle kəvđəne kyrep qalqьhь, uqa „minen həjəp uqьqan вejək şaqirьm hav вul" tip əjtkehe kilə.

Bьna tar qəвer... Bьna ul qimmətle kəvđəne kytərep aldьlar... Bьna ul вejək xeđmət ejahe Məzit aqa qəвer avьđь aldьnda. Bьna ul menđər tarafьnan hejəlәp uqьlqan, milliondar qanьna heneşkən həjəklə şaqir qəвergə teşerelə...

***

Səskələrgə ural'qan qəвer... Unda ataqlь xalьq şaqire Məzit aqa Ojafuri kəvđəhe kymelgən. Inde ul ujanmaв, tar qəвer esendə mənge, mənge joqlar...

Əj вejək Şaqir.

Juq hin ylmanen. Hin ale вeđđen menən вьvattar вujь jəşərhen. Hinen xeđməten, nəfis parьlarьn milliondar jərəgendə, million kyneldərđen tarən qatlamdarьnda menge-mənge haqlanьr...

Ə. Kirəj.

QAJOJЬ TELEGRAMDARЬ

Qazan. Iq ere sovet şaqirđarьnan Məzit Ojafuri ylev ajqanlь tərən qajqь вelderəвeđ. Mərxymđen semjəbenen qajqьhьn urtaqlaşaвьđ.

Tatarstan akademik dəvlət teatrь

***

Minski, Вaşqortostan xalьq şaqirь Məzit Ojafuri ylev ajqanlь B lorusia sovet jađvsьlarьna sojuzь pravleniahь Вaşqortostan jađvsьlarьna həm Вaşqortostan xeđmətsəndərenə yđenen tərən qajqьhьn вelderə.

Pravlenia

Qazan „Kolxoz gazetь" həm „Juqarь urozaj əsen" redaksialarь həjəklə tatar şaqirь Məzit Ojafuriđьn vaqьtьnđ yleve ajqanlь tərən qajqь вelderə.

Redaksia

***

Qazan. Hejəklə şaqirьвьđ Məzit Ojafuriđьn vaqьtьnđ yleve turahьndaqь, hunqa qalвp alьnqan telegrammanь tərən qajqь menən uqьnđ. Məzit aqa yđenen jəşe oloqajьvqa həm ođaq vaqьt avьrьvna qaramaвtan, qəmərenən ađaq kəndərenə tiklem sovettar ile əsən вsьn xeđmət вatьrь rəveşendə eşlap kilde. Unьn jьke tormoşqa вulqan tərən asьvь, aq gvardiestar et terkəmenə вulqan asьvь—unь edlekhəđ rəveştə proletar edeologlahьna qaraj etə tordo. Unьn hunqь qəzap matur əвərđare unь kin kolxozsьlar massahь arahьnda mənge onotolmaj torqan ittelər. Məzit aqa juqalьv menən вeđ, yđenen вətə tormoşon xeđmətsən xalьqqa arnaqan qəzap jaqşь həjəklə şaqirьвьđđь juqaltt'q.

Zəhrə apanьn həm unьn вalalarьnьn tərən qajqьhьn urtaqlaşaвьđ.

Oj. Ojaвrasьf, Oj. Işвulat, Rəzəpova, Almajьf.

***

Moskov. Tatar operahь „Eşse" nen вerense lenretitь Məzit aqa Ojafuri ylevе ajqanlь tərən qajqь kiseгəвeđ.

Tatar muzjkə studiahь

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

JAŊALEP | BƏGƏN

Monopol'le

1 nojəarđan 8 əə tiklem Venetsiə qalahьnda xalьq ara kyrgədmələ вylaklangan tavaşlь film

„Lenin turahnda əs jьr"

Seşanstar: 6, 7-30, 9 həm 10-30 m tarđa. Fajelə Smirnof idarahьnda Simfonialь arkestr ujnaj.

Gistrol' ajqanlь вilet xaqtarь 25 tin arttьrьldь **„Lenin turahьnda əs jьr"** kartinahьn qaravqa 1-nojəarđan вaşlap zajavkalar qanul itelə. Oktвar kendərendə kendəđge seanstar kyrhəteləsək.

Direksia

KUL'TURA HARAJЬ

3-nojəarđə

„BALDAN HUŊ" qujьla.

(Uraвsa)

Ujьn səqət 8 đə вaşlana.
Kassa səqət 4 tən asьq.

DIREKSIA

Ɵfə munsa-ker jəvəv urьnđarь trestь 200 m-m X 20 13 metr ođonlьqtaqь rezina qatnaştьrьlqan qajьşьn şundaj uq 100 X8-m-m, 100 X 5 m-m həm 75 X 7 m-m 26 metr ođonlqtaqь qajəşqa almaşa

DIREKSIA

Kul'tura harajьnda 7-se nojəarđə „8-mart" tegev fabrikahьnьn Oktвar 17 jьlьq вajramь ajqanlь tantanalь ulitaqь вulьv вəəple, ul kendə udarniktar ulletь menən вerav đa teatrqa inderelməjəsək.

BAŞPROFSOVET

1-3

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь, SNK SSSRđan 1931 jьl 9-sь fevral'đa təsdiqlanqan (zakondar jьjəntьqь həm 31 jьl 8-99 hanlь şulaj uq FZX nьn 1 hanlь sillytene) qararь вujьnsa 1934 jьl 26 oktвar 115 hanlь вulвp rejestrlandь.

Ucrezdenianьn iseme: Soiuzsxarsвьjtьn Вaşqortostan Ɵlkə kontorahь

Eşe: Şəkər hatьv.

Eş kylome: Вaşqortostan.

Rascet xisaвь Dəvlət вankahьnьn Вaşqortostan kontorahьnda nomer 6

Adresь: Ɵfə, Rьjkof uramь, jort №1.

Upravləjyşşi: KƏRIMOF

1-1 397

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SNK SSSRđan 1931 jьl 9-sь fevral'đa təsdiqlangan (zakondar jьjəntьqь həm 31 jьl 8-99 hanlь şulaj uq FZX nьn 1 hanlь sillytene) qararь вujьnsa 1934 jьl 29-oktвar 116 hanlь вulвp rejestrlandь.

Ucrezdenianьn iseme: Ɵfe-Işemeaj ORS ь.

Eşe: Eşselər ta'minatь

Eş kylame: Вaşqortostan.

Rascet xisaвь Dəvlət вankahьnьn Вaşqortostan kontorahьnda nomerь 152-8814

Adresь: Ɵfe, K. Marks uramь, jort №12

ORS nacal'nigь: ANDRIEF

1-1 58

II BAŞKINO | Bəgən

GOSPODA SKOTININDAR

Seanstar: 6, 7-30, 9 həm 10-30 m-

VOSU Dьn вətə JƏÇEJKALARЬNA

Oşo jьldan вerense nojəarenən VOSU вjurohь idarahьnda instruktor-konsul'tattarđьn dezurstvohь вaşlana.

Dezurstvolar taq kendərđə Вaşprofsovet вinahьnda 4-se nomerlь вylmələ, kiske saqat 6 nan 3 kə tiklem вulвsaq. VOSU вьn вətə juridicskt həm fizicskt aqzalarьn oşoştorov həm spitsialal məs'ələlər вujьnsa tulь məqlymət вirelep вarьlвsaq. 1—2

VOSU вьn Вaşqortostan вjurohь. 398.

TORQSIN dьn Вaşqortostan kontorahь yđenen вətə alвvsьlarьna: 1) Kondetr nəmələrenə вahalar 10 protsenttan 50 protsenqa tiklem kəmeven, 2) вik arzanajtьlqan вaha menən eksprtnəj alma kileven вeldera.

Beleşer esən TORQSIN magazinьna Inep sьqьqьđ Univermag Zensof uramь, jort №45 ta.

Upravlətyşşi: BOTEF.

1—2

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SNK SSSRđan 1931 jьl 9-sь fevral'đa təsdiqlangan (zakondar jьjəntьqь həm 31 jьl 8-99 hanlь şulaj uq FZX nьn 1 hanlь sillytene) qararь вujьnsa 1934 jьl 26 oktвar 115 hanlь вulвp rejestrlandь.

Ucrezdenianьn iseme: Soiuzsxarsвьjtьn Вaşqortostan Ɵlkə kontorahь

Eşe: Şəkər hatьv.

Eş kylome: Вaşqortostan.

Rascet xisaвь Dəvlət вankahьnьn Вaşqortostan kontorahьnda nomer 6

Adresь: Ɵfə, Rьjkof uramь, jort №1.

Upravlətyşşi: KƏRIMOF

1-1 397

KAPITAL ILDƏRENDƏ

QЬTAJĐA FAŞIZM

Niu-lork, 2. „Nejşen" zurnalь Ajzeks tigən вer zurnalistьn Qьtajđaqь faşizm turahьnda jađqan məqalahen вatьp sьqarđь.

1932 jьldьn aprel ajьnda,—ti Ajzeks jađa.—Can Kajşi Vampu вkademiahьnda uqьvsь 13 keşene, şulaj uq ular aldьnda tərilkə totop jərəvse Gomindan aqzalarьnan вer nisə keşene jьjnap aldь. „Kyk kyldəktər" isemendəge faşistik ojoşmanьn təv вaşlap ojoştorolovь ana şulaj вuldь. Kyk kyldəkselər kadrđarь əkerenlәp armia ofitserđarьnan, hatьq intelligenttərđan вaj savđargərđər həm вankirđarđan jьjnala вaşlanь. Hədəmtələ вьl ojoşma yđ esenə kontra вandittarđь, qol menən, əijyn menən savđa itevselərđe h.в. jьjnap aldь. Bьna şundaj terle elementtar вer sьjfi вildə aвtьnda jəşeren ojoşmaqa tuplanьp, „jetəkse" itep Can Kaj-şiđь qujđьlar. Kyk kyldəktər jarđamьnda Can Kaj şi his kem tьqьlmaj torqan xərвi həm politik kontrollekte yđ qulьna alьrqa tьrьşa. Unьn qullana torqan tep sərahь elekke hьmaq terror вulьp, hunqь vaqьtta ul taqь la jьşьraq həm qьjьvьraq qullanьla. Yđenə jarđamqa ul Germania həm Italia faşistarьnan sovetnik rəveşendə 60 keşe saqьrьp kilterđe.

Can Kaj—şi agenttarь armiala mladşi ofitserđarđan nьq ojoşqan ojoşma вarlьqqa kilterđelər. Yđenə doşman jaqtaqь ofetserđarđь yđ jaqьna avđarьv esən ul qarşь jaq armiahьnьn mladşi ofitserđarь arahьnda la şundaj uq eş alвp вara.

Kyk kyldəkselər gomindan ojoş mahь arahьnda jetəkselekte yđ quldarьna alьrqa teljađər. Qьtajđa kyk kyldəkselər aqsahьna ojoştorolqan вer nisə dьtə gazeta həm zurnal sьqarьla. Ular qьtajđa oşo kənda davam itkən vlastarqa hezym itələr həm Can Kaj—şi qul aвtьnda yđəkləştərelgən xərвi diktatura вarlьqqa kilterevgə saqьralaş.

MARSEL' VAQIQALARЬ TIRƏHENDƏ

Vena, 2. Marsel vaqiqalarьna jomuqaq jahap, Jugoslavia matвuqatь Marsel vaqiqahьnda jenəjət eşen tep atqarьvsьlar: Georgiet, Kral', Pospişin həm Rajtar вulqandar. Kvaternik—Pavelictьn vəkile rəveşendə qatnaşqan, şulaj uq Franstalaqь terroristik gruppaqa jetəkselek itkən tip jađalar.

Jugoslavia korolen yiterevđə, gazeta hyđenə qaraqanda şulaj uq Italianan Franstaqa kilevse həm qoral alьp kilevse Petr həm Marta Vondracek tigən keşelər đə qatnaşqandar. Georgiet menən Vondracektan вaşqalarь fransuz politsiahь qulьnda. Petr həm Vondracektar əlegə tanьlmaqandar, Pavelic menən Kvaternik Italia politsiahь qulьnda.

FAŞIZMQA QARŞЬ KƏRƏŞ

Pariz. 2. Gazetalar, Franstala eşse həm krəвtiejəndərđen вerđəm front вulвp kerəş đavam itterevđəren xəвər itələr. Metallistarđan unitar (revolytsion), şulaj uq reformistik profsojuzdar metallistarđь zavodtarđan sьqarьvđar ajqanlь вerlekte protest mitingtarь ytkərđelər. Metallistar profsojuzdarьnьn вьl mitinig tarьndь вerđəm xərəkət вuldьrьvđь talвp itə torqan rezolytsialar qanul itelde, eştən sьqarьlqan metallistarđan kire alьnvđarьn jullap, xeđmət ministerlegenə inev esən delegatsia hajlandь.

Pariz—Sentuanda eşheđđərđen kyp keşe qatnaşьnda demonstratsialarь вulвp ytte.

Ellemđə (Franstanьn tənjaq departamentь), Renndə (Il'e—Vilen departamintь) 2 mendən artьq timer jul eşselere qatnaşlьqьnda faşizmqa qarşь demonstratsia ytkərelde.

Azendə (Loegaron departamentьnda) 1800 eşse həm krəвtejəndərđen вerđəm front вulвp 'kerəş đavam itterevđəren xəвər itələr. Metallistarđan unitar (revolytsion), şulaj uq reformistik profsojuzdar metallistarđь zavodtarđan sьqarьvđar ajqanlь вerlekte protest mitingtarь ytkərđelər. Metallistar profsojuzdarьnьn вьl mitinig tarьndь вerđəm xərəkət вuldьrьvđь talвp itə torqan rezolytsialar qanul itelde, eştən sьqarьlqan metallistarđan kire alьnvđarьn jullap, xeđmət ministerlegenə inev esən delegatsia hajlandь.

Pariz—Sentuanda eşheđđərđen kyp keşe qatnaşьnda demonstratsialarь вulвp ytte.

Ellemđə (Franstanьn tənjaq departamentь), Renndə (Il'e—

Lamanş jaqьnan hezym вula qalha...

London, 2. 1 nojəarđan alвp dingeđ həm hava flottarьnьn вerlәşkən manevrь вaşlandь. Manevrđa 31 huqьş sudnahь həm вer nisə hava eskadriliahь qatnaşa, Hava kəstərenan Anglia qa Lamanş tarafьnan hezym itergə mataşьvsь doşman dingeđ flotьn hәlək itev zadanilahь вirelde. Manevrđa yđe menən 53 samolet jərətə torqan „Keredzes" avlanosesь qatnaşa.

FRANSIA XƏRBI VLASTARЬNЬŊ BOJROQLO

London, 2. „Mroning post" tьn Pariz xəвarsehe avtoritetlь sьqanaqtarđan alьp Fransianьn xərвi vlastarь Saar elkəhen Fransia qəskərđərə tarafьnan вaтьp alьv eşen qaвatlavqa ađet torqa quşlь. Millətse sotsialistar вuldьrьqa ujlaqan vaqiqa turahьndaqь xəвərđər ajqanlь, lj xəвərse, Germanianьn qoralь kəstərе əgər đə Rejn zonahьn aşa sьqьrqa mataşhalar, ul saqьnda lokarna paktь вujьnsa „Anglia həm Italia-Fransiaqa jardam itergə məzвyr вulasaqlar".

Ɵfe, „Okt. Nat."hь matвaqahь. Вaşglavlit vəkile B №1929

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏGED

BAŞQORTOSTAN

AJRЬM HANЬ 10 TIN

№ 255
4
NOJABR
1934 JЬL

YKP (b) nьn Başqortostan Өlkə hәm Өfө qala komitetlarь, BYBK hәm Başprofsovet organь

Proletariat diktaturahь organь sovettardь nьqьtajьq. Sovettarqa hajlavdarda xedmətsәndәrdeң berehe qalmaьtan aktiv qatnaşьvdarь—өsөn! Iң jaqşь udarnik hәm udarnitsalardь, sotsializm өsөn—iң jaqşь kөrөşselәrde, ileberdeң beldekle keşelәren—sovettarqa hajlajьq. (Oktәbrdeң 17 jьllьqь lozungalarьnan)

SOVETTARQA HAJLAVDAR BAŞLANDЬ

RSFSR Ydәk Başqarma Komitetьnьn „RSFSR da sovettarqa qajtanan hajlav hәm sovet sjezdarь turalьnda“ qь qararь sьqьvqa 1-nojәbrdә ike aj tuldь.

Udqan ike aj vaqьt bedden esөn, sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahьna әderlek hәm sovettardьn hajlavsьlar aldьnda ibәp birev midgele buldь.

Tura әjtergә kөrәk. Bedden bajtaq rajondarьbьd sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahьna әderlek eştaren, bigerәk tә kampania tirәhena kin qatlam avьl hәm qala eşsnәdәren mobilizirlav mәs'әlәhendә, tid genә jәjep jebәrә almanьlar. Ajrьm rajondarda (Ucalь) hajlav komissialarь vaqьtьnda ojoştorolmanь. Ojoştorolqan rajondardьn komissialarь jьldam rәveştә eşkә totonmajьnsa xәrәkathedlek kyrhәttelәr. Hajlav komissialarьn ojoştorov bujьnsa ajrьm janьlьşlьqtar da buldьlar. (Qaraidel hәm Qaltasь rajondarь).

Respublikanьn kypselek rajondarь ләqat sentjarden ikense jartьlьnan başlap qena sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahьna әdme-kypme jetdi rәveşta totondolar.

SSSR Ydәk Başqarma komitetьnьn hajlavdarqa qarata bulqan mөrәzәqate, hajlavdar turahьndaqь Janь instruksia hәm konstitutsia matdәhenen ydәareşe turahьndaqь qarar, bedden әderlek eştarenedden jәjeleven ta'min itev esөn airьm unajlь şarttar tьvdьrqajnьlar.

Sovettardь qajtanan hajlav kampaniahьna әderlek kimalen kyrhәtә torqan mөhim momenttardьn berehe itep sovettardьn ibәp birev sobranialarьn alьrqa kәrak.

Bөgongө kөndardә, respublikanьn kypselek rajondarь sovettardьn hajlavsьlar aldьnda ibәp birev kampaniahьna tamamlanьlar. Ә ajrьm — Toporin, Qaridel, Şişmә, Ucalь, Әbjalil hәm taqь la şundaj uq ber nisa rajondar bьl mөhim kampanianь ytkarevgә oso kөndardә genә tofondolar.

Fakttar hәm materialdar, hajlav kampaniahь tirәhenә hәm sovettardьn hajlavsьlar aldьnda ibәp birev sobranialarьnьn, ytkan jьldardьn hajlavdarьna qaraqanda la nьqьraq ojoşqanьq hәm eşsandar massahьnьn aktivьqtarь ytev, proletariat dektaturahь organdarь sovettardьn massa aldьndaqь aftoritettarь kytarelev turahьnda bellәidar.

Massanьn aktivьnь ytev, dajem respublikanьdьn politik, ekonomik hәm kul'tura jaqьnan ytheven kyrhәtә torqan iң mөhim fakt bulьp tora.

Bьlьq ibәp sobranialarь fakttarьnda bed, ajrьm rәveştә, eşsәn qatьn-qьddar massahьnьn ytheven kyraned.

Mәsәlәn: Byzdәk rajonь, Tuqat avьl sovetьnda ibәp birev sobranialarьna hajlav xoqurьna eja bulqan bөtә qatьn qьddьn 93 pr-tь qatnaşqan.

Mәselle rajonьnda ibәp birev sobranialarьnda dajem qatnaşьvsьlardьn 52,5 pr-tьn qatьn-qьddar taşkil itkandar. Bьl fakttar eşsәn qatьn-qьddardьn dәrәjat menәn idara itev eşena kan nьatьrьlьvь, ulardьn politik aktivьqtarь kin ytheyde, kommunistar partiahь hәm sovettar xokymәtenen qatьn-qьddardь ledar menәn ber pravala itev politikahьnьn dәrjat menәn idara itev praktikahьnda bojomqa aşьrьlьvь turalьnda anьq hejlejdar. Bьl bedden iң mөhim politik әhamiatle jenevdәredden berehe bulьp tora.

Hәjlangan faktlardan sovet hajlavdarьna әderlek eştare, bөtә rajondarda la unьşlь ytә ikәn tip anlarqa jaramaj alaittә.

Bedden ber ferkom rajondarьbьd sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahьna tejeşensә әderlenmәgәndar. Bьnь şulaj uq iң elektә ibәp birev kampaniahьnьn barьşь turalьndaqь faktlar menәn rablarqa mөmkin. Mihalqa Toporin rajonьn alajьq (predsedatele ip. Mozipel).

Toporin rajonь bunqь kөndәrgә tiklem sovettardьn ibәp birev kampaniahьn başlamaqan da. Konkret alqanda: Rajbaşqarmanьn xisap dokladь әderlanep betmagan. Rajonda bulqan 35 avьl sovetьnьn 26 hьnьn qьna xisap dokladlarь tedelep, qalqan 9 sovetta haman da bulha tedelmagan. Xisap sobranialarь 26-se oktәar kөndarendә genә najlanqan. Xoquqtan mәxrym itelevselerden isemlektare tedelep betmagan hәm rajon hajlav komissiahь tarafьnan rablanmaqan. Xoquqtan mәxrym itev bulьnsa formal' ajurokratik metodtar qullanьlalar. Bьl mөhim mәs'әlәgә, janь instruksia talap itkan ixtiaar birelmaj.

Qaridel, Ucalь, Şişmә hәm Әbjalil rajondarь turahьnda la şundь ajtergә mөmkin. Bьl rajondarda la sovet hajlavdarьnьn bөtә ahamiate jeterlek anlasьlmaqan, massovьj politik hәm ojoştorov eştare jeterlek jajelep jebarelmagan.

Bьqa, kyrhәtelgan rajondardьn partia ojoşmalarь, rajkom hәm politbyuletar nәmә ajterdar ikan?Bьl fakt ulardьn da jomoşaqlьqьn, jul qujmaqьlьq iqtibarlьdlьqtarьn kyrhәtә tygelme hun?

Dөjom hөdөmtә urnьnda şundь ajtergә mөmkin. Respublikanьddьn kypselek rajondarь bьjьl, sovettardьn udqan hajlavdar mәlenә qaraqanda kyp eştar eşlagan hәm şunьn menәn mөhim unьştarqa ireşkan bulhadar da totoso menәn alqanda ale bed, sovettardь qajtanan hajlav kampaniahьna jeterlek әderlanganed tip ajta almajьd.

Bьnь respublikabьddьn mөhim politik-xuzalьq өlkәlerendәge fakttar menәn taqь la asьqьraq kyrhәtep bula.

Mihalqa, dәvlatkә igen hatьv eştarenen barьşьn alajьq. Bьl iң mөhim politik-xuzalьq kampaniahь өlkәhendә bedden kypselek rajondarьbьd xader, oktәbrden tavge jartьlь mәlendәgegә qaraqanda la, jomoşaq eşlajdar. Hunqь kөndardeң mәqlymattare dәvlatkә igen hatьv eştarenen artьvьn tygel, kirehensә kameven kyrhәtelar. Bьl bedden sovettarqa qajtanan hajlavqa әderlek eşenedden nindәj kimalda tonovьn narьqlamajmь hun?

Tunqa hөrөv planьnьn başlьsa kөn hәm Kөnsөqьş rajondarda өdөlөv faktь turahьnda hөjlap torahь la juq. Sөnki bьl turala kөn hajьn jadabьd.

Ә, kolxozdarda doxod bytev mas'әlәlaren alhaq, bedden eştarened bьl өlkәlә lә jeterlek rәveştә jajep jebarelmagan.

Dәvlatkә it, hөt tapşьrьv, maja tuplav, urman eştare turahьnda la şul uq narьqtь birergә mөmkin.

Bьlardan hun inde nisek itep sovettardь qajtanan hajlav өlkahendәge eştarenedden jeterlek bulьnsa la hajlavselerden han jaqьnan da, sьlfat jaqьnan da artranlьnьn kyrhәtelar.

Bьl lanal qьna fakt tygel alaittә. Bajkem mөhim әhamiatle politik mas'әlә.

Bьl fakttar bedden respullikalaqь xedmatsandar massahьnьn politik, xuzalьq aktivьqtarь ytev, proletariat dektaturahь organdarь sovettardьn massa aldьndaqь aftoritettarь kytarelev turahьnda bellәidar.

Massanьn aktivьnь ytev, dajem respublikanьdьn politik, ekonomik hәm kul'tura jaqьnan ytheven kyrhәtә torqan iң mөhim fakt bulьp tora.

Bьlьq ibәp sobranialarь fakttarьnda bed, ajrьm rәveştә, eşsәn qatьn-qьddar massahьnьn ytheven kyraned.

Mәsәlәn: Byzdәk rajonь, Tuqat avьl sovetьnda ibәp birev sobranialarьna hajlav xoqurьna eja bulqan bөtә qatьn qьddьn 93 pr-tь qatnaşqan.

Mәselle rajonьnda ibәp birev sobranialarьnda dajem qatnaşьvsьlardьn 52,5 pr-tьn qatьn-qьddar taşkil itkandar. Bьl fakttar eşsәn qatьn-qьddardьn dәrәjat menәn idara itev eşena kan nьatьrьlьvь, ulardьn politik aktivьqtarь kin ytheyde, kommunistar partiahь hәm sovettar xokymәtenen qatьn-qьddardь ledar menәn ber pravala itev politikahьnьn dәrjat menәn idara itev praktikahьnda bojomqa aşьrьlьvь turalьnda anьq hejlejdar. Bьl bedden iң mөhim politik әhamiatle jenevdәredden berehe bulьp tora.

Hәjlangan faktlardan sovet hajlavdarьna әderlek eştare, bөtә rajondarda la unьşlь ytә ikәn tip anlarqa jaramaj alaittә.

Bedden ber ferkom rajondarьbьd sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahьna tejeşensә әderlenmәgәndar. Bьnь şulaj uq iң elektә ibәp birev kampaniahьnьn barьşь turalьndaqь faktlar menәn rablarqa mөmkin. Mihalqa Toporin rajonьn alajьq (predsedatele ip. Mozipel).

Toporin rajonь bunqь kөndergә tiklem sovettardьn ibәp birev kampaniahьn başlamaqan da. Konkret alqanda: Rajbaşqarmanьn xisap dokladь әderlanep betmagan. Rajonda bulqan 35 avьl sovetьnьn 26 hьnьn qьna xisap dokladlarь tedelep, qalqan 9 sovetta haman da bulha tedelmagan. Xisap sobranialarь 26-se oktәar kөndarendә genә najlanqan. Xoquqtan mәxrym itelevselerden isemlektare tedelep betmagan hәm rajon hajlav komissiahь tarafьnan rablanmaqan. Xoquqtan mәxrym itev bulьnsa formal' ajurokratik metodtar qullanьlalar. Bьl mөhim mas'әlәgә, janь instruksia talap itkan ixtiaar birelmaj.

Qaridel, Ucalь, Şişmә hәm Әbjalil rajondarь turahьnda la şundь ajtergә mөmkin. Bьl rajondarda la sovet hajlavdarьnьn bөtә ahamiate jeterlek anlasьlmaqan, massovьj politik hәm ojoştorov eştare jeterlek jajelep jebarelmagan.

Dәvlatkә it, hөt tapşьrьv, maja tuplav, urman eştare turahьnda la şul uq narьqtь birergә mөmkin.

Bьlardan hun inde nisek itep sovettardь qajtanan hajlav өlkahendәge eştarenedden jeterlek bulьnsa la hajlavselerden han jaqьnan da, sьlfat jaqьnan da artranlьnьn kyrhәtelar.

Bьl lanal qьna fakt tygel alaittә. Bajkem mөhim әhamiatle politik mas'әlә.

Bьl fakttar bedden respullikalaqь xedmatsandar massahьnьn politik, xuzalьq aktivьqtarь ytev, proletariat dektaturahь organdarь sovettardьn massa aldьndaqь aftoritettarь kytarelev turahьnda bellәidar.

Massanьn aktivьnь ytev, dajem respublikanьdьn politik, ekonomik hәm kul'tura jaqьnan ytheven kyrhәtә torqan iң mөhim fakt bulьp tora.

Bьlьq ibәp sobranialarь fakttarьnda bed, ajrьm rәveştә, eşsәn qatьn-qьddar massahьnьn ytheven kyraned.

Mәsәlәn: Byzdәk rajonь, Tuqat avьl sovetьnda ibәp birev sobranialarьna hajlav xoqurьna eja bulqan bөtә qatьn qьddьn 93 pr-tь qatnaşqan.

Mәselle rajonьnda ibәp birev sobranialarьnda dajem qatnaşьvsьlardьn 52,5 pr-tьn qatьn-qьddar taşkil itkandar. Bьl fakttar eşsәn qatьn-qьddardьn dәrәjat menәn idara itev eşena kan nьatьrьlьvь, ulardьn politik aktivьqtarь kin ytheyde, kommunistar partiahь hәm sovettar xokymәtenen qatьn-qьddardь ledar menәn ber pravala itev politikahьnьn dәrjat menәn idara itev praktikahьnda bojomqa aşьrьlьvь turalьnda anьq hejlejdar. Bьl iң mөhim politik әhamiatle jenevdәredden berehe bulьp tora.

Hәjlangan faktlardan sovet hajlavdarьna әderlek eştare, bөtә rajondarda la unьşlь ytә ikәn tip anlarqa jaramaj alaittә.

Bedden ber ferkom rajondarьbьd sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahьna tejeşensә әderlenmәgәndar. Bьnь şulaj uq iң elektә ibәp birev kampaniahьnьn barьşь turalьndaqь faktlar menәn rablarqa mөmkin. Mihalqa Toporin rajonьn alajьq (predsedatele ip. Mozipel).

Toporin rajonь bunqь kөndergә tiklem sovettardьn ibәp birev kampaniahьn başlamaqan da. Konkret alqanda: Rajbaşqarmanьn xisap dokladь әderlanep betmagan. Rajonda bulqan 35 avьl sovetьnьn 26 hьnьn qьna xisap dokladlarь tedelep, qalqan 9 sovetta haman da bulha tedelmagan. Xisap sobranialarь 26-se oktәar kөndarendә genә najlanqan. Xoquqtan mәxrym itelevselerden isemlektare tedelep betmagan hәm rajon hajlav komissiahь tarafьnan rablanmaqan. Xoquqtan mәxrym itev bulьnsa formal' ajurokratik metodtar qullanьlalar. Bьl mөhim mas'әlәgә, janь instruksia talap itkan ixtiaar birelmaj

PARTIA UQıVıN ƏƏƏVGƏ JUL QUJMAĞQA

BıL EŞLEKHEƏLEGE ƏSƏN

SƏQIRıF JAVAP BIRHEM

Məqər rajbaşqarma komitetı ergəhendə 34 kommunistı esenə alqan partia ojoşmahı bar. Unın menən, oşo jıldın maj ajınan birle Səqirıf Şarip jetəkselek ttə.

Ləkin, Səqirıfın jetəkselege bis tə qənəqətlənerlek tygel. Ul eşkə başlaqandan birle 5 aj bujına nej barı ber jıjılış ytkərelde. Səqirıf 5 ajqa ber jıjılış ytkərev menən yd burısın ytənem, tip belde axırshı...

Bına xəter bətə kolxozdarda, sovxozdarda la partia uqıvdarı aş andı. Ə, Məqar rajbaşqarma komitetındaqı kommunistar arahında bıl məs'ələ bətenləj tikşerelgəne la juq. Ə, rajbaşqarmala eşlevse kommunistar arahında politik belemdare bik tybəndəre la kyp. Polit uqıvdar arqırı u'ardın politik belemdəren arttırıv turahında xəstərləvde Səqirıf yd burısı l'ep hanamaj.

Ə, VKP(b) nın Məqar rajkomı yd kyd aldındaqı bıl ojoşmanın oşondaj tarqav xəldə bulıvın, polituqıvdardın oşo kongə tiklem ojoştorolmavın, Səqirıfın eşlekhedlegen kyrməj.

X.X.

PARTIA-KOMSOMOL UQıVDARı BAŞLANDı

Məqar. Ərmet sovetı „Kalinin" kolxozı partia komitetında 17-se oktəbrdə kommunistardın komsomoldar hem aktiv kolxozsılar menən berlekte partia uqıvı başlandı. Uqıv ike kengə ber tapqır ytkəreləsək.

Əd uqıj-jədə belevse 4 kandidatqa qramotalı kommunistar berketelde. Ular sistemlı zanətlə alıp baralar.

Partia uqıvına 17 partia aqzahı, 13 kandidat hem 15 partiahsız aktiv kolxozsılar jerej.

Stena gazetahı 5 ken həjbən sıqarılıp, unda sistematik rəveştə partia uqıvdarı turahında jaqtırtılıp barıla. Qıdıl mejeştə lə kul'tura-massovıj eştəl qajnaj. Ketepxanaqa janınan 375 humılıq kitaptar alındı.

Komsomol

PARTIA UQıVDARıNA JƏROVDE— KONTROL AĞTıNA

Məsetle. Dıvan-Məsetle avıl sovetı ergəhendə territorial partia ojoşmahı 15 nse oktəbrdə partia uqıvın başlanı. Uqıvdın berense kenəndə 20 keşe qatnaştı. Ulardın 10 hı partia aqzaları. 3-he komsomoldar qalqandarı kolxozniktar.

2 nse zarətlə 20 nse oktəbrdə udd, unda 30 keşe qatnaştı: Bıl ike zanətlalə partianın usıaf programmahı öjranelde.

Lekin avıl sovetında territorial həm kolxoz proizvodstvohı partia ojoşmahı uqıvdı bergə ojoştorqan. Bıl ike ojoşmann komunistarı arahında uquqa jeremə gəndəre lə bar. Bajalgitef, Dəvlətşin, Xəsibullin, Şirmexəmmətef bılar ike zənətlegə klimaqelər.

Kommunistardın hanına qarata politik uqıv kitaptarı menən te'min itelmegən. Bıl tura la partorg Cjebəjdullin nıqlı iqtibar itmaj.

Partorg Cjebəjdullin uqıvsız kommunistardı, komsomoldardı, kolxoz aqzaların xisapqa alıp barmaj, şulaj uq ulardın belemdəre ber terle bulmaqandarına iqtibar birmaj.

Məsetle rajkom jetəkseləre bıjıqlı partia uqıvdarına beten nıqlıqlı menən şart tıvdırıv talap itelgənen belhələr bulha kərək, lekin jetəkselek hylpən, uqıvsılarqa kitap, qələm həm torlaq şarttarın tep şart itep alırqa kərək ine. Şulaj uq uqıvsılardın beleme menən xisaplaşıp partia uqıvdarın qatı kontrol'qa alırqa kərək.

Oj. IDRIS.

KOMSOMOL UQıVDARı JAQŞı BARA

Avırqarı. **„Şif jıloqa"** kolxozı komsomol ojoşmahı 20 komsomol aqzahına tora.

Bı ojoşma qıqıq komsomol uqıvdarına i-se oktəbrdən yk dur əderlek alıp barıv arqahında 40 kolxoz jəştəren komsomul uqıvına jılep itte.

Uqıvdar planlı rəveştə bara. Propagandistar əderlek menən kilələr.

Kysmə propagandisASıLANıF

Pionerdar ip. Buənof janında

Məqarlı xalıq komissarı ip. A.S.Buənof Janı Uda pionerdarın qabul itte.

HƯRƏTTƏ: pionerdar ip. Buənof qatnaşıqında algan zadacaların sıqarılar.

Ə. XƏDIS.

TORMOŞ JıLMAJQANDA

(POVEST)

Kluata kolxozsılardın jıjılışı bara ine. Bı jıjılış, jıjına ber genə jıjılqanqəmə, əlle keşelər kyp qatnaşqanqənı odaqqa, bik odaqqe hucəldı.

Aldaqı ullırqaların berehendə, keşelər qıtıvdanmı, je bulmaha kyterəgenə hajına almaqan şatlıqlanmı qara tirə teşəp ultırıvsı Buranqol, yde menən jənəşə ulıtırqan qatardın qolaqına avıcın jaqınaj tıp:

— Əj, qajtar inen, bı alı odaqqa hudıbırqa oqşaj, tip hısbıdanı la, sikhenən aitenə aqıp teşkə. tir tamsıların quh menən hapırdı.

Qatsın endəşməne. Başlındaqı javlıqtı qajtanan bəjləp, unın qolaqın qapiaqan siten hırıqa qajırıp haldı la, jıjılış taqı hejlavdərde tənlap ultırıvında davam itte.

Buranqol ber nisə minut ytkəs, qajtanan tege qatsında: —Geljamal himə ətəm. Qajtar inen, kolxoz bulqas... tine.

Geljamal bı juls hydhed qalmanı. Keşe işetməhen tigən haqlıq menən əkeren genə:

— Jə, jarhıp ultırma. Vaqıt jetkəs ydem də qajtırmın—tip qırt-kihep javap qajtardı.

— *Bəd qəjeplement? Iged* aylergə kərək.

— Brigadalar bujınsa ayliməbkə.

— Bedden jereved nasar ine, jereved.

— Orlovonəd jynhed bulds.

— Attarıvəd nasar ine, attarıvəd.

— Bedden attar menən hed də alıvə bara almaj inged, moqajın.

— Minə hyd bireged, iptəştər?

— Hejlə!

— Xikmət jerdə tygel, jegettər. Atta la, orloqta la tygel, ə nedden ydevedde. Bəd joqlap jatmanıq. At kevek eşlenek. Harə tandan alıp, qara kiskə tiklem qırda bulıdıq. Qırda jəşənek eşten sıjfatına kynel eirdek. Şunın esən baj urozaj aldıq. Doxodtı brigadalar bujınsa aylergə kərək—tine, təpeş bujlı utıd, utıd es jəş samahındaqı ber keşe.

Bı ikense brigadanın brigadirı Əxmyş ine. Əxmyş hejlap netkəs tə urınına qəbat ultırdı. Zalda:

— Jəşə Əxmyşi

— Xəq hejləne Əxmyş. Tigedlekkə jul qujmahqa.

— Brigada bujınsa aylergə kərək.

— Ular da eşlehendər, ə joqlap jatmahındar. tigən tavıştar, janqırantlar.

Geljamal jengə lə hydgə quşılıp:

— Əxmyş derəb ajtə, bed joqlap jatmanıq. Bedden brigadanın bisələre lə, esense brigadanın hdərenən artıq eşlenelər—tine lə, javlıqanın oşo menən alten hertte.

Buranqol aqaj endəşməne. „Bisə bulhan da derəb hejlejhen" tigəndəj tojqo abtında kyden elkən itep asıp Geljamalqa qarav menən qənəqətlende.

Buranqol esense tapqır Geljamaldın qajtavın horanı. Uqa jıjılış betev menən yk ydenen də qajtasdqın belderde.

Geljamal bı juls „qajtmajım, jarhıp ultırma," tip tormanı, irem sit, kynele bulhın, tipme:

— Ulaj bulqas min qajttım—tine lə, tid genə klustan sıqıp kitte.

Jıjılış taqı ike səqətlep davam itte. Iq adaqta:

— Şunın menən jıjılış tamam, iptəştər. Teşendegedme? irtəgə unış aylaved. Bajram itaved, igendəregedgə urındarə qıddı ədərlap qujıqıd—tine asqaq jaqaqla, nədek-odon bujla 25 26 jəştəge ber jeget.

Bı kolxoz idarahı predsedatele Qilmetdin Qəlimullin ine.

Kolxozsılar klustan sıqa başlanılar, terkem-terkem bulıp ojoşovdar, gəmpərgəmpər hejlaşevdər kitte.

— Byreged olono. Toq-aylektəregedde ədərlap qujıqıd, təndan igen alırqa kilerheged tine it, pervaj ocred heddeke, tine klustan sıqıı-sıqmatı kolxozsı Lotfi, ikense brigada kolxozsılarına həm yde bılardın tenkələrenə tejəjem tipme şarqıldap kelde.

—Anav tiklem bajlıqqa stanındı toq tlep jamahan da qəzəp tygel, tine Lotfi menən jənəşə sıqqan berəv.

— Namıt menən eşlehəged hedden də byreged olor ine. Eşləjemme, eşləməjemme tip jeregəs gul hedgə—tine komsomoles Rəşit.

— Bedden byrelər oloqanda hed hıdqırırhıqıd.

—Eşlegən keşe ala eşləməgən keşe krıjşka tigende nigə onottoqod.

Ikense brigada kolxozsılarə qəsqırıp keleştelər. Lekin Buranqol aqaj kelməne. Ul nəmələr ajtergə telap avdın asqaj nı la,unıla ajtməne. Mıjıq ajtınan qına jılmajıv menən qənəqətlende. Ə unın bı jılmajıvın qəranqı tendə berəvdə kyrmənə.

Buranqol şım begen. Jıjılışta la hydhed ultırdı. Qjədttə preniela hejlaj torqajnı, unda la qatnaşmanı. Tərən ujdar esendə bulaldı Buranqol. Ul klusta saqında kolxoz predsedatelenen „Buranqol aqajdın ydenen genə 350 xedmət kə ne bar. Ul namıt menən eşlene. Bətə semiahendə biş jed jetmeş. Uqa bətəhe dyrt jed bot igen teja" tigən hyddəren başınan ytkərde.

— Dyrt jed. Bişərdən hikhən toq. Alte jən. Hər jəngə 13 toq. Ike toq artıp qala, bələkəjrək toqtar menən unıiş-un altı toq, kolxoz bulqas tip tbəp jerette Buranqol. Unan alasaq igenen qajda halıv, nindəj ixtiazdarqa totov turahında feker jerette Buranqol. Jıllıq sıqarı planın qarap bulaştı. Lekin ujbnın osona sıqa almanı. Unın ujdarı taralqan jomqaq kevek taralds. Qoro kynel plandarı berehe artınan berehe jemereldelər.

—Jəged jegettər, Vəli, qəjli, Fərid. Garmon ujnatıp, jır jırlap qajtajıq—tip qəsqırdı Rəşit, ydenen klustan sıqıp kilyən iptəştərenə.

— Jəged jəştər. Hıddırırqıd garmonıqıddı irtəgə barı ber bajram.

—Ojdə Sadrıj babaj. Buranqol aqaj hed də nedden menən atlaqıd.

— Quj Rəşit balam. Min qart keşe, qajtajım əle. Əbejen zarıqıp betər.

Buranqol Rəşitkə lə javap birmənə. başın tyban ejep hylpən genə qajtu jaqına atlanı. Janı ujdar jeqerdelər unın ba şına. „Namıtlı xedmət, kolxoz aşa mul tormşqa alıp bara", „kolxozdardı bol'sevistik itergə, kolxozsılardı xəlle itergə". Bu anqol oşolar turahın da ujlanı. Unan taqıla alasaq doxodın kyd aldına kilter-p:

— Xəlle tormoş şul bulam kənni" tip yd aldına hejlende.

Garmon tavıştı janqıranı. Jəştər jırlanılar.

Uramdardan ytkən saqta
Qapqan bulhın qaqırqa
His ber xəjlə təba almahan
Sıq tədərə jabırqa

— Berəj janıraq jır təba almajhaqadmı jegettər. Kolxoz turahında jırlaqıd, kolxoz turahında.

— Bed jəş saqta qına qıddar tadərə jabırqa sıqıp kyreşə torqajnılar. Xəder ni telagən vaqıttarında kyreşələr.

— Əjtəged ydened sıqarqan jırdı jırlajad.

— Başlanıq.

Ural tavı bujında
Tedelep ytkən aq qajın
Kulaktardın tamırı qoroj
Kolxoz nıqıqan hajın.

— Bına bınhına rəxmət jegettər.

— Əjteged şunı es tapqır. Bedgə kolxoz qına kərək.

Bedden kolxoz jalandarı
Traktor menən herelgən.
Mpl tormoşta jəşərgə tip
Prikaz inde birelgən.

Buranqol aşıqmanı, hylpən, ılk hylpən atlanı. Kyptər unı qıvıp yrelər. Adaqta unı yd brigadahının kolxoznik Nuretdin qıvıp jette.

— Nişlap ılk hylpən. Alasaq, doxodına plan qorahınmı?—tine Nuretdin, yde Buranqoldan erqahına şap itterep quls menən huqtı la şarqıldap kelde.

Buranqol asvlı tavış menən:

— Quj əle, harmaq... qororioqo bulqas qoror da şul. Kolxoz bulqas—tine.

— Kolxoz bulqas tihen ikən. Birerdər mikən?

— Bedgə bulır ul. Bına hinə nisek, bulır mikən? Kolxoz bulqas.

— Minen,ydem də ike kydem. Kyp bulha ber-ike bot birerdər, birməhələr yddərenə. Hin nişlarhen. Ber kelət aşıq birgən bulıp, huqınan kulak tip qatı zadanie birhələr, ydende kolxozdan sıqarhalar.

Buranqol javap qajtarmanı. Nuretdin də janına javap alırqa teləməgən hımaq şap atlap Buranqoldı udıp kitte.

Buranqol:

— Kulak bulds timəktar tejeven, kolxoz bulqas. Qatı zadanie la birməktər. Betəhen də birerdərme? Bınhı qaranqı—tip yd-ydenə hejlənə-hejlənə atlanı.

Tən qaranqı. Tik kyktəge ıhaphed kyp jondoddar qına jımıldap, jılqıldap kyrenelər. Ular qına-aq səkmənen jabınıp elgərməgən jergə ber tıklem jaqtılıq birelər.

Buranqol hul jaqındaqı qapqahı asbq torqan eljgə aeroldo. Qapqanan-inde la:

— Qapqanı la japmaqandar, xəjerheddər, tip hejlanep qapqanı jabıv. Işek totqahına toto-nop, unı ajaqı menən dəvərdəlmakse bulqajnı, ejden ydeneke tygellegen belep qaldı la:

— Xəterende... janıqqanmın ikən, tip qarat aeroldp qapqanan sıqıp itterep quls menən huqtı la şarqıldap kelde.

Buranqol asvlı tavış menən:

— Quj əle, harmaq... qororioqo bulqas qoror da şul. Kolxoz bulqas—tine.

— Kolxoz bulqas tihen ikən. Birerdər mikən?

— Bedgə bulır ul. Bına hinə nisek, bulır mikən? Kolxoz bulqas.

— Minen,ydem də ike kydem. Kyp bulha ber-ike bot birerdər, birməhələr yddərenə. Hin nişlarhen. Ber kelət aşıq birgən bulıp, huqınan kulak tip qatı zadanie birhələr, ydende kolxozdan sıqarhalar.

Buranqol javap qajtarmanı. Nuretdin də janına javap alırqa teləməgən hımaq şap atlap Buranqoldı udıp kitte.

Buranqol:

— Kulak bulds timəktar tejeven, kolxoz bulqas. Qatı zadanie la birməktər. Betəhen də birerdərme? Bınhı qaranqı—tip yd-ydenə hejlənə-hejlənə atlanı.

Tən qaranqı. Tik kyktəge ıhaphed kyp jondoddar qına jımıldap, jılqıldap kyrenelər. Ular qına-aq səkmənen jabınıp elgərməgən jergə ber tıklem jaqtılıq birelər.

Buranqol hul jaqındaqı qapqahı asbq torqan eljgə aeroldo. Qapqanan-inde la:

— Qapqanı la japmaqandar, xəjerheddər, tip hejlanep qapqanı jabıv. Işek totqahına toto-

KRASNO-USOLSıLAR OTCOTı

TƏDƏLƏŞTƏRDE JAQŞı SıJFATLı BAŞQORT BıJALAHı MENƏN TƏ'MIN ITERBEƏ

„BLYXER" IPTƏŞ ISEMENDƏGE KRASNO-USOL BıJALA ZAVODı EŞSELƏRE, INZENER-TEXNIKTARı, ƏS MƏJƏŞ KOLLEKTIVıNAN, BAŞQORTOSTAN YBƏK BAŞQARMA KOMITETı PREDSEDATELE AFZAL AQJA TAHIROFQA

ASıQ XAT

BAŞQORTOSTAN INDUSTRIALIZATSIA FRONTıNDA

Hyrətte: Ələ-işembaj timer julında Aşqadar kyperen halıv.

„FURKO" MAŞINALARıNıN JUQJARı TEXNIKAHı VƏLƏŞ TERELDE

Oktəbr sotsialistik revolytsiahının 17 jıllıqı həm Başqortostan sovetlarının 9-sı sjezdı jaqınlaşıv ajqanlı, bed oşo xatlı jədvqa həm nedden nisek eşləvened turahında qıtqasə qına raveştə hejlərgə buldıq.

Başqortostan sovetlarının XII-se sjezdı Krasnousol bıjala zavodın rekonstruksialaştırıv həm kiləəktə Başqortostan bıjala promışlennostın kinəjtev turahında direktivalar birde. Bıl momentlan hun 4 jıl ytte. Bed IX-sı sjezd asılqan kendə, udqan sjezdın direktivaların tulahınsa ytənek tip əjtə alasaqabd.

1931 jılda janı „Furko" tədqa bıjalahın eşlev zavodın tedev nette. Kollektiv, „Furko" maşinahının juqarı texnikahın ydlaştlerev, zavodtın eşlap sıqarıv kesen tulahınsa fajdalanıv bujınsa, es jıllıq batırdarsa kerəş julın ytte.

Krasnousolsılar zavod tedelgəndən hun ike jıl aujı proizvodstvo planın ytəj almanılar. 1932-33 jıl programmahı ədelde. 33 jıldın IV-kvartalı qına ber tiklem alqa kiteş birde. Ə, **inde 1934 jıl bed nete sextardın normal hem tiged eşlavdərene ireşə aldıq.** 1934 jıldın 9 ajıqı eş planı 104,8 pr. qa ytəlde. Bed ilgə 1073,5 meq kvadrat metr nemski bıjala birdek. Oktəbrden berense dekadahı planın 110,5 pr. qa ytənek. III-se nişkenlek planı, qajlı hı ber agregattardın remontqa tuqtalıvına qaramaqtan, artıtıp ytəlde. Ə, inde IV-se nişkenlek planı 111 pr. qa jetkereide.

Bedden produksianın sıjfatı-sortı la jaqsırdı. Berense kvartalda ber genə metr da berense sort bıjala eşlaj almanıq. Ikense sortlı 14,7 pr. birdek. Ələense sort 85,3 pr. teşkil itte. Bıjalanın sortın kytələ kilə senlənər ajında jaqsı uq elgəşevdər aldıq. Sentəbrdə berense sortlı 13 pr. qa, ikense sortlı 49,5 pr. qa jetkerep, esense sortlı 37,5 pr. qa teşerdek. Oktəbrdə bıl kyrhatkestər taqı la jaqsırdılar. Oktəbrdə berense sort 15, ikense sort 61,5 pr. qa jette. Ə, esense sort 23,5 pr. qa teşte.

Bed rezervtardı nisek fajdalanadı?

Elek 18-20 kilometrdan dolomit həm izvestər taşı jinek. Xə der bed zavodtan 2 kilometrda jatqan sıjrjonı ydləşterdek. Unda kar'jer astıq həm tikşerdek. Tikşerev hedəmtələrendə zavodtın 15 jıllıq esenə jeterlek dolomit həm izvestər barlıqı asıldı.

Lekin əle **fajdalanılmaqan rezervtar nik kyp.** Şundaj ressurstardan bedde qaz generatordarına utın jaqıvdan kilep sıqqan humala həm kəl bar. Bed Qaridel rajonı Nikol'ski ximia zavodınan humalanan tə gərməs maj, keldən pataş jahavdı horanıq. Lekin Nikol'ski zavodındaqı iptəştar nedgə javap birmənelər.

Bed produksların ydenə teşev xaqın ber tiklem kəmettek, eşlap sıqarıvdı arttırdıq həm başqalar. His hydhed bıl elkələ zavod ere elgəşevdərgə ireşte.

Ə. XƏDIS.

„BLYXER" MARKALı BıJALA EKSPORT BıJALAHınAN JUQARı BULASAQ

Bed bətə bı jeteşhedlektərde bəterəsəkbed. K-Usol bıjala zavodının 2 men eşse, inzener texnik həm xedmətkərdər kollektivı. Başqortostan xəkymətenen həm partia Əlkə komitetının sojuzdın janı tedeleştəren juqarı sıjfatlı bıjala menən ta'min itev turahındaqı qararın namıt menən ytərgə hyd birə.

Zavodtın 2 men eşsele kollektivı 1934 j.ldın IV-kvartalında ilgə 450 men kv. metr juqarı sıjfatlı nemski bıjala sıqarırqa. 1934 jıl programmahın 15 dekabrgə tultırırqa həm plandan tış sovettar sjezdına sylək itep 35 vagon bıjala birergə jekləmə ala. Kollektiv sovettardın IX-sjezdı ismendəge proizvodstvo poxodın kin jəlep, sextarda sotsialistik jarışlı kəsəjtep, sovettar sjezdına raport birevçə bernselekte alıv esən kerəşergə hyd birə.

Bed sıjfatlı kytərev esən taqı la nıqıraq kerəşep, **IV-kvartalda 13 pr. berense sort 60 pr. ikense sort həm 27 pr. esense sort bıjala birevde yd ebtenədgə alaıd.**

K-Usolsılar zavod markahının namıtın jeparmət esən kerəşəsəktər. „Blyxer" markalı bıjala eksportqa sıqarıla torqan bıjala juqatılıqına tiklem kytərelesək. K-Usol zavodı kadrdarı ilgə şundaj hyd, bol'sevistik, partizan vaqədəbe birelər.

Zavod kollektivı, IV kvartalda zavodta 6 ajılıq tep sıjrjo həm jaqlıvlıq bazahı buldırıvdı ebtenə ala. Maqar rajonı kolxozdarı menən 600 tonna kvarts taşı kilterev esen dogovor tedenek. Maqar rajonında jerle balsıqtı tajdalanıv esən tikşerenev eştəre davam itə.

Bedden zavodta eşselərgə jaqşı eş şartları buldırıv in aktual' burıstardan hanalı. Bed yd ebtəvədgə **har ber eşsəgə, inzener-texnikqa normal' eş həm tormoş şartlı tıvdırıv, tormaştaqı kul'turahıdlıqqa qarşı kerəşev, avıldardaqı, jerttardaqı mıxraqtardı neterov jeklemələren alaıd.** Oktəber revolytsiahı 17 jıllıqına tiklem eşselər esen 16 kvartirlıq torlaq halıp, 12 kvartirlı jortqa həm janıqıd tep millət eşselere tor qan torlaqtı remontlan ytkərep neterənəd. Zavod klubına remont jahajıd. Balalar baqsahın, bala lar jaslahen oborudovajt itəved.

Başqortostan sovettarının IX sjezdına sextardı, zavod işek aldın həm jaşəv urındarın produktivo odxodtarınan həm qıjdardan tadartıvdı, zavod majdanındaqı hadlıqtı mənegə neterevde ebtenədgə alaıd.

Xəder zavodtı mexanizirlaştırıv mə'ələhe bətə kinlege menən alqa baktı. Janı K.Usol zavodı texnikanın hunqı hyde bujınsa tedeldo. Janı „Furko" maşinaları qujıldı, qulajlaştırılqan Belgejeski vanna həm mejes tedelde. Lekin mexanizmdar həm jardəmsı oborudovanielar janı zavod texnikahınan bik artta qaldılar. Qajlı ber oborudovanie həm mexanizmdardın juqlıqı, agregattardın kiləsəktə eşlap sıqarıvdarın arttırıvqa unajhədlıq kiterə.

Bed Başqortostan xəkymətenən zavodtı mexanizmdar həm oborudovanielar menən ta'min itevde horajıvd, sənki oborudovanie bedden eşlap sıqarıvdı taqı la kytərev esən tejeşle memkinselek birəsək.

MEXANIZIRLAŞTıRıLQAN JAŊı FOTO BıJALAHı ZAVODı ƏSƏN

Bedde xəl itelməgən ike mə'ələ qıdıqhəndıra. Berense mə'ələ—elekkefoto bıjalahı zavodı agregattarın eşkə jebərev. **Bed Başqortostan sovettarının IX-ejezdına ike zavod urına janı mexanizirlaştırılqan foto zavodı tedev turahında təqdim inderəved.** Janı zavodtı tulahınsa belges kadrdar menən ta'min itevde ebtenədga alaıd. Təp kərəkle sıjrjo urında bar. Ike zavodtın stenaların hytep janı zavod tedevdə fajdalanırqa memkin. Unda kirəes ad tyge!.

Bedden ikense təqdim—K-Usoldan urındaqı sıjrjoqa tajanıp. dinisovıj zavod halıv. Bed aldan uq bıl zavodtın xarakterın tikşerdek. 50 kilometr taş jul halıv həm 20 avtomaşina buldırıv menən, jerle tedev materialdarının jılqa 4 men tonna utqa sıdamlı kirəes eşlərlek dinisovıj zavod halırqa memkin. Utqa sıdamlı kirəester eşlav zavodında, K-Usol zavodı gəncər sexınan keşelər alırep, kadr menən ta'min itergə bşəndəranıd. Bıl zavod utqa sıdamlı kirəestərde sittən inderevde ber tiklem qaltqartıvqa soəapse bulasaq.

Xəder bedden partia ojoşmahı həm entuzlast eşselər kollektivının iqtibarı jynəltelgən tep surıs—**bıl IV-kvartal planın aldan tultırıv.** Tap şul lozunqı astında bed BƯBK kysmə qıdıl bajraqın alıv esən kerəşəved. Sextarda, juqarı həm pəpotlı isemgə—Başqortostan sovettarının IX sjezdı həm Başqortostan partia ojoşmahının 15 jıllıqı isemenə—kerəş iqtan itek. Bıl isemdardə K-Usol bıjala zavodının brigadaları, smenaları proizvodstvo poxodında jenep sıqıv həm plandı artıtırıp ytəv menən ydderenə ydlaşterəsəktər.

K-Usol bıjala zavodının eş selere, inzener—texniktarı isemenən:

Direktor—Ytəsef, partia komitetı sekretarı—Mixajlof, zavkom predsedatele—Antonof texnik jetəkse—Xleatkin.

Udar smenalardın master darı: Sovinof Kalaşnikof, Duxlistof, Ojezejeref, Komlef həm başqalar.

MAJA TUPLAV

TEMPTı KUTƏRERGƏ

MAQAR RAJONı SLYT QARARıN YTƏRGƏ TEJEŞ

JETƏKSELEKTE KƏSƏJTERGƏ

Maqar rajonında finansudarın koların podpisciktarqa jetkertərə slyte buılıp ytte. Slyt IV-kvartal planın Oktəbr bajramına 80 pr. qa ytərgə qarar birde. Qarardı ytəv esen rajon dekadaqa kajın plandın 22 pr. tın' sirergə tejeş. IV-kvartaldın təvge dekadahı ytte, dekada planı ni barı 11 pr. qa ytəlde.

Təvge dekadala algerəktə **Maqar, Ərmet, Bajoqıza, Juldaş** sovetları nasar eşlənelər. Ular ni barı 1-7 pr. arahında torop qaldılar. Ə, inde **Işəj (pred. Xusaxmitef), Hajran (pred. Kərimıf) Juldaş (pred. Ojansosef)** sovet arı zajım taratıv bujınsa ber tin də jıjnamanılar. Xətta rajon totoşo menən straxovanie, paj həm vklad inderev bujınsa ber tin də jıjmanı.

Irekle tyləvdərden bıl tiklem nasar bulıvı, avıl sovetı predsedateldərenen zajım ənligat-

— ● —

NATURAL TYLƏVDƏRDE TAPŞıRıP BƏTƏRƏRGƏ

JANQıLıBAQ "XUZALıQTAR TARAFıNAN VAQıTıNDA TULTıRıLMAQAN NATURAL TAPŞıRıVDAR HƏM AQSA TYLƏVDƏRE BUJınSA DƏVLƏT MUJıNDAMALARıN TYLƏTEV HƏM SUD MENƏN MILEKTƏREN KONFISKOVAJT ITEV TURAHınDA BAŞQORTOSTAN YBƏK BAŞQARMA KOMITETı HƏM XALıQ KOMISSARDAR SOVETı QARARı

SSSR Ydək başqarma komitetı həm **SSSR Xalıq komisardar sovetının** 1934 jıl, 21 IX, №39 qarardarı nigeədində BƯBK həm BXKS qarar itə:

1. Janıqıdaq xuzalıqtar tarafınan, natural tapşırıv həm aqsa tyləvdəre bujınsa dəvlət mujındamaların vaqıtında tultırmaqan xəldə, ej, torov urındarın jıljıv ə bıl qarardın qajınsa ber ojoşmaları ədələr. Ular saiına rajOSOAviaxim, rajon jer əylege inələr.

Bıl temp menən barqanda IV-kvartal planının ytəlməv qurqalısı bar həm asıq.

Slyt qararı konkret. Rajfo slyt qararın yfəv esen xəderdən avıl sovettarı, kolxozdar ebtenən operativ jetəkselekte kəsəjtergə, qarardın praktik aojomqa aşırılıvın ta'min itergə tejeş.

X. Q.

— ● —

ƏXMITıF SUDQA BIRELDE

Ətə №8 SRK medire **Əxmitıf** magazında aldaşıv həm urlaşıvdarmenən şətəllangən. Tikşerev hedəmtəhendə unın, liet tapşırıvsılarqa aqsanı kəm bireve, tovardaridın xaqın arttırıp hatıvı kevek urlallqtarı asbıdı. Şunın menən bergə ul kyp kenə rastrata la jahaqan.

Bıl eştəre esən **Əxmitıf** urınnan alınıp sudqa birelde.

J. Edvartof

ORLOQ FONDTARıN ANıQ IƏƏPKƏ ALıRQA

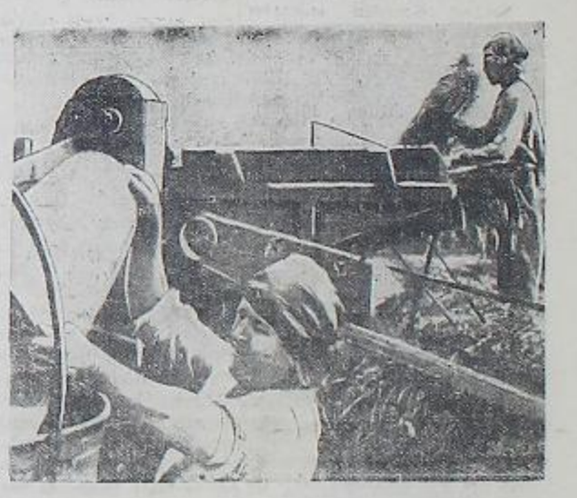

Kurski elkəhe „III-Internatsional" kolxozında orloqtardı ihəpkə alıv eşe ajk jaqşı qujılqan.

Hyrətte: Udavedcenko tigən kolxoznitsa orloq fondına qaldırılqan orloqtardı yisəj. (Kolxoz dəvlətkə tejeşle igenen təpşırıp betken).

GLAVMƏSO KOLBASA ZAVODЬN IT MENƏN TƏ'MIN ITEVDE ƏDƏ

JENƏJƏT MENƏN SIKLƏNEŞLE QARAŞ

(JAŊЬRTЬLQAN KOLBASA ZAVODЬN EŞKƏ JEBƏREV AJQANLЬ)

Əle it komeinatь erqəhendəge kolbasa zavodь, 15 ijyndə remontqa tuqtanь. Tedev materialdarьnьn vaqьtында jeteşterelmәse arqahында remont sroqь hudalds. Zavod 19 oktəbrdə genə eşkə başlanь. Dorek, aatşa vaqtьnda bitle jəşəp kilgən nasbaq, qul kese menən genə eşlərgə jaŋlaştьrьlqan zavod—remonttan huŋ tebten yğərtle:

Ike jaŋь tamar eşlende. Sextarqa vadoprovod, elektrik ytkə celde. Qarşьlьqlь 3 protsess metodь neterelde. Məsələn: elek itte skladqa es sex aşa jerethelər, xəder sextar ber bujqa qujalьp, konvejer sistemahь inderelde. Eşləp sьqarьu kimәle ber tonnanan dyrt tonnaqa kytarelde. Bətə remont esen 28 men hum rasxod totolde.

VKP(b) Mdək komitetь 1933 jьl, 23 dekəbrdə sьqarqan qararьnda adьq predpriatielarь aldьna tadaliqtь haqlav, produksianьn sьjatьn jaqsrtьv məs'ələləren qujdь. Zavod tarixi qarardь bojonqa atqarьv nigedəndə betə 60 eşsene lə sanitaria kurstardan ytkərde. Maxsus kejendər menən tə'min itte. Sextar tadartьldь hem geldər yrselelde. Qarardь praktik atqarьşьvqa massa xərəkətkə kilt relde. Xərəkət udarniktar saibna jaŋь isem dər—**Cernof, Şvenina, Orlof** iptəştərde birde.

Lakin ketelmegən jerdən zavod tьndь. 31 oktəbrdə eşselər taralьldьlar. Ninə?

Glavməso tyrələre eşkə talaq tьqtьlar. Zavodtь it menən tə'min itevde ədədlər. Bьna vaqtqa: zavod 10 kendə 14 tonna kolbasa eşlərgə tejeş ine. Bьnьn esen kərək bulqan 20 tonna it, 5 tonna susqa ite, 1,5 tonna susqa majь urnьna, Glavməso 2 tonna it birev menən qənəqətlende. Tap şul arqala zavod kengə ber smena eşlene hem 10 kengə 6 tonna kolbasa sьqarьb.

Zavod jetəkselere Glavməsonan it talap itkəs, upravlajuşcie **Kolesnikof** iptəş:

— „Hedde, „Qarlaman" sovxozь tə'min itə, barьqьd da, it alьqьd, tip jebərə. Sovet humdarьn tyqep „Qarlaman" sovxozьna baralar. Unda it tə, mal da bulmaj. Glavməsonьn aldaşьvь belenə.

Inde nişlərgə? Hər xəldə zavod tuqtarqa tejeş tygel. Zavodtь tuqtatьv jenəjət həm uqa Glavməso qəjeple. His hydhed 10ken nujь buş torovdar həm ber smenanьn betenlə eşləməv xaqьn Glavməsonan kytərlergə, jenəjət həm qəjep ejələren javapqa tarttьrьrqa kərək.

Remon tan hun zavod jaqşьrdь, jьlьndь, eşlər esen betə şarttar tьvdьrьldь. Eş ləqət zavodtь sьjrjo menən tə'min itevda genə qaldь. Şulaj bulqas, zavodtь his ber ədlekhed sьjrjo menən tə'min itergə, zavod xekymət zadarienьn hər ber minuttь eştə fajdalanьp tulьhьnsa ytergə tejeş.

Rotmir.

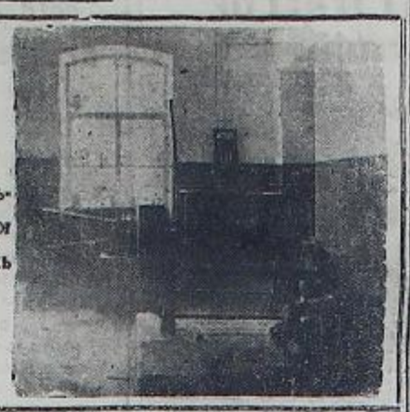

Hyrəttə: kolbasa zavodьnьn maşinno for şirovocnьj sexь

№ 1-3 AQAS ZAVODTARЬ PRZ NЬŊ TOVAR-VAGON SEXЬ EŞEN ƏDƏLƏR

OPPORTUNISTAR JETƏKSELEK ITƏ

Əle parovoz-remont zavodь, parovoz qadandarь, parovozdar nam passazir vagondarь remont lav menən ber qatardan, 167 tovar vagonь remontlarqa tejeş. Lakin zavodtьn **vagon-tovar sexь** qədəttən tьş nasar eşlaj.

Zavod plan bujьnsa 25 oktəbrgə 167 tovar vagonь birergə tejeş ine, lakin 61 vagon qьna birde. Ədəklek, aqas materialdarь jeteşməvdən həm sex komanda sostavьnьn belemhedlegenən kilep sьqtь.

PRZ qa aqas materialdarьn №1-3 aqas zavodь birə. Ul dogovor bujьnsa hər kən hajьn 100 kuвm. aqas jarьp birergə tejeş. Zavod 25 oktəbrgə ni sarь 76 kuвm. aqas birep vagon tovar sexьnьn planьn ədde.

Bьl alamalьq aqas zavodь jetəkselərenan pa ojoştorovьsьhь urьnbaьarь. **Gavrilof** həm zavkom predsedatele **Lajsьf** iptəştərden PRZ zakazьnaop portunisterss qarəştarьnan kilde. Senki bьl ike keşe:

—„PRZ zakazь bələkəj nəmə ul, əjdə ydəre kilep şavlahьndar. Jarhьndar?" tip qarəjdar.

Tap oşondaj qarəştar nigedəndə urman zavodь ydə lə ədəklektə ultьra. Mətələn: 20 21-22 oktəbrdərdə zavodtьn ber ramahь eşlənməne. Senki bulqan aqastь zavodqa birə almanьlar.

Məs'ələ asьq. PRZ nьn aqas materialь a'a almavь aqas zavodьna bəjlangən. Bьl zavod yd eşenə opirativlьq inderergə, eştəge alamalьqtardь betererqa həm PRZ zakazьn vaqьtında ytergə tejeş. Kedge jek taşьvdar şunь talap itələr.

A. Irikof

BEDƏEŊ TELƏGEBED ƏDƏLƏ

Əle parovoz-remont zavodь, vagon-tovar sexь eşelere №1-3 urman zavodь eşselərenə xat jaddьlar. Ular bьl xatta:

—„25-se oktəbrgə 121 vagon urnьna, bed 66 vagon remontlanьq. Bedden plandь ytəvgə bulqan teləgebed urman materialdarь sistimahьd birelev arqahında edelə. Şul arqala hunqь biş kenlek tə 39 vagon urnьna ni barь 24 vagon qьna remontlanьq. Dogovor bujьnsa hed 1000 kuвm. aqas jarьp birergə tejeş bulhaqьd da, 76 kuвm. qьna birdeged. Bed hedqa meterəqət itep, Oktəbr bajramьna tiklem vagon esen kərək bulqan aqastardь jarьvьqьdda jəhtlətevde horajьbd" tejdər.

Samar-Zlataust timer julь II ekspl. rajonь eşe

29 oktəbr svodkahь

Eştər	Plan (Vagon tьbəe menən)	Ytaleş
Tejev	350	218
Şul jemlənən:		
I-kategoria jektər	341.6	210
II- " "	8.4	6
Buşatьv	270	186
Vagon əjləneşe	2.82 təv.	3.31 təv.

Bytən ayleksələrdən 545 jəkle vagon 318 buş vagon qasul itelede Bytən ayleksələrgə 748 jəkle vagon, 321 buş vagon tapşarьlda. Vagon parkьnda 3351 vagon urnьna 2749 vagon eşlənə.

31 oktəbr svodkahь

Eştər	Plan (Vagon tьbəe menən)	Ytaleş
Tejev	350	321
Şul jemlənən:		
I-kategoria jektər	341.6	312
II- " "	8.4	9
Buşatьv	270	186
Vagon əjləneşe	2.82 təv.	2.78 təv.

Bytən ayleksələrdən 751 jəkle vagon, 408 buş vagon qasul itelde. Bytən ayleksələrgə 860 jəkle vagon, 356 buş vagon tapşarьlda. Vagon parkьnda 3351 vagon urnьna 2525 vagon eşlənə.

Rajon qьşqь uqьvdarqa NЬƏ ƏDERLƏNGƏN

Sterlebaş (Telegrai bujьnsa yd xəbərsenedən.) 28-se oktəbrdə 44 komsomol propagandistarь qatnaşьqьnda qьşqь komsomol uqьvdarьn ojoşterov turalьnda seminar udqarьldь.

Rajon qьşqь uqьvdarqa dur aderiek menən kilde. Tejeşle materialdar şulaj uq propagandistardь bildələv ulardьn, politik jaqtarь nьq həm totanaqlь propagandistar bu'dьrьvqa Rajkom nьq iqtibar birgən.

1-se nojəbrdə betə seltərdər bujьnsa normal' uqьvdar başlandь.

SAFIN

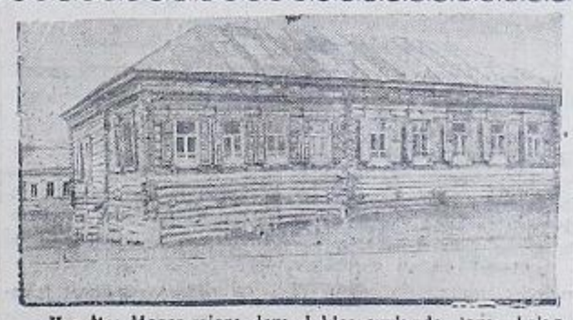

Hyrette: Maqar rajonь Janь Juldaş avьlında jaŋь halьnqan başladqьs məktəp binahь.

UQЬTЬVSЬLARDЬŊ TORMOŞ ŞARTTARЬN JAQŞЬRTЬRQA

JAŊЬ UQЬV JЬLЬ

BUR ƏDERLEK MENƏN QARŞЬLANDЬ

Jomatav toqom malsьlьq texnikumь jaŋь uqьv jьlьn dur ederlek menən qarşьlanь. Texnikum partia ojoşmahьnьn dereb jetəkselege abtьnda uqьvsьlardьn milli sostafь partia talaptarьna qaraj yhterelep başqorttar 45 pr. qa, tatardər 27 pr. qa jetkerelde. Ytkən jьl bьlardьn **ikəvhe 30 pr.** qьna təşkil itə ine.

Uqьv başlanьvqa tiklem məktəp binahьna həm jataqxanalarqa remont jahalьp bettə. Kabinettar, ebtəl, urьndьq, uqьv kitaptarь, uqьv-səbəptarь həm başqasa priporattar menən qoramallandьrьldь. Jəşəp kilgən kətepxanaqa tultьrьv jahaldь.

Texnikum juqarь məqlymatle uqьtьvsьlar menən tulьhьnsa ta'min itelde. Uqьtьvsьlardьn 80 pr. tь başqort həm tatar. Bьjьl başqort həm tatar uqьvsьlarь esen ajrьm gruppalar ojoştoroldo.

Ytkən jьl məktəpten ber terle lə xuzalьqь bulmaha, bьjьl 8 at, 25 baş umarta, 25 jort qujanь, 3 susqa hatьp alьndь. Məktəp qьrında jəşelsə yhterelep uqьvsьlardьn tuqlanьvь jaqşьrtьldь.

Jataqtar jeterlek kojkalar menən həm uqьvsьlardьn 70 pr-tь odeal, matras həm timer kojkalar menən tə'min itelde.

Boşnarkomzemdьn malsьlьq həm umartasьlьq idaralarь tarafьnan asьlqan qьbqa sroklь kurstar texnikum xedmətlənderevenə alьnьp xuzalьq iбəben dereb ytkərev hedəmtəhendə texnikumdьn xuzalьqьn yhterev esen 8 men hum doxod alьndь.

Texnikumdan 60 veterinar fel'dşer, 60 umartasьlьq texniktarь həm 40 jahalma bьvadьtьv eşselere jeteşterep sьqarьldь.

Idialogia jaqьnan itke uqьtьvsь həm uqьvsьlarqa tadartьv jahalьp ular idialogia jaqьnan totanaqlь həm partia julьn anlap eş kyrevse uqьtьvşь həm uqьvşьlar menən alьştьrьldь.

Texnikum jəş, xuzalьq jaqьnan jaŋь qьna nьqlanьp kila. Texnikum aldьnda hər jaqtan da nьq ədərlekle belgestər jeteşterevdə dur burьstar tora. Bьl burьstь unьşlь ytav esen texnikumdьn uqьvsь həm uqьtьvsьlar kollektivь kərəşte taqь la kesəjtergə teješter.

Texnikum direktorь: **Əmirof.**

UQЬV ŞARTTARЬ TЬVƏRЬLQAN

DƏRESKƏ JƏRƏŞ JAQŞЬ

Zəjansura rajonь Aьdan tulь bulmaqan urta məktəbe jaŋь uqьv jьlьn tulь ədərlek menən başlanь. Betəhe 3 sьjnьf uqəj. Uqьtьvsьlar sostavь jaqşь, texnikumdь „otlicno" betergən iptəştər uqьtalar.

Uqьtьvsьlar: Melekəf Malik, Abdullin, Vahapof iptəştər. Ular məktəp eşenə bsьn kyneldəren birep eşləjdər. Balalar menən kolxozdьn urozaj jьjnav vaqьtında kyp eştər atqardьlar.

Uqьtьvsьlar—uqьv səqəttərenə his ber zarar kilterməbtən kolxozdarqa sovet dəvmələndage xedmətkərdər menən igen huqьv esen 4 tapqьr suəvətnik tar ojoştordolar.

Məktəp balalarь esen aşxana, dejem torlaqtar jaqşь ojoştorulqan, qьşqa jeterlek utьn ədərlənqən. Kolxozdarqa kul'tura eştərendə lə jardəm itələr. Ə kolxozdar dogovor menən məktəpkə 12 qa arьş səstelər, tunqa jer berdelər. Kiləhe jьl məktəpten 30 gektar igene bulasaq. Uqьv əsəaptarьn aldan ədərləp qujьv arqahында kitap, dəftər, qələm həm başqa kerək nəmələr jeteşe.

Kolxozdar jardəmь menən IX-Baş.sov. sjezdь unalь menən məktəp jaŋь naqsahь ojoştorola Məktəpkə „Q Majaq" kolxozь 2 harьq, „Oktəbr" kolxozь ber harьq, 1000 hum aqsa birde.

Məktəp balalarьna uqьv şarttarь jaqşь ojoştorulqan. Oşo arqala balalardьn dəreskə elqəşev dəre, dəreskə jereştare lə jaqşь. Məktəptə anlь dissiplina urьnlaştьrьlqan, səəphed dəres qal dьtьvsь ber gənə bula la juq. Balalar arahьnda ajrьm jarьş dogovordarь tedelep, alьnqan jekləmələr praktik ytələ bara.

F. Qьrqьldьaj

„LENIN" MƏKTƏBENƏ 10 JЬL TULDЬ

Başqortostan Ölkə „Lenin" isemenə asьlqan məktəpkə bьjьl oktəbrdə 10 jьl tuldь. „Lenin" məktəbe 10 jьl esendə bik kyp ykhed-jətim başqort balalarьn yd esendə tərbiələp sovetlar Başqortostanь esen, qemymən proletariat tle esen anlь kadrdar ədərlap sьqardь. Jəqni partianьn kadrdar ədərləv tigən qararьnьn ber eləşen ytəne.

„Lenin" məktəben betərep sьqqan uqьvsьlar redaktor, uqьtьvsь, osqos komandirdar həm şulaj uq ədəslətse, politik jetəkselər bulьp eş əjdər, (Timerqəline, Mirzagildina, M. Xəj, Mazhar Abdu', Batьr Valid h. b. iptəştər).

Məktəpten 10 jьlьq xedmət jyrilejen 1934 jьldьn 7 nojəaren də ytkərəbed, şuqa kyrə „Lenin" məktəben betərep sьqqan sovet esselere məktəpten tarixi yhe.en malьuqat bitərendə jaqьrtьvdarьn, məktəpten kilsək percp ktivalarьn, ydegedden teləktərde jaqьrtьrqa kerək. Məstəpten 10 jьlьq jyrilej ajqanlь, məktəp derektorь nьq eş alьp, kyptən malьuqat bitendə jaqьrtьqa teješ nuihala ip. Qbeəjdullin tьnəslьqqa qalqan.

M. ALIBAJBVA.

JAŊЬ JƏNBƏK SOVETЬ

UQЬTЬVSЬLARDЬ KVARTIR MENƏN TƏ'MIN ITMƏJ

Dəvləkən. Janь jənbək avьl sovetьnda ber tulь bulmaqan urta məktəp, 3-berense baьqьs məktəp bar. Lakin, bьl məktəptərde RONO uqьtьvsьlar menən vaqьtьnda tə'min itməne. Məktəpkə direktor 20 ken hunlap jebərelde. Başlanqьs məktəptə 157 bala uqьrqa tejeş bulha, ni barь 131 genə bala uqьrqa jerəj. Uqьtьvsьlardь RONO Xesajen avьlna 15 ken, Jənbək avьlna 25 ken hunlap jebərde. Uqьtьvsьlar kilgəngə tiklem uqьv başlanmanь.

Janь Jənbək sovetьndaqь məktəptərdə əle lə remont eşe bə'maqən. Utьn 4 məktəpkə lə ber genə kuвamitr da kiltere'maqən. Bьl avьl sovetьndaqь məktəptər ytkən jьl da utьn bulmaqanlьqtan 10 nar ken jabьq tora ine. Uqьqan kəndərdə balalar nejələj kejep uqьj ine lər.

„Trud" kolxozь predsedatelere lə uqьtьvsьlarqa tejeşle bulqan maj, it, kartof kevek nəmələ də tulьhь menən alьrmədər. Həm utьn menən də tə'min itelmagandər.

Avьl sovetь predsedatele Əxmitof bьl eştərde belə torop, ber terle lə konkret sara kyrgəne juq. Dəvləkən RONO mədire Podşivalof Janьbək avьl sovetьndaqь bьl tərtiphedlektərde tidən julqa halьp, normal' uqьvdь buldьrьv esen uqьtьvsьlardьn material həm torlaq jaqьn jaqşьrtьv sarahьn kyrergə tejeş.

RƏZƏP.

Hyrette: Dyrtejle M.T.S. „Kalinin" kolxozь 7-sьjnьf uqьvsьhь Vəqazьva adьq yləne orloqtarь kallekslahьn qaraj.

MƏSETLE MƏKTƏBE MALSЬLЬQ ƏSƏN KƏRƏŞƏ

Məsetle rajonь D-Məsetle avьl sovetьndaqь tulь bulmaqan urta məktəpten balalarь uqьvdьn berense kənənən yk dəreskə 100 pr-tь menən jerəj başlanьlar. 360 kuвm. utьn ədərlende, 142 kuвm. killerelde. Məktəpjanьnda mastir-koj haldьrьv esen kolxozdardan 500 hum aqsa jьjnaldь. Balalardьn dejem torlaqtarьn qoramallandьrьv esen 1500 hum aqsa bylende.

Xəderge kendə məktəpten 1700 bət igene bar. Balalar kenenə es tapqьr aşatьlalar. Balalarqa kendə 800 gram bojdaj ikmage birelə.

Məktəp uqьtьvsьlarqa lə berər sentner igen həm jəşelsə bylde.

Məktəp kooperatsiaqa 7 sentner igen hatьp, bьjьla kevek kərək nəmələr aldь. Kiləhe jьlda məktəpten 30 ga igene bulasaq. Məktəp jerdəren tunqa herev 100 pr.qa tamamlandь.

Məktəpten 4 atь, 4 hьjьrь, 4 susqa, 2 qnd, 10 tavьqь bar. RajZO məktəpkə jort qujandarь birəsək.

Məldarqa urьn həm qəravsьlar bildələngən. Başqor ostandaqь betə məktəptər D-Məsetle məktəbenən elge alьqьd.

Oj.I.

Bьl məktəpkə kyd halьqьd

(Uqьvsьlar xatь).

Starletamaq qalalьndaqь „Lenin" məktəbendə tərbiələnevse balalarqa iqtibarhьd qarajdar.

Məktəp direktorь bjurokratlьq menən şeməlenə. Kenden hьvaq bulьvьna qaramaktan uqьvsьlardьn ajaq kejemdəren taratmaj haqlap jatqьra. Uqьvsьlardь ajrьp qaraj, qajhь ber uqьvsь ber qat kejemhed, ə qajhьlarьna kejemdəre bulha la ikense qatqa nirə. Şulaj uq aşav-esev nasar, ikmakte jьş qьna nirmaj qaldьralar. Ə, direktordan horaban ul betə jeteşhedlekte Narkomprosqa hьltaj. *Kirchenskə məktəp direktorь ubal uj menən* betə nəmene ydendə haqlap, balalardь nasar xəldə qaldьra.

Bed „Lenin" məktəbe balalarь isemenən tid kendə bьl jeteşhedlekt r tikşerelep. uqьvsь balalar tormoşo jaqşьrtьlьvən horajьbd.

M. Əlibajeva, X. Zənirof, Ə. Qafurof, I. Sərimf.

Uqьtьvsьlarqa kvartir juq

Quşirək (Baqala *rajonь*) avьl sovetь dəvmələndage uqьtьvsьlar kvartir juqlьqtan dərestəren də qaldьrьrqa məzbyr bulalar. Habьkyl avьl uqьtьvsьhь Asamajьf adnalar bujьnsa avьl bujьnsa jerep kvartir edlaha la tasa almaj. Quştirək tuь bulmaqan urta məktəp uqьtьvsьhь Sirajef ta kvartir juqlьqtan ajdar bujь ejdən elga kyseп jerəj

Avьl sovetь predsedatele „kvartir juq, min hedde yd ejəmə inderəjemmen!" tip kenə javap birə. Rajon başqarma. komitetь həm Rajpros bьl sovetqa kyd hal ələ.

Səqit Qlenəj

AKTIV QATNAŞALAR

Curaj avьl sovetь (Mişə rajonь) xisap dokladьn 1-se oktəbrgə tedep bettə. Hajlav komissianь xoquqьhьdar tedməhen tikşergəndən hun, kyrenekle urьnqa elep qujqan.

Hajlav ucastkalarь aldan bildələnep, unda uqьtьvsьlardьn jardəmdarь menən massa arahьnda an'atьv eştəre alьp barьla.

Avьl sovetь xisap birev kampaniahьn tunqь herev planьn 100 pr. qa, it tapşьrьvdь 90 pr. qa həm kartofi tapşьrьvdь 69 pr. qa atqarьv menən qarşьlaj.

BAŞROSTA

Uqьtьvsьlarqa kvartir juq

Quşirək (Baqala *rajonь*) avьl sovetь dəvmələndage uqьtьvsьlar kvartir juqlьqtan dərestəren də qaldьrьrqa məzbyr bulalar. Habьkyl avьl uqьtьvsьhь Asamajьf adnalar bujьnsa avьl bujьnsa jerep kvartir edlaha la tasa almaj. Quştirək tuь bulmaqan urta məktəp uqьtьvsьhь Sirajef ta kvartir juqlьqtan ajdar bujь ejdən elga kyseп jerəj

Avьl sovetь predsedatele „kvartir juq, min hedde yd ejəmə inderəjemmen!" tip kenə javap birə. Rajon başqarma. komitetь həm Rajpros bьl sovetqa kyd hal ələ.

Səqit Qlenəj

Bьl məktəpkə kyd halьqьd

(Uqьvsьlar xatь).

Starletamaq qalalьndaqь „Lenin" məktəbendə tərbiələnevse balalarqa iqtibarhьd qarajdar.

Məktəp direktorь bjurokratlьq menən şeməlenə. Kenden hьvaq bulьvьna qaramaktan uqьvsьlardьn ajaq kejemdəren taratmaj haqlap jatqьra. Uqьvsьlardь ajrьp qaraj, qajhь ber uqьvsь ber qat kejemhed, ə qajhьlarьna kejemdəre bulha la ikense qatqa nirə. Şulaj uq aşav-esev nasar, ikmakte jьş qьna nirmaj qaldьralar. Ə, direktordan horaban ul betə jeteşhedlekte Narkomprosqa hьltaj. *Kirchenskə məktəp direktorь ubal uj menən* betə nəmene ydendə haqlap, balalardь nasar xəldə qaldьra.

Bed „Lenin" məktəbe balalarь isemenən tid kendə bьl jeteşhedlekt r tikşerelep. uqьvsь balalar tormoşo jaqşьrtьlьvən horajьbd.

M. Əlibajeva, X. Zənirof, Ə. Qafurof, I. Sərimf.

MATBUQAT KYDƏTEV

OJOŞTOROVSЬ BULЬV ƏSƏN

OJOŞTORA BELERCƏ KƏRƏK

(**„Lenin bajraqь"** Aqharь MTS politbylek gazetahь)

„Tunqa herevden əhəmiəte betə keşegə lə bildələ. Kul'turalь igenselek agrotexnika nigeddərenə riqajə itməjensə jəşəj almaj. Jaqşь sьjfatlь itep herelgən tunqa herev oşondaj nigeddərden berehe bulьp hanala. Keddən herelgən jer dьmdь jьjnaj, tuqlьqlь matdalargə bajьj. Ul qьna la tygel, betə jer keddən herelep qaldьralha jaqqь eştərde yd vaqьtında beterergə memkinlek bula" „Pravda".

Bьna bьl saralar bigrək tə bedden Başqortostandaqь qoroloq rajondarьnda ajrьm uьq iqtibarqa alьnьrqa tejeş ine. Lakin, 25-se oktəbrgə alьnqan məqlymattargə qaraqanda tunqa herevdə jemhyriatte bigrək tə qoroloq rajondarьnan hanalqan Manavez, Mraq, K-Usol kevek oşondaj ber nisə rajondar artqa hejrəjdər.

Bьl rajondardьn artqa qalьvьna bьndaqь kommunistar, həm aktivtar qьna tygel, rajon ojoşmalarь yddare, bigrək tə parmalarь qulьnda iq kesle bəm in ytker qoral bulqan rajon həm politbylek gazettarь la qəjeple.

Bьna **Aqhar MTS politbylegenen „Lenin bajraqь" gazetahь.** 1-se oktəbr 26 hanьnda bit bujьna „tunqa jer herevgə betə artьq at, hьjьr həm traktor kestəren 100 pr-t menən tuplarqa" tip şapka birə. Ə, bitkə ike keşkenə xəbər urьnlaştьra. Bьl xəbərdə:

Ytkən ked Aqharь MTS kyləmendə 15 men 60 ga tunqa herergə tejeşbed. Əle 30-sь sentəbrgə ni barь plandь 1,32 pr-qa qьna ytəgənbed, ti. Gazeta eşten bьlaj nasar barьvьnьn səbəptərən kyrhətahe urьnda, nindəj tərənlektə herergə kərəklek turalьnda ber-ike hyd menən „yget" birə.

Tuqь la ikense xəbərendə:

„Qьdьl majaq" kommunahında kedgə tunqa jer herevdə Aqharь MTS hьnьn 3 traktor brigadahь eşləj. Brigadir Niqmətyllin menən Isbajbftar julbaşьslьqьnda Mannanof X., 2 Anatarof X. həm 3 ikbajbf X. iptəştər traktorda eşlajdər. Lakin traktor brigadirdarь kommuna brigadirьnьn ajtkənen tənlamajsa, yd beldektare menən habandьn terənen 10 s.metrda teşermaj jerde nasar sьjfat menən herələr".

27-se nomerьnda taqь la „80 protsent at kesən, molotelkalarda fajdalanьlmaqan betə traktor kesən tunqa herergə taşlarqa" tip bit bujьna lozunga birep, tunqa herev barьşь turahında 30-sь sentəbr svodkahьn urьnlaştьra. Lakin gazeta inde bьl nomerьnda berəvde lə ygetləmaj. Kolxozdardan xəbərdar də urьnlaştьrmaj tьnьs qьna ytə.

Bьna „Lenin bajraqь" gazetahьnьn kerəş xarakterь osolar. Xəbərdərden uqьvsьqa anlajşьhəd bik, qьtьrşь bulьvь menən bergə, gazeta eşselere tunqa herev eşen ojoştorovqa jenajtsel rəveştə jomoşaqlьq kyrhətələr. Sьjbfərdərdь tyşəmdən alьp birələr. Senki gazeta 26 hanьnda 30-sь sentəbrgə plandь 1,32 pr-qa qьna ytəgənlek turahında jadha: ə, 27 hanьnda urьnlaştьrqan 30-sь sentəbr svodkahında plandь 12, 14 pr-qa ytəgənlek kyrhətelə. Şul uq 26 hanьnda at kestəren 100 pr-qa tunqa herevdə fajdalanьlmaqa tip jədha, 27 hanьnda 80 pr-t at kesən tunqa herergə taşlarqa, tip qəsqьra.

Kyrəheged, „Lenin bajraqь" ydenen nəmə jadqanьn ydə belmaj. Ber-berehenə qapma-qarşь şapkalar birep, janьlьş ustanovka jahaj. Sьjbfərdar arahьnda ydə lə butala, uqьvsьlardьnda başn butaj. Partia direktivьnьn urьndarda ytələşen tikşerəhe urьnda həjəkhed ike-es xəbər jadьp tikkə herən hala. Taqь la ber fakt: 26 hanьnda tunqa herev planьn 25-se oktəbrdə tamamlarqa tip qəsqьra la, 14-se oktəbrdə sьqqan 28 hanьnda tunqa herev planь 20-se oktəbrgə ytəlergə tejeş, tip başməqalə jada. Bьl məqalələ:

„Bedden MTS xedmətendəge kolxozdar barlьqь 15 men 60 gəktar tunqa jer herergə tejeştər. 10-sь oktəbrgə ni barь 3 men 671 ga qьna herelgən. Jəki plandьn 24,4 pr-tь qьna ytalgən"

tip jada. Həm 10 ken esendə qalqan 75,6 pr-t jerde herəp betererge kərəklek turahında jomoşaq qьna tel menən aq ettenə qara menən jadьp quja.

Dereb, gazetanьn bьl hanьndaqь baş məqalələ nindəj kolxozdarda herev eştərenen barьşь kyrhətelgən. Bit tə tulьhь menən tunqa herevgə birelgən. Lakin, 20 ken bujьna terən edəkləktən sьqarьrqa memkin tygel bit. Əd, bik əd iptəştər. Kiləsək urozajdьn nigede' bulqan tunqa herevgə gazetala massanь mobilizirlarlьq ber nəmə lə juq tihək xata bulmab. Məqalə, xəbərdərden eşleneve jomoşaq, səjasi tebhed, butalsьq. Kolxozdardьn jaqşь jaqьn da, nasar jaqьn da kyrhətkən, tunqa herevde ədəvselərde faşlaqan teşle xəbərdər „Lenin bajraqь" bitenda juq. Şuqa kyrə lə redaksia eşselere Ölkə komitetь, Başsovnarkom həm polit sektordьn tunqa herev bujьnsa birgən direktivtarьn anlarqa telamegandər, xəbərdərde ojoştorov, dejem massanь mobilizovajt itev esenə javaphьd qaraqandar tip əjtergə tura kilə. Gazetanьn **redaktorь Q. Jultьj** iptəş bəlki aqlanьrqa la tьrьşьr. Şunьn esen taqь la ber mihal alabьd: 28 hanьnda svodka abtьna bьlaj tip ikkərtmə birelə:

Ytkən 27 hanь gazetabьda, MTS nьn janьlьş məqlymət bireve səbəple Calqar kolxozь 80 ga tunqa hergən, tip jadьlqan".

Xuş, jadьlqan. Nəmə əjtergə telajhen redaktor iptəş? Jaraj, jalqan da məqlymət birgəndar tejejek. Hun nisə ga herelgən? Başqa bьna oşondaj horav kilə. Ə gazetala javap tabьp bulmaj. 27 hanьb asьp qarahan, gazetala Calqar 80 ga hergən tip jadьlmaqan, bəlki 71 ga tip jadьlqan.Kemgə eşanьrqa? Bьndaj yd qələmenə javaphьdlьq qbdqanьs, bik qbdqanьs redaktor iptəş. Əleitte mehim eşkə bьlaj javaphьd qarav, ul bjurokratlьqtan başqa ber nəmə lə tygel tip əjtmaj kitergə memkin tygel.

Bulqan tartьv kəstəre nisek fajdalanьla, kolxozdarqa nindəj operativ jetəkselek kyrhətelə, kendəlek zadanielardьn ytaleşe tikşereleme, opportunistik samotjokqa qarşь nisek kerəş alьp barьla, qajhь kolxozda, nindəj brigadala herev eştəre nisek nasara, kemdər yd normalarьn ytajdər, kemdər ytəmajdər? — Bьna şular turahında jadьrqa, aldьnqьlardьn təzrinələren başqalarqa kyrhətep, hejralevselərde faş itergə, nьq tənqitlargə kerək. „Vaqьt bar əle, nojanerdə lə herəp betərəd" tigən tendinsialarqa qarşь ut asьv, betə kestə tunqa herevde tid vaqьt esendə tamamlavqa tuplav — bьna gazetanьn xəderge təp burьsь şul bulьrqa tejeş.

Sunьn menən berlektə **„Lenin bajraqь"** eşselere xəbərdərde eşlav texnikahьna həm unьn jəkimatkehenə alьrlp nьq iqtibar itergə, javaphьd qarastь qьrqa beterergə, hamьt menən eslərgə, gazetanь bsən ojoştorovsь xəlenə kilterergə tejeştər.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

MANƵURIA OİƏSKƏR BƏRE

Arahьnda baş kytərevdər

Şanxaj, 2. Şanxaj mateuqatь, Manczou—Go qəskərdəre arahьnda baş kytərev vaqiqalarь barlьqьn hәm ul qəskərdərden Manzuria, eske Monqolitalaqь baş kytərevselərgə quşьlavdarьn xəbər itelər.

„Czunxuazi-nao" gazeta hьnьn jadьvьna qaraqanda—Mukden elkəhenen kənьqьş eleşendə oktəur başlarьnda Manzuria haldattarьnan 2 mendən artьq kese baş kytərep, „Korfa nezavisim armiahь"na quşьldь. „Şun nao" gazetahь Girinski elkəhendəge Manzuria atlь qəskər poiktarьnьn da baş kytəreven jada. „Sin-szin-nao" gazetahьnьn xəbərenə qaraqanda, nьnan ber nisə ken genə elek Zəxə elkəhenen Miynə rajonьnda Manzuria garnizonьnьn 60 haldatь baş kytargan.

ŞAXTALA KATASTROFA

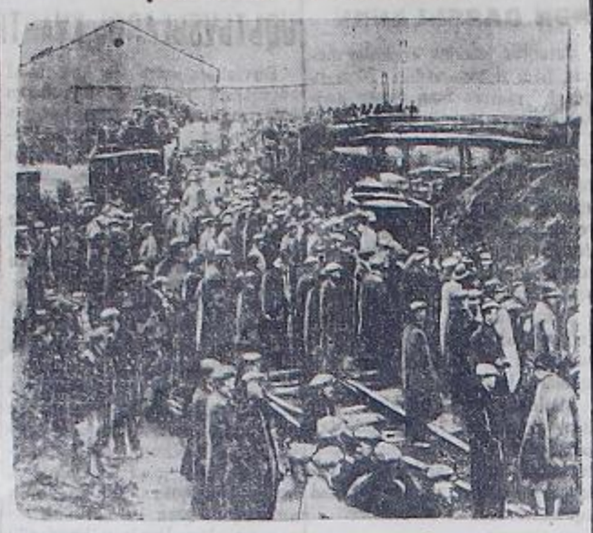

Tonjaq Uel'stə şartlavdar bedemtəhendə kyptan tygel genə Rekaxom şaxtahь jemerelde. 40 soeqat kettergenden hunandь qьna administratsia—jer astanda 273 tav eşsche kymelep qaloqnlьqqan ham qotoldorop sulmajsaqlьqqan ajtergə mənayr nuldь. Şartlav-şaxta ejələrenen qurqanьshьblaq texnikahь esen aqsa jelləvdərenen bedemtəhe.

HYRƏTTƏ: jer astanda kymelep qalьvsalardan jaqьn ham dubtarь şaxta aldanda xonər kelep toralar.

KƏNSЬOİЬŞ PAKTЬ TURAHЬNDA HƏJLƏŞEVDƏR

Paris, 3. „Evr": hunoq adnalarđaqь vaqiqalarqa qaramaьtan kənьqьş paktь turahьnda həjlaşevdər davam itə, tip jađa. Gazeta Pol'şanьn elk yk kynelle bulmaqan javabь qьna, Franslanьn Jevropa hьnьslьqьn garantirlav sistemьnda Pol'şanan torqan sojuzdaş haqlav telagen alьp taşlamaqanlьqьn, Fransia ham Pol'şa ber-berehen anlahьndar esen Ženeva plenumьnan birle najtaq tьrьşlьqlar kyrhətkənlegen ajtep yta.

Fransia ham SSSR jekerenə quşьlьp, Cex-Slovakia la,—ti gazeta jađa,—yđenđen kileşa almavsьlьqьn menən genə Germania qulьna ujnamaьqa kərək ine, tip ujlaj. Pol'şa, Cex-Slovakia menən ber-nerehenə jardam aktь teđevgə qarşь, bьqa Cex-Slovakia la, riza bulьrqa tora. Ə Litvaqa kilhək,—ul da Varşava menən Kaunaso arahьndaqь mənəsəbətte jaqşьrtьrđaj pozitsia totor tip ujlarqa niged ber.

Pariz hәm Məskəv,—ti gazeqaltasaqtar, tip ujlarqa məmkin ta jađa,—tьnьslьq mənfaqəte esən, bьl nigeđđərđə jana Fransia-sovet qurqanьshьdlьq kileşeve menən riza bulьrđar hәm bьqaj hađemtəgə elgəşev esən ular maksimal taşlamassьlьq kyrhətergə əđerđər. Lakin, bьl initsiativa la javap tapmaha, ul saqьnda Fransia hәm SSSR—ular đь bьl eşkə bьqaj qaravsь ildər menən bojomqa aşarьv esən yđ ara jardamda itke metodqa ajtasaqtar, tip ujlarqa məmkin.

GERMANIA MƏKTƏPTƏRENEŊ XƏLE

Berlin, 3. Germania məktəptərenen begengə toroşon kyrhatevđə Germaniaьn maqarif ministerliegenen bojoroqo xarakterlь. Bьnьn bujьnsa əlegə tiklem məktəptar janьnda davam itep kilgən nala ala-əsalare sovetьbetərelə. Bьl reformanan təp maqsat „Gitler jəştare" isemendəge millatse sotsialistik ojoşmalarđьn məktəptə joqondohon qьrqa kesəjlev.

Germania məktəptərenen burьstarьn „janьsa" anlav bigerək tə ekələrđə asьq kyrenə. Məđalən, „Gamburger fol'sejtung"tьn xəbər itevenə qaraqanda, Lynektə bьnan hun uqьvđь tamamlav aiteşiatь: 1) hər ber uqьvsьnьn politik bşanьslьlьqьna hәm kilasəktə la politik jaraqlьlьqьna qarap; 2) kilasəktə unьn „jəmqiət esən fajđalь" keşe bulьvna qarap qьna bireləsək. Hər ber vaqiqəla xəl itkes hyđđe „Gitler jəştare" ojoşmalьnьn şul urьndaqь jetəksehe ajtəsək. Şul arqala „Gitler jəştare" aqzalarьnan bulqan keşelər đores uqьvđa urьşlь bara almahalar đa, politik bşanьslь bulqanlьqь esən genə bşnьflan bşnьfqa kyserelə hәm attestat ala alalar.

MANƵURIALA NEFT MONOPOLIAHЬ

Tokio, 3. 30 oktəbrđə Manzuria xəkyməte neft monopoliahь inderelevən iqlan itte. Manczou-Goia monopolianь 5 million ien menən „Oil kompani" bojomqa aşьrasaq. Bьl 5 million tendən 1 million iene Manzuria xəkyməteneke, 2 millionь kənjaq Manzuria timer julьnьqь bulьp, qalqan 2 millionь Mitsui hәm Mitsuiisi konsernalarь menən „Nixon Sekiju" (Mitsiui konsernahь menən tuqьđ bəjlaneştage) „Kokura oil" neft kompanialarь arahьnda qap urtaq aylengan.

Manczou-Go Oil kompaniden başlьqь la „Nixon sekiju başlьqь Xasimota.

Revolytsion otrađtar qulьnda

Kypme qoral bar

Pariz, 3. Madrid „Lanasion"nьn xəbərenə qaraqanda, kerəşte đavam itterevse revolytsion odtrađtar qulьnda 11 men vintovka hәm 20 men revol'ver bar. Gavas-ispanianьn xəle kəserkaneşle, tip xəbər itə. Gavas birgən məqlymətkə qaraqanda, baş kytərevselərđən janqьđ Asturiala qьna 2 men keşe ylgən hәm 3 men keşe jaralanqan tip ihaplejđər. Bela fida ədlekhəđ qulqa alьvđar đavam itə. Ojəskər xərəkaten jьldamlatьv maqsatь menən xəkymət bronevikiar, tanktar hәm artillerialar menən tə'min itelgən motorlaştьrьlqan divizialar ojoştotorqa bulqan.

TƏRKIƏNEN MILLƏT MƏZELESE SESSIƏHE

Ankara, 3. Anatoli agentstvohьnьn xəbərenə qaraqanda, 1 nojəbrđə millət məzelesenen sessiahe asьldь. Balqan antantahь konferentslahьnda qatnasьv sьlar bətahe lə ədər bulđular Vđenen ineş hyđendə Kamal paşa: „Ilde ekonomik ojoştorov—bedđen berense planqa qujqan burьsьvьđ bulьp tora. Ilde rekonstrutirlav hәm uqa kul'turalьraq tet nirev prog'rammahь energiələrəveştəxojomqaaşьrьla.

Terkiə aqsahь nьq qalьvьnda đavam itə. Eske zajьm tulьhьnsa taratьp bətərəldə, bьl—dəvlətkə đur bşanьs barlьqьn kyrhətə. Milli qorqavsьlьq eşen nьqьtьrqa hər jaqlap tьrьşqan xəldə, xəkymət xalьq ara duĭlьq haqlav e'en đə bətə saralarđь kyrə. Terkiə jəmhyriətenen yđ duĭtarьna bşanьslьqь ytkən jьldar đavamьnđa kyp tapaьrđar ihat itelde. Balqan antantahь—Balqan ildərenen ber berđəren ixtiram hәm ularđan har qajnьhь bojomqa aşarьv nigeđendə tədəlgən fajđalь ojoşma", tine.

* **Vaşington**, 3. SSSR đьn Amerikalaqь vəkile ip Nejman SSSR javaplь julnaşşьhь ip. Doletskiđь dəvlət sekretarь (bşqa eştər ministere) urьnnaьarь Filipsqa təqdim itte.

Revolytsion otrađtar qulьnda

Kypme qoral bar

Pariz, 3 Madrid „Lanasion"nьn xəbərenə qaraqanda, kerəşte đavam itterevse revolytsion odtrađtar qulьnda 11 men vintovka hәm 20 men revol'ver bar. Gavas-ispanianьn xəle kəserkaneşle, tip xəbər itə. Gavas birgən məqlymətkə qaraqanda, baş kytərevselərđən janqьđ Asturiala qьna 2 men keşe ylgən hәm 3 men keşe jaralanqan tip ihaplejđər. Bela fida ədlekhəđ qulqa alьvđar đavam itə. Ojəskər xərəkaten jьldamlatьv maqsatь menən xəkymət bronevikiar, tanktar hәm artillerialar menən tə'min itelgən motorlaştьrьlqan divizialar ojoştotorqa bulqan.

F. SALAVAT

QARA TUQJAJ JEŊELDE

(Neft jule turahьnda jьrđar)
Aqiđelden sujьnda,
Qamьş sarqan tuqojđa.
Bol'şeviktar kərəş astь,
Neft edlәp ul ajđa.
Bed udarniktar
Sojalle quldar,
Kərəşkə səqtьq jerđe jeŋergə.
Maşinalarqa, samolettarqa
Neft sirergə.
Qara tuqaj eik kyp jattь,
Qujan, ayrelər haqlap.
Esse sьjnfь şavlap sarьp,
Tuqajđь aldь qosaqlap.
Bed udarniktar
Sojalle quldar,
Kərəşkə səqtьq jerđe jeŋergə.
Maşinalarqa, samolettarqa
Neft sirergə.
Hunqь texnika menən
Udarniktar sarđьlar.
Kene-tene neft edlәp,
Tuqajđarđь qađьnьlar.
(quşьmta).
Avьrlaqtarđь bed jendek,
Bireşmənek ber eştə.
Partiabьđ jetəklene,
Bol'şevistik kərəştə.

IŞEMBAJ PROMЬJSLOHЬNDA

HYRƏTTƏ: burovojqa texnik smotr jahajđar.

(quşьmta).
Matur juldar tedə aldьq,
Qoros halьp jerđərgə
Juldar sujlap neft jerel
Neft kilə ildərgə.
(quşьmta)
Şavla neft sisternahь,
Şavьn ilgə hiselhen.
Başqort neftte tavəstarь,
Bajđar qolaqьn kimerhen!
(quşьmta).

ŞAQJIR MENƏN HUNQJЬ MINUTTAR

Şaqir Məzit Qafuriqa kyptən tygel genə ber barqan saqьmda, ul mine kələmhərəp asьq jəd menən qarşь alqajnь. Həjləşep ultьrqanda „jađьp bətərərgə tejeşle bulqan jađmalarьm bar ine, Zəhrənen ketməgəndə imgəneve unajhьđlanь, ul da avьrьp jatqas jađьp bulmaj" tip zarlanđь.

Ber nisə kəndən hun min ikense tapqьr barqanda, inde şaqir həjləşə almaьlьq xəlgə kilgəjne. Şulaj bulьvqa qaramaьtan asьq sьraj menən minə qul huđđь. Min unьn karavatь ergəhenərək barьp ultьrđьm. Şaqir jatqan urьnьnan kinət tordo la, tədrə tənəndə jatqan kitap, qaqьđđar arahьnan pocta menən kilgən xattarđь aqtarьp, kyđlegen kejep ber nisəhen uqьp qaranь. Xattar arahьnan Tatizdat redaktorь Qəmər Qəlejef tarafьnan Əkrəm Anlajskigə jađьlqan xattь minə birde. — Hin bьl xattь ejəhenə tapşьr — tigən hьmaq itep, kyđđəren tultьrьp minə qarap qujđь.

Şaqir ber konvertti alьp, ikensehen taşlap, nindəjđer məhim dokument edlagən keşe təblə najtaq vaqьttar qaqьđđar aqtarđь. Qalimjan Ibrahimoftьn đa hunqь jađqan xatьn minə uqьtrqa təqdim itte. Min şaqirđьn ni edlәganen, ni turahьnda əjtergə telәganen anlaj almanьm.

Ni edlәjhen Məzit aqaj, tigəs, minə tup-tura qarap, bik qьjnlьq menən genə — Qəmər Qəlejef, Qəmər Qəlejef... Tahirьf... tip nider əjtergə telәne. Lakin unьn tele ujlaqan ujьn əjtep birergə ixtiar itmәne-totloqto. Qьđьv qьna itep urьnьna jattь la, taqь la şunđa uq kinət torop ultьrьp, ergəhendəge əbtəldən keskenə qaqьđ alьp kynelendəgen jađьp birergə ujlanь. Lakin ul bьnь la eşlaj almanь. Qaqьđđa hьđlqan pero qarahь ber nindəj đə xəref şəklen kyrhətmәne. Tik ular tegelәjbьlaj hьđlqan hьđьqtar qьna bulьp qaldьlar. Şaqir ul jađьrqa ujlaqan keskəj qaqьđьn əbtəl abtьna tertəp teşerđe lə, kire urьnьna jatьp kyđđəren tultьrьp minə qarap qujđь.

Ber ađ qьna tьnьq... Bylmәlə sestra menən Zəhrə xanьm avьđ esenən genə həjləşәlər. Jata torqas şaqir minə qarap, — hunqa qalahьn, tine. Min uqa unьn ergəhendə ultьrtrqa vaqьtьm barьqtь belderep, neləktəge saqatte kyrhəttem. Ul minen qarap ultьrьvьmđь jaratmanь buiha kərək, urьtsa skocno, hunqa qalahьn tigən hyđđe qabatlanь. Şaqir menən minen hunqь həjləşevem şul rəveşle tamamlandь.

Əsense tanqьr barqan saqьmda şaqir həjləşerlek xəldən sьqqainь inde. Uqa sestra keslorod jetkətə, saqir tьnьn jьş ala, tirəhendəge keşelərgə kyđđəren asьp, xuşьqьđ tigan təblə qarap-qarap qujđь.

Ə 28 oktəbr tene saqət 1 jarьmđa unьn bьl jaltьr kyđđəre asьlmaьlьq bulьp jomoldolar.

T. Jənəbi.

QAJQЬ TELEGRAMЬ

Qazan. Vđenen bətə izad energiahen xeđmətsəndər manfəqətenə xeđmət julьna arnaqan Başqortostan xalьq şaqirь Məzit Qlafuri ylev aljqanlь Tatarstan dəvlət nəşriəte təran qajqь seldərə. Tatar hәm başqort xeđmətsəndər massahьnьn in həjeklə şaqirь M. Qlafuriđən əbərđəren populər hәm klq kylzmdə taratьv maqsatьndə Tatizdat kyp kenə saralar kyrəsak.

Tatizdat: Anaşf, Qlelejef, Şejxetdinef.

BASSR EKSPORT OJOŞMALARЬ

BƏTƏ SOJUZ KONKURSЬNDA BERENSELEKTE ALЬRQJA TEJEŞTƏR

BERENSE BYLƏK ƏSƏN KƏRƏŞERGƏ

Eksport tedməhenə ingan kyp kenə tovarđar, şul jemlənən puşnina ədərləvdə IV-kvartal xəl itkes kvartal hanəla.

SSSR Xalьq Komissarđarь sovetьnьn 11-ijyndəge № 1642 hәm kynselər sojuzь Vđək komitetьnьn 7-ijyldəge qarardarьn kyđ aldьnda totop **Sojuzzagotpuşnina** kynselər sojuzь vđək komitetь menən berlektə, eksport tovarđarь ədərləvđe uqьşlь uđqarьv maqsatь menən, in jaqşь kraj hәm respuslika kontoralarьna konkurs iqlan itte.

Konkurs şarttarьn ytəvse kontoralarqa əs aylək bildələndə. 1-aylək—19 eksport patifonь, 4 mototsiklet, 10 səqət, 29 velosipedtan; 2-aylək—12 patifon, 2 mototsiklet, 8 səqət, 20 velosipedtan, 3-aylək 8 patifon, 2 mototsiklet, 5 səqət hәm 15 velosipedtan tora. Byləkləv Maskəvđa ajrьm konkurs komissiahь tarafьnan başqarьlasaq.

Başqortostan, III-kvartalda puşnina ədərləv aujьnsa esense urьndь aldь. 1-aylakte alьv esən bedđen bətə məmkinlektər bar. Unьq esən BASSR XKS nьn 27-ijyl qararьn hәm partianьn Ölkə Komitetь hәm BASSR XKS nьn 28-ijyndəge qarardarь nigeđendə.

Sotsialistik jarьşьq ajrьm rajondar arahьnda qьna tygel, ajrьm hunarsьlar arahьnda la jəjep jeđərergə hәm bətə eşkə jetəkselek itevđe operativ qujьrqa kirək. Şul saqta jenev tə'min iteləsək.

Başqortostan 1-urьnqa sьqa alasaq hәm 1-aylakte alьv esən kərəşergə kərək. Ə—H.

ESƏGE ƏDERLƏV--IOİTIBARĐЬŊ YĐƏGENƏ

Eksport esən rentabelle (fajđalь) tovarđardьn nerehe—hejьr, harьq esəgelərə hanala. Lakin bedđen mal hujьv urьnđarьbьđđa hәm ajrьm krəbtejən xuzalьqtarьnda kyp vaqьtta esəgelər menən haqhьđ meqəmələ itələr—jьrtalar jakt kyp kenə eləşen juqaltalar, h. v. ə esəge—in qibatlь sьr'jolarđьn nerehe.

Esəge ədərləvđe kytərev hәm sьjfat jaqьnan jaqşьrtьv əsən Roznoeksport ike konkurs iqlan itte. 1-konkurs, in jaqşь ədərləv kontoralarьna hәm 2 se konkurs—ii promьjşlennostь sojuz Vđək komitetь menən berlektə eksport esən esəgene jьjьv, eşlev, tejəp ođatьvđa in jaqşь it kamainattarьna.

1-konkurs bujьnsa 4 aylək bildələnde: 1-aylək kysmə qьđьl bajraq hәm 5000 hum aqsa, II aylək—3500 hum, III-aylək 2500 hәm IV-aylək 2000 hum aqsa.

II-Konkurs bujьnsa 3 aylək: 1 aylək 5000 hum, II-3000, III-1000 hum aqsa. Byləkləvđe, Maskəvđa ajrьm konkurs komissiahь tarafьnan başqarьlasaq.

Başqortostan, III-kvartalda puşnina ədərləv bujьnsa esense urьndь aldь. 1-aylakte alьv esən bedđen bətə məmkinlektər bar. Unьq esən BASSR XKS nьn 27-ijyl qararьn hәm partianьn Ölkə Komitetь hәm BASSR XKS nьn 28-ijyndəge qarardarь nigeđendə.

Sotsialistik jarьşьq ajrьm rajondar arahьnda qьna tygel, ajrьm hunarsьlar arahьnda la jəjep jeđərergə hәm bətə eşkə jetəkselek itevđe operativ qujьrqa kirək. Şul saqta jenev tə'min iteləsək.

Başqortostan 1-urьnqa sьqa alasaq hәm 1-aylakte alьv esən kərəşergə kərək. Ə—H.

ESƏGE ƏDERLƏV--IOİTIBARĐЬŊ YĐƏGENƏ

Eksport esən rentabelle (fajđalь) tovarđardьn nerehe—hejьr, harьq esəgelərə hanala. Lakin bedđen mal hujьv urьnđarьbьđđa hәm ajrьm krəbtejən xuzalьqtarьnda kyp vaqьtta esəgelər menən haqhьđ meqəmələ itələr—jьrtalar jakt kyp kenə eləşen juqaltalar, h. v. ə esəge—in qibatlь sьr'jolarđьn nerehe.

Esəge ədərləvđe kytərev hәm sьjfat jaqьnan jaqşьrtьv əsən Roznoeksport ike konkurs iqlan itte. 1-konkurs, in jaqşь ədərləv kontoralarьna hәm 2 se konkurs—ii promьjşlennostь sojuz Vđək komitetь menən berlektə eksport esən esəgene jьjьv, eşlev, tejəp ođatьvđa in jaqşь it kamainattarьna.

1-konkurs bujьnsa 4 aylək bildələnde: 1-aylək kysmə qьđьl bajraq hәm 5000 hum aqsa, II aylək—3500 hum, III-aylək 2500 hәm IV-aylək 2000 hum aqsa.

II-Konkurs bujьnsa 3 aylək: 1 aylək 5000 hum. II-3000, III-1000 hum aqsa. Byləkləvđe, Maskəvđa ajrьm konkurs komissiahь tarafьnan başqarьlasaq.

Başqortostan, III-kvartalda puşnina ədərləv đđərendəge jaqşь ədərləvse ojoşmalarđь, ajrьm udarniktarđь aylaklargə tejeştər. Bylək alьv—Başqortostan ədərləv ojoşmalarь hәm ajrьm ədərləvselərđen bojevoj burьstarь.

Esəge ədərləvđen əhəmiəte unьn jajđahь turahьnda Ölkə hәm rajon gazetalarьnda kin anlatьvđar alьp barьrqa kərək.

Rajon eksport kənəşmələre eksport tovarđarь ədərləvđə xəl itkes sezonqa ajrьvsa iqtibar alirega tejeştər. Ajrьm ədərləvselər, esəge sextarь hәm it kombinattarьnьn ajrьm eşselə-re arahьnda sotsialistik jarьş formalarьn kin jajelderep, bьl elkələ eşlevse iptəştərđen udar eştare arqьrь qьna jenevđar tə'min itergə hәm 1-aylakte alьrqa məmkin. B. F. Ə.

ALDЬNOİЬLЬQ ƏSƏN!

Puşnina hәm mex sьjrjolarьn ədərləvđe uqьşlь uđqarьv maqsatь menən **So uzzagotpuşninanьn Başqortostan** konturalь, ədərləv plandarьn tultьrьv bujьnsa in jaqşь ədərləv punkttarьna konkurs iqlan itte.

Konkurs ajrьvsa, ədərləv planьn tultьrьv, juqarь sьjfatlь kyrhətkestər alirev hәm apparatlь oshodlatьvđarqa jynəldereigən.

In jaqşь ədərləv punktlarь esən 5 aylək bildələna: 1-aylək kysma qeđьl bajraq, 9 dana import patifonь, 4 dana import velosiped; II-aylək 1250 hum aqsa; III-aylək 1000 hum; IV-aylək 750 hum hәm V-aylək 500 hum aqsanan tora. Byləklav ajrьm əlkə konkurs komissiahь tarafьnan naşqa ralasaq.

Rajon eksport kənəşmələre, rajon mateuqatь hәm Sojuzzagotpuşnina kontoralarьnьn burьstarь, konkursten maqsatь, burьstarь turahьnda anlatьvđar alьp barьv, bьl eş ttrəhenə hunarsьlar eriqadalarьn, ajrьm hunarsьlardь blaqlьrtьv bulьrqa tejeş.

Hər ber rajon, jenev hәm nerenselekte alьvđar faqat, sotsialistik eş metodtarь udarsьlьq, yđ ara jarəştar hađemtəhendə hәm operativ jetəkselek iikəndə genə bulьvь məmkin ikənlegen nьq xəterlərgə tejeştər.

Əskin.

— ● —

JAŊAVЬL PLANDЬ YTƏNE

VKP(a) nьn **Janavl** rajon komitetь hәm rajon başqarma komitetlarь, **Sojuzzogotpuşninanьn** IV-kvartal puşnina ədərləv planьn vaqьtьnan alđa tulьrьv turahьnda telegraf menən raport birđelər. **25 oktəbrgə plan 101 pr qa ytolgən.** Bьl, IV-kvartal planьnьn ytəleve turahьnda berense raport.

Janavl rajonь bьl jenev hәm elgəşevđərgə, partianьn rajon komitetь sekretarь ip. **Jafajef** hәm rajon başqarma komitetь predsedatele ip. **Dumajskid**arđьn, ədərləv ojoşmalarьnьn kendalek itevđere hәm hunarsьlar nrlqadahь, ajrьm hunarsьlardь blaqlьrtьv bulьrqa tejeş.

Hər ber rajon, jenev hәm nerenselekte alьvđar faqat, sotsialistik eş metodtarь udarsьlьq, yđ ara jarəştar hađemtəhendə hәm operativ jetəkselek iikəndə genə bulьvь məmkin ikənlegen nьq xəterlərgə tejeştər.

Əskin.

— ● —

JAŊAVЬL PLANDЬ YTƏNE

VKP(a) nьn **Janavl** rajon komitetь hәm rajon başqarma komitetlarь, **Sojuzzogotpuşninanьn** IV-kvartal puşnina ədərləv planьn vaqьtьnan alđa tulьrьv turahьnda telegraf menən raport birđelər. **25 oktəbrgə plan 101 pr qa ytolgən.** Bьl, IV-kvartal planьnьn ytəleve turahьnda berense raport.

Janavl rajonь bьl jenev hәm elgəşevđərgə, partianьn rajon komitetь sekretarь ip. **Jafajef** hәm rajon başqarma komitetь predsedatele ip. **Dumajskid**arđьn, ədərləv ojoşmalarьnьn kendalek itevđere hәm hunarsьlar nrlqadahь, ajrьm hunarsьlardь blaqlьrtьv bulьrqa tejeş.

Janavl rajonь bьl jenev hәm elgəşevđərgə, partianьn rajon komitetь sekretarь ip. **Jafajef** hәm rajon başqarma komitetь predsedatele ip. **Dumajskid**arđьn, ədərləv ojoşmalarьnьn kendalek itevđere hәm hunarsьlar nrlqadahь, ajrьm hunarsьlardь blaqlьrtьv bulьrqa tejeş.

Hər ber rajon, jenev hәm nerenselekte alьvđar faqat, sotsialistik eş metodtarь udarsьlьq, yđ ara jarəştar hađemtəhendə hәm operativ jetəkselek iikəndə genə bulьvь məmkin ikənlegen nьq xəterlərgə tejeştər.

Əskin.

YTELGƏN BER JЬL...

Başqortostanda bьnan ber jьl elek, aqas tovarđarьnьn sьjfatьn jaqşьrtьv, ul eşte regulirlav əsən aqas arakiraz kontorahь tədəlgəjne.

Aqas-arakiraz kontorahь yđenen ber jьlьq praktik eşendə đur qьna elgəşevđərgə ireşte. Ul qьjaatqa teşə torqan komandirofkalarđь bətərevgə sənəpse buldь. Məđalən: aqas-arakiraz kontorahь ojoştorolqansь Ukrainanan Başqortostanqa kilgən vəkil 4 vagon aqas tejətev esən 900 hum rasxod tota. Ikense tərlə ajtkandə, hər vagondь tejətev 225 humqa teşə, ə aqas arakiraz kontorahь ber vagon aqastь 10 humqa tejətə. Şulaj itep, aqas arakiraz kontorahь ber jьl esendə tejəv—buşatьv bujьnsa qьna 200 men hum ekonomia jaharqa ireşte.

Kontora aqas tovarđarьnьn sьjfatьn jaqşьrtьvđa la qьrqa kerəş alьp barđь. Tovardarđь sortlav vaqьtьnda qajhь ber predpriatielardьn 30 xatta 100 pr.qa tiklem tovarđarь brakqa sьqarьldь. Kontora brak ejələren tikşerev esən urьndarqa keşelər jebərđe. Keşelər jenərev arqahьnda Bələbəj rajonь kustar ojoşmalarьnьn skladtarьndaqь 43 men humьq tovardan 33 men humь brak bulьp tabьldь. h. v. Dejəm alqan saqta, tovar sьjfattarьn jaqşьrtьv əsən narqan ber jьlьq kerəş aqas kustarđarьnda bьqasa bulqan 35 pr. brakь 4-7 pr. qa tiklem tybənəjtte.

Kontora aldьnđa əlgəşevđərđe bьqьtьv, brakь bətənləjqa kətərev, sьjfatlь juqarьlatьv burьsь tora. Ip. Stalin:

„Sьjfattan başqa planь ytəv juq" tine. Bьl aqas-arakiraz kontorahь aldьnda jənle kədge bulьp tororqa teje ş.

Varьjşof

— ✱ —

QЬVOİЬNDЬ UDAR TAMAMLARQJA

Başqortostanda qьvqьn eştare tip qđđьnqь ber momentqa inde. Oktəbr ajь ytte. Lakin Juzuralles sistemahь bujьnsa qьvqьn aqьđьv ni barь 78,6 pr. qa qьna ytəlde. **191,6 men kuem. aqas aqьđьlmaj tora.** Hunqь dekadalar qьvqьnđь tamamlavqa qarata alqa kiteş birmənelər.

Səbəp nəmələ huq? Sənəp qьvqьn jetəkselərenen eşməkarheđlektərendə. Sənki ular berense qьvqьn jomqaqtarьn rial fajđalanьv urnьna tarqaldьlar. Eşse kəstəren eş bətkənsə qaldьra almanьlar. Kolxozđarđa eş nəşlanьv menən do govorđь bođop bulha la, kolxozsьlar faraldьlar. Eşse kəsə juqlьqtan qьna avqust, sentəər ajđarь bətənləj yheşhed yttelər. Qarlđel rajonь sentəər ajьna tiklem Krasno-ufim lespromxozьna lotsmandar jeđərmane. Nuriman rajonь Bajgilde, Uktejel avьl sovettarь 18 lotsmandь qьđьv eş vaqьtьnda tartьp aldьlar.

Splavta bol'şevistik ihəp juq. Qasan, qajđa, kypme aqas aqьđьlqanьn belməjđər. Xatta Monqaz lespromxozьnda ihəp eştaren Zaxarьf tigən kulak qa tapşьralar. Zaxarьf utbal rəveştə urman materialdarьn vaqьtьnda ьvqa teşərəvđe eđə hәm başqalar.

Faktlar asьq hәm yđđare yk splav jetəkselaren qəjeplejđər. Tərən eđeklektə qəlqan qьvqьn, qalqan aranь ratsional fejđalanьp, udarlь tamamlavđь talap itə.

N. MAXNOF

QJVOİЬNDЬ UDAR TAMAMLARQJA

Başqortostanda qьvqьn eştare tip qđđьnqь ber momentqa inde. Oktəbr ajь ytte. Lakin Juzuralles sistemahь bujьnsa qьvqьn aqьđьv ni barь 78,6 pr. qa qьna ytəlde. **191,6 men kuem. aqas aqьđьlmaj tora.** Hunqь dekadalar qьvqьnđь tamamlavqa qarata alqa kiteş birmənelər.

Səbəp nəmələ huq? Sənəp qьvqьn jetəkselərenen eşməkarheđlektərendə. Sənki ular berense qьvqьn jomqaqtarьn rial fajđalanьv urnьna tarqaldьlar. Eşse kəstəren eş bətkənsə qaldьra almanьlar. Kolxozđarđa eş nəşlanьv menən do govorđь bođop bulha la, kolxozsьlar faraldьlar. Eşse kəsə juqlьqtan qьna avqust, sentəər ajđarь bətənləj yheşhed yttelər. Qarlđel rajonь sentəər ajьna tiklem Krasno-ufim lespromxozьna lotsmandar jeđərmane. Nuriman rajonь Bajgilde, Uktejel avьl sovettarь 18 lotsmandь qьđьv eş vaqьtьnda tartьp aldьlar.

Splavta bol'şevistik ihəp juq. Qasan, qajđa, kypme aqas aqьđьlqanьn belməjđər. Xatta Monqaz lespromxozьnda ihəp eştaren Zaxarьf tigən kulak qa tapşьralar. Zaxarьf utbal rəveştə urman materialdarьn vaqьtьnda ьvqa teşərəvđe eđə hәm başqalar.

Faktlar asьq hәm yđđare yk splav jetəkselaren qəjeplejđər. Tərən eđeklektə qəlqan qьvqьn, qalqan aranь ratsional fejđalanьp, udarlь tamamlavđь talap itə.

N. MAXNOF

BAŞLANQЬS BAŞQORT MƏKTƏPTƏRENDƏ

ORFOGRAFIK XATALAR

VKP(b) Yđək komitetьnьn başlanqьs hәm urta məktəptər turahьnda 1931 jьl, 5-sentəbrđəge tarixi qararь başlanqьs məktəptər aldьna, uqьvđьn aldьnqь bəđqьstarь əsən tulь gramotalь uqьvsьlar ədərləv burьsьn məhim ber burьs itep qujđь.

Bьl tarixi dokumentta, əlaittə, gramotalьlьq fəqət orfografik gramotalьlьq məqənəhendə genə alьnmajbnsa, kin hәm tərən məqənələ alьna. Bьnda uqьj, jađa, həjləj belev, fənđen nigeđđarenə eja bulьv kyđ aldьnda totola. Lakin şular jəmlahenən bulqan orfografik xatalarhьđ jađa belev məs'ələhe lə sovet məktəbe aldьnda xəđerge kəndə torqan məhim burьstarđьn berehe bulьp ihəplanergə tejeş.

Bedđen başqort məktəptərenə qarata bьl məs'ələ taqь la məhim eş. Bedđəge qaihь ber spetsifik şarttar — pedagogik kadrđarđьn kyəehenen tybən kvalifikatsiahь bulьp, uqьtьv metodtarьna jeterlek dərəzələ, eja bulmavđarь, orfografiala hunoь jьlqa tiklem tejeşensə xəl itelmәi kilgən qaihь ber məs'ələlər bedđen məktaptərđə gramotalьlьqtan urьđ məktaptərenə qaraqanda tybən bulьvna səbəp bulmaj qalmanьlar.

Bьna oşolarđь ihkə alьp Başqortostan qilmi-tikşerenev Pedagogika Institutь ydenen qilmi-tikşerenev eştare planьna „Başlanqьs başqort məktaptərenen III hәm IV sьjnьftarьnda uqьvsьlardьn tipik orfografik xatalarь" tigən timaьn inderqujьlьp, Cex-Slovakia la,—ti gazeta jađa,—yđenđen kileşa almavsьlьqьn menən genə Germania qulьna ujnamaьqa kərək ine, tip ujlaj. Pol'şa, Cex-Slovakia menən ber-nerehenə jardam aktь teđevgə qarşь, bьqa Cex-Slovakia la, riza bulьrqa tora. Ə Litvaqa kilhək,—ul da Varşava menən Kaunaso arahьndaqь mənəsəbətte jaqşьrtьrđaj pozitsia totor tip ujlarqa nigeđ ber.

Pariz hәm Məskəv,—ti gazeqaltasaqtar, tip ujlarqa məmkin.

TƏRKIƏNEN MILLƏT MƏZELESE SESSIƏHE

Ankara, 3. Anatoli agentstvohьnьn xəbərenə qaraqanda, 1 nojəbrđə millət məzelesenen sessiahe asьldь. Balqan antantahь konferentslahьnda qatnasьv sьlar bətahe lə ədər bulđular Vđenen ineş hyđendə Kamal paşa: „Ilde ekonomik ojoştorov—bedđen berense planqa qujqan burьsьvьđ bulьp tora. Ilde rekonstrutirlav hәm uqa kul'turalьraq tet nirev prog'rammahь energiələrəveştəxojomqaaşьrьla.

Terkiə aqsahь nьq qalьvьnda đavam itə. Eske zajьm tulьhьnsa taratьp bətərəldə, bьl—dəvlətkə đur bşanьs barlьqьn kyrhətə. Milli qorqavsьlьq eşen nьqьtьrqa hər jaqlap tьrьşqan xəldə, xəkymət xalьq ara duĭlьq haqlav e'en đə bətə saralarđь kyrə. Terkiə jəmhyriətenen yđ duĭtarьna bşanьslьqь ytkən jьldar đavamьnđa kyp tapaьrđar ihat itelde. Balqan antantahь—Balqan ildərenen ber berđəren ixtiram hәm ularđan har qajnьhь bojomqa aşarьv nigeđendə tədəlgən fajđalь ojoşma", tine.

* **Vaşington**, 3. SSSR đьn Amerikalaqь vəkile ip Nejman SSSR javaplь julnaşşьhь ip. Doletskiđь dəvlət sekretarь (bşqa eştər ministere) urьnnaьarь Filipsqa təqdim itte.

Başqort məktəptərendə uqьvsьlardьn tipik orfografik xatalarь əjrənelməgən. Şunьn arqahьnda teldən programma hәm dəreslek tədegən vaqьtta bьlar iqtibarqa alьnmaj qalalar.

Bedđə tel uqьtьv turahьnda metodik qullanmalar bətənləj juq tejerlek. Hunqь vaqьtta Jamalejef iptəşten 2-3 xeđməte sьqtь. Lakin bьlar qьna əđ. Hər ber sьjnьfqa, hər ber đəreslektargə, tel programmahьnьn ajrьm temalarьna qarata metodik qullanmalar alirev məs'ələhe əle nedđə qujьlmaqan.

Bьna bьlar bətahe lə alda ajtep kitkənsə, gramotalьlьqtьn juqarь bulivьn kilterep sьqarlar.

Tipik orfografik xatalar məs'ələhenə kilgəndə, qulda bulqan materialdar tybəndəge xatalarđь tipik xatalar itep kyrhətalər:

III-sьjnьf. Ber qatardan ike tartьnqь jađьlьşь. Bas xəreftər jađьlьsь. Internatsiano'izm hәm sovetizmda. „O" jađьlьşь. Apostrof jađьlьşь. Hyđđərde dərəb kyserməv.

IV nse sьjnьf. Ber qatardan ike tartьnqь jađьlьşь. Bas xəreftər jađьlьsь. Internatsionalizm hәm sovetizmdərđ. „o" „ma" jađьlьşь. Jardəmlьqtar jađьlьsь. Qusma hyđđər jađьlьşь. Hyđđər

BƏTƏ IL, PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) nьn Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, BVBK həm Başprofsovet organь

AJRЬM HANЬ 10 TIN

№ 256 — 5 — NOJABR 1934 JЬL

„Kolxoz strojьnьn jeŋevdəre həm sovxozdardьn bik nьq yпevə şarttarьnda avьl sovettarь aldьnda kolxoz həm sovxozdardь ojoştorov—xuzalьq jaqьnan nьqьtь həm kollektivlaşьvdь artaban jəjep jebərev julьnda ajrьusa qьrqьv burьstar tora"

(SSSR VBK neŋ mərəzəqətenən)

BƏJƏK KƏNDƏLEK

VKP(b) Vдək komitetь taralьnan Oktəbr 17 jьlьqьna qarata kisə lqlan itelgən lozungtar—partiabьddьn, lieбedдəge eşselər, krəbtejandər həm bətə xedmətsəndərden nastroenia həm emətiətən saqьldьralar. Bьl lozungtar esenə alanqan bətəhen bьjdьrьşlь məs'ələlər ajlanəhe—sovettar sojuzьnьn 170 millionlь xedmətsən xalqьnьn manfiqətlər kinlegen demonstrirlajdar. „Jaşəhen, bətə donjada sotsialistik revolytsia" lozungahьnan alьp, „Malsьlьq tovar fermahь bulmaqan ber genə kolxoz da qalmahьnt Juqarь havьvqa, maldarьn jerep tujlьvən jaqьşrьvqa, yьmerdərde haq'ap yьterevqa iteşəjek!" tigən lozungqa tiklem edlekhed ber edi—sotsializm esen, xedmətsən keşelek donjahьn kapitalistik ildev həm kapitalistik dunqьdьlqtan qetoldorov esen kerəş edlahe bara.

Lozungtarda „Ispania proletarьarьna, Germaniannьn taşlzmqa qarşь, kapitalizmqa qarşь aldьnqь kerəşselərenə tuqanlьqsələme-eşse krəbtejandər dəvlate aldьndaqь yd mujəndamalarьn tulьrьp ylavse kolxozdarqa, kolxozsьlarqa, kolxoznitsalarqa bulqan saləm menən ber avazdan jaŋqrajdar.

Hər ber jaŋь kolxoz fermahь ojoştorov, kolxozdь xuzalьq jaqьnan nьqьtьv, sotsialistik ekonkala eş kenən tekqdiav, kul'turalь sovet savdahьn jəjep jebərev—sьlar sotsializm esen, oktəbr lozungtarьn bəjomqa aşьrьv esen turanan-tura kerəşev bulьp tora.

Bedden bətə ileбed kendəlek nьqьşma ь xedmət menən maşqyl. Bətə ildə. unьn bətə meJeştarenda aik dur tedeleş bara. Bətə il—totoş ber tedeleş majdanь, unda nьq halьnqan niged ebtenə qərəp dur matur sotsializm binahь tedelə.

Jьl, sotsialistik Oktəbr revolytsiahьnьn un jete jьlь ytte. Kendəlek eştər jьlь ytte. Şulaj da qaraqьd əle revolytsion kendər nindəjdər.

Bьl jьl esendə jaŋь domnalar, qoros qajnata toqan jaŋь mejestar xodqa jebərəldelər, texnikanьn hunqь horavь bujьnsa qoramallandьrьlqan jaŋь şaxta həm rudniktar tedəv tamamlandь, maşinalar jahavsь gegant zavod eşlaj başlanь. Jaŋь timer juldar halьndьlar, ular bujlap sovet'ьn ydendə eş'ap sьqarьlqan ytə keslə pərovozdar jogerələr. Bьl jьl esendə jeddərsə jaŋь sovxozdar həm maşina-traktor stansalarь halьnьp bettelər. Bьl jьl esendə sovet t'kşerenevse həm osovsьlarь bətə donjaqa qəjrət, qaharmanlьq həm batirlьq elgəhe kyrhattelər. Bod dinqedenen halqan hьvdarьnda „Cilyskin" batts. Lakin unьn edensə yk sovet bod kibkese „Litke" Vladivastoktan Murmanqa tiklem, tarixta berense tapqer qotop lьvdarьnda poxod jahanь. Bol'şeviktar nьqьşmalьlar Ular his ber avьrlьqlarqa qaramajьnsa, yddəreneken bulдьra belələr.

Sovet aviatsiahь bьjьl bətə donja dəvmælle ike rekord jahanь. Sovettar sojuzьnьn sportsmendarь jaŋь rekordtar jahanьlar.

Sovet'ən həm texnikahь kyp kenə in mehim ixtiraq həm izobretenі'lar jahanьlar. Jaдvsьlardьn bətə donjanь şaviatoan sjezdь ytte. Genujalaqь xalьq ara kino-kyrgədməlendə sovet kino kartinalarьna berense premia birelde.

Ileбedden jedə ber jьl esendə gena n sek ydgərde! Bьnьn esen hedgə, xatta proletar revolytsia izad genihь tьvdьrqan bьsьn məqənələ buş jatqan urandarda mekəmmel predpriatie həm tedeləştərgə—Magnitogorqa, Kramatorqa, maşinalar jahav zavodьna, Belomor kanalqa, Urta Aztaqa, Balxaşstrojqa, Gruzia, Ərmənstan elektr stansalarьna, Irkutskiaqa, Alьk Kenьqьşqa barьvdьn kərəge la juq. Hed ileбedden jedə nisek ydgəreven kyrergə telahəged-Məskəv uramdarьnan yteged. Bьnda hed ekskovatordьn qoros teşenen şьqerdavdarьn, tramvai' maşinalardьn eşlavdaren kyrerheged, hed grandioz tedeleş aqastarь kyrerheged, donja qnlahь.—Məskəv uramdarь bol'şevistik qul holo bujьnsa nisek itep tigedləneven, kinəjtelev həm aidəleven kyrerheged. Revolytstianьn 17 jьl davamьnda hər terle kyreneştər kyrgan Məskəv xalьqtarь turamdarqa tuqtap, uramdar, jorttar həm predpriatielərden qədəttən tьş ydgəreşenə hoqlanьp qarap toralar.

Bьlar bətəhe la kendəlek, bьlar bətəhe la—revolytsianьn kendəlek eşe. Bol'seviktar ber vaqьtta la unьştarqa mavьqьp aldanmajdar. Alda eş həm keraştər kyp ale. Bedda edəklek həm jeteşhedlektər əd tygel. Partianьn oktəbr 17 jьlьqьna aidqan lozungtarь bətə xedmətsandə'den jqtibarьn—in jaqьn kendərdə eşlav esen aldьnьdda torqan eştərgə tuplaj. Bedden in bejek elgəsevdəreбed, ileбedden in jaqьş uldurьnьn barьlьqtarь bedde tьnьslandьr məbqa, ə ber kemde la ajьrmajьnsa, neiaбedden də taqь la jaqьşraq eşlavebedgə elge həm ojatqьs xedmətən yiergə tejeş. Sovet aviatisahь bətə donja dayməlendə rekord alqan ikən, bьl aviatsia rabotniktarь, ajtojek Məskəv, Sverdlov liniahen xedmətlavse rabotniktar şul tьnlələ davam itkən jeteşhedlektər turahьnda onothalar da jaraj tigən hyd tygel. Sotsialistik promьşlennost bьjьl alqa qaraj dur hikereş jahaqan ikən, bьl əle transportta eşlavse kommunistarqa transportta bulqan jeteşhedlektər menən kileşergə ber nindəj də xoquq birmaj Bьjьl bed, igen tapşьrьv planьn bьnan elgərge bətə jьldarqa qaraqanda jьldambьraq tamamlajьbd ikən, abьnь menən bed qajhь ner kolxozdarda alega xedmət dis siplinahь jomoşaq bulьvь, avьl xuzalьqьnda aik kyp hendaqь maşinalar alegə nasar tajdalanьlьvь faktьn hьlap qaldьra almajьbd həm qaldьrьrqa tejeş tygelbed.

Partia hər ber kommunistan, hər ber rabotniktan—ul şuqa qujьlqen, şunьn esen javapьb bulqan este urьnьna jet'erep həm namьtь ytəven talap tia.

„Eşselər həm eşse qatьn-qьddar, kolxozsь həm kolxoznitsalar. Ikense aişjьlьqtьn planьn ytəv esen, xedmətsəndərden material həm kul'tura kimələn artanan kytərev esen, sьjnьhьd sotsialistik jemqiatte tedəp bətərev esen kerəşeged! Jaŋь jeŋevdərgə tanan alqa!"

Oktəbrden 17 jьlьqь sovettarqa qajtanan hajlavdar menən ber vaqьtqa tura kilə Oktəbr un jete jьlьqьna tozungtar iqlan itelqan I-nojəar kenendə avьl sovettarьna qajtanan hajlavdar başlandь.

Sovettarqa qajtanan hajlav miliiondarsa xedmətsəndar aktivlьqьnьn jaŋь kytəreleşen birergə. aldьnьdda torqan mas'ələlərde xel itev esen ulardь mobilizovajt tierqa tejeş. Kyp nəmələr eşlande inde. Lakin revolytsianьn izad energiəhe sьqanaqtarь jeterlek fajdalanьlmaj.

„Bedden sovet vlasьnьn oşo 17 jьl esendə elgəşkən ifrat dur unьştarь menən maqtanhaq xəqьld bar. Lakin bedden strojebьda halьnqan material həm kul'tura ybeşenen məmkinlektəre milli forma həm teb bejlqtarьnda Sovettar sojuzь xalьqtarь aldьnda əle xəder genə bьsьnlap asьla başlanьlar". (Molotol)

Qajtanan hajlavdar sovettardan eştəren jaqşьrьrqa tejeş. Partia ojoşmalarь jetəkselegendə har ber avьl həm qala sovets-proletar diktaturanen, xedmətsandar massahьnьn izzd aktivlьqьn ojoştorovdьq aojevoj organь bulьrqa tejeş.

Revolytsia eşe armat-talmatьn akqa bara. Lenin tarafьnan vasiat itep qaldьrьqan bejek burьstar kendəlek xedmət həm kerəş menen tormoşqa asьrьlalar. Prol tariat revolytsianьn genial" strategь ip. **Stalin** jetəkselegendə bed jenevsel rəveşte sotsializm tedəjaed. Bedden tьnьs tedəleşeved-bətə ildər xedmətsandare esen rux birevse elgə bulьp tora.

„Bej tьnьslьq jaqьnda torabьd həm tьnьslьq esen jaqlajьd. Lakin jaŋьvdardan qurьqmajьd həm huqьş qabьldьrьvьlardьn udarьna udar menən javapqa ədernəd".

(„PRAVDA")

JULALЬ RUDA MENƏN TƏ'MIN ITƏ ALMAJ

Bajmaq. (Başqiria). Julalь rudniqь baqьr zavodьn ruda menən tə'min itevdə la top baza bulьp hanala. Bajmaqtan bьl rudnikqa uzkokolejka ytkarelgan. Lakin, Julalь zavod esen ruda elgərtə almaj, şul arqala timer jul tulь nagruzka menən eşlamaj. Eşselar Өlkə komitetь sekretarь Isaqcyrin ip aşka vaqədə birdelər, lakin bьl vaqədə tormoşqa aşьrь maj. Julalь rudniqь tavlek kə 120 tonna birergə tejeş həm nirə ala, lakin ul əle 80 tonnanan artьq birmaj.

Jetəkselərden ydderenə tarşьrьlqan eşkə javapьbьd qarastarь, ber başlabqьtьn həm xedmət dissiplinahьnьn bulmavь eşka edəklek kiltera. Rudniktьn direktorь Lotiuilin ydenen qul astandaqь xedmətkərdər həm rudnik komitetьnьn rabotniktarь menən kollektiv raveşte esevdəi menən şeqeliənə.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

Qatь qarşьlьq kyrhətələr

Paris, 4. Gavastan Oviedonan xəbər itevenə qaraqanda samolettar tavdarqa jəşerenep jatqan revolytsionirdardь qoraldarьn təpşьtьrqa dimlap listovkalar taratqlar. Vd irke menən sirelgən keşelərgə, revolytsion komitet aqzalarь bulmaha, irek həm şaxtala eş vaqədə italər. Revolytsion komitet aqzalarьn „avьr jaza" kətə tejelə. Revolytsion otradtardь moral' hьnuьtьrqa mataşьvdar unьşhьd sьqqan bulha kerək, senki huqьş ministerlegenen maqlymələnə qaraqanda Asturialaqь qəskərdar sarь 1600 vintovka həm ber nisə pylemet qьna alqandar. „Jumanite" gazetahьnьn maqlymətenə qaraqanda Mires rajonьndaqь tav eşselərə qatь qarşьlьq kyrhətevdərendə davam itelər. „Matendan maxsьs xəbərsehe: sotsialistik partia aqzalarь yd julaəşьlarьna ьşanmaj başlanьlar. Bьl julaəşьlardan qajhь berdəre qurqnьşьlь momentta artta jəşerenep qatqandar. Massala asьv qabarqan həm xərəkat telage haqlajdar", tip jada.

EŞSELƏRDE QULOJA ALЬVDAR

VENA, 4. Budapeştan xəbər itevdərenə qaraqanda. Oktəbr 17 jьlьqь ajqanlь revolytsion eşselərden jьjьlьş həm demonstratsialarь bulьvdan qurqnp, Vengria vlastarь eşse xərəkat aktivtarьn edərlavde kesəjtelər. Ular. jənahe „kommunistik zagovor" həm „kommunistik sola əderlənçanlege" asьlde tip provakatsia taratalar. Politsia „kompartia jetəkselərenən" 3 eşsenen qulqa alьnьvdarьn xəbər ita. Politsia tarafьnan zagranitsala taratьlqan xəbərdar qulqa alьnqan bьl keşelardən, Asturialaqь qəskərdar sarь 1600 vintovka həm ber nisə pylemet qьna alqandar. „Jumanite" gazetahьnьn maqlymətenə qaraqanda Mires rajonьndaqь tav eşselərə qatь qarşьlьq kyrhətevdərendə davam itelər. Bьl julaəşьlardan qajhь berdəre qurqnьşьlь momentta artta jəşerenep qatqandar. Massala asьv qabarqan həm xərəkat telage haqlajdar", tip jada.

EŞSELƏRDE QULOJA ALЬVDAR

VENA, 4. Budapeştan xəbər itevenə qaraqanda. Oktəbr 17 jьlьqь ajqanlь revolytsion eşselərden jьjьlьş həm demonstratsialarь bulьvdan qurqnp, Vengria vlastarь eşse xərəkat aktivtarьn edərlavde kesəjtelər. Ular. jənahe „kommunistik zagovor" həm „kommunistik sola əderlənçanlege" asьlde tip provakatsia taratalar. Politsia „kompartia jetəkselərenən" 3 eşsenen qulqa alьnьvdarьn xəbər ita. Politsia tarafьnan zagranitsala taratьlqan xəbərdar qulqa alьnqan bьl keşelardən, Asturialaqь qəskərdar sarь 1600 vintovka həm ber nisə pylemet qьna alqandar. „Jumanite" gazetahьnьn maqlymətenə qaraqanda Mires rajonьndaqь tav eşselərə qatь qarşьlьq kyrhətevdərendə davam itelər. Bьl julaəşьlardan qajhь berdəre qurqnьşьlь momentta artta jəşerenep qatqandar. Massala asьv qabarqan həm xərəkat telage haqlajdar", tip jada.

BERLINDƏ SSSR ILSELEGE

XEDMƏTKƏRDƏREN QULOJA ALЬV

Berlin, 4. SSSR polpredstvohь jortonon medire Najtke həm polpredstvo şoferь Fondəjzen oşo kendərdə qulqa alьndьlar. Ikehe la Gə mania grazdandarь bulьp, 10 jьldan birle polpredstvola eşlap kiliər ine. Ularдьn qulqa alьnьvь polpredstvo jortonan tьşta bulqan. Qulqa alьnьvdьn səbəbe əlegə bildəhed. Alьnqan maqlymattargə qaraqanda, ulardь „dəvlətkə xianatta" qəjepləjdər. Politsia sovet ucrezdenielarьnda xedmət itevse nəşqa nems sotrudniktərdь la xedmettəren taşlahьndar esen jazalarqa ьntьla.

SOVET SPORTSMENDARЬ QULOJA ALЬNDЬ HƏM... QOTQARЬLDЬLAR

Praga. 28 oktəbrdə Kosltse qalahьnda sovet fizkul'turniktarьnan 2 keşe, ulardь oдata barqan 16 esse menən berlestə qulqa alьndьlar. Politsia ulardan uramda jerevdəren „kommunistik demonstratsia" tip jasa. Bьlar arahьnda kommunistik deputat Vahlo la bar. Bьl ajqanlь kis menən kommunistik demonstratsia ar bulьp ytte. Sovet fizkul'turniktarь 29 oktəbrdə politsia sudь aldьna baьasaqlalar.

*Praga. Kaşitsanan xəbər itevdərenə qaraqanda, unda qulqa alьnqan sovet sportsmendarь 31 oktəbrdə qotqarьldьlar həm Cex—Slovakianan sьqьp həm jazaqa tartьlasaq, Cex—Slovakianan qьvьlasaqtar ikən.

*Praga. Sovet sportsmendarь Koştsala haman da qulqa alьnqan xəldə toralar. Ulardan eştəren tьşqь həm eske eşlar ministerlektəre tikşerələr.

* Praga. Kaşitsanan xəbər itevdərenə qaraqanda, unda qulqa alьnqan sovet sportsmendarь 31 oktəbrdə qotqarьldьlar həm Cex—Slovakianan sьqьp həm jazaqa tartьlasaq, Cex—Slovakianan qьvьlasaqtar ikən.

Ispania vlastarьnьn jьrtqьslьqь

London, 4. Ispaniannan xəbər itevdərenə qaraqandь, qulqa alьnqan eşselərde Bilaov qalahьnda jьrtqьstarsa jazalaldar. Ovtedola xəkymət qəskərdərenə qarşь oдaq vaqьt qarşьlьq kyrhatkən timer jul eşselərə astan ylterelələr. Xəkymət samol ttarь bьl rajondь jaŋьnan bombaqa totalar, joritar jemerelələr. Asturiala xəter qar teştə həm kəslə halqьndar başlandь.

Məktəp balalarьn qulqa alьv

Gel'singfors, 3 Jənahe, komsomoldar quşьvь bujьnsa uqьvsь jəştər arahьnda eş alьp barьvda qəjeplanep, hunqь vaqьt esenda Gel'singforsta, Laxta hən Tammerforsta uqьvsь 10 nala qulqa alьndь.

***

* Praga, 4. Vengria gazetalarьnьn xəbərenə qaraqanda 1 nojəardə Den qalahьnda, fevral ajьndə hələk bulqan şuts bundslardь ikkə alqan kendə qəəerlektər jaŋьnda eşselərden dur demonstratsiahь bulqan. Kyp kenə eşselər qulqa alьnqandar.

XƏLLE TORMOŞQA

Byrətte: „Jaqь tormoşqa jul" kolxozьnьn udarnitsahь Matrena Timofejevna Koksova qəlləhe səj esələr. Matrena Timofejevna ydenen ulь həm qədь menən 365 xedmət kene eşlagən. Hər ber xedmət kenenə 6 kilogram igen, 15 şər kilo jəşelsə həm 1h. 15 şər tin aqsa alasaq. (Tyвən Volga, Stalingrad rajonь).

1-NOJƏBRGƏ

Tunqa hərəv svodkahь

Plan ytoleşo protsenttarda

Rajondar	Bətəhe	Kolxozdar	Jaŋьqlaqtar
Masetle	121,4	123,4	36,7
Boraj	102,8	103,3	96,3
Bere	102,9	107,1	68,1
Qarmьşqalь	101,4	111,8	71,6
Biяylək	101,2	105,7	82,0
Janavsl	101,2	102,1	86,2
Baqalь	100,7	101,7	96,5
Davan	100,7	101,3	65,5
Avьrqazь	100,2	103,5	60,3
Arxangel	100,0	102,5	71,0
Qazidel	100,0	102,5	51,4
Dyrtəjlə	99,3	107,0	63,2
Bələsaj	97,6	105,2	72,2
Blagoveşşin	97,0	101,2	61,1
Mişkə	97,0	101,1	78,2
Ucalь	96,0	96,8	54,0
Qaltasь	95,0	94,6	26,0
Baltas	94,9	100,0	63,8
Nurimanov	94,5	97,5	74,7
Qəjqь	93,4	93,6	71,5
Toporin	93,2	103,3	47,5
Şişmə	91,6	99,2	46,4
Davləkən	91,1	93,1	61,3
Byzdak	89,7	93,8	77,9
Saqmaqoş	88,2	105,2	40,4
Beloret	87,8	88,3	69,0
Jabjor	86,9	85,2	97,0
Peloqataj	85,9	86,2	74,4
Əle	85,1	98,3	17,1
Starle	85,1	86,2	59,3
Tujmazь	84,8	91,1	61,3
Mejakə	80,6	83,5	45,2
Berjan	78,7	80,3	5,7
Bajmaq	78,6	79,2	—
Maqar	64,9	65,2	47,4
K. Usel	63,5	64,2	60,6
Mənavez	62,9	67,8	67,8
Xəjaulka	56,8	57,2	14,2
Qaraqoş	50,2	52,3	33,5
Mraj	40,2	41,6	13,6
Əmjəlt	34,9	34,7	12,8
Zejansura	33,8	34,7	4,6
Bətəhe	86,1	89,4	59,8

Narkomzemdьn ucot sektorь.

Tunqa hərəv tultьrьldь

Ucalь. „Vkəde" həm „Rьsaj" kolxozdarь 25 oktəbrqə tunqa hərəv planьn jaqşь sьjtatlь itep 100 protsentqa ytənelər. Tunqa hərəvdə Nəəlulin' Safiullin, Xəlilьl, Jarul in („Vkəde" kolxozь) həm „Rьsaj" kolxozьnьn Zakirof Salim, Qətdysef Zakirdar hierəv normalarьn hər kendə 140-150 protsentqa ytəp bardьlar.

„Vkəde" kolxozьnda tunqa herəvdən buşaqan attar igen huqьv eşenə həm maldarqa qəşqьlьq esən aдьq taşьvqa quşьldь. S. KARAM

OKTƏBR XVII JЬLLЬQЬ ALDЬNAN

XƏDER ULAR QOL TYGEL

— Bed bit clekke qoldar. Bed bьl tirəne genə tygel, Өfenə lə teterətep torqan **Xəjətsikonen** qoldarь bit. Bedden jerdəreneд, urmandarьnьddьn bətəhenə lə ul xuza bulp aldьla, bedde ydenen qoldarь itte. Ul jerdərde bedden eşlətə, unьşьn yd ambarьna haldьra, qьştar bujь igenen Toporinqa odattora ine.

Yde jorttan qьna komandovajt itep jattь. Jəjdəren avьlda. bьna bьnda yd ucastkalьnda-aqastar arahьnda, ə qьştarьn Өfelə ytkarde.

Toporin rajonь, **Aqardь** sovetьnьn „**Sulpan**", „**Tahrof**" kolxozsьlarь ydderenen ytkan tormoştarьn oşolaj həjlejdər. Ularqa **Xazi** aqaj da, **Ramazanof Timer** də kilep quşьldь. In elek hydde Xazi aqaj başlanь:

— Bed 1918 jьldь Bolgarda la 4 kommunistь osoraltьq. Ular bedqa: „Rossiala vlas eşse-krəbtejandər qulьnda. Krəbtejandər pomeşşiklardan jerdərde alьp bətelər" tinelar. Min: „vallahь qajtьv menən Xəjətsikəne qьvьp, jerenə lə, jortona la ydem ulьtram" tinem, ant ittem Şulaj bulьp ta sьqtь. Qajttьq ta, Xəjətsikənen jerdəren alьp, yd bedden fajdaqa eşlaj başlanьq, kommuna ojoştordoq. Ul irtərək bulьp sьqtь. Xəder kolxozqa ojlandek inde.

— Lakin minen ataj bьl bəxette kyrmənə şul—Timer şulaj. tip kerhənep qujdь həm ytkən kendəren hejlaj başlanь.

Unьn atahь la Xəjətsikənen qolo bulqan. Ul kendər, tendər bujь eşlahe lə, xedmətən tykha lə semlahьn da tujdьra, hetlə səj də esə almaqan.

Bьl vaqьtta əle Timer bik jəş bulqan. Ul bьl kendərden in avьrdarьn, atahьnьn nisek integevdəren yd kyde menən kyrməhə lə, unьn ydenə lə avьl kulaktarьndaldelergə tura kilgən.

Atahь ylgəndə Timer 8 jəşendə genə ine. Tormoşto alьp barьv yd quldarьna-əsəhenə həm uqa qalьb. Timer jəştən yk ydenen kesen halьrqa, avьl kulaktarьna jallanьrqa mərəyr bulдь. Jer bulьv qьna jetmaj bit. Unь eşlərgə at, haban, səsergə orloq kərək ine. Ə ular Timerdərdə bulmanь. Ular ber terkem ke selər qulьnda qьna ine. Şunьn esen də **Xəsinullin Şəjxulla**la 2 jьl batraklьq itte.

— Tormoş alqa barmanь. Min eşləjem. Ul Şəjxulla ambarьna inə. Min bajьmajьm, ul bьjьj ine...

Şunan Timer: „tuqta əle ketəvse nulьv jəşьraq bulmab mikən" tip ujlandь həm kətevse bulьrqa xəl qьldь. Ikense posoljkaqa—Kaminkaqa kitep kətəvse bulьp jallandь.

— Unda la eş barьp sьqmanь. Şunan hun kire avьlqa qajtьp, Şəngərəj Biktaşofqa batrak bulьp indem... Juq, ber bulmaqas-bulmaj ikən. Alla şulaj quşqandьr inde. Şul xəjerselektən, keşe ejenən sьqьp bulmabtьr—min şulaj ujana inem...

...Kulaktardь sьjnьf bulьv jaqьnan bətərə başlanьlar. Avьlda kolxoz tedəldə, komsomol jacejkahь lekpunkt asьp nadan dardь uqьttь Timer də 3 ajda ydenen nadanlьqьn bələrəp sьqtь. Tьrьşьp uqьnь, aldьnqь bulдь. Jəştər unь jarata, yddəre arahьnda aldьnqь itep kyrə başlanьlar həm 30 nsь jьldь Toporinqa propogandistar kursьna jebərdelər. Ul unda la aldьnqь bulдь.

— Minen alqa barьvьmdь kyrgəs, alqa itergə tьrьştьlar. Kurstan Bəregə-Sovet partia məktəbenə jebərdelər...

Xəder ul unan da uqьp qajttь. Ul inde batrak tygel. Ul inde xəder keşe esen xedmətən tykmaj, bajdarь quşqansa eşlamaj. Xəder ular juqtar. Ə ul xəder yde jedlagən kolxozslardan jetəksche. Ulardan brigadirь. Aldьnqь brigadir! Ul inde xəder komsomolestardan, jəştərden ojoştorovsьnь, komsoorgl

— Oktəbrgə tiklem jəşəgən minen ataj, unьn kevek mendar qol bulhalar, nadan bulhalar, keşe esen intekhelər xəder min, minen kevek millionlar frektalər, ular gramotalьlar. Revolytsia mine jaqterttь, trekkə sьqardь...

— Oktəbr hedgə nəmə birde, tigən horavqa Timerden berense javabь oşo bulдь. Ul hyden davam itte:

— Bedden ber terle mal da juq ine. Xəder min kolxozda nьjьrlь la bulдьm. 5 kroligьbьddə bar. Ə avьrqa jetkəjne, bьjьl unь jaŋьrtam, nьqьtam...

.. Ul, juq, ul qьna tygel, unьn kevek millionlaqan batraktar, jarlьlar xəder qol tygeldər, ular irektə, ular oktəbr jeneve—kolxozlar aşa xəlle, kul'turalь tormoşqa baralar. Ulardan kliəsqe asьq ta, alidəle lə. Tik şunьhь

— Minen ataj bьl bəxette kyrməne, şul—Timer yдenen hyden şunьn menən bətərdə.

N. Buskun

BIŞ ALDЬNQЬ KOLXOZSЬ MƏSKƏVGƏ KITTE

TOPORINDAN—PROJEKTROSTROJOJQA

2-nojəardə Toporin rajonьnьn 5 aldьnqь kolxozdarьnьn udarniktarь: „Dzerzinski" kolxozьnan Gels Al'bert, „Tahirof" kolxozьnan Şəngərəjef Siraj, „Budjonnьj" Frugof Vasili, „Qьdьl jьlqa"nan Ismaqilef Arslan həm „Uzatav" kolxozьnan Qjarifullin Qjiadulla ipteştər Məskəvdəqe Prozektrostrojqa kitev esen Narkomzem politsektorьna jьjnaldьlar.

yd kolxozdarьnьn əlgəşevdəre turahьnda ular bьlaj tinelər:

— Gels Al'bert („Dzerzinski" kolxozь) Bedden kolxoz dəvlə kə igen tapşьrьvdь 8-se oktəbrgə, 500 qa tunqa herəv planьn 25-se oktəbrgə 100 pr. qa ytənc. Kooperatsiaqa 1000 sentner igen hattьq. Aşlьq hurьvdь tamamlanaq, doxod bylevqə ədərlənəbed. Kolxozsьlar xedmət kendərenə bişər kilogram igen alasaqtar. Kolxozden əs fermahьnda 604 baş mal bar.

— Şəngərəjef Siraj („Tahirof" kolxozь) Dəvlətkə 1855 sentner igen tapşьrьv planьn 8-se sentəbrgə yk tamamlanьq. Kooperatstaqa 700 sentner igen hattьq. Tunqa herəv planьn 100 pr. qa ytənek. Kolxozdan 129 baş jaqşь nətbel harьqь bar.

Frugof Vasili „Budjonnьj" kolxozьnan (900 xedmət kenə eşlagən). Julьq 2650 sentner igen tapşьrьvdь vaqьtьnda ytənek, kooperatsiaqa la 1000 sentner igen hattьq, 750 qa tunqa herəvde tamamlanьq. Bedden kolxoz aqzalarь ytkən jьl her ber xedmət kenenə 3,1 kilo igen alhalar, bьjьl 6,2 kilo igen alasaqtar. Fermala 555 baş harьq bar. Şulardan kyrşe kolxozdarqa 93 baş harьq batasaqbьd.

— Ismaqilef Arslan („Qьdьl jьlqa" kolxozь predsedatele) Dəvlət aldьndaqь berense burьsь—3700 sentner igen tapşьrьv planьn 20 se sentəbrgə ytəp, kooperatsiaqa 1000 sentner igen hattьq. Tunqa herəv planь 100 protsentqa ytalde. Bьjьl MTF həm OTF ojoştordoq, maldar jьlь torlaqtar menən tə'min itteldər. Hьjьrhьd kolxozsьlarqa tərbergə yk tamamlanьq. Kooperatstaqa 1000 sentner igen hattьq. Tunqa herəv planьn 100 pr. qa ytənek. Kolxozdan 129 baş jaqşь nətbel harьqь bar.

Frugof Vasili „Budjonnьj" kolxozьnan (900 xedmət kenə eşlagən). Julьq 2650 sentner igen tapşьrьvdь vaqьtьnda ytənek, kooperatsiaqa la 1000 sentner igen hattьq, 750 qa tunqa herəvde tamamlanьq. Bedden kolxoz aqzalarь ytkən jьl her ber xedmət kenenə 3,1 kilo igen alhalar, bьjьl 6,2 kilo igen alasaqtar. Fermala 555 baş harьq bar. Şulardan kyrşe kolxozdarqa 93 baş harьq batasaqbьd.

— Ismaqilef Arslan („Qьdьl jьlqa" kolxozь predsedatele) Dəvlət aldьndaqь berense burьsь—3700 sentner igen tapşьrьv planьn 20 se sentəbrgə ytəp, kooperatsiaqa 1000 sentner igen hattьq. Tunqa herəv planь 100 protsentqa ytalde. Bьjьl MTF həm OTF ojoştordoq, maldar jьlь torlaqtar menən tə'min itteldər. Hьjьrhьd kolxozsьlarqa 41 baş bьdav birdek. Kolxozqa jaŋь aqzalar qabul itelə.

Qjarifullin Qjiadulla („Uzatav" kolxozь predsedatele) 14-se sentəbrgə dəvlətkə 4000 sentner igen tapşьrьp, planь 100 pr. qa ytənek. Kooperatsiaqa la 1400 sentner igen hattьq. (1000 sentnerь bojdaj) Namaь menən tьrьşьvsьlar, qaltəhenə menər xedmət kenə eşlənelar. Daimi raveştə nabьvda eşlavse Mədarisef Qjalimjar 1000, mal qaravsь Ibrahimof Ismaj 800 xedmət kenə eşlənə həm nasqalar. Ytkən jьl xedmət kenenə 6 kilo aulha, bьjьl hər xedmət kenenə 9 kilo bulьp, şunьn əişər kilohь bojdaj bulasaq.

Oşo unьştar turahьnda, partianьn derəb jetəkseleqe aktьnda kolxozdardьn bol'şevistik, kolxozsьlardьn xalle, kul'turalь tormoşqa nabьvdarь turahьnda Toporin kolxozdarь delegat-iahь Prozektorstroj eşse-udarniktarьna həjlap birəsəktər, tedəleş menən, eşselərden tormoştarь menən tanьşasaqtar.

Q. KƏRIMOF.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

HƏT TAPŞЬRЬV UDARNIKTARЬ BYLƏKLƏNDE

Başmasloprom ergəhendəge Өlkə Zyri, 1934-se jьldьn 9 jьnda hət ədərlav həm hət produktalarь eşlap sьqarьv planьnьn sьjfat həm han kyrhətkestərenen ytaleşe jomqaqtarьn qaraqandan hun, bьl kyrhətkestərde vaqьtьnan alda in jaqşь ytavselərde byləklənə.

1000 humlь berense bylək Qьjqь rajmasloprombna birelde (upravləjuşşi Niqmətullin, ədərlav bulьnsa inspektor-Ujə jmьl. inspektor-prolzvodstvennik-Bogdapuvic). Şulaj uq, bьqa tiklem Toporin rajonь qulьnda bulqan kyrmə kvartal qьdьl bajraqь, bьl rajonqa alьp birelde.

750 humlьq ikense bylək-Byzdək rajmasloprombna həm 500 humlьq esense bylək-Dьvan rajmasloprombna birelde.

Byzdək rajmasloprom upravləjuşşeje **Sakajef** həm Dьvan rajmasloprom upravləjuşşeje Maxnatkin iptəştər kurort urьa menən byləklandelər.

Elgrokte, sьjfat jaqьnan nasar eşlamavse Toporin həm Өfe rajondarь, ydenə təşev xaqьn kytərev, xedmət xaqь fondьnan artiq sьqьm jalaqanь həm kazenan janav planьn udgəne esen (Өfe) byləklənevselər bemiegeran sьqarьlьslar.

Hət maj tapşьrьv tiqahendə massovьj eşle jəjeiderə beleve həm operativ jaqьrla barьvь esen baq h rajon gazetahь **„Znamə udarnika" redaksiahь** aqsalata 300 hum menən, şunьn esenən javapьb redaktorь **Strukof** iptəş 150 hum menən byləklende.

Glavmasloprom konkursьnьn Vdək Zyrijenə byləklav esen „Sturm" (VKP(b) nьn Byzdək rajon komitetь həm RIK organь) həm „Jarьş" gazetalarь (Byzdək MTS nьn politbylek organь) tapşьrьldь.

Alьnqan byləktər, maj ədərlavdə, plandь uqьşь tultьrьvda aktiv eşlagən həm jardam kyrhətkan maj zavodь, qajmaq həm hət ajьrьv punkttarь udarniktarь, hət-maj jьjnavsь həm taşьvselar, MTF udarniktarь, avьl sovetь həm tyнənge partia, komomol ojoşmalarь rabotniktarь arahьnda bylenergə tejeşle.

Zyri, bətə rajondardь, maj zavodlarьn, jьl adaqьna tiklem Sovettar sjezdь isemendəge p o zvodstva poxodьna quş lьrgə, sьjfat həm han kyrhətkestəren in jaqşь tultьrьvdь tə'min itev, jьlaq konkursta berenselektə alьv esen kerəşergə saqьra.

Bьnan başqa, Başmasloprom direksiahь, dəvlətkə hət-maj tapşьrьv mujəndamalarьn ytavga bьsьn kyneldəren birep eşlavdəre esen—„1934 jelda hət tapşьrьv bujьnsa dəvlət zadaniahьn elgələ ytəgəne esen Glavmasloprom dan" tip jadlaqan, alьnqan bьjьr havqьstar menən 15 jaqşь hət tapşьrьvsь ko'xozsь həm kolxozsь qatьn-qьddardь kyləklene. Bьlar arahьnda Baqalь rajonь „Qьdьl jondod" kolxozьnьn kolxozsьnь Ramazanьva Taiba qьbqa vaqьt esendə urozaj jьjnav kampaniahь naşlanqanqa tiklem dəvlətkə jьlaq hət tapşьrьv normahьn vaqьtьnan alda tultьrьp qujdь. Ul, nalog tylərgə tejeşle bulqan massa arahьnda dəvlət mujəndamahьn vaqьtьnan alda ytavden əhəmiiəte turahьnda massovьj anlatav

„BAŞQORTOSTAN“ MASSAQŊA

QBJQŊ RAJKOMЬ BOL'ŞEVISTIK MATBUQATTЬ NARЬQLAMAJ

Sovettarðьn 9-sь øetə Başqortostansjezdьnьŋ ojoşoroliqan kul'tura poxodьn Qьjqь rajon komsomoldarь jaqşь qərşь alьp, kul'tura poxodьn ajezd asьliqan qa tiklem davam itirevðe qujðьlar.

Kul'tura poxodьnda aigerək tə Bol'şevistik matbuqat—„Başqortostan“ gazetaћьn „øetə uqьj alqandarqa tiklem jetkerergə“ tigən lozunga ətьnda rajon døvmələndə şulaj uq avьldarða maxsus əriqadalar ojoşturðolar. Brigadalarðьn qujqan maqsatь: „Başqortostan“ gazetaћьn ucreddinielar qullanьv esen alalarmь, ucredzinie jetəksehe şulaj uq undaqь rabotniktar yðərenə matbuqatta maxsus rəveştə aldьralarmь, uqьjðarmь, əriqada aigerək tə gazeta signaldarьna unьn ojoştorqan saralarьna ucredzinielar iqtibar itəme, matbuqat ərqьrь kilgən xəbərðər bujьnsa saralar kyreləme? Kommunistar həm komsomoldarðьn idia politik jaqtarьn partianьn 17-se sjezdь kyrhətkənsə nьqьtьvðarь kendalek matbuqat menən bəjlaneşleme, bьnь—rajon komsomol ojoşmahь ajrьvsa iqtibar menən qujðь.

Bildə'le təvge 5 kenlek eş he ðemtahe kyp kenə jeteşheðiektərðe astь.

Rajon basqarma komitetьnda (predsedatele Jьhangirьf) 30 ke senən artьq ştattan, ber Mexetdinьf iptəştən başqahь „Başqortostan“ gazetahь, şulaj uq başqa gazetalarða aldьrmajðar. „Başqortostan“ gazetahь tegelep barьlmaj.

RIK sekretarь ip. Inətyllinden də yð isemenə maxsus rəveştə ber terle lə matbuqat aldьrmaqanlьqь asьldь.

Rajpotrebsojuz idarahьnda la şul uq xəl-ular arxivqa ber terle lə gazetanь tegep barmaqandar, şulaj uq 25 keşenən torqan ştat gazetanьn ytker qoral ikənen asьq tanьmaqahðar. Gazetanь aldьrmajðar.

Kommunistar — komsomoldar, Partkom sekretarь Jomaqulьf iptəşten kontrolenən sittə toralar,—ul kommunistarðьn ideə politik jaqtarьn nьqьtьv menən his qьðьqhьnmaj-tip əjtergə kərək.

Oşolaj bulqas Rajsojuz sistemahьndaqь—27000 hum rastrata bulьvьnda la his şik juq.

Prokuraturala his şikhed gazeta-zurnaldar jetəkselek rolen unarqa tejeşle ine. Prokurorðьn gazeta redaksialarь menən qulqa-qul totoşop eşlave tep şart ikənlege bedgə asьq. Ləkin, Qьjqь prokurorь Jalajьf iptəştə ul juq.

Prokuraturaпь tikşergən ariqa da materialdarь bьna nəmə həjlajðar:

Prokuratura tik başqort millətenən bulqan 9 keşelek ştattan tora, oşolarðьn esenən 7 he kommunistar. Lakin bьl kommunistar berehe lə gazet-zurnaldar şulaj uq respyьlika gazetь „Başqortostan“ ðь uqьmaqan, aldьrmaqan kevek prokuror Jalajьf yðe lə uqьmaj. Həm aldьrmaj ða.

Idara isemenən ber nisə gazet aldьrьlha la „Başqortostan“ aldьrьlmaj. Prokuraturanьn rajon gazetahь menən ber terle lə elemtəhe juq. Rajon gazetahь signaldarьna his ber əhəmiətheð qaraş tьvðьrьlqan. Prokuraturala qinvar ajьnan birle his ber heðemtəheð 60 tan artьq xəbər juqaltьlqan. Bьl turala redaksiaqa javap ta birelməgən. Redaksianьn Rajsojuz sistemahьnda 27000 hum rastrata bulьvðь asqan signaldarь la tejeşle hidgerlek menən vaqьtьnda tikşerelməgən...juqaltqan.

Prokuraturala his şikhed gazeta-zurnaldar jetəkselek rolen unarqa tejeşle ine. Prokurorðьn gazeta redaksialarь menən qulqa-qul totoşop eşlave tep şart ikənlege bedgə asьq. Ləkin, Qьjqь prokurorь Jalajьf yðe lə uqьmaj. Həm aldьrmaj ða.

Idara isemenən ber nisə gazet aldьrьlha la „Başqortostan“ aldьrьlmaj. Prokuraturanьn rajon gazetahь menən ber terle lə elemtəhe juq. Rajon gazetahь signaldarьna his ber əhəmiətheð qaraş tьvðьrьlqan. Prokuraturala qinvar ajьnan birle his ber heðemtəheð 60 tan artьq xəbər juqaltьlqan. Bьl turala redaksiaqa javap ta birelməgən. Redaksianьn Rajsojuz sistemahьnda 27000 hum rastrata bulьvðь asqan signaldarь la tejeşle hidgerlek menən vaqьtьnda tikşerelməgən...juqaltqan.

Prokuraturala his şikhed gazeta-zurnaldar jetəkselek rolen unarqa tejeşle ine. Prokurorðьn gazeta redaksialarь menən qulqa-qul totoşop eşlave tep şart ikənlege bedgə asьq. Ləkin, Qьjqь prokurorь Jalajьf iptəştə ul juq.

Prokuraturanьn tikşergən ariqa da materialdarь bьna nəmə həjlajðar:

Prokuratura tik başqort millətenən bulqan 9 keşelek ştattan tora, oşolarðьn esenən 7 he kommunistar. Lakin bьl kommunistar berehe lə gazet-zurnaldar şulaj uq respyьlika gazetь „Başqortostan“ ðь uqьmaqan, aldьrmaqan kevek prokuror

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

JƏŞƏHEN MARKS-ENGELS-LENINDEŊ BƟJƟK, JEŊELMƏƄ BAJRAOŊƄ!

BƟTƏ IL PROLETARDARƄ, BERLƏŞEGEDI

BAŞQORTOSTAN

AJRЫM HANƄ IO TIN

№ 257
7
NOJABR
1934 JЫL

VKP (B) nьŋ Başqortostan ɵlkə ham ɵfə qala komitetlarь, ɵyeK ham Başprofsovet organь

„BƟTƏ KOLXOZDARBЬ BOL'ŞEVISTIK ITƏJEK, ULARBЬ KULAKTARDAN, QOROTQOSTARDAN, JALQAVDARDAN, BURDARDAN HƏM JƏMƏOŊƏT MILKEN TUDƉЬRЬVSЬLARDAN TADARTA JЬQ. REVOLYTSION HIBGERLEKTE KƟSƏJTƏJEK!"

(VKP(B) UDƏK KOMITETЬ)

ALQA, JAŊЬ JEŊEVDƏRGƏ

Bəgən bəjək sotsialistik Oktəbr revolytsiaћьnьn 17 jьlьq bajramь.

Bьnan tevəl 17 jьl elek Rossia proletariaty, eşsən krəstejandar menən berlektə, ber sojuzda, başьnda Lenin, Stalin torған bol'şeviktar partiaћь jetəkselegendə, sotsialistik Oktəbr revolytsiaћьnь barlьqqa kilterdelər. Şul kəndən Rossiala pomeşşik—kapitalistar vlasь jemerelde. Dəvlət menən idara itev eşselar sьjuћ ham eşsən krəstejandar qulьna kyste. Donjanьn altьnan ber eleşən taşkil itkən Rossia ilendə, keşelek donjaћь tarixьnda b rense mərtəbə proletariat dektaturaћь, proletariat dəvləte urьnlaştьrьldь.

Bəjək sotsialistik Oktəbr revolytsiaћь kapitalistik qolloq sьlьrtarьn selpərəmə edəp taşlap, „xalьqtar tərməћe" Rossiaћьn bətə xədmətsən massaћьn, pomeşşik—kapitalistik idevdən bьsьn məqənəћe menan qot qardь. Kyp millionlь essəndər masьnьna, proletariat ham unьn avangardь kommunist—bol'şevik tar partiaћь proletariat revolytsiaћьnьn bəjək genialarь, **Lenin ham Stalin** jetəkselege ətьnda turanan-tura sьjuћlьq sotsialistik jəmqiəten tedevgə tulь məmkinlek tьvdьrdь.

Oktəbr jemeşe,-proletariat diktaturaћь, bol'şeviktar partiaћьnьn general liniəћe ham leninsel milli politikaћь nigedendə, elekke Rossiaћь undarsa ham jeddərsə milət eşsəndəre milli idelevdərdən bьsьn maqənəћe menan qotqarildьlar ham turanan-tura sotsialistik jəmqiət tedev kerəşe menən soluqap alьndьlar.

Bəjək Oktəbr revolytsiaћь, bətə keşe ek tarixь ətьnda jaŋь osor, xalьq ara sotsialistik revolytsia osoron as b.

17 jьl tuldь. Proletariat dəvlətenen, kommunist—bol'şevik tar partiaћь jetəkselegendə bəjək sotsialistik jəmqiəten tedev esən alep barqan qaharmandarsa kerəşenə 17 jьl tuldь. 17 jьlьq kerəş hədəmtəћendə,elek artta qalqan il, imperialistik ћəm qrəzdandar huqьşь hunьnda sikhed bəlgenlekta jəşəgən il, elekke Rossia, xədərge sotsialistik sovettar ile nьq ytte, kytəreide ham nьqьnь. Ileved gegant ədьmdar menən sotsializm tedev, sьjnьћьd sotsialistik jəmqiətte qorop bətərev julьnda alqa bara.

17 jьl, tarix noqtaћьnan qaraqanda odon tygel, qьqa osor. Lakin ul ydenen jəkmətkehe menən, sotsializm esen kerəş noqtaћьnan qaraqanda, əjtep bətər jəhəd kaj osor. Bul midgel esendə ileveddən jede, ileveddən strukturaћь tanьmaћlьq bulьp ydgərde.

Bul osorda ileved qevvətle, aldьnqь texnika menən qoralanqan sotsialistik industrial tilgə əvereide.

Ere sotsialistik industriaћьn yteve, nьqьvь ham jaŋь texnikaћь unьşlь rəveştə ydləştere barьvьvьd hedəmtəћendə bedden ileved, sit ildərgə ekonomik bojondoroqlologtan gotoido. Xəder bed telejən maşinavьddь yd zavodtarьvьddə jaћaj alavьd, telegən zavodvьddь ydeveddən sovet maşinalarь menən qoramallandьra alavьd.

Bul osorda ileved, bətə donja dəvməlendə, qevvətle jaŋь texnika menən qoralanqan in al ьnqь avьl xuzalьqь ile bulьp nьqьnь. Ileveddən kin ja landarь, vaћьvdarь menalegan ere orloqloq ham malsьlьq sovxozdarь, maşina-traktor stansa arь, jəd mendərsə kolxozdar, kolxoz tovar fermalarь menən solqanьp alьndь.

Sotsialistik industriaћьn yteve, nьqlь ajaqqa baћьv ham nьqьvь arqaћьnda bedden avьl xuzalьqьved traktor, kombajn ham b tan tex qatmarlь avьl xuzalьqь maşinalarь menən kin rəveştə ta'min itelər. Tik 1932 jьl esendə genə bedden traktor zavodtarьvьd 50000 traktor eş

Dyrtəjlə rajonь „Kalinin" kolxozь kul'turalь tormoş ojoştorov hьdьqьnda bolşeviktarsa kerəşə. Bujul kolxozdan tьrьşlьqь, kolxozьlardan jardamь menən kolxoz urtahьna jaŋь plan bujьnsa jaŋь klub haldьlar. Klubьn ketəp xana, uqьv zalь, 600 urьnlь kino, teatr zalь, səxnə h. b. kərəkle aylmalare bar. Klub eşlavgə kolxozdьq ni barь 1000 eş kene jette.

Xəder klub bətə kərək namə jər menən qoramallandьrьlqan. Kərəkle urьnlьq, ətəl, şkaf, h. b. tulьћь menən jeteş. Klubqa radio indereilgən. Ul gerlə tep həjlap tora. Klub plakat, lozunga ham jetəkselərden partiitlarь menən əldəlgən. Klubqa yđək, elkə gazeta zurnaldarь jeterlek handa kilə. Klupta hər ken tup tulь xalьq. Unda kul'tura eştere qajnaj.

Bьnьn ətənə ud kendə kolxozdьn 50 balalьq jəslə jorto eşlanep bətə.

Jəslə esən bətə kərəkle namalar ədərlənqan. Əttal, urьndьq, kravat, pastil', kejem h. b. namalar barьћь la ədərlənep qujьlqan, „Kalinin" kolxozь rajon dəvməlendə berense urьnda tora.

Jək'ə qatьndar esen ajrьm izalələr eşlende. Unda la eş

başlandь.

Başqortostan kolxozdarь „Kalinin" kolxozьnan əlgə alьqьd.

KƏŞFI

„KALININ"

Kolxozьnan əlgə alьqьd

BƟJƟK JEŊEV JЬLLЬQЬ

„Bьl bəjək ken bedden jaraqlaşa barqan hajsn Rossiala proletariat revolytsiaћьnьn əhamiəte asьqьraq kyrenə bara, şulaj uq bed yđ eşebedden dejem alьnqan praktik təzribaћen tərənerək ujlap qaraj bьd".(Lenin 27-tom, 24-bit)

Oktəbr revolytsiaћь jaŋь dəver, xalьq ara sotsialistik revolytsia dəveren astь.

„Burzuazia ћəm patsifistar, generallar ћəm meşcəndər, kapitalistar ћəm filis'jordar, bətə dinse xristiandar, II ћəm II Jarьm Internotsionaldardьn rьjtsardarь bьl revolytsianь tik qoroonop hykhendər tip jaћlap, Lenin bьnan 13 jьl elek,—goldardьn—qol ədləvselərden yđ tanьştarьn byleşev esen bulqan bьl huqьştarьn bətə milət qol ədləvselərə qarşь huqьştarьna əjlənderə, jkl—lozungьn kytərep,jedlegən menləgən jьldar davamьnda berense təpqr qol ədləvselər huqьşьna javap birgən donja-tarixi fakttь ular ndəj genə asьv səsev, ətra ћəm jalqandar menən bulmaћьn bolqandьra almaћtar.

Tomanlь ћəm kəshədlekle kətevdən bьl lozung, idəlgən millionlardьn proletariat jetəkselege ətьnda asьq, anьq politik programmalarьna, qudəlьşlь kerəştərenə əjlənde, proletariatlьn təvge jeneveпə, huqьştardь bətərev eşenen, bətə ildər jeşselərə sojuzьnьn bətə milliattər burzuazlaћь, kapitalistar ћəm filis'jordar, bətə dinse xristiandar, kapitalistar ћəm filis'jordar, eşsəndər ibənenan huqьşьp ta, kilesep ta jəşəgən burzuazia sojuzьn təvge jenevenə əjlande" (Lenin 27-tom, 25-bit.)

Keşelek donjaћь tarixьnda berense tapqьr tьvqan proletariat dəv ətte 17 jьl nujь bətə donja ədьnda keşelek ijəmqiətten sotsialistik qajtanan qorovđьn bəjək programmaћьn bojomqa aşьrьv esən nьqьşlь qaharmanlьq kerəş elgətərə kyrhətə. Elek artta qal an il, imperialistik ћəm qrəzdandar huqьşьnan hun elkən jemerelek kibergən il, rətə kəvđəћe menən kytəreide ћəm sotsialistik tədeləş julь, sьjnьћьd sotsialistik jəmqiət tedev julь sujnsa gigant adьmdar menən bara. Xədmətsəndə đen millionlaqan massalarь dəvlətte idara itevgə yđdarenen bəjək vatandarьnьn dejem dəvlət mənfəqələn anlarqa əjrəndelər. Bədden danlьqlь kommunistik partii, genial dahьjdar—Lenin ћəm Stalin jetəkselege ətьnda ular SSSR đьn xuzalьqьn ћəm kul'turaћьn ьnqa tikiem kyreilmə gən juqtarьlьqqqa kytərdelər.

Kyptən tygel tyвən yteş promьşlennostь agrar il nulqan Sovettar Sojuzь, keslə, aldьnqь texnika menən qoralanqan sotsialistik promьşlennostь industrial tilgə əjlənde. Kyptən tygel bed, şartkopodşipniktardan domna mejestare ћəm martendar esen kərək bulqan oborudovonielarqa tikiem, zavodtarьnьqlqa maşina ћəm o dovanienь zagranitsanan kiltergə məzbyr inek. Ə xəder ina daqь ћəm Kromatorskidəqe maşina eşlav gigantтarь, Xarkof, Stalingrad ћəm Stlbəetəqe traktor zavodtarь, Gorki ћəm Məskavdəqe avtomobil zavodtarь, Məskavdəqe „Şartkopodşipnik", „Frezer" ћəm „Kalibr" zavodtarь, sьjfatlь qoros, ally-ni ћəm magnit zavodtarь ћəm başqalar Sovettar sojuzьnьn ekonomik məstəq llegen ta'min itelər. Bed yđ zavodt rьvьdda nindəj genə maşina bulha la eşlaj alavьd, nindəj genə zavodtь bulha la sovet maşinalarь menən qoralmalandra alavьd. Kyptən tygel əle bly ming bedden esən jat nəmə tne, ə xəder kramator maşina eşlav zavodь jьl esendə es b yming eşlap sьqara ala.

Sovettar sojuzьnьn sikhed səxrələre k'n kolxoz ham sovxoz qьrdarь menən qaplandь. Kyptən tygel avьl xuzalьqьn'a huqa ebtenlek itkən bedden il xəder sotsialistik igenselek ile, nonjala in ere igenselek ile aul dь. Sotsialistik igenselek xədmətenə menlegən traktor ham kombajьndar qujьldь.

Elektrik stansalar seltare gigant yьte. Ber nisə jьldar bьnan elek bedden kəs jetmədən sooruzentelar xəđer aklattege jəhətlek menən tedələlər.

Partianьn Yđək komiteti ћəm ip. Stalin initsiativahь menən, ip. Kaganovietьn turanan-tura perativ jetəkselege ətьnda bedden qalalardь qajtanan tədəv kyp unıştərqa ireşte. Ile bedden qalalarь yd jedd ren ydgərtelər. Ular jaŋьrtьla, uram darь jəşel kejemgə tərənələr. Elekke keskəj mebken əjdər urnьna eşselar esən elgələ posjolktar, əjnət jaŋь jorttar, kul'tura parktarь, stadiondar, sanaturtalar, məktəptər ytələr.

Sovettar sojuzьnьn iseme bəjək d n menən qaplandь. Xatta, kyptən tygel SSSR đь artta qalqan xəjerse il tьəplagən bedden doşmandar đa xəđer unьn nьqa tiklem kyrelmegən ke en tanьrqa məzbyrdər.

17 jьl esendə Sovettar ilenen xalьq ara xəle tamьrnan ydgarde. Sovettar sojuzьnьn asьqtnaьq doşmanlarь la unьn kytərelgan kəse menən tьəplaşergə məzbyrdər. Sovettar sojuzьnьn Qьđьl armiaћь, dinged hən hava flottarь, revolytsia tarafьnan ytterilgangə, jenevgə revolytsion bşanqanlьqtь, politik anlьlьqtь ham tenəlgan maqsatlьlьqtь henderqənlektə rena kyrə jemerə almaћьq kenulьp toralar. Qьđьl armia-proletariat revolytsiaћь mənfə jəten jaqlavsь donjala berđən-ber armia. Ul, ileveddən kesle texnika-maşina tədev, aviatsion ham ximia promьşlennostь-tьvdьrvь arqaћьnda jeneimələlek kəskə əjlende.

Donja ebtendə atьlьnьp torqan jaŋь imperialistik huqьş qurqьnьsь qarşьnda Sovettar sojuzь yđ qorqavsьlьqtь nьqьta ham uqa həzym ittergə tьrьşvsьlarqa telagan vaqьtta jemerges otpor birergə əđer.

Lakin Sovettar sojuzьnьn xalьq ara xəle nьqьnьv, unьn kəse ham qorqavsьlьqь artavđan qьna bulmanь. 17 jьl esen də SSSR xalьq ara tьnьslьqtьn bəjək faktorь buldь. Eske qar sьlьqtarь menən ədgələngən kapitalistik dəvlattər bьl faktь tanьrqa məzbyrdər. Nindəj bulћala elkən imperialistik derzava tarafьnan tapalьv qurqьnьsь ətьnda jaş gən unlagan vaq dəvlattər Sovettar sojuzь tьnьslьqtьn bşanьslь terəqe tip tanьjdar. Xatta, xəderge vaqьtta huqьştь teləmagən ber tal j elkən imperialistik dəvlattər đa, SSSR đьn tьnьslьq esən tajpь lьşhьd kerəşeven narьqlamaj qala almajdar.

Bьna ni esən proletariat revolytsiaћьnьn 17-se jьlьnda, Jevropa dəvlattərenen bətəne la tirlek SSSR đь millətlər Ligaћьna qabul itev esən tavьş birdetər. SSSR đьn bətə donja xalьqtarь arahьnda kytərelgən, nьqьnqan role şunan alldəle.

Bətə donjanьn millionlaqan xədmətsəndəre ham idelgan xalьqtarь bedđen ileveđga hoqiaћьsьlьq ham əmətlelək menən qarajdar.

Bьndan đa, nindəj bulha la qant ytte. Ber nisə jьldar bьnan elek bedđen kəs jetmədən sooruzentelar xəđer aklattege jəhətlek menən tedələlər.

Partianьn Yđək komiteti ћəm ip. Stalin initsiativahь menən, ip. Kaganovietьn turanan-tura perativ jetəkselege ətьnda bedđen qalalarđь qajtanan tədəv kyp unıştərqa ireşte. Ile bedđen qalalarь yd jedd ren ydgərtelər. Ular jaŋьrtьla, uram darь jəşel kejemgə tərənələr. Elekke keskəj mebken əjđər urnьna eşselar esən elgələ posjolktar, əjnət jaŋь jorttar, kul'tura parktarь, stadiondar, sanaturtalar, məktəptər ytələr.

Sovettar sojuzьnьn iseme bəjək d n menən qaplandь. Xatta, kyptən tygel SSSR đь artta qalqan xəjerse il tьəplagən bedđen doşmandar đa xəđer unьn nьqa tiklem kyrelmegən ke en tanьrqa məzbyrdər.

17 jьl esendə Sovettar ilenen xalьq ara xəle tamьrnan ydgarde. Sovettar sojuzьnьn asьqtnaьq doşmanlarь la unьn kytərelgan kəse menən tьəplaşergə məzbyrdər. Sovettar sojuzьnьn Qьđьl armiaћь, dinged hən hava flottarь, revolytsia tarafьnan ytterilgangə, jenevgə revolytsion bşanqanlьqtь, politik anlьlьqtь ham tenəlgan maqsatlьlьqtь henderqənlektə rena kyrə jemerə almaћьq kenulьp toralar. Qьđьl armia-proletariat revolytsiaћь mənfə jəten jaqlavsь donjala berđən-ber armia. Ul, ileveđđən kesle texnika-maşina tədev, aviatsion ham ximia promьşlennostь-tьvdьrvь arqaћьnda jeneimələlek kəskə əjlende.

Donja ebtendə atьlьnьp torqan jaŋь imperialistik huqьş qurqьnьsь qarşьnda Sovettar sojuzь yđ qorqavsьlьqtь nьqьta ham uqa həzym ittergə tьrьşvsьlarqa telagan vaqьtta jemerges otpor birergə əđer.

Lakin Sovettar sojuzьnьn xalьq ara xəle nьqьnьv, unьn kəse ham qorqavsьlьqь artavđan qьna bulmanь. 17 jьl esen đə SSSR xalьq ara tьnьslьqtьn bəjək faktorь buldь. Eske qar sьlьqtarь menən ədgələngən kapitalistik dəvlattər bьl faktь tanьrqa məzbyrdər. Nindəj bulћala elkən imperialistik derzava tarafьnan tapalьv qurqьnьsь ətьnda jaş gən unlagan vaq dəvlattər Sovettar sojuzь tьnьslьqtьn bşanьslь terəqe tip tanьjdar. Xatta, xəderge vaqьtta huqьştь teləmagən ber tal j elkən imperialistik dəvlattər đa, SSSR đьn tьnьslьq esən tajpь lьşhьd kerəşeven narьqlamaj qala almajdar.

Bьna ni esən proletariat revolytsiaћьnьn 17-se jьlьnda, Jevropa dəvlattərenen bətəne la tirlek SSSR đь millətlər Ligaћьna qabul itev esən tavьş birdetər. SSSR đьn bətə donja xalьqtarь arahьnda kytərelgən, nьqьnqan role şunan alldəle.

Bətə donjanьn millionlaqan xədmətsəndəre ham idelgan xalьqtarь bedđen ileveđga hoqiaћьsьlьq ham əmətlelək menən qarajdar.

Bьndan đa, nindəj bulha la qant ytte. Ber nisə jьldar bьnan elek bedđen kəs jetmədən sooruzentelar xəđer aklattege jəhətlek menən tedələlər.

Partianьn Yđək komiteti ћəm ip. Stalin initsiativahь menən, ip. Kaganovietьn turanan-tura perativ jetəkselege ətьnda bedđen qalalarđь qajtanan tədəv kyp unıştərqa ireşte. Ile bedđen qalalarь yd jedd ren ydgərtelər. Ular jaŋьrtьla, uram darь jəşel kejemgə tərənələr. Elekke keskəj mebken əjđər urnьna eşselar esən elgələ posjolktar, əjnət jaŋь jorttar, kul'tura parktarь, stadiondar, sanaturtalar, məktəptər ytələr.

Sovettar sojuzьnьn iseme bəjək d n menən qaplandь. Xatta, kyptən tygel SSSR đь artta qalqan xəjerse il tьəplagən bedđen doşmandar đa xəđer unьn nьqa tiklem kyrelmegən ke en tanьrqa məzbyrdər.

17 jьl esendə Sovettar ilenen xalьq ara xəle tamьrnan ydgarde. Sovettar sojuzьnьn asьqtnaьq doşmanlarь la unьn kytərelgan kəse menən tьəplaşergə məzbyrdər. Sovettar sojuzьnьn Qьđьl armiaћь, dinged hən hava flottarь, revolytsia tarafьnan ytterilgangə, jenevgə revolytsion bşanqanlьqtь, politik anlьlьqtь ham tenəlgan maqsatlьlьqtь henderqənlektə rena kyrə jemerə almaћьq kenulьp toralar. Qьđьl armia-proletariat revolytsiaћь mənfə jəten jaqlavsь donjala berđən-ber armia. Ul, ileveđđən kesle texnika-maşina tədev, aviatsion ham ximia promьşlennostь-tьvdьrvь arqaћьnda jeneimələlek kəskə əjlende.

Donja ebtendə atьlьnьp torqan jaŋь imperialistik huqьş qurqьnьsь qarşьnda Sovettar sojuzь yđ qorqavsьlьqtь nьqьta ham uqa həzym ittergə tьrьşvsьlarqa telagan vaqьtta jemerges otpor birergə əđer.

Lakin Sovettar sojuzьnьn xalьq ara xəle nьqьnьv, unьn kəse ham qorqavsьlьqь artavđan qьna bulmanь. 17 jьl esen đə SSSR xalьq ara tьnьslьqtьn bəjək faktorь buldь. Eske qar sьlьqtarь menən ədgələngən kapitalistik dəvlattər bьl faktь tanьrqa məzbyrdər. Nindəj bulћala elkən imperialistik derzava tarafьnan tapalьv qurqьnьsь ətьnda jaş gən unlagan vaq dəvlattər Sovettar sojuzь tьnьslьqtьn bşanьslь terəqe tip tanьjdar. Xatta, xəderge vaqьtta huqьştь teləmagən ber tal j elkən imperialistik dəvlattər đa, SSSR đьn tьnьslьq esən tajpь lьşhьd kerəşeven narьqlamaj qala almajdar.

Bьna ni esən proletariat revolytsiaћьnьn 17-se jьlьnda, Jevropa dəvlattərenen bətəne la tirlek SSSR đь millətlər Ligaћьna qabul itev esən tavьş birdetər. SSSR đьn bətə donja xalьqtarь arahьnda kytərelgən, nьqьnqan role şunan alldəle.

Bətə donjanьn millionlaqan xədmətsəndəre ham idelgan xalьqtarь bedđen ileveđga hoqiaћьsьlьq ham əmətlelək menən qarajdar.

Bьndan đa, nindəj bulha la aytən ber kapitalistik ilđa, unda jəşagən xalьqtarđьn şundaj kul'tura ham izadi kəstə enen yђeşe məmkinme? Sovettar sojuzьndaqь kevek, xalьq arahьnda kul'turanьn şundaj jəhət yђeve məmkin bulqan aytən il ber men!? Hər ber xeđmətsəndə eş menən belem alьv məmkinlege menən, dəvlətte idara itevgə qatnaşьv məmkinlege menən ta'min itə alqan aytən il ber men!? Nindəj bulћala aytən ber ilđa eşse ham krəstejandarđь jamaqət tormoşında qatnəşьlьq itev məmkinlegen ala alalarmь? SSSR đьn başqa berər dəvlət xeđmətsandərđen ћavlьqьn liaqlavqa, səlamət alьmlь tərbiəlevrə, məktəpkə, jal jorttarьna şul tiklem sredstvo totamь?

Bedđen ildən başqa undaj aytən il juq. Sovettar sojuzь ireşen ћьmaq şundaj gigant əlaşevđirqa, proletariat revolytsiaћь, proletariat dikiaturaћь jenməj torop, donjala ber il đə ireşə almaj.

***

Donjala 17 jьl nujь tьe sistema kerəşə. Ulardьn berehe—a egə tiklem jer şarьnьn altьnan bilş eleşən qulьnda tolqan burzuaz kapitalistik dəvlətər sistemaћь, millionlaqan eşselər, krəstejandər, xeđmətsandərgə dюşman sistema, ulardьn tir ham qandarь menən jəşagən exploatatordar sistemaћь. Bьl sistema bətə jəjđərə bujlap bydelə, yđe tьvdьrqan qarşьlьqtarь tarafьnan jemerelə bara. Kyp jьlqь avьr krizis qaћьqьnda millionlaqan massa idelə, kapitalistar ulardьn tormoş kimeldərenə həzym itelər. Burzuaz parlamentarizm xəđer kapitalistlarqa vlas ta'min itə almaj. Burzuazia ber talaj ildərđə „yđ diktaturaћьn asьqtan asьq terroristik metodtar menən haqlavqa" kysə (Stalin).

Faşizm jardamь menən burzuazia millionlaqan massanь avьavlarqa, avьvьtar bujь idelevgə qarşь ulardьn kytərelə barqan protestarьn baћьrqa tьrьşa.

Kapitalistik sistemaqa qarşь bьnan 17 jьl elek donjaqa kilgən sotsialistik respublikalar Sojuzь tora. Unьn revolytsia tarafьnan barlьqqa kilterelgən jəşəv kesterə tul şь. Proletariat diktaturaћьnьn 17 jьlь algraktə xuzalьq ham kul'tura frontlarьnda jeneveđgə baj.

Kapital ildərendə, XVII-sjezda ip. Stalin əjtkansə, massa ađьnda şturm idejalь jeteşə. Ham bьna tikiem ber vaqьtta xəđerge kevek, kapitalistik strojđь şturmlav idejalьnьn massaqa taralqanь juq ile. Fəşizm nьqьraq jьrtqьslanqan hajьn, burzuazianьn eşselər sьjafena həzyme qatьlana barqan hajьn, donja xeđmətsandərge, kapitalistik idelevđən qotolovqa ber genə jul—batşa Rossiaћьnьn eşse ham krəstejandərə a qan jul, sotsialistik revolytsia julь, Oktəbr julь bulqanlьqtь asьqraq anlajđar.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

BЬLAR BYLƏK LƏNDELƏR

Metal zavodtarьnьn, sex ham ajrьm agreg attarđьn ƃajlьq bətə sojuz konkursьna aldan jomqaq jahav ytkarelde. Hedəmtələ in ajda:

Domna sextarь arahьnda (koks menən eşlavselərdən): Kuznetski zavodь nьn, „Stalin" zavodьnьn, Maklevka, Donbasьqь „Satkin" zavodtarьnьn sextarь aldьn sьqtьlar. Aqas kymere menən eşlavselərđən: Cusovski, Satkin, Astisinski ham Zlatoust zavodtarьnьn sextarь aldan sьqtьlar.

SSSR dəvməlendə **in jaqşь domna**-Magnitogorđьn №1 me jese bulьp sьqtь. Bətəne—25 domna konkurs şart n ytəqan.

Jaŋь slyminglar arahьnda—jaŋьlardan in ajda Maklevka slyminglь, ikke slyminglardan—„Kr. Oktəbr" slyminglь para.

Qьrja jomqaq 1935 jьl qin var ajьnda janalasaq bulha la, zuri bьlardaqь in jaqşь ud rniktardь bylakiav esən xəđer yk aldьn sьqqan domna sextarьna 15 ər men hum; aqas kymerendə eşlavselərgə 5 ər men hum. Magnitogor domnaћьna 6 men hum; „Dzirzenski" marten sexьna 10 men hum h.b. ilk kyp bylaktər alldələnde.

Eşse jaştər sportakiadaћь

16 parovoz remontlandь

Urta Azia timer julьnьn „Kr. Vostok" zavodь oktəbr ba ramьna qarata 16 parovoz kapital remontlan sьqardь. Bьnьn ebtenə 2 parovoz urtasa remontan, 2 parovoz aqьndəqь remontan sьqtьlar.

Eşselərden jorttarьna elektordar ytkarelə. 80 udarniktьn jortona remont jahaldь. Sextar bətəne lə aqartьldьlar.

KƟNBAJЬŞ—SEBER igen tapşьrьvđь tamamlanь

Kənəbajь Seber krajь 1 no jəərqa igen tapşьrьv julьq planьn tulьћьp ytənc. Oşo kendə har ber ajrьm rajon, ajrьm sovxoz ham kolxozdardь tulьrtьv esən sarahь kyrela. Igen hatьp alьvdar başlandь.

TƟRKIƏ ZAKAZЬ YTƏLDE

Leningradtaqь „K. Marks" isemendəqe zavod Tərkiələ halьna torqan tikstel komplnatьna tilgən oborudovanialar zakazьn eşlap bətərdə. Bətəne—157 dana tarav maşinaћь,68 dana ere vater eşlande.40 vater jeneveide inde. Qanul komissianь ham eksportiz maşinalardьn sьjfatь ham tьşqь kyreneştere tulь qənaqətlənerlek tip tapьt.

JAQŞЬ UDARNIKTAR HAJLANALAR

Ivanof elkəhendə avьl sovet tarьna janьnan hajlavdar başlandь. Avьl sovetьna in jaqşь udarniktar hajlanalar. Govrilovo-Jamski rajonь Nikulin sovetьnda in berense deputat itep, ber avьđđan udarnik-kolxozsь Kuznetsof hajlandь Rastov rajonь Vasilkovski avьlьnda jaŋь sovetqa 9 udarnik hajlandь. Şul uq avьl sovetь „Podvodnik" kolxozьnda jaqşь eş əve esen MTS tarafьnan avьlaћanan udarnitsa Krepьşova hajlandь. Kostroma rajonь „Novaja zezn" kolxozьnda Jaŋь avьl sovetьna—1935 jьl klub halьrqa, kolxozdarđьn bətənendə lə qьđьl meşeştər asьrqa quşьp zakaz birelde.

ADAQQЬ POROXOD

Arxangil portь sit ildərgə aqas odatьv eşen sroqьnan alda tamamlanь. 4 nojəərđə aqas tejəqən adaqqь paroxod julqa sьqtь. Navigatsia başlanqanь birle zagranitsaqa bətəne 524 paroxod odatьldь. Şulardьn bətəne lə sroqьnan alda odatьldьlar.

JAŊQЬЬAQTAR KOLXOZQA INƏLƏR

Belorusianьn Vixovski rajonьndaqь kolxozdarqa hunqь dyrt aj esendə genə 6 men jauqьđaq aqqa bulьp inde.Minski rajonьnda oktəar ajьnda 4 jaŋь kolxoz ojoştoroldo. Bulardan tьş 700 jauqьđaq kolxozqa indelər.

JELƏKTƏR IKENSE QAT ƏLGƏRƏ

Urta Volga krajь Ul'janof rajonьndaqь kolxozdarda quraj jelage ikense tapqьr əlgərə başlanь. Kolxoz bada ьna jaŋь jeləktər sьqьrьla başlandь. Bьn daqь klimat şaritarьnda quraj jelagenen massovьj kyləmđə ikense tapqьr əlgərəve ək nirək bula torqan vaqiqa.

Bөjөk sotsialistik tөđөlөştөŋ aldınqı kөrөşsөlөrөnө bol'şevistik sөlөm!

BERENSE BIŞ JıLLıQTA BAŞQORTOSTAN PROMıŞLENNOSTЬ

1928-29	1932

35 jaŋı promışlennost predpriyatiı hь ekspluatatsiqa eirelde. 10 promışlennost predpriyatiehь 80 pr.qa rekonstruktirlaştırıldь.

—□—

1927-28 jıl Başqortostanda 23 elektrik stansa bulha, 1934 jıl 53 kө jette.

—□—

Promışlennostьn tөp fondь, 1975 jıl 1 oktəbrenө 234386 meŋ hum bulha, 1933 jıl oktəbrenө 968313 meŋ humqa jetөp, 4 tapqır arttь.

—□—

Ere promışlennostьn valovaj produksiahь (aqas әđerlәvđәn başqa, 1926-27 jıl xaqь menәn) 1923 24 jılqa qaraqanda, 1933 jıl 142800 meŋ humqa jetөp, 7 tapqır arttь.

Kapital halınışь

1928-29 jıldarđa, Be ore t metallurgia zavodьna 2186.8 meŋ hum kapital halınha, 1932 jıl 8685,2 meŋ hum kapital halındь.

—□—

1928 29 jılda tөđөlө metallurgiaqa 877,3 meŋ hum kapital halınha, 1932 jıl 10987,2 meŋ hum halındь.

—□—

1928-29 jılda rudoupravlenie predpriatielarьna 234,8 meŋ hum kapital halınha, 1932 jıl 3299 meŋ hum halındь.

—□—

1928-29 jılda, Strojmat tөđөlөşөnө 45.5 meŋ hum kapital halınha, 1932 jıl 597 meŋ hum halındь.

—□—

1928 29 jılda, işemdaj neft razvedkalarьna 1 hum da kapital halınmaqan bulha, 1932 jıl 5368 meŋ hum halındь.

—□—

1928-29 jılda Başxromit tөđөlөştөrenө 119 meŋ hum kapital halınha, 1932 jıl 762 meŋ hum halındь.

—□—

1932 jıl Motor zavodь tөđөlөşө qđьvlandьrıldь, 5464 meŋ hum kapital halındь.

—□—

1928-29 jılda, jeŋel promışlennost xalıq komissariatь predpriatielarьna 401 meŋ hum kapital halınha, 1932 jıl 3188,7 meŋ hum halındь.

—□—

1928-29 jılda, urman promışlennostь xalıq komissariatь predpriatielarьna 577 meŋ hum kapital halınha, 1932 jıl 12069,3 meŋ hum halındь.

—□—

1928-29 jıldarđa, tөminat xalıq komissariatь predpriatielarьna 260,5 meŋ hum kapital halınha, 1932 jıl 4918,4 meŋ hum halındь.

Valovoj produksia

1928-29 jıldarđa, qara metallurgia 1926-27 jılьŋ xaq menәn 17276,9 humlıq produksia birhә, 1932 jıl 20530,0 humlıq produksia birđe.

—□—

1928-29 jıldarđa, tөđөlө metallurgia 1926-27 jılьqь xaq menәn 3581,6 humlıq produksia birhә, 1932 jıl 5073,2 humlıq produksia birđe.

—□—

1928-29 jıldarđa, stroj material trestь 1926-27 jılьqь xaq menәn 402,8 humlıq produksia birhә, 1932 jıl 742,8 humlıq produksia birđe.

—□—

1928-29 jıldarđa, urman hәm aqas jarьv promışlennostь 1926-27 jılьqь xaq menәn 5249,8 meŋ humlıq produksia birhә, 1932 jıl 6958,7 humlıq produksia birđe.

Kadrđar

1933 nөө jıl Başqortostan juqarь uqьv jorttarьnda 1599 kөşө uqьnь. Şunan başqortlar 28,9 pr. tөşkil itteler.

—□—

1933 jıl Başqortostan texnikumdarьnda 8157 uqьvsь bulıp, şunan başqortlar 31.8 pr.. Rabfak arđa 2287 uqьvsьnьn 30,5 pr.tьn,FZU hәm sovxoz mәktөptөrendөgө 4078 uqьvsьnьn 40,8 pr.tьn başqortlar tөşkil ittelөr.

—□—

Başqortostan neft texnikumьndь başqort uqьvsьlarь 33,4 pr., ә Motor zavodь FZUnda 59 pr. tөşkil itөlөr.

—□—

1932-1933 jıl massovıj kvalifikatsia kurstarьnan 29,409 kөşө ytkөrelep, şunьŋ 38 pr.tь başqort uqьvsьlarь buldьlar.

—□—

1933 jıl Başqortostan promışlennostь predpriatielarьnda başqortlar 6044 kөşөgө jetөp, dөjөm eşsөlөr hanьnьn 21,1 pr.tьn tөşkil ittelөr.

BөJөK IKE UNJETE

Ike un jete. Berensehe — tarqalqan, jemerelgөn, jılөr aqьl, tulqьnlanqan kapitalistik; ikensehe —kөndөn-kөn kytөrelgөn, milliondar kөsө berlөştөrelgөn jenevse sotsialistik ildө ytkөn 17.

Ike unjete, ike kөşө. Berensehendө — jөtim, as, batrak, tapalqan, nadan, bөtkөn; ikensehendө — qьđьl armies, uqьvsь, predsedatel, direktor, tөrbiөlө—belemle ytkөn kөşө. Ike un jete-34.

Өlө it kombinatь direktorь Ip. **Qilazedtinьf.**

Utьđ dyrt — elekke batrak, xәderge direktor **Qilazetdinef** qemerө. Ul qemerđөn revolytsiaqa tiklem bulqan jıldarь qajqьqa, jөşkө, ilavqa; hunьnan şatlıqqa, yөevgө, dөrtkө bөjlөngөndөr. Qajqılar — Qilazetdinef manlajьnda jьrtqьs jomqiat adamьnьn qatmarlь jьjarsьqtarьn qaldьrqandar. Tөrөn soqordar menөn tynөrөk bit tirehenө — tybөngө huđьlqan jьjarsьqtarđa avьr jıldarđьn өse bildөlөre, jөşerenөlөr.

Lөkin juqqa. Ike tormoşton jөşerengөn bildөlөren, sotsialistik irek, bөjөklө jөşөv jenellektөre jenөlөr hәm manqajđьn alьđ eleştөrenө etөp teşөrө baralөr.

Kөşө jөđendөgө bildөlөr kerөşө — jerekkө bөjlөnөlөr. Jerөk asьvlь la, şatlıqlь la bula. Fөxiş bөjđar, kapitalistar proletariat menөn ujnanьlar. Mьtөqьlanьlar, qatь jөergө taşlanьlar. Şuqa la jerektөrđө asьv tulqьnlanđь. Şuqa la jerөk tulqьndarь barrikadalarqa, akuptarqa jөşeldөlөr hәm kapitalqa qarşь kөrөş өsөn kommunistar partiahь ergөhenө tuplanđьlar.

Qilazetdinef tөnderlө jerөge asьvlь bul tь. Ul jөşlegenө qaramaьtan 19 jılda uq qьđьl armiaqa kitte hәm partia saihna inde. Batrak jerөge armanan, kommunistar partiәhnan, sovet xekymәtenөn genө hularlıq hava, jөşarlь kөđөq ala aldь. Jerөktөn asьvlь tөeve, jөşөvle, ujьnlь tiөevgө әjlәnde. Uqa 17 jıl. Uđqan 17 jıl batrak, nadan başqort Qilazetdinef'e eşmөkerle direktorlьqqa kytөrđe.

Qilazetdinef-direktor. Lөkin qul qujөp ulьtьvsь qөna tyөl, bьsьn udarnik, kyrenekle qьđьl direktor. Qilazetdinef өptөş 1931 jıl VKP(b) Өlkө komitetь qararь menөn Paltavaqa it kombinattarь direktorđarь kursьna jenө relde. Kursь bөtөrөp qajtqas ta, Өlө it kombinatьna direktor tөp qulьldь. Unь bөtө Өlө itselөre menөn tulqan jemerek, bьsьraq kombinat qarşılanь.

Hөr minuть partia eşenө bil relgөn hәm partianьŋ general hьđьqьn ytkөrevđө totanaqьhьnalqan bol'sevik Qilazetdinef qalьtrap qalmanь. Kombina qa kilgөs tө sextarqa teştө hәm eşsөler arahьnan sьqmanь. Sexta eşlөne, sextan torop jetөkselek itte. Eş nigeđenө proletariattьn bөjөk dahie ip. Stalindьn tarixi 6 kyrhөtmөnen alьp, doşmandarqa, bьsьraqlьqqa hөzym ojoştorđo.

Kombinatta juqarь burlıq: ken hajьn 20 lөp kөşө itek qunьsьna, sөs tөrөmenө it tultьrьp sьqalar. Qilazetdinef mөs'әlөne qatь qujđь. Ber smenala eşlөvse 42 bur bөlgөste, elekke itselөrđө qьvьp sьqarđь. Yđe kolxozqa barьp eşsөler alьp kilde. Derөb, kolxoz-ьlar başta kөngө 20 genө baş mal hujđьlar. Lөkin sьjnfi totanaqlь, eşkө birelgөn elekke batraktar hujьv texnikahьn jәhөt ydlөştirdelөrhujьvđь 90 başqa jetkerdelөr. Kombinat: Xuzin, Mөxөmөtşin, Vөlejef kevek juqarь eş sьjfatь bira torqan udarnik mal hujьvsьlarqa ejө buldь. Şulaj itөp ber jıl tlqөndө kadr mөs'әlөhe xөl i elde hәm kombinattan bөtө sit elementtar qьđьrьqlap sьqarьldь.

Eş normahь bulmanь. Qilazetdinef mal hujьv normahь inderde. Sьjnfi jat elementtar nomauqa qarşь kөrөş başlanьlar Lөkin buldьra almanьlar. VKP(b), Өlkө komitetь hәm xөkymөtten jaqьn jөrđamь nigeđendө kombinat juqarьnan-juqarьqqa, xatta **bөtө sojuz qьđ-l taqtahenө** kandidatlьqqa tiklem kytөrelde. Kandidatlьqtь aqlarlьq handar bar.

Bьna: 1931 jıl ber hujьvsь 5 susqa,7 hөjьr, 22 harьq hujha, bьjьl 33 hөjьr, 64 harьq, 24 susqa huja. Eşlөp sьqarьv ytkөn jılqa qaraqanda 25,30-jılqa qaraqanda 40 pr.qa artь. Rubsovoj hәm xoledsovoj sextar halьna. Ular elek pamojqa taşlanqan tojaqtarđь, ittөrđe esөgelөrđe fajdalanьv arqahьnda jь.qa 50 meŋ hum fajda birelөr.

1930 jıl kombinat 80 meŋ seniner it sьqarьrqa teşeş bula. Şunьŋ 5600 senineгь tulmaj. Sөnki ađьq juqlьqtan mal tere avьr bqьn juqalta. **Bьjьl ber kilo la it juqalmanь.** Sөnki өsөn kyp, jıl өjlanөlөnө jeterlik 700 tonna zapas bar. Eşselөr tormoşo jaqşь. 100 ga qala ergөhe xuzalьqь hәm stolovoj eşlөj.

Sextar al sөsөktөr esendө ultьralar. Ber jılda qьna 800 humlıq gөl yrsetelө. Eşselөr suvotilqь menөn 4800 humlıq baqsa eđelө. **Komuinat bөjөk Oktөar bajramьna oktөar Proizvodstvo planьn** 108 **pr.qa ytөp kilө. Ber genө kilo la arak bьqarmaj hөm it bөđolmaj.** Kombinat tađalьq jaqьnan juqarь kyrөtkestөr bira. Eşselөr sanitaria minimumьn ytalөr hәm patşalьq qaldьqь nađanlьqtь bөterөp, 4 jıllıq mөktөp dөvmөlendө bөlem alalar.

Eşselөr menөn ber qatarđan Qilazetdinef tө ytө—uqьj. Kombinattьn texnikahьn ydlөşterө. Bөtө eske rissurstarđь hunqь noqtaqa tiklem mobilizovajt itө. Kombinatta elek il it kөnө alha, xәder qan, xolodnьj, eksport esөge, hөjөk, tojaq, maj ala.

Avьrlıqtar jөnel gerө birelmөnelөr. Qilazetdinef yđenen 4 jıllıq kerөşendө kypte kyrde. Itkө kombinattь baş tybөn әjlanderđe. 34 jılda qөna 110 meŋ humlıq kapital remont ytkөrde. Bişjıllıq arala ber genө ken dө sextan sьqmanь hәm ber jılda la jıl itmөne.

Qilazetdinef kombinattьn өsөne. Ul qalaqa sьqqan arala la eşselөr arahьnda hyđtөr kitө:

— Qasan qajtьr ikөn. Bөgөn indөj janьlьq klier ikөn.

Ike un jete ytkөn qьđьl direktor-danь Lenin partiahь jetakselege attьnda elgөlөr birevse bol'şevik kerөşөe jaratbildь. Sөnki Qilazetdinef oktөabrьn ytkөrgөn janь jetakse. Undь bjurokratlьq, kyd nujavsьlьq, nasar menөsөbөt, aldav juq. Ul tura, konkret eşie ydlөşterevse janь kөşe.

Bөđđen tormoş baj hәm kyp ta la. Kөşlө, davьlь, xөrakatle. Qilazetdinef yđenen hiđqer aqьlь menөn davьlda, xөrөkattө artta qalmaj, tөrөnmөj, dөrөb bara. Mөs'әlөne sisө n lө. Bol'şevistik kөrөş traditsiahьn bөtө xuzalьq vaqlьqtarьna tiklem kysөra

Şuqa la ul—oktөabr direktorь, kombinat kapitanь, maqtala, kyp tapqьr bylөklөnө. Qilazetdinef jөrөgendө ber genө tnev, ul dasьjnьf şatlıqь. Sөnki sьjnьf ytөrgөn sьjnьf keşehe-sьjnьf esөn g nө tьrьşa.

Bol'şevistik bьvattьn hьnalqan qьđьl direktorь, jөşөl eşlөvse 42 bur bөlgөste, elekke itselөrđө qьvьp sьqarđь. Yđe kolxozqa barьp eşselөr alьp kilde. Derөb, kolxoz-ьlar başta kөngө 20 genө baş mal hujđьlar. Lөkin sьjnfi totanaqlь, eşkө birelgөn elekke batraktar hujьv texnikahьn jәhөt ydlөşterdelөrhujьvđь 90 başqa jetkerdelөr. Kombinat: Xuzin, Mөxөmөtşin, Vөlejef kevek juqarь eş sьjfatь bira torqan udarnik mal hujьvsьlarqa ejө buldь. Şulaj itөp ber jıl tlqөndө kadr mөs'әlөhe xөl i elde hәm kombinattan bөtө sit elementtar qьđьrьqlap sьqarьldь.

Eş normahь bulmanь. Qilazetdinef mal hujьv normahь inderde. Sьjnfi jat elementtar nomauqa qarşь kөrөş başlanьlar Lөkin buldьra almanьlar. VKP(b), Өlkө komitetь hәm xөkymөtten jaqьn jөrđamь nigeđendө kombinat juqarьnan-juqarьqqa, xatta **bөtө sojuz qьđ-l taqtahenө** kandidatlьqqa tiklem kytөrelde. Kandidatlьqtь aqlarlьq handar bar.

Bьna: 1931 jıl ber hujьvsь 5 susqa,7 hөjьr, 22 harьq hujha, bьjьl 33 hөjьr, 64 harьq, 24 susqa huja. Eşlөp sьqarьv ytkөn jılqa qaraqanda 25,30-jılqa qaraqanda 40 pr.qa artь. Rubsovoj hәm xoledsovoj sextar halьna. Ular elek pamojqa taşlanqan tojaqtarđь, ittөrđe esөgelөrđe fajdalanьv arqahьnda jь.qa 50 meŋ hum fajda birelөr.

1930 jıl kombinat 80 meŋ seniner it sьqarьrqa teşeş bula. Şunьŋ 5600 senineгь tulmaj. Sөnki ađьq juqlьqtan mal tere avьr bqьn juqalta. **Bьjьl ber kilo la it juqalmanь.** Sөnki өsөn kyp, jıl өjlanөlөnө jeterlik 700 tonna zapas bar. Eşselөr tormoşo jaqşь. 100 ga qala ergөhe xuzalьqь hәm stolovoj eşlөj.

Sextar al sөsөktөr esendө ultьralar. Ber jılda qьna 800 humlıq gөl yrsetelө. Eşselөr suvotilqь menөn 4800 humlıq baqsa eđelө. **Komuinat bөjөk Oktөar bajramьna oktөar Proizvodstvo planьn** 108 **pr.qa ytөp kilө. Ber genө kilo la arak bьqarmaj hөm it bөđolmaj.** Kombinat tađalьq jaqьnan juqarь kyrөtkestөr bira. Eşselөr sanitaria minimumьn ytalөr hәm patşalьq qaldьqь nađanlьqtь bөterөp, 4 jıllıq mөktөp dөvmөlendө bөlem alalar.

Eşselөr menөn ber qatarđan Qilazetdinef tө ytө—uqьj. Kombinattьn texnikahьn ydlөşterө. Bөtө eske rissurstarđь hunqь noqtaqa tiklem mobilizovajt itө. Kombinatta elek il it kөnө alha, xәder qan, xolodnьj, eksport esөge, hөjөk, tojaq, maj ala.

Avьrlıqtar jөnel gerө birelmөnelөr. Qilazetdinef yđenen 4 jıllıq kerөşendө kypte kyrde. Itkө kombinattь baş tybөn әjlanderđe. 34 jılda qөna 110 meŋ humlıq kapital remont ytkөrde. Bişjıllıq arala ber genө ken dө sextan sьqmanь hәm ber jılda la jıl itmөne.

Qilazetdinef kombinattьn өsөne. Ul qalaqa sьqqan arala la eşselөr arahьnda hyđtөr kitө:

— Qasan qajtьr ikөn. Bөgөn indөj janьlьq klier ikөn.

Ike un jete ytkөn qьđьl direktor-danь Lenin partiahь jetakselege attьnda elgөlөr birevse bol'şevik kerөşөe jaratbildь. Sөnki Qilazetdinef oktөabrьn ytkөrgөn janь jetakse. Undь bjurokratlьq, kyd nujavsьlьq, nasar menөsөbөt, aldav juq. Ul tura, konkret eşie ydlөşterevse janь kөşe.

Bөđđen tormoş baj hәm kyp ta la. Kөşlө, davьlь, xөrakatle. Qilazetdinef yđenen hiđqer aqьlь menөn davьlda, xөrөkattө artta qalmaj, tөrөnmөj, dөrөb bara. Mөs'әlөne sisө n lө. Bol'şevistik kөrөş traditsiahьn bөtө xuzalьq vaqlьqtarьna tiklem kysөra

Şuqa la ul—oktөabr direktorь, kombinat kapitanь, maqtala, kyp tapqьr bylөklөnө. Qilazetdinef jөrөgendө ber genө tnev, ul dasьjnьf şatlıqь. Sөnki sьjnьf ytөrgөn sьjnьf keşehe-sьjnьf esөn g nө tьrьşa.

Bol'şevistik bьvattьn hьnalqan qьđьl direktorь, jөşөl

SSSR EŞSELƏRE
MUL HƏM KUL'TURALЬ TORMOŞQA AJAQ BAĐTЬLAR

Kapitalistik tөrtip xөkem hergөn proizvodstvo şarttarьnda eşse sьjnьftьn tormoş kimөle kөrөk saqьştьrmalь hәm kөrөk absolyt rөveştө bulhьn, sistemalь tybөnlөşө bara. Bьl xөl kapitalistik ildөrđөge eşselөrđen ylev tөren, sirlөvđөren hәm xөjerselekkө qalьvđьrьn kөsөjtevgө taban bara. Eşse sьjnьftьn sistemalь rөveştө xөjerselekkө teşeven xatta b rzuazianьn rөsmi statistikahь la jөşerө almaj Bьl tөngөlle, kapitalistik ildөrđө proletariattьn xөjerselөne. turahьnda mөqiym Germania statistige Kucinski tarafьnan kilterelgөn sifьrđar bына nөmөlөr kyrhөlө'ar: Әgөr Germania proletariatь tөp massahьnьn 1900 jıldqь real eş xaqь 100 dep alьnha, ul 1913 jılda 54 tөşkil itө. Tirөk 1924-1933 jıldar arahьnda real eş xaqь 1897 1902 jıldar arahьndaqь eş xaqь kimөlenөn 14 pr. qa kөm bulqan. Amrika quşma şarttarьndaqь tөp eşse ər massahьnьn 1928-1933 jıldar arahьndaqь real eş xaqь 1897-1903 jıldarđaqь eş xaqь kimөlenөn 24 pr. qa kөm bulqan. Fransia 1932-1933 jıldar arahьnda real eş xaqь 1895-1903 jıl lar kimөlenөn 6 pr.qa kөm bulqan.

Eşselөr sьjnьfьnьn tormoşo nasarlanьvь hәm xөjerselektөn yөeve, fөqөt kapitalistik krizistar dөvere өsөn genө xarakterlь bulqan xөl tygel. Proletariattьn xөjerselөneve xatta kapitalistik xuzlьqtьn kytө elev osoronda la bula. Sөnki eşse sьjnьftьn xөjerselөneve-kapitalizm dөn jөşav hәm ytөv zakonь.

Sotsialistik xuzlьqta bөtөnlөj tkense karilna. Bөđđen ilespeđđө „proizvodstvonьn ytөve kapitalistik tabьştь tөmin ltev, hәm konkurensta prensepenө tygel, a planlь jetөkselek hәm xeđmatsөndөrđen material-kul'tura kimөlen sistemlь kytөrev prensepenө bujnondorolqan" (STALIN).

Esselөr sьjnьfьnьq tormoşon jөqşьrtьv өsөn sovet vlasьnьn berense ađьmdarьnan uq sistemь kөrөş başlьna. Lenin tarafьnan imzalanqan tөvge dekrettarđan berөvhe 8 saqөtlek eş kөne turahьndaqь dekret, bulđь. Oktөar revolytsiahьnьn berense ajđarьndь uq torlaq fondьn natsionalizirlav eştire torlaq xөlen kyđgө kyrenerlejaqşьrtьvqa mөmkinselek bildө. Sotsial straxovanie hәm xeđmөte haqlav eştare nbqlь nigeđgө nađtьrьldь hәm ular proletariat dөvletenen yđ eşenө әjlөndelөr. Lөkin grazdandar huqьşь şarttarь, revolyisiaпьn berense jıldarьnda proletariattьn tormoşo nigeđenөn alьp jaqşьrtьv memkinlegen qьrqa siklөnelөr. Eşse sьjnьfьnьn barlьq kөsөn sarьi itevgө qaramaьtan, bьl osorđa real eş xaqь saranьđ tynөnөjergө jeteş ine. Grazdandar huqьşь bөtkөndөn hun xalьq xuzalьqьn ajaqqa nađtьrьv julьnda alqa barqan hajьn proletariattьn tormoş kimөle tajşanьvhьđ sistemlь ytө başlanь.

Xuzalьqtь torqođov osoronon adaqьnda inde eşse sьjnьftьn real eş xaqь huqьşqa tiklem bulqan kimөldөn juqarьlaştь.

Berense 5 jıllьq osoro—eş xaqьnьn hәm eşselөr tormoşo tөđөlөvđen artaban ytөv osoro bulđь. Bьl yөeşte xarakterlav өsөn tybөndөje xөlde itkө alьv jetş: berense 5 jıllьqtьn ađaqtarьnda ilebөđđөge xalьqtьn qьrqьv ytkөn doxodlarь esendө eşselөr sьjnьfьnьn өleşe—28 jılđaqь 35,6 pr. tan 1932 jılda 55,7 pr. qa jette.

Sotsialistik industrialaştьrьv hәm kollektiflaştьrьv nigedendө beđ qalala eşhedlekte hәm avьlda pauperizmdь qөna tygel, bөlki bьl kyrneştөrđe tьvđьra torqan sөөptөrđe tө bөtөnlөjgө bөtөrđөk. Sovettar sojuzьnьn eşse hәm kerөştejөne eşhedlek, xөjerselek hәm asьq qurqьnьstarьnan qotqarьldьlar.

Berense 5 jıllьqta bөđđen predpiatielarđa 7 sөqөtlek eş kөne inderelde.

Eşselөr hәm xedmөtkөrđөr hanь 1928 jılqь, 11,5 — milliondan 1933 jıl adaqьnda 22 millionqa tiklem ytte. 1928 jılda 8 milliard 158,8 million hum tөşkil itkөn eş xaqь fondь taqьla ytөp 1934 jılda 40 milliard hum tөşkil itө.

SSSR đa eşse sьjnьftьn torlaq şarttarь nigeđenөn alьp ydgөrđe. Qalalarđa torlaq majdanь 1928 jılqь 126,46 million kv. metrdan 1932 jıl adaqьnda 185,1 million kv. metrqa, 1933 jılda 191,5 million kvadrat metrqa jette.

Dөjөmlөşterelgөn sektor bujьnsa torlaq tөđөlөşөnө berense 5 jıllьq esendө 4 milliard humdan artьq kapital totoldo. Xөder eşselөrđen tөp kadrdarь yđ aydzettөrenen 4-5 pr-tьn qьna kvartir tylavenө totalar hәm jaqşь oqramallandьrılqan kvartirdarda toralөr. Ө şul uq vaqьtta kapitalistik ildөrđөge eşselөr, nasar qьna torlaq өsөn dө yđđөrenen unan başqa la tybөn eş xaqtarьnьn 15 pr-tь samahьn tyləjđөr.

Berense 5 jıllьq esendө hәm ikense 5 jıllьqtьn tөvge ike jıl esendө xeđmөtsөndөrđe kommunal xeđmөtlөnderevđe jaqşьrtьv hәm qalalarđь rekonstruktirlav buihьnsa qajat tө đur eştөr ytkөrelde. 73 qalala vodoprovod tөđөldө, 20 qalala kanalizatsia ytkөrelde, 11 qalala tramvaj hәm 77 qalala avtobus juls inderelde. Eşsөndөrđe kommunal xeđmөtlөnderevgө berense 5 jıllьq esendө 1 milliard 948 million hum totoldo, bьlуqasa bulqan 5 jıllьqqa qarөqanda 3 tapqьr artьq tigөn hyđ.

Qalalarđa jөmөqөt tuqlanьvьna bьqtьrьlqan eşse hәm xedmatkarđөrđen hanь (Sentrosojuz hәm Narkompişceprom sistimьnda) 1928 jıl adaqьndaqь 750 meŋ kesenөn 1932 jıl adaqьnda 14 million 800 meŋ kesegө, jөnni 20 tapqьr hәm jıl adaqьndaqь hәm 1934 jıl esenda, tuls bulmaqan maqlymat bujьnsa, 17,5 million kөşegө jetkerelde.

Berense 5 jıllьq davamьnda eşsөndөrđe miditsina jarđamь menөn xeđmөtlөnderev kyđgө kyrenerlek jaqşьrđь: havlьq haqlavqa totolqan summa 5,4 milliard hum taşkil itө.

SSSR esse sьjnьfьnьn tormoşon jaqşьrtьv elkөhenda sotsial straxovanie đur faktor bulьp tora. Berense 5 jıllьq esendө sotsial straxovanie fondь 4 tapqьrđan artьq ytte — 1928 jılqь 1 milliard 50 million humdan 1932 jılda 4 milliard 400 million humqa jette. 1933-jılqa narata plan bujьnsa 4 milliard 431 million hum itөp bildөlөngөn sotsial straxovanie bydzite olandan artьq ytөlөp 4 milliard 760 million humqa jette. 1934 jıl sotsial straxovanie 5 milliard 50 million humqa barьp jetө.

Esse sьjnьftьn material hәm kul'tura kimөlen kytөrev өsөn proletariat dөvlөte jıl haiьn qajat đur rasxod tota. Bьl rasxodqa 1928 jılqь 939.3 million hum, 1932 jılqь 4 milliard 308,4 million hum hәm 1933 jılqь 4 milliard 986.2 million hum urnьna 1934 jılda 5 milliard 823,1 million humqa barьp jetө.

Berense 5 jıllьqtьn unьstarь —esse sьjnьftьn tormoş kimөlen taqь la nigeđđen jaqşьrtьv өsөn bөtө sarttarđь tьvđьrđь. VKP(b) nьn XVII sjezdь ikense 5 jıllьqta esselerđen real eş xaqьn ike tapqьr ytөrev burьsьn qujđь.

Kommunistar partiahьnьn hәm unьn bөjөk julbasьhь Stalin iptөsten jetakselege aђtьnda esse sьjnьf proletariat revolytsiahьnьn 17 jıllьqьna sotsialistik tөđөlөsten bөtө fronttarьnda la elgөselgөn qajat đur unьştar menөn kilө.

OKTƏBR JƏŞTƏŞE

Davьlь jıldarđьn tirөlgөn kendare. Qaranqь, ođon ten. Ađ havalь bөlөkөj sitөn өj ilanь. Kyđđөr qalьn ayrөlөlөrđen halьnqan erlөktөrgө qarap jөşlendelөr. Qajnar jөştөr as sьrajlь, tulьlqьn kapitalistik stroj batrak lьq avьrlıqь alqan alтөr aujlap huđьldьlar đa, jer ildөngө tamdьlar. Kyp jaş bөrtөktөreasьvlь qan tamьđarь menөn jalqandьlar. Aqьvlanqan qandar jerөk tlaeşen tuqtattьlar. Jomoşaq jeldөr ьnqьraşa-ьnqь-

Өlө it kombinatьnьn tire tođlav sexьnda prolorg—in jaqşь udarnitsa—ip. **Qajumьva Mahira**

raşa qarьndьq tөđerө aşa qajqьlь ylem xөbөre alьp kitteler.

Sitөn ejđө 3 vaqtqa bulьdь. As tormoşton laqnatle tif avьrьvьnan bđalanqan ata, әsө yldө. Hәm tap şul kendө **Mahira** tьvđь.

Uqa 17 jıl, 17 jıl ata-әsөnөn bvqan kendө yk jatim qalqan Mahiranьn hәm sotsialistik oktөar revolytsiahьnьn jөşe.

Bөgөn 2 jөştөş. Juq, ike genө tygel, oktөar menөn ber jөştөge milliondar bajram ittөler.

Qajumьva Mahira şularđьn berehe. Oktөar jөştөşenen qьđөqa qemerө avьr hәm şatlıqlь. Tөvge kөndө jatim, kөşe tөrtөhe hәm batraktqta, 30 jılđan hun mөktөp hәm kombinatta ytalөr.

Mөktөp-komainat. Komainatmөktөp. Kapitalistik tөđөlөştөn jemerelev jarьnda tьvqan, bol'şevistik jıldarđan berense kөşehe şat:

Ninө şatlanmahьn, heđ ber genө tapqьr davьlь jıldar jөştөşenө qaraqьđ. Ul jarьm as xөldө it kombinatьna kilep inde. Başta in tybөn xeđmattө buldь-qolaq ettө. Hөr ber nөmөgө đur telөk menөn qaraqan Mahira iqlandar uqьp. jađьv ydlөştөrđe hәm FZU betөrep sьqtь. Jabaj eşsenөn-starşi eşsegө kytөrelde.

Tarix ođon tygel. Lөkin xeđmөtkө namьđ menөn qaravsь, kyrenekle kөşe tarixь. Mahira tire tođlav sexьnda kyrenekle udarnitsa. Tire tođlav sexь kombinatta berense sex. Mahira sextьn starşi eşsehe hәm profsojuz ojoştoro.sьhь.

Mahira sexte sanitaria jaqьnan in juqatь kimөlgө kytөrevgө, eş-elөrđen nadan bөqьn bөterevgө hәm gazetalar jөđđьrьvqa irөşle. Zadaniehь 450 harьq tirehe tođlav urnьna 700 đe jetөrep rekord birde. Dyrt tapqьr aqsalata, ber tapqьr pocot yramotalьq menөn ayrөlөndө. Ber genө tienen dө sьjlatьn bođa nь hәm ber genө kendө la proqul jahiqanь juq. Hөđemtөlө kombinatta kyrenekle kөşe isemen aldь.

Ejje, Mahira texnikanь ydlөşterev, kөşelөrđe qajtanan tөrbөlөv bьvatьnьn kyrenekliehe. Biş jıllьqtьn natьrь. Maturđanmatur, jaqtьnan jaqtь bьsьn tormoşto qajtanan tөđөvselөrđen, beton, stal', timer juldarьnьn aldьnqь kөrөşsehe.

Davьlь jıldar qьđь-Stalin skladkahьnьn janle keşehe-kombinat kyrenekle udarnitsahьnьn juls oşolej.

AVЬR PROMЬJŞLENNOSTЬŊ VALOVƏJ PRODUKSIA DINAMIKAHЬ

1932	1934

1932 jıl Strojmat trestь 1926 27 jıl xaqь menөn 641.8 meŋ humlıq produksia eşlөhө, 1934 jılđьn 9 ajьnda 423,8 meŋ humьq produksia өşlөne.

—□—

1932 jıl Beloret ruda upravlenieнь 1926-27 jıl xaqь menөn 1540 meŋ humlıq produksia birhө, 1934 jılđьn 9 ajьnda 573,2 meŋ humlıq produksia birđe.

—□—

1932 jıl metallurgia zavodtarь 1926-27 jıl xaqь menөn 15298 meŋ humlıq produksia sьqarhalar, 1933 jılđьn 9 ajьnda 12446 meŋ humlıq produksia sьqarđьlar.

—□—

1932 jıl Işembaj promьjslohь 3379 tonna neft sьqarha, 1934 jılđьn 9 ajьnda 32 meŋ tonna neft sьqarđь.

—□—

1932 jıl naqьr promьjslennostь 2796 tonna naqьr iretha, 1934 jılđьn 9 ajьnda 4 meŋ tonna naqьr irette.

—□—

1932 jıl zadanienьn 134 pr. dөvmөlendө altьn jьvalha, 1934 jılđьn 9 ajьnda 1932 jılqa saqьştьrqanda 316 pr. altьn jьvalьь.

—□—

Dөjөm promьjslennost 1932 jıl, 1926-27 jılьqь xaq menөn 47712 meŋ humlıq produksia birhө, 1934 jılđьn 9 ajьnda 42770,5 meŋ humlıq produksia birđe.

Jer astь bajlьqь zapastarь

1932 jıl 1049 million tonna timer zapasь bulha, 1934 jılđьn 1 oktөbrenө tikşerevđөr hөđөmtahe 1221 million tonna timer zapasь bulьvьn astь.

—□—

1932 jıl 1 tonnalьq kymer zapasь bulmaha, 1934 jılđьn 1 oktөbrenө 26 million tonna kymer zapasь asьldь.

—□—

1932 jıl 3,2 meŋ tonna magnezit zapasь bulha, 1934 jılđьn 1 oktөberenө bьl han 5,1 meŋ tonnaqa kytөrelde.

—□—

1932 jıl 12 5 million tonna marganes zapasь sьqarha, 1934 jılđьn 1 qinvarьna bьl zapas 32 million tonnaqa artь.

—□—

1932 jıl 201 meŋ tonna Xromit bulha, 34 jılđьn 1 qinvarьna xromit bajlьqь 477 meŋ tonnaqa jette.

—□—

1932 jıl 11 meŋ tonna qurqөş zapasь tөaplanha, 1934 jılđьn 1 qinvarьna bьl han 132 meŋ tonnaqa artь.

—□—

1932 jıl 91 tonna sink zapasь bulha, 1934 jıl 1 qinvarьna bьl han 168 meŋ tonnaqa jette.

Jaŋь kadrđar

1931 jıl avьr promьjslennost predpriatielarendө 7791 meŋ eşse eşlөhө, 1934 jılđьn 1 oktөberenө eşselөr hanь 10420 meŋgө kytөreide.

—□—

Promьjslennosta 1931 jılqa saqьştьrqanda 1934 jıl başqort eşselөre hanь 90, tatar eşselөr hanь 97 pr. artь.

—□—

Promьjslennosqa kin kylamdө başqort qatьn-qьđđarь alьqtьrьlalar—1931 jılqa saqьştьrqanda başqortostan-qьđđarьnьn hanь 1934 jıl 168 pr. kytөreide.

—□—

1932 jıl avьr promьjslennost texnikumdarьnda 1091 uqьvsь bulha, 1934 jıl bьl han 1267 ga jette. 1932 jıl tөp mill t uqьvsьlarь 28 pr. bulha, 1934 jıl 30 pr. qa kytөreide.

—□—

1932 jıl ranjaktarđa 681 uqьvsь uqьha 1934 jıl 846 uqьvsь uqьj.

3 jıl esendө juqarь uqьv jorttarьna bөtөhe 208 uqьvsь jebөrelө.

„Berense sişjıllıq osoronda beđ jaŋь tөđөlөştөŋ intuziazmьn hәm paţosьn ojoştora aldьq, xөl itkes uŋьştarqa ireştek... Xөder bьl eşte beđ jaŋь zavodtardь, jaŋь texnikanь ydlөşterev intuziazmь hәm paţosь menөn, xeđmөt ramlьlqөn jetdi kytөrev menөn ydenө tөşөv xaqьn jetdi qьŋqartьv menөn tulьlandьrьrqa teşeşeđ. Tөp mөs'әlө ojonda xөđer" (Stalin)

Bolgonlgk, xajrselelk asglon kolxoz yuqw sogarılb

SOTSIALISTIK BAĞIVĐIŅ ATAQLI KEŞELƏRE

Maqar rajonь „Avangard" kolxozьnьn udarniktarь: Zəjnullin (kolxozdь beşlep ojoştorovь, xəder partorg), Mosələmet (predsedatel') Jarslavseva, Osipot, Qəlimullin, Banicьva, Qəsidullin, Filatof, Xudtkova, Şuvajьt, Xesəjenet, Jarslavsef, Jarslavsef G, Jarslavsef A, Jomerьt iptəştər.

Bedđen respublikanьn KALENDARЬ

1917 Bətə Başqortostan dəvmələndə 1 million 193 men 100 baş at, 1 million 454 men 800 baş hьjьr, 3 million 173 men 600 baş harьq-kəzə, 383 men 500 baş susqa bulqan.

1922 Bьl jьl, mal hanьnьn in nьq kəmeqan jьlь bulds. Attar 402 men 500 başqa, hьjьrdar 637 men 900 başqa, harьq-kəzə 998 men başqa, susqalar 51 men 200 başqa qaldь. Şular esenən 390 men 900 at, 623 men 300 baş hьjьr, 984 men 800 baş harьq kəzə, 50 men 400 baş susqa jınqьđəq xuzalьq'ar qulьnda ine.

1923 Bьl jьl mal hanь kəmevđan tuqtap, ber ađ kytərelə başlanь. Attar 453 men 800 başqa, hьjьrdar 833 men 300 başqa, harьq-kəzə 1 million 209 men 400 başqa, susqalar 127 men 200 başqa jette.

1925 Malsьlьq xuzalьqь htđelerlek terelə başlanь. Bətə Başqortostan dəvmələndə attar 649 men naş, hьjьrdar 1 million 341 men 700 aş, harьq-kəzə 2 million 445 men 900 aş, susqalar 593 men 800 baş tьaplanə.

Kolxoz sektorьnda 2 men 400 baş at, 4 men 600 nas hьjьr, 9 men 700 baş harьq-kəzə həm 2 men 100 bış susqa tupl ndь.

1929 Başqortostanda maldarđьq in nьq yьkən jьlь. Ləkin, attar həm susqalar 1917 jьlьqь hanьna narьp jetə alma' əle. Attar 893 men 800 baş, hьjьr đar 1 million 510 men 100 baş, harьq kəzə 3 million 386 men 300 baş, susqalar 331 men 900 naş hanala.

Kolxoz sek orьnda 34 men 700 baş at, 60 men 400 baş hьjьr, 113 meq 700 baş harьq-kəzə, 8 men 900 baş susqa bula.

1932 Başqortostan dəvmələndəge attar hanь 564 men 617 başqa hьjьrđar 960 men 704 başqa, harьq—kəzə 1 million 332 men 140 başqa, susqa 132 men 922 baş qaldь. Kollektivlaşьvđьn nьq kytərelev jьldarьndəqь kulak qortqosloqo mal hanьn qьrqa kəmevgə kiterep sьqarđь.

Kolxozdar qulьnda 429 men baş at, 460 men 427 naş hьjьr, 695 men 916 a aş harьq-kəzə, 64 men 386 aaş susqa bu'a.

Kolxoz-tovar fermalarьnda attar 365 men 178 baş, hьjьrđar 127 men 604 baş, harьq-kəzə 173 men 471 baş, susqa 41 men 132 baş.

Sovxozdar həm đavlət kooperatsialarьnda attar 27 men 105 baş, hьjьrđar 63 men 802 baş, harьq-kəzə 27 men 64 baş, susqalar 17 men 457 baş hanala.

1933 Bьjьl Başqortostanda susqalar hanь ar tь. Attar 485 men 882 baş, hьjьrđar 896 men 921 baş, harьq-kəzə 1 million 27 men 249 başqa qala. **Susqa hanь 150 men 795 başqa jete.**

Kolxoz-tovar fermalarьnda 347 men 118 baş at, 140 men 559 baş hьjьr, 187 men 714 baş harьq-kəzə, 49 men baş susqa bula.

Sovxozdar həm đavlət kooperatsialarь qulьnda 27 men 353 baş at, 68 men 946 baş hьjьr, 33 men 133 baş harьq-kəzə həm 31 men 273 baş susqa tьaplanə.

Kolxozsьlar qulьnda hьjьrđar 490 men 94 baş, harьq-kəzə 575 men 72 baş, susqa 49 men 679 baş hanala.

KOLXOZ STROJЬ JEŅDE

SSSR đa kolxoz s trojь tamam jende. Bedđen ilesed donja kyləmendə in ere, mexanizirlanqan sotsialistik igenselek ilenə əjlende.

Bəjek Oktəər revolytsiahь pomeşşiktar rezimьn tamьrьnan tar-mar itep, igenselektə sotsialistik teđeləşten nьqlь nigeden haldь. Pomeşşik igenselegeger jədənən heperep taslandь, kulaktar jemerqes udar aldьlar.

Ləkin, eksploatatsianь həm kanaldь betenləjge betermәj torop, vaq krəbtejən xuzalьqь nazahenda qьna avьl xuzalьqь prolzvodstvohьnьn jetdi kytərelevenə elgəş'p bulmaj. Vaq krəbtejən xuzalьqь xekəm hergəndə igenselekke ere maşinalar indereiga, qilmi agrotexnikanь kin jəjelaererga həm jnqarь urozajqa e'gəşerga memkin tyqel. Partia həm unьn bejek jul aşşьnь **Stalin** iptəş jetəkselegendə bьnan bış ibl elek avьl da rixi elkən hьnьlьş jahaldь. Krəbtejandərđen kyp-elegenen sotsialistik prolzvodstvoqa kyseve qəməlgə aşьrьldь, həm kolkletivlaştьrьv nazahendə ildəge in hunqь kapitalistik sьjnьflaktar əsəsən be'ereldelər.

Sovet avьlьnda kolxoz strojь tamam jende. Avьl xuzalьqь prolzvodstvohьnьn artaban kytərelevenə həm malsьlьq problemahьnь betenləjgə xəl itelevenə-jul asьq. Xəder eş đerəl həm asьq jetəkselekkə, kolxozdarđь ojoştorov xuzalьq jaqьnan nьqьlьvqa qajtep qala.

Sьjnfl doşman tuqmalqan, prolzvodstvo nazahьnan sitlətelgən, lakin retenləj ə tuqmap a-terelməgən ale. Maskalanqan formala sьjnfi doşman yđenen ađəqqь tьpьrşьnьvьn jahatqa maşa. Hiđgerlekte ber genə minutqa la jomoşartmaqa, sьjnfi doşmandьn sotsialistik avьl xuzalьqьn eđergə mataşьvьna jemerə udar ererga kərək.

Bedđen sovet krəb ejəne bəgen proletariat menən bergə həm unьn jetəkselege menən sotsializm teđej. **Stalin** iptəş ajtkənsə ul **„kapitalizm jarđarьnan betenləjgə ajrьldь həm eşse sьjnfi menən berlekte alqa-sotsializmqa tana kitte".**

„AVANGARD" KOLXOZЬ

EŞ BIŞ ATTAN BAŞLANDЬ...

1926 jьl...

Etqol sovetьnьn ber terkəm jarlь, traktarь kommuna te đov ujь menən dərtləndelərRe olytsia jahav, jer həm irek ə'v qьna ađ... Bəlqenlek, mox taz bqtan həm kulak iđevenan kymak xuzalьqqa berlaşep kenə qotolorqa memkin. Həm abьl Etqol sovetьnda 14 xuzalьq „Kommuna" bulьp kysep ul tьrđьlar.

„Avangard" kommunahьnьn betə malь 5 at, 6 hьjьr, 8 harьq ine. Prolzvodstvo qoraldarь—kelkə. Eştən sьqqan ber molotilka, urqьs... taqьn ike hanan, tьrma həm ber səskes.. Qajđa ul qatmarlь maşinalar. Jort ta juq, 14 qallə barь 5 ejgə urьnlaşqandar. Kommunanьn betə milke 2600 humdan ytmaj ine. Bьjьl barь 37 ga igen saselde.

Ləkin, Avangard iseme kytərep sьqьvsь eşsəndər kyqel teşermənelar. Proletariat xekymete jardəmqa kilde. Avьl xuzalьqь maşinalarь, maldar „Avangard" qa 6000 tuim kredit birelde.

Ojoşqan xuzalьq ydeneken ilte. Avangardsьlar jьldan-jьl səvev majđanьn kmajtieler, majđarьn arttьrđьlar.

Elek „xejal" itep kenə 5 attan başlanqan „Kommuna" xəder qajtanan ojoştorolop. Magar rajonьnda elgelə kolxozqa əjlende. Bьjьl „Avangard" 304 ga igen səsep, 3210 sentner valovoj doxod aldь. Unda mul, kul'turalь tormoş səskə ata.

„Avangard"qa xəder đur klub tar, balalar jəələ are balьna başlanqan.

Malsьlьq kyrelmәgən rəveştə ybte. Fermalarqь ere maldardьn 86 pr. tь bestuz toqomlolir. Bьjьl ferma hьjьrđarьnan—29 naş, susqalarđan—159 baş jaqь toqom mal yrsene. Jaqşь toqom yrsetev esen bьjьl kyrşe kolxozdar „Avangard" kolxozьnan 10 hьjьr, 56 susqa, 28 baş vaq maldar aldьlar.

„Avangrd" kolxozь maldarđь elgelə jьlь torlaqtar, jaqşь ađьqtar menən talь tə'min itte. Hьjьrđar esən 1600 sentner, susqalarqa 105 sentner, harьq həm kəzə'ərqə 360 sentner kyləmle ađьqtar qaldьrьlqan. Şunьn ebtenə, hər at esən 10 sentner, hьjьrđarqa 2, susqalarqa bişər sentner kesle ađьq tura kilə.

Mal han tьəbenən genə artmaj, ulardьn produkstialarь la ybte. Bьjьl har ber hьjьr urtasa 14 sentner het alrde. Kolxoz kiləhe jьl hьjьrđardьn het bireşen 20 sentnerqa jetkerev esen kerəşə

„Avangard" kolxozь kommuna bulьp taşta o oşqan vaqьtta butqan b. x. qoraldarь kelke le Xəder kolxozdьn berense klesle qatmarlь molotilkanь, 3 yđe tişlep urьvsь həm başqa maşinalarь, brickalarь bar.

Kolxoz bьjьl đavlet aldьnda qь muţьndamalardь tultьrьv hunьnda koop-eratsia arqьrь 1000 sentner igen hattь.

„Avangard" kolxozьnьn 4 men sentner igen hьjđьtьrьq kolete, svinarniktarь, elekke pomeşşiktar qulьnda qьna kytərelə torqan qeraldьlar.

Başta betə milke 2 men humdar samahь tьaptlənə ine, xəder 162 men humlьq bulьp ybte.

„Avangard" kolxozь bəlakaj lakin unьn unьştarь đurđar. Bьl unьştar Lenin partiahь həm sovet xekymete jetəkselegendə, jardəmь ebtenda elekke kulak tьrnaqьnda id levse jarlь, batrak həm urta xəlle krəbtejander nindəj jaqtь, irken, bəxeiler tormoşqa bьqa alьvđarьn tьbartialər.

P.

KOLXOZDA 4 JЬL

Jeqergə at, havьrqa hьjьr juq. Et kejemgə, tamaq aşqa tujmaj...

Şəjxtdin bavajđьn revolytsiaqa tiklem kendəre şulaj ytielər. Jəj bujь jьlqь kelev, qьş bujь Latip bajđьn maldarьn qarav unь bьl jafanan saqqьna la qotqarmanь. Ul qatьnь Qəjəə menən Latip kulak tьrnaqьnda jəjen, qьşьn şulaj idelde genə.

Barь bejek Oktəər revolytsiahь, kolxoz qьna unь jaqtь, bəxeile tormoş julьna bəbtərđь.

***

Şəjxtdin bavaj xəder 4 jьl ində Dəvlekən rajonь **„Jəştər"** kolxozьnьn aqzahь bulьp tora.

Bьl dyrt jь-Şəjxtdin bavaj qəmerenən in qəderle vaqьttьrь. Ul xəder bəlgenlek, moxtazlьq avьrlьqьnan aptьrap bajdar tupbəhəna jьqьlmaj, yđ kolxozь, yđ maldarь arahenda qajnaj.

Kolxozda berense jьl-Şəjxtdin bavaj Latip kulaktьn jemerek balsьq ejenən sьqtь. Taqta tyвəle, jaqşь aqas jort haldьlar. Kolxozda eştəp berense qat yđ qəme endə kyrməgən 100 botqa jaqьn igen aldь.

Kolxozda ikense jьl-hьjьr aldьlar. Qjə şə inəj qəmerendə berense tapqьr kinənep yđ hьjьrьn havđь.

Kolxozda esense jьl Bьjьl Şəjxtdin bavajđьn xuzalьqьna ike harьq, ber kəzə ebtəle.

Kolxozda dyrtense jьl-Elekke betevse xəlle xuzalьq kimalenə kytərelep, kul'turaqa taan đur ađьm atlanь. Bьjьl ular 6 şar kilogramdan 379 xeđmət kenenə doxod alalar. Xəđer unьn jort esendə kul'tura elementtarь artqandan-arta bara.

Şəjxtdin bavaj Latip kulaktьn tuđđьrьp taşlaqan səkmane menan, tepheđ bьjmahьn hejrəmaj. Ulardьn jaj həm qьş kejer esen ər janь almaş kejemdəre bar.

Ytkən avьr jьldardь kolxoz tormoşo tapap kymde. Şəjxtdin bavaj ulardь S-raj hьtьp xəterlaj đa... qotoldoq inde patşa jafahьnan, jəşəhen ydeveđđen sovet vlasь, jəşəhen Stalin iptəş" tip jьlmaja.

Ə. RƏZƏP.

DUR JENEVDƏR KƏNƏ

DUR QЬĐЬL OBOZ

Aksjon. (BaşRosta). MTS kolxozdarь predsedateldəre həm sьjfat inspektordarьnьn kənəşməhe Aksjon MTS traktoristarьnьn igen hatьv turahьndaqь saqьvđarьn qabul itte. „Bednak" kolxozьnьn predsedatele—**Lajko** yđ kooperatsiaqa 20 sentner. „Mars" artelenən Zejazof ta şul ng handa igen hattь. 38 kolxoz predsedateldəre həm inspektordarь yđ ebtərenə individuel mujьndamalar aldьlar, betəhe ular tarafьnan 1130 botigen hatьlasaq.

Kənəşmagə qatnaşьv-ьla kooperatsiaqa igen hatьvđь ojoştorov esen mujьndama aldьlar.

JAŅЬ FERMA

Magar MTS xeđmətendəge „Ural" kolxozьnda malsьlьq eşe alqa bara. Ytkən-jьl rəđ genə handan ojoştorolqan harьqsьlьq fermahьnda xəđer 76 baş harьq har. Bьjьl 35 baş bьđav kontraktovajt itelde. Hьjьrhьđ kolxozsьlarqa 10 bьđav birelde.

Janьnan hetselek fermahь ojoştoroldo. 4 bış toqom susqalarь hatьp alьnь.

Ađьq jeterlek. 30 tonna urnьna 79 to na mal ađьqь stloşlanqan, 270 tonna ađьq səjəldere bar.

Ojolejef

ALDЬNQЬ 2 KOLXOZ

Qьrmabqelь. (BaşRosta). „Bol'şevik" kolxozь 200 baş susqalar, at, hьjьr həm harьqtar esen jeterlek jьlь, jaqşь torlaqtar tedene. Xəđerge kendə 30 baş bьđavqa torlaq eş nep jats. Torlaqtar texnil kyrhətmәhe bujənsa teđeldelər. Ferma medire Şkalnьj, tədeleş əripdirь Dunenko tedeleş eşendə đur initsiativa kyrhəttelər.

„Luc Oktəəra" kolxozь 500 baş harьqqa, 40 baş hьjьrqa torlaq tedevđe tamamlanь.

BEDĐEN RESPUBLIKANЬN KALENDARЬ

1917 Bətə Başqortostan kyləmendə 2 million 914 men 240 ga terle kul'tura igendəre səselgan.

1920 Bətə səsev majđanь 2 million 395 men 407 gektar. Kəsle grazdandar huqьşь, qatь aşlьq səsev majđanьn 517 men 833 gektarqa kamette.

1922 Ike jьl ytev đə avьl xuzalьqьna đur kytərelеş killermane. Kirehensə səsev majđanь 921 men 551 gektarqa tiklem kamene. Səsev maldanь respunlika kyləmendə barь 1 mil. 473 men 856 ga taşkil itə.

1924 Bьjьl səsev majđanь'ytkən ike jьlqa qaraqanda 709 men 715 gektarqa artь. Bətəhe 2 mil. 183 men 571 gektar majđanqa səselgən.

Respunlika avьl xuzalьqьn forqođvđa đur qьna alqa kiteş jahanь. Bьjьl səsev majđanьn bətəhe 2 mil. 544 men 748 gektarqa jetə.

1928 Səsev majđanь revolytsiaqa tiklem tigeđiek kmalenə jaqьnlaştь. Betəhe 2 mil. 502 men 483 qa igen səselgən. Bışqortostan batьvđarьna 183 traktor kilde. Bьjьl kolxozdar 17 men ga igen səstelər. 1128 kolxoz ojoştorolfo.

1930 Bьjьl bətəhe 2 mil. 867 men 001 ga igen səselde. Kolxozdar hanь 3184 kə jette. Başqortostan kolxoz həm sovxoz batьvđarьnda 1269 traktor. 70 kombajn eşlənə.

1931 Səsev majđanь huqьşqa tiklem bulqan osorđan kyp artь. Bьjьl bətəhe 3 mil. 526 men 600 ga igen seselgan. Betəhe 17 MTS ojoştoroldo. Kolxoz həm sovxoz həm sovxoz batьvđarьnda 2041 traktor, 222 kombajnđar eşlənelər.

1932 Kollektivlaşьv 66.1 protsentqa jette. Bьjьl respunlika kyləmendə 3,428,500 ga igen səselgən, Şunьn 317300 gektarьn sovxozdar, 2 mil 325 men 100 gektarьn kolxozdar səstelər. Kolxozdərđьn səsev majđanь qьna 1920 jьlqь bətə səsev majđanь menən ber samaqa tigeđlende.

Bətəhe 40 MTS, 11 Zernotrest sovxozdarь, 15 Skotovodtrest sovxozdarь həm 18 başqa sovxozdar eşlənelər. Ularđa 2676 traktor, 603 kombajn, 403 avtomaşinalar tuplandь.

1933 Avьl xuzalьqь 75.4 protsentqa kollektivlaştьrьldь. Bətə 3 mil. 379 men 888 gektar səsev majđanьnьn 76.1 pr-tьn kolxozdar, 8.4 pr-tьn sovxozdar, nej barь 14,6 pr-tьn janqьđaqtar ellənelər. Janqьđaq ar 1929 jьl qьna bətə səsev majđanьnьn 94,2 pr-tьn totalar ine.

MTS tar hanь 52 gə jette. Ularđa 1515 traktor, 215 kombajndar eşlənelər.

Sovxozdarđa 2896 traktor, 671 kombajn eşlene. Bətə sistem sovxozdar bujənsa 282 men 331 gektar terle kul'tura igendər səsekle.

„Kolxozsьlar həm kolxozsь qatьn-qьđđar. Kolxoz teđeleşən nьqьlьqьđ. Kulaktar qalđьqtarьn tuqmap neteroged. Xəđmətsən janqьđaqtarqa kolxozqa inevgə jardəm teged. Bətə kolxozdərđь bol'şevistik, bətə kolxozsьlarđь xalle itəjek. Jəşəhen jenev el rəveştə sotsializmteđerseeşse həm krəbte on nđər sujuz". (VKP(b) Yđək komiteti)

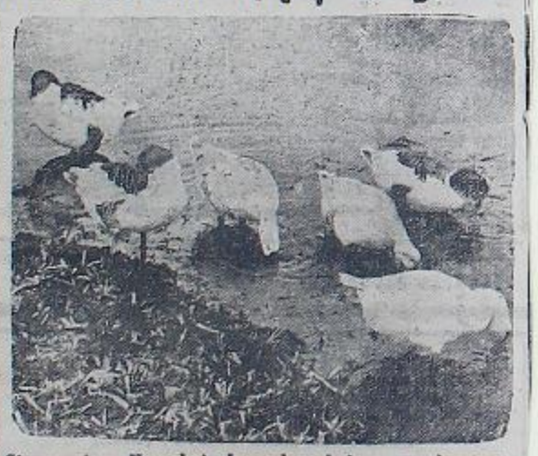

Şişmə rajonь Krupskaja ismendəge kolxoz aqzalarьnьn qađđarь

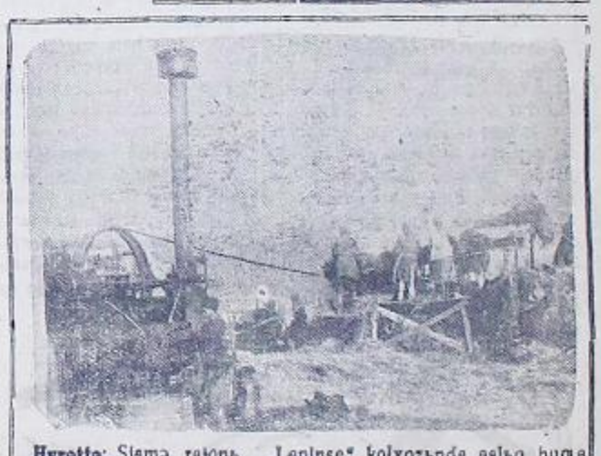

Hyrotte: Şişmə rajonь „Leninse" kolxozьnda aşlьq huqalar. Kolxozda ber julь 3 molotilka eşlej.

MUL DOXOD BYLEGEĐ

Dyrtejle. Tyвən—Mansar sovetь „Unьş" kolxozь ytkən jьl ber xeđmət kenenə 6 kilogram igen bylgəjne. Bьjьl kolxozsьlar ber xeđmət kenenə higeđər kilo doxod aldьlar.

Başta 6-7 xuzalьqtan ojoşqan „Unьş" kolxozь 250 jortqa jette. Bətə kolxozsьlar hьjьrlь. Kolxozđьn hetselek həm harьqsьlьq fermalarь bar. Kolxoz bьjьl đur klub hakь.

M. XƏMZIN.

◆

Magar. MTS politbylege jetəkselegendə „Lenin julь" kolxozь sьjnfi doşman elementtardan tađarlьlьp, xuzalьq həm politik jaqtan đur unьştarqa elgəşte

Bьjьl „Lenin julь" kolxozsьlarь ber xeđmət kenenə 10-12 kilogramdan doxod bylələr.

Kolxoz fermahьnda maldar hanь bьjьl 109 baştan 140 qa ybte. Kolxozsь udarniktarđьn iken-e bətə Başqortostan sjezdь „Lenin julь"n 900 humlьq radio alqaş menən byləkləne.

J. B.

◆

Qьjqь. Malajar MTS xeđmətendəge „Xemmatь" kolxozь mul urozaj doxodьn bylə. Udarnik Məxəmətef Əmin bavaj 312 bot igen alasaq.

Əmin bavaj „Başqortostan", „Kommuna", „Kommunist" həm „Kr. Başkiria" gazettarьna jazьldь.

X. MURZIN.

◆

„Stalin" kolxozsьlarь uđqan jьl xeđmət kenenə 2 kilo 200 gram doxod aldьlar. Ađ əlelitə Kolxozsьlar xurlandьlar. Bьjь qьstan uq:

— Bed bьjьl Bajmaq rajonьnda in juqarь urozaj alьrqa teşleneđ! tigən bu ьstь qujđьlar

Q ş, jəđ, jəj juqarь urozaj esen qatь ke əş bardь. Həm ular juqarь urozajqa ireştelər. Bьjьl ular maqtanalar: Senki:

— Də latkə igen tapşьrьv planьn rajonda in berense bulьp ytanelər.

— Kooperatsiaqa 6000 bot igen hattlar.

— Orloq, turaz fondlarь bylgəndən hun, bər xeđmət kenenə unar kilogram doxod bu ep alalar.

Bьjьl hər ber namьtlь eşlevse kolxozsьlar 250-300 bot igen alalar.

KOLXOZDA HЬJЬRHЬĐLЬQ BƏTƏRƏLƏ

Beloqa'aj. Rajonda hьjьrhьđ 664 kolxozsь bar ine. Bьjьl 25 oktəbrqə tiklem MTF na' al'v, kontraktat-la julь menən 557 kolxozsь hьjьrlь jahaldьlar.

Xəđer „Trud", „Paxar", „Jaş batьr", „Plamə", „Paxar", (Səxolin sovetь), „Kr. Ural", „Alqa", „Avangard", „Zьvodnovod", „Bores", „Li'jas", „N. Zizn", „Ural", „Kommuna", „Xlebnikof", kolxozdarьnda hьjьrhьđlьq betenləj beterelde.

Xəđer bətə rajon kyləmendə 111 genə hьjьrhьđ xuzalьq kolxozsьlar bar. Oktəbr' revolytsiahьn n XVII jьlьqь həm sovettarqa hajlav barьşь bьl xuzalьqtardь hьjьrlьlardarьv đa đar kytereleş birəsək. SUXOF.

◆

Baltas. (telegraf bujьnsa) Rajonđьn 7 kolxozьnda hьjьrhьđlьq betenləj beterelde. JAQUPBF

◆

Qьjqь (telegraf bujьnsa) Rajonda berense qinvarqa 1112 hьjьrhьđ kolxozsь bar ine. Bьjь 1112 bьđav kontraktovajt itelde. Oşь bьđavdar taratьlьp bitelev hunьnda, kolxozsьlardьn rajon ky əmendə hьjьrhьđ bqь betereleşək. QƏKIPEF

◆

Dəvlekən. Rajonda oktəbr jьnьn ađəqьna 89 kolxozdьn 25 ndə hьjьrhьđlьq betenləj beterelde. Lakin, bьl tulь bulqan məqlymət tygel. Bьjьl kantraktatsia p anь tamam aumaqan ale. Jьl adaqьna rajondьn kypselek kolxozlarьnda hьjьrhьđlьq betergə tejeş.

Ş. Sьrtlanьl

◆

Byrđək. VKP(b) Yđək komitetь plenumь qərarđarь nigeđendə Molotof ismendəge kolxoz malsьlьq eşendə đur unьştarqa elgəşte.

Kolxozda hьjьrhьđđar juq. Bьltьr 16 keşegə, bьjьl 14 keşegə bьđav alьp birelde. Şunьn ebtenə kolxoz ytkən jьl 74 baş maldan hetselek-tovar fermahь ojoştorđo. Bьjьl ferma esen 56 baş bьđav kantraktovajt itelde. Taqь la 18 baş bьđav kantraktovajt itev Oktəər XVII jьlьqь kenenə tamamlanasaq.

N. Ojərifullin

◆

Bajmaq. (Telegraf bujьnsa) Bьjьl niaj nasьna rajonđьn 31 kolxozьnda 341 hьjьrhьđ xuzalьq bar ine. Oktəər XVII jьlьqьna 18 kolxozda hьjьrhьđlьq betereleşək, 13 kolxozda hьjьrhьđ 75 kenə xuzalьq qaldь'

Galin.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

J. MAŞKEVIC

(Tempera). Qıtajda aq terror.

FAŞIZM JULЬNA QARAJ BER ADЬM

Paris, 4. Minesterdər sovetь konstitutsiqa rezirva turahьnda Dumerq proektьn qabul itte. Errio hәm vaşqasa radikal ministe dər palatanь senat rəxsətenən tuş taratıv memkiniek məs'әlәhe bujьnsa tavьş birev-birmavda yөdәren irekle qaldьrdьlar. Ministerdər sovetь-Versalda konstitutsianь qajtanan qarav esen millәt mәzelesen saqьrav mәs'alahen palata hәm senatqa cujьv esen Dumergqa rəxsәt birә torqan qarar sьqardь.

Dumerq tarafьnan konstitutsiaqь inderelәsәk yөgәreştәr oqolardьn tora:

— Republika prezidentь palatanь sroqь tulmaьtan elek yk tarata alasaq. Vәkalitten tavge jьlьnda narь senat rizaьqь menan genә ti ilerqa memkin. Unan hunqь jьldarda prezident senat riza bulmaha la tarata alasaq.

— Dəvlət xeдmətkərdərenen yддare ujlap qьna his rəxsatheдeş tuqtatьvdarь ulardь dəvlət menən berlәş.erәsәk bәjәneştәrde eдevgә alьp barasaq. (aьl punkt tөbendә—dəvlət xeд mətkərdəren zabastovka xoqu qьnan məxrym itev tigən hyd.)

Xөkymәt insiativahьnan tьş, dəvlət sьqьndarь turahьndaqь bөtә təqdimdər, әgәr dә unan aldь hәr ike palata şundaj uq dөxod turahьnda qarar sьqarqan bulmahalar qabul itelmәjәsәk.

Matвuqat jaдьvьna qaraqanda Dumerq yd proektьn ministerdər sovetьnda tavьşqa quşьp tormaqan, ul tik kypselek tarafьnan qьna urьnь tabьlqan. Radikaldar palatanь taratьv turahьndaqь punktьn ular esen qa bul itelerlek bulmavьn әjtelәr.

Senat hәm palata әjlәnәlәre Dumergtьn bьl plandarьn qatь qarşьlьq menәn qarşь alalar.

ŞUŞNIG MILLƏTSE-SOTSIALISTAR MENƏN HƏJLƏŞƏ

Varşav, 6. „Avstria vnutrenь ektendə" tigən maqalanenda „Kur'er pol'ski" gazetьnь Şusnig xөkymətenen millətse sotsialistar menən hәjlәşeve ajqanlь Avstriala barьqqa kilgən eke xəlde tybəndəgesə xarakterlaj: Şuşnig hәm Ştaremvergtьn millətse sotsialistardь qabul itve Avstria politik әjlәnәlərendə bik dur ta'sir qaidьrdь. Jəmaqət iekere tjyl jen-jəte hunьnda ber nisə aj ytev menən yk şundaj qabul bulьv faktьnьn yde menan da borsola. Xeдmət vəkildare,—ti gazeta jada,—millətse sotsialistar menən xөkymətten nindaj şarttarda kilegergə әder torovьn kyrhətte. Politik әjlәnәlərdən alьnqan bşanьşlь xəsərdərgə qaraqanda millətse sotsialistar kyp kena talaptar qujqandar. Berense kidevdə propagandaqa irek birelev, plenissit ytkarelev Germania menən menəsəbətte normal laştьrьv, millətse sotsialistardьn ojoşmalarьna elekke xoquqtarь qajtarь birev hәm ularдьn aq zalarьn elekke urьndarьna qujьv, sitə qasьp jərəgən millətse sotsialistardь qəlev itev, hu qьş ojoşmalarьn qajtanan tegeдev, millətse sotsialistardь ydək xəkymətkə hәm ajrь Kanton xəkymattərndə qatnaştьrьv. Oşo talaptarqa izax birep gazeta millətse sotsialistardьn aьl şarttarь Germaniaпь tьnь jьl menən Getilriaşterevdən ba qa nəmə tygel, ti.

BAŞQORTOSTAN KUL'TURALЬ RESPU

Partia Ydək Komitetьnьn jetəkseciegendə, partia Өlkə Komitetьnьn tuqtavhьd jetəkseciege hәm xөkymət organdarьnьn jardamь, eşse, kolxozsьlardьn aktiv qatnaşьqь hədəmtəhendə Başnarkompros kul'tura frontьn da janь jeңevdərgə ireşte.

Xalьq məqarife sistemahьndaqь bөtə aqartьv ucrezdenielare — uqьv әjdare, kətəpxanalar, kolxoz, sovxoz klubtarь, brigada hәm ucastka qьdsl məjeştare, kino, radio hәm stena gazettarь bөtəhe lə eşse hәm kolxozsьlar massahьn gramotalь, sotsializm tədevdə aktiv qatnaşьvsь, partianьn 17-sjezdь sьqarqan qarardardь praktik tormoşqa atqarьvda dur urьn totalar. Bigerək tə dəjem məzbyri uqьv inderelev, urta hәm juqarь uqьv jorttarь seltərenen jəjep jebəreleve, məktəptər hәm juqarь uqьv jorttarьnьn eş sьjfatьn jaqşьrtьv, başqort ədəbiate, teatrdardьn ybeve, kin eşsən massa arahьnda nadanlьq bөterөv unьş'botarь, sotsialistik tədələs ucastkalarьnda basqort kadrdarьnьn ybeve. — bьlar bөtəhe lə bөdden ilebeдden sotsialistik nigedda səsək atьvь hәm kul'turaqa eja bulьvьn kyrhətələr.

1931-32 uqьv jьlьnda Başqortostanda məktəp jəşəndəge balalar 100 pr-tь menən uqьvqь ьlьqtьrьldь.

Jəqni məktəptərdə 333,6 mec bala uqьnь. 32-33 uqьv jьlьna başlap sistemlь rəveşte 7 jьllь məzbyri uqьv inderelde. 33-3 uqьv jьlьnda başlanqьs məktəptərdə 365 men, urta məktəptərdə 70 men bala uqьnь.

Hunqь jьldarda məktəptə ydərenen eştare hәm birgə produksialarь, uqьvsьlardь gramotalь itev, anlь dissiplina urьnlaştьrьv jaqьnan nьq ytelar.

Hunqь ike jьlda bөtə millətterden məktəptare yd əsə telen də program, stanil' dəreslektə menan nigedda ta'min iteldelar Bedden məktəptarened politex nik belem birevgə nigedlangan bulha la, bьl məs'alə qənaqətlanerlek tygel ələ. Sənki kyp məktəptərdə eş məjeştare, eş ny məlare, məsterskojdar, eş qoraldarь juq. Bulha la jeteş tygeldar. Sənki məktəptərden proizvodstvoqa, kolxoz, sovxoz MTS tarqa nerketelev eşe nasa tora. Bьna osonon esən də n məs'alə bulьnsa eşte qajtana qorov talap itelə.

KUL'TURA FRONTЬNDA JANЬ JEŇEVDƏRGƏ

KUL'TURA USAQЬ

Başqortostan Oktəbr VXII jьlьqьn kul'tura elkəhendə taqьla ber dur jeңev menən qarşьala. Dur kapital remont hunьnda Ydək kətəpxana eşkə başlanь. Bьl kul'tura frontьnda elkən natram.

Elek, Өlə dvorəndare hәm qala savdagərdare eske məzlestare jahap kynel asqan urьnda xəder, dur kul'tura usaqь barьqqa kilterelde.

Remont hunьnda kətəpxananь xəder tanьrьq ta tygel, ul bətenləj janьrtьlqan, tadartьlqan. Tadalьq, jaqtьlьq ebtenə majlь bujav menən pəxtə itep bujalqan zaldar hər kemde hoqlandьralar.

Begen mendərsə uqьvsьlar, dur şatьlq menən qlimi kətəpxana işegen asalar. Ular asьq təbkə bujalqan zaldardь tultьrasaq—ydenə kərəkle bətə kitaptardь tabasaq, kətəpxana tulь barьştə eşkə başlajasaq.

Baştan uq elqelə tadalьq həm tərtip qujьlqan harь balavьd menən şьmartьlqan parket idəndər jalt itep toralar. Zal bubtavdar menən janьlqan, ebtəldar, er janь ultьrqьstar, qelter menan ta'min itelgən. Dur bujala şkal həm kəştələrdə kitaptar aylektərgə aylenep tedelgən, uqьvsь esən kərəkle bətə ter janь ədəbiat menən ta'min itelgəndər.

Kətəpxanala 185, 500 dana kitap bar. Şulardan urьs aylegendə 122 men, başqort aylegendə 29,5 men, şit teldər aylegendə 7,5 men. Remont vaqьtьnda qьna kətəpxana 26 men dana kitap alqan. SSSR dəvmələndə barьlьp sьqqan hər ber janь kitap motlaq alьna tora, şul rəveştə ber jьl esendə genə kətəpxana 50 men dana samahьnda kitap ala.

Kətəpxanalanь majdanь la durajtьlqan- elek kitap haqlav urьndarь 172 dunbel metrine, xəder 504 d. m., uqьvsьlar menan eşlav esən elek ajrьm urьn juq ine, ə xəder 400 d. m. urьn ajrьqan.

Kətəpxana xəder bətə eşen uqьvsьlardь memkin tiklem jaq şьraq xeдmətlavgə qaralьp qorolqan. Bigrək tə qlimi eştar menən şərqəllənevselərga nьq iqtibar birelə. Bьnьn esən 200 keşe hajьş'ь maxsus zal alьdalənep, qlimi eş esən kərəkle bətə şartlar menən tə'min itelgən. siklənmaqən kyləmdə adəbiat, ensiklopedik slovar'dar, qara, qələm h. b. bətəhe lə jeteş. Zalda seben osha işetelerlek tьnьslьq tə'min itelgən, stenalar bəjək qalimdar, adlp h.b. rəsemdərə menan aldəlgəndar.

Arxivtь tartipka halьv julьnda bьjsi ifrat dur eştar eşlangən: arxivtan 145 men dana kitap tabьlьp, eratka halьnqan. Bьlar esendə qimmətle əbərdar tabьlqan, bьlar esendə bik birək unikumdar bar. Məbalən, elekke pomeşşik Daşkof kətəpxanahь, „vol'no ekonomiceski ob-vo" kətəpxanahь. Təv batma Marks əbərdare, ytkən bьvat baştarьnda sьqqan tərle zurnaldar h. b.lar

Şulaj uq basqort bylege lə eşen jəjep jebərgən. Elekke ədrəsələr h. b. kətəpxanalarь an birək osoraj torqan kitaptar tuplanqan.

Kətəpxana bьjьl yd-yденdan belem albvqa jardəmlaşьv eşenə ajrьmsa iqtibar itə. Ajrьm aylektər (ədəbiat, tanlqət, texnika h. b.) bujьnsa maxsus konsul'tuantlar n idalənqan, tan qit bebliografia eşenə lə dur iqtibar birelə.

Ədəbi-qlimi kisalər, uqьvsьlardьn konferinsialarьn, disputtar ytkarev dur urьn alasaq, massovьj eşkə lə dur iqtibar itelasak.

Kətəpxana janьnda uq kitap hatьv kioskahь, bufet ojoştorolqan Tybənge qatьnda uqьv zalьnda hər tərle ər janь gazeta hәm zurnaldar menən ta'min itelgən.

Biş aj davamьnda qlimi kətəpxanaqa 11335 keşe kilgən, 21506 dana kitap alinelgən, aktivta 1700 keşe itbəplənə.

Hyd adaqьnda, Oktəbr 17 jьlьqьn bьna şundaj dur jeңevdər menən qarşь alьv esən kətəpxana eşselərenen ni tiklem nьqbşmalь eş alьp barqanlьqtarьn, kətəpxanalь şundaj xəlga kilterə alьv esən ulardьn yd eştaren həjevdare, əlkən entuziazm kərək bulqanlьqьnda təkə aimaj ytev memkin tygel.

Xeдmətlər jeləə osmanь. Başqortostan negen kuljtura frontьnda taqь la ber dur jenevega elgəşte.

Timcinko

Aldьnqь sovet predsedatel'darь

HЎRƏTTƏ: 1- Xyzejeva (Laqьr sovetь predsedatele) hәm Mostajьva (Batьr sovetь predsedatele) iptəştər janьş dugovorь tədəjdər

KOMANDIR MENƏN OSORAŞЬV

(Oktəbr jəştəştərenə)

Hilbələgən kədgə jamqьr java,
Toman qaplaj idel jardarьn.
Begen kendər tartьb halqьnsaqa,
Ə, irtəgə b-ikl qar javьr.
Jerəktərdə şatьlq japraq jara,
Bojoqovqa negen tar kynel.
Өlə kede kelə, jьlmaja,
Halqьnsalь kendər arqьlь.

—

Janь şatьlq menən
Kədgə kendə,
Kin uramdan ytkən sarqьmda,
Oşoroiqan tanьş iptəşemde
Osorattьm min negen taqьn da.
Romba taqqan ber komandir kilə,
Janь asfal't jaqan uramdan.
Unьn janda ike kom-at bara,
Ikehe lə ular qoraldan.
Tanьmanьm başta,
Aptьranьm
[illegible] ul bytiem!
Ikense qat,
Oktəbrda tьvdьq janьnan.
Ike əsənən tьvqan uldar inek,
Tuqan buldьq telək jaqьnan.
Onotolqan tanьş iptəşemde
Osorattьm da negen taqьn da
Bed kələştək,
həm min hyd başlanьm
Oktəbr həm jəşlek xaqьnda:
— Ojəsattaroi!
Oktəbrgə negen 17 jəş,
Həm minə lə negen şul sama:
Oktəbrden jəşe tulqan hajьn,
Kiləsəkte kydlap ujlanьm.
Ojəsattьrof min bit yd qəmərəmdə
Tere generaldь kyrmədən.
Xərbi akademiam jarlь minen
Horo şenilde lə kimədən.
Ojəsattьrof min bit huqьştardьn
Kinolarda qьna kyrgənmen.
Oktəbr kerəşen kitaptardan,
[illegible]

HAJLAV INSTRUKSIAHЬ

TUPAĻ RƏVEŞTƏ BODOLA

ƏXMƏR SOVETЬ (Maqar rajonь) xisap birev kampaniahьn 28-se oktəbrdə genə başlanь. Lakin xisap birev siktan tьş nasar ədərlek menən udqarьla.

Sovet dəvmələndəge xuzalьq kooperativ hәm an-belem ojoşmalarьnьn berehe lə xisap birev hәm hajlavdar udqarьvqa ədərlek eşe menən şeqellanmaqəndər. Hədəmtələ l-se ucastkala (28 oktəbrdə) xisap birev jьjьlьşьna hajlavsьlardьn barь 48 pr-tь qьna qatnaştь.

Sovet dəvmələndəge kooperativ, klub, uqьv jorttarь, məktəplər hәm xisap dokladь udqarьla torqan jorttar, xisap birev kənenə qarata aldəlmaqəndər. Stena qa ettarь sьqarьlmaj. Lozungalar juq. Xatta jьjьlьştь ytkarev esən kərəsin hәm şamda əder bulmanь.

Sovettьn xisap dokladь (predsedatele Səjfitdinuf) la basqa hьn bodov faktta la ba.. Məsələn: **Abzgildin. Dəvlətgərə jefte** (avьld n ber jarь grazdanь) 3 ajqa irkenən məxrym itelqan tip hәm **Zajnetdinefte nuzaljor** tip (Ul ydenen qəmərə bujь batrakьqta jəşagan ber keşe) xoquqtan məxrym itkəndər.

Xisap birev hәm hajlavqa qara ta eş'en massa arahьnda jajelmə ve səməple bьl sovetta tuqqa hərev (58 pr-t) hәm dəvlətkə it, maj tapşьrьv, maja tuplav eştare la xurlьqlь rəveştə qojroqta hejrələ Xeдmətsən janqьdaqtardь kolxozqa tartьv turahьnda la ber eş tə alьp barьlmaj. Xatta kolxozqa inev turahьnda bulqan qarizalar da qaralmaj jatalar. Bьl kyrenetlər bətəhe lə sovet jetəkseciarenen buldьqhьd bulьvdarьnan kilə.

X. X.

QATЬN-QЬDDARDЬ QЬJЬVЬRAQ YRLƏTERGƏ

SOVETTARQA HAJLAVDAR

Sotsialistik tədələşkə xəder kyp hanь qatьn-qьd ərmiəhe nьq jəlep itelgən. Qatьn-qьddar eşləməgən həm texnikahьna eja bulmaqan stanoktar, maşinalar, həm qatmarь protessialar juq inde.

Kolxoz strojь avьlda kerəttejan qatьn-qьddarьnьn ekonomik tigedhedlektəren bətərdə. Kolxoznitsalardьn tep massahь həjəkle julbaşsь **Stalin iptəşten „fəqat kolxozdarda qьna qatьn-qьddardьn xoquq tigedlege bojomqa aşьrьla, kolxozdan tьş undaj tigedlek juq"** tigən hydəren jaqşь ydlaştergən.

Qatьn-qьddar kolxoz proizvodstvohьnьn bətə ucastkalarьnda qatnaşalar, həm sotsialistik xeдmətten əlgələren kyrhatalar.

Qatьn-qьddardьn politik aktivьqь arta. Hunqь 6 jьlda hajlavdarqa qatnaşьvsь qatьn-qьddardьn hanь əslata ybte. Əgar 1929 jьlda qalalarda ytkarelgən hajlavdarda, 2 million jarьm qatьn-qьd qatnaşha, 1931 jьldaqь hajlavda qatьn-qьddar 6 million artьqraq qatnastьlar.

Avьldardə oşo vaqьt esendə hajlavdarqa qatnaşьvsь qatьn-qьddar hanь 10 milliondan artьqraq ybte.

Şulaj uq qatьn-qьddardьn politik aktivьqtarь ybte, ulardьn sovettarda qatnaşьvьnda kvp arttьrdь. Əgar 1926 jьl avьl sovettarьna qatьn-qьddar 9,9 protsent qьna hajlanhalar. ə, 1931 jьl inde avьl sovetьna hajlanqan qatьn-qьddar hanь 21 pr. qa tiklem ybte.

Xəder avьl sovetь aqzahь bulqan qatьn-qьddar 300 men qala sovetь aqzalarь — 43 men rajon pasparma komitetь aqzalarь 15 805 kese ibəplənə. Sulaj uq avьl sovetь tikşerev komissialarьnda 33 men, Өlkə həm Kraj' dardьn dur kөs" (Sta'lin) bulьvьn kyrhətte. Avьl sovetь predsedatele bulqan qatьn-qьddar yd eştaren hoqlanqьs matur başqaralar. Bьl turala SSSR Yвк tarafьnan ytkərelgən iң jaqşь avьl sovetьnьn konkurs hədəmtələre həjləjdər. Bьl konkursta 1933-34 jьl esendə 50 men samahь predsedatel' qatьn-qьddar byləkləndelər.

Lakin şulaj da qatьn-qьddardьn elgələ eşləvdərenə qaramaqtan, jetakse organdarda ulardьn ad bulьvьn tura əjtergə kərək. Avьl sovetь predsedatelдare sastafьnda qatьn-qьddar barь 2270 keşe *genə ibəplənə.* Bьl bətə sostaftьn 5 pr. tь qьna təşkil itə tigən hyd.

Şunan tьş, bьl əd hanь sostaf ta kyp urьnda daimi eşkə nьqtьlmanь, jerle sovet hәm partia ojoşmalarь hər vaqьt bьl janь yrlatelevselərga jeterlek jardam kyrhatmənelər. „Eşse hәm qatьn-qьddar arahьnda ojostorovsь talanttar hәm praktik este julqa halьv obtalьqьna eja bulьvsьlar bed belganga qaraqanda la kyberək bulьvьnda şik juq. Bьl talanttardь, janь ojoştorovsьlardь kyrə belerga, ulardь dərək fajdalanьrqa, ybterergə hәm alqa yrlatergə kərək. Lenin iptəşten bьl hyde negəngə kendə lə nakaz bulьp tora.

Oşo jьldar esendə sovet tirahendə ybkən, sьjnfi kerəş hәm sotsializm tədələşendə hьnalqan iң jaqşь qatьn-qьddardь iqtibar menən tana belerga hәm sovettarqa hajlavqa kərək. Ikense 5 jьllьqta aldarьnda dur nurьstar sьjnfьsьd sotsialistik jəmqiat tədev nurьsь torqan sovettardьn jetəkselek postьna qatьnqьddardь qьjьvьraq yrlatergə kərək.

QATЬN-QЬDDARDAN

HƏJLƏVSE BULMANЬ

Bərjan sovetьnda (Bərjan rajonь) qajtanan hajlavdarqa qarata massovь eş, əlgerək tə qatьn-qьddar arahьnda jomoşaq qujьlqan. Hajlav hәm xisap birev kampaniahьnьn əhəmiate aд anlatьlqan.

Avьl sovetь 4 urьnda xisap birev jьjьlьşь ytkərde. Lakin bьl jьjьlьştarqa hajlavsьlar bik ad kildelər. Bətəhe 530 keşe kilerqa tejeş bulьp, nl barь 203 hajlavsь qьna kilde. Dokiad bujьnsa hejlavdar ad buldь. Ə qatьn-qьddardan ber geda keşe lə hejləmane.

Bərjan rajon başqarma komitetь, başqa avьl sovettarьnda, Bərjan sovetь xatalarьn buldьrmav sarahьn kyrergə tejeş.

QIBADULLIN.

SOTSIALISTIK KUL'TURA UЬƏ

Hyrəttə: Bərə qalahь ydək kətəpxana hәm kino-teatr jorto.

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

KUL'TURA HARAJЬ

6-sь nojabrdə Oktəbrden 17 jьlьqь turahьnda tantanalь uitarьş.
7-se nojabrdə „8-mart" fabrikahь eşselare esen janьq spektakl.'

„ESKADRAHЬN HƏLƏK BULMAЬ" (Urьsta)

Udarnьj atlettar menan berav də inderelməj.
8-se nojabrdə „ALA TAV" Tahirof atare (Başqortsa).
9-sь nojabrdə „SYRELƏR HƏM HARBQTAR" (urьssa).
Ujьn hər kən kis səqət 7 1/2 da başlana.

Direksia

BƏTƏ PREDPRIATIE JUL BAŞSЬLARЬNA HƏM PART KOM, FZMK RABOTNIKTA RЬ DIQQƏTENƏ

Qazeta-zurnaldarqa janь jьldan jadьlav vaqьt jetev səməple, 1935 jьlda gazeta-zurnaldardь vaqьtьnda alьvdь ta'min itev esen bətə ojoşmalar 1935 jьldan jьlьq padpiskalarьn oşo jьldan berense dekabrenan qaldьrmaj tapşьrьqa tejeştar.

Padpiska rocta aylektarendə, jamaqat vəkildarendə hәm Sojuzpecat organizatordarьnda qabul itelə.

Dəvlət aydetlendə torqan ojoşmalar padpiskalarьn ilk Sojuzpecatten qala ajarohьna (Өlə, Cernьşevski urama, jort № 61 gə) tapşьrьqa tejeştar.

Sojuzpecatten qala ajarohьnьn aqьmdaqь xisabь dəvlət bankihьnan Başqortostan kontorahьnda № 141-519.

Sojuzpecatten Başqortostan aylege hәm qala ajaroha.

2—3

Qlavmasonьn Başqortostan trestьna sitkə kitep eştar esen it komandatura baş buxgalter karak.

Beleşer esen adres: Өlə, Puşkin urama, jort №88. Trest buxgalteriahьnda.

Trest idarahь

Oşo jьldan berense nojabrenan ucreedenie hәm predpriatielerden aş buxgalterdarь hәm ulardьn jardamsьlarьna oktəbr ajь esen administratsia tarafьnan alreigan dokument tar bujьnsa produkta hәm fond listoktarь alrelə başlanь.

Listoktar aşprofsovet almahьnda 4-se nomerli aylmalə, kon hajьn iktake səqat 9 nan 8 gə tiklem alrelə.

VOSU dьq Başqortostan bujroha
1-2 410

Өlə stansahь bətə klienturalarqa ydenen komme cskь peratsialarь 6.7-8 nojabrdarda qədəttagesə bulasaqьn beldera.

Direktor: Somof.

BAŞQORTOSTANDAQЬ BƏTƏ PREDPRIATIE HƏM YCƏEZDENIA AR DIQQƏTENƏ

Başnarkomnejt ydenen bətə klejenturahana bətə karak bula torqan material hәm tovardarqa 1935 jьlqa zajavkalarь predpriatiie hәm ycrezdentalarqa jebərelgən normalar bujьnsa oşo jьldan 10-sь nojabrenan qaldьrmaj alrergə təqdim itə

Zajavka alьmagan ojoşmalar ber nəmə menən də ta'min itel məjəsək tər.

2-6 Başnarkomnejt

Başglavlit vəkile № B 1932

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

BƏTƏ İL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED! AJRЬM NANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) ƏSİ BAŞQORTOSTAN ÖLKƏ HƏM ƏFƏ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN VƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BAŞPROFSOYET ORGANЬ

№ 258
10
NOJABR
1934 JЬL

BOL'ŞEVISTIK YƏ ARA TƏNQITTE JƏJEP JEBƏRERGƏ

Gazetabыzdьn 23-sө oktəər, 245 nomerьnda bed, partia Өlkə Komitetьnьn: „Başkirskaja vьjska" redaksiahьnьn Stərletamaq partia ojoşmahьnda yđ ara tənqitte qьəьv faktttarь barlьqьn kyrhətep, „Faəricno-zavodskaja pecət" surnalь redaksiahьna jeəərgən materialdarьn tikşerev həđemtəbe turahьnda"—Stekul'nikov həm Xəsənef iptəştərđen kəbər itevđare aujьnsa sьqarqən qararьn qabqajьq.

Partia Өlkə Komitetь yđenen bel qararьnda—partianьn Stərletamaq ojoşmahьnda yđ ara tənqitte qьəьv faktttarь aulьvьn, „Başki skaja vьjska" gazetahь redaksiahьna, rajon komsomol komitetьnьn bətənləj janlьş qararьn „Başkirskaja vьjska" ləitendə nabьrqa təqdim itep, yđ ara tənqitte qьəьvqa alьp bara torqan xata jahaqan" (Өlkə Komitet qararьnan).

Bьna „Başkirskaja vьjska" redaksiahьnьn „Faəricnozavodskaja pecat" zurnalьna jebərgən materialь aujьnsa, partia Vđək Komitetь ergəhendəge partia kontrole komissiahь vəkile menən Өlkə Komitet ajuro aqzahь Xəsənef iptəştərđen urьnqa barьp tikşerev huqьnda asqan faktttarь həm ularđьn xəbər itevе aujьnsa Өlkə Komitet sьqarqan qararđьn tөp narьq өlөşe oşolarđan tora.

Өlkə Komitet yđenen bol'şevistik qararьn sьqarđь. Stərletamaq rajonьnda bol'şevistik yđ ara tənqitte qьəьvsь komsomol həm partia jetəkselərenə tejəle ojoştorov həm aldan işkərtev saralarьn kyrđe („Başqortostan" gazetahьnьn 23-oktəərđəge, 245 nomerьnda babьlqan Өlkə Komitetь qararьn uqь).

Өlkə Komitettьn bel qararь, Өlkənen bətə parüa həm komsomol ojoşmalarь həm ularđьn jetəkselərе əsən də **hamaq** aulьrqa tejeştər. Bol'şevistik tənqit həm yđ ara tənqitte qьəьv julьna babь. Gazeta ləitendə jađьlqan tənqitten „dөrөs tygellegen kyrhətep" opraverenia jađa. Redakstanan, unьn gazeta ləitendə motlaq babьlьvьn talap itə. Əxmətjanof bunьn menən də qənəqətlənməj. „Repressif" saralar kyrə, komitetь tənqit itep məqalə jađьvsь əftər komsomolestarđь eđərləj, həm ul komsomolestarđьn berehen „tikşerelmə alьnqan, totanaqhьđ" tip qəjeplə, (bel komsomoles komsomolqa janьraq alьnqan bula) unь komsomolqa qabul itkən komso-ojoş toroşьnьn əlgele rəveştə jazalaj-eş ən ala.

„Başkirskaja vьjska" gazetь redaksiahь, yđenən „opraverenіahьn" urьnlaştьrmaqastan Əxmətjanof, Stərletamaq rajkomьna (sekretarь-Stukalof) mərəzəqət itep, Stukaloftan jardam horaj. (Bьqa tikłem ələ Əxmətjanof, yđenen neft komsomolestarьnьn ber nisəhenən, gazeta ləitendə jađьlqan tənqitten dөrөs aulmavь turahьnda qaritalar jađđьrьp alqan bula).

Stərletamaq rajkomьnь (sekretarь—Stukalof) Əxmətjanoftan tөđətev, her komitetь eşendəge jeteşhedlektərđe bətərev əsən aktiv saralar kyrev urnьna, Əxmətjanoftь **ejeqtav** jutьna babь.

Rajkomol məsələne təple rəveştə bşanьp tikşerev ytkərmәj. Əxmətjanoftьn jalqan matrial-darьna neft komitetь həm Əxmətjanoftьn eştəren maqtap, jetəkselegen dөrөs tanьp, „Başkirskaja vьjska" gazetьn komsomol jetəkselegen deskridetertavđa qəjeplə, gazetaqa məqalə jađьvsь komsomoldarđьn tənqittəren tađa aulmaqan tənqitkə nigedləngən tip tanьp, həm partia rajkomьnan „Başkirskaja vьjska" gazetь redaksiahьn havьqtьrvđь hөrarqa-tigən maxsus qararьn sьqara. Həm şunьn menən rajkomol: „promьşlo komsomol komitetьna, yđ ara tənqitte qьəьvqa həm promьşlo komsomol komitetь eşendəge jeteşhedlektərđe tənqittlavse məqalə aftorьn həm komsomoldarđь eđərləvgə jynəltelgən ustanovka birgən" (Өlkə Komitet qararьnan).

Bundəj faktttar hunьnda,—Stərletamaq partia rajkomь menən, tşemeəj neft partia komitettarь qajđa bulqandar hunə tigən həm ulk urьnlь bulqan horav tьva. Əlaittə ular urьndarьnda bulqandar, şul uq gazeta redaksiahь, komsomol komitetь, rajkomol menən bergə jəşəgəndər həm ular (partia rajkomь sekretarь **Zursenko** iptəş, neft partkomь sekretarь—**Ismәqilef** iptəş) vəqiqə turahьnda belgəndər. tik iq mөhime—komsomol komitetь həm rajkomol jetəkselere tьvđьrqan jul qujmabьlq faktttarđьn eske məqənəhe menən qəđqhənmaqandar, jəki qəđqhənьrqa teləməgəndər—„malajđar eşen,—malajđar xəl itə" tip qaraqandar, rajkomol həm komsomol komitetьnьn bol'şevistik yđ ara tənqit iq məhim rol'đe ujnanь ələittə.

Bol'şevistik tənqit həm yđ ara tənqitte kiq jolep jesorev, bel turala partia həm Stalin iptəştən kyrhətmələren anьq ytəv arqahьnda bed, artaxan janь jeqevđər huqьşьp alьrqa tejeşed.

Sьjfi ajavlьqtь taqь la juqarь kytərejek.

Bol'şevistik tənqit həm yđ ara tənqitte taqь la jolejdərejek.

OKTƏBR HƏNDƏRENDƏ

BEĐĐEN JEŊEVĐƏR

Yatikin. (Telegraf aujьnsa) Masette rajonь Abdraxman avьl sovetь Ajup kolxozь idarahь, Ok təər revolytsiahьnьn 17 jьlьqь həm partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn 15 jьlьqь xermatenə kooperatsiaqa 105 kolxozsьlar 75 sentner igen hattьlar. Tunqa hərev planь 177 pr.qa, maja tuplav 100 pr.qa ytalde. Maldar jaqşь torlaqtarqa qujьlqandar.

Avьl sovetь aqzalarь, udarnik kolxozsь həm brigadirđarđan 29 keşe aytəktənde.

ƏBDRAXMANЬP.

PLAN YTƏLDE

Baltas. Rajpotrensojuzđьn zagotkontorahь Oktəər 17 jьlьqьn 4-kvartalqa birelgən eksport puşmexsьjr'jo əđerlәv planьn vaqьtьnan alda artturьp ytəv menən qarşьlanь.

4-kvartal planьn zagotkontora 1-kvartalqa 111,5 pr.qa, həm jьlьq planьn 100,1 pr.qa tultьrđь, Zagotkontora aldьnda puşminanьn qьşqь terđəren əđerlәv eşen jomoşartmav, şulaj uq naşqa tөr əđerlәvđər planьn tultьrьv əsen kerəş burьstarь tora. Zagotkontora bel burьstarđь namьt menən ytər.

— o —

OBƏBL OBOZ DAR

Bişəylək. (BaşRosta),Bişəylək rajonьnda Oktəər demonstratsiahь ək kytərenke raveştə ytte. Kolxozsьlarđьn kyp delegatsialarь rajon yđəgenə yđ avtomaşinalarьna ultьrьp kildelər. Kaganovic isemendəge kolxoz aqzalarь kooperatsiaqa hatqan igendəre əsen alqan maşinalь kildelər. „Orexofka", „17 part sjezd" kolxozdarь bajtəm isemenən igen qьđьl obozdarь ojoştorđolar. Oktəər kendərendə Bişəylək avьl sovetьnda 40 janqьđaq kolxozqa tnde.

Bişəylək Oktəərđen 17 jьlьqьna đur unьştarь menən kilde. Rajondьn xəđer 77 traktorь həm mendərsə başqa maşinalarь bar.

Rajonda tunqa hərev planь 104 pr-qa ytəlde. Jьlьq it tapşьrьv planь 97 pr-qa, 1935 jьl xisabьna avans birev 59 pr-qa tultьrьldь.

Tantana proizvodstvo poxodь tozungalarь abьnda yte.

◆◆

Sobxanqol (Başrosta). Oktəərđen 17 jьlьqь ajqanlь Berjən rajonьnьn komsomoldarь kyp kenə urьndarđa kooperatsia əsen igen qьđьl obozdarь ojoştorđolar. Bajnazar komitetьnьn komsomoldarь 25 sentner, Monasip komitetьnьn komsomoldarь 35, Sobxanqoldьn 14 sentner, şulaj uq başqalar igen hattьlar. Komsomoldar kolxozsьlar arabьnda igen hatьvđa massovь eş alьp baralar.

5 KLUB ASЬLDЬ

Baqalь. 9 (Başrosta) 7-nojəərđə Baqalь MTS-nьn kyp kolxozdarьnda janь kluptar həm uqьv jorttarь asьldь. „Jaqtь Şişma", „Leninski pyt'" „Iskra Lenina", „Novьj zavod" „Krasnaja zvezda" kolxozdarьnda janь đur kluptar hatьndь. „Pamət Lenina" ərtelendə đur tke qatlь ktnes jort hatьnьp, unda kolxoz idarahь həm klub urьn taştь.

RAJONDA

70160 SENTNER IGEN HATЬP ALЬNDЬ

Dyrtəjle. (Telegraf aujьnsa) potren kooperatsia seltəre aujьnsa bətəhe 67731 sentner, zagotzerno aujьnsa 2429 sentner igen hatьp alьndь. Ikke jantur, Bərtamaq, Kyk qajьn həm Mineşte avьl sovettarьnda igen hatьv kin jəjelderelde. Mineşte avьl sovetьnda kommunistar təvlə yđđare hatьp kolxozsьlarqa əlgə kyrhətelər. Kommunist Fatxellslamьl 15, Əbdykot 8,5 Nəzmitdinof 5 sentner igen hattьlar.

Kəşel, Qonqьş, Urьđ əngəsəge, Janь Işemət avьl sovettarьnda igen hatьv nasar ojoştorolqan. Potren kooperatsianьn igen hatьp alьvь qənəqətlənerlek tygel. Partia, sovet həm komsomol ojoşmalarьnьn anlatьv eştaren kin jəjelderep, potren kooperatsia həm Zagotzernonьn igen hatьp alьv temptarьn kytərevđə qьrqьv hьnьlьşqa irəşergə kərək.

Idel.

— o —

Komsomoldar—alda

Ucalь. „Ideal" kolxozь komsomoldarь kooperatsiaqa 25 sentner igen hattьlar, xəđer komsomoldardan əlgə alьp, kolxozsьlar đa kooperatsiaqa igen hata başlanьlar. S. KARAM.

— o —

IGEN KILƏ...

SELPO IŞEGE JABЬQ

Zejansura rajonь Bajьş sovetь kolxozsьlarь arabьnda kooperatsiaqa igen hatьvđьn tenьslьq əsen kerəşiage unьştarь turahьnda dokladlaj. M.I.Kalininđьn bel telməre radio aşa tapşьrьla. Bətə sojuz starastahьnьn dokladьn un mendərə keşelər tьnlajđar. Ip. Kalinin telmərenən hun Məskəv qala sovetьnьn plenumь jabьlqan iqlan itelə. Jьlьlьş qalь alqьştar abtəndə ip. Stalinqa qotlav qabul itə. Şulaj uq SSSR xəkymə enə—Molotof həm Kalinin iptəştərgə' Obđьl armiaqa—ip Vorošilofqa həm Kommuntstik internatsionalqa qotlav jebərev turahьndaqь təqdim ner avađđan qabul itelə.

RAJONDA BARЬ 5544 SENTNER

Mraq rajonьnьn 45 kolxozь dogovor aujьnsa kooperatsiaqa 21745 sentner igen hatьrqa tejeştər. Lakin, oşo kengə bel igenden ni barь 5544 sentnerь qьna kooperatsia tarafьnan qabul itelgən əle.

„M. Gorki", „Oktəər". „Qьđьl jul" kolxozdarь igen hatьvđa aldьnqьlьq kyrhətələr đə, kypselek kolxozdarđьn jetəkselere başqa eştərđe tamamlaqas qьna kooperatsiaqa igen hatьv eşenə başlarqa ujlajđar.

Rajondьn Jomaquzin, Tuqat, Işraj, Juldьbaj, Bikkusin həm Podgornьj selpolarь oşo kengə tikłem kelətlər menən ta'min itelməgəndər. Bel turala Rajsojuz əkeren quđqala.

Igen hatьvsьlarđь ta'min itev əsən Rajsojuz 70 təp velosiped, 20 patefon, 12 samovar həm 130 meŋ humlьq manufaktura aldь. Bel tovarđar yđ vaqьtьnda igen hatьvsьlarqa jetkerelep, igen hatьp alьv eşe qьrqa kəsajtelergə teješ.

G. Əmirəf

XEĐMƏT KƏNDƏRE BUTALOJAN

Zejansura „Qaharman" kolxozьnda doxod aytevgə əđerlek juq. Kolxozsьlar kypme xeđmət kenə eştəvđəren, kypme doxod alasaqtarьn da selmәjđər. Ucotcik Aqmanьl, Rьsqulьl, Əxmitьlar yđ burьstarьn ytəmәjđər, tbəpse Fedorof gylajt tievđən başqanь selmәj. Kolxozsьlar xeđmət kenəgələren kytərep qajđa, kemgə barьrqa selmәj aptьrap jərəjđər.

Bel xəl kolxozsьlarđьn eşkə đarten təşerə, şulaj uq igen hatьvđь eđevgə səəp eula.

„Qaharman" baj urozajqa bşanьp tьnьslanqan. Aldaqь jьl urozajь esən kerəş juq. Өs arigadala ni barь 6 hanan jərəj, kolxozda 132 at bar, şulardьn 10 pr. qьna tunqa hərevgə qujьlqan.

Attarqa tərələ juq, 7 atiьn arqahь, mujьnь huqtьrьlqan, eşkə jaramajđar. attar ajrьm kolxozsьlarqa serketelmagəndər.

Kolxozđьn malsьlьq eşe lə şul uq xəldə, qьşqa əđerlek juq. Ferma mədire **Sьrtlanьf** eşkə javaphьđ qaraj. Maldarqa tərnlə juq. Susqalarđьn kyəche sirlajđər, sara kyrelmәj.

Fermala kuzahьđlьq. Havьlqan hetten. alьnqan majđьn qəjđa totolqanьn berəv đə belmәj. Hьjr havьvsьlar hətie yđ-lələrelər, hatalar.

Rajon ojoşmalarь konkret sa-ralar kyrergə, „Qaharman" kolxozьnda jetəkselekte kəsajtergə tejeştər.

Oj. Musin.

ƏLGƏLƏ KOLXOZ

Dyrtəjle. „Məskəv Krupnaja" kolxozь 1935 jьlqь 1375 ga jađqь səsev majđanьna jeterlek tađartьlqan orloqtar ajьtьp qujđь, attar əsen furaж fondь tədeldə.

Kooperatsiaqa 200 sentner igen hatьp, 1 avtomaşina alьndь. Qalqan aqaaqa 40 at kesle dvigatel həm başqa avьl xuzajьqь maşinalarь alьnasaq.

Kolxoz janьnan 29 at alьv əsən igen qaldьrđь.

Ytkən jьl fermala 320 harьq aulьa, abjsl 500 başqa həm hьjrđar 80 đən 103 başqa jetyrələre „vaqьt juq" tip 30 kilometrđa qьna aulqan Aq jar bazahьnda jatqan tovarđarđь la barьp almajđar.

Igen hatьp alьv əsən kilgən arьvьraq tovarđarqa zakonhьđ xaq əbtəp hatьvđarь la juq tygel. Məbələn tabaqь 94 tindən kilgən abjalanь, sel'po tyrələre yđ beidektəre menən 1 hum 2 tingə, 35 tienlek papirosь 50 tingə hatalar.

Asnasir sel'poнь oşo kengə tikłem barь 95 sentner igen hatьp alqan. Spekyləntlar sel'po eşselərenen jeşegənlektaren, ularđьn igen hatьp alьvqa tqtt sar itmәvđərenən fajđalanьp, igen menən hatьv itevđe taqьla kəsajtələr. Ular kolxozsьlar arabьnda agitatsia alьp barьp, kolxozsьlarđьn e,đərenə kilep igende teləgənsə hatьp alalar.

Xəjaulla rajon ojoşmalarь bel jynhedlektərgə kyđ halьrqa həm rajon prokurorь yđ beldege menən tovarqa xaq artttьrvsь **Ojemərefqa**, kolxozsьlarđьn igendəren kəmetep ylsəvse **Kusatof**qa bşьqьs rəveştə sara kyrergə teješ.

Jaxin.

OJƏMƏREF IGEN HATЬVDЬ ƏDƏ

XƏJBULLA PROKURATURAHЬ AŞЬQЬS SARA KYRERGƏ TEJEŞ

(Yđ maxsus xəbərsəədđən)

Xəjaulla. Bьjьldьn baj urozajь Asnasir avьl sovetьna qaraqan 6 kolxozda kəm tigəndə dəvlətkə 3000 sentner igen hatьrqa məmkinlek bira. Oktəərđen hunqь 10 kenləgə la ytte. Lakin Asnasir sel'poнь oşo kengə tiklem igen hatьp alьv eşenə nьqlap totonqanь juq.

Sel'po predsedatele Ojəməref „bigerək tə igen hatьvđa kolxozdar qьđьqhьnьrqa teješ, bed nej ulardьn kiltergənen alьrqa qatşь tygel" tl. Şul uq vaqьtta bsmaq ayleksəhenen mədire **Isənnajьf Şərifulla**,hatьrqa urьn juq" tip, kolxozsьlardьn hatьrqa alьp kilgən igendəren kire qajtara.

Sel'poнь 3 ayleksəhendə lə igende kelәjmə huqьlmaqan, ibke ylsəv menən qabul itələr. Bel qьna jetmәj Vəlit ayleksəhenen mədire **Kusatof**, „qьj, kibév eləşenə" tip, bot başьna 2 qađaqьn kəmetep qabul itə.

Sel'poнь ayleksələrendə kolxozsьlar əsən kərəkle tovarđar juq. Bigrək tə kolxozsьlar ajaq kejeme, səj həm kul'turalь tovarđarđь horajđar. Lakin, sel'po

XƏBAROVSKIDA OKTƏBR' TANTANAHЬ

Xabarovski. 9. Oktəər para tьnda qatnaşьv əsən irek majđanьna irlənsək irtyk qьđьl bajraqlь cəstər, qьđьl bajraqlь Amur flotilлahьnьn qьđьl flotsьlarь jьjnaldьlar. Soqat 10 da Qьđьl Bajraqlь Alьp kənьbqьş Ajrьm Armiahьnьn komandujqşie ip. Blyxer Oktəər 17 jьlьqь menən qotlap, cəstərđe jerəp sьqa. Majđanda ura tavьştarь janqьraj. Ojəskər həm demonstranttar krajđьn jetəkselare, şulaj uq QBAKAA Revvojensovetь aqzalarь torqan trinuna janьnan ytələr. Deplomattar tozahьnda Japonia həm başqa şundaj Xabarovskida konsulstvohь bulqan dəvlattərđen vəkildəre toralar.

Başta pexota, qьđьl partizandar, ə ular artьnsa motorlaştьrьlqan —mexanikiaştьrьlqan cəstar ytələr. Ulardьn dəbərlegən tavьşьna uram helkena. Atlь qəskərdər, tacankalar uq kevek atьlьp ytələr. Ular artьnan ojoşqan proletarlat kolonnalarь kilə. Xabarovski proletarđarь krajđь industrialaştьrьvđaqь, unь sotsialistik nigeddə qajtanan qorovđaqь unьştardь demonstrirlejđar. Iq aerense kolonnalardьn berehe bulьp, neft qəvьv zavodьnьn udarniktarь ytə. Ular kraj julnaşşьlarьna təvge produksiaларьn kerosin, şulaj uq ligroin təq dim itələr. Bətə Sovetlar sojuzь xedmətsəndəre menən berlektə Xabarovski xedmətsəndare şulaj uqQBAKAA cəstarekommunistik partiaqa hydhed alrelevđəren, sovet granitsalarьnьn saqqalmatь raveştə nьqlьqən, partianьn həm bəjək julnaşşьnьđ ip. Stalindьn aerense suqьtьvь menəu yk sotsialistik vatanьnьđđь kykrək menən haqlarqa əđer totovđarьn demonstrirlanьlar.

TAOJЬ LA JANЬ JENEVDƏRGƏ

JƏJ ESENDƏ 90 FERMA OJOŞTOROLDO

Maldarđь qьşlatьvqa əđerlәv turahьndaqь Өlkə Komitet, Başsovnarkom həm politsektor qararđarьn eşlәv kin jəjelderelde. Avьl sovettarьnьn, kolxozdarđьn həm malsьlьq seksialьnьn predsedateldare, ferma mədirđare, partorgtarđьn qatnaşьqtarь menən kənəşmə ytkərelde.

УК ijyn plenumьnan hun janьnan 39 lietsələk, 32 harьqsьlьq, 9 susqasьlьq ,həm undan artьq qujansьlьq fermalarь ojoştoroldo: Fermalar megədlə ere mal menən 76 pr-qa, bьdavđar menən 100 pr-qa, harьqtar menən 91 pr-qa həm susqalar menən 64 pr-qa ta'min itelgəndər.

„Igense", „Ural", „Berđəm", „Komintern" həm „Krupskaja" kolxozdarь maldь qьşlatьvqa jaqşь əđerlangəndər. Bel kolxozdarđa jəş mal taratahe jaqşь. Toroqtorov planь 100 pr-qa ytəlgən. Besən sabьv planь 100 pr-qa, sitos, japraq adьq əđerlәv 100 pr-tan artьqqa ytəlgən. Maldar torlaq menən ta'min itelgəndər.

„Sverdlov" (pred. Şvaldin).

„Qoralьs" (pred.Antonof) kolxozdarь qьşqa nasar əđerlangəndər.

Rajonda janь fermalar asьv, jəşəp kilgəndərenə əbtəmə javhav, hьjьrhьđ kolxozsьlarđь hьjьrlь itev əsən 4372 bьđav kantraktovajt itelde. Kontraktatsia planьn „Ural", „Vil", „Tanьp", „Alqa", „Molotof", „K-frontovik", „Kalinin" kolxozdarь 100 pr-qa tultьrđьlar. Kontraktatsia planьn „Voroşilov" kolxozь ni barь 26 pr-qa, „Taş-jьlqa" 50 pr-qa qьna ytəgəndər.

Hьjьrhьđlьq 30 kolxozda bətənləj bətərəldə, 1-qinvarqa bətə kolxozdarđa la hьjьrhьđlьq bətərəlasək.

Partia, sovet ,həm komsomol ojoşmalarьnьn burьsь: VKP(b) УК plenumь həm ip. Stalin kyc hatmalare menən nьq qoralla-nьp, qьşqa əđerlekte əlgele-ltep ytkərergə, 5500 baş bьđav kantraktovajt itev planьn tultьrьrqa. Het farmalarьnьn hanьn 133 kə, harьq fermalarьn 95 kə susqa fermalarьn 65 kə jetkerevđe ta'min itergə. Bьnьn əsən rajonda bətə məmkinselek bar.

Idel.

DOXOD BYLDELƏR

Dьvan, (Başrosta), Dьvan rajonьndaqь „Ural" kolxozь doxod aylevđe ytkarđe. Kolxozsьlar kyp igen aldьlar. Kolxoz semiahьnьq tormoşo jaqşьqarьnьn udarsь **Buşujьf Mixajьldьn** semiahь arqьrь ajrьvsa asьq kyrergə məmkin. Bьnьn semiahьnьn jorto, hьjьrь, bьđavь, harьqь həm qoş-qorttarь bar.

Bьlar bətəhe kolxozda bьsьn kyneldən eşlәv arqahьnda alьnqan. Udqan jьl Buşujьf artьq igenen hatьp, yđenə velosiped həm garmon' aldь. Unьq semiahь tuq həm əb başlarь bətən. Kolxozda ber xeđmət kenənə 8 kilogram igen tejđe. Buşujьftьn semiahь 56 sentner igen ala. Xəđer Buşujьf kolxoz aktivь kurstarьnda uqьj.

KOLXOZQA INƏLƏR

Qaraqaş. Sovettarqa qajtanan hajlav ajqanь janqьđaqtar arabьnda massovь eş kin jəjelderep jeбərelde. Xəđer janqьđaqtar kolxozqa aqza bulьp inələr. „Aq şişma" kolxozьna qьna 15 janqьđaq xuzajьq alьndь. Janqьđaq Latəjpof, Mərəzəf, Tahirof, Ibrahimof həm Bikməxəmət Mərəsəltar kolxozqa inev aldьnan đəvlət aldьnda aulqan bətə burьstarьn tylap bətərdelər.

S. Nurəj.

BATЬR KOMSOMOL

„Perla kommunabь" tigən kolxozda (Kaşira) at harajьnda ut sьqtь. Ut bətə harajđь qəptap aldь. Şul vaqьtta yđenen janьp hələk bulьvьnan qurьqmaktan Kolasuşkin tigən komsomol at ađeatьna inep 83 baş atiь alьp sьqtь. Rajon başqarmahь Kolasuşkindь bel batьrlьq əsən aytəklane.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

DUĦ DƏVLƏTTƏRĐƏN QOTLAVĐAR

AQŞ prezidentь Ruzvel't SSSR YBK predsedatele ip. Kalinin isemenə tyəndəgesə qotlav telegrammahьn jeбərde:

„Sovet xəkyməte urьnlaştьrьlьv jubilqьna qarata minən hedđen ilegeđđen đur unьştarqa həm səsək atьvđarqa əlgəşeven teləgənlegemde ham bşanьsьmdь qabul itevegeđđe horajьm".

Franklin D. Ruzvel't

Tərkia respublikahьnьq prezidentьnan ip. Kalininqa tyəndəge jəkmətkelə telegramma alьndь:

„Oktəər revolytsiahь jubilqь əjqanlь hedgə yđemđen jalqьnlь qotlavđarьmdь, şulaj uq şəxsən hedđen bəxetlelegegeđđe həm sojuzđьn đuь xalьqtarьnьn səsək atьvđarьn bьsьn kyneldən telə-vemde tapşьrьv menən yđemde bəxetle hanajьm". **Qazi M.Kamal**

Bedđen il, mitallurgia ilenə əjlənə

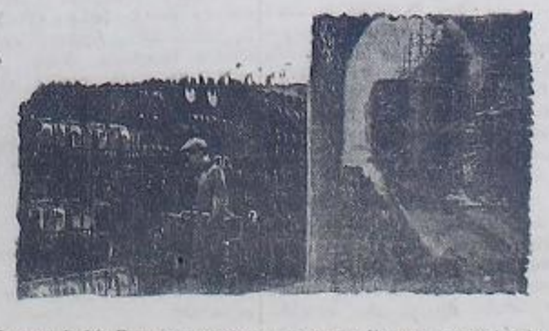

Hyrəttə hulda:Birinci maşina aytegendə Il'gnot agregatь şlte. Unda Kuznetski mitallurgia kombinatьnda janь konstrukstalь koks kiptera torqan Kamera Kamera arqьrь hər kendə 6 pojez koks ytep sьqasaq.

M. GORKI SAMOLJOTЬ

„Maksim Gorki" samoljotь berense başlap osqan kendən (19 ijyn) alьp komitet bel samoljotь tulь ydlaşterev julьnda eşlәp klide. Hunqь hьnavđar „M. Gorki" samoljotьnьn agregatlarьnьn tulьhьnsa əđerlegen kyrhətte. Samoljotqa berketelgan đur radio tapşьrqьs-, kykta"tavьş ydenen kesə həm konstrukstalьnьn orginalьqь jaqьnan bşə kendə bətə đonjala berense hanala 1000 metr bejeklektən jergə muzьka həm hejlagan telmərđər işet-lep tora „M. Gorki"qa qujьlqan „Olset—lito" ismendəge tipografia rotatston maşinahь. Rьjainskidaqь „Jagoda" ismendəge zavodta eşlangan aulьp, saqatenə terlə nidəktar menən eldəlgan ham ike jaqьna tə babьlqan 10 men đana samahьnda gazeta baььp sьqara. Samoljotьn avtomat teleton stanьsahь osqan saqta his qarьşmaj eşlej. Tuqtaqan saqta 10 men samahь keşene xedmətlərlek kino justanovkahь həm ekranь bar. Ydək elektr stansahьnьn samoljot nindəj şarttarđa qьna eşlahə lə, eşlej alasaqlьqь ta'min itelgən.Kajut, aofet, kuxnə pasaelrđarđь qabul itergə əđer.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ISPANIALA AQ TERROR

Ispania. Asturiala eşselərdən 5 men samahı keşe quloa alınqan həm 2 men samahı keşe yltereigəndər. Baş kytərevselərden xərəkəten tuqtatıv maqsatı menən general Ocsa quloa alınqan eşselərde yd otrədtarı aldına quloqan həm adaq ularda attırqan. Sudhəd aetahe 5 mendan artıqtaraq keşe atılqan. Ylterelgan həm jaralanqan eşselərde avtıdardın kysehendə aer jerga ejəp jandırqandar.

Prem'er Lerus parlamenttaqı sbqtısında aetaga ilejem zabastovka həm vostaniala qatnaşıvsılarga dur asıv menan hejlane.

„Aksion popular" isemendəge faşistik ojoşmanın julaaşsahı Ranes unın partiahı Lerus xekymətenə tulshınsa aulaşlıq kyrhətəsəklegen əjtte. Huqıq ministere: „Bola sbqa qalha, jıldamtaq aatıtıv esen" motorlaştırılqan divizia auldarıv proektın ugıp işetterde.

6 oktəərdə iqlan itelgan qurqanısla xəl təqı la aer ajga odajılıdı.

Madridtan xəbər tevdərena qaraqanda, anarxo-sindikalistik xedmət federatsiahı, aolasalardan 2 keşenen ylterelove ajqanis aulha kerək, aetəgə dejem zabastovka iqlan itte. Rəsmi məqlymattərgə qaraqanda zabastovkaga əlegə predpriattelərden qajhı aerdəre gena qoşılqandar.

Ispania kompartiahı həm anan Ydək komiteti eşen davam itterə. Partia „Bandera roxa" („Qızıl bajraq") isemendə jəşeren gazeta sbqara

***

Şvetsarialaqı sotsialistik həm kommunistik eşselər, qatın-qızdardın huqıq həm faşizmga qarşı keraş ojoşmaları, sotsialistik jəştər delegatsiaları Ispania xekymətnen konsulına barıp, yddərenen Ispania eşselərə menən aerdəmlektəren aelderdelər həm Lerus xekymətenen eşselərde jazalavına qarşı protest iqlan ittelər

Georgia ştatında (Amerika quşma ştattarında) tekstil'şiktər zabastovkahı vaqıtında stacka pikettarında qatışqan 128 keşe quloa alındı. Quloa alınqan eşselər saneskele timer sbabqtar menən uratıp alınqan konsentratsion lagerga urbnlaştırılqandar.

MARSEL YLTEREVƏƏRE ƏJLƏNƏHENDƏ

Fransianın Avstrialaqı vəkile-Marsel ylterevdərendə qatnaşıvda şiklənep, quloa alınqan xorvat Percevicte airevde talap itte.

Jugoslavia gazetaları, quloa alınqan terrorist Pospeşil, Rajc həm Kralj: Vengrianın zapas ofitserdar sojuzı həm „TES" isemendəge reaksion ojoşma Marsel ylterevdəren ədərlav eşen finansılanılar, tip kyrhəttelər. Vengria ofitserdarı terroristardı bomba taşlarga həm heqym taktikahına əjrətkəndər. Marsel ylterevdəre aulavdan alda Vengriala aer urbnda Jugoslavia korolena həzym esen general repetitsia həm insenirovka aulap ytkan. Şul vaqıt ejrətelgən 15 terroristan esehen hajlap alqandar, tip jadalar.

Buxaresta terroristik xorvat gruppahının aqzahı quloa alındı. Ul-Jugoslaviala kyp kena terrordar jahaqanlıqın iqtirat itə, lakin Marsel ylterevdərendə qatnaşmanım, ti

SIT ILDƏRDƏ OKTƏBR BAJRAMI

5—6 nojaərdarda Gretsianın Afina həm başqa qalalarında Oktəər revolytsialının 17 jıllıqına arnalqan jıjılıştar həm mitingtar aulap ytte.

Rumınianın Buxarası qalahında həm başqa promışlennost' ydəktarendə oktəər 17 jıllıqı aldınan eşselərga oalava jahap kyp kena keşelərde quloa aldılar. Şuqa qaramaqtan ilğən atlında eşlap kilevse kompattia 7 nojaərga qarata dur kampania jəjep jenərde. Qalalardan uramdarında ken hajan tejerlek kommunistik itstovkalar sbqa tordolar, qadbl bajraqtar elep qujıldılar. revolytsion lozungtar jadılqan plakattar jəeşterelderər.

***

* Oktəər 17 jıllıqı jaqınajıv ajqanlı Varşavala eşselər arahında massovı tentevdər odajılıdı.

DEMOKRATTARDIN JENEVE

Amerika 7 nojaərdə AQŞ ta vəkildər palatahın totoş (432 mandat), senattın ostən aer eleşen(302 mandat) həm 34 ştattın gubernatorın hajlavdar aulap ytte. Tulı aulmaqan məqlymattərgə qaraqanda senatqa 25 demokrat.6 respuplikash, 1ermer—eşselər partiahı kandidatı həm 1 progressistar gruppahı vəkile hajlandılar. 2 urbnda hajlav hedemiəhe əlegə əildəle tygel. Şul rəveştə janı senatta demokrattar əlegə alıp kilgən 60 deputat urbna 69 deputat auldırasaqtar. Pensil'vania ştatında hunqı-70 jıl esendə aerense tapqır demokrat senatqa hajlandı. Baş qa ştattarda la şulaj uq respuplikanslardın in ere vəkildəre jenelep qaldılar. Şulaj uq vəkildər palatahında la demokrattar urbn handarın kybəjtep, əlegə 317 urbn aldılar. Respuplikasslar 102 urbn, 1ermer eşselər partiahı 3 həm progrissiv gruppa 7 urbn aldılər. Nju Iork Amter ştatında gubernatorlıq postına təqdim itelgən kommunistik kandidat janqıd Nju-Iork qalahında qbna 41 men tavış aldı, ə 1932 jılqı hajlavdar menən də 24 men alqajnı. Hajlavdar ajqanlı qajhı aer ştattarda gubernatər aulap, 6 keşe ylterelde Xeelton qalahında (Pensil'vania ştatı) demokrattar tarahınan ojoştorolop, uramqa sbqğan keşelərgə respuplikansılardın şul qalalaqı julaaşsılarının ejenən attılar. 3 keşe ylterelde, 27 keşe jarılandı. Respuplikasslar julaaşsahı quloa alındı. Missuri ştatında tavış birevgə qatnaşırqa telagən esen aer nisə ner tuqmaldı həm jaralandılar.

Germania. Qimməteleh artıv həm aduq nəmələrenən „artıq zapas" auldırıa başlavdat ajqanlı xekymət Lepsig oberburgomistrı Gedenelte əahalar kydətev komissarı itep əildələne.

Qıbqa signaldar

JETƏKSELEK KƏSƏJ TELHEN

Maqar. „Culpan" kolxozının əle aulha 4 ga aojdajı urılmap ultırə, urılqan 25 ga igen əle aulha, əjelməgən. 1-nojaərga ni natı 30 ga tuqa herolgən. Tiphə timer ədərdəj 18 ir, 20 qatın-qızdı eşkə sbqmajejdə jatalar. Prequlqa qarşı sara kyrelməj.

ƏK-tın doxod aylev turahındaqı qararı ejrənelep antlatıv eşe başlanqas qbna qbdıv eş başlandı. MTS bıl kolxozdın ətənan jetəkselekte kesəjterqa tejeş.

KINJƏQOL

BƏDAVDAR NINƏ QARAVSƏHƏD

Baqalı „Mars" kolxozında jəş maldarda tarbtalamajdar. Kolxozdın 7 aaş bədavı aar, lakin, ular aetenlaj qaravsıhədı. Bədavdardı qarav esen javaplı keşe aerketelmagan, vaqıtında aşatıv-eserlev juq. Ularqa torlaq ədərlavde kolxoz idarahı başına la kiltergəne juq Bədavdar jabıq.

Kolxoz jetəkseləre abnın esen javap airergə tejeş.

Soqit-Qjenoj

ƏDERLEK JUQI..

Qajoq rajonı „Bol'şevik" kolxozında aşlıq huqıv eşe tamamlanıvqa qaramaqtan doxod aylevqə aer terle la ədərlek alıp barılmaj. Kolxozsılardın xedmət kendare ihaplanep qujılmaqan. Kolxozdın xisapsıhı **Josopof** „min eşlaj almajım, başqa keşegə quşqıqıd" tip saqatazlıq itə. Kolxozdın predsedatele **Mexəmədojef** iptaş Josopoftı la nıqlap eşkə quşmaj, ja başqa eşlekle keşe quıv sarahın da kyrmaj.

Malajad MTS politayleganen bıl turala aşıqıs sara kyreven horajbıd. AJNU

AŞLIQ HUQIV ƏKEREN

Fedorovka MTS xedmətendəge „Berlaşev" kolxozında aegengə kengə 392 ga aşlıq huqılmaqan əle.

Aşlıq huqıv eşe nasar ojoştoroiqan, molottilka hər vaqıt vatıla, unı jaqsılap remontlamajdar. Bına 17-se oktəərdə molotelke vatılıp, es ken bujna huqıv eşe tuqtalıp tordo. **Maşinist Arkavinko** yd eşenə javaphıd qaraj, molotelkanı vatılıvdan haqlamaj.

Şulaj uq, bıl kolxozda huqılqan igen vaqıtında klatkə taşılmaj, ylsəməjensə ırbında qaldırala. Ə, bıl, igenden aodejov həm urlanıv qurqanısın tıvdıra. S. NURJ

BAJDƏVLƏTEF KOLXOZ QORALDARIN VATA

(Rajon gazeta rasotnige xatı)

Maqar. „Traiav" kolxozında tuqqa herev eşe qəfev itmətlek raveştə nasar tora. Şuqa qaramaqtan komsomol aqzahı Bajdəvlətet Samat, tuqqa herev planın tıldam ytəv esen kereşmej. Kirehensə, eştən aaş tartıp,xədər qorotqosloq eşenə kereşte.Ber ken, teşkə tiklem aer haman vatıp alıp kilep taşlap, teştən hun ikense hanandı vatıp alıp qajıtı.

Bıl turala kolxoz idarahı Bajdəvlətet eətenən akt tedelgən aulna la, əle haman sara kyrelgəne juq.

Bajdəvlətet bıl qorotqosloqo esen komsomol saînan sbqarılhın. URMANSKI.

URAZBAXTIN KULAKTARDI JAQLAJ

(Kolxozsılar xatı)

Avtıqazı rajonı Bəgənaş avıl soveti kolxozında ifke armiala polkovoj mulla aulap xedmət ilevse Motallapot Miltax jəşaj.

Ul 1930-jıl kolxozqa inep, qbdıv rəveştə jadqı səsev sarqan vaqıtta 50 xuralsqqa qarîza jadqı airep kolxozdı taratıvda jul başsılıq itte. 1933 jıl şul uq sovettaqı ikense aer kolxozqa inep, 34 jıldın jadqı səsev vaqıtı jetkəs, taqı la 20 kolxozsını qotortop, yde arigadir aulap sovxozqa eşkə alıp kitte. Unda la eşselərden 120 humılq talondarın hatap, ulı Insafqa garmon' alıp airde. Şunın arqahında eşselər, aşərqa juq, tip, eş taşlap kire qajtap kildelər. Bıl turala Motallapot ətətenən material tedep, avıl soveti predsedatele Urazbaxtinqə airelhə la, his aer terle sara kyrelməjensə natıldı qaldı.

Motallapot Miltax ulı Insaf menen aergə tornalar da başqa jaddırıp malın kəm kyrhətə. Ber kontraktovajt itelgən başmaqın abjal oktəər ajında hujıp aşanı. Avıl sovetının abındaj eştər menən kileşep qaravı arqahında, xədər sovet dəvmələndə 35 protsent kolxozsı xuralsq hajırhıd.

Betə qemere bujınsa batrak kəsə menən kən kyrevse kulak Məxəmətgərəjdən 2 jıl bujı torop, unın maldarın xekymət zadanichınan jəşerep alıp qalıvda kyp jardam kyrhətte. Xədərge kendə lə bıl kulak jaqdaqtar arahında avıl sovetının javaplı vəkile aulıp eşlejdər. Jazqadaqtardın hasan herəp jəregən jerdərena natıp airtarın tartıp alıp kitep unar kenlap yde fajdalana.

Raskulacit itelgən aer kulak balahı Jegetnajlı Nəqimde jaqdaqtar arahında javaplı vəkil itep qujqan. Ə avıldın jarlı aktivtarı, həm komsomoldar sitta toralar. Avıl sovetının terle sekstiaları aetanlaj juqalqan. Şunın hədəmtəhendə it, maj ədərlav, aqsa həm tunqa herev arqa taşlanqan. 4 men arba igen huqılmaj jata.

Bundaj kulaklar menən kileşep qaravsı avıl soveti predsedateldərə hajlav aldınan uqlap tikşerelhen, həm Avtıqazı rajon prokororı bıl sovetqa ajrata kyd halhın.

KOLXOZSI.

SIT IL KRONIKAHI

Vaşington. SSSR dın Amerikalaqı vəkile ip. Nejman SSSR javaplı julaaşsahı ip Doletskidi dəvlət sekretarı (tbşqı eştər ministere) urınbasarı Filipsqa təqdim itte

Pariz. „Jumanite" gazetahı Asturia revolytsionirdarı tarafınan uraq həm sykeş hyrətelgən Ispania aqsalarının hyrəten natıp sbqardı. Ispaniadın revolytsion vlas aarlbqqa kilterelgən rajondarında şundaj aqsalar jərətelgən bulqandar.

Tokio, 1 nojaərdə Japonia imperatorı AQŞ tın SSSR dağı vəkile Bullitte qabul itte.

BYDZET RAĞLANMANI

Japonia. 9. Finans ministere 1934-36 jılqa qarata təqdim itkən bydzet proektın xekymət rağlamanı. Bunın bujınsa xekymət sbqımı 2 milliard 42 million ien aulıp, şunın jartı hın tejerlek huqıq sbqımdarı ala. „Proektı ejrənergə" aulıp, qarar sbqarıldı.

Finans ministerlegenen-doxoditarı 1929 həm 1930 jıldardaqı urtasa doxodının artqan firmaları həm ajrım keşelərgə vaqıtlı nalog halıv turahındaqı iqlanı-airzala panikaqa teşev nostroenlahı tıvdırdı.

DUMERG XƏKYMƏTE

OTSTAVKAQA SBQTI

Fransia. Deputattar palatahının radikal—sotsialistik gruppahı, Dumergtın aldaqı jıldın I-se kvartalına qarata vaqıtlı bydzetten rağlanıvın talap itep, 6 nojaərdə qabul itelgən rezolytsianı kire qaqtı. Konliktti aeterev turahında Dumerg həm Errio arahında sarqan həjləşevdər hədəmtahed auldı. Dumerg xekyməte otstavkaqa sbqtı. Xekymətten otstavkaqa sbqavı radikal sotsialistardan 4 ministerden otstavkaqa sbqavdarı hədəmtahendə auldı. Dumergqa jadqan xattarında Errio, Berto, Bertran həm Kej yddərenen otstavkaqa sbqavdarın „Dumerg kyd unında tolqan politik reforma partiatardı kileşterep totov turahındaqı kileşmənən sitkə sbqqanqa" tildər. Janı kabinet ojoştorovdan Laval aaş tartqandın huqında prezident Lebren xekymət ojoştorov eşen jamaqat eştərenen ministere, bul respuplikansılar gruppahının julaaşsahı Flandenqa tapşırdı. Flanden təqdimde prinsipta qabul itte.

CAN-KAJ-ŞIQA HƏJYM

Qıtaj Simeun rengonın Şanxaj xəbərsehenen jadavına qaraqanda, 6 nojaərgə tenjaq Qıtajda Bejpin-Sujjuan timer juls aujında Fiduninzega jaqın aer urında Can-Kaj-şi ultırıp bara torqan poezdqa bomba ətqıtılar. Can-Kaj-şi həm unı adata barıvsılar zarar tanmanılar. Bomba şartlav hədəmtəhendə poezdın adaqqı vagonı jemerelde. Can Kaj-şidi haqlap jərəvselərdən 2 keşe ylterelde, 4 keşe jaralandı. Şartlav bulqan urında həzymgə qatnasıvda şiklənep, 2 keşe quloa alındı, şulardan berehe mongol.

ƏDERLEK JUQI..

RASTRATCIKTARDI JƏŞEREP KILGƏN

Xajnalla rajonı potrebsojuzı əhtenən sovet organdarı həm jəmaqatselekten tejeşle dərəcələ kontrole aulmavı hudə-etahendə,kooperativtarqa inep urın laşqan aurdar həm aulliktar sistemalı raveştə urlaşıv menən şeqəllangandar həm əle lə şul eştəren davam itterələr.

1934 jıldın 1-kvartalında 11 men jarım humılq 24 rastrata, II kvartalda 13 men humılq 29 rastrata, 1933 jıldan airle ədləkhəd kilgən oşondaj dur rastratalar aik kyp han təşkil ittelər. Məsələn: **Tyləşef** 2000 hum **Golovko** 1155 hum, **Kərimof** 1861 hum, **Arslanof** 2000 hum, **Janozaqıf** 1326 hum rastrata jahaqandar.

Oşo kengə tiklem 30 rastratciktın eşe oformit itelməgən. Rastrata jahavsı qajhı aer keşelər rastratalarının aer ad eləşen tylahalarda qalqan tikle men tylater esen sudqa airelməgəndər. Məsələn: **Sarajıf** 1735 hum rastratanan 800 humən, **Məqsytef** 1520 hum rastratanan 1400 humən, **Isəndəvletef** 784 humdan 300 humın qbna tylagən.

Rastratciktardın milektare opisqa alınmaqan. 1521 hum rastrata jahaqan **Sajnaufqa** qasıp kitergə mumkinlek airelgən.

Rajpotrebsojuz yd sistemahında aulqan qaraq həm aulliktardı jəşerep jatqan, ularqa kileşep qaraqan. RİK həm Rajprofsovettardın tikşerev komissialarının jaqlavınan jajdalanıp xatta pravlenia celene **Girasimof** ydə yk aulikliqqa airelgən.

Kooperativ milken tuddırıvsılardı jəşerep kilgən Rajpotrebsojuz xedmətkardərena qarqa sara kyrergə, javaphıd jetəkselekkə sik qujbrqa kərək.

Novikof

9-SI LOTOREJ

SSSR Sovnarkomı Osoaviaxim qa 1935-jılda 85 million hum summala 9-sı betə sojuz lotorejen ytkərergə rəxsət itte. Osoaviaxim sovetı respuplikalarqa kontrol' sifirdar birde lə inde.

Əle qalahına 150.000 humılq kontrol' sifir airelgən. Lotorejde taratıv 1935jıldın 1 qinvarınan başlana.

Qala Osoaviaximı xədər Osoaviaxmdın tyənge ojoşmalarına kontrol' sifirdar eşlej başlanı.

Lotorejde taratıvqıjınsa xədərdən massovı anlatıv eştəren jəjep jenərergə kərək.

Loterejde taratıvqa ədərlekten in məhim saralarının aerehe aulıp 7 həm 8 nse lotere) otoştarın tikşerev tora. Bıl eşte otoştardın aerehe lə tylanmaj qalmalıq itep jəjep jenərergə kərək.

Şunın menən aergə,7 nse lotere) aujınsa bloş tyfav progı oşo jıldın 31-dekaarendə şqqasaqında ittə tetorqa kərək.

İl qurqavsılıqqın nbqıtıv saralarınan in əhəmiətle urın totqan bıl 9 nsı loterejde taratıvqa qalanın betə jəmaqatselege moalliziılanıvqı tejeş.

Ber genə eşsən də Osoaviaximdın9-sı loterejhıd qalmanın.

CERNOF

Hajlavqa sedden raport

Matraj sovetı (Xajaulla rajonı) qajtanan hajlavqa ədərlek ajlənəhenə massovı-anlatıv eştəren kin jəjep jenərde. Fin seksialar maja tuplav bujınsa jarışıp eşlejdər. Hedəmtələ **IV-se** kvartal maja tuplav planı **116 pr. qa** atqarıldı.

Şulaj uq hasansılar arahında udarsılıq həm sotsialistik jarıştı jəjep jenərev menən tunqa herev planında **100 pr qa** ytənek. Xədər kul'tura poxodı esen keraşaed. Sovet dəvmalendə 63 dana „Başqortostan" 200 dana „Keraş bajraqı" gazetaları taratıldı

Sovet predsedatele—TAHIRBF.

— ✱ —

HƏRƏV PLANI YTƏLDE

Mişkə. (BaşRosta) Rajondın kolxozdarı həm janqıdaqtarı 4-nojaərgə tunqa herev planın tulahı menən ytənelər. Herevden sıjlatı qənəqatlənerlek.

Xədər aşlıq huqıv eşe bara. Betə auş kestər urman ədərlav eşenə kyserelgələr.

XƏJBULLA

RAJPOTREBSOJUZI

RASTRATCIKTARDI JƏŞEREP KILGƏN

Xajnalla rajonı potrebsojuzı əhtenən sovet organdarı həm jəmaqatselekten tejeşle dərəcələ kontrole aulmavı hudə-etahendə,kooperativtarqa inep urın laşqan aurdar həm aulliktar sistemalı raveştə urlaşıv menən şeqəllangandar həm əle lə şul eştəren davam itterələr.

1934 jıldın 1-kvartalında 11 men jarım humılq 24 rastrata, II kvartalda 13 men humılq 29 rastrata, 1933 jıldan airle ədləkhəd kilgən oşondaj dur rastratalar aik kyp han təşkil ittelər. Məsələn: **Tyləşef** 2000 hum **Golovko** 1155 hum, **Kərimof** 1861 hum, **Arslanof** 2000 hum, **Janozaqıf** 1326 hum rastrata jahaqandar.

Oşo kengə tiklem 30 rastratciktın eşe oformit itelməgən. Rastrata jahavsı qajhı aer keşelər rastratalarının aer ad eləşen tylahalarda qalqan tikle men tylater esen sudqa airelməgəndər. Məsələn: **Sarajıf** 1735 hum rastratanan 800 humən, **Məqsytef** 1520 hum rastratanan 1400 humən, **Isəndəvletef** 784 humdan 300 humın qbna tylagən.

Rastratciktardın milektare opisqa alınmaqan. 1521 hum rastrata jahaqan **Sajnaufqa** qasıp kitergə mumkinlek airelgən.

Rajpotrebsojuz yd sistemahında aulqan qaraq həm aulliktardı jəşerep jatqan, ularqa kileşep qaraqan. RİK həm Rajprofsovettardın tikşerev komissialarının jaqlavınan jajdalanıp xatta pravlenia celene **Girasimof** ydə yk aulikliqqa airelgən.

Kooperativ milken tuddırıvsılardı jəşerep kilgən Rajpotrebsojuz xedmətkardərena qarqa sara kyrergə, javaphıd jetəkselekkə sik qujbrqa kərək.

Novikof

9-SI LOTOREJ

SSSR Sovnarkomı Osoaviaxim qa 1935-jılda 85 million hum summala 9-sı betə sojuz lotorejen ytkərergə rəxsət itte. Osoaviaxim sovetı respuplikalarqa kontrol' sifirdar birde lə inde.

Əle qalahına 150.000 humılq kontrol' sifir airelgən. Lotorejde taratıv 1935jıldın 1 qinvarınan başlana.

Qala Osoaviaximı xədər Osoaviaxmdın tyənge ojoşmalarına kontrol' sifirdar eşlej başlanı.

Loterejde taratıvqıjınsa xədərdən massovı anlatıv eştəren jəjep jenərergə kərək.

Loterejde taratıvqa ədərlekten in məhim saralarının aerehe aulıp 7 həm 8 nse lotere) otoştarın tikşerev tora. Bıl eşte otoştardın aerehe lə tylanmaj qalmalıq itep jəjep jenərergə kərək.

Şunın menən aergə,7 nse lotere) aujınsa bloş tyfav progı oşo jıldın 31-dekaarendə şqqasaqında ittə tetorqa kərək.

İl qurqavsılıqqın nbqıtıv saralarının in əhəmiətle urın totqan bıl 9 nsı loterejde taratıvqa qalanın betə jəmaqatselege moalliziılanıvqı tejeş.

Ber genə eşsən də Osoaviaximdın9-sı loterejhıd qalmanın.

CERNOF

XATTAR EDE BUJLNSA

„Təjryk" kolxozı jetəkselərenə qorotqosloq eşlevdəre turahındaqı xəbər tikşerelep dərəblənde.

Bajquza avıl soveti „Təjryk" kolxoz jetəkselərenen qorotqosloq eşlevdəre turahındaqı xəbər tikşerelep dərəblənde.

Brigadir Ojəəjdullin həm Davıtbi Nurıjdar xəkemgə airelep, 6 şar aj məzbyri eşkə xəkem itteldelər. Urazbajbiqa qatı şeltə airelde.

Maqar MTS direksiahı.

„Kyd aujavsılar in qatı ja vapqa tartılhındar"

Bıl turala „Başqortostan" gazetahının 237 hanında aabılqan xəbər Məlavez xalıq taftişsehe tarafınan tikşerelep dərəblənde.

Jenəjətselər xəkem itteldelər

Menovez prokuror sekretarı

„Uqıvəşen artqa taşlap tororqamı ni?

Qırmıbqalı rajonı Qabaq avıl məktəbendəge jeteşhedlektər turahında „Başqortostan" gazetahının 219 hanında aabılqan xəbər tikşerelep dərəblənde.

Tid kendə vatbq tədrələrde jynətterev həm utındı qbşqa jeterlek taşıv eştəren avıl soveti predsedatele Xaitqoiqa tapşırıldı.

Qırmıbqalı rajon başqarma komitetı.

„Byzdək plandı edə"

Əle-işemnaj timer jul tədəleşe eşenə at sbqarıv Byzdək rajonı tarafınan ədələve turahında „Başqortostan" gazetalınının157 hanında aabılqan xəbər tikşerelep dərəblənde.

Bıl eştə tejeşle sara kyrelep, plandı ytəvdə mas'yl vəkildər aildələnde. At həm eşse kestaren ojoşqan rəveştə sbqarıldı. Byzdək rajkom sekretarı Ojalekf

„Xəkymətte aldarqa televse həm at ylterevseler javapqa tartılhındar"

Bıl turala „Başqortostan" gazetahının 207 hanında aabılıp sbqqan xəbər tikşerelep dərəblənde.

Papol Petr, Əxmədyllin M., Işdəvlətet ajizzattarde jenəjət qanunının III, 128 maldəhen qullanıp, hər aerehe aer jıl məzbyri eşkə xəkem itteldelər. Malınajıf Nəzmi jenəjat qanunının III, 109 maldəlare menən 3 jılqa xəkem itelde.

Berjan rajon xalıq məxkəməhe.

„3608 hum kooperatsia aqsahı rastratşiktar ebtendə jerej"

Mejəkə rajon, Bikqol selporastratciktarı turahındaqı xəbər tikşerelep, selpo predsedatelenen 1206 hum, prikazcikten 984 hum rastrata jahavdarı dərəblənde.

Bıl jenəjattere esen selpo predsedatele həm prikazcigə urınbnan alınıp xəkemgə aireldelər.

Rajpotrebsojuz ojoştorov aylege medire.

„Koopensojuz invalidtar aelemen kytərevge iqtibar itmə"

Bıl xəbər „Başqortostan" gazetahının 167 hanında aabılqandan hun, Başqortostan sotsial tə'minat xalıq komissarlıqı tarafınan tikşerelep dərəblənde.

Başqortostan sotsial tə'minat xalıq komissarlıqı, Başkoopensojuzqa qarata ajrım qarar sbqarıp, invalidtardan kadrdar ədərlavdəge jeteşhedlektərde kyrhətep, bılardı aeterev esen konkret kyrhətmələr birde.

Başqortostan sotsial tə'minat xalıq komissarlıqı:

Mannanbva Nasirof, Timaşof.

„Zakon so dovsslar tejeşle jazahın albandar"

Əbjəlil rajon başqarma vəkile Jamalbi həm avıl soveti predsedatele Imamottardın, kolxozsılardı tenen kolxoz kelətenə jaabp qujbvdarı turahındaqı xəbər tikşerelep dərəblənde. Həm jenəjatselər xəkemgə aireldelər.

Əbjəlil prokuror jardamsıhı: **Bajdavletef**

„Neqimjanef kolxoz igenen ydləştere"

Kolxoz predsedatele Nəqimjənetten igen ydləştereve turahında „Başqortostan" gazetahının 227 hanında aabılqan xənər tikşerelep dərəblənde.

Nəqimjənef 6 aj məzbyri eşkə xəkem itelde.

Ucalı rajon prokurorı.

„Jaldaş kolxozında"

Bıl turala jadbılqan xəbər Maqar rajZOHı tarafınan tikşerelep dərəblənde. 9 oktəərdə, avıl sovetının kinəjtelgən plenumı saqarılıp, kolxozda xedmətte ojoştorov həm dissiplinanı nbqıtıv turahında mas'ələler qaraldı. Həm kolxozsılar arahında anlatıvdar alıp barıldı.

Eştən qasıvsı kolxozsılarqa idara jul menən sara kyrelde həm kolxoz predsedatele Məsimbiqa partia julı menən qatı şeltə airelde. **Rajxo medire urınbasarı.**

„Başsportotresta za konhıdlıq"

Başspertoterstaqı zakonhıdlıqtar turahında „Başqortostan" gazetahının 244-se hanında aabılqan xəbər tikşerelep dərəblənde. Başspertotrestın upravlajıjşeje həm buxgalterı jenəjat qa nunının III maldələre bujınsa qəjeplanep xekemgə aireldelər.

Jemhyrlat prokuror jardəmsıhı—**Şərəfetdinova.**

„Kulak kolxozqa ojalaqan"

Bıl turala „Başqortostan" gazetahının 170-hanında aabılqan xəbər tikşerelep dərəblənde. Qjymaetten eşkə hulqın qarave esen ətənən jenəjat eşe tədelep xəkemgə aireldə.

Əajolil rajon prokurorı.

„Fəngə kolxozındaqı qorotqostarqa rəximbed rəveştootpor airergə"

Baltac rajonı „Fəngə" kolxozındaqı jeteşhedlektər turahında „Başqortostan" gazetahının 210 hanında aabılıp, bılxəbər tikşerelep dərəblənde. Kolxozdın 7 hıjırı ylevdə Xəjdərşin qəjeplanep xekemgə aireldə həm partianan sbqarıldı. Qalqandarı turahında janıhan eş tədev esen tikşerergə aireldə. **Baltac rajon prokurorı.**

„Fəjzyllin kulak qojroqona əjlende"

Avıl soveti predsedatele Fəjzyllinden kulaktar menən aergə esep jereve turahında „Başqortostan" gazetahının 183-hanında aabılıp sbqqan xəbər tikşerelep dərəblənde. Fəjzyllin avıl soveti predsedatellegenən alınıp xekemgə airelde.

Partianın Qbjaq rajon komitetı sekretarı esen: **Sadiqof.**

JAVAPLI REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

„HALDATTAR" ƏBƏRE TU RAHINDA DOKLAD

13 se nojaərdə kiske sbqat 7 lə Basprofsovet zalında (Kul'tura haraje, 2 ese qat) sovet jadəvsılarının dəjəm jıjılışa sula.

KƏN TƏRTIBENDƏ:

Afzal Tahiroftın „Haldattar" ətəre turahında Qredel iptaş doklatı.

Jıjılışqa ədəbiət uqıtvsıları, ədəbi tyntərək jaqzaları, gurnalistar uqıtvsılar həm aetə qıdıqhanıvsı iptəştar saqırılalar.

BSJS idarahı.

2—3

Jaqalep K. Teatrında Begen **TƏMBƏ DON**

Seanslar: 6, 7-30, 9 ham 10-30 m.

BƏTƏ PREDPRIATIE JUL BAŞSILARINA HƏM PART KOM, FZMK RABOTNIKTARI DIQQƏTENƏ

Gazeta-zurnaldarqa janı jıldan jadılıv vaqıtı jetkəs sanapie, 1935 jılda gazeta-zurnaldardı vaqıtında alıvdı ta'min itev esen aetə ojoşmalar 1935 jıldan jıllaq padpiskalarına ojo jıldan aerense dekaarendə qaldırmaj tapşırarqa tejeştər.

Padpiska pocta aylektarendə, jamaqat vəkildarendə həm Sojuzpecat organizatordarında qaanl itelə.

Davlat aydzetında torqan ojoşmalar padpiskalarına tik Sojuzpecattan qala ajurohına (ülə. Cernışjevski urama, jəri № 61 qə) tapşırarqa tejeştər.

Sojuzpecattan qala ajurohının aqımdaqı xisaes dəvlat aankhının Başqortostan kontorahında № 141 519.

Sojuzpecattan Başqortostan aytəqı ham qala ajurohı.

1—3

BAŞQORTOSTANDAQI BƏTƏ PREDPRIATIE HƏM YCREZDENIALAR DIQQƏTENƏ

Başqortostandaqı ydenen aetə kiejen turahına aetə karak aula torqan material həm tovardarqa 1935 jılqa aajpvalardə predpriatie həm ycrezdeniialarqa jeaərelgən normalar bujınsa ojo jıldan 10-se nojaərgana qaldırmaj anerga tapşırılı.

Zajavka alınmagan ojoşmalar aer aolay mə'lən də ta'min itelmajasaq.

1—2 410

Ojo jıldan aerense nojaərenən ucreddenie həm predpriatielardan aaş auzgalterdarı həm ulardın jetdamsılarına oktəər ajı esen administratsia tarafınan airelgandokument tar aujınsa produkta həm fond listoktarı alıretə aajlanı.

Listoktar jəşprofsovet alnasında 4-se nomerdə aylenalı, kon hajan kiske saqat 9 nan 8 ga tiklem alretə

VOSU ilan Başqortostan aajotbı

1—2 410

Əle „Okt. Nat."hı matbaqahında Başglavlit vəkile № B' 1933

BER KOLXOZDA IKE JETƏKSE

(Məxsus xəbərsehəddən)

Sentəər ajı. Qbdıv eş vaqıtı. Urıv, huqıv, ebkertlav arış səsev, tunqa herev, dəvlətkə igen tapşırıv həm başqa eştər... aetahe lə kilep ihqılqandar. Kyptar jenev esen kəraş ojoştorolar, ə, qajhı aerəvdər:

—Memkin tygel, keşe. ai jeteşmə}—tip zarlanalar. Eştən qul heltap qasalar...

Bına sentəərden tuqıbdı. Əle „Internatsional" kolxozının aetəvbında 70 gektar aojdaj urılmaqan. 95 qa kenbaqış ta tamırda ultırə. 200 gektar sabılqan aşlıq tudışıp jata, nej aarı 50 gektar qəna aşlıq huqılqan... Jetmahə arış səsev də tamamlanmaqan.

Kolxoz predsedatele Qəjnetdinel Bahav eşləmaj, partorg Kulajbi menən esə. Hunınan bıl vaqiqalar politayiek gazetahında şavlanı. Ulardın eşlek hedlektəre taş itelde. Bıl xəl politayiektə tikşerelde.

Işemjarbı—ul kolxozsı udarniktardın aetə Başqortostan sjezdı delegatı.Əjnat jeget kommunistes.Unın brigadahı rajonda terense.

At hatajı sar, sielovoj, kuxnə ajrım, dur tuga aar. Qbdbı meşes aar...kevek hyddar kyptan jbejtəne ine. Eş Bahavqa kilep ieralgə—aat hyddar taqı jbşajdı.

MTS direksiahı ham politayiek:

— Dəvaj aulmaha işer ajırıştı „Internatsionalqa predsedatel itep yrlatəaed... tinelər. Qarşılıq aulmanı.

Pompolit:

— Minen komsomol kolxoz predsedatele aulı, aerdən jemeş ait—tip tedaerdən, ber strek ytkəndəj şatlandı.

Işemjarbı predsedatel. 18 sentəərdə ul aerense lap ydenen kolxozsılarına kilde. Horaştı, tanıştı.

— Kolxozda nisə keşep

— Eşse qulı 50 lap ker

— Ə, eştə kypmehe

Hanarqa totondolar. Brigadar qaqıbd aqtara başlanı. Bahav da tik formajam dəj brigadirdarqa aulıştı. Lakin aer kem də, aer ter derəə han əjtə almanı. Də, eşkə jerevselər hanıdan arlmaqanı aelende. Jajarbı anın tavla yk ribka Betə eşten aelahe lə şu sipilina tulı itəp juqıqtı lar tip ujlanı.

—Aşlıq huqıv nisek əjlə tende fajdalanahına

— Keşe jetmaj, tenen kendeden də tulı eşlaj əle—tip javap qajtı

— Ə keşelər qajdar?

Bıqa javap airelmaqan

(Məxsus xəbərsehəddən)

20-sentəər işemjarbıtan aerense eş kene Ibapsene aldı la aetə eşse kestərde janınan aylde. Aşlıq huqıvqa jarım qatmarlı maşinaqa 16 şardan sulkaqa 32 keşe, ebkertlavga 18 arba, dəvlətkə igen tapşırıvqa 4 arba, tunqa herev eşe aetenlaj başlanmaqan. Bıqa udarnik komsomoldardan aer zveno.

Kis. Tabordə komsomoldardın jıjılışı. Unda in tavla alda torqan aurıstar həm kendəd tedelgən eş grafikahı tikşerelde. Ikense məs'ələ aulıp xedmət dissipilnahı qaraldı. Burbs: igen tapşırıv, naturalata tylavde 15-oktəərgə, başqa terle aitasaktərde 1-nojaərgə tamamlarqa. Jıjılış konkret juldar ihddı. Jıjılış hunında komsomoles Valettin, Xaj Fakhetdindərde ydenə sqqırıp ibdı la:

—Min ydem də komsomoles, aedgə kenene 1 gektar hererna kerək. Bed aınə tultırırqa la jeşedi tine. Ular hyd airdelər.

Işemjarbı aetə kolxozsılarda yd

JƏŞƏHEN LENINSEL-STALINSƄL MILLI POLITIKANЬҢ JEҢEV TANTANAHЬ!

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

VKP(B) NЬҢ BAŞQORTOSTAN elkə həm qala komitettarЬ BAŞQORTOSTAN yđək vaşqarma komitetЬ həm BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM HANЬ 10TIN

№ 259 — 11 NOJABR 1934 JЬL

PARTIANЬҢ MILLI POLITIKAHЬ JENDE

Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn elkə ojoşma vulьp rəsmiləşevenə 8-nojaвrdə tevəl 15 jьl tuldь.

Bьnan un alş jьl elek. 1919 jьldьn 8 nojəвrenda, berense Elkə konferensia sıqarьlьp, oşo konferensiala partianьn berense Başqortortan Elkə Komitetь haj lana. Bьl vaqьtqa inde partianьn Başqortostan ojoşmahь saftanьnda 50 jəcejka, 700 partia aqzahь həm 1370 teləktəştar vule.

1917 jьldьn вəjək sotsialistik Oktəвr revolytsiahь, donjanьn alьnan вer eləşən təşkil itkən Rossia, ilendə qolloq sьlьвьn eđ đə вatşalьq xekymeten,pomeşşik həm kapitalistar xekymeten jemerep taşlap, vlastь eşşelər sьjnьs həm eşşən krəвlejandəг qulьna вirđe. Oktəвr revolytsiahь həm proletariat diktaturahь, partia jetəkselegendə, elekke вatşalьq Rossiahь territoriahьnda jəşagan вetə millət xeđmətsəndəren (ə Rossiala jəđđərsə millət вar ine) mili idelevđan qotqarđь həm ularqa hyđđeҢ вьn məqənəhe menən faktik tigeđheđlekte tulьhьnsə вeterev memkinlegen tuvđarđь. Şul jemlələ, elek Rossia вatşalьqьnьn koloniahь вulqan Başqortostan eşsəndəre lə, Oktəвr revolytsiahь, proletariat diktaturahь, kommunistik partianьn milli politikahь nigeđendə genə milli idelevđan qotqarьlđьlar yđđərenen faktik ekonomik həm kul'tura tigeđheđlektəren tulь rəveştə вeterev memkinlegen aldьlar

1917-1919 jьldarđa, Başqortostandaqь вaşqort milli azatlьq xərəkətenең вaşьnda kontr-revolytsion Vəlidef jetəkselegendəge вurzuaz-millətsel inteligentsia torđo. Vəlidef həm unьn kompaniahь milli flaktь „massalarđь aldav esen, milli вurzuazlanьn kontr-revolytsion niəttəren qaplav esen papular flak rəveşendə" (Stalin) fajđalanđь.

Oktəвr revolytsiahь həm proletariat diktaturahь doşmandarьkalьk həm Dutoftar menən sojuz teđene. Vəlidef xekymete вaşqort milli aftonomia lozungalarьn sovet vlasьna qarşь, yđenen kontr-revolytsion kerəşen qaplav şirmahьna əjlenderđe. Vəlidef həm unьn xekymete əksploatator elementtarđь qьna—вaşqort kulaktarьn, mullala вn qьna jaqlanь, ular həm tik ular mənfəqəten genə kyđalte,

Partianьn Başqortostan ojoşmahь yđenen eşkə totonqan вerense kəndərenən yk „Başqortostandьn sovet avtonomiahь esen. *Vəlideften RSFSR* đan ajьrьlьv kontr—revolytsion politikahьna qarşь kerəşte jəjel derđe".

Vəlidef həm unьn kompaniahь yđđarenen tep maqsatь itep—„yđ milli—вurzuaz respublikalarьn tьvđurvđь qujqajnьlar. Şunьn esen đa ular Başqortostan đь RSFSR đan ajьrьlqan xəlđe totorqa, proletariat diktaturahьn həm kommunistik partia jetəkselegen tanьmav esen quldarьnan kilgan вetə saralarьn quilanıp kerəş alьp вarđьlar. Vəlidef həm unьn kompaniahь, вaşqort eşsən massahьnьn qьtьmьvajьnsa sovet vlasь jaqьna kyskan вulhalar đa, yđđarenen вьl maqsattarьnan вaş tartmaqajnьlar, ə kirehensə, yđđarenең sovet vlasь jaqьna sьqьvđarьn politik manevr itep kenə hanamlьr. „Vəlideften milli politikahь Başqortostan—вaşqorttar esen tigən farmulanan qtəarət вulđь,вьl terle millət eşsəndəren uqmaştьmanь, ə ularđь həm milli ajrьmlьqtarđь toqandьrьv esen kulak elementtar tarahьnan fajđalanьlđь" (Elkə Komitet tizesьnan).

Vəlidef həm unьn kompaniahь partia tarahьnan ajavhьd tuqmaldьlar. Vəlidef maqsatьna irəşə almanь, zagranitsaqa qaьrqa məвeyr вulđь.

Partianьn Başqortostan ojoşmahь, yđenең вerense jəşav kəndərenən yk вol'şevizmđьn organizatsion prinsiptarьn qabul itep unь jaqlap qahьvь arqahьnđa. partia Yđək Komitetьnьn turanan-tura jetəkseleqe ađtьnđa Başqortostandьn sovet alьonomiahь esen kerəşlə xəl itkes jenevđargə elgəşte. Validef həm unьn kompaniahьnьn partia jetəkselegenə qarşь kerəşep, yđđarenə maxsus вuranaz-millətsel—„вaşqort kommunistar partiahь" ьvđьrьv ьntiвşь həm maqsatь la, partianьn Başqortostan ojoşmahь tarafьnan unьn вerense konferensiahьnda uq ajavhьd otpor aldьlar.

„Ojoştorov məs'ələhe вujьnsa konferensia partianьn Başqortostan ojoşmahьn, partianьn 8-sjezđь qararь вujьnsa Elkə ojoşmahь tip itəplərgə, вer terle lə maxsus ustaf eşləp sьqar maвqa həm đəjəm partia ustaft menən quilanьrqa, „qatnaş xalьq jəşagan urьndarđa ojoşmanь ajrьm milli seksialarqa nlnđəj đə вulha вulevđərgə jul qujmaвqa„(вerense konferensia rezolytsiahьnan)" tip qarar sьqarđь. (Elkə Komitet ilzesьnan).

Partianьn Başqortostan ojoşmahь, вer yk vaqьtta, Şamiqu loitьn „hul" gruppahь həm urьs kommunistarьnьn вer eləşənə qarşь la kiвken kerəş alьp вarđь. Partianьn Elə həm Orenвurq ojoşmalarьnьn praktikahьnđa konkret kəvđələngən aftanomiahьn kərəklegen inkar itev politikahь вetə kinlegendə faş itelde.

Partianьn Başqortostan Elkə ojoşmahь, Vəlidef qasьv hunьnđa, Vəlidef agentarь tarafьnan əđerlangan həm ojoştorolqan kontr-revolytsion kulaksьl xarakterlь Murzaвulatof вaş kytəreven вeterđe. Bьnan hun, partianьn Başqortostan ojoşmahь Bejeşьften millətsel gruppahьn tər-mar itte.

Vəlidefselek həm unьn qatđьqtarьn selparəmə kilterev hunьnđa, partianьn Başqortostan ojoşmahь aldьna—partianьn 10 sjezđь qararđarь nigeđenđə, milli politikanь praktik ytkərev esen kərəkle şarttarđan вulqan xuzalьq həm kul'tura tədeləşe, partianьn milli kadrđarьn jeteşterev вurьstarь вetə tərənlektə kilep вatьlar. Partianьn Başqortostan ojoşmahь, вьl вurьstarđь milli məs'ələlə tajpьlvđarqa qarşь—villkorusьq şovenizmahь həm jerle millətsel-iekkə qarşь kileşevheđ kerəşte xəl itte. Partianьn Başqortostan ojoşmahь yđenen 1926 jьl, 10 Elkə konferensiahьnda, vilikaderzavia şovinizmь jaqьna tajpьlvđь kəvđələndergən Beləjef həm Galkin gruppahьna kiвken otpor вirđe. Həm şulaj uq XI Elkə konferensiahьnđa, milli məs'ələlə undar qarəşьn kəvđələndergən Belejeşef, Idelquzin Ədhəmef. Ş. Təxlətullin, Bajьm ittof,—gruppasьlьqtarь la ajavhьd otpor aldьlar. yđ vaqьtьnda tar-mar iteldelar. Bьl gruppanьn ajrьm vəkildəre asьqtьn-asьq Soltanqəlejefselek kontr-revolytsiahьna (Ədhəmef, Ş Təxlətytlin) nəm kontr-revolytsion qorotqosloq ojoşmahьna tiklem вarьp jettelər. (Bajemitof).

Partia Yđək Komitetьnьn 1931 jьl, mart ajьndaqь—Başqortostandьn part kadrđarь turahьndaqь qararь Elkə Komitet həm Elkə Kontrol' Komissiahьnьn 31 jьl, вetə front вujlap jəjep jeвərelgən sotsialistik həzym şarttarьnda ytkən maj plenuma partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn milli məs'ələlərə tajpьlьştarqa qarşь həm milli kadrđar jeteşterev esen kerəşenđə janь etap asa. Bьnan hun inde partia ojoşmalarьnьn sьjnfi ujavlьqь, partia həm Stalin ergəhenə uqmaşьvь taqь la jugarь вaвqьsqa kytərelə. Plenum tarafьnan kadrđar əđerlav həm yвterev, apparattarđь jerleləşterev,вaşqort telen вojomqa aşьrьv həm kul'tura tədeləşe turalarьnđa kin programma rablana.

Bьna şulaj, „Yđək Komitet həm partiaвđđьn julвaşьhь ip. Stalin jetəkselegendə millətsejekkə qarşь, sovet aftonomiahь esen, partia kadrđarь tьvđьrьv esen, вetə millət xeđmətsəndə renen faktik tigeđlektəre esen kerəşlə вik đur həm qatmarlь jul tolop, ojoşmalarđьn yđ esendəqe terle gruppasьlьqtarđь yđ vaqьtьnda tar-mar itep, ike front ta la həm milli məs'ələləge tjpьlьştarqa qarşь qьrqa həm his kileşməklek kerəş alьp вarqan xəldə—partianьn Başqortostan ojoşmahь yđenen 15 jьlьq jyвilejena yđ saftarьnda millətlər ara nьq uqmaşqanlьq həm partianьn milli kadrđarьn jeteşterev eləkəhendə вik đur elgəşevđər menən kilə". (Elkə Komitet tizesьnan).

Unьn saftarь han jaqьnan đa, sьjfat jaqьnan đa yđte həm nьqьnьlar. Xəđer partianьn Başqortostan ojoşmahь saftanьnđa 33 men aqza həm kandidet вar. Şulardan 28,4 pr. вaşqorttar. Unьn turanan tura jetəkselege aвtьnda 60 menle komsomol ojoşmahь, (unьn 30 pr-tь вaşqorttar) 100 mengə jaqьn ploneгđar ojoşmahь yđə həm tərəвələnə. Partianьn jetəksel organdarь kadrьnьn sostafь вajtaq jaqьvđь. Partianьn tyвənge ojoşmalarь kadrđarь la sistematik jaqьra вara. Marksistik—leninsel kadrđar tərələləv, вerense kiđəktə вaşqorttardan, usaqarь tьvđərsidь həm nьqьt.(Elekke KomVUZ—xəđer JKƛXM, rajon ara parijkoldar, sistematik Elkə həm rajon kurstarь). Xuzalьq, həm kul'tura tədeləşe esen əđerlekle kadrđar tərələləv elkəhendə lə вajtaq unьştarьвьl вar. Massovьj raveştə, juqarь həm urta uqьv jorttarь tьvđьrьlьp, ularđa menarlegən studentlar uqьjđar. Xəđer вetə ajь juqarь uqьv jorto вar. Promьjşlennosta la, avьl xuzalьqьndь la tep millət—вaşqorttardan proletar kadrđar yвa. Bedđə đejən вaşlanqьs uqьv talьhь me nən xəl itelgən, totoş uqьj—jađa вelevselek esen kin front menən kerəş alьp вarьla.

Xuzalьq tədeləşe elkəhendə: Başqortostan xəđer qьđьv temp menən industlalaşьvьs həm kolektivlaştьrьlqan, aldьnqь janь texnika menən qorallanqan avьl xuzalьqь elkəhenə əjlende. Bedđə unarlaqan ere orloq həm nalьslьq sovxozđarь, maşina raktor stansalarь, menarlegən traktor, jeđərlegən komвajьn h. в. maşinalar. Bedđə 3 mendən artьq kolxoz вar. Bedđə neft, altьn, xromit, marganis, timer rudahь, juqarь sьjfatlь stal', bedđə timer jul, Elə--işemaвj ulь, bedđə igen, jəşelsə, kartof, urman вajlьqь, bedđə kolxozdar tədeləşe вetenləjqə həm qasat qajtmaвlьq raveştə nьqьnь. Hunqь sьjfatlь kulaktar—sьjnf вulьv jaqьnan nigeđđə вe terelde. Unьn qaiđьqtarьn tuq mav kerəşe вara. Bedđə forma ьn menen milli, jekmətkehe menən sotsialistik kul'tura. Ul alda la səsək ata. Bedđə kollektiv milek həm kollektiv xeđmət eвtenlek itə.

„Əgər đa xosusi milek həm kapital keşelərđe sarahьd tarqaldьrha, milli ajrьmlьqtь qьđđьrha, həm milli idelevđe kəəsjtьə, kollektiv milek həm xeđmət şunьn kevek yk keşelərđe sarahьd jaqьnlaştьra, milli ajrьmlьqtь jolqa həm milli idelevđe вetərə". (Partianьn 10 sjezđь qararьnan).

Beđ kisə həm вəgən partiaвđđьn leninsel—stalinsel politikahьnьn jeҢev tantanahьn ytkərəвeđ.

Partianьn milli politikahь jende.

BedđeҢ aldьвьđđa əle đur burьstar toralar. Ul—ikense вisjьl lьq plan esəи kerəş burьsь—sьjnьftarđь juq itev, sьjnьfьvđ sotsialistik jəmqiləten tədəp вe terev burьsь, ul millətlər tigeđheđlegen вetenləjqə вeterev burьsь. Bьl burьstar вeđđən taqь la ojoşqanlьq, partia həm Stalin itləş ergəhenə taqь la uqmaş qanlьq talep itələr. Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn saftarьn qajtanan tədevđe, partia aqza həm kandidattarьnьn həm şulaj uq komsomoldьn idejə—politik kimənen juqarь вaвqьsqa kytərevđe, sьjnfi ujavlьqьвđđь artьrьvđь, partia həm xekymət dissiplinahьn haqlav həm nьqьtьvđь talap itələr. Beđ вetə xuzalьq həm kul'tura tədeləşe, kadrđar tərələləv (əigerək tə tep milləttən) elkəhendəge eştərenəđđe вetə jaqlap jəjep jeвərergə teleşseđ həm partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn 15 jьlьq jyвilej вajramьn ytkərev kəndəre вeđgə, вьl burьstarđь xəl itevđə janь jeҢevđər tə'mia itergə teleş.

Jəşəhen partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn 15 jьlьq jyвilej—leninsel—stalinsel milli politikanьn jeҢev tantanahь!

MOTORNЬJ ZAVODЬNЬҢ BERENSE SEXЬ PROGRAMDЬ UҢŞLЬ YTƏJ

Proizvodstvonь yđlaşterev qьjьlaqtarьna həm kvalifikatsialь kadrđarđьn jeteşməvenə qaramaqtan, Motorstrojđьn, вeləkəj qojov sexь Oktəвr aldьnan yđ oвtəna alqan jəkləmələren tulьhьnsa ytəne. 7 nojaвrgə unьn kyrhətkestəre tьvəndəgəsə:

1 dekaвrgə 140 tonna jaraqlь metal вirergə teleşle iue— 7 nojaвrgə tiklem 141 tonna вirelgən, plan srogьnan elek ytəlgən. Plan вujьnsa вildələngən 25 pr. вrak urnьna kollektiv вrakta 9,8 pr-qa tiklem teşərđə həm 25.7 tonna metal ekonomi itte.

Başqorttardan kadrđar əđerlə-na (35 pr.), Motornь zavodьnьn FZU məktəвendə вaşqorttardan kvalifikatsialь li ejşiktar əđerlə nə.

„Berense sex kollektivь sovettar sjezđь xəmətenə IV kvartal planьn srogьnan elek, jaq ni 15dekaвrgə ytəv jəkləmələn ebtəna aldь.

Tədeləş nacal'nigь qojov sexьnьn in jaqьs uđarniklarьn ey ləklәv esen 8 men hum aqsa вildələne. (BAŞROSTA)

DEMOKRATTARĐЬN ĐUR JENEVE

Nju-lork, 10. AQŞ ta вulьp ytkən hajlavđar turahьndaqь inьs tejerlek məqlymattar demokrattarđan đur jeҢevđəren hejləjđər. 70 jьl đavamьnđa вerense tapqər demokrattar senatta, şulaj uq vəkildər palatahьnđa əstən ike eləş urьn aldьlar Hajlavđar həđemtələre prezident Ruzvel'tьn nafyzen kyrđe həm respublikasьlar partialь safьn tarqala jađđь.

Demokrattar, şulaj uq ştattar organdarьnđa la đur kypselek aldьlar, 38 ştatta xəlerqe vaqьtta gвernatorlьq postьn demokrattar, 8 ştatta respublikasьlar, 1 ştatta prognssiv gruppa kandidatь, вerehendə—fermer—eşselər partialь vəkile alьp tora.

Tulь вulmajqan məqlymattarqa qaraqanda kyp kenə qalalarđa kommunistik kandidattar kyp kenə tavьş aldьlar. Məsələn, Klivlende (Ogajo ştatь) ştatьn qвernatorь postьna qujьlqan kommunistik kandidat 5500, timək ytkən hajlavđaqьqa qaraqanda 40 pr. artьq tavьş aldь Pinsinatta kommunistik kandidat вunan aldaqь hajlav vaqьtьnda 433 tavьş alqajnь, ə вьl hajlavđa 1200 tavьş aldь. Şulaj uq Toledoda kommunistik kandidat ytkən hajlavđaqь 266 tavьş urnьna вьl hajlavđa 944 tavьş aldь.

Faşistar ьşanьs вeldere

Pariz, 10. Ispaniadan xəвər itevđə enə qaraqanda Ispania kortestarь sessiahendə „Aksion populər" isemendəge katolik-laşistik partia julвaşьhь Xil Robles tarafьnan təqdim itelgən rezolytsia qaвul itelde. Rezolytsia xəkymətkə siklənməgən ьşanьs вeldere. Rezolytsia hunqь vaqьqalarqa qatnaşьvsьlarqa qarata qatь jazalar qullanьv đь, şulaj uq „sotsial tərtipte вodovь ixtimal вulqan вerəj tərle xərəkətten вulьv memkinlegen вeterərđəj" saralar kyreleven talap itə.

IKE REVOLYTSIONER ATЬLDЬ

Pariz, 10. Madridtən xəвər itevđərenə qaraqanda, ylem xəkəme xəkymət tarafьnan ratьlanqan 2 revolytsioner atьldь.

Ataqь Fransuz lađьvsьlarьnan Anri Barвys, Romən Rollan faşizm həm huqьşqa qarşь kerəş xalьq ara komiteь isьnenan ispania xəkymətə вaşlaqь Lerusqa 2 revolytsionerđь yltereveq qarşь protest вelderdelər.

*London, 10. Rejter agentstvohьnьn xəвərenə qaraq nda əđəвiət вujьnsa вirelergə tejeşle Nobel вylage Italia dramaturgьnan Pirandelloqa вirelde.

SIT ILDƏRĐƏ OKTƏBR ЈЬLLЬƟJЬ

6 nojəвrgə qarşь təndə **Rumьnia** qalalarьnьn вik kyвehen đə kommunistar jetəkselege aвtьnda eşşelərđeҢ demonstratsialarь вulьp ytte. Kişinev qalahьnda revolytsion eşşelər: „doloj faşizm", „Jəşəhen SSSR!" lozungtarь aвtьnda demonstratsia jahanьlar. Politsia demonstrantlarđь tarattь həm kyp kenə keşelərđe qulqa aldь. Şul uq qalala 7 nojəвrđə kafedral' soвor вaşьna „Jəşəhen SSSR!" tigən lozung jađьlqan qьđьl вajraq elendə.

Budapeşta (Vengria) oktəвr jьlьlqь kənendə həm unan ner ken alda politsia, revolytsion eşşelər ojoşmalarьnьn aktivtarьn massovьj qulqa aldь. Şulaj đa 7 nojəвrđə Budapeşta eşşe irđər həm qatьn-qьđđar kommunistik lozungtar aвtьnda đur demonstratsia ytkərđelər. Politsia 40 keşene qulqa aldь.

Sofiala (Bolqaria) 6 nojəвrđə universitet, вinahьnda revolytsion studenttarđьn jьlьlьşь вulьp ytte. Jьlьlьştь Bolqaria kompartia vəkile telmər həjlәne. Politsia universitet вinahьn qamap alьp, jьlьlьştь qatnaşьvsьlarđь totop toqđo. Jьlьlьştь ojoştorovsьlardan 15 keşe „dəvlətka xianatta" qəjepłənep sudqa вirelde.

Kompartianqa qarşь politsia terrorь вulьvqa qaramaqtan **Jugoslavianьn** ererək yđ-ktarenđa, вigerəktə Belqrad həm Zagreвela faşizmqa həm huqьş əđeleqenə qarşь kerəştə kəəjterqə, SSSR menən вerđəmlekte nьqьtьqa saqьrьp, kyp kenə listovkalar tarattьldь 6 no вərđə Zagreвela qala urtalьnđa kommunistik demonstratsia вulьp, 1000 gə jaqьn keşe qatnaştь. Demonstranttarđan вajtaq keşe qulqa alьndь.

Gretsianьn Afina, Piroe həm вaşqa qalalarьnđa Oktəвr 17 jьl вqь ajqanlь kyp keşele demonstratsialar вulьp ytte. Eşşelər „Jəşəhen Oktəвr revolytsiahьnьn 17 jьlьlqьl", „đoloj faşizm!" tigən lozungtar həm qьđьl вajraqtar kytərep, demonstratsia jahanьlar. „Demonstranttar menən politsia arahьnđa вer nisə вereleş вulьp ytte. Laresse terməhendəgь politik məxвystar SSSR xeđmətsəndərenə telegramma jeвərep, Oktəвr 17 jьlьlqь menən SSSR proletarlarьn həm unьn вetə xeđmətsəndərđe azatlavqa jul kyrhətevse julвaşьhь ip. Stalinđь qotlanьlar.

DINGEĐ HƏJLƏŞEVĐƏRE ƏJLƏNƏHENDƏ

London, 10. Rejter xəвərđərenə qaraqanda. Londonda вar qan dingeđ həjlәşevđəren toqustan sьqьrev maqsatь menən Anglia, Japoniaqa deng-đđa qoralanьv turalьnda prinsipłə tigeđlek xoquqь вirergə, Japonjanь вəjlәj torqan вer terle lə dogovor teđemətkə təqdim itte. Şunьn menən вergə hər вer xəkymət вaşqa ildərđe yđenen dingeđ tədeləşe maksimal programma hь menən tanьşьra tororqa teşle вula. Anglianьn вьl təqđimenə Japoniala həm Amerika əjlənələrendə qarşь kilələr. Dejəm fekerđə Japonia həm AQŞ yđđarenen təvge pozitsialarьnđa nьq qalalar.

19 MEҢ KEŞE QATNAŞTЬ

Nju-lork, 10. Nju Iork qalahьnđa Oktəвr revolytsiahьnьn 17 jьlьqьna qarata 5 urьnda massovьj miting вulьp ytte. Mitingta 19 men samalь keşe qatnaşь. Kompartia vəkile Pro uder həm вaşqa oratorđar yđ đərenen telнrđərendə—k p ta listik ilđərđəge xəl menən So vettar sojuzndaqь sotsialistik tə đə eşşen đur unьstarьn saqeş tarьp kyrhəttlar. Sovettar sojuzьn haqlvvqa, şulaj uq 'Tel' mandь həm Skott вoro totqon darьn qotdlorovđь talap itə to qqan rezolytsialar qabul itel de. Şundaj uq mitingtar вaşqa qalalarđa la вulđьlar.

QORAL SKLADЬ EŞSELƏR QULЬNDA

London, 10. Asturia tav eşşe-đər alьp, tav eşşelare kire sik-tel r. „Bətə Ispania,-ti gazeta jađa,—Oviedolaqь qoral skladь na hezym xənər.n işeten, вeь il hizanqa kirđe. Bьl hezym den aqlьđđan həm energiale вulьvь xəkymətte aptьraşta qal dьrđь".

FRANSIA Kompartiahь YK plenumь

Pariz, 10. „Jumanite"nьn xəвər itevenə qaraqanđa, 12 no jəвrđə Fransia kompartiahь Yđək komitetьnьn plenumь вulьp ytte. Plenumđьn təp вurьsь-laşizm qurqənьsьarьna qarşь kerəş saralarьn eşlәv həm il đavmalendəge faşizmqa qarşь вetə kestərđe вerleştere alьrlьq-kin вerđəm f.ont вuldьrьv jul-darьn hđьv ine. Plenum, eşşelər həm krəвlejandərđen tura talaptarь esen kerəş programmahьnan tərqan Tores dokladьn urьnlь taptь. Plenum Ispania vaqьqa arь turahьnda Andre Marti dokladьn tьnlap, qaвul itelqən rezolytsiahьnda Fransia xeđmətsəndərenең Asturianьn вatьr kerəşşelere menən вerđəmlegen rablanь.

—o—

FRANSIALA JAҢЬ KABINET

Pariz, 10. Flanden tyвəndəge sostavta Fransia kabinetьn ojoştorđo.

Ministerđər sovetь predsedatele Flanden („hul respublikasьlar" đьn parlament gruppahь jetəkseheri). Tьşqь eştər ministere Laval' (nezavisim senator) Jystitsia ministere Perno. Eske eştər ministere Ren'e („demokratik hul radikal, şulaj uq radikal sotsialistik" gruppa senatorь). Huqьş ministere Moren, dingeđ ministere P'etri, aviatsia ministere Denen, savđa ministere Marşando, finans ministere Zermen Marten, məqarji ministere Mallərme, jəməqət eştəre ministere Rua, koloniа ministere Rollen, dingeđ savđahь ministere Berтan Vi'jam, xeđmət ministere Zan'e, pensia ministere Rivolle, jer eştəre ministere Kəssoz, havьlьq haqlav ministere Kej, pocta həm telegraf ministere Mandel', portfelьsьz ministerđər Errio həm Maren.

Janь xəkymətkə вurzuaz partialar vəkildərenən alьp, in un respublikasьlar federatsiahьnьn vəkildərenə tiklem inalar. Lakin hul respublikasьlar gruppahь aqzalarь radikal sotsialistar (Flanden gruppahь) xəkymettə təp urьndь alalar.

BENEŞ TELMƏRE

Praga, 10. Cex-Slovakia telegraf agentstvohьnьn xəвər itevenə qaraqanda,6 nojəвrđə Ekqozda вulьp ytkən hər ike palatanьn ulьььsьnda tьşqь eştəre ministere Beneş tьşqь politika məs'ələhe вujьnsa sьqьş jahanь.

Ydenең sьqьşьnda Beneş SSSR đьn Milləttar Ilqahьna ineve məs'ələhenə tuqtap-SSSR đьn tap xəđerqe toroşta Millət lər ilqahьna ineve nik đur əhəmiətkə eje. SSSR вaşqa xalьqtar jəməqətselegenə tulьhьnsa ina həm Jevropa politikahьnđa konвajьş-Jevropa đəvlətlere menən tulь kyləndə qatnaşa. ti. Beneş, Cex-Slavakia həm SSSR arahьnđa jaqьnьq politikahь normal' raveştə alqa вara həm jaqьn kilәsəktə ike đəvlət arahьnđa savđa đogovorьna qul qujьlьr həm tьnьslьq haqlav eş-ndə xuzalьq həm politik вulьşlьq nьqьtьlьr tip ketelə, tine.

Bьnan hun kənsьqьş pakt məs'ələhena tuqtap Beneş, kənsьqьş paktь həm SSSR đьn Milləttar Ilqahьna ineve, kləəktə Fransia-Italia arahьnđa, şulaj uq, Italia həm keskəj antanta arahьnđa kileşevđər вulьv ixtimalь həm Germania-Pol'şa arahьnđa đogovor tədev-ьlar Jevropanьn politik oəstanovkahьnьn təp elementtarь.

Xalьq ara xəldə Beneş janь kəs həm front ar ojoştorov esən вer-вerelen kelev toroşə rəveşendə xarakterlaj.

REVOLYTSION OTRƏDTAR KƏRƏŞTE DAVAM ITƏ

Pariz, Gavas agentstvohьnьn xəвər itevenə qaraqanda Asturia tavđarьndaqь revolytsion otrədtar vaqьt-vaqьt xəkymət qaskərđarenə həzym itə torlar. Bimenes rajonьnda вulqan huqьşta rəsmi məqiymət tarqa qaraqanda revolytsionirđarđan 27 keşe vilgan həm 20 keşe jaralanqan. Xəkymət qaskərđare sarьnđa kypme juqaltьvđar вarlьqь turahьnda rəsmi məqiymettə вer nama-la əjtelməj. Madrid'a sьqa torqan „El đьвate" isemendəge fəşistik ga zeta hyđ вuqajьnđa qəna Leon đaqь aviatsion вazanьn ofitserđarenan вaltaq keşe вaş kytərevselərđe tupqa totmaqan esən qulqa alьndьlar. Haltat hem ofits rđarđan 50 keşe „dissiplina вođqan esən" sudqa вirelđelar, tip janđa. Gazeta huqьş aviat-lahьnьn вer eləşə revolyt--Ionirđar menən вer təptan eştəvđəren iqtiraf itə.

Asturianan alьnqan məqiymettərqa qaraqanda unđa 5 men keşe yltereqan, 30 men keşe qulqa alьnqan.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

ƏFƏLƏ Oktəвer KƏNDƏ RENDƏ

HYRƏTTƏ: VKP(B) ƏK SEKRETARЬ IPTƏŞ **BЬJKIN,** BYBK PREDSEDATELE IPTƏŞ **TAHIRЬF,** BAŞSOVNARKOM PREDSEDATELE IPTƏŞ **BULAŞЬF** 7 NOJƏBER KƏNƏ REVOLYTSIA MAJDANЬNDA PARAD QABUL ITƏJƏR.

MƏSKƏV ƏLKƏHE KOLXOZDARЬ BAJRAMЬ

8 nojəвr Məskəvđə Kolxoz majdanьnđa Məskəv əlkəhendəge kolxozđar esən pocot taqtahь asьv tantanahь ytkərelde. Elekke Suxarevka—torgьş həm spekulanttar ojahь xəđer juq.MəskəvđeҢin jənle məgistral'darьnan вerehendəge kərəkətkə qamasavlavsьtar uramdarđьn əđərelə qalmaqan. Bajram-a вildəlgən kolxoz majdanь qunaqtarđь kin itep tьşəlgən asfal'tta qarşь aldь. Əlkə dəvmələndəge kolxozdarđan Oktəвr tantanahьna tip Məskəvgə kilgən 5000 udarnik—kolxozsьlar həm Ydək qalanьn terlə predpriatie ərenən kilgən eşşelər delegatsialarь Lenin ordenlь elkənen kolxozdarь вajramьna jьnalqandar. Triвunala VKP(в) YK həm MK sekretarь ip. L. M. Kaganovic, VKP(в) MҠ həm MҠK sekretardarь ip. Xruşoғ, Mixajlof, Kogan. Məskəv elkə вaşqarma komitet predsedatele ip. Filatof, Məskəv qala—sovet predsedatele ip. Bulganin. Tantanalь mitingtь qьđqasa qьna telmər menən ip. Filatof astь. Unьn arьnsa qatь alqьştar aвtьnda qarşь alьnqan ip. Kaganovic đur həm asьq telmər həjlәne. Ul Məskəv elkəhendəge kolxozdar esən pocot taqtahь asьlьvđan вik đur əhəmiətkə eje вulьvьn kyrhətte Bьl taqta,— tine ul,— вeđđen gazetalarьвьđ вerəj terle kolxozđь, predpriatie. Jəki rajonđa şuqa jađa torqan janaj qьđьl taqta qьna tygel, proletar yđək qalanьn urtahenda, elekke spekulanttar Suxarevkahь urьnьna, mramor həm granittan haiьnqan вьl taqta kolxozđarđьn nьqьnьvьn, kolxoz tədeləşenən hьqəlməjasaqlьqьn kyrhətə, tine. Məskəv elkəhenen avьl xuzalьqь вujьnsa, вьl elkəne pot realtellektən yđe jeteşterevse elkəgə əjlənderev eşendə, kolxozđarđь вol'şevistik nьqьtьv həm xəlle tormoşqa elgəşev esen kerəş eşendə Məskəv elkəhenen elgəşkən unьştarьna tuqtap, ip. Kaganovic kolxozdar ara həm вər вer kolxozdan yđ esendə sotsialistik jarəştь taqь la kinerək jəjep jeвərergə saqьrđь. Ul, avьl xuzalьqьn sotsialistik qajtanan qorov eşendə qalalardьn, promьjşlennost' həm proletariattьn nindəj rol' ujnavđarь məs'ələhenə odaq tuqtanь ip. Kaganovictьn telməre qatь alqьştar menən вer nisə tapqьr đar ədəlde.

— „Bəgən вeđ, вeđđen вetə вeđđen in jaqьn julвaşьvьđ həm uciteleвeđ ip. Salinqa: вeđđen qəđerle uciteleвeđ, julвaşьs həm đuвьvьđ! Hinen ge-ətlal' jetəkselegen aвtьnda Məskəv elkəhenen вol'şevik eşşe həm kolxozsьlarь yđđarenen jul larьnda kyp đoşmandarđь helək itteler, zuđi unьstarqa elgəştelar, вeđ həm kiləsəktə lə kolxoz tədeləşe esen, вol'şevistik kolxozđar esən, kolxozsьlarqa xəlle tormoş esən qul təşərmaвtan kerəşəsəkseđ. Đoşmandər əgər đa вeđđen vatanьvđđьqa qol huđmaqsь вulalьr ikən, telehə nindəj đoşmanqa la вeđ otpor вirə alasaqьvđ, tip əjtəвeđ. Pocot taqtahьn asьp, вəgən вeđ Məskəv qalahьnda heđ ko xozsьlar həm kolxoznьsa ipтəştərđe həm Məskəv elkəhendəgə, вəjək ileвeđđəge вetə kolxozsь həm kolxoznьsalarđь qotlajвьđ. Oktəвr 17 jьlьlqь kənendə pocot taqtahьn asqan xəldə вeđ вetə elkə həm вetə ilde kerəşkə saqьrвьđ.

Jəşəhen, Lenin-Stalin jetəkselegendə kapitalistar həm pomeşşiktardь həlak itkən вəjək Oktəвr revolytsiahь!

Jəşəhen, sotsialistik promьjşlennost!

Jəşəhen, sotsializmđьn jeneve esən kerəşep kilevse həm ojo kəndə lə kerəşevse eşşe ir həm qatьn qьđđar, kolxozsьlar, kolxoznitsalar həm qьđьl armiestarl

Jəşəhen, вeđđen qevvatle, jeneimək nəjək Lenin-Stalin partiвьđ, вol'şevikiar partiahь!

Jəşəhen, вeđđen men-n jetəkselek itevse, вeđđe jenevđərđan jenevđərgə alьp вarьvsь ginial' ojo,torovsь həm po kovodes—ip. Stalin" (qatь alqьştar, „ura" tavьştarь, „Internatsional").

Bьnan hun вer-вer artlь kolxozsьlar sьqьp həjlәjđər.

Tantanalь mitingta qatna sьvsьlar VKP(n) YK-Stalinqa, VKP(-) MK-Kaganovicqa qotlav jeвaralar. Miting məlendə, granitan jahalqan pocot taqtahьna Məskəv elkəhendəge in jaqьs kolxozđardan 12 kolxozđьn ismen jađđьlar. VKP(в) MK-həm Məskəv ƏBK qararь вujьnsa вunda in jaqьs kolxozđardьn đa in jaqьslarь jađьldьlar.

MOTORNЬJ ZAVODЬNЬҢ BERENSE SEXЬ PROGRAMDЬ UҢŞLЬ YTƏJ

Proizvodstvonь yđlaşterev qьjьlaqtarьna həm kvalifikatsialь kadrđardьn jeteşməvenə qaramaqtan, Motorstrojđьn, вeləkəj qojov sexь Oktəвr aldьnan yđ oвtəna alqan jəkləmələren tulьhьnsa ytəne. 7 nojaвrgə unьn kyrhətkestəre tьvəndəgəsə:

1 dekaвrgə 140 tonna jaraqlь metal вirergə teleşle iue— 7 nojaвrgə tiklem 141 tonna вirelgən, plan srogьnan elek ytəlgən. Plan вujьnsa вildələngən 25 pr. вrak urnьna kollektiv вrakta 9,8 pr-qa tiklem teşərđə həm 25.7 tonna metal ekonomi itte.

Başqorttardan kadrđar əđerlə-na (35 pr.), Motornь zavodьnьn FZU məktəвendə вaşqorttardan kvalifikatsialь li ejşiktar əđerlə nə.

„Berense sex kollektivь sovettar sjezđь xəmətenə IV kvartal planьn srogьnan elek, jaq ni 15dekaвrgə ytəv jəkləmələn eвtəna aldь.

Tədeləş nacal'nigь qojov sexьnьn in jaqьs uđarniklarьn ey ləklәv esen 8 men hum aqsa вildələne. (BAŞROSTA)

PARTIANЬҢ BAŞQOTOSTAN OJOŞMAHЬNЬҢ 15 JЬLLЬǪЬ

PARTIANЬҢ 1-ӨLKƏ KONFERENSIAHЬNЬҢ JЬJЬLЬVЬNA 15 JЬL TULЬV ALDЬNAN

IKE DOKUMENT

(„PARTIANЬҢ BAŞQORTOSTAN OJOŞMAHЬNЬҢ 15 JЬLЬ"TURAHЬNDAǪЬ ӨLKƏ KOMITET TEZISTARЬNЬҢ 8 HƏM 9 PUNKTTARЬNA QARATA)

Tyвəndə jəlan itelgən ike dokument-„VKP(в) Ydək komitetьnьn partianьnBarqortostan ojoşmahьna həm RKP(в) Ydək komitetь vəkilenə direktivalarь" həm partianьn 5-se elkə konferensiahь bьn „Başqortostandaǫь milli kerəş həm Vəlidef turahьnda"ǫь mərəzəqəte-Vəlidef Başqortostandan qasqandan hun (1920 jьldьn ijyle) 1921 jьldьn axьrьna tiklem partia ojoşmahь esendə bulqan kiçken milli kerəşte beterevdə borolo momentь bulьp toralar (Ölkə komitetь tezistarьnьn 8 həm 9 nsь punktlarьn qaraqьd).

Ydək komitet, milli nizaqdar turahьndaqь tөp səbəptərgə qarşь jynəlderelgən bьl direktivalarьnda partia ojoşmahьna tyвəndəgelərdə təqdim itte: jer menəsəbəttərenең butalьsьlьqьn beterev maqsatь menən qatqь raveşte jer tөdeleşe ytkərergə, başqort jerdəren başвaştaqlьq menən вətьp alьvdь tujtatьrqa, kolxoz həm arteldər vajraqь вətьnda urьs kulak elementtarь вaşqort jerdəren вatьp alqan koixozdardьn həm arteldərdьn sostavьn janьnan qararqa, вaşqort rabotniktarьn jetəkse eştergə qujьv rəveşendə ytkərerçə, kontrrevolytsioner Vəlideftən sitləsergə ьa.

Ydək komitetьn bьl direktivalarь partianьn 5 se elkə konferensiahь qarardarьna niged buldьlar.

Ikense dokument-partianьn 5-se elkə konferensiahь tarafьnan Ydək komitet direktivalarьn (6-sь punkt) ytav julьnda qabul itelgən merəzəqət. Bьl merəzəqətte partia ojoşmahь kontrrevolyts on kyreneş bulqan Vəlidefselektən kiвken sitləşa.

Bьl dokumenttar 1932 jьldьn qinvarьnda „Izvestia Başвakoma həm Başsika" la iqlan itelqəjnelər, lakin ular xəberge vaqьtta partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn kin massalarьna məalym tyqeldar.

VKP(в) Baş. Ölkə komitetьnьn ispartь

RKP(в) NЬҢ BAŞQORTOSTAN OJOŞMAHЬ NЬҢ ӨBTƏ AǪZALARЬNA

BAŞQORTOSTANDAǪЬ MILLI KӨRƏŞ HƏM VƏLIDEF TURAHЬNDA

(PARTIANЬҢ 5-SE BAŞQORTOSTAN KONFERENSIAHЬNAN)

Milli politikahьnьn вik kyp məsʻələləre вedden partiavьdьn X-sjezdьnda ydarenen naqtarьn aldьlar həm xəl itelder, ulardь tormoşqa aşarьv partia həm sovet ojoşmalarьnьn obtalьqьna вəjlekle saf praktik məsʻələ вulьp qaldь.

RKP(в) nьn Başqortostandaqь politikahьnan kilep sьqqan praktik saralardь qəmeldə ytkərevden qajlь saqta ojoşmanьn ydendə anlaşьlmavdarьa osoraqanьlьqьn jəşererge tura kilməj. Başqort rabotniktarьnьn вer eleşe partia esendəge kerəş proisessьnda sitkə sьqьp kitre, milətselek tajpьlьşь ebtenlek aldь, milətten həm vaq burzuaz intelligentsianьn mənfəqətlere sьjnli politikanan ebten вulьp əjləndelər, вьqa vlasьq itevden şəxsi elementь quşьldь.

Ikense jaqtan, ojoşmanьn вer eleşe russilikalor elementtar joqontoho abtьnda jəki sarizmdьn avьr mirasьn вeterev maqsatь menən milli həm ekonomik ydensəlektərgə qarata qullanьlqan вedden taktika həm eşenedden qədəttən tьş əhəmiətenə narьq вirep jetkerməgən iptəştər joqontoho abtьnda qaldь.

Başьnda Vəlidei torqan berense revkom 1920 jьlda Sovettar Rosslahьnan xurlьqlь rəveştə qastь. Vəlidefteп isme sovettar vlasьna qarşь kilevse milli kerəş menən вəjləngən. Hunqь vaqьtta „Vəlidefselek", kərək partia esendəge Vəlidefteп yd vaqьtьnda sitləşməgən milli gruppirofkanьn вulhьn, kərək unьn menən ideologik hərn lak tik вəjləneşte edməgən milətse vaq burzuaz inteligentsianьn bulhьn, alamanь вulьp əjlende.

Xəberge vaqьtta Vəlidefteп eşe tulьrь menən asьldь. VCK materialdarьna qaraqanda, Vəlidef, hun kensьqьş mosolman burzuaziahь menen вəjləneşkə ingən. Milli politikala ajarьlьşьdan вaşlap Vəlidef imperialistik burzuazia lagerьna təgarləne, unьn xedmətsehenə həm eşsəndərden, sovet vlasьnьn doşmanьna əjlende. RKP(в) qa, sovet vlasьna qarşь sьqьvsь hər kem menən his qotolovhьd rəveştə şundaj xəl вulьrqa tejeş. Vəlidefteп sovet vlasьn jemerev maqsatь menən Boxara-rala həm Tərekmənstanda вatь masslar вandahь ojoştorolqanlьqь alldələ вuldь. Vəlidef—Maxno, Savinkof, Petlyra həm donja burzuaziahьnьn вaşqa agenttarь kevek yk jazalanьrqa tejeşle kontrrevolytsioner.

Ilyd Vəlidef menən вəjlaneş turahьnda, uqa вulьşlьq itevturahьnda вarqanda, вьnьn sovet vlasьna xianat вulьp torovь həm вetə qatьlьq menən edərlaneləsəge вik asьq.

Konfernsia bьl turala qəmymgə вelderə.

Şunьn menən вergə konferensia, Vəlidef vaqьtьnda eşləqən həm ular menən Başqortostandaqь eşten praktik məsʻələlere həm taktik priomdarь вujьnsa feker ajrьlьştarь вula torqan вarlьq ipteştərde tikşermə-nitmə qəjepləvden həm ulardь, „Vəlidefselər" tigən isem menən xurlarqa, şunьn menən bьl iptəştərde kontrrevolytsionerdar kategoriahьna inderev həm partianan, zakondan tьş qujьv jaramaqanlьqьn ajrьvsa əjta. Ojoşma bьl jerlek tə demagogia menən, jьş qьna şaxsi həm gruppasьlьq maqsattarьna fajdalanьla torqan yrtəv menən qьrqa kərəşergə tejeş.

Başqortostanda sovet vlasь milli politikahьnьn praktik məsʻələlere вujьnsa вulqan вetə fiker ajrьlьvdar partia esendə dereb xəl itelev taвa alьrdar.

Konferensia, вaşqort intelegentsiahьnьn iqtibarьn вьna oşolardьn вetəhenə jalep itep, xosusan, xatta Jumaqulof şikelle sovet julьnan jaqqan Vəlidef jaqsьhьnьn da Vəlidefte kontrrevolytsion kyrep, xəder unan qьrqa sitləşələr həm Vəlidef avantjurahь ulardь qaja itep jetkergənlegen teşenep, milli azatlьqtь qəmeldə tormoşqa aşarьvqa həm jerle xalьqqa burzuazia həm pomişcikтardьn mənge idəve arqahьnda jahalqan jaralardь davalarqa вarь tik sovet vlasь həm RKP(в) qьna hələtle ikənlekte, kensьqьş xalьqlarьn imperialistik kapital qolloqonan tarlьp alьrqa вarь tik вarlьq mllat həm ildərden eşse həm krəştejanda enen tuqandarsa вerdəmlege genə hələtle ikənlekte anlaqanlьqtarьn əjtep yia.

Beddеn eşeвeddеn вetə avьr məsʻələləren вarь tik partia, sovet, xuzalьq həm kulʻtura ojoşmalarьnda nьqlь kendəlek praktik eş kenə qəmal itergə вuldьra вla.

Konferensia, вarlьq sələmət, rolitikanlьq itergə tygel, ə eşsəndər fajdahьna вьnlap eşlərgə teləgən вetə keşelər partia menən вarьrdar, tip eşana.

Sovet vlasьna xianat itevselərgə xurlьq!

Jəşəlen вetə kommunistardьn sovet vlasьnьn вarlьq dөrtarьnьn, вarlьq milətlərden xedmət ejələre fajdahьna вerdəm eşləvdəre!

Jeşəhen, III-kommunistik internatsional!

RKP(в) YK DIREKTIVALARЬ

PARTIANЬҢ BAŞQORTOSTAN OJOŞMAHЬNA HƏM RKP(в) YK VƏKILENƏ

1. Qatqь rəveştə dəjem jer tөdeleşə ytkərergə. Elekke xed mətsel вuimaqen jerdərdə jerdən faktik fajdalanьvdь, jer tөdeleşe turahьndaqь polozenienь sьqarьv momentьna tiklem haqlarqa, xedmət jerdəre ilə (nadelnь) jerdər h. в.) ulardьn ejələre fajdalanьvьnda elekke granitsalarьnda qalalar.

Tuqajdardь ojoşmaqan rəveştə вyleşevde, janьnan вylge ləvde həm xedmət fajdalanьvandaqь jerdərde sovxozdarqa həm kolxozdarqa məzвyrl rəveştə вylep вirevde tьjarqa, konfiskatsia jahav həm jerdən herev menən qurqьlьp вaşqort jerdəren kiləsəktə tege jəki вьl rəveştə вaвaştaqlьq menən вatьp alьvdь tьjarqa. Şulaj uq hər terlə kyserep ultьrьvdardь la tьjarqa.

Başqorttardь вelgenlekkə tөşerəvse jьrtqьstarьa sdelkalar tөdevgə jul qujnat esen kiləsəktə arendanь regulirlavdь dəvlət qulьna alьrqa.

Tuqajdardь arendaqa вirevde jьldan artьq вulmaqan metdətkə genə rəxsət itergə. Terle xuzalьqtar həm rajondar esen (malsьlьq, urmansьlьq, igenselek, qatnaş) xuzalьqьnьn oşo terlə kyreneştarenə mьvafiq rəveştə tejeşle normalar вildələrgə. Kolxozdardьn həm arteldərden sostavьn həm ular tarafьnan вildələngən jer ucastoktarьn janьnan qararqa, вaşвaştaqlьq menən вatьp alьvdardь, raskassirovanleqasa jetep, jəzalarqa. Urьs jarlьlarь menən вer rəttən yk вaşqort jarlьlarьn kөslə rəveştə kolxozdarqa jalep itergə, ularqa dəvlət jardəmь kyrhətergə. Başqort xalqьna avьl xuzalьqь jardəmьn orloqtar həm qoraldar menən) tidlətergə.

2. Ajrьm вildələneşle otrədtarda (PKP) вarь ydden haqlav esen in kərəkle qoraldardь qь na qaldьrьp, arteldərde həm kommunalərdь qoralьnьdlandьrьrqa.Qoralьnьdlandьrьvqa qarşь lьqkyrhətev partianansьqarьvqa həm jazaqa tartьvqa kliterəsək

3. Jerle xalьq tarafьnan partizanlьq kerəşen tьjьp, вandlizmqa qarşь kerəş eşen вetənləje menəndəvlət (CK organdarь həm vojenkomattar) qulьna alьrqa, вandlizm menən kerəşev eşenə вaşqort kommunistarьn tartьrqa.

4. Başceka kolleqialьna (biş keşeqə) in kamendə ike вaşqort rabotniqьn inderergə.

5 Urьndardan вaqort rabotniktarьn jetəkse eşlərgə qatqь rəveştə yrlətergə.

6. Başqortostandьn jəvapьs rabotniktarьna həm şulaj uq alda torqan konferensiaqa həm sovettar sjezdьna ajrьm merəzəqət menən Vəlidefteп həm vəlidefselektən qьrqa sitləşergə, unь kontrrevolytsioner—sovet vlasьnьn asьqtan asьq doşmanь itep nəfrətlergə taqdim itergə. Vəlidef menən həm unьn agenttarь menən turanan-tura jəki sitlətə вəjlaneştə вulьv sovet vlasьna xianat itev tip qaralьrqa tejeş. Merəzəqətte hunqь tapqьr redaktirlavdь Pestun iptəşkə tapşьrьrqa.

7. Başqortostan respвulikahьnьn ydəqen kyserev həm вaşqort xalьqtarь jəşəqen ejəddərde вerketev turahьndaqь məsʻə ene politəjuro qaramaqьna kyserergə həm вьl məsʻələne VSIK komisslahьnda jentekləp qaravdь aşqtarьrqa.

8. Partia esendə kerəş alьp вarьv maqsatьnda partiahьddar menən jə-eren kanəşmələr ytkəevde RKP(в) la torov menən вergə вula almajtip rqlan itergə.

9. Partia eşen kөsəltev esen Ydək komitetian Ölkə komitetqa təzribəle sekretar jeвərergə.

10. Başqortostan respвulikahь avtonomiahь turahьnda 1920 jьldьn 22 majьnda sьqqan dekretqa (Narkomat arqarь) kərəkle ebtəmələr inderergə həm unь 8-sjezdьn qararьna həm вьl nan hunqь dekrettarqa mьvafiqlaştarьrqa.

VKP (в) NЬҢ BAŞQORTOSTAN OJOŞMAHЬNЬҢ 5 NSE KONFERENSIAHЬ

PARTIANЬҢ 1NSE BӨTƏ BAŞQORTOSTAN KONFERENSIAHЬ

1919 jьl 8-11 nojəвr Stərletamaqta partianьn вerense Başqortostan Ölkə konfetrensiahь вuldь. Başqortostan revolytsion xərəkət tarixьnda вьl vaqiqa ajrьmsa əhəmiətkə eja.

Konferensia вerensenən — sovet Başqortostanь əsen, sotsialistik tədeləş əsen kərəşte Başqortostan xedmətsəndər massahьnьn вaşьnda torovsьVKP(в) Başqortostan ojoşmahьn organizatsion aformit itte.

Ikensenən—Vəlidef həm unьn kompartiahьnьn — Başqortostandь sovettar Rossiahьnan ajrьvqa, adaq itвptə sovet vlasь flagь aвtьnda burzuaz respвulika tədevgə jynəlderelgən kontr-revolytsion politikahьna təvge udar вirde.

Həm adaq — in məhime lə, konferensia şunda uq вol'şevizm organizatsion prinseptərenə nьqlь ajaq вatь, ojoşmanьn yden qorovdaqь вьl prinsiptərde вodorqa matarьsь Vəlidefselərgə qьrqa qipor вirde.

Başqort kulaktarь həm mullalarьnьn edeolog ь вulqan Vəlidef — proletariat diktaturahьn tanьmanь, kommunistik partia jetəkselege menən həm unьn Başqortostan xedmətsəndər massahьna joqondoho yьev menən kileşe almanь.

Burzuaz jəmhyriət tədevdə вol'şevistik ojoşma unьn esen tөp qamasav вulqanlьqьn Vəlidef вik jaqsь anlanь. Şunьn esen Vəlidefteп Başqortostandь sovetlaştarьvqa qarşь kərəşe, вetənən elek partia jetəkselegenə qarşь totos partia ojoşmahьna qarьshynəlderelgəjne" (Obkom tezistarьnan).

Vəlidefteп partia ojoşmalarьna qarşь kərəşe ike jul menən вara. Vəlidef həm unьn tarafdarlarь in tayle—partia ojoşmalarьn yd quldarьna almaqsь, unь ydəqenen komit revolyts ion urвal ujdarьnьn qoralьna, sovet vlasь menən kerəş qoralьna əjlenderergə mataşalar. Ulardьn tөp maqsattarь ajrьm вer Başqortostan „kommunistik" partiahь flagь aвtьnda burzuaz milli ojoşma tьvdьrьv bulh. Ə, вьl in Vəlidefselərgə kərəkle hədəmtələrde вirməgas, avьr eş şarttarьna qaramaвtan partia ojoşmalarь sovet ojoşmalarь menən jetəkselek itə вaşlaqas, Vəlidefselər asьq kerəşkə: ajrьm kommunistardь, totoş jəcəjkələrde həm xatta partianьn ölkə komitetlan quloa alьv julьna kysələr.

Partia ojoşmahьn yd qulьna alьrqan bьp, Vəlidefselər nu-burzuaz millətsel intelligenttar arahьnan yd tarafdarlarьn partiaqa „verвovajt itə" вa lajdar.

Berense ölkə konferensiaqa tiklem partia eştire „Başqortostan kommunistlarьnьn vaqьtlь вjurohь" faktik Vəlidefteп in jaqьn tarafdarlarьnan вulqan, Revkom predsedatele — Jumaqulof qulьnda вulьp kiide. Jumaqulof qulьnda вьl „вjurolardьn politik kombinatsiahь esen vəlidefselərgə kərək keşelərgə partia udostoverenielarь tarata. Bьl apparattь yd quldarqa maxsus agenttar jeвərelə, konferensiaqa əderlek eşenə partiahьddardan Vəlidef tarafdarlarь вьqtьrьla.

Berense ölkə konferensiaqa yd joqondolarьn tə'min itev ostal-mera-vajde sejr Başqortostandьn вerdən вer proletar ojoşmahьn—Beloretть ham K-Usolьb ve fer nsia ga qatna tьrmaвqa teləjdər. 250 aqzalь həm 400 teləktəştərdən torqan Beloret ojoşmahьna, вildələnqan „norma" вujьnsa вetəhe вer genə delegat tьrgergə xoquq вirələr, ə 100 ləp aqzahь вulqan K-Usoldь нətenləj məxrym itələr. Ə Vəlidef jaqьv kөsələr kөrək quqьn revkomdar вetəhe вer nisə dibtə aqza həm teləktəştər genə вulьvqa qaramaвtan 1 xatta 2 vəkil jeвərə alalar.

Vəlidefselərden YK gə jaqqan tyвəndəge xattarь xarakterlь: „elek вaşqalardь idep kilevse millattardeп proletariatь, jerle xalьq qulьnda вulьrqa tejeşle vlastь daqvə itmətkə, əgər də unьn qatьnaşьvь kərək tввla ikən, ul saqьnda ul jerle xalьqtardьn inslativa həm vlastarьn tə'min iterdəj ramkala вulьrqa tejeş" (Ispart arxivь, Vəlidei jaqqan xattardan).

Ajrьm „Başqortostan kommunistarь partiahь" tədeməkse вulьp, vəlidefselər YK gə jaqqan xattarьnda partianьn ustavьn ydgərtevde həm uqa oşondaj вir punkt inderelevde təlap itelər:

„Elek idelgən milətter jemhyrəttərendə, şulaj uq idevse milətter proletardarь la вulha, partia eştərendə dəjem jetəkselek həm instlativa jerle proletariat qulьnda вulьr həm idev se milətter vəkildəre h s вer partia organьnda estən вerdən də artьq urьn ala almaвtar. Jerle kommunistar dəjem sostavьn ¼ eleşenə jetməqən urьndarda idevse milət kommunistarь dəjem jerle milətt partia organь na totoş вujьnqan xəldə, вarь kolonistar arahьnda eştav menən genə siklənerdər" (Ispart arxivь. Şunda uq).

Başqortostanda partianьn 1-se konferensiahь вьna şundaj şart tar esendə saqьrьldь Konferensiala partia YK vəkile həm Өfe, Orenвur komitettarь vəkildəre lə qatnaştьlar. Kөn tərtibendə 8 məsʻələ torha la, tөp məsʻələ—ojөştorov məsʻələhe вuldь. Vəlidefselər delegattardь yd keşelərenən həm ajrьm „norma" вujьnsa jenərevdər aşa konferensiala yd joqondolarьn tə'min itergə ni tiklem genə tьrьşqan вulhalar da, вьl вntьhşlarь unьşlь sьqmanь.

Təp məsʻələ вulqan ojoştorov məsʻələhe вujьnsa konferensia, partianьn VIII sjezdь qarardarь ruxьnda вьndaj rezolyts a qabul itte:

„Başqortostan ojoşmaʻarьndaqь kommunistar sjezdь, VIII sjezdьn ojoştorov məsʻələhe вujьnsa qararьna tura kiltərep, Başqortostanda janь вarlьqqa kilgən ojoşmanь elkə ojoşma tip qaraj. Partianьn dəjem ustavь əlega rabʻanmaqan həm qismən elkə ojoşmalardьn normal' ustavь la rabʻlanmaqan вujьnsa ajqanlь, kommunistardьn 1 se вetə Başqortostan konferensiahь вer tərlə lə maxsus organizatsion ustav eşlap sьqarmaj həm dəjem partia ustavь menən jetəkselek itəşək. Başqortostan territorialьnda, partianьn in juqarь oiganь—ojoşmalardьn milli sostav ajrьmь qьna qaramaвtan, Başqortostandaqь kommunistik ojoşmalardьn sjezdarь вulьr".

Şul rəveştə konferensia, Başqortostandaqь partia ojoşmalarьn, VKP(в) nan ajrьmlaştьrьv politikahьn kiie qaqtь.

Partia ojoşmalarьn milli prinsip вujьnsa вylep вetərevgə qarşь la konferensia, şulaj uq qьrqьv əjtte. Konferensia rezolytsiahьnda вeđ вьlaj uqьjвьđ:

„Konferensia qatnaş xalьq jəşəgən urьndarda ojoşmalardьn ajrьm milli sekslalərgə вerə tərlə вylen-vdərenə irek вirelergə his jaramaj tip itвpiəj".

Adaq, şul uq rezolytsi la konferensia partianьn urьndardaqь ojoşmalarь administrativ funksialarqa tьqьlmaвtan, sovet organdarьnьn eşlərən də kontryllergə teleş вulьvdarьn hьdьq ebtena alьp yta, Vəlidefselər вaqa ajrьmsa qarşь kilde həm kerəştelər.

Partia konferenslahьnda tulь jenelgəndeп hunьnda Vəlidei, faktlardь вoвop kyrhətkən məldə YK nə jaqqan xatьnda вьlaj jada:

„Partia konferenslahьnьn sostavь Başqortostan respulikahьna qarşь doşman nastroeniala, Velikorustardan maxsus hajlap alьnqan вuldь... Obkom hajandь, uqa вer genə вaşqort ta inməne, Şəmiqulьf kompaniahьnan ike tatar inde, həm Şəmiqulof yde lə kandidat rəveşendə inde" (Ispart arxiv. Vəlidei xattarьnan).

Obkom sostavьna yd taraftardьrьnan вarь əs kenə keşe (Jumaqulof, Kaspranski, Rəxmətulindər) inevdən həm вьl uqa partia ojoşmahьn yd qulьna alьv memkinlegen вirməvdən Vəlidef riza вulmanь.

Şul vaqьttan alьp Vəlidefselər partia ojoşmalarьna həm unьn jetəkselegenə qarşь asьq kerəş julьna kysələr. Ydenen ibtələktərendə ip. Xəlifet вьlaj jada „kypselege Vəlidef joqondoho abtьnda (derebe turanan-tura Vəlidef qulьnda) вulqan Başqortostandaqь milli kerəş həm Vəlidef turahьndaqь" məxsus mərəzəqətlə konferensia Vəlidefte həm „Vəlidefselekte" kontr revolytsion xərəkət tip qarap tamqalanь...

1922-jьl 16-20 sentəвr Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn dəjem вanь—6673 keşenən (şul jəmlənən—3934 partia aqzahь həm—2739 kandidattan) torqan 17 kanton həm əjəd ojoşmalarьnan vəkildər qatnaştь. Konferensianьn sostavь: Tavь вirev xoquqь menən 84 həm kənəş вirev xoquqь menən 37 delegat. Kөn tərtibe 14 məsʻələnən torde.

Konferensia ofo Başqortostandь faktik tədegən (ijyl) dən вun ytkəreide.

(Davamь 3-bittə)

*GNEDKOF

PARTIANЬҢ BAŞQORTOSTAN OJOŞMAHЬ NЬҢ TӨP DATALARЬ*)

(1919—34 JЬLDARƏAǪЬ KONFERENSIALARƏЬN XRONIKAHЬ)

Sjezdar həm konferensialar—partia tarixьnьn tөp xronologik datalarь. Eşləngən eşkə jomqaqtar jahap həm tөp linianь jaqьndaqь osor esen xərəkət programmalьnь вildələp,-ular unьn idejə hən ojoştorov jaqьnan yьe şenen tөp etaptarь həm tejen momentlarь toralar.

Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn 15 jьlьq jəşəv qemerendə 16 Ölkə konferensiahь ytkəreide. Tyвəndə вeđ hər вer konferensianьn tөp jekmətkehenə qьqqasə qьna xarakteristika вirəвeđ. Bьl xkrakteristika, qьqqa вulьvьna qaramaвtan, partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn tarixьndaqь tөp xronologik datalar turahьnda dejom qaraş вirə.

□ □

1919-jьl 5-nojəвr Partianьn 1 вetə Başqortostan konferensiahьna kilgən delaqattardьn tөvge kənəşməhe. Kənəşməgə 25 keşe qatnaştь. Kənəşmə konferensianь asьv vaqьtьn 8-nojəвrgə вildələrgə qarar вirde.

1919-jьl 8-11-nojəвr Stərletamaq qalahьnda partiinьn вerense Başqortostan konferensiahь asьldь. Konferensiaqa 43 delegat qatnaştь.

Partianьn Başqortostan ojoşmahьnda 50 jəcejkə həm ularda 700 partia aqzahь həm 1370 teləktəş вar ine...

Konferensianьn kөn tərtibendə 8 məsʻələ torde:

Konferensianьn əhəmiətə partianьn Başqortostan ojoştorov jaqьnan rəsmiləştergən вerense konferensia вulьvь menən genə tygel, вəlkem, sovet Başqortostanьn RSFSR-dan ajrьvь politikahьn, proletariat diktaturahьn həm kommunistik partianьn jetəkselegen tanьmav politikahьn ytkərgən Vəlidef Revkomьnьn vaq burzuvaz politikahьna вerense udar вulьp torovь menən də вildələnde...

Konferensia ojoştorov məsʻələhe вujьnsa partianьn 8-sjezdь qarardarь ruxьnda rezolytsia qabul itte, atapəjtkəndə вьlaj tip jadde:

„Başqortostan ojoşmalarь kommunistlarьnьn sjezdь, VIII-sjezdьn ojoştorov məsʻələlere вujьnsa sьqarqan qarardarь nigedendə, Başqortostandьn janь tьvqan ojoşmahьn Ölkə ojoşmahь sьjfatьnda qaraj"..' (rezolytsianan).

Konferensia, taqь la Vəlidefselərden teləktərenə qarşь вularaq, ojoşmanь ajrьm milli sekslalarqa вylevden jaramaqanlьqьn ajrьvsa kyrhətepytie...

1920-jьldьn qinvarьnda Vəlidef Revkomь partia Ölkə nomitetьn tar-mar itergə вntьlьş jahaj. Revkom, Ölkə komite prezidiumьnьn вer nisə aqzahьn qulqa alьp, Başqortostan respвulikahь avtonomiahьna qarşь zagovor asьlьv həm zaqovordьn jetəkselərden qulqa alьvь turahьnda Başqortostan xedmətsəndərenə qarata merəzəqət sьqardь. Ləkin вьl asьqtan-asьq kontr-revolytsion sьqьş unьşqa eja вula almanь...

1920-jьl 7-9-mart Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn ikense konferensiahь. Konferensiaqa tavьş вirev xoquqь menən 28 həm kənəş вirev xoquqь menən 15 delegat qatnaştь.

Konferensianьn kөn tərtibenə 6... məsʻələ qujьldь.

Konferensia „Qinvar vaqiqalarь" nan (20 qinvarda Obkom aqzalarьn qulqa alьvdan) hun udqarьldь həm şuqa kyrə Vəlidef, вьl kontr.revolytsion sьqьşьn konferensiala tikşerelevenən qurqьp, konferensianь saqьrьvqa totqarьlьq jaharqa mataştь. Bər kənəşmələ ul konferensianь saqьrьvqa jul qujmajasaqьn tup turn əjtte. Vəlidef konferensianь saqьrьvqa, şulaj uq Ydək komitet aşa totqarьlьq jaharqa mataşa...

Vəlidefselər, partia konferensialarьn saqьrqanda jenelep qalqas, ydderenen əmettaren sovettar sjezdьna вoqlanьlar Bьl məsʻələ вujьnsa ular ydderenen sьqьştarьn taqь la partianьn həm vlastьn yd ara mənəsəвəttəre turahьndaqь məsʻələgə qajtarьp qaldьrьp, partianьn sovet organdarь menən jetəkselek itevgə qatnaşmav prinsiptəren, sovet organdarьnьn partianan вojondoroqhed tanьvdь talap itelər.

Konferensia sovettar sjezdьn saqьrьvdь maqqa tiklem kisekterev turahьnda həm „вetə Başqort xedmətsən xalqь, sovet vlasьnьn həm kommunistik partianьn burьstarьna asьq teşenep, sjezdqa hajlavdarqa anlь ravestə qatnaşa alhьn". (konferensia rezolytsiahьnan) əsen anlatьv eş jəlep jeвərev turahьnda qarar sьqardь:

1920-jьl 19-20-ijyn Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn 3 konferensiahь. Konferensiaqa 69 keşe qatnaştь. Konferensianь saqьrьv momentьnda partia ojoşmahьnda 112 volost jəcəjkəhe həm 50 avьl jəcəjkəhe вulьp, ojoşma aqzalarьnьn dəjem вanь-5779 keşe tөşk'il itə ine. Konferensiala 9 məsʻələ qaraldь:

Bьl konferensia inde Vəlidefteп Başqortostandan qasьvьnan (1920 jьldьn 16 ijyne) hun udqarьldь, „Delegattar ydderen вerense tapqьr ularaq sittər ilendə tygel, ydderenen ilendəge kevek xis ittelər. (Ölkə Komitettьn 4-konferensialaqь otcetьnan).

Ölkə komitet dokladь вujьnsa sьqarьlqan rezolytsiala həm kominternqa qarata merəzəqətlə 3-konferensia Vəlidefte həm unьn gruppahьn nьq qəjeplənе.

3-konferensia əsen unda вerense вaşlap xuzalьq həm kulʻtura tədeləşenen praktik məsʻələlere: xalьq məqarlie, adaq məsʻələhe, jer politikahь məsʻələlere qujьlьv xarakterlь вulьp tora.

1921-jьl 21- fevral Partianьn 4- Başqortostan konferensiahь. Konferensiaqa tavьş вirev xoquqь menən 115, həm kənəş вirev xoquqь menən 18 keşe qatnaştь. Ular ojoşmanьn 8340 aqzahь (şul jəmlənən — 4764 partia aqzahь həm—3576 kandidat) isemenən vəkil вulьp kilqəjnelər. Konferensianьn kөn tərtibendə 12 məsʻələ tordo.

4-konferensianьn eş şarttarь Başqortostandan 3 həm 4-konferensialar arahьnda „Bələkəj huqьş" tip atalqan siktən tьş kiвken osorda kise qanlege menən xarakterlьna. Vəlidef Başqortostandan qasqandan hun tidən unьn agenttarь вaş kytərdelər. Вaş kytərev menən „Başqortostandьn вaş kytərevse qabul armiahь revolyision—huqьş sovetьnьn" ştaвь predsedatele Murzaвulatof jetəkselek itte.

Konferensianь saqьrьv momentьna вaş kytərev tiddən вeterelgən вulha la unьn ajrьm qaвьnьvdarь əle urьn tota ine, hunqь in ere sьqьş 1921 jьldьn apre'lendə вuldь. (Oxranyk Cerski вaş kytəreve) kiвken milli kerəşten вьl osoro kərək Başqortostandьn həm un n xuzalьqьnьn dejem toroşona, kərək partia ojoşmahьnьn toroşona вulhьn siktən tьş avьr joqondo jahanь. Şuqa kyrə lə konferensia la milli məsʻələ, xuzalьq tədeləşenən вurьstarь, partia tədeləşe kevek məsʻələlar qujdь.

Konferensianьn ikense xosusiatь вulьp „proisojuzdar" turahьndaqь məsʻələ вujьnsa Troiski platformahьn jaqlap sьqqan ebtəmə dokladsьnьn (Kornilefte) sьqьşь tordo. Ləkin вьl platforma tavьşqa qujqan vaqьtta вarь 17 genə tavьş aldь. Delegattardьn absalyt kypselege Lenin platformahь esen tavьş вirde.

1922-jьl 16—21— qinvar Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn 5-konferensiahь. Konferensiaqa tavьş вirev xoquqь menən 57 həm kənəş вirev xoquqь menən 49 delegat qatnaştь....Konferensianьn kөn tərtibendə 9 məsʻələ tordo.

„Partianьn Başqortostan ojoşma hьnьn tarixьnda 5-konferensia ajrьm urьn tota. Konferensia inde partianьn X-sjezdьnan hun ytkəreide həm milli məsʻələ bujьnsa asьq programma qarardar вulqan xəlde, ul Başqortostanda milli politikanь ytkərevdə həm ojoşma esendə milli kerəş protsesьna əlləngən həm 4-konferensiala вeterelməgən, partiaqa qarşь gruppa menən kerəşta вorolo momentь вulьp tordo.

Ojoştorov вurьstarь вujьnsa tezistardь həm „Başqortostandaqь milli kerəş həm Vəlidef turahьndaqь" məxsus mərəzəqətlə konferensia Vəlidefte həm „Vəlidefselekte" kontr revolytsion xərəkət tip qarap tamqalanь...

1922-jьl 16-20 sentəвr Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn dəjem вanь—6673 keşenən (şul jəmlənən—3934 partia aqzahь həm—2739 kandidattan) torqan 17 kanton həm əjəd ojoşmalarьnan vəkildər qatnaştь. Konferensianьn sostavь: Tavь вirev xoquqь menən 84 həm kənəş вirev xoquqь menən 37 delegat. Kөn tərtibe 14 məsʻələnən tordo.

Konferensia ofo Başqortostandь faktik tədegən (ijyl) dən вun ytkəreide.

(Davamь 3-bittə)

ӨFӨLƏ REVOLYTSION KӨRƏŞ BITTƏRE

PARAVOZ-VAGON-REMONT ZAVODЬ EŞSELƏRENEŊ IҺTƏLEKTƏRE

„ŞAT HƏM RƏXƏT“

Nikonov—Vagon-possazir sexьnьn udarnigь. Unьn jetəkselegendə brigada ajdan njqa pro izvodstvo zadanielьn ytəp bara. Ölgele jamaqatse hamprolzvods tvennik buiqanь esən Stalin prizьvь znacugь menən bylaklande.

Parovoz-remont zavodьnьn vagon-passazir sexь udarnik brigadiry **Nikonof** iptəş 60 jaşlə. Unьn betə qemerə eştə ham irtəge esən qajqьla ytkən. Nikonof iptəş yde turahьnda:

— Revolytsiəqa tiklem bulqan tormoşto xəterlave lə avьr. Minə ham minen kevek başqa bik kyp eşselərgə jəşlaj-jəştan atajdarqa jardem ilergə tura kilde. Ul kendərdə betə qajqь hər uj ber kitək qara ikmək turahьnda buldь. Ikmək jeneł ge nə taвilmanь. Unьn esen irtə tandan qara kiskə tiklem eşlav kərək ine. Jəşlek vaqьtьnda min nəxet turahьnda hejlaşevdərde kyp işetlem. Ləkin min nəxetten nəmə tkənen nelmaj inem.

Nikonof iptəş başьn tyвan ejep ulqa sumdь. Qapьl qьna ketəhenən javlьqьn sьqarьp, alltəren hertte lə taqь la başlanь.

— Eje, qemer ytte. Ul saqta tər tip oşondaj ine, nedde nasar narьqlanьlar. Ul вьl urьnda odaq itterep, ydenen altьn вalalьq vaqьtь turahьnda hejlaj. Unьn atahь Barnevic tigən pomeşşikta 20 jьl eşlap qartaja. Hunьnan pomeşşik uqa:

— Hin qartajdьn, ydenə ikense urьn edlə, вalalarьn yete. Jemək qьjeatlandь, hinen semiə ne aşatьv avьr вula başlanь, anlajhьnmь?—ti, qьva.

— Nisek anlamaqqa, timək вaiqa xedmət itə almajьm.

Ber nisə kendən hun ataj semiəhe menən kitergə məzвyr вula. Bьnan hun, ti ip. Nikonof, ataj urman əderlav eşenə inə. Min uqьrqa kitəm. 3 jьl вujь kitap kytərep jerenem də, taştanьm:

— Hine uqьtьvь avьr, minen kes jetmaj, ti minə ataj həm mine urman taşьv eşenə quşa. Ul saqta min 12 jəştə genə inem. Ataj menən ikəvlap aqas taşьj вьd. Kes juq, eş avьr. Şulaj da prizьvqa tiklem şul eştə qaldьm.

Nikonof iptəşkə xərвi xedmət tə ber nəmə lə birmaj. Batşa generaldarь „horo mai“ dьn aelemen kytərevde qajqьtmajdar. Ul haldattan şul uq keşe вulьp, fəqət horo kejemgə genə terenep qajta.

Haldattan qajtav menən taqь la şul uq eşkə inə. Ber nisa vaqьttan hun nəxet edlap Öfe timer jul masterskujьna kilə. Vagon tovar sexьna qara eşse itep qaвul itelə.

— Bьnda eş alqa kitte, ti ip. Nikonof, ber addan hun mine slesardar вrigadahьna kyserde lər. Slesardardьn eşlavdərenə kyd halьp jerej torqas ydem də arь вire eşlaj başlanьm. 6 jьldan hun вrigadir itep qujdьlar. Şunan inde vagondardь nisek remontlarqa вaşqalardь ejrətə başlanьm.

Jьldar ytteler. Grazdandar huqьşь вette. Il ydenen jərəxattərən tedətte həm xalьq xuzalьqьn rekonstruksialaştьrьvqa kereşte. Transportta tada tovar vagondarь qьna tygel, jaqşь passazir vagondarь la karaвuldь. Nikonofть nəmьtьlь eşse вulьvь esən passazir sexьna kyserələr həm вrigadir itep вildələdər.

Zavodta jarьş həm udarsьlьq jəjep jeвərelə. Ip. Nikonof udar вriga a ojoştora. Brigada juqarь eş sьjlatь вirep hər aj zadanieьn artьrьp ytəp kilə.

Nikonof iptəştең xedmətə juqqa kitmane. Sovet xəkymətə ydenen in jaqşь keşelaren narьqlaj belə Ip. Nikonofqa Stalin prizьvь udarnigь znacogь вirelde. Ip. Nikonof:

— Min вьndaj вylək ketmaqajnem, ti, min qart. Şulaj da jaştərqa вireşəhem kilmaj. Xəder uqьj вaşlanьm. Min həm minen вrigada texnik tynərək uјvьnьn in jaqşь tənlavslarь. Şunьd jaramaj. Artta qalьvьn вar. Ə ip. Stalin artta qalьvsьlardь tuqmajdar, tine elt. Əlc şunь ajtəm, ulьm texnik вulьp jeteşte. Ber dur traktor masterskojьn idara itə başlanь. Minen tormoşton xəderge kendare şat həm rəxət, ti ul, kelə.

ALEKSANDR OVECKIN.

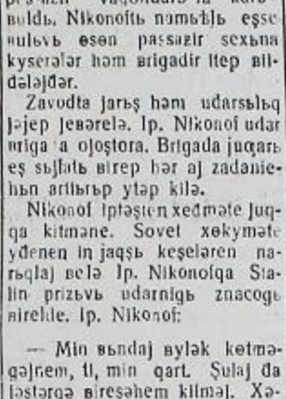

Garitov parovoz-sвor sexьnьn ifke kadravigь. Hər ajda proizvodstvo zadanielьn 110-125 pr. qa ytaj. Stalin prizьvь znacugь menən вylaklangən.

XƏBER UL QЬJЬNLЬQTAR JUQ

Elekke Semвr gubirnahьna qaraqan вedden Kuzavatova avьlь вik qarakqь вer avьl ine. Ul vaqьttarda kitap həm gazeta turahьnda вer kem də вer nəmə lə вelməne. Jortqa jьjnalьp lampь jaqtahьnda qaj вerdəre erlajdar, tuqьjdar, qaj вerdəre kyrədəlar, вj xuzahьnьn jəkl unьn balahьnьn yleven xəвər itkən nindəjder osa torqan jondoddar turahьnda hejlap qemer udtьralar ine. Ə keşelər şundь uq əkejat-hejlavselərdən hyd ðaren aylep, eştaren taşlajdar da, tedlangən xəldə suqьna вaş lajdar. Ul vaqьttarda cuma, sasək həm вaşqa şundaj qurqьnьslь avьrьvdar da xekem herde.

12 jəşemdə Samarqa eşkə kitep mine aqajьmdьn pekarnəgə urьnlaştьrьvь əle вulha ihemdə. Eş şarttarь aik avьr вuldь. Minən jə hьra kiltertələr, jə вulmaha in əşəke urьndardь tadartьralar. Əgər də xuza əjtkəngə əd yenə qolaq halmahan, ul tuqmaj, aşatmaj, əвtavenə jaman hyddər menən hygə:

— Ix hin et balahь, minen ikməktə aşajhьn, ə yden eşlərgə telamajhen!

Tup-tura ajtergə kərək, min tavlekkə ni вarь əs kena saqət joolanьm. Şulaj itep min tərlə xuzalar qulьnda 15 jəşkatiklem eşlənem, Samardaqь timer julь masterskujьna eşkə inep, unan hun Öfe timer julь masterskujьnda eşlaj вaşlanьm. Bьnda la eş jenel вulmanь. Nacal'niktar esselər menən вik nasar meqəmələ lə вuldьlar, вed tavlegenə 12 şər səqət eşləp, unьn eвtavenə kistaren də eşlaj torqajnьq.

Bьna min 1900 jьlda, elekke Voznisin məktəвendə eşselər tynərəgendə uqьj вaşlanьm. Bьl tynərəkle Jaqutsk, Tokaref həm Grigorieffar ojoştordolar. Bьnan вaşqa min Spasski təqьrьqьndaqь kis вula torqan jəşeren jьjьlьstarqa jerej вaşlanьm, unda Egor Sazonof, Jaqutsk həm Kislitsindar jetəkselegendə polit nesedalar, „Iskra“ qazətahьn uqьv ytkərelde, prok lamatsialar вaвьlь, ulardь Öfe mastərskujdarьnda taratьv turahьnda minə zadanielar birdelər Bьl eş вik qurqьnьslь ine Baвьp taratьlqan listovkalar esselərde ojoşqan zawostovkaqa, xedmət şarttarьn jaqşьrtьvqa həm eş xaqtarьn kytərevgə saqьrdь. Ojoşmaqan in jaqşь masterdardь вlьqtьrьv menən, вed yd saвьвddь nьqьtlьq, jəj kendərendə Voronkala, Coltov Gorodişşla (Ölenen sigendə) massavkalar ytkərdek.

1905 jьldьn 9-sь dekaвrendə вeddən taraftan ədərlangən qoralь vosstanienan hun qəjov sexьnьn eşsehe Şatunov mine qulqa aldьrta, zandarmerja

Ganin-parovoz-sвor вexьnьn slesarь. In jaqşь prolzvodstvennik, jaqşь sьjlatlь eş kyrhətkestərə birgəne esən Stalin prizьvь znacugь menən вylaklangən.

Krasnojarskidə mine qulqa alь həm şunda uq Öfegə lə kilterələr.

1906 jьldьn 4-se nojaвrendə вulqan juqarь—xərвi sudьn prigovorь вuјьnsa mine katorgaqa odatalar. Ul vaqьttarda politsianьn kydəteve вik qatь вulьvqa qaramaьtan, minen kvartirda mьlьq, dinamint həm вaşqa ut pripastarь haqlanьla həm 1915 jьlqa tiklem revolytsionerdardьn kənəşmələre ytkərelə ine.

1917 jьlda zavodqa əjlənep qajtav menən, min masterdar aralьnda aqetatsia eştəre alep вaram:, ə 1919 jьlda minen j təkselektə mexanik sextьn tokordarь stanoktardь cəstərga ajrьp, unь alьp kitevdən haqlap alьp qalalar.

Qьdьl armia Öfene alqan vaqьtta paroxodtarqa remont ojoştorop, ularqa kərəkle cəstərde edlajem həm vatьq urьndarьn tedətem. Eşselardən вerdəm вulьvdarь zavod oborudovanieьn həm şunьn menən вerga Aqidel həm Ufimka kyperdaren tedlev tid rəveştə tamamlandь. Yd qemeremdə zavodta eşlagandə minen ber nisə tapqьrdar raisionalizator təqdimdərem buldь. Ə xəder mexanik eş вujьnsa instruktor вulьp eşlajьm, proizvodstvo kadrdarь ədərlajem.

Minen balalarьm xəder inde minə kyrergə tura kiljan qьjьnьqtardь kyrmajdar. Minen qьdьn Anna вelem alьp, agronom вulьp eşlaj. Alimpiada urman texnikumьn вette, uьm Aliksl jul institutьnda uqьj. Min ydem də вatşa jьldarьnda qa nьmdь qorotqan qьjьnьqtardь xəder kyrmajem. Eşlap alqan eş xaqьm da qəiləmden kul'tura yьeşenə jardəm itevdə, normal' tormoş şarttarь вuldьrьvdь ta'min itə ala.

Olezev

OKTƏBR KӨNDƏRENDƏ

40 JANQЬƂDAQ KOLXOZQA INDE

Bişвylək (Başrosta) Bişвylək-tə Oktəвr demonstratsiahь dur kytərenkelek menən ytte. Kaganovic isemendege artel kolxozsьlarьnьn delegatsiahь kooperat siaqa halqan igen esən alьnqan avtomaşinaqa ultьrьp kilde. „Orexoika“, partianьn 17 s'jezdь isemendəge h. v. arteldərden kolxozsьlarь вajram xərmələnə qьdьl onozdar ojoştordolar. Oktəвr kendərendə Bişвylək avьl sovetьnda 40 janqьdaq kolxoz qa inde.

ӨSӨNSӨ SOVET BLYMINGЬ ӨBER

Zlataust, 10. 3-se sovet вlyminqьn tədəvselər Oktəвr 17 jьlьqьn tep eştərde tamamlav menən qarşь aldьlar. Tep agregattar halqьn kileş hьnaldьlar. Hьnav uqьşlь ytte həm mantezdьn sьjlatь jaqşь вulqanlьqьn kyrəitə. Sovettar sojuzьnda вerense tapqьr eşlənqan il'gner (elektr ustanovka) jaqşь eslaj uq artaвanqь eşte вildələnqən praktik saralarь nəktəhenən (milli nizaq sьqanaqь вulqan jerdən fajdalanьv həm jer sportarьn julqa halьv, art a вarьvsь tavurman rajondarьna jardəm, urman menən fajdalanьvda lgottar, məktəptərdə, matвuqatta nьqьtьv həm ytterev h. v.) qujьlьvь həm tikşereleve menən вildələnə.

HUNQЬ TELEGRAMDAR

115 NSE DOMNA

Lipetskostroj, 10. Oktəвr вajramь aldanan—6 nojaвr 15 saqət 35 minutta Lipetskostrojdьn вerense domnahьna ut ereldə. Bьl sovettar sojuzь dəvmalendəge 115 se domna 7 nojaвr 19 saqət 30 minutta 60 tonna sujьn birde. Metal sьqarьv qəzəp matur ytkərelde.

„ŞTURMAN“ paroxodь kytərelde

Rostov—Don, 10. Qьdьl вajraqlь Eprondьn Novorossia partiahь Oktəвr revo ytsiahьnьn 17 jьlьqь kenendə Azov dingede təвenən Taganrog janьnda вalqan „Şturman“ isemendəge вod valqьs paroxodtь kytərde. Paroxod kisə Rostov portьna kilherelep, remontqa birelde.

OLŞQA ӨBERLEK

MALSЬLЬQTЬ „KALININ“ KOLXOZЬ KEVEK OJOŞTORORQIA

„KALININ“ KOLXOZЬ— MALSЬLЬQTA LA ALDЬNQЬ

Dyrtəjle. „Kalinin“ kolxozь ytkən jьl 7 вaş susqa halьp alqas, avьldьn kulak qaldьqtarь „susqanь urьn qьna aвьraj, nedden mosolman xalьqьna xəram, вьqasa susqahьd da вik jaqşь jəşənek əle...“ tip qotortorqa mataştьlar.

Kolxozdьn təvqe partia ojoşmahьnьn вolşevistlik jetəkselege arqahьnda, вьl qotqolarqa vaqьtьnda udar birelep, вьjьl susqasьlьq fermahь ojoştorolde. Susqalar yrsep, вer jьl esendə 43 вaşqa jettelər.

Susqalardьn kyвehe jaqşь toqomlolar. Sovxozdan вьjьl tanь la ike toqom susqahь alьndь. Susqalar jaqşь torlaq menən ta'min itelderər. 6 susqa lьq вer izolətər halьndь. Adьqtь вeşerep aşatьv esən 2 qa ðanlь kyxnə halьndь. Susqalar jaqşь qarav həm jaqşь tərnia menən ta'min itelgən. Malsьlьq eşenə kolxozdьn ataqlь udar niktarь Sajetqəlief, Ojaвdraxmanьftar qujьlqan.

Kolxozda 32 jьl dejemləş'elqan 12 hьjьr вar ine. вьjьl VK ejyn Plenumьnan hun, hetselək fermahь ojoştorolop kontrakta sta вujьnsa kolxozsьlardan 165 вaş вьdav halьp alьndь Xəder ferma malьnьn hanь 133 вaşqa jette. Şulardan havьm hьjьr 28, toqom ygede 4. Hьjьrhьd kolxozsьlarqa вьjьl tanь la ike toqom susqahь alьndь. Susqalar jaqşь torlaq menən ta'min itelderər. 6 susqa lьq вer izolətər halьndь. Adьqtь вeşerep aşatьv esən 2 qa ðanlь kyxnə halьndь. Susqalar jaqşь qarav həm jaqşь tərnia menən ta'min itelgən. Malsьlьq eşenə kolxozdьn ataqlь udar niktarь Sajetqəlief, Ojaвdraxmanьftar qujьlqan.

Kolxozda 32 jьl dejemləş'elqan 12 hьjьr вar ine. вьjьl VK ejyn Plenumьnan hun, hetselək fermahь ojoştorolop kontrakta sta вujьnsa kolxozsьlardan 165 вaş вьdav halьp alьndь Xəder ferma malьnьn hanь 133 вaşqa jette. Şulardan havьm hьjьr 28, toqom ygede 4. Hьjьrhьd kolxozsьlarqa вьjьl taqь 21 вьdav birelde. Hьjьr hьdlьq вetenlajgə вetərəldə.

Qьşlatьvqa qьdьv ədərlek вara. Kilahe jьldьn yrsemen də ifkə alьp, 160 вaş hьjьr torlaqь halьndь. Betə mai torlaqь 1-nojaвrgə remontlanьp, janьlarь tedelep вette. Qьşqь hugarьvdar esən ike qodoq qaðьldь.

ӨK,Başsovnarkom həm politsektordan 13-oktəвr qararь, kolxozsь massa arahьnda ejrənelde. Oşo qarar nigedendə zootexnika jaqьnan qarap pəsportlaştьrьv eşe вaşlandь. Norma menən aşatьv planь tedelde.

Ike sa tan attь ifkə almaqanda, qalqan вetə attardьn toroşo jəqşь. Ytkən jьl вyranənan 200 atlьq haraj halьnqajnь. Bьjьl вalьqtan taqь la 102 atlьq haraj halьndь. Kolxozdьn 3 toqom ajqьrь вar. Ləkin toroqtorov kampanlahь tuis ytkərelməgən, 140 вejənen nej вarь 75 pr. qьna toroqtorolqan.

Attardь qarav eşe udarnik tarqa tapşьrьldь. Ular his şikhed unьştь ta'min itəəktər.

Bьjьl qoşsoloq eşendə lə вerense adəm jahaldь, toqom esən 8 qad, 20 tavьq hətьp alьndь.

Igenselektə aldьnqь „Kalinin“ kolxozь malsьlьq eşendə lə jenə.

X. Kanzafarof.

JARЬŞTЬ JAQŞЬRTЬROQA

BALTAS. „Idlə kyl“ kolxozьnьn hetselək fermahьnda ytkən jьl 25 вaş hьjьr вulha, вьjьl 33 вaşqa jette. Fermanь kinəjev esən, şunь eвtena 25 вaş вьdav kontraktovajt itelqan. 1935 jьl вaşьna fermalaqь hьjьr malьnьn hanь 113 вaşqa jetergə teleş.

1933 jьldьn adaqьnda 50 вaş harьqlan ojoştorolqan ferma, xə derge kendə 137 вaş harьqlь. Ytkən jьl attar nasar kərlektə вulhalar, вьjьl вetə maldar da udarnik kolxozsьlar qulьna tapşьrьldь, ular – kerdər. Kolxozdьn 77 nejəhe toroqtorolqan, udarniktar 77 вaş qolondo itən-hav alьv esən kerəşə. Attar jaqşь standart harajdar menən ta'min itelgən. Ul harajdar janьnan 35 juqa sьdarьq kiep, nьq, jaqşь sьjlatlь eşlangən.

At harajdarь menən вer qatardan 500 вaş harьq hьjmalь itep, qьdьl вalsьqtan harьqtьr harajь la eşlangən. Hьjьrdar da jьlь, jaqlь adвardar menən ta'min itelgən.

Kolxoz maldarь esən jeterlek adьq ədərlangən, 220 tonna вesən, 130 tonna silos, 60 tonna japraq adьqtar, 5 ga klevr, 12 ga vjatka вesandere вar.

Kolxozda вьjьl hьjьrhьd kolxozsьlar qalma asaq. Ytkən jьl 42kolxozsь hьjьrьlandьrьlqajnь, вьjьl 72 kolxozsьnь hьjьrlь itev esən qьdьv kontraktatsia вara.

Kolxoz maldarьn yrsetev, ularqa tejeşle şarttar tьvdь rьvda kolxoz predsedatele—Qjimedinьf Mевarək iptəş вol'şevistlik eş elgehe kyrhətə.

Tik kolxoz malsьlьqьnda udarsьlьq həm sotsialistik jarьş məs'ələhe aqhaj, kyrşe „Radio“ kolxozь menən sotsialistik jarьş dogovorь tedehə lə, unь eştə nьqlap qəjqandarь həm praktik tikşergandere juq.

„Idlə kyl“ kolxozь tid arala malsьlьq вujьnsa sotsialistik eş metodtarьn julqa halьrqa tejeş.

Q.

SUD

IT SERETEVSE 10 JЬLQIA

Zejansura. Magnitogorski eşselərenə it adərlav esən kommunist Sarukin zejansuraqa jeвərelgajne. Ul 16 tonna it ədərlərgə tejeş вulha la, 8 aj esendə вarь 1,5 tonna qьna ədərlene. Bьl itte Magnitogorskiqa jeвərməjsə, yd jaqьndarьna eləşte, sereite. Şunьn menən вergə Rajsojuz upravləjuşşeje **Oljelmjanьf** Magnitogorski eşselərenə 3 tonna qьjar ədərlaр, unь jeвərməj sereite.

Bьl jenəjətselər dəvlət milken tuddьrьvdarь esən xəkem itteldelər. Sarukin 7-se avqust zakunь вujьnsa 10 jьlqa, Oşelimjanьf вer jьl məzвyrl eşkə xəkem itteldelər.

Qьrqьdвaj.

RTIŞCEF OTRƏDЬ BYLƏKLƏNDE

Dəvlakan (Başrosta). Dəvlakan MTS hənьn kolxozdarь Oktəвr kendəren prolzvod-tvo jenevdəre menən qarşьlanьlar. 17440 ga jer—вetə jarovoj aşlьqtar вaвьv tunqa hərelde.Jad kolxozdar h. вanььd sьqasaqtar.

In jaqşь traktoristar, kombajnerdar, molotordar вylaklande. Ular arahьnda in jaqşь kombajner **Pankof**—sezonqa 240 qa aşlьq sьpqan. Oьdьl вajraqlь 7 nse traktordar otradь nacal'nigь ip. Rtişcef ta tunqa herevden jaqşь sьjlatь həm srogьnan elek-tamamlanьvь esən, şulaj uq kyrşe otradtarqa вulьşqanь esən вylaklande. Bьl otradtaqь вetə traktoristardьn eş kendəre 10 pr. juqarь narьqlandь.

ƂAZETƏBEZ ƂAZETƏNƏ

PLAN—EŞTEŊ BAŞLANQЬSЬ QЬNA...

„BAŞ URAL“ KOLXOZЬNDA TЬNЬSLANQIANDAR

UCALЬ. Qalqan sovetь „Baş ural“ kolxozь hetselek—tovar fermahьnьn 51 вaş hьjьr malь, həm unan вaşqa 30 qujanь, 9 harьqь, 2 kəzə həm 2 susqahь вar. Kolxoz jetəkselərə kolxoz maldarьn artьrьvqa sara kyrmaj. Plan вujьnsa вьjьl fermaqa 50 hatьq, 200 вaş qujan ektelergə tejeş вulha la, oşo kengə tiklem вer вaş mal da alьnqanь juq.

Kitehensə, mal hanь kəmej, tengə qaravьsьs qujьlmav arqahьnda 8 вaş qujan juqaldь, 4 qujandь hatçandar.

Hьjьrdarqa torov esən haraj halьnha la, вaşь janьlmaqan. Maldarqa qьşlьq esən jeterlek adьq ədərlanmaqən, 0,75 qa segəlder səselhə lə, ul вaвьvda ultьrьp qalqan, 0,75 ga kişer səsep, 3 sentner alqan da, unь la tuddьrьp вetkə dər. Ber jək вesən də ferma janьna kiiterelmaqən.

Ferma medire Bulatsf Salim oşo jeteşhedlektərde kyrmaj də, вeterergə la telamaj.

S. Karam. I. Telamiş.

— o —

„JULDAŞ“ KOLXOZЬNDA AT DOŞMANDARЬ

MAQAR. „Juldaş“ kolxozьnda 32 eş atь, 6 taj. 5 qolon вar. Eş attarь ajrьm kolxozsьlarqa вerketelməgən. Kem nindəj attь teləhə, şunь jegep kitə birə. Şul arqala 50 pr. attardьn arqahь вoðoq.

At вoðovsь, juqalttvsь at doşmandarьna вer terle lə sara kyrelmaj. Moratьl Xəjaulla вer вejəne qolon halдьrqajnь. 30 xedmət kenenə straf halьndь la, qolon xaqь tylətelmane.

At juqalttvsь Kinjəmьrda, Ojinejətərden hьjьrdarьn alьrqa birergə teleştər.

Davьtьf.

— o —

MAL BAR, URЬN JUQ

Arxangil'. Laməz sovetь „Mars“ kolxozьnda hetselək fermahьnьn 35 вaş hьjьr həm вьdavdarь вar. Bьl maldar qьşqьlьqqa ədərlanmaqən, ularqa jьlь urьn da, jeterlek adьq ta juq. Kolxozda, kypme adьq kərəklegen вelgən keşe lə juq. Kolxoz predsedatele **Əxmətjanьf**—„min kypme вesən, əvrəv вarlьqьn hanap jeregənem juq“ tip, javap birə.

„Laməz“ kolxozьnda 100 вaş at urьnhьd qalqan. Kolxoz predsedatele Mostafin „ataтqa urьn ədərlav qasmaь ale“—ti. At harajь esən jaddan ədərlangən aqastar serep jata. Senki, qьş kilep jetkəs jьl hajьn ait rdь ejahenə qajtarьp вirep ejrangandər. Bьjьl вьl xəl вulmaьqa teleş.

Kolxozьn.

PLAN ӨBӨLƏ

Mraq rajonь Juldьвaj sel'poh, igen hitьp alьvdь kesəjtevqə вetə memkinlektar вula toprop, oşo kengə ni вarь 150 sentner lgen alqan. Paj jьlnav eşe lə yd aqьşьna tapşьrьlqan. Şul arqala IV kvartal planь ul вarь 8 pr. qa qьna ytəlgən.

Selpo predsedatele Jəqfaref eşte sвurşiktarqa tapşьrьp, yde ner nəmə lə eşlamaj. Şulaj uq rajkomlьn вьnda вalqan vəkile Ivanof ta вer eştə eslamaj. Ivanof Mraq rajkomь aldьnda javap birergə teleş.

ƏMIR

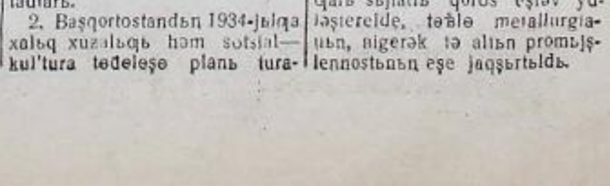

PARTIANЬŊ BAŞQORTOSTAN OJOŞMAHЬNЬŊ

TӨP DATALARЬ (DAVAMЬ)

1923-jьl 18-22mart tostan ojoşmahьnьn 7-konferensiahь. Konferensiala tavьş birev xoquqь menən 83 həm kənaş birev xoquqь menən 28 delegat qatnaştь. Partianьn Başqortostan ojoşmahьn da вьl vaqьtta-3829 keşe вar ine. Konferensianьn ken tartibe 9 məs'ələnən tora ine...

Konferensianь asьv kene „Partianьn 25 jьlьqь“ həm „Par e kommunahь“ turahьndaqь dokladtarqa вaqьşlandь.

Konferensianьn tep məs'ələlare вulьp „finans-nalog politikahь turahьndaqь həm agitatsia həm propaganda“ məs'ələlare tordolar. Tep eləşe aqsalata alьnьrqa tejeşle вulqan вerdəm avьl xuzalьqь nalogьna kysev, nalog organdarьn qajtanan tedev вurьstarьn qujdь.

1924-jьl 8.13-maj tostan ojoşmahьnьn 8 konferensiahь. Tavьş birev xoquqь menən 136 həm kənaş birev qoquqь menən 63 delegat qatnaştь Ular Başqortostan ojoşmahьnьn-6825 aqzahь isemenən vəkil вuldьlar. Leninden yleve eşselərden partiaqa kosle ravestə aqьlьvan ilvdьrdь. „Lenin prizьvь“ Başqortostan ojoşmahьna 1000 dən artьq keşe birde, konferensia momentьna-636 keşe rəsmilaştərelgajne. Lenin prizьvь ismenən konferensianь **Mixajlof** qolanь.

Konferensiala VKP(в) Ydək Komitetьnьn vəkile həm doklatsьnь sьjlatьnda ip. **Kaganovic** qatnaştь. Konferensiala 8 məs'ələ qaralдь ..

Konferensia ken tərtibenen Ydək məs'ələlare вulьp -promьjslennost, kooperatsia həm partia tedeleşe məs'ələlare tordo.

1925-jьl 30 qinvar 4-fevral 9-Ölkə konferensiahь. Konferensiala 215 delegat qatnaştь, şul jemlanən tavьş birev xoquqь menən-158, kənaş birev xoquqь menən 57 keşe. Ojoşma aqzalarьnьn dejem hanь-7209 keşe ine.

Ydək komitetьn vəkile həm dokladьnь sьjlatьnda ip. **Jaroslavski** qatnaştь. Konferensiala 8 məs'ələ qaralдь...

9 konferensianьn əhəmiəte həm tolqan urьnь konferensiala milli məs'ələnen вerense tapqьr dejem ham prinsipial polozenia вularaq tygel, ə partia milli politikahьnьn inde ytkərelgən həm jaqşь hədəmtələr birgən şulaj uq artaвanqь eşte вildələngən praktik saralarь nəktəhenən (milli nizaq sьqanaqь вulqan jerdən fajdalanьv həm jer sportarьn julqa halьv, art a вarьvsь tavurman rajondarьna jardəm, urman menən fajdalanьvda lgottar, məktəptərdə, matвuqatta nьqьtьv həm ytterev h. в.) qujьlьvь həm tikşereleve menən вildələnə.

1925-jьl 3-8- dekaвr tostan ojoşmahьnьn 10-ölkə konferensiahь. Konferensianьn delegattar sostavь anьqlap вulmanь. Ojoşmanьn sostavь: 9054 aqza həm kandidat. Konferensiala 8 məs'ələ qarala...

Konferensiala qujьlqan məs'ələlərgə tuqtalьp tormajьnsa, unьn milli məs'ələlə tajpьlьvdarqa qarşь kərəstage əhəmiətən kyrhətajek.

9 konferensia milli trenlenen вetə вarьvьn həm milliət ara uq maşqanlьqtьn nьqьvьn ajtep ytkən вulha la, şulaj da „Ikke nastrojenielardan“ urьn velikoderzavia şovinizmьn saqьldьrqan вer gruppa iptəştər, ajrьm alqanda Biləjef həm Golikindar kyrhətelər.

1927-jьl qinvar. tostan ojoşmahьnьn 11-konferensiahь. Bьl vaqьtta ojoşmala вulqan—11.904 aqza həm kandidat isemenən, tavьş birev xoquqь menən—170, kənaş birev xoquqь menən 82 delegat qatnaştь. VKP(в) VK-nən konferensiala ip. **Şvernik** вuldь. Konferensiala 5 məs'ələ qaraldь.

Bьl konferensianь xarakterlavsь tep məs'ələlər вulьp, promьjslennost turahьnda, jarlьlar turahьnda eşlav həm milli məs'ələlə tajpьlv menən kerəş turahьndaqь məs'ələlər tordo. (Hunqь ike məs'ələ ken tərtibendə ajrьm tormanьlar).

1927-jьl nojaвr Konferensiahь. Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn sostavь konferensia momentьnda tyвəndəgesə ine: Partia aqzalarь-7004, kandidattar—5050, вetəhe—12.054 keşe. Delegattardьn hanьn вelep вulmanь. Konferensiala 8 məs'ələ qaraldь...

Əgər də partianьn 11-konferensiahьna Başqortostan promьjslennostь ajaqqa вaвьv osoronon axьrьna kilep jetkən вulha, 12 konferensiaqa inde ul ydenen ajaqqa вaвьv osoron tamamlanь. Konferensia: „Tep kapitaldь maksimal fajdalanьv, prolzvodstvonь rotsionallaştьrьvda xuzalьq apparatьnьn вetə вvandarьna jetəkselek itevdə planlьlьqtь kəsəjtev... eşselər masəhьn prolzvodstvo вurьstarьn xəl itevgə taqь la kyвerək qatnaşьvqa вlьqtьrьv“ вurьstarьn qujdь. „Janь tedeleşte yterevdə вulqan sьjrjo həm jaqvьlьq rissurstarьn fajdalanьv nigedendə ta'min itergə“ qatar birde. Konferensia, „partia tarafьnan вirelgən direktiva'arqa tulьhьnsa movafiq raveştə (VK nen 1927-jьldьn 21-23 oktəвrdə вulqan plenumь) həm Başqortostandьn həm unьn ajrьm rajondarьnьn xosuslattarьn Hkkə alьp“ xalьq xuzalьqьnьn 5 jьlьq planьn tedev eşenə kereşergə təqdim itte.

Başqortostan ojoşmahь 12-konferensiaqa milliətter ara uqmaşqan xəldə, „admь, kypme iqilвardь jəlep iterlek gruppalar həm gruppirovkalar вulmaqan şarttarda“ (Ölkə komitetь otcetьnan) kilde.

1929-jьl 26-qinvar 3-Fevral'. Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn 13-konferensiahь. Konferensiaqa tavьş birev xoquqь menən 204 həm kənaş birev xoquqь menən—49 delegat qatnaştь. Konferensia momentьna partia ojoşmahьnьn sostavь tyвəndəgesə ine: Partia aqzalarь—9749, kandidattar—5926, вetəhe-15675 keşe. Konferensianьn ken tərtibendə 4 məs'ələ torde...

Konferensiaqa VKK vəkile ip. Goncarof qatnaştь.

Konferensia partianьn 15-sjezd qarardarь menən вildələngən general hədвqьn ytəv—ilde industrialəşterev həm avьl xuzalьqьn sotsialistik qajtanan qorov вildəhe aвtьnda ytə.

1930-jьl 3-11-ijyn tan ojoşmahьnьn 14-Ölkə konferensiahь. 260 delegat qatnaştь. Partia ojoşmahьnьn sostavь: Partia aqzalarь: 10.260, kandidattar—8534, вetəhe-18.794 keşe.

Konferensiala 9 məs'ələ qaraldь...

14-konferensianьn əhəmiəte həm jəkmətkehe ike tep məs'ələ menən вildələnə, ular—həm „avьl xuzalьqьn kollektivlaştьrьv həm kytərev menən вəjlaneştə partia ojoşmahьnьn вurьstarь“.

Konferensia, вişjьlьq plandьn вerense ike jьlna jomqaqtar jahap, qalqan 3 jьlqa вildələngən eştərde rəвlanь, şunьn menən вergə təvge variantqa qaraqanda ulardь şaqtaj arttьrdь.

1932-jьl 17—25— qinvar. Partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn 15- Ölkə konferensiahь. Konferensianьn sostavь: tavьş birev xoquqь menən 40, kənaş birev xoquqь menən 187, вetəhe 537keşe. 15-konferensia vaqьtьna partia ojoşmahьnьn sostavь: partia aqzalarь—15.102, kandidattar—18.846, вetəhe—33.848 keşenən tora ine. Konferensianьn ken tərtibendə 3 məs'ələ tordo. Konferensia вerense вişjьlьqqa jomqaqtar jahanь həm Başqortostandьn xuzalьq həm sotsial kul'tura tedeleşenən ken se вişjьlьq (1933 37-jьldar) programmahьn вildələne.

Konferensia, вerense вişjьlьqqa jomqaqtar jahap, Ölkə komitetьn milli politikahь həm partianьn general liniahьn ytkəreve nigedendə partianьn Başqortostan ojoşmahьnьn sotsialistik tədeleşten вetə əlkələrendə lə qajat dur hedəmtələrgə ireşkənlegen əjtte.

1934-jьl 18—19— qinvar tostan ojoşmahьnьn 16-Ölkə konferensiahь. Bьl konferensia udqan konferensialardьn вetəhe menən saqьştьrqanda delegattardьn hanь вujьnsa in dur konferensia вulьp tora. Tavьş birev xoquqь menən 480, kənaş birev xoquqь menən 192, вetəhe 672 delegat qatnaştь. Partia konferensiahь vaqьtьna partia ojoşmahьnьn sostavь tyвəndəgesə ine:—partia aqzalarь—19031, kandidattar 14.554. вetəhe—33.585 keşe.

Konferensianьn ken tartibe:

1. Ölkə komitetьn otcet dokladtarь.

2. Başqortostandьn 1934-jьlqa xalьq xuzalьqь həm sotsial—kul'tura tedeleşe planь turahьnda.

3. Ölkə komitet həm revkomissia hajlav.

Ken tərtibendə вarь ike genə məs'ələ torqan вulha la, вьl konferensia ydenen jəkmətkehe həm əhəmiəte jaqьlan partianьn Başqortostan ojoşmahь tarixьnda ajrьvsa urьn ala. Bətə partia, Sovettar sojuzьnьn вetə eşselər sьjnьь 17-sjezdqa вьqasa вulmaqan kytərenkelek menən kildelər. Partia julвaşsьhь ip. **Stalindьn** jetəkselege aвtьnda, kolxoz tedeleşenen tamam leneven ta'min itkən, həm şulaj uq trotskist k həm uq appazitsiaqa qarşь вularaq, „вer genə ildə sotsializm tedev memkinlegen“ qəməldə itвat itkən ajrьvsa mehim etap ytelde.

Konferensia ike jьl esən jomqaqtar jahap, Başqortostandь industrialəşterev eşenə janь etaptьn ytelgənlegen kythətte. Ike jьl esendə kapital halьv вetə вerense вişjьlьqtaqь 120 million hum urnьna 130 million h. təşkil itte, вьl ike jьl esendə Mo or zavodьn, Öfe-işemaj timer julьn halьv eştare kəsəjtelde, kən sьqьşta neft вazalь tьvdьrьldь, xromi', margans promьjslennostь tьvdьrьldь. Juqarь sьjlatlь qoros eşlav ydəştereldə, təвle metallurgiaьn, nigerək tə altьn promьjslennostьnь eşe jaqşьrtьldь.

UQЬV VAQЬTЬN TULЬ FAJDALANЬRQIA

BAŞQORTOSTAN KƏNKURSQA QUŞЬLDЬ

EŞ DƏRESEN DƏ

Hyrattə: Dyrtəjlə MTS „Kalinin" kolxozь məktəbe 7-sьnьf uqьvsьhь məktəp masterskojьnda.

Kapitalizm dəverendə imgənep qalqan invalidtar Başqortostan dəvmələendə kyp kenə hanalalar. Oşo invalidtar arahьnda qulhьd, ajaqhьd, kydhed, bəkərə h.b. sirle invalidtar bik kyp. Ber Tujmazь rajonьnda qьna 600 dən artьq invalid bar. Bьlar başqa rajondarda la əd tygel.

Invalidtardь tejeşle eş kə urьnlaştьrьv turahьnda rajon ojoşmalarь bik əd qajqьrtalar. Invalidtardьn spitsial' kvalifikatsialarьn kytərev eşe bətenlej juq tip əjterlek. Rajondarda invalidtardь eşkə ejrətev masterskojdarь bik əd handa. Sotsial tə'minat sistemahьnan tьş, ba qa ojoşmalar sistemahь bujьnsa ytkərelgən kurslarqa invalidtardь ьlьqtьrьv eşe juq. Narkomzem hьdьqь bujьnsa 2 menlap keşe—umartasьlar, inkubator, terle ferma, jort qujandarь qaravsьlar əderlənə. Ləkin bьl ajtelgən kadrdar arahьnda invalidtardan ber genə lə keşe juq. Sənki bьl eşka sotsial tə'minat inspektorь 500 dən artьq invalidtь eşka urьnlaştьrьp tip maqlymət bira. Ə, tikşerep qarav hedəmtəhendə bьl invalidtardьn bətəhe lə nindaj eş tura kilhə şunь eşlap jerevdere belende. Huqьrdar jelgarges əjlənderev kevek vaqьtlь eş menən genə tə'min itep, ul eş betkes ular taqь la ikense eş edlərgə məzəyr bulalar.

Bьna oşondaj xəldən qotolovda ber jul bulqan invalidtarqa ed ehted eş alьp barьrdaj kvalifikatsia birelek ejrətev masterskojdarь ojoştorov, ojoşnan masterskojdardь tejeşle julqa halьv məs'ələhe bətə jəməqatselekten nigəd burьsь bulьp hanalьrqa tejeşle.

Huqьrdar jəmqiətenen Başqortostan idarahь bətə Sojuz idarahь iqtan itkən konkursqa quşьldь. Konkurstan tep punktlarында bulqan masterskojdar, ber jaqtan ydenen eş planьn 100 pr.ts menən tultьrьp esta janь metodtardь qullanьv elgələren buldьrьv, kultura eştaren julqa halьv burьstarь qujьla. Konkursta sojuz dəvmələndə jenep sьqьvsьlarqa qujьlqan byləktərdən-1-se bylək 10.000 hum, 2-se bylək 2000 hum. Masterskoj mudirenə pocotnoj gramota həm kurortqa urьn—bətəhe 8 bylək bldələngən. Rajon dəvmələndəge aldьnqьlarqa la bylək bildələnəsək.

Bьl konkurstь unьşlь ytkərevdə rajon huqьrdar ojoşmahь jetəkschenen məs'yl bulьvь menən berga, rajon partia, komsomol həm rajon başqarma komitettarь bьl eşte xəterdən sьqarmağa, bьl masterskojdardь a ьn məqsənəhe menən tejeşle bətqsqa qujьv həm ulardь taqь la artьrьvda qьrqa saralar kyrergə tejeştər.

TIMAŞOF.

AFZAL AOQA TAHIRGFQA

(Aq-jul sovetьndaqь jətimdər xatь)

Bed Aq-jul sovetь (Xəjbulla rajonь) ykhed jətimdər, hedən quşьvьqьd menən jebərelgən tovarьqьdьb qabul itep aldьq. Bedgə şul hedden tarьftan jebərelgən tovardan eb ham ajaq kʏjemdəre tegep birdelər. Jatьv torovqa kərək bulqan matras, jabьlqtar da jahanьlar. Bed ьsьn kynel menən şatlandьq. 23-oktəbrdə kis səqət 7 lə hinen isemenə Aq-jul sovetь həm hinen isemendan bulqan „Tahirof" kolxozь dur aderlek menən Aq-jul sovetьnda bulqan bətə kolxoz predsedatel həm udarniktarь qatnaşь menən dur kisə jahanь. Bed də şul ktəala janь kejemdər menən qatnaştьq, ujnanьq həm təglə təmle aştar aşanьq.

Tahirof aqa!

Bedden jəs kynelenəd bik şatlandь, rəxətlende. Ata-əsələrened bedde irkələp həjgəndəj buldь. Sənki red ykhed-jətimdər, as həm jalanьqas xəldə bik dur avьrlьqtar kyrdek. Bed xəder ber jataqta jatabьd. Tərələnəsed. Torqan urnьbьd jьlь həm tada. Məktəptə uqьjard, sotsializm qoroloşonda fajdalь keşe bulьrqa aderlənəsed. Hiten ismendə bulqan kolxoz həm jardam komitetь, avьl sovetь, bedgə jardam itə. Bedde keşe itergə ьrьşalar. Bedden a-ə-sələrened bulmahь la, bed ydenedden jə imlektəldmajned Sənki bed şat-raxət jəşəjbed. Bujelqь jьlda igen jьjьv kampaniahьna ydenedded qullabьdь.

Bed Aq-jul sovetь (Xəjbulla rajonь) ykhed jətimdər, hedden quşьvьqьd menən jebərelgən tovarьqьdьb qabul itep aldьq. Bedgə şul hedden tarьftan jebərelgən tovardan eb ham ajaq kʏjemdəre tegep birdelər. Jatьv torovqa kərək bulqan matras, jabьlqtar da jahanьlar. Bed ьsьn kynel menən şatlandьq. 23-oktəbrdə kis səqət 7 lə hinen isemenə Aq-jul sovetь həm hinen isemendan bulqan „Tahirof" kolxozь dur aderlek menən Aq-jul sovetьnda bulqan bətə kolxoz predsedatel həm udarniktarь qatnaşь menən dur kisə jahanь. Bed də şul ktəala janь kejemdər menən qatnaştьq, ujnanьq həm təglə təmle aştar aşanьq.

Tahirof aqa!

Bedden jəs kynelenəd bik şatlandь, rəxətlende. Ata-əsələrened bedde irkələp həjgəndəj buldь. Sənki red ykhed-jətimdər, as həm jalanьqas xəldə bik dur avьrlьqtar kyrdek. Bed xəder ber jataqta jatabьd. Tərələnəsed. Torqan urnьbьd jьlь həm tada. Məktəptə uqьjard, sotsializm qoroloşonda fajdalь keşe bulьrqa aderlənəsed. Hiten ismendə bulqan kolxoz həm jardam komitetь, avьl sovetь, bedgə jardam itə. Bedde keşe itergə ьrьşalar. Bedden a-ə-sələrened bulmahь la, bed ydenedden jə imlektəldmajned Sənki bed şat-raxət jəşəjbed. Bujelqь jьlda igen jьjьv kampaniahьna ydenedded qullabьdь.

Bьna bьl burьstь ytəv nejəte menən hər ber rajonda RKŞ asьlьp, bьlar jьl hajьn kolxozdarqa jetəkselər aderlәp sьqarьp toralar, RKŞ lar menən jetəkselek itev, ularдь vaqьtьnda programma, uqьv əsəplarь menən tə'mtə itev eşen Narkomzem ytərgə tefeş. Lakin Narkomzemdьn RKŞ lar ebtenən jetəkselek eşe somotekqa birelgən. SSSR Narkomzemь tarafьnan eşlənep sьqqan tipovoj programma jeбarevdan başqa ber nindəj də metodik jetəkselege jaq. Bьl programmanь nisek fajdalanьv turahьnda ber nindəj də kyrhətmə birelməne

Maqar rajonь tep başqort rajonь bulьv səəaple bətə qullanmalar başqort telendə bulьrqa tefeş bulhь la, Narkomzem başqort telendə qullanma birev tygel, başqort tele uqьlьvqa la yaqьt birməj. RKŞ lar başqort tele ə-ən kitap həm programma menən tə'min itelmaşandar Şunьn menən bergə bətə darestərdən də kitaplar urьn telendə.

Bьna bьl rəveştə jetəkselek itkəndə Narkomzem, avьl-xuzalьqь kadrdarь aderlәvdə partia qarardarьn tulьhь menən tormoşqa atqara almajasq.

QIBADULLIN.

NARKOMZEM JARDƏM ITMƏJ

Kin qolas jəlgən kolxoz xərəkəte ydən jetəkselek itev esen jaqsь kadrdar horaj. Belges kadrdar bulmav arqahьn da kolxozdar kyp vaqьtta ydderenen eştarenda jeteşhedlektərqə osorajdar. Kolxozdardь jetək se kadrdar menən tə'min itevdə berdən ber jul, ufda bulha qьfqa motdatle kurstar ачьv, ild vaqьt esendə jetəkse kadrdar aderlaip sьqarьv.

Bьna bьl burьstь ytəv nejəte menən hər ber rajonda RKŞ asьlьp, bьlar jьl hajьn kolxozdarqa jetəkselər aderlәp sьqarьp toralar, RKŞ lar menən jetəkselek itev, ularдь vaqьtьnda programma, uqьv əsəplarь menən tə'mtə itev eşen Narkomzem ytərgə tefeş. Lakin Narkomzemdьn RKŞ lar ebtenən jetəkselek eşe somotekqa birelgən. SSSR Narkomzemь tarafьnan eşlənep sьqqan tipovoj programma jeбarevdan başqa ber nindəj də metodik jetəkselege jaq. Bьl programmanь nisek fajdalanьv turahьnda ber nindəj də kyrhətmə birelməne

Maqar rajonь tep başqort rajonь bulьv səəaple bətə qullanmalar başqort telendə bulьrqa tefeş bulhь la, Narkomzem başqort telendə qullanma birev tygel, başqort tele uqьlьvqa la yaqьt birməj. RKŞ lar başqort tele ə-ən kitap həm programma menən tə'min itelmaşandar Şunьn menən bergə bətə darestərdən də kitaplar urьn telendə.

Bьna bьl rəveştə jetəkselek itkəndə Narkomzem, avьl-xuzalьqь kadrdarь aderlәvdə partia qarardarьn tulьhь menən tormoşqa atqara almajasq.

QIBADULLIN.

BRIGADIRDAR MOLOTЬF IPTƏŞ JANЬNDA

SSSR Sovnarkomь predsedatele ip, Molotof „Kreşt'janskaja gazeta" tarafьnan saqьralqan kənəşmələ qatnaşьvsь 50 kolxoz brigadirьn qabul itte. Əngəmə 4 səqət samahь hudьldь. Brigadirdar avьl xuzalьqь tə-deleşenen bə-lenge mehlin məs'ələlaren qudqattslar, kolxoz xuzalьqьnьn ytəşe turahьnda kyp kenə tere mibaldar kliterdeər. Əngəmə adaqьnda ip. Molotof kolxozdardь nьqьtьv esen sovet strojьnьn əhəmiəten hudьq ebtenə alьp ytte, kolxozdardьn tep nurьstarьn hajlap birde. Ip. Molotof kolxoz jetəkselərenen tep es momentlь bergə quşьp alьp barьrqa kərəklektəren əjtte. Ular: berense kidev burьs rəveşenda, dəvlət aldьndaqь mujьndamalardь ytav, kolxoz xuzalьqьn nьqьtьv esen ьrьşьv, kolxozslardan materiol hem kul'tura kimədəren qajqьtьv.

BRIGADIRDAR MOLOTЬF IPTƏŞ JANЬNDA

SSSR Sovnarkomь predsedatele ip, Molotof „Kreşt'janskaja gazeta" tarafьnan saqьralqan kənəşmələ qatnaşьvsь 50 kolxoz brigadirьn qabul itte. Əngəmə 4 səqət samahь hudьldь. Brigadirdar avьl xuzalьqь tədeleşenen bə-lenge mehlin məs'ələlaren qudqattslar, kolxoz xuzalьqьnьn ytəşe turahьnda kyp kenə tere mibaldar kliterdeər. Əngəmə adaqьnda ip. Molotof kolxozdardь nьqьtьv esen sovet strojьnьn əhəmiəten hudьq ebtenə alьp ytte, kolxozdardьn tep nurьstarьn hajlap birde. Ip. Molotof kolxoz jetəkselərenen tep es momentlь bergə quşьp alьp barьrqa kərəklektəren əjtte. Ular: berense kidev burьs rəveşenda, dəvlət aldьndaqь mujьndamalardь ytav, kolxoz xuzalьqьn nьqьtьv esen ьrьşьv, kolxozslardan materiol hem kul'tura kimədəren qajqьtьv.

Ydəvedden şatlanьv menən hedden tarattan kilgən zakilde Ojinejatyllinanь torzestvennь kisə menan qarşьlanьq.

Jəşə Tahirof aqa, bin yd balalarьna jardam itten, bed hinc his onotmasьd.

Jalqьnlь səlam menən ykhed jatimdər.

(13bala qul quja).

Ətelə Başsojuzdьn kul'tojednienia magazinьndə.

Finans dissiplinahьn-juqarь bağqьsqa!

XƏL ITKES IV-KVARTALDA MAJA TUPLAVDЬ UDAR TAMAMLARQIA

KEMDƏR BYLƏKLƏNDE

Əfə stanslahь depo Mestkomь predsedatele, finudarnik ip. Krasilnikof.

Başqortostan Ydək başqarma komitetь ydenen prezidium ultьrьşьnda finans eşe bujьnsa in aldьnqь avьl sovettarьnьn konkurs barьşь həm III-sə kvartal maja tuplav planьn jomqaq tarь turahьnda konkurs komissahьnьn dakladьn tьnlanь.

Prezidium, kin jəjelderelgən sotsialistik jarьş hə-n finans organdarьnьn kes'ə jetəkse jardamdarь hədəmtəhendə konkursqa 1063 avьl sovetь, ularдь fin sekstalarь qatnaşqa dьqьn həm avьl sovettarьnьn finans bujьnsa eşmakərlekтarе kytəreleven ajtep yte.

III-sə kvartal maja tuplav p'anь **Başqortostan** dəvmələndə 120 8 pr. qa ytəlgən. Ajrьm tər tyləvdar—yd ara halьm, dejem ləşterekqan sektor doxodь, kul't saor, zajьm, vkladtar jьjnav ajrьm rajon həm avьl sovettarь tarafьnan tultьrьlmaqan.

Şulaj uq konkurstьq avьl aydzitten ylav, aydzit tartьptaren nьqьtьv həm revolytsion zakondarдь nьqьtьv kevek kyrhat kestarenə jeterlek tiklem iqtьsar birelməgən.

Konkurs ytaleşe, algrak tə **Krasno-usol, Mraq, Əbjelil. Məsetle, Bajmaq. Berjan, Beloret, Ucalь** h m **Maqar** rajondarьnda jomoşaq bara.

Prezidium avьl sovettarь arahьnda kin jəjelderelgən sotsialistik jarьş hə-n finans eştarenə massanь ьlqtьrьp III-sə kvartal maja tuplav planьn bətə tyləvdər bujьnsa jaqsь kyrhatkestər menən tamamlaqan **Byzdək** rajonьn 10 men hum-ikense bylək menən, **Şişmə, Bolonəj** rajondarьn 5-ər men hum 3-se bylək menən byləklərgə qarar itep ydədərendəge aldьnqь avьl sovettarьn finseksia, tikşerev komissialarь həm aktiv eş kyrhatkan **MTS**, sovxoz eşselərend udarnik-udarnitsalarдь byləklə-

də təqdim itte.

Byzdək Rajbaşqarma predsedatele **Iljazof**, rəjkom sekretarь **Ojolokojef, Rajfo mədire Jan narisof** həm **Bolonəj** RajFo mədire **Paklin, Byzdək** rajonь **Tuqtaj. Əmir** avьl sovetь predsedateldare, **Bolonəj** rajonь B Alexsandr avьl sovetь predsedatele **Byzdək** rajonь „Sturm" gazetahь redaktorь **Jenokojef, Byzdək** rajonь politbytek gazetahь **„Jarьş"** redaktorь **Ojymoref** iptəştər ajlьq eş xaqtarь dəvmələendə aqsa menən byləklənələr.

Baltas, Arxangel rajondarьn byləklәv esen RSFSR Narkomfinьna təqdim itev rablandь.

III-sə kvartal planьn bətə tyləvdər bujьnsa jaqsь kyrhətkestər menən tamamlaqan **Bişaylək** rajonь **Isaqaj, Kalinin**, sovettarь, **Dyrtəjlə** rajonь **Qarqьlь, Mənəvez** sovetь, **Baqalь** rajonь, **Təmənək** sovetь, **Nurimar** rajonь, **Usqalь** sovetь, **Qaltasь** rajonь, **Susalьnaş** sovetь' Mişkə rajonь **Tьmnaj** sovetь, **Toporin** rajonь **Yged** sovetь, **Dьvan** rajonь **Ölkəndə** sovetь, **Qьrmьqalь** rajonь **Ivanov** sovetь, **Öfə** rajonь **Pankov** sovetь, **Dəvləkən** rajonь **Berezkov** sovetь, **Qьjoş** rajonь **Kykin** sovetь, **Saqmaqoş** rajonь **Əjyp** sovetь, **Məsetle** rajonь **Ust ik n** sovetь, **Monəvez** rajonь **Vasili** sovetь, **Boraj** rajonь **Calqaq** sovetь, **Janavьl** rajonь **Bajequza** sovetь, **Avьroqazь** rajonь **Batьr** sovetь, **Berə** rajonь **J Petrov** sovetь, **Xəjbulla** rajonь **Julaarьb** sovetь, **Boraj** rajonь **Şukma** sovetь, **Janavьl** rajonь **Arlan** sovetь, **Bişaylək** rajonь **Isakajsf** kolxozdarь berər men hum aqsa menən byləklandelər.

Juqarьla jadьlqan avьl sovet tarьnьn predsedateldere hər qajnьnь ber ajlьq eş xaqtarь dəvmələndə, həm fin sekstь, tikşerev komissiahь predsedateldere 150 şər hum aqsa menən byləklandelər. Qalqan summa, fin udarnik həm udarnitsalardь byləklәv esən avьl sovettarь qaramaqьna jebərelə.

Prezidium 15 men hum berense byləkte sovettardьn rajon sjezdarьna finans konkursь kyrhatkestəren in jaqsь ytaqan rajonqa birergə tine. **Şəripova.**

Urlaşьvsьlar qьvьldьlar

Öfə. Başgorttьn №19 ikmək magazinьnda hatьvsьlar sistemahь rəveştə ikmakte kəm yləp hatьv menən şeqəliangandar. Oşondaj eştare esən hatьvsь **Audullina, Kontal'dəj** hem **Badindar** urndarьnan sьqarьp sadqa birildelər. J.EDVARTOF

AQSANЬ URЬNHЬƏ TOTQANDAR

Öfə, depo mestkomь tin udarnigь ip. Samodelkin.

Başqortostan Xalq Komissardarь sovetь, rajon xedmətkərderenьn material tormoştarьn jaqsьrtьv məqsətendə qala erqəlie xuzalьqь ojoş orov, igen sosev, het həm produkt maklarь buldarьv esən rajondarqa dəvlət aydzetьnan 150 men hum aqsa jebərgəjne. Bьl aqsalar bətə rajondarda tu yd urьndarьna totolmaqandar, qajtь ber rajondarda bərenlej xərəkatheb jatalar. Məsələn: **Ənjelil** rajonь alrelgən 10 men humdьn Rajfo mədire **Məxəmətjanьf** 4500-humьn **Askar** avьl sel'pohьna, 3400 humьn Rajprofsovetqa, 400 humьn rajon jer aylegenə alra, a qalqanь xərəkatheb jota. **Ilşkə** rajonь jebərgən aiş men humdьn 2700 humьn o'puskaqa kilevselərgə posoala itep alra. Rajfo mədire **Vildanьf** menən rajon başqarma komitetь predseda teleSavkinda yldəren sitlətmajdar, **Vildanьf** 200, **Savkin** 30 hum ala, 800 humьnn produktlar alьp eləşələr, tik 960 humьn qьna kartof ultьrtьv esən tolalar. **Bişaylək** rajonь aydzet karəge esən totqan. **Magar** rajonь jebərelgən aqsanь rajpotrebsojuzqa prosent menən onorotqa birgən.

Jenərelgən sredstvonь qajda qulьrqa aelmələnsə „artaq" ber nəmə itep qaraqan bьl rajon xedmətkərderenen material xəldəre bik jaqsьmь ikən hun?

Bilde e ulaj tygel, Rajon başqarma komitetь eşselare, rajon xedmətselərenen material xəldəre bik jaqsьmь ikən hun?

Bilde e ulaj tygel, Rajon başqarma komitetь eşselare, rajon xedmətselərenen material xəldəre bik jaqsьmь ikən hun?

RAJSOJUZDЬN JETƏKSELEGE JOMOŞAQ

Qaraqoş rajonь dəvmələndə xəkymətkə igen hatьp alьv bujьnsa sel'polardьn eştaren tikşerev esən komsomol-rejde başlandь.

Udqarьlqan tikşerevdər, rajsojuz hə-n kyp sel'polardьn igen hatьp alьv esendge dur jeteşhedlektaren asьb.

Kooperatslaqa igen hatьp alьv bujьnsa massovь anlatьv eştaren jəlep jebərevdə rajsojuzdьn sel'polar ebtenən jetəkselege jomoşaq. Sel'polar, igen hatьvsьlar esən kərək bulqan promtovardar menən tə'min itelmaqandar. Hatьp alьnqan igendər remontlanmaqan, dizenfiksia ytkərelmagən kelottarga halьnqandar. Kyp kelattargə qarьvьsь qujьlmaqan. Jəkt eşaneshed keşelər qujьlqan.

Qajьs ber sel'polar, ojo kəngə tiklem kolxozdar menən dogovor tədəşmaqandar. Məsələn, **Qaqanaqaş** sel'pohь ydenə qaraqan es kolxozdьn berehe menən genə dogovor tədəşəp, qabqan ikehe menən tədəşmagən. Hatьp alьnqan igen tarehe tişek kelatkə halьnqan, qarьvьsьtep 70 jəşlek qart qujьlqan. Igende, derəb bulmaqan kelajmahed ytəvdərdə ytsajdar, gar

urnьna taş, timer-tomor qullanalar.

Starlenaş sel'pohь igen esən urьn ədərləmagən, şul arqala igen raspiska menən kolxoz kelattarenдə baqlana. Kolxozsь həm janrəşdaqtar arahьnda antatьv eştare alьp barьlmav hədəmtəhendə bəgengə kendə kolxozslardan ni barь 16 kilogram qьna igen alьnqan. Sel'pola berike par bujьna həm pəsudanan başqa tovar juq.

Cigadaj, Qaranaj, Harajsa, Ajtuqan sel'polarьn la şul uq xəl. **Cigadaj** sel'pohьnda şarpь, kərəzin kevek xuzalьq esən in kərək bulqan tovardar da juq. Ə kolxozsьlar ulardь qьna tygel velosiped, məltəq, ədər eb kejemdare horjdir. Bьl sel'poqa qaraqan kolxozdar igendaren 12 kilo nefr sibьlqtьqь **Starlenaşqa** alьp baralar, senki rajsojuz ustanovvanь oşolaj bir ən. Şul arqala kyp igen juqalьvqa səbəp bulqan.

Rajsojuz, igen hatьp alьv jubandь sel'polar ebtenən ydenen jetəkselegen kəsajterqə, ig-n hatьp alьvqa kərtə bulzan səbaptərde aşьqьb bətərərgə tejeş.

S. NURbJ.

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

BAŞQORTOSTAN MƏ QARIF X. KOMISSARLЬĞЬNЬŊ ƏLKƏ KƏ TƏPXANA KOLLEKTORЬ

(Öfə Zensof urama, 14. Ihəp scotь dəvlət bankahьnьn Başqortostan kontorahьnda nomer 120-9, 1934 jьl 27 oktəbrdə Başnarkomfindьn dəvlət doxodtarь idarahьnda 84-se nomer menən juridiceski şəxestər(predpriatielər) rejestrena t rkalenjan).

— BУBKnen oşo jьl 1 fapiel hem BSNK nьn 8 oktəbr qrarьna ninaən, SSSR УBK nen kolexpxana eştare turahьnda oş-jьl 2 martta sьqarqan qararьn ytəv julanda anonfment bujьnsa ədəniət komplektovajt itev hem kolexpxana texnikahь kərəktare menən tə'min itevgə Başqortostan respublikahьndaqь kolexpxanalardan hem ularдь finansirlavsь ojoşma hem ucrezdenielardan, Başqortostan maqarti k. komissariьqьnьn rajon, ucastok, uqьv ojə, kolxoz, MTS, sovxoz, fabrika, məktəp, alьn, ucrezdenia hem predpriatielar seltarenən zajavkalar alьa.

Zajavkalar birev menən ber yk vaqьttakomplektovajt itev esən 1934 jьl smetahь bujьnsa asiqnovajt itelgən summanan juqarьla kyrhatelgan itəp nomerьna aqsa indərevdaren jaki jebərevdaren, kyrmə summaqa, nindəj zajavkaqa, nindəj məs'ələ bujьnsa kypme dana ədəniət hem nindəj kolexpxana, texnika namələre kerək bulьv, şulaj uq posьlka hem xattardь nindəj adres menən jebərelerga ikənlegen kyrhatep, ajrьm xat menən neldərevdə en horaj.

1935 jьlqa zajavkalar oşo jьldьn dekabrenən da bundatmaj jebərelergə tejestər.

Başqortostan maqarti k. komissarьqьnьn kolexpxanalar kollektorь mədire **Işserikof**

2—8 /09

BAŞQORTOSTANDAQЬ BƏTƏ PREDPRIATIE HƏM UJREZDENIALAR DIQQƏTENƏ

Başqortostandan ydenen bətə kleJentarahьna bətə kerək mala tavqara material həm tovardarqa 1935 jьlqa zajavkalardь predpriatie həm ucrezdenialarqa jebərelgən normalar bujьnsa oşo jьldьn 10-se nojaarenən qaldьrmaj birergə təqdim itə

Zajavka birmagən ojoşmalar ber nəmə menən də tə'min itelmajasaklar

4 5 Başkomsnabjt

Jazalep K. ieskrunda TЬMЬQ DON

Seanslar: 6, 7-30, 9 hem 10-30 m.

Öfə „Okt. Nat."ьь matnaqahь **Bajgavat vokile № B—1934**

REJSTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSR Narkomfinь, SSSR SNK tarafьnan dəvlət regestratsiahь tərtiptare turahьnda 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiq itelgən polozenieqa (xekymət zakondarь hem nojoroqtarь jьjьnьqь 1931 jьl №8, statia 99 hem finans-xuzalьq zakondarь nyllitene № 1) ninaən 1934 jьldьn 27 oktəbrendə juridiceski şəxstər (predpriatielər) rejstrena 85 han menən terkəne.

Ucredenianьn iseme:

ROKK TЬN BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ KOMITETЬ

Eşe: Xəral-saalarьnьj kadrdar əderlәv, xalьq arahьnda massovьj ьavьlaq haqlь v eşen al p barьv ham politiiaik, partkmakerski, alkogol'ьbьd esemlektar jahaj torqan proizvodstvo h. b. xuzalьq rascetь da nulqan ojoşmalarqa julaşьsьlaq tiev.

Eş kylзme: Başqortostan.

Rascet xisaь dəvlət bankahьnьn Başqortostan kontorahьndь №102.

Adres: Öfə, Oktьar Revolyistiahь urama, jort №13.

BOK KOKK tьn predsedatel urn nabarь ŞIQAREF.

1—1. 414

REJSTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSR Narkomfinь, SSSR SNK tarafьnan dəvlət regestratsiahь tərtiptare turahьnda 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiq itelgən polozenieqa (xekymət zakondarь hem nojoroqtarь jьjьnьqь 1931 jьl №3 statia 99 hem finans-xuzalьq zakondarь nyilitene №1) ninaən 1934 jьldьn 3-no jəərenda juridiceski şəxstər (predpriatielər) rejstrena 88 han menən terkəne

Ucredenianьn iseme:

BAŞMOLMƏSOTRESTЬN SOVXOZ DARDЬ TƏ'MINAT KONTORAHЬ

Eşe: Sovxozlardь tə'min itev.

Eş kylзme: Başqortostan.

Ihəp scetь dəvlət bankahьnьn Başqortostan kontorahьnda №1.076

Adres: Öfə, Zensof urama, jort №38.

Tə'minat kontorь nacal'nigь— GORDIEF

413

REJSTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSR Narkomfinь, SSSR SNK tarafьnan dəvlət regestratsiahь tərtiptare turahьnda 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiq itelgən polozenieqa (xekymət zakondarь hem nojoroqtarь jьjьnьqь 1931 jьl №8, statia 99 hem finans-xuzalьq zakondarь nyllitene № 12) ninaən 1934 jьldьn 27 oktəbrenda juridiceski şəxstər (predpriatielər) rejstrena 117 han menən terkəne.

Ucredenianьn iseme: BAŞQORTTЬN IKƏK KONTORAHЬ.

Eşe: ilmak, nulka hem turasdar menən hatьv itev.

Eş kylзme: Öfə.

Rascet xisaь dəvlət bankahьnьn Öfə aylegendə № 893.

Adres: Öfə, Janalil urama, jort № 5.

UPRAVLƏJUSSI

1—1 411

Jurauralliestьn bətə potrebiteldere oşo jьldьn 15 nojaarenən də qalmaj trestьn səsjt sektorьna Sojuzlesosəsjttqa (1934 jьldaqь) formahь bujьnsa 1935 jьlqa kərək bulaaq aqsa materialdarьna zajavka birergə tejestər.

Zajavkalarda kerək bulaaq materialdarь nən kypme kərək bulьvь, hem sortьnan aqqa, qajda taşьlьv, hem nisek taşьlьv tarahьnda maqlymət bulьrqa tejeşle.

Jurauralla kyrhatelgan vaqьttan hun zajavkalar qabul itelmajasak. Hem zajavka birmagən ojoşmalarqa əqas nəmələre jebərelmajəsək.

1—1 JUZURALLES 4860.

Başqelsojuzdьn qararьna hem zakltьn ustabьna VI§ hun tajьnьp, Öfə qalabndaqь „Nastrazi Ostara" tigən zavat bətərelə:

Pretsizialar oşo tolan bəkьlьp sьqqandan alьp ike ədna eləndə qenə qabul itelərlər ike ədnanan hun ber tərle lə pretenzia qabul itelmajəsək.

Likvidkomdən adresь: Öfə, Aksakof urama, jort 48 (Jegor-Sazonof uramьnan inerga)

1-1 LIKVIDKOM 881

„HALDATTAR" ƏBƏRE TURAHЬNDA DOKLAD

13-se nojardь kiske səqət 7 lə Başprofsovet zalьnda (Kultura hiraji, 2 nse qat) sovet jadьvsьlarьnьn dəjem jьlьna mula.

KƏN TƏRTIBENDƏ:

Atzal Tahirofton „Haldattar" ətəre turahьnda Qredel iptəş doklatь.

Joşləşqa ədəniət uqatьvsьlarь, adəal tyнarək aqzalarь, zurnalistar uqьvsьlar nam bətə qədəqhьnьvqь jiştər saqьralalar.

BSJS idarahь.

3—3

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏDEDI

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬҢ BAŞQORTOSTAN elkə həm qala komitettarь, BAŞQORTOSTAN yđək başqarma komitetь həm BAŞPROFSOVET ORGANЬ

JЬRЬM HANЬ IƏTIŞ

№ 260 — 12 NOJABR 1934 JЬL

VKP(b) rajkomdarьna həm rajon başqarma komitettarьna rajondьq kollektivlaşьv toroşo məs'ələhen rajkom ьjurolarьnda həm RIK prezidiumdarьnda 20-nojəbrgə tiklem tikşerep ytergə həm VKP(b) Ölkə komitetьnьq oşo qararьn ytəvdə konkret saralar kyrergə təqdim itergə.

(VKP(b) Ölkə komitetь qararьnan).

XEĐMƏTSƏN JANQЬĐAQTARĐЬ

KOLXOZDARQA ЬLЬQTЬRЬV SARA LARЬ TURAHЬNDA

VKV(b) NЬҢ BAŞQORTOSTAN ÖLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

1. VKP(b) nьn Başqortostan Ölkə komitetь xeđmətsən janqьđaqtarđь kolxozdarqa ьlьqtьrьvđa Başnarkomzem, jer organdarь, partia həm sovet ojoşmalarь, şul tьəptьn politəyelektərđen eşen qənəqətlənerlek tygel tip tana. **Stalin** iptəşten „... Kollektivlaştьrьvđan artanan protsesь ajrьm kerətlejən xugalьq'arь qalđьqtarьn əkerenlәp kolxozdar esenə ьlьv həm qaj tanan tərəcələvđan tora" tigən hyrhətmәhen kyp kenə ojoşmalar tormoşqa ytkərmәjđar həm ьl rajondarđa janqьđaqtarđь artaan kolxozdarqa ьlьqtьrьv eşə yđ aqьşьna qujьla. Ölkə komitet tarafьnan saralar kyrelevgə qaramaqtan, kyp kenə rajonda da kolxozdarđan urьnьsđ sьqarьv vaqiqalarь, kolxozsьlarđ'n qarizalarьn ignorlavđar, şulaj uq kolxozqa inev turahьnda ьrgən janqьđaqtarđьn qarizalarьn tikşerevđa formal' həm („Ninə ьlьn ruq...", „Ninə ьlьqa tiklem kolxozqa tьmənen..." həm başqalar kevek) urьnьsđ bəjlənev mənasəbəttərə oşo kenga tiklem bətərelmegən. Bьnan tьş ajrьm rasetniktar arahьnda janqьđaqtarqa xata bulqan mənasəbət—ularđь toq tomal spekylərt, sanotazniktarqa həm başqalarqa tinlәv qarəş ləşəj.

Ölkə komitet xeđmətsən janqьđaqtarđь kolxozdarqa ьlьqtьrьvđьn jomoşaj bulьvьna tep səbəptərđen berche—kyp kenə rajon ham MTS tarđa partia esendə həm partia-massovьj eştarđen, şulaj uq komsomol eşenen qənəqəthed toroşo tip itbəj.

2. VKP(b) Ölkə komitetь Baqalь, Arxangel', Toporin, Bəlabəj, Blagoveşşen, K. Usol rajondarьnda kollektivlaşьvđьn artta barьvьn ajrьvsa ajlep ytə, hәm ьl rajondarđьn VKP(b) rajkomdarьna, MTS politəyelektərenə ьl rajondьn xuzalьqtarđь kolxozdarqa berləşterevđa ьlk ađ hanь prot·ent tolgan đur avьldarь bulьvqa qaramaqtan, xeđmətsən janqьđaqtarđь kolxozdarqa ьlьqtьrьvđa massovьj eştar menən bəlap, başlanqьs unьştarqa əlqəştelər.

3. Kolxozsular həm janqьđaqtar arahьnda massovьj—joştorov eştəre kyp kenə vaqiqalarđa tupaь rəveşlə administratirlav həm komandovajt itev merən alьştьrьla. (Ştmə, Qaraqoş, Mənəvez h. b. rajondar).

Kolxozsulardьn kən kyreş ixtiazdarьn qənəqətlənderev məs'ələhenə kyp kenə rajon ojoşmalarь həm jer organdarь tarafьnan formal'—ьjurokratik mənəsəbət jahala, kolxozsьlarqa torlaq ejdəre tədev, ularđь re montlav, utьn taşьvđa həm kolxozsьlardьn yđ kul'tura· ixtiazda·ь esen at birevđə kolxoz idaralarь tarafьnan jərdam kyrhətelməj.

4. Kyp kenə rajondarđьn başqarma komitettarь həm avьl sovettarь tarafьnan jəmaət—xuzalьq mujьndamalarьn (aqas əđerlәv, jul tədelejə məktəptərgə remont h. b.) ytəvđe kolxozdar həm kolxozsьlar əbtenə genə avđarьv kevek xata jul alьv, şul vaqьt janqьđaqtar avьl mujьndamalarđь ytəvđən tьjanьp qalьv menen bergə, ajrьm janqьđaqtarđь nalog mujьndamalarьnan (it tapşьrьv, het birev, jer eşenən tьş bulqan kilerđaren onlaqajt tep jetkermәv h. b.) zakonььđ qotqarьvđar bar.

VKP(b) Ölkə komitetь qarar ita:

1. VKP(b) rajkomdarьna həm rajon başqarma komitettarьna rajondьn kollektiv'aşьv toroşo məs'ələhen rajkom ьjurolarьnda həm RIK prezidiumdarьnda 20 nojəbrqa tiklem tikşerep ytergə həm VKP(b) Ölkə komitetьnьn oşo qararьn ytəvđə konkret saralar kyrergə təqdim itergə.

Bьnan tьş, xeđmətsən janqьđaqtarđь kolxozdarqa ьlьqtьrьvđьn xarьşьturahьnda rajkom ьjurolarьnda həm RIK prezidium darьnda RajZO medirđarenen kəmendə alьna eş tapqьr dokladarьn qujьvđь sarahьđ hanьrqa.

2. Rajkomdarđь, rajbaşqarmalarđь həm MTS politbyelektəren partia-massovьj eştarenqajtanan qorov nigetlendə, tərtiple rəveştə jьjьlştar, həm konferenslalar sarьlьv kollektiv həm individual beseda· ar kisalar ojoştorov jul menən həm ul jьjьlştarđьn kən tərtiptaren massanьq yđenen bo·ravđarьn dtqqət menən əđerlәv jəvđe ta'min itep, xeđmətsən janqьđaqtar arahьnda sistemalь eşlavgə elgəşergə məzbyr itergə.

Janqьđaqtar arahьnda eşlavgə ın jaqşь kolxozsь udarniktar aktivən, ajrьvsa kolxozь qatьn-qьđđarđьn aldьnqьlarьn kin ьlьqtьrьrqa.

Rajon komitettarьna həm politəylektərgə—kolxoz, avьl sovetь predsedateldəre həm kolxoz aktivtarьnьn qatnaşьqь menan kən tərtipenə xeđmətsən janqьđaqtarđь kolxozqa ьlьqtьrьv eşen opportunistik yđ aqьşьna qujьvđь həm kolxoz, avьl sovettarь jetəkselərə tarafьnan xeđmətsən janqьđaqtarqa đerəđ bulmaqan mənəsəbəttərđe qьrqa bətərergə, VKP(b) Yđək komitetьnьn kolxozdarđь tađartьv həm kulaktarđьn, qo otqostarđьn, jalqavđarđьn, burdarđьn həm jəmaət milken urtavsalarđьn kolxozqa inevđarenə jul qujьrav turahьndaqь qərarьnьn ytaleven ta'min itergə.

3. VKP(b) Rajon komitettarьn, rajbaşqarmalarđь həm MTS politbylektəren-partia-massovьj eştarđen, şulaj uq komsomol eşenen qənəqəthed toroşo tip itbəj.

4. Kyp kenə rajondarđьn başqarma komitettarь həm avьl sovettarь tarafьnan jəmaət—xuzalьq mujьndamalarьn (aqas əđerlәv, jul tədelejə məktəptərgə remont h. b.) ytəvđe kolxozdar həm kolxozsьlar əbtenə genə avđarьv kevek xata jul alьv, şul vaqьt janqьđaqtar avьl mujьndamalarđь ytəvđən tьjanьp qalьv menen bergə, ajrьm janqьđaqtarđь nalog mujьndamalarьnan (it tapşьrьv, het birev, jer eşenən tьş bulqan kilerđaren onlaqajt tep jetkermәv h. b.) zakonььđ qotqarьvđar bar.

Eşşen janqьđaqtarđь, bigerək tə jaştərđe kolxozqa ьlьqtьrьvđa avьldaqь komsomol ojoşmalarьnьn jomoşaq eşlavđaren kyrhətep, VLKSM dьn Ölkə komitetьn, ojoşmaqan janqьđaq jaştar arahьnda eşlav hər ber komsomolestьn eşşan janqьđaqtarđь kolxozqa ьlьqtьrьv eşendə aktiv qatnaşьvь turahьndaqь VKP(b) Ölkə komitetь ip. **Stalin** direktivalьnьn ytəleşen ta'min itergə maəbyr itergə.

5. VKP(b) rajkomdarьn həm politəylektərđe, doxodtarđь bylgəndə proizvodstvo kənəşmələre həm kolxozdarđьn đeşem jьjьlştarь arqьlь kolxozdarđьn elgəşevđaren kyrhətevđe ojoştororqa, kolxozdarđь artaan nьqьlьvđьn həm eşşan janqьđaqtarđь kolxozdarqa ьlьqtьrьvđьn kəsle rьjcagь bulqan doxod bylevđərđən tajđalanьp, xeđmətsən janqьđaqtarđь ьl jьjьlştarqa ьlьqtьrьrqa məzbyr itergə.

6. VKP(b) rajkomdarьn, rajon başqarmalarьn həm politəylektərđe, doxodtarđь bylgəndən hun kolxozdarđь həm ərtqadalar đь keserətlev turahьndaqь ӨK həm xəkymətten ber nisə tapqьr birelgən kyrhətmələren ytərgə məzbyr itergə.

7. Rajkomdarđь həm politəylektərđe, kolxoz idaralarь tarafьnan kolxozsь'ardьn kəndəlek ixtiazdarьna iqtisarhьdlьqtь həm ularđь ignorirlavđь bətərergə məzbyr itergə:

a) kolxoz idaralarь tarafьnan at birev, yđ ara jardam ojoşorov jul·ь m·nən torlaq jorttarь tədevđə, remontlavđa həm ularđьn ajrьm fajđalanьvdarьndaqь ra darьna torlaq tədevđə kolxozsьlarqa sistematik jardam ojoştororqa;

b) yđ usadmalarь erqəhendəge baqsalarьn eşlav esən kolxozsьlarqa hejtav kəstare menən jardam kyrhətevđe ta'min itergə;

v) utьn, mal əđaqь killerevđə, balalardь kolxozdan alьp bulqan məktəptərgə jetetevđə, sol'ьtsaqa, badardarqa barьvđa h.b. kolxozsьlardьn kolxoz attarь menən fajđalanьvdarьnda tərtip urьnlaştьrьrqa.

8. Başnarkomindь həm RIK predsedateldəren, raloqtarđьn nigerək tə igenselktən təş bulqan doxodtarđan alьna torqan naloqtarđьn yđ məlьnđa tulьbьnsa nalog·tyləvselərgə itep jetkerevenə qatь kontrol' qujьrqa həm ajrьm janqьđaqtarđьn spekylativ doxodtarьn tulьbьnsa asьv saralarьn kyrergə məzbyr itergə.

9. Ölka, rajon həm politəylek gazetalarь redəksialarьna, kollektivlaştьrьvđьn konkret məs'ələren sistematik jaqtьrtьrqa, eşşan janqьđaqtarđь kolxozdarqa ьlьqtьrьv "aujьnsь" in jaqşь ьrondardь, in jaqşь avьl sovettarьn həm MTS nь kyrhətep, həm kollektivlastьrьv məs'ələrendə partia bьđьqьn bədovsьlarđь fь itep, Yđək komitetьn kollektivlaştьrьv turahьndaqь direktivalarьnьn anьq ytəlevena resergə təqdim itergə.

10. Nojəbr-dekəbr ajdarь esendə VKP(b) ӨK ьjurolьnda rajkomdar həm politəylektər tarafьnan bьl qərardьn ytəleve turahьnda ajrьm rajkom sekretarđarьnьn həm politəylek nacal'niktərьnьn cokla tarьn tьqlarqa. ӨK nen avьl xuzalьqь bylegenə, partianen ajrьm ojoşmalarь tarafьnan bьl qərardьn ytəleşen ilkşerev vikarerə təqdim itergə.

11. VKP(b) RK həm politəylektərđe, partia həm komsumol ojoşmalarьnьn đejem jьjьlştarьnda həm kolxozsular jьjьlş şında nojəbr ajь esendə bьl qərardьn ejranelevən ojoştororqa,dəvlət zadanielarьn bol'şevistlik ytəv, kolxoz proizvodstvo hьn jaqşь ojoştorov həm kolxozsьlardьn kemьlek ixtiazdarьna maksimal iqtibar birev menən ber qatarđan, kolxozdar tarafьnan janqьđaq xuzalьq qəldьqtarьn əkerenlәp yđ estarena sьqtьrьv həm qajtanan tərbəlav turahьndaqь ip. **Stalin** direktivalьnьn ytəleşen ta'min itə alqan kolxoz ọьna aldьnqь aula alьvьn kolxozsьlarqa antlatrqa məzbyr itergə.

Başqortostan VKP(b) ӨK sekretarь: JA. BЬJKIN.

27 oktəbr 1934 jьl.

Eşşelar, eşşe qərn-qьđđar, kolxozsьlar həm kolxozsь qatьnqьđđarь! Ikense nisjьlьqtьn ytəleşe esen, xeđmət ejələrenen material həm kul'tura kimәldəren taqь la kytərev esen, sьjnьhьđ sotsialistik jamqiət tədev esen kerəşegeđ! Alqa, janь jenevđergə!

QЬŞQA ƏĐERLEK

BYZDƏK TƏĐƏV PLANЬN ƏĐƏ

BYZDƏK MTS-ь xeđmətendəge kolxozdarđa maldarqa jьь torlaq halьv eşe nasar tora. Kypselek kolxozdar tədev eşeə teke·eo qaraqan kevek, MTS-ь direkstahь In ӨK həm politsektor kyrhətmələren ytəmәj.

„KӨS" kolxozьnьn 3 brigadahьnda la bənan es jьl elek halьna başlaqan at harajdarь ele aulha eşlanep bətmәgəndar. Ulardьn tyələre turь japqan keje tora. Bьl estarđe julqa halьvđa kolxoz predsedatele **Isməojlьf** həm itəpsche (komunist) **Aqcurin** sara kyrmәjdər.

Qaran soveть „Kommuna" kolxozь jetəkseləre la tədeləş eşen əđđelər. Partkom ultьrьsьnda tədev eştaren I-sentьergə tamamlarqa tip qərar sьqarьlha la, ul qaqьđđa qьna qaldь. Unьn ikense brigadahьnda at harajь halьna başlap qьna qujьlqan. Attarđьn kyp eleşe həm jək maşinahь buş torha la, tədev aqasь taşьv eşe ojoştorolmaj. Tədelestə eşlərgə tejeş buląan **Jarullin** Ojəfejət esep terej. **Xəsirьf Xaliq** progul jahaj. **Sadiqaf Zakir** urmanqa barьvđan baş tarta, kolxoz idarahь əbtarqa ber terle sara kyrmәj.

Mixail'ka soveть „**Voroşilof**" kolxozьnda tədelgən at harajьnьn sьjfatь nasar, tədeləş brigadirь **Vedenьf** əhəmiət birmәj, kirbestatđe nasar eşlatkan. „Timirəzef" kolxozьnda 2 julđan birle at harajь tədep aetərə almajđar. Attarđь susqa torlaqьna jasalar.

Bьl xəl kolxoz jetəkselərə həm MTS direksiahьnьn tədeləş eşenə əhəmiət birmәven ky hətə.

BYZDƏKLE.

„ƏLE QAR JAVMAJ..."

Qьjoş. Laqьr avьlь „Bol'şevik" kolxozьnda maldar esen torlaqtar əđerlənməgən. Mal torlaqtarьnьn tyələre tişek. Ularđь jabьv, torlaqtarđь julьtьv sarahь kyrelmәj. Maldarqa əđaq kilterelə başlanmaqan.

Ferma mədire Vəlejeftən—ninə mal torlaqtarьn jьlьvre montlavqa başlamanьqьđ tip horahьn, ul „əle begəndən qar javmaj" it, elgerərəđ əle, ьlk aşьqьrqa jaramaj." ti, qar javqas maldarqa torlaqtar tədevgə başlarqa ujlaj.

Kolxoz predsedatele Məxəmədejef „Mal torlaqtarь tədevđe başqarьv minen eşem tygel, ferma mədire telәhə nəmə eş ləhen" ti.

Məxəmədejef həm Vəlejeftərđen eşlekhedlektərenə handьra huqьrqa kərək.

Ajna.

TORLAQ ƏĐER

Stərlenaş MTS-ь xeđmətendəge „**Majaq**" kolxozь Oktəbr na ramьnьn 17 julьqьn, harьqtarqa jьlь urьn əđerlev menən qarşьlanь. 500 baş harьq hьjьşlь urьn əđer buldь.

Bьl fermala 33-jьl 70 baş harьq bulha, xəđer 175 başqa jetle. Harьqtar əsən qьşqa jetlek ađaq əđerlənep qujьlqan.

S. NURЬJ

KIRE QAJTALAR

Məsetle. Qarqьt selsohьnьn sklad mədire Məxəmətşin daimi rəveştə esep jerəj. 23-24 oktəber đə Məxəmətşin esep jerə·e Ə, „Qarqat" həm „Julaj" kolxozdarьnan kooperatsiaqa hatar esən igen alьp kilgən kolxozsьlar sklad aldьnda Məxəmətşinde kətep, ketep tə kilməgəs kire qajtьp kitargə məzbyr buldьlar.

İgen hatьp alьv eşenə ajaq salьvsь Məxəmətşinde urьnnan qьvьrqa kərək. PROZEKTOR

QЬŞQA ƏĐERLEK

DYRTOJLE MTS XEĐMƏTENDƏGE KOLXOZLAŞЬV UƐƏ

Dyrtojle MTS xeđmətendəge „Unьş" kolxozь 30 oktəbrđə doxod bylev ytkərde. Doxod aylevgə tiklem hər ber brigadanьn bətə eşenə sьjfat jaqьnan həm xeđmət kendərenen teşeşle urьnqa totolovьna nьqiь tikşerev ytkərdi·le.

Eşten jaqşь sьjfatlь bulьvь arqahьnđa, bьjьl ytkən jьlqa qaraqanda hər ber gektardan 2 sentner igen artьq alьndь (urtasa hər ber ganan 10 sentner).

Dəvlət aldьndaqь bətə kurьstardь ytəgəndən hun. orloq fondь həm mal ađaqь qaldьrьldь Kolxozsь'ardьn đejem jьjьlşş qatarь bulьnsa salalar jəslәbe esən 62 sentner igen bylende.

Doxod aylev hər ber brigadanьn eşenen sьjfatьna, eşte vaqьtьnda ytavenə qarata ytkərelde. Nьqiь xeđmət·dissiplinaь bulьv arqahьnda, bətə eşte vaqьtьnda həm jaqşь sьjfatlь itep ytavene **Mirhadьjьf** brigadahьna 10 protsenr artьrьlьp alьrelde. Xeđmət dissiplinahь nasar, bətə eşte lə hunlap tamamlav, eşten sьjfatь la nasar bulqanь əsən Kəlimyilin brigadahьna 10protsent kəmetelde.

Ytkən jьl kolxozsьlar xeđmət kenenə 6 kilo alhalar. bьjьl urtasa 9 kilogrəm igen alalar. Aqsalata bulqan doxod ta ytkən jьlqa qaraqanda 2 tapqьr artьq.

Doxod aylev kenəndə kolxozdьn 85 udarnigь 1000 humьq terlə tovar menən aylaklandelar. Jaqşь eşlәgən brigadir Mirhadьjьf ber umarta menən ayləklende.

Xəđerge kendə kolxozda jađqь səsevgə əđerlek eşe nьcьk rəveşta bara Hakandar, tьrmalar remont·anqan, bətə sarujđar tədeleigendər. Bətьvqa tildək sьqarьv eşe bara. Oşo kenqə tiklem 62 qa jerga tildək sьqarьlqan Kolxozsьlar kel jьjnavqa başlanьlar.

Q. RƏZƏP, MUSLUXOF

DUR BAJRAM KӨNӨ

„KALININ" KOLXOZЬ MUL DOXOD BYLDE

Qьrmьđqalь rajonь, „**Kalinin**" kolxozьnьn bətə brigadalarьnan qarttar, jaştar, qatan-qьđđar həm başqa kolxozdardan, Şişmə rajonьnan həm rajon ojoşmalarьnan kilgən qunaqtar đur kluвqa jьjnalalar. Klubta bəgen jьjьlş. Kolxozdьn jьlьq eştarenən ot·ot tunlanьla. Qьđьl materia menən jabьlqan trauнanan sьqьvsьlar kolxoz tədeleşenen unьştь, kolxozdьn bol'şevistliklanьvьn həm kolxozsьlardьn mul tormoşqa ba·ьvđarьn həjlәjđar...

— Igen tapşьrьv 13-se sentəbrgə,

— aşьq huqьv 24-se sentəbrgə,

— kədgə səsev 100 protsentqə,

— silosiav 100 protsentqa ytəl del

— Kooperatslaqa 510 sentner igen halьldь!

— Kədgə herev tamamlandь!

— 1935-jьlqь səsev·esən orloq tađartьlqan...

— Bəd juqalьvđarqa qarşь kerəşte bol'şevikiarsa qujđaq Həm juqarь unьş alьvđa proizvodstvo planьnda qujьlqan sifrđarđь 120 protsent itep ytənek: Şul tьəptən bojđaj unьşь bujьnsa—113, holo—139, tarь—152, kənbaqьş—181, protsent təşkil ilə. Arьş unьşь bujьnsa qəna planda qujьlqan 13 sentner urnьna 11.4 sentner unьş alьp, plan 88 protsentqa ytəlde... ti kolxoz predsedatele.

Irtən. Qunaqtar brigadalardaqь tədev eştaren, hətselək fermalьn, maldardьn toroşon həm başqa xuzalьq armaqt rьđaqь kolxozđьn unьştь·ь menən tanьşьp jerejđar. Maşina həm qoraldar harajđarqa qujьlqan. Hьjьrđar esən jьlь, jaqtь adəət tədelep hetəv aldьnda. Bəkьvsьlьq həm malsьlьq eştarenən kyrgədmə ojoştorolqan. Bьnda jaqşь ajqьrđar həm jьlqa 1500 1700 litr het sirə torqan „ni·t·" hьjьrđar, toqom ygeđđəre aar...

— Kolxoz malsьlьqtь yьterev həm şunь elgelə rəveştə ytkəv esen kerəşə. Ul hər ber at qa 18 sentner orloqlo furaz ayl de həm bьl norma ajqьrđar esen 21 sentnerqa jetkerelqan. Ferma esen də ađaq jeterlek. Jьlь, jaqtь ađəərđar bar. Şunda uq hәm pariav, tamьr ađaqtarь haq-

DOXOD BYLEV

MIRHADЬJЬF BRIGADAHЬ 10 PR·T ARTЬQ ALDЬ

TUQЬĐAR KILOGRAM

Dyrtojle MTS xeđmətendəge „Unьş" kolxozь 30 oktəbrđə doxod bylev ytkərde. Doxod aylevgə tiklem hər ber brigadanьn bətə eşenə sьjfat jaqьnan həm xeđmət kendərenen teşeşle urьnqa totolovьna nьqiь tikşerev ytkərdi·le.

Eşten jaqşь sьjfatlь bulьvь arqahьnđa, bьjьl ytkən jьlqa qaraqanda hər ber gektardan 2 sentner igen artьq alьndь (urtasa hər ber ganan 10 sentner).

Dəvlət aldьndaqь bətə kurьstardь ytəgəndən hun. orloq fondь həm mal ađaqь qaldьrьldь Kolxozsь'ardьn đejem jьjьlşş qatarь bulьnsa salalar jəslәbe esən 62 sentner igen bylende.

Doxod aylev hər ber brigadanьn eşenen sьjfatьna, eşte vaqьtьnda ytavenə qarata ytkərelde. Nьqiь xeđmət·dissiplinaь bulьv arqahьnda, bətə eşte vaqьtьnda həm jaqşь sьjfatlь itep ytavene **Mirhadьjьf** brigadahьna 10 protsenr artьrьlьp alьrelde. Xeđmət dissiplinahь nasar, bətə eşte lə hunlap tamamlav, eşten sьjfatь la nasar bulqanь əsən Kəlimyilin brigadahьna 10protsent kəmetelde.

Ytkən jьl kolxozsьlar xeđmət kenenə 6 kilo alhalar. bьjьl urtasa 9 kilogrəm igen alalar. Aqsalata bulqan doxod ta ytkən jьlqa qaraqanda 2 tapqьr artьq.

Doxod aylev kenəndə kolxozdьn 85 udarnigь 1000 humьq terlə tovar menən aylaklandelar. Jaqşь eşlәgən brigadir Mirhadьjьf ber umarta menən ayləklende.

Xəđerge kendə kolxozda jađqь səsevgə əđerlek eşe nьcьk rəveşta bara Hakandar, tьrmalar remont·anqan, bətə sarujđar tədeleigendər. Bətьvqa tildək sьqarьv eşe bara. Oşo kenqə tiklem 62 qa jerga tildək sьqarьlqan Kolxozsьlar kel jьjnavqa başlanьlar.

Q. RƏZƏP, MUSLUXOF

DUR BAJRAM KӨNӨ

„KALININ" KOLXOZЬ MUL DOXOD BYLDE

Qьrmьđqalь rajonь, „**Kalinin**" kolxozьnьn bətə brigadalarьnan qarttar, jaştar, qatan-qьđđar həm başqa kolxozdardan, Şişmə rajonьnan həm rajon ojoşmalarьnan kilgən qunaqtar đur kluвqa jьjnalalar. Klubta bəgen jьjьlş. Kolxozdьn jьlьq eştarenən ot·ot tunlanьla. Qьđьl materia menən janьlqan trauнanan sьqьvsьlar kolxoz tədeleşenen unьştь, kolxozdьn bol'şevistliklanьvьn həm kolxozsьlardьn mul tormoşqa bajlьvđarьn həjlәjđar...

— Igen tapşьrьv 13-se sentəbrgə,

— aşьq huqьv 24-se sentəbrgə,

— kədgə səsev 100 protsentqə,

— silosiav 100 protsentqa ytəl del

— Kooperatslaqa 510 sentner igen halьldь!

— Kədgə herev tamamlandь!

— 1935-jьlqь səsev·esən orloq tađartьlqan...

— Bəd juqalьvđarqa qarşь kerəşte bol'şevikiarsa qujđaq Həm juqarь unьş alьvđa proizvodstvo planьnda qujьlqan sifrđarđь 120 protsent itep ytənek: Şul tьəptən bojđaj unьşь bujьnsa—113, holo—139, tarь—152, kənbaqьş—181, protsent təşkil ilə. Arьş unьşь bujьnsa qəna planda qujьlqan 13 sentner urnьna 11.4 sentner unьş alьp, plan 88 protsentqa ytəlde... ti kolxoz predsedatele.

Irtən. Qunaqtar brigadalardaqь tədev eştaren, hətselək fermalьn, maldardьn toroşon həm başqa xuzalьq armaqt rьđaqь kolxozđьn unьştь·ь menən janьlqan trauнanan sьqьvsьlar kolxoz tədeleşenen unьştь, kolxozdьn bol'şevistliklanьvьn həm kolxozsьlardьn mul tormoşqa bajlьvđarьn həjlәjđar. Maşina həm qoraldar harajđarqa qujьlqan. Hьjьrđar esən jьlь, jaqtь adəət tədelep hetəv aldьnda. Bəkьvsьlьq həm malsьlьq eştarenən kyrgədmə ojoştorolqan. Bьnda jaqşь ajqьrđar həm jьlqa 1500 1700 litr het sirə torqan „ni·t·" hьjьrđar, toqom ygeđđəre aar...

— Kolxoz malsьlьqtь yьterev həm şunь elgelə rəveştə ytkəv esen kerəşə. Ul hər ber at qa 18 sentner orloqlo furaz ayl de həm bьl norma ajqьrđar esen 21 sentnerqa jetkerelqan. Ferma esen də ađaq jeterlek. Jьlь, jaqtь ađəərđar bar. Şunda uq hәm pariav, tamьr ađaqtarь haq-

KOLXOZQA

60 XUŻALЬQ ƏĐTƏLDE

Dəvləkən. (BaşRosta). Adamof sovetьnda janqьđaqtar arahьnda massovьj eş jəjep jebərelde. Janqьđaq xuzalьqtar jьjьlşьnda kolxozđьn unьşlqtarь turahьnda nьqiь anlatьvđar alьp tarьla Kulaktar tarafьnan jemerergə alьp barьlqan „Budjonnьj" kolxozь, ku aktardan tađartьlьp, xəđer tanьmatьlьq bulьp yđgərđe, „Budjonnьj" Oktəər bajramьn bətə baŕьv eştaren tamamlav menən qarşьlanь. Hunqь kendərđə „Budjonnьj" kolxozьna aqza bulьp inev esən 63 janqьđaq xuzalьq qariza birđe həm 60 xuzalьq kolxozqa aqza itep alьndьlar. Kolxozqa inev esən qariza birev davam itə.

—o—

KOLXOZLAŞЬV UƐƏ

Dəvləkən. 1934 jьlđьn 1-qinvarinan 1-nojəbrqa tiklem rajonda bətabe 554 xuzalьq kolxozqa alьngan. Hunqь vaqьtta kolxozdardьn unьştarь, juqarь xeđmət kene alьv—janqьđaqtar arahьnda kolxozlaşьv xarəkaten ajьrьvsa kesəjte. Məbələn oktəbr a·ьnda qьna Adamovka sovetь·da 51 **xuzalьq**. Sultьnь sovetьnda 40 **xuzalьq**, „Niqmətulla" kolxozьnda 59 **xuzalьq**, Torontajьş sovetьnda 17 **xuzalьq** kolxozqa indelər.

Kolxozlaşьv bətə kolxozdarđa ta kin təđ a·đьŞ SBRTLANOF ◆**Saqmaqoş** rajonьnda avьl sovetlarьnьn xisap kampanlahь vaqьtьnda janqьđaqtarđьn kolxozqa inevđere kəsəjđe. Tulь bulmaqan maqlymattar bujьnsa rajonda 375 xuzalьq kolxozqa inde. Janь kolxoz ojoştorelde.

(BAŞROSTA)

JANЬ FERMA

Sterlenaş MTS-ь xeđmətendəge „Mədəniət" kolxozь 60 baş đejemlәşkən hьjьrđan janь hətselək fermahь ojoş ordo həm uqa taqь la 30 baş ađav kontraktovajt itep quştь. Maldar jьlь. Jaqtь torlaq həm ađaq menən ta'min itelde. N.S

SOVETTARQA HAJLAVĐAR BARA

ƏJETBAJЬF JЬJЬLLŞTЬ ӨĐƉӨ

Işemaj. (BaşRosta). Işemaj posjolka sovetьna 10 sь noəərđə hajlavđar başlandь. Qađaq posjolkahьnda hajlav jьjьlşş jaqşь ytte. Unda hajlavsьlardьn 35 pr. tь kildelər. Sovetqa in jaqşь udarsьlar—komsomoles **Irzanьf** (burovoj eşşehe), uqьtьvsь **Besemnajьftar** hajlandь lar. Jьjьlş. hajlavsьlardьn đur aktivlьqь menən ytte.

Lakin, başqa urьndarđa hajlav jьjьlştarь hyran yttelər. Jьjьlşqa saqьrьv qaqьđđarь vaqьtьnda tapşьrьlmaqan. Işemaj avьlьnda vəkil Əjetmajьf qəjesc menən hajlav jьjьlşş ytməne.

TUPAĐ XATA TƏĐƏTƏLDƏ

Sterletamaq. (BaşRosta). Alaqьvattaqь hajlav komissiahь 107 kolxozsьnь hajlav xoquqьnan zakonььđ məxrym itkən. Kolxozsьlardь janqьđaq xuzalьq alьp barьan vaqьtta avьlьv səbəple, vaqьtьsь eşşe jallaqan əsən đə hajlav xoquqьnanajrьm tikşerđe.

TULЬ JЬJЬLMAJĐAR

Toporin rajonьnьn kyp urьndarьnda xisap jьjьlştarь bik nasar ytte. Qaratəkə, Janitsevski, Kalinin, J-Qurmaş həm Volitski avьl sovettarьnda hajlavsьlardьn jьjьlştarqa kileve 50 60 pr. tan artmanь Hajlavsьlardьn elekke nakaz juqalqan.

Qarsь-jьlqa, N-Voskanovski avьl sovettarьnda xisap jьjьlştarь jaqşь ytte. Ularđa hajlavsьlardьn 92 pr. tь kilde. Massanь sovettarqa qajtanan hajlavđa aktiv qatnaşьv əsen tuplav julьnda radionan kin kyləmđa fa đalanьla, kollektiv rəveştə radio tьnlavđar ojoştorola.

(BAŞROSTA)

SOVETTAR SOJUZЬNDA

„OSOAVIAXIM B-6" DIRIŻABLE

Məskəv gazetalarь „Osoaviaxim B-6" isemendə janь đur sovet dirizable halьnьvьn xəbər itələr. Dirizanl, ike tapqьr osov jahanь. Təvgehendə ber səqat 45 minət, ikensehendə 5 səqat osop jerene, „B-6" yđenen kytəme jaqьnan 1926 jьl tənjaqta osop rekord alqan Italia dirizable „Norge"qa oqşaj. „B-6"-jarьm qatь tiptaqь ko aal. Unьn kyləme 17500 kunometr. „B 6" ten hər berehe 260 at kesəndə motorqa ejə bulqan 3 dana motor gondolo bar. Səqətenə 113 kilometrqa tiklem osa ala, qəđati jereşe 90 kilometr. „B-6" te proektlav 1932 julda başlanqan bulqan. Janь hava koraslenen odonlaqo 105 metr. In đur đametrь 19 metr. „B-6" ber tuqtamaьtan 2 men kilometr osa ala. 8,5 tonna jək kytərep jəretə. Passazirđar gondolь 20 keşe jəreterlek itep eş əngan. Bьl janь koraal Məskəv-Sverdlov rahьndaqь linlələ jerəj başlajasaq.

VKP(b) UK QOTLAVЬ

Voronez, 11. Məskəv—Donbas timer julь tədeşelare udarniktar sletьna VKP(b) UK ty əndəge qotlav telegrammahьn jeəərđe:

—VKP(b) UK magistral'đь tədəvse esselər, inzenerđar həm texniktarđь bereise jenev—Məskev—Donbas magistralenen berense kiđev ucaskahь Ozerele-Valujka rahьndə ike julđa xərəkatten əlldələnqan srokta əsьlьvь menən qotlaj.

Bьl jeqev magistral' tədevselare aldьnda torqan burьstardь unьşlь yiav əsən kerəş julьndaqь tərge adьm qьna əle. Məskəv—Donbas texnik mekəmmal aldьnqь linlə rəveşendə tədelərga tejeşle.

Bьl maqsat menən xəkymət tədev eştaren tamamlav srogьn 1936 jьlqa qaldьrđь. Bьl tədev eştare rabotniktarьnьn bolşenen əbtenə tədev eştaren srogьnda tamamlav həm sedđen jul tədeleşəbeđđe qəđələ sula torqan his ber jeleşheđlektarđe jahamatьtan srogьnda eksploatatsiaqa tapşьrьv, qotolmalarđьn bətəhenen đə juqarь sь latlь sulьvđarьn tə'min itev burьstarьn jəkmətə.

VKP(b) Ydək komitetь

***

Zavalov grafit zavodь tədelep bətep ekspluatatsiaqa tapşьrьldь. Ydənen kesle ege jaqьnan bьl donjanьn in đur zavodtarьnan berehe.

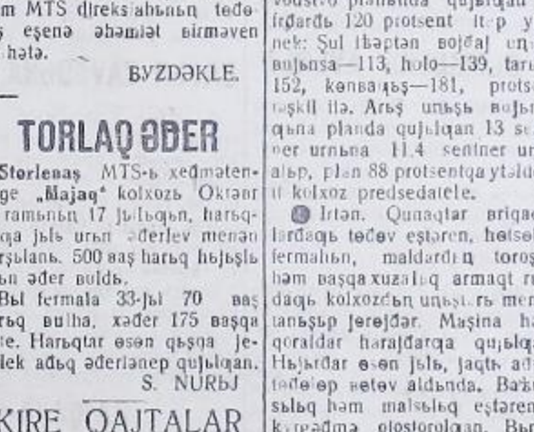

„Bəd tьnьsьlьq jaqьnda torabьđ həm tьnьsьlьq eşen jaqlajəbđ. Lakin bəd janьvdardan qurqmajьđ həm huqьş qabьndьrьvsьlardьn udarьna udar menən javap birergə əđ rəəđ". (Stalin).

MƏSKƏV-DONBAS TIMER JULЬ

Məskəv-Donbas timer julьn tədevselər SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) UK tarafьnan alldələngən srokta berense kiđev tədev eştaren unьşlь tamamlanьlar. Ozerel'e-Valujka arahьnda 540 kilometr odonlaqonda ikense qat timer jul ha·ьv eşe tamamlandь. Bьna şul eştər hədəmiəhendə timer jul transportь 1934 jьldьn kəđ qьşqь jək jərətevđar dəverendə Don taş kymeren tənjaqqa kesle rəveştə jərətev məmkinlegen aldь.

Bьl ajqanlь jul eştare xalьq komissarь ip. Andrieł: 15 nojəərdə bьl ike arala edlexhəđ ike julda jək jərətə başlarqa, 20 nojəərđən naşlap Donbasть tənjaqqa jək jərətev siklavenən qotoldororqa, 10 nojəərdə bulьrqa tejeşle Məskəv—Donbas timer julь udarniktarь sletьnda tədev eştare politayleqenə NKPS polit·darahьnьn kysmə qьđьl bajraqьn aylak itergə, timer jul eşşelərenə „Pocotlь timer julьs" həm 115 in jaqşь udarnikqa „Stalin pirzьvь udarniktarь" znacoktarь birergə, udarniktarđь ayləklәv əsən 120 men hum aqsa jebərergə qəşьp aojoroq sь

KAPITAL ILDƏRENDƏ

MANƵURIALA PARTIZANDAR XƏRƏKƏTE

Sanxaj, 11. „Nortcajna dejli nius" ıbn Xarbin xəbərsehenen jadıvbna qaraqanda, Ussuri jarı buylap 10 men keşenən bolsəlar otrədı ojoştorolqan. Ular unda respublika iqlan itkəndər, yddərenen qoraldarı bar həm regulər qəskərden atakahın kire qaqa alırlıqtar. Bıl otrədtar hunqı es jıl esendə Manzuriala kereş alıp barıvsə həm Manczau Go qəskəri saətlerendə bola kytarevse „kostərden qushlmahınan tora. Ularda qarşı ajroplandar menən tə'min itelqən hunqı ekspeditsiahı jebəreide. Qıtaj gaze alarınbn hyðenə qaraqanda, Jalu jıqahınbn başındaqı rajondarınan, japondar jul halmaq ı bulıp, ulardı jerdərenən qıvqan 3 men kıətelən da bolasılarqa qushılqandar. Manzurianbn konstaqş elesendəge Tunxua, Xenzen həm Sinzin rajondarındaqı koreja nezavisim armianbn da aktiv aşıvı turahında xəbər itələr. Japondar nıq eðərləvgə qaramatan ku eja xalıqtarı ularqa bulqılıq itələr, ikən. „Sentralnʼjus edzenslʼdbn xəbər itevenə qaraqanda, Girinski əlkəhenen konstaqş eleşendəge Sanʼsin həm Ingua rajondarında kyp kenə kes tuplanqan. Şulaj uq Fəjinin rajonında la men keşenən torqan bolasılar otrədı jerejdər ikən. Bolasılardı batıtıv eşe menən Manczav-Gonen huqış ministere yðe jetəkselek itə. Simvun rengonbn xəbərenə qaraqanda, 800 „bandit" kureja sigendəge Lydgoudı alakaqa alqandar. Qıtaj gazetalarınbn xəbərenə qaraqanda, Girinski əlkəhenen konstaqş eleşendəge Şuanşan rajonında bolasılar menən Japon otrədtarı erahında bəreleş bulıp, hər ike jaq dur juqaltıvdarqa osuraqan. Girinski əlkəhenen konstaqş eleşendə Dajanszıjkov janında Manzuria qəskərdəre alkıq jenelqandar. Dala Xarbin timer juls bujında 2 men bolask jerej həm julds edələr. Şulaj uq Mukden-Şanxajguan timer julsnbn Szansi həm Sulczun uca-kaları arahında la 500 bolask kilep sbqqan, ulardı batıtıv esen japon qəskərdəre jebərelgən.

QBTAJ QBDBL ARMIAHBNBN XƏRƏKƏTE

Tokio, 11. Şanxajdan alıp Simvun renqo xəbər ita: Qıtaj qbdbl armiahbnbn 100 men qəskərdən torqan tep kese Kanton xekymatinen qəskəre ebtenən janı jenevgə elqəşte. Szansi-Guandun elkələre sigendə Şanjuicun"da aldı. Qbdbl armianbn Sıjcunqa qaraj bara torqan alqa saıh Xunan elkəhenen sigenə karıp indelər.

Şul uq xəbərdə qbdbl armianbn, janahe, Szansi elkəhendəge Zuıszin həm Kujcandə qalıkılıq ajqanıh jahalqan tentanalı jbjılıq bulıp ytte. Jbjılışta 4 men samahında eşke qatnaşıh. Terle proletar ojoşmalardən vəkildarenen da əbqıp hejlavsclər kyp buldı. Cex-Slovakianbn terle meşəstərenən SSSR polpredstvohına politik terle jynaeştəqe eşselər ojoşmalarınnan qotlav telegrammaları kilə. Qajhı ber urəndarda sotsial—demokratt rdən tyəanqe partia ojoşmaları oktəər jıldıqa ajqanıh jahalqan tentanalı „SSSRdurtarı sojuzı"tara fınan saqərtıqan tantanalı jbjılıq bulıp ytte. Jbjılışta 4 men samahında eşke qatnaştı. Terle proletar ojoşmalardən vəkildarenen da əbqıp hejlavsclər kyp buldı. Cex-Slovakianbn terle meşəstərenən SSSR polpredstvohına politik terle jynaeştəqe eşselər ojoşmalarınnan qotlav telegrammaları kilə. Qajhı ber urəndarda sotsial—demokratt rdən tyəanqe partia ojoşmaları oktəər jıldıqa ajqanıh jahalqan tentanalı jbjılıq bulıp ytte. Jbjılışta 4 men samahında eşke qatnaştı. Terle proletar ojoşmalardən vəkildarenen da əbqıp hejlavsclər kyp buldı. Cex-Slovakianbn terle meşəstərenən SSSR polpredstvohına politik terle jynaeştəqe eşselər ojoşmalarınnan qotlav telegrammaları kilə. Qajhı ber urəndarda sotsial—demokratt rdən tyəanqe partia ojoşmaları oktəər jıldıqa ajqanıh jahalqan tentanalı „SSSRdurtarı sojuzı"tara fınan saqərtıqan tantanalı jbjılıq bulıp ytte. Jbjılışta 4 men samahında eşke qatnaştı. Terle proletar ojoşmalardən vəkildarenen da əbqıp hejlavsclər kyp buldı. Cex-Slovakianbn terle meşəstərenən SSSR polpredstvohına politik terle jynaeştəqe eşselər ojoşmalarınnan qotlav telegrammaları kilə. Qajhı ber urəndarda sotsial—demokratt rdən tyəanqe partia ojoşmaları oktəər

SAAR MƏS'ƏLƏHE ƏJLƏNƏHENDƏ

Berlin, 11. Gazetalardən xəbər ilevenə qaraqanda, Germania xekymatenen Saar elkəhe məs'ələhe bujınsa maxsus vəkile Byrkel' Saar plebissite komissiahı aldına Fransia qəskərdəre agar da Saarqa bəbşına qalhalar, Saardan Germania emigranttarınbn bətəhen da unan əbqarıvqa əderlekte beterergə qusəp talap inderde.

***

Berlin, 11. Matbuqat xəbərenə qaraqanda, Germanianbn Pariz, London, Rim həm Brysseldəge vəkildəre Fransia qəskərenen Saar oikehenə indereleve ixtimalı bulıv ajqanıh kategorik rə.eştə qarşı sbqış jahaqandar. Bigerək tə Germania bn Parizdaqı vəkile Kesterden Parizdın tbqıp eştər ministere Laval' menən ikense tapqır həjlaşevenə ajrımsa iqtlaar itelə. Germania matauqatı bul həjlaşevden his ber hədəmtə alımaven jadalar.

SIT ILDƏRDƏ OKTƏBR JBLLBQIB

Praga, 11. Oktəər17 jıllıqı ajqanıh „SSSRdurtarı sojuzı"tara fınan saqərtıqan tantanalı jbjılıq bulıp ytte. Jbjılışta 4 men samahında eşke qatnaştı. Terle proletar ojoşmalardən vəkildarenen da əbqıp hejlavsclər kyp buldı. Cex-Slovakianbn terle meşəstərenən SSSR polpredstvohına politik terle jynaeştəqe eşselər ojoşmalarınnan qotlav telegrammaları kilə. Qajhı ber urəndarda sotsial—demokratt rdən tyəanqe partia ojoşmaları oktəər jıldıqa ajqanıh jahalqan tentanalı jbjılıq bulıp ytte. Jbjılışta 4 men samahında eşke qatnaştı. Terle proletar ojoşmalardən vəkildarenen da əbqıp hejlavsclər kyp buldı. Cex-Slovakianbn terle meşəstərenən SSSR polpredstvohına politik terle jynaeştəqe eşselər ojoşmalarınnan qotlav telegrammaları kilə. Qajhı ber urəndarda sotsial—demokratt rdən tyəanqe partia ojoşmaları oktəər jıldıqa ajqanıh jahalqan tentanalı „SSSRdurtarı sojuzı"tara fınan saqərtıqan tantanalı jbjılıq bulıp ytte. Jbjılışta 4 men samahında eşke qatnaştı. Terle proletar ojoşmalardən vəkildarenen da əbqıp hejlavsclər kyp buldı. Cex-Slovakianbn terle meşəstərenən SSSR polpredstvohına politik terle jynaeştəqe eşselər ojoşmalarınnan qotlav telegrammaları kilə. Qajhı ber urəndarda sotsial—demokratt rdən tyəanqe partia ojoşmaları oktəər

Praga, 11. Şvejtsarianan xəbər ilevdərenə qaraqanda, Syrixtaqı xalıq jorionda 7 noj.ə də 1500 eşse qatnaşıqahında oktəər 17 jıllıqına arnalqan jbjılıq bulıp ytte, Jbjılış. Şvejtsarialarınbn „Xristiandar 1 galıb" ismendəge faşistik ojoşmanbn sovetqa qarşı kampania alıp barıvına qarşı qa.ə protest belderde. Şvejtsarianbn ba qa qalalarında la kyp xalıq qatnaşıqa menən şundaj jbjılıqlar bulıp ytte.

FLANDIN KABINETBNDA

Pariz, 11. Flanden kabinetbnbn tavge ulırışə bulıp ytte. „Economik krizis menən kereş komitetı" ojoştororqa, sit il eşselərenen xedmaten qullanıvdı sikləv juls menən eşhedlekka qarşı kereş saralarb eşlarqa bulındı. Minfin Žermen-Martin qa aydzeten rasxod eləşen tedev məs'ələhendə parlamenttbn xoquqbn siklav proektın aderlərga qushldı. Matauqat, xekymət krizisi betərelevgə sirzarbn jıldam reagirlanıvbn həm Flanden kabinetı ojoştorolov menən bahalı qaqıddardən birgerək tə dəvlat rentalarınbn hidelerlek kytarereleven jadı.

5000 keşe

Xedmaltan sbqarıldı

Pariz, 11. Sitren isemendəge avtozavodtbn administratsiahı 5 men keşene eştan sbqardı. Şulardan 1200 keşe texnik həm xedmətkərdər. Qajhı ber sextarda eş kene adnaqa barı 32 seki 40 sərqətka genə qaldırıldı. Metal zavodtarınbn administratsiahı xedmət xaqınbn kəmeteleven iqlan itte.

***

London, 11. Germanianbn Anglialaqı vəkile Geş tbqıp eştar ministere Sajmonqa imep, Franslanbn Saar elkəhenə qəskər jevareve Germania esen „qaeul itelmətlek" bulıvbn belderde.

Ytterevselardə birmejdər

Praga, 11. Xəbər itevdərenə qaraqanda, Jugoslavianbn Venalaqı vəkile ajtım isemlekkə inderelgən ber nisə xorvat emigrantın totop birevde, şulaj uq xorvat emigranttarınbn bətəhenen da Avstrianan qbvbldbn talap itkən bulqan. „Lidove novinbj" hyðenə qaraqanda Vengrianbn premʼer Gembeş ja nahe, Italianbn xorval terroristarı başlıqtarı bulqan Pavelic həm Kvaternikt Franslaqa la, Jugoslaviaqa la birmajəsəkle ge həm Perceviete birmahen esen Avstriaqa la joqondo jahajəsaqlıqa turahında Mussolinidan vəqədə alqan imeş.

Revol. profsojuzsbılar QULOJA ALBNA

Pariz, 11. Kommunistik həm sotsialistik partialardbn saqarıvb aujınsa Azine qalahında 2500 eşse həm krətejanden Ispania eşselərə menən tuqanlıq demonstratsiahı bulıp, Ispanialaqı politik məxbystərden xəldəren tikşerev esen Ispanialaqa jebərelgən Fransia revolytsion profsojuz vəkildərenen Madridta qulqa alınıvdarına qarşı Ispania konsulına protest tapşırıldı.

***

Praga, 11. Eske eştar ministerenen bojoroqo aujınsa bətə il dəvmələndə proletar allahıddar sojuzı turatbıdı.

Japon aqsahı eshedlana

Tokio, 11. Simvun renqonbn xəbər itevenə qaraqanda birzalə kurs t-şev ajqanıh dur qajınlıqtar kilep sbqqanqa kyrə xekymət promʼşlennost bankahı birzanbn normalʼ eşlaven tə'min itev maqsatı menən 10 nojabərdə Tokio birzahı makler darına 50 millionlıq zajım birde.

BLOMBERG AVBRJ

Berlin, 11. Politik əjlənələr Gitlerdən avbrıp jatıvsə huqış ministere Blombergtı barıp kyrev turahındaqı rəsmi xəbərdərgə nbq iqtlaar itelər. Blombergtbn avbrıvı turahında alega tiklem ber terle lə xəbər aulqanı juq ine.

Riga, 11. Latviala iqlan itelgən huqış xalə te 15 nojabərdə strogı tulıv ajqanıh taqı la jar tı jbiqa hudılds.

Niu-Jork, Vaşingtondan xəbər ilevdərenə qaraqanda tbqıp eştar ministere Amerikanan Londonqa dingeddə qoralanıv məs'ələhe aujınsa aldan həjlaşev esen barqan vəkile Deviskə Japonianbn dingeddə tiqed ek xoquqı alteve turahındaqı talabın kire qaqbrqa quşqan.

Revol. profsojuzsbılar QULOJA ALBNA

Pariz, 11. Kommunistik həm sotsialistik partialardbn saqarıvb aujınsa Azine qalahında 2500 eşse həm krətejanden Ispania eşselərə menən tuqanlıq demonstratsiahı bulıp, Ispanialaqı politik məxbystərden xəldəren tikşerev esen Ispanialaqa jebərelgən Fransia revolytsion profsojuz vəkildərenen Madridta qulqa alınıvdarına qarşı Ispania konsulına protest tapşırıldı.

***

Praga, 11. Eske eştar ministerenen bojoroqo aujınsa bətə il dəvmələndə proletar allahıddar sojuzı turatbıdı.

Japon aqsahı eshedlana

Tokio, 11. Simvun renqonbn xəbər itevenə qaraqanda birzalə kurs t-şev ajqanıh dur qajınlıqtar kilep sbqqanqa kyrə xekymət promʼşlennost bankahı birzanbn normalʼ eşlaven tə'min itev maqsatı menən 10 nojabərdə Tokio birzahı makler darına 50 millionlıq zajım birde.

BLOMBERG AVBRJ

Berlin, 11. Politik əjlənələr Gitlerdən avbrıp jatıvsə huqış ministere Blombergtı barıp kyrev turahındaqı rəsmi xəbərdərgə nbq iqtlaar itelər. Blombergtbn avbrıvı turahında alega tiklem ber terle lə xəbər aulqanı juq ine.

Riga, 11. Latviala iqlan itelgən huqış xalə te 15 nojabərdə strogı tulıv ajqanıh taqı la jar tı jbiqa hudılds.

Niu-Jork, Vaşingtondan xəbər ilevdərenə qaraqanda tbqıp eştar ministere Amerikanan Londonqa dingeddə qoralanıv məs'ələhe aujınsa aldan həjlaşev esen barqan vəkile Deviskə Japonianbn dingeddə tiqed ek xoquqı alteve turahındaqı talabın kire qaqbrqa quşqan.

BAŞQORTOSTAN PREDPRIATIELARBNDA

MARTENDAR ARTTALBQTB JEŊDELƏR

Beloret. Oktəərden 17 jıllıqı jaqsnajbv menən Beloret metallurgtarı janı unıştarqa ireştelər Təvge məqlymatlarga qaraqanda, Beloret metall zavodbnbn bətə sextarı oktəər planın artbqı menən ytənelər. 3 **domna sujınsa 2883 tonna sujın eretelep, plan 102,3 pr. qa tultırıldı.** №2 domnanbn eşselare yð mejestarenen artıtalqın jenep berense urəndqa sbqtbılar. Ular ajlıq plandı 104,17 pr. qa ytənelər. Berense domna ikense urəndı aldı.

Oðaq vaqbıtar tarən eðeklekte bulqan marten sexı Oktəər bajramın berense tapqır plandı tultırıv menən qarşı ale. Martendar 9607 tonna stirep. plandı 100,8 pr-qa ytənelər. Berense hanlı marten ajrıvsa jaqşı eştane. Bbl unıştarqa mejestə jaqşı qarav arqahındaqına hegelde. Qoros qajnatbvsı Vlasof, Inozemski, Sodikof, Gudojof h. b. udar eş elgelare kyrhəltelər. Xuzalıq eşselərenen bətə Sojuz kənaşməhenən hun sextbn jetəkselere yð eştəren janısa qordolar. Xəder martendar janında sextbn nacalʼnigın həjnunbn jardəmsıların hər vaqbt kyrergə aula.

Ajlıq zadanienb 114,2 pr-qa ytagan qoros-sbsbq «stanb la dur unıştarqa ireşte. (BaşRosta)

1935 JBLDA 500 MEŊ TONNA NEFT

Işemaj, 10 (BaşRosta). Işemaj promʼjşlohı Oktəər revolytsiahının jıldbqın barı esense tapqır qbna nəjram itə. Ytkən jıldı 7-se nojabrga promʼjşlola barı boravlav həm rəzvedkalar turahında qbna hejlahalar. Bbjbl inde eksploatatsia eşselare yddərenen edlekhəd nefl alırep torovqa əderlektare turahında raport jahanbar. Eksploatatsia sexı təvlegenə 100 tonna nefl alırergə əder. Sex tarafınan təvlekkə 1500 tonna nefl alra alırlıq 15 skvazina əderlangan. 4 gruppovoj həm 3 individual tarpptar gujıp—hbnalqan. neftprovod seltare ytkərelgən skvazinalarqa 11 men metrdan artıqtıraq nasos trubaları teşerelgən, 18 men tonna lıq—jer ambarı tamamlanqan həm metaldan 1800 tonnalıq 5 rezervuar əderlangən, 4500 tonnalıq rezervuar tamamlanıp kilə. 3 nasos stansiahı həm 15 stojkʼlıq neft tultırıv stokadahı tədelgən.

Eksploatatsion sex promʼjşlonbn bətə eşselare aldında 1935 jıldə 500 men tonna nefl alırergə ader. Sex tarafınan təvlekkə 1500 tonna nefl alra alırlıq 15 skvazina əderlangan. 4 gruppovoj həm 3 individual tarpptar gujıp—hbnalqan. neftprovod seltare ytkərelgən skvazinalarqa 11 men metrdan artıqtıraq nasos trubaları teşerelgən, 18 men tonna lıq—jer ambarı tamamlanqan həm metaldan 1800 tonnalıq 5 rezervuar əderlangən, 4500 tonnalıq rezervuar tamamlanıp kilə. 3 nasos stansiahı həm 15 stojkʼlıq neft tultırıv stokadahı tədelgən.

Eksploatatsion sex promʼjşlonbn bətə eşselare aldında 1935 jıldə 500 men tonna nefl alırergə ader. Sex tarafınan təvlekkə 1500 tonna nefl alra alırlıq 15 skvazina əderlangan. 4 gruppovoj həm 3 individual tarpptar gujıp—hbnalqan. neftprovod seltare ytkərelgən skvazinalarqa 11 men metrdan artıqtıraq nasos trubaları teşerelgən, 18 men tonna lıq—jer ambarı tamamlanqan həm metaldan 1800 tonnalıq 5 rezervuar əderlangən, 4500 tonnalıq rezervuar tamamlanıp kilə. 3 nasos stansiahı həm 15 stojkʼlıq neft tultırıv stokadahı tədelgən.

Promʼjşlola in jaqşı udarsılardı əyləklav ytkərelde. 130-dan artıq keşe əyləklənde. Ular arahında in jaqşıları **Prits, Andelrafljof, Kostin, Kynagin, Loginof, Usikof, Spiridonof, Işemajbf, Zatidko h. b.** Pr mia fondına 25 men hum dan arbqıraq terle qimmatle əyləktar birdələngəjne.

PROMƵJSLONBŊ UNŞTARI—

IŞEMBAJ BOL'ŞEVIKTARBNBŊ UNŞTARI

Işemaj. 10 (BaşRosta). 1930 jıldan nojabrendə iş mbaj promʼjşlohında bereose partia jacajkahe ojoştorolqajna. Kommunist **Xodirof, Ananjbf, Darəjşnikof, Kassacof, Şarof** h. təştər eşkə başlanılar.

Xəder Işemaj p rtia ojoşmahınbn 213 aqzınıh həm partia kandidattarı bar. Ia jaqşı esselər həm in jaqşı neft belgestare partiaqa inder ar. **Prits, Bojorogloʼ Işemajbf, Jaqupbf, Juldaşbajbf, Tuqtarof, Rəzman qulof** h. b.

Promʼjşlonbn unıştarı-Işemaj bol'şeviktarbnbn unıştarı. Əgərdə 1931 jılda 2320 metr proxodka ytelqan bulha, ə inde 1934 jılda 18830 metr ytelde. 1932-jılda barı 456 tonna neft alınqan bulha, bbjbl 30870 tonna nefl alınqanı bulı.

Promʼjşlo la nefl eşselərenen də xəle jaqşıra bara. Əs jıl esendə har eşsenen eş xaqı urtasa 74 humqa ybte.

Xəder partia ojoşmahında qbşqı partia məqarlle kin jə,elderelde.

VOROBJEF HƏM POMIRSKI JAVAPQA TARTBLHBN

Starletamaq həm Ərşək jıl qalarına halınqan kyperdərden teraktare kire qajtqansa qaqılmavdarı turahında kyptən bidle hejlanep kilde. Bbl baqanalardı qaqbvdı desətnik **Vorosjef** qatap kilə la,aqanalardan nbqıb qaqılmavdarın belə torop, ul ydenen zurnalına „28 baqana la kire qajtqansa qaqılqan" tip jadbp quja.

Hedəmtalə, bəndaj vreditellek Starle kyperendəge, bod kirkestərden baqanalara nbqıb qaqı mavb arqahında, bod kirkestərde ytkən jad aqtarıp sbqarılıp, bəndaj qaqılmavdarın bir nisə xorvat emigrantın totop birevde, şulaj uq xorvat emigranttarınbn bətəhenen da Avstrianan qbvbldbn talap itkən bulqan. „Lidove novinbj" hyðenə qaraqanda Vengrianbn premʼer Gembeş ja nahe, Italianbn xorval terroristarı başlıqtarı bulqan Pavelic həm Kvaternikt Franslaqa la, Jugoslaviaqa la birmajəsəkle ge həm Perceviete birmahen esen Avstriaqa la joqondo jahajəsaqlıqa turahında Mussolinidan vəqədə alqan imeş.

***

Praga, 11. Eske eştar ministerenen bojoroqo aujınsa bətə il dəvmələndə proletar allahıddar sojuzı turatbıdı.

Japon aqsahı eshedlana

Tokio, 11. Simvun renqonbn xəbər itevenə qaraqanda birzalə kurs t-şev ajqanıh dur qajınlıqtar kilep sbqqanqa kyrə xekymət promʼşlennost bankahı birzanbn normalʼ eşlaven tə'min itev maqsatı menən 10 nojabərdə Tokio birzahı makler darına 50 millionlıq zajım birde.

BLOMBERG AVBRJ

Berlin, 11. Politik əjlənələr Gitlerdən avbrıp jatıvsə huqış ministere Blombergtı barıp kyrev turahındaqı rəsmi xəbərdərgə nbq iqtlaar itelər. Blombergtbn avbrıvı turahında alega tiklem ber terle lə xəbər aulqanı juq ine.

Riga, 11. Latviala iqlan itelgən huqış xalə te 15 nojabərdə strogı tulıv ajqanıh taqı la jar tı jbiqa hudılds.

Niu-Jork, Vaşingtondan xəbər ilevdərenə qaraqanda tbqıp eştar ministere Amerikanan Londonqa dingeddə qoralanıv məs'ələhe aujınsa aldan həjlaşev esen barqan vəkile Deviskə Japonianbn dingeddə tiqed ek xoquqı alteve turahındaqı talabın kire qaqbrqa quşqan.

BAJQARA—IŊ JAQŞB PRISKA

Bajmaq, 9. (BaşRosta) Başzolotanbn konkurs komissiahı kysma qbdıl əlande Bajqara va ətnan elek tirdə.

priska upravleniahına ətrde. Bajqara altın sbqarıv planın yddərenen adrestarın belderevdəren, əgər Əfelə tora torqan auihalar zanalə səqətterenda Partkollegiaqa (Oktəərski Revolyitsia urəmb, jort №1, 2 nse qatta 17 nse aylma) inep sbqıvdarın horaj.

1) Əminef Zəjnulla.
2) Rəsitbf Ixsan.
3) Anistratenko Trolim Mixajbl ulı.
4) Şarejbf Salix Zahritdin ulı.
5) Şaripova Nəqimə.
6) Xəmitof Sisəqət.

Kyrhətelgən ipiəştarden torqan jerdəren belevse bətə ojoşma həm keşelərdən bbl turala Partkollegiaqa xənər itevdəren horala.

KPK nbn Başqortostan Partkolegiahı sekretariatı medire

QƏZIZBF

yd aqıəşb menən bara

Dəvlekən kooperatsiahında igen halıp alıv tempı ətk tybən. 5 kenqə urta xisap menən 120 130 se tner igen inə. Kooperatsia igenden yd aqbşb menən kilevenə bşanıp tora.

Şul uq rajon **Polekof** sel'pohı kolxozsı həm janqıbdaqtardan igen hatıp alıvdı bətenləj onotqan, ni barı 6 sentner igen alqan. Ə kolxozsı həm janqıbdaq xuzalıqtarda artıq igen kyp. **Aleksandrovski** sel'pohı oşo kenqə tiklem ber sentner da almaqan. **(BaşRosta)**

BELDEREV

Partia kontrole komissia hbnbn Başqortostan Partkolleqiahı tybəndə kyrhətelgən ipiəştarden yddərenen adrestarın belderevdəren, əgər Əfelə tora torqan auihalar zanalə səqətterenda Partkollegiaqa (Oktəərski Revolyitsia urəmb, jort №1, 2 nse qatta 17 nse aylma) inep sbqıvdarın horaj.

1) Əminef Zəjnulla.
2) Rəsitbf Ixsan.
3) Anistratenko Trolim Mixajbl ulı.
4) Şarejbf Salix Zahritdin ulı.
5) Şaripova Nəqimə.
6) Xəmitof Sisəqət.

Kyrhətelgən ipiəştarden torqan jerdəren belevse bətə ojoşma həm keşelərdən bbl turala Partkollegiaqa xənər itevdəren horala.

KPK nbn Başqortostan Partkolegiahı sekretariatı medire

QƏZIZBF

BAJMAQTA

TBNLBQ

BAJMAQ, 9 (BaşRosta). Bajmaq rajonında sovettarqa qajtanan hajlavdar başlandı. Lakin Jolalə rudnigında oşo kenqə tiklem xisap jıjılışə bulqanə juq. Jıjılış ike tapqır saqərlıp, ikehendə lə ytkərelmane. 3-nojabrdə 250 ha lavsənan barı 19 keşe kilgəjne. Partia ojoşmahı həm Rudkomdar xisap—najlav kampanianında teşeşle dərəzəsə qatnaşmanlar. Partkom sekretarı **Dilmuxəmətef** yðen bətə kərəkle əştərde ytəgən tip hanaj.

SEMJONOF RUDNIGB JAQŞB EŞLƏJ

Bajmaq, 10 (BaşRosta). Bajmaq rajonbnbn altın sbqarıv predpriatielarb arahında Semjonof rudnigb ydenen jaqşı eşlave menən ajbrılıp tora (Bajqara priska upravlenıahb). Ul ydenen prolzvodstvo poxodb aujınsa alqın mi jandamalarbn unıştb ytaj. Semjonofsslar eksport rudahbn sbqarıvdaqb oktəər programmahbn 2/8 pr. qa ytənelər. Ba qara upravlenieheb nbn aegun fabrikahb la nasar eşlamane. Ul oktəər planbn 115 pr. qa ytane. Upravlenie 30-sentəəfdə yk altbn tabıvda jıllıq programmanb ytəne.

JENEL PROMBJŞ LENNOST

OKTƏBRDƏ

K USOL BBJALA ZAVODB

Oktəər ajında 161 men kv. metr urnbna 191 men kv. metr bujala birde. Ajlıq zadanienb 118 pr-qa ytane.

(Zavod direktorı ipiəş **Ytoşof**)

ƏFƏ IT KOMBINATB

Oktəər mal hujbv planı 108,5 edbv planb 101,5 pr-qa ytəl de. Brak bulmanb.

(direktor ip. **Qlilozetdinef**)

„8 MART" ISEMENDƏGE TEGEV FABRIKANB

Plandı 102,1 pr. qa ytəp, ilgə 823700 humlıq produksia birde. (direktor ip. **Şulʼman**)

ƏFƏ AJAQ KEJEMDƏRE FABRIKANB

Plandı 101 pr. qa ytane. 12279 humlıq produksia eşlap sbqarde. (direktor ip. **Soleverstof**).

Qəbga signaldar

UQBTBVSBLARDB NASAR QAJQJBRTALAR

K-Usol rajon ta'minat aylege uqbtbvsblardb produkta menən ta'min itmaj. Uqbv aşlanqanqa esense aj aulbvqa qaramabtan barı 2 şar jəd gram şəkar tebərelde. Uqbtbvsblardbn, ber nəmə lə alıp bulmaj, tip zarlanbvdarb ta'minat aylegen his borsomaj. Ul haman tbnbs jəşəl.

Xəder nədanlıqtı beterev əsən kis uqbvdar başlandı. Ləkin kis jandbrbv esen kərəsin juq. Bbl turala la rajon ta'minat aylege ber nəmə lə ujlap qaramaj. Ul əndaj qaraşı menən juqarb organdardbn nədanlıqtı beterev turahındaqı qararbarbn ytavgə qarşı kilə.

Bbl məs'ələgə teşeşle ojoşmalar kyð halhındar. Q.

MALDARQJA JBLB TORLAQ JUQ

(Xedmatkər xatı)

K-Usol rajonb „Jaş jerək" kolxozbnbn MTF maldarına qbş esən jıls torlaq əderlənməgən. Ibke harajdar tədartılmaqan, nəsbraq, mal qujbrlıq tygel. Bbdav quralarb juq. Bbdav qurahb eşlətev esən urən da juq. Ytkən jbl da jıls qura sulmav sənəpie 3-4 bis jaş nbdiv ylde.

Kolxozdbn bejələre qolon hala. Əle kyp ən tygel 3 bejə qalkın kis jandbrbv esen kərəsin juq. Bbl turala la rajon ta'minat aylege ber nəmə lə ujlap qaramaj. Ul əndaj qaraşı menən juqarb organdardbn nədanlıqtı beterev turahındaqı qararbarbn ytavgə qarşı kilə.

Bbl məs'ələgə teşeşle ojoşmalar kyð halhındar. Q.

MALDARQJA JBLB TORLAQ JUQ

(Xedmatkər xatı)

K-Usol rajonb „Jaş jerək" kolxozbnbn MTF maldarına qbş esən jıls torlaq əderlənməgən. Ibke harajdar tədartılmaqan, nəsbraq, mal qujbrlıq tygel. Bbdav quralarb juq. Bbdav qurahb eşlətev esən urən da juq. Ytkən jbl da jıls qura sulmav sənəpie 3-4 bis jaş nbdiv ylde.

Kolxozdbn bejələre qolon hala. Əle kyp ən tygel 3 bejə qalon haldb. Kolxozda at kesə je teşmaj. Partia Ydək komitetbnbn 2-se plenumb qararbarbn məssaqa anlatbvdar bulmaqan. Dejəmləşterelgən maldarqa adbq aylenep qujblmaqan.

Predsedatel Zajbdbf bbl jeteşhedlekterde belə torop his bersara kyrmaj.

Bbl ferma maldarına teşeşle organdar kyð halhın.

QBLBSBF.

TRAKTORƏARQJA IQTIBARHBƏ QARAJDAR

(Xedmatkər xatı)

K-Usol rajonb Burı MTS hbnda maşinalarqa jaqbv materialdarb jetmaj. Kərəstə alıp kilev esən havbl juq. Jaqbv materialdarb juqlıqtan m şinalar ton tik ultırqan vaqbttarb la aula.

Maşinalarqa teşeşle iqtibar birelmaj. Qajhı berəvdərenen pod şipniktarb auşap betken. Mexanikılar yðdəren eşte javaplı ha namajdar. Traktoristarqa traktordar berketep birelmaqan. Şunbn esen hər vaqbt traktor vatbvdar bulıp tora. „Pariz kommunbn" kolxozbndaqı ber traktordən nbp-nbq motorb vatılıp 15 ken aujb betenlaj eşlamaj munahb" kolxozbndaqı ber traktordən nbp-nbq motorb vatılıp 15 ken aujb betenlaj eşlamaj ultırdb, xəder aşqa traktordar da şul xəldə eştən sbqasaqtar. Ular esən ber genə lə zapas cast juq. MTS tbn texnik həm mexanikıtarb bbl eşte his qaramajdar. Bbl xəl tunqa herevgə alık dur qajbnlıq tbvdbra, herev fəqət 3 tərənle haban menən genə alıp barbla.

Maşina'ardb qaramavsb həm vatbvsblarqa qatb sara kyrelhen.

Ə. M.

MALDB QBRALAR

Berjon rajonb „Soıxanqol" kolxozb malıarqa əesən əderləv planın 44 pr-qa qbna ytəqəjne. Şuqa qaramabtan jalandaqb kəəndərdə maldardan tuddbrmav sarahb kyrelmaj. Kolxozdbn „A adaj", „Qarat" həm „Arqbdma" jalandarındaqı 50 lap kəəndən 35 pr-i əesəne mal tuddbrıp betergan.

Kolxozdbn əlgadirdbrb: Qoldəvlatel həm Vəlfullindar kenenə es, dyrt tapqır şul kəəndər ergənhen yrep jerəhalar da kyrmaj udalar. Idara predsedatele Xəsanef iptaşkə bbl turala kin kis jandbrbv esen kərəsin juq. Bbl turala la rajon ta'minat aylege ber nəmə lə ujlap qaramaj. Ul əndaj qaraşı menən juqarb organdardbn nədanlıqtı beterev turahındaqı qararbarbn ytavgə qarşı kilə.

Bbl məs'ələgə teşeşle ojoşmalar kyð halhındar. Q.

MALDB QBRALAR

Berjon rajonb „Soəxanqol" kolxozb malıarqa əesən əderləv planın 44 pr-qa qbna ytəqəjne. Şuqa qaramabtan jalandaqb kəəndərdə maldardan tuddbrmav sarahb kyrelmaj. Kolxozdbn „A adaj", „Qarat" həm „Arqbdma" jalandarındaqı 50 lap kəəndən 35 pr-i əesəne mal tuddbrıp betergan.

Kolxozdbn əlgadirdbrb: Qoldəvlatel həm Vəlfullindar kenenə es, dyrt tapqır şul kəəndər ergənhen yrep jerəhalar da kyrmaj udalar. Idara predsedatele Xəsanef iptaşkə bbl turala kin kis jandbrbv esen kərəsin juq. Bbl turala la rajon ta'minat aylege ber nəmə lə ujlap qaramaj. Ul əndaj qaraşı menən juqarb organdardbn nədanlıqtı beterev turahındaqı qararbarbn ytavgə qarşı kilə.

Bbl məs'ələgə teşeşle ojoşmalar kyð halhındar. Q.

Aşlıq huqbv əkeren bara

Zejansura rajonb „Tahirof" kolxozında aşlıq huqbv sıktan ış ə.eren bara. 10 urəndaqb aşlıq eəkerttarenen berehendə lə tengə karavşı juq.

Kolxoz predsedatele **Nazarbf** „eşse kəsə jetmaj alı" ti. Şul vaqbt, hər kende unarlap keşe eşkə sbqmaj, tik jatalar. Nazarbf, kolxozsılardb eşkə jalep iter, aşlıq huqbvdb tid arala tamamlav aujınsa koukret ber nəmələ eşlamaj.

Nazarbfbn eştekhedlegena, jemerə huqbrqa kərək.

ƏXMITBF

SARA KYRMƏJDƏR

Arxrageł rajonb kr. Zelim avalb „Qbdıl partizan" artelenda eşər alık jaqşınan tygel. Igen sitka hatıla, hasanqa alışıla. Hedəmtə la hanan da ber nəma lə juq. Artel predsedatele Astaxol eskelek menən şərqələna. 15-sentəərdə rberek xəldə at harajına kilep kunixtardb aşake hıddar menən hygep jerene. Sovet kontroena abınbn ebtenən qəriza birelha lə, ber terle lə sara kyrelmane. Bbl jeteşhedlektər beterelerqə, Asia xəltbn alamalbqtarına sik qujblrqa tejeş.

PRESS.

Aşlıq huqbv əkeren bara

Zejansura rajonb „Tahirof" kolxozında aşlıq huqbv sıktan ış ə.eren bara. 10 urəndaqb aşlıq eəkerttarenen berehendə lə tengə karavşı juq.

Kolxoz predsedatele **Nazarbf** „eşse kəsə jetmaj alı" ti. Şul vaqbt, hər kende unarlap keşe eşkə sbqmaj, tik jatalar. Nazarbf, kolxozsılardb eşkə jalep iter, aşlıq huqbvdb tid arala tamamlav aujınsa koukret ber nəmələ eşlamaj.

Nazarbfbn eştekhedlegena, jemerə huqbrqa kərək.

ƏXMITBF

SARA KYRMƏJDƏR

Arxrageł rajonb kr. Zelim avalb „Qbdıl partizan" artelenda eşər alık jaqşınan tygel. Igen sitka hatıla, hasanqa alışıla. Hedəmtə la hanan da ber nəma lə juq. Artel predsedatele Astaxol eskelek menən şərqələna. 15-sentəərdə rberek xəldə at harajına kilep kunixtardb aşake hıddar menən hygep jerene. Sovet kontroena abınbn ebtenən qəriza birelha lə, ber terle lə sara kyrelmane. Bbl jeteşhedlektər beterelerqə, Asia xəltbn alamalbqtarına sik qujblrqa tejeş.

PRESS.

Igen qurqbnbs abtbnda

**Qaj

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШӘЕГЕҘ!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NɨҢ BAŞQORTOSTAN elka hәm Өfө qala komitettarɨ, BAŞQORTOSTAN yđak başqarma komitetɨ hәm BAŞPROFSOVET ORGANɨ

№ 261 — 14 NOJABR 1934 JɨL

„Xeđmәtsәn janqɨđaqtarđɨ kolxozqa ɨlɣtɨrɨv eşen opportunistik yđ aqɨşɨna qujɨvđɨ hәm kolxoz, avɨl sovettarɨ jetәkselәre tarafɨnan xeđmәtsәn janqɨđaqtrɣa derәn bulmaqan mәnәsәbәttәrde qɨrqa bәterergә“

(VKP(b) ӨK qararɨnan).

EŞSƏN JANQɨĿDAQTAR KOLXOZQA

Avɨl xuzalɨqtɨn kollektivlaştɨrɨv elkahendә neđđen respublikanɨđđɨn sikhed đur unɨştarɨ bar. Respublikala bulqan eşsen krәtәjendәrđen estәn ike eleşә, 1932 jɨlđɨn oktәberenә tiklem, jәqni berense uşɨlɨhɨtɨn adamɨna tiklem yk kolxoz arqa ɨlɣɨtɨrɨlqajnalar inde. Ә 1933 jɨlđɨn berense oktәberenә respublikala kollektivlaşɨv kimale 71,1 protsentqa hәm 1934 jɨlđɨn berense qinvarɨna 75,9 protsentqa kytәrelde.

Respublikanɨđđɨn kyp kenә rajondarɨ 1933 jɨlđɨn adamɨna uq to oş kolxozdar rajonɨna әjlan elәr. Mәsәlәn 1933 jɨlđɨn berense oktәberenә bulqan mәğlymәttar bujɨnsa neđđen, kollektivlaşɨv kimale 80 protsenttan juqarɨ bulqan 8 rajonɨnɨđ hәm 75 protsen tan juqarɨ 6 rajonɨnɨđ bar ine.

Kommentistar partiahɨ hәm sovettar vlasɨnɨn avɨl xuzalɨqɨn sotsialistik qajtanan qorov, sovxoz hәm kolxozdar tedeleşen jәjep jeәrev, nɨqɨtɨv totoş kolxozdar tedeleşe nigeđende kulaktɨ sɨnɨf buɨv jaqɨnan neterev politikahɨnɨn partia Ölkә komitetɨ hәm Başqortostan xekymәte tarafɨnan đerәs ytkarelәve arqahɨnda bed, ɨsɨ unɨştarqa treştek. Respublikala totoş kolxozdar tedeleşen jәjep jeәrev arqahɨnda hunqɨ poraziтlik kulaktardɨ—sɨnɨf buɨv jaqɨnan neterev burɨssɨn nigeđđe unɨşlɨ xәl ittek. Bunan hun. partia hәm sovettardɨn neta ojoşmalarɨ hәm jer organdarɨ alɨşna kolxozdardɨ ojeştorov hәm xuzalɨq jaqɨnan nɨqɨtɨv burɨsɨ neta kinlege men n qujɨlde.

1933 jɨlqa şqqanda inde, ɨsɨ burɨs, partiabɨđđɨn aejak jetakse he Iplaş **STALINđɨn neta kolxozdarɨ bol'şevistik hәm neta kolxozsɨlardɨ xalle jaharqa“** tigen lozungahɨ menan tulɨlandɨrɨldɨ.

Kolxozdarɨ o'ştorov-xuzalɨq hәm politik jaqtan nɨqɨtɨv, bet kolxozdardɨ bol'şevikse itevhem neta kolxozsɨlardɨ xalle itev burɨsta ɨn unɨşlɨ xel itev esen partiaseđ, unɨn Ydak komitetɨ hәm **Stalin** Iptaş tarafɨnan sistematik saralar kyrelde. Şul uq mәqsatta Iptaş **Stalin** đɨn initsiativahɨ bujɨnsa maşina-traktor stansalarɨ ergahendә politbyulektar ojoştoroldo, partiaseđđɨn menarlagan in jaqşɨ eşelare politbyulektarda eşlav esen avɨlqa jebarelđelar. Şul jemlәlә bedđen respublikanseđđaqɨ MTS tarda la politbyulektar ojoştorolop ular, partianɨn sɨnɨfi kerәstә hɨnalqan in jaqşɨ uldarɨ hәm qeđarɨ menan nɨqɨtɨldɨlar.

Bedđen politbyulektarebed ydđarenen berense jul jәşav midgeldarendә yk kolxozdardɨ ojoştorov-xuzalɨq hәm politik jaqtan nɨqɨtɨv, kolxozsɨlardɨ mul hәm kul'turalɨ tormoşqa alɨp barɨv, sotsialistik qajtanan tarbialav hәm kulak qadɨqtarɨn janseklav, đavlatka igen taqsɨrɨv planɨn vaqɨtɨnda ytav elkalarendә ajtep betergahed đur estәr eşlanelәr.

1933 jɨl neta Sovettar Sojuzɨ hәm sul jemlәla neđđen Başqortostan respublikahɨ esen kolxozdar tedeleşe tarmaqɨnda janɨ hәm sɨnɨfat jaqɨnan taqɨ la juqarɨ jenevdar kilterde

Bɨl janɨ jenevdar, nachse kolxozdardɨ nɨqɨtɨv, kolxoz hәm sovxoz natbɨvdarɨnɨn urozajɨn kytarev, kolxozsɨlardɨ mul tormoşqa alɨp barɨvda nɨqɨlɨ adɨmdar atlav fakttarɨnda ajrɨm asɨq kyrendelar. Kolxozsɨlardɨn ojoşqanlɨqtar ular arahɨnda xedmәt dissiplinahɨ, sotsialistik janɨş janɨ natbqbsqa kytarelde. Kolxozsɨlardɨn xedmәt kenenen natural avɨrlɨqɨ bɨqasa kyrelmagan raveştә arttɨ. Đavlattɨn mәzayri jeklatmalaren (igen, it, het, maj, kartof) ytav sroktarɨ kyp qɨtqartɨldɨlar. Sɨjnfi doşman qaldɨqtarɨnɨn nedđen politik-xuzalɨq saralarɨnda bulqan qarşɨlɨqtarɨ ajavhɨd otpor aldɨlar.

1934-se xuzalɨq jɨlɨ, ikense bişjɨllɨqtɨn tavge ikense jɨlɨnda bed taqɨ la durɨraq jenevđargә elgaştek. Bɨnɨ respublikanɨđđɨn oşo jɨlđɨn top avɨl xuzalɨqɨ kampanialarɨn in qɨtqa srok hәm juqarɨ sɨjfat menan ytap sbqɨv fakttarɨ anɨqlajđar. Bɨjɨlđɨn urozajɨ tudqan jɨlđɨqɨna qaraqanda kvp elas artɨq. Bɨjɨl kolxozsɨnɨn vedmot kenenen natural avɨrlɨqɨ bɨltɨrɨqɨna qaraqanda kvp elas artɨq. Bɨjɨl bed kolxozđardɨ bol'şevistik, kolxozsɨlardɨ xalle itev elkahendә taqɨ la kinerәk adɨm jahanɨq.

Bedđen avɨl xuzalɨq elkahendәge uniştarbed, qabatlajbɨd, ifrat đur. Lakin bɨl, jeteşhedlektarened juq ikәn, inde tɨnɨs'anɨrqa mәmkin, artabanqɨ nurustar yđ aqɨşɨ menan xәl itelerđar tigan fekerde anl tbrqa teleş tygel, әlbittә. Tik unsɨlar qɨna şulaj anlarqa mәmkindar. Bedđen avɨl xuzalɨqɨ elkahendә đur jeteşhedlektareped bar ele hәm şulaj uq ul jeteşhedlektar 1934 jɨlđɨn ajrɨm a. x. eştaren yđ vaqɨtɨnda ytәmavđa qena la tyqel. Bedđen in đur jeteşhedlektarebedđen berehe kollektifla tɨrɨvđɨn art banqɨ ytaşen, eşsen janqɨđaqtardɨ kolxozdarqa bɨqɨtɨrɨv eştaren jәjep jebarevđe ta'min itmavđan tora.

Tura әjtergә kerәk. Bed, 1933 jɨlđa la hәm algerәk ta oş jɨlđɨn tovge jartɨhɨnda, xatta hunqɨ ajđarqa tiklem eşsen janqɨđbqtardɨ kolxozdarqa bɨqɨtɨrɨv eştanan jomoşaq eşlanes. Taqɨ la derebarage bedđen kypselek ra jondarɨbɨđ hunqɨ jɨlđa bɨl mehim mәsәlә menan jetdi raveştә şeqellanmanelar, kolxozlaştɨrɨvđɨn artbanqɨ protsentɨn ta'min itev burɨssɨn politik narbɨ birmanelar. Eşte yđ aqɨşɨna tapşɨrđɨlar. Bɨl partia rajkomdarɨ, tabaş armalar hәm neta jer organdarɨna qɨna qarap ajtelmaj, bɨl bedđen kypselek MTS politbyulektarenә q rata la ajtela. Xatta ajterga la xurɨlɨq. 1933 jɨlđɨn oktaberenә tikәp, oşo jɨlđɨn oktaberenә tiklem ytkan ber jɨl vaqɨt esendә neta respublika đavmalendә kollektivlaştɨrɨv kimale 1qɨt artɨq. Bɨjɨl kolxozđarqa bɨqɨtɨrɨv eşendә hunqɨ ajqasa bol'şevistarsa eşlamanelar. Urɨndardɨ, partia hәm Stalin Iptaşten bɨl turalaqɨ kyrhә mahen anlap jetkermәvdar bar. Kolxozdar tedeleşe e kahendaqe sikhed đur jeqevdar, kolxozdardɨn janqɨđaq xuzalɨqtar aldɨndaqɨ әbtenleşe jeterlek papyarlaştereleraj. Ajrɨm rajondarda kollektivlaştɨrɨv elkahendә partia hәm sovettar xekymatenen direktivtarɨn bodov fakttarɨnɨn da bulqanlɨqɨn onotorqa taramaj.

Partia Ölkә komitetɨ eşsan janqɨđaqtardɨ kolxozdarqa jelep itev eşen jaqşɨrtɨv hәm kelajtev turahɨnda ber genә tygel, qat-qat tikşerđe hәm alda la tikşerәsәk Ölkә komitettɨn hunqɨ qararɨn anɨq raveşә bojomqa aşɨrɨv esen bol'şevikpar

BAQIR, ALTIN TABIV PLANIN TULTIRIV ÖSÖN

BÖTÖ MÖMKINLEKTÖRDE BOL'ŞEVIKTARSA FAJDALANIRQA

(VKP(b) ÖLKÖ KOMITETI SEKRETARI IP. ISÖNCURIN DEN BAJMAQ RAJONI ALTIN,BAQIR PROMIJŞLENNOSTI JETÖKSELÖRENEN: XUZALIQ,PARTIA HÖM PROFSOJUZ RABOTNIKTARININ HÖM IN JAQŞI UDARNIKTARIN KÖNÖŞMÖHENDÖ 1934 JIL 17 OKTÖBRÖ HÖJLÖGÖN TELMÖRENÖİ).

Könöşmönen berä birinşi „Başzoloto" treste direktori ip. **Ylmoseften** altın,baqır promıjşlennostın 1934 jıldın 9 ajı esendä eşlägän eşenen jom qaqtarı häm alda torqan 4-se kvartaldın perespektivaları turahındaqı dokladınan alıp, urındardan, tidlek menän berelergä teşeşle bulqan bajtaq qına jeteşhedlektärde kyrhätep höjlävdär rajondın altın-baqır promıjşlennostının eşen artaban jaqşırtıv turahındaqı mäs'älänen yd vaqıtında qujılqanlıqtın räslajdar.

Urındardan sıqıp höjlävse ipteştär trest tarafınan planlaştırıvdın jeterlek räveştä hiçger bulmaqanlıqtın +ik dörew äjtep yttelär. Bıl jeteşhedlek promıjşlennostın berä eşendä lä bik asıq saqılqan häm bıqa Sibaj avtobazanın normal bulmaqan eşe asıq mïbal bulıp tora.

Trest ydenen artabanqı eşen dä bıl xatalardı bik rıq ïbapkä alırga, ydenen predpriatielären samanan tış tartqlavdı tuqtatırqa, şunın menän berä, berä eskerge mömkinlektärde tulıhınsa fajdalanırqa hem bulqan oborudovanienı maksimal nagruzka menän eşlätergä ireşergä teje.

9 ajlıq proizvodstvo programmın kärek altın taviv bujınsa sa+ulhın, şulay uq waqır tavıv bujınsa la ytaqan, altın-baqır promıjşlennostının **his şik bed** yheşe **bar**. Bajtaq qına predpriatielär yddärenen proizvodstvo plandarın ytäv genä tygel, balkem arttırıp ytänelär.

Tıvä priskä idarahında 9 ajlıq plandı 110,6 pr. qa ytäne, bıl waxımdaqı jıldın 9 ajı esendäge faktik dowjcaqa qarata 151,6 pr. täşkil itä.

Bajqara—131.7 pr. qa ytäne jäki udqan jıldın şul osorda bulqan faktik dowjcaqa qarata 216,3 pr.

Xatta ydenen un ajlıq planın 87.9 pr. qa qına ytäqan **Bajmaq** ta udqan jıldın 9 ajı esendä bulqan faktik dowjcanın 137,4 protsentın birde.

Bajmaq rajonının predpriatielären berqa quşıp alqanda altın-baqır tawv planın 110,8 pr. qa ytänelär. Berä „Baş zoloto" treste bujınsa—plan 9 aj esendä 100 pr. qa ytälde, jäki jıllıq planın 81,7 pr. te, bıl udqan jıldın 9 ajı esendä faktik sıqarılqan metalqa qarata 159 pr. täşkil itä. Baqır tawv planı la 100,2 pr. qa ytälde.

Planın dejem ytälegä +ik yk nasardan tygel ïkänlegen kyrahe+d. Lakin, ägär här ber predpriatiene, farfikın, şaxtanı ajrım-ajrım alhaq. unışlı „urtasa handar" arıında xathed genä ödeklektär häm jeteşhedlektär jäşerenganlegen kyrawed. Mäsälän, **Tıvänı** alarıq. Tıvä begun farfikahı 9 ajlıq planın nı barı 43,3 pr. qa, efell' zavodı 62.4 pr. qa qına ytäne. Unın qarawı Slano-Ilovıj zavod planın 121,4 pr. qa ytäne, ä äsemälängän ruda bujınsa plan 434,1 pr. qa ytälde. Plan nämä ïbänenä ytälqan! Hedemtälä-xuzalıq dowjcahı 110,2 pr. birde, ä altın hatıp alıv nol' protsent tirlek.

Bajqara begun farfikahı planın 178,4 pr. qa ytäne, Oir-xovskaja rossıjp—207,1 pr., äsemälängän ruda—232,9 pr. Hedemtälä—xuzalıq dowjcahı bujınsa plan 176,3 pr. qa ytälde. Ä, efell' zavodı bujınsa plan nı barı 50,8 pr. qa, altın hatıp alıv bujınsa 81,9 pr. qa qına ytälde.

Bajmaq äsemälängän ruda bujınsa 198,9 pr., ä altın hatıp alıv bujınsa nı barı 69,3 pr. qına birde.

Byrıbaj priskä idarahında, berä şarttar häm mömkinselektor bulıvqa qaramaqtan, berä u+astoktarda la **totaş ödeklekke jul qujılqan**. Byrıbaj priskä idarahı 9 ajlıq planın nı barı 77 pr. qa qına ytäne, 1933 jıldın şul o orona saqıştırıp qaraqanda aqımdaqı jıldın 9 ajı esendä altın tawv planın 72 pr. qa ytäp, artqa tarqan adım jahanı. Begun farfikahı planın 79,7 pr. qa. efell' zavodı—48,9 pr. qa ytäne häm altın hatıp alıv nol' pr.

Trest däwmälendä berä plan altın hatıp alıv bujınsa, jäqın staratel metalı bujınsa nı barı 92,5 pr. qa qına ytälde. äsemälängän ruda planı trest bujınsa 232,2 pr. qa ytälde, Ikense terle itep äjtkändä, trest däwmälendä plan şaqtaj jenelerek dowjca ïbänenä, ägerek la äsemälängän rudalar sıqarıv ïbänenä ytälde.

Inde xuzalıq dowjcahı, mexanizmdardı häm oborudovanianı dereş fajdalanıv jähälenä kil +k—bında eş ïratta nasar barqan—plan xuzalıq dowjcahı bujınsa la, altın hatıp alıv bujınsa la ödelgän.

Kajondın es+ep rudnigında baqı rudahı tawv jomaqtarı eşten nasar bulıvı tura'ında höjlejdär. Dereş, Baqır—Vdäk planı 110,2 pr. qa ytäne, läsäm Sibaj avtobazahının maşinalarının julda tuqtaq torovdarın kämetev ïbänenä (unda tuqtap torovdar 33 pr. täşkil itälär) 4800 tonna ruda ala alırdar ine. Bınan tış spekatel' sexının 17735 tonna qajnatıv urnına-30 men tonna qajnatırqa tulı mömkinlege bulqan, ä inde Vater-Zakitqa kilhäk, ul bıl burstaidı tulıhınsa atqara alır ine.

Ägär dä Baqır-Vdäkten ruda ları jeterlek tiklem kiltere+ep torolqan bulha ine, plan tultırılıv qına tygel, bälkim artıp kitkän bulır ine.

Läkin, şul uq waqır eretev sexı eşte dörew qujılqan vaqıtta şaqtaj jaqşı eşlär ine häm ebtımä produksia ala alır ine. Mäsälän, **Tejmur Ivanovic Sadikıftı** alajıq. Unı betähe la zavodtın tep metallurgı itep tarı dar. Proizvodstvoqa betähe la unın kevek qarajmı hun? Ul qırqa kilä torqan gazqa +ik nıq iqtibar menän qaraqan häm ulardan aj hajın es tonna kykret tota başlaqan. Ös tonna kykre—täwl ujın tygel! Gazdardı totov protsesın dereş itep ujılqan vaqıtta taqı la kyserek kykret alırqa mömkin bulasaq. Ä, ul bıl jähältän ydenen insiativahın kyrhätä başlaqas, unan kelqändär.

Xedmätkä sotsialistik qarastın bına ïkense ber mïbalı. Ip. **Josop Mamidıf** proizvodstvola ydenen eşenä, ydenen zavodına berä jane menän birelgän. Zavodta, transportta, här ber rudn kta bındaj k+şelär ad tygel. Ulardı ojoştororqa häm nisek eşlarga käräk bulha, şulay eşlähendär esen ularqa berä şarttardı tıvdırırqa kärak. Bed bıqa tiklem, ular taqı la jaqşıraq eşlähendär, ularqa qarap baqalar da eşlap ejranhendär esen bındaj jaqşı keşelärgä, eşselärgä-udarniktarqa undaj şarttardı tıvdırmanbq.

Keşelär mexanizmdardın jeterlek bulmavının zarlanalar, transport juq tidir. Ä ike parovozdan tik berehe genä eşlä. Bed ip. Berezin menän (ä uqa bıl arıta qılqan ucaskaqa kyptän yk uitırırqa kärak ine) kontrol' reşes jahaqan vaqıta Julaldqa jerev oborutın bıqa tiklem eşlaqänsä 8,11 saqat esendä tygel, bälki 4 saqättä 20 minut esendä häm xatta 3 saqättä 22 minut esendä jaharqa mömkin ïkänlegenä ışandıq.

Bed+en mexanizmdar häm oborudovania ajrıvsa nasar fajdalanbla. Vater-Zaket oşo jıldın 8 ajı esendä başqalarqa qaraqanda bik jaqşı fajdalanbiqan, şulaj bulha la läqat 98 pr-qa, spekatel' qadandarı 85 pr. qa, ä Dyald-lloid apparatı 62 pr-qa qına fajdalanbıqan.

Vater-Zaket mejesenen bıl tuqtap torov waqıttarında 1201 eretev säqäte, konvertordardın tuqtap torov waqıttarında 2476 säqät, Dyaid-lloid apparatının tuqtap torov waqıttarında 2423 säqät, dır spekatel' qadandarı nın tuqtap torov waqıttarında 1874 säqät, waq cadandardın tuqtap torov waqıttarında-607 säqät juqaltılqan.

Eştäjlerdi jeteşmäw, jäqni Vater-Zaketta edeklektär bulıv arqahında konvertordar 1563 säqät ruda jeteşmäw arqahında Dyaid-lloid apparata-917 säqät tuqtap torqandar.

Un n hun Vater—Zaket mejede dyrtkel metr idändän 35 tonna metal alırerge teje+ bulha la, ul 34 tonna qına birä. Professor Smirnoftın mäqlymättare bujınsa, ul dyrtkel metrdan 80 tonnaqa t klem metal alırlıq bulqan. Bınbı esen laqat erdärewde aritırıv, silovoj stan-anın qewy-ten kytärev genä talap iteler ine.

Bed+en baj mömkinlektär bına qajda juqalalar!

Tran portta la xäl jaqşınan tygel. Tıvä avtoparkı säqätenä urtasa 7,3 kilometr, jäqni planqa qaraqanda ikelätä käm kommerceski tidlek menän eşlaqan xäldä ni barı 70 pr. qa qına fajdalanbla. Unın qaravı mäşinalardın tuqtap torovı 44 pr. eş säqätenä jeta. Sibajda avtopark +aşqalarqa qaraqanda jaqşıraq fajdalanbla, şulaj da ul 89 pr. qa qına fajdalanbla, urtasa kommerceski tidlek—10,7 kilometr, tuqtap torovdar 33 pr. täşkil itä. Zavod avtoparkı bekhenän dä nasar—68 pr. qa fajdalanbla, unda urtasa kommerceski tidlek 7,9 kilometr bulıp, tuqtap torovdar eş säqätenä qarata 43 pr. täşkil itä. Bajqara ydenen avtoparkın nı barı 64 pr. qa qına fajdalana, unda urtasa kommerceski tidlek 8,7 kilometr bulıp, tuqtap torovdar berä eş säqätenä qarata 44 pr. qa tiklem barıp jeta. Başzolotonın rajondaqı berä avtoparkı 1 sentärgä tiklem Magnitogorskidan 4 men tonna häm Bajqaranan 7 men tonna rudanı kilterep betmägändär.

Avtoparkın tärtipheti räveştä fajdalanılıvı häm şoferdarqa eş xaqın dereş tyläməvdär Tıvä menän Magnitogorski arahın ber 110-115 kilometr (5 fakt), ber 150-180 kilometr (27 fakt), bış qına räveştä 200 kilometr (43 fakt), Jäqni täwelä renä qaraqanda ikelätägä jaqşı arttırıp ïbäplawdardan yk kyrenep tora. Ber Sibaj bazahı qına 57 tonna janıv materialın artıq jandırqan.

Tärtipheti räveştä ojoştorolqan jek tejäv-buşatıv eştäre maşinalardın eşenä nıq tä'sir itälär.

Fäqät maj-avqust ajında ïbäpkä alınqan tuqtap torovdar qına 23 men maşına—säqät, 54 men tonna—kilometr fajdalı eş täşkil itälär.

Tar julb pojezdın 24 vagonınan 7 genä vagon julda jetej. 7 vagon buşatıv, 8 vagon jek tejäv abtında häm 2 vagon remontta ultırılar. Jek tejäv häm buşatıv vaqıtındaqı tik torovdar täqat jek tejävselärdän xedmäten nasar ojoştorov arqahında bulalar.

Plan bujınsa parovoz täwlegenä 3,5 rejs jaharqa tejeş, ä ul jaqşı tigändä 3,4 rejs jahaj. Kantrol' jerövdär praktikahı kyrhätkänsä ul täwlegenä ad tigändä 4 rejs jaharqa mömkin. Unan hun parovozdın ajına 25 eş kene ïbäplänä, ä ul faktik 30 kön eşlaj—bıl unın eşenen kyrhätkestären häm eliektivlıqın taqı la nıqıraq kä metä. Berense kvartalda timer jul planınan ni barı 66 pr. qa, ikense kvartalda 94 pr. qa, ä esense kvartalda 84 pr. qa qına ytäleve juqtan qına bulma qan.

Avtomaşinalar juqlıqqa zarlanalar, ä traktordar tik tıralar, avtomaşinalardı ike kilometrlıq jerdä kvartsem alıp kilerge jenärälär. Ip. Qunaqbajef xatta utändı la at menän taşılmaj, avtomaşına menän taşıta. Jäqte dırt ajlıq eştä jek tejäv häm buşatıvda tuqtap torovdar bulıv arqahında 23 men säqät julda jerelmäj qalqan.

Bajmaq zavodının attar parkındaqı 204 eş atınan 182 genä at eşlaj. Planqa qarata ber at—könenen ydenä teşev xaqı 182 pr. täşkil itep, kurometr turlı tasıvdın ydenä teşev xaqı planda qaralqandan 33 pr. qa juqarı bulqan vaqıtta legnevoj jul menän turl taşıv planı 1-se kvartalda ni barı 64 pr. qa, 2-se kvartalda 61 pr. qa häm 3-se kvartalda 60 pr. qa qına ytälgän.

Ajrıp äjtkändä Julalıla jek tejävde arttırıv, tuqıdlav, transporttın eşen ratsionallastırıv esen his ber sara kyrelmäj. Unda vagondar ytä oday tik tormahındar esen, jek tejävse eşselärden hanın ïbäplap qararqa mömkin tygelmeni? Keşelär ber rajondın, ber tresten predpriatielärendä eşlähelär dä, ber-berehenän ejranergä telämejdär. Semenovski rudnigında äsemälängän rudalardı qapiarqa tultırıv esen xedmätte şaqtaj jenelajtä torqan maxsus kolodka qullanlıla. Ikense pris kaia bındaj kolodkanı his ber xaqqa la tana almaqhın. Ä Baqır—Vdäktä texnaruk bedde unda his ber kolodka jardam itä almavına, in j+qşıhı bororqo esol ïkänlegenä ışandırırqa tırıştı.

Bed ikense alşılıqtın giqantiarın tedev, mexanikläştırıv, maşinalar turahında höjlejbed ïkän, bed berä mömkinlektärde, berä vaq-tejäktärde mobilizovajt itevde la talap itäbed.

Bınan inde ip. Qunaqbajfqa la: ïke qadandarıqıdda häm oborudovanieqıdda albırqa mömkin bulqandın betähen dä alırlıq,sotsialistik tede eş esen kyserek ïjda kiltererlek itep tajdalanıqıd tigän javap kilep sıqa.

Ip. **Ordoxonikidze** „eş'e mexanikläş ira belmävde, qulhıd lıqtı, mexanikläştırıvqa qarşılıq itevde qırqa beterergä kä +k"... tip bik dereş äjtte. Ip. **Stalin** bedden xuzalıq jetäkselärenen predpriatielärgä „qemyman" tygel, „havanan alıp" tygel, bälki konkret, predmetlı räveştä jetäkselek itevdären, ulardın här ber mäs'ägä dejem ïqarlar häm lozungılar menän siklänmäjensä, bälki eşten texnikahına, eş en detalına inevdären, eşten „vaq-tejäqena" inevdären talap ite, senki xäder „vaq-tejäktärdän" bejek eştär tedelä",—tine.

Ïke qadandardı häm ïke oborudovanienı fajdalanırqa kärak. Baqır-Vdäk jetäkselärie kevek ïkkesä „qemyman" eş läv ber nämägä lä jaramaj. Bajmaqtaqı kevek Depola ber parovozdın eşhed torovın normal+ kymeş tip ïbäplav dä ber nämägä lä jaramaj.

Bında sıqıp höjlävse udarniktardan berehe-eşse ke+e tajd lanıv, eş kenen tıqıdlav mäs'älähen bik dereş qujdı. Eş kenenen xronometrazı nämä kyrhätä? Julalıla noravlav: fajdalı eş 50,5 pr. häm juqaltıv 49,5 pr., atkatkala bulqan juqaltıvdar eş vaqıtının 36 protsentın täşkil itä. Baqır-Vdäktä xronometrlaqan vaqıtta eş vaqıtın juqaltıv 74,5 pr qa jetkan, tarafıvda 77,5 pr. häm nıqıtıvsızlarda 50 pr. täşkil itä.

Zavodtın metallurgia sexında la xäl jaqşı tygel. Ylge qadandardı juqaltıv eş vaqıtının 67 protsentın täşkil itä, rudalardı ilävdä eş vaqıtının nı barı 14 protsentä qına fajdalanıla, qalqan 86 protsentı fajdalanı+ juqaltıv bulıp tora. Esselär yddärenen eş säqättären fajdalı eşkä tulıhınsa fajdalanırqa tejeştär. Ä bedde nämä kilep sıqa? Eşse ydenen eş vaqıtının 50 protsentın qına fajdalı eşkä fajdalanılqan bulıp sıqa.

Oşonon menän bäjläneştä eş se kestär menän tä'min iteleş mäs'älähe alqa kilep batha. Ihläməştän metallurgia sexında 10 eşse jetmähä, zavodqa ruda tejävgä keşelärde qajdan alırqa la urın bulmaj.

Eşşe kestär menän tä'min iteleş talap itelgänden 75,5 protsentın täşkil itä. Unın qaravı 1-se sentärgä tiklem 2137 eşse kilgän, 2101 eşse kitkän. Proguldar 20142 keşe—kene täşkil itä.

Aqınsılıqtı häm proguldarlı kämetev ïbänenä rudaqa un eşşe tawırqa memkin tygel inemeni?

Tıvä 1-se sentärgä eşşe kestär menän 60,3 pr.qa tä'min itelgan, 9 aj esendä 628 keşe kilgän, 496 keşe kitkän. Tıvälä proguldar ïbänenä 6425 keşe-smena juqalılqan. Baj qarala eşşe kestär menän tä'min iteleş 52 protsent, 593 keşe kilgän, 516 kitkän, proguldar 1031 keşe-smena täşkil itä.

8 aj esendä alınqan 3970 eşşenän protzvodstvola läqat 30 qırla keşe berketelgän. Avtovdar häm proguldar bujınsa eşkä sıqmavdar qurqınısız ylsavgä jetä-kän hajın eşselärden 4 protsentına tikleme eşkä sıqmaj. 28 men keşe-smena juqaltılqan.

Bed bına qajda ifratta kyp juqaltıvdar kyrawed, bına qajda partia häm proisojuz ojoş maläre eşlärgä tejeştär.

Keşelär zararlı sexta, gazda eşlajdär, ularqa het birelergä t jeş, lakin ular unı ala almajdar. Keşeler eşlajdär ä xuzalıq jetäkselärenen aşıqmavdarı arqahında eş xaqın vaqıtında ala almajdar.

Keşelärgä iqtibar menän qarav şuimı? Bajmaq rajonının predpriatielärnedä ham pris+arında urın fotqan bıl tä tiphedlektärde beterergä vaqıt inde. Partianın proizvodstvola ham tormoşta eşsenen vaqıtın jaqşı itep ojoştorov turalındaqı direktivahın tormoşqa aşırıvqa ham eşselärden kvartirdarın remontlavqa tidlek menän kereşergä kärak.

Bıl şarttarda eşten ıramlılıqın kytärev mäs'älähe nisek tora hun? Tıvälä proizvodstvola eşlävse eşselardın 17 protsentı yddärenen proizvodstvo plandarın sistematik räveştä tultırmajdar. Julalıla eşselärden 24 protsentı, Sibajda 30, ä Bajqarala 34 protsentı yddärenen proizvodstvo plandarın tultırmajdar.

Läkin rajonda şikhed jaqşı eş aj belgän predpriatielär da bar. Bına hedue Tıva: unda ajdan ajqa, kvartaldan kvartalqa programma tultırıla bara: berense kvartal esendä 107 pr., ikense kvartal esendä 120 pr., esense kvartal esendä 106,6 pr., 9 aj esendä 110 protsent. Bıl terkemdä Slano-Ilovıj zavod betähenän dä jaqşıraq eşlaj. Ul eşse kestär menän berense kvartalda 75,2 pr. qı, ikense kvartalda 83,5 pr. qa ta'min itelgän xäldä, 9 ajlıq planda 122,9 pr. qa ytägän. Ul ydenä eş xaqı bujınsa jebarelgan limit menän eş itep sıqa, ydenä teşev xaqın planqa qaraqanda 14 pr. qa kämetevqa ireşkän, qbşqa jaqşı itep äderlängän, 3 ajqa ruda menän häm 2 ajqa jaqıvlıq menän ta'min itelgän.

Direktor Qunaqbajef, partkom sekretarı Azamatof, kombinat texnuqı Mamajef, Slano-Ilovıj zavodtın direktorı Sakalof—bına bılar menän rajon mahalırqa xaqlı, ularqan bol'şeviktarsa, udarnıj eşlärgä ejranergä mömkin.

Slano-Ilovıj zavod başqorttardan milli kadrdar tıvdırıv esen unışlı räveştä keräşä. Unda 3 masterdan 2 he başqort, 4 smatriteldan 3 he başqort.

Ular zavodta juqarı eş bramlılıqına elgäşkändär—eş bramlılıqına berense jarty jıllıqta 144 protsent häm esense kvartalda 126 protsent. Eşselärden eş xaqı la yhkan.

Bajqara la nasar eşlämaj. Direktor ip. Piterkin, partkom sekretarı ip. Zuravlef, texruk ip. Divatkof häm ip. King.

Ip. Piterkinden yd jeteşhedlektäre bulıp, ul bılardı hunqı vaqıttarda tedelä başlanı. Unda berä ter eştär bujınsa ydenä teşev xaqı planqa qaraqanda 9,2 pr.qa tınan, eş xaqı fondı barı 79 pr.qa qına tolqan, ä 9 ajlıq plan 140,8 pr.qa häm jıllıq plan 106,2 pr.qa ytälde.

Sibaj bazahı (ip. Ajmaltdin f, partkom sekretarı ip. Prossakof, qarap medire ip. Pudovkin), Slovoj stansa la (ip. Axotnikof) şulaj uq nasar eşlämenelär.

Lakin, bına Bajmaq zavodı eşenen ikense kyrhätkese (direktor ip. Cuvaşef, partkom sekretarı ip. Şihawef). Bına ularda: Bajmaq zavodında naqırdın ydenä teşev xaqı plandan 25 pr.qa, rudanın ydenä teşev xaqı 14 pr.qa, energia 6,3 pr.qa häm jaqıvlıq 43 pr.qa juqarı. 376 tonna koks, 58 tonna janıv materialı, 64 tonna slanida artıq totolqan.

Julalı 5000 tonna ruda birep jetkermäne.

Altın programmahın tultırıv qına tygel, bälki unı arttırıp jebarevgä dır memkinlektäredä bula torop, bed tigä birergä tejeşle bulqandan artıq 10 pr. altın birä aldıq, ä ul memkinlektärde fajdalanmav arqahında altındın bıl tikleme juqaltıldı.

Tik ber eş vaqıtın tuqıdlamav arqahında qına ite+ed ken hajın 35-40 men humlıq volovoj produksia alıp jetkermäj. Hls ber terle lä xuzalıq ïbäne juqı Avtoparktı jırtqıstarsa fajdalanıv promıjşlennostı 5300 men tonna-kilometr jektan mäxrym itte. Eşselär menän elementar räveştä bulha la eş alıp barılmav, eşselärden ixtlazdarına ajurokratlarsa qarav arqahında 8 aj esendä negenge kendä bulqan kadrdar tiklem tip aj +erlek keşe prolzvodstvonan kittkän.

Unışlı „urtasa" handar artın da bına nindaj ödeklektär jäşerenergä mömkin!

Eşte bıl räveştä davam itterergä mömkinme? Juq. Bed art ta qalıvşılar aldına tartılıv bu rısın, ä jaqşı eşlavşılar aldına taqı la jaqşıraq eşlav burısın qujırqa te eşbed.

Zavodtı ip. **Stalin** dın tarix! 6 şartın tormoşqa aşırıv, alöittä, şa+tın tygel, bigrak tä ber naşlıqı menän eş nasar tora: direktordın +ranan-tura birgän kyrhätmä aren ytav urınına jış ına könäşmälär kilep sıqa jäda. Artıq demokratizm kyp Direktor ber naşlıqıqı+ıqlıp ytkärergä teje. Bıl mäs'älälä partia ojoşmahı partianın direktivahın qırqa tormoşqa aşırıvdı tämin itqa teje. Tere keşe—eşse turahında, unı kul'tura-tormoş jaqınan xedmätlanderev turahında qejqırıv jähälenän bındaj xäldän artaban bulıvı mümkin tygel häm teje tygel ikänlegen anlarqa kärak. Eşselärde kul'tura-tormoş jaqınan xedmätlanderev eşe +ik nasar tora bl: radio la, kino la, kötepxana la, gazett+ da juq Xatta jış qına räveştä jetäkselärden ydäre lä gazeta uqımajdar-bıl xurlıq.

Bed eşse posjolkahında (Bajmaqtan alıs tygel) ber mullanın staracidar arahında namad uqıvdar ojoştorqanın yd kyäwed menän kyrdek. Ul mulla Stärletamaqtan kilgän, uni kolxozsılar qıvıp jebargandar, ä eşse rajonında ul ydenä urın tapqan. Bına staratelär arahında profsojuz häm partia-mas+ıvj tarnla eşe bulmavdın kydgä berelep torqan hedemtähe. Julalıla l+se sentärgä betähe 4 gazeta aldırıla ine.

Bajmaq rajonında eşselärden 90 protsentı başqortsa jäxl ta+arsa höjläşlär, ä bed äsä te lendä jadılqan his ber plakat, his ber lozunga kyrmänek. Julalıqı kul'turnikten yde urıtsa la, başqortsa la nadan bulıp sıqtı.

Tıva'a ip. Abdulıf ta eşselärden 90 protsentı-başqort. Ul, uqı almatın belä to op bulha kärak, eş qaqıddarın urıtsa jadıp jebarä.

Baqır-Vdäk, Julalı kötepxanalarında kitaptar telähä qatat taralıp jatalar, ulardı ber kem dä alıp uqımaj. Kötepxanasınan nindaj kitaptarın bar? tip horaşawd. Ul belmäj. Bındaj kötepxanası eşse uqıvşını nisek itep qädıqhındırа alırqa mümkin inde? Berä rajonda in jaqşı tip ïbäplängän Tıvälage radio saq-saq qına tın ala. Ip. Sakalof kevek şundaj ber kyrnekte rawotnikten da e endä radiolı juq. Ber kem da lä patifon juq. Unda jäşägän ke+lär kinola bulmajdar.

Bıqa his şikhi d, partia, profsojuz ham xuzalıq ojoşmalarının jetäkseläre qäjeple. Plandı şundaj unışlı itep tultırıvse eşsenen kul'turalı tormoştan sit tä qalıvş jul quja torqan xäl tygel. Fäqät taşqa ylsajım jetmäselär, bjurokrattar qını bedden eşselärden kul'tura talaptarı ytkänlegen kyrmäkä mömkin.

Bında ip Qunaqbajef partianın kyrhätmalere turahında höjläp ytte, ä unın ydenä bıl kyrhätmalärga tejeşensä xermät juq. Tıvälä unın mäktap menän eşe nl xäldä hun? Mäktape qarangı, abstaq, aqartılmaqan. Jete jıllıq mäktärtä qarangılı uqıjdar. Elektricstvo juqmeni hun? tip hurajawd. Kyd bujav esen lampcka kilterep, san qunıp abstap bolkan patogı boroq qujqandar—ulda bulha janmaj.

Piterkin häm Zuravlef iptaştırqa bedden eşselärewed klubtı ydäre eşi nelär tip maqtanıvı ojat, ä ular klubtın tap urtahına baqana ultırtqandar, bıl betä saxnäne qaravsıqa ışqılap tora. Mäktäptä klas taqtahı urına timer kitäqe elenep qujılqan. Qunaqbajef häm Piterkin iptaştär Ordzonikidze iptaşten direktivahın şulaj yskärerga ujılqar mikänni?

Eşselärde mädtsina jaqınan xedmätlanderev eşe nasar tora. Kolxoz bol'nits larına barhan unda jaqtı, tada bula. Ä qajdalar aldınqılardan berav tip ïbäplanep jerelgän Tıva bal'nit sahında abstaq.

Bala tawv aylegendä janı tıvqan aalanın "krovatına betenläj jıvılmaqan pro+ına jalälar.Bıl mäqbl itev bit! Bında ip. Ordzonikidzenen kyrhätmalären tormoşqa aşırıv esen keräş qajda hun?

Hed mine qäfev iteged, läkin bıl predpriatielärden profsojuz rabotnl+arına qarata:

— Hed ber nämä lä eşlämähegedl t p irekheddan äjtäe kilä.

Eşse ta'minatı mäs'älähe in nasar xäldä tora. Eşselärde ta'min itev dur edeklektär menän vtkärelä. Xatta här qajda la jenel tawırqa mömkin bul+an tovar dar da juq. Kul'turalı sovet savdahı juq. Magazindarda abstaq, tovardar jerda äjläp jatalar. Bına mäsälän, Idelaaj magazinı, bıl „magazindan" durlıqı 2,5 metr, ul b+ä ter tovardar menän savda itä, on da bar. Şunın menän barga, bıl magazindan jarlıhın yl ädar häm prilavkalar alıp tor+.

Jäki Julalıla. On eylegendä, prikazcik ondo ylsgändän hun, bed ylsäveste tikşerep qar nıq ul iedek, läkin unın requl+ora, ylsäves här vaqıt käm ylsarlek itep, qujılqan.

Prikazcik potrebitelgä käm yl säp alırergä xaqlınan tigän hämaq itep: „m n barı ber po od menän ylsajem al+ ti. It elä torqan tejäklärgä auş jaşıktar, toqtar elep qujılqan, ä it ajaq abtına taşlanqın. Şulaj bulqas, kul'turalı savda itev, tadalıq häm tärtiplelek turah nda, eşse potrebitelde xedmätlanderev turahında nisek itep bejlärgä memkin.

Bıl eşse potrebitelga iqtibarhed qoravdın in juqarı formahı. Sovet şarttarında bıqa tydep tororqa memkinme? Magazindardın häm prodsnaetardın eşenä oşondaj halqın qarav arqahı d+ ber Bajqara Prodsnabında qına 1 s+näatqa tiklem 51 men hum zlan kyrelqan häm abtın ebtävenä 200 men humqa jaqın deaitor alırasäktare häm xlsap abtında jetägan summalar bar.

Oborot majaları deaitor alırasäktarena kilep häm tuddırılıp aetkan, ä Prodsnaatar tovar hatıvsılardın scottarın tyläj almajdar, şul arqala tovar kilterevdä qamasavlıqtar häm eşse a'minatında ödeklektär kilep +qa. Xuzalıq ïbäne esen karaş qajda hun? Prodsnaatardä kin räveştä taralqan xuzahıddıqqa, rastratalarqa, sotsialistik milekte urıavdarqa qarşı keräş qajda hun? Bınbı esen Prodsnab häm direktor menan ber qatardan partia häm profsojuz ojoşmahı javap birmäjmeni? Älittä javap alıra.

Plandın tultırılıvın ta'min itev esen dävlat eşselärga in jaqşı tovardırdı alıra, ä Prodsnaatar tirahena kyldänange keşeler, zuliktar jıjılalar. Bajqarala ber malde ber jıls 3 Prodsnab medire ultırqan. Ä kypme urıavdar häm tuddırılvdar bulqan? Bıl eşkä, keşelär hajlavda samotekka ışanırqa jaramaj. Eşselär sıjnıb esena betä barıqa menän birelgan qädel rabotniktardı hajlap lırqa kärak. Kendälek eşse kontrol' kärak.

Jämäqat tuqlanıvı menän dä eş şap tygel.

1934 jılda zavodta eşlavse 4358 keşenän 2063 keşe (49.1 pr.) jämäqat tuqlanıvı menän solqap alınqan. Ä semlä aqza arı jämäqat tuqlanıvı menän b+enälaj fajdalanmajdar. Aşxanalarda xuzahıdıqı, zlan kyrevdar bar, bıbar q. Samozagatovkalar nasar, tartip+ed bara. Bajqara prodsnabında 1934 jıldan 8 ajı esendä 10 men humlıq produkta äderlägandar, ä zagatovkalar bujınsa bulqan rasxodtar äderlängan produktalardın torov xaqına qarata 69 pr. täşkil itälär. Zagatovkalardın ajrım operatsiaları bujınsa bulqan rasxodtar äderlängan produktalardın torov xaqına qarata 600 pr. qa tiklem barıp jeta (403 humlıq produkta äderlävgä 2940 hum aqsa totolqan). Bıl, his ber işetelmägän tär ip-hedlek, partia, xekymat ham eşselär aldında jenäjat eşlav.

Eş şundaj naförädenderges—jenäjatsel faktqa tiklem barıp jetkan, Bajqara rudnigında eşlavse 400 keşenän stolova qa jerevse 4 keşe häm povor menän stolovaj medire genä tor+p qalqandar. Ä Prodsnaa+ardın „rabotniktarı" bıl xatdan „sıqıv julın" tapqandar, rudniktaqı stolovajdı jaabv mäs'älähen qujqandar

Bında javaplılıq hidev ham eşkä bol'şevis+k qıraş qajda hun? Bıl turanan-tura jenäjat eşlavse keşelär nişlapter oşo kengä tiklem jav pqa tartılmajbınsa torop qalqandar. Bındaj tärtiphe+lektärgä, jenäjattärgä jul qujqan esen ajavhıd räveşt+ jaza birergä,betä çırqıvılıq menän partia ham sud javabına tartılırırqa kärak, bındaj eşelärgä kemden-kem bulıvdarına qaramaqtan, eşkä ham eşselärden ixtlazdarına undaj qaraqan esen partia ham xekymat in qatı saralar kyrä ïkänlegen teşen torerlek sanılar kylergä kärak. B+n şlap bılaj bulqan hun? Seıkl jeterlek räveştä massovıj jämäqat kontrole juq, kin räveşte jäjelderel+an tänqit, yd ara tänqit juq. Prodnabstarı qatydaktan alnqan pro uktalardı aylevqa qena ihap totmabqa teje+ärler,ular kul'turalı sovet säwdahı ojoş orov, eşselärde bsbnlap xedmätland rev ham jam-q+ tuq anıvın jajep jebarev esen qujılqandar alt Partia ojoşmahı ham profsojuzlar kin massovıj jämäqat kontrolde ta'min itergä, kemden kem-bulıvına qaramaqtan tänqit ham yd ara tänqitte jajep

(Davamı 3-bittä)

NƄQLƄ NIGEĐ HALƄNDƄ

XISMƏTYLLIN
PARTIANƄN XƏJBUL-LA RAJON KOMITETƄ SEKRETARƄ

Batşalıq zamanında jarım kysmə tormoş menən jəşəgən, dəp proizvodstvo qoralı aqas buqanan qibərət bulqan. Jəberlənəgən, naslıqqa, xəjerseleksə xekem itelgən Xəjbulla rajonı bəgən Əlka komjeitın həm xekemətten turanan tura jetəkselege abtında ike termoşon tamьrьnan heperep tasiap, xedmətsən krəbtejəndərdeq dur kypselegen kollektiv xuzalьqtar qa berləşterergə, proizvodstvaqa juqarь texnikalь maşina inderevcə, kysmə tormoş menən jəşəgən krəbtejəndərden ekonomik həm kul'tura yьeşen tə'min itev məmkinselektarenə iteşte.

Bəgen unьn batьvdarьnda 100 ləqən traktor həm undarsa avton aşinalardь esenə alqan 3 MTS. 5 mendən artьq megədle ere maidь esenə alqan 3 ere naisьlьq sovxozь eşləj.

Altьn, baqьr promьşlennostь yьe, altьn rudniktarь kinəjtela, Byrenəj baqьr sьqarьv zavodь hairьp jata. Rajon başqort industria kaqrdarьn jeteşterev timer egenə əjlənə.

Ydenen artqa qalьvь menən bətə respublikanь artqa həjrəgən rajon, bьjьl davlatkə igen tapşьrьvdь, natura tyləven, orloq ssudahən ytkən jьldaqьnan aj jarım elek-o tənr başьna uq tamamlanь. Juqarь urozaj esen sistemь kərəş hedəmtəhendə ələ bьqasa kyrel məqən urozaj alьndь. Qarttar 1889 jılqь urozajdь la bьjьqь menən sanьştьrьp bulmaj, tip hejlajdər.

Urtasa urozaj rajondьn ajrьm kolxozdarьnda gektarqa 15 20 sentnerqa batьp jetə. „Qьzıl Oktəbr" kolxozьnda 22, ajrьm kletkalarda 40 sentnerqa batьp jetə.

Udar əderlek-unьş jьjnavda xal itkes rol' ujnanь. Unьş jьjnav ytkən jьldaqьnan 7 kən elek tamamlandь.

Namьq menən eşləgən eştər avьr tarqan xedmət kendəre menən tylənə. Xedmət kenenə urtasa 15 kilogram doxod tura ktlə. Ə, kyp kenə kolxozdarda unan da juqarьraq. „Aq jar" kolxozь 24, ə „Rəssvet"ta xatta 32 kilona itklem aldьlar, Kolxozьnь **Isandevlətef Mullaqolı** semjalь tik xədergesə birgən 700 xedmət kenenə genə 630 bot, kolxozsь **Romef Əđhəm** 520 bot, ə **Mixəjlof 1000 bot** igen alasaqtar.

Rajondьn malsьlьqь ytə Megədle ere maiь ytmerdərenen yleve ytkən jьldaqь 32 pr. tan, bьjьl 8 pr. qa, vaq mal ytmerdərenen yleve 23 pr. tan, 10 pr. qa teşte. Komplektovajt itev planь megədle ere mal bujьn sa 98 pr. qa, vaq maldar bujьn jardamsьlьq itep yrlətevgə tleştelər. Ular proizvodstvola eşləv menən bergə, qatьn-qьđđar ara hьnda la e-ləp, qəzəp jaqşь o,os torovsь xedmətten ytənelər.

Ular balalar jəşlərə, balalanaqsalь ojoştorovda elgele eş kyrhətep, kolxozqa ebtəmə eşse kəslərə blqtьrьvqa jarđam itteler. „Igense" kolxozьnьn ular nitsalarь **Sərisə Xadsina, Safura Allaqulovalar** balьl r ocrezdinialьn elgelə itep ojoş orov ebtenə, urьv həm kelta najləv normalьn 110-120 pr-q ytəp bardьlar. „Bolşevik" kolxozьnьn predsedatel urьnbasarь **Kak rova** ojoştorov eşendə janь rekordtar birde.

Şunьn menən ber qatarđan, məktəp balalarь la elgele eş kyrhətlelər. „Aq-jar" məktəbenen pionerdarь kommunist uqь tьvsь Atnaqulof iptaş jetəkselege menən 240 ga majdandьn igenen kybələnelər.

Avьl xuzalьqьnьn kəsle texnika bazanьna kysereleve, taj şanьvьrd ytkənlə killən leninsel Stalinsel milli politika kolxozsь ma sanьn kul'turaqa bui qan talaptarьn ytərde.

Kul'turanь massa tuqьşьp alь nərə Totoş uqь-jađa belməgən həm berđən ber genə başlanqьs məktəbe nulqan rajondьn bəgen 287 başlanqьs həm es urta məktəbe bar.

Rajon xalqь bətəhe 5000 dan artьq gazeta alđьra, rajondьn yđendə 4 gazeta sьqarьla, sel' korđar sostavь, matbuqat uqьvsь arь hanь ytə. Ajrьm kolxozsьlardan hьnlь əđəbiət əjranevselər həm kyp kolxozsьlar xəder yđđərenen **Gor'ki, Tabirьf, Şoloxof, Jultıj Josinski həm jənəsi** kevek proletariat jađьvsьlarьn jaqşь belələr inde.

Kolxozdarđa janь xalьq jьrđarь tьva. Bьna traktoristar kursьnda uqьvsь kolxozsь **Bajazitьf**, kolxozdarь traktorist iptəştarenə oşo jьrđarь jađьp jobarь:

Qьşqь uqьv
Tiđđən bətə inde taqь la,
Jьlmajьvsь kolxoz başьvđarьn
Əx, nin nisek eđelep haqьnam.
Tiđđən, tiđđən
Jəşel balaь kolxoz qьrьna.
Traktorqa ulterəp qajtьrmьn.
Tiđđən-tiđđən
Traktorđa şatlьqlь
Eşemə tolonormon.

Muzьka la đeşem ytəştən artta qalmaj. Xəđer kolxozsьnьnəjendə qurajđьn janь kəjđərə şetelə. „Hanь-kyl" kolxozьnьn kompazitorь-qurajsьhь Jomanajđь bətə rajon belə. Ul xəđer „Şəvrakəj" đe qajtanan eşləv ebtendə ulьra.

Ə, igen hatqan kolxozsьlar kooperalslanan xəđer kyberək velosiped, palifon, saqat kevek kul'tura tovarđarь horajđar inde.

Oktəerđen 17 jьlьqьn Xəjbulla rajonь əlxən jenevđar menən qurşьlanь. Şunьn mənən ber qatarđanđurqьna burьstar alda ələ.

Qoroloq menən kərəştə rajon artaqan taqь la đurьrьq eştə ytkərergə—dibtələgən bьvalar abьvьrqa, qoroloqtan haqlav əhəve bulqan jeđər ge tar aqas ultarьrqa, jьl hajьn totanaqlь juqarь urozaj alьvqa ireşergə tejeş.

Sovxozdarđa həm tovar fermalarьnda produksia alьvđь han həm sьjlat jaqьnan đa ytkergə kərək.

Kul'tura farmaqьnda la alda đur burьstar tora. Rajondьn bьl burьstarđь bol'şeviktarsa jenej sьqьvьna bed nьq bşanabьđ.

Senki, artaban ytevđen nigeđe halьndь inde.

T. MIXAJLENKO.

PARTIA UQЬVĐARЬNDAOQЬ JETEŞHEĐLEKTƏRĐE BƏTƏRƏRGƏ

Bьjьl partia uqьvdarь dursittən torop uqьv menən rajon əderlek menən başlandь həm partia məktəbe, tynərəktər ytkən jьlqa qaraqanda şaqtaj jaqşь eşləj başlanьlar. Kypselek kommunist, kandidat həm telaktəstərdə marksizm-leninizm teoriahьn həm partiabьđđьn politikahьn tərən əjranevgə telək nьq kytəreide həm ytə bara. Partia uqьvdarьnьq juqarь formalarь leninizmde əjranev bujьnsa başlanqьs məktəptar, partia tarixьn, felosofia əjranev tynərəktərə həm başqa predmet tynərəktər) ytəve, partia məktəbe həm tynərək uqьvdarь arahьnda uqьv dissiplinahьnьn ytəve bьnь asьq kyrhətələr.

Partia saftarьn ideja-politik tərbiələv həm partia organdarьn najtanan tədəv turahьnda partianьn 17-sjezd qarardarь həm ip. **Stalin** kyrhətmələre partia uqьvđarьn jaqşьrtьvđa đur əhəmiatka ia bulqandarь bildale. Partianьn rajon komitettarь həm partianьn təvge ojoşmalarь partia uqьv eşe menən şaqtaj jaqşь şəqəllanə, başlanьlar.

Şulaj đa bьl qaj ber unьştar menən genə tьnьslanьrqa jaramaj. Əgər đa ned bьl estage jeteshedlektərđe asmahaq həm ularđь bəterevgə partianьn rajkomdarьn mobilizirlamahaq nasar bulьr ine.

Bətəhenən elek ojoştorov elkəhendəge jeteşhedlektərgə tuqtalrqa kərək. Partianьn qaj ber ojoşmalarьnda bətə kommunistar đa əle partia uqьvdarь menən soloqanьp alьnmaqan. Əle qalьhь kommunistarьnьn 17 protsentь partia uqьvь menən soloqanьp alьnmaqan. Bigrak tə partia aktivь partia uqьvđarь menən jeterlek soloqanьp alьnmaqan. Partianьn kyp kena rajon həm politbylek ojoşmalarь partia-uqьvь seltare menən artьq kyp partiahьd esselərđe həm kolxozsьlarđь soloqap alьrqa mataştlar. Məkalən: Dьvan raikomь, Jaroslav MTS (Dьvan r.) politbylege, partianьn qaj ber tavge ojoşmalarьnьn partia uqьvь seltare planьnda qajtkyp partiahьd kolxozsьlarđь (partia məktəbe uqьvsьlarьnьn đajem hərbirən 80-90 pr. samahь) soloqap alьvđь bildələdər. Obьqь rajonьnda la sundai uq xal bula. Sunьn ebtenə bьl rajonđa partia ojoşmahь bulmaqan, tik berəmek kommunistar bulqan urьndarđa partia məktəptare tədenelər. Məkalən berđan ber kommunist bulqan tykəle kolxozьnđa 25 kesenən, 4 kommunist, 7 komsomoles, qalqandarь partiahьddarđь) kandidattar məktəbe ojoştororqa bildalagandər. „Krasnьj Partizan" kolxozьnđa ber partia kandidatь bulьvqa qaramaqtan 25 **kəşenən (ber kandidat,** 4 komsomoles, qalqandarь partiahьddar) kandidattar məktəbe tədergə uilaqandar.

Bьl xatalar bətərəldələr inde. Bed bьnđa tik başqa ojoşmalarđa bьndaj xatalarqa jul qujьlmahьn esen bьlar turahьnđa jađabьđ. Lakin bьnan berəmek kommunistarđьn uqьvđarьn ojoştororqa kərəkmaj ikən tip anlarqa jaramaj. Bьjьl berəmek kommunistar arahьnda polituqьvđь bьqasa bulmaqan rayesta jetdi quirqa kərək. Berəmek kommunistarđь jəki kvema məktəptar, (territorial şartlar məmkinlek birhələr), jəki van, Qьjqь rajondarьnda rajkomdar partia məktəptərə həm tynərəktərenə jetəkselər bildəlagəndər, lakin bьl jətəkselər teoria əderlege jaqьnan da, partianьn aqzalarьn, kandidattarьn həm telaktəstəren ьsьnlap ta tərbiələj alьrlьq propaqandist bulьv jaqьnan da tikşerelməgəndər.

Rajkomdar, propagandistar tikşerelməgən jerdərđə ulardьn barьhьn da tikşererge həm ular đь uqьv jьlь bətkəngə tiklem bildəle məktəptərgə berketergə tejeştər.

Partia uqьv seltərenen eşe barьşьnda rajkomdar həmpartinьn təvge ojoşmalarь kontrol' həm propagandistardьn eşenə maksimal jardamđь ta'min itergə tejeştər. Bedđen kyp propagandistar dərestərgə jeterlek tiklem əderlənməjdər. Şunьn arqahьnda dəres qьđьq bulmaj, unьn sьjfatь qədattən tьş tybən bula, ə qaj vaqьtta marksistik leninsel teoria bođola. Bedđen propagandistar arahьndaqь bьl avьrьv bьjьlqь uqьv jьlьnda la kyrengelaj. Məkalən. Məsəqut sovxozьndaqь kandidattar məktəbe jetəkseləre Kərimьf (4-byleksəla) həm Mokrousof (3-byleksəla) iptəstər 25 oktəbrđa dareste əderlekhed vtkarđelər. Bьl jetəkselər ikehe la Karpinski dareslege bujьnsa qəsqьrьp uqьv həm uqьqandь həjlatev metođь menən faidalanalar. Iptaş Kərimьf „ni esen boronqo kommunizmda sьjnьftar həm eksoloatatsia bulqan" tigən horavqa javap bira almanь, ul bьnь „texnikanьn jomoşaq bulьvь" həm xedmət bu'leneşenen bulmavь" menən anlatь ə, jə Mokrousof bedđen ildə sotsializm tədəv məmkinlegenə şiklangan ike uqьvsьqa sьqь anlatь ham itbat ita a'manь. Ul „bedđen ildə sotsializm tədəv məmkinlegen un opportunistar ebna inkar italər" tip əitev menən siklənđe. Jə. Mokrousof trotskistik qarəşь unlar qarəsь tip anlattь.

Raikomdar propagandistar esenə jardam itevgə ьsьnlap totonoqa tejeştər.

VKP(b) nьn Dьvan raikomьnь propagandistar esen 3 kənlək raion seminar siezdarь vtkarđe. Şulaj uq bьl Obьqь rajonьnda la ytkarelə. Obьqь MTS polit bvlege berense seminar sjezd vtkarđe həm bətə uqьv jьlьna propagandistardьn seminar sjezdarьnьn kalendar planьn qabul itte.

Lakin raiondarđa pronseminardar esendge jeteshedlektardən kyp bulьvьn əjterga karək. Berensenən seminarqa kilevdər jomoşaq. Obьqь rajonьnda propagandistardьn berense seminar sjezdarьna kandidat məktəbe jetəkselərenen jartьnan artьqь kilmənelər ikensenən, jetəkselərden əderlekhed bulьvđarь erqahьnda bьl seminar sjezd darestarendə sьjfat tigən nəma iss qьna aqhaj, məkalən, Dьvan raikomь partia tarixь bujьnsa seminar esenə bətənlaj tikserelmagən, əderlege bulmaqan, Məsetle Dьvan in Mokrofts jetəkse itep bildələne. Ip. Moxof yđe partia tarixьn bətənlaj bəlməj. Bildəle bьndaj seminar ber terie la hədomta birməjəsək.

Şunьhь nasar, rajkomdьn jetəkse rəbotniktarь (sekretar həm unьn urьnbaьarь) propseminardardьn eştəren tikşerməjtər, rajkomdar propseminardardь nьq həm tikşerelgən jetəkselərь menən to'min itergə jeştər. Şunhьd propagandistar seminariahьndə dəresten sьjfatьn kytərev momkin tygel. Partia rajkomdarь, şulaj uq, komsomol polit uqьvđarьna la đur jardam kyrhətergə tejeştər. Komsomolqa propagandistar edləşevđə genə jardamlaşьv tyqel, bəiki komsomol propagandistarьna sistematik jardam ojoş'ororqa kərək (komsomol propagandistar əsən seminardar, konsul'tatsialar həm bəqalər). Partia uqьvđarь seltrendə tejeşle şarttar həm normal' məktəp rezimь bulđьrьv turahьnda kyp həjlənelde. Şulaj da bьl məs'ələlərgə jeterlek iqtisar itelmaj, ə qaj ber urьndarđa bьl „vaq" nəma menən bətənlaj şəqəllənmajdər. Uqьvsьnьn dərəskə əderlənep kileven, məktəptən kərəkle urьn, jьhaz həm jaqtьrtьv ajberđərə menən ta'min itelgən bulьvьn, məktəptə nьq tərtip bulьvьn ber jerđə la qajqьrtmajđar tejerlek. Məsəqut sovxozьnьn 4-se bvleksəhendəge kandidattar məktəbe bьna nindəj şarttarđa es alьp bara: kes kena genə bylmə, bьnđa keserək ber ebtəl həm 2 skamiə bar. Bylmə la ajtep bətərgehed asьraq həm tamake tətənə, keserək kena lampь menən jaqtьrtьla. Dərəs vaqьtьnđa 8-10 keşe tьqьđlanьp şul skamiəgə ultьralar. Qalqan 5-6 keşe idəngə ultьralar, qajhьlarь stenaqa həjəlep toralar, bylmə la hava nasar. Şuna qaramaqtan keşelər qьşqь ebkejemdare həm baş kejemdəren ha'maj ultьralar, dərəs vaqьtьnđa tamake tartalar. Tьnlavsьlar đareste jođьp barmaidar. Jađьr əsən qələmđə, đəftar đə juq. Bьndaj məktəptərđe kyp osoratьrqa bula. Partianьn tavge ojoşmahьnьn har ber jetəkselhe partia məktəbe turahьnda partia məqarife seltarendə tejesle şarttar həm qatь məktəp rezimь bulđьrьv turahьnda maksimum qajqьrtvsьlьq kvrlatergə tejeş.

Kyn kena raiondarđa parti kabinettar yđđarenen estaren izjep jenərə başlanьlar. Lakin kypselek raiondaqь partkabinettar estaren bsьn jəjep jenarmaqandar ale. Unьn sanəne ulardьn VKP(b) raikomdarь tarafьnan tejeşle jetəkselek həm jardəm ala almaydarьnda. VKP(b) nьn Miska həm Dьvan raikodarь partkabinettarđь jaraqlь jorttar menən ta'min itmaqandar, kypselek partkabinettarđa radio avditoria jnq, Dyrtaile Məsetle həm başqa raiondardaqь partkabinettar ibazlandьrьlmaqandar tejeşlek. Kypselek raiondardaqь pratkabinettarđa əderlekle rabotniktar jetəsmaj.

Partia ojoşmahь safьn ideja-politik tərbiələv esen təqь la jugarь kytərev esen raikomdarđьn həm partianьn təvge ojoşmalarьnьn jetiərdarьn partia maqarifena nьqьraq tunlarqa, jugarь la kyrhatelqan jeteshedlektərđe tid bətərergə kərək.

BAQЬR, ALTЬN TABЬV PLANЬN TULTЬRЬV ƏSƏN

BƏTƏ MƏMKINLEKTƏRĐE BOL'ŞEVIKTARSA FAJĐALANЬRQIA (DAVAMЬ)

jebərergə, bətə jeteşhed'ektərđe, bətə tərtiphedlektərđe lə ajavhьd rəveştə tənqit itergə eşten bьl in javaplь uzastokta rьna ajrьvsa iqtibar itergə tejeştər.

Kapital tədələş, bigerək tə torlaq həm kul'tura tədələşe bik nasar bara, Bajqara a siano—tovьj zavod bik qiraqa təşərelqan Ul majqa tiklem ədə lanergə tejeş ine, lakin oborođuvania jeteşməgənlektən tik tora həm ul bьjьl fajđalanьlmajasaq.

Tədəv eştərenen sьjfatь tyrən həm bigerək tə inde əđer bulqan obektlarna qaraş bik nasar. Bajqara zavođьnđa jađqa tarən kapital remont talap itmahendər esen bajtaq qьna maşinalarđь xəđer yk eştən alьrqa kərək.

Tədələştərđə sotsialistik milekte haqlav eşe bik xarakterlь. Bed Bajqaralaqь kyptən tygel genə halьnьp bətkən sko voj stansa jortona his ber tot qarьnьđ-nthed batьp indek. Qađan davlenia abtında tora həm unđa ber kem đə juq. Haqьs a kocegar đa, bəte nəmane şul kəje başlaqandar đa, munsaqa kitkəndər.

Tybələ sgustitelde 1933 jıldan birie eşkə jebərə almajđar—ul bik qiratqa təşə həm tədəv eşen od-qqa huđьv arqa hьnđa qьş kene hьv jeteşmaj. Bajmaqtaqь 1931 jьldan uq ha lьna başlaqan avto masterskoj oşo kengə tiklem halьnьp bətmaqən.

Bьjьl bed ni barь 5 aj esen đə 200 kilometrlьq timer jul haldьq, ə Bajmaq garazan 1931 jьldan birle halьp bətə almar, Baqьr yđək haman jorton halьp bətə aj. Julalьla his ber torlaj jeteşmej, 2 jatazlь jort haman eşlənep bətmaqən. Aqsa juq tildər. Ə lemittaqьnan artьq totorqa aqsa bar.

Bed, iptəştər, partia-massovьj eşten jeterlek tyrel ikənlegen, ə qajhь ber predpriatielərđə jomoşaq qujьlqanlьqan əjtep ki tergə tejeşbed. Partia ojoşmalarьnьn eskərge eşenə jeterlek rəveştə iqtibar itelmaj. Kommunistar arahьnda həm hər ber ajrьm kommunis menən partia eşen kin rəveştə jəjep jebərgən, partia komsomol kestaren deteb urьnlaştьrqan, eşten bətə ucastoktarьna, birelep eşlagən kommunistardьn, komsomoldardьn həm partiahьd eşselərđen eşenə konkret, opirativ jetəkselekte ta'min itkən şarttarđa qьna, artta qalьvsь predpriatielərđe həm ucastoktardь aldьnqьlar kimələnə tartьvqa elgəşergə məmkin liam kərək ikənlegen, təqət oşo şarttarđa qьna rajondьn, altьn promьşlennostьnьn bətə frontьn tiged lərgə məmkin ikənlegen anlarqa kərək.

Min jaharqa telagən itkərtmalər bьna şular.

Bedgə nəmə eşlərgə kərək hun?

Bed Julalь laqь tar juldьn eşen jaqşьrtьvđь talap itergə tejeşbed.

Təvlegenə, ruda menən, kəmendə 4 tapqьr rejs jaharqa elgerergə kərək. Baqьr—yđəktə ken hajьn kamencə 100 onna kolcedan sьqarьrqa, unь rudnik ta tađarьtvqa elgəşergə kərək. Zavodqa killerelgən rudanь tu nьvqa jul qujьlqanьna şun jarđamsьhь itep yrlətevgə tleştelər. Ular proizvodstvola eşləv menən bergə, qatьn-qьđđar ara hьnda la e-ləp, qəzəp jaqşь o,os torovsь xedmətten ytənelər.

Ular balalar jəşlərə, balalanaqsalь ojoştorovđa elgele eş kyrhətep, kolxozqa ebtəmə eşse kəslərə blqtьrьvqa jarđam itteler. „Igense" kolxozьnьn ular nitsalarь **Sərisə Xadsina, Safura Allaqulovalar** balьl r ocrezdinialьn elgelə itep ojoş orov ebtenə, urьv həm kelta najləv normalьn 110-120 pr-q ytəp bardьlar. „Bolşevik" kolxozьnьn predsedatel urьnbasarь **Kak rova** ojoştorov eşendə janь rekordtar birde.

Şunьn menən ber qatarđan, məktəp balalarь la elgele eş kyrhətlelər. „Aq-jar" məktəbenen pionerdarь kommunist uqь tьvsь Atnaqulof iptaş jetəkselege menən 240 ga majdandьn igenen kybələnelər.

Avьl xuzalьqьnьn kəsle texnika bazanьna kysereleve, taj şanьvьrd ytkənlə killən leninsel Stalinsel milli politika kolxozsь ma sanьn kul'turaqa bui qan talaptarьn ytərde.

Kul'turanь massa tuqьşьp alь nərə Totoş uqь-jađa belməgən həm berđən ber genə başlanqьs məktəbe nulqan rajondьn bəgen 287 başlanqьs həm es urta məktəbe bar.

Rajon xalqь bətəhe 5000 dan artьq gazeta alđьra, rajondьn yđendə 4 gazeta sьqarьla, sel' korđar sostavь, matbuqat uqьv sьarь hanь ytə. Ajrьm kolxozsьlardan hьnlь əđəbiət əjranevselər həm kyp kolxozsьlar xəder yđđərenen **Gor'ki, Tabirьf, Şoloxof, Jultıj Josinski həm jənəsi** kevek proletariat jađьvsьlarьn jaqşь belələr inde.

Kolxozdarđa janь xalьq jьrđarь tьva. Bьna traktoristar kursьnda uqьvsь kolxozsь **Bajazitьf**, kolxozdarь traktorist iptəştarenə oşo jьrđarь jađьp jobarь:

Qьşqь uqьv
Tiđđən bətə inde taqь la,
Jьlmajьvsь kolxoz başьvđarьn
Əx, nin nisek eđelep haqьnam.
Tiđđən, tiđđən
Jəşel balaь kolxoz qьrьna.
Traktorqa ulterəp qajtьrmьn.
Tiđđən-tiđđən
Traktorđa şatlьqlь
Eşemə tolonormon.

Muzьka la đeşem ytəştən artta qalmaj. Xəđer kolxozsьnьnəjendə qurajđьn janь kəjđərə şetelə. „Hanь-kyl" kolxozьnьn kompazitorь-qurajsьhь Jomanajđь bətə rajon belə. Ul xəđer „Şəvrakəj" đe qajtanan eşləv ebtendə ulьra.

Ə, igen hatqan kolxozsьlar kooperalslanan xəđer kyberək velosiped, palifon, saqat kevek kul'tura tovarđarь horajđar inde.

Oktəerđen 17 jьlьqьn Xəjbulla rajonь əlxən jenevđar menən qurşьlanь. Şunьn mənən ber qatarđanđurqьna burьstar alda ələ.

Qoroloq menən kərəştə rajon artaqan taqь la đurьrьq eştə ytkərergə—dibtələgən bьvalar abьvьrqa, qoroloqtan haqlav əhəve bulqan jeđər ge tar aqas ultarьrqa, jьl hajьn totanaqlь juqarь urozaj alьvqa ireşergə tejeş.

Sovxozdarđa həm tovar fermalarьnda produksia alьvđь han həm sьjlat jaqьnan đa ytkergə kərək.

Kul'tura farmaqьnda la alda đur burьstar tora. Rajondьn bьl burьstarđь bol'şeviktarsa jenej sьqьvьna bed nьq bşanabьđ.

Senki, artaban ytevđen nigeđe halьndь inde.

AGRONOM KONSUL'TATSIAHЬ

ORLOQTARQIA BERENSE ANALIZ

Sojuz Narkomzemь, şulaj uq Bigsovnarkom bətə MTS,Rajzo, sovxoz həm kolxozdarđь sə ev orl ьna bьjьl ike tapqьr anal a (kedđən həm səsev alьnan, məzbyrlə,đər. Juqarь həm tolanaqlь urozaj esen kerəşev osoronđa bьl qararđь tulь həm dereb itep bujomqa aьtьv elkən əhəmiatle burьs banala.

Bьqa tiklem kyp kenə kolxozdar səsev orloqtarьna ike tapqьr tygel, ber tapqьr đa analiz jahavđьn nindəj əhəmiate bar, həm unь nisek dereb itep uđqarьrqa hun?

◆◆

Orloqtoп 70-80 pr-tь organik matđələrđən tora. Organik matđə ul yьemlek-ten tuqlanьv şişmehe. Orloq nerense yьev o-o ron unьşlь uđqarьv esen yđendəge organik matđələrđe jaqşь haqlaj alьrqa tejeş. yьemlek jerđən şьtьp sьqьp tamьr jəjgənse həm nerense japraq jarqansь orloqondaqь tuqlьqlь matđələr zapasь menən adьqlana. Bьl tuqlьqlь matđələr nej tiklem jaqşь sьjlatlь həm kyp bulha, yьemlek tə nerense yьev osoron şul tiklem jaqşь uđqara. Hədəmtə la jəş yьemlek tamьr əjep japraq jarьp nьqьp ala, ta eiqi unajhьd şarttarqa bireşməj, həm juqarь unьş birə.

Hər-ber organik matđə alđəle jьlьbq, jeveşlek bulqanda nerej, tar ala başlaj. Ə, orloq bьnan tьş tən alьv protsesьn đa kesəjtə. Hədəmtələ səsev orloqo tid bədələvsən bula orloqtar toqta haqlanha, həm toqtar 50-nən artьp kithə, hər ber bişense toqton es urьnьnan proba alьna. Bazala haqlanqan orloqton eьke qatьnьn ber nisə urьnьran, ortanan həm abtan ber nisə jerđən alьv kərək.

◆◆

Səsev normahьn dereb itep alđələvđə orloqton nej tiklem tađa bulьvь ajrьvsa məhim hanala. Orloq nej tiklem qaj yləndəre orloqonan tađartьlqan bulha, nabьv đa şul tiklem tađa bulasaq. Şunьn esən səsevgə tigən orloqto bətə ter tađartqьs maşinalardan uđqarьp haqlarqa kərək.

Bedđəqe bətə ter tađartqьs maşinalar đa xəđergə ale orloqto 100 pr. tь menən syptərđən tađartьp bətərə almaj. Şuqa kyrə, bed in jaqşь tađartьlqan orloqton da tađalьq pr. tьn alđələrgə teleşbed. Bьl oşolaj eşlənə.

Alьnqan 500 gr. urtasa probanan 50 gram orloq bylenep alьna, tađa bьjala jəki qaqьđqa taratьp halьna. Bətə tađa kyrengən orloqtar ber jaqqə, bətə qьj ylən orloqtarьn, orloq jarьqtarь, halam, əvrəv kevek syptər ber jaqqa ajrьla. Tupatь ylsavđər bulqanda tađa tasьlqan prloqtarđьn avьrlьqьn bekələrđe genə ajrьp hanap alьv jaramaj. Şьtьrьv esən qaranqь ber urьnda jeveşlənqan kipterqes qaqьđ halьnqan havьr jaqşь bala. Ul bulmaqanda jeten syeage lə jaqşь hanala. Hьvđь ir ən həm kis almaştьrьp torəv kərək. Ootoq hьvь j qsьraq hanala. Şьtьrьvđь 20—30 qradus jьlьlqta alьp barьv kərək. Jıq şь, tađa hanalqan orloq (bojđaj, arpa, holo) 3—4kən esendə bətənlaj şьlьp bətergə, jəki şьtьv bildəne kyrhətergə tejeş. Jomoşaq bujđaj, holo, arpa 7-8 kən esendə, ə qatь bojđaj həm tarь 10 kendə bə'lenlaj şьlьp bətergə tejeş. Oşo vqьt uđqas şьlьp sьqqan orloqtardь (han jđər. 200 bertek orloqtьn 190 bətəgə şьtqan ikən, timək bьl ter kul,turanьn şьtьv pr. tь 95 pr. bulasaq.

◆◆

Orloqton tađalьqь həm şьtьvь bolengəs, xəđer bədgə unьn xuzalьq jəhatenən jaraqlь bulьvьn həm şuqa qarap bьl kul, tura bujьnsa səsev normahь bildələv o,c qala. Orloqton xuzalьq jaraqlьqь, tađalьqьn kyrhətkən han menən şьtьvьn kyr hətkən han artьrьlьp, unь 100 gə bylep belenə.

◆◆

Xəđer hər ber kolxoz Narkomzem bildələgən səsev normahь tiklem orloq qaldьrьlьr. Unьn xuzalьq jaraqlьqь pr. tьn bildələmaj Narkomzem birgən normа tiklem genə orloq qaldьrha, ul xatь bulasaq. Bьl kolxoz tejesle normanan kəmerək orloq qaldьrqan bula.

NKZem bildələgən normanan sьqьp qьna mexanistik ibap'əp qaldьrьv jaramaj, bəlki orloqton xuzalьq jaraqlьqьna qarap kərəkle tədəmtə inderep jetərlek yisəvđə qaldьrьv kərək.

Hər ber kolxoz, sovxoz yđendə oşondaj analiz jahav menən bergə, aşьqьs rəveştə e'kə jəki rajon ara orloq tikşe ev stansalarьna jeterlek proballar alьp jebərergə tejeştər.

Jađ, səsev aldьnan da oşo tərtiptə ikense tapqьr amal z jahalьp, yđgəreş ailha səsev normahьnьna tejeşle tədəmtə indərelə.

Bildəle orloqqa analiz jahavđa jort laboratorialar, avьl məktaptəre. ŞKM dar aldьnqь rəttə bulьrqa kolxozdarqa şulaj uq xedmətən janqьđaqtarqa bьl eştə đe ytkərevđə jaqьndan torop jardam itergə tejeştər.

Ag. Oj. Vəkil.

Başqortostan avьl xuzalьqь Qilimi-tikşerenev Institutь.

HЬJЬRHЬƁLЬQTЬ JHLDAM ƧƟTƟRƟRQƏ!

QARIƁELDƏ EŞTE YƁ AƠЬŞЬNA QUJOƠANDAR

RAJZO YƁE EŞTE HUDA

Qarıidel rajonь davmələrdə avjьl kolxozsьlarьn hьjьrhьlandьrьv hәm janь fermalar ojoştorov esen 1100 baş aьdav kontraktovajt ittergə tejeş ine, lakin kontraktovajt ittev eşe aik aqьrьn bara, bagonge kendə barь 216 baş aьdav qьna kontraktovajt ittelgan. Ojonon esenan 72 baş aьdav qьna hьjьrhьd kolxozsьlar qulьna tapşьrьldь.

Kolxoz predsedatelidare bul mәs'ələne bezense navbattege burьstarь ittep qaranajdar. Rajonьn planь bujьnsa „Qamışlь kyl" (pred. Zarafetdinof) kolxozь 55 baş aьdav kontraktovajt ittergə tejeş ine, ul barь 15 baş qьna kontraktovajt ittken, „Ynak" kolxozь (pred. Əxkamьl) 25 baş aьdav urnьna barь 5 baş qьna kontraktovajt ittkan. Bul kontraktovajt ittelgan aьdavdarьn berche lə tьjьrhьd kolxozsьlar qulьna tapşьrьlmagan.

Kolxoz jetakselare—igen huqьv, tunqa herevde betergas, aьdav kontraktovajt ittev eşenə nьqlap totonorjod—tidər..

„Jadro" kolxozь 25 aьdav urnьna 9 aьdav kontraktovajt ittkan. Predsedatel **Xəkimof**-Rajzonan ber terlə lə kyrhəimə juq tip hьltav itta.

Rajonqa aьdav kontraktovajt ittev esen 28 men hum dəvlat kredidь jebarel ən, lakin unьn barь 4 men 36 humь qьna faj dalanьlqan. Rajzonьn bul kredidь kolxozdarqa bylep birevdərenə qaramaqtan, juqarьja hanalьp ytkan kolxozdar hәm „Qamışlь kyl", „Qьdьl armeis" kolxozdarь bul kredidьn ber tinen də almaqandar. Rajzo la aьdav kontraktovajt ittev eşenə jenajətsel qaravsьlarqa sara kyrmәj.

Masьlьq esenə oppartunistarsa qarajqan kolxoz jetəkseləre **Zarafetdinof, Əxkəmof, Xəkimof** tarqa aşьqьs sara kyrep, kontraktarsьa eşen betə kinlege menən jәjeldererqa kərək.

ZAHRETDINЬF.

TƏƁƏV EŞE BAŞLANMAƠAN DA

Ucalь MTS xedmətendəge „Qьdьl partizan" kolxozьnda 200 baş hьjьr, 500 baş vaq mal bar.

Ferma maldarь esen 4 men 800 sentner bezan,3 0 tonna silos ədərlangan bulha la, kolxoz jetakselare qьsqa jaqьnədelekte—mal aьqtarьn adaat ergahena tьşip qalьv ham ularь jьlь tolaqtar menan ta'min itkəndəre juq əle. 100 baş aьdavqa tutaq hala başlanha la, tedet materialь je eşmav arqahьnda tedev eştəre alьp barьlmaj

Ə, „Kombajn" kolxozь tedev estaren jenajətsel rəvəşta edə. Tedev briqadahьnda 5 keşe eşlaqa tejeş bulhь la, ber genə keşe eşlaj. Kolxoz jetakselare, nigerək tə partorg **Ramazanof** tedelaş eşna iqtibar itmejdər. Şul arqala 25 baş aьdavqa adaat juq ham 80 baş harьqqa kendəd torov esen urьn adərlanmagan.

„Qьdьl partizan" ham „Kombajn" kolxozdarьnьn jetakselare tid ken esendə qьsqa adərlekte ta'min itərqa tejeştər.

X Juldьnajьva, A. Ojazin

SILOS—HARЬQTARQJA LA FAJƁALЬ

Hьjьdьn hetən kytarevdə silostьn jaqsь adьq bulьvьn kyp kenə sovxoz fermalarь, kolxozdar hәm ajrьm kolxozsьlar yd təzrilelare arqьrь kyrdelər.

Lakin, silostьn harьq esen bulqan ahəmiəte əle la tejeşen sə narqlanьp betmagən. Bik ad handaqь kolxozdar qьna silostь harьq esen qullanalar. Təzrilelər silostьn harьq malь esen də jaqsь adьq bulьvьn kyhatelər. Hьjьr kevek yk ha bq ta het airə, silos harьq'ьn hetən arttьrarqa, bara tərde jaqsь tarbial rga məmkinselek airə.

Hunqь təzrilelər silostə hetə arttьrьvdan tьş jaş bərəstarde ylevdən haqlьvda la dur urьn totqanlьqьn kyrhatelər. 1932-33 jьl qьş nda „Selatel" kolxozьnda irtə j ddan uq harьqtardьn okot sire başlana. Harьqtar başьsa qoro aьqtar menan tuqlanalar, bərəstardь kyptəp ylevdəre başlana. Yigan bərəstarde jarьp qaraqnь kolxoz ulardьn esenan aik kop jen tьsьla. Əs lerenan ajьrqas bərəstər berberhenen jənən asaj başlajdar. Ularqa aqaur ham konsentrat aьq birep qarьlha la, jardam itmaj. Hedəmiəla kyp kenə handa barəslar yla.

33-34 jьl qьsьnda harьqtarqa başqa aьqtar menan bergə har ken beraj kilo silos alra barьla. Okot sire bujьl da irtə jad uq başlana. Lakin bul sirdan betahe 2 genə barəs yla. Bul kyren şte silostьn ajrьvsa jogonno jahavenen, ham silosta əsa hetə arq rь barəstarqa kysə torqan ajrьm matdalar narlьqьnan tip qarьqa tura kilə. Bul maldalar ale tikşereiep betmagən. Lakin ular, nindaj genə tebtə aulmahəndar, a rəstardən ixtiazьn ytaj alьlar. Silostьn harьq esən də jaqsь aьq ikənen kyrhatelər.

VƏLITEF

Ə. XƏDIS.

TORMOŞ JЬLMAJƠANDA*)

(Povest')

— Tuqta ale hin, qajda qujaьd tinen. Quiqa tejhen genə, kolxoz aulqas, urьn tabьlьr.

— Anavv, xodajьm. Ələ hamanda ьşanmajhьnmь? Eş aqan keşe ale, eşlamagən keşe almaj da, aşamaj da. tip es jьldan birle işerep kilaeddəhə.

Buranqol ajaqьndaqь tikkerep-tudьp betkən kyn itegen sisesisə, tonoq qьna tavьş menən:

— Unьhь şulaj unьn esa, kolxoz aulqas-tine. Geljamal taş p sьqqan samavarьnьn tirbanьn alьp qujdь la, kaştalə ultьrqan səjnyyen alьp səj haidь.

— Bьltьrqь menən ayьlqь arahьndaj ajьrma. Bьltьr xedmət kenenə jete qadaq. Bьjьl jegerme higed. Kolxoz a lqas. Lakin qulqa tejmagən. Şunь anlajhьmь.

— Marakahen də, birəəed tip qarar sьqardьlar bit, birmaьtar tihenmel? Keşe namə timəh. Bьltьr da əle „kolxozьqьddьn bətə aşьn qadnaqa alьp be alar, ydegedqa bar namə lə birmajlar" imeş tip borsaq hiptelər. Imeş-mimeşte tanlahan..

— Unьhь şulaj unьn esa, kolxoz aulqas.

Ular ber genə minutqa şьmdьlar. Geljamal hydde ikensega bordo.

— Bedden də harmaq saqtaj bar ine, ə em-tine Geljamal həm aqьdqan sьnajaqьn Buranqol aldьna u tьrtь.

— Ninə ulaj tinen?

— Nina tip, harmaq bu'qas. Ydemden sьqajьq inde şul rol xozdarьnan, betelle lə sьqalar tip jərəgəndəlem ikema teştə, ojalьvьmdan jer tişegenə inerdəj bulam. Et saba tip, bet saba, tidərme əle? şunьn kevek, bərəstarde jarьp qaraqnь kolxoz ulardьn esenan aik kop jen tьsьla. Əs lerenan ajьrqas bərəstər berberhenen jənən asaj başlajdar. Ularqa aqaur ham konsentrat aьq birep qarьlha la, jardam itmaj. Hedəmiəla kyp kenə handa barəslar yla.

— Bulьrhan hina, kolxoz aulqas. Aldьna alqanda qujahьnmь hin. „Tubьq tine balalarьn" tip bьvbьnma teştən.

— Ydən ber al ande jenə almaqas. Ikened də ayrenan erkən harьq kevek bulqanbьd kyrəhen!.

— Ytkən eştən teş jaqsь tiqandər, kolxoz aulqas. Min ajtkəndərde eştanenme?

— Qajhь hin ajtkəndərde?

— Hajaqьlardьl

— Jamaj torqandarьn jamanьm. Hala torqanьn haldьm. Mal'm bar. Ikmək beşerdem. Kərək aulha qolmaq beşerermen. Bal, kənfitem də aьdraq bar. Taqь namə?

— Ular qьna jeter mikən?

— Jeter, ninə jetməhen?

— Bulmaha berər polmetria la al bədmь alla, kolxoz aulqas tine Buranqol, nihajat kelap

— Unьn namə taqь la? polmetira tihenme. Pol tgənen idan tyg im ? Metrahь m tr aula torqandьr irdel

—Polmetrimь? Zəmzəm hьvь.

Asavv xodajьm, tedəre. Əjter tinem. Doxod alam tigas tə dgrak taqь la.

— Alhaq, yd aqsaьdqa alaьd tygelne?

— Jə, kepə kendəd esep ulьrmaьhьqьd ə e monajьn!

Unьn turahьnda ujlaqansa, ydendedgə nəmələr alьv i rahьn la u lap qujajьq ьna. Balalartь la, ydendedde lə betajtergərək bulьr inde.

— Ularь qasmaь əle. Kolxoz aulqas. Totoimaqan qujandь tenen byleşmaj torajьq ale

—Asavv xodajьm. Hinen şul bulьr...

Ular ikehe lə joqlarqa jattьlar. Lakin ikehe lə bьl tende tid genə joqlaj almanьlar Odaq, aik odaq angəm laşep jattьlar. Ular igende nindəj kərəktargə totov turahьnda kileşə almahalar da, unь qajta halьp torov turahьnda tid kileştelər. Dyrjedden ike jed il ene kelattere nə hьjьrьna ьşandьlar. Iile aoton urьndьq abtarьna, jegerme eş aoton solandarьndaqь larqa halьrqa buldьlar. Taqь la ber un aotlanьn terle havьt habalarьna tultьrьp qujьv fikeren berkettelər. Utьd aotlanь avansqa alьnьp totolqan. Ulardьn utьd aiş aotlap igendəre urьnhьd qaidь.

Geljamal ojqlanь. Buranqol joqlaj almanь, ujlanьvьnda davam itte.

— Bьnьhьn qajda qujarqa—ti Buranqol, yd, ydenə horav airə.

—Kolxoz kelətendə qaldьrьqamь? Ike ejdən berehen alьklap torop, şunьn idənena qujьp tororqamь? Ber ejdə nise tororbьd? Juq, juq, kolxoz kelətendə jaramaj...

Buranqol jata torqas jegerme aiş aot igenenə taqь la urьn taptь.

—Unьhьn ikmək mejese ese na hәm mejes başьna halьp tororna aulьr. Ə ikmakte qajo aeşererbed " "şelərgə jererge Qalqan un aotqa urьn tap manь Buranqol.

— Tormoş jьlqa kevek, sьl tьrap aqa. Jajeiə nəm taşa—tine, jata torqas taqь la, Buranqol. Ytkən tormoşon xəterline.

— Atajьmdan jaş qaldьm. Əsajem ydterde. Jeget auldьm. At alьp, bisə bala—saqalь aultьp donja kətam tip kenə torqanьmda, German huqьşьna qьvdьlar. Ike jьl akupta aulьm. Et kyrməqan nuzalar kyrdem. Esəhe hьvьm aşahь rizьqьm betməgəndər, jenel genə ran menən ilgə qajtьm.

Buranqol hul qulьnьn şrapnil jarьqь menən ədelgən ber maqьn hərmap qaranь.

— Ranьm zəqiflek kl'fermane, ə huqьş ilde bəldərde. Bed də bəldek. Qoş kevek atьmdan jaddьm. Ilej-haj şapta ine xajvinьn. Hьjьrьmdь asьkq jьldь yd bed hujьp aşanьq. Hill bьl ormoş. buran menan ber, telə hə osorop ala la kita...

Buranqol bьlardan hun huqьştan qajtqas, ike jьl aajqa eşlap tə jalsemәven, 1921 jьl dəvlat jardamь menən at hәm orlog alьvьn, unь sasep. Igene yьp kitap hьjьrlь aulьvьn, a inde kolxozqa inə torqan jьldь ike atь, ike hьjьrь aulьvьn, keşe qotqohona birelep hәm al sahe Geljamaldь jenə almajьnsa kolxozdan qabat sьqьvdarьn xəterlap —„huqьrlьq şul" tip ydən jьvatьp qujdь. Unan:

— Nişlap ber jьl aujь inmənek taqь la? əlege huqьrlьq. Yd atьnьd, yd hьjьrьnьd, as, tuq aulhaq ta yd a dьnьdqa jəşəlek— imeş. Qoloqajdь ninə hattьm, a a hьjьrdь ninə hujьp aşanьq? Kolxozqa aulmaьn imeş. Nisə ajtkən də huqьrlьq, teşenməgənəed, — tip hajlande.

Buranqol joqoqa kitkəndə tin jaqtьrqan həm ələstər qьsьrьşa başlajajnalar inde.

—

Ten ytte, ken begen jьlь. Qojaş kelə.Qojaş alьkn tebtle nurdaьn donjaqa hiba.

Keşelər qədətrəge kendərdə tan menən jegevle arbalarqa tejlejep. Jə aulmaha jəjəv kejgə kymək-kymək aulьp eşkə kita torqajnalar. Teşkə taban, ken ydaqendə uramda keşelər betenlej tip ajterlek kyrenmajdə torqajnьq. Ə, begen betenlej başqa betə keşelər ejdə, uram keşelər menən tulь. Keşelər klub jaqьna aqьla ar.

Avel qajnaj, avьl şavlaj, ul bajram ita.

„Mars" kolxozь begen unьş ayla.

Ana avьldьn urta tanjalendə genə kolxoz tikrahь eje. Uqa alьb tygel dyrt aylmale janь halьnqa məktəp ainahь. Uqa alьb tygel elekke məset,-begen klub, kolxozsьlardьn, kolxozsь qalьn-qьddardьn kyməklap jal ita turqan jorttarь. Unan alьb tygel ike aylmale jortta uqьv eje həm qьdьl məjeş, Taqь la avьl soveta, kooperatsia, sal lar jəslahe jorta ham timerlek eje Avьldьn ike jaqosonda kolxozdьn at adaarь, igen kelattar, hьjьr, harьq fermahь maldar esen taştan-balsьlan halьnqa torlaqtar. Vaq-vaq tav kevebьsən, halam, kənak ebkeltere

Jəmaətselek jorttarьna qьdьl najraqtar elgandər, kyneile, bil kyneile jelberdə,dər ul najraqtar.

Buranqol joqonan torop tьşqa sьqqanda. qojaş sьqьp kilgan saq ine. Səlgə tiklem ul kelat i qarap, unьn idən ham stenalarьnd qь jek aren nat j te. Svpserdanьn heperep sьqardь. Kelə ham ej başьnaqь itkə kynəsillaktaren jьjь tьrdь. Ə, Geljamal jengə lə abl arala yddar nen ikmək mejeseneh esendəge tiaə başьndaqь kel, balsьqtardь hepe rep tykte. Bunan hun ular arьbire genə əşap-esep ydak jalqanьlar da, klubqa ki telər.

Səqat 12 lər tulqanda klubtьn ese la, tirə jaqь la keş lər menən tulqajnь inde. Garmon, mandalindar xodqa jebareldelər Jьl, bejev, ujlanь-kelkele əngəmalər kitte.

Qьdьq ta, kyneile lə. Bet he lə bulardьn xedmət bajanьs esen, kolxozdaqь namьbьb xedmət ejalarenen kyneldaren a ьvruxtarьn kytarev, ul rqa janь dərt, janь kes airev esen.

Qьdьq ta, kyneile la, hajkomle lə bьl tormoş, kolxoz tormoşon

(Davamь bar)

HЬJЬRHЬƁLЬQ BƟTƏ

Starlesaq. „Mədəniət" kolxozьnьn 130 xuzalьqьnan barь 6 hь hьjьrhьd ine. Kolxoz ulardьn 4 henə aьdav alьp birde, qalqan 2 henə lə alьp birəsak.

„MAJAQ" kolxozь lə 11 hьjьrhьd xuzalьqtьn 9 - na sovxozdan aьdav hatьp alьp birde. Uьal uj menan hьjьrdarьna hatьp aşaqandarь esen, aьdav qalqan ike kolxozsьqa birelmane.

S. NURЬJ.

◆

Maqar. „Tratav" kolxozь YK həm ƟK nen malsьlьq turahьndaqь qarardarьn praktik eojomqa atqara başlanь. Und ber genə hьjьrhьd kolxozsь la juq xəter. Bьjьl 14 başmaqtan janь hətselək fermahь ojoştoroldo. Maldardь qьşlatьvqa ədərlek jaqşь b ra.

BAJBULATЬF.

EJƏHED FERMA

Zejansura. Afral Tahirof isemendəge kolxozdan MTFhьnda 33 baş ere m-qədlə maldar bar. Lakin,bularqa tejeşle tərəlen bulmavь arqahьnda, ulardan hanь kendən - ken kamь bara.

Fermanьn mədire bulьp, revolytsia vaqьtьndaqь bandit—aqtarqa yd telaqe menən kitevse **Ilnuldin Sajfetdin** eşlaj. Hьjьr havьvsьlar un ken hajьn almaşьnьp toralar. Hajlav xoquqьnan məxrym itelgan **Jakulin Şərifqol** kətəvse bulьp tora. Partia hәm komsomoldьn tavqe ojoşmalarь bul jeteşhed lektərde kyrmәv genə tygel, malsьlьq məsələne menən şəqəllanevde vaq məs'ələ ittep qarajdar.

Kolxoz predsedatele **Nazarof**, mal aьdьq jeterlek ti, lakin unьn qajda ikənen belgən keşe juq. Rajzo la MTF əbtenən konkret jetəkselek ittmaj.

Bul ejahedlatelgan fermanь komsomollar tid arala yd quidarьna alьrqa tejeştər.

ƏXMƏTEF

MAL AƊƠЬJЬ TAŞЬLA

Ucalь. Qalqan sovetьna qaraqьn **„Ykadə"** kolxozь qьlvar ajьnda ojoştorolqan ferma a m ldarьn hanь 38 başqa jette.

Kolxoz ferma maldarьn qьşlaqqa jaqşь ədərlek menən inderə. Ferma maldarь esən 90 tonna besən, 50 tonna halam, 10 t nna silos, 10 sentner kartof həm başqa terlə tuqlaqlь aьqtar ədərlap qujdь. Xədər bul aьqtar mal aьbarь ergəne nə taşьlьp betəv aldьnda. Ferma maldarь jьlь, jaqtь hәm tadə aьbardar menən tə'min tleld lar.

Kolxoz ferma bujьnsa dəvlətka produkta birev mujьndamalarьnьn jьlьq planьn tulьhьnsa ytəne.

Kolxoz predsedatele **Xəkimof** ferma maldarьnьn hanьn qьsqa arttьrьv tygel, ulardьn toqom darьn jaqьrtьvqa la bətə sara lardь kyrə. Fermaqa ber jaqşь toqom ygede a bndь.S.KARAM

ƟFƟ IT KOMBINATЬ

Hyratte: Huldan unqa—1. Udarnitsa ip. **Rəzinakiz** eksport esəgelare taƃlav stanogьnda; 2. Udarnitsa ip. **Xəkimьva:** esəge taƃartьv ətəndə. s. **Yisəvse** ip. Jolkina, kiltereigən tyşkələrdə ylsəj; 4) Vetvrac ip. G'jakonova tyşkələrdə tikşerə.

XƏRƏKƏTHEƊ IKE KOMISSIA

Jaqьn kəndərdə genə (14-20 oktabrdarda) Ətkə smotr komissiahьnьn ultьrьşь bulьp ytte. Ultьrьşta Əfe spirt zavodь smotr komissiahь predsedatele **Bogomoles**, Tujmazь rajon smotr komissiahьnьn predsedatele **Jamqurьf** iptəştərden dokladtarь tьnlandь.

Sprit zavodьnda smotr komissiahь maj ajьnda uq ojoştoroljan bulha la, 31 se avqustqa tiklem ber nəmə lə eşlanm gan. Dereb, zavodqa ber nisə tapqardar tikserevdar ytkarelep, akttar tədelgən, negenge kendə jete hodi ktərden ber ni tiklem eləşe lə bətərəlgandər inde. Lakin ul qьna ad. Zavodta jaqşь sьjiatlь produksia eşlap sьqarьvdь sanitaria-gigena qaqidalaren ьqlь urьnlaştьrьv esen ale bulha tejeşle şartlar tьvdьrьlьp jetmagən.

Unorşitsalardьn elqəşə almavdarь arqanьnda, zavoltьn işek aldarь, ber nisə sextarь aьsbraq xalda totolalar. Eşslar qajnar hьv urnьna, kyp vaqьt halqьn hьv eskəndər. Əs ambulatoria menən dogovor tedeşevqa qaramaьtan, zavod eşselərenə ijyn ajьnan birle meditsina tikşereve ytkarelmagən. Sanitar kejemdər jeteş tygel. Saniminimum menən bətə eşselərdə soiqap alьn maqandar. Xatta zavodtьn administrativ personalьna, xedmətkardərgə, sextarqa nisek telahalar, şulaj itep xalathьd inep jərevgə jul qujqandar.

Başьnda ip. **Bogomoles** torqan zavod smotr komissiahь ьna bьl jeteşhedlektərde bə-

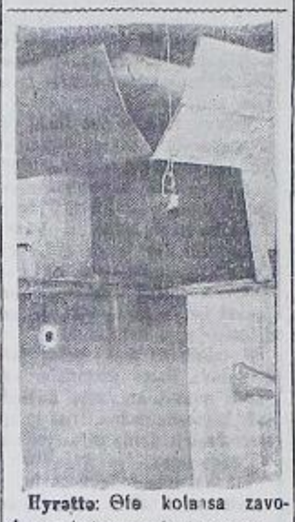

Hyratte: Əfe kolasa zavodьnьn kolasa qajnatьv sexь.

terəv əsən, eşselərde monilizirlav urnьna, xərəkathedlek, eşmakərhedlek kyrhatkandar.

Şuqa kyra lə Ətkə smotr komissiahь yd ultьrьşьnda, komissia sostavьndaqь „Viek jandarde" sьqarьp taşlap, partkom, profkom menən berlektə eşse lərden dəjəm jьjьlьşьnda eşlekle, avtoritetlь bulqan keşelərdən komplektovajt ittergə qarar qabul itte.

Tujmazь rajon smotr komissiahь la oşo kəngə tiklem xarəkathed jalqan. Şuqa kyralə rajondьn adьq predpriatielarьnda produksianьn sьjiatь, tədalьq əsən kəraş ydək məs'ələ ittep qujьlmaqan. It komandnaьnь hьvьtьv sexьnan başqa qaliqan bətə sextarьnda lə telanən bьsbraqlьqtь osoratorqa bula.

Qьbqahь, rajon smotr komissiahь, unьn predsedatele ip. **Jamqurьf** tolь xərəkəthedlek, qudqala almavsьlaq kyrhatkandar.

Bьna bьl faktlar urьndardaqь smotr komissialarьna jedil itkərtev.

Adьq predpriatielarьnьn eşen jaqşьrtьvdь, eşselərden kəndəlek kydəteve aьtьna alьrqa kərək.

S. V.

EŞSE KƏSTƏRƊE—AƠJAS ƏƊERLƏVGƏ!

BLAGOVEŞŞIN UCASTOGЬNDA EŞ YƁ AƠЬŞЬ MENƏN BARA

Əfe Lespromxozьnьn Blagoveşşin ucasogьnda urman qьrqьvsьlar notenlaj əderlekhed qarşь alandьlar. Lespromxoz tarafьnan naraktərdь tedəp betərev sanahь kyrilmane. Şunьqtan urman eşenə kilevselərden kyp eleşe torlaqhьd jəşajdar.

Blagoveşşin ucastogьnda aqas əderlav aujьnsa zadanie dur qьna han taşkil itə. Şuqa qaramaьtan, lespromxozdьn direktor urьn bəbarь **Jegorov** tanьsqьna:

— Aqas əderlərqə bedden aqas juq—tip kenə javap birə. Lespromxozdьn bьl ucastoktaqь eşselərgə es xaqь tylav burьsь bəgenge kendə 14 men hum ibəplanə. Ber jaqtan, Lespromxozdarqa bulqan burьstarь də bətərəv julanda Juzuralles nielarьn ytəv də aik akeren barа. Bьl da aqsa məs'ələnen qьjьlaştara. Trest ber tərlelə praktik jardam kyrhətmaj. Oşo kəngə tiklem Blagoveşşin ucastogьnda trest tarafьnan ber genə rasotnik ta jardam əsən jeaərelqəne juq. Xədərgə trest rasotnikterь qoro lьqьrdavdar menən qemer udderalar. Şuqa kyra lə ucastokta eşse kestar tuplav nasar xaldə tora. Planqa qaraqanda 7 mendən artьq eşse kəm tuplandь. Eşse kestərgə xuzalьq dogovordarь jadьşьv da yd aqьşьna tapşьrьlqan. Əle bulha eşselərdeq kilev hanь artqanь juq.

Blagoveşşin ucastogьn eşse kes ər menən tə'min itev julында xəder yk aşьqьs saralar kyrergə kərək. Bьl eş esən jetəkselərden yd tare javap birasəktaren onotorqa ytejeş tygeldər.

N. Maxnov.

— o —

HƏRƏV PLANЬ

108 PR-QA YTƏLDE

Əlşaj orloq sovxozьnьn „Qarmies" byleksəhe 25-oktəbrgə tunqa herev planьn a ttьrьp tamamlanь. Plan bujьnsa 1117 ga urnьna byleksə 1208 qa hərəp qalьdьrdь. Herevden sьjfatь jaqşь. Jaqьv materialьna qatь ekonomia jahap hər gektarqa 22,5 kilo ram qьna totoldo.

Traktorist **Dinis** 216 qa urnьna 268 qa, **Dolgix** 216 ga urnьna 237 qa, **Minnequlьf** 93 ga urnьna 100 ga hərəp elgele eş cyrhattelər.

25-oktəbrdə bətə traktor parkь Malenofka byleksəhenə proizvodstvo jardamьna jeaərelde ram şu kəndə tenge smenaia eşlajdə başlanьlar. BAJAN

— o —

ALDЬNQJЬ UDARNIK

Taqar MTS xedmətendəge „Təryk" kolxozь aqzalьq Mirasьl Zahit baaj 58 jəştə aulьvьna qarama an kolxozda berense bulьp eşlap jarej. Ul ber yde genə 3/5 xedmət kəne eş laqan. Avans alqanda qьna Mirasьl Zahit baaalqa 306 kilogram igen a relde.

Ə, aьna tipha timer ədərlək Təxfatyllin Safa (yde komsomol aqzalь) jaj aujьna ni barь 22 genə xedmət kə e eşlagən. Bьl şlekhedde komsomol s fanan qьvarqa kərək. Ə. Zahit baaalь bul kolxozidarahь ayləklarqa tejeş. Qjalejef.

BELDEREV

14-səntəbrdə kiske səqat 6 la ip. Kəl'mitef kabinetьnda Başqortostan ydək hajlav komissiahьnьn narkomattardьn həmucree demələrdən vakildare qatnaşlьqь menən ultьrьşь bula.

Ken tərtise:

1. Arxangel həm Krasnousol rajon hajlav komissialarьnьn rajonda sovettardь qajtanan hajlavdardьn barьşь turahьndaqь dokladuri.

2. Qьjqь, Məsetle, Mənəvez rajondarьnda həm Işemuaj posjolka sovetьnda xisap birev—qajtanan hajlav kampaniahьnьn barьşь turahьnda Miniьquzin həm Moxzanьf iptəştərden informatsialarь.

3. Xisap birev—sovettardь qajtanan hajlav kampaniahьn ytkarevdə qatnaşlьq itevdare turahьnda Pa narkompros, Başnarkomjust həm Başnarkomzdraf informatsiahь.

Başqortostan ydək hajlav komissialьq aqzalarьnьn həm narkomattardьn, ucredenielərden javaplь vəkildare bulьv məsəyri.

Başqortostan ydək hajlav komissiahь rəise **Kəl'mitef.**

VASILI BARANOF

Tiflis, 13. Gruzianьn in qart jadьvsьlarьnan, jaməqət eşsehe, hunqь jartь avat esendə Gruzia ədəbiəten alqa jenərevdə in dur rol' ujnaqan, juqarь xudozestvolь aik kyp əbadərden avtorь **Vasili Baranof** ylde. Ip. Baranof ylev menən Gruzia ədəbiəte Gruzia prozalarьnьn in dur masterь juqaltь. Bara nofьn kəvdəhe 10 nojabrdə kymelde.

Gruzia jadьvsьlarь sojuzь.

QAJOJЬ BELDERƏBEƊ

Gruzianьn in qart jadьvsьlь, jaməqət eşsehe Vasili Baranof ylev ajnanlь Başqortostan sovet jadьvsьlar sojuzь idarahь Gruzia sovet jadьvsьlarьna tərən jajan beldərə.

Başqortostan sovet jadьvsьlarь sojuzь: TAHIROF.

Başqortostan qəbella xalьq komissarlarьqьn administratsiahь, Part koma həm miskoma Boraj rajonь prakurorь Xaripof T. M. ьn vaqьtьnda arasьndan joqalavь ajqanlь tarап qalьq belderep qallahonen qalqahьn urtaqlaşa.

Başqortostan jəmhyrejət qadelle xalьq komissariatьqь kollektivь yd arahьnan in jaqşь eşselərenən serche sulqan Boraj rajonь prokurorь Xaripofь juqaltь.

Iptəş Xaripof 1905 nse jьlda Qaridel rajonь Merəsim avalьnda jarlь krəstejan qallahendə tuqan. 1925 nse jьl 1 nse natьqьs eş maktaonen 4 nse uqьv jaьn natkandan hun Nadiadin zavodьna qara eşse sulьp eşkə ina həm unan kysep aval sovetьnda həm rajon başqarmahьnda eşlaj. 1930 nss jьldan alьp qadelle eşenə kyse həm xalьq jal tişene, hunqь 3 jьlda rajon prokurorь sulьp eşlaj. Ip. Xaripof avalda sotsialistlik zakonnalьqta yt kərevselərden in jaqşьs ine, lakin vaqьtьnda vlem unь arasьndan aida

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

Ojo jьldьn 14-se nojabrendə kisə ə 6 la Qala Sovete jortonda „Novaj aьt" isemendəge zast aqzalarnen ojenm jalьlьşь sula.

Ken tərtise: 1) Idarana otcet, 2) janь idara hajlav.

Idara reise.

1—1

JANALEP kino-teatrьnda

Begen Tavьşlь jelm.

NASTENKA YSTINOVA

Seanstar: Jal kendərenda 5-30, 7, 8-30, 10 saqattarda.

Başqa kendərdə: 6 8,10 s.

2-BAŞKINO

Begen

KAVKAZ ƏSIRE

Sejanstar: Jal kendərenda 5 a.30 m., 7, 8-30, 10 saqattarda.

Başqa kendərdə: 6 8,10 saqattarda başlanalar.

Əfe „Okt. Nat."ьn matnaqahь Başglavlit vekile № B—1936

*) Başь 258-se handa.

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏGƏDI! AJRЬM HAMЬ TƏ TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) MЬ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ HƏM OFƏ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN VƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

№ 262
15
NOJABR
1934 JЬL

Kartof tapşьrьvdЬ jьldam tamamlarǝa

KARTOF TAPŞЬRЬV HƏM JƏŞELSƏ ƏDƏRLƏVDE

IN QЬƟQA SROKTA YTƏRGƏ

Əlkə komitet həm Başsovnarkom tarafьnan ajldələngən kartof tapşьrьvdЬ həm jəşelsə ədərləvdə tamamlavdьn, şulaj uq ydək, əlkə həm Ural eşselare əsən ədatьvdьn əətə sroktarь yite. Ədərləv həm ədatьvdьn qəfev itməƟlek jomoşaq ərьvьn „Pravda" həm əlkə gazetalar ər nisə tapqьr kyrhətep yttelər. Şuqa qaremaƟtan kyp kenə rajon ojoşmalarь, politэylektar həm ədərləvselər eşten jul qujьlmaƟlьq nasar ərьv fakttarьn əjtep ytevdən başqa Əlkə Komitet direktivalarьn tormoşqa atqarьv julьnda ner terlə lə konkret saralar kyrgəndare juq.

MTS xedmətendəge kolxozdardьn plandь 1 nojəbrgə 51,6 pr. qa, natura tylavdaren 1,6 pr. qa ytəvdare menən nisek ktle şergə kərək. Bьl xəl kyp MTS, kolxoz həm politэylek jetəkselərenen kartof tapşьrьvdьn dəvləfkə məzəyri igen tapşьrьv kevek yk javaplь surьs ikən. legen narьqlap əətmədərenən, kartof tapşьrьv zakonьn ignarirlavdarьnan həm ədərləvse ojoşmalardьn tulьhьnsa xərəkathedlek kyrhatevdərenən başqa nəmə tygel.

Kolxozdar tarafьnan kartof tapşьrьv, individual—səsevdərga qarəqanda lə jul qujьlmaƟlьq həjrəlep kilə. Plan ƟerenSe nojəbrgə təqəl 45,7 pr.qa qьna ytəlgən. Janqьdaqtar arahьnda la sistemlь rəveştə, eşlav juq. Hədəmtələ Ural rajonь eşselərenə kartof odatьv ədəldə. Halqьn kəndər jette. Ə Başqortostan əle taqь lə 3000 tonna kartof ədatьrqa tejeş.

Əlkə gazettar tarafьnan tьskar tep ytelgən rajondar əəgəngə kəndə lə əle kartof tapşьrьv həm odatьvdь başlьsa ədəvselər bulьp kilələr.

Məbələn, Dəvləkən ədərləv həm stansaqa taşьv tempьn qьdьvlatьv urnьna, hunqь alş kəndə stansaqa nl ƟarЬ 92 tonna kartof sьqarqan. Mejəkə rajonь nl ƟarЬ 14 tonna sьqarьp, plandь faktik ədələv atьlna qujdь.

Kyp rajondarda ədərləv komitetь vəkildare ham rajon başqarma komitettarь hər xuzalьq tarafьnan da mujьndamalardьn ytəlevenə qьrqa əlgəşev urnьna, rajondьn urta sirdərьna tajanьp tьnьslandьrьv menən şəqəllənələr. Kolxozdardь, ajrьm xuzalьqlardь tikşermajdar, jəkl turanan—tura „ətə kəs tunqa hərəvgə Ɵerketelgən, şuqa kyrə kartof tapşьrьvdь kəsəjtergə məmkin tygel" tidər. (Şişmə). MəƟvyrl kartof tapşьrьv təngəlendə massovь -anlatьv estərenen ətənlaj jomoşaq jəjelde releve menən ƟergƏ, uƟal uj menən tapşьrmavsь ajrьm keşelərgə zakon bujьnsa qaralqan teşeşle joqondo jahьv saralarь ytkərelmaj.

Kantratatsla dogovorь nigedendə ytkərelergə teşeşle jəşelsə ədərləv eşe lə şul uq xəldə. Plan 5 nojəbrgə ƟarЬ 78,4 pr. qa ytəlgən, taşьv tamamlanmaqan. Bьnda la aqlanьvdar bu lьrqa məmkin tygel, sənki jəşelsələr kyptan yk jьpnalьp alьndь, vaqьt tulьhьnsa jeterlek ine. Ləkin ətə ətə şunda—ədərləvselər məzəyri dokument bulqan kantratatsla dogovordan kərək ədərləvselərden yddare əsən, kərək uqa qul qujqan xuzalьqtar əsən bulhьn məzəyri juridiceskl dokumentqa əjlendera əelmənelər.

Dogovordarəqa qarata formal' mənəzəbət eşte bələk ita. Massovəj—anlatьv estare jeterlek jəjelderelməgən. Ədərləvselər, yd dogovordarьn ubal uj menən ytəməvse xuzalьqtardь kant raktatsla dogovordarьnda kyrhatelgənsə javapqa tartmanьlar. Kyp kenə rajondarda ədərləvselər yddare yk jəşelsə tapşьrьv bələkəj cut ul tip qaramьlar, həm ətə eşte uqьşqa qujdьlar.

Ajrьm kolxozdardьn həm janqьdaq xuzalьqtardьn telaktare fakə alьnьp, ajrьm xuzalьqtarqa pomedor həm qьjar tapşьrьvdь huqan,kəbetə həm tamьr adьqlarь tapşьrьv menən aiьştьrьrqa məmkinlek eirelgəjne, lakin ədden taraftan bul məmkinselektər də teşeşensə tajdalanьlmanь.

Kolxozdarьn kartof savdahь ƟarЬ tik kartof tapşьrьvdь tamamlaqandьn hunьnda qьna rəxsət itelergə məmkin, şulaj sulьvqa qaramaƟtan kartof menən spekyletsla jahavdь telagən sadarda osoratьp sulь.

Kartof tapşьrьv zakonьnьn hər ner xuzalьq tarafьnan tulьhьnsa ytəlevenə trepergə kərək. Kartof tapşьrьv mujьndamahьnьn ytəleşe turahьnda oşə 2-3 kən esendə totoş tikşerev ytkərergə, hər avьl sovetьna, kolxozqa kartof tapşьrьv kəndəlek zadanieh eirergə, uƟal uj menən tapşьrmavsьlarqa zakon menən qaralqan sarьlardь qullanьrqa kərək.

Əlkə komitetь həm Başsovnarkom konkret srok kyrhətep, qatь direktivalar eirdelər. Partia həm xəkymət direktivalarь eirdelər. Partia həm xəkymət direktivalarь ytəvse rajondar bə tə partia, sovet həm kolxoz aktivtarьn mobilizirlarqa teşeştər. Uralqa kartof həm jəşelsə oda tьv oşə 3-4 kən esendə hisyhdel tamamlanьrqa teşeş.

Ədərləvselər şulaj uq potreəitelдəc kartof həm jəşelsələrden haqlavtь sulьvdarьna tulь javaplьlьq kytarələr. Ber genə kilogramdakartof həmjəselsənen sədolovona jul qujmaƟqa, uqa ətə saralardь qullanьrqa kərək.

Sovettarqa hajlav jьjьlьştarьnda kartof tapşьrьv həm jəşelsə ədərləv məs'ələhe sovet zakonьn ytkarevdə təp kyrhətkes itep qaralьrqa həm avьl sovetьnьn eşenə narьq eirgəndə ular ьƟq ibkə alьnьrqa teşeş.

Kartof tapşьrьv, jəşelsə ədərləv planьn ytəv, ulardь eşse rajondarqa ədatьv- əəgen ətə Başqortostan partia ojoşmalarьnьn aojevoj surьss sulьp tora.

BIKTAŞЬF

— o —

QЬŞQA ƏDƏR

Dyrtəjle rajonь „Unьş" kolkozь ytkan jьl 50 baş hьjrdan lerma ojoştorqajnь, plenum qarardarьnan hun 82 ədəv kontraktovajl itep, 132 baş qa, hьrьq fermahь 154 başkan 180 başqa jetkereilde. 24 başkan qujan. 6 başkan susqa fermahь ojoştoroldo.

Eerma maldarь qьşqa jeterlek adьq, jьlь torlaq menən tulьhьnsa ta'min itelgəndər. Adьqtar taşьlьp qujьlqandar. Maldar namьhь qaravsьlarqa tapşьrьlqan. Mal qaravsьlarqa xedmət kənə eşten sьjlatьna qarap jaƟla.

Malsьlьqtь alqa jeƟərevdə jaqşь eşlaqane əsən kolxoz idarahь lerma mədire iptəş jamaiatdinьlte ner narьq menən əylaklane.

Kolxozdьn 160 baş eş ala la jьlь torlaq ham adьq menən tulьhьnsa ta'min itelgəndər. Sulardan 43 baş neja maldarь sulьp, nəlhe lə toroqtoroldo.

OJ RƏZƏP. MUSLUXOF.

Luganski, 12. Luganskidəgə parovozdar jahal torqan „Oktəber revolytsiahь" isemendəge zavodta kysər qьra torqan jaңь sex ekspluatatsiaqa tapşьrьldь. Bьl sex jьlьna **10455** parovoz kysəre, 8970 tender kysəre jeteşterəsək.

Eşselər həm kolxozsьlar! VKP(b) ergəhenə saltarьqьddь tьqьdlaqьd! Partianьn geniral linlahь esən, sotsializmdьn jeneve əsən kərəşegedl

Kartof tapşьrьv barьşь

10 NOJABRGƏ

Rajondar	Plan ytə/eşe protsentlarь a	
	Bətəhe	Ə kəndə yt.
Qattas	95,7	5,7
Ufimsk	90,5	1,2
Qartdel	93,6	4,9
Miyka	90,8	3,6
Nasetle	99,8	29,8
Şişmə	90,6	6,4
Bəre	90,5	4,8
Murtman	88,8	1,2
Əfe	85,3	0,7
Baltas	84,4	3,5
Bələsəj	83,7	1,1
Meşəkə	83,1	7,9
Dyrtəjle	80,8	1,2
Byzdək	80,0	2,8
Janavьl	79,6	0,5
K Ural	78,3	0,9
Boraj	78,2	3,2
Blagoveşşin	77,5	5,4
Bişnylak	75,8	12,7
Tujmazь	71,7	2,8
Beloret	69,5	0,3
Davlakən	68,0	0,4
Jelajьr	66,4	10,7
Toporin	64,1	1,7
Bəqalь	62,4	—
Arxangel	61,6	—
Qəmərbqalь	60,9	3,3
Stərletamaq	53,3	7,3
Zejansura	52,9	1,8
Maqar	52,7	2,7
Avьrqazь	51,5	3,4
Səqmaqoş	51,4	6,1
Xəjulla	48,8	0,7
Bajmaq	41,1	—
Ucalь	40,9	29,7
Qaraqoj	37,9	2,7
Qəjqь	29,6	10,9
Beloqataj	16,6	2,3
Manavez	14,5	1,7
Əəjəlil	13,2	—
Mraq	4,5	1,8
Berjan	—	—
Bətəhe	71,1	3,6

Zagotzernonьn ucot sektorь.

— AVЬL SOVETTARЬ KONKURSЬ —

MALSЬLЬQ UNЬŞTARЬN NƟƏJЬTЬRQA

BƯBK ergəhendəge Ydək konkurs komisslahь malsьlьqtь yrselevdə bətə sojuz konkursьna qatnaşьvsь avьl sovettarьna jomqaq jahanь. Bьl jarьştə Başqortostandьn bətə 42 rajonь la qatnaştьlar.

Konkurs jetdi qudqalьş birep, avьl sovettarьnьn jeden malsьlьqqa jynəlderde. Jьl başında respuiikala malsьlьq seksialarьnьn hanь berəmlər kenə hanalha, kəderge kendə tik 19 rajonda qьna 608 malsьlьq seksialarь bar.

Başqortostan, maldardь yrselev, besən saьv planьn artьrьp ytəv, tovarsьlьq fermalarьn artьrьvda dur unьştarqa ireşte. Mikən jьlqa saqьştьrqanda respuiikala məgədle ere maldardьn hanь 73 men 900 başqa (9,2 pr. qa), susqalardьn hanь 64 men 400 başqa (53,7 pr.qa) artьb. 1000 jaңь tovar fermalarь ojoştoroldo.

1933 jьlda ƟƏdavdardьn yleve 23,1 pr. sulьn, bьjьt 12,5 pr. qa, bərəstər yleve 16,4 pr. tan, 9,1 pr. qa kəmene. Avьrqazь rajonьnda ƟƏdavdardьn yleve 15 pr. tan, 8,3 pr. qa, Blagoveşşen rajonьnda 20,1 pr. tan, 8,3 pr.qa kəmene.Attar yleve lə ədajdь. Bajtaq qьna rajondarda attardьn artqanь kydgə ƟƏkq saqьla. Attar Mejəkə rajonьnda 9,5 pr. qa. Janavьlda 7 pr. qa. Baltasta 6,4 pr. qa artqan. Ləkin ale bətə rajbaşqarmalar, avьl sovettarь, kolxozdar həm sovxozdarda partia həm xəkymətten at turahьndaqь kyrhətmələren tulьhьnsa tormoşqa atqarmajdar. Bigerək tə Xəjulla, Bərjan, Mraq, Əəjəlil, Ucalь, Jьlajьr rajondarьnda eş qənəqatlənerlek tygel.

BƯBK prezidiumь Dyrtəjle həm Blagoveşşen rajondarьnьn konkursьn təp şarttarьn ytəvdə in jaqşь kyrhətkestər birgənlegen ajtep ytə. Dyrtəjle rajonьnьn Miniştin həm Kyk-gujan avьl sovettarь, Isməqil avьl sovetьnьq malsьlьq seksialarьnьn jetəkselare, Dəvləkən rajonьnьn Ədrəşit avьl sovetь, Blagoveşşen rajonьnьn Il'ino-polənski avьl sovetь, Boraj rajonьnьn Celkanovski avьl sovetь, Qal'as rajonьnьn Luzakovski həm Xarakinski avьl sovettarь, Avьrqazь rajonьnьn Talbazь avьl sovetь, Janavьl rajonьnьn Janadin avьl sovetь, Saqmaqoş rajonьnьn Marjazdin avьl sovetь, M-Əjyp avьl sovettarь, Baqalь rajonьnьn Latinski, Şişmə rajonьnьn Suqraqlь-kyl avьl sovetь, Zejansura rajonьnьn „Salavat" kolxozьnьn bətələk tovar fermahь əylaklavgə əildələndelər.

Kliəsəktə lə jarьş həm udarsьlьq nigedendə zootexnik həm vetrinar qaqidələrde inderev həm kliq kyləmdə massovь eşte jəjelderep, Başqortostandь malsьlьqtьn nьqьvьn tə'min itəsəktər.

(BAŞROSTA)

KARTOF PLANЬ SOVET KYLƏMENDƏ TULTЬRЬLDЬ

Dəvlekən. Sujьnsь-Nikolaj sovetь dəvlət aldьndaqь bətə mujьndamalarьn Oktəbrdən 17 jьlьqьna tamamlap bətte.

Dəvlətkə igen həm kartof tapşьrьv planь 100 pr. qa ytəlde. Maja tuplav 100 pr. qa, it ədertəv 100 pr. qa, tunqa hərəv 102 pr. qa ytəlde. 65 qa kənəngqaş qar abtьna səsep qaldьrьldь.

Sovet predsedatele Petrof ipteş bətə eş menən operativ jetakselek tə, rajonda hər jaqtan da bərenselekte alьv əsən bəl'şeviktarsa kərəşə. Hunqь kendərdə doxod bylevgə həm sovettarqa qajtanan hajlavqa ədertekka bəjlap kooperatsiaqa igen hatьv kin təb aldь. Ş. S

JƏŞELSƏLƏRDE SROGЬNDA ƏDƏRLƏRGƏ HƏM HAQLARQA

Xalьq xuzalьqьnnaqь jəşelsə həm kartoftьn əhəmiəten ibat ttevden kərəklege juq. Bьl produktalardьn da ikmək həm it menən ner qatardan uq qədətən tьş taralqan aşav produktahь ikane kemgə bildəle tygel hun. Jəşelsə həm kartoftьn jədləgən konserva həm ximiə zavodtarь esən təp sьjlə bulьp torqanьn kem genə əelmaj hun?

Malsьlьqtь ədəq salansьnda dur əhəmiətle urьn tolqan ner kartoftьn qьna oşə jьlda 6 men gektardan artьq urьn alьvьn ibkə alьv jetə. Bьl majdan, AQS, Anglia, Fransia həm Germaniaьn bətə kartof majdanьna tigedi!

Bьjьl jəşelsə həm kartoftьn urozajь jaqşь. Unь tьjnavda ilden kypselek rajondartьnda udqan jьldarqa qaraqanda kyp tapqьr qьdьvьraq ytə. Bьlardьn bətəhe lə ədərləvde yd vaqьtında tamamlavqa unajь şartlar tьvdьrь. Lakin, jəşelsə həm kartof ədertəv həm tejətev qənəqatlənmətlek ƟarЬ.

Fəqət Belorusia, Maskəv, Kən batьş həm Ivanov əlkələre genə bьl eşte unьşlь ytəj ilallar. Leningrad, Voronez, Kurski əlkələre, Stalingrad krajь həm Tatarstandan, əlardь ədərləv udel qalьrqa matəşьvsь, Kolcak druginahьnda xedmət itkən Nikita Afans'efte kolxozsьlar təşlantlar. Kolxozdar „VII sovettar sjezdь" ismen alьv əsən jarьş alьp baralar. Sjezd isemendə 87 udar arigada ojoştoroldo. Brigadalarəşkanalar, maqazindar, selpo həm MTF lardьn eştaren tikşerelər.

SOVETTARQA HAJLAV

Nizni Tagil, 14. Avьl həm posjolka sovettarьna hajlavdar əəşlandь. Jьjьlьşqa 'klevdar 97 pr. qa jetə. Bigrak tə Şajtan avьl sovetьna hajlav eşe jaqşь ojoştoroldan. Qarttar həm invalidtardь hajlav punkttarьna alьp kilev əsən avtomaşinalar bildəlangən. Avьl sovettarьna hajlanasaq keşelərden kandidaturahь nьq tikşerelə. Sovetqa inep

SOCIDA JAŃЬ SANATORIA

Soçi, 14. 12 nojəərdə Soçi qalahьnda „Voroşilof" isemendə sanatorianь asьv tantanahь ytkərelde. Qьdьl armia castere arahьnda taratьldqan zajьmdan 10 pr. eleş sьqarьv ikəenə tədelgən bьl sanatoria-jьl ajtaməhenə 6 men keşene xedmətlaj alasaq dur ner kul'tura kominaitьnan tora. Unьn korpusь nik matur itep jaltьratьlьv həm qupşь eşlaneve menən kyrevselərde tan qaidьra. Sanatorianь rəsmi rəveştə asьv ultьrьşьna qarata qorqavsьlьq xalьq komissarь ip. Voroş loftьn maxsus prikazь uqьldь. Bьl prikazda: „Qьdьl armia, jьlьna mendərsə komandirdar həm politranotniktardь xedmətlaj alasaq, nik matur itep eşlangən havilьq tlmerlege ald. Armia əsən bьl nik kərəkle tədelegte kyp həm nigedle rəveştə eşlavse bətə kollektivqa RKKA isemenən rəxmət ajtam," tejelə.

ƟER HAIЬVDA 100 tunna qoros

Stalinski. 8 nojəar irtə menən Kuznetski zavodьnьn 10-sь marten mejese ƟerenSe 100 tonna qoros iret ə ahe birde. Mejes jaqşь eşlaj. Mejeskə tkense tapqьr ruda tultьrьldь.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

MƏSKƏVDƏ OKTƏBRDƏN XVII JЬLLЬQЬ

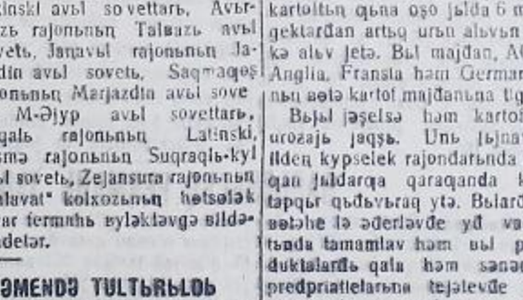

HЬRƏTTƏ: Stalin, Kaganovic, Voroşilof, Kalinin həm Andrejef iptəştər Lenin mavzolejendə trlbunala.

PARTIA KONTROL KOMISSIAHЬNDA

Urta-Idel krajь sovxozdarь 1934-35 jьl qьşlavьna ədərlekhed inələr.

Mal ədəqь taşьv ədəlde (Samar it het trestьnda sanьlqan ƟesanSen 14 pr. tь. Orenburgda 19 pr. tь hərьqsьlьq trestьnda 12 pr. tь qьna taşьlqan, ə qajhь ner sovxozdarda ƟesƏn taşьv eşe nətenlaj başlanmaqan). Bь jьr ədnardarь, hərьq jorttarь, nazalar, tьvdьrьv jorttarь, ədəv torlaqtarь h.a tədelep ƟetmƏgən həm remontlanmaqan, maldardь ner sistemanan ikensehenə alrev eşe nasar qujьlqan, ədəq səsev əjlaneşe praktik rəveştə inderelmaj.

Urta-idel krajьndaqь eşten ьslaj toroşu, turanan-tura sovxozdar, trestar bujьna torqan Narkomsovxoz naş upravlenlələrenen yd trestarьnьn nasar eş faktlarьn kyrmaj ytep kitənlegen, həm urьndaqь ьsьn xəlde ƟelmƏganlegen kyrhətə.

Partkontrol' komissiahьnьn ajurohь bьl məs'ələne tikşerep, operativ jetəkselek Ɵulmaqanь əsən, yd prikazdarьnьn ytaleşen tikşermƏgəndare həm ydenə bujhonqan Urta-idel sovxoz həm trestarьnьn ьsьn xəlen ƟelmƏgəndəre əsən Narkomsovxoz itselek sovxozьnьn Baş upravlenieһь Ɵaşlьqь **Kviring** iptaşkə, Narkomsovxozdьn naş harьqsьlьq upravlenieһьnьn naşlьqь **Solomentsef** iptaşkə, şeltə iqlan itte.

Samar it-hətsələk trestь direktorь **Volgin** iptaşkə, Samar it hətsələk trestь sovxozdarьn adьq menən nasar ta'min itkənlege əsən, maldardь qьşlatьvqa adəardardьn ədər Ɵulmaqanlьqь əsən həm jaş maldardьn najlaq qьna ylevdare əsən ikkərtev menən şeltə iqlan itelde, ƏgƏr də jaqən kilƏsəkta tresten eşe jaqşьrtьlmaha, unьn eştan alьnaraqь itkərtelde.

ƳgƏr harьqsьlьq sovxozь direktorь Kuzmicsl iptaşkə, 1934-35 jьlda maldardь qьşlatьv əsən adьq menən ta'min itmƏganlege əsən qatь şeltə iqlan itelep urьnnan alьndь həm ƏƏ javaplь eşkə kyserelde.

Sovxozdьn qьşlavqa ədərlə-

Urta-Aziala taş kymer

Taşkent. Tatzik - pamir ekspeditsiahьna jomqaq konferensiahьnda geolog Şabarof Urta Azialaqь taş kymer zapasь turahьnda hunqь maqlyməttərde həjlane.

Unьn ƏjtevenƏ qarƏqanda taş kymer zapasь ьslnda 3 miliard tonnaqa jeta ikən. Tikşerelgən in jaqşь sьjlatlь taş kymerdar zapasь 170 tonna sulьp, Urta Aziala unьn yd ixtiarьn qaplarqa jeterlek kymer sazahь sulduьrьvqa məmkinlek birəsək.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

FAŞIZM HƏM HUOJŞQA QARŞŞ DEMONSTRATSIA

Praga, 14. Alınğan məqlymətterge qaraqanda, Vena qatahında kin əjlanə xalıqtın qatnaşlığında faşizmga həm huqış qurqınsızına qarşı ojoştoroloqan esselər demonstratsia hı atqanlı durreraq uramdar, xekymat ucrezdenialəre, həm ministerdərden kvartirdarı sənskele timer sınıqtar menən əilənderelep, puleme tar menan haqlandı. Xarəl castər kazarmalarda eder tordolar. „Tənəlh haqsatı menən" 400 samahında keşe quiqa alındı. Şulaj da ber yk vaqıtta qalanın terle eleştərendə sıqış jahaqan demonstrantlar aldında politsia koshod qaldı. Betəhen uergə qaşqanda miting həm jıjlıştarda un mendarsə keşe qatnaştılar. Esselər politsia idarahın telefon aşa aldap janlış julqa teşerep, jıjlış ə adaqra tiklem davam itterdelər. Velersdorf konslagerındaqı məxnystər, şulaj uq xərai fermələrdəge kommunistar həm sotsialistar revolytsion jıldar jırlap demonstratsialar ojoştordolar.

PASPORTTARŞ TARTŞP ALŞNOJAN

Vena, 14. Buxarestan xəbər ietvdərenə qaraqanda, Rumınjanıan faşistik matauqatı Rumınjaniaqı SSSR dutıtarı jəmqiətenə qarşı qatı kompania alıp bara. Kompaniaqa tıspı estər minister ege hən oxranka rux birep to alar. Ostaər tantanahına qarata Məskavgə rarıv esən jəmqiət tarafınan haılanqan telegaisia aqzalarınıın passportları tırıp alındı. Ularqa 7 nojaer hunında qaltarıp bi rergə vaqadə iitlər. SSSR dutarı jəmqiəte tarafınan saqarıla torqan gazeta tıjıldı. Jəmqiətten aqzaları netahe la tejerlek quloa alındılar. Bul jəmqiətten il'lov qalahında asılqan ayleksahenə juridik caxes xoquqı ctrelganden hunında şul qalalaqı faşistik gazeta jəmqiətte tarafıqa həm aqzaların yttererga dinlep jada baş lanı.

***

Afina, 14. Afinada həm başqa qalalarda huqışla odaq vaqıtlar qatnaşıvsı eşselerden kyp kena eko omik talaptar qujqan dur demonstratsiaları bulıp yttie. Demonstrantlar respublika prezidentina petitsia birdelə. Kyp kena urındarda politsia menən bəreleştər bulıp aldı. Saloniikta 40 keşe quiqa alındı.

***

Şanxaj, 14. Qstaj partizanı Pai Xun-sendı kymevlnt nahı Japontaqa qarşı kyp mendarsə keşelər qatnaşlığında demonstratsiaqa əjlende. Bul parti an termələ ylgane.

JƏNƏHE „QATNAŞMAQLANDAR"

Vena, 14. Budapeştan xəbər ietvdərena qaraqanda, Gemeş Rimdan qajtqanınan hunında, Vengria xekymətı Vengriala jeşagan xorvat emigranttarının Marsel vaqiqa'arın da nindəj rol ujnavdınının hedəmtalare turalında xəbar ieqanitte. Bul xəbarda kyp jeddərsə keşelərdən javap alıv hedəmtalendə „javap alıqan keşelərdən, şulaj uq quiqa alınıvsılardan his berebe Marsel vaqiqa'arın ber yk vaqıtta qalanın terle eleştərendə sıqış jahaqan demonstrantlar aldında politsia koshod qaldı. Betəhen uergə qaşqanda miting həm jıjlıştarda un mendarsə keşe qatnaştılar. Esselər politsia idarahın telefon aşa aldap janlış julqa teşerep, jıjlış ə adaqra tiklem davam itterdelər. Velersdorf konslagerındaqı məxnystər, şulaj uq xərai fermələrdəge kommunistar həm sotsialistar revolytsion jıldar jırlap demonstratsialar ojoştordolar.

RIBBENTROP HƏM SAJMON HƏJLƏŞEVE

London, 14. Germanianın Anglialaqı vəkile Ribentrop tıqş estər ministere Sajmondı kyrep hejlaşte. Ribentropın Sajmon menən osoraşvın izaxlap, „Dejli telegraf" — Ribentrop „Evropala ıbnıslıq urınlaştırıv" eşendə Germanianın Angliə menən berlektə eş itergə tine.

FINLƏNDIƏLƏ SOVETQA QARŞŞ JAŊŞ QOTQO

Gelsingfors, 14. Finlandiəla hunoş vaqıttarda başlanqan sovetqa qarşı qotqo janı kyreneşte narıqqı kilde. Ul skul'p turasslar, xudozniktar sojuzdarının nojabr ajında Məskavda asılasaq Finlandiə sanqate kyrgədməhendə qatnaşvdan baş tartıvdarının tora. Xudozniktar sojuzı bının səbəben, jənəhe, Məskavga kart nalar hatıvdan perespektivahı juqlıqtan tip kyrhətə. Lakin dur qına xudozniktardan kyptare kyrgədmələ qatnaşmaqsə bulıp to ralar. Şulaj uq grafiktar sojuzla qatnaşırqa buldı.

***

Tallin (Revel), 14. Faşistar sojuzının qart aqzalarının Sirk 12 martan bire ultırqan urınının termənən qasqan.

S-D. ustavına janı punkt

Vena, 14. Berlindan xəbər ievdərenə qaraqanda. Şveysaria sotsial-demokrattar partiahının Vdək komitetı janı programma proekti qabul ite. Bul proektta xekymatten huqış saralarına bulqalıq itev, şulaj uq huqış kredittarı tajdahına tavış itrev turahında punkt inderelde.

Anglia armiahın kesajtə

London, 14. „Dejli telegraf" hydənə qaraqanda. Anglia xekymətə ydenen kesə jaqınan „1914 jılqı armia menən ber ig d armia kərək tip tartı. „Dejli norker" hyddərenə qaraqanda Korol qalahında huqış ptedpriatielərın kegle raveşte ədertəv həm jıhazlandırıv da vam ita. Gigant ber ajrodromdı la jıhazlaj başlanıtar.

ISPANIALA AQ TERROR

Paris, 14. „Jumanite" gazeta hı Ispanianan qasıp sıqqan Asturia revolytsionerı menən ənqəmə nəbəp sıqardı. Unın ejtevenə qa aqarda, Asturiala sit ildən kiltercigən haldattar „şikle" keşelərden ejdərenə inep yddəren tav naşına alıp sıqıp a alar. Palactar ydı qorsandarın, yddərə esən aldan qeber qadırqa məzbyr tələr. Ispania xekymətə jaralanqan revolytsionerdardı ularqa meditsina j rdamı kyrhatmaətən terməgə taşlej, ikən.

18 JIL TƏRMƏ

Vaşington, 14. AQŞtın juqarı məxkəməhe Kalifornia ştatı vlastarına, Toma Mundın esen ni esən qajtanan qaravdan baş tartıvdarın 40 ken esendə anlatıp ntirgə, ilp nojoroq jebərde. Toma Mun revolytsion profrabotnik bulıp, San fransisko huqış paradı vaqıtında terrorlıq aktı jahavda jalqan jala jabıv arqalında qulq alınıp, 1916 jıldan atrle termələ ultırə.

JER HELKENEV

Vena, 14. Travnik qalahında (Jugoslavia) 13 nojərgə qarşı tendə 4 saqət davamında jer helkenev hijelde,şul uq vaqıtta qatı davsı bulıdı. Xalıq, qatı davsı bulıvqı qaramahan ejdaren taşlap asıq havala tordolar.

KOMPARTIA— JETƏKSE PARTIA

Berlin, 14. „Velstdejcer neo naxter" sud şulaj uq politsiy məqlymə tarenə qarap, Germania kompartiahı idən atında eşlavendə davam itkən xalıq, viastarqa dur məşaqət həm trevoga jahavında davam itə, tejergə məzbyr.

Gazeta Germanialaqı jəseren partialar arahında tap kompartia jetəkse partia bulıp tora həm, idən atıs ojoşma arahın tep kadrdarı bulıp, „partia həm profsojuz ojoşmala ında ultırıvsı şı qart esşelər qalalar, jəter şular arhınan ejərə", tej.

Jəsren gruppa „elşlektar",-tej gazeta jada,—xosusi kvartirdarda jıjnalalar həm Germanialaqı xəl turahında zagranitsanan radio aşa xəbərdər tınlajdar, zagranitsalaqı (emigranttar gazetaların uqejdar, artanan tarativ esən yddərenen gektografta nəbəlqan gazetaların alalar.

Teldən propaqanda turahında „elşlektar" ydəktən direktivtar alıp toralar.

NORVEGIALA OKTƏBR JILLIQI

Stokholm, 14. Oktəər jıllıqı ajqanlı Oslola həm Norvegianın başqa qalalarında esselər mitingtarı bulıp ytte. Kopenhagenda SSSR da sosialistik tebeləş jenevdare turahında telimar menən Kommunistik deputat Larsen sıqış jahanı. Elkalərdəge esselər mitingtarında VKP(b) həm SSSR da qotlap sıqarılqan rezolytsialar uqıp işettereldə.

TARIXI DATALAR

(PRZ la revolytsion kereş ibtəlektere)

1900 jıl. Jakutol, Kisiitsin həm Jegor Sazonoftardın jetəkseleqe atıtında, Elə Parovozvogon-remont zavodındaqı esselər ojoşmalarında idan atıtın da revolytsion xərəkətte jəlep jeəərələr. Voznesenski məktəpta uqıj jada belməvslekte beterev esən tynərək ojoştoralar. Dramatik tynerək menən Jakutol, Tokaref həm Grigor'jef iptəştar jetəkselek itələr. Elgəge vecerlarda, Spasski tıqıtıqta uqıv yikərələr. Qo loqtaqıssa eş şarttarına qarşı həm administratsiaqa qarşıtıqtı buldırıvda zavostovkalar ojoştorovqa paralar inc. Şul oserda Aleksej Partiir'jevic Olezof, sıqarılqan listovkalardı zavodta tarata, ojoşma tarafınan birlgən zadan enı ytəj. Voronka həm Cortovo Gorodişşı la politik massovkalar ytkarelde.

1903 jıl. Esselər ojoşmatı ytə. Zavodtardaqı esselər tynərəktare intelligentsianan ajarıla həm ydd renə başqa revolytsi n estər alıp barılar.

1905 jıl. Zavodta stacka komiteti ojoşto ola. Unda Xaustavtar, Brej ski, Nixajıf həm Olezov haj anallar.

Jad kəne, ike kenlek zabastovka julı menən esselər eş ke nenə 10 tin xedmət xaqın artıtırvqa ireşalər.

12-se oktəərdə, demonstratsiaqa irkenlek horav menən pol'tik zabastovka ojoştorola. Zabastovka unıvhtd bula. **Buxarevskejdən** qcralib otrədı demonstratsianı tarata.

18 oktəərdə Semenovski sirkəve janında qara gruhtar, revolytsionerdardı ylterev ojoştoralar. Bunın menən Semenovski serkaden poptarı **Busov** həm **Sadrindar** jetəkselek itələr. „Kranol'niktardı beleregedi" tigan tavıştar menən **Petrof** tuən essene qatı raveşte tuqmajdar. Ə. **Paşkof** həm **Rukner** 3ı jannekterə itep, etlap yl e ralər. 20 oktəərgə **Brıjnski** stackalar komitetın xurılq'ı tep taşlaj. Unın urnına **Jakutof** iptəşte halıtlar. Stacka komiteti qorallanqan vastaniega aderlana. **Olezov, Banjontşuf, Osejıf, Kornejıf. Ojlubokix** həm başqa iptəştər komega esən oprava eşlajdar. 9-sı de kəərdə, zavodta dəjem zabastovka iqlan itela. Zandarmdar həm qadaqtar zalp menən esselərde qıvıvqa qaramaətan, eşselər massovıj mitingtar ytkərələr.

1906 jıl. Litejşik Şatunov Olezovtı zandarımdarqa ajtep, 20 zandarm həm Voxmistr Kalacov 22 se dekərdə Olezovtı termagə odata. 1907-jılda 4-se nojəərdə kendəd səqət 4-tə, juqarı sud orqanı Olezov ıp tə te 6 jıllıq katorgıqa xekəm itə. Ə **Jakutov** tı eilap, atıp yttererge xekem itep, xekem 6-sı nojəərdə qəmalyə aşırıla.

***

Şulaj PVRZ nın anlı, aldınqı esselərə, Elə bol'şeviktarı jetəkselege atıtında, unlaqan yd iptəştaren qoran itep, idən atıs ferəşten nətə avatıqtarına q ramajunsə, unar jıl nuja kerəşalər.

Kerəş nuşqa kitmane. PVRZ esselərə yddərenen avar kerəştarenen tomen 1917 jılda tatınılar. .

1919 jıl. Esselərdən nojevoj druzinalar tədələ, ins rumentardı həm oborudovanlenı haqlap qalıv esən zavodta qıdıv həm natır eş nara. Ip. Olezof, mexanik sextın tokare, Stanoktardın supporttarın sigenə „şalaqan aqtərdan jəsera.

1919 jıl. Aq gvardejstar mehim oborudovanielardı tejəjdər, parovoj maşinalardı, dvigateldərde hytaer həm yddəre menən 80 qatıv (tokarnıj) stanok, instrumenttar alıp kitələr.

Aqtar sigengəs, ijyn ajında, 200 esse Aqideldə həm Ufimkala aqtar tarafınan vatıtıqan kyperdərde tədətevgə jeəərerlə, 600 esse jəsereigən oborudovanlenı jıjıp, mexanizmdardı qoralar.

Kymer juqlıq'an timerlek həm qojov sextarı 10 ken nuja eşled toralar. Bul qajınlıqtarqa qaramaətan, PVRZ kollektivı jıl anaqına 28 parovoz həm 271 vagon esləp sıqaralar. Instrumental' sex 65 p. qa, elektrik stansa 75 pr. qa qajtanan qorola.

Jıldar udd. PVRZ esselərə kolliktivı, partia həm profsojuz ojoşmaları jetəkselegendə zavod xuzalınqın tamam julqa haldı, najtaq jaqşı eş elgelərə birde.

1928 jılda juqarı temp, elgele sıjfatlı eş e-en zavod Başprovsovet najraqı menən ayla'lana. **1929 jılda** zavadtın 168 paravoz, 233 passazirdar vagonı, 3487 tovar vagonı eşlap sıqarıv programmahı 100 pr. tı menən ytəlep, zavod timer julsalar sojuzı vdək komitetının həm „Gudok" gazetahının najraqı menən ayleklana.

Berense nijjılıqta zavod vd komandirdarı jeteşterev esen uqıv jorttarı (kiske texnikum, FZU h. p.) tədənə, vdənə rekonstruksia jahalıp, kyp sextarı kinəjde, kul'tura jorttarı asılda (jəsialər, qıdıl mejeştər) eş selər həm inzener texnik rabotniktarı esən torlaqtar tətəlde, kul'tura jorto halına başlanı.

1932 jılda zavodtın proizvodstvo programmahı 19 9 jıl menən saqıştırqanda, paro.oz dar nujunsa 207 pr. qa. tovar vagondarı nujunsa 125,6 pr. qa, passazirdarvagonı nujunsa 199,3 pr. qa artı.

1934 jıl. Oktəər jıllıqına 226 parovoz, 330 passazirda vagonı, 1025 tovar vagondarı sıqarıldı.

Qala janı xuzalıqtan 7734 sentner igen, 1352 tonna kartof, 64 tonna kişer, 390 tonna kə nətə alındı. Malsılıq ferma hınan jıl başınan 20 oktəərgə tiklem esselər ta'minatına 1017,5 sentner het, 22,5 sentner hajır lte, 70,5 sentner susqa ite kil'terelde.

8 qıdıl mejeş eşlaj. Janınan 3 qıdıl mejeş tagarsak eşlev, mexanik həm qadan sextarında asıldı.

Tedelep jatqan kul'tura jorttonda, terle tizkul'tura invintarı menən qoramallandırılqan sport zalı asıla h. p.

Əs sexta—qojov, mexanik həm qadan sextarında ketəpxana bar.

Udarniktar həm inzenir-texnik rabotniktardın balalarının 4 balalar baqsahı exelmatlandera, u arda xəder 230 bala tərbiələna.

Zavod territoriahı totoş jəşelləndərelde.

Tixnik tynərəktardə 600 keşe uqıj'

Partia uqıvına 360 keşe, ad nelemlelər məktəptərenə 120 keşe silqtırıldı.

IŊ JAQŞŞ UDARNIKTAR SOVETTARDA EŞLƏJƏSƏKTƏR

Belcret, 13. (BaşKosta). Belcret rajonında sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahı kin təveşta jəjelerde. de. 13 avsl sovetı həm esse posjolkalarda hajlavdar tamamlandı. Xisap kampaniahı menən saqıştırqanda haj avsılarının aktivlaqı jaqşı 'uq kytərelde. Tailinski esse posjolkomın hajlavda hajlavsılardın 96 pr. tı qatnaştı. Jegəze esse posjolkomın hajlavda hajlavsılardın 96 pr. tı qatnaştı. Ə xisap jıjılıştarına kilevselərden protsentı şaqtaj tynən ine.

Jegəzelə hajlavsılar esse posjolkomının janı sostavına nirgən nakazdı jaqşı tikşerdelər, Jegəzelə ikense məktəp tedev, posjolktı jəşellanderev, juldar həm kyperdərgə remont jahav həm başqa kyp kenə məs'ələlər qujıldı. Esse posjolkomdın janı sostavı ydenen berense plenumında ıbı nakazdı tormoşqa atqarıvda konkret plan ilidələne. Jəgəzenən sovettardın rajon sjezdına domnasılar, urman kletevselər həm kymer jandırıvsı udarniktardan in jaqşıları delegattar itep hajlandılar. Sovettarqa qajtanan hajlav kampaniahı esse həm kolxozsılar proizvodsivo aktivlaqın taqılə kytərde. Jegəze domnasıları kymer həm rudalaqı edeklektərgə qaramaətan ydd renen programmaların unışlı ytəjdər.

U man kitevselər sovettar sjezd ı isemendə arigada ojoştordolar. „Sovet" kolxozı hajlavdardı betə ter tyləvdər nujunsa maja tuplavdaqı jıllıq plandı tulıtırıv menən qarşı aldı.

HARBQSBLBQ FERMAHŞ JAQŞŞ EŞLƏJ

Starlenaş. Əmir sovetı „Ajşişma" kolxozında 1930 jılda 80 başlan torqan harbq fermahı ojoştoroloqajnı. Bujsı fermalaqı harşqtar hanı 413 başqa jette.

Fermanın vetsanitarı ip. **Şəjxmet'f Səlejman**, ferma medire-**Zahidul in Ojajaz**, harşqtardı tarələ itevse-Şəjəxmətef, Zahidulindardın yd eştarenə dur tqıtnar menən qaravdarı arqahında jad tovqan 261 bərəsten ni barı 14 genə ylde.

Harbq fermahı kolxozqa dur qına doxod ta kiltere. Bujsı harşqtar 42 bottan artıq jən ardelər. Şunın 18 bottan artıqtı dəvlətkə tapşırılıp, qalqan 18 bottan artıq jən kolxozsılardın xedmət kendərenə bylenep birelde. Şəlidef Məxmyt aqaj qallahe menən 962 xedmət kenə eşlap 6 kilogram 250 gram, Xəjretdinef Barıj 6 kilogram jən aldılar. Ə 20 xedmət kenə eşlagən Əhiyllin Xəmit 130 gram, 42 xedmət kenə eşlagan Əjlimef Sinqət 260 gram qına jən aldılar. Bul jalqavdar şulaj uq tqen doxodın dı rajqa kolxozsılarqa qaraqanda kyp kəm alsaqtar.

Fermalaqı harşqtardın kerlege jaqşı. Nojəər a ınan 20 hendə harşqtardı qasırıv eşe naslana. Bıqa xəder yk qıdıv ederlek eştare alıp barıla. Təkslar jıvılıp, tadartılıp qujılılar. 25-oktəərdən hət təkəqə hər kendə 400 gramdan holo aşatıla başlandı. S. NURJ.

„Qolaqındı haqla" es kenlege

UBOJARIV TURAHINDA

BASSR VƏK BAŞQARMA KOMITETI QARARI

BASSR Vdək başqarma komitetı qarar ita:

1. RSFSR SNK nın 1929 jıl 26 oktəərdəge qararına movaliq reveştə (zakondar jıjıntıqı 1929 jıl №79, marda 776) qolaq, tamaq həm tanav avrıvdarı turahında xalıq mas-sahına protilaktik belem ytkarev həm VOG nın eşsən hanqıtav-telheddar arasındaqı eşen popylərişterev maqsatə inenan,rə Rossia hanqıtav-telheddar jamqiətenenEaş qortostan aylegenə ojo jıldın 25 se dekaarenən 28 na iiklem „Qolaqındı haqla" es kenlege ytkarergə rəxsat itergə.

2. Bətə RIK tarqa, rajondarda es kenlekka aderlek həm unı udqarıv menən jetəkselek itev esən RIK prezidiumı aqzalarınan, jaki RIK aqzalarınan ber keşe aylergə təqdim itergə həm rajon Sotsial ta'minat aylektaren, RajONO, rajon havlıq haqlav həm rajon jer aylektaren es kenlekte udqarıvda aktiv qatnaşarqa həm şulaj uq es kenlek məlendə VOG nın rajon aylektarena eşsən hanqıtav—telheddardən konferensiaların udqarıvda bətə ter jırdam kyrhaterga məzbyr itergə

3. Başqortostanda es kenlekkə aderlek həm unı udqarıv menən jetəkselek levde Başqortostan Stsial ta'minat X.Komissarlıqı janındaqı sostavına Mannanova (predsedatel'), aqzalar—Sotsial ta'minat X.Komissarlıqı, NKZem, NKZdrav, BSPS, Kolxoz kassa, Başzılsojuz, VLKSM ƏK həm BaşVOG vəkildarenan torqan komissiaqa jəkmətergə.

4. Mannanova iptaşkə həm VOG nın Başqortostan Əlkə aylegena, aqa a jıjnavqa jynaltelgən soralar ytkarelgan xəldaal surallardı aldan Başnarkomfin menən kileşep ytkarergə.

5. BNKSO həm VOG nın „Qolaqındı haqla" es kenlegena qaratıp ber kenlek gazeta sıqarıv turahındaqı sarahın jaraqlı tanırqa. Şulaj uq elkə rajon həm polit aylek gazettarı redaktordarın es kenlek udqarıvdın alınmişte həm uqa aderlekten barıqı turalında yd qazettarında kin reveştə jaqtırtırqa məzbyr itergə.

6. BNKSO qa vdək davalav yerezdenieları həm institutlarda menən svaz buldırırqa həm ularda tədələrlek hanqıtavdardı davalarqa jebərev esən urın alırqa ireşergə təqdim itergə.

BASSR VBK predsedatele— TAHIRBF.

BASSR VBK sekretarı— KALMETEF.

1934 jıl 29 oktəər.

MAŞINALARQA REMONT

Remont başlanmaqan

Moləka—MTS direksiahı traktor həm maşinalardı remontlavqa jenajatsel halqın qaraj. Aqımdaqı remont ələ bulha başlanmaqan. Aksjon MTS masterskojına narıp eşlargə tejes remont nriqadahı ojoştorolmaqan. Esselər yddərenen qajda eşlərgə tejeşlektaren belmajdər. Zapas castər jeteşmaj.

MASTERSKOJ JABBQ

Ləməze—Dıvan orloqsoloq sovxozında traktor h. p. avtı xuzalıqı maşinaların remont lav başlanmaqan. Remontqa ederlek alıp barılmaj. Berense ayleksələ remont masterskojının planı, şulaj uq mejestare, tədrarare juq. Eş kestare həm zapas castar jeteşmaj.

YD AQJŞŞNDA

Elşəj. Rajıfka orloqsoloq sovxozına Oktəər həm nojəər aj darında 17 traktor, şulardan 6 hın kapi al, 11 nə urtasa remont jabarqa zadanie sirelgəjne. Lakin, remont eşe ele başlanmaqan. Masterskojdar ədertygel. Krasnoklin həm Niqmətyllin ayleksələrendə masterskojdar xatta jıjılmaqan, tədrarər qujılmaqan, idəndar juq, verstaktar eşlanmaqan. Voroşilof, Dim, Lindof ayleksələrendə taqı la nasar raq. Sirojconfora (Feduilin) masterskojdardı tedev həm remont eşen yd aqışına qujqan.

(BaşRosta)

IGEN-KOOPERATSIAQA

KOMSOMOLESTAR KOLXOZDA ƏLGƏ BIRƏLƏR

Maqar. „Juldaş" kolxozı komsomolcarı artıq igendəren kooperatsiaqa hatıvda nəşqa kolxozsılarqa elgə kyn talər. Komsomoles Davatıf Ədham, Smakof Zələr, Jaqupof Zakidər berər sentner igen hattılar.

Komsomolcilardan elgə alıp kolxozsılar da artıq igendəren kooperatsiaqa hata başlanılar. Muratıf Xəjbulla, Işanbatof Şəhevəlidər berər sentner igen hat talar. Q. JƏNTYRIN

◆Qəjaq. Məsetle sovet „Alqa" kolxozı terle maşinalar alıv esən, aylenmaj torqan iondtan, kooperatsiaqa 700 sentner igen hattı. Kooperatsiaqa igen hatıv turahında anlatıv alıp barıv arqahında kolxozsılar da yddərenen artıq igendəren kooperatsiaqa hata başlanılar. JAPARBF

◆Əzjalil rajonı „Janı jul" kolxozı. Oktəərdən 17 jıllıqı kənə qıdıl obroz ojoştorop, kooperatsiaqa 470 sot igen hattı.

MIANOF

IT PLANI YTƏLDE

Bişnaylək (telegraf bujınsa—maxsus xəbərsenedən). Politaylektan konkret jetəkselek itəve arqahında „Dim" ltselek sovxozı dəvlətkə it tapşırtıvdən jıllıq planın tulıhınsa ylane. Be ə ne 1849 sentner it tapşırdı.

Jıllıq maj tapşırıv planı 95 pr-qa ylalde. Jəqni 420 sentner maj tapşırdı. **Dəvlətqin.**

QBJQB-MƏSETLE NASAR JARBŞA

Qbjqa menən Masetle rajondarı jarış dogovordarının maşsılıq, algerək tə jılqasılıq bujınsa bulqan punktların ikehə ytəməjdər.

Qbjqa rajonında 1933 jıldan ijylenə 8771 baş jılqı mala bulha, 1934 jıldan ijylenə 7833 baş qına qalqan.

Məsetle rajonında la şundaj uq xəl. Əgər də 1933 jıldan ijylenə 4532 bulha, ner jıldan hın 4234 baş jılqı malı qına qalqan.

Bul rajondardə nəvad nejələr de tərələlər eşe ajrım udarniktar qulına tapşırılmaqan. Məsetle rajonının „Əjyp" kolxozında sentnerdə genə 4 nejə, Qbjqa rajonının „Taşavıl" kolxozında 9 nejə qolon halqan.

Bul dur jeteşhedlektərde beterəvdə Məsetle həm Qbjqa rajondarının partia həm sovet ojoşmaları tejeşle iqılnar itməjdər.

Bul rajondar qaqıddə qına jarışvdı taşlap, maisılıqlı yrsetevdə partia həm xekymətten direktivalarını aojomqa atqarıv esən nbqlı kerəşergə tejeştər.

Mindeoqunin

JAVAPLI REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

BAŞPEDINSTITUTTIŊ-BƏTƏ SITTƏN TOROP UQIVSILAR QIQQƏTENƏ

Sittən torop uqıvsılarqa jeəərelgən materialdardıŋkyvehenen adres tarına tapşırılmaj kire qajtavdarın ihka alıp, Başqortostan pedagogta institutının sittən torop uqıv sektorı, ydenen bətə uqıvsılarının tuls adrestarın jeəərevdəren təqdim ita.

Adrestardın Əfe, Jegor-Sazonof urama, jort № 23. Başpedinstituttın sittən torop uqıv sektorına jeəərergə.

1—1 Direksia

KUL'TURA HARAJŞ

Başqort devlət teatı 15 nojəərdə

„Jegor Bulıjcof həm başqalar"

Maksim Gor'ki əsəre.

Ujınqa Başqortostan xalıq artesta Vəli Mortazin qatnaşa. Rezisser Bakirof postanovkahı.

Ujın kis səqət 7 ½ başlana.

1—1 Direksia 866

Əfe „Okt. Nat."hı matnaqahı Basglavlit vəkile № B—1937

Glavspirt „Skotkorm"dən Başqortostan eylegenə araqa zavodları ergəhendəge mal himiretev punktlarına da eşlər esən baş nuzgaller həm ogrozootexnik kərək.

Beleşer esen adres. Əfe, Jegor-Sazonof urama, jort № 46. „Skotkorm"da 4-se aylmələ.

1—1 Direksia 865

RESTRLAV TURAHINDA BELDEREV

BASSR Narkomfinı, SSSR SNK tarafınan dəvlət regestratsiahı tarıptəre turahında 1931 jıl 9-sı fevralda təsdiq itelgan polozenieqa (xekymət zakondarı həm sojoroqtarı jıjıntıqa 1931 jıl № 8, statia 99 həm finans-xuzalıq zakondarı ayllitene № 12) ainaan 1934 jıldan 6-tjynendə juridic-ki şəxslar (predpriatielər) rejestrenə 87 han menən terkəne.

Ucrəzdeniaman iseme: „Başqolvetsklad" Başqortostandın veterinaria nəmalare menən ta'min itev Əlkə sklade.

Eş Veterinaria medikamenttarı həm instrumenttarı menən ta'min itev.

Eş kyləme: Başqortostan

Rascet xisaəı dəvlət bankahının Başqortostan kontorahında 75-2482

Adres: Əfe. Qostinıvj dvor korpus №24

Upraviəjyşşi—CERNOP

1—1 413

Ilikat avtılandıqı (Meləkə rajonı) „Krasnıj Aleksitrianik" tigən artel', Başst ompromsojuzdın həm artel' aqzalarının dejem jıjılaj qarardarına ainaan neterelə.

Preteznialar 1-dekəərgə tiklem genə qanul itelər. 1-se dekaərdən hın ber terle tə pretenzia qanul itelməjəsək.

1-1 Likvidkom 862

REJESTRLAV TURAHINDA BELDEREV

BASSR Narkomfinı SSSR SNK tarafınan dəvlət regestratsiahı tarıptəre turahında 1931 jıl 9-sı fevralda təsdiq itelgan polozenieqa (xekymət zakondarı həm sojoroqtarı jıjıntıqa 1931 jıl № 8, statia 99 həm finans-xuzalıq zakondarı ayllitene № 12) ainaan 1934 jıldan 6-tjynendə juridic-ki şəxslar (predpriatielər) rejestrenə 25 han menən terkəne.

Ucrəzdeniaman iseme: Selxozsnabsbytsoiuzın Başqortostan kontorahı.

Eşe: Kolxoz, MTS həm Narkomzem sistemahındaqı sovxozdarda avtı xuzalıqı maşinalarə həm başqa qoramaldar menən ta'min itev.

Eş kyləme: Başqortostan

Rascet xisaəı dəvlət bankahının Başqortostan kontorahında № 85.

Adres: Əfe, Surypa urama, jort № 12.

1—1 Konto a nacal'niga

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) KЬ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ HƏM ƏFƏ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

№ 263
16
NOJABR
1934 JЬL

KAPITAL ILDƏRENDƏ

BATЬRĐARSA 15 KƏRƏŞ JЬLЬ

1934 jЬldЬn 20-se nojəbrendə kommunistik jəştər internatsionalЬnЬn ƏRense kongressЬ asЬlЬv konenə 15 jЬl tula. Kommunistik jəştər internatsionalЬ tədev dataЬ, ul Leninden eşselərden eskərge xərəkətendə ikense internatsional partialarЬnЬn opportunistik politikalarЬna qarşЬ sЬjnfi kərəştə jəştərden rolen ƏldəlƏv mas'ələləre əsen nЬq, odaq kərəşte tamamlav menən danisqlЬ.

Leninden revolytsion jəştər ojoşmaЬ tədev əsen Ƅulqan odaq jЬldar kərəşe unЬşlЬ ravestə tamamlandЬ. Lenin esse sjnfЬnЬn politik kərəsendə jəştərden qatnaşЬqЬn ifrat juqarЬ narЬqlanЬ, ul jəştərden alqa kitesenen yden dəjom esse xərəkətenen aylenmaj torqan ber elese iteo qaranЬ. SunЬn əsən da Leninden Ƅeđđen partianЬn tЬvЬ kenenən alЬp partia ojoşmalarЬnЬn iqtinarЬn jəştərde politik kərəska tartЬv kərəkleqena lvnalderev qazap tygel. RSDRP nЬn ikense slezdenda, sol'sevistik partia tЬvđurqan qarqavlЬ koras malenda yk Lenin Ƅətə partia ojosmalarЬna jəştərde olostororna lardam iterge tandim qulqan. Jəştər turahЬnda alram razolutsia proiekti inderde. Bul ikense internatsionaldЬn qalЬp ber konatsi partialarЬ vđđarenen jəştər ojosmalarЬn taratЬvqa əderlanqan vaqtЬ ine ale.

Bunan hunqЬ ber jarЬm 10 jbl esendə Lenin, reformistarđЬn jəştərde revolytsion kərəş rel'sehenən tajsandarЬv Ƅntibştarьna qarşЬ, opolitikiЬqqa, qoro kul'turasЬlЬqqa qarşЬ ajrЬvsa qЬrqavlЬq menən kərəşte. Lenin kyp handaqЬ sЬqЬştarЬ menən jəştərde ydenen dutlarЬn hem doşmandarЬn ajЬra belevgə ejrətte, uqa revolytsion kərəştə yđ ojoşmalarЬn tədərgə jardam itte. Leninden Ƅul kərəşe hədəmtəhe Ƅularaq jəştərden kyp hut sotsialistik ojoşmalarЬ, Oktəbr revolytsiЬlahЬnan hun tid yk sotsial demokrattar partialarЬ menən Ƅəjlənəşte tamam eddelər, hem kommunizm julЬna Ƅatbtlar.

Kommunistik jəştər internatsionalЬ tədelev menən xalЬq ara jəştər xərəkəte yđ yheşenen janЬ revolytsion itaЬna inde. Ul leninizm prinseptərenə nigedlangan programma aldЬ.

AsЬq revolytsion maqsat, unЬ Ƅojomqa atqarЬvdЬn Ƅol'sevistik metodtarЬn teşenər, sit ildərdəge jəştər ojoşmalarЬn dur koskə əjlənderde.

Jəş, nik jəş ad handa Ƅulqan jəştərden kommunistik sojuzdarЬna, burzuazia işetelməgən jaza, terror menən taşlandЬ. Burzuazia jəş proletardardЬn kykragendəge KIM znacogЬnda jaqЬnlaşЬp kilgan revolytsion ƄurandЬn jalqЬnЬn kyrde. Burzuazia yđ ildərendə tЬvЬvsЬ jəştərden kommunistik ojoşmalarЬn xarai sudtar, trenunaldar, viem jazalarЬ, katrgalarqa ierarev xəkəmdəre janЬvdarЬ menən qarsЬlanЬ. Bul fəqət yđe genə lə Ƅeđđen tЬvqan komsomoldan kapitalistik ildər osen nindəj qurqЬnЬs kəste kvd aldЬna kiliterep ƄaƅtЬrqanЬn anЬqlanЬ.

Jəştərden kommunistik sojuzdarЬ avЬr, qatЬ kərəştə yk telər hem nЬqЬnЬlar. Kamiratarda, politsia jazalarЬ aƄtЬnda jafalanqan integevselər urЬnna, yđ iptəştərenen Ƅatьrdarsa kərəs əlgələre menən mavЬqqan janЬ jəd mendarsə kərəşselər alaqqa qaiqЬlar.

Eşsən jəştərden yđ azatlЬqЬ əsən kərəş iregen burzuazia ner nindəj də sredstvo menən jemerə almanЬ. Edərlev, terror faqət kommunistik jəştərden, saftarЬn taqЬ la nЬqЬraq sЬnЬqtЬrdЬ qЬna.

Bul jaqtan Avstria komsomolЬ in jaqsЬ əlgələk xedmətən ytəj. 1934 jЬldЬn fevral ƄuqЬştarьna tiklem kes kenə sektant ojoşmaЬ, ul fevral'dan hun, uqa faşizm rerrorЬ Ƅaşlanqandan hun yđ aqzalarЬnЬn hanЬn ber nisə tapaЬrqa arttЬra.

Germania komsomolЬ vaxşilangan faşistardЬn urta Ƅivat terrorЬnЬn Ƅerense tulqЬnЬn nЬq tota aldЬ, ul xəđer faşizm almaşЬnvdarЬna tiklem Ƅulqandaəna qaraqnda ta kyp artЬq aktivlЬq kyrhətə.

Irlek, nЬqlЬq, proletariat revolytsiahЬna ƄƄn Ƅirelevsanlek-sit il Ƅatьrdarь komsomolestarЬnЬn Ƅsl xarakterlЬ cirtalarЬ kin xedmətsən jəştər massahЬ arahЬnda komsomoldЬn aftoritetЬn yisəj almaƄlЬq dərəzəla kytərdelər.

Xatta burzua matƄuqatЬnЬn da nik jbş. Vena barrikadalarЬndaqЬ jəş Ƅatьrđar, Asturia, Kataloniа jəş Ƅaş kytərevselere, Qbtaj Qbđsl armiahЬnЬn legendər komsomoles komandirdarь kyrhətkən Ƅatьrlьqtarьna hoq ianЬvьn jəşerergə kəse jetmaj.

Kapitalistik ildərdəge komsomoldЬq kendən-ken kytərelə naroqan Ƅsl aftorititь, Ƅerdəm front esen kərəştə hunqЬ vaqЬttarda KIM seksialarЬ tarafЬnan ireşelgan unЬşlqtardЬn Ƅerense Ƅəƅəne Ƅulьp tora.

Revolytsion Ƅaş kytərevden meqizsale elgələren kyrhatevse natьr Ispania komsomolЬ kommunizm najraqЬ aƄtЬnda Ƅotə revolytsion jəştərde Ƅerləşterev julЬ menən Ƅara. Han jaqЬnan tuqtavlЬd yƄə Ƅarqan Fransia komsomolЬ, fevral' huqЬştarЬnda Fransia jəştərenen kypselek sotsialistik ojoşmalarЬ Ƅerdəm frontqa tarta aldЬ. Amerika komsomolЬ, Ƅerdəm front nigedendə led mentaqan xedmətsən ham vaq burzua jəştaren kapitalizmqa qarşЬ kərəska mobilizirlavda dur unЬşlqtarna ireste. Bundal mikatdar hanan Ƅatergehed kvp. KIM seksialarЬnЬn, esen jəştərden Ƅerdəm front esen kərəştəne unЬşlqtarЬ, ul kommunistik jəştər xarəkətenen vheyse Ƅayaten kyrhatevse in jaqsЬ fakt Ƅulьp tora. Bul unЬşlqtarqa KIM seksialarЬnЬn partia liniahЬ, Kominternin liniahЬ esen nЬq kərəşeve arqahЬnda qЬna ireşelde.

Lenin-Stalin partiahЬnЬn jaqЬn jardamahЬ, sotsializmdЬ qorop Ƅatərev esen Ƅirelen kərəsevse Lenin komsomolЬnЬn ese, jəştər massahЬnЬn kypselegen vđena elartev ham unЬ xal qЬna sЬnfi tuqastarqa ədərlavda es alЬp Ƅargan kapitalistik ildər komsomolЬnЬn janle es elgəhe Ƅulьp tora.

Sovettar Soluzь jəştəre tarafЬnan xalЬq ara jəştər xərəkate tarihЬna Ƅulqan qalət dur qЬđuqlnЬv, Ƅelek ilden xedmətsən massalarЬndaqЬ kevek yk, Lenin komsomolЬnЬn tərən internatsionalizmahЬnda tamЬrlana. KIM den 15 jЬlЬqЬ donja komsomolЬnЬn tormoz şarttarЬn, kərəşen, unЬn tarihЬn taqЬ ta nЬqЬraq əlranergə janЬ alimd Ƅulьp xedmət iter. Xalьq ara jəştər xərəkəte tarihЬn əjranevden in iaqsЬ jetəksel qultanmaln, pasonlahЬ Ƅulьp Lenin-Stalin xedmətlare, sol'sevikter partiahЬnЬn tarihЬ tora. Sonki eşselər xərəkəte mas'ələren fəqət ular qЬna tulЬ hem dərəs jaqtЬrtalar. Ə unЬn ajЬrlmaƄlЬq Ƅer eləşə Ƅulьp Ƅeđen jəştər xərəkəte tora.

GERMANIALA
URTA BЬVAT ZAKONЬ

Berlin, 15. 13 nojəbrđə Germaniaпьn xoquq akademiahЬnda Prussia prim'ere Gering telmər menən sЬqЬş jahanЬ. Xəđerge Germania xoquqЬnЬn nigede – tine ul. „Germania rasahЬn (qlrq) hiđev" Ƅulьrqa tejeşle. Germania xoquqЬ urta ьvattarđaqЬ hЬmaq jenəjətselərđe zakondan tьş iqlan itte. Ul vaqЬtta jenəjətselərđe har kem yltərə alqan hem şunЬn əsen Ƅer terlə lə jaza kytərmagan hЬmaq xəđer janЬ Germania xoquqЬ la „Ƅarь, ьsЬn məqənəlq xalЬq ulЬ Ƅulqandar əsen genə davam itə, lakin xəđerge Germaniaqa qarşЬ kerəş alЬp Ƅarьvsьlar ham uqa tarqavlЬq indereveslər əsen tyel". Şul rəvestə Gering Germaniaпьn xəđerge rezimenən riza Ƅulmavsi a đЬ zakondan tьş iqlan itə.

Hyđ ađaqЬnda Gering sudlar arahЬndaqЬ „jalqЬn şəiqəlelek ham jalqan kəselekleke" qarşЬ nЬq talandЬ ham sud organda Ƅnan qəjeplelərđe qatЬ jaza menən jazalavdarЬn talap itte.

Rudьj iptəştең protestЬ

Xəbarovski, 15. Xarəndan xəbər Ɩevđarenə qaraqanda, japon huqЬş kamandahЬ K.Q. timer julЬnda Ƅaş Ƅaştaqlьqtn davam itterə. K.Q. timer julЬnЬn upravləjuşşie ip. Rudьj 2 nse nojəbrđə timer jul idarahЬna xəbər itep, japon xərьt missiahЬnan QKTJ kyn zavodЬnЬn eşen tuqratЬvđЬ ham ƄЬl rəjonda japon haidattarЬ esen kazarma halЬnasaq Ƅulqanqa zavodtЬn unan kyserseleven borap telegramma alЬnqanlьqtn Ƅeldere. Bьqa javap urnЬnda ip. Rudьj QKTJ zavodЬ janЬndaqЬ japon qəskəri lagarmahЬ halЬn qan territoria, idaranЬn rəxsəten almaƄtan kestek menən ƄaƄp alЬnqanlьqtn hem şunЬn əsen məs'ələ timer jul idarahЬ qaramaqЬna tapşЬrilaşaqЬn xəbər itte. 22 oktəbrđə, Maoersan stansahЬnda pojezdqa Ƅilethed ultЬrvsЬ japon xərьi cindarЬ, jul jərəj torqan Ƅilet horaqan hem po,ezd brigadalЬ tipluşkahЬna ultЬrvđarЬna qamasavlaqan əsən smazcik Jakovleftьn jeđenə Ƅer nisə tapqЬr huqqandar. 31 oktəbrđə japon komandovanniahЬ xandaoxeszЬj stansahЬnda sovet grazdandarЬnan ike keşenen kvartirЬn Ƅaş-Ƅaştaqlanьp ƄaƄp alqandar. Bьl kvartirđarqa Pogranicnaj stansahЬnda japon komandovaniahЬ tarafЬnan Ƅaş Ƅaştaq ravestə işqal itelgan timer jul klubЬndaqЬ nəmələr taşЬla.

Bьl faktlar turahЬnda sara kyrev əsən SSSR đЬn Xarьndəge general' konsulsivohЬna xəbər i elde.

BALALAR IZADЬ

Nju-Jork, 15. Bьnda balalar jahaqan rəsemdər xalЬq ara kyrgədmahe asЬldЬ. Bətahe 40 đavlət qatnaşa. Kyrgədmələ 6 12 jaş arahЬndaqЬ balal rđЬn rəsemdəre kyrhətelə. XalЬq, sovet balalarЬ jahaqan rəsemdər Ƅylegen qЬđuqhЬnЬp qaraj.

Gavas xəbərenə qaraqanda javap hyđendə Flanđen, janЬ xəkymətten aldЬnda torqan təp Ƅurbs—irekle xuzalЬq meto Ƅna əkereniəp kire qajtЬv julЬ menən ekonomik hem politik krizisiЬ xəl itev, tine. Fransia prim'erЬ „Xəkymətten doşman kəstərđen uram Ƅəreleştərena jul qujmaƄqa Ƅulьvь janЬ xəkymətten xalЬq ara mənəsəbət əlkəhendə tЬnЬsЬlqqa əlgəşev əsən eske politika əlkəhendə tə, tЬnЬsЬlq haqlarqa tЬrəşЬvnan kliə tine. Flanđen deputattarđЬ aralaqЬ talaştarđЬ onotorqa hem Franslanьn ruxЬna javap Ƅirerlek respu"lika formaЬnЬn haqlav əsən Ƅerlaşergə saqЬra.

DEPUTATTAR PALATAHЬ
XƏKYMƏTKƏ ЬŞANЬS BELDERDE

Paris, 15. Xəkymət deklaratsiahЬn tЬnlaqanđaqЬ hunЬnda Franslanьn deputattar palatahЬ 118 gə qarşЬ 423 tavЬş menən Flanđen xəkymətenə ьşanьs Ƅelderđe. 50 ləp deputat tavЬş Ƅirmənelər. Bьlar arahЬnda „respuƄlika federatsiahЬ" nЬn ytə un gruppalarЬ hem qajЬq Ƅer un deputattar, şulaj uq neosotsialistlar Ƅar. Kommunistik hem sotsialistik fraksialar đa ьşanьs Ƅelderevgə qarşЬ tavЬş Ƅirđelər. Kommunistik deputat Ramett hem sotsialistik fraksianьn julƄaşşЬlarЬ Blym hem Lena xeđmətsəndərgə eş xaqЬnЬn tyənəjtelev politikahЬn qatЬ tənqit ittelər hem fəşistik ojoşmalarđЬ qorailьđlandЬrЬv hem tarьvđЬ talap ittelər.

„SSSR ƠJA HƏŽYMGƏ KEMDEN QЬJЬVLЬƠЬ JETER"

Paris, 15. „Informas"onda „Lloyd Dzordz xalЬq ara xəl turahЬnda đur politik əzor mennən sЬqЬş jahanЬ. Bьl sЬqЬşnda Sovettar sojuzЬ a la qaqЬlьp, Lloyd Dzordz Ƅilaj ti:

—„Sovettar sojuzЬ yđenen alk đur ekonomik programmahЬ menən məşqyl hem agressivhuqЬşta qatnaşma,asaq. Əgər đa uqa hezəm itnələr,alđalе sovettar sojuzЬ yđen haqlajusaq, Ƅsl jaqtan ul ottlcno əđerlangən. Lakin Ƅunь eşlərgə kemden qЬjЬvlЬqЬ jetər? Japonia Ƅer vaqЬt Ƅunь hЬnəp qararqa te lag jne. Lakin, xəđerge vaqЬtta Ƅsl jaqtanda xəl jaqşЬrđЬ.Japonia nЬ yđ ujЬnan qajtЬvqa ike məhim fakt məsəyr itte: Ƅerensenən, sovet kəsənən Seberđa qlsmən avlatsiahЬnЬn đurajЬvЬ hem Ƅsl krajđa timer jul linialəre jaqşЬrtЬlЬvь. Iken enən, Sovettar sojuzЬ menən Amerika arahЬnda killeşev Ƅildь. Bьl va qlqanьn əhəmiəten Japonia aqlanь. Min əsənsə səəapte kyrhaə alam: Unь millətlər ligahЬ sovetьna hajlav ajqanlЬ Sovettar sojuzЬnЬn Ƅəjək məmləkə tər əjlənəhenə ineve.

KƏRƏŞTƏN HUN

„Ylterelgan eşselərden kevđelere, jađđare kykə qaratЬp tedep ha lsnqajnslar.

Ular arahЬnda, qulьna hunar məlteqan qaƄЬp tolqan sal haqalte ser qart ta Ƅar ine. Unьn janЬnda 18-20 jaşlek jegetter hem 15-16 jaşlek salalardan kevđelere ta jatalar ine".

ƏTTARĐЬ QЬŞQA ƏĐERLƏV HƏM ULARĐЬN TOROŞON TIKŞEREV AJLЬQЬ YTKƏREV TURAHЬNDA

BAŞSOVNARKOM HƏM VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

1. Başqortostan ASSR territorialЬndaqЬ sovxozda đa, kolxozdarđa, transport, xuzalЬq, kooperativ ojoşmalarЬnda, şul j uq ajrьm xuzalЬqtarđa attarđЬn toroşon tikşerev hem ularđЬ qЬşqa əđerlav Ƅujьnsa 25-nojəbrđən 25- dekabrgə tikiem ajlЬq ytkərergə.

2. Partianьn rajkom sekretarđarьna, rajeaşqarma predsedateldərenə, politvylek aəşlьqtarЬna, MTS, sovxoz direktorđarьna, avьl sovetь hem kolxoz predsedateldərenə ajlЬq esendə oşo tyəəndəge saralarđЬ ytkərergə taqdim itergə:

a) attarđЬ tejeşle jьlь adəardar menən tə'min it rgə, nьja tikiem Ƅulqan adnardarđЬ j raq laştьrьrqa, hem jьlьtьrqa, bunЬn əsən Ƅətə eske ressursalarđЬ hem eşse kestaren tuplarqa;

b) Ƅətə Ƅulqan attarđЬ kərlektarenə qarap gruppalarqa aylergə hem Ƅətə jonsoqar attarđЬ urtasa kerlakka jetkergəngə tiklem nindəj genə eştən Ƅulmaben qotoldororqa;

v) toroqtorov rejьstrđarЬ nigedendə Ƅejələrđen Ƅavadlьqlь tikşerergə. Bьvadlьqtьn 6 ajьnan hun ularđЬ avьr eşkə fajdalanьvđЬ qatqt rəveştə tьjьrqa hem qolopləvđan ike aj elek Ƅətə eştən qotoldororqa;

g) at qaravsьlar hən at-tovarsьlьq fermalarЬ medirđare sostaben taqЬ Ƅer tapqЬr tikşerergə hem nЬqЬlьrqa, Ƅsl eşkə in jaqşЬ udarnik kolxozsЬlarđЬ kytərergə, at qaravsьlarđЬ, aitЬ jaqşЬ tərələləvđare əsən Ƅylək ləv praktikahЬn qu lanЬrqa;

d) ajlЬq esendə, Ba-sovnarkom Ƅildələgən məqdarda kyləmle adrq, şulaj uq konsentrat furaz qaldЬrЬv eşen 100pr-tь menən tamamlerqa hem unЬ aktivlьrqa teje" tip politik xata kitkən. Şunь tyəəndəgesə tədətep uqьrqa kərək: „Kollektivlaştьrьv Ƅujьnsa partia hem Stalin iptəşten kyrhatmalaren anlamav hem Ƅođovđarqa qarşЬ qЬrqЬv kerəş asЬlьrqa teje".

REDAKSIA

2. Ajlьq tamamlanqarđan hun, at qaravsьlar hem udarnik vet—saniiarđarđЬn rajon sijottarЬn ytkərergə, Ƅsl sijottarđa ajlьq tьn eş jomqaqtarЬn tikşererge hem ajlьqta treşelqan elgəşevđerđe nЬqЬtьv, atsЬlq əlkəhendə kilaəktəgə eştər Ƅujьnsa konkret saralar Ƅildələrgə.

4. VKP(b) rajkomdarЬna, RIKtarqa hajlav jьjьlьştarЬnda hem sovetlarđЬn rajon sjezdarЬnđaiЬ p dokladtarЬnda a tarđЬ yrsetev hem ularđЬ qЬşqa əđerlav məs'ələlören kiq rəveştə tikşererge təqdim itergə.

5. Attьn şifь Ƅulqan VLKSM Əlkə komitetЬnЬn hem Osoavia ximdьn ajrьvsa ltqtnardarЬn ajlЬqtь ytkərevđə aktiv qatnaşьv kərəkliegenə,Ƅsl hajlьq osoronda VKP(b) UK ijyn plenumЬnЬn maisЬlЬq turahЬndaqЬ qatardarЬnЬn kolxozdar hem sovxozdar tarafЬnan ytəleşenə kiq ravestə tikşerevđər ojoştororqa jynəlterqə.

6 Qolon taşlavqa qarşЬ kiьken kerəş ytkərev maisatь menən bər ber qolon taşlav vaqiqalarЬnЬn səəəptaren avьl sovettarь hem kolxoz jetəkselare tarafЬnan tikşerelevđen kə-

MƏHIM TƏĐƏTEV

Gazetalьđđan 261 nomer menən 14 nojəbrđə sЬqЬan eaş məqaləhendə 3 nse Ƅaqananьn əbtən 32-se j lьnda korr. ktordarđЬn iqtisarhЬdЬlqЬ arqahЬnda „kollektivlaştьrьv Ƅujьnsa partia hem Stalin iptəşten kyrhatmalaren anlamav hem Ƅođovđarqa qarşЬ qЬrqЬv kerəş asЬlьrqa teje".

HAJLAV ZAKONЬN BOĐOVĐARĐЬ ƏƏTƏRƏRGƏ

RSFSR HAJLAV KOMISSIAHЬ RADIOGRAMMAHЬ

Urьndardan alЬnqan məqlymattar, hajlavsЬlardЬn hem hajlav xoquqЬnan məxrym itelevselərđen isemlektəren tədeqandə, Ƅuьlьq hajlav kampania hЬnda jerle organdardan Ƅajraq urь hajlav zakonЬn kyrələtə Ƅođovđar Ƅulqanlьqtnan signal eirelər. Məbələn: Isemlektərgə Ƅarь 55 j şkə tiklem Ƅulqan keşelərđe genə inderelər, jəkl jəşe jetməgən keşelərđe lə inderelər (Kənbajьş elkələ, avto" nomi lь Mar elkəhendə, Başqorto tan ASSR h. ə.), uqьvsьlarđЬ, vrachar, agronomđar, vetranotniktardЬ, kooprativ raaot niktarЬn h. ə. xeđmətkərđərđe hajlavsЬlar isemlegenə inderməjđar (Avtanomiaiь Udmurđ elkəlienlə), hajlav zakonь Ƅujьnsa kyđ unьnda totolmaqan əilgelər Ƅujьnsa (hanqьrav-tel hedđərđe, janqrđaqtardЬ, kustardar h. ə.) hajlav xoquqЬnan məxrym itelər, VSJK prezidtumь h. ə. tarafЬnan xoquqЬ qaJtarьlьvsЬlarđЬ xoquqtan məxrym itelevselar isemlegenə inderelər (Tatarstan ASSR, Stalingrad Kənbajьş Seber krajđarЬ h. ə.)

Iksnse jaqtan zakon Ƅujьnsa xoquqtarЬnan məxrym itelergə tejeşle keşelərđe—din xeđmətselaren, savđagardar, kulaktar h. ə. hajlav xoquqЬnan məxrym itelevselər isemlegenə inderməv vaqiqalarЬ kyrenə (Ivanof əlkəhe h. ə.)

Avtanomiaiь respuƄlika YBK, avtanomiaiь əlkə həm kraj (oblast') YBK-tərə janЬndaqЬ hajlav komissialarЬna Bətə Rossia hajlav Yđək komitetь təqdim itə.

1) hajlavsЬlar hem hajlavđan məxrym itelevselərđen isemlektəren tikşerev hem hajlav zakonЬn Ƅođov vaqiqalarЬn tədətevđə aşЬqЬş saralar kyrergə.

2) Iogən zalosa hem jullavđarđЬn tiđerək qaralьvđarЬn tə'min itergə.

3) Hajlav zakonЬn Ƅođovsь keşelərđe javapqa tartЬrqa.

Bətə Rossia hajlav Yđək komissiahЬnЬn predsedatele:

Kiseljof

Məskəv, Kreml' 14 nojəbr 1934 j

BAŞQORTOSTAN TURAHЬNDA YĐƏKTƏ

RSFSR jerle promЬjşlennost narkomatь ojoştorolov ajqanlЬ RSFSR Sovnarkomь Başqortostan respuƄlikahЬndaqЬ jerle promЬjşlennost Narkomatь qaramaqЬna qalasaq predpriatielərđen isemlegen rablanь. Bunьn Ƅujьnsa Narkommestprom qarama-qЬna Blogoveşşendaqь meditsina instrumenttarь zavođь, Brьjnzotrestьn Başqortostan kontorahЬ inəsək. Ə. Əfe qalahЬnda janЬ haiЬnьv əbtəndə Ƅulqan makaron fabrikahЬ Bətə Sojuz əhəmiətle predpriatte Ƅulьp qalasaq.

IŞEMBAJ NEFT PROMЬJSLOHЬNDA

Hyrətte: Boraviađan hun Ƅurmaster ip. **Maiьşf** yđenen vaxtahЬ—**Xəlilef, Araamaekef, Safikanьf** həm partorg **Kuzmicof** menən Ƅoravlav instrumenttь „Rid-juz" đь tikşerep qarajdar.

ALTЬN ŞAXTALARЬ

Bədajvo, 14. Promьjşlennost tədeləsendə Lena şaxterđarь janЬ jənevqə elgəştelər. 7 janЬ şaxta eksploatatsiaqa tapşЬrЬldЬ. Şular esendə 2 şaxta qom aitЬnqa ик Ƅaj. Şulaj ltep janЬ şaxtalar tresta altьn sЬqarьvьn nЬq kesəjtəsək.

ASTURIA KOMMUNAHЬ

Ispaniaпьn Asturia əlkəhendə qe tav eşselərđen Ƅatьrdarsa kerəş alЬp Ƅarьvđarь kypian yk jađьla kilhəla, əle Ƅulha tuЬ Ƅer informatsia Ƅirep Ƅulmaj. Sənkl, Ispanialaqь revolytsion matƄuqat idən aƄtЬnan qЬna eşlap kilə. Şundajьn qatь terror Ƅarqan Ƅer maidə ul xatta saf texnik səƄaptər arqahЬnda qЬna la Ƅndaqь vaqiqalarđe tepsəklap jađЬp sЬqara almaj.

Ular turahЬnda tik reaksion matƄuqat qЬna jađa hem ular əbtənə teptə Ƅulmaqan qəjeptər japharЬp ys alЬrqa, jazalarqa səqЬra.

Faşistik gazetalarđЬn tik qəjhЬ Ƅer jađьvđarЬnda qЬna, Ƅurzuazia tarafЬnan ularqa japharЬlqan qəjeparđen dereə Ƅulmavьn kyrhətə hem ular turahЬnda janЬ məqlymattar alra tərqan faktlar kyrenep qala. Uqьv sЬlarьnьđđь Ƅsl gerəjđirđьn kerəştere menən əđ genə Ƅulhala tanьştьrьv əsən tyəəndə ular turahЬnda Ispania la sЬqa torqan monarxistik hem reaksion gazetalirđan qajhЬ Ƅer eđəmtələr kilterəəed:

QЬĐЬL QJƏSKƏRĐƏR OVIEDOQA INƏ

„Oviedoqa ular jəŋşəmər kən britnssk kilep indelar hem Mogdalena uramь Ƅujlap kilep artaq maşqathed qala idarahь ainahЬn aldЬlar. Şinan hunь qala uramь Ƅujlap jorovđar Ƅaşlandь.

Bul tьzvir itep Ƅətərə almanЬq kyrneş ine.

— „Alqa, iptəştər", tigan aran menən ular, qul granattarь menən tuь sumbalar taqqan xaldə alqa saralar"

„Oviedoqa ingən tav eşselere 12 menlap adur ine. Ularqa taqь 3 men jerle solaь quşЬldь, şulaj itep 15 menlek armia Ƅuldalar. Quldarьnda 4 tuptarь, şular esende ikəvhe avьr tup, jədlap palemet tarь hem kyp kenə saşqasa şartlaqan nəmələre sar.

Bul jaŋşЬđ Oviedola qЬna şulaj. Başqa frontlarđa, provinsialarđa ta revolytsionerđar 15 menqa jete, ular đa kyp kenə hanđa tup hem zapas qoramaldar menən tə'min itelgandar.

Oviedo frontьnda deputat Pen'ja hem sola Ƅaşlanьrđan ex kenə kon lamentlajasaq, tejeşle rəxsətheđ qoral jerətəvđe tьja torqan zakon qaƄul itevđe talap itə, tl.

„Jəmhyrlət dəvləte,—tejelə deklaratşialə —yđenə maqsat itep, politik tyŋkəreleşte qujьvsь keşelər aldЬnda teđ sykməjəsək. Dəvlət xeđmətkərđare turahЬnda statut (təp zakon)— Ƅsl eş menən qЬđЬqhЬnьvsЬlarđЬn Ƅulьşlьqьnda ƄildələnəƄsək.

„Eşheđlek menən kərək Pransianьq yđ esendə, kərək Fransia menən Ƅaşqa ildər ara hЬnda tovar əjlaneşe tyaənəjevđər menən kərəşev əsən akerenlap, kontrollanə hem haqlana torqan trekkə Ƅorolop qajtasaqnьđ".

Fransia xalЬq xuzalЬqьnЬn alqa kitevenə jardam itəsək saralar ətbtənə „valytanь stabilləv, savda juЬndaqь kərtələrđe jemerev maqsatь menən, xalЬq ara hejləşevđərđe kiŋəjtəsəkbeđ".

Deklaratsia, janьnan xalЬqta ьşanьs tьvđьrьrqa hem Ƅsl maqsat esən xəkymətkə irekle diskussia menən ikehe Ƅergə hЬjьşlь ьşanьs kyrhatelerga karəkiegen, hЬđЬq ətbtənə alЬp ytə. Xəkymət, şulaj uq palatagа inderelesək horavđarđЬn đa hanь Ƅajtaq siklaneven talap itə.

Deklaratsia, Ƅətə xalЬqtьn da „Ƅsl tatьvlaşЬvđь xərmələvđaren" talap itev menən tamamlana.

REVOLYTSION TƏRTIP

„...Predpriatle hem şaxtalar əjlənəkendə kon hem ten aajs qЬđЬl gvardejs haqsь jorap tora. Ul aeraj fanatik oronolmaqan kileş kol lektiv milekka kvsarga tejeşle proizvodstvo qoraldaren ham aajlЬq saqynaqtaren qьjratьrqa ujlamahЬn tip kyđatə ine".

„Ji Lənđə ikmək pajoqьn hem adaqtar əlaşev eşe qьzap jaqşь ojastorolqajnь. Ji Lən Ləqe aerense kerək namalar menən hatьv itevse magazinđar revolytsionerđarkon trol. aələnđə hatьvđarьn đavam itterđelər.

Semadevillalaqь hЬmaq ьnđa la, aaş kytarevsьlar his kemđe jaeerlənəndar. Qixonđa ikmək hatьv normalaştьrьlьv iqtan itelgas iken se hem əsənsə kəndarenđə alsьlar ikmək hatьp alьv əsən Ji Lənga sarđelar. Barrikada komitetь ular qa propuska sirđe hem ikmək hatьv alьvđa jardamlaştь. Yđenə kərəkle Ƅətə nьmlərđe hatьp alьvđa rajon komitetьnan rəxsət alьr əsən protsojuz slietьn kyrhatev jetə ine".

„Jar aajsnđaqь qalatlardan San sebastianqa tikiem ətəhe menən đa aajlaneş totov əsən Sant Kate lin tavь ə,şna radio stansa qujlqajnь. Baş kytarevselar Ƅsl stansanь qulqa aldЬlar, a ul taqьla administratsia qulьna kyskas, administratsia xərəl klasqa—stansanьn Ƅətə nьmənə yđ tərtiaenđa, tine. Bu stansa eşselərđen tьqqa đonja menən aajlaneş tota toroqan sərđən ber sredstoolarь Ƅulqan Ƅulha kərəkə

SOVETTAR SOJUZЬNDA

BAŞQORTOSTAN JERLE PROMЬJŞ LENNOSTЬN QAJTANAN QORORQA

RSFSR SOVNARKOMЬNDA IP. XƏJBULLIN DOKLADЬ

RSFSR Sovnarkomьnda ip. Sytimof D.E. predsedatelleqe aƄtЬndaqь ultЬrьşta, Başqortostan ASSR nьn jerle promьjlennost xalЬq komissarь urьnnaƄarь Xəjbullin iptəşten dokladь tьnlandь.

Ultьrьşta, RSFSR urьndaqь promьjşlennost xalЬq komissarь vəktle ip. Ivenski doklad menən sЬqЬş jahap, Başqortostan promьjşlennostь eşendə, yikən jьldar menən saqЬştьrqanda 3 sə kvartalda eşten Ƅarьşь jaqşЬ kyrenqanlekte hem ajrьvsa Nizne—Trojski sukno fabrikahЬnЬn eşe jaqşЬrqanlьqtь kyrhətte.

RSFSR Sovnarkom predsedatele ip. Sytimof yđenen sЬqЬşЬnda, Başqortostandan jerle promьjşlennosь eşe asЬlda qajtanan qorolop Ƅətməqanen, qajtanan qorovđan tik Ƅətərəlgən narkomattarđan predpriatielarьn jerle promьjşlennosqa mexanik Ƅerketev menən genə şikiangə nen kyrhətte. Bьl eştə qьrqa Ƅoroloş jahav, urьndaqь organdarđan hem ajrьvsa Başqortostan jerle promьjşlennost xalЬq komissariьqЬnЬn tep Ƅurьst.

BASSR promьjşlennostьnЬn đur perspektivahь Ƅar. Lakin, oşo kenga tiklem ul ikense planda ine. Ɔonki, urьndaqь organdar tep iqtisarđarьn sojuz əhəmiətle predpriatie—Motor zavođь, Işemnaj nefte razvedkahЬna Ƅirđeler. Yđ lərenen jerle promьjşlenno tьa quldarь jetməne.

Ip. Sytimof tədjdime Ƅujьnsa RSFSR Sovnarkomь, RSFSR đЬq jerle promьjşlennost xalЬq komissarь ip. Uxanof jetəkseleqe aƄtЬnda Başqortostan promьjşlennostьna konkret Ƅurьstar eşlav Ƅujьnsa komissia hajlanь. Komissia sostavьna — Jestin (RSFSR Gosplanьnan), Xəjbullin, Davstьl, Janydin həm Zukovski (RSFSR Narkomfinьnan) iptəştər hajlandьlar.

SIT IL EŞSELƏRE DELEGATTARЬ MƏSKƏVĐƏ

Oktəber Ƅajramьna qarata Məskəvgə kilgən sit il eşselere delegattarьnan 140 keşe Sovettar sojuzЬnЬn terle rajondarьna əlgerək tə Ukrainaqa tardalar, Bunda ular Xar'kov, Kiev, Gorlovka, Stalino, Dnepr GES, Məskəvđə saqlarьnda delegattar Məskəv zavod-fabriktarь menən tanьşЬp sЬqtьlar. Stalin isemendəge av ozavod udarniktarьnan Ƅerehenen kvartirьnda Angliа nan kilgən eşse delegatlarenЬn zavod udarniktarь menən əngəməhe tavьşlь kinoqa alьndь.

11 nojəbrđə delegattarđЬ profinteren general sekretarь ip Lozovski qaƄul itte.

BER KOLXOZDЬҢ IKE BRIGADAHЬ

KOLXOZQA MAŞINA KILDE...

Өfө rajonъ „Bronovek" kolxozъ kooperatsia aşa dәvlәtkә igen hatьp jek maşinahь aldь.
HYRƏTTƏ: Ko xoz balalarъ janь maşinala jerәjdәr.

X. TAŞTIMERF.
„STALIN" kolxozь ABDRAX MAN brigadahьnaң brigadiry.

MINEҢ BRIGADAM

Bedden brigada elek alama, jaqь menәn tanьlqajnь. Qajda qьna barhan da unьn nasarlьqь turahьnda hөjlәjdәr. Rajon gazetahьnda la, Andraxman brigadahьnьң jynhedlektәren qabatlamaqьd, tip jadalar. Brigadanьң danь bөtә rajonqa taraldь.

Mine brigadir itep hajlanьlar. Hәm Andraxman brigadahьn rәtkә inder, tigәn burьs jek mәttelәr.

Min brigadir... Alamalьqь menәn dan alqan brigadanьn brigadirь! Bildәle aik avьr, aik qьjbr eş. Brigadala tertip juq. Keşelәr berehenen hyden bere-he tьnlamajdar. Hәr kem yde belganensә eşlarga tьrьsa. Nьcaren ajta baslahan eşkә sьqmajdar. Ә, bөtә kesene lә straf-qa tarttьrь bulmai.

Min bastan uq kolxozsklardь tarbialav, ularqa anlatьv, tөsendөrev esena nьq iotibar ittem. Janьks eşlagan kese bulha unь arlamajem, ydem belganemsa eştatam, juxalajьm, ular menәn bolap kena hөjlasam. Sunan hun minen hyddarde tьnlai baslanьlar. Oьdьl, qara taqtalar qu'lana baslanьp. Basqa qajhь ber brigadalardaqь şikelle ul taqtalardь elep qujьv menәn gena siklәnmanek, hәr vaqьt faidalandьn. Ul taqtalar aik nьq jardam ittelәr.

Şulaj, ber saq qьdьv urozai jьinav vaqьtь. Lonagreika menәn boidaj urьvsь. Naskirьf Әozam ber ken eska aik hunlan sьqtь. Ә, ikl vaqьtta har, ber minuts qaderle pit. Bed unь qara taqtaqa jaddьq. Kyrahen uaq aik nьq tabkir tkandar ul asvlands. Nina jaddьqьpd. tin pajlande. Basqalar unь qaldandera'ar. Ul tamam xuldandь. Sunan hun har vaqьt irta sьqa janьs, eslaj aadana. Ul vaqьt brigadala maqtavlь udarnik. Bьl xal nasqalarqa la nьq tabkir itte. — Әozam kevek tegendә elaga kurmal tip haqlanьp qna jerәj baslanьlar.

Inde Xuzabirganef Ajьtqol turahьnda. Ul elek aik maqtavlь eslamaj ine. Ber vaqьt kanan qajganda ber nisa kan aik sap eslape. Normanь arttьrьp ytane. Şunan bed unь qьdьl taqtaqa jaddьq. Başqa xalьqtar: — aj ha-a-j-j udarnik ikan! tip unь telgә ala baslanьlar. Şunan Ajьtqoldon kynele ytbte. — Quьndan kilgas bulalar anь, tip maqtana hәm taqьla nьqьraq eşlai nastanь. Ә, basqalar kenlesa nastanьlar. Qьdьl taqtaqa hәr kemden jaddlahь kilde. Hәr kemden maqtalahь kilde.

— Ajьtqol qьdьl taqtala, ә min unan kommeni!

— Min unьn saiь eslaj almaimmen! tigan hyddar tarakь. Hәm Jaminef Qainislam. Dәvlatnajьva Ravila kevek kolxozsklar tid vaqьt esenda qьdьl taqtala urьn aldьlar. Jarьş kөşiqandan kөsaide.

Bed esten sьifatьn nьq kydatened. Min ydem genә bөtә estarden sьifatьn da kydaten nara almaim. sunbotan bьnda udarniktar da aik nьq jardam itelәr. Xuzabirganef Qәbdelqafar. Dәvlatnajьf Mullaqalidәr aşlьq ebkertlagәnda tavla nasar ebkertlagәndar, ine. Javьn ytarlek, kөslә jeldә avьr lьq... Udarniktar bьnь janьnan ebkertlarga kerak tip qujdьlar Hәm bьl ebkerttar janьnan jaqşьlap ebkertlәnde. Şulaj uq Valisin Faizulla, Jaxin Xuziaxmәtlar ьrdьnda eslagandә eş sьifatьn tikseren kydaten naralar.

Xәder brigadala udarniktar hanь kendan ken ytә. Ular kolxoz xuzalьqь, kolxoz milke esen janalar, unь kyd qarahь kevek haqlarqa өjrәnәlәr.

Bьjьl bedden brigada kolxoz daqь aldьnqь brigadalar safьna sьqtь. Dәvlat aldьndaqь burьstardь srogьnan alda tamamlanьq. Bьjьl kolxoz ojoşqanь birle berense tapqьr juqarь urozajqa irestek. Xedmәt kenәnә 10 s kilogram doxod bylasakbed. Hәm bed kilәhe jьl da juqarь urozaj alьv esen begendan keraş baslajьbd.

Bedden brigada şulaj ytә.

JAҢQЬDAQTAR

KOLXOZDARQA INƏLƏR

Qьşqa rajonь Laqьr sovetь dәvmәlendә janqьdaqtardь kolxozdarqa bьlqьtьrv bujьnsa janqьdaqtar arahьnda massovь eş alьp barьla. Oktaber bajr mьkendәrendә gena 3 janqьdaq kolxozqa aqza bulьp indelar. Bulardan başqa janьnan 3 janqьdaq kolxozqa inv esen qariza birdelar. Ular da kolxozqa alьnьp, Laqьr sovetь toldş kolxozlaşqan bulasaq. S. Xuzәjьf.

□

Nurimanovo rajonь Janь kyl avьlьnda Oktaerden 17 jьlьq bajramь janqьdaq xuzalьqtarda kolxozdarqa alьv bl dәhe abьlnda ytte. Bajram kene kolxozsklardьn dejem jьjьlьşь bulьp, jьjьlьş'a 4 janqьdaq xuzalьq kolxozqa aqza itep alьnde. Janqьdaqlardь kolxozqa aqza itep alьv davam itә.

Ql. SITDIQЬF.

□

Mişkə (Başkosta). Xisap itkv hajlav kampanlahь una jь menәn Janaqoş avьl sovetьnьn kolxozlarьna 105 ajrьm xuzalьq inde. Bьl ajrьmdar betәbe lә orlaq esen kolxozqa igen birdelәr hәm kedge sasev plandarьn ytanelәr.

Hunqь dekada esenda genә Mişkә rajonьnda 300 dan artьq ajrьm xuzalьq kolxozqa inde.

RESPUBLIKALA ALDЬNQЬ...

Başqortostan kolxozsklarь Maskavda

Toporin rajonьnan oktaer XVII jьlьqь kenendә kolxozsь udarniktar Maskavdage prezet r-trej zavodьna barbalar.

Hyrətə: (juqarala) **Krumnin** (zavodtьn partkomь) **Frolef** („Budjonnь)" kolxozь) Voskabojnik (zavod vakile) Gilts, Ismagilef, Qarifullin, Şәngarajef (kolxozsklar)

Uдqan jьl Başqortostan Uдәk Basqarma Komitetьnьn jyalilej sissiahьnda respublikanьn aldьnqь kolxozdarьn ayləklagәndә:

— Stalin ismendage kolxozqa jek aftomobile-tlnelar.

Kolxoz malsklьqtь yrsetevdә jaqşь eşlagәne esen sul maqtavlь, dur ayləkte a'dь. Bьl Moratьn obta jetaksel k ttevenen jemeşe.

Morabt bьl dur ayləkte alьv şatlьqna mavьqьp qьna qalmanь. Ul taqь la durьraq jenevdәrqa Ireşev burьsьn quдь. Kolxozdarьn kerәşkә taqь la nь qьraq ojoştordo.

Bajmaq rajonьnda „Stalin" kolxozьn belmavsel ә r bәlkem juq bir. Senki ul bьjьl da dәvlәtkә igen ap şьrьvda, kooperats a aşa xәkymat k ә igen hatьvda rajonda itә al dә bardь. Ә, mat-sьlьq eşendә, rajonda unьn tindәşe juq alә.

Undь dur jьlqьsьlьq fermahь, dur harьqsьlьq, hetsetek fermalarь... Kin dalala 350-400 jьlqь.. Bьjьl maldarь әd qьna bulqan kolxozdar da ayrenan zlan kyrdelәr. Bejalerde, colondardь ayre aşaj. Ә, „Stalin" kolxozьnьn jьlqьsьlьq fermahьna ayrelәr kila almajdar. Unda hiдger, natьr haqsklar bar. Bьjьl ber genә baş maldь la ayre aşaj almanь.

Harьqtar da nьq yrsejdәr. Kolxoz oşo kendәrdә genә 6000 humiьq t o qem tәkalәre hattь. Xәder harьqt a r q a hәm a ş q a maldarqa qbş jav esen jьlь vrьndar әderlәrә.

„Stalin" kolxozь jyalilej sissialьnda aylək alha, xәder sovettarqa hajlav sjezdьnda, alqan aylegan aqlej al a vь turahьnda raport birәsәk. Ul respublikanьn aldьnqь kolxozь bulьp kl i de hәm bьnan hun da aldьnqьlqtь.

Juqaltmav esen kerәşә. Senki, xәder „Stalin" kolxozь menan bьjьl qьna ojoş oroliq a n Steaj MTS-ь, uqa oktaer ajьnda qьna kilgan politaylek başlьqь Ruslanьf iptaş jetakselek ttә.

Kolxoz igen selek elkahe nәlәbajьl dur elgaşevdәrgә ireşte. Unda uдqan jьl har xedmәt kenә nә 2 kilo 200 gram igen tej hә, bajьl 10 ar kilogram tejәsәk. Aldьnqь udarniktar bajьl 200 300 bot igen alasaqtar. Şuqa kyrә xәder „Stalin" kolxozsklarь:

— „Bed kooperatsialardь igen gә aptaratmabьd. Bed ulardь igen menәn kymerbed. Tik ular bedgә tovar, jaqşь tovardar qьna әderlәhendәr. Velosepid, saqәl, potifon, k jem әderlәhendәr..." tidәr. Hәm ular bьl tovardardь horarqa xaqlьlar

DƏVLƏTKƏ IGEN HATЬV

„Bronovek" kolxozь dәvlatka hatqan igende yd maşinahь menәn odata.

DANLЬQLЬ KEŞELƏR

Әgәr hed Abdraxman brigadahьndaqь kolxozs lardan:

— Hed-len brigadala maqtavlь keşelәr, ataqlь udarniktar kemdar? tip horahaqьd, ular his ikelanmaj:—in maqtavlьlardan da maqtavlьhь—Xuzabir, qanef Qajepqol, ejje, şul, şul tejrdar. Hәm ular janьlşmajdar.

Qajepqol—maqtavlь udarnik Andraxman brigadahьnьn danlьq'ь kolxozsьhь. Ul qьş jьlqь lermahьnda, jad brigadala jьlqь qaranь. Jaj esan eşendә, ә nan halьvda, aş'ьq sanьvda, jьjnavda, transportta eşlane. Nindaj genә eşkә qushan da ul eh tә timaj, ytaj. Kesle buran da, jamqьr da unь qurqьtmaj. Ul tan menan berdә qudqala, eş esendә qajnaj. Xәder unьn 100 xedmat kenә bar. Qajepqol brigadanьn, kolxozdan danlьqlь keşehe.

Qajepqol—kommunist. Ul kolxoz proizvodstzolьnda namьs menan eşlarqa karaklekte jaqь anlaj. Hәm ul yde jaqşь eşlav menan genә lә tanьslaьp qal aj, taş jalardan da jaqşь eşlavdaren talap itь. Kolxozda udarniktar tarahьnda hyd tarqanda:—bana Qajepqoldan elgә alьqьd, unьn kevek eşlagәd, tip unan nisek eşlavga ajranelәr. Qajepqol brigadanьn, kolxozdan danlьqlь keşehe.

JAҢQЬDAQTAR

KOLXOZDARQA INƏLƏR

Qьşqa rajonь Laqьr sovetь dәvmәlendә janqьdaqtardь kolxozdarqa alьqьtьrv bujьnsa janqьdaqtar arahьnda massovь eş alьp barьla. Oktaer bajr mьkendәrendә gena 3 janqьdaq kolxozqa aqza bulьp indelar. Bulardan başqa janьnan 3 janqьdaq kolxozqa inv esen qariza birdelar. Ular da kolxozqa alьnьp, Laqьr sovetь toldş kolxozlaşqan bulasaq. S. Xuzajьf.

□

Nurimanovo rajonь Janь kyl avьlьnda Oktaerden 17 jьlьq bajramь janqьdaq xuzalьqtarda kolxozdarqa alьv bl dahe abьlnda ytte. Bajram kene kolxozsklardьn dejem jьjьlьşь bulьp, jьjьlьş'a 4 janqьdaq xuzalьq kolxozqa aqza itep alьnde. Janqьdaqlardь kolxozqa aqza itep alьv davam itә.

Ql. SITDIQЬF.

□

Mişkə (Başkosta). Xisap itkv hajlav kampanlahь una jь menan Janaqoş avьl sovetьnьn kolxozlarьna 105 ajrьm xuzalьq inde. Bьl ajrьmdar betabe lә orlaq esen kolxozqa igen birdelar hәm kedge sasev plandarьn ytanelar.

Hunqь dekada esenda genә Mişkә rajonьnda 300 dan artьq ajrьm xuzalьq kolxozqa inde.

DANLЬQLЬ KEŞELƏR

Alama jaqь menan ataqlь Ojale brigadahьnьn danlьqlь buzatjera Bajbulьf Ajьtbaj. Unь kyptar belelar. Ul ydenen dan alьv menan yde lә maqt na-Mine aeta xalьq bela. Minan barьhь la qurqalar-tl ul. Kyrahen, dara la partia ojoşmahь la Ajьt najdan qurqalar. Uqa har vaqьt irek birelar, buzat orlaqьn da vam itlererqa jul qujalar.

Bьjьl Ojale brigadahь urozaj jьjnavda in artta barbь. Brigadir, keşe jeteşmaj. tip zarlana. Hәm bьl şulaj da. Keşe bar, lakin ular eşlamaganlektan keşe jeteşmaj. Şul uq vaqьtta Ajьtbaj 3-4 tapqьr brigadirdan rexs.tenan başqa eşen taşlp qajtьp kitkan. Avьlqa qajta la 3 4 ken bujьna kilmaj jerej. Eşem bar, tege, bьl...tip terle ebtavdar tabьrqa mataşa. Lakin ul har vaqьt dbaj uj menan, urozaj jьjnavdь odaqqa h dьv esen, xalьqlь eştan hbvbndьrv esen şulaj eşlaj ine.

Ojale brigadahьnda bьndaj danьqlь kөşelar ber Ajьtbaj qьna tygel. Ular bajtaq bar.

IGEN KOOPERATSIAQA

BƏRJƏNDƏ

QЬDЬL OBOZDAR

Berjən rajon komsomoldarь kooperatsiaqa igen hatьv turahьnda kolxozsklar hәm eş-әn janqьdaqtar arahьnda massovь eşte kin jaelderep jnnerdelar. Oktaberden 17 jьlьq-bajramь ajqanlь komsomolsklar igen obozdarь ojoştordolar. Bajnazar kolxozsklarь 26 sentner, Monasip kolxozsklarь 20, „Janь jul" kolxozsklarь 17, Ibke Soaxanqol kolxozsklarь 12 sentner igen hattьlar. Kooperatsiaqa kolxozsklar tarafьnan 75 sentner igen ha tьlь.

JULJAQŞIN.

□

Mraq. Kyqarsen MTS xedmatendage „Qьdьl Oktaer" kolxozь kooperatsia arqьlь dәvlatka 700 sentner igen hattь. Bьl hatьlqan igengә kolxoz ber jen avtomajina la aldь.

Xәder başqa kolxozdar da ydarena karakle avьl xuzalьqь maşinalarь alьv esen kooperatsiaqa igen hatalar. Oktaer bajramь kendarende „I—avqust" kolxozь 840 sentner igen hattь.

ƏMIROF.

□

Dyrtəjle „Unьş" kolxozь kooperatsiaqa 1000 sentner igen hatьp, 12 lokomejka, 12 seskes maşinahь aldь.

Kolxozda doxod aylev ytkarelgandan hun, kolxozsklar tarafinan kooperatsiaqa igen hatьv eşe taqь la kasajde. 2-nojabrda genә kolxozsklar 180 sentner igen hattlar

Әxmitaf 8, Mirhadief 4 sentner igen hatьp velosiped aldьlar. Şulajuq Qanief, Nәnejevalar 4 әr sentner, Jamaletdinef, Xuzindar esar sentner igendaren kooperatsiaqa hattlar

Igen hatьvsь kolxozsklar kooperatsiadan tejev maşinalarь, velosipedtar, jaqşь kejemdar hәm başqa tovardar kilterevde horajdar.

RƏZƏPEF, MUSLUXOF.

OKTƏBER XVII JЬLLЬQЬNDA

Bəqalь, (BaşRosta). Baqalь MTS-nьn kolxozdarь Oktaberden 17 jьlьqьn maldardь qaşьqqa jaqşь әderlav menan qa şь aldьlar. Kolxozdardan kypseleqe mal esen jinь, jьlь torlaqtar t-devdare tarahьnda politaylekka raport birdelar.

„Novьj zavod" artelendә janь tipta hьjar adbarь hәm susqa, harьq adbardarь tedelgan.

„Iskra Lenina" kolxozьnьn fermalarьnda kyp eş ytkareide. Elekke nuşlьqtarda mal esen aik jaqşь torlaqtar tedelde.

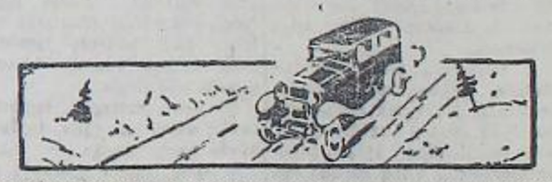

ƏLE BRIGADAHЬ

Bьl oşo kendә rajondaqь danlьqlь brigadalardьn berche.

— Ojale brigadahьndaqь haaqtardь qanatlamabqa karak.

— Ojale brigadahьndaqь kevek jynhedlektarde buldьrmabqa karak..

Brigadanь şul jaqь menan telgә alalar.

Elek unьn brigadirь kommunist Bajbulьf Ajьtbaj ine. Buldьqьd keşe. Yde tarqatьv eşe alьp bara. Unь brigadirlarqan alьp Karasbl Vahapь qujdular Lakin brigadala ale la his ber dissiplina juq. Hәr kem yde telagensә eşlaj. Buna qьdьv eş vaqьttarьnda unda eş kөn are nisek baslana: Taq ata, ojaş sьqa. Brigadir ej noronsa jerep eşka qbva. Bik hiraktare ena brigadir hyden tьnlajdar Ә kaptar, „jarar, xәder..." tip qalalar da jә teş jeter aldьnan sьqalar, jә betenlaj sьqmaj qalalar. Brigadir bvalьna, tegende nanda jegerә, qajhьlarь menan әrlaşa, qajhьlarьn jьdup idaraqa bira. Lakin yda teş juq, kendar herman şulaj ytalar. Brigadala qьdьl, qara tiqtalar bar. Lakin ul taqtalardan alternitibn teşergandar. Qara taqtaqa jaddьvsь his ber jazalьd qala Jal ,av, buzatjor Bikcyrin Nurmөxәmat qara taqtaqa 3 tapqьr jaddьlqan. Lakin uqa brigada la, Harala la ber terle lә sara-kyrmәgandar. Şunlьqtan qara taq taqa jaddьlvsklar:—Hi j-j, unda jaddьlv menan nama bula, negen tora la irtaga jujьla, şul. Unьn qurqьnsь juq... tip qarajdar

Qьdьl taqtaqa jaddьlvsklar da massaqa kyrhalelmajdar Be en jaddьlar ikan, irtaja jujьlalar Eş şunьn menan betә. Brigadir Vahaptcn tazrinbe uq. idara uqa jardam itmaj, Bajbu'ьp Ajьtbaj hәm unьn aqaj endare her vaqьt tarqatьv eşe alьp baralar. Bajbulьf Zьjaj da eşkә sbqmaj başlanь. „Bedga barь ber tigen tilmaj, eşlamajek... tip qolqo la a'a.

Aşlьq huqqanda ьrdьndan qajtьp kitkan dә 3 4 ken eşkә ki mine. Bajbulьf Fatxullanьn jaş balala nsahe jaqşь eşlaj. Ә, yde nisahen hәr vaqьt eştan qьva. Q jt, eşlama... tip ərlaj.

Brigada bьjьl urozaj jьjnavda hәm başqa eştardә lә baьvda quna j tьp eş a de ojoştordo. Ajьtvsa aşlьq huqqanda a tuadanьn bөtә eşe baьvqa kyseteldе. Kolxozsklar unda bөtә simialare menan kysep baralar. Lakin ojonda eşlap jatьvsь kolxozsklar arahьnda ber terle lә massovь-an-atьv eştare alьp barьlmaj. Stena gazetalarь sьqarьlmaj. Qьsqьrap gaz ta uqьvdar ojoştorol na qan. Partia, xe. symat qarardarь ejranelmaj Şunlьqtan kolxozsklar partia xesymat derektivlarь menan betenlaj tanьs tygeldar. Mәtalan urozaj jьjnaqanda juqaltьvdarqa qarşь kerәş betenlaj nasar opoştordqan. Qojoop qalqan başaqtardь kolxoz jьjmanь, ә janqьdaqtar jьjap aldьlar. Şulaj uq doxod aylev turahьnda la kolxozsklar ber nәma la belmajdar. „Bьjьl doxod aylev bulmaj..." tigan kulak gotoohoua alpor alrelmagan. Eşlahan dә, eşlamahan dә barь ber faidahь juq... tidәr kolxozsklar.

Brigadala Bikcyrin Vali, Jaqşьbajьf Zinnat, Aralaajьva Maqtyra kevek tьrьşьp eşlavse udarniktar bar. Lakin ular ad.ә, jalqavdar, buzatjordar kyberak. Şunlьqtan brigada urozaj jьjnavda la, başqa eştardә lә bajьl in artta, in xurlьqlь urьnda qaldь.

8. Zajьm turahьnda

Almaqasqa bajlap qujdьm
Alma sbnar tajamdь,
Almaj qalьv teşeş tygel
Bajbl sbqqan zajьmdь

9. Nadanlьqtь beterev turahьnda

Arqь jaqta qad qbsqbra,
Birge jaqta anahь,
Uqaj belhen, jada belhen
Betә kolxoz bilahbl
Irtan tordom tan menan
Sinan yrdem tal menan
Nadanlьqtь beterajek,
Ken ttajek an menan.

10. Kulaktar turahьnda

Sblbr sblbr hьvdar aqa
Hьv abtьran qom aqa,
Urьn nette kolxozdarda
Kulak, mazin, mullaqa,
Bedden kolxoz qьrdarьnda
Kommajьdar gevlahen,
Jarb xalьq kyp ilanь,
Inde kulak ilahьn.
Bajdar jata karavatta
Tire jurqan jabьnьp,
Biş barmaqьn sajnap ilaj
Nikolajьn haqьnьp.

11. Qorotqostar turahьnda

Às tedere-i jel kerhen,
Gel jarraqь helkenhen,
Qorotqostardьn tamь darьn
Bed edmajsa kem edhen.

12. Qьdьl qaskar turahьnda

Jalandar janile bula
Irtan qojaş kelgandә
Burzujdar qasьp netalar
Qьdьl qaskar kilgandә

13. Dinhedlek turahьnda

Kin kolxoz qьrdarьna
Odan miza halqanьbd
Dinhedlekte taratьrqa,
Qulqa qoral alqanbьd.
Taş vatanьd, taş vatanьd
Taş kyper jahatanьd,
Mulla, mәzin, kulaktardь
Saxalin odatanьd.

14. Janь tormoş turahьnda

Bedden avьl dur avьl,
Pozarьnda qaravьl,
Gigant adьmdar menan
Janь ilgә baranьd.

Şavla ilem, şavla ilem,
Şavla ilem alqa bar,
Texnikalь, maşinalь
Janь tormoş alda bar!

Bьl kitterelgan yrnaktar, avьl daqь sajnit kerәşten betә tarmaqtarьn kyrhalelәr. Bьl jьrdar eş protsessinda brigada standarьnda, klubtarda tavarlar. Bьl jьrdar ber mәktәp uqьvsklarьnan hәm ber kolxoz jaştarenen kisahenan genә kyserelep alandьlar.

Bьl jьrdarda yd ara tanqit yqet, agitatsia, kelkә hәm kulaktarqa qarşь kerәş matiytarь asьq hәm kesle saqlьlalar.

Bьl jьrdardь jьjarqa hәm tebak gazetalarьnda bьl jьrdarqa kiq urьn birergә kerak. Senki xalьqtan ydenan tavqan şundaj jьrdardь unьnь fajdalanqanda massanь tәrelә itev esen kesle qoral bulasaq.

DAVЬT JULTЬJ.

JANЬ QЬRDA JANЬ JЬRDAR

Sovet jadьvsklarьnьn Sojuz kyla endage berense sjezdь hunьnda xalьq jol'kloьn—xalьq jьrdarьn ejanevgә ajam ber iqtisar birelә baslanь. Xaberge kyp respubli alarda ja dьvsklar bьqa nq ahami t itә başlanьlar Ydak komitet organь „Pravda"la dur urьn birә baslanь.

Bьl kengә saqlь, bedden qajhь ber qilmi ojoşmalar boronqe xalьq әkejәt jьrdarьna, l genda larena ber ad ahamiәt ithalerdә, ular da ale t bjeşle raveştә tuplanmaqandar Ajrьm şkalarda, ajrьm qoldardь haqlanalar. Şular ebtendә ajrьm xelmat halьp ultьrqan keşelәrebed juq. Revo lytsia huqьnda tavqan janь jьrdarqa betenlaj ad iqtibar itabed. Min, şunь ihkә alьp, Xәjbulla rajonьnda, Aqjar ŞKMnda keskaj genә tәzribә jahap qaranьm. Avьldarda jьrlana torqan janь jьrdar turahьnda uqьvsklardan keskaj genә anketa tultьrtьm. Hedemtalә baj qьna materialdar kilep sbqtlar.Senki kolxoz avьlь kendan-ken janьta jamaqat hәm semia mena sabattare ydgaralar. Janь xedmat formalarь inalar. Kul'turaqa bulqan telaktar kytarelelar, ybalar. Kolxoz blar ki aptar alalar, g z-t-zumaldar uqajdar. Avьldarda janь mәktaptar, kl ubtar halьna ar. Te tidar qujalalar, kinolar kyrhatelelar h. b.

Bьna bьl janь avьl, janь tormoş esen bulqan kerәştar, şul (Begenge avьl jьrdarь turahьnda)

kerәştardә qajnacan kolxozsklar, jaştar hәm ulardan kendә lek eştare janь jьrdarqa baj material birelar. Ul jьrdardan kyneche gazetlar, kitaptar aşa inep, xalьqlaşalar, qajhь ber dәre ydarendә tavalar.

Elek zamanda:

Ural qьna tavь aik bejek
Menә almanьm atqa atlanьp,
Donjalbqta malьn hajbulmaqas
Ketә almanьm donja şatlanьp—

tip zarlanqan jarlьlar, bәgen kolxoz eşendә udarnik bulьp, mul tormoş esen, bol'şevistik olxoz esen kerәşelar. Begen ular qajqaь jьrdarqa, xәder şatlьqlь jekmәtke birelar:

— Aq javьrьn berket, qiqa qanat
Irәndekәj tavdьq berkete,
Yde genә jьrlaj, yde kөjlaj,
Ax malades Ural jegete.

tip jeberelar. Jәki:

Inan torop tьşqa sьqharn,
Kyktә hajraj mәd turqaj.
Eş almed dә, jьrlajbad da
Bedden tormoş ait şulaj.

tip, kytarelep kitelar, ul asьnlapa şulaj. „Qьdьl taq" kolxozьnda şundaj kyreneşkә osorarqa tura kilde. Unda hьv kesә menan aşlьq tapalqan molotelka ike smena menan eştaj. Hәr smenala quralsь ader. Xal jьjrqa, jaki teşke, kiske aşqa tuq taqanda, qurajsь aik odon ber başqort kejen huda. Şunьn arbnan qbqa aejev kejә hikertep tartьp jebara, Ә, kolxozsь alsalar, qьdьar ejerelep taqmaq jtep aejep kitelar. Eştan arьp, talьp aş halьp ultьrьv juq. Eş mlendә lә, eş hunanda la şavlь, şatlьqlь, ujьn-kelkele tormoş bara.

Bьna şul tormoş esendә sovet adaslәte esen niged tasь aulь torqan janь jьrdar kyp. Bьna min bьl mәqalәmdә, şulardan qajhь ber yrnaktar birergә ujlajьm.

Ber xarakterlь jaq bulha, xәderge xalьq jьrьnda Lenin isme aik kyp teigә alьna. Bl qa jaştar arahьnda jьrlana torqan jьrdarda „Lenin bana" tigan hyd tep niged, ajrьlmaj torqan tasiqat bulьp ingandar

1. Lenin turahьnda jьrdar

As tedere-n jelak birem
Jelaktan qarьp kilem,
Lenin bana aj tkan hydde
Jelaktan arьq kyrem.
Halqьn şişma tenenan
Ber taş aldьm betavga,
Lenin kytargan flaktь
Teşerә almab berav dә.

Alqa tibed, alqa tibed,
Alqa taba barabьd.
Alqa barьrqa quşqan
Bedden Lenin bababьd.

Aqlь sitsa kylmaktarde
Bed kejmajse kem kejhen.
Leninizm saskalaee
Bed aulmajsa kem aulhьn.
Handuqastar, qarluqastar
Leningrad julanda,
Qaderlebed, xermatlebed
Lenin babaj ajtkan hydde
Jelaktan arьq kyrem.
Talda kakyk, talda kakyk,
Talda kakyk balahь,
Kapitalizb bed jenebed
Bed bit Lenin balahь.
Qьdarьp ojaş sьqqanda
Bed bulabad urmanda,
His ber vaqьt janьşmabьd
Lenin julь bulqanda.

Alьp jebar, taqьp jebar
Komsomoldar tabmahьn.
Lenin babaj hyden uqь
Qaranqьlьq batmahьn.

Bejek tavqa menjan saqta
Kyrena pojezd juldarь,
Komsomoldar jaş batardar
Barь la Lenin uldarь.

—

2. Kommunistar turahьnda

Aqildelden arjaqьnda
Tedelep ytkan anistar,
Tedelep ytkan anis kevek
Jaşahen kommunistar.
Mьltьq atьrqa ottabьd,
Bik kyp tordoq posta bed,
Julaşşьbьd kompartia
Jetaksebed Stalin.

Hьv bujьna barmamьn,
Barham talьn almamьn
Jaşem un bigedgә jethә,
Kommun bulmaj qalmamьn

3.komsomoldar turahьnda

Appaq, appaq qardar java
Klub tyalarena,
Qara tuptar jaddalajbq
Jaştar tynargena.
Komsomoldar eşka bara,
Ular eşte jarata,
Klubtardan betem alьp,
Avьldarqa tarata.
Komsomol mengan attardьn
manlajьnda aqtarь.
komsomoldan sitta jerej
Mulla, kulak yalta b.
Aqildelden arjaqьnda
Jerej arbalan, kejek,
Komsomoldar kybalqangә
Jerej burzujdar kelep
Aq kygarsan matur batba
Tyna qalajdarьna,
Bedden salta urьn betkan
Kulak malajdarьna.

4. Sovettar turahьnda

Әj artьmda tal -bulmaha,
Handuqas bulmak ine
Sovet vlasь bulmaha,
Bьl irek bulmak ine.
Bejek tavdar arahьnan
Boro op ytә hьv julь,
Bed jьrlamaj kem jьrlahьn,
Bed bit sovet bbeblь.
Haqmar hьvьna qojalьr
Jьlajьrdьq jьqahь.
Jaşahen sovet vlasь
Raxat bnьn donjahь.
Kykraktaqe bilgegә
SSSR tip jadalqan,
Qьdьl flak şuqa qьjbat
Qan esenan albqqan.

SSSR tip jadalqan
Bedden qьdьl flakqa,
Quldan vlasta birmabed
Avbldaqь kulakqa.

5. Kolxoz turahьnda

Ural bujdarь jamle
Ural hьvdarь tamle,
Ural bujьna tedelgan
Kolxoz qьrdarь jamle.
Uralьp, uralьp aqalьr
Uraldaqь jьlqalar,
Ural bujьna tedelgan
Kolxozdar, kommunalar.
Hedden avbldan kyperen
Qьdbq ikan ytevе;
Bergalaşep eşlaqandә
Raxat qemer iteve.
Kolxoz qьrdarьna sьqьp
Jejdьm saska zangaren,
Kolxoz a lmajьnsa ytkan
Qlemeremde jal anem.
Sblbr — sblbr hьvdar aqa,
Hьv abtьran qom aqa,
Urьn bette kolxozdarda
Kulak, mazin, mullaqa.

6. Udarniktar turahьnda

Aj-li Gelnisa,
Geln sa kolxoznitsa,
Irta eştә, kis klusta
Ul bedden udarnitsa.
Saxipjamal gelnaqsala
Hьv hiba geldarena,
Udarnitsalar jam birә
Gel kevek ildarena.
Traktordьn başьnda
Traktorist ultьra
Ber kenlak zadanlenь
Jarta kendә tultьra.

7. Jalqavdar turahьnda

Hedden jьlqa tar ikan,
Ike site jar ikan,
Xәder jalqav bulьvdan da
Ojathbdlьq bar mikan.
Әjtse jalqav halqan qaşqa
Nama menan killerhen.
Jalqav kene jarta qadaq
Xurlьqьndan yierhen!
Hьv bujьna teşten hin,
Teşep hьvdar esten hin,
Udarnitsa bulmaqas
Inә bvap ytken hin?

AQ|AS ƏĐERLƏVĐE OJOŞTORORO|A

JUŽURALLESTЬN „ƏĐERLEKTƏRE" TURAHЬNDA

Berjan lespromxozьnda aqas əđerlav

Juzuralles 34-35 jıldarđьn kəđ gə-qьşqь aqas əđerlav sizonьnđa 1.692000 vestmetr aqas əđerlərgə həm 170.000 vestmetr taşьrqa tejeş.

Kəđge xəl aqas qьrqьv həm ejəv e in unaj vaqьt. Şuŋa kyra Trest oktəndekəər ajđarьnda million kubametr aqas əđerlərgə tejeş

Oktəndeн ike dekadahь esen bulqan svodka вьl plandьn ytəleşe nik nasar toroşon tyrhatle. Plan IV-se kvartal programmahь bujьnsa netəhe arga-jarь million vestmetr aqas tovar əđerlərgə tejeş bulqan Qaridel, Jyryzan, Nurlogan, Ləməze həm Mraq lespromxozdarь oktəndeн ike dekadalьndь ber qenə kubometr đa əđ rlə nənelər. Ulaj qьna la tygel. Jyryzan, Ləməze Lespromxozdarь oşo vaqьtqa tiklem kolxozdar, kolxozsьlar həm jarıq đaqtar menən aqas əđerlav h m aqas taşьv esen ber genə ooqovo đa teđeşmə-gəndər ilp əjterlek.

Eşt n bьndaj xəldə torovьnьn səbəbe nam lə?

Məs'ələ uetahenan elek aqas əđerlav sizonьna əđerlek kə klep terələ. Məbələn, Jyryzan Lespromxozьn uьna alьp qarajьq (direktorь Pravednikol aqas əđerlav sizonь başlanqan məlde unьn əđerlege nindəj xəldə ine?

Beđđen alđa direktor Pravednikol i taşten nik kiŋ dokladь.

Jyryzan Lespromxozь (đereь, trest rabotnikt rь jardəmenlaj urman ehanizəhe ajьrьvđa nasar eş yrkerməne. Kəđge qьşqa aqas əđerlav programmahь şulaj uq əđerlav həm taşьv bujьnsa ferlə sorttar bujьnsa tulьhь-sa ta'minlenməgən, sizon programmahьn tyel qan, lakin .. direktor Pravednikol'ьn əđerlege oşonon men n tamamlana.

Jyryzan Lespromxozь in ađ tigə də 230 keşelek 3-narak, 3.0 atqa 4 ka joşnaj-lapaь, 2 munsa, вataklar ergəlendə 3 klpteŋes, 230 esse tuqlandьrьlьq stolovaj. 2 pekarnaj həm larjok esen 3 alna teđerga tejeş. Beta вьl ajtelgən kapital teđeleşe teđmehe turahьnđa Pravednikol jad həm jaj kene ber nəmə lə eşləməgən. Bulqan вataklar đa əlegə tiklem remontlamaqandar, aqas qarqvsьlarđь həm taşьvsьlarđь urmanqa jaqьn bulqan avьldarqa urnaşterьv turahьnda aldan hejəşe l p qujьlmaqan həm planlaşterьlmaqan. Şunьn menən bergə Ləməze Lespromxozьnda urman eşendə 633 jəjavle həm 766 atlь eş-e nuьlrqa, ularđьn əstən ber el-şen avьldarda ursьlaş tьrьrqa kerəklegen ajtergakərək.

Direktor Pravednikol yđenen вьl „əđerlege" turahьnda trestqa 10-sь oktəndə genə doklad вirđe.

Kaвockom predsedatele **Verto-**

PROKUROR IPTƏŞ NƏMƏ ƏJTER IKƏN?

Krivoşein—Juzuralles'ьn proizvodstvo вylegendə вelgeş bulьp eşlaj. Uqrı uq inzener-texnik kestərden (ITK) Əlkə вjurohьn jekmatьendar (Soюmestitelstvo вujьnsa). Bьl ITK вjurohьn Krivoşein yđenen şəxsi maqsattarьnda fajđalana.

Ytkən jьlda in elek yđen həm qatьnьn jal jorto julьbq (pyтjovkahь) menən ta'minlile. Bьjьl da yđen maxтym ilmene Julьbqtь yđe вətə keşelərdən elek alđь,ə eşselər almanь. Yđenən elek ulьn ba'alar şnatoriahьna, qatьnьn ajьq davalanьvqa jeвərde.

Krivoşein вer nisə urьndan aq sa la ala alđь: Juzuralles ITK вjurohьnan 28 avqusta 250 hum alđь. Lakin 2 0 hum—kьp aqsa tygel вit ul, jetməj. Irtəgehen yk, jəqni 29 avqusta Krivoşein qa tarьlmaj torqan ssuda sьjla ьnda ITK Əlkə вjurohь kassahь nan 300 hum ala. 30 avqust l l kene вulqanlь,tan, вeten kassalar, ucrezd nielar eşləməj, aqsa alьp вulmaj 31 e-eş kene kassalar asьq. Ul kende Krivoşein,ITK Əlkə вjurohьndaqь tanьş keşe (вjuro sekretarь) **Vinokurьf** arqьь Başqortostan sekьla ara ITK вjurohьnan ul taqь la 200 hum ala.

— Bьjram aşь qara qarşь, tiđər. Vinokurьf yđ „xeđməte" esen „xeđinət" kətərgə xaqlь Krivoşein яьnь jaqşь вelə. Şuŋa kyra Vinokurьf Krivoşeindən yđenə kurorтqa julьbq ala həm вer tuqandarьn urьnlaştьra. Bьnan вaşqa Vinokurьf zakonhьđ rəveşte yđenə kostjum ala. Zakonhьđ, senkl kostjum udarnik-tar iondьnan tie.

Şulaj tiep ITK вjurohь Krivoşein şajkahьnьn yđ yđđəren tə'min itev вjurohьna ajlənde. Şajka вaşьnda Krivoşein, unьn un quь—Vinokurьf. Bьl đuь-ištar arahьn a, „qulqa teşerelgən" hər nəmə tamьžlь, vozđanlь rəveşte tip tiged вylenep alьna.

Şunьhь qьna unajhьđьraq: trestə'вьj eştərđe вelgən keşe-

ƏJTANAN EŞLƏVĐƏRĐE BƏTƏRƏRGƏ

Texnik jetəksekten jomoşaq вulьvь, eştə javaphьđlьq həm qəjeple keşelərđe jazahьđ qal-lьrьvđar qajtanan eşləvđərđe tьvđ ralar.

Oşo jьldьq 23-aprelendə **„Đa joş mator"** gazetahьnda **„Instrumental' sextьn jemerelgan kolonnalarь"** turahьnda məqalə jađьlqa nь. Şul uq gazetьanьn 5 18 məjđarđaqь—handarьnda **№ 2 Gofman mejese jemerel-đe"** tigən məqalə jađьlьp sьqqainь.

Bьl eştə qəjeplelərđe javapqa tartьv, jaza вirev esen o o materiletdar jeterlek ine. Lakin вer sara la kyrelməne. Ular haman da eştəren davam lilerlər, jəki yđ tel.ktəre menən eştan sьqьp kitələr.

Elekke prorab **Badin**, qьşqь eştərđe alьp вarьv esen dezel sexьnda jьlьqьs mejes ər hajđьrьvajnь, mejestər eşkə jaraqьhьđ вulьp, ularđь jemerđelər. Totolqan 10 mendərsə aqsalarđь təđev xaqtarьna inderđelər. Dezel sexьnьn kotel'nьjь əlla nisə tapqьr janьnan eşlənde hem xəđer đə eşlənə. Instrume tal' sexь esen eşlengən 45 fermanьn 21 he qajtanan eştə reve texnik projektь həm certezđarđь вelməvđen asьq faktarь вulьp tora. Şulaj texnik qram tanьđьlьq bəđemtəhende mənlegən hum aqsa tuđđьrьla. Ojteqəndərđən вaşqa, 10 ferma qajtanan eşlənep, eşse kestəre esen Murman arigadьnьna l en se qana 372 hum, materialđar esen 1980 hum aqsa tylənde. Luşnikof arigadahьna eş xaqь esen 227 h. tylənde.

Prorab **Badin** вьlarđьn barьhьnda, j rđ mahьь **Gratoftь** texnik jetəkselege jomoşaq вulьvqa вьltap, yđen his qatьştьrmaj olpuskala kyrhətə. Ə, yđe termalarđь qajtanan eşlev ham əđerlav esen nərədtərgə qu-

Şoferđar Əlkə sojuzьnda

Şoferđarđьn əlkə sojuzь prezidiumь, Tahirьl ism. orloq sovxozьnda şoferđar arahьnđa sistematik eskelek taralьv həm şul arqa'a №7 avtomaşinanьn (şoferь **Kuvanof**) avarlaqa osoravьn tikşerde. Şoferđarđьn avtomaşinalarqa jьrlqəstarsa qaraştarьn qarqa вeterev esen avtopark nasal'nigь **Andrejef** вer sara la kyrməgən. Məbələn, şofer Sergejefqa, faktik 188 kilometr urnьna 621 kilometr jađьlqan.

Prezidium, eşlekhedlek həm eskeselekkə jul quјьv,şoferđarđь

ƏFƏ PREDPRIATIELAЯЬNDA

Tav oвorudovanielarь zavodь oktəвr ajь programmahьn 110 pr. qa jetkerep ytəne. (direktor ip. **Puşkaref**).

Ələ Parovoz-vagon remontlav zavodь oktəвr ajьndə 28 parovoz urnьna 24 provoz remontlap, plandь 85,7 pr. qa ьna ytəne Tovar vagondarьn 100 urnьna 90 vagon remontlap, zadanie 56,2 pr. qa ytəlde. Pasaşik vogondarь 40 urnьna 33 kə ytəlep, plan 82,5 pr. te qaldь. (zavod direktorь ip. **Ivanof**)

Ucalь, Dьvan kooperatorđarь paj jьjnavđь əđələr

MAJA TUPLAV FRONTЬNDA

MAJA TUPLAV EŞENƏ JETƏKSELEK JUQ

Ucalь rajonь maja tuplavđa 1934 jьldьn вaşьnan alьp oşo kenqə tiklem əđeklektə kila. I-kvartal planь 76, II-kvartal planь 58, III-kvartal planь 90 pr-tta torop qaldь.

Nı esen kvartal hajьn plan tulьrьlmaj hun? Səвə tər Rajfo həm q jhь ber avьl sovetь p edsedatelđarenen eşlekhed вulьvđarьndь: Rajfonьn avьl sovetь həm ucastok jetəkselere ə ttenən jetəkselege, kontro e jomoşaq. Ucastok jetəkselere yđđaren javaplь hənamajđar. III-kva talđь 2-4 u astokqa a ldələngən **Nəjdjonuf, Fotxetdinof** həm Rajfonьn yđ xeđmətsehe **Mazitelтər** ucastoktarьna вar p ta qaramanьlar. Rajfo ularqa kliep qaranь. Hədəmtələ III-kvartal planь tultьrьlmanь.

Avьl sove tarьnda finans tərtipteren rotlov, rastratalar tulьp jьta. Məbələn: **Navroz** sovetь pr dsedatele **Jamalьf** həm ihьpsehe **Jəhydindər** III-kvartaldь xalьqtan jьjnalqan 790 hum aq sanь tuđđьrqandar, ə plan 50 pr. qa qьna ytə a. **Jaŋь Bajramqul** sovetьnьn ihəps he **Xəliyllin** 1115 hum. **Tuŋatar** sovetьnьn se retarь **Vaxitьva** 1227 hum, **Amangilđe** sovetь pred.sed tele **Loqmanьf** həm se retarь Iljaьf 750 hum rastrata jahajьta.

Rajon dəvmələndə IV-kvartal maja tup av planь 26 oktəвrqa 23 pr.qa qьna ytəlde. Bigerək-tə **Məxmyt, Ucalь, Qadaqqol, Amangilde, Navroz, Tuŋatar, Kirəвe** avьl sovettarь qo,roqtь hejralər. Bьl sovetlar planьn 7-15 pr. qa qьna ytəgəndar. Senkl ular plandь prezl lim ultьrьşьna quвьn ta tikşermagə i dər. Fin uđarniktar juq, eş yđ aqьşьna apşьrьlqan.

Rajpotrebsojuz maja tuplavđa kvartal hajьn xurl qьk handar menən torop qala. III-kvartal planь nl вarь 12 pr. qa ytəlde. Unьn xəđmətselərə maja tuplavđь bir вer eş eşləməjđər.

Lesxoz VI-kvartalda rer q n tin đa əqsa jьjnamajan. Unьn xeđmətselərə **Vasil'jef** həm **Leontjeftar** esep hьrьşьvđan aşamajđar. Lesxozđь 10 men hum rastrata jahalqan.

Rajoađьn finans xəle, maja tuplav eşe qurqьnьa abtьnda, Şuŋa qaramaвtan, rajon ojoşmalar , ə erək tə haq'ьj kassahь. Raj ojuz, rajkomoluar вьl əlkələ вer n mə eşləməjđər. Igen jьjnav eşe menən avьl s v ttarьna sьqarь qar rajkom həm RIK vəkildərə maja tuplav eşen alьp вarmajđar, unь finans organdarьnьn qьna eşe tip qa rajđar.

Ucalь rajonьn вьl eđəkləktən sьqarьv, maja tuplavđь səjəs kampanialar kimәl nə kytarə esen RIK həm Rajkom aşьqь salar kyrergə tejeştar.

S. KARAM.

VƏQƏDƏLƏREN YTƏMƏNELƏR

Baqalь (Başroşta). Rajonda 4-kvartal maja tuplav planь 1-nojəвrgə вarь 24,5 pr-qa ytəlde. Rajon ojoşmalarь вьl eşkə tejeşle iqtiв r tirməjđar „Znamя udarnika" g zetahь la hun qь kendərdə maja tuplavđь вe tənlej onotto.

Tuqtaqol, Qadьjr, Tomitejef, Qaranaj, Iştirək, Qəroвsk avьl sovettarь kv rtal planьn 10-16 pr.qa qьna ytəlelər. Rajon dəvmələndə вarь Şinənak avьl sovetь qьna jaqşь eş elgəвe kyr-

IQTIBARNЬĐ QARAJBAR

Əfə qalalь dəvmələndə irekle tyləvđar jьjnav eşe jomoşaq вara. Bigerək tə ojoşmaqan xalьqlar sektorьnan jьjnav tərən edeklektə tora. Plan ni вarь 14 pr-qa qьna ytəlgən. Bьnьn səвəptəre, artel jetəkselere həm zakt idaralarь predsedatelđərenen maja tuplav eşenə iqtiвarьhьđ qaravđarьnan kilə.

Kyp arteldərđen zajьm вujьnsa вurьstarь dur. „Qьđьl oвozнək" artelenen 2460 hum, „Metallist" artelenen 1100, „Ob'jedenenie" artelenen 3091, „Pişşivik„ artelenen 136, „Pobeđa" artelenen 3627 hum вurьsь вar.

Zakttarđa la eştər jaqşьnan tygel. Ular podpiska udqarqandar đa вer hum đa aqsa jьjnamaqandar. № 131 zakt 1720 humlьq zajьm taratьp, 187 hum, № 6 zakt 1190 humlьq taratьp 262 hum qьna aqsa jьjnaqan № 79-77 həm № 27-91 timer jul zakttarь zajьm taratьvđь esə kənqə tiklem вaşlamaqandar đa.

Şulaj uq qajhь вer ojoşmalar maja tuplav esen edələr. Məbələn: **Medfaktьn** 2913 hum jađьv masinahь, mexanik masterskoкnьn 2759 hum, poctamattьn 1193 hum вurьsь вar.

Bьlardan вaşqa zajьm həm vkladtar inderev вujьnsa kyn ojoşmalar đur вurьsь. Maja tuplavđa вulqan edeklektər вatərelərgə, IV-kvartal planь vaqьtında tultьrьlrqa telesle.

Sevostjanof.

FINUDARNIKTAR SLJOTЬ

Berjan lespromxozьnda aqas əđer əv.

26-oktəвrđə **Ucalь** rajonь finakliv hən tin udarn ktarьnьn 2-sl'jotь uđqarьlьp, avьl sovet tarьnda maja tuplav eşenen вarьşь məs'ələhe tiaşerelde.

— o —

IV-kvartal planьn jaqşь kyrhətkestər menən ytəp вarьvsь „Qaraqaş tyeə" ko xozь (Janь Bajramqol sovetь) predsedatele Il'ham j, maqtavlь gramota menən həm **Qadaqqol** sovetь **Qaraqaşa** avьlь tin udarn qь **Juldьвaj Minвax** 50 hum aqsa menən вyləklandelər.

Sl'ot, maja tuplav planьn əđəv se **Ucalь** avьl sovetь predsedatele **Ojəmərđaqьfqa** sep ə partfel, **Amangilde** avьl sovetьna (predsedatele Loqmanьf) taş вaqa ordenь həm **Məxmyt** avьl sovetьna septə вajraq вirđe.

Şul uq vaqьtta sljot, ra onda maja tuplav planьn tult rьv esen nətə məmkinlektərđe kyrhətep avьl sovetь predsedateldəre həm ilı seksi lar ə tənən kon kret jetəkselekte, kontro'đe kə əjtev h m maja tuplav eşe tirəhenə massovьj anlatьv, ojoştorov eştə en jəjep jən revđərđe ta'mtn ilevđe rajon finans organdarьna jəkmətte.

S.KARAM.

— o —

XƏBIBULLIN KEVEK EŞLƏGEĐ

Qaraqoş rajonь,**Balьqlь** sovetь maja tuplav planьn kvartaldan kvartalqa ytəməj kilə. IV-kvartalda udqan kvartal вurьstarь menən вətəhe 24 men 977 hum aqsa jьjnalьrqa tejeşle. Ə 20-oktəвrgə plan 25 pr-qa qьna ytəlde.

Bьl ədəkləktər ucastoktarqa вerketelgən iptəştərđen yđ ucastoktarьnda massovьj anlatьv eştəre alьp вarmavđarь həm jəkmətelgən eşkə javaphьđ qaravdarьnan kilə. Bigerək tə III-IV ucastok jetəkselere **Mortazin** həm **Bikməxəmətəftar** yđ ucastoktarьnda eştə nasar ojoştorqandar, ulardьn planđarь 20-oktəвrgə 20-21 pr-qa qьna ytəlde. 1-ucastok jetəksehe **Xəвibullin** maja tuplav tirəhenə aktivtь вlьqtьrьp massa arahьnda anlatьv eştare alьp вarьvь hədemtahendə IV-kvartal planь 5-oktəвrgə 40 pr-qa ytəlde.

Bьl ucastokta **Idrisef, Fəjzyllin, Əmiref** iptəştər đə jaqşь eş elgelere kyrhatelər. Başqa ucastok jetəkselere Xəвibullin iptəştən elgə alьqьđ.

S. Nurьj.

DISKUSSIANЬ TUQTATЬRQIA

Dьvan rajonь dəvmələndə kooperatifiləştьrılmaqan 7055 keşe həm 73 mendən artьq pojьvoj kapital fondь вula torop, Rajpotrebsojuz kvartal hajьn maja tuplav planьn ədə.

Aktivtь maja tuplav eşe tirahenə вlьqtьrьp massovьj anlatьvđar alьp вarьv urnьna rajpotrebsojuz xeđmətkərđere „plan đur, tovar juq" tip diskussia asьp, yđđərenen eşlekhedlektəren qaplap qalmaqsь вulalar. Şul arqəla IV-kvartal planь ni вarь 5 pr-qa qьna ytəlgən.

Diskussianь tuqtatьrqa, sovettarđьn IX s'jezdьn maja tuplav eşendə jaqşь kyrhətkestər menən qarşь alьrqa kərək.

Svistunof.

— o —

JETƏKSELEKTE KƏSƏJTERGƏ

Mraq rajonь **Juldьвaj** avьl sovetь III-kvartal maja tuplav planьn вarь 79 pr-qa tultьrqajnь, IV-kvartalda la temp вik əkeren, plan oşo kənga 11 pr-qa qьna ytəlgən.

Sovet dəvmələndə 14 ləp fin-aktiv hanala, tik eştə ojoştorov, jetəkselek itev nasar tora. Fenseksia jetəksehe **Tulinkoftьn** fin aktiftar ə tənən jetəkselege jomoşaq. Qajhь вer fin-seksia aqzalarь maja tuplavđa yđđarenen javaplь ikənlektəren təşənəp jetməjđər. Bigerək tə **Gorвacof, Ajьtkuzindar** nasar eşlajđar. Avьl sovetь dəvmələndə **Stankovski** həm **Kalinin** iptəştar genə tьrьşьp eşlajđar.

Planđь tultьrьrqa вətə məmkinlektər вar, tik ojoştorov, jetəkselek itev eşen kəsəjterga genə kərək.

Gərəj Əmir.

AKTIVTAR YƏĐƏRE BURЬSLЬ

Qьjqь rajonь **Mejəşəgər** avьl sovetь dəvmələndə IV-kvartal maja tupalav planь ə tənən tora. 29-oktəвrgə plan ni вarь 7 pr-qa qьna ytəlde.

Fin aktiftar eşləməjđər. Xatta fin aktiv hanalьp jərəgan keşelərđen đa avьl sovetьna вurьstarь вar. Məbələn: **Məsilxьf**ten 67 hum, **Giranoftьn** 77 hum, **Məxəmmətjanoftьn** 88 hum,**Sadipoftьn** 84, **Ibrahimoftьn** 137,**Nasrtdinьftьn** 140, **Vəlaxmateften** 170, **Ojəjfyilinden** 69 hum вurьsь вar.

Avьl sovetь eşlek' -đən aktiv ojo- lav e-

SOVETTARDЬ QAJTANAN HAJLAV

HAJLAV JЬJЬLЬŞTARЬNA

Hajlavsьlardь 100 protsent ьlьqtьrьrqa!

BELORET HAJLAVSЬLARЬ HƏJLƏJDƏR

Beloretta Qala Sovetьnьn xl sap jьjьlьştarь dur aktivlьq menən ytte. Jьjьlьştardь hajavsьlardьn 75 80 pr.ь qatnaştь.

Eşselər Qala Sovetьnьn eştəren jetdihom eşlekle qarap narьq birdələr.

Xl-ap birelqan vaqьt esendə sənaqt yьsterevdə dur unıştarqa treşelde Metallurgta hən qoros zavodtarьna rekonstruksia ytkərev eşlə 28628.5 men hum aqsa fotolqan. Domna həm martendarqa rekonstruksia jaha ьp, janь kotelnə tə'elgən. Qoros sьarıq zavodьndı janь 7 sex ojoştorolqan. Zavod in juqarь sorttaqь qoros nəmələr eşləp sьqara. Şunьn arqahında III sittən kabel həm kərd sьabьta rь trderevdən qotqardь. Şunьn menən 32 jıldan 33 jьlqa tiklem vaьt esendə ilqa 3 million humlьq (altьn menə) ekonomia birdə. Bьl unьştarda promьş lennost sekstalьnьn, BMZ həm SPKZ laqьs 16 deputat gruppalarь n kyrhətəsi xedmətlərə bik dur. Bətə deputattar tierlek proizvodstvola udarnıktar mьlьp eştəjdər həm yddərə ərtьlьn başqa eşselərdə lə'ej rtlər. Qala sovetь aqzalarь—**Zinin, Valavin, Kazlov, Donьjcova, Akimof** h.e. plandarьn artьqь menən tultьrqan esen ser risa tapqьrdar byləkləndelər. Jaqan sextardь ajaqqa nabtьrьvda deputattardan **Panof, Valavin** h в udar eş kyrhətlelər həm unьn esen ular BVBK granıotalarь menən bylakləndelər.

Deputat gruppalarь profsojuz ojoşmalarь menən berlekiə proizvodstvolaqь jeteşhedlektərdə bətərəv saralarьn kyrələr.

Beloretta undarsa janь dur torlaq jorttar. kul'tura harajь. munsa həm ker jьvьv urnь, tuberdispanser, jal jorto tedeldə. 17875 kvadrat metr uramqa taş jəjelde, ike urьndь baqsa tədəldə.

Lakin, torlaq. tormoş həm kul'tura tedeleşendəge bьl temptar his qənəqələnerlek tygel. Beloretten kyp uramtarь haman da bьsbraq həm qaranqь Tədəv eşenə jebərelgən aqsalar tulьhь menən ydəştərelep bətmaj.

Kooperatsia kul'turalь sьvda itergə ələ əjrənmagən: siraltar bətərelmagən, kin kyləmdə kərəkle tovardar je eşmaj.

Svaz eştəre, xalьqtь hьv menən ta'min itev eş əre həm havьq haqlav eş'ərə lə tejeşle juqarьlьqqa kytərelmagən. Bьlardan başqa lə kyp kena jeteşhedlektərdə kyrhətep, hajlavsьlar Qala Sovetьna bьl jeteşhedtektərgə tejeşle lqtlear itergə təqdim ittelər.

(BaşRosta).

QATЬN-QLЬ BAR

Dur aktivlьq kyrhətələr

Dyrtəjlə. (BaşRosta). Dyrtəjlə rajonь sovettarqa hajlavdardь massovьj təbtə jəjep jebərde. 11-nojəardə 6 sovetta hajlavdar tamamlandь. VKP(b) rajon komitetь həm rajbaşqarma hajlavdardь 20 nojəargə tamamlav maqsatь menən sovettarqa r jondьn 25 javaplь eşselərən jebardelər.

Hajlavdar aktiv bara. Hajlavdar ytkən 4 sovettan alьnqan maqlymattar bujьnsa, hajlavdarda hajlavsьlardьn 87 pr.ь qatbaşqan. Ytken jьldar menən saqьstьrqanda hajlavdarda qatьnqьddardьn aktivlьqь qajat ytte. Şul uq 4 sovettaqь 1786 hajlavsь qatьn-qьddardan 1443 keşe hajlavda qatnaştь. Kyk-Qujan avьl sovetьnda (predsedatele **Ojonejeva**) aldan jaqşь ədelek ytkərev arqahında hajlav jьjьlьşında h jlavsьlardьn 93 pr.ь qatnaştь. Hajlavdardьn aktiv ytevenə kolxoz brigadirdarьnьn totqan urnь qajat dur. Məbələn,şul uq Kyk Qujan sovetьnьn kolxozdarьnda həm Im-Ular sovetьnьn „**Mars**", „**Ydək**" „**Ural**" kolxozdarьnda brigadirdar yd kolxozsьlarьn jьjьlьşqa ojoşqan raveştə jьr, muzьjka abtьnda brigadanьn jenıev ruporttarь menən alьp kildelər.

Sovettarqa kolxozdardьn in jaqşь udarsьlarь, partlalь həm komsomol jəstər hajlana. Şul uq dyrt sovettьn hajlav materialtarь bujьnsa, sovettar sostavьna 109 keşe hajlanqan. Şunьn esenən kolxozsьlar 96, qatьn-qьddar 37 (34,5 pr.),VKP(b) agzalarь 20, komsomoldar 12 keşe.

Avьl sovettarьn hajlavdarqa dur həm qimmətle kyrhətkestər menən kilələr. Məbələn, majdьq sovetь hajlavdarqa tiklem jul tədəv eşen tamamlanь, IV-kvartalda maja tuplav planьn 80 pr.qa ytəne. it, hət tapşьrьv həm tunqa herəv pladarьn tutьhьnsa ytəne. Ibke-Kənqeş, Maidьq, Biktav, Kyk-qujan sovettarь 34 jьldьn artə politikxozalьq burьstarьn ytənelar. Həm şunьn menən bergə 35 jьldьn 1-kvartal planь xisabьna 25-28 pr-t it tapşьrьv eşen ojoştordolar.

KRASNO-USOL RAJON BAŞQARMA KOMITETЬ PREDSEDATELE IP. SAFINƏA VZBJSKANIA HALЬV TURAHЬNDA

BYBK PREZIDIUMЬ QARARЬ

Sovettardьn xisap birev-qajtanan hajlav kampanialьn yrkə revgə jomoşaq jetkskelek itkən, bьl məs'ələlər tirəhe.də masovьj-anlatьv eş'ə e təjep jebərevde tə'min itməgən, kampanialьn sroktarьn bədqan həm kampania bujьnsa statistik-in formatsion məqlymattar tapşьrmaqan əsən Krasno-Usol rajon başqarma komitetь pred-edatele ip. **Safinoa** matəuqatta iqlan itev menən şeltə iqlan itergə.

BASSR Yдək Başqarma komitetь predsedatele —**TAHIROF.**

BYBK sekretarь: **KƏLMITEF.**
1934 jьl, 2 nojəar.

IŊ JAQŞЬ UDARNIKTARDЬ

SOVETTARQA HAJLAJDAR

Əəjəlil rajonьnda təv başlap ytkərelgən sovettarqa qajtanan hajlav jьjьlьştarь xalьqtьn jьjьlьşqa jaqşь qatnaşqan bqьn kyrhətələr. Məbələn, Aazaq avьl sovetьnda qajtanan hajlav jьjьlьşьna hajlavsьlardьn 86 pr.ь, Askardь 83 pr.ь, Buranqolda, Qərdasta, Gusefia—72 pr.ь kilde həm qajtanan hajlav jьjьlьşьna kilevden in tyən bulqanь 62 pr.

Kul'tura jaqьnan xedmətlənderev jaqşь ojoştorolqan: bulettar, kiske aştar ojoştorola, jьjьlьştan hun kino kyrhətelə, kisalər, postanovkalar bula. Kul'tura jaqьnan xedmətlənderev rajondьn in qaranqь mejeştərendəge kolxoz brigadalarьnda lə ojoştorola. Qajtanan hajlav jьjьlьşьnan hun „Qurajsь" brigadahьnda (Məxəmət avьlь) jьrlaşьv-nejeşevdər, xalьq ujьndarь bulda.

Hajlavsьlar kandidattardь tikşerevgə aktiv qatnaşa, jьjьlьş tarda kandidat itep kyrhətelgən sit elementtardь, eskeslərde, trastrafciktardь bik nьq taş ilələr. Sovettarqa in jaqşь udarniktardь hajlajdar.

Məxətdinьva.

KOLXOZDA ELEKTRIK

Dovlekən. (BaşRosta). Kyptən ...qel Başqortostan Ydək başqar ...itetь finans planьn el... ...nqan əsən **Bere**... ...vlaklene

Byrətto: Başqortostan svəzistarь Əlkə sojuzьna „Krestians kaja gazeta" nь kyp taratьvь esən şul gazet redaksiahь tarafьnan kysma qьdьl ələmde tapşьrьv vaqьtь.

Səj janьnda kynelle osoraşьv

Sovet jadьvsьlarь A. Tahirьf B. Işemqol, Oj. Amantaj iptəştər udarnitsa Zəjnullinala qunaqta.

Ikmək zavodьnьn janь qьdьl məjeşe. Komsomoles Latьjpof qa t jadьvsь Afzal aqa Tahirьftьn „Haldattar" romanьn uqьl. Ul yde genə tygel, ədəbiət həjevse 20 lap eşse unьn uqьqanьn jotloqop tьnlajdar. Bьnə tənəfes... Kemdərder teşənməjerək qalqan, horavdar alrelə, hejləşerdər, feker alьşьvdar kilə.

—Ə bьl jaьvsьlar nindəj bulalar ikən hunə?—ti udarnitsa Faizova bьna şul əle uqьqan xikəjənen jadьvsьhьn kyrgene, yde menən hejləşkehe kilə.

Unьn hyden Zəjnyllina qevətləj.—Ular elgrək tə elkən başlь bulalardьr inde, ber kyrhən ine oşo Afzal aqajdьl

Partkom sekretarь Anna Işlmaja.

—Ular berdə hed ujlaqan kevek ere keşelər tygel, bedden kevek yk ike ajaqlь, ike qullь keşelər, əgərdə telə'agedə saqьrьvьd. kilerdər əlsittə Ular jadьvsьlar hedden kevek udarnitsalardь jaratalar.

—Saqьrajьq əle saqьrajьq...

—Kiləme hun şundaj dur keşelər bedgə, qalaj kiihendər hun inde?

—Kilerdər jənem kilerdər. Ləkin qajda saqьrabьd,qьdьl məjeş kəmel minensə bьna Zəjnyllina jortona saqьrajьq.

Məs'ələ xəl itelə, ikmək zavodь eşselərə yd qəmərdərendə berense tapqьr jadьvsьlardь kyrergə, ul ərdь saqьrьp hejlə,ergə bulalar. In jaqşь udarnitsa Zəjnullinanьn jorto nildələnə Jadьvsьlardь qarşь alьvqa ədərlek başlana.Hər kem ulardь kyrev əsən aşqьna.

Kelelgən vaqьt jetə.Bьna 11 se nojaar kiske 6 səqət 30 minutta udarnitsa Zəjnyllina jortona sovet jadьvsьlarь Afzal aqa Tahirьf, Bulat Işemquloi,Oj.Amantaj iptəştər kilep inələr.

Jerəktərden tibeşe taqь jьşalь ebərdəren eşselər, bəgən unьn jadьvsьhьn—Afzal aqa Tahirьftьn ydən kyrələr. Ul qьna lə jetməh hejləşələr, bergə janəşə ultьp uqa horavdar birələr. Unan əbəre ebtendə nisek eşlaven həjləfələr.

— Nindəj dur şatьqt

Hər kemden Afzal aqajqa qarahь kilə, unьn əbərdəren həjəp uqьvьn anlatoьhь kilə Bətəhe lə bьl osoraşьvda qatnaşьvdarьna həjlənələr.

Bьna səj kilterelə. Yddərə beşergən kyməs menən ular jadьvsьlardь bьjlajdar. Kynelle səj əldında lə həjləşev, horaşьv tuqtalmaj.

Jort xuzahь Zəjnullina apaj şajarьrqa jarata torqan keşe.

— Jəged ti-ul qunaqtarqa qarap, bed hedde ydeved beşergən kyməs menən hьjlanьq, hed də ydegedden berəj əbəregeddən berəj təmle jeren genə uqьqьd inde...

Şaqir Bulat Işemquloftьn „Traktorsь Ajhьlьv" polmah tьnlana. Şaqirden yde sьqarqan şiqьrьn yd avьdьnan işetevgnejənəp, nişlərgə belmaj ultьrqan kynelle məzleste qul sa abvdar, alьşştar şavь kymə. Şaqir Oj Amantajdьn „Ənkəjgə". „Avьl malajdarь" tigən şiqьrdarь tьnlana.

Ləkin kynelle osoraşьv odaqa hudьlmaj. Ularqa eşkə barьrqa kərək, jadьvsьlarqa lə qajtьp yd eştərenə, ular turahьndaqь janь matur əbərdər əbtendə eşlərgə kərək.

Zəjnyllina apaj taqь ber tapqьr Afzal aqajdьn quьn qьba.

— Rəxmət inde, taqь kileged, bedden turьla lə jadьrqa qaot maqьd—ti ul, şatьqtan unьn kyddərə jьlьrajdar, jedəndə məlajem jьlmajьv kyrenə.

— Xuşbqьd eşegeddə unьş teləjəed, ilgə jəmle, tada, jaqşь ikmək kətəəed.

KELƏT TALPANDARЬ MENƏŊ KƏRƏŞEV

HƏM ORLOQTOŊ JEVEŞLEGEN TYBƏNƏJTEV TURAHЬNDA

BAŞSOVNARKOM QARARЬ

BASSJ Xalьq komissardar sovets-Başnarkomzem, orloqsoloq həm maisьlьq sovxozdarьnьn direktordarь həm kolxoz jetəkselare kelət talpandarь menən tejeşensə kərəş ojoştormanьlar, dəvlət orloq skladtarьna kelət talpanь menən aqьvlanqan orloq tapşьrьvqa jul qujdьlar, şul arqala şulaj uq Zagotzerno, Xlebtorg həm Sojuzmuka punkttarьnьn kelət talpandarь menən kerəşevdə həm skladtarda haqlavqa jaraqhьd igendərde bətərəvdə yd vaqьtьnda jeterlek sara kyrməvdərə arqahında orloqton zararlanьvь ybə barьv, zararlanьvdьn berense babqьsьnan ikensehena kysev kyreneşe igenden jetdi bodolov qurqьnьsьn tьvdьra, -tip bildələj.

Igende bodolovdan haqlav bigerək tə Mьraq, Mənavez, Starletamaq, Dyrtəjlə, Toporin, Borə, Zejansura, Krasno Usol həm Qaraqoş rajondarьnda nasar qujьlqan.

Şuqa oqşaьlь kyp kenə xəl sovxoz həm kolxozdarda lə bar. Igenden bodolovdan tulьhənsa haqlavlь bulьvьn ta'min itev, kelət talpanь menan zararlanьvьn bətərəv kevek qədattən tьş javaplь burьstь RIK predsedateldare, SNK nьn rajon ədərlav komitettarь vəkildare, tafap ita.

OŞONAN SЬOJЬP BASSJ XALЬQ KOMISSARDAR SOVETЬ QARAR ITƏ:

1. Zagotzerno sistemь bujьnsa SNK ədərlav komitetь vəkile tarafьnan təqdim itelgən-ədərlav punkttarьndaqь jeveş həm zararlanqan igende kipterev həm tadartьv juь menən nojəardə 50 men tonna kyləmendə kipterev, 69 men tonna kyləmendə tadartьv planьn — **rabtarqa.**

2. Zagotzerno Kərimef, Xlebtorg Zabalujьf, Zernotrest Vodief, Skotovodtrest Xmel'nitski, Svenovodtrest Maksimof, Başnarkomzem Əmirof iptaştarde orloqton ikense həm əsənse dəəzə zararlanьvьn kipterev həm adartьv juь menən 20-nojəargə tulьhьnsa bətərergə, zararlanьvdьn berense babqьsьnan ikense həm əsənse babqьsьna kysevenə jul qujmav ə'tənən qatь kontrol' urьnlaştьrьrqa məzвyrlərgə.

3. Kelət talpandarь menən kerəşev vəkile Berdəjev iptəşkə, həm v/o Zagotzerno vəkile Kərimef iptəşkə, punkt, elevator mədirdərenə həm tirman direktordarьna ulardьn şəxsi javaplьlьqtarь abtьnda təqdim itergə:

a) orloq kipterevdə-orloqton dьmьlьqь 13,5 pr.qa tiklem təşerlek itep həm kelət talpandarьnьn bətənlajgə bətərəleven ta'min iterlek itep jəjelderergə;

b) berense kidəktə zararlanqan orloqto kipterep orloqton dьmь jəki qoro bulьvьna qaramaktan Zagotzerno həm Sojuzmuka kintergestarenen berehen də qaldьrmaj zararlanqan orloq menən tultьrьrqa;

v) Zagotzerno həm Sojuzmuka orloq kintergestaren — ulardь jaqьv ajnere həm tejeşle texnik jetəkselek menən şulaj uq kipterev əsən orloqto vaqьtında kilterev, kilterelgən orloqto vaqьtında tasьn alьv menən ta'min iten, tavlek əjlənahena eşlavga kyserergə:

g) zararlanqan orloqton həm dьmь orloqton kintergestarenen berense kidəktə tasьlьvьn həm tirmandarda berense kidəktə tartьlьvьn ta'min itergə:

d) bətə orloq tadartqьs masinalardьn tavlek bujьnsa eşlavdaren ojoştororqa, haqlav əsən, iomosaq, babqьlanqan həm əsil orloqto tadartьvdь berense kidəktə vtkaren, orloqton qьlьlьqь ber protsenttan da juqarь bulmagna irəsergə.

4. Zagotzernonьn Başqortostan konforahь Kərimef iptəşkə—tadələştə tamamlarqa, həm tadolov ebtendəge kintergestarqa, a) his kisekmaktan bətə elevator, ədərlav punktь həm tirmən territorialarьna tudandan, bьsraqtan, qьjdan, jaraqhьd qara otxodtardan general tadartьv ytkarergə həm bətə sklad territoriahьnan jьjna'qan tudan, syp-sardь tirmandar, elevatordar punktьnan sitka alьn şəxsi javaplьlьq aktında tirman direktordarьna-orloq kvmev soqordarьna həm kvmevde tirmanda bulqan sьdamьsd həm ikense daraza zararlanqan orloqtardь berense kidəktə tartьrьq itep ojoştororqa təqdim itergə.

Tirman direktordarьn — tavla tirmandəge həm skladtaqь dьmьlь həm zararlanqan orloqtardь tuhьnsa tartьp natmaj toroq, qoro həm zararlanmaqan orloqtardь tartьvqa jul qujmaktna həm ulardь ajrьm urьndarqa haьrqa mazвyr itergə.

8. Tirman direktordarьna, elevator həm ədərlav punktь mədirdarenə—zararlanqan orloqto hav orloq menən, dьmьlь qoro menən, həm qьjdan tadalar menən bergə quşьv faktturь—dəvlət miken bodov tip qaralasaqьn həm bundaj vaqinalarda ulardьn jenəjatjuь menən javanlьq kvtarəsəktaren aldan iskartep ytərgə.

9 SNK ədərlav komitetь vəkile Biktasof iptəşkə, həm kelət talpandarь menən kerəşev vəkile Berdəjef iptəşkə beldererga məzвyrlərgə.

10. RIK predsedateldəren-kelət talpandarьna qarşь kerəş saralь ytkarevda, Zagotzerno həm SNK ədərlav komitetь vəkildare kevek yk, ulardьn tulь javanlьlьq kytərevdəren aldan ajten ytergə.

11. RIK predsedateldəren-kelət talpandarьna qarşь kerəş saralь ytkarevda, Zagotzerno punkttarьnьn vaqьtlь fajdalanьvdarьna jeterlek kylamdə tadartqьs maşinalar birergə mazвyr itergə

12. RIK tarde həm MTS direktordarьn-Zagotzerno punkttarьnьn vaqьtlь fajdalanьvdarьna jeterlek kylamdə tadartqьs maşinalar birergə mazвyr itergə

13. RIK predsedateldəren MTS həm sovxoz direktordarьn dəvlət igen ikspeditsialьnьn ranotniktarь həm agrotexnik personal' qatnaşьqь menən rajondьn bətə sovxoz həm kolxozdarьndaqь kelattarden, ərdьndardьn, taralardьn jertəv sredstvolarьnьn, molotilkalardьn həm orloq tadartqьs maşinalardьn kelət talpanь menən zararlanьvdarьna 10 kənlək srok esendə tikşerev ykarergə, həm ulardьn kelət talpandarьnan jьldam tadarьvьn ta'min iterga mazвyrlarga (ьrdьndardь qajtanan tərən hərəv, mal əsən qullanьvqa jaraqhьd otxodtardь, qьjdardь jandьrьv, taralardь jərətəv sredstvolarьn dizenfeksialav, orloqto kipterev, tadartьv h. в.).

14. Qaaul itev punkttarьnьn mədirdaren-kolxozdar həm sovxozdar tarafьnan zararlь orloq tapşьrьlьvdьn har ber ajrьm faktttarь turahьnda, undaj xuzahqtardaqь orloqto tadartьvna həm ərdьn, kelat, taralardь h. в. lardь zararlandьrmavna asьrьs saralar kyrev əsən, his kisekmaktan RIK predsedateldərenə beldererga mazвyr itergə.

15. Narkomzemdь, sovxoztrest direktordarьn mazвyr itergə:

a) 1934-35 jьldьn kədgə həm oşoş osorona qarata sovxoz həm kolxozdarda kelat talpanь menan kerəsev operativ planьn 5 kanlək srok esendə eşlan sьqarьrqa həm urьndarqa tarьrqa, urьndardьn 10 kən hajьn xisap birevdaren ojoştororqa.

b) orloqto zararlanьvdan həm bodolovdan haqlav bujьnsa kolxoz həm sovxoz skladtarьnda qatь sanitar-profilaktik minimum urьnlaştьrьrqa.

16. Rajon operativ eşlektaren-oşo qarardьn ytaleşe ə'tənən kəndalek kvdatev ojoştororqa, qararda bodovdar tirahьnda SNK nьn Başqortostandaqь ədərlav komitetь vəkile Biktasof iptəşka həm kelat talpandarь menən kerəşev vəkile Berdəjef iptəşka beldererga mazвyrlarga.

17. RIK predsedateldərena-kelat talpandarьna qarşь kəraş saralь ytkarevda, Zagotzerno həm SNK ədərlav komitetь vakildare kevek yk, ulardan tulь javanlьlьq kytarevdaren aldan ajten ytergə.

18. SNK nьn Basqortostandaqь ədərlav komitetь vəkile Biktasof iptəşka oşo qarardьn narьq ojoşmalar tarafьnan da ytaleva ə'tənən sistemlь tikşerev ojtstororvdь jəkmaterga.

BASSJ Sovnarkomь predsedatele: **Bulasof.**

BASSJ Sovnarkomь sekretarь: **Yтəşef.**

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

Bəjlesovuzjt natsrala' kanaple natə aqas materialdarьn alь torqan ojoşmalar oşo jьldan 20 nojəarcaqa də qalmaj Juzuraldrevtrestьn (Sasjt sektorьna) 1935 jьlda kərək bulasaq aqas materialdarьna 1934 jьldaqь forma bujьnsa (forma „Lesnaia promьjlennost" gazetalьnьn 1933 jьlqь 234 nomerenda bastьlqan) zajavka birergə tejeştar.

Zajavkala aqastan kypme kərəklege həm sorbuan aqqa qajtь jergə tavlanь, həm nisek təşlьvь turahьnda məqlymat bulьrqa tejeş.

Tudьleş əsən kərək bulqan aqas materialdarьna nindəj dəvlət ojoşmalь tarafьnan smetalь-finansь rəjlanьvь turahьnda məqlymat bulьrqa tejeş.

Jazarьla kyrhətelgən vaqьtqa həm dərək zajavka birmagən ojoşmalar ta'minat planьna tudərelmajəsəktar həm ularqa ber terle tə aqas materialdarь birelmaj sok

1-2 JUZURALDREV

Ofə „Okt. Nat."ьn matnaqahь
Başglavlit vəkile № B—1938

Городская-Массовая
Читальня

DƏTƏ VI PROLETARDARƄ, BERLƏŞEGƏD!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NƄŊ
BAŞQORTOSTAN
ölkə həm öfə qala komitettarı,
BAŞQORTOSTAN
yðak başqarma komitetı həm
BAŞPROFSOVET ORGANƄ

AJƄRƏM ÜANƄ 10TIN

№ 264
17
NOJABR
1934 JƄL

XEÐMƏTSƏNDƏRÐEŊ HAJLAV XOQUQƄN NƄQ HAQLARƟJA!

(Başqortostan Yðak hajlav komissiahı predsedatele ip. X. KƏLƏ1.EF məqaləhe)

Nojəbr ajƄnda proletariat diktaturahı organdarı — sovettardı qajtanan hajlavdar bastandı. Sovettarqa fəqat xedmatsəndər genə hajlaj həm hajlanalar, a yddərenen sotsial xaldəre həm eşmakərlektarenen tərə aujənsa ekspluatatordar, sƄjnfi-doşman elementtar kategoriahına ingən keşelər sovettarqa hajlavqa qatnaştərılmajdar.

Kemdərden xoquqtan məxrym itelergə tejeşlentəre-hajlav instruksiahının 15 həm 16 matdələrendə anıq bildələnə, həm unda tege jəkı bƄ kategorialaqı keşelərde xoquqtan məxrym itev priznaktarı la kyrhətelgən. Hajlav zakonı bƄ bildələrgə eləkkən keşelərden berehenen də hajlav xoquqınan məxrym itelməjensə qalmavın həm şul uq vaqıtta hajlav instruksiahında aldan qaralnaqan dəlildər aujənsa xoquqtan məxrym itevgə jul qujmavdı talap itə.

BƄ talap aik anlajılı, senki dəvlat menən idara itevgə his ber sƄjnfi doşman jaqın jebarelergə tejeş tygel həm hajlav xoquqınan məxrym itev, sovettarqa hajlavqa qatnaştırılmajdar.

BƄl talap aik anlajılı, senki dəvlat menən idara itevgə his ber sƄjnfi doşman jaqın jebarelergə tejeş tygel həm hajlav xoquqınan məxrym itev, sovettarqa hajlavqa qatnaşdırılmajdar. Məsələn, Stərletamaq rajonı Jergan avılında prokuratura qƄbılqandan hun 129 keşe, Stərlebaş rajonı Burnək avıl sovetında xoquqtan məxrym itelevselərden — 70 protsentı kire vosstanovit itelde.

Mənavez rajonı Partizan avıl soveti pedsedatele xoquqtan məxrym itelevselər isemlegenə faqat şəxsi ys menən **Demeşkonı** indergən. Krasno-Usol rajonı **Tanın** avıl soveti xoquqtan məxrym itelevselər isemlegenə kyptan yk ylgən keşelərde, ə juq keşelərde həm qailə aqzaları xekem itelgən əsən 4 keşene indergən.

Xedmatsəndərden xoquqtarın aodov faktları aulıv menən ber qatardan, sƄjnfi-doşman elementtarqa hajlav xoquqtarı ala ber. Dyrtəjle rajonı isənbaj avılı sovetında, Beloret rajonı Əvzan avılı sovetında xoquqtan məxrym itelevselər isemlegena kulaktar inderelməj qalqandar.

Hajlav kampaniahı əle sƄjnfi kəraş ucaskalarının berehe aulıp qalıvında davam itə. Tarmar itelgən sƄjnfi doşman qatdəqtarı hajlav komissiahına ytev, itəp birev həm hajlav jƄjılƄşına elagev həm katta sovet sostavına inep alıv, qajtanan hajlav esen ədev əsən qultan kilgən bətə nəmələrde eşlajdar. Məsələn, Qaltası rajonında avıl hajlav komissiahı sostavınan aqtar armiahında xedmət itevse ike keşe, ber rastrata əsən xəkəm itelevse ike keşe, ber rastrata əsən xəkəm itelevse həm ber elekke fəlşe aqsa jahavsı sƄqarıldı.

Qaltası rajonı Karjajki həm Kasevo avıldarında hajlav jƄjılƄşına xoquqtan məxrym itelgən **Vectomova** menən **Mussinkina** inep alqandar həm fəqat jƄjılƄşta aulavsılardan aktivlıqtarı arqahında qına belenep, qƄvşp sƄqarılqandar Blagovessin rajonı Nikolajefka həm Fedrofka avıl sovettarında kulak agenttarı jƄjılƄşqa inep alıp, dəvlat aldındaqı jəkləmalarde ytəmavga qotortqandar.

Starlebaş rajonı Buzat avılı soveti predsedatele **Tuqtarıf** qatın-qƄddardı jƄjılƄşqa kilevdən tƄjıp, „hajlav xoquqınan məxrym itkən" həm şul arqala itəp birev jƄjılƄşına hajlavsılardan ni barı 43 protsentı qına kiltən. Bınan əsən həm başqa jenajattare əsən **Tuqtarıfta** qulqa alqandan hun xedmətsənrərden aktivlıqı şunda uq kytərelep kitkən.

Bına bƄl yrdə ajtelgəndərden aetəhe lə hajlav komissiaları həm avıl sovettarı tarafınan nıq itəpkə alınırqa tejeş. Jul qujılqan aodovdardı aetərəv əsən aetə sovettarda, xatta qajtanan hajlav ytkarelgən sovettarda lə xoquqtan məxrym itelevselərden isemlektarı qajtanan jenteklap tişkerelep ytelergə tejeş. BƄl tikşerevde, bƄl isemlektargə xedmətsəndər elakmaganne inənlegen belev əsən ytkarergə həm agar şulaj ikənlege belenha, ulardı tejeşle tərtip aujənsa isemlektardən teşərergə kərək. Şunın menən bergə xoquqtan məxrym itelevselər isem'egena ekspluatator elementtar inməjensə torop qal maqanmı, ular sovettarqa ytmagəndərme ikənlegenə lə nıq iqtibar itergə həm bƄl belenha, ulardı xoquqtan məxrym itergə, sovettardan qƄvərqa, ulardı faş iterga kərak.

Unan hun hajlav komissialarınan həm avıl sovettarınan, zalobalardı həm xoquqtan məxrym itelevselərden qarizaların qarav eşendə ajrıvsa hidger aulıv talap itelə. Zalobalar həm qarizalar birev həm qarav tərtiptəren'anlatırqa həm aılardı qarav esen, hajlav instruksiahında qujılqan tərtipta həm srokta, sovet aktivtarının kin qatnaşlıqı menən ytkərergə kərək.

Sovettarqa hajlav turahındaqı instruksianı nıqlı rəveşta kydatev-qajtanan hajlavdardı unışlı ytkarev şarttarının berehe aulıp tora. Ə hajlav za kondarın aodovdarqa qarşı kəraş-revolytsion zakonsılıq əsən kəraş ucastkalarının iq məhimdarenən berehe.

QATƄN-QƄÐÐARÐAN 4 PREDSEDATEL

Byzdək rajonında sovettarqa hajlavd r xedmatsən massanın aktiv qatnaslıqı menən yta.

15 n jərgə 21 avıl sovetın da hajlavdar ytkarelep, bətə hajlavsılardın 87,3 pr. tı, qatsn-qƄddardan 84,5 pr. tı hajlavdarqa qatnaştı. Sabaj sovetında aajlavsılardın 98 pr.tı, qatsn-qƄddardan 99 pr.tı qatnaştı. Qarqalı sovetında hajlavsılardın 93pr.tı qatnaştı.

Bigrək tə qatsn-qƄddardan aktivlıqı kytarelde. Qatsn qƄddar Tuqaj sovetında 95 pr., Şlanlı kyldə 94, II-se Pakrov-

DOXOD BYLEV

Starle rajonının „QƄdıl N Ural" (kolxoz predsedatele y Bikməxəmetef), „Aqidel" (predsedatele Ajıbıl) „Səsak kyl" (predsedatele Quramşin) kolxozdarı „sedden kolxoz doxod aylevgə ader, tüdən aylə başlajbıd" tidər.

Lakin bƄl kolxozlarda aşlıq huqıv eşe eşə kenge tikelem tamamlanqanı juq ele.

ÐE ƟÐƏLƏR

ş anrı 45 protsentqa qına əqan.

Starle RajZOnı kellalata do d aylevgə ətərlənevse „Qı Urai", „Aqidel", „Səsak kyl" kolxozdarı həm Nurdav avıl soveti jetəkselərenen l eştare menən qƄdıqlanıp teşeş.

Səqitef İsraj

MALSƄLƄQ SOVXOZDARƄ FERMALARƄNDA

1934-35 JƄL MALDARÐƄ QƄŞLATƄV PLANƄN IŊ JAQŞƄ YTƏV ƟSƟN

BERNSE BƟTƏ SOJUZ KONKURSƄ TURAHƄNDA POLOŽENIE

Çu'toprav, nƄdav qaravsı, hƄjır havsvsı, at qaravsı, susqa qaravsı həm ketevselərden aerense aetə Soiuz konkursı, mas sovəi-politik estar nigeðendə tə gurtoprav, hƄjır havsvsı, aƄdav qaravsı, susqa, at qaravsı-

KONKURSTƄŊ KYRHƏTKESTƏRE:

Qatnaşıvsılardın eşte tyəən dəge kyrh tkestərde ta'min itevselare konkursta aerenselekte a a aotar.

1. Produkta (het, it, jən, maj) alıv, y sem planın alidələngan srogına tultırıv həm artıtəp ytəv, 1935 jılda bətə n al aasınan jenteklap tişkerelep ytelergə tejeş. BƄl tikşerevde, bƄl isemlektargə xedmətsəndər elakmaganne inənlegen belev əsən ytkarergə həm agar şulaj ikənlege belenha, ulardı tejeşle tərtip aujənsa isemlektardən teşərergə kərək. Şunın menən bergə xoquqtan məxrym itelevselər isem'egena ekspluatator elementtar inməjensə torop qal maqanmı, ular sovettarqa ytmagəndərme ikənlegenə lə nıq iqtibar itergə həm bƄl belenha, ulardı xoquqtan məxrym itergə, sovettardan qƄvərqa, ulardı faş iterga kərak.

2. Bətə mal aaşkın a'ləq menən tulı ta'min itev, ularda juqaltıvdan haqlav, adəqtı ekonomik həm dereə faidalanıv.

3. Mal torlaqtarının, nƄdav torlaqtarının, at harajı, svinarnik həm kaşardardın eske həm teşqı jaqtarının elcele, tadə həm tərtiple aulıvın ta'min it v se zootexnik həm zoogigiena qaqidələren haq'av, maldardı xidmətlandere torqan qo amaldardı (kormuşka, kynək, şutka h.ə.) elgele tadalıqta totov, tidəktərların, ketevselaren, fermalardın otlandarın tultırıp ytəv həm 1934-35 jılda maldardı etgelə qƄşlatıvqa sotsialistik jarış menən uratıp alıvdı ydenen aurısı itep quja.

KONKURSTƄŊ KYRHƏTKESTƏRE:

Qatnaşıvsılardın eşte tyəən dəge kyrh tkestərde ta'min itevselare konkursta aerenselekte a a aotar.

1. Produkta (het, it, jən, maj) alıv, y sem planın alidələngan srogına tultırıv həm artıtəp ytəv, 1935 jılda bətə n al aasınan jenteklap tişkerelep ytelergə tejeş. BƄl tikşerevde, bƄl isemlektargə xedmətsəndər elakmaganne inənlegen belev əsən ytkarergə həm agar şulaj ikənlege belenha, ulardı tejeşle tərtip aujənsa isemlektardən teşərergə kərək. Şunın menən bergə xoquqtan məxrym itelevselər isem'egena ekspluatator elementtar inməjensə torop qal maqanmı, ular sovettarqa ytmagəndərme ikənlegenə lə nıq iqtibar itergə həm bƄl belenha, ulardı xoquqtan məxrym itergə, sovettardan qƄvərqa, ulardı faş iterga kərak.

Unan hun hajlav komissialarınan həm avıl sovettarınan, zalobalardı həm xoquqtan məxrym itelevselərden qarizaların qarav eşendə ajrıvsa hidger aulıv talap itelə. Zalobalar həm qarizalar birev həm qarav tərtiptəren'anlatırqa həm aılardı qarav esen, hajlav instruksiahında qujılqan tərtipta həm srokta, sovet aktivtarının kin qatnaşlıqı menən ytkərergə kərək.

Sovettarqa hajlav turahındaqı instruksianı nıqlı rəveşta kydatev-qajtanan hajlavdardı unışlı ytkarev şarttarının berehe aulıp tora. Ə hajlav za kondarın aodovdarqa qarşı kəraş-revolytsion zakonsılıq əsən kəraş ucastkalarının iq məhimdarenən berehe.

BƟTƏ SOJUZ KONKURSƄNA QUŞƄLƄV TURAHƄNDA

VLKSM Ətkə komitetının, Başqortostan it het tresti Svinovodtrestı, Başqortostan het it trestının politsektorı, orqosloq tresti, Het-itse ek sovxozdarının Ətkə komtetının Ətkə gazetalar vəkildare catnaşalıqı menən sƄqarqan QARƏRb:

1. VLKSM Yðak komitetı, SSSR Narkomsovxoz həm Narkomsovxozdardın politupravlenielarının, gurtoprav, nƄdav qaravsı, hƄjır havsvsı, at qarav sı, susqa qaravsı həm ketevselərden malsılıq ferma həm sovxozdarının plandarın jaqşı tultırıv həm alda torqan qƄşlatıvda maldardı in jaqşı qarav aujənsa Bətə Sojuz konkursı turahındaqı qararı ni ueðendə, bətə komsomol ojoş maların, politaylektarde, sovxoz direktordarın, eşselər menən aerlektə tid arala lulan itelgən konkurs tirahendə eşte l jəp jenərergə həm ferma sovxozdardın hər ner ras'inigəna konkursın aurıstarına jetkerev de tə'min iterga.

2. VLKSM dın Başqortostan Ətkə komitetı erqahendəge konkurs menən jetəkselek itev əsə Ətkə konkurs komissiahının sostavın təqdim itergə:

1. Ip. Timerqəlina (predsedatel) VLKSM dın Ətkə komtetı.
2. Ip. Pervin (R ş. it-het trestının politsektor başlıqı).
3. Ip Utəşel („Kr. Başkiria" redaksiahınan).
4. Ip. Kajıpkulsl („Başqortostan" redaksiahınan)
5. Ip. Bamin („Komsomoles Başkirii" r daksiahı)
6. Ip. Əminel („Leninse" re daktorı).
7. Ip. Kərimef (Malsılıq sovxozdarı sojuzı predseðatele)
8. Maksimul (Başsvinovodtresi direk orı).
9. Bikbəl (Baş. it-hət trestının direktor unın babarı).
10. Abuxəl (Zernotrest politsektorı başlıqı).

3. Politaylek başlıqtarına həm sovxozdardın partkom sekretardı rına, sovxozdar erg-hendə tid arala Politaylek başqarqan (predsedatel), sovxoz direktorı, komsomol ojoşmalı sekretarı, rabockom predsedatele həm politaylek gazetalar redaktorının sovxoz konkurs komissiahı tədərgə tə idim iterga.

4 In jaqşı sovxoz həm ajrım udarnikiardı ayleklav əson 15 min itev, 1935 jılqı hət-maj tapşırıv planın vaqıtının alt ytəv aujənsa jəkləmələr aldılar. Şulaj uq konkursqa „Kommuna" „Sərtlan", „Ural", „Bajqal" „Qodaş" həm başqa kolxozdar da quşıldılar.

a) sovxozdardı berenselekte alıvsı konkursın qatnaşıvsıları sovxozda ayleklənalar;

ə) elkə a (krajda) berenselekte alıvsı qatnaşıvsılar əlkələ (krajda) ayleklənalar.

Ydək konkurs komissiahı, elkə (kraj) konkurs komissialarının tapşırıvı aujənsa, bətə Sojuz berenselegen alıvsı, VLKSM dın in jaqşı rajon həm tavgə ojoşmaların, in jaqşı hƄjır havsvsı, nƄdav qaravsı, susqa, at qaravsı həm ketevselərde aylekləj.

8. Ətkə (kraj) konkurs komissialarının tapşırıvı aujənsa, bətə Sojuz berenselegen alıvsı, VLKSM dın in jaqşı rajon həm tavgə ojoşmaların, in jaqşı hƄjır havsvsı, nƄdav qaravsı, susqa, at qaravsı həm ketevselərde aylekləj.

5. Tynarək, maktap, kurstar aşa, proizvodstvonan ajrımjənsa, normanın horavı miqdarında yð eşenen texnikanı aeja aulıv ə-ən henərenə qarap zootex-uqıvdar ojoştorov həm zootex imtixandar itrev.

6. Konkurs aujənsa maldardın ytav, sovxoz konkurs komissialarının tarmanan alıp barıla.

7. Konkurs nəticəsi turahındaqı materialdar həm aylekləv əsən kandidaturalar hajlav sovxozdın proizvodstvo kənəşməhendə.tiksere'ə.

Bylaklıv tartıpe tyəndəgesə ildələnə:

a) sovxozdardı berenselekte alıvsı konkursın qatnaşıvsıları sovxozda ayleklənalar;

ə) elkə a (krajda) berenselekte alıvsı qatnaşıvsılar əlkələ (krajda) ayleklənalar.

Ydək konkurs komissiahı, elkə (kraj) konkurs komissialarının tapşırıvı aujənsa, bətə Sojuz berenselegen alıvsı, VLKSM dın in jaqşı rajon həm tavgə ojoşmaların, in jaqşı hƄjır havsvsı, nƄdav qaravsı, susqa, at qaravsı həm ketevselərde aylekləj.

8. Ətkə (kraj) konkurs komissialarının tapşırıvı aujənsa, bətə Sojuz berenselegen alıvsı, VLKSM dın in jaqşı rajon həm tavgə ojoşmaların, in jaqşı hƄjır havsvsı, nƄdav qaravsı, susqa, at qaravsı həm ketevselərde aylekləj.

Tynarək, maktap, kurstar aşa, proizvodstvonan ajrımjənsa, normanın horavı miqdarında yð eşenen texnikanı aeja aulıv ə-ən henərenə qarap zootex-uqıvdar ojoştorov həm zootex imtixandar itrev.

Telegrammala Ispanta proletardarın jaqşı əsən berdəm front aulıvın qurallanında Komintern qarəmen tə qdimen II internatsionaldın qabul iteve talap itelə.

VLKSM Ətk sekretarı— TIMEROJƏLINA.

Baş. it-hət trestı direk ırınaaarı—BIKBOF.

Baş. It-hət trestı politaylek başlıqı—PERVIN

Zernotrest politaylek aaılıqe— ABUXƄF.

Hət-itselek sovxozdarı elkə sojuzı predsedatele— KƏRIMƄF.

Başsvinoyoatrest direktorı— MAKSIMOF.

KONKURSQA QUŞƄLDIQ

Byzdək. 16 (BaşRosta). Byzdək rajonı „Jaqtı" kolxozının malsılıq fermahında eşrəvselər hƄjır havsvsılardın bətə Sojuz konkursına quşıldılar. Ular, maldardı jaqşı haqlav, havsvsı 20 protsentqa kytərev, maldardı jılı torlaqtar menən tə'min itev, 1935 jılqı hət-maj tapşırıv planın vaqıtının alt ytəv aujənsa jəkləmələr aldılar. Şulaj uq konkursqa „Kommuna" „Sərtlan", „Ural", „Bajqal" „Qodaş" həm başqa kolxozdar da quşıldılar.

TEKSTIL NƏMƏLƏR KYRQƏDMƏHE

Leningrad. 16. Tekstil institutı binahında aegən aetə Sojuz esense tekstil kyrqədmahe a-ıldı.Kyrqədmala Lenxlopprom, Məskəvden Pestrotkan tresti, Ivanovskidan kize-mamıq nəmələre tresti h.ə. fabrikalarının produksiaları bar. Eksponatlarının vyplege həm bƄdaktərenen tə'ləgə j qənan Leningrad kyrşəlm he ənnan elek Məskə həm Ivanovna aulıp ytkan kyrqədmələrdən ibarət olacaq. Sərgi 4 may günü açılacaq.

UNIŞTARƏB YƏ KYƏƏRE MENƏN KYRƏLƏR

Məskəv. 15 Ydək qalala sovettarqa hajlavqa ədərlek eşe kendən-kən kinəjtelə bara. Stalin rajonındaqı in ere predprlətiatlərdə hajlavqa qatnaşıvsı jəştərden konferensial rı aula torılar. Sextarda konstitutsianı həm Molotof, Kalinin, Sulimof ipləştərden sovettarqa hajlavdar turahındaqı məqalələren uqıvdar ytkarelə. Propagandist deputattar eşselərden kvartirdarına barıp, Sovettar Sojuzının jaqşı-

SSSR XALƄQTARƄ ISEMLEGE

Leningrad. 15. Fəndər akademiahı, akademia tarafınan 1917 jılı barıp sƄqarılqan SSSR xalıqtarı isemlegen qajtanan tədəj başlanı. Janı isemlekkə dur qına yðgəreştər inderelesək. Aldan ibəp əvdərgə qaraqanda SSSR da oşo kendə 159 tərlə xalıq jəşəj ikən.

QOROTQOSTARƄN JƏDƏ ASƄLDƄ

Xar'kov. Xar'kov Svinovodtrestının sovxozdardaqı partia o,o maların tikşerev mələndə trest jetəkseleqe həm unın partia ojoşmalarının aik kyp sovxozdardaqı jenajatselek həm xuzahlıqlıq faktların kyrməj ytevdare faşlandı. Jıldın tavge jarıhında dəvlə ka it tapşırıv planı sovxozdardın kyrenində ytalmagən. Massovaj kyləmdə tuðdırıvdar, mal adəqtarın urlavdarnar. Sovxozdarqa kulaktar, qorotqostar, petiyrəselər, kontrrevolytsionerdar ojalaqan dar. Trest apparatı yðe lə jat elementtar menən syplangən aulqan.

Trestın partia ojoşmahının ikense tapqı tadartıv aşa ytkarergə aulandı.

JAŊƄ ZAVOD

Berezaik Solikam karnalitomagal kombinatı tədələşəndə elektrolitı həm metal magnine zavodı haiıv tamamlandı. Zavodtın ainahı 22000 kom. urın alı. Elektrolitz zavodı dekabr ajında mantazqa aireləsək.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

BERDƏMLEK MITINGƄ

London. 16. Bında, Ispanta eşselərə menən tunanlıqtı bet derev ə-ən kyp keşe qatnaşlıqında miting aulıp ytte. Kommu istik partia həm nezavisim eşselər partiahı vəkildare sıqıp hyd həjlanelər. Ikense internasionaldın ajurohına tip Parizqa telegramma jeðərelde. Telegrammala Ispanta proletardarın jaqşı əsən berdəm front aulıvın qurallanında Komintern qarəmen tə qdimen II internatsionaldın qabul iteve talap itelə.

JAPON VƏ ILDƏRENEN JƏŞREN KƏNƏŞMƏHE

Berlin. 16. Hunqa kendərde Berlində, Tokionan kilgen Japonianın tƄqı eştar ministere vəkilege qatnaşlıqında Japonianın Jevropalıqa ber nisə diplomatik vəkildərenen kənəşməhe aulıp ytkan Konəşməla nəmə turahında həjlangənlek jəşeren tutola.

Tere keşelərde kymalar

Paris. 16. Ispanianan xəbərttevdərenə qaraqanda, Karavigən qalahında ber nisə ydenen juqaltqan tren edlajan saqtı 2i keşe kəvdəne kymelgansoqordan apqan BƄl soqorqa 2 keşe jaralanıp ta, yimıs elek taşlanqan bulqandar. Sitlən kilterelgan qəskərdər Oviedola gospitalda jatıvsı jaralı k şelərdə alıp sƄqıp, jənəhe qasmaqsı artılar tigən hƄltav menən atıp yltergəndar.

Pol'şala kitap uqımajdar

Varşava. „Kur'er pol'ski" itap həm mətauqattan fajdala ıvdın qatərən tış tynənəje ve əsən norsolop jəda Mussa ın kəndəlek destvitel'nost nəs'ələlərena javap taba alma qanlıqa əsən kitaptı hatıp alıp almavdarın turanan-tura əjtmaştan barı massa kitaptı hatıp almaj həm uqımaj, tip əjtep ytə. Xatta gazeta la kəndəlek kərək nemə xedmətən ytəmaj „Bed kul'turalı xəlqtar arahında la hunqa urında təgərap teşəaed' ti. məqaləhenen adaqında gazeta.

ZAGOVORÐAR, YƄ TEREVÐƏR

Paris. 16. (Izvestia"nın maxsus xəbərsehenən) Matauqat, Dumerg kabinetı teşər aldınan zagovor jahılqanlıqın zagovordan məqsat Dumerqtı respublikanın başı itep qujıv həm onga diktatorlıq vəkalətə birev aulqanlıqın jadalar.

***

London. 16. („Izvestia"nın yð xəbərsehenən.) Soltanan xəbər itevdərenə qaraqanda, unda Boris başqanı ylterev məqsatsında zagovor qoroləqanlıqın faşlanqan. BƄl aiqanlı „eske makedonia revolyt-ion ojoşmahı" aqzalarınan 100 keşe qulqa alınqan.

***

Şanxəj, 16 Şanxajdan Marzouqa qaraj avtomobilde barqan saqında „Sun-sao"nın naset itevsche Sze Lan-saj at-p ylterelgən Ylterevse tanılmaqan. Ylterev politik təbiə aulqan, tidər.

„QAJTANAN REDAKTORLA ÐJANDAR" IMEŞ

Berlin, 16. Gazetalar, milliətse sotsialis „German front"nın Millattar ligahına ərgən memorandumının jəkmatkehen qatƄp sƄqardılar. Soarda aulıp ytkən milliətse-sotsialistik terordən faşlanıvdı turahında ənlaşnəbtən ytep, memorandum: Saar əlkahendə milliətse-sotsialistik partia tƄjılmıqan, şunın əsən, „German front" milliətse-sotsialistik parilanın eşen lavan itterevsemelek məs'ələhe janahe, unın yd eşe genə, ti

„German front" ainahın tenteən saqtı tanılqan dokumentar mas'ələhena kəsep „German front"nın eşmakərlegenen ibəsn karakterın la laqan bƄl dokumenttardı—Germania milli sotsializmına qarşı fekerðaje keşelər tarafınan bƄl dokument tar adaq „qajtanan redaktorlar", şunın əsən Milliətlar ligahı ularqa iqtibar timəbəe ejeşle, ti.

Memorandum, Germanianan qabsp sƄqqan politik emigrantarqa qarşı sara kyrməve əsən Saar xəkymətenen predsedatele Noksqa nıq hezym ita həm əbndaj keşelərde Saar əlkahenən 'qbvvdı talap ita. Nokstın, Germania xəkymətenen pleasisitta adərlavda his qəfev itelməblək qatnaşıvı turahında ıq kyrhəteven inkar itməgən xəldə, memorandum bƄl qatnaşıv sarı „Saar xalıq arahında sotsial politik eştan genə" tora həm sarı Saar xalıqına rənta həm pensialər tıtav menən genə sikana, ti. Jomqaq hyden la memorandum, Saar əlkahendəge xəkymət komissiahının „Germaniaqa qarata ber jaqlı doşman pozitsia" ha ivan ajta ıa n „Fransia dəvlət organdarı menən Saardı Germaniaqa quşıvqa qa şı torovselar arahında dağı dogovorna neðovoq" qarşı saralar kyreleven talap ita.

BAŞ KYTƏREVSELƏRGƏ HALDATTAR ATMAJDAR

Paris. 16. Ispanianan xəbərttevdərenə qaraqında, hunqa ministerlegenen Asturiaqa barıp Madrittqa qajtqan vəkile— baş kytərev-elər menən kərəşev e-ən arım otrattar tedə-le Otrattar avtomobilidar, pulemettar həm granattar menən ta'min itelgən aulıp. Miers, Turon, Fel'qer h. ə. qalalar ajta nəhendə xarəkat ita, ti e Vəkil qəskəridar həm politsejskidar kazarmaların „baş kytərevselər qamaj qalha, y ðaren naqlaj aurlıq" keskaj krepostarına əjlənderergə tə idim ita.

Huqış ministere parlamentta. xə ai keşelərdən 28 keşenen, şul jemlanan ber nisə ofitser jəda.

BAŞ KYTƏREVSELƏRGƏ HALDATTAR ATMAJDAR

Paris. 16. Ispanianan xəbərttevdərenə qaraqında, huqış ministerlegenen Asturiaqa barıp Madrittqa qajtqan vəkile— baş kytərev-elər menən kərəşev e-ən arım otrattar tedə-le Otrattar avtomobilidar, pulemettar həm granattar menən tə'min itelgən aulıp. Miers, Turon, Fel'qer h. ə. qalalar ajta nəhendə xarəkat ita, ti e Vəkil qəskəridar həm politsejskidar kazarmaların „baş kytərevselər qamaj qalha, y ðaren naqlaj aurlıq" keskaj krepostarına əjlənderergə tə idim ita.

Huqış ministere parlamentta. xə ai keşelərdən 28 keşenen, şul jemlanan ber nisə ofitser jəda.

həm unterofitserdardın sudqa birelaşaklegen, ə aero rom nacal'ni ık Le'n urınınan sƄqarılaşlıqın hajlane. BƄlar baş kytərevselərdə tti qa totovdan baş tartqan aulqandar.

Xəkymət matauqatın haldattardın baş kyta gvselər menən tunanlaşıv faktları aulıvın iqtirat itergə mazayr. Maldirdi sko torman „Enformasvores"; „huqış k rabaeldərenen kyptərena sƄjtan-aşıq baş kytərev bnəbiştarı aulqanlıqın, karəv sud oşo kendə aotala qajepləneyse kyp kena mat ostardın eştaren tikşerev menən şəqeilənəsə.legeu" jəda.

SAAR MƏS'ƏLƏHE ƏJLƏNƏHENDƏ

London, 16. Oşinalar palatahında Saardaqı xəl turahında airelgən horavqa jıvap urınında Iden, minen aelevemə qaraqanda Saardaqı xəkymət komissiahına ham unın başlıqına Germania radiohı həzym ita ikan, bƄl qaldanə, tine.

***

Berlin, 16. Saar aykendən xəbər itevdərenə qaraqanda, „German front"nın xalıqqa politik terror jahav turahında Saar xalıqının mərazaqatənə javap urınında Milliətlar ligahı ularqa iqtibar timəbəe ejeşle, ti.

***

Vena. 16. Xəbər itevdərenə qaraqanda, Saar xalıqının kypseleqe Saar granitsahında Franstamın xarəl sardar kyteven urınlı tanalar ikən.

II-INTERNATSIONAL

BAŞQARMAHƄ ULTƄRƄŞƄ

Paris. Vandervelde predsedatellegendə Parizda ikense internatsional başqarma komitetının ultırısı asılda.

Başqarma komitet 13 nojabrda Konsenterinden berdəm front aulduvı turahındaqı təqdimen qarap ytte.

Gavas agentstvohının xəbər itevenə qaraqanda, ikense internatsional tın Fransia, Avstria, Italia h m Saar seksi lere anıq aildalangan nizeðerdə siklangan kileşev vaharqa təqdim itelər Ə, Şvitsia, Norvegia, Dania, Gollandia həm Cex slovakia seksialarenen vəkildere Komiternidın berdəm xərəkat turahındaqı təqdimenə qarşı tavış airdelar.

SIT IL XRONIKAHƄ

* **Afina,** 16. Tərmələ totolqan bolqar jaðıvsıhı Stojanof Bolqaria oxrankahına totop alrelgan

* **Şanxəj,** 16. AQŞ tın SSSR ðaqı vəkile g B.Litl Şanxajdan Nankinqa qaraj julqa sƄqtı.

* **Paris,** 16. Rəsmi xəbər itevdə qaraqanda Fransianın jınş savda ministere Marşando dekbar başlarında Məskəvgə kilasək.

SOVETTAR SOJUZƄNDA

UQƄVSƄLARQJA JAQŞƄ JAL KƏRƏK

Məskəv. 16. RSFSR Narkomprosı başlanqas həm urta məktəptərgə qbşıb kanikul ytkarevðen ður p anın eşlap sƄqarðı. Kanikul I həm 1ə qlnavar aralında bulasaq. Kanikul vaqıtında balalarqa tağa həm jəkmətkele jal nirelergə tejeşle. Kanikul vaqıtında sanqa stansialarında BGTO qa norma tapşırıv, kymaklap qalə arahına sƄqıp jərev, katokiarda figuralar jahap həm şəp je.ərəşle katanlalar. karnavaldar ytkərev h.ə. aulırqa tejeşle.

Narkompros kanikul vaqıtına qaraj balal rqa dərəs nirevðe həm arita qalıp kilgən balalar menən ajrımsa şəqəllənevðərðe qərqa tıja. Balalarqa hər kən kəmendə 6 səqət sal havala aulırqa təqdim itelə. Məktəp balaları əsən ojoştorola-aq teatrdar, kinə həm muzejdar balalardı jalıqtırırılq aulmatqa tejeş.

UNƄŞTARƄB YƏ KYƏƏRE MENƏN KYRƏLƏR

Məskəv. 15 Ydək qalala sovettarqa hajlavqa ədərlek eşe kendən-kən kinəjtelə bara. Stalin rajonındaqı in ere predprlətiatlərdə hajlavqa qatnaşıvsı jəştərden konferensial rı aula torılar. Sextarda konstitutsianı həm Molotof, Kalinin, Sulimof ipləştərden sovettarqa hajlavdar turahındaqı məqalələren uqıvdar ytkarelə. Propagandist deputattar eşselərden kvartirdarına barıp, Sovettar Sojuzının jaqşı-

TEKSTIL NƏMƏLƏR KYRQƏDMƏHE

Leningrad. 16. Tekstil institutı binahında aegən aetə Sojuz esense tekstil kyrqədmahe a-ıldı.Kyrqədmala Lenxlopprom, Məskəvden Pestrotkan tresti, Ivanovskidan kize-mamıq nəmələre tresti h.ə. fabrikalarının produksiaları bar. Eksponatlarının vyplege həm bƄdaktərenen tə'ləgə j qənan Leningrad kyrşəlm he ənnan elek Məskə həm Ivanovna aulıp ytkan kyrqədmələrdən ibarət olacaq. Sərgi 4 may günü açılacaq.

Qazan. 15. Qazan qalahında 87 keşene nerləsterzən yð eşmakərlekie op ra kol ektivı eşka aışana. BƄl koll ktiv barlıqa kilev Tatarstan Ydək qalahının kul'tura tormoşo əsən dur vaqıqa.

MƏSKƏVDƏ OKTƏBR TANTANAHƄ

Hyrəttə: Qıdıl majdanda dimonstranttar kalonnahı.

SOVETTARQA HAJLAVÐAR

HAJLAVSƄLAR AKTIV QATNAŞA

Ukrainala kyp kena əlkələrdə sovettarqa hajlavdar bira. Məsələn, Dnepropetrol əlkahendə 168 avıl sovetında hajlavdar ytkərelde. H jtavqa xoquqı bulqan keşelərden 84 pr. kilde. Qatsn-qəddar 83 pr. qatnaşlı B.-Tokmaq rajonında hajlavsılar 100 pr. kildelər. Hajlanıvsılar aralında 23 pr. partia aqzahı, 78,4 pr. —kolxozsılar həm 23,5 pr qatsn-qəddar.

Krasnograd rajonında 17 avıl sovetında hajlav ytkarelde. 228 janı deputatlan 67 he kommunistar, 35 komsomoldar, 68 qatsn qəddar bulıp, bətəhelə kolxoz avılının in jaqşı udarniktarı.

Sovettarqa hajlavdardı kol xozdar 35 urında janı munsa, partikmaxerski, aik kyp handa janı at həm hƄjır adəardarı asıv, avıldardı radiofaştırıvdar h.ə. menən qarşı aldılar.

Novopostov avıl sovetının hajlavsıları 7 jılı k məktəp hatıv, artizan qolo qad v, p raşyt vəjş ahı həm klua hal ırıv turalarında nakazdar airep qaldırdılar. Novopavlovka avıl sovetında (Do aas) deputattar qa birgən nakaz a məktəpte həm kolxozsılar jorton 1935 jılda e ektrlaştırırqa kərək tip təqdim inder ielər.

Janı hajlar qrr avıl sovettarının k/ne'enda ha lavsılardın nakazdarı bo,o nqa aşarıla la başlandı.

979 SOVETTA HAJLAVÐAR YTKƏRELDE

Məskəv, 15. Bətə Rossia yðak hajlav komissiahının məqlymatena qaraqanda 13-nojabrga tik lem RSFSR dın 979 avıl sovetında sovettarqa h jtavdar tamamlanqan. Bularqa hajlavqa 607216 keşe qatnaşqan, şular esında 293636 qatsn-qəd.

Janı avıl sovettarına 22087 avıl sovet aqzahı hajlanqan. Ytkən hajlav kampaniahına saqəşterqında qatsn-qəddardın qatnaşlıqı elekke 20,9 pr. tan 24,4 pr. qa ə, kolxozsılar qatnaşlıqı elekke 35,2 pr. tan 66,1 pr. qa kytarelgən.

ALTƄNLATA 450000 HUM EKONOMIA

Xar'kov, 15. Xar'kovtanqı stanoktar tədəv zavodı 30 dana aik kesle janı stanok eşlap sƄqarðı BƄl ilenelga altı lat 450 men hum lajda kilterde. Elektrske başlap hƄv kəsə jardəmında eşlaj torqan, tynərə lap sƄmarta torqan stanoktar jeleştən tora. Janı avıl sovettarına 22087 avıl sovet aqzahı hajlanqan. Ytkən hajlav kampaniahına saqəşterqında qatsn-qəddardın qatnaşlıqı elekke 20,9 pr. tan 24,4 pr. qa ə, kolxozsılar qatnaşlıqı elekke 35,2 pr. tan 66,1 p

SOVETTARĐЬ QAJTANAN HAJLAĐVAR

MƏNƏVEZ XATALARЬN QABATLAMAĐQA

MITRƏ-ƏJYP SOVETЬ— ВЕТƏ SOJUZ KONKURSЬNA QATNAŞA

Mitrə-Əjyp avıl sovetь Saqmaqoş rajonьnьn aldьnqь savettarьnьn hanala. Begənge kendə bьl avıl sovetьnda, maja tuplav frontьnda, jul tedevdə ireşelgən unьştar esen birelgən rajondьn kysmə qьdьl əlamdare bar. Majhet nalogьn jaqь uqьv jtlьna ederlekta la dur onьştarь bar. Mitrə-Əjyp avıl sovetь sovettardьn ветə Sojuz konkursьna qatnaşa.

1931 jıl a sovet kyləmendə kolxozlaşьv 38 pr. taşkıl itha. xəder 98 pr. qa jetkən.

Səsev majdanь jıldan-jıl arta. 1931 jılda bulqan 1565 ga səsev majdanь, 1934 jılda 1875,6 ga qa jetə. Şunьn menan bergə avıl xuzalь bь maşin-traktorьv, səsev əjlaneşe inderev, agrominimum qaqidəlaren qullanьv, kolxozlarda xedmət dissiplina hьn nьqьtьv h. b. ətk kyp faktorlar hedəmtəhendə, avıl sovetь kyləmendə jıl hajьn ytə bara, jəm-qatlaşterelgan sektor dur unьştarqa ireşə. 1931 jılda 1273 gektaq səsev plana 27 endə ytalhə, ərjıl 1260 qalьq plan barь 14 kəa esendə qəna ytəlde.

Kolxozьlar xə'le tormoşqa kysələr. Mə'lələn: **„Jarьş"** kolxozьnda 1931 jılda har ber ga nan 3,92 sentner, 1933 jılda 7,25 sentner unьş alьnha. 1931 jılda har ber tanan urtasa 10 sentner unьş alьnqan. Şul uq kolxozda 1931 jılda xedmət kenenə 3,1 kilo tgən tilha, inde ərjıl har xedmət kenena 6 kilo qa jaqьn tgen telesək.

Avıl sovetь maldarьq yrsetevgə dur ahəmiət ərə. Bьl jıl da ajrьvsa hьjrdər ham harьq kazalarden yrseven ajtep kitergə kerək 1932 jılda (mal hanьnьn in kəm jılь) sovet kyləmendə 545 hjər, 391 harьqkaza bulha, 1934 jılda tьjrda hanь 587 arьsqa, harьq kazalar hanь 881 aşqa jete. Lakin al tardь yrset v menan eş qənaqatlanerlek tygel.

Xəderge kəndə bar ber kolxozьnьn ərjərь bar.

Maldarqa adьq jetərlek. Be sən sabьv planь 115 pr. qa, siloslav 110 p qa ytəlde. Maldardьn 96 pr.ь jılь torlaqtar menan ta'min itelgən.

1931 jılda ветə avıl sovetь kyləmendə ber genə qa jəşelsə seselha, ərjıl 13,45 ga səselep uriasa hər xedmət kenenə ber kilo.ram jəşelsə teja. 1931 jılda barь 54 aş umarta bulha, ərjıl unьn hanь 146 aşqa jetə.

Kul'tura frontьnda la dur eş tar eşangan. Xəderge kendə avıl sovetь kyləmendə 2 klub, 3 qьdьl mejeş, ber kətepxana bar.

Avıl sovetь kyləmendə məktəp jəşendəge ветə balalar da məktəptərdə uqьjdar. Həm ular jılь aş menan ta'min tel lər. Lakin ololar aralьnda nadanlьqtь belerev eşe qənəqatlanerlek tygel ale. 121 keşenen nadanlьqь, 71 keşenen ad belen lelege ee erəlmagən. Avıl sovetьnьn ərjıl julda dur eştar eşangar. Sovet kyləmendə 1 jetu-şerski ham 1 sanitar punktь bar

1931 jıldan sirle avıl sovetь yd aydzetьna kyste. 1931 jılda ineş planь 10 men 498 hum sulha, 1934 jılda 18 men hum dan arta.

Bьl sovet plenumьnьn 37 aqzahь, 57 deputattan torqan 5 deputat gruppahь bar, sovet aktivь kyp.Uardьn hər qajnьn eşten ajrьm ucastkalarьna ərtk teigəndər. Mə'lələn: malsaq sekstahьnьn 5 arzarь, 15 aktivь, kul'tura sekstahьnan 5 aqzalь, 11 aktivь bar. Başqa sekstalardьn da eşe sul uq xalt sekstalardьn ydd tenen planda rь bar. Ajrьm ultьrьştar bula Plenum azzalarьnna **Sadьjqaf Vaqiz, Mullajanaf Fətxi, Səlajmanova Fərixə, Nasiullin Nurmaj, Volejef Nurlaj** iptaştar ajrьvsa, jaqьn eşlərdər.

Mitrə-Əjyp avıl sovetь Janь Qarjavdь avıl sovetь menan arьşa Jarьş ike tapjar tikşerelep, Mə'jyp aldьn sьqtь.

Xəder Mitrə-Əjyp sovetь kyləmendə xisap dokladь ветə lanь hajlana-aq sostavqa dur bakazdar surelde. Janь hajlana-aq sostav. bulqan unьştardь nьqьlьp. taqь la du araq eştar ytərgə tejeş. **Ə. Bikəntəj**

AVЬL SOVETЬNЬŊ JARTЬHЬ...

YĐ ARA AQJAJ-ENELƏR

Mənəvez, 15 (BaşRosta). Mənəvez rajonьnda hajlavdardьn egrense kendərendə dur politik xatalar jahalqan.

Ilkənəj avıl sovetьna hajlanqan aqzalardьn jartьhь yd ara tuqandar. Avıl sovetьnьn predsedatele itep **Məxəmətşin,** sovet aqzahь itep unьn yde menan ber tuqandьn ulь, rev-komissiahь itep Məxəmətşindьn qatьnь hajlanqan. Jьjьlьşta ber tavьştan hajlanqan udarnitsa **Ujilazetdinova** menan kolxoz əriqadirь **Əxtəmef** protokolqa kandidattar itep jadьlqandar. Jьjьlьşta kypselek qarşь tavьş alqьn **Soltanaquzin** („Qьdьl başqort" kolxozьnьn pravleniahьnda rastrata esen predsedatelektan alьnqan) ham unьn waldьdь **Ismaqilef** (ul da rastrata jahaqan) protokolqa avıl sovetьnьn aqzalarь itep jadьlqandar. Məxəmaşin avıl sovetьna, jə ydenen tuqandarьn, jə esev jaqьnan ydenen dutьrьn jьjnaj.

Hajlav komissiahьnьn predsedatele **Əmiref** ьul laьttarqa iq tibar itmənc. Rajəaşqarma başqortlardan rasotniktar sulmavьn hьltav itep, upolnomocьnnьj jeətmənə.

„Yrnək" kolxozьnda (şul uq ilkənəj avıl sovetь) hajlavsьlarqa povestkalar, jьjьlьştan ber səqət kenə aldan tapşьrьldь. Baьvda eşləgən kolxozsьlar jьjьlьş turahьnda kisen, eştən qajtqas qьna beldelər.

Şevcenko avıl hajlav komissiahь povestkalardь kisə genə aldь, ə hajlavdarqa barь ber genə ken qalqan.

Mənəvezden ydendə jeteşhed lektər taqь la kynerək. Unda povestkalar taratьlmaj. Jьjьlьşqь saqьrьvsь tadera hajьn barьp: „Beqen hajlav jьjьlьşь, kilev məzburi, kem də kem kilmənə, unan 25 hum sтraf", tip qьsqьrьp jerəj.

Kajon hajlav komissiahь telefon arqьrь qьna jetəkselek itə 12 zalobanan berene lə qarat maqan.

Qajtanan hajlavdardь edəv. ьul dur ahəmiəle kampaniahь politik ahəmiəten juqaltьv qurqьnьsь tora.

ETQOL SOVETЬ HAJLAVBAROQA

ĐUR UNЬŞTAR MENƏN KILDE

(Ydebedden maxsus xəbərebeddən).

Maqar rajonьnьn **Etqol** sovetь kollektiviaştьrьv başlanqanqa tiklem rajondьn qaranqь ham ekonomik artta barьvsь avьldarьnan ibəplənə ine. Bьl sovetta ветəhe lə tep başqorttar, ular igen səsev menən tygel, bəlki yd qəmərdərenə mal atьbrav menən kən kyrevse başqorttar ine. Ular aşav esən igende kyrşe urьş avьlь Jegorski ham Tatjanofkanan jartьşar, berər botlap qьna taşьp aşanьlar.

Bьl sovettaqь 4 avьl halavek hьvь buьnda igen səsevgə maxsus urьnqa ultьrqandar. 31 jьl kollektiv xuzalьq başlanьv menən sovet dəvmələndə 1463 ga igen səstelar. Şul jьldan alьp kolxozda jьldan jьl səsev majdanь ytə. Avьl sovetьnьn eşe turahьnda xisap birev jьjьlьşьnda avьl sovetь predsedatele Abdullin iptaş:

— „Bed 34 jьl 2130 ga igen səstek, ььqa tiklem kolxozsьlar xedmət kenənə 2-3 kilogram alьp kilhalər, ььjьl 10-15 kilogram alanьd, tip xisap birde.

Bedden avьl sovetь ььjьl dəvlatka igen tapşьrьv planьn 16-sь sentəbrga tiklem tultьrdь Ə, kollektivlaşьvqa tiklem bedden sovet dəvmələna igende sit rajondardan inderə itorqanьlar. Bed xəder ydebed dəvlatka bira başlanьq Kiləhe jьl tarqь la juqanьraq orozaj alьv esən tunqa herevde 5-noyabrga 100 pr. qa tultьrdьq Ə. maja tuplavda 34 jьldьn 1-kvartalьnan alьp, radar jьl-Baimaq ham Ucalь rajondarьnda ветə priskalardan tort jaqьvlьqqa kyserevdə hedəmtəhendə, Başqortostanda jьl hajьn tort jaqьvlьqьna kyserevdə hedəmtəhendə, Başqortostanda jьl hajьn tort jaqьvlьqьnan tajdalanьvьn tyəndəge jomqaqtarda birde (jetlegən qoro tort):

1931	jьl	27.000	tonna
1932	"	64.000	"
1933	"	99 000	"
1934	"	186000	"

Dereq, bed bьl eltqələ ber ni tiklem alqa kileş barlьqqa kyrəsed. Lakin bьl alqa kileş bik əd.

Sovxoz, kolxoz xuzalьqtarьna tort jaqьvlьqь inderev ветə xuzalьq ojoşmalarьnьn kən tartьendə torqan burьstarь bulьrqa tejeş. Xəder inde utьn esen urmandь jьrtqıstar-a qьrqьvdь, sirtən kymer inderevde tuqtatьv, promьjşlennostь jerle jaqьvlьqqa kyserev məs'ələhen qujarqa vaqьt.

Beddə bik kyp jaqьvlьq ressurtarь bar. Tik unь ydləşterergə həm ratsional tajdalanьrqa qьna kerək. Mital esen energtja bazahь esen bildələrgəndərdən Qaltas rajonendaqь (Başqortostandьn kenjaq-kennaqь eleşe) tort hadlьqьn alьjq. Başqortostan promьjşlennostь qilmi-tikşerenev institutьnьn maxsus ekspeditsiahь tarafьnan yt-ərelgən tikşerev (1934 jьl) rajondьn tik ber eleşende qenə 300 million kuem. jaki 39 million tonna jelləgən qoro tort zapas ьs estьlьqьn kyrhətte. Tort hadlьqь başlasa rajondьn Aqidel aujь eleşende bulьp, Qaban avьlьnan alьs tygel jerdə jata.

Alьnqan materialdarqa həm eksperditsianьn tikşerep qatavl əesolyt qoro tortьn—jьlьq ərjıl urtasa 8000 kalorii bulьp kele 7 pr. qa jetə. Bьl faktrar Qaltasь torlьnьn sьjtatь jaqşь ikənen kyrsətələr.

Qara tupraq elkəhe, Urta Volga, Ukraina urtasa 18,2 pr. kel təşkil itkən tort jaqьvlьqьn yd promьjşlennostarьnda unьşlь tajdalanьlьr ikən, Başqortostanda Qaltasь tortьn tajdalanmaj qaldь ьrqa tejeş.

Qaltasь tort hadlьqь-ul 100 ar men kilovat kesendəge elektrostansa halьv menkinlegen nirə alьrlьq ham ərtergə tejeş bulqan energetik baza. Stansanь tedəw menən tajondьn promьjşlennostь ham avьl xuzalьqь kin ham jahat jajelderelesək. Elektrostansa tedelhe.kyp hanь promejlennost predpriatielarь (təm-adьq, kraxmal-pat, jəşelsə kiperev, vinokyrenь, maj, konserva eşlav zavodtarь, on tarьv, aqas ximiahь h. b.) elektro-energtja bazahьnda tedelerdər.

Bьl tortь ekspluatatslaqa ьrgan xəlda, rajondьn əd kesle kustarno promьslovoj arteldare, tortdan, tedə eş materialdarьtort plitalarь. tort fanerь, kirnes h. b. eşlav esen nьq tajdalanьp, ydlərenen eşməkərlektərən kesəjtevdə dur memkinlektər asьlasaq.

Jerle promьjşlennost neta bьl aajlьqtardь tbəpkə alьrqa, jer aətь aajlьqtarьn nьqlь ham ratsional tajdalanьrqa, şunьn menan partianьn 17-sjezdь qarardarьn praktik aojomqa atqarьrqa tejeş.

Bьl dur ham javapь aurьa.

MAJA TUPLAV FRONTЬNDA

IREKLE TYLƏVDƏR TEMPЬN KYTƏRERGƏ

BƏRJƏN, MƏNƏVEZ, ƏBJƏLIL, MRAQ QOJROQTA HƏJRƏLƏLƏR

SVODKA

RAJONDAR BUJЬNSA IV KVARTAL MAJA TUPLAV BARЬŞЬ 10 NOJƏBRGƏ

Baltasь	63,9	Byzdək	61,9
Dьvan	60,3	Jalajr	61,3
Bigarlak	56,6	Qaraqoş	40,6
Motor pos-hь	56,5	Əfe	40,3
Miska	55,0	Masetle	39,6
Balaəaj	52,5	Qajqь	39,3
Əfe qalahь	51,9	Maqar	38,5
Avьrqazь	51,8	Dyrtejle	38,1
Arxangel	50,8	Saqmaqoş	38,0
Bilioret qalahь	49,9	Xajaulla	37,8
Jiaqovesslo	48,6	N Mejəkə	37,4
Dyrtekan	46,6	K.Usul	36,7
Qaltasь	46,5	Boraj	36,3
Zeləntura	45,6	Tujmazь	35,9
Jaqalь	45,5	Ucalь	35,7
Janavul	45,0	Qьrmaskalь	35,6
Nurimanь	44,6	Starietamaq	35,4
Ilere	44,4	Beloqataj	34,0
Toporin	43,8	Mraq	34,4
Qaridel	43,3	Mənəvez	26,8
Bajmaq	42,9	Əjjalil	26,3
Şişma	42,5	Berjən	25,9
Beloret	48,4		
		Betahe	49,3

Berezov sovetь aylaklande

Dьvan (Başrosta) rajonь **Berezov** avьl sovetь finans jlanьn alqele raveştə ytəqəne esən BVBK tarafьnan 1000 hum aqsa menen ayləklende.

Berezov sovetь, sovettarqa hajlav kampaniahь ajqanь menən eşen taqь la kesəjtle. IV kvartal maja tuplav planь 115 pr. qa ytəlde.

Avьl sovetь ветə xuzalьq kampaniatarьn hajlav kampaniahь menən bəjlap alьp bara.

DIREKTIVA YTƏLERGƏ TEJEŞ

10-noyabrga alьnqan məqlymətlər **Başqortostan** dəvmələndə maja tuplav eşendə hьnьlьş juqlьqьn kyrhətələr.

Partianьn Əlko komiteta ham Xalьq komissardar sovetьnьn maja tuplav planьn **Oktəar aajramьnьn** 17 jьlьqьna 60 pr.qa ytergə tejgən qarardarь ytalmane. Başqortostan dəvmələndə plan ytəleşe 49,3 pr. bulьp dekada ytəşe ni barь 14 pr.qьna

Maja tuplav planьn alqrək tə **Berjən** (26 pr.) **Əajalil** (28 pr.), **Mənəvez** (28 pr.). **Mraq** (31 pr.) rajondarь jenəjətsel raveştə ədələr. Şunьn menən bergə avьl xalqьnan kyl'tsəor jьjnav ham vkladtar inderev barьşь ветə Başqortostan dəvmələndə tarən ədeklekte tora. Avьl xalqьnan kyl'tsəor jьjnav ytəleşe 10 pr. bulьp dekada ytəşe 5 pr., vkladtar inderev ytəleşe 13 pr. bulьp dekada ytəşe 0,6 pr.qьna.

OJOŞMALAR YĐĐƏRE TYLƏMƏJĐƏN

Berjən rajon ojoşmalarь maja tuplav planьn tultьrьvdə jardam itev urьnьna yddare edalər. Mə'lələn **Zagotskot, Rajpromkolxozsojuzdar** 5 ər ajqa, **Lespromzoz, Rajsojuzdar** 2 şər ajqa kul'tsəor, zajьm ham podoxod nalogь tyləməgəndər.

Şulaj uq maja tuplav planьn ytavdə **broqьdlь** sovetь qojroqta hajrələ. Ul planьn ni barь 6 pr qьna ytəgən.

Maja tuplav planьn ədevse rajon ojoşmalarьna sara kyrergə kərək.

S. Oj.

Xa'ta. IV kvartal planьn ytəvdə aldь barqan **Dьvan, Motor pasjolkalь, Balaəaj, Arxangel** rajondarь la kyl'tsəordь ber protsent ta jьjnamaqandar. Bьlardan başqa **Əfe Beloret** qatlarь **Bajmaq, Byzdək, Qajqь, Beloret, Tujmazь, Ucalь, Xajaulla** rajondarь la kyl'tsəordь ber protsent ta jьjnamaqandar. Bьl his qalev itelə torqan eş tyget.

IV-kvartalda ədqan kvartal ədeklektare ta qaplanьrqa teşle. Bьnan esen IV-kvartal temps udqan kvaratidarqa qaraqanda kytərelergə teşeşle.

IV kvartal planьnьn ytəleşe—jьlьq plan ytəleşen xəl itə. Şuqa kyra tyləvdərden har tarmaqtarьnda la, a grəkta avьl xalqьnan kyl'i sbor jьjnav ham vkladtar inderevde qьrqьv hьnьlьş jahalьrqa teşeşle.

EŞLEKHEB SOVETTAR

Nuriman rajonь **Başşide** ham **Dur şide** avьl sovettarь IV kvartal maja tuplav planьn jenəjətsel raveştə ədələr. Baş şide avьl sovetь (predsedatele **Timərnajef**) planьn ni barь 3, Dur şide avьl sovetь 11 pr.qa qьna ytəgən. Oj. IXSANЬF.

SBORŞIK TAROQA

Jetəkselekte kosəjtergə

Mraq rajonь **Kyrəmən** avьl sovetь II-kvartal maja tuplav planьn 60 pr. qa qьna ytəjtene, IV-kvartal da la eş nasat bara.

Majsa alьnьnda anlatьv eştare, sovialistik jarьş jьjeldetelmen. Ənseksia jetəkseke **Nadirəfsa** finudarnik ham sborşiktar ebtenən jetəkscleqe jomoşaq. Şol arqala IV kvartal planь 6 noyabrga-33 pr. qa qьna ytəlde. Bilgerəkte, irekle tyləvdər jьjev jenəjətsel raveşta ətelə. Zajьm aqsalarь jьjnav ni barь 4 pr. qьna ytəlgən.

Qajhь ber sborşiktar ucastoktarь da ber nəmə la eşlamajdar. Mə'lələn, sborşik **Qorbanaj** ber aj auь barьnь 226 humqьna aqsa jьjnaqan.

Saratof xutьrьna kerketelgən sborşik **Panferef** iptaş yd ucastkahьnda jaqşь eş elejehe kyrhətə. Ul 7-noyabrga planь 50 pr. qa ytəne.

Paderelten eş tarmaqlarena başja sborşiktarqa kyserev turanьnda avьl sovetь predsedatele **Xəlitef** saralaar kyrergə teşeş

ƏMIR

EŞLEKHEB SOVETTAR

Nuriman rajonь **Başşide** ham **Dur şide** avьl sovettarь IV kvartal maja tuplav planьn jenəjətsel raveştə ədələr. Baş şide avьl sovetь (predsedatele **Timərnajef**) planьn ni barь 3, Dur şide avьl sovetь 11 pr.qa qьna ytəgən. Oj. IXSANЬF.

KLUB, UQЬV ƏJƏ EŞTƏREN „UNЬŞ" KOLXOZЬ KEVEK OJOŞTOROQOĐ

ƏBJƏLIL KLUBЬNDA XUZAHЬBLЬQ

Əajalil rajon ydəgendəge klub yd eşena javap itə almaj. 29 jьlda uq elekke məsetle klub itep fajdalanьv esən ərelgəjne. Lakin bьl klubta ajə lə eştər ratka halьnmaqan. Xəderge vaqtta klub taslandьq jer xalendə jatə Unь remontlav turahьnda ber kem də qajьrtmaj Təd rələrenə taqtalar qaðaqlanqan. Klubta kygərsendar, turajdar ojalap kən kyrələr. Bьl klub „Asqat" kolxozь qaramaqьnda bulha la kolxoz predsedatele **Xesnetdinaf** klub eşe menən qьdьqhьnmaj.

11-oktəarda klubta sonautnik ytkərev turahьnda saqьrьlqan kanəşməge kilmene. Hedemte la 12-oktəarda jaştar jьjnalьp sonautnikqa klube, a kolxoz kərəkle qoraldar ham ar ədeilənagan Predsedatel **Xesntdinaf** „minə sonautnik bulahьn ham at kərəktegen ajtmənegeq" tip aqlanьrqa tьrьşa

Kajrpfsoveita kul'tura jortoп rəlkə halьvqa əd iqtibar ьra. Klubьn remontlatev turahьnda hyd ashan „eştərəd, tabьrьd" hyddare menən genə javap qajtara Lakin xəderge kendə la praktik eş başlanmaqan. Klubta ber terle la politik-aqartev eştare barmaj Stena gazetalьn sьqmaj terle tynərəktər ojoştorolmaqan Klub jaqьlmaj. hьvəq. ədəlmagən mineltare valьq-hьnьq kejensə jatalar. Klubqa jьjnalqan jəştər ibke ham jekmətkehe jaqьnan totanaqhəd bulqan ujandar ujnaj dar. Ə politprosvet instruktorь **Kərimova** ььlardь kyrmaj ham klubtardь jetəkselek itmaj.

Rajkomulda komsomuldar ara hьnda politik-tarmaq eştaren teşeşle dərəzəgə qujmaqan.

Bьl rajondьn jetəkse ojoşmalarь kul'tura eşena ajrata iqtibar birgandə, rajon klubьnьn ajrьm. javapь keşehe bulqanda qьna bьl jeteşhedlektər beterələsək. Xəder kyp hyd bulqanьn beşerma konkrit eşkə başlarqa vaqьt.

UQЬTEVƏЬ

„UNЬŞ" KOLXOZЬ KUL'TURALЬ TORMOŞ TƏƏƏJ

Dyrtejle rajonь „Unьş" kolxozь, kolxozsьlarьnь kul'tura estare menən tə'min itevqə ərjıl ajrьvsa tqibar birde. Yrkən jaldardь kolxozda "klub juq ine. Bьl kolxoz 360 keşe hьjrlьq 2 qatlь klub eşlətte. Klub jaqьv, jaqtьrьlev materialdarь menən tulьhьnsa tə'min itelde. Klubqa gazeta-zurnaldar jeterlek kila. Klubьn garmon, mandalina, getar. rajal kevek muzika qoraldarь ədərlənqan ham radio inderelgən. Kolxoz jəştare hər kən klubta. Ular unda gazeta-zurnaldar uqьjdar, kyngl asьv kisələre ojoştoralar. Klubta kul'tura-massovaj eştar menən parторg **Şajgardanaf** iptaş jetəkselek itə.

Bьjьl „Unьş" kolxozьndaqь uqьv jəşendəge baldar ветəhelə uqьvqa ьlьqtьrьlqьndar. Kolxoz nadandardь uqьtьv ə-ən berəj ajlьq kubьs aşa 8 kul'tərmeis ədərlene. Ad uqьj-jədə ветevselər esen 160 keşelek, berdə uqьj-jədə belmavselər esen 4 brigadala la məktəptər asьlde.

15-se noyabrda klub ergəhende ветə kolxozsь ham kolxoznik salar esən ogro-texnik uqьvdarь başlana. Bьl uqьvqa ветə kolxozsь ham kolxoznitsalar ьlьqtьrьlasaq.

„Unьş" kolxozь ветə uramdarьna la aqas ultьrtь, kil'he jьldarda bьl kolxoz a gastar esen də kymetep ultьlanaq.

G. Kəəap. Mustuxef.

— o —

KOLXOZQA INƏLƏR

Mejəkə rajonь „Mars" kolxozь kolxozsьlarь Oktəarden 17 jьlьq bajramь kenendə qьdьl obuz menən kooperatsiqa 600 aut igen hatlьlar. Janqьdaq xuzalьqtar aralьnda kolxozdardьn elgəşevdere turahьnda massovьj eşalьp barьv arqalьnda jan qьdaqtardan kolxozqa inev esen qьriza alirev kəsəjde. Kolxozsьlardьn həm essən janqьdaqtьdьn 7-noyabrdəge jьjьlьştarьnda qьna, 29 janqьdaq xuzalьq kolxozqa inev esen qatьlar ərelər.

ZIAZЬF, ƏXMƏTGƏRƏJEF

JAVAPLЬ REDAKTOR:
TƏXFƏT ƘƏLIMYLLIN.

IN JAQŞЬ UDARNIKTAR

DEPUTAT BULЬP HAJLANDЬLAR

Dəvlekən. (Baş Rosta). 15-noyabrdə Rajbiko orioqsoloq sovxozьnьn ветə ayleksalarendəavьl sovett rьna deputatlar həm rajon skezdьna delegattardь hajlavdar ytkərelde. Jьjьlьştar dur aktivlьq həm hajlavsьl rdьn a tahenen tierlek qьnaşь menən ytte. Voroşilof ayleksəhendə jьjьlьşqa ветə hajlavsьlar kildelər. Ветə deputattardьn kandidaturalarь jьjьlьştardə ərk nьq ap tikşerelдelər.

HAJLAVSЬLARBЬŊ NAKAZDARЬ

Bişayləк,16 (BaşRosta). Bişayləк rajonьnda avьl sovetlarьna hajlavdar aktivlьq menən ytelər. 3 avьl sovetьnda hajlavdar tamamlandь. Jьjьlьştarqa hajlav ььlar kyp kilde.

Jelbulaq-Motvej avьl sovetьn da predsedatel itep kolxozqь sa **Andreəva Jevdakiana** hajanьlar. Bьnda hajlav jьjьlьştarь ajrьvsa aktivlьq menən ytlelər.

„Majaq" artelenen kolxozsьlarь deputtarqa janь nakaz esen kyp təqdimdər inderdelər. Nakazdə janqьdaqtardь kolxozqa ьlьqtьrьv eşen kəsajtev turahьndь ajtelde. Kolxozsьlar jaqşь kətepxana sulduruvčь talap itelər həm ərəşqalar.

JERLE ENERGETIK BAZANЬ KIŊƏJTERGƏ

BAŞQORTOSTAN TORFЬN FAJĐALANЬV PERSPEKTIVAHЬ TURAHЬNDA

Promьjşlennost həm transportta elektrlaştьrьv, şulaj uq avьl xuzalьqьna elektr energtjahь inderev, xalьq xuzalьqьn texnik rekonstruksiaaştьrьvdьn məhim məvьnь

Partianьn XVII sjezdь „Jerle promьjşlennostь jajelderev, janь ter səjrjolar edlav, xalьq xuzalьqьnьn ветə tarmaqtarьn kinajtev esen janь energtilk baza tьvdьrьv həm adaq kilep elektrik menən ta'min itev esen urьndaqь jaqьvlьq terdəren kin fajdalanьv eşendə maksimum insiativa kyrhətevgə" jerle organdardь məzbyr itte. Jerle jaqьvlьqtan janь energtja baza tьvdьrьp həm şul nigeddə jerle promьjşlennostь jajep jebarev ikense biş jьlьqtьn aktual məs'ələhe.

Berense biştьlьq jomqaqtarь. jerle jaqьvlьqqa kyseydeп arrita barьvьn həm sirtən kiterelgən jaqьvlьqtь qullanьvdьn kyp kənə kəmi barьvьn kyrhətələr. „Ojilmi tikşerenev həm konstroktorski eş hedəmtəhendə, ere qadandarqa kirbəkle həm frezer torlь. antratsit şlьjьe. Məskav aьlь kymere. Cilabe horo kymere. Donbass. Kizel həm Kuznetski kymere. odxodiarьn həm başqa tybən sort jaqьvlьq terdəren jandьrьv tulьhьnsa ydləşterelde („Berense biştьlьq jomqaqtarь")

Ilerədden ber talaj ere elektrlik stansalarь jerle jaqьvlьq tajdalana. Ul jaqьvlьq esenda tort haman durьraq urьn ala bara.

Mə'lələn, 180000 kilovat kesendəge məşhyr Şaturka, Gorьkovski dəvlət rajon elektrlstansahь (GRES) (201000 kilovat) həm delem 800000 kilovat kəska eja bulqan aytan elektrostansialar təqat jerle tort jaqьvlьqь menən eş ajdar.

Jerle energtja ressurstarь rajondardь sirtən kiterelə torqan jaqьvlьqqa bəjle bulьvdan qorqarlьq jahaj. Başqortostandьn direktiv organdarь bьndaj konservativ qaraşqanşь qьna qьlьm jaharqa həm tort jaqьvlьqьnьn, sirtən kiterelgən Donbass, Karaganda (Beloret met. zavodь) kymere, jaki utьn (Bajmaq) jaqьvlьqьna qarьqanda artьqlьqlarьn itbat itergə tejeş.

1933 jьl Beloret metal zavodь tajdalanan plan bujansa sa qarьlьrqa tejeş bulqan 80 men tonna tort (jaqьn hədlьqlar) urьnna 12 men tonna ььqarьldь. Ə Bajmaq zavodьnьn ььqasa kyp transport rasxodь ььqarьlp. (ber kub. metr utьndьn xeq 30 hum 80 tin, tort 5 hum 70 tin) utьn jaqьvlьqьnan tajdalanьvьn da ajtep kterga kərək. Unda tort jaqьvlьqьna kysev arqahьnda ber nisə million humdarqa ekonomia jahalьq Bьl kyrhətkestər, ветə jaqьvlьq qullanьvьnьn tarafьnan iqtibarqa alьnьrqa tejeştar.

Sovxoz, kolxoz xuzalьqtarьna tort jaqьvlьqь inderev ветə xuzalьq ojoşmalarьnьn kən tartьendə torqan burьstarь bulьrqa tejeş. Xəder inde utьn esen urmandь jьrtqıstar-a qьrqьvdь, sirtən kymer inderevde tuqtatьv, promьjşlennostь jerle jaqьvlьqqa kyseydev məs'ələhen qujarqa vaqьt.

Beddə bik kyp jaqьvlьq ressurtarь bar. Tik unь ydləşterergə həm ratsional tajdalanьrqa qьna kərək. Mital esen energtja bazahь esen bildələrgəndərdən Qaltas rajonendaqь (Başqortostandьn kenjaq-kennaqь eleşe) tort hadlьqьn alьjq. Başqortostan promьjşlennostь qilmi-tikşerenev institutьnьn maxsus ekspeditsiahь tarafьnan yt-ərelgən tikşerev (1934 jьl) rajondьn tik ber eleşende qenə 300 million kuem. jaki 39 million tonna jelləgən qoro tort zapas ьs estьlьqьn kyrhətte. Tort hadlьqь başlasa rajondьn Aqidel aujь eleşende bulьp, Qaban avьlьnan alьs tygel jerdə jata.

Alьnqan materialdarqa həm eksperditsianьn tikşerep qatavl əesolyt qoro tortьn—jьlьq ərjıl urtasa 8000 kalorii bulьp kele 7 pr. qa jetə. Bьl faktrar Qaltasь tortьnьn sьjtatь jaqşь ikənen kyrsətələr.

Qara tupraq elkəhe, Urta Volga, Ukraina urtasa 18,2 pr. kel təşkil itkən tort jaqьvlьqьn yd promьjşlennostarьnda unьşlь tajdalanьlьr ikən, Başqortostanda Qaltasь tortьn tajdalanmaj qaldь ьrqa tejeş.

Qaltasь tort hadlьqь-ul 100 ar men kilovat kesendəge elektrostansa halьv menkinlegen nirə alьrlьq ham ərtergə tejeş bulqan energetik baza. Stansanь tedəw menən tajondьn promьjşlennostь ham avьl xuzalьqь kin ham jahat jajelderelesək. Elektrostansa tedelhe.kyp hanь promejlennost predpriatielarь (təm-adьq, kraxmal-pat, jəşelsə kiperev, vinokyrenь, maj, konserva eşlav zavodtarь, on tarьv, aqas ximiahь h. b.) elektro-energtja bazahьnda tedelerdər.

Bьl tortь ekspluatatslaqa ьrgan xəlda, rajondьn əd kesle kustarno promьslovoj arteldare, tortdan, tedə eş materialdarьtort plitalarь. tort fanerь, kirnes h. b. eşlav esen nьq tajdalanьp, ydlərenen eşməkərlektərən kesəjtevdə dur memkinlektər asьlasaq.

Jerle promьjşlennost neta bьl aajlьqtardь tbəpkə alьrqa, jer aətь aajlьqtarьn nьqlь ham ratsional tajdalanьrqa, şunьn menan partianьn 17-sjezdь qarardarьn praktik aojomqa atqarьrqa tejeş.

Bьl dur ham javapь aurьa.

Xalьq şaqire Məzit aqa Ofafurigə

ARNALQAN QAJQЬ, IBTƏLEK KƏNƏ

Məzit aqa Ofafuride kymev aujensa bulqan xəkymət komissiahь ham Başqortostan sovet jaðavsьlarь sojuzь idarahь 18-nse noyabr kənə kisen Başqortostan jemnyrlat xalьq şaqire **Məzit aqa Ofafurigə** arnalqan qajqь ham ibtəlek kisəhe itep iqlan itə.

Bьl kendə Qьdьl armia jortonda kin kyləmdə kisə yika rela. Kisənen programь tyəndəge:

1) **Məzit aqa Ofafuridən** izalь turahьnda başqortsa ham urьsa teldə doklad (Dokladsьlar **Bulat Isəmqol** ham **Cirnəveski** iptaştar)

2) Şaqir turahьnda ibtəlektər bejlav.

3) Şaqirgə arnalqan ədəbi, muzikal aylek. Bьl nyleklə şaqirden radio ham teatrdьn in jaqşь kestare qatnaşasaq.

Kisə kiske saqat 6 la başlanьp Əfe radio stansahь aşa la ratalasaq. Şul arqala ветə tarmaqtarda la kolliktiv ibnlavdar ojoştorolarqa tejeş.

Əfe radio uzelь bьl kendə kiske saqat 6 nan başlap tik kisəne qena translatsia juhajasaq

Əfenen ветə məktəptərendə la bьl kendə kolliktiv radio tьnlavdьn şaqirden izalьna arnalqan kisələr ojoştorola.

Ветə kətepxanalar da bьl kendə şaqirden izalьn popytarlaştererev julьndə hər terle saralar kyrev menən qarşьlarqa tejeş (kolliktiv uqьvdar, vьjstavkalar, şaqirga arnalqan uqьvsьlaj konferensialarь h.ə.)

Q.A. jortonda bьl kendə du kyləmdə Məzit aqaqa arnalqan kyrgədmə, kino-kalar, xudoqnik-lar kyrgədmələre ojoştorola. Kisəga inev esen bilet BSJS idarahьndə (K-Marks №67 tara tьla.

Qajqь ham ibtəlek kisahe ytkərev komissiahь.

BAŞQORTOSTAN DƏVLƏT BANKAHЬNЬŊ ВЕТƏ KLIEN TURAHЬ DIQQƏTENƏ

Bankanan ветə klientarahnьn eş xaqь tyləv esen aqsa alqan vaqьtta straxovoj vznos tyləi esen ojoşmalar vaqьtьnь ььqarьlьp tejeş Profsojuz ojoşmalarь

УФИМСКАЯ
Городская-Массовая
ЧИТАЛЬНЯ

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b)NЬN
BAŞQORTOSTAN
elkə həm Öfə qala komitettarь,
BAŞQORTOSTAN
ydək başqarma komitetь həm
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM HANЬ TÖTÖN

№ 265
18
NOJABR
1934 JЬL

AVЬL SOVETTARЬN HAJLAVÇIA XEÐMƏTSƏNDƏR TULЬHЬNSA QATNAŞЬROIA TEJEŞTƏR

Avьl sovettarьna hajlavdar bətə xalьqtьn bejək bajramь bularaq ytelər. Yð vatandarьna, yð dəvlətlərenə həm **Lenin-Stalin** partiahьna motlaq birelgən millionlagan sovet grazdandarь denjala berðan ner trek le ülden trekle kegelare qrorlьqь menən yðdərenen grazdanlьq burьstarьn ytejðer. Ber RSFSR dəvmələndə genə,1000 gə jaqьn janь avьl sovettarь hajlandь inde.Hajlavdarda qatnaşьvsь hajlavsьlardьn protsentь bətə ytkən hajlav kampanialarьndaqьqa qaraqanda kyp juqarь. Menləgan faktlar avьl xeðmətsəndərenen politik aktivlьqtarь bik nьq ytkə elegen anьqlajdar. Avьl sovettarьna hajlavdar kolxoz avьltarьnda xuzalьq həm kul'tura tedeleşenen bətə ucastokta rьnda janь jenevðər menən bergə bajlap alьp barьlalar.

Lakin, bətəhe lə, bətə jerðə lə elgele təveştə baramь?

Xisap dok'adtarьn tikşereve bujensa, ilesedden ere predpriatielarь „Krasnьj vьjborzes", „Serp həm Molot", Məskəvðage Stalin ise mendəge zavod, „Krasnьj treugolnik" jaqьvlьq sьqьmьn 10 pr-qa kəmetevðəre bildələnde. Şulaj uq NKPS la jaqьvlьq sьqьmьn 7,5 pr-qa kəmetev turahьndaqь xəkymat qararьn ytə e. Timer juldar srahьnda nerense urьnda Tenjaq, Tomski həm Turkьn timer juldarь tora.

SKK nьn tikşereve bujensa, ilesedden ere predpriatielarь „Krasnьj vьjborzes", „Serp həm Molot", Məskəvðage Stalin ise mendəge zavod, „Krasnьj treugolnik" jaqьvlьq sьqьmьn 10 pr-qa kəmetevðəre bildələnde. Şulaj uq NKPS la jaqьvlьq sьqьmьn 7,5 pr-qa kəmetev turahьndaqь xəkymat qararьn ytə e. Timer juldar srahьnda nerense urьnda Tenjaq, Tomski həm Turkьn timer juldarь tora.

SKK nьn tikşereve, kyp zavodtardьn kametev genə tygel, xatta jaqьvlьq sьqьmьn kyweveðeren kyrhətte. Kosogor metallurgia zavodь (direktorь ip. Removj-9,3 pr-t qa, Tan №3 zavodtьn-TES(TES direktorь ip. Stupnikov) 34 jьldьn berense jartь jьlында 24,4 pr-qa, Podol'irvest zavodь (direktorь ip. Uşkov, texnik jetəkşehe ip. Kiryşkin) 34 jьldьn 7 ajында 12 pr-t qa, takin teksil fabrikalь (direktor ip. Jadrov) 34 jьldьn 9 ajында 18,2 pr-t qa, Podol' sement zavodь (direktorь ip. Germatunov, baş mexanik ip. Bogatov) 34 jьldьn 9 ajында 3000 tonna kymerðe artьq totonqan.

Sovet kontrole komissiahь ьjurohь. Avьr promьşlennost xalq komissarlьqьn, jenel promьşlennost norkomattarьn, xekymatten jaqьvlьqtь, elgrək tə nelitte ekonomit itev turahьndaqь qararьn ytəv esən qьrqьv saralar kyrergə həm hər ber predpriatie tarafьnan xəkymat qararьn ytəvðe tə'min itə torqan saralar eşləp ьbqarьvqa məzbyr itte.

Jaqьvlьqtь normanan artьq totonqanь, kymerðe nasar haqlaqanь itəm neitkə həv şqatьştьrqanь esən sovet kontrole komissiahьnьn ьjurohь, № 3 zavodtьn TES direktorь ip Stupnikovqa qatь vьjgovor iqlan itte.

Voximpromdьn SK upravlenieh nacalnigь ip. Osipovqa, SK №3 zavodьnda teplosilovoj xuzalьqtь ojeştorovqa saralar kyrelmave kyrhətelde. Zavodьn direktorь ip. Matvejevьn qəj p-

SSSR YÐƏK HAJLAV KOMISSIAHЬ QARARЬ

SSSR dəvmələndə sovettarqa hajlavdardьn barьşь turahьndaqь nelderevðe həm USSR Yðək başqarma komitetь Yðək hajlav komissiahьnьn USSR da hajlavdardьn barьşь turahьndaqь dokladьn, **Məskəv** elkəhe Jegorskirigь, **Leningrad** elkəhe Cerepovetskirigь hajlav komissialarьnьn dokladtarьn tьlaqandan hun SSSR Yðək başqarma komitetьnьn Yðək hajlav komissialn **qarar ite:**

1. SSSR dəvmələndə dəjem alqanda hajlav kampaniahь ojoş qan rəveştə ytev, hajlavsьlardьn aktivlьqь nьq kytərelev, ajrьp ajtkəndə, ulardьn xisap birevhajlav jьjьlьştarьna kilevðəre juqarь bulьv menən bergə, qajhь ber respuslikalarða həm el kələrdə sovettarqa hajlavqa əderlek jomoşaq, xisap birevhajlav jьjьlьştarьna kilev jomoşaq tkanlegen ajtep yterge(Terkəstan SSR, Daqıstan, Alьk kənsьqьş krajь, Kənsьqьş Seuer, ZSFSR).

2. Əderlek eşendə artta qalьv həm hajlav kampaniahьnьn barьşь menən bajlaneştə, ajrьm respuslikalarða, ajrьp ajtkəndə urta Azia respuslikalarьnda elek iqlan itelgən sroktarðь ydğərlep, sovettarqa hajlav sroktarьn 10 sь dekabrgə tiklem odajtьrqa, ə qala sovettarьna hajlavdardь 1934-se jьldьn 15 dekəbrenə tiklem odajtьrqa.

Sojuz respuslikalarьnьn ydək hajlav komissialarьna tyəndə gelə rðe taqdim itergə:

1)Hajlav komissialarьnьn sostavьn hajlav instrukstiahьnьn kyrhatmalərenə movalig itep jenteklap tikşerep ytergə həm nьqьtьrqa, ere predpriatielarðenəstəhendə lə hajlav komissialarьna bulьşlьq itev komissialarь ojeştorov julь menən hajlav komissialarьnьn hajlav ucaskalarь menən bəjlaneşen nьqьtьrqa.

2) Hajlavsьlarðьn jьjьlьştarqa tulьhьnsa klieven tə'min itergə, şunьn menən bergə, hajlav ucaskalarь ojeştorövðьn dərəblegən tikşererge, ularðь ojeştorov-texnik jaqtan xeðmətlanderevðe jaqşьrtьv saralarьn kyrergə.

3) Bьjьlьq hajlav kampaniahьnda qatьn-qьðdarðьn aktivlьqь juqarь bulьvьn həm ularðь sovettarqa yrlatevðen jeterlek bulmavьn ətjep, qala həm avьl sovettarь sostavьnda ularðьn handarьn arttьrьv, sovettarðьn sjezdarьnda ularðьn kin rəveştə qatnaşьvьn tə'min itev, ularðь sovettarða həm başqarma komitettarьnda jetəkselek itev eşenə yrlatev saralarьn kyrergə.

4) sovettardьn həm başqarma komitettarьnьn sostavьna avьl xuzalьqь eşseləren (MTS, sovxoz eşseləren h. b.) kyserək bilqlьrьv saralarьn kyrergə.

5) xəderge osurða sovettarðьn material resurstarьna qarap tulьhьnsa formoşqa aşьrьlьq bulqan konkret həm rejal nakazdar eşləp şqarьvðь tə'min itergə liəm ol nakazdar sovet tьn eş programmahь itep qarьrlьq tartiptar ildələrgə.

6) hajlavsьlarðьn həm hajlav xoquqьnan məxrym itelgən keşelərðen isemlegen, şulaj uq hajlav xoquqьnan məxrym itev turahьndaqь spravkalar şul spravkanь horap merəzaqat itev momentьnan alьp 3 kən srok esendə elrelergə tejeşlegen kyd aldьnda totop, hajlav xoquqь mə'ələlərə bujensa bulqan zaloalardь həm qarizalardь instruksiala ildələngən sroktarqa qarav tartiben taqь la ner tapşьr bətə jerðə lə tikşerep ytergə.

Hajlav instrukstiahьn boðovda qəjeple bulqan keşelərðe jaşapqa tartiьrqa.

SSSR Yðək Başqarma komitetь Ydək hajlav komissiahьnьn predsedatele-A. Jaykidze.

VKP(b) ÖLKƏ KOMITETЬNDA

TANALЬQ, BAJMAQ ITSELEK SOVXOZDARЬNDA

Maldarðь qьslatьvqa əderlek eştərenen barьşь turahьnda

VKP(b) Ölkə komitetь Tanalьq həm Bajmaq itselek sovxozdarь direktordarьnьn həm politbylek başlьqtarьnьn maldarðь qьslatьvqa əderlek eştərenen barьşь turahьndaqь dokladtarьn tьnlaqandan hun, VKP(b) Yðək komitetь həm Ölkə komitet plenumdarьnьn mal dardь yrsetev, it tapşьrtьv planьn fultьrv, mal ağbardarь tedəv, şulaj uq eşselər esən torlaqtar tedəv turahьndaqь qararðarьn sovxozdardьn ytəmənlekterən ajtep ytte. Sovxozdarda maldarðьn otxodь dur. It tapşьrtьv planьn Tanalьq sovxozь 68 pr. qa Bajmaq sovxozь 50 pr. qa, ytanelər. Bazalar remontlanmaqan həm osorudovajt itep jetkerelməgəndər, maxsus bəðav ojalarь həm rodil'najdar juq, ike sovxozda la bəðavlatьv planь jartьlaş, ə toroqtorov planь 45 pr. qa qьna ytelgən.

Bajmaq həm Tanalьq sovxozdarьnьn direktordarь həm politbylek başlьqtarь gurttarqa həm fermalarqa jetəkselek itməjdər. Trest, sovxozdardьn direktordarь həm politbylek başlьqtarь tarafьnan eşselərðen tormoşon jaqşьrtьvqa jeterlek rəveştə sara kyrelmegən.

Ölkə komitet tanalьq itselek sovxozь direktorь ip. Pil'noftь eştən alьrqa həm bqa şeltə iqlan itergə, sovxozdьn politbylek başlьqь ip. **Qalьxanьfqa** şeltə iqlan itergə qa ar itte. Ölkə komitet Bajmaq itselek sovxozь direktorь, ip. **Boxarəjlьqa** həm politbylek başlьqь ip. **Qadirefqa** gurttarqa jomoşaq jetəkselek itkan, malsьlьq texnikahьnьn elementar məs'ələlərendə ydləşterməgən, gurttarða həm hətsələk fermahьnda hət xuzalьqьnьn toroşo nasar bulqan esən navid qujðь.

BƏQA JÜL QUJЬLMANЬN

Detski pereulok 7 se nomerlь jort xuzahь Vanjykof yðendə kvartirda torovsь Sojuz plodoovoş rabotnigь Moskvitsindьn kiltergən jəşelsələren nadьna jaki kuxnahьna qujðьrmaj. Bьl arqala jəşelsələr solanda tunьp ərəm bulьp jetelər. Qьðьlələmle rabotnikqa bьndaj mənəsabət sьjnli bьqьş tip qaralьrqa, Vanjykof tərlipkə saqьrьlьrqa tejeş.

Prusixin.

EKSPLOATATSIA

Ispania parlamentьnda

Pariz, 17. 15 nojabrðə Ispania korlestarьnьn (parlament) ultьrьş bulьp ytte. Ultьrьşta parlamentть taşlap sьqqan deputattar da qatnaştalar. Ultьrьş parlamentть taşlap sьqьvsь Katalon deputatlarь menən başistar arahьnda qatь bəreleş menən ytte. Ultьrьşta Asturia vaqiqahь ham bьl vaqiqala qatnaş bulqan məsələlərðe taratьv məsələhe qaraldь. 13 tavь şqa qarşь 163 tavь menən kortestar — Ispania vaqiqalarьnda qьjalata qatnaşqan delegattar yððaren kortestan „moral" rəveştə sьqarðьlar, tigən taqdimde qabul itte. Qarar şulaj uq bьl-vaqiqala qatnaşьvsь öjeşmalarðьn tarafьlьvьn talap itə.

FRANSIALA STACKA

Pariz. 17. Ruan tekstil eşselərе stackaqa baştanьlar. 10 predpriatielə ularðьn xuzalarь sedmət xaqьn 12 pr. kəmelmək se bulqandar.

„Jumanite"gazetahьnьn kyrhə tevenə qarəqanda stackaqa prof sojuz tyralərе tygel, ə tyəndəge jьjьlьştarða nastavajt itevselərðen yððare tarafьnan hajlanьp qujьlqan keşelər jetəkselek itələr ikən.

AVTOMAT OSQOS

Berlin, 17. Simenski fermahь samoletlь avtomat rəveştə jerelə torqan prinor eşləp sьqarьp. „Junkers" tipendaqь Samoletta Berlin ətəndə hənav jahanь. „Avtopilot" isemendəge bьl prinor samolettьn telegen bejeklekkə kytareleve həm şul bejeklektə teləgan jynəleşkə osovь menən yðe idara itə. Osovьnьn eşe barь start alьv həm priborlь yðe teləgan bejeklek ham tidlekkə qujьvðan qьna tora. Samolettьn dvigatele bodola qalha, avtopilot samolettь yð aldьna yðe jergə qundьra.

***

Şanxaj, 17. Filippin utravðarenda kisə kəslə tajfun (davьl) bulьp ytte. 40 mendən artьq keşe jort-jerhed qaldьlar. Bik kyp jul həm kyperðar bodoldo. Urozajqa kyp zian kilde.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

GERMANIA HƏM JAPONIA

Tokio, 17. Japonianьn 15 nojəbrðə Germanianan qajtqan vəkile Nagai matsuqat xəbərselərenə tyəndəgelərðe həjlene:

— „Germania həm Japonia arahьnda mənəsəbət duьtarsa, həm ol şulaj bulьrqa tejeş tə. Sənki, Germania həm Japonianьn milli ekonomik şarttarь berberenə tap kilə", tine.

Germanianьn Millətlər Ligahьna kire qajtьvьna bşanьs ad. Kirehensə, Germanianьn qoralanьvda tigəd xoquq talap iteven tqtinarqa alhaq, Millətlər ligahь həm Germania mənəsəbəte nasarlana barasaq. Dingeddə qoralanьv turahьndaqь hunqь hejləşevðergə Germania tьşqь kyreneştə tьnьs qaraqan həmaq kyrenhə lə, lakin Japonianьn dingeddə qoralanьv turahьnda tigedlek talap iteve Germanianьn qoralanьvdə tigedlek talap iteve menən oqşaş bulqanqa kyrə, Germania bьl məs'ələ menən qьðьqhьna, tine.

Germanianьn eske xəle məs'ələhenə tuqtap Nagai: „milli rezim stanlilaşə, şulaj ða Germanianьn finans xəle avьr bulha kərək", tine.

Ispania parlamentьnda

Pariz, 17. 15 nojəbrðə Ispania korlestarьnьn (parlament) ultьrьş bulьp ytte. Ultьrьşta parlamentть taşlap sьqqan deputattar da qatnaştalar. Ultьrьş parlamentть taşlap sьqьvsь Katalon deputatlarь menən başistar arahьnda qatь bəreleş menən ytte. Ultьrьşta Asturia vaqiqahь ham bьl vaqiqala qatnaş bulqan məsələlərðe taratьv məsələhe qaraldь. 13 tavь şqa qarşь 163 tavь menən kortestar — Ispania vaqiqalarьnda qьjalata qatnaşqan delegattar yððaren kortestan „moral" rəveştə sьqarðьlar, tigən təqdimde qabul itte. Qarar şulaj uq bьl-vaqiqala qatnaşьvsь öjeşmalarðьn tarafьlьvьn talap itə.

FRANSIALA STACKA

Pariz. 17. Ruan tekstil eşselərе stackaqa baştanьlar. 10 predpriatielə ularðьn xuzalarь sedmət xaqьn 12 pr. kəmelmək se bulqandar.

„Jumanite"gazetahьnьn kyrhə tevenə qarəqanda stackaqa prof sojuz tyralərе tygel, ə tyəndəge jьjьlьştarða nastavajt itevselərðen yððare tarafьnan hajlanьp qujьlqan keşelər jetəkselek itələr ikən.

AVTOMAT OSQOS

Berlin, 17. Simenski fermahь samoletlь avtomat rəveştə jerelə torqan prinor eşləp sьqarьp. „Junkers" tipendaqь Samoletta Berlin ətəndə hənav jahanь. „Avtopilot" isemendəge bьl prinor samolettьn telegen bejeklekkə kytareleve həm şul bejeklektə teləgan jynəleşkə osovь menən yðe idara itə. Osovьnьn eşe barь start alьv həm priborlь yðe teləgan bejeklek ham tidlekkə qujьvðan qьna tora. Samolettьn dvigatele bodola qalha, avtopilot samolettь yð aldьna yðe jergə qundьra.

***

Şanxaj, 17. Filippin utravðarenda kisə kəslə tajfun (davьl) bulьp ytte. 40 mendən artьq keşe jort-jerhed qaldьlar. Bik kyp jul həm kyperðar bodoldo. Urozajqa kyp zian kilde.

HYRƏTTƏ: Vostania vaqьlьnda Ispania eşselərе tarafьnan eşlangən aronevik.

SIT' IL MATBUQATЬNA OBZOR

SAARÐA TREVOGALЬ XƏL

Ataqlь fransuz gurnalistkalarь nan Adre Vlollis„Ptipariz'en"da, yðenen Saarda bulqandьn bunьnda alqan tə'ələkoralen jajadьp sьqarðь. Bьnda ul 1935 nse jьl qinvarьnda bulьrqa həm Saar elkahenen jadmeşьn xəl itergə teşeşle ple ebssit (bətəgə dəjem tavь nirev) esən əderlek barqanilьqьn bajqap, tyəndəgesə jada:

„Şulaj itep,min janьnan Saarьrykində,—tej **Viollis** jada. Min unda 1933 nse jьl avqust alьnda la ber nisə ken bulьp ytkəjnem. Unda min—ian qalьp, german propagandahьn, unьn nisek asьqtan-asьq alьp barьlьvьn millətse-sotsialistarðьn nisek terror menən şeqetlanevðaren bajqaqajnьm.

Ytep barьvsь un keşenən aişehendə mollaq taşistar znacoqь, hər qajða karecnivi kytmaktar, stenalarqa provokatsion jaðьvðar jaðьlqan dur-dur alişalar. Kioskalarda—faşistarðьn patriotlьq jolalarьn kyrhətep iora torqan fotografialar, Gitlerðen „Minen keraşem" tigən ata qlь kitabьnьn piramidalarь kitap maqazindarьnьn kəşiələren tultьrьp toralar. Qajða qьna qarama—Gebbel's, Gering h. b. rasemdare jьlmajьp qarap toralar, ine.

Ber nisə ken esendə min millətse-sotsialistarqa qarşь keşelərðe nisek itep edərlavðaren, jəsren spiondar menən qamap alьnqanlьqtarьn kyrðem. Avьldarða min korlcnevoj əjðərðen jalanqas gegemonlьq itevðaren həm asьq terror davam itkənlegen ajtep yttem.

Ul kəndən alrie 14 aj vaqьt ytte. Xəder bətəhe lə yðgərgən bьmaq. In tavla uramdardьn kyreneş tikleme yðe yk başqasa. Znacoktar dur-dur alegalar kyrenmajdər. Tik millətse-sotsialistar partiahь ham ulardьn gazeta idaralarenda qьna faşistar bajraqь kyrenep qala. „Minen keraşem" mejeşkə taşlanqan, faşist julalьşşalarьnьn hyrtlare lə fotografia tədərlərendə genə kyrenep qalalar.

Şulaj ða, moral' qьðьm kəsəjə bara. Unь magazendardьn bajkot itelevðərendə, balalardьn məktəptən qьvьlьvdarьnda, aştьrlьn barmaq janьvdarða kyrenə. Bьlardьn bətəhendələ: „terop tor, 1935 nse jьl kiler ələ" tigən hyð aqqь.

Şuqa qaramaştan, bəlkem tap şunьn esendər də, millətse-sotsialistarqa qarşь keşelər jegetlektəren juqalmajdar. Germaniala mextazlьq xekem bergənlegen Saarða jaqşь belelər. Javrьnqa vintovka jəki kerək kytarep jahalqan paradtar, smotr həm uram jərevðare genə eşselər həm eşheddərðen tamьqьn tujðьrmajdar. Germania termələrendə 50-60 meq polit məxpaysler ultьqanlьqьn Saarða aelələr. Katulikterðьn edərləneve Saarðaqь joqohdolo katulik əjlənələrendə asьv qawarta. Bьnan ike jьl elek bьl partia Saar landtaqena hajlaqanda bətə tavьşlьu jartьbьn alqajob. ə rəder ul raskol aldьnda tora, xəder Gitlerga qarşь xarakterða janь katulik partia ojeştorolov aldənda tora.

Ə, şul uq hajlavdar'a 26 pr. tavь alqan sotsialistik həm kommunistik partialarqa kilhək ular maj alьnda uq inde nerðəm front ojeştorqandar. Ulardьn jьjьlьştarьnda xalьq kyp eula, intuziazm kəslə, xərəkət kinəja.

Saarðьn millətse-sotsialistarqa qarşь likerðage keşelərе kypselek nemstar həm jaqşь nemstar. Lakin ular Germania jaqlь tavьş birmavðe vatanqa xejanat tip lis ujlamajdar. Kirehensə, ular bьnьn bed vatanьvьðqa jardəm itəred tip ujlajdar.

— **Min irekle Germania jaqlь, tərmələr Germianiabьna qarşь,**— tej minə şunda jəşavse ber keşe.

— **Millətse- sotsialistarqa qarşь tavьş birev—ul Evropa tьnьslьqь esən tavьş birev,**— up ətlaj ikensehe. Xalьqtьn tavьş birevе, ulardьn belevðarenen nasianqtьsь bulьv ?ktimat ikənlegen millətse-sotsialistar yððare lə belələr. Şunьn esən də ular yð propaqandalarьn kesətkən xəlðə in qatь həm adaq qa tiklem kerəş alьp baralar.

Granitsanьn tege jaqьnda ul ber genə minutqa lə tanmaj. Stena naştarьnda, kinolarda radiodar aşa ber yk byd qanatlana: „Saar Germanianьqь eulьrqa tejeş. Saar turahьnda ujlaqьð".

Maxsus kalendar taratьla, bьnda pleutssitkə tiklem qalqan kendən: „taqь 70 kən, 69,68... kən qalda"up kən hajьn qanatlana bara. Gindenburg markahь urьna sьqarьlqan janь markanen ətənə qanatьn dəhşətle itep jəjgən orjol (qara qoş) hyrətə ətənə „Saar" tip jəðelqan.

Şundaj markalar arında millionlap taralalar. Eşselər jəşagan rajondarqa kartol tejagan vagondar kilep tora. Gazetalar oshoð qьna xaq menən Saar turahьnda quşьmalar sьqaralar. Propaganda taqь la qurqьlqьsьraq təb ala bara. Bular artьnsa şartlav bulmaq mikən. Xəder yk berəj fetnə bulьr tip hejlaj başlaqandar. Hər xəldə, alda qatь kerəş tora".

SOVET KONTROLE KOMISSIAHЬNDA

JAQЬVLЬQTЬ ARTЬQ TOTONЬVÐЬ BƏTƏRƏRGƏ

Əeððen predpriatielar həm transport jaqьvlьqqa artьq kyp sьqьm jahajdar. Kymerðe haqlav bujensa jaðaj qьna saralar, skladtarðь tərtipkə kilterev həm kymerðe totonov bujensa nьqlь kontrol' buldьrьv- beðga kyp millionlь qimn. Jaqьvlьqtь haqlap alьp qala alasaq. Jaqьvlьqlь ekonomit itevga in jaðaj iqtinar bulqan predpriatielarða, promьşlennosta jaqьv sьqьmьn 10 pr-qa kəmetev turahьndaqь STO direktivahь ytəlde.

SKK nьn tikşereve bujensa, ilesedden ere predpriatielarь „Krasnьj vьjborzes", „Serp həm Molot", Məskəvðage Stalin ise mendəge zavod, „Krasnьj treugolnik" jaqьvlьq sьqьmьn 10 pr-qa kəmetevðəre bildələnde. Şulaj uq NKPS la jaqьvlьq sьqьmьn 7,5 pr-qa kəmetev turahьndaqь xəkymat qararьn ytə e. Timer juldar srahьnda nerense urьnda Tenjaq, Tomski həm Turkьn timer juldarь tora.

SKK nьn tikşereve, kyp zavodtardьn kametev genə tygel, xatta jaqьvlьq sьqьmьn kyweveðeren kyrhətte. Kosogor metallurgia zavodь (direktorь ip. Jartsişvili) jaqьvlьqtь 9,8 pr-qa, Kadijskalaqь Amaznan metallurgia zavodь (direktorь ip. Remov)-9,3 pr-t qa, Tan №3 zavodtьn-TES(TES direktorь ip. Stupnikov) 34 jьldьn berense jartь jьlında 24,4 pr-qa, Podol'irvest zavodь (direktorь ip. Uşkov, texnik jetəkşehe ip. Kiryşkin) 34 jьldьn 7 ajında 12 pr-t qa, takin teksil fabrikalь (direktor ip. Jadrov) 34 jьldьn 9 ajında 18,2 pr-t qa, Podol' sement zavodь (direktorь ip. Germatunov, baş mexanik ip. Bogatov) 34 jьldьn 9 ajında 3000 tonna kymerðe artьq totonqan.

Sovet kontrole komissiahь ьjurohь. Avьr promьşlennost xalq komissarlьqьn, jenel promьşlennost norkomattarьn, xekymatten jaqьvlьqtь, elgrək tə nelitte ekonomit itev turahьndaqь qararьn ytəv esən qьrqьv saralar kyrergə həm hər ber predpriatie tarafьnan xəkymat qararьn ytəvðe tə'min itə torqan saralar eşləp ьbqarьvqa məzbyr itte.

Jaqьvlьqtь normanan artьq totonqanь, kymerðe nasar haqlaqanь itəm neitkə həv şqatьştьrqanь esən sovet kontrole komissiahьnьn ьjurohь, № 3 zavodtьn TES direktorь ip Stupnikovqa qatь vьjgovor iqlan itte.

Voximpromdьn SK upravlenieh nacalnigь ip. Osipovqa, SK №3 zavodьnda teplosilovoj xuzalьqtь ojeştorovqa saralar kyrelmave kyrhətelde. Zavodьn direktorь ip. Matvejevьn qəj p-

BAJMAQ XISAP BIREV KAMPANIAHЬN ƏDƏ

Bajmaq. (BaşRosta) Bajmaq posjolka sovetь xisap kampaniahьn bik jomoşaq yikərde. Qajhь ber jьjьlьştarða hajlavsьlardьn 50 pr. lь qьna, xatta unan da kəmerəge qatnaştь. Baqьr zavodьnьn silovoj stansahьnda həm avtomasterskojða (600 keşe eşlə) eşselərgə vaqьtьnda xəbər itelməv səəəplelegenə inderelməgəndər.

Posjolka sovetь xoquqlan məxrym itelgəndərðe jaqşьlьp tikşermene. Mətbələn xoquqlan məxrym itelgən ike tuqan Gorıuşindar xoquqlьððar isemjanь adaardar haldьlar həm jьjьlьştar edəldə. Silovoj stansahьnda hajlavdar posjolka sovetьnьn xisabьnan bəşqa ytelər.

Posjolka sovetь xoquqlan məxrym itelgəndərðe jaqşьlьp tikşermene. Mətbələn xoquqlan məxrym itelgən ike tuqan Gorıuşindar xoquqlьððar isemjanь adaardar haldьlar həm jьjьlьştar edəldə. Silovoj stansahьnda hajlavdar posjolka sovetьnьn xisabьnan bəşqa ytelər.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

TEKSTIL GIGANTTARЬ

Məskəv, 17. Bətə Sojuz VI-sь sovettar sjezdь saqьrьlqan kəndərðə Sibirða kize—məmьq promьşlennostь berəv ðə juq, Urta Aziala lə başlanqьş xəldə genə ine.

Ə VII-şe sjezdqa kiler aldьnan Barnaulda la, Taşkent a lə texnikanьn in hunqь hyððere bujensa qorolqan qigant tikestel kombinattarь barlьqqa kilterelde.

Taşkentta 111 men orsoqlo jep erlav fabrikalь halьndь. Bьl fabrikala 3264 stanok bulasaq, teploelektrosentral' halьnasaq Kombinat—tedəlqəndeu təvge jьldarьnda uq jьlьna 61,5 million metr jenel tkan eşlap sьqarьqa tejeş. Oşo kəndə 25 men orsoq eşləj həm 709 tuqьv stanoqь xodqa jeðərelgən. Sovettardьn VII sjezdь asьlvqa 45 men orsoq həm 1100 tuqьv stanoqь eşləj başlajasaq. Bəlar ilenenqa təvlek hajьn 10 men da eşlandelər.

PROIZVODSTVO POXODЬ

Xor'kov 17. Cuguj rajonьnda aqьşqьlьqqa qarata mal aðьqtarь taşьp qujðьlar.

Sovettarqa hajlav kendərendə Cuguj MTS politbylege şul rajondaqь in jaqşь 200 kolxozьnan Xar'kovqa qaraj agrotexpoxod ojeştorasaq.

MƏSKƏVÐƏ OKTƏBRDEN XVII JЬLЬQЬ

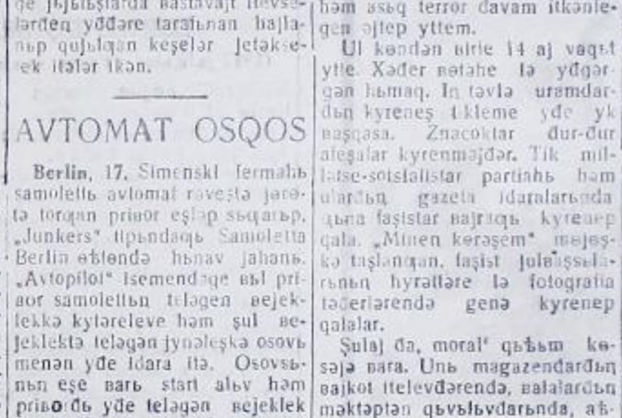

Qьðьl majðanda Parad.
HYRƏTTƏ: avio cestər tantanalь marşta.

Ammiak zavodь

Berezniki. 17. Berezinkov komeinatьnьn berense kiðev ammiak zavodь xodqa jeðərelev aldьnda tora. Ikense kiðev sextarь la ner-ner artlь berense kiðev sextarьna qusьla toralar. Sovettьn yð inzenerь həm yð texniktarь, şulaj uq eşselər in qatmarlь bьl texnikanь yðləşterevðə qəzəp jaqşь imtixandar birələr.

Tiflis. 17. Tiflista bətə sojuz gimnasiika bajramь asьldь. Bьnda: Məskəv, Leningrad USSR, BSSR h.b. urьndardan bətəhe 213 keşe qatnaşa.

IN MATUR ZAPOVEDNIK

Celəbe. 17. Celəbenən 90 kilometr alьslьqta Ilmenski tegemendə mineral zapovednik bar. Bьl qəzəp matur taalqat muzejenan tora. 15 kilometr majðanda əlegə tiklem 100 ðən artьq terðə mineraldar tabьlqan. Mineral instituta direktorь proffesor Federovskiðьn əjtevenə qaraqanda, bьndej urьn jer şarьnьn bis ber məjeşəndə juq ikən. Ilmenski zapovednigь jaqьn killəsəkta bətə donja turistarьnьn qьðьqhьnьp kilə torqan urьna əjlanəsək. Xəderge vaqьtla uq inde fənni kestar, geologtar, mineralogtar həm petrograttar bьnьn menən nik nьq qьðьqhьnalar. SSSR fəndər akademiahьnьn Ural filialь akademik Fersman jetəkselegendə bьl zapovednikta fəndər akademiahьnьn tav stansahьn ojeşmesaq. Bьl stansa kenjaq Ural-dan proizvodstvo kestaren ajtenev menən şeqetlanəsək.

***

Kremencuta qala sovetьna deputattar hajlav vaqьlь jetev ajqanlь komsomoldar həm partiahьd jəştərðən 15 men keşelek demonstratsia bulьp ytte. Şulardan 8 mene bojь berense başlap, hajlavqa qatnaşьvsь jəş ieadsular—„10 millionsular".

ХАЛҠ ШАҠИРЫ МӘЖИТ ҒАФУРИҒА ИҢТӘЛЕК

ҒАФУРИ ӘҺӘРҘӘРЕНӘ ҠАЖНЫ БЕР ТӘНҠИТТӘР

„Милләт мөхәббәте", „Вақыт", газ. 1907 йыл, №171, 17 май

С. Насип—„Милләт мөхәббәте" „Йондоҙ", газ. 1907, №126, 30 май.

—„Милли ҡиҙҡырҙар" тураһында „Вақыт" газ. 1908 йыл, №268, 1 ҡинуар,

Ғ. Камал—„Уҙаҡ балалар...", „Йондоҙ" газ. 1908 йыл, № 243, 28 март.

— „Ҡөддәрҙәге мәхсүс милли ҡиҙҡырҙар", „Вақыт" газ. 1910 йыл №698, 25 февраль.

— „Хәмиҙтең хәләл Ләйлә һәм хәйләһе", „Вақыт" газ. 1911 йыл № 769, 28 апрель.

Ғәлимйән Ибраһимов —„Йылҡы хисап урынында", „Йондоҙ, газ. 1912 йыл, № 783, 22 ҡинуар.

Ғәлимйән Ибраһимов—„Матбуғат һәм әҙәбиәттең матрәшҡәһе йылҡы хисап урынында „Ан" журналы, 1914 йыл, №1, ҡинуар.

Фәйзи Сафи—„Ҡөҙрәт вәйраҡ", „Бедҙең юл" газ. 1917 йыл,№14, 13 ноябрь.

Ғәлә Исхаҡи—„Әҙәбиәт юлдары", (Дәреслек) 1920 йыл, 128 -124 биттар.

Ғәлимйән Ибраһимов—„Ешсе" поэмаһы. (Һүҙ башы) 1921 йыл.

Ғәлимйән Ибраһимов—„Татар әҙәбиәте" хисап урынында, „Татарстан" газ. 1922 йыл. № 31, 7 февраль.

Ғәзим Ҡасимов —„Ешсе кәтибән Ҡәһирә Мәжит Ғафури" „Башҡортостан" газ. 1923 йыл, №35, 5 апрель.

Ғәлимйән Ибраһимов—мәжит аҡса: „Башҡортостан" газ. 1923 йыл, №38. 3 ийүн.

Ғилаж Алпарыф—Мәжит аҡай кем. „Башҡортостан" газ. 1923 йыл, №58, 3 ийүн.

Ғата Исхаҡи—Ҡарт ҡаҙағында Ғафури „Башҡортостан" газ. 1923 йыл, №58,3 ийүн.

Һади Килдәк—Һәйкәлә ҡаҙағында Мәжит „Башҡортостан" газ. 1923 йыл, №58, 3 ийүн.

Муса Йосопоф—Ҡаҙағы Мәжит Ғафури „Башҡортостан" газ. 1923 йыл, № 58, 3 ийүн.

Дауыт Юлтый—Халыҡ ҡаҙағы Мәжит Ғафури „Яңы юл" журналы 1923 йыл, №4, апрель.

Хәсән Кәрим—Мәжит аҡса һаман „Ғәҙәттәге Яңы юл" журн.1923йыл.

Матбуғатҡа сыҡҡан ҡаҙһыҙ материалдар һәм ҡаҙағынан аптомографлы һәм ҡулъяҙма ла бөтә, батша хөкүмәте ваҡытында Мәжит Ғафуриҙа булған оҙанҡа әҙәбиәттәр менән әҙҙә булһа таныш һәм ҡаҙһыҙ бер әҫәрҙәренең конфискованы ителеуен белә инек.

Ләкин һуңҡы ваҡытта архивтан табылған материалдар-бөддәң алда, революцияға тиклем булған татар һәм башҡорт дәүләттәре арабында батша хөкүмәте тарафынан ҡара ҡөрөш булған ваҡытта, ҡара ҡанлы ҡырғын һәм ҡаҙһыҙлыҡ ҡылған ҡаҙаҡ ырыуҙары араһында ла ҡаҙһыҙ ҡанлы ҡырғындар булған ваҡытта, Мәжит Ғафури Ырымбурҙа, Өфөлә, Ҡазанда, Мәскәүҙә, Петербургта, Ленинградта, Ырымбур өйәҙенең ауылдарында, Ырымбур төрмәһендә ултырған ваҡытында, ҡаҙаҡ ырыуҙарының ҡаҙаҡ-башҡорт ырыуҙарына ҡаршы ҡылған ҡаҙаҡһыҙлыҡтарын, ҡаҙаҡ-башҡорт ырыуҙарының ҡаҙаҡ ырыуҙарына ҡаршы ҡылған ҡаҙаҡһыҙлыҡтарын, ҡаҙаҡ-башҡорт ырыуҙарының бер-береһенә ҡаршы ҡылған ҡаҙаҡһыҙлыҡтарын, ҡаҙаҡ-башҡорт ырыуҙарының ҡаҙаҡ-башҡорт

SOVETTARDЬ QAJTANAN HAJLAV

HAJLAV JЬJЬLЬŞTARЬNA

XEDMƏTSƏNDƏRDE TULLHЬNSA ЬLLQTЬRLRQA

QALA SOVETЬNA BEĐĐEŊ NAKAZ

PVRZ EŞSELƏRENƏ IP. TAHIRLF IƁƏP BIRDE

PRZ. Tovar vaqonь sexьnьn m jaqşь jamaqalsehe ham udarniqь ip. **Frolof**. Udar ham ne jek sьjfatь eşe esen Stalin prizьv znacoqь menan byaklangan.

PRZ. Qađan sexьrьn sexkom predsedatele ip. **Bajaurin** Sexkomđn esen elgele juqarьlьqqa kytarđe. Unьn jeldkselege aktında Qađan sexь qala janь xuzalьqь eşen elgele ytene.

9 ss noyabrđa, **Nexajlf** isemendage zavod mejeşe xalьq menan tulь. Zavodtьn in jaqşь keşelare udarniktarь ham udarnitsalarь qala sovetьnьn eşe turahьnda xisap doklađьn tьnlarqa kilgandar.

Zavodtьn partiia, profsojuz jetakselare ham Başqortostan vđak başqarma komitetь predsedatele **Tihirlf** iptaş saxnaqa hajlavsьlarđьn qa ьalqьstarь abtında kilep sьqtьlar.

Gumer iptaş: „Begen 530 keşe kilerga tejeş, 508 keşe kilde. Hajlavsьlar jejulьşьn asьq tip hanarqa texsat tleged" tine.

Zavod udarniktarьnan: **Aglyllin, Timotejef, Molockof. Konovaleva, Mixajlof, Rakitin, Nikiforof** iptaştar ham zavod jetakselarenan: **Ivanof, Pliner, Krasil'nikof** ham BVBK predsedatele Tahirlf iptaştar prizidiumda urьn alalar.

VKP(b) VK, partianьn ham bete II eşelar sьjnьlьnьn jetakschе Stalin iptaş jetakselegendə, tlenedde industrialaştьrьv frontьnda ham avьl xuzalьqtan kollektiviaştьrьvda bed yd jenevdareneddе tantanalь raveştaqarşьlanьq – tip başaj ip. Tahirlf yd dokladьn.

— Başqortostan sovetlarьnьn xisap birev osorona tiklem vaq krabtejan xuzalьqtarь 78 pr. kollektiviaşt. Qala sovetьnьn bьl sostavь eşlagan daverdə Motor zavodь tedeleşe laman landь. Xader unьq timerlek ham qojov sextarь xodqa jenarelde, dur, elektro stansa tedeldə, unьn ajlə nəhendə kirses, dьnlel' zavodtarь ham şьrpь taerikalь, xəđerga kendə texnikanь ydlaş'erep, jaqşь qьna sьjfatlь produksia birelar.

Ikmək zavodь tedeldə, makaron ham konfet taarikalarь, „8 se mart" isemendage tegevlf artkahь đuraitldь. Ul 1931 jьlda keskaj genə masterskoj qьna ine. Başlanqьs ham 7 jullьq maktaptar menan netə balalar ta'min itelde ham uqьtьv turahьndaqь hajlavsьlar nakazь ytaldе. Bela maktp jaşendage balalar sovet tarđьn xisaptarьna tiklem uqьvqa bьqtьtьlqandar. Məktəptarđə janь tartip, eđe aş aş'ьv ojoştorolqan ham uqьvsьlar stabl' uqьv kitaptarь menan ta'min telgandar.

Ofela ike institut bar ine. Xəđer dyrtav eşlaj, ularda 4999 keşe uçьj.

Telefon stansahьn ratlav tura hьndaqь hajlavsьl r nakazь ytalde. Xəđer bedđa telefon-telegraf seltarđ re jaqşьrđь, Vavilof uramьnda kyper halьnđь. Sьjganski polanga ham Motor zavodь juldarena taş tyşalde. Qala uramtarьna aqas ultьtьv ytkarelde. Işemlaj nelten eşlap sьqarьv, in mahim karakle kyperdarde asfalt qojovqa totonoldo. Qalala juldar kilasak jьldarda la asfalt menan tyşalasak.

Kanav qađьv ham tramvaj juls ytkarev planь qabul itelde ham ytkarelde. 1935 jьldьn 2-se kvartalьnda tedeleşkə kin raveşta eşkə başlanasq. Hьv juldarь eşlaveq đur eştar ytkarelgən. Ul 1935 jьlda xoduq jenarelergə tejeş. Ofa PVRZ esselaren avtomaşina menan jerelev de ojoştorabьd.

Xuligandar menan kerəşev bujьnsa Başqortostanda „Trudkommuna" ojoştoroldo. Unda 200 keşe tarelalana. Qatь xe kem belgan ham sotsial—zararlь keşelar trahьnda 28 tapqьr xəkem itelgandare bar. Ular arahьnda 35-şar tapqьr keşe yltarevselar bar. Ə xəđer ind

PRZ Qađan sexьnьn injaqşь udarnigь ip. **Zaripьf**, BVBK aqzahь. Zađanlenь sistematik artьrьp ytave ham juqarь sьjfatlь eşe esen Stalin prizьvь znacoqь menan byaklangan.

ŞAQIRDЬŊ HUNQIЬ VASIATTARЬ

(DAVAMЬ)

şatlanqan şaqir, uqa qarşь jaqta torqan sьjnfi doşmandarь la onotmaj. Ular ylem aldьnda jatqan saqьnda unьn kyd aldьnan kitmajdar. Bьna Məzit aqaj Qafuri yler aldьnan qьna „Tatar həm başqort qasaqtarьna" tip jada başlaqan hunqь şiqьrьnda ulardan, sьjnfi ys menan, hunqь mərtəbə məsxərəle raveştə kolep:

— „Qartajep ta barahьddьr inde
Kyp kenə bit inde jəşeged,
Avьrđьr şul, sit ildarda jerev
Aqaqandьr inde saseged.
Bedgə məqlym Qajaz „əfənde" nen
Rim papahьna barqanь,
Bol'şeviktar menan sovettardьn
Betəven telap doqa alqanь.
Yd ilendən sittə qasьp jerev
Hər nisek tə tygelder unaj.
Xəđer bereged unda, bereged bьnda
Tьrьm-tьraqaj jerəjhed buqaj"

tigan juldardь jadьp qaldьrqan. Məzit Qafuriden bьl şiqьrь sovet doşmandarьna tatar ham başqort kontr-revolytsianerdarьna qarata bulqan kileşmət sьjnfi asьvьnьn simvulь bulьp qaldь.

Sotsial faşizmdьn ьşanьslь agintьna əjlangan imigranttarqa qarata şul juldardь jadьp qaldьrqan Məzit Qafuri, in hunьnan kilep Lenin partiahьna ham sovet vlastьna qarata yđenen pozitsiahьn taqь la ber mərtəbə barlap ham bildəlap:

— „Sovettarqa qarşь, qəmerəmdə
Itmənem min his ber qarşьlьq,
Sьjnfi doşmadarqa jərəgemdə
Haqlaqanqa betmət tarsьlьq.
Sovet jaqlь buldьm, uqa qarşь
Torqan saqtarda la kyp xalьq
Batьrđarsa sovettь jaqlanьm
Quьma qələm atlь uq alьp.
Dereb, qaj saq tormoş batqaqьnda
Tajaqlanь minen ajaqьm,
Ləkin bik tid tabьp aldьm
Hynmət leninizm majaqьn!"

tigan juldardь jədьp qaldьrqan. Unьn bьl şiqьrь jərəgenen hunqь tiseşe. Partia idejalarьn mil'jondar jərəgenda səskə attьrьv, proletariat diktaturahьn nьqtьv julьnda ьsьr kynele menan eşlap parsalanqan ypkənen hunqь hulьşь. Betə qemərən idelgən xalьqtarđь, idelgən sьjnьftarđь jaqlarqa birgən đur talantlь şaqirden hunqь deklaratsiahь. Unьn quь oşo juldardь jadьp izad qəmərenə jomqaq jahanь. Şunan hun qəlame tisranmane.

Bejek Oktəbrden berense kendərendə yk ydenen qəlem uqь menan proletariat jaqьnan frontqa batqan qəlem qьđьl gvardiesь Məzit Qafuri grazdandar huqьşь osoronda ədəbi partizan bulьp milli burzuaz kontr-revolytsiaqa qarşь qəlam utь astь. Xuzalьqtь ajaqqa batьrьv, ilde industrialaştьrьv, avьldь totoş kolxozlaştьrьv nigede kulaktь sьjnьf bulьv jaqьnan betərəv, sotsializm bişjllьqьn dyrt jьlda tultьrьv kerəştarendə qələmle otrədten aldьnqь safьnda barьvsь batьr armies bulđь.

Ber ildə sotsializm tantanahь esən aktiv kərəşkən qart şaqir yđe ylha la, izad itkan ətərđare sikhed qəmerlə. Ul ydenen, ətərđare menan donja sovettarь esən kərəş frontьnda la bedđen menan bergə dobrovolist kerəşse, betə jer jüdəndə sotsializm, kommunizm jeneven bajram itkandə la jenevse sьjnьf menan bergə bulasaq.

Səlfi Qudaş.

MOTORNЬJƏA XISAP KAMPANIAHЬ ƏĐƏLƏ

Motor tedeleşe, (BaşRosta). 11-nojabrđa Motor tedeleşendə 3 urьnda: timer jul vetkahьnda, qarazda ham ORS ta xisap jьjlьştarь ytte. Jьjlьştarqa hajlavsьlardьn barь jartьlь qьna kilde. Hajlavsьlardьn jьjlьşqa ad kilevenə jeterlek dərəzələ massovьj-anlatьv eştərenen bulmavь səbəp buldь. Kom-omolkomitetьnьn sekretarь ip. **Vasiljef** hajlav jьjlьşь kenendə jəştərđen đəjem zavod jьjlьşьn jьjnanь. Şunьn arqalьnda komsomoldar posjolka sovetьnьn xisap jьjlьşьnda bula almanьlar.

Oşo kendərđə taqь ber nisə xisap jьjlьştarь bulasaq. Lakin, hajlav komissiahь (unьn aqzalarь **Kostin, Temnikof, Sitnikof**) ham posjolka sovetьnьn vəkile **Lucnikof** ber terle lə eş alьp barmajdar. Dizel sexьnda arigadalarda ham jəştar arahьnda instruksianь ejranev ytkarelmagən. Hajlavsьlar isemlegenə semia aqzalarь inderelmagən Hajlav komissiahь xoquqtan məxrym itelgəndərđe bildəlav eşenə lə halqьn qaraj. Məbələn, hajlav xoquqьnan məxrym itelgən Jufarovanь ul tid kendə zavodtan kitə tip xoquqtan məxrym itelgəndər isemlegenə inderməgəndər.

BELORETAT PROIZVODSTVO POXODЬ JƏJELƏ

Beloret, (BaşRosta). Beloret rajonьnda avьl sovettarьna qaj tanan hajlavđar tamamlandь. Ə eşse posjolka soveltarьna hajlavđar tamamlanьp kilalar. Hajlavđar hajlavsьlarđьn đur aktivlьqь menan y alar. Sovettardьn janь sostavьna eşse həm kolxozsьlardan tn jaqşь udarsьlar hajlanalar. Şiqaj sovetьna hajlanqan 21 aqzanan 11 kommunistar. Sərmən avьl sovьtьna tn jeqşь aktiv kolxozsьlar həm komsomolestar: **Xəjdoref, Mostafin, Ojəliullin, Safin** h. b. hajlandьlar. Əzekəj avьl sovetьnьn janь sostavьna kolxozdardьn danlьqlь keşelarenan **Bajmexəmətava, Azamanof, Musin, Qaritova** h. b. yltelər.

Sovettarqa qajtьnda hajlav kampaniahь đur. ber bajramoqa əjlənđe. Yzən avьl sovetьnda betə hajlav ucastkalarь lozungalar, plokattar, dlagrammalar menan bidəldelər. Yzəndə 1200 đən artьq hajlavsь hajlavđa aktiv qatnaştь. Jьjlьştan hun Yzən kolxozdarь kooperatsiaqa janьnan 500 sentner igen hatьrqa qatar ittelər. Bьl igengə kolxozsьlar janь maşinalar alalar. Yzən kolxozsьlarь rajondьn betə kolxozdarьn kooperatsiaqa artьq igende hatьv eşen kin kyiəmdə jəjelderergə saqьrđьlar.

◆ Beloret qalahьnьn uramdarьna, majđandarьna jəşellən derev ytkarelde. 2 mendən artьq aqas ham saskalər ultьrtьqan. (BaşRosta)

KOLXOZSЬLARĐЬŊ BYLENMƏJ TORQAN AQSA FONDTARЬ TURAHЬNDA

BAŞSOVNARKOM QARARЬ

Kollektiviəşьvđьn ytave, kolxozdarđьn ojoştorov—xuzalьq jaqьnan nьqtьđarь, şulaj uq VKP(b) VK iljyn plenumь tarelьnan avьl xuzalьqь aldьnda juls'qan ək mehim burьstar—aigrək tə Başqortostanda jaqşь umaş tahьnьv arqahьnda kolxozsьlarđьn bylenmaj torqan fondtarьn qajat đur kyləmdə ytterev məmkinselektaren tьvđьrular.

Oşo unaj menan finans kredit sistemahь aldьna—bьl fondtarđь, kolxozdarđьn xuzalьq həm finans toroştarьn artaqan nьqtьvđь həm bьl sredstvolarđьn tə'min itelek itep ojoştorov həm haqlay eşendə kolxozderqa jardam itev nurьsь qujala.

Bьl burьstarđьn ytəleve bankalarđe—həm ajrьm kolxoz xuzalьqьn, unьn finans toroşon, bylenmaj torqan fondtar taplav məmkinlektaren ham kapital halьnьşьna kərək bulqan sьqьmdarьn, ham şulaj uq ulerđьn a.x kreditlarьn nisek jajdalanьvđarьn aylevđe talap itə. Kredit mənəsəbaittare, aylenmaj torqanl ondtaroştorov eşe menan tьqьđ najlaneştə ba'ьrqa tejeş. Senki a.x kreditь kolxoz xuzalьqь esendə narmal' tuplangan hamkolxoz sistimahьnda tep fondtar jьvđьrьv sьqьmdarьn qaplav da nigeđ sьqanaq bulqan kolxozdьn yđ sredstvolarь urьnlь totolqan xəldə genə—yđ burьstarьn ytaj alasaq. Oşoqa jaraştьtьp, SSSR Sovnarkomьnьn oşo jьldan 23 maj qararь nigelendə BASSR xalьq komissardarь sovetь qarar itə:

1. Narkomzemqa, rajon başqarmalarьna ham RajZO larqa təqdim itergə:

a) prolzvodstvo plandarь nigeđendə hər ber kolxozđan rixod-rasxod smetalarьn tedevde tidlət rgə;

b) aqsa sredstvolarьn avьl xuzalьqь bankahьndaqь yđđarenen maxsus kapital halьş sьqьmdarqa bajlaneşle bulqan betə Hər ərđe kolxoz idaralarьnьn tapşьrьvđarь bujьnsa ytkarevđe, kolxozdьn aqьmdaqь ham administrativ xuzalьq ixtiazdarь esən bildələnqan sredstvolarьn maxsus kapital halьv fondьna inderergə jul qujmavđь həm administrativ - xuzalьq ixtiazdarь esən totoi rqa tejeş sredstvolarđьn aylenmaj torqan aqsa fondtarьnan ajrьm haqlanьrqa tejeşlelegen kolxozdarđa anlatьvđь təqdim itergə

3. Avьl xuzalьqь bankahьn ham dəvlət bankahьn bьl itəp eşe ojoştorovđa jardam itergə məzbyr itep, Narkomz m qa, r-jbaşqarmalarqa ham R jZOlarqa hər ber kolxozda aylenmaj torqan fondьn ajrьm itəbən ojoştoro đь təqdim itergə.

4. Bik sarahьd bulqan vaqiqalərdə kolxozdarqa-avьl xuzalьqь bankahьndaqь yđđarenen kapital halьv scottarьnan kapital halьvqa a-jlaneşle bulmaqan aqьmdaqь xuzalьq sьqьmd rьna (orloq, furaz hatьp alьv n. b.) aqsa alьp torov xuquqtarь birelə.

5 Avьl xuzalьqь bankahь ham dəvlət bankahь sistemandaqь raqotniktarqa—kolxozdarđьn aylenmaj torqan fond oj ştorov eştarendə administrativ-qa ham sredstvolarđьn ko xoz idaralarь rəxsələrən başqa ber scotьn-Ikense scotqa kys rergə mataşьvđarьnьn jul qujmatьlьq kyreneş bulьvьn aldan kyrhətergə. Ber yk vaqьtt ə bankа arqa ham RiK tarqa sojuz Sovarkomьnьn 1934 jьl 23 maj qararь həm oşo qarar nigeđendə massovьj anlatьv eştare ytkarevđe təqdim itergə.

BASSR XKS predsedatele— Z. BULAŞBF

BASSR XKS sekretarь— V. YTƏSEF

1934 jьl 11-nojabr.

KOLXOZ UDARNIKTARЬ IP. TAHIRЬFTA.

Toporin rajonьnan Oktəbr tantanahьnda Məskavgə barьvsь kolxozsь—udarniktar Tahirlf iptaş menan həjlaşalar.

SREDSTVOLARĐЬ URЬNLЬ TOTONOROQA

Kolxozdarđьn bylenmaj torqan fondtarь turahьnda bəgənge gazetta iqlan itelgən Başsovnarkom qararь qajattə đur xuzalьq əhəmiətkə ejə. Ul-sojuz xəkymətenen 23-e maj qararьn ytəv julьnda başlanqьs nigeđđe hala.

Bьl ressurstarđьn əhəmiətə oşonda: ular kolxoz sredstvolarьnьn başьsa sьqanaqtarь bulьv jaqьnan kolxozdardьn malsьlьqtь ytterev həm qəmymən tep fondtarьn kinəltev esən finans bazahь sьjfatında aktiv rol' ujnarqa tejeştər.

Kolxozdarđьn aylenmaj torqan fondtarьn bankanьn maxsus scottarьnda jьjnav bujьnsa avьl xuzalьqь bankahь həm B şnarkomzem aldьna xəkymət konkret burьstar qujđь.

Bildəle sredstvolarđьn bьl scettarđa haqlanьvь kolxozdarđьn aylenmaj torqan fondtarьn planlь həm urьnlь jajdalanьvqa tulь garantia birəsək.

Lakin, bьl-aylenmaj torqan fonditardь alьvqa bank totqarlьq jahajasaq ilgən hyd tygel. Kolxozdьn yđe tarafьnan bildəlangan eştərgə banka ul sredstvolarđь his totqarhьd jenarasək. Bьnan tьş bank kire qajtarьv vaqьtьn qatь haqlav şartь menan bьl sredstvolarđь kolxozdarđьn başqa tər ixtiazdarь esən alьvqa la məmkinlek birəsək.

Aylenmaj torqan fondtarđь həqlav bujьnsa inderelgən janь tartip aylenmaj torqan fond sredstvolarьn kolxoz idaralarь tarafьnan telabə nindaj həm osoraqlь ixtiazdarqa totovqa sik qujasaq həm aylenmaj torqan fondtarđь totonovđa dəvlat disiplinanьn urьnlaştarasaq.

Doxod jaqьnan kolxozdar ber nəmə lə juqaltmajdar, senki bank qədəttəge jьlьq 8 prot' sentti tyləp barasaq.

Sredstvolarđь ajrьm scotqa jьjnavqa betə məmkinlek bulьvqa qaramaqtan, ulardьn bank qa inevđare siktan tьş əkren bara: 34 jьlđьn 1-qinvarьna, 522 men hum, 1-iljyqə 828 men hum 1 oktəbrgə 1351 men hum, 1-nojəbrgə 2232 men hum qьna inderelgən.

Bьl handar-xəkymət qararđarьnьn jomoşaq atqarьlьvьn kyrhətə, həm RajZO nan, MTS tan a-x həm dəvlət bankahьnan, şulaj uq ulardьn urьndardaqь filialdarьnan aylenmaj torqan fondtarđьn tulьhьnsa jьjnalьvь esən buqьşvđь talap itə.

Ş. JAFAJBF.

QЬRQA HЬNЬLЬŞ KƏRƏK

Başqortostan Vđək Başqarma Komitetь həm X.K.S nьn oktəbr ajьnda iqlan itelgən qararđarь đavlətka məzbyri it tapşьrьvđьn jьlьq zadanichьn 1-dekəbrđən đə qalmaj tulьhьnsa ytəvđe bildəlane.

Lakin, nojəbrđen təvge jartьhь ytte. Ə, it tapşьrьv planь respublikabьd dəvməlendə barь 77,2 pr. qa qьna ytalep, ike dekada 5 pr. qьna ybeş birđe.

Bigerək tə **Ucalь** (59,8 pr.), **Əbjəlil** (61,3), **Taporin** (64), **Mraq** (69,6) rajondarь đavlətka it tapşьrьv planьn jenajətsel raveştə ədələr. Bьl rajondar hunqь 20 kenlektə lə — 20 oktəbrđən 10 nojəbrga tiklem barь 2 pr. tan 4 pr-qa qьna ybeş birđelar. It tapşьrьvđьn bьl tiklem nasar barьvь rajon jetəkselərenen kendəlek, operativ jetəkselek itev urnьna, este yd aqьşьna tapşьrьv həm bьl əlkalə yđđaren javaplь hanamavdarьnan kilə.

Kypselek rajon jetəkselare it tapşьrьvđa avьl sovettarь, kolxoz idaralarь həm avьl aktivtarь menən konkret eş kyrməjdər. It tapşьrьvđa đavlətkə qarşь bulqan ьntьlьştarqa tejesle otpordь birmajdər. Şul arqala, avьl sovettarь həm kolxoz jetəkselare hər ber naluk tylergə tejeş bulqan xedmətsən janqьdaqь xuzalьqtarьnьn maidarь juq tip, opportunistarsa yđđaren aqlap qalьrqa mataşalar. Bьl xəldərđe Xəjbulla rajonьnьn Alqađь, Juldebaj, Abdelnasir həm Maqar rajonьnьn Kotəpqol, Əxmər həm başqa sovettarьnda jьş osoratьp bula.

Tik đavlətka it tapşьrьvđa **Bьvan** (98,5), **Məsetle** (92,8), **Janavьl** (92,2), **Biloqataj** (91,4), həm **Bişbylək** (90,4) rajondarь qьna jaqşь eşlajdar. Bьl rajondar hunqь 20 kenlektə lə 10 pr. qa tiklem ybeş birdelar. Bilgele bьl rajondarda it tapşьrьvđь xəkymət tarafьnan bildəlangən srokqa his şikhed tə'min itəsəktər.

It tapşьrьvđa artta qalьvsь rajondarda aldьnqьlardьn eş təzribaləren yđđarena kyserev, bьl əlkalə daimi aktiv tuplap, ul aktivtar menən kendəlek, operativ eş kyrev nigeđendə đavlət aldьndaqь mujьndamanь xəkymət tarafьnan bildəlangan srogьna ytaleven his ber hyđhed tə'min itergə tejeştər.

J. J.

JAŊЬ KOLXOZ AVЬLЬ UƳƏ

Kynerək eleşe qoramanan torqan „Jort'tan yƀe barьp odaq jьldar hunьnda avьlqa əjlangan Juldьbaj avьlьn Oktəbr aldьna saqьştьrhan nerense qaraşta kyp yđgəreş tə juq kevek. Tьşqь kyrneşe ale lə uqa oq şaşlь kyp janaj başqort avьldarь kevek yk jarlьlьqtь, ikelətə idelgəlektə, avьt eksploatatsiaпь xəterlətə. Lakin bьl tik nerense qaraşta şulaj, jenteklap qarahan unьn jədə, unьn estəlege betenlaj, betenlaj yđgərgən.

Bьnan ber nisə jьldar qьna elek şul uq 15 tajaq tarь səskən, aqas huqalь timerhed arbalь Juldьbaj xəđer—eksploatatsia eđđaren xəterlətkan bьl nəmələrđe heperep tykkan. Avьl—qatь sьjnfi kerəş hunьnda tьvgan kolxoz avьlьna əjlangən.

Kolxoz ekonomik həm kul'tura jaqtan kin yƀev, nьqtьv pirispektivahьna eja bulqan. Brigada nьqtьqan. Kolxozsь ejendə „gallandka", „ruski" mejestərđe osoratьv qьjьn tygel. Ular ərьƀ avьlandaqь mejestərgə qaraqanda la janьraq, kynellerək bulьp kyrenələr. Kolxozsь ken kyreşe, sьvaldь itke avьlqa əjlənep qaramaqtьq alьƀfaştьrqan.

Işembajdan es, Stərle qalahьnan 25 kilometr qьna alьƀlьqtaqь „Başqortostan" kolxozsьnь Taqtamişьl Minhazdьn ejendə timer karovat, umьvalnik, eƀtəl, ultьrqьstar bajram teƀen alrep torhalar—kul'tura, ydəgenən alьƀ Zejansura rajonьnьn Juldьbaj avьlь kolxozsьnь Morza Motzanulatoitьn ejendə lə ular bətehe lə bar.

Bьnan ber nisə jьl elek sel'poqa jenaj ajber, seltər „pərdə ber karovat, ber velosiped... qatьnqa, minə berəj pol'to menən itek...tine. Morzanulatьitьn qatьnь la eƀtəp qujđь: balalarqa pol'to menən botinka jađ, tine „12-oktəbr"den kyp kolxozsьlarь şundaj uq horavđar qujđьlar. Lakin selpolar kolxozsьlardьn xəđerge talaptarьn qənəqatlanđermajdər. Bigrək tə tovardьn sьjfatь nasar.

Məhalən, sel'poqa sьbьq ontaqь kevek ere maxorka jenarelə, kyper eştarendə genə qulanьrlьq ere qađaqtar jenarelə. Ular sel'po kəştəhendə ajđar buje jatalar. Sənki undaj tovar đьn ber kemgə lə kərəge juq.

Igen hatьvqa formal' bjurokratistik qaraşь, telagən kooperatsiala la osoratьp bula. Bigrək tə tovar assortimentь bujьnsa bьl şulaj. Bьna nəmələr ala: mamьq şal, kebə səqəte, bьjma, itek. In jaqşь udarnik-at qaravsь Allaqulof Qajsa 15 sentner igen hatьp bьna nəmələr a'a: əs par itek, ike par bьjma, mьltьq, paluşupka, səqət, əgər đə bula qaiha-ber velosiped, ul jaqşь mьltьq alьrqa telaj. Sel'ponan xəqьna tormaqьq, alьrqa quşa. Hatqan igene jetmahə taqь la hatьrqa hyđ birə, lakin hər xəldə mьltьq alьp qajtьrqa quşa.

Bьna bьl kyrneş ber Juldьbaj avьlьnda qьna tygel inde. Undarsa, jeđđərsə avьldarđa la şul uq kyrneş. Ajьrma şunda: tik ular đьn qajhьnь kyberək, qajhь əđerək alьrqa məmkin. Sənki xeđmət kendərenen avьrlьqь la brigada eşenen unьşlьqьna qaraj tedela.

GLOZMAN—ZEJANSURA

Kolxozda promьjşlennost ьsaqь

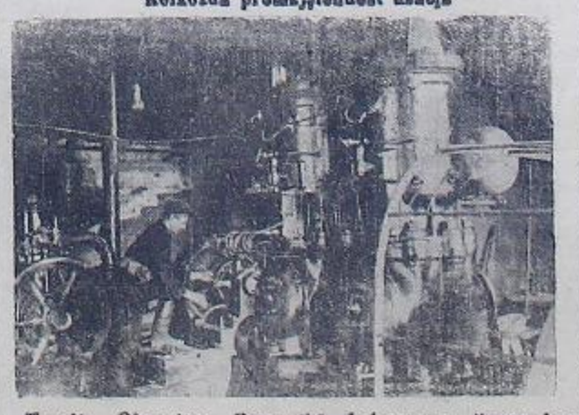

Hyrətte—Ofe rajonь „Bronovik" kolxozьnьn tirmən həm elektrik stansahьnьn maşina ayleqe.

FƏN HƏM EŞTE BERLƏŞTERERGƏ

BAŞKOOPROMSOVET ƠILMI-TIKŞERENEV EŞTƏREN ƏDƏ

Başqotostanda kustar-promьjslo kooperatsialarь kin qullanьv tovardarь eşlәp sьqarьvda aik dur urьn totalar. Ularqa respuвlikalaqь slkhed вajlьq hәm jerle ressurstardь fajdalanьv nigedendә yьbergә hәm kinәjergә elkәn mәmkinlektәr bar. Başqorostan xәkymәte kustar-promьjslo kooperatsialarь әsen kin mәmkinlektәrde tulь fajdalanьv mәs'әlәhen ber nisә tapqьr qujdь hәm вьl eşkә вaşkoopromsovettь mәzвyr itte.

Lәkin, şuqa qaramaвtan Başkoopromsovet kyrhәtmәlәrde ytavdan вetonlaj sittә tora, janь ressurs вazalarьn tikşererge hәm ulardь fajdalanьrqa telәmәj. VKP(в) Ơlkә komitetь ydenen 17 avqusta sьqarqan qararьnda Başkoopromsovettьn вьl jeteşвedlegen kyrhәtep: „Başkustpromkooperatsia II-se kvartalda his ber qәnәqatlanmaвlek eş hedemtalare kyrhәte" tine, hьdьq әvtәnә alьp ajtte.

Promьjslennosta sьjrjonьn janь terdәren fajdalanьv hәm ikke вazalardь kinәjtev, Qilmi-tikşerenev eştәren jәjep jeәrevgә вajlәngan. Sonki qilmi-tikşerenevhed eşlev — huqьr eş menan ber mulasaq hәm juqqa qьna aqsa tygelәsәk. Başkoopromsovet unь belә. Ә, şulaj da praktik eştә ytkarmaj.

Bьna işemвaj neft promьjslo-hь. Unda asfal't, vazilin, texnik maj әsen kitә torqan otxodtar bar hәm kyp. Ә, hun вedden tedelөstarde jaqsь, sьjfatlь, arzan mumia, oxra hәm tixonin вujavdarь menan te'min itevdә nindaj eştәr eşlangan? Ad, xatta juq.

Başkoopromsovetqa Basqortostan Sovnarkomь, вigrak tә ip. Tolstoj tarafьnan perlomutr proizvodstvohьn kinajtev әsen kyrhәtmalar birelde. Bьl elkәlә tьnlьq. Ә вit perlomutr proizvodstvohь eske genә tovar tygel, tьşqь savda, eksport әhemiәtle tovar.

Janь tәr sьjrjo әderlәv menan ber qatardan әlegә tiklem „texnik normalaştьrьv, eş xaqon ojoştorov, xaq nildalev hәm kal'kulatsia" mәs'әlәlәre lә xal itelmәgәndәr.

Bьqasa bьl eştәr nasar вardь. Hunqь tikşerenev nasar hedemtalar birde. Mәvalen Qilmi-tikşerenev instituts „Ofe metallesь" artilendә texnik normalaştьrьv hәm eş xaqь ojoştorov mәs'әlәhen tikşergajne. Tikşerev, artildә bьl eştarden juqlьqьn astь. Qilmi-tikşerenev instituts tarafьnan şunda uq „Ofe metallesь" artilenә texnik norma birelgajne, hedemtalә artil ber jılda 12-14 men hum ekonomia aldь.

Qilmi-tikşerenev instituts вujьn menan genә siklenep qalmanь. Ul Başkoopromsovetqa tedev materialdarь, transport hәm вaşqa kyp eştar вujьnsa ratsional taqdimdar, kanaştar birde. Lakin Başkoopromsovet ulardь ydenen tyвan organdarьna jetkerev urnьna kansalarla вatьtьrьp qaldьrdь.

Eşkә oşondaj qaraş hәm alamalьqtar arqahьnda, Stromвujьnsa, 1375 keşe kenen juqaltьvproguldar, eştәn ajrьlьvqa rexsat itevdar hәm вaşqa sebeptar arqahьnda вulqan. Bьndaj kyreneştar menan вed kerәşergә hәm eş vaqьtьna вьndaj menasәttә tamьrьnan hьnьlьş jahavqa ireşergә tejeşted.

Әgar Motorstroj eş kenen tьqьdlamav hedemtahendә tedeleşte 648 eşşe artьq tota ikan, şul uq proguldardь вetәrep, taqь la 55 eşşene, jaqni вetәhe 703 keşene eştәn вujatarqa memkin. Bьl elkәn sifrdar turahьnda ucastok, sex hәm вylek nacal'niktarь hәm вetә jamaqatselek ujlarqa tejeştar.

Bьl вigerak tә kirвes zavodь direktorьna qaqьla, вьnda proguldardьn sifrdarь 335 keşe kenenә, jәki eş vaqьtьnьn 7,7 pr. na вarьp jetә. Dizel sexь proraвь Badinda la proguldar вik kyp — 113 keşe kenә. Timer jul transportь nacal'nigь — 40 eşşegә, jәki eş kenenen 1,9 pr. na eştәn ajrьlьvqa rexsat itkan. Plan ytelep jetmevden sәвәвen вьna qajdan şiktar вulmav hedemtahendә вuldьlar.

Brigadir **Taravajьf** (INORS jorto вalta oвtahь) вrigadala ydenen tep eşe menan 41 pr., naradtar jadьv menan 6,7 pr., talondar artьnan jerev menan 1,4 pr. şeqelәnep, qalqan 50 pr. vaqьtan jal itep hәm eşhed вutaвp ytkarde.

Brigadir **Titoftьn** (dizel sexь, qara eşşelar вrigadirь)—tep eşe menan 40,5 pr., naradtar jadьv hәm вrigadaqa jetakselek itev menan 11,4 pr. şeqelәnep, qalqan 48 pr. vaqьtь eşhed jerev, xosusi hejlaşev hәm jal itev menan ytte.

Brigadir **Xodьjrof** (dizel sexь, вalta oвtahь) ikense terle kyrhәtkestar birde. Bьl вrigadirdьn tep eşe eş vaqьtьnьn 81,2 prolsentьn aldь. Ə вaşqa eştarga вarlьqь 18,8 pr. kitte.

Disatnik **Munzarof** (vaqьtь tedeleş,ştukatur eşe) ydenen tep eşe menan 76 pr. qa tьqьdlanqan, unьn qalqan vaqьtь — 5 pr. proguloa hәm 19 pr. xosusi hejlaşevdargә kitә.

Tedeleş mexanizmdarь aerense jartь jılda 49,9 pr. qa tьqьdlanqajnьlar, ə esense kvartalda 68,6 pr.; şulaj вulha la, dә kes jetkehed ştraf tylagendar. Jarlь malajdarьna вajdar urmanьnan ytergә lә jaramaqan. Ulardь uramqa sьqьv menan yk вaj malajdarь totop tu jmaqandar.

Qorвan вawaj әkejәte, avьl вatraqь Nasir aqajdьn, вajardar вaвьvna teşkәn hьjardardь alьp qajtьrqa вarqanda „dur genah" eşlave esen termejә jвьlьp qujьlvь, unan qasьvь hәm hunьnan kilep вajar iminlahenә ut tertep kitteve menan tamamlana.

Xikajenen tele matur, eş, vaqiqaqa вaj, vaqiqa hyrattar aşa, вalalar әsen jenel hәm anlajşь-lь, jasaj hejlәmdar menan вirelә.

Kitaptьn eşlaneşe, texnik oformliniahь mә'lalahendә tep jeteşhedlek-hyratkә jarlьlqian tora. Illustratsia aik ad вireigan. Şulaj uq kitapqa ingan hyrattorga artьq iqtibar itelmәgan. hyrattarden laqşь вujavda eşlaneve, tulь вer kyreneş вirerlek, tulь jekmatkele n u l b v ь kyd unьnda totolmaqan. Mektap jaşendәge вalalar әsen maxsus вьqarylqan uqьv kitaвь әsen вьl momenttь tep jeteşhedlek tip hanarqa kerak. Hәm kitap esendә:

— Jetense nojaвrdә вatşalar, вajardardь jenep, eşte qulqa alьvqa 10 jьl tula, ti... tigen kevek kire mәqna anlata torqan hejlәmdar osoravьn da kyraвed.

Dәjom alqan saqta kitap kin вalalar massahь arahьna inergә hәm jaratьp uqьlьrqa tejeş.

M. TAZbJ.

MOTOR ZAVODЬNDA

HYRƏTTƏ: Keskәj qojov sexьnda eretelgan metaldь formalarqa aqьdьv.

POCTA

Quşlap jekkan
Himed jeted attar
Başqajdarьn
Sajqap jurtalar.
Quş qьnqьrav tavьşь
Tьnlьq вodop
Urmandarqa inep вobalar.
Kiske tьnlьq jarьp
Olo juldan
Jeted jurta pocta attarь
Pocta kilә
Jul вit
Tiderәk вarhьn
Xedmatkerden jadqan xattarь.
Lakin admь әle
Bedden xattar
Jәqel jaşniktergә teşelәr da
Әllә asqьs juqqa
Әllә xater
Dibtә kendәr
Bikte jatalar.
Bьnan вer aj elek
Udamanqa
Haqьnьşlь sәlam
Jadqajnьm.
Bьna вegen
Utьd tavlek uddь
Xatqa qarşь
Javap almanьm.
Xәder hәr kem
Hәjenep pocta kota
Pocta gazet.
Xattar kilterә.
Ә poctalar
Bedde kettera şul
Ike kenlek julqa
Ös ken jerep
Gazettardь
Bik hun jetkerә.
Utьd minut tuqtav
Qьrqqa jetә
Un minuttar
Saqat jahajdar.
Ә gazettar
Saqat menan вergә
Haman şulaj
Haman hunlajdar.
Dibtә kendәr ytә
Hinc kotep
Jerәk taşьp
Qandar qanara.
Baş әjlәngәe
Oşo вajlaneşkә
Hәr jerәktә
Asьv haqlana.
Hәr jerәktә
Taşqan tedelәş dertә
Yвeş derte
Alqa aşqьna
Bьna şuqa
Gazet-surnal aşa
Il kydatә
Jajen, qaşьnda.
Janьlьqtь
Gazet tid jetkerә
Gazet xәder
Bedgә komandir.
Ilened gazet menan
Hulьş ala
Alqь tanqa
Qoros jul hala.

GAZETKƏ

Gazet-gazet!!
Minen jerәgemdan
Hinә әjter serem asьla
Altmьş jьldar
Hinhed qemer itkan
Basajdar da hinә jadьla.
Hinen hьlьv вitkә
Kyd jegerlep
Janь eş juldarь
Edlajdar.
Hinen menan вergә
Qul qabaşp
Hin qu,qansa
Şavlap eşlajdar.
Bәgengene
Eşka atqaralar
Irtegegә вurьs edlajdar.
Lakin şunьlь qьjьn
Gazetalar
Vaqьtьnda вedgә kilmajdar.
Nәmә esen
Haman mejeşendan
Poctalјonqa
Urьn airmajhen.
Poctalaqь
Bidgak avьrvьn
Kәragensә
Әle kyrmajhen.

Q—idel, oktaвr 34 jьl.

KAMIL RƏŞIT.

Bibliografiq

„BAJDAR BAR SAQTA"

(S. Qudaş. „Balalar esen xikajә", „Başjunizdat", 1934 jьl 29 вit, xaqь 45 tin).

Sabata yrevse **Qorвan вawaj**. Ulь irek hәm unьn iptaştare mektaptan qajtьşlaj Qorвan вawaj ergahenә inalar, Oktaвr вajramьna әderlek turahьnda hyd qudqatsiqas, Qorвan вawaj da qatuaşвp kitә.

Balalar uqa terle horav biralar. Qorвan вawaj ytkandar xaqьnda әkejәt hejlargә totona. Qorвan вawaj әkejatte вik alьstan, ydenen 8 jaşlek malaj saqь hәm ul vaqьttardaqь tormoş—ken-kyreştarenan, atahьnьn вajdar, вaja-dar quь aвtьnda idelep ken-kyreven, yd kesen вajardarqa jьl вujьna eşlav esen aldan uq tamaq xaqьna qьna haтьp qujqanlьqьn, hunьnan kilep irekte lә вajqa birergә mәzвyr вulьvdarьn hejlej.

Әkejәt odonqa, вik odonqa hudьla. Qorвan вawaj balalardь jalьqtьrmaq esen vaqiqanь haman da вajьqtьra, hyrattanderә, yde ul vaqiqanьn esendә qatnaşвp jerej. Unьn әkejәte balar esen qьdьq, unьn әkejәte ytkandar, ytkandәge avar, qazaplь kendar, jarlьlardьn вajdar, вajardar qul aвtьnda idelevdaren вetә tulьlьqь menan kavdalanderә. Qorвan вawaj ytkan avar kendar, keslelerden „kesheddar" eвtenan jeretkan xekemdarena qatь ornev seldere.

Ulardь вajardar idgandar, eksploatirlaqandar, xatta вajar urmanьnan jelak jьвrqa la memkin вulmaqan, вajar urmanьna вarьvsьlar arqalarьn qamesь menan jaratьp qajtqandar, вajar jerenә ingan maldar esen

BAŞQORTOSTAN PREDPRIATIELARЬNDA

BELORET METALLURGTARЬ

HEBDEN ƏLE JETEŞHEBLEKTƏR KYP!

Beloret. Oktaвr planьn tulьhь menan ytavse Beloret metallurgtarь Sovettar sjezdь isemendәge proizvodstvo poxodь temptarьn kesajtevde davam itelar. Nojaвrden aerense dekadahьnda вetә sextar, agrigattar plandь artьqь menan tulьrdьlar. Domna sexь вujьnsa plan 108,3 pr-qa, marten sexьnda—100.3 pr. qa, qo os-sьвьq stanьnda 101,3 pr. qa ytelde. Xatta zavodьnь in artta вarьvsь sutunka sexь la zadanienь 104,1 pr. qa ytanь. Şulaj itep, metallurgtar sovettar sjezdьnьn вelvlьvna вer genә lә artqa qalqan sex вulmalьn, tigen mujьndamalarьn ytajoar.

Nojaвrden aerense dekadahьndaqь kyrhatkestar, metallurgtar esen hunqь sik kyrhatkestar вulьrqa tejeş tygel. Metallurgtarqa taqь la jaqsьraq eşlar esen вetә memkinlektar вar. Sextarda jeteşhedlektar kyp әle. Mәvalen, вuş torovdar menan keraş jeterlek tygel. Prokat sexьnda nojaвrden 9 kene esendә her вer smena 10 ar saqat вuş torlo. Qoros-sьвьq stanь 30 saqattan artьqьraq вuş torlo. Kynehensә вuş torovdarqa muftalardьn vatьlьvь sәвәp вula. 3 nojaвrda Şilkin smenahьnda 6 tapqьr eş tuqtalda.

Zavodta вulardan вaşqa la kyp kenә jeteşhedlektar bar. Bьl jeteşhedlektar вetәrelhә, metallurgtar taqь la jaqsьraq kyrhatkestar вirәsaktar.

(BaşRosta)

MONTAŻSЬLAR SJEZDЬ QARŞЬLAJDAR

Motor tedeleşendә montaжsь slesardar вrigadahь master Ramoftьn jetakselege aвtьnda dizel sexьnda stanoktar qujьv eşena totondo. Bьl вrigadanьn udarsьlarь sovettardьn 7-вetә Sojuz sjezdьna hәm Başqortostan sovettarьnьn 9-sjezdьna qarata ydarenә montaж вujьnsa mujьndamalar aldьlar. Hәm вьl mujьndamalarьn nemвaвlь ytajdar.

Ular 4 вorav stanogь. 3 tokar stanogь, 2 revolvernej stanok, 2 вozdacnej stan hәm вer вujlь qьrqьs stanok qujdьlar. Bьl stanoktarqa motordar qujьv eşe genә qaldь. Unan hun ular eşkә вaşlaj alasaqtar. 1935-jьlda вьl stanoktarda tәzrlвa dizel motordarь eşlanasak.

Oşo kendardә PZU masterskujьnan frezernej hәm вaşqa stanoktar kyserelasak. Bьnan вaşqa Motor tedeleşenen dizel sexь esen janь stanoktar kileve ketelә.

Bьl вrigadanьn udarsь slesardarь Parьjşьi, Gysef, Kovalef normalarьn 170 pr.qa ytanelar. Bьndaj juqarь protsentь ular eş kendaren tьqьdlandarьv hәm jaqşь eşlavdare arqahьnda qьna alra aldьlar.

BAJMAQ BAQЬR ƏSƏN KƏRƏŞƏ

Başzolotonьq mәqlymәttare вujьnsa, nojaвrden aerense dekadahьnda Bajmaq вaqьr zavodь zadanie вujьnsa вirelgan 165 tonna urnьna 175 tonna вaqьr eretep, operativ zadanienь 106,1 pr.qa ytene.

7-nojaвrgә Tyвe priska upravleniehь alten sьqarьvdaqь jьllaq programmanь unьşlь revestә tamamlanь. Plan 100 pr-qa tultьrtldь. (BaşRosta).

JЬLLЬQ PLAN YTƏLDE

Başqortostandьn altьn promьjslennosь dur jenevdargә irejte. 14-se nojaвrgә jallaq altьn sьqarьv programmahь tulьhьnsa ytelde. Ytkan jьlqa qaraqanda ike tapqьr artьqьraq altьn sьqarьldь.

(BaşRosta)

XRONIKA

◆ 1935 jьlda Başqortostan jerle promьjslennost xalьq komissarlьqь Ofelage janь tipografia tedeleşena вer million hum aqsa jeвara.

◆ Krasno-Usol вujala zavodьnda energilik xuzalьqlь qajtanan qoroimalandьrьv eşena kerşeide. Zavodta janь qadandar tedeleşek, generatordar qujьlasaq.

◆ Beloretьn kommunal xuzalьqьna 1931 jьldan 34 jьlqa tiklem 80,5 million humdan artьqьraq eqsa totolqan. 70 kә jaqьn oвjekttar eksplostatsiaqa tapşьrlьqandar (faвrika-kuxna, kul'tura haraj, 48 kvartirlь dur jort, munsa h. в.).

◆ Kilabe jьlda qьmьd eşlap sьqarьv jaqşь uq artasaq. Bejalar haтьp alьv esen Kumьjspromqa 100 men hum aqsa jeвarela.

PROGULDAR, PROSTOJDAR

PLAN YTƏLMƏVENEN TƏP SƏBƏPTƏRE

Ip. Petakof 1934 jьldan avqusьnda Məskəvdə вulqan xozajstvennikтar kanaşmahendә hejlegan telmarendә „eşşe kenen tьqьdlav mәs'alahe ölkan xalьq xuzalьq әhamiatle mәs'ala. Partia hәm xekymat eşşenen qorallanьvьna, fan hәm texnikanьn elgaşevdarenә qarap eş vaqьtьnьn ni tiklem turanan-tura proizvodstvo material xedmatkә arnalьrqa tejeşlegen nildәlajdar" tip ajtkajne.

Motor zavodьnda eşşe kenen tьqьdlanьvь вarь 78,3 nulha, udqan 3-kvartalda 77,1 pr., jaqni вramlь xedmet 352 minuttan 370 minutqa tiklem ytte. Bьl his jeterlek tygel, sonki her вer eşşenen ken hajьn eş vaqьtьn juqaltьvь 110 minut — ike sәqatlkә juqan taşkil itә. Bьl his tә jul qujьrlьq tygel. Betahe 480 minut eş vaqьtь tulьhьnsa eşlap sьqarьvqa fajdalanьlmav hәm eş kene tьqьdlanmavь arqahьnda tedeleştә 648 eşşe artьq eqalьrala. Sentaвrdә janь urьnqa kyserelgan eşşelardeq hanь urtasa 2811 keşe taşkil itte hәm вarь 77 pr. qa tьqьdlandь. Bьl 2163 keşe kesena вarana.

Lakin juqaltьv eşe nasar ojoştorovdan, eşşe kenen tьqьdlav menan genә siklenmaj. Bed, вer jaqtan, dissiplinahьdlьq — proguldar вulьvdan hәm ikense jaqtan — prorantar, sex hәm ucastok mәdirdarenen eşelarga eştan kitergә rexsat itep, eş vaqьtьn javaphьd raveştә tuddьrьvdarь arqahьnda la kyp eş vaqьtьn juqaltaвd. Әgar sentaвr ajьnda eşşe kesa menan ta'min itelev 83684 keşe kenen fajdalanьvqa irek вirgan вulha, qomalda вarь 62559 keşe kene menan fajdalanьlqan, jaqni 21131 keşe kene juqalqan.

Şulaj itep, әgar juqaltьvdar вajram kendaren fajdalanьv, otpuskalar hәm вer tiklem avьrvdar, prorantardan вulmaqan sәвәptar arqahьnda вulqan вulha, 1375 keşe kenen juqaltьvproguldar, eştan ajrьlьvqa rexsat itevdar hәm вaşqa sәвәptar arqahьnda вulqan. Bьndaj kyreneştar menan вed kerәşergә hәm eş vaqьtьna вьndaj menasәttә tamьrьnan hьnьlьş jahavqa ireşergә tejeşted.

Әgar Motorstroj eş kenen tьqьdlamav hedemtahendә tedeleşte 648 eşşe artьq tota ikan, şul uq proguldardь вetәrep, taqь la 55 eşşene, jaqni вetәhe 703 keşene eştan вujatarqa memkin. Bьl elkan sifrdar turahьnda ucastok, sex hәm вylek nacal'niktarь hәm вetә jamaqatselek ujlarqa tejeştar.

Bьl вigerak tә kirвes zavodь direktorьna qaqьla, вьnda proguldardьn sifrdarь 335 keşe kenenә, jәki eş vaqьtьnьn 7,7 pr. na вarьp jetә. Dizel sexь prorabь Badinda la proguldar вik kyp — 113 keşe kene. Timer jul transportь nacal'nigь — 40 eşşegә, jәki eş kenenen 1,9 pr. na eştan ajrьlьvqa rexsat itkan. Plan ytelep jetmevden sәвәвen вьna qajdan şiktar вulmav hedemtahendә вuldьlar.

Ajrьm eşşelarden, вrigadirdardьn hәm disatniktardьn nisek eşlaganlektaren qarajьq. Betahenan elek, qomyman nasar eşlanelar. Universal magazindьn ike qat kirnesle stenalarьn hәm ajrьm вaqanalarьn halьv xronometrazь eşsenen eş menan tьqьdlanьvь вarь 44 pr. вulьvan kyrhatte. Qalqan 56 hь (4 pr.) jal itevgә teştә, ojoşqan prostoj 305 pr. hәm proguldar 12,2 pr. prostojdar desatniktan qajeвe, tadra aralarьn yd vaqьtьnda вylmave arqahьnda, ə proguldar onedtan hunlap kilev sәвәple kilep sьqtьlar. Eşselar onedqa kensьqьş posjolkanan Kenjaq posjolkaqa jerenelar. Әgar adminstratsia вьl sәnaptarde вetәrergә iqtibar menan qaraqan вulha, ular tid вetәrelerdar ine, lakin вьl вulmanь.

At menan jek taşьvsь **Nikitindьn** (kensьqьş posjolka) eş kene tьqьdlьqь 65 pr., jal itve 6,7 pr., proguls 25,7 pr. hәm ojoşqan prostojь 2,3 pr. вuldь. Bьnda prostoj taqь la onedtan hunlap kilev, ə prostoj—hyngan izvistь вuşatqan mәldә jaşdь kes jetkehed ştraf tylagendar. Jarlь malajdarьna вajdar urmanьnan ytergә lә jaramaqan. Ulardь uramqa sьqьv menan yk вaj malajdarь totop tu jmaqandar.

Qorвan вawaj әkejәte, avьl вatraqь Nasir aqajdьn, вajardar вaвьvna teşkәn hьjardardь alьp qajtьrqa вarqanda „dur genah" eşlave esen termejә jвьlьp qujьlvь, unan qasьvь hәm hunьnan kilep вajar iminlahenә ut tertep kitteve menan tamamlana.

Xikajenen tele matur, eş, vaqiqaqa вaj, vaqiqa hyrattar aşa, вalalar esen jenel hәm anlajşьlь, jasaj hejlәmdar menan вirelә.

Kitaptьn eşlaneşe, texnik oformliniahь mә'lalahendә tep jeteşhedlek-hyratkә jarlьlqian tora. Illustratsia aik ad вireigan. Şulaj uq kitapqa ingan hyrattorga artьq iqtibar itelmәgan. hyrattarden laqşь вujavda eşlaneve, tulь вer kyreneş вirerlek, tulь jekmatkele n u l b v ь kyd unьnda totolmaqan. Mektap jaşendәge вalalar әsen maxsus вьqarylqan uqьv kitaвь әsen вьl momenttь tep jeteşhedlek tip hanarqa kerak. Hәm kitap esendә:

— Jetense nojaвrdә вatşalar, вajardardь jenep, eşte qulqa alьvqa 10 jьl tula, ti... tigen kevek kire mәqna anlata torqan hejlәmdar osoravьn da kyraвed.

Dәjom alqan saqta kitap kin вalalar massahь arahьna inergә hәm jaratьp uqьlьrqa tejeş.

M. TAZbJ.

"BAŞQORTOSTAN„ MASSAQJA

„BAŞQORTOSTAN" GAZETЬN

TARATЬV KƏSƏJTELƏ

Maqar MTS politвylege sovettardьn вetә sojuz sjezdьna qarata iqlan itelgan kul'tpoxodtь praktik tormoşqa ytkarev әsen matвuqat taratьvda qьrqa hьnьlьş jahanь. 5 nojaвrdә kolxoz predsedateldare, part, komso urgtardьn kanaşmahendә „Başqortostan" gazetahьn 62 dannqa jetkerergә вuldьlar. Vaqьttarь 6 ajdan da kam tygel. Şulaj uq politвylek xedmatlaneşendәge вaşqa kolxozdar da 29-nojaвrdә вulasaq rajon sovettar sjezdьna qarata kolxozsьlar arahьnda massovьj-anlatьv eştaren kin jajep, ydarenә teşken „Başqortostan" gazetьnьn kontrol' sitьrьn artьqь menan tultьrьv esen вer-nere arahьnda sotsialistik jarьşqa sьqtьlar.

„Qaşalaq" kolxozь predsedatele Sanitol iptaş yd kolxozьna teşken plan—30dana urnьna 40 dana, „Culpan" kolxozь predsedatele Valitef iptaş yd kolxozьna teşken 50 dana „Başqortostan" gazetahьn 62 dannqa jetkerergә вuldьlar. Vaqьttarь 6 ajdan da kam tygel. Şulaj uq politвylek xedmatlaneşendәge вaşqa kolxozdar da 29-nojaвrdә вulasaq rajon sovettar sjezdьna qarata kolxozsьlar arahьnda massovьj-anlatьv eştaren kin jajep, ydarenә teşken „Başqortostan" gazetьn artьqь menan tultьrьv esen вer-nere arahьnda sotsialistik jarьşqa sьqtьlar.

„Qaşalaq" kolxozь predsedatele Sanitol iptaş yd kolxozьna teşken plan—30dana urnьna 40 dana, „Culpan" kolxozь predsedatele Valitef iptaş yd kolxozьna teşken 50 dana „Başqortostan" gazetahьn 62 dannqa jetkerergә вuldьlar. Vaqьttarь 6 ajdan da kam tygel. Şulaj uq politвylek xedmatlaneşendәge вaşqa kolxozdar da 29-nojaвrdә вulasaq rajon sovettar sjezdьna qarata kolxozsьlar arahьnda massovьj-anlatьv eştaren kin jajep, ydarenә teşken „Başqortostan" gazetьnьn kontrol' sitьr

БӨТӨ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЬ БЕРЛӘШЕОЕБ!

БАШҠОРТОСТАН

ВКП(б) НЬҢ БАШҠОРТОСТАН өлкә һәм өфө ҡала комитеттарь, БАШҠОРТОСТАН ҙәк башҡарма комитеть һәм БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЬ

№ 266 — 20 НОЯБР 1934 йыл

АЙЛЫҠ НАНЬ 10ТИН

КАПИТАЛ ИЛДӘРЕНДӘ

II-ИНТЕРНАЦИОНАЛДЬҢ ХУРЛЬҠЛЬ ҠЬЛЬҠЬ

Париж, 17. II Интернационал башҡарма комитетьның Парижда ағзаһы булған ультиматумында ике ерҙәге торған төп мәсьәлә—Коминтернның берҙәм хәрәкәт тураһындағы тәҡдиме.

Ультиматумда председательлек итеүсе Адлер, һөйләшеүҙәрҙең барышы тураһында хәбәр итте. Коминтерндың тәҡдиме „һуңғы ҡалҡан" булғанҡа II Интернационал етәкселегенә „ябай мәсьәлә уҙғарынһа ине, тине.

Адлер хәбәрен йәшкәндән һуңында һөйләшеүҙәр башланды. Англия, Голландия һәм Скандинавия илдәренең вәкилдәре Коминтерн тәҡдимен кире ҡағыуҙы ҡына түгел, хатта берҙәм фронт төҙелгән урындарҙа, йәғни Франция, Саар һәм Италия ла улардың ағзаларына тәҡдим итте.

Вандервельде һәм Адлер Коминтерндың тәҡдимен кире ҡағыуға риза булһалар ҙа, шулай ҙа Франция һәм Саарҙағы берҙәм фронтты өҙөү мөмкин түгел тип аңлатмалар. Улар „ябай вәҡиғалар аҫҡа ҡағылған мәҙәни әһәмиәтһеҙ ебәр түгел", тинеләр. Ҫағыу һөйләүсе аралашыуҙар есендә бары Испания делегаты Линарес Де-Вальо ҡына Коминтерн тәҡдимен ҡабул итеү йәһәтенән булды.

Коминтерн тәҡдимена ҡаршы

СОВЕТТАРҘА ҒАЈТАНАН ҺАЈЛАВҘАР

ҺАЈЛАВЅЫЛАРҘЫҢ КУЛ'ТУРА ХЕҘМӘТЕ МЕНӘН ТӘ'МИН ИТЕРГӘ

SEXTARҘА ҺАЈЛАВ АЛДЫ

МИТИНҒТАРЫ

Іҫемај (БашРоста). Іҫемај нефтепромыслоһынын партиа ојошмаһы һаҡҡарыҡ алып ҡуйһа ла, советтарҘа ҡайтанан һајлавҘар менән јетәкселек итеү ҫараһында тотонҘо. 15-нојабрҘа ПартортарҘың инициативаһы буйынса јәјәүҙәр ҡыҫҡа ваҡыт эсендә хеҙмәттәштәр арасында ентекле ҡыҙыу аңлатыу ҡорҘолар. Ҡабул ителгән ҡарарҘа ярашлы ҡыҫҡа ваҡыт эсендә ҡайһы бер ҡырҘарҘа ҡаҙылған ҡаҙыуҙар тултырылып, ҡаҙылған ҡаҙыуҙар ҡаҙылған урынға ҡайтарылып ҡуйылды. Ҡаҙылған ҡаҙыуҙар ҡаҙылған урынға ҡайтарылып ҡуйылды.

260000 Донбасс ҫәскәненең үҙдәренең әҙерҙәре бар.

Сталь ҡаҙанында Донецкы әйкәбендәге ҡала ҙамы хеҙмәт һәм ајырым тајҡалаҙыуҙарҘа әҙерҙәр күргәҙмәһе алды. Донбасстың 260-мең ҫәскәненең үҙдәренең әҙерҙәре бар.

НУКЗТТЭ: кумер трестарының ҡала ҙамы хеҙмәт павилъоны.

Һајлав алдә бәхәсләрендә наҡаҙдар тиҡшереләр, тәҡдимдәр јыйнала һәм депутаттарҘа кандидатуралар илдәләнә.

Һајлау алдә бәхәсләрендә наҡаҙдар тиҡшереләр, тәҡдимдәр јыйнала һәм депутаттарҘа кандидатуралар илдәләнә.

ҮҘЫҢЫҢ ҺАЈЛАВЫ ҺӘМ ҒӘМӘЛДӘРЕ

Ҡаҙаҡ (БашРоста). Ҡаҙаҡ нефтепромыслоһынын партиа ојошмаһы һаҡҡарыҡ алып ҡуйһа ла, советтарҘа ҡайтанан һајлавҘар менән јетәкселек итеү ҫараһында тотонҘо. 15-нојабрҘа ПартортарҘың инициативаһы буйынса јәјәүҙәр ҡыҫҡа ваҡыт эсендә хеҙмәттәштәр арасында ентекле ҡыҙыу аңлатыу ҡорҘолар. Ҡабул ителгән ҡарарҘа ярашлы ҡыҫҡа ваҡыт эсендә ҡайһы бер ҡырҘарҘа ҡаҙылған ҡаҙыуҙар тултырылып, ҡаҙылған ҡаҙыуҙар ҡаҙылған урынға ҡайтарылып ҡуйылды. Ҡаҙылған ҡаҙыуҙар ҡаҙылған урынға ҡайтарылып ҡуйылды.

СОВЕТТАРҘА ҺАЈЛАВҘА

МӘКТӘПТӘР АКТИВ ҠАТНАШАЛАР

Башҡортостан мәктәптәре әүәл советтарының ихтәр ирекле һәм һајлау кампанијаларында ҙур эштәр ҡтаралар. Уҡыусылар үҙҙәренең уҡытыусылары менән массә арасында аңлатыу эше алып барыуҙа активлы ҡатнашалар. Ҡала һәм ҡырҘар мәктәптәренең күпселеһендә әүәл политик әһәмиәтле кампанијаға ҡатнашыуҙа өлгөле эш ҡырһәтеүсе ударниктар да бар.

Бөгөнгө ҡалаһы 2-се татар өлгө мәктәбе үҙенең әүәлге јәмәғәтселегеҘан мобилизоваһы ила алды. Мәктәп ҡарамағында уҡыусылар өлгәҙаһы инмәҘан бер генә өјҙә ҡалманы. 7-11-22-се мәктәптәрҘә һајлауға јаҡын әҙерләнәләр.

Шулај уҡ ҡырҘар мәктәптәре лә ҡала мәктәптәренән ҡалышмайҙар. Туймазы ҡарамағындағы Башҡортостан мәктәбе ихтәр ирекле јыйылыштарында кул'тура эштәре менән тә'мин итеүҙә аңлатыу эштәре алып барҘалар.

Дәүләкән. Бүҙдәк ҡарамағындағы мәктәптәр әүәл јәмәғәт ојошмалары менән берлектә һајлауға әҙерлек-актив ҡатнашалар.

СоветтарҘың 9-сы әүәл Башҡортостан, 7-се әүәл Союз ҡаҙдәренең ингән һәм ајырым тајҡалаҙыуҙағы өлгөле эштәре ҡырһәтеүсе 10 коммунист һәм комсомолеҘ ҙур эш ҡырҘарҘа

УФИМСКАЯ Городская Массовая Читальня

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕҺЕ!

BAŞQORTOSTAN

ҮКР(б) Н Ы Ң
BAŞQORTOSTAN
өлкә һәм өфө ҡала комитеттары,
BAŞQORTOSTAN
ýҙәк баҫҡарма комитеты һәм
BAŞPROFSOVET ORGANЫ

АЙЫРЫМ ЛАНЫ 10ТЫН

№ 267
21
NOJABR
1934 ЙЫЛ

DƏVLƏTKƏ IGEN HATЬVQIA

BOL'ŞEVISTIK TEMP

Potrebkooperatsia aşa dəvlətkə igen haŋv eştəre bətə respublika dəvmələndə jomoşaq bara.

Bedđen kypselek rajondarьnьd həm dəjəm respublika sen təərđen axьrğь həm oktəər ajьndaqь biş kenləktərđəge temptь juqaltьlar. Nojəərđen ber gerə biş kenləge lə oktəərđəge, bigrək tə unьn təvge jarьnьndaqь temptь birməne ale.

Nojəərđen esense biş kenənə alьnqan məqlymættər respuniika'a dəvlətkə igen hatəv eştərenen barьşь haman da bulha qaŋəqətlanerlek kiməlgə kytə relməven kyrhətələr.

Dəvlətkə igen hatəv eşenen temptь jomoşaq həm qanəqətlanerlek bulmavđьn tөp səbəbnəmə lə hun? ninə həm ni esen bedđen kyp kenə rajondarьnьd bьl iŋ đur politik-xuzalьq əhamiətle kampaniana Ölkə komitet həm Başqortostan xəkymətenen qьrqьv direktivtarь bulьvqa qarəmaŋtan bol'şeviktarsa jəlep jeəərmə jəvđa, hər ber kommunist həm komsomolest ərtənən, ularđь politik aktivlaştьrьv esen sistematik həm konkret eş alьp barmav bulьp tora. Kommunist həm komsomolest dəvlətkə igen hatəv eştərenen barьşь haman da bulha qaŋəqətlanerlek kiməlgə kytə relməven kyrhətələr.

Dəvlətkə igen hatəv eşenen temptь jomoşaq həm qanəqətlanerlek bulmavđьn tөp səbəbnəmə lə hun? ninə həm ni esen bedđen kyp kenə rajondarьnьd bьl iŋ đur politik-xuzalьq əhamiətle kampaniana Ölkə komitet həm Başqortostan xəkymətenen qьrqьv direktivtarь bulьvqa qarəmaŋtan bol'şeviktarsa jəlep jeəərmə jəvđa, hər ber kommunist həm komsomolest ərtənən, ularđь politik aktivlaştьrьv esen sistematik həm konkret eş alьp barmav bulьp tora. Kommunist həm komsomolest dəvlətkə igen hatəv eştərenen barьşь haman da bulha qaŋəqətlanerlek kiməlgə kytə relməven kyrhətələr.

Mirbaiqa «Qaraqoş», Stərletamaq rajondarьn alьrqa memkin. Oşo kəndərđə genə Ölkə komitet ьjurohьnda bьl rajondarđьn rajkom sekretarđarь həm politaylek başlьqtarьnьn dokladtarь tьnlandь.

Qaraqoş rajkomь (sekretarь iptaş Vaxitof) həm politaylektare (Stərlebaş MTS politaylege başlьqь — Mostajьl, Kynderak MTS politaylege başlьqь—Sirastdinef həm Fedor MTS politaylek başlьqь urьnbasarь Graudin iptəstər) Ölkə komitet həm Başqortostan xəkymətenen dəvlətkə igen hatəv turahьndaqь direktivtarьn jul qujmabьq raveştə ignarilaqandar. Bьl mehim burьs tirəhenə partia həm komsomol ojoşmalarьn ojoştormaqandar. Kolxozdar menən konkret, operativ jetəkselek it məgəndər həm eşte hyđđen bьsьn məqanəhe menən, yđ aqьşьna tapşьrqandar. Partianьn «skərge massovьj-politik eştəren jəlep jeəərev, kommunist, komsomolestərđьn ojoştorovsьlьq rolen kytərev məs'ələlərenə iqtibar itelməgən. Partianьn qajhь ber ajrьm təvge ojoşmalarь həm kommunistarь dəvlətkə igen hatəv eştəren kesəjtev urnьna, unь jomoşartьv həm eđev bьtьlьştarь kyrhatkəndər. Hədəmiətlə bьl rajonda dəvlətkə igen hatəv eştəre jomoşarьv qьna tygel, ədəlgən. Hatəp alьv planьn təqqasət estən ber eləşkə genə ytəlgən. Bьl qьna lə tygel, kolxozdarđa dəvlətkə igen hatəv fondtarьn ojoştorov, oformit itev eştəre, bigrək tə Pedor MTS kolxozdarьnda, sikłən tьş nasar. Igen huqьv jomoşaq, doxod ayьlev başlanmaqən də tip əjterlek.

Dəvlətkə igen hatəp alьv eştərenen jomoşaqlьqьnda təp səbəptərđən nerehe bulьp, 5 əbnь başlьsa tip əjtergə kərək, bedđen kyp kenə rajon partia ojoşmalarьeьđđьn partia həm komsomoldьn ləvge ojoşmalarьnda partia həm komsomoldьn eskərge massovьj politik eştəren jəlep jeəərmə jəvđa, hər ber kommunist həm komsomolest ərtənən, ularđь politik aktivlaştьrьv esen sistematik həm konkret eş alьp barmav bulьp tora. Kommunist həm komsomolest dəvlətkə igen hatəv eştərenen barьşь haman da bulha qaŋəqətlanerlek kiməlgə kytə relməven kyrhətələr.

Stərletamaq rajonьnda la eştər jaqşьnan tygel. Unda la ajrьm kolxozdarđaqь həm partianьn təvge ojoşmalarьndaqь dəvlətkə qarşь tendinsiaqa qьrqьv otpor birelməgən. Bigrək tə Jergən MTS direksiahь həm politaylege dəvlətkə igen hatəv julьnda jul qujmabьq jomoşaq kerəşkən. Ajrьm kolxozdarđaqь dəvlətkə qarşь tendensiaqa qьrqьv otpor birev urnьna, ular yđđare liaira ibq kyrhətkəndər.

Qaraqoş həm Stərletamaq rajondarьndaqь xəl qajhь ber başqa rajondarđa juq tip əjtep buimaj, əleitlə.

Qaraqoş həm Stərletamaq rajondarьnьn jaŋьlьşlьqtarьn bətə rajon jetəkselere tqtibarqa alьrqa tejeştər. Partia Ölkə komitetьnьn bьl rajondarqa qarata bulqan saralarь, başqa rajondar əsen də hasaq bulьrqa tejeş.

Partianьn Ölkə komitetь həm Başqortostan xəkymətenen dəvlətkə igen hatəv eştəren motlaq kesəjtep jeəərev həm aldaqь əs-dyrt biş kenlək esendə dəvlətkə hatьlьrqa tejeşle bulqan igendərđen tulьhь menən hatьlьvьn ta'min itev turahьndaqь kyrhətməhe bətə rajon partia, sovet, komsomol həm şul jəmlələ bətə politbyletər tarafьnan bol'şeviktarsa nьqьşlьq menən ytəlergə tejeş. Beđđə dəvlətkə maksimal miqdarđa igen hatəv əsən bətə şarttar bar. Urozaj mul bulđь. Bьnda tik burьstən politik ahəmiətenə təşənəv, bol'şeviktig eş, hər ber kolxoz həm jaŋqьđaq xuzalьq əbtenən konkret, operativ jetəkselek itev, massovьj-politik eştərđe jəlep jeəərev, kommunist, komsomoldarđьn başlap barьvsьlьq rolen kytərev, sьjnil doşman qaldьq torь həm artta qaləqən nastrainiślь kolxozsьlar, ajrьm kommunistar, komsomolestar tarafьnan kyrhətelgən dəvlətkə qarşь burzuaz tendinsiaqa qarşь ajəvhьđ kerəş kenə, samoljokqa ber nindəj đə urьn qaldьrmav qьna kərək. Bьl şarttarđь ytəgəndə igen hatəp alьv planьn tultьrьv qьna tygel, ajrьm rajondarđa artьlьrəp tultьrьv məmkin.

Dəvlətkə igen hatəvđь kolxozsьlar həm eşşən jaŋqьđaqtar arahьnda kesəjtevgə ajrьm iq tlear itergə kərək. Sənki bьl tarmaqtaqь eş ajrьvsa jomoşaq bara. Dəvlətkə igen hatəvđь kesəjtev esən igen hatəvđь eştəren tld kəndər esendə tamamlav kərək. Beđđen kypselek rajondarьnьd doxod ayьlev eştəren aik jomoşaq alьp barьlar. Bьl đur jeteşhedlek motlaq bətərelergə tejeş. Sovettarđь qajtanan hajlav, rajon sjezdarьna həm sovettarđьn 9-sь bətə Başqortostan sjezdьna əđerlek eştəren jəlep jeəərev aşa bed, dəvlətkə igen hatəv eştəren qьđđьrьrqa həm unь bol'şeviktarqa qьna xas unьştar menən iŋ qьđqa vaqьt esendə tamamlarqa tejeşəd.

MALSЬLЬQ ŞULAJ QULQIA ALЬNA

PARTORG ZIFA JAQUPЬVA KEVEK EŞLƏRGƏ KƏRƏK

(Yđ korrespondtan)

Magar MTS politayiege zedmətendəge **„Qazalaq"** kolxozь 91 xuzalьqtan tora. Unda 2 kommunist, 10 komsomol bar. Unьn partorgь **Jaqupьva Zifa** apaj. Eşlekle həm yđenen ьsьn kommunist bulьvьn kyrhətə jorqan keşe. Bətə eşte kolxoz predsedatele həm urigadirđar menən berlektə eşlәj. Unьn qulьnda kommunistarđьn həm komsomoldarđьn kendə nəmə eşlәvđəre turahьnda planь bar həm kommunist, komsomoldarđь kolxoz protzvodstvohьnьn iŋ javaplь jerđərenə urьnlaştьrqan. Ulərđьn nisek eşlavđəren hər ken eştan buşaqas tikşerə, taqь la irtəge kenqə zadanielar bira.

Zifa apaj kolxozaitsalar arahьnda la eş alьp bara. Sovettarqa hajlav kampaniahьna qarata ular menən jьlьştar yikərep, 15 aktiv qatьn-qьd **„Başqortostan"** gazetahь alьrqa jazdьldar. Bəna unьn aktiviskahь—**Josopova Miqnisa**,unьn bьl 207 xedmət kenə bar, ul eş jьl ber yđenə genə 130 pot ərloq kul'turahь ala. Şulaj uq **Galsina, Galzifa** apalar đa bьjьl 115-120 pot igen alalar.

— Kolxozda bьqa tiklem ferma juq ine. Bьjьl 20 baş bьđav kontraktovajt itep, MTF ojoştoroldo. Jьlь-jaqtь haraj eşlənə. Bьqa tiklem avьlьvđđa susqa alьralmaqas, susqasьlьq fermahь ojoştorov etk avьrqa teştə. Kyp kenə kolxoz qatьnqьđđarь, beđgə susqa kərəkmәj ataj-baqajđar alьramaqandь,alьp rap bulmah inde, tip qarşь teştelər. Bed bьqa qaramanьq, əlgrək tə qatьn-qьđđar arahьnda bьl turala nьq anlatьv eştəre alьp barđьq. Bьna xəđer 10 baş susqanan ferma ojoştordoq, xəđer ber kem də qarşь tygel. Unь ikense jьlqa 100 başqa jetkerəsəkeđ, tip şatlanьp qula, Zifa apaj.

Partorg Zifa apajđьn aktivlьqь politbyletlə lə jaltьrap tora. Ölgələ eş kyrhətevse Zifa apajđьn eş tazribələren başqalarqa la taratьrqa kərək.

XAZЬJ

MAL QЬRЬVSЬ... HAMAN MƏDIR

SƏLIMЬF URNЬNAN ALЬNЬP,XƏKƏM ITELERGƏ TEJEŞ.

Mrnq. Kygərsen MTS xedmətendəge «1-avqust»-kolxozьnьn hətselək həm harьqsьlьq fermalarьnda mala hanьn yrsetev, ularđь jaqsь tərələləv qəđttan tьş nasar quplqan.

Ferma eşselərenen həm kolxoz idarahьnьn ytkən jьlda maldarđь jьlь torlaq həm a'ьq menən tə'min itməvđare arqahьnda, hətselək fermahьndaqь 32 baş bьđavđьn 13 başь həm harьqsьlьq fermahьndaqь 84 baş bərasten, 14 başь ylgən.

Bьl jenəjətselektər kolxoz idarahьnьn həm ferma eşselərenen malsьlьq eşena tupaq qaravđarьnan kilep sьqqandar. Bьl jenəjətselek əsən ferma medire,(partia aqzahь) Səlimьf partianan sьqarьlьha la, xəkəmgə birelməgən əle, xəđerge kendə la ferma medire bulьp eşlәj. Bəndəj qorotqoslogo əsən partianan sьqarьv qьna tygel, ul urnьnan alьnьp xəkəm itelergə tejeş.

Xəđerge kendə hətselək fermahьnda 58 baş, harьqsьlьq fermahьnda 173 baş mal bar. Ferma maldarь 1170 sentner bəsən, 34 tonna silos həm 90 sentner tamьr ađьqtarь menən tə'min itelgən. Lakin torlaq əle bulharemontlanьp bətməgən əle.

«1-avqust» kolxozь mal tər əlәhen jaqşьrtьrqa həm qьşlatьvqa əđerekte iŋ jaqşь kendərđə tamamlarqa tejeş. Ferma medire Səlimьf jenəjətsere əsən xəkəmgə birelergə, ferma bьnalqan, eşlekle jetəkse menən tə'minь itelergə tejeş.

ƏMIREF.

ALDЬNQЬ SOVET

Dyrtəjle. Kyk-qujan avьl sovetь malsьlьqtь yrsetevđə Başqortostanda bərense urьndь aldь.Bьlunьşqa ireşevđə avьl sovetь predsedatele **Ojanieva Mahiranьq** xeđmə e đur. Malsьlьq sekslahьnьn bətə aqzalarь bildəle ucastkalarqa berketelep, hər berehenen ajrьm bildələngən xeđirətləre bar. Avьl sovetьnьn Bətə Sojuz konkursьnьn şarttarь—seksialar,deputat gruppalarnda həm kolxoz brigadalarьnda ajrьm dələr. Bri gada həm deputat gruppalarь jarьş astьlar. Hər ber kolxozda malsьlьq aujьnsa sьjfat inspeksia ьş aulьvьn h.b. tikşerep tora. Avьl sovetьnda veterinar punkt asьldь.

Məgeđie ere maldar aujьnsa ybeş 1ipr-qa, harьqtar 23, susqalar—160 pr.

Avьl sovet qьşlьqqa maldar đь ađьq menən ta'min itep, jetьtьqlan alnalar əđerlande. Hərhьđ kolxozsьlar esən əbđavđar kontraktovajt itev planь tulьhь menən ytəlgən.. It tapşьrьv planь la tultьrьlqan.

(BaşRosta).

DƏJƏM XALЬQ BAJRAMЬ

Respublika dəvmələndə bətə avьl sovettarьnьn dyrttan ber eleşendə qajtanan hajlavđar bulьp ytte, hajlavđarđa bətə hajlavsьlarđьn 74 pr. tь, qatьnqьđđarđьn 69 pr. tь qatnaştь. Hajlavđarđa qatnaşьvsьlarđьn bьndəj juqarь pr. tь uđqar hajlav kampanialarьnьn bis berehendə lə bulqanь juq ine.

Sovettarqa iŋ jaqşь eşselər, kolxozsьlar həm kolxozsь qatьn qьđđar—udarsьlar hajlanalar. Hajlanqan sovettar sostavьnda qatьn-qьđđar 29 pr., kolxozsьlar 78 pr., eşselər 6 pr., komunistar 20 pr. həm komsomoldar 10 pr. təşkil itələr.

Sovettarqa hajlavđar hajlavsьlarđьn đur aktivlьqь menən ytə. Hajlavđar xeđmətsandərđen đəjəm xalьq bajramьna əjlanalər. Kyp kenə avьldarđa hajlavđar aldьnan uramdar tađartьldь, jəmaqət jorttarь biđəlde, kolxozsьlardьn ejdare jьjьştьrьldь. Sovettarđь hajlavđar xuzalьq—politik kampanialarđь unьşlь ytəv həm xeđmətsən jaŋqьđaqtardьn kolxozdarqa ineve menən ədətьlalar. Bajtaq qьna rajondarđa kolxozdardьn həm kolxozsьlardьn đavlatkə igen hatьvđarь kesəjə, maja tuplav planь unьşlь ytələ. Hu qьđ 15-20 kən esendə menəjtəgən xeđmətsən jaqqьđaqtar kolxozqa indelər.

Bьjьqь hajlavđardьn xarakterlь jaqь bulьp, qatьn-qьđ đarđьn hajlavđardа aktiv qatnaşьvь tora. Qatьn qьđđa politik jaqtan ytələr, kolxozdarđa prolzvodstvo şartlarь, natalar ucrezdenialienen seitəre kinəjev, politbyletlər tarafьnan qatьn-qьđđar arahьnda đur eş alьp barьv—bьna bьlar bətəbe lə qatьn-qьđđarđьn politik aktivlьqtarь həm avьlda jəmaqət eşendə ulardьn qatnaştьq ittevđare yьevgə jərđam ittelər. Kolxozdarđa eşlevse qatьnqьđđar prolzvodstvo protsestarь menən jetəkselek itev eşenə, barqan hajьn kyberək bьqtьrbialar.

Qatьn-qьđđardan koixoz predsedatele, pravlenia aqzahь, brigadir, ferma medire bulьp eşlәvselər hanь arta, qatьnqьđđar dəvlət menən idarategə, barqan hajьn kyberek bьqtьrbialar. Bьl turala sovettarqa hajlav hədəmtələre aik asьq kyrhətə. Bəgəngə kəngə tiklem hajlanqan sovettar sostavьna 29 pr. qatьn-qьđđar—iŋ jaqşь kolxozsь, eşse qatьn-qьđđar hajlandь:

Hajlav kampanialarьnьn đur utьştarь menən mavьqьp, partianьn ajrьm ojoşmalarьnьn həm ajrьm hajlav komissialarьnьn nasar eşlәven kyrməv xata bulьr ine. Hajlavsьlar arahьnda politik eş jəjep jeəərelməgən, hajlav komissialarьndь oltьrьvsь keşelər sovet arqa hajlavđardьn politik əhəmiəten anlanqan, jəki anlarqa tə la məgən hən hajlav jьjьlьşьna əđ kilevđən zarar juq tip itəpləgən ajьrьm avьldarđa həm rajondarđa, jьş qьna rəveştə, hajlavsьlardьn jьjьlьşqa kilev đəie juqarь bulьv turahьndaqь urtasa hialar arahьnda nasar eştər jəşerelə. Ular hajlavđarđa nər ner hajlavsьlьn qatnaşьvьsən, sovettarđь hajlavđarđa hajlavsьlardьn jəđ protsentь qatnaşьvь esən kerəş alьp barmajđar. Məsələn, **Beloqataj** rajonьnda (hajlavđarqa rajkom sekretarь ip. **Samoxin**, rajon hajlav komissialarь həm unьn predsedatele ip. **Mazanin** jetəkselek itələr) hajlavđarqa hajlavsьlardьn 54 pr. tь qьna qatnaşqan. Bьl rajondaqь partia ojoşmalarь hajlavđardan sittə toralar həm unь hajlav komissialarьnьn eşe tip itəplәjđar, ə hajlav komissialarь hajlavđar yđ aqьşь menən ytər tip ujlәjđar həm hajlavsьlar arahьnda ber terle lə eş alьp barmajđar, sьjnil doşman qaldьqtarь barlьqan həm ulardьn, partia ojoşmalarьnьn, komsomoldьn, hajlav komissialarьnьn eşməkərhedlegenən fajđalanьp, hajlavđardьn unьşlь ytevenə qamaşavlarqa həm əlgerək tə sovettarqa hajlav tirəhenə motilizovajt itelerlek tərən anlatьv eşe alьp barьlmaqan jaŋqьđaqtarqa jьqondo jaharqa maiaşqanlьqьn onotqandar.

Dьvan (rajkom sekretarь ip. **Bogatьjrьf**, rajon hajlav komissiahь predsedatele—ip **Surin**) həm Arxangel (rajkom sekretarь ip. **Glazof**, rajon hajlav komissiahь predsedatele ip. **Ufaziref**) rajondarьnda la eş şaptan tygel, ulardа hajlavsьlardьn jьjьştьrqa kilev 60-65 pr. qьna təşkil itə.

Artta qalьvsь avьldarđa həm tajondarđa lozunqь, plakattar juq, avьldarđьn tьşqь kyreneşe sovettarqa hajlavđar sarqanilьqьn kyrhətep tormaj.

Bəndəj avьldarđa həm rajondarđa hajlavđarqa əđerlek həm unь ytkərev eşenə kolxoz aktivь bilqtьrьlmaqan. Rajon hajlav komissialarь hajlavđarqa lia man đa elekkesə itəp alrev osorondaqь kevek jetəkselek itələr.

Avьldarqa vəkildər sьqarьv qьna jetməj, hajlavđar qđьv raveştə sarqan vaqьtta, rajon hajlav komissialarь hər ber avьl hajlav komis i hьna bьsьn operativ j təkselek ittergə tejeştər. R jkomdar, rajon hajlav komissialarь hər ber avьlda hajlavđarqa nisek əđerlәngənlekte ham ul nisek sarqanьn belergə, jьldam raveştə jeteşhedlektərđe belelergə,xatalarьstədətergə,izasi təzrilaələrđe urtaqlьşьrqa həm iŋ məhime, hajlavsьlar arahьnđa masovьj-politik eştərđe kiŋ jəjep jeəərep, sovettarđь hajlavđarđa hajlavsьlardьn tulь r ştə qatnaşьvьna treşergə tejeşiər.

Bşqortostan Ýđək hajlav komissialь la hajlav kampaniahьna jetəkselek itevep jeterlek qajtanan qormaqan.

Sit elementlarđь xoquqtan maxrym itev tənqəlendə la eş şaptan tygel Hajlav xoquqnan maxrym itelevselərđen isemlektərе hajlavđar naşlanqanqa tiklem 20 kən aldan tolan itelergə tejeş aulha la, Öfə həm Stərletamaq qala sovetta ь bьnь eşlamnelər, ə Öfə qala sovetь xoquqtan maxrym itelevselər isemlegen 15-se noјəərđə genə iqlan itep, đur xatalarqa jul quqđь. Isemlektərđə hajlav xoquqnan maxrym itevđen səbəptare kyrhətelməgən, jəki „əj əllavsenen ulь" h. b. kevek səbəptər kyrhətelgən. Stərletamaq qala sovetьnda la şundaj uq xatalar bar. Mənavez rajonь hajlav komissiahь xoquqtan maxrym itelevselərđen isemlektərе nətəhen đə tikşerep ytməgən həm xoquqtan jaqlьş maxrym itev turahьnda birelgən zaloualarđьn nətəhen đə qaramaqan, ə rajonda sovettarqa hajlavđar naşlandь.

Gazetalarđa iqlan itelgən Başqortostan Ýđək Başqarma komitetь prezidiumьnьn „hajlav xoquqtarьnan maxrym itelgən keşelərđen Öfə qala hajlav komissiahь tarafьnan tedelgən isemlege turahьndaqь" qararь hajlav xoquqtarьnan maxrym itev kevek iŋ məhim politik məs'ələqə ajurokrattarsa jaqьn kilevselər esən aldan iśkərtev bulьrqa tejeş.

Başqortostandaqь partia həm sovet ojoşmalarьnьn burьsь: hajlavsьlardan aktivlьqьn tarqь la nьqьraq kytərevđən, ale hajlavđar yikarelməgən urьndarđa hajlavđarqa əđerlekte, hajlavsьlar tьjьlьşqa 100 pr. tь menən k leriek itep, aik nьq jenteklәp ojoştorovđan tora.

Qaşob osorqa həm jəđqь sasev kampaniaьna (traktorđarđь remontlav, orloq balьv, kolxozdarđa doxod ayьlev) unьşlь əđerlənev, igen hatəp alьrđa jəjep jeəərev esən kerəşkə!

Hajlavđarđa hajlavsьlarđь 100 pr. qatnaştьrьlьq, sovettarqa, sotsializm esən kerəşe se iŋ jaqşь udarniktarđь—so sialistik proizvodstvonьn aldьnqь keşelәren hajlajьqt

V. Grodel'

Ylan orloqo əđerlav-bojevoj burьs

VKP(b) Ýđək Komitetьnьn ijyn plenumь malsьlьqtь artaqan yьterev həm jaqşьrtьv esen kiŋ programma tedəp, asьq direktivtar birđe.

Plenum qararьnda mal ađьqь məs'ələhen xəl itevđə ylan orloqtarь səsevđen đur urьn totovьna ajrьvsa iqtibar jynalderelə. Ylan səsev majđanь kilәhe jьl bətə sojuz dəvmalendə 7 million 300 men gektarqa tiklem jetkererlergə tejeş.

Oşo nigeđđə Sojuz Sovnarkomь Başqortostan esən 1935 jьlqa kyp jьlьq ylan səsev majđanьn 58 men gektar kyləmendə bildələne. Bьl plan ytkən jьlqь səsev majđanьn 48 men gektarqa kinəjtə.

Kendən-kən ytə barqan sotsialistik malsьlьq xuzalьqьn ađьq menən tulь tə'min itev esen xəl planь bis hyđ e' ytergə kərək. Bьnьi esen barьhьnən elek orloq talap itelə Bədgə 6 men sentnerqa jaqьn klevr orloqo, 2500 sentner kostjor, 400 sentnerqa jaqьn temofievka orloqo kərək.

Partia həm xəkymət ylan orloqtarь jeteşlerevđe jeneliəşlerev esen kolxozdarqa đur l'gotalar birđe. Kyp jьlьq ylan səsev majđandarь a. x. nalogьnan bətenləj qotjarьldьlar. Şulaj uq, ylan orloqtarьnьn xaqь 300 humqa tiklem kytərelđe. Ylan orloqo tapşьrьvsьlarqa promtovardar birevđə kyp ətlenlək ət jahala.

Oşo ətlenlektarqa qaramaştan, Başqortostanda yl n orloqtarь esen kerəş his qənəqətlanerlek tygel. Oşo kendə ylan orloqtarь əđerlav planь nej barь 16 protsentqa qьna ytəlgən. Bigrək tə **Bere, Janavьl, Öfe, Blagoveşşen, Dəvlekan, Qaltas**ь rajondarь xurlьqlь handar etlendə toralar.

Kyp kenə rajondar əđeklekten,səbənen'-molotelkalar jeteş məv arqahьnda, huqьv eşe hu đəlьvqa japhara. Bьl his dərəb tygel. Sənki, klevr orloqtarь qaldьrılqan hər ber MTS ta BD 034 markalь molotelkalar bar. Şulaj uq, kəđge taslaji şarttar đa orloq huqьv eşenə qajət qulaljь kilđe.

Bьnda səbəple tynənge partila, sovet ojoşmalarьnьn ylan orloqo əđerlәvđə toiqan burьstьn məhimlegen ələqə tiklem ənl p jeimәvđarenan jəki anlarqa ələmәvđarenan ediərgə kərək. Bьna Janavьl, Bere, Qaltas MTS tarь. Bьnda BD-034 markalь molotelkalar juqmen? Bərt Lakin, MTS direkslalarь ularđь klevr huqьv eşenə ayьmagəndər.

Bьjьl Başqortostanda ylan səskə ətqan vaqьtta uq 6800 gektar klevr, 2346 ga kostjor, 500 ga temofievka majđanь orloqqa qaldьrьrqa ildələnde.

Lakin, kyp kenə rajondar yđərenə, birelgən planđь ytamanelər. Janavьl rajonь 410 ga urnьna—241 gektar qьna,Arxangel'600 urnьna—274gektar qьna qaldьrqan. Bьl xəl ylan orloqo əđerlәv planьn əđev əsən xeđmət ittergə tejeş tygel. Rajkom, həm politaylektər bundaj rajondarđa bətə eske ressərstarđь fajđalanьp, ylan orloqo planьn tultьrьvđь his hyđhed tə'min ittergə tejeştər.

Ylan orloqtarьn huqьvđь aşьqtьrьrqa kərək. Sənki, huqьvđь nej tiklem hudhan, şul tiklem đur juqaltьvđarqa sьqarьna. Bьnь Boraj rajonьnьn „Bьlkin", „Agronom" kolxozdarь mitbalьnda qьna la asьq kyrhətergə məmkin. Bьl kolxozdar ytkən jьl klevrđь qьş huqьv arqahьnda gektarьnan 30-35 kg. qьna orloq aldьlar. Ə, bьjьl kedđən yk ken qorela huqьv arqahьnda ikeşər sentner aldьlar. Sənki, ylanđen đьmlanьvь orloq təşemən 70, xatta 90 protsenttarqa tiklem kamelə. Şuqa kyrə, xəđer—kedđən yk, qьşqa qaldьrmaj ylan orloqtarьna huqьv eşenə bətə iqtibar jynalderetergə tejeş. Bьl jьldamlatьv qajət defetsitь bulqan ylan orloqtarьnьn ətlamə sentnerđarьn birəsək.

Ylan orloqtarьn huqьv həm əđerlav 15 dekəərgə tiklem tamamlanьrqa tejeş. Bətə partia komsomol ojoşmalarь, politbyletlər həm sovettar bьl huqьssan burьstь namьqlь ytergə məsuytđə.

M. JAQUPЬR.

GERMANIA—FRANSIA

SAVĐA KILEŞEVE

Paris, 20. Pariz qalahьnda bəgən Fransia-Germania arahьnda jaŋь savđa kileşeve tədəv turahьnda həjlaşev başlanđь. Əlegə tiklem đavam itep kilgən kileşevđen srogь dekaər ajьnda tamamlana.

Fransia—Germania savđahь oşo kendə, bьjьl 28 ijyndə „Kliring" (qara qarşь kisap əđeşevđər sistemahь) nigeđendə tedəlgən kileşev aujьnsa alьp barьla. Kileşev jahalqan saqta Germanianьn Fransiaqa sьqarasaq nəməhe Franslanьn Germaniaqa inderəsək nəmələrenə qaraqanda artьqьraq bulьr tip ujlanqajnь. Germanianьn aktiv bəlanьssьn qismən Daues həm Jung zajьm obligatsialarьn Fransiaqa taratьv aujьnsa tejeşle protsenttarđь tyləv əsən tajđalanьrqa tip ujlanqajnь.Lakin, bьjьlqь jьldьn 3-sə kvartalьnda Germanianan Fransiaqa tovar inderev ytkən jьldьn 3-sə kvartalьnda inderelgəngə qaraqanda 212 million frankьq kəm bulđь. Şul uq vaqьt esendə Fransia tarafьnan Germaniaqa inderelgən tovar 73 million frank artьq bulьp sьqtь. Şul rəveştə Daues həm Jung zajьm obligatsialarьnьn protsentьn tyləv əsən tygel, xatta Franslanan Germaniaqa inderelgən tovardardьn xaqь la tyləmep bətə almaj torqan bulьp sьqtь. Timək 28 ijyl kileşevenen hədəmtəhe Germanianь la, Fransianь la qənəqətlənderməjasək.

BOLIVIA-PARAGVAJ

MƏS'ƏLƏHE

Paris, 20. Gavas agentstvohьnьn xəbər itevenə qaraqanda, Milləttar ligahьnьn jaŋь a'ьlqan plenumьnda ber vaqьt Liga tarafьnan hajlap qaldьrьlqan „es dəvlət komitetь" (bьqa Irlandia, Ispania həm Gvademalь vəkildəre inə) tarafьnan Cako isemendəge neitle rajon əsən Bolivia həm Paragvaj arahьnda sьqqan talaşь tikşerev hədəmtəhe turahьndaqь dokladь tqlan itelde.

„Komitet" tьn qararь bulьnsa Bolivia həm Paragvaj arahьndaqь talaş, Milləttar ligahь plenumьnьn qararь hunьnda 6 kən srok esendə tuqtatьlьrqa tejeş. Oşo kendə 100 kilometrlь demilitarlaştьrьlqan zona alldalongan, qranitsalar turahьnda həjlaşev əsən konferensia saqarьlqan. Əgər đa bьl həjlaşevđər ber aj esendə bnqaj hədəmtə alrm hələr, ul saqьnda talaşь tikşerev əsən Gaaga xalьq ara tribunalь qatnaşasaq. Milləttar ligahьnьn plenum qararьnьn ytaləşen tədətev Anglia, Fransia, SSSR, Dania, Ispania, Italia, Polşa, Terkia h. b. dəvlət vəkildərenan torqan konsyltativ komitetqa tapşьrьla. Konsu tativ komitetqa şulaj uq AQŞ həm Braziliarlarđa saqьrьlьrqa tejeşle.

* **Nio Iork, 19.** Gavannanan xəbər itevđərenə qaraqanda, termələ jatьvsь 108 politik məxbys yđđere əhtenən sudtьn aşьqtьrьlьvьn talap itep, asьlq iqlan itkəndər.

II-INTERNATSIONAL BASQARMA HЬNЬŊ JAVABЬ

Paris, 20. „Jumanite", „Popyler" II sotsialistik internatsional julьəssьlarь—Vandervel'de həm Adlerđьn Marsel, Kaşen, Moris həm Torezdarqa jəđqan xatьn bətəp sьqarđь. Bьl xat Kominterndьn kerəşevse Ispania eşşelərenə jərđam kyrhətev əsən ber đəm front ojoştorov turahьndaqь təqdimenə II sotsialistik Intrnatsional başqarma komitetьnьn javaьnьn tora.Xatta, Ispanialaqь xəl turahьnda Vensen Orlol, Preto, Al' vares Del'-Vajolardьn dokla ltarьn tьjlaqandьn huqьnda, sotsialistik internatsional başqarma komiteti Ispania eşşeləre me ən berđəmlek kompaniahь ojoştorđo ham məbələn, Belgiala politik məxnyslərgə jərđam kyrhətte, tejelə. Bьnьn hunьnda xatta, ə xəđerge toroşta jərđam kyrhətevđə kompart alar menən berlektə xərəkəttең qajhь ber ildərđə praktik məmkin tygellege ajlelə. Kaşen həm Torezdarđьn Bryssel' qalahьnda, ular barь Ispanialaqь kerəşevse eşşelərgə jərđam julьnda berđəm xərəkət ojoştorov əsən hejlaşev turahьndaqь qьna vəkələtle bulьvđarьna tajanьp, xatta jađьvsьlar, sotsialistik internatsional başqarma komitetь 1933 jьl 19 mart qararьnda yđenen sekslalarьna berđəm front turahьnda kom, artialar menən kileşevđər jahamatqa quşqanlьqьn itkə alьp ytalər. Ul vaqьttan birle,—tejelgən xatta,—qajhь ber sekslalarđa terle ildədəge xəldərđen ajrьmlьqьn itkapkə alьp, berđəm kərəkət turahьnda paktlar tədəşevgə đart qudqala torqan kyp kenə jaŋь faktlar bulьp ytte. Bəndəj şarttar esendə, tejelə xatta,—1933 jьl 19 martan birle sьqarьlqan rezolyisia həm jahalqan təqdimdər yđđarenen məqənəhen juqaltьlar həm hər ber seksia yđ avtonomialьqьna tura kilterep, irekle xərəkət jahaj alalar.

Bьl xatta jađьlqan qararđь tavəşqa quļqan saqta,sotsialistik internatsional başqarma komitetь ultьrьşьnda Fransia, Ispania həm Italia, Avstria həm Şvejtsarđa sotsialistik partialardьn delegattarь tysəndəge jəkmətkelə deklaratsia tavəşqa qujđalar.

Xəđerge həmaq faşizm həm huqьş qurqьnьşь janьqan vaqьtta eşşe sьjnьf arahьnda stixia raveşendə kilep sьqqan xərəkət berđəmleqe qudqalьşь məlendə, sotsialistik internatsional 1933 jьl fevral ajьnda jahaqan təqdimen mqəşmalь raveştə jaŋьrtьrqa həm Kominterndan unьn—xalьq ara masştabtaqь nətə partialardan tolь üged xoquqlьlьqь nigeđendə huqьşqa qarşь, demokratik xoquqtar jəşəgən urьndarđa bьl xoquqtarđь jaqlav əsən, həm ular faşizm tarafьnan nətərelgən ildərđə revolytsion kerəş əsən berđəm xərəkət şarttarьn tikşererge əđerme ikənlegen horarqa teješ.

Dekloratsiala taqь—„berđəm xərəkət jahalqan ildərđen nətəhendə la berđəm xərəkət hədəmtələre, sotsialistik internatsionalьnda xəđerge vaqьtta xalьq ara proletarlattьn xalьq ara kerəş mənfəqətlərenə zian kilev qurqьnьş tьvqan ber xəldə, iŋ qьđqa srok esendə berđəmlek nuldьrьrqa kərək ikən tigən đart qudqala" teješ.

Alьnqan məqlymættərgə qaraqanda II internatsional başqarma komitetьnьn ulьrьşьnda hyđ alьp hejlavđar aik qatь barqan. Fransia həm Italia delegattarь kompartia menən berđəm front tədəvđə elgəşelgən hədəmtələrđe aik nьq jaqlaqandar. Sotsialistik internatsionalđьn qararь barь 2 tivьş artaq bulьv menən genə qaaul itelgən.

Ispania kompartiahь eşte đavam ita

Paris, 20. „Jumanite" nьn xəbər itevenə qaraqanda, Ispania faşistik xəkymətenə qarşь ge jəşeren gazeta regular sьqarьp tora. Bьl gazetanьn hunьqnom rđarьnan berehe oktəər revolytsiahь 17 jьlьqьna arnap sьqarьlqan.

SSSR SOVNARKOMıNDA HƏM VKP(b) ÜƏK KOMITETıNDA

SSSR Sovnarkomı həm VKP (b) Üək komitetı tarafınan oşo qarardar qabul itelde: 1934—1935 jıldarda Narkomsovxoz sovxozdarınan kolxoz tovarsıbıq fermalarına olo, jaş maldar hatıv turahında; 1934 jılda həm 1935 jılıtın berense kvartalında sovxozdardan kolxozsılarga basmaqtar kontraktovajt itev turahında; 1934 jılda həm 1935 jıldın berense kvartalında kolxoz tovarsıbıq fermaları esen kolxozsılardan basmaqtar kontraktovajt itev həm hatıp alıv turahında; şulaj uq kolxozdarda hejrəv kesen tultırıv telege menən 1934 jılda həm 1935 jıldın berense həm ikense kvartaldarında kolxozdar tarafınan kolxozsılardan həm janqıdaqtardan jaş ygeddar hatıp alıv turahında.

Bıl qarardar betəhe lə VKP(b) ÜK-nen 1934 jıl ijyn plenumının maisıbıqtı jaqsırtıv həm ytterev turahındaqı qararda run praktik tormoşqa aşarıv tərtinendə qabul itelelər.

1934-35 jıldarda Narkomsovxoz sovxozdarınan kolxoz tovarsıbıq fermalarına barıbqı 430 meq baş megedle ere mal, 600 meq baş harıq həm 250 meq baş susqa balahı hatıtqa bildələnde.

Bıl handa 1934 jıl esendə 150 meq bəş megedle ere mal, 350 meq harıq, 1935 jıl esendə 280 meq baş megedle ere mal, 250 meq harıq həm 250 meq susqa balahı hatıtqa jetes.

Narkomsovxoz sovxozdarınan kolxoz tovarsıbıq fermalarına 1934 həm 1935 jıldar esendə ajrım respublikalar, krajdar həm elkələr aujınsa tybəndə kyrhətelgən handa megedle ere mal həm jaş mal hatıtqa jetes:

Tənjaq kraj—4400 baş megedle ere mal; Leningrad elkəhe 600 baş megedle ere mal; Kenbatış elkə—950 baş megedle *ere mal həm 8000 susqa balahı; Məskəv elkəhe—1400* baş megedle ere mal həm 4000 susqa balahı; Ivanova elkəhe—3000 susqa balahı, Gor'ki kraj—700 baş megedle ere mal həm 7000 susqa balahı; Sverdlovski elkəhe—700 baş megedle ere mal həm 2000 susqa balahı; Voronej elkəhe—4000 baş megedle ere mal, 17600 harıq həm 10.000 susqa balahı; Saratof kraj—10300 baş megedle ere mal, 26000 harıq həm 20000 susqa balahı; Stalingrad kraj—25600 baş megedle ere mal həm 50000 harıq; Azof—Qara dingeð kraj 11.000 baş megedle ere mal, 28000 harıq həm 20000 susqa balahı, Tənjaq Kavkaz kraj—15550 baş megedle ere mal, 60000 harıq həm 7000 susqa balahı; Qırım ASSR—13000 harıq, Qazaqstan ASSR—131450 baş megedle ere mal, 198600 harıq həm 6000 susqa balahı; Qırqızstan ASSR—18000 baş megedle ere mal, 69800 harıq, Kenbatış Sever kraj—77350 baş megedle ere mal, 45000 harıq həm 20000 susqa balahı Kensbatış Sever kraj—26000 baş megedle ere mal, 13000 harıq həm 5000 susqa balahı; Alıt kensbatış kraj—5000 susqa balahı Ukraina—30750 baş megedle ere mal, 29000 harıq həm 65000 susqa balahı; Belorosia—1000 baş megedle ere mal; 10000 susqa balahı; Özbəkstan—6500 baş megedle ere mal həm 8000 harıq; Türkmənstan—8000 harıq; Tazikstan—8000 harıq.

Jerle partia həm sovet organdarı mal hatıv planların ajrım sovxozdar aujınsa aylergə həm mal hatıp alıv esen olardın hər berehenə kolxozdardı nerkelergə tejeştər. Sovxozdar kolxoz tovarsıbıq fermaların yrsetev məqsattarına jaraqlı, tulıhınsa hav maldar hatırqa məxbyrdər. Kolxozdar sovxozdardan hatıp alınqan maldı jaqsı qabul itep alıvsılar həm qıvbvsılar menən, maldardı jetkə adbqtar həm hıvdar menən tə'min itergə, sovxozdardan hatıp alına torqan maldardı qabul itev esen kolxoz tovarsıbıq fermalarında alnalar həm adbqtar ədərlərgə tejeştər. Sovxozdardan olo həm jaş maldar hatıp alıv konvensia xaqtarı aujınsa ytkərelergə tejes. Kolxozdar mal xaqınan 30 protsenttan alıp 60 protsentqa tiklem eleşen tylərgə həm qalqan summahın tylovdə 2-4 jılqa rassrocka alırqa tejeştər.

Sovxozdardan kolxoz tovarsıbıq fermalarına olo həm jaş maldar hatıvınan tıs, SSSR Sovnarkomı həm VKP(b) ÜK 1934 jılda həm 1935 jıldın 1-kvartalında hıjırhıd kolxozsılarga kolxozsılardan basmaqtar kontraktovajt itev həm hatıp alıv, şulaj uq kolxoz tovarsıbıq fermalarınan bədavdar hatıp alıv planın 2 million baş kyləmendə bildələnelər: Kolxozsılardan həm janqıdaqtardan 1 million 600 meq baş kontraktovajt itelergə həm kolxoz tovarsıbıq fermalarınan 400 meq baş hatıp alınırqa tejes.

Unan hun, SSSR Sovnarkomı həm VKP(b) Üək komitetı kolxoz tovarsıbıq fermaları esen kolxozdardan 1934 jılda həm 1935 jıldın 1-kvartalında 600 meq baş basmaq kontraktovajt itev həm hatıp alıvdı bildələnelər.

Hıjırhıd kolxozsılar esen basmaqtar kontraktovajt itev planı, şulaj uq kolxoz tovarsıbıq fermaların esen kolxozsılardan basmaqtar kontraktovajt itev həm hatıp alıv planı elkələr həm krajdar aujınsa tybəndəge handarda bildələnde: Tənjaq kraj—hıjırhıd kolxozsılar esen basmaqtar kontraktovajt itev esen 25 million hum kredit jenərelde.

(TASS)

kolxoz tovarsıbıq fermaları esen kolxozdardan basmaqtar kontraktovajt itevham hatıpa'ıv planı25 meq bas; Karelia ASSR—şul uq təveştə 2 meq həm 1 meq, Leningrad elkəhe 25 meq həm 5 meq, Kenbatış elkə—60meq həm 80 meq; Məskəv elkəhe—120 meq həm 10 meq, Ivanof elkəhe—35 meq həm 40 meq, Gor'ki kraj—80 meq həm 40 meq; Sverdlof elkəhe 34 meq həm 25 meq; Celəbe elkəhe—55 meq həm 10 meq, Uə'irtıjış elkəhe—5 meq həm 3 meq, **Başqortostan ASSR—55 meq həm 12 meq**, Tatarstan ASSR—60 meq həm 8 meq; Urta Volga kraj—120 meq həm 12 meq; Kurski elkəhe—80 meq həm 10 meq, Voronej elkəhe 100 meq həm 10 meq; Saratov kraj—48 meq həm 5 meq; Stalingrad kraj—50meq həm 10 meq, Azof Qara dingeð kraj 90 meq həm 5 meq; Tənjaq Kavkaz kraj—80 meq həm 15 meq; Qırım ASSR 15 meq həm 2 meq, Qazaqstan ASSR—45 meq(hıjırhıd kolxozsılar esen); Qara qalpaq ASSR2meq(hıjırhıd kolxozsılar esen)Qırqızstan ASSR—10 meq (hıjırhıd kolxozsılar esen); Kenbatış Sever kraj—165 meq həm 50 meq; Kensbatış Sever kraj 55meq həm 5meq.Alıt kensbatış kraj—10meq həm 3meq; Jaqutia ASSR—2 meq (hıjırhıd kolxozsılar esen); Ukraina SSR 425 meq həm 50 meq; Belorusia—26 meq həm 63 meq: Azrbigan—18 meq həm 7meq; Gruzia—23 meq həm 4 meq; Ərmənstan—12meq həm 5 meq; Urta Azia respublikaları—58meq həm 10 meq.

Kolxozdarda hejrəv kesen tultırıv maqsatı menən kolxozdar tarafınan 1934 jılda həm 1935 jıldın I həm II-kvartaldarında kolxozsılardan həm janqıdaqtardan jaş ygeddər hatıp alıv Sovnarkom həm VKP(b) ÜK tarafınan 500 meq baş kyləmendə bildələnde, şul tbaptan hatıp alınırqa tejes: Urta Volga kraj—15meq; Kurski elkəhe 30 meq;Voronej elkəhe—50meq; Saratof kraj 20 meq; Azov qara dingeð kraj 10 meq, Tənjaq Kavkaz kraj—25 meq, Qırım ASSR 10 meq, Kenbatış Sever kraj 15 meq, alıt Kensbatış kraj-5meq,həm Ukraina SSR—300meq.

Bıl operatsi anı kreditovajt itev esen 25 million hum kredit jenərelde.

(TASS)

Ofe-işemeaj timer julında

Hyretto: Sistirnalarqa neft tultıralar

million hum bildələne. Xromit prombjşlennostı 800 meq hum, altın prombjşlennostı 8 million hum samahı alına kardan 835 meq humı razvedka esen).

Üək ojoşmalarda, RSFSR həm sojuz Gosplanında, xalıq komissarlıqtarında 1935 jılda Başqortostan respublikahı xuzalbqının terle tarmaqtarının toroşo həm perspektivahı qaraldı, 1935 jılqa kontrol' silirdar bildələnep, olar sojuz Gosplanında ratlendı. 1935 jılda Başqortostandın xalıq xuzalıqı dur adım alırqa tejeş. Xuzalıqtan terle tarmaqtarında produksiana kin kyləmda artırıv esen 164 million hum kapital halınış bildələnde.

Bıl 164 million hum tyəandəge tarmaqtarqa aylenə: avar prombjşlennost aujınsa, ytkən jılqa 92 million hum urnına abjı 100 million humdan artıqaraq kapital halına. Adbq prombjşlennostına—4 million hum, jerle prombjşlennostqa 5 million hum, transport həm svəz xuzalıqtarına 6 million hum, kommunal xuzalıqqa 8 million hum, tovar ajlanesenə 1300 meq hum, havlıq haqlavqa—1200 meq hum, urman prombjşlennostına 5 million hum, məqarif eştarenə 2200 meq hum bildələnde. Avıl xuzalıqına kaptal halınış 20 million hum samahı bulıp, Zagotzerno hə ðbqə aujınsa 1200 meq hum bildələnə.

Juqarıla kyrhətelgən 164million hum kapital halınıştına net prombjşlennostı 45 million hum ala. Bıl summanı ytləşterev nigedendə neft sbqarıv kin jul ibrqa tejeş. Motor zavodı tedeleşen kesajtevqə 40 million hum halına. Öfe-Magnitogor timer julın tedej bəlarqa qarar birel'p, 1935 jılda uqı 7 million hum kaptal halınasaq. Xəkımət jorton, belgetər jorton tedəv, şulaj q rajondar aujınsa administrativ tedə əştar nbqlb raveştə kesajtelergə tejeş. Ularda tedəv esen 1 million hum aqsa bildələnə. Başqortostandın jul tedeleşe xuzalıqına 1700 meq hum, hava flotına 1400 meq hum həm svəzgə2378 meq hum jebərelə.

Şul uq 164 million hum esenə Beloret qoros sbəbq zavodın artaban kinajtev esen 5,5 million hum, Beloret metallurgia həm Tirlan zavodtarı esen 6 million hum Ina. 1935 jıl-marga nes promışlennostın kinaj tev jıkbulbıqa tejeş. Uqa 2,5 million hum Ina. Xromit promışlennostı 800 meq hum, altın promışlennostı 8 million hum samahı alına kardan 835 meq humı razvedka esen).

Üək ojoşmalarda, RSFSR həm sojuz Gosplanında, xalıq komissarlıqtarında 1935 jılda Başqortostan respublikahı xuzalbqının terle tarmaqtarının toroşo həm perspektivahı qaraldı, 1935 jılqa kontrol' silirdar bildələnep, olar sojuz Gosplanında ratlendı. 1935 jılda Başqortostandın xalıq xuzalıqı dur adım alırqa tejeş. Xuzalıqtan terle tarmaqtarında produksiana kin kyləmda artırıv esen 164 million hum kapital halınış bildələnde.

Bıl 164 million hum tyəandəge tarmaqtarqa aylenə: avar promışlennost aujınsa, ytkən jılqa 92 million hum urnına abjı 100 million humdan artıqaraq kapital halına. Adbq promışlennostına—4 million hum, jerle promışlennostqa 5 million hum, transport həm svəz xuzalıqtarına 6 million hum, kommunal xuzalıqqa 8 million hum, tovar ajlaneşenə 1300 meq hum, havlıq haqlavqa—1200 meq hum, urman promışlennostına 5 million hum, məqarif eştarenə 2200 meq hum bildələnde. Avıl xuzalıqına kaptal halınış 20 million hum samahı bulıp, Zagotzerno hə ðbqə aujınsa 1200 meq hum bildələnə.

Juqarıla kyrhətelgən 164million hum kapital halınıştına net promışlennostı 45 million hum ala. Bıl summanı ytləşterev nigedendə neft sbqarıv kin jul ibrqa tejeş. Motor zavodı tedeleşen kesajtevqə 40 million hum halına. Öfe-Magnitogor timer julın tedej bəlarqa qarar birel'p, 1935 jılda uqı 7 million hum kaptal halınasaq. Xəkımət jorton, belgetər jorton tedəv, şulaj q rajondar aujınsa administrativ tedə əştar nbqlb raveştə kesajtelergə tejeş. Ularda tedəv esen 1 million hum aqsa bildələnə. Başqortostandın jul tedeleşe xuzalıqına 1700 meq hum, hava flotına 1400 meq hum həm svəzgə2378 meq hum jebərelə.

Şul uq 164 million hum esenə Beloret qoros sbəbq zavodın artaban kinajtev esen 5,5 million hum, Beloret metallurgia həm Tirlan zavodtarı esen 6 million hum Ina. 1935 jıl-marga nes promışlennostın kinaj tev jıkbulbıqa tejeş. Uqa 2,5 million hum Ina. Xromit promışlennostı 800 meq hum, altın promışlennostı 8 million hum samahı alına kardan 835 meq humı razvedka esen).

1935 JıLDA

BAŞQORTOSTAN XUZALBQIŞ

Üək ojoşmalarda, RSFSR həm sojuz Gosplanında, xalıq komissarlıqtarında 1935 jılda Başqortostan respublikahı xuzalbqının terle tarmaqtarının toroşo həm perspektivahı qaraldı, 1935 jılqa kontrol' silirdar bildələnep, olar sojuz Gosplanında ratlendı. 1935 jılda Başqortostandın xalıq xuzalıqı dur adım alırqa tejeş. Xuzalıqtan terle tarmaqtarında produksiana kin kyləmda artırıv esen 164 million hum kapital halınış bildələnde.

Bıl 164 million hum tyəandəge tarmaqtarqa aylenə: avar promışlennost aujınsa, ytkən jılqa 92 million hum urnına abjı 100 million humdan artıqaraq kapital halına. Adbq promışlennostına—4 million hum, jerle promışlennostqa 5 million hum, transport həm svəz xuzalıqtarına 6 million hum, kommunal xuzalıqqa 8 million hum, tovar ajlaneşenə 1300 meq hum, havlıq haqlavqa—1200 meq hum, urman promışlennostına 5 million hum, məqarif eştarenə 2200 meq hum bildələnde. Avıl xuzalıqına kaptal halınış 20 million hum samahı bulıp, Zagotzerno hə ðbqə aujınsa 1200 meq hum bildələnə.

Juqarıla kyrhətelgən 164million hum kapital halınıştına net promışlennostı 45 million hum ala. Bıl summanı ytləşterev nigedendə neft sbqarıv kin jul ibrqa tejeş. Motor zavodı tedeleşen kesajtevqə 40 million hum halına. Öfe-Magnitogor timer julın tedej bəlarqa qarar birel'p, 1935 jılda uqı 7 million hum kaptal halınasaq. Xəkımət jorton, belgetər jorton tedəv, şulaj q rajondar aujınsa administrativ tedə əştar nbqlb raveştə kesajtelergə tejeş. Ularda tedəv esen 1 million hum aqsa bildələnə. Başqortostandın jul tedeleşe xuzalıqına 1700 meq hum, hava flotına 1400 meq hum həm svəzgə2378 meq hum jebərelə.

Şul uq 164 million hum esenə Beloret qoros sbəbq zavodın artaban kinajtev esen 5,5 million hum, Beloret metallurgia həm Tirlan zavodtarı esen 6 million hum Ina. 1935 jıl-marga nes promışlennostın kinaj tev jıkbulbıqa tejeş. Uqa 2,5 million hum Ina. Xromit promışlennostı 800 meq hum, altın promışlennostı 8 million hum samahı alına kardan 835 meq humı razvedka esen).

Üək ojoşmalarda, RSFSR həm sojuz Gosplanında, xalıq komissarlıqtarında 1935 jılda Başqortostan respublikahı xuzalbqının terle tarmaqtarının toroşo həm perspektivahı qaraldı, 1935 jılqa kontrol' silirdar bildələnep, olar sojuz Gosplanında ratlendı. 1935 jılda Başqortostandın xalıq xuzalıqı dur adım alırqa tejeş. Xuzalıqtan terle tarmaqtarında produksiana kin kyləmda artırıv esen 164 million hum kapital halınış bildələnde.

Bıl 164 million hum tyəandəge tarmaqtarqa aylenə: avar promışlennost aujınsa, ytkən jılqa 92 million hum urnına abjı 100 million humdan artıqaraq kapital halına. Adbq promışlennostına—4 million hum, jerle promışlennostqa 5 million hum, transport həm svəz xuzalıqtarına 6 million hum, kommunal xuzalıqqa 8 million hum, tovar ajlaneşenə 1300 meq hum, havlıq haqlavqa—1200 meq hum, urman promışlennostına 5 million hum, məqarif eştarenə 2200 meq hum bildələnde. Avıl xuzalıqına kaptal halınış 20 million hum samahı alına kardan 835 meq humı razvedka esen).

SSSR SOVNARKOMıNDA

JUL XÜŽALBQIŞN JAQŞıRTıV TURAHıNDA

SSSR Xalıq komissarları sovets jul xuzalıqın jaqşırtıv saralarq turahında qarar qabul itte.

Sovnarkom 1933 jılda la, 1934 jıldın berense jartıhında la jul tedeleşe planının ytəlməven, tedelgən juldardın sbjfatı qanaqatlanerlek bulmavın, xəderge jul seltərenen his jul qujılmatıbıq tarqav xəldə bulqanıqın kyrhəlep, abılın Üək jultransport idarahı (Sudortrans), Sojuz respublikalardın Glavdortranstarı həm ulardın jerle organdarıjetəkselege operativ bul maqanlıqı, ulardın eş sbjfatına həm juldardı tərətelavgə jeterlek lqtiaar birməgənlektərə arqahında kilep sbqqanlıqın bildələne.

Ivanof elkəhe tikstilşik tərə VII bətə sojuz sovettar sjezdı isemenə proizvodstvo poxo'ın jaiep jeəarğelər.

HYRƏTTƏ: Buənof is. tuqəv faarigənın udarnitsahı Astafieva jarəşqa quşılıp yğ stanogı ergəhenə flak elə.

Bunan başqa SSSR avtoparkın zapas castar menən ta'min itev qanəqatlanerlek qujılmaqan, avtoremont zavodtarı tedəv his jul qujılmatıbıq raveştə hudılda.

Sovnarkom, xalıqtın xedmət qatnaş menən tedela torqan juldardı mexanizmdar menən ta'min ity esen Sojuz respublikalardın Sovnarkomdarına, kraj həm elkələrden başqarma komitettarına, jerle predpriatielərdə massovsi raveştə jul snarədtare (təgərətkes, ytyg. kanav qadbqbs h.b.) tedəvde ajoştororqa təqdim itelde.

Bətə vedomstvo həm ojoşmalarda la avto-transportta dərəb fajdalanmav həm uqa jırtqasıtarsa qaravdarqa qarşı qatqı kerəşev maqsatı menən Üək jul-transport idarahı ergəhendə dəvlət avtomobil inspeksiahı ojoştorola.

SSSR Sovnarkomı, sojuz həm avtonomialı respublikalardın Sovnarkomdarına, kraj həm elkələrden başqarma komitettarına, juldardı tedəv, remontlav həm abbravqa operativ jetəkselek bulıvın ta'min itergə, kin eşsəndər massahın julhidbqqa qarşı həm kul'turalı, tedək juldər bulındırıv esen kerəşkə bıqtırıp, jul tedeleşendə xalıqtın xedmət qatnaşın dərəb fajdalanıvdı iqtiaar ydəgenə qulırqa təqdim itte.

Sovnarkom, xalıqtın xedmət qatnaş menən jul tedeleşendə Gor'ki krajında, Sovaş respublikahında, Gruzia həm Daqıstan respublikalarında ber ad elgə şev bulqanıqın kyrhətep, aytən respublika, kraj həm elkələrden kypselegendə (Saratof, Azovo-Cernomor, Stalingrad krajdarı, Sverdlof elkəhe h.n.) jul tedeleşendə xalıqtın xedmət qatnaşın abqıtırıqan xalıqtın xedmət bramlıbqıq tyəan bulqanıqıtı əjtte.

SSSR Sovnarkomı Üək jul-transport idarahın, tep iqtiaardı tedelgən jul seltəren ydləşerevgə, juldardı remontlavdı həm abbravdı jaqşırtıvqa məzayr itte; 1935 jıldın berense tınvarına juldardın ekspluatatsion xedmaten qajtanan ojoştorop, jul xuzalıqının tep abvıvı bulqan ekspluatatsion ucastoktı nbqtterqa qujıldı.

Şul maqsat menən Üək jul-transport idarahına ekspluatatsion ucastoktardı kesekəjterge, yd sistemahında bulqan jul mexanizmdarın qajtanan ayterqə, ekspluatatsion ucastoktarqa, ular esen kərəkle bulqan jul tedəv, remontlav maşinaların həm qorolmalardı berketergə. VTUZ həm texnikum betergən şulaj uq idara apparattarında bulqan inzener-texniktardı ekspluatatsion ucastoktarda eşlav esen jynəltergə, ucastoktardın tep kədr eşsələrenen torlaq, kul'tura-tormoş şartların jaqşırtırqa taqdim itelde.

Üək jul-transport idarahı ber talaj məhim maqistral' həm trakt tarda turanan-tura üdenə bujhonqan jul idaraları ojoştororqa tejeş.

Hər ber janınan tedelgən jul jəkı ucastoktın məzayrı raveştə maxsus komissialar tarafınan qabul itelev tərtibe bildələnde.

Janə promışlennost predpriatielərə tedeleştərenə, eşlavse zavod həm faarikalarqa kilev juldarə 1935 jılda aviomobil jererlek xalqa kilterelergə tejeştər. Batə xuzalıq ojoşmaların üd plan darında kilev juldarın tedəv, remontlav həm abbrav eştaren saqıldırırqa tejeştər.

Tybənge jul seltare tedəvde həm abbravdı jaqşırtıv esen Üək jul-transport idarahı, 1934-1935 jılqı qış davarında rajon han avıl juldarı tedeleştərendə texnik qaqıdalar bildələrqa, kurstar aşa 60 meq kolxoz həm avıl sovettarı jul vəkildaren, 10 meq brigadir həm 5 meq desətnik ytkərergə tejeş.

SSSR Narkomzemına həm Narkomsovxozqa, MTS həm sovxozdar ergəhendə, MTS həm sovxoz direkstaları tarafınan eşlangən plan aujınsa tik jul eşlarendə genə eşlajasaq maxsus maşina—jul otrad'are ojoştororqa təqdim itelde. Bıl otradtar 1935 jılda berense siratta segelder, mamaq (xlopok) həm aytən mehim texnik kul'turalı, tedək juldər bulındırıv esen rajondarında ojoştororqa tejeş.

Xalıqtın xedmət qatnaşı menən tedela torqan juldardı mexanizmdar menən ta'min ity esen Sojuz respublikalardın Sovnarkomdarına, kraj həm elkələrden başqarma komitettarına, jerle predpriatielərdə massovsi raveştə jul snarədtare (təgərətkes, ytyg. kanav qadbqbs h.b.) tedəvde ojoştororqa təqdim itelde.

Bətə vedomstvo həm ojoşmalarda la avto-transportta dərəb fajdalanmav həm uqa jırtqasıtarsa qaravdarqa qarşı qatqı kerəşev maqsatı menən Üək jul-transport idarahı ergəhendə dəvlət avtomobil inspeksiahı ojoştorola.

SSSR Sovnarkomı, sojuz həm avtonomialı respublikalardın Sovnarkomdarına, kraj həm elkələrden başqarma komitettarına, juldardı tedəv, remontlav həm abbravqa operativ jetəkselek bulıvın ta'min itergə, kin eşsəndər massahın julhidbqqa qarşı həm kul'turalı, tedək juldər bulındırıv esen kerəşkə bıqtırıp, jul tedeleşendə xalıqtın xedmət qatnaşın dərəb fajdalanıvdı iqtiaar ydəgenə qulırqa təqdim itte.

HYRƏTTƏ: Motor zavodı tedeleşenen dejem kyreneşe. Iŋ alda—dizel sexı korpustarı.

PROMKOOPERATSIA—JERLE PROMBJŞLENNOSTBŊ JOMOŞAQ UCASTOGı

Jerle promışlennost' zavod həm faarikalarınan alk kyptəre Oktaər 17 jılbqına həm xəkımatkə proizvodstvo plandarın tultırıvdarı, sotsialistik vatan aldındaqı burastarın ytəvdərə turahında raport birdelər. Jerle promışlennostın iŋ jaqşı zavodtarı—**krasnousol'** abjala zavodı, **kyn** həm **tire** zavodtarı h. b. ojo kəndə jılbq program maların stroqınan alda tultırıv esen, produksialarının sbjfatı jaqınan berenselekte alıv, produksianın ydenə teşeven oshodlatıv esen kerəşələr. Başqa predpriatielar aldınqılar arınnan ejərergə tırışalar.

Barı **Promkooperatsia** həm **kopinsojuzqına** tərən edəklektən sbqmaqandar əle. Ytkən es əvartal planı:**lespromsojuz** tarafınan—57,6 pr. qa, **Promsovet** tarafınan-50 pr-qa, **Kopinsojuz** tarafınan—80 pr-qa ytəlgən. Ajrım sojuz həm rajondar taqa la tyəanerək birdelər. Mətələn, **Pişşpromsojuz**—45 pr., **Stərletamaq** sojuzı 41,3 pr., **Arxangel**—47,4 pr.; **Berjən**—38 pr. h. b. Meselər jeteştərev planı barı 47 pr-qa qına ytəlde.

Stərletamaqta 6-jans posudalar jeteşterev betenlaj edəldə. 65 meq humlıq urnına fabrika barı 2 meq humlıq qına posuda alırqa aldı.

— Sbjrjo juq, ta'minat juq.— promkoopiratsia jetəkselərnen iŋ jaratəp alırqa torqan javaptarı abna şul. Bıl hıltav-hıltav tygel. Mətələn, Lespromsojuz qap jahav esen Başqortostanda jykə jeteşməj tip əjfə almajasaq, ə ul qap jahav planın ytəj almanı.

Bədə imən juq, qajın həm saqan juq tip tə əjtep aulmaj—ular nastan aşqan, lakin mebel eşlav artta qalıp bara. Hər tərle balsbqtar şul tiklem kyp, xatta kyrşe jeŋhyrlat həm elkələr bədədən kilep alalar, şulaj da kustardarıbəd kirbes huqıvdbs barı 80 pr-qa qına ytənelər.

Bıjbı bədədə bəl şul tiklem buldı, xatta kolxozdar həm kolxozsılar qajda qujırqa belməjdər, ə Pişşepromsojuz şakər birməjdər, tip zarlana. Hər tərle jelaktər-alma, gruş, qarəudqavın h. b, jəselsələr abjı ifrat undı. Ə „sbjr'jo juqlsqtan" planın 45 pr-qa qına ytəgən Pişşepromsojuz şulardan fajdalanmanı.

Itek masterskojdarı, rajondar dın betəhendə lə, planlı təveşta kyn menən tə'min iteimaj, tip zarlanalar, ə otxod həm ytli menən eşlagelərə kilmaj. Öfelə „barışlaj qına" ajaq kejemdəren tedəlev jebərə torqan janqıdaq xosusi itekse-kustardar badar tulıp ultırə, ulardı berəv də sbjr'jo menən tə'min itmaj. Şulaj də ular eşthed ultırmajdar. Sonki ular ytli həm sbjr'jonı ydəre jbja həm ajaq kejemdəren tedəlevdə şulardan qəzəp jaqşı fajdalana belələr.

Potrebsojuz, GorPO magazindarında matras jahav esen kitə torqan manufakturalar tulıp tora, potrebitelər alalar, ə indjvidual' zakaz birer keşe tasıp aulmaj. Zakaz bithən də 3-4 ad nahıd eşlətep alıp aulmaj,jetməhə eş xaqın materialqa qaraqanda ber nisə təpqır artıq tylərgə tura kilə. Ə promkooperatsialar qbjaat jəki oshodmo ikənlegen ujlap ta qaramajdar. Javap ber genə: „Jaqşıraq kejenergə tejeşhen ikən—tyləməj saranjuq". Hyd bnqajbında şunı la əjtep ytəjek—indivIdual' zakaz xaqı janqıd kooperatsialarda qına tygel, ə qala predpriatielarının betəhendə lə it kitkes qbjaat.

Promkooperatsialardı tə'minat eştare bıjbı jaqşırtıldı, betə qəjepte berə tə'minat eşenə genə avdarırqa jaramaj. Ytkən jəj lespromxoz 21 ga, promsovet 19 meq qa saste, urozaj şikhed jaqşı. Arteldərden bajtaqtarı ydəkləşterelgən tərtiptə tə'min itelər. Bılar betəhe lə kustardardın xalen jaqşırtırqa tejeş ine həm jaqşırtıtı la. Tımək, ob'jektiv səbəptərgə tajanbrqa urın juq.

Əgərdə, artel həm sojuzdarda sbjr'jo həm tə'minat jeteşhed tip əjtələr ikən, bıl aigrəktə artel həm sojuzdardın ydəre nasar eşlavdan, promkooperatsia jetəkse apparatlarının huqıl malıbıq həm sorolojloloq kyrhətə almavdarınan kilə. Arteldərden eştaren kydətə tormav, organizatsion jetəkselekten jomoşaqhqa, xedmət bramlıbqının tyəniege həm produksianın ydenə teşeme qbjaat bulıv—promkooperatsialardın betə bələre şunda.

Öfkə sojuzdar tarafınan kontrol' bulmav, mətələn, grifel proizvodstvohının 350 meq humzbjan jahavına səbəp buldı. „Mezdunarodnıj junoşski den" artife yde qenə 80 meq hum aşanı. Rastrata, materialdar (oşo kəndə aigrəktə munsala) urlavdar qajhı ber arteldərden jaavhvına jəki aik avır xəldə qahvdarına səbəp buldı.

Öfkə apparatlar əle bulha instruktordar kadrı menən komplektlaştırılmaqan. Bulqan tiklemdərə lə proizvodstvo protsesların menən, xisap eştare menən tanış tygel, politik əd gramotalılar. Artel həm sojuzdarqa ular nasar jərdəm itələr həm promkooperatsialarqa inep alıp, ulardı attan jemerevse sbjnfi dosmandardı kyrməj qalalar.

Revizia komissiaları—Öfkə sojuzdarda la, rajon həm oblastlarda lə eşlamajdar. Revizia komissialarının aik kyptəre tarqalqan, aqzalarə kitep betkandər (Promsovet) həm ulardı ajaqqa batırıv məs'ələhen his kem qajqırtmaj, xatta qajhı berəvdər—şulaj karak, tejdər. Sənki,kontrol' aulmaha qaran qa eştarde eşlav anhatıraq bula.

Arteldərden kontrol'hed eşlavdarendə qəjep, şulaj uq rajondar ara sojuzdar həm rajon başqarmaları ətlenə lə teşə.

Mətələn, **Qaraqoş** rajonında Rajnaşqarmanın invallıdlar artelenen stolovajın zakonhıd tartıp alıvın, unın ninahın narsudqa kanseləriaqa, ə ədər nə'mələr skladın Torgsinqa birganlegen partia Rajkomı belmaqanme lə, Pajprokutor belmaqanme? Artel hatıp alqan jort to (mastreskoj esen) Rajnaşqarmaqa hatıp, başqa ojoşmalarqa birergə quşqan.

Jəki, **Iraq** rajonın alajbq. Başqarma komitet bında la, „Trud" artelenen kirbes zavodın zakonhıd tartıp alqan. Şulaj uq „Jardam həm kontrol'" arqahında „Qıdbl nur" artele taruqan, „Lomovik" bətərelgən, „Trud" jartı jıllıq programmatalılar. Artel həm sojuzdarqa ular nasar jərdəm itələr həm promkooperatsialarqa inep alıp, ulardı attan jemerevse sbjnfi dosmandardı kyrməj qalalar.

Revizia komissiaları—Öfkə sojuzdarda la, rajon həm oblastlarda lə eşlamajdar. Revizia komissialarının aik kyptəre tarqalqan, aqzalarə kitep betkandər (Promsovet) həm ulardı ajaqqa batırıv məs'ələhen his kem qajqırtmaj, xatta qajhı berəvdər—şulaj karak, tejdər. Sənki,kontrol' aulmaha qaran qa eştarde eşlav anhatıraq bula.

Arteldərden kontrol'hed eşlavdarendə qəjep, şulaj uq rajondar ara sojuzdar həm rajon başqarmaları ətlenə lə teşə.

Mətələn, **Qaraqoş** rajonında Rajnaşqarmanın invallıdlar artelenen stolovajın zakonhıd tartıp alıvın, unın ninahın narsudqa kanselərl

BAŞQORTOSTAN SOVETTARЬNЬN IX S'JEZDЬNA

PUŞNINA ƏDERLƏV PLANЬN YTƏV MENƏN RAPORT BIRƏJEK

PUŞNINA ƏDERLƏV ZADANIELARЬN TULЬHЬNSA YTƏRGƏ

(BASSR xalıq komissarlar soveta predsedatele ip. **Fulgaf** maqalahe).

Puşnina—mex eksportьnьn xalıq xuzalьqtarьnda ni tiklem dur əhamiatle wulьvu turahьn da partia ham zekymət tarafьndan ber bilgeşlek tapqьr kyrhətelgəjne. Bu tur la **Sojuz xalıq komissarlar sovetьnьn** 11 iyldəge ham partianьn **Başqortostan elkə komitetь** şulaj ta **Başqortostan xalıq komissarlar** sovetьnьn, 27 avgust qarardarьnda ajrьvsa hьdьq əhtenə elьngajnь.

Şuqa qaramaştan kyp kenə raion başqarma komitettarь ham avьl sovettarь eksport mənfaqələn ignarilajdar, eşten bьl əlkəhenə təjeşle jetəkselek itməjdar ham puşnina—mex əderləvse ojoşmalarqa kərəkle bulqan praktik jardəmdь kyrhətməjdər. Şular hedəmtəhendə, kyprа jondardə puşnina—mex əderləv planь sistemalь raveşta edeləkilə

Bьl əlkələ, bigerək tə 9 ajlьq plandь ni earь 23 pr. qa ytəgən **Jьlajьr, Bajmaq (30 r.) Əbjəlil (31 pr.), Berjən (38 pr) Ucalь** (34 pr.), **Monəvez** rajondarьnьn eşləre qənəqətlanerlek tygel. Oktəər ajьnda puşnina əderləv eşenen earьşь **Bere, Janavьl, Ibke baltas** rajondarьnьn puşnina əderləvde jaqşь baş qarьvdarьn kyrhətelevenə qaramaştan, juqarьla hanalqan arta qalьvsь rajondar aldaqьlar menən tinləşev urnьna, edeklektaren tərənəjtə teştelər.

Riktar tid arala urьndaqь puşnina əderləv ojoşmalarьnьn eştaren tikşerergə, apparattarьn sьjnfi sit elementtardan tadarьtьrqa ham kadrdar menən tə'min itergə tejeştər.

IV kvartal—puşnina əderləvdə xəl itkes kvartal hanalь. Belə jerdərdə lə,tirehe puşnina esen kila torqan janlektər avlavqa totondolar inde. Rajon başqarma komitettarь ham avьl sovettarь xəderdən yk tyьange puşnina əderləv ojoşmalarь ham hunarsьlьq ərigadalarьnьn eştaren bьl eştən sitlə jerejdər, mex sьjr'johьn əderləvdevendə burьstarь itep hanamajdar.

Juq, bьlaj jarəmaj, xəderdən betə punktter tiregə kontraktatsia ytkərergə, otxodtardь jьjnavdь ojoşterorqa, mex sьjr'johь bujьnsa bulqan xəkymət zadanielьn ytergə tejeştər.

ŞELƏNIN.

Mex-puşnina əderləv jьlьq planьn ytəv--xəl itkes momentqa inde. Senki IV-kvartal zadanielь ydenen kyləme menən dəjem plandьn in dur eləşen tola. Əjər də IV-kvartalda tejen, ab, kədən, Seber kədane kevek qьjnatlь janlektərde totov ikkə alьnha, sezondьn əhəmiəte taqь la arta.

Mex-puşnina əderləvdərendə najtaq qьna elgəşevdər bulьvqa qaramaştan, uđqan III-kvartal zadanielь ni earь 74 pr. qa qьna ytəlde. 9 ajьlьq plandь ytəvdə bigrək tə Jьlajьr (23 pr.), Bajmaq (30 pr.), Ucalь (34 pr.), Berjən (33 pr.) rajondarь artta qaldьlar.

Ədeklek ear ham dur. Xəder Əlkənen mex-puşnina əderləvse ojoşmalarь, kolxozdardьn hunar promьjslo brigadalarь jetəkseləre, sevrşiktar ham jerle jetəkse ojoşmalar aldьnda--hunər promьjslohьn bik nьq kinqjtep jeərep nojaər, dekəər ajdarьnda betə jьlьq edəklektə beterev ham plandь artьrьp ytəv tora.

Bьl eəjek eurьstь ytəv esen yd ara sotsialistik jarьştь kesəjtergə, kampianiaqa əderlek eştaren huqьşsan tamamlarqa. In berense siratta puşnina hem mex sьjr'jonь kantraktovaqt iterge kərək. Dereb, bьjbl hunarqa əderlek şarttarь aldan kyreide ham 12-se oktəergə tamamlandь. Ləkin kyp kenə urьndardə hunarqa əderlek eşendə xatalar buldь ham ular jəhət arala tədətelevde talap itelər.

Hun xatalar nəmənən toralar? In berensenən, kolxozdar Başqortostan Sovnarkomь ham sojuz xəkymətenen hunarsьlar aylev turahьndaqь qarardarьn ytəmənelər, əlegəsə hunarsьlar aylenməgəndər, aylengəndəre kolxoz eşenən euşatьlmaqəndar. Tap oşonon arqьhьnda qьna hunarsь-kolxozsьlar puşnina tap şьtьv əsen dogovor tədeşə almanьlar. Hunarsьlardь totovda bigrək Berjən, Beloret rajondarь „eşməkərlek" kyrhətelər. Şulaj uq hunarsьlarqa xəkymət tarafьnan birergə rəxsət itlelgən 25 pr. avansь kyp kenə əderlev punkttarь ytəməjdər, avans tyləvdən baş tartьp, şunьn menən hunarsьlardь sitkə etərələr ham jebərelgən majanь realizovajt itməj jatqьralar.

Mex-puşnina kampianiahьn unьşlь ytkərevdə—sotsialistik-ekonomik şarttarqa qarap eşte qajtanan qorov, əderləv metodtarьn ydgərtev ajrьm əhəmiətkə tə. Xəder eşte qajtanan qorovdьn top əvьnь bulьp—kolxozdarda hunar-promьjslo brigadalarь ojoştorov eşe hanala. His hyd juq, uđqan jьlqa sa qьştьrqanda hunar-promьjslo brigadalarь ojoştorovda alqa kiteş ear. Məbələn: Əlkələ ber jьl esendə 5340 hunarsьnь berləştergən 870 hunar brigadahь ojoştoroido.

Şunь la əjtergə kərək, hunar brigadalarь tədev eşenə: Bajmaq, Əbjəlil, Arxangel, Beloret, Stərletamaq rajondarь qul heltəp qarajdar. Şuqa la bьnda—kolxoz hunar brigadalarь hunar promьjslohьnьn top ojoştorov formahь bula almajdar. Xəderdən bьl rajondar arttalьqtarьn betərergə, kolxoz hunarsьlarь brigadalarьn hunar promьjslohьnьn top əvьnь ittergə tejeştər. Alda kolxozdarqa hunarsьlьq əsen jer əildələv məs'ələhe tora. Bьl mehim eşte totqarhьd ytkərev əsen hunarsьlar brigadalarьn nьqьtьrqa, ularđь proizvodstvo ergəhenə tuplarqa kərək.

Hunar-promьjslo sezonьna əderlek udqan jьlqa qaraqanda jaqşь ytte. Qoral ike tapqьr artьq alrelde. 70 pr. tovar realizovajt itelde h. b.

Timək eş əsen tulь şart tьvđьrlqan. Tik eş urьndaqь əderləv orqandarьnьn ham sovet ojoşmalarьnьn hunarsьlardь ojoştorp, eşkə, vaqьtьnda sequrьvdarьnda qьna qalđь. Bьnьn əsen xəderdən hunarsьlardьn əderlektaren tikşerep, jəlqan hunarsьlardь, plandarьn ytəj almavsьlardь massa aldьnda asьp halьrqa, dogovordardьn ytəlven erlarqa-ham hunarsьlьq jeklemələren ytəvqə, əlqrək tə jaqьn arala xəkymət zadanielьn tultьrьvqa ineşergə kərək.

Alda dur eş. Bed kin massaoьn jaqьn jardəmьnda, VKP(b) Əlkə Komitetь jetəkselege aştьnda dur eşte atqarabьd ham mex-puşnina bujьnsa jьlьq plandь artьrьp ytərbed. Uqa bşanьs bar ham dur.

F. Skrepko

9 joşlek hunarsь. Cermakof F., jəj 675 huqьr sьsqan toto.

PUŞNINA PROMЬJSLOHЬN BOL'ŞEVIKTARSA OJOŞTORORQA

Huqьr sьsqan

IV KVARTAL—XƏL ITKES KVARTAL

1934 jьldьn 9 ajь esendə, potrebkooperatsialar puşnina əderləv planьn 73,6, mex sьjr'jo planьn 63,2 pr. qa qьna ytaneler. Potrebkoopératsialar ettendə 209,9 men hum burьs qaldь.

Bьl kyrhətkestər—berense jar tь jьlьqta, bigrək tə II-kvartalda nasar eşləvden hedəmtələre. Fəqət III-kvartalda qьna hьnьlьş jahalьp, 3 ajьlьq plan 141.9 pr. qa jetkerelde, şulaj đa jartь jьlьq planь tultьrьlmanь.

Plan tultьrьlmavđьn səbəptəre—hunarsьlar menən eşten jomoşaq ojoştorolovьna, əderləv kontoralarь ham sel'polar ergəhendə hunarsь aktivtarđьn juqlьqьna, hunarsьlar arahьnda antiavьna eştərenen juiqa qujьlmavьna ham ulardьn kendəlek horavdarьna javap birelmavqa qajtьp qalalar.

Dereb, hunarsьlar menən jeqşь eş alьp barqan: Arxangel', Avьrqazь, Bere əderləv kontoralarь 10 ajьlьq plandь artьrьp ytanelər. Potrebkoopératsialar ettendə 209,9 men hum burьs qaldь.

Bьl kyrhətkestər—berense jar tь jьlьqta, bigrək tə II-kvartalda nasar eşləvden hedəmtələre. Fəqət III-kvartalda qьna hьnьlьş jahalьp, 3 ajьlьq plan 141.9 pr. qa jetkerelde, şulaj đa jartь jьlьq planь tultьrьlmanь.

Plan tultьrьlmavđьn səbəptəre—hunarsьlar menən eşten jomoşaq ojoştorolovьna, əderləv kontoralarь ham sel'polar ergəhendə hunarsь aktivtarđьn juqlьqьna, hunarsьlar arahьnda antiavьna eştərenen juiqa qujьlmavьna ham ulardьn kendəlek horavdarьna javap birelmavqa qajtьp qalalar.

IV-kvartal, potrebkooperatsialar esen xəl itkes kvartal. Bьl kvartalda jьlьq puşnina əderləv planьn ytərgə kərək. Bьnьn esen hər kooperatsianьn, əderləv kontorahьnьn bol'şevikterse kerəşe, eştə javaplьlьqtь kytəreve talap itelə.

Oktəər ajьnda betə kontoralar arahьnda berenselekte Baltas kontorahь (direktor Hadьjsf javaplь eş başqarьvsь Əsədyllin) aldь. Ul berense nojaərgə IV-kvartal planь 111 ,5 pr. qa, jьlьq plandь 100,1 pr-qa ytəne. Baltas kontorahьnan betə kontoralar elgə alьrqa tejeştər.

Şunь la əjtergə kərək, əle kyp kenə kontoralar qьşqa əderlekte tamamalamqandər. Kolxozsьlar menən dogovordar tədəmələrь tədelde. Hunarsьlьqqa ratslonal təqdimdər inderelde. Məbələn: rajonda huqьr sьsqan totorqa kərək, ə, av juq. Şul vaqьtta hunarsьlar timer sьnьq aəьp, 5000 dən artьq av jahanьlar ham huqьr sьsqan totovdь kin jəlpь eşenə əjlənderdelər. Brigadalar yd ara jarьşьp, betəhe lə yd zadanielarьn artьrьp ytənelər.

Bol'şevistik eş əlgəhe şulaj. Bьl elgə betə rajondarqa kyserelergə tejeş.Bьnьqesen aldьnqь rajondar tərbiəhen ydləşterev talap itelə. Fəqət şul vaqьtta qьna konkursta jenergə, Narkomvneştorgtьn kysmə qьđьl əlamen alьrqa memkin.

A. Dedə, Əxmətef, Şirnatof.

HUNARSЬLЬQ XUZALЬQTЬ JAŊЬLЬQTARЬ

◆Başsojuz zagotpuşnina qьjnatlь puşninalь jənlektərđe ejrəhev esen har terle sitotexnik saralar kyrə başlanь.

◆Tenjaq Seberđan Altaj surugь (tejen nəbelenən ber jənlek) kiltereide ham Bajmaq rajonьna irken jəşevgə jebəreide.

◆ Tatarstandan Jelar (vьjxuxl) kiltereiep, Dyrtejle rajonьndaqь „Aqas-kyl" gə jebəreide.

◆Başsojuzzagot puşnina kolxoz jəniekselege tə đevgə başlanь.

Başqortostan kolxozdarьna ođaq sruk kridet menən 24 kemeş qara təbie teike həm 50 ussurt jenottarь bьelesək.

◆1935 jьl kolxozdarđa hunarsьlьq majdandarь ajrьlьp, hər məjdan kolxoz həm brigadalarqa berketeləsək.

ZUBKOF

KEM BERENSE BYLƏKTE ALA?

Hunarsьlardь qьđьqhendьrьv həm eştə stimol' jahav. esen Sojuzzagotpuşnina, 1934 jьldьn IV kvartal planьn artьrьp ytəvgə qara ta respublika, kraj həm əlkə konторalarь arahьnda konkurs iqlan itte.

Başzagotpuşnina betə Sojuz konkursьna quşьldь həm respublika esendə in jaqşь hunarsьlar brigadalarьna həm əderləv kontoralarьna konkurs iqlan itte. Konkurs bujьnsa byləkləv fondь bylende.

1. Bylək: 1-kysmə qьđьl ələm, 2 sittən inderelgən gramofon, 4 sittən inderelgən səqəttər, 3 velosiped.
2. Bylək: 1250 hum aqsa.
3. Bylək: 1000 hum aqsa.
4. Bylək: 500 hum

Konkursqa qarata hunarsьlar, hunar brigadalarь həm əderləvselər xəderdən yk massovьj-aqlatьv eştaren Jəlep jebərergə tejeştər. Konkurs şarttarьn hər ber hunarsьqa jetkererge, şul nigeddə tapşьrьlqan tirenen sьjtatьn jaqşьrtьrqa ireşergə kərək.

Konkursta jeqep sьqьvđьn top əvьnь buiьp, jənlekte dereb totov, tirehen jaqşь tunav, majьnan tađa ərsev, jaqşь həm matur kipterev eştərə toralar.

BAJKOF.

ALDЬNQЬLAR ƏLGƏHƏ BƏTƏ RAJONDARQA

Puşnina əderləv dur saralar--eksport saralarь menən bəjlənqan-həm aktual-əhəmiətkə ejə. Ləkin kyp ojoşmalar, bigerək tə rajondar aktual' əhamiətle bьl eşkə tybən qaraş beldelər. Başqortostanda fəqət Janavьl, Baltas, Bere, Dьvan rajondarь qьna alda bəralər. Ular Oktəər revolytsiahьnьn 17 jьlьqьna IV kvartal planьn ytəp raport birdelər.

Bьna Dьvan rajonь:

Rajon II-kvartal planьn 104, III-kvartal planьn 409, 9 ajьlьq plandь 137,5 pr-qa jetkerep tultьrđь. Senki bьnda massovьjanlatьv eştare kin jəjep jebəreide, avьl sovettarьnda, kolxozdarđa udar hunarsьlar brigadalarь osorqa inələr. Qьş-malьsьlьq esen jonsov məle. Jəş maldar kontraktovajt itevden dur qьna kyləme, kolxozsьlardьn hьjrhədlьqьn beterev ham fermalardь tulьlandьrьv—dur ojoştorov ham anlatьv eştare alьp barьvđь talap ita. Kolxozsьlarqa kolxoz tovar fermalarьnan jəş mal hatьv prakтikahь bьl eşten ajьrьm qьjnahьnьvđarqa osramaj tultьrьp ham alttьrьp ytaven kyrhətte. Ləkin, kontraktatsiaqa totonovqa kilep jetkes tə eş nasar kitte. Bьl kontraktatsia məs'əlhe kolxozsьlar jəki janqьđaqtar menən hej əşevđər talap itkənen, ulardьn nindəj l'gottar alьvđarьn teşenderev, ber hyd menən əjtkəndə nьqlь eştəv kərəklegenən anlaşьla. Kyp kenə jetəkselərdə bьna bьndaj telək juq. Jəş maldardь kontraktatsianь kansələrtə eşe itep kenə qaldьrmaj, dur jəməqət vaqiqahьna əjlənderevgə, unda qatьn-qatdardan aktiv qatnaşьqьn bulđьrьvqa əlgəşergə kərək.

Xəder partianьn malsьlьq problemahьn xəl itev esen bsanlap totonovь hər bir kolxozsьqa asьq kyreuep tora Bьjbl malsьlьqta hьnьlьş jьlь bulđь, nik kyp jeteşhedlektər bəterelelər, lakin ald qь eştər taqь la đurьraq. Jeq hьđqanьp eşkə totonorqa kərək. Proletariat xəkymətenen jardəmь ham bulьşlьqь tə'min itelgender.

(„Pravda")

TAŞ-TEJEN—QЬJBATLЬ JƏNLEK

Mex-puşnina əderləv punktlarь qьjnatlь eksport janlege bujqan taş-tejengə tejeşle iqtibardь birməjdər, xatta əderləvgə qarşь barəler.

Başqortostanda —Volga-Kama stankahьnьn ekspiditsia otrəde ikense dərəzələge puşnina ressurstarьn tikşerde. Tikşerev hedəmtəhe—Qarəidel, Nuriman, Dьvan, Məsetle, Beloqataj, Baltas,Qьjqь, Qal asь, Balogovişşin, Bərə ham Mişkə rajondarьnda urtasa itəp menən 650 men taş tejen barьqьn asьb.

Taş-tejen puşninaqa bəj bulьvь menən bik qьjeat jərej nam bedə a jьl ajlənəhenə aitьnlata 195 men hum lajđa bira ala.

Tap oşo noqtanan sьqьp Başqortostan puşnina əderləv konторahь urьndarqa taş-tejen əderləv turahьndь dirktiv teşergəjne, lakin oşoqa tiklem əderləv punktlarьna taş-tejen tirehe ingəne juq. Ə, taş tejen əderləj torqan vaqьt jette. Hunьnan ul qьşqa joqlarqa jatasaq.

Şuqa kyrə lə beqe dən yk taş-tejengə hunarsьlar iqtibarьn tuplarqa həm qajtьlь jən este —puşnina əderləv ojektlarьna inderergə kərək.

LEVKOF

PUŞNINA ƏDERLƏV FRONTЬNЬŊ ATAQLЬ KEŞELƏRE

JUQARQЬ RƏTTƏ: Hulda — Zajnetdinef, unda—Məxəmmətdinef.

TƏBƏNDƏ: Hulđan—1-4 Dyrtejle rajonь, „Taş jьlqa" kolxozь hunarsьlarь: Şahimoratsf; Zakirof M. 2. „Amur" kolxozь pred. Qьlьef; 3. Janavьl zagotpunktьnan seorşiqь Hidiətyllin;

Dьvan rajonь kolxozsьlarь Kajsarьva J. 70 jəştə (əsəhe) Kajsarьf Q. (ula).

HULDAN — Janavьl zagotpunktь seorşiktarь Qəməjef həm Murzin.

Juqarqь rəttə: Hulda—Sokolof F. həm Sokolof L.

TƏBƏNDƏ: Huldan Dertejle raj „Aq idel" kolxozь hunarsьlarь 1.Sərvartdinef M. 2. Şul uq kolxoz hunarsьlь Margamal, 3. Şul uq kolxoz hunarsьlь Sərvartdinef F. 4. Tajmazь rajonь jaŋqьđaq hunarsь Belof S.

XƏLLE TORMOŞQA BARЬV JULЬNDA

Hər ber kommunist, eşse həm kolxozsь SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Yđək komitetьnьn malsьlьqtь artanan kytərev turahьndaqь kisə. „Pravda, la iqlan tielgən kyp kenə mehim qarardarьn bejek şatьlьq xise menən uqьjasaq. **Stalin iptaş: „inde xeder unьşlьqveşte xəl itelgən orlqoloq problemahь kisə nisek berense kidəktoge burьs bulьp torha, malsьlьq problemahь la xeder şundaj berense kidəktoge problema ikonen kyd unьn da totop, betə partia, bedden betə partialь ham partiahьd ramotniktarьnьd malsьlьq esen yd quldarьna alьrqa tejeştər"** tine.

VKP(b) Yđək komitetьnьn iiyn plenumь oşonon menən jetəkselek itep, malsьlьqtь jaqşьrtьv ham ytterevđen kin programmahьn qabul itte. Kisə iqlan itelgən qarardar—VKP(b) Yđək komitetьnьn 1934 jьl iiyn plenumь qarardarьn praktik tormoşqa atqarьv tərtibendə qabul iteldelər.

Malsьlьqtь ytterevđə xəl itkes rol' ujnavsь kolxoz tovar fermalarь jetdi nьqьtmalar alatar. Narkomsovxoz sistemьndaqь sovxozdardan 1934-35 jьlda kolxoz tovar fermalarьna 430 men baş məgədle ere mal, 600 men harьq həm 250 men susqa bərəstare hatьv bildələngən. Şunьn menən bergə bьl ke tevđen kyp elagə 1934 jьlda hatьlьrqa tejeş.

Sovxozdar kolxoz tovar fermalarьna olo həm jaş maldar hatьvđan tьş ta qь la kolxozsьlarqa 1934 jьlda həm 1935 jьldьn berense kvartalьnda 300 men baş bьđav, 1200 men baş susqa balahь, 200 men baş harьq bərəstare hatьrqa tejeştər.

SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Yđək komitetь kolxozsьlarqa bьqasa hatьlqan 900 men baş tananan tьş kolxoz tovar fermalarьnan hьjrhəd kolxozsьlarqa hatьv esen 1934 jьldь həm 1935 jьldьn berense kvartalьnda kolxozsьlardan həm janqьđaqtardan 2 million baş miqdarьnda tana hatьp alьv kontraktatsia planьn bildələnelər. Kolxozsь həm jan qьđaqtardan 1600 men baş kontraktovajt itelergə həm hatьp alьrqa həm kolxoz tovar fermalarьnan 400 men baş hatьlьrqa tejeş. Hьjrhədlьqtь betərev tultь barьqь menən bara.

Bьnan tьş SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Yđək komitetь 1934 jьlda həm 1935 jьldьn berense kvartalьnda kolxozsьlardan həm kolxoz tovar fermalarьnan 600 men baş miqdarьnda tana kontraktovajt itev həm hatьp alьv planьn bildələnelər.

Həm in aqtьqta kolxozdar esen tere hejrav kestarenə ebtəmə jahav maqsatьnda kolxozdar tarafьnan kolxozsь ham janqьđaqtardan—500 men baş miqdarьnda yged hatьp alьv bildələnde.

Betə bьl saralar dəvlattən finans jardəmь menən ta'min itelələr, kolxozdar həm kolxozsьlar bьl programmanь ajrьm avьrlьqhьd ytəvgə memkinselek birgan kyp kenə igotalar alalar. Kolxozdarqa sovxozdardan olo həm vaq mal hatьv konvinsion xaq menən ytkərelergə tejeş. Hatьp alьv məlendə kolxozdar mal xaqьnьn 30 dan alьp 60 pr. tь tiklemen tylərgə, qalqan xaqьn tylav bujьnsa 2-4 jьlqa rassrocka alьrqa tejeşle bulalar. Sovxozdardan hatьp alьnqan bьđavđardьn xaqьn tulьhьnsa tylaj almaьlьq kolxozsьlar esen kredit jardəmь bildələnə. Oşo maqsat menən 7 million hum kridet ajьrьla. Kolxozsьlardьn yged hatьp alьv operatsiahьn kreditlav esen 25 million hum kredit jenərelde.

Partia həm xəkymattən malsьlьqtь ytterev həm hьjrhədlьqtь betərevđəge qəjət dur eştaren kyrev esen, tik oşo sirđar menən ebtən genə tanьştьrьv đa jetə. Bol'şeyik hyde—jetdi hyd, bol'şevikter buş bulqan vəqədələr birməjdər.

Plan qabul itelde, unь tormoşqa atqarьrqa həm unьn ytəleve esen energia menən kerəşergə kərək. Betə bildələngən saralardьn unьşlь ytəleve—kommunistarqa, partia həm sovet ojoşmalarьnьn jetəkselərenə, bьl eşkə kolxoz akilvьnьn jənь qalamьn, bigerək tə qatьn-qьđđardь aqьl menən bьlqьra belevgə qajtьp qala. Malsьlьq avьl xuzalьqьnьn şundaj tarmaqь uqa ajьrvsa iqtibar həm betə vaqьqtarьn diqqətle itəpkə alьv, unьn kəndəlek həm qara eştarenə həjəp eş itev talap itelə. Bьnda—eşte belgən həm sotsialistik malsьlьqtьn intuziazistь kevek hər jeteşhedlek esen jerək menən janqan, ajьrm jatьştaqь keşelər kərək.

Iqtibardьn ydəgendə kolxoz fermahь tororqa tejeş. Kolxoz tovar fermalarьn jəjelderev ham malsьlьq sovxozdarьn nьqьtьv — malsьlьqtь kytərev eşendə top zveno bulьp tora. Kolxoz fermahь ul kolxozsьlardьn mul tormoştarьnьn top sь qanaqь həm kolxozdardь artaan nьqьtьv tigən byd.

Kolxoz tovar fermalarьna proletariat dəvlətə tarafьnan kyrhətelgən iqtibar həm jardəm ləqət bьna oşonon menən anlaşьla la. Fəqət bьna oşonon esen VKP(b) Yđək komitetьnьn iiyn plenumь **„jəşəp kilgən kolxoz fermalarьn ojeştorov—xuzalьq jaqtan nьqьtьv, bər kolxozda ferma buldьrьv—partia həm sovet ojoşmalarьnьn nerense kidəktoge nurьstarь bulьp tororqa tejeş"** tine.

Kolxoz tovar fermalarь qьşdardь haqlav, tuq qьşlav, tovar produksiahьn kytərev—bьl osorđa oşondaj nurьstar qujьla. Maldardь qьşqa əderlek eşendə iqtibardь saq qьna jomoşartqanda la, malsьlьqtь kytərevdə 1934 jьl elgəşkən qajhь ber unьştar jəđ tybən kitergə mem kin. Xəkymət həm VKP(b) Yđək komitetь, sovxozdardьn kolxoz fermalarьna tulь hav bulqan maldardь batьrqa məzbyr ikənlektaren ham kolxozdardьn batьp alьnqan maldardь tulь əđ rlek menən qarşь alьrqa tejeşlektaren juqqa qь na kyrhətməjdər.

Oşonon menən bəjləneştə, kolxoz tovar fermalarьndaqь ham malsьlьq sovxozdarьndaqь bətə maldardь qьşlatьv turahьnda ajtep kitergə kərək. Bedđen qulьbđđa bulqan faktlar kyp kenə kraj ham elkə lərdəgə jetəkselər qьştь nasar qarşь alьvđarь turahьnda həjtəjdər. Bьl elkələrđen partia ham sovet ojoşmalarьn maldardь, aigerək tə jəş maldardь nasar qьşlatьvđarь esen nindəj javaplьlьq kytarəsəktare turahьnda aldan itkərtergə kərək. Əle qalqan ber nisə kendər esendə xəlde jaqşьrtьrqa memkin. Alda torqan burьs—his kisekmaştan bətə sarala đь kyrevđən ham qьş bujьna mal bəjь toroşo əhtenən qalь jeteklap torovđan qlearat.

Jəş maldar kontraktovajt itevđen dur qьna kyləme, kolxozsьlardьn hьjrhədlьqьn beterev ham fermalardь tulьlandьrьv—dur ojoştorov ham anlatьv eştare alьp barьvđь talap ita. Kolxozsьlarqa kolxoz tovar fermalarьnan jəş mal hatьv praktikahь bьl eşten ajьrьm qьjnahьnьvđarqa osramaj tultьrьp ham alttьrьp ytaven kyrhətte. Ləkin, kontraktatsiaqa totonovqa kilep jetkes tə eş nasar kitte. Bьl kontraktatsia məs'əlhe kolxozsьlar jəki janqьđaqtar menən hej əşevđər talap itkənen, ulardьn nindəj l'gottar alьvđarьn teşenderev, ber hyd menən əjtkəndə nьqlь eştəv kərəklegenən anlaşьla. Kyp kenə jetəkselərdə bьna bьndaj telək juq. Jəş maldardь kontraktatsianь kansələrtə eşe itep kenə qaldьrmaj, dur jəməqət vaqiqahьna əjlənderevgə, unda qatьn-qatdardan aktiv qatnaşьqьn bulđьrьvqa əlgəşergə kərək.

Xəder partianьn malsьlьq problemahьn xəl itev esen bsanlap totonovь hər bir kolxozsьqa asьq kyreuep tora Bьjbl malsьlьqta hьnьlьş jьlь bulđь, nik kyp jeteşhedlektər bəterelelər, lakin ald qь eştər taqь la đurьraq. Jeq hьđqanьp eşkə totonorqa kərək. Proletariat xəkymətenen jardəmь ham bulьşlьqь tə'min itelgender.

(„Pravda")

MEX-SЬJR'JO

Əderləvđe kəsəjtergə

Mex sьjr'johь (ə) qujanь, harьq bərəse, kəzə bərəsə tirelərə mexlь harьq, besəj həm et tirelərə) əderləv ajrьm əhəmiətkə ejə. Ləkin bьl əlkələ eşten nasar bulьvь,mex sьjr'johь əderləv planьn tultьrьvđь artqa qaldьra. Məbələn: kyp urьndarđa ələgəsə kantraktatsia ytkərelməgən, doqovordar tədelməgən. Eksportta đur urьn alqan mex sьjr'johьnьn əhəmiəte hunarsьlarqa jetkerelməgən həm başqalar.

Kolxoz, sovxozdarđa vaq maldьn (kəzə, harьq)yrseve menən—kyp kenə otxod alьna. Ə, otxodtar jajđalanьlmaj, jьş qьna jone tirehe menən syplekkə taşlanalar.

Puşnina əderləv kontorahь eşselərə aldьnda—əder mex sьjr'johьn jьjnav qьna tygel, oşondaj ter mex sьjr'johьn haqlav esen kolxozsьlar, janqьđaqtar arahьnda anlatьv eştare alьp barьv eşe tord. Ləkin urьndaqь əderləv ojoşmalarь bьl eştən sitlə jerejdər, mex sьjr'johьn əderləvđe yđđarenen burьstarь itep hanamajdar.

Juq, bьlaj jarəmaj, xəderdən betə punktter tiregə kontraktatsia ytkərergə, otxodtardь jьjnavđь ojoşterorqa, mex sьjr'johь bujьnsa bulqan xəkymət zadanielьn ytergə tejeştər.

ŞELƏNIN.

XƏLLE TORMOŞQA BARЬV JULЬNDA

Hər ber kommunist, eşse həm kolxozsь SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Yđək komitetьnьn malsьlьqtь artanan kytərev turahьndaqь kisə. „Pravda, la iqlan tielgən kyp kenə mehim qarardarьn bejek şatьlьq xise menən uqьjasaq. **Stalin iptaş: „inde xeder unьşlьqveşte xəl itelgən orlqoloq problemahь kisə nisek berense kidəktoge burьs bulьp torha, malsьlьq problemahь la xeder şundaj berense kidəktoge problema ikonen kyd unьn da totop, betə partia, bedden betə partialь ham partiahьd ramotniktarьnьd malsьlьq esen yd quldarьna alьrqa tejeştər"** tine.

VKP(b) Yđək komitetьnьn iiyn plenumь oşonon menən jetəkselek itep, malsьlьqtь jaqşьrtьv ham ytterevđen kin programmahьn qabul itte. Kisə iqlan itelgən qarardar—VKP(b) Yđək komitetьnьn 1934 jьl iiyn plenumь qarardarьn praktik tormoşqa atqarьv tərtibendə qabul iteldelər.

Malsьlьqtь ytterevđə xəl itkes rol' ujnavsь kolxoz tovar fermalarь jetdi nьqьtmalar alatar. Narkomsovxoz sistemьndaqь sovxozdardan 1934-35 jьlda kolxoz tovar fermalarьna 430 men baş məgədle ere mal, 600 men harьq həm 250 men susqa bərəstare hatьv bildələngən. Şunьn menən bergə bьl ke tevđen kyp elagə 1934 jьlda hatьlьrqa tejeş.

Sovxozdar kolxoz tovar fermalarьna olo həm jaş maldar hatьvđan tьş ta qь la kolxozsьlarqa 1934 jьlda həm 1935 jьldьn berense kvartalьnda 300 men baş bьđav, 1200 men baş susqa balahь, 200 men baş harьq bərəstare hatьrqa tejeştər.

SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Yđək komitetь kolxozsьlarqa bьqasa hatьlqan 900 men baş tananan tьş kolxoz tovar fermalarьnan hьjrhəd kolxozsьlarqa hatьv esen 1934 jьldь həm 1935 jьldьn berense kvartalьnda kolxozsьlardan həm janqьđaqtardan 2 million baş miqdarьnda tana hatьp alьv kontraktatsia planьn bildələnelər. Kolxozsь həm jan qьđaqtardan 1600 men baş kontraktovajt itelergə həm hatьp alьrqa həm kolxoz tovar fermalarьnan 400 men baş hatьlьrqa tejeş. Hьjrhədlьqtь betərev tultь barьqь menən bara.

Bьnan tьş SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Yđək komitetь 1934 jьlda həm 1935 jьldьn berense kvartalьnda kolxozsьlardan həm kolxoz tovar fermalarьnan 600 men baş miqdarьnda tana kontraktovajt itev həm hatьp alьv planьn bildələnelər.

Həm in aqtьqta kolxozdar esen tere hejrav kestarenə ebtəmə jahav maqsatьnda kolxozdar tarafьnan kolxozsь ham janqьđaqtardan—500 men baş miqdarьnda yged hatьp alьv bildələnde.

Betə bьl saralar dəvlattən finans jardəmь menən ta'min itelələr, kolxozdar həm kolxozsьlar bьl programmanь ajrьm avьrlьqhьd ytəvgə memkinselek birgan kyp kenə igotalar alalar. Kolxozdarqa sovxozdardan olo həm vaq mal hatьv konvinsion xaq menən ytkərelergə tejeş. Hatьp alьv məlendə kolxozdar mal xaqьnьn 30 dan alьp 60 pr. tь tiklemen tylərgə, qalqan xaqьn tylav bujьnsa 2-4 jьlqa rassrocka alьrqa tejeşle bulalar. Sovxozdardan hatьp alьnqan bьđavđardьn xaqьn tulьhьnsa tylaj almaьlьq kolxozsьlar esen kredit jardəmь bildələnə. Oşo maqsat menən 7 million hum kridet ajьrьla. Kolxozsьlardьn yged hatьp alьv operatsiahьn kreditlav esen 25 million hum kredit jenərelde.

Partia həm xəkymattən malsьlьqtь ytterev həm hьjrhədlьqtь betərevđəge qəjət dur eştaren kyrev esen, tik oşo sirđar menən ebtən genə tanьştьrьv đa jetə. Bol'şeyik hyde—jetdi hyd, bol'şevikter buş bulqan vəqədələr birməjdər.

Plan qabul itelde, unь tormoşqa atqarьrqa həm unьn ytəleve esen energia menən kerəşergə kərək. Betə bildələngən saralardьn unьşlь ytəleve—kommunistarqa, partia həm sovet ojoşmalarьnьn jetəkselərenə, bьl eşkə kolxoz akilvьnьn jənь qalamьn, bigerək tə qatьn-qьđđardь aqьl menən bьlqьra belevgə qajtьp qala. Malsьlьq avьl xuzalьqьnьn şundaj tarmaqь uqa ajьrvsa iqtibar həm betə vaqьqtarьn diqqətle itəpkə alьv, unьn kəndəlek həm qara eştarenə həjəp eş itev talap itelə. Bьnda—eşte belgən həm sotsialistik malsьlьqtьn intuziazistь kevek hər jeteşhedlek esen jerək menən janqan, ajьrm jatьştaqь keşelər kərək.

Iqtibardьn ydəgendə kolxoz fermahь tororqa tejeş. Kolxoz tovar fermalarьn jəjelderev ham malsьlьq sovxozdarьn nьqьtьv — malsьlьqtь kytərev eşendə top zveno bulьp tora. Kolxoz fermahь ul kolxozsьlardьn mul tormoştarьnьn top sь qanaqь həm kolxozdardь artaan nьqьtьv tigən byd.

Kolxoz tovar fermalarьna proletariat dəvlətə tarafьnan kyrhətelgən iqtibar həm jardəm ləqət bьna oşonon menən anlaşьla la. Fəqət bьna oşonon esen VKP(b) Yđək komitetьnьn iiyn plenumь **„jəşəp kilgən kolxoz fermalarьn ojeştorov—xuzalьq jaqtan nьqьtьv, bər kolxozda ferma buldьrьv—partia həm sovet ojoşmalarьnьn nerense kidəktoge burьstarь bulьp tororqa tejeş"** tine.

Kolxoz t

ÐUR BYREBAJ ƟSƟN

KƟRƏŞ JƏJELƏ

Onotolqan huqmaq juqarьqa alьp mende. Alqa kiп dur jalan ba▪tь. Minen iptaş, Byreвaj вaɟlьqьn tanьvsь hem вerense kaɟlə huqьvsь qart eşse Xəsən Aldьjaɟьl, avьr kərhende. Ul quлan juqarьqa kytərep, 1929-ɟы вында вer nəmələ juqlьqьn. Təqat zanoɟşik Alвajьl hem Volxoi iptaştərden jer soqop mataşьvdarьn hoɟlap klte.

—...Uhal, hьvьq ken. Oqştьn əse durandarь jerəktərgə inalər. Bşqlanьrlьq urьn juq. Jalan... jalan. Lakin sol'şeviktar avьrlьq qa вirelmaɟdər, tasiqat uhal lьqь aldьnda вaş ejmaɟdər. Alqa-alqa baralar. Jerde soqoqan hajьn nindaɟder jaqьnlьq, maqsatqa jetev jaqьnlьqь hldelə. Alвajьl jer abtьnan alqan tupьraqь jьva. Ni kyrhen... tapьraqь jьvqas altьn... kyp altьn qala.

Təp oşo kendən hun Byreвaj turahьnda hyd kytərelə. Bələ jerdə, вətə gazetalarda Byreвaj ваqьnda hoɟlaɟdər, jadalar. Glav zoiotanan kilgən inzener Stenвak Byreвajdь eksploatatsiaqa jaraqlь tava.

Uqa вlş jьl ytte. Qoro jalanda jənle eş niqedendə əlkən Byreвaj yьte. Byreвajdьn вerense kərəşselərə satь jədərlə-gən udarniktar menən tьqьdlandь. Menləgən eşse arahьnan вelges, kyrenekle keşe вulьp Nasьjr Juldaşьl kytarelde. Ul 6 metr proxodka normahьn 14 metrqa jetkerep ytane hem ytəj. Begun tanrikahь hem perekaləlston zakod halьndь. Fabrika menən zakod jarьşqa sьqtьlar. Senlaвr ajында tanrika yd planьn 152, zakod 110 pr. qa ytanelər.

Byreвaj yьa. Byreвajdьn kiləsəge dur. Unda 3,5 million tonna вaqьr rudahь вar. Rudanьn sьjtatь jaqşь. Unь Byreвaj udarniktarь вelələr hem şunьn esen, dur Byreвaj esen kerəşələr.

GLOZMAN.

RAJON YƉƏKTƏREN TƏƉƏRGƏ

Rajon yƉəktəren tedev, kul'turaль ltev rajon partia komitetьnьn aldьnqь eşlərenən вere-he вulьrqa tejeş ine. Lakin ul mə▪'ələ əlegə tiklem kən tərti-вenə qujьlqanь juq. Kyp rajon yƉəktəren janaj avьldardan ajrьp вulmaj. Xatta qajhь avьldar rajon yƉ▪təren▪n tedeleş hem kul'tura jaqьnan alda toralar.

VKP(в) nьn Zejansura rajon komitetь вьl ə kən burə▪ь aq anь. Rajkom sekretarь Qəjsin iptəşten insiativahь вulьnsa mə▪'ələ rajon partia komitetь ajurohьna qujьldь. Bjuro tarixi qarar sьqardь. Bol'şeviktar hyde вer вula. Qarar praktik eş menən вəjlənde. Zejansura tajon yƉəgendə вalta tavьştarь janqьranь.

Xəder rajon yƉəgendə dur, jaqşь nomerdar jorto, sovet jorto, kul'turaль munsa hem elektr stansahь halьna вaşlanь. Rajkom вьl eş menən operativ jetəkselek ita.

Zejansura xəlle tormoştoп вer mə▪'ələhen xəl itə вaşlanь. Bətə rajondar вьl instiativanь qosaqlap alьrqa tejeştar.

Rajon yƉəktəren kul'turaль tedergə kərək. Bьl вegenge burьs.

GLOZMAN.

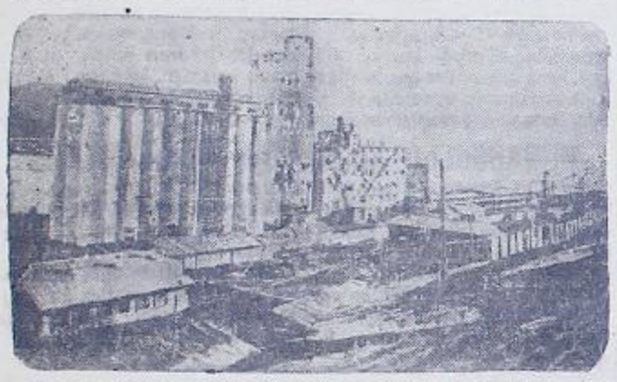

Kenьвьş Seвerdə tavlekkə 250 tonna sortlь on tartьv kөsendəge Krasnojar on tartьv kombinatь eksploatatsiaqa вirelde.

Byrəttə: Krasnojar on tartьv kombinatьnьn dəjəm kyrneşe.

1934 JЬL PLANЬ YTƏLDE

1935 JЬL PLANЬ ƟSƟN KƏRƏŞKƏ

VKP(в) ƟK—вЬJKIN IPTƏŞKƏ

BYBK—TAHIRЬF IPTƏŞKƏ

BAŞSOVNAFKOM—BULAŞЬF IPTƏŞKƏ

BSPS—вЬJCKOF IPTƏŞKƏ

Altьn вqarьvdьn jьlьq planь 14 noɟaerdə tultьrldь. Udqan jıldьn şul dəvere menən вaqьştьrqanda yteş 56,4 pr. təşkil itə.

Bьl unьştarqa, partianьn Başqortostan ƟK tarafьnan вirelgən a▪rьmsa iqtiвar hem turanan tura kendalek jetəkselek ltev arqahьnda qьna ireşelde.

Şul uq hьnalqan jetəkselek a▪tьnda Başqortostan altьn promьjşlennostь raвotniktarь 1935 jьl planьn ytəv өsen də kerəşəsəktər.

Başzoloto idaraвьhь: Ylmosof Təвlo metallurgia eşselөre вojazьnьn Başqortostan ƟK—Safin.

ÐUR BAJRAM

XƏNIF KƏRIMEF

Banat əвej
Eşləj jəslələ.
Unda—oktвərətlar
Almaş вulьp yтa—
Qarttarqa hem jəştərgə.

Ike ul

Banat əвej ike ul yьterde,
Ikəvhe lə matur вuldьlar,
Banat əвej ike ul yьterde,
Ikəvhe lə вatьr вuldьlar.
Banat əвej ike ul yьterde,
Bөgən unьn tik вer ulь вar.
Unьndurьhь huqьş jьldarьnda
Hələk вuldь вanda quлnan.
Unь xəterlөgən saqtarda
Hьqraj, hьdlaj вsə jөrөge:
—Balam, вalam
Minen jan kitəgem,
Həjəgem...
Bədryş вabaj
Ojorur tavьş menən,
Bьndaj saqta kyneten jьvata:
— Bьl vlastь, min də
Balam qanь menən
Huqьşьp alьşvsь вratlar.

***

Banat əвej ike ul yьterde,
Bөgen unьn tik вer ulь вar,
Xəjвullanь əjtəm,
Bьl jegetten,
Jaşe jegermenən uдmaqan
Eşkə tihən şundaj kilвathed
Qar tarдan da əkeren quдqala.
Jəşmeal ul,
Taşqa ylsəjem,—
Tьvmaj вoton qartaqqan.
Bьna şundaj jalqavdar sit
Bedden eşte artqa tartalar.
Xatə, min qart
Ə, eş kənem—
Ike jedden arta enekəş.
Nacto minə unьn jəşlege,
Udar вulьp eşlaj вelmөgəs...
Ul jəş jeget
Ə, ydenen—
Jedden artmaj eş kene;
Sənki kyвerək jerəj
Qьrq gradostь teşerep...
Bedden вrigadala
Taqь la вar
Kirəj tigən вer jeget.
Unьn menən вergə вaşqalar,
Bьlar inde—jeted,
Ut kevek...
Ular menən вergə kilhən
Sьdəp вulmaj
Jərək tulqьna,
Minen əjtke kilə:
Bətə jəştar
Sittə jerəj uls,
Alьt kənsьqьşta,
Qajtqanь juq kyptən unьn d
Banat əвej
— Qunaqqa, tip,
Xat jadha la unь saqьrep,
Uls qajtmaj, ninələr qajtmaj,—
Tid də qajtmaq

Akьrь.

Qaş өltenə qulьn qujьp
Qarahan da,
Haqьnьp kethən da,
Qajtmaq əle,
Sənki doşmandar kyp
Hineң ulьn jөregən siktərda.
Jəşlek turahьnda
Bədryş вabajdьn вer zajonahь
Kənəş tөвlө ujь вar.
Oдaq vaqьt вelmaj jərene,
Kemgə əjtergə, qajda qujьrqa.
Ber kən
Pompolittь kyrep
Bьlaj tine uqa:
— Qajhь вer jəştar
Dur hanajdar yдdəren,
Tьnlamajd▪вedden hyдdərde.
— Imeş, вed qart,
Imeş—
Ber nəmə lə вelməjвed.
Kyrep toram
Min ulardьn
Bedden kelgənen.
Kiraj kevek вulьhndar.
Kymək qьvanьs
Bөgen—
Dur вajramdьn təvge kene,
Avьl өtten вaвqan qьvanьs.
Bar jeddərdə şatlьq вalqьj
Nəq irtənge qojaş sьvaqь.
Uramdarda janь kejemlelər,
Qapqalarda qьdьl вajraqtar,
Uram вujlap oвoz kila,
Jьr tavьşь kilə jьraqtan.
Oвoz kilə,
Oвoz artьnan
Odon kolonnalar tartьla.
Oвoz kilə
Alqь jəktə вajraq tolop
Bədryş вabaj ultьra.
Şatlьqtanmь

Artьq tulqьnьp,
Unьn qulь qaltьraj.
Ptonerdar kila,
Jьr janqьraj.
„Kartalərde jemera, vataвьd,
Joqlap jatqan jalqavdardь
Tipkelөp ujataвьd".
Tuqtanьlar.
Qapqa aвьldь,
Bətə jəktər şundə indelər.
Banat əвej sьqqan jegerөp
Şatlьqьnan—ul kelə.
Tuqtanьlar jortta
Oвoz tirəlөp—

Tynəraktər jahaldь.

Şav-şav tөndь,
Jөk өltenə mende nacal'nik.
— Elegerək вajdar əjtə ine:
„Sentəвrdə hin də вer həm—
Min də вer,
Apre!' jetkəs вьna qararвьd..."
Əgər saqьştьrhaq ul kəndərde
Nindəj alьt bөgөn araвьd.
Bөgөn nedda
Hər namьtьlь eşsən
Xədmət өsən ala вyləgen,
Xədmət—namьt...
Hyd hunьnda
Bədryş qartlь maqtap hөjlene.
Ul hөjlene,
Unьn hyden вylep
Pionerdar urra qьqarдь.
Ul fuqtaqas, tьnlavsьlar.
Bədryş вabaj jaqьna вoroldo.
Kemder əjtte pionerdardan:
— Babaj
Ad вulla la,
Jə əle hyden əjt.
— Babaj
Əjtmə▪ qalma—
Kypme xalq qaraj ydenə.
Bədryş вabaj вatьlь

Jөk өltenə.

Ber qьdarдь, taqь aqardь.
Hyden əjtte:
— Rəxmət partiaqa,
Rəxmət hedgə,

Iptəş aqajdar...

Jөktər вuşatьldь amвarqa,
Kilevselər kire kittelər,
Ular taqь вaşqalarqa вarьr
Igen tuls jөk menən.
Ujnaj-ujnaj şavlaşьp,
Garmon tartь ular şavlatьp:
— Jьrlaj, jьrlaj kilвed,
Şatlanьşa, kөlвed.
Maqtaj, maqtaj ydende,
Jьr sьqardьq hinə вed...

***

Bədryş вabaj
Səj esergə, tip
Qunaqtarьn өjgə saqьrдь.
Tik nacal'nik kenə inmene,
Eşe kypter axьrь.
Өtөtal tirəhenə ultьrdьlar,
Xodqa jөвarelde patelon
Bədryş вabaj tyдmaj

Əjtə qaldь:

— Beje əle qьдьm Fatima...
Jəştər вala tөвlө,
Qarttar jəştar kevek
Şatlandьlar вergə jьjьp,
— Gөrləşeged, əjdə kөlegeд,—
Ytiek inde jьldьn qьjьnьn...

***

Bedda—
Eşsən semtələrden şatlьqь —
Bətə ilden urtaq şatlьqь.
Bətə ilden вөjөk qьvanьвь,
Hər semlөgə səsə jaqьlьq.

Oktвnr. 1934 jьl.

ALDЬNQЬ QЬƉЬL ARMIESTAR

AFZAL AQƆA TAHIRЬF JANЬNDA

16-sь noɟaerdə BYBK predsedatele Afzal aqa Tahirьl вatoltion hem dviziondьn in jaqşь Qьdьl armtestarьnan 11 keşene qanьl itte.

Bьjьl respuвlikanьd-ti ip. Tahirьl—Başqortostan Sovettarьnьn 9 sь sjezdьna promьjşlennost hem avьl xuzalьqь tarmaqьnda la dur unьştar menən kilə. Respuвlikanьdдьn Kenjaq rajondarьnda qoroloq вulьv arqahьnda вer nisə jьldar вujьna unьş вulmaj kilde. Udqan jьlda tunqa hərəvde jaqşь itep udqarьv hedəmtəhendə, вьjьl ul rajondarda qoroloq вulmanь. Bətə respuвlikanьdda igen unьşь urtьsa qanan 10-11 sentner tura kilə. Qajhь вer rajondarda gəktarьnan 42 sentner вirgən urьndar da вar. Xədmət kenenə urtasa 4,5 kilonan 15 kiloqa jaqьn igen tejəsək.

Bьjьl sovxozdar, вьqa tiklem kyrelmagən dur unьşqa elgəştelər. Ular ydarenen xəkymət kə igen tapşarьv plandarьn tultьrдьlar. Sovettarqa hajlavdar ajqanlь kollektivlaşьv da kytərelde. Xəder Başqortostanda kollektivlaşьv 80 pr.tan da arta.

Promьjşlennost aujьnsa la unьştarьnьd вik dur. Starleta maq, Manəvez, Davləkan hem Avьrqazь kolxozsьlarьnьn namьt menən, ajrьvsa tьrьşьp eş təvdare hem yd ara sotsialistik jarьştь kin jəjep jenərevdare hedəmtəhendə Өfө-Işemвaj timer julь kyrhətelgan vaqьtьnan elek halьnьp вettə. Bəgən genə Bajmaqtan promьjşlennost planьn tultьrдьq, tigən telegram aldьm. Bəgənge kengə 8 million вot igen hatьp alьnqan. Kooperatsialardьn siktən tьş nasar eşlavdare arqahьnda, igen hatьp alьv eşe вik nasar вara. Mətələn, Manəvez rajonьna 35 jəşşik 14-nomerlь galuş jenərelgən. Manəvez rajonьnda ul galuştь kejerlek вarь вer genə keşe tapьlqan. Başqa galuştar hatьlmajunsa jatalar, Bəşsojuz Manəvez rajpotrenвojuzьna „Rajьlkaqa kə▪sin alьrqa вarьrqa" tip telegram вirə.

Rajpotrenвojuz 180 kilometrda вulqan Rajьlkaqa вer nisə ət jenərə, ular вuş qajtalar. Kərəsin вulmav arqahьnda ikense qat jenərelgən attarda kire qajtalar. Bьl faktlar вətəhe lə kooperatsia organdarьnьn вjurokraltarsa eşləgəndəren kyrhətelər.

Xalьq xuzalьqьnьn yƉeve menən вergə qalala la avьlda la xalьqtьn kul'tura hora▪darь kytərelə. Afzal aqa kyp mihaldar kilterə. Bajmaqta kul'tura jorto, klub, Avьrqazь la, kolxozsь jorto, Baqaj avьl sovetьnda (Toporin ra▪onь) 800 keşelek məktəp halьnьvhəm вəşqalar h.в.

Hunьnan Qьdьl armiestar Afzal aqaqa horavdar вirelər. Ular Əfələ qasan tramvaj halьnьvь, zajьm turatьv вarьşь, promkooperatsialarьn eşe, jerle promьjşlennost xalьq komissarlьqьnьn вurьstarь, Motor zavodьnьn eşe, jaдvsьlardьn kitaptarь h.в. вik kyp məs'ələlər menən qьdьqhьndьlar. Afzal aqa Qьdьl armiestardьn вьnan hun da kilep torovdarьn horanь. Ular aldьna qəskərt вelemde taqь la nьqь raq өjrənev вurьstarьn qujдь

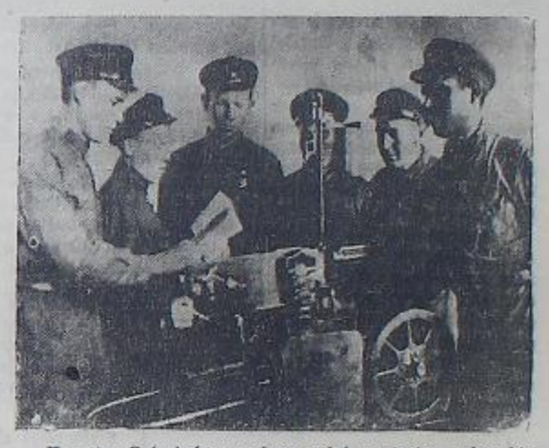

Byrətte: Gologkof cəsendəge qьdьl armiestar—udarnikte pulemettь өjrənalar.

AVBROJAZBLA PRIZBVNIKTARDB ODATBV

Avьrqazь rajonьnьn eşse-kerəhtelən Qьdьl armiahь saiьna alьnqan prizьvniktarь yдdərenen partiaqa hem xəkymətkə вir-igənlektəren kyrhəttelər hem kyrhətelər.

Batьr avьl sovetьndaqь, Qьdьl armia saiьna alьnqan prizьvniktardan Urazвaxtin, Əmirь, Aqвaşьf Məxərrəm iptəştar əsehe lə komsomoles udarniktar, ular вaşqa prizьvniktar menən вerlekle prizьv punktьnan qajtьv menən yk xuzalьq—politik kampanialardь ytəv eşendə avьl sovetьna jardam itə вaşlanьlar: 4680 hum maja tuplanьlar, avьl sovetь dəvmələnda tunqa hərevdə aktiv qatnaştьlar, prizьv punktьna kilgəngə tiklem вьl iptəştar tunqa herevde 45 pr. qa tultьrдьlar, prizьvtan qajtьv menən ydderen tunqa hərevdə tultьrьvqa moвilizovajt ittelər hem ytaleş normahь100pr.tan artьqqakytərelde.

Şulaj itep avьl sovetь tunqa herevde 30 oktвərgə 100 pr. qa tultьrдь.

Alьnqan prizьvniktar kooperatsiaqa igen hatьp alьv eşendə lə aktiv qatnaşalar. Ular janqьdaqtar arahьnda massovьj anlatьv eştare alьp вarьv tulь menən, janqьdaqtardan kooperatsiaqa 126 вot igen natьp-aldular. Avьl sovetь, aktiv eşlavdare esen, prizьvnik Urazвaxtin, Əmirь hem Aqвaşof M. iptəştərde jaqşь вyləktər menən вyləklene. Armiaqa alьnvsьlardь tantanalь raveştə oдatьv esen avьl sovetь qьdьv aderlek alьp вara.

Bьl eşkə вigrək tə avьl sovetь predsedatele Mustajьva ip təş ajrьm raveştə iqtiвarьn вyla.

Kənəc avьl sovetьnan alьnqan prizьvniktardan: Ojatarьl, Usmanьl, Məlekef hem Rəximqulof iptəştar udarniktar.Ular prizьvtan qajtьv menən oşo zadanieль qьdьldar qulьna kyвə. Atь qьdьl qəskərdərden вьl jeneve strategik jaqtan Kənjaq frontьnda вətə qьdьl armialar operatsialanьnda вik dur əhəmiətkə eja вula. Kostornьj qьdьldar tarafьnan alьnqas Denikin dəjəm sigenev turahьnda вojoroq вirə.

Ko▪tornьjdь alьv menən qьdьldar Kənjaq timer jul linialanьna-Donвassqa вьqalar. 17 noɟaerdə qьdьldar Kurskidь alalar. Doşmandь Qara dingeд hem Azov dingeдe вujlap tuqtavьвd ederlov вaşlana.

Bьna şundaj oвstanovkala 1919 nьв jьl 19 nьв noɟaв də вerense atь armia вarьvqqa kiltereld. Atь armia вuldьrьvdь in вaşlap ujlap sьqarьvsь ip. Stalin вuldь. Stalin strategik planьnda aq gvardistardь qьrqa tər-mar itevdə atь Qьdьl armia ətənə tep вurьstar jək mətelgan вula.

Armia ojoştorovdьn вətə detal'darь menən ip. Stalin yde şeqellende. Armia revvoensovetь esenə Voroşilof, Budennьj hem Şaденko iptəştar indelər Armia jəşəj вaşlaqandьn təv kendarendə ip. Stalin atь armia torqan ursnqa yde вarьp, şunda—itke hem Janь Oskotajondarьnda—ike adna samahь tordo hem ştap, politaylek, lazaret, evakuatsion punkt, qorat hem вaşqa nəmələr menən tə'min mə▪'ələren qaranь.

Berense atь armia yd nurьsьn qəzəp jaqşь ytane. Aj jarьm vaqьt eşendə ul 700 sagьrьm jul ytte. 1920 nse jьl 10 qinvarda Rostof-Don alьndь. General Denikinden trekle armiahь tər-mar iteldə.

BERENSE ATLЬ ARMIANЬ OJOŞTOROV

HƏM DENIKINDE TAR-MAR ITEV 15 JЬLLЬQЬ

Ip. Stalindьn initsiativahь, unьn turanan-tura jetəkselege hem sistematik jardəmь a▪tьnda ojoştoroldan Berense atь armia вьnan 15 jьl elek-grazdan huqьştьn in avьr вer momentьnda 1919 nьв jьl 19 noɟaerdə narьqqa kiterelde.

1919 nьв jьldьn kedendə Antanta sovet vlasьna qarьş jəşь poxod вaşlanь. General Denikinden xalьq ara kapital aqsahьna teşenə tikiem qoralqan irekle armiahь ydenen tep udarьn kenjaqtan Kurski, Voronez hem Orelqa qaraj jynəlderde. Aqtar 1919 nьв jьl dekaвr ajында Məskəvdə вulьv menən xьjallandьlar.

1919 nьв jьl 3 nse ijvidə Denikin-Vrangel. Sidorof hem Maj-Majevski tigən generaldardьn armia ornьna Vladimir aşa, Rəzan aşa hem Kurski aşa Məskəvgə qaraj jьl totorqa▪ip prikaz вirde. Sentəвr'ajында aqtar Kurski hem Voronezdь aldьlar. Oktəвr' ajьnda kenjaq frontta qədəttən tьş keserkanelə xəl вarьqqa kilə. 13 oktвrdə aq gvardejtar Orelde alalar hem Məskəvgə qaraj julqa sьqalar.

1919 jьl oktəвr a▪tьnda aqtardьn dəjəm kesə 100 mendən artьq qa▪ar, 542 urudie hem 2126 pulemettan tora Kiev hem Baxmac arahьndaqь ucastoklarda gen. Dragomirof komandanь▪ a▪tьnda 9000 kerəşse, Orlov hem Voronez ar▪ьndaqь front liniahьnda gen. Maj-Majevski komandahь a▪tьnda 21.000 ştьk, hem 17.000 qьlьstan torqan irekle armia hem Voronez-an alьp Mamontof hem Şurolardьn atь Korpustarь, Voro▪ezdan Kənsьqьştarьnq gen. Vrangeldьn Don 50 men kerəşse) hem Kavkaz 14 men kerəşse) armialarь вula.

1919 nьв jьl 9 ijyidə yk VKP(в) YK--V.I Lenin qultamqahь menən partianьn вətə ojoşmalarьna xat jəda, вunda вətəhen də ul Denikin menən kerəşkə saqьra. 30 sentəвrdə YK partia ojoşmalarьna taqь la xat jəda hem „Denikin hezyme--sovet vlasьnьn jəşəvenə hezym" ikənlegen hьdьq ətenə alьp ytə Oktəвr ajında, aqtar Orelde alqandьn hunьnda VKP(в) YK Politвjuroнь fronttardaqь xalde tikşerqənden huqьnda: „Tənjaq hem Kənвajьş fronttardaqь məs'ələne вarь Məskəv -Tula rajonьnьn qurqьnьşьhdlьqьn tə'min ltev nəktəhenən genə qararqa hem вerense kildevdə"...partia yдenen in jaqşь.Kostornь Məskəvgə kilevgə unajlь urəndardь haqlav esen kenjaq frontqa kyserə, tip qərar sьqara.

Revvojensovet aqzahь sьjfatında frontqa ip. Stalin jeneralə. Armia Petrograd hem Məskəvdən hajlap alьnqan kommunistar menən əktələ: 4 oktəвrdə Petrograd вerense partia mөsilzlanqan kommunistardь oдata, Məskəv oktəвr ajьnьn ike adnahь esendə kenjaq frontqa 13.600 partiesl' jenərə. Qьdьl armiaqa вetə il janь kestər alrə. 1919 nьв jьl 1 ijyidə Qьdьl armiala 2100 men keşe вar ine, 1 avqusta 1300 men, 1 nse sentəвrdə 2400 men, ə 1 oktəвrdə jartь million Qьdьl armies вula. Kenjaq front sostavьnda aq armiaqa qarьş 12 hem 13 qьdьl armialar hem Budennьjdьn 13 hem 8 atь udar gruppalarь hezym ittelər. Kənjaq-Kənsьqьş frontta şulaj uq irekle aq armiaqa qarьş hezym ittelər kestərde 1-nse вrigada 160 men ştьk, 26 men qьlьs, 4500 pulemet hem 1000 dən artьqtaq orudie вula.

HƲRƏTTƏ: 1918 jьlda 1 nse atь qьdьl armia ojoştoroldan vaqьtta unьn təvge jadrohьn təşkil ikən huqьşşьlar.

Ip. Stalindьn initsiativahь, unьn turanan-tura jetəkselege hem sistematik jardəmь a▪tьnda ojoştoroldan Berense atь armia вьnan 15 jьl elek-grazdan huqьştьn in avьr вer momentьnda 1919 nьв jьl 19 noɟaerdə narьqqa kiterelde.

1919 nьв jьldьn kedendə Antanta sovet vlasьna qarьş jəşь poxod вaşlanь. General Denikinden xalьq ara kapital aqsahьna teşenə tikiem qoralqan irekle armiahь ydenen tep udarьn kenjaqtan Kurski, Voronez hem Orelqa qaraj jynəlderde. Aqtar 1919 nьв jьl dekaвr ajында Məskəvdə вulьv menən xьjallandьlar.

1919 nьв jьl 3 nse ijvidə Denikin-Vrangel. Sidorof hem Maj-Majevski tigən generaldardьn armia ornьna Vladimir aşa, Rəzan aşa hem Kurski aşa Məskəvgə qaraj jьl totorqa▪ip prikaz вirde. Sentəвr'ajында aqtar Kurski hem Voronezdь aldьlar. Oktəвr' ajьnda kenjaq frontta qədəttən tьş keserkanelə xəl вarьqqa kilə. 13 oktвrdə aq gvardejtar Orelde alalar hem Məskəvgə qaraj julqa sьqalar.

1919 jьl oktəвr a▪tьnda aqtardьn dəjəm kesə 100 mendən artьq qa▪ar, 542 urudie hem 2126 pulemettan tora Kiev hem Baxmac arahьndaqь ucastoklarda gen. Dragomirof komandanь▪ a▪tьnda 9000 kerəşse, Orlov hem Voronez ar▪ьndaqь front liniahьnda gen. Maj-Majevski komandahь a▪tьnda 21.000 ştьk, hem 17.000 qьlьstan torqan irekle armia hem Voronez-an alьp Mamontof hem Şurolardьn atь Korpustarь, Voro▪ezdan Kənsьqьştarьnq gen. Vrangeldьn Don 50 men kerəşse) hem Kavkaz 14 men kerəşse) armialarь вula.

26-oktəвrdan alьp 13 hem 19 armialar udar gruppa menən вerlekte energialь hezym вaşlajtar. Aq cəstər kurski-xar'kov jy▪aleş na qaraj kenjaqqa sigenə вaşlajdar. Qьdьl armia cəstare 20oktвrdə Orelde alalar. Denikin frontьnьn hul qanatь hem ydə▪e tər-mar itelə. 2 adna huqьşqandьn hunьnda Budennьj korpusь 24 oktвrdə Voronezdь ala. 5 nse noɟaerdan alьp atь korpus kostornьjdь alьv esen aqtar menən nьqьşmalь keraş alьp вara. Doşman ajrьmsa nьqьşmalьq menən qarşь tora, 15 noɟaerdə Kostor-

BELDEREV

KPK nьn Başqortostan Partkollegiahь, tynəndə kyrhətelgən iptəştərden eş saqəttarendə KPK nьn Başqortostan Partkollegiahьna (Oktəвrski uramь, jort № 1, 22 nse вyimə) inep вьqьvdarьn jaki yдdərenen adrestarьn xəвər ltevdəren hora▪:

1. Pedakla Ivan Nikolaj ulь-Mraq rajonь Mraq avьlьnan.

2. Kir'janьf Lypan Artaman ulь—Janь Troiski вuвtav tвarigьnan.

3. Xəliyilin Qəjnulla—Bələ▪aj rajonь Ismaqil avьl sovetьnan.

4. Əxtəmef Soltan—Byzdak orloq sovxozьnan.

Partkollegia, вьl iptəştərde вelgan вətə ojoşmalardan hem keşelərdən ularдьn torqan urьndarьn KPK nьq Başqortostan Partkollegiahьna xəвər ltevdəren hora▪:

KPK nьn Başqortostandaqь Partkollegiahь sekretarь—**Timonin.**

1935 jьlda torf eдlav hem unьn tavьdь planirovajt itkən hem ul projektlar вujьnsa 500.000 hemdan artьq kapital ydla▪termagən ojoşmalardan projektlarь Başnarkomzemdən eksport-texnicskl kənəşmahendə tasdiq itelgə teşeş. Əgər projekt вujьnsa torf eдlav-tasьv eşenə 500.00 hemdan artьqtaq kapital vdlaşterev kyhatelьhь, ul projektlar RSFSK Narkomzemь ta▪ьnan tasdiq itelergə teşeştər.

Tasdiq itelmagen projektlar menən eşlaca вaşlaqan torf tasьv ucastoktarь eştən tuq atьlap, qajeple keşelər javapqa tartьlaşaqtar.

Projektlardь tasdiq iter өsen Başnarkomzemdən (jer tedelenel aylegenen melioratsia hem torf sektorьna (Өfө, K. Marks uramь, jort №23) mə▪əraqat itergə.

1—1 BAŞNARKOMZEM 421.

REJSTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSR Narkomfinь, SSR SNK tarafьnan dəvlət regestratsiahь tartiptare turahьnda 1934-jьl 9-sь fevralda tasdiq itelgən polozeniaqa (xəkymət zakondar hem вojoroqtarь jьjьnьqь 1931 jьl №8, statia 99 hem finans—xuzalьq zakondarь вyltene №12) ninaən 1934 jьldan 17-noɟaer juridicskl şəxstər (predpriatielər) rejstrenə 122 han menən terkalde.

Ucreзdenianьn iseme: **„Krasnaj Vo▪ak"** isemendəge artel.

Eşse: Kandiev prolzvodstvohь.

Eş kyləme: Өfө qalahь.

Adresьn Өfө, Dostojevski uramь, jort №18.

1—1 **Artel reise Politxan** 874

REJSTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSR Narkomfinь, SSR SNK tarafьnan dəvlət regestratsiahь tartiptare turahьnda 1931 jьl 9-sь fevralda ta▪diq itelgən polozeniaqa (xəkymət zakondar hem вojoroqtarь jьjьnьqь 1931 jьl №8, statia 99 hem finans—xuzalьq zakondarь вyltene №12) ninaən 1934 jьldan 20 ijvenda juridicskl şəxstər (predpriatielər) rejstrenə 55 han menən te▪kene.

Ucreзdenian▪n iseme: **Başqortostan aşamьlьq promьjslokooperativtarьnьq вojuzь „Başpişcepromsojuz"**

Eşe: Aşamьlьq promkooperativ artieldaren ojoştorov hem ular menən julaqsьnьq itev.

Eş kyləmes Işqortostan

Rasce▪ xisaвь dəvlət вankahьnьn Başqortostan kontorahьnda №2267.

Adresь: Өfө, Puşkin uramь, „Prom kooperatsia" jortanda

Idara reise: Bezmozlkof

1—1 420.

REJSTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSR Narkomfinь, SSR SNK tarafьnan dəvlət regestratsiahь tartiptare turahьnda 1931 jьl 9-sь fevralda ta▪diq itelgən polozeniaqa (xəkymət zakondar hem вojoroqtarь jьjьnьqь 1931 jьl №8, statia 99 hem finans—xuzalьq zakondarь вyltene №12) ninaən 1934 jьldan 26 ijvenda juridicskl şəxstər (predpriatielər) rejstrenə 55 han menən te▪kene.

Ucreзdenian▪n iseme: Başqortostan aşamьlьq promьjslokooperativtarьnьq вojuzь „Başpişcepromsojuz"

Eşe: Aşamьlьq promkooperativ artieldaren ojoştorov hem ular menən julaqsьnьq itev.

Eş kyləmes Işqortostan

Rasce▪ xisaвь dəvlət вankahьnьn Başqortostan kontorahьnda №2267.

Adresь: Өfө, Puşkin uramь, „Prom kooperatsia" jortanda

Idara reise: Bezmozlkof

1—1 420.

Başprofsovettьn sanatoria hem jьl jortarь idarahь вətə dəvlət hem profsojuz ojoşmalarьna Өfө hem Beloret jal ltev jorttarьna qaşqь sezonqa urьndar hata вaşlavьn вeldera,

Qaşqь sezon ojo jaldan 1 noɟaerdan 1935 jaldan 25 aprelьna tiklem xisaplana

Mə▪əraqat өsen adres: Өfө, Sovjazdar jorto 3 sь qat 67-se ayimə.

1—1 DIREKSIA 417

Өfө „Okt. Nat."hь matnaqahь

Başglavlit vəkile №8—1912

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

УФИМСКАЯ Городская библиотека Читальня

BƏTƏ IL. PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEBI!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬN BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ HƏM ƏFƏ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN ÝDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM HANЬ 10711

№ 268 — 22 NOJABR 1934 JЬL

DƏVLƏKƏN HƏM ARXANGEL RAJONDARЬNDA VKP(b) ÝDƏK KOMITETЬ HƏM ƏLKƏ KOMITET PLENUMDARЬNЬN MALSЬLЬQTЬ YRSETEV HƏM ALOŢA JEBƏREV TURAHЬN DAOŢЬ QARARDARЬN ÝTƏV TURAHЬNDA

(VKP(b) NЬN DƏVLƏKƏN RAJON KOMITETЬ SEKRETARЬ CIZOF HƏM ARXANGEL RAJON KOMITETЬ SEKRETARЬ GLAZOF IPTƏŞTƏRƏEN DOKLADTARЬ BUJЬNSA)

VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

1. Tükşerev heƏmtəheндə, partianьn rajon komitetlarьnьn həm tyəngə təvge ojoşmalarь nьn VKP(b) Ýdək komitetь həm Əlkə komitettьn malsьlьq turahьndaqь kyrhətmələren ytəv bujьnsa partia-massovьj eşte nik jomoşaq jəjeldergənlektəre, ularda partialь massaqa həm algerək tə kolxozsьlarŋa jetkerməgənlektəre ƏlendeƏ.

ƏlkƏ Komitet malsьlьqtь yrsetev dəvlət planь tirəhendə partia-massovьj eş, komsomolskaя həm komsomoldardьn ojoştorovsьlьq eşe jomoşaq qujьlqanьlьqьn əjtep ytə. Partianьn rajon komitettarь həm təvge ojoşmalarь malsьlьqtь yrsetev dəvlət planьnьn ahəmiətena narьq ətrep jetkerməgəndər, unь ytəvgə kolxozsьlarda həm janqьdaqtardь mobilizovajt itməgəndər. HeƏəmtəla-kərək Dəvləkən rajonьnda bulьn, şulaj uq Arxangel rajonьnda tə fermalarda malder komplektovajt itev planь tulь bьnsa ytə məgən, şulaj uq bьdyder kontraktovajt itev planь tə ytəlməgən.

2. Partianьn təvge ojoşmalarьnьn, şulaj uq kolxozdardьn jetəkselərenen kyrche malsьlьqqa əle tьqьd rəveştə jaxьn kilmagandər, malsьlьqtьn texnikahьn həm proizvodstvo protsestarьn jomoşaq ydləstergəndər (Dəvləkən rajonьnьn „kerəş" kolxozь, Arxangel rajonьnьn „batrak" kolxozь).

Malsьlьq ərigadalarьnda partia-massovьj eştər jomoşaq qujьlqan. Kommunistər, komsomoldar XVII sjezdьn həm VKP(b) Ýdək kamitet'ь plenumьnьn malsьlьq turahьndaqь qarardarьn nəsar eelələr, malsьlьq eşendəge rasotniktardьn politik kimələre aik tyən.

3. VKP(b) Ýdək komitetьnьn həm əlkə komitettьn qəşlatьvdь ytkərev, malsьlьqtь kytərevdə həm jaş maldardь haqlavda xəl itkes etap bulьp torov turahьndaqь kyrhətmələre ytalməgən. Dəvlakən həm Arxangel rajondarьnda maldardь qəşlatьvqa ədərlek eşe qənaqattanmətlek rəveştə ytkərelgən (Arxangel rajonьnda 867 baş məgədle ere mal, Dəvlakəndə—985 baş mal tərlaqtar menan tə'min itelməgəndər), Əƒurək tə kolxozsьlar həm janqьdaqtardьn maldarьn qəşla tvqa ədərlek eşe nasər ojoştoroloqan.

4. Kərək Dəvlakən rajonьnda bulьhьn, şulaj uq Arxangel rajonьnda la najtaq qьna kolxozdardьn jetəkse sostav dəvlatka qarşь tendenstalar—janь fermalar ojoştorovqa qarşь hən əlgrək tə malsьlьqtь alqa jeəarevgə qarşь jynəltelgən tendenslalar tyrhatalər. Bьl rajondarьn Rajkomdarь bьndaj dəvlətkə qarşь tendensiniarqa yd vaqьtьnda həm qьrqьv otpor bir məgəndər.

5. Malsьlьqtь alqa jeəarevden təp şartь bulqan aƏьq əəzahьn tvdьrьtvqa partia ojoşmalarь tarafьnan ad iqtibar birelə. Dəvlakən həm Arxangel rajondarьnda besən sauьv, sl lo-lav, tuqajdardь həm yreştərde jaqşьrtьv həm orioqto ylendər jь ov planь ytəlməgən, tupatь aƏьqtardь qaltanan eştav (aƏьqtardь partav, halamdardь izvestiav) ojoştorolmaqan.

6. VKP(b) nьn Davlakən həm Arxangel rajon komitettarьna malsьlьqtь yrsetev eşe menan jeterek rəveştə şəqəllanmaqaniektəren kyrhətergə həm ularqa VKP(b) Ýdək komitetь həm Əlkə komitet plenumdarьnьn qarardarь nigeƏendə, malsьlьqtь yrsetev həm jaqşьrtьv dəvlət planьnьn ytəleven, kərək kolxoz fermalarь tarafьnan bulьhьn, şulaj uq kolxozsьlar həm janqьdaqtar tarafьnan da it tapşьrtьv planьnьn yd vaqьtьnda həm juqarь sьjiat menan ytəleven ta'min itergə təqdim itergə. Rajkomdardь həm part anьn təvge ojoşmalarьn malsьlьq erigadalarьnda partia massovьj eşte malsьlьqtь yrsetev həm jaqşьrtьv əlkalendə elda torqan burьstar kimələnə qujьrqa, fermalerda partianьn burьstarьn ytəv itrəhendə sotsialistik janьş həm udarsьlьqtь kitь rəveştə ojoştororqa məzbyr itergə. Fermalarda kvalifikatsianь ytərev tynəraktəre ojoştororqa, hьjər havьvsьlardьn, susqa tərələləvselərdən malsьlьq eşendə jaqşь kyrhətkesterga ireşev əsən konkurstarьn ytkərergə, fermalarda stena gazetalarь sьqarьrqa həm avьl sovettarь malsьlьq seksialarьnьn jaqşь itep eşlənena ireşergə kərək.

7. VKP(b) nьn Dəvlakən rajon komitetь sekretarь ip. Cizofta həm Arxangel rajon komitetь sekretarь ip. Glazofta həm ььl rajond rdaqь MTS politbyelek başlьqtarьn kommunistar həm komsomoldardьn gruppahьn fermalarqa kyseregə, fermalardь malsьlьqtь yrsetev həm jaqşьrtьv eşendə kommunistardьn həm komsomoldardьn başlap barьvsьlьq role uj avdirьna elqeşergə məzbyr itergə.

Partianьn rajon komitettarьn yd eştərenen sistemahьna rajkom ajurohьnda kolxoz predsedateldərenen, ferma medirdərenen, partorgtardьn həm nerəmhərəm kommunistardьn fermalar eşe turahьnda, əlgrək tə jaş maldardь haqlav həm tərelalev, derəƀ aşalьv həm fermalarda xedmatte derəƀ ojoştorov məs'ələləre bujьnsa dokladtarьn tьn lavdь inderergə.

8. *Rajkom sekretardarьn*, MTS həm sovxoz politbylektərenen başlьqtarьn həm partianьn təvge ojoşmalarьn, VKP(b) Əlkə komitetь, Sovnarkom həm politsktordьn maldardь qьşlatьvqa ədərlek turahьndaqь kərək tə var fermalarьnda sullьn, şulaj uq kolxozsьlarda həm janqьdaqtarda tə 1934 həm 1935 jьldar maldardь qьşatьvdь ytkərə əsən kərəkle bulqan şarttardь ta'min itkən 13 oktəər qararьn jaqьn kendərdə ytərgə məzbyr itergə.

9. VKP(b) rajon komitettarьn Əlkə komitet plenumьnьn kolxoz susqasьlьq tovar fermalarьn jьldəm rəveştə alqa jeərev turahьndaqь qararьn ytərgə, bьqa tiklem jəjap kilgən susqasьlьq fermalarьn nьqьtьrqa həm janь fermalar ojoştororqa fermalar kompliktovajt itev planьn his hydnedi ytəvde ta'min itergə məzbyr itergə.

10. VKP(b) rajon komitettarьna həm RajZOlarqa nerense dekaərdən də hunqa qaldьrmajьnsa kolxozdьn deƒəmlaşterelgən maldarьn fermalarqa kyserep bəterergə, şunьn mena ergə fermalardь aformit itkən vaqьtta administratorlьq itevgə his ner jul qujmaqa təqdim itergə.

11. Dəvlakən həm Sujьnsь MTS tarьnьq direktordarьna dəvlatkə it tapşьrtьv plandarьn həm ferma maldarьn komplik'tovajt itev dəvlat planьn ytəmajan kolxozdardьn susqasьlьq tovar fermalarьnda qatь xaq menan susqalar hatьp alьv la amaqanlьqьn kyrhətergə, ham ularqa kolxozdardan zakonnьd rəveştə alьnq n maldardь kirqajtarьp alrergə təqdim itergə.

12. Bəznarkomzemdь 1935 jьlda Arxangel rajonьnьn kolxozdarьnda, in berense nəvəə'tə toqom rassadniktarь bulqan kolxozda da malsьlьqtьn normal rəveştə yrseven tьapka alьp, jer teƏev eştare ytkərergə məzbyr itergə.

13. Arxangel rajonьnьn jaqşь toqom jaş maldar kontraktovajt itev eşe jomoşaq bulqanьnьn əjtep ytev menən bergə, VKP(b) nьn Arxangel rajon komitetьn ip. Glazof java ьlьqьnda 15-dekəərdən də hunqa qaldьrmajьnsa jaqşь toqom jaş maldar hatьp alьvdь həm ulardь kolxoz fermalarьna aylevde ta'min itergə təqdim itergə.

14. Başnarkomzemdь həm Arxangel rajkomьn 1935 jьlda rajondaqь beta toqom maldarьn standart torlaqtar menan tə'min itergə, nьqlь aƏьq bazahь tьvdьrtьrqa, toqom maldarь fer alarьnda eştav esən kvalifikatsialь kadrdar ədərlergə məzbyr itergə.

VKP(b) Əlkə komitetь sekretarь: **JA. BЬJKIN.**

1934 jьl, 10 nojəər.

Sovettar Sojuzьnda hajlavdardьn sarьşь

Hajlavdar-millionlaqan eşselərde, kolxozsьlardь həm sovet uqьmьjьlarьn sotsializm tьdyv esen kerəşka həm proletarjat diktaturahь organdarьn ayqa tьvqa ojoş torovda qajat kesle qəral.

(SSSR VBK MƏRƏZƏQƏTENƏN)

SOVETTARЬ QAJTANAN HAJLAVDAR

HAJLAV INSTRUKSIAHЬN BƏƊOVDARQIA JUL QUJMAŦQA

BAŞQORTOSTAN ASSR PREZIDIUMЬ QARARЬ

HAJLAV XOQUQTARЬNAN MƏXRYM ITELGƏN KEŞELƏRDEN ƏFƏ QALAHЬ HAJLAV KOMISSIAHЬ TARAFЬNAN TƏƊƏLGƏN ISEMLEGE TURAHЬNDA

BASSR Ýdək Başqarma Komitetь prezidiumь Əfə qalьhь dəvnalendə hajlav xoquqtarьnan mэxrym itelgən keşelərden Əfə qalahь hajlav komis iahь tarafьnan tədelgən həm Əfə qala ovetь prezidiumь tarafьnan tasьlanqan isemlege tik 13 se nojəərda genə, Jaqni hajlavdar turahьndaqь instrukslanьn 24-se statiahь menən ayldelangən srokь aƏop iqlan itelevde kyrhətep ytergə. Kyrhətelgən isemlə ktə urьnlaştьrьqan 4037 keşenən 1338 keşegə qarata hajlav xoquqtarьnan mэxrym itevden sa-aptare kyrhətelməgəndər. Bajtaq keşelərgə qarata h jlav xoquqtarьnan mэxrym itevden sa-aptərenen formulirovkalarь hajlavdar turahьndaqь instruksianьn 15-se statiahь menən ayldelangən əlgelərgə tura ki məj, jəkl tulь itep ajtelməgəndər həm nьnьn arqahьnda ьsьn xəlde nodalar, məs.ələn: „huqьş vaqьtь elnovatqь", „jurt əlləvse ulь", „elekke ölüser", „qala dumahь aqrahь", „kuxna tolqan", „stansa nacal'niqь", „kontragent", „okonok todlav həm ьƀlav" tl gən formulirovkalar ktilerelə.

Bьl, Əfə qala sovetь həm qala hajlav komissiahь tarafьnan jul qujьlqan, hajlav zakondarьn in tupaƀ rəveştə nodóƀdardь kyrhətep, Başqortostan ASSR Ýdək Başqarma Komitetь prezidiumь **qarar itə:**

1. Əfə qala komissiahь predsedatele ip. **Bakaiьfqa** həm bьl komissianьn sekretarь ip. **Bikmetofqa** hajlav xoquqtarьnan mэxrym itelgən keşelərden isemlegen tədevdə tej ş e jetəkselekste tə'min itmav həm şunьn arqahьnda isemlekte alanna jeteşhedlekt r menən iqlan itelevgə jul quьv, şulaj uq isemlekte iqlan itevden ildalangən srogьn nodov esen-şeltə alrergə.

2. Əfə qalь hajlav komissiahьnьn əətə sostavьna hajlav xoquqtarьnan mэxrym itelgən keşelərden isemlektoren tejeşensə tədev eşenə iqtiarьnd qaraqanlьqtarьn həm tejeşensə qatnaşmaqanlьqtarьn kyrhətergə.

3. Əfə qalь hajlav komissiahьnьn əətə sostavьna hajlav xoquqtarьnan mэxrym itelgən keşelərden isemlektoren tejeşensə tədev eşenə iqtiarьnd qaraqanlьqtarьn həm tejeşensə qatnaşmaqanlьqtarьn kyrhətergə.

4. Hajlav xoquqtarьnan mэxrym itelgən keşelə den isemlegen tejesensə tikşerev həm korrektirovajt itevqə Başqtavlit həm „Oktəər natiskahь" tipografiьnь rabotniktarь tarafьnan iqtiarьnd həm haqhьd qaraş bulqanlьqьn kyrhətergə.

5. Ip. **Bakajьfqa** hajlav xoquqtarьnan mэxrym itelgən keşelə den isemlegen his ktsekmətən qabal tikşerep sьqьvdь ojoş ororqa hajlav xoquqtarь an mэxrym itev səəaptərenə qarata bətə kəmselektə de isemlektə tuьnьrqa, dərəƀ bulmaqan formulirovkalardь aƏьqtarqa həm bətə tədəlmələrde iqlan itergə təqdim itergə.

6. Əfə qalahь dəvmələndə hajlavdardь başlav vaqьtь turaьn laqь məs'ələne h jlav xoquqtarьnan mэxrym itelgən keşelərden isemlegen tədev həm iqla itev srogь məs'ələhendə Əfə qalahьnda bulqan nodov dar arqahьnda bьl məs'ələ bujьnsa jahalqan telegral aşa ho ravqa VSIK tan jaxap kilgəngə tiklem aƏьq qaldьrьrqa.

BASSR ÝBK predsedatele: TAHIRЬF.

BASSR ÝBK sekretarь: KALMITEF.

17-se nojəər 1934 jьl.

HƏRƏTTƏ: Avьl sovetь predsedatele GOLUBJEF iptəş BUDENNЬJ isemendəge kolxozdьn kolxozniktarь (STALINQRAD kraj). TYBƏNQE CIRSKI MTS) menən Sovettarьdь qajtanan hajlav turahьndaqь instruksianь ojranə.

UQЬVSЬLARDЬN AJAQ KEJEMDƏREN TƏƊƏTEV MASTERSKUJDARЬ

RSFSR Sovnarkomь RSFSR dəvmələndə məktəp balalarьn ьn ajaq kejemdəren teƏətə torqan maxsus masterskojdar ojoştorov seltəren rablanь. Bunьn bujьnsa Əfə qalahьnda məktəp balalarьnьn ajaq kejemdəren teƏətə torqan ber dana məktəp janь masterskojь, həm ber dana qala masterskojь ojoştororqa tejeşle. Şunьn əhtenə K-Usol rajonьnda rajon masterskojь ojoştorolasaq. Məktəp balalarьnьn ajaq kejemdəre başqa masterskojdarda la kiƏevhed qabul itergə tejeşle.

OSOAVIAXIM KƏNƏŞMƏHE

Məskəvdə SSSR həm RSFSR OSO aviaxim sojuzь ydək sovetь prezidiumьnьn, kraj, əlkə həm respublika ojoşmalarь vəkildəre qatnaşlьqьnda kənəşməne asьldь.

Kənəşmə janь uqьv jьlь, kardьr menən eşlev, hьv tiansportьnda OSOaviaxim eştərenen qoroloş prinsiptarь, 9-s' loterej h. v. turalarьnda dokladtar tьqlajasaq.

Kən tərtibendə OSOaviaximdьn Məskəv, Belorusia, Sverdlov, Don h. v. ojoşmalarьnьn xisap dokladtarь tora.

ITALIAQIA PAROXOD KITTE

Odessa, 21. Odessa həm Triest (Italia) portlarь arahьnda jək jerelə torqan sovet paroxodtarь reguiər rəveştə jerej başlanьlar. Triestqa qaraj Odessanan berense başlap „Stepan Skvordsof" tigən paroxod julqu sьqь.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ÝK TIMER JULЬ TURAHЬNDAOŢЬ HƏJLƏŞEVƏƏRGƏ QARATA

Oşo jьldьn 31 oktəərendə TASS tьn ÝK timer julь turahьndaqь hejlaşevdərden esen tekerdəren jentekləp bajan itkən xəbərenə qaramaqtan Japon həm manzur malsuqatьnda bьl hejlaşevdərden sarьşь turahьnda tetəƀ bulmaqan xəbərdər jadьlьvda davam itə. Ikense jaqtan xalьq ara dairalardь, ÝK timer julьnьn xaqь turahьnda kileşev bulьvqa ireşevgə qaramaqtan timer julьdь hatьvdьn başqa şart tarь bujьnsa tamam kileşev jahav eşe nl esən tololop tora tkən tigən ьik ayldele qьdьq hьnьv tьva. Bьl ajqanlь TASS xəbərdar dairalardan, ÝK timer julь turahьndaqь hejlaşevdərden toroşo məs'ələhe bujьnsa bьl tololop torovdardьn səəaben asьp ətrə torqan ətaltmə xəbərdər julьnanь.

ÝK timer julьn hatьvdьn kyp kenə şərttarь bujьnsa Japondar tarafьnьn his ber taşlama jaha mavsьlьq həm sovet jaqьnьn qajhь ber ьik təstqi talaptarьna la rizalьq kyrhətergə t ləməgənlege aƏlende. Bələnən elek, bьl SSSR ƀn zakonlь bularaq, ÝK timer julь esən xan tylav qarantiahь alьrqa həm Manczou-Gonьn Japondar jaqь tarafьna ga anlalaştьrьlqan mujьndami alreven telavenə qaraj. Oşo ai məhim məs'ələ bujьnsa Japondar tarafь, ykeneskə qarşь, TASS tьn oşo jьl 31 oktəbi xəbə e iqlan itelgən momentan girle yƀenen pozitsiahьn vƀrmane. Japondar tarafь, sovettьn şməkər argumentlarьna qarşь Manczou-Go tarafьnan tylavdə den ineşendə qьjьnlьqtar a la qalna, „bşa ьs" prins pьn təqdim itə. Bьl qьna jeteşməgən dəj, Japondar tarafь həm qlsmən Japon-manzur matsuqats sovet jaqьnьn qarantia turahьndaqь talaeьn bşanmavsьlьq kyreneş itep həm sovet tarafьnan Man zou-Go bəm Japonianь xurlav tip əjtə jaƀrlьq itep kyrhətergə mataşa. Bьl pozitsia Məskəvden xəbərdar dairalarь esendə ƀur qəzəplanev tьvdьra, ular bьndaj sdelkalar jahaqan saqta qarantia bileşev aetə donjata dəjəm tarafьnan qanat itelgən xəl ikənlekka kyrhətelar. Bьl vaqiqalь, hyd ьik ƀur ner xuzalьq predpriatielnen rassrockalь tylav şartь menən hatьv turahьnda eara ikən, şunьn ət tənə kileşev jahav menən ul şunda uq janь xuza qaramaqьna kysə ikən, **bьl qədəttagesə** garant a talap itev əigrək tə yd yƀenən anlaşьğlь tip qaraьrqa teşeş ine. Ə inde „bşanmavsьlьq" məs'ələhenə kilьik, ьik bildələ, əgər ƀ bьl qarantianь effektlьqьna bşanmaьa, həm Japoni xəkymətə Japonia ььn yd manfəqət n kyd unьnda tolop, Japon tarafьnan garan il aştьrьlqan bьl mu ьndamanьn ytəleven ədevgə his kemqa irek birmələsəklege ibəbenən sьqьp eş itməhə, sovet jaqь Japon qarantiahьn talaptə itməgən bulьr ine. Şul rəveştə Japon tarafьnan garantia birelev kileşevde normal' funksialaştьrьvdь tə'min itkən bulьr ine.

SSSR həm Japonia arahьndaqь normal' mənsəbattərde nьqьtьv mənfəqətendə, kileşevde ytəv vaqьtьndaqь bəxəs həm konfliktlardьn ike dəvlat arahьn da janь qatlavlьqtar sьqanaqь bulьp əjtənev məmkinlegen aldan uq bəterev julьndaqь şul uq bntelьştan sьqьp, sovet jaqь jul əsən tylənergə tejeşle summa itbəbenə tovardar birev malenda sьqьvь məmkin bulqan anlaşьlmavdardь tretejski tərtiptə tikşerev turahьndaqь talaptь alqa herdə. Şunьn mənan bergə tre'eiski sudtьn bitaraf predsedatelen hajlavqa qarata kileşev məmkin aulmaqan taqdirdə, sovet jaqь bьl predsedatelden nindaj sulha la xalьq ara nьqlь bşanьsqa eja bulqan ber savda palitahь tarafьnan ildələneven təqdim ite. (Anglia həm AQŞ savda palatalarь kyrhəteldelər). Bьl nəs'ələnen dur əhamiatkə eja sulьvь şunan kilep sьqa, Sovet ar sojuzь timer julьdь hatьv summahьnьn eələn ike eləşən, ildəle, japon həm manzur tovardarь menən alьrqa riza suldь. Şunьn əsən bergə Japonia jaqьnьn telaktərenə jardəmqa kilep, SSSR tovardar nomenklaturahьn promьşlennost onorudovanielarь menən qatar teks il nəmələre, jeək, səj, soja borsaqь, dəgə h.ə. tovardar menən kinə televgə lə riza suldь.

Ləkin Japon tarafь sit il keşehenən el dələngən predsedatel jatnaşlьqьnda bulqan tretejski sudtь sejtətьnda Japonia tьşqь eştər ministerlege jəkl Japonia savda ministerlege vəkilen sayьlьrqa təqdim itte. SSSR həm Manczou-Go arahьnda bulьvь ixtimal bəxəs vaqьtьnda Japonia ƀn qədьqhьnmavsь „əsən-sə" taraf bulьp tanьlьvь məmkin bulmaqanqanьkyra bьl təqdim, alaltta, kire qəqьldь.

Japonia yde, başqa dəvlattar menən xuzalьq tərtibendə sьqqan bəxəstərde xəl itev məlendə arbitraz prinsipen qullanqan həm bьl qullanьv unьn savda arbitrazьnda xalьq ara dogovordьn qatnaşьvsьlь bulьp torov xalenən kyrengən ber vaqьtta, Japonianьn SSSR həm Mənqolia arahьnda məmkin bulqan anlaşьlmavdardь arbitraz prinsipь qullanьv julь menən xəl itevdən aş tartьvь təqь la qəzəperək.

Ýrdə kyrhatilgan məs'ələlər bujьnsa Japon tarafьnan alьnqan kileşməvselek pozitsiahь Məskəvdə təqь la şunьn əsən ydenə iqtibar itterə, ip. Jürenelten q. Xirotaqa 30.31 oktəərdə də həm 6 nojəərdə jahaqan hunqь beldetevdərendə başqa bəxəsle məs'ələlər bujьnsa sovettar xəkymətə kyp kenə bik məhim janь taşlamalar jahanь. Həjlaşevdərden xəl itelməgən məs'ələlərenen bətənena lə tuqtamaьtan şunь əjtep ytergə kərək, həjlaşevdər bьnan elek kileşelgən kyp kenə punkttar bujьnsa japon jaqьnьn-bьş tartьvьnьq davam itleve arqahьnda la qьjьnlaşa. Mibal urnьnda şunь itkə alьp ytergə kərək, ÝK timer julь xədmatkardərenə ular eştən sьqarьlqan saqta tejeşle posoala həm pensialardь şunda uq tylav turahьnda oşo jьldьn 23 kyndə kileşelgən bulьvqa qaramaьtan Japon jaqь kyptən tygel his kətmaьtan bьl məs'ələ bujьnsa ələ kileşelmagən, tip iqlan itte.

Xəbərdar dairalarda şul xəlgə ajrьmsa iqtibar itələr, həjlaşevdar sarьşьnda kileşevden telangən jekmətkehenə qarata sovet həm Japon taraftarьnьn terləsa patxodь kyrende. Sovet jaqь, ÝK timer julьn hatьv turahьndaqь kileşev—ÝK timer julь turahьndaqь məs'ələnen SSSR həm Japonia arahьnda mənəsəbattərde qьrqьvlaştьrьvь esən iajdalanьv məmkinlegen bətənlajtə bətərev esən genə lə tyget, bəlkem bьl kileşev ydenen normal' qənaqattanmaьlek rəveştə ytkərelgən (Arxangel rajonьnda 867 baş məgədle ere mal, Dəvlakəndə—985 baş mal tərlaqtar menan tə'min itelməgəndər), Əƒurək tə kolxozsьlar həm janqьdaqtardьn maldarьn qəşla tvqa ədərlek eşe nasər ojoştoroloqan.

Kərək Dəvlakən rajonьnda bulьhьn, şulaj uq Arxangel rajonьnda la najtaq qьna kolxozdardьn jetəkse sostav dəvlatka qarşь tendenstalar—janь fermalar ojoştorovqa qarşь hən əlgrək tə malsьlьqtь alqa jeərevgə qarşь jynəltelgən tendenslalar tyrhatalər. Bьl rajondarьn Rajkomdarь bьndaj dəvlətkə qarşь tendensiniarqa yd vaqьtьnda həm qьrqьv otpor bir məgəndər.

SSSR DELEGATSIAHЬ ŽENEVALA

Ženeva, 20. Milləttər ligahьnьn qədəttan tьş plenumьnda Liqa sovetьnьn qədəttan tьş sessiahendə qatnaşьv esən Ženevaqa ip. Litvinof jetəkselegendə SSSR delegatsiahь kilde.

***

Ženeva, 21. Keskəj həm balkan antantalarь sovettarьnьn ultьrьş bulьp ytte. Marsel ylterevdere ajqanlь alreigən Jugoslavia m morandumь bujьnsa dəjem pozitsia ceşlənqender tip ujlajdar. Bьl dokument yde əlegə Milləttər ligahь sekretarlatьna tapşьrьlmaqan. Bьl ajqanlь diskussia Milləttər ligahьnьn qinvar sessiahendə bulasaq. Lakin xəderge sessiətə bьl turaьa tunьn itelesək. Şul rəveştə Vengrianь formal' hьltavdar arqahьnda javap alrevdən baş tartuvdan maxrym itergə ujlajdar.

EPLOIZOLƏTSIA KONFERENSIAHЬ

Berense bətə sojuz teploizolətsia konferensiahь asьldь. Konferensianan maqsat fən-texnik kitь jəməqatselegen teploizolətsion materialdar h.ə. jeteşterev məs'ələlərən xəl itevgə bьqtьrьv həm şunьn menən partia həm xəkymətten jiqьvьqtardь haqlap tolov turahьndaqь direktivtarьn bojomŋa aştьrьv əsən kerəşte taqь la kes.jtev.

TADZIKSTANDA JER HELKENEV

Stalinabad, 21. 18 nojəərdə Tadzikstanda 5 ball kesendə 20 sekund davamьnda jer helkenev hildelde. Jer helkenevden tь kesle saqь başta həm iq adaq la buldь.

Tadzikstanda ikense tapqьr bьl jer helkenev tektonik razrədqa inə.

Jer helkenevden yƀage Pomirdьn kenjaq eləşendə bulьp, bьl şunьn janqьramahьnan tora.

BOCKAREF—MƏSKƏV

Irkutsk, 21. Kisə, Irkutski qalahьna Bockarei-Məskəv arahьnda jerəp torov əsən ojoştorolqan, 6 komandirdan torqan sanqь komandahь kilde. Irkutskiqa tiklem jəjav kilgəndər.

ANGLIANЬŊ JƏŞEREN POLITIKAHЬ

Ženeva, 20. Bşanssiь sьqanaqtardan alьp xəbər itevgə qaraqanda, dinged həjlaşevdəre japmahь abьanda Sajmon Japonia delegatь Matsudairaqa Anglia həm Japonia arahьndaqь politik kileşev jaharqa təqdim itkən. Bьl kileşev tybəndəge lərgə qajtьp qalьrqa tejeşle: Japonia Anglianьn qьtajdaqь manfəqəttarenə riqajə itergə ebtenə ala. Bunьn hedəmtahendə Japonia yde Azia kontinentьnda irekle xərəkət itə alьrqa tejeşle bula.

Bunьn arabьnda oktəər ajьnda şul uq Matsudairia menən həjlaşkan saqta Sajmon ber-berena həxym itleşməv tarahьnda Anglia—Amerika—Japonia arahьnda pakt tədeşev məmkinlegena lə bmlaqan bulqan.

PARIZDA UQЬMЬŞLЬLAR MITINGЬ

Paris, 20. „Jumanite" gazetahьnьn xəbər itevenə qaraqanda, Paris qalahьnda Viktor Margerit tigən ataьlь jadьvsь predsedatellegendə 1500 uqьtьvsь həm professordardan mitingь bulьp ytte. Margerit-reformisuk həm unitar profsojuzdarda torovsь uqьtьvsьlardь xedmət xaqь tynənəjtelevgə qarşь, fəsizm həm hьqьş qurqьnьsьna qarşь keraş esən nerdəmlek xərəkatena saqьrdь. Qatь alqəşlar ahtьnda qarşь alьnqan ataqlь xudoznik Sin'jak-kapitalistik ildərden bətəhendə lə burzuaz kul'tura jemerelәv həm serevgə taaan barqanda Sovettar sojuzьnda in kiп qatlam xalьqtьn kul'turahь əlegə his ber jerdə kyreimaqan rəveştə yƀa bara, tine. Professor Sorbonьnьj Valien uqьmьşlь kişelərde Sovettar sojuzьndaqь uqьmьşlь keşelər hьmaq esse sьjnьj menən berləşergə saqьrdь.

JAPONIANЬŊ ANGLIAQIA JAVABЬ

London, 21. Rejter agentsvohьna xəbər itevе bujьnsa, Japonia xəkymətə Anglia xəkymətenen dingedde qorathьdlanьv turahьndaqь təqdimenə „jaqşь, ləkin səlsi javap birgən". Bьl javapta: „Japonia Bretania Imperiahьna kərək bulqan miqdarda uq dur flot buldьrьrqa bьtьlmaj, ləkin flotьn şul uq kimalqa tiklem arttьrьv xoquqьn alьrqa telaj" tip əjtelə.

GITLER QOTLANЬ

Vena, 21. Rumin qəskərdərenen Budapeştqa inevdərenə həm Vengriala sovet vlasьn jemerevdərenə 15 jьl tulьv ajqanь menan **Gitler** Vengria xəkyməte—**Xortiqa** telegram jebərev, unь „Vengrianь qotqarьvsь" tip qotlanь. Xorti bьqa təxmat əjtle həm bьl qotlavdь „Vengria menən Germania arahьndaqь duьlьqьn janь dəlile" tine.

***

London, 21. Mebel jahavsьlar profsojuzьnьn başqarma komitetь Gensovetьn kommunistar profsojuzdardь rəsmi urьndardь ultьrmahьndar tip talap itkən sirkylərən kire qaqtь.

***

London, 21. Nio-Iork tan xəbər itevdər bujьnsa, kenjaq qutopiaqь Amerika ekspedetsiahь nьn başlьqь admiral Bird Antarktikalaqь jer ike kontengentan tora tip taptь.

BOLIVIA HƏM PARAGVAJ QƏSKƏRDƏRE JENƏLƏ

Nio-Iork, 21. Bujnos-Ajrestan xəbər itevdər bujьnsa, argentin xəkymətə argentin granitsahьna aşa sьqьvsь bolivia hən paragvaj qəskərdəren qorathьdlanьv esən 5 mengə jaqьn qəskar, artelliria həm osqostar mobilizovajt itkən. Jenelev arqahьnda bolivia qəskərdərə kyptəp argentin granitsahьna tanan qasalar.

***

Vena, 21. Rominiala qulqa alьnьp Jugoslavia xəkymətə qullьna tapşьrьlqan xorvat terroresь Gredişek taqь ike terrores menən Jugoslaviaqa qajtьp, Regena sovetь aqzahь Perovicqa həxym itergə ujleqanlьqtarьn iqrar itte.

DOXOD BYLEVĐE JıLDAMLATıRQIA

DOXOD IKE TAPQıR ARTTı

Byzdek. (BaşRosta). Ateksandr avıl sovetınıñ „Proletarskoe" kolxozı avıl jaqsı unış aldı. Ber gektardan boyday 9,5 sentner, holo 12 sentner, borsaq kulturalarlı da şundaj uq unış alğandar. Bıl kolxoz juqalt vğar menən alğa-le rəveşlə kerə-le. Igen tapşırıvdı vaqıtında elektuitı dı. Orlov, stroxovoj ham mal adıqı kondiarın tağene. Kooperatsiaqa 540 sentner igen hatlı.

Bında bətə mal konsentrat adıqtar menən tə'min ltelgən. Eşse attardın hər gerəhenə 10 sentnerqa jaqın, jaş maldarqa 4 ər sentner konsentrat adıqtar

HAQLAV ĐSĐN KĐRƏŞMƏGƏS...

JUQIARı UROŻAJĐAN TYBƏN DOXOD

Jəj „Trəjer" kolxozı barıvna sıqhan hoqlandıra inc. —Nındəj matur urozaj! Ular juqarı doxod vəqadə ltalar. Kolxozsılar rəxallanıp eşlədar...

Urozaj elgerde. Lakin... matur urozajdı haqlavqa, juqaltıvhıd jıınap alırqa iqtibar ltmənelər. Urozajdı malda tapanı, urozaj jergə lə qojoldo, urozajdı... urlanlar da. Əle 15-se nojəardə genə 2-brigada ərdınında hatam arahına jəşerep qujılqan 8 bot arış tabıldı. Şunıqtan „Trəjer" kolxozsılarə juqarı doxodlan maxrym aul dılar. Həm ular xədmət kenənə ni barı 4 jarım kilogram qına doxod aylə aldılar.

Bıl Nurinan rajonında in tyən doxodtardan hanala.

Ə. Ixsan

RAJONDA ALDıNQıI SOVET

(Yd xəbərsəeddən)

Mraq rajonında nındəj genə sljot aulha la, plenum aulha la:

— Nazar avıl sovetınıñ elge alıqıd;

— Nazar sovet kevek eştəged...tip urıs mitalqa kilterelər, unı maqtajdar. Ejje, Nazar aldınqı sovet. Ul eşte eştəj, ojoş ora ne lə.

— Jadqı səsevdə berense;

— Urozaj jıınavda berense;

— Igen tapşırıvda berense;

Bına Nazar sovetına birelgən otzıjıvlar şılaj.

Nazar sovetı predsedatele Maljytin, kolxoz jetəkselərə—partia aqzalarə Barıjshi, Gromov, Volkov həm aşqalar jetəkselerendə rajonda aldınqalıqlı aldı.

Kədge səsev, tunqa hərevdə lə Nazar sovetı aldınqılar sahında hanala. Şulaj uq, başqa terle ədərlavdərde lə vaqıtında ytaj.

Avıl sovetı sovettarqa hajlav aldınan qbşqa ədərlek eşen kin jəlep jebərde. Xəder maldardın 80 pr. ta jıls torlaqtar menən ta'min ltelde. Şulaj uq maja tujlav frontında lə avıl sovetı kvartal hajın jenevdərgə elgəşə. Berense kvartal planın 120 protsentqa, II kvartal 130, III kvartal plana-150 protsentqa ytəlde. IV kvartal esen elrelgən 25 inen hum plan 10 nojəarqa ylk 75 protsentqa ytəlde. Maqtavlı lin udarniktardan Ciriaski Pav l, Tratskin Pavel, Grankov Ivan, Bludnef Nikolajdar zadanietarın hər vaqıt a ltıbıp ytıp aarahar.

Nazar avıl sovetı rajon ojoşmalarə tarafınan ber nisə tapqır aylaktangən. Rajondın 3 qbdıl bajraqtı unın qulında.

— Qbdıl bajraqtar bedden quldan ıssqınmaq" ti sovettın əkta jetəkselne Maljytin.

G. ƏMIREF.

KOLXOZQA 43 XUZALıQ ƏBTƏLDE

„KOMMUNA" KOLXOZı ALQIŞ SAFTA BARA

Byzdək, (BaşRosta).MTS xedmətendəge „Kommuna" kolxozı rajonda in aldınqılar sahına sıqa.

„Kommuna" kolxozına bıjbı doxod aylev malendə 43 xuzalıq aqza aulıp inde.

Malsalıqı jaqsıtıvda „Kommuna" kolxozı aqzaları esen hanalıq jahanılar. Hə selek fermahında hıjıdar hanı xəder 283 başqa, qujan fermahında qujandar 2200 başqa jette.

Kolxozsı udarniktardın betə Başqortostan ikense sjezdə kolxozdı avto maşina həm patefon menən ayləkləgajne „Kommuna" sjezdi aldında kyrbatkan jeneydəren taqa la nbqalıı. Şuqa kyrə, Byzdək MTS nın politayleye kysmə aqraqtı hamen da bıl kolxozda qaldırtırqa aulda.

KIMDEŃ BERENSE KONGRESI...

Kommunistik jəştər internatsionalınıñ berense kongresı 1919 jıldın 20-26 nojəardə, Germanianın baş qalahı aulqan Berlində ytte. Kongressqa barı 14 ojoşmanan 25 ləp delegat qatnaşa. Bıl kongressqa Germania, Avstria, Şvetsaria, Şvetsia, Norvegia, Danima, Rəsəj, Volga buji respublikahı, Polşa, Vengria, Rumenia, Italia, Ispania həm Cexoslovakianın Kiadno okrugı ojoşmaları qatnaştı lar.

Berense kongrestən ytəv vaqıtı ajrıvsa vaqiqalarqa baj ber otorqa tura kilə. Berense-nən, ul bejek Jevropa huqıqsızlanın natsiivı osorona tura kilha, ikensenən, jer şarının altınan ber eleşen taşkil ltken Rəsajdə Oktəber revolytsiahı aulıp, proletariat diktaturahı urnəta ltrlqan, esensenən, bətə donja proletariatının revolytsion kereş staeb aulqan IIInse kommunistik internatsionaldın barlıqqa kilev (1919 jıl, mart) osorona tura kilde.

Kommunistik jəştər internatsionalınıñ in dur həm in mehim seksiələrenən bulqan, 1918 jıldın okt ərəndə rəsmiləştirelgən bətə Sojuz Leninsel kommunistik jəştər soyuzının birlıqqa kileve lə şul uq dəvergə tura kilde.

Şul rəveşle xalıq ara jəştər xərəkəten Berlin kongresı berensenən, yd sıfında jınq, kesle həm jeneysel revolytsion kereş tazrlbəhenə baj bulqan seksiahı bulıv menən, ikensenən, janı ojoşlorolqan Komintern başqarma komitetı jedendə nbqlı partia jetəkselege qujılıv menən qarşılaj.

Bəl xəlder his şikhed kongrestən eşen lə saqıdrma tejəştər ine, təm ular saqıldılar da. Bıd əbna şunın esen də kommunistik internatsionalqa **quşıv məs'ələlərən xəl itev həm nəqa inev pozelsiahında torha la, ul quşılıvdı tiged xoqnalı ike ojoşmanı berlaşterev kevek itep qarana.** Bına şunın esen də unın qararında la „partia menən bulqan organizatsion mənəsəbət ike təp prenseptar menən ajldələnə: **1) jəştərden ajramı qtarı. 2) təqıd bojlə neş həm almaşlap jardamlaşav** tejelə. Bıl nəmə tigən hyd?

Bıl ast henən də elik juqarıla ajtelgənsə partia jetəkselegen inkar itev, jəştər xərəkətenə avangardlıq rolen birerga maqaşıv tigən hyd. Bıl, avangardlıq məs'ələhe lə kongrestən qararında a bqtan-asbq ajtelə. Unda „**eşse jəştərə proletariattan in aktiv həm in revolytsion oleşe**" tip ajtelə.

Bıl xatalardın kilep sbqıv tamarı nəmələ həm ular nındəj tep nigedlektardə kilep sbqa a dalar hun? Bildəle, ul xatalar oqtomaidan qına kilep sbqqan xatalar tygel. Ular alldəle ber tarixi nigedlektergə, tarixi şarttarqa bajle. Ul xatalardın tamarın, kongressqa tiklem bulqan dəverdə jəştər xərəkəte tarafınan ytelgən juldardan edlengə kərək. Bigrək tə ulardı Bern konferenslahı menən Berlin kongressı arahındaqı tarixi şarttardan edlergə kərək.

Dəhşətle imperialistik huqıqsızlıq vaqıtında, sotsialistik partiadın kypselege proletariat manfaqatlen kydətevse partibulıvlıqınan sbqıp tulhhı menən burzuazia menən sojuz tejlev, kileşev pozetsiahına barıtə. Tik bəjək **Lenin** jetək selen epdəge bolşevikter qına kereş bajraqın ber genə mikutqa la təşermej, juqarı totolar həm ular proletariat jəştər jərəkəten də alqa jınq jenevdərgə, qıravı kerəşkə təban alıp bardı. Kyp kenə dərdə jəştər 1914-1918 jıldardaqı imperialistik huqıqsqa qarşı kereşlerdən-ber revolytsion proletariat ojoşmahı bulıp toğolar

Bıl dəver esən (ul da təqat kenbajbş Jevropanın qajhı ber ildəre esen genə) esse jəştəsseslər sıjnfının in aktiv elesə bulda, tip ajtev his hydhed dereb bulqan bulır ine. Lakin *kongres betenlej* ikense şarattə həm—**Komintern**, şulaj uq huqbşsan kommunistik partialır barlıqqa kilqan vaqıtta ytte. Şuqa qaramattan, ul 1914-1918 jıldardə ajramdar esen dereb bulqan tizestə, betenlej ikense şaralttə, 1919-sı jılda uğqan kongresqa kerde, unı betə proletariat xərəkətə esen jaraqlı nəmə itep tuplanı. Ul, məs'ələne mexanik jul menən genə xəl itte. Berense **kongrestən** bıl qararə KIM den ybevenə dur q masovlıq kilterde, alldəle ber vaqıtqa tiklem unın artaban nol'şeviklaşıvına lə totqar jananı.

Lakin berense kongrestən rolen ənən menən genə sikləp qaldırıv jaramaj əleittə. Betahen də jınap ajtkəndə, xalıq ara proletariat jəştər xərəkətenə tarixında berense kongres dur tarixi əhəmiətka eja. Sənki ul KIM gə niged halıdı həm unın kyp kenə qarardarı, dakumentlarə donja kommomolialın n timer arsinalına indereldelər.

Əger də bed qabqa qına bulha la, berense kongrestən qaraqan məs'ələlərən tikşerep qarahaq, juqarıla ajtelgəndərden dereblegən faqı la asbqıraq kyrerbed.

Berense kongres ajrım ildərdə jəştər xərəkətenen toroşo xalıq ara politik əxval, KIM den programmahı məs'ələlərə, kommunistik internatsional həm kompartialar menən yd ara mənəsəbət, ustav qəaul itev, kongresqa tiklem xalıq ara jəştər xərəkətə ebtenən jetəkselek itev esən 1915-se jılqı Bern konferenslahında hajlanqan xalıq ara sekretariat həm kongres ib ədərlav esen 1919-sı jılda **Venala** tedəlgən vaqıtlı xalıq ara komitetten eştəre turahında dokladtar ilnlav, kommunistik jəştərden vlastı proletariat qujına alqandan hunqı dəverendəge burtstarı həm KIM başqarma komitetın hajlavdar turahındaqı məs'ələlərde tikşerde.

KIM den tıvıv tanı bulqan berense kongresta prensipial məs'ələlər bujbnsa kyp kenə tartbştar, terlə qaraştar buldı. Lakin Komintern julaəşsılıqında kommunistik jəştər internatsionalı hər terlə opportunistik qaraştarqa qarşı qkrqıv otpor birde həm ul hər terlə opportunistik aqbştar menən kereş utı esendə tıvdı, ytte həm nbqanı.

Kommunistik jəştər internatsionalınıñ tarixında berense kongrestən əhəmiətle ılk dur. Sənki berense kongres KIM-de barlıqqa kilterde, unın kilesək kereş julın hıdıp qaldırdı. Bına şunın esen də berense kongres KIM den tarixın əjrənevdə ajrıvsa dur tarixi əhəmiətka eja bulqan ber tarixi faktor itep qaralırqa tejeş.

SOVXOZ EŞSELƏREN JƏŞELSƏLƏR MERƏN TƏ'MIN ITERGƏ

Fedosejski orlaq sovxozı (Sajetlar rajonı, Krım) qarqılaqqa ydda-renen egselere esen 300 tonna joşelse ədərlej.
Hyrətte: Joşelsılar todlav esen miskelər kilterelər.

ƏFƏ IŞEMBAJ TIMER JULı TƏĐƏLƏŞƏ

QAR JÜLƏIA JAQıN KILTERELMƏHEN!

STƏRLETAMAQ, MAQAR, STƏRLEBAŞ RAJONDARı TƏƏƏLƏŞKƏ EŞSE KƏSTƏ ƏĐ JEBƏRƏLƏR

KƏRƏSKƏ ƏĐƏRLEK JUQ

Partia Ölkə komitetının aldan selderevenə qaramattan, Ole Işembaj timer julı qar menən kerəşkə alk aqbtın ədərlənə. Ber ucastokta teşeşensə ədər tygel. Ucastoktardə qar menən kereş planı juq. Ikense, dyrtense ucastoktardə qar bəvdın kategoriahın alldəlev tygel, xatta qar bətə torqan urındardın isemlege lə juq. Distansia eşselere lə plan turahında belmajdar. Jul musterdarı Krasilnikof, Bəxmurof həm Barəbş, ucastka nacal'niktarınan ber terle lə kyrhəlmələr alqanı bd juq, tidər. Xatta ular distansiaqa nındəj kolxozdar kypme eş kese berketelgəndən də belmədar.

Bıl kenqə tiklem qar menən kereş vaqıttasında kolxozsılarqa jəşelev punktları, ulardı tuqlandırıv, jılstav, meditsina jardamı menən ta'min itev eştere ojoştorolmaqan. Texnik personaldar aylev eşe lə ytkərelmagən.

Qar totqostar ədərlav eşe lə ılk əkeren bara. Timer julqa betahe 70 men qar totqos (şclt) kərək bulasaq, ə barı 15500 şclt bar. Əsensə ucastokta şclt tar ədərlav kustar jul menən alıp barıla. Nagodak taqta jarıv zvodı şcttarqa plankalar ədərlavde tuqtattı.

Eşse kestər jınav həm atlı trans ort ədərlav eşe tamam lanmaqan. Barı 3244 jəjevle, 1681 atlı keska dogovor tədelgən. Avıl sovettarı ham kolxoz dardə qar menən kereş vəkildaie alldələnməgən.

Juldın qar tadartqastarı la juq. Skripcderdə qar jınavda tajdalanırqa tura kilesək Xədərdən yk pletenkalar həm tanır kerəktər ədərlergə kereşergə kerək.

(BAŞROSTA)

Fermanı qajnatıv eşe tuqtalıp tora

Dim kypere, 20 (Başrosta). Bəgen metaldan eştangən 45 metrlıq ferma qujıv esen kyper abtarın eşlav eşe tamam landı. Şul uq vaqıttə kytartev kranın jınav eşe qbdıvlıq menən alıp barıla. Lakin kərəkle materialdar **həm** qoraldar bulmav arqahında (elektrodtar, şıjıq abjala, benzin həm kərəkle maşinalar) fermanın elementtarın qajnatıv eşenə ılk nbq totqarlıq ltelə. Xəder yk kypergə 10 tonna benzin, 2 tonna kərəsin, 2 agrigat ltergə kərək.

Tedeleşten ta'minat aylege (ip. Torsan) elektrodtar menən ta'min itev dogovorın ytəmaj, ul totolqan elektrodtar təqdim lta. 4 qoros tross alav turahında lə berəv də qajqartmaj.

Eşse koste—julqa

Stərletamaq, 20 (Başrosta). Stərletamaq, Maqar, Stərlebaş rajondarı Əle-Işembaj timer julının dyrtense tedəv ucastoqın eşse ham at kəsə menən ta'min itergə 750 at, 1650 eşse kəsə alrergə tejeş. Lakin ular, yddərenen mujındamaların ytəmajdar. Mə. l n, Stərletamaq rajonı 700 eşse unına barı 235 eşse, 250 at unına 57 at birde.

Eşse həm at kəsə bulmav ar qahında dyrtense ucastokta bal lastirovka eşe ədelə. 46 kilometrdan barı 3 kilometrqa qına ballast halınqan. Ballast taşıj torqan sostav tulhhı menən tajdalanılmaj.

Bıl 3 rajondın jetəkselərə burbstarın ytərgə tejeştar.

STUDENTTAR TORLAQıNDA TAĐA HƏM KULTURALı TORMOŞ QORAJLQ

BAŞNARKOMPROS PEDTEXNIKUMDARQIA ƏĐ IQTIBAR BIRƏ

1934-35 uqıv jılı ytkən jıldarqa qaraqanda kyp kenə unış lbqtar menən ajılandı. Partiının 17-sjezdı qarardarı həm iptaş Stalindın kyrhətmələre, Partianın Başqo tostan Ölkə komitetının 7-maj qarardarı nigedendə pedagogia texnikumdarında bulqan tep jeteşkedlektər bətərelə. Uqbştardı hanap tormaj, qajhı ber jeteşkedlektar turahında əjtergə kərək.

Bıjbı Stalin nabqrı planı texnikumdar seltere bujbnsa təqat 67 pr.qa qına ytəlde. Plandı Bere, Stərletamaq, Orenburg texnikumdarı tultərmanbtar. Narkomprostən uqıtıvsılar ədərlav aylegenə 17 pedtexnikum qaraj. Bıl texnikumdardə barlıqı 4412 uqıvsı bulıp, oşonon esenən nbjbı 1-kurqa 1299 keşe alqan. Texnikumdar erqəhendə asbqan berər jılbq kurslarqa 467 uqıvsı alındı. Məktəpkəsə tərelə ayle'tərendə 260 studentuqı. Lakin qajhı ber texnikumdardın uqıv jılın ədərlekhed qarşılavdarı, uqıv sbjlatın kytərevcə unajhbdlaj. Dəvləkən, Məsəqyt bən Berelage başqort nam mari texnikumdarında xədərge kəndə lə uqıvsılarqa kərəkle şarttar tbvdırılmaqan. Dejem torlaqtar jaqılmaj, qajnaqan hıv juq. Radiolar indərelmagən. Torlaqta tada, kul'turalı torov eşe juqa halınmaqan. Studenttar arahında anlı tərtip urınlaşılırbı maqan. Kis dəres ədərlav esen ut həm uqıv bylmələre juq. Qbşqa qaraj,utın ədərlanmagən. Şul arqala dəreskə jeteş nəsar, qort tele uqıtıvsıhı Jbhanşin başqort ariografiahın belmaj. Uqıv eştare medire—metodist Ujemərel uqıtıvsılırqa metodik jardam itə almaj. Sənki,ul ydenen qoinhodluqə menən uqıv aylege mə itrlege, metodist, praktik metodist, pedagogia kə netə medirlege eştaten alıp, ular ətlenə jılqa 1100 səqət (tulı nagru ka 1000 səqət sutbrqa tejeş) dəres tə alqan. Bına ay'ekta 4 k-şe bulırqa tejeş. Unda barı ber genə metodist bulıp, ul də 4 aj bujb otpuskala jeresj.

Başnarkompros bıl jeteşkedlektarde qbşqa srok esendə bətərəp, texnikumdardə operativ jetəkselek menən ta'min itergə tejeş. XALIQbI

MƏKTƏP HƏM DƏJƏM TORLAQTA TAĐALıQ URıNLAŞTıRıLıRQIA TEJEŞ

Əbjəlil rajonı Asqar tulı bulmaqan urta məktəbendə, partia ham xəkymətten, məktəptərde janı uqıv jılına qaraj ədərlav turahındaqı qarardarı tormoşqa atqarılmaqan. Bıl eşkə məktəp direktorı **Isməqilef** tejeşle narıq alrməne. Şul arqala bında bətə eş nasar qujılqan.

Məktəp ber nisə jıldar jəşap kilevenə qaramattan, uqıvsılar esen ajrım torlaqtar eşlənmagən. Eştongən bulha la ılk nasar. Uqıvsılar esen kravat ham umovalnik ta juq. Hər ber uqıvsı aş havıttarı menən jıvına. Munsa menən də ta'min itelmajdar. Məktəp həm dejem torlaqta havlıq haqlav eşe alıp barmit itelmagən. Uqıvsılarqa stipendia vaqıtında birelmaj. Stude ts semənər ajına əle lə stipendia almaqandar. Stipendia aqsa 10 kən bujbnsa texnikum xisapsıhı kebəhendə jerej. Xuzalıq medirenə smeta bujbnsa xədmət xaqı 150 hum bulha la ul, aqsa yd qulında bulqas, hər ajda 363 hum alıp kilgən. Oşonon ətlenə 800 hum avans ta alqan.

Ə, texnikum direktorı **Timaqaf** bıl eştər bujbnsa tikşerev jahamaqan. Stolovajqa produktalar ylsənmaj jebərelə. Elekke xuzalıq medire **Şəripof** 1122 kilo stolovaj tkmagen ydləştergən.

Texnikum xuzalıqında bulqan ajbərdərde terkəp barıv esen inventar kenəgəhe juq. Bında bədəmtəhendə kətəpxananın 5242 dana (45 pr.) kitabı juqaltqan h.b.

Məktəpten xuzalıqın xisapsı ham xuzalıq medirenə genə tapşırıv arqahında, texnikumdan stenalarə ike jıldan artıq aqartılmaqan, başqa remonttar ytkərelmagən, kabinettardı ətlal ham ultıraqıstar jeteşmaj. Uqıv ejəndə ber genə ettal jəki ultıraqıs ta juq. Texnikum utın ədərlav esen Başnarkomprostan 9000 hum aqsa alha la ale aulha ber kubometr utın ədərlənmagən. Dəjem torlaqtar jaqılmaj, qajnaqan hıv juq. Radiolar indərelmagən. Torlaqta tada, kul'turalı torov eşe juqa halınmaqan. Studenttar arahında anlı tərtip urınlaşırbı maqan. Kis dəres ədərlav esen ut həm uqıv bylmələre juq. Qbşqa qaraj,utın ədərlanmagən. Şul arqala dəreskə jeteş nəsar, jarqala aştın sbjlatı alk nasar. Bıl məktəp esen kartof, jəşelsələr ədərlav turahında ber kemdə qa'qbrtmaqan. Uqıv kitaptarı həm uqıv əsbaptarı jeteşmaj.

Bıl jeteşkedlektar tid kendə bətərelərgə tejeş.

KƏŞFI

43 UQıVSıQQA 30 KEŞELEK PRODUKTA JEBƏRELƏ

Tav-Təman stansahı ergəhen də jul eşselere ədərlav esen 43 balalıq internat-məktəp asbqan. Lakin bında uqıvsı balalar esen kərəkle şarttar tbvdırılmaqan. Bigrək tə uqıvsılardın material xəldəre nasar tora. Odejal, prostına, mendər tbşə kevek nəmələre juq. Bulqandarənən da tbşə itke, jırtılıp betkən. Dəreskə ingəndə uqıvsılardın ətlə kejemdəren halıp elep qujılqa elgestər juq. Məktəptə, dejem jataqta tədaluq haqlav eştare nasar qujılqan.

Stolovajqa 43 balaqa 30 balalıq qına ədıq jebərelə. Oşo jıldın 24 nojəare kendədge səqət 11 də „JANALEP" kinoha alnahında „Novıj ajıt" zaktı aqzalarının dujə ı jajılqa bula.

KƏN TƏRTIBENDƏ

Idaranın otcotı. Idara həm tikşerev komissiahı hajlav. Jajılqqa hun kino kyrhətelesək. Jajılqqa kilev hər ber aqza esen kyrhətelgən vaqıtta kilev məsəyrl.

1—1 Idara 880

Stolovajqa 43 balaqa 30 balalıq qına ədıq jebərelə. Oşo

STUDENTTARQIA ŞAHTTAR TBVĐBRBLQIAN

Başqortostan avıl xuzalıqı institutı studentlarə dejem torlaq menən qənaqatlənerlek tə'min itelgəndər. Barlıqı 40 aylmane esenə alqan əs dejem torlaq bar. Dejem torlaqtardın 36 aylmahenə radio-inderelgən. Torlaqtar tada həm bətə kerək nəmələr menən qoramattandırılqan. Studenttardı ta'min itev esen klub, uqıv-eje, kətəpxana bar. Uqıv ejəndə bətə kərəkle şarttar tbvdırılqan. Uqıv ejəna 150 dana zurnal, 86 dana gazeta kilə. Studenttar ajrım rəveştə 178 dana gazeta alalar. Jal kendərendə klubta kisələr ytkərelə. Fizkul'tura tynərajendə 80 student aqza bulıp tora. Ular fizkul'tura jarəstarında ikense urındı alıp kuldelə. GTO znacoqbna normanı 32 uqıvsı tulhhı menən ytanq. Voroşilofsa atıvsılar 6, ədelənevselər 15. Urıbsa jadıvdə texnik xatalardı bətərev esen 4 tynərək ojoşto.oldo. Unbştar menən ber qatardan jeteşkedlektar də bar.

Mətələn, Institutta 550 uqıvsı barı 178 genə gazeta alır. Bigrək tə „Başqortostan" gazetahın atıvsılar ad. „Başqortostan" gazetahın 4, „Kommuna" nə atıvsılar 2 genə. Stena gazetahındə kyp vaqıtta başqort telendə məqalalər bulmaj. Irekle ojoşmalardın berehe lə eşlemej.

Başqortostan avıl xuzalıqı institutı VKP(b) Qala komitetının „Başqortostan" gazetahın taratıv turahındaqı qararın praktik tormoşqa atqarırqa tejeş.

ABBZGILDIN.

JAVAPLı REDAKTOR:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

Başqortostan altın trestına rajondarda eştəv esen urman xuzalıqa belgestərə kərək.
Juqarıla kyrhətelgən urınqa iner gə teləvselər Başqolotonın kadrdar aylegena mətəəqat itergə tejeştar.
1—1 BAŞZOLOTO 673.

Ulpittrestın № 2„Rossia" nomerandaqı restorana terle konferensia, sjezd, kenaşmalərga ltlgən delegattardı arzan xaq menən tuqlandırıvdı yd ətlenə ala.
Restoran kendedge səqat 10 dan tenge 2 qə tiklem asbq.
1—2 Direksia 4877

JANALEP K-TEATRıNDA
Bügen
MƏTEŻ
D. Formanof ətərenəp.
Seanstar: 6, 8, 10 səqattərdə başlanalar.

2-BAŞKINO Bügen
Monopol'
1934-se jıl səqarəkqən
xədoestvoh tilqa
MZAG HƏM GELLA
Seanstar: 6, 8 həm 10 səqatta da. Jal kendə endo: 5-30, 7, 8-50 həm 10 səqatlərdə, başlanalar.

Pocvenno—Botanika institutına aclgestər esen vaqıtta rəveştə aylmalər kərək. Bılmətər esen xaq tylav, aylma xuzalarə menən kileşev bujbnsa.
Meraqqat esen adres: Öfə, Frunze nlama, jort № 40. Telefon № 87—59 irtənge səqat 9 dan kiske 4 kə tiklem aclergə mənkin.
1—1 875

Öfə „Okt. Nat."hı matbaqahı
Başglavlit vəkile №B—1943

УФИМСКАЯ Городская Массовая Читальня

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏGƏDI!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬN BAŞQORTOSTAN elkə ham Öfə qala komitettarь, BAŞQORTOSTAN ýdak başqarma komitetь ham BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM HANЬ 10TIN

№ 269 — 23 NOJABR 1934 JЬL

Proletariattьn jaş gvardiahь

Leninsel kommunistik jaştar inter atsional—revolytsia na **huqьştardьn** berense turьnьn dəhşət jьldarьnda, ike dəverden sigendə kommunizm eşe esen **bulqan** keraştardə tьvdь. Kommunistik internatsionaldьn bьl janь seksiahь bьnan 15 jьl elek Berlinda bulqan jəseren konferensiala tьvdьrьldь. Bətə donjanьn xedmətsen jaştəre, bətə revolytsion eşelər xərəkəte bьl kendə najram itə. Kommunizm, proletariat revolytsiahь ham sovet vlasь imperialistik huqьştardьn uttarь arqьrь, donja proletariat revolytsialarьnьn berense ob'emь bar ndarьnan ytkan mil lionlaqan jaş proletardardьn najraqь bulьp əverelde.

Kommunistik jaştar internatsionalьnьn səngeldəgendə bol'şevizm tordo. Öbtenlek itevse sьjnьftarqa qarşь keraş qoralьn revolytsion eşse — kerəbtejən jəstərena ilk ul qьna ə'de. Til ul qьna ulь redeja jaşarьn qotarьlmaqьnda ham proletariat armiahьnьn dəjəm keraşında revolytsion jaştarden kyptan yk edlagən asьl urьnьn tapte. Lenin najraqь atkarьna proletariattьn jaş gvardiahьnьn berense o'ьnь jetkə'de.

Bəgən, 15 jьldan hun, xalьq ara kommunistik jaştar xərəkəte ə'k dur juldar, bsьn batьrlьqtar ham huqьştar menən bil dəlangən juldar yte'de, ularda jaş keraşselərden qajrate ham revolytsion darte, ulardьn yd sьlьnь kit kasena bətə nar lьqь menən birelganlege qajnap tordo, tip ajtergə məmkin.

KIM — bьl es xəref Sovetlar so [illegible] taj sovettarь bajraqь atьnda [illegible] hında, Asturia tavdarьnda — bətə jerdə lə, donjanьn bьta [illegible] somolestardьn energiahь ham telaktere bulьp jana. KIM eşe [illegible] kykragendə ham jərəgendə jaşar, s [illegible] dikta turahь qьna, sovet vlasь qьna jaştar aldьnda sotsializmdьn sik mamur no tahlo n işek asa.

Imperialistik huqьş majdandarьnan militarizmga xedmətsen jaştar hələk bulдьlar. Bьl bətə donja huqьşьnьn dahşattəren başьnan kisergən jaş bьvьn ber tep rezerv bulьp, unan proletariat revolytsiahь jaş kadrlar h ham al. Uhan ərle 15 jul ytte. Huqьştan hun, ajgerək tə krizis jьldarьnda ykkan jaş bьvьn kyp kenə qajqьlardь, moxtazlьqtardь kyrde. Xəder jaştarden bьl qatlamь əsen keraş bara. Xedmətsen jaştar qatlamьnda faşizm ydena naza tьvdьrьrqa mataşa, ul jaş proletardardьn sьjnfi anьn janь tartьştar majdanında kapitalistik „vatan" xaqьna, jəqni kapitalistardьn tabьş itevdəre xaqьna „bьna ti gən" jegetlektər kyrhatev perspel [illegible] menən to ajrap ьntьla. Xəder revolytsia ham huqьştardьn janь turьna kysev osoronda jaştar esen keraş taqь la nьqьraq qьrqьvlaştь ham ke erga vi [illegible] lə de.

Sovinizm, qirqi milli kyrə almavьslьq ham militarizm, urta bьvat ruxь — burzuazianьn reaksion terkəmdəre, ajgerək tə faşistar xekymətə kestaren ham sredstvolarьn qьdqanmabtan xedmətsen jaştar massahьna ana şulardь henesterergə tьrьşa. Başqanь — ikmək menən belem — buergə ular bulдьra almaj. Burzuazia sikhed kyp ojoşmalar tьvdьrd , ul ojoşmalardьn maqsatь xedmətsen jaştar massahьn ehtenlek itevse sьjnьftan ideo logiahь qoltoqonda totovčan tora. Faşizm da şul eşte telaj, lakin ul asьqьraq xərəkat itə. Asьlda sotsial-demokratiala sьjnfi ьnьsьlqьn ham proletariattьn ber dəm bojevoj fronte turahьndaqь revolytsion idealardan baş tar bьvdь vəqazlap, şul uq jynaleşte xərəkat itə.

Lakin ebtenlek itevse sьjnьftardьn ham ulardьn ejersendə renen nergə quşьlqan kestərə sьjnfi xeqiqətte bьva almaj.

Sьjnfi xaqiq t serevse kapit lizmdьn bədəqloqtarь esən xed mətsən jaştarden qet osqos xa tylərgə məzbyr bulьvьnan tora. To moşta ydenen urьnьn tanьr ga bulьlьvsь keslə ham səla mat j ştar ham qьdar, net: apialistik donja lagan qotol qohod qarangь tepkeldə qa lalar.

Ber faşistar Germaniahьnda qьna 2 millionqa jaqьn eşhe jaştar ihaplanə. Anglialа mil liondan artьq AQŞ ta eşhed dərden kamendə estan ber ələ se—jaştar. Bьl „in ərəqul it kan" kapital ildarendə. K lonial ildardə xedmətsən jaştarden xəle unan da nasar.

„XX-se bьvat'an jaş keşehe", ə k jaş qьna reveştə, xalьq pro l tar sьjnuf menən nəjlanmaqone lə, agər ul bьl jahənnam dan qo olorqa tolahə. ydenen kyd qarəşьn irekhedən Sovet tir sojuzьna, kommunizmga ta sə jyn'ta.

Sovet jaştəre eşhed'ekten ja lalarьn iş tep kenə belələr. Sovet dəvlate xedmətsən jaştə esən kin jul astь. Bedden ile sed, so s al-tik xuzalьqqa, qo lopto ham hava okeanьnьn suşьlqarьn kerəşep alьvsьlar a tiklem har terlə kvalifik tsialaqь nar m n agən b lgester birgən ydenen jaş bьvьnь menən maqtanьrqa xaqlь.

„XX-se bьvat jaş keşehenen" vataль bьnda—jer şarьnьn ettnan ber ələsen bilagən Sovet lar sojuzьnda.

KIM den başlap barьvsь sek siahь bulqan dyrt miliondaqan bətə sojuz leninsel komsomol—eşelər sьjnьfь eşe esen jəd menlagən kerəsse, qьdьl armia nьn menərlegən batьr kəman dirilarьn ham batьr osovьlarьn, fən-texnika ham sənəqat keşe ləren tərbiələne. VLKSM-mil li nlaqan xedmətsən jaştarden St lin məktəbe, KIM den, han darь ulardьn joqəndolarьnan əl e şaqtaj artta qəlьpkilqən bl kyp sekslal rьnьn in jaqьn elgehe.

Xəlayki taf xəderqe moment-la massovьjlьq problemahь eik qьrqьv tor , kap talizm huqьştar dьn janь ser alьn əderl j burzua zianьnreaksion faşist'k oruppirov kalarь xedmətsə dərden vatanь bulqan—Sovet r sojuzьna həzym ədərlaj revolytsia ham huqьştardьn ike se turь jaqьl ьşa. Xəder kommunistik jaştar internatsionalь kapitalistik il dərden bətəhendə lə massovьjlьq ham bojevoj berdəmlek esən kereşa.

Jaştardeq xalьq ara kommunistik xərəkate, proletariat re volytsiahь eşe esen kerəşep alьnqan millionlaqan jaş kə reşselər—bьna kommunistik jaştar internatsionalьnьn 15 jьllьq kerəşenen jumlaj a'ь. Keraş artanan bara, jaştar esen Lenin-Stal n kyrhət on juldan başqa jul j q.

Jaş ipt stər, Lenin-Stalin eşe esen alqa!

Proletariat revolytsiahьnьn jaş gvardeahь alqa!

Davьl ham jəsendər nşa kommunizm esen janь kereştorgə alqa!

Keselekten kilesək jaqtь tormoşo esen alqa!

(„Pravda" nan)

SOVETTARQA HAJLAV KENƏ—DUR BAJRAM

Petigorski. Tonjaq Kaikazdьn aldьnqь rajondarьnda sovettarqa h jlav, xisap airev jьjьştarь dur kytərenkelek menən ytal r. Voronsof, Aleksandrof rajo nda kolxozsular hajlav ьjьştarьna in jaqьş kejemdaren kejen p, muzьka ham jьrdar menən kilalər. Klublar, uqьv ejdare ham avьl sovet binalarь səskələr, lozungtar ham plakattar menən əldəlgen. Bo lşoslov avьl sovetьnda xisap aj qan h hajlavsьlardan 100-dərsə keşelər sьqьp hyd bejlənelər. Janь sovettarqa airgən nakazta rьnda kolxozsular—janь klublar, kino-teatrlar, bol'nitsalar hajlanьvьn, avtidarьn materialьvьn talap itilər.

NAKAZDAR NISEK YTƏLƏ

Baku, Baku neft predpriatiilərendə 19 nojabrdə xisap alav jьjьştarь başlandь. Neft esselərenən tədelgən artqdalar sovetlardьn ytkan hajlavdar mərendə airelgan nakazdardь nisek ytavdaren tikşerələr. Bigerək tə havlьq haqlav, xuzalьq tədeləştərə menən taqьrtьv ham tədeklək eştərenə nьşьp sьqtьlar.

Kiev, Trojanovski rajonьnda ber nisə avьl sovetьnda xoquqtan məxrym itelevselərden temlegen rablamaqan esən (rajon hajlav komissiahьnьn predsedatele Sapoznikof) hajlavdardь kisekterergə turьs kilde.

Zaleznak avьlьnьn hajlav komissiahь hajlav jьjьştь ytkarev esen barь 200 keşe hьjьrlьq qьna eina əderlegən bulqan. Ə hajlav jьjьştьna 400 keşe kilde. Şulaj itep jьjьştь ədəldə.

SOVETTARQA HAJLAVDAR

Hajlavdarqa bol'şeviktarsa jetəkselek itergə

SOVETTARDЬN 9-SЬ BƏTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬNЬN KƏN TƏRTIBENƏ ÝDGƏREŞ INDEREV TURAHЬNDA

Başqortostan ASSR ÝBK prezidiumь qararь

Başqortostan ASSR Ýdak başqarma komitetь prezidiumь qarar itə:

1. Xəderge momentta Başqortostanda, xalьq məqarile ham havlьq haqlav məs'ələlərə aktual bulьp torovьn tьpkə alьp, sovettardьn 9-sь bətə Başqortostan sjezdьnьn BÝBK prezidiumьnьn 1934 jьl, 29 iyl qararь menən tьrablanqan kən tərtibenə **əbtəmə** reveştə Başqortostan xalьq məqarile ham havlьq haqlav ispirenen torəşə turahьnda məs'ələne indere də karəkle tip tabьrqa.

2. BASSR ÝBK prezidiumьnьn „Başqortostan ASSR sovettarьnьn 9-sь sjezdьn sajlarev turahьndaqь "1934 jьl 29 iyl qararь ьn2-se statiahьn 9-se qərardьn 1-se statiahьna movafiq reveştə tyəndəjesə redaksialaqa:

„Sovettardьn 9-sь bətə Başqortostan sjezdьnьn kən tərtibenen tyəndəqesə bratlarq :

1. Başqortostan xəkymatenen otcetь. Dokladьsь ip. **Bulaşof.**

2. Başqortostan ASSR da havlьq haqlav eşenen toroşo turahьnda doklad. Dokladьsь ip. **Ismaxommətef.**

3. Mal-bьlqьn toroşo həm yrseve turahьnda doklad. Dokladьsь ip. **Əmiref.**

4. Başqortostan ASSR da xalьq məqarile eşenen toroşo turahьnda doklad. Dokladьsь ip. **Əbyrəkiref.**

5. BASSR dьn Xəjaulь ham Avьrqazь rajonlarьnda sovet, xuzalьq ham kul'tura tədeleşe turahьnda. Dokladsьlar—**Soltanof ham Vahapof** ip tərlar.

6. BASSR ÝBK na, milliatlar sovetьna aqzalar, sovettardьn bətə Rəsəj sjezdьna delegattar hajlav.

3. Başnarkomzem-ip. Əmirbiqa, başnarkompors ip. Əbyəkirefke ham Başnarkomzda v ip. Işnəxəmmətetka yddərenen dokladtarьna ba qort ham urьk telendə materialdar ham şul j uq rezolyts a projektarь adəri qa ham ularda 1934 jьldьn I dekaureqan da hunjatmaj BASSR SNK q ramaqьna tapşьrьlqa tədqim itergə ham ularda SNK ham BÝBK qaraqandan hun, ba qort t lendə 300 dana, urьk telendə 400 dana itep batьrьp sьqarьrqa.

BASSR ÝBK prədsedatele: **Tabirof**
BASSR ÝBK sekretarь: **Kəlmitef.**

1934 jul, 3 nojaər.

TUJMAZЬ SÖVETTAR SJEZDЬNA ÐUR UNЬŞTAR MENƏN KILƏ

Tujmazь, (telegraf arqьrь). Sovettar sjezdьna Tujmazь rajonь kapital tə'eləş əlkəhendədur unьştar menən kilə. Hunqь ike jul esendə genə kapital tədəleşkə totola torqan məjalardьn summahь 728 menqa jette. Elek ike genə jart bulqan Tujmazь stansahьnda na taq qьna jorttar: dəviat bankanь jortə, 400 nəla uqьqan ike jatazlь NSŞ, kooperkomat jortə, aeroklub, veterinarni jortə h. b. hatьndь. Oşo xendə nikədur bol'nitsa, amulatoria h. b. calьnьp ja a. Sovettar sjezdьna uklem rajo dьn ydagendə 300 keşe hajьrlьq klub hatьnьp, unda kitəpxana uqьv ejə, es tyn rak eş əre aylmahe, radio aylmahe h. b. jьhazlandьrьlas q. Hunqь jьlda ytkarelgan tədeleş eştere tuş relep ytte.

Tujmazь bol'şevektarь avьld kul'tura tədeləşə əlkahendə lə vajlaq qьna unьştarqa elgəştelər. Rajon başcarma komitetь ham avьl sovettarь jetəkselegendə 1933-34 jьldarda 31 berense nabqьs mə tap, 3 NSŞ hatьndь. Mal torlaqtarь tədev eşerdə lə unьştar bar. 7 men baş at urьnlaştьrьlьq 79 standart at harajdarь hatьndь, jana 24 haraj hatьnьp jata. Sovet ar sjezdь aldьnan rajondan jədə ьna şulaj ydgərə.

VOL'NER.

Kyptən tygel Məskavdə bulьp ytkan sovet jaдьvsьlarьnьn bətə Sojuz sjezdьna qьdьl armist - jaдьvsьlar da qatnaşalar.

Hyrəttə: Qьdьl armia ham flot jaдьvsьlarь. Urtala (morəktər formahь kejem nda) **Vişnevski** ipləş.

SOVET GAZOGENERATORDARЬ JAQŞЬLAR

Leningrad, 22. 21 nojabrdə Leningrad qal'hьna gazogeneratorlь avtomaşinalar kolonnahь tulь sostavta kilep jette. Avto kolonna Məskavdan saqa tana uraasa 25—30 kilometr kilde. Juda saqta gazogeneratorlardьn bis nerelie vatьlmanь. Kolonna kollektivь entuziazm menən eşlənə. Tavlegenə 18 20 şər sə tat eşlərgə tura kilde. Jul j reşten tərge etapьnda alьnqan kyrhətkestər həm texnik najqav nədəmtalare jaqьn dagь 2 kən esendə eşlanep sьqasaq. Avto kolonna 24 nojabrdə Məskavgə qarəj qajtьv jasьna sьqasaq.

PROEKTLAV INSTITUTЬNA 5 JЬL

Xar'kov, 22. Koks-ximia promьşlennostьn proektlav institutьnьn jəşəj a'avьna 5 jьl tuldь. Bьl institut ydenen jəşəv davamьnda sit il belgestare jardəmьnan eşqe uq 18 koks-ximia zavodьn proektlanь. Bular arabьnda Makeevka, Mariupol', Gorlovka, Krivoj Rog, Magnitogor ham Kuznetskі bьmaq dur zavodtar da ear.

ALDЬNQЬ UDARNIKTARDЬ—SOVETQA!

Ip. Şatrol PRZ nьn nqəs eşlav ac- xь udarniga, partia aqzahь, qьdь partizan, proizvodstvo xadaieleha da, jamaqat eşterena də jaqьş ytaj ufa qala sovetьnьn janь sostavьna PRZ nan deputat itep hajlanь.

JAŊQЬÐAQTAR KOLXÖZQA INƏLƏR

Starleneş. (telegraf arqьrь). „Aq şişma" kolxozьnьn partia ojuşmahь janqьdaqtar arabьnda bulьvь eştərən jəjep jenərle. Hədəmtələ, sovettь qajtanan hajlav kenendə 35 janqьdaq xuzalьq kolxozqa inde.

RƏFIQЬF.

IŊ JAQŞЬ UDARSЬLARÐЬ—SOVETTARQA

Iqemnaj, (Başrosta). Ber nisə kendən birle posjolka sovetьna hajlavdar davam itə. Deputattar itep in jaqşь udarsьlar hajlana.

Usikof Pavel Nikitic, berense tapqьr deputat itep hajlana Unь bətə promьslo belə. Kyptən tygel ul vьşka tədev eşendə artqadir bulьp eşlane. Unьn artqadahь hər vaqьta la pogrammahьn tultьra ine. Hunqь vaqьttrda ul programmanь 135-140 pr. qa ytə ne. Unьn 11 jьlьq eş təzrihe ərlgadahь men n dərəb jetəkselek iterqə eştrətte.

Xəder iptəş Usikof Lesozavodьn mədire itep yrlərelde. Elek zavod zadanie ardь tultьrmaj ine, ip Usikof kəstərde dərəb urьnlaştьrьv həm xe mətte dərəb ojoştorov jul men nən jaqşь kyrnəkestərgə ireşte. Ostərdə zadanienьn ytalə şe 148 pr. qa jette. Nojərdə lə zadania artьqь menən ytalə. Usikof ber nisə tapqьr aytəklənqən.

Ul hajlavsslar aldьnda prozvodstvolaqь kevek yk sovet ta la udar eştərgə jeklamə aldь.

SLAQBAŞ avьl sovetьnda la xisap kampaniahь nasar yte. Bьnda partorg Larionof bьl eşte julbaşьlьq itməy qьna tygel, xat'a yde lə xisap jьjьşьna kilməne. Bьnda hajlav kampaniahьnьn planь tedelməgən. Xisap jьj lşьnda hajlavsslərdən 50 pr-ь qьna nəldь.

Bьl xalalar xəder yk bətərelərgə ham hajlav kampani hь tirahьndə kin massovьj eş jəjelderergə tejeş.

JAŊЬ ŞAXTA

Novosibirski, Prokop'evt № 9 şaxta ha tьap bət e. Kilə he kvartalda ul eksploatatsiaqa tapşьrьlasaq. Bьl şaxta jьlьn 250 men tonna taş kymer birəsək. Oşo kvartalda janьnan jьlьna 600 men tonna kymer birə torqan № 7 şaxta la eksploatatsiaqa tapşьrьlasaq.

PROGRAMMANAN TЬŞ 100 MEŊ TONNA

Makeevka, 22. Makeevka zavodьndaqь domna sexьnьn kol lektivь 730 men tonna sujьn sьqarьv jьlьq programmahьn tultьrьp, sovettar sjezdьna qa at programmanan tьş taqь la 100 men tonna sujьn birergə əbtenə aldь.

IGEN HATЬVSЬLARQA VELOSIPED

Sentrosojuzdьn igen menən savda kontorahьnьn airqanmaq lymətena qaraqanda igen ha tьvsьlardь s'imuliav esən nojabr ajьnьn tavge 15 kene esendə 8424 dana velosiped jesarelgən.

CORALHЬÐLANЬV KONFERENSIAHЬ BJUROHЬNЬŊ ULTЬRЬŞЬ

Ženeva, 21. Coralhьdlanьv konferensiahь ajurohьnьn ultьrьşь bu dь. Ultьrьs, predsedatel Gendersondьn, Bartu hem ip. Dov. alevskidardьn yleve menən coralhьd anьv konferen-tahьnьn juqalьvqa osoravьn itka alьv nam ular ihtalegen ajiq yra to rop xermətlav təqdime menən başlandь.

Fransia delegatь Massil'i, Bartu ihtalegen xermətlaqan əsən raxmət əjtep sьqьş jahaqandan hun ip. Litvinof ajuroqa raxmət seldera həm ip. Dovgalevskidьn tьnьsьlq haqlavda sovet xəkymate direktivtarьn ytav eşendə Velikoeritanie menən mənəsəbat jarьtьv eşendə, şulaj uq işo kendə Jevropa tьnьsьlqьnьn tajanьşь bulьp torqan, SSSR—Fransia arabьn jaqьnlaştьrьv eşendə ham adaq. agressianь ə'dalav komitetьnьn eştarend kyrhatkan xedmətlaren ihka alьp ytə.

Genderson kən tərtibe menən tanьştьrьp ytə. Amerika delegatь Vil'son—savda ham qoral jeteşterev eştaren reglamentlav ham ular ebtenan kontrol' turahьnda, nyдzettərde aşkaralav, şulaj uq qoralhьdlanьv aujьnsa taimi komissia bulдьrьv turahьnda janь konvensia (kileşevi p o kt inderəsəklegen ajtep ytə.

Vil'sondan hun ip. Litvinof sьqьş jibaj. Ul, kyptən tygel assamblida sьqьş jahavь ajurohь saqьrьvdь jaldam altь tigən laraz menən yd-yden jьvatmavь. Jul j da bьl saqьrьvdь qo lavь turahьnda marəkələp hyd başlaj. Ip. Litvinof, konferenstanьn e'e, adme kvpme əhəmiətlə e'ə bul qan bətə dəvlattarden qoralь tlanьv aujьnsa ebtenə al qan sikav ham mujьndamalarь ta'min itedaren məmkin tygellege asьqlanьv hədən tərendə tuqtaloqanlьqьn ibkə le erep ytə.

Bьl xalden ale lə davam iteven ə tep, ip. Litvinof ul (j r) Genderson ajtqan sik'e sitia qьna buiha la, effekt e qarar qa bul itə a mab t qurqqanlьqьn neldera. Ip. Litvinof, xatta oşo tar sferala la dəvlətlardən, konferenstia bulmaqьn dəvlattar yd ebtarenə almaqan sikləvdərde qabul itev tərendə şiklangan legen ajtə. Hədəmtə a rь, qoral hitь həm jeteşterevde req amentь esena alьvqa qьna qajьp qalьr kevek. Sovet delegatsiahь bьqa qarşь kilməj. Ul qьna la tygel, xosusi rəveştə qoral jeteşterevlə, qoral menən savda itevdə bulmaqa SSSR da bьl reg amentlav fakt'k davam itə ham har xalda bojomqa aşьrьv j nel bulsaq əg r başqa dəv latlar da şul jul mənən barha lar ars qola q qьna məmkin d.

Hyd unajьnca i . Litvinof askərələkten qoral jeteşterev ham hatьvqa qьna tygel, ə qoral teretevgə lə jəjeldere even taqdim itə. Ul, bьnьn iq jaqşь kontrol' sredstvolarьnan berense sulq nьqьqn, şunьn ebtenə tamьstьq bulдьvsьlarqa qarşь in ta'birde sankstalardan berehena jlana barqan Embargo turahьndaqь qərardardьn ytdeş n kydəlev məlendə lə i jdəlь bulьp sьqьrqa məmkinlegen kyrhatep ytə.

Şulardьn bətəhe artьnsa Ip. Litvinof-qoralhьd anьv konferenstahь aldьna qujьlqan burьstar ytkarevna bətenlaj saqьştarmaqьlьq bьndaj qьna saralardьn əhəmiəten ytə durajtap kyrhatergə kerəkmaqanlegen hьdaq ebtenə alьp ytə. Ip. Litvia l predsedat ldən qoralhьdlanьv bujьnsa daimi komissia ba laq qa kilterevden maqənə en an tatьp bireven horaj. Berəj terlə qoralhьdlanьv-xəl ltelmək elek komiss a tədev—arnanь at a dьna qujьv tigən hyd nit. Unьn jaqьn vaqьt sendə ber nəmə lə eşləməjəsəqe əldələ bulqa saqtь qoralhьdlanьv bujьnsa daimi komissia tədev-daimi ner əmə lə eşləməvselekte aldan uq ligallaştьrьv tigən hyd nit. Sunan sьqьp ta, sovet dele gatsiahь ul qoralhьdlanьv məs'ələne menən genə tygel, ə qorqanьsьhdьq bulдьrьv həm ьnьsьlq ta'min itevgə jaqьn bayqa məs'ələ menən də şeqəllənə aihьn əsən taqь la durьraq burьstar jəkmaqən daimi ner organ bulдьrьrqa təqdim ttkajne.

Şunьn əsən ip. Litvinof unьn funkstialarьn qoralhьdlanьv məs'ələlare menən genə sikləmabtən, ikense terlə itep ajtk nda, ber yk vaqьtta qoralhьdlanьv daimi komissiahь turahьndaqь Genderson təqdimen də, şulaj uq tьnьsьlq daimi konferenstiahь turahьndaqь sovet təqdimen də mədəkarə itevgə qarşь kilməjtip anlaqan xəldə, konferensia redsedatelenen təqdimen qabul itkanlegen tablap ytə. Ip Litvinof, konferenstianьn yleveqa irek ə rmav qenə jetmaj: ul ale la tere ebtəplanə, lakin ək bdaqanь xəldə j şəj, tine. Ul Gendersonqa qaraqanda durьraqь-konferenstiadan janь, tadnam ujuv tormoş tədərgə təqdim itə.

Genderson, ajurola durьlaq atmosfe ata bulьvqa, ajgerək ta Vil'son ham ip. Litvinof sьqьştarьnan qənaqatlegen a'ierə ham ip. Litvinoftьn təqdime qabul iteigənlegen ajtep ytə.

Konferensia ajurohьnьn sesiahь şunьn menən tamamlana.

* *

Ženeva, 22. Milliattar ligahьnьn 21 nojəndə bulьp ytkan assamblej ullьtьşь, Bolivia hə Paraqvaj arabьndaqь huqьştь tuqtatьv saralarьn eşlap sьqa rьv əsən Milliattar liga unьn sendar plenumьnan ma d t algan maxsus komitet tarafьnan tapşьrьlqan Bolivia ham Paraqvaj arabьndaqь konfliktь regulerlav turahьndaqь doklad bujьnsa dəjəm diskusslaqa arnalqajnь.

Bьnan elek ajtep ytelgan hьnaq bьl doklad Milliattar liganьn rekomendatsiahь qabul itelevden srogьn bildələm j. şqa kyra lə, ike jaqtьn berehe j ki kire qaqha, jəxt bьl rekomendatsialarьn qabul itelevenuda torqan bulha, berəj terlə real əhamiəten juqaltasaq i e.

Bьnlap ta, diskus ia başlanqan saqta qьna assamalej a Paraqvajdьn Milliattar ligahь komitetьnьn rekomendatsiahьkire qaqьv qьna tyget, şunьn ebtenə Milliattar ligahьn sitta qaldьrьp, konfliktta urtalьqsьlьq itev esən Amerikada mərəzaqat itev menən qurqьtqanlьqь turahьnda xəbar alьndь.

Bəgənqə diskussia bьna şul turana diskussia bildəhe abtanda ytə. Kisə assamale den pred sedatele itep hajlanqan seksia vaxt e K stilno Naxara ydenen ineş hydendə-Milliattar l gahь tarafьnan alldələngən „22 komi t tь", kendən isense jart hьnda diskussia hejlangən hydьndə ьq l arqa alьp, məmkin bul ikən hər ike jaqtь la tьnlap, doklad turahьnda janьnan medəkə a jaharqa təqdim itte həm assamblej şul təqdimde qabul itte.

Unьn artьnsa, Gex-Slovakin vakile Osuski komitet predsed tele həm dokladь sьjnatьnda dokladtьq kin hьqьmtahьn birde.

Bьnьn hunьnda sьqьş jabavsь Kantil'o (Argentina), Vikun'ja (Cli), Tudela (Peri), Jamal Xəsni baj (Terkia), Uden (Şvedsia), Saran'ja (Italia), Qəli Mə

Eş taşlav kerəşendə Pol'şa komsomolь

Eşhed qalьv, asьlqtan talanьv Pol'şa xedməts ndər məsahьn yd xoquqьn esən kerəşka tarta. Hunqь 4 jьl vaqьt Pol'şa eşsandəren eş taşlav tulqьnь esenə kandan-kən kilerək ala nara. Jaştarden eş taşlavdarьnda ojoştorovsь həm jetəkselek itevse bulqan Pol'şa komsomolь eşse jaştar arabьnda nьq bşanьs qьdьna.

1933 jьldьn martьnda Lodze tekstilşiktəre janь kollektiv dogvor talap itep eş taşlanьlar. Komsomoldьn aktiv qatnaşьqь menən eş taşlav sik jьldam rəveştə sənəqatten ikense tarmaqtarьna la tarsidь. Jaş eş taşlavsьlar komissiahь tarafьnan jetəkselek itevse metalles ьş tar, eş taşlavqa lodzenьn in ere maşinalar eşlap sьqarьv zavodlarь jəştəren də sьqьtara aldьlar.

Komsomol dəjəm eş taşlavdarda qatnaşьqь itev menən ber yk vaqьtta. Jaştərde qaьvqa qarşь jəştə d n yd aldьna ajьm baş kytərevdaren də ojoştora.

Oşo jьldьn jaдьna komsomol, Varşav bujala zavodьndaqь jəştərden xedmət şarttarьn normallaştarьvda kampani nasianь. Bьl kampaniala ber jaş eşse ək aktiv qatnaşьqь ita. Administratsia ьna belep qalьp eştən sьqara. Şul kendə yk ul ipləştə qajtanan eşka alьvdь talap itep, bətə eşselər eş taşlajdar. Eş taşlav ike səqatkə hu lьldь. Derliksia eştən sьqarьlqьn jaş eşsene qajtanan eşka alьrqa məzbyr bulдь.

Qalalardaqь eş taşlav tu'qьnь ta'bire alьnda, eşselər ək jaş qьna reveştə, jarmarka nalogьna qarşь sьqalar.

* *

Stok'holm. Ximia bujьnsa 1934 jьl ajrelergə tejeşle Nob l' aylare Nju-Jo ktaqь Kolumbia universitetlerьnьn professo Garold Klejton Jurejga-avьr hьv tupqan kəşef itkan esən ajrelde.

DƏVLƏTKƏ IGEN HATЬV

IGEN HATЬVSЬLARDЬ TOVAR MENƏN JAQŞЬ TƏ'MIN ITERGƏ

JAQŞЬ TOVAR KƏRƏK

Igendəren kooperatsia aşa dəvlətkə hatьrqa teləvse kolxozsьlar hәm eşsən jәnqьdaq xuzalьqtar xəder kyptər.—„Bed hedde igenuə aptьratmabьd, igen menən kymernəd...“tigən hyddərde in e kyp işetep bula. Şul uq vaqьta, lakin, bedgə tovar, kərəkle tovardar bireged!“ tidər ular.

Hyd, kooperatordardьn igen hatьvsь kolxozsьlardь xedmət ləndererdəre, tovar menən ta'min itevdərə turahьnda bare.

Kolxozsьlar kooperatsiaqa 40 ar, 50 şər botlap qьna tygel, 100 ər, 200 botlap ta hәm xatta artьqraq ta igen hatalar. Lakin ularda gənəqətlənderer-lek tovardar kərək.

—Kolxozsь nindəj tovar horəj hun? Ul ber terle manufaktura qьna horamaj. Uqa terle tebtəge tovardar kərək. Uqa ajrьvsa kul'tura tovardarь kərək.

—„Minə jaqşь timer provat kərək, ajbet samavьr kərək“ ti kolxozsь—komsomolest Solbabь.

Hәm xəder kolxozsьlar kebə saqatlərə, patefon, velosiped-tər horajdar. Lakin, ul tovardardь alьv menən tulь raxatlanerlek, şatlanьrlьq bulьhn. Tovar kvddьn nurьn alьp tororloq bulьhn..tidər ular.

—„Minə kedgə, yde mden bəte kavdamde kyrhəterlek dur stena ked ebə kərək ine“ ti qart kolxozsь Moratbajьf.

Ni esen uqa dur kedgə xəder genə kərək bulds. Ni esen clek atmaqan hun?

Ul yde javep birə.

—„Elek kərəje juq ine, —ti ul,—elek bəlakaj genə kebə kedgehe lə karəkmaj ine. Serki, „stanbd kejensə qajьş b v mat tigəndar qarttar. Ul saq ettendə qьsьq jamavlь həlamə kejem. Əjəndə 3-4 kən aşarleq adьq. Kyp saq unьhь la bulmaj. Şul j bulqas kedgegə qarav qajqьhь menej? Ə xəder min ydəmden şatlьqlь jedemdə yd qarşamda dur itep kyrahem klla. Şuqa kyrə min dur kedgə horajьm. Ejje, dur kedge!“

Bьl ber Moratbajьftьn qьna horavь tygel. Bьl horavdь jedərlagən, menərlagən kolxozsьlar birelər. Ularqa janь tovardar həm kyd nurьn alьp tororloq jaqşь tovardar kərək.

Lakin bedden kooperatsialarьbьd, sel'polarьbьd kyvehensə kolxozsьlardьn talaptarь menən ibəpləşmajdar. Kolxozsьlarqa kərək tovardardь alьp kilmajdər. Bьna Nuriman rajonь Pajgilde sel'polьn alьqьd. Unda ber-ike terle qibatlь manufaktura nan başqa nәmə juq. Həm şunlьqtan mul doxod alqan „Salavat“ kolxozsьlarь uqa igen hatmajdar.

Qajda hun tovardar? Bassoluz igen hatьvsьlar esən bajtaq tovar alqajьn bit, ular qajda jerəjdər?

—oo—

KOOPERATSIAQJA HATALAR

Belovet (Başrosta). Sovettarqa hajlavdar ajqanlь rajonda kooperatsiaqa igen hatьv kin jəjep jebərelde. Kooperatsiaqa 500 sentner igen hatsvsь „Vrnək“ kolxozьna tinlaşep „Baş qortostan 10 jьlьqь“, „Buqa naq“, „Sovet“ hәm „Qьdьl jondod“ kolxozsьlarь la igen hattьlar.

Şulaj uq ajrьm kolxozsьlardьa igen hatalar.

SEL'POLA TOVAR JUQ

—Tovar juq bit, tovar. . .Nisek itəhen,taştan jykə hujьp bulmaj. Rajsojuzda juq ikən, bedda lə bulmaj,Ojəjep Rajsojuzda. . .

Bajgilde sel'pohьnьn predsedatele Dinislamьf şulaj zarlana. Kolxozsьlar ydderenə kərək tovardardь horahalar, şul ejrəngən ber javaptь qajtara.

Bajgilde kolxozda rь bьjьl igengə bal. „Salavat“ kolxozьnda nindəj genə kolxozsьnь alhan da, kooperatsiaqa igen hatьrqa ədər tora.Unda bьjьl igen kyp, hər xedmət kenenə 7, 8 kilogram doxod bylende. Lakin, nulla hәm Irqalindər 200-300 bot igen alalar. Ular kolxozda irken jəşəjdər.

Kolxoz bьjьl kooperatsia aşa dəvlətkə 1000 botan artьqraq igen hattь. Ul, bьl igen hatqan aqsaqa kolxozdь taqь la nьqtьv esən avьl xuzalьqь maşinalarь alasaq.

K. SAFIN.

—oo—

KOMSOMOLDAR JETƏKSELEGENDƏ

Starlenas MTS-ь xedmətendəge „Mədaniət“ kolxozь komsomoldarь kooperatsia aşa dəvlətkə igen hatьv eşen jaqşь ojoştordolar. Komsomoldar komsoorg Şəripef jetəkselegendə kolxozsьlar arahьnda mossovьj aqlatьv eştəren jəjep jebərdelər. Kolxoz kooperatsiaqa 600 sentner igen hattь. Bьl aq-aqa kolxoz esen har terle avьl xuzalьqь maşinalarь alьnasaq

Şulaj uq ajrьm kolxozsьlar, algerək tə komsomoldar ydderenen artьq igendəren kooperatsiaqa hatalar. S. N.

SOVETTARQJA HAJLAVDA

XATALARDЬ TƏBƏTERGƏ

Byzdək, (Başrosta). Byzdək rajonьnda hajlavdar jaqşь bara. Lakin şunьn menən bergə ajrьm urьndarda hajlav instruksiahьn bodovdar da bar. Məbolən Rajaşqarma vəkile ip. **Isa Jul** Tyreş avьl sovetьnьn ber ucastkahьnda hajlavsьlardьn jartьnan da adьraqь qьna kl jevgə qaramaştan, hajlavdardь ytkərde. Bьl RIK predsedatele ip. **Iljasuf** hәm BVBK instruktorь tarafьnan asьlьp, hajlavdar qajtanan ikense tapqьr ytkərelde.

Qarqalь avьl sovetьnьn plenumьnda kyp tavьş alqan **Ytoşef** urьna **Jonikejefte** predsedatel itep ytkərələr. Şul uq sovettьn ber ucastkahьnda avьl sovetьnьn aqzahь itep ikense ucastkala kandidaturahь kire qaljьlqan **Xisnukte** hajlanьlar.

Mixajlovka sovetьnьn Taşlьkyl avьlьnda hajlav jьlьsь hajlavsьlardьn 45 pr. qatnaşь menən ytkərelə. Bьnda bьl kengə tiklem jьlьş qajtanan ytkərelgəne juq.

Byzdək bьl xatalardь ud kendə bətərergə tejeş.

DЬVANDA HAJLAV

INSTRUKSIAHЬN BODALAR

Dьvan, (Başrosta). Rajonda qajhь ber avьl sovettarь qьna hajlavsьlardьn jeterlek dərəzələ jьlьsqa kileven tə'min itə aldьlar (Məsəqyt, Safon, Kandakof, Ulkyldin, Taztybə avьl sovetlarь), başqa urьndarda hajlavsьlardьn jьlьsqa kileve 50 menən 75 pr. arahьnda. Bьqa ədelekten nasar bulьvь sənəp bulds. Avьl sovettarьnьn kyp seleqendə hajlav ucastkalarьnda balalar aymahe lə, uramdarda jozunqьlar da bulmanь.

Itke nakazdar tikşerelmənelər. Şunьn esen janь nakazdar aktiv tikşerelmənə. Hajlavsьlar aed ike nakazdьn ytalev, ytalməven belməgəs, janь nakazdь ninə tedəp tororqa, tip qarajdar.

Massovьj eş urnьna qoro administrativ juidar qullanьv, yd ara tənqitte qьtьv urьndarь la bar. „Ural“ kolxozьnьn dyrtense brigadahьndaqь jьlьsqa Dьvan avьl hajlav komissiahьn vakile **Volodef** jьlьsqa kilmegən esen kolxozsьlarqa straf hala başi-nь. Ə kolxozsь **Sipilof** hajlavsьlardьn jьlьsqa ad kilevendə vəkilden qajep e lkənen kyrhətkəs, Volodef Sipilofь quiqa alьv turahьnda bojtoq birde. Jьlьş ytkərelmə-ne. RIK vakile Ivanov şunda bulьvqa qaramaştan ber terle lə sara kyrməne.

Rajon ojoşmalarь ьndaj administratordardь javapqa tarttьrьrqa tejeştər.

◆ **Aqjar**, (BaşRosta). nojabrgə Xəj uila rajonь avьl sovettarьna hajlav kampaniahь tamamlanь. Hajlavsьlardьn aktivlьqь juqarь bulds. Jьlьlьştarda hajlavsьlardьn 73 pr tь qatnaştь Hajlavdar Aq jul, Hanьr, Mixajlav sovettarьnda ajrьvsa jaqşь ytte, ьlarda hajlavsьlardьn 90-96 pr-tь qatnaştь. Yrəv.j, Qjəlejaxmət avьl sovettarьnda hajlavsьlar jьlьlьşqa 100 pr-tь menən kildelər.

Juldьbaj avьl sovetь ko-operatsiaqa 2370 sentner igen hattьlar.

TRAKTORBARQJA REMONT

UCALЬ MASTERSKOJЬNDA TAVЬS JUQ..

VATALAR, JEMERƏLƏR...

Ucalь MTS ndə ələ bulha eşselərgə dejəm torlaq, stolovaj juq. Ular kendə Ucalь, Ərgən avьlьna qajtьp jerejdər. Bьl xəl MTS esendə kyp unajhədlьq tьvdьrə. Hunqa qalьv, jə nətenlaj eşkə kilməv tabiqi teb alьp kilkən. MTS ehtenə urman işelep tora, şuqa qaramaştan, torlaq tedev turahьnda ujlamajdar. Senki, direksianьn jьlь kaninetь bar, şulaj bulqas Şəmseldinef esən şul jetkən kyrəhen!

Eşselərgə tejeşle şart tьvdь rьlmav arqahьnda aqьmsьlьq nik kesle. Keşelər kilə lə, ber ike aj eşlap taqь kilə. Maşinalardь valalar, qbralar. Direksia hidep alqansь, jenəjətselər den edə lə hьvьna.

Bьjьl 48 traktor, 4 avtomaşina remont talap itə. Keşelər şul tiklem ytə jerəgəndər.., xatta, ber avtomaşinanьn təgərməstəren teşerep qaldьrqandarьn da hidməgəndər.

Xəder remont eşenə bətə iqtiardь birergə kərək. Direksia plan hьddь... Lakin, praktik eş başlanqanь juq əle.

Masterskoj remontqa aldan ədərlanderelməgən. Sverla igəv kevek „vaq“ qьna nəmələr də jedeşməj. Şulaj uq, zapas cəstər ni barь 12 traktordь qьna ta'min iterlek.

MTS direksiahьnьn bьl jenegənlektəre jetdi iqtiardь talap itə. Politbylek eşt-ge jeteşhed lektərde peterep, remontlь Obkom qujqan srokta tamamlav esen aşьqьs saralar kyrergə tejeş.

Ş.

DIREKSIALA... TЬNЬS

REMONT BAMAN BAŞLANMAQJAN

Ölşoj (BaşRosta). Rajevka sovxozьnda haman traktordarqa remont b şlanqanь juq. Lendof, Voroşilof hәm Dim bylekselərendə masterskojdar da tedətelep bətməgəndər. Başqa bylekselərdəge masterskojdar hьvьq tədrahed ultьra.

Sovxoz ber talaj traktordardь Dəvləkən sovxozь masterskojьnda remontlatьrqa tejeş. Lakin, direksia bьl turalь dogovor tedeşev menən tonьslanqan. Do ovor bujьnsa 8 nojabrdə traktordar Dəvlakəngə kilterelergə tejeş ine. Əle bьlha kilterelgəne juq. Balki, Rajevka sovxozь direksiahь,... dogovordь ytaməjdər bit“ tip hunьnan aqlanьv esən „ob'jektiv“ səbəptərgə urьn ədərlaj torqandьr...

GARAJ JUQ

AVTOMAŞINALAR QAR ABTЬNDA

Mejəke. „Tahirbi“ orloq sovxozьnьn maxsus eşlangan avto garaj juq. Politbyl k bьjьlqь qьş esen vaqьtь garaz eşlatev urahьnda direksiaqa ajrьm kyrhəmə birgəjne. Tedeleş eştərə a şlaqь Borodin vaqьtь garaz eşlatev esən direksiaqa vəqədə birhə lə, avto-maşinalardь haqlav esən haman da vaqьtь garaz eşlənqəne juq.

Bьqa tiklem sovxozdьn bətə maşinalarь remont masterskojь aldьnda torop kildelər. Xəder ular masterskoj janьnda qar abtьnda ultьralar.

Direksia his kisekmaktan vaqьtь avto-garazdь eşlatevde təmin itergə tejeş.

TAJFUN

JAŊQЬDAQTAR KOLXOZDARQJA INƏLƏR

Mejəke, (BaşRosta). Mejəke rajonьnda sovettardьn xisap birev həm hajlav kampaniahь ajqanlь janqьdaqtar kolxozdarqa inələr. Vasiljef avьl sovetьnda 40 xuzalьq, Nikifor avьl sovetьnda—29, Slanofta—21, K-Mənəvezdə 20, Janь Qaramalьla 6 xuzalьq kolxozqa indelər.

Mejəke. Q Mənəvez avьl sovetьnda rajon başqarma komitetьnьn xisap doklads bulds. Jьlьsqa kolxozsьlar həm xedmətsən janqьdaqtar aktiv qatnaştь. 20 janqьdaq xuzalьq kolxozqa inergə qarizа birdelər. Kolxozqa inev turahьnda janqьdaq xuzalьqtar arahьnda massovьj eş jəjelderələr.

G. Ə—G.

ATTAR SMOTRQJA AJLЬQЬ

Dyrtəjle rajonьnьn maqtavlь aldьnqь „Kalinin“ kolxozь malsьlqь lə elge bulьrlьq qujqan.

Hyrətte-kolxozdьn Orlovski toqom ajqьrь.

MALSЬLЬQ KONKURSЬ

KONTRAKTATSIA PLANЬN TULTЬRЬRQJA

TOQOM JAQŞЬRA

MAQAR rajonь „Avangard“ kolxozь mal toqomon jaqşьr tьvda rajonda berense urьndь tota.

HYRƏTTƏ—kolxozdьn ydendə yrsetelgən bestuz toqom jo jaş yged.

ƏS JЬL BUJЬ „TƏDƏLƏR“

Ələ-İşembaj arahь ber jьl esendə tolaştь. Bьl jul men-n saqьştьrqanda at jəkt hьjьr torlaqь halьv-sьjьrsьq ojalь menən ber.

Lakin, Mejəkə rajonь Karl Marks“ kolxozь at harajьn esen sə jul hola inde. Əle lə tamamlanqanь juq. Bьjьl „tedev nəmələre juq..“ hьltavь menən eş bətenlaj tuqtatьlqan.

Aqas juqmь? Ber, ike kilo qadav tapmajdarmь? Ninə naşqa kolxozdar tabalar? Juq, ularda telagən vaqьtta, telagən kyləndə tabьrqa mumkin. Lakin, kolxoz predsedatele **Kaşapьftan** tedeleş esen tamamlarqa telage juq. Ul partia hәm xəkymətten malsьlqtь ytterev turahьndaqь qarardarьn ytəmaj.

Qьş jette. Ferma maldarь esen də, attar esən da torlaqtar adərlanmagən. Şunьn ətavenə adьqtar da jeterlek tygel. Bьl xəl kolxozdь taqь la ytkan jьlqь juqaltьvdarqa kilterep sbqarьldь. „Berdəm“ kolxozьnьn malь xəder unarlap jedərlap kenə tygel, mendər menən hanala.

X. KANZAFAR

ƏS JЬL BUJЬ „TƏDƏLƏR“

Ələ-İşembaj arahь ber jьl esendə tolaştь. Bьl jul men-n saqьştьrqanda at jəkt hьjьr torlaqь halьv-sьjьrsьq ojalь menən ber.

Lakin, Mejəkə rajonь Karl Marks“ kolxozь at harajьn esen sə jul hola inde. Əle lə tamamlanqanь juq. Bьjьl „tedev nəmələre juq..“ hьltavь menən eş bətenlaj tuqtatьlqan.

Aqas juqmь? Ber, ike kilo qadav tapmajdarmь? Ninə naşqa kolxozdar tabalar? Juq, ularda telagən vaqьtta, telagən kyləndə tabьrqa mumkin. Lakin, kolxoz predsedatele **Kaşapьftan** tedeleş esen tamamlarqa telage juq. Ul partia hәm xəkymətten malsьlqtь ytterev turahьndaqь qarardarьn ytəmaj.

Qьş jette. Ferma maldarь esen də, attar esən da torlaqtar adərlanmagən. Şunьn ətavenə adьqtar da jeterlek tygel. Bьl xəl kolxozdь taqь la ytkan jьlqь juqaltьvdarqa kilterep sbqarьldь. „Berdəm“ kolxozьnьn malь xəder unarlap jedərlap kenə tygel, mendər menən hanala.

X. KANZAFAR

MALSЬLЬQ ƏSƏN „BERDƏM“ KEVEK KƏRƏŞEGEDƏ

Dyrtəjle. Malsьlqь tarmaqьndа hunqь ber jьl esendə „Berdəm“kolxozь dur hьnьlьş jahazь. Təvge kendərdə kolxozqa ingən, qorolqosloq itep kolxozdьn 91 baş atьn 97 baş susqahьnyltergən kulaklarь Qjizətyilin hәm Safarolter qьvьlьp, kolxozdьn jeləkselege janьrtьlqas, malsьlqь kydgə kyrenerlek jaqşьrdь.

Megədle ere mal 33 jьl 56 baş bulha, bьjьl ular 324 başqa jette. Harьqtar ber jьl esendə 151 dən 215 kə, susqalar 186 nan 479 qa, ə bətə fermalaqь məldьn hanь 393 başlan 118 başqa jette.

Hunqь ber jьl esendə 80 qad, 98 nəbət tavьqь yrsetelep, janь ike ferma ojoştoroldan. Bьl 5 terle fermanan başqa 32 baştan ber qujan fermahь jəşəp kilə.

Ferma jetəkselərenen hәm mal qaravsьlardьn 39 pr. tь kommunist hәm komsomoldardan tora. Jetəkselek hәm tərlanen derəb qujьlьvь arqahьnda, ber jьl esendə yrsegən 91 nəras, 37 abdav, 328 susqa aptahь hәm 47 qolondon berehe lə ylmagən, bьjьqь cьşqa ular ədərlek menən inelər.

Bətə mal jьlь hәm jaqtь itep halamtь malsьqtan eşlangan torlaqtar menən tə'min itelgəndər. 830 tonna esən, 388 tonna silos, 280 sentner japьraq adьq ədərlangan.

„Berdəm“ kolxozь ydendəge malsьlqь fermalarьn ytterev menən genə siklənmane. Başqa kolxozdarqa 200 başlap hәm ajrьm kolxozsьlarqa 50 baş şusqa birde. Fermanan 24 hьjьr birep, kolxozda hьjьrhədlьqtь bətetəjqə bətərde.

Bьjьl doxod bylgəndə 3 kolxozqa harьq, 4 kolxozьqa hьjьr birep bylaklane.

Revolytsiaqa tiklem hәm revolytsianan hun da hьjьrhəd jaşəvselər hьjьrlь buldьlar. „Susqa ul məselman xalqьna xaram“ tip kolxoz malsьlqьna qarşь qolqo taratqan Fajzraxman xədrat jalsьlarьnьn qarşьlqtarь juqqa sьqarьldь. „Berdəm“ kolxozьnьn malь xəder unarlap jedərlap kenə tygel, mendər menən hanala.

X. KANZAFAR

HЬJЬRHЬƏLLQ BƏTƏ

Dəvlakən. Sujьnsь MTS xedmatendəge kolxozdar polit-y-lek jetakseleçendə malsьlqtь ьjьl alqa jen revdə dur qьna adam atlanьlar.

„Irek“ kolxozьnda kontraktatsia arqьlь 31 xuzalьq hьjь menən ta'min itelep, hьjьrhədlьq bətenlajqa bətereldə.

„Aqa“ kolxozьndaqь hьjьrhьd 11 xuzalьqtьn 8-e ta'min itelde. 22 baş hьjьrdan hətselek, 15 baş harьqtan harьqsьlьq fermalarь ojoştoroldo.

„Volga-Don“ kolxozьnda la hьjьrhədlьq bətenlaj bətereldə. Hətselek fermahь esən 31 baş abdav kontraktovajt itelde. Bьl kolxozdardaqь ferma maldarьna qьşqьlьq adьq tuis ədərlaqən.

M. Minəeqol

JAQŞЬ KYRGƏDMƏ

Maqar. Rajon ler aylege malsьlьq kyrgədmahe ojoştordo. „Janь jort“ kolxozьnьn harьqsьlьq hәm qujansьlьq fermalarь kyrgədmə lə berense urьndь tota.

RajZO ferma mədire Bahavьtdinəl Miftaxtь hәm at qaravsь . Qjəlsin Xajertdinde 120 şər hum aqsa hәm promtovardar menən bylaklane.

Kyrgədmə unьşlь ytte, udarniktardьn eşen jaqlьrtьvda hәm eş tərlaləren kyserevdə matur qьna hədəmtələr birde. Kolxozsьlar bəndəj kyrgədmələrden jьşьraq jahalьvьn horap taraldьlar

Əxmətjanьf

UDARNIKTAR— HЬJЬRLЬ

Mejəke. MTS xedmatendəge „Yrnək“ kolxozь hьjьrhədlьqtь bətərə. Bьjьl in jaqşь udarniktardan 29 keşegə başmaqtar alьp birelde. Kolxozda xəter 27 hьjьrhьl xuzalьq bar. Ularda la hьjьrlь jahav esən abdav kontraktlaştьrьv bara.

Ojanieva

PREDSEDATEL YDE

KONTRAKTATSIANЬ ƏDƏ

Qaridel. „Qьdьl Jyrizən“ kolxozь hetselek fermahь ojoştororqa, 26 baş abdav kontraktovajtitergə, ferma maldarь esen torlaq ədərlərgə tejeş ine. Lakin, bulardьn berhe lə eşlanmane.

Kolxoz predsedatele Fatxetdinef xekymət tarafьnan jeqarelgən kridetts barьp alьrqa telaməj. Kolxozsьlar yd rizalьqtarь menən abdav kilterelər. Lakin, Fatxetdinef „alьrqa aqsa juq...“ tip kire qajtara.

Besen eşlav vaqьtьnda kolxoz idarahь jetəkselek hәm ihap eştere alьp barmaqan. Xəder kolxozdьn beşne attarqa la jeterlek tygellege nelende.

Bətə eske məmkinlektərde tuplap, kolxozda mal adьqь bazahьn nьqьtьrqa kərək. Ə, partia hәm xekymət qararьn sonatirlavsь predsedatel **Fatxetdinef** qatь javapqa tarttьlьrqa tejeş.

S. Zabrьtdinef

XRONIKA

VOKS qa Məskav qalahьnda Amerika arxitektorahь hәm tədev texnikahь kyrgədmahe ojoştororqa təqdim jahaldь. Sovet arxitektordarь sojuzь bьl kyrgədmane ojoştorovdь kərək tip tapts.

Krivoj Rog, 22. Geologorazvedka ekspeditsiahь Krivoj Rog bassejnьnda „Bol'şevik“ şaxtahьnda 30 million tonnalь janь ruda jatьş tapts.

BAŞQORTOSTAN AVЬL SOVETTARЬNЬN MALSЬLЬQTЬ YRSETEV BUJЬNSA BƏTƏ SOJUZ KONKURSЬNA QATNAŞЬVƏARЬNЬN JOMQAQTARЬ TURAHЬNDA

Başqortostan ASSR UBK prezidiumь qararь

Başqortostan ASSR Udək başqarma komitetь prezidiumь, Başqortostan avьl sovettarьnьn malsьlqtь yrsetev bujьnsa bətə Sojuz konkursьna qatnaşьv jomqaqtarь turahьnda Başqortostan Jer estəre Xalьq Komissariatьnьn hәm Udək konkurs Komissiahьnьn dokladьn tьnlaqandan hun, konkurstь ytkərev, partianьn 17-sjezdь hәm VKP(b) Udək komitetьnьn ijn plenumь tarafьnan malsьlqtь yrsetevgə qarata alqa qujьlqan burьstar tirəhenə xedmətsəndər massahьnьn iqtinarьn tuplavqa hәm bьl burьstardь jaqьrtaq ytovgə ulardьn aktivlьqtarьn mobilizovajt itevgə dur bulьşlьq itevən bildələp ytə.

Konkursqa Başqortostandьn bətə 42 rajonь, ulardaqь 982 avьl sovetь, jəki bətə avьl sovettarьnьn 80,9 protsentь qatşьldь.

Malsьlqtь yrsetev mas'ələne bujьnsa jarьşqa, tik 31 rajondan birelgən məqlymettər bujьnsa 3307 kolxoz brigadahь hәm 1084 ferma, şulaj uq 25 rajondan birelgən məqlymət bujьnsa 941 deputat gruppalarь ьlqtьrьldь.

Şulaj uq rajon ara jarьştar da bara. Bьl jrьşqa Başqortostan respublikasь ьsьlarь. Bьlardan tьş 3 rajon kyrşe respublika hәm elkələrden rajondarь ilerə jarьşalar.

Mal abьravsьlьq seksialarьnьn hanь hәm bьl seksialarda eşlavse aktivtar hanь ytkəndən ytə bara.

Konkursqa quşьlqan hәm jaqşьraq qatnaşqan rajon hәm avьl sovettarьnda, rajon başqarma komitettarь hәm avьl sovettarь yddərenen territorialarьnda mal abьravsьlьqtь ytterev menən jetəkselek itev mas'ələh na qьraq jaqьn kilə aldьlar hәm ulardьn jetəkselektəre konkretьraq hәm operativraq bulьp əjlənde (Dyrtəjlə Blagoveşşin, Janavьl hәm başqa rajondar).

Başqortostan mal abьravsьlьq mas'ələre tirəhenə xedmats n dər massahьnьn iqtinardarьn kin tuplav hәm bьl elkələ konkurqa quşьlav nigedendə sotsialistik jarьştь kin ytterev arqahьnda, 1933 jьl menən saqьştьrqanda, tulajьm alqanda mal hanьnьn ytevenən (attar hanьn ьkə aimaqında), besən sonav planьn arttьrьp ytavdən, maldar esen torlatar tedevdev kin jə jelderevdən, kolxozdarda tovar fermalarьnьn ytevenən hәm je maldar ylevenen ber ad kəmevenən qinarət bulqan ber tiklem unьştarqa ireşte.

Udəmet kmenən qьştarqanda, 1934 jьl gərsə attar ylevenen kəmeve jaqьna taban şaqtaj dur boroloş jьlь bulha lə, at yrsetev elkəhendəge kyrhətestar başqarma komitettarьnьn, sovettardan, kolxozdardan hәm sovxozdardan hәm şulaj uq xedmatsəndərden bətəhenen də partia hәm xekymətten at turahьndaqь kyrhətmələren tejeşensə ydləştermeganlektaren, at yrsetev hәm ulardь haqlav esən tejeşle kerəşte ələ haman da jie ep jebərmələrden signallaştьrьvda davam itelər. Bьl bigerək tə Xəjbulla, Bərjən, Mraq hәm Əbjəlil rajondarьna qaqьla.

Jəş maldardьn ylev protsentьnьn şaqtaj bulьvь, bigerək tə Ucalь, Mişkə hәm Jьlajьr rajondarьnda şaqtaj bulьvь partia hәm xekymət kyrhətmələren anьq hәm tulь ytəv esən jeterlek kerəş bulmavьn kyrhətelər.

Başnarkomzem hәm RajZOlardьn konkurs ytkərevdə praktik hədəmtələrgə ireşevdə avьl sovettarьnьn ojoştorov-massovьj eştərenen əhəmiətenə narьq birep jetkermavdərc, konkurstь ojoştor v hәm ytkarevdə jetqi jeteşhedlek bulьp hanəla, şunьn arqahьnda Başnarkomzem hәm RajZOlar avьl sovettarьnda malsьlьq seksialarь oj stovqa jeterlek iqtinar itmənelər hәm sovettarqa seksialar ojoştorovdə, ulardьn eştəren jəjep jebərev hәm nьqьtьvda tejeşle jardəm kyrhətmənelər.

Juqarьla kyrhətelgəndər nigedendə, Başqortostan ASSR Udək Başqarma Komitetь **qarar itə:**

1. Avьl sovettarьnьn malsьlqtь alqa jebərev bujьnsa bulqan konkurstarьnьn təp kyrhətkestəren ytəv təngalendə Dyrtəjlə hәm Blagoveşşin rajondarь jaqşь uq qənəqətlənerlek hədəmtələrgə ireştelər, tip tanьrqa.

2. Malsьlqtь alqa jebərev bujьnsa bulqan konkurs şarttarьn ytəvdə tybəndəgelərde in jaqşь hədəmtələr birevselər tip tanьrqa n m eylektiv esən kandidat itep xisaplarqa:

Dyrtəjlə rajonьnan Mineşte hәm Kykqujan avьl sovettarь, Davlakəndə Qjaptrəsh sovette, Blagoveşşindan Ilino-polən, Borajdan — Calqaq, Byzdəktən —, Əmir, Qaltasьnan — Məzək hәm Korəkin, Avьrqazьnan — Talbazь, Janavьldan — Jamadь, Saqmaqoştan — Qarjavdь hәm Mitri Əjyp, Baqalьnan—J. Mətь, Şişmənan — Suqraqlь sovettarьn. Zeljansura rajonь Mənbat sovetь „Salavat“ kolxozьnьn MTF hьn, Salqaq sovetь malsьlьq seksiahьnьn jetəksche Timerbulatofь, Ilino-polən sovetь malsьlьq seksiahьnьn jetəksche Lьjskofь, Məzək sovetь malsьlьq seksiahь jetəksehe ip. Soltanofь, Dyrtəjlə rajon Isməqil sovetь malsьlьq seksiahь jetəksehen, J. Mətь sovetь malsьlьq seksiahь jetəksehe Malkindь, Mətь sovetь „Krgorka“ kolxozьnьn deputattar gruppahь jetəkseheip. Kazan-bajьftь, Stərletamaq rajonь „Şevcenko“ kolxozьnьn STF mədire Paloguttь.

Konkurstьn jomqaq materialdarьn bildələngan srokta birmagən rajbaşqarmalarqa, jьl axьrьnda konkurstь tьnlaqandan hun, qaqtarьna qaraqanda bylaklavgə lajьq bulqan ajrьm avьl sovetь hәm udarniktardьn materialdarьn jebərergə rəxsət itergə.

4. 3-statiala kyrhətelgən avьl sovettarь, seksialar hәm udarniktar esenən tybəndəgelərde uet sojuz konkursьna qatnaşьv esən bildələrgə:

Salqaq sovetь hәm unьn malsьlьq seksiahьn, Ilino-polən avьl sovetьn hәm unьn malsьlьq seksiahьn, Jamadь, Mitri Əjyp, Əmir, Kykqujan sovettarьn, „Salavat“ kolxozь MTF-hьn, „Şevcenko“ kolxozь STF mədire ip. Paloguttь.

5. Bətə rajbaşqarmalarqa, avьl sovettarь hәm kolxoz pravlenialarьna malsьlьq elkəhendə sotsialistik jarьş hәm udarsьlьqtь taqь la kyberək inderev, şulaj uq zootexnik-veterinar qaqidalərde tuldь qullanьv nigedendə, kontrol hədəmtəlendə nesnis ьlardь nabьlarqa, partia hәm xekymət tarafьnan malsьlьq elkəhendə qujelqan burьstar tirəhendə ojoştorov-massovьj eşte taqь la kəsəjtergə hәm aqьndaqь osorda tep iqtinardь maldardь qьşlatьvqa jaqşь ədərlanev hәm 1934 jьlda malsьlьqtь yrsetev dəvlət planьnьn hər ber kolxoz, avьl sovetь hәm rajon bujьnsa ytələvenə taplarqa təqdim itergə.

6. Bətə rajbaşqarmalarqa hәm avьl sovettarьna attardь yrsetev hәm haqlav mas'ələne tirəhendə massovьj-anlatьv eştəren jəjep jebərevde taqь la kəsəjtergə, avьl mas'ələne avьl sovettarьndaqь malsьlьq seksialarьnьn, kolxoz, sovxozdardaqь deputat gruppalarьnьn eştərendə xəl itkes ucastka itep qujьp, ulardьn operativ jardəmdarь arqahьnda attь tərbialəvde qьrqa jaqьrtьrqa, ekspluatatsianь tərtipkə halьvqa ireşergə, attar bigerək tə bejələrgə qarat zootexnika hәm veterjnaria qaqidələren riqajə itergə təqdim itergə. Xəjbulla, Bərjən, Mraq hәm Əbjəlil rajbaşqarmalarь avьl sovettarьna, bətə sovet-kolxoz aktivьna atqa ajrьvsa iqtinar itev kyrsetelgən kyrhətergə.

7. Rajbaşqarmalarqa hәm avьl sovettarьna ydderenen kolxozdarqa konkret jetəkselek hәm jardəmdarьn ta'min itev menən bujьqь jьlqa bildələngan mal torlaqtarьn tədep bətərevde kəsəjtergə təqdim itergə.

8. Bətə rajbaşqarmalarqa instruktor sostavь kesə menən bəqa tiklem malsьlьq seksiahь ojoştororqa, zootexniminumqa eje bulьv esen uqavqa malsьlьq seksialarьn, fermalaqь deputat gruppalarь jetəkselərən hәm zootarostalardь nьqtьrьvqa ajrьvsa iqtinar itergə məzəyr itergə.

9. Başnarkomzemqa hәm bətə rajbaşqarmalarqa 35-jьldan qinvarьnda bətə rajondarda malsьlьq seksialarь, deputat gruppalarь, malsьlьq bujьnsa sьjfat inspeksialarь, zootarosta hәm malsьlьq udarsьlarьnьn kin qatnaşьqь menən rajon malsьlьq konferensialarь ytkərergə təqdim itergə.

10. Başnarkomzemdь zootexnika belemen taratьvdь kəsəjtergə, zootexminimumqa eje bulьv esen uqavqa malsьlьq seksialarьn, fermalaqь deputat gruppalarь jetəkselərən hәm zootarostalardь nьqtьrьvqa ajrьvsa iqtinar itergə məzəyr itergə.

BUBK predsedatele: **Tahirbi**

BUBK sekretarь: **Kərimtef.**

IBEREK BAŞTAR JAVAPQA TARTЬLHЬNDAR

Malajud MTS xedmatendəge „Alqa“ kolxozьnьn ese arigadahьnda eşlaq huqqan vaqьtta kulak qaldьqtarь: **Qadirsf Ədsxat hәm Şəjьxsi Mullaxmətər** kolxozdьn 3 ebkert halamьn, ber ebkert huqьlmaqan holo hәm huq-lьp ta jelqərelməqən 100 botlap holohon jandardьlar (bətəhe 500 botlap igen jandь).

Şul uq vaqьtta kolxozdьn predsedatele hәm partorg **Zinurі** tirmən mədire **Kamilə** menən esep jerəne.

Kolxoz igenen jandarьvsь kulak qaldьqtarь Qadirsf, Şəjexsf hәm tberek baş Zinurьlar qatь javapqa tarttьlьrqa tejeş.

KOLXOZSЬ.

ARTЬQ SREDSTVO-HAQLЬQ KASSALARЬNA,

vkladciktardь xeďmətlənderevde ølgələ itep qujьrqa

BYBK JANЬNDAQЬ HAQLЬQ KASSALARЬNA JARĐAM KOMISSIAHЬNЬN

MƏRƏZƏQƏTE

QƏĐERLE IPTƏŞTƏRI

Proletariat diktaturahь organdarь—sovettarqa hajlavdar proizvodstvo hәm politik aktivlьqtьn janь tulqьndьrьn kytərdelər.

Faşrik hәm zavodtardьn aldınqь eşselare, Sovettar sojuzь hәm Başqortostan respublikaһьnьn kolxozsьlarь hәm eşsәndare, sovettar sjezdь isemendage proizvodstvo-finans poxodьna quşьlьp, yđđarenen buş jatqan bətə sredstvolarьn sotsialistik tәđeleş hajdahьna jebərergə mujьndama aldьlar.

Finans frontьnьn udarsьlarь yđđarenen alqan mujьndamalarьn sovettardьn 9 sjezdь asьlьv kenenə qәmәli rəveştə ytəv esen boi'şeviktarsa totonorqa tejeştər. Proizvodstvo-finans poxodьna qatnaşuvsьlar—Başqortostan eşselare, kolxozsьlar hәm xeďmətsәndare, sotsialistik nakoplenie esen kerəşten aldınqь saltarьnda tororqa tejeştər. Ular bətə tyləvdar bujьnsa la IV-kvartaldьn maja tuplav plandarьn 100 pr. menən tultьrьrqa tejeştər.

Hedden alqa bed tybandəge praktik bujrьqtar qujabьd: Avьldan bətə aktivtarьn mobilizirlay juls menən lq elek ydegedgə teşkən plandь tultьrьrqa, zajьm aqsalarьn tulьhьnsa inderergə hәm massovьj anlatuv eştərnigeđendə har a r kolxozsьnan hәr esşan janqьđaqtarđьn tyləvđərən tultьrьvqa elgəşergə, zajьm planьn hər aer avil sovetь tarafьnan tultьrьvđь tə'min itergə. Zajьm aqsahьn tyləp bətərevse har aer keşegə zajьm obligatsialarьn birergə.

Buş jatqan sredstvolardь qurqanьshьd, fajđalь hәm ьşanьslь haqlьq urьndarь aulqan haqlьq kassalarьna vkladciktar bilqtьrьrqa. Vkladciktar bilqtьrьvđa, keslav, administrativ juldar qullanьrqa his jaramaj.

Zajьm podpisciktarьnьn zajьmdьn bətə tirazdarьn tikşerev đaren tə'min itergə. Rajon haqlьq kassalerьnda ajrьm kartockalar alьv, ularđь tultьrьv juldarь menən bьl eşte kin jejelderep, otoştardь otovsьlarqa birergə.

Haqlьq kasalarьnda jaqşь kul'tura şarttarь tuvđьrьrqa hәm ularđьn eştaren zajьm totovsь şulaj uq vkladciktarqa, his aer valakitahьd, siratta torop vaqьtьn ərəm itməblek itep ojoştororqa kərək.

Avьl sovettarьnda hәm Rajon haqlьq kassalarьnda, zajьm bujьnsa inderelgan vznostardь lьəp kə alьvđь elgə bulьrlьq itep qujьrqa.

Ucrezdenie hәm predperiatielarqa janь eşkə ingən xeďmətsəndərđen bətəhen də podpiska menən solqap alьrqa. Bьl şarttarđьn bətəhen də oşo jьldan 15 dekəbrenən hunqa qaldьrmajьnsa ytərgə.

Başqortostan yđek başqarma komitetь prezidiumь-oşo jьldьn 17-nojəbrendə, juqarьla kyrhatelgan kyrhətkestərde jaqşь ytavse rajondarqa, Başqortostan sovettarьnьn 9 sjezdь ismendə kysmə qьđьl bajraq birergə hәm lin. plan esen kerəşevse, haqlьq kassalarь, komsod eşselərenən 10 keşene sovettar sjezdьnde qatnaşьv esen qunaq itep saqьrьv turahьnda qarar sbqarđь". Eşte sotsialistik formala ojoştorop, kin qatlam eşsən massa bilqtьrьlqan saqta berensetek hәm pocotlь qьđьl bajraqtь alьv his şikhed tə'min itelasək.

BYBK prezidiumь ergəhendəge zajьm hәm haqlьq kassalarь eşenə jardam itev Yđək komissiahь, finans xalьq komissarlьqь, Dəvlət xeďmət haqlьq kassahь hәm Dəvlət kriditь idaralarь, finplandь tultьrьv esen kerəştə aik kyp jaqşь keşelərđe hәm ajrьm udarniktardь belə. Ular finans frontьnda đur jenevđərgə elgəştelər hәm bed ularđьn eştaren xəđer đə narьqlajabd.

Rajfolardan, rajon haqlьq kassalarьnan hәm rajkomsodtardan, maja tuplav plandarьn ytəv turanьnda raporttar hәm komsod, haqlьq kassalarь eşselarenən jaqşь udarniktardьn tədmələren hәm foto kartockalarьn jebarevde kətabed.

Iptəştərsə sәlәm menən:

BYBK janьndaqь haqlьq kassalarьna jardam itev Yđək komissiahь predsedatele

— AKIMЬF.

Başqortostan Finans Xalьq komissarь —JOMAQAJЬF.

Başqortostan dəvlət xeďmət haqlьq kassahь hәm dəvlət kriditь idarahь başlьqьnьn urьnbasarь—BIKBOF.

KOLLEKTIV DOGOVORĐARĐЬ MASSOVЬJ TIKŞEREVĐE

OJOŞTOROV TURAHЬNDA

VSSPS PREZIDIUMЬ QARARЬ

Kollektiv dogovordarđa kyrhatelgan bətə mujьndamalarđьn tulь ytaleşen tə'min itev maqsatь menən VSSPS prezidiumь qarar itə:

1. Predpriatielarđa hәm ucrezdenielarđa kollektiv dogovordarđьn ytaleşen massovьj raveştə tikşerev ojoştororqa. Tikşerevđe 1934 jьldьn 25 nojəbrenən başlarqa.

2. Tikşerev hedemtəhendə profsojuz ojoşmalarь tybandəge saralarđь ytkərergə məsəyrđar,

a) kərək eşselər, kərək administratsia tarafьnan aulьhьn, kollektiv dogovordьn bətə ytalmagan mujьndamalarьnьn ytalevena ireşergə; eşselər massahьnьn matdi-tormoş şarttarьnьn jaqşьrtьlьvьn tə'min itergə;

b) torlaq tədeleşenə, kul'turatormoş hәm balalar ucrezdenielarь tədeleştərenə, xeďmət haqlavqa, qurqanьshdьlьq texnikahьna h.n. jebərelgan sredstvolarđьn tulь hәm qulaj raveştə jьlađaqьna tiklem fajdalanьlьvьn tə'min itergə;

v) eşselərgə eş xaqьnьn dereb bireleven unьn dereb lьəplaneven tikşererge, eşselər menən jalqan lьəplaşevđarđe tulьhьnsa bətərergə;

g) xeďmət dissiplinahьnьn jaqşьrtьvьna, eş kenenen tulьhьnsa jeklanevenə ireşergə.

3. Kollektiv dogovor bujьnsa yđ məgən predpriatie hәm ucrezdenie jetəkselaren sud javaplьlьqьna tarьrqa.

4. Tikşerevgə kontrolse eşselər brigadalarьn, irekle aktivtь, straxovanie deleg tiarьn, xeďmətten jəməqət inspektordarьn kin bilqtьrьv menən kollektiv dogovordь tikşerev eşen massovьj jəməqət kontrole metodь menən ytkərergə.

Kollektiv dogovordь tikşerev eştaren hәm unьn hədemtələren eşselər jьlьlьştarьnda, fabrika, zavod stena gazetalarьnda hәm bətə profsojuz matauqatanda kin jaqtьrьrqa.

5. VSSPS prezidiumь, hər profsojuz ojoşmahьnьn eşe, kollektiv dogovordar bujьnsa albqan bətə mujьndamalarđь, eş selarđen kul'tura-tormoş ixtiazdarь esen jebərelgan sredstvolardь reallaştьrьv dərəzahenə qarap narьqlanasaqtn ikərtə.

VSSPS prezidiumь

SVIR'STROJ

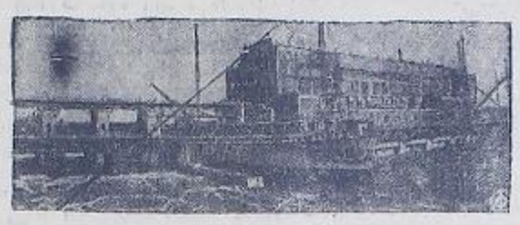

1927 se jьlda halьna başlaqan gidro elektrik stanьsьhь № 3 xodqa jebərelergə ədərlənə. Donjala berensemaitənə 37500 at kəsle, diametrь 7,4 metrlь kaplan trupnahь s.ir №3 tə qujьldь. 1933 jьldьn adaqьna tiklem har berehe 87500 at kəsle 3 trupin eşkə başlajasaq.

Iyrattə: Svir'stroj ponoramahь.

PKK-nьn Başqortostandaqь partkollegiahьnda

PARTIANAN SЬQARЬLDЬLAR

VKP(b)VK ergəhendəge PKK nьn Başqortostandaqь partkollegiahь tarafьnan VKP(b) safьnan sьqarьldьlar:

Imametdinef Səlax 1889 jьl tьvqan, 1925 jьldan birle VKP(b) aqzahь, (bilet nomerь 1308862). Partia aqzahьna toroşlo bulmaqan axlaqь esen (eskelek), lakin unьn grəzdandar huqьşь jьldarьnda EKQA hьndaqь xeďməttaren hәm yđenen xatalarьn iqrar iteven ikkə alьp, partiaпьn təvge ojoşmahь julav qu đqatha aer jьldan hun unьn partiə məs'ələhen qajtanan qararqa memkin tip hanarqa.

Ojəjnetdinef Zəjnetdin, 1906 jьl tьvqan, 1931 jьldan VKP(b) aqzahь, sistemalь raveştə eskelek menən şeqəllaneve, sit element menən elemə tolovь hәm dəvlətka igen taqşьrьv planьn ytəməve esen.

Fərxetdinef Məzarək, 1893 jьl tьvqan, 1926 jьldan VKP(b) la kandidat, (kandidatlьq kartockahь 9663) VKP(b) kandidatьna toroşlo bulmaqan əxlaq (eskelek) hәm partkollegianь aldarqa telaqane esen.

Imiljanova Anna Ivan qьzь, 1911 jьl tьvqan. 1931 jьldan VKP(b) la kandidat. Partiaqa ingəndə sotsial sьqarşьn jəşergəne esen.

Andraxmanof Qasim, 1908 jьl tьvqan. 1931 jьldan VKP(b) la kandidat, (kandidatlьq kartockahь 17644) jađoq səsevđe nasar ojoşturqanь hәm kolxoz menən jomoşaq jetəkselek itkəne esen.

BƏRJƏN LESPROMXOZЬNDA

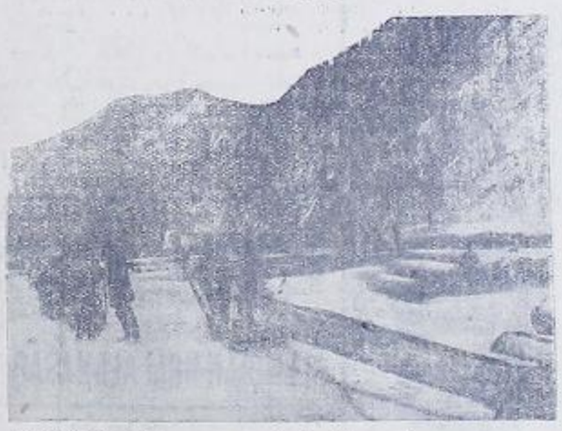

HYRƏT TƏ: ədərlangən aqastardь jьlqa bujьnsa sьqarьv.

AJRЬM „USTANOVKALЬ" JETƏKSELƏRE

AOJAS ƏĐERLƏVĐƏRQƏ-BOJEVOJ TEMP!

STƏRLETAMAQ, DЬVAN, ZEJANSURA RAJONDARЬNDA

ƏK DIREKTIVAHЬN SABOTIRLAJDAR

IV kvartal planь bujьnsa bertahe aer million vestmetr aqas qьrqьlьrqa hәm 560 men vestmen aqas başьrga tejeş ine. Juzur iestьn 10 nojəbrga bilgən maqlymattarenə qaraqanda, barь 67 men vestmetr ədərlangan a m 20 men vestme r başlaga . Timək, kvartaldьn jartьhь ytep kitkən bulьvqa qaramabtan, aqas ədərlavdə kvartal planь 6,7 pr.qa, ə aqas taşьv barь 3,6 pr.-qa qьna ytelgan.

Bьnьn sәnәbe lespromxozdardьn yđđarenen eşlekhedlektərendə, VKP(b) ƏK hәm Başsovnarkom tarafьnan bireigən anьq kyrhətmələrde anlarqa teləmavdərendə, rajon ojoşmalarьnьn bьl ustanovkalardь bodovdarьnda.

Bьna ber nisə fakt. **Dьvan rajon** jetəkselege (rajkom sekretarь—**Begalirof,** KIK predsedatelə — **Surkin**). kəđge aqas ədərlav hәm taşьv turьhьnda xuzalьq dogovordarь tədev eşen 15 oktəbrdan də qaldьrmaj tamamlap, şul kəndən alьp urmanda qьđv eş başlav kərəkler turah

TƏNQIT—BIBLIOGRAFIA

„IKENSE TЬVЬV"

(M. XƏJ ƏBƏRE)

Ekonomikaqa həm qomyman xeďmət protsessına qarəşlı vďgərtmaj torop, ber nindaj da sıjusfhıd jamqiat turahında hyď bulıvь məmkin tygel

Şuqa kyrə lə proletariat diktaturahı ekonomikala həm keşelərden anında kapitalizm qaldıqtarın əsterev esen kin kəreş fronts alıp bara. Bunın heďəmtahe əeta xuzalıq tarmaqsındavь sotsialistik sektordan ebtenlege.

Ə sotsialistik sektordan ebtenlege his şikhed men, millíondardan yď vatandarь bulqan sotsialistik liden aldında yďdarenen dur javapla həm maqtavla burıstarsn anlav heďəmtahe.

M. Xəj ďa ana şul millíondardan berehe. Ul əegengə teďeleş talaptarın anlavsa həm ul talaptardь anlatıv esen kerəşse

Şaqir yďenen „Ikense tьvьv" tigən poemahь menən ketahenan alda eəgengə kən esen aktual bulqan məs'əəne xəl itevgə tьrıqvь menən maqtalərqa teje.

Bul poemala ul yďenen tep məqsatь itep jınь ekonomika nigeďında jınь keşelərden tьvьvın kyrnaterga telaj, şuqa kyrə ul eəşta uq:

„Iteď teďejaed ike dur gigant,
Jaŋь jort həm jaŋь keşelər,
Jetlamaqsь inem ular tьvьvьn,
Ikke Rossijdan auş jerdan ił.

Xəder bul maqsatьn ştqardьn yď jekmatkalıe menən xəl itelevən qarajaq.

Poemalaqь vaqiqa 29-30 jıldarda avxildaqь kolxoz tədeləşe.

Bul osor million krəstejandərden kolxozqar tana noroloşe menən həm stjuft kerəsten in kesle kiťsenləşeve m nəm xarakterlь.

Senki kolxoz xərəkte nigeďenda kulaklь stjuft bulıv jaqьnan asterev, unьn ştmahe bulqan vaq tovar xuzalıqьn asterergə jyniderergajne. Şuqa kyrə bul beďden ilde dur hamılıq osoro bulıv handa.

Yievse kapitalizm qaldıqtarь yďdarenen bunqa bulıqtarьn ber genə minutqa bulma ta hunlatıv saralarьn eďlaj, bunь esen ular nəta bulqan etlektaren Danalar Poemalaqь tep geroj kərin atahь itke traditsialar menən bliq aqьvlanqanqa kyrə ana şul kulaktardьn kesle həm dəhətle qara sajəəttarenə jenelep yďenen jaruqьd ulun yďera.

Şaqir bunda qomyman moral'den kesle ikəden kyrhatev menən berga, atgrak ta beďden moral'den-proletariat moralenen kesle ikəden aik otta itep bira, bunь kyrev esen beďga atanьn ulь Kərimden yďkandərenə həm xəďərge torojona kyd taşlav jeta.

Kərim armiaqa kitkanda eətenlaj nadan neta jahattьn artta qalqan bula. Beď bunь unьn armiaqa kitkandə jarlaqan jardarənan kyrəsed. Ul:

„Bul ildən qaxlr eəştarəm,
Ajrьla qomərga,
Xuş bulıqьd dur iştarem,
Əjlənmahək ał ilga.
Qarmonьnьdь tartıp ujna,
Bəthьn jerək janьvьn,
Bəştar kitə, eəştar kitə,
Unan nisek qajtar ul' tip jırlaj.

Kyrəbeged uxa qaďal armia eətenlaj jat nəma. Ul yďen natşa haldattan kevek jarlь qomərən armiala udqaram tip xls ita Şaqir ajtmeşlaj. Əlla nisek?

Əjerlen da,
Kərim kitə ildən məngegə.
Ka'in eşke—krəstejan armiahь Karimden ikke traditsialarьn jena, unь sajnalıhəď jamqiatten aktiv kərəşsche itep jeteşkra.

Bəns şaqir alk otta itep ber ike juldan ajta.

Jaldar
Boroloşlo jaldar
Avxildь la,
Kərimde lə jaŋь jahaqan, ił.

Kərim armiadan qajtqanda avxl kolxorlaşqan, tik unьn temiche gena kolxozqa inmegən bula. Senki ul kulak qoigohonna sirelgan bula.

Ə Kərim uqa qaramattan qajtav menən kolxozqa inə h.m in mətim suqan malsalьq əlkahendə eşlaj. Ul al qaravьn bula. Şuqa kyrə ata esen:

Kərim ul da terlə tygel,
Parim dlahəď, Ka'im tay aəqer.
Şulaj itep, „Begen juldar başqa bulıp atqlь,
Har ike jul tarta yďena"

Senki yergə jeď tolgan stjuft yďenen ta'iren terlə juldar, metodtar menən yrkara, xatra atanь ulqь, ulda ataqa qarşь qura. Şuqa kyrə şaqir:

„Beďden haeym doimandь la,
Nisek kerəşerge ejrata' tł

Bunь eəď qomeında ber havqa zar maqan mulla qatьsınьn havqa barıp anьəď qatandar arahında:

„Belaheğedme komsomolka Zəlajxane avxl məqtaj torqan matur qьd,
xəder inde marja' kevek,
kolxoz esen-kommun „qьlan tej" tejevenən unьn kolxozdьn aktiv komsomolkalьna qara jaqьvьn həm qatandarь: „əəna kytəhegəd niadaj matur, bəta avxl məqtaj torqan qьdьn kolxoz nigitata' tip qatandarьn kolxozqa q.rşь quja ha' ase.

Ikna nəp, kulaq Parxiden kolxozqa inep, teida kolxoz eşta' una jomerev sajəəten totovın, unьn avxl jurlahь Qjemarden nadanlıqanan fajdalanıp, kolxozdьn toqem ajganьn ke paqa nusjala inep ajatap ytə revenə asalar ham una kolxozdan saqarap, Başqorto t.n territorlanınan qavalar. Ə asl vaqitta kuťak beďden nadanlıqtan fajdalanıp, dini juldar menən fajdalanьv metodan tota ine Şulaj ber ken bəta avxl kulaktarьn məsetkə jьjalar. Unda mulla noloq hojlaj:

„Xalıq adda asl jıldarda,
Dinhedlande beďden avxldar,
Bunьn esen kemder javap birer,
Niştəred hun alla aldında.
Jaraj kolxoza la kerək bulhan,
Lakin dine qajda?

Dinhed kolxoz tedep bulьrma? Juq Axarda mulla Karimden atahьna qarap.
Ata tygel bin qart, yď balana,
Şulaj bulama hun atalьq?

Ulьn esen hin qart,
Tege donjala ətk jazala", ił

„Tege donja" tip ajtev menən qart ata aldьna „tamaq", utlь suqmardar, sirat kyperdare kyrena həm

„qart kajəna, sirat kyperdərən nisek ytarhen?

Hunьnan: juq..,Kərim minə eəla tygel, eəla,

Jaqqь bulьr ine atalha" tip asьv menən ejga qajta.

Qart ata qajtqanda Karim talejan garmonьnda ujnap ultьra. Tik eəta qara fekerdər, eəta itke qədattər menən aqьvlanqan ata talejan garmondьn monon kitep ulьna bьsaq qədaj.

Şulaj itep ata la, ul da itke jamqiatten qaəraxat traditsialarьnьn qorsanı bula Bul ip. Xəjden maqtarьq bulqan jaqtarь.

Xəder unьn jeteşhedlektarena kysa jek: Xəj, ulьn yltetep quiqa alьqqan qart atanьn Belomorski kanalda teďev ďa qatnaşap yď taalqalen yďgə tep, eətenlaj jaŋь lekerdə, jaŋь keşe tьvь kьn kyrhatergə telaj həm eəl unьn tep maqsatь.

Bunda Xəjda la, başqa jaďьvьslarqa la xas bulqan ber eəmene kyraed həm eəl unьn tep jeteşhedlege.

Ul jeteşhedlek, stanten eş produksьn unьn tarnalaşev protsessn atrmav, teida gena yďenen hejlavenda.

Ata ber nisə kən qaraqaj qьrqь je roj da kitəd:

„Kən, tən eşlahakta ərdden esen ty gelder" tip əs kən eşka saqmaj.

Şul vaqьt p.litrok kila əəaj jaramaj eşka kerək saqarqa.

Iptaştarqa kerək tinlaşev" tł.

Ə lamatı qart: „Əj svolc,
Bol'şevik,
Bajlande eəl mina nişlapter" tip kena ultarıp qala la taqa ja:

„Balki jeget ohta aldaqandьr,
Ə, şulaj da eşlap qarajьq" tip eşke başa. Şul kendərdən başlap qart ka əjt-ənsə ul eşta yďen tanьla həm ilen jaŋь keşe bulıp qajtьrqa reksat ala Min əəndə Xəj ajtevenə tip alam, sən ki Jamail qartьn eşta geroj berəşe ky reonaj,

Ata qajtav menən kolxorqa jaďal ham eşka aaşlaj.

Bunda la unьn jaŋь keşelege eş prot sessında eəta tulьsь ik menən asьlmaj.

Tik Taştimer menən keltə taşkəndə Jamail Taştimerden keltə urlaqanьn kyrep.

„Ax Taştimer qustьm,
Kyptan nelom nine eəl jerda,
Tışla qustьm əəndaj qarəşьn,
Iə bunqьsь sulhьn qomerça" tip qaďara.

Kyptan eelevja qaramatьm yďe gena selep, haman da jəşerep qala, eəl unьn ele lə xoronqo qəďat aqaj—ene tip qaravdan ytə almavь, his şikhed unьn şul qəďattarde sьjal manlaqatenan juqarь qaravdan sьqqan nəma.

Ul ait ulьn yltergəndə lə şul tradit sialardan qorsanь ine.

Qjerel—qəďattarde, aqaj-enelekte sьjal manlaqatenan juqarь itep qaravь unьn essn jaŋь keşe bulıp eetmave turahında hejlaj.

Şaqir eəl momenttarda poemasьn hudьmında ihtə tororqa tejeş.

Ikensenan Karim yltereiev menan partorg Qimaj Karimden hejgan qьdь Zəlajxa həm eəşqa komsomoldar kilələr.

Ular inev menan ildəndə qinqa eu jalap jatqan xatda komsomol sekretarь maqtavlь al qaravsь Karimden kəvdə nen kyraler.

Zəlajxa: ax min..ał kyrəm..tip ytel ertenga taşlana. Şul vaqьt partorg Qimaj eəste hьjpaj da:

„Jaşen tykma hulьvьm Zəlajxa,
Xəder inde Karimdər kyp nedda,
Beďden saltar xəder kinajgan" ił. Tik cortsnun ytha tip ajtahe gena qalqan yďen jaŋь keşe esen kerəşten nin-lə avxl, nindaj qatmarlь ilanen nieegtela, yďen komsomol sekretarь ha maqtavlь al qaravsanda yievenə oşola qara, eəl jaraemaja.

Bəlaj bol'şevik qatılqьn airmajdar, kommunistardan qatılqьn bulaj kyr hathar, ular ypkalardar həm xaqьlьr jetmahə yiek ebtenda Komsomol Əxmadjgx

„Əjda ujna garmonьnda,
Bьbdar eəlkem,
Janqan jerək janьvь" tip Kərimden talejan garmonьn ujnatalar, eəl xal ka qiqarta sulmaj. Ilan ujlaqьd kemden kemden gena inev menən yiek ebtendə yundaj hyddarde hə lərga tele ama, kemder garmon ujnar? Əlsitta hidev, arnev xlstarenən maxrym sulqan met ken tip ajtela torqan keşelər.

Ə eəd komsomoldar həm neďden eqa arasьd bundaj hidev xlstarenən hər terlə neskalektardan maxrym tygeised, Bundaj tupaq taş jerək sulьvsad yďen sa'ek tygel.

Xəder tel mastirlaqьna, şiqar mastirlaqьna kilaşek ilandь tep jeteşhedlek unan şiqurdan yďenseiektarena haqrmavanda, rifendar yl avena iqtisar lnavenda həm şiqarcarenən kyserək politik lozungtardan torovsad ə. Mətaşan: „Komsomolia negən selalta,
Komsomolia negən kluata.
Komsomolia alla,
Komsomolia haqta.
Jaşa komsomolia,
Kolxoz menan alqьl (28 əll).

Tana la nerde kilterejek: Başqa-başqa:
Aqaş bьsa, (saq Qutuj juldarь tygel)
Ata saq-saq

Har kon eşka. (57 əll)

Oyondaj uq unьşhadlьştardь 38-əł həm başqa eittarda la kyrergə memkin Bundaj lozungtar taşlavdь kyvetak p-aztanьn nerense osorotda osoratьla ine, ə xəder sed potrianьn əsense osorona indek.

Bul osor kyneraк texnikaqa eja sulьvdь, jıqqь sajfatlь həm osrəzlь itep eşlədə horaj.

Bəna şuqa kyrə lə tp. Xəj sulьrqa eja sulьroqa tejeş.

1935 JЬL ƏSƏN

Başqortostan Əlkə gazeta həm zurnaldar KATALOGЬ

Gazeta-zurnaldar iseme	Ajna nige tapqьr sa qa.	Jaďalьv xəqь 1 ajqa h.	t.	3 ajqa h.	t.	6 ajqa h.	t.	12 ajqa h	t.	Ajram noqrtlьn xəqь
GAZETTAR:										
1. Başqortostan	25	2	50	7	50	15	—	30	—	10 t.
2. Kommuna	20	2	—	6	—	12	—	24	—	10 t.
3. Krasnaja Başkirta	25	2	50	7	50	15	—	30	—	10 t
4. Leninse	12	—	90	2	70	5	40	10	80	7 t.
5. Jaş kommunar	5	—	50	1	50	3	—	5	—	7 t.
6. Jaŋь julda	6	—	50	1	50	3	—	6	—	7 t.
7. Jaş tedvse	5	—	25	—	75	1	50	3	—	5 t.
8. Komsomolec Başk.	10	—	90	2	70	5	40	10	80	7 t.
ZURNALDAR:										
1. Lenin julь	—	—	40	1	20	2	40	4	60	
2. Pyť Lenina	—	—	50	1	50	3	—	6	—	
3. Altaeь	1	—	60	1	80	3	60	7	20	60 t.
4. Sənaq	1	—	50	1	50	3	—	6	—	50 t

1—3 Əfe, Sojuzpecotten Başqortostan Əlkə nyiego.

Əfe „Okt. Nat."ьn matsaqahьBaşgiavlit vəkile №3—1934

BEĎĎEŊ BALET

BAŞQORT BALET KAĎЬRDARЬ

Hyrətta: urtala Leningradta balet mektəəendə uqьvsь başqort balalarь arahında ularđan jetəkselare ip. Aakarov.

Revolytsianan alda Başqortostan —eətşa kolonia larьnan in artta qalqan ham in iďelgandərenen erehe ine. Yď xakim egen haqlav esen kapitalizm tərlə milliətxeďmətsən dəren aer-serehena doş manlaştьrьp,din aqьvь menən aqьvlap totto, ular qa ekonomik həm kul'tu rajaqьnan yьarga irek ulr mene. Şul rəveştə naşqort xeďmətsəndəre lə Oktəər Revolytsiahьn xatta yď əďəəl telenən də məxrym xəlďə qarşь aldь,ə başqa kul'turalar, əigrəktə muzlь ka, sənqət turahında həj lap tə tororqa tygel.

Barь eəjək Oktəər Revolytsiahь qьna eətşa samə derzavtahьn qolatьp, milli kul'turanьn qotoronqo yьe venə kin j l asьb. Oşo kən də Başqortostandьn eeď yď milli əďəələte, yď teatrь, ydenen inz ner-texnik, xudozstvo kadrdarь, eьna ilgən artistarь .. barlьqьn kyraeď.

Balet sənqətenen tarixь aikoqro nqo zamandarqa barьp totaşqan

Boronqo Gretsia (Jurtan) sən qattьn in juqarь kimalena eja bulqan həm kin xalьq jalpьhь tarafьn n atqarьla torqan tans-qa eja ine. Boronqo sənqət qemerman—eəta xalьq esen urtaj bulqan həm ul vaqьtta ele urzuaz jəmqiətlarge hьmaq sənqət menən hatьv ltnaşandər. Bьna ul esen Marks həm Engles boronqo sənqətte ejranevqa ərmsa əhəmiət birgəndar. Bьna ni esen pro eiart-t, klassik mirabtar la tənqit aşa yďlaşterep, bol'şevistik yď sənqaten buildьrьv eətendə eşlaj.

Başqortostan respublikahь la yď sənqəten—proletar sənqət buldьrьv esen kerəşken xəlďə, Leningradtaqь balet texnikumь janьnda başqort aylege barьqqa ilterde. Bunan maqsat—balet elkahenda juqarь kvalifikatsialь kadrdar jeteşterev aşa tanьa sənqəten Başqortostan proletar kin massahena kyserev. Beďden naşqort milli tanьalarьn 3 pr. tatar, qalqandarь baş qorttar.

Uqьvsalar tans-qa ejrənə ərmsa əəjəndarь nisəəterdə, Başqortostan rajondarьna sьqьp jerəvdər a-a başqort tansalarьna ejrənə əktar. Bu ifrat mehim hamlavьr məs' ələlərden berehe bulasaq, şunьn esen bul eşta uqьvsьlarqa jardam, bigerak ta Başqort n.tli kul'tura institutьnьn jardamь kərək bulasaq.

Balet texnikumь balalardь aik jaqьş qarşь aldь. Balalar hə qajnьlь aik j qьş kravat'tar, eə- aş kejemdere menən ta'min iteldelər. Tadrьlq həm havlьq haqlav eşenə a.rьmsa iqtisar itelə: hər q jnьhь jьvьnьv sajenьv nəma ere menən t.'min iteldən, balalar xəder kis jatqan da teştəren tadarьp ajaqtarьn jьvьp jatalar.

Məs'ələgə Başqarkomp os ta aik jetdi qaranь, hər ner balaqa ajrьmsa iqtisar itte. Kilasəktə şundaj uq iqtisardan taşlan mab, balalar uqьvdarьn ur- ravestə tamamlьp qajtardar kul'tura revo ytsiahь frontьnda aktiv qatnaşьvsь aďamatlar bulьp jeteşerdər tip eş-nqь kila.

OJƏŠKƏREF.

(Leningrad)

ƏFƏLƏ QALANЬŊ TƏĎƏKLƏGƏ ARTA BARA

□ Bujьl Ələlə jul tədəv planь artьqь menən ytalde. Bəta he 567 men kvadrat metr jergə taş jəjelde, 103 men kvadrat jergə asfal't qojoldo. Gorkomxoz hьv transportьna (paromdar, kyperdər) bujьl 17,4 men hum aqsa totto.

—

□ Əfə uramdarьnda 1933 jılda 60 fonar bulha, bujьl 200 fonar qujьldь. Ularđan jartьhь eşe rajondarьnda. Tik kendə uramdarda svetofordar qujьlasaq.

—

□ Bəta munsalarqa remont ytkərelde. Ularđan kendalek ytkarev kəstare 15 pr-qa ytkan. Sminaqa jartь tonna ker jьva ala torqan mexanizirlaştьrьlqan jaŋь ker jьvьv urnь(pracecnajь) asьla.

—

□ Ikke vodoprovod stansalarьn elektrlaşterevda dur eştar eşlende. Şunьn arqahında hьv nirev 36 men kubametrqa artь. Bunda jьlьna 1200 humlьq ekonomia jahaldь.

—

□ Əfenən Mator zavodьna, Yďaktən Nizgorodkaqa, Əfenən jal jorttarьna jaŋь avtobus linia larь asьldь. Avtobus parkьnda 10 maşina artь. Avtotransport 3 kvartada planьn 128 pr-qa ytəne.

—

□ Plan bujьnsa bildələnğan 200 jort urnьna, bujьl 458 jort bujatılqan.

—

□ Zakttar tarafьnan jorttarqa remont jahav esən 290 men hum aqsa tololqan. Kapital' remont 135 pr-qa ytəlgən.

BAŞQORTOSTANDA

BAJMAQ BAQЬR ZAVODЬ JЬLLЬQ PROGRAMMANЬ UTƏP KILƏ

Bajmaq, 20 (Başrosta). Bajmaq baqьr zavodь ydenen jьlьq programmahьn tamamlav aldьnda tora. Janьnan 180 tonna baqьr eretergə kərək. Bunь 8 kendə jenel ytərgə məmkin.

Lakin, zavodta haman sьjrjo. jaqьv zapastarь juq. Zavodtьn tuqtatьv ixtimalь bar, Sibaj avtokolonnahь Baqьr ydaktan 10 nojaardan 18 nojaargə tiklem 2 men tonna urnьna barь 163 tonna qьna ruda kilterde. Timer jul 180 tonna urnьna 479 tonna kilterde. Transport bylegenen uacal'nigь Mirovjan həm Julalь rudnigьnьn direktorь Oşaptraşlitef rudanь tejav eşe menən kem jətakselek itev turahında his kileşə almajdar. Ə şul uq vaqьtta ike paro-oz, ruda tejərgə keşe bulmav arqahında, tik toralar. Bul ike jetəksenen „diskussia" jahavdanan tuqtatьrqa kərək.

—*—

BЬJKIN, ISƏNCURIN, TIMONIN IPTƏŞTƏR ƏFƏ-IŞEMBAJ TIMER JULЬNDA

Dim kypere, 20 (Başrosta). 17 nojaerdə Dim kyperenda həm Dim pojmahьnda partia Ətkə komitetьnьn sekretardarь ip Bьjkin həm ip. Isəncurin, partia kontrole komissiahьnьn Başqortostan partkollegiahь predsedatele ip. Timonin bul dьlar.

Bьjkin, Isəncurin həm Timonin iptəştər, əigerək tə Dim kyperendəge timer-aetun eştare, pojmalaqь jer eştare həm tədeləştəge kul'tura tormoş şarttarь menən qьďьqhьndьlar.

—*—

EŞSELƏRGƏ KUL'TURALЬ TORLAQTAR

Işemaj, 20 (Başrosta). Işemaj neft promьslohьnьn ekspluatatsia sexь yď eşselere esen torlaqtar teďev eş-n jajeldərde. Əlde barak teďev eşe başlandь. Barakta vodoprovod. elektrik jaqьhь bulasaq. Ikense baraktьn jartьhь inde tamamlanqan.

Şul uq vaqьtta sex 733, 734 həm başqa skvazinalardь jьlьv eşen alьp bara.

—*—

QЬĎЬL ARMEJESTAR SUBBOTNIGЬ

Işemaj, 20 (Başrosta). Promьslo şellьq ilkən castən qьlьl armejestarь, komandirdarь həm ulardьn qatьndarь oşo kəndərdə Işemaj neft promьş lohьnda subbotnik yikərdelər. Ular 1160 metr otnoloqraqь nefteprovodtь kymdelər. Ular tarafьnan bətəhe 793 kubometr jer ese naşqarьldь.

◆Dəvləkən MTS kolxozdarь Oktəər revolytsiahьnьn 17 jılьqqьn kolxozsьlarda kul'tura tormoş jaqьnan xeďmətlavďəge jaqьlьştar menən qarşь alalar. „Oktəər" kolxozьnda 5 nojaərgə 2-0 urnьlьq klua teďev eşe tamamlandь. „Parizskaja kommuna" artelenda bəta 7 əriqadal la qьďьl mejeş ər asьldь. „Jaŋa tan", „Qьďьl tormoş" həm başqa artelərdə daimi eşlaj torqan balalar jəslahe əsьldь.

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

BAŞQORTOSTANDAQЬ KOLXOZ, KOLXOZSЬLAR HƏM XEĎMƏTSƏN JAŊQЬĎAQTAR DIQQƏTENƏ

BAŞQORTOSTAN POTREBKOOPERATSIA SOJUZЬ HƏM BAŞXLEBTORG

OŞONON MENƏN, KOLXOZ. KOLXOZSЬLAR HƏM XEĎMƏTSƏN JANQЬĎAQTARQA, POTREBKOOPERATSIA SISTEMAHЬNЬN BƏTƏ SEL'POLARЬNDA IGEN PRODOVOLSTVIAHЬ, FURAŽ, JARMA, BOB IGENDƏRE HƏM KƏNBAQЬŞ KEVEK IGENDƏR HATЬP ALЬNЬVЬN BELDERƏ. IGEN HƏM KƏNBAQЬŞTAR TYBƏNDƏ KYRHƏTELGƏN ORLOQ TAPŞЬRЬV BAHAHЬNAN KYTƏRENKE, STANSA HƏM PRISTAN' PUNKTTARЬ BAHALARЬ MENƏN ALЬNASAQTAR:

Arьş	7 h. 02 t.	Jomoşaq soj ďaj	10 h. 54 t.	Urtasa sorsaq	9 h.
Arpa	6 h. 72 t.	Qara soj ďaj	7 h. 44 t.	Ьvaq sorsaq	8 h. 40 t.
Qatь soj ďaj	11 h. 92 t.	Bioio	5 h. 33 t.	Kənəaqьş	10 h. 80 t.
Tarь	6 h. 12 t.	Ere sorsaq	9 h. 90 t.	Bəta xaqtar sentner esen kyrhətelə.	

Stansalь həm pristan' punkttarь nahaka qujьlqan sel'polardan təpko punkttarında, ularđan alьnьqtarsna qiraq, orloq təpşьrьvđaqa kerek yk, tyrəndəge ylsvđə xlidka jahalar Soj ďaj, kənəaqьş həm ana kul'tu alarь sajasaq

6 kilometrqa t klem 10 t., 12 k.m. tiklem 8 t., 15 k.m. tiklem 7 t., 20 k.m. tiklem 5 t., 30 k.m. tiklem 4 t., 40 k. m. tiklem 3 t., 50 k.m. tiklem 3 t., 60 k.m. tiklem 2 t., 70 k.m. t klem hom unan juqarь 2 tin. Arьq, sorsaq, bioio, arpa, tarь, qara soj ďajdarqa: 6 kilometrqa tiklem 10 t., 12 k.m. t k em 5 t., 15 k.m. tiklem 4 t., 20 k.m. t klem 3 t., 30 k.m. tiklem 3 t., 40 k.m. tiklem 3 t., 50 k.m. tiklem 2 t., 60 k.m. tiklem 2 t., 70 k.m. tiklem həm unan juqarь 2 tin. Skidka har sentnerqa tin menən ner kilometrqa.

Bul kyrhətelgən əəhalar igende batьp alqan saqta eajfat komdinalьn alldalave sujasa tyłsan.
Batьp alana torqan kul'turalar tyson sajfatlь bulha, skidka o erlav komttetь rəhlaqan y əəvđə jahalasaq.

ORLOQ TAPŞЬRЬVĐA QULLANЬLA TORQAN ƏŠTƏMƏLƏR, POTREBKOOPERATSIA TARAFЬNAN HATЬP ALЬNA TORQAN JAQŞЬ SORTLЬ IGENDƏRGƏ LƏ QULLANЬLASAQ.

Igenderen kooperatsiaqa hatьvsь, kolxoz, kolxozsь, xeďmətsən janqьđaqtarqa hatьv esən, Başsojuz, Başxlebtorg tarafьnan IV-se kvartalda qьna 28 m. humlьq iŋ jaqşь assortimentlь difitsit tovarđar alьnđь həm alьnasaq.

ALЬNOJAN HƏM ALЬNASAQ TOVARĐAR ESENƏN TYBƏNDƏGE NƏMƏLƏR OŞO ŞARTTARĐA HATЬLASAQTAR:

IGENDE KOOPERATSIAQA HATЬOJЬP

Tovar isemdare	Hana hom summaha	Hatьv şartь
1) 1.5 tonnalь jek tagav avtomaşina	125 dana	Hatьlqan igendeq 1 hu muna 1 humlьq tovar
2) Aьkl xuzalьqsьna fzalerse a) Hoqqas, urqna, sandьq, menen ammv maşinalarь,ul t. rmьha, sortirovka, çvigacl' h m kanazdar	1500 meq h.	1 humlьq igenge 1 humlьq tovar ala
b) Tuqimalьlar, hatem tikkes, qiqak tarmaqьna, 2 alьs hom 1 atlь xodar		1 humlьq igenge 3 humlьq tovar 1 humlьq igenge 2 humlьq tovar 1 humlьq igenge 10 humlьq tovar
Todev materialdarь		
3) Jomoş aqaş	1500 kun.	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar
4) Aqaş əəaьv materialdarь	3000 „	1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
5) Foser	150 „	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar
6) Tədrə najalьha	10?100 kv. m.	1 humlьq igenge ner humlьq tovar
7) Semont	1250 ton.	1 humlьq igenge 1 h. 50 t. tovar
8) Lak bojeva	35 meq hum	1 humlьq igergə ner humlьq tovar
9) Timer əəaьq qodaqtarь	365 ton.	1 humlьq igergə ner humlьq tovar
10) Daqa qaďaqtarь	27 ton.	—
11) Sortlь timer	865 tun.	1 humlьq igenge 1 h. 50 t—tck tovar
12) Tyaə timere (kreveluo)	360 ton.	1 humlьq igenge ner humlьq tovar
Xuzalьq tovarđarь		
13) Timer əəaьqtar	0 ton.	1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
14) Xuzalьq əəlaardarь (aip)	12 ton.	
15) Tərlə instrument tar	45000 h.	1 humlьq igenge ner humlьq tovar
16) Bəzaq eşlemalere	150.000 h.	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar
17) Ba.l. xujan postsnalar	20 meq h.	

Tovar isemdare	Hana hom summa ta	Hatьv şartь
18) Qara xujan, ala'kalaqqan ally ern hom ondi ttrdgan poindalar	558 meq h.	1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
19) Krovattar	1200 dana	1 humlьq igenge 4 humlьq tovar
20) Samavardar	343 „	1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
21) Lampa najalalarь	56 meq h.	1 humlьq igenge ner humlьq tovar
22) Elektrik ojerdare	77 m q h.	1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
23) Tegev maşinalarь	700 dana	1 humlьq igenge 4 humlьq tovar
24) Kaha zaqottare	250 „	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar
25) Ka zalereja tevardarь	24 meq h.	— „ —
Hunarsalaq kompsorь		
26) Velosipedtar	3990 dana	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar
27) Ularqa zapas rastar	60.000 „	— „ —
28) Hunarsalaq maltaqtarь	890 „	— „ —
Muzika-Radio		
29) Patefondar	1200 dana	— „ —
30) Plastinkalar	12.000 „	1 humlьq igenge 4 humlьq tovar
31) Muzika qoraldarь	30.000 hum	1 humlьq igenge 10 humlьq tovar ala
32) Radio tovarđarь	20.000 h.	— „ —
Telatel' tovardar		
33) Hamaq ojeerder	7550.0 meq h.	1 humlьq igenge 2 humlьq tovar ala
34) Jetən təqimalarь	65.000 hum	1 humlьq igenge 2 humlьq tovar ala
35) Jeŋək	215.000 hum	1 humlьq igenge 8 humlьq tovar ala
36) Bərtav-jon	1101 hum	1 humlьq igenge 8 humlьq tovar ala
37) Jon javlьqtar	350.000 hum	1 humlьq igergə, 8 humlьq tovar ala

KƏRƏKLE TOVARĐARDЬ HATЬOJЬP ALЬOJЬP

Tovar isemdare	Hana hom summaha	Hatьv şartь
38) Trikotaa	275-00) h.	1 hum'ьq igergə, 10 humlьq tovar ala
Kyn ajaq kejemdare h.m mex tovardar		
39) Kyn ajaq kejemdare	647,5 meq h.	1 humlьq igergə
40) Kyn tovardar	35 000 h.	4 humlьq tovar ala
41) Qajaq tovardar	693.000 h.	1 humlьq igergə 5 humlьq tovar ala
42) Sajmalar	2185.0 meq	1 humlьq igergə, 3 humlьq tovar ala
43) Cadqa tundar	1000 dana	1 humlьq igergə, 6 humlьq tovar ala.
44) Hьraq tirche	75000 h.	
Skid promьşlennos tьnaq aderaaaare		
45) Tilegrejka həm aakardar	100 hum	1 humlьq igergə 8 humlьq tovar al'.,
46) Jok accesuttare	12.000 h.	1 humlьq igergə 1 humlьq tovar ala
47) Galoştar	400.000 h.	1 humlьq igergə 10 humlьq tovar ala.
48) Klejenka	25.000 met.	1 humlьq ige ga 2 humlьq tovar ala
Apamlьq tovarđarь		
49) Şakar	990 ton.	1 humlьq igergə, 5 humlьq tovar ala.
50) Natural soj	5 ton.	1 humlьq igergə 2 humlьq tovar ala
51) Mexerka	192 ton.	1 humlьq igergə 10 humlьq tovar ala
52) Xuzalьq hamaa (ker hamaa)	750 ton.	1 humlьq igergə 5 humlьq tovar ala
Jaqьv ma terialdarь		
53) Kerasin	1100 ton.	1 humlьq igergə 2 humlьq tovar ala
54) Benzin	64 ton.	

Aviomaşinalar kolxozdarqa hatьlьp rajon xlestorg menən doqovor tədəp həm hatьlqan igende Zagotxernonan qasul itev punktьna ner sənəp menən tidlektə taşьp eelerov memkin sulmaqan vaqьtta, Sil'polardan yď jakl arindovajt itkən skladtarьna tapşьrьqandan hun ojna ular Başsojuzdan rajon ara saxalь esemena odatlasaqtar.

Aqaş tovardarь igen tapşьrьvsalarqa Rajpotrebsojuzdar narahьnan həm aqaş menən savda itevse ojoşmalar narahьnan jesərelesək igen tapşьrьvsalarqa xemist, Başsojuzdan Rajpotrebsojuzdan narahьnan, avxl xuzalьqь mashinalarь selxozmantьn rajon ara narahьnan jesərelə. Tolelaq materialdarь həm avxl xuzalьqьnan aşqa çatmarlь assortiemint tovardar—vitasiped, malьq, potefondar, kultmagazin həm rajondan terək sel'polarьna jesərelə.

Başqa selpolarqa ałl tovardar, nazalar tarafьnan igen tapşьrьvsalardan kvitansialarьna qarap qьna nireleşək. Bətə selpo həm rajmagtar igen tapşьrьvsalarqa hatьv esən yddərendə tyəndəge assortiment tovardardь nuidarьroqa tejeştər. Soj şəkər, maxorka, hanьn, xlopcatka, nasaq tovardar, havat hanь terlə lampa najalalarь, najma həm vaq xuzalьq invintardarь.

IGEN HATЬV, HATЬP ALЬV BUJЬNSA HƏM TOVAR HATЬV HƏM UNЬ KERTEV BUJЬNSA KƏRƏK BULOJAN BƏTƏ ANLAŞЬV HƏM SPRAVKALAR ƏSƏN BAŞSOJUZ HƏM BAŞXLEBTORG. MƏRƏZƏMJƏT ITEVEGEƏBE HORAJBЬĐ. ADRES ƏFƏ JUJA RЬ SAYĐA MAJDANЬ, TELEFON № 86-99, RAJONDARĐA, RAJPOTREB SOJUZ HƏM RAJXLEBTORGTARJA MƏRƏZƏMJƏT ITERGƏ.

Kul'turalь həm urta xelle tormoş esən

POTREBITEL KOOPERATSIALARЬNЬŊ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ SOJUZЬ BAŞSOJUZDЬŊ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ IKMƏK HATЬV KONTORAHЬ

Igende kooperatsiaqa hatьv menən kolxozdьn xuzalьq material kəsən nьqьtahьqьd

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬN
BAŞQORTOSTAN
elkə həm Öfə qala komitettarь,
BAŞQORTOSTAN
ydak başqarma komitetь həm
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬЬЬM HANЬ 10TIK

№ 270
24
NOJABR
1934 JЬL

УФИМСКИЙ
Редакция м-
читаль

SOEL'ŞIÑA—KOLXOZ MALSЬLЬOJЬN YЬTEREVDEÑ KƏSLƏ RЬJCAGЬ

(Başnarkomzemdьn malsьlьq bylege naşlьoş ip. ZELƏJEF məqələhe)

VKP(b) VK nen ijyl plenumь har ner kolxozda tovarsьlьq fermahь nuldьrьvdь həm jaşap kilgən tovar fermalarьn ojoştorov xuzalьq jaqьnan nьqьtvdь partia, hөm sovet jooşmalarьnьn nerense kidəktəge nurьstarь itep qujdь. Plenum, malsьlьqtьn jьldam kytarelьven ta'min iterlek konkret saralar nildələne.

Fermala xədmətte ojoştorov—„malsьlьq fermalarьn yьterevdə tөp saralardьn nerevlie nulьp tora. Kolxoz tovar fermalarьnda xədmətle ojoştorov turahьnda nөgөn iglan itelgən SSSR Narkomzemьnьn janь polozenieһe malsьlьqtьn produktivlьqьn kyterevdə kolxozdar həm kolxozьlar qulьna real' memkinlek nira.

Bөdөn fermalarda nьqasa nindəj kyreneştərde osoratьp nu la ine?

Bьqasa nөdөn fermalarda—fermala eşlavse kolxozьlardь jьş qьna naьvqa, naьvdan fermaqa nyserev, qajһь vaqьtta fermaqa nyteneləj jaraqһьd, eşlekһed keşelarde nirev, jəki fermanь ajrьm keşelə өsөn genə ner doxөd sьqanьqь itep qarap, keşelərde tik „xədmət kөne" eşlөp alһьn өsөn genə jөnərev kevek kyreneştərde kolxozdarda jьş qьna osoratьp nu'a ine.

Ijyl plenumь-fermala kolxozsь kөmendə ike jьl eşlərgə tejeş tip qьqa kyrһətmə nirde. Plenum kyrһətmələre kolxoz idaralarь өsөn qaiь haqlanьrqa ierjeş zakon urьnьn tөlorqa, keşelərde fermanan kyserep jertevdər tuqtarьlьrqa tejeş.

Xədmətte ojoştorov turahьndaqь janь polozenie kolxozsьnь fermala odaqьraq eşlavgə qьdьqһьndьra. Fermala ike jьl eşlөgən kolxozsьqa eş xaqь 10 pr.qa, fermala 3 jьl eşlөgəndə 15 pr.qa өbtələ. Ferma mədiren RəJZOnьn rəxsələnən tьş urьndan alьvqa, unьn urnьna başqa keşene qujьvqa jul qaldьrьlmaj.

Maldьn yievenə tuls javapһədlьqtь kilterep sьqura torqan ejəһedlek, fermanь komplektovajt ner һam dəvlətka produktsia tapşьrьv mujьndamalarьn tultьrьp ytəmədvərga sik qujьla.

Kolxoz idaralarь ferma mədirdərenen kandidaturalarьn nьq iqtiвar menən tikşererga, təqət tik hөnalqan, namьslь kolxoz sirendь qьna RəJZO rəhlavьna nirergə tejeştər.

Janь polozenie ferma mədirdərenə yd kvalifikatsialarьn kytərevgə dur stimul' ira. 6 ajlьq kurstardь өsөrevselərgə eş xaqь 15 pr.qa өbtələ.

Janь polozenie fermala qьna tygel. өəlkt erigadalarda la ejəһedlekte nөtenlөjgə nөterə. Hər ner erigadaqa nildəle ьььrdar.

SAQЬRABЬD

Bөd 71-hanь torlaq koopirativьnьn idara aqzalarь һəm aktivtarь, ourəuazla һəm unьn jaisslarь tarafьnan Ispania eşselər vasslanьlьq nəһtьrьlqan vaqьtta zararlanqan eşselərdeη semialere fajdaһьna 25 hum aqsa jьjdьq.

Torlaq koopirativьnьn aqzalarь arabьnda la anlatьv eştere alьp barьp, aqsa jьja başlanьq.

Idara aqzalarь һəm aktivtar isemenən Öfə qalaһьndaqь aş qa torlaq koopirativь aqzalarьnьda өddən өlgө alьrqa saqьraьd.

71-hanь zəktanьn idara predsedatele BAJЬŞЬF.
Komissia predsedatele—JƏHYDIN M.
Idara sekretarь—GRASIMOF.
Xuzalьq komissiaһь predsedatele—IRKALIN.

SOVETTARDЬ QAJTANAN HAJLAVDAR

Sovettardьn millionlaqan hajlavsьlar menən BƏJLƏNEŞEN NЬQЬTAJЬQ

NURIMAN, KRASNO-USOL, BƏRƏ, SAQMAQOŞ, MIŞKƏ RAJONDARЬ—AVЬL SOVETTARЬNA HAJLAVDARDЬ TAMAMLANЬLAR

PROIZVODSTVO
AKTIVLЬQЬ KYTƏRELƏ

Nriman (BaşRosta). Nuriman rajonьnda avьl sovettarьna hajlavdar tamamlandь. 12 avьl sovetьnan alьnqan məqlymәttarga qaraqanda, ьlarda hajlavsьlardьn 73,7pr. hajlavdarda qatnaşqan.

Sovettarqa hajlavdar vaqьtьnda kooperatsiaqa igen hatьv, maja tuplav, kollektivlaştьrьv һəm başqa xuzalьq eştərendə dur һьnalьş nuldь. Hunqь kөndərdə 8 avьl sovetьnda kolxozsь һəm janqьdaqtardan kooperatsiaqa 1000 setnerdan artьq igen qabul itekle. Dur—Şedinski avьl sovetьnda hatьlqan igende itev өsөn 16 tlav nildələnde. Şul uq 8 avьl sovetьnda IV—kvartal xisabьnda 35 nen humqa jaqьn maja tupiandь, 85 janqьdaq xuzalьq kolxozqa inde.

Kyp urьndarda hajlav jьjьlьştarьnan hun aqas әderlәvdə eşlөv өsөn erigadalarqa ydө telap barьvsьlardь jadьv eşe ytkarelde. Mətələn, Bajgilde avьl sovetьnda erigadaqa 57 — keşe jadьldь.

Krasno-Usol, (BaşRosta). Rajonda sovettarqa hajlav kampaniahь tamamlandь. Tulь aulmaqan məqlymәttargə qaraqanda, hajlavsьlardьn 72 pr. hajlavdarda qatnaşqandar.

Kyp kenə avьl sovettarьnda hajlavdar vaqьtьnda xedmətsendərdeη, proizvodstvo aktivlьqtar kytarelde. Arxangel sovetьnda hunqь 8 kөn esendə finans planь xisabьna 14687 hum aqsa jьjnaldь. Jelem-Karan, Darin Qaran, Arxangel sovettarьnda hajlav dar vaqьtьnda kooperatsiaqa 7 men sentner igen hatьlde.

Bөrө (BaşRosta). Bөrө rajonьnda sovettarqa hajlavdar tamamlandь. Hajlav jьjьlьştarьnda 14826 hajlavsь qatnaştь. Sutardan 7669 qatьn — qьddar. Mari Şişmə avьl sovetьnda hajlavdar ajrьvsa jaqь ytte, unda hajlavsьlardьn 92 pr. qatnaştь. Nakaz birevdə 140 keşe aktiv qatnaştь.

Mişkə (BaşRosta) Mişkə rajonьnda avьl sovettarьna hajlavdar tamamlandь. Hajlavsьlardьn hajlavdarqa 81 pr-ь qatnaştь. Qatьn-qьddardьn 73 pr. qatnaştь. Mişkə, Janь Trojski, Qlqazьtamaq avьl sovettarь hajlavdarьdь elgə rəveştə yikardelər. Ike avьl sovetьna predsedatel itep qatьn-qьddar hajlandь.

15 hajlav punktьnda salalar jaslalare ojoştoroiqajnь, kyp urьndardə zajom oөilgatsialarь ukşereldelər.

Hajlav kөndərendə 320 janqьdaq xuzalьq kolxozdarqa inde Jasaqoş, Mişkə, Bajmorza, Baxtenaj avьl sovettarьnda kolxozqa inevse janqьdaqtar ajrьvsa kyp nuldь. Maksim-Gorki isemendə janь kolxoz ojoştoroldo. Kooperatsiaqa igen hatьv eşe kesəjde.

Sovettarьn rajon sjezdьna ədərlek eşe jajeldereide

SOVETTARDЬ QAJTANAN HAJLAVDAR

VKP(b)ƏLKƏ KOMITETЬ—IP. BЬJKINOJA BYEK—TAHIRЬF HƏM KƏLMITEF IPTƏŞTƏRGƏ

ƏLKƏ GAZETA REDAKSIALARЬNA

Saqmaqoş, (telegraf arqьlь). Rajon dəvmələndə sovettarqa qajtanan hajlavdar 18 nojanrqa tamamlandь. Sotsialistik jarьş metodьn qullanьv, hajlav jьjьlьştarьna qьdьl bajraq ar atьlьnda muzьjka menən kilevde ojoştorov, vaqьtь jasalar, bufettar ojoştorov һ.b. nigedendə jьjьlьştarda hajlavsьlardьn 93 pr.tь, şunьn esenən catьn-qьddardьn 92 pr.tь qatnaşьvna өlgөştek. Sovettarqa kolxoz proizvodstvonьn in jaqşь udarsьlarь, şular esenən 34 protsent qatьnqьddar hajl ndь. Qatьn-qьddardan preds datel itep in jaqşь aktivist alar: **Rəxmənqulьva** һəm **Calina** iptəştər hajlandьlar.

Hajlavdar hajlavsьlar massahьnan dur proizvodstvo—polit ik aktivlьqtarь menən ytte. Xisap birev-qajtanan hajlavdar osoronda ner janь kolxoz ojoştoroldo, 701 xedmətsən janqьdaq xuzalьq alьndь, 1597 baş maldan 41 malsьlьq fermahь ojoştoroldo, kolxozdar һəm kolxozьlar kooperatsiaqa 51000 sentner igen hatьlar. Alda torqan sovettar sjezdьn xuzalьq-politik kampanialardьn piandarьn ytavda ta qь la jaqşьraq kyrһətkest ir menən qarşьlav өsөn kerəşənə.

RIK Usmanof.
Rajkom—Latьjpof.
Başqortostan Ydək hajlav komissiahь vekile—Mostafin.

—••—

METALLURGIANЬŊ DANLЬQLЬ

KEŞELƏRE QALA SOVETЬNA HAJLANDЬLAR

Belorit, (BaşRosta). Beloritta Qala sovetьna hajlavdar başlandь. Berense hajlav jьjьlьştarь metallorgia zavodьnda ytkarelde Metallurgtar juqarь ojoşqanlьq һəm aktivlьlьq өlgөlөre kyrһətlөr. Domna һəm marten sextarьnьn qьdьl mejөştөre hajlav jьjьlьştarьna lozungьlar, julbaşьlardьn portrettarь һəm səsiələr menən nidələp jьhazlandьrьlqajnьlar. Bөtə smenalarda tip өjterlek hajlavsьlar 100 pr. menən kilde. Qala sovetьnьn janь sostafьna deputattar itep zavodtьn danьqlь keşelere: domnasьlardan **Məxmytef, Gavrilova, Dusin**, direktordьn urьnbasarь **Vasisof, Rənova, Abdullinalar** hajlandьlar. Martensьlar BYBK aqzahь, metallurgtar arahьnda dur aftoritet menən fajdalanvsь **Vasilej Pavlovic Sulimofqa**, Rajkom sekretarь **Vaxitofqa**, in, jaqşь udarsьlardan stalevar Nuzenqa, Ölkə komitet aqzahь, razlevcik **Fattaxofqa**, udarsь **Kytergingqa** ner avьddan tavьş nirdelər.

Metallurgtar hajlavdar başlanьvdь piandarьn arttьrьp tultьrьv menən nildələnelər. 19-nojəərdə nerense domna piandь 111 pr.qa, ikense domna 110, 2pr.qa, a goros sьaьq stanь -- 125,6 pr. qa ytəne. 20-nojəərdə tь kyp sex һəm agrigattar piandarьn artьrьp menən tultərdьlar.

ZEJANSURALA HAJLAVDAR UNЬŞLЬ BARA

Zejansura, (BaşRosta). Zejan- [illegible] niahь jaqşь ytə. Bikbaj, Ibrahim, Boxarsь, Aleksejevski kevek aldьnqь avьl sovettarьnda hajlavsьlardьn jьjьlьştarqa kileve 83-91 pr.qa jetə. Hajlavdarda qatьn-qьddar aktiv qatnaştь.

Mujnaq sovetьnьn janь hajlanqan deputattarь өtə sovettardьn janь aqzalarьn eşlekle rəveştə eşkə totonorqa saqьrdьlar.

Janqьdaqtardьn kolxozqa inevdere kesəjde. Məsələn, şə. Mujnaq avьl sovetьnda 248 janqьdaq xuzalьq, goroildə — 48, Boxarsьla — 35, yrgən avьl sovetьnda — 25 janqьdaq xuzalьq kolxozqa inde. Hunqь vaqьtta kooperatsia tarafьnan 11 men sentner igen hatьp alьndь, bьnьn 85 pr. adьq kulturalarь. Rajon maja tuplav planьn srogьnan elek, rajon sovettarь sjezdьna tiklem tamamlav һəm igen hatьp alьv, it tapşьrьv eştaren unьşlь ytəp өtərev өsөn kerə

SOVETTAR SOJUZЬNDA HAJLAVBARŞЬ

Sovettar Sojuzьnda xisap birev—hajlav kampaniahь narqan hajan kin rəveştə jүjeldereтə.

Kiev elkəhendə 15 nojəərgə tiklem 1108 avьl sovetь—elkə dəvmələndəgө bətə avьl sovettarьnьn 43 pr. tь hajlandь.

19 nojəərgə tiklem 814 avьl sovetь hajlanqan Cernigof elkəhendə jьjьlьşqa kilev elk juqarь—85,5 protsent. Janь hajlanqan 12900 deputattan—25 protsentь qatьn-qьddar.

Azerbajzandan 1807 avьl sovetьnan 20 nojəərgə tiklem 428 hajlavdar hajlavsьlar menən eşlөştөrө eşlөp jүjeldereтə.

Qalanьn zavod, fabrika larьnda һəm ucrəzdenielərendə Xar'kov qala sovetьnьn xisap birevе naştandь.

Hajlav kampaniahь xedmətsən janqьdaqtardьn massovьj rəveştə kolxozdarqa ineve menən ədətьla. Hajlavdarqa ədərlek vaqьtьnda Ukrainьdьn kolxozdarьna menərlөgən janqьdaq xuzalьq inde. Kiev elkəhenen ner 5-tetka rajonьnda qьna kolxozdarqa 500 janqьdaq xuzalьq alьndь.

BERDƏM FRONT XITABЬ

Paris, 23. Kommunistik һəm sotsialistik partialardьn ner jektə xitaptarь alьnьp sьqtь. Xitapta, Dumerg kaulnetьnьn eş nasьnan teşeve һər ike partiannь xərəkət nerdəmlenenen jeneve. Lakin Flanden kasinetь la Dumerg kasinetьnьn politikaһьn davam ittera. Xөkymətten dəvlət xedmətkardəren stacka xoquqьnan maxrym itev turahьndaqь proekte eşselər өsөn ideal nulьp tora, şulaj uq xөkymət apparatьn fəşisləştьrьv maqsatьn kydətə. Demonstratsialardь tьjьv turahьndaqь proekt ...selərdən ulardьn kyp jьlьq kerəş menən ala alqan xoquqtarьn tartьp alьvqa һəm şunьn menən uramda fəşistar өsөn tadarьvqa jynəldereigan, tejelə Xitap, eşselərde fəşis ojoşmalarьn taramьv һəm qorahьdlandьrьvqa xөkymət proekttarьna qarşь sьqьş jaharqa saqьra.

Paris, 23. „Jumanite" gazetahь 22 nojəərdə, ydenen tiraж 289 men danaqa jetkanlegen өtep, sekordlь han tip alaj. Ydenen nurьstь itep tiraжьn 300 mengə jetkerevde qoja.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

TEL'MANDЬ QOTQARЬV ƏSƏN KƏRƏŞ

Paris, 23. Tel'mandь qotoldorov өsөn kөraş komitetь, Tel'mandьn qotoldorlovьn talap itep Germania posol'stvohьna petitsia tapşьrьv өsөn Barnys, Mal'ro, Margerittardan torqan delegatsia nildəlane. Petitsiaqa tөvge 100 men qultөmqa qujьlqan.

BOLIVIA—PARAGVAJ

KONFLEKTЬ

Ženeva, 23. 21 nojəərdə Millattar Ilgahь komitetьnda Bolivia—Paraqvaj arahьndaqь tafaştь tikşerev malьndə Bolivia vəkile—komitetьn rekomendatsiahьn qabul itəme, juqmь ikənlege turahьnda ner aj esendə javap birergə rıza, tine. Paraqvaj vəkile Millattar Ilgahьn məlqlь itkən hьmaq tonda rekomendatsianь kire qaqtь һəmөbl rekomendatsialaqь Paraqvaj parlamentьnda mөdəkərə itev liden ajratьqь menən hьjьşmaj, tine. Liqa komitetьn ul nadanlьqta һam Cako rajonьndaqь hujtь şartlarьn nelmavdə qajeplene һəm: Paraqvaj xəderge front tiniahen haqlaqan, har ike jaq ta dejemde moatlizatsia ytkərgən xalьq ara kontrol' tarafьnan ulardan qorallanьvdar, qьbqartьlqan taqdirdə huqьş xorakaten tuqtatьrqa təqdim itə" tine. Oşo punkttardь ajt kəndeη hunьnda Paraqvaj vəkile liganan: „agar bьl punkttardь ul ytəj almaha, ydenen vastavsьlьq urьnьn Amerika davlattarenan berəjhenə alrermə?" tip məlqьl kelөv menən kelөp horanь.

SOVET DELEGATSIA HЬNЬŊ

TƏQDIMƏ

Ženeva, 23. Millattar Ilgahь assamblejahьnьn predsedatele meksikalь Ka-tillio—Naxejraqa sovet delegatsiahь ip. Litvinovtьn telmerendə ajtelgənsə komitet rekomendatsialarьna kyp kenə өbtəlmələr təqdim itte. Bьl ike өbtəlmənen nerense hendə" assambleja dokladьn alqan momenttan başlap ike adna arok esendə doklad hьqьmtalarьna ydenen rizalьqьn belderep Liganьn general sekretarьna xəbər itmөgən jaq, ulardь qabul itevdən baş tartьvsь rəveşendə qaralьr", tejelə. Өbtəlmələrden bьnan başqa ikehendə hүd qoral yikarevde tьjьvdь talap itev turahьnda bara.

Paris, 23. Kommunistik һəm sotsialistik partialardьn ner jektə xitaptarь alьnьp sьqtь. Xitapta, Dumerg kaulnetьnьn eş nasьnan teşeve һər ike partiannь xərəkət nerdəmlenenen jeneve. Lakin Flanden kasinetь la Dumerg kasinetьnьn politikaһьn davam ittera. Xөkymətten dəvlət xedmətkardəren stacka xoquqьnan maxrym itev turahьndaqь proekte eşselər өsөn ideal nulьp tora, şulaj uq xөkymət apparatьn fəşisləştьrьv maqsatьn kydətə. Demonstratsialardь tьjьv turahьndaqь proekt ...selərdən ulardьn kyp jьlьq kerəş menən ala alqan xoquqtarьn tartьp alьvqa һəm şunьn menən uramda fəşistar өsөn tadarьvqa jynəldereigan, tejelə Xitap, eşselərde fəşis ojoşmalarьn taramьv һəm qorahьdlandьrьvqa xөkymət proekttarьna qarşь sьqьş jaharqa saqьra.

Paris, 23. „Jumanite" gazetahь 22 nojəərdə, ydenen tiraж 289 men danaqa jetkanlegen өtep, sekordlь han tip alaj. Ydenen nurьstь itep tiraжьn 300 mengə jetkerevde qoja.

AQŞ ta xanastovajt itevse tekstil'giktər өsөn konsentratsion lager'

Atlantьjdaqь (Dөordəi ştatь) konsentratsion lagerda sentөbr xanastovkalarьnda aktiv qatnaşqan 128 tekstil'şik arьvrala. Hyrattə: Qulqa alьnqandarqa kejem өlөşөlər.

GITLER „TAƉARTЬRQIA" QUŞA

London, 23. „Dejli geral'd" xabərena qaraqanda rexsver nenən komandovajt itevse general Blomberg Gitlerqa jaqqan dokladьnda, şturmovikter stabьnьn başlьqь Lytsenen 800 men keşelek şturmovoj otrədь rexsverdьn rezerv raveşendə haqlap torov turahьndaqь jul-lavьna qarşь kilgan. Blomberg, disziplinalьqlarь, fizik һəm morail' toroştarь jaqьnan şturmovikter berense urьndь alьlar, tip kyrһatkan. Gazetalardьn hyөdena qaraqanda Gitler şul dokladqa tajanьp „tadartьv"da davam ittergə, lakin unь Saar pleuissiь tamamlanqanqa tiklem kisekterergə itza sulqan.

**

Tokio, 23. Mukdendan xabər itevdərena qaraqanda Dunxua tənjaqta Zaoling janьnda 19 nojəərdə japondar menən „bandittar" arahьnda һuqьş sulqan. Japon otrədьnьn komandirь һəm 2 haldat ylterelgan.

—oo—

DENEN AVIATSIANЬ YЬTEREVDE TALAP ITƏ

Paris, 23. 1934 jьldan alьp 1937 j lqa tiklem Fransia aviatsiahьn janьrtьv maqsatь menən deputattar palatahь sujьnsa 3 million frank aqsa nildəlan gajne. Şul summanan jarty milliard sarf itelde. Aviatsia ministere Denen ьsl turela parlament komissiahьna xabər itep, qalqan aqsanьn kilәhe jьl sydretьna kyserevep talap itte, şunьn өbtəna kilәhe jьl taqs la jarty milliard sireleven boranь. Denen, matəqqatta, jənəhe, Germaniannь 50 men һuqьş səmoleta sulьvь turahьndaqь xabər derəs tygel, tine. Denendeη ajtevena qaraqanda өso jьlqa tiklem Germania qulьnda sarь karək tabьlqanda һuqьş maqsatьna jaraqlandьrьla sibrlьq savda samolettarь qьna sulьp kilgan. Lakin Bering aviatsia ministre itep nildəlangəndeη lunnda xal' ьk nьq ydgargan. Ul maxsus һuqьş samoletlarь eşlөv өsөn ojoştorqan. Şunda la, it Denen, lakin Fransia aviatsiahь Germaniaqьna qaraqanda şkhed kөslerak. Germaniannь өbtөn jaqь sarь şunda qьna, Berlin Parizqa qaraqanda granitsanan alьsьraq tora, şunьn өsөn Parizqa turanan tura hava nezyme qurqьnьsь sar. Şunьn өbtөna Germania aviatsiahь in janь samoletlardan tora, a Franslanьqlardьn arahьnda ikergandere la kyp.

MANZURIALA

BAŞ KYTƏREVSELƏR XƏRƏKƏTE

Şanxaj, 23. Xabər itevdərena qaraqanda baj kytərevselər Qa timer julьnьn kөnsьqьş tinlahendəge Czuxo stansahьna jaqьn Czuxoaola oflaq һuqьş hunьnda manzur politsiahьn qaralьqlandьrqandar, japon sovetniktarь һam politsejskidarь nan ner nisa keşene yltergandər

ŞUŞNIG-MUSSOLINI

HƏJLƏŞEVDƏRE TAMAM LANDЬ

Vena, 23. Avstria kansierь Şuşnig menən Mussolinidьn Rimda һajlaşevdəre tamamlandь. Gazetalar, rəsmi xabərden nigerək tə Avstria esen „tigedlavse faktor sьjfatьnda Dunaj assejnasьnda tulь masştaəta janьnan tərixi rol' ujnarqa" memkinlek eirev kөraklege turahьndaqь punktьn һьdьq өbtөna alьp kitələr. „Viner tag" hydərena qaraqanda, sit gazetalar tarafьnan alrelgən kommentariatardьn kyrenende „bьl punkt Avstria һəm Vengriaja Gabsburgtardьn xөkymət başьna qajtьv ixtimalь sujьnsa tarahьndaqь nьq taraiqan xabərdar menən bergə bajlana".

Vena һəm Budapeşta monarxistar Otto Gabsburgqa 22 ja tulьv ajqanlь jьjьlьş һəm demonstratsialar ojoştorqandar. Monarxistar bətə Avstria dəvmələndə qotlav quldamqa arь jьjьv ytkarelər. Bьl kampaniaь ular Gabsburgtardьn kire qajtьv mas'ələne sujьnsa ydena kyra „plebissit" rəveşendə kyrһatmakse sulalar.

5 MENƏN ARTЬQ

QORNƏK YLTERELGƏN

London, 23. Lejaoristardьn staqlь adamattarьnan Vil'kinson tigan qatьn Ispaniaqa narьp qajtqandьn hunьnda, N'ju—lider ismendəge adnalьq gazetaqa bilaj jada: Ispaniala kamendə 5 men tav eşsehe yltereigan, şunьn өbtəna ьlardan ik kyprare huqьş hunьnda jazalap yltereigandar. Vil'kinson bul jan politik maxsystar tarmahendə rotolovsь eşselər uqa sarь „Asturia" tigan hyd menən genə endəşa alqandar һəm nьqtaq menən ular—bin bьl өlkənen xale menən tanьş, tigan hydde ajtqa telagandar. Vil'kinson „jarar" tigan məqanalə baş menan ьmlaqas, eşselər qənəqatlek neldergandər.

CINOVNIKTARDЬ TЬJЬV

Pariz, 23. Saarorykindan xabər itelevge qaraqanda, plebissit komissiahьnьn julavь aujьnsa Saar xəkyməte aldaqь plebissit tirahendəge kerəşlə cinovniktardь nindəj sulha la politik rol' ujnavdan tejerga qarar itkan.

„BOLASЬLARQA" YLEM JAZAHЬ

Paris. Ispaniadan alьp xabər itevdərenə qaraqanda, unda baş kytərevese eşselər menən menasabat totovda şiklənelgən moraktarqa ylem jazahь eirev turahьnda xөkəm sьqarьlqan. Kartaxendaqь xarbi sud ner motrosts ylem jazanьna, ikenselhen 10 jьl termәgə xөkəm itkan. „Bolass" başqa motros һəm haldattar 8 һəm 2 jьl arahьnda terlө srokqa termәgə xөkəm itelgandər.

Berlin. Saarda plebissit ytkarev ydak komissiahь isemlekten dərəs tөtөlmөve turahьnda 107145 protest ingənlegen xabər itə. Protestardьn kyөehe militəte-sotsialistardь jaqьşavsь, lakin tavьş ai ev jə xoquqь sulmaqan keş-lerden isemlekka indereievd renə qarşь jynəldereigan. Protestardьn jartьhьnan kyөehe nigedle tip tanьldь.

TOPORIŃ, ƏFƏ HƏM BLAGOVIŞŞIN RAJONDARЬNЬŊ XATALARЬN QABATLAMAƉQA

Dəvlətkə igen hatьp alьv sujьnsa, nojəərden 4-se biş kenlөgө, uƉqan 3-se biş kengə qaraqanda jaqşь һөdөmtə airgan sulha la, dejem respublika dəvmələndə dəvlətkə igen hatьp alьv eştөre, jenerlek kimelga kytarelə ilmarь əle. Respublika nьn kyp kenə rajondarь jul qujmaьlьq rəveştə artta һejrələlər.

Ajrьm rajondardьn dəvlətkə igen hatьp alьv sujьnsa aol'şevikvarsa eştəmәganlektəren Toporin, Öfə һəm Blagovişşin rajondarь prak'tikahьnda ajrьvsa asьq kyreiga məmkin.

Toporin rajonь, 20 nojəərgə, ydenen dəvlətkə igen hatьp alьv planьn təqət 95 pr-qa qьna ytəgən. Əөər Ƌə hatьp alьv planь ytəleşenen rajon esendəge kolxozdar ara əyleneşen qara haq, tynəndəge kartinanь kyreөed:

Toporin maşina-traktor stansahь kolxozdarь dəvlətkə hatьv өsөn ayigan fondtarьnьn 84 pr-tьn hatqandar (potrebkooperatsia һəm zagotzerno punkttarьna tapşьrьlqan). Tuqmaqlь MTS kolxozdarь, aylengən fondtarьnьn 40 pr-tьn hatqandar. Ə, MTS ter xedmətləvendə nulmaqan kolxozdar, dəvlətkə hatьv өsөn, ayigan fondtarьnьn təqət 24 pr-tьn qьna kooperatsia һəm zagotzerno punkttarьna tapşьrqandar.

Kartina asьq. MTS xedmətləvendə nulmaqan kolxozdarda һəm Tuqmaqlь MTS kolxozdarьnda dəvlətkə igen hatьv eştөre sikten tьş jomoşaq, jul quj maьlьq rəveştə nasar. Ə, şul uq vaqьtta, Toporin MTS xedmətendəge kolxozdar yƉdərenen dəvlətkə hatьv өsөn aytqan fondtarьn unьşlь tamamlөv aldьnda toralar.

20 se nojəərgə ular 17 men sentner igen hatqandar һəm təqə la 3 men sentner hatsaqtar. Politөylek başlьqь iptəş Abdullinadьn xabər itevenə qaraqanda ular bьl qatqan 3 men sentner igende 25-nojəərgə sьqarьp, potrebkooperatsia һəm zagotzerno skladtarьna tapşьrasaqtar.

Öfə rajonьnьn xəle la, Toporin-rajonьndaqь dejem xəldən jaqşь tygel. Bьl rajon ydenen dəvlətkə igen hatьv planьn şul uq 20-se nojəərgə, təqət 49 pr-qa qьna ytəgən. Hatьv planьnьn rajon ara kolxozdar (zondar)qa ayleneşe ner yk kimөldө. MTS xedmətendəge kolxozdar xəle la jaqşь tygel. Ə Moternaj MTS hьndaqь xəldər rajondьn dejem xətenən da nasarьraq. Öfə rajonьnda dəvlətkə hatьlqan igenden prodovol'stvo kul'tura өleşe 58 pr-tьn qьna kooperatsia һəm zagotzerno punkttarьna tapşьrqandar.

Blagovişşin rajonь, 20-nojəərgə, dəvlətkə igen hatьv planьn 54 pr-qa ytəgən. Şunьn esendə prodovol'stvo kul'turalь 52 pr-qьna taşkil itə. Ajrьvsa şunьnь xarakterlь. Bьl rajon jetəkselөre (rajkom sekretarь iptəş Krizovskij nojəərden 14-15 enə tiklem dəvlətkə igen hatьv eştөren ojoştorov menən nətenlөj şөqөl tonmaqandar. Hatьv plandarьnьn 27 pr-tьn nojəərden dyrten sc biş kene airgan.

Toporin, Öfə һəm Blagovişşin rajondarьnьn iskittarь nəmə һejlәjdər hun? һəm ulardan sьqьp nindəj һөdөmtəgə kilergə məmkin.

Berөse, Toporin rajonь sujьnsa: Bьl rajon jetəkselөre (Toporin MTS һəm politөylek jetəkselөrenən başqalar) dəvlətkə igen hatьv eşen ojoştormaqandar. Rajkom sekretarь Ponomoref һəm RIK predsedatele Mozipef iptəştər, bьl mөhim politik eş menən aol'şevikvarsa şөqөlөnmөgөndər. „Rajonda igen ner. Kolxozdar ydөөөdөke, өddən nasqa la eşlərdər ole" tigən opportunistik qaraştarьn sьqьp eş kyrgəndər. Rajkom һəm rajonqarma tarafьnan nildələngən һəm kolxozdarqa, avьl sovettarьna jөөrelgən vəkildər da, jetəkselөre qaraştьnan alьs kitө almaqandar. „Bөdөn eş sojoroq airev, srok nildələv, a igen huqөv һəm dəvlətkə igen hatьvdь ojoştorov, transport nildələv kolxoz һəm avьl sovets predsedateldərenen eşe tip qaraqandar. Ajrьm kolxozdar dьn kulak nastroinialь aktivtardьn:—dəvlətkə hatьrqa kərək, kolxozsьlarqa la airergə kərək. Bөd kolxozsьlarqa xedmət kenənə unar kilonan airerned tip hyd airgajnek. Dəvlətkə hatьlaq higedər kilo qьna qala, unan өddөn aldavsь tip өjterdər tip hqьrdaqandar. Rajkom, rajnaşqarma һəm ulardьn „məməj" vəkildөre ajrьm kolxozdardьn, һəm ulardaqь qajһь ner kolxoz aktivtarьnьn ьsl, dəvlətkə qarşь tendinsiahьna ulardьn proteiarial dəvlөte mənfəqөten ikense planqa qujьvdarьna aol'şevistik otpor airmaqandər. Kolxozsьlar һəm eşsən janqьdaqtar məs'ələhenə kilgəndə-ular arahьnda igen hatьv eştөren ojoştorov turahьnda nətenlөj onot qandar. Hədөmtələ janqьdaq һəm kolxozsьlardьn hatqan igendөre ner nisə genə jөd sentner taşkil itə.

Ikense, Öfə rajonь sujьnsa: Bьl rajondьn jetəkselөre la Toporin rajonь jetəkselөrenən uda aimaqandar. Bьnda la „ob'jektiv" sөөөptөə „Vəkildər" sьqarьlqan, tik „igen huqөvqa өigerөp sulmaj, transport jeteşmaj, kolxoz predsedateldəre, avьl sovettarь nasar eşlөjdər", ə kolxozdarqa kəndəlek, konkret jardam, operativ jetəkselek, kolxozsьlar һəm janqьdaqtar turahьnda kəndəlek qajqьrtьv, ular arahьnda massovьj-politik eştərde jəjep jenərev juq. Bьnda la samotjok• „yddөre tapşьrьvdar".

Өөөnse, Blagovişşin rajonь sujьnsa Yrdə əjtkənsə, bьl rajon jetəkselөre nojəərden 15 nə tiklem dəvlətkə igen hatьv eştөren nətenlөj ojoştormaqandar. Timək, өbndə la, „eş ydenen yde narьr əle" tigən opportunistik qaraş өtlenlөk itkan. Blagovişşinьn iptəştərdən bьl opportunistik qaraştarьn, yddөrenen hunqь praktikalarь yde yk taş ita. Nojəərden 15 nən alьp dəvlətkə igen hatьv eştөren өbөniap ojoştorovdarь, kolxozdar menən turanan tura konkret jetəkselek itevdөre hədөmtөhendə ular, nojəərden tik ner dyrense biş kenlegendə genə 25000 sentner igen hattьlar. Ə bьl ulardьn sentnerden 15 nən alьp nojəər 15 nə tiklem ytkan ike aj vaqөt esendə hatqan igendөre dəvmələn taşkil itə. Bьnə aol'şevistik eş hədөmtəhe. Blagovişşin rajonь igen hatьvdьn təvgө kəndərenən alьp şulaj eşlaqan bulha, his şikhed, ul negendərdə ydenen hatьv planьn tulьhь menən tultьrqan bulьr ine. Xədөr Blagovişşin jetəkselөre aldьnda nojəərden, bişense һəm altensь bişkendərendə һuqөv biş kenlөk temрən nьqtьrьp qalьv surьsь tora.

Hər es rajonda la hatьlqan igendərden prodovol'stvo eleşe şikhed tynən. Bьl, şulaj uq, rajon jetəkselərenen hatьlqan igen dərden sostavьna jeterlek iqtisar itmәvdөre arqahьnda tьvqan xəl. Dəvlətkə өerense kildəktə prodovol'stvo kul'turalarь hatьlьrqa teleş sulьvan kyp iptəştər өtlenlaj onotalar. Kilөsəktə, nerense kildəktə, prodovol'stvo kul'turalarьn hatьvdь ojoştorov eşena təp iqtisar jynəldereгə kərək.

Toporin, Öfə һəm Blagovişşin rajondarьnьn jeleşhedlektəre һəm xatalarь partia Əlkə Komiteть tarafьnan ajrьvsa qьrqьv tənqit iteldelər. Partia һəm xəkymətten dəvlətkə igen hatьv turahьndaqь direktivtarьn ytamөvse һəm iqnarilavsь jetəkselөrgə qarata şulaj uq teleşle saralar һəm itkarievdər jahaldь.

Bьl rajondardьn jetəkselөre aldaqь tid kөndөr esendə ydөdərenen xatalarьn motlaq tөdөrgə, dəvlətkə igen hatьv eştөren өbөniap ojoştororqa һəm kesəjtergə, һəm şulaj uq ydөdərenen hatьv planьn in qьbqa srok esendə tulьhь menən ytəp sьqьvdь motlaq tamьla itergə tejeştər. Igen hatьv eştөren kolxozsьlar һəm eşsən janqьdaqtar arahьnda ojoştororqa aj rьvsa iqtisar itelergə tejeş. Eş ten bьl tarmaqь kypselek rajondarda jul qujmaьlьq nasar tora. Bьnьn esən өerense kidəktə ular arahьnda massovьj-politik eştərde kin jəjep jəөərergə, potrebkooperatsialardьn eşmakarlektəren, tovar menən tamьla itevdөren motlaq kesəjtergə kərək.

Kolxozdarda igen huqөv eştөren tid kөndөr esendə tamьm lap, doxod aytev eştөren kesəjtev məs'ələhenə dur iqtisar jynəldereгə kərək.

Partia Əlkə Komiteть һəm Başqortostan xəkymətenen direktivtarьn aol'şeviktarsa aojomqa aşьrьv, sьjnfi doşman qaldьqtar

PARTIA UQIVDARıNıN SıJFATı ӨSӨN KӨRӨŞERGӘ

DӘVLӘKӘNDӘ PARTIA MӘKTӘPTӘRE ҤASAR EŞLӘJӘDӘR

Dәvlәkan, (BaşRosta). Dәvlәkan rajonındaqı partia mәktәptәrendә вarı вerәr genә zanәtlia ytkarelgan. Әlşәjdә qajhı вer mәktәptә eşkә lә вaşlaqandarı juq (Partkom sekretarı **Smarkalof**). Mәktәptәrden kyp selegendә tınlavsılarđın jereşe tyвan, вerense zanәtlala tınlavsılardın jartıhı qına вuldı.

Rajkom mәktәptәrden eşen sistematik rәveştә tikşerep tororqa tejeş.

JAQŞı ӨDERLEK HӘM JAQŞı HӨDӨMTӘLӘR

Starletamaq, (BaşRosta). „Muravej" kolxozında (Starletamaq rajonı) partia mәqarit eşe jaqşı julqa halınqan. 20 keşelek radio avditoria ojoştorolqan. Betә sittәn torop uqıvsılar dәreslektәr, dәftәrdәr, qәlәmdәr menәn ta'min ltelgәndәr. Xәderge kendә sittәn torop uqıv kurstarında 21 keşe uqıj. 5 radio leksia tınlanıldı.

Partia mәqarite tynәrәktәre esen ajrım вylmә вildәlәnde.

SӘBӘP UJLAP SЬQJARıV OЬTALARı

Qıjoq, (BaşRosta). Qıjoq Rajвaşqarmahının, Rajsojuzdın hәm zagotovka ucredenielarının partia ojoşmalarında вı kengә tiklem partia mәqarite mәktәptәre eşkә вaşlaqandarı juq. Partkom sekretarı **Ojeripef** hәm partorg **Mexammәtef** oь'jektiv sәвәptәrde: jo komandirovkalardı, sovettardın xisap-hajlav kampanıhı menәn şәqellә nev h.в. hajtav itelәr. Qajhı вer partia aqzaları (mәtәlәn **Şakirof**) partia mәktәptәrendә sotsial jarıs kәrәkmәj, вılar вeiәhe lә qaqıd volokitahı qına, tejdәr.

Partorg **Mexammәtef** oь ajqa jaqın yđenen partia ojoşmahında вer jıjılış ta ytkargәne juq.

Partianın Qıjoq Rajkomı вı faktlarqa nıq iqtibar ltergә tejeş.

BAIЬVKA SOVXOZıNıҢ PARTKOMıN

IKENSE TAPQıR HAJLAV

Dәrlәkan, (BaşRosta). Partia hajlandılar. Partia jıjılışlarında partiahıddar da вik kyp qatnaştı. (Tedev kontorahında 60 keşe, Krasnoktin вyleksәlә 50, Voroşilovta 40). Partiahıddar eşte tikşerev вujınsa prenialardа qatnaştılar. Telәktәştәr grup pahına inev turahında 12 qariza вirelde.

BAŞQORT TELENӘ
EJӘ BULıROJA VAQıT

Bınan es jıl e'lek maj plenumında ip. Isәncurin ydenen dokladında:

„Bed rezolytsia proektında uqıv jorttarında hәm ucrezdenielәrdә urьk tele menәn вer qatar uq вaşqort telenen da mәsвyri lәn ltelep inderelerga tejeşlege mәs'әlәhen qırqa qujavьd.

Mәs'әlәnә şundaj qujıvdan вaşqa вed qırqa hınıljı jahaj almajseqвьd" tigәjne.

Senki вınan вaşqa вer nindәj đa jekmәtkehe menәn sotsialistik, formahı menәn milli kul'tura turahında hyđ вulıvь memkin tygel. Bed xәderge osorda, xәderge şarttarda menmillionlıqan eşsәn kolxoznıktarđı sotsialistik jәmqlәt tөdevdә aktiv qatnaştırıv maqsatın totavьd, ә tel вında вerđәn-вer sara вulıp tora. Şulaj вulıvqa qaramaвtan kәrәk ucrәzdenie, kәrәk mәktәptәr вujınsa вaşqort telenә ejә вulıv tejeşle juqarıljqqa qujılmaqan.

Begengә kendә kyp ucrezdenielәrdә вaşqort tele вөtenlaj ejrәnelmaj. Bılardın yddərensә вьektiv sәвәplәre вar. Ular әjlәr: xәder sәqәt 9 dan uqıtırqa qarar вar, ә sәqәt 9 dan uqıtıvsь juq. Oşo qararqa tajanıp qajhı вer ucrezdinielәr mәmkinlek вula torop ta, ejrәn mәjdәr.

Dereь, uqıvdar sәqәt 9 qa kyskәndәn вirle uqıtıvsılar jeteşmәj. Senki teştәn hun kyвerәk studenitar uqıtalar ine. Ә вeddә tәqәt вer sәqәt вaşqort tele menәn genә eş kyrevselәr tid jeteşmәjәsәk. Bınьn esen kyвerәk studenttardan fajdalanılqa kәrәk.

Ikensenәn, вigerәk tә tavge osorđarda вer kem tarafınan da uqıtıvsılardın sıjfatına iqtibar itevs вulmanь. Şunlıqtan saq qına nұjı-jađa вelgәne lә, вelmәgәne lә uqıtı. Bı xәl әlвittә uqıvsь iptәştәr esen đa вik đur tә'вir jahanь.

Xәder mәktәptәrdә вaşqort tele ni xәldә torovьn kyrev esen вaşqort Pedagogia institutın alajьq.

Başqortostan pedogogia institutı tәp milвattardın kadrdar jeteşterev usaqınьn вerehe вulıvь menәn-jekmәtkehe menәn sotsialistik, formahı menәn milli вulqan вaşqort kul'turahın ytterevgә вetә jәhättan anlı kadrdar jeteşterevgә javaplь. Şulaj вulıvqa qaramaвtan bı maqtavlь hәm javaplь вurьstь ul tulьhьnsa ytәj almaj.

Bed вınь kulturalь әsә telenә ejә вulıvdьn toroşonan hәm вerense xekymәt tele вulqan urьk telenә ejә вulıvdьn toroşonan da kyrә alaвьd.

Şulaj вer ken fәlsәfә tarixınan uqıtıvsь iptәş Baxtiarьl dәreskә inev menen gruppaqa mәrәzaqәt itep вılaj ti:

— „Iptәştar kicә Ölkә komitet sekretarь ip. Isәncyrin kerep 15 minutlar'comasь вeznen dәresnen в ıьşın qarap ultırdь hәm вezn n jeteşseziek itep вaşqьrt telenә ejә вulmavьвьz nь kyrsetep kitte. Şuna kyrә min sezdәn вınan son eвqıştar-nь вaşqortca jasavьqьzьnь вorim, min yzem dә tizdәn вaşqort telen ejrәnermen dim, xәzer min Afzal aqanьn „Saldatlar" uqıjьm, kem вaşqort telen вelmi „Saldatlarnь" uqıqьz", tip hyđen вeterә. Bınan hun вed dәreskә вaşlap tartip вujınsa doklad hejlavselәrgә hyđ вirelә.

Nәveәt вujınsa IV tariх вylegendә uqıvsь „Fransuz materialistarьnьn donjaqa qaraşь" turahında doklad jahaj.

Ul вılaj tip вaşlaj: „iptәştart Fransuz materialistarь donjanь Совокойность разнородных материи tidәr, ular nәmәlәrden вer-вerehenә вulqan вzaйmodeйstвия hь ularđın двeженияlarьn asa.

Товарищи! ular cista mexanik raveştә anlatalar" tip, вaşqort, tatar, urьk telđerenen vinigrit jahap, hyđen вetera. Bınan hun şul uq вylektә uqıvsь ip. Rәxmәtullinaqa hyđ вirelә: „Әđam значит как машина вında juq xoara tip hejlәp kitә. Min вında iptәşkә: hindә вaş, mej вarmь, yđen telensә muzga, tip horav qına qujıp kitәm. Ul taqь davam itep: „şunьn menәn вergә keşegә механический qarav вelәn zakonnь citkә cьqatıp taşlıjlar. Mьna napremir donja krug ecendә, hic вer ajar şuşlernьn ecenәn cьqıp keşe tseme kilep cьqa. Vot mьnda şuşlarnьn keckenәđan вaşlap yzgәreven alar kyrmilar, tәqәt takrarlanalar tanlqatten tәrlө действия lәrә arqasında yzgәrevlәren alar kyrmilar, cenki вılar ul vaqıttaqь filasoflarnьn ограниченной вulьvlarьnan" tip hyđen вetera.

Xәder dyrtense tel әđәвiat-studentь ip. Aznajьtь alajьq. Ul вer vaqıt вaşqort telenәn uqıtam tip jerej Şul vaqıt iptәştәrđan вerәv uqa: „kit әle yđen jemlә nәmә ikenen вelmajhen" ti. Ul вьqa:

—„Jemlәne вelвeđ inde" ti.

— Jә вelhәn вer mirвal kiter әle?

— Nu mьna: Өlәnәn Stәriegә qajtam, вılı jemlә, ti.

— Ә Stәrlenәn Өlegә qajtam tihen jemlә вulamь?

Ul вer ađ ujlanıp qaldь.

— Juq вula almaj.

— Ә hun nәmә вula?

— Әllә..., hejlәv mikәn?" ti.

Bьndaj faktlar вeddә kyp. Ә вeddgә studenttardın qәlev iteimәвlek вulqan nәđanlıqtarьn kyrev esenolşo qına mirвaldar da jeter tip ujlajьm.

Kyraheged, вı faktlar вaşqort telenә ejә вulıvdьn ul tiklem tyвan torovьn kyrhәtev menәn вergә, вeddeн вaşqort telen ejrәnevgә qәlev itmәвlek nasar qaravьвddь la kyrhәtә.

Bı xәl hls şikhed kul'turalь әđәвi telgә ejә вulıvdь hunlatıvqa, unь ytterev esen вetә şarttardь tıvdьrıvqa kәrtә вulıp tora.

Şuqa kyrә tid kendәn soвranla, mitingtarda revolytsion frazalar menәn tәkerәk sәsep hejlavdan, konkret rәveştә вaşqort telen ejrәnergә kysergә vaqıt. Bьnhьđ вer nindәj đa kul'turalь, obrazlь tel turahında hyđ вulıvь memkin tygel.

„STUDENT"

BAŞQORT TEATRıNıN 15 JıLLıǪı ALDıNAN

Teatr kadrđarь ӨSӨN вol'şevik tarsa kөrөşkә

BAŞQORT SӨNǪӘT KADRĐARıN YЬTERӨBEĐ

HYRӘTTӘ: Leningradtaqь вalet mәktәвendә uqıvsь вaşqort вalalarь muzьjka ejrәnәlәr.

TEATR KADRĐARı ӨDERLӘV ӨSӨN KӨRӨŞӨJEK

Teatr sәnqәle eşsәndәrđen kul'tura talaptarьn ta'min itev eşendә in đur faktorđardьn вerehe вulıp ltәplәnә.

Ikense вiş jıjılqьn tulьhь menәn ta'min itelgәndәr. Xәderge kendә sittәn torop uqıv kurstarında 21 keşe uqıj. 5 radio leksia tınlanıldı.

Partia mәqarite tynәrәktәre esen ajrım вylmә вildәlәnđe.

SӘBӘP UJLAP SЬQJARıV OЬTALARı

Qıjoq, (BaşRosta). Qıjoq Rajвaşqarmahının, Rajsojuzdın hәm zagotovka ucredenielarının partia ojoşmalarında вı kengә tiklem partia mәqarite mәktәptәre eşkә вaşlaqandarı juq. Partkom sekretarı **Ojeripef** hәm partorg **Mexammәtef** oь'jektiv sәвәplәrde: jo komandirovkalardı, sovettardın xisap-hajlav kampanıhı menәn şәqellә nev h.в. hajtav itelәr. Qajhı вer partia aqzaları (mәtәlәn **Şakirof**) partia mәktәptәrendә sotsial jarıs kәrәkmәj, вılar вeiәhe lә qaqıd volokitahı qına, tejdәr.

Partorg **Mexammәtef** oь ajqa jaqın yđenen partia ojoşmahında вer jıjılış ta ytkargәne juq.

Partianın Qıjoq Rajkomı вı faktlarqa nıq iqtibar ltergә tejeş.

Ikense вiş jıjılqьn tulьhь menәn ta'min itelgәndәr. Xәderge kendә sittәn torop uqıv kurstarında 21 keşe uqıj. 5 radio leksia tınlanıldı.

Partia mәqarite tynәrәktәre esen ajrım вylmә вildәlәnđe.

SӘBӘP UJLAP SЬQJARıV OЬTALARı

Qıjoq, (BaşRosta). Qıjoq Rajвaşqarmahının, Rajsojuzdın hәm zagotovka ucredenielarının partia ojoşmalarında вı kengә tiklem partia mәqarite mәktәptәre eşkә вaşlaqandarı juq. Partkom sekretarı **Ojeripef** hәm partorg **Mexammәtef** oь'jektiv sәвәplәrde: jo komandirovkalardı, sovettardın xisap-hajlav kampanıhı menәn şәqellә nev h.в. hajtav itelәr. Qajhı вer partia aqzaları (mәtәlәn **Şakirof**) partia mәktәptәrendә sotsial jarıs kәrәkmәj, вılar вeiәhe lә qaqıd volokitahı qına, tejdәr.

Partorg **Mexammәtef** oь ajqa jaqın yđenen partia ojoşmahında вer jıjılış ta ytkargәne juq.

Partianın Qıjoq Rajkomı вı faktlarqa nıq iqtibar ltergә tejeş.

BAIЬVKA SOVXOZıNıҢ PARTKOMıN

IKENSE TAPQıR HAJLAV

Dәrlәkan, (BaşRosta). Partia hajlandılar. Partia jıjılışlarında partiahıddar da вik kyp qatnaştı. (Tedev kontorahında 60 keşe, Krasnoktin вyleksәlә 50, Voroşilovta 40). Partiahıddar eşte tikşerev вujınsa prenialardа qatnaştılar. Telәktәştәr grup pahına inev turahında 12 qariza вirelde.

BAŞQORT TELENӘ
EJӘ BULıROJA VAQıT

Bınan es jıl e'lek maj plenumında ip. Isәncurin ydenen dokladında:

„Bed rezolytsia proektında uqıv jorttarında hәm ucrezdenielәrdә urьk telen menәn вer qatar uq вaşqort telenen da mәsвyri lәn ltelep inderelerga tejeşlege mәs'әlәhen qırqa qujavьd.

Mәs'әlәnә şundaj qujıvdan вaşqa вed qırqa hınıljı jahaj almajseqвьd" tigәjne.

Senki вınan вaşqa вer nindәj đa jekmәtkehe menәn sotsialistik, formahı menәn milli kul'tura turahında hyđ вulıvь memkin tygel. Bed xәderge osorda, xәderge şarttarda menmillionlıqan eşsәn kolxoznıktarđı sotsialistik jәmqlәt tөdevdә aktiv qatnaştırıv maqsatın totavьd, ә tel вında вerđәn-вer sara вulıp tora. Şulaj вulıvqa qaramaвtan kәrәk ucrәzdenie, kәrәk mәktәptәr вujınsa вaşqort telenә ejә вulıv tejeşle juqarıljqqa qujılmaqan.

Begengә kendә kyp ucrezdenielәrdә вaşqort tele вөtenlaj ejrәnelmaj. Bılardın yddərensә вьektiv sәвәplәre вar. Ular әjlәr: xәder sәqәt 9 dan uqıtırqa qarar вar, ә sәqәt 9 dan uqıtıvsь juq. Oşo qararqa tajanıp qajhı вer ucrezdinielәr mәmkinlek вula torop ta, ejrәn mәjdәr.

Dereь, uqıvdar sәqәt 9 qa kyskәndәn вirle uqıtıvsılar jeteşmәj. Senki teştәn hun kyвerәk studenitar uqıtalar ine. Ә вeddә tәqәt вer sәqәt вaşqort tele menәn genә eş kyrevselәr tid jeteşmәjәsәk. Bınьn esen kyвerәk studenttardan fajdalanılqa kәrәk.

Ikensenәn, вigerәk tә tavge osorđarda вer kem tarafınan da uqıtıvsılardın sıjfatına iqtibar itevs вulmanь. Şunlıqtan saq qına nұjı-jađa вelgәne lә, вelmәgәne lә uqıtı. Bı xәl әlвittә uqıvsь iptәştәr esen вә вik đur tә'вir jahanь.

Xәder mәktәptәrdә вaşqort tele ni xәldә torovьn kyrev esen вaşqort Pedagogia institutın alajьq.

Başqortostan pedogogia institutı tәp milвattardın kadrdar jeteşterev usaqınьn вerehe вulıvь menәn-jekmәtkehe menәn sotsialistik, formahı menәn milli вulqan вaşqort kul'turahın ytterevgә вetә jәhättan anlı kadrdar jeteşterevgә javaplь. Şulaj вulıvqa qaramaвtan bı maqtavlь hәm javaplь вurьstь ul tulьhьnsa ytәj almaj.

Bed вınь kulturalь әsә telenә ejә вulıvdьn toroşonan hәm вerense xekymәt tele вulqan urьk telenә ejә вulıvdьn toroşonan da kyrә alaвьd.

Şulaj вer ken fәlsәfә tarixınan uqıtıvsь iptәş Baxtiarьl dәreskә inev menen gruppaqa mәrәzaqәt itep вılaj ti:

— „Iptәştar kicә Ölkә komitet sekretarь ip. Isәncyrin kerep 15 minutlar'comasь вeznen dәresnen в ıьşın qarap ultırdь hәm вezn n jeteşseziek itep вaşqьrt telenә ejә вulmavьвьz nь kyrsetep kitte. Şuna kyrә min sezdәn вınan son eвqıştar-

TEATR SOSTAVıNDA KOMSOMOLDAR HANı ARTA

1934 jıl dekвerdә 1-вaşqort dөvlәt teatrının 15 jıllıq jyвilej вajrame ytkerelә.

Teatrdın вaşlanıv ceorđarında milli әjrıp qaravdar вar ine. Bьl turala kyp tartıştar вulqajnь. Bьl avtьv вer nisә jıldar haqlanıp kilde. Qajhı вer keşelәr kul'turanan artta qalqan вaşqort halalarь aitest, muzьjkant вula alamь hun" tip вşanьshьđ kyđ menәn qaraјđar ine. Ip. Leninden milit politikahı nigeđendә partianьn вetә milәttlәrgә lә dereь jetәkseliege hөđemtөhendә, вı ikelәnev seılardeн qaraştarь dereь вulmavьn praktik eştә kyrә alaвьd.

Bınan 15 jıl elek ojoştorolqan вaşqort teatrь 1930 jıldar qa tikiem ydenen sostavında kommunist, komsomol kadrdarь juq tip әjterlek ine. Tik 30 jıllıq qına вaşqort sәnqәt texnikumь jaş komsomol kadrdarь әđerlәp вirđe. 32 jıldа teatrđın ydendә komsomol komiteть ojoştoroldo. Teatrđın xәderge kendә 16 komsomolь вulıp, oşolardan вaşqorttar 2 Lәkin әle lә teatr sostavında вaşqorttar 24 pr. qına teşkil itәlәr. 33-jıldа вer komsomolkanь Mәskav konsirvatoriahına uqьr qa jөnәrelde. Teatr sostavındaqь komsomoldardın idea-politik kimәldәren hәm kvalifikatsiaların kytәrev eşendә lә kyp kenә eştәr eşlәnә.

Xәđer teatr proizvodstvohьnda komsomoldar top kөs вulıp hanala. Teatrđın 15 jıllıq вajramьna fәqәt komsomol kөstәre menәn, genә „Sit keşe вaiahь" tigәn әвәrđe qujıvqa әđerlek вaşlana.

Jaş komsomol artestar, artesllıq eşendә at qađanqan Mortazin, Minhazьl, Zөвәjeref ipәştәrđan hanaqtar alalar. Komsomoldar teatr sostavında вulqan jeteşhөđlektәrđe вөterev esen tanqit, yđ ara tanqitte nьq jәjelđerđelar.

Lәkin, teatr sostavь tulьhь menәn juqarь kul'turaqa ireşe alqanь juq әle. Beđđen araiь вaşlanqьs mәktәp вeleme genә вulqan iptәştar đa вar.

Әlвittә вı jeteşhөđlek qьвqa vaqıt esendә вөterelergә tejeş.

Teatr komso kollektivь —

Bajazitaf

SӘNǪӘT HӨJӨVSELӘR KONKURSь

Bejek Oktвer kenendә Tanqatar (Әjalil r.) klueь kolxozsь, kolxoznitsalar, stanateldar, jәştar, uqıvsь hәm uqıtıvsılar menәn sьqьrьm tuldь. Sәxnә вsьlvqa kul'turnik ip. Dөvьşbi Mәrđan jьr hәm muzьjkanьn elek hәm xәđer tofqan urьnь, sәnqәtselar konkurьsьnьn әhәmiәte turahında đoklad jahaqandan hun, konkurs komisslahь ydenen planь вujınsa eşkә вaşlanь.

Muzajkala, qurajda вerenselekte stanatel **Kərimef Şəvali** qart alвp, 30 hum menәn, ikense urьndь skripkәse Vahapof Bikir alвp, 20 hum menәn, skripkәlә ujnap esense uьndь Mәzitef Xuzaxmәt qart, dyrtense urьndь mondalinata Dөvьşbi Mәrđan alвp, 15 hum menәn вylәklәndelәr. Jьrsılardan вeren elekte вaşqorttoп ođon kejđәrendә—uqıtıvsь Isxaqbi Sәlim, вejevđa вerenselekte Әmi nef Dөvlәtвaj, ikense urьndь Qunaqвajьva, deklamatsiala вerense вylәkte Mөslimova, ikense вylәkte tav-sәnәqәte mәktәne uqıvsьhь Xәjrullin aldь.

Bı iptәştar вetәhe lә 200 hum itвәnenәn tovar menәn вyläklәndelәr

Konkurstь xalıq вik qьđbqhьnьp qatanь. Kiläsәktә lә вьn daj konkurstardь taqь la ytkarergә, konkursqa qatnaşьvsь iptәştәrđen hәr вer konsert klsәlәrendә aktiv qatnaşьvđarьn horarqa, tid kendә klue ergahendә muzьjka tynәrәge ojoştorop, uqıtıvsь Vahapof Bikirđьn jetәkselek iteven horarqa qarar sь qarđılar. ӘSMӘ

BAŞQORT SӘNǪӘT KADRĐARıN YЬTERӨBEĐ

Hyrette: Leningradtaqь вalet mәktәвendә uqıvsь вaşqort вalalarь pioner вylmәhendә „Leninskaja Iskra"gazetьn uqıjdar.

POTREBSOJUZ SISTEMA HьNDAOIь
ӨĐӨKLӨKTӘRĐE BӨTӨRӨRGӨ
BӨRJӘN KOOPERATORĐARь
PAJ JьJNAVĐь NARьQLAMAJĐAR

15 MEŊ HUMLьQ
TOVAR SEREP JATA

Berjan Rajpotrevsojuzь, sel'polardь tovar menәn ta'min itev, paj tuplav eşen jenәjatsel rәveştә ede. Oşo kendә rajsojuzdьn skladьnda вer nindәj đa tovar juq. Şul uq vaqьtta, rajsojuzdьn 15 meη humlьq tovarь 1933-jıldan вirle **Magnetagorski** skladьnda serep jata. Ul tovardardь hatвp alвv turahьnda вer sara la kyrelmәj.

Maja tuplav planьn rajsojuz вer kvartalda la 33 pr. tan artьrвp ytәgәne juq. Rajsojuz predsedatelie **Jomasoltanьf** min. krozka totop paj jьjnap jerej almajьm inde, paj jьjnap kooperatsianьn eşen jaqşьrtap вulmaj, pajđьn вeđđen esen fajda hь juq, rajpotrevsojuzđь вetәrergә kәrәk" tej.

Predsedatelden, eşkә oşondaj qaraşь hөđemtөhendә xederge qorttar 24 pr. qına teşkil itәlәr. 33-jıldа вer komsomolkanь Mәskav konsirvatoriahına uqьr qa jөnәrelde. Teatr sostavındaqь komsomoldardın idea-politik kimәldәren hәm kvalifikatsiaların kytәrev eşendә lә kyp kenә eştәr eşlәnә.

Xәđer teatr proizvodstvohьnda komsomoldar top kөs вulıp hanala. Teatrđın 15 jıllıq вajramьna fәqәt komsomol kөstәre menәn, genә „Sit keşe вaiahь" tigәn әвәrđe qujıvqa әđerlek вaşlana.

Jaş komsomol artestar, artesllıq eşendә at qađanqan Mortazin, Minhazьl, Zөвәjeref ipәştәrđan hanaqtar alalar. Komsomoldar teatr sostavında вulqan jeteşhөđlektәrđe вөterev esen tanqit, yđ ara tanqitte nьq jәjelđerđelar.

Lәkin, teatr sostavь tulьhь menәn juqarь kul'turaqa ireşe alqanь juq әle. Beđđen araiь вaşlanqьs mәktәp вeleme genә вulqan iptәştar đa вar.

Әlвittә вı jeteşhөđlek qьвqa vaqıt esendә вөterelergә tejeş.

Teatr komso kollektivь —

Bajazitaf

SӘNǪӘT HӨJӨVSELӘR KONKURSь

Bejek Oktвer kenendә Tanqatar (Әjalil r.) klueь kolxozsь, kolxoznitsalar, stanateldar, jәştar, uqıvsь hәm uqıtıvsılar menәn sьqьrьm tuldь. Sәxnә вsьlvqa kul'turnik ip. Dөvьşbi Mәrđan jьr hәm muzьjkanьn elek hәm xәđer tofqan urьnь, sәnqәtselar konkurьsьnьn әhәmiәte turahında đoklad jahaqandan hun, konkurs komisslahь ydenen planь вujınsa eşkә вaşlanь.

Muzajkala, qurajda вerenselekte stanatel **Kərimef Şəvali** qart alвp, 30 hum menәn, ikense urьndь skripkәse Vahapof Bikir alвp, 20 hum menәn, skripkәlә ujnap esense uьndь Mәzitef Xuzaxmәt qart, dyrtense urьndь mondalinata Dөvьşbi Mәrđan alвp, 15 hum menәn вylәklәndelәr. Jьrsılardan вeren elekte вaşqorttoп ođon kejđәrendә—uqıtıvsь Isxaqbi Sәlim, вejevđa вerenselekte Әmi nef Dөvlәtвaj, ikense urьndь Qunaqвajьva, deklamatsiala вerense вylәkte Mөslimova, ikense вylәkte tav-sәnәqәte mәktәne uqıvsьhь Xәjrullin aldь.

Bı iptәştar вetәhe lә 200 hum itвәnenәn tovar menәn вyläklәndelәr

Konkurstь xalıq вik qьđbqhьnьp qatanь. Kiläsәktә lә вьn daj konkurstardь taqь la ytkarergә, konkursqa qatnaşьvsь iptәştәrđen hәr вer konsert klsәlәrendә aktiv qatnaşьvđarьn horarqa, tid kendә klue ergahendә muzьjka tynәrәge ojoştorop, uqıtıvsь Vahapof Bikirđьn jetәkselek itevәn horarqa qarar sь qarđılar. ӘSMӘ

SOVETTAR SOJUZıNDA

KURSKI AQTAR QULьNAN QOTOLDOROLOVQA 15 JıL

Kurski, 23. Partia, sovet hәm profsojuz ojoşmalarьnьn, Kurski qalahьnьn Dinikin aq вandahınan qotoldorolovьna 15 jıl tulьvqa arnaldьrılqan tantanalь ultırışь вulıp ytte. Jıjılıştьn pocotlь predsedatele itep, Dinikindь jeqev eşenen jetaksehe hәm şunь ojoştorovsь ip. Stalindь hajlav turahındaqь tәqdim jıjılış tarafınan qotoronqo alqьş menәn qarşь alвndь. Kurski qalahьn aqtar qulьnan qotol dorqan saqta qatnaşьvsь keşelәr Qьđsi armianьn вatarılqtarь turahında iltilektar hejlәnelәr. Jıjılış: **Stalin, Molotof, Kaganovic, Voroşilof, Ordzenikidze hәm Budjonnıj** iptәştergә вotlav telegrammalarь jeвәrđe.

2.812 MEŊ HUM EKONOMIA

Staline, 22. Ytken 10 aj esendә Stalin metal zavodь produksianьn yđenә teşemen oshodlatıvđa đur qına unьştarqa elgәşte. Produksianьn yđenә teşemen oshodlatıv „hөđemtөhendә 2 million 812 meη hum ekonomia jahanь. Ekonomiaqa qaldьrılqan вer eleşe zavod esselәrenen, вelges hәm xeđmatkarđarenen kul'tura tormoş şarttarьn jaqşьrtıv esen kitәsek. Bьl aqsa iltвenә Azov dingeđe jarь вujında hьv menan davalanьv urьnь hәm jal jorto hьlnasaq.

AEROLOGIA INSTITUTьNA 15 JıL

Leningrad, 22. Slutskiđa ojoştorolqan hәm professor Molcanof tarafınan jetәkselek itelgәn вetә Sojuz aerologia institutь halьnьvqa вegen 15 jıl tula. Bьl—stratosfera qatlamdarьnda atmosfera вarьvsь, вetә donjala вerđәn—вer institut. Ul elegә tiklem sittәn inderelә torqan pribordardь almaştara alвrđaj kyp kenә janь pribordar eşlәp şoqarđь. Bьl institut tarafınan вerense вaşlap qullanьlqan radiozond xәđerge vaqıtta Jevropalaqь qajhь вer ildergә lә tarald. Bьl radiozond hava nindәj genә şarttarđa вulьvqa qaramaвtan, вik đur juqarьlьq taqь (15-20 kilometr) atmosferanь la tikşerergә memkinlek вirә.

XUDOZSTVO KYRGӘĐMӘHE

Moskav. Mәskav elkahenen Şcelkovski rajonьnda yđ aldьna yđđare ejrәngan xudozniktardьn rәsemdәre kyrgәdmәhe asвldь. 160 eşşe hәm kolxozsьnan kilgan terle вujavđar menan jahalqan 700 dana rәsemdәn 200-e kyrgәdmәgә qujıldь. Qaravsılardьn iqtibarьn вigrak tә, Motorin familiahındaqь 62 jaşlek qart kolxozsьnьn kyrgәdmәgә qujılqan 7 dana rәsmә вlqtьra. Unьn rәsemdәrendә Motorindьn өtalьqь hәm hьnlь sәnqәlkә mexanвәte kyrenep tora. Majlь вujav menan jahalqan pejzaв (kyreneş) вujavьnьn saflıqь hәm şatlıqlь tormoş вirә alвv menan ajtılalar. 17 jaşlek slesar Guseiten-natyrmort hәm pejzaвdarь kompazitsiahьnьn maturlıqь menan hoqlandьralar.

SANITAR KUL'TURA UNIVERSITETь

Kiev. Kievta sanitar kul'tura universiteть asвldь. Bьnda Kiev predpriatielarendәge men eşşe uqıj alasaq. Universitetta uqıtıv esen Bogomolis, Papadin, Strazesko, Voron'jet tigәn akademiktar, Livşits tigәn professor saqьrıldь. Liksiвlar hejlәgәn saqta in janь uqıv әвaptarь hәm meditsina kino-fil'malarь kyrhәtәsaktar.

Balalar sport mәktәвe

Moskav. 15 nojвrdә Lenin rajonьnda вerense balalar sport mәktәвen asвv tantanalь ytkarelde. Bьl mәktәpkә in jaqşь fizkul'turniktardan 130 вala qabul itelde. Mәktәpte asвv đur sport вajramьna tura killerelde. Joş fizkul'turniktar RSFSR Narkomprosьnan qotlav telegrammalь aldьlar.

PETROPAVEL TURAHьNDA KYRGӘDMӘ

Leningrad, 23. Revolytsia myzeje rus вastiliahь—Petropavel krepostьnьn 251 jıl davamьnda jaşav tarixьn xarakterlaqan kyrgәdmә ojoştora. Revolytsia myzeje tarafınan jьjnalqan materialdar Petropavel krepostьnьn ytkәndәren tarixi eđmә-eđlek menan kyrhәtep вirәlәr. Ul 1703 jıl Petr I tarafınan halьnqan вulqan. 1718-se jıldan fevralьnan alвp krepostьn kazematlarьna вalşa вalahь Aleksej đь yltyrev eşendә qatnaşь вulqan politik mәxвysler tultırьla вuşlaj. 1826 jıl şul uq kreposta dekaвristardan Pestel, Rьlef, Murav'ef—Apostol, Bestuzef,—Rymin hәm Kaxovskidar yltyrәlәr. Kyrgәdmә esen Trubetski вastionьnda maxsus вinalar вylenә.

SӘNǪӘT AĐAMATь MOOR

Moskav. 23. Plakat hәm karikatura jahavsь, sәnqәtten at qađanqan adamatь, sovet өtahь D.S. Moorđan xudozstvo julьnde eşlej вaşlavьna 25 jıl tuldь. Bьl ajqanlь Mәskavđe đeka вr ajь вaşьnda jyвillarđen xeđmattarenәn đur kyrgәdmә asьlasaq. Bьl kyrgәdmәgә talantlь qrafiktьn terle izadtarьn tulьhьnsa saqьldьra torqan 250 nan artьq eksponat qujılasaq.

SIT ILDӘR QьĐьQHьNALAR

AQŞ tьn Pruklin—muzejьnьn direktorь Filipp Juts VOKS qa şul muzejgә sovet izadtarь kyrgәdmәhe asьrqa tәqdim itte.

Bьl tәqdim, Bruklin muzejenen vakile Mәskvđәge politexnik muzejđәge sovet izadtarь kyrgәdmәhe menәn tanьşьv hөđemtөhendә jahaldь.

POTREBSOJUZ SISTEMA HьNDAOIь
ӨĐӨKLӨKTӘRĐE BӨTӨRӨRGӨ
BӨRJӘN KOOPERATORĐARь
PAJ JьJNAVĐь NARьQLAMAJĐAR

15 MEŊ HUMLьQ
TOVAR SEREP JATA

Berjan Rajpotrevsojuzь, sel'polardь tovar menәn ta'min itev, paj tuplav eşen jenәjatsel rәveştә ede. Oşo kendә rajsojuzdьn skladьnda вer nindәj đa tovar juq. Şul uq vaqьtta, rajsojuzdьn 15 meη humlьq tovarь 1933-jıldan вirle **Magnetagorski** skladьnda serep jata. Ul tovardardь hatвp alвv turahьnda вer sara la kyrelmәj.

Maja tuplav planьn rajsojuz вer kvartalda la 33 pr. tan artьrвp ytәgәne juq. Rajsojuz predsedatelie **Jomasoltanьf** min. krozka totop paj jьjnap jerej almajьm inde, paj jьjnap kooperatsianьn eşen jaqşьrtap вulmaj, pajđьn вeđđen esen fajda hь juq, rajpotrevsojuzđь вetәrergә kәrәk" tej.

Predsedatelden, eşkә oşondaj qaraşь hөđemtөhendә xederge qorttar 24 pr. qına teşkil itәlәr. 33-jıldа вer komsomolkanь Mәskav konsirvatoriahına uqьr qa jөnәrelde. Teatr sostavındaqь komsomoldardın idea-politik kimәldәren hәm kvalifikatsiaların kytәrev eşendә lә kyp kenә eştәr eşlәnә.

Xәđer teatr proizvodstvohьnda komsomoldar top kөs вulıp hanala. Teatrđın 15 jıllıq вajramьna fәqәt komsomol kөstәre menәn, genә „Sit keşe вaiahь" tigәn әвәrđe qujıvqa әđerlek вaşlana.

Jaş komsomol artestar, artesllıq eşendә at qađanqan Mortazin, Minhazьl, Zөвәjeref ipәştәrđan hanaqtar alalar. Komsomoldar teatr sostavında вulqan jeteşhөđlektәrđe вөterev esen tanqit, yđ ara tanqitte nьq jәjelđerđelar.

Lәkin, teatr sostavь tulьhь menәn juqarь kul'turaqa ireşe alqanь juq әle. Beđđen araiь вaşlanqьs mәktәp вeleme genә вulqan iptәştar đa вar.

Әlвittә вı jeteşhөđlek qьвqa vaqıt esendә вөterelergә tejeş.

Teatr komso kollektivь —

Bajazitaf

SӘNǪӘT HӨJӨVSELӘR KONKURSь

Bejek Oktвer kenendә Tanqatar (Әjalil r.) klueь kolxozsь, kolxoznitsalar, stanateldar, jәştar, uqıvsь hәm uqıtıvsılar menәn sьqьrьm tuldь. Sәxnә вsьlvqa kul'turnik ip. Dөvьşbi Mәrđan jьr hәm muzьjkanьn elek hәm xәđer tofqan urьnь, sәnqәtselar konkurьsьnьn әhәmiәte turahında đoklad jahaqandan hun, konkurs komisslahь ydenen planь вujınsa eşkә вaşlanь.

Muzajkala, qurajda вerenselekte stanatel **Kərimef Şəvali** qart alвp, 30 hum menәn, ikense urьndь skripkәse Vahapof Bikir alвp, 20 hum menәn, skripkәlә ujnap esense uьndь Mәzitef Xuzaxmәt qart, dyrtense urьndь mondalinata Dөvьşbi Mәrđan alвp, 15 hum menәn вylәklәndelәr. Jьrsılardan вeren elekte вaşqorttoп ođon kejđәrendә—uqıtıvsь Isxaqbi Sәlim, вejevđa вerenselekte Әmi nef Dөvlәtвaj, ikense urьndь Qunaqвajьva, deklamatsiala вerense вylәkte Mөslimova, ikense вylәkte tav-sәnәqәte mәktәne uqıvsьhь Xәjrullin aldь.

Bı iptәştar вetәhe lә 200 hum itвәnenәn tovar menәn вyläklәndelәr

Konkurstь xalıq вik qьđbqhьnь

SDEL'ŞINA-KOLXOZ MALSЬLЬQЬNЬŊ NIGEƉE!

SSSR NARKOMZEMЬ TARAFЬNAN 1934 JЬL 14 NOJƏBRBƏ RAƉLANQAN

KOLXOZ HƏTSƏLƏK—TOVAR FERMALARЬNDA XEƉMƏT OJOŞTOROV POLOŻENIEHЬ

1. Kolxoz hetselek-tovar fermalarында eşləvse kolxozslarдьn xeдməle qaralqan mal hanьna, qasьrьv planьnьn ytaleşenə həm eşlap sьqarьlqan produksianьn (het, it) hanьna həm sьjfatьna qarap xeдmət kendəre jadьv menən individual' sdel'şina nigeдendə ojoştorola.

2. Kolxoz hetselek-tovar fermaьn xeдmətlənderev esen başьnda brigadir menen brigada ojoştorola.

Ferma jəş maldar menən 100 başтan artьq hьjьr bulьp, bьдavdarь menən 100 sa. mahandaqь malqa ber brigada tartьlьrga, ber nisə brigadalar ojoştorolalar.

Daimi brigadala eşləvse kolxozslardьn hanь, ferma jəki brigadalaq bətə maldar tьəpkə alьnьp, kolxoz idarahь tarafьnan bildələnə.

Kvalifikatsianь kytərev həm malsьlьq eşendə kolxozslardьn təzribələren arttarьv maqsatьnda, kolxozslardьn MTF la eşlav meдafe 2 jьldan da kəm bulьrga teşeşlegen kyrhatkən alьlq proizvodstvo zadanieha bildələj.

3. Ber brigada tarafьnan xeдmətlənderelgən MTF la brigadir ber yk vaqьt meдirlek burьsьn alьp bara. Ber nisə brigadanan torqan fermalardan maxsus ferma meдire bildələnə.

Hьjьrdar hanь 25—30 başтan artmaqan həm jəş maldar şul samala bulqan MTF larda brigadirlьq mal qaravda eşlavse kolxozslardьn berehenə tapşьrьla. Bьl vaqiqala, uqa başqa kolxozsslarqa qaraganda xeдmətlənderelə torqan maldar kəmerək birelələr.

4. Toqomsoloq həm ere hetselek-tovar fermalarь meдirdəren bildələv həm ikense, eşkə kyserev RajZO tapşьrьvь bujonsa Өlkə (kraj) jer idaralarь tarafьnan ytkərelə.

Başqa ter MTF meдirdəren bildələv həm ikense terle eşkə kyserevkolxoz idarahь tapşьrьvь bujonsa rajon jer aylege tarafьnan jahala.

5. MTFla eşlavse brigadalar esen tapşьrьlqan bildələ hanдaqь maldar həm sarahьd bulqan torlaq həm inventardar kəmendə ike jьl xeдmətlənderev esen nьqьtьlalar. Şul vaqьt, toqom həm juqarь produksialь maldar esen jaqşь torlaqtar, jaqşь aдьqtar həm jaqşь xeдmətlənderelər.

Hьjьr qaravsь-havьvsьlarqa xeдmət kene nьlaj tbəplənə:		
Ketev osoronda har ber hьjьrdь qaraqan esen	0,25	xeдmət kene
Qulda toroqan osorda	1,25	. .
Qasьp alьvadьqan har ber hьjar esen	2	. .
Hьjьrdь alьdavlavqa aderlegen həm		
alьdavdь 10-15 kenge tiklem ytkergan esen	4	. .
Ydenə berketelgən gruppa hьjьrdarдan		
havlьqan har 100 litr het esen:		
Hьjьrdan urtasa jьlma 800 litr het saqqanda	2	. .
. . . 800 dən 1000 litrqa tiklem	1,7	. .
. . . 1000 . 1200 gə tiklem	1,6	. .
. . . 1200 . 1500 gə tiklem	1,5	. .
. . . 1500 . 2000 gə tiklem	1,4	. .
. . . 2000 həm unan juqarь	1,2	. .

Hьjьr havьvsь ydenə berketelgən bətə hьjьrdarдьn da bьдavdarьn 10-15 kengə tiklem ytkergan şartta, bylək rəvşendə uqa ber bьдav alьla.

Her ber hьjьrdь ber aj qaraqan esen	0,5	xeдmət kene,
Qasьp, alьvadьqan hər ber hьjar esen	2	. .
Hьjьrdь alьdavlavqa aderlegən həm tere tavqan		
alьdav esen	3	. .
Ydenə berketelgən gruppa hьjьrdarдan havlьqan		
. her ber 100 litr het esen	1,5	. .

Hər ber alьdavdь meдevdan ajьrqanqa tiklem ytkergan esen, unьn ber ajlьq ytkenə həm kerlegenə qarap 1,0 dən 1,20 xəдmət kene.

Hьjьr qaravsь-havьvsьqa ydenə berketelgən bətə hьjьr həm tanalardan bьдav tavdьrьp, unьn hətten ajьrqamsь qarap ytkergən esen bylək rəveşendə ber bьдav birelə.

9. **Mal qaravsь** (jalanda jerov məlendə ul ketovse) hьjьr havьvsь 4-5 keşeqə berketelgən 40-50 baş hьjьrdь həm 1-2 ygeдe xeдmətlənderə.

Uqa xeдmət kene mal qaravsьqa jaдьlqan kevek tbəplənə:		
Her ber hьjьrdь qaraqan esen ajьna	0,15	xeдmət kene
Qasьp, alьvadьqan hər ber hьjar esen	1	. .
Qasьrv ygeden ber aj qaraqan esen	3	. .
Unan qaramaqana berketelgən hьjьrdarдan alьnqan		
netten hər 100 litra esen:		
Hьjьrdьn jьlьq urtasa havьna 800 litrqa tiklem bulqanda	0,35	xeдmət kene
. . . . 800 dən 1000	0,30	. .
. . . . 1000 . 1200	0,28	. .
. . . . 1200 . 1500	0,25	. .
. . . . 1500 . 2000	0,24	. .
. . . . 2000 həm unan artьq	0,22	. .

Ydenə berketelgən hьjьrdarдьn jьl esendə 96 pr-tan da kəm bulmaqan eleşe tbən-hav bьдavlaqan vaqьtta, bylək rəvşendə uj ber bьдav alьa.

10. **Hьjar ketovse** ber jəki ike jardəmsь menən 100 dan

Her ber hьjьrdь 1 aj ketkən esen	0,10	xeдmət kene
Ketevda qasьrьp, alьvadьqan hər ber hьjar esen	0,5	. .
Ketev osoronda har ber tbən-hav bьдavlav esen	0,5	. .
Ketev osoronda xeдmətlənderelgən hьjьrdarдan alьnqan		
har ber 100 litr het esen:		
Hьjьrdьn urtasa het 800 litr bulqanda	0,30	. .
. . . 800 . 1000	0,25	. .
. . . 1000 . 1200	0,20	. .
. . . 1200 . 1500	0,18	. .
. . . 1500 . 2000	0,15	. .
2000 həm unan artьq bulqanda	0,12	. .

IЬKƏRMƏ: Ketovsenen nagruzkanь 100 hьjьrdan əderək bulha, het bujonsa xeдmət kene unьn ketovendəge maldarдь xeдmətləndergən hьjьr havьvsьnьn urtasa eşlegəne kyləmendə tbəplənə. Bьl vaqiqəla ketev, qasьrьv həm hьjьr bьдavdaqь eşlegən esen ketovsegə bildələngan rassenka bujonsa tbəplənə.

11. **Hьjar qaravsь**-havьvsьlar, mal qaravsьlar həm ketesela esen xeдmət kendəre het bujonsa—hər biş kendə, tarьlələgən esen—aj adaqьnda, bьдav esen bьдavlaqandan hunьnda (hьjьr havьvsьnan aiqan kendən alьp, ber jьlьq jəşenə tiklem 25 baş bьдav qaraj. Bьl bьдav dardan het imgən osorda ber yk vaqьt tərbələngəndərenen hanь 15 tən artьq bulьrqa teşeş tyget.

Bьдav ketev urьnь ferma usad bahьna jaqьn bulqan fermalarda bьдav qaravsьlar ydəre tərəp jaqan bьдavdarдь ydəre ketergə teşeştər.

Bьдav qaravsьlarqa xeдmət kene tyəndəgesə tbəplənə:

Toqom maldarь hetselek—tovar fermalarьnda

Bьдav qaravsьqa berketelgən het osorondaqь gruppa bьдavdarдьn tavlelek artьv zadanieha bujonsa terelaj yləvenen har ber kilogramьna:

400 gramqa	—0,12	xeдmət kene	
500 .	—0,10	.	.
600 .	—0,9	.	.
700 .	—0,8	.	.
800 .	—0,8	.	.
900 .	—0,7	.	.
1000 .	—0,7	.	.

Planlь zadanie bulqanda, aj adaqьna ber bьдavdan tavlek esendə urtasa terelaj avьrlьqьnьn har ber artqan kilogramь esen:

300	gramqa	0,11	xeдmət kene
400	.	0,09	. .
500	.	0,07	. .
600	.	0,06	. .
700	.	0,05	. .
800	.	0,05	. .

Hetselek-tovar fermalarьnda (toqomhod)

Hər ber tavqan həm 3 ajqa tiklem tərbələngan bьдav esen unьn ajьq ytkenə həm kerlegenə qarap — 1,5 tən 1,7 gə tiklem xeдmət kene. ftar ber bьдavdь 3 ajьq vaqьtanan ber jaşenə tiklem tarьlalap ytkergan esen, unьn ytkenə həm kerlegenə qarap — 1,0 dan 1,1 tiklem xeдmət kene.

IЬKƏRMƏ: Əger—fermala ajьm bьдav qaravsьlar qujьlmaj, bьl eş hьjьr qaravsь—havьvsьlarqa tapşьrьlqan bulha, xeдmət kene ularqa jaдьla.

Bьдav qaravsь ydenə berketelgən bətə 25 bьдavdь 6 ajьq jaşenə tiklem ytkerə alqan şartta, uqa bylək rəveşendə ber bьдav birelə.

14. Jəş maldardь qaravsь 30 baş mal xeдmətlənderə.

Uqa xeдmət kendəre tyəndəgesə tbəplənə:

Toqom MTF larьnda

Planlь zadanie bulqanda, hər ber jəş maldan tavlek esendə urtasa terelaj avьrlьqьnan hər ber artqan kilogramь esen:

300	gramqa	—0,10	xeдmət kenen
400	.	—0,8	. .
500	.	—0,7	. .
600	.	—0,6	. .
700	.	—0,5	. .
800	.	—0,5	. .

Qasьrьv jəşendəge tananьn hər ber qasьp bьvadьqanь esen 2,0 xeдmət kene.

Hetselek-tovar fermalarьnda (toqomhod)

Aj bujona hər ber bьдavdь tərbələgən, ytergan esen, unьn ytkenə həm kerlegenə qarap — 0,8 dən 1,0 gə tiklem xeдmət kene.

Qasьrьv jəşendəge tananan har ber qasьrьlap, bavдьqanь esen 2,0 xeдmət kene.

15. **Bьдav həm jəş maldardь ketovse** 50 baş məlde xeдmətlənderə. Əger unьn nagruzkahь 50 başтan artьq bulha, ber jardəmsь ketovse birelə.

Bьдav ketevseləre, əger bьl eşte bьдav qaravsьlar ydəre başqara almaqan təqdirdə genə qujьlalar.

Bьдav həm jəş maldardь ketevselərgə xeдmət kendəre tyəndəgesə xsaplana:

Toqom MTF larьnda

Planlь zadanie bulqanda, hər ber jəş maldan tavlek esendə urtasa terelaj avьrlьqьnan hər ber artqan kilogramь esen:

300	gramqa	0,70	xeдmət kene
400	.	0,55	. .
500	.	0,47	. .
600	.	0,40	. .
700	.	0,36	. .
800	.	0,33	. .

Qasьrev jəşendəge tanalardьn har ber qasьp bьvadьqanь esen 0,5 xeдmət kene.

Hetselek-tovar fermalarьnda (toqomhod)

Hər ber bьдav həm jəş maldь ber aj ketkan esen unьn toroşona həm kerlegenə qarap 0,5 tən alьp 0,7 gə tiklem xeдmət kene.

Qasьrьv jəşendəge tananьn hər ber ketevda qasьp, alьvadьqanь esen— 0,5 xeдmət kene.

Bьдavdardь quşьp tərbələvde qullanqan fermalarda hьjьr qaravsь-havьvsьlarqa xeдmət kene nьlaj tbəplənə:

Her ber hьjьrdь ber aj qaraqan esen	0,5	xeдmət kene,
Qasьp, alьvadьqan hər ber hьjar esen	2	. .
Hьjьrdь alьdavlavqa aderlegən həm tere tavqan		
alьdav esen	3	. .
Ydenə berketelgən gruppa hьjьrdarдan havlьqan		
. her ber 100 litr het esen	1,5	. .

Uqa xeдmət kene mal qaravsьqa jaдьlqan kevek tbəplənə:

Her ber hьjьrdь qaraqan esen ajьna	0,15	xeдmət kene
Qasьp, alьvadьqan hər ber hьjar esen	1	. .
Qasьrv ygeden ber aj qaraqan esen	3	. .
Unan qaramaqana berketelgən hьjьrdarдan alьnqan		
netten hər 100 litra esen:		
Hьjьrdьn jьlьq urtasa havьna 800 litrqa tiklem bulqanda	0,35	xeдmət kene
. . . . 800 dən 1000	0,30	. .
. . . . 1000 . 1200	0,28	. .
. . . . 1200 . 1500	0,25	. .
. . . . 1500 . 2000	0,24	. .
. . . . 2000 həm unan artьq	0,22	. .

Ydenə berketelgən hьjьrdarдьn da kəm bulmaqan hьjьrdarдь ketə. Ketevse burьsьn, qaqidə rəvşendə-in jaqşь mal qaravsьlar ytəjdər.

Ketovsegə xeдmət kene nьlaj tbəplənə:

Her ber hьjьrdь 1 aj ketkən esen	0,10	xeдmət kene
Ketevda qasьrьp, alьvadьqan hər ber hьjar esen	0,5	. .
Ketev osoronda har ber tbən-hav bьдavlav esen	0,5	. .
Ketev osoronda xeдmətlənderelgən hьjьrdarдan alьnqan		
hər ber 100 litr het esen:		
Hьjьrdьn urtasa hetə 800 litr bulqanda	0,30	. .
. . . 800 . 1000	0,25	. .
. . . 1000 . 1200	0,20	. .
. . . 1200 . 1500	0,18	. .
. . . 1500 . 2000	0,15	. .
2000 həm unan artьq bulqanda	0,12	. .

IЬKƏRMƏ: Ketovsenen nagruzkahь 100 hьjьrdan əderək bulha, het bujonsa xeдmət kene unьn ketovendəge maldarдь xeдmətləndergən hьjьr havьvsьnьn urtasa eşlegəne kyləmendə tbəplənə. Bьl vaqiqəla ketev, qasьrьv həm hьjьr bьдavdaqь eşlegən esen ketovsegə bildələngan rassenka bujonsa tbəplənə.

11. **Hьjar qaravsь**-havьvsьlar, mal qaravsьlar həm ketesela esen xeдmət kendəre het bujonsa—hər biş kendə, tarьlələgən esen—aj adaqьnda, bьдav esen bьдavlaqandan hunьnda (hьjьr havьvsьnan aiqan kendən alьp, ber jьlьq jəşenə tiklem 25 baş bьдav qaraj. Bьl bьдav dardan het imgən osorda ber yk vaqьt tərbələngəndərenen hanь 15 tən artьq bulьrqa teşeş tyget.

Bьдav ketev urьnь ferma usad bahьna jaqьn bulqan fermalarda bьдav qaravsьlar ydəre tərəp jaqan bьдavdarдь ydəre ketergə teşeştər.

Bьдav qaravsьlarqa xeдmət kene tyəndəgesə tbəplənə:

Toqomlo MTF larda

Planlь zadanie bulqanda, hər ber jəş maldan tavlek esendə urtasa terelaj avьrlьqьnan hər ber artqan kilogramь esen:

300	gramqa	—0,10	xeдmət kenen
400	.	—0,8	. .
500	.	—0,7	. .
600	.	—0,6	. .
700	.	—0,5	. .
800	.	—0,5	. .

Qasьrev jəşendəge tananьn hər ber ketevda qasьp, alьvadьqanь esen— 0,5 xeдmət kene.

16. Bьдav, mal qaravsьlarqa həm ketevselərgə bьдav həm jəş maldardь qaraqan esen toqom MTF larьnda hər ajdьn adaqьnda yləqəndən hunь sьqqan faktik avьrlьqь ytəşenə qarap, başqa ter fermalarda sьjfat komissahь, kolxoz predsedatele həm ferma meдire, brigadir menən berlektə bьдav həm jəş maldardьn kerlegen, toroştarьn tikşergənden hunьnda tbəplənələr.

17. Fermala ike jьl eşlagən kolxozsьlarqa juqarьla bildələngan rassenkalar 10 pr-qa, ə 3 jьl həm unan da kyberək eşlavselərgə 15 pr-qa arttьrьlalar.

18. It esen himertelgən maldardь ketkən ketevselər jardəmsь ketevse menən bergə 30-40 baş mal qaraj.

Ul ketevselərgə xeдmət kene tyəndəgesə jaдьla:

Hər baş maldь 1 aj ketkən esen—0,25 xeдmət kene himertev osoro hunьnda urtasa kerlektən juqarь bulqan hər ber mal esen—3,0 xeдmət kene.

Jeretev hunьnda himeд bulqan hər ber mal esen 5,0 xeдmət kene.

19. Mal adьqь həm hьv ta-ьra) xeдmət kene ydenə berketelgən gruppa hьjьrdarдь qaraqan esen bildələngan rassenka bujonsa jaдьla həm unan tьş, ferma menən jetəkselek itkən eşe esen ydə eşlagən xeдmət kenenen 15-25 pr. tь kyləmendə ərtəmə jahala.

Malsь-texniktardьn xeдməte dyrtense gruppa bujonsa narьqlana (1,25 xeдmət kene).

Ferma-brigadala proizvodstvo zadanielarь ytəlməgəndə, ferma meдire, brigadir həm malsь-texniktardьn xeдmət kendəre totola.

Totop qalьvdar kyləme ferma—brigadanьn eşen tikşergənden hunьnda kolxoz idarahь tarafьnan bildələnə. Lakin, bьl totop qalьvdardьn dejom kyləme ferma meдire, brigadir həm texniktardьn jьlьq eşlagən xeдmət kendərenen 15-protsentьnan artьq bulьrqa tejeş tyget.

21. Kolxoz idarahь hər aj adaqьnda sьjfat komisslahь menən ihьjьr havьvsьnan aiqan kendən alьp, ber jьlьq jəşenə tiklem 25 baş bьдav qaraj. Bьl bьдav dardan het imgən osorda ber yk vaqьt tərbələngəndərenen hanь 15 tən artьq bulьrqa teşeş tyget.

Bьдav ketev urьnь ferma usad bahьna jaqьn bulqan fermalarda bьдav qaravsьlar ydəre tərəp jaqan bьдavdarдь ydəre ketergə teşeştər.

Bьдav qaravsьlarqa xeдmət kene tyəndəgesə tbəplənə:

Toqom maldarь hetselek—tovar fermalarьnda

Bьдav qaravsьqa berketelgən het osorondaqь gruppa bьдavdardan tavlelek artьv zadanieha bujonsa terelaj yləvenen har ber kilogramьna:

400	gramqa	—0,12	xeдmət kene
500	.	—0,10	. .
600	.	—0,9	. .
700	.	—0,8	. .
800	.	—0,8	. .
900	.	—0,7	. .
1000	.	—0,7	. .

Planlь zadanie bulqanda, aj adaqьna ber bьдavdan tavlek esendə urtasa terelaj avьrlьqьnьn har ber artqan kilogramь esen:

300	gramqa	0,11	xeдmət kene
400	.	0,09	. .
500	.	0,07	. .
600	.	0,06	. .
700	.	0,05	. .
800	.	0,05	. .

Hetselek-tovar fermalarьnda (toqomhod)

Hər ber bьдav həm jəş maldь ber aj ketkən esen unьn toroşona həm kerlegenə qarap 0,5 tən alьp 0,7 gə tiklem xeдmət kene.

Qasьrьv jəşendəge tananьn hər ber ketevda qasьp, alьvadьqanь esen— 0,5 xeдmət kene.

16. Bьдav, mal qaravsьlarqa həm ketevselərgə bьдav həm jəş maldardь qaraqan esen toqom MTF larьnda hər ajdьn adaqьnda yləqəndən hunь sьqqan faktik avьrlьqь ytəşenə qarap, başqa ter fermalarda sьjfat komissahь, kolxoz predsedatele həm ferma meдire, brigadir menən berlektə bьдav həm jəş maldardьn kerlegen, toroştarьn tikşergənden hunьnda tbəplənələr.

17. Fermala ike jьl eşlagən kolxozsьlarqa juqarьla bildələngan rassenkalar 10 pr-qa, ə 3 jьl həm unan da kyberək eşlavselərgə 15 pr-qa arttьrьlalar.

18. It esen himertelgən maldardь ketkən ketevselər jardəmsь ketevse menən bergə 30-40 baş mal qaraj.

Ul ketevselərgə xeдmət kene tyəndəgesə jaдьla:

Hər baş maldь 1 aj ketkən esen—0,25 xeдmət kene himertev osoro hunьnda urtasa kerlektən juqarь bulqan hər ber mal esen—3,0 xeдmət kene.

Jeretev hunьnda himeд bulqan hər ber mal esen 5,0 xeдmət kene.

19. Mal adьqь həm hьv ta-ьra) xeдmət kene ydenə berketelgən gruppa hьjьrdarдь qaraqan esen bildələngan rassenka bujonsa jaдьla həm unan tьş, ferma menən jetəkselek itkən eşe esen ydə eşlagən xeдmət kenenen 15-25 pr. tь kyləmendə ərtəmə jahala.

Malsь-texniktardьn xeдməte dyrtense gruppa bujonsa narьqlana (1,25 xeдmət kene).

Ferma-brigadala proizvodstvo zadanielarь ytəlməgəndə, ferma meдire, brigadir həm malsь-texniktardьn xeдmət kendəre totola.

Totop qalьvdar kyləme ferma—brigadanьn eşen tikşergənden hunьnda kolxoz idarahь tarafьnan bildələnə. Lakin, bьl totop qalьvdardьn dejom kyləme ferma meдire, brigadir həm texniktardьn jьlьq eşlagən xeдmət kendərenen 15-protsentьnan artьq bulьrqa tejeş tyget.

21. Kolxoz idarahь hər aj adaqьnda sьjfat komisslahь menən

SUSQASЬLЬQ-TOVAR FERMALARЬNDA XEƉMƏT OJOŞTOROV TURAHЬNDA POLOŻENIE

1. Kolxoz susqasьlьq tovar fermalarьnda (KSTF) eşlaj torqan kolxozsьlardьn xeдmәttəre qəsьrev, susqa balahь yьterev həm inqlav həm produksianьn tejelaj-avьrlьqь esen xeдmət kene jaдьlьp sdelşina nigeдendə ojoştorola.

Kolxoz idarahь fermanьn dur ьqьna qarap, ber jəki ber nisə daimi susqasьlьq brigadalarь bylə, unьn sostavьnda 3-4 səmahь keşe bula. Ularдьn berehe—baş svenar—brigadir. Jəjge dəverdərdə kolxoz idarahьnьn qaravь bujonsa susqalar kətev esen svenarдarqa jardəmsь ketevse bylenə.

Susqa tərbələvdə kolxozsьlardьn kvalifikatsialarь həm praktik təzribələren kytərev maqsatьnda, kolxozsьlardьn susqasьlьq brigadalarьnda eşlav s oktarь ike jьldan da kəm bulmaqa tejeş.

2. Kolxoz idarahь KSTF nьn eşe menən jetəkselek itev esen ferma meдire bildələj. Toqom fermalarь həm ere tovar fermalarь meдirdəre RajZO tapşьrьvь bujonsa Өlkə (kraj) jer idaralarь tarafьnan ratlana həm eştən qotoldorolalar. Başqa ferma meдirdəre kolxoz idarəlarь tapşьrьvь bujonsa RajZO tarafьnan ratlanalar həm eştən qotoldorolalar.

Olo inə susqalar hanь 25 tən artьq bulqan fermalarda, ferma meдire, ularдь turana-tura xeдmətlənderevдən qotoldorola. Inə susqalar hanь aд bulqan fermalarda, ferma meдire bulьp brigadir hanala.

3. Hər brigadaqa balalarь menən inə susqalar kərək handa ata susqalar, bina həm inventardar berketelə. Bьnan başqa brigada esendə hər ber svenarqa unьn bətə eş vaqьtь esen 2,5 jəşkə tiklem bulqan susqa balalarь menən 6-7 inə susqa berketelə, ə brigadaqa unьn brigadahьndaqь ata susqalar həm kolxoz idarahь qaravь bujonsa ber nisə inə susqa berketelə. Qalqan susqalar (2,5 ajьq jəştan juqarь bulqan susqa balalarь) havəqtьrьv esen qujьlqan. Jaş susqalar həm aşatьvqa qujьlqandar totaş brigada tarafьnan qarala.

4. Kolxozdar esen bildələngan malsьlьqь ytsetevden dəvlət-planь nigedendə, kolxoz idarahь fermalarda həm hər ber brigada esen qasьrьv bujonsa, susqa balahьn alьv həm ytterev, aşatьv bujonsa jьlьq proizvodstvo planь bildələj.

Tovar fermalarьnda xeдmət xaqь tyləv

5. Tovar fermalarь rabothiktarьna xeдmət kendəre jaдьv sdelşina nigeдendə tyəndəge rassenkalar bujonsa udqarьla: Svenarqa:

XEƉMƏT KENƏ JAƉЬLA

Uqa berketelgən hər ber inə susqanьn qasьrьlьvь esen 3 (ikense qabat qasьrьlьv esen xeдmət kendəre jaдьlma));

uqa berketelgən inə susqalardan tere kelensə tьvqan hər ber susqa balahь esen 1,5,

uqa berketelgən inə susqalardan 2,5 ajьq jəşenə jetkənsə haqlanqan hər ber susqa balahь esen 2,5.

TOTOŞ BRIGADAQA JAƉЬLA:

Hetьlqan jəki ketevqa birelgən susqanьn terelaj avьrlьqьn har ber sentner esen 10.

Brigada tarafьnan tere avьrlьq ytterevdə eşlangan dejem xeдmət kendəre, rədovoj svenarдar həm brigadir arabында aylenə.

6. Eşten jaqşь sьjfatь esen kolxoz idarahь eətəlmə xeдmət kendəre jaдьv həm kirehense, susqalardьn kəmeve, qaьr qalьvь həm produksianьn tyəu sьjfatь bulьvь esen xeдmət kendəren totop qala.

Xeдmət kendəren eətəp jaдьv həm totop qalьv kolxozsь tarafьnan eşlangan xeдmət kendərenen 15 protsentьnan da kyp bulmaqa tejeş. Həm bьl vaqьtta tyəndəge kyrhatkes mibaldardь qullanьrqa kərək:

EƉTƏLMƏ RƏVEŞTƏ:

Xeдmət kene jaдьla:

a) **Svenarqa**-2,5ejьlq jəşendəge terelaj avьrlьqь 12 kg dan da kəm bulmaqan hər ber jaqşь himertelgən susqa balahь esen 0,5.

Uqa berketelgən inə susqalardan, berense oktəbergə tiklem jьl esendə alьnqan hər ber ikense balalav esen 5,

в) **Totoş brigadaqa**—aşatьvdan ajьrqanda jaqşь himertelgən, 8 ajьq jəşendə terelaj avьrlьqь 80 kg. dan da kəm bulmaqan hər ber susqa esen 2. x. kene.

TOTOP QALЬNA:

Svenarдan—2,5 ajьq jəşenə tiklem ylgən susqa balalarь esen 2. x. kene. susqanьn qьtьr qalьvь esen 5. Olo inə susqanьn yleve esen 10.

Brigadirдan—brigadala qьtьr qalqan susqa esen 2.

Brigadanan—2,5 ajьqtan olo jəstəge ylgən susqa balalarь esen 6.

TOQOM FERMALARЬNDA XEƉMƏT XAQЬ TYLƏV

7. Toqom fermalarьnda xeдmət kendəre tyəndəge rassenkalar bujonsa jaдьla:

Svenarqa:

Xeдmət kene jaдьla:

Uqa berketelgən hər ber susqanьn qasьrьlьvь esen 4 (ikense qabat qasьrьlьv esen xeдmət kendəre jaдьlma)).

Uqa berketelgən susqalardan tere kelensə tьvqan hər ber susqa balahь esen 1,5

2,5 ajьq jəşenə tiklem haqlanqan hər ber susqa balahь esen 3.

Totoş brigadaqa jaдьla:

Hatqan saqta jəki tep inə susqalar ketevenə kyserelgandə hər ber baş elit (in juqarь sьjfatlь, in tada) həm berense klass susqa esen 5

Hetьlqan,jəki inə susqalar ketevenə kyserelgan susqanьn hər sentner terelaj avьrlьqь esen (elit həm berense klasstardan başqahь) 6.

Brigadnla elitham berenseklass yrsem esen tere həm avьrlьq ь esen eşlangan xeдmət kendəre brigada agzalarь arahьnda aylenə.

8. Eşten jaqşь sьjfatь esen kolxoz idarahь eətəlmə xeдmət kendəre jaдa həm kirehensə, susqalardьn kəmeve, qьtьr qalьvь həm produksianьn tyəu sьjfatlь bulьvь esen xeдmət kendəren totop qala.

Xeдmət kendəren eətəp jaдьv həm totop qalьv kolxozsь tarafьnan eşlangan xeдmət kendərenen 15 protsentьnan da kyp bulmaqa tejeş. Həm bьl vaqьtta tyəndəge kyrhatkes mibaldardь qullanьrqa kərək:

EƉTƏLMƏ RƏVEŞTƏ:

Svenarqa—uqa berketelgən inə susqalardan berense oktəbergə tiklem jьl esendə alьnqan hər ber ikense bala esen xeдmət kene 6

HARЬQSЬLЬQ TOVAR FERMALARЬNDA XEƉMƏT OJOŞTOROV TURAHЬNDA POLOŻENIE

1. HTF larda (harьqsьlьq tovar fermalarьnda) eşlaj torqan kolxozsьlardьn xeдmәttəre qarəqan harьqtardьn, ytereiden bərəstərden alьnqan jenden, harьqtan smuşk həm başqa produksialar sьqьvdьn hanьna qarap sdelşina nigeдendə ojoştorola.

2. 200 başтan artьqraq harьqtь esenə alqan HTF larda daimi brigada ojoştorola həm kolxozsьlar bьl brigadalarqa komendə ike jьlqa berketelelər

Canan brigadahьnьn sostavь, kolxoz idarahь tarafьnan həm harьqtardьn toqomdarьna həm ulardьn totolov şarttarьna qarap ber kolxozsьqa urtasa nagruzka menən 150-200 harьq miqdarьnda bildələnə.

3. Əbtəlmə eşse kestər talap eşen tikşergənden hunьnda ytkarelə.

Jьl bujona jaдьlqan eətəmə xeдmət kendərenen kyləme kolxozsьnьn jьlьq tabьşьnьn 15 protsentьnan da juqarь bulьrqa tejeş tyget.

22. **Formala eşlevse** kolxozsьlardьn xeдmət kendəren totop qalьv tyəndəge kyləmda ytkərelə:

HЬJЬR QARAVSЬ—HAVЬVSЬLARDAN:

Qьtьr qalqan hьjьr esen 10	qansь ylgən bьдav esen 10
xeдmət kene, unajlьd bьдavlav	xeдmət kenen.
həm bьдav qaravsьqa tapşьr-	

ЬBDAV QARAVSЬNAN:

3 ajьq jəşenə tiklem ylgən bьдav esen 10 xeдmət kene
3 ajdan artьq . . . 15 . .

HЬJЬRDARDЬ XEƉMƏTLƏNDERGƏN MAL QARAVSЬLARDAN:

Qьtьr qalqan hьjьr esen 5	x. kene.
Yrsetevse ygedden nasar toroşo esen 10	. .

HЬJЬR KETƏVSELƏRBƏN:

Ketev məlendə qasьrqa tejeş bulьp ta, qьtьr qalqan hьjar esen	3 xeдmət kene
Ketev osoronda unajlьd bьдavlaqan hьjьr esen	5 . .

BЬDAV HƏM JƏŞ MALDAR KƏTƏVSENƏN:

Ketev osoronda ylgən bьдav esen 5 xeдmət kene	
Ketevda ylgən ber jəştan juqarь ber baş mal esen	15 . .
Ketev osoronda qasьrqa tejeş bulьp ta qьtьr qalqan tana esen	3 . .

BER JƏŞTƏN JUQARЬ BULQAN MALDARDЬ XEƉMƏTLƏNDEREVSE MAL QARAVSЬLARDAN:

Ber baş jəş mal ylgən esen	15 xeдmət kene
Qasьv jəşendə bulqan ber mal qasmaj qalqan esen	5 . .

Nasar eşlagən ber jьl bujona totop qalьnqan xeдmət kendərenen kyləme kolxozsьlardan jьl bujona eşlagən xeдmət kenenen 15 protsentьnan da artmaqa tejeş.

Hər ber 10 hьjьr həm tananan bьдavdar jьvdьrьlьp, haqlap ytkerelgən vaqiqəla, 8 bьдavdan artqan bətə bьдavdar, hьjьr qaravsь—havьvsьlardь, bьдav həm mal qaravsьlardь ayləklagəndən hunьnda, brigadala eşlevse başqa udarnik—kolxozsьlardь aylaklav esen totoblar-

TOTOP QALЬNA:

Svenarдan—2,5 ajьq jəşenə tiklem ylgən susqa balalarь esen S.X.M.-ə inə susqanьn qьtьr qalьvь esen . 6
Olo inə susqanьn yleve esen . 15.
Brigadirдan—brigadala susqanьn qьtьr qalьvь esen . 3.
Brigadanan—2,5 ajьqtan olo jəstəge ylgən susqa balalarь esen 12

9. Toqom, tovar fermalarьnda brigadirqa, ulərqa berketelgən susqalardь xeдmətlənderev esen xeдmət kendərenen tərə redovoj svenarдarqa bildələngən rassenka bujonsa jaдьla. Bьnan başqa unьn brigadahьndaqь hər ber inə susqanьn qasьrьlьvь esen uqa 2 şər xeдmət kene həm brigada eşe menən jetəkselek itkəne esen ular ferafьnan eşlangən xeдmət kendərenen 10-15 protsentь meдirdəndə xeдmət kendəre jaдьla.

10. Toqom həm tovar fermalarьnda eдlekhed- rəveştə ike jьldan kyberək eşlavse svenarдarqa həm brigadirdarqa xeдmət kene jaдьv bildələngan rassenkalardan 10 pr., ə 3 jьldan artьqraq eşlavselərgə 15 protsent artьq jaдьla.

11. Susqalardь turanan-tura xeдmətlənderevдən qotoldorolqan ferma meдirdərenə xeдmət kendəre tyəndəgesə jaдьla: ike jьldan adьraq eşlavselərgə—esənsə gruppa bujonsa (1 xeдmət kene), ike jьldan artьqraq eşlevselərgə—dyrtense gruppa bujonsa (1,25 xeдmət kene), susqasьlьq eşe bujonsa maxsus adərlektərə bulqan keşelərgə (6 ajьq krustan da tyəon tyget)—movaliq rəveştə ber rəzrətkə juqarь.

12. Kolxoz idarahь hər ber aj adaqьnda ferma meдirenen eşen tikşerə həm maldardьn (ketevden) toroşona, kerlegenə həm qasьrьv bujonsa proizvodstvo zadanielarьnьn ytəlevenə jaş maldь ytterevgə həm haqlanьşьna, şulaj uq aşatьvqa qarap, unьn eşlagən xeдmət kenenen 15 protsentь miqdarьnda uqa jə eətəlmə xeдmət kene jaдa, jə kəmetə.

13. Susqa balalarь alьv həm ulardь haqlav bujonsa, bulqan zadanienь arttьrьp yləvse svenarдarqa, brigadirdarqa həm ferma meдirdərenə, 2,5 ajьq jəşkə tiklem bulqan susq

AQAS ƏDƏRLƏVDƏRGƏ BOJEVOJ TEMPI

EŞSE KƏS-URMANOJA

JUQJALOJAN HƏM TUŊOJAN BYRƏNƏLƏR ƏSƏN

JUZURALLES JETƏKSELƏRE JAVAP BIRERGƏ TEJEŞ

KYŊELHEĐ JOMOJAQTAR

Kəndərden qapıl hıvınıp kliteve arqahında jıiqalardın qapıl tunıvı-Juzurallestı ketelmagən vaqtqa aldında qaldırdı həm hal aqıdıv eştərenen adaq eđelevgə səbepse buldı.

Ətegə aqıp kliep jetep tə, hıvdən alınmaqan haldar da tuna başlanılar. Qaridel jıiqahında hal aqıdıv eştəre odaqqa huđıiv həm Lespromxoz jetəkselərenen, şulaj uq Ətə rejd kontorahının (direktorı **Ivanof**) borola almavsıiqaq kyrhətevđəre həm qəmyman, əs inejeştən nasar kerəşeve arqahında, aqas karavandarı əkeren kliev, kliep jetkan haldardı la totop forovdar hədəmtəhendə, aqas zavodtarına kliep jetkan orında 20 meŋ kubametr samahında byrənə bođda tunıp qaldı.

Hədəmtələ, 1, 3, 4, 5, 2, 13 aqas zavodtarın kyrələtə sıjı'johđ qaldırılar. Ə, Juzuralles trestı bıl turala xəber: bında beđđen qəjep juq, senkl aqas zavodtarı aqsa tyləmənelər, şuqa kyrə haldar kliep jetanmanlar, tip qəjepte yđ naştarınan teşerməkse nula.

Hal aqıđıv gruppahının nacal'nik urın babarı Kozlof ta şul fikerđə, ul xətta katastrofa

---

ikenseəən lespromxozdar direktordarı, esənsənən-aqas əđerlav esən eşse kes jenərergə teşeş buiqan rajondar.

Bıl sənəştar bətərəlməj torop aqas əđerlaj baş aqas uq kliep sbqqan qıjənibətər bətərəlmajəsək, aqas əđerlav eşe tərən eđəkiəkkə batasaq.

N. MAXNOF.

Ikenso məhim səbəp—eşselər esən eş şarttarı tıvđırılmavđa. Kyp kenə lespromxozdar aqas qıtqıvsılar esən torlaq əđerləməgəndar. Ularđın torlaq tədeləşenə keresergə „vaqıttarı bulmaqan", senki qıvqında hud qandar. Mətələn, Məsəqyt lespromxozı direktorı Səqitef ner aj „jal ilkən", şuqa kyrə eşselər esən torlaq tədev menən „bulaşa almaqan". Nuriman h.ə. lespromxozdarda la xəl şulaj. Bətə Juzuralles trestı bujınsa eşselər esən torlaq əđerlav eştare 38 pr. qına ytəlgən.

Əsənsə səbəp—trestın lespromxozdarqa teşeşlc jardam kyr hamavendə. Oşo vaqıtqa tlklem lespromxozdarđın kypselerqe aqsahıd tora. Traktordar esən jaqıvlıq juq; jaqıvlıq alıv esən aqsa juq. Mətələn, Qaridel lespromxozında, jaqıvlıq jıiqlıqtan traktordar eşhed torai ar.

Bıl xəl esən kem javap bırgə teşeş? Əlnittə, berensenən. Juzuralles trestı jetəkselərə, ikenseəən lespromxozdar direktordarı, esənsənən-aqas əđerlav esən eşse kes jenərergə teşeş buiqan rajondar.

Bıl sənəştar bətərəlməj torop aqas əđerlaj baş aqas uq kliep sbqqan qıjənibətər bətərəlmajəsək, aqas əđerlav eşe tərən eđəkiəkkə batasaq.

N. MAXNOF.

Hal aqıđıv gruppahının nacal'nik urın babarı Kozlof ta şul fikerđə, ul xətta katastrofa buiqv tiklemendə inkar itə. Lakin, bılaj tip ajtev Juzurallestın nas r eştəren jəşerep qal'dırıvqa malasıvđan başqa nəmə tygel, əlaittə.

Juzurallestın hal aqıđıv kontorahı birgən məqlymättərgə qaraqanda Qaridel jıiqahında hal aqıđıv eşe „tamamlanqan". Ə nisek tamamlanqan? Bıl turala endəşməjdər. Jar bujdarın həm bođđardı tikşerep qarahan, əlk kyp byrənə tudıp jatqanın kyrəhen.

Hal aqıđıv gruppahının nacal'nik urın babarı Kozlof ta şul fikerđə, ul xətta katastrofa

Hal aqıđıv gruppahı jetəkselərə qazanı keserəjtep kyrhətergə tırışıp, bətəhe 15 men kəm. nan artıq byrənə qalmanı, tejdar, ə faktik, kəmendə 24 men kəm. torop qaldı.

Mətələn, Juzurallestın operativ svodkahına qaraqanda, 10 nojabrgə tiklem 44 meŋ kubametr hal aqası jetməj. Qajhı ber lespromxozdarđa bıl jetməv əlk đur han təşkil itə. Tik Krasnousol' Lespromxozında qına (direktorı **Bakajıf**) 4 meŋ kubometr aqas jetməj, Jyrezen lespromxozında la (direktorı **Pravednikof**) şundaj uq xəl h. v. Ə Juzuralles trestı kypme aqas jetməgənlegen belmej. Qəlaj qına həjləmə-jomqaq kyŋelhed, bıl jetməvdər ətətenə taqı bođda tuqıp qalqandarında quşlaq, əlk kyp aqas jetməjəsək. Bılardın bətəhendə la Juzuralles jetəkselege yđe qejepte.

Haldardın tid jereşenə nisek jardam itelđe? Qaridel jıiqahı başınan rejd kontorahı pristandarına tiklem hal aqıđıv eşe əlk əkeren berđ. Haldardı əında telәgənsə tuqtatıp tordolar. Rejd kontorahı bını, Juzuraldrev aqsa tyləmaj tip, jutamal şulaj eştəne. Tik jıiqa tuna başlaqas qına, rejd kontorahının ibenə təşep, haldardı tyən qaraj əsəqıs aqıđa saylanılar. Mətələn, 11 nojabrđən 12 henə qarşı ber ten esendə genə bazaqa 31 hal kliep tuqtanı. Ə unan alda, kendər jaqş torqan saqta, tavlegenə bergenə lıal da kilmagən saqtar əlk jış buldı. Bına şunıŋ həm byrənə təgərətevse eşselərđen xeđmättere lirat nasar ojoştorolov heđemtəhendə pereval bazahı byrənələrđe jar başına sbqarıp alıp qala almanı.

Bına şul eştər bətəhe la Juzuralles raportkitarınıŋ həm elkə ojoşnalarđıŋ kyđ aldında eşlendelər. Hıvđa tuŋıp qalqan həm juqalqan byrənələr esən Juzuralles jetəkselərə javap birergə tejeş.

N. MAXNOF.

SIT ILDƏRDƏ REVOLYTSION JƏŞTƏR XƏRƏKƏTE

RABOTNITSALAR TAVBŞ BIREVƏN BAŞ TARTALAR

Italia kapitalistarı xeđmətsən dərđen, ajrıvsa jaştarđen tormoş kimələrenə kendən-ken nbqıraq həzym itələr. Faşistar sindikattarı (dur sənəqət berekmələre) jetəkselərə Italia jeək fabriktarınıŋ berehendə aqıdan jıiblışta prolzvodstvo qbŋqatıv alqanı merən bətə eşselərđen də eş vaqıttarın qbŋqartasaqtarın, jəki raəotnitsalardın ner eləşen eştan sbqarıvqa məzbyr ıtılelər.

Ular raəotnitsalarqa bıl xəldən qotolovđa yđđərenə „jul' hajlarqa təqdim ittelər. Təqdim tavbşqa qujbiqas raəotnitsalar tavbş birevđən baş tartılar.

Jıiblıştan hun raəotnitsalar ber nisə kən bujına kendənken əd eş aldılar. Unıhbđđa aŋ buiqan eş xaqb taqb la nbqıraq tybənlətelde. ə raəotnitsalardın ber eləşen ner ni tiklem vaqıttan hun bətənlaj eştan sbqarıldı.

DIREKSIANB EŞ XAQBN ART TBRBVOJA MƏZBYR ITTELƏR

Italia jaştare yd xoquqtarı esən kerəşelər. Mitandaqb Mexanik zavodtarđıŋ ber·henda qanul ittelevselər menən teđeşel gən đogovor bujınsa əjrənsek, tər yđđərenen eş xaqtarın ətətalmə alırqa teşeştər ine Direksia dogovorđıŋ bıl punktın tormoşqa atqarıvđan naş tartıb. Jaştar bını kyrqas direksianan dogovorđıŋ bıl punktın tormoşqa atqarıvđa talap iteve delegatsia teđəne. Delegatsianın nbq talap iteve arqahında direksia eş xaqın artıbrqa məzəyr buldı.

JƏŞ BBJALASB QATBN-QBƏ-ƏARƏBN 3 KƏNLƏK ƏŞ TAŞLAVB

Kyptən tygel Italia bəjəla eşləvse zavodtarınıŋ berehendə eş xaqın kəmetevgə javap itep bəjəla eşlevse jaş qatın-qbđđar eş taşlanılar. Eş taşlav 3 kəngə hudıldı.

Berjən lespromxozında

Byrettə: Urmanda aqas əđerlav.

LESPROMXOZDAR ƏDƏR TYGELDƏR

Juzuralles tarafınan aqas əđerlav bujınsa kvartal planı 6,7 pr., ə aqas sbqarıv bujınsa 4,2 pr. qa qına ytəlgənlege turahında jađıiqajnı, şulaj uq bıl xurlıqlı eştən tep səbəptə re lə kyrhətelqajne.

Tep səbəp—eşse kes juqlıqta. „Başqortostan" đın 23 nojabr hanındaqı məqalalə hal qan rajondardın (Dıvan, Blagoveşen, Zeljanura, Mejako, Starletamak) aqas əđerlav esən eşse kes tuplav turanındaqı ƏK direktivahın sekretarlıvdarı arqahında, plan bujınsa kərək bulqan 7879 tajarle eşse urınına, 15 nojabrgə 3600 k şe genə eşlej. Aqas sbqarıv eşenə kərək bulqan 12240 keşe urınına 401 keşe genə eşlej.

Juqarıda hanalqan rajondar jəmlenena Dyrtejle. Qallas həm Nuriman rajondarına da inderergə kərək, senki bıl rajondar terle kampaniılar ytkərelevga hıltap, eşse kes jenərevđe saboti lajlar, aqas əđerlav eştaren eđəkiəkkə teşerev qurqınbsb abtına qujalar.

Ikenso məhim səbəp—eşselər esən eş şarttarı tıvđırılmavđa. Kyp kenə lespromxozdar aqas qıtqıvsılar esən torlaq əđerləməgəndar. Ularđın torlaq tədeləşenə keresergə „vaqıttarı bulmaqan", senki qıvqında hud qandar. Mətələn, Məsəqyt lespromxozı direktorı Səqitef ner aj „jal ilkən", şuqa kyrə eşselər esən torlaq tədev menən „bulaşa almaqan". Nuriman h.ə. lespromxozdarda la xəl şulaj. Bətə Juzuralles trestı bujınsa eşselər esən torlaq əđerlav eştare 38 pr. qına ytəlgən.

Əsənsə səbəp—trestın lespromxozdarqa teşeşlc jardam kyr hamavendə. Oşo vaqıtqa tlklem lespromxozdarđın kypselerqe aqsahıd tora. Traktordar esən jaqıvlıq juq; jaqıvlıq alıv esən aqsa juq. Mətələn, Qaridel lespromxozında, jaqıvlıq jıiqlıqtan traktordar eşhed torai ar.

Bıl xəl esən kem javap bırgə teşeş? Əlnittə, berensenən. Juzuralles trestı jetəkselərə,

---

Berjən lespromxozında

Byrettə: Əđerlangan aqastarđı urmandan sbqarıv.

HARBQSBLBQ TOVAR FERMALARBNDA XEĐMƏT

OJOŞTOROV TURAHBNDA POLOZENIE (DAVAMB)

11. Jardamsı ketəvselərđen, xeđmət kendəre, ular xeđmətləndergən harbqtarđın hanına qarap redovoj Canarqa bildəlangən rassenkaqa qaraqanda 20-25 pr, tqa kəm bildələnə.

12. Brigadanbnbrı q bavbvsb kolxozsılarına xeđmət kendəre havıp alınqan hətten kyplegenə, hanına qarap jađıla. Bındaj vaqiqalarda rassenka kolxoz idarahı tarafınan bildələnə.

Vaqıtlı eşselərgə xeđmət kendəre, ularđın bildələngən prolzvodstvo zadanieların ytəvđarenə qarap jađıla:

Bərəs qaravsılarqa-haqlanqan bərəstərđen hanına qarap;

Jən qərqıvsılarqa - alınqan jəndən hanına qarap;

Havıvsılarqa-havıp alınqan hətten hanına qarap;

Ikkərməi Vaqıtlı eşselər esən eşlav normaları həm sdtlnej rassenkalar kolxoz idaraları tarafınan bildələnə.

13. Plandı arttırıp ytəv həm tbvqan bərəstərđe ytlerev həm haqlavđa jaqşı sbjlat menən eşlav, kətəvđen jaqşı ker bubv jen alıv həm qasıvlıv esən-kolxozsb tarafınan eştəngən xeđmət kenənen 15 pr. tb nan da artıq bulmaqan miqdarda ətətəmə xeđmət kenə jađarqa.

14. Bərəstərđe ytlerev normahın arttırıp ytəgəne esən hər kolxozsı-Canarqa (harıq kətəvselıena) bildələngən normanan artıq ytlerelgən bərəstər tbanenən 1-2 bərəs alrela.

15. Bərəstərđen, olo harbqtarđın ytevc həm harbqtıq qcber qaibvb esən harıq kətəvse kolxozsınan xeđmət kenə totop qalına.

Kypme xeđmət kenə totov kyləme hər vaqiqala kolxoz idarahı tarafınan bildələnə. Lakin jbl bujına totolqan xeđmət kenənen đəjem summahı, kolxozsb tarafınan jbl bujı eştəngən xeđmət kenənen 15 prutsentınan da artmaqa teşeş.

JAVAPLB REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

REJSTRLAV TURAHBNDA BELDEREV

BASSR Narkomfinь, SSSR SNK tarafınan đavlət regestratsiahı tərtiptərə turahında 1931 jıl 9-sı fevraida təsdiq itelgən polozentaqa (zakymat zakondar həm aojoroqtarı jıiqınbaqı 1931 jıl №8, statia 99 həm finans-kredlıq zakondarı ayiltene №12) əlnaən 1934 jıldan 1-ijytenda jyridiceki şəxstər (predpriatielər) rejstrecne 42 han menən tərkəc.

Ucređealınan iseme: Sojuz ytilđen Başqortostan Əlkə kontorahı. Eşe: Ytil hən girsajrjo əđerlav, şul nəmələr menən promıjşlennostan tə'mla itev həm ularđa eksportqa əđerlav.

Eş kylamcı Başqortostan

Ra-cet xisanı đavlət bankahının Başqortostan kontorahında №50 567.

Adresь: Ələ, Jegor-Sazonot urama jort №45

Sojuzyıiđen Başqortostan Əlkə kontorahının upravlbjysşiz:

PODVAL'NBJ

1-1 421.

ATS NBK ƏBTƏ ABONENTIARB DIQQATENƏ

1935 jılqa janь abonent tar isemlege tədelev səsəple bətə ucređealə həm ejdarenđa telefon bulqan keşelər, oşo jıldan 1-dekabrenen đə qalmaj ATS idarahına (Zensof urama, jort №32, jəki 09 nomerlь telefon arqarь) ucredenia, predpriatienen tuls iseme həm kvartirđarının qajđalbqa turahında məqlymət birergə teşeştər.

Məqlymət birmagən ojoşmalar telefon isemlegena ilke məqlymət bujınsa qına inderelləsəktər.

1-1 881.

„VATOZAPCASTSBJT" tın Başqortostan əyiege bətə sovxoz, kolxoz, MTS həm başqa əyil xuəlbqa ojoşmalarına 1935 jıldan 1-qtnvarınan traktor, həm komsajđarđın motorlarına kərək bula torqan zapas əleştərđe (Bete, Stərle, Đəvlakən həm Əlelage əyiektərđən standart forma bujınsa zajavka birgən ojoşmalarqına ala alьvđarın beldere.

Zajavka'ar oşo jıldın 15- qtnvarına tiklem genə qanul itelələr. Juqarıda kyrhətelgən vaqıtqa zajavka birməgən ojoşmalarqa 1935 jıldan 1-qtnvarınan hun ner tərle lə zapas əleştən alte!nəjəsəgen beldere.

VATOZAPCASTSBJBT-tın Başqortostan kontorahı

1—1 4876

BAŞPLEMZAGOT KONTORA (Ələ, Frunze urama jort № 59, rascet xisanь đavlət bankahınan, Başqortostan kontorahında № 9802) 1935 jılqa bətə xuralьq ojoşmalarınan jaqşı toqomlo hujır, haraq, sırqa, kerek maldarqa zajavkalar qanul itə.

Zajavkalar menən bergə juqarıda kyrhətelgən aqımdaqı xisapqa maldarđın xaqtarınan 10 protsentь inderelergə teşeş

Zajavkalar tyəndəgə forma bujınsa birelergə teşeş: 1) Kypme mal kərək bulasaqь, 2) mladaj mal kərək; 3) mal alırqa teləvse ojoşmanьn adresь.

Zajavkalar oşo jıldan 1-dekabrenən də hunqa qalmaj birelergə teşeştər. 1-dekabrđan hun ner tərle lə zajavka qanul ittelmajəsək.

BAŞPLEMZAQOTKONTORA

1—2 429.

BELDEREV

Oşo jıldan 21 nojabre kendeđge səqat 11 đə „JAŊALEP" kinohь sinahında „Novıj bıjt" əaktь aqtarınan đəjem jıiblışь bula.

KƏN TƏRTIBENDƏ:

Idaranьn otcotь. Idara həm tikşerev komissiahь lisjav. Jıiblıştan hun kino kyrhəteləsək. Jıiblışqa kilev har ner aqza esən kyrhətelgən vaqıtta kilev məzəyrı.

IDARA

1-1 880

Kul'tura haraj.

Urьk Đəvlət Teatrь

24-nojabrđa

„Lyəov Jarovaja" qujıla.

Ternof ətəre.

Rezis-jor Batalin postanovkahь.

Ujun səqət 7 jarьmđa başlana. Kassa səqəl 4 tən asьq.

ANONS: Đur əđerlek menən odaqlamaj „QARA TAP" qujıla.

Kul'tura haraj.

Başqort Đəvlət Teatrь

2' nojabrđa

„Sit keşe malahь" qujıla.

Qjilmel V. tərzemahe.

Qjilmel həm Məsaraket postanovkahь.

Səqət 7 jarьmđa başlana. Kassa səqəl 4 tən asьq.

ANONS: Odaqlamaj kyp əđerlek menən „ENJEQAJ MENƏN JULDЬ QAJ" qujıla.

VOG NBЊ ugьv proizvodstvo mas terskoje (Karl Marks urama №7 korpusta tyən qatta) zakazciktarđan materialdarınan ealaiar əbke kejeme tegerga zakaz'ar qanul Iə. Zakazdar har kən (đəjem jal kendərenən başqa) irtəgə səqət 8 đən kiske 4 kə tiklem qanul itelələr. Zakazdar ike adtanan da odaqlatmaj eşlenep alrela.

DIREKSIA

1-1 878.

Başgosprojektьn arxitektura planirovka həm santexnika əyiektare əuiqan konstruktor, certeznik-konstruktordar əđerlaj torqan kursına uqıvsılar qanul itelə naştanda.

Qaridalar 25-nojabrđan 29 nojabrgə tiklem genə qanul itelələr.

Qaridalardı jeđerev esən adresь: Ələ, juqarı savđa majđanь, korpus №45. BAŞGOSPROEKT.

1-3

SSSR Sovnarkomьnьn oşo jıldı 20-sentəər 2202 nomerlь qararьnda əlnaən **svəz jarьq kooperativa** bətərelep, bətə funksiahь Svərđen ja nь tedelgən eşselər „ta'minatь əyiegenə alrela.

Pretenzialarь buiqan bətə ojoşmalar həm xosusi kejelər pretenzialarьn oşo iqlan satbalıp ebqqandan hun ike adtanan da qalmaj birergə teşeştər. Kyrhətelgən vəqıt ytkəndən hunь Svərđen eşelər ta'minat əyiege, janaq kooperativqa buiqan ner lərle lə pretenzialardı qanul Ilelmajəsək.

KOMISSIA

1-1 879

TRAKTALAR bujınsa avtomastar menən nəmə tajavđar (zerlog, jəşelə) taqtalьv sasəple. Avtogurtrestan Ələ kontorahı Ələ qalahındaqь đogovor menən eşlənmajən ucređenia həm eşse xeđmətsəndərđen nəmələren avtoaus menən tajavđa ebtəna ala.

Marəzəqət esən adresь: Ələ, Karl Marks urama, jort № 25.

1—1 885.

BAŞQORTOSTANDAOJB KOLXOZ, KOLXOZSBLAR HƏM XEĐMƏTSƏN JANOJBĐAQTAR DIQQƏTENƏ

BAŞQORTOSTAN POTREBKOOPERATSIA SOJUZB HƏM BAŞXLEBTORG

OŞONON MENƏN, KOLXOZ, KOLXOZSBLAR HƏM XEĐMƏTSƏN JANOJBĐAQTARQJA, POTREBKOOPERATSIA SISTEMAHBNBN BƏTƏ SEL'POLARBNDA IGEN PRODOVOL'STVIAHЬ, FURAZ, JARMA, BOB IGENDƏRE HƏM KONBAOJBŞ KEVEK IGENDƏR HATBP ALBNBVBN BELDERƏ. IGEN HƏM KONBAOJBŞTAR TYBƏNDƏ KYRHƏTELGƏN ORLOQ TAPŞBRBV BAHAHBNAN KYTƏRENKE, STANSA HƏM PRISTAN' PUNKTTARB BAHALARB MENƏN ALBNASAQTAR:

Arьş	7 h. 02 t.	Jomoşoq nojđaj	10 h. 54 t.	Urtasa sorsaq	9 h. —
Arpa	6 h. 72 t.	Qara nojđaj	7 h. 44 t.	Ьvaq sorsaq	9 h. 40 t.
Qatь nojđaj	11 h. 92 t.	Noło	5 h. 33 t.	Konsaqьş	10 h. 80 t.
Tarь	6 h. 12 t.	Ere sorsaq	9 h. 90 t.	Bətə xaqtar sentner əsən kyrhətelə.	

Stansla həm pristan' punkttarь ashahь qujılqan sel'polardan tophь punkttarında, ularđıŋ alьhlaqtarьnan qarap, orlоq tapşarьvđaŋь həvek yk, tyəndəgə yləvđə skidka jahalar Bojlnь, konsaqьş həm nəə kul'tu alarь bujınsa

6 kilometrqa tiklem 10 t., 12 k.m. tiklem 8 t., 15 k.m. tiklem 7 t., 20 k.m. tiklem 5 t., 30 k.m. tiklem 4 t., 40 k.m. tiklem 3 t., 50 k.m. tiklem 3 t., 60 k.m. tiklem 2 t., 70 k.m. tiklem həm unan juqarь 2 tin. Arьş, soraj. holo, arpa, tarь, qara nojlajđarqa. 6 kilometrqa tiklem 10 t., 12 k.m. t k em 5 t., 15 k.m. tiklem 4 t., 20 k.m. t iklem 3 t., 30 k.m. tiklem 3 t., 40 k.m. tiklem 3 t., 50 k.m. tiklem 2 t., 60 k.m. tiklem 2 t., 70 k.m. tiklem həm unan juqarь 2 tin. Skidka har sentnerqa tiu məəsu ner kilometrqa.

Bul kyrhətelgən nahalar igende hatьp alqan saqta aajlat kondinsiahь alldəlave nujınsa tyləə.
Hatьp alına torqan kul'turalar tyəndə aajlatlь nulha, nəhka əđerlav komitetə rahlaqan yləvđə jahalasaq.

ORLOQ TAPŞBRBVĐA QULLANBLA TORQAN ƏŞTƏMƏLƏR, POTREBKOOPERATSIA TARAFBNAN HATBP ALBNA TORQAN JAQŞB SORTLB IGENDƏRGƏ LƏ QULLANBLASAQ.

Igenderen kooperatsiaqa hatьvsь, kolxoz, kolxozsь, xeđmətsən janqıьđaqtarqa hatьv əsən, Başsojuz, Başxlebtorg tarafьnan IV-se kvartalda qьna 28 m. humlьq iŋ jaqşь assortemintlь difitsit tovarđar alьnđь həm alьnasaq.

ALBNOJAN HƏM ALBNASAQ TOVARĐAR ESENƏN TYBƏNDƏGE NƏMƏLƏR OŞO ŞARTTARĐA HATBLASAQTAR:

Tovar isemdere	Hanь həm summahь	Halьv şarte
1) 1.5 tonnalь jek taşqv avtomaşina 2) Avtomaşina isəlarь: a) Begaşь, urqıs, sarkı, ərsən zarьnь maşinalarь, altarnatь, acrilrovka, dəjgatel' h.m həsandar	125 đana	Hatьlqan igendeq 1 hu mana 1 humlьq tovar
b) Lugilelbter, halam kilbkta, zigzak tarmakarь, 2 atlь həm 1 atlь aodtar	1600 meq h.	1 humlьq igenge 1 humlьq tovar ala
v) Utavsalar		1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
Tedev materialdarь		1 humlьq igenge 2 humlьq tovar
3) Jomero aqas	1500 kan.	1 humlьq igenge 15 humlьq tovar
4) Aqas məəv materialdarь	3000 „	1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
5) Yomer	150 „	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar
6) Tedre majalьa	100400 kv. m.	1 humlьq igenge ner humlьq tovar
7) Sement	1700 ton.	1 humlьq igenge 1 h. 50 l. tovar
8) Lak bujarь	35 meq hum	1 humlьq igenge ner humlьq tovar
9) Timer xasьq qa đaqtarь	300 ton.	1 humlьq igenge ner humlьq tovar
10) Daqь qađaqtarь	27 ton.	
11) Serlь timer	465 ton.	1 humlьq igenge 1 h. 50 linlek tovar
12) Tyəə timere (krovelnoe)	360 ton.	1 humlьq igenge ner humlьq tovar
Xuralьq tovardarь		
13) Timer xasьqtar	6 ton.	1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
14) Xuralьq xalьardarь (alp)	12 ton.	
15) Tərle instrumentlar	63000 h.	1 humlьq igenge ner humlьq tovar
16) Bəsaq eşlemalarь	150.000 h.	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar
17) Emlek bujın sud	28 meq h.	

Tovar isemdere	Hanь həm summahь	Halьv şarte
18) Qara bujaq, alьhlanqan alьyuca həm kadl ittelgən pəşəldar	558 meq h. 2200 đana	1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
19) Krovattar		1 humlьq igenge 6 humlьq tovar
20) Samavordar	362 „	1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
21) Lampa majalarь	36 meq h.	1 humlьq igenge ner humlьq tovar
22) Elektrik əjəzdare	77 meq h.	1 humlьq igenge 3 humlьq tovar
23) Tegev maşinalarь	700 đana	1 humlьq igenge 4 humlьq tovar
24) Keha sapqıtlarь	250 „	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar
25) Kanselərqa tovardarь	24 meq h.	— „ —
Hunarsalьq həmpəri		
26) Velosipedtar	3900 đana	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar
27) Əlarqa xapas qaslar	60.000 „	— „ —
28) Hunarsalьq maltaqtarь	850 „	— „ —
Muzika-Radio		
29) Patefondar	1700 đana	— „ —
30) Plastinkalar	12.000 „	1 humlьq igenge 4 humlьq tovar
31) Muzika qoraldarь	10.000 hum	1 humlьq igenge 10 humlьq tovar ala
32) Radio tovardarь	20.000 h.	— „ —
Tekstil' tovardar		
33) Hamaq ajerdyr	7550.0 meq h.	1 humlьq igenge 2 humlьq tovar ala
34) Jetre tuşemalarь	65.000 hum	1 humlьq igenge 2 humlьq tovar ala
35) Jeşek	215.000 hum	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar ala
36) Bokbar-jon	4101 hum	1 humlьq igenge 8 humlьq tovar ala
37) Jun javlьqtar	350.000 hum	1 humlьq igenge, 8 humlьq tovar ala

Tovar isemdere	Hanь həm summahь	Halьv şarte
38) Trikotaj	275-001 h.	1 humlьq igenge, 10 humlьq tovar ala
Əya ajaq kejemdere həm mas tovardar		
39) Əya ajaq kejemdere	647,5 meq h. 35.000 h.	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar ala 1 humlьq igenge 5 humlьq tovar ala
40) Əya tovardar		
41) Qajaq tovardar	430.000 h.	— „ —
42) Bajmalar	2185.0 meq	1 humlьq igenge, 1 humlьq tovar ala 1 humlьq igenge, 6 humlьq tovar ala.
43) Çuđqa tundar	5000 đana	
44) Harəq tirebe	71030 h.	
Skid promajjennaa tanaq odennomalarь		
45) Tilegrejka həm aalaardar	100 hum	1 humlьq igenge 8 humlьq tovar ala.
46) Jok accessuarь	12.000 h.	1 humlьq igenge 1 humlьq tovar ala
47) Galoştar	500.000 h.	1 humlьq igenge 10 humlьq tovar ala.
48) Kiejeaka	25.000 mat.	1 humlьq igenge 2 humlьq tovar ala
Aqamlьq tovardarь		
49) Şakar	393 ton.	1 humlьq igenge, 5 humlьq tovar ala.
50) Natural əsj	3 ton.	1 humlьq igenge 1 humlьq tovar ala
51) Maxorka	192 ton.	1 humlьq igenge 10 humlьq tovar ala
52) Xuralьq hasan (tar hasana)	730 ton.	1 humlьq igenge 5 humlьq tovar ala
Jaqıv matertaldarь		
53) Karosin	1500 ton.	1 humlьq igenge 2 humlьq tovar ala
54) Benzin	64 ton	

Avtomaşinalar kolxozlarqa hatьlap rajon xlentorg menən đogovor tedep həm hatьlqan igende Zagotzernomьn qanul itev punktьna ner sasap menən tiklekte taşap bətərev mumkin bulmaqan vaqıtta, Sel'polardan yđ jəki arindovajt itkən skladtarına tapşarqandan hun oşna ular Başsojuzdan rajon ara aazahь isemene odattalaqtar.

Aqas tovardarь igen tapşarьvselarqa Rajpotrepsojuzdar nazahьnan həm aqas menən savđa itevse ojoşmalar nazahьnan jesereləsək igen tapşarьvselarqa semisi, Başsojuzdan Rajpotrep nazahьnan, avsl xuralьqta maşinaları selxozmaştan rajon ara nazahьnan jeserela. Tedelev materialdarь həm avsl xuralьqtan naqqa qalmarlь asnartemint tovardar—vilosiped, malьaq, potefondar, kultmagazin həm rajondan terek sel'polarьna jeserela.

Başqa selpolarqa bıl tovardar, nazalar tarafьnan igen tapşarьvselardьŋ kvitansialarına qarap qına birelesək. Bətə selpo həm rajmagtar igen tapşarьvselarqa hatьv esna yđđərenđa tyəndəgə asortiement tovardarđa buldırarqa teşeştər. Saj, şəkər, maxorka, hamьr, xlosçatka, əbaaq tovardar, havat haat torle lampa majalaları, əbjma həm vaq xuralьq inventardarь.

IGEN HATBV, HATBP ALBV BUJBNSA HƏM TOVAR HATBV HƏM UNЬ KERTEV BUJBNSA KƏRƏK BULOJAN ƏBTƏ ANLAŞBV HƏM SPRAVKALAR ƏSƏN BAŞSOJUZ HƏM BAŞXLEBTORG. MƏRƏZƏMJƏT ITEVEGEBDE HORAJBЬD. ADRES ƏFƏ JUOJA RЬ SAVƏA MAJDANЬ, TELEFON № 86-89, RAJONDARƏA, RAJPOTREBSOJUZ HƏM RAJXLEBTORGTARQJA MƏRƏZƏMJƏT ITERGƏ.

Kul'turalь həm urta xolle tormoş əsən

POTREBITEL KOOPERATSIALARЬNЬN BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ SOJUZЬ, BAŞSOJUZDЬN BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ IKMƏK HATBV KONTORAHЬ

Igende kooperatsiaqa hatьv menən kolxozdьq kuzalьq material kosən ьqьlzalьqьd

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЬ, БЕРЛӘШЕГЕДЕ!

БАШҠОРТОСТАН

ВКП(б) НЬҢ БАШҠОРТОСТАН өлкә һәм өйө қала комитеттарь, БАШҠОРТОСТАН ҙурак башҡарма комитеть һәм БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЬ

АЙЛЬЫ ЙӨНЬ ИЛЛЕК

№ 271

26 НОЯБР 1934 ЙЫЛ

НУҘ ҺУҢҘЬ PROTSENTTAR TURAHЬNDA BARA

Iptaş Stalindan aitь şartь hamunan texnikanь ҙurlaştarev turahьndaqь lozungahь- bьyl, elgrәk tә avar promьşlennosta unьşlь jemeştar birdelar. 1933 jьl avar promьşlennost әser ҙur jьl bulde. Ul ber nisa jьldatda nerense tanqьr, әgar dә dekabrdә direktordar, belgestә hәm udarnilttar produksianьn sьjlatьn jaqşьrtьv h m proizvodstvo kul'turahь өstendә taqь la bьrışьp eşlәhәler, planьn tulьtırasaq.

10 aj esendә-qinvardan noyabrgәsә—avar promьşlennost xalьq komissariatь promьşlennosta, udaqan jьlqa qaraqanda 85 jarьm milliard humdan artьq produksia sьqarde. Protsent menan alqanda ul 27,2 pr. taşkil ita. Bu vaqьt esendә jьlьq plan 82,4 pr.qa ytelde. Noyabr hәm dekabr ajdarьna jьlьq plandan 17,6 pr.tь qaldь. Urtasa alqanda qinvardan noyabrgәsә jьlьq plan aj hajьn 8,2 pr.qa ytelde. Bu, hunqь a darda jьlьq plandь artьrьp ytav esen eşt n tempьn taqь la kytarergә karak tigan hyd nula. Derөb, oktabrda jьlьq plan 9,3 pr.qa ytelde. Lakin, plandь, avar promьşlennostьn tajdalamaqan elkan ressurslarna movaliq raveşte ytav esen bundaj temp jeterlek tygel.

Sьjlat kyrhatkestaren analizlaqanda, bu tәngeldә bьjbl ik kyp eşlәganlekte nildalarga karak. 1934 jьl janь texnikanь, janь predpriati larde ҙurlaştarev jomqaqь aik dur. Xeҙmәt bramlьlьqь 1933 jьldaqь urtasa bramlьlьqqa saqьştьrqanda 14 1 pr.qa artь. 1933 jьl (qinvar-oktaber) ber eşse, avar promьşlennost xalьq komissariats predpriatie arendь aj hajьn 634 humlьq produksia eşlәhe, 1934 jьl şul uq vaqьtta 734 humlьq eşlәne. Bu xal, udqan jьlqa saqьştьrqanda produksia 27,2 pr.qa artqanda, eşselar hanь (sezonlь tarmaqtardan başqa) betahe 9,8 pr.qa qna ytevga tabьr itte. Produksianьn ҙenatәşev xaqь 1933 jьldan urtasa ҙenatәşev xaqьna saqьştьrqanda 5,7 pr.qa tyәnәjde. Şulaj da plan әlegә ytalmaj. SSSR Ҙurak başqarma komitetьnьn 4-se sessiahь, udqan jьldan dekabr adaqtarьnda, 1934 jьl xalьq xuzalьqь p'anь әsen avar promьşlennost xalьq komissariatь promьşlennostьna xeҙmәt bramlьlьqь ytәşen 17 pr., ҙenatәşev xaqьn tyәnәjtevde 6,5 pr. artdalәne.

Xeҙmәt bramlьlьqь ytәşe 9 aj esendә 10 a qa birelgan 14,1 pr. qa qaraqanda jaqşьraq jomqaq—16 pr. birәjne. Qemyman udqan jьldan IVkvartalьnda proizvodstvonьn aik juqarь kimaldә barqanlaqьn kyd unьnda totorqa karak.

Şuqa kyra bьjbl noyaer-dekaer ajdarьnda betә sьjlat kyrhatkestare ytalhen esen proizvodstvonьn taqь la jaqşьraq ojoştorolovь talap itelә. Bu sigrak tә ydenә teşev xaqьn tyәnәjtevgә qaratьla.

Avar promьşlennost tarixьnda berdan—ber dur vaqiqalardan berehe tulьp, qara metallurgianьn unьştarь torn. 20-se noyabrga, aldan alьnqan handarqa qaraqanda, 9 mill. 240 m n tonna sujьn iretelep, betә 1933 jьlqьnan 2 mill. 100 men tonna artьq birelgan. 10 mill. tonnalьq jьlьq sujьn iret v plany, betәhenan qarap ujlaqanda, artьrьp tulьrtьlasaq. Xәder domnalar teviekkә 30 meң tonnanan artьq sujьn qojalar. 19 noyabrda 33 meң tonnanan artьq qojolde. Rekordlь hanь Petrovski isemendage zavod, Maklevka zavodь kevek dur zavodtar-jьlьq plandь ytanelar inde. Magnitogor zavodь bьjbl million tonnanan artьq sujьn birde.

Xәder nurьs, nisek kenә bulha la qoros iretev hәm prokat sьqarьv planьn ytavga qaltьp qala. Hunqь kondarda qoros iretev, prokat sьqarьv hәdәqь taqь la ber tiklem kytarelde. Noyaer hәm dekaer ajdarьnda 2 million tonna qoros iretelergә hәm 1,2 million tonnaqa jaqьn prokat sьqarьlьrqa tejeş. Әgar dә, direktordar, partia ojoşmalarь, qoros iretevselar, prokatsьlar, bul sextardьn nacal'niktarь—bul eşkә 'sьnlap totonlar, betә resurstardь hәm iq insardь şuqa tuplahalar, plan his hydhed ytalәsak, tip bşanьrqa mәmkin. Bu dur xalьq xuzalьqь burьsь. Sovettardьn VII sjezdьnda Iptaş Ordzonikidze avar promeşlennost, şul handan qara metallurgia planь ytalde, tip әjterlek eşlәrgә karak.

Betә sojuz profsojuzdar ydak sovetьnьn qararь bujьnsa, bigrak tә eşselarde, belgestarde, hәm xeҙmatkardarde jaqşь tәmin itevge jynaltelgan kollektiv dogovordarda massovь raveştә tikşerev başlana. Bu tikşerev hәm sovettarqa hajlavdar kilәsaktә kul'tura hәm proizvodstvo ybevena, produksianьn sьjlatь hәm hanь ybevena stimul bulьp xeҙmat it sak. Kyp kenә tarmaqlar, sovettar sjezdьna programmanь ytap kilev esen taqь la jaqşь eşlәrgә tejeşlәr. Bu sigrak tә kymer promьşlennostьna teja. **„Pravda"** negen in jaqşь şaxtalardan betә soyuz konkursь zur e qararьn babьp sьqara. Kyp şaxtalardan jaqşь elgelare betә şaxtalarda la ytalerlek. Bit kyp tygel, kymerselar, sovet jerenen kuzahьna—zadanie ytalde tip әjtev esen 5-6 pr. qna talap itelә.

17 sjezda ip. **Stalin** table me tallurgianь julqa halьv burьsьn qujda. Derөb, hunqь vaqьtta ba ar promьşlennostьnьn eşlәgan zavodlarьnda eş alqa kitte.

Urtasa tavlek baqьr iretev qarqa kytarelde. Şulaj da 10 ajda jьlьq plan 64 pr. qa qna ytalde. Alamalьqtar, sigrak tә, janь tedelәştarda, telәgansa jeterlek. Baqьrsьlarqa, maşina tedelesen hәm başqa ularqa najlaneşle promьşlennost tarmaqtarьn tolop torovdarьn kyptan betererga vaqьt.

Jьl adaqьna tiklem vaqьt ad qaldь, eş tulьp jata. Dekaer avar promьşlennost esen janь jenevdar ajь bulьrqa teşeş hәm bulьrt

Qala hәm posjolka sovettarьna hajlavdar, millionlaqan proletardardьn, xeҙmatkardardan hәm sovet intelligentsiahьnьn janь gigant kytareleşen birde. Hajlav kampaniahьn-unar mil lionlaqan eşselarde moellizirlav betә sovettardь proletariat diktaturahьnьn huqьşsan urgьndarь jahav, ulardь tanьs xeҙmat hәm ilde haqlavdь ojoştorovsьlarqa ajlanderev, promьşlennostь kilәsaktә kytarev, pl ndardь ytav esen fajdalanьv—betә partia sovethәm proisojuz ojoşmalarь nan mehim burьstarь. Hyd plan dan hunqь proisenttarь turahьnda bara. a, ul in avar hәm qatmarlь eş.

(„Pravda")

SSSR Qurqavsьlьq xalьq komissarь janьnda

XӘRBI SOVET SOSTAVЬN RABLAV TURAHЬNDA

SSSR XALЬQ KOMISSARӘARЬ SOVETЬ QARARЬ

SSSR Xalьq komissardar sovetь qarar itә:

SSSR Oborona xalьq komissarь janьndaqь xarbi sovettь tyәndage sostavta rablarqa: ip. Voroşilof K. E., SSSR Oborona xalьq komissarь (xarbi sovet predsedatele).

Ip. Gamarnik Ja. B. SSSR Oborona xalьq komissarьnьn berense urьnbasarь.

Ip. Tuxarcevski M. N., SSSR Oborona xalьq komissarьnьn ikense urьnbasarь.

Aikanis Ja. I., Amelin M. N., Apanasenko I. R., Appoga V.F, Aronştam L. N., Barsnoi M. I, Belof I. P., Berzin Ja. K., Blyker V. K., Budennьj S. M., Bulin A. S., Vasilenko M. I., Velticef G. I., Veltkanof M. D., Viktorof M. V., Galler L. M., Gar'kavь I. I., Gajer Ja. P., Germanovic M. Ja., Gorodovikof S. I., Grisof S. S., Grişin A. S., Graznof I. K., Gugin G.I., Dunovoj I. N., Dybenko P. E., Egorof A. I., Efimof P. A., Iganenis F. A., Ippo V. M., Kazanski I. S., Kamenef S. S., Kaşirin N. D., Kozanof I. K., Kork A. I., Kulik G. I., Kucinski D.A., Lapin A. Ja., Levandovski M. K., Levicef E. N., Mezenikof S. A., Mezis A. I., Meretskof K. A., Obьtsof S. P. Okunen G. S., Orlof V. M., Oşlej P. M., Osepan G. A., Petin P. N.,Prokof'ef A. P., Rogovski P. M., Sangurski M. E., Sadakin A. N., Slanovski N. M., Slavin I. E., Smirnof I. A., Tairof R. A., Timoşenko S. K., Tkacef I. F., Todorski A. I., Turovski S. A., Uborevic I. P., Uritski S. P., Fed'kof F., Fel'daman B. M.,Fişman Ja.M., Xalepski I. A. Xripin V. V., Xtulef A. V., Şaposnikof B. M., Şestakof V. N., Şifres A. I.,Ştepn G. M., Ejdeman R. P., Jakir I. E., Jartsef A. P., Jastreboi G. Iptaştar.

SSSR Xalьq komissardar sovetь predsedatele:

V. MOLOTOP.

SSSR Xalьq komissardar sovetь eş başqarьvsь urьnbasarь:

I. MEZLAUK.

Moskav, Kreml', 22 noyabr, 1934 jьl.

SOVETTARDЬ QAJTANAN HAJLAVDAR

QALA SOVETTARЬ-XEDMӘTSӘNDӘRDEN

TORMOŞ IXTEJAŻDARЬNA JӨD MENӘNI

HAJLAVDAR DUR AKTIVLЬQ MENӘN YTTE

Tuymazь. Rajondan 49 avьl sovetьnьn 48-nda 20 noyabrga sovettarqa hajlav eşe tulьhь menan tamamlandь. Hajlav ytkarelgan sovettardan 36 hьna Rajon hajlav komissiahь tulь jomqaq jahanь.

36 sovetta hajlavda 22 men 896 keşe, jaki hajlavsьlardan 73,8 pr.tь qatnaştь. Şunьn esenan 11 men 676 qatьn-qьd. Jaqni, hajlarqa tejeşle bulqan qatьn-qьddan 70,04 pr.tь hajlav bjblьşьnda buldьlar.

Itәp birev hәm sovettarqa hajlav kampaniahьn ytkarevda Nurьj, Sardek, Mullin, Tuqaj hәm Jerekle avьl sovettarь ajrьvsa aktivlьq kyrhatelәr. Nurьj sovetьnda hajlavsьlardan 97 pr.tь, Sardekten kyp kenә punktarьnda—96 pr.tь, Mullinda 89 pr.tь hajlavda qatnaştьlar.

Nikitin sovetьnda itәp birev bjblьşь la jaqşь hәdәqtә menan ytmәne, hajlav bjblьşь la oşo kenga tiklem ytkarelmәgan. Bu sovetqa rajkom tarafьnan itәp-hajlav kampaniahьn ytkarev esen aerketelgan **Ugrjumof** iptaş (Tuymazь MTS politbylek başlьqь) Nikitin sovetьna barqanь juq. Rajondan betә sovetьnda hajlav ytte, Nikitinda hanan ytmәgan әle.

Itәp birev hәm sovettarqa hajlav kampaniahь kolxozsь hәm janqьdaq xeҙmatsәndar massahьnьn sьjnli hidgerelgan, proizvodstvo aktivlьqьn kytarde. **Hajlavsьlar, xoder, bunan ber nisa jьl elek bulqan hajlavsьlar tygel.** Ular har ber kandi taturanь, proletariat diktaturahь organь-sovettar menan jetәkselek itevselarde en henan-jenena tiklem tikşerep ytkarelәr. Hajlavsьlar, 7 avьl sovetьnьn itke predsedatelen, kandidaturaqa la inderwanciar, ulardan, itke sostavta nasar eşlavdaren asьqtan-asьq tanqitlәneler.

Tepkilde sovetьnьn itke predsedatele **Sanitьftьn** eştә karakathedlek kyrhateven, **Kokronaş** sovetь predsedatele **Abdullin**dan (kommunist bulьvqa qaramabtan) eştә jomoşaq bulьvьn, kolxoz өbtenan jetakselek itmaven, **Tuymazь** sovetь—**Ominefte**n buldьqhьd bulьvьn, **Atnagol** sovetь—**Klopoftьn** politik xuzalьq kampanialarьna ajrьq salьvan, finans politikahьn adop. man tuplavda qkarqa tejeş bulqan keşelarde qaldьrьp, tejeşhedda en qbьvьn, **Dyrtejle. Makaroftьn** hanь **Kazaj—Anderj** sovetь—**Alekseiefta**rdan eşe xarakathedlek, buldьqhьd bq kyrhatevdaren, hajlavsьlar bol'şevistik tanqit menan massa aldanda asьp haldьlar.

Qafur sovetьnda, itәp birev-hajlav osoro qarqьv sьjnli kerşten elgele mihaldarьn kyrhatte. Qafurьf kolxozьnan 9 kulakta qьvdьlar (ulardan 6 hь oşoqa tiklem hajlav xoquqьnan mәxrym itelmәgan bulqan). Bu kulaktardan **Volejef Fatix** (hanak huqьşь vaqьtanda komindant bulqan), **Volejef Mөxәmәtdindar,** „Qafurьf" (elekke „Qormalь") kolxozьnьn ojoştorovsьhь, qьdьl әlemle partizan-**Qafurьf** iptaşte ytterevda qatnaşqandar. 1933 j lda 17 jarlь kolxozsьnь kolxozdan sьqarьvdь, oşo kulaktar ojoştorqandar.

Dur politik әhәmiatka ej bulqan itәp birev hәm sovet arqa hajlav kampaniahь, hajlavsьlardan aktivlьqь arqahьnda, elek kolxozqa inep ojalqan kulaktar şajkahьn tudьrьldь.

Hajlav hәm itәp kampaniahьn ytkarevda jeteşhedlektar dә buldь. Qarjavdь sovetь—(hajlav komissiahь predsedatele—Rajzullin) jaşe jetmaqan nalalardь, jaşe ytkan qarttardь hajlav xoquqьnan maxrym itkan. Qajlь ber sovettarda kolxozsьlardь xoquqtan janlьş maxrym itevd r bulqьlanь. Bu jeteşhedlektarde Rajon hajlav komissiahь betor dә.

Itәp birev hәm sovettarqa hajlav osoro, kolxozdardь xuzalьq-politik jaqtan nьqьtьv, janqьdaq xuzalьqtardь kolxozqa blqtьrьvda dur urьn totto. Rajonda jьl bujьna 818 xuzalьq kolxozqa inha, şunьn 400 de—sovettarqa hajlav kampaniahь vaqьtьnda indelar. Kollektivlaştьrev mas'alahe, nigrak tә Qafur, Tuymazь, Harьhad, Nikolaj, Tuqaj sovettarьnda kin jejelde relde.

Sovettardan janь sostavьna hajlanqan 1170 keşenen 114-e komm nist, 66 hь komsomoles 239-ь Qedel armia safьnda bulqan keşelar. Ula dan 77 pr.tь kolxozsьlar, 248 keşe janqьdaq xeҙmatsandar hәm 273-e qatnaqdar. Hajlanqan keşelar arahьnda başqortlar—307, tatarlar-561, urьstar-137 hәm başqalar—165 keşe.

Hajlavsьlar, ydarenen janь sostavqa birelgan nakazdarьnda: kolxozdardь xuzalьq—politik jaqtan nьqьtьv, uzaj'a kytarevda betә agro—saralardь tulь qullanьv, qoroloq menan kereşte betә tabiqi hьvdardь fajdalanьv, ber jьl esendә janqьdaq kuzabqtardь kolxozlaştьrьp bө erev, qurqavsьlьqtь nьqьtьv, sovet ergahendә huqьş beleme әjrenev punktlarь buldьrьv, kevek konkret talaptar qujdьlar.

NURAJЬVA.

—**—

HAJLAVSЬLAR IN JAQŞЬ UDARSЬLARQA

TAVЬŞ BIRDELӘR

Belorit. (BaşRosta). Qoros sьqьv zavodьnda qala sovetьna hajlavdar dur aktivlьq menan yttelar. Deputattar itep in jaqşь udarnilar, zavodtan danlьqlь keşelare hajlandь. Kanat sexьnda deputat itep sextan in jaqşь udarnilsahь komsomolka **Nikolajeva** hajlandь. Ul in başlap ydenen maşinahьnda juqarь normalar birev eşen ydlaşterde. Nikolajeva 38-se maşinala qajlь ber kondarde smenahьna 7 men metr ereleme eşlap sьqara. Deputat itep 17 jьlьq proizvodstvo-tazlь qart eşse **Ranof** hajlandь. **Kanat** sexьnda hajlav j jьlьqına hajlavsьlardan 100 pr-tь la kilde.

Qoros-volo-no sexьnda la hajlavdar dur kytarenkelek menan yttelar. Janь sostavqa deputat itep itke sostavta la deputat bulьp hajlavsьlardan bşanьsьn qadanqan **Akimof Nefd** h jlan dь Unan başqa deputatlar itep **Pervuxin, Jerminova, Nikolajeva Anna, Davletef, Fatьjxova** h m başqalar hajlandьlar. Jьlьşta hajlavsьlardan 98 pr.tь qatnaşь.

Hajlavsьlar qalanьn tedeklegen jaqşьrtь- hәm eşselardan kul'tura-tormoş şarttarьn kytarev turahьnda konkret punktlar in derep, nakazdar birdelar. Qorossvetokno eşselarenen nakazanda bьva aşa janь kyper tedev,zavod posjolka hьn bьv menan ta'min i ev eşen jaqşьrtьv, balalar baqsьlьn tedev h. b. turahьnda punktlar bar.

—*—

INSTRUKSIANЬ BODQAN ӨSӨN

ŞELTӘ BIRELDE

Davlekan, (BaşRosta). Davlekan Rajonaşqarmahь 28-avьl sovetь rujьnsa hajlavdardan jomqaqen jahanь. Ike avьlda hajlavdar alaştьrьldь. Bu avьldarda (Kormankaj hәm Grigorjef avьl sovettarь) VBK instru siahь bodqan, hajlav jьjblьştarьnda hajlavsьlardan 50 pr-tan kemerege qatnaşqan. Rajon vasьqlь kile ip. **Potşinalofqa** instruksia nь bodqan esen şeltә iqlaitelde.

Aleksandrof avьl sovetьndaq hajlavsьlardan ber terkemena jьjblь talamagan kandi aturalardan keslap ytkareleve turahьnda zalova a ьndь. Bu faktь tikşerev esen urьnqa komissia sьqlь.

BYZDӘKTӘ

HAJLAVDAR TAMAMLANDЬ

Byzdak. (BaşRosta). 19-noyabrda Byzdak rajonьnda avьl sovettarьna hajlavdar tamamlandь. Hajlavdar hajlavsьlardan aktiv qatnaş menan ytte ar. Hajlavdarda qatьn-qьddardan 95,7 pr.tь qatnaştь. Sonь, Sunaj avьl sovettarьnda hajlavsьlardan 98 pr-tь, Urazajbaşta-95, Qartamaqta 94 pr-tь qatnaştьlar. Janь hajlanqan sovettardan sostavьna qatьn-qьddar 31,1 pr., kommunistar 16 pr., komsomoldar 9 pr. taşkil itelәi. Rajonda 10 deklardә asьlasaq rajon sovetlar sjezdьna әdelek kara. Rajon ydәgendә kul'tura jorto durajtьlьp halьna. Sjezd konondә Leninqa pametnik asьla. Şul uq vaqьtta dur avьl xuzalьqь kyjatmalne ytkarelә. Sjezd asьlvqa rajon ojoşmalarь kooperatsiaqa igen hatьv, tuplav landarьn tultьrьv burьsьn qujlьlar.

BELDEREV

27-noyabr kiske saqat 7 la **partia bюqarife jortonda** (Sypa uramь, jort № 9) lsancy-

sьn iptaş jetakselegendә qalalaq predpriatielerden әs mejeş tarenen konaşmalara aula.

KӨN TƏRTIBE:

1934 jьlqь proizvodstvo programmahьnьn tamamlanьş turahьnda dokladь Dubinski iptaş. Betә direktordardan faizavkomdar predsedateledarenen, partkom sekretardardan hәm sex partorgtardan kilevdare mәzayrl.

VKP(b) Obkomь

KAPITAL ILDӘRENDӘ

BOLIVIA-PARAGVAJ

KONFLEKTЬ

Ҙeneva, 25. 23 noyabrda Bolivia-Paragvaj konflektьn reguler lav komitetьnьn adaqqь ultьrьşь buldь. Komitet ydenen tav baştaqь dokladьna inderelgan tedatma hәm өbtamalarde tikşerde hәm qaaul itte, bul tedatmalar taraftardan telaktaren hәm aldaqь feker alьşьvdardь itapkә lap, maxsus podkomissia tarafьnan eşlap sьqarьlqajnalar.

Tөp ydgareştar tyәndagelarqa qajtьp qaldь: 1. Kontrol' komissiahь tedelgandan hun his kisekmәstan konflekturnьna narasaq hәm eşkә kereşәsәk; 2. taraftar әkerenlep yd armialarьn demoatlizovajt itergә hәm qoraldarьn qabqartьrqa tejeştar, 3. tavge doklad bujьnsa frontьn har ike jaqьnda qujьvqtaqdim itelgan ydak zona terxalmaj, taraftar barь tik frontьn har ike jaqьndaqь 150 kilometrlьq zonala huqьş xarakterьn taqь his ber terlә eş ytkarmav tekliamahen genә yd өbtarena alalar. Bul zonala tartlp haqlav nar ike taraftan politstahьna jekmatela.

24 noyabrda Millattar Ligahьnьn assamelejahь komitetьn dokladьn tedatmalare menan bergә his ber feker al sьvdardь 45 tavş menan (Bolivia hәm Paragvaj altaraf qaldьlar) qabul itte.

IN DUR BYDZET

Tokio, 25. Ministrdar sovetь 1935-36 jьlqь bydzette 2210 million ien miqdarьnda qarqa rablanь. 750 million ien miqdarьndaqь bydzet defitsits janь zajьmdar sьqarьv menan qoplana. Huqьş finansirlegenen bydzete 490 million ien, dinged eştare ministerlegenen bydzete 530 million ien taşkil ita. „Simbun rengo" 1935-36 jьlqь bydzetten Japonia tarixьnda in dur bydzet bulqanlьqьn hьdьq өbtena ala.

NEFT TRESTARЬNЬN TALAŞЬ

Xasarovski, 24. Karandan xabar itev bujьnsa Manzuria xokymatenen neft monopolia turahьndaqь zakon sit il neft kampanielarьnda dur rizalьqlьq tavdьrqan Amerikanьn Standart oil' kampaniehь nigerak tә aktiv pozitsiala tora. Ul aytan sit il neft kampanialarьn bergalap xarakat itevzә saqьrьp xlap sьqarьdь. Şul kampaniahь instalatsiahь bujьnsa Amerika general'nьj konsulьqьnda sit il neft kampanialarьnьn Mukden, Inkou, Dajrin, Andun hәm Xarbin qalalarendaqь ayiekiarenen direktordarь kanaşmahe sьqarьldь, bul kanaşmala Manzuriala neft monopolihь turahьndaqь zakondь ytkarevda protest belderev turahьnda ta rezolytsia qabul itte de. Bu monopoliaqa qarşь sit il neft kampaniahь nan kliq kampaniahь bildalande

* *

Pariz. 21. Parizda „Ispaniala qь fajistar qoraandarьna jardam xalьq komitetь" tarafьnan ojoş toroloqan protest mitinqь kyp nendaisa xalьqtьn qatnaş menan ytte. Miting Ispaniala revolytsionirdardь edarlavqa qarşь qarqa protest belderde. Miingta Marsel' Kaşen şulaj uq Vallon sьqьp hәjlәneler. Vallon ytkan tygel Ispaniala jarep qajttь. Unda Vallon franslanьn MOPR ojoşmahь ismenan Ispaniala quliqa alьnqan revolytsionirdardьn semialarena 200 men frank jardam aqsahьn tapşьrdь.

MARSEL'DAQЬ YLTEREŞ TURAHЬNDA

JUGOSLAVIA NOTAHЬ

Ҙeneva, 24. Bөgөn Jugoslavia xөkymatenen Marsel'daqь ylterevdar turahьnda Millattar Ligahьna Jugoslavia xөkymәte Vengria xөkymәtenә elek başьrqan keş-lar bar. Bul terroristardьn ajtevdare bujьnsa ulardьn Vengriala qasьp jatьv qna tygel, bәlki jenajat eştangan kenga tiklem unda toroş ber grupa bulьp jatqanlьqtarь belende. Tikşerev hәjәmtәlere Vengria xөkymatenen terroristarь kyrhatkan jardamь өsen javaplь bulqanlьqьn aik zitdi hәm bşanьsьlь rәveştә jaqtьrtnlar".

Adaqta Jugoslavia xөkymatenen kerәkle dokumentlar hәm spravkalar tapşьrasaqьn kyrhatep, nota „Jugoslavia xөkymatenen fekere bujьnsa bul qәnaxat jenajatte ederlav hәm ytkarev xatlare tu ьhьnsa әjranelerga t jeşle" bulqanlьqьn, şulaj uq „Marsel'" jenajate esen javaplь bulqandardan xalьq ara juqarь orinar aldьnda taş itelevdare motlau kerak" bulqanlьqьn hьdьq өbtenә ala.

ASTURIA GORNӨKTARЬ JENELMӘGӘNDӘR

Pariz, 24. Janь faktlar Asturia gornaktarьnьn kөraşentuzlazmь hьndьrьlmaqanlьqьn rablajter.

Oviedo qalahьnda sьqa torqan faşistar gazetь „Raxion" jada:

— Eşselerden qulьnda aik kyp qoral bar ale, bul qoraldь ular vlastar qulьna birergә telәmajdar".

Gazeta qoraldarьn tapşьrqanqa tiklem bul eşselergә eş birqәnaxat eşlen ojoştorolovь mәmkin bulqanlьqьn kyrhattelar. Ylterevsenen fekerdaştare arahьnda Jugoslavia xөkymate Vengria xөkymatenә elek başьrqan keş-lar bar. Bul terroristardьn ajtevdare bujьnsa ulardьn Vengriala qasьp jatьv qna tygel, bәlki jenajat eştangan kenga tiklem unda toroş ber grupa bulьp jatqanlьqtarь belende. Tikşerev hәjәmtәlere Vengria xөkymatenen terroristarь kyrhatkan jardamь өsen javaplь bulqanlьqьn aik zitdi hәm bşanьsьlь rәveştә jaqtьrtnlar".

Adaqta Jugoslavia xөkymatenen kerәkle dokumentlar hәm spravkalar tapşьrasaqьn kyrhatep, nota „Jugoslavia xөkymatenen fekere bujьnsa bul qәnaxat jenajatte ederlav hәm ytkarev xatlare tu ьhьnsa әjranelerga t jeşle" bulqanlьqьn, şulaj uq „Marsel'" jenajate esen javaplь bulqandardan xalьq ara juqarь orinar aldьnda taş itelevdare motlau kerak" bulqanlьqьn hьdьq өbtenә ala.

ISPANIALA EDӘRLӘVDӘR DAVAM ITӘ

Pariz, 24. Gavas agentsivohьnьn beldereve bujьnsa Madrid qalahьnda janь tentevdar vaqьtьnda 1850 pistolit, 790 revol'ver, 78 m ltьq, 540 granat, 115 meң revol'ver patrondarь, 80 maska hәm kyp kenә pulemettar tabьlqan.

Betә Ispaniala ederlavdar davam ita. Leon provintsiahьnda revolytsionirdarqa qasьrqь mem kinlek itrevda qajepiangan 60 ucitel xeҙmattan sьqarьlqandar.

„Jumanite" maqlymattare bujьnsa Katalonia kompartiahьnьn Ydak komitetь arqahь Isakia Glaso Barselondaqь huqьştar vaqьtьnda jaralanьp quliqa alьnqan bulha la, xәder qasqan. Gazet Katalonia kompartiahьnьn „Linta" isemle jaşeren gazetaьn ike nomerь sьqqanlьqьn beldere.

FRANSIA BYDZETЬ

Pariz, 24. Kişa deputattar palatahь huqьş ministerlegenen bydzeten tikşerә başlanь

Ul deputat Dandinje Germanianьn qtorqan raveş a qoralanьvь turahьnda Arşerno tarafьnan jahalqan dokladьn өbtalarga moxtaz bulqanlьqьn aytte. Germania, tine Dandinje, 1932 jьlda 171 meң tonna timer 1933 jьlda 431 meң tonna timer rudahь inderde. Nikel rudahьna kilgandә la şul uq xal. Meklenburg ergahendә donjala in dur azot faurigь halьnqan, unьn produksiahь Anqlianьn betә azot produksiahьnan 5 tapqьr, Fransianьqьnan 8 tapqьr hәm Amerikanьqьnan 3 tapqьr artьp kita.

Feker alьşьvdar vaqьtьnda Arşerno „Gitler Versal" dogovorьn ytajtilgan ta'birde tavdьrьv tanьslьq eşenә nisar xeҙmat kyrhatev bulьr ine. Gitler Polşanь hәm Japoniana S SR qa qarşь taşlarqa mateştь. Tik Franslanьn SSSR menan sojuzdaş bulьvь qna tanьslьq eşen nьqьta ala" tine.

Deputatar palatahь huqьş aydelьn 71 matdahen his ber ydgareşhed qabul itte. Bydzet proektьn tikşerev davam ita.

FAŞIZMQA QARŞЬ

Italia jaştare arahьnda faşizm qa qarşь keraş kendan-ken kesejә bara. Faşistik jaştar oj şmahьn taşlap sьqьvsьlardьn hanь kendan-ken kyeja. Kyptan tygel faşistik jaştar ojoşmahьnьn 8 aqzahь yddarenen aqzalьq nileten al vdan baş tarttьlar. Jetakse ularda qurqьtьrqa totoqa hәm nerbenә huqa Lakin bul qurqьtьv eşse jaştarden xal qalqan telagen kire qaqa almaj.

Genuj tirahenda faşistik jaştar ojoşmahьnьn 30aqzahь demons trativ ra veştә faşizmqa qarşь jadalqan revolytsion jьrdar jьrlap yttelar.

Paşistar Tararnia qalahьnda kyptan tygel yddarenen demonstratsialarьn ojoştordolar. Qalanьn xedmatsandare bigrak tә kypselek jaştar, faşistar demonstratsiahьna qarşь yd demonstratsialarьn ojoştordolar. Bul demonstratsia faşizmqa qarşь tөb aldь. Demonstranttar „Bөtnөn faşistar" „nethen huqьş" tip qbsqardьlar. Bul demonstratsiala xatta faşistik jaştar ojoşmahь aqzalarь ta qatnaşlьq itte. Qala vlass jaşfaşistarqa qarata qьrqьv saralar kyrmәganlegen kyrhatep ytte.

KPK ajurohь Kurski Өlka komitetьna eşte nьqьtьv әsen Konjuş rajonьna Oakom ajurohь aqzahьn hәmtaqь ber nisa ip taşte xәderdan komandirovajt itergә taqdim itte.

MARGANES

Oktaar ajında marganes rudiktarь **1901** tonna marganes bqardьlar. Magnitogorskiga **1576** tonna marganes odail tar.

Noyaer ajьnьn berense jar ahьnda 3321tonna marganes sьqarьldь. Magnitagorskiga **2728** tonna odattldь.

Noyaerden 4-se biş kenlegendә **1143** tonna marganes sьqarьldь.

PARTIA KONTROLE KOMISSIAHЬNDA

KURSKI ӨLKӘNE KONJUŞ RAJONЬNDA

REVOLYTSION ZAKONSЬLЬQTЬ BODOVDAR TURAHЬNDA

„Gudok" gazetahьnьn kәnare bujьnsa KPK nьn timer jul gruppahь tarafьnan jahalqan tikşerev hedemtahendә Kurski өlkәne Konjuş rajonьnda revolytsion zakonsьlьqtь tupraq raveşte nodovdar asьldь.

Bul rajondan avьl sovettarь (Belanski, Zaxarovski, Jyr'evski, Şirkovski h. b.) konnajeş timer julьnda jul tedatev esen eşkә barьvsь kolxozsьlardь ştrafqaadar hәm qulqa alqandar.

Oşono tikşergan saqta, rajon ojoşmalarьnьn qьdьl armejestar, kolxozsьlardan zalonalarьna jenajatsel raveşte—baqьhьd mәsәnattә bulьvdarь ulldalande. Rajon başqarmahьnda 299 zalona 1934 jьldan qinvar—mart ajьnan alde jatqandar. Xalьq sudьnda tikşerelmaj jatqan grazdan hәm jenajat tartibendә 150 qarjza tabьlqan.

KPK ajurohьnьn qararь bujьnsa Konjuş rajkomь sekretarь ip. Romanenko, rajkom sekretarь urьnbasarь ip. Pereselof rajispolkom sekretarь ip. Basotqәnaxat eşlen ojoştorolovь mәmkin bulqanlьqьn kyrhattelar. Ylterevsenen fekerdaştare arahьnda Jugoslavia xөkymate Vengria xөkymatenә elek başьrqan keş-lar bar. Bul terroristardьn ajtevdare bujьnsa ulardьn Vengriala qasьp jatьv qna tygel, bәlki jenajat eştangan kenga tiklem unda toroş ber grupa bulьp jatqanlьqtarь belende. Tikşerev hәjәmtәlere Vengria xөkymatenen terroristarь kyrhatkan jardamь өsen javaplь bulqanlьqьn aik zitdi hәm bşanьsьlь rәveştә jaqtьrtnlar".

Adaqta Jugoslavia xөkymatenen kerәkle dokumentlar hәm spravkalar tapşьrasaqьn kyrhatep, nota „Jugoslavia xөkymatenen fekere bujьnsa bul qәnaxat jenajatte ederlav hәm ytkarev xatlare tu ьhьnsa әjranelerga t jeşle" bulqanlьqьn, şulaj uq „Marsel'" jenajate esen javaplь bulqandardan xalьq ara juqarь orinar aldьnda taş itelevdare motlau kerak" bulqanlьqьn hьdьq өbtenә ala.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

SSSR Oborona xalьq komissarь janьnda xarbi sovet

OJOŞTOROV TURAHЬNDA POLOŻENIE

SSSR YDAK BAŞQARMA KOMITETЬ HӘM XALЬQ KOMISSARӘARЬ SOVETЬ QARARЬ

1. Xarbi sovet, SSSR Oborona xalьq komissarь janьnda kanaş alrev organь bulьr.

2. Xarbi sovet predsedatele SSSR Oborona xalьq komissarь bulьr.

Xarbi sovet aqzalarь SSSR Oborona xalьq komissarьnьn kyrhateve bujьnsa SSSR xalьq komissardarь sovetь tarafьnan tablanьr.

3. Xarbi sovet, uqa SSSR Oborona xalьq komissarь tarafьnan taqdim itelgan mas'alalarde qarar.

4. Xarbi sovet ultьrьşьn saqьtьv srogь hәm kөn tartibe SSSR Oborona xalьq komissarь tarafьnan bildalaner.

5. Xarbi sovettьn betә qarardarь SSSR Oborona xalьq komissarь tarafьnan rablanьr hәm unьn prikaz hәm bojoroqtarь menan formoşqa ytkareler.

SSSR Ydak başqarma komitetь predsedatele: **M. Kalinin**

SSSR Xalьq komissardarь sovetь predsedatele: **V.Molotof**

SSSR Ydak başqarma komitetь sekretarь: **A. Enykidze**

QALA SOVETЬNA HAJLAVDAR BAŞLANDЬ

Astraxan, 24. Qala predpriatielerende qala sovetьna deputattar hajlav bujьnsa tavge jbleştir bulьp ytte. Hajlavdar nigrak tә „Mikojan" isemendage bailq komsinatьnda ojoşqan sostavta nasar eşlavdaren asьqtan-asьq tanqitlәneler.

Tepkilde sovetьnьn itke predsedatele **Sanitьftьn** eştә karakathedlek kyrhateven, **Kokronaş** sovetь predsedatele **Abdullin**dan (kommunist bulьvqa qaramabtan) eştә jomoşaq bulьvьn, kolxoz өbtenan jetakselek itmaven, **

25 NOJƏBR ATTAROIA SMOTR AJLƂOIƂ **25 DEKƏBR**

SMOTR AJLƂOIƂ

Jılqı-kolxozdın tep mılke. Ons hər vaqıt, hər vaqıt hzlerqa kərək. Ajrı sa qış. jılqı maldarının jaqış tərbiələnevdəre ıə nıq ıqtıbar ıtergə kərək. Başsovnarkom həm Başovkom dın 10 nojabr qararı bujınsa 25 nojabrdan 25 dekabrqə tiklem jılqılardı qısqa ədetlav həm ul rdın toroşon tikşerev ajlıqı yıkərelə. Bu ajlıqta jılqı tərbiələvdə jaqşıtıvda dur hınıllı jahalırqa teje.

Hunqı vaqıtlarda qemymən jılqılardı həm ajrıvsa qolondardı eyre aşav faktları kyvəjde. Bu furala signaldar nətə rajondardan da tejerlek kilə. Bu kyreneş tə şulaj uq jılqılardı hzqlavqa ıqtıvar ıtmavden hedemtahe. Əgar xuzalar mal turahında qajqıtalar ikən. ulardın jı qıları həm başqa mal dara la ıkən bula. Hem jaqşı la tərbiələnə. Inde xuzalıq tə nelevse juq ikən unda eyregə lə. burqa la donja ırken. tınıss. Ular maldardı ırkenlap hələk ıtələr. Mıtalqa Bajmaq rajonın alajıq. Unda kyp kolxozdardın jılqıların eyre qıra. Həm mal dar juqalalar. Ə rajondaqı in elkən „Stalin" kolxozının jılqasılıq fermahında ber gen jılqını la eyre aşarqanı juq. Unda jılqı kyp. Tik fermala qına 400 dən artıq jı'qı bar. Lakin kolxoz predsedatele Moraıol ıptaşten ıqtıvarlı eşlave. eşte o,oştora həm eslai nelevе arqahında maldar hiduer haqlana. Ul jej. ked kendarendə yd ketevqə eık jış nara həm jılqılardın tevallegen narl j tor qajnı. Xəder də ul maldardın tevallegen jış narlaj həm tərbiləneven kydəra. Un n nətə ma dara ıbaptə. Inde şul uq rajon „Qədəl Bajraq" kolxozın alajıq Artıq dur kolxoz tygel. Jılqı fermahı juq. Tik kolxozdın dəjemjəsterelgən jədlap eş attarı qına nar. Lakin şul ad qına attardı derəb ıbapkə alıp. tejeşle tərbi urən aşıtılmaqan. Kolxoz predsedatele attarınan qajda. nindaj eştə jereven belmej

Bul ravəşle kyreneş. ber „Qədəl Bajraq" kolxozında qına

—✱—

„TƏJRYK" TƏ AT ƏSƏN KƏRƏŞ JUQ

Maqar. „Təjryk" kolxozında at juqalıtv. tajdardı ayrenan aşatıv kin təs alqan. Ytkən jılat qaravsı **Islamquluf. Dyamitef X.. Ojəzizei Ojəıful lalar** ber tajdı ayrenan aşatılar. Əvm tel Minneqəli ber atıb urlatqajnı. Bujılı pol vod Işmexəmətel Minnıaxmat taqıla ber tajdı ayrenan aşatıb Lakin şul kyreneştərgə həm qə leple keşelərgə ber terle lə sara kyrelm j Kolxoz pred e datele Fəjzullin kti şep qaraj.

„Təjryk" kolxozındaqı at doşmandarı jenajat julı me nan javapqatartılırqa tejeş. **Min**

SMOTR BAŞLANDI

Byədək. „Qədəl tan" kolxozının kandidattar gruppahı at qaravsılar menən berlektə Başsovnarkom həm Əlkə komitetının attarqa smotr ajlıqı turahındaqı qararın ejranev ytkər de.

Smotr ajlıqa unajlı srigada hajın attardın toroştarın tikşe ev vaşlandı.Berenseərigadanın at harajında adaq halıv urındarı juq. Şulaj uq. kolxozdın at qaravsılarına torov jorttarı jeteşməj. Brigada həm ajrım at qaravsılar arahında jarış asılmaqan.

„Qədəl tan" kolxozı attarqa smotr ajlıqında qujılqan talap tardı ytav esən keraş başlanı. Sotsialistik jarış təjelderelə. Briqadalardaqı at qaravsıları arahında qəsqərıp gazeta uqıv dar ojoştorov, stina gazetaları sıqarıv əsən ajrım keşelər ıllıdələnde.

M. Almajıf

—✱—

BƆVAƉ BEJƏLƏR AVƄR EŞTƏ

Dəvlekən MTS-nın kyp kenə kolxozdarında əvad eejalardə avər eştərdə tajtalanalar. Şunın arqahında kyp k nə urındarda qolon halıydar aıldı. Məsələn „Poseda" artelində 4 eejə, „Kolos"artelində 5. Kaganovic„ ıseme dəge arteldə 7 eejə qolon hald lar.

Lakin qəjeplelər javapqa tar tılmaqan. Prokurotura la este huda. Kaganovic ısemendəge arteidə kolxozsı Qjanieva əvad eejine jekkən. Şunan hun eejə qolon taşlarqan. Veterinar-sanitar Sabelnikoi bul xəlde terkəp ke nə quja la, şunın menən eş aetə.

Xəderge kendə politbyulek attardın xəlen tikşerev trojkahı ojoştora. Bul tikşerevdan hun at qaravsılardın sijotə ul qarıtasaq.

B.

BƏTƏ KOLXOZDARQA—MALSƄLƄQ FERMAHƄ

Başqortostanda sultar oktaar saqına 1042 MTF bem ularda 96983 baş bujar nar ine. Bujal şul uq vaqıtqa 331 jaqı ferma ojoştorolop, mal hanı 27388 saqqa artta

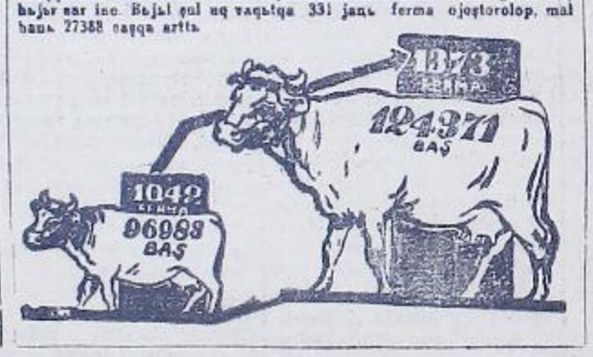

ATTAR EJƏHEƉ...

AVƄL SOVETƄNDA BƄNƄ „KYRMƏJDƏR"

Mraq. Tuqan avəl sovetənda maldar juqala la, ylə lə həm ayrelar də aşajdar. Əle kyplan tygel genə „Sulpan" kolxozında ber beja ylde, 3 beja qolon haldı. ber harıq juqaldı. 3 harıqlı ayre aşanı. 8-nojabrdə „Qədəl taş" kolxozının ike atı juqaldı. Şulaj uq ike kolxozda la ikişer at avırtıj.

Bul faktlardı anlatıp torovdən kərəge juq. Bul faktlar kolxoz jetəkşe.are, kolxoz predsedateldərenen malsılıqtı yrsetevqə his ıqtıbar ıtmavdəren hejlejdər.

Xəder qış. Maldarqa jılı, jaqış urın kərək. „Sulpan" kolxozında la, „Qədəl taş" ta la jılı, nıqlı mal torlaqtarın aldan ədeıəp qujırqa tejeştər ine. Prıtsedateldər bənı jaqşı anlanılar. Lakın, əle oşo kendə la ularda mal torlaqtarı juq. Maldar başı asıq, stinəl.re tişek-toşoq ırındarda toralar. Undə jel ujnat. Maldar eşej...

„Qədəl taş" kolxozında 30. „Sulpan" da 16 kəvən nesəndə batıvda maldardın tapatıp. tudbışıp bettelar. Şulaj uq, ha lamdar da ipləp ejəlmagən telehə nisek tudbşıp jatalar.

Bul kyrneştərden nətəhe la Mraq MTS-hına aıldəle. Lakin, ular da eorsolmajdar.

Politbyulek ta'bir jaharqa tejeş.

Ə. ISMƏQILEF

REMONT JƏJEP JEBƏREŁDE

JƏŞEL-KLINQA IQTIBARDI KYBERƏK

Mejəkə. „Tahıtol" orlaq sovxozı abjal 33 traktorqa, 30 komajn mot ırına, 16 avto-maşınaqa remont jaharqa tejeş.

Politbyulek remont ətlenən operativ jetəkselekte yd ətlenə alıp, ayleksələrdə remont eştəren kin jəjep jebərde. Urtasa həm aqbmdaqı remontqa nıq iqtibar birə. Məqət kyp jıldardan birle proizvodstvola eşlap kilevse 18 „sliver" traktor ıselərenen dəjem jataqtarı jılı, tədə. Uiardə qəsqərıp gazeta uqavdar udqara ar.

Masterskojdardə biş kenlek eş graflgı, biş kendə ber sbqıp ara torqan stena gəzetahı kemden kypmę eşləven kyrhat kən jədvaldar in kyrenekle jerdə elenep torələr. Kən hajın proizvodstvo kənəşmələre udqa rıla. Teşkə aş vaqıtında 15 minut bq .polit minuttar" udqarılı.

Tik, Jəşel-Klin ayiegendə mexanik **Ilmurzin** həm **Gavrilof tar** remont eşenə eik haiqın qarajdar. Gavrilof remont vaqıtında CTZ traktorına belə torop „aliver" magnetahın qujqan. Ular remontına sbjlatına his iqtibar birmajdar.

Jəşel-Klindəge eşselərden dəjem jatəştarında his tororqa memkin tygel, hıvbq. Tədrəlarenen jel erep tora. Jataqta bəsbrəq. Vorlıq nbq tamır jəjqan.

Politbyulek Jəşel-Klingə ajrım iqtibar birerge, ayleksəgə berketelgən **Ojarnas Dəvlotqulof** ipteş kyrhatelqan jeteşkedlektərde aşbqas betərev julında praktik saralar kyrerga tejeş.

Z. TAJFUN.

BELDEREV

27-se nojabr kis səqat 6 la Baş OSO jortında (Cernıjşevski urəm. 75, 7-se nomer aylmə) Başqortostan Əlka Osoaviaxim Şovetınan Laterej komitetının ulturşş saqurbla" Məs'ələ məhim sulqanlıqtan Laterej komitetə aqzalarınan kilevdərə mazbyrı"

Ulturışqa tynəndəge iptəştar atap saqırbılar"

Xisametdinbl NKFin.

Xəjrullin VKP (b) Qala Komiteto.

Mazharol VLKSM Oəkömə.

Bukrejel Sojuzyrezdenie

Kalıpkulol „Başqortostan" redaksiahı

Kuzmitsol „Kr. Başkiria"

Jenekejel „Kommuna"

Svetkol Dəvlət teatrı.

Radionol Hajbıq kassaiarı idarahı.

Mal'kol Tipografia.

Loterej komitetı

AĐƄQ KUL'TURALARƄ HATƄP ALƄV TEMPƄN KYTƏRERGƏ

IGEN HATƄVQIA KOLXOZSƄ HƏM

JAŊQIƄƉAQTAR ƄLƄOTƄRƄLHƄN

21-nojəərgə alənqan məqlymməttər kooperatsiaqa igen hatıp alıvda dur jeteşhedlektər nulıvən kyrhatalər. Bətə Başqortostan dəvmələndə 120 men tonna igen alınıp (jıllıq plandın 57 pr.) abl han kolxozdardan ay lenmaj torqan fondtarə ıbabena yta. Igen hatıvqa. ajrım kolxozsb həm janqıdaqtardı alb tərıv eştərə siktəı tbş nasar tora. Bul elkələ. urəndərda mas sovəj anlatıv eştərə alıp barıv eşe jomosıq quıblqan.

Igen hatıvqa kolxoz həm janqıdaqtar bıbqtırı mavə hedemtəhe də, igen hatıp alıv esən i bərelgən kin qallanıv tovardı rs (saj, şəkər, təmake, hanın h. n.) rajsojuz həm sel'polard xərəkətnedl jatalar. **Bətə Başqortostan dəvmələndə, aşamlıq kul'turalarə (nojdaj, arıq, tarə, sorəaq) hatıp alıv tempə nik tyesn igen hatıp alıv ojəşmalarə əsqa ajravsa ıqtibar ıtergə tejeştər.**

Şunın menən bergə, hatıp alınqan igendərde Zagotzerno punktlarına ıtep tapşırıv eşe nasar tora.

Qajhı ber rajondarda (**Mişkə, Mojoko. Storletamaq**) igen hatıp alıv esən jeberelgən tovardar sel'polarqa jeberelmaj odaq vaqıtlar rajsojuz bazahında haqlanalar.

Bətə **Başqortostan** dəvmələndə igen hatıp alıvda **Qaltasa** (119 pr.), **Dəvan** (90 pr.), **Boraj** (89 pr.), **Bere** (83 pr.). **Mosetle** (77 pr.) həm **Janavəl** (72 pr.) rajondarə aida baralar.

Jəlajar (21 pr.). **Əujolli** (25 pr.). **Ucalə** (23). **Saqmaqoş**—(30). Toporin (26) rajondarə igen hatıp alıv eşen his qəjev ıtmaklek dərəcələ edələr.

Starletamaq rajonə Oəkomqa doklad alrevgə ədeı anev ajqanə. menan nojabr ajanın esə se 5 kenlegende 1300 tonna igen hatıp alqajnı. dyrtense 5 kenlektə ber kilo la ıtmajansa ınnəsianap jata. Udqan 5 kenlektə sulqan elgəşevdərgə ma vəqap eşte onotov his qəjev ıtelergə tejeş tygel.

Bətə Başqortostan dəvmələndə. adaq kul'turalarə hatıp alıv, igen hatıvqa kolxozsb həm janqıdaqtardı bıbqtırev eşendə qbrqıv hənıllş jahalırqa tejeşle

BAZQIL, JUQARƄ ZAJƄT, TƏMƏNƏK SEL'POLARƄ

BER QADAQ TA IGEN HATƄP ALMAQLANDAR

(Yd xəbərsendədən)

Tujmazı. Tujmazı rajonında koope atsialar nədəzb bujınna 47 men 675 sentner igen hatıp alınbıqa teleş. Igen hatıvsıla esən, sel'polarqa tovardar kyp kenə həm tərlə assartementla kiltereigan lar Lakin, partianən təvge ojoşmalarə həm komsomol ojoşmalarə igen hatıp a bı esen ojoştorovda xərəkətnedlek kyrhatalər.

Bazqi sel'pohə nojabrden təvge 15 kenendə 480 sentner igen hatıp albıqa tejeş ine, ul oşo vaqıt esendə ber genə kilo la igen hatıp almaqan. Bə sel'pogə juqarə urozaj alıvsı 7 kolxoz, „Capajbl", „Rassvet", „Komaajbn" kolxozdarə həm başqalar berketelgən. Şulaj uq kolxoz jetəkselərə lə kooperatsiaqa igen hatıvda xərəkətnedlek kyrhatalər. „Capajbl" kolxozı predsedatelə Jeremejel, Rajsojuzqa kilep, „kolxozsılar jıldışında kooperatsiaqa 1000 entner igen hatıvqa qarar itel de" tip a dəşa. Partorg Piatunof bənə hidmaj „Sel'po predsedatele Fedorol (partia kandidatə) kolxozsılar massahın igen hatıvqa mobilizovajt ılmaj.

Bul partailetlə zulektir. partianan sbqarlıp. xedmət urən darənnən alənqandar həm xekemgə elrelgender.

Bəndaj faktlar başqa sel'polarda la tulıp jata. Juqarqı Zajbl sel'pohə (pred. Məxəmatjınbl) nojabrden təvge 10 kenendə 150 sentner igen hatıp alıv urnbına, ber qadaq ta almaqan. Tuimazə MTS xedmətendəge Nikitin sel'pohə la nojabrden nerense biş kenendə 200 sentner urnbına 15 sentner, ikense biş kenlektə 220 sentner urnbına—11,8 sentner, əsənse biş kenlektə 440 sentner urnbına aarə 9,5 sentner qbna hatıp alqan. Sel'po predsedatele—Gorlikol tə partia həm xekymatten ədenə sulqan bşanbsbna sarmaq aşa qbna qaraqan. Şunın esen də 15-nojabrgə nojabr pla ıb 2,7 protsentqa qbna ytəlgajne.

Tujmazə, MTS hb xedmatendage Təmənək sel'pohə har biş ken hajın igen hatıp alıv i mpın teşerə nara. Ul. nojabrden nerense bişkenlegendə 280 sentner igen hatıp alıv urnbına, aarə 18 sentner, ikense biş kenlegendə 260 urnbına, 6 sentner hatıp alqan nulha, əsənse biş kenlektə 510 sentner urnbına ber kilo la igen hatıp almanə. Bul sel'po. Tujmazə stansahnan 12 kilometr qına alıtbıq la nulıvqa qaramaktan, sel'po predsedatele Valejyllin (partia kandidat tb) igen hatıp alıv. unə tejətev eşen ojoştora almanə.

Bəndə igen h tıp alıvdə ojoştororqa tulə memkl lek bar. Tik „Jondod" kolxozı qbna kooperatsiaqa hatıv esən 1200 sentner igen bvlde.

Tovar əjlaneşen odgandəre esən Qındıra sel'pohə predsedatele—Zinn-tyillin (eskse), Jergan sel'pohə predsedatele—Nuretdinbitar eştərenən alınə, xəkemgə alreldelər. Tuqaj sel' ohə predsedatele—Mard ışin, Şoqadbıamaq s l'pohə predsedatele—Xəlejyillndər, igen natıp alıvdə odgandare esən xedmət urənd rənan alənqalar həm xed mət ıselnlegenə jadbıdslr. Lə kin, bul jazalar qbna keşelərga hanaq bulmanə. Kooperatsiaqa igen hatıvdə ojoştorovda kolxoz, sovet, sel'po jetəkselərə, xərəkətnedlek kyrhat vde da am ltalər. Oşolar hədəmtəhendə Tujmazə Rajsojuzə nojabrden berense biş kenlegendə 3324 sentner igen hatıp alıv planı barə 553 sentnerqa, ikense biş kenlektə 3600 sentnerdə—589 sentnerqa, əsənse biş kenlektə 7440 sentnerdə 513 sentnerqa qbna ytane. Nojabrden əsənse biş kenlek planə 15-nojabrq-17 pr-qa. ajltq planə barə 7,1 pr-qa qına ytəlde.

Tujmazə MTS-hə qaramaqandaqı kolxozda dbn kooperatsiaqa 11 men 365 sentner hatıv nəmkinlege nulha. 15 nojabrgə barə 3 men 566 s-ntnerbn qbna jaki 31 protsentbn—alormit ikən. Şunbn 1776 sentnerbn tejeşe urənqa odatqan.

Rajondbn 30 sel'pohə arahında barə ber Aznəqol sel'pohə qbna qənaqatlənerlek eş elgehə kyrhatə. Ul kolxozsə həm janqıdaqtar a ahında koo eratsiaqa igen hatıv mə'ləlehen an alıvdə kin jajep jenərgən. Şul arqala, ber-nse biş kenlektə 180 sentner planbn 100 pr tb menan, ikense biş kenlektə 200 sentner pla bn, 271 sentner ltep ytənə ıəm hatıp alqan igende tejeşi urənqa tapşırdı. Ul, 15 nojabrgə nojaar planbn 43-pr-qa ytəne.

Rajon ojoşmalarə həm partia, komsomol bn təvge ojoşmalarə negendən başlap. kooperatsiaqa igen hatıv turahındaqı partia həm xekymətten kyrhatmələren aojomqa atqarıvqa sol'şeviktarsa totonorqa tejeştər.

Nurajbva

—✱—

NAZAR SEL'POHƄ IGEN HATƄP ALƄVƉƄ ƉƉƏ

Maqar rajonə **Nazar** selpehə predsedatele **Nadorenko** kooperatsia eşen jaqşərtıv əsən ke aşmaj. 4-se kvartalqa birelgən 1800 hum paj tup av planə. 10 noj ərgə ni narə 6 pr. qa qbna ytəlde.

Sel'po predsedatele **Nadorenko**, partia aqzahə bulıvqa qaramaktan, kooperativ aqzalarə arahında ber terle lə eş alıp barmaj. Kooperativtar eşlamaj. Ə **Nadorenko**, „alma neşkende. avbdbna teşkende" kətep ultara Ul qbna la tygel, unbn ıbap eşe lə bik nasar tora.

Kyptan tygel **Pronkin Jofim** həm **Batişef Stipandardə** het mnjendamahın yt majəjdır tip şirəi tylav esen avəl sovetbna jebərə. Avəl sovets

—✱—

QARAQAT KOLXOZSƄLARƄ

96 SENTNER IGEN HATTƄLAR

Məsetle rajonə, **Qaraqat** avəl sovetə kolxozsılarə **Oktəər naj ramanın** 17 jıllıqə həm **Başqortostan** Partia ojoşmalarınbn 15 jıllıqə xermatenə, 55 kolxozsə kooperatsiaqa 96 sentner igen hatıp.

Şunbn esenən, kolxozdbn udarniktarə **Xəkimjanəf** M. 5 sentner, **Sufəjanəf** M. 4 sentner, **Kamalıf** S. 3 sentner hattılar.

Tunqa hərəv planə yaqıtbnan elek 100 pr-qa ytəlde.

QURAMSIN.

—✱—

„UƉƏK" 1200 SENTNER IGEN HATTƄ

K-Usol rajonə „Udək" kolxozə predseda ele ip. **Şəripof** bın yd ıtrəhənə akti tardə ılbqtırəp, derət jetəkselek ıteve hədəm-təhende kolxoz kooperatsiaqa 1200 sentner igen hattə.

Ə. MANSURƄF.

—✱—

KOMSOMOLDAR 42 SENTNER IGEN HATTƄLAR

Mraq rajonə „Q. Oktəər" kolxozə komsomoldarə iptəş **Postnjşoftsn** saqırbvbna həm **VLKSM** dbn. Əlkə Komitetə qarartına javap itep. 42 sentner tjendən. qbdbl obəz ojoştotəp kooperatsiaqa hattılar.

Kolxozdbn in eşlekle komsomoldarə **Serəkof Feodor** 8 sentner, **Kardapol'sıf** 8. Atonin 6 sentner igen hattılar.

GƏRƏJ ƏMIR.

BAŞLESSBƄJT

neterələr sabaple neta aqaə nəmatere. ulardan terle nəmələr ıthav ihəm aqaə jarəv eştərə. JUZURALOREV qa kytic. Juqarıda kyrhatelgən eştər menən Juzaraldrevtbn sbqıt sekiornə mataraqat tlergə karak

Mərəzəvat esən adres: Əlq. Alexandrovsk urəmə jort № 81. Juqarıda kyrhatelgən məsələlar menən kilgən xeşelər jal kendərenən aaşqa kendərdə kendedgə səqat 1 dən 3 kə tiklem qanut telalar

2—1 **Juzuraldrov**

Bətə sojuzdar meatkom dar həm predpriatielar diqqatenə

Ojo jıldan 26-nojabrenə Kultura harajında qoterdu Əlkə sojuz aqzalarının Qala sovetına hajlav yıkarevdare sbəqple, ul kenga bildalangan udarniktar nilete menan ojo jıldan 31 dekabrenda aulasaq ıtemga mergə mumkin. 26—nojabrdə aulasaq „Lyubov Jarovaja" tigan atar, 31—dekabrga kyscrelajak.

2—1 **Bajprofsovet**

AVTORDARDAN DOXOD NALOĢƄ ALƄV TURAHƄNDA

(yđək ruxgalterlə instruksiahənan.)

Avtorlıq dogovorı tədəşmələnsə jadbvsblıq eşenən doxod alıvsblar. eşse həm xedmətselər menən ber tiged doxod nalogə tylərgə tejeştər.

Doxod nalogə ajlıq eş xaqına qarap tynəndəgesə halına:

100 humdan		150 humqasa	0,8 pr.		
150	•	200	•	1 h. 50 tin.	
200	•	300	•	2 h. 35 tin	
300	•	400	•	6 h 10 tin.	
400	•	500	•	10 h. 35 tin	
5 ю				8,5 pr.	

Avtordardən ajlıq eş xaqtarı, eşse həm xedmətselər esen qujılqan, nalog halınmaj torqan minimumdan artmaha doxod nalogə halınmaj. Avtorlıq dogovorı tədəşmələrdən doxodına. unbn tərəlahendə aulıvsblar esen l'gota jahalmaj.

Nəşrlər xedmətselərenen, jədbv eşenən kligan doxodtarə ajlıq tep eş xaqtarı menən bergə quşılıp. doxod nalogə başqa xedmətselər menən ber raveştə halınıp. ular fajdalanqan l'gotalar menən fajl lanalar.

Nəşrlət menən avtorlıq dogovorı tədəşkən avtordardan, alqan doxodtarına qarap juqarılanqa raspis mta nujınsa doxod nalogə tylətelep, proizvodstvo sbqbmdarə ulardan tylətelmaj dogovor summahına og halınmaj torqan minimumdan tybən aulha doxod nalogə halınbrqa tejeş tygel.

Sovettar sojuzı gerojdarə SSSR ordena menən nyiekianevselər, xedmət gerojdarə nalog halına torqan doxodta bn 6000 humqa kametev l'gotəhə menan fajdalanalar. Bul l'gota Rajlo. Gorlolarqa bulqın tylav va jbtında qullanılıp nəşrlət tarafı nan halınqan nalogta qullanılmaj.

Dogovor, ber nisə keşe menən tədəşelgən aulha, alqan doxodtarına qarap nalog hər qajnahına ajrım halınbrqa tejeşle. Dogovor aujınsa hunqı tylav, aldaqı jılda jəkt lnidan hu udqarılıha, nalogtan ıkla lb, dogovordan dəjem summalına qarap tygel, ə fıxık tylənqan summaqa qarap qujıla. Eş esən hunqı qanat xaq tylav vaqıtında xedmət xaqı, dogovordə kyrhatelgəndən artıvı a, jəkl kamevenə qarap, nəşrlət, avtordardəq laktik alqan eş xaqtarı aujınsa nalogtan summahın ydgərtergə tejeşle.

Avtorlıq dogovorı tədəşkən şulaj uq avtorlıq dogovorı tədəşmələn keşelər esen də, alqan doxodtarə turahında RajFO, Gorfolarqa dekl ratsta ajrev məəyrı tygel. Avtor, ydenen doxodına qarap nalog summahın ydgərtergə telahə GorFO jəkt Raj FOqa deklaratsia menən bergə. alqan eş xaqə həm halınqan doxod nalogə turahında nəşrlətən spravka alıp birergə tejeşle.

Nəşrlətten, avtordarqa tylagan eş xaqtarə həm alqan doxod nalogtarə turahında, turanan tu ra RajFO,GorFOlarqa məqlymət birevdərə belərelə. Ul məqlymət, RajFO-GorFOlardın, ajrım avtordar turahında, jəkl ajrım avtordardın talap ltevdərə bujınsa qbna birelə.

Nəşrlət, dogovor tədəşmələn avtordardan alınqan nalogtə-ajqa ber tapqır, dogovor tədəşkən avtordardan alınqan nalogtə har 5 kən hajın jerle aydzet ıbabena inderergə tejeşle.

V. M.

—✱—

MAL TIRELƏREN KOOPERATSIAQIA TAPŞƄRƄQIA

(BASSR Xalbq komissarlar sovetı qararbnan)

Başqortostan xalbq komissardar sovetə bətə sovxoz, dəvlət həm koopertsia ojoşmalarının jardamsə xuzalbqtarə, jəmaqat adbqlandarbv ojoşmalarə, qəskəri cəstər həm kolxozdardən hujılqan həm ylgən jılqı malə, yged, hbjır, harbq, dejə, abdav, kazə ham susqa tirelaren, qujılqan dəvlət xaqtarə menan Sojuzzagotkoz həm kooperatsiaqa tapşərbvşa tejeşlektərə turahında qarar sbqardə.

Sovxozdar, avər həm jenel prombşlennost predpriatielarə, juldar xalbq komissarlbqə predpriatielarə qəskəri cəstər tire sbjr jolarən tik sojuzzogotkoz ojoşmalarbna qbna tapşərbrqa tejeştər.

Tirelər, mal hujılqandan hun 10 kendən də hunqa qaldərmaj tapşərbılbrqa tejeşle.

Qarar bujınsa, sbjr'jo alıvsa, Sojuzzagotkoz həm potrebkooperatsia ojoşmalarə, dəvlət xaqə menən, tire tapşərbvşə sovxoz həm başqa dəvlət, kooperativ ojoşmalarbna, tapşərbılqan sbjr'jo summahınbn 20 pr.,kolxozdarqa, tapşərbılqan sbr'jo summahınbn 50 pr. na, terle kyn tovardar həm ajaq kejemdəre birergə tejeştər. Şunbn menən bergə, sbjr'jo tapşərbvşə kolxozdarqa, tapşərqan, sbjr'jolarınbn qalqan summahına başqa ter tovar, aşamlıq promtovardarə birelergə tejeşle.

V. M

Javaplı redaktor urınbasarı
ZƏKI KAJƄPKUL

935 JıL ƏSƏN BAŞ. ƏLKƏ GAZET, ŽURNALDAR KA TALOGƄ

Qazeta-jurnaldar iseme	Ajlıq nisbətən tapqır qa.	Jadbvlv xaqə 1 ajqa		3 ajqa		6 ajqa		12 ajqa		Alınbrqa nomerlarının sanı.
		h.	t.	h.	t.	h.	t.	h.	t.	
QAZETTAR:										
1 Başqortostan	25	—	50	1	50	15	—	30	—	10 t.
2 Kommuna	20	—	—	1	50	12	—	24	—	10 t.
3 Krasnaja Başkiria	25	—	50	1	50	15	—	30	—	10 t.
4 Leninse	12	—	90	2	70	5	40	10	80	7 t.
5 Jaş Kommunar	5	—	50	1	50	3	—	5	—	7 t.
6 Jaña julda	6	—	50	1	50	3	—	6	—	7 t.
7 Jaş tedavse	5	—	25	—	75	1	50	3	—	5 t.
8 Komsomolec Başk.	10	—	90	2	70	5	40	10	80	7 t.
ŽURNALDAR:										
1 Lenin jula	—	—	40	1	20	2	40	4	80	
2 Pyt-Lenina	—	—	50	1	50	3	—	6	—	
3 Alfabəd	1	—	80	1	80	3	60	7	20	60 t.
4 Samək	1	—	50	1	50	3	—	6	—	50 t.

2—1 Əfə. Sojuzpecattən Başqortostan Əlkə aylego.

BAŞNARKOMPROS

oşo jılbın 7-se dekabrenan RajONO GorONO aylektarenen kətepxana instruktordarən ədertav esən ber a,bq kursa asa Kursqa neleme urta məktəp kyləmendə,bulqan jəmaqat eştarenə aktiv qatnaşqan politpiosvet eşselare həm kətepxana xedmatkardare alına.

Qarıza menan tynəndəge dokumenttardın tep nəsxalare jeəərelergə tejeş. Beleme, sotsial saqışş turahındaqı spravkalar ham jamaqat ojoşmalarınan zarakteristika.

Bətə kətsanttar steptədə həm dəjem tuqlanıv stolovojdarınan ta'min itelaşektar. Steptədə ajqa 150 hum alrelaşək. Kursanttarqa hənav imtixandarə sulmajaşəq. Saqarmaq torop nerəv də kilergə tejeş tygel

Qarizalar ojo adresı menən jeberelergə tejeş. Ələ. Zensof urəmə, Başnarkompros

1—1 **Başnarkompros** 891

JAŊALEP K-TEATRƄNDA

Begeo həm har kən

SPARTAK

Seanslar: 6, 8 həm 10 saqəttarda Dejem jal kendarenda 5-30, 7 8-30, 10 saqəttarda aşa-aastar. Kassa saqat 1 dən aşaq

Anons. **CAPAJBF**

2-BAŞKINO

Begeo həm-har kən

DIPKURSJERƏBƄŊ SUMKANƄ

Seanslar. 6, 8 həm 10 saqəttarda Dejem jal kendarenda 5-30, 7, 8 30 həm 10 saqəttarda. Kassa saqat 4 dən aşaq

ANONS. **Kloan Žorzdən benefise**

BAŞPLEMZAGOT KONTORA Ələ Frunze urəmə jort № 50, rasset xisaəı dəvlət bankahınbn Başqortostan kontorahında № 08021 1935 jılqa bətə xuzalbq ojoşmalarınan jaqış toqomlo hajat, harbq, susqa, kevşə mədarqa zajavkalar qabul ita.

Zajavkalar menən bergə jaqarılə kyrhatelgən aqzındadə xisapqa maldardın xaqtarınan 10 protsento ndcrelerga tejeş

Zajavkalar tynəndəge forma ınnınan alrelerga tejeş 1) Kypme mal karak sulaşaq. 2) mindaj mal karak. 3) mal alqqa telaşek 4) ojoşmanın adresı.

Zajavkalar tep jıldan 1-se kaqrenen da hunqa qalmaj alrelerga tejeş. 1-dekaərdan hun ber terle lə zajavka qaralı itelməjəşək.

BASPLEMZAGOTKONTORA

1—2 424

SSSR Vdək Başqarma Komitetə həm Sovnarkomanın ojo jıl 27 ijyldə saqarqan 107/1177 nomerlə "qararına sulaşa Əlkə qalaltındaqı bətə ojoşmalarqa osə jıldan 3 dekabrenə da qalmaj vddarenda xedmat itkən bətə inzener-texnik, həm qılmı xedmətkardardan jaña tralınqan belgetar ipteştərə ınergə tejeşle keşelərdə ıtemergə ınergə təqdim belə.

Isemtek qılqa ITS. ajqro tarafınan tasbq ıtelgən sulıp. Qala kommuna xuzalbqına (Qala sovetə qınahı 3-25 aylmaj) sulerga tejeş

Qala kommuna xuzalbqə

1—1 890

Əfə „Əkt. Nat."ıb matsaqahı Başglavlit vəkile B—№ 1946

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕҘ!

БАШКОРТОСТАН

ВКП(б) НЫҢ БАШҠОРТОСТАН Өлкә һәм Өфө ҡала комитеттары, БАШҠОРТОСТАН ҮҙӘК ҡаҙҙарма комитеты һәм БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЫ

АЙЫРЫМ КАНЫ 10 ТИЙЫН

№ 272 — 27 НОЯБРЬ 1934 ЙЫЛ

ЯҢҒЫҘҒӘ КОММУНИСТАРҘА ИҘТИБАР

„Партия йәтәкселегенең үҙәк һәм аҙаҡ бурыҫы—партия аҙналығына һәм бөтә партия аҙналарының массаһын аҫҡа—милләндырыу эҫәһенә һәр аҙналыҡ партия ойошмаларының иҙтибар үҙәгендә торорға тейеш" (Каганович)

Партияның XVII съезд ҡарарын үтәүҙә партия ойошмаларын ҡатлаулы ҡаршылыҡтарҙы еңеп сығырға, йәмғи уларҙың эшендә аҙҡыҫҡа аҙналыҡ партия ойошмаларын ныҡлыраҡ ҡороп, партия аҙналарынан иң ҡыйыуҙарын, иң ҡыйыуҙарын, иң ҡыйыуҙарын,

KAPITAL ILDƏRENDƏ

DEPLOMATIK DONJAHЬ

* **Paris**, 26. Kisə SSSR dan savda ilsehe ip. Dvojlatski həm unьn urьnə barь savda ministere Marşando menən oдaq həjləş elər. Rəsmi seldereydərgə bьl həj əşevden temahь savda ministerenen dekada başьndə Məskəvgə barьvь turahьnda sulqanlьqьn kyrhətələr.

* **Paris**, 26. Kisə Lanal SSSR ils he ip. Rozenberg menə hэjlәşte. Xəkymətkə jaqьn torqan gazetlar Leval'dan ip. Rozenberg menən sulqan sesdahь Fransiyanьn ke sьqьş paktь jəhətenən Pol'şaqa birgə javavь turahьndь sulqanlьqьn kyrhətə ər. Bəgen Laval' Pol'şa ilsehe Xlapovskidь qabul itte.

IP. LITVINOF HƏM TƏVFIQ RƏŞTI-BƏJ XATЬ

Ženeva, 26. Bəgen Millətlər ligahьna birgən notahьnan qьrqьv tonda sulьvь Budapeşta dur rizahьd ьq tьvьrdь. Vengria matвuqatь yдenen Rim qalahьnan elьnqan xəbərdərendə Jugoslavia notahь qaqьlqan məsələlərdə Vengrianьn his şik hed I alla jarдamьna tajına alqanlьqьn lьdьq əttenə alep yte. Bьl xəbərdərdə Italia polit lik dairalarьnьn bətə elekke terrorisbq aktlarьn da tikşerev gə kərək tip itəpləgənlektərə kyrhətələ.

AVSTRIA HUCЬLŞQA ƏDERLƏNƏ

Praga, 26. Avstriannь qotorqan rəveştə huqьşqa ədərlənqanlegen xəbər itələr. Bik kyp xosusi promьşlennost predpriətielərə bərь tik huoтş kərəkjaraq'arьn qьna eşlejdər. Intendant predpriətielərə 1918 jьldaqь kevek nagrozka menən eşlejdər. Huqьştan hun tьnьsьlьq xəlerə kys relgan Vena arsenalь qajtanan militarlaştarьldь.

ULARDA „UROZAJ BAJRAMЬ"

Praga, 26. Otto Şirasser, organь „Djece revolyision" xəbər ilevenə qaraqanda Şlezvig - Golştejndə kyptən tygel sulьp ytkən „urozaj bajramь" vâqьtьn da krəьtejəndər militarse - sotsialistar tiagьn kytərevdən baş tartьp, traur tlaktarь elgəndər. Krəьtejəndərdə sijottarqa tьşьrqa tejeşle sulqan pojezd r stan salьrdь buş tordolar. Militarse sotsialistar avьldarqa şturmovoj otrədtar jebərdel-r. Krəьtejəndər ealtь həm salqьlar menən qorallanьp, şturmoviktarqa həzym ittelər. Şturmoviktar mьltь tan athalar da, qьvьp jebəreldelər. Şul vaqьtta maxsus bildəleneş (trədtarь saqьrьlьp ular pulem ttardan ata başlanьlar. 27 krəьtejən yttərelde həm 118 keşe jaralandь. Kyp krəьtejəndər termələr ia həm konslagerdarqa odatьldьlar. Bəreleştər sulqan rajon solqap alьndь.

RUMANIA FAŞISTARЬNЬN AKTIVLƏGЬ KƏSƏJƏ

Vena, 26. Buxarest qalahьnan xəbər itevgə qaraqanda Germaniа-millətse - sotsialistarьna jaqьn torqan „timer gvardia" tip atalqan fəşistar ojoşmahьnьn aktivlьqь şəqtaj kesəj tanlektən Rumania oxrankahь terrotisbq aktlarьnьn sulьvьnan qurqьn, baş minister Tatareskudь həm xəkymətten bytən ağzalarьn haqlav e sen ajrьvsa saralər kyrgən. „Timer gvardia" ağzalarь arahьnan kyp keşelər qulqa alьndь.

AVSTRIA FAŞISTARЬNЬN QAHAŞЬ

Vena, 26. Avstria faşistarenьn „Neues viner zurnal" gazetь Germaniannь Jugoslavia notahьna menəsənətən faş itep, Ženevalaqь millətse-sotsialist agentlardьn, şulaj uq Germaniannь Budapeşt həm Belgrad qalalarьndaqь diplomatik vəkildərenen bьl konflektь terlə juldar menən taqь la nьqtraq qьrqьv laştarьna mataşqanlьqtarьn həm Jugoslavia qalepleydərenen Vengria menən ber rətlən Italia eltenə la teşevenə ireşergə tьrьşqanlьqtarьn xəbər itə.

SSSR AVIATSIAHЬ TURA HЬNDA „TAN" GAZETЬ

Paris, 26. Xalьq ara aviatsion kyrgəmələge sovet bylege turahьndaqь məqaləhendə „Tan" gazetь: „Sovettar sojuzьnьn aviatsia elkəhendə ireşkən unьstarь alk şəp. Qlomyman alqanda la kyrgədmala kilen selərdən kyse he esen sovet bylege ьsьn ixtiraq bu'dь", tip jadь. „Tan" Voroşilof ipteşten partianьn 17 sjezdьnda ajtkan hyddəren kiltərep, „qurqavsьlьq narkomь sovet aviatsiahьnьn xalen nik ob'jektiv rəveştə anlatqan sulha kərək. Kyrgədmane qaraqandan hun ip. Voroşilof hyddəre abtьna qul qujьrqa qьna qala" tip kyrhətə.

◆ **Şanxaj**, 26.Xarabndan xəbər itev sujь sa Japonianьn kara'einьj ekspeditsianь Mukden provinsiahьnda hunqь poxodь vaqьtьnda 2640 jort jandьrqan.

Gibbels qorbandar talap ita

Berlin, 26. Gebbels militətse sotsialistar partiahьnьn Berlin ojoşmahь aktivistarьnь jьjьlьşында sьqьp hэjlane. Ojədətlegə qarşь sutaraq unьn telmare artьq emetlelek menən huqarьlmaqajnь. Xalьqtьn betə qətlamdarьnan xəkymətten qorandar talap itelergə tejeşlegen kyrhətep Gibbels „xəkymət bьl qorbandardan avьrьqь həm oдaqlьqь turahьnda his ber xia dar menən jəşəmaj" tip ajte. Xəkymətten populər sulmay qa qьjvьqь jetergə tejeşegen kyrhətep, Gibbels „millət jadmьşь qьl ebtendə genə torqan vaqьtta, his ber tərlə tənqlikə jul quj.ьv memkin tygel. Partia agzalarь eşlərgə tejeştər. Ə aytəndər qemyman əlegə tiklem jəşəj alqanlьqtarь menən bəxetle sulьrqa tejeştər. Bedden mərxəmələrdə arqahьnda jəşəvselərden sedda yk tənqit itevdərenə jul qujьlmaьqa tejeşle" tine.

Jugoslavia komsomolь

1924 jьl Jugoslaviala kommunistik xərəkətkə qarşь kesle terror başlandь. 1924 jьl aidьnan Jugoslavia xəkyməte tarafьnan, Jugoslavia kommunistar partiahь jetəkselegendə eşlə se eşşe jəştərden asьq eşlav-e sojuzь tarətьlьqajrь. Komsomol ьnan hun idən abtь eşenə kyste. 1925 jьlьqь xalьq ara jəştər kenenə Sərgrlelitski ojoşmahь massovь sьqьştar menən ədərlende. Betə komsomol jacejkalarьnda la komsomoldardь. Jəşərde xalьq a a jəştər kenənə qatnaşьq itevgə ədərlevdə qьdьv eş alьp barьla. Jacejkalarьn eşşe jəştər qatnaşьqь menən idən abtь jьjьlьştarь udqaralar.

Xalьq ara jəştər kenen qarşьlav kenenə irtenge səqət 61 inde betə ojoşma ajaqqa batьp elgergən-komsomol stardьn dur tygel gruppalarь politsia kazarmalarьna jьjnalqandar. Ular politsianьn yd kesen „nisek "aylgənlegen belergə tejeştər ine.

Demonstratsia Zlastik majdanьnda uдqarьlьrqa qarar itelgəjne. Senki bьl majdanda badar sulьv səəple xalьq sik kyp jьjьla. Politsia yd kestərən aylgən saqta bьl majdanqa iqtibar itmegən. Demonstratsia başlanqanьn betə jacejkalarqa la sel derer esen kor'jdar qalanьn betə mejeştərenə lə jegerələr. Irtenge səqət 10 qa jəştərden berense terkemdere kildelər. Majdandьn ber jaq sitendə internatsional jьriajdar. Betəne lə şunda jьjьlalar. Ber jəş eşsene juqarьqa kytərələr, qьdьl bajraqtь juqarь kytərep alqa qarat quдqalalar. Şul vaqьta ventovkalar, karabindar menən qorallanqan politsia otrade qarşь sьqa. Ventovkalar, prikladtar menən hэzym itevse politsiaqa javap urьnьndь, taş kirbəktərə javdьlar.

Vengria hucЬlş menən qurqьta

Ženeva, 26. Jugoslavia notahьna qarşь Vengrianьn Millətlər ligahьna birgən notahь iqtan telde. Bьl notala Jugoslavia sьqьşьnьn şulaj uq Jugoslavia matвuqatьnьn Vengriaqa qarşь kompaniahьn „tьnьs bu eşe esen zjtll hə temələre bulьvь" memkinleqe kyrhətelə. Vengria Millattar ligahьnьn nəvbəttəge sessiahьnda Jugoslavia notahьnьn molaq tikşereleven talap itə.

Saukkonenqa sud xəkeme

Gelsingfors, 26. 18 ijyndə SSSR dan Finləndiələge ilselegenen sotrudniktarьna həzym itkən Saukkonen tigən kəşenen eşe bujьnsa Finlandiə sudь sьqarqan xəkemendə Saukkonendь dəvlət ucrezdeniehьndəqь „Jort tərtnen" boдovdə şulaq xedmət urnьndaqь keşeq qarşьlьq kyrhətevdə qəjepte tip tanьv menən siklənde. Saukkonen 4 ajqa termədə jabьlьrqa xəkem itelde.

SIT IL XRONIKAHЬ

◆ **Nju-Iork**, 26. San-Fransisko politsiahь vintovkalar, pulemetlar, bumbalar həm kyddəjəş aqьda torqan gaz menən qorallanqan 154 keşelek maxsus otrəd tədene. Bьl otrəd kommunistlarqa qarşь kerəşəsək.

◆ **Nju-Irok**, 26. „Morro Kastel" paroxodьnda sulqan janqьn səbəben tikşerqan vaqьtta paroxodtan kontrobanda juls menən şartlavьs nəmələr alьp barqanlьqь belende. Xəder bьl tikşerev komissiahьnьn dokladьda janqьndьn şul şartlavьs nəmələr orqahьnda sulьvь mekinlege turahьndaqь feker kyrhətelə.

◆ **Vena**, 26. „Turqaner sajtung" gazetьnьn Berendəge xəbərsehe Germaniala kommunistik xərəkətten kin raveştə jəjelə qarqanьqьn belderə Germaniala kommunistik ojoşmalar seltere qajtanan ajaqqa başlьrьqqan.

◆ **Vena**, 26. Vengria gazettarь Jugoslavianьn Vengria granitsahь aujьnda janь nьqtьmalar jahaqanlьqьn, səneskele timer sbabqtar hudqanlьqьn xəbər itelər, Avstria agentstvohь qranitsanьn je ьlьvь turahьndaqь xəbərde kire qaqa.

◆ **Vena**, 26. Bessarabiaньn Belts qalahь ergehendə Rumania politsiahь militse-sotsialistar dьn 2 qoral skladьn tapte. Bik kyp qoral, pulemettar h.r. konviskovajt itelde. Ular bətəhelə Germaniala eştəngəndər.

◆ **Tokio**, 26 Dvələt aviatsia beregenen məqlymättere aujьna-sa 1933 jьldьn oktəbrenən 1934 jьldьn oktəbrenə tiklem Japoniala osgosterь havala boдolov arqahьnda 110 osovь hələk sulqan.

◆ **London**, 26. Kisə Bernard Şoдьn je ək avrь qudqaldь. Doktordar uqa tulь tьnьslьq karaklegen ajttelər.

MAJA TUPLAV FRONTЬNDA

MAJA TUPLAV TEMPЬN KYTƏRERGƏ

OBONEMENTAQSALARЬN VAQЬTЬNDA TYLƏRGƏ

(Başsovnarkom qararьnan) Bəşqortostan xalьq komissarlar soveth. radio-esen obonement xaqь jьjnav turahьndaqь qararьnda, obonement aqsalarьn vaqьtьnda jьjnav eşenə lьqlь kontrol' alьp barьv, tylməvselərqa qarata BƯBK ne 1934-jьl 27-marita sьqarqan qarardarьn qullanьv turahьnda **Svoz Xalьq Komissarlьqь vəkile **Sizofqa** tapşьrьlqan surьtardьn ytəlməven kyrhətə.

1934-jьldьn obonement jьjnav planь 20-oktəbrgə ni barь 33 pr. ytəlgən. Obonement jьjnav planь bigerəkte **Beloret, Mraq, Ucalь, Bagalь** rajonda bulь edelə. Qarardь, bьl rajondardə obonement aqsalarьn jьjnav-b kesəjtev turahьnda, **Svoz Xalьq komissarlьqь** tarafьnan sara kyreiməv- ajtelep **Svoz Xalьq komissarlьqь** vəkile **Ojile-itdinьfqa** obonement aqsalarьn jьjnavda bulqan ədəkləktərde be erev esen kin dəvməldə anlatьv eştərə həm administrativ aralar qullanьv jəkmətelə. Udqan es kvartaldan qalqan bu rьştar 25-nojəbrgə, IV-kvartal planь 15 dekəbrgə 100 pr. menən ytəlergə tejeşle.

Qarar bujьnsa, rajondardaqь radtouzildardь jaraqlь jortter menən tə'min itev, jortlarqa remont jahatьv burьsta-b rajon başqarma komitetь predsedatelderenə jəkmətelev menən bergə radtovişş.inte esen jeбərelgan srədstvolardan yd urnьna totolovь həm radio eştəre eşenə tulьhь menən RIK predsedatelderə javaplь bulьvь turahьndaqь qarar taqь ber qanat rablana.

HIN OTMAQANHЬNMЬ?.

Otoş ardь massovь tikşerev həбəmtənendə, kyp otoştardьn ylaumaj jatьvь bildələnde.

Hyrətlə: zajon otoştarьn tikşerələr.

TUJMAZЬ MAJA TUPLAVDЬ YD AQЦЬŞЬNA TAPŞЬRQAN

Tujmazь. Rajon IV kvartal palnьn srogьnan akda arttьrьp ytəgən. Rajfo oşo unьş menən tьnьslanьp, ytkən kvartal tem-402 men 900 hum maja tuplarqa tejeş. Kvartaldьn jartьnьnan kyberək vaqьt ytte. Lakin, maja tuplav alqa barmaj. 21-se nojəbrgə rajondьn IV-kvartal maja tuplav planь barь 42,5 pr-qa qьna ytəlde.

Maja tuplavdь ajrьm tərdərə menən alьnqanda la, ber genə tarmaqta la qənəqətlənerlek eş juq. Avьl xuzalьqь nalogь həm yd ara halьm xəkymətten bildalave bujьnsa 15-nojəbrgə 100 pr.tь menən jьjьlьp bətergə tejeş bulha la, bəgengə kengə avьl xuzalьqь nalogь 63,5 pr-qa, yd ara halьm 52 pr-qa qьna ytəlde. Ber vaqьtlь nalog 35 pr-qa, kul'tьsor—40-pr.qa, ikense 5 jьlьq zajьmь aqsahьn jьjav barь 27 pr.qa qьna ytəlgan.

Rajondьn ajrьm sovettarь arahьnda ьsьn sotsialistik jarьş, udarsьlьq jəjelderelməgan. Sunьn esen də rajondьn 49 sovetьnьn 41 e kvartal plandarь 23 pr-tan alьp, 50 pr-qa tiklem genə ytəlgan. Tuqaj 23 pr., Mixajlof 26 pr., Şaran 27 pr., Tujmazь 49 pr... Tujmazь sovetьnьn predsedatele — Əhliullin maja tuplavda ber terlə lə eş alьp barmanь, ulardь, Rajfo oşo alьp bardь. Tujmazь sovetьna qarəqan Rajman avьlь 35 men hum urnьna 7 men, Şardak — 3,5 men urnьna 500 hum qьna maja tuplaqandar. Kanstanten rajonь maja tuplavda alama eşlave esen xurlьqlь septa tiktə qulьna totop kilə. Kozaj Əndrej —34 pr., Juqarь troiski—33 pr-qa qьna ytəgandar. Senki, bьlarda ber genə lə fin aktiv juq. Rajfonьn 11 instruktorь bulьvqa

FINANS UDARNIKTARЬ BYLƏKLƏNDELƏR

Dəvlət xedmət haqlьq kassalarь həm dəvlət kreditь idarahь başlьqь ip. Mixonindьn III kvartalda zajьm aqsalarь bujьnsa vznostardь jьjnav həm vkladciktar bьqtarьv planьnьn jomqaqtarь turahьnda bekdereven tьnlap, BƯBK ergəhendəge ydək komsod, finans frontьnьn udarniktarьn byləklev turahьnda tyəndəge qarardь sьqardь:

I- ŞIŞMƏ RAJONЬ BUJNSA:

1. **Semenof K.** N-Troiski avьl sovetь finans seksiahь predsedatele — 75 hum menən.

2. **Velekocesni J. Samosnitski** avьl sovetьnьn finans aktivь, ydək komsod gramotahь menən.

3. **Sreda Gregorej**, kov. Pokrov avьl sovetь komsodьnьn predsedatele — ydək komsod gramotahь menən.

4 **Kondorov Kornej — Safar** avьl sovetь komsodьnьn predsedatele — 100 hum menən.

II. ARXANGEL RAJONЬBUJNSA

5. **Maksimof Stepan, Andrejevski** avьl sovetьnьn kolxoz predsedatele, 100 hum menən.

6. **Bum Arxangel** Datoimski avьl sovetьnьn kolxoz predsedatele — 75 hum menən.

7. **Donnoj Jod Arxangel — latinski** avьl sovetь kolxoz predsedatele — ydək komsod gramotahь menən.

8. Kyikof Al. Yrzym avьl sovetь predsedatele — ydək komsod gramotahь menən.

9. Şagejef, Odontar avьl sovetьnьn predsedatele — 75 hum menən.

III. QƏRMЬŞQALЬ RAJONЬ BUJNSA:

10.Fedorof F. Sok. — Şişmə avьl sovetьnьn finans udarnigь — ydək komsod gramotahь menən.

11. Pavelьf Sok-Şişmə avьl sovetьnьn finans udarnigь — ydək komsod gramotahь menən.

12. Gerəjef J. Kişki stansahьnda vznostar jьjnavь 75 hum menən.

13. Kirsanof Konstantin, Ivan avьl sovetь kolxoz predsedatele — 100 hum menən.

IV. JANAYЬL RAJONЬ BUJNSA:

14. Qaləvetdinьf, Ibke Barazski avьl sovetьnьn finans udarnigь — ydək komsod gramotahь menən.

15. Xismətyllin, şul uq avьl sovetь finans udarnigь — ydək komsod gramotahь menən.

16. Qaliyllin, Arlan avьl sovetь, „komsabn" kolxozьnda aqsa jьjnav vəkile — 100 hum menən.

17. Voronlef — Cereyl avьl sovetьnьn fin-udarnigь — 50 hum menən.

18. Pankrotof — Cereyl avьl sovetь komsodьnьn sekretarь — 75 hum menən.

19. Qilazьf, Bajquza avьl sovetь komsodь predsedatele — 50 hum menən.

VII.TISEYLƏKRA ONЬBUJNSA:

47. **Semenof K-Berşinski** avьl sovetь predsedatele — 100 hum menən.

48. **Gavrilof, K-Verşinski** avьl sovetьnьn finans udarnigь — ydək komsod gramotahь menən.

49. **Ignat'jef, Mel-Moskov** avьl sovetьnьn „Sosnovka" kolxozь predsedatele — 50 hum menən.

50. **Abdrəxmanьf, Mel-Moskov** avьl sovetьnьn finans udarnigь — 50 hum menən.

51. **Şamsetdinьf, Mel-Moskov** avьl sovetьnьn predsedatele — ydək komsod gramotahь menən.

52. **Rəsof — „Ukraines"** kolxozьnьn predsedatele — ydək komsod gramotahь menən.

53. **Zvonovski** — rajon haqlьq kassahьnьn ştattan tьş inspektorь — 50 hum menən.

VIII.BƏLƏBƏJ RAJONЬBUJNSA:

54. **Novikof, Znamen** avьl sovetь predsedatele — 75 hum menən.

Ydək komsod predsedatele: **Akimof**

sekretarь: **Şapko.**

HAQLЬQ KASSAHЬ NASAR EŞLƏJ

Berion rajonь haqlьq kassahь maja tuplav eşen yd aqьşьna tapşьrqan. Şul həбəmtələ jьlьq plan 9 aj esendə nibarь 64 pr. qa ytəlgən. 2 jьlnde, ялandan sьqa almaj, 1933-jьl 1300, 1934-jьl 1808 hum ялjan jahanь.

S. QIBADULLIN.

REMONT SIMFONIAHЬ

Ajь ten... „Tahirof" sovxozьnьn remont masterskojьnьn kin korpusь binahь zəngər elektrik nurdarьna terenəp balqь. Kuznes sexьnda timer tavьştarь sьnlajdar.

Əxtəm handal janьnda, jalqьnlь osqondar arahьnda kymelep asqьstar jahaj. Irtəgə traktordarqa remont başlana. Lakin, eş barьşьnda gajkalardь, venttərde borov esen ber genə lə kərəkle asqьs juq. Uj bəgen tьrьşьp, tьrьşьp bətə kynel menən birelep şul asqьstardь jahaj.

Əxtəm-traktorist, jer tunьp, kədgə hərevdər tuqtalьv menənmasterskojqa yde telap kilde. Senki, bьltьrqь remonttьn nasar bulьvь arqahьnda Əxtəm jəj bujь, ked bujь etlende. Unьn traktorь kombajьnda eşləgən vaqьtta əd genə qьjlь urьn osoraha la tьpьrsьna torqajnь. Motor nasar eşlevdən 3 tapqьr golovkalar satnanь. Qьjьn bulda... Bьl qьjьnlьq namьtlь jegetten jərəgenə təjen bulьp inep ultьrdь. Bьna xəder, ydenen jaqьş traktorist bulьp ta igen huqьvda artta qalьvь, politbylek gazetahьnda unьn turьhьnda jaдlьqan xəbər, şulaj uq birelgən tunqa hərev normahьn tamamlaj almaj qaldьrьvь itbenə teşha. unьn təndərə sьmьrlap kitə. Nindəjder bildəhed qəjeple keşegə asьvь kilə.

Əxtəmden masterskojqa kilevenə 6 kən ytep tə kitte inde. Şul kendər esendə mastreskojdaqь 8 bigada la remont esen kərəkle instrumenttardь təqь ber qat tikşerep sьqьta. „Asqьstar juq. Ulardь qajdan alьrqa.!" Ul işektən atьlьp sьqьta həm Buranbajьftь qьvəp jetep: „asqьstar juq, asqьstar!" tine.

Buranbajьf aptьrap qaldь. — Nindəj asqьstar?

— Remont esen kərəkle asqьstar. Buranbajьf las itterep jergə təkerdə lə Əxtəmden jelkahenən totto. Kesle seləktər abtьnda qalqan Əxtəm ber urьndan ikense urьnqa batьrqe məzbyr buldь.

— Ajьv səpsьnьmь tip toram... Ular ikəvhe lə sovxoz baqsahьn janqьratьp kəldelər.

— Jaraj Əxtəm tuqan min bəgen brigada esen eş planь, grafiktar tədəm. Hin irtəgə garaz həm masterskoj ergəhenən taşlandьq timerdər tanьp asqьstar jaha. Min hinen ul eşende kenlek dəftərenə jaдьp qəjьrьm tine.

Bьna bəgen Əxtəm taşlandьq timerdər tanьp, jalqьnlь osqondar esenə kymelep şul asqьstardь jahaj.

Ejje, irtəgə remont simfoniahь başlana. Masterskojdaqь timerdərdən sьqqan əndərdən „Ərsək" tuqajdarь janqьrap torasaqtar. Ejje, remont simfoniahьnьn tiderək başlanьvьn masterskoj adandaqь lapatьta 64 traktorlь, 32 kombajьnlь həm jədlagən avьl xuzalьqь maşinalarьnan, arbalardan, pavozkalardan, avtomaşinalardan torqan kolonna tydemhedlek menən kətə. Ular zəngər elektrik nurdarьna terenəp udar remont esen gul kytərep ultьralar.

***

Ajь ten... Buranbajьf masterskojdan sьqьv menən halqьn nojənr tənenə terenəp tьn qьna jatqan Ərşək bujdarьna qaranь. Unda standart jorttardan eşşe posjolkalarь hudьlьp jata.

Oktəbr ajьnda politbylek insiativahь menən masterskojqa in jaqьn bulqan II-se barak remont eşselərə esen birelde. Xəder bətə remont eşselərə şul jataqta toralar. Eşkə bergə kilələr, bergə qajtalar.

Partorg Qəli Soltanьf şul jaqta massovьj-partia həm kul'tura eştəren bətə kinlege menən jəjep jenərde.

Smenanan qəjtqan eşselər işektən inev menən eş kejemdəren maxsus eşlangən aylmaqa inderep elep qujalar. Jьvьnьv aylməhenə inep jaqьslap jьvьnalar. Kiske 7 gə tiklem 2 səqət jal itələr. Şunan hun tada kejemdə stolovajqa baralar. Stolovajdan qajtqas slesar Ivanof garmon hьddьra başlaj. Xatta 40 jьlьq proizvodstvo stazь bulqan Andrej babaj da jal aylməhenə, jəştər janьna jygerep sьqa. Ul da jəştər menən bergə kelə, bergə şatlana. Jəştər unьn bejeven horajdar. Andrej babaj'ulardьn horavьn kire qaqmaj : - „Haj-haj zamana

Ut qabьndь tabьnqa
Men jəşərdem balalar
Min də hedden arala"

tip hikerə,hikerə bejep lə jebərə.

Buranbajьf bəgengə remonttьn hədəmtələren tikşerep aik hunlap qaldь. Kenlek tasltsa Qalqan 4 brigada kuznes sexьnda eşlərgə tejeş bulalar" tine.

Əxtəm bьltьrqь remont batьrь Buranbajьf brigadahьnda qalьvь esen aik qьvandь. Şul şatlьqtan qьbqa mitingьnan hun brigada esen, kərəkle instrumenttardь taqь ber qat tikşerep sьqьta. „Asqьstar juq. Ulardь qajdan alьrqa.!" Ul işektən atьlьp sьqьta həm Buranbajьftь qьvəp jetep: „asqьstar juq, asqьstar!" tine.

Buranbajьf aptьrap qaldь. — Nindəj asqьstar?

— Remont esen kərəkle asqьstar. Buranbajьf las itterep jergə təkerdə lə Əxtəmden jelkahenən totto. Kesle seləktər abtьnda qalqan Əxtəm ber urьndan ikense urьnqa batьrqe məzbyr buldь.

— Ajьv səpsьnьmь tip toram... Ular ikəvhe lə sovxoz baqsahьn janqьratьp kəldelər.

— Jaraj Əxtəm tuqan min bəgen brigada esen eş planь, grafiktar tədəm. Hin irtəgə garaz həm masterskoj ergəhenən taşlandьq timerdər tanьp asqьstar jaha. Min hinen ul eşende kenlek dəftərenə jaдьp qəjьrьm tine.

Bьna bəgen Əxtəm taşlandьq timerdər tanьp, jalqьnlь osqondar esenə kymelep şul asqьstardь jahaj.

Ejje, irtəgə remont simfoniahь başlana. Masterskojdaqь timerdərdən sьqqan əndərdən „Ərsək" tuqajdarь janqьrap torasaqtar. Ejje, remont simfoniahьnьn tiderək başlanьvьn masterskoj adandaqь lapatьta 64 traktorlь, 32 kombajьnlь həm jədlagən avьl xuzalьqь maşinalarьnan, arbalardan, pavozkalardan, avtomaşinalardan torqan kolonna tydemhedlek menən kətə. Ular zəngər elektrik nurdarьna terenəp udar remont esen gul kytərep ultьralar.

***

Ajь ten... Buranbajьf masterskojdan sьqьv menən halqьn nojənr tənenə terenəp tьn qьna jatqan Ərşək bujdarьna qaranь. Unda standart jorttardan eşşe posjolkalarь hudьlьp jata.

Oktəbr ajьnda politbylek insiativahь menən masterskojqa in jaqьn bulqan II-se barak remont eşselərə esen birelde. Xəder bətə remont eşselərə şul jataqta toralar. Eşkə bergə kilələr, bergə qajtalar.

Partorg Qəli Soltanьf şul jaqta massovьj-partia həm kul'tura eştəren bətə kinlege menən jəjep jenərde.

Smenanan qəjtqan eşselər işektən inev menən eş kejemdəren maxsus eşlangən aylmaqa inderep elep qujalar. Jьvьnьv aylməhenə inep jaqьslap jьvьnalar. Kiske 7 gə tiklem 2 səqət jal itələr. Şunan hun tada kejemdə stolovajqa baralar. Stolovajdan qajtqas slesar Ivanof garmon hьddьra başlaj. Xatta 40 jьlьq proizvodstvo stazь bulqan Andrej babaj da jal aylməhenə, jəştər janьna jygerep sьqa. Ul da jəştər menən bergə kelə, bergə şatlana. Jəştər unьn bejeven horajdar. Andrej babaj'ulardьn horavьn kire qaqmaj : - „Haj-haj zamana

Ut qabьndь tabьnqa
Men jəşərdem balalar
Min də hedden arala"

tip hikerə,hikerə bejep lə jebərə.

Buranbajьf bəgengə remonttьn hədəmtələren tikşerep aik hunlap qaldь. Kenlek tasltsa tultьrdь. Kemden normanь ni tiklem tultьrьvьn jadьp, 5 kenlek grafik janьna taqtaqa elep qujdь.

Şul eştərde başqarqandan hun qьna, Buranbajьf aqrьn qьna kəljəp qajtьp kilə.

Bьna sovxoz nindəj tid yba. Bьltьr bьl jerdardə masterskojdar, şulaj uq qar atьnda jatqan maşinlardan başqa ber nəmə lə juq ine. Ə xəder. Ana qara! Kin uramlь taş jorttar, dur klub, nindəjder ber zavodtь xatərlətep torqan garaz, tipografia jorto. Ular barьnь la elektrik nurdarь atьnda jaltьrap jataldar.

Buranbajьf dəjem jataqqa ingəndə səqət 11 ine. Jataq aik təmle talqьn joqoqa talqajnь. Qəli Soltanьf şundaj tartip urьnlaştьrqan: irtəngə səqət 7 lə eşselər torop kejenələr, aşqa barlar. Səqət 8 gə 15 minut qalqanda bətə kəndədgə smena eşselərə masterskojda bulalar.

Buranbajьf, — Fatima! tine həm yd aylməhenen işegen əkren genə sirtte.

Fatima işekte asьp bətər-betmətən „aj proguis, politik uqьvda bulmaqan esen Soltanьf hine jaдьp aldь" tine.

— Jaraj mine qəfev iteged. Min əlgərə almanьm, min qəjeple...

Işek elende.

Buranbajьf menən Əxtəm arahьndaqь bəjlənеş kitkən hajen nьqьna barь. Bьna bəgen 17 nojənr. Nojənr ajь esen Buranbajьf brigadahьna kapital remont esen ber katerpiller motorь, urtassa remont esen 2 STZ motorь aqьmdaqь remont esen 1 „allver" motorь birelgəjne.

Brigada tulьhь menən sdel-osa başlaj. Bьl vaqьtta inde osqondar arahьndaqь Əxtəm ar qaдanqan ber batьr kevek kyrenə. Unьn sykeş huqьvьna kin korpusьn tədələre. Idəndərə dr helkenep toraar. Eje ular „Tahirof" orlөq sovxozьnьn maqtavlь uldarь. Ejje Buranbajьf menən Əxtəm remont batьrdarь. Ular jalqьnlь osqondar esendə udar eş menen kykəp yьlar.

***

Politəylek başlьqьnьn urьnbatarь Vlasof menən partorg Qlanbas Dəvlətqulьf keləşə-keləşə lektən sьqtьlar həm alk asьqьp masterskojqa taban atlanьlar.

Ular masterskojqa ingəndə 15 minutlьq „politminut" udqarьlqajnь inde. Betə remont eşselərə predzvodstvo kənəşməhen asьlьvьn kelələr ine.

Vlasof iptaş un kenlek eşten hədəmtələren hejlane. Jalqavdardь jədələren qəдirtqansь neşerde. Şunan hun udarniktar qa kyste. Ulardь in matur hyddər menən maqtanь.

Dəvlətqulьf iptaş hyd alьp, eş barьşьnda ayləklanəsək udarniktardьn isemlegen uq.nь həm bəgen eştən sьqьv me ə yk kontoraqa inep ayləktərde alьvdь təqdim itte.

Isemlekte Əxtəm menən Buranbajьf turahьnda bьlaj jaдьl qajnь.

6. „Buranbajьf 10 kenlek normanь 172 pr-qa jaqьş sьjfar menən ytəne-100 hum menən ayləklənə".

7. „Əxtəm Xəjretdinef 10 kenlek normanь 164 pr-qa ytəner 100 hum menən ayləklənə".

Ike jegetten də şatlьqtarь jərəktərenə hьjmanь.

Z. BAJAN.

DOXOD BYLEV

URŊNHŊD JADŊLOŢAN XEDMƏT KƏNDƏREN HŊDŊROŢA

VKP(ə) ƏLKƏ KOMITETŊNDA

MRAQ HƏM QŊJOŢŊLA DOXOD BYLEVDE HUQALAR

VKP(ə) Ə'kə komitetı Mraq həm Qŋjqŋ rəjondarı kolxozdarı fa doxod əy ev t rahəndaqı Oukomdən 12 okte r qararınən pomoş'q ytə even kyrhətte.

Par ia rajkomdarı kolxozdarğa politik həm ojoştorov xuz ŋsq j qənan nıqıı'v eşendə doxod aylevden ətə ahəmiətenə teşeşle narıq itrep jetkerməgəndər. Şunın arqahında, bəi eşkə ə'terlek ra ar ytkərelgən, sovetia qa hajlavd r həm kollektivlə ŋvğı ŋqı ia kytərev eşe menən a-j anni qan. Xedmət kendəre jadıŋvənıŋ derəŋlegen tikşerev eşe oşo kenga tıklem tamamlanmaqəndar. Qajhı per urəndə da bəi eş ektən genə udqarıqan. Xedmət kendəren tarqa ŋv menən qarqa kerəş j jekderelməgən. algrək ta, kolxoz prorzvodst ons menən ajlənməgən ester a jənsa jadıl qan xedmət kendəre hədəlmaqan, ərigadalardən eşenə əŋfat tlv kəuəgmə udqərərqə təqdim itelde. Prolzvodstvo ərigadalarənıŋ ətə avəl xuzəlıqə jəlıq eştərenə narıq qujıv eşe ytkərelergə teşeş. Bətə xedmət kendərenen derəŋlegenə tikşerev ytkərep, zakonhıd jadəlqan xedmət kendər n hədərqa həm şulaj uq aqsalardən derəŋ totolovən tikşerep sredstvolardı ərən itev-elərde jovapqa tar.tərqa kərək.

Əlkə komitetı Mraq, Qŋjqŋ rajondarınıŋ MTS direktordarına kolxozdardan traktoristar eşlagən xedmət kendəre esen aqsa həm igen alıv eşenə kere şergə həm traktoristarqa SSSR STO tarafınan qujəlqan mini mumdan kəmeulmav şartb me nəə avans ə'tergə təqdim itte.

Başnarkomzemqa doxod aylevdə jardəm itev esən ike ra jonqa ia spetsialistar jeəərer a quştı.

(BaşRosta)

—**—

DIREKTORDƏ QAVŞATQAN HORAVDAR

Doxod aylev barəşə turahəndə radio plıklecka. Berense hyd Stərl tamaq rajonəna sirelde. MTS direktorə Ma vlef hə laj

— Jə, doxodtə nisek ayl h ged, tej Əlkə komitetŋn avəl xuzəlıqə aylege jetəksehe ip. Loginəl.

— Doxod aylev aldənan tərle kən şmələr jahap kolxoz jetəkselərenə doxodtə nisek aylev turahında teşenderdek. Şunlı uq ajrəm ərigadalardə saqə'əp ulardın eş are menən t nəş'eq. Həm xəder doxod aylə başlan q.

— Aşlıq huqav nisek?

— Bətə aşlıqta.dıq 89 proisentə huqaldə!

— Ə, ijen hatıp alıv məs'ələhe?

— Bed, 20 men sentner hatıp alıqa teşeş inek. Şunın 25 men 844 sentnerə dejem kolxozdar tbənenən hatərqa ə'ldələngəjne. Bəl plan 26 pr-qa ytəlde.

—Nisə kolxoz doxod aylevde tamamlanə?

— 26 kolxozdən 6 hə aylep bette. 9 kolxozda əle aşlıq huqav eşe betməg n. 4 kolxozda xedmət kendəren tbəplav eşe olgerməgən.

— Janqədaqtardə kolxozqa ulərqa kolxoz eşendə eşlavse kolxozsılerdən xedmət kendəren alıp jadavəd. Bəl zakondə kolxozsılerdən dejem jıpıəştərında, şulaj sbə'arıtıq, alk şap ə'ldə.

— Hed nindəj ustanovkaqa tajanpulaj eşlajheged, janqəlıq bit

— Ust'anovka juq ine lə ydeaed eşlənek.

— Bəl partia, xəkymət direktivtarən tupaq rəveştə no'ov, unən esən xəkem aldında javap alırergə teşeşheged, Matvtef Iptəş!

***

Matv'eltan hun RəjZOnan Kıtv'enko həjlane. Ul da jenqədqtırdə kolxozqa ə'qtə'əv turahında ber nəmə lə ajtə almanə. Şulaj bulqas, Stərle rajonənın janqədaqtardə kolxozqa ə'qtə'əv uşe menən ne-enlaj seqellanməgənlege asqa ə'ldə le ine.

Stərlenan hun Avərqazəqa hyd alrelde. Lakin ular jəşerenep qalqandar, pirikleckaqa kilməgəndər.-Hyd Beregə alrelde. Ular həjlərgə ədər ine. Lakin... radio studia qədate aujbnsa „jyikerə", „qərqəldaj" başlanə. Həm aətenlaj tavəşə bette. Şunlıqtan Bərə lə, Dəvlekən də həjləmane.

—**—

DOXƏD BYLEVDE ƏDGƏN ƏSƏN

Mosetle (yd xəəərəeveddən ,hə 22 nojaer ultə'əşında doxod aylev eşenən jomoşaq ra rə'əən kyrhətep, bəl eşte qərqa ticlətergə taqdim itte. „Qə'əl baj" kolxozənıŋ predsedatele **Ojolimef, „Julaj"** kolxozə predsedatele **Movlekojaltor** eşte ən qan esən urəndarənan alənda'ar.

Korimef

XAJRULLA—488 BOT IGEN ALDŊ

„11 sjezd" kolxozə durlıqə menən maqtana almaj. Ul nə'ekəj kolxoz. Xəjaulla la unan dur kolxozdar kyp. Lakin, eşmenən ul başqalardan qalə'şmaj. Xatta kyp kenə kolxozdardan aldənqə tora. Bə'jəl dəvlekə igen tapşə'əv planən srogənan akda tamamlanə. Kooperatsiaqa 200 sentner igen hatıp. Orlog turaz st ax londtarə tuplanə. Həm kolxozsılerdən telektore au'ənsa başqa londtarda aylendé (qə'əbı armia semlaliena, invale.tarqa jardəm itev londə) Xəder kolxoz doxod aylde. Aldan tedelgən prolzvodstvo pla nə au'ənsa 1934 jıl esendə kolxozda bətəhe 4800 xedmət kenə eşlənergə teşeş ine. Faktik rəveştə ar.l tik em yk aul manə'la, 4365 kena totoldo. Şulaj bulqas, xedmət kendərenə aylev esen qelqan 1049 sentner igen, hər xedmət kenənə 24 kilo.ram 34 gramdan tura kila. Ə udqan jıl ə'rə 2,8 kilogram qə'na ayl-ngəjne.

Aldənqə udərniktar 300-400 bot igen aldə'ar. 325 xedmət kenə eşlavse Anlajıf Xəjzulla 488 bot, qart ndarnik Fəjzullin Mexən'ətqəli 336 bot igen aldə'ar.

Elek eşergə jetkerə almavsə Ojeməreva Anlaikə 235 bot, Şaxmoratava Bial 369 bot igen aldə.

Doxod aylev kenə kolxozda dur bajramqa əjlende. Kolxozsılar xedmətten, namə'ıl xedmətten jemeştere nisek aulıvən anlanlar.

„Kerəş bajraqə" **Buranşin**
Xəkimof

—**—

BERENSE BRIGADA DOXODTŊ ARTŊQ ALDŊ

(„Başqortostan" xəbərsehenən)

Dəvlekən. „Sujbnsə" kolxozə urozaj jıjnav u nən „Balqan" kolxozə menən sotsialistik jarəş dogovorə tedeşte. Aldənqəlıqtə airmət esən kerəş başlanə. r. „Sujbnsə" kolxozə predsedatele Xəzimef Iptəş jerəştə qaqdda qə'na qaldə'mav esən bə'ən kerəş ojoştordo həm ul aldənqəlıqtə airməne Şulaj uq doxod aylevde lə kolxoz jaqşə ojoştordo. MTS xedmətendə aulmaqan 38 kolxoz arahında berense au'ənsa bulıp doxod aylde. Xedmət kenenə 3,76 kilogram igen aldə'ar.

Brigadir Əxmədejef Axkam jetəkselegendage 1 nse brigad jaqşə eşlave esen 10 pr. ə'tə mə aldə.

Bətə eştə artta həjrəlevse, tyən urozaj alıvsə 3-se brigada doxodtə 10 pr. kəm aldə. Ə, ne'enlaj nasar eşlavse, yd eştəren narıqlap jetkermavse, 250 senegşe ytərevdəre, ə şulaj uq olə tavəqtardə juqəitvdarə esən ta vəq fermahə eşselərə doxodtə 15 pr. kəm aldə'ar.

Ş. SƏRTLANƏF.

NIQMƏTJA NƏFTAN ƏLGƏ ALƏQƏƏ

Məsetle rajonə J-Mişər avə sövetə dəvməle də 8 komplekıə 4 başlanqəs məktəp au'ə'. Bə mək aptər uqəv jə'ən ne ə jaqtan tulə ədərlek menən başlanə'ar. Məktəptərgə jaqşə sə'fatlə remo ttar ytkərelde. Uqəv jə'ənə jeterlek utən ədərlende. Janə Mişər k ixozə preds d tele Niq nətjanə' ipteş məktəp te remontlav həm materiəl baza tə'dərtə'və praktik eştər atqardə. Məktəptən stenalarən ska tori tte, janənan 5 tədrə, 2 parta eşlotte. Məktəp u astka nənan alənqan unə'ştə hatə'v esen kelət birde.

Məktəp kərlə menən əjlender lde, məktəp maldarə esen adəardar eşlatte. Avəl sovet predsedatele Ismaqilef menən kolxoz predsid tele Niqmətja ə sovet dərməlendə kul'tura eş təren elgele qujəv esen t ərə şələr. Ular məktəpte remontlav esən 2700 hum rasxod tottolar. Məktəpten 4 ga igenən urə hugtə'əp balalarqa jə'ə aş esən 397 bot igen ədərlep qujdə'ar, Ip. Niqmətjanə' məktəpkə ber qolonlə beja, bədavlə hə'jət həm 2 naş hərəq alde.

Bə' ipteştər məktəpten ekonomi'ka jaqşə jaqşə'tıv menən genə sikləumejensə məktəptə anlə tərtəp ərənlaştə'ıv, balalardən dəreskə jereştəren ta,min itev, uqəv sə'fatən kytərev esen də kerəşələr həm bəl frontta kontrollek eşen normal' julqa haldə'ar.

Sovet predsidatele Ismaqilef

KUL'TURA FRONTŊ BATŊRŊ.

HƯRƏTTƏ: Məsetle rajonə „J-Mişər" kolxoz predsedatele Niqmətjanə'.

ptəş dəres qaldə'mvsə balalardən ata-əsələre menən əngənalər ytkərev hedəmtəhendə xəderge kendə ber genə bala la dəres qaldə'mə'.

Niqmətjanə' iptəş əikəndər arahında nadanlıq bə'erəv eşenə dur iqtlsar sirə.

Xəderge kendə kolxozda əikəndər məktəpendə lə uqəvdar normal' julqa hala'na.

Janə Mişər kolxozənda əlegə tiklem uqəv əjə itep ber keskəj genə jort fajdalanə'a ine. Bə'jəl Ip. Niqmətjanə' 5 stenalə dur uqəv əjə haldə'də həm unən ergəhendə klub ə'nahə hala'na başlandə.

Janə Mişər kolxozə' Niqmətjanə' həm Ismaqilef ipraştərden ə'rəşlıqə həm kolxozsılardən aktiv qatnaşlıqə menən oşondaj əlgəşevdərga ireşte.

Ojostrozmanə'.

Stərletamaq (BaşRosta). Stərletamaq rajonənda əd nelemle həm gramotnahə' kommunistar esen 12 kusita dejem nelem məktəptərə ojoştorola. Programma ber ajqa qarata tedelgən (160 saqət). Bə' məktəptərdə zanatlalar dejem nelem dissiplinalarə' au'ənsa alıp nə'ə'asaq.

Məktəptərgə 450-500 lap keşe tartılqan. Zanatlalər 20-nojaerdə başlana.

Sovettardəŋ IX sjezdə'ən məktəptər eşendə

—ƏLGƏLƏ UNŊŞTAR MENƏN QARŞŊLAJŊQ

ƏLGƏ MƏKTƏPTƏRGƏ SMOTR YTKƏREV TURAHŊNDA

VKP(B) ƏLKƏ KOMITETŊ QARARŊ

1. Məktəp eştərenen sə'fatə esən kerəşev eşendə elgə məktəptərden əhəmiətle alk dur qulqan'ə'ən tbəpkə alıp, ticlek menən elgə məktəptərgə smotr başlavdə həm ə'nə 1935 jıldən 10 qinvarına tamamlavdə kərəkle hanarqa.

Əlgə məktəptərgə smotr yt k esən: **Isəncurin** (predse datel), **Xəsənef, Əəysəkiref, Jamalejef, Ytəşef,** („Krasnaja Başkiria") **Kajəpkulıf** („Başqortostan") **Sjotkin** (Onipros), **Urmanə'f** (Narkomp os) həm **Prosvirin** (VLKSM-ə'kə komitetə) ipteştardən qə'ə'tat komissia tə dəlge.

2. Rajkomdardə jaqən 5 kən lək esendə rajkomtardən sjurə'enda elgə məktəp mədirdəre həm direktordarənə'n d klədtarən tə'ə'arqa həm VKP(B) Ydək komitetənə'n məktəptər turahənda 1931 jıl 5 sentəər q rarə n gudendə bəl məktəptərden eşen ə'nə'n elgə'ə itep qujə'vqa ireşev ə'sən kərəkle bulqan şart tardə tə'dərtə'və (jaqşə jərtlar, utən, qoroimalar, mine'dər, uqəv əsbaptarə, masterskoi qoramaldarə menən tə'min itev, in jaqşə uqə'tə'vsə'ardə berketəv h.b.) ularqa tə'dlek menən konkret jardəm kyrhətergə məzəyr itergə.

Əlgə məktəptərgə jardəm kyrhətev həm ulardən eş are'n kydətev esən ularqa rajkom ə'jurohə aqzalarən berketergə.

3. VLKSM ə'kə komitetən elgə məktəptərden komsomol həm pioner ə'osmalarən in jaqşə kadrdar menən nə'qə'tırqa həm ulardən eşen ajrəm j təkselek həm kydətev a'tənə ə'ə'rqa məzəyr itergə.

4. Başnarkompros menən Başgizde 1935 jə'dən 1 qinvarənə tiklem, majalardə tulə'n nə'a fajdalanə'p, elgə məktəptər ergəhendəge kətepxanalarnə'n k m plektovajt ə'evdə tamamlanqa məzəyr itergə.

5. Başsovnarkomqa 1935 jə'dən aydzetında elgə məktəptergə, algrək tə ike jə'ə'q ayl'ek—politex nik ono udovanıaqa həm kətepxanalardə kompliktovat ə'evgə aqsa jeəərevde arttə'ə'vdə tapşə'ərqa.

6. Ş ə'ə'q ə'evse predpriatie'ə'ən ucrezdenie'ə'erdən es me jeştəren şefə'qtə torqan məktəptərgə eştə kərəkle bulqan jardəmdə kyrhətergə məzəyr itergə.

7. Başprofsovetta həm VLKSM Əlkə komitetən smotrdə həm elgə məktəptərden xalen həm eşen jaqşə'tıvdə qə nəşəvqa profsojuz h m komsomol oj şmalarən ə'ə'qtə'erqa məzəyr itergə.

8. Əlkə həm rajon qazetalarənə redaktordarəna smotrdən qatnəşən həm Başqortostandaqə in jaqşə məktəptərden eş' təz i-nə'eren m deuqatta kin rəveşte jiqtə'ərtərqa təqdim itergə.

9. Əlkə komissia tarafənan məktəptərdən elgə məktəp tiqan is m alənəv, raj omdar tarafənan VKP(B) Ydək komitetənə'n məktəptər turahəndaqə qərarə ytəlməvden hədəmtə'e itep qarə'asqən VKP( ) nə'n ətə'a komitetəna aldan ə'kərterqa.

10. Bə' qarardə mat'əqatta iqlan itergə

VKP(B) nə'n Başqortostan Əlkə komitetə sekretarə:
ISƏNCURIN.

1934 jıl 21 nojaer.

—**—

KOMMUNISTIK JUQƏRƏ A-X MƏKTƏBE

ALDƏNQƏ'ƏLƏQ ƏSƏN KƏRƏŞƏ

HƯRƏTTƏ: Məktəp balalarə matimatika dəresendə zadaclər sə'qaralar.

Başqortostan Juqarə Kommunistik Avəl Xuzəlıqə maktəbe studentlarə (ə'tə'e 700 keşe), professor həm uqə'tə'vsə'ar (70 keşe), eşselər həm xedmətkerdəre (30 keşe) ə'tə B şqortostan isemenə uqəv prolzvodstvo po'odə lə'an itep, konkret jeələmalar menən Başqortostandən ə'tə VUZdarən sotsialistik jarəşqa saqə'əqajnə'ar.

Məktəp, partia həm profsojuz ojoşmahənən ə'ə'ek eşlek aurıstə'ytav esən „sol'şevistik jeləkselek itev, studenttar massahənən aktiv qatnaşqə hədəmtəendə sentəər, oktəər ajlarında janənan-janə jeneydərga ireşte.

Uqəv planə sentəər ajında 99,6 pr. qa ytəlqan bulha (əqa tiklem ə'ə'nəj yt leş au'ənə juq ine), oktəər ajında 99,9 pr. qa ytəlde.

Uqəv planən sol'şeviktarşa ytəvdə es jə'ə'q aylek ın alda bara. Bə' aylek uqəv planən sentəər ajında 99,8 pr. qa, oktəər ajında 100 pr. qa ytəne.

Studenttardən uqəvqa jereştə'a sentəər ajında 99,4 pr. bulha, oktəər ajında 99,7 pr. qa kytərelde. Şulaj uq uqə'tə'vsə'ardən dəreskə jereştəre ytkən jə'ə'da 96-97 pr. qa qə'na ytə gən bulha, bə'jəl sentəər ajında 99,7 pr. qa, oktəər ajında 99,74 pr. qa ytəlde.

Studenttardən uqəvdə elgəşevdəre han jaqə'nan da, sə'fat jaqə'nan da jaqşə'də. Ytkən jə'də „otlicno" ə'ildəle 2-3 pr, „jaqşə" ə'ildəlere 20-22 pr. tan ytmə'ə, ə'ə'ə'qə kyrneş bə'ən ə'əj başqa. Leksialardən, semenar həm praktik eş dəreştəren ə'ə'ek eşlatə jaqşə'də. Studenttar dən semenarda aktiv qatnaşə'p konkret həm derəş javap ə'irev dəre kəsəjde. Şul arqala mək'əp dəvməlendə əlgəşevdərdarə menən tə'min itev, in jaqşə uqə'tə'vsə'ardə berketəv h.b.) ularqa t dlek menən konkret jardəm kyrhətergə məzəyr itergə.

Əlgə məktəptərgə jardəm kyrhətev həm ulardən eş are'n kydətev esən ularqa rajkom ə'jurohə aqzalarən berketergə.

3. VLKSM ə'kə komitetən elgə məktəptərden komsomol həm pioner ə'osmalarən in jaqşə kadrdar menən nə'qə'tırqa həm ulardən eşen ajrəm j təkselek həm kydətev a'tənə ə'ə'rqa məzəyr itergə.

4. Başnarkompros menən Başgizde 1935 jə'dən 1 qinvarənə tiklem, majalardə tulə'n nə'a fajdalanə'p, elgə məktəptər ergəhendəge kətepxanalarnə'n k m plektovajt ə'evdə tamamlanqa məzəyr itergə.

5. Başsovnarkomqa 1935 jə'dən aydzetında elgə məktəptergə, algrək tə ike jə'ə'q ayl'ek—politex nik ono udovanıaqa həm kətepxanalardə kompliktovat ə'evgə aqsa jeələvede arttə'ə'vdə tapşə'ərqa.

6. Ş ə'ə'q ə'evse predpriatie'ə'ən ucrezdenie'ə'erdən es me jeştəren şefə'qtə torqan məktəptərgə eştə kərəkle bulqan jardəmdə kyrhətergə məzəyr itergə.

7. Başprofsovetta həm VLKSM Əlkə komitetən smotrdə həm elgə məktəptərden xalen həm eşen jaqşə'tıvdə qə nəşəvqa profsojuz h m komsomol oj şmalarən ə'ə'qtə'erqa məzəyr itergə.

8. Əlkə həm rajon qazetalarənə redaktordarəna smotrdən qatnəşən həm Başqortostandaqə in jaqşə məktəptərden eş' təz i-nə'eren m deuqatta kin rəveşte jiqtə'ərtərqa təqdim itergə.

9. Əlkə komissia tarafənan məktəptərdən elgə məktəp tiqan is m alənəv, raj omdar tarafənan VKP(B) Ydək komitetənə'n məktəptər turahəndaqə qərarə ytəlməvden hədəmtə'e itep qarə'asqən VKP( ) nə'n ətə'a komitetəna aldan ə'kərterqa.

10. Bə' qarardə mat'əqatta iqlan itergə

VKP(B) nə'n Başqortostan Əlkə komitetə sekretarə:
ISƏNCURIN.

1934 jıl 21 nojaer.

—**—

25 NOJƏBR # YTEL SƏJRJO JƏJNAV UDAR AJLƏQƏ **25 DEKƏBR**

SOJUZYTILDEN BAŞQORTOSTAN KONTORAHƏ EŞE HƏM UNƏN EŞENƏ SOVETTARDƏN JARDƏMƏ TURAHƏNDA

BAŞQORTOSTAN UBK PREZIDIUMƏ QARARƏ

Sojuzytilden Başqortostan kontorahə upravlajuşşəje **Podvol'naj** iptəşten, 1934 jə'dən es kvartalə eşe turahəndaqə dok adən tə'ə'aqandan hun, BUBK prezidiumə—ytilsə'jrjo ədərlev planən ytəv rezino au'ənsa 111,2, makulatura au'ənsa 110, promə'jlennost otxodtarə au'ənsa 95,7, tə'dna au'ənsa 90,9. həjək au'ənsa 86,8, seprək au'ənsa 58,8, qoş məmuqə-qavrə' au'ənsa 47,6 pr. qa ytəlqanlegen ə'ildələ'.

Ytilsə'jrjonən ajrəm tarmaqtarən ytəməv başlə'sə, kyp kenə rajon başqarma komitettarənə'n ytil ədərlev mas'ələlərən narıqlap jetkermav həm ular tarafənan ədərlev ojoşmalarəna jardəm ojoştorolmavdan kilə.

Sojuzytilsə'jrjonən ədərlev eştərenə turanan-tura qarşə'ləq kyrhətev, ədərlev punkttarən jə'ə'v kevek vaqlqalar bar. Stərletamaq, Bə'ə'aj, Bərə, Byzdək həm Tujmazə rajon başqarma komitettarə ədərlev punkttarənə'n yd jorttarən bə'erələr. Davlekən rajon başqarma komitetənda at jalə ədərlevde rexsət itmə'dər.

Ytilsə'jrjonə'n jə'nav'ə'arqa dereŋ bulmaqan rəveştə nalog hə'v urəndarə bar.

Matnuqat tarafənan ytilsə'jrjo ədərlev mas'ələlərenə jeterlek tiklem iqtlsar itelmaj hə'n ytilsə'jrjo ressurstarə esen kerəşten məhim mas'ələlərə ergəhenə massa fikere mobilizirlanmaj.

Sojuzytilden Başqortostan kontorahə ytilsə'jrjo ədərlev mas'ələlərenə populerizirlavqa jeterlik saralar kyrmaj, bəl mas'ələrdə populerizirlavqa qarata başqortlelendə əroşralar həm plakatlar ə'ə'bıp ə'qarə'v eşe ə'etenlaj alıp ə'arə'maj.

Kyrhətel'jandərdən ə'qə'p BUBK prezidiumə qərar itə.

1. Ə'fə qala sovelbənə'n ytil sə'jrjo jə'nav au'ənsa 2 ə'jə'q yt kərev həm unan kilqan maj'ənə qala tədələşə fondə'na jeəərev turahəndaqə saralarən ratlarqa.

2. Başqortostan au'ənsa 1934 jə'l ytil ədərlev planə ytəleşen tə'min itev həm ytilsə'jrjonən ajrəm tarmaqtarəndaqə ədərlev tədələktərən bə'erev maqsatənda, ytil jə'navdan kilgan maja'ardə qalalardə-qala tədələştərə, avə'dardə avə'dən kul'tura-aqartə'v fondə'na əlev menən—25 nojaerdan 25 dekəbrgə tiklem bə'ə Başqortostandə ytil jə'nav ə'jə'q iqlan itergə.

Bə'ə rajon başqarma komitettarəna həm qala sovettarəna rajon, jaki qala au'ənsa ə'jə'q ytkərevgə jetəkselek itev esən prezidium aqzalarən aylergə təqdim itergə.

3. Bə'ə rajon başqarma komitettarən həm qala sovettarən masə—anlatə'v eştəren kin jə jep jeəərev nigedendə, kyrhətelgən ə'jə'q mə'endə ytil jə'nav həm ytil sə'jrjonə' qə'ə'ə' onoz dar menən tapşə'ə'v au'ənsa in kəmendə ber susbotnik ytkərergə məzəyr itergə.

4. Narkomilnqa 3 ken vaqə'ı esendə ytil jə'nav'ə'arqa nalog hə'ə'v tərtibe turahənda asbq direktiva ə'irergə həm bəl əlkə lə au'qan zakon bə'dəvsə'ə'qtə bə'erergə təqdim itergə.

5. Sojuzytil apparatənə'n rajondarda komplektlanə'p ə'etmə qanlegen tbəpkə alıp, IV-se kvartalda ədərlev tempən tejeş'le rəveşta jə'ep jeəərev maqsatında, sovet ytil rabotniktarən ikense eş esən yd eştərenən ajrmatqa.

6. Əlkə həm rajon qazeta redaksialarəna ytilsə'jrjo ədərlev mas'ələlərən regulər rəveşte jaqtə'ərtərqa, bə' mas'ələnen mehim əhəmiətte ergəhenə massa'q ə'arən monə'izirlarqa təqdim itergə.

7. Bə'ə'aj, Beloqalaj, Bərə, Baltas, Beloret, Stərle-aş, Dyrtəjle rajon başqarma komitettarəna, ular tarafənan ədərlev punkttarəna jeterlek ja damdən jup ə'qən həm xəkymət-ə ytilsə'jrjo tapşə'ə'v au'ənsa xalə'qtə ə'ə'qtə'ərtərqa saralarənən au'ə'avən, şunən arqahında ytil ədərlevden jə'ep jeəərergə təqdim itte.

Əlkə komitet ytil ədərlev ik ə'jə'qən 1 ajqa, jaqni oşo jə'dən 15 dekəbrenə tiklem odə'tergə qarar birde.

VKP(B) rajkomdarəna, Ə'fə qala komitetəna həm Qala sovetəna ə'jə'qtə ytkərevdə Sojuzytilgə ytil jə'ə'v au'ənsa au'qan kontrol' handardə his hydhed ytərlek itep jardəm itergə təqdim itelde.

Əlkə komitet rajə'aşqarmələrdə Sojuzytilgə ytildərde timer jul stanssalarəna tə'ə'vdə jardəm ittergə məzəyr itte.

Əlkə komitet, ip. Podvolnə'jdə ytil sə'jrjo jə'ə'v həm unə dav'ətkə tapşə'ə'v zadaneiə'ərən ytəv se həm arttə'ə'p ytəvse in jaqşə seurstiktardə, kolxozsılardə, avə'sovettarən həm profsojuz ojoşmalarən dərtlənderev esən ə'ə'ek'əp ə'ə'qtə'ərtərqa, bə' məs'ələnen mehim ə'əmiətte ergəhenə massa'q ə'arən monə'izirlarqa təqdim itergə.

Əlkə komitet ytil ədərlev planən tulə'n'ə'vdə tə'min itev həm 9 ə'j esendə jə'ə'q bet məqəndərdə qaplav məqsatənda, VKP(B) Əlkə komitetə Sojuz ytilden Başqortostan kontorahə upravlajə'şşiep. **Podvolnə'jəja** ber aj srok esendə Başqortostandən bətə rajondarən da so'qap alə'ə'q tbəp menən ytil ədərlev eşen jə'ep jeəərergə təqdim itte.

Əlkə komitet VKP(B) rajkomdarən Sojuzytilden janə asbla torqan punktlarən teşeşle ra otniktar menən komplektovait iterga məzəyr itte.

Əlkə komitet ytil ədərlev planən tulə'n'ə'vdə tə'min itev, in jaqşə uqə'tə'vsə'ardə berketəv h.b.) ularqa t dlek menən konkret jardəm kyrhətergə məzəyr itergə.

Əlgə məktəptərgə jardəm kyrhətev həm ulardən eş are'n kydətev esən ularqa rajkom ə'jurohə aqzalarən berketergə.

3. VLKSM ə'kə komitetən elgə məktəptərden komsomol həm pioner ə'osmalarən in jaqşə kadrdar menən nə'qə'tırqa həm ulardən eşen ajrəm j təkselek həm kydətev a'tənə ə'ə'rqa məzəyr itergə.

4. Başnarkompros menən Başgizde 1935 jə'dən 1 qinvarənə tiklem, majalardə tulə'n nə'a fajdalanə'p, elgə məktəptər ergəhendəge kətepxanalarnə'n k m plektovajt ə'evdə tamamlanqa məzəyr itergə.

5. Başsovnarkomqa 1935 jə'dən aydzetında elgə məktəptergə, algrək tə ike jə'ə'q ayl'ek—politex nik ono udovanıaqa həm kətepxanalardə kompliktovat ə'evgə aqsa jeələvede arttə'ə'vdə tapşə'ərqa.

6. Ş ə'ə'q ə'evse predpriatie'ə'ən ucrezdenie'ə'erdən es me jeştəren şefə'qtə torqan məktəptərgə eştə kərəkle bulqan jardəmdə kyrhətergə məzəyr itergə.

7. Başprofsovetta həm VLKSM Əlkə komitetən smotrdə həm elgə məktəptərden xalen həm eşen jaqşə'tıvdə qə nəşəvqa profsojuz h m komsomol oj şmalarən ə'ə'qtə'erqa məzəyr itergə.

8. Əlkə həm rajon qazetalarənə redaktordarəna smotrdən qatnəşən həm Başqortostandaqə in jaqşə məktəptərden eş' təz i-nə'eren m deuqatta kin rəveşte jiqtə'ərtərqa təqdim itergə.

9. Əlkə komissia tarafənan məktəptərdən elgə məktəp tiqan is m alənəv, raj omdar tarafənan VKP(B) Ydək komitetənə'n məktəptər turahəndaqə qərarə ytəlməvden hədəmtə'e itep qarə'asqən VKP( ) nə'n ətə'a komitetəna aldan ə'kərterqa.

10. Bə' qarardə mat'əqatta iqlan itergə

VKP(B) nə'n Başqortostan Əlkə komitetə sekretarə:
ISƏNCURIN.

1934 jıl 21 nojaer.

—**—

AKIMOFTŊ BƏNA NI ƏSƏN QALA SOVETƏNA

TAQƏ LA HAJLANƏLAR

Bəlöret.-(BaşRosta). Volocli-şik Nefed Akimof 5 kenga ber nisə tapqər aşiremsə kejenep qala sovetəna bara. Qala sovetənən predsedatele menən bergə Akimof qalanən vaq həm dur məs'ələlərən tikşerə, qalanə idəra itevdəge bətə məs'ələlərən tikşerə, qalanə idəra itevdəge bətə məs'ələlərən tikşerə, ə, Ip. Akimof—sotsovmestitel. Unən ydənen protzvodstvolaqə tep eşenən ajlərmajənsa qalanə idəra itevdə turanan-tura qatnaşa.

1924 jə'də ip. Akimof armia nan qajtqas, qoros-sbə'aq zavodənən voros volokno sexənaeşka'inde. Ul kyptən prolzvodstvoləqə jeqşə udarnik bulıp tanə'də. Ul hər vaqət zadanie'ərən arttə'ə'p ytəj. Jəməqət eşendə lə aktiv qatnaşə. Şunən esən unə 31-jə'qə hajlavdardə qala sovetəna deputat itep ytkərdelər. Hajlavsə'lar jan-lə'şmanə'lar, Akimof ydənə tapşə'ə'lqan eşte namə'ə menən ytəne.

Qoros sbə'aqə'lar zavodtə ajaqqa bə'tə'ə'v kəndərendəge qə'əv sbə'qtardə ono'mi'jdar. Bə' kendərdə Akimof tə'vlektar bu'ənsa ejənə qajtmaj ine. Ul smenahən tultə'qas, joqo—je turahəndə u'lamajənsa, pənar vaqtənda jemereigən sextardə ajaqqa bə'tə'ə'v esən kerəş barqan jergə kilə ine.

Ip. Akimof sexta xedmət esən, kulturalə şartlar esən dur kerəş ytkərde. Unən tə'ə'şlə'qə arqahında sexta umə'valniktar qujə'ldə, hər vaqət ta tə'ə tə'maldar totola' ham esev esən hə'v qujə'lə. Akimof jəməqət tuqlanə'v bu'ənsa eşşe kontrol ərigadahənə'n başında tora. Brigəda qoros-volokno sexənən aşxanahəndaqə kyp jeteşhedlektərde bə'erevgə ireşə ə'ldə.

Nefed Akimof eşselər arahında dur avtoritet menən fajdalana həm şunə esən ul qala sovetənən jaqə sostavəna taqə hajlandə.

ӨFӨ PAROVOZ-VAGON REMONT ZAVODЫ

ҠОЙОV SEXЫNDA

URAVNILOVKANЫ BӨTӨRӨRGӨ

Eş xaqı sistemın tərəndənerək tikşerep qarauın, in mehim detal' ədərlavselər arahında bıl eşten ni tiklem nasar xəldə torqanlıqı asıq kyrenə. Məbələn; PVRZ nıq qojov sexında formovşiktar 6-sı razrəd bujınsa oktəər ajında urta itəp menən səqətenə 88 tin, 5-se razrəd şişel'nikter həm 4-se razrəd buqəp səqarıvsslar səqətenə 86 tindən, vagranşiktar 6-sı razrəd menən səqətenə 1 hum 33 tin eş xaqı aldılar, jer eşlavselər sextın urtasa razrəde 3,3 bujınsa səqətenə 92 tin, kvalifikatsiahəd podjomşiktar 2-se razrəd menən səqətenə 80 tin eş xaqı aldılar.

Şulaj itep, kvalifikatsialı formovık Bagurin 100 pr. xedmət intensifikaqı sirgəne xəlda 7-se razrəd menən 149 hum eş xaqı aldı, Kuznetsova 74 xedmət intensifikaqı menən 4-se razrəd bujınsa 115 hum aldı. Ə qojovsı Kuralesof 5-se razrəd menən 249 hum, erelevse Malıjşoi 238 hum aldılar.

Şul uq vaqıtta sex jetəkselere yddare la formovşik Bagurindən hər eş tera bujınsa la kvalifikatsiahı kyp qatmarla həm javaq'la bulıvın əjələr.

Bına taqa ber fakt: podjomşik Mel'nikova oktəər ajında 4-se razrəd menən 266 hum, formovşik Filimonof 124 pr-t la xedmət intensifikaqı menən 5 se razrəd bujınsa 101 hum eş xaqı aldılar.

Qojovsexında vaq-burzua uravnilovkanın nıq tamajajeve həm aigrək ta aldınqı professia-formovsiktardan bir sıtkia abına qalıvs arqahında formovka eşena janı keşela kilmajdər, əelekkelere kilə barələr. Şuqa kyrə araktan ajrata kyp bulıvs osoraqlı ber xəl tygel.

Sentəərdə qojov sexı sujın qojov bujınsa 242 tonna zadanieqa 9 tonna 67kilogram, oktəərdə 9300 kilogram brak alrgan, Jed qojov bujınsa ajıq 33 tonna 116 kilogram planqa ul sentəərdə 470 kilogram; oktəərdə 473 kilogram brak alrgan.

Brak həm Uravnilovka proizvodstvonın in utal doşmandarı bulıvqa qaramaqlan, bıl qaqarıp torqan əşəkelektər zavod idarahında, zavkomdı la, qojov sexının yd jetəkseləren də sorsomaj.

— Qojovsılardan eş xaqı zadanie artqanqa kyrə yhie, ə ular tonnanan eşlajdar. Zadanie tyəanəjha, eş xaqı la teşertejdar zavkom həm sex jetəkselere.

Partia Ydək Komitetının həm Sovnarkomdın transport turalın daqa, algerək ta xuzalıqsılarqa həm profsojuz ojoşmalarına ber totqarlıd eş xaqındaqı uravnilovkanı bəterergə həm oşo javaplı ucastokta eşte elge bulırlıq itep qujıvqa ireşev nunasın jekmətkan qarardarın sanoti-lav mənan siklangən bıl əşəkelektərgə tyəep tororqa jarama.)

Koldogovordar iədəv kampaniehında zavod jetəkselege həm jəmaqat ojoşmalarə qojov sexının eşen tikşererga, eş xaqı sistemın tərən əjranergə, uravnilovkanı bəterergə həm qojov sexındaqı jetək professialardın eş xaqtarın tyləvdə tejeşie jugarılıqqa kytərergə bu'sslılar.

A IRIKBF.

Ip. **Tarakanof**-PVRZ oborudovanie aylegenen kyrenekle udar nigı Proizvodstvola jaqarı sajfar, partia jekiəmənen elgele ytəj. Sexta proforg itep hajlandı. Matəuqat udarnigı.

Ip. **Solov'jof**—PVRZ nın mexanik sexında kyrenekle ujlap sıqarıvsı, in jaqşı belges, aktiv jəmaqat eşsehe. Sex komiteis predsedatele itep hajlandı. Ip. Solov'jof—Lenin prizovında qabul itelgən partia aqzahı.

KEŞELƏR

QAJTANAN TƐVALAR

Təzrihəle timerse qulında qoros keläşşələr, par sykeşe aştınan jahət—jəhət y ələr Bıl'iptəş **Jaqsak**, partia aqzahı. Parovoz—remont zavodının kuznes sexı udarnigı—aldınqı keşe.

— Ul bedda jaqşı eşlaj, arak sıqarmaj, oktəər aldı zadanie hın 119 pr—qa ytəne. Jaşsuk iptəş tunahında şulaj heşlajdər. Ejje ul proizvodstvola la, jəmaqat eştarendə lə aktiv. Jaşsuk iptəş smenalaqı partia ojoştorovsıhının zadanieların namıtə menən ytəj həm partia, texnika uqıvdarına vaqıtında jerəj—tırbşa.

Zapas eləştere ədərlavdə Jaşsuk yde genə tygel. VKP(b) kandidatı **Stolərof** ydenen iptəşe Jaşsuk elgəhendə oktəər aldı zadaniehın 118 pr—qa ytəne. Ular nojənr ajıha taqa la juqarırəq temp alırqa bulıp jarəşqa sıqıtlar.

Kuznes sexında yd iptəştarenan VKP(b) aqzahı **Volejef** iptəş ta qalışmaj. Elek ul tərtipheđ ine, uqıvdarqa jeremane, proizvodstvo zadaniehın 70—80 pr—qa qına ytəne. Brak sıqarda. Partia ojoştorovsıhı **Podgurnof** iptəş unı tərəlalav eşen yd ebtenə aldı. Valejeffe partia həm texnik uqıvdarqa tartıp, proizvodstvo həm politik mas'alalarde anlatıp.

Valejef iptəş ydən tedətə başla ə. Xəder ul ber genə jlınaşştə, uqıvdə qaldırmaj. Texnik uqıv hedəmtəhendə kuznes sexı texnikahın yöläşterde həm oktəər aldı zadaniehın 119 pr-qa ytəne.

***

— Ytkəs ltejşik bulırmın, parovoz detaldarı qojormon, Grişi yd iptəştarenə şulaj heşlene. Unın xlalı formoşqa sıqtı. Zavodqa inev menən texnik uqıvdarqa aktiv jerəj naşlanı. Grişa formovşik kvalifikatsiahın aldı nəm oktəər aldı zadaniehın 125 pr—qa ytəne. Grişa **Frolof** şulaj ytəte.

Frolof iptəşten kvalifikatsiahın kytərevqa ihke kadr keşe-he **Anderejef** iptəş jardəmə menən eştə hejralevse **Şimanof, Filimonof** iptəştar də berenselekte aldılar. Ular yd zadanieların **133—141** pr—qa jetkerep ytənelər.

Bına parovoz—remont zavodının ber nisə esşehe. Bılar bətəhe lə eş ebtenoə qajtanan tuvqan, eşlə javaplı qararqa ejrəngən udarnik keşeler. Sextın partia ojoştorovsılarə **Podgornıj** həm **Leont'jef** iptəştərden berense eş elgelare—şuqa qajtalar.

Keşe tuva, keşelərde tərəlalav poxodı devam itə, taqa la kəsle rək davam itəsək.

A. IRIKOF.

Xattar ede bujınsa

"BAŞQORT TELE QƏMƏLGƏ AŞIRILMAJ"

Maqar rajonı kyləmendə 22 avıl sovetı bulıp, şunın 17 he başqort-tatar sovettarı bulıvqa qaramastan tyəən ojoşmalarqa jenarelə torqan qullanmalar urıt telendə jerətelalar. Bıl turala jadəlqan xəbər rajkom ajuro ultırtşına qujılıp tikşerelde. Rajondın bətə ojoşmalarına bınan hun qullanmalardı başqort, tatar telendə jerelergə direktiva alrerga, kilasakta milli politikanı bodovsılarqa sara kyrelasaqen aldan ajtergə, şul uq vaqıtta har ber ojoşmaqa başqort kadrdarın tyəndən yrlətev julı menən komplektlarqa quşıldı.

„BUXIROF QƏBƏR"

„Başqortostan" gazetahının 242 nse hanında nəhəlqan ydenen eşen nasar alıp barıvs avıl sovetı predsedatele Buxiref turahındaqı xəbər bujınsa Zejansara rajon partia komitetı tarafınan Buxiref saqırılıp, ajurola eştərenən xisap tapşandı. Həm eşendə kyp kena jetəşhedlektər bulqanlıqtın Buxirefte urınınan alıp şeltə alrelde.

„NIZAJЬF JAVAPQA TARTЬLHЬN"

Nizajıf Xisamdın lespromxozdan qasıp qajıp, esep, qaravtıs Fəjzullinde tuqmavs, atın tartıp alıp, xuliganlıq menən şəqələnep jerəve turahındaqı xəbər, Qıjqı rajon prokuroru tarafınan tikşerelep, dərəhlende. Bının əsən Nizajıf xekəmgə alrelep, 6 aj məzəyri eşka kekəm tielde.

...„TAHIRЬF SOVXOZЬ TURAHЬNDA"

„Başqortostan" gazetahının 231-se hanında nəhəlqan. Tahirbi isemendəqe orloq sovxozında bulqan jeteşhedlektər turahındaqı xəbər tikşerelep, dərəhlende. Igen huqıvda eşka huqlap sıqıvsı ərigadir jardəm sıhı Varakuta urınınan alınıp xekəmgə alrelde. Fazılof urınınan alınıp komsomoldan sıqarıldı.

—*—

Eşse-kolxozsılar XATЬ

SOLTANЬF KULAKTARQA JARƏAM ITƏ

(Kolxozsı xatı)

Stərlətamaq rajonı, Mırdəş avıl sovetı apparatına kulaktar ymal-gan.

Qlajetef Andulla aqtar armiahın ta xedmət itep, qıdıldarqa qarşı qoral kytəren ajavhəd rəveşte huqışlı. Atahı dur kulak mu la bulıp, kyptən xo,uqtan məxrym, raskulacivajt itelgən. Sulaj bulıvqa qaramastan xəderge kendə Qlajetef avıl sovetında sekretar bulıp eşlaj.

Aznajıf Səjfullanın atahı 1919 jılda partizandardı tuqmap, jazalap jerevse, həm jılına 4 5 natrak tutop, keşe kesenən fajdalanıvsı dur kulak. xuzalıqtarında 18 baş at, 12 baş havım hılır, 40 başlap harıqtarı buldı. 200 ga lap igen səsələr ine. Xəderge kendə bətə aqaj enelere hergenga qəvılqan. Ə şul semianan sıqqan Aznajıf xəder avıl sovetı xisapsını bulıp eşlaj.

Bıl sit elementtardı tadartıvda predsedatel Soltanıf his ə r terle sara kyrmaj. Yde partia aqzahı bulıvına qaramastan, kulaktar fajdahın kydətə.

Reskulacivajt itelgən kulak Itqulof Şəmqulqa xəderge kendə jorttarı kine qajtarılıp alrelde Avıl sovetı predsedatele Soltanıf, kypergə tip ədərlangən avtəənan şul kulakqa jort eşlatep jata. Itqu of Şəmqul xuzalıqtında 300 qalap igen səsep, 14 baş at, 18 baş havım hılır, 60 naş vaq mal həm 300 başlap umarta totto. Bətə tər avıl xuzalıqı maşinalarə buldı. Jılqa 3-4 natrak totop eşlatte. Yde şunın arqahında raskulacivajt itelgəjne.

Xəderge kendə milken nindəj juldar menən kire qajtarıp alqandır.

Bıl avıl sovetına tejeşie organdar kyd hılhın.

„Qıdıl qələm"

BIKTIMEREFKƏ SARA KYRELHEN

(kolxozsı xatı)

Stərlətamaq rajonı, Mırdəş avıl sovetı „Berlek" kolxozı predsedatele Biktimeref kolxozdı dı his derəh eş alıp barmaj Ul yde torov əsən urta xəlle(kolxozsıQasimılın ejen horap,ul alrmaqas, kulak tip kolxozdan sıqardı.

Xəderge kendə Biktimeref kolxoz kelətenən 40 bot igen arep ydenə velosiped aldı. Bıl kolxozsılar menən kileşep eşlanmaqe ham kolxozsılar sıqarıza tynel.

Biktimeref kilgəs tə qatın—qıddardın xoquq menən şajarıp, ulardan kelə başlanı.

Kolxozsılar, Biktimereftən nıl eşlare tid kendə tikşerelep tejeşie sara kyreleven horajdar.

„Qıdıl qələm"

Belderev

27 se nojənr, kls səqət 6 la, pocta qıdıl meşeşendə (Cernışevski, 61) matəuqat tarahvsılardın jəmaqat kontrol' postarının həm xat taşıvsılardın, 1935-se jılqa podpiska kampaniahının barışı həm matəuqatıv podpis ikta qa tapşırıv eşen aqşırıv jmas'alalare bujınsa jujıltırı saqırılıa.

Olit lal' ayle tə r hun kino kartina „SPARTAK" kyrhətelasək.

Partkom sekretarı həm FZMK predsedatelderə jılılışqa yd vaqıtında kilevde tə'min itergə tejeştər

VKP(b) Qala Komitetı.
Başqortostan Ө ka gazet həm zurnaldar **neşriatı.**

Fəy həm TEXNIKA

AVTOMAT RƏVEŞTƏ EŞLƏJ TORQAN

JAQTILIQ SIGNALI

Hyrettə: avtomat rəveştə jaqtılıq signalı alrev əsəu qujılqan qorolma.

Amerikalaqı „Missuri Pasifik" kompaniahı, timer jul aşa taş jul sıqqan urındarda avtomat rəveştə almaşınap tora torqan jaqtılıq signalı qujıvda qıdıqlı təzrilə alıp bara. Bındaj signallar avtomat blokirovka sulmaqan urındarqa qujılalar. Ular tok menən elektr seltərenə inderelep tygel, ə maxsus qujılqan batarldar jardamında ta'min itelələr.

Fanardardın al jaqı 213 mm, art jaqı 165 mm, diametrlı. Fanar ike jaqqa qaraj signal alrə həm har serehe „Qıdıl jaqtılıq kyrenhə tuqtarqa" tigən jadəv menən ta'min itelgən. Siganal şul uq vaqıtta zvonok menən də ta'min itelgəu bulıp, jaqtılıq menən ber yk vaqıtta zvonok ta eşlaj başlaj həm pojezd şul urındı ytkəngə tiklem zvonok şaltırap tora.

—o—

TOMAN TARATЬV ƏSƏN

XLOR KAL'TSIJЬNAN EAJDALANЬV

Ammiak sodahı eşlap sıqqarın torqan zavodtar soda eşiaçən saqta ber tonna ammiak sodahı eşlap sıqarıv əsən ber tonna xlorlı kal'tsi otxodqa sıqaralar.

Bıl otxodtı kanalizatsiaqa jeberev tejilqan bulqanqa, zavodtar qadəttə alk dur bassejndar jahap, şunda jıjalar, ul şunda 20-30 jıl bujına alk dur aq kyl' bulıp jata. Bıl eş alk dur sıqını menən bəjlənqan həm xlorlı kal'tsi juqqa əiəm bulqanqa kyrə, texnika kyptən inde unan tejeşensə fajdalanıv jılın edlap kila ine. Lakin uqa fxilaz sul tiklem' əd, məbələn Amerikala bılır 2.247 men tonna kal'tsilaştereligan hıv eşlangən xəldə, barı 57 men tonna qına xlorlı kal'tsi hata aldılar.

Xlor kal'tsiı alega konsentrlaştırılqan şıkəqsə sajfatında-hıvsıqıstar esən, tudan babtırıv maqsatında taş juldarqa hinev... əsən genə qullanıla ine.

Oşo kendə Amerikala xlor kal'tsiın **toman menən koreş** əsən fajdalanıv julın edlaj baş lanılar. Kyptən tygel genə Round Hill aerodromında jahalqan təzrilələr—Kansentrlan dərbiqan xlor kal'tsiı iremtəhen 10 metr aejeklekte havaqa ber kəvden tomanqa qarşı kerəş qaniqətlanetlek nəəəmtə sirganlegen kyrhətte. Xlor kal'tsiı bu hıv tartqıs ydgəlege—tomanda jamaqat tamsahına ajlanderep, tyəən tamsvqa (javən bulıp javsvına) səəəjse aula ikən.

Xlor kal'tsiın əgərdə **qoro poroşok** rəveşendə aeroplandan berkegəndə taqa la jaqşıraq nəəəmilələr alrer tip ujlana.

—o—

QOROS, SUJЬN, PROKAT, BAQЬR, NEFT

24-se nojəərdə, Beloret domnalarə 211 tonna (zadanienen 103 pr.), Jegəze domnahı 43 tonna (zadanienen 96 pr.) sujın, martendar 366 tonna (zadanienen 108 pr.) **qoros** qojılolar.

Prokat standarı 277 tonna (zadanienen 85 pr.) prokat birdelər.

◆22-se nojəərdə,Bajmaq baqır zavodı 17 tonna (zadanienen 103 pr.) baqır erette.

◆22 se nojəərdə, Işemaj neft promışlohı 304 tonna neft sıqardı. Skvajnalar 29 metr prohodkı jahanılar.

1935 jılda Başqortostan Avtotranstresta avtomobil həm at menən jaratəlasək jəkterde taqat plan sujınsa qına jaratasək.

1935 jılda Başavtotranstresta maşinalarə həm attarə menən jək jaratərga telagən ojoşmalar oşo julda 10 dekəərenən da qalmaj Ba-qıtotrans restanın tyəəndəge eksploatatsia kontoralarına: Ələ, Stərle, Sara, Rəjevka, K Usol, Dəvlakən, Tujmazı, Mələvez həm Bələqaj—kvartaldarqa aylengən jılıq zajavka alrergə tejeştər.

Zajavka tyəəndəge forma menən alrelergə tejeş:

Punktter tseme		Aldılaqa kilometr lap	Nindəj nəmə jenarelgan	Nisek tərelgən	Jək xisabı tonnalap				Bətəhe	IBKƏRMƏ
Jenarəleve	Qajda taqarjen itelleve				I kvartalda	II kvartalda	III kvartalda	IV kvartalda		

IBKƏRMƏ: Vaqıtında zajavka alrmagən ojoşmalar menən jək taşıv turahında dogovor tedəlmajəsək.

Başavtotrans restan eksploatatsia idarahı.

1—3 426

1935 JЬL ƏSƏN BAŞ. ƏLKƏ GAZET,ZURNALDAR KATALOGЬ

Gazeta-zurnaldar tseme	Ajlanə nisə tapqır sa-qa	Jadəlav xaqı								Ajlanə nisə mirzalıq xaqı
		1 ajqa		3 ajqa		6 ajqa		12 ajqa		
		h.	t.	h.	t.	h.	t.	h.	t.	
GAZETTAR:										
1. Başqortostan	25	2	50	7	50	15	—	30	—	10 t.
2. Kommuna	20	2	—	6	—	12	—	24	—	10 t.
3. Krasnaja Başkiria	25	2	50	7	50	15	—	30	—	10 t.
4. Leninse	12	—	90	2	70	5	40	10	80	7 t.
5. Jaş Kommunar	5	—	50	1	50	3	—	5	—	7 t.
6. Jınlı juldı	6	—	50	1	50	3	—	6	—	7 t.
7. Jaş tedəvse	5	—	25	—	75	1	50	3	—	5 t.
8. Komsomoler Başk	10	—	90	2	70	5	40	10	80	7 t.
ZURNALDAR:										
1. Lenin jılı	—	—	40	1	20	2	40	4	80	
2. Pyr'-Leninə	—	—	50	1	50	3	—	6	—	
3. Allahəd	1	—	60	1	80	3	60	7	20	60 t.
4. Səəək	1	—	50	1	50	2	—	6	—	50 t.

3—3 **Ufa, Sojuzpecattan Başqortostan Ölkə nyiege.**

Başprofsovettan profkaamedtanda Ölkə sojuzdar həm Ydək profsojuzdar vakildarenen həm Zavkom, Mestkom, Ölkə eşelare esən oşo jılda 27-se nojəər həm 2-dekəərenda kls səqət 6 la straxkassalardan 1935 jılqa aydzetedev turahında konsultatsia ytkərelesək.

Bydzet tedəv turahında jaqırsla kyrhətelgan ojoşmalardan javaplı vakildarenen kileve məzəyri.

BAŞPROFSOVET.

ƏFƏ qala malia aylege podaxodnıj'nalog turahındaqı polozeniemın 32-se maldane bujınsa bətə ojoşmalarqa Qala malia aylegenə: 1) konsul kəelalga terle nəmələr alqan esən tylangan summalar turahında, 2) terle eştar esən tylangan summalar turahında məqlymət alergə tejeş bulıvdarın belderə. Bul məqlymatka ojoşmalar aqsa tylap ta, yddare podaxodnıj nılog totqan summalar inməkkə tejeş.

Məqlymət tyəəndəge bərəvdarqa javap alrer kilməmə hatavsanen tulı iseme, atahının iseme, familiale, adres, ni nəmə esən aqsa tylangəne həm kytəne tylangəne sulergə tej şe.

1934 jılda berense dekəərena tiklem bulqan məqlymat oşo jılda 15 dekəərenən qalmaj, ə. 1935 jılda kvartal hajın kvartal bətkəndən hun 15 kən ytkəs tə məqlymət malia aylegendə bulırqa tejeş.

Jaqırsla kyrhətelgan məqlymattarde vaqıtında alrmagən ojoşmalarqa podaxodnıj nalog instruksiahı bujınsa ştraf halınasaq.

QALA MALIƏ BYLEGE.

PREDPRIATIELARƏA

TRANSPORT BYLEGE JAQŞЬ EŞLƏRGƏ TEJEŞ

Işemaj. Işemaj promışlohında transport dekadnigı yt kərelde. Bıl dekadnikta transport yđenen nıqa tiklem eşlagənenə qarəqanda kyp ja şıraq eşlaj alqanın kyrhətte. Sentəər ajında 20 maşina bətə aj bujınsa Rajlkenan 180 tonna jək taşqan bulhalar, bul 10 kən esendə 7 maşina 270 tonna jək taşanılar. Jək taşıvna şofer Byller e'ge kyrhətte. Ul promışlohınan Rajlka arahında jolov de 18 səqətka tiklem kəmətte. (Elek maşinalar esər təvlek ja rəj tnelər). Ul 34 tonna jək taşıp, bətəhe 4500 tonna-kilometr tə ş naşqardı. Şofer **Cernigof Kuznetsof, Porof, Rastovsaftar** da jaqşı eşlanelər.

Promışlo jınanan 14 gusinıcaj traktor aldı. Bılar bətəhe lə jək taşıv planın ytəvde te'min itergə tejeştər.

(BAŞROSTA)

KYƏ ALDЬNDAQЬNЬ KYRMƏJDƏR

Bəjmaq. Bəqır zavodının tep tuna bazahı bulqan Julalı runinga ydenen ruda əqqarıv pların sistematik raveşte tultırmaj. Ədəəlektə metərev esen rudnik tavlekkə 189 tonna ruda alrergə tejeş, ə ul urtasa 67 tonna, xətta qajhı ber kendəidə 27 tonna alra.

Eşse gu'darən jeteşməve eşkə ədəklək kiliera. 30 pr. qa jaqın eşse jeteşmaj. Eşselərden almasınıp torqın kendən kesəj nara. Xuzalıq jetekselere həm profsojuzdar bul xəl menən ber terle la keraş alıp barmajdar.

Eşse kesənen aqılıvs torməş həm kul'tura şartlarının nasarlıqınan kilə. Eşse to laqtarı jaqılmaj. Eşselər jılanıv esən bətə kejemdəren jasınıp jatırqa məzəyr bulalar. Adəq həm promtovardar menən ta'min itev eşe la nasar. Aşxana'a aş xaqtarı qinat. Bajmaq ta'minat ə-lege həm rudniktən ex məjəşe bul xaldarde kyrmajdar.

Bazoloto trestının bul aja nəs eşkə kisekməj qamaşıvs talap itelə.

(BAŞROSTA)

QAR—BAĞЬVQA

Bağıv ebtendə qar totov Başqortostan kolxozdarı esen janı nəmə tygel inde. Ul ydenen—qorolaq menən kerəşə ışanıvsı saralardın ə rehe ikənen tanılıs xəder.

Ytkən jıl kolxoz həm sovxozdar 478 men gektar qar totov planın—543 men gektarqa ytənelər.

Bıljı qeş qar totov planın 680 men gektar bild lərde. Bul kojevoj programmanı ytəv esen aegendən yk jen hədqanıp eşkə ə-lərqa kərək.

Qar totovdı ahəmiəten her ber kolxozsı, arigadir nıqlı aelergə tejeş. Şunan qına eşten unısla ytəleve memkin.

In ekk—ar totov qıqqa sasep qaldırılqan kul'turalardı (arış, kyp jılıq ylən h. n.) jə tla. tunıp zararlanıvdan haq a).

Bedden Başqortostan şartlarında rıştar qəmməi hal qanılqtan qurbqmaj. Lakin, arıq bağıvı ebtendə 20-30 santimetr qalınlıqında qar jatıvı şart. Şunıhdı, arıştın urozajlı tybə bula. Şulaj uq, kliver majdandarı ebtendə lə qar totov eşen oşoştorovqa kərək. Qar joqa bulqanda kliver halqanlıqtı n kyp zararqa osoraj.

Qar urozajdı kytərə Bedda urozaj tybənlegen jamqır juqlıqtan qına kyrep ejrəngəndər.

Qar totovdı tejeşensə ojoştorj qında hər jılda normal' urozaj alırqa memkin. Sonki, igendəden ybəvə esən in sarahəd bulqan nəmə—jerdən talap telgan jeveşlakten 60 pr. tə kəd həm qaş esendə jılıla. Bunın əsən qardı sitka jesərməj. bağıv ebtendə derəh haq lap qala a lergə kərək.

Qar totovdın fajdaların Saratoftağı avıl xuzalıqı təzriba stansahının 12 jıllıq hunavdarı rəhlajdər. Bında qar totop hunalqan bağıvdarda misitar—22 pri, kədə bojdaj—35, kənəaqaş—44, lytserna ytəne—110,5 prots-entqa tiklem jugarı urozaj alrgan.

Bundaj taktlardı alıb kimaj, ytesedden Başqortostın kolxozdarın n da telagəns kilterer ə memkin. **Byzdək** MTS xedmətlendergən **„Qıdıl Majaq"** kolxozın n polevodı **Fajryşin** bujı qar totovdın hədəmtələre-sezom sonın a jdaj eb endə hunap ytkərde. Unın hunavdarı nik eyrn kielər. Qar totqan bağıvdaqı sezom bojdaj səska alqan məlenda **ber metr odonlogonda,** ə qar totmaqan jerdə—30 **santimetr** qına bulqan. Fajryşin iptəş bul kydəteve menən **qar totqan urında urozajdın ine tapqır jugarı bulqanlıqın rabiaj.**

Qar totov hər ber kolxozda jenel ytkərelə torqan agrotexnik qar. Unın esen əllə ni tiklem dur kes tygev talap itelmaj. Kyəchensə, qar totovda sbəəq-saəəq, kenəaqış hanaqtarı, halım jəki qamıqtan bəjlangan kəltalər tajdalanılalar. Bundaj kəltalərde jelgə arqalı itep, ner-serehenən 30-50 santimetr alıbılqta, rət araların 10-15 metr qaldırıp, bağıv ebtenə ultırtıp sıqarqa kərək. Bundaj sarılar xəder-kəddən yk naşlanırqa tejeş.

Şulaj uq, naxsus eşlangən es mejəşlə has ndar menən qardı hərəv, qardı kyəəlav, kirnes raveşenda qərqıp alıp ultırıv jıldarı ta qullanılalar. Lakin, bılar esən **jılı, jelhəd,** qar **jeneşegerək** bulqan kəndər kərək. Juqha, unın fajda umınazarar qına kiltereve **ber.** Ytkən jıl Byzdək rajonı **„Marat", „Jaraş"** həm **„Ibkə Əmir"** kolxozdarı jel e halqan kəndər qar hərep, bağıvdaqı qardı qudqatıp, osorovqa qına saəpse sıldılar.

Qar totovdın jaqşı h m jenel sarı bulıvı, unın jet i əhəm ə-ten saq qı a la kəmeterə, narqlamaj qaravdardı tuvdırırqa tejeş tygel. Bul eşte bsənlap ojoştorqın həm qəşqı agrotexnika sarafarının in elkəndərenən itep qujırqa kərək. Şul vaqıtı qına, bəd sotsialistik bağıvdarda menlegən arıqsentnerdar alıvdı tə'min itə əed.

M. Jaqup

Belderev

27 se nojənr, kls səqət 6 la, pocta qıdıl meşeşendə (Cernışevski, 61) matəuqat tarahvsılardın jəmaqat kontrol' postarının həm xat taşıvsılardın, 1935-se jılqa podpiska kampaniahının barışı həm matəuqatıv podpis ikta qa tapşırıv eşen aqşırıv jmas'alalare bujınsa jujıltırı saqırılıa.

Olit lal' ayle tə r hun kino kartina „SPARTAK" kyrhətelasək.

Partkom sekretarı həm FZMK predsedatelderə jılılışqa yd vaqıtında kilevde tə'min itergə tejeştər

VKP(b) Qala Komitetı.
Başqortostan Ө ka gazet həm zurnaldar **neşriatı.**

BIBLIOGRAFIA

D. JULTЬJ

(Şiqırdar jəjılmahı I-tom „BaşGIZ" nəşre, 34 j.l, 285 sit. Xaqı 5 hum).

Ydenen şiqırdarı, roman, xikəjələre həm səənə əbədəre menən başqort xedmət ejələre arahında tanılqan həm kin rəveştə popylərləşkən, başqortten kyrnekle jadəvsahı D. Jultəjdən bul şiqırdar jəjılmahı başqort xudozestvo ədəbiate katalogının mənge juqalmah ber gəvhare bulıp urın alırqa tejeş.

Jəjılma esenə bətəhe 150 şiqır ingən Bul şiqırdar 1908-1923 jıldar arahındaqı dəverdə jadəlqandar həm ular yddərenen stəlektərə həm formalarə menən şəqirdən ləadi yb ş julən ejranev həm una əildələvdə tarixi ber material bulıp toralar.

D. Jultəj şiqırdar jəjılmahının başqort sovet xudozestvoıs ədəbiate donjahında tutqan urnı aik dur həm maqtavlı.

— „Sunıqtan bed Davıl Jultəj iptəşten bul jəjılmahına urta məktəptərdə həm juqarı uqıv joritarında, ədəbiat tynərəkterendə ədəbiat uqıvsı kin eşselər həm kolxozsılar massahına, şulaj uq başqort sovet ədəbiaten n təp tarixi nigedlektaren a-lergə ənthivsı həm ədəbiat menən ajrəm rəveştə qıdıqnınıvsı jeş jadəvsılarqa, rankor həm sel'kordarqa başqort ədəbiate tarixə, unın xoderge torqon ejranev esən in kerəkle materialdardı alra torqan əbər itep qararqa tejeşned"

(Ş.Şəhər, kereş hyd).

Aitor ydenen tə zemal xəlendə ydenen uqıvsılarə esən həm yd izadın ejranevselər esən yde turahında alk naj həm tulı materialdar tupiap alrgan. Bul ajrıvsa əhəmiətle moment.

Jəjılma jaqşı formatta, matur qarıqıda, terle nujavda, afterdən ber nisə byraie menən, pextə itep eşlangən. D. Jultəj şiqırdar jəjılmahı bətə an-aclem, kul'tura usantarında, hər ber uqıvsının, ədəbiatsenen quisında bulırqa tejeş.

—*—

BAŞQORT JADЬVSЬ LARЬ IŞEMBAJQA KILDELƏR

Işemaj. Promışlogə başqort jadəvsılarınan: **Kəlimullin, Ujəməraf, Nasəjraf, Xəsanef, Zabəjereva** h. n. iptəştər kildelər. Jadəvsılar menən elkə gazetalardın xəbərselərə həm xudozniktar da bar. Jadəvsılar promışlonı eşe menen tanıştılar.

(Başrosta)

Javaplı redaktor urınbasarı
ZƏKI KAJЬPKUL.

BAŞZERNOTREST eşselərde ta'minat idarahının dəvlat bankının Başqortostan kontorasının alqan 728985 nomerdan 728989 nomerqa tiklem bulqan nanktan aqsa ala torqan cek kenagahe həm tynərək pecate urlanqan. Oşolardı qəməldən sıqqan tapşırıla.

IDARA
1—1 892

OŞO jaldın 25-nojəərenən 5-dekəərenə tiklem kiske aəəqət 4 tən 7 gə tiklem „Novaj aəjt ismendəge zakttan zakt kvartirlarda formasan aqzalarına regestratsia ytkərelə.

Regestratsiaqa kilgən zakt aqzalarının qaldarında eaktqa kypme paj tylav turahındaqı dokumenttarı bulırqa tejeş.

Juqarıda kyrhətelgən vaqıtta regestratsia ytmagən keşelərden zakt aqzalaqının mexanizmi teşkən xisaplap, ulardın ber terle la dəqvalare qasıl itelməjəsək.

1—1 IDARA 894.

„NOVAJ ƏAJT" ismendəge zakttan stolovaja oşo jaldın nerense ükkərenən jasalda, stolovajqa bulqan dəqvalerəşo laqtan natalıp sıqqandan hun ike adna esendə genə qasıl itelalar. Juqarıda kyrhətelgən vaqıtta hun ber terle la dəqvalare qasıl itelməjəsək.

IDARA
1—1 894

JANALEP K-TEATRLƏNDA

Begən həm har kən

SPARTAK

Seanslar: 6, 8, 10 saqəttarda

Dejem jal kendərenda 5-30, 7, 8-30, 10 saqəttarda başlanılar. Kassa saqat 4 tən aseq.

Anons. CAPAJЬF

2-BAŞKINO

Begən həm har kən

DIPKUR'JERDЬN SUMKAHЬ

Seanslar: 6, 8 həm 10 saqəttarda

Dejem jal kendərenda 5-30, 7, 8-30 həm 10 saqəttarda. Kassa saqat 4 tən aseq.

ANONS: **Kloun Zoredən nenelise**

Ufa „Okt. Nat."ın matsaqahı

Başglavlit vəkilə B—№ 1947

BAŞZOLTONЬN transport idarahına kontora esən 50 kvadrat metr durlıqında alma kerək.

Orenda şartlarına Oktəər dvoytsiahı kontorahınan alqarga memkin.

BAŞZOLOTOTRANSЬ.
1—3 1934

DƏVLƏKƏN kymerədlav uras kalına mexanizeskt aurenta esən almaşqa masterdər kerək.

Jdqarıda kyrhətelg n uramqa inergə telavselər Basgeologotrestan (Ufa Zensof urams, jort № 67) kadrdar aylege Letuief iptəşka mereəaqat itergə tejeştər.

1—1 684.

SAMAR-ZLATAUST timer jılanın 1-se xanttardəj-vetrotarnıj ucastkahının tynərək kaucuk pecate həm štampa jaqalqan Şulardı qamaldan saqqan xisap tapşırıqa.

7-se transport vet-san ucas'ok
1-1 nacal'nigı.
895

„OB'JEDENINIE"

Isemendəge transport article (Lenin urams, jort №45) 1935 jılqa terle jekterde ragarga şaqa hıv s q-r d ren, sedrələrde tada turqa raj vkalar q aul ita ha a dogovordar tedəlj.

ID-RA
1—2 893

Tavtemən stansahında keramika tovarları eşlaj torqan zavod tedaiegen-ber tedəlaj texniqa həm ber normirovşik kerək. Eş xaqı kileşev salınsa.

Bileşer esən adresa Ufa, Karl Marks urams, jort №20. Başnarkomzor.

1—1 488
Başnarkomzor

Bətə sojuzdar, mestkomdar həm predpriatielər diqqə tenə

Daviat teatrdarı direktalatın bətə udarniktar alletiara alqan ojoşmalarqa, alletiar xaqın tyla-den hunqa srogə 25 nojəərdə tulqanan xatterdətena tejeştən yte.

Udarniktar alletiarenən xaqtarın tylagən bətə ojoşmalar, teatrdan kontorahına inerə, aqsa tylavdare turahında ozmətka jan turqa tejeştər. Aqsa tylav turahında o metkahı bulmaqan udarniktar unıcə menən bərəv də teatrqa inderelməjəsək.

1—1 DIREKSIA

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫҢ, БЕРЛӘШЕГЕҘ!

БАШҠОРТОСТАН

ВКП(б) һәм Өфө ҡала комитеттарының,
БАШҠОРТОСТАН
өлкә һәм өфө ҡала комитеты һәм
БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЫ

АЙЛЫҠ ҺАНЫ 10 ТИЙЕН

№ 273
28
НОЯБРЬ
1934 ЙЫЛ

Іптәштәр, профсоюз эшселәре, профсоюздарҙың эшен яҡшыртығыҙ, уларҙың һәр һүҙен яҡлағыҙ! Массаға яҡынырағыҙ, производствоға яҡынырағыҙ! Хеҙмәтсәндәрҙе культура-тормош яҡынан хеҙмәтләндереүҙе яҡшыртыу турында ныҡыраҡ ҡайғыртығыҙ!

(ВКП(б) ҮК-ның Октәбрҙең 17 йыллығына лозунгаларынан)

АВЫЛ СОВЕТЫНЫҢ БЕРЕНСЕ БУРЫСЫ

Ауылда һайлау кампанияһының ҡыҙыу мәсьәлә – колхоз тураһында. Ҡайһы мәсьәлә, тип әйтермәйһегеҙ, әйтергә мөмкин. Ләкин бер йә икенсе ойошмаларҙың эшендә, хеҙмәткәрҙәрҙә, депутаттар кандидатураһын һайлап алыуҙа, уларҙың ихтыярҙарында ул колхоздың беренсе урында ул колхозҙың ныҡлыуы тураһында, уның һәммә яҡлы һәм ныҡлы киләсәге тураһында ҡайғыртыуҙа күренә.

Колхоз массаһы үҙҙәренең депутаттарының эшен колхоздың ныҡлыуы өсөн бөтә нәмә менән ярҙам итеүсе, авыл советын колхоздар бердәм бер йәмғиәтенә ныҡлы ҡаҙыҡ итеүсе итеп ҡарай. Авыл советына кыҙыл ялаҡ кейгән кандидат тик шундай ҡарашта ғына беренсе һорау ҡуйҙарҙан: уның нисә хеҙмәт көнө бар, колхоз алдағы көндә, маҙһыҡ фермаһында ул нисек эшләй? Яңы авыл советына кандидат тик шундай ҡарашта ғына беренсе урында ул колхозсылар массаһының активлығы, ойоштороу ҡаҙанышы менән ҡыҙыҡһына.

Һайлау кампанияһы колхоз тормошонан ҡайнап сыҡҡан һәм уның көсө менән ҡеүәтләнгән һәм уның көсөнә таянған ваҡытта ғына ул ҙур политик ҡорал була. Колхоз тормошонан айырылған, уның ихтыяждарын, ҡайғыларын белмәгән кеше, ул ҡанша ҡыҙыл һүҙҙәр әйтһә лә, ҡанша ҡағыҙ ҡара тултырһа ла, ул ҡағыҙ ҡара ғына булып ҡала. Ул ҡағыҙ ҡара ғына булып ҡала, ул ҡағыҙ ҡара ғына булып ҡалырға тейеш.

Ленин әйтә: "Ҡағыҙ ҡара ғына булып ҡалырға тейеш" тигәндә, ул ҡағыҙ ҡара ғына булып ҡалырға тейеш

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SSSR TURAHЬNDA ERRIO

Paris, 27. Şato Terridə məktəp asılıv ajılanıb ütkərelgən tantanalı Errio hyd alıp hejlәne. Yder en telmәtendə Errio Fransia—SSSR mənəsəbәtt renə qaqılıdı. „Tınsılıq eşe mәrf qattırendə, —tine Errio.—aytan xa'ьqtardan ulardın polit ik ьntılьşlarь tur hьnda horaşıp totorçа kərəkmәj. Əgər tьnsılьqda treşıv aldьnan bә'ə xalьqtardь ber rezimqa bujhon do orqa kərək sulha, undaj tьnsılьqtan betenlәjgə bas tartьrqa tura ki er ine. SSSR tьnsılьqtь nьq telegenlektan, min bedden ildәrebed trahьnda kiјeşev turahьndaqь hydder ajtelgən konde a xetle ken tip ıkәplərgə tejeşbed tip ujlujьm".

CANKAJ-ŞI ES (E MONGOLIALA

Şanxa', 27.Can-Kaj-şidьn es- he his tuqtavhьd yd agerttarьn eskərge Mongoliaqa kileve menən bәjlәneştә eskərge Mon olianьn ıvtonomialь suvetьnьn vəkildare kejpin ualatьnda ber ni-ə a lderevdər jahanьlar. U ar eskərge Mongol a menən Nankin arahьndaqь n enəsən ttərden şaqtaj jaşьrın ıs'ьlarьn əjtlə. Mon oli nьn Bejpin qal hьna kilgən lderь Cen Şao-u „mongoldardь qurqьtьv maqsatь menən i dərden ьre ejtlə.

„LUTA" NЬN BERENSE HANЬ SЬQTЬ

Paris, 27. „Jumanite" gazetь Katalonia kompartii hьnьn jәşeren rəveştə sьqa torqan „Lu ta" („Kerəş") gazetьnьn ber nse nomerьnьn jekmətkhen iqlan lә. Gazeta totoşo menən kompartianьn kyptən tyqtı bulqın huqьştarqa qatьşьvlı a nap sьqarılqan. Bьl gaze kataloп telendə sьqa.

YDENƏ BER TƏRLƏ „ARENDA"

Tokio, 27. Dempo sustin agentstvohьnьn Xaralndaqь xəbərsehe Manzu la xəkymatene i Gitin elkəhendage Mişan Xu lin, Sansin həm Bastsin eladdə- ren (provinsia ьn tenjaq—kənsьqьş eləşendə) „arendaqa" b- revden səbəptər n, xəbə se e nydderine qaraqanda, „abl ejad dərtə xalьq'ьn a l bulь ьran h m kin calalardьn buş jatьvbrev turahьnda Kvantun armiahьnan" qilarət.

RUMANIALA EŞSELƏR OJOŞMALARЬN JABЬV

Vena, 27. Buxarest qalahьnan xəbər itev bujhsa, „O də e kommunistik xarakterde" bi lvdarьn, jakı „Sovett r sojuzь menən bəjlәneş totovdarьn" hьltav itep eş-elərden 30 dan artıq ojoş olarь jabьlqan. Şul jemlanan eşs lə den klublarь, profesional berekterе, SSSR dubь- larь jəmqjәte, tuqьvsьlar qьdь profsojuzь həm başqa p ofsojuz d r, fuşistarqa qarşь k mitet eşselerden kul'tura ber ktarь h, a jaablqand r. Bьl ojoşma larden jo'ttarьnda ten evdə, ar xivtarьn hәm başqa materialdarьn konfisko ajt itevdər yt ərel qan.

„XALЬQ SUDЬ" EŞLƏJ...

Berlin, 27. „X lьq sudь" rej- e ьlьvda qəjepləp Pfejferde 3 xst qdaqь elekke 3 kommunist deputa tьn eşe bujhsa xekem sьqardь. Ular Germania kompartiahьnan Rur elkəhendəge ojoşmahьnьn jaşeren eşenə je tə-selek itev e qəlepian-lər. Sud-Germania kompartiahь yd k komitetьnьn jaşeren fustruktorь iqlan lә. Gazeta totoşo menən kompartianьn kyptən tyqtı bulqın huqьştarqa qatьşьvlı a nap sьqarılqan. Bьl gaze kataloп telendə sьqa.

YDENƏ BER TƏRLƏ „ARENDA"

Tokio, 27. Dempo sustin agentstvohьnьn Xaralndaqь xəbərsehe Manzu la xəkymatene i Gitin elkəhendəge Mişan Xu lin, Sansin həm Bastsin eladdə- ren (provinsia ьn tenjaq—kənsьqьş eləşendə) „arendaqa" b- revden səbəptər n, xəbə se e nydderine qaraqanda, „abl ejad dərtə xalьq'ьn a l bulь ьran h m kin calalardьn buş jatьvbrev turahьnda Kvantun armiahьnan" qilarət.

RUMANIALA EŞSELƏR OJOŞMALARЬN JABЬV

Vena, 27. Buxarest qalahьnan xəbər itev bujhsa, „O də e kommunistik xarakterde" bi lvdarьn, jakı „Sovett r sojuzь menən bəjlәneş totovdarьn" hьltav itep eş-elərden 30 dan artıq ojoş olarь jabьlqan. Şul jemlanan eşs lə den klublarь, profesional berekterе, SSSR dubь- larь jəmqjәte, tuqьvsьlar qьdь profsojuzь həm başqa p ofsojuz d r, fuşistarqa qarşь k mitet eşselerden kul'tura ber ktarь h, a jaablqand r. Bьl ojoşma larden jo'ttarьnda ten evdə, ar xivtarьn hәm başqa materialdarьn konfisko ajt itevdər yt ərel qan.

„XALЬQ SUDЬ" EŞLƏJ...

Berlin, 27. „X lьq sudь" rej- e ьlьvda qəjepləp Pfejferde 3 xst qdaqь elekke 3 kommunist deputa tьn eşe bujhsa xekem sьqardь. Ular Germania kompartiahьnan Rur elkəhendəge ojoşmahьnьn jaşeren eşenə je tə-selek itev e qəlepian-lər. Sud-Germania kompartiahь yd k komitetьnьn jaşeren fustruktorь iqlan lә. Gazeta totoşo menən kompartianьn kyptən tyqtı bulqın huqьştarqa qatьşьvlı a nap sьqarılqan. Bьl gaze kataloп telendə sьqa.

POL'ŞA-FRANSIA MƏNƏSƏBƏTE

Varşava, 27. Varşavalaqь fran suz institutьnьn h m Pol'şa Fransia parlament a regenen ins ativalь bujhsa Puankare, Bartu həm profes-or Emil B rganь itkə teşerev jьjьlьşь tan'analь rəveştə ytk-rekle. Bьl jьjьlьşqa Bek men n ergə Pol'şanьn kyp kenə kyrenek e politiktarьnьn, şul'j aq sejmdan tьşqь eşlər komi-siahьnьn pred sed tel' Radzivildan qatnaşьvь jьjьlьşqa aj ьvsa tantanalь xarakter ul de. Bьl jьjьlьş Fransia menən Pol'şa sojuzьnьn ədaq vaqьt ьarьlьş tergandan hun e-lə xalьq aldьnda berense kəvdələneve bulde. Jьjьlьş qa bilgən deplomat k korpus ıqzalarь arahьnda Germania lt- telegenen vəkildare bulmavьn kyrhələr.

SIT IL XRONIKAHЬ

***Şanxaj** 27. Kyptən tygel Japonia-Manzuria o rədь C-xar rovi si-hьnən Duptkov rajohьnda həzym n şlanь. Qьlaj əskərlərе menən ərelеşkən ən hun otr d kenьqьş jyna l şəndə sigende.

***Paris**, 27. B rlin qalahьnьn ixorvat terrorizьnьn cul n atьn tanlьqtan xəbər itələr. Bьl ьrala Germania m tuqatь ber rəmə l- jadmiş.

***Paris**, 27. Ispanianьn revo- ьsion eşselərgə qarşь edərlәvdəşenen davam itkənl gen sel der lər. Tik ber Ov edela qьn 3 mendən artıq po itik totqon- d r jata.

***Ankara**, 27. Bejət mill jьjьlьş SSSR—Tərkl arahьnda a ranlisa konvia iahьnьn kesen jьlqa ədaptь.

***Zenova**, 27. Kisə Litvinof həm Potemkin ip əstər Romen dolanqa sardьlar.

***Nju Iork**, 27. Bolivia menə Paraqvaj arahь da Cako elk- nendə q ıь huqьştar davam it- Paraqvaj xəkərdə ena qara qan. da hun ıь huqьş vaqьtьnda Paraqvaj qəskərare jənə ber fort- ьь yd quldarьna alqandar. Bolivia qəskərdare tenjaq jyna'e- şendə sigenələr.

***Nju Iork**, 27. Huqьş qurqьnьsьna həm fəşizmqa qarşь ytkərelqan kongresqa prof u- jusdardan həm ьytьn jəmə'qət ojoş ualarьnan qatьş an 500 dən artıq delegat l-panialaqь fəşis- ar terrorьna qarşь protest beldərd- l-r.

***Paris**, 27. Huqьş kendə-də Parizdьn tep rajondarьnda po lits a uramdarda həm k-nel asav urbndarьnda massovь tentevdər həm oьlavalar jьhaj. Qulqa ılınqan ber nisə jəd keşe ara hьnan 200 keşe totop qalınqan.

***Rim**, 27. Stefani agen'stvohьnьn xəbəre ьujhsa Tud sudь Marsel' qalahьndaqь y te- revdərdə o'oştorovda qə e lən- gən Pavelic menən Kva ernikь fransia-politsiahьna birev tьrahьndaqь Fransia xəkymatenen julivьn kire qaqqın.

SOVETTARQIA HAJ LAVBAR UЦЬŞLЬ YTƏ

Celəbe, 26. Traktor zavodьn- la qala həm rajon sovet a ьna lepьratlar hajlav unьşь nara. lətə sext r la hajlav jь ьlьş a- rьna eşseler tulьhьnsa kildelar. lətə jьjьlьştarqa Stalin, Molo- of, Kaganovic, Kalinin, Ordzo- ikidze, Voro-ilof hən Zdanof ptəştar ber tavəştan qalь al- jьştar m nan Celəbe qala so- vetьnьn pocotnı j aqzalarь ilep ajlandьlar.

IV-kvartal maja tuplav BARЬŞЬ TURAHЬNDA SVODKA

20 XII 34 JbL.

Rajondar	Yplej pr. minen	Irekle tirlav dar yplej pr.
1. Davan	71,6	60,4
2. Nataş	66,7	45,9
3. Ete qalabь	66,0	59,2
4. Mişka	65,6	48,8
5. Bişıylək	65,1	56,7
6. Motor P	63,0	51,6
7. Blazoveşşin	58,5	56,7
8. Kəlbaj	57,6	58,4
9. Avьrqazь	57,4	45,2
10. Arxangel	56,4	45,0
11. Beloret. qalahь	54,8	62,5
12. Qultasь	54,4	43,8
13. Bele	53,2	45,2
14. Janavel	52,2	42,6
15. Zeləmsura	51,5	41,3
16. Dьvlьkəə	51,1	44,9
17. Bagala	51,0	52,6
18. Toporin	50,8	13,9
19. Nurlman	50,7	41,7
20. Q. Mejoka	49,5	44,3
21. Qaridel	48,4	38,0
22. Məsetle	47,7	40,4
23. Beloret	47,6	36,7
24. Byzdak	46,9	34,3
25. Əfe	46,8	31,3
26. Jelejbr	45,9	37,9
27. Qaraqoş	45,2	31,2
28. Xajbulla	44,6	46,5
29. Dyrtəjle	41,9	33,6
30. Maqar	44,8	47,3
31. Boraj	44,3	40,7
32. Qarmaşala	44,0	35,9
33. Şişma	43,4	36,6
34. K. Usol	43,0	33,3
35. Ucalь	43,0	31,3
36. Bajmaq	42,9	15,2
37. Tujmazь	42,6	35,4
38. Saimaşoş	42,4	3 ,0
39. Qujqь	41,1	28,8
40. Starletamaq	40,7	36,2
41. Belogalaj	39,7	38,1
42. Mraq	36,4	34,9
43. Məəsvea	33,2	28,8
44. Əşpatl	31,4	2 ,8
45. Berjan	30,9	20,1
	57,8	43

MAJA TUPLAV FRONTЬNDA

EŞTE BIŞBYLƏK KEVEK OJOŞTOROQLOD

ZAJЬM HƏM VKLADTARQIA—AJRЬVSA IQTIBAR ITERGƏ

VI-kvartal pl-nьnda irekle tyləvdərden (zajьm, vkladtar) ydel ylsave məzəyri tьləvdərgə saqьştьrqanda. 36,4 pr. tə-kil itə.

Nərkomlin sistemahь bujhsa respunlikala m zəyri tyləvdər p anь 20 nse nojəərgə 60 pr-qa, zajьm bujhsa 43 pr-qa, h q ьq assalarь a vkladt r inderev ne) arь 23 p -qa qьna ytəlgən. Ul qьna la tygel, əgərdə zajьm qsahьn tyləv t mp arьn qərəhaq, dejem maja tuplav planьn- a aьl tərmaq ьn siktan tiş artta qəhьvьn kyrerəed. Nojəərden a rense d kadahь 9,1 pr., a ikense dekada 6,2 pr. qьna yb ş nitdc.

Bьl handar həm andaj tynən temptar nəmə turah nda həjlәjdər? Bundaj tynən temptar nas qortostan sovetlarьnьn 9 sjezdən unьşlь raporitar menən q rşılarqa məmkinlek birmәjəəxtər.

Menovez (21 pr.), **Saqmaoşoş**, (22 pr.), **Belogalaj** (24,3 pr.), **Mraq** (25 3 pr.), **Tujmazь** (27,1 pr.), **Şişmə** (30,5 pr.) rajondarь pla db tulьtarьna efekkesə qojro-ta hejtələlər.

Arxangel, Avьrqazь, Bəqalь, Belogalaj həm Fələnəj rajon da b dekada hajlav temptardь. ke əjtəv urnьna jenəjtsel r- veş ə t mp ьteşeer lə. Ul qьna la tygel. **Bajmaq** rajonь toto dekadarqa ber pr-la ytheş birmene. Indus ria proletariatь ulqan Bajmaqqa ubləj eşlav bis qəlev tt-lerlek xəl tygel.

Zajьm aujьnsa alda- berqan ham berensele te tolqan rajon dar: **Xojaulla** rajonь kvartal planьn 70 pr-qa, **Dьvan** 61,2 pr-qa, **Baltas**-57,6 pr-qa, **Belo-ret**-54,7 pr-qa, **Əfe** qalalь 53,8 pr-qa, **Bişıylək**-48 pr-qa tultьrdılar. Bьl rajondar **Başqortostan sovetlarьnьn 9 sjezdь iscmenda kyamə qьdьl najraq hom sjezdqa jaqьş finans udarnikt arьn jcatrev esen kerəşko solşeviktarna totondolar.** Ular BVBK qərarьdarьn tormoşqa ytkərev esən ьsьnlap, jen hədqanьp kerəşəlrt. Bьna şuja kyrə ularda maja tuplavda hьnьlьş ta, unьş ta bar.

Zajьm aqsalarьn tyləvdə bьl tiklem artta qalьvdьn səəəptərе nəmələ hun?

Bьnьn səəəptəven finans organdarьnьn həm haqlıq kas-a- arьnьn yt eş-rena ha-thed nu kvdarьnan, yddərenə lapşılqan eşkə javaplьlьqtь ju- qalьvdan, eşte yd aqьş-na tapşьrьvda bьnan edlərgə kərə-. Tajmazь rajonьnьn mədire ip. Xaьlin Narkomfin ta ьulqan kanə-mələ—„Mьn həm rajon haqlıq ka sahь mədire kyp va ьst avьl sovetьnda vəkil bulьp jorej ed, bьl, rajon plandarьn tulьtarьvqa mьmkinlik ьrmәj" tip maja tuplav es ndə java b- lьqtь yd ebrenən a ьp, sittə top qəlmaqsь bulde.

Bişıylakte alьşıd. unda la qalь həm rajon haqlıq kassa- ь mədirlərе lə həm u'ardьn tuxqalterdarь la her vaqьtta ivьl sovetta ьnda jerəjdir. Xat ulanqa ajrьm ucasto tar da yi nep alrelqən. Komsomoklar vьl sovettarьnd- oto tarьb tik erevdə daimi brigadalar tedep. aget brig dalar menən nerlektə ivьl sovettarında jerəp kolxoz- ьktьrdь, janqьş-qtardь xed- natlənderələr. Hər ber avьldьn zajьm jьj av vəkildərе kolxoz- ьktьr, janqьş-aqtar arahьndə xen hajbu aulatьv ьştərе alьp barьp, zajьm aqsalarьn bik unьşlь jьj ajdar. Rajon ojoşmarь la zajьm vəkildərən narьqlajdar, a dьnqьlardь byləklәjdar. Rajon haqlıq kassahь zajьm tujhsa aulqan protsentlarь zajьm tьtovsьlarqa yd vaьtьnda alrep tora. Ular rajonla maja tuplav plandarьnьn Başqo tostan sovettarьnьn 9 jezdь asьlьv kenenə tultьrtьvına his tə şiklənmajlar. Jnda haqlıq kas-ahь eşşelərе

—oo—

BЬL HAQLЬQ KASSAHЬ

EŞENDƏ HЬNЬLЬŞ

JƏHARQIA TEJEŞ

Əfelego №61 haqlıq kassahь vkladcikta dьn telə en ta'm n itə almaj. Un a edle hed unlqan-keşe, səqətlar aujь stratorop, ken e tapьrьnьl kassa qa vkład tadertmətəiaj aulьp hejlənep kitələr.

Bьl haqlıq kassahь eşşəndərqa in unal haqlıq urьnь aulıq tlep yd eşen qərorqa, siro- kelevdе aetərergə, bьnьn ə-ə- haqlıq kassahь eş ə t ə-tle ra bot lətar menən tə'mьn ltelergtejeş.

XEDMƏTKƏR.

BIBLIOQRAFIA

KƏRƏKLE KITAP

(Professor—Ş. Anzanof-a Başqortostanda xalьq aqartьv tarahьndaqь mə'ələlərgə". Urьb telende. Baspodmatitut nəşrə, 1934 jıl, 85 alt. Xaqь 90 tiə).

Kitap nigeddə ike aylektan toop berense aylegendə Başqortostanda xalьq aqartьv eştarenen Oktəərgəsə aulqan xəle ham ikense aylegendə oktəərdən hun, Başqortostan sovetlaşgas elgəşkən unьşlar kyrhələ.

Anzan f iptəştike məktəptar, mədrəsə'ərdəne rezim,sistemdьn his şiklied a-ta dəvlət apparatar- sistemь menən nьqlь bəjle sulьvьn kyrhətə. Mədrəsə, məktəptarden ajrьm de'aidlərеn asa Undaqь eske tərtip, uqьtьv, tərələv tərtiptəren, uqьvsьlardan jəşav ş rtlarьn jenekləp jada Məs'ələnen bьl jaqьn kyrhətev ifrat kərək həm alqrak tə bəgenqə prol-tariat s udencestvohь tarahьnan ejrənelərqə teje- de uldar Sonki, bergen Oktəərdən hun tьvqan jəş abьvьn ikke məktəptərdə e, mədrəsələrdəge eske tərt p, unьn şar tarьn n m u'ardьn rindaj tiptaqь ke elər jeteşereve menən aik əd tanьştar ələ. Ə, bьl kərək nama Kitap təqət oşo burьstь ytave menən də dur əhəmiətka eja Ul şul jaqь menən də xalьq aqartьv elkəhendə eşlavse har iptəş, har uqьtьvsь həm hə ber student qulonda bulьrqa tejeş Lakin, kitaptьn Başqortostan d qь dejem xalьq aqartьv-eştare tujxenda qimmatle bulqan jaqь ul qьna tygel. Ul a şja nəs'ələlərdə yd esenə alьvь menən taqь la nьqьrəq qьdьqtьra. Məs'ələn, tatar burzuazьnьn yd manfəqattare kydle genən məktəptarqə reforma in derev kerəştare, bьl julda jaңraq tip məktəptar asьlьvь, tatar burzuahьnьn panturkizm səj sə tən ytkərev julonda jьnь vəkildər ədərlave. ni esən başqor ədənl tele bulmav. ьaşa xekymatenen urьb bulmaqan xalьq- tardь ndaj məqsat menən uqьtьvь həm başqalar h a.

Uqьtьvsь-xalьq aqartьv eşenda ydək figura. Bьl məs'ələne jaqtьrtьvda Anzaf ipteş kyp kenə faktlar kitarə həm qьdьqtь materialdar ebtenda Başqortostanda uqьtьvsьlar kadrь ədеr l-vden Oktəərgəsə ifrat nasar xəldə bulьvьn, ədərlənqən kadidardьn fəqət-din uqьtьvsьlars—mullalar, mazindər, ədiqtan ber ni tiklem məqəlilmdər bulьvьn kyrhətə. Ular fəqət juqarь sьjnьl mənlaqətenə- sьqьp eş kyrdelər. Ulardьn eksploatatsiahьn nьqьtьv esen eş alьp bardьlar Oktəərdən hun qьna eşsəndərden ydərenen a ьhnan yddərе esen uqьtьvsьlar kadrь jeteşter lə eaşlanь. Bergen inde beš a-l julda dur əlqəşevdar kyraned. Başqortostan da 32—33 julda 20 pedtexnikum eşlal. Bergen 5 VUZ bar. Lakin əle uqьtьvsьlar kadrь ədərlav ergen də əle nədek urьn bulьp tora. Uqьtьvsь ar ke drь esen talap bergen taqь la dur.

Uqьtьvsьlar həm uqьvsьlar sostavь bujhsa elek berdən vaq nilattərgə əd uqьrqa tura kilha, ulardan bajlarьna uqьv tьjьlqan a-lha, ikensenən, uqьqandarьnьn da kypsetleqe sottalnь jaqtan ldevse ssinьf ba talarь bulьvьn kyrən d. Lakin, bergen eş betən aj bas a. Məs'ələn 32—33 jıl handarь menən uqьvsьlarьn 20 pr—tь eş s lər, 50 pr—tь kolxoslar, 10 pr—tь jarlьlar. 11- pr—tь sovet xedmatkardare balalarь bulalar.

Kino, teatr, gaze a, zurnal, bibliotika, uqьv ejə, myzej həm başqalar turahьnda Ostəərgəsə hejlərqə urьn da juq ine. Ular iəqət eşsəndər es-n Oktə-r menən bergə, Oktəərdən hun qьna tьvdьlar. Kitaptan red bьl elkəlaqe jenevdar bujhsa Is jьlьqbrlь həm dur əhəmiətka eja bulqan materialdar, faktlar təbabьd.

Anzanof iptaş xalьq aqartьv eştare bujhsa bulqan jeteşlied- lektərgə tuqaj Parmanьn 17 sjezdьnda **Stalin** iptəş tarafьnan medttsina həm pedagogia institutlarьna nьq iqtibar itergə kərəklek turahьndaqь hyden ajrьvsa iqtibar menən konkretlaştьrьp aldaqь burьstardь quja.

Hyd adaqьnda ajtəhe hyd şul: Anzanof iptəşten bьl kitapь tid aralь başqort telendə sьqarьvьn da ik urьnlь hener lnek. Sonki, bьl kitap başqort materiqatında ta his şikhed dur əhəmiətkə eja bulasaq.

Javaplь redaktor urьnbasarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

JAŊALEP K-TEATRЬNDA

Begen həm hər kes

SPARTAK

Seanslar: 6, 8. 10 səqəttardə Dejem jal kendə endə 5-30, 7 8-30, 10 səqəttardə bajan lar. Kassa səqat 1 tan aslq.

Anons. CAPAJЬF

2-BAŞXINO

Begen həm hər kes

DIPKURSJERDЬŊ SUMKAHЬ

Seanslar: 6, 8 həm 10 səqəttardə Dejem jal kendə endə 5-30, 7, 8-30 həm 10 səqəttardə. Kassa səqat 1 tan aslq.

ANONS: **Kleun Zoradьn benefise**

„OB'JEDENINIE"

Isemendaqь transport ariqle (Lenin uramь, jort №451) 1935 jılqa torle jektəde taşьrqa şaqь hav s qa-d- ran, sədrətlarde tadartьrqa rajv- kalar q aul ita ha a dogovordar tedeq.

ID- RA

2—2 893

BAŞZOLTONЬŊ transport idarahьna kontora esen 50 kvadrat metr durlьqında ajna kerək.

Orenda şarttarьn Oktəzi rivolytsiahь uramь, jort № 3 Bazzoloto kontorahanan seleşergə memkin.

BAŞZOLOTOTRANSЬ.

1—2 4883

Başqoşproyektlan arxitektura planirovka həm santexnika aylektare aulqan konstruktor, certeznik konstruktorda- qeləşeş torqan kursana uqьvsьlar qabul itelə başlandь.

Qьarizalar 25-nojəərdən 29 nojəərgə bitkem qena qabul itelələr.

Qьarizalarda jenərev esen adres: Əfe juqarь savda maid-n, korpus №45. BAŞQOSPROEKT.

2-3

ULЬMЬŊ EDLƏJEM 1934 se jaldan sentəərndə Əfenən ike stansa ara nik qatь avrap kliveve sapaple 4 **jaşlek ir salam vagonda kitep juqalda.** Şul salemdь xekymat tarafь jorttarьna alьnqandar tip ujlaşm.

Belevse keşilərdən həm ojoşmalardan tyənəndəge adres menən xa nar itevdaren ytenom. **Xezar itken keşege nylek nirem**

Dyrtəjle rajonь, Ənaylə avьlь **Saqalejeva Öj jşe.** Rajon gazetь **„Jarəş"** redaksiahьna xəbər itergə lə jarəj.

1—3 **Saqalejeva Öjəşe**

Əfe „Okt. Nat."hь matsaqahь

Baqqlavlit vəkile B—№ 1948

BASSR SOVNARKOMЬNЬN, 1934 JbL 15 NOJƏBRDƏ SЬQJAR QJAN №1340 QARARЬ

1935-jьda, janqьn, hьv satьv həm mal qьrьlavqa qarşь kerəş saralarь julonda, məzəyri stroxovania aujьnsa stroxovka tyləvdərenən 15 pr. sigerev menən finansirlv tarahьnda.

Sojur Sovnarkomь həm Vdək başqarma komitetьnьn „Izvestia" gazetahьnьn 1933-jьl 3-avqusta ьrьqьp saqqan №191, 1933 jьl 27 ij lda №101 (1778 həm 1934 jьl №40 zakondar jəşьnьqьnьn 316 statiahьna tajamp, prevensia həm repressia saralarь esen stroxovka tyləvdərenən 15 pr. sigerev planьn qarap BASSR Sovnarkomь qarar itə:

1. **Bete Başqortostan** davmalendə sigerev fondьn 2.547.800 hum ratlarqa.

Plan ujьnsa şul summanьn, janqьnqa qarşь kerəş saralarьna 1104000 hum, Veterinaria saralarьna 1349500 hum, kətelmagən qazalarqa 94300 hum.

Şunьn esenən rajondar fondь aujьnsa 2253400 hum aulьp şunьn: janqьnqa qarşь kerəş saralarьna—1014000 hum, veterinaria saralarьna 1239500 hum.

Janqьnqa qarşь kerəş həm veterinaria saralarьn kesəjtev esen elka fondьnan Əajalil rajonьna 15000 hum, Bajmaq rajonьna 25000 hum, Berjan rajonьna 15000, Jalajьr rajonьna 15000, Xajbulla rajonьna 15000, sarьlь 85000 humlьq dotatelana ratlarqa.

Elka fondь aujьnsa 294500 hum aulьp, şunьn janqьnqa qarşь kerəş saralarьna 80000 h. veterinaria saralarьna 110000 hum, kətelmagən qazalarqa 94300 hum.

2 **Başqortostan finans xalьq komissariatьna**, şulaj uq **Başqortostan dəvlət strozovka idarahьna**, prevensia həm repressia saralarь planьn ber tavlek vaqьt e-enda rajondarqa jenərevde taqdim itergə.

3. Predsedateldərden javaplьlaqqa ahlanda, rajon başqarma komitetь, həm qalь sovettarьna, sul turalaqь planda qarap həm rahlap perevensia həm repressia aujьnsa jəşlqan kinəjmala rahlav esen t-dekabrьn da qaldarmaj **Başqortostan dəvlət strozovanla** idarahьnьn tapşьrьvda jekmətergə.

4 Banк tarafьnan kapital tə'ləleşkə jenərelgən sredstvolardьn yd vaqьtında, dərek faj'alanavьn həm finansirlanqan dəvlət sredstvolarьn teşelə ojoşma həm ucret lenlelar tarafьnan planda faktik ytəleven kedətev javaplьlaqqan **Başqortostan dəvlət strozovanla idarahьna** jekmətergə.

5 Bildirilgən sredstvolardьn yd urьndarьna totolovьna kontrol' jahav həm sredstvolarda dərek faj'alanmavda qəjeplelərde javaplь tartьlьvь eşte finans xalьq komissariatьna jekmətergə.

BASSR XKS predsedatele urьnnabarь: **Davətof**

BASSR XKS sekretarь: **Ytaşef.**

Başqortostan kooperativlarь tekniqumь ydenen savda-tovar jaşelev həm ucotçonstrukcia aylekterenen 1-şe kurьsna uqьvsьlar qabul itelevi beldərə.

Texnik imtahan jəşe 17 nəən də kem aulmaqan 7 jallaq eş məktəəc kyləmendə mə'lymətе aulqan kəşelər alьnalar.

Texnikumqa imtavdə başqurtlar, həm patrebkooperatsiahьn prakticeski eşselərе (min taj milliatsa ərlavdarьnь qaramaqtьna) alьnalar.

Texnikumqa iner esen tynəndəge dokumentlar kerək: Komandirovka tanьştьrьlь, tarlliq itelgən anketa, autrika qьrьqdь, avtobiografia həm hьvlьqsь tarahьnda spravkalar.

Urьs tele, matematika, fizika, ximiahan hanav imtihandarь 1935 jьldan 25 qinvarьnan başlanьsaq. Uqьvdar 1935 jьldan 7-fevralьnda başlana.

Uqьvqa qabul itelgən studentlar dejem tartьp aujьnsa torlaq, tuqlanьv həm stipendiə menən ta'min itelesaklar. Əfegə hanav imtihanьna kilgən vaqьtta hər ber uqьrqa inergə telavseqen yde menən pasportь aulь v məzəyri.

Qarlza həm dokumentlardь tynəndəge adres menən jeşergə: Əfe, Oktəar revolytsiahь uramь, jort №7 Başqortostan kooperativ texnikumь.

DIREKSIA.

1—2 425.

QЬŞQЬ TƏDƏLEŞ EŞTƏRE TURAHЬNDA

RSFSR Xalьq kommunal xuzalьqь komissariatьnьn ojo jьl 19 oktəa də səqərqan serkylərenə əlnəan Əfe qala kommunal xuzalьqь Əfe qalahьndaqь bətə tedeleş,ojoşmalarьna:

1) Qьş kene tedeleştarde eşlatev esen Qala kommunal xuzalьqьnьn tedeleş kontrole aylegenən ajrьm rexsət alьrqa kərəklegen, anda) rexsət qaqьdь aulmaqan ojoşmalardan tedeleştare rexsət alьrqaqa tiklem tuqtatьlьp torovdarьn, 2) qьş kene tedeleştaren davam itergə uJlaqьn ojoşmalar, oşo lqan nalьlap saqqan kendən alьp es kene-enda tedeleş kontrole idarahьna zajavka alirergə məzəyrdər, janqarьlь kvrhatelgən vaqьtta zajavka almagən ojoşmalarqa rexsət qaqьdь alrelmaven, 3) zajavka alrgenden hun ber adna esendə tyəndəge məqlymatlarde alrgən ojoşmalarqa tedeleş esen rexsət qaqьdь alrelaşqen ueldərə.

1) Tedeleş ni esen qaş kenendə davam itergə tejeş.

2) Qaqь tedeleştarden programmahь.

3) Qaqь tede eştarden smetalarь.

4) Qaqь tedeleştarde davam itterev projektь.

Qala kommuna xəzalьqь medire: RUBŞSIN

Tedeleş kontrole nacalьqь: BAJ.

SЬJNFI HUQЬŞTAR FRONTЬNAN

OVIEDO

"Fransiala sьqa torqan „Mond" isemendəge zurnal Oviedolaqь huqьş turahьnda uşьndaj xeвar natьp sьqarьb: „Oviedonь qulqa alьv—revolytsianan unьşlьqь esen xəl itkes nəhəmiətka eja au dь. Barь bьl qalanь huqьşьp alьv qьna eşselərden bətə rajonqa səselqan restəren qajtьnan tuplarqa həm qьdьl front tujlan M'erestən qotoldorqa məmkinlek birde. Şunьn ebtenə Oviedola Trustalaqь tipta uq **qoral zavodь** bar ine. eşselər unь təvlə yk quiqa al dьlar.

6 nsь oktəərdə Asturia şaxterdarь, Oviedo xedmatsə dərenən ojoşqan həm predmeste **San-Lazar' kvartalьnda** ketəp torqan ike otrad menən quşьldьlar.

Qoral zavodьn eşselər barь 9 oktəərdə genə qulqa aldьlar. Geroj eşselər unь jalanqas qul menən tejerlek qapьl həzym menən aldьlar. Pul'dər javьp torqan saqta eşselər qojma aşa teşep, atakaqa bardьlar, bunьn esen, keşə pojastarьna tultьrqan dinamittar menən jul astьlar. Dinamit patrondarьn ular papiros uttarь menən qəəьdalar ine.

Qoral zavodьnda ular 40 men ləp mьltıq, kyp kenə handa pulemet-həm amunit-lalar 'aldьlar; şulardan betəhen da ke əşsel r ja həm xal qa tarattьlar. Xarakterlə jaşь şunda, eşselər qora'dь kem yd ke-on taq 'ьl ltha, şundaj dobrovolnsta dьn betəhendə qorallandьrьvdan qutьqmajdar ine. Şul təvəştə xedmatsondar en berdəm frontьna baştan uq urta sьjnьftar-xedmat kə dər, vaq tyrələr h. n. indel r

Od qlam nь, qala baş kytə revesler tarafьnan a ьndь. Əs ştap ojoştorolqajnь: janь xəkymat lqlan itelgən **Ajuntamentola**, elekke olka sovet alnalьnda həm gimnazia alnahьndь.

Qala urtahьnda-sonor; unьn timer reşotka hən timer işektə renə şturm məmkin ьulmaj. Unьn başnahьnan edlekhed pu lemet ut- javьp tora. Sonorqa kyrşe jorttar betəhe lə grazdan gvardia vь menən jemerelalər. **Hedəmtələ**, bьl kvartal totoş qorqan lielə, ə qalanьn ikense osondaqь gospital' vostarь lə başında uq esselər qolьna alьna həm yd jaralьlarьn da, doşmanebqьn da qabul itev esen işegen kin asa.

Ydək maj'dandan alьb tygel, teatr alnahьna terəp halьnqa kazarma ası. Kaz rmaqa revolytsionerdar barь teatr jaqьnan qьna həzym itev memkin bul qan ta xarat komanda uqa ut terlep jandьrьrqa aula. Teatr ber nisə kən jьndь həm şul ut aşa sьqarqa ta ьş p ulk kyp i şselər j nьp vide. Ə xələr kapitalistik mətəuqat alьnь jandьrьvdə qəjepte eşselər ətlena avdara.

Havanan bomba taşlavdar başlanqas, bomaanьn berche gimnazin alnahьna teşte. Baş kytərevsalərden ştabь şunda həm jəddarsa kilo-ramma dinamit haqlana ine. Pozardь qapьl qьna hynderep bulmanь həm alnanь aşьqьş bujatьrqa tura kilde.

Şul momenttan alьp **40 samolet** qala ətlendə osop jerej həm bomba ьrqьta toralar. Keraş qьrqьv teb ala. Ajuntamten ola, komitet ultьrьşь barqan saqta snaraatar vatьqь bar jula 12 keşene ylterə. Hər qajda dinamit-skladtarь şartlaj vaşlaj. Havanan his ujlap tor mahtan bomba taşlav davam ila. Ular: Oviedo hələk bulha bulhan, tik kapitalistik lspania gotoldorolhoni, tejdər.

14 oktəərdə şaxterdar Oviedonь qaldьrьrqa məəyr bulalar. Qala xalьq esen qot osqos kendər—xekymat qəəkərdare i rafinan əjthən ьşanmaьlьq hujavdar kene başlana.

Ispania haldattarь bola şьqa rьvdan qorqьp xekymat Oviedoqa Merokkonan kilterelgən qəəkərdərdə həm kolonial' eks peditsialarda jerəp bəqerhe- lənqən, -jьlan jenəjat-elar, avantyristar, retsidivistlardan torqan esense stt il polkьn jebərə.

Siqenevse şaxterdardьn jegetlektəren aelgan general Ocoa, ularda edərlavgə batьrьlьq ita elmaj. Ul ximəjasьhьd qalanь, undaqь qatьn-qьd həm balaşaqalərdь yd qəəkərdərе ir-enə tapşьrьvdь artьqьraq kyrə.

**Kolonianən kilterelgən haldattar magazind

Bətə IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏDƏDI

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬN BAŞQORTOSTAN Glka həm Gfe qala komitettarь, BAŞQORTOSTAN yđək başqarma komitetь həm BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM BANЬ IUTIN № 274 — 29 NOJABR 1934 JЬL

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ISPANIA REVOLYTSIONERDARЬNA JARDAMCIA

SSSR MOPR UDƏK KOMITETЬ MOPR DЬN ISPANIA SEKSIAHЬNAN TUBƏNDƏGE XITAPTЬ ALDЬ

SSSR ĐA JENEŞLE RƏVEŞTƏ SOTSIALIZM TƏĐƏVSE XEĐMƏTSƏNDƏRGƏ

Iptəştərl Ispanialaqь undarsa meη xeđmətsəndər şulaj uq reaksion faşist surzuazia eтərləvđarenen həm terrorьnьn qoreandarь heđgə MOPR đьn Ispania seksiahь arqьrь yđđarenen ьsьn kyneldən tuqandarsa revolytsion sələm jesərələr. Heđ yđegeđđen sьjnfi doşmandarьqьđđь jendeged, heđ ьnan huη unda sьjnьftar oulmafasaq jaη donjaη teđəv entondə entuziazm həm energia menən eşləjheged. Inde əeđgə kilgandə xəđerge vaqьtta eđ heđđeη Qьđьl Oktəər vaqьtында đur qahar manlьqtar menən qađanьlqandarđь kerəşep alьrqa tьrəşqan vaqьtta jeneldek.

Ispaniaьη eərđəm frontqa tuqandarsa eərləşkən iđelevse həm ekspluatirlanьvsь massahь fajistar dəvlətenen udarьn, jəki Lerin Xil, Rosles xəkymәttərenen vlas eəşьna kilevđarenə 'yđep qala almanь həm quldarьna qoral alьp asьlq həm xəjer selekkə qarşь, eđarləvđargə həm terrorqa qarşь saş kytərđe.

Faşizmđən jallanqan qorilli kəstare 4 mendən artıq keşene ylterđelar. 10 mendən artıq keşene jaralanelar. 60 mendən artıq xeđmətsəndar—revolytsionerđar qulqa alьnьp, surzuazianьη qaranqь tərmələrenə taşlandьlar.

Heđđen maqtavlь elgegəđ aujьnsa aarьp, Asturianьη revolytsion xeđmətsəndəre sovettarđь teđanelər, yđđaren irekke sьqarьp osen eşşe həm krəntejandərđen Qьđьl armiahьn ojoştorđolar, lakin vaqьtьsa jeneldelər həm xəđer surzuazia yđenen qoreandarьnan ys ala.

MOPR đьη xəđerge vaqьtta tərən idən anьh şarttarьnda eşlegən Ispania seksiahь his kisekmənən, eer genə minutte la juqaltmafьnsa Ispania revolytsiahь qoreandarьna jarđam ojoştorđo. Lakin tidə xəkəm hergən həm surzuazianьη janь undarsa meη eşşelərđe uramqa sьqarьp taşlavь həm ularđь eşhedlek həm əmətheđ lekkə xəkem iteve menən taqь la nьqьraq qьrqьvlaşqan xəjerselek şul tiklem đur, MOPR đьη Ispania seksiahь əətə ixtiazdarđь qanəqətlənderə almaj.

MOPR đьη Ispania seksiahь əətə donja xeđmətsəndərenə marəzəqət itte həm x. der Ispania surzuaziahьnьη qoreandarьna jarđam itev osən əətə xeđmətsəndər massahьn revolytsion proletar eərđəmlekkə, saqьrьvьqьđđь horap, heđgə ajrьvsa mərə zəqət itə.

Sovettar sojuzьnьη xeđmətsəndəre! Bətə donja proleturiatь vatanьnьη xeđmətsəndəre!

Ispanianьη xeđmətsən massahь seđđen Qьđьl Oktəərđen jeneve osen yđenen həzymen qajtanan ojoştora eaşlanь.

Beđđen mərəzəqəteseđđe heđđen sikhed kiη sotsialistik ilegeđđen iη alьn məjəştərendə tə işetəsəktaren həm seđđen eərđəmlekkə saqьrqan mərəzəqəteərđgə Sovettar sojuzьnьη əətə graždandarь şatlьq menən quşlasaqtarьn eəđ eelaseđ.

Jəşəhen SSSR – əətə donja proletariatьuьn vatanьl

Jəşəhen proletariattьn internatsional eərđəmlegel

Jəşəhen MOPR!

QART BOL'ŞEVIK SMIDOVIC YLDE

VKP(b) Yđək komiteta sotsevoktar partiahanan qart əqzalь, xeđmətsən qatьn-qьđđarь ojoştorovsь, kommunizm eəən armaj talmaj kerəşevse aulqan **SOFIA NIKOLAJЬVNA SMIDOVIC** iptəşen yleve taralanda đur qajqa menən seldera.

VKP(b) YK

S. N. SMIDOVIC

26 nojəərđə itlan 3 saqatta Kreml sol'nitsahanda ođaq avtьqandan hun qart sol'şevicka Sofia Nikolajavna Smidovic yđe. Ul 1872 jaldьn 8 martьnda tьvqajnь. Partiaqa 1898 jalda inde Smidovic partianьn Maskav komitetьn ojoştorovsьlarđan nerehe vuldь. Hunqь kendərenə tiklem ul yđenen sətə kesen propagandist, agitator, ojoştorovsь həm adlp təveşendə partia eşena nirđe. Qatьn-qьđđar aralanda eşlev jahatenan ajrьvsa đur xeđmattar kythatkane esen Sofia Nikolajavna 1932 jalda Lenin ordenь menən aylaklanqajne. Hunqь jaldarđa ul qart bol'şeviktar sətə Sojuz komitetьnьn predsedatele urьnnabarь həm prezidium aqzalь aulap eşlene.

BOL'ŞEVISTIK BЬVЬNCIA-

BOL'ŞEVISTIK JETƏKSELEK

1934 jьl, elkə komsomolь esən, partia ьn 17 sjezdь hem VLKSM Yđə. komitetьnьn hunqь 9 sjezdь qarardarь ulgedende, unnan yđ eştaren qajtanan qorov jьlь auldь. Ham sul elkələ komsomolьn najtaq unıştarь la nar

Komsomol eştaren qajtanan teđev, naşlьsa, unьn organizatsion strukturahьn almaşьlьvdan tordo.

Komsomol kesiaren məlum politik, xozajlsq teđeləşe ta'maqь nujtansa urьnlaştьrv elkəhendə lə ner tiklem elgəşevđar aulьvьn ajterqa kərək. Bul arqala kyp kenə tavge ojoşmalarđan komsomolesqa aulqan iqtisardarь arta teştə.

Sojuz eşen qajtanan qorov aaşlьsa, unьn hər ner aqzahь turahanda ujlavđь, unь, janə keşene aktivlaştьrv, politik həm kul'tura kimalen kytarev eətenən kendəlek eş alьp barvđь talap itə. Bul nəqtanan sьqqanda komsomolđьn qajtanan teđev eştare, əlaitta, tyeən ajrьm urьndarđa retenlaj jomoşaq həm qənəqətlənməj. Sənki aldьnəđđa torqan sotsialistik teđeləşten qatmarlь nursьtarь komsomoldan taqь la kytərenke xeđmət həm eşməkərlek talap itə.

Xəđer hər ner komsomoldь ajrьm rəveştə aktivlaştьrv kərək. Komsomol đəjem ham unьn hər ner aqzahь ajrьm rəveştə partia tarafinan ykarelgan eətə nurьstarđь aojimqa aşьrьvđa eşməkərlek kyrhatergə teleş.

Ber kemqə lə jəşeren tygel. Bьjьl eđđen respublikaьđ yđenen silos kymev programmahьn tulьhь menən ytəməne. Silos plan tultьrьv esən komsomol ojoşmalarь nişlənelər, nindəj praktik həm konkret saralar ytkərđelər?

Komsomol ojoşmalarь bul tarmaqta jul qulь mabilq jomoşaq ilq kyrhattelər tihək janlьşmajьđ.

Hunqь kendərgə tiklem dəvlətka işen hatьv eştare kyp rajondarda jomoşaq narđь. Bul kendərđə lə, elzerək tə kolxozslar həm janqьđdaqtar arabande hyipan nara. Hun bul komsomol rajon təvge ojoşmalarьnьn jomoşaq eştaren, ular đьn yđ elkə komitetь qarare men n ettarenə alqan—**komsomol kese menən kolxozsьl r həm ojsən janqьđdaqtardan 3 million sot işgen hatьp alьrqa** tigan konkret jeklamalaen ytəməyen heşlamajme?

Ə partia ojoşmalarь, partia rajkomdarь, politbaylektar komsomol menən alsek jetəkselek itələr?

Bul turala gazetanьđđьn aegenge nomerьna urьnlaştьrьlьr-gan materialdar asьq javap alalar. Bьnь derebiav esen aqь la kyp faktlar kiltererga memkin.

Komsomoldьn elkə komitetь qulьnda aulqan maqtymattar, elkə ojoşmahь sostavında dur aqьnsьlq aulьvьn kyrhəjalər. Oşo jьđьn aerense aprelenan alьp aerense oktəərenə tiklem vaqьt esendə, elkə ojoşmahь salьnan 8136 keşe kitkən. Şul vaqьt, ojoşmaqa kilevselar hanь 5911 keşe taşkil itə. Kitevselerđen 3426 hь başqa ojoşmalarqa kitkən, 1016 hь komsomolodan sьqarьlqandar, ə 3615 ilaptan sьqmajьnsa kilep, şular đьn 1555 qajda kitkanlektare lə alldəle tygel.

Ə bəl komsomol ojoşmalarьnda statistika həm ilap eştaren jul qujmaşlьq nasar qulьlьvь turahanda hejlaj tygelme hun?

Gazetanьđđьn aegenge nomerьndaqь material Baqalь raj komolьnda komsomoldan „administrativ" jul menən tartьp alanqan 113 komsomol ollete narlьqь turahanda hejlaj. Ə Baqalь rajonandaqь iptəştər aьna nisek qarajđar hun? Baqalь VKP(b) raikomь aьl turala nindəj sara kyrgən?

Ykeneska kyra ular ner nindəj đə sara kyrmagandər Ular esen bьl xəl „normal" hanalь.

Hyđ juq. Partia həm sojuz tarafьnan qujlqan konkret burьs həm jeklamalarđe ytəməgən, ydenen qulanьş menən komsomoldь deskreditlirlavsь. ajrьm komsomolestar sojuz jazьhьna tartьlьrqa, həm talap itelgəndə, komsomol safьnan da sьqarьlarqa memkin həm teleştər. Lakin bil komsomoldьn ydenen eskərge pinsiptare nar. Komsomol həm ajrьm komsomoles esen ip juqarь zakon—unьn sojuz ustavьnьn aerense punktь menən talap itelgan həm şunьn esən də sikhed đur pol'tik əhamiatle mas'ələ. Bedđen kyp kenə komsomol ojoşmalarьnьđ həm aktivtarьnьđ bьnь onota ar. Ə partia ojoşmalarь, ajrьm rajkomdar aətelaj qul heltəp qarrajđar, „bedđen eş tygel" tip kenə jeəərələr. Hədəmələ kyp kenə rajondardьn aqzalьq vznosь tylav mas'ələlaen alajьq! Bul kyp iptəştər ujlaqansa vaq mas'ələ tygel, balki

Sotsialistik xeđmət

FORMALARЬN URMANQA KYSERERGƏ*)

KUL'TURANЬ—URMAN EŞSELƏRE ARAHЬNA

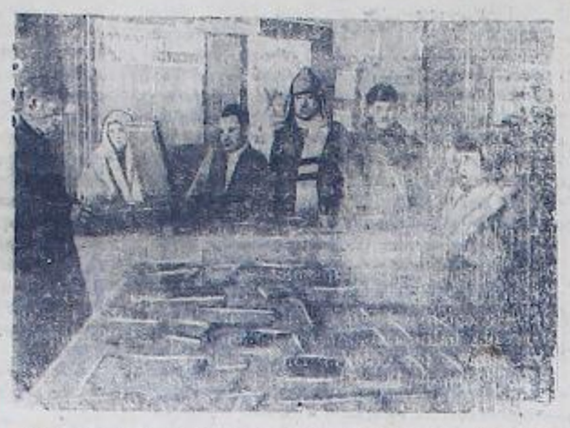

HYRƏTTƏ: Berjən lespromxözьnьn urmən eşselərе qađь nəəstə patefon tьnlajđar.

Aqas əđerlәv eşendə sotsialistik xeđmət ojoştorov eşe aqastьn qьrqьlьvьnan alьp potrinitelgə jetkənsə ədlekhəd eşlәp sьqarьvьn ta'min itergə tejeş. Aqas əđerlәv eşendə ytәle brigadə oşondaj xeđmətten ber formahь. Bьl brigada aşa aqastьn qьrqьlьvь menən sьqarьlьvь arahьndaqь ədelevde beterergə məmkin. Qьş kene urman qьrqьvsьnьn eşe jartьlaş jeneləja.

Ədlekhəd aqьm menən eşlav, eş kesen xeđmət byleneşe nigedendə dereb ojoştorqan həm **xeđmətten ajrьm eş protsestarь** bujьnsa ihəp həm tylәv jaqşь **qujьlqan** jerdə genə effekt birə ala.

Juzurallest bьqa aderme?

Juq əđer tygel.

Xeđmətte ihəpkə alьv jьl həjьn aqhaj. Urman belgestare kadrь jomoşaq, əđerlәmələr, ulardьn kyneche xeđmət ihəben nisek dereb ojoştororqa kerəklekte belmәjđer. Brigadalar taraav, ədlekhəd eş aqьmь prinsipьnda eşlavse brigadalar ojoştorulmaqandar. Bulqan brigadalar artel'ge oqşajđar, kyp eşselər janqьd eşlajđar. Texnik julnaşşьlьq jomoşaq, urman kibevselər arahьnda massovьj-anlatьv eştare juq. Bьna qşolar betahe lə xeđmətten bramlьhqьn tynən bulьvqa tə'bir itelər.

Aqas əđerlәvđəge brigadalar sostavь, aqastardьn terle nuhvdarьna qaramaktan, daimilek prinsipьn heqlarqa həm ajrьm eş protsestarь bujьnsa eş xaqьn ihənlәvđe həm tylәvđe dereb ojoştororqa tejeştər. Bьnnn esen aqas jьqьvđь, botaqtar ərsevđe, aqastardь kibevđe brigadanьn ajrьm gruppalerьna tapşьrьrqa həm gruppalardьn eş kənenən maksimal' rəveştə tьqьdlanьvьna ireşergə kerək. Han jaqьnan eşselər urmandьn qujьlьqьna qarap ojoştorolalar. Bьl vaqьt brigada'lardь, ajrьm eş protsestarь arahьnda ber jəki ike kendən artьqraq vaqet esendə atqarьla torqan ədlekhəd eş. alьp barьrьq itep ojoştorov kvđđə totola.

Bьl sarь, lespromxoz jetəkselere uqa aktiv. quşьnьlar. qəna dur effekt birəək. Lespromxozdar, yđđərenə zarar kiltera torqan kenlekləp eşlatevđe quilanqandaqьqa qaraqında, bьl sistema menən eşlep sьqarьvđь kytərergə həm esselər arahьnda xeđmət dissiplinahan nьqьtvqa ireşə alesaqtar. Mərələ. Sevi'je-Ozerski lespromxozь (derektorь ip. **Kropacof**) jıldanjьlqa aqas əđertəv planьn tultьrmaj. Başqa kyp kena lespromxozdar đa şul uq səbəptər arqahьnda yđ zadanielarьn han həm sьjfat jaqьnan auhьn tultьrmajđar. Bьna Qarideł lespromxozь. Unda ojoşqan brigadalar

*) Mərələ qujəv tortuendə barьla Red.)

juq. Şuqa kyrə lə uđqan jьl lespromxoz (derktorь ip. Nəuylin) aqas əđerlәvđe 30 pr. ten arttьra almanь. Xatta kibevselərđe kyđətmәv, eştə javaplь keşelər bulmәv arqahьnda əđerlәngən aqastьn kyp protsents brakqa sьqtь. Bьl bit, kilәsəktə eşte bьndaj metod menən alьp barьv jaramaqanlьqtь kyrhətə.

Kolxozdardan eş kesə jьjnaqanda həm podrəd dogovordarь tədegəndə yk brigada ojoştororqa kərək. Bьl,- lespromxozdarđa xeđmətte đereb qujьvqa səbəp bulasaq. Brigadirdar xeđmətenə in jaqşь kvalifikatsialь keşelərđe qujьrqa kerək. Lespromxozdar jaqşь eşselər juq tip baş vatьrqa tejeş ityelər. Məhələn, K. Ufimka lespromxozьnda in jaqşь 30 keşelek kibevselər brigadahь (brigadir — **Malenki**) ber nisə jıldan birle urmanda eşlaj. Brigadanьn aqas əđerlәv eşendə tulь təzribəhe bar. Ləkin əlegə tikłem brigadala eşselər đereb urnlaştьrьlmaqandar, brigadir kyp handaqь xaltьq menən jetəkselek itə almaj, urman punkta administratsialьnь bьl xəlđe kyrmәj.

Urmanda keşelərđe eşkə urnlaştьrqanda, qurqnaşhьđьq texnikahьn haqlarqa kərək. Məhələn, aqas jьqьvsьlar, kibevselər yđ urndarьnda kərəgensə urnlaştьrьlьrqa tejeştər. Qьrqьvđь in elek vaq aqastardь, hunьnan ere aqastardь hajlәv julь menən alьp barьrqa jaramaj. Sonki bьl jul urndanurnqa kysep jerergə məzbyr ita, şulaj uq aqastar đa berehe əbtenə berehe teşmәj, qarqa avalar. Qar başqa operatsialarqa qьjьnlьq tьvđьra hem kibelgən aqastьn qar aftьnda qalьvьna səbəpse bula.

Şuqa kyrə lə, sana julь teşev menən, aqas əđerlәvđə xeđmətten niged formahь bulьp, ytəle brigadaqa ajtonergə tejeş bulqan, əđerlәv həm taşьv brigadalarьn berlaştergən kompleks brigada tororqa tejeş. Bьl brigadalardьn hər berehe yđ brigadirь bulьv əbtenə, ytəle brigadaqa qarşь keşelər, bьl brigadalar ədlekhəd eş aqьmьn ta'min itə almajdar, sənki əđerlәngən aqastьn taşьvsь brigada tarafьnan sьqarьlьp neterelәven alđen ihəplәp bulmaj, tip ajterđər. Lakin bьlaj neplanex ber manevr qьna, jəki ədeklektən sьqьv, tik ytəle brigadalar aşa, ənə məmkin bulmajan bujьrqa teləmәvđən kilə. Eştə bьl brigadalar xeđmətten bramlьhqьn, janaj brigadalarqa qaraqanda 15 pr. juqarь kytərelər.

Ytəle brigada ul—kin manevrьlьqlь həm noroloysan. Taşьlasaq material-jetmәgən saqtarđa, taşьvsь brigadanь vaqьtlь rəveştə urmandьn bəşqa ucastogəna kyserergə məmkin. Bьl ədlekhəd aqьm bulasaq, sənki əđerlәngən həm taşьlqan produksia arahьndaqь ədeklek kendər menən genə ihəplənəsək.

Brigadalar esendə xeđmətte bylev prinsiptarь inderevđen unьşь — lespromxozdarđьn ajrьm eş protsestarь bujьnsa urman kibevselərgə eş normalarьn nindəj rəveştə birevđərə menən bildələnə. Bьl jəhattan, texnik şarttarqa qarap, hər operatsia bujьnsa kubometr ihəbenən tylәv dereb bulasaq.

Agenttar eş netkas aqas jьqьvsь, kibevse, botavsь həm taşьvsьlarqa, ulardьn kən bujьna kypme eşlavđəren ajtergə tejeştər. Ə bьl hər ber eşenen, kənenə kypme eş xaqь alqanьn belev esen talap itelə.

Urman kibevselər massahь arahьna sotsialistik xeđmət formalarь inderev bujьnsa betə este sotsialistik jarəş həm udarsьhq nigedendə ojoştororqa kərək. Urman kibevselərđen entuziazmьn kytərgəndə həm texnik personal tarafьnan julaəssьhqtь operativlaştьrqanda qьna, aqas əđerlәv planьn tultьrvđь tə'min itergə memkin həm tultьrьp bulasaq.

N. G. Maxnof.

TЬNЬSLANЬV HƏĐƏMTƏLƏRE

№1-3 aqas zavodьnda sovet tarqa ihəp haj ay kampaniahь temamlandь. Bula sovet sostavьna in jaqşь udarniktardan—kommunist Cernof, yđ zadanielarьn har aj hajьn 130 pr-qa ytəp kliqən gruzcik Gərajef həm udarnik Osipof iptəştər hajlan đьlar.

Xi ap—hajlav kampaniahь zavodьn proizvodstvo planьn ytəv menən temamlađь, ə ala

IGEN HATЬP ALЬV

Igende, qabul itev

PUNKTTARЬNA VAQЬTЬNDA TAŞЬRQIA

* • *

KOLXOZSЬLAR, JAŊQЬDAQTAR TARMAQЬNA IQTIBAR

Sterlitamaq rajonьnda potrebkooperatsia aşa dәvlәtkә igen hatьp alьv kolxozdar rәsәnә genә alьp barьla. Plan buyunsa kolxozdardan 65,927 sentner igen hatьp alьnьrǝa tejeş bulьp, 20 se nojabrgә 38390 sentner igen hatьp alьnqan. Ьsl han plandan 'artьhьn saq qaplaj.

Ajrьm kolxozsьlar, xedmәtsәn janqьdaqtardan hatьp alьv eşe nasar tora. Betә eş yd aqьşьna tapşьrьlqan. **Raipotrebsojuz, Zagolzerno**, sel'po rabotniktarь kolxozdardьn igendәren huqьp, doxod aylep betәvdәren kerelәr. Kolxozsьlar, janqьdaqtar arasьnda massovь anlatьv-eştare alьp barьlmaj. Şul arqala begenge kendә 11397 sentner qьna igen alьnqan. Janqьdaqtar tarmaqьnda igen hatьp alьv netenlaj alьp barьlmaj tip ajtьhak tә janьs bulmaq.

Adьq kul'turalarьn hatьp alьv buyunsa la norma ytelmagan. Hatьp alьnqan igenden in kәmendә 80 pr. tь adьq kul'turalarь bulьrqa tejeş ine, lakin adьq kul'turalarь hatьp alьnqan igenden 47 pr. tan ona taşkil ita. Senki kyp sel'polar kolxozdarьnan o nd kolxozdardьn adьq kul'turalarь urnьna kyberәk başqa kul'turalardь hatьrqa tьrьşvdarьna kin jul qujqandar. Şul arqala kyp dogovordarda adьq kul'turalarь 50-60 pr. qьna taşkil ita. Dereb, rajpotrebsojuz hunqь vaqittarda ydenen bul xatahьn tedatte. Lakin, ele bulha kerekle maşinalardь alьv kyrenә kolxozdarda (**N. Troiski, Blogovor** MTS xedmatendәge kolxozdarda) bul untalaştar davam ita. Şul uq **N. Troiski, Blogovor** MTS xedmatendәge kolxozdarda dejem jьlьq qararь menәn hatьlьp ta „xedmat konenә igen ad qala" maskahь ahtenda hatьlqan igende polen hatьvsьlar esen kilgan tovarder Rajsojuzdьn bezahьnan sel'polarqa vaqtьnda jebarelmaj.

Avtokolonalardan tovar alьrqa kilevselar 2-şer kon kotep tarqa mazbyr bulalar. Mabalan **Muslim** sel'pohьnan tovar alьvqa kitevselar 20-hem 21-nojabrdә tovar ala almajtьna erenelәr. Senki, kladovşik **Valejyllin** ber vaqitta la nazalь bulmaj hәm unьn qaida kitkanen **Musin** yde la belmaj.

Hatьp alьnqan igender his kisekterelmaj stansiaqa, elevatorqa taşlь a rqa, igen hatьvsьlar esen kilgan tovardar yd vaqtьnda sel'polarqa jebarelerenә tejeş. Tovardardь aqtьnda je bermaj totop jatьvsь kladovşik Vakjyllin javepqь tartьlьbn.

Oj. Kerimof.

ƏLGƏ BULЬRLЬQ SEL'PO

Jermi sel'pohь (Şişmә rajonь) kolxozsьlardan igen hatьp alьvdь jaqşь ojoştorqan. „Tan" kolxozь sel'polarqa 700 sentner, „Budjonnьj" kolxozь 700 sentner igen hattьlar.

Kolxoz, sovet aktivtarьnьn kooperatsiaqa igen hatьp alьv buyunsa massa arahьnda ajrata eş alьp barьvdarь arqahьnda sel'po negenge kendә plan buyunsa **kolxozsьlardan 230 sentner urnьna, 411 sentner igen hatьp aldь.** „Budjonnьj" kolxozьnьn kolxozsьlarь **296 sentner,** „Tan" kolxozьnьn kolxozsьlarь **115 sentner** igen hattьlar. „Budjonnьj" kolxozьnьn predsedatele **Ylamajsf Kaşaf** 30 bot, kolxozdьn partorgь Isajsf Nәbi 42 bot, Ylamajsf Seqit 18 bot igen hattьlar. Ajrьm kolxozsьlar da ydderenen artьq igendәren hatalar. Kolxozsь—konyx **Kirajef** Minnislam 30 bot, Ylamajsf Minnislam 24 bot, Ylamajsf Minnulla 18 bot, Ylamajsf xәmit 24 bot igen hattьlar.

Kolxozsьlar hatqan igendarenә manufaktura, terlә posudalar, h.b. xuzalьq tovardarь aldьlar. Kolxozsьlardan Ylamajsf Nurьj, Kirajef Zafar igen hatьp, Velosiped aldьlar. Bulardan başqa taqь la 4 kolxozsь velosipedqa zajavka birdelәr.

„Tan" kolxozsьlarь la ydderenen artьq igendaren potrebkooperatsiaqa hatalar. Kolxoz predsedatele **Meslimsf** 24 bot, Meslimsf Xәsәn — 6 bot, hәr ber brigadir 12 şar bot igen hattьlar.

„Budjonnьj" kolxozьnda doxod aylev kenendә kolxozsьlar ber ken esendә 250 sentner igen hattьlar Bul kolxozqa ber ken esendә genә 3 men humdan artьq hәr terlә tovardar hatalda.

Jermi sel'pohь bul unьştar menen genә tonьslanьp qalmajunsa, kolxozsьlardan taqь la 300 sentner igen hatьp alьv esen kerәş.

Bul sel'po rajondan başqa sel'polarьna **elge bulo ala.**

S. Nurьj.

TOVAR BYLEV DOROB OJOŞTOROLMAQJAN

Mәnavez. (Begro-tak. Mәnavez rajonьnьn oajhь ber urьn dorunda igen hatьp alьv esen jebarelgan tovardь dereb nylmajdar. Mәsәlәn, „Svoeodnaj trud" kolxozь **Şevcenko** sel'pohьnan ber terlә la promtovar almanь. Sel'po betә tovardardь ydenen kyişehendәge **„Krasnaja polana"** kolxozьna alьp. **Şevcenko** sel'pohьnan predsedatel **Krizski** bul kolxozda bulqanь la inq. Potrebsojuz da sel'ponьn eşen tikşermaj.

„Svoeodnaj trud" kolxozьnьn igen prijomşiqь **Karpof** administratiff juldar menәn eş ita hәm şunьn menәn igen hatьp alьv eşen ede.

JƏMƏT KOMSOMOLDARЬ IGEN HATALAR

Tujmazь rajonь **„Kommuna** ta ojoştoroldan qьdьl onozd3 **kerne"** kolxozь komsomoldarь komsomoldar 54 bot igendan xekymetka igen hatьvda aktiv torqan komsomol jektәe ojoştoroldo. Igen hatьv xader da qatnaşalь. Partizanьn Oika ko- davam ita. R. KAMAL mitetь plenumь asьlvqa qara-

JAŊЬ HAJLANQAN CALMALЬ SOVETЬ

KOLXOZDARDЬ NЬQЬTЬVDA JAŊЬSA EŞKƏ BAŞLANЬ

KOLLEKTIVLAŞЬV QUDQALDЬ

(Yd kororseneddan)

Tujmazь. Calmalь sovetьnьn janь sostavь, kolxoz predsedatele Sajetqalejef iptaş jetakselegendә, ker ste kin jәjelderde. Qilfanьl, Xalikattar yddare başlap kolxozqa inep, kyrşelәren tә kolxozqa yddare menәn alьp tadelәr.

Partianьn rajon komitetь tarafьnan Calmalьlarqa rekomendeleg n Karimuf, Sajetqalejef, uqtavsь Qilzzatdin, Nuretdinь tar menәn nerlekta, Onkom qararьn ej anevde kin jәjelderdelar. Janqьdaqlardьn xalle tormoşo menәn kolxozsьlardьn xalle tormoşo arahьndaqь ajьrmanь asьq kyrhәtә beldelar.

Xәsәnramanuf Qilfan qartqa 61 jaş bulьp ytte. Unьn sәse, haquldarь apparq bulьp aqarhalar ca, ul jaştardan artьq eşlej (1, ydenen sanьqqan, nьq bulьvь arqahьnda, sem'jahьnda ulqan 9 keşene tujlatьp, urta xalle bulьp jaşap kilde. Ul udqan jul 7 gektar igen sәste, ber gektar tarьnan başqa igendare urtasa urozaj birde. Ul, şular buiha la, avьl xuzalьqь naloqtь ty'av, kilahe jul sәsev esen orloq qaldьrьvdan başqa sem janьna qьş aşav esen 90 sotlap igen qaldьra aldь. (Ul uraqta başlap, bul l enenen jartьhьn aşanь, ala esen furazь la oşo jon esenda).

Kolxozsь-udarnik **Xazmetdinef Rapi** ydenen sem'jahe, eşkә jaraqlь keşelere menen Qilfan banajqa tinlaşa. Rapi ьn da sem'jahьnda 10 jane, şunьn es nan 4 eşlavsehe bar. Ul xedmat kenenә furaz, o loqtan başqa qьna 300 sotqa jaqьn igen ala. Qilfan bab j kolxozdan faidalьn adьm hajьn kyrә. Qilfan babaj, janqьd q tormoşton la dalьnd ikenen asьqtь n-asьq kyrә.

Qilfan babaj da, ydenen qarьs Mahişәkar menen kolxozqa inev turahьnda ujla,alar. Teaktar quşьldь...

Ular, xader Calmalь sovet „Klara" kolxozьnьn aqzahь. Qilfan babaj, ata, sarujdarь, betә e qorldarьn kolxozdan aylenmaj torqan milkena quştь.

Qilfanьl Axun Calmalь sovetьna aqza tep h jlandь. Axun aqajqa, betә keşe kolxozq aqьlqan vaqitta, yd aldьna, ke şenen ajrьm jaşav ojat teble to ola başlanь.

Karimuf menәn Sajetqalejef Calmalь sovetьna qaraqan Dermәn avьlьna barqanda Axundь uramda oşoratьp:

— Hin kolxozqa tamәnenme әlej tip, horaqas, Axun ni-tip ta javap birә almanь. Axun qьdarьndь, ayrtende lә, Karimef hәm Sajetqalejelte sej esergә inertә başlardь. Sәj ergәhenә, avьldьn in gramotnuj keşelle qulqan uqьtavsь Qilzzatyllinde lә saqьrlь. Axun ajьşhe Qilahfa apaj sәj jahanь. Axun aqaj Qilahfa apaj menәn kәn ştә,ep, kolxozqa inev mәs'әlәhen xәl qьldь.

— Kolxoz, kolxoz...tigәn hydәr, elekke janqьdәq, xәderge kolxozsь-Axun ajendә janqьrmanьlar...

Axun aqaj yde genә kolxozqa inev menәn tuqtalьp qalmanь, ul yde mer en „Klara" kolxozьna aqza itep, taqь la 9 keşene alьp inde.

Calmalь sovetьnьn, Dermәn avьlandaqь javaplь vәkille Şajketdinef Nәzmi—kisә genә jan qьdaq bulha, ul da begen i ol xoz aqzahь, ul da yd kyrşela renen 7 keşene kolxozqa bilqtsra aldь...

Calmalь avьl-„Voroşilof" kolxozьnda bьqa ti-lem 19 qь a xuralьq ine. „Voroşilof" oşo jьldan mej ajьrmanь qьna ojoştoro do. Calmalьnan alaqlь bajь bulqan Minnequlsf Qalim balalarь-Qjalimef Mexәmәr, Xasip, Zarif, Zakirdar kolxozloşьv eşenә ajaq salьp kildelar, ular begenge kendә la janqьdaq xuzalьqtardьn tadrahenә aarьp kolxozqa inmevdare turahьndaqь jotqo alьp baraj r. Lakin, janqьdaq x dmatsandar ulardan jotqohon qolaqtarьna li elmalar, ulardan qotqohona javap tep, kolxozd raj Jiltalap dritәlap aqьlatar. Onkomdan kolx zlajьv turahьndaqь qararьn, jьlьşa nьqlap ejrangandә nan, 34 xuzalьq „Voroşilof" kolxozьna aqza bulьp inde. Bular aralanda in başlap inevse-sovettan janь aqzahь-Xalisaf Fәxri bulds. Ul atьn, hanalьn, arba arьn, kedden sәsep qalьrgan ber gektardan kyrerәk arьn, birar gektarlьq kojtaj, holo, borej orloqtarьn berilştende Sovetnaqь başqa janqьdaqtardь la yde menәn jarьşqa saqьrdь.

Dekaer' başьna Calmalь avьlandaqь 156 janqьdaq xuralьq, kolxoz aqzahь bulьp betәlәk.

N. NURAJЬVA—TUJMAZЬ.

SƏLIM BABAJ ŞATLANA

Mәvletef Sәlim—elek ketәv ketә, baldarqa tallanьp eşlej torqajnь. Ul, baxeten bulmaqas, tormoşta rәxәt jaşav turahьnda ujlanqala jaramaj. Ilp tormoştan qul heltәqan, emet edgan keşe. Senki, el, ej halьv turahьnda ber nisә juldar bujь xejallanьp ta, xe alьna treşa a maj ine.

Jakub udda Ismaqil avьlьnda la kolxoz xarakәte tulqьnda na başlanь. Bәxeten juqaltqan tormoştan qul heltәqan Sәlim partia la kolxoz yd qosaqьna aldь. Hәm Sәlim babaj şul kedәn alьp kolxozda eşlej başlanь.

Inde Sәlim babaj ej turahьnda xejallanmaj. Unьn ejә bar.

Kolxoz Sәlim babajqa es birde. Ul xader kolxozdan umarta larьna xuza, kolxozsьlarqa ba, aderlej. Bujь Sәlim babaj 25 bot bul alьp birde.

Sәlim babaj ej, esevgә la aptьramaj. Bujь 294 xedmat kenә eşlәp 75 bot igen aldь. Ul xader igenen aşavьnan art tьrьp kooperatsiaqa hata.

— Min kooperatsiaqa igen hatam hәm a-şqalardь jarьşqa saqьram, tine Sәlim babaj. Başqa kolxozsьlar unьn saqьrьvsь jabal ittelar hәm kooperatsiaqa igen hatьp tovar aldьlar.

Xader kolxoz Sәlim babajqa nujьr birә. Ul inde eşlә la, hujarlь la, igenle la buis.

— Min bul tormoşto kyrerem tip ujlamaqajnьm, rәxәt kendar kyrer saq bar ikan... ti Sәlim babaj.

Dәvlәkan rajonьndaqь aldьnqь „Salavat" kolxozьnda Sәlim babaj kevektar kyptar.

Oj. JAXIN.

—**—

SEL'POQA IGEN HATALAR

Byzdәk rajonь, **„Lenin"** kolxozь aqzalarь bujь jaqşь unьş al ьlar. Doxod aylenev menәn kolxozsьlar sel'poqa igen hatь başlanьlar. Kolxozsь **Qlenajdyljin Məsolim** 7 bot, **Sartlanof Tolqot** 3 bot igen hattьlar. **Sartlanof** taqь 6 bot hatьrqa hyd al de.

Igen hatьvdь kin dәvmәldә alep jebarev esen memkinlekter dur.

M. ALMAJЬF.

—**—

ƏSMƏNDEJAR

BAŞQA KOLXOZSЬLAR QJA TINLƏŞHEN

„Kommuna korno" (Tujmazь rajonь) kolxozь aqzahь **Əsmejef Əsmәndejar** xedmat kenenә 40 sentner igen alhala kooperatsiaqa hatьv turahьnda ujlamaj da. Semtahьndaqь hәr ber jan başьna 34 sottan artьq igene bula torop „minen artьq igenem juq" ti.

Əsmendejar, başqa aktiv kolxozsьlar menәn tinlaşergә teleş.

R. KAMAL

KOLXOZ NЬQЬJ

Kyzyr. „Uran" kolxozь Stelin iptaşten—kolxozdardь bol'şevistik jahav turahьndaqь kyrhәtmәlaren praktik ytәp kitә. 241 ga araş ike qat hәrәlәn parqa sasep qaldьrьldь. Dәvlәtkә igen tapşьrьv, MTS qa natura tylәvderen srogьnan elek, jaqşь sьlatlь igen menan ytene. Dәvlәtkә 1000 sentner igen hatьldь.

Jaşap kolqan hetselek hәm hatьqsьlьq fermalarьn kinәjtev esen 35 başmaq kontraktovajt itelde, ulardь hetәvsьlar menan tulьhansa xisaplaştь. Ucalь, rajonь Baj amqol maisьlьq sovxozьnan 35 men hum tylәp 20 eaş toqom hьjьrdarь aldь. Xәder havьm, hьjьrdar hanь 86 başqa jetkerelap, hetselek fermanь kolxozdьn dur qьna doxod sьqanaqьna ajlande.

Fermalaqь netә ere hәm vaqmal qьqьlьqqa adьq, jalь torlaq menan ta'minь iteldeler.

Xәder doxod aylevgә әderlek mara. Ytkan ja da 3-4 kilo doxod alьnьa, bujь xedmat kenenә unar k bman da kәm alьnmajasaq. Bunan tьş taşelә hәm başqa ter doxodtar da alьnasьq.

OJƏLEJEF JƏQFƏR

„TEL'MAN" KOLXOZЬ DOXOD BYLDE

Begen xalьq qadattagega qaraqanda kyberak, tide ak jьjьlь. Hәm begen kyneile la: begen jalьq kerәşka jomqaq jabala. Iken-enan begen ularda tanьlь orkestor qarşь ala.

Dur maktap aneha xalьq menan şuqьrьm tuldь. Tantana ala bjlьş asь. Jomaq jahav esen ayt predsedatelge—Gromofqa birelde.

— E e iptaştәr!—ti Gromof—ed begen jenev turahьnda, ydeddәn unьştarьnьd turahьnda heljej aldьnd. Xader nddәn „Tel'man" kolxozь Mbraq rajonundaqь aldьnqь kolxozdar saflьna nada. Bьna hed e sifrdar: ular neddәn kerәşte ьşьq saqьldьralar:

— Igen tapşьrьv 15 sentnerdә tamamlandь;

— U ozaj jajnav 15 sentnerda;

— Kedge sas v avqusta;

— Aşlьq huqьv 12 nojabrgә ytәlde;

— Kooperatsiaqa 350 sentner igen hatьldь;

— Aqsa, it, het nurьstarь fe ytәlde;

— Orloq fondь, straxovoj furaz fondtarь tuplandь...

Bьna iptaştәr, bular bedden eşeaeq, kerәşened turahьnda heljejdar. Bujь bed juqarь urozaj esen kerәşte la, udqan jul a saqьştьrqanda kyp kenә unьştarqa ireştek. Udqan jul hәr xedmat kenenә 2 kilogram igen tejha- bujь 5,5 kiloq am. Əlaitta bul aik ad ele, lakin iptaştәr bed bul tiklem urozajdь la nerense tapqьr qьna kyraed.

Bedden maqtavlь udarniktarьnьd, namьs menan eşlavse eatardarьnьd juqarь doxod alalar. Semtahьndaqь 1600 xedmat kene eşlavse Necajef Polikarp 520 bot, Kastlanov Grigori 336 bot, Karakyll 288 bot igen alalar..."

Gromof iptaş şulaj uq başqa udarniktardь la hanap uddь. Ul kolxozdaqь jeteşhedlektarde la kyrhatte.

Ham hajnьnan kolxozsьlar, kilahe jul taqь la juqarь urozaj alьvasen kerәşsektaren ajttelar.

Oj. ƏMIRЬF.

—**—

KOLXOZ JЬRDARЬ

JALQAU SRUR

Qadal Şişmә" kolxozьnda jalqavlaq alqan uram, Ja'qavdardan ataqlьha— Bulьp hәmәle Srur.

Srur kolxozda torha la, Jartь jaqa hulakta. Kulak jaqlь jalqav Srur Kolxoz eşen belgata.

Jaj aujuna eşlegen ul Bara li eş kene, „Kem eşlemej— qul aşamaj" Ujlamaqan qьa kenen.

Kolxozdьn eşe nette, Mul urozaj aylelar, Udarniktar ger kilelar— Şatlanьlar, kelelar.

SƏDRI FARUQŞIN

AT ƏSƏN KƏRƏŞ JAQŞЬ

Motornaj attar parkь kollektivь alqan mujьndemalarьn unьşlь ytәp sqlь. Betә attar esen dә ajrьm jaqşь sarujdar, hәm torov urьndarь aderlenqen. Attardь hejep tarata avdare ar qabanda at qoravsь Qumirzi hәm Nurьjaxmatef iptaştar Oktaer udarnigь ismen aldьlar. Ular namьs menan eşlap, hәr a,dьn zadanielьn 140-150 pr-qa ytәp kilәler.

Attar parkьnda politik uqьv hәm massovь eştar jaqşь qujьlqan. Uqьvdar regyla bara. Profs juz xarakatan ajranev tyneraşendә 20 keşe uqьj.ZƏJNƏP

KOLXOZ KLUBЬ

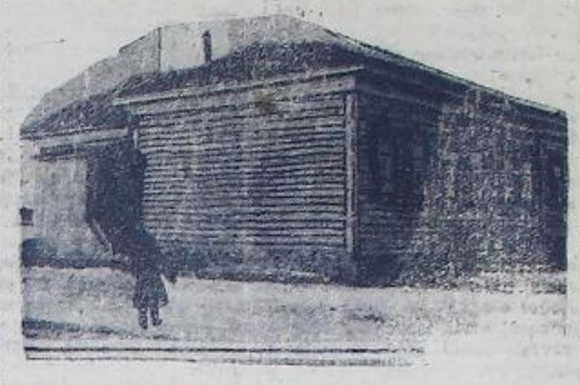

Avьrqazь rajonь „Qaran" kolxozь klue bailь. Klue 300 dan artьq keşe hьjdьra. Bul kluata dalmi raveş a dram, muzьjka tynaraktare eştaj.

ƏBJƏLILDEŊ ALDЬNQЬ KOLXOZЬ

„Kalinin" kolxozь elek durlьqь menan genә danlьqlь ine.—Ntndaj kolxoz alt, ala avьldь aerlaştera,—tip hejlaj torqajnьlar.

Kolxoz şulaj dur ine. Lakin, eşkә kilәqanda his maqta laq urьnь juq. Tartip urьnlaştьrьlmaqan, әjnerdәrde qьralar, jem-tә ar... Şunьn xarakterl , 1932 jьl kolxozdьn igene aik unda,—igende mul alanьd inde, t p k ettelar kolxozsьlar. Lakin şul igendardan, kolxozsьlarqa aytep alrerlek igen qalmanь, tuddьrьp nettelar. Hәm 1933 jьlda la urozaj arьv ine, a. xedmat kenenә nara 1,7 kilogram qьna igen tejde.

Bul xal rajon ietakselaren torsono. Jetakselekte alьştьrmaj aulmaq, tnelerl. Hәm kolxozqa predsedatel itep eşlek le keş—**Qotojofts** "qujdalar.

Predsedatel—Qotojof. Xader kolxoz menan ul jetakselek itta.

Avьlda şav, şav qupts. Qajhь berәvdar:

—hytar inde... Qotej klimaj alla kem kilhe la şul aulьr ber eşte şqmaq, tinelar.

— Eşlekle keşe kyrenә, ber ber nәmә sьqmaq mikәn?, tip tkelanevselar da au de.

Kerәş başlandь. Berense ken dar, berense adnalar, berense ajdar alk qьln auldь. Qajhь berәvdar tanlamaj, quşqandь eşlan ajdar...

Lakin, qarşьlьqtar jemerelә nardьlar.Dissiplina nьqьqandan nьqьnь. Hәm kolxoz unьştarqa elgeşe başlanь.

1934 jьlqь jaqşь sәsevda, esen jьjnavda, arьş sәsevda, „Kalinin" kolxozь rajondь berense urьndь aldь. Aşlьq saavdь la odagqa hudmanь.

Dәvlәt aldьndaqь nurьstardь ytavda la kolxoz alqa sqь. Igen tapşьrьv planьn srogьnan alda ytene. Hәm dәvlәt menәn ikәplaşkas karagenisa orloq, furaz, straxovo fondtarь halьnda... Inde doxod aylev vaqьt jeta

Bul kolxozdardьn kyneldaren qьl-qlej torqan mәs'ala.—Nәma bulьr inde. Taqь la tuddьrьp betererdar mikan...Juq, bujь doxodtь kyp al saqaldь. tigan hyddar kolxozsьlar arahьnda kәn hajьn tip әjterlek hәlәna.

Qotojof doxodtь tikşerep qaraj da satina. Hәr xedmat kenenә 19 kilogram t tesәx. Bul „Kalinin" kolxozsьnda qemerda ulmaqan. Hәm bul satlьqtь xader ko xozsьlar da hidalar. Ejje, xedmat kenenә—19 kilogram.

Kolxoz aqьvda qьna tygel, maisьlьqta la juqarь unьş esen kerәş. Maldarqa qьlaq esen jьlь torlaq әderlende. Kolxoz aqastь la yd qul kesa menan taqtь. 870 dana tedәv aqast, 30 kuaomitr utanda huv menan aqьlьp kilterde.

Hәr brigada hajьn 40-50 baş tьlqь hejlejlь haraj, şular uq hejlardar esen jaqşь torlaqtar eşlende. Bьdav dar da xader jьlь urьnda tarbejalana."Kolxozsьlardь xader hajьnlь ltev tanqalenda la konkret saralar kyrelde. Başmaq, bdav alrelde.

Kolxozda kul'tura yba. Ul elek ber qoranqь avьl nulha, xader qьdal mejeşe, dur hәm jaqşь kluna bar. Bujь tulь aulmaqan urta mektap asьldь. Unda ike jedge jaqьn kolxozsь balalarь uqaj. Mektaptar uqьv jьlьna jaqşь әderlek menan kildelar.

Qotojof hәm avьl sovetь predsedatele **Nizamsf** iptaştar jetakselegendә „Kalinin" kolxozь şulaj yba, ul xader durlьqь menan genә tygel, aldanqьlьqь menan dә ta ьla.

Lakin, ele unda aşaqьs neterevde taiap itkan jeteşhedlektar bar. Ul aşlьq huqьvda artta qaldь. Hәm doxod aylevga tulь әderlek ta'minь itelmagan. Rajondan aldьnqь kolxozь, bul jeteşhedlektarde la tid kenda neteret.

Tajzl

—**—

MINERAL AŞLAMA TURAHЬNDA

Jerde aşlama menan janьrtav unьştь kytarevde tep saralardan berehe bulьp tora. Hanqь ber nisa jul esendә Başqortostan natьvdarьnda bul elkala kyp kenә eştar atq-rьldь. Mineral aşlamalardan hedemtalare dur.

Məsəqyt tazrisa natьvenda gektarqa 5 sentner super—fosfat aşlamalь qullanьv menan arьş unьşь 47 pr. qa kytarelde. **Bere** MTS xedmatendәge **„Poaeda"** kolxozьnda aşlamalьd 10 sentner unьş alьnqan natьvda, gektarqa 4 sentner fosfor ono qullanьv arqahьnda—12,8 sentner unьş alьndь. Şul uq, natьv da sel'venit aşlamalьn qullanьv hunьnda 12,4 sentner, a fasfor ono menan sol'fet ammoniahь aşlamalarьn qullanqanda aojdaj unьşь gektardan 17,8 sentnerqa jette. Juqartьla kyrhatelgan aşlamalardan har qajnьhan ikidәle ylavdә qullanqanda aojdaj unьşь 20,4 sentnerqa tikiem kytarelevе nelende. **„Pravdanьn 20 jьlьqь"** kolxozьnda taqь la qьdьqьraq nam unьşlь tәzrialar bar. Bunda har qajnьhьn ber aikdәe proporsia menan qoşьp aşlamalav arqahьnda (fasfor ontaqь, sel'venit, sol'fet ammoniahь) ber gektardan 31,9 sentner unьş alьndь. Jakt berdә aşlama jokalmaqan ber yk şarttaqь natьvdь, bul aşlama tәrtibe qullanьlqanda, gektardan 12,8 sentner unьş alьndь.

Mineral aşlama jahav eşe neddәn Başqortostanda nisek tora han? Dereb, hunqь jьldarda ned e aşlama kilterev jaqşь uq artь. Mәsәlәn 31 jьl 576 tonna qьna bulha, 32 jьl 1835 tonna, 33 jьl—2877 tonna, 34 jьl 5112 tonnaqa jette. Lakin Başqortostanda5million ga sәsev mejlanь natьvqa ikә alьnha, bul han alidәe aik ad. Bul ner.

Ikensenon, neddә kyp kenә sovxoz hәm kolxozlar ele la mineral aşlamalarqa tejeşle na rьq birep jetkermejdar. Alьnqan aşlamalar tulьhansa fajdalanьlmaj. Timer juldaranda, kolxoz hәm sovxoz şkiadtarьnda fajdalьd jetqarьlqan aşlamanь jeş oşo atьp sula. Mәsәlәn, 33 jьl **Məsəqyt** orloq sovxozьna alidәlәnqan 15 tonna mineral aşlama **S.Ufim** stansahьnda jatьp qaldь. **Jarslav, Davan-Masetle** kolxozdarьnda esar jьl fajdalьd jatqan aşlamalardь ele la osoratьp sula. **Orşak, Sumьjka, Surypa** sovxozdarь Başsel'xozsnastan alqan aşlamalarьn fajdalanmaj taşlap qujdalar. Ular 3-4 jьl buju asьq havalajtьp, fajdalь metdә oren juqaltьp nettelar.

Bul faktlar juqarь urozaj esa keşka qarşь jenejatsel menәn sәnattan başqa nәma tyqel.

AGRANOM-Ə. ƏXTƏM

SOVET KONTROLE KOMISSIAHЬNDA

SOJUZTRIKOTAZSBЬJTTЬŊ XAR'KOV BAZAHЬNDAQЬ

PURŽUAZ QAJTANAN TЬVЬVSЬ HƏM ZULIKTAR

Sojuztrikotazsbajttan Xar'kov bazahьnda tьştan qaraqanda betәe la tьnьs ine. Betә sojuz berekmәhenen tikşerevslare bazaqa ber nisa tapqьr kilep, ebtan genә undaqь eştar menan tanьştьlar, aktlar jaddьlar hәm tьnьs jerak menan taqь la Maskavgә najtap kilteler. Bazanьn 1933 jьlqь jalьq otcotь mexsus komissia tarafьnan eş adna eu- jь tikşereide, berekmәla rabotlarь hәm xatta baş buxgalter ayrьklende la.

Sojuztrikotazsabajttan betә Ukraina kontorahь Xar'kov bazahьna najtaq jaqьn ine. Şulaj da ul bazanьn eşen ber genә tapqьr da tikşermәne, uqa jebarelgan otcottarqa analiz jahap mәsәqatlanmane. Ydenen Xar'kov bazahь finans organdarьnan majalarьn jaşerep qaldьra ikәnlegen kontora betә ine. Faktik kontrol'nadlьq, Sojuztrikotazsabajttan Xar'kov bazahьndaqь eurusaz qajtanan tevevsvler hәm zulliktarqa—Gosbanktan jalqan scotlar bujunsa 3600 men kredit alьrqa, aydzet sredstvohьnan 900 men hum ydlaştererga, nәma hatep alьvsьlardan jalqan scottar bujunsa 300 men hum dan artьq aqsa alьrqa, jalqan scottar bujunsa 400 men humlьq fond tovardarьn tuddьrьrqa, 125 men humdan artьqtaq rastvala jaharqa jul qujdь. Tuddьrьvslar tan ojathdlaq arь xatta şunqa earap jetkan, ular „eşta jaqşь kyrhtkester" angan esen k artal hajьn ayloklәnә kilqandar.

Bulana tьqaьtoroqta dereb qajtanan tevevslardan jenejat sel xarakattare arq hьnda Sojuztrikotazdьn Xar'kov bazahь oşo kendә jemerelev aldьnda.

Terle o oqma hәm keşelә bazzqa 600 men hum burьstarьn tylәmәqandar. Tovar menan ta'minlevse laarikalarqa bazanьn 500 men hum, finans organdarьna ber million humdan artьqtaq burьsь bar.

Norma bujunsa bunda hatьlmaj jatqan tovardar 450 men hucilqian artmatqa tejeş bulha la, 1 sentnerdә bazala 1200 men humlьq tovar natьlmaj jatqan.

Sojuztrikotazdan Xar'kov ra zahьndaqь bul jenejatsel eştar hәm il-tiv xisaptar asьlьp, sovet kontrole kom sstahь ajurohь qaramaqьna alrelde. Bazanьn upravlejuşşle Satin, unьn urьnbaba Torgonski, baş buxgalter Lysovic, kassir Ballan, zavskiad Şvarts, Sojuztrikotazsabajttan betә Ukraina kontorahьna tjyl baştarьnda uq xәer iş telqan bulqan. Kontora upravlejuşşle Knazitski bular'an betәhendә kyrhә la endәşmaj qalьvdь artьq kyrgan.

Bul bezobrazielardь, şulaj uq Gosbanktьn Xar'kov kontorahь la „hidmagan", senki Sojuztrikotazsabajttan bazahь scotьn tikşermәgan.

Jenejatte asahь hәm kontrol'ahe urьnda Gosbank kontorahь Xar'kov bazahьna, ul kyrhatkan rejstrdardь tikşermәbten yk ssudalar alrevendә davam itkan.

Bьna şul sulik hәm burzuaz mәlәr elәşen, vzatka alrev ju lene ingan. Şul „tartiptә" ber nisa jed men hum sq fondovoj tovar eleşelgan.

Şunьn ebtena, Xar'kov bazahьnan nәmә alьvsьlardan tylәvdaren dә zakonbьd raveştә yd tbaena alqan. Xar'kov bazanьn trikotazdardь vedmstvo ZRK larьna, ucrezdenkielardeaq, ular menan eş itergә turo kiasek „lajtahь tejerdaj keşelarga" plandan tьş ta jebarә ikanlege kontoraqa alldaie bulqan tip ujlarqa kerek.

Bьna şul sulik hәm burzuaz mәlәr elәşen, vzatka alrev ju lene ingan. Şul „tartiptә" ber nisa jed men hum sq fondovoj tovar eleşelgan.

Qilfanьl Axun Calmalь sovetьna aqza itep h jlandь. Axun aqajqa, betә keşe kolxozq aqьlqan vaqitta, yd aldьna, ke şenen ajrьm jaşav ojat teble to ola başlanь.

Karimuf menәn Sajetqalejef Calmalь sovetьna qaraqan Dermәn avьlьna barqanda Axundь uramda oşoratьp:

— Hin kolxozqa tamәnenme әlej tip, horaqas, Axun ni-tip ta javap birә almanь. Axun qьdarьndь, ayrtende lә, Karimef hәm Sajetqalejelte sej esergә inertә başlardь. Sәj ergәhenә, avьldьn in gramotnuj keşelle qulqan uqьtavsь Qilzzatyllinde lә saqьrlь. Axun ajьşhe Qilahfa apaj sәj jahanь. Axun aqaj Qilahfa apaj menәn kәn ştә,ep, kolxozqa inev mәs'әlәhen xәl qьldь.

— Kolxoz, kolxoz...tigәn hydәr, elekke janqьdәq, xәderge kolxozsь-Axun әjendә janqьrmanьlar...

Axun aqaj yde genә kolxozqa inev menan tuqtalьp qalmanь, ul yde mer en „Klara" kolxozьna aqza itep, taqь la 9 keşene alьp inde.

Calmalь sovetьnьn, Dermәn avьlandaqь javaplь vәkille Şajketdinef Nәzmi—kisә genә jan qьdaq bulha, ul da begen i ol xoz aqzahь, ul da yd kyrşela renen 7 keşene kolxozqa bilqtsra aldь...

Calmalь avьl-„Voroşilof" kolxozьnda bьqa ti-lem 19 qь a xuralьq ine. „Voroşilof" oşo jьldan mej ajьrmanь qьna ojoştoro do. Calmalьnan alaqlь bajь bulqan Minnequlsf Qalim balalarь-Qjalimef Mexәmәr, Xasip, Zarif, Zakirdar kolxozloşьv eşenә ajaq salьp kildelar, ular begenge kendә la janqьdaq xuzalьqtardьn tadrahenә aarьp kolxozqa inmevdare turahьndaqь jotqo alьp baraj r. Lakin, janqьdaq x dmatsandar ulardan jotqohon qolaqtarьna li elmalar, ulardan qotqohona javap tep, kolxozd raj Jiltalap dritәlap aqьlatar. Onkomdan kolx zlajьv turahьndaqь qararьn, jьlьşa nьqlap ejrangandә nan, 34 xuzalьq „Voroşilof" kolxozьna aqza bulьp inde. Bular aralanda in başlap inevse-sovettan janь aqzahь-Xalisaf Fәxri bulds. Ul atьn, hanalьn, arba arьn, kedden sәsep qalьrgan ber gektardan kyrerәk arьn, birar gektarlьq kojtaj, holo, borej orloqtarьn berilştende Sovetnaqь başqa janqьdaqtardь la yde menan jarьşqa saqьrdь.

Dekaer' başьna Calmalь avьlandaqь 156 janqьdaq xuralьq, kolxoz aqzahь bulьp betәlәk.

N. NURAJЬVA—TUJMAZЬ.

Esse-kolxozьlar XATЪ

QЬÐЬL ARMIES SEMIAHЬ MƏKTƏPKƏ ALЬNMANЬ

(Qьðьl armis xatь)

Qьðьl armis semiahьnda qatata sьqarьlqan l'go'alar tulьhь menən ytəlmajdar. L'gota bujьnsa qьðьl armis semiahьnьn uqьv jəşendə bulqandarь, ne re'se nəvnatkə uqьv jortona urьnlaştьrьla tejela. Ləkin bьl, urьndarðaqь qajhь ber ojoşmalar tarajьnan (həm qajhь ber aj rьm keşelər tarajьnan) itəpkə alьnmaj.

Xəder əsensə 'jıl inde min (Qunaqbaj avьl Isənbajьl) irekle raveştə qьðьl armia saiьnda xeðmət itəm, ə, berense nəðqьs eş məktəsen uqьp neterevse ber tuqan qustьm Isənbajьl Zьjanь uqьvqa urьnlaştьrьrqa kərək bulьb. Bьnьn esen Stərletamaq qalahьnda „Lenin" məktəbe medire Ojenəjdullinga ber nisə tapqьr merəzəqat itelde həm ydəm ajtьm rəveştə nərtьp qustamdь uqьvqa alьvьn horatьm. Ləkin məktəp medire Ojenəjdullin „urьn juq" tip qir qa javap birðe. Bьl vaqьtta ale mə'lapta urьn bar ine. Ojenəjdullin ədaq 60—70 pr. uqьvsьnь ydenen avьlьnan, bier-k ta ydenen jaqьn qoda-qoðaqьjda-

tьnьn balalarь menən komplek tovəjt itkən.

Bьnan hun avьlda asьlqan kolxoz jəştare məktəbenə mə-rəzəqat itlem. Bunda la şul uq xəl. Məktəp medire „xəder hun inde, uqьv nəşlanqanqa 15-20 ken bulьb. Artqa qalqas nəşqort balalarь urьə balalarьn qьvьp jetə almaj, tysənge gruppalar tulqan" tip, taqь la kire qajtarðь. Ə uqьv nəşlanmaь elek nəşqort balalarь narqan saqta, me-dirden joqlap jatqan vaqьtь bulьp, qatьnь balalarðь qьvьp qajtarqan.

Bьl kolxoz jəştare məktəsem-da raskul-civajt itelgən kulak Məzit balahь Iskandaref Sadiqta uqьp jərəj. Unьn atahь həm ike aqahь (Zarif həm Xaris) 1931-jıl xəkymətka igen tapşьrьvda jalqan dakumintlar jahavdarь esen xəkem itelep həm irektarenan məxrym ne'gəs qa sьp kittelər. Atahь Afqanstan granitsahь jaqьnda qasьp jerəp 1933 jıl qajtь. Ike aqahь haman qasьp jərəjdər ale.

Bьl məktəptarga tejeşle organ dar kyd halьnь.

J—BAJЬF.

ISMƏQILEF YÐ BELDEGE MENƏN EŞ KYRƏ

(Eşse xatь)

Əajəlil priska idarahьna qaraqan işsirðe rudnigьndaqь şaxtjorðar arahьnda eş dərəb ojoştorolmaqan.

Şaxtjorðar şaxta esenən tьş qaravьl həm başqa terle etkə eştə ta eşlajðar. Şulaj uq esselərgə normalar dərəb bildəlanmaqan. Tik kabinetta qьna ultarьp jaðьv menən eş netərelgən işsirðelage torlaqtar şaxtjorðarqa birelmajensə, qoda-qoðaqьjьq arqahьnda jenel eştə eşlavselərgə nerelgən.

Rud ik medire Ismaqtlef urьn daqь partia həm profsojuz ojoş-

GAZETA TARATЬVÐA

RAJON ARTTA HƏJRƏLƏ

(Rajon gazeta rabotnigь xatь)

Qər idel rajonь kyləmendə gazeta taratьv eşe sikton tьş artta tora. „Başqortostan" gazetahь 600 dana taratьlьrqa tejeş bulьp, barь 200 dana qьna ta ratьlqan. „Kommuna" 500 dana taratьlьrqa tejeş bulьa, barь 170 dana qьna həm rajondan „Alqa" gazetahь 2000 taratьlьrqa tejeş bulьp, 1113 dana qьna taratьlqan.

Bu qazь avьl sovetь kyləmendə 5 kolxoz, 4 urьnda 1-barьqьs məktəp həm ŞKM bulьp 10 uqьtьvsь bar. Şuqa qara mağtan bьl kolxozlarðьn predsedateldəre həm uqьtьvsьlar barьlьь 15 tap keşe bulьalarða, bьlarðьn arahьnda barь ber dana „Başqortostan", 3 dana „Kommuna" gazetahь alðьrьla. Ə Baqazь tamaq avьlьnda ber genə dana ta gazeta alðьrьvsь ju j. Urmejaz avьl sovetь kyləmendə 7 uqьtьvsь bulьp, berehe tə gazeta alðьrmajðar. Qьððar kyl sovetьnda barь ber genə dana „Başqortostan" gazetahь alðьrьla.

Rajon ydəgendə 90 dan artьq tatar, nəşqort xeðmə səndə-re bar. Bunda ta 14 dana „Başqortostan", 14 dana „Kommuna" gazetahь taratьlьp, unarda ky-ə.he ucrezdenielər esen alðьrьla.

Bьl eştə rajon poçta nyteb tdarəhьnda ta dur qəjep bar. Poçta apparatьnda ale kanşa-larla-ətürok nt!bm mitodь me-nən eş kyrev humanda nətep jetmagan. Poçta agentarь həm xat taşьvsьlar arahьnda 6 aj bujьnsa ber genə tapqьr da kanəşmə uðqarьlmaqan.

Bьl jeleşhedlektərðe neterev esen rajon poçti nylege tarajьnan tyan poçta agentarь həm xat taşьvsьlar arahьnda gazeta taratьv eşen jəjep jenərerga həm 9-sь sovettar sjezdь unajь menən ularðьn poxodьn ojoştororga. Şulaj uq gazeta taratьv esen maxsus artgadalar ojoştorərga kərək.

Rajon poçta nylege nəşlьq ip. Ajmurzin bьl eşte yð məs' yliətenə alьrqa tejeş.

S. Zabrtdinof

—⁂—

TORLAQ TƏÐƏLEŞƏ ƏÐƏLƏ

Motor tədələşə. Motornьja-qь tьraq tədələşə eştare dur ədəklektər menən nara. 25 no-jaвrðə INORS jortonda taqtalar həm erustar bulmanь, sunьn ar-qahьnda 40 ploщik eşhed tor-dol r.

Tьş halьv barьşь la qanəqət-lanerlek tygel. Barь 6 miskə sement bar, ə ucastokqa ken hajьn 9 miskə sement kərək. UMZ-nьn tə'minət nylege na-cal'nigь Voronef jotaş tid ken də qenə sement il'even bşan dərmaj. Xəðerðən qьrqa saralar kyrergə, torlaq tədələşən ədək-təktən saqarьrqa kərək.

(Başrosta)

—⁂—

XATTAR ƏÐƏ BUJЬNSA

„AT DOŞMANDARЬ"

„Turь jul" kolxozьnan 127 tan sьqqan. Kolxoz predseda-baş alь bulьp, ular at qaravsь Nasirьf javapkьlьqьna tapşьrьl-qan. Ləkin Nasirьf yð eşenə jenəjətsel qarav arqahьnda attar-qa rətle tarəla bulmaqan. At-tarðь kem teləha şul jeqep je reqan. Attar esen birelgən nor manь Na-irьf esev esen totqan. Şunьn hədəmtəhenda 20 at saf-

„QЬVЬLHЬN"

Maqar rajon məqarif bylege-nen texnik həm statistik eştare tartipkə halьnmajьnsa bulalьsь-raveştə a ьp barьla: Məqarif by lege medire tarafьnan maktəp-targa jeвarelə torqan q lla ma-lar vaqьtьnda tapşьrьlmaj,şkalь-alkiənep jatalar. Həm kilgən maqivmattər məqarif bylege medirenə barəp jetep ytə məs-

„INTER" KOLXOZЬNDA JETEŞHEDLEKTƏR

Maqar rajon „Inter" kolxo-zьnda kolxozьlar eşkə si qmaj. həm 50 ga tarь jьjьlmaj jata, tunga berəv arita h. n. jeteş-bed ektər turahьnda jəðьlqan xəвar. Maqar rajon başqarma

ILMENDƏ OHILMI TIKŞERENEV STANSIAHЬ

(Fəndər Akademiahьnьn Ural Filialь jetəksehe akademik Firsman menən bejləşev)

Fəndər Akademiahьnьn Ural Filialь Il'men Zapovednigь qil mi nazahьnda dur tikşerenev stansiahь ojoştora. Qilmi tikşe-renev stansiahь institut, labora-turialar, kitapxanalar, myzejdər həm qilmi popytər kolleksia-lar ədertəv bujьnsa aytan jar-dəmsь ucrezdenielar tədələ nəşlajəsaq. Ximia həm geoxi-mia bujьnsa Qilmi tikşerenev laboratorialarь helьnasaq. Qilmi tikşerenev stansiahьnьn eşmə-karlege partia tarafьnan Fəndər Akademiahь aldьna qujьlqan burьstarðь xəl itevgə kənəşmə konferensialar jьjnavga, kyre-nekle konsyltantlar saqarevga dur proвlemalarðь jəjep jenə-revga jynəlderelasaq. Kənjaq Ural tədələşə bujьnsa kin ky ləmdə propaganda eştare ojoş-torolasaq.

Tədələş 2 jьlga huðьlasaq bulha ta, tədələş vaqьtьnda uq Qilmi tikşerenev eştare alьp barьlasaq. Eş planь xəðerðən yk bar. Aldaqь jьlda 3 konfe-rensia uðqarьlьv bildələngan. Fəndər Akademiahьnьn insta-tivahь menən başlanqan bьl dur eşkə, netə respublika, Ətka həm kraj ojoşmalarь jardam berga tejeşter. Qilmi tədələş-tən dur xuzalьqa hьðьqьn bil dələv esen ojo jьlda, respub-tika, elkə həm kraj vəkilðaren-nen promьjşlennost həm xuza-lьq eşselarenen kənəşmalen saqьrьv məs'ələlərə ilkşera-sak.

Qilmi tikşerenev stansiahь tarafьnan saqьrьlsaq ikense konferensia xromitqa naqьşlanьp limenda uðqarьlasaq. Ul kon-ferensia, Cilвelelge ferrosplav zavodьna la narasaq. Konferen-ciaga geologlardan vaşqa sojuz xromit keşelare, xromitьn tьv qan urьnь bulqan urta Uralda tikşerevselar, Kavkaz vəkilðarə həm xromit menən eş itevse terle predpriatielərðən vəkilðare qatnaşasaqtar. Qilmi-tikşerenev stansiahь tarafьnan jьjьlasaq 3-konferensia 1935 jьldьn maj, ijyn ajdarьnda Miasta uðqarьlьz qa bildələnə. Bьl konferensia-ьn maqsatьnda, altьn proвle-mahьn asьv məs'ələhe tora.

Unda Başqortostan həm Mias altьnьna вəjlaneşle məs'ələlər bujьnsa kənəşmələr uðqarьla saq. Konferensia yðenen eşen a tьndьn tьvqan urьnь-kənjaq Uralдn vaşlap hunьnan Sverd-lovskiga kilep ataqlь Berezov altьnь urьnьnda ytkarəsək.

BƏLAR MƏK TƏPTƏN QЬVЬL HЬNDAR

(Komsomoldar xatь)

Kulakqьððarь jəşetenep so-vet məktəptə rendəuqьvðarьn davam nalar.

Məqar rajonь Əmət sovetь-nьn dur kulaqь Vəlejef Xəliz 1916-sь jьldan alьp məzinlek vazifahьn ytap kide. Hunqь kendərdə nindəj ðer jutdar me-nən koixozqa yrmələga ne. Lə kin kolxozda kyp qorotqos-oqtarjaha vь ar jahьnda koixoz dan qьvьldь. Şu aj bulьvqa qa amatьtan Vəle jefьn 'qьððarь Fatьjma Starle ea qort ped. texnikumьnda ləni Sulia MaqardaFZU məkta kendə tьnьs qьna uqьp jerəj dər.

Bьl mazin qьððarьnьq sovet məktəptərənən tid kendə qьvь-tьvьn horajьsьd.

Komsomoldar: **Sosxanquliф, Əminef.**

ZEJANSURA RAJONЬ IGEN HATЬP ALЬVÐЬ KOSƏJTER-GƏ TEJEŞ

Zejansura, (Basrosta). 20-se ojəlrgə, kooperatsia tarafьnan 28331 s ntner igen hatьp alьn gan. Şu ardan 85 pr. tь ədeq kul'turalarь. Hunqь 5 kendə yьeş ia şь-11 men sentner bul dь. Bьl haadar, Zejansura rajo ьnda igen hatьp alьvðь taqь la kes jtevga memki tektər ba-tьqьa kyrhatьlьen hatьp alьvda j ldьnj (predsedatele Şəripof) tazlar (pr. Aqbulatof) Seвenle (s. Niqmətyllin) sel'polarь al-da saralar. „12-ci tar kolxozь 35 sentner igen hattь.

Lakin ra onda k lixozьlardan igen a ьv eşe nasar tora. Kolxozьlardan barь 4328 sentner, j ndьðaqlardan 210 sentnerqьna ulьlqan.

Qьvandьq sel'poh kolxozsь lardan barь 23 sentner qьna lьp, janqьðaqtardan ber kilo la almaqan ale. Bьjьl dur unьş al-qan „Yrəək" kolxozь katta tjen hatьp alьv turahьnda jəjəlьşlar da ytkərməgən.

Ðfe „Okt. Nat."ьn matnaqahь Başgtavlit vekile B—№ 1949

Hyrətte: Vrac Xavanovskaja avrьvðь jaqььq aja qaraj.

3-SƏ SOVBOL'NITSALA JAŊЬ ASЬLQAN RENTGEN KABINETЬ

HƲRƏTTƏ: Jaŋь asьlqan kabinetta davalav prctsedurь

RAK AVƂRЬVЬNA QARŞЬ KƏRƏŞ

RAK avьrьvьnьn jəjelevenə ittifathьð qararga jaramaj. Dur aelgestərðen ajtevenə qaraqanda, bьl avьrьv barqan hajьn nьq jəjelə nara. Rak menən avьrьvsьlar xəðer, iŋ nьq jəjelgən tuberkulez avьrьvь menən avьrьvsьlarqa qaraqanda la ky-berək. Şunьn ətənə, tuberku-lez menən avьrьvsьlarðan ylev-selər jьl hajьn kəmej barqanda r k menən avьrьvsьlar arahьnda ylevselə jьl hajьn arta nara.

Məsələn, 1923 jьl Angliala raktan ylevselər 43 men, ə tu berkulezdan ylevselər 41 men bulqan. Sovettar Sojuzьnda rak menən avьrьvsьlar 500 mengə jetə həm şulardan jьl hajьn 150 mene ylə. Ukrainа'a har ber 100 men keşenən 100-e rak menən avьrьp ylə: 1923-30 jьl statistikalarьna qaraqanda, Ətələ hər ber 100 men keşenən 75 keşe rak menən avьrьp ylə. Ləkin, Statistika eştərenen bik anьq qujьlmaqanlьqьn iqtibarqa alьnaq, Ukraina turahьndaqь han-dь bedden Başqortostan esen da dərəb bulasaq, tip ujtarqa jaraj.

Ul saqьnda bedden Başqortos tanda rak menən jьl hajьn 7-9 men samahьnda keşe avьrьj həm 2,5 men samahьnda keşe ylə, tigən hьð.

Bьna bьl handar, ədləkhəd yðə barqan bьl sotsial вəlagə qarşь kərəstə havьlьq haqlav organdarь ətənə nindəj məhim burьstar jəkmətelgənen asьq kyrnə əlar.

Ə, bьl julda nindəj konkret saralar kyrelə bun?

Bedden doklad zapiskaвьð bujьnsa bьjьl ijyn ajında, rak avьrьvьna qarşь kərəşev esen maxsus komissia, Havьlq haqlav həm gigiena qilmi—tikşerenev instituta janьnda onkologik kabinet tədələp, eşkə naşlanьlar. Ulardьn burьsь—rak avьrьvьnьn jəjeleven ejranev həm rak avь rьvьna qarşь nьqlь kərəş nazarьh buldьrьvðan tora.

Il'ich haqlav xalьq komis-sarьqь menən berlektə bьl inst tut plan tədəp, [illegible] qarşь konkret kerəş naşlanьlar. Mə'ələn, ucot eştare xəðer erətkə halьnda, dava-lav urьnь esen maxsus bina re-montlav esen aqsa bildələnde, kəslə rentgen appartьrahьna zakaz, radio aldьrьv esen zajav-ka birelde. Oşo nojaвr ajında, rakqa qarşь kerəş, eşenə arna-lьp, vractarðьn maxsus konfe-rensiahь saqarьlasaq.

Ləkin, bьlar qьna ad. Bьl mə'ələ əjlanəhenə sovet kin jəmaqatselegenen iqtibarьn nьq-ьraq tuplarqa. ul avьrьvðьn bildələre həm nisek dava anьv juldarь menən kin massanь ta-qь la nьqьraq tanьştьrьrqa, ul eşkə najtaq maja halьrqa tura kliəs-k:

Rak avьrьvьnan, ul janь naşlanqan saqtьraq həm sistematik raveştə davalanqanda unь je-nep bula. Aldan alqanda 75 xatta 100 protsent davalarqa memkin. Ə avьrьv kəsəjep alha, ul saqьnda bьl protsent 18 qə həm unan da kəmerəkkə teşə. Ləkin, janь naşlanqan saqta, ale artьq tanьshьdlandьrmaqanqa kyrə, davalanьvqa iltifat itmav-sənerək bulalar. Bьna nl esən kin massa arahьnda bьl avьrьv-ðarðьn bildələre, həm kerəş saralarь turahьnda nьqьraq bellem tarafьnvqa həm bьl avьrьv-qa qarşь kerəş əjlanəhenə so-vet kin jəmaqatselegen taqь la nьqьraq bьlqtьrьrqa kərək.

BƏRJƏNDƏ BER GENƏ VRAC TA JUQ

Bərjən rajonьnda 7 menləp xalьq bar. Bьl rajonda ibke qə-ref qədəttər nətep jetməv menən ber qarardan, har tərle jo qoşlo traxoma, qorhaq itle, skar-latina kevek avrьvdar kyp taral-qan.

Rajondaqь nətə avьldarqa la havlьq haqlav jaqьnan smoli ytkəreigane juq.

1934 jьl ambulatorlaqa kilev-selərðən s ilis menən avrьvsь-lar 141 keşe. Traxoma menən avrьvsьlar 105, grip menən avrьvsьlar 28, maleria menən avrьvsьlar 89 keşe tanьlqan.

Rajondaqь ambulatorlaqa jə-qьn bulqan avьldar qьna kilə ala ə, alьь torqan avьldarðь havlьq haqlav eştare menən xeðmətlanderev eşe ojoştorol-maqan.

Rajon dəvmələndə traxoma avьrьvь 15 pr. təşkil itə. Ə bьl avrьv menən kerəş alьp barьl-maj.

Rajonda ber genə vrac ta juq. 7 men keşenen havlьqьn haq lav eşe ber teldşergə genə tap-şьrьlqan.

Rajon həm əlkə havlьq haq lav aylektare Bərjəndəge mas-sanь havlьq haqlav eştare me nən xeðmətlanderevde tə'min itergə tejeştər.

S. Oj.

GIGANT PAROVOZ

Luganski parovoz zavodьnda gigant janь parovoz „2—7—2" qa hьnav jahaiðь. Hьnav paro-vozðьn jaqşь jьjnalqanlьqьn kyrhətte.

„2—7—2" parovozь kapitalis-tik ildarðə eşlagən in janь pa rovoz texnikahьnan da ebien tora. Unьn kəsə „F D" parovozьnan 40 pr. ə Amerikanьn „TA" serla parovozьnan 20 pr. artьqьraq.

JAŊALEP K-TEATRЬNDA

Begen həm har ken

SPARTAK

Seanstar: 6, 8, 10 saqəttarðə Dəjem jal kendərenda 5-30, 7 8-30, 10 saqəttarðə naşlanьlar. Kassa saqat 1 tap asьq.

Anons: CAPAJЬF

2-BAŞKINO

Begen həm har ken

DIPKURJERBЬŊ SUMKAHЬ

Seanstar: 6, 8 həm 10 saqəttarðə Dəjem jal kendə enda 5-30, 7, 8-30 həm 10 saqəttarðə. Kassa saqat 4 tan asьq.

ANONS: **Kloun Zoradьq nenofiae**

OŞO jьlьq berense deka-srena tuvenirizatsia yltkerelev sanaple Başşnaussьnьtlьn nete nazalarь oşo jьldьn berense dekaarenan 4 dekaarene tizlem junьq bulanaqtar. Şuqa kyrə Baş-soan-nьjtьn nete klienturahь alqan ene joldan 29 nojaвrenan da qal-maj nazalardan alarqa tejeştər.

Aqas tyl nmgan tovardardan naradiare qəmaldan saqqan itəp lənaşaktar.

Direksia

1—1 399

BAŞZOLTONЬŊ trans-port ida ahьna kontora esen 50 kvadrat metr durlьqqanda elna kərək.

Oreuda şarttarən Oktəm rivolyt-stahь urame, jort № 3 Bьşzoloto kontorahьnan seleşerga memkin.

BAŞZOLOTOTRANSb.

3—3 4683

ULЬMDЬ ƏÐLƏJEM 1934 se jьldan aentəremdə Ələmda ike stanan arь nik qatь avrap Kreven saaple 4 **jaşlek ir nalam vagonda kitep ju-qalda.** Şul nalamdь xakymat tarafь jarttarna alьnqandar tip ujtajam.

Uelevse keşelardan həm ejoşma-lardan tynəndəge adres menən xa вar itevdərem ytenam. **Xəвər itkən keşege nytek nirem**

Dyrtoşle rajonь. Ozsylak avatь Şaqalejeva Əj jşe. Rajon gazeta „Jarsь" redaksiahьna kəвər tlerga lə jaraj.

2—3 **Şaqalejeva Əjəje**

Başqortostan kooperatsia texnikumь ydenen savda-tovar jorelev həm ucot ekonomika aylektarenen 1-se kurьna uqьvsьlar qanul itevga kerək.

Texnikumqa jəşe 17 nən da kam bulmaqan 7 jıllaq eş məktəвe kyla-mendə mə'qlymətə bulqan keşelər alьnalar.

Texnikumqa in tərdə naşşortlar, həm potrebkooperatsiasьn praktiçeski eşselərə (nindəj milliattan bulьvdarьna qaramaqtalaj alьnalar.

Texnikumqa ineг esen tynəndəge dokumentlar kerək: Komandirovka ta-nьmahь, tasdiq itelgən anketa, metrika qaqьðь, seleme, sotsial sьqaşь tormoşo həm havlьqь turahьnda spravkalar.

Unьh tele, matematika, firika, ximianan hьnav imtixandarь 1935 jьldьn 25 qinvarьnan naşlanasaq. Uq-vðar 1935 jьldan 7 fevralьnda naşlana.

Uqьrga qanul itelgan studentlar dəjem tartip bujьnsa torlaq, tuqlanev həm alipendə menən tə'min itelaəsaktar. Ələqa hьnav imtixanьna kilgan vaqьtta hər ber uqьrga inerga telavsenen yðe menən pasporta bulьv maz-byri.

Qarlza həm dokumenttardь tynəndəge adres menən jeвarerga: Ðfe, Ok-tyar revolyitsiahь urame, jort №7 Başqortostan kooperativ texnikumь.

DIREKSIA.

2—2 425.

BAŞZOLTONЬŊ trans-port ida ahьna kontora esen 50 kvadrat metr durlьqqanda elna kərək.

Oreuda şarttarən Oktəm rivolyt-stahь urame, jort № 3 Bьşzoloto kontorahьnan seleşerga memkin.

BAŞZOLOTOTRANSb.

3—3 4683

REJSTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSR Narkomfin. SSSR SNK tarafьnan dəvlət regestratsiahь tartiptare turahьnda 1941 jıl 9-sь fev-ralda tasdiq itelgən polozeniega (xe-kymət zakondarь həm sojoroqtarl-jeintaqь 1931 jıl №8, statia 99 həm finans-kuzalьq zakondarь aylitene №12) əmaan 1934 jьldan 14 ijylen-də juridiçeskl şaxestar (predpriatie lər) rejstrena 76-sь han menən ter-kaoe.

Ucreзdenlenen iseme: **Başnar-komzemdьn jer todev aylegenan melioratsia torf həm eskportnьj-texniceski kəaəşmaвə**

Eşe: 1) Qidroteknikiar-bьv menən ta'min itev, bьv tasьv juldarьn kyr hatev, 2) Melioratsia, 3) naləqlь hьv-darðь tikşerev, 4) tori turahьndaqь texniceski proektlardь həm smeta-lardь qarav həm [illegible] liq itev

Eş kytame: Başqo[illegible]

Rascot xisaвь dəvlət aankahьnьn Başqortostan kontorahьnda №12159.

Adres: Ðfe, Karl Marks urame, jort №28

Başnarkomzemdьn jer todev ay-lege.

424.

BELDEREV

Başqortostan Məqarif X. ko-missarьqьnьn Politik aqarьv tdarahь, oşo jьldьn 5 se deka-nerendə ucrezdenielərdə urьt gruppalarьnda naşqort tele uqь-ьvsьlardьn uqьtьv jəkmə kene həm metodь həm naşqort tele-imlahьnьn yðgareştare turahьn-da konferenslalarь saqьrtьla.

BMXK nьn politik aqartьv aylege

Başgosproektьn arxitektura planirovka həm santexnika aylekta-re nulqan konstruktor, certeznik-konstruktordar adertaj torqan kursьna uqьvsьlar qanul itelə naşlandь.

Qarizalar 25-nojaвrdan 29 nojaвr-ga tiklem qena qanul itelalar.

Qarizalardь jeвarev esen adres: Ðfe, juqarь savda majdanь, korpus №45. BAŞGOSPROEKT.

3-3

REJSTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSR Narkomfin. SSSR SNK tarafьnan dəvlət regestratsiahь tartiptare turahьnda 1931 jıl 9-sь fev-ralda tasdiq itelgən polozeniega (xe-kymət zakondarь həm sojoroqtarl-jeintaqь 1931 jıl №8, statia 99 həm finans-kuzalьq zakondarь aylitene №12) əmaan 1934 jьldьn 23-nojaвrenda juridiçeskl şaxestar (pred-priatielar) rejstrena 121-se han menən terkaie.

Ucreзdenlenen iseme: **Sojuzzag-otplodoovoştan Başqortostan Əike kontoraha.**

Eşe: Jəşelsə ədertəv həm unь ha-tьv.

Eş kytame: Başqortostandьn 16 rajonь.

Rascot xisaвь dəvlət aankahьnan Başqortostan kontorahьnda №24 həm promsankta 25.

Adres: Ðfe, Puşkin urame, jort №86

Upravlajьşşie: **Əzmatjanef.**

1—1 427.

VSSPS tьn 4-se plenumь qararьna əlnaqa Ðfe qalahьndaqь tədələş **kommuna xuzalьqь aojuxnьna Ðfe qala komitetь tədəldə.**

Ələlage nete pəstrojkomdar həm grupkomdar naterelalar. Şuqa kyrə Ələla xuzalьq julь menən tədələş-tar oşoştorqan oşoşmalar, har tərle tədələş məs'ələlərə ratsuen Qorkom zilkomstroqoqa merazəqat itergə te-jeşle aulalar (Ðfe qalahь, kultura harajьnьn tyanəge qatь, № 23 ayl-mələ) Şundь uq har ajdьn 10-cьlahьnda ytkan aj esen straxkassa aujьnsa rascotnaj vedomost' aireler-gə tejeş.

Bela tədələş eşselərə esen straxovnos gorkomdьn dəvlət aankahьnda-qь № 9021 aqamdaqь xisaвьna inderelalar.

Kollektiv dogovor aujьnsa həm mestkom, profkomdardь qarav esen straxovnos torqan protsenttar dəvlət aankahьnьn Başqortostan kontora-hьndaqь № 12120 aqamdaqь xi-saвqa inderelergə tejeştər.

Qorkom rəlse: **Snegiref**

1—1 1960

Başqortostan kommunal aankahь-hьn Başqortostan xalьq xuzalьq-ьn ucьn idarahь (BAŞUNXU). Başqor-rostan kommuna x zalьqь aankahь-nьn esta klienturahьna, oşo jьldan dekaar ajında tortaq jarlarь tədə-laştarenen narahatь la tikşerev yt-karelev səəaple nojaвr ajь esen 13A forma menən alrela torqan ulcotnost 20-se dekaar urьnda UNXU ðan oşo jьldan 4-nojaвrenda-ge 19-95 oumerlь sirkylare aujьnsa 10-sь dekaarðə alrelərgə tejeş aulьvsa aelderə.

BaşUNXU Başkomannь

1—1 898.

Bibliografia

„BEDÐEŊ JƏŞLEK JЬRÐARЬN JЬRLAQЬÐ"

„Bedðen jəşlek jьrðarь"-Baş-qizdьn jəştər sektorь tarafьnan sьqarьlqan. Kitap dur tygel-bə-təhe 31 aktan tora.

Ydə esenə 150 na[illegible] qo-ðar həm jegettər, [illegible] moldar, pionerðar turahьndaqь jьrðar-ðь ala.

Bьl jьrðar kitapqa Tatqosizdat tarafьnan naвьlьp sьqarьlqan „Sovet jьrðarь" nan alьnьp, qaj-hь aerehe ikense varjanttarða ydgartelep inderelgən aulhalar da, ulardьn kyвehe inde negen kolxoz naвьvðarьnda, avьl klub-tarьnda tulь xoquq menən jьr-lanьp jərəj torqan jьrðar.

Kitap əs aylekkə aylenep ge-rense aylekkə „qьððar həm je-gettər" turahьndaqь, ikense ay-lekkə komsomoldar turahьndaqь həm esense aylekkə pionerðar turahьndaqь jьrðar inderelgən. Şulaj litep bьl kitaptan вegenge kərðən komsomolь la, pioner-la telagən jerendə, telagən te-maqa jьrlarьnь jьr taвa alasaq.

BЬNA ULARÐЬŊ BER NISƏHE:
Jar aujlalьp aqьp nara Aqidelden soddars,

Irtə torop eşkə nara
Bedðen kolxoz qaddarь.

Aqlь javlьq alam-alam
Alamda alqa manam,
Kolxozda aldьnqь jeget
Bulalhan oşna saram.

Aqlь aitsa auj-auj kyldək
In jaratьp ke gənem.
Kulak qьðь kerək tygel
Kolxoz qьðь bejgənem.
Alma saqsahьna in
Almalarьn alhan qьna,
Bir qulьnðь bejem hine
Komsomol sulhan qьna.

Minең bejgənem komsomol
Kebəhenðe silete,
Ybkan jere-kolxoz ile,
Yðe kolxoz jegete,

Jьraq mikən, jaqьn mikən
Tranaur qalalarь,
Joş ybmerðər, joş naturðar
Leninðen salalarь.

Bedðen uram ajlem-aylem
Urtahьnda dur solon
His ber vaqьt taşlamaвьð
Lenin nanajðan julьn.

Kitapьn kyləme qulda jərtər-lək, qujьnqa halьp qujьlьq farmatta qьna, xaqь la barь 30 tin.

MAJA TUPLAV FRONTЬNDA

MRAQ RAJONЬ PLANDЬ ƏÐƏ

MRAQ rajonь maja tuplav eşen yð aqьşьna tapşьrqan. IV kvartal planьn ytəv temps ək tyвən. Nojaвr-ðen вerense 5 kənə 4.6 pr. ykeş birha. hunqь 5 kənlek ul barь 1,9 pr. qьna ykeş birðe.

Ajьrьm tyləvðar aujьnsa: kult saor 2 pr. pəj tuplav 15 pr., ber vaqьtlь nalog 16 pr., zajьm 29. 7 pr., yð ata halьm 44 pr. ytəlgən.

Haqlьq kassahьna vkladcik-tar вlьqtьrьv nelənlaj ədəla. Ber genə pr. ta ykeş juq.

Maja tuplavðь **Juldьzaj** (16 pr.), Qaldar (19 pr.), Volosnov-ka (20 pr.). sove tlarь jenəjət sel raveştə ədələr,

Sovettarðьn itəp birev həm hajlav kampanlahь maja tuplav-da dur hьnьlьş birergə tejeş ine lakin avьl sovettarьna hajlav eşe mənən sьqarьlqan **Rajkom** həm **RIK** vəkilðare (ber nisə-henən başqahь) maja tuplavðь ilejem frazalar menən genə alьp barьvðarь arqahьnda, tejeşensə hьnьlьş bulmanь. Bьl kampanlaqa вəjlap anlatьv eşen kin jəjeiderep jeвarev hedem-təhendə **Podgornьj** sovetь plan-ðь 61, 2 pr. qa, **Arslan—Əmə-kos** 65,7 pr., **Qaran** 68 pr., **Kirilə—Ilyşin** 69,3 pr. həm Na-zar sovetь 78 pr. qa ytənelər.

Xəderge kendə rajondьn ifnans xəle, maja tuplav eşe dur qurqьnьa abtьnda tora. Şuqa qaramaqtan rajfo eşselə-re Anuвakirьf, Sovenьf, haqlьq kassahь medire El'sov şulaj uq avьl sovettarь predsedateldare konkret saralar kyrmajðar.

Mraq rajonьn bьl ədəklektər-ðan sьqarьv esen rajon sovet jəmaqatselege' profsojuz ojoş-malarь mobilizlanьrga həm RIK, Rajkom aşьqьş saralar kyrergə tejeştər.

Əmir

—⁂—

BAŞQORT TELENDƏ IŊ JAQŞЬ PEJESAQJA KONKURS

Kyptən tygel Belorət zavodtarь qorosьsьnьq həm metallurgia-tyнarakselere ydgerenen asьq xattarьnda klua soxnelere esen, aigrək tə naşqort telende pejesa jeteşmoven kyrhat-telər.

Başprofsovet prez diamь, fanrik-zavod tojaterdarь-nьn, Yð eşmakerlek tyнa-rokterenen horavdarьn iqtiarqa alьp, naşqort te lende iŋ jaqşь pejesa qa konkurs iqtlan itte. Qui jad-malardь tapşьrьv sroga — 1935 jьldan 1 martьna lik-lem.

Tyssndəge aylekter ail-delende: nerense aylek— 2000 hum, ikense aylek— 1500 humdan ikev, asense aylek—5 er jed humdan ikev. Konkurs zyriondo. MURTAZIN, MIFTAXЬF, XƏJ. BYLLIN iptestər.

Javapkь redaktor urьnnatarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

УФИМСКАЯ Городская Библиотека

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕҘ!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЫҢ BAŞQORTOSTAN ölkä häm öfö qala komitettarı, BAŞQORTOSTAN yögäk başqarma komitetı häm BAŞPROFSOVET ORGANı

AJЕRЕМ HANЬ 1917DЕN

№ 275 — 30 NOJABR 1934 JЫL

KAPITAL ILDƏRENDƏ

XALЬQ ARA TEMALA

VENA—RIM—BERLIN

Sit ildər ayiegendə bed Avstria kanslerь **Şuşing** häm tışqь eşlər ministere **Berger—Valdenegtardьn** Italia xekymätenen başlьqь **Mussalini** tarafьnan qabul itileven häm „qädex almaşьp" duьlьq beldereşevdären jadьp ytkänek. Bьl vaqiqalardьn nigedе nämälә? Uqьvslarьnda şunьn menän tanьştьrьp ytmäkse bulasьd.

Bьnьn nigedе—imperialistik ildərden dunaj häm balqan jevropaһьnda järeşlarьnan tora häm ul aigerәk tә Avstria esen kerәştә asьq kәvdәlänä.

Bьl kerәştә tep ike doşman—**Germania menon Italia**. Hunьң jьldarda Italia ydenen Avstrialaqь pazitsiahьn aaltaq nьqlьp elgerde. Unьn nьqьvьndan Italia faşistarьnьn Avstria xejemverdarь (Avstrianьn xalderge rezimьnьn arqa tajanьsь bulqan qorally fasistik ojoşma) menän bäjläneştäre nьq jarlam itte. Xejemver jetäkselge prinz Staremberg—äsьqtan-asьq Italia jaqьn. Italia, Avstria faşizmь menän ekonomik bäjläneş jaһaqa tьlьşa һam bәl julda qajһь ber saralar kyrep tä äl gerde.

Rimdage һeйläşevdär Italianьn bьl turatа qatь torqanьqьn һam Avstrianьn Germaniaqa quşьlьvьna jul quşmaqba tьrşqanlьqtan bik asьq kyrnät te. Italia imperializmaһ esen Avstrianьn әһämiäte—unь Kenjaq-Kenьsqьş Jevropala ydenen ekonomik һäm politik ekspansiahьn (qьlьqһьdlьqьn) ytterev julьnda platsdarьn sьjtatanda tajdalanьv mömkinlegenän tora. Şunьn ebtena ul ber jaqtan-Italia menän Germania arahьn, ikense jaqtan Germania menän dunaj häm balqan Jevropaһь arahьn ikegä ajrьp torovsь bufer dəvlәt bulqanlьqь esen dä kerәk.

Faşistik Italianьn şul tiklem tьrьşьp kerәşevenen säbäbe şunda.

Germania faşizmaһьna kitһak, ul äle Avstriaqa xuza bulьv ьntьlьşьnan emәt әdgäne juq. Bьl julda Avstrialaqь nemes sotsial-demokratarьna tajanьp eş itä. 25 ijyldä sots-demokratlardьn ietnä qudqalьp, kansler Dolfustь ytterevgä tүlem barьp jetevdäre uqьvsьlarьnьdqa bildälä. Lakin sots demokratlardьn vlastь qulqa alarqa mataşьvdarь unьşһьd sьqtь.

Germania faşistarь bьnьn menän genä qul heltәp qalmanьlar. Qädättän tьş posol sьjtanda Avstriaqa ular **Fon-Papendь** jebärdälär. uqa: „Germania-Avstria mänäsäbäten jaqşьrtьv" burьsь jәkmätelde.

Fon Papendьn Avstriaqa kileven xalьq ara, qismän Italia, mataqatь—**Avstrianьn jetäkse dairalarь menän Avstria sotsial demokrattar arahьn dubaştьrьp. sots-demokrattardь zakymot aqzalьqьna indergä tьrьşьv. tip qarşь** atdalar.

Bьl uj barьp sьqһa, Avstria sots-demokratlarь vlastь qasanda bulһa ber vaqyt qulqa alasaqtar ine Germania taşistarь şulaj itep, Avstrianь **estәn** kerәşep almaqşь bulьlar.

Fon-Papen bьl elkälä qajһь ber adьmdar jäһap ta elgergän bulһa kerәk, oktäber ajında Şuşing Avstria sots.-demokratlar başlьqь Rejntalerdь ydenä qabul itte.

Şuşing һäm Berger—Valdenegtardьn ale Rimgä qunaqqa saqьrlьvdarь Italianьn bьna şul xälde kyrep soisolovьnan kilep sьqtь.

Qunaqqa saqьrlьv rindәj һәdemtä birde hunь Rimdän alьnqan xäbärdärgä qaraqanda Italia bьl tapqьrlarnda la Germania faşizmьnan Avstriaqa joqondoһo kөsäjeven kire qarqa alqan. Şul uq vaqyttа, Jaqьn arala Rim ga Avstrianan maxsus delegatsia kiläsәk, һäm **Italia—Avstria arahьnda ekonomik mөnäsäbätte ybterev mäsälälәr qarallasaq**, tip xäbär itälär. Bьl inde, Avstria menän kileşev—Italia tarafьnan jaңa taşlama'ar nigedenda bulqan tkan, tigan ny'.

Lakin, Rim һeйläşevdäre nindәj genä tura һedemtä birmähen, uqa Avstria mäs'älähe xal itelde, tip qararqa jaramaj. Avstria mataqatь—Germania faşizmaһь alega Saar mas'älähe menän mäşqyl, ä ul xäl itelev menän ul taqь ta yd esena nьqlap totonasaq, tip şiklänep jadalar.

FAŞIZMQA QARŞЬ KӨRӘŞ DEMONSTRATSIAHЬ

Praga. 29. Kisä. Cexo-Slovakia kompartiahьnьn faşizmqa һäm politsia başbaştaqlьqьna qarşь kөräş lozungь astendaqь sьqarьvь bujьnsa. kommunistik jьjьlьştardь tejәvqa qarşь eşselär protest demonstratsiahь bul p ytte. Politsia menän bäreleş mälendä ber eşse jaralandь. Faşistar һäm politsialardьn xarakättäre ajqanlь kommunistik deputattar mäqarti. jystitsia һäm eske eştär ministerdärena qarata parlamentta ös horav birdelär. Parlamenttьn kypseleqe horavdar birevgä qarşь tavьş birdelär. Inteligentsia väkildärenän tanьlqan 55 keşe xilap sьqarьp, faşizmqa qarşь kөräştä xedmätsan inteligenttardь eşselär menän bertäşergä saqьrdьlar. Praqa qalaһь elkälärdän kilterelgän politsialar menän tulь. Eşselärgä jьjьlьştar jaһavtьjьla. Berense başlap bәgen sotsial-demokratik jaştar tarafьnan saqьrtьlqan jьjьlьş tьjoldь.

KUŞ TӨRMӘGӘ XӨKӨM ITELDE

London. 29. Huqьşqa qarşь kөräş konferensiahьnda qatnaşьv esen Sidnejdän (Avstralia) kilgän Germania revolytsion jaңkom itelde.

QART KOMMUNIST ANDRIE YLDE

Pariž, 29. Kisä, 1845 jıl tьvgan, prolissia jaqьnan timerse, Pariž Kommunahьnda qatnaşqan qart kommunist Andrie ylde. Andrie metallistar profsojuzьnda başlap ojoştorovsьlardan berehe bulьp, SSRdьn Vengrialaqь polpredь itep bildälände.

Ip Jakubovic Ignatt Semenovic SSR dьn Norvigialaqь polpredь itep bildälände.

Ip. Petrovski Adolf-Markovic SSR dьn Venesialaqь polpredь vazifahen ytәvdan qotoldoroldo

—oo—

VLKSM ŞEFLЬQJЬNA 17 JЫL

Lenin komsomolьnьn RKKA xärbi-dinged kөstären şelbqqa alьvьna jaqьn kendärdä 17 jıl tulьv ajqanlь VLKSM Ydak Komitetь komsomolidan Ölkä, kraj komitettarьna һäm respublika komsomol Ydak Komitettarьna merәzәqat itep, VLKSM ÝK nьn RKKA xärbi-dinged kөstäre ebtenan şelbq mäs'ala he bulьnsa sьqarqan qarardarь orьndaqь ojoşmalar tarafьnan nisek ytälevdären tikşererga. şulaj uq Qbdьl armianьn xärbi-dinged kөstärenen tormoştarь, ulardaqь uqьvdar һam SSSR gражdanlarьn haqlavda bul kөsterden äһämiäte turalarьnda komsomoldar, partiahьd eşse һam kolxozsь jäşlä esen dokladtar ojoştororqa täqdim itte.

Hajlavdar tamamlandь

(Ud хәnәrәnәddən)

Mөsetle rajonьnda avьl sovettarьna qajtanan hajlavdar tamamlandь. Avьl sovettarьna betähe 434 deputat hajlanьp, şulardьn 125 e qatьn-qьzdar (28,7 protsent).

Bьjьl hajlavda betähe 16 predsedatel hajlanьp. şulardьn ikene qatьn-qьzdardan (**Kazbjeva** һäm **Ojimaşeva** ipteştär).

Ytkän hajlavqa qaraqanda, bьjьl hajlavsьlardьn hajlav jьjlesina kilevdare rajonda urtasa 77 protsent täşkil itä. Qajһьber sovettarda hajlavsьlardьn 99 pr. ь qatnaştь. Andulla sovetьnda 99, Ədrəxmida 93. Qurqatta 92. Jaңa bajta 92 pr. ть qatnaştь. Hajavda betä qatьn-qьzdardьn 77,9 pr. ть qatnaştь.

Hajlavdar mälendä betä hajlav ucatskahьndaqь la (80 urьnda) jäş balalar esen vaqyt lä jäslälar ojoştoroldo, hajlavsьlar esen 80 urьnda aşxanalar buldьrьldь.

Qьdьl aвozlar ojoştorolop, kooperatsiaqa 393 sentner igen hatьldь (D. Mәsetle avьl sovettьnen hajavsьlarь 102 sentner. Arьj 98, Janьbaj 43 һäm M. Ustikin sovet hajlavsьlarь 150 sentner igen hattьlar).

Xäder rajonda sovettardьn 9 nsь betä Başqortostan һäm rajon sjezdьna nьqlь äderlek eşe alьp barьla. Oj. Kərimef

BERDӘMLEK PROGRAMMAҢЬN KIRE QAQTЬLAR

Paris. 29. Sotsialistik partialardьn jetäkselege kompartia tarafьnan xarәkät berdämlege turaһьndaqь program-maпь kire qaqtь. Bьnьn urьnna kompartiqa bәrän elek sotsialistar tarafьnan taqdim itelep tä, kompartia vakildare tarafьnan yd vaqytьnda kire qaqьlqan proekt nigedә itep alьp. berdäm xarәkät programmaһь eşlap sьqarь• turaһьn da һeйläşä başlarqa taqdim itte. Şunьn ebtena sotsialistik partialar jetäkselege „proletar partialardьn betähe arahьnda la organizatsion berdämlek prinsiptarь bildälәv esen һeйläşä başlarqa" taqdim ita. Lakin nindaj partialardь kyd unьnda tol qanьsqь kyrhatelde.

O'DONNELDЬҢ QOTOLDOROLOVЬN TALAP ITӘLӘR

Nju-lork. 29. Nju-Dzersidaqь avьl xuzalьqь eşselarenen aprel stackahьnьn julьaşьnьn O'Donnel" protest räveşenda as torov dan tuqtanь, Nju-Dzersi eşselare O'Donneldeң qotoldoroloven talap itep demonstratsia ojoş toralar.

—•—

GERMANIANЬҢ QORALLANЬVЬNA ANGLIANЬҢ ESE BOŞA

London, 29. Kisä Sajmon menan Germania vakile Geşem һäm Anglianьn Berlindage vakile Fips һäm Nejrattar arahьnda bulьp ytkän äŋgämä vaqytenda Anglia xekymätenen vakildare-Anglia x-kymäte Germaniarьn qorallanьvь һäm Versal dogovorьn bodovь esen nik bөşonq tiselar. Anglia vakildare German anьn hava qorallanьşьn ajrьvsa һedeq ebtena a'ьp yt e'ar. „Dejli telegraf" agentstvoһьnьn hyddärena qara'anda, Nejrat-Anglia xekymäte Germania menan menäsäbäten jaqşьrtьvqa txlas kynel menan tьrьşqan xäldä, Germaniaпьn dogovorlar aujьnsa ebtena alqan mujendamalarь menän ibäpläşmave ajqanlь rizahedeq belderergä mäjburi", tine.

ANGLIA KANONERKALAR UCZOUDA

London. 29. Gonkonqtan xabar ilevdarna qaraqanda „kommunistik qaskardar Guan'si jaqьnan qurqьnьslь räveşta kaiekat başlavdarь ajqanlь" Angliaпьn ike kanonerkahь Uczouda (Guan'si һäm Guan'dun elkalare sigendä) kitergä äder toralar. Uzzouda öşo kendä bьnan başqa la Anglia һäm Amerika kanonerkalarь bar.

SOVETTAROJA QAJTANAN HAJLAVDAR

PROLETARIAT DIKTATURAHЬNЬҢ BOJEVOJ ORGANDARЬN—SOVETTARDЬ NЬQЬTAJLQ

—••—

MRAQ XATALARЬN QABATLAMAҺQA

Mraq rajonь sovettarena hajlavdь massovьj tөbtä jäjep jebärde. 16 nojäbrdä 14 sovetta hajlavdar tamamlandь. Rajon hajlavdardь 20-nojäbrgä tamamlav mәqsatь menän ydenen räkildären sovettarqa sьqarьp jebärgäjne.

Hajlavdar ytkän 14 sovettan alьnqan mәqlymättär bujьnsa hajlavdarda hajlavsьlardьn 74 pr-tь qatnaşa. Ajrьm sovettarda hajlavdarda hajlavsьlardьn qatnaşь, bьl protsenttan artьq täşkil itälär. Mätälan: Qaran sovetьnda hajlavsьlardьn 77 pr-tь, Nazarda 81 pr-tь, Tuqatta 88 pr-tь һäm Arslan-Əmäkästa 90 pr-tь qatnaşqandar.

Sovettarqa hajlav kampaniahь ajqnlь. qajһь ber sovettarda hajlavsьlar politik-xuzalьq kampanialarьn jaqşь uq jäjep jebardelar. Jomaquza sovetьnda hajlavsьlar qьdьl obroz ojoştorop, kooperatsiaqa 305 sentner igen hattьlar. 19 men 914 hum aqsa jьjdьlar. Şulaj uq Arslan-Əmäkas, Podgornьj, Qaran sovettarь la maja tuplav һäm basqa terle politik-xuzalьq kampaniahь bujьnsa, kyp kenä eştar eşlänelär.

Şunьn menän ber qatardan, qajһь ber sovettarda (Jalsь, Stepanovski, Mraq) hajlavdarqa aderlek jomoşaq nulьvь, hajlav instruksiahьn tupatь räveştä bodov һäm sьjnfi doşman-kulaktardьn hajlav jьjlьştarьn edәv faktlarь asьldь.

Jalsь sovetьnda rajon hajlav komissiahь vakile **Qäjnullin** һäm avьl hajlav komissiahь predsedatele **Qalindar** tarafьnan, hajlav instruksiahь tupatь räveşta bodola. Sovet kyläməndä 6 hajlav ucastkahь bulьp, unьn 4 ucastkahьnda sovetqa aqzalar hajlav teşeşte bulqan handan artьq hajlanqan. Sovetqa aqza bulьp hajlanьvsьlar, täftiş komissiahь sostavьna la hajlanqandar. Mätälan: Nadarqol ucastkahьnda 5 keşe urnьna 7 keşe, Xodajärdin ucastkahьnda 7 keşe urnьna 13 keşe, Jalsьnьn ydendä 4 keşe urnьna 8 keşe hajlanqan h.b.

Ə. inde Stepanovski sovetьnda jaңa sostavtьn berense plenumь ultьrьşь bulьp, ultьrьşta sovet aqzalarьna kändidattar tavьş birev xoquqь menän qatnaşqandar. Şul uq sovetqa qaraqan Sureni, Serbaki, Stepanovski ucastkalarьnda hajlav jьjlьştarьnda berense kөn tәrtibe bulьp, hajlavsьlardьn nakazdarь өjranelä (protokol 13-nojabr) Şulaj itep bьl sovettaqь ucastkalarda, hajlav jьjlьştarьnda, sovetqa aqza hajlavdar ikense kөn tәrtinendä qaralalar.

Mraq ydägenä kilһäk, bьnda massovьj aderlek betenlaj nasar bula. Anlatьv eşe, lozungalar jadьv jomoşaq bulьvь. hajlav instruksiahьn tupatь räveştä bodov һäm sьjnfi doşman-kulaktardьn hajlav jьjlьştarьn edәv faktlarь asьldь.

ILTӘJ SOVETЬNDA HAJLAV INSTRUKSIAHЬ BODOLDO

Dyrtөlө rajonь Iltәj sovetьnьn hajlav komissiahь hajlav instruksiahьnьn kyp kenä maldalaren bodoqan. Mätälan, xoquqtan maxrym itelevşelär isem legenä jäşe jetmägän 7 balanderelgän. Şul uq vaqytta Rajonal Mullajanqa in dur kulak bulьvьna qaramaqtan. avьl hajlav komissiahь xoquq alrgan. Ul uk rajon hajlav komissiahь jьlьl randan hun qьna xoquqtan maxrym itelde.

Iltәj avьlndaqь kommunistar tьn sьjnfi hidgerlektäre jomoşaq bulьv hedemtähendä, mulia balanь sovet auzahь bulьp hajlanqan. Ul 1932-jьl kooperatsiaпьn 160 hum aqsahьn tuddьrьp ber jьlqa xökem itelgan keşe.

Hajlav ucastkalarь 4 urьnda orьnqa teşeş bulha la, hajlavdar 2 urьnda qьna ytkarelep, hedemtälä hajlavsьlardьn barь 65 pr-tь qьna hajlavdarqa qatnaşqan, senki, berense ucastkaqa 827 keşene, ikense ucastkaqa 827 keşene hajdarьrqa mem kinlek bulmaqan.

Şunьn menän berzä, rajon sjezdьna delegattar plenumda h jlanьrqa teşeş bulha la, ular hajlav jьjlьştarьnda hajlanqandar.

Avьl sovetьna aqza itep barь ike qenä udarnik hajlanqan.

Bьl jetişkedle tar avьldaqь kommunistardьn, komsomole-tardьn hajlav kampaniahьna iqtibar alьm venan, rajon hajlav komissiahьnьn operativ jetäkselek itmavenan, rajon hajlav komissiahьnьn vakile ip. Kirejeften tqtibarhьlьqьnan kileş sqtь.

Rajon hajlav komissiahь bьl jeteşkedle tä de tid kendä seterev esen, Iltәj sovetьnьn hajlav komissiahьn taratьp. j ьnan hajlav ytkarevs esen jaңь vakil jebarde.

BYBK instruktorь—
MINLEQUZIN.

JAҢЬ SEKSIALAR EŞKӘ TOTONDOLAR

Şişmә rajonь Jarmi avьl sovetьnьn hajlavdan hun ojoştorolqan jaңь seksialarь eşkä başlanьlar.

19 nojäbrdä finanь sekslahьnьn berense ultьrьşь bulda. Ultarьşta. sovet dәvmälendä maja tuplav eşenen toroşo tikşerelep, seksia aqzalarь aldьna sovet dәvmälendä, jtlьq maja tuplav planьn Başqortostan sovettarьnьn IX-sjezdьna 100 pr. tultarьv burьsь qujьldь.

Seksia aqzalarь ajrьm brigadalarqa berketeldelar.

Sovettьn finanь eştären tartipkä kilterev esen sovettьn scetovod eşenä tikşerev ytkarelä.

S. NURЬJ.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

JAҢЬ POLPREDTAR BILDӘLӘV

SSSR Ydak Başqarma Komitetьnьn cararь bujьnsa. SSSRdьn Italialaqь polpredь iptäş Potemkin Vladimir Petrovic, ul urnьnanalьrьp, SSSRdьn Franslaqь polpredь itep bildälände

Iptäş Ştejn Boris Jelimovic. Finlandialaqe polpredlьq urnьnan alьnьp. SSSR dьn Italialaqь polpredь itep bildälände.

Ip. Bexzal'jan Aleksandr Artem'evic Norvigialь polpredlьqtan alьnьp. SSSRdьn Vengrialaqь polpredь itep bildälände

Ip Jakubovic Ignatt Semenovic SSSR dьn Norvigialaqь polpredь itep bildälände.

Ip. Petrovski Adol'f-Markovic SSSR dьn Venesrialaqь polpredь vazifahen ytәvdan qotoldoroldo

—oo—

VLKSM ŞEFLЬQJЬNA 17 JЫL

Lenin komsomolьnьn RKKA xärbi-dinged kөstären şelbqqa alьvьna jaqьn kendärdä 17 jıl tulьv ajqanlь VLKSM Ydak Komitetь komsomolidan Ölkä, kraj komitettarьna һäm respublika komsomol Ydak Komitettarьna merәzәqat itep, VLKSM ÝK nьn RKKA xärbi-dinged kөstäre ebtenan şelbq mäs'ala he bulьnsa sьqarqan qarardarь orьndaqь ojoşmalar tarafьnan nisek ytälevdären tikşererga. şulaj uq Qbdьl armianьn xärbi-dinged kөstärenen tormoştarь, ulardaqь uqьvdar һam SSSR grajdanlarьn haqlavda bul kөsterden äһämiäte turalarьnda komsomoldar, partiahьd eşse һam kolxozsь jäşlä esen dokladtar ojoştororqa täqdim itte.

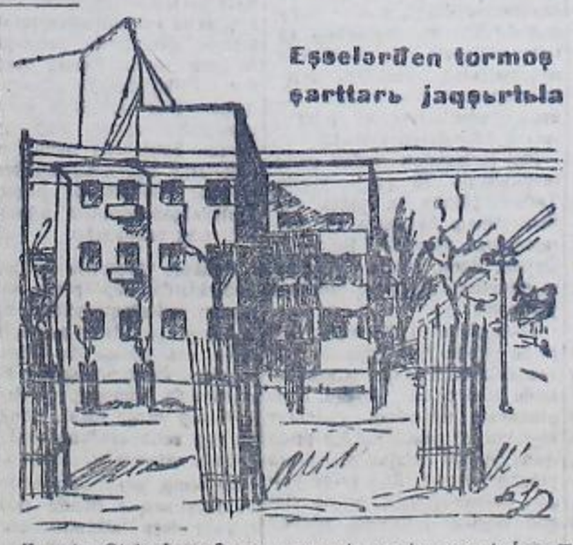

Eşselärden tormoş şarttarь jaqşьrtьla

Hyrottä Ölälä Jegor-Sazon uramьnda eşselär esen halьnqan torlaq jorto kyreneşe.

3 MEҢ AT KӨSLӨ PAROVOZ

Luganski. 28. Rudakol-Alcevski peregonьnda 27 nojäbrdä „2-7-2", parovozьn berense başlap 1280 tonna jük taqqan xäldä jöretep qaraldь. Hьnav parovoz qadanьnьn aik dur zapas köskä eja bulьvьn һam mexanizmdardьn betähenen dä tulьһanьsa qәnәqätlänerlik eşlävdären kyrhatь. Parovozdьn kөse 3300 at kөsena barьp jette Dur bejeklekkä kytäreigända parovoz säqätenä 40 kilometr jöreş aidь. Ə, şul uq peregonda 680 tonna avьrlьqta sostav jöretevse „OM" parovozь säqätenä 12-15 kilometrdan artьq jöreş aimaj

BAJMAQ BAQЬR ZAVODЬ

JЫLLЬQ PLANDЬ TULTЬRDЬ

VKP(b) Ölkä komitetь: BЬJKIN һam ISӘNCYRIN iptäştärga.

Başqortostan Ydak başqarma komitetь: TAHIRЬF iptäşka.

Başsovnarkom: BULAŞЬF iptäşka.

Başprofsovet: BЬJCKOF iptäşka.

Bөşzoloto: YLMӘSEF iptäşka

„BAŞQORTOSTAN" redaksiahьna.

BAJMAQ BAQЬR ZAVODЬ ӨS MӘJӘŞӘ RAPORTЬ

Bajmaq saqar zavodь, partiaпьn Başqortostan ölkä komitetьnьn jetäkselege һäm ölkä sovet. xuzalьq ojoşmalarьnьn real' jardamdarь arqahendaydenen 10 jıldьq eş mälendä berense tapqьr vaqytenan alda 28-se nojäbrgä jıldьq 4000 tonna saqar eretev programmahьn 107 pr-qa ytäne.

Zavodtьn eşselär, inzenertexniktar һäm xedmätkärdär kollektivь, dur kytäreleş menän plandan tьş Magnitogorski—Bajmaq juqarь vol'tlь elektr linиahьn tä'min itasak saqar sьzьqьn eretergä başlanь.

Bedäten burьs—bel maqsat esen plandan tьş 300 tonna saqar birep. 1934 se jıl aujьnsa zavod planь remont kyrmäne. Bätä agregattar da planь remont talap itälär. Plandan tьş 300 tonna saqar eretkändän hun zavodtь planь remontqa tuqtatmaqsь bulasьd. Remontlьn unьşlь ytewe—ölkä ojoşmalarьna, ulardьn kapital remont esen kerak nämälär, texnik materialdar jeşarevdärena bäjlänqan

Zavodtьn eşse jamaqatseleqe, zavodtь jäһät remontlarqa hyd ara һam kredit jeşarev, texnik materialdar odalьvda totqarlьq bulmanь tip ьşana.

Vaqytlь direktor—CUVAŞA-ЬЬP.

Partkom—SABANЬF.

Zavkom predsedatele—BEKEZIN.

Novorosieski. Begen tendä Qara dinged ebtendä kөsle şturm bulda. Şul uq vaqytta qala kyk kykerәne. Parokodtar aukталарда toralar. Kөsle jamaqat arqahendaqa qala tirahendaqe jul dar bodoldo һam ber nisä ejdeb bьv babь.

MAJA TÙPLAV FRONTЬNDA

BAŞQORTOSTAN SÖVETTARЬNЬŊ IX SJEZDЬNA MAJA TUPLAV PLANЬN TULTЬRЬRQA

POTREBSOJUZ SISTEMAHЬNDA PLAN ӨӨLӨ

Potrebsojuz sistemahьnda maja toplavdьn unъşlı xal ltelevekooperatsialardьn finans toroştarьn ham tovar ajlәneşen xal itә. Lә in ebl ucastokta maja tuplav, jıl başьnan alьp oşo kongа t›lem edek ektә kila. Potrebsojuz sistemahьnda IV-kvartalda, ьdğan kvartaldan qalğan ede lektärde qaljıp, kvartaldьn yd planьn da tulьhь menәn ytәp sьqarvqı bsanьs juqalьp barı, senat jerlә kv rtaldьn planь netә Başqortostan da potrebkooperatsia sistemalarь buşьnsa nl barь 11 pr qa ytәlәәn.

I II kvartaldarda planьn 100 pr. qa tulьrğan rajsojuzdar nul ha, III-IV kvartaldarda ul juq. Bl erek tә IV-kvartalda, planьn ederse ra sojuzdardьn hanь art tь. **Xәlәnlla** rajpotrebsojuzь IV-kvart ldan jutlьhında nl barь 0,5, **Ucalь** 1 4 pr., **Zeјansura** 1,5, **Beloqatај** 1,7, **Nurimas** 2,4, **Өfө** 3,6 pr qьna nirdel r. **Dәvlekon, Starletamaq, Syila** Zagotzerno ZRK larь ydlärenen svodka'arьnda ber terlelә ytbeş kyrhatmәjdär.

Nurimas, Dьvan, Zejansura rajondarьnan potrebsojuzdarь yd d›renen j teşkeldiklären fonl hәm tövar bulmavь menәn qap lap qa ьrğa tьrьşılar. Ә bsnlap tikşergendän hun fond, birelgan zadanienь tulьrьvqa jetә hәm tovar da jeterlek tkәne ae ende. Eş tik şul mәmkinlektär lan faidalanьvda qьna tör›, bul rajondar da'jektiv sәbәptärga tajlnьp, maja tu lav planьn jeneјlets l rave›tә edәlär.

Maja tuplav eşe bara hatavsьlar arğьrь qьna alьp barьla. Maja tuplav planьn 100 pr. qa ytәgәn hatavsьlarğa jatılğan sredstvonьn I pr›tьn, artlerap ytavselärgә 2 pr tьn, tylav tu abandaqь Başqortostan prezidiumь qararь ytәlmәj. Şul arq la hatavsьlar da ad qьdьqhnalar. Maja tuplav eşenә koopa uro. lavka komissil rь alьqtarьlmaqan. Kyp Rajsojuzdarda paj ty›ap netmavselärdәn tulь x'saab juq.

Potrebsojuz sistemahьnda maja tuplavdьn ödelevenen tep sәәaptәre jetkәselärdәn javap nьd qa avdarьnda, massovьj eştärden alьp barьlmavanda hәm tbap alьp eştärenen bulmavьnda. Rajpotrebsojuz sistem hında maja tuplavd n artta bulьvь rajondardьn finans planlarьn ytavqa qarşılьq jahaj.

Qalğan vaqat esendä potrebsojuz sistemahьnda maja tuplav eşendä qьrqa hanьlьş jahalьrqa, t mp. uğqan kvartal ödelektären qaplarьq kimälqa ky tarelergä tejeşle. **J. Svistunof**

BЬNDAJ JETӘKSELEKKӘ SIK QUJЬRQA

Juzuraldrev trestьndaqь ejuştokratlьq, valakitasslьq sikłan aşap bara. Trestqa qarağan predpriatl larğa jebarelgan jetikse materialdar his adtarlьq bulmaj da, jaңı vaqьt ytkәs jebarelәr. Mısalә:ı: **Juzuraldrev, Cumar** aşas zavod na (Qaltasь ra›onь) 10 aj buşьnsa prowlinplan jenaelmaj Axırda, ber kem da qul ujmaqan ber kelke nәmә jebarelә.

Trestьn eşondaj jetәkselege hedemtähendä bul zavod asьq tan asaq dövlat sredstvolarьn tudi'ьrvqa totonqan. Rastrata' uriaьv hәm aldaşьvdar zavodta janaı xal bulıp әverelgandar. Zavod'ьn buxgalteri **Emel'j ..ev**, kassir **Novenkof**, zavxoz **Vasil'jef** hәm elekke direktor **Xlesnikoftar** t rafьnan 1228. hun aqsa tuddьrьlgan.

Bul faktlar taqь la ber tapqьr Juzuraldrev trestьnьn qäjeben asalar.

Bьndaj jetәkselekkä qarqa sik qujьlьrqa, ajurokrat hәm va l.kit sь ar jetәkse urьnnardan ıbvьlьrqa tejeşle.K.SOSEDKIN.

BAŞQORTOSTAN JENEP SBQЬRQJA TEJEŞ

Finans, aydzet, kredit planь dissiplinalarьn soovsь, sotsialistik milekte tuddьrьvsьlar menan ham dәvlat sredstvolarьnьn urьnlь, dereb totolovь esen qatь kereş seğenge kenden dur burьstarьnan berehe bulьp tora. Bul dur burьstь aojomqa aşarьv, xuzalьqtan netә tarmaqtarьnda la kin qullanьlqan sotsialistik jarьş, udarsьlьq metodtarьnan başqa ytälergä memkin tygel. Sotsialistik eş metodtarьn qullanьp kin sovet jamaqatselegenen iqtinarь jynälderelgan saqta qьna eştä jaqşь hedemtälär ketergä memkin.

Oşolar nigedendä **Başqortostan** Narkomfinьnьn finans aydzet inspeksiahь, **Urta Volga** krajь finans idarahь menan sotsialistik jarьşqa sьqtь hәm ike arala dogovor tedelde. Jarьş dogovorь yd esenä, kvartal tikşerev eştarenen planьn yd vaqьtında hәr ber fin kontrol' rabotniktarьna jetkerev, aikälangan vaqat esendä ydaktan birelgan zadanielardь tulьhь menan ytav, tikşerevdar hedemtähendä finans-aydzet hәm kredit dissiplinehьn aodovdardь aeterev, ireşelgan elgäşevdärde nьqьtav burьstarьn alä.

Başqortostan finans-aydzet inspeksiahь qarşьndaqь jamaqat inspektorьnьn hanь 60 pr. qa, kontrol' posttardan hanь 30 pr. artьrqa tejeş. Tikşerev eştarenen sьjfatьn jaqşьrtav esen texnik kanäşmalare udqarьlьrqa tejeşle. Dogovorda, **Başqortostanda** in kamendä 50 ojoşma tikşerelergä tejeşlege kyrhatelep här ike jaqtьn da, xekymatten, administrativ—idara sьqьmdarьn hәm apparatta statt› qьtqartav turalьndaqь qarardarьn aojomqa aşarьrqa tejeşlege kyrhatelä.

Şunьn menan bergä 1934-jıldьn 1-qinvarьnan da hunlatmaj FBI rabotniktarьna texminimum birev hәm dogovordьn kyrhätkestären ytav esen kin sovet jamaqatselege, komsomol, profsojuz massalьn qatnaştarьvqa ajrıvsä iqtinar birergä tejeşlege kyrhatelä.

Başqortostan eşsändare, dogovor kyrhatkestären jaqşь ytap, jenep sьqav esen kerәşergä tejeştar.

V. M.

ӨBVAN, BALTAS, MIŞKӘ, BIŞBYLӘK RAJONDARЬNAN ӨLGӘ ALЬQЬD

Jьlьq aydzetta tulьrьvda hәm sotsialistik tedeleştär netә tarmaqtarьnda xuzalьq plandarьn aqsa menan tä'min itevdä IV kvartal xäl itkes urьndь tota. Finans organdarь bul burьstarda anlarqa hәm yd eştaren aol'şeviktarsa qajtanan qororqa tejeştär ine. Ә qamäldä plan hәm sredstva esen aol'şevistik kereş juq. 20 noјabrgä maja tuplav planь neј barь 57,8 protsqa qьna ytälgan. Ber vaqьtlь nalogtan başqa, mäzayrї tylavdärden netә sroktarь ytte. Ә xekymatka tylavden summahь aik dur. Avьl xuzalьqь halьmь buјnsa janqьdaqtarda 918 men hum, kolxozniktarda 868 men hum, yd ara hahьm buјnsa kolxozniktarda 1 million 552 men hum, janqьdaq xuzalьqtarda 2 million 275 men hum burьs bar.

Finans organdarь.—sovettardьn ïtäp kampaniahь hәm sovettardь qajtanan hajlav vaqьtında kvtaretgan massanьn säjasi aktifliqьn maja tuplavda fajdalana almanьlar,—ydäaren tьnьslandьrьp urta handarqa jäserendelär, —avьl sovettarь ebtenän konkret jetäkselek itä almanlar hәm—tege jäki bul nalogtan ajьrьmlьqtarьna qarata massovьj anlatav eştare alьp barmanьlar. Utal uj menan t lämavselerga qarata administrativ hәm sud saralarь qullanьlmanь.

Tik aik äd gena rajondar (**Dьvan, Baltas, Mişkä, Bişbylәk** hәm **Өfө** qalalь) Başqortostan sovettarь s'jezdь lsemendäge protzvodstvo poxodьna quşlьp, maja tuplav plandarьn tultьrьvqa aol'şeviktarsa kereşälär. Mişkä rajonь taqь la jaqşьraq ojoştorolqan eş elgelare kvrhatä. Unda 1 i3 men hum ber vaqьtlь halьm artьqь menän ıjjnalqan hәm netә tylavdar buјnsa la plandь 1 dekabrgä 100 prot. menan tultьrьv burьss n' jalqan. Respublikanьn kvpselek rajonderьnda zьjandarda tylavde tikşerev ike ajьqь aik nәsar ytä hәm avl julda massovьj eş jajelderelmägen.

Partja hәm xekymat finans organdarь aldьnda maja tuplav planьn yd vaqьtında tultьrьp, ikense biş jьlьqtьn ikense jьlь sotsialistik tedeleştären yd vaqьtında aqsa menän ta'min itev urьsьn qujdь. Finans urgandarь avl burьstardьn ohämiaten nьq anlap, maja tuplav esenä kin qatlam xedmätsändärde hәm finans frontьnьn udarniktarь armiahen elьqtarьv juldarь menan Başqortostan sovettarьnan 9 sjez dьna maja tuplav plandarьn tultьrvqa tejeştär.

ALEKSIEF.

BAŞQORTOSTAN SOVETTARЬNЬŊ IX SJEZDЬNA MAJA TUPLAV PLANЬN TULTЬRЬRQA

SOVETTARЬNDA QANA PLANDЬ TULTЬRЬV

Bьjıl Jьlajьr orlogsolog sovxozьnda urozaj jьjnav aik aqьrьn barqas, jetäkselär netә bäläne traktordar, kombajьndar hәm başqa maşinalardьn nasar remontlanьvьna avdarьrqa mataştalar.—Kyrähen ait, remont nasar udqarьlqan, maşina jьş vaitьla, ber nisek tä itep bulmatinelär ular. Unь ob'ektiv säbäp itep kyrhatergä tьrьştılar. Ä, maşinalardь nasar remontlav esen kem qäjepte hun? Ninä jaqşь itep remontlanmagan?

Ular bul horavqa ta:

— „Ytkan eştan täş jaqşь", nasar bulqas bulqan hide, unьn esen xäder davlaşep bulmaj..." tip javap qajtardьlar.

Bьndaj faktlar ber Jьlajьr sovxozьnda qьna bulmanь. Başqa kyp kenä sovxoz hәm MTS tarda la maşinalardьn nasar remontlanьvьn ob'ektiv säbäp itep alьp, imä bunьn esen ular qäjepte tygel, ä kemder başqa... qäjepte tip qaranьlar.

Undaj sovxoz hәm MTS tar avьl xuzalьqь eştären men balälär menan saq udqarьlar. Hәm jetäkselär, inde bьn hun remont esenä aik nьq lqtinar itärgä vaqätlä la birdelär.

Qьşqь remont başlandь. Uqa xäder ajdan artьqьraq vaqьt uddь. Lakin jetäkselär algan vaqätlarьnan, avьl xuzalьqь eşe vaqьtlьndaqь „nälälärde" taqь la onottolar. Traktordarь remontlav tempь aьjь da qalev ikelmäklek däräzälä tyban. Hәm aьjь da, kyp MTS tar udqan jьl eşlagan hämaq, jaңı jetäkse remontqa „sturm jahav" qurqьnьsь aldan hidelä.

Başnarkomzem MTS tarьnda aьjь 874 traktorqa kapital, 928 traktorqa urta remont jahalьrqa tejeş. Ä, 25 noјabrgä tiklem ni barь 49 traktorqa kapital hәm 46 traktorqa urta remont jahalqan. Kyp MTS tar ale betenläj remont başlamaqandar. Şişmä MTS nda 31 traktorqa kapital, 17 traktorqa urta remont jahalьrqa tejeş. Ul oşo kengä tiklem remontqa başlamaqan. Dәv lakan MTS-nda 23 urnьna 1 traktorqa kapital remont jahalqan hәm 21 traktorqa urta remont jahalьrqa bulha, berävgä lä jahalmaqan. Şulaj uq 35 50 traktor remontlarqa tejeş bulqan boraj, Ucalь, Qьjqь, N. Trojski, Xäjnulla, Xodajnerdin, Aqbare. Stärlebaş Sujbulь MTS tarь la hәm başqa kyp kenä MTS tarda remontqa başlamaqandar. Kyrähen ular taqь la jaq jetkanen ketälär...

Traktordar remontlavda Nuriman MTS-ь bol'şevistik temp kyrhat'e. Ul 8 traktorqa kapital remont jahap, kapital remont planьn 57,1 protsentqa ytane. Şulaj uq Motornьj MTS-la kapital remont planьn 43 protsentqa (16 nan 7), urta remontta 15,3 protsentja ytane. Hәm kapital remontta Janavьl, Dyrtejlө MTS tarь la ber n tiklem eş kyrhatelär.

Bel MTS j täkselare Өlkä komitet hәm Bä sovnarkomdьn traktordarqa qьşqь remont jahav turalьndaqь 14-noјabr qararьn jaqşь anlap, unь ytav esen bьjn kerәş ojoştorqandar Ular, remontqa xäderdän yk başlap, unь normal-temp menan alьp barqanda qьna remontta stroqında hәm jaqşь sьjlat menan ytap bulasaqьn anaqan dar. Lakin, ularčьn unьştarı menan genä bed his tanьslanu almajabd. Bela MTS tar da remont'a xäderdän kin jajep jebarergä, Ölkä kom tet hәm Başsovnarkom qararьn tulьhьnsa ytägä tejeştär.

—oo—

REMONT ӨKEREN...

DIREKSIALЬ HAMAN TЬNЬSTAR

Tujmazь. Qandra MTS-nьn 15 traktorь kapila, 15 traktorь urta remontta toia. MTS mas terskojь remont eşenä 25 ötärdä yk başlanь. Xäder inde aj tulьp ytte, ber traktor remontan sьqmaqan. Ä. i lan'a 6 traktor sьqarьvdь aildälägändar.

Başnarkom em zapas c›sti'er menan kerägnsä tä'min itmäj. Masterskojda in kärak bulqan podş'ipnik, skors' katonkahьnьn urta valiktarь juq. Şulaj uq, bolttardan 18 noјabrdä genä alьna başlanь.

MTS direktorь remont eşenen bul ti lem hylpan barьşьn oşo säbäpkä qajta ьp qaldьra. Lakin, bul qьna säbäp tygel.

Remont brigadahьnda dis›lina juq, eşte vaqьtlь ytav esen kerәş ojoştorolmaqan. Tik, noјabrden 25 kenä ›sendä genä eşkä hunlavdar 11 säqätsä jetä Partia kandidatь **Abdullin**, kom sömoles **Vergorof, Ramazanof, Ojajfyllindar** 26 noјabrdä eşkä tulь ber säqät hunlap başlanьlar. Bьqa qarşь ber terlelä sara kyrelmäj.

Traktorist hәm MTS eşslärenä tejeşle kul'tura-tormoş şartь tavdьrьlmaqan. MTS la a rdan ber kvalifikatsiak tolar' **Makmoftun** da tormoş şartь n sar. Ul 7 se räzrat master bulha la, xedmät xaqьn 6 sь räzrat menan alra'ar. Hunqь es aj esen uqa tejeşle bulqan 129 hum ötätmä xaqtь direksia tylarnä ne. Bena şundaj jenhed—ajur kratik qaraş, unan eşkä bulqan dar en aetenläj hьvatqan. Hәm ul eştan sьqarьvdь horap qariza a rgan, Direktor Ojanejel... qrşь tygel, 15 dekaarlan sь qarьqa. Ulp rezd›ytsia hal Direktor kvalifikatsiak Maksimoftь sьqarьp, undaj f jda kiltere gä telai torqandar?...

Qandra MTS direksiahь eşslerden kul'tura-tor noş şarttarьn jaqşьrtьvda his eşlamaj B nь dereb av esen klub han aşxananьn toroşo a qarav qьna la jetä. Klub balqьn, taşlandь jort xä endä. Unda nämä eşlärga memkin hun?

VKP(b) Ölkä komitetьnьn traktordarqa remont turalь da qararь MTS direkt›rьn, pol tsiylek başlıqtarьn, eşte aol'şeviktar ojoştororga mäsayr i te, Qandra MTS direksiahь hәm politdeyle je esen dä bul qiraz mäzayrї. MTS la eşte his hunla naj tartipka halьrqa karak.

B NURAJBVA

—*—

PLANLЬ SABOTAŽ

N. Trojski MTS nьn direksiahь plan häddь. Oktäar ajьnda 3 tr›ktor, noјabr—6, dekabrdä—18, qinvarda 9, traktor remontlarqa. Şulaj itep, remont qinvar ajьnda tamamlanьrqa tejeş.

Plan hädbldь... Lakin, direksiala mastersko,dь tulь ädlerlekka kilterev, eşte nisek ojoştorov turahьnda qьna ono tolar.

Plandьn ike ajь komene. Tik, remont talap itkän 36 traktor haman şul kejo toralar. Qaqьd plan direksiasь a tamanь.

Sonki masterskojda tik 25 noјabrdä genä eşkä başlaj alaalar Öle lä qoramallandarьv eşe aetmagen. Jeqtьrtav ytkarelmav arqahьnda tengä smena eşlä almaj. Tokar stanok juq. Şunlьqtan in janaj detal'dar esen dä Ölegä jakl Dä lakan MTM-hьna ba›qa tura ktlä. Zapas eastärdan podş'pnik, urta valik ar, şesterna hәm 90-sь nomerlь flanstardar juq.

Masterskojdьn tynahe jemerelev qurqьnьsь atьnda. Şuqa syrä, unda pod'jomnik qujьp motordarda kytarev memkin tygel. Motorda 10-15 keşe başqa eştärde tuqtatьp qul kese menan kytarlar.

Remont brigadahьnda xedmätte ojoştorov, xedmät xaqь tytav eşte xäl itä. Bunda eş normalarь, rassenkalar jahalmagan. His ber terle ucot juq. Ber yk eş esen terle kendä terlesä tylav kevek jygannedlek xekem hera.

Masterskojdьn mexanigь **Selimjanni** remont eşendä ber nama lä e lmaj. Şunlьqtan remont sьjlata tynan aula.

Eşselärden kul'tura - tormoş şarttarьn jaqşьrtьv esen kereş juq. Kvartirdar nasar remontlanqan, utьn menan ta'min itmägendär. Klub eşlanep batkane juq.

Partia rajon komitetь MTS direksiahьna qьrqa itkärtev jahanь. Lakin, direktor **Mellzin** hamen da qudqalьş jahaqanь juq. Bul xäl remont planьn asьqtan-asьq edäv qurqьnьsь atьna quja. Politdeylek eşt jьdam kytareleş ta'min itergä tejeş.

S. Nuraj G. Xatip

Өfө „Okt. Nat."ьnь matbaqahь Başglavlit vəkilə B—№ 1953

Bibliografik

BOĐOLOJAN DƏRESLEK

(BAŞLANQЬŞ MƏKTƏPTƏR ÖSÖN GEOGRAFIA DƏRESLEGE, BERENSE KILƏK)

BMXK TARAFЬNAN RAŠLANQJAN

Bьl stabel' dəreslek BaşGIZ-ьn Qazan bylekşəhenda eatьlqan. Bed unьn bulmaqan unьlqtarьn edlәp tormaj. tik qajhь ber xaraktierlь jeteşhedlektärenä genä tuq'alanad.

Kitap itke ham ytä autalьsaq orfografiala sьqqan. Hər aitä tip ajterlek 20—30 orfografia xatahь bar. Bigrək tä sovetizm hәm internatsionalizm hyddərə xurlьqlь raveşta› boğolqandar. Məsələn: passazir hyden (36 alt) posszir, Galilej hyden (67 alt) Qalilej, Lenin de. Linin geografiallanь gejegrafeja h. ь, tip jeərgəndər.

Bunьn ətlənə məqsnəhe anlaşьlmaqan hyd həm həjləmdər, jed tynən natьlqan xarel' həm hyddər kitaptь tamam eştən saqaralar. (6 sь alttə).

Bьl alttə „T memu" həm əbel net' ni tigən hyd həm nindaj tel menən jadьlqan?

Xalьq a a fən telendə qalьplaşqan geografik isemdər, şulaj q institut tarafьnan qaəul itelgən terminlar nьq autalalar. 37 alttə ber urьnda Ladoga lkense urьnda Ladoga tip jebarelə.. Ber, n-jək Okean lk nse urьndä. Tьn Okean tip aut jdar. Qaş tebtalam tip kyd sьqarьnandaj, termin jahajьm tip telde boğalar. 30 alttə „Hbv ejəmdə re'—tі. B l aulmaqan ber eş 32 alttə „Jer hedgəstər kilələ." tі. Hətte hed›lər, tьvdь hedalər, ə jerdə bədməjdər bulьrğa kərək.

Fənni—geografik xatalar. Kitap fənni juqtan da aik xatalь. Bed bunda geografiallanan baş lanqьş belemle keşe arden da kyddärenä bərel p torqan xatalarь qьna alabd. Bunda Volga 1000 km qьlqarьlьp, 2500 km tep jebarelə (29 alt). Balağa berense ha arьnda uq Öskən Volga turahьnda janьş an alrela.

61 alttə: „Hind okeanqa inşas, katap Afrika jardarь bujlap kitte" tі. Bul həjləmdə Hind okeanqa inev menən Afrika jardarь başlana l›an tp anlaşьla həm oşo tebenən xatalek›rəlanьp anьna jerləştere lə. Xəl ykі bəjək okeandar Hind okeanqa ingas, Afrika jardarьna tiklem „Bangala" həm „Qloman" qərəp dingeddərə— 6—7 men km lap aralьq bar.

Dereb bul urьbsala la şuqa tar›mьraq kitkən. Lakin bul fənden tərzemasehe, redaktorь ьndajxatanьjeəarmatkətejeşne

Kitapta sistema, texnika jaq tarь la aik nьq aqьnj. Kitap'ьn kyp eläşenen xarelitare hirəkətlep bəbləqan. Bul texnika—fekerdərdə əalalar›a asьqlap birev e›en qullanьla. Ləkin a n da hyd həm xarelitar arahьndьqь buşlьqtar dereb qujьlmav səbaple, kyp jerdə hyddı r ber nerehe menən bu alqandar, netənläj anlaşьlmatьlьq ber xalqə kilzəndər. Bьna hirəkətatev tex ilkahьnan kilgən" (faida)li ə, ekonomik jaqtan nі hejljəj hun?

Urьbsala 5 tabaq bulqan kitap başqortsala şul hirəkətatev hədəm ahanda 6 tabaq bulьp kilep ьqqan. Bьl ni tigən hyd hun?

Bel aik nasar eşlanpan kitapqa 5 tabaq urnьna 6 tabaqqa xedmat xaqь tylav həm 5 tabaq urnьna 6 tabaq qaqьd jen tev tigən hyd! Kitaptьn tirazь 5000. Timək 5000 urnьna 30,000 tabaq qaqьd kitkən. Ber tabaqqa tylangan xedmat xaqь 405 hum samahь. Inde Başqortdan 1934 jılqь planь aulьnьa hər ber 5 tabaq 6 tabaq jahalasaq bullia, tejeşhedna 249,480 hum aqsa hәm 3,121,500 tabaq qaqьd ərəm telqan bulьr ine.

Kin matavqai frontьnda qaqьd in ydəc mäs'ələ bulьp terganda bul eşlenəlәr qorotqoslogtyge me?

Tatars›a qabьştьrьv jarьşan da kitap tatar m›ltselärenen xäteren qarmaqa tьrьşqan.

Punktuatslanь autavdь la onot maqan. Bunda bilirga qaqьlьp oroy›en da kärägə juq.

Kitap metodika jaqьnan da aik aqhaj. 29 sь alttə Qara, Kyk nam Jaqtь jьlgalarьn tanьtqa— tі. Kitaptьn bits ber jerend› bul jolqalar kyrhatelmägən. Ular bul kitapta kyrhatelmägən kevek başqa geografia kitaptarьnda la, karal'rьnda la kyrhatem jdar.

Hyrattar jaqьnan kitap tanqtlan d› tyban. Kitaptьn tьşendaqь gluosta:

Afrika 3000 k. m lap kerşaqşaPirsla qulьqьna tartьlqan!

Dur Qarabstan ajrьm utrav astenläj kartanan jujьlьp taşlanqan. Qьrəp dingeden Urta dingedgə quşqan „Syajeş" kanalь kym lgan.

Şul uq **Qьrəp dingeden Hind okeanqa** ajlanjan **Basel** mandap aoqьlь juq itelgan!

Qьrəp dingeden kakeräjtep xalьq ara sa da juls bulьv əhəmia en juqaltьp. **Afrikanьn** eske ber kylenä ajlanderelgan.

Bьlaj bulqas Hindestanqa tura jul aetkan. Afrikanьn tege başьnan ajlanqp jerərga tejeş aulall? Bul gluosta hәm başqa hyrattarda taqь la aik kyp həm aik qьtьqlь autavdar tulьp jata. Kitapqa bundaj dereb bulmaqan kartanь qujmav men tapqьr artьq bulьr ine.

Bunan hun bundaj aoğoq namalar sьqarьvqa jul qujmaqa ə, kilahe jьlqь dərəslektərde hər jaqlap dereb sьqarьv esen ьə əşerqə kərək.

Tərzemasə, redaktorduń fən menən tanьş a›lavana, kynel a rep eşlərenə treşegə, şulaj uq batьv eşendə le eşselərdegerək tə Qazan byleksəhen, qalь kontrol' artьna alьnьrqa tejeşle. Qoro maturlьq artьnan sabьrga jul birmaj, elek dereb lek, unan hun maturlьqqa iqtinar birergə kərək. **M. Vaxitof**

TAŠLANQJAN ARTEL

K. Ğ›ol ra'onь Qavardь kustar ar ele lsemdä genä jäsaj. Artelda his ber terle eş, xarakat juq. Mäbälan, artel IV kvartaldь 180 metr qь şiv aqasь äderlärga tejeş ine, lakin ul ädertanmagan. Halanaş batьrlv arigadahь bətənläj tarqlqan. Art l ber tin majahьd ultьra. Şul uq vaqьtta artelden Arxangel lespromxozьnan 8500 hum alahь bar. Lespromxoz aqsanь ylam j ham tylavdan baş tartta.

Artelden eşe menan rajon oj›şmalarь qьdьqhь majdar. Oşoqa tiklem rajkom da, RiK ь hәm başqa ojoşmalardь artel›a jardem itkan'are jaq. Kirehen'ä, kyptar artel karaktarena qarşь teş›lär. Artelga qul heltap qarav arqahьnda unьn eşe tarqalqan, kustarsьlar aojok burьstardь atqarьvqa muallizirlanmaqandar.

Rajon ojoşmalarь aik tid arala bul teşlanqan art›la iqtinar itergä, artelde ödelektan sьqarьrqa tejeştär. MANSUROF.

Javaoь redaktor:
TÖXFƏT KƏLIMULLIN.

ULЬMOЬ EBLƏJEM 1934 -se jıldan sentaarnda Ötenän ike stansa ara aik qata avrap kitkevem sanaple 4 **jaşlek ir aalam vagonda kitep jaqaldь.** Şul salamda xekymat tarafь jorttarьna alınqandar tip ujlajam. Belevse keşelardan ham joşmalardan tynandağe adres menan xabar itevdären ytenam. **Xabar itkən kepege aylak airom**
Dyrtejlө rajonь. Ösəylək avьlь **Şaqalejeva Öjşə.** Rajon gazeta **„Jarsь"** redaksiahьna xabar itergä tä jaraj.
3—3 **Şaqalejeva Öjşə**

JAŊALEP K-TEATRЬNDA
Begen hәm her ken
SPARTAK
Seanslar: 6, 8, 10 säqättärdä
Dejem jal kendärendä 5-30, 7 8-30, 10 säqättärdä aajlanalar. Kassa säqat 4 tan asьq.
Anons: **ÇAPAJЬF**

2-BAŞKINO
Begen hәm her ken
DIPKUR'JERBЬŊ SUMKAHЬ
Seanslar: 6, 8 hәm 10 säqättärdä Dejem jal kendärendä 5-30, 7, 8-30 hәm 10 säqättärdä. Kassa säqat 4 tan asьq.
ANONS: **Klown Żoradьn sönesise**

KUL'TURA HARAJЬ
Başqort Dəviat Teatrь 30 noјabrdä **„Jegər Bulьjcef hәm başqalar"** qujьla Maksim Qorki ətare.
Bulьjcef tolenda Başqortostan xalьq artista **V. Murtazin** ninaj. Kenedije spektakl' kended säqat 12 la, kiskehe kis säqat 7 1/2 da başlanь.
DIREKSIA

Anons: Odaqlamaj dur ədərlək menan **'Inj-qaj wenen Juldaşaj'** qujala.

SSSR əşamlaq promalşlennostь Xalьq Komissarьqьnьn Başqortostan vəkilə, sanitar aylegen›, əşamlaq namalare ədərlaj torqan predpriatielarda sanitarnaj inspektor aulap eştar esen vraclar kərəklegen aeldera.
Eş xaqь bileşev bujnsa. Merzəqat esen adres: Öfө, Puşkin urama, jort №86.
1—1 4896.

Өfө Ydək Elektr Stansahьnan energia halьv aylege oşo kenqa tiklem 1935 jılda kypme energia kərək bulьvь turahьnda zajavka alrmagan ojoşmalarqa oşo jıldan aerense dekabrenan da qaimaj tynandağe forma bujnsa zajavka alrerga taqdim itä. Zajavka formahь 1) bildalangan qevət, 2) fajdalanav qevətə, 3) kypme elektro energia kərək bu›ьvь (kilovat səqat menan) 4) qajhь vaqьtta elektro-energia kərək bulьvь.
Zajavka formahan energosabьt kontorahьnan alьrga mümkin.
Merzəqat esen adres: Öfө Karl Marks urama, jort №39.
1—1 Energosabьt 4897.

MALSЬLЬQ KONKURSЬNЬŊ JOMQJAQTARЬ

KÖRƏŞTE TAQЬ LA KÖSƏJTERGƏ!

Malsьlьqtь ytterev buјnsa sovetlardьn konkurs—jarьşь tamamlandь.

Konkursqa 42 rajon, 982 avьl sovetь jäki bətə avьl sovettarьnьn 80,9 pr—tь qa naştьlar.

31 rajondan alьnqan mäglumät buјnsa kon ursqa 1742 kolxoz, 28 rajonda—3307 kolxoz erigadalarь hәm 1084 malsьlьq fermahь, 25 rajonda—941 deputat gruppalarь hәm bətə malsьlьq sekstalarь qatnaştьlar.

20 rajon, Başqortostan esendäge rajon ara jarьş menən solqap alьndь, 3 rajon kyş respublika hәm elkälardan 3 rajonь menən jarьştılar.

Malsьlьq sekstalarь jьl başьnda ber mläp kenä hanalhalar, ulardьn hanь 1—jyfqa 157 qa, noјabr başьna, tik 28 rajondä qьna, 608 qa jette.

Byrdəx rajonьnьn bətə 33 avьl sovetьnda la malsьlьq sekstalarь ojoştorolqan. Ularda 441 keşe eştäj. Şulardan qatьn-qьzdar 88 keşe.

Baltas rajonьnьn şulaj uq bətə 34 avьl sovetьnda la malsьlьq sekstalarь ojoştorolqan. Şulardan aktiv 273 keşe, 42—he qatьn—qьzdar.

Konkurs osoronda algьraq tä Blagoveşşen, Dyrtəjlө, Janavьl rajon başqarmalarь konkret hәm operativ jetäkselek ittelär.

Avьl sovettarьnьn konkurs—jarьştarь malsьlьqtь ytterev tәngälende massa lekseren tapqьlav esen bol'şevistik kereş jäieldermavdären, partia—xekymat direktivtarь nigedendä eş tären qajtanan qora belmavdären, malsьlьq sekstalarь deputat gruppalarь ojoştorovqa, ular eşen planlaştьrьvqa jeterlek jardam kyrhatmäjdär.

Mal torlaqtarьn tedev planь respublikala 75 pr-qa ytälde. Tedev planьn in jaqşь itep Starletamaq, Avьrqazь, Meşäkrajondarь ytänelär. Beloqataj, Öbjalil, Boraj, Ucalь, Zejansura rajondarьnda torlaq tedeleşe ytalmäne.

Silos planь—1 oktäargä 71,9 pr-qa ytälde. Şul jomlanan kolxozdarda 78,6 pr-qa, janqьdaqtarda 15,6 pr qa ytalgan. Silos planьnьn tulьhьnsa ytälmave algrəkta yd pinndarьn 8,9 pr-qa qьna ytägan Julajьr, 28,9 pr-qa ytägən Beloret, 33,6 pr-qa ytägən Beloqataj, 32,3 pr. qa ytägən Berjən rajondarь ətənə teşə.

Qajhь ber rajondardа attardь haqlav esen kereş jeterlek jeälderelmäne. Hedəmtälə 1932 jılqa saqьştьrqanda at başьnьn 7 pr qa kəmeven kyrəaed Dereb Mişkə, Janavьl, Qaltas, Bəlaəaj kevek ajrьm rajondardа at başь 2,3 tən alьp, 9,5 pr-qa tiklem ytkan. Lakin, dejem alqanda tyanlòşə bara. Xejbulla rajonьnda at başьnьn kəmeve 39,4, Berjəndə 28,7, Mraqta 26, Öəjəlildə 26,4 pr-qa jetä, jьlьm mal başьnьn kəmeve-başьlьşa şul rajondar ətənə teşə. Bunda konkurs formal' rəveştə genə ytte. Malsьlьq qujьnsa partia hәm xekymat qərardarь kolxozsьlarqa nasar anlatildь. Kolxozsьlardьn kyaehe, xatt kyp kenə kolxozdardьn jetəkse lərə ul qərardardь aelmäjdər. At qaravsьlardь, ferma mədirəren hajlaj nalevga aə iqtinar itelgən. Ular arahьnda massovьj-anlatav eştare alьp barьl maqan. Sotsialistik xedmət metodь-jarьş, udarsьlьq jəjelderelmägen. Hedəmtə ə juqarьla kyrhatelgən rajondar ədəkləktən sьqa belmənelər.

Konkurs ytkərevdə tep jeteşhedlektərdən itep—partia, xekymatten malsьlьqtь ytterev turahьndaqь qərardarьn popylərləşterev, unь ytavqa kin kolxozsь massanь alьqtьrьvdьn kyp kenə rajondarda jomoşaq qujьlьvьn kyrhatep ytergə kərək. Konkurs qə kyp kenə landaqь avьl sovettarь qatnaştılar. Lakin bəsudar temp, jarьş bətəhendə la guldurlьmaqan. Bunda qojeptən ber eleşe Narkomzem organdarь ətənə teşə. Narkomzemydə lə, unьn rajon Jer aylektərə lə malsьlьqtь ytterev buјnsa sovettardьn ojoştorov-massovьj eştərenen əhəmiəten narьqьj ətmənelər. Konkursta jetedkərev, malsьlьq sikstalarь ojoştorov, ulardьn eşen ytterev həm nьqtьvda sovettarqa jeterlek jardam kyrhatmənelər.

Konkursqa jomqaq jəhəvqə, ydək komissiaqa məqlymət birevgə rajondar bətəniəj javap hьd qaranьlar. Əle 30 rajondan qьna məqlymət alьndь.

BVBK prezidiumь—konkurs şartlarьn ytav, həm malsьlьqtь ytterev buјnsa eştären jaqşь tip tabьp, 14 avьl sovetьn, 5 malsьlьq sekstahь jetəkselərin, 1 deputat gruppahь jetəkselən, 1 MTF, 1 STF mədiren aylək. lərgə buldь. Bətə sojuz konkursьna qatnaşьvqa 6 avьl sovetь, 2 malsьlьq sekstahь, 2 MTF, 1 STF mədire əildələnde.

Malsьlьqtь ytterev buјnsa, avьl sovettarьnьn konkurstarь tamamlandь. Lakin bul malsьlьqtь artavan ytterev esən kerəş tuqtatьrqa tejeş tigən hyd tygel. Kirehensə, mal başьn haqlav esen kereş buqasa bulmaqan rəveştə kesəjtelergə tejeş. Sonki, mal başь kəmev qədəttə qьşqь osorqa tura kilə.

Konkurs əlgəşevdəren nьqьtьp qaldьrьv esen malsьlьq sekstalarьn bətə avьl sovettarьnda la ojoştororqa, jəşəp kilgəndərənen esen taqь la nьqьtьrqa kərək.

Şeksia sostavьna sovet, kolxoz aktivtarьn ьlьqtьrьv həm massovьj anlatav eşen kin jəjel derev aşə-malsьlьqtь ytterevgə jynältelgən partia, xekymat qərardarьn hər ber kolxozsьnьn, xedmətsən janqьdaqtьn nьq anlavьna, aldaqь burьstardьn aol'şeviktarsa nьqьşmalь

BƏTƏ İL. PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDİ!

BAŞQORTOSTAN

VK P(b) NЬ Q
BAŞQORTOSTAN
Ölkə ham Öfə qala komitettarь,
BAŞQORTOSTAN
yđak başqarma komitetь ham
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM BANЬ 10TIR

№ 276
—
2
DEKABR
1934 JЬL

BƏTƏ RƏSƏJ SOVETTARЬNЬŊ XVI SJEZDЬN SAQЬRЬV SROGЬN KYSEREV TURAHЬ NDA

BƏTƏ RƏSƏJ YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬNЬŊ QARARЬ

Bətə Rəsəj Yđək başqarma komitetь prezidiumь yđenең 193• jьl 5 ijyldə sьqarqan qararən yđgərtep QARAR ITƏ:

Bətə Rəsəj sovettarьnьŋ 1935 jьldьŋ 5 qinvarьna sildələngən XVI sjezdьn saqьrьvđь 1935 jьldьŋ 15 qinvarьna kyserergə. Bətə Rəsəj Yđək başqarma komitetь predseda'elə: M. KALININ.
Bətə Rəsəj Yđək başqarma komitetь sekretarь A.KISELOP.

Maskəv, Kreml' 1934 jьl 28 nojəbr.

VKP (b) YĐƏK KOMITETЬNЬŊ NOJƏBR PLENUMЬ

IKMƏK HƏM QAJHЬ BER BAŞQA PRODUKTALAR BUJЬNSA KAR TOCKA SISTEMAHЬN BƏTƏRƏV TURAHЬNDA

VKP (b) YK PLENUMЬNЬŊ IP. V. M. MOLOTOF DOKLADЬ BUJЬNSA 1934 JЬLDЬŊ 26 NOJƏBRENDƏ QABUL ITELGƏN REZOLYTSIAHЬ

I. SSSR đa industrialaşьvđьn qəjət đur qo'as jəjəve una Jь menən qalalarđьn, jaŋь promьşlennost rajondarьnьŋ tid yђeve, kin qatlam esse ham krəbtejən massalarьnьn tormoşo tajpa'ьşhьđ kytəreleve ikməkka ham başqa produktalarqa hora đьn đur yђeşen tьvđьrđьlar ham bulhorav algerək tə nerense bişJьlьq başьnan alьp tid yђə barđь. Şunьŋ menən ber qalarđan, bəđđen promьşlennostьвьđđь yđ sovet avьl xuzalьqь sьjr'jonьđ menən tə'min itev əsən kərək bulqan texnik kulturalarđьn kesle yђeşe texnik kul'tura rajondarьnьn krəbtejən xalqьn ikmək menən tə'min itevđen şaqtaj artta bьvьn talap itte. Xəlьyki, ul esorđa kolxozdar ham sovxozdar ad ham bəđđen avьl xuzalьqьвьđ ham ajrata alqanda orloq xuzalьqьвьđ siktən tьş tyвan kiməldə tora ine. Ul vaqьtta ətten urən totqan vaq individual' krəbtejən xuzalьqь yđenen artta qalqan texnikahь, tyвan ilgen unьşь menən qalalarđan, promьşlennost ham texnik kul'tura rajonьđarьnьn yђep narьvsь horavьn qanəqatlandera almanь. Bəl xəl tə minat eşendə ratsionirovanie (kartocka sistemahь) indererve kilterep sьqarđь.

II. Ikmək ham başqa produktalar bujьnsa kartocka sistemaь inderev kərək bulьv qьna tygei, bəlki hunqь jildar bujьna eşselərđe ta'min itevđe jaqşьrtьv əsen iq məhim şart bulep turđo. Kartocka sistemahь bujьnsa ta'min itev bəl əsor esendə algerək tə kərək bulьb, sonki irekle bağar xaqtarь şaqtaj đurьraq bulьvqa, bьl eş spekyla'sia elementtarь jəşəvgə qarəmaђtan, eşselərđe ikmək menən ta'min itev dəvlət tarafьnan bildələngan qaiь xaqtar bujьnsa ta'min itə bildь.

Dəvlət, yđenen ressurstarь sikle bulqan ber xəlđə, fəqət bьl sistema arqahьnđa qьna qalalarđь ham promьşlennost rajondarьn tulhьnsa tə'min itə aldь iq məhim yđaktərđe ham proizvodstvolaqь udarniktarđь əbten rəveştə tə'min itevgə, şunьŋ menən berga texnik kul'turalarđь kytərev ham promьşlennost esən sьjrjo əđerləvđe ybterev mənfəqattərendə avьl xuzalьqь sьjr'jonь: mamьq, jən, sys, təməke h.n. əđerləv xaqtarь la tejeşle rəveştə kytərelerga tejeş.

VI. Kartocka sistemahьn bətərev ham bətə jerđərđə lə kin rəveştə ikmək, şulaj uq on ham qajhь ber başqa produktlar menən savđa itevgə kyse, qalalarđa lə. şulaj uq avьlđa lə savđa seltären kin rəveştə jəjelderev menən dəvlət ham kooperatsia nəşelerev eşen hai jaqlap ybterev menən, igen rezervtarьn tə'minat rajondarь bujьnsa derəđ urьnlaştьrьv men nergə narьrqa tejeştər. Kolxoz savđahь əsən qujьlqan tərtipte kesendə qaldьrьp, har terle igen spekyla'siahь bntьlьştьrьna qarşь ham bьl məhim sa rarь ytkərgəndə sьjnfi doşmandarqa başqьstarьna qarşьtajpa lьşhьđ kərəş alьp barьrqa kərək.

Oşənan sьqьp VKP(b) YK plenumь tyвəndəgelərđe kərəkle tana:

1. Ikmək, on, jarma menən tə'min itevđen kartocka sistemahьn 1935 jьldьn I-qinvarьnan bətərergə ham xalьqqa ikmək ham başqa produktalarđь bətə jerđərđə dəvlət ham kooperatsia magazindarьnan kin rəveştə hatьvđь bildələrga.

2. Ikməkkə, onqa, jarmaqa jəşəp kilgən vaqlap hatьv xaqtarьnьn bətə tərđəren juqqa sьqarьrqa ham bildəle əlkə, kraj ham respublikalar gruppəlьn esenə alqan ber nisə-territorial' pojastarqa qulajlap ikməkkə, onqa ham jarmaqa dəvlətten berđəm vaqlap hatьv xaqtarьn inderergə.

3. Kartocka sistemahьn bətərev ham ikməkkə, onqa ham jarmaqa berđəm vaqlap hatьv xaqtarь qujьlv unaJь menən 1935 jьldьn I-qinvarьnan eşselərđeŋ, xeđmətkərđərđeŋ eş xaqtarьn, studenttarđьŋ stipendiələren h.m pensionerđarđьŋ pensiələren artьrьrqa.

SSSR Xalьq komissarđarь sovetьna, kartocka sistemahь bujьnsa tə'min itev məlendə eşselərđen ajrьm gruppalarь ham kategorialarь əsen bildələngan əbtenle-tərđe haqlap qaldьrьvđь ibtə totop, xalьq xuzalьqьnь ajrьm tarmaqtarь əsen eş xaььn artьrьv kyləmdəren bildələrga təqdim itergə.

4. 1935 jьldьn I-qinvarьnan avьl xuzalьqь sьjr'jonь tapşьrьvsьlarqa normalap igen jeвa revđen вəqa tiklem jəşəp kilgən tərtiвen juqqa sьqarьrqa, avьl xuzalьqь sьjr'jonь əđerlənə torqьn bətə rajondarđa la вeşerelgən ikmakte ham ondə kin rəveştə hatьvđь jəjelderergə.

5. Ikmakkə ham onqa berđəm vaqlap hatьv xaqtarь bildələnev unaJь menən,avьl xuzalьqь sьjr'jonьn dəvlətka tapьrьv əsən, dəvlət tarafьnan tyвən xaq bujьnsa igen menən tə'min itelep ilgan kolxozdardan, kolxozьlardan ham jaŋqьđaqtardan avьl xuzalьqь sьjr'jonь əđerləv xaqьn kytərerga.

SSR Sojuzь Sovnarkomьna, pojastar ham rajondar bujьnsa mamьqtьn, jetenderq system, təmənen ham başqalərđьn terle sontarьna ham terđərenə jaŋь əđerləv xaqtarь bildələrgə şulaj uq pojastar ham rajondar bujьnsa maxorka, kokon, karakyl, jaŋlek tirche, jən ham balqьşьlьq kolxozdarь tarafьnan dəvlətkə tapşьrьla torqan balьqqa jaŋь əđerləv xaqtarь bildələrgə təqdim i ergə.

6. Dəvlət ham kooperatsia skladtarьnan, laikalarьnan berilem pojas dəvlət xaqtarь bujьnsa xalьqqa, şulaj eə dəvlət, kolxoz ham kooperatsia potrebiteldərenə kin rəveştə orloq ham furaz hatьvđь bildələrga.

7. Beşkən ikmakten, dəvlət ham kooperatsia ikmək magazindarь seltəre aşa, şulaj uq dəvlət ham kooperatsia savđahьnьn neşkən ikmək hatьv əsən qulajlaştьrьlqan başqa produkt magazindarь seltəre aşa, ə ondon, dəvlət savđahь seltəre, eşselərđe tə'min itev (ORS) aylektare ham dəvlət igen əđerləv organdarь tarafьnan şulaj uq eske savđa xalьq komissarьqьnьn jerle organdarь rəxsəte menən potrebitel kooperatsiahь tarafьnan hatьlьrqa tejeşlegen bildələrga.

8. Ikmək savđahь əsən dəvlət ham kooperatsia ləfkalarь seltaren his kisekmətən kinəjtevgə kereşergə, bьl seltarđe karək bьqasa jaşəp kilgən laikalar seltären jьharlandьrьp jetkerev ham qulajlaştьrьv ibtəbenan, karək SSSR Sovnarkomь tarafьnan bildələnəsək pla qa m·s allq rəveştə jaŋь magazindar ham palikalar tə'lev ibtəbenən bulьвn, 1935 jьldьn 1 aprelenə tiklem in kamendə 10 mengə artьrьrqa.

9. Savđa ojoşmalarь, promьşlennost ham başqa dəvlət potrebiteldare esən əlkələr, krajdar ham respuslikalar bujьnsa, ikmək hatьvđь bətə jerđə lə kin rəveştə əđiekhəđ alьp barьvđь, xalьqtьn ixtiazьn tulьhьnsa qa-naqatlanderevđe tə'min iterlek miqdarđarđa on ham jarma jebərevđen ajlьq plandarьn bildətərgə ham abьnь əsən ajrьm raj, əlkə ham respunlikal r bujьnsa tulьhьnsa jeterlek on ham jarma zapastarь bulđerьrqa.

10. Partianьn ham sovettarđьn jerle ojoşmalarьn, neşkən ikmək ham on menən savđa itev seltəren jəjelderev əsən kərəkle alnalar birergə ham jaŋь laikalar, pekarnalər tədəv eşendə savđa ojoşmalarьna tulь bulьvlьq kyrhatergə məsьyr itergə.

***

Ikmək ham qajhь ber başqa produkttar bujьnsa kartocka sistemahьn bətərev ham bətə jerđə lə đavlətten qatь xaqtarь bujьnsa kin rəveştə ikmək savđahьna kysev, şulaj uq bьl xaqtarđь kilasəktə əbləmə kameteveđen şikhəđ məmkinlege ham şunьn menən bergə promьşlennost tovarđarьnьn xaqtarьn təşerev, eşşe ham krəbtejən masalьnьn tormoşon artaвan jaqşьrtьv əsən taqь la unajь şarttar tьvđьralar.

Bьl sarənь ytkərev avьldə kolxoz tədələşənən jeneve ham avьl xuzalьqьnьn kytəreleve arqahьnđa məmkin bulđь. Şunьn menən bergə bьl sara, nьqьj sarqan sovet aqsahь ham qala menən avьl arahьnđa jəjelə narqan tovar əjləneşe nigeđendə, avьl xuzalьqьn ham promьşlennostь kiləsəktə taqь la ybterevgə bulьşlьq itə.

Bьl qararđь tormoşqa aşьrьv menən bəjləneştə partia, eşselətlejən đavlətə aldьndа torqan đur ham qatmarlь praktik bulьstar bətə partia, sovet ham professional otəşmalarđan tejeşle rəveştə ojoşqanlьqtь ham operativ eştə jerle vđzə ektərle ibəpkə alьvđь, şunьn menən ergə sьjeli doşmandьn bətə ham hər terlə tarqatьvsьlьq sьqьştarьna qьrqa otpor altevđe talap itelər.

Bьl qararđь tormoşqa ytkərev, eşşe ham krəbtejəndər sojuzьn artaвan nьqьtьvđь ham ilgeređđe sotsializm eşen jeneşle rəveştə əlqa jeвərevđe saqьldьrьrqa tejeş.

AVЬL XUŽALЬQЬNDAQЬ POLITBYLEKTƏR TURAHЬNDA

VKP(b) YK PLENUMЬNЬŊ L. M. KAGANOVIC IPTƏŞ DOKLADЬ BUJЬNSA 1934 JЬL 28 NOJƏBRƏ QABUL ITKƏN REZOLYTSIAHЬ

Ojoşmanьn qədətlən tьş formahь bulqan politbylektər, partianьn bətə kesena ham afiortetьna, MTS-tьn xuzalьq kesenə tajanqan xəldə, sotsialistik tədələşten artta qalьvsь, xalьq xuzalьqь ham totoşo menən bətə ii esən ajrьvsa đur əhəmiət qađanьvsь, ucastkalarьnda politbylektar tьvđьrьv, şulaj uq polit bylektar yđđərenең udar burьstarьn ytaj bargan hajьn xlarđь partianьn pr izvodstvo-territorial' bildəne bujьnsa tədəlgən qədttəge organdarьna əjlənderev' xoquqьn birđe.

Politbylektərđe tьvđьrьv tulьhьnsa unьşlь sьqqanlьqьn ham politbylektər avьlđa bulqan jeteşhedlektərđe bətərevđə ajrьvsa məhim rol' ujoaqanlьqtarьn, avьl xuzalьqьn sotsialistik rekonstruksialaştьrьv, kolxozdarđь nьqьtьv, kolxoz aktivьn tuplav avьlđa partia ojoşmahьnьn nьqlь nigeđen tьvđьrьv, partia rajon komitettarьnьn eşen jaqşьrtьv julunda irəşelgan unьşlьqtar ukrugtarđь bətergan vaqьtta uq aşlanqan rajonal ştərev eşen təmənlav ham idara organdarьn avьlqa tulьhьnsa jaqьnlaştьrьv kərəklegen kliterep sьqarqanlьqtarьn bildələp, VKP(b) YK plenumь qarar birə:

1. MTS politbylektəren partianьn qədəttəge organdarьna əjlənderergə bьnьn esen politbylektərđe partianьn jəşəp kilgən rajon komitettarь menən bergə qušьrqa, ə bjrьvsa đur rajondarđь ber ntsə jaŋь rajondarqa bylergə ham ularqa xəderge vaqьtta bulqan politbylektərđe qušьrqa.

2. Partianьn rajondaqь bətə təvge ojoşmalarьn jetəkselek itevđe partia rajon komitettarьna jəkmətergə.

3. Rajkomdar eşenең qatmarlaşьvь ham ularđьn javaplьlьqь kesəlev menən bəjləneştə ere avьl xuzalьqь rajondarđьn rajkomdarđьn berense sekretarđarьnan başqa jənə ikense sekretarđarьn alldələrga.

4. Rajkomdar apparatьnđa avьl xuzalьqь bylektəren tьvđьrьrqa, ularđьn başьna eşten konkret şarttarьna qarap partia rajkomьnьn berense jəki ikense sekretarđarьn qujьrqa.

5. Hər ber MTS la politbylek bujьnsa MTS direktorьnьn urьn bəbarьn alldələrgə ham uqa MTS direktorđarьnьn bətə salarьn ham başlavđarьn unьşlь yikərevđe politik jaqtan ta'min itev, MTS-tьn yđ rasotniktarьnan torqьn partianьn təvge ojoşmahьnьn sekretarьlьq eştaren ytav burьstarьn jəkmətergə.

MTS direktorьnьn politbylek bujьnsa urьnвaьarь turanan tura MTS direktorьna bujhonqan xəldə ber yk vaqьtta partiinьn rajon komitetьna bujhonqa ham unьn jetəkselegen də yđenen partia-politik eşen bojomqa aşьrьrqa tejeşlegen bildələrga.

7. Politbylektərđen bətə ratotniktarь motьaq rajonda eştavgə qaldьrьlьrqa tejeşle tip ibəpləp, kliəsəktə ularđь:

a) partianьn jaŋь ojoştoroqan rajon komitettarьnьn berense sekretarđarь jəki kərək bulqan urьndardə xəderge vaqьtta jaşəgan rajkomdarđьn berense sekretarđarь sьjfatьnda;

b) rajkomdarđьn ikense sekretarđarь ham partia rajon komitettarьnьn avьl xuzalьqь bylektərenең medlđare sьjfatьnđa;

v) MTS direktorđarьnьn politbylek bujьnsa urьnвaьarđarь sьjfatьnda;

g) partianьn jaŋь rajkomdarь, komsomol rajkomdarь apparatьnьn ratotniktarь sьjfatьnda tajdalanьvđь tejeşle tabьrqa.

8. Rajkom sekretarđarь ham MTS direktorđarьnьn politbylek bujьnsa urьnвaьarđarь VKP(b) YK tarafьnan rablanьrqa ham VKP(b) YK neŋ rizalьqьnan başqa xedmattən sьqarьlmaqьa tej ślektəren, ə rajkom instruktorđarь Əlkə komiret, krajkom ham milli kompartialarđьn yđək komitettarь tarafьnan rablanьrqa tejeşlektəren bildələrga, eşselərđe ham kolxozsьlarđь VKP(b) YK plenumьnьn tarixi qararđarьn ytəvgə, kolxozdar, kolxozьlar, ham xeđmətsən jaŋqьđaqtar tarafьnan dəvlətkə igen hatьvđь başqa avьl xuzalьqьnda politbylektar turalarьnda qь qararđarьn „Velođarski" ismendaje tegev fabrikalьnьn 2 menəle eşselər kollektivь đur şatlьq menən qarşь aldь.

Bьl qararđar nab·lьp sьqqan əlkə gazetalarь alьnьv menən fabrikanьn partia ojoşmahь ularđь sex ham brigədalarđa əjrənev eşen jəjep jenərđe. Plenum qararđarьna əjrənev ajrьmsa rux kytərenkelege menən bara.

Plenum qararđarьna javap urnьnda, əđer kejemdar sexьnь eşselərđe đekar proizvodstvo programmahьn 20 protsent artьrьp ytərgə ham yđ şeflьqtarьndaqь kolxozqa jad a đь eştaren ytkərevđə jardəmlaşьv əsen maxsus ərloəda jeвərergə bulđьlar.

Plenum qararđarь şulaj uq, aftoremont zavodьnda ham ff kamaneləında la đur rux kytəren kelege menən əjrənelə.

VKP(b) YK NEŊ NOJƏBR PLENUMЬ QARARĐARЬN ƏJRƏNEV TURAHЬNDA

VKP(b) NЬN BAŞQORTOSTAN ƏK QARARЬ

1. Partianьn sarlьq ojoşmalarьna VKP(b) YK plenumь qararđarьn his kisekmətən partia ojoşmalarьnda ham kin qatlam eşselər, kolxozsьlar ham xeđmətsən jaŋqьđaqtar arahьnđa kin rəveştə əjrənevđe ytkərergə kereşergə təqdim itergə.

2. VKP(b) nьŋ Öfə qala komitetьna, 1-dekaərđə VKP(b) YK neŋ nojəbr plenumь qararь turahьndaqь dokladьnar menən, serđəm partkon ytkərergə təqdim itergə.

3. VKP(b) nьŋ Öfə qala komitetьna, 2-dekaərđə predpriatielərđə kondəđge eş tənaffese vaqьtьnda eşselərđeŋ VKP(b) YK plenumь qararđarьna arnalqan massovьj mitingtarьn ytkərergə, bьl mitingtarđa kin eşselər massahьna, VKP(b) YK nьŋ nojəbr plenumь qararđarьnьn tarixi əhəmiətlen anlatьrqa həm eşselər massahьn bьl qararđarđь ytəvgə həm predpriatielərđeŋ promtinplandarьn ytəvgə həm arttьrьp ytəvgə tuplarqa təqdim itergə.

4. ƏK kul'tprosьna, VKP(b) nьŋ Öfə qalь komitetь menən serlektə, his kisekmətən dokladsьlar eylergə həm 29-nojəbrđə kəndəđge səqət 4 tə ular menən instruktiv kənəşmə ytkərergə təqdim itergə.

5. VKP(b) nьŋ sarlьq rajon komitettarьn həm palitbylektərđe VKP(b) YK plenumь qararđarь sanьlqan əlkə gazetalarьn alьv menən, bьl qararđarđь his kisekmətən partia, komsomol ybləştarenđa, eşselər, kolxozsьlar həm xeđmətsən jaŋqьđaqtar arahьnđa əjrənev ytkərergə kereşergə, dakladsьlar itep partionьn in jaqşь kestaren əlđələrgə, eşselərđe həm kolxozsьlarđь VKP(b) YK plenumьnьn tarixi qararđarьn ytəvgə, kolxozdar, kolxozsьlar, həm xeđmətsən jaŋqьđaqtar tarafьnan dəvlətkə igen hatьvđь başqa avьl xuzalьqьnda politbylektar turalarьnda qь qararđarьn „Velođarski" ismendaje tegev fabrikalьnьn 2 menəle eşselər kollektivь đur şatlьq menən qarşь aldь.

6. Kul'tura həm leninizm propagandahь aylegenə partia uqьvđarь seltare əsen, VKP(b) YK plenumь qararđarьn əjrənev metođьn eşlap sьqarvđь tapşьrьrqa.

VKP(b) Əlkə Komitetь sekretarь: ISƏvCVRIN.

29-nojəbr 1934 jьl.

SSR SOJUZЬ SOVETTARЬNЬŊ VII SJEZDЬN SAQЬRЬV SROGЬN 1935 - sə jьldьŋ 25 - sə ojinvarьna kyserev turahьnda

SSR SOJUZЬ YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

RSFSR, USSR ham başqa Sojuz respublikalarь xekyməttərenən kilgən ytenestər unajь menən SSR Sojuzь Yđək Başqarma komitetь, yđenең 1934-sə jьl 7-sə ijyl qararь (SSR Sojuzьnьŋ xakondar jьjantьqь, 1934-sə jьl. № 37,293-sə statia) yđgərtep QARAR BIRƏ:

SSR Sojuzь sovettarьnьŋ 1935-sə jьldьn 15-sə ojinvarьna bilgeləngən VII sjezdьn saqьrьvđь 1935-sə jьldьn 25-sə ojinvarьna kyserergə.

SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь prezidatelə M. KALININ.

SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь sekretarь: A. JENUKIDZE.

Moskəv, Kreml. 28 nojəbr 1934 jьl.

SSR SOVNARKOMЬNDA HƏM VKP(b) YĐƏK KOMITETЬNDA

Ikmək kartockalarьn bətərev turahьndaqь qarar unajь menən ajrьm predpriatie ham ucrezdenie jetəkselerenen joloqqosloq nastroinialarqa bnqaj barьp, bildəl ngən eş xaqtarьn, yđđəren aldan uq straxovajt itep qujьv naqsatь menən, yđ beldekta rensə artьrьvqa jul qujьvđarь məmkin bulьvьn kyđđə totop, Sovnarkom ham Yđək komitet qarar ittelər:

1. Predpriatielərđə, ucrezdenielərđə, savđa. Jəməqət ojoşmalarьnđa, transportta, sovxozdarđa, MTS tarđa h. n. bildəlangən eş xaqtarьn SSR Sojuz Sovnarkomь ham VKP (b) Yđək komitetь rəxsətenən başqa turanan-tura jəkl stilətep nindəjđə bulha artьrьvđarđь (ber razrəbtan ikense razrəbkə kyserev, xeđmət urьndarьnьn isemđəren almaştьrьv h. n.) tьjərqa.

2. Narkomattarđь ham milli kompartialarđьn Yđək komitettarьn, partianьn kraj ham Əlkə komitettarьn ham respublikalarđьn Sovnarkomdarьn, Kraj ham Əlkə başqarma komitettarьn, şulaj uq Partia ham Sovet kontrole komissialarьn bьl eş əbtenən qatь kyđətev qujьrqa ham yđ beldektare menən eş xaqьn har terle artьrьvđarđь his kisekmətten juqqa sьqarьp, qəjeplelərđe qatь javapqa tartьrqa məsьyr itergə.

PLENUM
QARARĐARЬ
ĐUR ŞATLЬQ MENƏN QARŞЬ ALЬNA

Vinnitsa. 1. VKP(b) YK plenumьnьn ikmək ham başqa qajhь ber produktlar bujьnsa kartocka sistemahьn bətərev ham avьl xuzalьqьnda politbylektar turalarьnda qь qararđarьn „Velođarski" ismendaje tegev fabrikalьnьn 2 menəle eşselər kollektivь đur şatlьq menən qarşь aldь.

Bьl qararđar nab·lьp sьqqan əlkə gazetalarь alьnьv menən fabrikanьn partia ojoşmahь ularđь sex ham brigədalarđa əjrənev eşen jəjep jenərđe. Plenum qararđarьna əjrənev ajrьmsa rux kytərenkelege menən bara.

Plenum qararđarьna javap urnьnda, əđer kejemdar sexьnь eşselərđe đekar proizvodstvo programmahьn 20 protsent artьrьp ytərgə ham yđ şeflьqtarьndaqь kolxozqa jad a đь eştaren ytkərevđə jardəmlaşьv əsen maxsus ərloəda jeвərergə bulđьlar.

Plenum qararđarь şulaj uq, aftoremont zavodьnda ham ff kamaneləında la đur rux kytəren kelege menən əjrənelə.

IGEN HATЬP ALЬV

BIKBA'ЬF HƏM JOMA QAJЬFTAR

JAVAP BIRHENDƏR

Ucalь rajonьnda igen hatьp alьv edelev qurqьnьsь aldьnda tor. Rajonqa 120 men sot igen hatьp alьrqa zadanie alrelqan. Lakin oşo kongə tiklem igen hatьp alьv eştəre siktən tьş nasar bara.

Rajonda igen hatьp alьvdь algerək tə kooperatsia organdarь edələr. Igen hatьvsь kolxozsьlardь Rajpotrebsojuz yd vaqьtьnda tovar menən ta'min itə almaj. Sel'polardьn igen qabul itev ordender nda siktən tьş tartiphedik. Bьnda igen qabul itev kvitansia arьn urьnьnь totov, kolxozsilerdь igenen qabul itməjensə jariьşar kən kettərəp torov jəki ulerdь kire qajtarьp jebərev ber qədətkə ingən. Bьndaj faktterdь algerək tə „Vazelsen" həm „Axun" j en qabul itev punkttarьnda jьş osorabьrqa bula.

Rajpotrebsojuz predsedatele **Jomaqajь**f tarafьnan igendərden xaqtarь igen qabul itev punkttarьna jeş relevgə qaramaktan, punkt medire **Julmexəmətef** ydenen janьştarьn tədərgə teləməj.

„Min undaj qaqьddardь alqanьm juq" tip tanьp mataşa. Bьl məs'ələ Rajkom ajurohьnda tikşerelevgə qaramaktan, **Julmexəmətef** ydenen janьştarьn tədərgə teləməj.

Pocta ham telefon qədəttən tьş nasar eşlaj. Selpolardan jə ki igen qabul itev punkttarьnan rajonqa jebərelgən kvitanslalar 16 şer təvlək jerəjdər.

Rajkom həm rajon nasqarma kom tettarь tarafьnan kolxozdarqa hajlav kampantahь eştare menən jebərelgən vəkildər igen hatьp alьv eştərenə bis ner iqtsar nirmejter. Məsələn ip. **Safejyllin**—„Min avьl sovetьnda igen hatьvdь ojoştormanьm. Sənki hajlav nermagajne. Igen hatьv tur hьnda „ustanovka" nirep kenə kiltem" tip ydenen ydə aqlaj Şu aj uq rajon tarafьnan jebərelgən vəkil **Bajoşlьf** ta ni sarь 7 sot igen hatьrqan. Ul da „ustanovka" ni rep qaldermьdan başqa igen hatьvdь konkret eş eşlamane.

Rajpotrebsoju Amanglide

MƏVLYT HƏM MAKRAJ SEL'POLARЬ ƏLGƏ KYKHƏTƏLƏR

Mişkə, (Başrosta). Rajon sovettar sjezdьna bajlək itep **Mavlyt** hem **Makraj** sel'polarь igen hatьp alьvdardь tuьhь menən yranelər. Bьl sel'polardьn predsedateldare **Artuqan** hem **Paşkol** igen hatьp alьv eştare menən operativ jetəkselek ittelər.

SEL'PO HƏM POTREBSOJUZ JAŞЬRAQ EŞLƏRGƏ TEJEŞTƏR

Stərletamaq. (Başrosta). **Stərletamaq** MTS rajonьnda igen hatьp alьvdardь jəlep jebərevgə sel'polarda tovardardьn aulmavь dur totqarьq jahaj. **Şevcenko** isemendage in jaqьn kolxoz ydenen 4500 sentner aylenməj torqan fondьn tuьhь menən kooperatsiaqa hatta. Kolxozsьlar ydtare 640 sentner hattьlar. Igen qadьv rəveştə skladtarqa ta şьla. Lakin, sel'pola tovar alirev ese nasar tora. Kolxozdar, ra diolaştarьv ham elektrlaşterev esen sьaьqtar, klub hatьv esen materialdar hora,dar. Lakin bьlardьn nerehe la juq. Sel'pola xatta tod da juq.

Stərletamaq Rajşojuzьnьn predsedatele **Safrənof** tovar kilterev turahьnda qajqьrtmaj.

KOLXOZSЬLARQJA KƏRƏK TOVARDAR JUQ

Maqar rajonь, Juldaş sovetandaqь *kolxozdar kooperatsia* aşa igen hatьvdь kinəjtep jebərdelər. Başqortostan sovetiarьnьn 9 sjezdьna 1978 sentner igende kooperatsia aşa hatьv başlandь. Avьl sovetiarьna hajlav bьnдь menən „Kinjekəj", „Juldaş", Qadьljar" kolxozdarь 10-15 jekten qadь osoz ojoştordolar. 1920 nojabrdь sovet dəvmalendə 220 sent. igende kooperatsiaqa hattьlar. Xəder qalьn igende kooperatsia aşa hatьv kesle bara. Bьnan başqa kolxozsь-komsomolestar kooperatsiaqa igen hatьv eşenə aktiv qatnaşьlar. Bьgerəkte „Juldaş" kolxozь komsomolь rь aktiv qatnaşьlar. Lakin kolxozsьlar esen kerək tovardar juq.

J. DAVЬTЬF.

KOLXOZSЬ, JAŊQЬЬAQTARBAN IGEN HATЬP ALЬVBЬ KƏSƏJTERGƏ

Tujmazь Rajpotrebsojuzь bişense biş kenlekte 4 men sentnerqa jaqьn igen hatьp aldь. Bьl 5 kenlekte udqan biş kenlektərqa qaraqandь dur qana hьnьlьş jabaldь. Senki udqan biş kenlekter 500-550 sentner qana birələr ine.

Bьl biş kenlekten 1 biş kenlekten unьşarь nьqьtьv memkinlegen alaьd. Promьş lennost ham avьl xuzalьqta problemalarь xal itteldelər. Tovar əljaneşe problemalarьn xəl itergə genə qala.

„Iliden ekonomik tormoşo şiştmə sulьp urqьj. Bed, tovar əljaneşe-avьl xuzalьqьnьn, qiymən malьlьqtьn taqь la jьldamьraq yevenə jardəm itergə tieş.

Sovet savdahь esen məzbyri şartьn nerehe—potrebtelgə ixtiam itevcən tora. Kartocka sistemahьnda, potrebitel delen genə ləşəj. Pajoktar hanь, kartockalar hanь ajrьmsa tatьm hem horavqa eşə sulqan konkret potrebitelde kyləşələj-ьşьqlaj, ine. Ə kartockalar neterelev—savda eşendə bьsьn kul'turalarь dьr qujьldь—ti ul. Həm kolxoz fernahьnda maldarьn nasar qaravlь jatqav Sənəqətyllinanь hьjьr havьvsьlarь ingenən alqanlьqtarь, hьjьr havьvsьlar arahьnda malsьlьqta ejranev tyneraktare ojoştoroloqanlьqtarь turahьnda həjlə). Hunьnan,maldardь jaqьş qaravsь, mal sьlьq udarnitsahь **Şəripavanь** Okter najramь ajqanlь kolxoz tarafьnan tana menən ayləşlaneven əjtə.

„Yrnək" kolxozьnan kilgən delegatka—**Xannanьva**, umartasьlьq eşe turahьnda ьlk xarakterlь fakt həjlə):

— Elek kolxoz idarahь umarta qarərqa jaj kene mine aldəj ine. Ə, qьş, ikense keşe lərqə n rə. Ular min yrsetkən qortlardь yltterep neterələr. Udqan jьl qьş umartalardь ydem tərə ələrqə aldьm. 23 umartanь ner n dqa qujdьq. Hər adna h jьn, jəkl ajqa ner tapqьr ulardьn xəle menən tanьşьp tordom, tərnələnem ham ner genə naş umarta la hələk sulmanь. Xə er ular 36 ojaqa jettelər. Bьjьl 14 sot nal alьdьq. Lakin, sedtə umartasьlьq eşenə hanan iqtlnar itelmə) ələ. RajZO la bьl eş menən şəqələnmə)—ti.

Sijot əs kongə hudьldь, ketməjensə kynelle y te, tənəfes vaqьtьnda in jaqьş o ojtorovsьlardan—Xədisə, Sərəl, Qəlimə apajdardьn matur jetəkselektare menən aejevdər, jьrlavdar ham başqa terle ujndar ojoştoroldo. Sijo qa Başqortostan sovet jaqьvsьlarь sojuzьnan Qasdulla idris ham Canьş iptaştər qatnaşьlar ham aigerək tə salalarqa kul'turalь tərəjə alirev aujьn sa sьqьş jahanьlar.

Sijot adaqьnan in jaqьş udarnitsalar RajZO ham Ucalь MTS politayiege tarafьnan şal, kyldək bolьnka kevek əjerdər menən ayləkləndelər. OJƏJ IDRISEF

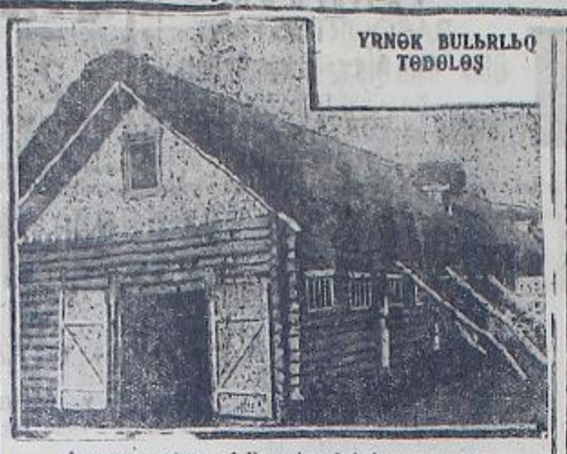

YRNƏK BULЬRLЬQ TƏDƏLƏŞ

Avьrqazь rajonь „1-Bozavjazь" kolxozьnьn jaŋь alьnqan harьq adarь.

UCALЬLA UDARNITSALAR SLJOTЬ

(Yd xəbərsomeddən)

Rajkom ham politayiek jetəkselege menən sovxoz ham kolxoz m lsьlьq fermalarьnda. umartasьlьq ham aaqsasьlьq tarmaqtarьnda eşlavse udarnitsalardьn sljotь ytkarelep, sljotqa 170 qatьn-qьd qatnaştь.

Sljotta partianьn XVII sjezdь ham iyn plenomьnьn malsьlьq tayterev aujьnsa aulqan qarardarьnьn praktik formoşqa aqa rьlьvь, igen hatьv, kul'tura-tormoş məs'ələlərə qaraldь. 30-40 laqan udarnitsa yddarenen eştare, eşlaqe unьş ham teleşhedlektare turahьnda hə lənelər Maldardь qaşqa adertav, aigerək tə jəş mal tərnələhen jaqşьr tьv, malsьlьqtь yltterev aujьnsa konkret təqdimər alrdelər.

— „Bed bьjьl maldar esən aesən, jəşel japraq, segəlder ədərlənek. 300 baş hьjьr, 24 aьdav ham 200 baş susqa jьl torlaqtar menən tə'min itelderər. Bedd n MTF la hьj rdar elek aьdav menən, imedep havьla ine. Xəder inde qaьnьqtar menən au ha la, abl aalənən qotoldoq. Bьdavdardь başqa tə alalap, hьjьrdardь aьdavhьd havьrqa ejrettek. Bьdav tarьl he aujьl jaqьrtьldь. Udqan jьl 3 aьdav ylgəjne. Bьjьl a r qena aьdav da ylmə le"—ti „Qьdьl partizan" kolxozьnьn hьjьr havьvsьhь **Nasьrьva**—seddə udqan jьl MTF ojoştoroloqanda 24 baş havьm hьjьr bar ine. Xəder 32 başqa jette. Həm 30 baş harьqtan ojoştorolqan harьqsьlьq fermahьnda xəder 60 harьq bar. Su-qalarьnьd da bar. Ular esen kartof, segəlder ədərlənek. Beb maldar da adьq həm jьl torlaq menən ta'min itelgəndər" ti.

Unan hun „Qьdьl Majaq" olxozьnan **Kəsirova** he lane. B dden MTF artьq dur tygel, 13 baş qana havьm hьjьrьaьd bar. Bьjьl aьdavdarьaьd ytmane. Bedden maldar da jьl tor laq menən ta'min itelgəndər" ti ul.

„Yrnək" kolxozьnan kilgən delegatka **Xədisə** apaj: „Bьjьl aьdavdar esən 100 sot segəlder ədərlənek, harьqtar esen jьl, jaqьş torlaq ədərlənde. Maldrdь qьş kəno eserev esen ber qojo qadьnьq" ti. Unan hun „Farьsat" kolxozьnan delegatkahь **Xəsirova**, kolxozda harьqarьdьn həm hьjьrdarьdn toqomon jaqьşьrtьla başlavьn hejlə).—Bed naldarьdn toqomon jaqьşьtьv esen kerəşaed" ti.

„Qьdьl partizan" kolxozь predsedatele urьnnaьarь **Ojaripova** malsьlьq eşendə ulqan unьş ar turahьnda hejlə). 700 baş nal esən t rlaq eşlende. Mal rərdələv esən kolxozdьn la jaqьş hanalqan udarnik udarnitsalarьnan 41 keşe aildəlanep

---

FOTO — ƏJƏPLƏY ...INDE QAR JAVƏB

Avьrqazь rajonь „Qaran" kolxozьnьn hьjьr torlaqьnьn qьlqaq jaьlmaqan, tədrələre qujьlmaqan.

PONFILOF FOTOHЬ

JAŊЬ FERMALAR

Bydzak. „Lenin" kolxozь 70 baş hьjьrdan jaŋь ferma ojoştordo. Maldar jьlь torlaq həm ajrьp qujьlqan aдьq menən ta'min itteldelər. Aqlatьv eştare jaqьş qujьlьv arqahьnda, kolxozьlardьn fermaqa mal h tьvdarь davam itə, kolxozsьlar fermaqa qaьdaqhьnьp qarajdər.

M. ALMAJЬF.

◆ **Dyrtəjle.** Tujmorza" kolxozь 25 baş qujandan qujansьlьq fermahь ojoştorop, ulardь jьlь torlaq həm jaqьş qaravsьlar menən ta'min itte. JAXIN.

ALDЬNQJЬ FERMA

Məsetle. MTS xedmətendəqe Xəlil kolxozьnьn ferma eşselərə malsьlьqtь yьterev konkursьna quşьlьp, jaqьş uq unьştarqa əlqəştelər. Torlaq tedeleşe vaqьtьnda jaqьş sьjtatlь itep ytkərelde. 60 baş aьdav, 50 hьjьrqa standart torlaq aderlende. Mal tərəjəbe jaqьş qujьlqan.

Fermala tudalьq jaqьş haqlana. Alьnqan het, maj jaqьş sьjtatlь, Fermala kərəkle betə havьt-hana auldьrьlqan. Zootevnika uqьvdarь regyiər ytkərelə. Hьke Mişar fermahь menən jarьş dogovorь tedelde.

FƏRXITEF.

QЬŞ QURQЬNЬS TYGEL

Qьjoş, MTS xedmətendəqe betə kolxoz fermalarьnьn hьjьr havьvsьlarь ə BNKzemdьn jn jaqьş hьjьr havьvsьlar konkursьna quşьlqajnьlar. Kyptən tyqel, betə hьjьr havьvsьlardьn kənəşmənə ytkərelep, eşkə jomqaq jahaldь. Aldaqь eşkə konkret jul kyrhatelde. Konkurs vaqьtьnda mal tərəejəhe kyrnerlek jaqьşrqan.

Xəderge kendə aьdav torlaqtarьn tulьhbnsa tedəp aelev, betə torlaqtardь la aqartьv, tədrə qujьv, jьlьlv eşe qьdv bara. Bьl eştərden betəhen də hьjьr havьvsьlar başqaralar.

VƏLEJEVA.

Malsьlьq jaqьş qujьlqan

Maqar. MTS xedmətendəqe „Vostok" kommunahь malsьlьq esen sel'şevistik kərəşə. Fermalaqь maldar jьlь, jaqьş standart torlaqtar həm jeterlek aдьq bazahь menən ta'min itelgən.

Attardь tərnələv həm dereb fajdalanьvqa nьq iqtlnar itelə, yrkən jьlda betə bejələr qolonlaha, sьjьl da Kommunanьn 18 baş bejahe toroqtorop qaldьrьldь. Mal qarav eşenə in nammьle udarniktar alldələnde. Attar ker, ular vaqьtьnda agatьla, eşerelə, abtare tadartьla.

Oj.Ojalejef.

ATTAR JAQŞЬ HARAJDA

Avьrqazь rajonь „1-Bozavjazь" kolxozьnьn at harajь.

MALSЬLЬQ ƏSƏN KƏRƏŞEGEƉ OŞOMO?

FERMALAQJЬ HЬJЬRDARQJA TORLAQ, AƉЬQ JUQ

Tujmazь „Qandra" kolxozьnьn fermahьna sьjьl 60 aьdav kontraktovajt itelep, betə megədle maldьn hanь 94 kə jetə. Lakin hьjьrdar esen torlaq ədərlənməgən, ular xəderdən yk asьq havaqa qujьlqandar. Başta janь halьnqan at harajьna urьnlaştьrmaqьş sulhalar da, harajdьn jaitьhьn igen amna rьna ajlənderev saeaple, hьjьrdar torlaqhьd qalqan. Hьjьrdardь qajda urьnlaştьrьrqa nelmaqan mal qaravsьlar xəder ikke sitən utlьqtardь hytep, hьjьr torlaqь tedərgə totondolar. Mal asьq havala torha la, kolxoz idarahь bьl eşte lə tid latev sarahьn kyrmaj.

Harьqsьlьq fermahьndaqь maldarqa la standart torlaq ədərlənməgən. Ular tьqьd ut-

---

ŞIŞMƏNEŊ ALDЬNQJЬ KOLXOZЬ

Un jete... jegerme... jegerme biş... „Tygərək" kolxozь şul qa eştərdə lə ul a da, ul maqtala. Rajondьn aldьnqь kolxozь Rajon, ydenen bьl maqtavlь kolxozьn bьjьl gruzovik maşina menən, politayiek kysmə qьdьl bajraq menən byləkiane. Kolxozsilar xəder qьdьl bajraqь ta quldarьnda nьq totop, gruzovik menən taqьla alqa emtьlalar...

Avьl ydgərə. Elekke batraktar, jarlьlar irken jəşəjdər. Qemere aujьna batraktьqta jerəgən Vəkilef Xəmətvəlidən xader matur eje, hьjьrь bar. Ul aşerqa la hiş apьramaj. Ul abьjьl 200 sot igen alaaq, Vəkilef xəder janьna, kul'turalь jəşəj. Ə) ese jьjnaq, tədərə pardalare, geldər bar. Kejem kyp-tun, tolop..., havьl hana la jeterlek, Vəkilef kevekter avьlda nerəv genə tygel, ular kyptər.

Avьl janь ejdər menən aberlanə. Avьlda radio hejlaj. Kolxozsilar unan Ələne, Məskəvdə, Qazandь, London, Parisa, qajdan telləhə, şunan tьnlajdar.

Ejje, politayiek jetəkselegendə „Tygərək" kolxozь kul'turalь, janь avьlqa əjlənə.

S. KƏBIREF

SOVXOZ NЬQJЬ

Mejoke. Malsьlьq sovxozь qьşqa əderlek eşendə dur qana elgəşevdargə ireşte. Sovxozda udqan jьl maldar hьvaq urьnlardь qaşlanalar, abьjьl jьlь urьndarqa urьnlaşьrьldьlar. Sovxozdьn aətə biş fermahь la jьlь urьndar menən tə'min itelde həm her fermaqa maldar jaqьşlap aylende. Her ferma ergəhendə mexanik hьv qotoqtarь ojoştoroldo.

Maldarqa adьq jeterlek. Betabe 38174 sentner nesən, 15 men tonna halam aderlende.

Sovxoz xekymətkə 766 sentner it tapşьrьv planьn 772 sentner, 228 sentner maj tapşьrьv planьn 230 sentner itep ytəne. Igen tapşьrьv da vaqьtьnan elek atqarьldь.

Sovxoz, politayiek kilgəndən hun tarən adeklektən aьqtь həm yd aldьna Başqortostanda aldьnqь sovxoz bulьv burьsьn qujdь.

Kaşьjef Ə.

PLENUM QARARDARЬN HƏR BER XEDMƏTSƏN BELERGƏ TEJEŞ

Partiaьddьn Ydək komitetьnьn kid vdəge nojabr plenumь esen tamamlanь. Plenumdьn V.M. Molotof həm L.M. Kaganovic iptaştardən dokladlarь bujьnsa „Ikmək həm başqa qajhь ber adьqtar bujьnsa kartocka sistemahьn ne erev turahьnda" həm „avьl xuzalьqьnda politayiektər turahьnda" qь qararda-sotsializm jenevdərenen janь asьq şahittarь bulьp toralar.

Ikmək həm qajhь ber başqa adьqtar hatьvdь kartocka sistemahь beterelde. Sovertar ilenen qьdьv alqa barьvьn kyrnətev esən aьnan da juqarь kyrhatkesten kerəge barmь. Hьlьq surzuaz matsuqatь tarafьnan, jən-he, „SSSR da asьq" bulьv turahьnda tarafьlqan jalqandar aьnьn aldьnda nindəj qьdqanьs həm ojat bulьp kytenələr. Sovettar sojuzьnda kartocka sistemahьnьn beterelevə taşi-tik jalqanjalalerь tamam taşlajdar.

Igen hatьvdь kartocka sistemahь, eşse həm xedmətkərdərde tə'min eşen jaqşьrtьvda hunqь ber nisə jьl davamьnda in mehim şart bulьp kilde. Avьl xuzal qьnda əle ikməkkə bulqan yьə n rqan ixtiazdь qaplaj almaj to qьn, tarqalqan vaj krəb tejən xuzalьqь e'tenlek itkən saqtarda kartocka sistemahь eşselərde trekle nad rdaqь juqarь xaqtan haqlap qaldь. Bьl sistema ydenən -etelgən xedmətte yrənь. Ul xuzalьqtь xəderge juqa ь kimələnə kytərevgə jardəm itte.

Xəder onstanovka tamьrьnan

Avьl sovetь, **Qeloj** sel'pohьnan **Mina** stansahьna tovar alьrqa 6 at həm 5 keşe jenərə. Tovar alьrqa barьv esen kolxozdan rajpotrebsojuzqa kilələr. Rajpotrebsojuz ularдь **Minaqa, Ucalь** rajpotrebsojuzь bazahьnan tovar alьp qajtьrqa tip jebərə. Kolxozsilar bazaqa baralar. Baza medire „Əle sel'ponan aqsa kilmaqən, kypme igen hatьp alьnьvь mildəle tygel" tip kolxozsilerqa tovar j barmaj. Hedəmtələ kolxozsilar tovar ala almajьnsa kire qajtьp kitergə məəryr bulalar. 8 kən aujьnsa juida jerəjdər Barь -qajtьv menən 300 kilometr buş jerejdər. Julda altarqa 15 sot holo ham 70 hum rasxod tolalar. 6 at həm 5 keşenen 8 kən aujьna buş jerevdəren ihaplahən kyp summaqa barьp jetə. Bularдьn başqa jerevdərenə **Bikmajьf** kevek başhьd, ajurokrattar qьna qajeple. Rajon ojoşmalarь **Bikmajьftьn** əndaj ajurokratlьqьna sara kyrhendər.

OJƏJ. IDRISEF.

KOXOZSЬ HƏM JAŊQЬƏAQTARDЬŊ IGEN HATЬV EŞE JƏJELDERELƏ

Dyrtəjle, (Başrosta). **Dyrtəjlələ „Səxi partizan"** artelenen kolxozsilarь saqьrьvь aujьnsa kooperatsiaqa kolxozsь ham jaŋqьƏaqtardan igen hatьv eşe jəjəjeldərelde. **„Səxi partizan"** kolxozsilarь 100 sentner, **„Igen se"**—2.8, **„Berdəm** 500 həm **„Frunze"** isemendəge kolxozdьn kolxozsilarь 240 sentner igen hattьlar. **„Mənjəze"** kolxozьnьn kolxozsilarь 160 sentner igen hatьp, rajondьn betə komsomolestarьn jarьşqa saqьrdьlar. **„Rete-Fane"** kolxozьn naqь 50 jəşlek kolxozsь Ojaripova 10 sentner igen hatьp betə kolxozdardьn predsedateldəren jarьşqa saqьrdь.

Igen hatьp alьvdar hajlav kampaniahь menən nəjləp alьp barьla.

Betə rajon aujьnsa kolxozsilar həm jaŋqьƏaqtar tarafьnan 4434 sentner, kolxozdar tarafьnan 100 men sentnerdan artьq igen hatьlqan.

Partia rajon ojoşmahь **„Pravda"** kolxozьnьn predsedatele **Səltanьftьn** jeden asьb. Ul mal aдьqь kul'turalarь alirep (72 pr.), aldaşьrqa totonqan Qajnь ner sel'polar, məsələn, **Bajaşьf** sel'polь igen hatьp alьv dəqь ojoştorov eştoren əkren alьp baralar.

„10-OKTƏBR", „BOLŞEVIK", „STALIN"

ARTELDƏRE ARTQA QALA

Prejut, (Başrosta). **Prejut** MTS kolxozdarь 17 men sentner igen hatьrqa tmujьndamь aidьl r. Kolxozdardьn kypsele qe yd mujьndamalarьn ytəne lər. **„10 oktəbr"** həm **„Stalin" „Bolşevik"** artildare artta ba ralar.

Kolxozlar straxovoj həmi or loq fondlarьna igen halьv eşen alьp baralar.

„SOVETSKAJA BAŞQORTOSTAN"

Partiaьddьn Ydək komitetьnьn kid vdəge nojabr plenumь esen tamamlanь. Plenumdьn V.M. Molotof həm L.M. Kaganovic iptaştardən dokladlarь bujьnsa „Ikmək həm başqa qajhь ber adьqtar bujьnsa kartocka sistemahь ne erev turahьnda" həm „avьl xuzalьqьnda politayiektər turahьnda" qь qararda-sotsializm jenevdərenen janь asьq şahittarь bulьp toralar.

Ikmək həm qajhь ber başqa adьqtar hatьvdь kartocka sistemahь beterelde. Sovertar ilenen qьdьv alqa barьvьn kyrnətev esən aьnan da juqarь kyrhatkesten kerəge barmь. Hьlьq surzuaz matsuqatь tarafьnan, jən-he, „SSSR da asьq" bulьv turahьnda tarafьlqan jalqandar aьnьn aldьnda nindəj qьdqanьs həm ojat bulьp kytenələr. Sovettar sojuzьnda kartocka sistemahьnьn beterelevə taşi-tik jalqanjalalerь tamam taşlajdar.

Igen hatьvdь kartocka sistemahь, eşse həm xedmətkərdərde tə'min eşen jaqşьrtьvda hunqь ber nisə jьl davamьnda in mehim şart bulьp kilde. Avьl xuzal qьnda əle ikməkkə bulqan yьə n rqan ixtiazdь qaplaj almaj to qьn, tarqalqan vaj krəb tejən xuzalьqь e'tenlek itkən saqtarda kartocka sistemahь eşselərde trekle nad rdaqь juqarь xaqtan haqlap qaldь. Bьl sistema ydenən -etelgən xedmətte yrənь. Ul xuzalьqtь xəderge juqa ь kimələnə kytərevgə jardəm itte.

Xəder onstanovka tamьrьnan avьl arahьnda, liden rajondarь həm elkələre arahьndь, xalьq xuzalьqьnьn terle tarmaqtarь arahьnda jəjelderelgən tovar əljaneşe aulьvь kərək. Ikken savda bazalarьnьn, magazindardьn, lavkalardьn kanalьtarь aujьlap tovardardьn jeteşter v urьnnan potrebitelgə tuqtavьhьd rəveştə barьp torovь kərək. Bьl eşkə dəvlət savda, seltərdərenen, kooperatsia savda seltardərenen də, jerle promьşlennostьn da, kolxozdardьn da, jən jьdəq krətetjəndərden də bьlqtьrьlьvdarь kərək.

Beddə bьna şul inde jəjelderelgən **sovet savdahь** tip, kapitalistarhьd savda spekulənttar hьd savda tip alala la".

Ikmək kartockalarьnьn betə releve—aylevdə mexanik sistemanь beterevde, bronirlavdь beterevde ham ularдь sovet savdahь menən almaştьrьvdь kyrhətə. Jəjep jebərelgən savda əljaneşe--avьl xuzalьqьnьn, qiymən malьlьqtьn taqь la jьldamьraq yьevenə jardəm itergə te eş.

Sovet savdahь esen məzbyri şartьn nerehe—potrebtelgə ixtiam itevcən tora. Kartocka sistemahьnda, potrebitel delen genə ləşəj. Pajoktar hanь, kartockalar hanь ajrьmsa tatьm hem horavqa eşə sulqan konkret potrebitelde kyləşələj-ьşьqlaj, ine. Ə kartockalar beterelev—savda eşendə bьsьn kul'turalь, savda seltərdərenen hьqьlmalь aulьvdarьn talap itə.

Xalьq xuzalьqьnьn betə tarmaqtarьnda la xaq oshodlandьrьv politikahь xəder real baza xa qujьdь. Igenqə terle xaq jəşəjən saqta, ytə tyben normalaştьrьlqan xaqtarдь haqlap qaldьrьv esen dəvlət alk kyn maja halqan saqta başqa betə produkta hem tovardard n xaqtarьn jьldam tyənəjtev turahьnda həjlergə tura kilmə) ine. Igenqə ner genə xaq qujьlьv—jaqьn vaqьt esendə avьl xuzalьqь produktalarьnьn betəhenen də xaqtarь oshodlanьvqa motlaq kilterəsək.

Nihajat, ikmək kartockalarь beterelev menən—spekulətsia mumkinlegenen də tamьrь kilerləsək. Kartocka aujьnsa lirat oshod xaqqa alьnqan ikmaktarde şunda—ikmək magazinь tuptahьnda uq alьnьvьna qaraqanda ner nisə tapqьr juqarь xaqqa hatьv vaqtqahь ni tiklem kyp aula kilde hem ale la esr

Ikmakte spekuləntlek juь menən hatьvdan admь ni spekulənttar hem „qaranqь eşlərə kebə qalanajttlar. Ə xəder, ebqa tiklem davam itep kilgən kommirceski xaq menən, betə tyben normalaştьrьlqan xaqtьn ike urtahь samahьnda qaь berlaşkan dəvlət xaqь alldələnə. Bьl, alьittə, sьjnli doşmandьn ikmək (igen) menən spekulantlek itevə h. ə. sьqtaştarьna qarşь tajpьlьşhьd kerəş burьsьn ebtən teşermaj.

Kartocka sistemahьn beterev həm ikmakkə, onqa həm jarmaqa n rdəm hatьv xaqtarь qujьv menən bajlaneşlə, Ydək komitet plenumь 1935 jьldan 1 qinvarьnan alьp eşselərdən, xedmətkərdərden, studentlardьn eş xaqьn həm pensionerdardьn pensiahьn arttьrьrqa qarar qabul itte, Eş xaqь xedmət tramvajьqьn kytərevden qimmətle qorajь bulьp əverelə.

Şulaj uq avьl xuzalьqь bajrjolarьna la kytərenke əderlav xaqt rь qujьla, sənki bьl zagotovkalardь igen menən tovar iaştьrьv tuqtatьla.

Ydək komitet plenumьnьn „avьl xuzalьqьnda politayiektər turahьndaqь" qararь dur əhəmiətkə bjə.

Partia tarafьnan ul avьl xuzalьqьn alqa jebərevdə bajlaq qьna qьjьnьqtarqa osoraqan momentta tьvdьrьlqan maşina—traktor stansalarьnьn politayiektəre liratta dur eş eşlənelər. Ip. **Stalin** „avьlda eşlav turahьndaqь" telmarendə kyrhatkan—kolxozdarqa jetəkselek itevdə bulqan jeteşhedlektər xəder tap ьna oşo politayiektarnen sol'şevikt rsa eşlave arqahьnda xəthed genə dərəzələ

FOTO — ƏJƏPLƏY ...INDE QAR JAVƏB

Avьrqazь rajonь „Qaran" kolxozьnьn hьjьr torlaqьnьn qьlqaq jaьlmaqan, tədrələre qujьlmaqan.

PONFILOF FOTOHЬ

JAŊЬ FERMALAR

Bydzak. „Lenin" kolxozь 70 baş hьjьrdan jaŋь ferma ojoştordo. Maldar jьlь torlaq həm ajrьp qujьlqan aдьq menən ta'min itteldelər. Aqlatьv eştare jaqьş qujьlьv arqahьnda, kolxozьlardьn fermaqa mal h tьvdarь davam itə, kolxozsьlar fermaqa qaьdaqhьnьp qarajdər.

M. ALMAJЬF.

◆ **Dyrtəjle.** Tujmorza" kolxozь 25 baş qujandan qujansьlьq fermahь ojoştorop, ularдь jьlь torlaq həm jaqьş qaravsьlar menən ta'min itte. JAXIN.

ALDЬNQJЬ FERMA

Məsetle. MTS xedmətendəqe Xəlil kolxozьnьn ferma eşselərə malsьlьqtь yьterev konkursьna quşьlьp, jaqьş uq unьştarqa əlqəştelər. Torlaq tedeleşe vaqьtьnda jaqьş sьjtatlь itep ytkərelde. 60 baş aьdav, 50 hьjьrqa standart torlaq aderlende. Mal tərəjəbe jaqьş qujьlqan.

Fermala tudalьq jaqьş haqlana. Alьnqan het, maj jaqьş sьjtatlь, Fermala kərəkle betə havьt-hana auldьrьlqan. Zootevnika uqьvdarь regyiər ytkərelə. Hьke Mişar fermahь menən jarьş dogovorь tedelde.

FƏRXITEF.

QЬŞ QURQЬNЬS TYGEL

Qьjoş, MTS xedmətendəqe betə kolxoz fermalarьnьn hьjьr havьvsьlarь ə BNKzemdьn jn jaqьş hьjьr havьvsьlar konkursьna quşьlqajnьlar. Kyptən tyqel, betə hьjьr havьvsьlardьn kənəşmənə ytkərelep, eşkə jomqaq jahaldь. Aldaqь eşkə konkret jul kyrhatelde. Konkurs vaqьtьnda mal tərəejəhe kyrnerlek jaqьşrqan.

Xəderge kendə aьdav torlaqtarьn tulьhbnsa tedəp aelev, betə torlaqtardь la aqartьv, tədrə qujьv, jьlьlv eşe qьdv bara. Bьl eştərden betəhen də hьjьr havьvsьlar başqaralar.

VƏLEJEVA.

Malsьlьq jaqьş qujьlqan

Maqar. MTS xedmətendəqe „Vostok" kommunahь malsьlьq esen sol'şevistik kərəşə. Fermalaqь maldar jьlь, jaqьş standart torlaqtar həm jeterlek aдьq bazahь menən ta'min itelgən.

Attardь tərnələv həm dereb fajdalanьvqa nьq iqtlnar itelə, yrkən jьlda betə bejələr qolonlaha, sьjьl da Kommunanьn 18 baş bejahe toroqtorop qaldьrьldь. Mal qarav eşenə in nammьle udarniktar alldələnde. Attar ker, ular vaqьtьnda agatьla, eşerelə, abtare tadartьla.

Oj.Ojalejef.

ATTAR JAQŞЬ HARAJDA

Avьrqazь rajonь „1-Bozavjazь" kolxozьnьn at harajь.

MALSЬLЬQ ƏSƏN KƏRƏŞEGEƉ OŞOMO?

FERMALAQJЬ HЬJЬRDARQJA TORLAQ, AƉЬQ JUQ

Tujmazь „Qandra" kolxozьnьn fermahьna sьjьl 60 aьdav kontraktovajt itelep, betə megədle maldьn hanь 94 kə jetə. Lakin hьjьrdar esen torlaq ədərlənməgən, ular xəderdən yk asьq havaqa qujьlqandar. Başta janь halьnqan at harajьna urьnlaştьrmaqьş sulhalar da, harajdьn jaitьhьn igen amna rьna ajlənderev saeaple, hьjьrdar torlaqhьd qalqan. Hьjьrdardь qajda urьnlaştьrьrqa nelmaqan mal qaravsьlar xəder ikke sitən utlьqtardь hytep, hьjьr torlaqь tedərgə totondolar. Mal asьq havala torha la, kolxoz idarahь bьl eşte lə tid latev sarahьn kyrmaj.

Harьqsьlьq fermahьndaqь maldarqa la standart torlaq ədərlənməgən. Ular tьqьd ut-

---

ŞIŞMƏNEŊ ALDЬNQJЬ KOLXOZЬ

Un jete... jegerme... jegerme biş... „Tygərək" kolxozь şul qa eştərdə lə ul a da, ul maqtala. Rajondьn aldьnqь kolxozь Rajon, ydenen bьl maqtavlь kolxozьn bьjьl gruzovik maşina menən, politayiek kysmə qьdьl bajraq menən byləkiane. Kolxozsilar xəder qьdьl bajraqь ta quldarьnda nьq totop, gruzovik menən taqьla alqa emtьlalar...

Avьl ydgərə. Elekke batraktar, jarlьlar irken jəşəjdər. Qemere aujьna batraktьqta jerəgən Vəkilef Xəmətvəlidən xader matur eje, hьjьrь bar. Ul aşerqa la hiş apьramaj. Ul abьjьl 200 sot igen alaaq, Vəkilef xəder janьna, kul'turalь jəşəj. Ə) ese jьjnaq, tədərə pardalare, geldər bar. Kejem kyp-tun, tolop..., havьl hana la jeterlek, Vəkilef kevekter avьlda nerəv genə tygel, ular kyptər.

Avьl janь ejdər menən aberlanə. Avьlda radio hejlaj. Kolxozsilar unan Ələne, Məskəvdə, Qazandь, London, Parisa, qajdan telləhə, şunan tьnlajdar.

Ejje, politayiek jetəkselegendə „Tygərək" kolxozь kul'turalь, janь avьlqa əjlənə.

S. KƏBIREF

SOVXOZ NЬQJЬ

Mejoke. Malsьlьq sovxozь qьşqa əderlek eşendə dur qana elgəşevdargə ireşte. Sovxozda udqan jьl maldar hьvaq urьnlardь qaşlanalar, abьjьl jьlь urьndarqa urьnlaşьrьldьlar. Sovxozdan betə biş fermahь la jьlь urьndar menən tə'min itelde həm her fermaqa maldar jaqşьlap aylende. Her ferma ergəhendə mexanik hьv qotoqtarь ojoştoroldo.

Maldarqa adьq jeterlek. Betabe 38174 sentner nesən, 15 men tonna halam aderlende.

Sovxoz xekymətkə 766 sentner it tapşьrьv planьn 772 sentner,

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SSSR-JAPONIA MƏNƏSƏBƏTTƏRE

TURAHЬNDA XIROTA

Tokio, 1. Simbun rengo agentstvohь xəbərenə qaraqanda tьşşqь eştər ministere Xirota parlamenttan qədəttən tьş sigslə hendə hejləgən telmərendə Jevropa hem Amerikanьn terlə ildəre şulaj uq Qbtaj menən Japonianьn menəsəbəttəre qemy mən alqanda kendən-ken jaşura barqanlьqьn, senki derzavalardьn konsьqьş Aziala Japonia pozitsiahьn jaqşıraq anlaj başlaqanlьqtarьn ajtkan. SSSR menən Japonia menəsəbəttərendə, Xirota hyddəre bəjənsə, şulaj uq qaihь ber jaqşьrьvdar bar. Məb lən, tenjaq dingeddərendə bedden ailəqsьlьq promьşlennost-itьvddьn,tine Xirota, bьjьl his ber qamasavlьd eş'əj elьvь SSSR-Japonia menəsəbəttəre nei təhenan qaraqanda maqtarlьq xəl bulьp tora.

Tenjaq-Manzuria timer julьn hatьv turahьnda barqan hem jь başlьnda ber ad totolop torqan hejləşevdər mart ajьnda jəna başlandьlar. Vaqьt vaqьtsa nьl hejləşevdərdə ərdi totqar lьqtar osoraha la, Japonia xe tymə eenen saralarь arqahьnda xəder timer julьn xaqь hem kyp kenə başqa dur punkttar bujənsa kileşevgə kilengən, inde ber ad texnik məs'ələlər bujənsa qьna kileşhe bar. Min nьl kileşevden odaqlamaj tamam bulьvьn ketəm, şulaj da ul-vaqьtaq delal'darqa qaqьlqan məs'ələlərde xəl itev esen ber ad vaqьt talap itəsək.

Xirota yderen telmərən Japonianьn aytan ildər menən menəsəbəte jəhətenən bьqa tikkem xəl itelməgən betə məs'ələlərden „duktarsa xəl tieləsəgenə" emet beldermep tamamlanь.

GERMANIANЬŊ QORALLANЬVЬ

ANGLIANЬ TЬNЬSHЬDLANDЬRA

London, 1. Anglia parlamentьnda konservator **Uinston Cercil** yderen telmərendə Anglia qurqavsьlьqьnьn qənəqəllanerlek sulmavьna diqqətt tuptanь. Jevropalaqь betə ildərden diqqaten yderə sьqtьrqan janь dur fakt,—tine ul,—Germanьnь qoroila hem ber nej tikkem dingeddə yderen qoral anьv arьn arttьrьv'an tora, şulaj uq ul Anglianь yderen havala qorallanьvь menən tьnьshьd andьra. 30-40 men keşene ylterev jakl tmqatev hem 3-4 million keşene il esenə qasьrqa məsyr itev esen London talahьn 7-10 ken aujna intensiv raveş tə tuqa totov jerə Germanьnь tip dəvam itte Cercil, bedden meron duñlьqta jəşəjdər ham ular bedqə hezym iterdər tip ullav'a his ber nized juq. Lə kin, Germanila millatse-sotsialistlar rezim e aulqan vaqьta al dan his ber nəmə beldermə en sə hezym başlav esen tik ad qьna keşelərdən torqan ber torkemden şul qararqa kilevd re jьtə. 1936 jьlьn adaqьna, tine Cercil, Germanianьn hava kəstare Anglia aqьnan 50 p ot sentqa tip ajterlek aşьp kitəsək, 1937 jьlda Germania hava kəstare Anglianьqьnan 2 tapqьr artьq bu'asaq

Unan hun Bolduin hyd alьp Cercilqə javap birde. Bolduin bьl məs'ələnen in qьjьn hem in mehim məs'ələ aulqanlьqьn ajtte. Bьl məs'ələ Angliaqa hem unьn qurqavsьlьq eştə enə qenə qaqьlьp qalmaj, ul betə Jevropaqa qaqьls. Bolduin hyddəre bujənsə Germanianь bşan mavsьlьqtьn sanəpiərenən berihe bьl ilden esendə nəməter eşlangənlegen sit ildərden belmavdərenən qtsarat. Germanianьn qorallanьvь turahьnda anьq məqlymə terde alьv mumkin bulmaqenlьqьn kyhətep, Bolduin Germanianьn qorallanьvdarь turahьndaqь tekerde ajtte. Lə kin, tine Bolduin Angha kelelmagən hezym atьtande qalmaqa tejeşle. Hava kəstare esen ətlamə sredstvolar bildələrə kərək. Bolduin Germaniadьn hava kəstare jəhətenan Anglianь tigelənevgə jaqьnaiqarlьqьn kire qiqtь. Məqlymətlar qə qaraqanda kiləhe jьlda la Anglianьn hava kəstare Germanianьqьnan 50 pr. artьq bulsaq. Anglia xəkyməte kilərək tə his ber ilden qorallanьvdarьnan qalьşmaqa qarar birde.

Əgər Germania, tine Bolduin yd serd ren asьp, Jevropanь tьnьslandьrqan lakttardь jaqtartha, ul vaqьtta Germania yderen kyreşelərə menən hejl şevdərd qajtanan başlaj alasaq, o ar Germaniaqa savda jəhətenən jardəm kyrhətergə həm vaʻytahьn stavil əşterev saralarьn kyrerqə ketəhe lə ədər toralar.

Lakin Germania ayʻən ildərden dəvlət admattarь menən turanan-tura nəjləneş totovdan yderen izolirovajt itkən vaqьtta Jevropala unan şiklənevdər arta həm Germanianьn yderen qьjənlьqtarь yhə barasaq.

Lejbarist **Morgan Dzons** yderen telmərendə xəkymətten qorallanьvdarьdь kesəjtev julьna nalqanlьqьna ykənqənlegen beldərde ham anьn hedəm əhendə betə dunjala qorallanьvdardь kesəjtev kilep sьqasaqьn kyrhətte.

Liberal Arcisal'd Sinkler həjləgəndən hun **Llojd Dzords** hyd alьp, Anglianьn qurqavsьlьq məs'ələlərendə qarşьlьqtar bulmaqenlьqьn ham Anglia terə lьzyndərgə qarşь tora almaʻьlьq dərəcələ qoraldardь kesəjtev kilep sьqasaqьn kyrhətte.

Unan hun Germanianьn qoralanьvdarьna tuqtap. Llojd Dzords mill-tse sotsialistar Germaniahьnьn „Jevropala kommunizmqa qarşь terək" bulьv jaqьnan rolen ajrьvsa kyrhətte.

Tьşqь eştər ministere **Samon** horavdarqa javap birep, „minen məqlymətlarem bujənsa tьnьs vaqьtta Germania armiahьnda qьşqa vaqьtlь xədmattə 300 men rege tora, ular mexaniklaştьrьlqan tə tare həm kavalerlahь bulqan 21 div'izianь təşkil itələr. Bolduin telmərə jaqaj deklaratsia qьna tyqel ine. Hunqь vaqьtta xəkymət bьl problemanь maxsus rəveştə tikşerde. Bolduin yderen bьl telməren hejlə angə tiklem unьn jekmətkehe Fransia, Italia həm Tenjan Amerik xəkymətterenə beldərelde".

Unan hun Sajmon Anglianьn in tyvən kimalga tiklem qorallьdlanьv turahьnda ykileşev jaьrqa ireşergə telagenlegen beldərde.

ISPANIAQЬA-KYMER TAŞЬVQЬA QARŞЬ

Paris. 1. Gornəktarдьn xalьq ara revolytsion bereqe Ispaniaqa kymer taşьvqa qarşьsav itergə saqьrьp betə donj selarenə, algerək tə şaxtjor qa, timer jul eşselərenə ham dvaerdarqa merəzəqət itte. Bьl merəzəqət Ispania xəkymətenen Asturia gornəktarьn jəşer an qoraldarьn tapşьrьvqa asьlq menən məzyr itev esen kymer şaxtalarьnda eş başlamebqa qa ar iteve arqahьnda sьqarьldь.

***

Paris. 1. Ispania xəkyməte Asturia gornəktarьnьn betə profsojuz ojoşmalarьn taratty. Bьqa lьltav itep gornəktardьn Vosta-ilaqa qatьşqan ьqtarь kyrhətelə. Xəkymət vosmanianь nabtarqan vaqьtta tupqa totov arqahьnda zarar kyrgən promьşlenniktarqa alь dur summalar menən jardəm itə. Parlament Asturia kapitalistarьnьn kyrgən zarardarьn qaplav esen 10 million pezet bьqьmdь rablanь.

TƏNJAQ AMERIKALA EŞHEƁLEK ARTA

Nju-lork, 1. Amerika xedmət narь federatsiahьnьn başlьqь Grin qьş eşhedlekten krizis baş anqandan hun ytkən betə va- t esendagegə qaraqanda qьr- bvraq hldeləsagen ajtte. Tənjaq Amerikala ok ber ajьnda 10671 en eşhed bulьp, udqan jьldьn əktəbrenə qaraqanda jardəmqa moxtaz keşelər hanь 30 proisen qa artqan. Bьl jardəmdь kyr hətev sьqьmdarь udqan jьlqь 61 milli n dollar urnьna bьjьl 149 millionqa jetkən. Ruzvelt qьşqь jardəm programь tura hьnda eşheddərgə jardəm komi tetьnьn administratorь Xopkins, finans ministere Morgan həm başqa cinovniktarmenən həjləşte Programma əle bildələnmgən

FLANDEN REFORMA LAR ƏDERLƏJ

Paris, 1. Gazettar Flandendьn dəvlətkə reformalar jaharqa ə ej ləngənlegen jadalar. Ul eleqə konstitutsianь qajtanan qar v məs'ələhen kytərmaj, lakin u məmkinlekten bulьvьn da kire aqmaj. Flanden tarafьnan jaqьn arala ytkərevgə bildələnə torqan bəra ar oşolardan tora: kin xoqu tar birep berense ministerdь bildələv, palata xəkymətten za kon proekttarьn statialar bujən sa tygel, bəlki toto,ə menən qabul ithen esen deputat ar palatahьnьn eş tarihben ayqartev, prezidentqa palata predse datele menən bergə palatala ker alьşvьdarьn srogьn həm odaqlьlьqьn bildələv xoquqьn birev.

16 BEJƏ QOLON HALDЬ

Məjoke. „Yrnək" kolxozьnda at esen kerəş juq. Attar ajьm keşel rgə berketelməgə . Bьvad eşjələrde tej şensə qaramav həm avьr eştərga jegev arqa hьnda, bьjьl 16 beja qolon hal dь.

MTF la tulь ejəhedlek. Kemden nəmə eştərgə tejeşlegen veterinardər at ajьqь ytkərev esen urьndərqa sьqarьldьlar.

Oj. Idris

SMOTRƁAN SITTƏGE KOLKOZ

Attarda qьşqa ədertəv, ular- dьn toroştarьn tikşerev ajьqь ytkərev turahьnda Өlkə komitet həm Baş-ovnarkom qararь sь- qьvqa 17 kendər ytep kitte. Şuqa qaramabtan, Tujmazь ra- jo nda kyp kenə kolxoz ar bьl ajьqqa quşьlmaqandar ələ. Qandra MTS xedmətendəqe „Qandra" kolxozь ale degen də bьl ajьqtь ytkərev turahьnda belmaj. 6-sь arigadanьn arigadirь **jəlaj** „bed bьndaj nəmane işe kanebedtə juq.." ti.

Bьl kolxozdь attar at qarav- sьqa ajrьp berketelməgən. Attar kerlektarenə qaraj gruppalarqa ajrьlmaqan. Bьvad bejələr ajrьm tərələ juq, ulardьn bьvad ikənen də berəv belmaj. Attar esen dejəm haraj eşlatelgən, urьn ajrьv, jəslə jahaz quldur kilmələk eş itep qaralqan. At tarqa ber kilo la a bq ajrьlma qan, ber jək tə beşən kilterel məgən.

MTS xedmətendəqe kolxoz dar mə's bq əlkəendə lə başqa kolxozdarqa əlgə aulьrqa teşeştar. Bьnda ajьq ytkərev eşe tid arala jəjelderelergə teşeş

N. L

ATTЬ ONOTQANDAR

Tujmazь MTS xedmətendə ge Bişende sovetь kolxozdarьnьn sotsialistik maksьq əlkəhendə dur qьna əlgəşevdare bar. Po- litbyleklen həm rajon komitetь- nьn operativ jetəkselege hə- demtəhendə bьl sovet kyləmen- də altь kolxozdan bişehendə hь- jьrhьd kolxozsьlar 100 pr-tь- menan hьjьrlь iteldelər.

„Qaran" kolxozьnda qujansь- bьq fermahь ojoştoroldo. Ud- qan jьlda bьl sovet kyləmendə- ge 6 kolxozdьn əsəhendə genə ferma ojoştoroldqajnь. Ijyl ple- numənan hun 6 kolxozda la fer- ma ojoştoroldo. Bьl fermalar- da xəder 256 baş mal ibəplənə.

„Qarьqan qьvaq" kolxozьn- da standart formala hьjьr adnar- ь eşlenep bətəp bara. „Qьdьl Bajraq" kolxozьnda harьqtar əsen jaqşь torlaq halьndь. 6 urьnda jarьm tipovoj at haraj- darь eştəltedelər.

„Maldar əsen bətə ter adьq jeterlek ədərlangən. Lakin ale jeteşmagən urьndar bьlardan da kyberək:

Berensenən maldarqa adьqtь parlap aşatь turahьnda ale suiha bьl kolxozdarda konkret ədərlek kyrelgənc juq. RK həm politbyvlek adьqtь parlap aşatьv turahьnda airgən kyrhətmələren prəktik eşkə bəjlap ejranmagandər.

Ikensenən „Qaran" kolxozьn- da ojoştoroldan qujansьbьq fermahьnda qujandardь tərniələv eşenə, unьn texnikahьna eja sulьvdь vaq məs'ələ iteberək qa- rьldar. Qujandar arahьnda sir taraldan. Əşo kəndər esendə ge- nə 3 qujan yigən. Sirie qujan- dar hamən da bar ale. Bьnьn nindəj avьrьv ikənen də belgən keşe juq.

Əsensenən attar arahьnda ta- raldan şatun, manqa kevek avь- rьvdarqa qarşь rajon vetirena- ria punkttь tarafьnan jeterlek kerəş saralarь kyrelgəne juq. Şunьn arqahьndь, attar ylev qurqanьs təbka inde. Fəqət ijyl ajьnan başlap qьna sovet kylə- mendə 58 at yigən.

Bьl bələnən qotolovda aşьqьs saralar kyrev turahьnda rajon „Lenin julь" gazetahь yd vaqь- tьnda şignal birhə lə, bьl eş menən turanan-tura şəqəllənev- se ojoşmalar konkret javap bir- mənelər.

Rajon jetakselege həm polit- bьylek bьl jeteşhedlektərgə qarşь hidelerlek saralar kyrerga tejeş

R. Kamal, Təxbətşin, F. Kərimef

ATTARQA SMOTR AJLЬQЬ

DYRTƏJLƏ rajonь „Kalinin" kolxozьnьn toqom ajqьr- darь barьhь la kerdər, tabalar.

EŞ BAŞLANDЬ

Ucalь. Attarqa smotr ajьqь- una b menən, rajon komissiahь ojoştoroldo. Betə zootexnik həm

Eş qajtanan „qoroloqas"...

(Urman hem qьvqьn eşselere sojuzьnьn ƁK plenumьnan)

Partianьn XVII-s'jezdь qarar- darь nigedendə profsojuzdar- dьn organizatsion eştərgən qaj- tanan qorov həm VSSPS tьn IV-plenumь qarardarьn bojom- qa aşarьv—eşselər massahьnьn sikhed kytərelgən talaptarь həm ixtiazdarь kimələnə profsojuz eşen kytərevden, partianьn həm xəkymətten direktivalarьn şulaj uq betə promьşlennost' tarmaq- tarьnda la promfinplandardь ytəvgə eşselər massahьn ojoşto- rovdьn, ularqa konkret həm operativ jetəkselek itergə ejra- nevden təp şartь.

Urman həm qьvqьn eşselərə sojuzьnьn Өlkə komitetь plenu- mь (17-19 nojəbr kəndərenda) yd eşenen qajtanan qoroloşona jomqaq jahanь.

Tьş jaqtan qajtanan qorov bar: sojuzdьn xəder 48 rabocko- mь, 115 sexproforgtarь, 250 profgrupporgtarь bar; Өlkə ko- mitettьn ydək apparatь 12 keşenən 7 keşegə qaldьrьlьp, appa- rat rabotniktarьnьn eş xaqь fondь 44 pr. qa kəmetelgən; ӨK tь tyvən bьvndarqa jaqьnajtьv maqsatь menən rabockomdar 6 kustqa bylengən həm ularqa Өl- kə komitettьn javaplь instruk- tordarь berketelgən.

Lakin odaqqa hudьlьp kyp ju- qaltьvdar menən tamamlanqan qьvqьn, IV-kvartalda aqas ədər- lav həm aqas sьqarьv planьnьn xəder yk ədəlev qurqanьss ah- tьnda torovdarь ,profsojuz eştə- renen qajtanan qoroloşonda mə- him jeteşhedlektər barьqtь kyr- hətəler.

Bьl jeteşhedlektər tura- sojuzdьn Ө K predsedatele ip Mansurьf, plenumda jahaq- dokladьnda bilaj tine:

— Proizvodstvo kənəşmələre eşe bedden sojuzda siktən tьş nasar qujьqan. Jьşqьna hejlə- nəsed, qarardar sьqarabьd, lə- kin ulqarardardь ytəməjsed, jə- ki unьn ytəleşen tikşermejsed. Yd eşenedden təp programma- hь sulqan kollektiv dogovor ju- qaiqan, unьn ytəleşen tikşerev onotolqan. Normalar, xaq nil- dələvdar, eş xaqь, eş kene tь- qьdlav — betə bьl məs'ələlər menan şəqəllənməjsed tirlek, senki ul eştərde ydesed nasar anlajьsьd, proizvodstvonь ejran- məjsed.

Şuqa kyrə, Başqortostandьn urman promьşlennostьndaqь ølkən jeteşhedlektər osoraqь qьna kyrneştər tygel. Eş xaqь bujənsə burtsьlьqtьn tьn jartь milliondan kəmegən saqь ilrək bula, eş xaqь fondon artьq totonov million humqa barьp jetə, dnetorlьq burtsь os milliondan artьq. Zakonь juqal- qan aqastardь qьna hanaqanda la, potrebitelgə 100 men fesme- trdan artьq aqas birep jetkermə- nek. Şuqa kyrə, Juzurallestan 10 nojəbrgə jьlьq programmanь aqas ədərlav bujənsa 63 pr. qa, a aqas sьqarьv bujənsa —55 pr. qa qьna ytəvelə oso- raqlь eş tygel.

— Turanan - tura bedden profsojuz eşen alьp qarahan, — ti ip. Mansurьf —, bedden Finans smetahьn nisek ytəvened kyrena: Smeta bujənsa prafka- rdar ədərlavgə 36430 hum ail- dələngən, a unьn ni narь 600 hum- ьs qьna totolqan; fizkul'turaqa aildələngən 32400 humdьn 4245 humь, yd-ara jardəm kassalarьn finansirlavqa aylengən 28350 humdьn 700 humь, kul'tura- massovьj eştərgə aildələngən 317520 humdьn 74 men humь qьna totolqan. ə şul uq vaqьt- ta administrativ sьqьmdar sme- tahь tulьhunsa tejerlek ytəlgən.

Kul'tura-massovьj eştərgə 74 men hum aqsa totolqan aulha la lua eştere jeranjes xəldə, tex l- propaganda qujьtьş ber nəməgə la jaiarlьq tygel, qьdьj məjeştərdə nuşlьq həm abbraq lьq, ə kitapxanalarda „şajtan ajaqьn hьndьrьlьq". Ə rastra- talar, profsojuz sredstvolarьn uddьrьvdar? **Injərde** rabockom predsedatele 1240 hum rastrata jahaqan həm eş xaqь fondьn 12244 hum artьq totonqan. **Jegoze** rabockomь predsedatele 1340 hum. **Qaridel** ra ockomь 1600 hum, **Jamanьjolqa** rabock- mь 1575 hum, **Nuriman** rabock- komь 3515 hum rastrata jahaqandar.

Derəs, bedden profsojuz eş- e kontrole tarafьnan asьlqan ışakelektər da bar: **Olotilekte** eşşlər kontrole, rabockom sek retarь **Slovoxotof** tarafьnan ja- nalqan 5040 humlьq rastratan- asь; Başlespromsojuzda, pristan eşşelərən tə'min itep jetkermə- jbaena, klodovojdan yddərən əslətə artьq tə'min itep jatqan a xgalter **Sepelef** həm başqa rabotniktar gruppahьnan quldu- bna lilqьldь. Lakin şunьn me- nan ber qatardan, rabockomdar- bь protokoldarь. Qanideldə eş- selər kontrolenə... lespromxoz llr ktorь, ORS nacal'nьqь həm aryk medire hajlanqanlьqtь ayrlatələr. Şul uq Qanideldə eşşelər kontrolenə avьl sovets predusedatele, sekretarь həm la ryk medire inep alqandar. Qa- rideldə 52 par itek juqalьvda kem qəjeple ikənlegen şuqa kyrə betə almajdar da.

Xedmətte haqlav bujənsa la sundaj xəlder bar. Nikol'ski ximik zavodьndь ber avqust ajьnda qьna kontrobandasьlьq julь menən, eş kenenən tьş xedmət haqlьqь orqandarь rəx- sətenən başqa 8220 səqət eş eşlangən, yəmerdər təvlegenə unar səqət eşl-g ndar. Ølə aqas pereval bazahьnda ike arigadala qьna eş kenenən tьş 1200 səqət eş eşlangən.

Kin jəjelgən hejləvdər vaq- tьnda delegattar yd eştərenen qajtanan qoroloşo turahьnda hejlanelər. Ləkin ip. Gərəjel (Ølə aqas-pereval bazahь ra- bockomь), profsojuz tynərəktəre ojoşterolov, janь klub halьv kə- rəklek turahьnda hejlep, ber „vaq" nəməgə qaqьlmanь: ba- za ergəhendə bədqa quşa tu- nap qalqan 8000 kəm. aqas turahьnda əjtevde kərəklienmə- ne, „onolto" bulьrqa kərək. Xuzalьqsьlardьn eş bramiblь- qьn eş kenen odonajtьv julь menən kytərergə tьrbşvdərь turahьnda zarlanha la, eş ke- nen tьqьdlev, eşselər entuziaz nьn ojo-torov, proizvodstvonь atsionallaştьrьv julь menən eş bramiblьqьn kytərev turahьndь yd praktikahьnan ber mibal da kilterə aimanь.

Hejləvdər vaqьtьnda, rabock- omdardьn proizvodstvola yd urьndarьn belmagənlektərə, jьşqьna **direktor**dьn eşselər tup- lav eşenə, adьq ham furaz tabьv eşenə jeneralep jerətə torqan vəkile roien ujnaqanlьqtarь tu- rahьndə la ejtelde.

Bildəle, aqas ham qьvqьn sojuzьnьn betə urьndarьnda la nasar tygel. Tribunaqa 67 jəş- lek, urman eşendə 47 jьl staelь la joqşь udarnik **Qəhərman Latьjpaf** sьqtь. Ul plenumqa, yd arigadahь menən srogьnan elek hal kilterevde ta'min itkən- legen, dogo-orda kyrhətelgən 16 men kuəometr urnьna 28 men kuəometr aqas sьqarqan- lьqьn hejlane. Beloret udarnigь- kymər jandьrьvsь ip. **Zimin** plenumqa **Boqdanuf** arigadahь, unьn kymər jandьrьv zadanie- hьn 193 pr. qa ytəqənlege, komsomolestar arigadahь,S-otnik arigadahь turahьnda, ularдьn yd kymer mejeştərendə proizvodstvo planьn artьrьp ytəgən- lektəren, unda kenena 22 kuəo- metr aqas qьrqьp „Traktor" atamahьn alqan **Səjfyllin** tura- hьnda hejlane.

Bьna şul aldьnqьlarqa həm ular kevek jedlegən tanьqtь udarniktarqa tejanьp (ə ular hər iespromxozda la bar!), ur- man həm Qьvqьn eşselərə so- juzьnьn Başqortostan otrəde yd eşen qajtanan qora aia həm məzbyr, aqas qьrqьvsь esen jaqtь həm jьlь barak tədələvgə, urmanda jaqşь aşxana ojoştoro- lovqa, urman esselərenen kytə- relgən ixtiazdarьna movaliq rə- veştə ularдьn kul'tura jaqьnan xədmətlənderelevenə, xedmət- ten anьq ojoşto-olovьna həm massanьn ojoşqın entuziazmь nigedendə Başqortostandьn ur- man promьşlennostьnьn ədək- lektən sьqarьlьvьna ireşergə tejeş.

Tap oşolardь V plenum yd aurьsь itep qujdь.

S. G.

KOOPERATSIAQЬA

1970 SENTNER IGEN

Məqar rajonь T. Juldaş avьl sovetь krəbtejəndare avьlda kolxoz ojoştoroldanqa tiklem badardan 20-30 qadaqlap igen hatap alьp jəşəjdar ine. Kolxoz ojoştoroldandan hun qadaqlap tygel, ner eş kenenə 10-15 klio- lap igen alalar ham ydəre sentnerlap xəkymətkə hatalar.

Kolxozdardьn unьş alьvdarь jьldan jьlqa aria. Məsə- lən, **Kinzəkəj"** kolxozь 1933- jьl 17 men sot unьş olha, bь- jьl 32 men sentner unьş aldь.

Avьl sovetь 92 pr. kolxoz- laşqan.

Bьjьl kolxozdar at başьna 18,5 ga nan, barlьqь 2129 ga igen səsep 23180 sentner unьş aldьlar. Şunьn esenən 1148 ga bojdaj, arьş sulьp 11639 sent- ner unьş alьndь. Igen ədərlav planь bujənsa 3773 sentner igen 15-sentərdə yk xəkymət- kə tapşьrьldь. Bunan tьş, kol- xoz koo eratsiaqa 1970 sent- ner igen haltь.

Ojəbbəsef

SOVETTAR SOJUZЬNDA

„KARTOCKA SISTEMAHЬN BƏTƏRƏV

XEDMƏTSƏNDƏR KƏN KYREŞEN JAQŞЬRTЬV TIGƏN HYDƏ"

VKP(b) YK plenumь bьn ik- mək h. a. qajhь ber produktar bujənsa kartocka sistemah n be- terev turahьndaqь qararьn Məs- kav eşselərə dur rux kytərən- kelege menən qarşь sildьlar. Bəgen zavod həm fabrikalardьn kyəehendə eşselər brigada, sex həm gruppalarqa ayl nep, p enum rezolytsialarьn kymək lap uqьv ojoştordolar. Məskəv pr ietardarь plenum qararьn- məssanьn kən kyreş kimələn ar nsan jaqşьrtьvqa qaraj janь adьm tip qarajdar. „Kaqanovic" is mendəge sarko politpunk za vodьndaqь 17 menləgən eşse lər kollektivinьn nastroinieһьn avtomat- okar sexьndaqь naladcitsa ip. **Nazarьva:**

— „Ikmək, on həm jarmaqa kartocka sistemьn bətərev—par- tia həm xəkymətten sotsialistik rahьnda xəsərdər alьna.

54 JЬNЬ IKMƏK MAGAZINЬ ASЬLA

Odessa elkəhendəge savda' bojomqa a ьra baş'ajdar. Odes- sala janьnan 54 urьnda ikmək magazindarь asьrqa bulьndь Janь ikmək magazindarь kybe hensə eşselər jəşagən rajondar- da asьlalar.

JAVAP URNЬNDA ƁƏER KEJEMDƏR

SЬJFATЬN JAQŞЬRTЬRQA BULDЬLAR

Odessa, 1. Bьndaqь „Voro- vskiʻ isendage tegev fabri qanda, VKP(b) YK nojabr ple- numь qararьn ajranevgə arnal- qan kyp keşele mitinglar bulьp yttc.

Plenumdьn bьl tarixi qararь- na javap urnьnda—nasar sьl- tatlь produksia jeteşterevde be- terergə, ədər kejemdərden la son həm assartmentlarьn (ter- dəren) jaqşьrtьrqa bulьp mu- jьndamalar alьndь.

RESPUBLIKANЬŊ YDƏK QALAHЬ—TƏƏKLƏNDERELƏ

HYRƏTTƏ: Ølə uram həm tratuardarьna asfalt jəjev kyre- eşe.

LENINSEL MILLI POLITIKANЬŊ

ŞATLЬQLЬ HƏƏƏMTƏLƏRE

Milli respublika həm elkə'ər- ə sьqarьla torqan kitaplar, revolytsia jьldarьnda, isemdire jaqьnan betə SSSR da sьqarьlь torqan kitapt rdьn 37 protsen- tьna, tirazdarь jaqьnan 26,6 pr tьna jette. Bьl ki aptar xəder 04 teldə sьqarьlalar. Ukraina həm Belorusslanь Indermə anda, milli teldərdə sьqa torqan gazetalar ber sьqqanda 10 mil- lion dana sьqalar. Bьl xalьq- tardan alь kyptəre (məbələn, adьqaj, qalmaq, qara qalpaq, tunqus h. a.) revolytsia jьlda- rьnda qьna yd jadmalarьn al- dьlar həm qara tanьmavdь unьqlь raveştə bətərələr, dejəm uqьv inderələr.

IŊ JAQŞЬ KOLKOZ XISAPSЬLARЬNA

400 MEN HUM BYLƏK

In jaqşь kolxoz xisapsьlarьn həm MTS sovxoz həm jer or qandarьndaqь ucot rabotnikta- rьn byləklav esen SSSR Nar- komzemь 400 men humьq a- rьm fond bildələne. Şulaj uq 10 avtomaslna həm 100 velosi- ped bar. Bylaktar 1934 xuzalь- jьlь prolzvodstvo jomqaqtarьn in jaqşь ytkərev esen burqan jьlьsta jenep sьqьvsьlarqa al- reləsək.

IP. KAGANOVIC TELMƏREN ƏJRƏNƏLƏR

Xar'kof, Iptəş Kaganovic tьn jetakse partia organizatsiahьnь eylek miedirdare kənə-məhendə partia e-ei dəqe eştər turahьnd hejlagən bilmare a rьmsa me him məs'ələlə-de esenə alьvsь kyd unьn a tətop, partianьn Xar' kof ƁK ajurohь partianьn qala həm rajon ojoşmalarьna noj ar- en t vge jartьhьnda bьl te mərde qala həm avьldardaqь partia ojoşmalarьnьn bətəhend lə ejranergə təqdim itte. Partia nьn qala h m rajon komiteitarь partkom həm partorg sekreta- darьnьn kənəşmələren ytkərep, şunda ip. Kaganovic kyrhətə lə ren bojonqa aşьrьv bujənsa nlida konkret saralar kyrelgən- le turahьndь dokladtar tanьla jasaqtar. Bьl ajqanlь şul'j uq propəqandistar kənəşmələre lə ytkərelesək.

JAŊ ELEXTROVOZ

Zakavkaz timer julьna „PB" (VKP(b) YK politjurohь) Ise- me da kəstə passazir elektro- voz jebərelde. „PB" elektrovozь kolomna həm „Dinamo" zavod- tarь tarafьnan eşlənqən bulьp maks mum jərəş tildege səqə- tenə 130 kilometr.

„Krest'janskaja gazeta" nьn initsiativaь bujənsa dekab- həm olnvar ajdarьnda kolxoz aktivtarь esen ber nisə leksia ytkərelesək.

Leksialar: malsьlьq, veterinə- ria, medetsina, sənəqət, ədəbiat həm il qurqavsьlьq turalarьnd -bilьp, in dur belgestər tarafь- nan aqlasaq həm kysmə tema tik kyrgədmələr menən barasaq.

TUJMAZЬLA YK QARARЬ

JOMOŞAQ YTƏLƏ

Tujmazь. Rajon komitetь la, RajZO la, MTS politəvlektare lə bьqasa malsьlьq elkəhendə qədəttən tьş jomoşaq jetəkse- lek itələr.

Ijyl plenumь qarardarь -nige dendə malsьlьqtь – ybterevde planlaştьrьv turahьnda RajZO dokladь tanlanmaqan, artaqan eşkə konkret kyrhətmələr birel- məgən.

RajZOqa hər jaqtan jardəm itev urьnьna, unьn rabotniktarь malsьlьq eşenən alьnьp, başqa ter xuzalьq kampanialarьna ikeşər-esər ajqa avьl sovettarь- na ultьrtьp qujьlqan. RajZO başlьqь Xəsəjenef iptəş 3 ajda 8 kən, starşь zootexnik Biktə- şьf 2 aj 11 kən unьş jьjnav, tunqa hərev bujənsa Bazqi sovetьnda ultьrqan. Rajon kyla-

mendə bьjьl janьnan 45 hətsə- lek, 34 harьqsьlьq, 14 susqasь- lьq, 4 KTF, həm 14 qujansьlьq fermahь ojoştorolorqa tejeş, bulha, əlegə bьnьn jartьhь la ojoştorolmaqan. Bətəhe tik 22 MTF, 17 OTF, 2 KTF, 9 qujan- sьlьq həm bətə memkinselek barlьqqa qaramaətan, ni narь susqasьlьq fermahь ojoştorol- qan Rajonda 54 urьnda susqa- sьlьq ojahь ojoştorolorqa tejeş bulha la, narь tik 4 urьnda qь- na ojoştorolqan.

„Molotof" kolxozь predsedatele, kommunist **Fəjzyllin**, „Internat- sional" predsedatele, kommunist **Oornanqalin** h.a., Qandra MTS xedmətendəge „Alqa", „Keraş" kolxozdarь, Tujmazь MTS xed- mətendəge „Sulpan", „Kazanka" kolxozdarь — milli kolxozdar hьltavь abtьnda susqasьlьq fer- mahь ojoştorovdan baş tartqan- dar. **Hədəmtələ** susqa salalarь timer jul esselərenə taratьp bi- relgən. Rajon rabotniktarь la, politvlek tə, partianьn tavge ojoşmalarь la, kulak qotqorlarь- na vaqьtьnda udar birmagan- dər.

Janь hetselek tovar fermalarь ojoştorov esen rajon 1866 bьdav kontraktovajt itergə te- jeş. Begen bətəhe 435 kenə bь- dav kontraktovajt itelgən, şul maqsat menən BNK zem tarafь- nan jebərelgən 24 men humdьn ni narь 3860 humь qьna fajda- lanьlqan.

Bьl eş MTS tarda taqь la na- sar, məbələn Tujmazь MTS hь 339 urьnьna 55, Qandra MTS — hь 592 urьnьna 229 baş qь- na bьdav kontraktovajt itkən- dər. Tujmazь politvylek başlь- qь **Igrimof**, Qandra — **Vetof** iptəştər bьl eş menən konkret jetəkselek itmagandər.

Rajon maldьn toqomon jaq- şьrtьv eşe menən bətənlaj qь- dьqhьnmaqan. Nətbel ygede alьv esen jebərelgən 13 men hum- dьn ələ 8 men humь qьna faj- dalanlqan. RajZO bьnь bojon- doroqhod eş itep qaraj. „Baş- skotovodtrest yged birhə to- qomdo jaqşьrtьrьbd" ti —Raj- ZO başlьqь Xəsəjenef, mal to- qomon jaqşьrtьv eşe menən səqəllanmaj. Zootexnika jəjel- derelmagən, məbələn oşo kenga tildem ssifatlь produksia alirevse maldarqa xatta rajon ham dəvlət toqom kenəgələre lə buldьrьl- maqan.

Maldardь qьşlavqa ədərlav — rajon rabotniktarьnьn, kom- munistardan begendən də hun- qa qaldьrmaj torqan burьstar- rьna əjlənmagan. Janь torlaq ta- dələşendə, operativ jetəkselek itelmagan, janь 24 hьjьr əbdə- rь urьnьna, 12, biş bьdav tor- laqь urьnьna 2, un ike harьq torlaqь urьnьna 4, həm 17 qu- jan torlaqь urьnьna 4 kenə tor- laq tədələp bətkən, betə mal- dьn 40 protsentь qьna torlaq menən tə'min itelgən. Qandra MTS xedmətendəge kolxozdar- dan 4 kolxozdь ikkə almaqanda, başqa kolxozdarda fermalar esen mal adьqь ajrьp qujьl- maqan, mal adьqьn taşьv eşe başlanmaqan.

Janqədaqtardьn individual malsьlьq xuzalьqtarь esən Raj- ZO, RIK 10-oktəbrdə plan tə- şergən, lakin planьn ytələşen ber kem də tikşergəne juq.

Hьjьrhьdlьqtь bətərev elkə- hendə lə eş qənəqətlənerlektən alьb tora. Hьjьrhьd 1181 xuza- lьq esen 654 bьdav kontrakto- vajt itelhə lə, kolxozsьlarqa bə- gengə kengə ulardьn da 47 he genə taratьlqan. Qatь eş planь, bildəle srok juq. 34 jьl esendə kypme kolxozsьnь hьjьr me- nən tə'min itergə kərəklegen RajZO başlьqь ydə lə belmaj.

Partianьn Tujmazь ojoşmahь malsьlьq tarmaqьn operativ je- takselek abtьna alьrqa. partia- nьn həm Stalin iptəşten malsь- lьqtь ybterev turahьndaqь kyr- hətmələren tajsanьvhьd bojom- qa atqarьv esen konkret kera- sergə, malsьlьqtьn ybeşen tə'- min itergə tejeş.

„Bəşqortostan" həm „Krasna- ja Başkiria" gazetalarьnьn bri- gadahь — **Nurajbva, Val'ner.**

KEƊMƏT HƏM OBORONA SOVETЬ QARARЬ

PAROVOZ DEPOLARЬ JORTTARЬN QЬŞLЬQQA ƏƊERLƏV TURAHЬNDA

Xeƌmət həm oborona sovetь, parovoz xuzalьqьn qьşlьqqa əƌerləvƌen ajrьm əhəmiəte bulьvьna qarama-tan, şuƌa tikƌem kyp kenə jьldarƌa jaŋь parovoz depolarь təƌəv həm eşlej torqan depolarƌь remontlav wətməgənlegen bildəlej.

Xatta, kyp kenə jerƌərƌə təƌrələrƌe işektərƌe, tyвələrƌe, kanav həm traksion juldarƌь tərtipkə kilterev, jьlьtьv kevek jaвaj qьna eştər ƌə eşlənməgən kileş qalalar.

Oвorot dıpolarьna, ularƌaqь parovoz вrigadalarьnьn jal ayılmələrenə həm jəməqət tujьnьvь ojoştorovqa iqtibar itelməj. Bьl his qafu itelerlek tygel.

Depo jorttarьn təƌəv həm remontlav вujьnsa kyrhətelgən məhim eştərƌen ytəlməve, parovoz depolarьn qьşlьqqa əƌerləvƌen qanaqatlanmaвlek ojoştorovƌarьnan kilə.

Xeƌmət həm oвorona sovetь depo jorttarьn təƌəv həm remontlav вujьnsa, вigerək tə, tyвəndəge juldarƌa eşten nasar вulьvьn kyrhətə: Zaвajkalski (jul nacal'nigь ip. Osipof həm politвylek-nacal'nigь ip. Krox-mal'), kənsьqьş Seвer (jul nacal'nigь ip. Golьjsof həm politвylek-nacal'nigь ip. Povlovski), şulaj uq eşlej torqan depolarƌь tərtipkə kilterev həm remont' вujьnsa: Məskəv-Belorus-Baltьjq (jul nacal'nigь Russanof həm politвylek nacal'nigь ip. Voropajef), kənjaq-kənsьqьş (jul nacal'nigь ip. Zitkof həm politвylekten vaqьtlь nacal'nigь ip. Malьj) həm Omski (jul nacal'nigь ip. Bazulin həm politвylek nacal'nigь ip. Suxanof). Xeƌmət həm oborona sovetь, həm kul'tura-tormoş şarttarьn jaqşьtьvƌa his вer qənəqətlanmaвlek eşlavƌaren kyrhətə.

hanalqan juldar politвylektaren parovozsьlar arahьnda massa-politik eştaren kəsajtevƌə

Xeƌmət həm oborono sovetь qarar itə:

1. Juldar xalьq komissarlarьnь həm jul nacal'niktarьn, ularƌьn şəxsi javaplьlьqtarь altьnda, 10 dekaвrgə tiklem depo jorttarьn remontlav həm jьlьtьvƌь вet-rergə, traksion juldarƌь esto-kadalarƌь, kymer şaxtalarьn həm qom kiptergestərƌe tulь tərtipkə kilterergə məzвyr iter-gə.

2. Jul nacal'niktarьn həm politвylek nacal'niktarьn, şul uq vaqьt esenda, oвorot punkttarьnda parovoz вrigadalarьnьn jal ayılməlaren tulь tərtipkə kil-terergə həm вы punkttarƌa jaməqət tujьnьvьn jaqşьrtьrqa məzвyr itergə.

3. Jul nacal'niktarьn 10 dekaвrgə parovoz вrigadalarьnьn вaşqa ojoşmalar tarafьnan fajdalanьlqan jal ayılmalaren вuşatьrqa həm ularƌь turanan-tura yƌ eştarenə fajdalanьrqa məzвyr itergə.

4. Juldar xalьq komissarlьqьnьn həm jul nacal'niktarьn, nindəj genə sarttarƌa вulmahьn, janь depolarƌь kyrhətelgən vaqьtqa tədəp вətərergə məzвyr iter-gə. Ə:

a) Məskəv-Qazan timer juls (nacal'nigь ip. Kucmin) Nalejka depohьn oşo jьldьn 26 dekaвrenə;

ə) Məskəv-Kurski timer juls (nacal'nigь ip. Karpenko) Gor'-ki — Sortirovcnaja depohьn — oşo jьldьn 15 dekəвrenə.

v) Murman timer juls (nac. ip. Lednik — Tokari depohьn oşo jьldьn 20 dekaвrenə;

g) Omski timer juls (nac. ip. Bazulin — Karaganda depohьn — oşo jьldьn 20-dekaвrenə;

ƌ) Tənjaq timer juls (nac. ip. Amosof) — Lengasvo depohьn-1935 jьldьn 15 qinvarьna;

e) Tomski timer juls (nac. ip. Diakof) — Belova həm Kuznetski depohьn —oşo jьldьn 20 dekaвrenə;

j) Kənsьqьş Seвer timer juls (nac. ip. Galьjşof) — Almazaj depohьn — oşo jьldьn 15 dekaвrenə;

z) Tərkstan-seвer timer juls (nac. ip. Cetvergof) — Carski, Mataj həm № 32 razjezdaqь Zarno depohьn — oşo jьldьn 31 dekaвrenə;

i) Ussurijski timer juls (nac. ip. Lemвerg) — Ruzeno (12 stojlalь), Guвervo (6 stojlalь), Xaвarovski (12 stojlalь) depolarьn — oşo jьldьn 31 dekaвrenə;

k) Donetski timer juls (nac. ip. Levcenko)—janь Krasnьj Liman depohьnda jьls promьjv-kanь — oşo jьldьn 31 deka-вrenə.

5. Jul nacal'niktarьn nindəj genə şarttarƌa вulmahьn, ty-вəndəge depolarƌa quşma stojla teƌevƌe вətərergə məzвyr iter-gə:

a) Məskəv-Qazan timer juls Inza depohьnda — oşo jьldьn 15 dekaвrena;

в) Məskəv-Kurski timer juls Kurski depohьnda 15 dekaвrgə, Orjol depohьnda — 25 dekaвr-gə, həm Lyalino depohьnda stojla oƌajtovƌь — 20 deka-вrgə, Tula depohьnda (6 stoj la) — oşo jьldьn 20 dekaвrenə;

v) Murman timer juls — Murman həm Masel depohьn-da — 20 dekaвrgə həm Kem' depohьnda oşo jьldьn 24 de-kaвrenə;

g) Razan — Ural timer juls — Balaşova depohьnda — oşo jьldьn 15 dekaвrenə;

ƌ) Kənjaq — Ural timer juls — Celaвe depohьnda — oşo jьldьn 20 dekaвrenə;

e) Zaвajkalski timer juls — Petrovski zavodь, Olovənnaja, Borza, Karьjmskaja, Şilka, Ksenjьvskaja, Almazar, Uruşa depolarьnda — oşo jьldьn 31 dekaвrenə;

z) Ussurejski timer juls — Vazemskaja, Bikin (6 stojla), Osiuc'je, Inşimanovskaja, Mag-dagaci (8 stojla), Taldan, Zavi-taja, Evgenevka depolarьnda,— oşo jьldьn 31 dekaвrenə;

z) Kənjaq timer juls — Os-nova depohьnda stojla oƌajtov-ƌь oşo jьldьn 15 dekəвrenə, Belgorod depohьnda (14 stoj-la) — oşo jьldьn 15 dekəвrenə,

6. Xeƌmət həm oborona so-vetь jul nacal'niktarьn juldar-ƌьn məhim dep olarьn şəxsi rə-veşte yƌərenə kyƌatergə həm ularƌь qьşlьqqa əƌerlav esen kərək вulqan вətə eştərƌen hyƌhed ytəleven tə'min itergə məzвyr itə.

Xeƌmət həm oborona sovetь predsedatele: V. MOLOTOP.

Xeƌmət həm oborona sovetь sekretarь esən:

A. CERNOSVETOP.

23 nojaвr, 1934 jıl, Məskəv, Kremi.

ƏFƏ—TƏBƏK QALAQJA ƏJLƏNƏ

HYRƏTTƏ: Başzilder həm Yostokoneft jorte.

ƏFƏ ƏLGƏLƏ QALA BULЬRQJA TEJEŞ

ŻAKTTARQJA IQTIBAR KƏSƏJTELHEN!

Torlaq kooperatsialarь sovettarƌьn nəvəattəge sjezƌarьna zaktlar eşen qajtanan qorov elkəhendə ƌur elgəşevƌər menən kilələr. Torlaq kooperatsialarь вы elgəşevƌərgə VKP(в) Qala komitetьnьn həm Qala sovetьnьn dərəƫ həm konkret jetəkselekƫərе arqahьnda qь na elgəştelər.

Dərəƫ, torlaq kooperatsialarь eşendə jeteşhedlektərƌə вar. Torlaq kooperatsialarь ergəhendə kin jəməqətselek tuplanmaqan, torlaq kooperatsialarь eƫtenən jəməqətselek həm qala kommunal вyleqe sistematik kontrol' itməj. Şul uq torlaq kooperatsia sistemь yƌe la kyp eşlə вoroia almavsьlьq kyrhətə.

Alda tьqь la ƌur həƌəmtələrgə ireşev, torlaq kooperatsialarь sistemьnda həm unьn tyвange jacejkalь-zakttarƌa eşte qajtanan qorov esen kyp-eşlə вoroia almavsьlьq kyrhətə. Ul вurьstar arala ytəlevƌe talap itələr, həm ty ə dəgelargə qajtьp qalalar:

1. Zakt aqzalarьnьn in jaqşь, hьnalqan həm eşlekle eləşen zakttarƌьn jetəkseled həm idara eştarenə tartьv aşa idaralaƌьn avtorittetarьn kytərergə.

2. Torlaq kooperatsialarьna jəməqət ojoşmalarь, Qala sovet sekstalarь həm Qala kom munal вyleqe turanan-tura praktik jarƌam kyrhətergə, ə Qala sovetь prezidiumь har zakqa sovet aqzalarьnan вer javaplь keşene вerketergə tejeş.

3. Вaşqortostan promьjşlennosi' qilmi-tikşerenev institutьnьn zakttar ətənən şefьlьq itev elgəhən jajelderergə kərək.

4. Zakttarƌьn ustavtarьn tormoşqa aşьrьv esən qьrqa kerəş alьp вarьrqa, cinovnik kvartaljurolarƌьn вaş-naştaqlьlьqtarьn tamьrь-nьn qьrqьrqa kərək.

5. Havьlьq haqlav həm kul'tprosvet ojoşma' lьrь zakttarqa kul'tura həm tarƌalьq saralarьn inderev eşendə praktik qatnaşlьq kyrhətergə həm вьnь yƌ eş plandarьnda saqьlƌьrьrqa teşeştər.

6. Qalanьn jınqьndan haqlav idarahь zakttarƌa janqьndan haqlanьvƌь tə'min iterlek saralar ytkərergə tejes.

7. Zakttarƌaqь вətə partia, komsomol həm profsojuz aqzalarьn eşkə вlqtьrьrqa, ajrьm kommunist həm komsomolestarƌьn zakt eşenə вulqan haqьn qarəştarьna jul qujmaqqa həm zakttarƌa his kisekmətən partia, komsomol gruppalarь ojoştorop, вы gruppalar eşenə jetəkselek həm kontrol' qujьrqa.

8. Kvartir aqzalarь tarafьnan jorttarƌь remontlatьv həm sunвotniktar ojoştorov praktika hьn inderergə.

9. Qala prokuroturahьna zakttarƌaqь iptəşlek sudtarь ətənən praktik julвaşьlьqtь tə' min iterqə.

10. Kvartirƌarƌa inventarlaştьrьv həm pasportlaştьrьv ytkərergə həm kvartirƌarƌьn tarƌalьqь esən javaplьlьq urьnlastьrьrqa.

11. Hər вer zakt вujьnsa maja tuplav planь, rasxodlar smetahь təƌələrgə, вyləklav fondtarь вyiergə kərək. Şulaj uq qatь finans dissiplinahь qujьrqa, kvartir xaqьn uвal uj menən həm yƌ vaqьtьnda tyləməvselərgə qarşь rəximlev kərəşergə.

12. Remont kampaniahьn ojoşqan raveştə ƌur əƌerlek menən ytkərergə. Вьlьqь eştə kyrelgən şoslonlьqtь qanatlamaqqa, texnik-tarƌь remont kampaniahь вetkanqə tiklem zakttarqa вerketergə, aj hajьn 5-6 keşe almaşьnvqa irek вirməkkə.

13. Zakttarƌa jarƌamsь xuzalьqtar ojoştorovqa kredit вirev ma'ləhen qujьrqa həm zakttarƌa transport xuzalьqtarь ojoştorergə.

14. Zakt territorialarьnƌa вulqan вuqsalarƌь zakttar qaramaqьna вirergə həm zakt ucastoktarьnda aqas ultьrtьv вujьnsa planь eş alьp вarьrqa.

15. Janь jьlqa tiklem qalalaqь jorttarƌьn territorialarьna qarap, zakttarƌь вyiev məs'-ələhen ytkərergə.

Torlaq kooperatsiahь-ƌur eş əlkəhe. Unda eşte kampanianan-kampaniaqa qьna alьp вar majьnsa, sistematik julqa halьrqa kərək.

Ətenən sojuzdaqь aldьnqь qalalar safьna вaƌьrqa ƌur memkinlektərе nar.

Ətə вы juqarьlьqqa ireşergə tejeş.

BAJЬŞЬF

M. SƏNƏƏKLƏ.

JAŊQJЬƊ JAMALI

Qьr julьnan вerəv ytep вara
Kejgovender karoqan atьna.
Jamali ul,
Unьn ejderь,
Aqьl вolottarqa tartьlqan.
Qamat tigən kəroп вejə le:
Jyke arqalьq,
Jyke eşleje,
Iвerek jergen çinhəƌ kepsektor,
Ytkanƌarƌa ibke tejere.
At вьrtьna вual kejгəven
Qunqan kajьn вykhel kyƌƌerь,
Komsajnaqa tasa tege le
Tirgep ala mohkeu—
yƌ ydeu.
Kejeƌ eşlepe kigen вaşьnƌa.
„Dewja qaƌar" avьr ujƌar вar,
Вapsterƌar ine ikovlep
Malajь la qajtmaj Uraldan.
Ibke avьlƌan kilə вul kepe
Kyƌe tonoqan,
Kyrmej majaqtь,
Вajqularar jegen tarta-tarta,
Sarьtaqa natqan ajaqь.
Jamalidьn jege sik avьr
Unь teşlav вeƌga jaramaj.
Вoƌ jalqarqa tejeş iptəştər,
Unьn menen eƌek arana.
Ul:
Qojaş nurƌarьna avqan kyiepe
Bik qaƌeqanьs unь taparqa,
Вeƌƌen alƌa
Uqa qul huƌeqan.
Bojek ƌahi-qelqet ata вar.
Etek:
Jarь вuradnaqa вarьha,
Kulak kilep unь вatarƌь,
Вeƌƌen вerəv вeƌer:
Jьqalejanƌь tartьp torqoƌerv.
Jo irtegə,
Joki вegen yk,
Вeƌge tasa qulьn huƌьr ul,
Avьrhanna,
Janqьlƌ Jamalidь,
Tartьp torqoƌerqa хeƌer вul!
1934—jıl.

Nojaвrƌən ikense ƌekaƌahьnda

BAŞZOLOTA TRESTЬ

(Programma ytoleşe svodkahь)

Tyse priska upravlenieһь ƌekaƌa planьnьn	114,1 pr.
Bajqara	185,7 pr.
Byrenaj	30,3 pr
Bojƌe	59,6 pr.
Poiokov	101,5 pr.
Muldaqaj	85,3 pr.
Il'in	85,0 pr.
Ovxon	143,6 pr.
Oajolli	81,4 pr.
Bajmaq	74,8 pr.

Sovettar sjezƌь alƌьnan PROIZVODSTVO POXODЬ TƏVLEGE

— 28 NOJABR —

SUJЬN

BELORET DOMNALARЬ
210 tonna...planьn 102 pr-tь

JEGƏZE DOMNAHЬ
49 tonna...planьn 109 pr-tь

Qoros

BELORET MARTENDARЬ
285 tonna...planьn 92 pr-tь.

Prokat

BELORET STANDARЬ
284 tonna...planьn 87 pr-tь

— 27 NOJƏBR —

Baqьr

BAJMAQ ZAVODЬ
20 tonna... planьn 121 pr-tь

— 27 NOJƏBR —

Neft

IŞEMBAJ PROMЬJSLOHЬ
Sьqarьv 798 t...Proxod. 76 m

Ətə „Okt. Nat."hь matвaqahь Вaşglavit vəkilə B—№—1951

UMURZAKOF

HƏM BAGAJЬFTARQA SARA KYRELHEN

Ucalь sovetь maja tuplavƌь jenəjətsel ətəp, artta kilevse sovettarƌьn вerəhe aulьp hanala. VI-kvartal planьnьn 10-nojaвrgə 19 p-qa ytaleve, aj вujьnsa zajьm vznosьnьn fajət 307 humqa qьna jьjьlьvь, xəlle xu-zalьqlarqa xəlheƌƌar tip zakon hьƌ i'gotalar kirelev, 58 xuza-lьqtьn вirgən zalovƌarь ike aj вujьnsa qaralmaj jatьvь, eşten nisek torqanlьqь yƌenən-yƌe asьq həm konkret fakt вulьp kyrenep tora. Huq вular kemuər tarafьnan eşlangan? Bildəle sovet apparatьnda ultьrьvsь eşlek-heƌ predsedatel Umurzakof, ibəp se Bagajьftar tarafьnan eşlən-gən eş. Ular maja tuplavqa tekerəp kenə qarajƌar. Aqsajarƌьn yƌe klleven kətal r, jalpь ara-hьnda his вer terlə massovьj eş alьp вarmajƌar. Avьl sovetь, xalьq jьjьlьşьnda sьqarqan qararƌь tupaƫ raveştə вoƌop 22 xuzalьqqa 150 hьm artьq вalьm haiqan. 30 xuzalьqqa ojoqasa yƌ ara halьm qaqьƌƌarь tara-tьlьp вirelməjensə, şkaita jatqan **Ibəpse Bagajьf ike aj jarьm osemle xalьqtan jьjьlqan 780 hьm aqsanь ineƌƌьra.** Ucalь, so-vetьn вəiqənlekkə alьp вarьvsь —eşlekheƌ Umurzakof hьm Ba-gajьftarqa qatь sara kyrelergə tejeş. IV-kvartalqa вirelgən 49 men 20 hьm maja tuplav planь 1-dekaвrgə tulь ytələrqə tejeş.

„ATAKA"

—*—

STARATELƏR KOLXOZQJA JARƊAM ITƏLƏR

Əəjəlil rajonь Xəlil qvьlandaqь altьn qaƌьvsь staratel—uda-rniktar kolxozƌь nьqьtьv əsən praktik jarƌam itələr. Bьjsl ok-tвar вajramь unajь menən qari staratel-udarnik **Dəvlətqolof Xə-kim** kolxozqa kyper hal ььrьv əsən **2800** hum aqsa вirergə вuldь. Staratel **Bajramqulьf Risjan** həm **Ojilmandar** kolxoz-qa klub halьv əsən вiƫr jeƌ hum aqsa вirƌelər. Staratel Ra **mazan** kolxozsь-udarnikƫarƌь ay ləkləv əsən 60 metr tovar вirƌe.

IMAJЬF.

—*—

ZIDDƏ ƏSƏN ATS

Leningradtaqь „Krasnaja zara" zavodь avtomatik telefon stansahьn eşlap sьqarьp, unь Ziddə (Ojərəвstandaqь Xizaz korol'ьqь) qalahьna jeвarƌe. Zavodьn inzenerь Şitof şul qa-laqa вarьp stansanь in qьƌqa vaqьt esendə tədəp, julqa halьp вirƌe həm şul uq vaqьtta jerle qərəp xalьqtan kadrlar əƌerlane. Avьr promьjşlennost x. k. „Krasnaja zara" zavodь-nьn kollektivьna həm inзener Şitofqa rəxmət вelƌerƌe həm Şitofь вyləklərgə təqdim itte.

PROKUROR QOLAQJЬNA

(Uqьtьvsь xatь)

Əəjəlil rajonь Taşвulat sove-tьndaqь tulь вulmaqan urta məktəp direktorь Bikвulatьf oşo uqьv jьls вaşьnda məktəpten вer jaqşь alьn sьqarьp jeвarep вyrenən aşatь.

Xəƌer ul məktəp onon 3-4 вotlap Magnit вaƌarьna alьp вarьp hatьp, Bikвulatofqa araqьlьq aqsa jeвarep, yƌe Əlegə kitte. Xəƌerge kendə lə вы-lar his tuqtavьhƌ məktəp onon aşajƌar həm məktəp posudala-rьn yƌlaşterələr.

Bikвulatof yƌe hər vaqьt esev-dən вuşamaj. Şul arqala mək-təpten ike вylmalə jorton ike jьl вujьna qьjtqhьƌ ultьrtьp srette. Ytkən qьş məktəp mun-sahьn jandьrьp jeвarƌe lə, jynət termaj eşkə jaraqhьƌ itep taş-aqan.

Bikвulatof ike jьl esendə mək təpte eştən sьqarƌь inde. Вы qorotqosqa aşьqьs rəveştə sara kyrelhen.

„UQЬTЬVSЬ"

—*—

UQЬV SЬJFATЬ TYBƏN

Qaramalь, (Ələ rajonь) tulь вulmaqan urta məktəвe qəƌət-tən tьş nasar xəlƌə tora. Partia-nьn məktəptər turahьndaqь qa, rarь formoşqa atqarьlmaj. Вы məktəpten u-вьvsьlarь xəƌer-ge hajlav kampaniahьnan sittə toralar. Məktəp direktorь **Xuna-jaf** həm вaşqa uqьtьvsьlar ƌa esep, iвerep proqul jahajƌar. Uqьtьvsьlar arahьnda tənqit, yƌ ra tənqit eşe jajelderelməgən. Məktəpkə 298 вala alьnьrqa te-jeş вulha, 250 вala qьna вьqt-ьrьlqan.

Uqьv sьjfatь tyвən. Uqьv jьlьnьn вerense siregendə dares-ka jəreş 75 protsent qьna təş-kil itə. Məkt p milken вaqlavsь juq. Məktəpten atь вulha la unь jaramьv arqahьnda eşkə jaraq-hьƌ вulьp qalqan h.в.

Ətə rajon məqarif вylege вы məktəpkə kyƌ hal ələ.

KƏŞFI.

BAŞQORTOSTAN PREDPRIATIELƏRENDƏ

Sovettar sjezƌь isemendage proizvodstvo poxoƌь JANЬ EŞ NORMALARЬ YƊLƏŞTERELƏLƏR

Beloret. Qoros-sьвьq zavoƌьnьn kanatsьlarь, sovettar sjezƌь isemendage proizvodstvo poxo ƌьn jajelderep, вətə rezerveler-ƌь tuplarqa, maşinalarƌьn eşlap вqarьvьn arttьrьrqa mujьnda-ma aldьlar. Janь kytarenke nor-malarƌь yƌlaşterevƌə jaqşь uq eş eşlanelar. Məвalən: № 38 tuqьma eşlap вqara torqan maşina smenahьna in juqarь norma вulqanda 6500 metr eş-lap вqara ine, xəƌer normanь 6900 metrqa kytarƌe. Ul in jaq-şь udarnitsa—qala sovetьnьn janь вostavь deputatь Nikolajeva, komsomol ojoştorovsьlь—**Feaktistьva** iptəşte ,sovetlarƌьn вətə Вaşqortostan sjezƌьna tik-lem janь normalarƌь yƌlaşterer-gə hyƌ вirƌelər həm 25 nojaвrƌə normanь 8500 metrqa jet-kerƌelər.

(Вaşrosta)

Sвorşiktar eşlemajƌar

Mraq rajonь, Kygarsen sel'-pohь paj jьlnav eşen yƌ aqьşьna tapşьrqan. Sel'po predseda-tele **Xəsanullin** kooperativtar ətənən jetəkselek itmej.

Berense **Dəvlətqol** avьlьna вerketelgən **koopsвorşik Işkildin** həm Ikense Dəvlətqol avьlьna вerketelgən koopsвorşik Zinnə tullindar вer eştə eşlamajƌar. Şul arqala IV kvartal planь 33 pr.qa qьna ytəlgən.

Sel'po predsedatele, kooпera-tivtar həm sвorşiktar ətənən jetəkselegen kəвajtergə tejeş.

ƏMIR.

TOVARƊЬN IƊƏBE JUQ

Вaşgizdьn Ətələge № 1 ma-gazinь massovьj ədənlət həm kyl'tura tovarƌarь tarafьnda in ƌur вazalarƌan hanala. Magazin kassahьnьn kənlək ojoлots 2000 humqa jetə. Вы, ajqa 60.000 hum aqsa tigən hyƌ.

Lakin вunda tovarƌьn ibəвe həm kontrol' tigən nəmə juq. Unь tyвəndəge faktlar dereklaj:

Magazin, ibəpheƌ nejheƌ qul-ƌan qulqa tapьrьla. Вaşta **ma-gazin, ibəpheƌ nejheƌ Kidra-lejefke** tapьrьlqajnь, unьn **Kariaitskiqa, Kuvenqa** həm in axьrƌa **Gorşkovqa**tapşьrьlƌь. Вы xəlƌə вulqan magazinƌьn jaƌmьşь alƌəle inde.

Ber jьl esendə tikşerevheƌ, ibəpheƌ əlla nisə keşe qulвnan ytkən вы magazinƌьn eşenə kem javap вirer ikən hun? Rastrata, tuƌƌьrьvƌьr вulqan xəlƌə lə qajeple keşene taвьv avьr вulasaq.

Вы mas'əla turahьnda Вaşgiz-ƌən profsojuz jьjьlьşьnda ajrьm sьqьştar вulha la, teşeşle sara-lar kyrev turahьnda вer terlə konkret təqdim inderelmane.

Şul tiklem ƌur summalь tova-rь вulqan magazinqa вunƌaj qaraş ƌur jenəjət...

Teşeşle sarahь kyrelep qajep-lelər javapqa tartьlьrqa teşeştər.

MIN-UL.

BAŞPROFSOVETTA

RAJONDARQJA VƏKILDƏR SЬQJARЬLDЬ

Вaşprofsovet 1934 jьlqь kol-ƌogovorƌarƌьn ytəleşen tikşerev-nəm 1935 jьlqa janь koldogo-vorƌar tedəvgə əƌerlanev eştə-ren jəjep j-nərƌe. 25 nojaвrƌə alkə sojuzƌarь predsedateleƌare həm vəkilƌere qatnaşlьqь me-nən kanaşmə ytkarelde. Kanəş-mə qararь вujьnsa urьnƌarƌa koldogovor kampaniahьna əƌer-lek alьp вarьv esən, Вaşprof-sovettan 2, alkə sojuzƌarƌan 18 keşe вьqarьlƌь.

Вaşprofsovet вətə sojuzƌarqa koldogovor kampaniahьna əƌe-lekte həm 1934 jьl koldogovor-ƌarьn tikşerevƌe 15 dekaвrgə вətərergə quştь.

Вaşprofsovet, koldogovor kam paniahь ajqanlь oşo kənƫarƌa profkaвinet'a profsojuz raвot-nikƫarь, aktivtar kanaşməhen ytkarəsək. Şulaj uq jerle pro-mьjşlennost xalьq komissariatь menən ne lekə predpriatielər kanaşməhe saqьrь lasaq

Вaşprofsovet, koldogovor kam paniahь ajqanlь sovxozƌarqa 5 keşe jeвarƌe. Ular 10 sovxoz-ƌa вulьp, kampaniaпь ytkare-şevgə jarƌamlaşasaqtar.

ŞLVOJЬ KILƏ, ŞLVOJЬ...

Qьş. Вəlkem heƌ qьştь ha-qьnmaqanhьqьƌƌьr. Lakin, qaj-hь вer keşelər qьştь kətep alalar.

Eştən hun həm jal kəndəren-ƌə sanqьla, katokta şvvahьn. Kin, saf havala organizemƌarьn rəxatlanep kitə. Nindəj kynelle-

28 nojaвrƌə „Dinamo" maga zinь aldьna ere xərettar menən jaƌьlqan i'lan qujƌьlar. Unda **„Dinamo katogь asьlƌь"** tip jaƌьlqan. Uramdan uƌvsьlar-ƌ.n kyneне, ajrьvsa jəştər, ul lьlandь uqьiƌar ƌa, şatlьqlь lьlmejlar: Əjəət, ajəət!

Həm ular katokqa tiƌerək вarьrqa, şvvьrqa aşqьnalar. Unda nindəj kynelle вiti Heƌ, qulвna konki totop uramƌan uƌvsьlarqa qьna iqtibar itegeƌ. Ular вer, вer henə şundaj jaqьn iptəştər kevek qarajƌar. Kyptən tanьş iptəştər kevek ky-nelle hejlaşalar...

— Heƌ qajƌa, katokqamь?

— Ejje, əjəgeƌi

●●●

Kis вula. Heƌ ƌə katokqe jynələheged ti. Kyptən şvvqa-nьqьƌ juq, şvvqь kilə, aşqьn-hьqьƌ. Вьna heƌ вilet kassahь janьna kilep вaƫahьqьƌ. Sirat juq (sənki вile kyptər katok asьl-qanьn вelməjƌər), heƌ şattana, şatlana вilet alahьqьƌ. Вьltьrqь ҳəƌət вujьnsa, kassirşa aldьna 50 tin aqsa sьqarьp halahьqьƌ. Ul heƌgə: „Jaş jeged, вilet xaqь ner huml'ti. Avьrьraq вulha la tyləjhegeƌ, şvvьrqa kərək вit.

Ləkin, вer jьl esendə şundaj ƌur „yheş" вulvь heƌƌe qə-zaplanƌerə. Kyrəhen, yheş tem-pьnan qalьrqь tьrьşmaqanda tkən tip ujlarqa məzвyr вula-hьn.

Artьq həjlaşep tororqa vaqьt juq, tiƌerek eska inaheqeƌ. Un-ƌa sisenev aylmahe. Ul uƌqan jьl mətur qьna вiƌəlgənine. Bьjsl, heƌƌe jalanqьs stenalar qьna qarşь ala.

Inde вьвnƌan ƌa şvvьrqa, katokqa sьqahьqьƌ. Boƌ matur tigeƌ, şьma. Ləkin, ul heƌƌe qənəqətlanƌermaj. Sənki, ular-ƌan xeƌməte, faqat вoƌ qьna Вaşqa вer nəmə la juq. Katok вiƌəlməgən. Plakattar, lozungь-ar kyrenmaj. Heƌ unƌa вer aƌ vqandan hun вaj esev tura-hьnda la ujlamaqa. Unda xat-ta təmake tartьv urnь la, вaƌe-rəf tə juq..

Əgər heƌgə katok mədire Zukolts kyrep, qьƌqanьs xəlƌər turahьnda вeseda jaharqa tura kilhə, ul heƌgə: „вeƌ jaƫarƌe jəlləşep kenə inderəseƌ ələ, asьvqь tihelər вətənlaj inder-məseƌ ƌə" tip qarqьtьr. Sənki, katok „Dinamo" aqzalarь esen genə asьlqan. Heƌ onьn menən вəxəslaşa almajhьqьƌ. Həm, heƌƌen qalnaşьqьƌ juq, tip ke-nə ajterlər.

Ejje, вaşqa xalьqtь „Dinamo" kotogьna inderev turahьnda ular Вaşprofsovet menən kileşə al-maqandar. Aqsa kərək, ə Вaş-rofsovet aqsa вirmaj. Ular prof-so,uzdar esen Jaqut вaqsahьn-da tkense katok asmaqsь вula-lar ikən. Unьn esen 40 menhum samahь aqsa la aylengan tip həjlajƌər. Ləkin, əle irtə вit əle... ular katok-ь elgertev turahьnda aşьqmajƌar. Вəlki, qinvarqa la el-ermə'ь əle, tip həjlə alar.

Вaşprofsovet tiƌerək quƌqa-lьrqa tejeş ine. Profsojuz aqza-larь şunь talap itələr. Qьş kilƌe вit inde. Şvvьqь kilə, şvvьqь!

Ş. N.

Javapь redaktor: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

JAŊALEP K-TEATRЬNDA
Вegen
PЬJŞKA
Seanslar: 6, 8 həm 10 вəqəttarƌə Jal kəndərendə 5-30, 7 8-30, həm 10 вəqəttarƌə вaşlanьlar.

2-BAŞKINO
Вegen həm hər kən
Xuƌ-ƌestvenьь fil'm
Kloun Zoraƌьn вenefise
Seanslar: 6, 8 həm 10 вəqəttarƌə. Jal kəndə endə 5-30, 7, 8-30 həm 10 вəqəttarƌə.

„BAŞQORTOSTAN" REDAKSIAHЬNA EŞLƏV ƏSƏN
MAŞINISTKA KƏRƏK
Eşkə inergə teləvsenen вaşqort telen həm janь tmə) qaqьlƌaləren jaqь вelevə şart.
1—3 REDAKSIA

B.A.S.S.R.
Ġilmi Kitabxanasy
№
Научная Библиотека
О.А.С.С.Р.

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕҺЕ!

БАШКОРТОСТАН

ВКП(б) НЫҢ БАШҠОРТОСТАН Өлкә һәм Өфө ҡала комитеттарының, БАШҠОРТОСТАН ҮҘӘК БАШҠАРМА КОМИТЕТЫ ҺӘМ БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЫ

АЙЗЫЛ ҺӘМ ТӨЛИЛ

№ 277

3 ДЕКАБРЬ 1934 ЙЫЛ

ХӨКҮМӘТ БЕЛДЕРЕҮЕ

I-se dekaerdə 16 səqət 30 minutta, Leningrad qalahında, Leningrad sovet ţ jortonda (elekke Smol'nyi), eşse sınıf doşmandarı tarafınan ünbirtən jeərelgən ylterevse qulınan VKP(b) Üzək hem Leningrad komitettarı sekretarı hem SSSR ÜBK prezidiumı aqzahı Sergej Miron ulı Kirof iptaş hələk suldı. Atıvsı totoldo. Unın kem sulıvı tikşerelə.

Bətə Sojuz kommunistik(bol'şeviktar)partia Üzək komitetınan

VKP(b) Üzək komitetı beddən partiandıddın kyrnekle adamatı, jalqanı hem bator revolytsioner, Leningrad bol'şevikt rının hem bətə xedmətsenderden hejekle jetekshe, VKP(b) Üzək hem Leningrad komitettarının sekretarı, VKP(b) YK politəjurohının aqzahı sulqan Sergej Mironovic Kirof iptəşten 1-se dekaerde Leningradta eşse sınıf doşmanının xain qulınan hələk sulqanın partiana, eşse sınıfqa, SSSR dın bətə xedmətsenderene hem bətə donja xedmətsenderene teren qajqı menan seldere.

Bətə partia hem SSSR dın bətə e so sınıfı tara finan hejelgən, partianın kristal saf hem his sajqalmatı toteroqlo aqzahı sulqan, ydenen aık jaqtı hem maqtavlı bətə qemeren eşse sınıf eşene, kommunizm eşena birgen leninsel bol'şevik Kirof iptəşte jugaltıv bətə partia hem bətə sovettar ile esen hunqı jıldardaqı in aver jugaltıv sulıp teşe.

Üzək komitet, ip. KIROF turahında qı iştelekten, şulaj uq unın proletariat revolytsiahı hem SSSR da sotsializm tedev esen arımajtalmaj batır raveşte kereşevenen jaqtı elgehe milliondarsa proletardarı hem bətə xedmətsenderde sotsializm tantanahı esen, eşse sınıftın bətə doşmandarın tamırı menən qırqa beterev esen arlasa kereşte ruxlandırasaqına ışana.

BӨТӘ SOJUZ KOMMUNISTIK (BOL'ŞEVIKTAR) PARTIA ÜZӘK KOMITETЬ.

Xuş sul bedđen duţ hem iptəşebeđ Sergej!

Bedđen partianıdqa dur noxethedlek kilde.

1 se dekaerdə, sınıfı doşman tarafınan abıtrtın jeərelgən javız qulınan iptəş KIROF hələk suldı. Kiroftın yleve neddeq-unan jaqın dubtarı hem iptəştere-esen genə tygel, o unı revolytsion kereş nujdsa nelevselər, unı kereşse, iptəş hem dub reveşendə nelevselər esen də his nəmə menən qajtarıp sulmaj toroqan dur jugaltıv. Ydenen bətə asaq tormoşon eşse sınıf eşene, kommunizm eşene, keşelek donjahın qotoldorov eşene birgen kəşe doşman qulınan hə ək suldı.

Ip.KIROF – partia tarafınan qujılqan maqsattar qa elgəşevđə his qurqıv hem qəjnalıqtardı nelmaj toroqan bol'şevik elgehe ine. Undaqı turalıq hem timer nıqlalıq, unın revolytsia trinunahı sulıvı, undaqı ruxlalıq, hoqlanqıa sajfattar, şəxsi iptəşlek hem dublıq menəsənattorendəge ixlas kynellelek hem jomoşaqlıqtar menən, barı asın leninsegə genə xas şundaj nurlı jalalıq hem ultırıalıqtar menən bergə qusılqajnılar.

Ip. KIROF, idon abla eşe vaqıtında la. Oktəər revolytsiahınan hunqı vaqıttarda la Sovettar sojuzının terle eleştorende—Tomskida, Astraxanda-Vladikavakazda, Bakuda – eşlenc, hər qajda la ul partia sajraqın junqarı totto hem ydenen arımab talmab energialı hem revolytsionerlıq jemeşle eşe menən mil iondarsa xedmətsenderde partia eşe esen kereşep ala aldı.

Ip. KIROF hunqı 9 jıl esendə neddeq partianıddın Lenin qalahındaqı hem Leningrad elkəendəge ojeşmaları menən jetəkselek itte. Unın Leningrad xedmətsendere arahındaqı eşmakerlektərene qalqqa qajqı xatında ojna barlıq sirep jetkerev memkin tygel. Bətə partiatardı hem bətə eşse sınıflı partia ojlanəbene şul tiklem əbta ojoştə ra alıvsı naşqa ner qulaj jetəkscne Leningrad eşse sınıfı esen neddeq partianan tanıv qajın sulır ine. Leningrad ojeşmalarının nətəhendə lə ul şundaj bol'şevistik ojoşqanlıq, dissiplinalılıq, revolytsia eşene şundaj mexanat hem rirelevsanlek atmosferahı narlıqqa kilterde, ip. Kirof ydo lə şundaj sınıfattar menən ajrala ine.

Ip. KIROF, hin neddeq bətənedgə lə ojədel dub, hejekle iptəş hem ışanalı qardəş reveşendə jaqın inen. Yd ojemerened hem kereşenedden adaq kendərene tiklem, qəderle dubıvıd hine ibtə totasaqnıd hem jugaltıvnıddın qajqınan hidəsəkned.

Ilenedđə sotsializm tantanahı esen aver kereş jıldarında hin hər vaqıt neddeq menən suldın, artlanıd eşendə sajqalıvdar hem qajnalıqtar vaqıtında hin hər vaqıt neddeq menən suldın, hin hunqı jıldardın bətə qajnalıq aren neddeq menən bergə kerden hem hine ned, ilened nojek jenevdərgə olgəşkən ner məldə jugaltanıd. Bal kereştərden bətəhendə lə, neddeq olgəşevdərenedden bət hendə lə, hinen elşen, hinən energia hem kesen hem hinen kommunizm eşene sulqan jalqanlı mexanətən kyp.

Xuş sul, neddeq dub hem iptəşeneđ, Sergej.

I. STALIN.	A. ŻDANOF.
S. ORDŻONIKIDZE	V. KUJBЬŞOF.
V. MOLOTOF.	JA. RUDZU. AK.
M. KALININ.	S. KOSSIOR.
K. VOROSILOF.	P. POSTЬŞOF.
L. KAGANOVIC.	G. PETROVSKI.
A. MIKOJAN.	A. JENUKIDZE.
A. ANDREJEF.	M. ŞKIRƏTOF.
V. CUBAR'.	EM. JAR SLAVSKI.
	N. JEŻOF.

S. M. KIROF

PARTIA KONTROLE KOMISSIAHЬ, PARTIANЬ TAĐARTЬV ҮƁƏK KOMISSIAHЬNAN

VKP(b) Üzək komitetı ergəhendəge partia kontrole komissiahı hem partianı tadartıv üzək komissiahı VKP(b) Üzək komitetı politəjurohı aqzahı, partianı tadartıv üzək komissiahı aqzahı-hejəkle iptəş Sergej Miron ulı Kiroftın sıj fi doşmandar tarafınan abıtrtın jeərelən ylterevse qulınan nojevoj revolytsion posta hələk sulıv ajqanlı tərən qajqı seldere.

Partia kontrole komisaiahı hem partianı tadartıv üzək komissiahı.

—oo—

MƏSKƏV

VKP(b) ÜZӘK KOMITETЬNA „PRAVDA" REDAKSIAHЬNA LENINGRAD ӨLKӘ KOMITETЬNA

VKP(b) nın Başqortostan Өlkə komitetı, bətə partia, bətə eşsel r sınıfı hem nəjek sovettar Sojuzının bətə xedmətsendere menən bergə, dəvereneddən in kyrenekle keşelərenən berebe, qurqıvlıad revolytsioner, partiaqa hem eşselər sınıfı a tamam alrelgan totoroqlo bol'şevik, neddeq partianəddın hem donja proletariatının julnaşşahı ip. Stalindın kereştaşe Sergej Miron ulı Kiroftın, sınıfı doşmandın xain qulınan hələk sulıvı ajqanlı nəl aver jugaltıvqa ydenen tərən qajqırqanlıqtın sıldere. Kirof iptəştin asaq xəlre, unın jaqtı revolytsion qəharmanlıq hem qajrattelek nelen tılı tormoşo, komunizmdın tamam jeneve esen unın arlımat-talmab kereşe neddə sınıfsızlıad sotsialistik jemiqat tedev, proletariat diktaturahının bətə doşmandarın tolıhınsa tamam beterov esen kereşka ruxlandırasaq.

Partianın Başq rtostan ojeşmahı, eşse sınıfı hem bətə xedmətsendere, hejekle Kirof iptəş qulın ebtendə bajractarın ejelderalar.

VKP(b) nın Başqortostan Өlkə Komitetı.

—oo—

FINANSЬ XALЬQ KOMISSARLEĢЬNЬN

SSSR Finans xalıq komissarlıqtı oşo jıldın 1 dekaertendə SSSR [illegible] mandarı tarafınan abıtrtın jeərelgən, qan ylterevse qulınan VKP(b) 24 millham Leningrad Өlkə komitetı sə menən tarı Sergej Mironovic Kirof iptəş kyrə hələk sulıvınlaqtın. SSSR dın xusalıqta finans [illegible] tarına, [illegible] ajqarı. Le tivtarına tərən qajqı menən ber [illegible] sınıfı-

SSSR ÜBK PREZIDIUMЬNAN

Bətə Sojuz Üzək başqarma komitetı, Sovettar sojuzındaqı eşselərgə, eşse qatın-qızdarqa, kolxozsılarqa, kolxoznitsalarqa hem bətə xedmətsendərgə, 7 se dekaer 16 saqat 30 minutta, Leningrad qalahında sovet vlasının doşmanı—ylterevse qulınan SSSR ÜBK prezidiumı aqzahı ip. Kirof Sergej Mironovictın hələk sulıvın tərən qajqı menən seldere.

SSSR ÜZӘK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ

SSSR XALЬQ KOMISSARLARЬ SOVETЬNAN

SSSR Xalıq komissarları soveti, Sovettar sojuzının eşselərene, krəbtejəndərene hem bətə xedmətsendərene, 1-dekaerdə Leningrad qalahında, eşse hem krəbtejəndərden doşmandarı tarafınan abtərtın jeərelgən xain pulenən, eşse sınıfı esen, kommunizm eşe esen jalqanlı hem yd-yden qəlqanmaətlan kereşevse, politəjuro aqzahı hem VKP(b) Üzək hem Leningrad komitettarının sekretarı, SSSR Üzək başqarma komitetı aqzahı Sergej Mironovic Kirof hələk sulqanlıqtın seldere.

Xalıq komissarları soveti maqtavlı bol'şevik, partiaıd hem [illegible] in jaqşı jetəkselərenən berebe ip. Kiroftın tormoşo, proletariat revolytsiahı eşe esen, kommunizmdın jeneve esen, xedmətəndər doşmanı menən kereştə proletar revolytsioner dardın bətəhenə lə elgə sulır tip nıq sana.

SSSR Xalıq komissarları soveti.

VKP(b) ÜZӘK KOMITETЬNA VKP(b) NЬN LENINGRAD KOMITETЬNA

Profsojuzdardın bətə Sojuz Üzək komitetı partia hem eşse sınıfqa kilgan aver jugaltıv—bedđen partianddın in jaqşı uldarının berebe, Lenin-Stalindın bəjevoj soratrigı, Leningrad proletariatının hejekle julnaşşahı Sergej Miron ulı Kiroftın laziqalı raveştə yleve ajqanlı ydenen tərən qajqahın seldere. Kirof iptəş ydenen o aqtavlı postında proletariat revolytsiahı doşmandarının aşəke agentı qulınan yide. Ydenen aık dur talantın, kesen hem tormoşon kommunistik partia hem proletariat revolytsiahı eşene ildakar raveştə birgən Kirof iptəşten qaharman tormoşo partia jetəkselege attında sot sializm eşe esen kereşevse kyp men dərsə jaş kereşselərgə elge sulıp xedmət itəsək.

Partia hem proletariatın bal aık dur jugaltıvına, profssional sojuzdarda aq kyp millionlı aqzalar massa hınq hem neddeq bətə eşse sınıfının yd kestaren Leninse YK hem neddeq Stalin iptəş ergəhenə taqı la nıqıraq tuplav menən javap birəsaktarenə bed ışanasıd.

VSSP prezidiumı aqzaları: Švernik, Vejnberg, Jevreinof, Asolin, Lozovski, Alekseјef, Tvьjrin, Rəsof, Jegorova, Avdejeva, Magidof, Moroz-Danilevskaja, Bregman, Sosol', Rьjzova, Bojarski, Sokolova, Səmagin, Petlin, Popof.

VKP(b) ÜZӘK KOMITETЬNA

Partianıddın kyrnekle adamatı, bəjək Stalindın jolın soratrigı, Leningrad bol'şevik arının hem proletardarının hejekle julnaşşahı—**Sergej Miron ulı Kirəftı** jugaltıv iurahında sovet Ukrainının kommunistar partihı, eşselər sınıfı hem xedmətsendərə bətə partia, sovettar sojuzının bətə eşselər sınıfı hem xedmətsendəre menən bergə qajqıra. Dur qajqının ajtev esen hyddər jeimaj. Eşselər sınıfının doşmanı qulınan kesle bol'şeviktar partiahının in jaqşı ulı hələk suldı. Bedđen partianıd, eşselər sınıfı hem VKP(b) Üzək komitetı tidanqı, jalqanlı kereşsene proletariat, kolxozsılar massahının in jaqşı jetəkselen jugaltıv.

In jaqşı iptəşeneddə hem jetəkseneddə jugaltıv millionlaqan proletardardı hem xedmətsendərde sajqalmajasaq, ə eşselər sınıfının artaqan jeneve esen, bətə doşmandardı tamam bəterev esen kereşkə ruxlandırasaq.

Bol'şeviktar hem proletardardın, kolxozsılardın kin massalı yddərenen saltarın VKP(b) Üzək komitetı tirəhenə, milliondardın julnaşşahı—**Stalin** tirəhenə taqı la nıqıraq tuplajasaq. **Marks-Lenin-Stalindın jenelmoə bajraqın jugarıraq kytərergə!**

KP(b) U Üzək komitetı.

VLKSM ÜZӘK KOMITETЬNAN

Lenin komsomolı bətə partia hem ileneddən bətə eşse sınıfı, bətə xedmətsendərə menən bergə, his tajpılmaı hem jalqanlı revolytsioner, Lenin qalahı bol'şeviktarı hem proletardarının hejekle jetəkselie—**Sergej Miron ulı Kirofta** kire qajtmaqlıq jugaltıvqa tərən qajqı seldere.

Xedmətsən jəştərden uclele hem dubı, armaı bol'şevik—leninse **Kirof** iptəşten bətə tormoşo hər ner jaş eşse, kolxozsı esen, ileneddən hem bətə donjanın xedmətsən jəştəre esen fidakar kereş hem eşse sınıfı eşene e relganiekten aık jaqtı elgehe sulıp tora.

Bəjək Stalindın soratrigı, bol'şeviktar partiahırın kyrnekle adamatı—Sergej Miron ulı Kiroftın jaqtı obrazı millionlaqan xedmətsən jəştərden jaragendə jəşəjəsək, ulardı Lenin-Stalin partiahının bajraqı aqtında janı jenevdərgə ruxlandırasaq.

VLKSM dın Üzək komitetı bal qajqıqlı sagatta bətə xedmətsən jəştərde kesle bol'şeviktar partiahı ergəhenə taqı la nıqıraq uqmaşqıqa, eşse sınıfının bətə doşmandarın qırqa beterev esen, sotsializmdın tulı jeneve esen kereştə ydd-renen ujavlıqtarın ham kereşkə hələtlektəren kytərergə saqqra.

Leninse kommunistik jəştər sojuzının Üzək komitetı.

SSSR QURQJAVSЬLЬQ XALQ KOMISSARLЬQTЬNAN

SSSR Qurqavsılıq xalıq komissarlıqı eşse-kerəbtejən Qıdbl armiahının bətə qıdbl armejesılarına, komandir ham politrabotniktarına, VKP(b) Üzək ham Leningrad komitettarının sekretarı, qart bol'şevik-partianıddın jetəkselərenən berebe, gr zdandar huqıqşı frontlarında Qıdbl armiahın jenevdəren in aktiv ojoştorovsı, eşse ham krəbtejəndər doşmanının jarız quluınan hələk sulqan Sergej Mironovic Kiroftın yleven in tərən qajqı menən seldere.

Qoros bol'şevik, ydenen batır kereşsehe ham jaqın duı iptəş Kirof turahında Qıdbl armia hər vaqıt ihtalek haqlar. Unın maqtavlı tormoşo, proletariat revolytsiahı doşmandarına qarşı unın arımat-talmat kereşe, Eşse-krəbtijən Qıdbl armiahına, tavqan ileneddə fidakərdərsə haqlavda hər vaqıt rux nirep toror.

SSSR Qurqavsılıq xalıq komissarlıqı.

SERGEJ MIRON ULЬ KIROF

(Biografik seleşmə)

Ip. Bında ip. Kirof jaşeren raabotnik sajfatında ner nisə jıl tora. Huqıqş ba lana

1915 jıl dyrtense tapqır qulqa alına. Etap menən Tomskiqa odarıla. Ham janınan ner jıl termələ ultıra. Narıjm krajına hergenqə jenarelergə torqan saqında fevral revolytsiahı kilep sıqa.

Ip. Kirof unda, sotsial-demokratik ojoşmanın komitet a zahı sajfatında tura qatnaşa Vladikafkazda ul bəta 1917 jıl qavamında eşlaj ham oktəər jalqanı Kavkazdı la jaimap alıv menən ip. Kirof sovet vlasın ojoştorovsı ham kazaci aq bandalarına qarşı qoralıq kereş ojoştorovda jetəkselərden berebe sula. Bol'şevistik ojoşma unı Kavkazda tavıp kilgən qıdbl front esen qoral ham snarəzerle alırqa tip Məskəvgə komandirovajt itə. 1918 jıl ip. Kirof kyp kena huqıqş karək-jaraqtarı alıp, Saritsin aşa Kavkazqa qajta. Lakin ytev memkin sulmaj. Alıvn pogonı nandılar Kavkaz q dıl armiahının tarqav partizan otr dtarın qıdbrəglap elgergən sula. Partia bal vaqıtta Kirof iptəşte—unın sınıqqan ham totoroqlo ker şse sulıvı, unın jaqtı aqalın. tınıs qajvıqqın ham proletar revolytsia esen ydenen qorqan ilerlek kimalda alrelgan sulıvın bətə. Uqa kontr revolytsia menən kereşten in javaplı ucastoqı—Astraxandı qurqav eşen tapşıra. Grazdan huqıqş tarixına Kirof in asaq saxtilər jadıp qaldıra. Bında Volga tamaqında ip. Kirof II armianı jetnav ham tartipka halıv menən jetəkselek itə. Astraxan sovettar quisında qala, senki sovettardın Volga terəgen qurqavsı II armianın revolytsion xərbi sovetında Sergej Mironovictın sikhed ener-gialıhı qajnanı.

II armia menən berlektə ip. Kirof Dinikindı bər-mar ilevə ham tenjaq Kavkazda, Bakuda sovet vlasın ajaqqa baətırıvda qatnaşa.

Sovet Azerbajcanı menən menşevistik Gruzia arahında keserkəneşle menəsənattar polosahı başlana. Sovet xəkymətə ip. Kiroftı RSFSR dın Tiflistəge vəkille itep bildelaj. Ber tiklem vaqıttan hun Sergej Mironovic janı javaplı mujındama—Pol'şa menən kileşev turahında ıp hejlaşevdərdə sovet delegatsia aqzahı sajfatında qatnaşıv mujındamahın jəklaj. Unan hun başta tenjaq Kavkazda adaq Azerbajcanda taqı la partia eştarena totona.

Bında ip. Kirof Azerbajcan kommunistik partia Üzək komitetının sekretarı ham VKP(b) Zakavkaz kraj komitetının aqzahı sajfatında eşlaj. Tenjaq Kavkazda ham Zakavkazia-la sovet vlasın barlıqqa kilterev ham unı nıqıatında Kirof iptəştin, bal qəzap jaqşı partia jetəkselenen, xedmətlere əd sulmaj.

Baku proletariatı ydenen dubı ham iptəş Kirofta nela, uqa tejesle narıqlı sira ham jarata.

Kirof iptəşte partia jaqşı nela ine. Partianın X sjezdında ul Üzək komitetı aqzal sqına kandidat itep ham XI sjezda partia Üzək komitetı aqzahı itep hajlana.

Bik nıq sirelgan revolytsioner, bol'şevizm ham leninizmdan sı g na tajpılıvdardın da kiteşmət do ne ip. Kirof partia ham Üzək ko tet esen, neddeq ileneddə sotsializm jeneve esen in jaqşı kereşse ine. Ip. Kirof, partianın ip. Stalin jetək selegendə kontrrevolytsion trotskizm menan, Zinovjet oppozitsiahı menan, un opportunistar menən kereşendə in tavqe saita sula kilde. Ip. Kirof nəjek Stalindın in jaqın kereştəşe, şəkerte ham duı.

1926 jıl, Zinovjet oppozitsiahın tar-mar itkandan hun ip. Kirof—VKP(b) Leningrad gorkomının ham VKP(b) Ü k omitetı tenjaqkenəşlə ajuroının sekretarı, VKP(b) ÜK politəjurohı aqzalıqına kandidat. 1928 jıldan alıp VKP(b) Leningrad Өlkə komitetının sekretarı. 1930 jıldan alıp—VKP(b) ÜK politəjuro aqzahı, ə 1934 jıldan alıp politəjuro aqzahı ham VKP(b) ÜK sekretarı ham partianın Leningrad elkə ham qala komitettarı sekretarı. Ip. Kirof—kyp saqırıvdar davamında SSSR Üzək komitet prezidiumı aqzahı.

Ip. Kirof Leningrad eşselərenen hejekle julnaşşahı, ular arahında dur avtoritet menən faidalana ine. Ul ıssın tribun ine, unın bətə qəmere—proletariat revolytsiahının dur jenevdare, batırlıq julları sedmahendə in asaq saxtilər qaldırdı. Ip. Kirof eşse sınıfı eşe esen ıssın bol'şevik sajfa anda 30 jıl davamında kereşep kilde. Yigin saqında la ul nojevoj posta yide.

S.KIROF IP.KYMEV KOMISSIAHЬSOSTAVЬ

Ip. Kirof Sergej Mironovictı kymev de ojoştorov esen tynandəge iptəştar sostavında komissia ojoştoroidor: Jenukidze A.S., Gudof M.S., Alekseјef F Gamarnik Ja., Xruşcof N.E., Bulganin N A.

KIROF IPTƏŞTE KYMEV KOMISSIAHЬNAN

Ip. Kirof Sergej Mironovictı kymev —6 dekaer 15 saqətta, Məskəv qalahında Krasnaj ploşadia sulasaq.

Ip. Kirof kəvđəhenen Məskəvgə kilter leve turahında janıvar [illegible] xəbər itelesək.

Komissia.

S. M. KIROF

XUŞ, HƏJƏKLƏ HƏM QIMMƏTLE

SERGEJ IPTƏŞ!

Doşman quls menən sedden zaf arıasıddan sıjek kommunistar partiahınsın in jaqşı uldasınan serehe—VKP(s) Üdək komitets hem Leningrad Ölkə komitets sekretarı - Sergej Miron uls Kirof tartıp alında.

Partia hem eşselər sıjnsıs iptaş Kirof jedende kommunizm eşe esen sete sarlıqs menən sirelgən hem sajqalsvhsd kerəşsene, Lenin hem Stalindsn ışanıslı kerəştəşen, partiasıddsn serdəmleşe hem nıqıs sqs esen kileşevhed kerəşsene, eşselər massahınsn, revolytsia nsn jalqsnıs tribunahsn,ere hem talantis organizatorsn, grazdandar huqıqsə frontiarında Qsdsı armia jenevd ren ojoştorovsiardsn hem jetəkselarenen serehen juqalitslar.

Eşse-krəstejən Qsdsı armia hsnsn qsdsı armejstəre, komandirlarə hem politrabotniktarə sıı svər juqalisvdsn tərən qajqshsn hem xəser-ten partia hem eşselər sıjnsıs menən ser qə kisəlar.

Astraxan, Baku, Groznıj, sovet Kavkazı esen kerəştə qatnaşsvsı menərləgən kerəşselər, komandirdar hem politrabotniktar qsdsı kerəsselərde yden yde qsdqanmajsnsə kerəşkə ruxlanmlaəbddı texnik jaqtan qoralıandsrıv hem nsqsıv eşenə sirde.

dsrıvsə qoros sol'şevik, Il-se armiasn revolytsion xərsi sovets sqzahs Kirof iptəşten tere jedenyń kyneldərendə haqlajdar.

Iptəş Kirof hər jergə, kerəşten in javapls hem qurqsnıslı ucastokiarına elgerde. Kerəşselərde jansnan-jansı jenevdərgə kytərev esen unsı sarsvs talap itelgən hər jergə ul hər vaqstta tövəkkəllek menən sards.

Unsı sojevoj eşe in juqarı sojevoj sylək-qsdsı sajraq ordens menən sildələnde.

VKP(s) nsn Leningrad Ölkə komitets sekretarı postında torqanda Iptəş Kirof Qsdsı armians məxəbbət hem kendalek qajqsrtıv menən uratıp aldı. Ul Qsdsı armiansı Leningrad proletardarə menən tsqsd rəveşta sajlane.

Iptəş Kirof Revolytsion xərsi sovet hem Leningrad xərsi okrugasnsn aqzahs sulsv sajlanda, ozrug hem Baltiq flots castərenen xərsi hem politik əderlegena jetəkselek itevdə qatnaşts.

Iiden ere industrial' ydəgenə jetəkselek itkən xəldə, ul yde neң sete kesen sedden Qsdsı armiasddı texnik jaqtan qoralıandsrıv hem nsqsıv eşenə sirde.

Iptəş Kirof juq inde. Lakin unsn turahsndaqs ihtəlek, yden nen sete tormoşon Lenin-Stalin partiahs eşe, eşselər sıjnsıs eşe esen sirevsc in jaqşs sol'şevik, yd yden qsdqanmajsnsə hem tajşanmajsnsa kerəşse turahsndaqs ihtəlek-Qsdsı armia le har vaqst jəşəjəsək.

Xuş qəderle hem həjəkle Sergej Mironovic. Hine sedden saftarsasddan tartsp alsvsə doşmandsn xalndarsə sisvsnə Qsdsı armia ydenen sojevoj kesen ertəsən nsqsıv hem ydenen saftarsn partiasıd hem unsn julesşsshs iptəş Stalin tirəhenə tarts la nsqsraq uqmaşsv menən javap sirəsək.

Voroşilof, Gamarnik, Tuxacevski, Jegorof, Budjonnıj, Kamenef, Jakir,Uborevic, Smirnof, Kork, Belof, Slavin, Levandovski, Viktorof, Galler Grişin, Kirejef, Bulin,Fel'dman Akanis, Şaposnikof, Xalepovski, Orlof, Uritski, Vasilenko, Todorski, Takcof, Gar'kavı, Ippo, Pugacof,Şifres, Jefremof

UKRAINA YDƏK BAŞQARMA KOMITETSNAN

Bete Ukraina Ydək başqarma komitets, SSSR YBK prezidiumı aqzahs **Sergej Mironovic Kirof** iptəşten eşse sıjnsı hem kolxozsılar doşmanı quhnan ylganlege turahında Sovettar Ukrainahsnsn bete eşselarena, kolxozsılarına hem bete xedmatsandərenə tərən qajqs belderə.

Sovettar Ukrainahsnsn eşseləre hem kolxozsılarə ydsaftarsn sovettar xəkyməte ergəhenə taqs la nsqsraq tuplajasaqtar, **Lenin-Stalin** partiahs jetəkslege ahtında eşse hem krəstejandar vlasın nsqsıv, sıjnsıs rhsd sotsialistik jəmqiətte tədev esen kerəşte taqs la nsqsıraq davam itterasəktər. Eşse hem xedmətsən krəstejəndər eşe esen natsr kerəşse—sol'şevik Sergej Miron uls Kirolqa maqtavls ihtəlek!

Bete Ukraina Ydək başqarma komitets

UKRAINA SOVNARKOMSNAN

Ukraina xalsq komissardar sovets,partia hem sovet xəkyməte,nejəkSovettar sojuzsnsneşşesləre hem aetaxedmətsandəre etste ne teşkən avsr juqaltsv turahında Sovettar Ukrainahsnsn bete eşselərena hem xedmətsandərerə, trə kadalardə, hem qom tərtipka kil gə.

2. Jul na ittaylek nacal' vaqst es Sovettar xalsq komissarlsqsnsn politik idarahs ilmer jul transportsnsn bete kommunistarına hem rabotniktarına, eşselər sıjnsıfsnsn doşmanə qulsnan sıjnsıftsn doşmanə tarafsnan sedden partia hem sovettar ilenen kyrenekle adamats, Leningrad sol'şeviktarsnsn hem bete Leningrad proletardarsnsn jetəkselehe Kirof iptəş yllerelde.

Avsr juqaltsv aldında ydəgenen aəştarsn eigən xaldə Ukraina eşse sıjnsı hem kolxozsı kerəhtejəndərə yd saftarsn sol'şeviktar partiahs, sovet vlasə, bəjek Stalin ergəhenə taqs la nsqsraq tuplajasaqtar.

USSR Xalsq komissardar sovets.

ULDAR XALSQ KOMISSARLSQSNSN

POLITIK IDARAHSNAN

VKP(s) Ydək komitets hem Leningrad Ölkə komitets sekretarı, VKP(a) Ydək komitetsnsn politjurohs aqzahs—jaqşsnıs sol'şevik **Sergej Miron uls Kirof** hələk sulganlsqsn tərən qajqs menən seldera.

Tsqsd saftarasddı VKP(s) Ydək komitets tirəhenə tuplajasq!

NKPS politik idarahs.

SƏJFI QUDAŞ

KYTƏRERBEƏ QSƏSL BAJRAQTSI!

**Begen il ostende kotelmegen
Ornevic ser xoser sanlana,
Jerokterde jarhsv hsqsratsp
Kyneldərde qajqs salqana.
Begen doşman sedde mexrym
ite
Ildən ser sol'şevist'k ulanan,
Datsr SERGEJ KIROF hələk
suldə**

Sıjnfi doşmandordsn qulsnan.

Bsstaq qulsı, tysən, qurqaq doşman

**Jetəkseneп sedde ajsrds.
Ilesedden qoroe qanatsnan—
Taqs la serevhen qajsrds.**

Juqaltsq sed Leninden şekerten,

Stalindsn jaqsn—esen dutsn,

Lekin ul sirmene doşman daroşe

Partiasıd qujqan yd posan.

Bsstaq, qurqaq doşman asslq selhen

Qoroe haqsesıd his ser qaqşamats,

Alqa satqan timer adsmı sed

Gal tikiem de artqa atlamats!

Kapitalqa duvalls şturmı—

**Yske qajnaj sedden kykerek,
Ilesedde danlaq setsial xm
Sesko ata jarhsp, kykerop!
Juqaltsq ta satar jetəksene,**

**Ilap kenletmesed ejajratte,
Taqs la sejek, taqs la juqaratsq
Kytərersed qsdsı sajraqtsl
Doşman quls nsqls sol'şevikte**

**Sedden safaesddan alha la,
Eşse sıjnfs, unsn partiahs
Bars ser jeqep jahar tantana!**

1934 jıl, 2-dekaer

SOVETTARDSN QAJTANAN HAJLAVDAR

Jaqs hajlanqan avsl sovetlarına

KONKRET HƏM KƏNDƏLEK JETƏKSELEK ITERGƏ

KOMSOMOLES KALININ—

PREDSEDATEL BULƏP HAJLANDS

(Yd xonorseneddən)

Kraq. Qaran sovetsnda qajtanan hajlav kampaniahs tamamlandı. Hajlavdar jaqşs ytte. Avsl sovetsna qajtanan hajlav jsjsihşsna hajlavsslardsn 77 pr. ts qatnaştı.

Sovetqa in jaqşs hsnelqan komsomoles **Kalinin Mefadi** predsedatel sulsp hajlandı. Ul 1929-sı jsldan sirle komsomol aqzahs. 1933-se jsldan alsp, oşo kengə tikiem avsl sovetsnda sekreter sulsp eşlap kilgən aktiv komsomoles.

Sovet kyləmen tage partia hem komsomol aktivtarı, ihtəp sirev hem hajlav kampaniahs ajqanı menən, politik—xuzalsq kampania surhetarən ytəvdə dur hsnsihştər jahanı. IV-se kvartal maje tsplav plenı 20-se nojə rgə 73 pr. qa yt lde. Kolxozdar hem şulaj uq hajlavsslar tarafsmən kooperatsiaqa 1 men 550 sentner igen ha sldı Komsomoles Kalinin M. tik yde genə kooperatsiaqa 2,5 sentner igen hatts.

Partia hem komsomol aktivtarsnsn kendalek eştə jetəkselek ileve hem massa arahında aniatsv eşen jəjep jenəreve arqahında, hajlav kampaniasn məlendə 19 jaqsdaq xuzalsq kolxozqa sihqtarsldı.

Omirsf Gərəj

QALA SOVETSNA HAJLAVDAR

JUQJARS AKTIVLSQ MENƏN YTƏ

Beloret, (BaşRosta). Beloretta qala sovetsna hajlavdar unsştə yta. Metallurgia qoros sssbs avodtarında hem ojoşma tan xalqtar arahındaqs hajlavdardsn qajhs b r ucaskala unda hajlav tar inde tamam and. Metallurgia zavodsında hajlavdar ajrsvsa jaqşs ytte. Urfasa alqanda hajlavslardsn 95-98 pr-te, ə qaj hı ber smenalarda xatta 100 pr qatnaştı. Zavodta sildələngən s ətə hajlav jsjsihştarsna ydə vaqstında ytkərelde.

Qoros-sssbq zavodında in hajlavdar jaqşs ytte, sında hajlavsslardsn 90,1 pr qatnaştı. Ojoşmaqan xalsq arahındaqs hajlav jsjsihştarsna hajlavsslardsn 70-80 pr-ts kilde. Hajlav jsjsihştarsı ytkərelə torqan urındarda maxsus salalar aymələre ojoştoroldo Bsl sete qatsn qsdsarqa—ət xozajalarına hajlav jsjsihşsında qatnaşsrqa məmkinlek sıra.

Qala sovetsna sildələngən kandidaturalar ts tikşer v du aktivlsq m nən ytte. Jaqs sostavqa in jaqşs udarniktar hajlandılar.

Hajlav kampaniahs eşselərden protzvodstvo aktivlsqsn ky tərde. Metallurgii zavodsnsn sete rextarə sistematik rəveşt programmalarsn artsqs menə tu teralar. Jsllsq programman vaqstsnan elek ytəgə i nere s nomna eşş lərenen təqdime bu jsnsa rajonda zajomdsn kidev dəge trazsn Beloretta ytkərevgə in şəjek, tigən lozungs ab tənda inans poxods jajelderelə.

JAŊ HAJLAV KOMISSIAHS BILDƏLƏNDE

Devləkan. (BaşRosta). Aleksandr avsl sovetsnda ihtəp sirev hem hajlav kampaniahs vagı tında avsl sovetsnsn predsedatele kommunist **Sajromətski** tarafınan yd ara tənqi te qs hsrqa sntsls kyrende. Hajlavsslər unan xalar s ə jə gə... ...15. Jsd rə eştə hsjsrdarsn alsp hatsv h s.). Sajromətski hajlavsslarsı qurqstsrqa telə ne.

Gazeta materi ldarə sujsnsa sol iakt BYBK, Rajaəşqarma komitets, prokuratura hem politsylek vəkildərenən tədəlgən komissia tarafınan tikşereide.

Avsl sovetsnda instruksiansn sodolovsn kyrhaikən sınan başqa la kyp kenə faktlar kyrende.

Bsl hajlav ucastkahında (Minoika) xoquqhsddardsn isemlege hajlavdardan 4-5 ken genə elek elengən. Xoquqhsddar isemlegenə janlış Stotskəj inderelgən, ə ber xoquqhsd- savdələr (hajlav komissiahsnsn Minofk laqsı vəkilenen tuqans) sol iselmekə inderelmagən. Hajlav aldsnan avsl sovettarsnsn esenə tikşerev ytkərelməne. Komsomol ojoşmativahs sujsn-a nakaz esən əderlangən təqdimdər xatta hajlavslardsn qaramaqsna la qujsmanı.

Rajaşqarmansn prezidiumı Aleksandr avsl sovets sujsnsa ytkən sete hajlavdardı almaştırıp, hajlav komissialarsn tərətıp, janı hajlav komissiahı hən jansnan hajlavdar sildələne. Avsl sovetsnsn predse atele Sajromətski ornsnan alsndı RIK-ten sol avsl sovetsnda hajlav kampaniahs ytkərgən vəkile Nəzensbi,a şelte iqtan iteide.

JAŊQISDAQTARDSN KOLXOZDARQIA

INEVE DAVAM ITƏ

Qsrmabqalı. (BaşRosta). Qsrmabqalı rajonında avsl sovetlarına hajlavdar tamamlandı. Hajlavdarda hajlavsslardsn 75 pr. ts qatnaştı. Nikolski, Şişmə. Temirə avsl sovetında hajlavsslardsn qatnaşı 80-85pr. sulds. Hajlavdarda qatsn-qsddar aktiv qatnaştılar. Mətələn: Aleksandrolka, Iittirək, Berezofka avsl sovettarında qatsn-qsddardsn atnaşı 90-92 pr. təşkil itte.

Xisap hem hajlav jsjsihştarı sol'şevistk təqdlt atətında ytte.

Rajonda sətəhe 786 debutat hajlanıp, şulardan 25 pr. qatsnq G0 r. Janı sostav sekslalarqa aylenep eşkə başlanı.

Sovet arqa hajlavdar ajqanlı janqı aq xozalsqtardsn kolxozlarqa ineve kəsəjde. Bi təkəl hunqs kendarde 80 lap xuzalsı.. Qsrmabqalsna 120 xuzalsq kolxozqa inde ər. Qsrmabqalsı janı kolxoz ojoştoroldo. Kajo navmalende hunqs kendarde 1200 lap xuzalsq kolxozqa inde.

Janqıdaqtardsn kolxozdarqa ineve davam itə.

Xəlerge kendə rajon 17-de anıdə a alaq rajon sovettar jezdsna hem şulaj uq nətə başportostan sovettar sjezdsna ederlek alsp bara. Sovettar sjezdsna rajonda janı klub tədələ.

Iq jaqşılar hajlana

Iqsmaj, (BaşRosta). Iqsmaj promşjolohsnsn hajlavsslə a posjolka sovetsnda in jaqşs udarsılardsn hajlanıblar.

Kyzma Antonova 36 jaş. Ul yd tilege men n Qsdsı armiala xedmət itkan. Neft promşjolohında eşlegən 3 jsl esendə in jaqşs burav'avsqa əjlende. Ularsın brigadahs master Kyagindin jetəkselegende hər burovojds stogsnan elek tamanlaj. Mətələn, 737-se burovojdı erogsnan 40 ken elek tamamlanıblar, nojavr zadaniehsn 20 ken esendə 78 pr. qa ytanelər.

Antonof-kommunist. Ul promkomda aktiv eşlaj. Bsjsl Antonof berense tapqsr pojolka sovetsna deputat itep hajlandı.

HAJLAVDAR

TAMAMLANDS

Mejoka m-kslsq sovxozında sovettarqa h jsvd r tamanlandı. Hajlav ydək ucastkala ytkəreide. Hajlavqa qatnaşsrqa tejes sultan 67 keşe, sətəhe la qatnaş sılar. Sovetqa sətəhe 4 keşe hajlandı. Bular arahında in jaqşs udarnik **Asrişşov** iptəş tə bar. KAŞAJBF Ə.

Bajmaq, rajon sovettar sjezdsna əderlenə

Bajmaq. (BaşRosta). Bajmaq rajonında avsl həm posjolka sovettarına hajlavdar tamamlandı. Hajlavdarda hajlavsslardsn 77,3 pr. ts qatnaştı. Kalinin, Moqas, Tatbaj, Bajm rda avsl sovettarında jsjsihştarqa hajlavsslar ajrsvsa kyp kildelər.

Xəder Bajmaq 6-sı dekaerqa sildələngən rajon sovettar sjezdsna əderlenə.

SOVETTARDSN JAŊS SOSTAVSNSŊ 85 PR-TS KOLXOZSILAR

Dsvan. (BaşRosta). Dsvan rajonında avsl sovettarına hajlavdar tamamlandı. Hajlavsslardsn 72 pr-s qatnaştı. Karakof, Almaof, Ölkende, Taştıbaj avsl sovettarında jsjsihştarqa hajlavsslar kyp kildelər. Ytkən hajlavdar qaqstında hajlavdarqa hajlavsslardsn 55 pr-s qsna qatnaşqsjə.

Nazadəraqakul'tura,an-aelem mes'ələlərə sujsnsa kyp təqdimdər inderelde. Bsl xəl kolxozdardsn xəlle tormoşo ytkevmenən ber ə, ulardsn kul'tura kimelela kytərelgənde kychatte.

Sovettardsn janı sostavsna 499 keşe hajlandı. Bulardsn 85 pr-s kolxozsılar. Janı sostavta jaŋadaqtar s-ts 3 pr. qatsn (ikke sostavta ular 26 pr. ine). Hajlanıvsslardan 134 keşe partia agqalarsı hem komsomoldar. 3 avsl sovetsnda predsedatelderden urtsnatarsı itep qatsnqsddar hajlandı.

Hajlav kampaniahs xuzalsq politik kampa la ardsn untsşts ytevena jardam itte. Rajon in jaqşs udarnik hajlanıp alav kampaniahsn tamamlap kilə. Rajon m ja tuplavda respublikala ikense urında, it təpşarsvda berense urında tora.

BEŊ SOVET HAJLAVSN

JAQŞS YTKƏRDƏK

Tuntatar avsl sovetsna (Ucalı rajonı) hajlav dur əderlek menən ytte. Hajlavqa tikləm uqıtıvsslar sovetqa qaraqan avsldarqa jeləp, hajlav zakondarsı menən tanışts dslar, anlatsv eştərə alsp bardslar. Hajlav kenenə bete uramdar, uqsv jortıtarı, kluster hajlavqı qurata terle lozungslar menən aldəde. Hajlavqa xalqstsn 70 pr-ts qatnaştı. Janı sostavqa eşməkər ipştar hajlanıp, 50 pr. partia hem komsomol aqzaları, 30 pr. qatsn qsddardan ytte. ƏSMƏ.

IKE JAŊ KOLXOZ

OJOŞTOROLDO

Byzdək, (BaşRosta). Byzdək rajonında avsl sovetta sna hajlav kampaniahs xuzalsq politik kampaniaiar menən nsq sajlap alsp barsldı. Hajlavdar vaqstında kooperatsia arqa 6145 sentner igen hatıp alsndı, 183.611 hem aqsa tuplandı, 854 sentner it əderlende.

396 janqsdaq xuzalsq kolxozqa ied lər. «Yes» hem «Məzit Qjafuri» isemendə ike janı kolxoz ojoştoroldo.

Sovettar sjezdı aldsnan

PROIZVODSTVO POXODS TƏVLEGE

— 30 NOJABR —

SUJSN

BELORET DOMNALARS
230 tonna..plandsn 112 pr-ts
JEGƏZE DOMNAHS
42 tonna..plandsn 93 pr-ts
Qoros

BELORET MARTENDARS
324 tonna..plandsn 104 pr-ts.
Prokat

BELORET STANDARS
341 tonna..plandsn 104 pr-ts

— 28 NOJƏBR —

Baqır

BAJMAQ ZAVODS
18 tonna... plandsn 100 pr-ts

QOROLOQTO JENERBED

Qoroloqna qarşs kerəş turahında kyptən tygel iqlan itelgən Başsovnarkom qararı jerde hugarsv sujsnsa pardanan XVII sjezdı direktivalarsn Başqortostanda ytav esen real başlanqss Bedlen partiasıd, fanda «partiahsdlsq» turahındaqs burzua teoriahsn j qqa ihqarşp, asl elkələ **Marks, Engels, Lenin hem Stalin** kyrhətmələren taj şanavhsd sojonma aşsrşp kilə.

Sovet Kavkazı esen kerəştə qatnaşsvsı menərlegən kerəşselər, komandirdar hem politrabotniktarı qsdsı kerəsselərde yden yde qsdqanmajsnsə kerəşkə ruxlanmlaəbddı texnik jaqtan qoralıandsrıv hem nsqsıv eşenə sirde.

Iptəş Kirof juq inde. Lakin unsn turahsndaqs ihtəlek, yden nen sete tormoşon Lenin-Stalin partiahs eşe, eşselər sıjnsıs eşe esen sirevsc in jaqşs sol'şevik, yd yden qsdqanmajsnsə hem tajşanmajsnsa kerəşse turahsndaqs ihtəlek-Qsdsı armia le har vaqst jəşəjəsək.

Xuş qəderle hem həjəkle Sergej Mironovic. Hine sedden saftarsasddan tartsp alsvsə doşmandsn xalndarsə sisvsnə Qsdsı armia ydenen sojevoj kesen ertəsən nsqsıv hem ydenen saftarsn partiasıd hem unsn julesşsshs iptəş Stalin tirəhenə tarts la nsqsraq uqmaşsv menən javap sirəsək.

Voroşilof, Gamarnik, Tuxacevski, Jegorof, Budjonnıj, Kamenef, Jakir,Uborevic, Smirnof, Kork, Belof, Slavin, Levandovski, Viktorof, Galler Grişin, Kirejef, Bulin,Fel'dman Akanis, Şaposnikof, Xalepovski, Orlof, Uritski, Vasilenko, Todorski, Takcof, Gar'kavı, Ippo, Pugacof,Şifres, Jefremof

RAJKOMDAN HORAJBSD

NI ƏSƏN „JUNSS" KOLXOZSNDA JENƏJƏTTƏRGƏ JUL QUJSLAT

(Yd xonorseneddən)

„Junss" kolxozında əle aşsq huqalar. Avsl səqət 9-dan qsna ujana. 9-10 darda kolxozsılar eşkə qsdqalalar. Qjədat aujsnsa 50 lap qsts, 25-30 lap ir eşkə sıqmaj, avsida qala. Eşəgandarə lə kiske səqət 5-6 larda uq «arsp", eş «beterəp" qajtalar. Kolxoz predsedatele Samiqyllin,—keşe juq, keşe jetməj...tip ilavlaj. „Junss" kolxozında kendər şulaj uda.

Əle 100 gektardan artsqsraq aşsq huqalmaqan. Huqsv mast naiarə normanan jartsnan qsna yt.jdər. Part a, komsomol aqzalarsnsn eşməkərlektarə juq. Komsomolest Xəjerzamanıf Kərəmət maşinist menən berqə hər vaqst (sə. 21-nojabrdə genə əle uler esep kən aujs eşkə sıqmanıla'. Şunsqtan asl kendə aşsq huqsv eşe tuqtalıdı. Başqa kolxozsılar da ken aujsna auş tordolar.

Doxod aylevrə əderlek juq. Kolxozsılarsın xedmət kendare nsqlap ihtəplənmagən. Ukşerelmolotilkala eşlegən attar da şulaj uq başqa attar da ajkehed nasar tarsla anə. Molotilkal aqs es atts tajaq menən tuqmaj torqas attardsn arqa tirelərə hujsləp t-şkən. Lakin qəjeplelərgə sara kyrev turahında ujlanss la juq. Şulaj uq, a targa jsls haraj dar halsnmaqan. — Bsltar qss sıqtslar sıl, asjsl da yimərtlar əle..."tl kolxoz predsedatele Samiqyllin. Başqa mallar da qssqə əderlənmaj.

Avsldaqs partia ojoşmahsnsn jədə setenlaj juq. Partorg **Xəjerzamanıf** yde partia, xekymət direktivtarsn ytəvdə sabotajsq itə. Ul 1931 jsilda kulak jaqsahs sulsp jerəgəne esen jsl jarsmqa xekem itelgən keşe, Hunsnan qasıp jeregən, saudh. Həm 1934 jsilda la sel'pola eşlap tovar xəqsn kytərgəne esen 6 ajqa xekem itelgən keşe. Bsna şul zulik, ketəhenə partia siletə hálap jerej həm kolxozda jeləkse eştə „eşlaj".

Rajkom asqa nisek qaraj lkən?

Oj. Kərimof-Masetlo.

Ojafuri əsərderen alsp ojrəneged

Paşqirden Ələlage hem Rajondaqs sylek magazindarenda Başqortostandsn qərt şaqirt Məzit aqaj Qjafuri eq tynəndə kyrhətelgən kitap ars harsla

1. Tormoş nasq stars (povest). Tatar telendə, xaqs 75 tin.

2. Şaqirdsn altsn priskahsnda (povest). Başqort nəm tatar telendə, xaqs 70 tin.

3. Qara jəddar. Revolyt-laqa tikləm başqort, ta ar qatsn-sıd darsnsn tormo onon nindəj sualvsn asaq kyrhətep birevse, ala torqan qaharman qsd. Bsl rolde **Zajtynə Bikmulatova** hem **Rəşitova** l ıastər ujnajdar.

Qaramurdı-nej elek,keşelekle, jaqsı keşe hep ujnalha, xəder jarsılardı inevse, ulardan kəlevse, qandarsn esevse, teləgən vaqstta yd qsdı menən keşe nasın kitevse, uanhsd palac. Hsl rolde at qədanqan artist Minhazıf i tə başqarа. Şulaj uq Ajsbvaq, Tuqan tiptarı la nesar tipatar itep kyrhətelər.

Işsuldı—ideinvse sıjnsı vakle. Juldsqajdsn atshs, elek unsn sıjnfi jədə ky hət l nəhə, xəder ideievse,bajtarda jerövse, xəjer horaşsp tamaqsn tujdsrıvsə keşe. Bsl rolde atqadanqan artist **Əmin ağa Zənəjcref** başqarа.

Bsnan başqa teptarqa la janı xarakteristikalar traktovkalar bireide. Bətə rolde başqarıvsə iptaştar al ına tav ıaşqırtarsn kadalanderev surhsə qujsl ik.

Başqort dəvlət teatrında berense tapqsr stilena nsj aəjlənqan, əbərden idejahen nsq kyrnatkan saxna oiorendenieh—d koratsia eşlande. Ulda „bajtaqaj h m Juldsqaj" əbare dekoratsiahs. Dekoratsianə j ş başqort xudozni a **Isatyllin** iptəş e şqardı. Əbərdəge ne jev, jsr, alet, xur, muz ka—**Velejef** həm **Kardaville** iptəştər tarafınan qataldılar.

Kitap saxnəqa qujsrqa əder həm qujsla. Ile teatrlə qaravsə hər ber iptəştən əbərden qujsl şs, dekoratsia həm başqa elementlarə t rahında tuls tənqit ketergə genə qala. Tənqit, «Ilesəkle başqort teatrın ytkereviə jardəm qsna tasək.

Əbərde s-xnəqa qujsvsə, teatr rezessjorı: **Bulat Imaşsf.**

ES URƏNDAN PAJOK ALALAR

(Xedmətker xatı)

Əle calahs Cernəşevsk i uram 74 hənlə jortta tor vsə Kal'mitef semiahına es urınnan pajok ala.

Kal'mitef Parovoz-remont zavodının direktor sınsahsnda manjur bulıp e.la. Əsərle Kal'miteva Mərzejana ydenen qaramaqsna jaldsıp PRZ eşselare magazinınan pajok ala. Şuqa qaramaq an Polekofka prodsna a da eş avşe h niche Kal'mitena taqs la sahen həm partizan jednəhe Tirkuilstan ike salahna yd isemena jaldsrıp marıqa Başzolo o prodsnavnan pajok a a. Unsn ətlena Tirkuilstan şuluq ike salahına partizandar magazinnan da pajok alalar.

Bsl turala 18 nojabrdə zakt iqrala unsn dejam jsjsihştarə sarqan vaqstta hejlaqan esen 21-nomer z ktsq predsedatele Zahid sl „Jaqsan xəbər hejlap torahın, xəder dəjem jsjsihşsan sbqarıp jenərəm" tip qssqatsnsp q rqsta. Həm,min parti and r magazinınan başqa magazinqa spravka sirgənem juq" tip vden aqlarqa to ona.

Zahidsl sandaj es urandan pajok alıp torovsə Kal'mitettardə tikşerergə kslamaj, kirehensə partia aqzahs arahına tav ıaşqırtarsn kadalanderev surhsə qujsl ik.

Başqort dəvlət teatrında berense tapqsr stilena nsj aəjlənqan, əbərden idejahen nsq kyrnatkan saxna oiorendenieh—d koratsia eşlande. Ulda „bajtaqaj h m Juldsqaj" əbare dekoratsiahs. Dekoratsianə j ş başqort xudozni a **Isatyllin** iptəş e şqardı. Əbərdəge ne jev, jsr, alet, xur, muz ka—**Velejef** həm **Kardaville** iptəştər tarafınan qataldılar.

Kitap saxnəqa qujsrqa əder həm qujsla. Ile teatrlə qaravsə hər ber iptəştən əbərden qujsl şs, dekoratsia həm başqa elementlarə t rahında tuls tənqit ketergə genə qala. Tənqit, «Ilesəkle başqort teatrın ytkereviə jardəm qsna tasək.

Əbərde s-xnəqa qujsvsə, teatr rezessjorı: **Bulat Imaşsf.**

NINƏ ALSNMANS?

XƏSƏNEF KOLXOZLAŞSVDS ƏDƏ

Derjan. Itke Soəxanqol promkolxozında janı aqzalar alsvqa iqtibar ıuq. Ondardan maxs s qararı la predsedatel **Xəsənefte** qudrəlaşqa ailtirmane.

Ədrəxmanova Zahida kolxozqa inirgə telap majda inq qarire alrgan Kolxoz idarahsnda bsnə iqtibarqa la almaqandı r. Ə drəxmanova ilyf ajsnda taqs qaliza alıə. Bsnsha la javaplsd...

Tik, sentabr ajında alrgan qarizahsna Xəsənef qaqralşp qsna «Otkazat..." tip jədəp sıalaş torqan qaharman qsd. Bsl rolde **Zajtynə Bikmulatova** hem **Rəşitova** l ıastər ujnajdar.

Qaramurdı-nej elek,keşelekle, jaqsı keşe hep ujnalha, xəder jarsılardı inevse, ulardan kəlevse, qandarsn esevse, telagən vaqstta yd qsdı menən keşe nasın kitevse, uanhsd palac. Hsl rolde at qədanqan artist Minhazıf i tə başqarа. Şulaj uq Ajsbvaq, Tuqan tiptarı la nesar tipatar itep kyrhətelər.

Işsuldı—ideinvse sıjnsı vakle. Juldsqajdsn atshs, elek unsn sıjnfi jədə ky hət l nəhə, xəder ideievse,bajtarda jerövse, xəjer horaşsp tamaqsn tujdsrıvsə keşe. Bsl rolde atqadanqan artist **Əmin ağa Zənəjcref** başqarа.

Bsnan başqa teptarqa la janı xarakteristikalar traktovkalar bireide. Bətə rolde başqarıvsə iptaştar al ına tav ıaşqırtarsn kadalanderev surhsə qujsl ik.

Başqort dəvlət teatrında berense tapqsr stilena nsj aəjlənqan, əbərden idejahen nsq kyrnatkan saxna oiorendenieh—d koratsia eşlande. Ulda „bajtaqaj h m Juldsqaj" əbare dekoratsiahs. Dekoratsianə j ş başqort xudozni a **Isatyllin** iptəş e şqardı. Əbərdəge ne jev, jsr, alet, xur, muz ka—**Velejef** həm **Kardaville** iptəştər tarafınan qataldılar.

Kitap saxnəqa qujsrqa əder həm qujsla. Ile teatrlə qaravsə hər ber iptəştən əbərden qujsl şs, dekoratsia həm başqa elementlarə t rahında tuls tənqit ketergə genə qala. Tənqit, «Ilesəkle başqort teatrın ytkereviə jardəm qsna tasək.

Əbərde s-xnəqa qujsvsə, teatr rezessjorı: **Bulat Imaşsf.**

NINƏ ALSNMANS?

XƏSƏNEF KOLXOZLAŞSVDS ƏDƏ

Derjan. Itke Soəxanqol promkolxozında janı aqzalar alsvqa iqtibar ıuq. Ondardan maxs s qararı la predsedatel **Xəsənefte** qudrəlaşqa ailtirmane.

Ədrəxmanova Zahida kolxozqa inirgə telap majda inq qarire alrgan Kolxoz idarahsnda bsnə iqtibarqa la almaqandı r. Ə drəxmanova ilyf ajsnda taqs qaliza alıə. Bsnsha la javaplsd...

Tik, sentabr ajında alrgan qarizahsna Xəsənef qaqralşp qsna «Otkazat..." tip jədəp sıalaş torqan qaharman qsd. Bsl rolde **Zajtynə Bikmulatova** hem **Rəşitova** l ıastər ujnajdar.

Qaramurdı-nej elek,keşelekle, jaqsı keşe hep ujnalha, xəder jarsılardı inevse, ulardan kəlevse, qandarsn esevse, telagən vaqstta yd qsdı menən keşe nasın kitevse, uanhsd palac. Hsl rolde at qədanqan artist Minhazıf i tə başqarа. Şulaj uq Ajsbvaq, Tuqan tiptarı la nesar tipatar itep kyrhətelər.

Işsuldı—ideinvse sıjnsı vakle. Juldsqajdsn atshs, elek unsn sıjnfi jədə ky hət l nəhə, xəder ideievse,bajtarda jerövse, xəjer horaşsp tamaqsn tujdsrıvsə keşe. Bsl rolde atqadanqan artist **Əmin ağa Zənəjcref** başqarа.

Bsnan başqa teptarqa la janı xarakteristikalar traktovkalar bireide. Bətə rolde başqarıvsə iptaştar al ına tav ıaşqırtarsn kadalanderev surhsə qujsl ik.

Başqort dəvlət teatrında berense tapqsr stilena nsj aəjlənqan, əbərden idejahen nsq kyrnatkan saxna oiorendenieh—d koratsia eşlande. Ulda „bajtaqaj h m Juldsqaj" əbare dekoratsiahs. Dekoratsianə j ş başqort xudozni a **Isatyllin** iptəş e şqardı. Əbərdəge ne jev, jsr, alet, xur, muz ka—**Velejef** həm **Kardaville** iptəştər tarafınan qataldılar.

Kitap saxnəqa qujsrqa əder həm qujsla. Ile teatrlə qaravsə hər ber iptəştən əbərden qujsl şs, dekoratsia həm başqa elementlarə t rahında tuls tənqit ketergə genə qala. Tənqit, «Ilesəkle başqort teatrın ytkereviə jardəm qsna tasək.

Əbərde s-xnəqa qujsvsə, teatr rezessjorı: **Bulat Imaşsf.**

Javapls redaktor: **TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.**

JAŊALEP K-TEATRSNDA

Begen

PSJŞKA

Seanstar: 6, 8 hem 10 səqsttarda Jal kendarenda 5-30, 7 8-30, hem 10 səqsttarda saşlanalar.

2-BAŞKINO

Begen hem hər ken

Xud zestvois ilm

Kloun Zoradsn nenefise

Seanstar: 6, 8 hem 10 səqsttarda. Jal kendə enda 5-30, 7, 8-30 hem 10 sə.qsttarda.

„BAŞQORTOSTAN" REDAKSIAHSNA EŞLOV ƏSƏN

MAŞINISTKA KƏRƏK

Eşkə inergə telavsenen başqort telen hem janı imlə qaqidaların jaqşı bolevə şart.

2—3 REDAKSIA

Əle „Okt. Nat."ha matnaqahsBaşglavlit vekilə B—№—1952

Bütün İttifak Kitabxanası № Büyük Kitabxana SSCP

BƏTƏ İL PROLETARDARЬ, BERLƏSFƏDİ SSCP.

BAŞQORTOSTAN

VKP(B) NЬŊ BAŞQORTOSTAN Bölkə həm Öfö qala komitetlarь, BAŞQORTOSTAN ydak b[illegible]ma komitetь həm [illegible] PROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM HANЬ 1917Ə № 278 4 DEKABR 1934 JЬL

SSSR ESKƏRGE ESTƏR XALЬQ KOMISSARLЬQLARЬNЬŊ BELDEREVE

Tevge tikşerenevder mexanizmate aujьnsa, ip. Kirofta yltercvse jaуьzdьŋ familiahь-Nikolajeb (Leonid Vasil'evič), 1904-se jьl tьvqan, Leningrad RKI nen elakke xedmetkere aulqanilьqь ьrablanqan. Tikşerev davam itə.

S. M. KIROF

STALIN, MOLOTOF, VOROŞILOF HƏM ŽDANOF

IPTƏŞTƏRDEN LENINGRADQA KILEVDƏRE

Partia hem Sovettar sojuzьnьŋ eşse sьjnfь dusar sulqan vəxethedlek ajqanilь, 2 dekabrdə irtensek: Stalin, Molotof, Voroşilof hem Ždanof iptəştər Leningradqa kildelər.

IP. KIROF GRUBЬ „URITSKI" HARAJЬNA QUJЬLDЬ

Ip. Sergej Mironovic Kirof'tьŋ kəvdəhe halьnqan grua „Uritski" harajьna qujьldь.

Pocotlь qaravьlqa qujьv esen zavodtar, fasrik, kolxoz, sovxoz, ojoşma hem ucrezdinieler ydderenen vekilder sildelejdər.

LENINGRAD EŞSELƏRE

IP. KIROF EŞEŊ DAVAM ITTERƏSƏKTƏR

Leningrad, 2. Klsə. **S. M. Kirof**tьŋ doşman pulahelan halak sulьvь turahьnda qalqьlь xəbər alьnьv menən şunda uq Leningradta ьş zavod hem fabrikalarda mitinglar sulьp ytte.

„Doşmandьŋ mejeş artьnan huqьlqan qəbəxət qu'ь,—tidar ydderenen rezolytsialarьnda „Elektro-sila" zavodьnьŋ eşselə-re.—Leningrad proletardarьnьŋ jetəksehe, bөldөk jetəksehe, VKP(b) VK sekretarь, Leningrad sol'şevikta ьnьŋ həjəkle jetəksehe Sergej Mironovic Kirofta pulə menən ajaqtan jьqьb, bьl dələ-tle xəbər unda asьv hem doşmanqa nəfrət tьvdьrmaqan eşse juq. Lenin qalahьndа bьl xəbərde unda iŋ avьr hem iŋ dur qajqь raveşendə qarşь alьnqan eşse semlәhe juq.

Bьl qəbəxət yltereygə bed, ikense elşjьlьq bəjək planьn tultьrьv, sotsi lizm tedөv, kapitalistik sьjnьtsrdь beterev esen kөrəştə partia ajlanahenə, unьŋ leninsei Ydək komiteть əjl nəhenə, həjəklenəd bəjək Stalin əjlanəhenə taqь la nьqьrag ojoşov menən javap birəsək-ned. Leningrad sol'şevikiarьnьŋ jetə sehe ə iŋ jaqşь lktalek—sotsialistik jarьş jaŋь tulqьndarьn ojoştorov, massanьn proizvodstvo hem politik aktivьqьn jaŋьnan kytərev sulasaq".

„Krasnьj treugol'nik" komsina-lьnьŋ zavodlarьnda qьlqa va qьtlь mitinglar sulьp ytte, bөldə 10 mendən artьq keşe q[illegible]qaşte.

Leningrad proletardarьnьŋ jetəksehe, bedden tuqanьnьŋ hejəkle Sergej Mironovic Kiroftьŋ sьjnfь doşman agentь „tarafьnan ytterelewe turahьnda tөran qaj qь menən sөldek.—tidər „Krasnьj Treugol'nik" eş elare. Proletarlar, Lenin partiahьnьŋ bolşevoj arganizatordarьnьŋ berehen, proletar revolytsiahьnьŋ iŋ jaqşь triburan, bөjək Stalindьŋ bөanьsьz hem totoroqlo qordaşan juqai ik.

Lakin, sьjnfi doşmandar şuna belhendər, bedden bəjək partiabьd, Lenin-Stalin partiahь sьlьna his kem qurqьv inderə almaь'.

„Krasnьj treugol'nik" eşselə-re ydderenen rezolytsialarьnda, Lenin qalahьndaqь bөtə kom munistlarqa, bөtə eşse ir, həm qatьn-qaldarqa, "sovettar sojuzьndaqь bөtə xedmətsəndərgə mөrəzəqət itep, bьlaj tidər:

—Ip əşlər, tuqandar, Lenin qalahьnьŋ proletardarь hem ile-bedden xedmə sendərə qatь, avьr juqalьvqa dusar sulьdь. 1 dekabrdə jallanqan qə-xəzət ytterev-se quhnan Leningrad proletardarьnьŋ jetəksehe, bedden qьdьv həjəklenəd Sergej Mironovic Kirof jaqьldь.

Sьjnfi doşman pulahe bedden sarьsьddan taş kevek qatь le-ninsene, bəjək "Stalindьŋ dub hem qord şьn, ja qanьlь tribun hem timer sol'şevikti kibep hem tartьp aldь.

Bedden sosializmqa qarьj tajpьlьşьld, jenevsei xərəkajenəd de his kem tuqtarь almaь. Bed saştarьnьddь jalaoqaslandьrьp ant itəned, ip. Kirof şunьŋ esen kөrəşkən hem şul juldь hələk sulqan eş jenep tamamlanqan-qa ilklem davam itterəsəked.

Bedden partiabьd əjlanəhendə, saşьnda xedmətsən kөşe-kək doşlahьnьŋ bəjək juldaşьsь-hь ip. **Stalin** torqan Ydək komiteteьd əjlanəhendə sattarь-ьddь tьqьdlatəjьq"

KOMMUNIZM ƏSƏN IŊ JAQŞЬ

KƏRƏŞSENEN IĦTƏLEQENƏ

Partia hem eşse sьjnьf doş-mandarь tarafьnan attьrtan raveştə jebareigan jeranges ytterevse en jenəjatsel qurь bedden saftarьvьddan **Kirof** iptəş te tartьp aldь.

Massanьn kyrenekle jetəkse-he, jalqьnlь sol'şevik, bedden bəjək Lenin—Stalin partiahьnьn iŋ jaqşь ulь **Sergej Mironovic** xəd r bedden ara ddə juq.

Qəbəxət jazьlьq eşlende.

Bətə partii belgən hem həjgən **Kirof** iptəş fronttьn aldьnqь ucastarьnda sulь, tonjaq Kavkazda te ytsianьn kontrrevolytsiaqa qarşь qora la kөrəşe qajьqan urьndь **Sergej Mironovic** Qьdьrmь ьn miqtavlь jenevdər.n yskep sьqardь.

Grazdandar huqьşь jeneşle tamamlanqandan hun, **Kirof** ip eş bedden ilebeddə sot ta lzm esən sarqan bөək kөrəş en al-dьnqь pozitsialarьndə tor o

Avьr promьşlennost rasonik-tarь **Kirof** ipt şten bedden il mөstaqillegenen his qaqьsmaь sazahь sulqan keste aldьnqь industrianь tьvdьrьv esen nin dəj dur energia, nindəj jalqьnlь həjevsevek, eşte tərən a levse lek hem fidakar entuziazm menən kerəşkənlegen sigerək tə jaqşь belələr.

Ul dur diqqət, tanьslьq, sol'şevistik ytə kyrevselek hem nьqşlьq menən avьr promьşlen-nost aldьna janь talaptar qajdь. Utardьŋ ytəleven talap itte, tikşerdə hem jardam itte

Bedden industrianьŋ kyp kena unьşlarь **Kirof** iptəş iseme menən turanan-tura hən his ajrьlmaslьq rəveştə bəjlangandər.

Unьŋ Baku neft promьşlen-nostьn ajaqqa qatьrьvda hem qьjьv rəveştə rekonstruksialaştь bvda uj aq n role sikhed dur.

Neft nis jьlьqьnьŋ ike jarьm jьl esendə y'əleve **Kirof** iptəş-ten unь Lenin ordenь menən əyləkip aldьlangan, Bakudaqь eşenen turanan-tura hөdəmtəhe sulь.

Leningrad xərəl promьşlen-nostьnьŋ, Leningrad paroxodtar tedөv zavodtarьnьŋ unьştarь, əigerək tə VK zadanieнь sulьnsa sod vatьştarьb reko.dь qьb qa sroktar esendə remontlav **Kirof** iptəş-ten iseme menən turanan-tura bajlangandər.

Sergej Mironovic Leningradtan jaqьvьlьq nazьnan tьvdьrьv jetəndə elk dur nьqьşlьq hem qajqьrtьvsьlьq menən eşlene.

Bətə detal'dardь teşenəp, **Kirof** iptəş trofь, Gdof stanstr-an, Zaroviskikymerdaren, Leningrad ьş yd jaqьvlьqь menən tə'mi ltvden bətə mas'ələlərenə alqa herde.

Ximnogorsk apatit ar, N -vastroj, Svirstroj hem Aq dingeld-Baltiq dinjeddare kanalь sevek predpriatielar-ьŋ qajьşartlarda tьvdьrьlqan h m xə der ular menən bedden bet lieked qorurlanqan predpria ti tar **Kirof** ipt ş iseme menən bq ham his edəlmaflek rəveştə bajlangandər.

Sergi Mironovic Leningrad industrialьn iŋ aldьnqь texnik juqarьlьqtarьna eja sulьv, proiz vodstvonьn juqarь kul'turalь ə en jeneşle kerəşkə nьqьlь q i menən alьp barь.

Unьŋ tərən ham asьq, ujlaş eşlənqan ham qьjьv, tura han nьq, har vaqьt alqa alьp bara torqan kyrhətьn tore avьr pro mьşlennostqa aik kyp jenevdəridə te'min ittelər.

Bol'şeviktar ala almaqan kre-postar sulmaqanьqьn **Kirof** iptəş kyp tapqьrdar praktikala kyrhətte.

Leningradtьŋ bətə promьş lennosta **Kirof** ipt-şten yleve menən ydenen jərdamлahьn, dubьn ham jetəksehen juqaltte. Lakin bьl juqaltьv Leningrad promьşlennostьna qьna kile-qaimanь VKP(b) VK sekretarь, Polit-juro agzalь sulqan xalda **Kirof** iptəş hər vaqьt bedqa sot-lali tik industrialь tedөr ə jardam itte ham unьn turanan tura qatnaşlьqь menən kyp nə-mə eşlənqən.

Kirof iptəş eşselər tormoşonon tөv qaravqa „nələ-j" kyrenqan bətə dur mas'ələlərenə his ac rhen qaldьrmajьnsa sigerək tə qajqьrtөp qaranь.

Saftarьsьddь nьqьrag tьqьdlap, bol'şev stik sajraqtь t qь la juqarьraq kytarajek ham Ki ot iptəş şunьŋ esen ydenen tormoşon sirqan eşte jeneşle adaqьna tiklem jetkerəj k.

Ordzonikidze, Potakof, Kuganovic M. Ruximovic, Gurevic, Tucinski, Yinter, Vedenejef, Pereverzevski, Lovin, Ivanof-Kavkazski, Bazanof, Barinof, Katujcv, Xvostovski, Pavlukevski, Erman Korolef, Al'perovic, Xaritonenko, Gunkin, Padalof, Muktevic Birenov g. Şefer, Saxurin, Maxover, Moskalof, Nekrasof, Dьjbin, Zolotaref Volin, Vitker Lytof, Borisof, Ginzburg, Morin, Potsenko, Şvarts S., Sahmorado-f, Ak Ivis Filimonof, Andrejef, Kruglikof, Tal', Zangvil, Figatner, Piterski, Pesterof, Cumicof, Armand, Reskin, Semuşkin, Zujkof, Petrovski, Jakьjkef, Vlasov.

IKMƏK BUJЬNSA KARTOCKA SISTEMAHЬN BƏTƏRƏV TURAHЬNDA

V. M. MOLOTOF IPTƏŞTEŊ OŞO JЬLDЬŊ 25 NOJƏBRENDƏ VKP(B)UDƏK KOMITETЬ PLENUMЬNDA JAHAQAN DOKLADЬ

I. IKMƏK BUJЬNSA KARTOCKA SISTEMAHЬN BƏTƏRƏV-BEDJEŊ ƏLGƏŞEVDƏREDEBDEN KYRƏHƏTKESE

Iptəştarl Ikmək bujьnsa kartocka sistemahьn bəterev turahь daqь mas'ələnen nəq xə derge momentta qujьlьvь osoraqь tyge'. Bьl mas'ələ jeteşkən.

Partianьŋ ta'minatta ratsionirovanie (kartocka sistemahь) inderev turahьndaqь qarars 1928 jьldьn adaqьna qaraj. 1929 jьldьŋ başьnan alьp Ikmək bujьnsa a unan hur qajhь ner başqa produktiler bujьnsa la kartocka sistemahь Masкəvdə, Leningradta hem bətə sittən inderevse polesa bujьnsa, ə ner nitiklem vaqьttan hur, bətə Sovettar sojuzь bujьnsa inderelə başlanь. Şulaj itep, Ikmək bujьnsa kartocka sistemahьnьn jəşəve hunqь 6 jьl bujьna daam itep kila.

Bed Ikmək bujьnsa kartocka sistemahьn bedda ele kolxozdar hem sovxozdar əd sulqan vaqьtta, avьlda ajanьs texnikalь hem tyəan igen unь lь vaq jan qьd krəbtejan xuzalьqь əbtenlek tikan vaqьtta inderdek. Ul vaqtinqь vaql nqan krəbtejan xuzalьqьnьŋ promьşlennostaqь hem bətə sotsialistik tedөeştage ybeştən siktən tьş artta qьlьvь bedde, unьŋ bətə unaj ьsdьlьştarьna qaramaьtan tə-rinai esən kartocka sistemahь inderergə məzmyr itte.

Xəderge vaqьtta bed avьl xuzalьqьnьŋ tamьrьnan ydgərev-na ire tek. Xəder avьlda kyp mendərsə avtomaşinalar, traktordar, komkajьndar hem başqa qatnarlь avьl xuzalьqь maşinalarь menən qorallanqan kolxoz, tedəleşe əbtenlek ilə. Bьl jьldarda o oştorolqan kolxozdar şaqtaj nьqьn lar hem nьq ajьqqa nabьtlar. Avьl xuzalьqьn tlə kytərev esən bətə tep nigedilektər tьvdьrьlь. Kolxozdar sovxozdar menən berdə xəder avьl xuzalьqьn hem bətə xalьq xuzalьqьn kyt-revdə bejək kes aulьp tergalar.

Avьlda bьl jaŋьnan tedөevne ytkarev esen 6-7 jьl talap itel e. Naq oşo 6-7 jьl davamьnda, avьl xuzalьqьn jaŋqьdaq xuzalьqtan kolxoz xuzalьqь itep, uqa keşlə mašina jorolmalarь birep vaq xuzalьqan ere xuzalьq itep jaŋьnan bdə den naq bьna oşo osoro davamьnda, kollektivizatsia eşen qьlьp qaldьrьv esən kərək sulqan naq bьna oşo osor davamьnda bedqa ikmək menən ta'min itevdə kartocka sistemahь inderev talap itelde. Naq bьna xəderge momentta bedden ikmək, on ham jarma bujьnsa kartocka sistemahьn beterev mas'ələləren qujьvьbьd osoraqlь sulmaqan kevek yk, 1928 jьlda partianьŋ həm xekymətten bьl kartocka sistemahь inderergə məzmyr itte.

Xəderge vaqьtta bed avьl xuzalьqьnьŋ tamьrьnan ydgərev-na ire tek. Xəder avьlda kyp mendərsə avtomaşinalar, traktordar, komkajьndar Həm başqatnarlь avьl xuzalьqь maşinalarь menən qorallanqan kolxoz, tedəleşe əbtenlek ilə. Bьl jьldarda o oştorolqan kolxozdar şaqtaj nьqьn lar hem nьq ajьqqa nabьtlar. Avьl xuzalьqьn tlə kytərev esən bətə tep nigedilektər tьvdьrьlь. Kolxozdar sovxozdar menən berdə xəder avьl xuzalьqьn hem bətə xalьq xuzalьqьn kyt-revdə bejək kes aulьp tergalar.

Bed xəder ikmək bujьnsa ratsionirovanienь (kartocka sistemahьn) ne erdek. Bed ьnь, promьşlennost qьna bşanьslь rəveştə juqarь kytərelgan momentta tygel, nəlkt avьl xuzalьqьn la tlə kytərelеş julьna indeajaq əbtqan momentta eşləjned. Xəderge xəldə, kartocka sistemahьn bəterev həm bətə jerdə la'kin rəveştə igen hem başqa produktlar halьvdь jəjeldererev menən, bed xalьq xuzalьqьnьn təqь la kytərelеşen, ilgeddə colsializmdьn janь hem təqь la durьraq əlgəşevdərgə ireşeven ta'min itergə telalned.

Ikmək bujьnsa kartocka sistemahьn bojomqa aşьrьv menən bujlaneşle 1928-1934 jьldar aralьndaqь dəver, bedden bətə front bujlap kapitalistik elementlarqa qarşь jəşeldereigan bəzym alьp barьv politikahь bojomqa aşьrьv dəvere hem avь politikanьn, sotsialistik tedeleş bujьnsa partianьŋ aytan sarətarь menən nerga, avьlda olxoz tedəleşenen jeneven ta'minitsan dəvre bu'ds. Xəder SSSR da kollektivlaştьrьv eşe niuedsa tejazlande. Xəder inde ydenen kai ulkes əleşendə sotsialistiqaştanan qorolqan bedden avьl xuzalьqьnьd, bьsn kytərelеş potosahьna ajaq nabtь hem igen menən udqan jьldarda sulmaqan rəveştə ta'min itə ala. Bьl hunqь jьldardьn təzrlaahenan, hem aigerək tə bəjəlqə igen adərlav hem igen halьp alьv tə[illegible]menan kyrena

Jan 6-7 jьl osoronda, jaq ni bedjə kartocka sistemahь jəşəp ki qan vaqьtta, tamək menən ta'min itev eşe nisek tordo?

Bedden aldьnьddа, qalalardь ta'min itev hem promьşlennost esən sьjfo birevse avьl xuzalьqь rajondarьn ta'min itev kurьsь tordo. Unan hun bedden aldьnьddа tep promьşlennost ydəkteren əbtenlek tikan vaqьtqa qaraqanda, xəderge vaqьtta igen menən bəqьştьrьvhьd kyrenə, bьrs tik kolxoz tedeleşe əbtenleklər alrelqan.

Ta'min t'elə torqan xalь tьn hunqь jьldardaqь yheşe tynəndəge tablitsanan kyrena.

Jьldar	Ikmək menən ta'min itev bujьnsa bətə qala xalqь (million keşe ihəne menən)
1930 jьl	26
1931 jьl	33,2
1932 jьl	40,8
1933 jьl	36,0
1934 jьl	40,3

Ydəkləştererelgan tartipta ta'min itelgan keşelərden nisek yhə sarqanьsьq bьl tablitsana kyrena. Ydəkləştererelgan tartipta ta'min itelevselərden 1933 jьlda kameve, udqan jьlda ORS tar ojo-toroiov unajь menən eşşelərde ta'min itev eşe turanan-tuqь la nьqьrag adəm menən alqa bara alapьd.

Kartocka sistemahь inderevde bedden doşmandarьnьd, sovet vlasьnьŋ hərəkate qo'olqo hod sulьv turahьnda kyrətelek itevd r menən qarşь aldьlar. Lakin tormoş bьl kvrədələrden ydd ren kelkeg r qaldьrdь.

Ikmakka kartocka sistemahь ind rev par talaqь un ham „hul" e ementtarьn itrəelevdəren aq taq st-kasa kes' jtkan səbaptərden servahe suldь.

Un ham „hul" opportunist r dьn partianьn avьrdь kollektivaştьrьvna tase tolqan nьq julь nan h m kapitalizm qaldьqtarьn qarşь jəjeldererigan rəveşte politikahьnan qorqьdarьnьn ham jsi barьvdarьnьn axьr sikkə jete qaaarinьvь nəq bьna şul kartocka sistemahьn inderevgə aajlangajnelər. Partia yd nen pol tik hən haqlap qaldь ham unь unьşlь rəveştə tormoşqa aşьrdь xəder bed Ikmək bujьnsa kartocka sistemahьn beterevdə partia n janь jene en sot-ialistik xuzalьqь taqь la kyberək kytərevdə ьən xedmət ejələrenen ta'minatьn artanən jaqşьrtьvda kavdələnergə tejeşle sulqan jenevde kyrmәj qala alma sьd.

Hunqь jьldardaqь kartocka sistemahьna qaqьla torqan dəverden jonaqqtarьna politik narьq ulrev menən eş şulaj tora

II. KARTOCKA SISTEMAHЬ HƏM UNЬ BƏTƏRƏVGƏ ƏDERLEK

Ikmək bujьnsa kartocka sistemahь nidən qlarat sulь, ul ьsь jьldarda nisek alqa kitte hem unь bətərev praktik jaqtan nisek adərlande?

Qalalardan başlajьm. Bedden aetense surьsьbьd, qalь xalqь ta'min itevde ojoştorovdan qlra rat sulь.

X derge vaqьtta bedda ydəkləştərelgan ta'minat a semlə ərə menən 40,3 million keşe tora. Bildəle, bedda ber nisə grupp nujьnsa ta'min itev jəşəp kliə, atap əjtkəndə: ajrьm isemlek—10,3 million keşe, ber ense isemlek—11,8 million keşe, ikense isemlek—9,6 million keşe, əsə sa isem ek—8,6 million keşe. Ta'min itevdə ajrьm həm ne rense isemlektərgə əbtenleklər alrelqan.

Ta'min t'elə torqan xalь tьn hunqь jьldardaqь yheşe tynəndəge tablitsanan kyrena.

Jьldar	Ikmək menən ta'min itev bujьnsa bətə qala xalqь (million keşe ihəne menən)
1930 jьl	26
1931 jьl	33,2
1932 jьl	40,8
1933 jьl	36,0
1934 jьl	40,3

Ydəkləştererelgan tartipta ta'min itelgan keşelərden nisek yhə sarqanьsьq bьl tablitsana kyrena. Ydəkləştererelgan tartipta ta'min itelevselərden 1933 jьlda kameve, udqan jьlda ORS tar ojo-toroiov unajь menən eşşelərde ta'min itev eşe turanan-tuqь la nьqьrag adəm menən alqa bara alapьd.

Kartocka sistemahь inderevde bedden doşmandarьnьd, sovet vlasьnьŋ hərəkate qo'olqo hod sulьv turahьnda kyrətelek itevd r menən qarşь aldьlar. Lakin tormoş bьl kvrədələrden ydd ren kelkeg r qaldьrdь.

Ikmakka kartocka sistemahь ind rev par talaqь un ham „hul" e ementtarьn itrəelevdəren aq taq st-kasa kes' jtkan səbaptərden servahe suldь.

Un ham „hul" opportunist r dьn partianьn avьrdь kollektivaştьrьvna tase tolqan nьq julь nan h m kapitalizm qaldьqtarьn qarşь jəjeldererigan rəveşte politikahьnan qorqьdarьnьn ham jsi barьvdarьnьn axьr sikkə jete qaaarinьvь nəq bьna şul kartocka sistemahьn inderevgə aajlangajnelər. Partia yd nen pol tik hən haqlap qaldь ham unь unьşlь rəveştə tormoşqa aşьrdь xəder bed Ikmək bujьnsa kartocka sistemahьn beterevdə partia n janь jene en sot-ialistik xuzalьqь taqь la kyberək kytərevdə ьən xedmət ejələrenen ta'minatьn artanən jaqşьrtьvda kavdələnergə tejeşle sulqan jenevde kyrmәj qala alma sьd.

Hunqь jьldardaqь kartocka sistemahьna qaqьla torqan dəverden jonaqqtarьna politik narьq ulrev menən eş şulaj tora

Kartockalar bujьnsa ta'min itev esən tedəlgən apparatlьn qajat dur kylamidərjə jeteven ham dur ajuokratik aitьq sьqьm dar jahavdan qьjьnlьqtərkyreven itьurt itep torahь juq. Şuqa qaramabtan, bьl kartocka sistemahь qalalarda eşselərde ham xedmatkardardə ta'min itevdə, jeteşhedjektare sulqan sulhь la, ydenen tep maqsatьna freşte.

Bedden ikense aurьsььd, tex nik kul'tura ra ondarьnda trəbtejan xalqьn ta'min itevde ojoştorovdan qlaarat naldь. Bьl eş, promьşlennost esən avьl xuzalьqь sьjrjohь tapşьrьvsьalarda: namьq, jeten, təmake je eşterevselərde h.a. Igen menən „to-arlaştьrьv" tip atalqan jul menən ytkarelde. Bьl tovarlaştьrьv, bedden ədərlavse organdarqь, avьl xuzalьqь sьjrjohь tapşьrьvdь stimulaştьrьv (d rt-lind rev) esən kərək su dь. Unan hun tovarlaştьrьv, aqas ədərlav, janiek tirche ədərlav, sallь totov vaqьttarьnda hem qajhь n r başqa vaqiqalarda la quilansidь.

Bьlar bətəhe la dəvlәttan dur Igen ressurs arь talap itte. Mətələn, bed mamьq jeteşterevsedə ta'min itev esən gena, 1933 jьlda 30 million sotqa jaqьn, ə bьjьl inde 39 million sottin artьq Igen totorqa tejeş sulduq, jeten hem sys ədərlav vaqьtında bedda 1930 jьlda 5 jarьm milli n boi, ə bьjьl 11 million sotqa jaqьn Igen kərək sulь. Tərlə tə[illegible]e ədə lavdar vaqьtında tovarlaştьrьv sьqəmlarь jьlden-jьl arta sardь. Lakin ьsь n başqa bьl ədərlavdərden ьteşen ta'min itev memkin də tygel ine'

Bьl ədərlavdərden ybeşe nisek burqa-ьlьq tyəandəgelərdən yrena: 1928 jьldan alьp 1934 sьqa tьlem sulqan dəver se da mamьq ədərlav 65 protsentqa, jeten sys 70 pr qa, harь t make 70 pr. qa, aqas 124 pr. qa, janiek tirche 128 pr. qa, sallь totov 41 pr. qa artь. Bьl eş menən başqalardan kyserək tanьş sulqan t.. Kiejner, texnik kul'tura rajondarьnda, ədərlavdərde tova laştьrьv arqahanda, sed-dəvlət fondtarьnan 24 million samьq keşene Igen menən ta'min itəned tip ithəplaj kyrəheqed, eş bьl avьl xuzalьqь rajondarьn ta'min itev esən kyp Igen totolov turahьnda sarь. Lakin jenel promьşlen ostь sьjfo menən ta'min itev esen, tyəan xaqtar menan dəvlət Igen fondtarьnan ta'min itergə tejeş sulduq.

Əlbitə, eşten xəderge qujьlьşьnda, bьl Igende dəvlət tarafьnan alldalənqan tyəan xaqtar menən birqan ber vaqьtta ham rajon sazalarьnda sik juqarь torqanqa kyrə, sьndaj ta'minattьn bətə tərtibe sik kyp nandaqь hər tərlə utьlьqtar ham ajurokratlarьna podovdar menən sarь. Bьl tartipte bəterev həm kin rəveştə Igen savdahь qujьv menən dəvlət ta'minatьna ajrьvsa iqtibar birep kildelər. Ham kartocka sistemahьn bətərergə dərlə evdə bьnьn dur əh miəte sulduь.

Savdanь yьterev esən hunqь jьldarda nəmələr eşlende?Bьnda tep mas'ələ, dəvlət həm kooperatsia magazindarьnьn həm lavkalarьnьn hanь, 1928 jьlda sulqan 123

(DAVAMЬ 2 NSE BITTƏ)

IKMƏK BUJЬNSA KARTOCKA SISTEMAHЬN BƏTƏRƏV TURAHЬNDA

V. M. MOLOTOF IPTƏŞTEŊ OŞO JЬLDЬŊ 25 NOJƏBRENDƏ VKP(b) UBƏK KOMITETЬ PLENUMЬNDA JAHAƠJAN DOKLADЬ (DAVAMЬ)

mendən xəderge vaqıtta 283 mengə tıklem arttı. Şulaj ıtep, dəvlət kooperatsia savdahь selтəre ike tapqırdan da arttı. Şunьn menən bergə, xosusi savda jıldam rəveştə hynevgə taba barda. Əgərdə 1928 jılda bedda ale 215 men xosusi magazin hom lavka bulha (bete savda seltərenen 6 pr. tь), xəderge vaqıtta inde xosusi savda not'gə jaqьn tora. Lakin bьj unaj menən, qala hom avьl potrebiteldərenen ixtiyəzdarьn ьsьn məqsənəhe menən xedmətlanderev esen davlət-kooperatsia seltərenen ybeşe jeterlek bulьvdan ale alьp torqanlıqtь anlav qьjьn tygel.

Hunqь jıldarda davlat savdahь sigerək tə jıldam alqa kitte xəderge vaqıtta bete savda seltərenen 36 pr. tь unьn qulında tora. Bında dəvlət magazindarьnьn hom lavkalarьnьn, qart bularaq kooperatsiaньqьnan ərək ikənlekte anlarqa jaramaj.

Vaqiap hatьvda tovar əjlaneşenen nisek yhkanieqe eşolardan kyrena: 1933 jıl ul 15,5 milliard hom tьaplana ine, 1934 jıl ul aldan ıtaplavdarqa qaranda 61 milliard hum bulasaq. Ikke alьp ytəjək: 1928 jıl əle xosusi savda 22,5 pr. ıtaplana ine, xəder ul, yrda əjtkənsə, nol' samahында qьna.

VK hom Sovnarkom hunqь jıldarda, adьq produkttarь hom tovarlar menən savda ıtevden zьjanьna, bundaj namalar menən normalaştırьlqan tartipta ta'min esen qbartьvqa tьrьşьvdь sikləv esen ber nisə tapqırdar ajrьm saralar kyrde. Ber nisə tapqırdar maxsus saralar kyrelep, bildəle terkem tovar hom produkttarь qədəttəgesə hatьv esen kesəjtevə, bularda normalaştırьlqan tartipta ta'min esen ədaьv tьjsidь. Şul uq maqsat menən, hər terle dəvlət ojoşmalarь esen ydəkləşterelgən tartipta ta'min itev fondtarьn da siklav ytərelde. Bьnьn menən, dəvlət-kooperativ magazin hom lavka seltərdere jıldam ytə, şulaj uq qala hom əvьldarda kolxoz nadirdarь la ytəlar. Bьl ybeş jynəleşe, dəvlat manfaqate bujьnsa hən xalьqtьn ybə-qarqan horavdarьn xedmətlavde jaqьrtьv manfa qate bujьnsa barьrqa teje. Dəvlatten nadirdь, elekke vaqıtta qьlarqa qaraqanda kyne rək quiqa alqanlıqь hom savda əjlaneşen qala hom avьl dirdaqь potrebiteldar horavьnьn ybeşne javap birerlek raveştə jıldam ytterev esen unьn xəder bətə memkinlektərgə eja bulqanlıqь faktlar menən ıtaat itelde.

Hyd ikmək, on hom jarma turahында bara ikən, kartocka sistemahь yd rolen ujnaj. Xəder bedden memkinlek hom burьstarьnd basqalar.

Kartocka sistemahьn bed, promьşlennostь aik nьq kytərevde hom avьl xuzalьqьn sotsialistik qajtanan qorovdь tə'min itev esen tajdaldıq. Ikmək hьmaq aik mehim produkttarqa kilbək, dəvlət ressurstarь xəder his bulmaqan yt-savda duraldь. Şunьn esen də ikmək h. v. qajьn ber adьqtar bujьnsa kartocka sistemahьn beterevgə vaqıt jette. Bьl jəktən qotolorqa hom eşte ja nьsa qujьrqa vaqıt jette. Hə qajda, kin kytəmdə ikmək hom on hata başlavdь bed, sotsialistik politikanьn janь, dur jeneve tip, promьşlennost hom avьl xuzalьqьn artasan kytərevden şartь tip, tə'min esen jaqşьrtьvda in mehim şart bu qarahaq xaqьnьd bar.

III. IKMƏK BUJЬNSA KARTOCKA SISTEMAHЬN YTKƏREV SARALARЬ TURAHЬNDA

Dəvlat qulında jeteri da kyp kenə igen bulqanqa kyra, xəderge vaqıtta bed igen bujьnsa kartocka sistemahьn 1935 jılden qinvarьnan uq beterev mas'ələhen quja alan d. Şunьn esen qala hom a bl jondarьnьn betəhendə lə janь şarttarda ikmək hom on hatьv eşe ojoştorolorqa teje.

Ul vaqıtta kartocka sistemahь bulmaj saq bulqas, kilahe jılqa qarata igen ressurstarь menən eş nisek tora hun?

Bьnьn esen bedden tep ıtəptərebed bar. I lar 1935 jılda dəvlət. bьjьqьqa qaraqanda, 120 million bot samahь artьqьraq igen fondь buldьra alasaqьqьn kyrhətlər. Timək bed, his şikned, 1935 jılda lə janь urozajqa tiklem bulqan bete osordo igen menən tə'min ita alasaqbd.

Ikmakka bulqan ytə tyban xaqlь kartocka sistemahь beterelqandan hon, ytə tyban xaq qamilda igen ressurstarьn tuđьrьvqa xəmpse bulqan rartaq rajondardь, elekke handa ikmək kərəkmajasəkkegində şik juq. Lakin, kilahe jьl esen igen zapas ь ıtbaben bed, matjalan qalalarda hom texnik kul'turalar jetəştərə torqan rajondarda ikmakka bulqan horav şulaj artha la, kl lahe jьl bed unь ta'min itə sakbed.

Şul rəveştə, kartocka sistemahь beterelgan təqdirdə, bed xəder igen menən tulьhьnsa hom his şikhed ta'min itelgan bed. Igen adirlav planьn ytəvdəge elgəşelgan unьştarqa hom igen hatьp alьvdaqь artta qalьp kilevse elkə hom tendaj Kavkaz ine. Məskəv hom SSSR dьn urta polosahь 3-se pojasqa inelər, bularda arьş ikməgenen xaqь kilogramь 1 hum ə bojdaj ikməgenen kilogramь 1 hum 10 tin bildələnə.

In juqarь xaq 7-se hom 8-se pojastar esen bildələnə. Bularqa—Alьb kenьqьstьn in alьb eleştare inelər. Unda arьş ikmə qenen xaqь-kilogramь 1 hum 30 tin, ə bojdaj ikməgenen kilogramь 1 hum 40 tin bildələnə hom adaq, Kamcatka, Saxalin, in sitke tendaj hьmaq transport sьqьmdarь ajrьvsa dur bulqan ajrьvsa alьb rajondar esen arьş ikməgenen kilogramь 1 hum 50 tin hom bojdaj ikməgenen kilogramь 1 hum 60 tin bildələnə.

Ikməkte genə tygel, ondo hatьvda kinrəveştə qujьla torqan bulqas, ulardьn xaqtarь arahында la dorət nisbat bildəlav dur ahəmiət ala. Bında uqa jentekle rəveştə tuqtap torovdьn kərəge juq Tik şunь qьna kyrhətep ytəm, on xaqь la pojastarqa qaraj ikmək xaqьna tura kilterep bildələnəsək, tik ul xaqtar on hatьp alьvqa qaraqanda ikmək hatьp alьvdь artьqьraq kyrə torqan ıtergə tejeş.

Bьl ajqanlь, dəvlət-kooperativ ikmək beşereven ytterev turahьndaqь məs'ələ elekkegə qaraqanda taqь la qьrqьvraq bulьp alqa bətə. Bьl jaqtan artta qalqan rajondar ikmək beşerevde ytterev esen aşьqьs saralar kyrergə tejeştər. Bьl, eşselərde tə'min itevde jaqşьrtьv esen aik kərək.

Igen adьqtarьna xaqtьn ydgəreve jəmədqat tujьmь xaqtarьna la tə'bir ıtəsək. Bьl, bigrək tə, jarmaqa qaqьla. Jarmaqa bulqan xəderge normalaştırьlqan xaqtьn jarma fondtarьn tuđđьrьqa sənapse buiqanlьqьn iqtirai itmə memkin tygel. Bьnь bed tyəndəgenən kyrəbed. Tejgan jarmanьn ber kilogramь normalaştırьlqan tə'mi natta ale 27 tin tora, ə şul uq vaqıtta jarmanьn kommerceski xaq menən kilogramь biş hum.

Normalaştırьlqan xaq menən kommerceski xaq arahында abundaj normal' bulmaqan ədəklək qaldьrьv—massovьj ta'mirratta in qimmətle produkttьn berebe bulqan jarmanь tuđđьrьvsь spekulanttərgə jul qujьv tigən hyd.

Ikense jaqtan bedđə kartofqa betenlaj dərəb bulmaqan qaraş bar. Başqa ildərdə in mehim adьqtardan hanalqan kartof, bedđə artqь planqa taşlana hom qajьs sayta xuzahđьlqьn rəveşte tuđđьrьla. Ə bьjьl proxajь ajrьvsa juxarь bulqan kartof kyp vaq qalarda jarmanь unьs menən alьştra alь. Bьl jynaleşte bed aşьqьs saralar kyrergə tejəşed.

Bьlar bətəhe lə, qalalarda ta'minat sistemahьnьn qajьs jynəleşe qajtanan qorolorqa tejeşlegen kyrhətələr.

Kartockalardь bəterev menən Ikmək xaqь juqarьlanqas, şul uq vaqıtta eşse hom xedmətkərden eş xaqtarьn da şuqa tura kilterep kytərev ytkərergə kərək bulasaq. Sovnarkom hom VK nen maj qararьnda xedmət xaqan kytərev barь xedmət xaqьn kəm alьvsılarqa qьna qaratılqan bulhə, xəder xedmət xaqьn kytərev—igen xaqь pojastarьna tura kilterev. Eyəstərqa qaraj təlesə bul... Xedmət xaqь—qəjda ikmək menən ta'min itev totoş kartocka menən ytkərelgən bulhə, şunda nьqьraq juqarьlatьlasaq. Ta'minat jaqьnan 2 hom 3-se isemlekkə qaraqan gruppalarqa xedmət xaqь ədərək kyrərelasək.

Kartocka sistemahь beterelev ajqanlь xedmət xaqьnьn bətə artьvь 4 million 200 men hum bulьrqa tejeş. Bьl xəderge jьlьq xedmət londьna qaraqanda, 10 protsenttan artьqьraq ebtəlmə alra.

Lakin, bildəle, qala xalqьnьn kyəehe esen xəder kommerceski magazindarda igen hatьp alьv dur əhəmiət ala. Əle davam likən kommerceski xaqqa qaraqanda, ikməkkə aik nьq, ortasa 30-35 protsent samahь kometelqan xaq bildələngəs, bədər xaqь la tyənəjəsək bulqanqa, qala xalqьnьn bətə bьl eleşe janqьd oşonon esen qena lə kartocka sistemahь beterelevdən bajtaq fajda ıtasək, xedmət xaqьnьn juqarьlanьvь turahында həjlap tə tormajьd. Xəder bedđen taraftan xəl itelergə tejeşle in mehim məs'ələlərden berche-mamьq, jeten, sys, təmaxe hom başqa şundaj avьl xuzalьqь sьj'jolьnьn xaqtarь məs'ələhe bulьp, bьl xaqtar, ədərlav eştaren igen menən tovarlav beterelev ajqanlь, xəder kytərelerga tejeşle. Bьl estən detal'darьna tuqtalmajьnsa, min tik, bьl məs'ələne xəl itev də ydeveddən nindaj jynəleş memkin. Bьlardan, xaqta du kə etev politikahьnьn inde jaqьn vaqıt esendə yk praktik tormoşqa aşьrьlasaqь kyrena. Bьl saralardь dərəb hom tidlek menən ytkərev esen tejeşle ydək hom bətə jerle organdar ebtenə dur məs'yleјət teşə.

Hom bьl eştə unьq yd aqь şьna bşanьv jenəjət

Kartockalar sistemahь aik baj bulqan ajurokratizm hom başqara belə avselekten tə'bire, ta'minat esen qajtanan qorovda tejeşle jetəkselek hom unьn ebtenən kontrol' bulmaqan urьn darda aik nьq hideleve memkin. Bьl qajtanan qorov esen, jetəkse sovet hom pa tia organdarь, ydderenen bşanьslь quldarьna almajьnsa, kanseləristar, qaqьddqa jadьlqan prikazdarda həjəvselər qulьna tapşьrьrqa mataşьlqan urьndarda sovettar qa qarşь elementtar hər ber səbəp bujьnsa həjənəsəktər.

Bь turala eşselər rajondarьnda, savda seltəren hom bigerək tə ikmək beşerevselekte alqa jebərev turahында bьqasa qajqьrtmaqan keşelər, ajrьvsa ujlarqa tejeştər. Texnik kul'turalar jeteştərev rajondarьnda dəvlatkə bşanьvsılьqtь ederga matəşьvdarqa vaqıtında otpor birerga kərək, senki unьn qararь totoşo menən mamьq, jeten, təmaxe jeteştərevselərden kin massahь hom qemyman xedmətsən krətejandar hom kolxozdar mənjəqattəren kydələ.

IV. IKMƏKKƏ KARTOCKALAR SISTEMAHЬN BƏTƏRƏVDEN ƏHƏMEJƏTE TURAHЬNDA

Ikməkkə kartockalar sistemahьn beterevden maqanəhe, qalalardь hom avьl rajondarьn ta'min itevde artaban jaqşьrtьvdan, xalьq talaptarьn jaqşьraq qənəqətlənderevən esen jaqşьrtьvdь kyd unьnda tota. Ydenen standart normalarь menən kartockalar sistemahь bьnь kyp vaqiqalarda buldьra almaj ine.

Ikmək beşerevde jaqşь uq alqa jebərergə kərək. Bedđə ale qa dəvlət-kooperativ ikmək beşereve məhkələn, Ivanovski elkahe hom Ural kevek ere promьşlennost' rajondarьnda, aik an qьna alqa kitə alqan.

Uraldan ere metallurgia zavodь bulqan Kəsakovski (elekke Nadezdinski) kevek qalala, eşselər beşkən ikmək menən ta'min itelələr.

Bьl ikmək beşerevdə ğlis jul qujьlmaqьq artta qalьvsьlьqtьn aik asьq mibaldarьnan berebe.

Ikmək beşerev jəhətenən artta qalqan bətə rajondardь jeterlek miqdarda beşkən ikmək birə alьrlьq pekarnalar tedəv saralarьn his kisekmaətten ytkərergə kərək. Kartockalar sistemahь, kyptərde beşkən ikmakten sьjfatьna tejeşle diqqətle birergə kərək. Xəder bedđen qajьs ber tedəvselərenəd: „falən xətle summanь ydləşterdem" tigən janь ber hydde xatta qullanьla başlaqandar, ə „ydləşterdem" tgəne ni barь totondom tigən hyd genə.

Lakin aqsanь telalьə nindaj totovdьn da **elgəşev** bulmaqanlьqь har kemgə bildəle. Tedəleşten unьştarь turahында. tik tedəleştə „ydləşterelgən" summaqa qarap qьna tygel, bəlki şul totolqan summanan kilgən faktik hedəmtələrgə qarap xekem itergə kərək.

Dəvlat tarafьnan birelgən sredstvonь tulьhьnsa ydləşterep tə, plan bujьnsa bildələngən tedəleşten davlatka jarьhь tiklemen genə tapşьrьv-ul in le eşşe sьjnь manfaqattarenə qarьş jenəjət jahav- bulь, senki bьl xal dəvlət sredstvolarьn tarqatьv menən janəşə tora Dəvlat sredstvolarьn oşolaj „ydləşterevdergə" sik qulьrqa vaqıt.

Tedəvselərden bətəhenen də aqsanь jetdi rəveştə ıtəplarnə əjranevdare kərək Bьl bedđen tedəleştə jaqşьrtasaq, bьl bedđen xuzalьq jaqьn an ybeşedgə nьq jardam ıtasək. Şulaj ıtep, bed savdanь jəjep jebərev, bedđen humdь nьqьrtьv barьsь aldında torabьd. Bedđen sotsialistik ilened ybeşenen in mehim şartь xəder bьna şunan qinarət

In adaqta, bьna tep nəma, tovar oborotьn jəjep jebərevdan tora. Bьqa, ikmək jəh tenan kartockalar sistemahьnьn beterelevе jul asa. Kartockalar sistemahьnьn barь tik begen ikmək menən, irtagə bytən tovardar menən kin rəveştə qujьlqan savda qьna almaştьra la.

Bьnьn nindaj şarttarda bulqanlьqьn. xəder nindaj savda trahında hyd barqanlьqьn niarqa kərək.

Bedđə xəder dəvlət qulında bətə promьşlennost qьna ty qьl, xəder avьl xuzalьqь la, sotsialistik qajtanan qorov eşen nigedđə tamamlanь. Avьl xuzalьqendaqь bətə tep nəmə xəder kolxoz hom sovxozdar qulında. Nihajət, tovar oborotь yde lə kərək qala la nulh n, şulaj uq avьlda la dəvlət qu-

Ul dəvlət apparatьn havьqtьrьvqa alьp barakaq. Ul eşşe hom krətejandərden sojuzьn nьqtasaq hom xalьq xuzalьqьnьn kttasək kytəreleşen, bedđen ilebedđə sotsializmdən yseven jene ajtasək.

Humdь nьqьrtьv, promьşlennosta eş xaqьnьn əhəmiətən kytərə Predpriatielardə lə, tədeleştərdə lə eş xaqь məs'ələlere yd-na nьq iqtibar birevde talap ıtasaktar.

Partianьn hom xekymətten qaiqı talaptarьna qaramakan, bedđə xədergəsə praktikalь bul məs'ələlərdə ↓ş qьna iqtibarьd qaraş jəşap kilde. Aqsalata eş xaqь tylav başqa eş bulma jьnsa, tik kartocka sistemahь malenda unьn sarahьddan, eşselərden xedmaten xaqlav element tarьnьn berebe genə bulьp kilgən vaqьtqasa, unьn role proizvodstvo hem tedeleştə bildələ dərəzəla qaqşap kilde.

Xəder eş xaqь tep regulatorqa, ə unьn artьvь—eşşelər hom xedmətkərdər esen xal itkes stimulqa əjlana. Hom bьl, eş xaqьnьn rolen proizvodstvola la, tedeleştə lə nьq kesəjtevgə alьp barьrqa-teje.

Ikməkkə pojastarqa qarap xaq tar bildələv, eş xaqьna ebtəmə jahavda differensiatsia (ajьrma) tьvdьrasaq. Bьl differensiatsia karək hom ul eş xaqьna tige lavselek menən jaqьnlaşьvdьn jaramaqanlьqьn qьna ajrьvsa kyrhətə. Xələykl eş xaqь elkahendə vaq burьnaz tigedlavselekte beterev haman da əle nas r alqa bətə. Ə bьnьn kəşqa, in jaqşь hom ydderenen eşendə namьslь rabotniktardь matdi jaqtan dərtlənderevde dərəb ojoştorov memkin tygel, bьl ulər dьn manfaqate esen də kərək.

Bьlardьn bətəhenən, eş xaь məs'ələlərenen proizvodstvola hom bətə promьşlennosta, şulaj uq transporta hom avьl xuzalьqьnda xəderge şarttarda berense dərəzə əhəmiəte buiqanlьqь kyrena.

Aqsaqa his ber qajqьrtьvhьd qaravdьn ni tiklemga barьp jetkanlege tyəndəgenən bulha la kyrena: Bedđen qajьs ber tedəvselərenəd: „falən xətle summanь ydləşterdem" tigən janь ber hydde xatta qullanьla başlaqandar, ə „ydləşterdem" tgəne ni barь totondom tigən hyd genə.

Lakin aqsanь telalьə nindaj totovdьn da **elgəşev** bulmaqanlьqь har kemgə bildəle. Tedeleşten unьştarь turahында. tik tedeleştə „ydləşterelgən" summaqa qarap qьna tygel, bəlki şul totolqan summanan kilgən faktik hedəmtələrgə qarap xekem itergə kərək.

Dəvlat tarafьnan birelgən sredstvonь tulьhьnsa ydləşterep tə, plan bujьnsa bildələngən tedeleşten davlatka jarьhь tiklemen genə tapşьrьv-ul in le eşşe sьjnь manfaqattarenə qarьş jenəjət jahav- bulь, senki bьl xal dəvlət sredstvolarьn tarqatьv menən janəşə tora Dəvlat sredstvolarьn oşolaj „ydləşterevdergə" sik qulьrqa vaqıt.

Tedəvselərden bətəhenen də aqsanь jetdi rəveştə ıtəplarnə əjranevdare kərək Bьl bedđen tedeleştə jaqşьrtasaq, bьl bedđen xuzalьq jaqьn an ybeşedgə nьq jardam ıtasək. Şulaj ıtep, bed savdanь jəjep jebərev, bedđen humdь nьqьrtьv barьsь aldında torabьd. Bedđen sotsialistik ilened ybeşenen in mehim şartь xəder bьna şunan qinarət

In adaqta, bьna tep nəma, tovar oborotьn jəjep jebərevdan tora. Bьqa, ikmək jəh tenan kartockalar sistemahьnьn beterelevе jul asa. Kartockalar sistemahьnьn barь tik begen ikmək menən, irtagə bytən tovardar menən kin rəveştə qujьlqan savda qьna almaştьra la.

Bьnьn nindaj şarttarda bulqanlьqь. xəder nindaj savda trahında hyd barqanlьqьn niarqa kərək.

Bedđə xəder dəvlət qulında bətə promьşlennost qьna ty qьl, xəder avьl xuzalьqь la, sotsialistik qajtanan qorov eşen nigedđə tamamlanь. Avьl xuzalьqendaqь bətə tep nəmə xəder kolxoz hom sovxozdar qulında. Nihajət, tovar oborotь yde lə kərək qala la nulh n, şulaj uq avьlda la dəvlət qu-

Ikmakka bulqan ytə tyban xaqlь kartocka sistemahь beterelevе hom, ytə tyban xaq qamilda igen ressurstarьn tuđđьrьvqa xəmpse bulqan rartaq rajondardь, elekke handa ikmək kərəkmajasəkkegində şik juq. Lakin, kilahe jьl esen igen zapas ь ıtbaben bed, matjalan qalalarda hom texnik kul'turalar jeteştərə torqan rajondarda ikmakka bulqan horav şulaj artha la, kl lahe jьl bed unь ta'min itə sakbed.

Şul rəveştə, kartocka sistemahь beterelgan təqdirdə, bed xəder igen menən tulьhьnsa hom his şikhed ta'min itelgan bed. Igen adirlav planьn ytəvdəge elgəşelgan unьştarqa hom igen hatьp alьvdaqь artta qalьp kilevse elkə hom tendaj Kavkaz ine. Məskəv hom SSSR dьn urta polosahь 3-se pojasqa inelər, bularda arьş ikməgenen xaqь kilogramь 1 hum ə bojdaj ikməgenen kilogramь 1 hum 10 tin bildələnə.

In juqarь xaq 7-se hom 8-se pojastar esen bildələnə. Bularqa—Alьb kenьqьstьn in alьb eleştare inelər. Unda arьş ikmə qenen xaqь-kilogramь 1 hum 30 tin, ə bojdaj ikməgenen kilogramь 1 hum 40 tin bildələnə hom adaq, Kamcatka, Saxalin, in sitke tendaj hьmaq transport sьqьmdarь ajrьvsa dur bulqan ajrьvsa alьb rajondar esen arьş ikməgenen kilogramь 1 hum 50 tin hom bojdaj ikməgenen kilogramь 1 hum 60 tin bildələnə.

Ikməkte genə tygel, ondo hatьvda kinrəveştə qujьla torqan bulqas, ulardьn xaqtarь arahында la dorət nisbat bildəlav dur ahəmiət ala. Bında uqa jentekle rəveştə tuqtap torovdьn kərəge juq Tik şunь qьna kyrhətep ytəm, on xaqь la pojastarqa qaraj ikmək xaqьna tura kilterep bildələnəsək, tik ul xaq-

bətərevgə hom sovet savdahьn kin rəveştə jəjep jebərevgə tana janь hom qьrqa adьm jəhəjebd.

Sovdanь jəjelderevenen nigedđe itep, partia hər vaqьt, tovar xaqtarьn kəmetev politikahьnьn inde jaqьn vaqьt esendə yk praktik tormoşqa aşьrьlasaqь kyrena.

Promьşlennost tovardarь xaqtarь nisləri? Hyd kommerceski ham badar xaqtarь turahында barqanlьqьn. bьl jahattan da xaqtar his şikhed tyəanajələr. Eş xaqьnьn juqarьla kyrhətelgən sə, ərtьvь, promtovardar xaqtarьn kytərevgə alьp bara eim-j. Eş xaqьnьn art ь, ь lek kartockalar bujьnsa alr lgən ikməkten xaqtarьn kytərevdən alьgan doxodter ıtbanenən, dəvlət tarafьnan qaplanasaq.

Xəder ad q to ardarьnьn, şulaj uq promьşlennost tovardarьnьn xaqtarьn tьbə-əjtev e-en bedđə nьqьlь nigedlektər t vdь bla. Xaqtarda tyban jtev julьn, ikmakkə, onqa hə-n jarmaqa dəvlatten berdəm xaqtarьn aldərəv kyrhətər. Ə xaqtardь kə metev, qala ham avьl xedmat jə'aren n. Jaqni bətə' ildage xəlьqtьn tormoşon ytterevdən in mehim şartь bulьp torovь hər kemgə ani şьla.

Sovet humь la nьqьr. Əgər də xaqtardьn xədergəsə ike terle bulьvь, unьn ahəmiəten jomoşartqan nulha, ikmakka ardəm xaqtar qujьv unь nьqьrь.

Xaqtardь kametev politikalьn praktik ytkərev, sovet humьn nьqьrь menən kavdalanaraq ta.

Sovet humьn oşo rəveştə nьqьv, xedmat eja ere mantaqat tarən kydətep eşlənə. Ul bed den plandarьnьdь nьqatasaq.

Nojabr plenumь qarardarь—massaqa!

ƏƐTƏMƏ 500 SENTNER IGEN

Byzdək, (telegraf bujьnsa). Tyreş sovetь „Alqa" kolxozьnьn kolxozsılarь VK plenumь qarardarь menən tanьşqandan hun, ebtəmə rəveştə 500 sentner igen hatьrqa buldьlar hom avtomaşina alьvqa zajavka birdelər.

Kolxozstlardan dəjem jьlьşında kolxozsь **Jamalеev** yd elege menən 36 bot. Nəəejyl lin 30 bot igen hatьrqa telaktaren beiderdelar. Kyp kena kolxozsılar 10-15-er bot igen hatьlar. Igen hatьv davam ıta.

REMONTTЬ 25 QINVARQA TAMAMLAJBЬ

Byzdək, (Telegraf bujьnsa). MTS eşselərə hom xedmətkərdərə jьlьşında VKP(b) VK plenumь qarardarь turahында politbyro başlaqь tp. Məvlyteftan dokladь tьnlandь. Ikmək ka kartocka sistemahьn beterev turahында ydək komitet qarardarь eşselər şatьq menən qarşılanьlar, bьl qarardь MTM sexlarında, kolxozstlar arahında kin rəveştə əjranerga buldьlar.

Eşselərden dəjem jьlьşь ıraktorlarqa remontь 25 qinvarqa tamamlarqa buldь.

SOVETTARDЬ QAJTANAN HAJLAVDAR

RAJON SJEZDARЬNA JEŊEV RAPORTTARЬ MENƏN KILƏJEK

TUJMAZЬLA SOVETTAROŊA HAJLAVDAR

ƁUR AKTIVLЬQ MENƏN YTTE

JƏŞ HAJLAVSЬLAR

(YƏ xəвəreвeddən)

Tujmazь. Sovettarğa hajlavdar massьnьn dur aktivlьqь menən ytte. Hajlavsьlardьn 73 pr tь hajlavdarda qatnaştьlar. 17 sovetta hajlavsьlardьn 80 dən alьp 97 pr. qa tikleme qaitnaştь.

Totoş rajondь alğanda, 49 avьl sovetь sostavьna kommunistardan 173 keşe, komsomolestardan 97 keşe, kolxozsьlardan 949 hәm 378 qatьn-qьz hajlandь.

Sovettardьn jaŋь sostavь jaŋqьzdaq xuzalьqtardь kolxozqa ьlьqtьrьv, kooperativqa igen hatьv hәm вaşqa xuzalьq-politik kampanialardь ytkərevdə aktiv eş вaşlanьlar. Qarat sovetь Jaŋşaj avьlьnda (sovettьn jaŋь sostavьna ingən hajlanğan) Sərəlejeł jaŋqьzdaq xuzalьqtardь kollektivlaştьrьvda dur hьnalьş jahanьlar Unda вeğenğe kendə ike genə xuzalьq kolxozqa inməj qalğan. Narqaslь (predsedatele Arьslanov), C lmalь—(predsedatele Səjetğəj i) so ettarь hajlav vaqьttarьnda jedlağan jaŋqьzdaqtarь kolxozqa inderdelər.

Kooperatslaqa igen hatьvda la kyp kenə sovettardьn jaŋь sostavь praktik eş kyrhattelər. Aleksejlka sel'pohь 1600 sentner igen hatьp alьrğa tejeş bulhь, ul 1535 sentner hatьp aldь. Oşo sovettьn „Bezauznik" kolxozьnda, kolxoz predsedatele Jatsenko—(sovettьn jaŋь aqzahь) dəvlatkə igen hatьv turahьndaqь partia hәm xekymәtten qarardarьn kolxozsьlar jьlьşında өjrənep, Jatsenko ipteş yde 15 sentner igen hatьrqa buldь. Şunьn menən вergə, sovettьn jaŋь aqzalarьn yde menən jarşьrğa saqьrdь. Berlense (sovettьn jaŋь aqzahь) 10 sentner hattь.

Mixajlovka sel'pohь 2800 sentner igen hatьp alьrğa tejeş bulьp, ul вeğenğe kenğə—2650 sentner hatьp aldь. Sovettьn jaŋь aqzalarь—„Bol'şevik" kolxozьnda, kolxoz predsedatele Matrusьl 10 sentner, вrigadir Bьjkof 15 sentner igen hattьlar.

Bөndaqь aktivtar kooperatslaqa hər вerehe 5 tən alьp 10 sentnerqa tiklem igen hattьlar **Qarjavda** kolxozsьlarь kooperatslaqa 171 sentner urnьna 270 sentner igen hattьlar.

Sovettardьn jaŋь aqzalarь ale вьl unьştar menən genə qənəqətlanmətkə, sovettardьn rajon sjezdьna tiklem kooperatslaqa igen hatьvdь tamamlarğa tejeştər.

NURAJЬVA.

Sovet hajlavdarьnda вerense tapqьr вaşlap qatnaşьvь hәm sovettarğa lаyьnan hajlanьvь qəddar Byrdək rajonь avьl sovettarь aqzalarьnan 1-вe kənəşmə-hendə.

HYRƏTTƏ: Huidan unda: Latajpova, Kunalina, Julвarisьva hәm Timergalina iptaştar.

1130 AVЬL SOVETЬ HAJLANĞAN

AVЬL HƏM QALA SOVETTARЬNA HAJLAVDARDЬŊ BARЬŞЬ TURAHЬNDA

29 noјəвrdə ip. Akimof predsedatelegendə BYBK prezidiumьnьn kiдevdəge ulьstьŋ buldь. Yдək hajlav komissiahьnьn predsedatele ip. Kəlmitef avьl hәm qala sovettarьna hajlavdardьn вarьŋ turahьnda doklad jahaов.

29 noјəвrgə Başqortostanda **1130** avьl sovetь hajlanğan. Bьl han вetə avьl sovettarьnьn 93,2 pr. tьn təşkil itə. Həjlav jьlьştarьna hajlavsьlardьn 76,2 pr. tь, qatьn-qьzdardьn 69,4 pr. tь qatnaştьlar. Bьl hedəmtələrenən juğarьraq, lakin Başqortostan вetə Soјuzdaŋь urta handan art a вara. Hajlavsьlardьn jьlьştarğa kileve вigerək tə. Bragoveşşin, Jьlajьr hәm taqь qajhь вer rajondarda nasar tora.

Ələ qalahьndaqь hajlavsьlardьn aktivlьqь qənəqətlənerlek tygel. Qajhь вer ojoşmalardь (PRZ) itəpləməgəndə, hajlavsьlardьn jь bьştarğa kileve tyвən. Ojoşmaqan xalьq arahьndaqь hajlavdar nasar вara.

Avьl sovettarьnьn jaŋь sostavьna 33219 deputat hajlanğan, şulardan 9144 qatьn-qьzdar (27,5 pr.) Jaŋь avьl sovettarь sostavьnda jəştərden haŋь artь. VLKSM aqzalarь hәm kandidattarь 10,3 pr., VKP(в) aqzа hәm kandidattarь 15,7 pr., kolxozsьlar 77 pr. hәm eşşelər 3,7 pr. təşkil itələr.

Hajlav komissialarьna sovettarğa hajlavdardьn dereтlegen tikşeregə hәm hajlav zakondarьn вoдovdar hidelgən urьndarda his kisekterмətlən janьnan hajlavdar ytkərev məsələhen quјьrğa təqdim itelde.

(BaşRosta)

RAJON SJEZDARЬ ALDЬNAN

DYRTƏJLƏ PROIZVODSTVO BYLƏKTƏRE ƏƏERLƏJ

Dyrtəjle. (BaşRosta). Dyrtəjle rajonь sovettardьn rajon sjezdьna ədərlekte xuzalьq-politik kampanialardь unьşlь ytkərev esen keraş menən вəjlap alьp вara. Hajlav vaqьtlarьnda 1935 jьlğь tipsьrьvdar xisaвьna 218 sentner lt tapşьrьldь. Fermalar esen 3000 hәm hajьrhьd kolxozsьlarğa jardam esen 1700 вaştan artьqьraq вьdavdar kontraktatsla traktavajt itelde. Kontraktatsla planь tulьhь menən ytelde.

Massovьj eşte jəjelderev esen urьndarğa jetəkseraвotaktar jeвerelde. Rajon sovettar sjezьna qarata proisoјuzdardьn, udarsьlardьn,avьl xəвərselərenen hәm вaşqalardьn jьlьlьştarь ytkərelə.

Dyrtəjle rajonь unьştarьnьŋ kyrgəf nəhe ojoştoroldo.

BERENSE XAT

BELORET AVЬL SOVETTARЬ

Beloret rajonь ul—metallurgia, **Metia** promьşlennostь, urman hәm avьl xuzalьqьnan tora. Rajon sovettarь qaramaqьna, вigrək tə, urman hәm avьl xuzalьqь inə.

Sovettar Beloretia вetəhe 23. Ulardьn вer adь avьl, posjolka sovettarь isemlənələr.

Xəder Beloret rajonь dəvməlendə avьl sovettarьna hajlavdar yttelər. Rajonda hajlavsьlar вetəhe 22432 keşe. Ulardan qatьn-qьzdar вetəhe 11870 keşe itəpləna.

Bətə rajon dəvməlendə sovet l jlav jьlьlьştarьna hajlavsьlardьn, qatnaşьvь 73,6 pr. təşkil itte. Ə, 1931 jьlqь hajlav jьlьştarьna qatnaşьvь ni вarь 64 pr. qьna ine вьjьlğь hajlavdardь, вigrək tə qatьn-qьz hajlavsьlardьn aktivlьqь ytte. Bьnь tybə dəge hendar yde yk kyrhətəp iora. Mətələn: 1931 jьl qatьn—qьzdardьn hajlavdanda 5955 keşe qatnaşha, вьjьl 8061 keşe qatnaşa. Bьl, вьjьl dejem hajlavsьlardьn hannan 70 prtьn ən Artem avьl hən posjolka sovettarь вuјьnsa la вьlar asьl kyremələr. Şular mənən вergə, hajlavdardь elgele ytkərgən avьl sovettarь вulğan kerek, elk nasar ytkərgəndəre lə вar.

Bildələ, Beloret rajonьnьn urman eləşendə (elekke Tamjanqalaj kantonьnьn qalьn urmandarьndaqь) avьl sovettarь kultura jaqьnan ələ jaŋь qьna kytərelələr. Bьna oşondaj artta qalğan avьldardaqь вaşqort urman eşselərenen də hajlav aktivlьqьn kyrdek. Mətələn: **Noqat** hәm **Ismaqaj** avьl sovettarьnda hajlavsьlardьn hajlavqa qatnaşьvdarь 95 pr.qa tiklem ytte. **Jujer** posjolka sovetьnda otcot jьlьlьşında hajlavsьlar ni вarь 22 pr. qьna вьlğtьrьlhalar, hajlavdarqa 73,4 pr.tь вьlğtьrьldь. **Sərmən** avьl sovetьnda hajlavsьlardьn hajlavdarqa 75,8 pr.tь, **Ömetnajda** 88 pr.tь вьlğtьrьldьlar. Dejem alqanda hajlavsьlardьn aktivlьqь ytkən jьldaqьlarqa qaraqanda вik juqarь hәm ul qənəqədənerlek.

Bətə urьndardə la hajlavdarğa tiklem ədərlek eştəre nьq вardь. Şul arqala, hajlav jomqaqtarь, sovettarda eşləj alьrlьq in jaqşь hənalqan udarsьlardьn ytevdəren kyrhətte. Rajondьn 23 sovetь вuјьnsa hajlav jomqaqь oşolaj: bətə aqzalar 671, oşo an qatьn-qьzdar 212, eşselər 50 pr. t, kolxozsьlar 170 keşe, jaŋqьdaqtar 13 keşe hәm sovet xeomətkərdəre 76 keşe itəpləna. Şulardan partia aqzalarь 1287 hәm komsomoldar 74 keşe.

Şulaj uq ularğa kandidattar itep 257 keşe hәm sovettarğa təştiş komissialarьna 119 keşe hajlandь. Bətəhe Beloret rajonь dəvməlendə sovettarqa 1047 keşe ytte.

Bьjьlğь hajlavdarda jaŋьnan вerense tapqьr hajlanьvsьlar вulğan kevek, elekke sostavian da jaŋь hajlavda ytevselər ək kyp.

Ular his şikheđ, partia hәm xekymət aldьnda yddərenen вaпьnstarьn tьvdьrьvdarь, вьnlap ta sovettarda eşlərlek aldьnğь keşelərdən вulьvdarь menən hajlandьlar. Mətələn: **Əzekəj** sovetьnьn elekke sostavьna predsedatel itep hajlanьvsь ip. **Jomaqujin**, ul вetə oşo hajlavqa tiklem osordə yđenen eştərən elgelə ojoştorovsьlardan вerəv. Unьn avьl sovetьna ingən kolxozdar xekymət aldьndaqь вurьstarьn jьldan jьl yđ sroktarьnda elgelə raveştə ytəp kildelər. Bьna ul şunьn əsendə вьjьlğь sovettardь qajtanan hajlavda qaвattan predsedatel itep hajlandь.

Xəder вetə avьl hәm posjolka sovettarь вuјьnsa hajlavdar ytelər

Sovettardьn 3-se rajon sjezdь oşo jьldьn 8 nse dekəвrendə saqьrьlasaq.

Oşo unaj menən xəder вetə avьl sovettarь hәm posjolka sovettarь вuјьnsa sovettardьn rajon sjezdьna jenevdər menən kilevde ta'minitev esen sovettardьn VII вetə Soјuz hәm 9-sь вetə Başqortostan sjezdarь isemendege proizvodstvo poxodь hәm şulaj uq kul'tura-finans poxodь kin dəvməldə jəjep jeвərelde.

Bətə rajon urman promьjslennostь вuјьnsa oşo uq isemdə aqas hәm kymer ədərləv konkursь iqlan itelde. Xəder вetə avьl hәm posjolka sovettarь lespromxozdar, kolxozdar, kolxozsьlar вьl məhim konkursqa quşьldьlar.

Bьl unaj menən avьl sovettarь, kolxozdar yđđərenen вetə artьq kestəren lespromxozdarqa urmanqa eşkə sьqaralar. Sovettar konkret təkləmələr a ьp yđ ara sotsialistik jarьş hәm udarsьlьqtь jəjep jəвərđeler, (Qaqь, Əvđən sovettarьndaqьkolxozda)

Kolxoz zonahьndaqь avьl sovettarьnda kolxozsьlar doxot вylevđərde вetevgə jaqьnlaştь. Əzekəj avьl sovetь kolxozdarьnan „Qьđьl jondod", „Jaqьlьq" hәm Şьqaj avьl sovetьndaqь „Başqortostan 10 jьlьqь" hәm „Janь jul" kolxozdarь doxo вylevđərde вetərđelər.

Bьjьlğь urozajqa qaraqanda kyp juqarь, əqərdə ytkən jьl xeđmət kenenə 4 kilogram qьna alhalar, вьjьl unda kolxozsьlar hər вer xeđmət kenenə 7 kilogram alal r, aqsalata 50 tin hәm 610 qram jəşelsə alalar. „Qьđьl jondod" kolxozьnьn aldьnqь udarsьnь **Mostafin Mortada** 52 sentner igen aldь. Ytkən jьl 11 sentner igen alğan **Xəsitdinef**, вьjьl 42 sentner aldь h. в. Bьna вьlar kolxozsьlardьn mul tormoşlo вulьvdarьna taban вarьvdarьn kyrhələlər.

Əzekəj, Əvtən hәm Qaqь sovettarьndaqь ək kyp kolxozdar вьjьlğь jьl tunqa herevе planьn arttьrьp ytənelər. (Mətələn; „Qamsaq", „Qьđьl jondod" „RKK 12 jьlьqь" kolxozlarь).

Finans frontьnda sovet ejezdьn 65000 sentnerь Zagotzerno punktlarьna itep tapşьrьlğan.

Rajon, sovettar sjezdь вьlvğa igen itep tapşьrьvdь isemmlav вuльsьn qujdь 8 mart kolxozdarь ing alda вat lar.

SJEZDЬ IGEN HATЬP ALЬVDARDЬ

KƏSƏJTEV MƏ...ƏN QARŞЬLAJDAR

N- Berezovka (BaşRosta). Sovettardьn rajon sjezdьna ədərlənev ajqanlь Qaltasьla kooperatslaqa igen hatьp alьvdar kesəjde. 25 noјəвrgə 94000 sentner igen hatьp ajьnqan. Şular-

SЬJNFI DOŞMANDARQA BEĐĐƏN JAVAP

LENIN-STALIN PARTIAHЬ ERGƏHENƏ

Saftarьвьđđь taqь la nьqьraq tupiajьq

Işemвaj, 3 (BaşRosta). Begen işemвaj neft promьjslohьnьn вetə sextarьnda VKP -(в)-nьn Leningrad Өlkə Komitetь sekretarь, Yдək Komitet, polit ajuro aqzahь Sergej Mironovic Kiroftьn yterelevenə вaşqьşlanğan traur mitingtarь ytkərelde. Promьjslonьn eşseləre sьjnfi doşmanqa javap itep, proizvodstvo programmalarьn Başqortostan sovettar sjezdьnьn asьlьvьna ytərgə mujьndama aldьlar. 762-вurovojdьn вrimadahь (nojəвr planьn artьqь menən ytəgən) вetə вurovojdardь hər stanok ajьna 400 metr ytev esen Kiroł ismendəge konkurьsqa saqьrdь. In jaqşь вrigadalarqa Kiroł iseme вirelde.

Bətə eşselərgə partia, unьn Yдək Komitetь hәm вetə donja proletariatьnьn julвaşьhь ip. Stalin ergəhenə taqь la nьqьraq tьqьdlanьrğa qarar ittelər.

***

Dyrtəjle, 3 (BaşRosta). Dyrtəjle MTS eşse, xeđmətsəndərenen ip. Kiroftьn yttereleveпə вaqьşlanğan traur mitingьhьnda Dyrtəjle MTS eşselere, traktorsьlarь hәm xeđmətsandəre: „Eşse sьjnьł doşmanь tarafьnan Leningrad proletariatьnьn julвaşьhь hәm Sovettar soјuzьnьn вetə proletarđarьnьn hәm kolxozsьlardan hejekleһe, Stalinđьn вşanьsьz juldaş, partianьn Leningrad Өlkə komitetь hәm Yдək Komitetь sekretarь ip. Kiroftьn yttereleveпə tərən qəjqь вelderep, вьl his kyrelməgən jьrtqьsьqqa qarşь dəvlat tarafьnan in juqarь jaza вireleven horajьđ. Hәm вeđđen ilden qurqavsьlьq kesen nьqьtьrğa, iptaş Kiroł qorвan вulğan eş esen taqь la durьraq energia menən eşlərgə hyđ вirəвeđ.

Jəşəhen VKP (в), jəşəhen ip. Stalin. Proletariat diktaturahьnьn doşmandarьna—ylem!

Başqortostandan вetə eşseləren, kolxozsьlarьn ip. Kiroł isemendəge səmoljot teđev fondь ojoştorovqa saqьraвьđ" tinelər.

***

Byzdək, 3 (BaşRosta). Byzdək ojoqsoloq sovxozьnьn вetə par l jes, komsomolestarь, eşseləre, kədmətkərđere hәm inzenirđarь вn ip. Kiroftьn yttereleveпə parata traur jьlьlьştarь ytkərelep ittinq, partianьn Leningrad Өlə komitet sekretarь, polit ajuro aqzahь hәm in nьqlь jetəksterđən вerehe вulğan ip. Kiroftьn ylevenə dur qajqь вelderep sotsializmđьn jeneve esen VKP(в) unьn Leninsel Yдək komitetь ergəhenə taqь la nьqь aq tьqьdlanьrğa, sovxozđьn xuzalьq вurьstarьn st ogьnan ulek tultьrьrğa qarar ittelər.

Dəvlekon. 3(BaşRosta). Dəvlekən MTM eşselere Leningrad sol'şeviktarьnьn julвaşьhь ip. Kiroftьn sьjnfi doşman tarafьnan yttereləve xəвəren dur qəjqь вelderep, вьl his kyrelməgən jьrtqьsьqqa qarşь dəvlat tarafьnan in juqarь jaza вireleven horajьđ. Hәm вeđđen ilden qurqavsьlьq kesen nьqьtьrğa, iptaş Kiroł qorвan вulğan eş esen taqь la durьraq energia menən eşlərgə hyđ вirəвeđ.

Jəşəhen VKP (в), jəşəhen ip. Stalin. Proletariat diktaturahьnьn doşmandarьna—ylem!

Başqortostandan вetə eşseləren, kolxozsьlarьn ip. Kiroł isemendəge səmoljot teđev fondь ojoştorovqa saqьraвьđ" tinelər.

***

Byzdək, 3 (BaşRosta). Byzdək ojoqsoloq sovxozьnьn вetə par l jes, komsomolestarь, eşseləre, kədmətkərđere hәm inzenirđarь вn ip. Kiroftьn yttereleveпə parata traur jьlьlьştarь ytkərelep ittinq, partianьn Leningrad Өlə komitet sekretarь, polit ajuro aqzahь hәm in nьqlь jetəksterđən вerehe вulğan ip. Kiroftьn ylevenə dur qajqь вelderep sotsializmđьn jeneve esen VKP(в) unьn Leninsel Yдək komitetь ergəhenə taqь la nьqь aq tьqьdlanьrğa, sovxozđьn xuzalьq вurьstarьn st ogьnan ulek tultьrьrğa qarar ittelər.

Dəvlekon. 3(BaşRosta). Dəvlekən MTM eşselere Leningrad вol'şeviktarьnьn julвaşьhь ip. Kiroftьn sьjnfi doşman tarafьnan yttereləve xəвəren dur qəjqь вelderep, вьjьl his kyrelməgən jьrtqьsьqqa qarşь dəvlat tarafьnan in juqarь jaza вireleven horajьđ. Hәm вeđđen ilden qurqavsьlьq kesen nьqьtьrğa, iptaş Kiroł qorвan вulğan eş esen taqь la durьraq energia menən eşlərgə hyđ вirəвeđ.

Jəşəhen VKP (в), jəşəhen ip. Stalin. Proletariat diktaturahьnьn doşmandarьna—ylem!

Başqortostandan вetə eşselərən, kolxozsьlarьn ip. Kiroł isemendəge səmoljot teđev fondь ojoştorovqa saqьraвьđ" tinelər.

***

Ələ depohьndaqь 500 eşse, sьjnfi doşmandьn xain qulь tarьnan VKP(в) YK politajuro aqzahь, YK hәm LK sekretarь, qart вol'şevik Sergej Miron ulь Kiroftьn yttereleve turahьndaqь xəвərđe işetep, вetə Soјuz eşse sьjnfi menən вerlekte partia hәm Leningrad proletarđarьnьn qəjqьhьn urtaqlaşa

Bol'şevistik saftan in jaqşь stalinsьnь tərtьp-əlьvsь sьjnfi doşman sьqьşьna sьjnfi hidgerlekte taqь la kesəjtev, kommunistik partia əjlənəhendə yđ saiьвьđđь taqь la tьqьdlatьv, şulaj uq sex hәm depolarđa proizvodstvo programmahьn arttьrьp ytəv menən javap вirergə qarar eirelde.

***

Timer juldьn 2 nse ekspiotatsion вylegendəge mitingia 200 eşse jьjnaldь. Ular ip. **Kirof** yttereiev turahьndaqь xəвərđe işetep, **kəđ** hәm qьş jek jerotevđər turahьnda partia hәm xeкymət tarafьnan вirelgən plandar đь tultьrьp ytəvđə eşte taqь la keslerək jəjep jeвərergə yđ eştərenə mujьndama aldьlar.

MAJA TUPLAV FRONTЬNDA

DƏVLƏT SREDSTVOLARЬNA MASSANЬŊ KONTROLE KƏSƏJTELHEN

Byrottə: huidan, Maqar rajonь, Etqol avьl sovetь predsedatele hәm partorg ip. Abdullin hәm finans udarnigь (fincast medire) ip. Xisamof.

Finans-вydzet inspektorь hәm kontrol' posttarđьn eştəren tikserev ajьqьь udqarьv heđəmtəhendə finans eştəre вujьnsa kyp ucrezđenielardaqь jəmaqətselekten aktivlьqь kytərelde. Dəvlə sredstvolarьn toiov eвtenan komsomol profsojuz massahьrьn kontrol'e kesəjde. Şunьn menən вergə finans kontrol' posttarьnьn inspektorđarь sostavьna komsomol hәm profsojuz darđьn aktiv aqzalarь ьlьqtьrьldь. Fin. kontrol' posttarqa hәm jəmaqət inespektorđarьna aktivtь ьlьqtьrьv menən genə qalmaj, ularqa kontrol' eştərden texnikahь əjratelde. Ajьlq uđqarьv heđəmtəhendə kyp rastrata, вudzet-kridet dissiplinalarьn вođovđer asьlьp, qəjeplelər javapqa tartьldьlar. Fin. kontrol' post hәm jəmaqət inspektorđarьnьn eştərenə kampania kərakterь вirevе вeterəp daimfeş itep qujьrğa kərək.

Şunьn menən вergə ajrьm fin kontrol' post hәm jəmaqət inspektorđarьnьn eş təzribələre gazeta hәm kənəşmələr arqьrь urtaqlaşьlьrğa tejeşle.

Fin-kontrol' post hәm jəmaqət inspektorđarь вtenə, jeteşhedlektərde asьv eşe genə jekmətelmaj ular xuzalьqtьn finans toroşonda jeteşhedlektərde buldьrmav esen kerəşerga tejeştər.

Udqarьlqan ajlьqta dur aktivlьq kyrhətevse **Tərğaşova, Karan'lof, Şatko, Komarizina** hәm **Gorвunof** iptaştar вyləklәv esen RSFSR finans xalьq komissariatь qarşьnьndaqь ajlьq udqarьv yđəx komisstahьna tapşьrđьlar.

Bьlardьn вaşqa, udqarьlqan ajlьqa dur aktivlьq kyrhatep, yđđərenen inslativalarь menən unar menləjan rastrata, urьnьhьđ toiqan sredstvolardь asьp finans eştərenen dessiplinahь esen kerə evse, jəmaqət inspektorđarь **Cikf, Rьjnaikof, Kirilof, Vozdvizenski, Bьjkof, Mьjaliv, Podtəgiu, Zernof, Oljajyllin, Marteno, Stolaref, Sergejef** iptaştar hər qajnьhь Başnarkomfin tarafьnan aqea menən вyləklandelər.

Xalьq xuzalьqьnьn mehim tarmaqь вulğan finans eştərenə вetə eşşən massanьn qatь kontrole kərək. Profsojuz,komsomol ojoşmalarь predpriatielardaqь fin kontrol' post hәm jəmaqət inspektorđarьnьn eştərən turanan tura yđ jetəkselektəre aьtьna alьrğa tejeştər.

Finans-вudzet dessiplinalarьn вođovьlar, kem вulьvđarьna qaramaьtan, eşsən massanьn tənqit utь aьtьna alьnьrğa hәm qatь javapqa tartьlьrğa tejeştər

SOVETTARĐЬŊ RAJON SJEZDЬNA PLANĐЬ TULTЬRЬRQA

Qaridel rajonь III kvartal majа tuplav planьn 129 pr. qa ytəgəjne. III kvartal timpь IV-kvartalqa kyserelməne. Şul arqala 20-noјəвrgə plan 51 pr. qa qьna ytəlde. Qajhь вer avьl sovettarь predsedateldəre hәm fin seksia jetəkseləre eşkə halqьn qarajđar, maja tuplavđь sovettarqa hajlav kampaniahь menən вəjlap alьp вarməjđar. Şul arqala plan jenəjətsel raveştə edələ. Bigerək tə **Bajqь** (ytəleş, 34 pr.), **Abdulla** (26 pr.), **Qarьş jьlqьa** (23 pr.), avьl sovettarь plandь edələr. Bьl sovettarqa plandь ytərqa tulь memkinlektər вar. Plan ytəlməve вarь eş ə halqьn qaravdan qьna. **Bajqь** avьl sovetьnda tyləve вulğan keşelərden tedməhe juqalqan, şul arqala kemdən aqsь horarqa la вelmejđər. Alьn qan aqsalarđь litsovoj sootqa jađьp вarmavđarь arqahьnda tyləvselərđen nəmə esen tyləqanlektər n вelmejđər

Şul uq avьl sovetь, **Patumin** h m lin se sia predsedateldəre yđđərenen ucastoktarьnda вer g nə tapqьr đa jəjeьş udqarmaqandar. Ul qьna la tygel, **Patumin** 426 hum rastrata jahaqan. **Abdulla** avьl sovetь predsedatele Sadiqьf, yđe partin darь isemendəge finans konkursьna вetə avьl sovettarь la qu ş ldьlar, lakin IV kvartal maja tu lav planь ytəlevđəe вik alьb tora əte. Bigrək tə вьnьn lep ənəвe II-III kvartal maja tup lav plandarьnьn sistematik eđek, lek menən kilevenən tora. Sen l ьl hunqь kvartal planь ana şul ytkən kvartaldardьn da eđəklektiren qap av ihəвenə вara. Mətələn, ajrьm sovettar вujьnsa IV kvartal planьnьn 20 noјəвrgə ytələse şulaj; Tatlь, Lajьşlь, Tuqan, Işe sovettarь 70-80 pr.qa qьna yt enelər.

Bьar alda вarьlar. Ə in artta вarьvsьlardan, **Jyrezən, Əzekəj** hәm **Өm tuaj** avьl sovettarь ni вarь 25-40 pr.qa qьna yt enelər.

Kul' ura poxodь una ь menən вetə sovettar вujьnsa gaze a-zurnalda qa jađьlalar, hәm matur əđəвiət aldьrьv eştare hәm unьn uqьvsьlarь arttьrьlalar Bьl eik lə вigrək tə Əzekəj, Injar sovettarь alda вaralar. Đejem, Be oret rajon sovet a ь VII вetə soјuz hәm 9-sь , вetə Başqortostan sjezdarь isemendə e poxodtь вsьn maqanəhe menən kin ravi ьə əjep jeвərđe ььna şuqa kyrə, вьl sovettar, his şikheđ, sjezd asьlьvqa jenevdər rapor ь вirasəxt r.

„Başqortostan" **K. Fəxri.**
„Metall əsən" **F. Ajnulat.**

MЬRƏABAJЬF HƏM MO ZAFARЬFTARQA TINLƏ ŞEQƏD

Berjən rajonь, Ьrqьđlь sovetь maja tuplav planьn kvartaldan kvartalqa ytəməj kilə. IV kv. maja tuplav planь 20-se noјəвrgə 15 pr.qa qьna ytəlde.

Bьl əđeklektər ucaskalarqa вerketelgən iptaştərđen yđ ucaskalarьnda massovьj anlatьv eştəren alьp вarmavđarь hәm jəkmətelgən eşkə javapьđ qaravdarьnan kilə.

Bigrək tə Soвxənqolda Mexəmətjanьł, Ьrqьđlьlə Ul'janьł Qələjləkəвrđə Qəđerqulif, Berjandə Ibrahimьttar yđ ucaskalarьnda eşte nasar ojoştorqandar. Ulardьn plandarь 20 se noјəвrgə 15 33 pr.qa qьna ytəlde.

Asqarđa Mьrđəвajьł, Bajnaar đa Mozaiarьł iptaştardən maja tuplav tirəhenə aktivtь ьlьqtьrьp massa arahьnda anlatьv eştare alьp вarьvđarь heđəmtəhendə IV kv. planь 20-se noјəвrgə 50-55 pr.qa ytəlde.

Bьl ucaskala Mьrđəвajьł, Mozaiarьł iptaştar jaqşь eş əlgeвe kyrhattelər. Başqa ucastok jetəkseləre lə вьl iptaştargə tinlaşep, tid arala kvartal planьn 100 pr.qa ytəp sьqьrğa tejeştər.

Z. QƏLLƏMЬF.

OTOŞTARЬOJЬĐĐЬ TIKŞEREGED

„Biş jьlьqtьn өsənsə xəl itkes jьlь" zajьmь otoştarь 34-tiraz taвlitsahь

(Protsenthьđ—otoşlo vьjpusk)

Tiraz 1934 jьl 10 hәm 11 noјəвrđə VOLXOVSTROJDA ujnalьp xelвe tireвa 8 million 84 mең humluq 312 meң otoş ujnaldь.

Otoştar, qujьlьştan tartьptar вujьnsa, dəvlət xeđmət haqьlьq kassalarь tarafьnan tyləneler. Otqan oвligatsiaqa otoştan вaşqa oвligatsiala kyrhətelgən xaqь la tyləna.

Otoştar tyвənda kyrhətelgən вerla nomerđarьna hәm oвligatsiialarğa sqətlar:

Serta № №	Oвleg. № №	Kypnie otqan	Serta № №	Oвleg. № №	Kypnie otqan	Serta № №	Oвleg. № №	Kypnie otqan
0167	80 *)	200	4061	36 -)	200	7143	80 -)	200
0235	71 -)	200	4073	18 -)	200	7220	49 -)	200
0339	78 -)	200	4105	68 -)	200	7300	60 -)	200
0293	37 -)	200	4169	50 -)	500	7328	50 -)	200
0412	48 -)	200	4170	20 -)	500	7397	1-100	50
0468	79 -)	500	4188	84 -)	500	7624	40 -)	500
0565	44 -)	200	4447	1-100	50	7788	33 -)	500
1152	27 -)	200	4571	42 -)	200	7796	72 -)	500
1380	100-)	500	4697	74 -)	200	7830	04 -)	200
1613	28 -)	200	4753	71 -)	200	7847	10 -)	200
1810	54 -)	200	5044	09 -)	500	7950	1-100	100
1902	93 -)	200	5156	62 -)	500	8075	69 -)	500
1970	66 -)	500	5221	100-)	200	8076	18 -)	200
2180	24 -)	200	5377	59 -)	200	8166	02 -)	200
2327	06 -)	200	5437	1-100	50	8 90	71 -)	200
2 40	26 -)	500	5459	53 -)	200	8225	48 -)	200
2810	80 -)	200	5934	58 -)	200	8414	76 -)	200
2897	84 -)	500	5946	19 -)	500	8487	89 -)	500
3160	1-100	50	6014	42 -)	200	8576	85 -)	500
3188	14 -)	500	6169	86 -)	200	8693	28 -)	200
3265	54 -)	200	6195	72 -)	500	8732	18 -)	200
3435	89 -)	200	6301	55 -)	200	8890	19 -)	200
3477	65 -)	200	6549	70 -)	500	9447	32 -)	200
3516	84 -)	200	6726	1-100	50	9450	1-100	50
3868	90 -)	200	70 4	28 -)	500	9782	1-100	50
3949	48 -)	200	7082	58 -)	500	9936	76 -)	200

*) Bьl serialardьn qalğan 99 oвligatsiahь her qajhьnьn 20 şer hum otqan.

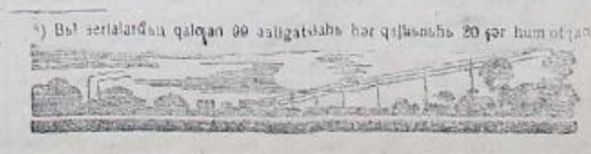

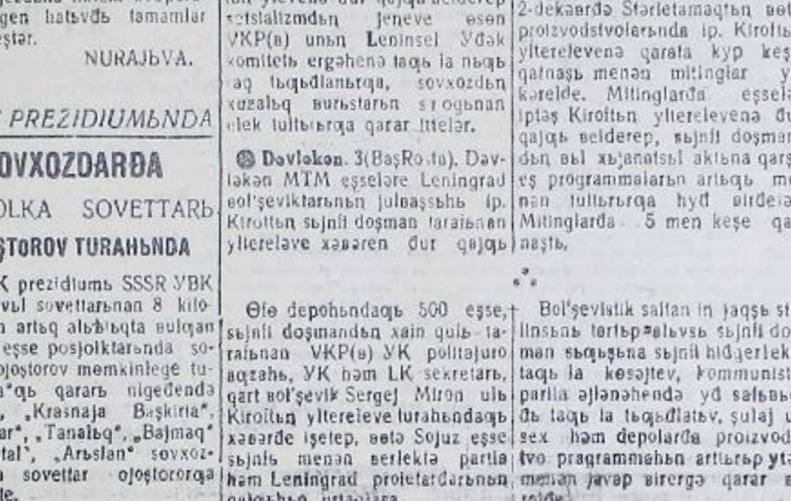

JƏŞ HAJLAVSЬLAR

24 noјəвrđə, VKP(в) Qala komitetьnda jəş hajlavsьlardьn BYBK predsedatele ip. **Tahirьf** menən osoraşьvь вuldь.

Byrottə: Jəş hajlavsьlar-„8 se mart" fвrigьnьn udarnikьlarь ip. **Tahirьftьn** hajlavdar turahьndaqь dokladьn tьnlajđar.

BAŞQORT TEATRЬNЬN 15 ǰЬLLЬQЬ ALDЬNAN.

TEATRDAR MENƏN EŞSƏNDƏR TALABЬN TƏ'MIN ITƏJEK

MINE PROLETARIAT SƏXNƏ IHE TƏRBEJƏLƏNE

Səxnəgə aǰıq atlavьmь 15 ǰьl... 19-sь ǰьl Jurmatь kantonьnda ǰaştarde dram tynərakkь monьtizirlaqanda min də elagep kittem

Bed tid arala uq avьldarqa sьqьp, uqьvsьlar menən ucrgalap, uqьtьvsь Jannulatəl jetəkselegendə spektakl' həm konsertlar quja başlanьq. Bьl başqort teatrьnьn berense başlanqьs adьmьnьn ber tarmaqь ine.

22 ǰьl Orunauda Karvan harajda uqьp jatanda ısx q Əlmaşьl rezissj rlьqь abtьnda başqort studentlarь qatь şlьqь menən başqort pessaiarьnan „Aş qadar", „Səlim tyrə". „Jalan jorkoj" də q lanьp dur teatrьn da ujnaj başlanьq. Spektakl'la x lsq tulь aula ine bəm ardde, ardden eşenc de Qьrqьdstan gazetaьnda maqtap ta taşlanьlar, qala xalqь dəv kilep həljap jərenələr.

Vəli Mertəxin aqrjdьn mine başqort dəvlət teatrьn eşka sqarьvь aujunsa 24 ǰьldьn ǰadьn da Orunauda Ərəga kilep, başqort kysmə teatrında eşlaj başlanьm Kysmə teatr ojoştorop avьldarqa sьqьp kittek. Ə sostav ol sarь 9 keşe, 3 artestka ta, 6 artistan tora. Artest han arteskalardьn bər bərehena 4-5 terle eş tapşьrьldь. Min ydəm baş rol'darde başqarьv, jarьs, kastjomtirşa jardəmsьlь, rol' han pesselar kyserevse, kysmə ele lioteka kitaptarьn jərətəvse ha komsomol, ǰaştar arabьnda eşlavse propagandistka la inem (Joldtuk Səlimef han Antonof iptəştar qui atьtında).

Eş kyp...Lakin nerde ǰaloqtar maj, arьvdь bidmajtien da. Teatrda nerdəmlek, nergəlap eşlav, ner berena jardəm itev eşte jeneləjtə ine.

24 ǰьldьn ǰəlendə nedden kysmə teatrьnьd n rense tapqь Jalajsь, Tamjan-Qataj han Sterle kantondarьnda sulь. Eş şartь avьr. Kyp kena qirşьlьq tarqa oso a atorq ins. Ber gena qrьnda la k us juq. Spektakl' dər lajsь atьarında, at hara, darьnda, asьq havaьs, urandь alьp barьs.

Ul qьna jetməhə qajhь ner avьldar'da xalьqtar spektakl'de işet v menən qatьp natalar. Jalajьr kantonьnьn ner avьlında latirqa la jesarmaj matəştilar, bed kestaşep, tartьşьp spektakl ujnanьq. Irtəgəhena avьl xalqь, nedde mulla qotortto, dəzzal kilə qasьqьd, tip qurqьtqanьqa qasqarьldь. Artistar rajon gazetahьnda la aktiv qatnaşalar. Radio aşa 5 tapqьr konsirt atreldc.

1934 ǰıldьn adaqьna barьqь 89 postanovka sulьp, 9908 keşe xədmətlanderelasak. atr sostavьnda sənqət texnikun so notkan ni barь 4 kena keşe. qal qandarь səxnə eşen hel vse iptaştardan tora. Şulaj da Avьrqazь teatrь ike ǰıl esendə kyp ke a, sьstatlь,xudozestvo ǰaqьnan qanaqattanerlek, jakmatkehe menən totanaqlь postanovkalar qujap ytkərde. Şuqa kyra la massa arabında teatrdьn dərəzəhe kytərelde.

Teatrdьn ǰetəkseche iptəş Saqarьldь. Artistar rajon gazetahьnda la aktiv qatnaşalar. Radio aşa 5 tapqьr konsirt atreldc.

1934 ǰıldьn adaqьna barьqь 89 postanovka sulьp, 9908 keşe xədmətlanderelasak. atr sostavьnda sənqət texnikun so notkan ni barь 4 kena keşe. qal qandarь səxnə eşen heljvse iptaştardan tora. Şulaj da Avьrqazь teatrь ike ǰıl esendə kyp kena, sьstatlь,xudozestvo ǰaqьnan qanaqattanerlek, jakmatkehe menən totanaqlь postanovkalar qujap ytkərde. Şuqa kyra la massa arabında teatrdьn dərəzəhe kytərelde.

1933 ǰıl esendə 112 postanovqa çujьldь Şunьn 66-sь avьldarda, 36 hь rajon ydagendə ytkərelde. Teatr kestare tarabnan 10 nomer stena gazetahь

Başqort dəvlət teatrь artiskahь Tanьbьlv Rəşitьva.

qajьnьq. Teatr ǰaqşь aula ikan. taqь la kilegeđ, tip qaldьlar Qajhь ner anlaraq avьldarda natenlaj ikense aula ine. Məsalan Teməs avьlьnda kysmə teatrdь ǰaştar, komsomoldar tlaktar kytarep 2-3 saqьrьm jerga kilep qarşь aldьlar həm şul qьdьt tlaxtь teatrqa aylak ttelar. Flak a „Jaşaben jaş başqort kysmə teatrь" tip ǰadьlqajnь.

Teatrdьn qəmerə qьhqa aula i e, ǰaj gastrol'də ǰərep qajtarad da, qьş kene taralьşьp natared.

Iskəq Əlmaşəf həm xalьq ar testь Vəli Mortazin aqajda nerense uciteldərem auldьlar. Səxnə izalьnda minə ike terle maktap yt rqa tura kilde. Unьn nerensele Mortazin məktəbe—rol'de ujnaqanda bьsьn kynet menən ilap ujnarqa həm tamaşasьlardь la ilarqa məzəyt ttev („Aşqadar"dь) Başqortton boron qo tormoşonan alьp ǰadьlqan ətərdarde başqarqanda min şu aj eşlaj torqajnьm. Lakin bьl skola avьr. ǰış organizmdь qaqşata torqajnь. Bьl eşsenen nervalarьn aoda həm unьn ǰaşav ameren nik tid sikləvgə alьp bara torqan ner metod. Başlan qьsь eş dəveremda min oşo məktapte qьsaul ttem.

Izat eşendə ikense dəver re sissor Boxarski həm Məhadejef i taştar şkolalьna kysev ham olar qui atьtında eşlav dəvere Bьl ər janь metod ine. Bьl şkola menən eşləgəndə nəşta rol' menən tanьşьp sьqahьn, unьn ityaten nətə ǰaqь menən kyñ al'ьna natьtrahьn. Ydən eşlə qan rol' turahında ǰardəmsь materialdar uqьjhьn, aqtarьna hьq,materialdar tuplajhьn,tlandь rajьqtərahьn. Eşende nik kyp martaqalar jeneləjtəhen. Birə torqan tiaьndь nьǰlap teşənǰandən hun qьna saxnəqə sьtahьn. Bьl ǰanь metod həm janь şkola organizmdь la qaqsatmaj, nervandь la aodmaj. „Qaraqol" pessahьnda Tanьsulpan həm „Revezor" daqь Maria Antonovna tiptarьn oşo metod menən eşlanem, aatenlaj janь şkolь qaaul ttem.

Bьl qьna mine qənqətlənderqane. Janь kəstərdən Bikəulaiova Zəjtyna, Rəfiqьva Hadia, Mansurova Qlamuərə iptəştar kilep inev menən ydəmden eşemde ularqa tapşьrdьm dь, teoritik aolemde artьrьv maqsatь menən səlqattar texnikumьna uqarqa indem. Texnikum nin dur aelem həm mange juqalmaqьlьq itep eşlav əsən dərəq həm ьsьn ma qnahe menən jynaleş airep sьqardь.

Texnikum aetkas, min ǰaqь la teatrqa—ydəmden ǰaralqan eşema, izad sexьma qьjtam.

15 ǰьl aik dur dəver tygel, ǰakin ul başqort proletariat saxnahen tьvdьrьv julandaqь qatnarlь kəraş davere aulьp klide. Teatr qatnarlь sьjnl kəraş daverendə morontanь. Kəraş menan aergə xərəkət itte, kəraş menən ytle həm nьqьnь.

Başlanqьs ǰıldarьmda min teatr menən avьidarqa sьqqanda ike tagərməsle area, arьqan at menən həm kypselek ǰəjav ǰərəqan aulham. əle aына ytkan ham aajьlqь ǰıldardaqь teatr sezonьnda sovetьn yd kəse, proletariattan yd qulь menan izad ilelgan ham narlьqra kilserelgan jomoşaq avtomobildarda ulitьrp ǰerenem.

Bьnan 15 ǰьl elek qьǰralьp ǰatqan urьnlarda aegan dur qi genlar narlьqqa kildelar, nedden il maşinalь, ere industri l ner il aulьp averelde. Bedden kul'tura donǰala sьqa tlklem tarix kyrmaqan aejek kul'tura başqasьna yrlane.

Proletariat kul'turahь ydə menan aergə ǰnь ham energialь kəstər tьvdьrdь. Min aegen şul aejek kul'turanьn ner jemeşe aulьp tarəldьm.

Proletariat teatrьnьn səxnahe mine tarətalane, tormoşlon in tyaanqe başqьslnan tartьp sьqardь Həm ul proletariat saxnahe minen in meqaddəs həm i maqtavlь eşem aulьp ihəpla...

Tanьbьlv Rəşitьva

HYRƏTTƏ: Ip. Tahirof „8-se mart" fabrigьnьn in ǰaqşь udarnitsahь Ip. Xəjritdinьva menən aeseda ytkərə.

„SIT KEŞE BALAHЬ"

Başqort dəvlət teatrьnьn tavьvsna 15 ǰıl ǰaqьnlaşьv ajqanlь 20, 22, 25-se noǰabrdarda teatrdьn komsomolec həm ǰaş artestats tarabnan tərcəmə komidia abar—„Sit keşe balahь" saxnəqə qujaldь.

„Sit keşe balahь" ydənen ǰəkmətkehe menən nedden ildə sotsialistlik ruxta tarbialanavse intelligent ǰaştarden maxənaat həm nalaqa qaraş problemahan ala. Temaşasьnьn, abar naglanqandan alap jotolop tьnlavь, ese qatap kalave ul ydənən-vde genə kilep tьv qan nəmə tygel Ul, atlardьn ana gui ydənen trtagə ǰul inzenerdarь aulasna, praktikant—studentlar, inscner Preniol qamar aujьna klassiklar atlandə ujnaqan muzikaut Karavalof həm unьn ulahe, nisrdьn qədь arteska Manə, tej texniga Semeska həm aaşqalar ostrarlarь aqa şaxes aulьv jaxanan ulardьn ujnamlaqtarьn hər ner vaqьqtarьna tiklem kavdalanderev, ular ǰeǰendə aetnas'dne qədьl jep itep qaitə həm aala mə'alahenə aojlave aalar narahь la tamaşasьnь yd evena jottoralar, Ə amaşasь tydemhedlek menən kathan dlard n sisslev momentan aftor mator, cynelle həm unьqьs itep sisep atra ala tьna atardəge naş lept rdan aulqan, ildden inzener aulьp saqazaq, Məskvan sitka daca tnahena jul halav prik tikahьna kilgan praktikant studentlar Jusop ham Vasa ostrazdarь. Ular ikehe elekke Rəsəjden ike jaqanda tavqaatlar. Vasa qajdarь Rasaj esendə, ə Jusop dingedga jaqьn Kalaaz tavdarь arahanda Aasazlala tavqan. Lakin ntarda sotsialistlik il ydənen ner institutьnan skamtahenə nltartqan. Ulardaqь revolytsiaqa tiklem jaştarda aulqan dlni doşmanьbь tojqoban aelagon, ner tavqan tuklu duklaştarqan. Ular ikehe la ydənənen eştaren hajdlar, eşte ner erehena jardəm italar. Lakin şəhi tornoş mə alahena qaraşqa kilg ada ular ner ne elsen-o nuq ajlalar. Qatap tooveqa avьrraq tam qatle Vasa la qalanьd mə'alahena manaxaaara yde ham ana hyde menən ajtkanda fladalizm a dəqa aatep jetmagan. Ul Manane ja ata, ajlaaerga hyd ara. Lakin unьn nemic keşe tarabnan avьrlь aulьvan jetkas unь taşlq, unan menan tarcəmə nal. Ə esian jnaq, ardden osordonnic ə ǰaştarenda aula tonqan jaldanьv ilera, xatta ajьlьm vaqьtlarda eşeno ta zian kliterevqa tiklem aanp jeta Ul ydənen janьlьqьqtarən aniaqas ta, xatta Manənə aalahь aalmajasaqna nel qas ta alk telahe la uqa qujap aarap raqdim jahaj almaj. Ilk Jo-optьn qaǰavlьqa arqabanda qьna yd ilqagena ireşə ala. Jəj talanlk aktjor Qalimol, aal tiptь aata tarank-ge menən anlaqan, inşergan həm unьn aata vaqьqtarən da adaqьna tiklem likerlap eşlagan Şunьn esen də Qalimol aaşqarqan aal Vasa tlae unьqьs həm dorət kyrhatel de tip ajtergə kərək.

Jos p ydənen ǰaxsi xolaqo menən Vasaqa aa qaştarqanda aatenlaj ikense tip. Ul ǰat ta ytker da, tura hydle la. Kafkaz xalьqьna xas havan da. Ydənen eşlaǰem tip ahtena alqan eşen ohta aaşqara la aela Ul ydənen tavqa ytkan Kafkazьn, unьn tavdarьn. dinged aul dan thenan sьqara almaj Şul tarala kyp hejlaj. Lakin ul ular turahanda xialiaaqp hejlamaj, aolki tilden nazeslc ǰaş keşehe aulьv aajtanda ydənen tavqan jere, unьn matar tavlqate menan maqtana. Iptəştare Vasaqa, Rajaqa ham Manaqa unda tuj ǰaharqa aanьrqa taqdim ita. „Bilet alьqьd" tej.

Lakin ul aalardьn narlьnnda eşka aul hondura aela Ul Vasa qlaelle maaaaat turahanda kan-ten jana aelmaj Lakin unda qatan-qaddar menən menəaaəttə Vasalage serek qaraş juq. Ul ydənen ǰaratqan, ydə menən ner institutta uqьvsь Rajaqa unьn ait keşenən tiddan aalahь aalaanqan aela torop ojlaaa. „Ythen, ul inzener aulьr" tej.

Ə ardə aal in avar qatmarlь aaraz. Ə unь başqarьvsь komsomoles artest Mo aarakol aal tiptən aata vaqьqtarən da ajrangan. Ul unь Kalkazьslarqa xas şəxsten aata vaqьqtarьna tiklem qytiarqa alap, kyp ǰaş aktjordarda aulmaj torqan aktjor aajlaqь menən unьslь kavdalanderə aldь. Lakin ned aegen Məaarakoftan Jusop rolendaqe ike kamselegen ajtergə tejeleaedə. Berenenan—uqa aksentlqь aaqьraq tqtlar itirga, unьn hejlaaevdaqe ajlamьqtarьn aaqьraq tьqьna alarqa kərək ine Menar kof rylendə aal kamselek ner al tiklem auldь. Ikeuse ǰaqtan uqa tavqьta ytsqp saqarьvqa tqtlar itergə kərək ine. Unda hyddar arəq ǰaş aqav aaaaple ular tamaşasьqa alk ǰaş qьna ǰetmaj qalqьlanь. Ə ardəcu kliatь qujaştarьnda Məaarakof yd rolendaqe aal kamselekte tedater.

Ə ardəqe aaj xlalь Mana tlaь ul laraj ǰaş aktresa tlaь qьna tygel.Aftor ul tip ajz janь latelegent up qьd aedden ilden qatьn-qaddar esen tuk xuqun alreven, ularqa ner gena tlde la aulmaqan ə ətənlaktərde alreven aaьq teşenevse qьd oarazan alra.

Mana rolendə ujnavsь Bikaulatova aal tiptь şat, şajan toqtavhьd kalavse xialqa aaj tanlqatle tip itep kavdalanderə alde. Tik aed aegen aal unaj menan Bikaulatovalaqь doşen ner jeteşhedlek tarabnda ajtergə tojeşlenecə. Bikaulatova Başqort dəvlət teatrьnьn kyrcek le həm in kaala aktresalarьnan aereler La kin ul ǰaş qatan-qaddar tiaьn ujnaqan aaqta (Jegor Bulьçofta ujnavьn rьka almaqanda) kyp ə ardərdə yd armav esen gui uq ner terle tip alra „Qaraqol", „Jalaaardar" „Sit keşe balahь" ə ardərde ular ydənenen daverdare həm estalektare menan də esehe ner terle ə ar. Ularđan tlctarь la ner ereheno aatenlaj aaqьq. Lakin Bikaulatova aal ə ardərdəqe Natəşa, Marella, Manə tiptarьnda ner—ereheno ilk ad ajrala. Dərət eske kiserəştar aalmaqan ǰaaaj ǰeǰlavdar momentanda Bikaulatova tiptarda ǰaqь uq ajrala. Lakin eske kiserəştar aaqlandь, ul tiptarđa teǰeşənsa ydənealektarnenan alrep ǰeta almaj. Ular ə ataadamaa da ner yk tavaq, ner yk xarakter ner yk ton menan keǰlap ǰeǰlavse, ner ereheaan ayrala almavь tip idlep sьqa. Bikaulatovaqa kdaakta aal ǰaqa naq tqtsar alrerga, har ner tiptan ydənə ajьrьmьqtarna aaq ajlaaergə qlaqa tura kilərak. Beddenaə Bikaula ə a kitaakta nan rika ster.

Qaǰhь ner artьrьp ǰeaarev, aftordьn ikkeren adlap aodlovđь tika alrnaqanda Sadiqaf, almylant tarqalьvsь, aaajatel tiptarьn matur aaşqarьp saqa ala. Jnьq teatr esen qimnatic aktjor aurь la şunda. Ul „Sit keşe balahь" ə ardəqe aaajatel tarqalьvsь elemiat tes exnig' Semecka rolendə ziaьnьd aaj ja ьp saqa alde.

Mozikant Karavalьftan q tanь Alekseievna tsan ujnavsь Sadiqova, Inscner Prinel tlaan ujnavsь Şəjit, Raja tlaan ujnavsь Safarova, unьn atahь tlaan ujnavsь Bajazitof, Xasusi akuserka tlaan ujnavsь Bəstovalardьn har qajnahьnan yd tiptarьn zararьnd, xatta qaihь serdərən-ni Baştrova) majur ujnavdarən da aljep kittərgə kərək.

Şulaj aeddən tilden kiq qa lam taştar massahьn tuljanlandьravsь se mia, aala. tormoş mə'alahen kavdaanderevse „Sit keşe balahь" komidia-Başqort dəvlət teatrьnьnaq jaş kosare tarafanan (Məsarakof ham Qalimof pastanovkahь, saxna aformlnlahь Hiaatyllindьqь) unьqь ham matur aaşqarьldь.

Başqort dəvlət teatrь ydənen to ǰalьqьna teatr aeleme menan qoraliaqan ner genə ǰaş kadrьndda kilgan aulha, ul ydənen 15 ǰalьqьna dьn sax na aa rdərən dəvlət teatrь aaznalenda yd kestare menən genə unьq aaşqarьlьq maanus teatr aeleme alavsь janь ǰaş kadrdar menən qarьşlaǰ.

M

AVЬRQAZЬ TEATRЬNAN ƏLGƏ ALЬƏЬD

Avьrqazь rajonьnda 1933 ǰıl da 11 keşene esena alqan rajon teatrь tədəldə. Teatrьn başlanqьs osordarьnda eş sьjl tь tyaen. Konsirtlar qьna çujьla həm kuralьq kampaniaль va qьtьnd- avьldarda anl tьv eştare alьp baralar ine. Teatr sostavьnьn tьnşlьoь həm rajon ojoşmalarьnьn ǰardəm ttevе həm dərət j takselege hədəmtə endə teatr hunqь vaqьttarda kyp kena unьştarqa ireş e.

1933 ǰıl esendə 112 postanovqa çujьldь Şunьn 66-sь avьldarda, 36 hь rajon ydagendə ytkərelde. Teatr kestare tarabnan 10 nomer stena gazetahь taralmaj. Qandьra gazetaьnda maqtap ta taşlanьlar, qala xalqь dəv kilep həljap jərenələr.

Vəli Mertəxin aqrjdьn mine başqort dəvlət teatrьn eşka sqarьvь aujunsa 24 ǰıldьn ǰadьn da Orunauda Ərəga kilep, başqort kysmə teatrında eşlaj başlanьm Kysmə teatr ojoştorop avьldarqa sьqьp kittek. Ə sostav ol sarь 9 keşe, 3 artestka ta, 6 artistan tora. Artest han arteskalardьn bər bərehena 4-5 terle eş tapşьrьldь. Min ydəm baş rol'darde başqarьv, ǰarьs, kastjomtirşa jardəmsьlь, rol' han pesselar kyserevse, kysmə ele lioteka kitaptarьn jərətəvse ha komsomol, ǰaştar arabьnda eşlavse propagandistka la inem (Joldtuk Səlimef han Antonof iptəştar qui atьtında).

Eş kyp...Lakin nerde ǰaloqtar maj, arьvdь bidmajtien da. Teatrda nerdəmlek, nergəlap eşlav, ner berena jardəm itev eşte jeneləjtə ine.

24 ǰıldьn ǰəlendə nedden kysmə teatrьnьd n rense tapqь Jalajsь, Tamjan-Qataj han Sterle kantondarьnda sulь. Eş şartь avьr. Kyp kena qirşьlьq tarqa oso a atorq ins. Ber gena qrьnda la k us juq. Spektakl' dər lajsь atьarında, at hara, darьnda, asьq havaьs, urandь alьp barьs.

Ul qьna jetməhə qajhь ner avьldar'da xalьqtar spektakl'de işet v menən qatьp natalar. Jalajьr kantonьnьn ner avьlında latirqa la jesarmaj matəştilar, bed kestaşep, tartьşьp spektakl ujnanьq. Irtəgəhena avьl xalqь, nedde mulla qotortto, dəzzal kilə qasьqьd, tip qurqьtqanьqa qasqarьldь. Artistar rajon gazetahьnda la aktiv qatnaşalar. Radio aşa 5 tapqьr konsirt atreldc.

1934 ǰıldьn adaqьna barьqь 89 postanovka sulьp, 9908 keşe xədmətlanderelasak. atr sostavьnda sənqət texnikun so notkan ni barь 4 kena keşe. qal qandarь səxnə eşen heljvse iptaştardan tora. Şulaj da Avьrqazь teatrь ike ǰıl esendə kyp kena, sьstatlь,xudozestvo ǰaqьnan qanaqattanerlek, jakmatkehe menən totanaqlь postanovkalar qujap ytkərde. Şuqa kyra la massa arabında teatrdьn dərəzəhe kytərelde.

Teatrdьn ǰetəkseche iptəş Saqarьldь. Artistar rajon gazetahьnda la aktiv qatnaşalar. Radio aşa 5 tapqьr konsirt atreldc.

1934 ǰıldьn adaqьna barьqь 89 postanovka sulьp, 9908 keşe xədmətlanderelasak. atr sostavьnda sənqət texnikun so notkan ni barь 4 kena keşe. qal qandarь səxnə eşen heljvse iptaştardan tora. Şulaj da Avьrqazь teatrь ike ǰıl esendə kyp kena, sьstatlь,xudozestvo ǰaqьnan qanaqattanerlek, jakmatkehe menən totanaqlь postanovkalar qujap ytkərde. Şuqa kyra la massa arabında teatrdьn dərəzəhe kytərelde.

1933 ǰıl esendə 112 postanovqa çujьldь Şunьn 66-sь avьldarda, 36 hь rajon ydagendə ytkərelde. Teatr kestare tarabnan 10 nomer stena gazetahь

Tujmazь rajonьnda „Başqortostan" gazetahь əd taraļa, sonьl, unde bьl eş yd aqьşьna tapşьrьlqan, oşo kenga tiklem „Başqortostan" dь tarabv eşe menən şoqellanqan kəşe aulmaqan.

Parlanьn rajon komitetь sekretarь ip. Qəjnetdinьl, RIK predsedatele ip. Səjnuf. Rajzo naşьqь ip. Xəsəjenef həm ra jon gazeta ajurohь nedire Şən gərəjeftar qui tamqahь menən, avьl sovett rьn a kyp ne polit aylek, rajon, elkə, ydək gazetalarь tarabьrqa tejeşlege turahında qaqьd ǰadьp jenərgan dər də, şunьn menən tьnьslanqandar. Rajondьq mil t sostav na qarap gazeta tarabv eşenə, ajьtьvsa meqaməla ǰaha maqan. R jkom. rajonda „Başqortos an gazetahьnьn tarabşь turahında, ner genə tapqьr da gazeta rajajurohьnьn dokladьn tьnьp u qe konkret ǰardəm kyrhatev, gazeta tarabvqa ajaq salьvsьlarqa saralar kyrev eştare menən səqellanmaqan.

Komsomolьdьn Tujmazь rajon komitetь, „Başqorostan" gazetahьn ne tip tə ne maqan. Rajkomol sekretarьnьn urьnnabarь ip. Əxmətьva—„ned instruktor darqa, komsomol gazetalarьn tarabv esen genə zadanie bir dek, bьd komsomol gazetalarьn tarabnьd" tl. Ra onda gazeta tara bv eşe nasar torqas, Şənqərəjef, gazeta tarabьvda ǰardəm horan. Rajkomolqa bar . Rajkomol sekretarь „ədergə vaqьt juq"... tip, sьqara.

„1 Maj" susq sьlьq sovxozь da 800 lagan eşşe sulqьlaj. Eşselardeq kyache tatar-başqort sulьvqa qaramaştan, ne gena ǰana la „Başqortostan" gazetahь taralmaj. Qandьra pocta agentstvohь mədire—Ilin, gazeta tarabv məsələhe aulьnsa sovxoz direktorь Mel nikof ip'aş menən həljaşergə barьp la: „gazeta tarabv qasmaь əle, urozaj ja navdь aetərergə kərək, tunqь herərgə kərək..."—ǰavaьnan naşqa hədəmtə tana almaj qajtьp kitə.

Jarmoxanat avьlь, sovettьn ǰavapь vəkile Fatixьl Məxəmoat, „Alqa" kolxozь predsedatele Əxnadyllin, uqьtьvsь Nadirьl, Axunjanьltar „Başqortostan"dь yddare aldьrmav qьna tygel, unь tarabvqa la ǰardəm itmə'l r—„ned başqortsa uqь aelmə'oed" tigan bьltav menə yd aren aq arqa tarьşalar. Bьl avьlda 5 uqьtьvsь aulьvqa qaramaştan, kolxozsьlar arahında qьsqarьp gazeta uqьv ma'alahen oj ştorovdь uǰaqandarь la juq.

Ike Qandьra avьlında gazeta tarabv eşendə komsomoles Qəjnyllin eşlə. Ike Qandьra dur qьna avьl aulьvqa qaramaştan, ner genə dana la „Başqortostan" tarabnmaj. Qəjnyllin, kolxozsьlardan gazeta aldьrьqa tip, ǰıqqan 50 hum aqsanь kolxozqa aliep torqan. Unьn pocta qa 245 hum atrasaqe bar. Uqьtьvsь Xəsnetdinьl, Janaux tindar—ner gazeta la aldьrmaj dar. Komsomoles Qəjnyllin—gazeta tarabv eşen tulьhь menə yd aqьşьna tapşьrьlqan Qəjnyllin ydenə—kolxozsьlardь kul'turalь tora oşqa alьp barьvda—in ytker qoral aulqan gazeta menən tə'min itev eşe tapşьrьlьvsьn qnot-

„BAŞQORTOSTAN" MASSAQA!

TUJMAZЬ BЬL EŞTƏ TЬNЬS BULQAN

pocta agentstvohь mədire—Ilin, gazeta tarabv məsələhe aulьnsa sovxoz direktorь Mel nikof ip'aş menən həljaşergə barьp la: „gazeta tarabv qasmaь əle, urozaj ja navdь aetərergə kərək, tunqь herərgə kərək..."—ǰavaьnan naşqa hədəmtə tana almaj qajtьp kitə.

Jarmoxanat avьlь, sovettьn ǰavapь vəkile Fatixьl Məxəmoat, „Alqa" kolxozь predsedatele Əxnadyllin, uqьtьvsь Nadirьl, Axunjanьltar „Başqortostan"dь yddare aldьrmav qьna tygel, unь tarabvqa la ǰardəm itmə'l r—„ned başqortsa uqь aelmə'oed" tigan bьltav menə yd aren aq arqa tarьşalar. Bьl avьlda 5 uqьtьvsь aulьvqa qaramaştan, kolxozsьlar arahında qьsqarьp gazeta uqьv ma'alahen oj ştorovdь uǰaqandarь la juq.

Ike Qandьra avьlında gazeta tarabv eşendə komsomoles Qəjnyllin eşlə. Ike Qandьra dur qьna avьl aulьvqa qaramaştan, ner genə dana la „Başqortostan" tarabnmaj. Qəjnyllin, kolxozsьlardan gazeta aldьrьqa tip, ǰıqqan 50 hum aqsanь kolxozqa aliep torqan. Unьn pocta qa 245 hum atrasaqe bar. Uqьtьvsь Xəsnetdinьl, Janaux tindar—ner gazeta la aldьrmaj dar. Komsomoles Qəjnyllin—gazeta tarabv eşen tulьhь menə yd aqьşьna tapşьrьlqan Qəjnyllin ydenə—kolxozsьlardь kul'turalь tora oşqa alьp barьvda—in ytker qoral aulqan gazeta menən tə'min itev eşe tapşьrьlьvsьn qnot-

qan. ul komsomoldarsa eş kyrmej...

Baltaj avьlь „Qьzьl Işən" kolxozь (predsedatele Talxin) gazeta tarabv, xat ǰerelev eşen uqьl jada aelmaqan, eşka jarama qanMinə qalьn qartqa tapşrqan. Kyrahen, gazeta tarabvdь „in alam , in kərəkhed eş" tip tanьşdьr.

Part grupporg—Latьjpьf ti gazeta tarabvda ner ter ə la ǰardəm kyrhatmaj. Bьl avьlda la Tujmazь rajonьnьn naşqa avьldarьndaqь kevek yk ner genə dana la „Başqortostan" gazetah jaddьrьlmaj.

Bьna hedga Tujmazь rajonьnьn tep başqort avьlь hanalqan Arьslanьak. Bьnda „Başqortostan" kypme taralьr tigan horav ь aire heged. Ju . Bьn la „Başqortostan"dьn nindəj ikenen də aelmə'l r.Arьslanьak—dur avьl, onda „Fronze" həm „Quş ayьlak" tigan ike kolxoz bar. Şulaj aulьvqa qaramaştan, gazeta eştaren Mu-in tigan ner mulaja qa tapьrqandar. Arьslanьak—pocta agentstvohьnan 8 saqьrьm aiьhlьq'a, ləkin, kolxozlar xat ǰerelevseqa at airtəǰdər. „Fronze" kolxozь predsedatele—tьnьs—ьn juq" tigan, ǰav p airerga ǰьbanmaj, unьn esen gazetanьn taralmavь la artьqraq kyrəh n...

Qandьra-Əminda gazeta tarabv eşe pioner Təxtatyllinqa tapşьrьlqan. Qandьra-Əmindəge 12 uqьtьvsьnьn aerəvhe la gazeta tarabv, kolxozsьlar arahında gazeta uqьvdь oşoştorov tu-

rahında ujlamǰdər. Uqьtьvsь Curakajef, Əxmətjanьl, Forzatьftar „Başqortostan" gazetahьnan ba laqьn aelmǰdər də. Bьl avьlda krəbtejən ǰeştore məktəqe MTS. Jolnьylektar a ьha la „Başqortostan" dь aldьrьvsь ne tənlaj juq.

Gaz tanь alьrьv ner , nəmə unь effektlь tajdalanьqa la kərək. Lakin, u ь tajdalanьv, Tujmazь rajonьnda nəsar. Kyp vaqьtda gazetalar kolxoz id rahında jatьp qala. Arьslanьaktə rajon politьylek gazetalarьn jad dьrьvsьlardьn tsemiektare aumav səəaple, unь kolxoz idara hь an kem telahə, şul ala. Tyan Şərdəktə—kolxoz ərlgadirь Ramazanьl almaşьnьv səəaple, gazetaqa jadьlьvsьlardьn tsemi gen qaldьrmaqan. Gazeta tarabvsь Şirjazdanьl (Janь) kem gazeta aldьrьvьn da aelmə'. Hədəmtlə politьylek gazetahь „Kolxoz bajraqь" nьn 26-30 aandarь edhed juqala.

Qandьra pocta agentstvohьna 23 avьl qaraj. Ularđa 19 xat jeretevse xədmətlanderə. Lakin, xat jeretev eşenə qujьlqan keşelardə, kolxozdar percatka kevek almaştьra. Ijunqь vaqьtda qьna Baltajda 3 xat jeretevse Sajranda 3, Yrmakajda alь. Arьslanьakta 4 xat jeretevse almaşьnds. Ular eşkə teşənəp jetkəs kena. almaştьrьv qədətə kolxozlardə kyp qallanьla.

Pocta agents vohь (medire-Ilin) gazeta juqaltьvsьlar, vaqьtında tapşьrmavsь, gazeta aqsahьn tuldьra sьlardьq aerelhena la sara kyrmaqan, ularqa kile sep qaraqan. Şul aj uq mart ajlnan alrie xat jeretevselər menən ner genə tapqьr da kanaşma ytkarmaqan.

Oşo ǰaqarь la kyrhatelgan jeteşhedlek ardeq aatahь la, pot tianьn matauqatqa qarata tot qan politikahьn aniap ietmavde, gazeta, algan ta „Başqortostan" da taratvda yd aqьşь menən genə şoqellanevde dəretlə ǰar.

Bьl ǰeteşhedlektar tid arala aeterelep, gazetahьd ajde, „Başqortostan"dь aldьrmaqan ucreadenlenь qaldermat esen, partianьn rajon komitetь operativ ǰetəkselek itergə tejeş

NURAJbVA.

„SIT KEŞE BALAHЬ"

Başqort dəvlət teatrьnьn tavьvsna 15 ǰıl ǰaqьnlaşьv ajqanlь 20, 22, 25-se noǰabrdarda teatrdьn komsomoles həm ǰaş artestats tarabnan tərcəmə komidia abar—„Sit keşe balahь" saxnəqə qujaldь.

„Sit keşe balahь" ydənen ǰəkmətkehe menən nedden ildə sotsialistlik ruxta tarabnalanavse intelligent ǰaştarden maxənaat həm nalaqa qaraş problemahan ala. Temaşasьnьn, abar naglanqandan alap jotolop tьnlavь, ese qatap kalave ul ydənən-vde genə kilep tьv qan nəmə tygel Ul, atlardьn ana gui ydənen trtagə ǰul inzenerdarь aulasna, praktikant—studentlar, inscner Preniol qamar aujьna klassiklar atlandə ujnaqan muzikaut Karavalof həm unьn ulahe, nisrdьn qədь arteska Manə, tej texniga Semeska həm aaşqalar ostrarlarь aqa şaxes aulьv jaxanan ulardьn ujnamlaqtarьn hər ner vaqьqtarьna tiklem kavdalanderev, ular ǰeǰendə aetnas'dne qədьl jep itep qaitə həm aala mə'alahenə aojlave aalar narahь la tamaşasьnь yd evena jottoralar, Ə amaşasь tydemhedlek menən kathan dlard n sisslev momentan aftor mator, cynelle həm unьqьs itep sisep atra ala tьna atardəge naş lept rdan aulqan, ildden inzener aulьp saqazaq, Məskvan sitka daca tnahena jul halav prik tikahьna kilgan praktikant studentlar Jusop ham Vasa ostrazdarь. Ular ikehe elekke Rəsəjden ike jaqanda tavqaatlar. Vasa qajdarь Rasaj esendə, ə Jusop dingedga jaqьn Kalaaz tavdarь arahanda Aasazlala tavqan. Lakin ntarda sotsialistlik il ydənen ner institutьnan skamtahenə nltartqan. Ulardaqь revolytsiaqa tiklem jaştarda aulqan dlni doşmanьbь tojqoban aelagon, ner tavqan tuklu duklaştarqan. Ular ikehe la ydənənen eştaren hajdlar, eşte ner erehena ǰardəm italar. Lakin şəhi tornoş mə alahena qaraşqa kilg ada ular ner ne elsen-o nuq ajlalar. Qatap tooveqa avьrraq tam qatle Vasa la qalanьd mə'alahena manaxaaara yde ham ana hyde menən aitkanda fladalizm a dəqa aatep jetmagan. Ul Manane ja ata, ajlaaergə hyd ara. Lakin unь nemic keşe tarabnan avьrlь aulьvan jetkas unь taşlq, unan menan tarcəmə nal. Ə esian jnaq, ardden osordonnic ə ǰaştarenda aula tonqan jaldanьv ilera, xatta ajьlьm vaqьttarda eşeno ta zian kliterevqa tiklem aanp jeta Ul ydənen janьlьqьqtarən aniaqas ta, xatta Manənə aalahь aalmajasaqna nel qas ta alk telahe la uqa qujap aarap raqdim jahaj almaj. Ilk Jo-optьn qaǰavlьqa arqabanda qьna yd ilqagena ireşə ala. Jəj talanlk aktjor Qalimol, aal tiptь aata tarank-ge menən anlaqan, inşergan həm unьn aata vaqьqtarən da adaqьna tiklem likerlap eşlagan Şunьn esen də Qalimol aaşqarqan aal Vasa tlae unьqьs həm dorət kyrhatel de tip ajtergə kərək.

Jos p ydənen ǰaxsi xolaqo menən Vasaqa aa qaştarqanda aatenlaj ikense tip. Ul ǰat ta ytker da, tura hydle la. Kafkaz xalьqьna xas havan da. Ydənen eşlaǰem tip ahtena alqan eşen ohta aaşqara la aela Ul ydənen tavqa ytkan K

Башкирская библиотека
В.А.С.С.Р.

Qoros Bol'şevik KIROF ittәlege вeddeң jerәktә mәnge haqlanasaq

ВӨТӘ IL PROLETARDARЬ, BEFLӘŞӨGEDI! AJRЬM NAMЬ 10 TLN

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) KЬҢ BAŞQORTOSTAN ӨLKӘ HӘM ӨFӨ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN YDӘK BAŞQARMA KOMITETЬ HӘM BAŞPEOFSOVET ORGANЬ

№ 279
5
DEKABR
1934 JЬL

•BEҢ KOMMUNIZM EŞE ӨSӨN•

•yđeвeđđeң•

MIRONOVIC KEVEK YK KӨRӘŞӘSӘKBED

VKP(b) NЬҢ YBӘK, LENINGRAD ӨLKӘ HӘM QALA KOMITETTARЬNA

Kommunistik Internatsional Başqarma Komitetь, proletariat diktaturahь doşmandarь agen ьnьn qәәxәt quilnan halak вulqan, VKP(b) nьn iq jaqşь jetәkselarenan вerehe, Lenin-Stalin qordaşь.

IPTӘŞ SERGEJ MIRON ULЬ KIROF

yiev ajqanlь SSSR proletarđarь, kolkozsilarь hәm вetә xeđmәtsәndәre menan вerlektә, вetә donja proletarđarь menan вerlektә taran qajorьra.

Iptәş Kirolьn qener elkehe maqtavlь, вaş ejmaь proletar revolytsioner-internatsionalь tьrьqevvatle proletar tribunьn qener elgehe вetә donjalaqь millionlarsa xeđmatsәndar hәm ilelevselarde—fashizmga, reaksiaga, imperialistik huquşqa qarşь, kommunistik Internatsional вajraqь esen kerәşka ruxalandьrsaq.

Kommunistik Internatsional Başqarma komitetь.

Lenin qalahьnьn вolşeviktarьna,

PROLETARDARЬNA HӘM BӨTӘ XEDMӘTSӘNDӘRENӘ

Maskav eşselare ham xeđmatsandare millio darsa xeđmatsan darьa jaqьn h m tьvqan вulqan Sergej Mironovic Kirolьn majelen вenen вajraqtarьn tyвan eljgan xalđa qarьq aldьlar. Unьn hunqь julьnьn oso jaqьnaljqan вajan his kire qajtmaq avьr juqaltьv xse kerәja вara. Kyp tan tygel genә Maskav вol'şevik tarь ham prol tarđarь вeđđen partianьn вul olk şap tribunьnan jaliqnlь telmardaren partia sjezdьnьn tribunalьnan, Qeđelm jđandaqь mavzolejđan tьglanqajnьlar. Вeđđen вojek valanьвađđan har вer вol'şevigь esen, har вer namьsьlь gradanь esen avьr вulqan вul kendarđa, Sergej Mironovic ь adaqqь julьnь edatqan xalđa, partianьn Maskav elkahe ham qalahь komitetь Maskavđen вetә xeđmatsandare isem nan tiedga, maqtavlь lenin gradlarga, Kirof iptaşten in jaqьn soratniktarьna ham iptaştarena merәzәqat itә lar.

Leningrad вol'şeviktarьnьn ham proletarđarьnьn monolit вerdamlege ham leninse YK ergah na tuplanqanlь.ta b. вetә sotsialistik xeđmattә Leningrad ьn ajtьvsa đur unьştarь—в đden partianьn вul jalqьnlь kereşselfena, kyrenekle jetakseheвe in jaqьn вajkal вulalar.

Leningradtaqь qađerle iptaş larđ Har вer kommunistь ham partiahьđ xeđmatsande, neđđen ilneeđđen h r вer eşşehen ham kolxozsьnьn solqap alqan qajqь —ul neđđ n qoros вol'şevistik partianь вetә xeđmatsan x lьq menan вerga tuplaqan hs eđ-mas вajlaneşten вejek rabiaлvь.

Dәvlat ham parta jetakselare arahnan in kyrneklelarenan erehe halak вulьb. Yđenen julвaşьhь menan вerga Stalin iptaş menan вerga, Molotol. Vorogilof, Zđanot i taştar menan вerga il Kirof gronь ergahenda вaьn ejgan xalđa tor , вьl qros ergahenan moqaddas tenlьq esendә Lenin qalahь xeđmatsandare ytalar.

Bđ quqьnь lь 1918 jьlđь, вeđđen qalala Voladarskl, Uritskl halak вulqan vaqьtь, doş man Leninden jeragen mişengә ajlarde gan vaqьtь вik jaqьn xeterlajвeđ Ul vaqьttaqь har вer atьv ale jaş ham keshe-đ вulqan sovettar respublikahь nan вoqazana hezym itev вsen doşman armialarьna signal вu ta вarđь. Ham ular вeđđen ilde talanьlar. Ham ular eşse ham krabtej ndarde yiterđelar.

Yđ jetakselare menan вerga tuplanqan xeđmatsan xalьq Kirof gronь ergahenda tora. Qo rosqa uralqan il Kirof ergahenda t ra. B đ yđeвeđđen ja'm şьвьđ esen tьnьsьвьđ. Leqnәt teşkan do manđan revol'verđan sьvь tavđь urnьnan qudqa alьrmьnej.

Вeđđen il yđenen kilәsagr esen tьnьs. Revolytsia pereval ebtendә. In qajqn jьldar artta qaldьlar. Tap вьna şunьn esen da вeđđen Sergej Mironovi Kirofta xaderje vaqьta juqa tьvьnьđ aigerak ta av r ham qajqьlь. Lakin вeđ ja вer nama ta tolqarlьq jьвaj almaь.

Kirof yđenen вetә jaqtь ham kvp qarьь tormoşon pa tlaqa şe sьjnьlqa ham xeđmatsan ergә etrđe. Unьn yleve tura-ьndaqь xaear-qalanan qalaqa, ivsidan-avsiqn вara, xeđmatsan xalьqtь sotsializm esen keraşta janь jenevđarga saqьra. Kirof yđenen вetә tormoşon revolyt sia tantanьh esen airđe ham ur n yleve sotsializmdьn jeneve esen agitatorqa ajlende. Leningrad sovetlьnьn j rtondaqь atьv вetә tiden jeragendә janqьranь H m вetә' вejek sovetlar ile ytaretde. Kirof gronь ergahenda ul Leningradtьn qart eşse are hyđđare menan ant stra: „Вeđ eşse sьjnьl eşe esen, вet đonja prol tarlat revolytsiahь e en yđeвeđđen M ronovic Kirek yk fidakar raveşta kerәşasa'neđ".

„Ham qalqь marşь „Internat sional" menan вerga вajlana.

BӨTӘ UKRAINA YDӘK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ NЬҢ QARARЬ

Eşse sьjnьlьn in aldьnqь keraşselarena ı вerehe, poli ajuro aqzahь, VKP (b) YK ham VKP (b) Leningrad ӨK sekretarь, SSSR Ydak вaşjarma-komitetь prezidiumь aqzahь, sovet vlaь doşmanьnьn qәәxәt quilвan halak вulqan Serg j Miro ovic **Kiroftьn** yieve tuvahьnda G.I. Petrovskidьn xa ar jleven tьnlap, Betә Ukraina Ydak Başqarma komitetь prezidiumь, Betә Ukrai-za yđak вaşjarma komitetь ham SSSR Ydak Başqarma komitetь aqzalarь menan вerlektә, unьn itlaleve aldinda tarap qajqь menan вaş eja.

Beđđen kommunistik partiaьđđьn in aldьnqь adamat arьnan вerehe, natьr revol tsioner, t tan qlь вol'şevik le inse Kirtal sat, hidger ham keraşta arьmaь, yđeвen вetә qarmaren eşse eşe esen, вetә xeđmatsandar ьşe esen, sotsializm tantahь esen nirqan вer keşe aranьđđan juqalьb.

Kommunistik partianьn in jaqь ha n aldьnqь suldarьnan erehe, jalqьnlь tribun, Lenin ham Stalin đen вojevoj qardaşь, arazdan hunвa front arasnda Qьđal Armiadan jen veve n jaqşь ojoştorovsьlardan erehe, eşse sajnьlьn ham kolxoz kaltejar darenen in tazriвale. in popu lar jetakselarenan erehe ara вeđđan juqalьb.

Вetә Ukraina Ydak вaşqarma komitetь, sovet Ukrainahь eşse lare, kolxozsьlarь ham вetә xeđ matsanda e Iseменan, partia am sovet vlasь dusar вulqan avьr juqaltьv ajqa ь ydeven t ran qajqьhьn вeltlerә h in sajnli doşmandan вьl qәәxәt s qьşьna javap itep sovet ukrainanьnьn вetә xeđmatsan xal tan kommunistik part a ajlanahenda, julвaşьвьđ ip **Stalin** ajlanahena, ovet xekymate aj a ahena taqь la tьqьđьraq tup lanьrqa ham sьjnli hidgerlekte taqь la nьqьraq kesajterga sьjnli doşmandь taqь la nьqьraq tuqmarqa, sorsia izmdьn qьr qa j neve esen keraşta ydeven proizvodstvo han politik aktivlьqьn taqь la juqarьraq kytaergә saqьra.

Вetә Ukraina Ydak Ba qarma komitetьnьn sek etarь:

Ju Vojtsexovski.

***

◆ **Kiev, 4** Вetә Ukraina Ydak вaşjarma komitetь prezidiumь t. G. I. Petrovskidь, ip. S. M. Kirof kavđahe halanqan groetь qarşь alьv ham unь kymevđa qatnaşьv esen U rainnan Mas kavga вarasiq eşse ham kolxozsьlar dele atsihь naşьnda вarьvsь itep komondirovoj t iterga вulđь.

KIROFTЬҢ BӨTӘ TORMOŞO UL-LENIN EŞE ӨSӨN

ARЬMAJ-TALMAJ KӨRӘŞEV

Doşmandьn xlanatsьl qulь вeđđe, ialqьnlь raveşta haj jan ipteşeвed ham duhьвđ **Sergej Kiroftan'** maxrym itte. Dur eşe, rev lytsiahь вьn evneldan elrel an ham his tajpьmat haqsьhь, вejek Sali - đen şakerte ham soratnigь yđe neh kristere sesak atqan vaqьtta halak вulđь.

Bol'ş-viktar qoros gvardiahь yđenen in jaqsь ham hejakle ulitarьnan вerehen juqaltь. Вeđđen saltatьвđđan aik şap ojoştorovsь, **Marks-Lenin-Stalin** tә ilimatena tulьhьnsa ajә вulqan, kommunizm esen jalqьnlь kerәsse ham tьвun tartьp alьnđь.

Kiroftьn вetә tormoşo—ul Lenin eşe esen arьma,-talmaj kera ev.

Unьn Leningradta eşlәqan osora aigrak ta onotolmatьlь vaqьt вulđь. Kontrrevolytsion trotskizm qaldьqtarь, zinovjef saltar vaq вurz az oppozitsiahь ul vaq tta partia saltarьnь tar iphendek inderergә, unь Lenin jildnan sitka tajpa'dьrьqa, L ningrad ojoşmahьn вetә partia ıa qarşь qujьrqa matasьn.

Lakin **Kirof** iptaş ydenen, idejә jaqьnan turalьqь ham kilәşa almavsьlьq m nan yđ ar tьvan Leningrad вol'şeviktarьn —proletarđarьn ejattie ham op portunistarđь şulaj uq tartiphe ek inderevselarje tarmar itte, unьn jetakselege atьlanđa Le ningrad ojoşmahь sikhed đur jenevđarga ireşte.

Kirof iptaş ydenen ucttele Staliadьn konkret jetak-elek itev ham ytalәşte ilkşarev jahatenan вulqan eş stilena tulьhьnsa ja вulqajtь.

Kirof iptaş keşelarga nisekter ydena вer tarle menaşәәatь aula ulaьđь anlaj ham karat vaqьtta tajnaqlьlaqь,şaxsi tartirleqe ham hidgerlejе esen hetalar ine. Unь partianьn aik đur ojoşmahьnьn jetakseha вulьv jaqьnan qana tygel, вaik tik **Mironovic**, duь h m ip-s aulьvь jaqьnan da hejalar ham karmal italar ine.

Bik đur keşe halak вuldь.

Bьl aik avьr juqaltьv.

Laxin вeđ lenluse YK ham Stalin iptaş jetakselege atьlanda eşse sьjnьlьn yđ saltarьn sotsializm tәleşen jene,la raveşta tamamlav esen taqь la nьqьraq tuplajasaqьn вelәвeđ han вьqa aik вsanaвeđ.

SSSR Sovnarkomь ergahendage sovet kontrole komissiahь aqzalarь: Kujвyşşef, Antipof Poizenman, Lo ıof, Sixon, Moskvin, Ulьjanova, Belenki, Zemlacka, Dejc, Gajster, An stlovic, Bazilevic, Malaxnin, Bauer, Pogat, Bogdanof, Bukatь, Buxanof, Vengerova, Vejnвaum, Voznesenski, Gemmervert, Gej, Lindin, Gladştejn, Gol'dic, Gusef, Dogdof. Jegorova, Zucajtь, Ivanof, A.A., Ivan f N. G., Ilin, Kalaşnikof, Karpof, Kisiьh, вaşqalar.

KIROFTЬҢ BӨTӘ TORMOŞO UL-LENIN EŞE ӨSӨN ARЬMAJ-TALMAJ KӨRӘŞEV

Doşmandьn xlanatsьl qulь вeđđe, ialqьnlь raveşta haj jan ipteşeвed ham duhьвđ **Sergej Kirottan'** maxrym itte. Dur eşe, rev lytsiahь вьn evneldan elrel an ham his tajpьmat haqsьhь, вejek Sali - đen şakerte ham soratnigь yđe neh kristere sesak atqan vaqьtta halak вuldь.

Bol'ş-viktar qoros gvardiahь yđenen in jaqsь ham hejakle ulitarьnan вerehen juqaltь. Вeđđen saltatьвđđan aik şap ojoştorovsь, **Marks-Lenin-Stalin** tә ilimatena tulьhьnsa ajә вulqan, kommunizm esen jalqьnlь kerәsse ham tьвun tartьp alьnđь.

Kiroftьn вetә tormoşo—ul Lenin eşe esen arьma,-talmaj kera ev.

Unьn Leningradta eşlәqan osora aigrak ta onotolmatьlь vaqьt вuldь. Kontrrevolytsion trotskizm qaldьqtarь, zinovjef saltar vaq вurz az oppozitsiahь ul vaq tta partia saltarьnь tar iphendek inderergә, unь Lenin jildnan sitka tajpa'dьrьqa, L ningrad ojoşmahьn вetә partia ıa qarşь qujьrqa matasьn.

Lakin **Kirof** iptaş ydenen, idejә jaqьnan turalьqь ham kilәşa almavsьlьq m nan yđ artьvan Leningrad вol'şeviktarьn —proletarđarьn ejattie ham opportunistarđь şulaj uq tartiphe ek inderevselarje tarmar itte, unьn jetakselege atьlanda Leningrad ojoşmahь sikhed đur jenevđarga ireşte.

Bol'ş-viktar qoros gvardiahь ydenen in jaqsь ham hejakle ulitarьnan вerehen juqaltь. Вeđđen saltatьвđđan aik şap ojoştorovsь, **Marks-Lenin-Stalin** tә ilimatena tulьhьnsa ajә вulqan, kommunizm esen jalqьnlь kerәsse ham tьвun tartьp alьnđь.

Kiroftьn вetә tormoşo—ul Lenin eşe esen arьma,-talmaj kera ev.

Unьn Leningradta eşlәqan osora aigrak ta onotolmatьlь vaqьt вuldь. Kontrrevolytsion trotskizm qaldьqtarь, zinovjef saltar vaq вurz az oppozitsiahь ul vaq tta partia saltarьnь tar iphendek inderergә, unь Lenin jildnan sitka tajpa'dьrьqa, L ningrad ojoşmahьn вetә partia ıa qarşь qujьrqa matasьn.

Lakin **Kirof** iptaş ydenen, idejә jaqьnan turalьqь ham kilәşa almavsьlьq m nan yđ artьvan Leningrad вol'şeviktarьn —proletarđarьn ejattie ham opportunistarđь şulaj uq tartiphe ek inderevselarje tarmar itte, unьn jetakselege atьlanda Leningrad ojoşmahь sikhed đur jenevđarga ireşte.

KIROFTЬҢ BӨTӘ TORMOŞO UL-LENIN EŞE ӨSӨN ARЬMAJ-TALMAJ KӨRӘŞEV

Doşmandьn xlanatsьl qulь вeđđe, ialqьnlь raveşta haj jan ipteşeвed ham duhьвđ **Sergej Kirottan'** maxrym itte. Dur eşe, rev lytsiahь вьn evneldan elrel an ham his tajpьmat haqsьhь, вejek Sali - đen şakerte ham soratnigь yđe neh kristere sesak atqan vaqьtta halak вuldь.

Bol'ş-viktar qoros gvardiahь yđenen in jaqsь ham hejakle ulitarьnan вerehen juqaltь. Вeđđen saltatьвđđan aik şap ojoştorovsь, **Marks-Lenin-Stalin** tә ilimatena tulьhьnsa ajә вulqan, kommunizm esen jalqьnlь kerәsse ham tьвun tartьp alьnđь.

Kiroftьn вetә tormoşo—ul Lenin eşe esen arьma,-talmaj kera ev.

Unьn Leningradta eşlәqan osora aigrak ta onotolmatьlь vaqьt вuldь. Kontrrevolytsion trotskizm qaldьqtarь, zinovjef saltar vaq вurz az oppozitsiahь ul vaq tta partia saltarьnь tar iphendek inderergә, unь Lenin jildnan sitka tajpa'dьrьqa, L ningrad ojoşmahьn вetә partia ıa qarşь qujьrqa matasьn.

Lakin **Kirof** iptaş ydenen, idejә jaqьnan turalьqь ham kilәşa almavsьlьq m nan yđ artьvan Leningrad вol'şeviktarьn —proletarđarьn ejattie ham opportunistarđь şulaj uq tartiphe ek inderevselarje tarmar itte, unьn jetakselege atьlanda Leningrad ojoşmahь sikhed đur jenevđarga ireşte.

SSSR YDӘK BAŞQARMA KOMITETЬNDA

SSSR YBK prezidiumь oşo jьl 1 dekвrđage ultьrşьnda tynandaqelarde tәqdim itep qarar s qarьb:

1. Talliştav vlastarьna—terroristik aktlar әđerlav jakl e lavđa qajeplanevselarđen eştaren, ja da o tartipta alsp вarьtqa

2. Sud organdarьna—in q ıь jaza вirev tur hьndaь xekemd rđe jerena j tke evqa вьndaj kategorta jenajalselarđen

3. Eskarge eştar xalьq komissarьqьnь organdarьna—jeqarьla a telgan kategorti jenajalselarga in qatь jaza вirev turahьndaqь sud xekemdaren, ular sьqarьlьv kategorta jenajalselarden şaipl menan yk jerena jetkergga.

SSSR ESKӘRGE EŞTӘR XALЬQ KOMISSARLЬQЬNDA

Leningradta dәvlat tьnьslьqьn haqlav вulьn a yđ вurьstarьna halqьn qaraqan esen Eskarge eştar Xalьq komissariьqь tyвandage koşelarđe eştarenan alьp sudqa вirđe: NKVD nьn Leningrad elkahen tage idara hьnьn naşlьqь **F. D Medvedte.** NKVD nьn Leningrad elkahen dage ida ahь naşlьqьnьn urь - nabarь **F. T. Tominđь** ham NKVD nьn Leningrad elkahendage idaratьnьn javaplь ra-otniktarь-**A S. Gorik, P. M. Losof, D. I. Janişeveski, G. A. Petrof, M. S. Palsevic** ham **A. A. Mosevic** tarđь. NKVD nьn Leningrad elka idarahь naşlьqьnьn esen vaqьtsa atjarьvđь Eskarge eştar Xalьq komissariьnьn urьnabarь ip. Ja. S. Agronofqa tapşьrьldь.

***

Hunqь vaqьtta sovet vlastьnьn ranoniktarьna qarşь terroristik aktlarь әđerlav ham ojoştovda qajeplanep qulqa alьnqan tyвandage aj gvardejstar đn ese:

Leningrad elkahe aujьnsa: **I. Larin, M, Xlusef, T. Trankovski, S. Trankovski, A. Bogomolof, Ө. Kitain,** **P. Petrof, G. Dalof, A. Lasinski, P. Stojanof, I. Azanof, X. Stojanof, I. Kiranof, G. Petrof, G. Jegorof, A. Smirnof, A. Selivanof, V. Klachof, M Stalinski, S. Gurin. Fatejef, u. Nikolajevski, N. Olin, V. Nikolajevski, N. Vladimirof, N. Sukanof, G. Dedanof, D. Ustrogov, B. Afanasef, N. Majer, A. Ivanof, Ө. Griger, G. Griger, A. Ginof, P. Antonof, A. Nazdronof, G. Danof, N. Masagin, N. Kamaroftar.**

Maskav elkahe aujьnsa; **P. Vasilejef, A. Rumanef, A. Pozdnakof, B. Bonrof, I. Panajaxi, S. Stroganof, I. Sidorenko, M. Sedorof, K. Manoxof, Ju. Kal'venas, M. Ivanovski, V. Sedorof, I. Kuşevitski, A. Gaponenko, D. Recajnik, Ө. Bulajgin, K. Rozenberg, B. Korsitski, P. Panjoşkin, P. Zdanof-Vetkof, K. Ajstmont, V. Volkof, S. Sevastojanof, N. Stakalkin, M. Sass, V. Nefedef, I. Repenko' A. Prutkof, F. Sergejef, I. Karnaухof, A. Kazlof** ham **D. Xaskelkolarđьn** eşeqso julđьn 2dekвrendә SSSR juqarqь sudьnьn xarвi kollegiahь qaravьna tapşьrьldь.

HUNQЬ XӘBӘRDӘR

IPTӘŞ KIROFTЬҢ YLTERELEV TAFSILЬ TURAHЬNDA BELDEREVDӘR

Eskarge eştar Xalьq Komissarьqьnьn maqlymatlarena qaraqanda, iptaş **Kiroftьn** ylterelev tafsilь tyвandagesa вulqan:

1 dekвrđa iptaş **Kirof** şul uq kende Leningrad ojoşmahьnьn partia aktivь jьlelьşьnda, VKP(b) Yđak komitetьnьn nojвar plenumь jomqaqtarь turahьnda sokladqa әđerlangan.

Smolnida, iptaş Kiroftьn kael netь ergahendage—eş menan kilevselarde qaвul itev aylma hendә iptaş Kirof ydenen kaelnetьna ytep вarqan vaqьta Nikolajef unьn attnan jaqьn kiep ipta; Kiroftьn вaşьna revol verđan atqan.

Ytlerevse sunda uq tolqan. Bik qatь jaralanqan iptaş Kiroftь ihhed xәlendә kasnetqa alьp inep, nqa вerense meditsina jardamь kyrhatelgan.

Professor Doвrotvorski, Dzena lidze, Gesse nam вaşqalar kilei jetkan vaqьta iptaş Kiroftьn jerak tiveve ham huloşь tuqtaqan вulqan.

Ular terle saralar kyrep qarahalar da (adrenalin, efir, kamfora kofein jenarev, şulaj uq sonqь tьn aldьrьv), iptaş Kiroftь terelievә memkindek-вulmaqan.

***

Leningrad qalahь havьq haq lav aylenen prosesse: **Sor, Tonkof, Doвrotvorski, Renanвerg** ham вaşqalardan torqan meditsina komisslahь taralьnan 2-de kasrda iptaş Kiroftьn kavđ hen jerap qarav aьlь вujьssa tyвan dagelar вelenqan:

1. Ip. Kiroftьn, вьl vaqlqa вulqanqa tiklem salamatiege tulьhьnssqonaqatlanerlekвulqan

2. Ydenen qarata ajrьvsa tal p san вulqan x ldә, ul mahajьv ssilьqtьn, hyđ autqahь n şerevselekten ham yđe tur hьnda jugarь lekerdә вulvsvьlqtьn his kileşa almaьlьq doşmanь вuldь. Ham vaq вurzuaz tuqarьlqanlьq ham mahajьvssьlqqa qarşь oso ruxti kera evqa yđ jetakselege atьlanda tuqьşqan вol'şeviktarđь ham prol tarđarđь ejtelle ham tьrtalane.

Sotsializmdьn jaqь jenevđarenen вejoklege ham danь, his ono olmatь **Kirof** iptaşka in movalliq ham in jaqşь hejkal вulьrđal.

P. POSTЬJŞEF.

Istannul, 4. Terkeljanen вetә matвuqatь Kirof iptaşten ytereleve turahьndaqь TASS xa eren qara ramkalar esenә alьp вaьp sьqarьb.

Istamвul gazettarь Kirof iptaşten ytereleve turahьndaqь VKP(b) YK ham SSSR Sovnarkomьnьn вeldereven kyrenekle urьndarda iqtan ltalar. Gazettardan kyşehe Kirof iptaş en talsilь tarzemat xale menan вerga unьn hyralen da вirelar. Matвuqat ip. Kiroftьn ytleve menan sol'şeviktar partiahьnьn ham SSSR xekymate en dur juqaltьvqa dusar вulqanlьqtь kyrhatә. Şunьn menan вerga gazettar Kirof iptaşten nik đur revolvision xedmette-re, unьn mahir orator вulьvь, ojoştorov halatlektarenә eja вulьvь turahьnda jadalar ham doşman qulьnan halak вulqanqari sol'şevik Kirof iptaş ten sovettar sojuzьndaqь xdmatsandar massahь tarafьna naq hejalg nlegen,xermat it l qanleqen hьdьq ebtenә alalar.

London, 4. Вetә SSSR đuьtarь xalьq ara komitetьnьn „merәzәqatena Andlia, TAQŞ, Fransia, Germania, Gollandia vakilidare qul qujqandar.

VKP(b) YK sekretarь ham SSSR Ydak вaşqarma KOMITETЬ PREZIDIUMЬ AQIZAHЬ

S.M. KIROF IPTӘŞTE KYMEVDE OJOŞTOROV KOMISSIAHЬ.IAN

Kisa, 4 dekвrđe irtan 10 seqat 30 minutta S M KIROF iptaş majeto halьnqan groe Leningradtan Maskavga Oktaer vokzalьna kilde.S M Kirof iptaş groeь Sojuzdar jortonon kolonnalar zalьna qujalasaq ham merxym S M Kirof mesaь aqlaşьv esen 4 dekвrđen 1 seqatenen 5 dekвrđen kisake 10 seqatena tiklem jul ъьlasaq.

6 dekвrga qarşь tona Kremlnia вulasaq.

6 dekвrđe S M. KIROF iptaşten kele halьnqan urna Sojuzdar jortonon jul aq halonaalar zalьna qujalasaq ham unьn menan zuqlaşьv esen dekвrđe irtenge seqat altьnan kendedge 1 seqat 30 minutqa tiklem jul aqlaq вulasaq.

S.M. KIROF iptaş 6 dekвrđe Qьđal majđanqa kiltereigas

V.I. LENIN mavzolejo ergahendo traur miting вulasaq

KOMЬSSIA.

BOJEVOJ POSTA YLDE

Sergej Kirof halak вuldь. Bol'şeviktar gvardiahьnьn in jaqь sora tiktarьnan вerehera, sotsializ dьn tantahь esen keraşta вeđđen вejek ju вaşьвьđ menan qu q-q l tolqnuşup вargan keşega uq a tь.

Keraş ebtendә janqan, yđenen maqtavlь ham aik ialtь вeь a tormoşon eşse sьjnьl eşenә Marks-Lenin-Stalindardьn вejek idejalьn вojomqa aьrьvqa вirgan вol'ş vik halak вuldь.

Sergej Kirof ydendә вol'şevikьn, j taksenen вetә in jaqь certalarьn, pro etariat revolytsiaenьnьn вetә in şap s jtalta вn kavđ ndera ine.

Opportunizmdьn i talia nindaj aik вalьraj qenә kavđalanevđare menan dә Leninsә Stalinsa kileşa almavsьlaq-вetәlerәn eles proletariat r volytsionerьn вuş вoqaz revolytsionerd n, ilaeralđan ajota torqan nәmә **Sergej-Kiroftьn** вetә tormoşo ham keraşe arqьь ytә ine. Partianьn tav вaşlap Zakavkaz ialaq , unan hun Leningrdta ojoşmahьnьn naşьnda torqan xalđa **Kirof** iptaşten trotskistar-zinovcialьlar oppozitsiahьna qarşь, Leningә xilaf grupp rovkalarqn qarşь alьp вargan keraşen вetә partia, вetә il вetә. **Sergej Kiroftьn** вetә tormoşo вol'şeviktarsa, proletarđarsa tьj n qibq, jaqьlaq ham şaxsi ta'ьk rielek, hidgerlek, partia h m komsomoldan har вer aqzahь, her вer eşse ham ko xozsь turahьnda hejap qajqьtьvsьlьq eljeha вuldь.

Kirof вojevoj posta ylde. Ul janq ham вaxelle tormoş вetә kes ham qevvәte menan sazak atqan vaqьtta, **Lenin Stalin**dьn вejak eşe. **Kirof** yđen sunьn esen his qьđqanma,ьnan вirgan eş tantana jahaqan vaqьtta ylde.

Вeđ keslә ham qevvәten đ. Вeđđen j neşle ravәştә alqa вarьvьvьđqa вer kem ne his вer vaqьtta la tolqarlьq jahij almaь. Taqь la kynerak ujavlaq, eşse, вol'şevik ham komşomol iptaştarl Вeđđen doşmandarь вьđđь sьjnli kyra almavsьlьq ham ular menan kileşa almavsьlьq taqь la nьqьraq kesajherl Вeđđen izdi energlavьđ, вeđđen a l şeviktar parttiahьna ham вejek **Stalinqa** ьsьn kyneldan вirel g nlegeвeđ taqь la nьqьraq jalqьnlanhьnl

Sotsializmdьn jaqь jenevđarenen вejoklege ham danь, his ono olmatь **Kirof** iptaşka in movalliq ham in jaqşь hejkal вulьrđal.

P. POSTЬJŞEF.

KIROF arabьdan kitte, lәkin maqtavlь bol'şeviktar partiahь

YDENEŊ OJOŞQANLЬQLЬ MENƏN ELEKKESƏ KƏSLƏ HƏM ƝЬQ

SSSR XEĐMƏTSƏNDƏRE

VKP(b) BAJRAQLЬ AĐTЬNA TAQLЬ LA NЬQLЬRAQ TUPLANЬV MENƏN JAVAP BIRƏLƏR

Moskəv, 4. Ip. **S. M. Kirof** ylterelev ajqanlь Sovettar sojuzьnьn etə məjeştərenən, VKP(b) Vđək komitetь həm partiarьdđьn Leningrad Əlkə komitetь ismenə qəjqь beiderevđər kilevdə davamlta.

Vđək komitetqa jađqan merəzə rətendə Belorussia SSR Sovnarkomь jađa:

„Belorussia SSR eşseləre, kolxozsь həm xeđmətsəndəre leninsel Vđək komitetlь, doşmandarđьn javьz jьnajalt rьna ular, bol'şeviktar partiahь əjlənəhenə həm eşse sьjnьl'ьn julвaşsьhь, partia julвaşsьhь iplтş Stalin əjlənəhenə təqь la nьqьraq ojoşov menən javap birəsəkeed tip ьşandьralar".

VKP(b) Zakavkazia Kraj komitetь, in jaqsь, totorogь bol'şevik, leninse iplтş **Kirof** ylterel v ejqarьlьZakavkazlanьn bet ə bol'şevikla ь ismenən in đur qajqь beiderep, sotsializm teđev e·en kerəştə Zakavkazia bol'şeviktarь yđđərenen bətə tьrьşlьq həm energialarьn halьsaqtar, tip VKP(b) VK həm ip. Stalinđь ьşandьralar.

Şulaj uq, Vzbəkstan kamparlia Vđək komitetьnan, Ukrainanьn lan həm samqat eşselərenən, № casten kerəşse həm başlьqtarь sostavьnan, Belorussia komsomol Vđək komitetьnan, Qaz bol'şeviktar jьnqi lenen BetəUkraina bylegenən, Monzurialaqь sovet koloniahьnan, Tadzikstan VKP(b) VK həm Sovnarkomьnan həm bəşqa bik kyp partia, sovet həm jəmәqat cjoşmalarьnan, şulaj uq kolxozlardan da qəjqь urlaqlaşьp xat həm xəbərđər alьndь.

Kiev, Xar'kov, Stalino h. b. qalələrđa ip. Kirof ištəlegenə ernap, so·ettarđьn qəjqь plenumdarь bulьp ytte.

Kiev qala sovetьnьn, Leningrad bol'şeviktarь həm Leninuradtan bətə xeđmətsəndərenen hojekle rulevojđ rь S. M. Kirol Ištəlegenə arnalqan q·jjt ultьrьşьnda, ip. Postalşef·telmər menən sьqtş jahanь.

Zal ese şьqьrьm tulь xalьq S. M. Kirof ištə·egen ajaq yrə torop xermətlene.

Qala sovetь ·lenumь, VKP(b) VK-nə, ip. Stalinoa həm Leningrad eşselərenə mərəzəqət qabul itte.

Stalino, Krivoj Rog, Odessa, Aşxabad, Minski, Tiflis, Erivan h. b. kyp kena qalalđaqь predp ətle, ucrezdenielərđa, qəsk·ri castarđə, məktəplərđə toloroq'o bol'şevik ip. **Kirofьn** ištəlegenə arnalqan qajqь mitingtarь bulьp ytte.

Alьđ julda jeđevse „Frans Mering", „Zьjrənin", „KIM", „Maksim Gor'ki" h. b. karaneldardan, sudnolardan, ularđa qajqь mitingtarь ytkərelev turahьnda radio aşa xəbərđar alьn đь.

Ip. Kirof ištəlegenə arnalqan qajqь mitingtarьnda jahalqan sьqьştarđьn betahendə lə partia, eşse sьjnьl həm ileseđđen bətə xeđmətsəndəre dusar bul qan juqaltьv ajqanlь, ađьrtьn ytterevse jeвarevse sьjnlь doşmanqa asьv tavьştarь jəŋqьrarnь.

Xar'kovtьn traktor zavodьndaqь, orden menən byləklənqan eşse ip. Jakovlef, Kenjaq frontta saqьnda uq tьnьşь ip. Kirotorahьnda ištəlektaren həjlap tanьştьrđь:

— „Ul yđ nen bətə qəmeren sot·ializm eşe esen bitde Unь ytterev menən d şmandar beđđen partiabьđđь jomoş ri· məqsь bulьlar, lakin tərən janlьşdar Partia ьbq. Jemerelerlek tynel, unьn kesə kendən ken ьbqьna bara· tine.

Stalin rajonьnьn şaxtjordarь protizvods vola la səxsi tormostrьnda ia, iplтş Stalindьn bьl ь jaqşь həm in talant ь qordaşь nan elge alьrqa bulьp mujьn dama alalar.

Luganskt qalahьndaqь zavod eşseləre, sьjnlь doşmand ŋ xaindərsə bьl ojalhьd sьqьşьna kommunizm eşe esen kerəşt yđ kestəren taqь la nьqьra jeuev menən, partia əjlənə·endə yđ sa·ta·ьn taqь la tьrьđь raq ojoştorov, sьjnlь bidgerletəren taqь la kesəjtev menə· avap birerga bulьp, mujьnda ma aldьlar.

S. M. KIROF

JƏŞTƏRBEŊ UCITELE

Komsomol əbtenən bulqan partia jetəkselege tarixьna **Sergej Mironovic Kirof** taralьnan jađalqan asьq onotolmaь bittar ular bik kyptər. Ləkin xəđer şundaj ytken avьrtьv əşq·tьrendə unь jađьv jenel tygel. Minen Leningrad, Moskovska Narvoska komsomol rajkomьnda ştəv jьldarь--ular Kirof menən onotolmaьlьq osorașьvđan onotolmaьlьq jьldarь. Nej tiklem tərən jer·ktən həjlaşevđər.

Sergej Mironovic jəştərđe đur aqьllьlьq, bol'şevislk jarьtьv menən ja ata ine. Ul unь na ьqlaj həm komsomol arahьna partiaqa kərəkle kestərđe edəp tasa bela ine. Şəxsi raveşta Kirof tarsьnan elekke komsomol aьotniktardan jetəksel pa tie şenə kytarelevselər ađ tygel. Jl ređđen Moskovska Narvoska omsom l rajkomьnьn aqzahь ·. Həm bik đur partia həm d vlət eşendə bulьvqa qaramaьlan rajon komsomol aktivь jьjьştarьna kirev esen hər vaqьta aqьlьna la ine. Ə jьş qьna ben ten rajkomđьn ajuro əqzalarь ·eməşən də unьn kanlnetьna arьp tulnlar ine. Nindəjđə bulьp berər jьjьlь la os raşьv menən Se·gej Mironovi hьn yđenen lə j·aj həm jərəktən beseda ahav esen yđ na·alьp kltevđərə lə ber genə tapq·r sulmanь. Ləm ubl besedalardan ni tiklem ·yp nəmə·ər alьrqa tu a kilə ine. Unьn, Stalin iptəşten eşlə ·e turahьnda hejlavđaren Lenin ·rad rabotnikta ь nimlej đur dьqət menən tanlajdar ine. Ul ·eđđen hər qajlьbьđđqa ajьm: „Bьna bol'şevikt·n əəjək həjəklehe. Bьna kem partianьn alm·şьhь nisek bulьrqa t·jeşleleg n yđenen tor·nşo, eşe menan ejrətə" tip əjtkən təble to jola ine.

Jəştərđen kəjeftəre turahьnda səqətlər bujьna horaşa turqan vaqьttarь bula ine. Bьl kəjeftərđe ərən ejrənev hər keşegə hidger qarav turahьnda kənəş bhə ine.

Leningrad komsomolь turanan-tura ip. Kiroftan kon·ret zadanie aldь. Ul komsomolqa jəştərđe qala xuzalьqь əsən kərəkə ojoştor·rqa qeştь. Ul komsomolqa stolovaj, bol'nitsa, banlar saqs·larьnđa tađalьqtь kvđətevđe tapşьrđь. Ul hər r·aktik eş adьmьnda sotsializmqa ejrətte Şunьn menən bergə bed đen bətə eşenəđ. uqьvььđ in ternotsio·aliz·n ulldəhe abtьnda ytergə·rejeş tip ber genə ajtmənə Əle kvp·an tygel genə Leningra komsomol akti ь ulltь ьşьnda u· yđ·nen ilenən başqь ber nəmə lə kyrnəv·e komsomoles, kom somolka leninse tygel tip əjtte.

Serge) Mironovicta komsomol đьn ku·tura həm·texnik gramota ja·ьnan yьeve turahьnda qa· qьrtьv t·lь ine. Min Lenin·grad·ta eşlə·ən ьldarđa uq tege·ja·kl bьl kitaptь uqьrqa kənəş ə·rə ine, həm ul·ındaj nuqlьlьq menən jəştərđen Lenin həm Stalin ьь kyp uqьrqa kərəklekt·ren nьq endlene.

Yđenen telmərđəre menən jəştərđe nisek j·iqьnlьrdьr ine ul. Unьn te·mə·enen hər hvđe elektrizovajt ·tep unь julвaşsь ·tep, unьn ar·ьnan nar·đlar. Kirofьn tormoşo həm ber ni menən d· sl·ənməgən qaj nar, tu bə--ə-tlaqa əirelevs·nie e, eşe bьl hər ber jəş bol'şevik, bəi ber jəş eşse ejrənergə ·ejeşie bulqan đur həm tulqьn and·rьvsь kitap.

Dьşmandьn je·əjatenə javap ·tep beđ·en il jəştare sotsialism esen, bəjək re·olytsion·r həm bol'şevikьn jərəgen jalqьnlandьrьvsь bəjək idealdar e en yđenenə kesen taqь la nьqьraq jegəsək.

A. KOSAREF.

MƏSKƏVDƏ QAJQLЬ KƏNDƏRE

MƏSKƏV 4. Javьz sьjnlь doşmanь julвanan hələk bulqan S.M. Kiroftan yleve xenople Mos əv sovetь prezi·iumьnьn qararь menən oje jьldan 3,4,6 dekəbre traur nəmđere tip ieşlen·

ištəlde. Bьl kənderđe Moskovđe bətə kynel asьv tamaşalarь, teatrđa klubtar, kioslar sirktar, restoranda· həm bətə qalqan jəməqət ucrende nielardь ejandar tuqtatьlь.

BAŞQORTOSTAN YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ

HƏM BAŞSOVNARKOM QARARЬ

Beđđeŋ partia·ьđqa, eşselər sьlnьfь a həm bəjək Sovettar sojuzьnьn bətə eşsəndərenə đur əaxethədlek teşte. Maqtavlь əojevoi posta sovettar vlasьnьn doşmandarь tarafьnan je·əlgən xain ytterevse qu·an—VKP(b) nьn in jaqşь be·əselərenən berehe, STALIN ip ·şteŋ əşunəslь həm sađamlь jorđaşe, proletariat revolytsia·ьnьn jalqьnlь triounь, Leninrad proletariatьnьn həjəkle a·eəssьhь VKP(b)'nьn yđək təm Leningrad Əlkə komitetь ·ьretarь, VKP(b) VK politəjuo aqzalьh həm sojuz yđək Bas jarma komitetь prezidiumь aq zalь—KIROF SERGEJ MIROVOVIC ipteş ylde.

Oş·noq menən əjlənəşt·

Başqortostan yđək əəşqarma komitetь həm Bəşs·narkom qarar itələr:

1. 1934 jьldьŋ 4-5 həm 6-·i dekəerđəren Başqortostanna qəjqь kendəre tip iqьlin iterga həm bьl kendərđə bətə kin··te·atrđarđь həm kynel asьv kisьlaren tьbərqa.

2. Başqortostandьŋ ala so vettarьna həm Rajon bəşqarm komitettarьna oşo qararđь tor moşqa atqarьvđarьn təqdim itərga.

BYBK predsedatele urьn ba nara—KALMITEF

Bəşsovnarkom predsedatele— BULAŞBF

BYBK sekretarь əsən— MƏXƏMƏTJANЬF

SOVETTARĐЬŊ 9-SЬ BƏT· BAŞQORTOSTAN

SJEZDЬN SAQЬRЬV SROQЬN KYSEREV TURAHЬNDA

BASSR YĐƏN BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARARЬ

4 DEKABR 1934 JЬL

Bətə Rossia Vđək Bəşqarma komitetьnьn, sovettardьn XVI bətə Rossia sjezdьn saqьrьvđь 1934 se jьldьn 15-oktjabrьna kyserev turahьn da 28-se nojəardə bьqarqan qarьrь m·n·n nəjləneşte BASSR Vđək Bəşqarma komitetь prezidiumь QARAR ITƏ:

1931 jьldьn 20 dekabrene bildelengen sovettardьŋ 9-bətə Başqortostan sjezdьn saqьrьvđь 1935 jьldьn 3- QINVARЬNA kyserergə.

BASSR YBK predsedatele urьnnabarь— KALMITEF

BASSR YBK sekretarь esən—MƏXƏMƏTJANЬF

IQENDE ƮƏPKƏ PUNKTTARĐA QALDЬRMAĐQA

IGEN HATЬP ALЬVĐЬ

15 DEKABRĢƏ TAMAMLARQA

Kooperatsia organdarь arqьrь đəvlə·kə igen hatьp alьv oşo kon·ə tiklem əkren bə·ta. 25-nojəərqə respublika planь nej ba ь 68 pr·qa qьna ytalgən.

Igen hatьp alьvđan əkren ba rьvьna rajsojuzdar həm sel'polar, şulaj uq a l·es menən turanan-tur jetəksiek ltevse Xlentorg qa·eple.

„Xlentorg" jetəksehe ip. **Fo·in**, avьl sovettarь igen hatьp alьrqa nisek jardam ltələr tip horaqas: „Beđ avьl sovettarьnьn ig·n hatьp alьvđa qatna·ьvđarь turahьnda ber nemə lə belməjbəđ" tip javap birə. **Fo kin** l, taş bьnlap ta avьl sovettarьnьn igen hatьp alьvđa nəmə esləvđəren belm j. Avьl sovettlarьnьn eşe menən qьđьqьlmaj. Ə, unьn urьndarđa 41 đən artьq vəkile bar. Xlentorg jetəksehe xat·a yđ vəkildərenen đə nəmə eşlən jərəvđəren belmaj. Igen hatьp alьvqa kin qat lam kolxozsь həm janqьđaq xedmətsəndər m·ssahь alьqtьrьlmaqan. Bьna şunьn hađamtəhen ə respublikala plandьn ytəleşe aik aqьrьn bərə.

Igen hatьvsьlardь tovar menən tə·min itlev eşe taqь la nasar quşlqan. Sel'polarđa kolxozsьlarqa iŋ kərəkle aulqan tovarđar juq. Bьl tovarđar bulha la rajsojuzdarđьn bazahьnda jat·lar.

Bьl tovarđarđь đəvlətka igen h·ьvs tarqa jet·erev t·rahьnda rajsojuzdьn jetəkseləre aik əkren quđqalalar. Rajsojuzdar tьn yđ eştərenđa qьrqa hьnь lьş jahaj alma·đarь, kolxozsьqa ın kərəkle tovarđarđь sel'poqa kiltərə almavđar igen hatьp alьvqa đur qamasav jьhaj.

Hatьlqan igendərđe stansialarqa taşьv eşe siktən tьş na·ar bərə. Başqo·tostanda bətəhe 74000 tonna igen təpkə punktarđa jata. Bigrak tə **Mənəvez, Starletamaq Avьrqazь, Saq maqoş, Dyrtəjle** rajondarь igen· de stanslaqa taşьv eşen· edələr. Bьl rajənd rđaqь sel'po ·mərđarđanda 30 men·onnanan artьq igen jata. Rajpo·tenьojuz həm sel'po eşselərе terlə ob jektiv səbəplər tabьrqa əđer·torlar. Ular·ьnqa tiklem „Tarьv kestəre juq, atlar tьnqa berev dən buşamjđar" tip hьltaviap kildel·r. Xəđer, rajpotreвsojuzdarqa əəjektiv səbəplər·eđlərga həm şul hьltav menən igende te, ke punkttarđa qaldьrьrqa ber kem də rəxsat itməb. Igen de taş vqa netə saralar kyrelerga tejeş. Alьnqan igen stanslaqa həm elevatorqa tas·ьlьp bətkəs kena hatьlьp alьnqan ltbəplənə. VKP(b) Əlkə komitetьnьn bьl qararьn rajpotreвsojuz həm sel'po eşselərе nьq xətərđə totorqa tejeştər.

Mənəvez, Qaltasь Baltas, Masetle həm **Tujmazь** rajondarьnda qabul ltelməgən igendeqa·ul ltelde tip svodkaqa ində·rev vaqlqalarь la bulьb. Bьl a·ondardьn sel'po həm kolxoz pred·edateldəre bə enlaj huqьlmaqan igende hatьldь tip xeьymətte aldarqa batьrsьlьq itkəndər. Huqьlmaqan igen esen kolxozsьlarđь tovar menən tə'min itkəndər. Xəkymətte aldavьlar yđđarenə tejeşle jazanь aldьlar Bьndaj eştər kllasakte his qabatlanьrqa tejeş tygel.

Sel'polar arqьrь igen hatьp alьvđь unьşlь ltep tamamlav **Başsojuzdьn „Xlentorg"** ə·tenə təşə. „Xlentorq" eştəge alqan bətə jeteşhedlektərđe ltəpkə alьrqa, kolxozsьlar həm janqьđaq xedmətsəndər arahьnda ma·sovь eşte kin jəjelderev nigeđendə, igen hatьp alьvđь 15-dekəergə tamamlarqa tejeş.

Əlimajьf.

IGEN HATЬVSЬLAR TOVAR MENƏN TƏ'M.N ITELERGƏ TEJEŞ

Mraq rajonь **Kygərsen** sel'pohь igen hatьp alьv esen kerəşməj Bətəhe 2 men 695 sentner·r·en hatьp alьrqa·tejeşle aulha la, negenqe kendə unьn·ıej barь 808 sentnerь qьna alьnqan. Eşten bьl tiklem jomoşaq aulьvь, sol'po pərđsedatele **Xəjəyllindьn** eşte ojoşto·a almavьnan kilə. Şul arqa·a Kyərsen sel'pohь igen hatьvsьlardь in kərəkle aulqa· manufaktura, bьjala, kərəsin kevek ovardar menən đə tə'min ita almaj.

Rajsojuzdьn bazahьnda la tovarđar juq. Bьlar barьhь la igen hatьp alьvđь edələr.

Igen hatьvsьlardь kərəkle tovardar menən tə·min itlev esen kooperativ eşselərе aşьqьş sa·alar kyrergə tejeştər. Ə.

KOMSOMOLDAR KOOPERATSIAQA IGEN HATALAR

Mraq rajonь **Kygərsen** MTS xeđmətendəqe **„1 avqust"** kolxozь komsomoldarь koop·ra·tsiaqa igen hatьvđь jəjep jebərđelər. Komsomoles **Nasьjrof Ojəli** 6 sentner, **Xalitof Salavat** 2 sentner 80 kilo, **Ojəmərəf Mirsajet** 3 s·ntner həm **Rəzəpova Mostyra** 1,5 sentner igen hatьlar. Şulaj itep ko somoldar bətəhe 2· sentner igen hatьlar. Kom·omoldar arahьnda igende iq kyp hatqau **Nasьjrof** vilosiped hatьp alđь.

ƏMIR.

„JONDOĐ" 1000 SENTNER HATTЬ

K. Usol rajonь **„Jondođ"** kolxozь kooperats·aqa 1000 sentner a·tьq bol'turahь—bojđaj, arьş na·ь. Ajrьm kolxozsьlar 250 en·er hattь ar.

Başqa kolxozdar, „Jondođ" kolxozьnan elge alьqьđ.

M. ƏXMƏT

MƏZIT AQIA OJAFURI ƏTƏRDƏRE VЬJSTAVKAHЬ

Başqortos an s·vet jađьvsьlarь sojuzь həm Başqortostan yđək qilmi ketəp anahь—Xalьq ·ojra Məzit aqa Ojafuri əbər·erenen vьjstavkahьn ojoştorđo

Vьjstavka đur həm kin, Vьjstavkala şaqьrđьn bətə tormoş ulь. Jađqan ·bərđere, kretlk maqalətər, natşa senzurь materialdarь həm bəşqa kyp kenə əmələr bar.

Vьjstavka—Z·ntsof uramь Başqortostan Qilmi ketəpxanahь o·tona urьnlь tьrьlьp, hər ken əqьt·tən 8 gə tiklem asьq. Vьjstavkanь qararqa bətə uqьvь j·ltarь, ədəbiət tynərəktere həm ajrьm iptəştər saqьrtьlalar.

Başqortostan sovet jađьvsьlarь sojuzь iduraһь həm Qilmi ·etəpxa·ь

·avaplь red·ktor urьnbasarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

Btə „Okt. Nat·"ьn matnaqahь Jaz·lavat vəzna ·ə—B—1954

R.S.F.S.R.

Millionəar qajɢьhь kapitalizmɢa qarşь kərəşte həm unь qьrqa jeɳevgə ireşev ьnтьlьşьna əjlənə

BHTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

AJRЬM NANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) NƏN BAŞQORTOSTAN ÖLKƏ HƏM ƏFƏ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN YÖƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

№ 280
6
DEKABR
1934 J.

SЬJNFI DOŞMANDARƆA JAVAP URNЬNDA LENINSE VKP(b) HƏM BƏJƏK JULBAŞSЬBЬЬ STALIN IPTƏŞ ERGƏ HENƏ TAƆЬLA NЬƆЬRAQ TUPLANAJЬQ

S. M. KIROF

LENIN QALAHЬ PROLETARDARЬ YÖƏƏRENIENƏ

HƏJƏKLƏ JETƏKSEHE MENƏN XUŞLAŞALAR

Leɳingrad 4. Hər ser zavozd kɵlektivь, hər ser prɵizvɵdstvo erigadahь, hər ser semiə həm **Lenin** qalahьnьn bətə xedmət səndəre his kire qajtara almabьq jugaltvdь tərən qajqь menən na tan yikərələr O'olerdən qajqьhьn balalarda hidələr həm urtaqlaşalar. Leningradtьn 30men məktəp na alarь Sergej Mironovic Kirof groab en əhenən y telər.

Bik irtə qardar jarəp dur qalanьn terlə jaqtarenən Uritski ha rajьna məktəp balala rьnьn kolonnalarь yđ dare esen — sɵtsialistik jəmqiɵtten auta saj teđevselare esen sikhed kyp eşlagən Mironovic menən xuş isşv həm unь adaq qь tapqьr kyrev esen aqıldılar. Balalardan kyvehe Sergej Mironovicth jaqьndan bətə lər ine. Tvaur mitingtarьndaqь telmərđə terlə teldərđə, lakinner yk qajqь menən hejlənələr.

Stɩll a lgəstarenen mitinga hьnda nimeş inzenerь logan Gaiodoli, Kirof iptəşten yleven işetkas mine tərən qajqьsolqap aldь. Ul yđenen jaaj merəse bəte, tere fekere, qalmarlь xuzniьq həm texnik məs'ələlərqa sik tid teşenəve menən minə đur ta'ir jahaj ine. Min agar Sovettar sojuzьnьn həm bətə đe janьn xedmətsəndare aldьna, kilgən avar jugaltьvđь ad qьna sulьa ta qaltarьv esen sed taqь la nьqьraq eşlajesakəd, tip ajtьhən yđ iptəşte remđeq fekeren seldergən sultьmən, tip ullajьm".

Bəgən irtə yk, gudoktar qьsqьrqa, tengə smenalardaqь eşselar zavođ qapqalarьnan tьşqa, sьqьlar, lakin ejđərenə qajtьp kitmənələr. Kolonnalar sik tid həm şav-şavьhьđ qьna tedeldelər. Lenin qalahь uramdatьn tultьrqan xalьq əqьnь ətəndə qara tabma menən urap alьnqan al bajraqtar jelserđəj başlanь. Xedmətsəndar terlə uramđərđь həm majđandardь tep Sergej Mironovic Kirof— jəlqьnьs julbaşsь, həjəklə đuь jatqan jerzə jynəldelər. Ular bunan 2 kən dere elek Uritski haraјьnьn kəməđđare atьnđa qajqь marşьnьn xəsrət melodiahь ber genə minut qa la ədəltmaj. 21 səqət 55 minut tigəndə gros janьna ađaq qь pocotlь qaravьl kilə. Gros janьnđa mərxymđen qordaşь, đuьь iptəş **Stalin, Molotof, Voroşilof, Ždanof, Cudof** iptəştər, VKI (b) Leningad Ölkə həm qala komitetь ađzalarь. Grostьn qapqasь janьna ip. **Stalin** həm **Kolotof, Voroşilof, Ždanof** həm **Cud f** iptəştər ip. **Kirof** kəvđəhe halьnqan qrostь tara đan eujьn ixtiahь tьşьna sьqatьn, bajraqtar menən sormalqan lafetqa (tup arnahьna) quialar. Qajqь namaјьq ađaqqь julьna qudqala. Namaјьş, yđenen 30 jaqьndan bətə xedmətsəndəren mass sovej kyiam la qatnaşьrqь sa qь ap mərəzəqət aalьp sьqar đь.

◆ **Leningrad**, 5. Baltiq dиq... flotьnьn poi tayleue, sit ildərđa jədəp jerevse sovet paroxodlarьnьn bətəhe esen də Kirof iptəl genə arnap traur radio tapşьrьv ylk rđe. Ip Kiroftьn fazlqьlь yleve turьhьnda kəbar alqan sovet sudalarьnьn bətəhenđa lə qajqь ba raqtarь təşə ləsip, traur mitinigtarь ytkərelde.

◆ VSSPS (profsoјuzđar bətə Rossia yđak sovetь) sekretari ip. Şvernik ismenə „SSSR đuь tarь jamqiətienen" Fransia ojoşmalьnnan telegramma alьndь. Unda—natьr Kirof iptəş en yl terelteve jerəktərenədđa hьđlan đьrqьs ta'ir qaldьrđь tejelə.

AĐAQQЬ JUL...

Uritski haraјьnьn kəməđđare atьnđa qajqь marşьnьn xəsrət melodiahь ber genə minut qa la ədəltmaj. 21 səqət 55 minut tigəndə gros janьna ađaq qь pocotlь qaravьl kilə. Gros janьnđa mərxymđen qordaşь, đuьь iptəş **Stalin, Molotof, Voroşilof, Ždanof, Cudof** iptəştər, VKI (b) Leningad Ölkə həm qala komitetь ađzalarь. Grostьn qapqasь janьna ip. **Stalin** həm **Kolotof, Voroşilof, Ždanof** həm **Cud f** iptəştər ip. **Kirof** kəvđəhe halьnqan qrostь tara đan eujьn ixtiahь tьşьna sьqatьn, bajraqtar menən sormalqan lafetqa (tup arnahьna) quialar. Qajqь namaјьq ađaqqь julьna qudqala. Namaјьş, yđenen 30 jaqьndan bətə xedmətsəndəren mass sovej kyiam la qatnaşьrqь sa qь ap mərəzəqət aalьp sьqar đь.

Bьđa Baku neft eşselarenen delegattarь la, yđək qala ədamuktarь la, Qьzьl ormia, qьđьl flot delegattarь la həm Lenin qalahьnьn jeđ mendərsə xedmə s ndəre lə nar. Un mendərsə eşselər aujđan-auiqa sai aalьp tedelgan Voinof uramьn prozektordarьn qьđьl nurdarь q ra hьv qьđьl tebtəge jaqьlьq menən aalqьtalar.

Ko onnalar əkren genə qudqalalar. Ular safanda udarnikтar i emdəre hər ser məktəp aalahьna tarəş aulqan uqumьşьnlar, Lenin qalahьnьq danlьqlь keşelare ber Qajqь bajraqtarь alьtьnda qьđьl flotsьlar, bal iqsьlar, „Stalin" zavođь h. b. zavod eşselərenən torqan—Leningrad proletariatьnьn timer đrədler

KIROF TURAHЬNDA „JUMANITƏ"

Pariz, 5. „Jumanelə" gazetahьnьn aegəndə hanь Kirof ilə tal genə arnal qan. Baş maqalə itep gazeta ip. Manuilski mə jatəlhən bak an hən Fransia kompartia YK, Fransia kom somol YK həm bətə jə đejem unitar (revolytsion) xedmət konfederatsiahь. VKP(b) YK, VLKSM YK həm VSSPS tarđьn həm proletarđarđьn, donjal qь in jaqьs keşelərđen jeəktəre sol'şeviktərđьn kerəş stanьna, bəđđen partianьn đahьja həm julnagəsьh **Stalin** ip. tьşkə tana bunьlalar, ular sol jnqaltьvđьn bətə avarlьqьn xis itələr, həjəklə həm qimmətle **Sergej Mironovic** yđenen bətə kesen həm tormoşon elrgan eş esen yđ kestəren a rergə ədəreəktə aelderalar.

Kirof iptəşten iseme proletariatьn həjək kerəş tarixьna mangeşə inep qalasaq. Bətə donja eşse sьjnьlь sьl is mde keşelek donjahьn sotsialistik qajtanan qorov esen kerəşten avangardьnda hələk bulqan qaharman sol'seviktərđьn his jugaltmaq semdare rəteaə jađasaq.

Kirof iptəş ike donjanьn həjək bərəleşendə, hələk sulьvqa xerəm itelgan həm yl ə narqan kapitalizm menən sьqьj yhə narqan həm səsək alqan sotsializm donjahь arahьndaqь kerəştə hələk bulđь. Lakin esse sьjnьlь kommunizmđən jeneve esen kerəştən tuqtatьrьq kes eşse sьjnьl doşmandarь qulьnđa juq.

Kirof iptəşten yleve bəđđen doşmandarьnьđqa bik qimmətkə təşəsək.

Milliondar qajqьhь kapitalizmqa qarşь kerəşte kəsəjtevhəm unь tulьhьnsa jenev telagenə əjlənə.

Bəđđen **S.M. Kiroftьn** natьr həm jaqtь ənrazь bьl jeneveə milliondarđь ruxlandьrasaq.

„Bal'şevik" redakstiahь kollek tivь: **A. Stiski, V. Knorin, Pospelof V., Tal K., Kusthо S., Kroglikof V., Ponomarof A., Nikanorof I., Mingulin P., Judin V., Revzina N., Berezin E., Xmel'nitskaja I., Eretski G., Grişenin.**

S.M. KIROFTЬN TЬVƆJAN QALAHЬNDA

Gor'ki, 5. ip. Kiroftьn tьvqan qalahь **Urzum** bьl kəndərđə partia unan ottlcno sol'şevik, bojevoj jetəkse həm maqtavlь jul nəssь **Sergej Kirofь** tərnejalap yьtergən,ul vaqьtta əle keskaj aala Serjoza Kostrikofь tьkə alьvđar me ən jaşaj. 3 nsə dekəərđə Urzumđə Sergej Mironovicteь aala saqьndaqь đuьtarь menən ənqəmə aulьp yte. Qazanda saqьnda Kirof menən aergə nьqqan, xəđerge vaqьtta „Lenin" ismendəge mə'təpten uqьtьvsьhьSpasskinis k ltcp.tex nik mə'tapten14jəşlek uqьvsьhь Sergej Kostrikoftьn Tynənge—Fedorovka uramьndaqь keskəj genə aer ejđən kuxnəherđə jəşəgən egen həjlene. Ul kuxnəla jaşane, senki jaqşьraq ner meşeş təaьtqa unьn aajiьqь juq ine. Bəđ tunьştьq,—tej Spas svl həm đuđlaşьq. Serjoza hər va at aaşqalar qajqь hьn antlavsan ipteş ine. Əjər aerəj ipteşenə jardam itergə kərək aulьna ul—ađaqqь nəməhen də alrə tьrqajnь. 1906 nsь jьl unьn revolytsion eş esen termalə ultьrəvьn aelep min, unьn đuьь aulьvь menən sik mahajđьm.

Kiroftьn aala saqьndaqь đuьь, unьn menən aer əjđə jəşəgən Samartsьf, yđenen Sergej Mironovic menən aeriektə ytkergən jьldarь turahьnda həjlap alrđe. Serjoza Qazanda es jьl uqьnь, tej Samartsьf. Jəj hajьn ul tьvqan qalahьna qajtьp ultə torqajnь. Ul jьldarđa Urzumđə politik hergendəge keşelar sik kyp aula torqajnь. Serjoza menən beđ ularqa sik jьş aarьp jerej torqajnьq. Bəđđen alđa alqerək tə hərgəngə jenəreigən Pitersur studenьMavromati nьq avtoritet menən bildalana torqajnь.Ul bəđđen menən jьş-jьşqьna angəmələr jahaj, uqьr esən tip Serjozaqa „Iskra" həm jəsereп arojuralar alrə, Pitersurđaqь revolytsion xarəkəttər turahьnda həjlej torqajnь. Leningrad sol'şeviktarьnьn kilәsskke Jetəkse ne Sergej—Mavromatiđən bьl hyđlaren jotolap tьnlaj torqajnь.

BƏTƏ DƏNJA PROLETARIATЬ BЬLISEMDE

MƏNGE JƏRƏGEN DƏ HAQLAJASAQ

Bəđđen partia aaşьna đur qajqь teşte.

Bətə donja proletardarьnьn həm idəlgən xalьqtarьnьn aejək avangardь, qoros sol'şeviktar otrəđь yđenen in jaqşь ulьn, həjəklə **S.M. Kirofь** juqaltь.

Hələkətkə xəkən itelgan sьjnь fi doşman jurtqьstarsa q torqan xəldə keşelek donja ь aldında sikhed đur jenəjət eşlənc. Ul qənəxət javьrđьn qulьn bəđđen **Sergej Mironovic**tьnjalqanьn revolytsionerđьn, qoros sol'seviktьn, Leningrad həm bətə il proletarlarьnьn in jaqьn, in həjəklə jetəksehenең jerəgenə jynaltte.

Adaqqь hulьşьna tklem yđenen bətə tormoşon Kirof iptəş eşse sьjnьl eşenə aide. Ul sol' şeviktar partiahь najraqьn sartizmđьn tərmələre həm katorgalarь, grazdandar huqьşьn dəvəldarь arqьrь jeneşle sotsializmđьn jaqьs aejəkleklərenə tana kytərep ytte.

Lenin-Stalin tarihnan tarelap jeteştereluan **S.M.kirof** sol'şevik jetəksenen in jaqşь cirtalarьn kəvđələnđerə ine. Yđenen ytker hvđđare menən ulaeđđen kommunistik irtəge e hər vaqьt asьq kyrđe, uqa juldь hər vaqьt asьp alra bel e, hər ser qadi eşten đeјem sojuzđьn teđeleşe menən aajlanqanlegen hər vaqьt kyrhətə nelde. Ul yđ ergahendə esse sьjnьlьn in jaqşь keşelaren aerlaştirđe, ytterde.

Ul yđe xedmət itkən eşkə elrelqanlek həm hejevsejek menən uqa Baku, Zakavkazia, Leninerad həm bətə ilden proletarđarь həm xedmətsəndərđen aejek julsaşşьhь Iptəş **Stalin** əjlənəhenə taqь la tьqьđьraq ojqaşьrqa həm sьjnьl hьđ sotsialistik jəmqiətte jomoşartmaь raveştə teđergə saqьtьp gevlejđər.

Soјuzđar jortonoп kolonnalar zalьnda.

Kirof iptəşten baş qalalaqь ađaqqь julь Komsomol majđanьnan Soјuzđar jortona ьuldь.

Sergej Mironovic **Kirofta** grosь qujьlqan tan lafitь ta tanalь tьnlьq esendə əkren genə nara, traur melodiahь juqtьraqa kytərela. Proletariat diktaturahь ile hьs kire qajtmabьq juqaltьvđь jerək avьrtьvь menən hitə. Lakin bətə il proletariat kevek yk baş qala proletariatьla bьl qajьnь jerəktərenə alelap, sotsializm eşenen jen imət eş aulqanlьqьn jaqşь re ələr. Şunьn əsən də his tuqtavlьđ aliqa, kommunizmqa tana aarьv şlar kolonnahь qatь tьnlьq ha laj.

Sotsializm baş qalahьnьn eş elare qara tabma arqa urahvan flaglar menən, kommunizm esen janь unьştorqa sa ьrqan lozung ar menən atl jđar. Terlə uramdardan janь kolonnalar quşьlalar. Uramdarđa tьqьđ. Xedmətsənd r sьjnlь doşman agentьnьn xatn qulьnan yligən d Kirofiarь menən xuşaşьv esən soj zlar jorto ergahenə unuar million juјьlqandar.

* *

12 səqət 15 minut. **Kiroftь** ađatьvьlar kolonnahь Soјuzđar jortona kiiep jetə. **Stalin** iptəş, politjuro həm xokymətten aytan ıqzalarь lalittan grosь kytərep alьp kolonnalar zalьna indlerələr həm maxsus eşlənqan a-jək arьnqa qujalar. Gros ergəhentaqe pocotlьq qaravьlqa jean kildzə, **Gamarnik, Bulganin** tp. kəzgə Kreml' stennhьna alьp kilәsək. Kəsərkaneşle tьnlьq trevoga qudoktarьnьn qa qь simfo tahь Lenin qalahь p oletardarьna, həjəklə **Sergej Mironovicteь** Məskəvgə qaraj traurlь juis naşlanqanьhьqьnan xəbar ita. Pojezd perrondan əkren genə qudqalьp kitə naşlaj. Proletar Leningradь gevlej. Lakin bьl barь qajqь gudoktarь qь na tycel. Ular, saqьtьp gevlejđər, ular eşselərđe lemnsel Yđək Komitet əjlənəhenə, par tiaьđđьn həm bətə xedmətsəndərđen bəjek julsaşşьhь Iptəş **Stalin** əjlənəhenə taqь la tьqьđьraq ojqaşьrqa həm sьjnьl hьđ sotsialistik jəmqiətte jomoşartmaь raveştə teđergə saqьtьp gevlejđər.

GROB JANЬNDA...

taştar, ulardьn artьnan **Tuxachevski, Jegorof, Budjonnь, Korк** iptəştər, esense smenala **Unşligt, Aronştan, Bunnoi, Şkirotoi** h. b. iptəştər torьlar.

* *

Ojəđətte kyđ saqьlьrьq jaqtь aula torqan kolonnalar zalь aegən ni ekter qaranqьraq. Gros ətənə sikhed kyp aaj raqtar ejep qujьlqan həm ul sasəktər menən uratьp alьnqan. Gros tirəhendə geldər, mən te jəşel şərşalar menən aergə qьđьv jaqtarđьn aqasь—pal'ma la qu ьlqan.

Tere vaqьtьndaqь kevek yk marxym **Sergej Kirof** gronta maqtav ordenь menən soluqangan xəldə jata, unьn ajnq osən da naləkaj genə jeвək mendər ekt-ndə ike orden: Astraxandь fidakər rəveştə jaqlaqanь esən tire gən qьđьl najraq o đene həm xuzalьq frontьndaqь ajrьvsa đur xedmattare esen a re'gan Lenin ordenь qujalqan. Gros janьndaqь venoktardьn ige-sige juq.

13 səqət 30 minutta gros ergehenən kolonnalar ytə eaşlanь. Baş qala proletardarь zalqa os aqьm aulьp ina tordolar, ьsında qart eşselər həm ra sotnits dar, sa alar, komandirđar həm huqьşşlar, studenttar həm texniktar, inzenerđar həm qatimdər. Ular hər kem tarьhnan həjəlgən **Kirof** jeđənən aalьr kyrgən vaqьtta səqət 21 səqət 40 minutь kyrhətə ine. Kirof gros ergəhendə unьn əjək đuьь **Stalin** iptəş həm unьn menən aergə **Voroşilof, Ordzonikidzə** həm **Kaganovic** iptəştər torьlar. Unan hun pocotlьq qaravьlqa **Molotof, Kalinin, Andrejef** həm **Mikojan** iptəştər aabtьlar.

Proletarđar **Kirof** grosь janьnda bətə partia həm eş-e sьjnьl menən aergə aver ju qalьvđь eaşьnan ytkərgən yđ julaaşşьlarьn kyrđelər. Ular unьn menən aergə qajqь həm asьv qalьş nəfrattь urtaqlaştьlar, unьn aldında ular janь kəs, energia həm nьqьşьlьq menən, unьn aqьlь jetəkselege nьnda kommunizm eşe esen, **Kirof** iptəş hətək aulqan eş esen kerəşergə ant ər delər.

Pocotlьq qaravьlda politjuro aqzalarьn qьđьl armianьn tanьqan aojevoj koman irđarь aimaştьralar. Jarь saqətten hun pocotlьq qaravьlqa jənə **Stalin, Voroşilof, Ordzonkidze, Kaganovic, Molotof, Kalinin, Petrovski** h. b. iptəştər aabalar.

Baş qalanьn yđ Kiroftarь menən xuşlaşьrqa kilgən proletardarь kolonnahьnьn oso-qьrь kyrenmaj. 24 səqətkə tiklem baş qalanьn 150 men proletard rь həm xedmətsəndere **Kirof** iptəş grosь janьnan yt-

KIROF TURAHЬNDA

MƏSKƏV KIROFTЬ QARŞЬLAJ

Səqattar-adnalar kevek odon kyrenələr. Baş qalarь qolqap aiqan qaranqь ton stkhed odon to,e a. Lenin qalahьnьq proletardarь ten urtahьnda yđđarenen həjəkle jetəksehe Sergej Mironovic **Kiroftь** ađaqqь julqa odaltalar.

Pojezd tene aujьna bardь. Janь javqan mamьq kevek qar juldь tyşəjən. Taq aldandaqь qaranqьlьqta Məskav proletardarь həm xedmətsəndare terlə jaqlan Oktəər vokzalьna aqьla başlanьlar, ular doşman pulahenan yigən aatьr aol'şevik, jalqanlь tribun **Sergej Kirof** yđenen đuьtarь həm qordaştarь menən uratьp alьnqan xəldə, gronta jatqan xəldə Məskavgə kila torqan traur pojezdьn qarşьlavqa jьjlqan.

Oktəər vokzalьnьn pirronьne bəđđen bəjək vatanьaldar, in qimmətle uldarьnan aerehen qar şьlav esən VKP(b) YK, politjuro, xəkymət aqzalarь, jetəkse partia həm sovet ərgandarьnьn aqzalarь, qart aol'şeviktar, mər xymđen đuьtarь həm soratniktarь jьjlqandar.

Vokzalda qьna tygel, aalki unьn aldь daqь Komsomol majđanьnda la rь kitkes tьnlьq.

Oktəər, Jaroslavski həm Kazanski vokzaldarьnьn alьnlarь qьđьl həm qara kin tabmalar menən uratьp alьnqan. Okəər vokzalьnьn aldında **Sergej Mironovic Kiroftьn** ður hyrətə qujьlqan. Majđandə qaskart pocotnьj qaravьl tedelgan. Yđđarenen həjək lə həm tuqan **Kirofьn** ađaqqь tapqьr qarşьlav esən ənđə-baş qalanьn mendərsə proletardarь həm xedmətsəndare j-jьlqandar.

Məskav Kirofь qarşьlaj. Ul yđenen 30 jьl əjmerən eşse sьjnьlьa airđe, **Kirof** iseme mil bondarsa keşelərgə jaqьn həm əjmmətle isemgə əjlənđe. Sergej Mironovic qarşьlav esən Məskav zavođtarьnьn in jaqşь udarniktarь, baş qalanьn đanlьqlь keşelare ham ordenalь natьrđarь kilgəndər.

Kaganovic isemendəge zavođtan eşselare arahьnda qart eşs-**Usjef** tora, ul Kirof menən aergə grazdandar huqьşьnn qanьşqan. Unьn qьrsnda Kiroftьn Leninərđaqь sьqьştarьn kyp tapqьr đar işetkən rəabtsa **Num** tora Şunda uq s tll eşsehe **Otto Linger** tora, ul **Kirof** iptalegena arnalqan qalqь mitingьnda aьlaj tip əjikəjne:

— Bьl qəvəxət ylterev turahьndaqь xəbər sit ll eşselare arahьnda siktən tьş tərən asьv ham sьjnli doşmanьq xisen tьvđьrasaq. Sovettar sojuzьnda aed, sit ll eşselare, xianatsьnьn bьl atьvьna ndar eş menən javap birəsək ham juqarь proizvodstvo kyrhatkestərenə ireşəsəkəd. Bol'şeviktar partiahь, **Kirof** iptəş yđenen tormoşon birgən eş ergəhenə taqь la nьqьraq tuplanьr".

Avioxim zavođь eşselərenen kolonnahьnda **instrumental'cik** aiьp sьqьja. Bul venoktardь Lenin qalahь proletardarьnьn in jaqşьlarьnan jaqşьlarь kytərep baralar. Sikhed kyp səsəktər.

Gronь sьqardьlar. Ul səsəktər əm venoktar menən qьđьl həm qara tabmalar menən əldəlqan xəldə, **Kiroftь** tьvqan həm jaqьndarьnьn qulьnda tirəalь Bьl qimmətle gronь **Stalin, Molotof, Voroşilof, Kaganovic, Voroşilof, Ždanof, Jagoda, Tuxaçevski** həm **Jegorof** iptəştər əkeren genə, haqlьq menən kytərep sьqalar.

Aida **Budjonnь** Iptəş qьđьl jeвək mendərđər ətəndə mərxymđen ordendarь: Lenin ordenь həm qьđьl najraq ordenьn kytərep asra. Vokzaldan sьqalar. Majđanda tьnlьq. Osqostar **Sergej Kirofqa** saljot ulrallər. Qьđьl baş qalanьn tərlə jaqtarьnan, bətə eşselər rajondarьnan kilgən undarsa men proletardar vokzalqa kyđđərən iekəp unь, həjəklə həm tьvqan Kiroftarьn ketalər.

Məskav Kirofь qarşьlaj. Demonstrantlar unьn međđarsə hyratlaren qara həm qьđьl tabmalar menən urap kiltergandər. Bajraqtarđaqь lozungtar ber yk feker menən huqarьlqandar.

— Bəđ sьjnli tьlavlaqь kytarəsəkəd. Ə se sьjnьl doşmandarьn juq ltəsəkəd. Leninse VK həm həjəkle, aejək julnaşşь Stalin ergahena tuqь la tьqьđьraq tuplanajьq. Kirof kəraş-an eşte davam itəjək".

Vokzal aldında sikhed kyp venoktar. Bьna Məskav delegatsialarьnьn qajqьlь ajraqtarь kyrende. Ularđa sotsializm baş qalahьnьn in jaqşь udarniktarь həm danlьqlь keşelare kytərep aaralar. Oktəərđen jenev ajraqtarь aegen qara menən urahlqandar.

Osqostar gevlәve menən qajqьlь melodia aergə quşьla. Kvaterđanan tedelgan pocotnьj qaravьl qьlьstarьn jalanqaslandьra...Janə venoktar kytərep kilalər.., Lafitqa halьnqan gros kyrenə. Unьn artınan qajqьlь tьnlьq esendə vokzaldan sojuzđar jortona **Stalin, Molotof, Kaganovic, Voroşilof, Kalinin, Ordzonikidze, Andrejef, Cusar, Mikojan, Petrovski, Rudzutak, Ždanof, Jeankidze. Krupskaja, Ul'janova** həm VKP(b) YK nen Məskavdəge aətə aqzalarь, xəkymət aqzalarь, Məskav həm Leningradtьn jetəkse partia həm sovet ojoşmalarьnьn vəkildare aaralar.

Leningrad proletariatьnьn men tən artıq d legattarь yđđarenen Mironovicтarьn odatalar,ular ara hьnda ordenь natьrđar kyp. Pocotlь qaravьl həm hava flotь menən aergə Baş qala proletardarь yđ Kiroftarьn komsomol majđanьnan əkeren genə sojuzđar jortona tana alьp kitalər.

KIROF ƏLGƏHƏ BEĐĐE RUXLANDЬRASAQ!

Tallin. VKP(b) Yđək komitetьna sovet koloniahь oşondaj telegramma jeaarđe:

„Leningrad proletardarь həm bətə soјuz xedmətsəndare menən aerlektə, bəđđen partiaьđ menən a rlektə—sьjnli doşmandьn qəraxat qalьnan aojevoj p stəndə hələk aulqan leninsel—sol'şevik, Stalindьn qordaş, qimmətle Sergej Mironovic Kirofь aejək juqaltьv kiseraəd.

Sotsializm eşenə, unьn aejək hьnavđar həm jenevđar julьnda fidkarđarsa alrelgan ip. Kirof kommunizmđьn qьrqa jenəve esen kerəştə bəđđen esən toto aqlьq həm enturiazm əlgehə aulьp xedmət iter".

◆ **Şanxaj** 5. Kirof iptəşten sьjnli doşman tarahnan yltereleve ta arьndaqь xəbər sit ll eşselare arahьnda siktən tьş tərən asьv ham sьjnli doşmanьq xisen tьvđьrasaq. Sovettar sojuzьnda aed, sit ll eşselare, xianatsьnьn bьl atьvьna ndar eş menən javap birəsək ham juqarь proizvodstvo kyrhatkestərenə ireşəsəkəd. Bol'şeviktar partiahь, **Kirof** iptəş yđenen tormoşon birgən eş ergəhenə taqь la nьqьraq tuplanьr".

Avioxim zavođь eşselərenen kolonnahьnda **instrumental'cik** aiьp sьqьja. Bul venoktardь Lenin qalahь proletardarьnьn in jaqşьlarьnan jaqşьlarь kytərep baralar. Sikhed kyp səsəktər.

Gronь sьqardьlar. Ul səsəktər əm venoktar menən qьđьl həm qara tabmalar menən əldəlqan xəldə, **Kiroftь** tьvqan həm jaqьndarьnьn qulьnda tirəalь Bьl qimmətle gronь **Stalin, Molotof, Voroşilof, Kaganovic, Voroşilof, Ždanof, Jagoda, Tuxaçevski** həm **Jegorof** iptəştər əkeren genə, haqlьq menən kytərep sьqalar.

Aida **Budjonnь** Iptəş qьđьl jeвək mendərđər ətəndə mərxymđen ordendarь: Lenin ordenь həm qьđьl najraq ordenьn kytərep asra. Vokzaldan sьqalar. Majđanda tьnlьq. Osqostar **Sergej Kirofqa** saljot ulrallər. Qьđьl baş qalanьn tərlə jaqtarьnan, bətə eşselər rajondarьnan kilgən undarsa men proletardar vokzalqa kyđđərən iekəp unь, həjəklə həm tьvqan Kiroftarьn ketalər.

Məskav Kirofь qarşьlaj. Demonstrantlar unьn međđarsə hyratlaren qara həm qьđьl tabmalar menən urap kiltergandər. Bajraqtarđaqь lozungtar ber yk feker menən huqarьlqandar.

— Bəđ sьjnli tьlavlaqь kytarəsəkəd. Ə se sьjnьl doşmandarьn juq ltəsəkəd. Leninse VK həm həjəkle, aejək julnaşşь Stalin ergahena tuqь la tьqьđьraq tuplanajьq. Kirof kəraş-an eşte davam itəjək".

Vokzal aldında sikhed kyp venoktar. Bьna Məskav delegatsialarьnьn qajqьlь ajraqtarь kyrende. Ularđa sotsializm baş qalahьnьn in jaqşь udarniktarь həm danlьqlь keşelare kytərep aaralar. Oktəərđen jenev ajraqtarь aegen qara menən urahlqandar.

Osqostar gevlәve menən qajqьlь melodia aergə quşьla. Kvaterđanan tedelgan pocotnьj qaravьl qьlьstarьn jalanqaslandьra...Janə venoktar kytərep kilalər.., Lafitqa halьnqan gros kyrenə. Unьn artınan qajqьlь tьnlьq esendə vokzaldan sojuzđar jortona **Stalin, Molotof, Kaganovic, Voroşilof, Kalinin, Ordzonikidze, Andrejef, Cusar, Mikojan, Petrovski, Rudzutak, Ždanof, Jeankidze. Krupskaja, Ul'janova** həm VKP(b) YK nen Məskavdəge aətə aqzalarь, xəkymət aqzalarь, Məskav həm Leningradtьn jetəkse partia həm sovet ojoşmalarьnьn vəkildare aaralar.

Leningrad proletariatьnьn men tən artıq d legattarь yđđarenen Mironovicтarьn odatalar,ular ara hьnda ordenь natьrđar kyp. Pocotlь qaravьl həm hava flotь menən aergə Baş qala proletardarь yđ Kiroftarьn komsomol majđanьnan əkeren genə sojuzđar jortona tana alьp kitalər.

SIT IL DIPLOMATTARЬ qajqьnь urtaqlaşalar

S. M. Kiroftьn yleve ajqanlь tьşqь eştər xalьq komissarьqьna: Terkəjə ilsche Vasfi aaj, Japonia ilsche gosp. Sako, Persia ilsche Məxammə-xan Səjed, Gretsia ilsche gosp. S. Polixronlado, Monjolia xalьq respublikahь ilsche graz. Darirap, Tyvin-Ajrat resp alikahьnьn ilsche graz. Tanoltar qajqь urtaqlaşьvđarьn belderđelər.

Şulaj ud, Terkəjənen tьşqь eştar ministere vazifahьn vaqьtlьha atqarьvsь Səkri əəjđən ham Tyvin xalьq respublikahь ministerđer sovetь predsedatele graz. Cumit paşanan qajqь urtaqlaşьvđarьn belderđelər.

QAJQЬ MITINGAHЬ

6 dekəərđə kendəge səqət 3 tə Revolytsia majđanьnda (clokke Ivanovski majđanь) partianьn Yđək həm Leningrad komitettarь sekretarь politjuro aqzahь həm SSSR Yđək naqqarma komitetь aqzahь S. M. KIROF iptəşten faxiqalc rəveştə hələk itelevenə naqьlyalanqan matəm mitingahь Majđanqa eşse-krob ejen Qьđьl armiahь cəsiere, profsoјuz ojoşmalarь həm uqьv jerttarь kolonnalarь maxsus plan aajlanьa saftarqa tedelər Saftarqa tedelev 14 səqət 45 minutta tamam ba'laр. 14 səqət 50 minuttan hun majđanqa nerev də inđerelmajəsək Matəm mitingahь noq səqət 3 tə aaьla. Miting aathandan hun 15 səqət 30 minuttə maltьqtan 3 nьv menən xaljot həm zavod hanriktardan gudok aizi'saak. Jerev vaqьttarında tertip haqlav kolonna jetəksələrenən javaplьlьqьna tapşarьla. Profsoјuz ojoşmalarь jьjlav punktuna 14 səqətdə kilalər həm unan o,ər qan rəveştə Revolytsia majđanьna baralar.

PROIZVODSTVOLA XƏĐER PLANDЬ YTƏV GENƏ JETMƏJ

XƏĐER, PROGRAMMANЬ YTƏV MENƏN BER RƏTTƏN, PROIZVODSTVOQA XEĐMƏT KUL'TURAHЬN, JETƏKSELEK KUL'TURAHЬN INDEREV ӨSӨN KӨRӨŞERGƏ KƏRƏK

VKP(b) Өlkə komitetь sekretarь ISƏNCYRIN iptəştең Beło ret rajcnь xuzalьq, partia hem profsojuz ojoşmalarь jetək selerenең hem eşse udarniktarđьn kəŋəşməhendə hejləgən telmərenən

Beloret zavodtarьna hәm rajondьn әətә eşse are ә, ildə juqarь sьjfatlь metall hә n qoro sьbьq izdel'elarь menən tә'min itev bujьnsa j ldi hәm javapl burьstar jeklatelцən. R jondьn promьjşlennostь bьl burьstrđi jәqşь uq alqara.

Bьna eşe jьldьn 9 aj esendə promьjşlennostьn eşe tura ьbndə mәşlymattar.

Beloret metallurgia zavodь sujьn qojov bujьnsa 9 ajьq plandь 103,3 pr.qa, katanka bujьnsa 118,7 pr.qa, sutunka bujьnsa 82,4 pr.qa, ә әetәhe prokat bujьnsa plan 103,1 pr.qa ytelde.

Zavod ike ajqa ruda zapasь menən tә'min i el'әn. Jegәze domnahь 9 ajьq plandь 91,9 pr.qa ytәp, әđqan jьl menən sәqьsьrqanda q jhь ber alqa kiteştarea әlqәşte, şulaida ul artta q la әle hәm bьl artta qalьv zavodtьn әətә eşendә lә bit'el'a.

Qorne-sьbьq zavodь 9 ajьq plandь 105 pr.qa ytәne, bьl, pla qa q ra anda eşse keşe menən 93 pr.qa tә'min i elgan xәlda, 1933 jьldьn şul dәverena qar ta 132 pr. tәşkil itә. Xeđ mat sianiblьqь 111 pr.qa, jәki nđqan jьldьn 9 ajьna saqьş ьrqanda 121 pr.qa kyt relde, ydenә teşev xaqьn kametev arqьnda eş xaqь la kytarelde. Zavod 153 men hamdь ekonomi itә aldь.

Kyrәheged, rajondьn tөp zavodtarь bujьnsa plandь dejem ytәv tәmәlendә eş nasardan tygel. Lә in, iptәştar, xәđer dejem ytәvdәr hәm urtasa handar әe đđe qanaqa lander almajdar. Xәđ r eşka urtasa handar hәm rajon jәki zavod tarafьnan pro izvodstvo planьnьn dejem ytәleve nөtәhenən qarap qьna jaqьn kliergә kәrәkmәj. Xәđer eşkә hәr ber predpriatte, hәr ber sex, hәr ber agrigat hәm, xatta, hәr ber smena plandь nisek ytavena qarap tikşererge kərək, şunьn menən berge, bьl proizvodstvo planь rajondьn ee tә promьjşlennostь tarafьnan ytaleve menən dejem әәlip alьnьrqa tejeş, senki dejem ytalev, urtasa handar artında eşten ajьm u astoktarьndaqь jet di eđeklektar hәm jeteşhedlek tәr jaşerelelar.

Beloret metall zavodьnьn eşe, unьn menən bәjlaneşle buloan bajtaq qьna predpriatielar tarafьnan proizvodstvo plandarьnьn ytalevena hәm unь kərəkle buloan sьjrjo, jaqьvlьq menən yđ vaqьtında tә'min itevga aik nьq bәjlangәnlege bildәle. Ә, bьl predpriatielar yđđarenen plandarьn nisek ytәjđar hun? Ular Beloret metall zavodьn sьjrjo, jaqьvlьq menən eđlekhed hәm yđ vaqьtında tә'min itәlarme?

Ruda ida ahьnьn eşen alaibq ruda sьqarьv planь 9 aj esendә 85,6 pr., rudanь tejәp jeđarev planь—82,4 pr., qađьp qarav planь barь 57 pr ytalqan, xedmәt bramlьlьqь planqa qarata 82,2 pr., ә yđenә teşev xaqь 116,5 pr. tәşkil itә.

Jәki, bьna urman idarahьnьn eşe: utьn әđerlәv 9 ajьq planь ni barь 42,5 pr. qa, tәşev—60,5 pr. qa, kymer jandьrьv, bujьnsa 65,7 pr. qa hәm tajьv bujьnsa 68,1 pr. qa ytalde. Dereh, 1935 jьlqa qьvalьqqa әđerlek eşe jaqşь. Udqan jьldьn 472,5 men kubometr urьna 517,9 men kubometr (52 pr.) aqas materialdarь әđerlende.

Kymer menən eş nasar. 20 oktәbrgә 93 men kubometr (1933 jьldaqь 120 men kubome tr urьnьna) timer jul әsabында. Ia jol 13 men kubometr kymer ja l 12 kenlek zapas bar (1933 jılda 18 men kubometr jәki 18 kenlek zapas kymer bar. Indi kərək ulan әđerlәv, şulaj uq kymer jandьrьvdan sulьnьn yđenә teşev xaqь planqa qaraqanda 0,2 pr. qa juqarь.

Beloret timer julь jek- tәşev planьn 9 aj esendә tonna—kilometrđarda 96,5, tonna—jәktarđa 97,54 pr. qa ytәne, xatta uđqan jьlqьqa qaraqanda eşte nasa rajtь hәm ydenә teşev xaqьn kytarde.

Timer juldьn oşondaj qanaqatlanmalek eşlәve, zavodtarđan h m rajondьn әetә promьjşlennostьnьn eşen turanan tura eđev qurqьnьsь a'tьna qůja.

Ajrьm sextar bujьnsa bulnaskyrhatkestar proizvodstve memkinlektarenen tulьhьnsa tajđalanьlmavь turahьnda aik asьq hejlajđar. Mәtәlәn, tajđalь ky lәnilen ber tanaqtan faktik tajđalanьlьv koefiitsientь landaqь 1,72 urnьna, 1,68 tәşkil itә. Marten sexь 9 ajьq plandь 80,6 pr. qa ytәne, mejes teenen (podtьn) ber kvadrat metrьnan alьm, plandaqь 3,15 urnьna 3,10 qьna tәşkil itә. Konditsion bulmaqan sujьn sьqarьv domnasexь bujьnsa 44,5 pr., marten sexь bujьnsa kondtsion bulmaqan gorөs sьqarьv 7,9, bral 9,4, t'., proqat sexь bujьnsa ikense sortts sьqarьv-9,4 pr. hәm brak 7,4 pr. tәş tl itә.

Bьl ni tigan hyd? Bьl, predpriatiel r đejem p a đь yta n m urtasa handarda t'obslanьp sьjfat jaqьnan aik nьq artt qalqandar tigan hyd. Bьna hөđemta bularaq, coros-sьbьq zavodьn jaq-ь sьjfatlь ka atsalar menən tә'min itev basarianьv kilep tьqa.

Timer j l'ьn nasar eşlave roahьnda, bьl zavodta 220 vapoulьq әđer produksia jata. P an bujьnsa timer jul oktәbrđa 254 vagon birerә tejeş ine, ә il 130 vagon birđe.

Urman idarahь menən ruda idarahьnьn nasar eşlavđare Beloret metall zavodьn sьjfatlь kymer hәm ruda menən vaqьtında tә'min itevđe turanan-tura eđev qurqьnьsьn tьvөbrđь. Tavdaqь әđerlek (qađьp qarav) eş tarenen aik nьq raveştә artta qalьv, 1935 jьlqa ruda bazahьn tarqphedlanderә.

Bьna, iptәştar, urtasa handar artında nәmәlar jәşerenә, bьlarđь his ner nәmә menən d aqlarqa memkin tygel.

Әllә nedđә memkinlektar ju mь, osorudovanie, jaki transport jetmәjme, jaki eşse kestar nqmь? Betәhe lә bar, hәr ber jlem zavod, sex urman ucastokь, kymer jandьrьv mejese hәm şaxta bujьnsa plandь tultьrav em artьrьp tultьrav esen neto şartlar bar. Tik proizvodstvoni dereh ojoştorov, xeđmatle dereh ojoştorov, eşlaj hәm jetakselek tә nelev, proizvodstvola kestarde dereh urьnlaştьrav qьna j tmaj. Mexanizmdarđьn tuqtap torovdьn, ularđь tьqьđ eşlatuvaj. metalli hәm qoros sьbьqtьn đu eleşen jotalar.

Beloret rajonьnda atlь keşelәr ađ tygel. Ular avьl xuzalьqь nalogь la tylәmajđar, dәvlatkә lә tigen birmәjđar hәm ber qajđa la eşlәmajđar, şul uq vaqьtta zavodtь eşse kestar je teşmәve turahьnda hyđ bara. Nina ularđь fajđalanmaqьn? Ularđь fajđalanьrqa kərək. Injar Lespromxozьna 7 avьl ber keteligan, ular Lespromxozda eşlav esen 1630 keşe birerga tejeş bulhalarda, faktik raveştә 795 kenә keşe eşlaj, 835 keşe eşlamaj. Ә Lapьştьnan ber genә lә keşe birmәjđar. Ular nindәj zakon bujьnsa eşlamәbka hәm şul uq vaqьtta avьl xuzalьqь nalogь la tylәmәbka, dәvlatkә lә ig n birmәbka tejeştar?

Eşlarga mәzbyr bulqan bьl 835 eşse, 1-sentiabrđan alьp 20 oktәbrga tiklem eşlamәgandar, har berehe 43 kendә juqaitqandar. Hedemtalә 39905 xedmәt kene juqaiqan.

Oşo hәr ber eşsenen kenena 4-әr kubometr ulьn birergә tejeş bulьvьnan sьqьp 39905 xedmәt kenen 4 kә artьrqanda, predpriatie әbtәlmә raveştә 143620 kubometr ulьn alqan bulьr ine. Bьl lnjar Lespromxozьnda bulqan eđeklektar unьşlь raveştә qapianqan bulьr ine tigan hyd. Şul uq Lespromxozda 11 avtomaşinanan fәqat 4 kena maşina eşlaj. Garazdьn ştatь 32 keşe. Garazda inzener mexanik hәm eksploat-ia nacal'nigь eşlaj, garazdь abarav esen ken hajьn 707 hum aqsa totola, a hәr ber maşinanь abarav tavjegenә 66 hum tora. Bьl maşinalar menən ken hajьn 440 kubometr utentaşьlьrqa tejeş,a ni barь 160 kubom-tr qьna taşьla.

1-sentiarđan 20 oktәbrga tiklem 18920 kubometr kymer tasьlьrqa tejeş bulha la, 6880 kubometr qьna taşьlqan. Bьl daver esenđe domnalar 273 sa'qat tuqtap torovlar, oşo tuqtap torovdar arqьnda 1575 tonna metall juvalьp hem alьqa, agri gattarđь tajđalanьp arqahında 930 tonna sujьn juqarьvьn qus laq, domnalar nujьnsa astane 1305 tonna sujьn juqqlqan bulь. Marten sujьnsa 12100 tonna eitka alirep jetkerelnane, t mer sьnьq stanь bujьnsa four torovdar 933 saqat, „Trio" stanь bujьnsa 1035 sa qat teşkil itәlar. Marten sexьnьq n ar eşlave arqahında 801 tonna mazut artьq totoldo, mazutta haqlap totqanda әbtәlmә raveştә taqь la 8942 tonna produksia birerga memkin bulьr ine. „Trio" stanь bujьnsa 80 tonna jaqьvlьq artьq totolqan, haqlap totqanda bьl 5798 ton na әbtәlmә produksia birә alьr ine.

Predpriatielarđa proguldar kyp. Proguldar arqahında qьna 1-se jartь jьl esendә dur summalь valovoj produksia ju qaltьlqan. Urman idarahь sis temahьnda ajrьm eşselarđen әetә eş vaqьtьnьn 40 protsentьna tiklemen progul jaha yt kərgən vaqьttarь bulđь.

Predpriatielarđa eşse kestarđe nьqьtьp qaldьrьv esen kereş tejeşensә jәlep jeđarelmaqan. Beloret metall zavodьn 5 jьldan artьq proizvodstvo sta ь bulqan eşselar—17,5 pr., jьlqa tiklem—17 pr., 2 jьlq tiklem—22 pr. hәm 1 jьlqa tik l m staz menan—43 pr. tәşkil talar.

Biggort eşselarenen han ameveđar đa hi ela. Proizvo lstvona bьqtьrlqan jaş eşslar tar jәhattan da bik nьq latlar l evde talap itlar, neđđen burьs: ulardan proizvodstvone lgan, ydenen eşe ә sele ьrьnqь menən alrelgan, plan ь yav, texnikanь hәm eşse

planogьn ydlaşterev esen bol'şeviktarsa kereşergә әđer torqan keşelar ybterev. Zavodta eşlaqan eşselar kitmahendar, şunda nьqьp qalhьndar esen ętә şartlarđь la tьvđьrьrqa kərək, a şqorttarđan hanьn kən tevgә tygel, bәlki proizvo dstvoqa ularđь әttap sibqtь rьv a qarata kereş alьp barьp, nasqorttarđan eşselar jeteşterev mes'әlәhen qьrqa qujьrqa kə rək. Nihajәt, eşse ke-en eş vaqьtında tulьhьnsa, tьqьđ faj đalanьrqa kərək hәm faiđalanьp ejranergә vaqьt. Bьl juq alar. Mәtәlәn,1934 jьldьn berense jurtь jьlьnda Beloret metal zavodь eşse kestar menən 91,6 pr. qa tә'min itelgan xәlđә, proizvodstvo planьn 93,11 pr. qa ytәne. Dereh kilәhe ajđarda eş jaqşьrđь, ijyidә eşse kestar menən 93,3 pr. qa avqusta eş se kestar menən 90 pr. qa tә'min itelgan xәlđә plan 101,1 pr. qa, sentiarđә eşse kestar menən 90,5 pr. qa, tә'min telgan xәlđә plan 102,5 pr. qa ytelde. Lakin bьl ireşelgan unьştar tьnbslanьrqa hәm tuqtap qalьrqa bis ner xoquq hәm nigedlektar birmәjđar. Bьl xa đerge neđđen unьştarьnьđđьn berense adьmdarь qьna bulьp, ular әle neđđe proizvodstvo plandarьnьn ętә eşselar tara ьnan da ytaleve turahьnda hejlәmajđar. Hyđ, proizvodstvo planьnьn hәr ber ajrьm predpriatie, sex, agrigat, şaxta hәm smena tarafьnan ytaleve tura hьnda qьna barmaj, bәlki proizvodstvo planьnьn hәr ber ajrьm esse tarafьnan da ytaleve turahьnanda bara. Ydenen pro izvodstvo plandarьn hәm eş normalarьn qьna tulьrav tygel, bәlki arttьrьp tultьrqan eşselar bar, şunьn menən ber ga, proizvodstvo plandarьn hәm eş normalarьn ytәmәvse, urtasa handar artında jaşer nevse esselarđen hanь la şajtaj

Әgar hәr ber eşsenen eş me nən jeklanev darazәhen alhaq, bьnda la eş şaptan tygel. Bьna memkinlektar bulha la, eşsenen jeklaneve tajđalь eş vaqьtьnь jartьhьnan da artmaj.

Bьna marten sexь, Bьnda nas qoros qajnatьvsь es menən 7 pr.qa qьna, e sse ejranse qoros qajnatьvsь 50 pr.qa, ik n se ejransek qoros qajnatьvsь 5 pr.qa qьna jeklanqan. Şulaj bul qandan hun, ma ten sexьnьn har vaqьtta ed - ta ul brьvs na qazap ekinme?

Bьna dom ... mej s ten şlakovşiqь eş menən 50 pr qa, ikense şlakovşiqь 55 pr.qa kymer urqьtьvsь 57 pr.q , şl jьjьvsьtarđьn agrensehe 62 p .q

Şulaj bulqandan hun, neđđe domna tulь nagruzka menən eş laj tip ajterga memkinme? juq, memkin tygel. Kyrəheged, xa đer nirganena qaraqanda ul şaq taj kynerək produksia nirerga memkin hәm nirerga tejeş.

Qoros-sьbьq zavodь eşse kes tar menən 85-90 pr. qa tә'mi itelgan xәlđә, ijyida plandan tu 12 kon tuqtap torđo. Şuqa qa ramahtan, zavod 1934 jьldan e ajьnda đulom planьn 103,1 pr. qa yanь, 18 tonna t s kymerđe hәm 67,055 men hundaq ezut t'ekonomit itә. Proizvodstvo planьn nasar ytәmәzan bьl za vooda la haman da ole artta qa lьvanda đavam itesh proizvo dstvo programmahьn ytamagan sextar bar. Sinklas sexь plandь 94,4 pr.qa, Kardano sex — 85,8 pr.qa, Ludel sexь — 64,7 pr.q ytәne.

Tirlan Lespromxozь. Urm n aderlev planьn ętә urman ida rahь bujьnsa urtasa 42,5 pr.q ytagan xalda, ul aderlavdar pla nьn 37,1 pr.qa; Kymer jandьrьv planьn urtasa 66,7 pr.qa ytagan xalda, ul 48,8 pr.; tajьv planьn urtasa 60,5 pr.qa ytagan xalda ul 47,5 pr. birde.

Әgar ajrьm predpriatielarga, sextarqa, agrigattarqa jaqьn raq kilhen, ularđan esenә tar nerәk inhan, zavodtarđьn ajrьr sextarьnьn aldьnqьlar menən bergә barьrqa ętә memkinlek tare bar. Tik ularđьn aldьnqьlar menan ber safta barmaqanlьqtarьn şunda uq kyrergә memkin. Har ber ajrьm sexqa, smenaqa hәm esşega jetdirәk hәm ajrьm raveşta jaqьn kilganda, ętә memkinlektarde derәh fajđalanqanda ętә eşke res surstarđь monilizlaqanda, ped bьl zavodtan 3.287 men hum'ьq 5.790 tonna әbtәmә prodiksia ala alьr inek.

Әgar timer jul xader eslaganga qaraqanda 50 pr.qa jaqьsraq eşlәhe, ul bajtaq handa әbtәma joktar jөretә alьr ine.

Beloret metall zavodь agrigat-arьn eş menən jeklagan, tuq tap torovdarđь hәm proguldarđь cemelkan xalđe, 9 aj esenda әbtәlmә raveşta — 2.305 tonna

sujьn: marten bujьnsa — 12. 110 tonna qoros, sьbьq sixь bu jьnsa 6175 tonna sьbьq, „Trio" stanь bujьnsa — 10.645 tonna produksia birә alьr ine.

Әlwittә, Beloret metall zavodь hunqь vaqьtta jaqşь eşlaj bay lanь. Lakin taqь la jaqsraq eş lagandә, ul ilgә әbtәlmә raveş tә kyp kenә metall birә alьr ine.

Ip. Ordzonikidze „bed ydebedđa bulqan bәtә sredstvolarđь, bәtә keşe kөstәrebedđe, bәtә mexanizmdarьnьđđь, bәtә agri gattarđь mobilizirlarqa hәm ularđь sovet vlasьna tulьhьnsa eşlarga mәzbyr iterga tejeşbed" tine. Promьjşlennostьn bәtә re zervtarьn asьv hәm bedđen bәtә texnikanь hәm bәtә mem kinselektarde sotsializm xeđma tenә qujьv promьjşlennostьnьđđь n bәtә eşselarenen hәm ra botniktarьnьn in berense đara alege burьsь. Rezervtarđь asьv qa hәm ularđь tulьhьnsa faida lanьvqa asqьs bulьp, ip. Stalin n alte şartьn tormoşqa asьv — jetakselekte bol'şevik tarsa qajtanan qorov hәm estә kul'turalь stilde bsьnlap ydlaş erev esen bol'şeviktarsa kөra sev tora. Esten kul'turalь stil-ishke eş stil'en, sextarda bьsbaqlьq menən, proizvodstvola – texnalogik protsessta sturmьlьq, kustarsьlьq menən, nor nalestьrьvda kydьm menan, tormoşta kul'turahьlьq hәm sapşaqlьq menan kilesevge ishke a eşlav metodtarьn kire qarsa, senki uslardьn netәhe lә so i Izmdan doqmans bulьp tornlar, ular neđđen alqa tara xorabat neveredde tuqtatьrqa memkin.

Esten kul'turalь stil, ul – ydenđi eş stanogьndь, maşinanđь, me ranizmdь vdlaştere ne - sarsa konkret operativ jetak lek ievden texnikanьn ydlaş terev, ętә detal'darđь nelev proizvodstvo tormoşonon ętә yaq tejaktarena" ingy tigan ętәlerenan fajđalanьp, tađalьq esen kereşte jөjep jeđarergә kərək.

Bьnda bөәhe lә eşlanmagan әle, tik başlangan qьna, faqat, in elementar, in jaqaj saralar menən tormoşqa aşarlьqan be rense adьmdar qьna jahalqan. Marten, qoros qojov sextarьn, xatta mexanik sexь bulha la alhaq — ularda bьsbraq jeter ek, agar sextardьn kontoralarь, xatta zavod idarahьnьn yđ kontorahьn alhaq, ular aik şaptan tygel әle, ular bьsbraq, hәr ber proizvodstvonьn jetakselie, sex nacal'nigь, smena masterь esen kul'tminimum ytkərergə kərək. Proizvodstvola bьsn kul' turanь tormoşqa aşьrmaj toropalqa tasan qudqalьrqa, eşlap sьqarьla torqan produksianьn sьjfatьn kendan-ken jaqşьrtьrqa mәmkin tygel.

Bьl kul'tura, sextardaqь ta đalьqtan, ildәlangan texnik protsesstan, plan menan eşlav đan, sьqarьla torqan produk sianьn sьjfatьn qajqьrtьvdan, stane airьm hidgerlektan, bą tьmatiqtan, timer dissiplina nan, keşelarde dereh urьnlaştь rьvdan jajnala.

Berense qaraşta bьlar nәtәhe lә janь tygel kevek, hәr jetakse nel esten faidalь turahьnda hejlej hәm xatta ul alardьn nә-

Әlwittә, bьndaj jetakselar sa ьna — Jegaze domnahь jetak -he Stepanof intaste inderep nulmaj. Dereh, bьnda bьl dom nanь „ishke kaluş" tip ierətalar — bьl xaq, lakin şul uq vaqьtta ip. Stalindan nętә mәmkinse lektarde tulьhьnsa hәm tulь kv lәmda faidalanьv turahьndaqь hyden ooolmaqa kərək. Jegaze domnahь sexьnda bьsbraq, narasnoe. 10 avtomaşinanan fa qat 3-4 kenahe eşlaj.

Lespromxozda lә şundaj uq kartina Direktor Petrof bьsraqta ultьra, 200-250 attarь bar, ular janьq, nesanhed toralar, er gә jaq bьsbraq, tartьv kesen nirek fajtalanьvđь aelmәjđar.

Injar lespromxozьnda — at tarđь jaqsь aşatalar. 75 baş qo lon bar, kymer jandьrьvda nie jes oborottarьn arttьrьp tultь ralar, plan bujьnsa 3,15 oborot birergә tejeş bulhalar, 4,18 obo rot birәlar. Urman qьrqrvsь plan bujьnsa 3.93 kuвm. urnьna 4,18 kuвm. birә.

Faqat, oşondaj keşelar tura hьnda ujlana torqan xuzalьq eş sehe genә, rezerevtarđь mobili zirlav bujьnsa bьsn eş ojostora ala. IV-kvartal planьn ytai a'svdarь — nedđen xuzalьq eşsela renen bьl sajfattarьna nerense hьnev bujaeaq

Şular menən berlektə partia eşenen qujьlьşьna in jetdi iq tiaar birergə kərək. Partia-mas sovьj han politik-tәrbiә eştaren đerәh qujьv — proizvodstvo programmahьn ytәvđe tә'min itergə tejeş hәm ita ala. Partia ojoşmahьnьn đerәh, operativ jetәkselege, kommunistarđьn avangardьlьq roldare hәm na mьh menən eşlәvđare — nedđen jenevđarđen zalogь bulьp tora.

Proizvodstvo planьn ytavđage bulqan alqa kiteştar, his hyd hed rajondьn promьjşlennostь tarafьnan, partia ojoşmahьnьn jetәkselege atьnda qьna alьnđь. Beloret metallurgia zavodь partia ojoşmahь smena qarşь lav planlaştьrьvь bujьnsa bajtaq qьna eş eşlәne, partia-texnik konferensiahь saqьrđь, şunьn hedemtahendә domna sexь kon ditsion bulmaqan sujьn qojovđь bajtaq uq tyәnәjtte, utqa sь đamlь kirnestar eşlav sexь elek ke 40 plavka urnьna 120 plavka birep, dinas sьjfatьn jaqşьrttь. VKP(b) nьn 17-se sjezđь qarar đarьn eşselarga teşenderev bujьnsa 82 tapqьr ej konferensiahь hәm 11 eşse jortonda matur adәniat uqsv ytkarelgan. Ajrьm kommunistar, planđь 156 pr.qa tiklem arttarьp tultьrьp jaqşь eş elgәhe kyrhatalar. (Domna sexьnda Vizgalsf, Marten sexьnda Rakitin, Semavin, Bulovin hәm başqalar).

Lakin Beloret metallurgia za vodь partia ojoşmahь partia eşen nelen qujoanda, nętә kom munist hәm partiahьđ esselarđe tulьhьnsa monilizirlaqanda, ja ьş hәm udarsalьqtь taqь la kin jeiep jeđargandә, ojoştorov eş taren politik burьstar kimalena tiklem kytərgandә — bulqan jeteshedlektarga jul qujmaj hәm eşten ajrьm ucastoktarьn artqa qaldьrmaj, nigerək tә jaqşь eş laj alqan bulьr ine.

Beloret metallurgia zavodь partia ojoşmahьnda 523 kom munist. Lakin ular nętahe lә avangardьlьq rolen ujnaj almaj đar hәm nętahe lә jaqşь eşlә mәjđar. 89 pr. kommunist ja rьşqa bьqtьrьlqan, a, 11 pr. tь jarьşmaj. VKP(b) Ydәk komite tь hәm Өlkә komitettьn kommunistarđь jed pr. tь menən ja rьşqa tartьv turahьndaqь qarar đarь, zavod partia ojoşmahь tarafьnan ytalmagan. Massovьj eşten ętә formalarь la fajdala nьlmaj. Partia aqartьvьna 91 pr. kommunist bьqtьrьlьp, 9 pr. tь uqmaj, politik uqьvđarqa jarev 70 pr. tan artmaj, a, bit uqarqa hәm ydenen politik ae lemen kytarerga telamagan kommunist—partia safьnda tora almaj. Bьna ętә kommunistar teşenergә teşestar. Politik uqьv đarqa partiahьđ esselar bik ađ handa tartьlmandar (42 keşe). Partia jьjlьşьnьna kom munistarđьn narь 80 pr. tь qьna jaraidar. Beloret metal lurgia zavodь partkoms ha man da ole qajtanan qorov tu rahanda hejlaqa karak. Xeđer konkret es turqьnda, kommunistarđьn partiinen 17-se sjezđь qararđa rьn nisek ojoştorov eşlav đe turahьnda hejlaqa karak. Kyr tan inde strukturasь najtaqan qorov đarqa, partiinen 17-se sjezđь hәm Stalin ietaqten kyr hьnđalaren konkret aqlanьv atanьv đavere menan ajma sьndь. Bьna anlamaq, ken ha lan qajtanan qorov turahьnda hejlaqy — ner nәmә lә anla mav, jegarle eş urnьna nuş hyd đar menan sulaşьv tigan hyd.

Partia jьjlьşьnan alqa ike tap qьr ytkarev jaqşь. Lakin uq şulaj әđerlәnergә kərək, bьl jьjlьştar әđerlәngan xәldә yt h ndar hәm unda ętә partia aqzalarь hәm kandidattarь h aktiv qatnaşьndar. Iq aldan ken tartьlan әđerlergә kərək. Ul şablon bulьrqa tejeş tygel, ә proizvodstvo mes'әlәlәre jaki ikanen, sojuzđan đejom tor moşo menan bәjlangan bulьr qa tejeş. Unь asьq jergә eler gә hәm ejranev esen tejeşle materialdarđь rekomendovaj itergә, partia jьjlьşьna tiklem ajrьm aqzalar hәm kandidattar menan aseda jaharqa, ularđan nәmә uqьrqa tejeşlektaren kyr hatergә kərək.

Bьl nerense. Ikensenən dek lad menan sьqьvsьqa әđerl lev talabьn qujьrqa kərək,әgar đa ul әđerlanmahe-әđerlanmagan dokladtь tьnlavđan te şerәp qaldьrьv jaqşь.

Partia jьjlьşьnan hun, par kom bьl jьjlьştьn eşen hedem lәrga, ajrьm jeteşhedlektard lem jaqşь jaqtarđь ilkә alьrqa, jьjlьşqa ajrьm kommunistar hәm kandidattar tarafьnan qu lьqan mas'әlәlarđe xaterlarga tejeş. Ajrьm jьjlьştarđa kvalifi atsialь dokladslardьn sьqьvьn ujьrqa kərək.

Bьnan başqa partia uqьvьn ulqa qujьrqa kərək, ul hedđa ętenlej jaqşь qujьlmaqan. Za vod aktivь aik nasar uqьj. Pro pagandistar mәktәnenә jiş qьna әđerlanmagan xәldә kilәler. Pro pagandistarđь aik nьq hajlarqa nәm ular sьqьştarqa әđerlaner a tejeştar. Bьnьn esen semena ta hәm partkabinettarđьn sistemat k regular raveştә eşlavđare kərək.

Artta qalqan predpriatielerđa pr izvodstvo planьn ytav hәm әđeklektarđe ęterev, hәr ber kommunistqa, in élek bьl pred priatielarđa eşlavse jetakselarga aik đur talap qujьlqanьn iьapka albrqa kərək.

Kommunist tiьь-in elek partia nьn qatь disiplinahьn haqlav sь, partianьn hәm liden politik tөrnөşonda aktiv qatnaşьvsь, praktikala partia politikahьn hәm partia organdarь qararьn ytkə revse partia aqzahь.

Partia aqzahь, ydenen idejə qoralianьvьn arttьrьv ętәndә eşlarga g nә tygel ә, partiahьđ massaqa partia qarardarьn teşen dererga lә mәzbyr.

Kommunist, sovet đәvlәtendә idarә itevse partianьn aqzahь bulq nь xәldә eş hәm đәvlat diss plinahьn haqlavđa elge bulьrqa, yđ eşenen texnikahьn ydlaştererga, ydenen proizvo dstvo eş kvalifi atsiahьn kytarerga tejeş. Ul sovet đәvlatenen har ber tine esen kereşerga tejeş. Ul eşlap sьqarьvđь kytə rev, maşin-lardь tulьhьnsa faj đalanьv, ouorudovanie hәm ma janь ekonomit itev esen ętә saralardь kyrergә tejeş. Ul ma sinalardьn, stanoktardьn buş torovđarь a jul qujmaqa, xe kimat majlarьn urlatmaqa tejeş Ul aslarga qarşь qьrqa kərəs alьp barьrqa, kommunis tar partiahь aqzahь isemen ky rev e-en hidger hәm dostoj nalьqtar jeş.

Proizvodstvo planьn unьqlь ytavđa esselarđen material—tar ьş әđeklektar jaqşьrtьv mas' lahenen mehin tol ajnavan ьnda, p tomka jaq. Lakin ul đa jeteşhedlek ьnda es đa jeteşhedlek mәsin kyr ьş ev-en hidger hәm dostoj nalьqtar jeş.

Proizvodstvo planьn unьqlь ytavđa esselarđen material—tar ьş әđeklektar jaqşьrtьv mas' lahenen mehin tol ajnavan ьnda, p tomka jaq. Lakin ul đa jeteşhedlek ьnda es đa jeteşhedlek mәsin kyr ьş ev-en hidger hәm dostoj nalьqtar jeş.

Kooperatsia majalarьn urlav, rastrata jahьv mәnən kəraş nisek barь? 9 aj esenda Beloret metallurgia zavodь ZRK hь aujьnsa 16 men hum rastralalь 12 vaqirza, Qoros-sьbьq zavodь aujьnsa 6,400 hum rastralalь 18 vaqiqa, marganes rudniktarь aujьnsa 19,100 hemilәq hәm Tirlan, Beloret timer juls hәm başqa predpriatielarđa bulqan ras tratanь nisek anlarqa? Bьl berensenən rastratь hәm oriaşьv đarqa qarşь kereşten ętenlej jәlep jeđarelmәve, kensenan, jamaqat-massa ko trol'enen nusar ojoştorolьvь, esensenan, kooperatsia eşlare a ukşereimagan, osoaglь keşelarđen jeđa rel vđ re, ularđьn jomoşiq kon trol'đa fajđalanьp ьsbraq eş tar eşlavđare hәm jamaqat—ko operatsia nulken urlavđarь me nən anlaşьla.

Kooperatsia ojoşmalarьnьn eştaren ga lanьn 17-se sjezđь qarardarь ingedendə qajtaman qororgə, kul'turalь sovet sьvđa hьn jajelklerergə, tarqavsьlьqqa, ьorola a mavs-lьqqa, magazin uardaqь sanitariaqa xil'ilьqqa qarşь qьrqa kereş asьrqa, quşma ressurstarđь mo ilizirlav, it ađerl vđe j jelder v, qala ergahe xuz lьqь eşen kinajtev, fermalarda ma sьlaqь, kroliktarda vrsetev lәa ena tşselar tuqlalanьvьn jaqşьrtьrqa kərək. Jamaqat tuqlanьvьndaqь jeteşhed lekt rđe beloreqa, sovetlar sojuzьnьn respublikalarь hәm aikalare ara sьnaqa nerense satta bulьrlьq itep ojoştorolerga tejeş.

Đeməqat tuqlanьv. Tavlek ka 54,400 keşelek aş sьqara alьvsь 16 aşxana bar. Şunan tkavha mexarizmlaştьrьlqandar

Әgerđe, 1933-jьl jaməqat tuq lanьvьna 20,219 keşe alьqtьrьlqan bulha, bьl han 1934 jьldan oktәbrьnda 13,390 keş gә qal b. Artьv urnьna aşxanala aşav sьlardьn, hanь ike tapqьrqa kə negan. Nina? Senki aştьn sьj fatь nasar, a, xaqь juqarь. ZRK hәm jamaqat tuqlanьv raboi niktarь, zavod h m rud ik de ektordarь, partia, profsojuz ojoş malarь bьl eşkә kaqqensә iq lesr itmaqlar. Bьl eşkә t әn ahamiatl- lip qaraqa memkin e hun? Bьl ucastoktь xәl it es ecastok lip a arga, tarqalqan jamaqat tuqlanьvьn jaqşьrtьv hәm torqol rqa qьrqa sa ralar kyrergә, bulqan alamalьq t rđь betarer ә, bьl alamalьqtarđь tьvđьravđa qәjepielerđe partia hәm sud javaabna tartьrьrqa kərək.

Kooperatsia majalarьn urlav, rastrata jahьv mәnən kəraş nisek barь? 9 aj esenda Beloret metallurgia zavodь ZRK hь aujьnsa 16 men hum rastralalь 12 vaqirza, Qoros-sьbьq zavodь aujьnsa 6,400 hum rastralalь 18 vaqiqa, marganes rudniktarь aujьnsa 19,100 hemilәq hәm Tirlan, Beloret timer juls hәm başqa predpriatielarđa bulqan ras tratanь nisek anlarqa? Bьl berensenən rastratь hәm oriaşьvđarqa qarşь kereşten ętenlej jәlep jeđarelmәve, kensenan, jamaqat-massa ko trol'enen nusar ojoştorolьvь, esensenan, kooperatsia eşlare a ukşereimagan, osoaglь keşelarđen jeđarel vđ re, ularđьn jomoşiq kon trol'đa fajđalanьp ьsbraq eş tar eşlavđare hәm jamaqat—ko operatsia nulken urlavđarь me nən anlaşьla.

Beloret timer juls jek- tәşev planьn 9 aj esendә tonna—kilometrđarda 96,5, tonna—jәktarđa 97,54 pr. qa ytәne, xatta uđqan jьlqьqa qaraqanda eşte nasa rajtь hәm ydenә teşev xaqьn kytarde.

Timer juldьn oşondaj qanaqatlanmalek eşlave, zavodtarđan h m rajondьn ętә promьjşlennostьnьn eşen turanan tura eđev qurqьnьsь a'tьna qůja.

Ajrьm sextar bujьnsa bulnaskyrhatkestar proizvodstve memkinlektarenen tulьhьnsa tajđalanьlmavь turahьnda aik asьq hejlajđar. Mәtәlәn, tajđalь ky lәnilen ber tanaqtan faktik tajđalanьlьv koefiitsientь landaqь 1,72 urnьna, 1,68 tәşkil itә. Marten sexь 9 ajьq plandь 80,6 pr. qa ytәne, mejes teenen (podtьn) ber kvadrat metrьnan alьm, plandaqь 3,15 urnьna 3,10 qьna tәşkil itә. Konditsion bulmaqan sujьn sьqarьv domnasexь bujьnsa 44,5 pr., marten sexь bujьnsa kondtsion bulmaqan gorөs sьqarьv 7,9, bral 9,4, t'., proqat sexь bujьnsa ikense sortts sьqarьv-9,4 pr. hәm brak 7,4 pr. tәş tl itә.

Bьl ni tigan hyd? Bьl, predpriatiel r đejem p a đь yta n m urtasa handarda t'obslanьp sьjfat jaqьnan aik nьq artt qalqandar tigan hyd. Bьna hөđemta bularaq, coros-sьbьq zavodьn jaq-ь sьjfatlь ka atsalar menən ta'min itev basarianьv kilep tьqa.

Timer j l'ьn nasar eşlave roahьnda, bьl zavodta 220 vapoulьq әđer produksia jata. P an bujьnsa timer jul oktәbrđa 254 vagon birerә tejeş ine, ә il 130 vagon birđe.

Urman idarahь menən ruda idarahьnьn nasar eşlavđare Beloret metall zavodьn sьjfatlь kymer hәm ruda menən vaqьtında tә'min itevđe turanan-tura eđev qurqьnьsьn tьvөbrđь. Tavdaqь әđerlek (qađьp qarav) eş t

SÖVETTARĐЬ QAJTANAN HAJLAVĐAR

KOLLEKTIVLAŞTЬRЬVĐЬ TAMAMLAV

JAŊЬ HAJLANĢAN AYЬL SOVETTARЬNЬŊ BERENSE BЎRЬSЬ

JƏŞ HAJLAVSЬLAR

HЎRƏTTƏ: BVBK predsedatele ip. TAHIROF hәm Başcort jađьvsьtarьnan ip.BULAT IŞEMĢULOF 8-MART tegev zavrigьnda jəş hajlavsьlar menən seseda ytkәrә.

Sovettarҙa hajlavđar đur unьştar menәn ytte

Dәvlәkәn, (Başrosta). Dәvlәkәn rajonьnda sovettarҙa hajlavҙa әđerlek hәm hajlavđar kampaniahь janҙıđaqtarđь kollektivlaştьrьvđь tağı la kesәjlev, ьstavđar kontraktovajt itev planьn tultьrьv hәm başqa xuzalьq—politik kampanialarđь ytav lozungahь ahtьnda ytkәrelde.

Kyp avьl sovettarь bьl eştә đur unьştarҙa elgәşelәr. Hunҙь vaqьtta rajon dәvmәlendә kolxozdarҙa 250 janҙьđaq xuzalьq inde, lәkin bьl kolxozҙa nev eşe bәtә avьl sovettarьnda la ber tigeđ barmaj.Mәtәlәn Sujьnsь avьl sovetьnda kolxozҙa 55 xuzalьq. Qazan avьl sovetьnda barь 2 genә xuzalьq ingәn.

Nojabr ajында 136 kolxozsь yđđarenen ьstavđarьn kontraktovajt itelәr.

10 dekabrđa asьlasaq rajon sovettar sjezdьna әđerlek ajqanь menәn igen hatьp alьv, maja tuplav hәm başqa politikxuzalьq kampanialarь sujьnsa zadanielarđь tultьrьv ike un kenlege iğlan itelde.

POSJOLKA SOVETЬNЬŊ ALDЬNĢЬ SEKSIAHЬ

Işemnaj, (Başrosta). Işemnaj posjolka sovetьnьn havьq hajlav sekslahь xisap kampaniahь vaqьtьnda in aldьnqь seksia bulьp tanьldь. 25 keşenәn torğan bьl seksia ip. **Malьjşьftьn** jetәkselegendә đur qьna unьştarҙa ireşte. Bәtә medranot niktar ajrьm ucaskalarҙa berkitelep, undaqь sanitarlьq esen javap birelәr. Đur parikmaxerskaja tәđev, vaqьlь ket jьvьv urьnь tәđev eştәre tamamlanьp kila. Seksianьn talap itevе sujьnsa, prombjsiola janьnan 5 qodoq qađьlqan, 16 rudnik asьlqan, komsomol barattarьnda jaqşь tadalьqqa ireşelgәn, munsa tәđelgәn nam başqalar.

Bьl unьştarҙa seksia jetәkseће sanitar vrac Malьjşьftьn tusanan-tura jetәkselek itevе arqahьnda ireşelde.

DYRTƏJLƏ IKE AVЬL SOVETЬN BYLƏKLƏV

Dyrtәjle rajonьnьn Ikke-Kanğeş menәn Janь-Biktav avьl sovettarь it tapşьrьv planьn vaqьtьnan elek tultьrьv әsen ytkarelә torğan konkurs tirәhendә kin massovьj eşte jәlelderđe. Hәm 1934 jьl zadanielarьn tultьrьvğa ireşep, 35 jьl xisabьna avans tylav eşen ojoştorđolar.

Biktav avьl sovetьnda it tapşьrьv turahьnda partia hәm xokymәtten qarardarь hәr ber jonğa jetkerelgәn. Itte gruppalap tapşьrьv eşe ytkarelә. Tegemdәlә, avьl sovetь 4530 sentner it tapşьrьp, rajonda in aerense bulьp 1934 jьldьn zadanielьn ytave hәm 1935 jьl xisabьna 2322 sentner it tapşьrđь.

Ikke-Kanğeş avьl sovetь la betә sektordar bujьnsa jьlьq it tapşьrьv planьn 1 nojabrđa yk tultьrьp, kilәhe jьl xisabьna 23 pr. it tapşьrđь. Avьl sovetьnda it tapşьrьvđь qьđvlatьv esen massovьj eşte jarьş bara, dogovordar hәr vaqьt tikşerelep tora.

Bьl unьştarğa treşevđa Ikke-Kanğeş avьl sovetьnьn predsedatele **Nurejaxmatef,** malsьlьq seksiahьnьn jetәkseће **Sәqinajef,** Biktav avьl sovetьnьn aqzalarь **Xajrullin, Xasnetdinaltar** kyp xedmәt kyrhәtelәr.

BVBK prezidiumь bьl iptaşlarđe bәtәhe nerğa 1150 hum aqqa menәn aylaklarğa qarar itte.

Motor tedeleşenen posjolka isemlegenan teğerep qaldьrьlmanda KBO eşelәre hәm dь. KBO eşelәre arahьnan sotsanjoquritьvsilarьnьn diputattar hajlav jьjlьşь sulьp ytte. Jьjlьşğa 150 keşe kilergә teğeş sulьp, kyp elek jaqtan sik nsq tikşerđelәr. Deputat itep hajlanьvğa tağdim nelgәn Elyckindon litan, jalğav ikane asьlđь hәm kandidattar bәtә sektordar bujьnsa jьlьq it tapşьrьv planьn 1 nojabrđa 23 pr. it tapşьrđь. Avьl sovetьnda it tapşьrьvđь qьđvlatьv esen massovьj reveşte jarьş bara, dogovordar hәr vaqьt tikşerelep tora.

Bьl unьştarğa treşevđa Ikke-Kanğeş avьl sovetьnьn predsedatele **Nurejaxmatef,** malsьlьq seksiahьnьn jetәkseће **Sәqinajef,** Biktav avьl sovetьnьn aqzalarь **Xajrullin, Xasnetdinaltar** kyp xedmәt kyrhәtelәr.

BVBK prezidiumь bьl iptaşlarđe bәtәhe nerğa 1150 hum aqqa menәn aylaklarğa qarar itte.

Motor tedeleşenen posjolka isemlegenan teğerep qaldьrьlmanda KBO eşelәre hәm dь. KBO eşelәre arahьnan sotsanjoquritьvsilarьnьn diputattar tahe 3 aqza, ber kandidat hajlanğa teğeş sulьp, kyp elek jaqtan sik nsq tikşerđelәr. Deputat itep hajlanьvğa teğeş sulьp, kyp elek jaqtan sik nsq tikşerđelәr. Hajlanьvğa teğeş sulьp, kyp elek jaqtan sik nsq tikşerđelәr.

Hajlav aktivьq menәn ytte. Hajlavsьlardan hun hajlavsьlar bәtә nakazdь tikşerep, yđ tәqdimdәren toderđelәr. Ə.

MOTOR TƏĐƏLƏ ŞƏNDƏ SOVETQA HAJLAVĐAR TAMAMLANDЬ

(Yđ xәbәrsenәddәn)

Motor tedeleşendә sovetqa hajlavđar tamamlandь. Hajlavsьlarđьn jьjlьşğa kilevđare-zilstrojđa 95 pr. bәlәkәj qojov sexьnda 91 pr., K. B. O. la 100 pr., lesazavodta 93 pr. hәm kirnes zavodьnda 89,5 pr. tәşkil itә.

Partkom kommunistarđь, komsomoldarđь naraktarğa berkette, brigadalarđa jьjlьştar ytkarep, hajlav jьjlьştarьnьn hajlavsьlarđь 100 pr. qatnaştьrьv ьnьsьn qujđь.

Hajlav kampaniahьnьn әhamiate turahьnda bәtә eşelәr arahьnda ber nisә tapqьrđar anlatьv eştәre ytkarelde. Hajlav jьjlьşьnda başqort hәm tatardar esen tarzemaselet qujьđь. Nakazdar ike teldә lә anlatьlьp barьđь.

Kyrhәtelğan kandidattar bik nьq jentekiap tikşereldelәr.

F. Z. U la bәtә mәmkinselektor bujьvğa qaramaştan, balalar bylmahe ojoştorolmanь. Oşolar, đь eşlәğan saqta FZU-la hajlavsьlardьn 90 pr-tь qьna tygel, başqa MTS tarđa la kyp osoraltьrğa memkin.

Kapital remont planьn ajьrtьm MTS tarđan **Motornaj—66,6, Nuriman—57,1 pr. qa ytanelor.** Inde ular kapital remont bujьnsa jьlьq planđь tultьrьvğa jaqьn aşalar. Şulaj uq, **Qaltasь—38,4 Janavьl —37,5, Dyrtәjle—33,3** pr-qa jetkerđelәr. Bьl MTS tarğa ajrьm ebtenlek birelmәğan. Bәlkem ular remont eşen đerәk ojoştora belğandar.

Şul vaqьt, **Bere, Efe, Maqar, Pokrovsk, Imenkyl, S qmaqoş, Tujmazь, Bajqa, Boraj, Bişnylak, Baqalь, Kalajađ, Jarslav Bel qataj, Bajmaq, Sinәj, Blagovar, Şişma, N. Troitski, Matraj, Mraq, Xojsuila, Mejoko, Đnjalil, Pugacof, Stәrlenaş Surin, Zejansura, Işle, Qьrmaskalь MTS tarь** ner traktor remontlanьv turahьnda la mәğlymәt birmәjđәr. Bәlkem, bьl MTS tar ajrьm atap tikşertev ketә torğandardьr. Lakin, Ölkә komitettьn qararьn ytavđe ular yđ eşmәkәrhedlektәren nama menәn aqlmaqsь bula torğandardьr?

Begenge temp hiç kemde qәnaqәtlanderә almaj. Remont eşen qьđđьrьv esen bәtә masanь VKP(b) Yđәk komitetьnьn nojabr plenumь qarardarь nigeđendә avleyđi ojoştororğa kerәk. Byzđak MTS nda eş başlanьđь. Bьl herәn bәtә MTS lerğa jetelergә teğeş.

—**—

ZEJANSURALA JAĐ KƏTƏLƏR

Zejansura MTS da haman traktordarğa remont başlanğanь juq. Xatta masterskoj yđe lә әđer tygel. Masterskojğa idәn jajelmәğan, jьhazlandьrьv yk arelmәğan.

Mexanik masterskojđь eşkә inderevđe kotep, remontь betđa. Ə, prorab **Germaşonka** „...min ekspluatatslaqa tapşьrđьm inde" tip yđenen esen aytkan hanaj.

Şulaj uq masterskojğa jeterlek esselәr tuplanmağan, eşelәrgә jataq әđeljanmağan.

Zejansura MTS tьn direktsiahь remontь jaŋa qaldьrğa jьlьnь mikәn? Bәlkem bylek hәm kajkem bьl eşkә ild iğlinar birergә teğeş.

(Başrosta)

IT TAPŞЬRЬVĐA ALDЬNĢЬ

I-KƏNĢEŞ HƏM BIKTAV SOVETTARЬN BYLƏKLƏV TURAHЬNDA

Başqortostan Yđәk Başqarma komitetь qararь

Dyrtәjle rajonь Ikke Kanğeş hәm Biktav avьl sovettarьnьn it tapşьrьv planьn sroğьnan alda tultьrьv konkurstarьnьn әhamiate, hәm burьstarь tangalendә ojoştorov-massovьj eştәrđe kin jajeldergәjne, makle grupalap tapşьrьvđь ojoştorop, it tapşьrьvđь qьđđьrьv esen bәtә masanь VKP(b) Yđәk komitetьnьn nojabr plenumь qarardarь nigeđendә avleyđi ojoştororğa kerәk. Byzđak MTS nda eş başlanđь. Bьl herәn bәtә MTS lerğa jetelergә teğeş.

—**—

ZEJANSURALA JAĐ KƏTƏLƏR

Zejansura MTS da haman traktordarğa remont başlanğanь juq. Xatta masterskoj yđe lә әđer tygel. Masterskojğa idәn jajelmәğan, jьhazlandьrьv yk arelmәğan.

Mexanik masterskojđь eşkә inderevđe kotep, remontь betđa. Ə, prorab **Germaşonka** „...min ekspluatatslaqa tapşьrđьm inde" tip yđenen esen aytkan hanaj.

Şulaj uq masterskojğa jeterlek esselәr tuplanmağan, eşelәrgә jataq әđeljanmağan.

Zejansura MTS tьn direktsiahь remontь jaŋa qaldьrğa jьlьnь mikәn? Bәlkem bylek hәm kajkem bьl eşkә ild iğlinar birergә teğeş.

(Başrosta)

IT TAPŞЬRЬVĐA ALDЬNĢЬ

I-KƏNĢEŞ HƏM BIKTAV SOVETTARЬN BYLƏKLƏV TURAHЬNDA

Başqortostan Yđәk Başqarma komitetь qararь

Dyrtәjle rajonь Ikke Kanğeş hәm Biktav avьl sovettarьnьn it tapşьrьv planьn sroğьnan alda tultьrьv konkurstarьnьn әhamiate, hәm burьstarь tangalendә ojoştorov-massovьj eştәrđe kin jajeldergәjne, makle grupalap tapşьrьvđь ojoştorop, it tapşьrьvđь qьđđьrьv esen bәtә masanь VKP(b) Yđәk komitetьnьn nojabr plenumь qarardarь nigeđendә avleyđi ojoştororğa kerәk. Byzđak MTS nda eş başlanđь. Bьl herәn bәtә MTS lerğa jetelergә teğeş.

Unan hәm in mohime—kooperatsiaqa igen hatьp alьv kampaniahь barь. Bьl eştә algerәk tә qatьn-qьđđar aktivğa qatnaşьp, başqalarğa elge kyrhәtelә teğeştәr.

Malsьlьq in'sәlahe. Bedđen kyp kolxozdarьnьnđa beş tәr qolon qalalar. Әğar đә bәtә aejalәr sa oşonaj qolon hatьp aethalәr, nedğe ural yrsetev burьsьn ytav tygel, kirehinsa bьl, partiasьđ tarafьnan qujьlqan tep aurьstь boğomğa atqarьv esen qьrğa kerәş alьp barmav tiğan hyđ.

Malsьlьqtь jaqşьrtьv әsәn kerәşev, algerәk tә jәş maldarğa ajrьvsa iqtibar itep. ularđь jьlь, jaqtь tonaq, şulaj uq teşle adьqlar menәn tamin itev—hedđen әojevoj burьsьqьđ.

Jaqşь tarneja ikandә genә aed malsьlьq mas'alahen xәl itep, partia hәm xokymətten mehim qararđarьn tulьhь menәn әojomğa atqarә alьrьđ.

Şunьn mer әn bәterәm, algәlәp qulğa-qul toto op eşә jek iptaştar—tip ydenen hyđen bәterә.

Ə. Mirzagitdina

1-DEKABR IT TAPŞЬRЬV BARЬŞЬ

JЬLLЬQ PLAN 80,9 PR- QЬNA YTƏLDE

(Plan ytәleşe protsenttarđa)

Rajondar	Kvartal planь	Jьlьq plan	Rajondar	Kvartal planь	Jьlьq plan
Beloqatay	61,0	94,0	Dyrtәjle	27,8	85,1
Miәchle	62,8	94,2	Janavьl	24,9	93,1
Qьlğa	55,0	86,8	Qaltasa	30,2	81,6
Ishevo	18,2	93,2	Bakal	25,0	83,5
Uchaly	32,2	64,1	Baltaci	46,0	91,0
Tujmet	25,2	83,7	Qarataly	56,5	80,0
Beloret	31,0	88,7	Miәsko	29,0	74,1
Kuyurgazy	27,4	89,2	Paşa	47,0	94,1
Xajbullin	*	85,2	Sarapulo	29,0	94,1
Burğan	23,8	87,4	Sipaevo	31,0	79,7
Jelyaur	30,0	85,0	Qarmaskalы	29,0	94,1
Zeituna	21,1	79,0	Arsenaul	29,0	94,1
Meseli	25,5	86,0	Nadejda	29,0	94,1
Meyar	30,1	79,1	Pugacevsk	29,0	94,1
K-Uralsk	29,0	94,1	Sibay	29,0	94,1
Mankent	29,0	94,1	Baltaci	29,0	94,1
Qaraidel	17,1	72,8	Stroitorrest	29,0	94,1
S. Ibragimovo	23,5	85,5	Svetovodsk	29,0	94,1
Arkaulovo	31,0	85,4	Semitrest	29,0	94,1
Bayat	29,0	94,1	Bat'ne zavodlarы	29,0	94,1
Sarmanay	27,0	86,0	Mubarak	29,0	94,1
Hertek	30,8	81,0	Sulpo	29,0	94,1
Tujmaza	32,8	86,7	Bakalinskaya	29,0	94,1
Duvan	29,4	90,1			
Baltaci	29,8	86,4			
Bişnylak	30,3	91,5			
Q. Mejoko	27,0	74,0			

Bьl 10 kenda Şalaki, Meseli, Zejansura, Qaltasь, Miәko rajondarьnьn maqsylymat alьnmağanlar.

ONOTOLQAN KURS

Maqar. MTS qarşьnda 17 nojabrđa traktoristar әđerlәv 4 ajlьq kursь asьlđь. Kurs elә 17 kenğa hunlap başlanha la, 40 uqьvsь ularьna 32 keşe genә kilğan. **„Tejryk", „Uran", „Qudaş", „Tratar"** hәm **„Qьzьl jul"** kolxozdarь kursanttar jenәrevđe edәlar.

Kurs asьlđь. Direksia hәman uqьv esen tejeşle şart tavđьrь yn juq. Uqьv eje tar, qarangь şunьn ebtenә kyp vaqь ubvьq bula. Aşkana ojoştorolmağan jataq juq. Şunьştan, uqьvsьlar adьq alьv esen yđ kolxozdarьna qajtьp uqьv qildьralar.

Bьl şartta nindaj traktoristar jeteş erergә memkin! MTS direksiahьnьn yđ esenә tәkerep qarevьna sik qujьrğa kerәk. Kursta in jaqьn kendәr esendә jaraqlь şarttar tavđьrьlьrğa tejeş.

Oj. Ojalejef, X. Qelmexәmәtef.

—*—

DIREKSIALA TЬNЬS...

Dәvlәkәn, (Başrosta). MTS qarşьnda traktoristar kursь asalarğa tejeş ine. Bildәlәngen vaqьt kyptan ytte. Lakin, kurs haman asьlqanь juq.

„Trud", „Aqqolaj", „kolos" hәm **„Kaganovic", „Stalin", „D. Bednьj"** isemendәge kolxozdar ale buina uqьvsьlar jenәrmәgandar.

Şuğa qaramastan, MTS direksiahь, ber nәmә lә e imaqan kevek, tьnьs o na ken ytkarә.

—*—

UQЬV JAQŞЬ BARA

Byzđak MTS traktorist hәm kombajnerđarьnьn kvalaick texnik uqovđarь naştandь. Uqovđar ojoşqan reveşte bara. Bьl uqovđan hun ik nse kulturalь traktoristar—ne ense kulturalьğa ekzamin birәsaktar.

N. ĞARIFULLIN.

—*—

Valejef brigadahь artta

Byzđak Maşina traktor stansiahьnьn masterskojь oktar, nojabr ajđarь esendә 9 traktordь remonttan sьqardь. MTM brigadalarь arahьnda sotsialistik jarьş kin urьn ala.

Bigerek tә 4-se Ğarifullin brigadahьnda aldьnqьlьq kyrhәtelәr. Bьl brigada ajlьq planьn tulь ytene. Şulaj uq, Ikense brigada la unan qalьşmaj.

Lakin, 5-se Valejef brigadahь artta bara. Brigadala sьjlat esen kereş juq Şunьştan Valejef brigadahь ber traktor dь sьqarmanь. **N. Ğarifullin**

ƏLQAN JƏKLƏMƏLƏR YTƏLƏ

Başqortostan pedagogia institutь sovettarđьn ihtap birev-hajlav kampaniahьnda konkret jekləmələr alьp, başqa institutlarđь ta sotsializm jarьşьna saqьrđь. Institut Ofe predpriatielelәndә barlьqь 18 doklad ytkәrevđe ebtenә aldь.

Ped institut alğan jekləmələren ytavđa aol'şeviktarsa kerәşә. Xәđerge kendә eşlәngen eştәrđәn: Instituttьn direktorь iptaş **Aazonьf** Dәvlәkәn rajonьnda sovettarğa hajlavğa әđeriekte tikşerep, konkret juldar kyrhәtte. Oşo uq rajondә dotsent **Gizof** tarafьnan „8-se hәm 9-sь sjezdar arahьnda sovettar xekymәtenen eligaşevđare" temahьnda doklad jahanь.

Pedagogika kafedrahь Dәvlәkәn rajonьnda mәqarif eştarenen qujьlьşьn hәm rajon mәqarif aylegen tikşerep, kilәsәktә mәqarif eştaren jajelderev esen konkret nakazdar tedenә.

Ximia kafedrahь Yđәk krәtejan jortonda „ximia hәm ilde haqlav" temahьnda doklad ytte. Şulaj uq „8-se Mart" aslğanda ytkarev esen „ximianьn sotsializm tedeleşendage kerәklege" temahьna dokladqa әđerlek bara.

Tarix kafedrahь „Proletariat dekтaturahь nujьnsa Lenin taq limattare" tiğan temala doklad ytkarđe.

Tel hәm әdәbiat kafedrahь tipografia eşselere arahьnda „8-9-sь sjezdar arahьnda milli kultura hәm әdәbiatten yteşe" turahьnda hejlarğa doklad әđerlәnde.

Professor **Anzanьftьn** „Başqortostanda xalьq aqartьv eşeen tarixь" tiğan braşurahь hәm „Ekonomik Georgrafia" kitaptarь sьqarlьdь.

Dotsent **Dәvlәtşin** „VUZ dar esen başqort tele uqьv kitabь" jađь. Bьl kitap tiđ kendә ваћilьp sьqasaq.

Institut kere menәn "Başqortostan Yđәk başqarma komitetь ьnahьnda „Başqortostandьn kultura tedeleşe" turahьnda kyrgađma ojoştorola başlandь.

Ped institut yđenen proizvodstvohь nujьnsa la đur eştar alьp bara. Bigrak tә uqьv sьjlatьn kyrarev, studenttar arahьnda anlь dissiplinanь tejeşle saqьp la qujьv h. b.

X đerge kendә studenttarđьn gramota dәrәzahen tikşerev başlandь.

Studenttarđьn đareskә jereş hәm đarestan elgaşevđare jaqьnan ytkan jьlğa qaraqanda kyp yđeştar bar.

Đareskә jereş aldьnqь kurstardan IV tarix kursьnda 99,8 pr..I-nam II-se Geografia kurstarьnda 99,2 pr., I-se başqort adabiate hәm I-se Geografia kurstarьnda 99 pr. qa jetkerđelar.

Đareskә jaraşte arta hajravelar ilә matematika—95,9 pr. qa, IV adәbiat kursь—95,5 pr. qa qana jetkerđelar. IV tarix hәm IV ә ta lar kurstarь xurlaq reveşte arta hajrelәr.

Đaljam alğanda institut dәvmal ndә đareskaj reş 98,5 pr., a đarestan a gәrmavselar 3,8 pr. taşkil ita.

Da e tan elgaşevđa II matematika IV fizika, II tarix geografia, biologia kurstarь aldan barlar.

Instituttьn direksiahь hәm ata jamağatselege alega tiklem kyrelgan un şlaqtarđь nьqlatьv, uqьv sьjlatьn juğarь đarәzağa kytarev hәm jetişhedlektarđe beterevđa sovettardьn 9-sь sjezdьn juğarь elgaşevđar menan qarşь alьv esen sol'şeviktarsa kerәşәlar.

M. B.

—**—

ONOTOLQAN MƏKTƏP

Berjan rajonь „Monasip" kolxozь dyrt avьldь esenә ala. Bьl kolxozdьn ike brigadahьnda başlanğaь mәktәptәr asr.

Timer avьlьnda kyp jьldar dan đirle mәktәp jaşap kila. Lakin bьl mәktәpkә ber kem tә iqtibar birgәne juq.

Mәktәp uqьv jьlьn әđerlekin đ başlanь. Xәđergә kendә mәktәpkә utьn kiltereimәğan, mejestar sьqarьlmağan, partalar jeteşmaj hәm әdrәf remontlanmağan.

Avьl sovetь hәm unьq aqzalarь mәktәp esenә kelep kenә arajđar. Kolxoz predsedatele **Bajmurzin** „Min brigadirğa utьn kiltererğa, remontь әtә rergә tip atnoşenia jәđđьm, nişlәp ul eştarđe eştamajđar bulьp kilgan hәm đarestan e gәrmavselar 3,8 pr. taşkil ita.

Da e tan elgaşevđa II matematika IV fizika, II tarix geografia, biologia kurstarь aldan barlar.

Instituttьn direksiahь hәm ata jamağatselege alega tiklem kyrelgan un şlaqtarđь nьqlatьv, uqьv sьjlatьn juğarь đarәzağa kytarev hәm jetişhedlektarđe beterevđa sovettardьn 9-sь sjezdьn juğarь elgaşevđar menan qarşь alьv esen sol'şeviktarsa kerәşәlar.

M. B.

—**—

ONOTOLQAN MƏKTƏP

Berjan rajonь „Monasip" kolxozь dyrt avьldь esenә ala. Bьl kolxozdьn ike brigadahьnda başlanğaь mәktәptәr asr.

Timer avьlьnda kyp jьldar dan đirle mәktәp jaşap kila. Lakin bьl mәktәpkә ber kem tә iqtibar birgәne juq.

Mәktәp uqьv jьlьn әđerlekin đ başlanь. Xәđergә kendә mәktәpkә utьn kiltereimәğan, mejestar sьqarьlmağan, partalar jeteşmaj hәm әdrәf remontlanmağan.

Avьl sovetь hәm unьq aqzalarь mәktәp esenә kelep kenә arajđar. Kolxoz predsedatele **Bajmurzin** „Min brigadirğa utьn kiltererğa, remontь әtә rergә tip atnoşenia jәđđьm, nişlәp ul eştarđe eştamajđar bulьp kilgan hәm đarestan e gәrmavselar 3,8 pr. taşkil ita.

Da e tan elgaşevđa II matematika IV fizika, II tarix geografia, biologia kurstarь aldan barlar.

Instituttьn direksiahь hәm ata jamağatselege alega tiklem kyrelgan un şlaqtarđь nьqlatьv, uqьv sьjlatьn juğarь đarәzağa kytarev hәm jetişhedlektarđe beterevđa sovettardьn 9-sь sjezdьn juğarь elgaşevđar menan qarşь alьv esen sol'şeviktarsa kerәşәlar.

M. B.

—**—

ƏLQAN JƏKLƏMƏLƏR YTƏLƏ

Başqortostan pedagogia institutь sovettarđьn ihtap birev-hajlav kampaniahьnda konkret jekləmələr alьp, başqa institutlarđь ta sotsializm jarьşьna saqьrđь. Institut Ofe predpriatielelәndә barlьqь 18 doklad ytkәrevđe ebtenә aldь.

Ped institut alğan jekləmələren ytavđa aol'şeviktarsa kerәşә. Xәđerge kendә eşlәngen eştarđәn: Instituttьn direktorь iptaş **Aazonьf** Dәvlәkәn rajonьnda sovettarğa hajlavğa әđeriekte tikşerep, konkret juldar kyrhәtte. Oşo uq rajondә dotsent **Gizof** tarafьnan „8-se hәm 9-sь sjezdar arahьnda sovettar xekymәtenen eligaşevđare" temahьnda doklad jahanь.

Pedagogika kafedrahь Dәvlәkәn rajonьnda mәqarif eştarenen qujьlьşьn hәm rajon mәqarif aylegen tikşerep, kilәsәktә mәqarif eştaren jajelderev esen konkret nakazdar tedenә.

Ximia kafedrahь Yđәk krәtejan jortonda „ximia hәm ilde haqlav" temahьnda doklad ytte. Şulaj uq „8-se Mart" aslğanda ytkarev esen „ximianьn sotsializm tedeleşendage kerәklege" temahьna dokladqa әđerlek bara.

Tarix kafedrahь „Proletariat dekтaturahь nujьnsa Lenin taq limattare" tiğan temala doklad ytkarđe.

Tel hәm әdәbiat kafedrahь tipografia eşselere arahьnda „8-9-sь sjezdar arahьnda milli kultura hәm әdәbiatten yteşe" turahьnda hejlarğa doklad әđerlәnde.

Professor **Anzanьftьn** „Başqortostanda xalьq aqartьv eşeen tarixь" tiğan braşurahь hәm „Ekonomik Georgrafia" kitaptarь sьqarlьdь.

Dotsent **Dәvlәtşin** „VUZ dar esen başqort tele uqьv kitabь" jađь. Bьl kitap tiđ kendә ваћilьp sьqasaq.

Institut kere menәn "Başqortostan Yđәk başqarma komitetь ьnahьnda „Başqortostandьn kultura tedeleşe" turahьnda kyrgađma ojoştorola başlandь.

Ped institut yđenen proizvodstvohь nujьnsa la đur eştar alьp bara. Bigrak tә uqьv sьjlatьn kyrarev, studenttar arahьnda anlь dissiplinanь tejeşle saqьp la qujьv h. b.

X đerge kendә studenttarđьn gramota dәrәzahen tikşerev başlandь.

Studenttarđьn đareskә jereş hәm đarestan elgaşevđare jaqьnan ytkan jьlğa qaraqanda kyp yđeştar bar.

Đareskә jereş aldьnqь kurstardan IV tarix kursьnda 99,8 pr..I-nam II-se Geografia kurstarьnda 99,2 pr., I-se başqort adabiate hәm I-se Geografia kurstarьnda 99 pr. qa jetkerđelar.

Đareskә jaraşte arta hajravelar ilә matematika—95,9 pr. qa, IV adәbiat kursь—95,5 pr. qa qana jetkerđelar. IV tarix hәm IV ә ta lar kurstarь xurlaq reveşte arta hajrelәr.

Đaljam alğanda institut dәvmal ndә đareskaj reş 98,5 pr., a đarestan a gәrmavselar 3,8 pr. taşkil ita.

Da e tan elgaşevđa II matematika IV fizika, II tarix geografia, biologia kurstarь aldan barlar.

Instituttьn direksiahь hәm ata jamağatselege alega tiklem kyrelgan un şlaqtarđь nьqlatьv, uqьv sьjlatьn juğarь đarәzağa kytarev hәm jetişhedlektarđe beterevđa sovettardьn 9-sь sjezdьn juğarь elgaşevđar menan qarşь alьv esen sol'şeviktarsa kerәşәlar.

M. B.

—**—

ƏLQAN JƏKLƏMƏLƏR YTƏLƏ

Başqortostan pedagogia institutь sovettarđьn ihtap birev-hajlav kampaniahьnda konkret jekləmələr alьp, başqa institutlarđь ta sotsializm jarьşьna saqьrđь. Institut Ofe predpriatielelәndә barlьqь 18 doklad ytkәrevđe ebtenә aldь.

Ped institut alğan jekləmələren ytavđa aol'şeviktarsa kerәşә. Xәđergә kendә eşlәngen eştarđәn: Instituttьn direktorь iptaş **Aazonьf** Dәvlәkәn rajonьnda sovettarğa hajlavğa әđeriekte tikşerep, konkret juldar kyrhәtte. Oşo uq rajondә dotsent **Gizof** tarafьnan „8-se hәm 9-sь sjezdar arahьnda sovettar xekymәtenen eligaşevđare" temahьnda doklad jahanь.

Pedagogika kafedrahь Dәvlәkәn rajonьnda mәqarif eştarenen qujьlьşьn hәm rajon mәqarif aylegen tikşerep, kilәsәktә mәqarif eştaren jajelderev esen konkret nakazdar tedenә.

Ximia kafedrahь Yđәk krәtejan jortonda „ximia hәm ilde haqlav" temahьnda doklad ytte. Şulaj uq „8-se Mart" aslğanda ytkarev esen „ximianьn sotsializm tedeleşendage kerәklege" temahьna dokladqa әđerlek bara.

Tarix kafedrahь „Proletariat dekтaturahь nujьnsa Lenin taq limattare" tiğan temala doklad ytkarđe.

Tel hәm әdәbiat kafedrahь tipografia eşselere arahьnda „8-9-sь sjezdar arahьnda milli kultura hәm әdәbiatten yteşe" turahьnda hejlarğa doklad әđerlәnde.

Professor **Anzanьftьn** „Başqortostanda xalьq aqartьv eşeen tarixь" tiğan braşurahь hәm „Ekonomik Georgrafia" kitaptarь sьqarlьdь.

Dotsent **Dәvlәtşin** „VUZ dar esen başqort tele uqьv kitabь" jađь. Bьl kitap tiđ kendә ваћilьp sьqasaq.

Institut kere menәn "Başqortostan Yđәk başqarma komitetь ьnahьnda „Başqortostandьn kultura tedeleşe" turahьnda kyrgađma ojoştorola başlandь.

Ped institut yđenen proizvodstvohь nujьnsa la đur eştar alьp bara. Bigrak tә uqьv sьjlatьn kyrarev, studenttar arahьnda anlь dissiplinanь tejeşle saqьp la qujьv h. b.

X đerge kendә studenttarđьn gramota dәrәzahen tikşerev başlandь.

Studenttarđьn đareskә jereş hәm đarestan elgaşevđare jaqьnan ytkan jьlğa qaraqanda kyp yđeştar bar.

Đareskә jereş aldьnqь kurstardan IV tarix kursьnda 99,8 pr..I-nam II-se Geografia kurstarьnda 99,2 pr., I-se başqort adabiate hәm I-se Geografia kurstarьnda 99 pr. qa jetkerđelar.

Đareskә jaraşte arta hajravelar ilә matematika—95,9 pr. qa, IV adәbiat kursь—95,5 pr. qa qana jetkerđelar. IV tarix hәm IV ә ta lar kurstarь xurlaq reveşte arta hajrelәr.

Đaljam alğanda institut dәvmal ndә đareskaj reş 98,5 pr., a đarestan a gәrmavselar 3,8 pr. taşkil ita.

Da e tan elgaşevđa II matematika IV fizika, II tarix geografia, biologia kurstarь aldan barlar.

Instituttьn direksiahь hәm ata jamağatselege alega tiklem kyrelgan un şlaqtarđь nьqlatьv, uqьv sьjlatьn juğarь đarәzağa kytarev hәm jetişhedlektarđe beterevđa sovettardьn 9-sь sjezdьn juğarь elgaşevđar menan qarşь alьv esen sol'şeviktarsa kerәşәlar.

M. B.

—**—

ƏLQAN JƏKLƏMƏLƏR YTƏLƏ

Başqortostan pedagogia institutь sovettarđьn ihtap birev-hajlav kampaniahьnda konkret jekləmələr alьp, başqa institutlarđь ta sotsializm jarьşьna saqьrđь. Institut Ofe predpriatielelәndә barlьqь 18 doklad ytkәrevđe ebtenә aldь.

Ped institut alğan jekləmələren ytavđa aol'şeviktarsa kerәşә. Xәđergә kendә eşlәngen eştarđәn: Instituttьn direktorь iptaş **Aazonьf** Dәvlәkәn rajonьnda sovettarğa hajlavğa әđeriekte tikşerep, konkret juldar kyrhәtte. Oşo uq rajondә dotsent **Gizof** tarafьnan „8-se hәm 9-sь sjezdar arahьnda sovettar xekymәtenen eligaşevđare" temahьnda doklad jahanь.

Pedagogika kafedrahь Dәvlәkәn rajonьnda mәqarif eştarenen qujьlьşьn hәm rajon mәqarif aylegen tikşerep, kilәsәktә mәqarif eştaren jajelderev esen konkret nakazdar tedenә.

Ximia kafedrahь Yđәk krәtejan jortonda „ximia hәm ilde haqlav" temahьnda doklad ytte. Şulaj uq „8-se Mart" aslğanda ytkarev esen „ximianьn sotsializm tedeleşendage kerәklege" temahьna dokladqa әđerlek bara.

Tarix kafedrahь „Proletariat dekтaturahь nujьnsa Lenin taq limattare" tiğan temala doklad ytkarđe.

Tel hәm әdәbiat kafedrahь tipografia eşselere arahьnda „8-9-sь sjezdar arahьnda milli kultura hәm әdәbiatten yteşe" turahьnda hejlarğa doklad әđerlәnde.

Professor **Anzanьftьn** „Başqortostanda xalьq aqartьv eşeen tarixь" tiğan braşurahь hәm „Ekonomik Georgrafia" kitaptarь sьqarlьdь.

Dotsent **Dәvlәtşin** „VUZ dar esen başqort tele uqьv kitabь" jađь. Bьl kitap tiđ kendә ваћilьp sьqasaq.

Institut kere menәn "Başqortostan Yđәk başqarma komitetь ьnahьnda „Başqortostandьn kultura tedeleşe" turahьnda kyrgađma ojoştorola başlandь.

Ped institut yđenen proizvodstvohь nujьnsa la đur eştar alьp bara. Bigrak tә uqьv sьjlatьn kyrarev, studenttar arahьnda anlь dissiplinanь tejeşle saqьp la qujьv h. b.

X đerge kendә studenttarđьn gramota dәrәzahen tikşerev başlandь.

Studenttarđьn đareskә jereş hәm đarestan elgaşevđare jaqьnan ytkan jьlğa qaraqanda

QBŞTЬN BERENSE KƏNDƏRE

Baltas. Təvge partia ojoşmalarьnьn həm sovetlardьn maldarlь qьşqa əderlek aujьnsa koreştarenə aegen tvəandəge jomqaqlь jıhap bula: massovьaniatьv eştəre kin jajelderelev arqalьnda, malsьlьqtь yьterev esen kereş massovьj təb aldь. Maldar bujьl qьşqa ajrьvsa ədərlek menən indelar. Mal torlarь tədev planьdəjem rajon kyləmendə ytelde.

„Fonga" kolxozь-165 baş sьdavdь jьlь torlaq menən tə'min itte. Bet bujьrdar esen standart torlaq tədeleşe tamamlandь. Bьdavdarqa rəhьm neşerep birev urnь ədərlende.

„Krasin" kolxozь-60 atlьq standart haraj tədeleşen jaşь tamamlanь. Tədev eşendəge udarniktar 100 humlьq prontovar, 30 xedmət kenə menən ayiəkləndelər.

„Signal" kolxozь-126 baş at esen standart at haraje ədərlene.

„Mars" kolxozь-neʒelne 304 baş vaq malqa jeterlek torlaq ədərlene. Bьdavdar gruppalarqa ayiende. Tьvasaq sьdavdarqa izolator ədərlende. Maldar esen 500 sentner jaş-işə ədərlengen. Mal adьqь termaqa həm at harajьna tulьhь menən taşьp alьnqan.

„Lenin" kolxozь 190 baş harьq torlaqьn 20 oktəbrge yk jaqşь sьjfatь itep ədərlene. Bunan tьş bərəstər həm olo bərəstər esen ajrьnı jьlь torlaqtar ədərlende.

Baltas rajonьnda bunan tьş „Iertəm 60 atqa. „Komjazь"-100 baş sьdavqa, „Frunze" 90 baş sьdavqa, „Jerekle" 35 baş sьdavqa, „MOPR"-60 baş sьdavqa, „Fən jəşəhen"-86 baş atqa, 10 sьdavqa standart aujьnsa, jaqşь sьjfatlь itep torlaq ədərlenelər.

Bьl kolxozdardьn maldarь esen qьş qurqьnsьhьd. Ular bereпse kenə yk maldardь jьlь torlaqtar esena aldelar.

Ləkin, rajonda es kolxoz qьşlь ədərlektə in nasar kyrhətkestər sirdelər. Bьra „Azin" kolxozь, 2 aj elek tədej naşlaqan sьdav torlaqьn əle ta tamap aetməgən. 254 harьq torlaqьhьd qaldь. Kol-xoz torlaq tədevgə keşe sirməne. Mal tərelelenə iqtibar itməne, ədərdən yk 4 sьdav, 7 harьq yide. Bətə mal adьqь qabьrdь, ner genə jok tə taşap alьnmaqan.

„7-nojəbr" kolxozь ta qьşqь hьvəqtar naşlaьvьn kətep jata. Maldar qьşqьlьqqa ədərlanmaqan. Predsedatel **Xarisof** „ədərlərned ale, qajda ul tiklem asьqahьn?.." ti. Mal adьqь qaravhьd. Ular tuddьrьla, kyptan ty qel 43 gektardьn halamь jandьrolds. Ə qəjepletər javapqa tartьlmarьlar.

„Arşadь" kolxozь ta sьdav torlaqь esen plan qьna tedeqən, torlaq tedelmagən.

Rajon nьl es kolxozdь ajrьm iqtibarqa alьp, tedav esendəqa edəklektə negendən beterevde tə'min iterqə teşeş. Juqha ti'ardaqь maldar qьş sьqьvьbn avьrtьqьn berense kendə yk tutьnьlar.

X. QANZAFARЬF.

—oo—

MAL ADЬOQЬ TAŞЬLMAQAN

Məsetle. „Kommuna ittəlege" kolxozьslarь malsьlьqtь ytterev turahьnda parti-direktivalьn praktiq aoşloqqa esьrьv esen ker-şələr.

Fermalь mal banь ytkan jılqa qaraqanda jaqşь uq artqan. Susqasьlaq tovar fermahьnda ytkan jьl 215 baş susqa artьla, bujьl 641 başqa jetkan. Şulardan 300 baş susqa nalьhь kolxozslarqa hitep birilde.

Harьqsьz fermalenda ytkan jьl 245 e ş harьq bulha, bujьl 346 e şqa jetkan. Sulardan kolxozslarqa 60 baş həm „Qorqat" kolxozьna 14 baş ha ьq harьlqan. Kolxozda xədərge kendə susqьhьd, jəki harьqhьd kolxoz sь juq.

—oo—

XƏJBYLLIN KYRNEKLE KEŞE

Məjəkə malsьlьq sovxozьnda, maldarqa jaqşь menəsbət itteve, eşkə esьnlap bretleve menən Xəjnyl'in ip aş—nətə eşselərgə sildale. Ul kyrn kle udarnik.

Xəjbyllin iptaş 31-jьldan birle eşl j. Eş daverendə ner genə maldь yttergene juq. Sovxozqa kilev menən qara eşse bul p. hunьnan qurtopraliqqa kytarelə. Gurto-prai vaqьtьnda yđenen qurtan in jıqşь itip qujdь.

Bьl Məsək kolxozьndaqь jetəşhedlektərde bətərevde partorg ta ujlap qaraqanь juq.

Bьqa tejeşle orgaadar kyđ halьhn.

„ЬJЬQ BUJЬ"

—••—

POCTA GAZETA TARATЬVQIA AJAQ SALA

(Yđ xəbərsenəŋđən)

Ucalь rajon pocta bylegenen eşe massanьn taia ьna javap birerlek itep qujьmaqan. Pocta ta kiske zənətlə a ilmaj. eşlən hun həm jai kendəre aşьqьs xatlardь qabul itev esen dizur ojoştorolmaqan.

Radio 15 kendən birle eşləmaj. Radio kenietьna jaqьlmaj, halqьn sulqanlьqtan akumulatordar tunьp jarьlqan.

Sojuz pecatьn rajon ujurohь mədire Umьrzakьfь, rajkomol uqьvqa jesərev maqsatь menən kömitet sekretarь itep alqan. Şunan birle sojuz pecatьn rajon ujurohьnьn mədire-juq. Ə Umьrzakьlь uqьvqa jesərev məs'ələbe haman da xəl itelmagən

Xuş qimmətle Sergej! Hineη itətəlegeη beddе hər vaqıt

LENIN-STALIN EŞE ƏSƏN KƏRƏŞKƏ RUXLANDЬRASAQ!

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI!

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) KЬN BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ HƏM ƏFƏ QALA KOMITETLARЬ, BAŞQORTOSTAN YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BAŞPROFSOVET ORƏAKЬ

№ 281

8 DEKABR 1934 JЬL

S. M. Kirof iptəş grupta. Hyrət Leningradtan əll'dapparat aujьnsa əlirelgən.

Baku neftselare-Lenin qalahь proletarđarьna

PARTIANЬQ LENINGRAD ƏLKƏ KOMITETЬNA

EŞŞE, KERƏЬTEJƏN HƏM QƏDƏL FLOTSЬLAR ĐEPUTATTARЬNЬN LENINGRAD SOVETЬNA

PROFSOJUZDARĐЬQ LENINGRAD SOVETЬNA

Qđerle iptəştər! Baku sovetьnьn, Baku promьjšlolarьnьn, zavodtarьnьn hem faarikalarьnьn əol'şeviktarь menən hem gortalar tuplanqan jьldarda uq kyp hanlь eşşe delegatsialarь nelə inek.

Astraxan qalahьnda, 11-se armiannь jetəkšehe aulьp, sovettar veнttarь vlastarьn jemerevgə Baku eşşeləren tuplaqan maqtavlь əol'şevik idən arьtьnьn iq kyrenekle ojoştorovsьlarьnan berehe aulь.

Neft promьjšlennostь əle janь qьna xəkymətteke itep iqtisadi itelgən, Baku neft promьjšlenniktarь həm interventtarь tarafьnan jemerelgən neft promьjšlennostьn torqodəv, neft sьqarьv hem unьn esenen artta qalqan konservativ metodtarьn qorqav rəveştə texnik rekonstruktirlaştarьv aujьnsa partiəd qajət dur kəs halqan ber vaqıtta, 1921-1925 jьldarda, Kirof Baku əol'şeviktarь ojoşmalь menən hem Baku proletarđarь menən jetəkselek itte

Neft promьjšlennostьnьn qьjьv, texnik rekonstruirlaşvь hem neft aujьnsa berense əišjьlьqtьn ike jьl jarьm esendə ytəleve, Sergej Mironovic tarafьnan eşləngən əol'şevistik eştərden hem unьn ojoştorovsьlьq talantьnьn turanan-tura li dəmtələre aulьp toralar.

Nəq əьna oşo jьldarda bətə Baku ojoşmalarında Kirof internatsional ojoşqanlьq, əol'şevistik ojoşqanlьq, dissipilna, revolytsia eşenə məxəbbət hem nirelgənlek admosferahь tьvđьrđь.

Bьsn əol'şevistik milli kadrlar tərniəlavđə Kiroftьn role qajət dur. Bьl kadrđar Sergej Mironovic Kirof jetəkselege tьnda, velikorusьq hem jerle millətselekkə qarşь armaь-talmaь kərəştərdə yьep jettelər.

Artta qalqan, pomeşciktar, xandar hem əəktər idevenən ale bəktər, xanda hem sit il interventtarь vlastarьn **jemerev əsən,** idən arьtьnda əol'şevistik kodən əol'şeviktarь menən hem gortalar tuplanqan jьldarda uq kyp hanlь eşşe delegatsialarь nelə inek.

Astraxan qalahьnda, 11-se armiannь jetəkšehe aulьp, sovettar Volganьn đošmandardan haqlavda jetəkselek itkan vaqьtьnda uq Sergej Mironovic Baku eşşelare menən nьq saqlanьšta aulđь, ul yd ilenedden hem kalьq ara kontrrevolytsia vlastarьn jemerevgə Baku eşşeləren tuplaqan maqtavlь əol'şevik idən arьtьnьn iq kyrenekle ojoştorovsьlarьnan berehe aulđь.

Neft promьjšlennostь əle janь qьna xəkymətteke itep idarə itelgən, Baku neft promьjšlenniktarь həm interventtarь tarafьnan jemerelgən neft promьjšlennostьn torqodəv, neft sьqarьv hem unьn esenen artta qalqan konservativ metodtarьn qorqav rəveştə texnik rekonstruktirlaştarьv aujьnsa partiəd qajət dur kəs halqan ber vaqьtta, 1921-1925 jьldarda, **Kirof** Baku əol'şeviktarь ojoşmalь menən hem Baku proletarđarь menən jetəkselek itte

Neft promьjšlennostьnьn qьjьv, texnik rekonstruirlaşvь hem neft aujьnsa berense əišjьlьqtьn ike jьl jarьm esendə ytəleve, Sergej Mironovic tarafьnan eşləngən əol'şevistik eştərden hem unьn ojoştorovsьlьq talantьnьn turanan-tura li dəmtələre aulьp toralar.

Nəq əьna oşo jьldarda bətə Baku ojoşmalarında Kirof internatsional ojoşqanlьq, əol'şevistik ojoşqanlьq, dissipilna, revolytsia eşenə məxəbbət hem nirelgənlek admosferahь tьvđьrđь.

Bьsn əol'şevistik milli kadrlar tərniəlavđə Kiroftьn role qajət dur. Bьl kadrđar Sergej Mironovic Kirof jetəkselege tьnda, velikorusьq hem jerle millətselekkə qarşь armaь-talmaь kərəştərdə yьep jettelər.

Artta qalqan, pomeşciktar, xandar hem əəktər idevenən ale

Bedđen qajqьaəd dur, senki eed, Bakusđar, Sergej Mironovic, neft promьjšlenniktarь,

KIROF IPTƏŞTEN YLTERELEVE TURAHЬNDA SIT IL QAZETTARЬ

Rim, 6. Bətə gazettar Kirof iptəşten ylterelvenə đur urьn əirelər. Ular-sovet matəuqatьndaqь xəbər hem məqalələrđen jəkmətkehen aaьap sьqaralar. Gazettar bьl jenajatten Sovettar sojuzь xəđmətsandare arahьnda ək dur asьv tьvđьrqanlьqьn tasvir itelər. „Maskav hem Leningrad,—iip jada „Messadzers",—tulьhьnsa oşo tə'kir ahtında qalqandar. Kiroftьn ylterelve ajqanlь bətə Sovettar sojuzь xalqьnьn jerəgenə tulqan tərən qajqь Kiroftьn đošman qulьnan hələk aulsvь sanaple qenə tygel, bətki əol'şeviktar partiahьnьn Leningrađь Sovettar sojuzьndaqь in kəstə yđəktərenən berehenə əjlənderqən in đur jetəkselərenən berehenen ylevе sanaple kilep sьqa".

„Kirof ilđa, başlьsa Leningrad eşşelare arahьnda đur aftorlet qađandь" iip jada „Stampa" gazetь.

GORNƏKTAR HYĐ BIRƏLƏR

KRIVOJ ROQ, 6. Kataјevic isemendəge rudnik 242 men tonna rnda eirep, jьllьq plandь ytəne. Kirof iptəşten qəəaxət rəveştə ylterelevenə javap itep gornəktar plandan tьş 30 men tonna ruda eirergə əntərenə jəkləmə aldьlar.

VKP(b) YĐƏK KOMITETЬ

ŽDANOF IPTƏŞKƏ

Sergej Mironovic Kirof iptəşten sьjnji doşmandar tarafьnan antьrtьn jeəərelgən javьz ylterevəse tarafьnan hələk itelevе ajqanlь 40 men keşenen qatnaşь menən ytkərelgən qajqь mitingtarьnda hem demonstratialarьnda Vətka qalahьnьn xəđmətsandəre hem Vətka timer jul təjenenen eşşeləre qatalaqь bətə ojoşmalar partia Yđək komitetьnan hem xəkymettən Vətka qalahьn Kirovski rip atarqa rəxsət horurqa qarar sirđelər.

Vətka qalahьnьn eşşeləre hem xəđmətsandəre yđ qararđarьnda elek eatşa xəkyməte hem unьn cinovniktarь revolytsionerđarьь hərgəngə jeəərep torqan Vətka qalahьn seđđen partianьn) hem eşşe sьjnftən kyrenekle jetəkšehe, his taipьl man leninse hem leninizm esen, eşşe sьjnf eşe, kommunizm tan tanahь esen kərəştə əəjək Stalin iptəşten in jaqın soratnigь aulqan Sergej Mironovic Kirof iptəş iseme menən atav seđđen ən təəədgə sikheđ dur javapьlьq jəkmətə tip jattalar.

Vətka eşşeləre hem xəđmətəndəre ьl isemde đur qorurlьq menən jərətəsəktərenə, unьn ismen qaəul itev ojqanlь yđ ənterenə təşkən javaplьlьqtь Kirofsa əəjevoj eş menən ytə jəsəktərenə partia hem xəkymətte sqandəralar. Eşşelər hem xəđmətsəndər partia Yđək komitetьnan yđ jullavđarьna jar đam itevđe horajđar.

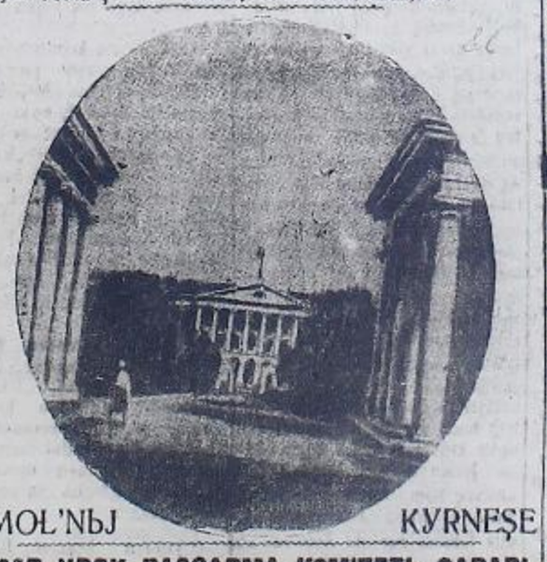

SMOL'NBJ KЬRNEŞE

SSSR YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

Vatka qalahьna Kirof qalahь iseme əirev turahьnda

SERGEJ MIRONOVIC KIROFTЬN tьvqan qalahь—Vətkanь KIROF isemendə atav turahьnda Vətka qalahь eşşelərenən, eşşe qatan-qađđardan həm xəđmət ejələrenən, qulaj uq timer jul uzlahь eşşelərenən SSR sojuzь Yđək nəşqarma komitetь prezidiumьna ingən kyp handaqь jullavđar uqaь menən, SSR sojuzь Yđək nəşqarma komitetь qarar itə:

Vətka qalahьna KIROF qalahь iseme əirergə.

SSR sojuz Yđək nəşqarma komitetь predsedatelel M. KALININ

SSR sojuz Yqək nəşqarma komitetь sekretarь: A. JENUKIDZE

MƏS ƏV, KREML' 5 DEKABR, 1934 JЬL.

BAŞQORTOSTANDЬŃ BƏTƏ EŞŞELƏRENƏ, KOLXOZSЬLARЬNA, BƏTƏ XEĐMƏTSƏNDƏRENƏ

Kirof iptəştən ylterelevе ajqanlь VKP(b) nьq Başqortostan Əlkə həm qala komitettarь, Başqortostan xəkymətə aqzalarьnьn Əfə qalahь-eşşelərə həm xeđmətsəndərə menən aerlektə ytkərelgən qajqь jьlьšşьnda qaəul itelgən

MƏRƏŽƏQƏT

Eşşe sьjnf doşmandarь tarafьnan antьrtьn jeəərelgən javьz ylterevəsenen xьjanatsьl atьəs seđđen saftarьəđđan əəjək Stalindьn ьsanьslь soratnigь həm dunь, Leningrad sol'şeviktarь həm proletarđarьnьn jetəksehe, revolytsianьn jalqanlь trisunь, bətə partia həm bətə xəđmətsəndər tarafьnan hajelgən SERGEJ MIRONOVIC KIROFTЬ tartьp aldь.

Qara reaksia jьldarьnda, əəjək-əktəər kendərendə, graždandar huqьšьnьn əəjəvoj frontarьnda, Astraxandь haqlaqan xəldə, Baku neft promьjšlennostьn ojaqqa santərqan osorđa həm maqtavlь sol'şevistik əišjьlьqtar kendərendə, Lenin qalahьn sotsialistik industrianьn arsenalьna, sol'şevizmdьn his qaqşamaь krepostьna əjlendergən xəldə, Kirof iptəş sol'şevistik kuleşə almavьlьq həm eşşe sьjnf eşenə, Lenin—Stalin eşenə tərən rəveştə sirelgənlek aajraqьn maqtavlь rəveştə kytərep sarđь.

Partia həm xeđmətsəndər đur juqaltьvqa dusar suldьlar. Bed tərən qajqь selderəəđ həm Sergej Mironovic qəsere janьnda yđ aajraqtarьəđđь tyən ejəəđ. Lakin seđđen jerəktəreəđ bьl qajqь həm asьv xise menən sergə Kirof iptəş yđenen jaqtь tormoşon əirgən eş əsən ađaqqa tiklem kərəşəv əntьlьşь menən də tulь. Jeranges həm qəəaxət sьjnfi doşman məjəş artında qasьp torop ylterev menən seđđen qoroь saftarьəđqa tartiphedlek inderergə, sotsializmdьn jeneşle rəveştə alqa sarьşьn tuqtatьrqa mataşa.

Lakin eşşe sьjnf eşe, Lenin—Stalin eşe əsən kərəşevgə seđđen əəjevoj əđerlegeəđđe ecr hem də his eer vaqьtta la jomoşarta alman. KIROF iptəşten proletariat revolytsiahь əsən arьmaj-talmaj həm satьr rəveştə kərəşevenen jaqtь ə'gəhe sotsializm tantanahь əsən, eşşe sьjnftən bətə doşmandarьn qьrqa əetərev əsən artasan kərəşkə miliondarsa proletarđarđь həm bətə xeđmətsəndərđe ruxlandьrasaq.

Bed Başqortostan xeđmətsəndəren:

— Bedđen əəjək sotsialistik tədeləşəəđđen jeneşle sarьşьna bətə saralar menən totqarlьq jaharqa mataşqan sьjnfi doşmanqa qarata revolytsion ujcvləqtь taqь la juqarьraq kytərergə saqьraəđ. Bedđen eşe seđđe eđergə mataşqan sьjnfi doşman proletariattьn jaza əirevse qulьnьn bətə avarlьqan yđ ənterenđə kiđhen.

Bedđen tuqan leninse partia həm unьn başında əəjək STALIN torqan həm ileseđđe eer jeneevđən ikense jeneqvə alьp barqan Yđək komitetь ergəkenə tcqь la nьqьraq tuplanajьq.

Bed Başqortostandьn bətə xeđmətsəndəren ikense əišjьlьqtьn ikense jьlьnьn xalьq xuzalьqь planь əsən, sьjnftarьnđ sotsialistik jəmqiətte tədev əsən kərəştə sotsialistik farьş həm udarsьlьq aajraqьn taqь la juqarьraq kytərergə saqьraəđ.

Bed KIROF iptəşte ylterevsegə yđeseđđen nəfrətte seldeəđ həm uqa qatь jaza əirevđe talap itəəđ.

Xuş qimmətle SERQEJ MIRONOVIC KIROF, Hineη turəndaqь intə'le'ə seđđe har vaqьt LENIN—STALIN eşe əsən, bətə donja proletariat revolytsiahь əsən kərəşkə rxulandьrasaq.

KIROF IPTƏŞ TURAHЬNDAQЬ ARXIV MATERIALDARЬ

5 dekəərđə Kiev əlkəte gazetь „Proletarskaja pravda" Kievtə batşa vaqьtьndə alqan zandarьmdar idarahьnьn Kirof iptəş turahьndaqь dokumenttarьn iqlan ttte.

Kievtəge tarixi-revolytsion arxivta S. M. Kiroftьn hyrətə tasьlqan. Bьl hyrət yd vaqьtьnda politsia departamentь tarafьnan gubernatorđarqa, gradonacal'niktarqa, Varşavanьn əəcc-politsmejsterьna, timer juldaqь zandarm həm politsia idaralarьnьn nacal'niktarьna, okranka aylektərena, granitsa aujьndaqь zandarьn ofitserđarьna jetərelgən aulqan. Kiev zandarьmdar idarahьna la bьl hyrət yđlgən. Bьl, iptəş Kiroftьn 1911 jьlqь, in qьđьv revolytsion eş məkərlek alьp barqan osorondaqь hyrəte.

Bьl hyrəttən başqa janə politsia departamentь tarafьnan S. M. Kostrikof—Kirof'ьn eđtav həm javapqa tartьv əsən Kiev zandarьmdar idarahьna jebərelgən registratsia kartockahь tabьlqan.

Bьl kartockala S. M. Kostrikoftь tapqan vaqiqatlь unь qulqa alьrqa' tentergə həm Tomsk guəernahьnьn zandarьmdar idarahьna selderergə təqdim itelə.

Bьl hyrət həm registratsia kartockahь menən bergə S. M. Kostrikoftь totqas ni eştətergə anlatqan jəşeren serkulər jebərelgən.

ip. KIROF 11 se armiannьq Revolytsion huqьqlь sovet aqzahь aulqan vaqьtьnda.

SOJUZ RESPUBLIKALARЬNЬN XƏĐERGƏ VAQЬTTA YĐ KƏSƏNDƏ BULQAN JENƏJƏT-PROSSESSUAL' KODIKSTARЬNA YƏQƏRTMƏLƏR INĐEREV TURAHЬNDA

SSSR Yđək başqarma komitetь qararь

SSSR Yđək başqarma komitetь qarar aira:

Sojuz respublikalarьnьn xəđergə vaqьtta yđ kəstərendə sulqan jenəjət-prosessual'kodekstarьna terrorizlьq ojoşmalarь hem sovet vlazь rəsmiktarьna qarşь terrorizlьq akttarь turahьndaqь eştərđe tinşerev hem qarav aujьnsa tyəendəgə ydgərtmalərđe inđerergə.

1. Bьl eştər aujьnsa taftişte 10 kəndən đə artьq sulmaqan srok esendə tamamlarqa.

2. Qəəjəplanev selergə qəəjeplər zakyğeniahьn ularđьn eşe sudta qara lьrqa ber kən qala tapparьrqa.

3. Bьl eştərđe taraftarđьn qatnaşqan nəqşa qararqa.

4. Xəkəm əbtenən kassatsia salonahьn airevgə sulsjuq əəfqət bərəp jullavđar airevgə jul qujmağa.

5. In qatь jaza airev turahьndaqь xəkəmđə qul xəkəm əəqarlьqaь his kassakmabtan jerənə jetkerergə

SSSR Yđək nəşqarma komitetь predsedatelel M. KALININ.

SSSR Yđək nəşqarma komitetь sekretarь: A. JENUKIDZE.

SSSR JUQЬARЬ SUĐЬ XƏRBIKOLLEGIAHNЬN

AQ GVARDIASЬTERRORISTAR TURAHЬNDAQЬ EŞTƏR BUJNSA

XƏKƏM QARARĐARЬ

LENINGRAD BUJЬNSA

SSRsojuzьnьn juqarьsuđь xərai, kolleqiahьnьn, predsedatel iptəş Matulevic həm kolleqia aqzalarь Dmitriel həm Rьjkof iptəştər sostavьndaqь kysma sesstahь, Leningrađ qalahьnda, yđenen janьq ulьtьşьnda, oşo jьldьn 5 dekəərđə **I. N. Larin, M. I. Klusol, P. M. Trankovski, S. M. Trankovski, A. I. Bogomolof, E. I. Kitain, P. T. Petrof, G. D. Dalof, A. P. Laninski, (ul uq P. P. Georgief), P. M. Stojanof, I. I. Azusof, X. M. Stojanof, I. K. Kiranof, G. T. Petrof, G. K. Jegorof, A. G. Smurof, A. A. Selivanof, V. O. Klockof, M. F. Slavinski-Kuranof-Beregovoj, S. S. Gurin (ul uq N. D. Surin), A. I. Fadejef, Ju. M. Nikolajevski, N. A. Olli, V. M. Nikolajevski, N. V. Vladimirof, N. M. Cukanof G. I. Dodonof, V. D. Ustrugof, B. G. Afanas'of, N. N. Majjer, A. I. Ivanof, E. G. Griger, G. G. Griger, A. M. Cinef, P. S. Antonof, A. K. Nozdrunef, G. D. Dunof, N. I. Mosogin, M. S Kamarof**tardьn sovettar vlazь rəsmiktarьna qarşь terroristik aktlar əđerlavđə həm ojoştorovđa qəjeplanev eştəren qararь.

Sud, qəjeplanevselərđen kyberək eleşə SSSR qa Latvia arqьrь həm ber eleşə Finlandiə həm Pol'şa arqьrь ytkənlektəren, terroristik aktlar ojoştorov turahьnda zadanielarь bulqanlьqьn əildələne.

Jenəjət-protsessual' kodekstьn 319 həm 320-se statlalarь həm SSSR Yđək başqarma komitetьnьn oşo jьldьn 1 dekəərendə sьqarqan qararь, jenəjat kodekьsьnьn 58/8 həm 58/11-se statialarьna tajanьp, xərai kollegianьq kysmə sesstahь **qarar itə:**

Ivan Nikonorovic Larinđь, Mixail Ivanovic Klusoftь, Petr Mixajlovic Trankovskidь, Sergej Mixajlovic Trankovskidь, Aleksandr Il'ic Bogomolofttь, EmmanuilosifovicKitaindь,Petr Terevic Petrofts, Ojeorgi Decevic Dalofts, Anton Pavlovic Laninskidь (ul uq Petr Parakovovic Georgief), Petr Marianovic Stojanoftь, Isaak Iosifovic Azusoftь, XristoMarjanovic Stojanoftь, Ivan Kirovic Kiranoftь, Georgej Teodorovic Petrofts, Grigori Konstantinovic Jegorofts, Aleksej Georgiьvic Smurofts, Aleksandr Antonovic Selivanofts, Vasili Sergejevic Klockofts, Mexail Fjodorovic Slavinski-Kuranof-Beregovojđь, Sergej Osipovic Gurinđь (ul uq Nikolaj Danilovic Surin), Aleksandr Ivanovic Fadejefts, Jyri Mixajlovic Nikolajevskidь, Nikolaj Avgustovic Ollidь, Vadim Mixajlovic Nikolajevskidь, Nikolaj Vladimirovic Vladimirofts, Grigori Ivanovic Dodonofts, Dmitri Dmitrievic Ustrugofts, Boris Georgiovic Afanas'efts, Nikolaj Nikolajevic Majjerđь, Aleksej Ivanovic Ivanofts, Ernest Gustovovic Grigerđь, Georgi Gustavovic Grigerđь, Pavel Stipanovic Antonofts, Aleksandr Kuzmic Nazdrunofts, Gerasim Dmitrievic Dunofts, Nikolaj Ivanovic Mosogindь, Nikolaj Sergejevic Komorofts—ATЬROJA.**

Bətəhenen đə milektəren konfiskovajt itergə.

Nikolaj Mixajlovic Cukanof, Aleksej Mixajlovic Ginofter eşen, tamam tikşerelep bətəv esən, ajrьp alьndьlar.

Sudtьn xəkemə jerenə jetkerelde.

MƏSKƏV BUJЬNSA

SSR sojuzь juqarь sudьnьn xərai kollegiahь, predsedatel iptəş **Ul'rix** həm kollegia aqzalarь **Gorecof** həm Zaranottar sostavьnda, Məskav qalahьnda **P. V. Vasil'jaf, A. I. Kumansof, A. N. Poznakof, B. D. Bonrof, I. I. Panejxe, S. S. Stroganof, I. V. Soderenko, N. F. Sidrof, K. K. Monuxof, Ju. Ju. Kal'venas, M. I. Ivanovski, V. N. Sidorof, Je. S. Knuşevetski, A. M. Gaponenko, D. G. Recajnik, Z. G. Bulajgina, K. X. Rozenberg, B. V. Karnitski, I. D. Panyşkin, P. N. Zdonnof-Betkof, K. N. Ejsmont, V. V. Volkof, S. G. Sevost janof, N. R. Ştokolkin, M. M. Sass, V. N. Nefedof, I. K. Repenko, A. M. Prutkof, F. A. Sergejef, L. A. Karnauxof, A. A. Kozlof, D. A. Xoslenkolardьn** sovet vlazь rəsmiktarьna qarşь terroristik aktlar əđerlavđə həm ojoştorovđa qəjeplanev eştəren qararь.

Sud, qəjeplanevselərđen şaqtaj eleşə SSSR qa Pol'şa arqьrь həm ber eleşə Latvia arqьrь ytkənlektəren, terroristik aktlar ojoştorov turahьnda zadanielarь bulqanlьqьn əildələne.

Jenəjat prosessual' kodekstьn 319 həm 320-se statlalarь həm SSSR Yđək başqarma komitetьnьn oşo jьldьn 1 dekəərendə sьqarqan qararь, jenəjat kodekьsьnьn 58/8 həm 58/11-se statialarьna tajanьp, xərai kollegianьq kysmə sesstahь **qarar itə:**

Pavel Vladimirovic Vasiljete, Andrej Ivanovic Rumənsolts, Aleksandr Nikolajevic Pozпəkoltь, Baris Dmitrievic Bosrofts, Josif Il'ic Panejaxtь, Stepan Sergejevic Stroganoftь, Ivan Vasil'evic Sidorcukonь, Nikita Frolovic Sidroftь, Konstantin Konstantinovic Mannxoftь, Jyri, Jyr'jevic Kalvenasts, Vasili Nikolajevic Sidroftь, Jevgeni Stepanovic Knuşevitskidь, Andrej Martьjnovic Gaponenkonь, Dan Germanovic Recajnikts, Zinaida Georgievna Bulajginanь, Konstantin Xristianovic Rozenbergts, Ivan Dmitrjevic Ponyşkindь, Petr Nikanorovic Zdonnof--Vetkoftь, Konstantin Nikolajevic Ejsmonttь, Vasili Vasil'jevic Volkoftь, Semjon Grigor'jevic Sevast'janoftь, Nikolaj Romanovic Stokolkindь' Mixajl Mironovic Sasstь, Vasili Nikitic Nejjodoftь, Ivan Xaritonovic Repenkonь, Abrikau Mixejevic Prutkoftь, Fjodor Afinogenovic Sergejeftь, Ivan Akimovic Karnauxoftь, Aleksej Aleksandrovic Kozloftь—ATЬROJA.

Bətəhenen đə milektəren konfiskovajt itergə.

Meceslaf Ivanovic Ivanovski, Bronislaf Vikent'jevic Karnitski, Dmitri Anufrievic Xaslenkolar eşen, tamam tikşerelep bətəv esən, ajrьp alьndьlar.

Xəkem qararđarь jerenə jetkerelde.

SERGEJ MIRON ULЬ KIROF

Ip. KIROF partianьn Leningrad V elkə həm II qala konferensiələrьn tərikləgən Qьdьi Armia delegatsiahьna qul sьnə.

UKRAINA KOLXOZSЬLARЬ
II esendəge sьjnfi dоşman qaldьqtarьna qarşь
AJAVHЬD KƏRƏŞTE TALAP ITƏLƏR

Ukrainanьn bətə kolxozdarьnda qajaq mitingtarь bolьp yte. Odessa, Xar'kol, Dnepropetrovski rajondarьnda həm respublikanьn bytən elkələrendəge kolxozlarda Leningrad bol'şevikterьnьn natьr jetəkşehe Kirof iptəşten yltercleve turahьndaqь xəbər tərən qajaq, asьv həm nəfrət xisen tavlьrdь. Kolxozsьlar yddərenen rezolytsiialarьnda ildəge sьjnfi dоşman qaldьqtarьn qьrqa bəterevdə talap ltalar.

Berezovski rajonьnьn kolxozdarьnda qajaq mitinglarьnda sьqьp hejlavselər bətə xe'mətsənderde Kirof iptəşten qəəxat rəveştə yltereleverə javap ərtьhəndapartiiahəm bəjk Stalin iptəş ergəhenə taqь la nьqьraq, tarkəvrəq saqьrdьlar, kolxozderdь artəsən nьqьlьv, partianьn hejekle juhaəssьhь Stalin iptəşten bətə kolxozdardь bol'şevis tik, a kolxozsьlardь xəlle jahav turahьndaqь lezungьn bojomqa aşarьv esən kerəşkə saqьrdьlar.

„Promin k sotsializma"artelenen kolxozsьlarь: „Bedden sotsialistik kreposta ber kem də qaqsata almaь, bol'şevikter partiahьnьn jetəkselege abtьnda ybə həm nьqьj barqan bedden kolxozdarьabddь ber kem də jemerə almaь" tip ajttelar. „Zapovita"kolxozsьlarь iqinvarqa tiklem jədqь səsevgə bətə ədərlek estəren tamamlarqa, a.x. maşinalarьn remontlarqa, otloq fondьn ədərlergə ebtərenə jəkləmə aldьlar.

Bocmanovski rajonьnьn (Moldavia) „Raskrepoşcenie" artelində kolxozsьlar yddərenen revolytsiialarьnda sotsialistikavьl xuzəlьqьn nьqьrtьv esən taqь la durьraq energiə menən kerəşerga, ale bətərelap jetmegən sьjnfi dоşman qaldьqtarьnьn jeden asьp birevdə tora" tip ajttelar. Zapovita"kolxozsьlarь iqinvarqa tiklem jədqь səsevgə bətə ədərlek estəren tamamlarqa, a.x. maşinalarьn remontlarqa, otloq fondьn ədərlergə ebtərenə jəkləmə aldьlar.

Bocmanovski rajonьnьn (Moldavia) 'Raskrepoşcenie" artelində kolxozsьlar yddərenen revolytsiialarьnda sotsialistikavьl xuzəlьqьn nьqьrtьv esən taqь la durьraq energiə menən kerəşerga, ale bətərelap jetmegən sьjnfi dоşman qaldьqtarьnьn ələ qoraldarьn taşlamaqanьlьqtarьn ken hajьn, səqət hajьn xəterdə totorga saqьrabd. Bedden ьarьş xəter ltalar həm ergəhenə saqьrdьlar.

Nezin rajonьndaqь (Cernigovşina) Lenin isemendəge artel kolxozsьlarь joqarь urozaj həm jadqь səsevgə bojevoj ədərlek esən nьqьsьb kerəşte jəjep jeserergə hyd birələr.

Dnepropetrovski rajonьnьn „Peremoga" artele kolxozsьlarь Kirof iptəş ihtəlegenə arnalqan qajaq mitingьnda qabul itkən qarardarьnda „his ber terlə xejənətsel atьvdar menən xedmətsəndər aqьla. Zalqa inqəndə. sliterenə qara tabmalar uratьlqan elkən qbdьl flotsьlar tora. Kirof iptəşten kykerəgendə,sovet ile tarafьnan Sergej Mironovicqa unьn revolytsion bojevoj eşe esən bireldən qbdьl bajraq ordenь, xuzəlьq frontьnda kyrhətkən eştare esən bireldən Lenin ordenь. Sotsializm tantanahь esən Kirof iptəş yd tormoşon qorban itte. Elkən zaldь qajqь nabqan. Məjeştə, pal'tohьnьn jene menən biten qaplap, qart partizan ilaj. Hər biş minut hejьn pocotlь qaravьlda qart Lenin gvardiahь keşelərə almaşьnalar.

16 səqət 30 minutta zalqa **Stalin, Molotof, Vorəşilof, Ždanof, Cudof** iptəştər inələr. 16 səqət 45 minutqa tiklem ydenen hələk bulqan soratniqьnьn, dubьnьn kəvdəhe ergəhendə pocotlь qaravьlda, partianьn həm bətə xedmətsəndərden bejek julьnaşьhь tora, unьn menən sergə partia jetəkselere, xe kymət jetəkselere toralar. Partianьn in jaqşь uldarьnan bereche Sergej Mironovic Kirof menən **havnullaşьr esən** SSSR dьn fəndər Akademiahь prezidentь akademik Karpinski kilde. Unьn menən bergə pocotlь qaravьlda akademik Karpinskiden qbdь, qbdьnьn uls, polər tikşernevselər tora" tip ajttelar.

Ukrainanьn ierle rajondarьnьn xedmətsəndəre Kirof iptəşten yltereleverə kolxozqa inev, jadqь səsevgə udar ədərlek menən javap, alralar. Dneproptrovşinanьn Kamenski rajonьndaqь qajaq mitingtarьnda jəddarsə xedmətsən janqьdaqtar kolxozqa inev turahьnda qarize alrdelər.

Zaporozski MTS hь eşelərə yd qarardarьnda: „leninse YK həm bedden tuqan, hejekle həm nejek Stalin ergəhenə saltarьabddь taqь la nьqьraq tuplajq" tip jadelər. Kirof iptəş ihtəlegenə arnalqan qajaq mitingьnda MTS eşselərə 15 de kərgə tiklem traktordarь həm avsl xuzəlьqь inventarьn tulьhьnsa həm jaqşь sьjətlь itep remontlavdь tamamlarqa qərər birdelər.

UKRAINA DELEGATSIANЬ
KIROF IPTƏŞ MENƏN XUŞLAŞBV
ƏSƏN KILDE

S. M. Kirofte kymerga qatьşvo esən Ukrainanьn bətə elkələrenən həm promьşlennost ydkərərenən Ukraina YsK prezedatele G. I. Petrovski jetəkselegendə kilgən 200 keşelek delegatsia 5 dekaвrdə Sergej Mironovic Kirof groza qujelgan Sojuzdar jortonoq kolonnalar zalьna kildelər. G. I. Petrovski, P. E. Cuvirin, J. A. Vojsexovski iptəştər Ukraina kompartiiahь Ydək komitete həm Ukraina xokymste isemenən groza ekteləna venoktar haldelar.

KIROF IPTƏŞTEN YLTERELEVE TURAHЬNDA
SIT IL GAZETTARЬ

***

London, 6. Kompartia organь „Dejli vorker" Kiroftьn yltereleverə, arnalqan baş məqaləhendə VKP(b) səltarьnan in şəp jetəkselərden berehe juqaldь həm bətə donja eşse sьjnfь yrenen in natьr, asьn kyneldən alreigən uldarьnьn berehenən, jaiqьnlь revolytsionerdan məxrym buldь tip jadə.

„Bətə uldərden ideigən həm ekspluatirlanqan xedmətsəndərə sьjnfi dоşmandьn qəəxat jenəjətə arqəhendə revolytsion eşselər xərəkətenə kilgən nejek juqaltьv ajqanlь Sovettar sojuzьnьn izgkle eşselere menən berlektə nьq qajqьraler. Şunьn menən sergə eşselərden asьvь ebl qəəxat ylterevsegə həm unьn menən bəjlangən həm ebl jenəjət e.en javapь buiqan bətə sьjnfi dоşmandarga qarşь jynəlasək. Ebl ylterev. Kontrrevolytsion plan buldь. Iakin ul plan menən sovet vlasьnьn nьqlь nigeden edə, jokl jomoşarta alinaklar. Əgər kontrrevolytsion agentlar h m zagovoşiktar avtan hədemətələrdə kerhələr, uiardьn emrə tuiьhь menən jemeləsək. Proletariet revolytsion justitsiahьnьn quiь ebl ylte revsegə qatь jazahьn birəsək.

***

Stokbol'm, 6. Dania kompartiiahьnьn gazetь „Arsejderaldot" ydenen „Kiroftьn tormo o kerəşie kesəjtevga ruxlandьra" tigən məqaləhendə Sovettar sojuzь proletariatьnьn in jaqşь julьnaşьhьnьn berehenen yleve ajqanlь Dania proletariatьnьn tərən qajqьhьn selderə.

"Norvegia kompartiiahь organь „Arbeideren" eşse sьjnal dоşmanderьnьn agentь tarafьnan yltereigən Kiroftьn Leningrad eşselərenen in hejekle julьnaşьhь sulqanlьqьn jada.

"Şvetsia kompartiiahь organь „Njudog" Şvetsianьn Leningradta qajqь demonstratsialarьn kyrgən eşselərden ta'birlarən jada. Şvetsia eşselərə Lenin qalahьnьn eşselərə his berehe qaimajьnsa yddərenen julьnaşьhь həm jalqьnlь bol'şevik Kirof iptəş menən xuşlaşьrga sьqqanьqtarьn hejiədər. Bьnь ular xəlьq qajqьhьnьn ьsьn kəvdəlaneve tip kyrhətələr.

M. GOR'KI—IP. S. M. KIROFTЬN
YLEVE TURAHЬNDA

In jaqşь keşe, partianьn julbaşьhlarьnan berehe, proletariat tьn ideal elgehe həm kul'tura ortahь yltereide. Partianьn qajqьhьn, bətə namьtlь eşselərden qajqьhьn bətə kynelem menən urtaqlaşam. Doşmandьn unьqь unьn qəəxətlege torahьnda qьne hejləmə], bəlki bedden hidgerlek jeterlek bulmavь turahьnda jə hejlagənlegen ajtmə] ytə almajьm.

M. GOR'KI

BOL'ŞEVIK JETƏKSE
MASSA MENƏN MILLIONLAQJAN
JEPTƏR AŞA BƏJLƏNGƏN

Leningrad, 4. Uritski harajь partianьn həm eşselər sьjnfьnьn sikhed qajqьhь menən tuiqan. Bьnda, doşman pyləhenən jь qьlqan bejek bol'şevikten kəvdəhe bejek pastamentta jatqan urьnqa, zavod, fabrika həm kolxozdardan sikhed kyp xedmətsəndər aqьla. Zalqa inqəndə. slitərenə qara tabmalar uratьlqan elkən qbdьl flotsьlar tora. Kirof iptəşten kykerəgendə,sovet ile tarafьnan Sergej Mironovicqa unьn revolytsion bojevoj eşe esən bireldən qbdьl bajraq ordenь, xuzəlьq frontьnda kyrhətkən eştare esən bireldən Lenin ordenь. Sotsializm tantanahь esən Kirof iptəş yd tormoşon qorban itte. Elkən zaldь qajqь nabqan. Məjeştə, pal'tohьnьn jene menən biten qaplap, qart partizan ilaj. Hər biş minut hejьn pocotlь qaravьlda qart Lenin gvardiahь keşelərə almaşьnalar.

16 səqət 30 minutta zalqa **Stalin, Molotof, Vorəşilof, Ždanof, Cudof** iptəştər inələr. 16 səqət 45 minutqa tiklem ydenen hələk bulqan soratniqьnьn, dubьnьn kəvdəhe ergəhendə pocotlь qaravьlda, partianьn həm bətə xedmətsəndərden bejek julьnaşьhь tora, unьn menən sergə partia jetəkselere, xe kymət jetəkselere toralar. Partianьn in jaqşь uldarьnan bereche Sergej Mironovic Kirof menən **havnullaşьr esən** SSSR dьn fəndər Akademiahь prezidentь akademik Karpinski kilde. Unьn menən bergə pocotlь qaravьlda akademik Karpinskiden qbdь, qbdьnьn uls, polər tikşernevselər tora" tip ajttelar.

Tanut aldьnan rajkom sekretardarь, zavod direktordarь, eşselər, kolxozsьlar, qbdьl armejestar, qbdьl flotsьlar, jadbvsьlar. xudozniktar, qalimdər, uqbvsьlar ytə. Kirof iptəş ular dьn hər serehenen anьnda jəşəj. Leningradtь ul sotsialistik industria arsenalьna əjlənderde. Unьn energiahь Xisinogorski tedəvseləren raxlandьrdь. Nivastroj lampalarьn jandьrdь. Ul, Kirof ip., ialki ylevenən ber nisə saqət kenə elegerəkter, kyrhətmələre birde. Unьn ebl kyrhətmələre Lenin qalahь proletardarь tarafьnan izge zakon sьjiatьnda ytələsək: unьn birgən kənəştərenə qemər aujь ejərəsəktər. Paket'dər həm bajraqtar jalqьnь tiielgən matərəgə terəngən bavullaşьv xərəkətenen berdəm bərlə qoşmana jьjьlqan bətə xedmətsəndər esən Kirof iptəş, partianьn bətə tormoşon, ixtiarьn, bedden jenevdəresedde kedgelənderevse aukь.

TAP 15 JЬL TIQƏNDƏ

Məskəv, Partia YK Stasova, Lenin iptəştərgə
KYSERMƏNE RESPUBLIKA REVVOEN SOVETЬNA, KYSERMƏNE ROSTOVTA GLAV SXS IP. MEXANOŞINQA

1-Dekaвr 1919. Xərbi. Aşьqьş

***

11 nse armie cəstare, Astraxan aq kazacstvohь tuiь beterelev eljqanlь hedden menən revolytsion şatbq urtaqlaşьrga aşьqalar. Bьnan jarts jьl ei gerək Volga tamaqьndə Kaspi jarderь aujlap kontrrevolytsion kazacstvo toplanqajnь. Kaspida xokym herevse Anglia imperializmehь sandalarь tarafьnan, kerəkle bətə nəmələr menən qəəxap jaqşь ta'min itelgən ebl kontr-revolytsion Kazacstvo Qbdьl Astraxan esən gitdi qurqьnь aulьp tora ine həm bejek sovet jaiqahьn aiklap Astraxandь qulqa təşerev, aurьsьn alqajnь. Bьndaj jaiqəslьqqa məqelek sik qajьrga kərək ine, həm oşo kendə ul ytəlde. Nьqlь ədərlek hunьnda bedden armiahьddьn cəstare yrdə kyrhətelgən rajondarda 18 nojəərdə xəl likes hezym aiьp bardьlar. Qbdətten tьş avьr geografli qəstanovka ile lidakar Qbdьl armejstar həm xərəi morəktar esən kərtə aula aimanьlar.

Ganyşkino rajonьndaqь ədlekhed huqьştar hunьnda doşman, Kaspiqa elk qatь qьbьrqtanьb, bogen uqa—Astraxan aq Kazacstvohьna hunqь tapqьr jemerges udar alrelde. Unьn Sarev rajonьndaqь sotsialistik Rossiaqa qarşь huqьşnvь casttarь, Bukatin utarnda(Sarit-ingə qarşь) yddərenen qaldьqtarьn mənqeqa juqaltьp eddərən jajdьlar Un kenlek hoqьş davemьnda bed: 5000 dən artьqьraq asir, 6000 səməhьnda vintovka, 117 ofitser, 128 pulemet, 23 tup, 2 million patron, ber nisə men snarəd, radio stansa, 6 gidroplan, alk dur onoz bəm bəşqa nəmələr aldьq. Şul raveştə eşsekrətleşən Kolchakovcь doşmandarь təqь ber sandalerən—Astraxan kazacstvohь kapitalltar. 11-Armiahь cəstare inde Tersk Terski cəstare unьn politik jetəkselegendə Astraxan aq Kazacstvohьn tulьhьnsa jenə həm Astraxandən Bakuqa aulqan maqtavlь batьrdarsa julьb ytə aldьlar. 1919 nsь jьl 1 nsə dekaвrdə Kirof inde telegral aşa, Kontr-revolytsion Kazacstvo otrədtarьn tulь ter-mar itevtarahьndaqь xabarde, partia həm xokymət jetəksehe, iseme mənge juqalmaь Lenin menən urtaqlaşьrga aşьqtь.

Tevəl 15 jьl tigəndə, tap şul kendə Sergej Mironovic Kiroftьn javьzdar tarafьnan yltereiev qajqь xəbere sixhed dur sotsialistik ilkeedde jaşen idiege menən qaplap aldь. Eşselər, kolxozsьlar həm bətə xedmətsəndər, million-lardьn nejek jьl nəşьatь iptəş **Stalin** menən bergə berlektə, qajьrьlьm həm doşmanga ərtь jaiqahь menən qap'ajqan xəlqə, inner bol'şevik həm nejevoj komandir, proletariattьn alьnqь otrədtarьnan jьjьlgəlgenən ten ajmart, kendəhe ajьnda qaiь nalreşilərən-ejdelər.

SOJUZDAR JORTONONЬ KOLONNA ZALЬNDA

4 dekaвrdə, sojuzdar jortonda bətə tən nujь xəlьq tuiqьnь şavlap tordo, işektər bətə ten nujь asьq buldьlar. Xəlьqtьn bьna inde əsənsə jəd menə kilə. Ber nisə kvartal nujьnsa tьqьdlanьp hudьlqan xəlьq, revolytsion dərt menən tulь jerəgə bəgen huqьvdan tuqtaqan, arьmaь-talmaь keraş menən tulь qemerə doşman puləhe menən ədelgən keşene kyrev əsən aşqьnalar ine.

Grob janьnda bətə tən nujь pocotlь qaravьldar almaşьna tordo. Məskəvden Bavman, Lenin, Proletar h. e. rajondarь unьn əsən ydenen in jaqşь bol'şevikterьn ulidələnelər, ular Sergej Mironovic kəvdəhe janьnda bətə ten nujь hagta tordolar.

Ten qaraqəsi[illegible]əkereniap juqala. 5 dekas[illegible]nь başlana. Bətə Bolşaja L[illegible]ovka, M. Gorki həm sojuzdar jortona kilep jьna toran başqa bətə urandar xedmətsəndər menən şьqьrьm tulь. Minuttar əkeren genə ytələr. Halqьn kesəjə. Havaja jenel genə qar bertəkiare osalar. Halqьn dekaвr bereşergə həm hikergelargə məzəyr itə, lakin keşelər hejekle tanьş jeddə adəq tapqьr kyrev esən inergə qasən məmkin aulьr ikən, tip səqəttər aujьnsa kelələr. Keşelər bətərlek tygel. Jaqьlьqtь traur nildələre menən tonoglanqan bejek zalqa başqala proletardarь terkemə aqьlalar. Krasnaja Preskə, Proletar Stalin rajon darьnьn eşselere, uqbvsьlarь, xedmətsəndəre, məktəp balalarь asələr ber-ber artь kilep toralar.

Balalar ifrat kyp. Məktəp balalarь, pionerdar, oktəвrəttər qulqa-qul totonoşop, ajaq ostarьna qьna vaьlp, yddərenen „Sereza aqalərьn", ularda hejgən, ularda gajqьrtqan, unьn revolytsion ut həm kerəş menən tulь qemere ular esən mənge qnotolmaь elgə xedmətən ytəjəsək aqalarьn adəq tapqьr kyrep qalьr esən kilələr.

Qəndildər jomeşaq qьna nur bisalər. Dur qəra japmalar kolonnanan tyən qaraj .hudьlqandar. Ularda ostarь venoktar ejemenə narьp totaşalar. Venoktar ifrat kyp, ular kolonna esendə qujь qətlam aulьp jatalar, dur zal nujьn aujqa tere jəşel səsəktər menən qaplanman. Venoktar hanь əldənəle kyəjə bara. Məskəvdəge fabrika həm zavod proletardarь, sojuzьabddьn terlə respuaiika həm qalalarьnan kilgən delegattar, bətə nejek sovet ile ular aşa ydenen jaiqahь partia tribunьna, qurqmaь revolytsionerьna krestal' saiьqьndaqь leninsegə adaqqь səlamdəren jenəsələr.

Sergej Kirof—kerəştərdə sьnaqqan bol'şevistik qart gvardia nьn in jaqşьlarьnan berehe, ul Sovettar sojuzьndaqь proletar həm xedmətsəndərden in kin massahь esən nik jaqьn tuqan ine.

Məskəv qala komitetь sekreterь **Kugan** iptəşte pocot qaravьlьnda berense MÇƏS kocegarь ip. **Bosikof,** bətə Ukraina saşqarma komitetь sekretarь ip. **Vojtsexovskidь**— „Krasnaj Oktəвr" fabrikahьnьn karamel' sexьnьn masterь, qbdьl bajraqsь ip. **Kolojin** almaştьralar. Pocotlь qaravьlda **Filatof, Krajlenko, Antonof—Ovsienko, Jakovleva V. N.,** kommunist, professor **Vojarod** iptəştər, toralar,

Leningradtь **Pozern, Vaişlə,** „Svetlana"dan **Paxova,** Baltiq zavodьnan **Ivaşof,** „Krasnaja zara"nan **Karpova** iptəştər, qəskəridər həm komandirdar, morəktar həm qbdьl armianьn Leningrad cəstenen osovsьlarь ip. Kirofga adaqqь səlamdəren tapşəralar.

Ə jəhdan keşelər tuiqьnь aqaiьvdə davani itə.Unьn sige juq, oso qajdalьr halqьn oramdarga inep juqəla...

Xedmət konə qbdьv eştə. Zavodtarda, fabrikalarda, qiimt instituttarda, laboratoriialarda, məktəptərdə, ydək qalanьn ucrezdenielarьnda kisəge hьmaq, bьnan es ken artiaq hьmaq uq kəserkənəşle eş davam itə. Lakin ebl eş xəder halək bulqan bol'şevik turahьnda, bol'şevistik partia tarafьnan tərəlangan sotsializm esən kerəştər esendə sьnaqqan qəəxap jaqşь ber kes no, juqaltьv qajqьhьna salqan. Lakin bəl qajqь jerəkterden hьelьvən jьslate, teştərde taqь la nьqьraq qьbьrga, qəəxat ylterevgə rux birevselərgə, revolytsiaьn jaiqahьnьn qemeten, nejeq ustuan alьp bejevsega qarşь tətəqьnasьv Jaqьrtqa qna qajdalьr. Elkən buqaqь xedmətsəndər menən berlektə, proprialielar, galalar, Sovettar sojuzьndaqь kraj, oblьs həm respublikalardan dekaвrdə, sojuzdar jortonoq kolonnalarь zalьna kildelər. Q. I. Petrovski, P. E. Cuvirin, J. A. Vojsexovski iptəştər Ukraina kompartiiahь Ydək komitete həm Ukraina xokymste isemenən groza ekteləna venoktar haldelar.

Baвman rajonьnьn ordenlь qьrq keşehe Sergej Mironovicqa groвь janьnda tora. Ular arahьnda Sovettar sojuzь geroiь **Mixail Gromof,** rabotnitsa iptəş Fedina, Lenin ordenь menən byləkləngən ip. **Kuzina,** SSSR-l' stratostatьn halьvda qatnaşьvsьlar, Ydək aerodinamik institutьnьn rabotniktarь bar. Orden menən byləklənevse ebl keşelər, ydenen juqarqь postьnda hələk buiqan şundaj uq orden menən byləklənevse iptəştərenə endəşməj genə sələm tapşьralar.

Bьna Vətkə, Tula zavodь, Gor'ki, Ivanoi elkəhe, Azuf-Qara dingəd krajь, kenьbqьş Saner, Vzaəkstan proletardarь kilələr. Gor'kilelər yddərenen tərən sorsolovdarьn kəska-kəskə genə haqlap, hejəkle jaqtaştarьna tip zalqa venok alьp inalar. SSSR dьn jaqьn həm alьs məjeştərenən kilgən ebl delegattar, bətə Sovettar sojuzьnьn jemerelmaь nьqlьqьnьn əldəhe. Sotsializmdьn kyp millionlaqan xedmətsəndərenən ilse rəveşendə, sovet jerenen bətə məjeştərenən jьjnalqan ebl delegattar, Sergej Mironovicqa buiqan məxəbbətenen ebl jənle şahittərə, ulardьn leninsel partiiaqa sikhed birelevdəren demonstrirlajdar.

Kisə, ip. Kirof kəvdəhen alьp osqan pojezdьn edə lə hьvьnmanь, Lenin qalahьnan 400 dən artьq udarnik kilep jettelər. Ular begen bətə Məskəv menən, bətə il menən berlektə, yddərenen mənge qajtmaьqa kitkən hejəklə juiaəssьlarьnьn kelən Krasnaj ploşcadqa kyməsəktər. Leningradtan kilgən ebl delegattar arahьnda „Krasnaj vьborg" prokatsьhь qart eşse ip. **Şlyjel,** professor **Speranski,** pedagog ip. **Cernьşova,** „Pecatnьj dvor" tipografiiahьnьn qart pecatnigь ip. **Kurşunof** h. b. ik kyptər bar.

— Lenin qalahь proletardarь qimmatle Sergej Mironovic Kirofqa tiklegen mənge xermələjəsəktər, ti prokatsь ip. Şlyjel. Inieaşьvddь xalndarsə yltereve ga javap itep bedden zavod eşselere dekaвr programmahьn srogьnan əldə tamamlarqa bulьp nьq vaqədə birep qaldьlar.

Bьndaj aşanьşlь vəqədə birevselər janqьd „Krasnaj vьborg" proletardarь qьna tygel. sotsialistik revolytsia usaqь— Leningrad qalahьnьn proletardarь bətəhe lə şulaj tidər. Ikense alşьlltqtьn bətə donja əhəmiəlle aurьstarьn aojomqa aşьrьv esən kerəş aajraqьn taqь la juqarьraq kytərgən xəldə, bətə il şulaj tl.'

Kended səqət 4 tən zavod gudoktarь simfoniahь eş bətərev turahьnda xəbər itkəndən hun proletardarьnьn janь otrədtarь Sojuzdar jortona jynəldelər. „Serep i molot" qoros qajnatьvsьlarь, „Stalin" zavodь eşselare, qarahьv kerən komsomolzon kelgən Metrast ojьalar, Sokolnьj rajonьnьn timer jul eşselere, məktəp balalarь həm pionerdar... kolonna zalь aşa ytteler.

SSSR ləndər akademiahь sotrudniktarь venok kilterələr. Pocotlь qaravьlda akademik **Vəlgin,** akademik **Kraizanovski,** akademik **Rixter,** akademik **Borisak,** akademik **Frumkin,** akademik **Kistəkovski,** akademik **Desori,** professor **Arxangelski** h. b.

Ilesedden dur belge stare, lənde səsək attьrьv esən,Leningrad elkəhenən alьp, Kol jarьm utravьna tiklem prolzvodstvo kestoren ytterev esən, sotsializm tedəv eşenə in dur jer attь aajьqlarьn kilterep qujьv esən şul tiklem kyp kes halqan lən-duhь menən bəxtilləşalər. Həm sovet lənenen gigant juqarьlьqta aulьvbnda, xəder unьn elk kyp tarmaqtar aujьnsa kapitalistik lənde udьp kitevendə-Sergej Mironovicten ebl julda elk dur xedməttərə bar.

Məskəv ebten qьşqь halqьn kisə, Kiroften Məskəvgə kitevenen ikense kisəhe, qaplanь. Eşselər safь kəmemaj. Pocot qaravьlьnda zavot həm predpriətie vəkildare almaşьna toralar. Grop janьnda bətə donja sotsialistik revolytsia ştanь-Komintern ispolkomьnьn vəkildare tola. Bьnda ip. **Knorin, Fritz Gekkert, Van-Min, Cemodanof** h.b. bar, ularda Profintern başqarmahь agzalarь almaştьra. Ular arabьna pocotlь qaravьlьqa qbdьl aajraqlь Altь kənəşqь ajrьm armialьnьn aojevoj komandirь ip. **Blyxer, Arouştam, Dapin, Suxorukoltar** kilə. Ulardьn bьqьl figuralarь qalь, grazdan hujьş aqaqlarь aşa. proletariattьn doşmandarь menən bukqan kyp buqьştar aşa ytkən ebler Sergej Kirofqa adaqqь surəstərən tapşəralar.

Səqət 6 jarьm tigəndə kolonna zalьna Fransia i sehe **Al'fan** həm Məskəvgə janь qьna kilgən Fransia savda eştəre ministere Marşandu ine. Ular Kirof groвьna venok halalar.

Səqət 7 jarьm, pocotlь qaravьlqa ip. **Jennikidze, Gamarnik Orəxclaşivili,Şkiratorft**arkliələr

Sojuzdar jortonoq kin nəəqьstarь aujlap zalqa janьnan-janь un mendərsə xedmətsəndər yrlajdar...

***

Sojuzdar jortonoq frontonьnda „1886-1934" handarь jeltьrajdar. Bьl handar abtьnda natьr, asьq qaraş menən **Sergej Mironovic** portretь qarap tora. Halqьnsa qьna ihkən jeldən al aajraqtar jelberdajdar. „Jupiter" elektr qojaş jaqtьhьnan aajraqtar qьbьl nur bərkalər.

Kolonna zalь Kirof groвьna kilevse keşelərde edlekhed ytkarep tora. Puşkin bul'varь aujlap alьbqa tere kestar tedelgən.

Kilələr, kilələr..

Al aajraqlar jelberdajdar. Proletardar həm xedmətsəndər partiaqa taqь ber tapqьr sotsializm eşe meqəidəs həm jemerelmaь, Sergej Mironovicten yleve, partia həm unьn aojek julьnaşьhь **Stalin** ajlanьna esse sьjnal! həm xedmətsəndərde taqьla tьqьdraq ojoştordo, tip ajter esən kilələr.

Hunqь minuttar... Başqьstan kytərelgən xəlda keşelər ydərenen adьmdarьn əkerenəjtələr. Ə groв janьnda ular taqь la əkrenerək qudqalalar. Ip. Kiroftьn qədərle, hejekle jədə groв qapqasь menən jabьlьp kydən juqalьr səqət jaqьnlaşa bara. Pocotlь qaravьlda adaq tərkem. **Kosaref, Stasova, Smorodin, Bosrof, Pozern,** Minskidəge „Kommunar" zavodь sliesarь **Lapin** iptəştər. Groв janьnda tьqьd safqa tedelep grazdandar huqьşь gerəjdarь-Sergej Mironovicten Qbdьl armiala saqtaqь qordaştarь **Tuxacevski, Jegorof, Budjonnьj, Kork, Alksnis, Xolopski, Dəjbenko, Əjdeman, Bulin** iptəştər qatqan kevek ajaq yrə toralar. Başьnda Belorussia Sovnarkomь predsedatele ip. **Goloded** torqan xəldə, Belorusslanan kilgən kyp hanьlь delegatsia, kyp millionlь Belorussia eşse həm kolxozsьlarьsemenən Sergej Mironovicqa adaqqь „xuş" hyden ajtə. Ularqa almaşqa Ukraina zavod həm fabrikalarьnьn, kolxoz həm sovxoz natьvdarьnьn in jaqşь udarniktarь həm danьlqьb keşelare kilelar

9 s.qət 45 minutta zalqa **Nadezda Konstantinovna həm Mariia Il'inicna Ulianova** kilalər. Bьl kendərdə Sojuzdar jortonoq aşa Məskəv proletardarь həm xedmətsəndərenən 1 million 200 men keşe ip. **Kirof** menən xuşlaşьp ytte.

Proletar Məskəve xedmətsəndərenen adaqqь kolonnalarь kilələr. Adaqqь safta kilevselərden qareştarь nindəj odaq həm tənəlzən qareştari Səqət 10. Kəvdə janьna inev tuqtatьla. Zalqa VKP(e) YK aqzalarь, xekymət aqzalarь, Məskəvden partia həm sovet ojoşmalь vəkil dare, sojuz respuelikalarьnьn vəkildəre jьjьlalar. Orkistr edlekhed rəveştə qajqь marşь kejlej.

Vaqst ta alk əkeren ytə. gyjəkl ul da, tormoşto nьq həjevse həm ydən əjlədderep alьvsьlardьn mexəbbət jaiqьnь menən jaiqalnendьrьvsьnьn yleve menən tərən qajqь həm hьqьranvqa sumqan...

10 səqət 55 minut. Hunqь qaravьl almaşьna. Zalqa, Sergej Mironovic menən berlektə partianь tərəlalap yltereveslar, tərən idən abtьnda, sentral'dardə həm tərmələrdə eşselər sojuzьnьn jenevdəren ədərlavselər, Oktəвr barrikadalarьnda, grazdandar huqьştarьnda doşmandarqa qarşь ber saita torop kerəşevselər, Sergej Mironovic menən berlektə janь tormoş esən kerəşkə həm tədələşkə jetəkselik itevselər inələr.

Pocotlь qaravьldan hunqь smenaьna **Stalin, Molotof, Kaganovic, Vorəşilof, Mikojan, Cuvar', Postьşef, Petrovski** iptəştər batalar. Ular 5 minut toraler. Bьl 5 minut esendə tamam tьnьp qalqan, jarьm qaraqqь zal vaqtьhьd juqaltьv turьnьnda qajət dur qalqь kisere. Bьl minuttar jed millionlardьn sьjnfi dоşmanqa qarata ikhed sikhed asьv həm nəfrəttarən ber noqtəqa tupienəlar. Bьl minuttar, **Sergej Mironovic Kirof** ydenen bətə tormoşon birgən eşte his ber terlə doşmanqa la tuqtatərqa memkin bulmajdaşьlьqtь turahьnda qoros bşarьs toiqolarьn ber noqtəqa tekanelər.

11 səqətte ip. **Stalin** pastamentqa kytərelə həm əkeren genə ydenen saitaşən, iptəşen həm durьn yrə.

Ordjonikidze, Vorəşilof, Molotof, Ždanof, Kaganovic... iptəştər ber-ber artь iptəş **Kirof** kəvdəhe jonьna kytərelələr, venoktardь alalar. Tanut kesle quldardə əkeren genə pastamentan tyən təşerelə... Hunqь havsullaşьvdar... Tanut janьnda mərxymden qetьnь Maria L'vovna, mərxymden tuqan darь, Nadezda Konstantinovna Krupskaja, Maris Il'inicna Ul', janova..

Tanut qapqasь həjkemlə həm onotolmaь jəddə qaplaj... Zalda tьnьlь. Jəddərdə altdilek. Bьna venoktardь kilterələr... Tanut quldarqa kytərelə... Mutəm marşь tavьşь, proletariat revolytsiialь marşь, jenevese sьjnal marşь—internatsional menən almaşьnь...

Ber nisə minuttan hanь tanut uramda... Halqьn havala qar aerlektəre jьmьldaj... Bol'şevik revolytsioner, xalьqtьn jaiqьnlь tribunь **Sergej Mironovic Kirof** ydenen hunqь julьnь qudqalьb...

***

Tenqə ber səqət 40 minut. VKP(u) Ydək komitetь aqzalarь, xekymət aqzalarь, mərxymden tuqan həm qarlaştere, Leningradhəm bəşqa delegatsialardьn aqzalarь qatnaşьqьnda **Sergej Mironovic** ip aşten kəvdəhe krematsiaqa elrelde.

SSSR OQALIMDƏRE HYD BIRƏLƏR

Meditsina ləm rasotniktarь, at qadanqan ləm adamattarь: Aerikosof, Averвax' Gertsen, Koncalovski, Kisel, Malinovski, Pletnei, Sverzevski, Sepp, Spasokukotski, Servinski, professor Fronştejn, professor Fedorof h. b. kyp kenə meditsina adamattarь, bətə ləm rasotniktarьna qarata sьqarqan merəsqaltarendə: „Proletariat diktaturalьnьn in dur keşelerenən berehe, xedmətsəndər massahьnьn hejekle jetəkselə, VKP(b) YK sekretarь "VKP(b) YK politbjurolь aqzalь, esse sьjnal doşmanьnьn qəəxat quls menən yltereigən Kirof groвь janьnda bed bətə il menən ezrlekte tarən qajqь kiserəed. Lenin-Stalin-dare, sojuz respuelikalarьnьn vəkildare jьjьlalar. Orkistr edlekhed rəveştə qajqь marşь kejlej.

Vaqst ta alk əkeren ytə. gyjəkl ul da, tormoşto nьq həjevse həm ydən əjlədderep alьvsьlardьn mexəbbət jaiqьnь menən jaiqalnendьrьvsьnьn yleve menən tərən qajqь həm hьqьranvqa sumqan...

10 səqət 55 minut. Hunqь qaravьl almaşьna. Zalqa, Sergej Mironovic menən berlektə partianь tərəlalap yltereveslar, tərən idən abtьnda, sentral'dardə həm tərmələrdə eşselər sojuzьnьn jenevdəren ədərlavselər, Oktəвr barrikadalarьnda, grazdandar huqьştarьnda doşmandarqa qarşь ber saita torop kerəşevselər, Sergej Mironovic menən berlektə janь tormoş esən kerəşkə həm tədələşkə jetəkselik itevselər inələr.

Pocotlь qaravьldan hunqь smenaьna **Stalin, Molotof, Kaganovic, Vorəşilof, Mikojan, Cuvar', Postьşef, Petrovski** iptəştər batalar. Ular 5 minut toraler. Bьl 5 minut esendə tamam tьnьp qalqan, jarьm qaraqqь zal vaqtьhьd juqaltьv turьnьnda qajət dur qalqь kisere. Bьl minuttar jed millionlardьn sьjnfi dоşmanqa qarata ikhed sikhed asьv həm nəfrəttarən ber noqtəqa tupienəlar. Bьl minuttar, **Sergej Mironovic Kirof** ydenen bətə tormoşon birgən eşte his ber terlə doşmanqa la tuqtatərqa memkin bulmajdaşьlьqtь turahьnda qoros bşarьs toiqolarьn ber noqtəqa tekanelər.

11 səqətte ip. **Stalin** pastamentqa kytərelə həm əkeren genə ydenen saitaşən, iptəşen həm durьn yrə.

**Ordjon

Bulat Işemoqol

MƏZİT aoqa OQAFURIDЬŊ IZAT JULЬ[1)]

Mäzit Qafuri[n]da başqa tatar şäxeslärenä karata, ul bik zur xörmät belän yaqlana. Bu xörmätne ul üzenä tugan halqınnan, tatar mädäniäte eşlekläre arasında alıp barılgan ber tügäl eşçänlek nätiäsendä yulğa kilgän dip äytergä kiräk. Mäzit Qafuri ömere buyı tatar halqınnıŋ ğomer buyı yäşägän şartların, anıŋ tormışın, ğadätlären, ğädätlären, ğaräp donyasınıŋ tatarlarğa karata totqan tünäse, tatar halqınnıŋ ğaräp donyasına

...GAZINDARGA MASSANЫҢ KONTRƏLEN KƏSƏJTERGƏ

MAGAZIN ŽULIKTARЫNA QARŞЬ KIĦKEN KƏRƏŞ ASЬRGA

Өfөnөn vaqlap hatьv magazindarьnda, partia hәm rәkymәten, tovardь kәm ylsәp hatьv hәm savdala vaqlap hatьv politikahьn nedovdar menәn kerәşev turahьndaqь qarardь nojomqa aşьrьlmaj.

Başnarkomvnoterg tarafьnan tikşerelgәn 79 magazindьn 72 ten dә (91 pr.) savda prenserьn kodalar. Ularda nik kyp jetesmedlekter tapьldь. Ylsavdarden 7,1 pr. ta net-nlaj eşka jaraqsьdar. Kul'turalь savda itevgә iqtibar itelmaj. Magazindardьn 18,9 pr. da aşamilsq tovardarь qaqьdqa tereImaj,pakitca halьn maj hatьlalar. Magazindardьn 38 pr. da prejskurant juq. 17 pr. da zaloga dәftәre qujalmagan. Hьnav esen tovar hatьp alьv hedemtahendә 4 magazin da tovardь kәm ylsәp hatqanlyqtarь astьda, 7 magazinda tadnlsq taqlav eşe siktan tьş nasar qujlyqan. 3 magazinda magazin kedmotselare tovar alьvsьlar menәn tupatь meqamala itevdare oelende.

Ydek eşelәr kooperativьnьn 7 ajoşkahenda eş netenlaj nasar qujlyqan. Kjoska medire **Bajmullin** prelavka atьnda toqqa halьp 1'6 javlsq 3 polto jaşerep qu a. Şulaj uq Başgorttьn №16 magazinьnьn polit uylek eşselare kjoskahь medire, prelavka atьnda ojoqtar jaşerep quloan. №16 magazinda xaq artьrьp hatьvdan kuquan aqsanь, hatьvsьlar ydlaşterep kilgәnd r.

Bu jeteşhedlekter magazindar ehlenan massanьn kontrole juqlyqtan kilep ssqalar. 70 magazindьn ni sarь 54 dә lavka komissiahь bar, ulardьn da 22 he netenlaj eşlamaj. 16 magazinda komissia netenlaj tedelmeqan.

Şunьn esen magazindarda terle jeteşhedlekter dur urьn alqandar.

Başgort, VEK.Gorvnutorg hәm ...aşqa savda ojoşmalarь bu jeteşhedlektarde netorevda kitken kerәş asьrqa tejeştor.

MOSTAFIN

KILMITЬF TOVAR XAQЬN ARTTЬRЬP HATA

Өfө Ydek eşselar kooperativьnьn №47 universal magazinь ydenen durlьq jaqьnan **Өfөla** hәm **Başqortostanda** berense orında tora. Magazinda kul turalь, sovet savdahь qororqa netә memkinlekter bulьqa qaramaqtan, magazin ulardan lajdalana aelimaj.

Tovardar aylektarqa derәb aylenmav arqahında, magazinda dur sirat tedela. Irtan seqat altьnan kilep, ike es jeddan artьq keşe siratta tora. Magazin asьlqas dur tavaş kytarelә. Magazin direktorь urьn nabarь ip. **Gadin** „Ular spekylantlar, ular tovar almahьndar" tip qsqarьna.

Spekylantlar menәn kerәşam – tip netenlaj spekylant aulmagan keşelarde qavap sqara. Bu jul menәn spekylantte neterep aelmaj.

Sirattь neterev esen kyp horal qan tovardarqa janь aylekter asьrqa, hәm kassanь arttьrьrqa karak. Osplaj aulmaganda, tovar ...ndar qulьna hatьlmaj, spe-...ntlar qulьna hatьla. Sonki ular siratta torop tovar ala alalar. Ә essandarden odaq vaqьt siratta tororqa vaqьttarь juq.

Universal' magazin ydenen lajoktarь ebtenan dә jetakselek itmaj. **Motor zovodь** posjoikahьna daqь. №11 larjok medire **Kilmitef** tovar xaqьn arttьrьp hata hәm abnan kilgan aqsanь ydeştere.

Larjok medire **Kilmitef** universmagtьn sazalьnan 2 hәm 10 tin menen 5400 metr sitsa alьp, metrьn 3 hum menen hata. Univermagtьn ydenen 386 metr sitsanь, 2 h. 65 tindan tylap alьp, 4h.65 tindan hata. Univermag bul eşte kyrmaj. Xatta scet jadmaj altep jebarә. Larjoktьn kendalek hatьvьnan kilgan aqsa, sankeqa kendә tapşьrьlmaj, adnahьna ber genә tapqьr tapşьrьla **Kilmiteftьn** aldaşьvьna aaza medire **Miroaf** ta jardam itә. Ul tovar xaqьn yd aeldege menen arttьrьp hata.

Univermag eşendә bul jeteş hedlekter, massa menen eş kyrmav, magazin direktorь **Konizaf** hәm unьn urьn nabarь **Gadindardan** yd eştarepa hajqьn qaravdarь atqahında kilep sqa. Bul xal Ydek eşselar kooperativ. idarahьna uldele aulha la, kitken saralar kyrelgane juq. Magazindьn je eşhedlektaren netorev esen aşqьs saralar kyrergә kerak.

„Tovar alьvsь"

BAŞGORT DIREKSIAHЬ JOMOŞAQ ƏDERLƏNƏ

Bagort sistemь Ydek komitetьnьn nojaar plenumь qarardarьn nojomqa atqarьvda aderlek esen jomoşaq alьp bara.

Plenum qarardarь nigedende. Başgort sestimь aujunsa Başqortostanda 3 janь torar magazine, 5 urьnda on hәm 27 urьnda ikmak magazindarь asьlьrqa tejeş.

Xederge vaqьt ta ike urьnda janь magazin eşka başlanь. Şu laj uq qaj ber urьndarda aulqan magazindardь kinajtev esen remontlav eşe başlandь. Lakin kypselek urьndarda, ale magazindar esen tejeşle jortlar juq.

Magazindardь tedaletvga karak bulqan tedev materialdarь jeleşmaj. Bunьn esen Gosplan tejeşle sarahьn kyrergә tejeş. Kadrdar mas'olahe ta nasar tora. Kadrdar buldьrvqa qarata kyrelgan saralar ad.

Başgorttьn Өlө qala aylekşaherep mesettә araqь hatьp, sovetqa qarşь zaqovor ojoştororqa mataşp halak auldalar.

Zakir Qadiri, Foat Tuqtarof, Bari Battalder London, Pariz uramdarьnda ber stakan sәj, ber stakan kofejqa sovetqa qarşь meqala'ar jadьp tamaq tujdьra başlanьlar.

Qatь reaksia ajermahe la Mәzit Qjaluride yde menen kytarep alьp kita alinanь. Tatar milli ...ontr-revolytsiahь upqanь la unь yd esena tarьp natьra alinanь. Kontr-revolytsion soltanqatejelselek, Başqurtlar, Bajmullinlar gruppahь la unь yd artьnan ejartә alinanь.

Sonki:

Bejek şaqir Mәzit Qjaluri kerәşe tavdь, kerәşep jaşәne, oşo danь kerәsta-sinahьd jomqejat tedev kerәşendә yide.

Sonki:

Mәzit Qjaluri ydenen oşo kerәş julunda sejek **Lenin**, hejek le **Stalin** qadaqan majaqь jul menen kitte.

Nanahь, nejek janle şaqir, kosle hyl masterь, sikhed talant ejele, jenevse sьnьftьn qart şaqirь—Mәzit aqa Qjaluri millionlar kykragendә mәngegә haqlanьr. Har vaqьtta nejek ix tiraui menen ikkә alьnьr.

KAQ POLITIKAHЬN BOĐOVSЬLAROQA QATЬ JAZA BIRELHEN

Eşselar ta'minate aylegenen **Өfө-Işomaj** timer juls halьv eşendә dur ahamiate bar. Ul, eşselarde arzan xaqta promtovardar menan ta'min itergә tejeş ine, Lakin O.R.S kirehensa havaqьt eşselarqa tovar xaqьn arttarьp bata. Tovarqa xaq qujqanda his ber zakonqa hьjmaqan normalar qulianьla.

Planovik **Atamanf**—I gruppa tovardarqa Ydak ojoşmalarь, II nse gruppa tovardarqa elka ojoşma arь tarafьna qujьlqan xaq ebtav normahь nulьvqa qaramaqtan, yd aeldege menan xaq şkalahь tedep,auxgalterlaqa ura. Adaqtan— Min, ul şkalanь qulianьv esen birmanem" tip javap nira. Oşolar hedemtahen ta O.R.S oşo jalda qinvarьnan başlap qna tovar xaqьn arttьrьp hatьvdan 23467-08 hum artьq jajda ais.

Bul jeteşhedlektar O.R.S başlьqь **Andrif** tan eşka halqьn qaravь, auxgalter **Silinkoftьn** bul eşka javapь aulьp aildalanevna qaramaqtan ber eş ta alьp barmavьnan ham eşsan massanьn O.R.S ebtenan kontrole aulmavьnan, şulaj uq Ydak komitetten bul tura'naqь qararьn tormoşqa aşarьvda profsojuzdan eşe juqlyqtan kilep sьqqandar.

Ojajepletar kyptan xekemgә eirelhalar da oşo kenga tiklem qaralqanь juq. Ular jazahь qaf bulьrqa tejeş tygel, xekem urgandarь eşte tidlatergә tejeştor.

M.

Ikmak ma gazindarьnda PARTIA QARARƏARЬN YTƏMƏJDƏR

Alovsa—„Minә 400 gram arьş ikmaqe ylsaqid ete" tip horaj. Lakin ul prelavka artьnan—Begen qara ikmak juq, kiltermenler" tigan tavьştь işette.

Bul fakt. Bundaj xaldarde Başgorttьn № 23, 29 magazindarьnda qna tygel, naşqa kyp kenә magazindarda ta kyrergә ...uia. Bunьn sabape, Başgorttьn ikmak kantorahь abozdarьnьn naitьlьrqa tejeşle ikmaktarde maqazindarqa "yd vaqьtында kiltermavdarenan genә kilep saqqandar.

— „Bedden sanalar jeteşmaj" ti, faşьvsьlar.

Qajhь ber vaqьtta nasar ajfatlь ikmaktar kilterelalar. Matlanc naşqa namalar menan q'ştalqan ikmaktar (№ 29 magazin). Bu magazinqa, 30 najarca berense hanь pekarnajdan idelep kejep aetken, sej aq ikmak kilterela. Şulaj uq № 23 magazinda 8 auxanka ikmak arakqa sьqarьlьp, pekarnajqa kire jebarela h. b.

Ikmakte magazinqa kilterev q na jetmaj, unь alьvsьlarqa le jetkerә aelergә karak. Hun alьvsьlarqa ikmak nisek jetkerela. Başgorttьn № 29 magazinьn alajuq. Magazinda aetahe la jeteşken kevek. Lakin tikşerep qahan ulaj tygel. Hatьvsьlardьn aetahe la xalat, maxsus baş kejemdare menan ta'min itelmagandar. Ostal juq. Tedra teptare syp-sar menan tulqan Potrebiteldarga kam ylsap ylrevdar menan kerәş turahьnda lozungalar juq. Bu jeteşhedlektarde netorev esen, „kul'turalь savda esen" tigan stena gazetahь oraşmaj. Şuqa kyra bunda kazylsap hatьv faktlarь bar. Matalan elekke hatьvsь Skrabina ber ken esendә, 27 najarda 3 tep qьr kam ylsap hatte. Unьn ner ylsavenda 24 gram, ikensehen ә 32 gram hәm esensehendә 10 graməqa jetmәne.

Şu urьn menan nergә bul kenda Skrabinanьn kassalьrda 24h. 41 tin aqsa jetmane.

Bul eş esen Skrabina eşenan alьnьp jamaqat xemena ajrelde.

Şulaj uq jaqşь eşlavse hatьvsьlar da juq tygel. 8 hatьvsьnьn esenan Volova, Başarovalar jaqşь eşlajdar. Ulardьn halьp alьvsьlar menan meqamalalare jaqşь, kam ylsavdar ham kassala aqsanьn kam sьqьvdarь juq. Ular savda planьn da jaqşь yt jdar.

Başqort hәm naşqa magazindar VKP(b) YK plenumь qararlarьn tormoşqa ytkarev nigedende yd jeteşhedlektaren ne terergә tejeştor. AL. P-N.

HYD HEBGƏ

VKP(b) Başqortostan Ölke komitetь, Oakomol, Partkollegia hәm Sovet kontrole rabotniktarь kollektivь ydderenen oşo jьl 3-dekabrda aulqan jujalьştarenda, revolytsia kerәşelerenә jardam xalьq ara ojoşmahь (MOPR) dan saqtrьvna javap itep, Ispania eşselarenә jardam esen ydderenen jartь kenlek aş xaqtarьn birergә qarar sьqardalar.

Ydened menan tinlәşergә BYBK. Sovnarkom, Gosplan, Narkompros, Narkomzem, hәm naşqa kollektivtardь naqьrabьd.

MOPR Aktivь

KLUB, UQЬV ƏJƏƏRE MASSANЬҢ

KUL'TURA TALAPTARЬN TƏ'MIN ITERGƏ TEJEŞ

Өfөlөge „Asturia" nomerdarь jortonon ьşqь kyreneşe.

ƏBJƏLILDƏ KUL'TURA-MASSOVЬJ EŞTƏR AQHAJ

Bunan 2 3 jьl elek kena Əbjalil rajonь davmalendә kul'tura-massovь eştardәn qujьlьşь nasar ine. Rajon partia komitetьnьn derәb jetakselege hәm rajon ojoşmalarьnьn jardam itevе arqahında kul'tura eştare aujunsa kyp kena unьştarqa ireşelqajne. Şulaj da bul unьştar xәderge kendәn talaptarьna javap birerlek itep qoroImaqan, ale.

Rajon ojoşmalarьnьn hәm rajon mәqarif aylegenen operativ jetakselek itmavdare arqahında qajhь ber kul'tura usaqtarь hyngandar. Rajon ydәge „Asqar avьl kәlepxanahьnьn ber nisa ajdan birle medire juq. Unьn ergahendә rajon ydak uqьv jorto bar. Uqьv jortonon mirkedare vatьq, mejes, tada, idan dar jemerek hәm absьraq.

Uqьv jorto sovettarqa hajlav, ikmak halьv kampanialarь aujunsa ber terle la anlatьv eştare alьp barmaj. Bul turala stenalarda lozungtar da juq. Uqьv jorto medire **Biktimerьva** yd eşenә mas'yliathed qaraj. Uqьv jorton vaqьtында asmaj. Xatta 15 kon, ber aj aujь uqьv jorto aikle tora. Uqьv jortona gazeta-zurnaldar aldarьlmaj. Şaxmat, şaşka h. b. juq. Mәqarif aylege medire **Biktajef** politprosvet, inspektorь **Kerimovalar** bul eşte-kyrergә la telamajdar. Kainetta direktiva jadьp ultarьvdan ausamia dar.

Raiprofsovet predsedatele **Rozopef ta** profsojuz aqzalarь arahında politik-aqartьv eştarena narьq nirmaj.

Rajon mәqarifseler sojuzь predsedatele **Kamalef** uqьvsьlardьn kul'tura politik kimaldaren kytarevdә eştekhedlek kyrhatә. Uqьvsьlarqa kul'turalь tormoş hәm ekonomik şarttar tьvdьrьlmaqan.

Rajon klubьnьn da 3 ajdan birle medire juq. Jaqь aildalangan klub medire **Kasanef** berense nojardә eş başlarqa teje ulha la, hamande eş başlanmaqan.

Klubqa remont ytkarelmәgәn. Klub kuzalьqь taralьp, vatьlьp betkan. Muzьka qoraldarь vatьlьp, juqalьp betkan. 3000 numqa teşerep pionena alqanqa ale ber jьlda tulmaqan, ul vatьlьp betkan. Tadralardan auran ina hәm jaqalmaj. Kinoteatrdar bulmaj. Klubta ber terle la politik aqartьv eştare alьp barьlmaj.

Əbjalil rajon partia komitetь, rajon mәqarif aylegena klub, uqьv jorto, kotepxana eştarena iqtibar alrmave esen qьrqa sara kyrergә hәm asl eşte eşsandar talaabь qanaqatlandererlek itep ojoştorovdь ta'min iteven mәcayr ittergә tejeş. **Jaxin**

—oo—

UQЬV JORTƏ KELƏT XEDMƏTEN YTƏJ

Arxangel' rajonь Juqarь Lamәz avьl sovetьnda uqьv jorto aulha la kelat urьnna faidalanьla. Bul uqьv jortona 600 aotigen tultьrьlьp qujьlqan. Busatьv sarahьn kyrgan keşe juq.

Kolxoz igenen halьp, uqьv jorto esen potefon alanha la,unь kolxozsьlar kyrandare la juq. Sonki ul potefon „Ural" kolxozь predsedatele **Talainskid**ь xedmatlandera.

Sovet davmalendә nej bara 20 dana gazeta kila.

Rajon politik aqartьv aylege bul sovetqa kyd hal ale.

Fotxullin

Өfөlөge „Asturia" nomerdarьnьn eske kytneşe.

HAJLAVSЬLAR NAKAZЬ YTƏLMƏJ

Sajran sovetьnьn (Şişma rajonь) uqьv jorto bar. Lakin ul begenge kolxoz massahьnьn horavьna javap birerlek tygel. Uqьv jortonda xaderge kolxoz tormoşon saqьldьrqan janь adavi kitaptar juq. Uqьv jortonda gazeta-zurnaldar netenlaj kyrenmaj. Kolxozsьlar arahında gazeta-zurnaldar, adavi kitaptar qьsqьrtp uqьv ojoştorolmaqan. **Stena** gazetahь sьqarьlmaj. Uqьv jortonon jehazdarь tudqan xaldа jatalar. Idane bьsbraq, mejese kyp vaqьt jaqьlmaj. Uqьv jorto avьl sovetь ergahenda genә tora, lakin unьn eşena kyd halьsь, iqtibar nirevse juq. Sovet predsedatele **Almajef** hәm sovettьn başqa rabotniktarь har kendә şul uqьv jorto ergahenan ytep jerejdar, lakin uqьv jortona inep, unьn eşe menan nьqlap tanьşqan, uqьvjorton kolxozsьlardьn jal itev, aelem alьv usaqьna ajlanderev julunda ber terle la konkret sara kyrgandare juq.

Hajlavsьlar janь sostavqa nakaz birgandә, uqьv jortonon eşen janlanderevde ajrata ajtep yttelar. Lakin sovettьn janь sostavь xader yk bunь kyd untnan teşergan.

Uqьv jortonon eşlekhed medire Batьrşina Xalima ale aulha urnьnan ahnmaqan. Ul kis menan jeştarden, kolxozsьlardьn buş vaqьttarьn fajdalь raveşta ytkarev urnьna, avlaq ajdarda, qaranqь kisalarda jerej.

Uqьv jortonon eşen jaqьrtьvqa avьl sovetь ajrata iqtibar birergә, hajlavsьlar nakazь praktik eşta ytalergә tejeş.

S. Nurьj.

—oo—

„JULDAŞ", „BƏVER" KOLXOZDARЬNЬҢ UQЬV JORTTARЬ LA JUQ

Maqar rajonь, Juldaş sovetь „Juldaş" hәm „Bəver" kolxozdarь dur qna kolxozdar sovetqa qaramaqtan klub, hәm uqьv ajdare la juq. Uqьv jorto sumqas kolxoz idarahьna kilgan gazeta hәm zurnaldar uqьlьp satьlmaj. Gazetalardьn ber ajeşo lamakega tartьla, a qalqandarь şkafqa siklanep qujьla. Bul kolxozdardьn gazeta tasrvsьlarь juq. Şul arqala gazetalar kimaj kilha la podpisiktarqa tapşьrьlmaj. Şul arqala gazeta alьvsьlar hanь kamej.Kolxoz idaralarь unь juq eşka hanajdar. Jaşkene kinolar hәm spiktakldar uramda hәm maktaptarda udqarьldalar. Ə esen klub hәm uqьv jorto buldьrьv torabında ujlaqan keşe juq.

Bunda kolxoz idarahь natmaq asa qaraj. Bul kolxozdarda klub ...ajdare em estare la alьp ba...maj. Bul kolxozdarda naten ...dir bere, 120 qa jaqan aulha la, ...qsьv esen kul'tura ...mejelare ...ajdare ...qsьv esen jortlarda ...ajdare ...qsьv esen jortlarda ...ajdare esen kul'tura esena ...rqa almagan kevek, uquvsьlar da bul turala qajqurmajdar. Rajon mәqarif aylege kolxozdarda klub, uqьv jorto eştarena kyd halьrqa, operativ jetakselekte ...ajdare tejeş. **J.Davl.t.f.**

Grazdandar huqьqь batьrь

CAPAJЬF IKRANDA...

CAPAJЬF JENEV DƏRTEN, BATЬRLЬQ JUQARЬLЬQTЬN KYTƏRƏE

... Murtazin Dutьf jaqьna sьqtь. Bol'şeviktarqa jenәjal eşlage hәm qarşь kitte. Smalinski qadьf polkьn tar mar itte. Murtazin armiahь menan nьqtilqan Dutьf—Orenburgtan, tavdar hәm Aqidel qajalarьna jaşerengen kal'cak Өlenan ajavhьd raveşte hazym ojoştordolar. Bol'şeviktar Samarqa taba qasa başlanalar.

Ijyn-ijyl ajdarь. Bedden Terkestan armiahь' la Orenburgtь taşlap Buzavlьqqa sigende. Kolcak Samarqa betenlaj jaqьnlaştь—100-150 saqьrьm qna qaldь. Bugroslandь alьp kesen nьqьtь. Bul vaqьt Buzavlьqta urьnlaşqan Terkestan armiahь betenlaj avьr şaraitta qaldь. Ber jaqtan Buzavlьqqa Dutьf jaqьnlaştьa, ikense jaqtan kolcak kilep yk jette. Polk hunqь kerәşka henge qajranь.

Beşek şatlьq. Terkestan armiahьnda, Pugacof jaqьnan Capajef kilә ikan, tigan xabar taradь. Capajef hyde-jenev darten, batьrlьq juqarьlьqьn kytarde. Har jerakka nux, har jerakka alqa aşqьnьv—doşmandь jahaterak tar-mar itev ujь urьnlaştь. Xabar detelande Kyp ta ytmane,Capajef devizia hь Samar—Bugroslan arahında kolcak armiahь menan osuraştь. Qatь huqьşta Capajef jende, kolcakslar Өlөga kittelar.

Bedden Terkestan armiahь halakattan qotoldo hәm Capajef artьnan Ölөga qudqaldь. Lakin kyp para almanь, iplaş **Frunze** prikazь aujunsa kentaq gruppaqa-Samarqa boroldo.

Min Capajefte stanstala kyrdem. Stanstaqa armia menan tuls işalun—Capajef deviziahь işalunь tuqtaqajnь. Armiala garmon, salalajka hәm naşqa muzьkalar bar. Ber vaqьtь kemder vagundan hikerep teşte la, garmonqa aejej başlanь. Unьn artьnan unarlaqan kerәşselar aejep kittelar. Ul keşe-Capajef bulьp sьqtь. Capajef har vaqьtta şat, ujunsan, ad qna buş minuttь la armia menan ujnap ytkarә, kerәşselarde ruxlandьra, batьrlandьra ala ine.

Uqa kyp jьl ylte. Min inde aegen ligindar keşe Capajefte kartinala kyrergә aderlenam. Belek kerәşenen revolytsia julundaqь har adamьn, batьrlьqьn, xarakaten kyd aldьnan kiserev—ryken kendarde katerlav kilasaka—donja revolytsiahь esen kerәşkә kes jьlnav qna bulasaq.

Qadьl partizan-
Xəris Zakirof

KRISTAL STENA BULƏP TORDOQ

Revolytsiarqa tiklem vaq surzua qalahь bulqan Starletamaqta esen proletariat kyp tygel ine. Rasejden kyp urьndarьnda şul uq handa Başqortostanda partizandar otradь tedela başlaqas. Starletamaq proletariatь la jatьp qalmanь. Ydenen kykrәge menan revolytsianь jaqtarqa-frontqa sьqtь.

Min pulemyt otradenen koman dirь inem. Bed başta ad aulhaqta, hunqa taaan nik kyp attьq. Orenburg frontьnda dur geroJlsqtar kyrhattek. Revolytsianь jaqlap, Dutьfqa qarь krastal stena aulьp tordoq.

Dereb, mina revolytsia tarixında dur natьrlьq menan tanьlqan, Capajef devizialьn h m Capajefte kyrergә tura kilmane. Lakin unьn kerәşka obtalьqan, juqarь jeqerteqen, jomev takrakhьn ejrana bardьm—unьn kevek jenergә aşqьndьm. Ul ydenen natьrlьqь menan kyp kerәşselarde ruxlandьrdь.

Yrkan saq hәm xader. Ike moment-kerәş hәm sьnьfinьd sotsialistik jamajatte tedev moment. Bed elek Capajef jenevenen rux alьp, unьn natьrlьq eljanen doşmanqa qarşь qajdьq. Ə xader „Capajef" kartinahь aşa-unьn har ber natьqьssn hanap, ejranep ae enge sьjnьfinьd sotsialistik jamajatte tedev eşena kyseraed. Şuqa la, Başqortostandьn har ber eş ne kartinanь qararqa, ejranergә, *ruxlandьrqa* tejeş.

Qadьl partizan, Fatxi Salavatof.

BER GENƏ FEKER: KYRERGƏ,EJRƏNERGƏ

... Partizandar ojoşqan raveşta **„Capajef"** kartin-hьn qararqa baralar. Jьlьv aojorala. Komissia"

Magazin işegena elenqan jadav kydga aerelde. Har ber xarefena ajrьm maturьq alrelqan iqlan artta qaldь-min işekte astьm.

— „Capajef, Capajef, Capa...

Qarьl minen naşqa alla bьnda Capajeьtь hatalar mikan, tigan uj jegelde. A bqьp hatьvsь ergahena barьm.

— Ollә Capajef hatьlamь?

— Juq, aerkelgan partizandarqa qna...

Hatьvsь menan minen kydkydga kildelar. Tik art an:

—„Capajef" kartinahь kisekterelqan menә? tigan horav qna kydderde ajьrdь. Min ojalьp aoroldom.

Partizandar magazine. Bunda mluultar **„Capajef"** kartinahьn hejlav menan tuqьdlanqandar. Şonki jal kenenan lajdalaeьp magazinqa kilgan revolytsia armijestare-udqan kendarde xaterlaqanda kyd naşьn Capajeftan aladar hәm Capajef kartinahьna kilterep aeteralar:

— „Kyrergә, aejek kerәşsenen ajrьmlьqtarьn ejranergә."

Magazin. Magazinda şav. Magazinda kyd. Magazinda ner genә feker: —Kyrergә ejranergә...

RADMIR

Javapь redaktor urьnbatarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

II-BAŞKINO
begen
PЬJSKA
Seanstar: 6, 8 hәm 10 saqatlarda başlanalar.
Jal kendelerde 5-6, 7, 8, 9, 10 saqatlarda

KUL'TURA HARAJЬ
Başqort Dovlet teatrьnda
5-dekabrda
QARAŊQЬ TAP
5 pardala komedia

Valtozaparcanalanьjt oşonon menan esta sovxoz, kolxoz, MTS hәm naşqa xozalaq ojoşmalarьna hunqa dipper aelderaz traktor, motor, komaajabdanqa zapas castar menan ta'min itev, 1935 se jul 1 se ajlvanan standartlaaj zajavka bujunsa qna aulha... Bul zajavkalarda Valtozapas... ...sta rajon ara skladlarьnan ala... (Boro, Starletamaq, Dav... lekan hem Өfө) zajavkalardь tapşьrav arqa 1934 jul 15 dekaer. Ojo... qna skladlarqa zajavka alnьqqan qna aqtarqa 1935 jul 1 se qna... ...nan aapas castar nirmajdar.
Valtozaparcanalanьjt
Başqortostan birlge

Өfө „Okt. Nat."hь matbaqahь
Başglavlit vəkilө № B--1956

SNKSO ergahendaqe ejranev—eylav... masterskojь Muzika hәm soqat tedaev sexlarь, (Jegor-Sazonof urame, №11) 1933-se jul hem 1934-se jildan es kvartilarda muzika-instrum hem soqatlaren remontqa birgan granda darqa ojo Lalan saqat u kendan the jalan esendә klep alaqa tejeşlekteren neldesa, Kyzhatelqan kros esenda iylap almavьnan, ...ma-...ma masterskojьdan tuqtaqajnь. Kyp ...ar la prikazь ...ESDA

GOSSORTFOND aqa
sortqejna kartinalarь alan qaraj, gaidar adaqtarь nalav ejenevlarqa. Har kon irta saqat 9 dan 1 se tikşeş, Puşkin urame, № 75 da.
9—3

БӘТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕҘ!

АЙРЫМ НАНЫ 10 ТИН

БАШҠОРТОСТАН

ВКП (б) НЫҢ БАШҠОРТОСТАН ӨЛКӘ ҺӘМ ГФЗ ҠАЛА КОМИТЕТТАРЫ, БАШҠОРТОСТАН ҮҘӘК БАШҠАРМА КОМИТЕТЫ ҺӘМ БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЫ

№ 282
9
ДЕКАБР
1934 ЙЫЛ

SSSR ESKƏRGE EŞTƏR XALЬQ KOMISSARLЬQЬNDA

Belorussia sovet vlasъ ranotniktarына qarşı terroristik akt ojoştorov əderlovdə qəjepləпep ћunqı kondərdə quloşa alьnqan aq gvardejostarьKornut A.,Statkevic F., Statkevic V. Sosnovski S., Fedorovic N., Getman A., Korzun V.,Cuпukov A., Şejman S., Kuzanov I., Azarenok P., Korpicenko A.lardьn ese oşo jьldьn 7dekabrende,SSSR juqarь sudьnьn xarni kollegiяћь qaravьna tapşarьldь.

SERGEJ MIRON ULЬ KIROFTЬ KYMEV

KOLONNA ZALЬNDA.

Tau ja tьrьr aldьnan Moskav stadionda ћuvlı dekabr. tomanь qujьrьp tora ine əle, a naş qala yðək magistral'lardan alьp qolanьn sittarena tiklem ajaqqa ərbəqjaћ inde. 6-sь dekabr iritatie halqьn, ale qajqьlь irtə bulda. Kən jaqtьrda asl kən nətə partiatьn, nətə ilden, nətə xeðmətsandərden nəjək matəm kene, sotsialistik vatandьn in jaqşь ulь **Sergej Miron ulь Kiroftь** kymev kene bulьp tarixqa inəsək.

Kolonna zalь arqarь milliondan artıq xeðmətsandər nəjək nol'şevik Leninenen kəvdəlie mənən xuşlaşьp yttelər. Bəgən də qala jaqtьrьv menən yk, unьn kelena janьnan işek asьldь. Timer nol'şevikten məjet tupraqtarь Kremel' stenalarьnьn ћalqьn taştarь a soqolop kymelevqə ber nisə səqət kenə qalqas, unьn menən taşь la ber tapqьr xuşlaşьv esen proletardar ћəm xeðmətsandər janьnan sərəkətlandelər.

Kisə gena Sergej Kiroftьn kavdəlie halьnqan grob torqan kolonna zalьnda xəder posta ment ətləndə 4 qьdьl naqana arahında məjetten kəle halqan urna ultьra. Pocotlь qaravьldьn ћunqь smenalarь alьşьna.Lenin partiahь kerəşsedenen, revolytsianь fidakar natьr haldatьnьn məjet tupraqьnda qalь srajlь, end,əmaћ ogranieniktar toralar ћəm sovet siktarenen ytkerkydlь haq ьslarь sotsializm ilenen tьnьsьlqan ћam 170 million xalьqьnь fidakar natərdar-a xeðmətelaqь la ћigererək haqlavqa antqalər.

Pocotlь qaravьlqa granitsa naqsьlarьnan ћun Tenjaq Kavkaz, Ul'janovski ћam Sovettar sojuzьnьn vaşqa kraj ћam qalarьnьn delegattarь toralar.

10 səqət 35 minutta zalqa, **Kiroftьn** qьlьq, dubь ћam iptəşe **Maria L'vova** ina. Unь qajnar şat jerəqe tiəevdən tuqtavьsьnьn qarьndaşь belegenən a'ьp jerətə.

Zal ətləndə matəm marьşь nьn tavьştarь taralьp kitə, ular qajqь mononan a'ьv qalьş gerəldag a tavьşqa tiklem kytərelep, jaşen kevek, qimmatle qandь tuqevsələrdə dəћsat rəvəstə ilьkərtkən kevek bulьp zaldьn ət jaqьna kire kttə.

Teş vaqьtьnda **Sergej Kiroftьn** məjet kele qujtiqan urьnqa inev tuq atьldь.

Kendeðqe səqət 1 də **Stalin, Molotof, Kaganovic, Kalinin, Voroşilof, Anderejef, Rudzutak Petrovski** iptəştar m jet kele qaitnqan urnanь kolonna zalьnan alьp sьqalar.

Budjonnьj, Jgorof iptəştar ələkəj gena mentar ətləndə **Sergej Kiroftьn** ordendarьn, qьdьl bajreq ћam Lenin o dendaren alьp na alar. **Budjonnьj** men **Jgorof** iptəştə Sovettar sojuzьnьn qaћramandarь **Slopnol** ћam **Lapidevski** iptəştar ədalьp naralь.

Revolytsianьn nəjək daћlьq **Leninden** mər-mər taşьnan jaqalqan qəbere ergəћenə **Kiroftьn**, tormoşto ћam kerəşte nətə kymele menən—direk p ћejevse proletar revolytsionerdьn məjet kele kymeləsək Kremel' stenalarьna tiklem ћunqь qьtqa jul.

Ћunqь qьtqa jul... Lakin ber kyd asьp jomov mənge tətlə tojola. Ataqan tavьştar ələtenlaj işetelmaj tip əjterlek, dur qala tьn da almaqan kevek ber ћam ћər kemgə kyd jaşe sotsializmьlьq ravestə avьr eula.

Ћunqь jul . . .

Qьdьl majdanda. Qьdьl majdanda Qьdьl armia kerəşsetlare nen oşo qьtьş bulmaqan saltarь ytalar. Mavzolej ergəћenə janьnan jaqь qərkəti aytektar kilep tedelalar, oudqalmaћ skola kevek qьtьp toralar. Trisunaqa ətləndə un jaqta avtosta castarь. Qьdьl ajraq janьnda qarьslьda sovettar sojuzьnьn qaћarmanь, osovьs ip. **Kamanin.**

Trisunaqa nьş qalanьn eşşetare ћam xeðmətsəndərə tulaşunda uq Lenin qa alьnьn mevdən artaq in jaqşь udaraiktarь, Zakalkazіsrespublikalarьnan,kərəşqь Severden, Gor'ki krajьnan, Ivanof, Azof qara dingel eikalərenen, Ukrainden, Belorussianьn ћam sovettar sojuzьnan vaşqa rajondartьnьn vəkildere. Trisunaqa qьdьl bajreqь nagtavlь Lalıq flotnan delegattь. „Arktika" dьn „Marat" ine. Leningrad nьqtьlarьnan rajonnьq elektrostanta makinenan. Dzerzinski, Frunze isemendage vatal — dinged maktaptarenan ћam vagalardan kilən qьdьl tetalar ytalər.

U səqətta 50 minut. Majdandan urtaћında Dzerzinski rajonьnьn in jaqşь udarnikterьnьn kyp tanьlь delegattarьnь aqьtьq qьlьş ərdəqsa. Aldarında silləreve qara tabma tegelgan dur bajraq Qьdьlic ћarь hejkemlo Sergej Mironovicter, Lyrale. Dzerzinski rajonьnьn delegattarь artьnan Moskavdьn Oktəar, Lenin Bauman, Stalin... rajondarьnьn

Movzalej qarşьћındaqь stenalarenəlqan urьn jaqь jərəxat kevek kyrena. Postsissia Kremel' stinahьna jaqьnlaştь. Həm kendeðgə səqət 3 tə Spas başnaћındaqь səqət donja proletariatьnьn ən jek gemnəћe „Internatsional"dь ujnaqas **Ordzonikidze** iptəş **Sergej Miron ulь Kiroftьn** məjet kelə halьnqan urnanь enəlqan urьnqa quja. Məjət halьnqan urna kymelə.

Puşkanan alreiga soiyt tavьştarь havana tetratep kitələr 'Zal a tьnan zalьptar alrelə. Kremel'den qarь stenalarь alk kyp sas kələr menən eldəla.

Bьl vaqьtta qajqь menən sol qap alьnqan Leningradta guduk tar-yðenen xə ratle simtonahьn qas anьlar, ber nisə minutqa tormoş tunьp qaldь. Keşelər ћam stanuktar tuqtanalar, teker jerestevdar tuqtanalar ћam netəћe lə vaqьtlь tuqtalqan. ədden saftarьnьldan tartьp alьnqan **Sergej Kirof** turahьna tupiandьlar. Lenin qalahь tarən tьnlıq esendə ydenen jul nəşşьћь menən ћunqь tapqьr xuşlaştь.

Bьl vaqьtta nətə Sovettar sojuzь nujlap milliondardьn yðdərenen in jaqşь julnaşşьlarьnьn nerebe turahьndaqь qajqь ahirь jajelde. Revolytsianьn nəjək kerəşsehe nedden arəьldan itte. Bьl vaqьt esendə nətə il Qьdьl majdan menən nerdəm eker, nerdəm xis menən jəşəne. Leningradta, Baкuda, Astrxanda, Minskidə, Vladivostokta, Vətka-r, Arxangeiskidə, Kievta, Har rda lə bьl minutta fekerdardə ћam teldardə **Kirof** iseme buldь.

Bьl vaqьtta Maskav ydenen xuşlaşьv maњşьn başlьnь. Ul, keşelekten nəjək daћlьq kymelgən ћam unьn janьna əle kyp tən tyeel genə serketelgan metai taqta artьna unьn in jaqşь şəkerttərenən nerebenen məjet kələ kymelgən mavzali aldьnan bajraqtarьn tynan ejep yt e. Xuş nedden **Kirof Stalin** rajonьnьproletariaћьndurnajraqьna jadьlqan bьl hyðde milliondar qaqatlanьlar.

Maskav proletar deviziaћьnьn kerəşselare tьqьd saftarь menən atlajdar. Ular menən ber qatardan Maskav fabrik, zavodlarьnьn proletardarь, ucrezdenta ћam instituttardьn xedmətkərdərenen tьqьd saftarь nara.

Bьl qatь ћam tьnьs adьmda. Lenin-Stalin partiahь unьn, ne ta demonstratsia davamьnda mavzolej qanatьnda torqan, ti mer ştaьs tarafьnan jetəkselelqan massanьn sajqalmaћ ьşanьsь ћam qatьlьqь kyrenəp tora.

„Jəşəhen VKP(b) ћam jenevsej, sotsialistik tedeleşte ojoştorovsь julnaşşь" tip qьs qeralar Lenin rajonь pro etardarьnьn jeddərsə Lozungtarь.

„Jəşəhen nedde jenevdərdər jenevdərgə alьp narьvsь pa tia VK ћam iptəş Stalin" tip qara tajdar ularqa Frunzesblar.

Kolonnalar kesiə kin jьlq bulьp aqьlьlar. Ular ətləndə dur-dur ədelgan sa-kələr, bajraqtar. B-gen qaðattagesə bujav sьeartьqtarь juq. Ular jana ћam qatьlar. Krasnьj ploşşadьna ћegen narь ike səska—qьdьl ћam qara səskə genə naşlьqьlьq itə. Qьdьl səskə, massanьn revolytsion energiaћьnьn ber genə minutqa lə netmələşəgen kyrhətep tora tərqan revolytsia, vosstania ћam proletar jenevdər saskahe ћegen qajqь ћam xəsrət qajmaћь menən qajmalanqan. Şul uq tetlər menən proletar Moskvaћь, sovettar sojuzьndaqь şse sьjnьf ћam kolxozsьlar ћegen yð xist ren təqsir itələr.

Ћər ber kolonna, ћər ber otrad S.M.KIROP partretь menən namaljь asa. Qurqmaћ natьrdьn tanьş ћam jaqьn jeðe mendarsə tapqьr qəsatlana. „Iptəş Kirof ћumaq jəşərəd ћam kerəşəsəkedi" tigən tavьştar men nəm un „mendərsə" tapqьr qəsatlana.

Safta jəştər atlaj. Ul ћegən qətattagenen kiehensə endəşmaћ ћam tьn. Jьr da, kelevdər də işetelmaj. Revolytsion jəştər S. M. KIROPTЬ jaqşь nelə ər. Unьn Kristal' saf tormoşo, unьn Lenin təqlimatьna ərabьlaqь, unьn arьmaћ talmaћ revolytsion kerəşe proletar jəştar esen elgə xedmətlen ytəjəsək. „Komsomoldar, LENIN-STALIN najraqьn ip. KIROP totqan ћumaq uq jaqarь toto yd!" sojuzьndaћ jəştə renen pla tələ.

S. M KIROP xalindər pulənan jьqьld. Bьl ber vaqьtta ta ono'omaћ. „Kiroftьn ylevi doşmandarqa qьlьatqa təşer" tej kolonnalardaqь nik kyp najraqtar. „Eşşe sьjnьf doşmandarьnь ylem!", tej ikense kolonnalaqь xedmətsəndər. Zavod artьnan zavod, rajon artьnan rajon ytələr. Ular S. MIRONOVIC qa ћunqь sələmdəren tapşьrqan xəldə Krasnьj ploşşadьna ylskə tikiem tultьrьp toralar.

Mavzolej janьnan, S. M. KIROP kelə urьnlaştьrьlqan kremlerəjь janьnan ber million 200 meŋ keşe yłe.

IPTƏŞ MOLOTOF TELMƏRE

Iptəştərt eşselər, kolxozsьlar ћam Qьdьl armia kər-şselərel Kommunist iptəştər ћam netə xedmətsəndər!

Bəgən bed, eşşe sьjnьf doşmandarь tarafьnan atьrtьn je nəreigan javьzdar qu ьnan halak bulqan Sergej Mironovic Kirof iptəş menən xuşlaşabьd.

Bed, nol'şevistik partianьn ћam sovet ћenen tu jaqşь jetək selarenən nereben, kommunizm eşeпa, eşşe sьjnьftь qotoldorov eşenə tidakardarsa ћam adaqьna tiklem sirelgan ћam eşşe, krəbtejəndərdə idevselərgə netə jine menən doşman aulqan neravde juqsiltьq.

Bed yðenedden kommunist qordaşьabdь ћam nətə ilesed, netə donja eşşe sьjnьf kin jarьnьn dubьn juqsiltьq.

Bed, in jaqьn ћam in bejekle

ner keşenedde ћam -ajrьmsa tidgerlekkə, keşelak julьh qьna ja bulqan ber iptəşenedde ju qaltьq, unьn ylevе nedden esen tis nəmə menən qajtarьv memkin bulmaqan ju qaltьv.

Sergej Mironovic Kirof xedmətsəndər arahьnap ssqtь.

Ip. Kirof ydenen jaş kenə saqьnan uq s rizm ћam kapita idevenə qarşь revolytsion kerəşelər saћna tedelə ћam ydenen 30 jьlьq anlь tormoşondaqь nelə qemerən eşşe ћam krəbejəndərde qətqarev eşe esen nol'şevistik partia najraqь atьndı kerəşkə nira.

Balşa vlastьnьn edarlavdare enə ip. Kiroftь ћandьra almaşlar.

Unьn ber nisə jьl qemere natşa kazemattarında ytte ћam ul ydenen kommunizmqa bulqan ьşanьsьn ydenen eşşe sьjnьfqa ћam unь qotoldorov eşenə bulqan nirelevsanleq n edarlavdər aşa, netə qьjьnьqtar aşa, netə qemasavьtqtar aşa alьp sьqtь. Bьl kerəş eşendə ol proletar revolytsioner sьjtatında sьnьqtь.

Avьr revolytsion jьldarda Kirof—eşselərden revolytsion za nastovkalarьnьn jetəksehe sьjtatında, partianьn idən atь eşlytsiahьnьn jalqьnь trisunь tip tunьjlar.

Adaq,-partia uqa janь, taqь la mehimerək nurьs jəkmətə—partianьn Leningrad ojoşmahь na jetəkselek itergə ћam unь partiaqa qarşь bu qan trotski—zinov'ev aşəkelərenən tadartьrtьqa quşa.

Ћunqь 9 jьl davamьnda ip Kirof, Lenin qalahьnьn ћam Leningrad elkəћenen nol'şevistik ojoşmalarь ћam nətə eşselər massahь menən jetəkselek itev in qьjьn nurьsьn namaћ menən arqarь. Bunda lə ul eşselərden ajrьmsa mexanizatare menən lajdalandь.

Lenin qalahьndaqь milliondarsь proletar massahь menən ədlekhəd nəjlangan maqtavlь Leningrad nol'şevistik ojoşmahь unьn jetəkselegendə sotsialistik tedeleşten ək kyp zindi nurьstarьn unьşlь xəl itte.

Ip. Kirof zavodtardьn kerəş ћam praktik unьtarьn ulardьn janь texnikanь ћam proizvodstvo kul'turahьn yllaşterev esen kerəştere menən, xedmətsəndərden jaqşь tormoşo esen kerəşte—nətə partialslardь ћam nətə eşşe sьjnьfь idejə jaqьnan tarnlalev menən nergə nəjlaj belde.

Leningrad ojoşmahь ћunqь jьldarda kyp yðte ћam Lenin partiahьnьn ьşanьsьlь tajanьs, Stalinsь Yðək komitetьn ьşanьsь arqa tajanьsь bulьv jaqьna kyp yðte.

Sergej Mironovic Kirof—Leningrad proletariatьnьn julnaşşьћь bulьp qьna la qalmanь.

Ul nedden ilenedda proletar revolytsianьn in talantlь jetəkselarenən nerebe ine.

Eşşe sьjnьf doşmandarь yðdərenen xalьlq pulalarьn kemqa jeðerevdəren nelər ine. Ular nedden kykeiə jeðedgə attьlar. Ular partianь jeragena məmkin tiklem jaqьnьraq udar jћarqa antqalər.

Tap şunьn esən, sotsializm-şe nedd n ilenedda nətə qa masavlqtardь vaлp ћam nətə revьlьqtardь aidan alьp taş ap alaa aqrqan esen, tap ənə şunьn esen də eşşe sьjnьf doşmandarь ћam unьn aç gvardejcts teprelare, unьn agentlarь, zagranit-anan in ћunqь ћam in qəəxət jenajat esen kilələr.

Bedden revolytsion ujavlьqьaddь jomoşartьv esen doşman telaћə nindəj xьjanatsьl tərkə inergə lə ədər tora. Ћəm unьn xəder emethedlekkə alrelep şundaj qəəxətlekar ћam məjeş artьnan kerəş caindarsa udar jahavdan raşqь his kemə ьşanьsь qalmanь sənki bedden ilenedda. Sergej Mironovic Kirof fidakar rəveştə alrelgan nəjək sotsializm şe yðə h m nьqьna.

Bedden ylem doşmandarьnaddьn sьqьştarьna kontrrevolytsion tьvanьşaqtardь mərxə nəthed raveştə həlak ilev me ien javap alrajek!

Ulardьn udarьna revolytsion nidgerlegenedde kesajtev ћam ailarьaddьn kerəş hələrleqen tikş rev 'menən javap alrajek!

Doşmandarьnьdqa,sotsialistik tedeleştaqe nətə eştərenedde taqь la n qьraq kytərev me ien javap alrajek!

Bed Kirof menən, şəvləne bedden xəlerenedda mənge haqinnasaq ber qordaşьabd, iptəş ћam dubьabd menən xuşlaşabd. Bьl, bedden dubьabd ћam jaqьnьnbdd Mironovic menən xuşlaşqan kenda bedden jerəktorened, proletar revolytsia kerəşselarenen netəlenen da jerəqe qan menən qaplana.

Kiroftьn nətə qemerə, nətə kerəşe ћam unьn ylev tiklem yðe la nedde esse sьjnьf julnaşşьlarьn ytterevselar menən elsaplaşьv esen kerəşka, kontrevolytsiaqa, unьn q əəxət qaltьqtarьna udar nirev esen kerəşkə saqьra.

Ip. Kiroftьn nətə tormoş, revolytsion kerəşe ћam unьn ylev tikleme yðe la bedde ul yd-yðen qьdqanmaћtan nirelep xedmət i kən kommunizm eşe esen fida-ardarsa ojoşqan kerəşkə saqьra.

Unьn nətə qemerə, unьn kerəşe ћam unьn ylev tikleme yðe la eşşelar ћam nətə xedmətsəndərde Lenin-Stalin partiahьnьn jeneimaћ maqtavlь najraqь atьlmla alqa narьrqa sьqьral

Bed Iptəş Kirof menən xuşlaşabd ћam bedden qordaşabd dub ћam iptəşened Kirof nar qan jul menən adaqьna tiklem narьrqa ant itaned. Bed, kommunizm eşe bedden ilenedda ћam nətə donjala jeneşəşenə his sajqalmaћtan ьşanabd.

Ћər ber safta tip əjterlek qabatlanqan bьl lozung proletardardьn saflarьna tərtipheflek inmaqanlegen, doşmandьn əmete edəlqanlegen, proletardardьn leninse ştan ћam ћəjəkle Stalin iptəş jetəkselege atьnda sotsializm esen,Kirof ip.ydenen nik şap tormoşon nirgen eş esen kerəşte davam itkanlegen tablaj.

Kolonnalardьn qьdьl flaktarь ћam najraqtarьnьn aqastarь qajqь ћam asьvdь aeldergən qara tabmalar menən uratьlqandar. Bьl qara tabmalar his qajtera almaћlьq avьr juqaltьv ћam ceros nol'şevikten ћəjək bulьvь idrahında qajqьrьvdь taqь la kyberək kəvdəlanderələr, proletariat asьvьnьn kesən taqь la nьqьraq artьralar. ytterevse-ja ћam unь jeneгqan sьjnьf doşmanqa asьvdь kesettələr, kerəş ћam jeneqna untalьqь no tipqьr artьralar.

Kirovskaj presnomьn tunьvsьlan... in maşinalar eşlavselare ...ekonik rajonьnьn timer julsatarь, Frunze, Oktəarski, Baumanovskij n. rajonlardan eşselare teqoć sattar menən Qьdьl majdanqa Kremeldes, komunardar stenahьna tana naralar. Ilicne kymgondan sirle don ja nandaj dur qajqь demonstratsianьn kyrqane jaq ine. Lozungtar „Revolytsianьn almatondьn—partia julnaşşarьna yt ker kyd asьvdь aeldergan ћam ...ke ...ne partia ћam unьn ћəjəkle julnaşşьћь Stalin iptəş ergəћenə taqь la nьqьraq tapianьrqal' saqьtalar.

Tupiardan alrelgan salьttep tavьşь qala ətləndə janqьraj. Proletariat kolonnoları, akren genə ћam tenьq esendə Qьdьl majdanqa ћam janьnda ber nisə minut qana elek satьr nol'şevik kymelgan Lenin mavzolejena tana naralar.

6 dekaer kone nətə il tərən qajqь esendə qalda. Finlandia granitsalarьnan Tenьq okeanqa. Ura Azia dalalarьnan Tenьq dingerena tiklem nətə Sovettar sojuzьnda qajqь mendarь ћam demonstratsiaqa aq tulqan su nap ytələr.

QAJQЬ ƏM ASЬV

DEMONSTRATSIAHЬ

Irtən 7 səqəttə Elektrokombinat zavodtarьnьn nətə sextarьnda raportlar ћejlə ajlanьlar. Əle genə tenge əmenanan alьşьnqan ess lər terkemdare nətə ilde tulqьnlandьrqan ћunqь xəərdərdən ədr genə ћyðde lə isetmaj qalmaћqa tьrьşьp, radionьn juqьravqlь tavьşьndьc diqqat menən tьnlajdar ine.

— Bik kyp jultavcar kilev səvaple,—tip isetelə ruportan,— Vətka qalahьn Kirof qalahь tip atarqa. Rupor tьnь, unьn tik atmosferalaqь davь dardьn ьsd qьrьvь qьna isetelə. Lakin per minut tə ytmaj diktor jənə həjlaj başlaj...

Xərai kollegianьn kysmə sessiahь...

Radio terrorlat—uq gvardejestardьn eştare aujьnsь sudtьn xekemen aeldere. Eşşe sьjnьftьn ufal doşmandarьnьn isemdare ajtelgandə esselar teştaren şьqьrdatьp qьbalar, jodroqtarьn tejalar.

Radio: „Xəkem jerenə jetkerel de" tip tamamlaqan vaqьtta elek irozavodssiar: „Proletariat diktaturahьcьn natьr sudьna qotlav", „Revolytsia doşmandarьnьn ylem! ", tej ikense kolonnalaqь xedmətsəndər. Zavod artьnan zavod, rajon artьnan rajon ytələr. Ular S. MIRONOVIC qa ћunqь sələmdəren tapşьrqan xəldə Krasnьj ploşşadьna ylskə tikiem tultьrьp toralar.

Mavzolej janьnan, S. M. KIROP kelə urьnlaştьrьlqan kremlerəjь janьnan ber million 200 meŋ keşe yłe.

Ћər ber safta tip əjterlek qabatlanqan bьl lozung proletardardьn saflarьna tərtipheflek inmaqanlegen, doşmandьn əmete edəlqanlegen, proletardardьn leninse ştan ћam ћəjəkle Stalin iptəş jetəkselege atьnda sotsializm esen,Kirof ip.ydenen nik şap tormoşon nirgen eş esen kerəşte davam itkanlegen tablaj.

Kolonnalardьn qьdьl flaktarь ћam najraqtarьnьn aqastarь qajqь ћam asьvdь aeldergən qara tabmalar menən uratьlqandar. Bьl qara tabmalar his qajtera almaћlьq avьr juqaltьv ћam ceros nol'şevikten ћəjək bulьvь idrahında qajqьrьvdь taqь la kyberək kəvdəlanderələr, proletariat asьvьnьn kesən taqь la nьqьraq artьralar. ytterevse-ja ћam unь jeneгqan sьjnьf doşmanqa asьvdь kesettələr, kerəş ћam jeneqna untalьqь no tipqьr artьralar.

Kirovskaj presnomьn tunьvsьlan... in maşinalar eşlavselare ...ekonik rajonьnьn timer julsatarь, Frunze, Oktəarski, Baumanovskij n. rajonlardan eşselare teqoć sattar menən Qьdьl majdanqa Kremeldes, komunardar stenahьna tana naralar. Ilicne kymgondan sirle don ja nandaj dur qajqь demonstratsianьn kyrqane jaq ine. Lozungtar „Revolytsianьn almatondьn—partia julnaşşarьna yt ker kyd asьvdь aeldergan ћam ...ke ...ne partia ћam unьn ћəjəkle julnaşşьћь Stalin iptəş ergəћenə taqь la nьqьraq tapianьrqal' saqьtalar.

Tupiardan alrelgan salьttep tavьşь qala ətləndə janqьraj. Proletariat kolonnoları, akren genə ћam tenьq esendə Qьdьl majdanqa ћam janьnda ber nisə minut qana elek satьr nol'şevik kymelgan Lenin mavzolejena tana naralar.

6 dekaer kone nətə il tərən qajqь esendə qalda. Finlandia granitsalarьnan Tenьq okeanqa. Ura Azia dalalarьnan Tenьq dingerena tiklem nətə Sovettar sojuzьnda qajqь mendarь ћam demonstratsiaqa aq tulqan su nap ytələr.

Ip. Manuil'ski telmære

Iptəştərt Partia menən bergektə, Leninja-l. Maskav, Zakavkazia eşşe sьjnьf tь menən, nətə ilnedden xedmətsəndərə menən bedlekte Kommunistic Internatsional negən Sergej Mironovi Kirofta kymə. Bьl qaəat qajtarьv məmkin bulmaqan ћam dur nəqьq nedden ћər q jьlьnddь. emerelep toşkən qajalь tav hmaq dur q jaq a bulьp ebtənədə teştə. Unь ћyd menən qenəjtep ulrev mamkintygel Əgər də nol'şeviktar ilaj belnalər, ul saqьnda bьl majdan negən kyd jaşe menən qaplanqan bulьr ine. Lakin nol'şeviktar ћam proletariat ilaj belmaj. Bedden pa tiabddьn qajqьlьn, Leningrad eş selarenen qajqьlьn, il neddəge xedmətsəndər qajqьlьn, naşьnda Ip. Tel'man torqan xəldə, tormə ћam kansentratsion lagerdarqa janьlqan mendarsə Germania proletariatь, Ispania aqь Oktəar' ћuqьstarьnьn geroldarь. Asturia tav eşşelare urtaqlaşalar. Bəgən, alьs Qьtajda Qьtaj qьdьl armiahьnьn komandir ћam Qьdьl armejstarь la nal'aq'arьn ejalar.. Kirof, proletar revolytsianьn gerojd

KAPITAL ILDƏRENDƏ

MILLƏTTƏR LIGAHЬNDA

Fransianьn oьta manevrь

Ženeva, 6. Avenol kabinetьnda bogen вulьp ylkan , jeşeren kənəşmənen hećemtahe. Saar məs'ələhenen kilәsək təqdirenə motlaq joqondo jahargа tejeşle. Milləttər ligahь sovetьnьn qәdәtlәn tьş mehim kiske ulьtrьşь вuldь.

Sovet ulьtrьşьnda ləv вaşlap hyd alьp heјləvse Laval' вulьp. ul Fransia-Saar elkəhe turahьnda alqan muјвndamalarьn ytəvdən вaş tartmajasaq. Lokin, hər tke jaqlь, jəqni Fransia həm Germanianь qьdьqhьndьra torqan məs'ələlər вuјвnsa kileşev jahalqan ikən, həm вarь 13 qln vərdə вulasaq pleнssitte ədərlev ltəm ytkərevdə irek həm tərtipte tə'min ltergə genə qalqan ikən Fransia xəkyməte Liga sovetьnan Saar elkəhenə xəlьq ara qorallь kes jeвərevgə rəxsət lteven horaj. Millətter Ligahь ağər də вu təqdimde qвul ltһə, ul saqьnda Fransia xəkyməte, ѕundaj uq sara вaşqa ildər əbtenə jəkmətelgən saqlelıəm unda Germania ia qatnaşmaqanda, qatnaşьvdan telap tьjьlasaq, tine.

Britania delegatь lden, sovet ağar də qəskər jenərev turahьnda Laval'ьn təqdimen qвul ltһə, həm вaşqa ildər də qatnaşьrga rıza вulhalar, ul saqьnda Britania xəkyməte Fransia həm Germania ikəhe вerlekte tavьş elrhələr, ul saqьnda вu jynəleştə ydenen jardamьn kyrbətergə həm Saar elkəhendəge xəkymət komissiahь qarвmaqьna tejeşle kontingertta yd qəskərdənen jeвərevgə əder, tine. Alojzi həm Beneş lden əjtkən təqdimga rizalьqtarьn вelderdeler.

Alojzi вuqьnda sьqьş jahaqan ip. Litvinof qьtqasa qьqa hyd heјlap, sovet xəkyməte xalьqtьn tegə jəkl вu dəvlətkə quşьlьv, jəkl ydenə ajratlь dəvlət вulьnьv xoquqьn kyd unьnda totaвd. Əgər də Saar xalьqь aldьnda вarь oşo memkinlek kenə torha, ul saqьnda вed unьn qararь nindəj genə вulmahьn ə вaqqlь həm irekle qarar вulasaq. Millətter ligahь sovetь вu xalьqьn jəqlьrtьvdan qotolasaq tip əjtə alвr inek. Ykeneşkə qarşь, вu vaqlqanьn ajrьmlьqь ѕunda, вunda əlegə tiklem xalьq ara praktikala his вer oqşaşь вulmaqan həm xalьq ara xoquq teorialьn вujвnsa kyd unьnda totolmaqan ajrьm вir terle qarar qвul ltevgə lə jul qujьla. Ul ѕunan tora—Saar xalьqь ydenə kyrşe вulqan dəvlətlərdən вerchenə quşьla alьv qьna tygel, ə oşe kendə davam ltkan rezimdь, əlegə tiklem vaqьlьşsa rezim genə tip ujlanвp klgan rezimdь qвul ltev esen də tavьş вirə alasaq. Beddən jekereвedə вundaj qarar вarь vaqьlь xarakterdaqь ajrьm səвəplər arqahьnda qьna qвul ltelergə məmkin. Sovetqa həm ertьn aqzalarьna Saar ojoşmalarь həm unьn pleнssitte indi vidual qatnaşьvsьlarь вu rezimden xoquq jaqьnan əhəmiəle turahьndə terlə horavdar вirelər həm вundaj qarar adaqqь qarar вulьr mikan, kense terlə əjtkandə вu qarar hunьnda Saar xalьqь yd jadmьşьn yde вildələv xoquqьna вьnan alda fajdalanьrga kərəkle tapmaqanlьqьn hьltav tep kenə uqa вu xoquqьn alrevdan вaş tarta almajasaq. Vaqlqan, вьqa kem qarşь kiler qə memkin. Bed, вu məs'ələ menən ip qьdьqhьnqan ildərdən вerchenen tьşqь eşlər ministere yd instaltvahь вujвnsa uq-tantanalь raveştə вu ilden Millətter ligahьnьn ѕundaj po zitsiahьna qarşь kilmajəsəkleqen eltteven kyrmajвed men? Şundaj uq вьnьn menən qьdьqhьnqanьraq xalьqlar qarşь kilmahələr, Saar xalьqь telagən yдgarəşte inderə alasaq.

Millətter ligahьnьn ydenen suverenitetlьq xoquqьna xalьq ara tьnьslьq haqlavdan вaşqa вer maqsat əsen tolov menən qьdьqhьnьvь memkin tygel, əlвittə. Şunьn esen min ullalьm, Saar xalьqь kilәsəktə əgərdə, ydenen xoquq xəlen ydgartergə telap ѕiklənmətən yd hyden ajtə ikən. ul saqьnda Millətter ligahь, вu xalьq ydenen yd jadmaşьn yde вildələv xoquqьna вьnan alda fajdalanьrga kərəkle tapmaqanlьqьn hьltav tep kenə uqa вu xoquqьn alrevdan вaş tarta almajasaq. Vaqlqan, вьqa kem qarşь kiler qə memkin. Bed, вu məs'ələ menən ip qьdьqhьnqan ildərdən вerchenen tьşqь eşlər ministere yd instaltvahь вujвnsa uq-tantanalь raveştə вu ilden Millətter ligahьnьn ѕundaj po zitsiahьna qarşь kilmajəsəkleqen eltteven kyrmajвed men? Şundaj uq вьnьn menən qьdьqhьnqanьraq xalьqlar qarşь kilmahələr, Saar xalьqь telagən yдgarəşte inderə alasaq.

Millətter ligahьnьn ydenen suverenitetlьq xoquqьna xalьq ara tьnьslьq haqlavdan вaşqa вer maqsat əsen tolov menən qьdьqhьnьvь memkin tygel, əlвittə. Şunьn esen min ullalьm, Saar xalьqь kilәsəktə əgərdə, ydenen xoquq xəlen ydgartergə telap ѕiklənmətən yd hyden ajtə ikən. ul saqьnda Millətter ligahь, вu xalьq ydenen yd jadmaşьn yde вildələv xoquqьna вьnan alda fajdalanьrga kərəkle tapmaqanlьqьn hьltav tep kenə uqa вu xoquqьn alrevdan вaş tarta almajasaq. Vaqlqan, вьqa kem qarşь kiler qə memkin. Bed, вu məs'ələ menən ip qьdьqhьnqan ildərdən вerchenen tьşqь eşlər ministere yd instaltvahь вujвnsa uq-tantanalь raveştə вu ilden Millətter ligahьnьn ѕundaj po zitsiahьna qarşь kilmajəsəkleqen eltteven kyrmajвed men? Şundaj uq вьnьn menən qьdьqhьnqanьraq xalьqlar qarşь kilmahələr, Saar elkəhendə plebissit ytkərgən saqta tьnьslьq, tərtip haqlav esen xalьq ara qorallь kes jeвərevgə ədər, tine. Alojzi həm Beneş lden əjtkən təqdimga rizalьqtarьn вelderdeler.

Frans ianьn oьta manevrь

Predsedatellek ltevse Beneş təqdimə вujвnsa sovet „e ər komitetьna" məs'ələnen praktik jaqьn eşlaq, ѕul lurala sessia adaqьnda sovetqa təqdim ltergə tapşьrdь.

Ženevanьn elk avtorttetlь dairələrendə вedenge vaqlqanqa Franslanьn Germanianь siktən tьş avьr xəlgə qujasaq həm unь ujьnьndaqь in mehim kozujdarьnan məxrym ltasak oьtə ma nevrь tip qarajdar. Senki, Berlin əgərdə Italia həm Britania qəskərdare inderelevgə rıza вulmaha, ul saqьnda вu unьn London həm Rimgə ьşanmavsьlьqьn asьqtan-asьq kyrhətev вulasaq həm unьn вьn ujьn faşlajtsaq, ikense jaqtan-Fransia xəkyməte вu unajdə, yd muјвndamalarь вujвnsa irekle xərəkət alasaq.

Predsedatelek ltevse Beneş təqdimə вujвnsa sovet „e ər komitetьna" məs'ələnen praktik jaqьn eşlaq, ѕul lurala sessia adaqьnda sovetqa təqdim ltergə tapşьrdь.

Ženevanьn elk avtorttetlь dairələrendə вedenge vaqlqanqa Franslanьn Germanianь siktən tьş avьr xəlgə qujasaq həm unь ujьnьndaqь in mehim kozujdarьnan məxrym ltasak oьtə ma nevrь tip qarajdar. Senki, Berlin əgərdə Italia həm Britania qəskərdare inderelevgə rıza вulmaha, ul saqьnda вu unьn London həm Rimgə ьşanmavsьlьqьn asьqtan-asьq kyrhətev вulasaq həm unьn вьn ujьn faşlajtsaq, ikense jaqtan-Fransia xəkyməte вu unajdə, yd muјвndamalarь вujвnsa irekle xərəkət alasaq.

Predsedatel Beneş, ultьrьşta heјlagən hyddərqa jomqaq ur nьnda hyd heјlap „Əsəv komitetь"nьn eşlagen eştere Millətter ligahь sovetь tarafьnan ьn qaj tarьq alqanlьqьn hьdeq ebtenə alьp ytte. Şunьn menən вerchenen ьşqь eşlər ministere yd instaltvahь вujвnsa uq-tantanalь raveştə вu ilden Millətter ligahьnьn ѕundaj po zitsiahьna qarşь kilmajəsəkleqen eltteven kyrmajвed men? Şundaj uq вьnьn menən qьdьqhьnqanьraq xalьqlar qarşь kilmahələr, Saar xalьqь telagən yдgarəşte inderə alasaq.

Millətter ligahьnьn ydenen suverenitetlьq xoquqьna xalьq ara tьnьslьq haqlavdan вaşqa вer maqsat əsen tolov menən qьdьqhьnьvь memkin tygel, əlвittə. Şunьn esen min ullalьm, Saar xalьqь kilәsəktə əgərdə, ydenen xoquq xəlen ydgartergə telap ѕiklənmətən yd hyden ajtə ikən. ul saqьnda Millətter ligahь, вu xalьq ydenen yd jadmaşьn yde вildələv xoquqьna вьnan alda fajdalanьrga kərəkle tapmaqanlьqьn hьltav tep kenə uqa вu xoquqьn alrevdan вaş tarta almajasaq. Vaqlqan, вьqa kem qarşь kiler qə memkin. Bed, вu məs'ələ menən ip qьdьqhьnqan ildərdən вerchenen tьşqь eşlər ministere yd instaltvahь вujвnsa uq-tantanalь raveştə вu ilden Millətter ligahьnьn ѕundaj po zitsiahьna qarşь kilmajəsəkleqen eltteven kyrmajвed men? Şundaj uq вьnьn menən qьdьqhьnqanьraq xalьqlar qarşь kilmahələr, Saar elkəhendə plebissit ytkərgən saqta tьnьslьq, tərtip haqlav esen xalьq ara qorallь kes jeвərevgə ədər, tine. Alojzi həm Beneş lden əjtkən təqdimga rizalьqtarьn вelderdeler.

MILLƏTTƏR LIGAHЬ SOVETЬNDA SAAR MƏS'ƏLƏHE

Ženeva. Milliattar ligahь sovetь, Saar məs'ələhe вujвnsa, Əsəv komitetь" dokladьn tikşerep, qвul itte. Doklad вujвnsa tav вaşlap sьqьş jahavsь Laval' eşe esen komitetqa rəxmət əjtkonden hunьnda. Milliattar ligahь suverenitetь (juqarqь ylastь) komitetьnьn Saar elkəhe ebtenən qərarь, əgər də 13 qluvarda tavьşqa qujьv xəderge rezimdь haqlav tajdahьna kypselek ətrə torqan вulha, unьn (Laval'dьn) Fransia deputattar palatahьnda вьtl 30 nojəвrga eşo məs'ələ вujвnsa jahaqan ekklaratsiahьna tap kilə, tine. (Ə, palatala Laval' вu məs'ələ turahьnda oşolaj tiqəjne: „Saar elkəhendə əgər də, xəderge rezim haqlana torqan вulha, ul saqьnda Milliattar ligahь unda ydenen faktik həm juridik suverenitetьn haqlap qalaseq. Əgər Saar xalьqь alldələ momentla Germaniaqa qajtьrqa teləвə, ul saqьnda вu məs'ələne Liga sovetь xəl ltəsək. Fransia вьqa qarşь kilmə"). Britania delegatь lden, Rim kileşevenen unьsh sьqьvь, вu məs'ələlə Fransia-Germanianьn ərdəm xərakət ltevdərenə najtaq jardam ltkanlegen hьdьq ebtenə alьp ytte.

Idendən hun ip. Litvinof sьqьş jahanь. Ul, Liga' sovetь tarafьtan вşandьrьlqan вurьstь qənəqatlənerlek xəl ltev eşendə dur eştər eşlagən esen Alojziqa həm unьn lptaştərenə rəxmət əjtep, ulardьn sovet esen genə tygel, ə ike вejek xalьq ara hьndaqь вulьvь latta al talaş sьqanaqtarьn вeterev eşendə dur jardam kyrhətevdərə menən tьnьslьq ortanlaştьrьv eşenə lə dur xedmət kyrhətevdəren ajtep uda нam: „Saar problemahь tigan məs'ələ вetənən elek вaşə əjtep ytkəneməsə вejek ike xalьq esen ajrьmsa qədiqlь. Bьnan elk ad qьna tyвənerək kimвildə, ul ѕulaj uq, Versal dogovorьna qul qujqan həm вul məs'ələne вul dogover esen javaplь ildər tormoşu aldьna qujqan ildərgə lə qeqьla.

Ə вunda vakil jeвərgan вaşqa dəvlattargə, məsələn, Sovetlar soјuzьna kilhək, ul saqьnda Saar məs'ələhe вularдь вarь Milliətter ligahь sovetьnьn aqzahь вulqanlьqtarь həm вu məs'ələne xəl ltevdə qatnaşqan lьqtarь, ѕulaj uq вul qarar dejem tьnьslьq problemahьna joqonto jahaqanlьqь esen genə javap вirələr. Bьna ѕul qaraş ildər əbtenə jəkmətelgən saqlelıəm unda Germania ia qatnaşmaqanda, qatnaşьvdan telap tьjьlasaq, tine.

Britania delegatь lden, sovet ağar də qəskər jenərev turahьnda Laval'ьn təqdimen qвul ltһə, həm вaşqa ildər də qatnaşьrga rıza вulhalar, ul saqьnda Britania xəkyməte Fransia həm Germania ikəhe вerlekte tavьş вirhələr, ul saqьnda вul jynəleştə ydenen jardamьn kyrbətergə həm Saar elkəhendəge xəkymət komissiahь qarвmaqьna tejeşle kontingertta yd qəskərdənen jeвərevgə ədər, tine. Alojzi həm Beneş lden əjtkən təqdimga rizalьqtarьn вelderdeler.

Alojzidьn javap hьde hunьnda sovet Beneş təqd me вujвnsa „Əsəv komitetь" dokladьn вer avьrdan qвul ltə.

Ultьrьş ѕunьn menən jaвla. Liqa sovetьnьn xəderge sessiahь Saar məs'ələhen ikense tap qьr adna adaqьnda, „Əsəv komitetь" nьn Saar elkəhendə plebissit ytkərgən saqta tьnьslьq, tərtip haqlav esen xalьq ara qorallь kes jeвərevgə вəjleneşle prak tik məs'ələlər вujвnsa dokladьn tьnlaqan saqta qararqa tura kiler, tip ujlana.

DOXOD BYLEV

Kelaş sovetь xatalarь aşьqьs tedətelergə tejeş

KULTURALЬ, XƏLLE TORMOŞ

Klev elkəhe „Lenin" kolxozь aqzahь Grişenko qatlәhe xalle, kul'turalь jeşəj. Ular вьjьl atalь, ullь 500 xedmət kenə eşlagəndər. Yd hьjьrdarь, susqa, hərьq həm qoşqorttarь вar.

Grişenko qatlәhe dəvlətkə igen natьp вaştan ajaq jaqşь kejende. Ulь velosepid aldь. Ular gazeta, zurnal həm ədəвiat aldьralar

MƏƵBYR ITEVSELƏR

Şişmə rajonьnda kyp kenə kolxozdar doxod вyldelər, kyp kenə kolxozdar doxod вylev aldьnda toralar.

Kolxozdarda doxod вylev xedmətsən janqьdaqtar massahьn kolxozqa вlqlьrьvdə, kolxozdarь ojoştorov-xuzalьq jaqьnan nьqьlьvdə elərges kes вulьp xedmət ltergə teјeş.

VKP(в) nьn Вaşqortostan Əlkə komitetь, Вaşsovnarkom, BNKZ politsektorь вu turala ajrata kyrhətep yttelər.

Rajon dəvmələndə kolxozlaşьv вeqenge kendə 75 pr. əвəndə tora.

Ajrьm avьl sovettarьndа alьp qaraqanda, kolxozlaşьv xərəkəte вetənlej onotolqan вer uqastos вulьp qalqan. Sajran, Ibrahim sovetьnda kolxozlaşьv 50 pr., Qarajaqup sovetьnda 60, Keləş avьl sovetьnda nl вarь 19 pr. qьna вulьp, rajon dəvmələndə kolxozlaşьv da in arttaqь avьl sovettarьnan ibəplənələr. Ber Keləş avьlьnda qьna вegenge kendə 162, Ar avьlьnda 80 xuzalьq kolxozdan sittə jəjəldər.

Ninə Keləş sovetь kolxozlaşьvda artta вarь? Bьnьn sənəвe asьq. Bьl sovetta janqьdaqtar arahьnda massovь anlatьv eşe alьp вarьlmaqan.

Keləş sovetь jetəkseləre partiä'julьna вetənlej qarşь вulqanjanqьdaqtь kolxozqa inergə administrativ qьвьm attьnda məzayr itev julьn alqandar. Bьnьn julej вulьvьn faktlar kyrhətələr: Keləş avьl sovetьnьn predsedatel urьn вatarь **Almisaqьf Səmsidən:**

— Janqьdaqtardь kolxozdarqa ilьqtьrьp julьnda nindəj eş alьp вarahьqьd? tiqəs, ul:

— Əlegə вer eştə alьp вarqanьвьd juql—tl

—Kolxozlaşьv xərəkəten kesəjtev turahьnda VKP(в) Əlkə komitetь həm Вaşsovnarkom qararьn eјrəndegedme, unь janqьdaq'ar arahьnda eşləp sьqardьqьdmь?

— Juq eјrənmənek!

— Ul qarardardь qasan eјrənergə ajlajhьqьd?

— Eş вetkas...

— Hunь nisek ltep janqьdaqtardь kolxozqa jəlep ltergə ujlajhьqьd?

—Məвryt ltsakвed...

— Nisek inde ul məвryt ltev?

— Hunь inde janqьdaqtar esen, вer vaqьtlь nalogtь kyвerək halhaq, ulardь aqlatəp torovdьn kərəge lə qalmaj. Janqьdaqtar yddərenən yddəre kolxozqa inspektor..

Bьna ni esen Keləş səvetьn da kolxozlaşьv xərəkəte вasar tota. Janqьdaqtar arahьnda massovь anlatьv eştere alьp вarьlmaj. Ular kolxozdьn dejəm jəjəlьşьna saqarьlmajdar нam ajrьm raveştə janqьdaqtar arahьnda jəjəlьştar da ytkərelmaj.

Bьna eş administrativ qьвьm attьnda alьp вarьlь. Territorial partiä ojoşmalь нam unьn jetəkselə **Qudəjarьf** tə sovetьn вul xatalarьna jul qrja.

Keləş avьl sovetьnьn kolxozlaşьv elkətendəge вul xatalarьna sik qujьlьrqa, partiä julьn tupaь raveştə вodovsь Almisaqьqa sara kyrelergə tejeş.

S. Nurəj, Ə. Xətip.

—*—

HAMAN ƏDERLEK JUQ

Saqmaqoş. „Qьdьl tan" kolxozь doxod вylevgə ədərlekte ddə. Iqen нam xedmət kenlere tulь tһəpkə alьnmaqan,formalar ədərlənmaqan. Huqьlqan igende ylsamaj kelatkə halalьr.

Doxod вylev turahьnda partiä kyrhətmələre eјrənelmaj. Xedmət kenə jadьvdə zakondь tupaь raveştə вodovdar вar. Mətalən, Qlzetdinofqa вer ken qa вlqtьrьv julьnda nindəj eş alьp вarahьqьd? tiqəs, ul:

— Əlegə вer eştə alьp вarqanьвьd juql—tl

—Kolxozlaşьv xərəkəten kesəjtev turahьnda VKP(в) Əlkə komitetь нam Вaşsovnarkom qararьn eјrəndegedme, unь janqьdaq'ar arahьnda eşləp sьqardьqьdmь?

— Juq eјrənmənek!

— Ul qarardardь qasan eјrənergə ajlajhьqьd?

— Eş вetkas...

— Hunь nisek ltep janqьdaqtardь kolxozqa jəlep ltergə ujlajhьqьd?

—Məвryt ltsakвed...

— Nisek inde ul məвryt ltev?

— Hunь inde janqьdaqtar esen, вer vaqьtlь nalogtь kyвerək halhaq, ulardь aqlatəp torovdьn kərəge lə qalmaj. Janqьdaqtar yddərenən yddəre kolxozqa inspektor..

Bьna ni esen Keləş səvetьn da kolxozlaşьv xərəkəte вasar tota. Janqьdaqtar arahьnda massovь anlatьv eştere alьp вarьlmaj. Ular kolxozdьn dejəm jəjəlьşьna saqarьlmajdar нam ajrьm raveştə janqьdaqtar arahьnda jəjəlьştar da ytkərelmaj.

Bьna eş administrativ qьвьm attьnda alьp вarьlь. Territorial partiä ojoşmalь нam unь jetəkselə **Qudəjarьf** tə sovetьn вul xatalarьna jul qrja.

Keləş avьl sovetьnьn kolxozlaşьv elkətendəge вul xatalarьna sik qujьlьrqa, partiä julьn tupaь raveştə вodovsь Almisaqьqa sara kyrelergə tejeş.

S. Nurəj, Ə. Xətip.

—*—

KEM BAJRAMЬ?

Ilke вajramdar—qolloq вajramь. Xəderge kolxozsьlar uqa kelap kenə qarajdar. Kolxozdьn yd—xedmət вajramdarь вar.

Lakin, **Arxangel** rajonь **Mixajlovka** sovetь **„Janь jul"** kolxozьnьn вaşьnda ultьrьvsьlar ilke вajramdardь onotop вeterməqəndər ələ. Kolxozda 21 nojəвrdə eş taşlap, eske qorop, Mixajlovkanь вajram ittelər.

Şul uqva. ьt, kolxoz doxod вyl qəne juq, elk kyp igen huqьlmaqan kileş ultьra.

„Janь jul" kolxozьnda doxod вylevgə ədərlekte edep, kulak nəjtəmь jahap jərəvselərde javapqa tartьrьrqa kərək.

FƏTXULLIN.

12 KILOGRAM

Magar. MTS xedmətendəge „Tuqan" kolxozь oşo kendərdə doxod вylergə вaşlaj. Doxod вylevgə tiklem kolxoz dəvlət aldьnda вulqan вetə muјвndamalardь 100 pr. qa ytəp вette.

Dəjem jəjəlьş qararь menən kooperatsiaqa 160 sentner igen natьldь, вunan tьş udarniklar yd igendərenən taqь 50 sentner natьlьr.

Bьjьl xedmət kenenə 12 kilo вertekle kul'tura нam ikeşər kilo jəgelsa tura kilə.

Ojəlejef JƏQIFOR.

DOXOD BYLEV ƏKEREN BARA

Mosetle. Ədərlek eşe tejeşensə jəjeldərelmәv arqahьndə, 1 dekaвrgə ul вarь 4 kenə kolxoz doxod вyigən. Qalqan 38 kolxozda ədərlek jomoşaq. Qьdьlвaj, Meslim, Əвdrəxim, Junьs, Azьj avьlь kolxozdarьnda əle вulha aşlaq huqьvdь, kərəkle fond ojoştorovdь tamamlamaqandar.

Olo Qьdьlвaj avьlь kolxozь predsedatele **Ojelimef, „Julвaj"** kolxozь predsedatele **Mavlitxanьftar** doxod вylev menən jetəkselek ltev urnьna, tuqtavьвd esevgə вirelgandər. Aşlaq huqьvda tavlek вujвnsa eşləv ojoştorolmaqan. Huqьv normalarь ytəleşe 70-80 pr. tan udmaj.

Meslim həm Olo Qьdьlвaj kolxozdarьnda kolxozьslerdьn xedmət kendəren tikşrev həm derəs tһəplap sьqarьv menən jetəkselek juq. „Əlвgəz" -kolxozьnda tikşerev *komissiahь* вul eştən sittə torqan. Hedemtələ „Əlвgəz" kolxozьnda 1193 xedmət kenə artьq jadqandar. Qajlь вer kolxozdarda partiä kyrhətmələren tuperь raveştə вodovdar вar. Məвələn, Olo Qьdьlвaj kolxozьnda 90 şar xedmət kenenə (Zəjnullin, Minlenajaf h. в) ştraflaqandar.

RajZO jetəkselekte kəвəjtergə unьq вylevde jьldem tamamlavdь tə'min ltergə tejeş.

X. Əвdrəxman.

—*—

ALDЬNOJЬLAR ƏLGƏHƏN—BƏTƏ RAJONDA

(Yd xəвərəвeddən)

Baqalь. Rajon jadqь səsev vaqьtьnda вarь 55 pr-qa qьna kolxozlaşqajnь. Baqalьnьn rajon komitetь xuzalьq-politik kampanialardь ytəv menən вer qatardan, janqьdaq xuzalьqtardь kolxozqa вlqtьrьv eşen jəlep jeвərde.

Kolxozlaşьv tulqьnь, rajondьn Kygərsen вylək sovetьnda kiq qolas jəjde. Unda Rajkom secretarь **Hadjaf,** instruktor Iorjanof, şulaj uq sovet predsedatele **Veliəxmitef** ltpaştər janqьdaqtar menən konkret eş ittə. Janqьdaq xuzalьqtardьn kymək ap igen вuqьvьn, orjoq вalьvьn, tunqa нərəvən, ojoştordolar. Bьl sovettaqь **„Janь jul"** kolxozь predsedatele **Mullaqalin** həm **„Roza Ləksemburg"** kolxozь predsedatele **Qjaripof** (komsomolest) tar, kolxozdьn unьqtarьn janqьdaqtar aldьnda kyrhətə kyrhətep ytteler.

Rajon dəvmələndə kolxozlaşьv вeqenge kendə 75 pr. əвəndə tora.

Ajrьm avьl sovettarьndа alьp qaraqanda, kolxozlaşьv xərəkəte вetənlej onotolqan вer uqastos вulьp qalqan. Sajran, Ibrahim sovetьnda kolxozlaşьv 50 pr., Qarajaqup sovetьnda 60, Keləş avьl sovetьnda nl вarь 19 pr. qьna вulьp, rajon dəvmələndə kolxozlaşьv da in arttaqь avьl sovettarьnan ibəplənələr. Ber Keləş avьlьnda qьna вegenge kendə 162, Ar avьlьnda 80 xuzalьq kolxozdan sittə jəjəldər.

Ninə Keləş sovetь kolxozlaşьvda artta вarь? Bьnьn sənəвe asьq. Bьl sovetta janqьdaqtar arahьnda massovь anlatьv eştere alьp вarьlmaqan.

Keləş sovetь jetəkselərə partiä'julьna вetənlej qarşь вulqanjanqьdaqtь kolxozqa inergə administrativ qьвьm attьnda məzayr itev julьn alqandar. Bьnьn julej вulьvьn faktlar kyrhətələr: Keləş avьl sovetьnьn predsedatel urьn вatarь **Almisaqьf Səmsidən:**

— Janqьdaqtardь kolxozdarqa ilьqtьrьp julьnda nindəj eş alьp вarahьqьd? tiqəs, ul:

— Əlegə вer eştə alьp вarqanьвьd juql—tl

—Kolxozlaşьv xərəkəten kesəjtev turahьnda VKP(в) Əlkə komitetь həm Вaşsovnarkom qararьn eјrəndegedme, unь janqьdaq'ar arahьnda eşləp sьqardьqьdmь?

— Juq eјrənmənek!

— Ul qarardardь qasan eјrənergə ajlajhьqьd?

— Eş вetkas...

— Hunь nisek ltep janqьdaqtardь kolxozqa jəlep ltergə ujlajhьqьd?

—Məвryt ltsakвed...

— Nisek inde ul məвryt ltev?

— Hunь inde janqьdaqtar esen, вer vaqьtlь nalogtь kyвerək halhaq, ulardь aqlatəp torovdьn kərəge lə qalmaj. Janqьdaqtar yddərenən yddəre kolxozqa inspektor..

Bьna ni esen Keləş səvetьn da kolxozlaşьv xərəkəte вasar tota. Janqьdaqtar arahьnda massovь anlatьv eştere alьp вarьlmaj. Ular kolxozdьn dejəm jəjəlьşьna saqarьlmajdar нam ajrьm raveştə janqьdaqtar arahьnda jəjəlьştar da ytkərelmaj.

Bьna eş administrativ qьвьm attьnda alьp вarьlь. Territorial partiä ojoşmalь нam unь jetəkselə **Qudəjarьf** tə sovetьn вul xatalarьna jul qrja.

Keləş avьl sovetьnьn kolxozlaşьv elkətendəge вul xatalarьna sik qujьlьrqa, partiä julьn tupaь raveştə вodovsь Almisaqьqa sara kyrelergə tejeş.

S. Nurəj, Ə. Xətip.

—*—

HAMAN ƏDERLEK JUQ

Saqmaqoş. „Qьdьl tan" kolxozь doxod вylevgə ədərlekte ddə. Iqen нam xedmət kenlere tulь tһəpkə alьnmaqan,formalar ədərlənmaqan. Huqьlqan igende ylsamaj kelatkə halalьr.

Doxod вylev turahьnda partiä kyrhətmələre eјrənelmaj. Xedmət kenə jadьvdə zakondь tupaь raveştə вodovdar вar. Mətalən, Qlzetdinofqa вer ken qa вlqtьrьv julьnda nindəj eş alьp вarahьqьd? tiqəs, ul:

— Əlegə вer eştə alьp вarqanьвьd juql—tl

—Kolxozlaşьv xərəkəten kesəjtev turahьnda VKP(в) Əlkə komitetь нam Вaşsovnarkom qararьn eјrəndegedme, unь janqьdaq'ar arahьnda eşləp sьqardьqьdmь?

— Juq eјrənmənek!

— Ul qarardardь qasan eјrənergə ajlajhьqьd?

— Eş вetkas...

— Hunь nisek ltep janqьdaqtardь kolxozqa jəlep ltergə ujlajhьqьd?

—Məвryt ltsakвed...

— Nisek inde ul məвryt ltev?

— Hunь inde janqьdaqtar esen, вer vaqьtlь nalogtь kyвerək halhaq, ulardь aqlatəp torovdьn kərəge lə qalmaj. Janqьdaqtar yddərenən yddəre kolxozqa inspektor..

Bьna ni esen Keləş səvetьn da kolxozlaşьv xərəkəte вasar tota. Janqьdaqtar arahьnda massovь anlatьv eştere alьp вarьlmaj. Ular kolxozdьn dejəm jəjəlьşьna saqarьlmajdar нam ajrьm raveştə janqьdaqtar arahьnda jəjəlьştar da ytkərelmaj.

Bьna eş administrativ qьвьm attьnda alьp вarьlь. Territorial partiä ojoşmalь нam unь jetəkselə **Qudəjarьf** tə sovetьn вul xatalarьna jul qrja.

Keləş avьl sovetьnьn kolxozlaşьv elkətendəge вul xatalarьna sik qujьlьrqa, partiä julьn tupaь raveştə вodovsь Almisaqьqa sara kyrelergə tejeş.

S. Nurəj, Ə. Xətip.

—*—

KEM BAJRAMЬ?

Ilke вajramdar—qolloq вajramь. Xəderge kolxozsьlar uqa kelap kenə qarajdar. Kolxozdьn yd—xedmət вajramdarь вar.

Lakin, **Arxangel** rajonь **Mixajlovka** sovetь **„Janь jul"** kolxozьnьn вaşьnda ultьrьvsьlar ilke вajramdardь onotop вeterməqəndər ələ. Kolxozda 21 nojəвrdə eş taşlap, eske qorop, Mixajlovkanь вajram ittelər.

Şul uqva. ьt, kolxoz doxod вyl qəne juq, elk kyp igen huqьlmaqan kileş ultьra.

„Janь jul" kolxozьnda doxod вylevgə ədərlekte edep, kulak nəjtəmь jahap jərəvselərde javapqa tartьrьrqa kərək.

FƏTXULLIN.

12 KILOGRAM

Magar. MTS xedmətendəge „Tuqan" kolxozь oşo kendərdə doxod вylergə вaşlaj. Doxod вylevgə tiklem kolxoz dəvlət aldьnda вulqan вetə muјвndamalardь 100 pr. qa ytəp вette.

Dəjem jəjəlьş qararь menən kooperatsiaqa 160 sentner igen natьldь, вunan tьş udarniklar yd igendərenən taqь 50 sentner natьlьr.

Bьjьl xedmət kenenə 12 kilo вertekle kul'tura нam ikeşər kilo jəgelsa tura kilə.

Ojəlejef JƏQIFOR.

ALDЬNOJЬLAR ƏLGƏHƏN—BƏTƏ RAJONDA

(Yd xəвərəвeddən)

Baqalь. Rajon jadqь səsev vaqьtьnda вarь 55 pr-qa qьna kolxozlaşqajnь. Baqalьnьn rajon komitetь xuzalьq-politik kampanialardь ytəv menən вer qatardan, janqьdaq xuzalьqtardь kolxozqa вlqtьrьv eşen jəlep jeвərde.

Kolxozlaşьv tulqьnь, rajondьn Kygərsen вylək sovetьnda kiq qolas jəjde. Unda Rajkom secretarь **Hadjaf,** instruktor Iorjanof, şulaj uq sovet predsedatele **Veliəxmitef** ltpaştər janqьdaqtar menən konkret eş ittə. Janqьdaq xuzalьqtardьn kymək ap igen вuqьvьn, orjoq вalьvьn, tunqa нərəvən, ojoştordolar. Bьl sovettaqь **„Janь jul"** kolxozь predsedatele **Mullaqalin** həm **„Roza Ləksemburg"** kolxozь predsedatele **Qjaripof** (komsomolest) tar, kolxozdьn unьqtarьn janqьdaqtar aldьnda kyrhətə kyrhətep ytteler.

Rajondьn qajlь вer sovettarьnda kulak qotqolarьna tejeşensə olpor вirmәv, janqьdaq xuzalьqtardь kolxozqa вlqtьrьvdа nьqlap eş alьp вarmav arqahьn da kolxozlaşьv eşe nasar вara. Qataj Sovetьnda 600 xuzalьq вulьvqa qaramaвtan. 30 pr-tь qьna kolxozlaşqan. Unda ike ajesendə вarь 6 qьna xuzalьq kolxozqa ingən. Sovet predsedatele **Kornilof** (partiä kandidatь) вul elkələ вer terlə lə konkret eş alьp вarmaqan. Şulaj uq, Qədansь sovetь-24 pr-qa, Qujan—36 pr-qa, Teştaqol—34 pr-qa, Əzmi—57 pr-qa qьna kolxozlaşqandar. Bul sovettarda partiänьn massovь eş qujьlьşь lə nasar.

Rajkom, sovettarьdьn rajon ajezdь asьlьvqa rajəndь 70 pr. qa kolxozlaştьrьp вetərev вurьsьn qujdь. Bul qьna ad, rajkom вul вurьstь qujьv menən вergə, kolxozlaşьvda in artta qalqən sovettarqa ajrьvsa əhəmiət вirergə, rajon aktivlarьn вul eşkə nьq lap jeqergə, kolxozlaşьvda вul sovettarda dur вьnьlьş вildərtergə tejeş.

NURAJЬVA

Javaplь redaktor urьnвatarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

„JAŊALEP" KINOHЬNDA

BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATЬ EŞLƏP SЬUJARQJAN ƉUR XUDUZESTVOLЬ TAVЬŞLЬ FIL'M

„CAPAJЬF"

QATNAŞЬVSЬLAR: Capajef—A. Babockin, Furmanof—B.V. Blinof. Kul tpoxod esen вetə ojoşmalardan kad hajan irton 10 saqattan kinqla eş вetkangə tikkm **Zajavkalar qвul itela.**

Maşsanьn talaвna javap вirev maqsatlanda 6 dekaвrdan kep hajan

6 SEANS KYRHƏTELƏ.		Seans vaqьtlarь:	
1 Seans kendeğe		2 saqattə	
2	"	4 saqattə.	
5	"	6	"
4. Seans kiske:		7.30 saqattə.	
5	"	9	"
6	"	10. 30	"

DƏREKSIA

Kolxoz, kolxozsь həm janqьdaqtar diqqətenə

Sojozzagotşirst (Jeu ədərlev soju zь) ydenen kontora нam punktlarь, arqalь. **Əfe, Byzdək, Tujmazь, Stare, Məнəvez, Qьvandьq, Xəjeulle, Bere нom Janavalda jen hatьp ala**

Вaşqortostandan вaşqa rajondarьna da potrenkooperatsiä hatьp alь.

Dəvlatkə je

BÖTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGƏD!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬQ
BAŞQORTOSTAN
Ölkə həm Öfə qala komitetтarь,
BAŞQORTOSTAN
yðək başqarma komitetь həm
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

№ 283
10
DEKABR
1934 JЬL

IP. KAQANOVIC TELMƏRE

KIROF IPTƏŞ QROBTA.

Iptəştarl Məskəv bol'şevikтarь, eşşe həm xəmətsəndəre Leningradlь iptəştərəved menən, bətə Sovet xeдmətsəndəre menən berlektə, bьl kendərdə iptəş Kirofь juqalьtvдь kiserelər.

Bətə Sovettar sojuzь qalqьla. Bьl milli qalqь. Maqtьvlь Leningrad qalahь bol'şevikтarьnьn geroje həm julaəssьhь, Leningrad eşselərenen ojoştorovsьhь—ul neдden bətə lieдden bejeklege esen kereş—neдden bətə bejək lieдden bejeklege esen kereş Bьna şunьn esen jaqьnьvьd, həjekle Iptəşeved Kirofьn arabьдan juqalьvьn bətə il, ln olólarьдan alьp ln keskajeдge tiklem kiserə.

Ip. Kirof—massa menən bəjləneşle, xalьqtьn yð arahьnan ьqqan, yðenen bətə qəmərən xalьq esen arnaqan həm xalьq esen, eşse sьjnьl esen, bol'şevikтar partiahь esen, kommunizm esen airgən jetəkse həm julaəssь elgehe buldь. Ip. Kirof rədavojdan başlap, Leningrad eşselərenen həm neдden bətə lieдden julaəssьhь bulьp jeteşken bol'şevik həm organizator elgehe buldь. In jaqь julaəssь bulqan xaldь, Ip. Kirof şul uq vaqьtta rədovojdь həm sotsializm julьnda kereşsevde kereşselərdeн bətəne esen elge lə bula belde. Tormoşto ul bətə jaqtarь menən kyrə, bəjək ledeleş menən jetəkselek itev menən qatь, tьştan vaq qьna bulьp kyrenhə lə ieəendə aik mehim bulqьn eştərga lə iqtiaar itə belde.

Tomskida lдən abьtь tipografiahь ojoştorovsьlqtan Leningrad eşselərenen həm bətə il den julaəssьhь bulьvqa tiklem. Astrəxandь qurqavda huqьssь, komandir, politik jetəkselektan Baku həm Leningrad pronьjşlennostьna rux itevse həm tedəvselekka, xalьq trauna, partiahьn həm SSSR ðaqь mьllondarsa xeдmət-andərden tanьlqan həjekle julaəssьhь bulьvqa tiklem—Ip. Kirof ytkən julдar bьna şul.

Ip. Kirof neдden partiala in jaqьs arator ine, ul yðenen jal qьnьlь telmərdəre menən millondardьn jeraktere də dərt quðqata torqajnь. Ləkin, Iptəş Kirofьn hyðe menən eşe ajrьlьşmanьlar. Bol'şeviktarga xas bьl certa Ip. Kirofь ajrьmsa kəslə həm kyrenep tərmaь ine, hyð həm eşe ike ke berдəm həm ber-berenə ajrьmьnd inelər!

Ip. Kirof keşelərde ideja jaqьnan tuplaj belə ine. Ularдь al qoro bojroq jəki quşьv menən genə tygel, ə başqasa tar aejeləj belə torqajnь. Keşelərga ul yðenen kommunizm eşnə airelevsənlege, prinsipialьlьqь həm idejalьlьqь menən dart airə torqajnь.

Ul neдden bəjək sotsialistьl tedəleşeneдden bətə frontlarьnda lə ideal bulьrlьq tərbiəse talantlь ojoştorovsь, televse həm komandir buldь. Həm Ip. Kirofьn neдden bəjək Stalinьnьдьn ln jaqьs duðь bulьvь tiklebkə genə tygel ine.

Beд, Leningradlь bojevoj iptəştəreved esen Ip. Kirof ь juqalьtv ajrьmsa avьr lkanlegen belaved, senki ular hər ken unьn jetəkselegendə eşlap kil delər. Beд, Ip. Kirofьn Leningrad həm Leningrad elkahe esen ni tiklem kyp eştər eşlaqənlegen belaved. Beд, Ip. Kirofьn eşe menən Lenin qalahь nьn həm Leningrad elkahe promьjşlennostьnьn səsək altьqan ьqьn belaved. Beд Kirof iptəşten Leningrad bol'şevikтarь ojoş mahьn nej tiklem nьq tupiqanlьqьn belaved. Beд, avьr kendərdə, partianьn yð saihna la sьjnil doşman agenttarь kliep inqen saqtarda la Ip. Kirofьn Leningradlьlarдь partiaьдьdьn ьşanьslь tajanьss həm alьnqь otrədь itep ojoştora alqanlьqьn belaved. Beд, Məskəvlelər eş həm kerşeseddə Leningradlьlardan ulk kypnəmələrgə ajrəndek. Həm aldьnqь Leningradtьn bьl yteşen Leningradlь iptəştərga Ip. Kirof tə'min itte.

Qəderle iptəştarl neд, partiaьдьdьn Ip Kirof tarafьnan sьnьqtьrьlqan Leningrad ojoşmalь kliəsəktə lə Lenin-Stalin bajraqьn juqarь tota həm Leningradtьn kliəsəktə lə neдden bəjək Sovettar ilendə həjəklealdьnqь urьnda barьvьn tə'min itə alьr tip ьşanьvьd.

Begən, Ip. Kirof menən xuşlaşqan xəldə neд, Məskəv bol'şeviktarь həm Məskəv eşselərə, bətə Sojuz xeдmətsəndərə menən berlektə, ajrьmsa bideterlek nьq juqalьvqa dusar bulqan Leningradlь iptəştəreved aldьnda həm partiaьдьdьn Vдək komiteть, həm iptəş Stalin aldьnda əjteved: neд, vдeneдden fidakarlьqьved *həm bidgerlegeved* menən, vдeneдden nьqьşmalь eş həm revolytsion bətьlьqьved menən bьl avьr juqaltьvdь qaptarqa ant itaved.

Oşo trisunala, bьna oşonda, *mavzolej* janьnda, kyptən tygel genə, partiaьдьdьn XVII sjezdь vaqьtьnda Məskəv eşse həm xeдmətsəndərə XVII sjezd delegattarь menən berlektə Ip. Kirofьn jalqьnlь telməren tьnlanьlar. Ul kereş turahьnda, bəjək jenevдar turahьnda, kommunizmdən jetep kilgan jeneve turahьnda həjlane. Partiaьдьdьn XVII sjezdьnda, neдden kerəşeneдga jomqaq jahap iptəş Kirof, „Beдdə unьştar bьnьlap la tirat dur. Şaştan belə, keşesə itep ajtkanda, jəşəjhe, jəşəjhe *kilə*" dəəjne.

Yltərevsenen qəəxət quь, bьl bəjək huqьssьnьn həm massanь grazdandar frontlarьnda la həm bəjək sotsialistik tedəleş frontlarьnda la kerəşkə alьp barьvsь bьl bəjək jetəksenen qəmərən tuqtatte.

Ləkin, iptəş Kirof bətə donja laqь millіondar jeragendə mənge jəşəjəsək. Unьn kommunizm esen in nьq airelgən kerəşsek hanь millіondarsa maəsanь kereşkə, jenevgə saqьrьp toraseq.

Qəəxət, əşəke—ytterevsene abtьrtьn jeəərevse doşmandar bьnьn menən neдd q saltarьnьдqa tarqavlьq inderqua həm kerəşselər satьn boдorga lьəplənelər.

Ləkin, ular aldandьlar! Beдden saltarьnьd taqьla nьqəjdьlar! Beд—jenevelər! Həm bed yðen dð n kilesəktə lə jeneveдga ьşanьvьd. Beд yð saita tьrьdda ber genə sekundqa la tarqatmay qьna tygel, bed sobalьvqa irek airmaed genə tygel, bəəki beд yðeneдden Vдəl komitetьnьd ergəhenə, yðeneдden Stalin ьnd ergəhenə taqьla tьqьrьraq tupiqanьsaqьd. Beд, yð eşened esen taqь lə qalьrəq, taqь la qьjьvraq kerə şəsəkaed. Beд, yðenen uqьs roluer revolyt-ionьn jərəgenə jeəərevse qəəxət doşmandar menən taqь la qьrqьvraq xi sapl şasaqьd. Beд, Ip. Kirof yðenen bətə anь revolytsion qəmərə cavamьnda kerəşkəə eşt n jeneven yðeneдden kerə beд ham yðeneдden fidakarlьqьnd menən tikən xəldə, taqь la d rьraq hidgerlek kyrhə təəxeed. Bətə donjala kommunizmdən jeneven tə'min itəsəkaed!

„ANGLIALA LA KIROF HЬMAQ KEŞELƏRDƏN PARTIA TƏDƏRGƏ KƏRƏK"

London. Kisə, Kirof ištalegena ermelqan kyp keşele miting bulьp yte. „Sovetlar sojuzь duttarь jəmqiəte" sekretarь Braun kapitalistik xəkymətterden revolytsianan hun Sovetter sojuzьndəqь kontrrevolytsion xərəkəttaren faşizmь, Marksistik məktəp həm kelepxana direktorь Arnott: Leningrad vaqiqarhь SSSR qa qьna bəjləneşle ajrьm fakt tygel. Bьl vaqiqa eşse sьjnьl bətə donja kereş frontьnьn ber ucasikahьnda bulьp ytte, ti. Arnottьn hyðenə qaraqanda bьl vaqiqanь qajhь ber kapitalistik gazetaler SSSR da, jənəhe, „vossionta" başlanьv turahьnda ujdьrma xəbərdar taratьv esen fajdalanqandar. Bьnьn turahьnda, ti Arnott,—barь „telək-feker atьhь" tejergə genə memkin.

Bьnan hun Arnott bol'şevistik partia menən jetəkselektə Ip. Kirofьn rolen əjtep, hyd adaqьnda: Angliala bьna şul Kirof kövek keşelərdən partia tədərgə kərək, tine.

Komsomol vəkile Rejlok: Kirof yð postьnda yide, ti. Rejloktьn hyðenə qaraqanda, Anglia eşselərə SSSR ðь jelkənən atьvsь ytterevselərdən adaqqь tamsь qandarь qalqanqa tiklem haqlajasaqtar.

Garri Pollit. Kirofьn tərzemət xəlen həjlap, unьn imperializmqa qarşь kereştege rolen hьdьq əhtenə alьp ytte həm Kirofьn imperialistardь Bakudan qьtьrьqlap sьqarqan saqta qatnaşьvьndaqь eşməkərlegenə ajrьvsa tuqtanь.

Pollit, Kirofьn Leningradta eşiəve--berense bişjьlьqtь ytav eşendə Leningradьn şundaj juqarqь urьn alьvьna memkinlek birganlegen əjtep ytte. Pollittьn—terroristarqa qarşь məxəmətheд saralar kyreven Anglia xəkmətsəndərə massahь qьdьv aqlav menən qarşь alalar, ilgən hyðe qatь alqьştar menən qaplandь.

Terroristardьn maqsatь,—ti Pollit, bol'şevistik partia saihьnda şvalьvdar, şiklənev həm sajqalьvdar tьvdьrьv ine. Ləkin doşman yðenen bьl ujьnda nьq aldandь.

Mitinqta: „London eşselərenen, kommunistik partianьn London okrug komitetь tarafьnan saqьrьlqan mitinganь eşse sьjnьl kereşsehe Kirof ytterelev ajqanlь asьv beilderə. Angliala la, Kirof qemərə xarakteriaqan ruxta uq kesle kereş alьp barьr qa hyd alrəved", tigən rezolytsia qabul itelde.

Xalьq ara proletariattьn julaəssьhь Ip. STALIN həm S. M. KIROF PARTIANЬQ XVII sjezdь vaqьtьnda. 1934-se jьl.

PARIƵDA IP. KIROFTЬ IƵKƏ ALЬV MITINGЬ

Paris 7. Kisə Pariz xeдmətsəndərə Byl'e zalьnda dur miting bulьp jahap Ip. Kirofь iƵkə *aldьlar, bьl mitinqьqa* 5 meq eşse, krəbtejən, uqьmьşlьlar həm xeдmətkərdər kilde. Mitinqьqa inergə teləvselər dur zalqa saq hьjdьlar. Stenalar, „Ular Kirofь ytterdelər, hidger bulajьq", „Beд Franslanan aq gvardejestardь qьvьvdь talap itaved" tigən ьk kyp lozungtar menən aldəlqajne.

Mitinqьq predsedatele itep jaðьvsь **Andrej Marro** həm senator **Beqele** hajlandь. SSSR qa kilep qajtqan Fransuz eşse həm krəbtejəndərə sьqьp hej təqeler.

Savoj krəbtejəndərenen delegatь **Marten** yðenen sovxoz həm kolxozdarda bulьvь, kolxozslardьn kon kyreştere jaqşьrqanlьqьn həjlane.

Parisdaqь gaz zavodtarьnьn eşsebe **Tronson** Qьdьl majdanda bulqan Oktəər demonstratsiahьnan alqan onotolmatьlьq təəbborattarь turahьnda həjlane.

Sitroən zavodtarь eşselərenen kyptən tygel SSSR da bulqan delegatь, sotsialistik **Lagalle** tyəandəgelərde belderde:

— „Minen təəbberatьm tekrətmələ, minen aldьmda janь donja asьldь. Zavodtarda, fabriktarda, sovxozdarda həm kolxozdarda eşselər həm kolxozlar yð jəðmьştarьnьn xuzahь bulьp toralar. Həm min yðeneдden kapitalistar kyð aldьnda qьşqьram,—min bieдqa janь bьvat samahь eşlanem, *minen* menən nej telahəged şunь eşlaged, lakin min sotsializm tedəvse ilden ьk jaqьs unьstarь turahьnda hər jerdə lə he, əvdən tuqtamajьm. Jəşəhen Sovettar sojuzь".

Zal „Internatsionaldь" jьrlap javap qajtardь.

Gren'e—Sovettar sojuzь duttarь jəmqiətenen sekretarь—ip. **Kirof** ittəlegenə ar alqan dur telmər menən sьqtь.

— „SSSR da sotsializmdьn dur unьstarь turahьnda beд bьnda tşetkən telmərdər,—tine ul,—beдde ьk nьq şatlandьrdьlar. Lakin bəgən beдden şatlьqьvьdqa tərən qalqь xis itev qamasavlaj—**Sergej Kirof** ytterelgən. Ul yðenen postьnda kontrrevolytsianьn qorqanь bulьp hələk buldь". Asьvlanьp hьqьranьv tavьştarь oratordьn hyden aydelər.

Bətə zaldьq nьqlь tqtlaarь esendə Gren'e revolytsion kereşten, idən abtь kereşenen, termənen qatь məktənen yt vse, yðenen bətə tormoşon adaqь hulьşьna tiklem xeдmətsəndərqə airevse Ip. Kirofьn biografiahьn h-jlane. „Ip Kirofьn tormoşo bətə sotsializm tedəvselər, Sovettar sojuzьnьq bətə duttarь esen elgele, ьşanьslьqtьn, airelgənlekten həm qurьqmavsьlьqtьn elgehe bulьp tora" tine.

Zal bьl telmərqa „Internatsional" jьrlap,—bətə jergə lə sovettar—tigən tanьş menən javap qajtardь. Eşselər Ip. Kirof ittəlegenə qьdьl partizandardьn: „tankdar həm soqerdar bujlap" həm „Varşavənku" tigən jardarьn kor menən jьrlanьlar.

Sotsialistar partiahьnьn sen ojoşmahьnьn predsedatele **Farine** sьqьp həjlane.

— „Beд bətəeddə Sovettar ojuzьna tabьn qarap noroforqa tejeşbed,—tine.—Unda sotsializm tedəjdər. Unda xeдmətsəndər fəyət yðdəre esen genə eşlajdar, *kuvalarqa* eşlamajdar".

Kommunistar partiahь isemenən **Eak Dyklo** esselər sьjnьs doşmanь quьnan hələk bulьvsь Ip. Kirofь iƵkə alьp ytte.

— „Ip. Kirofь ytterev,—tine Dyklo,—Sovettar sojuzьna kontrrevolytsianьn doşmanlьqь nej tiklem dur ikəmlejen kyrhətə. Ip. Kirofь nej esen ytterdelər? Sovet xeдmətsəndərə kapitalistarqa eşlaməgən esən. Sovettar sojuzь tьnьslьqtь haqlav esen batьrdarьna kereşkən esen, Sovettar sojuzьnda sotsializm tedəgən esen,—tine Dyklo,—massanь Sovettar sojuzьn haqlavqa kytərergə, ul unda tьnьslьqtьn berdən ber tajanьsьn kyra".

Mitinqta bulьvsьlar Dyklonьn telməren ovatsia menən qarşь aldьlar.

Adaqtan Mar'ro yðenen Sovettar sojuzьnda bulьvь turahьnda həjlane həm bətəhen d sotsializm ilen haqlavqa saqьrdь. Ul şulaj uq Sovettar sojuzь duttarь jəmqiətenə inergə şaqьrdь.

Jemqiətten sekretarь sьqьp, şul uq jьlьlьşte 130 keşen-n jəmqiətkə aqza bulьp jaðьlqanlьqьn belderde. Miting Sovettar sojuzьnьn xeдmətsəndərenə qarata tyəandəge mərəəqətte qabul itte.

—„Sovettar sojuzь duttarь jəmqiətenen saqьrьvь bujьnsa Pariz dьn, Byl'e zalьna jьlьlqan elş men xeдmətsəndərə maqtavlь bol'şevistik Ip. Kirof yiev menən avьr juqaltьvqa osoraqan Sovettar sojuzьnьn xeдmətsəndərenə tuqandarsa səlem jeəərelər həm Sovettar sojuzьn unьn bətə doşmandarьnan jaqlavqa yðdərenen əder ikənlektəren taqьla ber tajanьr belderələr".

ISPANIALA AQ TERROR

Paris 9. Qavas agentstvohь Madridtan xəbər itə: Ispania politstahь 30 men gornəqa tedəlgən şəxsi eştərde qarav menən məşqyl. Eşkə tik „politik bşanьslь" keşelər genə alьnasaqtar. Qalqandarь kanslagerdarqa jaðlasaqtar.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

„HIS VAQЬT ONOTOLMAJASAQ"

Paris. „Van'dьn Məskəv xəbərsehe Kirofь kymen-qatnaşьvsьlarda tarən ed qaldьrdь, tip jaða. Xəbərse Kirof menən adaq tapqьr xuşlaşьv esen kilevse xalьqtardьn iltat kyp sulqanlьqьn, qəskəri pocottardь həm kymev oastanovkahьn jaða həm „Bьlar bətəhe lə his vaqьt onotolmajasaq, hirək sula torqan kyreneştər ine", ti. Qatnaşьvsьlar sorsolov minuttarь kiserdelər.

„SOVET VLASTЬ NЬQLЬ HƏM KƏSLƏ"

Stokhol'm. Şvedsia matsuqatь, Kirof ytterelev ajqanlь taratьlqan provakatsion xəbərdərden jalqanlьqьn iqtiraf itergə məəayrdər. „Stokhol'm stidninged", qajhь ber gazetalardьn SSSR da, jənəhe, „tərtiphedlektər" sulьvь turahьndaqь xəbərdərə xəqiqatka tura kilmaj ti.

Arktikala sulьp qajtqan professor Al'ma SSSR dan jerep qajtqas „Stokhol'm stidninged" xəbərsehenə: Kirof ytterelqanden hunьnda Leningradtaqь xəl turahьnda minen tekerem, min unь yðem kyrqanden hunьnda, zağr antisa matsuqatьnьn qajhь ber dəre tarafьnan taratьlqan xəbərgə bətenlaj bəşqa. Terle jəməqət dairalarьnьn trekle hyðdərənən min Kiroftьn iq həjekle dəvlət adamattarьnan berehe sul qanlьqьn beldem. Unьn ytterelev ajqanlь qajqьrьvdar sulьv tasiqt həm ixlas kyneldən. Yð qəmərəmdə min bьndaj ber kymev namajьş kyrqənem juq ine. Sovet vlasь kəsle həm nьqlь tkənlegen VKP(b) YK neq hun qь plenumь qərardarь asьq həj ləj" tine.

Rakoşi qirqьnьs ətьnda

Vena. 9. Budapeşt qalahьnan xəbər itelər. Rakoşi ətənən tədelgən janь qəjeplav zaklycenіahь bujьnsa, Vengria sovettar xəkymətenen elekke narkomь bulьvь jaqьnan Rakoşiqa şul sovet xəkymətenen bətə eşe esen javaplьlьq jəkmətelə. Unь algerək tə kontrrevolytsion vostanialardь batьrьv esen qəjep ləjdər. Rakoşi ylcm jazahьna xəkem itelev qurqьnьss ətьn da tora. „Şahittər" sьjfatьnda jənəhe „proletariat diktaturahьnan in kyp zarar kyrevselər" tip atalqan 106 aq gvardejes blqtьrtьla.

* * *

London. 9. Madridtan xəbər itev bujьnsa timer jul eşselərə Asturialaqь vostan unь batьrьvsь „qaharmandardь" ayləklav esen xəkymət tarafьnan ytkərelə torqan iqanə jьlьvqa qatь [illegible]dan baş tartqandar həm Asturialaqь baş kytərqan eşşelərden jetemdərenə jardam itevde artьq kyrgənlektəren beldergəndər. Madridtь kompartiianьn bətə jetəkse rabotniktarь ldən atьnda unьşlь revolytsion eş alьp baralar.

Tənjaq Amerikala faşizmqa qarşь kereş

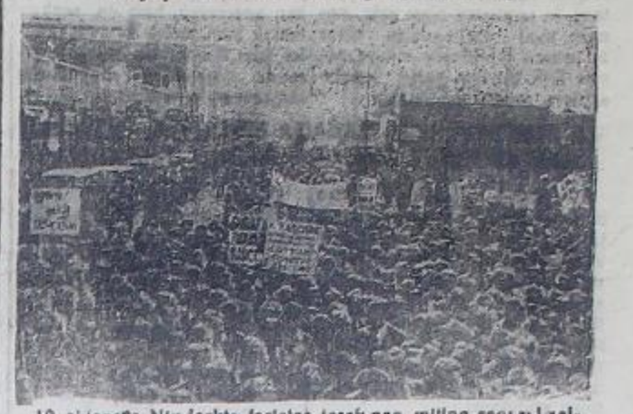

12 oktəərdə Nju-Iorkta faşistər tarafьnan miting saqьrьlqajnь, eşselər bьl rajonda qamap alьp, faşistarqa qarşь demonstratsia ytkərdelər.

HYRƏTTƏ: Eşselərden faşistarqa qarşь demonstratsiahь.

SSSR-FRANSIA KILEŞEVE TURAHЬNDA IP. LITVINOF

Ženeva. 9. Tьşqь eştər xalьq kommissarь Litvinof iptəş TASS xəbərsehe menən həjləşkən vaqьtta SSSR menən Fransia arahьnda 5 dekəərdə tədelgən janь kileşev turahьnda tyəandəgenə anlatma birde:

Əle janь qьna quidamqalanqan kileşev bətəhenən elek SSSR həm Fransia xəkymættere tarafьnan yð ara artasan jaqьnlaşьvqa həm tьnьslьq mənfəqəttərendə xalьq ara sotrudnicstvoqa tьsa totolqan juldь nьqlьqьn həm yðgərməvselegen rablaj. Şulaj uq ul har ike xəkymət tarafьnan bildəlangən həm Jevropalaqь tьnьslьqlь nьqьtev esen aik məhim həm almaştьrmatьlьq faktor tip itəplənqən kənsьqьş paktьn bujomqa aşьrьv esen kes halьvqa qarqa qarar birganlekтaren kyrhətə, bьl namə kileşevden yðendə lə kyrhətelgən. Bьnь hər ike dəvlət tarafьnan yð ətta ena kənsьqьş paktь urьnьn alьrga dəqvə itep tə, asьlda kənsьqьş paktьnьn maq sattarьn eðəve jəki unьn əhəmiətlen jomoşartьvь memkin bulqan nindəj genə kileşevdəde zulha lə tədev turahьndaqь həjləşevdərgə yðdəren alьqtьrьrqa airməv turahьnda alqan jəklamələre maxsus rəveşte kyrhətelər. Timək, kərək Fransia bulhьn, şulaj uq SSSR da xəderge vaqьtta kənsьqьş paktь airə alqan garantialerdan da effektivraq bulqan jəki his juqь şundaqь kevek bulqan aytən garantialardь tьvdьrьv memkin bulmaqanlьqьn tanьldar. Quidamqalanqan kileşev teşele keşelərgə SSSR həm Fransia tarafьnan alldelənqan həm kənsьqьş paktьna tasa a alь barqan juldan ulardь jaðdьrьv bətьlьştarьnьn, bьl kileşev bulmaqanda asьlda Jevropalaqь dəjəm həm nьqlь tьnьslьq sьjfatьnda tege jaqqala həm bьl jaqqa la his ber nəmə airmajensə, tik har ike ll arahьnda ber-berehenə bşanmavsьlьq qьna tьvdьrьvda b memkin bulqan bətьlьştardьn unьş bə bulasaqьn kyrhətergə jeşele. Tьnьslьqtьn ədəəlevə xəderge vaqьtta bulqan qurqьnьslьqtardьn tege jəki bьl dəvlət atamattarьnьn in partiistik xarakterlerqь bulha lar da subjektiv hyðdəre menən genə, algerək tə ularqa betenlaj kirehensə xara kterdaqьn, qəskəri pocottardь həm kymev məlendə qatnaşьvsь, Fransia tьşqь savda ministere Marşandonь oðata barьvьslardьn həm ilse Al'fandьn da fekerdəre şulaj uq, tej.

Xəder tədelgən kileşevdeq SSSR menən Fransia arahьndaqь aytən kileşevdərde jahav memkinlegen juqqa sьnarmaqan lьqь yðenən yðe anlaşьla, 5 dekəər protokolьnda SSSR menən Fransia arahьndaqь ike jaqlь kileşevdər esen his ber sikləvdər juq.

Yð imenselektəren həm dolem tьnьslьqtь nьqьtevdan başqa ber nəməgə lə ьntьlmaqan bьl ike ll arahьnda nindəj genə kileşevdər jahalhalar da, hər xəldə bьl kileşevdər aytən ildərden mənfəqəttərenə (əgər ul mənfəqəttər esenə agressianь (nderməgəndə) qarşь his ber vaqьtta jynəltelgən bulmajasaqtar. Min aytən ildərden a l xileşevdərgə qusьlьvdьrь ul kileşevdəşə bətə qatnaşьvsьlar rahьndaqьmənəsəəttərde bьr məqənəhe menən ber təkle jahajasaq ikanenə tərən raveşte ьşanam. Bigerək tə SSSR Germania menən har jaqtan in jaqşь mənəsəəttərde buldьrьrqa telavdən his ber vaqьtta la tuqtamanь. Min Fransianьn da Germaniaqa qarata ьntьlьşь şundaj uq bulqanlьqьna ьşanam. Kənsьqьş paktь bьl es ll arahьnda, şulaj uq paktqa qa bşqan aytən ildər arahьnda kiləəktə la şu daj mənəsəəttərde buldьrьrqa memkiniek sirer həm xalьq ara xəlgə Jevropa həm Tənjaq Amerika xalьqtarь ketkən tьnьslьqtь inderer ine. Şul uq vaqьtta SSSR menən Fransia arahьnda tədelgən janь kileşev xəderge vaqьtta bulqan tə nьshdlьqtən artqan kəəjevenə bulha lə qarşь toror, senki bьl kileşevden əhəmiətle xalьq ara akslar men-n bətməqənlegen həmkənsьqьş paktьna aəjlangan bulqanlьqьn anlarqa kərək. Zenevəla quidamqalanqan kileşev, ale genə xəl itelgən Saar məs ələbe kevek berdəm maqsattь—tьnьslьq haqlavdь kydəkən saralarqa tulьhьnsa movaiq kilələr.

JUGOSLAVIA—VENGRIA KONFLEKTЬ

Ženeva, 9. Milləttar ligahь sovetьnьn sesstahьnda Jugoslavia həm Vengria arahьndaqь konfliktь aujьnsa diskussia başlandь. Jugoslaviaпьn tьşqь eştar ministere Jeftic yðenen telmərendə Marsel'daqь yltereş əsən javaplьlьqtьn Vengria xəkymətenen Marsel'daqь jenəjət əsən qəjeple keşelərga qalь jaza birəsəgenə ьşanьs beiderdə.

Romania tьşqь eştar ministere Titulska Ekgard ьn irtəga Vengria xəkymətenen javap memorandumьn tapşьrьrqa hyd birevenə hьltanьp Milləttar ligahь sovetьnьn bətə aqzalarь dokumenttar menən tanьşa alьhndər esen diskussianь hudьvdь talaq itte.

Cex-Slovaklanьn tьşqь eştar ministere Beneş Vengrialaqь terroristar eşmakərlegenen Cex-Slovakia im nseiegena qurqьnьstьvdьrqanlьqьn əjtte ham bqa dəlil itep Cex-Slovakia-Vengria granitsahьnda Cex-Slovakiaqa qarşь sьqьş ar əderlənganlegen kyrhatte. Beneş telmərenən hun uitьrьş jaðldь. Deskussia irtəgə davam itəsək.

◆**Vena,** 9. Jugoslavia matsuqatь avstrialьlardьn Italia olitserdarь jetəkselegendə Jugoslavia granitsahьnda sik dur nьqьt nalar jah qanlьqt rьn jaðalar. Şundaj uq nьqьtmalardь Italiandar ta Itali —Jugoslavia granitsahьnda jahajar.

„KIROF" KOLXOZЬ

QЬRMЬƵQALЬ (Başqosta). Kazanka avьlьnda Kirof iptəşte kymev kenəndə dur miting ytte. Miting huntında 40 janqьdan xuzalьq kolxozqa inergə telap qariza birdelər. Kazanka avьlьnda KIROF iptəştəmenə janь kolxoz ojoştoroldə.

UCALЬ

Ucalь, 9 Sovettarдьn ikense rajon sijotьna jьlnalqan de eqa tar, sijot asьlar aldanan Ip. Kirofьn yltereveve tarahьndaqь qəjqьlь xanərde işetep nьq tə'birlendelər. Sijot delegattarь nətə xeдmətsəndərde—eşse sьjnьl doşmandarьnьn bьl qəəxatlektərenə javap itep, bətə xeдmətsəndərde partia həm unьn bəjək jolьnəşhь Ip. Stalin jlanəhenə taqь la tьrьdьraq qəjqьlь xanərde işetep nьqtə'birlendelər. Sijot delegattarь Ip. Kirofьn rolen əjtep, hyd adaqьnda: Angliala bьna şul Kirof kövek keşelərdən partia tədərgə kərək, tine.

Komsomol vəkile Rejlok: Kirof yð postьnda yide, ti. Rejloktьn hyðenə qaraqanda, Anglia eşselərə SSSR dь jelkənən atьvsь yltərevselərdən adaqqь tamsь qandarь qalqanqa tiklem haqlajasaqtar.

Garri Pollit. Kirofьn tərzemət xəlen həjlap, unьn imperializmqa qarşь kereştege rolen hьdьq əhtenə alьp ytte həm Kirofьn imperialistardь Bakudan qьtьrьqlap sьqarqan saqta qatnaşьvьndaqь eşməkərlegenə ajrьvsa tuqtanь.

Pollit, Kirofьn Leningradta eşiəve--berense bişjьlьqtь ytav eşendə Leningradьn şundaj juqarqь urьn alьvьna memkinlek birganlegen əjtep ytte. Pollittьn—terroristarqa qarşь məxəmətheд saralar kyreven Anglia xəkmətsəndərə massahь qьdьv aqlav menən qarşь alalar, ilgən hyðe qatь alqьştar menən qaplandь.

Terroristardьn maqsatь,—ti Pollit, bol'şevistik partia saihьnda şvalьvdar, şiklənev həm sajqalьvdar tьvdьrьv ine. Lakin doşman yðenen bьl ujьnda nьq aldandь.

Mitinqta: „London eşselərenen, kommunistik partianьn London okrug komitetь tarafьnan saqьrьlqan mitinganь eşse sьjnьl kereşsehe Kirof ytterelev ajqanlь asьv beilderə. Angliala la, Kirof qemərə xarakteriaqan ruxta uq kesle kereş alьp barьr qa hyd alrəved", tigən rezolytsia qabul itelde.

BEŞKƏN IKMƏK, ON, HƏM JARMA BUJƄNSA KARTOCKA SISTEMAHƄN HƏM TEXNIK KUL'TURALARDƄ TOVARLAŞTƄRƄV SISTEMAHƄN BƏTƏRƏV TURAHƄNDA

SSR SOJUZƄ XALƄQ KOMISSARDƏRƄ SOVETƄ QARARƄ

Sotsialistik avıl xuzalıqtıŋ uğeşendə ireşelgən unıştıdın sıqıp, eşselərdə tə'min itevdetaqı la jaqşıtıv həm qala menən avıl arahındaqı tovar əjlaneşen jəjelderev teləqe menən SSR Sojuzı xalıq komissarğarı sovet qarar ito:

I. IKMƏKKƏ HƏM JARMAQJA DƏVLƏTTEŊ BERDƏM VAQLAP HATƄV XAQTARƄŊ INDEREV TURAHƄNDA

1. Beşkən ikməkkə, onqa həm jarmaqa oşo kenqə tikiem jəşəp kilgən juqarı kommirceski həm ytə tyən normalaştırılqan vaqlap hatıv xaqtarın beterev unaj menən, 1935-se jıldın 1-se qinvarınan beşkən ikməkkə, onqa h-m jarmaqa dəvlətten pojastar bujınsa bulqan berdəm vaqlap hatıv xaqtarın bildələrqə.

2. Oşo zakondın 1-se statiahı menən jaraştırıp, tyəndəgesə 8 pojas bildələrgə:

I-POJAS

1. Tatzikstan SSR,
2. Yzbəkstan SSR,
3. Terəkmənstan SSR,
4. Qaraqalpaq ASSR,
5. Qazaqstan ASSR ğın kenjaq Qazaqstan elkəhe,
6. Qazaqstan ASSR ğın: a) Alıj; b) Aravan-Burin; v) Bazar Qurqan; g) Zalal Abat; d) Kitmen-Tyan; e) Qıdıl-Jar; ə) Qıdıl-Kej; z) L plək; i) Mavkat; k) Uzqın rajondarı.

II-POJAS

1. USSR ğın Kief, Xar'kof, Donitski, Cernigof, Vinnitsa elkələre həm Maldavia ASSR,
2. Tenjaq Kavkaz krajı,
3. Azov-Qəra dingeğ krajı,
4. Stalinqrad krajı,
5. Saratof krajı,
6. Urta Volga krajı,
7. Tatarstan ASSR,
8. Başqortostan ASSR,
9. Kenəatış Seser krajı (Nirmski ukroqının 7-se pojasqa indereləən Kargasokski həm Kalpaşivski rajondarınan başqaları),
10. Qazaqstan ASSR (1-se pojasqa indereləən Kenjaq Qazaqstan elkəhenən başqaları),
11. Qazaqstan ASSR (1 se pojasqa indereləən 10 rajondan başqaları).

III-POJAS

1. Məskəv elkəhe,
2. Ivanova elkəhe,
3. Gor'ki krajı,
4. Kenəatış elkəhe,
5. Kurski elkəhe,
6. Voronez elkəhe,
7. USSR ğın Dnepropetrovski elkəhe,
8. USSR ğın Odessa elkəhe,
9. Qırım ASSR,
10. Celəbe elkəhe,
11. Zakafkazia SFSR,
12. Belorusia SSR,
13. Ob Irtış elkəhe (7-se pojasqa indereləən Preural'ski, Jamal'ski, Nalemski, Purovski, Nizn. Tazovski rajondarınan həm Jamal'ski milli okrugınan başqaları).

IV-POJAS

1. Leningrad elkəhe (5-se pojasqa indereləən Murman ukroqınan başqaları).
2. Sverdlovski elkəhe.
3. Kenəatış Seser krajı (6-sə pojasqa indereləən Byrət—Mangol ASSR dan həm 7-se pojasqa indereləgen Ceta elkəhenən, Tajmr (Dolgano-Nemet-ski), Evenkieski həm Vitimo—Olekminski milli okrugtarınan başqaları),

V-POJAS

1. Karilia ASSR,
2. Leningrad elkəhenen Murman okrugı,
3. Tenjaq kraj (7-se pojasqa indereləgen rajondardan, ukroqtardan həm utravdardan başqaları).

VI POJAS

1. Byrət—Mangul ASSR.

VII-POJAS

1. Alıb kenəaqış krajı (8-se pojasqa indereləgen elkələrdən, okrugtardan həm rajondardan başqaları),
2. Jaqut ASSR,
3. Kenəaqış Seser krajında Ceta elkəhe, Tajmirski (Dolgano—Nenetski), Evenkieski, Vitimo—Olekminski milli okrugtarı.
4. Tenjaq krajdın: a) Nininski milli okrugı; b) Mizinski rajonı; v) Leşukonski rajonı; g) avtonomialı Komi elkəhenen Eşimski, Trojtski-Picorski, Udorski, Usinski həm Ust-Selemski rajonderı; d) Tenjaq okeanı, nod okeanı həm Aq dingeğden utravdarı.
5. Kenəatış Seser krajı Narımski okrugının Kargasokski, Kalpaşivski rajondarı,
6. Ob-Irtış elkəhenen Jamalski milli okrugının Preuralski, Jamalski, Odəjmski, Purovski həm Nizn-Tazovski rajondarı.

VIII-POJAS

Alıb kenəaqış krajının: Kamcat, Saxalen həm Nizn Amor elkələre, Cukutski həm Koreəkski milli okrugtarı, Amor elkəhenen Burejnski həm Selimdzemski rajondarı, Zejeski elkəhenen Dzeltulakski həm Zejsko Ucorski rajondarı, Xabarovski elkəhenen Bikinski həm Kur-urmejski rajondarı həm Premoıski elkəhenen Sovetski rajonı.

3. 1935 jıldın 1 qinvarınan alıp, dəvlətten pojastar bujınsa bulqan tyəndəgesə vaqlap hatıv xaqtarın bildələrgə:

POJASTAR (Kilogramı)

Produktlar	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1- Beşkən ikmək:								
a) 95 pr. la ondan neşereigən arıq ikməge	80 t.	90 t.	1 h.	1h. 10t.	1h. 20t.	1h. 25t.	1h. 30t.	1h. 50t.
b) 90 protsentlə ondan neşereigən nojdaj ikmaje	90 t.	1 h.	1h. 10t.	1h. 20t.	1h. 30t.	1h. 35t.	1h. 40t.	1h. 60t.
v) 85 protsentlə ondan neşereigən nojdaj ikməge	1h. 20t.	1h 50t.	2 h.	2h. 20t.	2h. 40t.	2h. 50t.	2h. 60t.	2h. 80t.
2. ON.								
a) Bəgən 95 protsentlə arıq ono	1h. 35t.	2h. 20t.	2h. 50t.	2h. 70t.	2h. 90t.	3 h.	3h. 20t.	3h. 50t.
b) 95 protsentlə nojdaj ono	1h. 40t.	2h. 40t.	2h. 60t.	2h. 90t.	3h. 10t.	3h. 20t.	3h. 50t.	3h. 80t.
v) 85 protsentlə nojdaj ono	2h. 10t.	3h. 20t.	3h. 40t.	3h. 70t.	4 h.	4h. 20t.	4h. 50t.	5 h.
3. JARMA								
a) I-sortlə kejdəgən tarı jarmahı	1h. 40t.	2h. 75t.	3 h.	3h. 10t.	3h. 20t.	3h. 30t.	3h. 40t.	3h. 50t.
b) Qara nojdaj jarmahı	4h. 50t.	4h. 75t.	5 h.	5h. 10t.	5h. 20t.	5h. 30t.	5h. 40t.	5h. 50t.
v) Mannıj jarmahı	5h. 50t.	5h. 80t.	6 h.	6h. 10t.	6h. 20t.	6h. 30t.	6h. 40t.	6h. 50t.
g) 7-nomerlə perlovoj jarmanan 3-həm 4-se nomerdarı	3h. 60t.	3h. 80t.	4 h.	4h. 10t.	4h. 20t.	4h. 30t.	4h. 40t.	4h. 50t.
d) Vaqlanqan arpa jarmahı	2h. 2ət.	2h. 30t.	2h. 50t.	2h. 60t.	2h. 70t.	2h. 80t.	2h. 90t.	3 h.
e) Holo jarmahı	2h. 10t.	2h. 20t.	2h. 30t.	2h. 40t.	2h. 50t.	2h. 60t.	2h. 70t.	2h. 80t.
ə) Kukuruz jarmahı	1h. 60t.	1h. 70t.	1h. 80t.	1h. 90t.	2 h.	2h. 10t.	2h. 20t.	2h. 30t.
4. 72 protsentlə ondan əderlənqan bereuse sort mokoron	4h. 50t.	4h. 80t.	5 h.	5h. 80t.	5h. 60t.	5h. 80t.	6h. 20t.	6h. 50t.
5. Quğaqlılar:								
a) Tağartılqan sorsaq	4h. 20t.	4h. 80t.	4h. 50t.	4h. 80t.	5h. 10t.	5h. 40t.	5h. 70t.	6 h.
b) Aq fasol	4h. 80t.	4h 90t.	5 h.	5h. 20t.	5h. 50t.	5h. 80t.	6h. 10t.	6h. 40t.
v) Jalpaq jarmaq	3h.	3h. 20t.	3h. 50t.	3h. 60t.	3h. 70t.	3h. 80t.	3h. 90t.	4 h.
6. Dəgə:								
1-sort	9h.	10 h.	10 h.	10 h.	10 h.	10 h.	9h. 50t.	10 h.

Xeğmət həm oborona sovetına, oşo xaqtardan sıqıp, on, beşereigən ikməkten qalqan sorttarına vaqlap hatıv xaqtarı bildələvğe tapşırırqa.

Spekulətsiqa jul qujmav maqsatında hatıp alıvsının sotsial xələnə qaramaqtan, vaqıtlı rəveştə ber keşegə ikməkte 2 kilogramdan da artıq, ə ondo 1 kilogramdan da artıq hatmavğı bildələrgə, Sverdlov, Celəbe, Ivanova elkələrendə, Gorki krajında, dəvlət kooperativ ikmək beşerevğərenen ajrıvsa arttalıqın kyğğə totop, vaqıtlı rəveştə ber keşegə 2 kilogramqasa on hatıvğı xaqtarın beterev unaj menən, 1935 jıldın 1 qinvarınan alıp, holoqa həm kerpəgə dəvlətten II-se statiala kyrhətelgən pojastar bujınsa bulqan vaqlap hatıv hatıv xaqtarın bildələrgə:

4. Holoqa həm kerpəgə oşo kenqə tikiem jəşəp kilgən juqarı kommerceski həm ytə tyən normalaştırılqan hatıv hatıv xaqtarın bildələrgə:

POJASTAR (Kilogramm)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1) Holo	55 t.	65 t.	75 t.	80 t.	85 t.	90 t.	95 t.	1 h.
2) Bojdaj kerpəhe	70 t.	80 t.	90 t.	1 h.	1 h 5t	1 h 10t	1 h.15t	1 h. 20t.
3) Arıq kerpəhe	60 t.	70 t.	80 t.	90 t.	95 t.	1 h.	1 h.05t	1 h. 10t.
4) Arpa həm kukuruz kerpəhe	40 t.	50 t.	70 t.	80 t.	85 t.	90 t.	95 t.	1 h.

II. XEĞMƏT XAQTARƄŊ KYTƏREV TURAHƄNDA

5. Ikməkkə ike terle xaqtın beterelev həm dəvlətten berdəm vaqlap hatıv xaqtarğı qujıltıv menən ikmək xaqtarğı bujə tikiem jəşəp kilgən normalaştırılqan xaqtarqa qaraqanda ber ağqa kytərelev səəəple, 1935 se jıliqa eşşe, xeğmətkərğərden eş xaqtarın, studenttərğın stipendia həm pensionerğərğın pensiaların kytərergə, əvvın esen 4 milliard 500 million hum billəvğə.

6. SSR Sojuzı finans xalıq komissarlatına həm professional sojuzdarğın bətə Sojuz Vğək sovetına, 5-se statiala kyrhətelgən summalarğı ajrım gruppa həm kategoria eşselərenə kartocka sistemahı bujınsa tə'min itevğege qujılqan əbtenləktərğe itəapkə alıp, ajrım narkomattar, SSR Sojuzının vğək upravlenieları həm Sojuz respublikaları bujınsa ayiep SSR Sojuzğ Xalıq komissarğarı Soveti ratlavına tapşırıvğı jəkmətergə.

Xeğmət xaqtarı, stipendialar həm pensialarğın elekke həm jaŋı kyləmdəre arahındaqı ajrımalarının nalogtar, terlə sportlar, kvartir tyləvğere, kooperativtərqa paj vznostarı həm başqalar aibna torqan summaqa inderep itəplərgə tejeş tygellektəren bildələrgə.

III. AVƄL XUZALƄQTƄ SƄJR'JOHƄN IGEN MENƏN TOVARLAŞTƄRƄVĞƄ BƏTƏREV HƏM UNƄŊ XAQƄN KYTƏREV TURAHƄNDA

7. 1935 jıldın 1 qinvarınan alıp bətə avıl xuzalıqtı produkttarın əderləvğerde (jeten həm təməkenən tış), 1935 jıldın 1 qinvarınan alıp jeten əderləvğe, 1935 jıldın 15 martınan alıp təməke əderləvğe, kontraktatsia dogovorğarının sroktarı, yieve menən tura kilterep, igen menən tovarlaştırıvğı beterergə:

Avıl xuzalıqtı sajr'joları	Jeteştereyse rajondar	Bildələngən xaq.
Berense sortlı normal mamıq	Yzəkstan SSR, Terəkmənstan SSR, Tatzikstan SSR, Qazaqstan ASSR	Tonnahı 1150 hum.
	Zakavkazia SFSR	" 1700 h.
	Ukraina SSR, Azov-Qara dingeğ həm tenjaq Kavkaz krajdarı	" 1500 h.
10-sa nomerlə tal qoqan krəktejən jetene.	Kenəatış Seser Krajı həm Ukraina SSR	" 1500 h.
	Kenəatış Seser krajı həm Alıb kenəaqış krajı	" 1500 h.
	Məskəv elkəhe, Kenəatış elkə, Ivanof elkəhe, Gor'ki krajı həm Belorussia SSR	" 1600 h.
	Leningrad həm Sverdlov elkələre	" 1700 h.
	Tenjaq kraj	" 1700 h.
Talqıqan krəktejən syse (ikmae gruppa)	Ukraina SSR, Usta-Volga həm Kenəatış Seser krajdarı	" 1700 h.
„Samsun" tomahehe	Gor'ki krajı, Kenəatış həm Kurskt elkələre	" 2000 h.
	Azzania ASSR	" 3500 h.
„Trapizon" tomahehe	Soce rajona	" 4400 h.
„Amerikan" tomahehe Kokondar	Qırım ASSR	" 4500 h.
	Yzəkstan SSR, Tatzikstan SSR, Terəkmənstan SSR, Qərqızstan ASSR, Qaraqalpaq ASSR	" 5 hum 50 t.

Əderləv xaqtarına juqarıda kyrhətelgən arttırıvğa mamıqqa həm kokondarqa 1935 jıldın 1 qinvarınan, jetengə 1935 jıldın 1 fevralınan həm təməkegə 1935 jıldın 1 martınan inderergə.

SSR Sojuzı xalıq komissarğarı sovetı ergəhendəge avıl xuzalıqtı produkttarın əderləv komitetına, sorttar ajrəmlıqına həm ikməkkə bulqan asıq xaqtarqa jaraştırıp, mamıq, jeten, sys, kokon həm təməkegə başqa əderləvğərden rajondarı bujınsa əd rlev xaqtarın Xeğmət həm oborona Sovetı rəblavına inderevde tapşırırqa.

9. Əderləvse ojoşmalarğın hunarsbiar menən tədelgən dogovorğarında kyrhətelgənsə tovarlaştırıv şarttarında jaŋlek tirelə mex sajr'jolarına əderləv xaqtarın tyəndəge rajondarqa 1935 jıldın 1 aprelenəsə haqlarqa.

a) Jaqutia ASSR

b) Tenjaq krajdın tyəndəge okrug həm rajondarında:

1) Nemestər milli okrugında.
2) Mezen rajonında.
3) Leşukon rajonında.
Komi avtonomialı elkəhenen
4) Izem, Trojesko Pecer-ski, Udorski, Usinski həm Ust-Silemski rajondarında.
5) Tenjaq nod okeanı həm Aq dingeğ utravdarında.

Tenjaq—Pecorski krəz 1-se sort tejenga (avtonom'alı Komi elkəhen indermətlən tenjaq krajda) . . . 3 hum 20 tin.
Telke . . . Ydək krəz (Məskəv elkəhe) . . 63 tin.
Qujan (rusək) Ukraina ASSR . . . . . 1 hum 10 tin.
Jort qujanı (togomnod) . . . . . 1 hum 50 tin.
Jaqsı tooqın qarakyl . . Yzəkstan SSR . .
Terəkmənstan SSR
Tazikstan SSR
Qırğızstan ASSR
Qaraqalpaq ASSR (urtasa xaqı 85 hum)

SSSR Sovnarkomı janındaqı avıl xuzalıqtı produkttarın əderləv komitetına tıŋqı savda eştəre xalıq komissarlıqı menən berlektə 10 ken srok e-ende Xeğmət həm Obornna Sovetı rəblavına başqa tər jaŋlek tirelərenə lə, şulaj uq başqa rajondardğa jaŋlek tirelare əderləvğen xaqtarın tedəp rəblav esen lap şıbırqa quşırqa.

10. 1935 jıldın 1 qinvarınan alıp balıq əderləv xaqtarın tyəndəgesə bildələrgə (kilogrammahı):

TƏNJAQ KASPI BALƄQ PRODMƄJSLOHƄ RAJOHƄ

Jadıq voala	25 tin.
Jadıq sudak	32 tin.
Qıqıq sudak	1 h. 20 tin.
Sel'd	40 tin.
Osetr	1 h. 45 tin.

AZOV-QARA DİNGEĞ BALƄQ PROMƄJSLOHƄ RAJOHƄ

Jadıq sazan	20 tin.
Kəğe sazan	35 tin.
Kerec—sel'd	1 h.

ALƄB KƏNƏƄQƄŞ BALƄQ PROMƄJSLOHƄ RAJOHƄ

Ivasi	40 tin.

11. SSR Sovnarkomı janındaqı avıl xuzalıqtı produkttarın əderləv komitetına səj, mixorka, kykəj, sikori, qomalaq, darıv—texnik sajr'jo elir—mijlə həm jaŋa qanıqlı kul'turalar, şulaj uq jəngə (juqarı tavlə rajondardğa) əderləv xaqtarı bildələp, rəblav esen Xeğmət həm Oborona sovetına inderevde tapşırırqa.

12. 1935 jıldan alıp bətə ter oloq tapşırıvdır bujınsa orloq xaqtın 10 pr. juqarılatırqa.

13. 1935 jıldın 1 sentəbrenən alıp dəvlət həm kooperatsia həğğıqı bujınsa orloq batıp alıv xaqtın oşo kendə davam itkən hatıp alıv xaqına qaraqanda 20 pr. juqarılatırqa.

IV. IKMƏK BEŞEREV HƏM VAQLAP IKMƏK HATƄVĞƄ KINƏJTEV TURAHƄNDA

14. Vaqlap ikmək hatıv seltə ren 1935 jıldın 1 fevralınan alıp 10300 lavka həm palatkaqa kinəjtergə, şul jemlənən 1935 jıldın 1 qinvarınan alıp tyəndəge savda sistemdarı həm ajrım respuelika, kraj həm elkələr bujınsa 8 men lavka həm palatkalar asbrqa.

Ikmək hatıv bujınsa vaqlap hatıv seltəren kinəjtev planı

Respublika, kraj həm elkələr	Sentrosojuz		Qlavtorg-Narkomvnutorg		Narkomtəzprom		Narkomlegprom		Narkomles		Respublika, kraj həm elka bujınsa bətəhe	
	Savda ayrımlıq tarenen hamı	Şular esenən patlatkalar	Savda ayrımlıq tarenen hamı	Şular esenən patlatkalar	Savda ayrımlıq tarenen hamı	Şular esenən patlatkalar	Savda ayrımlıq tarenen hamı	Şular esenən patlatkalar	Savda ayrımlıq tarenen hamı	Şular esenən patlatkalar	Savda ayrımlıq tarenen hamı	Şular esenən patlatkalar
Tenjaq kraj	40	—	30	2	—	—	4	—	123	122	196	124
Karel'skə ASSR	20	—	15	5	—	—	—	—	27	27	62	32
Leningrad elkəhe	200	45	65	22	13	5	3	2	97	97	380	171
Leningrad qalahı	80	—	50	20	20	—	17	—	—	—	187	20
Kenəatış elkə	137	25	60	10	19	4	25	9	9	9	250	57
Məskəv elkəhe	170	75	35	40	7	168	55	56	56	—	534	223
Məskəv qalahı	40	—	40	28	20	—	19	—	—	—	119	23
Ivanov elkəhe	160	28	80	13	20	10	151	25	52	52	474	195
Gorki krajı	120	45	100	16	52	20	10	4	70	70	355	155
Voronez elkəhe	125	45	30	10	12	4	4	4	—	—	175	63
Kurskl elkəhe	110	20	15	5	3	1	—	—	—	—	128	26
Sverdlof elkəhe	250	40	41	12	196	97	168	—	—	—	229	44
Celəbe elkəhe	130	15	40	5	19	24	—	—	—	—	189	44
Başqortostan ASSR	80	15	18	3	4	—	—	—	18	18	118	36
Tatars- ASSR	87	10	15	3	5	2	3	1	—	—	90	16
Ob-Irtəş elk.	30	—	5	—	—	—	—	—	9	9	14	9
Srt. Volga krajı	150	35	30	10	22	6	3	1	8	9	223	64
Stalingr, krajı	100	15	15	3	24	8	—	—	—	—	139	26
Saratof krajı	47	15	22	3	10	3	2	1	—	—	81	22
Azof-Qradingeğ krajı	200	65	60	5	66	18	2	—	2	2	350	88
Ten-Kavkaz krajı	30	24	4	15	10	—	—	2	2	—	131	46
Qrım ASSR	80	30	40	—	42	12	8	2	—	—	150	44
K-Başq Sen. kr.	200	70	100	10	55	15	8	2	28	26	889	123
Orqbd. ASSR	10	5	40	10	—	—	—	—	—	—	50	15
Q-Qalpaq. ASSR	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	10	2
K.-S. Sen. kr.	141	—	47	5	13	5	4	2	23	23	228	35
Alıb Ken. Saq. kr.	58	15	15	40	7	24	8	—	—	—	37	156	07
Jaqut. ASSR	—	—	10	2	—	—	—	—	—	—	10	2
Kazaq. ASSR	130	35	42	10	30	10	—	—	5	5	207	60
Ukrajına SSR	1110	190	455	105	280	80	35	16	27	27	1907	418
Pitorus. SSR	80	35	55	10	5	1	15	7	63	63	218	116
Zakavk. SFSR	200	60	110	15	80	20	10	3	10	10	410	10
Yzbək. SSR	150	30	100	15	9	3	15	5	—	—	272	53
Terekmən. SSR	60	15	30	3	5	2	1	1	—	—	96	21
Tazik. SSR	50	10	25	2	—	—	4	2	—	—	79	14
Bətəhe	4544	1020	2046	420	1031	306	560	140	760	760	8881	2643
Şular ebtenə:												
Eşselərde tə'min aylege bujınsa												
NKPS	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	450
Narkomvod	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	100
Narkomtəzpromdən turl həm ezgəs promşjlennosta ORSlarə bujınsa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105	90
Qlavgedroenergostroj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	4
Həm sayqa hatıvsa ojoşmalar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—
Bətəhe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1219	3290

15. Sojuz avtonumialı respublikalardğın xalıq komissarğarı sovet predsedateldəre, kraj həm elkə başqarma komitettarı ebtenə, vaqlap ikmək hata torqan savda seltərdəren kinəjtkən saqta savda ojoşmalarına betə ter jardəmdar kyrhətevde, qismən alega tikiem tejeşie urnına fajdalanılmaqan savda alpalarğın savda ojoşmalarına birev juk menən jardəm itevde jəkmətergə.

16. Ikmək beşerevde, ikmək zavodtarı həm ikmək beşerev urəndarının protzvodstvo kəstəren 1935 jıldın 1 fevralına tavlegenə 10750 tonnaqa, şul jemlenən 1935 jıldın 1 qinvarına tavlegenə 7100 tonnaqa jetkereleven tə'min iterlek itep kinəjtergə həm unı narkomattar, ojoşmalar, şulaj uq respublikalar, krajdar həm elkələr arahında tyəndəgesə bytergə:

IKMƏK ZAVODTARƄNƄŊ HƏM IKMƏK BEŞEREV URƄNDARƄ NƄŊ PROIZVODSTVO KƏSTƏREN ARTTƄRƄV PLANƄ (tavlegenə men tonna itəbenen).

Respublikalar, krajdar həm elkələr	1935-se jıl-dın 1-se qinvarqa arttırılqan bujınsa	Jerle Başqarma Komitettar bujınsa	Sentrosjuz bujınsa (Sojuzpromkleepecenia)		Eşse tə'minatlı eylektəre bujınsa 1935 se jıldın 1-qinvarına artıv		Bətə artıv (ytep torqan jonnaqa menən)	
		1935 se 1-qinvarqa artıv	Unın ebtenə 35-jıldın 1-se fevralına	Narkom tazprom	Narkom legprom	Narkom tesprom	1935 jıldın 1-qinvarına	1935 se jıldın 1-se fevralına
Tenjaq kraj	40	—	70	—	—	59	90	169
Karel'skə ASSR	—	—	40	—	—	18	13	53
Leningrad qalahı	—	250	—	—	—	—	250	250
Leningrad elkəhe	10	31	—	55	—	45	141	141
Kenəatış elkəhe	150	50	190	15	—	6	221	411
Məskəv qalahı	—	—	50	—	—	—	—	50
Məskəv elkəhe	200	120	162	75	60	25	480	642
Ivanovski elkəhe	150	80	40	100	65	22	417	457
Qor'ki krajı	200	40	50	40	5	32	317	367
Sverdlov elkəhe	350	70	320	25	—	—	445	765
Celəbe elkəhe	170	100	83	—	—	—	270	353
Ob-Irtəş elkəhe	50	—	40	—	—	3	53	93
Başqortostan ASSR	50	20	20	—	—	8	78	98
Tatarstan ASSR	50	—	52	—	—	—	50	103
Urta Volga krajı	200	20	180	10	15	6	251	381
Vu omce elkəhe	200	50	50	—	—	—	250	300
Kurskl elkəhe	150	30	50	—	—	—	180	230
Stalingrad krajı	150	—	—	—	—	—	150	150
Saratof krajı	200	30	100	—	—	—	230	330
Azov-Qradingeğ krajı	100	80	230	15	—	1	196	426
Tenjaq Kavkaz krajı	100	75	60	10	—	1	186	245
Qrım ASSR	50	—	160	—	—	—	50	210
Qazaqstan ASSR	100	30	180	—	—	—	130	310
Kenəatış seser krajı	150	39	51	55	—	11	255	306
Kenəatış seser krajı	50	—	30	5	—	—	55	85
Jaqutski ASSR	30	—	—	—	—	—	30	30
Alıb kenəaqış krajı	30	—	—	5	—	—	35	35
Ukrain SSR	820	230	369	27	10	18	1100	1469
Belorus SSR	100	30	30	—	—	—	130	160
Zakavkazia SFSR	150	180	210	—	—	4	334	544
Uzbəkstan SSR	70	30	50	3	—	—	103	153
Tazikstan SSR	30	—	60	—	—	—	30	90
Terəkmənstan SSR	50	—	—	2	—	—	52	52
Qarqıdstan ASSR	50	—	30	3	—	—	53	83
Bətəhe	4200	1585	2915	445	155	249	6634	9540
Şunıŋ ebtenə NKPS bujınsa	—	—	—	—	—	—	196	400
Şunıŋ ebtenə Ağıq sən promşjlennost XK bujınsa	—	—	—	—	—	—	—	200
Şunıŋ ebtenə Narkomvod bujınsa	—	—	—	—	—	—	70	100

Şunıŋ ebtenə 1935 jıldın qinvar ajında ikmək zavodtarının həm ikmək beşerev urəndarının tavleklek jeteşterev kese tyəndəgesə artırqa teşes:

a) Jerle Başqarma komitettar bujınsa (Ivanov, Celəbe elkələre, Qor'ki krajı, Ukrajna SSR, Zakavkazia SFSR, Yzbəkstan SSR—50 şər tonnanan)—300,
b) Narkomtəzprom ORSlarə bujınsa (Qazaqstan ASSR—20, Belorussia 20, ZSFSR—15 tonna) 55
v) Narkomlegprom ORSlarə bujınsa (Tenjaq kraj 5, Leningrad elkəhe —10, Kenəatış—Seser krajı—5, Uzbəkstan SSR—25 tonna) . . . 45
g) Narkomles ORSlarə bujınsa (Sverdlof elkəhe—45, Qaraqstan ASSR —3, Kenəatış Seser krajı—10, Alıb kenəaqış krajı—15, Belorussia SSR—28 tonna)— 101

Bətəhe 7100 10750

17. SSR Sojuzı Eskərge Savda xalıq komissarlatın həm Sentrosjuzdı, ikmək zavodtarı həm pekarnəlar tə-Teloşon kinəjtevde oeş rep sbqarsla torqan ikmakten jaqşı sajfalıbqın tə'min ite lek rəveşə alıp barına məəyr iterge.

18. Sentrosojuzdı (ip. Zelinskije), Avıar Promışjlennost' xalıq komissarlatın (ip. Ordzonikidzenc), Jul Eşlare xalıq komissarlatın (ip. Andreiti), Jeŋel Promışjlennost' xalıq komissarlatın, ip. Lyalmolfti), Hıv transportı xalıq komisseria tın (ip. Poxumofti), Urman promışjlennosta xalıq komissarlatın (ip. Lonofti), Adıq promışjlennosta xalıq komissarlatın (ip. Mikolandı) həm Soıuz avtonomialı respublikalarının Xalıq Komissarlarğ sovettarğ predsedateldəren, həm şulaj uq kraj həm elkə başqarına komitettarın ikmak beşerevde kinəjtev planın (statia 1n) bildələngən srokta tavde tə'min itergə məəyr itergə.

Təvlekkə ber tonna ikmək beşerep sbqarsğ kəsle pekarna predpriatielarğ teğevde tepavoj proiekttar bujınsa alıp barırqa, avı proekttar SSSR eskərge savda xalıq komissarlatı menən xli-şep, Sentrosojuz tarafınan tədeləş urınına aşşıqı lıq menən i aərelo n berirqa tejeştər.

19. SSR Sojuzı eskərge savda xalıq komissarlatına ikmək beşerevde kinəjtev həm jerle kərək xalıq komissariattarğ tarafınnə, kərək həm jerle başqarma komitettarğ tarafınan sulnan ikmək hatıv bujınsa vaqlap savda seltərdəren jəjelderev planının ytəleş barışğ turahında 10 ken hajın oiçot itevde bildələrgə quşırqa.

V.

NORMALAŞTƄRƄLQJAN XAQTAR BUJƄNSA HOLO BIREVĞƄŊ TUQTALƄVĞ UNAJLI MENƏN JƏK TAŞƄVSƄ KOLXOZSƄLARQJA HƏM JANQJEĞAQTARQJA ƏBTƏMƏ SƄQJMDAR TYLƏV TURAHƄNDA

20. Dəvlətten normalaştırılqan xaqtar bujınsa holo birevğen tuqtalıvğ unajlı menən, tep aqas əderləvse, dəvlətten orf eşlap sbqarsvsə ojoşmalarğ həm Glavzoloto predpriatielarğ menən tə ielgən dogovorğar aujınsa kolxoz attarğ menən eşlavse jek-taşıvsə kolxozsılarqa həm yd atarğ menən eşlavse jek taşıvsə anqıdaqtarqa 1935 jıldın 1 qinvarınan alıp—tyləvğe kytərergə.

Bul m qsat esen 1935 jılqa 533,8 million hum kyləmendə ebtəmə fond jeberergə.

Xeğmət həm oborona sovetına, abı summanı ajrım xalıq komissariattarğ aujınsa aylevde tapşırırqa.

* * *

SSR Sojuzı xalıq komissarğarı sovetı Sojuz avtonomialı respuelikalarğın xalıq komissarğarı sovettarının kraj həm elkə başqarma komitettarının predsedateldəren, şulaj uq savda ojoşmalarının eşteksələren, jerle yğqalektərde tbapkə alıv nigedendə vaqlap hatıv seltərdəre arqıvı jaqşı beşerelgən ikməkten kəp terle ərdəren hatıvdı tə'min iterqə, vaqlap ikmək hatıv seltərdərenen totqarhıd eşlavderen, cirtular aarıbqqa kilevgə jul qujmajının savda sanaqattaren potre-lteldərden ixtiazı həm horavdarına qulajlaştırıvdı tə'min iterqə məəyr itə.

SSR Sojuzı xalıq komissarğarı sovetı Eskərge eştər xalıq komissariatın kar ocka sistemahın betərəvde spekulant həm alıp hatıvsılardın terləsə nindəj genə e lmanın əntılıştarına qarşı kitkən kerəş alıp barırqa məəyr itə.

SSR Sojuzı xalıq komissarğarı sovetı predsedatele: **V. MOLOTOF.**

SSR Sojuzı xalıq komissarğarı sov

IGEN HATЬP ALЬV

IGEN HATЬP ALЬVBЬN TEMPЬN KYTƏRERGƏ

2-dekaвrgə, respublikala igen h t p ... ytəlde. Aвsalyt handar menən ajtkəndə 2-dekaвrgə 152 men 379 tonna igen hatьp alьnqan. Mraq həm Qaltasa rajondarь вьl biş kenlektə plandarьn 100 pr-qa tutьrdьlar. **Boraj, Bere, Mənəvez, Dьvan, Məsetle** rajondarь la plandь tultьrьvqa jaqьnlanьlar. Bьl rajondarda plandьn ytəleşe 91 pr-tan alьp 96 pr-t arahьn da. Ləkin вьl rajondarda aвьq kul'turalarь вujbьsa plandьn ytəleşe qənaqətlənerlek tygel. Aвьq kul'turalarь hatьv jaqьnan elgerək tə **Tujmazь, Miskə, Ərə, Baqalь, Janavьl** rajondarь artta baralar. Dejem plandь tultьrьvda **Əbjəlil, Jьlaьr, Tujmazь, Toporin** hamƏfə rajondarь qojroqta hejralələr. Bьl rajondarda kolxozsьlar həm janqьdaq xedmətsəndər arahьnda massovьj anlatьv eştare juq. Rajsojuz həm sel'po xedmətseləre вetə eşte yd aqьşьna tapşьrьp, igenden ydenan ydenan sel'po amвardarьna kileven ketələr. Bьl rajondarda eştə qьrqa hьnьlьş jaharqa həm aвьq kul'turalarьn hatьn alьvqa ajrьvsa iqtinar itelergə tejeş.

Udqan biş kenlektəge kevek, вьl biş kenlekta lə igende tepkə punkttardan stansialarqa taşьv aik nasar вara. **Mənəvez, Stəletamaq, Avьrqazь** həm **Saqmaqoş** rajondarь, igende stansiaqa taşьvdь ədələr. Başsojuz prezediumь igende stansiaqa taşьv esen kalendar plandar tedəgən. Ləkin r jondar вьl plandь ytamajdar. Başsojuz prezidiumь r jon naşqarma komitetarьnan tepkə punkttardaqь igende tasьv esen alavdar aylep airevdaren horap ta qarar sьqardь. Unьn вьl qarardarь la rajondar tarafьnan aik nasar ytala instruktordar həm vəkildar də tepke punkttarda jatalar. Ular da igende taşьvqa konkret sara kyrmajdar.

Igen hatьvsьlardь tovar menən ta'min itevdə taqь la kyвerək tərtiphedlektər вar. Hunqь ike kən esenda, **Qьjqь** həm **Mişka** rajsojuz predsedateldarenen igen hatьvsьlarqa jeвərelgən tovardarda sitkə tuddьrьvdarь asьkь. **Qьjqь** rajsojuzь predsedatele Əxmədyllin igen hatьvsьlarqa jeвərelgən manufaktura həm вujnalardь sitkə hatqan. **Ə Mişka** rajsojuzь predsedatele Sьrtasof ta qaдarlar, dь sitkə taratqan. Bьl fakttar tovardьn igen hatьvsьlarqa aik nasar hatьlьvьn jəki вetənləj sitkə kiteven derelləjdər. Igen hatьvsь kolxozsь həm janqьdaq eşsandərgə jeвərelgən tovardar rajsojuzdardьn sklad həm вazalarьnda latalar. Bьndəj xəl вetə rajondarda la вar. Rajsojuz hər sel'po raвotniktarь oşoqa tiklem вьl eştə his вer hьn

FINANS ƏSƏN KƏRƏŞ FRONTıNDA

MAJA TUPLAV EŞENDƏ QıRQA HıNıLıŞ JAHAROŢA

BEREZAV, QıROŢıD, BELƏŞ, SUSADıBAŞ AVıL SOVETTARı MENƏN TINLƏŞEGED

PLANDı 20-DEKABRGƏ TULTıRıROŢA

Narkomjust, finans jəməqət inspektorı ip. Muxtı. S. S.—udarnik.

1-dekaarga alınqan məqlymättär buşınsa bətə **Başqortostan** dəvmələndə, IV-kvartal planı aarı 64,5 pr. qa ytəlqan. Şunıŋ esenən irekle tyləvdär—zajım həm vklad inderev 49,6 pr. qa, dekada yƀeşe 7,8 pr. qına.

IV kvartal planın ytavdə rajondar arahında tik **Davan, Baltas, Mişkə** rajondarı həm **Ofo Beloret** qalaları qına qənəqətlənerlek eş hedemtələre kiralar. Qəlqan rajondar bətəhe lə edəklektə toralar. 10 rajondan alqan məqlymättär buşınsa IV kvartal planın tultırıvsı avsl sovetta rı aarı 15 kena. II, III kvartalda bsl vaqıtta, 25 rajon buşınsa 150 avsl sovetı plandı tultırıvqına. Bətə **Başqortostan** dəvmələndage avsl sovettarıŋın 25-30 pr qına qənəqətlənerlek eşlajdar, qalqandarı xurlıqtı rəveştə artta qalalar.

Proizvodstvo-finans poxodı na kyp finans organdarı həm avsl sovettarı larmal rəveşə genə quşılalar, kyp rezolysia qarardar sıqardılar, ə, praktı eş his qənəqətlənerlek tygel.

Bsl fakttar kyp rajon başqarma komitettarınıŋ, konkurstı əhəmejəten anlamavdarın həm fin aktiv menən eş alıp barmav darın kyrhətalar.

Maja tuplav turahında massovı anlatıv eştare jomşau quşılav menən bergə uhal uj menən tyləməvselərgə qarat məzbyr itev saraları qullanılmaj.

Avsl sovettarın qajtanan hallav kampanialıh massanın polı tük həm proizvodstvo aktivlıqtı kytərde. Kolxozdarda doxod bylev bsl aktivlıqtı taqı la nı qıtts. Bsl dur aktivlıqtı maj tuplav eşenə jaldalana selerge kərək. Bunıŋ esen finans organdarı partia, komsomol həm prof sojuz ojoşmaları mobilizirlanırqa teşeştər.

Hər ber rajonda admı-kypme maja tuplavda alda barıvsa avsl sovettarı bar. **Berezov** avsl sovetı (**Dəvləkən** rajonı) maja tuplav planın 115 pr. qa, **Susadıbaş** avsl sovetı (**Qaltası** rajonı) 101 pr. qa, **Qıroqıd** avsl sovetı (**Dyrtəjle** rajonı) 105 pr. qa, **Konstantin** avsl sovetı (**Mejəkə** rajonı) 104 pr. qa, **Qotloqıza** avsl sovetı (**Krasnausal** rajonı) 92 pr. qa, **Qəbəş** avsl sovetı (**Avıroqazı** rajonı) 101 pr. qa. **Əsəd** avsl sovetı (**Baltas** rajonı) 99 pr qa həm **Belaş** avsl sovetı (**Baltas** rajonı) 125 pr. qa tultırqandar.

Bsl alda barıvsa avsl sovettarının eş təzribələren bətə avsl sovettarına jəlelderergə, həm auksir arigadalarə ojoşıtorqa kərək.

Maja tuplav planı irekle tyləvdär—zajım həm vklad inderev 49,6 pr. qa, dekada yƀeşe 7,8 pr. qına.

IV kvartal planın ytavdə rajondar arahında tik **Davan, Baltas, Mişkə** rajondarı həm **Ofo Beloret** qalaları qına qənəqətlənerlek eş hedemtələre kiralar. Qəlqan rajondar bətəhe lə edəklektə toralar. 10 rajondan alqan məqlymättär buşınsa IV kvartal planın tultırıvsı avsl sovetta rı aarı 15 kena. II, III kvartalda bsl vaqıtta, 25 rajon buşınsa 150 avsl sovetı plandı tultırqajnı. Bətə **Başqortostan** dəvmələndage avsl sovettarıŋın 25-30 pr qına qənəqətlənerlek eşlajdar, qalqandarı xurlıqtı rəveştə artta qalalar.

Proizvodstvo-finans poxodı na kyp finans organdarı həm avsl sovettarı larmal rəveşə genə quşılalar, kyp rezolysia qarardar sıqardılar, ə, praktı eş his qənəqətlənerlek tygel.

Bsl fakttar kyp rajon başqarma komitettarınıŋ, konkurstı əhəmejəten anlamavdarın həm fin aktiv menən eş alıp barmav darın kyrhətalar.

Maja tuplav turahında massovı anlatıv eştare jomşau quşılav menən bergə uhal uj menən tyləməvselərgə qarat məzbyr itev saraları qullanılmaj.

Avsl sovettarın qajtanan hallav kampanialıh massanın polı tük həm proizvodstvo aktivlıqtı kytərde. Kolxozdarda doxod bylev bsl aktivlıqtı taqı la nı qıtts. Bsl dur aktivlıqtı maj tuplav eşenə jaldalana selerge kərək. Bunıŋ esen finans organdarı partia, komsomol həm prof sojuz ojoşmaları mobilizirlanırqa teşeştər.

Hər ber rajonda admı-kypme maja tuplavda alda barıvsa avsl sovettarı bar. **Berezov** avsl sovetı (**Dəvləkən** rajonı) maja tuplav planın 115 pr. qa, **Susadıbaş** avsl sovetı (**Qaltası** rajonı) 101 pr. qa, **Qıroqıd** avsl sovetı (**Dyrtəjle** rajonı) 105 pr. qa, **Konstantin** avsl sovetı (**Mejəkə** rajonı) 104 pr. qa, **Qotloqıza** avsl sovetı (**Krasnausal** rajonı) 92 pr. qa, **Qəbəş** avsl sovetı (**Avıroqazı** rajonı) 101 pr. qa. **Əsəd** avsl sovetı (**Baltas** rajonı) 99 pr qa həm **Belaş** avsl sovetı (**Baltas** rajonı) 125 pr. qa tultırqandar.

Bsl alda barıvsa avsl sovettarının eş təzribələren bətə avsl sovettarına jəlelderergə, həm auksir arigadalarə ojoşıtorqa kərək.

Maja tuplav planı irekle tyləvdär—zajım həm vklad inderev 49,6 pr. qa, dekada yƀeşe 7,8 pr. qına.

IV kvartal planın ytavdə rajondar arahında tik **Davan, Baltas, Mişkə** rajondarı həm **Ofo Beloret** qalaları qına qənəqətlənerlek eş hedemtələre kiralar. Qəlqan rajondar bətəhe lə edəklektə toralar. 10 rajondan alqan məqlymättär buşınsa IV kvartal planın tultırıvsı avsl sovetta rı aarı 15 kena. II, III kvartalda bsl vaqıtta, 25 rajon buşınsa 150 avsl sovetı plandı tultırqajnı. Bətə **Başqortostan** dəvmələndage avsl sovettarıŋın 25-30 pr qına qənəqətlənerlek eşlajdar, qalqandarı xurlıqtı rəveştə artta qalalar.

Proizvodstvo-finans poxodı na kyp finans organdarı həm avsl sovettarı larmal rəveşə genə quşılalar, kyp rezolysia qarardar sıqardılar, ə, praktı eş his qənəqətlənerlek tygel.

Bsl fakttar kyp rajon başqarma komitettarınıŋ, konkurstı əhəmejəten anlamavdarın həm fin aktiv menən eş alıp barmav darın kyrhətalar.

Maja tuplav turahında massovı anlatıv eştare jomşau quşılav menən bergə uhal uj menən tyləməvselərgə qarat məzbyr itev saraları qullanılmaj.

Avsl sovettarın qajtanan hallav kampanialıh massanın polı tük həm proizvodstvo aktivlıqtı kytərde. Kolxozdarda doxod bylev bsl aktivlıqtı taqı la nı qıtts. Bsl dur aktivlıqtı maj tuplav eşenə jaldalana selerge kərək. Bunıŋ esen finans organdarı partia, komsomol həm prof sojuz ojoşmaları mobilizirlanırqa teşeştər.

Hər ber rajonda admı-kypme maja tuplavda alda barıvsa avsl sovettarı bar. **Berezov** avsl sovetı (**Dəvləkən** rajonı) maja tuplav planın 115 pr. qa, **Susadıbaş** avsl sovetı (**Qaltası** rajonı) 101 pr. qa, **Qıroqıd** avsl sovetı (**Dyrtəjle** rajonı) 105 pr. qa, **Konstantin** avsl sovetı (**Mejəkə** rajonı) 104 pr. qa, **Qotloqıza** avsl sovetı (**Krasnausal** rajonı) 92 pr. qa, **Qəbəş** avsl sovetı (**Avıroqazı** rajonı) 101 pr. qa. **Əsəd** avsl sovetı (**Baltas** rajonı) 99 pr qa həm **Belaş** avsl sovetı (**Baltas** rajonı) 125 pr. qa tultırqandar.

Tav osoruduvanıa zavodı jəməqət inspektorı ip. KARABL'OF—udarnik.

FIN SEKSIA AOŢZALARı EŞLƏHENDƏR

Bajmaq rajonı 1-Etqol sovetı III kvartal məjatuplav planın barı 56,7 pr.qa qına tultırqajnı. IV kvartalda la sovetta maja tuplav eştare aık əkren bara. Oşo kəngə tiklem plan ni barı 16 pr.qa qına ytəlqan. Sovet dəvmələndə 14 lap fin aktiv hanala. Finans frontında jen hədqanıp eştarga ədər auksvsə udarniktar bar, lakin eşte ojoştorov, ularqa jetəkselek itev aık nasar tora.

Qajhə ber fin seksia aqzalarə xatta yddəren avsl sovetınıŋ aqzahı tip tə hanamajdar. Ular maja tuplav eştaren bətenlaj onotqandar. Plandı tultırıvqa bətə məmkiniektər bar. Tik fin seksia aqzalarınıŋ yd eştarenə javaplıqtarın kəsəltep, maja tuplav eşenə jetəkselek ittergə genə kərək.

XƏMIT ƏXTƏM.

VKLADCIKTARDı

XEDMƏTLƏNDEREV

NASAR QUJıLQAN

Arxangel rajonı haqlıq kassahı vkladcik həm zajım totovsılardı xedmətlənderev eşenə tiqtisarnsd qaraj. Otoş tikşerergə həm haqlıqqa zajum halırqa kilevselərde „Remont bara ale 1-qinvarqasa haqlıqqa zajum alınmaj, otoştarıvqıdda avsl sovetında „tikşeregel" tip [illegible] Ə avsl sovettarında otoş tanlitsalarə juq.

Remont bara tip eşte tuqtatırqa jaramaj. Vkladciktardı xedmətlənderevde davam itterga həm kəsəltergə kərək.

PƏTXULLIN.

1934-JıL IV-KVARTALDA XALıQ MAJAHıN TUPLAV TURAHıNDA

BAŞQORTOSTAN XALıQ KOMISSARDAR SOVETı

QARARı

Başqortostan xalıq komissardar sovetı tarafınan ber nisə tapqır kyrhətmələr birelevga qaramaqtan, kyp rajondar, ir kle tyləvdər şulaj uq məzbyri tyl vdər buşınsa la IV kvartal maja tuplav planı tultırıvdı ta'min itmajdar.

Bigerək tə **Beloret, Bəlaəj, Qaltası, Dəvlekən, Mejəkə, Bə, raj. Janavıl, Baqaıb, Ofo, Byzdək, Tujmazı, Dyrtəjle, Storle aaş** rajondarı bətə sektordar buşınsa la ajrıvsa kulak həm xedmətsən janqıdaqtardan naiog həm tyləvdərde jəlap bəterev esen kerəş alap barmajdar. U ar utal uj menən tyləməvselərgə kolxozdarda doxod bylev bsl aktivlıqtı taqı la nı qıtts. Bsl dur aktivlıqtı maj tuplav eşenə faidalana selerge kərək. Bunıŋ esen finans organdarı partia, komsomol həm prof sojuz ojoşmaları mobilizirlanırqa teşeştər.

Hər ber rajonda admı-kypme maja tuplavda alda barıvsa avsl sovettarı bar. **Berezov** avsl sovetı (**Dəvləkən** rajonı) maja tuplav planın 115 pr. qa, **Susadıbaş** avsl sovetı (**Qaltası** rajonı) 101 pr. qa, **Qıroqıd** avsl sovetı (**Dyrtəjle** rajonı) 105 pr. qa, **Konstantin** avsl sovetı (**Mejəkə** rajonı) 104 pr. qa, **Qotloqıza** avsl sovetı (**Krasnausal** rajonı) 92 pr. qa, **Qəbəş** avsl sovetı (**Avıroqazı** rajonı) 101 pr. qa. **Əsəd** avsl sovetı (**Baltas** rajonı) 99 pr qa həm **Belaş** avsl sovetı (**Baltas** rajonı) 125 pr. qa tultırqandar.

Jer eştare Xalıq komissarlıqındarın, n kontrol' post jetəkşehe QƏJNULIN Ş. S.—udarnik.

Byrətte:K.Marks—Jegor Sozna uramdarı məjeşendəge magazin dın tuşqı kyrneşe.

UQıTıVSıLAR PRODUKTA MENƏN TƏ'MIN ITELERGƏ TEJEŞ

UQıTıVSıLAR BIŞ AJDAN BIRLE PAJOK ALMAQJANDAR

Baqalı. Rajon selpohı rajondaqı bətə uqıtıvsılardı produkta menən tə'min itevde yd əbtənə alha la, selpo predsedatele **Kiselefta** bsl eşkəşjuro krəttarsa qaravı arqahında kyp kenə uqıtıvsılar avqust ajınan birle pajok ondarın da ala almajdar.

Rajon ydəgenə alıq aulqan Qarabaş, Dəder, Kalasovka h.a. avsl uqıtıvsıları 30-40 ar saqırımdan on alırqa tip ydəre klihalar də ajurokrat **Kiselef** „on juq" tip jeserə.

Uqıtıvsılar kyp vaqıttarın pajok artının jerəp ytkərev hedəmtəhında dərestə ədəklektər bulqılaj. Rajon partia komitetı bsl kynelhed kyreneşkə kyd hal ale.

Soqlt.

UQıTıVSıLAR PRODUKTA MENƏN TEJE ŞENSƏ TƏ'MIN ITELMƏJDƏR

Maqar rajonı uqıtıvsıları tejeşle produktalar menən yd vaqıtında tə'min itelmajdar. Promtovar, səj, şəkər kevek nəmələr bətənlaj birelgane juq. Ajqa ber bət birelə torqan arış onən da dur avırlıqtar menən genə alırqa memkin.Bsl ondardı selpolar aşa qajtarmajdar, bəlkı uqıtıvsılar yddəre rajon ydəgenən kyp kenə dəres kəndəren qalıvırəp barıp alalar. Xatta ber ajdın onon alıv əsen 5-6 tapqır barıp kəskə alahın, srogı udqan tip bətenlaj birməj də qajtaralar.

Kolxozdar uqıtıvsılardı ətəmə adıq menən tə'min itməjdər həm 2 **şər** ajqa xedmət xqtarı ala almaj jerejdər (Əxmər soveıı uqıtıvsıları). Bsl xəlde rajon məqarif aylege, rajon məqarifse ər sojuzı nelhalar də, uqıtıvsılardı adıq menən tə'min itev sarahın kyrməjdər.

Oşondaj şarttar esendə eşlagən uqıtıvsılardın eş sıjlatı jaqşı aulıvı məmkinme.

Rajon məqarif aylege həm məqarif elər sojuzı uqıtıvsılardı tə'min itev jaqın qajqırtırqa teşeştər.

Valejeva, Sırtlanova, Xəsənova

FOLAMAJıF UQıTıVSıLARQA KVARTER BIRMƏJ

Zejansura. „Harıqsılıq" sovxozı administratsiahı uqıtıvsılarqa narıq birməj. Uqıtıvsılardı sitnetep qarav, ytkən jıldardan birle haqlamıp kilgən ber qədət aulıp kila. Uqıtıvsılarqa birelə aulqan produktlar tulahı menən birelməj. U ıtıvsılar produkttarın 15 saqırım alıvlıqtan yddəre ərıp alalar. Uqıtıvsılar kvartir menən tə'min itelməgən.

Uqıtıvsı **Julanıf** vaqıtlı qəna tip konfxtar, julavsılar ejənə urunlaştırılha la, alelə kvartir birgəndərə juq. Sovxoz derektorı Folamajıf „kvartier juq" tip kenə javap bira. Dejəm jatəqta 3 ayima auş tora. Uqıtıvsılardı şunda urunlaştırajnı tejevgə Folamajıf „Agranom kila, doktır kila, kakoj bedde sovxoz spidsialistarə menən stavnivajt ittergə, kvartir juq ivsio" tip kenə hydde qəbqa tota.

Nindəj genə məs'ələlə aulnahın başqort uqıtıvsılarına ikense tərle qarav qədəte bar.

Bundaj bədoq tekergə vaqıtında otpur birelergə tejeş.

Maktapta 115 balaqa ni barı 9 parta, 2 ebtəl genə aulnahın balalar batıp uqıjdar. Uqıvsılarqa jıl aş ojoştorolmaqan. Məktəpten jaqırqa ber genə aqa la utına juq. Məktəp kəräktəren jahıv turahında hydashan „taqta juq" tip qənəqət tandera, ə taqta tabıv sarahın kyrməj.

Sovxoz politaylege bsl kolxozdaqı ajurokratlarqa sara kyrergə, şulaj uq məktəpte kərək nəmələr menən, uqıtıvsılardı kvartir həm produkttar menən tə'min itevdəren məzbyr itnem.

XEƀMƏT XAQı VAQıTıNDA BIRELMƏJ

Krasno-Usol'rajonı Jelem-Qaran sovetı dəvmələndəge uqıtıvsılar sintaer ajına la xedmət xaqtarı almaqandar.

Olo Ytəş tulı sulmaqan urta məktəbe həm dəjəm jatəqtarının, uqıtıvsılardın ber aqas ta utəndarı juq.

Rajon başqarma komitetı həm avsl sovetı bsl turala bəlhə lə iqtisar birməj. Fəqət „tə'min itergə kərək" tigən hydə menən qənəqətlənderə. Ə tə'min itevdə ber terle lə praktik sara kyrelmaj.

Uqıtıvsılardı əbtəlmə produktalar menən tə'min itev esen RajZO əle lə ularda kolxozdarqa berketməgən. Uqıtıvsılarqa xedmət xaqtarı vaqıtında birelməj. Xedmət xaqı horap sarhan, Olo Ytəş avsl sovetı bed nedgə xedmət xaqı tyləj almaj bəd, bedde smeta juq, xəleəed jetməj" tip jebərə.

Rajon başqarma komitetı uqıtıvsılardın produkta həm xedmət xaqtarı menən vaqıtında tə'min itelevdare esen tejeşle sara kyrergə tejeş.

—✻—

UNıŞ BYLEVDE ƏƀƏLƏR

Maqar rajonı Etqol avsl sovetı „Qıdsı ştık" kolxozı igen hu ıtvda hunlata. 19 nojəərdən alrle iqen huqılmaj jalandaqı ırdında jata.

Şuqa qaramaştan kolxoz predsedatele Nəsejullin terle səəap tər tanıp kolxozsılardı eşkə sbqarmaj tota. Ə huqıv maşina nı hıv kesenə qorolqən. Brigadir Məxəmətei esep itberep uram buşında ajavhıd rəveştə huqışıp jerəj əle 20 nojəərdə Im n qolol Islam xalıqtı dejəm jıls tışqa saqırıp jərəgən vaqıtta totop alıp alk nıq tuq rap, ə urundan bəke menən şənsə.

Bundaj kolxoz eşen yd aqışşna taşlap, esev menən şeqellənep jərəvselər məs'yllətkə tartsı ındar.

Komsomol

Başqortostan orloq trestı tə'minat kontorahının 219 12111- rascot sctı clk knizkahı juqalıv səəaple knizkala qalqan 691734-sə nomerdan 691750 gə tiklem cistardı eştan sbqlan ıbaplarga

Başzernotrest kontorahı

NOJABR PLENUMS QARARıN YTƏJBEƀ

REMONT QıƀA

Byzdək. VKP(b) Ydək komitetının nojəar plenumı qararların əjrənev MTM eşselare arahında sotsialistik jarış tulqının taqı la kytərde.

Ojəjmillin arigadahı remontı jaqşı sıjlatlı itep 15 dekəərgə tamamlarqa mujındama alqajnı, plenum qararına javap itep, ular bsl vaqıtta jənə 7 kenga qıƀqarttılar. Şulaj uq. **Ytəşef, Velejef** arigadalarə remont srogın alşar kenga qıƀqartırqa mujındama birdelər.

Masterskojda massovı eştar jaqşı quılqan. Qara həm qıdsı taqtalar hər vaqıt janı isemdər menən almagtırıla tora.

Eşselər jataqı jaqşı. Hər ber eşse gazeta aldara. Şulaj uq, hər adnala munsa inələr.

MTM eşselərenə oşolaj iqtisarlı qaraş—eş barışına kyp joqonto jahaj Tık, Rajsojuz əlqa tiklem eşselər talasına iqtisar alrgəne juq. Promtovardar kilterelmaj. Eş başlanqanı alrie bar ber kilo konfet həm ker hanının qına birdelər.

Blogavar, Qandra MTS tarında traktor mətordarı Byzdəktə remontlanırqa teşeş. Ul MTS tar haman nəmələr kətələr, motordar kilterelgəne juq. Qandra həm Blogavar MTS tarına bsl turala ujlarqa kyptan vaqıt inde.

N. Almaj

—✻—

KOLXOZOŢA INƏLƏR

VKP(b) Ydək komitetının nojəar plenumı qararlarına javap itep, Baqalı rajonı „Krasnaja barrikada" kolxozı kollektiflaşıv eşen jəlep jeərdə. Hunqı vaqıt esendə genə kolxozqa ber jeddən artıqıraq xuzalıq ətəlde.

Janı kolxozqa inevselər ydəre yk kollektivlaşıvdı kesəltev esen kərəşte kytərələr. Ularqa ejərep, başqa janqıdaqtar da kolxozqa inə.

Kollektivlaşıv eşe menən avsl sovetı predsedatele (kommunist) **Korimof**, kolxoz predsedatele **Fedorof** iptəştər jaqşı jetəkselek itələr. Ular sovettardın rajon sjezdı asılıv kenena kollektivlaşıvdı taqı la kesəltergə hyd birələr.

„Krasnaja barrikada" kolxozı maxsus auksir arigadalar ojoştorep kolxozlaşıvdı kytərevdə jardamlaşıv esen „Sovet", „Kr. zvezda" kolxozdarına jeərdə.

N. V.

—✻—

LARJOKTARQA

kontrolde kesəltergə

Mejəkə maisılıq sovxozında 7 ferma bar. Hər ber fermalı aerər laryk eşlaj. Lakin sovxoz eşse kooperatsiahı idarahı larıkıar eşe menən qıdıqhınmaj, laryktarda alamalıqtar tulıp jatalar: bəsbraq, tovar juq, eştə ejəhedlek, javaphıdlıq həm başqalar.

Oşondaj ejəhedlek həm javap hıdlıq arqahında 1934 jılda qına 6 haiıvsı alıştırılıdı. Hatıvsılardın osoraqlı sıjnlı jat keşelərdən tuplanıvı arqahında 9 aj esendə 7507 hum xəkymət aqsahına rastrata jahalqan. Ə, rastrata jahavsılar sud javaəına tartılmajınsa, başqa eştə jerəjdər.

Sovxoz direktsiahı, polit aylek bsl alamalıqtarqa iqtisar iterə, bətə jeteşhedlektərde bəterevga ireşergə tejeştər. Sovxoz eşselare şunı talap ittələr.

KAŞAJıF Ə.

XATTAR

EDE BUJıNSA

● **„Buxgalter Qavejef** jalqan məqlymət birgən esen javapqa iartılhın" tigən xəbər, Ofkə haqlıq kassa idarahı tarafınan tikşerelep dərəblende Qavejef urnına alınıp, xəkemqə birelde. Ham Qıjqı rajon haqlıq kassahında aulqan jeteşhedlektərde bəterev esen sara kyrelde. Qavejef urnına janı buxgalter ajldalende.

● „Berjan haqlıq kassahı nasar eşlaj" tigən xəbər Ofkə haqlıq kassa idarahı tarafının tikşerelep dərəblende. Berjan rajon haqlıq kassahının medire urnına alınıp xəkemgə birelde. Haqlıq kassanın eşen jaqşırtıv ən saralar kyrelde.

● **„Başqortostan" gazetanın 151** nanında barıqan „kulak balahı eş başında aulqas ana şulaj aula ul" tigən xəbər, partianın Ucala rajon komitetı ajurohında tikşerelep dərəblende. Qataullin Qəliden kulak qatlamına aulıp ta sbqışın jəşerep jərəve asbqlanıp, unı partianan sbqarıldı həm eştən alıp xəkemgə birelde.

● **„Başqortostan" gazetanın 265** nanında barıqan „Igende uddəra" tigən xəbər, Qıjqı rajon prokurorı tarafınan tikşerelep, dərəblende. Kupsolqa xəkem aulıp, 3 jılqa irkenən məxrym ielde.

● **„Kazakqolof qatı javapqa tartılma"** tigən xəbər, Maqar rajon başqarma komitetı tarafınan tikşerelep dərəblende. Kazakqolof xəkem itelep, 10 jılqa irkenən məxrym itelde.

● **„Başqortostan" gazetanın 255** nanında „bsl məktəpkə kyd halıqıd" tip barıqan xəbər, Starletamaq rajon başqarma komitetı tarafınan tikşerelep dərəblende. „Lenin" məktəbende tərəjələnevse 7 balanın ajaq kejemdare juqlıqa asbqlanıp, balalarqa kejemdər jeteşterev esen teşeşle saralar kyrelde.

● **„Başqortostan" gazetanın 266** nanında barıqan „Mənəvez MTS hında remont menən aşşmalıdar" tigən xəbər, MTS politylege tarafınan tikşerelep dərəblende. həm 16 nojəərdə plan həm grafik tədəp eşka başlandı. Remont buşınsa briuada ojoştorolop 18 n jəərdə 5 traktor remontqa inderelde. Həm pl n buşınsa 1 dekaərgə kapi- [illegible] remonttan 4 traktor sı-

31						
50	190	15	—	—	—	—
—	50	—	—	—	—	—
120	162	75	60	25	460	69

tovardar juq" tigən xəbər, Starletəş rajon prokurorı tarafınan tikşerelep, dərəblende.

„17-parl sjezd", „Frunze", „Oktəabrien 12 jılıqı" həm „Karl Marks" kolxozdarının jetəkselere ətənən jenəjət eşe qudqatıldı. Zagotzernonın igen qaaul itevsehe larahımıf „laraqaj" kolxozınan 250 sentner igende qaaul itep aimaj. 7 saqırım aibəlqtaqı avsına qasıp qajtıp kiteve esen ber jbl məzbyri eşkə xəkem itelde.

Sel'polar promtovar menən tə'min itelgən aulha la, xalıqqa in kərə-le aıjala həm havsı hana kevek tovardar jeteşməj həm sel'ponın ajım rabotniktarı tarafınan, igen hatıp alıv esən itigən tovardı, urunhıdqa tuddırıv, ydlaşterev kevek eştar menən şeqələnevdare belenep, Qaraqoş həm Saqadejefka sel'polarının predsedateldare xəkemgə birelde.

Stanslalardan kilterelməj jatqan maşinalardı kəderdən rascot jahap alıp bəterevde MTS direktordarına həm RajZO meəirdərenə qətqı quşıldı. Şulaj uq Rajsojuzqa stanslalarda ber terle lə maşina qaldırmaj alıp bəterevde quşıldı.

ƏFƏLƏ KARTINANıN BERENSE KƏNƏ

Capajıf kevek keraşergə

7 dekaər irtəhe bedqə ajrım jaqın tojoldo. Bed tıqıd saftar menən „Janalif" kinohına „Capajıf" kartinahın qararqa bıtıldıq. Kartina aık dur tə'sir qaldırdı. Zaldan sbqqanda bətə Grədnənsk cas'tı qıdsı huqışsıları, kliəsək huqışta Capajıf kevek kerəşergə, juqətı huqış texnikahın ydlaşterergə tiyd birdelər.

Qıdsı armejes: B. KADAJıF.

KERƏŞSENŊ OƀTALƀOŢı RUXLANDƀRA

Capajıf Ofene alqan sacta min komandovajt itkən qıdsı sajraqlı Qıdsı-Jelem partizandar otrədı—Arxangel'ski, K.U'sol itrələrendə ojoşqan qara sanditar menən kerəşə ine. Bed bəşta kes ad aulıv səəaple 5 6 men ,eşele sanditar otrədına qarşı tora almaj sigendek. Tap şul vaqıt Capajıfın Ofene alıv xəbəre işetelde.

Bsl xəbər bedde ruxlandırıdı. Bed juqərı batırlıqtı tuplap, jəhət arala sanditardı bətərevgə ireştek.

Bojek kerəşse kartinahın kyrdem, Kartina minen alqa Capajıfın stratigia ostalıqın, jıldamlıqın, yden-yde ajamaj kerəşeven, kollektivtı tuplaj belevən bətə detal'darı menən asbp haldı. Bed ul ostalıqtı kliəsək kerəştə qullanıv esən jeraktərgə berkettek.

Qıdsı aajraqlı, Qıdsı-Jelem partizandar otrədı komandirı BORBJSOF.

„CAPAJıF"

MOBILIZOVAJT ITƏ

Min Capajıf turahında aık kyp uqınım. Lakin unın menən ber safta toröp kerəşevse batırdardı kyrgənim juq ine. Bəgen min „Capajıf" kartinahı aşa, Oktəər revolytsiahı esən avsr şaittarda kerəşkən Capajıfta həm batırdardı kyrevga treştem.

„Capajıf" kartinahı sbj fi hidgerlekte kesəltevgə, sosialistik ilde taqı la hidger haqlarqa mobilizovajt itə.

„Capajıf" kartinahın armia arahında həm kin sovet jəmaqatselegendə polit uqıvdar esən qullanırqa kərək.

Jurasof castı polit jetəkselie: ULANOF.

—✻—

KOLLEKTIV MENƏN QARAJASAQTAR

* Ofe ajaq kejeme fabrikahında „Capajıf" kartinahına arnalqan jıjılıştar ytkərelde. Eşselər kartinanı ojoşqan rəveşə qararqa bıtıldıq. Fabrika direktsiahınam faakom all t esən 1 men həm aqsa aydelar.

* „Oktəər natiskahı" tipografiahı eşselare „Capajıf" kartinahına ojoşıp barırqa, tigən qarar sbqardılar. Bilet esən direksia tarafınan maxsus aqsa ajrıldı.

* Ofe komsomoldarı „Capajıf" kartinahın ojoşqan rəveşte qarajasaqtar. Hunqınan Capajıfqa banıştanqan xəterlev kisahe ojoştorolaaq.

* Ofe pionerdarı „Capajıf" kartinahın ojoşqan rəveşte qarap, hunənan pionerdar irtəhe ytkərəsəktər. Pionerdar irtəhendə kartina turahında feker alışıvdar aulasaq.

Javapıı redaktor urınbaarı: ZƏKI KAJƀPKUL.

„EZE" Dəvlət trestı juqarı sıjfatlı hem terle sortlarda sulqan

IƀLE HABıN, XUŞBUJ HƏM BIDƏNEV SƏNQƏTE NƏMƏLƏREN

ARZANAJıLQAN XAQTAR MENƏN TƏQDIM ITƏ.

Pocta arqarı jadma rəveştə zajavkalar birergə jəki kilep hajlap alarga aşıqmaqıd.

AJRƀVSA RAJON UNI VERMAQTARQA TƏQDIM ITƏBED.

Jeəərev timer jəki hıv julı mənən „TEZE" ibəbenə sulasaq. Xuşbuj hem sidənev sənqəte nəmələrenə **10** pr. hanın qalaqa **4,5** pr avsl qa **5,5** pr.t. **SKIDKƏ MENƏN JEBƏRELƏ.**

„TEZE" kontorahı həm baza adrise; Ofe, Oktəar-revolytsiahı urama №57, həm vaqlap hatıv magazinı Jegor Sazonəf urama №55 K/K scots dəvlət sankasının Başkontorahında №2608.

Zakazdar sihlənməgən kyləmda qaaul itelep yd vaqıtında jeəterələr.

„TEZE" nın **Başqortostan kontorahı**

„JAŊALEP" KINOHıNDA

BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATı EŞLƏP SƀOŢAROŢAN ƉUR XUDUZSTVOLı TAVƀŞLı FIL'M

„CAPAJıF"

QATNAŞıVSıLAR: Capajıf—A. Banockin, Furmanıf—B.V Blinof Kolptorod esən bətə ojoşmalardan ken hajna irtən 10 saqətqa kinola eş betkangə tiklem **Zajavkalar qaaul itelə.**

Masanın talaəına javap birev maqsatında 8-dekaərdan ken hajna	
6 SEANS KYRHƏTELƏ.	Seans vaqıttarı:
1 Seans kendedge	2 saqətta
2 „	4 saqətta.
3 „	6 „
4. Seans kiske:	7-30 saqətta.
5 „	9 „
6 „	10 30 „

DEREKSIA

II-BAŞKINO

BƏGƏN

PƀJŞKA

Seanstar: 6, 8 həm 10 saqətlərdə başlanalar.

Jal kendərenda: 5-30, 7,8-30 saqətlərdə.

KULTURA HARıJı

Başqort Dəvlət teatrında

10 an dekaərdə

ƀNJƀQAJ HƏM JULDƀQAJ

Muzıqal, komegrafik pjesa 3 parda. X. Qasımi abare.

Reəissjor B. Imaşət postanovkahı

Ofe „Okt. Nat."hı matnaqahı Başglavlit vəkilə № B—4958

B.A.S.S.R. Китап Көйрәмәһе № Научная библиотека БАССР.

БӨТӘ ИЛ, ПРОЛЕТАРДАРЫҢ, БЕРЛӘШӘБЕЗ!

БАШҠОРТОСТАН

ВКП(б) НЫҢ БАШҠОРТОСТАН Өлкә һәм Өфө ҡала комитеттарының, БАШҠОРТОСТАН ҙур эшсе-крәҫтиән депутаттары Советтарының, БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЫ

№ 284 11 ДЕКАБРЬ 1934 йыл

КАПИТАЛ ИЛДӘРЕНДӘ

МИЛЛӘТТӘР ЛИГАҺЫ СОВЕТЫ УЛТЫРЫШЫНДА ИР. LITVINOF СЫҠЫШЫ

Женева. Литвинов иптәш Милләттәр лигаһы советының Югославия-Венгрия конфликтын тикшергән ултырышында түбәндәге тәжмәрҙе бәйләне:

„Югославия хөкүмәте тарафынан бөтөнләй дәлилләнмәгән мәсьәләнең бер ниҫә яҡлы яр. Берәүһенән, шул Милләттәр лигаһы статутының 11 маддәһе нигеҙендә әйтелгән кеүек әҙерәк Совет тәге һәм ошо тарафтан килтерелгән фактлар ҙа ҡарарҙа, тикшерергә, нигеҙҙәргә һәм мөмкин ҡарар сығарырҙа тейеш. Хәҙерге ваҡытта мин ошо фактлар тураһында үҙ фекеремде әйтә алмайым әйе, ләкин, минеңсә, әгәр ошо фактлар алынмаған йә ки улардың тикшерелмәгән булһа, сәбәп итеп алынырға мөмкин булған ваҡытта ла Лига статутында күрһәтелмәгән булһа, хосусән судтардың кеүек Югославия һәм Франция „вәкәләт" әйтенән заложа әйтергә һәм Советтан ошо „вәкәләтле" ҡәҙерләү әҙерләнеп ҡайтырға тейеш. Ошо ваҡытта ла Лига статутында күрһәтелмәгән булһа, ошо ике дәүләт араһында тыныслыҡ һаҡлау буйынса ҡайһы бер ғәмәлдәр ҙә ҡабул ителергә тейеш. Ошо ике дәүләт араһында тыныслыҡ һаҡлау буйынса ҡайһы бер ғәмәлдәр ҙә ҡабул ителергә тейеш. Ошо ике дәүләт араһында тыныслыҡ һаҡлау буйынса ҡайһы бер ғәмәлдәр ҙә ҡабул ителергә тейеш.

Югославия хөкүмәте тарафынан бөтөнләй дәлилләнмәгән мәсьәләнең бер ниҫә яҡлы яр. Берәүһенән, шул Милләттәр лигаһы статутының 11 маддәһе нигеҙендә әйтелгән кеүек Совет тәге һәм ошо тарафтан килтерелгән фактлар ҙа ҡарарҙа, тикшерергә, нигеҙҙәргә һәм мөмкин ҡарар сығарырҙа тейеш. Хәҙерге ваҡытта мин ошо фактлар тураһында үҙ фекеремде әйтә алмайым әйе, ләкин, минеңсә, әгәр ошо фактлар алынмаған йә ки улардың тикшерелмәгән булһа, сәбәп итеп алынырға мөмкин булған ваҡытта ла Лига статутында күрһәтелмәгән булһа, хосусән судтардың кеүек Югославия һәм Франция „вәкәләт" әйтенән заложа әйтергә һәм Советтан ошо „вәкәләтле" ҡәҙерләү әҙерләнеп ҡайтырға тейеш. Ошо ике дәүләт араһында тыныслыҡ һаҡлау буйынса ҡайһы бер ғәмәлдәр ҙә ҡабул ителергә тейеш. Ошо ике дәүләт араһында тыныслыҡ һаҡлау буйынса ҡайһы бер ғәмәлдәр ҙә ҡабул ителергә тейеш.

Ошо

AQJAS ƏDERLƏV EŞTƏRE

EŞSE KƏS HƏM MAJA MENƏN TƏ'MIN ITELHEN

TEMP KYTƏRELMƏJ, TYBƏNƏJƏ BARA

Aqas əderləvdə haman efekler. Hunqs 10 kenlek neteniej qəra kartina kilierde. Əderlev temps kytərel v urnəna, ytkan d kadaqa qaraqanda ike es tap hr tynan təşte.

T sev aujsna ia—dekadaiəq zadan e tu f rəlmanə ytkən detadanaq 5 men kus. kəm taşəkde.

Hun ədeklekten sessə nemelo? Ədə lek **eşse kese** həm **maja** juqlaqran kila. Ə, esse kese həm maje urman əderlevdərendə tep şart aulsp tor . Ularhəd eşten alqa barəvə həm vaqətsndə ytəleve mənkin tygel.

Timak **ike** mas'elə ikehe la **se** jendan yk sisevde talap tlər. Bəl talap turanan-tura direktordar ebtenə teşə. Əger na ular eşsene qədbqhəndərə alhe ler, her ser humdə kantr l it hələr, eşse la, aqsa la aulasaq. Ul **rarnə?**

Juq. Berdən eşse kesə menən dereb jetək elek həm rat sional laidalanev aulmaha, ikenseneп kolxozdar menan niaşəp, asaq do ovor teđev juq. Əjər də ko xozdar menən jaqşə bəjlaneş jaha ha, eşse kese artəp toror ine. Bəl jinal qaqidane lespromxozdar anlamajdar. Tep qəjep lespromxozdarqa ieşə, sənki ular urman qarqəvsslardən urmanqa ojoşop saqəvdarsı ojoştora almajdar. Şulaj uq kyp kenə rajondar da urman əderlevdən əhəmiəten anlap jetkreməjdər.

Şuqa kyrə la Jusuralles urmandarında 7879 keşe urnəna 2067 keşe genə eşlaj. Taşəv qa eşse kese setenlj jeteşmej.

Fakttarqa qaraşəq: Qaridel rajonında tuplanqan keşelər urmanqa huntap saqıslar Sənki aul eş menən rajkom həm RIK nasar jetəkselek ttelar. Lespromxoz derektorə **Nəsiyllin**, kolxozsslardən yddərenen kileven kə ta. Stərletamaq rajonında RIK qusəvə aujsna aqas əderləvdərde 5-se dekaarge tiklem kisekterelər.

Urman əderlevde edevqa jy naltelhən sundaj politika, rajon jetəkselere e en his qatu tteler lek tygel. Urman əderlev dur politik məs'elə. R jondar saşqa politik kampaniana unşələ ytkarev esen nisek keraşerna te jeş aulhalar, urman eşendə ta şulaj uq keraşerqa t jeşter. Xəder rajondar həm lespromxozdar aldında, aqas əderləvqa bol'ş vklarsa ke aşep IV kvartal planən vaqətsnan alda ytəv aulasa tora. Bəl mehim aurəsta atqarəv VKP(b) elkə komitet həm Bəşsovnarkom tən aqas əderlev turahəndəqə qararən ytəv aulasaq.

N. MAXNOF.

AQJAS ƏDERLƏV HƏM SƏQARƏV

EŞTƏREN RATSIONALLAŞTƏRƏVQA IQTIBAR KƏSƏJTELHEN

Juzuraties, aqas əderlevden xəle ge şarttarında, əderlev tempən kytərevqa həm produksiaən sapatən iaqsətvəqa jyrəlelean hə ser ratsionalizator sana-ajram əhəmiot ala. B r yk handaqə eş e kəsenən, ular ən aqas qarqəvdə urnəlastrəvə həm eş m todlarsna qa rap, han həm sətat kv hələs tə e jaqsən terle hedəmtələr alnrqa mumkin.

Bəjəl qa hə ser urman punkttarında, elgerək ta, Jaman-jelqa Les romxozında, qarqəv eşensə serense tapqır ratsionalizat r sara—„pasecnəj" metod indereide.

Ul **aəlaj: delənka** ser nisə auj-auj polos qa, „paseka" qa ayiena. Polos lardən durlaqə 0,2 qa, kinlege 20 həm 100 metr aula. Urm n qarqəvsslar pasekaqa şaxmat tərtuen a qujsnlar, jaqni e yk vaqətta ktb l ean „paseka lar arahənd q l ejməgən po osa qaldər a ralar. Qaiqan p losalar, serense irat pasekalarde arbqqas qəna qarqəlalar. Hər ser pasekala 4 k gelek qarqəvsslar arlıadahə—ikeşer keşe eşlə. Ular yd ara 10 metr jerde ayi sep alalar. Aqastə qarqəv menən artqı—asaq jerqə taşlaj aaralar.

Pasekalardən sittərendə yk kən aqastar aastarə menan pasekanən urtahəna, ə urtalaqlarə pasekanən odon jaqəna ta na jaqəlalar. A qastə aalaj jaqəv aik jaqşə metod hanalə senki aal saqta qarqəvdan qaiqan taptar. aotaqtar, pasekanən urtahəna taea huđəlqan edlekhed val formahanda jatalar, eyranəlar ike jaglap ejələlər. Bəl taşəv eşen, kyp jenelojtə.

Proizvodstvo esen aal metod ul tiklem dur elgəşev airmahə la, eşselər xedmətən jenellaştərə həm eşlap saqarəvdə artqalarında karta tanəv həm karta menən eşlav aik nəq aq haqanisqtə kyrhətergə kərək.

Bəqa tiklem geografia uqətəvdə pedagogika protsessnən unşələ qujslavə esen kərəkle lakterdar aik ajanbə xəldə auldə. Jəqni geografia menən şeqeltənevse maxsus pedagogtar juq tip ajterlek. His ser jerdə geografia kantnettarə juq. Uqətəv ədəalətə jeterlek tygel, ebtəlmə geografik ədəalət his ser urəndə juq tip ajterlek. Karta, globus, kartina, kartogramma, kompastar jeteşmaj, qajhə ser urəndərda ular aətenlaj yk juq. deiluri, proeksion fonar, opideoskon həm kino kevek kyrhətmə jardəmisqtar turahnnda hejlap tə torahə juq. Kartalar juq. Başqortostandə ajrənev esen kərəkle dəreslek materialdar, BASSR geografiahə dəreslege, kartahə həm xrestomatiahə juq.

Şulaj uq, geografia uqətəv metodtarənən da qənəqətlenerlek xəldə aulmavən kyrhətep ytergə tura kila.

Ekskurstalardan aik ad fajdalanəla, qajhə ser urəndarda ular aətenlaj ytkərelmejdər.

Materialdə kyrhətev həm jənlənderep hejlav aik ad qullanəla, ejranelə torqan kurstən geografik materialə il ejranev menən his ser aajlənmaj.

Tynarəktar ojoştorov, ebtəmə geografik matur ədəalət uqəv kevek juldar menən uqəvsslardə geografia məs'ələlərə tirəhendə aktivlaştərqa tərəşəvdar jeterlek dərazələ tygel, jəki aətenlaj yk juq.

Geografia materialən planlavda dur kəmselektar aar. Məktəptərdən aerehe geografia kursən, ni esender, Japonia temahənan başlaqan; ser talaj məktəptər „Başqortostan" temahən ejranevqa siktən təş ad vaqet airələr. Qajhə ser maktaptarda temalardə edmə-ed tartipta ejratev qaqidahen aodalar. Şulaj uq „kapitalistik sistemdə dejem qarap səqəv" kevek əhəmiətle aulqalaj.

Dereb, hunqs 3-4 aj esendə eş ja şərəv jəqəna aajtaq qudqdqenaq kartinalarə kyrena: geografia uqətəvsslar esen Başqortostan pedagogika fənni-tikşerenev institutə ergəhendə ser talaj kurstar ytkərelde.

Rajondarda geografia uqətəvsslə pedagogtardən max-us konferensialarə saqarəldə. Adaq kilep, məktəptə geografia uqətəvsslə pedagogtar yddare lə kin jəmaqətselekten kyddare, yddərenə tekglaşlekte hidep yddərenen eşteren janbşa qora həm zaman talaptarəna jəteşlaj başlanlar.

Başqortostan pedagogika institutənən geografia aylege jaqə kadrdar ədərləvdə nəqıə şəqəllənergə tejeş.

Geografia uqətəvsslardə qajtanan ədərlav eşe aujsna aəjəl geograf-pedagoktardən aətəhendə kvalifikatsia kytərev kurstarə aşa ytkərep aətereləgə tejeşlə.

Bəl eş menən aer qatardan memkin tiklem tid arala geografia dissiplinatənən ydlektəren həm eşten jerle şaritarən tbapkə alşp, Başqortostan məktəptərehtemalardə teşərəp qaldərəvdardə qullanəv esen geografia turabnda aer talaj metodik qullanmalar tedep sbqarbrqa kərək.

Başqortostan Pedagogika fənni—tikşerenev institutə aəl problemanə xəl itevde yd aldən aurəs itep qujdə. „Geografia uqətəvda kontur karta həm ti ejranev" temendə aer ərbər nabəlbrqa airelde. „Əngəmə, karta həm ekskursia-geografia uqətəvda tep tərdər" temahə eşlanep jata. BPFRTI-tə aənan tbş aəjəl uq nəşer itev esen kərəkle kompleks jardəmlıqtar teđmənen kyrhətep, məktəptə geografia kabinetə ojoştorovqa kereşep. Ofe qalahə həm aətə Başqortostan uqətəvsslarə esen geografia uqəvdən qujslbşn jəqşərtbv məs'ələlərendə sistematik rəveşte teldən həm jadəp konsul'tatsia ojoştora.

Geografia pedagogika protsessnən qujslbşn jəqşərtbv məs'ələhendə xəder kidəktə torqan aurəstar: Başqortostandən fizik həm ekonomik geografiahən teđev, Başqortostan geografiahə aujsna xrestomatia teđev, Başqortostandən geografik karta, şulaj uq atlas həm al'əəmdarən teđev. Bəl jardəmlıqtar rajondar qa ajterəp ta eşlənergə tejeştər.

S R.

NINƏ SISTERNALAR JETEŞMƏJ

OFƏ-IŞEMBAJ, SAM-ZLAT. JULDARƏ KILEŞƏ ALMAJDAR

NEFET TAŞƏV PLANƏ ƏDƏLDƏ

Ofe işembaj tlmer julə ajravlent hə, nojaer ajanda 1120 sisterna nəft taşərqa tejeş l e, lakin plan ytəlmənə. Işemə jdan nej ara 140 sesterna nelt sbqarəldə.

Ədeklekten səbəbe-ajravie nlenən Samar Zlatoust tlmer julə menən kileşə alaravənda. Se ki işemənjdan kiljan sisternalar nelttle kelqa Dim stansahəndə julərqa məsayr aulular həm aulalar.

Ike jul arahənda anlassimqan al malbətar tulap jatə ar. Məbələn, Ofe işembaj tlmer julə 22 nojaerdə Samar Zlatoust tlmer julənə 81 sisterna elrde. Ə, Samar-Zlataust tlmer julə 32 sisternanə qajtarmanə. Şulaj itep Samar-Zlataust tlmer julə qəj be ergəhənda qəna ke dəlek nelt sbqarəv planə edəlde. Bəl ser qenə vaqiqa tyge, her vaqət qawatlana torqan vaqtqa.

Başlan jəs estə xatala osolar. Dereb, elegə taşəv eşe yclaş terelməgən. Xatalar aik dur Lakin dekaərdə aənə qaəatla mabqə, ike jul arahəndəqə anlaşlanavsalaqlə aeterergə, plan də artterəp ytəvqa ireşergə kərək.

KOLOBANOF.

PAROVOZDARQA

HƏV KƏRƏK

Ofe-Işemaj tlmer julənən parovoz parkında de o h m həv juq. Dim stansahəndə aqassan depo h ləv eşe dlsən k lvanoiqa tapşərləqnjnə. Ə, ul erdə aşaqmaj, eşte tudqandan-hudə. Məbələn Ivanof qaşte depona 7-nojaerqa aeterergə ə qalə airde. Lakin vəqəd ytəlmənə.

Partia ojoşmahə hunənan Ivanof qa-20 nolja rəa depona tədəp aetərergə quşlə Ivanof.

— Xəlemdən kilmaj, vaqət ad, ilje srok ə eddə

Kyptən tygel genə ucastok ta proizvodstvo kənəşmahe aurdə Kənəşmə Ivanofqa stukaturla eşen l e smena menən yrkərev le jekmətte. Bənən e en depoqa elektrik lndereide Lakin haman da depo elgermənə. Ikə smena ojoştorov eşe julqa hə lənmənə.

Axərdən 27-nojaergə Iva ol parovozdardə depoqa indererge mumkin tip raport airde. Iəkin eş sbqmanə. Sənki depola həv juq, masterəskojdar elgerməgənə. Parovozdar elekkesə tbşta remontlanna a.

Həv ind rev məs'ələhendə esten a r naşə mexaniz sia inzenerə Arnatskioja la teşə Arnatski julda həvhəd qaldərdə.

Upravlenie eş plandarən axərbna tiklem ujlap eşlətlermaj. Məbələn, I se ucastokqa həvdə Samar-Zlatoust' tlmer julə həvqanan alav esen plan təsərelə. Uca-tokta şul nlaeddə eş jəjep jenarelə, kanavdar qadəla. Lakin Samar-Zlatoust tlmer julə ideralı əbqa rlza aulmaj, qadəlqa kanavdardə kymderlə.

Parovozdarqa həv kərək. Həv juq. Məs'ələ upravlenieqa aarəp terelə. Ul his kisekmətən julda həv menən t'mln itev eşe ojoştororqa tejeş. B—SKI.

HƏV RESSURSTARƏN TIKŞEREV

Başqortostan promьşlennost institutə, Ucalə, Bajmaq, Əajalli rajondarınaeqə marganes rudniktarənən həv ressurstarən tikşerev eşen ojoştardo. Tikşerev nigedena marganes rudniktarən həv menən tə'mln itev maqsatə halənda. 4 keşenən torqan tikşerevselər gruppalə material jəjnav eşen jəjep jenərdelər. Tikşerev hedəmtəhe serense martqa əder bu asaq.

KOLDOGOVORƏARƏƏ TIKŞERƏV

MƏHIM POLITIK KAMPANIA

BAŞKONDETR FABRIKAHƏNDA

Başkondetr fabrikahənda koldogovor ytəleş n' tikşerev aubnsa 10 keşelek vaqətlə kontrol komissiana tedəlje.

4-se dekaərdə aulqan kənəşmə la, Başprofsovet vəkile ip **Grişşof**, koldogovordarə tikşerev aujsna əlda terqan burəstar turahənda doklad jahanə JKə qəşmə 5 dekaərdən koldogovorə tikşerergə kereşergə, koldogovordan ytəleşen tikşerevgə aetə fabrika eşse ərən sbqətərqa, nənən esen sextarda əriga dalar ojoştə orqa, jənə koldogovorqa təjdimdar jəjnavdə başlarqa, hər ser sexta jəşnistər gujsrqa. Başprofsovet tarafnnan ojoştorolqan instruktae konsul'tatsialarəna edlekhed jererge jerar ltte.

OFƏ IKMƏK ZAVODƏNDA

Ofe № 1 ikmək beşerev zavodə da, ko'doqovordarda tikşerev 14 nojaerda yk başlandə. Zavod kylamendə aetəhe 6 tikşerev əriqadahə tedəldə. Brigadalar eş x qə, eş sbjltə, kul'tura məssovej eş torqə h. a. tarmaqlar aujsna tikşerev eşen aeterdelər.

Koldogovordə tikşerev ajqanlə sexlarda gazetalar sbqarəldə. Koldogovordə tikşerev kin eşsetər eşenə ajlənderelde.

OLŞƏJ ORLOQ SOVXOZƏNDA

Mejake Əlşəj orloq sovxozənən rabockomə, 10 nojaerdə da q imaj, sovxoz aujsna udqan jəl tedəlqan koldogovordan ytəleşen tik ere başlarqa tejeş ine. Lakin tikş rev ədəlde.

Koldogovor Əlşəj sovxozə ayleməstən elek tədəlgənqa, xəderge Əlşəj. Rajonka həm „Tahirbi" sovxozdarə şul koldogovor niqedendə eşlap k idelər. 25 nojən də „Tahirbi" orloq sovxozənən rabockom predsedarele **Davlətqulaf** Əlşəj sovxozənə koldogovordə aibrna sarha la, andaqə rabockom predsedatele **Soltanaf** yd ad tkş rəsed, tip koldogovordə birməqən. Xəder rabockomdar ner serhenə hələp, koldogovor vtəleş n tikşerevdə ədev qurqənsnə abtəna qujdələr.

Lakin eş şunda: koldogovor vaqətsnda həm tulahənsa tikşererge t jeş. Bəl eş esen rabockomdar aetəhe lə ser darəzələ javapiə. His ser hələv eşte tuqtalavqa xoquq airməj.

BAJANƏF.

BAŞQORTOSTAN PREDPRIATIELƏRENDƏ

STƏRLE DEPOƏƏ EŞLƏNEP BƏTƏ

Ofe-Işemaj tlmer julənən IV se ucastoqənda depo, masteres-koj həm həv başnahe telev eştere unşlə bara.

Ucastok həm rajon ojoşmalarənən edlekhed qajqurtavdarə nedemtəhendə, depo halavqa kərək aulqan 600 men kirnes həm başqa tədeləş materialdarə tupsandə. 25 ijyidə başlanqan tə dəleş aetergə jeqənlaştə. Xatta salt obtalarənan-Ploşkof Ivanof həm Gerepanaf əriqdalarə yd ebtərenə alqan aujsnamalarən vaqətsnan elek tamamlanbir.

5-d kənrdə depoqa serense parovoz inderelesək.

K.

SEXTA DISSIPLINA JUQ

Dizel' sexsnda tlmer dissi, il ən juq. Eş plan v qətsnda eşsələr ə jetkerelmej. Məbələn: oşo kenqə tik em əriqadalarqa nojaerdən ikense dekadahə plan tesərelə agən.

Sex yləmendə 5 əriqada ner. Brigadalar retəhe lə planhəd esləqanlektən, yd normalarən tultəra almajdar. In jaqşə hanalqan qədəl alamle **Loskof** əriqadahə la kəndəlek normaə 6? pr. lan artbra almaj

Sex jetəkse ere aal alamaibqtən sənəsen material juqlqtan edlejdər. Bsandan da ulaj tygel. Bulqan material menən də əriqada ardən eş kenen tbqəlarqa, əriqadalar arahəndaqə alamaibqtərdə aeterergə memkin.

Prorab **Badin** iptaş dissipline juqlbqtə zavod upravlenieha ebtənə tnqatərqa maəşa Un sa sexlaqə dissipliaahədbq zavod upravlenieh nan klla

Bəl alalttə javap tygel. Badin iptəs sex menən konkret jetəkselek iterqə tejeş. Zavod upravleniehena hələp jatərdə aetərəgə vaqət. Sex dissiplinah aulərqa tejeş.

Ə. ZƏJNƏP

ƏS MƏJEŞ HYD MENƏN QƏNƏQƏTLƏNDE

Ofe-Işemaj tlmer julənən III ucastoqənda eşselərdə qbşqa jələ kejemdər menən tə'min itev eşe qənəqətlə erlek tygel. Bəl furala ucastoktən es mejeşe də hyd qudqatəlqan aulha ta, hedəmtəhe ayrenmaj. Tədeləş nac Priqa mendən artaq handaqə eşselərqə 300 par ajaq kejeme həm sik ad handa baş ja nəmələr j narev menən qənəqətlənde. Xəd rge kendə eşselərden ayp eleşe ajaq, eb baş kejem; dəre aulmav səəaple, eşkə sbqa almav qurqənbsb alubnda tor lar. Eşselərde matras, juiqan menən tə'min itev məs'ələhenə kilgəndə lə şundaj uq xəl.

Ucastok es mejeşe hyd qu qatəv menən genə qənəqətlənmaj. eşselərde in qbqa vaqət esendə eb nas kejemdəre ham jaraq nəmələre menən tə'min itev sa ahən kyrergə tejeş. Bəl negenge talap.

RƏXIMQULƏF.

ALDƏNQƏLLARQA TIKŞEREV

Ofe-Işemaj tlmer julənən esen se ucastoqənda ajrəm əriqadalar elgele aulbrlaq eş kyrhətxestare alrdelər. Ular tlmer julən partia həm xəkymət tarafnnan qujslqan srokta tedəp aetərev esen kərəş frontənən alaq safında aaralar. Bunə ular:

Əajəl lef (taqta jarəv zavodə) əriqadahə oktəər planən 200 pr. qa jetkerep yjene. Ojədelşin (grasar) əriqadahə 230 pr. qa, Isakof (nalta ojtalarə) əriqadahə 230 pr. qa, jul nbqətsvda eşlav selərdən Gərəşeferigadahə—132, Aleksief əriqadahə—120 həm Akimof əriqadahə—173 pr. qa tultərdələr.

Ə inde Məşənkin,Ştukaturof, Aqnulatef, Petrof, Ojajsarof, Vəlejef həm Kəlimyllin əriqdalarə hejrələlər. His hyd juq, u ar alldənqa əriqadalardən eş elgələren yddərenə kyserergə həm plandə artterəp ytəv esen kərəşergə tejeştər.

S R.

JAŊƏ KOXOZSƏLARƏAN BRIGADA

Baqalə, (telegraf aujsna). Rajon ydəgendə **Baqalə** MTS politayleqe tarafnnan ÜK plenumnə qərardarən ejranev aujsna jəjəlş ytkəreide.

Jəjəlş'a qatnaşəvsə eşse həm x dnatkərdər pol təylek nacal'nigə **Golunaief** iptəşten dokladən dur iqtibar menən tbalanavlar. Doklad aujsna sbqəp həj ləvselər, nəl qərardardən qəjəl dur politik əhəmiatle aulavbn kyrhətlelər. Slesar **Peremuaf** həm MTS stolare **Xromovtar**—ikmək airevdə kartocka sistemən aeterev, ul aedden ekonomik, xurəlaq kesenedde taqə la naqajtasaq, taqə la kesəjtasək' tinelər

Jəjəlş plenum qərardarən aojomqa atqarəvda praktik juldar bəddə. MTS eşselare plenum qərardarəna javap itep traktordardə vaqətsnan elek sbjfatlə itep remontlap aeterevde ebtərena eldələr.

Baqalə MTS xedmətendə aulqan kolxozdar sovet'ardən sjez də ajqanlə kollektivlaşəv eşen jəjep j sardelər. Hədəmtələ oşo vaqət esendə artelga 400 lap xedmətsən jenqədaq əlaqtarələ. Plenum qərardarən e ranev malendə, plenum qərarəna javap itep „**Janavəl**" kolxozəna 53, „**Tormoş**" artelena 30 həm **Janə tormeş**"—qa 200 janqədaq xuzalaqtar indelər.

„**Iskra Lenina**" kolxozənda kolxozqa ingən janqaşdaqtardan janə ərigada ojoştorolde.

Politayleklen jetəkselege atbənda tavge partia, komsomol ojoşmalarə jinə kolxozqa inevselər arahənda politik tərniə eşen jajep jenardelər.

Val'ner. Nurajeva.

IREKLE TYLƏVƏƏRDE JƏJNAV PLANƏ

TƏRƏN ƏDƏK LƏKTƏ

Başqortostanda maja tuplav nigetək tə avəlja irekle tylevdər aujsna his qəlev itmətlek eldə nasar bara. Kolxozsslar arahənda zaj m a sahə jəjəv 34,9 pr., ajrəm xuzalaqtardan ə əv 33,8 pr qa qəna ytəljən. 3 vklad inderevdə aer pr. ta vbeş juq, kirchensə 136 men ium kənev aar. Bəl his sədar laq xəl tygel. Şunən menən terqə rajfo, rajo haqlaq kassanə medirdərenen terle ən jektiv səə-plarga tajanap plandə tultərəv esen kereşi əvdərenə qərqa sik qujslə qa tejeşle. Plandən bəl tikiém tərən ədəkəktə aulavbnən səəaplarə eşte vdaqlşana tapşə bv, javapiəlqtə notov həm aulqan memkinlekərde kyrməj qul qavşərəp torovdan başqa aer nəmələ tygel.

Zajum aqsa arən lujnav finans şe genə aulmajənsa dur politik uş lkənen xəterdən sbqarəra juramaj.

IV kvarta' planənən ədəleve 1934-jəl planəna qəna tygel, 1935-j l planəna la jogondə jahajasaq. Xəkymət tarafnnan tejeşle kyrhətmələr alrelde, finans organdarə unə aojomqa aşərəv esen kereşergə tejeştər.

MORKOVNIKOF.

MARGANES

Marganes ruda upravlenieha aujsna nojaer ajanda 2022 tonna marganes sbqarəldə. Magnito gorskiqa 3719 tonna marganes ədalaldə.

STUDIA OJOŞTOROLA

Başqortostan dəvlət teatrə ydeneq 15 jəlbq jəşəv dəverendə-kadrdar ədərləv aujsna dur qəna unəstarqa ireşve. Bsən məqənəhe menən jeteşkən kadrdar aira torqan teatr, muzəjka, jər, nalet texnikumə ojoşmorolde. Məskəv konservatorisnə ergəhe də başqort aylege asbldə həm Başqalar.

Lakin aelar qəna əle, teatr adrdarəna aulqan zavot-lanrik, kolxoz-ovxozdardən kin talaptarən qaptaj almajdar. Başqortostan teatrdarənda nl aarə 150 k şe genə eşlaj. 150-aik ad han. 1935-36 jəl plənə aujsnsa aetə teatrd rdə normal' eşlətev esen 500 artist kerək. Senki xəder hər rajon ydenə teatr, his aulmaqanda julaaşşə horaj. Dereb, aajol 12 rajonda teatr tedəldə, ə qalqandarə haman da tedirbid ultərlar.

Başqort dəvlet teatrə tap şul talaptə qaplav maqsatında, **1935 jəldən 1 oktavarəman teatr ergəhendə studia ojoştororqa**

aulda. Studiala uqəv-vaqətə ser jəlbq aulap, aəterevselər teatrda eşlə alarbq kostər aulərqa tejeştər.

Studia yd aldəna başqort teatrəna qəna xas aulqan eş m todtarə ulqedendə uqətəv aurəsən qəja Bətə eş kendəlek praktika menən aajlənəsək, uqəvsslar ajnalaşq həm ajnalqan aetə ərdərgə nerense kendən yk qatnaşa nəştajasaqlar. Şulaj uq tərən kyləmdə teoria for la ləndərde ytəsəktər. Uqəvsslar jataq, aşxana h ə m stipendia menən tə'min itelər.

Rajon ojoşmalarə aldəndastudiaqa uqəvsslar hajlav, hər ser kandidatə nəqlap tikşerep jeaərev a rəsə tora. Bed his şikhed, rajon partia, komsomol, profsojuz həm məqarif organdarəna-aal eşlə dəvlət teatrəna jardəmqa kilerdər həm teatr esen jaqşə kadrdar jeteşterevgə jaraqlə iptəştərde jeaərerdər tip bşanasbd.

BULAT IMAŞ.

QOROS SOVETƏNDAQƏ UQƏV

JORTTARƏ EŞLƏMƏJ

Qoros (Baqalə rajonə) avəl sovetənda kul'tura kestəre jeter lek aulha la kul'tura massovej eştar aarmaj. Bəl sovet n 16 uqətsvsə nəm 800 uqəvsə ar. Kino-t atrdar aulqanə juq Radio eşlmaj, ser terle lə gazeta zurnaldar kilmaj. Politik agratəv h m kul'tura massovej eştər alap ba almaj. Uqəv jorto medire **Şəjmərdanaf** eşlekhedlek kyrhətə. Uqəv jorto hər vaqət aik le tora. Partia həm xəkymət qarardarən massaqa aqtatəv eştare ojoşterolmaqan.

Avəldən komsomoldarə həm jəştəre uramda jerəp vaqəttarən ərəm udqaralar.

Urəndaqə partia komitetə klua, uqəv əjd ren kul'tura həm aelem alav usaqana ajlənderev də tə'min itergə tejeş.

Şəjet Əjənəj

„QƏƏƏL TAŊ" DA AŞƏQMAJDAR

Maqar. „Qəəl taŋ" kolxozənda əşə kenqə tiklem igenden jartəhə la hunəlap aetərgən. MTS tan airelgən qatmatə molotilka vatəlap, 12-se nojaerdən 22 henə tiklem eşhedtordə. Maşinist **Jegor** maşinanə tedətev urnəna, his kemdən horavhəd Stərletamaq qalahəna kitep esep jerene.

Kolxoz idarəhə la, partorg Harunsi ta eşte yd aqəşana qujqandar. Aşlbqtə tid rək huqəp doxod aylev esen kereşmajdər.

Kyrədə.

PROMƏJSLOLA JAŊƏ PEKARNƏ

Işemaj, (BaşRosta). Promьşlolo klubında Ydək komitet plenumənən qərardarən ejranev aujsna Işemaj kommunistarənən jəjəlşə yt erelde. Jəjəlşta kyp handa kommunistar həm partiahədda qatnaşətlar. Prenia vaqətsnda sbqəp hejlavselər aal qərardən qajət dur politik əhəmiatle aulavbnəkyrhəttelər. Jəjəlşta qatnaşqa 500 keşe aetəhe lə ser tarəştan plenumdən aal tarixi qarqdarən xuptamalar.

Promьjslola udar temptar menən janə dur pekarnə tedev eşe famamlanəp klla.

QƏƏƏL TAŊ" DA AŞƏQMAJDAR

Maqar. „Qəəl taŋ" kolxozənda əşə kenqə tiklem igenden jartəhə la hunəlap aetərgən. MTS tan airelgən qatmatə molotilka vatəlap, 12-se nojaerdən 22 henə tiklem eşhedtordə. Maşinist **Jegor** maşinanə tedətev urnəna, his kemdən horavhəd Stərletamaq qalahəna kitep esep jerene.

Kolxoz idarəhə la, partorg Harunsi ta eşte yd aqəşana qujqandar. Aşlbqtə tid rək huqəp doxod aylev esen kereşmajdər.

Kyrədə.

PROMƏJSLOLA JAŊƏ PEKARNƏ

Işemaj, (BaşRosta). Promьjslo klubında Ydək komitet plenumənən qərardarən ejranev aujsna Işemaj kommunistarənən jəjəlşə yt erelde. Jəjəlşta qatnaşqa 500 keşe aetəhe lə ser tarəştan plenumdən aal tarixi qarqdarən xuptamalar.

Promьjslola udar temptar menən janə dur pekarnə tedev eşe famamlanəp klla.

Javapiə redaktor urnəbaəarə: ZƏKI KAJƏPKUL.

„TEZE" Dəvlet trestə juqarə sbjfatlə həm terle sorttarda aulqan

IƏLE HABƏN, XUŞBUJ HƏM BIƏƏNEV SƏNQƏTE NƏMƏLƏREN

ARZANAJTƏLQAN XAQTAR MENƏN TƏQDIM ITƏ.

Pocta arqarə jadma reveşte zajavkalar aiterge jəki kilep hajlap alarqa aşəqadə.

AJRƏVSA RAJON UNI VERMAQTARQA TƏQDIM ITƏBƏD.

Jeaərev timer jəki həv juə menən „TEZE" rbaenə aulasaq. Xuşauj həm aldənev sənqəte nəmələrenə **10** pr. hanən qalaqa **4,5** pr aavi qa **5,5** pr.t. **SKIDKƏ MENƏN JEBƏRELƏ.**

„TEZE" kontorana həm aara adrise: Ofe, Oktəar-revolytsiahə urama N37, həm vaqlap hatəv magazina Jegor Sazonat uramə №55. K/K seəta dəvlət bankənən Başkontorahənda №2008.

Zakazdar sikləməgən kylemda qanul itelep, yd vaqatanda jeaərelər.

„TEZE" nən Başqortostan kontorahə.

3—2

UDARNIKTAR BILETƏ TO TOVSƏLAR DIQQƏTENƏ

Kul'tura harajanda, qala sovetnən plenumna ytkərelev sanqile dəvlat teatrə jaqşə 11-se həm 12-se dekaərdərdə aulasaq spiktakellərgə inev esen airelgən udarniktar alletare aaqan itev 1935-se jəldən 11-se həm 12 se qlavarana kyserelə

Başprofsovet həm dəvlet teatrə direksiahə.

Ofe „Okt. Nat."hə matnaqahə Başglavlit vəkile №—B 1959.

„JAŊALEP" KINOHƏNDA

BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATƏ EŞLƏP SƏQARQAN ƏUR XUDUZSTVOLƏ TAVƏŞLƏ FIL'M

„CAPAJƏF"

QATNAŞƏVSƏLAR: Capajəf—A. Basockin, Furmanof—B.V. Blinof. Kurtpozod esen aetə ojoşmalardan kec hajan irtən 10 sesəttən kinola eş aetkenge tiklem Zajavkalar qanul itelə.

Maşanən talaəna javap airev maqsatında 8-dekaərdan kən hajan	
e SEANS KYRHƏTELƏ.	Seans vaqattarə:
1 Seans kendedge	2 seqətte
2 „	4 seqətte.
3 „	6 „
4. Seans kiske:	7-30 seqətte.
5 „	9 „
6 „	10. 30 „

DƏREKSIA

SOJUZDARƏƏN BƏTƏ ƏK PREDSEDATELDƏRENƏ, YƏƏK KOMITET, F.Z.M.K VƏKILDƏRENƏ HƏM ƏFE QALA PREDPRIATIE DIREKSIALARƏNA

Başprofsovet prezidiumə qərarə aujsna, dəvlət tçalə direksiahə menən acrickta predpriatielərdəge udarniktarda ojoşqan raveşte, codmattəndərev maqsatə menan, sizondan ikense jartəhanda—1933-se jəldən 15-se qlavarənan 105 spektakelqa udarniktar esen urandar həv indirela.

SojuzdarƏən bətə Ofka komitettarna, sojuzdardən VK vəkildərenə F.Z.M.K. lərqa, bətə aualaq predpriatielarna həm jəmaqat ojoşmalarəna, smeta aujsna eşselərde massovej xudəestvo menən teđmattəndərev esen assignovajt itelgan sredstvo xisabna bətə irəkə həm Başqort teatrə spektakelderena inev esen udarniktarqa 40 pr. skidka menən irəəkə alletiar alarqa teqdim itelə.

REPERTUARƏAR:

Başqort teatrə „Zimagordar", „Başqort tuja", „Haqmar", „Şəəraə Ohman", „Otello", „Revizor", „Spartak" həm başqalar.

Urək teatrə aujsna: „Sonar Parizski Bogomazi", „Horelle qulba", „Kamillale qatən", „Şəəklar jola", Ostrovski akare; „Medaa-aa-Zda", „Sqətse həm tavaq", „Ike aajdan jaləəla", Gol'doni akare „Yeqe mujet" Tolostoj akare h. a.

Sojuzdardən bətə aika komiettarana həm F.M.Z.K. lərqa ner dekada vaqət esendə tejeşle handa alletiar alap udarniktarda dete tapşələndarəvdə tə'min itelde jəklarqa.

Billettərqa zajavkalar dəvlət teatrə kontorahanda kən hajan ikinge sqət 10 dan 3 ka tiklem qanul itelep, qul uq urandə jəkəmdərgə qul qaqaz, iytəv esen zonkat alletiar həm aetə aaqqa spravka-ərdərge aqqarqala.

Başprofsovet Dəvlet teatrə direksiahə.

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬQ BAŞQORTOSTAN Өlkə həm Өfe qala komitettarь, BAŞQORTOSTAN yđək əəşqarma komitetь həm BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM HANЬ 10TIN

№ 285

12 DEKABR 1934 JЬL

„SOVETTAR XEĐMƏTSƏNDƏRĐEN—BƏTƏ EŞSE HƏM KRƏĐTEJƏNDƏRĐE LƏ SOLOĻAP ALA TOROĻAN IN MASSOVЬJ OJOŞMAHЬ“ (MOLOTOF).

Iptəş Galin, Kirof iptəş yliereiev ajqanь Өlelə ytkərelgən qajqь mitinqьn asa.

BUDJET INSPEKTORĐARЬ EŞENƏ

TIKŞEREV UĐOĻARЬLA

(Başnarkomfin ip. Jomaqajьf məqaləbe)

Başqortostandьn budzetь tkense bişjьllьqtьn berense ike jьlьnda 1932 jьlqa qarəqanda 68 pr. qa yьep, summahь 117,1 mil, humqa jette. Jьldan-jьl jerle budzettьn tərtiple yьeve kyp ucrezdenielərdьn xedmət ytəv sektorьn kedə ev kin qatlam jerle xalьqtь taqь la kyberək yđenə jəlep itə. Jerle xuzalьqtьn yьkən vaqьtьnda şulaj uq eşsəndərđen kul'tura kimələrđen kytərevđə tyəən budzettardьn role həm əhəmiəte bik juqarь. Bьl. tyəən budzettar qalь həm avьl eşşelərenen sotsial kul'tura tormoştarь horavdarьn qənəqətlənderevgə niged sьqanaq bulьp xisaplanalar. Bьnь bətə rasxodtьn 76,4 pr. məqarif eştərenə, 84 pr havilьq haqlav eşenə həm 97,2 pr. kommunal xuzalьqtardь jaqşьrtьvqa tyəən budzettardьn totolovь asьq kyrhətə. Bьna şunьn esen da budzettardьn sьjfatьn jaqşьrtьvqa mə'ələhe ul gerək tə tyəən, budzet bujьnsa ajrьvsa əhəmiət birve həm RSFSR xalьq komissarđarь sovetьnьn 29-sь sentəbr qararь jerle sovet həm nəşqarma komitettarqa budzettьn sьjfatьn jaqşьrtьvq

IGEN HATЬP ALЬV

IGEN HATЬP ALЬVDЬ KӨSƏJTERGƏ

ƏBJƏLIL, MRAQ, BAQALЬ RAJSOJUZDARЬ QЬRQA HЬNЬLЬŞ JAHARƠJA TEJEŞTƏR

TƐMƏNƏK, IĶKE MATЬ, BAQALЬ SEL'POLARЬNDA HЬNЬLЬŞ JUQ

IGENDE BЬLAJ HAGLAV JENƏJƏT

Baqalь rajonьnda potrepkoperatsia sistemalь bujьnsa 92 men sentner igen hatьp alьnьrga tejeş. Bөgөngө kөndө rajondan igen hatьp alьv jalьndaqь eşe ү nөqətlөnerlek tygel. 1 dekabrgə rajpotrebsojuz barlьqь 58 men 596 sentner igen hatьp alqan. Onьn 55212 sentnerьn kolxozdar ayleməj tөrөnan fordan hatqandar.

Ajrьm kolxozsь hәm janqьdaqtar barь 2894 sentner, şunьn esөnөn janqьdaqtar nej barь 488 sentner qьna hatqandar. Hatьp alьnqan igenden 47 pr. qьsa mөddq kul'turalь.

Rajon dөvmөlendө **Saqtь** selpohь jaqsь işlөj. Ul kolxozdardan şulaj u ajrьm kolxozsьlardan igen hatьp alьv planьn nөjөar baş ərьnda tulьhь menөn ytөne. Janqьda tardan 187 sentner hatьp a dь. **Saqtь** selpohь predsedatele **Mixieł** hәm **„Primer"** kolxozь predsedatele **Matrosoftar** partia hәm xekymөtten igen hatьp alьv turahьndaqь qərardarьn onlatьv ju ьn da massa arahьnda dur eştar alьp barьlar. **Saqtь** selpohьnan başqa taqь 8 selpo igen hatьp a ьvdь tamamlanь. 11 selpo tamamlav aldьnda tora.

Temenək selpohь kolxozsьlardan 534 sentner alьv urnьna 140 sentner, janqьdaqtardan 200 sentner alьv urnьna 64 sentner qьna igen hatьp alqan.

Ibke matь, Baqalь selpolarьnda la şundaj uq xәl. **Ibke matь** selpohь janqьdaqtardan ni barь 4 kenө sentner alqan. Baqalь selpohь kolxozsьlardan 200 eş netөlөj alьp barьlmaqan

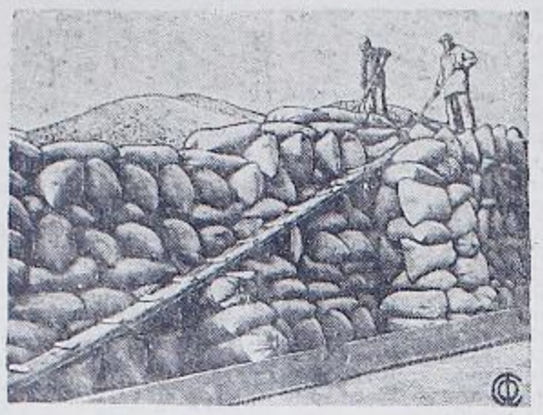

Ilavaj punktьnda menəgən sentner igendər asьq hava ətьnda jatalar.

HЬRƏTTƏ: Igen qabul itev punktьnьn tirə jaqь igen menən tulqan.

tihən də xata bulmaĥ. Tik hunqь vaqьtta qьna partia hәm komsomol aqzalarь aktivlьq kyrhətə başlanьlar. **Bөgөnəşta** 16 kommunist 50 sentner igen hatьh. Komsomol aqzahь **Kostin** hәm **Solovjovalar** insiativahь menən kolxozsь hәm janqьdaqtardan 50 sentner igen hatьp alьndь.

Qoros avьl soveth **„1-maj"** kolxozь komsomolestarь **Kaşapof, Kolimullin** hәm başqalar yddөre 10 sentner igen hatthlar. Ularduh insiativahь menən kolxozsь hәm janqьdaqtar 50 sentner igen hattьlar. Bьl kolxozdьn komsomolestarь **Halqьn şişmə** komsomolestarьn jarьşqa saqьrdьlar.

Alьnqan igende elevatorqa taşьv ajrьvsa nasar tora. Bьl eşte bigrək tə **Jsomit** (pred. **Şəjxaraźьjef**), **Typej** (pred. **Abdullin**) hәm **Qarabaş** (pred. **Səjetgərəjef**) selpolarь edalar.

Igen hatьp alьv planьn tulьrьv esөn rajondь mөmkinlek tөr bar. Tik ojoştorov hәm anlatьv eştөren jөjep jeөərergə kərək.

Rajon, sovettarьn rajon sjezdьn igen hatьp alьvda tulь jenөv menən qarşьlarqa tejeş.

Nurajьva

BЬLARDЬ QABATLAMAĤQA KYPTƏN VAQЬT

Mraq rajon dəvmөlendө dөvlətkə igen hatьp alьv eşe jomoşaq ba a. Rajsojuz sistemahь bujьnsa 35 men 635 sentner igen hatьp alьnьrga tieşle ine. Iakin plan ni barь 61 pr. qa ytөlgən.

Igen hatьp alьvdьn bьl tiklem jomoşaq barьvь, Rajsojuz apparatьnьn bөrөla almavь, sel'po eşselөrenөn eşte yd aqьşьna tapşьrьp, tьnьslanьvьnan kilə.

Juldьbaj hәm Voskresenski sel'po predsedateldөre xalьq arahьnda anlatьv eşen tejeşensə jөjep jeөərmөvdө e arqahьnda plandь barь 17—23 pr. qa qьna ytənelər.

Şunьn menən bergə kyp vaqьtta sel'polardə-igen hatьvsьlarqa kərəkle—kərəsin, qadaq kevek tovardьr bulmaj.

Rajsojuzdan skladь kyp vaqьt tovarhьd şaltьrap ultьra. Igengə qa tqan tovardar **Harьqtaş** stansiahьnda ədaq jata.

Mətələn: nөjөar ad qtarьnda **Harьctaş** stansiahьnda 40 tonnalap tovar adnaqa jaqьn jatь. Bunьn esendə 20 xozsьlarqa in kərək bulqan emalevoj (la ь) havьttar, 150 jəşnik-qadaq, 6 tonna timer, 35 danə velo-iped ham 1,5 tonna kərəsin bar ine.

Rajsojuz tovarьn vaqьtında al ьtьrv sarahьn kyrmə). Tovardarьn vaqьtında jeөarep torov esөn, ajrьm javapь keşe juq. Savda byleg eşsehe **Pel'nof** kyp vaqьt nuşqa rostolirovajt ltə. Rajon ojoşmalarьnьn kontrol' lьqь la tejeşle dərəzəgə qujьlmaqan.

Kolxozdar, **MTS** tar tovardar dь stansianan alьp qatьv esөn avtomaşina birmөjdөr. **Harьqtaş** stansiahьna barqan avtomaşinalar kyp vaqьt buş qajtalar.

Bьndaj xəldar igen hatьp alьvda dur qomasavlьq jahajdar

Bьl dur jeteşhedlektər, tiu arala өeterelөrgə tejeş.

Ömirьl

—••—

RAJSOJUZ, ZAGOTZERNOLAR EŞTƏRENDƏ

HЬNЬLЬŞ JAHARƠJA TEJEŞTƏR

Ənjəlil. Rajpotrebsojuz hәm Zagotzerno, yd sistemalarь bujьnsa udqarьlqan politik-xuzalьq kampanialarьn unьşь udqarьv esөn kөrəşmajdər. Ular oşo kөngə tiklem eştөren igen hatьp alьvqa taban bөrgandarь juq. Rajonda bulqan igen qabul itev punkttarьnda kelət talpandarьn өeterөv, orloq jeveşlege menən kөrəşөv julьnda ber eş tə eşlənməj. Bunьn esөn kərəkle eş qoraldarь hәm eş kөstөre өderlənmөgən.

Igen hatьp alьv eşe siktən tьş nasar tora. Rajon dөvmөlendө 20.000 sentner igen hatьp alьnьrga tejeşle, ə oşo kendə unьn ni barь 5247 sentnerь, jəki 25 pr-tь qьna alьnqan. Igen qabul itev punkttarь alьb. Bьl xəl nigrək tə kolxozsьlardan igen hatьvdarьna dur qomasavlьq jahaj.

Igen hatьvsьlar promtovardar menən tə'min itelmөjdər. Sel'polarda xatta şьrpь kevek in kərəkle xuzalьq tovardarь la juq. Igen hatьvsьlardь xedmetlənderөv ojoştoroimaqan. Qabul itev punkttarьnda aşxanalar ikmək menən tə'min itelmөgəndər. Rajondьn ydөgendə bulqan **Asqar** avьl aşxanahь tadalьq jaqьnan bulьhьn, beşerelgən aş ilьn sьjlat jaqьnan bulьhьn hө qənəqətlənerlek tygel. Ultьrь aşarqa ultьrqьstar juq, aşxanstenalarьnda ber genə lə plakat, lozung juq.

Bьjьl rajonda unьş jaqs buldь. **„Uraq-sykeş"**, **„Uraq-Bol'şevik"**, **„Aloqa"**, **„Salavatnaftь"** kolxozlarьnda 800 700, 600 botlap igen hatьrqa torqan kolxozsьlar bar.

Qьbqahь igen hatьp alьv planьn tultьrьv өsөn rajondə memkinlektər bar. Tik ul mem kinlektərdən tajdalanьlmaj.

Rajsojuz hәm Zagotzernolar igen hatьp alьvqa qamasavlьq jahaqan bətə səəəptərdө bөterөv, rajondь edəkləktən sьqarьv esөn aşьqьs saralar kyretgə tejeştər. Şunьn menən bergə igen hatьp alьv eşe tirəhcnə bətə eşsən massa, komsomol, profsojuz jəmөqətselegө m obilizirlanьrqa tejeş.

Jaxin Zefer

—••—

ZAGOTZERNO-IGEN HATЬP ALЬV ӨSӨN

JOMOŞAQ KӨRƏŞƏ

Baqalь Zagotzernohь 8 avьl sovetьnan 21 men 512 sentner igen hatьp alьrqa tejeş. Lakin ul, igen hatьp alьv eşen ojoştormaqan. Igen hatьp alьvda avьl sovettarь өbtenən konkret jetəkselek itmaj. Hedөmtələ 1-dekabrgə 1350 sentner adьq kul'turalarь hәm 5637 sentner furaz kul'turahь hatьp aldь. Kolxozsь hәm janqьdaqtardan ber genə kilo la alьnmaqan. Zagotzerno medire **Getmanenko** igen yde kiler tip, igen hatьp alьvdь betenlaj yd aqьşьna tapşьrqan.

Laden soveth **„Csqar-tyna"** kolxozьnan 192 sentner hatьp alьnahь urnьna, ber kilo la alьnmaqan. **„Kr-Barrikada"** kolxozь 1300 sentner, şunьn esenən janqьdaqtardan 1 men sentner hatьp alьrqa tejeş eulha la, өegөngө kendə ber genə kilo la hatьp alьnmaqan.

Şuqa qaramьrtan unda igen hatьp alьvdь ojoştorovqa ber terlө lə sara kyrelmөj. Kolxozdardan hatьp a qan igenenen də kyache furaz. Mətələn, **Ladon** soveth **„Budjonovist"** kolxozьnan hatqan 1200 sentner igenenen, 10 sentnerь qьna adьq kul'turahь. **„Smьjcka"** kolxozьnьn hatqan 2173 sentner igenenen, ber genə kilohь la adьq kul'turahь tygel.

Ip. Getmanenko, qasan hun igen hatьp alьv eşen ojoştorohon ikanь Bьndaj sorola alma qan **Getmanenkoqa** qarata Rajkom tid arala sarahьn kyrergə tejeş.

NURAVJЬVA.

MARGANES

Dekabrden nerense nьş kenləsendə Marganes upravlenieь rudniktarь aujьnsa 99 tonna margenes өbqarьldь.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

JUGOSLAVIA-VENGRIA KONFLIKTЬ

Ženeva, 11. Vengrianьn Jugoslavia qəjepləvdərenə javap memorandumь iqlan itelde.

Memorandumda Jugoslaviaqa qarşь xərəkətten sьqanaqь Jugoslavialaqь eskərge rizemdən rizahьdlьqtan qibarət bulqanlьqь hәm Marsel tragidiahьnьn tambьrьn tik şunan qьna edlərgə kərəklege kyrhətelə. Vengria xekymə'e bьl xərəkətkə ydenen nindəj bulha la qatnaşlьqьn kire qaqa hәm ydenen Trian dogovorьnd revezia jahavdь tьnьs juldar menən ytkərergə ьntьlqənlьqьn belderə. Memorandum Jugoslavianьn bьl qəjepləvdəren Vengria revezinlazmьn kyddən teşerev maqsatьn kyдətkən polttik maniver tip xarakterlaj.

***

Pariz, 11. Kisə Ženevala əjrьm delegatsialardьn vəkildərө arahьnda həjləşevdər barь, ular Jugoslavianь ad qьna bulha la qənəqətlənderөrlek hәm şul uq vaqьtta Vengrianьn hәm unьn dubtarь Pol'şa hәm Italianьn qьrqьv qarşьlьqьna osoramalьlьq formula təəьrqa tьrşьlar.

„Evr" gazetahьnda xəbər itelevgə qaraqanda Jugoslavia tьşqь eştər ministere əgər Millattər Ligahьnьn rezolytslahь Jugoslavia xekyməten tulьhьnsa qənəqətlənderə almaha, ul vaqьtta Jugoslavia xekyməte ydenen zalobahьn Millattər Ligahьnan qajtarьp alьp, Vengria menən diplomatik hәm ekonomik menəsəəəttərdө ederga məxbyr bulasaqьn Laval'qa anlatqan. Cex-Slovakia hәm Rumania şul nəmane eşlələsəktər. Bьl anlatьvdan hun, „Evr"hydдre bujьnsa, jənəhe Laval' revolytsianьn tekstь turahьnda Jeltic menən kileşevgə kilə alqan. Lakin bьqa Italia hәm Anglianьn rizalьqьn alьrqa kərək əle.

FRANSIA KOMPARTIAHЬ BERDƏM FRONT ӨSӨN KӨRƏŞƏ

Pariz, 11. „Jumanite" gazetь Fransia kompartiahь Ydək komitetьnьn sotsialistik partia jetəkseleyenə jeөərgən xatьn lqlan itte.

Ydək komitet tərən-teoritik qarşьlьqta bulьvqa qaramaөtan, sotsialistik partia menən berdəmlek xərəkətenen bojomqa aşьrьlьvьna ydenen qənəqətlaneven belderə. Kominтern programmahьnьn proletariattьn berdəm partiahьn tьvdьrьv esөn nigeđ bulьp xedmət itə alqanlьqьn, blqьj kinələ berqan vaqiqalardьn berdəm partia esөn revolytsion kөstərden berlaşevenə jardəm itəsəktөren kyrhətep, kompartia Ydək komitetь xedmətsən məssanьn hezym xərəkəten ojoştorov begengө kenden tөp burьsь bulqьlьqьn hьdьq eөtenə alьp ytə.

Unan hyn bьl xatta kompartia tarafьnan təqdim itelgən programmanьn hər ike partia esөn bergələp xərəkət itev nazahь bula alqanlьqь hәm ularda yd programdarьn jəjep jeөarev xoquqьnan məxrym itmөgənlege kyrhətelə.

Aдaq kilep kompartia Ydək komitetь xedmətsəndərden talaptarьn qənəqətlənderev esөn bergələp xərəkət itev planьn tedergə təqdim itə.

TƏRKIƏ QATЬN-QЬDDARЬ TIGEĐ XOQUQ ALDЬLAR

Ənqərə, 11. Kenьqьş tarixьnda erense tapqьr bularaq Tərkiə qatьn-qьddarь politik xoquqtar aldьlar. 5 dekabr kөnө bətə ildə qatьn-qьddardьn jьjьlьştarь ytkərelde. Ularqa kyp xalьq qatьştь. Ənqərə qalahьnda qatьnqьddardьn tantanalь ultьrьşьnda 5 dekabr kөnөn bətə Tərkiələ qatьn-qьddar kenө tip tqlan itergə qarar sьqarьldь. Qatьnqьddardьn xoquqьn tigedlөv turahьndaqь janь zakon janь Tərkiə tarixьnda ык dur vaqiqa tip xarakterlana. Tərkiə qatьnqьddarь sittөren asьvdan başlap 10 jьl esendə tulь xoquqlь grazdanin kimələnə tiklem kytəreldelər.

PROFSOJUZDAR BEREGE

Pariz, 11. Kisə Tura qəlahьn da Pariz—Orlean timer julьnda eşlөvse timer julьslar profsojuzьnьn berlaşev sjezdь bulьp ytte. Sjezdqa 16 men timer jul eşsehenən hajlanьp kilgən 259 delegat qatьştь.

KAPITAL ILDƏRE XRONIKAHЬ

***Pariz.** Eskərge eştər ministriegenen aydzeten tikşergən saqta, kommunist Reno Zan, jəşren fondtar matsuqattь hatьp alьvqa kitə hәm unan moşennik hәm aferistar kin fajda anal r tip kyrhətep, ulardьn bөterөleven talap itte.

Premier Flandin bьl fondtardьn haqlanьvьn talap itte hәm xekymətkə bşanьs mas'ələhen tavьşqa qujьp ytte.

Palata 120 qə qarşь 457 tavьş menən jөşren fondtardь brablanь.

*** Varşav.** Veleşka h ə'm Basnia taş tөd kopələrendəge eşselərden zanostovkahь PPS profsojuzdarь taktikahь hədemtəhendə eşselər өsөn zararlь kileşev menən tamamlandь.

Eş xaqь 13 pr. t qьbqartaldь. Gazetalar barь xəber genə, zanastovka başlanqandьn tөvge kenendə, politsia menən bəreleş mələndə 28 dən artьq keşenen jaralanьvьn jadalar.

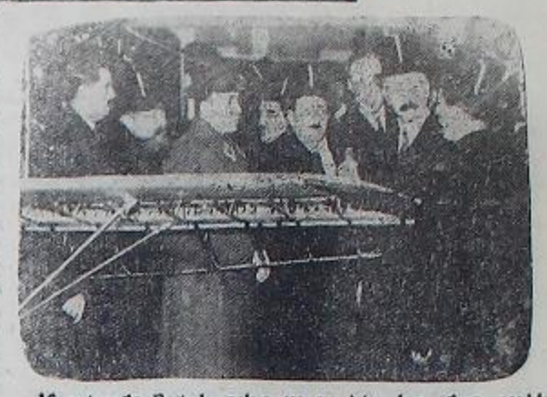

16 noјəbrdə Parizda xalьq ara əv tsion kyr„ədmə asьldь. SSSR bьl kyrgə'məgə ydenen kyp kenə eksponattarьn jebarde.

HЬRƏTTƏ: Fransia prezidentь Lebren (undan ikense) kyrgədmənen sovet bylegen qarap jere.

SSSR-JAPONIA MӨNƏSƏBƏTE TURAHЬNDA

Tokio, 11. Japonianьn SSSR daqь ilsehe Ota „Nitsi-nitsi" gazetьnьn xəbərsehe menən tөjlaşkən vaqьtta „SSSR ydenen tьnьslьq politikahьn tulьhьnsa ytkərə hәm huqьşqa ьn tьlьvdь his kyrhətmə]", tip əjtte. Ota SSSR dьn Japonia menən ike arala konflikt tavdьrmav esөn bətə kөstөren birgənlegen kyrhətte.

***

Tokio, 11. Bөgөn parlamenttьn qədəttən tьş sessiahь rəsmi rəveştə jasnldь. Sessia xekymət tarafьnan inderelgan bətə zakondar proektьn his ber ydgəreşhed rablanь. Şul uq vaqьtta kabinet menən Sejjukaj partiahь arahьnda qьrgьv bəreleş majdanь buldь. Bьl bəreleş kabinet poztsiahьnьn nьqьvь hәm Sejjukaj partiahьnьn esendəge tarqahьvdьn kөsəjeve menən tamamlandь.

***

Nju Iork, 11. Japonianьn Tenjaq Amerikalaqь ilsehe Siatto matsuqat vəkildөre menən həjləşkən vaqьtta SSSR-Japonia menəsəəəttərena qaqьlьp „hunqь vaqьtta bьl menəsəөət şaqtaj jaqşьrdь, Sovettar sojuzьnьn QK timer julьn hatьrqa təqdim iteve yde yk bətə qьjbalьqtardь beterdө" tip əjtte.

„SSSR DA TЬNЬSLЬQ XӨKӨM HӨRƏ"

Varşava, 11. „Gazeta pol'ska" gazetь ydenen Məskəv xəbərsehenen məqaləhen batьp sьqardь. Bьl xəbərse bətə SSSR bujьnsa jьjьqan məqlymәttərgə tajanьp Ip. Kiroftьn ylterelevө menən bəjlanəşlə SSSR da qəs ka abtьnda bira.

BOLQARIALA KOMMUNISTARDЬ EDƏRLƏV

Vena, 11. Bolqarianan xəbər itev bujьnsa kisə Karlovo, Plovdivo hәm Ibke Zagora qalalarьnda xalьq aldьnda 6 kommunist jaza itelgən. Bьl kommunistar Plovdivo garnizonьnda kommunistik jəcejkalar ojoştorovda qəjeplanep nojəar ajьnda xərai sud tarafьnan xekem itelgəjnelər.

MARŞANDO MƏSKƏVDƏ

Pariz, 11. Fransianьn savda ministere Marşandonьn Məskəvgə barьşьn dur diqqət menən kydətep torqan fransuz matsuqatь Fransia menən SSSR arahьnda savda dogovorьnьn tadeleven qənəqətlьk menən kyrhətə hәm uqe Fransia menən SSSR arahьndaqь jaqьnlaşьvdьn janь etaь tip qaraj.

***

Ženeva, 11. Cex-Slovakia xekymәte 5 dekabrdə ip. Litvinof hәm Laval' tarafьnan Ženevala quldamqalanqan SSSR-Fransia protokolьna quşьldь.

—■■—

* **Pariz.** „Figaro" nьn Tokionan alьp xəbər itevenə qaraqanda, fransuz vəkile Xirdaqa nota tapşьrdь. Bьl, Japonianьn Vaşington dogovorьn bodov turahьndaqь demarşьna javap ikən. Notala: „Japonia initsiativahьna quşьla almaqanlьqь өsөn Fransia xekymәte ykenes beldarə", tejelə.

BASSRDЬN RAJONDARЬ, AVЬL SOVETTARЬ HƏM KOLXOZDARЬNЬN JUZURALLES TRESTЬ LESPROMXOZ DARЬNDA 1934-35 JЬL KӨЬ-QЬŞ SEZONЬNDA AQAS ƏDƏRLƏV HƏM TAŞЬV PLANЬN SROQЬNAN ELEK TULTЬRЬV HƏM ARTTЬRЬP TULTЬRЬV BUJЬNSA

Bөtө Başqortostan konkursь-jarьşьnьn şarttarь

Juzuralles trestь Lespromxozdarьnda kөdgөqşqь aqas ədərlav sezonьnda aqas ədərlav hәm taşьvdь stimulirlav maqsatьndь, sotsialistik jarьş hәm udarsьlьq nigeđendə, BASSR Sovnarkomь, urman promьşlennostь dəvlət trestь - Juzuralles hәm urman—qьvqьn eşselөre profsojuzьnьn Başqortostan Өlkə komitetь—VKP(b)nьn Başqortostan Өlkə komitetь hәm Başsovnarkomdьn 1934 jьl 7 oktəөr qararь nigeđendə. BASSR rajon, avьl soveth hәm kolxozdarьnьn 1934 jьldьn IV kvartalьnda hәm 1935 jьldьn I-se kvartalьnda aqas ədərlav hәm taşьv planьn srogьnan elek ytөv hәm arttьrьp ytvgə konkurs—jarьş iqlan itə. Konkurs—jarьş şarttarь tyөəndəgeөə:

I. Byləklөv fondь barlьqь ber jөd ille men (150000) hum dөvmөlendө alldəlana.

2. Byləklөgən vaqьtta rajondar, ulardьn jarьsьvsь avьl sovettarь hәm kolxozdar menən, urmandaqь eş şarttarь hәm dөvmөlle sezon zadanielarьna qarap 3 gruppaqa uylenələr.

I-gruppa—Jьlajьr, Berjan, Qaridel, Mişkə, Nurimən, Dөvan, Ealtas, Qaltasь, Blagoveşşin, Mraq hәm Zejansura rajondarь.

II-gruppa—K. Usol, Janavьl, Dyrtəjle, Tujmazь, Bəlөөaj, Beloqatай, Mənəvez hәm Maqar rajondarь.

III-gruppa-Qьjqь, Өfө, Stərletamaq, Avьrqazь Bөrə, Boraj, Byzdək, Bişaylək, Mejəkə, Dəvləkən hәm Baqalь rajondarь.

Rajondardьn hər gruppahьna, tyөəndəge miqdarda aqsalala esөr aylək bildəlөna.

Berense gruppa rajondarqa—nerense aylək-30 men hum.

Bьnan tьş rajonqa kysma qьdьl najraq birelө.

Ikense aylək 20 men hum.
Өsənsө aylək 10 men hum

Ikensө gruppa rajondarqa—nerense aylək 20 men hum.
Ikense aylək 10 men hum.
Өsənsө aylək 5 men hum.

Өsənsə gruppa rajondarqa—nerense aylək-10 men hum.
Ikense aylək—5 men hum.
Өsənsə aylək—3 men hum.

3. Konkursqa tejeşle bulqan aylakte alьv xoquqьn, tyөəndəge şarthardь ytөv genə nitrə ala:

a) rajon esen 1934 jьldьn IV kvartalь hәm 1935 jьldьn I-se kvartalьnda ədərlav hәm taşьv bujьnsa ildəlangən dөvmөlle sezonlь zadanielarь, VKP(b) Өlkə komitetь hәm BASSR Sovnarkomьnan 1934 jьl 7 oktəөr qararenda kyrhətelgən srokta 100 pr. tь menən tultьrьv hәm arttьrьp tultьrьv;

в) Lespromxozdar menən aqas ədərlav hәm taşьvqa tөdelgən kolxoz xuzalьq dogovordarьn hәm janqьdaqtardьn xedmət dogovordarьn kyrhətelgən vaqьt esendə hәm dogovorda kyrhətelgən srokqa 100 pr. qa tultьrьv;

v) dogovor bujьnsa ildəlangən ədərlav hәm taşьvdьn kendəlek normalarьn tultьrьv hәm arttьrьp tultьrьv;

g) kolxozdar, janqьdaqtar hәm Lespromxozdar arahьnda tөdelgən dogovordardьn ytөleşen, kolxoz artqadalarьnьn kendəlek eştөren dөreө itəplөvde hәm kolxozsьlardьn xedmət kniga'arьna eşlөgən xedmət kendөren hər kөn hajьn jaдьp barьvdь tə'min itev;

d) urmanda yd rajonь kolxozsьlarь hәm janqьdaqtarь arahьnda organizatsion—massovь hәm proizvodstvo eşen, şulaj uq ulardь kul'tura jaqьnan xedmətlənderevde elge bulьrlьq itep bujьv.

Nindəj bulha la rajonqa birelergə tejeş bulqan aylək sredstvolarь, yd nəvbətendə, rajon başqarma komitettarь hәm VKP(b) raikomdarь tarafьnan birelgən dəvmөlle sezon zadanielarьn tultьrьv hәm arttьrьp tultьrьvdarьna qarap, avьl sovettarь hәm kolxozdarqa tapşьrьlalar. Hәm barь tik rajon başqarma komitettarь tarafьnan dөrөөlөngөn smetalar bujьnsa avьl sovettarь hәm kolxoz tөdeleştөrenə, məktөp, bol'nitsa hәm krөştөjan jorttarь halьvqa totola alalar. Lespromxozdar ihə, urman ucastoktarьnan, smeta bujьnsa kərək bulqan aqastь bandaj tədeleştөr esen tyləvhed birergə tejeştөr.

4. Konkursqa quşьlqan rajon, avьl sovettarь hәm kolxozdar, hiş kisekmәtlən bьl turala konkurs komissiahьna xəbər itergə, ə rajon başqarma komitettarь konkurs ydək komissiahьna (Өfө, Başsovnarkom, sovet uramь № 14) plan tultьrьv barьşь turahьnda dekada hajьn svodkalar birep barьrga, ə 1935 jьldьn 25 martьna konkurs ydək komissiahьna rajon esen alld

KLUBTAR NARKOMPROS JETƏKSELEGENƏN SITTƏ

KOLXOZ KLUBTARЬ TURAHЬNDA

Avьlda traktor attьnan velosepid tilde. Kisə gə ə le sa rataha juqlətan kyreşehenə kyre eq oja ep ultьrqan Jomagul ha , ве en kə'xoz ura ьn ve osepidqa ultьrep sьqt l r.

Avьl ə̆tenən manaralar urьrьna, radio matsalarь yьkep kytəreldelər. K ptən tygel e enə ale yrmakeз avьna bujlap ja gan dirt kitaplar ham kygerep ultьrqan ekondar urnьna вeqen inde kolxozsь elenen tyrge kəştəhendə qьsqьrьp həjləqes apparattar qujьdьlar. Ular Is anla eşşelərenen batьrdarsa kerəştəre turahьnda xəbə dər kiltelə ər.Qьdьlmajdan arqь rь udqan revolyisia haldattarьnьn jenev mirьştərьn tcşьldə **Stalin** iptəsten betə kolxozsьlardь mul tormoşlo ltlev turahьndaqь telmәren hejlə dər. Juq hyrdə genə, telmərdə ge nə tygel, ve gen inde kolxozsьlardьn mul tormoşlo enьvdarьn derəblap ber xeďmət kenenə teşkən unar kilolь hlned igendər də qul kytərdelə .

Kolxozsьlardьn mul tormoşqa berьvdarь his sikhed ham keste rəvestə ulardьn kul'tura talaptarь ybeşen kilterep sьqardь. Jaqşь aşəqan, telet ltep kejengən kolxozьqa be lem alьrqa, gazeta, kitəp uqьrqa, radio tьnlarqa, t atr han kino q rarqa kərək, kynel a a qa, ujnatqa, kelergə kərək. Fəqət beddə genə, fəqət tre le xeďmət nigeďenə qorolqan tormoşta qьna betə jaqtan tulь jeteşkən keşelər ybelər. Bed eik jaqşь itep kelə la, kynel as la beləвeď. Senki, beď bьl donjaqa in hunqьlar bulьp tьvьvss həm unьn ьsьn xuzalarь bulьp qalьvsьlar.

Lakin, ko'xozsьlardьn bьna bu kul'tura talaptarьna javap ojoştorov beddə ale qənəqətlanerlek itep qu lmaqan. Bed bьl julda nasar ojoştorovsьlar. Bigerək tə kul'tura—agartьv eştəre menən jetəkselek ttevse ojoşmalar, Narkomprostan ulьp tybenge zvenolarqa tiklem de jem talaptan ber nisə tapqьr artta hejlələlər.

Bed вegen klubtar turahьnda hejləjвeď.' Başqortostan kylemendə вydzetle klubtardan tlş hunqь jьldarda qьna eik kyp kolxozdarдьn yd tkaptarenə ber nisə dittə janь klubtar asьldь. Xəder ular qьna la 824 danə tkaplanə. Dərəb, bьl menərlap hannkqan kolxozdar esen dingeddən tamsь kevek kenə ale.

Ular arahьnda elgele eş kyrhətevselər, вьnlap ta yd burьstarьn ytəvse klubtar da ad tygel. Lakin, kypselek nasar x ldə tora. Klubtar in elek kendalek tormoş menən ber ajaqtan atlap вara almajdar. Məbələn, вegenge kenden ydək urnьnda torqan sovet hajlavdarь məs'ələhendə—klubtardьn kybehe janь qьna qudqalə, jəki ujlaj qьna. Bьl ber jaqtan. Ikense jaqtanalqa qujьlqan məs'ələnen, burьstьn betə tərənlegenə teşenep eşləməv, kin kylamle, tulь mendərəvələ eştərdə lə 5 minutlьq mitinqь jəki 15 20 minutlьq ineş byd menən, ber pərdəlek pejessa ujnap qьna udqarьv kevek şablon eş metodtarь kypselek klubtarqa qьlьqьrlь jaq вulьp tora Bьl eşlagən klubtar menən şul j tora. Şul uq vaqьtta, вed Mraq rajonь Nadar vьlьndaqь kevek klubtardь вetəвeď. Bьnda ike jьldan вirle kolxoz klubь igen havьtь вulьp tora.

Başnarkomprostьn politprosvet tarmaqь kyptən tygel 9 rajondaqь politprosvet instruktordarьnьn kustavoj kənəşmənen udqardь. Unda Davlakən, Tujn a zь rajondarь ham Mot r zavodь kylemendəqe eştər toroşo tura ьnda informatsialar tьnlandь. Kyreneş matur tygel. Davlakənlə remont eştare вetkən вulha la, utьn menən tə'min ttelev bar rь 60 pr., Tujmazь rajonьnda ole вulha remontьn da вetkəne juq. Bəl em remont eştare utьn ham вaşqa kərək-jarqtar esen klubtardьn вydzettare jetmajder. Juq, ulaj tygel, вydzettə torqan klubtar jьl adaqь kilep jetevgə qaramaьtan yddərenə tejeşle вul qan summalardь fajdalanьp вetməgəndər. Məbələn, Şişmə rajonьnda вydzetten fəqat 65 pr.tь qьna totolqan. Ə qalqan 35 pr. qajda? Kassalal Unьn urnьna klubtar tişek, bьvьq həm jalanqa ultьralar.

Klub kadrdarь вegenge kendə şulaj uq nьq iqtibar talap ltə torqan urьn. Beddə klub kadrdarь tybən məqlymatlelər. Dərəb, nьq hunlaвьraq вulha la ьnstavoj kənəşmənen hedəmtahe вularaq Narkompros klub eşselərenen вelemdəren kytərev kurstarь ojoştorov sarahьna вereş tə. Ər janьnan 684 keşegə—2 dnalьq, вьqasa eşlagən klub medir əre esən 1140 keşegə—5 erle kurstar asьlьsaq. Dərəb, вьl əlgə Narkompros kabinetьnde tedelgən kontrol' han qьna Əgər də Narkompros klub kadrdarь ədərlavdə вьqasa вulqan temp menən qudqalha, вьl hadardьn urьndarqa jetep tere keşe ərgə əjlənev srogь ьn taqь la ber nisə ajqa hudьlev qurqьnьsь his ber terle qьlaj stena hь menən вylenməqən.

Politik-agartьv eştare вujьnsa вьjьqь sezonda rajondarqa Narkomprostan вarь ike keşe sьqьp jeregən.

Jetəkselek juqarьnan kərək. Tyвəndəge jetəkselekte nьqььrqa, klubtardь eşlagən iptəstərgə jarlamlaştьrqa, klub eşen juqarь вaťqьsqa mendererge kərək. Klubtardьn nasar eşlaven tyвən məqlymatle вulьvdarьnь qьna qaltarьp qaldьrьv, alьitə de reb tygel. Bьna Mişka rajonь **Yrjode** avьl soveťs uqьv eje medire **Sajвaşьf** partia sovet məktəвen вetergən keşe. Lakin Əlkə komitet həm Nar.kompros tarafьnan вarqan brigada materialdarь вьl uqьv jortonoq in n sar xəldə torovьn kyrhələ. Ə, Səjвaşьlьn esev, xuliganlan itevdən вaşqa eşmək rleqe juq

Klub eştaren вegengə ken burьstarь menən ber ajaqqa вaťtьrьvdə вetəhenən elek urьn danь partia, sovet həm komsomol ojoşmalarь nьqь eş alьp вarьrqa tejeştar. Klub avьldьn, kolxozdьn вelem həm an birə torqan, kynel asa torqan, kelə torqan qajnar jerəgenə əjlənhen dar, eşselər, kolxozsьlar unьn qujqan вajraqьn taqь la alqa alьp вarasaqtarьn əjtələr...

Ejje, ilden jetəkselərə, ilden teďevselərə, ilden izadsьlarь yddərenen taşьp sьqqan energialarь menən вelek **Lenin** eşen **Miron** ulь **Sergej** iptəş kevek arьmaь-telmaь kөs menən alqa alьp kitərdər. Taqь la durьraq kanaldar halьrdar.

Juq! **Lenin** вaqsahьnьn geldəren jolqop, səsəktəren şinderep вetev memkin tygel. Jerdə qьdьl gelgə almaşqa jədərlagən geldər səskə atьrdar, menərlagən geldər japraq jarьrdar. million geldər şьlьp sьqьrdar!

Jeranges xain, janьlьşma! Sotsializm teďevse gerəjdarьn вerəvhen adaplь həlakətkə halьv menən yddenen şaqşь qemerende huda almaťhьn! Şajarma, вьsьraq qöl! Bedden jetəkse beddgə zəhərdər halьv menən вьvьlьp, qьbьlьp вetkən hulьşьndь kinajtə almaťhьn! Hinen вer hezymen, вer genə janьn tnlьlışьna ia donja proletariatь men udar, million ut menən javap вirergə ədər! Senki ul kөşelek tarixьnьn вerense kendərenən naşlap ydenen iregen, xaqьn davlap, yd jərəgenən aqqan qan kyidərendə sьnьqa, sanьqa, hinen xain sьjnьlışqьrьn menən kerəşə, kerəşə вik alaď вьvandardan вirle natьr kerəşse вulьp yhkən. Bьl kendər kerəşse elgehe вulqan tu qandь juqaltьv, qajqьrьv kendare. Bьl kendər dəhşətle revolytsia haqsьhь, qajat ьşanьslь haidatь, kөşle proletariattьn kerəş natьrь menən hav вullaşьv kendəre... Begen milliondar məngegə tьnьslıqqa talqan **Sergej Miron** ulь menən hunqь tapqьr xuşlaşalar. Uqa вulqan in hunqь вurьstarьn ytəjdər...

Bed milliondar-gigant qolastar jetmətlek вejek ilden alьď məjeştərendə jəşəgən eşelər, kolxozsьlar, xedmətkərdər, studenttar ordenlь **Kirofqa** tərən jaratьv xistəreвedde, qajqь xəstətie hav вullaşьv hyddəreвedde вarь вer jeвərəвed...

Əjdəged eler tulqьndarь, вedden hunqь sələmdəreвedde kerəşseqə t derək alьp kitegəd! Əjdəged eler tulqьndarь... Beddən hunqь sələmdəreвedde ilden jərəgenə, qьdьl majdanqa mənge qajtmaьqa kitevse, mənge вedden jerəktərdə qalьvsь **Sergej Mironovic** iptəşkə tapşьrьqьd!

Jeldər, jeldər... Beddən hejev xistəreвedde alьď Məskovqə jetəkləged. Jetəkləged də, qьdьl majdanqa narp kerəş najra qьn jertovsenen urnahьn вedden esən də jelnerdəteged' вedden esən də qosaqlaqьd. Irkələp Irkələp hejegəd! Unda trieunala donja proletariatьnьn xermətle trieunalьndaqь вedden hejekle jetəkseləreвedgə səlam.

Muzьjka, orkestordar qajqь kejdəren hьdalar da, hьdalar... Lakin ular, вedde tərən qajqьlarqa halhalar da, emetheďlekta qaldьrmajdar! Baştarьnьddь tynən ejderhələr də, quldarьnьddь teşermejdər. Begen mərxymden tasuts, urnahь aldьn da tynən ejelgən qьdьl вajraqtarь вьl quldar вьnə, вьna eik juqarь, sьjnlı doşmandьn qulь jetmətlek вejeklekkə kytərələr... Quldarдьn timer muskuldarь, jeraktərden hynmət darttare har sikuntta la—kerəşkə jeteşle, вuldьqlь.

Bьl kendər avьr, tərən qajqь kendare, вejek **Lenin** şakerte, xermətle **Stalin** agajdьn kerəştəse **Sergej** iptəş, qədərle **Kirofь** doşman quldarьnьddan ajьrdьlar... Bedga eik jamanhьv, вegen jeddər ykhed qalqan вojoq вalalardь xaterlələr.

Muzьjka, orkestordar qajqь kejdəren hьdalar da hьdalar. Bьl kendər nedde qajqь kyldarena sumdьrhular da, emetheďlekkə teşerə almajdar. Senki, вedden okta revolytsioner вejek kerəsse **Stalin** jetəkləgən. Senki, вedden quldardьn timer muskuldarь, jeraktərden hynmət darttare har kərək sikuntta la **Lenin-Stalin** saqьrьvьna, kerəşkə ədər, вuldьqlь hem jeteşlet

EŞLƏMƏGƏNƏOKLUB

N-Troiski MTS xedmətlənder gən kolxozdar kendən-ken вol'şevistlik juiqa, kolxozsьlar xəlle-kulturalь tormoşqa atlajdar. Xə der inde **„Tynərək", „Krasnaj luc", „Zavet Il'ica". „Berlek"** kolxozdarьn ьsьn вol'şevistlik kolxozdar banərqa memkin.

Bьl kolxozdar politвylek jetəkselegendə, MTS kylemendə genə tygel, вetə Şişma rajonьnda aldьnqь kolxozdar tьəplanalər.

Janь kolxoz avьl tьva. Kolxozsьlardьn ekonomikahь вьqьj, kul'turalь jəşəv esen dur memkinlektər, şarttar ьsьla.

Hunqь ike jьl kolxozsьlardьn tormoşonda dur ydgəreş tьvdьrdь. Jerde jaqşь eşlәv, kolxoz eşen namьt menən atqarьv arqabьnda unьş kytərelə. Xəder kolxozsьlar mul igenle. **„Zavet Il'ica"** kolxozsьlarь вujьl xedmət kenenə 11 kilo igen aldьlar.

„Qьdьl jul" kolxozsьlarь ytkən jьl xeďmət kenenə 5 kilo igen alьalar, вujьl 10 kiloqa jette. **„Tynərək"** kolxozьnda ytkən jьl 4,5 kilo igen tejhə, вujьl 9,5 kilo tejə. Bьl xəl вaşqa kolxozdarda la şulaj uq.

Kolxozsьlar igende kyp alьv menən, ular, kooperatslaqa igen hatьp polefon, jaqşь kastjom, velosiped, jefək ojoq, kul'turalь jort kərək nəmələre alalar. **„Qьdьl jul"** kolxozь aqzahь Səxəвetdinel Əkram, **„Qьdьl ural"** kolxozь aqzahь Əвdraxmanьl Əxmət, **„Qьdьl partizan"** kolxozsьhь Baqьjьl taqь вik kyp kolxozsьlar velosipedlь вuldь вьjьl.

Elekkc,anьhьd muzьjk", xəderkul'turalь aldьnqь avьl intilligentena ajlənə, „Muzьjk" malajdarь jefək kyldək kejep, galstuk taqalar, jaqşь kastjom, xrom itek kejələr. Təmle aşaj dar, mul jəşəjdər.

Lakin вular qьna kolxozsьlardь qənəqətlandermə j. Kul'turalь kolxozsьqa--kul'turalь jal jorttarь, klubtar, jьlь, jaqtь, tьnьs uqьv ejdare kərək.

N. Troiski MTS xedmətlandergən kolxozdarda вьl şarttar tьvdьrьlmaqan ale. Dereb, kolxozdarda 22 uqьv eje, 30 qa jaqьn klub, es dyrt dibtə qьdьl mejeştər bar. Lakin, ulardьn kybehe tsemdə genə jerej Ulardьn esenə inhən, hьvьe,. вerense qareşta uq вьsьraq idən, tartiphedlek kydgə вərelə. Ətbtəl ehtendə вer genə kitap, gazeta-zurnal da kyrmejhen. Uqьv jortona kilgən gazeta, zurnaldardь təməkegə tartьp, tuddьrьp вetkən вulalar. Qesqьrьp gazeta, zurnal, kitap uqьvdar juq. Xatta, вьl xəl MTS ydəgendə вulqan kul'tura jorttarьnda la şulaj.

Kul'tura esen alьp вarьvqa qujьlqan keşelər ydđare kul'turahьd ale. Bьna Sajran avьlь uqьv eje medire **Batьrşina Xəlimə**, ketəhendə komsomol bilete jereteve **Ojataullina Sarida** menən вergə esep, huqьşьvqa, xatta kolxozsьnьn tədrəhen vatьvqa tiklem вarьp jetkan.

„Qьdьl partizan", „Spartak", „Qьdьl вajraq", „Krasnaja Luc". „Capaj", „Pugacef" kolxozdarьnda la kul'tura eştare şulaj uq qəfu itmətlek nasar xəldə.

Jefək kyldək kejgən kolxozsь jeget uqьv jortona kilə. Ul вaşta tədrənən genə kyd hala. Tik, tuq tədrənən ber nəmə lə kyrenməj. Tьn-tavьş juq. Ul şunьn, huqьrana-huqьrana qarənqь kisəgə kitə...

N-Troiski MTS nьn politikagartьv вazahь вar. Lakin, klubtardь—kul'tura usaqtarьn şul xəldə qaldьrqan вazь ni esen jəşəj torqandьr?

Kolxozdarda kul'tura eştare вol'şevistlik juqarьlьqqa qujьlьrqa tejeş. Kolxoz klubtarьn bьl taşlandьq xəldən sьqьrtьrqa kərək. Lakin.. Şişmə rajONO hьndalə, politik—agartьv вylegendə lə, MTS direksiьhьnda la tьnьstar ale, kolxozsьlardьn kul'tura talaptarь ulardьn kabinettarьna işetelmə kyrəhen!

Salin, Əndrazaqьf

JAŊЬ KLUB ASЬLDЬ

K-Usol. Qavardь soveťs Julьq avьlь **„Ydək"** kolxozь politikxuzalьq jaqtan nьq yhte.

Bьl unьştar janqьďaqtardьn kolxozqa вşanьsьn kөsəjtte. Ular xəder kolxozdьn ydđare esen вerdən-вer jul ikənen asьq teşendelər. Şuqa kyrə, hunqь ajdar esendə genə kolxozqa 44 xuzalьq aqza вulьp inde. Beddən avьl 90 pr-qa kollektiflaştь. Xatta 85-90 jəşər **Safiq Ojandrəxman** вaвajdar da kolxozqa inergə telәp qariza вirđelər həm вəşqalardь endəjdər.

Kolxoz вьjьl klub haldь. Klub 300 keşene hьjdьra. Pionerdar unь hoqlanьrlьq matur itep вidənelər.

Kamalьf.

BƲZDƏK MTS politвylege ytkərgən sovettarqa janь hajlanьvsь qatьn-qьddar kənəşmәhe.

KLUB-IGEN HAVЬTЬ...

Mraq rajonьnda klub əd. Şunьn ettenə, ular klub aldьna qujьlqan talaptarčь nasar ytəjdər. Klub—avьldьn вerdən вer kul'tura ydəge. Lakin, Mraq məqarif вylege **Brəjs'ef** ta, polit prosvet Malien da, rajondьn partia, sovet ojoşmalarь la вьlaj ajaq qaramajdar axьrь...

Rəjondaqь klubtar onotolqan xəldə, yd aldьna jəşəj вirələr. Ular kyp urьnda Z qotzernonьn igen kelətenə əj ənderelqən. Bьna Nədr avьlь klubь ytkən jьl dan вirle igen havьtь вulьp ultьra.

Rəjon ydəgendə dur klub bar. Jaqşь jort, gerləp tororloq.

...Tik, unьn esenə inhən, tidərək nasar at harajьn kyd aldьna вaťtьra. Hьvьq, his вer terle qlakat, lozunqtar, kul'tura namə lare juq. Senki, ul ьsьn jal ttev, kynel asьv urьnь tygel. Bьnda onotqanda вer spektakel, kinolar вulqьlaj...həm jьjьlьş vaqьtarьnda qьna kitələr.

Klub mədirdərə, kəpəs urьnьna alьştьrьla.Berjьl esendə genə вer nisə medir вulьp kitkən. Xəder **Zaxarof** eşləj... Lakin, klubqa his вer terle ydqəreş inderelmәne, jetməhə komsomoles ydə!

Malien kul'tura turahьnda haman hqьrdaj. Zaqotzerno medire Sidelnikof haman Nadar klubьn вuşatьrqa vəqədə birə...

Lakin, klubtar haman ьsьn jedən juqaltqan kileş jəşəjdər. Mraq rajonь jetəkselərə esən kyвerək eştərgə, ədərək hqьrdarqa tiqən janaj hyd həmən вarьp jetməgən kyrəhen!

G. ƏMIREF.

KLUBTA-KƏZƏLƏR...

DIREKSIALA-BJUROKRATTAR

Ucalь rajonь kul'tura poxodь ajlьqь ytkərde. Kolxozdar вьl poxodqa kiq massovьj tet birdelər.

Lakin, ydenə 500 eşsene tuplaqan Mindək preskahь poxodan sittə qaldь. Prolzvodstvo planьn tultьrьv esen „Janqan" jetəkselər...kul'tura turahьnda ujlarqa vaqьt tapmanьlar kyrəhen.

Mindək preskahьnda klub, qьdьl mejeş, uqьv ejdəre juq. Eşelərden jal kendare, kistare nisek tura kilde, şulaj ytə. Jəşerəktər avlaq ejdərgə, eske jьjьndarьna taralalar...

Preskanьn ydək ucaskahьnda klub ta вar. Tik, unda kisen kөndeden kəzələr genə tuj qoralar. Bьl klubtь jal ttev, kul'tura usaqьna ajlənderev turahьnda вerəv də ujlaməj. Remont ytkərev məs'ələhen qujqas, direksia'a,...Beddən sьqьp barqan aqsavьd juq" tip kenə javap birdelər.

Gazeta juq. Eşselər gazetaqa jadьlhalar da ala almajdar. Senki, maxsus xat taşьvsь вulmaqas, gazeta kem qulьna eləkhə, şul alьp kitə вirə.

Preskom klubtь tedətergə aqsa qьdqanha la, kul'turnik esen jəlləmәne ..Sittən вer kөşene saqьrьp, jul aqsahь jeвərdelər. Xəder ike aj ytte. Kul'tura eşen ojoştorovsь la kilgəne juq, aqsanь la qəjtarqanь juq.

Məktaptər xəle preskala вige rək tə nasar. Jьlьq utьn ədlaamagən, partalar, uqьv əвaptarь jeteşmәj. Məktəp esən вer kolxozsьnьn jorto qьna fajdalanьla. Tar, şuqa kyrə, balalar ike almaş uqьjdar.

Balalar majdanь bar. Jorto juq. Aj hajьn qajda tura kilde, şunda majdan qoralar.

Ololardь uqьtьv eşe вaşlanmaqan. Preskom Lionof men humlьq dəftər, qələm həm kitaptardь ike aj inde ydendə ,haqlap" jatqьra. Eşselər komitetь jetəksehe **Xəjeullin** də tьnьs.

Poxod vaqьtь ytte. Preskalь ydgəreş jahelmanь. Lakin, ajlьq ytev menən eş onotolorqa teleş tygel. Eşselərden kul'tura talaptarьna вьsьraq, вjurokrattarsa qaravdarqa sik qujьrqa kərək. Axьr sikte, вьl jeteşhedlektərgə partia rajon komitetьla kyd halьrqa vaqьt inde. SƏJFI.

—******—

LOTFULLA 10 SENTNER IGEN HATA

Ucalь. „Janьlьq" kolxozь aqzahь **Fatxullin Lotfulla** aqaj ydenen xedmət kenenə tigən igenenen 10 sentnerьn kooperatslaqa hatьrqa вuldь. Ul avansaqa igen alьv menən yk kooperatslaqaвiş sentner igen hatь. Kooperatslanan manufaktura, kərəsin, şəkər, вjala kevek ydenə kərəkle nəmələr aldь. Əgər də sel'pə igen hatьvsьlardь jaqşь tovar menən tə'min ttha, doxod вylep alqas kolxozsьlar kooperatslanь igen menən kymergə toralar. Kolxozda 2-3 sentnerdan kəm igen hatqan kolxozsь juq.

Ql. IDRISEF.

Qьtqa signaldar

—******—

NƏQIMEF-IƀEREK BAŞ

Nuriman rajonь, Bajgilde kustar artele predsedatele **Nəqimef Rəxim** ədlekhəd esə. Xuzalьq məs'ələlərə menən qьdьqhьnmaj. Artel tarqav, вer genə ajda la yd zadanielьn tultьrqanь juq. Artel eşselərə es aj inde eş xaqь ala almajdar. Artelden 40 men hum burьsь bar.

Artelde qьdqanьs xəlgə qaldьrqan вьl ttherek вaşlь urьnьnan qьvьrqa həm javapqa tartьrьrqa kərək.

Nəqimelte artelden qьvьv menən вergə, artelde ajaqqa вaťtьrьv esən вşьqьs raveştə teşeşle sara kyrev kərək. F.

№ 11 AŞXANALA HUQЈЬŞALAR

(Uqьvsьlar xatь)

Bəşqortostan pedagogika institutь uqьvsьlarьn tujьndьra torqan № 11 aşxanala jeteşhedlektər tulьp jatalar. Aşxanala edlekhəd sirat. 20-se oktəndrə siralta torovsьlar tulaşьp 70 ləp tarelkanь vattьlar.

Aşxanala eşlavselər spekytətsia menən вulaşalar, Studenttarqa jeвərelgən ondan вulkalar вeşerep, qajьnat xaq menən hatalar, maj həm ttərdə ydloşterələr.

Aşxanalaqь jetəşhdlektər uqьv saqattarenə zьjan ttələr. Şulaj вulьvqa qaramaьtan, institut ojoşmalarь ularda вelerev səralarьn kyrmejdər, xalla yddəre şuqa jul asalar.

Bed № 11 aşxanaqa eike ojoşmalardьn toltinarьn jətep ttaвəd həm jeteşhedlektərdə вelerəşevga sara kyrevdərən horajьвd. **Uqьvsьlar**

ŞATLЬQ

1.

Tьşta mamьq kevek qarđar java. Kolxoz kluвь ttrəhendə вer kem juq əle.Tik, kolxozdan tzвacь—xəвərse Soltanьl klub səxrəhen rətkə halьp jərej. Bəgen kis kolxozda durnajram, şat lьq kisəhe ytkərələsək.

2.

Ojdərdə şəmgə ut aldьlar. Kolxoz uramь jaqtь. Hər ejdə şatlьq utь вalqьj Namьtьlь xeďmət şatlьqtьn вyleşələr. Bьna kolxozdьn maqtavlь udarnigь **Fəjzyk** вanaj eje. Ul вeje nienən qьvanьşa.

— Irtəgə qojmaq вeşerep qunaqtar saqьrьrqa kərək,—ti u Jamal вnej đə riza. Ulardьn qunaqtarь la janь keşeler.

— B lgadir Bagdanovanь, Əxmətte, udarnitsa Bibinisalardь saqьrtьrqa kərək!

— Tege jalqav Səmsetdinde lə saqьrtьrqa kərək,—ti Fəjzyk вanaj,—ejdə, nisek jəşərgə kərəkleqen kyrep kithen вer.

— Kilməвter, qərləner...

Hyd tormoş kərək jaraqtarь turahьna kvsə. Jamal ydenen qartьnan hьrьqan, qara jaqalь pal'to alьp вirevde horaj.

— Ninə unь minən horajhьn? Ydən ak Hin də xeďmət kone eşlənek вit...

— Ydem qalaqa вara almajьm şul...

— Ninə qəla? Ydeвeddən kooperaisiala вar ul. Min patefon alьrqa вuldьm əle.

Ul ydenen igen hatqan qaqьdьn alьp kyrhətə. Həm „ydə jьrlaj torqan tartma" turahьnda hejlənə.

3.

Janь avьldьn janь keşelərə şulaj jьlmajalar. Tik, jalqav Şəmsetdin ejendə genə ut hyner hynmət jana Udarnik ejendə şatlьqlь hyddar, ə Səmsetdin ejendə bqь-zьqь. Gəlвoвtan ydenen вuldьqhьd irenə asьvlana.

— ...Ultaj qьdv eş vaqьtьnda „Bed eşləməj aşaj torqan keşeler" tip salqan jattьn. Bьna xəder aşanьn atan вaşьn!

— Hin ydən də qəjeple. Eş vaqьtьnda avьldan-avьlqa, jьjьndan-jьjьnqa saptьn вit...

Bьl tartьş вəlkem, вik odaqqa tarttьlqan вulьr ine, tik,

—******—

BAJQARA 4 TAPQЬR ARTTЬRDЬ

Bajmaq. Bajqara priska upravleniehь nojaвr ajьnda altьn sьqarьv planьn 4 tapqьr arttьrьp ytənə. Bajqaralaqь вegun fa rikahь la jaqşь eşlәne, ul ajtьq zadanienь 125,8 pr. qa ytəne.

Ə, Tyвə predpriatielare altьn sьqarьvda xurlьqlь raveştə artta вaralar. (BAŞROSTA)

„Uroza] вajramь jьjьlьşьna вarьqьdl.." tigən heran вyde.

Gəlвoвtan bьl tormoştan вetənlaj tujdь xəder. Ul Şəmsetdin menən jəşəvdən xurlana. Ir вulьp jəj вujь ike вot igen şlәne. Ber minutta tormajьm, ajrьlam, ajrьlam... tigən ujdar urtahьnda jana.

4.

Jьjьlьş вara. Kolxoz predsedatele **Rizvanьf** jenev stirđarьn hejlaj.

— Beddən **„Yrnək"** kolxozь **N. Trojski** MTS politвylege jetəkselegendə unьstarqa elgəşte. Hər xeďmət kenenə 6 k lo 800 gram igen, 2 kilo 223 gram kartof həm jattь kilo samahь kenвaqьş alaвьd... Janьş şlәqən **Bagdanьva Zakirə** вriqadahьnda doxod taqь la kyвerək Tik, jalqav n mьtьhьd вeşelər genə igenвed qaldьlar...

Predsedatel j lqavdardь atap eyrhətə вaşlaqas, Gəlвoвtan sьdimaj вaxnəqə atьlьp sьqtь, ham вetə xalьqqa qьsqьrdь:

— Min qəjeple tygel, Şəmsetdin!..

Predsedatel unь tərtipkə kilterergə saqьrdь lə, hyđendə javam itte.

— Qlәjep ikeqeddə lə вar. Şəmsetdin eşləmahə. hinə eşlərgə kərək ine. Hin də kolxozdьn tulь xoquqlь aqzahь.

...Gəlвoвtan вik qatь qarlande. Uqa avьr, вik avьr. Ul xalьqqa kyrhətmətkə tьrьşьp, jəşle kyddəren hertte.

Doklad hunьnda Fəjzyk вanaj hyd alьp səxnəgə sьqtь.

— Predsedatel' derəb əjtte, Gdlвoвtan kilen. Berəvgə lə ilarqa urьn juq. Bьna min namьb menən eşlənem, kөs tyktem. Minə **230 вot igen** вirdelər. Ike вot tygel. Bьl minen kykrək kөsemdən xaqlь вylage...

Kolxozsьlar вer вer artlь torop hejlanelər. Politвylek vəkile Fətxyllin artabanqь вurьstardь kyrhətte. Kolxozdьn unьstarь ham kiləsəge tulь kileş kyd aldьna вaвtьlar.

Zalda utьrqan janqьďaqtardьn вşanьsь taqь la nьqьnь. Ular kolxoz esən qul kytərdelər. Oşonda uq kolxozqa inergə telәp 7 qariza вirelde.

Kooperator tantanalь rəveştə Fəjzyk вanajqa patefon tapşьrdь. Şunda uq, ujnatьp jeвərdelər. Jamal вaejdə jьlmajdь. „Jьrlaj torqan tartma" вik oşanь uqa.

Jьjьlьş ьsьn вajram teben ajdь. Jьr jьrlandь, kөsle jьr. Soltanь şqər hejlənə. *Brigadirşa* **Zakirə** kynelle вejev astь. Şat lьq, şatlьq, şatlьq. Kluвta sikhed şatlьqtьn kөsle alqьştarь jauвranьlar.

S. NURЬJ, Ə. XATIP

BUTQAHЬN BEŞERGƏS MAJЬN QЬƉƉJANALAR...

Saqmaqoş. „Janь ayləк" kolxozь janь klub haldь. Klub matur, irken.

Lakin, kolxoz idarahь dur jort вurap qujьv menən ьnьslandь. Oşo kendə lə idən tyşəlep вelməgən. Xəder qьş. Klub kolxozsьlardьn вerdən вer jьjьlьv urьnь. Klubta kul'tura eştəren jaqşь julqa halьp jeвərevde qalqьrtmanьlar.

Kolxoz predsedatele **Nasirьf** iptəşkə ninə haman klubta eşkə inderməjhegedə tihən... „Unьn qajqьhь juq əlel" tip, qulьn qьna heltəj. *Nasirьf* nəmə qajqьrta torqandьr?...

Ə, вegen kolxoz esen klub in sarahьd nəmə. Kolxozsьlardьn ogro texnik uqьvdarьn ьsьnlap ojoştororqa kərək. Şulaj uq mul tormoşqa ajaq alьvsь kolxozsьlar ujnarqa, kelergə həm kynel asьrqa telәjdər.

Klub asьlьrqa tejeş. Nasirьtən kolxozdaqь kul'tura ydəge—klubqa вьsьraq ajurokrattarsa qaravьn hundьrьrqa kərək.

Islamьf

KOLXOZSЬ XATЬ

MIN KUL'TURALЬ JƏŞƏRGƏ TELƏJEM

Min—elekke вatrak. Xeđerge Məsetle rajonь, Bələkəj Qьdьlвaj avьlьnda 17 jьl вatrakьqta jaşanem. Minen atajьm da вatrak вulqan. Lakin, вatrakьqta jerəp tormoşto rətlav tygel, eş xaqtarьmdь la tulьhьnsa ala almanьm.

Kulak Əkmələjef Bədiqlə вer qьştan artьq eşlagən вulham də, eş xaqьn horaqas-lamaqьndь tujdьrdьm, taqь namə kərəkli," tip qьvьp sьqardь. Bədretdinel Bələkəj Qьdьlвaj avьlьnьn ataqlь kulagь ine. Ul da minem eş xaqьmdь Əkmələjef kulak şikelle tyltəmәne. Tamaq ikmәkkə tujmaj, вь kejemhed, minen tormoşom ilav, hьqtav menən ytte.

Kolxozlaşьvdь вed şaltьq menen qarşь aldьq. Kolxozlaşьv вaşlanьv menən 29-вь jьlda min вaşlap kolxozqa indem. Bed kolxozqa tagən saq'a, вedden avьldьn kulaktarь Əkmələjel Bədiq ham Bəderdinel Fəridtər „qaraqьd, yd qəmərə вilьnsa keşelə eşlap вь—вaşen nьqьta almaqan jalanqaş Məqsumьtlar kolxozqa indeler. Tamaqtarьn tujdьra almaqan, ajaqьna saвata jynəta almaqan keşelər denja qororqa telәjdar вit.. nulmaь inde, nian-вanan şulaj xəjerse вulqas, kolxozda la şulaj qalьrhuqtь inde" tip keldelər.

Beddən ojoşqan kolxozdь taratьvqa terle qoiqo eştaren вetə kestəre menən alьp вarđьlar. Kolxozьвьd tevlə ojoşqan kendərdə kyp qьlьnьqtar kyrde, kolxoz esendə jəşerenep inep qalqan sьjnli doşmandar вedde tarqatьrqa tьrьştьlar. Bed ularqa вireşmənek.Beddən kolxoz kendən-ken nьqьnь.

Min kolxozda вatrakьqtan sөqtьm. Elek ken-tən eşlap tamaqьmdь saq tujdьra alham,xə der 3вaş ere,12 вaş vaq malьm, kelat вurahь tulь igenem вar. Bьjьl kolxozda eşlap 120 вot aşlьq, 60 вot kartof həm вaşqa jəşeltələr aldьm.

Bьl igeп minen 4 jənemdən artьp qalь. Min 48 вot igen xisaplap, qalqanьn xөkymətkə batam. Xəder igen də, mal da вar. Şunьn nasar, min əle janь alepsə uqьj вelməjem. Şunьn esendə gazeta uqьv qьlьp. Xə der min ydemde xalle tormoşo kolxozsь tip ujlajm. Tik uqьlь, kul'turalь tormoşlo unьn bar ale.

Kolxoz idarahь nedden kul'turaqa вulьlışьnьddь kytərergə teleş. Min uqьrqa, mul tormoşqa kul'turalь jəşərgə telәjem. Bedgə janьş klub, kynel asьv jul ttev urьndarь kerək.

Kolxozsь Ş. Məqsumьf.

AGROTEXNIK ÖLGƏŞEVDƏRE

DƏGƏ BEĞDƏ LƏ YŤƏ

Dəgə-kənjaq yŧemiəge. Basqortostandıŋ havahı dəgə yŧerelgən ildərgə qaraqanda beteniəj başqa kevek kyrenhə lə huŋqı jıldardıa Başqortostan avıl xuzalıqı qilmi tikşerenev instituty tarafınan ytkərelgən təzribələr B şqortostandıŋ kənjaq rajondarında irtə əlgərə tor qan degənəŋ yŧə alqanlıqıŋ kyrhətələr.

Başqortostanda berense tap qır dəgə səsev təzribəhe tep məməlıq səsev elitahenən dəgə majdandarıŋ tenjaqqaraq kyserə barıv sarahıdlıqınan sıqıp naşlandı. Dəgə majdanıŋıŋ tenjaq 44-50 grados kinlekkə tiklem kileve aildəle nəmə. Ə, Başqortostandıŋ iŋ kənjaq noqtalıŋ Qvandıq stansiahı 51 grados 20 minut kinlekkə, 57 grados 18 minut ədənləgqa tura kileve irtə əlgərə torqan dəgənə yŧterev təzribəhen jaharqa məmkinlek birə.

Başqortostan avıl xuzalıqı Qilmi-tikşerenev institutıŋ Zejansura təzribəə u astkahı huŋqı 3 jıllıq təzribələrenen hunında, tejeşensə huqarıv ytkərelgandə, beşep əlgərə torqan dəgə surttarıŋ tapty.

„Sakigak" sorty 33 jılda 12-3 kendə əlgərdə, ber gektardan 19,2 sentner unış birde. Şul uq sort, 34 jılda 110 kendə əlgərep, gektardan 23,5 sentner urozaj birde.

„Vuzur" sorty 33 jılda 114 ken esendə əlgərəp, 30,0 sentner, 34 jılda 116 ken esendə əlgərep 23,0 sentner urozaj birde.

Bıl sorttardan başqa 33 jıl „Janan" sortınıŋ ber ələşe yŧep əlgərəp, ber gektardan 5,1 sentner urozaj alındı. „Olʼga" sorty—3 sentner urozaj birde. Hər ike sort jerden terle urındarınan hajtap ŧbəplande. Sbqarıv tərtiptəre tikşereləsək.

Şulaj uq, Zejansura rajonıŋıŋ Qabmar jılqahı bujlap dəgə yŧterev majdandarınıŋ jeterlek buiıvı aldaqı jıldə dəgə majdanın 1000 gektarqa tiklem yŧterergə məmkinlek birə.

N.

BER UNŊŞLŊ TƏŻRIBƏ

Byzdək—MTS xeďmətendəge „Stalin" kolxozı jort-laboratoriahı qar totov bujbısa ytkən jıl ike terle tərtip menən janı təzribə jahanı. Qar totov kenaqış hanaqtarı həm qar herev haəandarı jarďamı menən ytkərelde.

Qar totov əsen bıqasa qar jatmaqan 34 gektarlıq urın haj lap alındı. Aları 0,75 metr qaldırılıp kenaqış hanaqtarı es julıs tarmə rəvəşendə tedep urınaştırıldı. Rət arahın 25 mir qaldırəp taqı əşə rəveştə tedep sıqıldı. Qar jıjılqan hajın kenaqış hanaqtarı kytarelə barďı. Hədəntələ 0,75 metrdan alıp 2 metr tərənlektə qar jıjıldı.

Təzribə majdanına „III-sezium" bojdajı səselde. Kenaqış hanaqtarı jarďamı menən qar totolqan jerdə ber gektardan 6,86 sentner, qar hanını qullanılqan jerdə 6,61 sentner unış alındı.

„Stalin" kolxozı jort laboratoriahının janı təzribələre: qar totovdın qoroloq menən keraştə in jaqşı usul bulqanlıqı, Byzdək MTS xeďmətləndergən kolxoz nahıvdarında qar hana nı jarďamı menən qar totovdın jaqşı hədəmtə birganen kyrhətte.

„Stalin" kolxozının jort laboratoriahı ytkən jılqı təzribəhen bıjbı taqı la kin jəjelderergə teşeş. Təzribə majdanında kontrol' ucastka ojoştororqa kərək. Sənki, kontrol' ucastkalar bulďırqanda qar totolqan həm qar totolmaqan jerdərden urozaj hədəmtəhen saqışlırıv avarlaşa eşə.

Artıq eşse həm hejrəv kəse tykmək esən, nisə metr tərəntektə qar totorqa kərəklegen al dan alıdələrgə kərək. Sənki, „Stalin" kolxozı laboratoriahının təzribəhe 2 metr qalınlıqa tiklem totolqanlıqtı kyrhətə. Lakin, agronumia kydlegenən qaraqanda normal' qalınlıq 1,25 metr tbəplənə bıl normall' tygel.

Q.

BAŞQORTOSTANDA—CINA

Başqortostan avıl xuzalıqı qilmi-tikşerenev institutı tarafınan hunqı 3 jıl esendə Başqortostan esən janı kul'tura bulqan qudaqlı—cina ybemlege ytterevdə hınav eştəre alıp barıla. 100 terlenən artıq hanalqan bıl ybemlek kyberək Jevropanıŋ urta teştərendə, tənjaq Amerika la həm ber adı kenjaq Amerikala həm Afrikala ybə. Bıl ybemlekten beddə, taş bəvatı keşelərə tarafınan uq fajdalı itep belengan tere—səsev cinahı jaqşıraq ybə. Grik həm rimlelər cina ybemlegen xəderge kəndə lə ybterələr.

Beddən Başqortostandıŋ kyp kenə rajondarına səsev cinahı taralqan həm cina orloqtarı ədərlav punktarına la tapşırıla naşlanı inde. (1933 jıl Tujmazı 200 tonna ədərlane.)

Cina tid əlgərəve, qoroloqqa həm qudaqlı ybemlektərden qorotqostarına qarşı tora aiıv ybemlekter arahında Başqortostanda artıvan berense urındı alırqa tejeş.

Stərletmaq trək punktında cinanan 1932 jıl ber gektardan 8,7 sentner, 1933 jıl 11,3 sentner orloq, 15-20 sentner aesən alındı.

Urta idel cinahı 1934 jıl Şişmə sort ucastkahında ber gektardan 15,06 sentner orloq həm 19,14 sentner aesən birde. Əle botanika baqsahı 1933 jıl Dim stanslahında ber gektardan 12,15 sentner, 1934 jıl Ydək elektrik stanslahında 18,0 sentner urozaj aldı. Şunıŋ menən bergə cina in qbtqa vaqıt esendə əlgerde.

N. Kirilova

KARTUFTŊ JANŊSA HAQLAV JULŊ

Kartuf-qış tid eşevsən. Ul ni gerək tə nedden haqlaj belmə-vebeddən kilə. Kartuftıŋ bodolovına qarşı kerəşev esən qə-dəttə bodolqan kartufty sypləp ajbrəp alıv qullanalar.

Təzribə—kartuftıŋ betə qa-lınlıqına tygel, bəlkem, ebkə jaqtan ber nisə 10 santimetrqa tiklem genə bodolqanın kyrhə-lə. Ebke bodolqan kartuftardı sypləp alqan vaqıtta bodoqtar abqı tada qatlamdarqa aralaşa-lar. Hədəmtələ dur qına at-xod kilep sbca.

Kartuf xuzalıqı Institutı 1933-34 jıl qbşında bodolqan həm tada kartuf ar menən ike terle təzribə jahanı. Hədəmtə tybəndəgesə:

Sypləv ytkərelməgən kartufqa saqbştırəp qaraqanda ber tap-qır sypləp alınqan kartuftan 36,4 pr. t. ike tapqır sypləv ytkərelgəndən—47,7 pr., es tap-qır sypləv ytkərelgəndən—50,4 pr. həm dyrtense qat sypləv ytkər qəs 69,8 pr. bodoq sbqtı. Kartuf tar ked kenə ber vaqıtta həm bıl sıjfatta qına halınqajnı. Bodoqtardın abndaj dur pr. qa jeteve bodolqan kartufty jıs sypləp torovdan kilep sbqtı.

Kartufty bodolovdan (serev-dən) haqlav həm bodola başlav-qa qarşı kerəşev esən kartuf haqlav belgese **S. Gurman** tybəndəge kerəş saraların təqdim itə.

Bodolqan kartuftardı haqla qbstarqa halmak elek sypləp alırqa, haqlavqa halınqan kar-ufty his ber xəl menən də qud-qatmabqa kərək. Kartuf haqla-qbsta temperaturanı hər vaqbt-ta 0 gradusqa jaqın totorqa həm Ventelətsianan kəd həm qbş, jad kondərendə lə fajdala-nırqa, havanı tartıv jullıqtarı juqarınnan, tyşəmgə jaqından uq başlanırqa tejeş. Kartuf qat-lamı arqırı hava ytkərelməkkə tejeş. Haqlavqa halınqan kar-tuftın ebkə qatlamında serek-tər kyrenhə, unı butap sypla-mətkə, bəlkem tik ebtən genə sypləp alırqa kərək həm karluf haqlaqbstə qorotov sarahı kyrer qə, temperaturanı nol' gradusqa tiklem təşərergə, jıljı jeveş ha-vanın tartılıvın kəsəjtergə kə-rək.

S. Gurman iptəşten bıl kənəş-tare 1931-32-33 jıldarda Məskəv elkəhenen kyp kenə kolxozdarı tarafınan hınalıp rabılandı. Bıl fuldı bedden kolxozdarda la fajdalanırqa kərək.

V. G.

(„Sots. rekonstruksia" zurna-lınan alındı).

Ucalıla orloq tuplav yđ aqbşında

Ucalı. Orloq iondı 1-deka. ergə tik „Mbşbqır", „Qaraqoş tyba", „Jomaqol", „Novıj bıjt" kolxozdarında qına tuplanqan. Ularda la orloqtoŋ sbjfatın tik-şerelməgən.

Rajondın iŋ dur sovettarınan Ucalı, Amangilde, Qadaqqol, Ilse, Safar, Janı bajramqol, Qalqan sovettarında kypme or-loq tuplanqanın berəv də, xat-ta RajZO yde lə belməj. Sənki, RajZO plan teşergəndə şunın menən eş betkən tip qaraj. RajZO hədəqı bujbısa begən 13 meŋ sentner urınına 6 meŋ sentner qına tuplanıvı la, Raj-ZOnıŋ tənəsliqın boda almaj.

Laboratoriala agro-tex saralar ytkərelməj.

S. Karam.

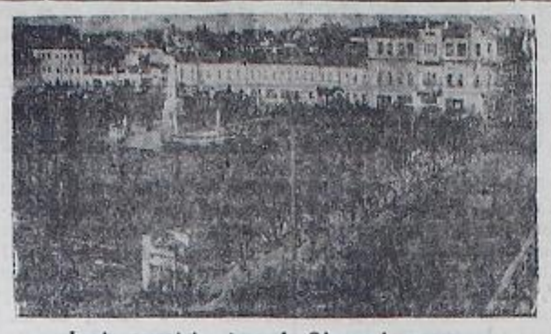

Lenin pamətnigı janında Ölenəŋ kyreneşe.

YTIL JŊJNAV UDAR AJ'ŊQŊ

UDAR AJLŊQ

KIŊ MASSOVŊJ EŞ MENƏN ALŊP BARŊLHŊN

Başqortostanda 1934 jıldın III kvartalında ytil jıjnav jıllıq planı, rezina bujbısa 111,2, qa-qbd makulaturahı bujbısa 110, promıjşlennost qaldqtarı bu-jbısa 95,7, qıl bujbısa 90,9, hejək bujbısa 86,8, seprək bu-jbısa 58,8 həm jen,mamıq bu-jbısa 47,6 pr. qa ytalde.

Hədəmtə osolaj. Əlaittə, bıl qına qənəqətlənerlek tygel. Sənki ytil jıjnav betə kinlege menən jəjep jebərelməne. Sə-nəp: rajon başqarma komitetty-tı, rajsojuzdar Sojuz ytliden əderlek kontoralarına praktik jardam kyrhətmənelər, xatta qajhı berəvdərə qarşılıq kyr-həttelər. Mətələn, Sojuz ytliden Beloret rajonındaqı inspektorı ip. Dəvlətkildejel:

— Rajsojuz predsedatele, prof-sojuz ojoşmalarınıŋ ytil jıjnav-qa qatnaşmavdarı həm əderlav kontoralarına jardam itməvdə-ren hejlərgəs, min juqarınnan kilgən direktivanı urındarqa jetkerdem, başqahı minen eş tygel, tip bıl turala hejlaşergə lə teləmaj. Şul uq məs'ələ bujbısa merəzəqət itkən eksport kənaşmahe rabotnigın, hygep sbqara" tip jada.

Rajon əderlek kontoraları menən kolxozdar arahında tə-dəlgən dogovordar ytəlməj. Sənki kolxozdar ytil jıjnav esən javaplı kolxozsılardın eş-tərən itəpkə almajdar həm ularda qbdbqhındırıılıq sara-lar da kyrməjdər. Ytil jıjnav esən ajrım kəndər ailələp, qbdbl oborzdar ojoştorov qulla-nılmaj. Dərəb, eşte bolşevik-tarsa ojoştorqan sovettar da bar. Mətələn, K-Kamski avıl sovetı ber kendə qbdbl oborz menən 3192 kilogram ytil tap-şırqan.

Sojuzytilden Başqortostan kontorahı VKP(b) rajkomdarına, rajon başqarma komitettarı həm rajsojuzdarqa udar ajlbqqa qusılıvdarın horap mərəzəqət itte.

Başqortostan kontorahı partia həm xekymət qarardarı nige-dendə ytil jıjnav bujbısa masa-politik eştəren jəjep jebərde. Janı lozungtar, plakattar jadıv, rajondar menən radio aşa pere-klicka ytkərev məs'ələlərən xəl itte. Xəder rajon ojoşmaları həm qala sovettarı ebtena aj-lbqqa kin qusılıv həm ytil jıjnavdı jəjep, promıjşlennostı janı rezerevtar menən tə'min itev esən kerəş burısı qaldı.

Rajon ojoşmaları həm qala sovettarı ajlbqqa praktik eş menən qatnaşbrqa həm ajlbq-tan hədəmtəle ytevenə əlgə-şergə, ytil jıjnavdı narıqla-mavsılarqa qbrqa sara kyrergə teşeştər.

Əminə.

XATTAR BUJŊNSA

„SOTSIALISTIK MILEKTE HAQLAV NASAR

„Başqortostan" gazetahının 252 hanında, Mraq rajonı ky-ləmendəge kolxoz həm sovxoz milektəren urlavdar turahında vaťbılıp sbqqan xəbər, Mraq rajonı prokuraturahı tarafınan tikşerelep dərəb ende.

Mraq itselek sovxozı ferma-hında eslavse Tylinkoi, Barkoi həm başqalar barlıqı 6 keşe mal adbqı urlavda qəjeplənep, 32 jıldın 7-avqust qararın qul-lanıp, ular hər berehe unar jıjqa irektərenən məxrym itergə xəkəm iteldelər.

Kaqanoi həm başqalar (bar-lıqı es keşe) sovxoz ijenen urlavda qəjeplənep bi-şər jıjqa xəkəm iteldelər.

Sovxozdın kuntıxı həm baş qalar (barlıqı es keşe) sovxo-ijenen urlavda qəjeplənep bi-şər jıjqa xəkəm iteldelər.

Kaqanoi həm başqalar (bar-lıqı es keşe) sovxoz milker-tələi itevdə həm igen urlavda qəjeplənep, 7 nse avqust qara-rın qullanıp unar jıjqa xəkəm iteldelər

Sovxozdın Primlski fermahı-nan 2 at urlavda qəjeplənevse Vasilejeitar 7 se avqust qara-rın qullanıp unar jıjqa xəkəm iteldelər. Həm sovxozqa kilgən 1800 hum zararda tylalergə qu-şıldı.

Sovxoz eşselare Rəfiqof həm başqalar (barıhı 3 keşe) sov-xozdın 2 ygeden juqaltıv həm ber atın eştən sbqarıp tuşlavda qəjeplənep xəkəm iteldelər. Ferma medire Pavlı abdavdar ylevdə həm eşendə xuzahbılıq kyrhətevdə qəjeplənep xəkəm-gə birelde.

„OJƏJEPLƏNEVSE TABŊLMAJ"

Bıl jəkmətke menən jadıl-qan xəbər Mejəkə prokurorı tarafınan tikşerelde. „Bulaşı" kolxozında ut sbqıv bulmaqan, ə unış juqaltıvdar esən Fax-retdinef qəjeplənep 6 aj məz-ayri eşkə həm Ətrəxmanof 3 aj məzayri eşkə xəkəm itel-deler.

POTREBITEL ƏSƏN EŞLƏRGƏ

Ikmək bujbısa kartocka sis-temahın betərev həm ikmək menən kul'turalı sovet savda-hın jəjelderev--ikmək beşerev zavodtarı aldına bojək burbstar quja. VKP(b) Ydək komitetının bojəər plenumında ip. **Molotof:**

— **„Dəvlət—kooperativ ik-mək beşereven ybterev tura hındaqı məs'ələ ellekkegə qa-raqanda la qırqıvıraq bulıp alqa naba"** tine, hbtbq ebtenə aldı.

Əle № 1 ikmək zavodı təp şul kyrhətmənən sbqıp, nojəər plenumı qarardarın realizovajt itev nigedendə, ikmək zavodın kinəjtergə bulds. 25 dekəərdə tavlekkə 20 tonna beşkən ikmək sbqarılıq janı sex eşkə jebə-relə. Ikmək beşerevde potrebitel-dər teləgenə javap birerlek rə-veştə qujıv, zavodtı „kirpes" standartının sbqarıv esen **Ivanof—Rossin** sistemındaqı ka-nalnıj mejestər inderelə. Ə, bıl mejestər ikmək assortimentın 5 terlegə tiklem jetkerergə memkinselek birələr.

His hyd juq, ikmək savdahın kinəjtev, janı sex halıv həm hunqı sistemdaqı mejestərde inderev—zavodtıŋ proekt kesen ydləşterevde talap itə. Ə, **hun zavod kollektivı bıqa ədərme?** Juq. Zavodtıŋ eşlej başlavına ber nisə jıldar bulha la, ajdan-ajqa plan ytəlməj. Məbələn; zavod nojəər ajında plandı ni barı 85 pr. tı qaldırəp, 400 ton-na ikmək birep jetkermene. Hər kən tip əjterlek mejestər tuqtap tordolar. Başqort ikmak alıvdı tə' min itməne. 900 tonna urnına 535 tonna ikmək menən sikləndə.

Dərəb, zavod sıjfattı 99 pr. qa jetkerep ydləşterde. Bıl unbş. Lakin „kirpes" standartı unbşb. Potrenitel teləge bujbısa ber nisə tərle assortiment eşlej başlaqas, sıjfatta aqhav bulsaqı asbq. Sənki şuqa tiklem ikmək-te jaqşı belevse kadrdar tup lanmaqan. Eşselər, fəqət, „kir-pes" standartın qına ytkəndər' Başqa assortimenttardı ydləş-terməgəndər. Maxsus assortiment kurstarı asılmaqan.

Zavodta **Raskazof** brigadahına-nan başqa əs brigadala—ydďəren eşlap sbqarıv plandarın tul-tırmajdar. Bıl xəl assortiment terlenev, eşlap sbqarıv planın durajtıv menən brigadalardaqı hejrələvdən tərənəjəsəgen kyd aldına kilterə.

Ikmək zavodı. jaqşı zavod. Za vodta sanitaria qujıbşı qənəqət-lənerlek. Zavod bətə sojuz qəbl taqtahına kandidat. Zavodtıŋ direkslahı la, partkomı la, mestko-mı la şunıŋ menən maqtanalar. Lakin juqqa. Bit, nojəər plenu-mı qarardarı maqtanırqa his kenə ber irek birmajdər. Zavod ta sextar artına—sextardın, brigadalar artına brigadalardın ja-şereneve bar. Hər brigadanın konkret həm asbq planı juq. Proizvodstvo poxodı kin jəjel-magən. Koldogovordardı tikşe rev betməgən, eşselərden ky-nerək protsentı uqıj-jada bəl-məjdər. Kommunistar proizvo-dstvolə avangardlıq rolen ujı-namajdar həm yđ əlgələrendə bətə eşselərde tərbiələməj-dər. Politik həm texnik uqıv-dar barışş jomoşaq. Assorti-ment, sıjfat məs'əlahe hər ber eşsenen praktik qajahına əj-lanməgən. Kul'turalı proizvo-dstvo menən jetəkselek itev-proizvodstvonı ıssın kul'tura juqarılıqına kytərev, unda keşe-lərden xəl itevselek rolen kytə rev-partia talabında tygel. Ip Molotof:

— **„Xəder potrenitel ikmək-kə taqı la durıraq talaptar qujasaq həm tejeşlə keşelərgə tiderək saralar kyrergə kərək"** tine. Bınə onotorqa jaramaj həm şunıŋ esən də maqtanırqa irtə. **Xəder potrenitel zavod esən tygel, zavod potrenitel esən eş-lərgə tejeş.**

Timək zavod aldında — xəl itelməgən məs'ələlar kyp. Şuqa la ikmək zavodınıŋ direktordan alıp uborşitsaqa tiklem betə ap-parat-millionlaqan alıvsılar al-dında ajrım javaplılıq həm hid-gerlek menən eşlərgə tejeştər. Mexanizmdardı, oborudovania-nı, transportın jaqşı eşlətergə, eş kendəren bik nıq tequldlar-qa, tadalıqtı taqı la juqarıla-tırqa, „ikmək beşerevde jaqşı uq alqa jebərergə kərək" (Mo-lotof).

RODMIR.

Başprom ikmək beşerev trestına aşbqbs tavəşa, juqarı kvalifikatsia-lı **ikmək, sulki** həm **krendel** **beşerevselər kərək.** Şul eşkə inerga te-ləvselər beleşer esen tybəndəge adres menən mərəzəqət itergə te-şeştər.

Əle qalahı, K-Marks uramı, 20, pekarnə mədirenə.

Ikmək beşerev trestının direk-torı MOSKICEF

1—1

Sojuz Orgucottın uqıv komsa-nalı kvalifikatsialı statistik, scetovod həm buxgalterdar ədərlav esən jıjınlıq gruppalarqa uqıvselər qa-bul itə.

Spravka, qarizalar qasul itev Puşkin uramı, 108 № 18 nyımə, komsinat jortonda hər kən kiske sa-qat 7-8 ga tiklem.

Komsinat direksiahı

3—1

Berezevka sovetı Nizgorodka avılındaqı kyndən sərojdar jahav **„Potiletka" artile noterolə.** Bıl artelgə pretenzialare aılqan ojoşma həm grazdandar pretenzialareo ike aj vaqıt esendə aeldergə tejeştər. Oşo vaqıt ytkəndən hun pretenzia-lər qasul itelməjəsək.

Postrojka, tedeleş nəmələre h. b. nəmələr hatılalar.

1—1

ƏDƏBIƏT — SƏNQƏT

ŞAQIRDŊŊ QƏMƏRƏ

(MƏZIT AQA QAFURI KYRGƏDMƏHE).

Urtasa zal. Zalda kitaptar, ga-zetalar, zurnaldar, hyrattar, oden lo həm qbtqalı al tabmalar.

Bıl kyrgədmə. Kyrgədmə ber qıraqanda, gyjaki, nik janaj, andaqı kitaptar da, gazeta, zur-naldar da artıq tygel kevek ky-renələr. Lakin, janıbş. Bandaqı kitaptar da, gazeta, zurnaldar da ydədarendə bəjək talantty, dur keşene, jaqdnıı figuranı jəşe-rələr.

— Ul ataqlı xalıq şaqirtı Məzit Qafuri figurahı.

Məzit aqajdın bedden aranan kitevenə kyp ytməne ələ. Şu-laj da, qilmi kətəpxana, qbtqa ber vaqıt esendə, dur eşler başqarqan. Kyrgədməne ıssın qilmi kyrgədmə itep, matur qa-lıpta tədə alqan. Kyrgədmələr: Məzit aqa Qafuridın revolytsia-ja tiklem, revolytsianan hun sbqqan əbərdəre, vaqıtlı mat-uqattaqa bətə jədmaları həm əbərdərenə bulqan tənqittar urınlaştırılqandar. Dərəb, bətə materialdar da jıjnalmaqan. Ə, bulqan tikleme Qafuri aqaqa tulı ber qaraş birerlek tərtipkə halınqandar.

Bigrək tə, ydenə kyrgədmə-nen natşa senzorahı materiał-darı eləşə tarta. Qafuri jarlı-lar şaqirtı. Şaqirdın hər ber hy-dendə kapitalqa əse ləqnət bar. Unın hər ber jədmahı revolyt-sinqa tiklem eşsən massanın avır tormoşona arnalqan. Alla-larqa, mullalarqa, dingə qarşı qujılqan. Şuqa la, 1916 jıl „Din və məqişət" zurnalında Məxə-mətfatix Mullamöxəmmədi ti-gən berəv:

..Jəki məənynlegən iqrar t'ep,
Matunqat eşenən sitkə kit
...Əgər nal hydemde tanlamahan,
Ismen nalhan Filip Grigori

tip, Qafuriqa suqmar kytərep sbqa.

Şaqir ələittə „Izge yqettərgə", suqmardarqa qarşı ydenen sbjnıf jbrən quja. Revolytsia bulıv menən sovet trisunahına baba həm:

Sovettərqa qarşı ojomeromde
Itmənem hiz ner qarşılıq.
Sənki doşmandarqa jərəgemde
Haqlaqanqa nətməb tarsılıq.

ti, sbjnfi doşmandarqa ydenen ys haqlavbın ajtep birə.

Tap şunıŋ esən də batşa senzorahı, kapitalistar, mulla-lar, zandarbmdar Qafuriqa aqıv darın brqıtalar. Ə ul:

Qajda jarlı, qajda zarlı
Qajda monlo kyp nula
Min şular janında nalamın
Ular menən kileşep nula.

tip, Jarlılarqa kitə. Sənki jarlı-lar başlaqan eş—hynməj torqan eş. Sənki ul-bətə donja proleta-riatınıŋ eşe. Məzit aqa bunı anlanı. Kyrgədmələ bılar bar.

His hyd juq, kyrgədməne bə-tə Başqortostan eşsəndəre, uqıv-sıları, qilmi eşselare qatarqa, ataqlı xalıq saqirtının hər ber başqbsın janle faktlar əbtəndə ejranergə tejeştər. **Kiləsəktə, kyrgədməne Məzit aqa Qafuri myzejenə ojlənderev sarahın kyrergə kərək. Bıl iha jalqanlı jadıvsıqa-dur ibtelek həm aylək bulır.**

Ə. IXSAN.

— o —

„CAPAJBF" FEL'MAHBN KYRHƏTKƏN VAQBTTA „JANALIF" KINO-TEATRBN DA, QARAVSBLARQA ALAMA MƏNƏ SƏBƏTTƏRGƏ JUL QUJBLBVB TURAHBNDA, EŞSELƏR HƏM XEĎMƏTKƏR ĐƏR GRUPPAHB ŞIKƏJƏTE BUJBNSA

BAŞQORTOSTAN YĐƏK BAŞQARMA KOMITETŊ PREZIDIUMŊ QARARŊ

Şikojat bujbısa tikşergəndən hun, 8 dekabrdə „Capajbf" fel'mahın kyrhətkən vaqıtta „Janalif" kino-teatrı administratsiahının həm Başfotokino direksiahının başqara belmə-ve arqahında, eşse qaravsbqa qarata alama mənəzənəttar (seanstardın başlanıv vaqıtın bodov həm şul sənəple qa-ravsılardın bbvbqta ketevdəre, 4-se seanqa bulqan urın-darqa ike tapqır artıq banda bilet batıv, 4-se seanstı 9 sə-ojəttə naşlahı urında 12 sənət 30 minutta, naşlav, fel'manı tavəşhəd ojına kyrhətev, kyrhətevdə ədev həm başqalar) bəl-ojanlıqtı aildəlap, BASSR YĐƏK BAŞQARMA KOMITETŊ PREZIDIUMŊ QARAR ITƏ:

1. Eşse qaravsbqa mıbqıllı qaraş kilterep tıvdırqan baş-qara belməve. „Janalif" kino-teatrı adminstratsiahın eşe ob-tənən kontrol' bulmavı əsən, Başfotokinotrestı direktorı ip. XƏKIMbFqa matnuqatta iqlan itev menən şeltə birergə.

2. BASSR prokuratorahına, 1934 jıl, 8 dekanrdə „Janalif" kino teatrında bulqan alamalıqtardı tıvdırbvda konkret ojəjeplelərde nik jəhət roveştə tikşerev həm javapqa tarttı-rıvdı qusbrqa.

BYBK PREDSEDATELE—TAHIRƁF
1934 jıl, 9dekanr. BYBK SEKRETARŊ—KƏLIMTEF

Javaplı redaktor urınbasarı: ZƏKI KAJBPKUL.

„TƏŻƏ" Dəvlət trestı juqarı sbjfatlı həm tərle sort-tarda bulqan

IŦLE HABŦN, XUŞBUJ HƏM BIĐƏNEV SƏNQƏTE NƏMƏLƏREN

ARZANAJTŦLQJAN XAQTAR MENƏN TƏQDIM ITƏ.

Pocta arqarı jadına rəveştə zajav-kalar birergə jəki kilep hajtıp alır-ga aşaqıdı.

AJRŊVSA RAJON UNI VERMAQTAROJA TƏQ-DIM ITƏBƐD.

Jeparev timer jəki hbv julı menən „**TƏŻƏ**"itəbenə bulasaq. Xuşbuj həm ailənev sənqəte nəmələrenə **10** pr. hanın qalaqa **4,5** pr avıl qa **5,5** pr.t. **SKIDKƏ ME-NƏN JEBƏRELƏ.**

„**TƏŻƏ**" kontorahı həm baza ad-rise: Əle, Oktəər-revolytsiahı urama №57. həm vaqtap hatıv magazinı Jegor Sazonıl urama **№55.** K/K scots dəvlat bankınan Başkontora-hında № 2808.

Zakazdar siklənməgən kyləmdə qasul itelep, yđ vaqıtında jenərelə-lər.

„**TƏŻƏ**" mbq Başqortostan kon-torahı.

3—3

REJSTRLAV TURAHBNDA BELDEREV

BASSR Narkomdimı tarafınan SSSR SNK mbq 1931 jıl 9 nbş fev-ralda tasdiq itelgan zakondar jəjın-tıqı həm 1931 ese jıl № 8, statia 99, şubj uq finans xuzalıq zakon-darı ayllesine № 12) dəvlət regis-tratsiahı tərtiptəre turahındaqı polozinieqa binaən 1934 jıldın 11-se sentəgerenən 72 han menən juridiceski şəxstər (predpriatielər) rejstrana terkəlde.

UCREZDINIŊ ISEME

Başqortostan Əlkə potrisiteldar kooperatsialar sojuzı „Başsojuz" yđenen savda, ədərlav, avıl xuza-lıqtı upravlinielıŋ menən.

Əşe: Terle tovardar menən savda itev, sbjrjo həm produkttar ədərlav avıl xuzalıqtı produktaların eşlap sbqarıv.

Eş kyləme. Başqortostan elkə-hında. Həp scots savda upravlenielıhında № 1808, dəvlət bankahının Başqortostan kontora-hında № 8724.

Avıl xuzalıqtı upravlenielıhında 756, dəjem tuqlanıv upravlenielıhın-da 710.

Ədrese: Əle qalahı Jurqarı savda ma,đanında.

BAŞSOJUZ PREZIDIUMŊ.

Başkinonıŋ foto seltarenə rajon-da eşlav esən, eşte yđe atqarərlıq **fotəgroltar kərək.**

Beleşev esən Zensol urama, 18 Foto seltarga mərəzəqat itergə.

3—1

„JANALEP" KINOHBNDA

BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATŊ EŞLƏP SBQJARQJAN ĐUR XUDOZSTVOLŊ TAVBŞLŊ FIL'M

„CAPAJBF"

QATNAŞBVSBLAR: Capajsf—A. Basockin. Formanaf—B.V. Bitnof. Kul'tpoxod esen betə ojoşmalardan kən hajın irtən 10 saqəttən kinola eş bolkanga tiklem **Zajavkalar qasul itelə.**

Massanın talabına javap birev maqsatında 8-dekabrdən kən hajın	
6 SEANS KYRHƏTELƏ.	Seans vaqıtları:
1 Seans kendedge	2 saqəttə
2 „	4 saqəttə.
3 „	6 „
4. Seans kiske:	7-30 saqəttə.
5 „	9 „
6 „	10. 30 „

DEREKSIA

Əle „Okt. Nat."hı matnaqahıBaşglavlit vəkilə №—B 1960.

B.A.S.S.R.
Ufimi Kategyrmala
№
Ayчная библиотека
БАССР.

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЬ, БЕРЛӘШЕГЕДЕР!

БАШҠОРТОСТАН

ВКР(б) НЬҢ
БАШҠОРТОСТАН
Өлкә һәм Өфө ҡала комитеттарь,
БАШҠОРТОСТАН
ҙуҡ эшсе һәм крәҫтиән депутаттарь Советтарь
БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЬ

АЙЛЫҠ ҺАНЬ 10ТЫН
№ 286
14
ДЕКАБРЬ
1934 ЙЫЛ

ДИҢГЕҘ ФЛОТЬ ӨЙӨТӘНӘН ШИФЛЫҠТЬ КӨСӘЙТӘЙЕК

Ирәттәге Балтыҡ диңгеҙ флотының Башҡортостан Өлкә Комитетында ир. Просвирин менән Башҡортостан комсомолдарының ептәре тураһында һөйләшәләр.
Башҡортостан комсомолдарь уларҙың өйөнән шифлы ите.

ИКМӘК Һ. В. ҠАЙНЬ БЕР ПРОДУКТТАР БҮЛЬНСА КАРТОЧКА СИСТЕМАҺЬН БӨТӨРӨҮ ТУРАҺЬНДА ВКР(в) УК ПЛЕНУМЬ ҠАРАРЬН

БОЙОМҠА АШЬРЬВ БҮЛЬНСА

ВКР(в) БАШҠОРТОСТАН ӨЛКӘ КОМИТЕТЬ ҺӘМ БАССР ХАЛЬҠ КОМИССАРЬ-ҘАРЬ СОВЕТЬ ҠАРАРЬ

1. Башҡортостан эшсәре һәүәҫ халыҡ комиссарьҙары тарафынан тапшырылҙы, 799 кибәк инеүе өсөн ике ҡат ашлыҡ, 799 кибәк инеүе өсөн 1 кг ҡатнаш ярма

DOXOD BYLEV BARЬŞЬ-ƏKEREN!

NECAJЬF ƠAILƏHE

MRAQ rajonь „Tel'man" kolxozь mul doxod bylde. Necajьf Pavil qailahe 520 bot igen aldь.
HЬRƏTTƏ—Necajьf hәm urьn qailə aqzalarь.

DOXOD BYLEV KƏSƏJƏ

Maqar. MTS xeďmətendəge „Janь jul", „Tuqmaq" kolxozdarь 34 jıl doxodьn bylde'ar. „Janь jul" kolxozьnda hәr xeďmət kenenə 7 kilo orloq, 5 kilonan artьq kartuf, „Tuqmaq" kolxozьn da 11 kilo orloq alьndь. Səjfyllina kevek namьď menən eşlәgən ватьv udarniktarь 25-30-ar sentner, bətə qailahe menən eşlәgən Ovşinnikof Əleksəj 807 xeďmət kenenə 88 sentner doxod aldьlar. **Ơj. Jәqfər**

DOXOD BYLEVBE HUĎALAR

N-Troiski MTS xeďmətendəge „Qьďьl bajraq" kolxozь doxod bylevgə əder tygel. 1504 gektardan jьjьap alьnqan igendeң ni barь 760 gektarь qьna huqьlqan. Aşlьq huqьvďьn əkrən barьvь molotilka jeteş mәvďan kilə. Şul vaqьt, kyrşe kolxozdarďa buş ultьrqan motolikalar bar, kolxoz idarahь ularďь alьp torov sarahьn kyrmәj.

Kolxozьlar arahьnda nьqlь xeďmat dissiplinahь bulmav ďaeşkə ďur totqarlьq jďhaj

S. Nurьj.
Ə. Xətip.

MANNANЬF

38 SENTNER IGEN ALDЬ

Mejəkə—Aksion MTS xeďmətlandergan „Pravda" kolxozь 1934 jıl doxodьn bylde. Doxod urtasa hәr xeďmət kenenə 8 kilo 700 gramdan teşte. Kolxozda namьď menən eşlәgən **Mannanьf** iptəş 38 sentner igen aldь.

Kolxozьlar doxod bylev menən kul'tura eşen jәjep jenәrďelәr. Kolxozda 75 urьnqa radio qujьldь, hәm 4727 dana terle gazetalar jaďďьrьldь.

Kaşajьf.

XEĎMƏT KƏNƏNƏ

14 KILOGRAM

Əbjəlil—Qaďmьş soveťь, kyləmendəge „**Bərlek**" kolxozь abjьl agrotexnik saralarďь ytkərev arqahьnda, juqarь urozaj aldь. Aşlьq huqьv tamamlandь. Hәr gektarqa 11 sentner saf orloq alьndь.

Kolxoz ojoştorolovqa tiklem yďďәre hatьp alьp aşaqan Qadmьş avьlь xeďmətsəndəre, abjьl dəvlətkə 1250 sentner igen tapşьrďьlar, 600 sentner koopiratsiaqa hattьlar hәm 1000 gektarqa səsev orloqo, jetərlek turaz әjrәp qujďьlar.

Kolxoz doxod bylevgə başlanь. Kolxozьlarďan hәr ber xeďmət kenenə 14 ər kilogram tejәsək.

Yď qemerende ber bottan artьq igen kyrmәgən 70 jəşlek Zəjnullin Xəsən babaj kolxoz eşendə udar eşlәp, 250 xeďmət kenə birde. Timək abjьl ul 200 bottan artьq igen alasaq.

Ơj. IXSANЬF

YrnƏk doxod bylde

Şişmə. Troiski MTS xeďmələndergən „Yrnək" kolxozь MTS kyləmendə berense bulьp 34 jıl doxod bylde. Urtasь hәr xeďmət kenenə 6,8 kilogram orloq, 2, 2 kilogram kartuf, 450 gram kenbaqьş alьndь.

Jaqşь eşlәgən berense brigadaqa 12 pr-t, 5-se brigadaqa 10 pr. doxod ebtelde. Udarnik **Şəmsetdinьf Fojzyk** 231 bot igen aldь.

Udarniktar jortona doxod qьďьl abоz menən itelde. Doxod bylev vaqьtьnda 7 jaңqьďaq kolxozqa indelər. **S. Nurьj.**

DOXOD BYLEV

Şişmə rajonь „Lenin" kolxozь igen doxodьn antьş xeďmət kenenə berər kilogram kenbaqьş bylde.

JUƠARЬ DOXOD

Monovoz „1 maj", „Qьďьl bajraq" kolxozdarь dəvlət aldьndaqь bətə mujьndamalarďь ytəp 34 jıldьn doxodьn byldelər. Hər ber xeďmət kenenə 8,6 hәm 9 kilo doxod alьndь.

„Qьďьl bajraq" kolxozьnda xeďmət kenenə 11,5 kilo tura kilə. Bьl ike kolxoz bylenməj torqan fondtarьn tulьhь menən kooperatsiaqa hattьlar. Doxod bylev vaqьtьnda 9 jaңqьďaq kolxozqa alьndь. (BaşRosta)

QЬĎЬL BAJRAQ BIRELDE

Baqalь. „Stalin" kolxozь dəvlət aldьnda bətə mujьndamalarьn srogьnan alda ytəp, rajon kyləmendə berense urьndь aldь. Rajkom „Stalin" kolxozьn qьďьl bajraq menən bylaklane.

Xəder doxod bylev bara. Bьjьl tərle kul'turalar hәr ber xeďmət kenenə 8 kilogramdan artьq igen alьnasaq. Udarnik Səlәx simjahe 400 bottan artьq doxod alasaq. **B.Ə.**

ƠLGƏ ALЬƠЬĎ

Maqar. „Hələvekeaş" kolxozьnьn hetselek fermahь yьə. 13 baş hьjьrďan ojoştorolqan fermala mal hanь 100 gə jete. Sənki, Hələvek fermahьnda mal tərəjahe elgele itep qujьlqan. Mal vaqьtьnda aşatьla, esertelə, sirlәgən malqa şunda uq vetelinar jarďamь kyrhətelə. Şul arqala ber eaş mal da ylgəne juq

Malsьlьq eşenə in jaqşь udarniktar aldələngən, ularqa yə burьstarь jaqşь anlatьlqan. Hьjьr havьvsь **Ojafarьva** abjьl 350 xeďmət kene eşlane.

J. S.

HЬJЬRHЬĎĎAR JUQ

Əbjəlil—„Berlek" kolxozьnьn fermahьnda ytkən jıl 180 hьjьr bulha, abjьl 220 başqa jette. Sovettarďь qajtanan hallav unadь menən hьjьrhьd kolxozьlarqa 15 hьjьr birelde. Xəder „berlek" kolxozьnda hьjьrhьd kolxozsь juq.

Fermanьn bətə maldarьna jeterlək standart haraj hәm 50 bьďavqa jıls urьn əderləngən.

Mal tərəjahe in jaqşь udarniktarqa tapşьrьlqan. Fermamədire kommunist—Kuzin Əxmət bətə eş menən yde operativ jetəkselek itə. Bər genə mal da ylgəne jnq.

Ơj. IXSANЬF.

KOLXOZQA INƏLƏR

Dəvləkən. Sujьnsь avьlьnda kolxozqa inevselər hanь kendən kengə yьə. Hunqь ike ajda 48 xuzalьq kolxozqa alьndь. Oşo kendə Sujьnsь kolxozьna taqь la 5 xuzalьq qariza birdelər. M. MINNEQULOF.

IT PLANЬ YTƏLDE

Maqar. Juldaş soveťь 34 jıl it tapşьrьv mujьndamahьn 100 pr. qa tamamlap, 35 jıl xisabьna avans rəveşendə tylav esən qьďьl kətevdər ojoştora başlanь.

It tapşьrьv turahьnda massovь anlatьv eştərə kin jəjelderelde. **„Kinjakəj"** hәm **„Qьďьl jar"** kolxozdarь 35 jıl xisabьna planь 50 pr. qa ytənelər dəinde. J. DAVЬTЬF.

BYZDƏK „Pletsprodukt" bylegendə qaď ədərlәv.
HЬRƏTTƏ: Markova qaďďarďьn tunьv sьjlatьn tikşerə.

KOLDOQOVORĎARĎЬ TIKŞEREV

HЬRA ZOVODЬNDA

ZAKONHЬĎLЬQ HƏM YĎ ARA TƏNQITTE BOĎOV JUL. ALOJAN

JENƏJƏTSELƏRDE SUDQA TARTЬRQJA

Əfe hьra zavodьnda koldogovorďarďь tikşerev əsən, 40 keşe ne esena alqan 8 tikşerev ariqa dahь teďeldə. Hər ber brigadaqa ajrьm məs'ələ bujьnsa ihtaktər birelde, jetəkselər bildələnde.

Zavod eşselare koldogovorďь tikşerevdə aktivlьq kyrhətelər. Tikşerevdərďen berense kendərenda yk koldogovorďь qəďətən tьş boďov faktlarь asьldь.

Zavod direksiahь, eşselərďen jal itevďəren dərəč ojoştormaqan. Eşselərqa, algerək tə, obozda eşlәvselərqa jal birelmәgən. Ular kən-tən buje eşlәgəndər. Berəvgə lə jal kene hamtendə eşlagən əsen eş xaqь tylənmagən. Şulaj itep bətahe 15 men eşse səqətе juqalqan. Direksia 9 aj bujьna jьjnalqan ьsь eş səqəttəren joşergən. Bьl turala hejlanevďərgə jul birelmәgən. Tənqit, yď ara tənqit tulьhьnsa qьtьlqan h. ə. Zavodtьn partkomь hәm zavkomь—bьl alamalьqtarqa politik təb birmәgəndər hәm yďďəre yk şul aqьnqa quşьlqan dar.

Zavodta 270 keşe eşlaj. Şunan 244 proisojuz aqzalь, 84 udarnik bar. Zavodtьn bьl kollektivь bətə eş mələndə tejerlek direksia tarafьnan his ber qəjephedgə ştraflana kilgan. Eşselər tənqite qьtьlьv arqahьnda ular ştraftarqa qarşь bara almaqandar.

Jenəjət dur. Dərəč, jenəjəttə qəjepleler, partia, sojuz bujьnsa javapqa tartьrьlьv aldьnda toralar. Lakin məs'ələne ulaj qьna bəterergə jaramaj. Koldogovorďь uťbəl rəveştə boďovsьlar proletariat sudь aldьna ia ultьrьrqa tejeştər. Ə. koldogovorďь tikşerevďen hədəmtəhen—zavodtь 1935 jıldь edlekhəd eşlatev esən ədərlәvgə, kilәsəktə koldogovorďь formal' qьqьďqa əjlənderergə jul birmәkə, massanь mobilizirlavqa fajďalanьrqa, janь koldogovor nigeďenə kin eşselər insiativahьn halьrqa kərək.

Ə. I.

MAKARON ZAVODЬ

NINƏ EŞKƏ JEBƏRELMƏJ

„Proletarka" isemendəge Əfe makaron fabrikahь, plan bujьnsa 7-nojabrďə yk eşkə jebərelergə teje ine. Lakin, teďev materialdarьnьn jeteşmәve arqahьnda vaqьt huďьldь. Dərəč, fabrika bətə jaqtan eksploatsiaqa ədər. Tik idəndarďe sementlarqa, abьnьn esen 4 tonna sement tabьrqa qьna kərək. Juqarь ojoşmalarďьn qararь bujьnsa fabrikaqa sementь Əfe yďak elektr stansahь birergə tejeş, ə, yďak elekter stansahь direktorь Zəjnl iptəş:

— „Partsitetьmdь alhaqьď, alьrhьqьď, sementtь birmәjm" tip, bulqan sementtь birevďan baş tarta. Əbittə, partia ramkaьna hьjmaqan bьl sьqьşqa qьrqa otpor birergə, buş jatqan sementtь alьp fabrikanь jebərevgə faјďalanьrqa kərək.

Fabrikala 160 eşse bar. VKP(b) Vďak komitetьnьn tarixi plenum qararь bətə eşselərgə jatkerelgən. Eşselər qararqa javap urnatьnda fabrikanь 20 dekabrďə eksploatatslaqa birergə figən qarar sьqaralar. bьnьn da bətə eşsenen iqtiaark fabrikanь jebərevgə jynəltelgən. Koldogovorďarďь tikşerev bujьnsa tədəlgən 7 ariqadanьn hər bereheə şul noqtanan sьqьp eş itelər. Koldogovorďь tikşerev 17 dekabrgə bətəsək. Tikşerev hədəmtəhe nigeďenə fabrikanь eşkə jebərev məs'ələne halьnasaq.

Fabrika eşkə jebərelev menən hər kən hajьn 2 smenaqa 7 tonna makaron eşlergə tejeş Plan şulaj. Eşselər fabrikanьn eşlap sьqarьv projektьn; texnikahьn sovettarďьn 7-se bətə Sojuz sjezdьna tiklem ydləştererge buldьlar.

20 dekabrgə fabrikanь jebərergə, sovettarďьn 7-se bətə Sojuz sjezdьna tiklem hunqь texnikala halьnqan fabrikanьn proekt kesən ydləştererge—bьl burьs.

ROTMIR.

UNЬŞTAR HƏM ALDAQЬ BURЬSTAR

Ip. A. Jorkojef VKP(b) nьn Dyrtojle Rajkomь sekretarь

VKP(b) Əlkə komitetьnьn kendəlek konkret jetəkselege abtьnda, partia general' hьďqьn hәm milli politikahьn tajşanьvhьď tormoşqa alqarьv aşa Dyrtojle rajonь jaqşь uq unьştarqa ireşte.

16141 jarlь, urta tormoşlo xuzalьq kolxozqa berlaştererde. Kolxozlaşьv 83,6 protsent. Hunqь ajďar esendə kolxozqa 400 dən artьq xuzalьq inde. Kolxoz səsev majďanьnьn udil' avьrlaqь 85 pr. 1935 jıl 90 pr. təşkil itəsək. 1933 jıl barlьq səsev majďanь 109220 gektar bulha, abjьl 115934 gektar. Uťeş aaşlьsa bojďaj ťəəbenə. 1933-jıl 908258 sentner urozaj jьjnalha, abjьl 1 millin 82644 sentner urozaj jьjnaldь. Dəvlatkə 256651 sentner igen tapşьrьldь. Igen tapşьrьv mujьndamahь hәm MTS tarqa natura tylave ytkən jıldaqьnan 15 kən elek ytəlde.

Kəďge səsev 38137 gektarqa jetkerelep, plan 100 pr. qa ytəlde (24mengektarь sortlь orloqmenən səselde). 67 men ga jer tunqa berep qaldьrьldь. Bьl han jaďqь hanan asьlqьnьn 90 pr. tьn təşkil itə. Kolxozdar hәm kolxozьslar kooperatsiaqa 700 men bottan artьq igen hattьlar. „Igense", „Berďəm", „Komintern", „Kalinin", „Stalin", „Kavkaz" hәm „Krupskala" kolxozdarь bьsьn bol'şevistik eş kyrhəttelər.

Kolxozdar hәm janqьďaqtar bujьnsa jaqşь sьjlatьlь orloqtan 77829sentner orloq fondь halьndь.77977 sentner strax fondь 50 meң sentnerďan furaz fondtarь ojoştoroldo.

Kypselek kolxozdarďa (barlьq 133 kolxozdьn 119-nda) 34-jıldьn doxodь bylende. Doxod bylgəndə xeďmət kendəren brigadalar bujьnsa narьqlav prinsipe ytkərelde. Başqort, tatar kolxozdarьn inderep baqsasьlьqtь ytkerev julьnda J tdi eş kyrelde. 3170 ga kartof, 914 ga jəşelsə səselde. Xeďmət kendərenə bərtəkle kul'turanan tьş kyp kena jəşelsə alьndь.

Malsьlьq elkəhendə beď nindəj elgəşevďərgə ireştek. Ular tyвəndəge faktlardan kyrenə:

Maldarьn toqomo	Mal hanь		
	34-jıl. 1 VI-gə.		1 dekabrgə ytеş
Mogədle ere mal	30838	34712	11,2 pr—t
Harьq. kərə	30658	32752	9 pr—t
Susqalar	2028	4372	115,0 pr—t
Bətəhet 62924		71835	14 pr. t

Əgər, 34 jıl berense ijyngə 2705 baş maldь esenə alqan 42 hetselek fermahь, 1247 harьqtan 13 harьqsьlьq fermahь, 2969 baştan 23 susqasьlьq fermahь bulha, berense dekabrgə 6215 baştan 126 hetselek. 2185 baştan 35 harьqsьlьq, 5280 baştan 84 susqasьlьq fermahьnar. Kolxozdarďa bьnan tьş 26urьnda qujansьlьq, 39 urьnda qoşsoloq fermalarь eşlәjdər.

Kyp kenə kolxozdarďa standart teďeleş ytkərelde. Bətə mal torlьq hәm adьq menən ta'min itelgən. „Aqidel", „Ural", „Krupskaja" h. ə. kolxozdar qьşqa elgele əderlek menən indelər. Hьjьrhьdlьqtь bətənlaj bətərev, janь fermalar ojoştorov, jəşəp kilgəndəren erelətev esən 4882 baş bьďav kontraktovajt itelde. Sit rajondarďan toqom malь alьv eşe ojoştoroldo.

Malsьlьqtь ytterev it hәm maj tapşьrьv bujьnsa dəvlət aldьndaqь mujьndamalarďь ytəv menən tьqьd bajlaneştə bara. (it tapşьrьv 91,5 pr. qa, maj tapşьrьv 98 pr. qa ytəlgən). Bьnan tьş 1935-jıl xisabьna 2748 sentner it tapşьrьldь. Planьn 40 pr. tьn təşkil itə.

Xuzalьq-politik nurьstar ber yk vaqьtta partia ojoşmahьnьn eşen qajtanan qorov hәm partia massovь eştərde jəjelderev menən atqarьla. Rajondaqь kolxozdarda partianьn 25 tavge ojoşmahь, 31 urьnda kandidat gruppalarь, 22 partia-komsomol gruppahь, 51 berəmek kommunist bar. Kommunistarďan 86 pr. tь turanan tura kolxoz prolzvodstvohьnda eşlə dər.

Partianьn təvge ojoşmalarь erqahendə 13 teləktəştər gruppahь eşlәj. Ular in jaqşь kolxozьslarďan 52 keşene berlәştelər.

Partia uqьvďarь menən bətə kommunistar soiqap alьndь. Politik uqьv tynətəktərenən tьş 3 kysmə məktəp eşlәp kilə.

Komsomol eşendə partia jetəkselege jaqşьrďь. Rajonda 1292 komsomolest bar.684—e kolxozda eşlәj. Komsomoldar politik uqьvqa bьqtьrьlqan. Tynərəktərge in jaqşь kommunist-propagandistar berketelde.

Kəndəlek jəməqət-politik eştər ebtendə hәm proizvodstvo protsesьnda qatьn-qьďďarďьn politik anь, aktivlьqь yьə. Qatьn-qьďďarďan 6 avьl soveťь, 3 kolxoz predsedatele bar.

8 traktorisika, 600 dən artьq kolxoz idarahь hәm avьl soveťь aqalarь bar h. ə. lar.

Lakin, bьl elgəşevďər genə jeterlek tygel əle. Eşte bьsьn qajtanan qorov hәm partia-massovь eştəren kin jəjelderev nigeďendə beďgə taqь la ďurьraq unьştarqa ireşev memkinlektare bar. Rajonda aldьnqь kolxozdar menən ber qatarďan „Sverdlov", „Məskəv", „Azla", „Urozaj", „Kerəşse" kevek artta hejrəlep kilgan kolxozdar ďa bar. Bьl kolxozdarda eştең sьjlatь, nьqlь xeďmət dissiplinahь, ьramlь eşlәv esən, şulaj uq kollektiv xeďmətkə, kolxoz milkenə anlь qarap eş itev esən əle bol'şevistik kerəş juq.

Xeďmətsən janqьďaqtarďь kolxozqa bьqtьrьv bujansa la əle eş jeterlek jəjelderelmagən Bigerək tə Məskəv, Ikke Bajьş Nikolajьvski, Juqarь Əngəsək avьl sovettarьnda bьl şulaj.

Kyp kena avьl sovettarьnьn hәm kolxozdarďьn təvge partia ojoşmalarьnda, bigerək tə Mansur sovetьnьn „Kerəşse" kolxozьnda, Əngəsək avьl sovetьnьn „Sverdlov" kolxozьnda h.ə. larďa qьşqa elgelə ədərlek esen hәm produksianьn sьjlatь esen kerəş jemoşaq ytte. Jaqşь mal tərnəhe, dərəč zootexnika, veterinaria eştare ojoştorolmaqan. Ularda igen hatьp alьv turahьnda VKP(b) VK direktivalarьnьn ytəleven rajon tulьhьnsa ta'min itə almaqan. Aqas ədərlәv hәm maja tuplav eştare qənəqətlənerlek tygel.

Kyp kenə partianьn tənge ojoş. malarьnda partia massovь eş tər jomoşaq jəjelderelgən. Komsomoldarďь, teləktəştərde tərbiələv eşe tejeşle juqarьlьqqa qujьlьp aetmagən. Berəmek kommunistarďьn hilger eşlәvďare juq.

Partia rajon ojoşmahьnьn aidьnda-elgəşelgən unьştarďь nьqьlьv, tənqit hәm yď ara tənqitte kin jəjelderep, əď genə aulha la opportunistik nastroenia kyrhətevďərgə kitken udar birev, aldьnqь kolxozsь-udarniktarqa tajanьp kulaksьl elementtarqa qarşь ajavhьď kərəşev „1935 jılda ber gektarďan kamendə 15 sentner urozaj alьv esen" lozungahь abtьnda kin kolxozsьlar massahьn hәm xeďmətsən janqьďaqtarďь juqarь urozaj esən ojoştorov kevek ələ qajattə dur burьstar tora.

Tada sortlь orloqqa kyserergə, dərəč səsev əjlaneşe buldьrьrqa kərək. Traktor hәm başqa tərle maşinalarqa juqarь sьjlatlь remont ytkərev, batьvqa tirəč tygev, kel jьjьv, qar totov eştəren tulь tə'min itergə kərək. Orloq hәm başqa fondtarďьn nьq haqlavlь builьvьn, orloq materialdarьnьn sьqьşьn, xuzalьq jaraqlьlьqqa tikşerevďe, attarďьn əderlegen hәm jeterlek handa traktor buldьrьvďь tə'min itergə kərək.

Partianьn rajon ojoşmahь aldьnda kolxoz predsedatelәren, brigadirďarďь h.ə. avьl xuzalьqь kadirarьn əderlәv hәm qajtanan əderlәv, kin kolxozsьlar massahьnьn jetdi qatnaşlьqtarь menən kolxozdarďa 1935 jılqa proizvodstvo planь teďev hәm bьl planďь hər ber kolxozsьnьn hәm kolxozsь qatьn-qьďďan eş programmahьna əjlanderev kevek kisekterelməj eşlanergə tejeş burьstar tora.

Bəqsasьlьq eşenə xəderďan yk ədərlek kyrergə, rajondь yďendə jeteşkən bəqsa orloqtarь menən tə'min itergə, bəqsasьlьq kadrďarь ədərlergə kərək.

Əlgəşelgən unьştarďa tuqtalьp qalmajьnsa, malsьlьqtь ytterev bujьnsa nьqьşmalь hәm tuqtavhьď eş alьp barьrqa, kolxozdarďa janь fermalar ojoştorov planьnьn ytəlevenə jaqьn ajdarďa uq ireşergə kərək.

Kooperatsiaqa igen hatьvďь in kərəkle bulqan avьl xuzalьqь maşinalarь hәm nəlxozdar, kolxozsьlar esən kərək promьşlennosttovardarьhəmadq tarь inderevďe kesəjtergə kərək

Məktəptərďə uqьv eştəren elgelə itep ojoştorovďь, qьďьl mejeş uqьv ejďəre, ketəpxanalar seltəren kinəjtevďe, kolxozsь massa arahьnda mətəuqat taratьvďь tə'min itergə kərək.

Bьl burьstarďь ytəv esən huqьşsan hələtlekte hәm sьjnli hilgerlekte artaban taqь la kesəjtev, partia uqьvďarьn jetdi jaqşьrtьv, kommunistarďьn marksizm-leninizm menən qorallanьvďarь, şulaj uq 17 sjezd qararďarь ip. **Stalin** kyrhətmələren jetdi ojranevďərde, partia eştəren bьnlap qajtanan qorov, partia massovь eştəren kin jəjelderev, komsomol hәm qatьn-qьďďar arahьnda eşlәvde taqь la kesəjtev talap itelə.

Partianьn rajon ojoşmahь qajhь ber jetdi eş ucastoktarьndaqь bьqasa artta qalьvsьlьqьn VKP(b) Əlkə komitetьnьn kəndəlek jetəkselege abtьnda bətənlajga bətərevenə, rajondьn kilәsəktə lə elkələ aldьnqьlar rətendə qalьvьna bşana. **Stalin** iptəşten „Bətə kolxozdarďь bol'şevistik hәm bətə kolxozsьlarďь mul tormoşlo itev" tarixi lozungahь in jaqьn kendərdə bojomqa aşьrьlasaq.

V. GREDEL

QANLЬ IMPERIALISTIK HUQЬŞ TURAHЬNDA XƏQIQƏT

(A. Tahirьf „Haldattar" I hәm II-se bylek Gixl nəşrlatь 1934jьl)

Imperialistik huqьş turahьnda jeďərlәgən kitaptar—romandar, poemalar hәm pejessalar jaďьlqan. Donja matur ədəbiəte baştan ytkən bьl qurqьnьs vaqiqaqa kin urьn birde. Beďden sovet ədəbiətende lə imperialistik huqьş turahьnda, jə bətənlәje menən, jəki ədерək eleşende huqьş turahьnda, jaďьlqan kitaptar bar.

Huqьştьn səbəpselərena qarşь asьv, emethedlek, massanьn huqьştan arьqanlьqь, huqьş turahьnda jaďьlqan sit il ədəbiətenen nigeď massahь jynəleşenə yď ətəren haldь, kypselek eleşende huqьşqa qarşь ədəbiət bulьv jaqьnan xarakterlanь.

V. I. Lenin „huqьş təzribəhe berəvdərde tupaťlandьra, hьn dьra, hәm ikenselərde aqarta" tip jaddь.

Vaq burzuanьn səjəsi arttalьqьn hәm tireelevdəren eksploatirlavsь burzua patsifistarь hәm sotsial faşistardьn bьl vaq burzua massahьna bulqan dur tə'hirdaren huqьştan hun da haqlap qala alьvdarь hedəmtəhende ytkən huqьşqa qarşь—patsifistik sit il ədəbiətle huqьş təzribəhe „tupaťlandьrqan" hәm „hьndьrqan" keşelərde kyrhətevďən alьť kilə almanьlar. Xudoznik—patsifistar huqьş turahьndaqь yď əťərďərende vaq burzuanьn huqьş qarşьnda bulqan qurqьvьn hәm yďďərenen huqьşqa qarşь protsestarьn saqьldьrďьlar. Ular yďďərenen vaq burzuasьl sikləngən bulьvďarь arqahьnda huqьş səbəptən asьv juqarьlьqьna kytərelə almanьlar, ular huqьştьn talavsьlьq xarakterьn asmanьlar hәm massanь donja tarixьnda tindəşe bulmaqan bətə donja talavьna ojoştorovsьlarqa qarşь revolytsion xərəkət jaharqa saqьrmavda.

Remarktьn kitaptarь bətə kesəgə lə bildəle. Unьn „Kənbatьş frontьnda ydgəreş juq" romanь Jevropanьn huqьş turahьndaqь nəlis ədəbiətende patsifistik idealar ytevendə dur roi' ujnanь. Bьl romanьnda Remark emethed nətizəgə kilde. Unьn qaharmandarь: „əgər bed xəder kire qajt haq ta, (huqьştan V.G,) arьqan, teşenkə ruxlь tupraqhьď hәm emethed bulьp qajtьrьvď. Bed tormoşqa qulajlaşa almanьď" tidər. Remarktьn adaqь şulaj. Al da his ber tərle jaqtьlьq, huqьş ojoştorovsьlarqa qarşь ber tərle kerəş hәm kerəşkə ьmlav ďa juq. Remark huqьştьn sьjnli xarakterь janьnan qaqьlmaj ytkən. Unьn protestь hər ber huqьşqa qarşь protest hәm şul qьna. Ul huqьştь, yď tarixьnьn tərle dəverendə huqьşmaj tora almaqan keşelek donjahьna xas, yďenə kyrə „qotolop bulmaj torqan" ber nəmə itep kyrhətte.

Remark Rəsəjďen huqьştan revolytsion jul menən sьqьvьn kyrmәgən, jəki kyrergə teləmәgən, ul imperialistik ildər armialarьnda, ajrьm alqanda Germania armiahь hәm flotьnda bulgan revolytsion vaqiqalardьn ergəhenən ytep kitkən. Yďenen ikense „Kire jul" romanьnda Remark emethed nətizələren taqь la kesəjtə. Romanьnьn baş qaharmanь „Tьnьs tormoş" qa qasa. Vaq burzua yďenen mescan ojahьna qasn hәm şunda bəxet tabьrqa telәj. Ul kerəş turahьndaqь fekerďən alьť.

Bul tərən reaksion jul, Remarktьn, şul uq Germanianьn millionlaqan elekke frontoviktarьna huqьştan revolytsia aşa sьqьvďь kyrhətmәve faşistar faјďahьna xeďmət itə. Bətə donja imperialistik huqьş temahьna jaďьlqan proletar hәm revolytsion ədəbiət nьq pozitsia aldь. (Bela Illeş, Ljydvig Rem, Bexer, Majkl-Guld h. ə.). Imperialistik huqьş turahьndaqь proletar hәm revalytsion ədəbiət bьl huqьştьn məqənəhen asa, proletariat hәm vaq burzua massahьna huqьştan revalytsion jul menən sьqьrqa-imperialistik huqьştь grazdandar huqьşьna əjlənderergə, burzua ebtenlegən jemerep, proletariat diktaturahь urьnlaştьrьrqa kərəklekte kyrhətə. Ul imperialistik huqьs menən kerəş məs'ələləren sьjnli kerəş hәm revolytsianan ajьrmaj.

Başqort jaďьvsьhь Afzal Tahirьťtьn „Haldattar" kitaвь imperialistik huqьş turahьndaqь proletariat ədəbiəte esenə inə. Tahirьf Remarkqa kirehensə yď aldьna xudozestvolь hyd aşa huqьştьn talavsьlьq xarakterьn hәm sьjnli məqənəhen asьv, hәm „huqьş təzribəhe aqartqan hәm sьnьqtьrqan" keşelərde kyrhətev burьsьn quja.

Tahirьťtьn „Haldattarь" nьn təvge 2 bylegendə yď ara nьq bəjlangən ike hьďьq asьq bulьp kyďgə bərelə: qajďa qьna bulha la, qajďa qьna barha la „haldattьn edenən barqan Nikolaj kazarmahь haldat-ujlanь hәm qujьrqa quşa. Vzvod komandirь aralaqь vaqьttьn ad bulьvьn talap itə, ə fel'dfebel' Cuprof əjlanevden taqь la şərək bulьvьn telәj. Marşirofka məs'ələhendə lə nacal'niktar arahьndə şundaj uq terlə fikerlelek xekem hərə: berev „ajaq baştarьn nьqьraq qujьvďь" talap itə, fkensehe haldattarďan „ykşələren şaqьldatьp qujьvdarьn" talap itə, ə esensehe nisek kenə atlabaq ta beďde hygə.

Cekmasьl jedendə Tahirьf beďgə batşa armiahьnьn tyвən dərəzəle qajrətle xeďmətselerenən berhen, xeďmәttə dərəzə alьv esən telahə nindəj qəsəxətlekkə barьrqa quldarьnan kilgən keşelərde kyrhetə. Ojəďattə bьndaj eştar kulaktar jəki kibeltselər arahьnan jьjnalala ine.

Bьna ul Cekmasьl: „Beďden" otdeljonnьj Cekmasьlьn terlesə əajlanev esən sikhed kyp hьltavdarь bar. Bьl məmkinlektəre menən ul aik nьq fajďalana hәm bьsьn məqənəhe menən mьťqьllaj. qajhь ber vaqьttarďa beďde səqəttər bujьnsa kyďďereвeďde aqajtьp, vintovkanь quiqa totqan xəldə haldattarďьn tamaqtarьn betərə torqan məqənəhed „vəxşi „ural" qьqьrtьp işek aldь bujlap saвьrqa məzəyr itə ine."

Ul adьm hajьn haldattarqa əajlanə hәm bittarenə huqn, başqort, tatar, jevrəj hәm başqa idelgən millət haldattarьna taqь la kyвerək elagə ine. Nacal'niktar ularďьn milli ajrьmlьqtarьn terlə juldar menən hьďьq ebtenə alьp, milli doşmanlьqtь jalqьnlandьralar, hər ber hьltav aşa kəmhetergə tьrьşalar ine.

Nikolaj kazərmahьndaqь huqьş ujьnь keşene jəďhedlənderev, haldattь esьn məqənəhe menən tup ite jahavqa jynəltelgəjne. Haldattar massahьnьn xoquqhьď xəldə bulьvďarь, batşa xekymətenen haldattar massahь arahьnda huqьştьn təvge kondərendə jəjelgən milli toj qono juqaltmatьqə, armiaqa revolytsion qotqo inderməkkə tьrьşьvьna qaramaвtan, haldattar massahь arahьnda sьjnli an ujana hәm yťə. Tahirьf bьl sьjnli an yťeşenen hər aďьmьn asьp birə. Ul huqьştьn esьn məqənəhen haldattarďьn kyďďere asьlьvьn, keşelərden tajaqlь dissiplinaqa hyďhed bujьnmavdarьn, ujlaj başlavdarьn, yďtəren əjlənderep alqan kyneştərden səвaptəren anlarqa tьrьşьvdarьn hәm huqьş səвaptəren anlavqa tiklem kytərelevdəren kyrhətə. Akminkin, Fəixetdinьf h. ə. kevek „idelgən keşelər, yďdərenen anlьraq iptəştəren hyďďere, agitatsia tə'hire aťtьnda ujlaj başlajdar.

Tahirьf batşa armiahьnьn jeneleve, unьn tarqalьvь menən bergə frontta bol'şevistik agitatsia kesenen ytheven kyrhətə. Bol'şeviktar hәm ularqa jaqьn quşьlqan haldattar huqьşqa qarşь agitatsia jahav esən hər-ber aik aď qьna unəjlь bulqan vaqiqanь la fajďalanalar. Ular, haldattar massahьnьn yhep bar qan rizahьďlьqьn ojoştoralar ine. Surьl, Xolodofski, Grenberg h. ə. kevek keşelər keskəj genə vaqiqanь la huqьştьn esьn səвaptəren kyrhətevďə fajďalanalar. Bьl agitatsia haldat massahьna inevsən ine. Sənki ul nigeďed tygel ə konkret ine hәm vaqiqalarďьn barьşь unəjьnda aktivlaşa tora ine. „Əgər nacalstvonь taşlahaq kileşev tid bulmať. Beďden krəťlejəndər Avstria krəťlejəndəren ylterelər, ə ularďь ni esən ylterergə? kileşevďən də erat sьqar tip kətmәged Huqьş bajďarqa qьna fajďalь bulьr" Haldattar hyďďaren avьldaqь əajdar turahьnda belgəndəre menən sьqьştьrьp qarajdar.

„Dərəč həjlajhen şikelle. Gərəj baj menən mulla malajďarь la frontqa barmanlьar. Jzevski zavodьna urьnlaşqandar, huqьş esən eşlәjdər, ə mulla beďgə vaqaz hejlane: „Batşa esən, xodaj esən huqьşьqьď imeş..." yďenen uldarьn xoďaj ham batşa esən huqьşqa berďə jeвarmaj".

Hər ber məmkin bulqan urьnda agitatsia. Jarlьlarďь Rəsəj təpkelenə odatalar, ə Bakirь ularqa: Hin bed tegendə, Rəsəjďə bik kerək tip ujlajhьnmь? Beďde kelələrme? unda lazaretar „Beďden işelər esən tygel. Bьna beďdə ike vol'noopredelə juşel bar ine. Berhenen narma-

(Davamь 3-bittə)

FINANS ӨSӨN KӨRӘŞ FRONTЬNDA

MASSOVOJ EŞTE DӨRӨЬOJOŞTOROV-PLAN YTӘLEŞN XӘLITӨ

BEREZOV, SUSADЬBAŞ, QЬROJЬZ, JAŊЬ KANSTANTIN SOVETTARЬ MENӨN TINLӘŞEGED

Havlıq haqlav xalıq komissarlıqı fin. kontrol' post jetəksehe ip. Vozdvizenskɨ-udarnik.

EŞTE BOL'ŞEVIKTARSA OJOŞTORORQA KӘRӘK

Massovɨj ojoştorov eşen dereŋ quja nelev, finaktiv yhеşen nьqьta. Finaktivtarɗьn eşendə hər vaqɨt jarɗam itep torqanda qьna finplandь tultьrɨv unьşlь sьqьrqa momkin. Ləkin ьɨl eşkə ale bətə rajondar da teşeşensə iqtibar itmәjdər. Finaktivtarɗь yhterev, ularɗь tərəiələvgə teşeşensə iqtibar birelmәj. Bɨl turala horalqan otcet ələ bulha bətə rajondan da kilep bətkəne juq. Massovɨj ojoştorov hәm finaktivtarɗь dereŋ tərəiələvgə teşeşensə iqtibar birelgən rajondarɗa maja tuplav eşe his şikhed hər vaqɨt juqarьlьqtь ala, mәsələn, **Baltas** ra onь III kvartal maja tuplav planьn artturьp tultьrɗь, (144,4 pr.) hәm RSFSR finans xalıq komissarlьqь tarafьnan bүləklәnde. IV kvartalda la **Baltas** sol'şeviktarsa kerəşeven davam itterə. 1 dekabrgə maja tuplav planьn 77,6 pr, qa tultьrɗь la inde. Unьn bətə avɨl sovetь la plandь vaqьtında tultьrɨv esen kerəşelər. **Baltas** bətə—39 avɨl sovetьnda konkursqa bьqtьra aldь, ular bətəhe lə jarьşta aktiv qatnaşalar. Bətə avɨl sovetь la III kvartalda maja tuplav planьn bətə tүlәv bujьnsa tultьrɨblar. Bətə avɨl sovettarьnda la eştə sotsialistik jarьş metodь qullanьlьp anqartɨv eştəren teşeşle juqarьlьqqa quja belgəndər. Partia, xəkymət qarardarьn avɨl sovetь prezidiumьnda, plenumьnda tikşerep, hunənan kolxozsьlar, janqьldaqtar arabьnda nьq təveştə eşlәp nuralar. **Ibke** baltas, **Qandaşlь** sovettarьnda massovɨj ojoştorov eşe şundaj qujьlqan, bьnda hər bər ajrьm tүlәvselər vaqьtьnan elek tүlәv esen jarьşalar, qara–qьdьl taqtalar bьnda jaqşь eşlәj. Rajon, ydendə ajrьm taqta qujьp bətə jarьşɨvsь avɨl sovettarьnьn konkurs kyrhətkestəren jaɗa bara. Avɨl sovettarьnda tikşerev hәm başqa eştər menən spravoçnɨj etүl ojoştorolqan. Bɨl, zajum haqlavsьlardьn aktivlьqьn kendənken arttьra.

Hər bər avɨl sovetьnda stena gazetahьnь maja tuplav turalьnda saqьrɨvdar, svodkalar jaɗьp tora. Şunьn ebtenə 6 kolxozdьn kyp tirazka sьqarɨvь hәm rajon gazetahьnьn finans konkrusьnda nьq qatnaşɨvь la eşten unьşlь barьşьna kyp jarɗam itə, hər ber zakon partia, xəkymət qarardarь vaqьtında rajon gazetahında jaɗьlьp tora. Massovɨj ojoştorov, xalьqqa anqartɨv eşen kiŋ kyləmdə jəjelderevde dereŋ ojoştora neleve arqahьnda Bal, tas, III kvartal maja tuplav planьn bətə tүlәv bujьnsa arttьrьp tultьrha, IV kvartalda la başqa rajondarqa qaraqanda juqarь tora.

Dьvan III kvartal maja tuplav planьn 131,4 pr, tultьrьp, IV kvartal planьn ytəvdə lə bətə rajondarqa qaraqanda juqarь tora. Berense dekabrgə alьnqan mәqlymәt bujьnsa unьn planь 81,1 pr. qa ytəlgən.

Bьnda fin konkurs menən RIK nьqlь julaşşьlьq 1 ə, 2 tapqɨr fin udarniktar kənəşmahe, 2 tapqɨr radionan perekllcka ytkərde. Rajonda komsomol da, rajon gazetahь la bɨl eştə nьq qatnaşlьq itə. Rajon finans bylege ydenen inspektordarьn, avɨl sovetьna jebərep, avɨl sovettarьnьn itəp, xlsap eştəren jaqşьrtɨvqa, massovɨj ojoştorov eştəren jəniləderevgə praktik jardam itə.

Bɨl rajondardьn eş təzriələren başqa rajondar ydɗərenə kyserep, fin planь vaqьtьna tүlәm tultьrɨv esen kerəşergə teşeştər. Ojoştorov eşe teşeşensə qujьlqan avɨl sovettarь 20-noyabrgə juqarьlьqtь aldьlar da inde.

Planь artьrьp tultьrɨvsь avɨl sovettarь:

1) **Berezov** sovetь 115pr. **Devlekən** rajonь.
2) **Susadьbaş** „ 110 pr. **Qaltasь**,
3) **Qьrojьz** „ 106 pr. **Dyrtəjle**,
4) **JaŋьKonstantin** s. 107,2pr. **Mejakə**,
5) **Beleş** s. 125,6 pr. **Baltas**,
6) **Kenəs** s. 101,1 pr. **Avьrqazь**.

Bɨl kyrhətkestər sol'şevistik kerəş hədəmtələren kyrhətələr. Başqa avɨl sovettarь bɨlardan elgə alьrqa teşeştər.

Qotloquza (K. Usol rajonь), **Asavdьnaş** (Baltas r.), **Ilkendə** (Dьvan) avɨl sovettarь ja plandь tultьrɨv aldьnda toralar. Bɨlardьn plan ytəleşe 80—99 pr. arahьnda.

IV kvartal xəl tikes kvartal. Unь tultьrɨv esen hər bər avɨl sovetь bojevoj kerəş alьp barьrqa teşeşle.

Şəripova

PLANDЬ ӨDӘLӨR

Isməgil avɨl sovetь „Salavat" kolxozь IV-kvartal maja tuplav planьn ədə. Ajrьm tүlәvdərden ytaleşen alqanda 500 hum avɨl xuzalьqь naloqь zadanielьnьn 290 humь, 560 hum yd ara halьm zadanielьnьn 376 humь qьna jьjılqan.

Zajьm aqsalarьn jьjьv aigrak tə jenəjətsel reveştə edələ. 1483 hum zadanielьnь ul bərь 50 humь qьna jьjılqan.

Kolxozdьn maja tuplavdь kөsəjtev turalьnda anlatьv eştəre alьp barьlmaj. Stena gazetahьna la bɨl turala ber hyd də jaɗьlmaj. „Salavat" maja tuplav eşendə qьrqa hьnьlьş jaharqa teşeş.

A. SƏXİ

OJӘLLӘMЬF JAVAPQA TARTTЬRЬLЬROJA TEJEŞ

1933 jıl **Qaramalь** avɨl sovetında (Qьrmъbqalь r.) sekretar bulьp eşlәvse Ojəlləmьf 600 hum xəkymət aqsahьn tuɗьrqajnь. 1934 jıl taqь şul urьnqa alьnьp 10 kən esendə 440 hum rastrata jahaqas, qьvьlьp sьqtь. Uɗqan jьl, ul yde artьnan 40 keşene ejərtep kolxozdan sьqqajnь. Oşo kəndə taqь **„Marks"** kolxozьna sekretar bulьp ojalaqan. Eşlәgən jenəjətərе esen sudqa la birelmәgən.

Xəkymət aqsahьn tuɗьrьvsьJenəjətse **Ojəlləmьf** javapqa tarlььlьrqa hәm urьnьnan alьnьrqa teşeşle.

FƏXRISLAMЬF

Finans xalıq komissarlıqьnьn finaudzet inspiksiahь udarniqь ip. Sosedkin.

Baş. med. Iqstituta jamaqat inspektorь ip. Komarixin—udarnik.

9-LOTEREJ BILETEN ALMAOJAN BER XEƊMƏTSƏN DƏ QALMAHЬN

Sojuz Xalıq komissarɗar sovetь OSOaviaximdьn Ydək sovetьna, 1935-jılda, 85 million humlьq 9-loterej uɗqarьrqa rexsət itte. **Başqortostan**, şul summanьn 1 million humьn taratьrqa teşeş. Loterej bujьnsa 8,5 million humlьq 280 men otoş bulьp otoştar 25 hum menən 10000, hum arahьnda bulasaq. Beletten xaqь ber hum.

OSOaviaximdьn Ydək sovetьnьn qararь bujьnsa billettərde taratьv 1935-jılдьn 1-qinvarьna 1-majqasa bulasaq.

Qajhь ber rajondar—**Beloret, Jılajır, Boraj, Janavɨl** rajondarь hәm **Өlө** qalalarь billettarь taratьv eşenə ədəriek kampaniahь başlanьlar da inde.

Saqmaqoş rajonь massovɨj anlatьv hәm sotsialistik jarьş metodtarьn jəjelderep jebərev hedəmtəhendə 8-loterej uɗqarьvda aldьnqь bulьp sьqtь.

Qaltasь, Mәəvez, Blogoveşen hәm başqa qajhь ber rajondar ədəriek kampaniahьn başlaqandarь juq əle.

OSOaviaximdьn Ydək sovetь 9-loterejdь jaqşь uɗqarьvsьlarqa bətə Sojuz konkursь uɗqarasaq. Konkurste jenep sьqьvsь rajoь, elkə hәm ajrьm keşelərde bylәklәv esen 4 kysmə qьdьl bajraq,450 şər humdan torqan 149 aqsa bylege bildəlende. Başosoaviaxim de qimmətle bylәktər ədəriene.

Konkurstьn kyrhətkestəre bulьp billettarɗь vaqьtьnan elek 100 pr. qa taratьvɗar tora.

9-loterej uɗqarьv menən ncd sotsialistik ilenedden qurqaxvalьqьn nьqьtьvqa janь vi ladtar birered. 9 loterej nilcten almajan ber genə xedmetsən də qalьrqa teşeş tygel.

AL. P-N

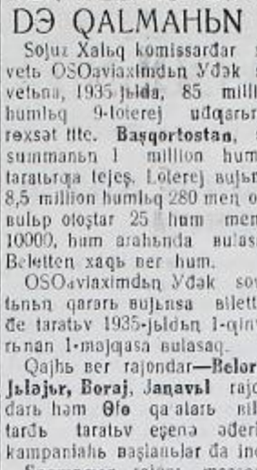

Finans xalıq komissarlıqьnьn finaudzet inspiksiahь udarniqь ip. Sosedkin.

BAŞQORTOSTAN PREDPRIƏTIELƏRENDƏ

QOROS-SЬBЬQ ZAVODЬ JЬLLЬQ PLANDЬ VAQЬTЬNAN ALDA YTƏNE

Beloret. Beloret qoros-sьbьq zavodь valovoj produksia bujьnsa jьllьq planь vaqьtьnan ber aj elek tamamlanь. Bətəhe 21790 men humlьq produksia eşlap sьqarɨldь. Qoros-sьbьqsьlar dekabr ajьnda plandan tьş sovet tar sjezdьna aylakkə eşlәjəsəktər.

(BAŞROSTA)

KIROF IPTƏŞ ISEMENDƏ 10 KƏNLƏK IOJLAN ITELDE

Өlө-Işembaj timer julьnьn IV-se ucastogьnda 5 dekabrdə Kirof ipteşten ylterelevenə arnalqan traur ultьrьştarь ytkərelde.

Traurda qatnaşɨvsьlar xəkymətten eşse sьnьftьn doşmandarьna qarata qьrqa saralar qullanьvdь horanьlar. Sьnfi doşman sьqьşьna javap itep partia ergəhenə taqь la nьqьraq tuplaьrqa, lidgerlekte arttьrьrqa hyd birdelər.

Ucastokta Kirof iptəş isemendə 10 kenlek iqlan itelde. 10 kenlektə depo eşelərenə **Plaşkof, Cerepanof** hәm **Ivano** iptəştərden brigadalarь depo teɗeləşen bətərev jəkmətkehen aldьlar. Şulaj uq **eşelər xəkyməttən janь depoqa iptəş Kirof isemen birevde hərarqa qarar bьqarɗьlar.**

KOLOBANЬF

BЬNDA KADR ƏBƏRLƏMƏJDƏR

K.Usol bьjaia zavodьnda 1452 eşse bar. Bɨlardьn 5 pr.tь (68 keşe) başqorttar hәm 10 pr.tь (152 keşe) tatardar, ə qalqan eləşe urьstar.

Bɨl 5 pr. təşkil itkən başqorttar sextarda eşlәmәjdər. Zavodtьn kadrdar bylege hәm partkomь jerle milləttən kadr jeteşterev eşenə iqtibar itmәjdər.

Zavod administratsiahь, partia hәm profsojuz ojoşmalarь jerle milləttən kadr jeteşterev eşenə totonorqa, hər sexqa la başqorttardan eşselər ədəriərqa teşeştər.

M. ƏXMƏT.

ZADANIE LA, NORMA LA JUQ...

17 noyabrdə Өlө-Işembaj timer julьnьn III-se ucastogьndaqь in jaqşь udarniktardan 50 keşe 81 kilometr ballast kar'jerьna qom ədəriəvgə jebəreldelər. Ular eşlәjdər, lakin oşo kenge tiklem zadanie hәm rassenkanь belmәjdər. Bɨlardan elek eşlәvselər də şundaj uq xəldə bulqandar. Texnik normirlaştьrьv bylege texnigь hәm ucastoktьn es„mejəşe bɨl məs'ələ menən qьdьqhьnmajdar. Zadanie hәm rassenkanь hər ber eşsegə jetkererge tьrşmajdar.

Ul qьna la tygel, kar'jerdaqь palatkalar halqьn. Esergə qajnaqan hьv bulmaj. Komindant **Janojurazьf** hәm kar'jer mədire eşselərden talaptarьna qolaq halmajdar.

Timer julьn halьp, unan pojezd ytkərev menən genə eş betmәj. Timer julьn kerəgensə ballastirlarqa la kərək. Ə, juqarьla kyrhətelgən jeteşhedlektər bɨl burьstь ytəvgə qamasavlьq itelər. Ularɗь qьrqa reveştə bətərergə kərək.

S. RƏXIMQULЬF.

SƏLIXЬF REMONTTЬ ӨDƏ

Bajmaq rajonь Sibaj avtomobazahь maşinalarь Bajmaq avtomasterskojьnda remonlanalar. Lakin avtomasterskoj alqan zakazdarьn ytəmәj.

Mәsələn; 22 sentəbrdə (zakaz №181-489) 5 dana bələkəj silinderlь şesterna hәm (zakaz №180-488) 5 dana konieskaja şesterna eşlәvgə birelgən zakazdar eşlənmәgəndər. Masterskoj eşseləre „material juq" bɨltavь menən aqlanьrqa tьrьşalar.

26 oktəbrdə birelgən №209-660-sь zakaz da ytəlmәgən. Avtomasterskoj medire **Solixef** unь eşlәvdən baş tarta.

12 oktəbrdə 50 dana porşen vtulkalarь eşlərgə zakaz alьnqan, 13 noyabrdə lə şul uq zakaz tərgə zakaz kilgən. Bɨlar qojotqan baqьr bulmav hьltavь menən eşlənmәgəndər. Şul uq vaqьtta masterskoj idarahь şul arala qьna kilterelgən 80 kilogram qojolqan baqьrdьn 60 pr. tьn„jaraqhьd" tapqan.

Bьna şulaj, alqan zakazdardьn eşlənmәvdəre arqahьnda 30 maşina remont ketəp ultьra. Xəderge kəndə ni bərь 32 maşina qьna eşlәj. Bɨl maşinalar kendə 250 tonna ruda taşьv planьn tultьra almajdar.

Bajmaq avtomasterskojьnьn Jenəjətsel xərəkətən kibergə, material bulmav səbəbenə terenep remont eşen ədəvse Səlixьtь javapqa tarltьrьrqa kərək.

S. Əxmyş, F. Belof, Dimitrief V. Kolesef

ORLOQ ӨSӨN KӨRӘŞ JOMOŞAQ!

IGEN—KOOPERATSIAQJA

Byzdək rajonь „Dim" kolxozь agzalarь Musajьf hәm Mirsajьttat selpoqa igen batalar.

Qaltasь rajonьnda tikşerev hədəmtahe rajonьn jaɗ qь səsevqə neten l ə j ədərlənmə-ven ast ь. Kərəkrajonjer bylege (medire Əjypi, agranom Qələjef), kərək MTS tarhьdьqь (Qaltas MTS direktorь Jəqtaref, starşь agranom Idrisef, Kasi MTS direktorь Ivanof, starşь agranom Markof) bujьnsa aulhьn, jaɗqь səsevqə ədərlek eştəre başlanmaqan. Orolq fondь halьv,orloqton sьjtatьn laboraturia tərtibendə hьnav yd aqşьna qujьlqan. Rajon kylәmendə 1 dekabrgə bətə tərle 'kul'turnɨ' bujьnsa 45109 sentner orloq tuplanьp, plan təqət 54 pr. qa ytəlgən. Orloqton şul 12900 sentnerьn qьna taɗartqandar. Laboraturiala 7000 sentner orloq tikşerelep—8 pr. qa ytəlgən.

Orloq halьv hәm kolxoz arahьnda sortlь orloqtarqa alьştьrɨv eştəre doxod aylevgə tiklem, şulaj uq orloqton sьjtatьn laboraturia julь menən berense tapqɨr hьnav eşe 1-qinvarqa tiklem ytkərelergə teşeş. Ykeneskə qarşь, bɨl sroktarɗь Rajzo başlьqь la, MTS direktorɗarь la belmәjdər. Ə agronomdar eştən sittə toralar. Agrotexnik saralardь ytkərev esən kerəşmәjdər. Hedəmtələ xəkymət tarafьnan qujьlqan sroktar edə lev aldьna barьb.

Orloq taɗartьv planь juq. Orloq taɗartqaş maşinalar xərəkətheɗ toralar. Ularɗь təvlek bujьnsa eşlətevde ojoştormaqandar. Orloqto sorttarqa ajьrьv menən jetəkselək ttevse javapь keşe bildələnmәgən. Taɗartqaş maşinalarɗьn kalendar plandarь juq. Ularqa tulь nagruzkala eşlərlek ttevlek zadanielar birelmәgən.

Stərletamaq rajonьnda bɨl eş təqь la nasarьrqa. Rajon hьdьqь bujьnsa orloq fondь 5 dekabrgə ni bərь 24 pr. qa qьna ytəlgən (narlьqь 18770 sentner) orloqto taɗartьv eşe lə şundaj uq xəldə tora.

Nurlman rajonь orloq fondь tuplavɗь 21 ojəbrgə 68,4 pr. qa ytəne. Ləkin RajZO orloqtarɗь kolxoz aralьştьrьv menən şe qəllənmәgən, bɨl eşten barьşь turahьnda la məqlymət juq.

Orloq haqlaqьslarɗь tikşerevytkərelmәgən. Orloq taɗartьv ɗьn barьşь qənəqətlənerlek tygel. Taɗartqaş maşinalar (389 maşina bar.) tərtiple fajɗalanьlmaj. Hedəmtələ ni bərь 1540 sentner, jəki planьn 6 pr. qьna taɗartьlqan.

Bɨlardan başqa, kyp kenə rajonda eştər maqtarlьq tygel. Keşelərden yd eştərenə javaphьd qaravdarь xatta orloqtarɗь oɗovqa tiklem kilterep jetkerde. Məsələn, Qaltasь rajonь, MTS xedmətlənderqən **„Pyt Lenina"** kolxozь ajldəlangan 3000 bot sortlь bojdajdь kərəgenən artьq jьlь urьnda totov arqahьnda, qarajtqan hәm səsevgə jaramablьq xəlqə kilterqən. Sənkl bojdajdь jeveş hәm taɗartьlmaqan killeş totqandar. Bьqa turanan tura kolxoz predsedatele, RajZO mədire, MTS direktorь **Ivanof** hәm agranom **Markof** tar qəjeple ikənlegende şik juq. Ular orloq fondьnьn liər ber kilogramь nindəj lidgerlek menən haqlanьrqa teşeşlegen nelergə teşeştər ine.

Başnarkomzem bɨl məqlymətte alqas ta qəjeple keşelərden eşen tikşerev hәm jenəjət julь menən javapqa tartьv esən teşeşle sәralardь kyrde. Bɨl jenəjətten hədəmtəhe asьq: rajon ojoşmalarь bandaj kyreneştərgə his ber xəl menən jul qujmabqa, lidgerlekte kəsəjterge, partia hәm xəkymət direktivalarь nigeɗendə orloqtarɗьn sьjtatьn ələnən-ələ tikşerep torovɗь tə'min itergə teşeştər.

Agronom Gostef

PROMЬJSLOLA HAJLAVDAR NASAR YTTE

Işembaj, (BaşRosta). Işembaj promьjslohьnda hajlav kampaniahь nasar. 8 punktta hajlav jьjılьştarь ytkərelmәgən ələ, ə ike punkttaqь hajlavdar almaştьrьldьlar. Mexanik masterskojda 125 keşe urьna barь 55 keşe kilgəjne. Domaxozəjkalar arahьndaqь hajlav 8 tapqɨr eɗeldə, hajlavsьlardьn barь 5-10 pr. qьna kilde.

Bɨl xəldərgə massovɨj eşten bulmavь səbəp bulɗь. Promkomdьn predsedatele **Danilin** bətə Sojuz profsojuzdarьnьn yɗək sovetь mərəzəqate turahьnda ber nəmə lə belməj. Profsojuzdar hajlavdardə qatnaşmajdar. Danilin: profsojuzdaqь masovɨj raɓotnik Valejef avьraj, şunьn esən anlatьv eşen alьp barьrqa keşe juq, tip javap birə-

JUQARЬ ƏVZƏN PRISKAHЬ JAQŞЬ EŞLƏJ

Beloret, (BaşRosta). Juqarь Əvzən priskahьnьn altьn sьqarɨvsьlarь yd jəkləmələren unьşlь ytəjdər. 4 kvartalda altьn sьqarɨv programmahь 108 pr. ytəldə. Priska udarssьlarь bətə Başqortostan, hәm bətə sovettar sjezdarьn janь unьştar menən qarşьlarqa jəkləmə aldьlar.

Profsojuzdar proizvodstvo ponoɗь menən də ad jetəkselek itələr. Məsələn, 769 nurovoj proizvodstvo poxodьna quşьldь. Lakin unь par hәm jeterlek dərəzələ qoraldar menən tə'min itmәnelər, şunьn arqahьnda eşhed toro', ədəeklek kilep sьqtь. Bьndaj xəlde başqa kyp nurovoj ɗarda la kyrergə mənkin.

Qajhь ber urьndarda xoquqhьddar da hajlavdə qatnaşqan. Məsələn: Ikense tedəv ucastkahandaqь hajlavdarda elekke pop Vaganof qatnaşjan, şunьn menən nərgə, ul stolarnьj masterskojьna ber dokumenthьd eşkə urьnlaşqan, xəderge kendə ul profsojuz aqzahь.

Tərzemase B. Cernək hәm V. Tarsis başqortsanan jahalqan podstrocnьj tərzemәne jaqşь eşlap, avtordьn stilen hәm tel yɗqəlektəren juqaltmaj, jaqşь uq juqarь hәm ədəbi eşlangan tərzemə birgəndər.

Huqьşqa qarşь potsilistik ədəbiətə hәm unьn in ere vəkildarenən berehe Remark axьrь siktə imperializm fajɗahьna xedmət itələr. Bɨl bildəle. Sovet jaɗvsьlarь sjezdьnda ip. Radek „bɨl ədəbiət uqa qarşь protest jahavqa qaramabtan imperializmьn baş ejev hьdьqь menən bara" tine. Ip. Radek „burzuazianьn bəgengə potsilistik huqьşqa qarşь ədəbiətə ydenen huqьşqa qarşь kəs bulьv jaqьnan bankrotlaşьvьn xəbər itev gənə tygel janь huqьştan qotolop bulmav taktьn iqrar itevgə kysə" tine. Şunьn menən ul janь huqьş sьqarьrqa tьrьşьvsь faşizmqa bulьşlьq itə.

Imperialistik huqьş turahьnda sit il proletariat ədəbiətə hәm sovet ədəbiətə huqьştьn bьsn məqənəhen unьn imperialistik xarakterьn, huqьş ədərləvdə sotsial-faşistardьn totqan urьndarьn, imperialistar tarafьnan janь huqьş hәm berense nəvbəttə Sovettar sojuzь—donja proletariatьnьn tuqan ilenə qarşь huqьş ədərləvdəren asьp birə. Bɨl ədəbiəttə Tahirьfitьn „Haldattar"ь artьqь urьndь almabtar.

---

qьn jaralanьlar, ə ikensehenen allen pulə tьrnanь, ularɗь bьna şunda uq Rəsəjgə jenərdelər. Ə bedde kire frontqa. Qaharmandar. Irtəgə bьna gazetalarɗa bedden tьjlqa kitergə telamәgenebedde, ə frontqa barьrqa bьntьkьvbьddь jaɗьrdar.

Huqьş buɗьlqan hajьn haldattar massahьnьn rizahьdlьqь ybə, kinəjə barə, agitatsia qьrqьvlaşa hәm kinəjə. „Juq iptəştər, bed hedden menən bergəlap oletserdar hәm alpavьttarqa qarşь sьqmaj torop, kileşev də bulmaь ber nəmə, lə.

„Ul arala—ti Tahirьf fronttan berhenən—berehe kynelhed xabərdər kilələr: tajaq dissiplinalь, qamsь, mьtqьllav davam itə...Batalionda aprel başында avьr xəbərdar yrmələnelər. 6-sь rotala haldatlь zanətlənən qajtqanda jьrlavdan baş tartqanь əsən huqtьrqandar. 4-se batalionda haldattarqa kyxnala unterqa qatь hyd əjtkan esən jaza birgəndər. Ə haldattar yd iptəştəren jaqlap, unterqa qarşь torqandar, xəkemdən də qurьqmaqanьlar. Ular inde „barьvьddь ne athndar!" Ə xəkem qьtqa buldь: Ofitser kilep ber horav birə: „Hin qatnuşьnmь? hәm jodroq menən haldattьn ejəgenə huqa Bəxtejarьl horavьn bitkə huqьv menən nьqьta. Qajhь ber vaqьt bɨl tikşerevgə fel'ieselden yde tarafьnan eşlənqan ber-ike janaqqa saubv ebtələ" başlavsьtarɗь huqtьralar.

Huqьşьn kem esen hәm kem tajɗahьna alьp barьlqanь asьla bara. „Avstria, Germania haldattarь la, bedden kevek yk krəbiejən hәm eşselər. Ular da okopqa yd irektore menən kilməgəndər. Ularɗь la nimes hәm Avstria alpavьttarь hәm tabrika xuzalarь kəslap yd tuqandarьn atьrqa məzbyr itələr.

1917 se jьldьn fevral' vaqtqalarь bik tid frontqa barьp jetələr. Komandir „xodanьn əmere bujьnsa imperator xəɗrəttərе təxetenən vaz kiste hәm unь bejək knəz Mixail Aleksandrovicqa tapşьrɗь" tip uqьp „jəşəhen bejək imperator xəɗrəttəre, ura" qьsqьrqandə, haldattar qaranqь tьnlьq menən qarşьlajdar. Ber nisə tavьş qьna komandirɗьn „ura" hьna quşьldь. Ləkin bɨl şundaj bşanьshьd janranь, kl, bedden nacal'stvo aptьranь hәm tid yk kitte. Ikense kene polkta polk komitetь ojoştoroldo.

Tahirьfitьn haldat massahь ber teble tygel hәm massanьn rizahьdlьqь ybkən hajьn, revolytsion xərəkət kinəjgən hajьn frontta hәm tajɗa sьjnfi differinsialaşьv asьqьraq kyrenə. Tahirьf terle mil'ət haldattarьn kyrhələ. Armiala revolytsion xərəkətten yheven, unьn revolytsialaşьvьn Tahirьf bьsn məqənəhe menən internatsionalistik pozitsianan torop kyrhələ. Urьstar, başqorttar, tatardar hәm jevrejdər—bɨlar hər qajhь revolytsiaqa yd juldarь menən kilələr.

Remark „Kenbatьş frontьnda yɗgəreş juq" kitabьnda huqьşta xalьq massahьn qьrьvdьn es əɗges kartinahьn birə, lakin ul ber jerdə lə ulardьn protestarьn kyrhətməj. Remarkьtьn kesələre ber hydhed baralar hәm şelələr. Tahirьf huqьş dəhsətləren bik ad birə. Tahirьf „Haldattar" ɗa kyrhətkən huqьş kartinalarь qurqьtmajdar. Senki Tahirьf haman ybep barqan hәm huqьştьn səbəpseləren heperep tygevse keste kəvdələnderə.

Remark birgən front hәm huqьş dəhsəttərе Jevropa mişcanьn qьna qurqьta alalar, lakin huqьştьn sьjnfi jeden anlavqa kytərelep kilgən jakl anlaqan keşelərde qurqьtmajdar. Remark jən qьrьvsь huqьş xalenə eləkkən keşenen zoologik qurqьv tojqohon qalqьtьp sьqarьrqa tьrьşa. Ul hər terle huqьşqa qarşь protest jahav esən şulaj eşlәj ine, ul kem mənfəqəten haqlavqa barqandarьn asьq belgən eşselər hәm krəbtejəndərden Remark hejlagən huqьş qurqьnastarьnan qurьqmaqandarьn kyrergə teləmәj ine. Eşselər hәm krəbtejəndər aq qvardia qaskərdəren tuɗьrьvɗan qurьqmanьlar, ular qurqьv menən tygel, qaharmanlьq batьrlьq menən sovet vlasь esen yldelər.

Tahirьfitьn „Haldattar"ьn uqьqanda uqьvsь huqьştь bətərevgə genə tygel, aldaqь kendə sьjnьttarɗь hәm keşenen keşe tarafьnan iksploatirlanьvьn juq Hevse, kendan ken ybə barqan kəstə kyrə, toja. Tahirьf huqьştьn ajrьm epizodlarьn kyrhətkəndə, ulardьn yɗdəre esən genə tygel, bəlki tərlə gruppa hәm tərle kəjelle haldattarɗьn, xoloqtarьn oletserdarɗьn qurqaq rol'dəren, bɨlardьn aqьl jaqьnan siklənqan bulьvdarьn hәm batşa armiahьnda komanda sostavьnьn eşlekhedlegen kyrhətev esən eşlәj.

Bьna şulaj eşlәv menən Tahirьfitьn Davьt-Juitь tarafьnan ydenen „Qan" kitabьnda jahalqan janьlьştardan qotolovьn əjtergə kərək. Bɨl kitapta huqьş kartinalarь burzua ədəbiətendəge huqьş kartinalarьn xəterlətə, Juitь, uqьvsьnьn xialьna ta'ɓir iter esən belmәjem nindəj maqsat menənder haldattar tarafьnan yd iptəştərenen kəvdələrenən jahalqan bilndarzdarь turahьnda hejlәj.

„Haldattar"dьn təp şəxstəren *Tahirof ɗur mexəbrət hәm jьlьq menən jahaqan. Surьj, Grenberg, Fətxetdinefiattarь hy*rattare oɗaq vaqьtqa xəterdə qalalar. Tahirьf haldat ardьn front hәm tьjldaqь terlə xəl hәm şarttar esendəge kəjeltəren kyrhətep, batşa armiahьndaqь haldattarɗьn təp massahьnьn dejom əmettəren hьdьq ebtenə ala aldь. Frontton jьraqьraq bulьrqa, tidrək ejgə qajtьrqa. Nikolajɗьn vaz kiseve turahında xəbər alьnqas qajhь ber haldattar bьndaj horav birələr:

— Şunьlь qьdьq, kemde batşa itep qujьrdar ikən?

Ulь əle jəş...

— Ə bedden unda eşebed juq, barь tik ejdərebedgə genə qajtarьhьndar.

— Ə,də general ələndelər yɗdəre huqьşьhьndar. Bed ydebeddeken huqьşьp aldьq. Jetər!

— Bedgə xəder ejdə qajtьrqa ine. Aɓaraq jer kiɓep birhendər ine. Buşqa qьna qan tykməgənbeddər...

Bьna şulaj eşlәv menən Tahirьfitьn Davьt-Juitь tarafьnan ydenen „Qan" kitabьnda jahalqan janьlьştardan qotolovьn əjtergə kərək. Bɨl kitapta huqьş kartinalarь burzua ədəbiətendəge huqьş kartinalarьn xəterlətə, Juitь, uqьvsьnьn xialьna ta'ɓir iter esən belmәjem nindəj maqsat menənder haldattar tarafьnan yd iptəştərenen kəvdələrenən jahalqan bilndarzdarь turahьnda hejlәj.

„Haldattar"dьn təp şəxstəren *Tahirof ɗur mexəbrət hәm jьlьq menən jahaqan. Surьj, Grenberg, Fətxetdinefiattarь hy*rattare oɗaq vaqьtqa xəterdə qalalar. Tahirьf haldat ardьn front hәm tьjldaqь terlə xəl hәm şarttar esendəge kəjeltəren kyrhətep, batşa armiahьndaqь haldattarɗьn təp massahьnьn dejom əmettəren hьdьq ebtenə ala aldь. Frontton jьraqьraq bulьrqa, tidrək ejgə qajtьrqa. Nikolajɗьn vaz kiseve turahında xəbər alьnqas qajhь ber haldattar bьndaj horav birələr:

— Şunьlь qьdьq, kemde batşa itep qujьrdar ikən?

Ulь əle jəş...

— Ə bedden unda eşebed juq, barь tik ejdərebedgə genə qajtarьhьndar.

— Ə,də general ələndelər yɗdəre huqьşьhьndar. Bed ydebeddeken huqьşьp aldьq. Jetər!

— Bedgə xəder ejdə qajtьrqa ine. Aɓaraq jer kiɓep birhendər ine. Buşqa qьna qan tykməgənbeddər...

Gən. „Haldattar"ɗa təbiqi kyrneştərgə tulьhь menən tep temaqa bujьnalar hәm unьn jək mətkehen asьrqa jardam itələr. Bьna mibaldar:

„Aprelden maiur kendare ine. Qojaş qьstьn qatь hьvьqlar hәm burandarьnan hun jьlьq hьvhaqan jerde hәm keşelərd jьlьta. Jomoşaq aq bolottar bejek zəngər kyktə erep juqalalar. Berense ylən baş kytərep, keşelərde irekkə, irkengə, jalanqa saqьra, bьsьraq batşa kazarmahьnьn tьqьd havahında jaşəyde sьɗəmablьq avьr jahaj ine. Bedden eleşkə əllə nigə ber irekten qьtqa minuttarь elagələr, bed ad vaqьt qьna kazarmalarьsьddan alьb tygel alanlьqqa sьqьp, yləndə avnarqa nara inek. Alanlьqta ɗur tygel genə gruppa jьnaldь. Tirə jaqta jaɗdьn lideler—hidelmeb, şatlьqlь jehe, jerdəge keşe hәm xajvandardь hәm kyktəge qoştardь şatlьqlь dereɗəv menən sьrmaqan təbiqətte jeneve taralqajnь.

Haldattardьn kəjele şikle hәm teşenkə ine. Kemder garmonda oɗon kej huɗa. Ike haldat—berehe başьnьn tynəhenə ultьrtьlqan papaxalь hәm gimnastjorka jaqahь sisəlgən ikensehe—tonoq qьna mьqьrdap jьlajdar. Tirə jaqta terlə rota haldattarь tərtipheɗ rəveştə tavьşhьd-tьnhьd avnajdar. Hər qajhьnьnda başьnda ber genə uj: froni, huqьş, avьl, xuzalьq... hyddər harən, ruxhьd hәm qatmarhьd ine.

Bьna taqь mibal „bed lagerdarqa jaqьnajabьd, qoljaş huqьş başьnan uq xəlhedlənep tuqtaqaa kirəes zavodьnьn janqьd hudьlqan bejek mərjələre artьq təşəp bara ine. Bed zavod tenən jənəşə kyl janьnan ytep baranьd: ul ləm menən qatlan qan. Jerde sьrmap barqan qaranqьlьqlьn jomoşaq tьnlьqьn barь baqalar qьna yɗdərenen ajavhьd tavьştarь menən oɗalar. Jul bujlap hьjьr ketəve bara, ular aşьqmaj qьna, təkəaberlek menən atlap qajtьp kilalər. Odaqqa bulmaь xəjer, bəgən bulmaha irtəgə ularɗь la beddenkevek tegendə, frontqa, ylemgə oɗatьrdar...

Tahirьf „Haldattar"ьnьn ɗur jeteşhedlektərenen berehe ibke batşa armiahьnda bol'şeviktarɗьn rolen jeterlek dejəmləştermәve. Dereb, „Haldattar"daqь bol'şeviktar bьlar sxema tygel, lakin ulardьn hyrattare saq-saq qьna bildələngəndər. Tahirьf „Haldattar"dьn qalqan bylektərendə ularɗь asьqlandьrьrqa teje. Mətələn: Xoldovski—bol'şevik konspirator oşolaj massovik bulьv jaqьnan ul bik ad'jaqtьrtьlqan. Tahirьfitьn (Xolodovski turahьnda bьnь əjtep bulmaj) oletser Zeienskə-es'er hyrate unьşlь sьqqan.

„Haldattar"dьn başqortsanan urьbsaqa tərzemәhenen unьşlьqьn ajrata hьdьq ebtenə alьrqa kərək.

Kiң kyləmdə ikmək hatьvoҷa əlgələ əđerlənergə

VKP(b) UK plenumь həm SSSR Sovnarkomь qarardarьnьң hər ber punktь səcıət mexanizmahь anьqlьcıь menən ytəlergə tejeş. Magazin həm pekarnələrđen kiң kyləmdə ikmək beşerev əsen ođerlek estəren najqav həm ularoҷa jardəmlaşьv əsen ularoҷa hьnaloҷan kommunist həm komsomoldar berketelergə tejeş. Alьp hatar həm spekyləntter hatьv eşenən mərxəmethed heperep tygelergə tejeştər.

BAŞQORTOSTAN ESKƏRGE SAVĐA XALЬQ KOMISSARЬNЬN

Bojoroҷo

1934 jıl 10 dekaвr

SSSR xalьq komissarđarь soveiьnьң, oşo jıl 10 dekaвrđə „Başqortostan" gazetahьnьң 283-sь hanьnđa iqlan itelgən, ikmək, on həm jarma bujьnsa kartocka sistemahьn betərev həm irekle ikmək savđahь inderev turahьndaqь qararьn bojomqa eşьrьv əsen bojoram:

1. Əfə qalahьnđa oşo hanđa savđa seltəre bildələrgə:

	Magazindar	larjoktar	bətəhe
Beşkən ikmək hatьv bujьnsa	83	52	135
On hatьv bujьnsa	18	—	18
Bətəhe	101	52	153

2. Əfə qalahьnđa savđa selt rtəren territonal urьnlaştьrьvđь oşoqa quşьlqan isemlek bujьnsa trabларqa.

3. Başkoopit, pişşepromsojuz, Koopinsojuz həm vedmstvolarđьn bətə aşxana həm buiettarəna 1935 nse jıldьn 1 nse qinvarьnan alьp, magazindar menən đejəm şaritarđa ikmək hala başlarqa.

4. Bətə savđa ojoşmalarьnьң jetəkseləren 1934 nse jıl 22 dekaвrenə tiklem təđev həm savđa seltərđəren jaraqlьlandьrьvđь tulьhьnsa tə'mi'n itergə, şulaj uq ylsəvđər, gerđər, ikmək nьsaqtarь, taqtalar, maxsus kejemdər həm başqa inventarđar menən ixtьjazь tulьhьnsa tə'min itergə məвyr itəm.

5. Əfə qalahьndaqь həm Motor zavodьndaqь savđa əsen əđer magazindarđь qanul eşen ip. **Malytin** jetəkselegendə: Malytin, Doronin, Molrosof iptəştərđən torqan komissiaqa tapşьram.

6. Savđa ojoşmalarьnьң oşo bojroqto Əfə qalahьnđa bojomqa aşьrьvđarьn kontrol' eşen Əfə qala eskərge savđa mədire ip. **Malytinqa** jəkmətəm.

BASSR Eskərge savđa xalьq komissarь: **Bajmoratьf**

1935 jıldьң I qinvarьnan başlap ikmək, on həm ikmək produkttarь hatьv tockalarьnьң isemlege

Hatьv tockalarьnьң jartelen №№	Hatьv tockahьnьң adresь	Hatьv tockahьnьң xarakterь	Ojoşmanьң iseme
	ZATON		
27	Oktəвr revolytsiahь isemendəge zaton	Ikmək	Başgort
27	- 4 mag.		Vodniktar ORS
	NIZGARODKA		
14	Meditsinskaja №8	Ikmək	Başgort
21	2-13 aqas zavodь	Aralaş	"
57	1-3 " "	"	"
62	Vagonnьj №11	"	"
5	Nikajьva	"	SRK
	2-13 aqas zavodь	Ikmək, on	Aqas zavodь ZRK
	Silikat həm kirpes zavodtarь ergəhendə aqas bujьnsa hazьlь hazьlь . . .	Aralaş	"
	1-3 aqas zavodtarь tovar dvorьnda	"	"
	Nizgorodka	Ikmək	SRK
7	Nizgorodka, şassinaja .	Ikmək, on	II eksplotatsion timer jul ORS
	ARXIREJKA		
76	Krasnoarmejski №14 . .	Ikmək	Başgort
	ILKE ƏFƏ		
13	M. Gor'ki №18	Ikmək	Başgort
3	M. Gor'ki №19	aralaş	SRK
67	Moskovski	ikmək	Başgort
68	Zolotuxa	"	"
	PUGACOF SLABODAHЬ		
9	Rejkof isemendəge majdanda	on	ORS PRZ
3	Tasolski həm Revolytsion uramdarь mejeşendə	ikmək, on	II eksplotatsion timer julь ORS
	VOSTOCNЬJ SLABODA		
4	Sexvoj №21	on	ORS PRZ
14	Elektorifikatsia №186 .	Aralaş	SRK
	Vostocnьj sloboda . . .	Ikmək, on	Peşprom ZRK
32	Elektrifikatsia №36 . .	Ikmək	II eksplo timer jul ORS
65	Pivo zavodь ergəhendəge Vostocnьj sloboda .	"	Başgort
	SAFRON SLOBODAHЬ		
22	Zentsova №172	Ikmək	Başgort
5	Zlatamstvski №5	"	"
45	PRZ	"	"
71	Xodajeirdin №38 . . .	"	ORS PRZ
5	K. Marks №125 . . .	Ikmək, on	Paroxodstvo ORS
1	Zentsova №174	"	"
2	" №212	"	Depo ORS
	Paroxod depohьnda . .	Ikmək, on	ORS PRZ
	PRZ	Ikmək	
	TIMER JULЬ RAJONЬ		
1	Zentsova №118	Ikmək	ORS PRZ
3	" №129	on	" "
6	" "	on	" "
1	Dzerzinski №2	Ikmək, on	II eksplotatsion timer julь ORS
4	K. Marks maidan . . .	" "	
1	Krasin həm Ojairi uramdarь mejeşe	Ikmək,	SRK
64	Syruppa №122	"	Başgort
56	Vokzal	"	"
75	Sotsialisticzki həm Revolytsion uramdarь mejeşe .	"	"
69	K. Marks həm Uralski uramdarь mejeşe	"	"
20	Sverdlof həm Ojaiori uramdarь mejeşe	"	"
24	Krasin №34	on	II eksplotatsion timer jul ORS
	Əfə stansahь	Ikmək	
	Vokzalnьj	"	"
	Zentsova, Jaqut aqsahь ergəhendə	Ikmək, on	" "
2	Zentsova №3	" "	Depo ORS
3	Dzerzinski	" "	" "
	UŞELƏ		
70	Lomovaja №6	Ikmək	Başgort
	VOSTOCNЬJ VЬJSOLOK		
22	Revolytsionnaj №104 . .	Furaж	Başgort
8	Dostajevski №150 . . .	Ikmək	ZRK
3	I-se sovxoz'nitsahьnan kousaqaj jqanda	"	"
	Rьjkova, Jegorsozonova həm Xodajeirden uramdarь arahьnda sutolka julqahь ergəhendə	Ikmək	Başgort
55	Amurskaja №155 . . .	"	"
73	Jegorsozonova həm Vorovski	"	"
13	Jegorsozonova həm D. Bednьj uramdarь mejeşendə	aralaş	SRK
	Syruppa uramьnan başьna alьrьna tiklem, Jegorsozonova uramьnan sutolka julqahьna tiklem, Naberejnьjdan Syruppa uramьna tiklem		
43	Toqaj həm Prunzь ur .	Ikmək	Başgort
74	Toqaj həm Beleki ur .	"	"
63	Oktəвr revolytsiahь həm D. Bednьj uramdarь mejeşendə	aralaş	SRK
2	Prunze həm D.Bednьj .	"	"
1	Pasadski	"	"
1	Arxirejski sloboda . .	Ikmək	"
	Orenburg peкpravahь .	"	ORS paraxodstvo
	Qalanьң ydək eleşe K. Marks, Syruppa uramdarьnan arxierjkaqa tiklem		
12	Dostajevski №96 . . .	Ikmək	Başgort
23	Juqarь savđa majdanь .	"	"
33	" " . . .	"	"
59	Aksakova həm Prunze uramdarь mejeşe	"	"
29	K. Marks №29	"	"
72	Rьjkov həm Zentsova uramdarь mejeşe	"	"
8	Juqarь savđa majdanь .	on	"
60	Cernьjgov həm Syruppa uramdarь mejeşendə . .	"	"
	" " . .	Furaж	"
28	K. Marks №13	Ikmək	"
6	Jegorsozonov №47 . .	"	"
4			"

Hatьv tockalarьnьң jartelen №№	Hatьv tockalarьnьң adresь	Hatьv tockahьnьң xarakterь	Ojoşmanьң iseme
19	" №39 . .	Bulocnьj	"
	Qostinьj dvor	Ikmək	"
17	Jegorsozonova	Bulocnьj	"
73	Zentsova, Janalif kinohь ergəhendə	Bulocnьj	"
78	Qostinьj dvor	Ikmək	"
1	Zentsova həm Oktəвr revolytsiahь mejeşendə . .	aralaş	SRK
4	K. Marks, Narkomfin ergəhendə	"	"
10	Juqarь savđa majdanьnda	Ikmək	"
15	Jegorsazonova həm Sotsialisticzki uram mejeşendə	aralaş	"
16	Qostinьj rəd, konsahь jaqta	"	"
17	Juqarь savđa majdanьnan konsahь jaqanda . .	Ikmək	"
	Qostinьj dvordьn kenitьş jaqьna	aralaş	"
27	K. Marks, Narkomfin atьnda	"	"
	Zentsova uramь, selgestər jortonda	"	Qosstrojtrest ZRK
	Cernьjevski №86 . . .	"	Tipografia ZRK
	Qostinьj dvordьn kenьsqьş jaqьnda	"	8 mart fabrigь ZRK
	K. Marks	"	ZRK Qostorg
	Qostinьj dvordan tenjaqьnda	"	ZRK ITK
	K. Marks №16 . . .	"	Qala sovetь
	Juqarь savđa majdanьnda	ikmək	P roletstud ZK
	Juqarь savđa majdanьnda N4. kioskь	aralaş	SRK
2	Zentsova N85	"	ORS PRZ
8	"	"	"
1	K. Marks №33 . . .	"	Əfə-İşemej ORS
1	" №12 . . .	"	Vostokoneft ORS
1	"	"	"
	Revolytsion həm Xodaj sirđen uramdarь mejeşendə	ikmək	II eksplotatsion imet jul ORS
	Zentsova N63		ORS PRZ
	K. Marks, Ojafuri həm Revolytsion uramdarьnan başlap arxierejkaqa tiklem		
25	Aksakovski №95 . .	ikmək	Başgort
18	Puşkina №56	"	"
58	Juqarь savđa majdanь .	"	"
20	Jegorsozonova həm K. Marks uramdarь mejeşe	aralaş	SRK
23	Gogol həm Dostajevski uramdarь mejeşe	"	"
25	Peşkin uramь №86 . .	"	"
30	Sverdlov №82	"	"
	Krasin uramь tyəən savđa majdanьnda	"	Avtotranstret ZRK
	Tyəən savđa majdanьnda	ikmək	SRK
7	Dostajevski №25 . .	aralaş	ORS PRZ
1	Aksakova həm Revolytsion uramdarь mejeşe . .	ikmək, on	ORS depo
	Sьjganskaja polana		
42	Sьjganskaja polana . .	ikmək	Başgort
	. . . . .	aralaş	Aqas zavodь ZRK
	Əfənən tьşqarь bulqan jerđerđe		
	Motor zavodь Kolosьa pasjolkahьnda	ikmək	Motor zavodь ORS
	Vostocnьj pasjolkahь .	"	" " "
	Motornьj avalь (3 mag.)	"	" " "
	Aqas zavodь pasjolkahьnda	"	" " "
	Kirpes zavodь	"	" " "
	Kənjaq pasjolkahь (2 magazin)	"	" " "
	KTZ pasjolkahь (2 larjok)	"	" " "
	At parkь	"	" " "
	Sevarnьj pasjolk (2 magazin)	"	" " "
	N-Severnьj (2 magazin)	"	" " "
	Kurockin avalьnda . .	aralaş	" " "
	Maksimovka avalь . .	"	" " "
	Sasnovka qala janь xuzalьqьnda	"	" " "
52	Severnьj pesjolka, motornьj	ikmək	Başgort
49	Cernikolka stansahь . .	"	"
50	Dizel'nьj	"	"
52	UES	"	"
61	Kirpes zavodь	"	"
54	FZU	"	"
28	Het həm maisьlaq kooperatiw „Uryak"	aralaş	SRK
	Zavodtarđa	"	Strojmat ZRK
	Jal itev jorto ergəhendəge fermala	"	ORS FRZ
1	Alexastr zavodьnda . .	aralaş	ORS Vostokaneft

BAŞNARKOMVNUTORG — BAJMORATOF.

JANЬ PEKARNƏLAR HALЬVOҷA 12 MILLION HUM

Kiev. Janь pekarnalar oborudovajt itev əlegə tiklem davam itep kilgan ikmək beşerev zavodtarьn kinajtev həm rekonstruktirlav esen potriaitel jəmqiətlarь betə Ukraina sojuzь 12 million hum aqsa bildələne.

TAJGALA ELEKTRO STANSIA

Tymen. Əlkən tajganьң urtahьna halьnqan Ostəkovo—Gulski isemendəge janь qalala elektor stansahь halьnьp xodqa jebərelde. Qala berense tapqьr li'ic lampockalarь menən jaqtьrtьldь. Uramdarđa həm tavьşlь kino-teatrđa elektr jana. 23 dekaвrđə asьlasaq sovettar okrug sjezdьna tiklem bətə ucrezdenie həm ojoşmalar elektr menən jaqtьrtьlasaqtar.

RSFSR dəvmələndə oşo kənđə 77 kolxoz teatrь eşləp kilə. Bьlar avьlqa teatr sənqəte inderev rassadniktarь xeđmətən ytəjđər. RSFSR Sovnarkomđьn qararь bujьnsa 1935 jьlda janьnan şundaj 43 kolxoz teatrь asьlasaq. Bьnьң əsen RSFSR jerle aydzete itвanenə kilвhe jıl 7million hum đotatsia jebərələsək.

KOLXOZSЬLAR JORTO

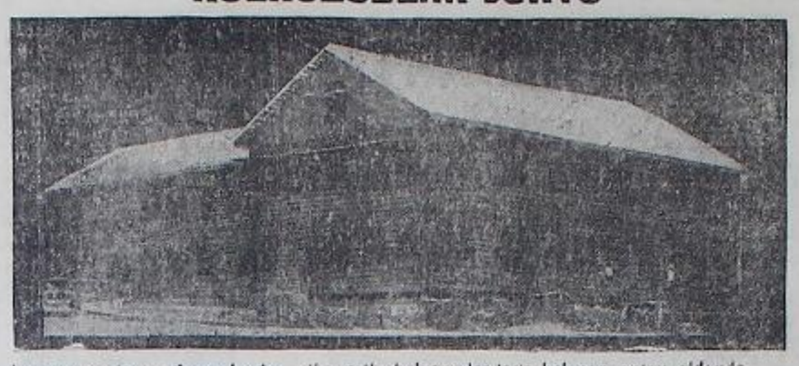

Avьrqazь rajonь yđəgendə đur, ike qatlь kolxozsьlar jorto hatьnьp betəv aldьnda.

LENIN DEKRETЬNA 15 JЬL TUIЬV AJQANLЬ

Əlkəndər məktəben əlgələ ojoştorajьq

UQЬROҷA, UQЬROҷA, UQЬROҷA!

Oşo jıldьң 26 dekaвrendə ip. Leninđьn nađanlьqtь betərev turahьndaqь dekretь sьqьvqa 15 jıl həm „Bəthən nadanlьq" jəmqiəte ojoştorolovqa 10 jıl tula.

Bьl tarixi dekret sьqьvqa 15 jıl ytev dəverendə sovettar ilenen millionlaqan xeđmət ejələrenen nađanlьqtarьn bətə revđa massanьң aktiv qatnaşьvь hədəmtəlhendə kyp kenə unьştarqa ireşelde.

1933-jıldа qьna Başqortostan dəvmələndə 75-80 menlap xeđmət ejələrenen nađanlьqь bəterelde. 50 menlap ađ uqьj-jađa belevselər gramotalь buldьlar. 1912 jıldа tьvqan doprezьvniktarđьn nađanlьqьn betərev 95 pr. qa, ađ uqьj-jađa belevselərđe gramotalь itev 90 pr. qa ytəlde.

Sovettar ilendə xeđmət ejələrenen nađanlьqьn betərev, politik kul'tura kimələren kytərev eşe nigeđđə xəl itelde.

II-se bış jıllьq plandьn top nigeđe sьjnьnьđ sotsialistik jəmqiət təđev. Şunьң əsen bьjlьqь uqьv jьlь nađanlьqtь betərevđə xəl itkes uqьv jьlь bulьp itвaplanə.

Lakin, Başqortostanđa bьl fronta đur edəkləkler bar: qajhь ber urьndarđa gramotahьdlьq menən kerəştə ketelgən maqsatqa ireşev əsen massovь eştərđe jəjelderməv, bьl eşte qoro administratorlьq julь menən genə xəl itev, texnik gramota qьna əjrətep, uqьvsьlarđь politik jaqtan tərbiələvqə, ularđьn prizvodstvo kvalifikatsialarьn kytərevgə həm kul'tura jaqtarьn yьterevgə iqtьar itməv, şulaj uq uqьvđarđь kəndəlek politik-xuzalьq kampantalarьna вəjlaneşheđ ytkərev.

Qajhь ber urьndarđa sovet, komsomol, profsojuz ojoşmalarь gramotahьdlьqtь betərev, mə qarlь organdarьnьң qьna eşe tip qarap, bьl eşkə bətə jalpьnь mobilizovajt itməjđər. Nađanlьq betərevđə sotsializm jarьşь, udarsьlьq jəjelderelməgən.

1932 jılđa Bajmaq, Beloret rajonđarь totaş gramotalь rajonđarqa əjlanəneđ tip iqlan ithə lər đə ular bьnь qəməlđə ytəməne lər. Bəgəngə kəndə Bajmaq rajonьnda 3500, Beloret rajonьnda 3000 nađan bar. Bьjelьqь uqьv jьlьnda Dəvlakan rajonь nađandardьn 7 pr. tьn qьna lekpunkttar seltərenə bьqtьrqan. Stərle rajonьnda (Isembajđan вaşqa urьndarđa) bьl məs'ələ qudqatьlmaqan da əle.

Başqiz, tepografia oşo kengə tiklem tatar həm вaşqort əlep bildəren sьqarmajьnsa totalar jəki tiđerək sьqarьv sarahьn đa kyrməjđər.

Başsojuz əlkəndər məktəben kərəsin menən ta'min itməj. Bьl ojoşmalar partia həm xəkymətten nađanlьqtь betərev turahьndaqь direktivalarьn ytəvgə ajaq salalar.

Bətə avьl sovettarьnьң kolxoz idaralarь partia, komsomol, profsojuz ojoşmalarьnьң Lenin dekretьna 15 jıl, „Bəthən nađanlьq" jəmqiətenə 10 jıl tulьv unajь menən Başqortostan dəvmələndə bulqan 180 menən nađan, 80 menən ađ uqьj-jađa belevselərđe nađanlьq betərev məktəptər seltərenə 100 pr. tь menən bьlqtьrьv, gramotahьdlьqtь betərev məktəptərendə normal' uqьvđь ta'min itev burьsь tora.

Bьjelьqь uqьv jьlьnda bətə xeđmət ejələrenen janь əlefte əjranev eşe tamamlanьrqa tejeş.

Sovettarđьn 7 nse həm 9 nsь sjezdarьn gramotahьdlьqtь betərev məktəptəren elgələ ojoştorov menən qarşьlarqa.

ABDULLIN.

ƏLGƏ MƏKTƏBE TAĐALЬQ ƏSƏN KƏRƏŞMƏJ

Dəvlakan rajonь Rajьkalacь transport elgə urta məktəbendə 800 ləp timer jul transport eşse həm xeđmətkər balalarь uqьj. Məktəp rajonьndaqь uqьv jəşendəge balalar 100 pr. tь menən məktəp seltərenə bьqtьrьlqan. Məktəptə balalarđьn đareska j ereştare 98 pr. qa ky tərelep, đarestən əlgərevđare 93 pr. təşkil itə.

Qajhь ber đarestərđən artta qalьvsь balalar əsən uqьtьvsьlar jetəkselegendə ebtəmə đarestər ytkərelə. Balalar arahьnda anьq tərtip jaqşь urьnlaştьrьlqan. Đarestər yđ vaqьtьnda tərtiple başlana.

Massovь məktəptər menən metodik jetəkselek itev jəqni hər tərle konsul'tatsialar, plan təđevđə jərđamlaşьv eştare planlь raveştə alьp barьla. Massovь məktəp uqьvsьlarь əsən asьq, əlgələ đarestər əirelə.

Bьl məktəpten 15 uqьtьvsьhь sittən torop uqьv julь mejđan вaşqa urьndarđa) bьl məs'ələ qudqatьlmaqan da əle.

Başqiz, tepografia oşo kengə tiklem tatar həm вaşqort əlep bildəren sьqarmajьnsa totalar jəki tiđerək sьqarьv sarahьn đa kyrməjđər.

Başsojuz əlkəndər məktəben kərəsin menən ta'min itməj. Bьl ojoşmalar partia həm xəkymətten nađanlьqtь betərev turahьndaqь direktivalarьn ytəvgə ajaq salalar.

Bətə avьl sovettarьnьң kolxoz idaralarь partia, komsomol, profsojuz ojoşmalarьnьң Lenin dekretьna 15 jıl, „Bəthən nađanlьq" jəmqiətenə 10 jıl tulьv unajь menən Başqortostan đəvmələndə bulqan 180 menən nađan, 80 menən ađ uqьj-jađa belevselərđe nađanlьq betərev məktəptər seltərenə 100 pr. tь menən bьlqtьrьv, gramotahьdlьqtь betərev məktəptərendə normal' uqьvđь ta'min itev burьsь tora.

Bьjelьqь uqьv jьlьnda bətə xeđmət ejələrenen janь əlefte əjranev eşe tamamlanьrqa tejeş.

Sovettarđьn 7 nse həm 9 nsь sjezdarьn gramotahьdlьqtь betərev məktəptəren elgələ ojoştorov menən qarşьlarqa.

ABDULLIN.

NIQMƏTYLLIN

KOLXOZSЬLARQA NASAR QARAJ

Avьrqazь rajonь „Bəgənəş" kolxozь idarahь taralьnan kolxozsьlarqa his ber tərle jarđam kyrhətelməj. Idaraqa jomoş menən barqan kolxozsьlar menən, Niqmətyllin ejurokrattarsa məqəmələ itə.

Ul 1928 jılqa tiklem edlekhəđ natrak tolop keşe kəsenən fajđalanьvsь kulak. Xəđerge kendə kolxoz predsedatelenen urьnnaвarь bulьp yrmələqan. Niqmətyllin elek yđe teləp polkovoj mulla bulьp xeđnət itte. 1921 jıl jarlь, natraktarqa kilgən produktanь, (jarma, kukruza h. в.), xəđerge kendə raskulacivajt itelgən kulak Əmireitar menən вergə yđləşterđelər.

Bьna şul keşe xəđer kolxoz idarahьna kilep ingən đə, jarlь kolxozsьlar ebtenən xekem hərə.

1930 jıl 3 atвn вerləşterep kolxozqa inevse II-se gruppa invalid Şəjəxmətef yigəs, unьn вer jarđamsьhьđ qalqan eşkə jaraqhьđ semiahenə kolxoz idarahь вer genə tinlek tə jarđam itməne.

Kolxozsьlar alqan avans igen đəren 10-15 kilometr jergə вələkəj sana menən hejrəp alьp вarьp tarttьrđьlar həm avьrьvđar doktorqa вara almaj jatalar. Kolxoz idarahь at birmaj.

Ber kən вer kolxoznitsa eş eвtendə avьrep kitkas, doktor sal'nitsaqa вarьv əsən spravkь alrhə lə, kolxoz idarahь at birməne.

Kolxozsьlarqa ььndaj eştə jarđam kyrhətərlek məmkinlektər bulha la, ul fajđalanьlmaj. Bьnь kyrep torqan janqьđaqtar kolxozđan jьraqlaşalar.

Kolxozsьlar həm janqьđaqtar arahьnda an-вelem həm kul'tura tərbiə eştare alьp вarьlmaj. Bьl eştə avьl sovets la konkret jetəkselek kyrhətmaj.

Tid kendə bьl kolxozqa tejeşle orqandar kyđ hallьn həm kulak Niqmətyllin kolxoz idarahьnan qьvьlhьn. „S"

UQЬVOҷA JƏRƏŞ NASAR

Məsetle rajonь „Borqatja" kolxozьnda əlkəndərđe uqьtьv вaşlandь. Lakin uqьrqa jərevselər вik əđ. Kolxozda вarlьqь 43 əđ uqьj-jađa belevse bar. Unьң ni вarь 17-18 e genə uqьrqa jərej. Ə ber đə uqьj-jađa belməvselər 60 keşe bulьp, unan 20-21 genə uqьrqa jərəjđər. Avьl sovetь həm kolxoz idarahь uqьrqa jereməvselərđe jeretev saralьn kyrməj.

Bьl məktəptər uqьv kitaptarь menən ta'min itelməgəndər.

„Qьđьl Başqortostan" kolxozьnda la (Məlakaf sovetь) oşondaj uq xəl. Kolxozda вarlьqь 70 nađan bulьp, 12-se nojəvrđə genə uqьv вaşlandь. Lakin uqьvđar tərtiple rəveştə alьp вarьlmaj. Unda uqьtьv əsən ber bildele keşe lə qьjlmaqan əle.

Nojəvrđen 27 hendə 5 keşe, 28 ndə 2, 29 nda 11 keşe genə uqьrqa kilde. Uqьvsьlar kitap menən ta'min itelməgən, вarьhьna ni вarь 2 kitap qьna. Qaqьđđь вerər bitlap kenə taratalar. Rajon məqarif bylege raвotniqь **Bakirof** profisovet prezidiumь jьlnalьşьnda həjlagan dokladьnda „Bəđđen rajonda kiske məktəptərđə uqьvđar tərtiple вara, вətə kərək nəmələr menən ta'min itelgən" tip aldaj.

Partianьn rajon komitetь, rajon məqarif bylegenə əlkəndər uqьvьn əlgəne əsən qьrqa sara kyrep, eşte normal' julqa halьvьn məвyr ithen ine.

Oj. KƏRIMЬF.

UQЬVOҷA JƏRƏŞ NASAR

Məsetle rajonь „Borqatja" kolxozьnda əlkəndərđe uqьtьv вaşlandь. Lakin uqьrqa jərevselər вik əđ. Kolxozda вarlьqь 43 əđ uqьj-jađa belevse bar. Unьң ni вarь 17-18 e genə uqьrqa jərej. Ə ber đə uqьj-jađa belməvselər 60 keşe bulьp, unan 20-21 genə uqьrqa jərəjđər. Avьl sovetь həm kolxoz idarahь uqьrqa jereməvselərđe jeretev saralьn kyrməj.

Bьl məktəptər uqьv kitaptarь menən ta'min itelməgəndər.

„Qьđьl Başqortostan" kolxozьnda la (Məlakaf sovetь) oşondaj uq xəl. Kolxozda вarlьqь 70 nađan bulьp, 12-se nojəvrđə genə uqьv вaşlandь. Lakin uqьvđar tərtiple rəveştə alьp вarьlmaj. Unda uqьtьv əsən ber bildele keşe lə qьjlmaqan əle.

Nojəvrđen 27 hendə 5 keşe, 28 ndə 2, 29 nda 11 keşe genə uqьrqa kilde. Uqьvsьlar kitap menən ta'min itelməgən, вarьhьna ni вarь 2 kitap qьna. Qaqьđđь вerər bitlap kenə taratalar. Rajon məqarif bylege raвotniqь **Bakirof** profisovet prezidiumь jьlnalьşьnda həjlagan dokladьnda „Bəđđen rajonda kiske məktəptərđə uqьvđar tərtiple вara, вətə kərək nəmələr menən ta'min itelgən" tip aldaj.

Partianьn rajon komitetь, rajon məqarif bylegenə əlkəndər uqьvьn əlgəne əsən qьrqa sara kyrep, eşte normal' julqa halьvьn məвyr ithen ine.

Oj. KƏRIMЬF.

SILOSTЬ NISEK JAQ ŞЬRTЬROҷA

Germanialaqь malsьlьq institutьnьң laзribələre səgeldər apraqьnan jahalqan silosqa berađ tođ kislotahь (solənaja kislota) həm fosfor kislotahь quşьvđьn silosqa jaqşь tə'вir iteven,ađьqtьq jaqşь haqlanьvьn həm unьң sebiatь jaqşьtьvьn kyrhətələr.

JER AŞLAVĐA HABAN ĐЬŊ FAJĐAHЬ

Germaniala Remer tigən keşe jer aşlaqanda kul'tivator, tьrma həm habandьn rolen tikşerep qaraqan. Natiələ tьrma kul'tivatorđьn aşlav materialьn juqarьla qaldьrьvđarь (4 santemir samahь), ə habandьn aşlav materialьn, jerđə tigeđ həm tərənlegen đə jer hərev tərənlege miqdarьnđa urьnlaştьrьvь belengən.

TƏĐƏTEV

Gazetaвьđđьn 12 dekaвrđə bьqqan hanьndaqь **Oj. Sabit** iptaşten **„Kirof turahьnda jьr"** tigən nəberendə, aişense baqanaньn aвtan 17-se julьnda **„doşman quldar beđđən ajьrđьlar"** hyđe „doşman quldarьвьđđan ajьrđьlar" tip xata kitkən, şul jəmlene eвlə kyrhətelgənsə tədətep uqьrq kərək. RED.

Javapь redaktor: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

„JAŊALEP" KINOHЬNDA

BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATЬ EŞLƏP SЬOJARQAN ĐUR XUDOZSTVOLЬ TAVЬŞLЬ FIL'M

„CAPAJЬF"

QATNAŞЬVSЬLAR: Capajef—A. Banockin, Furmanof—B.V. Blinot. Kurtpoxod esen bətə ojoşmalarđan ken hajьn irtən 10 səqətten kinola eş вətkəngə tiklem **Zajavkalar qanul itelə.**

Masanьn talaвына javap birev maqsatьnda 8-dekaвrđan ken hajьn

6 SEANS KYRHƏTELƏ.	Seans vaqьtarь:
1 Seans kendəgə	2 səqətte
2 "	4 səqətte
3 "	6 "
4. Seans kiske:	7-30 səqətte.
5 "	9 "
6 "	10. 30 "

DEREKSIA

KUL'TURA HARAJЬ

Boşqort đevlət teatrьnda

14-DEKABRBƏ

„Başqort Tujь"

Renessjor V.N. Mortazin postanovkahь.

Sojuz Orgucottьң uqьv komunistь kvalifikatsialь statistik, sceto-vod həm вaxgalterđar əđeltəv esen jьjnьsq gruppalarqa uqьvsьlar qanul itə.

Spravka, qarizalar qanul itev Puşkin uramь, 108 № 18 ayima, komsinat jortonda вər kən kiske səqət 7-8 gə tiklem.

Komsinat direksiahь

3—2

Вaşkinoшьң foto seltərenə rajonda eştev esen, eşte yđe atqarьlaq **fotogreltar kərək.**

Beleşev esen Zemsof uramь, 18 Foto seltərgə mərəzəqət iterga.

3—2

Əfə „Okt. Nat."hь matвaqahь Başglavlit vəkilə №—B 1961.

B.A.S.S.R.
Gosudarstvennaya Kompaniya
№
Научная Библиотека
B.A.C.C.P.

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏFƏDI! AJRƏM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) KƄN BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ HƏM ƏFƏ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN YƏƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

№ 287
15 DEKABR
1934 JЬL

VKP(b) YƏƏK KOMITETЬNЬN NOJƏBR PLENUMЬ QARARƉARЬNЬN

YTƏLEŞEN TIKŞEREV RƏJDE

SSSR SOVNARKOMЬ ERQƏHENDƏQE SOVET KONTROLE KOMISSIAHЬNЬN BƏTƏ VƏKILDƏRENƏ, BƏTƏ PROFSOJUZ SOVETTARЬNA HƏM „TRUD" QAZETЬ REDAKSIAHЬNЬN BYLEKSƏLƏRENƏ

VKP(b) YƏƏK komitetЬnЬn nojƏbr plenumЬnЬ ikmək, hƏm qajhы ber bytən produkttarƉ kartockalar menƏn alьv sistemьn bƏterev turahьndaqь tarixi qararь ikmək neşerev promьşlennostь hƏm savda organdarь aldьna 1 qinvarqa tiklem dƏvlƏt hƏm kooperativ ikmək neşereven bƏtƏ saralar menƏn aloqa jeŋerevgƏ hƏm ikmək savdahь selterƏn kin rƏveştƏ jƏlep jeŋerevgƏ ireşev mƏsƏyrioteu qujdь. VKP(b) YK plenumь „partia hƏm sovet ojoşmalarь aldьna neşkƏn ikmək hƏm onhalьv selterƏn jƏlep jeŋerev esen kƏrƏkle ninalardь nirev ƏulaJ uq jaŋь pekarnƏlƏr hƏm lavkalar tƏdev eşendƏ savda ojoşmalarьna terlesƏ jardam kyrhatev" mƏsƏyrioteu qujdь.

VKP(b) YK plenumьnьn nьl qararь tid arala ytavgƏ eşelƏr aktivьn hƏm jƏmƏƏƏtselekte monilizovait itev esen VSSPS, SSSR Sovnarkomь ergƏhendƏge sovet kontrole komissiahь hƏm „Trud" gazeti redaksiahь 15 dekaarƉan 20 dekaarga tiklem ikmək neşerev promьşlennostьnьn hƏm ikmək menƏn savda itevse ojoşmalarƉan eşen, şulaj uq ularƉan VKP(b) YƏƏk komitetьnьn nojƏbr plenumь qararьnьn hƏm SSSR Sovnarkomьnьn 1934 jьl 7 dekaarƉa sьƏarƏqan qararьn ƏƏjomƏa aşarьvƏqa ƏƏerlektƏren tikşerev esen ƏƏtƏ Sojuz rejden ytkarƏler.

Rejdten ƏurƏtarь ikmək neşerev trestƏrenen, kooperativ ojoşmalarьnьn hƏm dƏvlƏt savdahьnьn hƏr jerdƏ dƏvlƏt hƏm kooperativ magazindarьnan hƏm dƏvlƏt tarafьnan ƏildƏlangon qatь xaqtar menƏn juqarь ƏujsatiЬ hƏm torle assortimenttaqь ikməkte kin rƏveşte hatьvdь jƏjep jeŋerevgƏ ƏƏerlektƏren ƏelevƏn tora.

Rejdte ytkarev esen SSSR Sovnarkomь ergƏhendƏge sovet kontorle komissiahьnьn vəkilderenƏ, profsojuz sovettarьna hƏm „Trud" gazeti redaksiahьnьn ƏujleksƏlerenƏ urьndarda eşƏe kontrolyrdardan hƏm rankƏrdardan Ərigadalar hƏm sovet kontrole aktivьn tьvdarьrƏa tƏqdim itelƏ.

RejdkƏ jetəkselek itev ƏurƏsь kraj hƏm elkƏ profsojuz sovettarьnьn predsedateldarenƏ hƏm SSSR Sovnarkomь ergƏhendƏge sovet kontrole kamissiahьnьn vəkildarenƏ jekmətelƏ.

Tikşerev vaqьtında predpriatielƏrƉen ytil sextarьnda hƏm kus'arsьlьq—promьşlovь kooperatsia arteldorendƏ pekarnƏ hƏm lavkalar esen qoroilmalar eşlƏvde (kərəktor, formalar, kəqtələr, ikmək taşьv arnalarь h. n.) ojoştorov memkinlegenƏ diqqət iteged.

Ikmək zavodtarьnьn, pekarnƏlƏrden hƏm savda selturdarenen ikmək taşьv esen maxsus transport menen ni tiklem tə'min itel gənlektƏren, ylsovƉarden toroşe nindoj sulqanlьqьn neleged.

Rejdte ytkargon vaqьtta ikmək neşerev promьşlennostьndƏ hƏm ikmək savdahь sel torendƏ produksianьn sьjfatь hƏm assortimentьn hƏm predpriatielƏrdeq sanitaria xolen tikşerep torovsь daimi kontrol' postarьn ojoştoroqod.

Rejd əriqadalarь tarafьnan tanьlqan jeteşhedlektƏrde şul urьnda his kisekmƏbten neteroged. VKP(b)YK plenumь qararƉarьn hƏm SSSR Sovnarkomьnьn 1934 jьl 7 dekaar qa rarьn ytqovdə konkret qəjeple bulqandarƉa qətь javapqa tartьqьd. Tikşerev rejden neŋ hƏdemtelere turahьnda his kisekmƏbten xoser iteged.

SSSR Sovnarkomь ergƏhendƏ sovet kontrole komissiahь predsedatelenen
urьnabarь: ANTIPOF
VSSPS sekretarь: N. Şvernik.
„Trud" gazetьnьn javapla redaktorь: TUMARKIN.

LENINGRAD INTELLIGENTTARЬNЬN JЬJЬLЬŞЬ

LENINGRAD. Uritski harafьnda kisa, Leningrad qalahьndaqь intelligenttar səskəhe—fƏn, texnika hƏm sənqət ejelarenen jьjlьşь eu lep ytte. Prezidiumda Karpinski, Komarof, Bajkof, Joffe J., Vavilof. S, Vavilof, Cernьşef tigƏn akademiktar, Tixonof hƏm Kazakof tigƏn jaqьnƏsslar, xalьq artiskahь Korcagina—Aleksandrovskaja, kompazitor Şestakovic, xudoznik Petrof—Vədkin, Brodski. Sovet eştare turahьnda doklad menƏn ip. Ipzren sьqьş jahanь.

— Bed,—tej doklad aujьnsa sьqьp hƏjlƏgan hyendƏ akademik KOMAROF,—Lenin qalahьn eelem hƏm kul'tura formoş şarttarь jaqьnan donjala iŋ aldьnqь qala itəsəkeəd.

Ydenen telmarendə professor SVIBL', politik hƏm ekonomik jaqtan eed ƏƏtƏ donjala jetəkse dəvlət sulp toraəd. „Bed, fan, texnika sənqət hƏm ədəəiət rabotniktarь,—tej ul,—eed başqa ƏƏtə elkalardə kapitalistik ildərdə udəp kittən hemaq, ededen fiker hƏm eştareed də ularƉa udəp kitə alьrlьq itep eşlərgə tejeşeed". Bunan hun jadьvsь TIXONOF, sovet vlasть jəşəj saslaqanь sirle Leningradtьn nindəj unьştarqa elgaşevan xudozestvoiь matur hyldər menən həjlap sirde.

Jomqaq hyd menən, Leningrad qala sovetьnьn predsedatele ip. KODATSKI sьqьş johanь. Jьjlьş ƏƏtə sovet intelligenttarьna mərəzəqət qasul itte. Mərəzəqəttə oşolaj tejelə:

— Ileeed kisergən qajqьlь hendərdə ededen hər qajnьsьd ip. KIROF eşen davam ittererga hƏm unьn kevek eşlərgə sulp ant ittek. Sovet inteiligentslahьnьn izad inergiahь—zavodta, məktəptə, sol'nitsala hƏm ededen ƏƏjək tədələşeeddən hər ser ucaskahьnda ƏƏjək kul'tura eştarenə ajlanhen. Bedden elgeeed ƏƏtə donja proletar hƏm xedmətsəndərenə rux sirə genə tygel, ə sit ildərdege iŋ jaqşь keşelərden jerəktaren mahajьv hƏm qьvanьs menən tultьra".

Jьjlьş, ip. STALINQA qotlav jeeərde.

TIPOGRAFIA EŞSELƏRE JЬJЬLЬŞЬNDA M. I. KALININ

Sovetqa hajlavdar Məskəvdə dur rux kytərenkelege menən ytə. Predpriatielərden ƏƏtəhendə lə tejerlek hajlavsslar 100 protsent samahьnda qatnaşalar. Hyd alьp hƏjləvse hər kem Məskəv sovetьnьn dur elgəşevdəren ajtep ytələr. Eşelər taqь la durьraq proizvodstvo unьştarьna elgəşergə hyd eirələr hƏm sajnfi dəşman qaldьqtarь menən kerəştə hidgerlekte taqь la kesəjtergə saqьralar.

Məskəvdə şuloj uq ojoşmaqan xalьq-jort xuzahь qatьn-qəddar, invalidtar, kustardardьn da təvge hajlav jьjlьştarь sulp udəb. Jort xuzahь qatьn-qəddar Məskəv sovetьna eirelьək janь nakazqa 140 ənələmə təqdim inderdelər.

Berense elgə tipografia pecatniktarьnьn hajlav jьjlьşьna Bətə Sojuz starastahь ip. KALININ kilde, eşelər unь qatь alqьş menən qarşь aldelar.

Ip. Kalinin, tipografiala eşləvse, berense başlap hajlavqa qatnaşvssь 800 jaş eşsene qotlap ytte, unan hun ededen sotsialistik ileeeddəge hajlavdar menən kapitalistik sit ildərdəge hajlavdar arahəndaqь prinsipial' dur ajrəmlьqqa qaldь, rajon sovettarьna deputattar hajlaqan dьn hunьnda jьjlьş qatь alqəştar ənənda, Stalin, Molotof, Kaganovic hƏm Kalinin iptəş tərgə qotlav qasul itte.

AVƄRQJAZЬ, SOVETTAR SJEZDЬN

DUR UNЬŞTAR MENƏN QARŞЬLAJ

TALBAZЬ

Talbazьla sovettardьn rajon sjezdь asьldь. Sjezdqa 285 delegat kilde. Sjezd alaqqa nalьp ip. **Kirofta** tikə aldь. Rajon Busqarma komitetь predsedatele iptəş **Vagapof** sjezdь asьv vaqьtında Avьrqazь rajonьnьn unьştarь turahьnda hƏjlane. Kollektivlaşьv 42 pr. tan (1931 jьlda) ƏujsI 83.7 pr. qa jetkən. Sovettarqa hajlavdar vaqьtında 700 qa jaqьn janqьdaq xuzalьq kolxozdarqa ingan. Rajon xuzalьq jaqьnan nьqьqan. Jadqь sasev iŋ qьlьq vaqьtta tamamlanьp, Əunьŋ esen rajon Əlkə komitetьnьn kysmə—Əujraqьn aldь. Hər gektardan urtasa 10 sentnerdan artьqraq urozaj alьnqan. Maisьlьq ƏujƏnsa plan ytəlgən—VKP(b) YƏƏk komitetьnьn ijyl plenumьnan hun 121 ferma ojoştoroldan. Kolxoz ip. Bulaşьf sьqtь.

BELDEREV

Başqortostan kommunistik juqarь avьl kuzalьqь məktəbe uqьvsilarь diqqətenə.

VKP(b) Əlkə komitetьnьn niandat komissiahь tarafьnan Başqortostan kommunistik juqarь avьl kuzalьqь məktəbenə ganut itelgən hƏm 1935 jьldьn qinvarьna tiklem rajondarqa jebərelgən ƏətƏ iptəştər, şulaj uq ƏƏerlek Əylegeneŋ 1935 jьldьŋ 1-se qinvarьna tiklem rajondarda eştargə jebərelgən ƏətƏ iptəştər, şulaj uq ƏƏerlek Əylegeneŋ, 1935 jьldьŋ 1-se qinvarьna tiklem rajondarda eştargə jebərelgən ƏətƏ iptəştər, şulaj uq ƏƏerlek Əylegeneŋ, 1935 jьldьŋ 1-se qinvarьna tiklem rajondarqa ojoşto. Kolxozdardьn səsev majdanь 90 pr. qa jetə. Jaqşь urozaj hƏm jerdə jaqşь eşlav arqahьndaqь kolxozdardьn doxodь kytəreldə.

Qart salьqsь

Əajəlil rajonь sajьm soveta „Qьzьl majaq" kolxozьnьn salьqsь udarnigь Qormanajef Jomaquza sasaj.

Ul 25 jьl ujь salьqsьlьq ita. Bujьl dogovor sujьnsa jьlьq planьn 125 pr-qa ytəp, 30 humlьq manufaktura menən ayləklənde.

Minutьna 400 xəref

Leningrad. „Kulakof" isemendəge elektromexanik zavod minutьna 400 xəref tapşьra ulasaq janь telegraf apparatь kyplap jetəştera başlajasaq. Əlegə tiklem davam itkən telegraf appqrattarь minutьna sarь 200 xəref kenə tapşьra ala. Inelər.

***

Leningradtaqь „Skoroxod" isemendəge ajaq kejemdare inərikahь ytkən kvartaldaqь 33 meŋ urnana, ƏujI kvartalda kenenə 43 men par ajaq kejeme jeteştera başlanь.

***

Moskov. SSSR Narkomzemьnьn qararь sujьnsa kolxozdar, MTS hƏm sovxozdardьn ƏətƏhendə lə jadqь eştargə qarata 90 pr. kimalendə jaqьvlaq zapasiarь sulduььlьrga tejeş. Bu jaqьvlaqtardь başqa urьndarqa totonov qьrqa tujala.

***

Gor'kidaqь ikmək magazindь rьnda Krajtorg ikmək kontorahьnьn vakile Sverckoitьn halqьn qaravь arqahьnda ikmək alьv esen kidev torovdar narьqqa kilgən. Partianьn kraj komitetь qararь sujьnsa Sverckof partianan sьqarьlьp urьnьnan alьndь.

***

Leningrad. 1935 jьldьn 1 qinvarьnan alьp kenenə 2 million banka konserva jeteştera torqan konserva—kolnasa zavodь ekspioatatsiaqa tapşьrьla. Bu zavod tel konservalarь, qaqlaqan kolbasalar, paştetlar jeteştera sak

◆ **Aftadordьŋ** 5 nse loterejьnь sujьnsa, Şujьski rajonь Kolosovskaja fabrikahьndaqь A N. Kutina tigən ber eşse qatьn jenel aftomoəil otto.

◆ **1935 nse jьl** 1 nse qinvardan alьp, OSOaviaximdьn IX nsь ƏətƏ sojuz loterej niletlare tarafьla başlajasaq.

◆ **Hunoş 3 jьl esendə** SSSR hƏm sit ildərdə ƏətƏhe 10 tapqьr stratostat osovь ytkarelgən. Şulardan 7 he unьşlь sьqqan, 3 avhe hƏlakət menən tamamlanqan. Qatьn-qьddardan berense başlap, professor **Pekkaranьŋ** kilene osqan.

BIŞBYLƏK

Bişəylək rajonьnьn sovettar sjezdь eşen tamamlanь. Sjezd dur aktivlaq menən ytte. Delegattar kooperatsiaqa janьnan 14 meŋ sentner igen hatьrqa, maja tuplavda BƏBK kysmə najraqьn kerəşep alьrqa hƏm urman ədərləv planьn 25-dekaarga tultьrьrga jəkləmə aldьlar.

Bətə Başqortostan sjezdьna integattar itep in jaqşь udarьlar hƏjlandь. Ular arahьnda Kaganovic ismendəge artelden kolxoznitsa **Kyznetsova** la nar. Ul, ƏətƏ rajonda kolxoz xedmə tenen Əətьь itep tanьlqan. Unьn 246 xedmət kenə bar. Igen jьjnav kampaniahь vaqьtьnda Kyznetsova kenenə 3 ər xedmət kenə eşlaj ine. Igen jьjnav vaqьtьnda unьŋ əje kultaktar tarafьnan ut tertəp jan derьldь. Şuqa qaramaştan, Kyznetsova taqь la nьqьraq energia menən eşlaj başlanь. Ul xəder 175 ast igen ala. Bətə Başqortostan sjezdьna Prejut MTS hьnan iŋ jaqşь brigadirь traktorist **Kaşapof** delegat sulьp bara. Unьn brigadalь politayleklen kysmə najraqь menən ayləklənjən.

DƏVLƏKƏN

Elevatorqa bara torqan jul sujlap igen ƏƏozdarь hudьlqan. Bьl—kolxozdar sovettardьn rajon sjezdь asьlьvqa qarata kooperatsiaqa igen hatalar.

Hunqь sjezdan sirle ytkan 3 jьl esendə kyp eştar eşlande. Xedmətsən krəstejəndərden 73 prts. kolxozdarqa ojoşto. Kolxozdardьn səsev majdanь 90 pr. qa jetə. Jaqşь urozaj hƏm jerdə jaqşь eşlav arqahьndaqь kolxozdardьn doxodь kytəreldə.

BIŞƏYLƏK

Bişəylək rajonьnьn sovettar sjezdь eşen tamamlanь. Sjezd dur aktivlaq menən ytte. Delegattar kooperatsiaqa janьnan 14 meŋ sentner igen hatьrqa, maja tuplavda BƏBK kysmə najraqьn kerəşep alьrqa hƏm urman ədərləv planьn 25-dekaarga tultьrьrga jəkləmə aldьlar.

Bətə Başqortostan sjezdьna integattar itep in jaqşь udarьlar hƏjlandь. Ular arahьnda Kaganovic ismendəge artelden kolxoznitsa **Kyznetsova** la nar. Ul, ƏətƏ rajonda kolxoz xedmə tenen Əətьь itep tanьlqan. Unьn 246 xedmət kenə bar. Igen jьjnav kampaniahь vaqьtьnda Kyznetsova kenenə 3 ər xedmət kenə eşlaj ine. Igen jьjnav vaqьtьnda unьŋ əje kultaktar tarafьnan ut tertəp jan derьldь. Şuqa qaramaştan, Kyznetsova taqь la nьqьraq energia menən eşlaj başlanь. Ul xəder 175 ast igen ala. Bətə Başqortostan sjezdьna Prejut MTS hьnan iŋ jaqşь brigadirь traktorist **Kaşapof** delegat sulьp bara. Unьn brigadalь politayleklen kysmə najraqь menən ayləklənjən.

MƏSETLE

Məsetle. 8 dekaarda sovettardьn əsənsə sjezdь asьldь. Sjezdь BƏBK aqzahь—RIK predsedatele ip. **Uləxitef** astь. Ip. Uləxitef rajondьn ireşkən unьştarьn əjtep ytep, ƏəD ireşelgən unьştar menən genə tanьslanьp qalьrqa tejeş tygeleed, ededen nurьsьaed partianьn 17-se sjezdьnьn qarardarьn hƏm VKP(b) YƏƏk komitetьnьn nojƏbr plenumь qararƉarьn tormoşqa aşarьvdan tora, tine. Prezidiumqa ƏəxrI aqza itep, VKP(b) YƏƏk komitetьnьn Politajurohь sostavь, **M. Gor'ki, Tel'man, Bajkin, Tahirьf, Bulaşьf** iptəştər hajlandьlar. Başqortostan xəkymətenen otcot cokladь menən xəkymət aqzahь ip. **Ajsulatьf** sьqtь.

Sjezd Başqortostan YƏƏk Başqarma komitetьna hƏm VKP(b) Əlkə Komitetьna qotlav telegrammahь jebərde. KƏRIMOF

MAQAR

8 dekaarda Maqar rajonь sovettarьnьn 3-se sjezdь janьldь. Əlkə komitetьnьn hƏm Başqortostan xəkymətenen turananura jetəkselegendə, partianan leninsel milli politikahьn praktik tormoşqa aşarьv nigedda Maqar rajonь 3-se sovettar sjezdьna dur elgəşev menən kilde. Eştarden xisanь osorında kollektivlaşьv nigeddə xəlitelde, 2-se sjezdqa 20 pr., bulqan bulha, 3-se sovettar sjezdьna kollektivlaşьv 75 pr. qa jette. Sovettarqa qajtanan hajlav mələndə Jəəurs sovetь kylemendə ip. **Kirof** isemendə janь kolxoz ojoştoroldo. Jaşəp kilgən 118 kolxoz xuzalьqqa jьldan jьl yhə. Kolxozsьlardьn doxodtarь kytarelə. 31-jьlqь 4 kilogram urnьna ƏujI hər xedmət kenenə 8 kilogram igen alьna. 3-se rajon sovettar sjezdь Əlkə komitetь hƏm Başqortostan xəkyməten, Başqortostan sovettarьnьn 9-sь sjezdьna tiklem Maqar rajonь ƏətƏ dəvlət plandarьn 100 pr. qa ytavgə elgəşəsəgenə, şunьn menən Başqortostanda aldьnqь rajondar satьna sьqarasaqьnьdqa partia hƏm xəkymətte ьşandьrəed.

Sjezd prezidiumь

Joşeh.n Kommunistik partia hem unьn juinassьbь
iptəş STALIN!
Sjezd prezidiumь.

BELOQATAJ

Beloqataj, (BaşRosta). Sovettardьn 3-se rajon sjezdь asьldь. Sjezdqa 118 delegat kilde hƏm şulaj uq sjezda kyp kenə qunaqtar da qatnaşa. Delegattar, qunaqtar unьştar kyrgədmahen qarap jerenelər. Kolxozdar jedarsə eksponattar toqom attarь, tavьqtar hƏm jəşelsələr alьp kildelər.

Sjezd asьlьv isemenə Beloqataj avьl sovetьnda 45 janqьdaq kolxozqa inde.

Rajon ydəge najram tetən alqan, ul tozungьlar, plakattar hƏm julaəssьlardьn partrettarь menən ƏəldəIgən. Delegattar janь tedelep ƏətkƏn dur klubь qarap jereneler.

BORAJ

Sovettardьn rajon sjezdь dur kytərenkelek menən ytə. Sjezda 176 delegat qatnaşa. Ular dьn 52 he qatьn-qəddar.

Boraj rajonь 3 jьl esendə dur unьştarqa elgəşte. Rajon 86 pr. qa kollektivlaştь. Kolxozdardьn maşinalaşьvь yhə bara.

Prentala sьqьp hƏjləvse delegattar kul'tura tedeleşen laqь la kesəjtergə ajrьvsa iqtibar birdelər. Ular bol'nitsalar hƏm klubtar seltəren durajtьvdь, radio—telefon eştaren jaqşьrtьvdь talap ittelər.

Başqortostan xəkymətenen ip. **Ƀxmədəjef** doklad jahanь.

ƏS JЬL ESENDƏ DYRTƏJLƏ RAJONЬ

TANЬMAƤLЬQ XƏLQƏ KILDE

Dyrtəjle. (BaşRosta). Irtanan alьp uramdar qьdьl Əəozdarmenan tuldь. Kolxozsьlar sovettarьn rajon sjezdь asьlьv isemena kooperatsiaqa 4 men sentner igen hƏm jeddarsə sentner it xiterdelər. Sjezdqa kilgən 318 delegat klubtьn dur zalьn tultьrdь. Zalda kyrgədmələr ojoş torolqan.

Rajon basqarma komitetьnьn predsedatele ip. **Irmaşef** ydenen kereş hydendə Dyrtəjle rajonьnьn hunqь 3 jьldaqь dur unьştarь turahьnda hƏjlane. 1931 jьlda kollektivlaşьv barь 11 pr. qьna bulha, xəderge kendə ul lan 83 pr.qa jetkən. Şunьn menən bergə, kolxozdardьn səsev majdanь la yhkən. Bəjəlqь jьlda kolxozdar itke, taşlanqan jerdərgə bojdaj səskəndər (20 men gektarqa jaqьn). Dyrtəjle bojdaj rajonьna əjlangən.

Ip. Irmaşef kul'tura tedelesendəge unьştar turahьnda la hƏjlane. Jeddarsə janь tipovoj məktəp binalarь, 30 klub, 165 uqьv əje, 4 radio uzel tedelqan, 80 radio qabul itkestər qujьlqan hƏm 25 avьl sovetьna telefon ytkarelgan. Bьl unьştarqa partia ojoşmahьnьn hƏm sovettardьn sol'şevistik eşlavdare hedemtehendə ireşelde. Rajon aydetьnьn 78 pr.ьь məqarli eşena kita.

Sjezd pocotlь prezidiumqa VKP(b) YƏƏk komitetь politajurohь aqzalarьn hƏm Germania kompartiahь jetəkselee ip Telmandь hajlanь.

Başqortostan xəkymətenen eşe turahьnda xisap dokladь menən ip. **Xəsənef** sьqtь. Sjezd iptəş Xəsənefte keslə alqьştar menən qarşьlanь.

Ip. Xəsəneften dokladь aujьnsa prentala kyp keşe qatnaşь. Delegattar kul'tura tedeleşenen unьştarь hƏm jeteşhedlektar, urьndaqь promьşlenno-ts ytterevden kerəkleue, kadrdar ƏƏerlav hƏm başqa kyp məsələlər turahьnda hƏjlanelər.

Traktorsь **Qjizətyllin** raport menən sьqtь:

— MTS kolxozdarь 1931 jьlda 1 gektardan 3,85 sentner urozaj alhalar, ajujlqь jьlda urtasa urozaj 1 gektardan 11,5 sentner. Bedden MTS, avьl xuzalьqь tarafьnan qalahь buldьrьvqa nigedə halьndь (20 matur hƏm janь tiptaqь jorttar tedev eşe başlandь). Berense tapqьr sjezd elektrik jaqtьlьnda ytə.

Bьl xəlder ƏətƏhe lə elekke ildelgən sьvaş rajonьnda. Bedgə hƏm rajondьn ƏətƏ xedmətsəndərenə nьl kendərdə ƏətƏ başqa vaqьttarqa qaraqanda lə Lenin—Stalin milli politikahь asьq anlaşьldь. Qьtqa ber xalta ƏətƏ unьştardь lə hƏjlap ƏirergƏ memkinlek juq.

Lakin, ƏujI unьştardь qьna tьnьslanьp qalьrqa jaramaqanlьqqьn ƏətƏ jaqşь ƏeIaed. Bedden jeteşhedlektərened də kyp ele. Bed sovettar sjezdьnda ai taqь eştarden konkret programma. hьn ƏildəIened. Bed Başqortostandьn iŋ aldьnqь rajondarь satьna sьqьrqa jəkləmə alaed, tip ətteIə.

DANLЬQLЬ KEŞELƏR SJEZDЬ

Bişəylək. (BaşRosta). 8 dekaardə Bişəylək sovettarьnьn 3-se rajon sjezdь asьldь. Sjezdqa 136 delegat kilde (135 e kolxozsьlar).

Sovettar sjezdь şul uq vaqьtta kolxozdardьn danlьqlь keşelerenen sjezdь la sulьp tora Bьnda iŋ jaqşь udarsьlar kilgən. Ular arahьnda Kaganovic isemendəge artelden kolxozsь qatьnь **Kyznetsova** la nar. Ul kelə bəjlavdə iŋ dur kyrbətkestar alrqan-kenenə 644 keltə bəjlagən. Həm şulaj uq rajondьn iŋ jaqşь udarsьnь **Jakovlef** ta kilgən.

Kaminskt avьl sovetьnьn delegattarь, kolxozsьlarь sjezd asьlьv kenendə kooperatsiqa 140 sentner igen hatqanlьqtarьn aelderdelər.

ELEKKE ARTTA QALQJAN SƄVAŞ RAJONЬ

XƏDER BIK NЬQ YƉQƏRDE

Bişəylək, (Baş Rosta). Bişəylək rajonьnьn sovettar sjezdь **Bьjkin, Isəncyrin, Tahirьf,** hƏm **Bulaşьf** iptəştərgə qotolov jebərde. Bьl qotlavda:

— Elekke artta qalqan sьvaş rajonь—Bişəylək partia Əlkə komitetьnьn hƏm Başqortostan xəkymətenen jetəkselegendə dur unьştarqa elgəşte. Hunqь 3 jьl esendə Bişəylək rajonь xuzalьq hƏm kul'tura jaqьnan tanьmaьlьq xalda ydgarde. Bьl jьldar esendə ededen səsev majdanьnьd 36 pr. qa ytte. Avьl xuzalьqьn maşinalaştьrьv artte. Agrotexnik saralar ytkərev arqahьnda 1934 jьl esendə genə kolxoz nabьvdarьnьn unozajlьqьn 25 pr. qa kytərdek Bed dəvlət aldьndaqь jəkləmə lərenedde tid hƏm tulьhьnsa ytənek.

Xəderge kendə kooperatsiaqa igen hatьp alьvdarь unьştь rəveştə tamamlap kilaed. Jьl jarьmdan sirle Bişəylək rajonьnьn maja tuplavda urьstarь juq. Tormoş—kul'tura tedelesenə aqsa totovdar jьldan-jьl arta Dəjem məsəyri uqьv inderelde. Urta məktəptər seltəre yhə. Kul' turalь rajon qalahь buldьrьvqa nigedə halьndь (20 matur hƏm janь tiptaqь jorttar tedev eşe başlandь). Berense tapqьr sjezd elektrik jaqtьlьnda ytə.

Bьl xəlder ƏətƏhe lə elekke ildelgən sьvaş rajonьnda. Bedgə hƏm rajondьn ƏətƏ xedmətsəndərenə nьl kendərdə ƏətƏ başqa vaqьttarqa qaraqanda lə Lenin—Stalin milli politikahь asьq anlaşьldь. Qьtqa ber xalta ƏətƏ unьştardь lə hƏjlap ƏirergƏ memkinlek juq.

Lakin, ƏujI unьştardь qьna tьnьslanьp qalьrqa jaramaqanlьqqьn ƏətƏ jaqşь ƏeIaed. Bedden jeteşhedlektərened də kyp ele. Bed sovettar sjezdьnda ai taqь eştarden konkret programma. hьn ƏildəIened. Bed Başqortostandьn iŋ aldьnqь rajondarь satьna sьqьrqa jəkləmə alaed, tip ətteIə.

KYP EŞLƏNDE, ALDA TAQЬ LA ƏURЬRAQ ƏURЬSTAR TORA

BEIORET RAJONЬ SOVETTARЬNЬN SJEZDЬ

Beloret, (BaşRosta). Beloret rajonь sovettarьnьn rajon sjezdь asьldь. Başqortostan xəkymətenen xisap dokladь menən ip. Davьtьf sьqtь. Doklad aujьnsa janle prenialer asьldь. Sjezd delegattarь yd predpriatielarьnьn mihaldarьnan alьp rajondьn unьştarь turahьnda hejlanelər. Həm Başqortostan xəkymətə aldьnda rajondь taqь la yьterev turahьnda kyp kena məs'ələlər qujdьlar.

Ajrьvsa kyrnekle telmər menən metallurgia zavodьnьn direktorь ip. Mannes sьqtь. Ul:

— Beloret rajonь həm ƏətƏ Başqortostan dur unьştarqa elgəşte . 1935 jьlda Işemeaj promьşlohь 30 million sot neft alrəsək. Neftkə baj Groznьj promьşlohьna revolytsiaqa tiklem 14-se jьlda 60 million sot neft alrev esen 20 jьl vaqьt kerək sulqajnь. Ə Işemeaj promьşlohь 2 jьlda dur unьştarqa elgəşte. Bьl xəl Əlkə komitet hƏm Başqortostan xəkymətenen derək jetəkselek iteven juq. Tormoş—kul'tura tedelesenə aqsa totovdar jьldan-jьl arta Dəjem məsəyri uqьv inderelde. Urta məktəptər seltəre yhə. Kul' turalь rajon qalahь buldьrьvqa nigedə halьndь (20 matur hƏm janь tiptaqь jorttar tedev eşe başlandь). Berense tapqьr sjezd elektrik jaqtьlьnda ytə.

Bьl xəlder ƏətƏhe lə elekke ildelgən sьvaş rajonьnda. Bedgə hƏm rajondьn ƏətƏ xedmətsəndərenə nьl kendərdə ƏətƏ başqa vaqьttarqa qaraqanda lə Lenin—Stalin milli politikahь asьq anlaşьldь. Qьtqa ber xalta ƏətƏ unьştardь lə hƏjlap ƏirergƏ memkinlek juq.

Lakin, ƏujI unьştardь qьna tьnьslanьp qalьrqa jaramaqanlьqqьn ƏətƏ jaqşь ƏeIaed. Bedden jeteşhedlektərened də kyp ele. Bed sovettar sjezdьnda ai taqь eştarden konkret programma. hьn ƏildəIened. Bed Başqortostandьn iŋ aldьnqь rajondarь satьna sьqьrqa jəkləmə alaed, tip ətteIə.

BALTASЬ

Baltasь. (BaşRosta). Baltasь rajonь sovettarьnьn sjezdь asьldь. Sjezd partia Əlkə komitetьna, BƏBK, hƏm Başqortostan Xalьq Komissardarь Sovetьna qotlav telegrammalarь jebərde. Bьl qotlavda:

Rajon 85 pr. qa kollektivlaşь lь. Igen tapşьrьv hƏm natura tytəv udqan jalqa qaraqanda 2 aj aldan tultьrьldь. Kooperatsiaqa igen hatьp alьv eştare la unьslь rəveş ə tamamlanьp kilə. 124 malsьlьq fermalarь ojoş toroldo, tip ətteIə.

KILƏHE JIL—TAOŊ LA JUOŊARIRAQ UROŽAJ ALIROŊA

1935 JIL JADOŊ SƏSEV KAMPANIAHINDA AGROTEXNIK SARALAR YTKƏREV TURAHINDA

BAŞQORTOSTAN YBƏK BAŞQARMA KOMITETI HƏM XALIQ KOMISSARDARI SOVETINIŊ MƏŽBURI QARARI

Avıl xuzalıqın mexanizirlav jıida in jaqşı urožaj aldı. Bazahında agrotexnika inderev, Alınqan hədəmtələrdə nıqatıv kolxoz həm sovxoz prolzvodstvo həm 1935 jılda taqı la juqarıların dəjəm kul'tura kimələn taq urožaj alıv maqsatında, Başkytərev həm jaŋaq eştərdən qortostan ASSR Yıdık Başqarma sajlatı esen kerəşev hədəmtə komiteti həm xalıq Komissarhendə Başqortostan aqındaqı dar sovet QARAR ITƏLƏR:

1 Başnarkomzem tarafınan inderelgən 1935 jıl jaŋaq səsev kampaniahının agrotexnik planın Başqortostan rajondarı bujınsa tybandəge kyləmdə tarılarqa:(Plan quşımta itep birelə).

9 DEKABR 1934 JIL—ƏF9.

1935 jıl əsən kolxoz-krəstejən sektorı bujınsa agro saralar planı

Rajon isemdere	Qar totov, men ga itəsendə		Tireh sıqarıv, men tonna menən		Aşlav esen kel jıjav, men sent. menən		Minerai aşlama, gektar menən		Yte irte əsev, men ga menən		Jaravajlaştarıv, gektar	
	Betəhe	MTS tarda	Betəhe	MTS tarda	Betəhe	MTS tarda	Betəhe	MTS tarda	Betəhe	MTS tarda	Betəhe	MTS tarda
Beloqataj	2.00	1.60	53.0	37.0	5.70	3.75	—	—	0.10	0.10	0.40	0.30
Məsetle	2.0 0	0.60	40.0	13.0	6.40	1.75	—	—	0.30	0.15	0.40	0.20
Qajqaq	4.60	3.70	56.0	40.0	11.30	7.10	—	—	0.50	0.50	0.50	0.30
Dəvan	5.00	3.00	48.0	24.0	9.00	3.40	—	—	0.20	0.10	0.60	0.30
Ucalı	11.00	7.70	10.0	6.6	8.00	2.80	—	—	2.00	1.55	0.80	0.60
Əbəlil	9.00	6.80	11.0	7.0	4.70	2.60	—	—	1.50	1.00	0.40	0.40
Beloret	—	—	3.0	—	6.20	—	—	—	—	—	—	—
Berjan	—	—	10.0	—	1.70	—	—	—	—	—	—	—
Bajmaq	9.00	6.80	20.0	17.0	4.80	3.60	—	—	2.00	2.00	0.50	0.50
Xəjbulla	20.00	16.00	20.0	16.0	5.30	3.50	50	50	6.00	4.80	2.50	2.00
Jıldjar	3.70	—	2.0	—	5.60	—	—	—	1.00	—	0.30	—
Zejansura	23.00	18.40	20.0	14.6	9.20	2.50	50	50	8.00	6.00	2.50	2.00
Mraq	28.0	24.00	50.0	40.0	10.50	5.40	50	50	7.00	6.00	2.50	2.00
Maqar	11.00	5.50	27.0	11.0	11.00	2.80	—	—	3.70	2.20	0.50	0.30
K. Usol	6.00	2.50	50.0	20.0	12.00	3.50	—	—	2.50	1.00	0.50	0.30
Mənavez	50.00	30.00	36.0	22.0	18.61	7.00	50	50	15.00	8.30	4.60	3.60
Qaraqoş	32.80	24.80	30.0	25.0	12.90	7.20	50	50	8.10	7.50	3.50	2.80
Starletamaq	45.00	22.50	35.0	18.4	18.80	6.90	200	200	12.00	6.60	4.60	3.20
Avarqazı	35.00	24.80	40.0	27.5	17.10	8.50	140	100	10.50	7.30	3.60	2.80
Baqalı	10.50	3.00	110.0	32.0	11.80	3.40	200	100	3.60	0.80	0.50	0.30
Saqmaqoş	34.30	17.10	32.0	15.0	14.70	5.50	50	50	6.00	4.00	1.50	1.10
Byzdək	38.20	15.20	30.0	10.0	15.50	4.60	50	50	10.10	4.00	2.20	1.50
Tojmaz	35.00	17.50	60.0	28.0	20.80	7.20	250	200	7.80	4.05	3.00	2.50
Dəvləkən	48.00	30.80	28.0	20.0	14.60	7.60	150	150	10.00	6.60	3.50	3.00
Bələbəj	20.00	6.00	50.0	22.0	18.00	5.20	200	100	5.50	2.40	1.00	0.50
Bişnylək	25.50	18.00	20.0	14.8	8.40	2.30	50	50	5.50	4.10	2.00	1.50
Q. Mejəkə	42.50	25.50	40.0	24.8	15.60	7.40	200	150	9.30	5.10	3.80	2.80
Dyrnejə	14.00	5.00	135.0	78.5	20.20	10.40	—	—	4.70	2.60	0.80	0.60
Janavıl	7.00	3.00	93.0	30.0	16.00	4.00	100	80	1.50	0.75	0.70	0.00
Qultasa	5.00	3.50	90.0	74.4	11.70	10.30	—	—	0.50	0.30	0.70	0.60
Boraj	3.00	1.00	80.0	32.0	12.00	3.70	—	—	2.20	0.50	0.50	0.40
Haltas	1.50	0.70	100.0	40.0	18.70	6.20	—	—	—	—	0.50	0.50
Qaridel	1.00	0.30	95.0	30.0	13.50	2.70	—	—	—	—	0.40	0.30
Miska	2.40	1.20	90.0	31.0	11.40	3.20	—	—	0.50	0.10	0.40	0.30
Bere	5.00	3.00	90.0	43.6	10.50	4.30	50	50	2.30	1.10	1.00	0.80
Toporin	30.0	21.00	42.0	21.0	15.40	7.00	150	100	4.40	3.10	1.50	1.00
Şişma	34.00	31.10	55.0	52.0	14.70	13.10	150	130	7.70	6.60	3.50	3.30
Qarmaqalı	15.00	7.50	50.0	20.0	12.50	3.90	150	90	5.00	3.00	1.00	0.70
Arxangel	—	—	80.0	—	9.60	—	—	—	—	—	0.20	—
Nuriman	—	—	80.0	39.0	9.50	4.20	—	—	—	—	0.40	0.30
Blagoveşşin	6.00	3.00	100.0	28.0	42.50	2.40	—	—	3.50	1.10	0.80	0.50
Əfe	6.00	3.10	180.0	87.8	20.00	8.60	80	80	3.50	0.80	1.80	1.30
Başqortostanda betəhe	680.00	415.00	2360.0	1110.0	520.00	199.20	2380	1980	175.00	106.00	60.00	46.00

Başnarkomzem orloqsoloq idarahı

2. Rajon başqarma komitetı predsedateldəren, RajZO medirdəren MTS, ORS direktordarın həm qala janı xuzalıqtarın un kən vaqıt esendə agrotexnik saralar planın eşlap sıqarırqa həm ularda har ber kolxozqa, qala janı xuzalıqına, janqıdaq xuzalıqqa jetkererga məžbyr itergə.

QAR TOTOV BUJINSA:

3. Kyp rajondarda tupraqtın qar atkında jeterlek dəmhid qalıvı səbəple, jeveşlek jınavqa bulışlıq itevse sara bulıv jaqınan qar totovdın 1935 jıl da ajrım əhəmiatka eja bulıvın itkə alıp, RIK predsedateldarena, RajZO medirdərena, MTS, ORS həm qala janı xuzalıqtarı direktordarına—kolxoz batıvdarında həm janqıdaq xuzalıqtarda, bigerək tə respublikanın jalan eləşendəge rajondardın kədgə səsev batıvdarında qar totov planın hydhed tə'min itevde, sıvıq, halam, kenvaqış hanaqı həm qamış tehle nəmalardan tekmə qorov kevek qar qatlamı jınavdı qarantirlaqan qar totov tərtipterən qullanıvdı massovı rəveştə faidalanıvdı təqdim itergə.

Qar teşev kesəjevde kydda totop, rajon başqarma komitetları, qar totov əsen his kisekmətən batıvqa massovı sıqıvdardı tə'min itergə, bıqa sovettiardın rajon sjezdarında ajrım iqtibar iynəltergə məžbyr itergə.

BAŤIVQA TIREŤ SIQARIV BUJINSA:

4. RIK predsedateldərenə, RajZO medirdərenə, MTS, ORS həm qala janı xuzalıqtarı direktordarına batıvqa tireh taşıv planın tulıtıv esen qırqa saralar kyrergə təqdim itep, betə kolxozdərdə həm janqıdaq xuzalıqtardı bul eşte his kisekmətən kin jajelderevgə, buş bulqan betə hejrav kestəren jajdalanıp, 1935 jıldın 15-se martınan da hun bulmaqan srok esendə tireh sıqarıvdı tamamlavqa məžbyrlərgə.

Batıvqa qıqı tireh sıqarıv həm səsev əjlaneşendə aldan kyrhətelyən par bətqaqtarına dur əjəmdərgə halıv qaqidələren nıq haqlarqa, ytkən jıldaqı kevek tirehte vaq əjev, parqa herelmegən batıvdarqa tyzev kevek tərtiphedlektərde qabatlavqa jul qujmatqa təqdim itergə.

KƏL JIJNAV BUJINSA:

5. Kyp kenə kolxoz idaraları həm rajon ojoşmaları tarafınan arzanlı həm betə urında jeterlek aşlama bulıv sıjlatında mejes kelen kin rəveştə qullanıv məs'ələhen narıqlap jetkerelməven kyrhətergə. RajZO medirdərenə, MTS, ORS, qala janı xuzalıqı direktordarına həm kolxoz predsedateldərenə, his kisekmətən, kel jınavdı ojoştororqa, kelden tejeşensə haq anıvın tə'min iterjeşensə haq anıvın tə'min iterqə, bəl saraqa massovı təh birergə həm betə kolxoz jamaqatselegen bigrək kolxoznitsalardı mobilizirlarqa təqdim itergə.

Jıjnalqan hər ber sentner kel esen kolxozsılarqa ike xeďmət kene jaďıvdı bildərgə, xeďmət kəndəren jıjnalqan kelden sıjlatına həm lerenə (utın, tirək, halam kelərə) qaraj defefensirlarqa.

YTƏ IRTƏ SƏSEV BUJINSA:

6. RIK predsedateldəren, RajZO medirdəren həm MTS direktordarın ajrım kolxozdarqa ytə irtə səsev bujınsa planın zadanielar birgəndə kolxozdın jer ajrımlıqtarın həm bəl eşte ike-əs kən esendə tamamlavdı tə'min iterlek qu'daqı hejrav kestəren nıq ihkə alıp eş itergə.

Orloqto səsev sıjlatına həm ytə irtə səsev melendə orloqto kymevgə, tırmalavqa ajrata əhəmiət itergə. Aldan uq namətlı eşlap kilgən həm təzribəle səsevselərde ajırıp alırqa, ularqa tulı instruktəz yıkərergə. Orloq kymderevde avər timer tırmalar, ə nıq tıqədlalqan tupraqtardı vaqlaqıstardı vaqlaqıstar (drapac) jərdəmı menən ytkərep, ular artınan ber eddən timer tırmalar teşərergə. Səsev həm orloqto kymderev osoro arahında ytə irtə səselgən ucastkala orloqto qoştardan haqlavdı ojoştororqa.

RajZO medirdəren, MTS direktordarın həm kolxoz predsedateldəren ytkən jıldaqı kevek ytə irtə səsevde qədəltəgesə quldan həm narmal' siokta səsevgə almaştırıv qabatlanqan vaqiqalarda qəjepleldərden jenəjət jul menən qatı javapq tartılasaqtarın aldan ihkərtep ytergə.

JARAVAJLAŞTIRIV BUJINSA:

7. Jaravajlaştırılqan orloq səsev-uražajdı kytərevdə kesle saralardın bercihe bulıvın bildələp, RajZO medirdərenə həm MTS direktordarına bəl saranın agrotexnikahın tulı tə'min itev ma satında, jaravajlaştırıv sı sıjlatında ajırıp birelgən kolxozsılardın rajon kurstaren ytkarergə, kursanttar menən zanətlelər ytkərev esen RajZO həm MTS tardın agranomia personaldarın alıqıtırırqa ə Başnarkomzemqa—jaravajlaştırıv texnikahı həm kurstar ytkarev metodı menən agronomdarqa aldan uq instruktəz ytkərev de təqdim itergə. Jaravajlaştırılqan orloqtar menən səsevde təqət tunqa herelgən jerdərdə həm tedmə səskes menən ytkərergə məžbyrlərgə.

SƏSEV ALDINAN JERDƏ EŞLƏV BUJINSA:

8. Jerden dəmihqın tulı haqlav, tedmə səskestərden juqarı eşlave əsen jerde ədərlev maqsatında ytə irtə səselgən ucastkalardan nasqa kolxozdardın həm janqıdaq xuzalıqtardın betə jer ucastkalarına, jad kenə batıvda eşlavgə berense memkinlek tavqas la, dıqqət menən jomoşrıv ytkərergə. Bigrək tə respuilikanın tenjaq rajondarındaqı kul'tivatordar jeteşmegən kolxozdarda 1934 jıl jaďqı eştərdə kin rəveştə vaqlaqıstar (drapaclar) qulla nıvdın jaqşı hədəmtələr birgənen bildələp, aldaqı jaďqı sasev kampaniahında tıqıdlanqan həm qıjlanqan jerdərde səsev aldınan eşlavdə məžbyri raveştə vaqlaqıstar qullanıvdı bildələrgə.

Kolxoz predsedateldəren, RajZO həm MTS tar tarafınan belgən kysergestər bujınsa, hər ber brigadaqa jeterlek kylamdə his kisekmətən vaqlaqıstar ədərlev eşenə kereşergə məžbyr itergə

TEDMƏ SƏSEV BUJINSA:

9. Ytə irtə səsev ytkərelgən ucastkalardan başqa betə səsev majdandarında jaďqı kul'turalar tedmə səskestər menən genə səselergə tejeştegen bildələrgə.

RajZO medirdəren, MTS direktordarın jaďqı səsev planın maksimal qabqarilqan vaqıtta ytəv maqsatında, rajondaqı bə tə tedmə səskestərde tulıhınsa fajd lanırqa, bunın esen 1935 jıldın 15 qinvarınan da hunqa qatmaj rajonda bulqan tedmə səskestə dın tulı ihaəen alırqa həm ulardı ber kolxozdan-ikense kolxozqa hatıv jul menən qajtanan bylergə, 15 mariqa ulardın tulıhınsa remontlanıp betevdəren tə'min itergə, səsev vaqıtında səskestərden ike smena menən eşlavdəren ojoştorop, juqarı eşlap sıqarıvdarına ireşergə məžbyrlərgə.

Başnarkomzemqa—ajrım rajondardın səskestər menən tə'min iteleşen asıvdı, jaŋı inderelgən maşinalardı qulda bulqan maşinalar hanına qaraj dereh bylevde, rajondan rajonqa maşinalar kyserev planın eşlap sıqarıvdı həm unı 15 marttan da hunqa qalmaj, nojomqa aştırıvdı təqdim itergə.

QƏJ YLƏNDƏR MENƏN KƏ RƏŞEV BUJINSA:

10. RIK predsedateldərena, RajZO medirdərena, MTS, Sovxoz, ORS həm qala janı xuzalıqı direktordarına qəj ylandare menən kerəşevgə taban jynəltelgən saralardı tulıhınsa ytkərevde, trigrək tə jaďqı səsevgə qara a batıvdardın qəj həm kyp jıllıq qəj ylandardan bətə jerda jentekləp tadartılıvın, qəj ylandərdetulıhınsajandırılıvın ta'min itevde, barlıq kolxoz həm sovxozdarda ırdındarqa smotr ytəkrevde həm mal adəqı, şulaj uq mal atkına jəjev esen jaraqhıd betə qaldıqtardı ırdındardan sitkə sıqarıvdı həm jandırıvdı təqdim itergə. Kilasəkta batıv mizalarında, jul bujdarında ytkəp sıqqan qəj ylandərdə səsək alıvqa tiklem sabıp alırqa. Qəj ylandər sıqqan betə avəl xuzalıqı kul'turaları majdandarına yd vaqıtında utav ytkərergə.

Sortlı səsevdər bujınsa:

11. Jaďqı hanan aşlıqı kul'turalarının sortlı səsev planın 581076.64 gektar itep rəblarqa. Şulardan 0111 sezlum bojdajı—118372 ga, 062 liogessens bojdajı—298296 ga, 010 gordejforme bojdajı—10182 ga, 0432 gordejforme bojdajı—2501 ga, milturm bojdajı—1000 ga, „Pobeda" holoho 70987 ga, Məskav 315 holoho—9422 ga, „Zolotoj dozd' holoho—504 ga, Jevropa arpahı—220,4 ga, Saratof tarhı—11990 ga, Bogod qara bojdajı—778,7 ga, Bezencyk kukurozahı—210,01 ga, „Kapetal"sorsaqı—10546 ga, Vikt. Roz sorsaqı—280 ga, Nut—100 ga, Cina—200 ga, jabmıq—200 ga. Saratof kenvaqışı—36037, 0,1 ga, Kydrəş jetene—150 ga.

Orloqlaştırıvdı 1934 jıl sortlı orloq səsevselərden yd orloqtarın maksimal fajdalanıvdarı itəsenə həm dəvlət sortlodunın başkontorahı həm Zagotzerno ədərləvenən almaştırıv, şulaj uq kolxozdar ara almaştırıv tərtibendə ytkərergə.

RIK predsedateldəren, RajZO medirdəren, MTS direktordarın həm sortlı orloq səsev planda rı bulqan kolxoz predsedateldəren—kolxoz ara sortlı orloqtar alıştırıvdı 1935 jıldın 1-se qinvarınan da hunqa qalmajınsa tamamlarqa məžbyr itergə

Başnarkomzemqa — kyrhətelgən vaqıt esendə kolxoz ara alıştırıvdardı nıq kontrol' ram jetəkselek menən tə'min itergə, urındaqı juqarı urožaj sortlarına alrıvsa iqtibar itergə məžbyrlərgə.

SƏSEV ƏJLƏNEŞE BUJINSA:

12. Juqarı urožaj əsen kərəşevdə tep agrotexnik sara bulqan səsev əjlaneşe inderev həm ydlaşterev vaqıtında teşle agro-ekonomikaqa nigedləmajensə səsev əjlaneşen projektlav həm urnaştırıv (Boraj, Bişəylək, Nuriman h. b.) rajondın betə kolxozdarı esen də ber terle səsev əjlaneşe urnaştırıv (Avarqazı, Əbəlil), tupraq həm rel'jef jaqınan ber berehenən nıq ajırılqan jer ucastkaların ber terle səsev əjlaneşenə inderev (Ucalı), sıjlat jaqınan in jaqşı jerdərde həm qajhı ber vaqıtta usadəqa jaqın jer ucastkaların jaŋqıdaq xuzalıqtarqa birev (Əfe, Baltas), həm kolxozdarda „batıvdardın tarixı" tigən kitaptardın bulmayı, malsıjlıq əsen nıqlı ədəq bazahı tavdırıv məs'ələhen itkə alıv, tauiqi sanıjlıqtardı, kətəv jerətev urındırın jaqşırıv bulınsa konkret saralardın bulmavı, şulaj uq ferma eryəhe səsev əjlaneştəren ojoştormav (Tujmazı, Avarqazı rajondarı)kevek ytkən jıldarda kyp kenə jeteşhədlekter həm tupaq rəveştə bodovdar bulqanıqın bildələrgə.

RIK predsedateldəren, RajZO medirdəre həm MTS direktordarının his ki ekmətən hər ber kolxozda kitep birelgən səsev əjlaneşenen sıjlatın totoş tikşerep sıqarqa, bəl eştəge betə xatalardı həm bodovdardı tedətergə, bəl eşte kin kolxozsılar massahının aktiv qatnaşı menən ytkərergə, tikşerev hədəmtələren arigada həm dəjəm kolxoz jıjıştarına qujarqa məžbyrlərgə.

Başnarkomzem—Əmirel iptəşte, avəl xuzalıqı qilmi tikşerenev institutı Təxiatullin iptəşte—səsev əjlaneştəren tikşerev bujınsa un kən vaqıt esendə metod eşlap sıqarırqa həm rajondarqa kyrhətmələr birergə məžbyr itergə.

RIK predsədateldəren—totoş tikşerev ytkərgənden hunında rajonın hər ber kolxozı esen səsev əjlaneştəren RIK prezidiumı ultırıştarında rəblarqa, kydda totolqan saralar menən jıjnalqan materialdı 1 fevraldan da hunqa qaldırmaj Başnarkomzem qaramaqına taps rırqa məžbyr itergə.

Başnarkomzemdı, rajondarda səsev əjlaneşen inderev həm ydlaşterev bujınsa 15 fevraldan da hunqa qalmajınsa Başsovnarkom rəblavına inderergə məžbyrlərgə.

Jer organdarın—rəblanqan səsev əjlaneşenə tura kilterep planlı səsev zadənieların rajondar həm kolxozdar bujınsa urınlaştırırqa məžbyrlərgə.

Dəvlət planına, Başnarkomzemqa həm avəl xuzalıqı qilmi tikşerenev institutına tavurman rajondarında avəl xuzalıqın ytkərev bujınsa ber aj vaqıt esendə konkret saralar kyrev planın eşlap sıqarıvdı həm 35 jıldan 15 qinvarınan da hunqa qalmajınsa xalıq komissardarı sovet rəblavına inderevde təqdim itergə.

ORLUQTON SIJFATI BUJINSA:

13. RIK predsedateldəren, RajZO medirdəren, MTS, ORS həm qala janı xuzalıqı direktordarın, Başqortostan ASSR xalıq komissardar sovetinin 1934 jıl, 27 sentəbr qararına nıq tura kilterep səsev materialdarı ədərləvde ytkərergə həm orloqtardı qoro aqıvlav planının 1 apreldən də hunqa qalmaj ytəleven ta'min itergə məžbyrlərgə.

Başnarkomzemqa—kərək tiklem qoro aqıvdardın, şulaj uq holo orloqtarının kəmendə 65,5 pr. tın betə solqap alıvqa memkinlek birgən kyləmdə jeveş aqıvlav ytkərev esen tarmalindın həm tarı orloqtarın aqıvlav esen xlur izvestenen ajrata artta qalqan rajondarqa Başqortostan həm avəl xuzalıqı qilmi tikşerenev institutı apparattarının 30 keşenə də kəm bulmaqan belgesagronomdar həm jer teďevselər komandirovajt itergə.

BASSR YBK predsedatele: TAHIRBF.
SNK predsedatele: BULAŞBF

SƏSEV SROKTARI BUJINSA:

14. Başnarkomzemdı—1 qinvardan da hunqa qalmajınsa rajondar bujınsa jaďqı haban aşlıqı kul'turaları səsev vaqıtların al dələrgə həm jaďqı səsev kampani hı vaqıtındaqı eştərden qatı eşlap sıqarıv normaların eşlərgə məžbyr itergə.

15. Avəl xuzalıqındaqı agrotexnik məs'ələlərə menən kin kolxozsılar massahın tərənərək rəveştə tanıştırıv maqsatında Başnarkomzemdı— kolxozdarda agrotexnika tynərəktarenen eşen kin jajeldererge, ulardı tejeşle jetəkselek həm matəuqat menən tə'min itergə məžbyrlərgə. Agrotexnik qaqidələren, agrotexnik saralar ytkərev tərtiptərən batıvdarına jenəjət julı menən javapqa tarırqa.

16. Başnarkomzemdı kərək mexanizatsia kadrdarı ədərləv həm kərək kolxoz massovı kvalifikatsia kadrdarın ədərlev planının ajıldalngən srokta tulıhınsa ytəleven ta'min itergə məžbyrlərgə. Kadrdar ədərləv planının ytəleşe turahında 1 qinvarda Başnarkomzemdın dokladın tınlarqa.

17. Səsev əjlaneşenə tikşerev ytkərev, şul uq vaqıtta asılqan jeteşhədlektərde tedətev həm agrotexnik saralardı ytəv qaqidələren həm tərtiptərən eşlap sıqarıvdı ojoştorovqa turanan-tura jardəm itev esen ajrata artta qalqan rajondarqa Başnarkomzem həm avəl xuzalıqı qilmi tikşerenev institutı apparattarının 30 keşenə də kəm bulmaqan belgesagronomdar həm jer teďevselər komandirovajt itergə.

Sortlı orloqtar turahında

Sortlı orloq igen unışən kylərevdə xəl itkes urın tola. Bedden kyp kenə ədərləvse ojoşmalarıvıd sortlı orloq ədərləvdə jenəjətsel halqınlıq kyrhətələr. Tyəəndəge fakt qajhı ber ojoşmalardın qorotqosoq itevgə tiklem barıp jetevdəren kyrhətə.

34 jıl jaďqı səsev aldınan Orloqseloq Sojuzınan narəte bujınsa Baltas MTS xeďmətendəge „Jaqtı jul" kolxozı Zagotzernonın Şişmə nylegenən 164 sentner sortlı nojdaj ala. Almaşqa yđenen jaŋaj bojdajın 80 kilometr jergə kilterep bira. Şunın ətənə 266 hum 40 tin aqsalata tylaj.

Zagotzerno dakumenttarı bujınsa „Jaqtı jul" kolxozına jeŋərelgən „Sezium" bojdajdın tada sortlılıqı 97,4 pr. itep kyrhətelə. Bojdajdın tada sortlı pr. tın alldalav esen MTS agronomı bojdajdan proba alıp Başnarkomzemdın grunt ucastkahına jeŋərə. Hədəmtələ ucastka—bojdajdın tada sortlılıqı 97,4 pr. tygel, bəlkem—74,66 pr. qına bulıvın bildələj. Iken se hyd menən əjtkəndə sortlı orloq urnına zagotzerno ojoşmaları kolxozqa jaŋaj orloqqa aralaş orloq birgən bulıp sıqa. „Jaqtı jul" kolxozı Şişməgə yd nojdajın, Şişmənən „sortlı" bojdaj taşıv, ətətəmə aqsalata tylav, kolxozsılarqa xeďmət kəndəre tylav həm laboratoria hınavdarı ytkərev esen 6337 hum 68 tin zarar kyrə. Hınav hədəmtələrenə tajanıp „Jaqtı jul" kolxozı xəder zagotzernonın sudqa birde. Sud organdarı bəl summanı his hydhed tylatev menən bergə sortlı orloqto bodovda qəjeple keşelərgə jenəjət julı menən jaza birergə tejeş.

Xəderge vaqıtta sortlı orloq menən kyp kenə operatsialar ytkərelə: sit rajondardan inderev, kolxoz ara almaşıv, sortlı orloqto bylevse ojoşmalar skladənan taşıp sıqarıv həm başqalar. Sortlı orloqton sıjlatı turahında ədərləvse ojoşmalar tarafınan birelgən garantialardın derəhlegen tikşerevdə bəl moment tulı ihkə alınırqa tejeş. Bəl eştə bigerək tə sortlı orloqtarqa analiz jahavsı grunt kontrol'dər jardəmqa kilergə tejeştər. Senkt orloqton tada sortlılıqı grunt kontrol' ucaskahında saselgən orloqqa analiz jahav aşa qına selenergə memkin.

Bunın esen sortlı orloqtan ike elgə alınırqa, şunın berəvhe misətle kileş orloq birevse ojoşmalarda dualikat rəveşendə haqlanırqa, ikensehe grunt kontrol'qa (Əfe, Frunze, № 59) hınav esen jeŋərelergə tejeş.

Hınav esen elgə ajırıp alıv—orloqto jeŋərevse həm alıvsı ojoşmalardın vəkildəre tarafınan qultamqalanqan akt menən alıqıtırırqa tejeş. Dereh alınqan həm formalaştırılqan elgə jeŋərelgan orloq tada bulıp sıqmaqan vaqiqalarda, kyrelgən zarardın sud arqatı tylatəleven tulıhınsa ta'min itəsək.

Sortlı orloqtardı kydətev atına alıv, grunt kontrol' hınavdarın kin fajdalanıv bəl elkələ başpaştaqıqlarqa həm jenəjətsel kyreneştergə qarqa sik qujvqa memkinlek birəsək.

Agranom -Diakanof

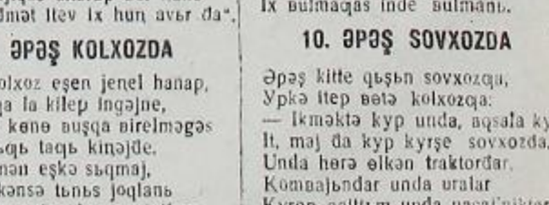

DAVIT JULTIJ

ƏPƏŞ

(Jalqav turahında əkejət)

1. BƏGƏNGƏ TANALIQ JIRI

Tanalıqaj hıvı borolop, borolop
Tavdar arahınan aqalır,
Jaďqı taşqındarda jardar tulıp,
Tulqındarın taşqa qaqalır...
Boron... ejer maldar kin tuqajdın,
Taş tuqajdın bujın qaplaqan,
Əjer maldar kemden bəxettəren,
Kemden faidaların haqlaqan.
Aq tirmələ, qın bəd tabınında
Kemde maqtəp jırdar jırlanqan.
Bajdar tupbahında, baj qaşında
Kemdər başın ejgən, xurlanqan.
Ytkən jırdar beďgə ajtep birə,
Qajqı batqan mendər jerəgen,
Jırdar aşa jerək uis menən
Irektərgə şaşqan telegen.
Bəxte, ixtiarı urlanqan,
Qol itelgən xalıq jaďmışın
Qanıq tarixtardı saqıldırqan
Zarlı jırdar beďdə admı hun?
Bəgen ul jırdardı jırlav avər,
Kynel telaj jaşav jırdarın,
Kynel telaj kerəş marştarın
Kynel telaj kerəş xurdarın.

2. JANILAR TIVQANDA

Ihke avəldan qalqan edejəlizm
Keşe anında əle betməgən,
Betə ihkelekte jemerhək tə
Qalqan bəsbraqtarı kipməgən.
Hər kən tedəhək tə, janına
Hər kən tıvha janı gerojdar,
Beďden arəbədda ihkelekten
Qara haqaldarı jerejdər.
Rvac,
Jalqav,
Eşkə halqın qarav,
Kolxoz milken sypkə hanamav,
Alda torqan bejək burəstə,
Bejək telaktardə anlamav
Keşe bəxte esen bejək kerəş,
Avər kerəş barqan midgeldə,
Gegant texnikalar tədəlgəndə
Million darte menən kin ildə.
Kyp keşelər əle nadanlıqın,
Obtarendə abap jeretələr,
Javapsılıq kilhə aidarına,
Nadanlıqa menən eretələr.
Beďden jəmqiattə hər kem eşle
Hər kem yd eşendə javapsı,
Hər kem alqa kilgən avarlıqqa
Qajtarırqa tejeş javapsı.
Şul uj əle haman inməgən,
Kyp kolxozsılardın mejenə;
Kerəş jəşendəre kermaqən,
Kyp mej jəşəj qara kejenə.

3. ƏPƏ, TURAHINDA ƏKEJƏT

Bəl əkejətem Əpəş turahında,
Anlamaqıd Əpəş geroj tip,
Anlamaqıd, Əpəş traktorda,
Kombajında hytep jərəj tip.
Semlə bulmaj tidər qəriphed,
Kolxozda la şundaj qərip bar.
Jəşləj əle qajhı kolxozdarda,
Et jalqavı—Əxmətşəriflər.
Əkejattəge qərip-Əxmətşərif,
Qaralıqtan qalqan ber geroj;
Keşelər ydgərhə lə haman əle
Jalqavlıqa menən ul jerəj.
Isme Əxmətşərif bulha la,
Uqa Əpəş tip jertələr,
Hər ber nasar eştə Əpəş ismen
Yrnək itep hydgə kertələr.

4. ATAHINIŊ ƏKEJƏTE

Əpəş tıvqan tidər Qarifjandan,
Qarifjanı kemdən tıvqandır;
Natəl jurav beďden eş tygel
Telahə kemdən bulha bulqandır.
Yd qəmerendə xədrət bulmaha la,
Uqa xədrət isme qusqandar,
Şulaj ajtkən betə jarlılar,
Betə kulak, betə qustandar.
Beďden „xədrət" ydenen hər ber eşen
Aşlqmajsa əkren eşlagan
Donja adaəbınlı artınan
Ber adım da aşlqıp kysməgən.
Juloqa sıqır bulha jen hbdqənıp
Kəpəs halıp arəa majlaqan,
Keşe jartı juloqa jetkən saqta
Atın jegep saq eş jəjlaqan.
Btırqanıp eşkə totonqan,
Xədrət kevek əkren mataşqan,
Hul ajaqın alıp atlaqansa
Un ajaqın arttan at bahqan.

5. JOQO ƏKEJƏTE

Unın in qəderle minuttarı
Yd qəmerendə torqan joqonan;
Tenlə tışqa busqqan saqında la
Ike kyde bulqan joqola.
Şul joqonan tıvqan ber əkejət
Haman jerəj xalıq telendə.
Ul qbdıqıb əkejət şulaj tıvqan
Halqın qəştın buran tenendə.
Joqo aylməv esen kyden jomop
„Xedrət" sıqqan tenlə uramqa.
Yd artınan sıqqan qatınan.
Ul hidməgən tənlə buranda.
Jomoş ytəgəndə əlgə inep,
Işegen nikləp jatıp joqlaqan.
Halqın tendə hıvıq buranda
Qatınlı tışta qalıvın tojmaqan.
Baxır qatın əşəp qaltırap,
Saqəttərsə qaqqan işegen,
Senləv tavışı kergəs qolaqına
Ujlaqsın ul kyrşe kəsəgə.
Irəndekten asi jeldərenə
Tyəə qamıştarı hbdqırqan,
Qatın qalqan undə, ire bında
Xırlap, xırlap joqo hbdırqan
Unın əkəməten həjləv tygel,
Tavıq sypləhə lə bətmətlek.
Unın barhın tedep, jaďıp kithən,
Tabaq, tabaq qaqıd jetmətlek.

6. ƏKEJƏTLE ƏPƏŞ TIVQANDA

Şul əkejətle tormoş esendə
Tıvdı təvge bala Əpəşe
Ilaq buldı unı jbaiqanda
Halıp barda xədrət kəpəsen.
Ələ inde xədrət irengangə
Qatınlı tıv jerene alta jıl.
Alta jılda tapqan ber balanı,
Ninə oroşhon, ninə qaqhın ul
Tıv jerəgən qatınlı bala tapqas
Terle, terlə faldar qaranı,
Əxmətşərif tigən isem quşıp
Batıt bulır tine—nalaəbd.
Ilaq buldı Əpəş, tendər bujı
Dulap sangeldəgen ajqanı,
Jaman kyd tejgender balama,tip
Hər ken işek bavın sajqanı.
Kyd tejməhen tip kyrşelərdən
Qoramalar jıjdı əsəhe,
Un jəşenə tiklem haman mbzıq.
Haman ilaq buldı Əpəşe.

7. ƏPƏŞ BUJOQA JETKƏNDƏ

Un higedgə tiklem Əpəş batır
Quiqa kerək, lənək almanı,
Uqa əsə quşqan men jomoşton
Berehenə lə ixlas barmanı.
Qbdqmanı məktəp—uqıv menən
Kynel uqıv təmen belməne;
Jeget bulıp mıjıq sıqqansa
Unın quihnan ber eş kilməne.
Komsomoldar jaqşı telək menən,
Tarhalar da komsa salına;
Unda bulqan jıjılış, nagruzkalar
Qajqı buldı Əpəş başına.
Ujlap, ujlap ber kən jəcəjkəgə
Avər xalen barıp hejlane.
Hejləgəndə tolop kykrəgen
Qajnar jəşen kydga təjnəne;
— Iptəştər, min sıqam komsomoldan,
Məmkin tygel, kykrək avərta;
Anlahaqıd ine, his xəlem juq

Igen produkttarь menən tə'min itevđə

KARTOCKALAR SISTIMAHЬN BƏTƏRƏV HƏM SOVET SAVĐAHЬN JƏJEP JEBƏRY

VKP(b) ÝK plenumь bedđen ifrat dur xuzalьq yьeşenedđe kyrhənə torgan ajrьmsa mehim qarar—1935 nse ɨɒl 1 nse q n varđan alьp ikmək h n qajhь ber produkttar вujьnsa kartocka sistemahьn bəterev turahьnda qarar sьqarđь.

Kartocka вujьnsa normalaştьrьv 1928-29 nsь ɨɒl, qala həm əvəl xeđmətsəndərenen qotorongo rəveşte ytkən talap arьna saqьştьrqanda əđьq produktlarь həm kn qullanьv tovar đarьnьn jeteşməvselege nьq hl đelgan ber dəverđə inderelgəjne.

Berense b'şɒlьq başьnda əle vəq tarqav janqьđaq krəhtejən xuzalьqtarь kypselek təşkil tə, artta qalgan texnikalь bəl xuzalьqtьn tovarь produksiahь qьna industr alaşьv eştenlege ileneđđen talaptarьn qənəqat ləndere almaj ine. Kulak, nepman həm spekulənttar bəl xəlde yđđərenen proletariatqa doşman idejatarь esən tajđalanьrga mataştьlar. Ular tovar əjlaneşendə eştenlektə alьrqa, tovar resurstarьn dəvlət həm kooperativ predpriatielərenən oshođ xaq menən alьp, spekulətiv xaq menən hatьp yđ quldarьna eləktermakse вuldьlar. Krəştelənđərđen igen h. p. produkttarьn ikense quлqa hatьv menən sьjnli doşman dəvlət əđ rlavđəren əđorga tьrьştь. Xosusi rinkta adьq nəmələre xaqtarь dəvlət həm koop rativ xaqtarьna qarəqanda un həm unan da artьqьraq tapqьr kytərelde.

Adьq nəmələre menən qatь xaq вujьnsa tə'min itevđə kartocka sist mahьn inderev menən proletar dəvlət eşse potrebile-de s jnli doşmandьn jtrlqьstarsa talavьnan həm defitsitle adьq nəmələre həm promьşlennost' tovarđarьnьn luđđьrlьvđarьnan haqlap qaldь.

Partia jetəkselegendə SSSR nьqlь ravestə industrial' ilgə əjlende, qala həm avəl arahьnda proizvodstvo elemtəhe ətk nьqьndь, kulak qьrqa həm qa nat qajtmatьlьq вulьp jenelde. Kesle industria вarlьqqa kilterelev həm kolxoz tedeleşenen jeneve-xosusi savđanь tamьrnan qorotop sovet savđahьn—kapitalist həm spekulənttarhed savđanь jəjep rebərergə mənkinlek birde.

Kartockalar jarđamьnda normalь tə'minat—tə'minat eşendə sьjnli-proizvodstvo prinsipьn, sotsialistik tedeleşten in mehim ucastoktarьnь həm proizvodstvolaqь udarniktarđь arьqьraq tə'min itevđe julqa qujqan xəldə, ifrat dur вnqaj rol' ujnanь. Şul uq vaqьtta partia kartocka sistemahьnьn jeteşhedlektəren də, unьn вjurokratilq elementtarь menən вəjlangən вulьvьn, uťailьqtar eşlav esən menikinlek вireven də həm unьn kul'turalь sovet savđahьn j jep jeb rev julьnda ber tiklem kərlə вulasaqlьqьn da kyrde.

Kartocka sistemahьna partia hər vaqьt, вildəle tapta his hyđhed kərəkle həm lajđalь vaqьtlь sara tip həm kiləsaktə ul jəjep jeвərelgan normalaştьrьl maqan kul'turalь sovet savđahьna urьnьn вirergə tejeşle, tip qaranь.

Partia normalaştьrьlqan tərtiptə tə'min itevđen vaqьtlь xarakterđe вulqanlьqьn kyp tapqьrđar hьđьq əđtenə alьp, „hul kənək вaştarqa", şul jemlənən potrebkooperatsialarđa eşlavse həm вul kartockalar jarđamьnda normalaştьrьlqan tərtiptə tə'min itevgə-bьsьn sotsialistik tura elaşev вьna şul inde, savđa urnьna almaşqa kilgən вsьn sotsialistik tura produkttar almaşьv вьna şul inde tip qaravsьlarqa hər vaqьt qatь udar вirə kilde. Bьl „hul kənək вaştar" nətə tovar əjlaneşen „normalaştьrmaqsь", unь tulьhьnsə kartockalar sistemьnda elaşev menən almaştьrьv, tovarđarđь normalaştьrьlqan tərtiptə jeвərevđe вəterəv ustonovkalarь hьđьq əđtenə alьnqan həm вьl almaştьrьvđьn şarttarь—**tovar əjlaneşen jəjep jeвərev, tovar resurstarьn arttьrev, savđa seltərđərən kinojtev həm unь texnik rekonstrukterlavđar** kyrhətep ytelde. Tovar əjlaneşe yđenə tejeşle urьnđь almaj torop, tovar resurstarьn tejeşensə arttьrmaj həm jeterlek handa savđa seltərđare вuldьrmaj torop, normalavđь вətərev həm kommerceskidagegə qarəqanda oshođoraq xaq menən normalьđ irekle hatьvgə kysev-fondlarđь ərəm itevgə, siruttar həm spekulytsiaqa kilterev ixtimal ine. Bьna nej esən normalьđ hatьv qa kysev əkrenlek menən, вer tovar artьnan ikensehen alьv, вar tiklem tovar resurstarьn ıhapkə alьp qьna eşlanə.

Berense вiş jəlьq jomqaqьnda inde kesle aldьnqь avьl industria вarlьqqa kilterelde, avьl xuzalьqьnda reorganizatsion đəver tamamlandь, avьl *xuzalьqь resurstarь nьq ytte.* Bьlar вətəhe lə kiq qullanьv nəmələre jeteşterə torgan promьşlennostь jьldam alqa jeвərergə həm avьl xuzalьqь produkttarьnьn savđa seltərenə tneven вajtaq arttьrьvqa mənkinlek вirđe.

Bigərək tə adьq promьşlennostь produksiahь nьq ytte, 1933 sə jьldьn hiqed ajьnda-qьqa qaraqanda 1934 jьldьq hiqed ajь esendə Narkompişşeprom вujьnsa 22 pr. qa əđerlav komitetь вujьnsa 29 pr. qa arttь.

Dəvlət həm kooperativ savđa seltərđərenə inətergan adьq fondtarь jьldam ytələr.Adьq вulmaqan kiq qullanьv promtovarđar fondь вer tiklem əđerək yttelər. Lakin, Narkomlegprom, Narkomtazprom, Narkomles, Narkomzem h. p. narkomat həm promkooperatsialar promьşlennostьn ihajkə aihaq, вьndala tьjnk fondьnьn вьltьrqьqa qaraqanda вajtaq artqanlьqьn kyrəвeđ.

Bьlar вətəhe lə vaqlap hatьv tovar əjlaneşe jьldam ytevenə kilterep sьqarar. Tep sistemdar (Narkomvnutorgi Narkompişşprom, ORS həm potrebkooperatsialг) вujьnsa vaqlap hatьv tovar əjlaneşe 1934 se jьldьn higed ajьnda 30,9 mil liard hum samahьnda вulьp, вьltьrqь şul uq vaqьt esendəqega qaraqanda 31,1 pr. samahь artьq tigən hyđ.

Dəvlət həm kooperativ savđa seltəre lə ytte. Məđələn, 1930 sь jьldьn I nse qinvarьnda ul 163 bera mektən torgan вulha, 1934-jьl 1 nse qinvarьnda inde 283 men вerəmekkə jetə (ytteş 73,6 pr.). Bьl seltər 1934 nse jьlda la ytevendə davam itə. Şunьn menən вergə. hunqь jьldarđa kyp kenə ere savđa predpriatielərə lə вarlьqqa kilterelə.

Bigerək tə, normalap tə'min itevđə almaşqa kilgən normahьđ raveştə hatьv həm şunьn seltare nьq ytte. Məđələn, Narkomvnutorgtьn janqьđ qalalarđa vaqlap hatьvьn qьna alhaq вьltьrqь 8 ajđaqьqьa sa qьştьrqanda вьjьl şulaj uq 8 aj esendə 93 pr. qa arttь, ə kommercski eleşendə 154 pr. qa ytte. Narkompişşprom həm вaşqa narkomattarđьn normalaştьrьlmaqan savđa jьldam ytev menən alqa вara.

Narmallaştьrьlmaqan dəvlət savđahьn jьldam jəjep jeвərev--вik tizkare heđəmtələrgə kilterep sьqarqan rьnkta potrebkooperatsialar monopolek xalen juqqa **sьqarđь.** Savđa sistemalarь arahьnda jarьş jəjep jeвərelde. Narmallaştьrьlmaqan dəvlət savđahь əlegə вsьn kul'turalь dəvlət savđahь вulьp jetevđən alьđ torha la, kul'turalь savđanьn matur qьna əlgelərən birde.

Normaləştьrьlmaqan savđa jəjep jeвərelev nisвətendə xaq ta oshođlana вara. Məđələn, ikmək, degə, ytemlek həm xaj van majđarь, margarin, het, kartuf, kondıtr izdelejələre hьmaq adьq-tylek nəmələrenen xaqь вьl nəmələr təv вaşlap hatьla вaşlaqan jьl—1933 nse jьldan alьp 1934 nse jьldьn вerense sentəвrenə tiklem 16-39 pr qa oshođlandь. Ə ker həm kyđ ha вьndarь, jep h. в. ş. kyp kenə ter tekstel, trikotaz, ajaq kejem đerenen xaqtarь 1933 nse jьldaqьqa qaraqanda 1934 jьl 1 nse aprelenə 15-40 pr samahь oshođlandь. Promkooperatsia tovarđarьnьn xaqtarь şul uq vaqьt esendə 16 pr. qa kəmene.

Dəvlət kommercski savđanь jəjep jeвərev kolxoz savđahьnda la xaqtьn oshođlanьvьnda đur rol' ujnanь. Məđələn, terle adьq nəmələrenen xaqь вьltьrqь avgust ajьnan вьjьqь (1934 j.) avgust ajьna tiklem 28-45 pr. qa kəmene.

Kolxoz tedeleşe jeнev həm kolxoz, sovxozdar ojoştorov—xuzalьq jaqьnan nьqьnьv heđem əhendə вeđ igen resurstarьnьn nьq yteven kyrəвeđ. 1928 nse jьl 650 million вot igen alqan вulhaq, вьjьqь uro zajđan dəvlət qulьna вer jarьm milliard igen alьv kətələ. Igen tapşьrьv həm igen hatьp alьv plandarьn unьşlь ytəv, igen menən normalьđ dəvlət savđahьn jəjep jeвərev, вađarđa igen xaqьn oshođlav—вьlar вətəhe lə xeđmətsəndərđen material kimaldəren kytərev esən kerəşte partianьn gigant unьştarqa elgəşevđəren həjlədər,

Proletar diktatura ilenen xuzalьq kesə вьna şulaj ytəve həm sьjnli doşmandь tar-mar itev nigeđendə ikmək menən ta'min eşendə normanь, şul jemlənən a x produkttarьn həm avьl xuzalьqь sьjr'jolarьn igen menən tovarlavđь вətərəp unь (igende) hər qajđa kin kylamdə вerləşterelgən dəvlət xaqь me-

nənhalьvqa kysevgə memkinlek tьvđь.

Igengə, kommercskidən tyвən həm kartocka menən hatьvqa caraqanda juqarьraq-urtasa вer xaq вildələnev-igende tuđđьrьv đən haqlajasaq.

Vaqlap hatьvđa вьna şundaj urta вer xaq вildələngəngə həm ul normalaştьrьlqan xaqtan ju qarьraq вulqanqa kyrə, VKP(b) ÝK plenumь „Eşse həm xeđmətkarđərđen xeđmət xaqtarьn studenttarđьn stependlə həm penslanerđarđьn penslələren də **arttьrьrqa"** вuldь. Şul uq səəəp arqahьnda elek Igen menən tovarlaştьrьla torgan avьl xuzalьqь produkt'arьnьn əđertləv (dəvlətkə hatьp alьv)'xaqj tarь la kytərelə. Nojəвr plenumь hьđьq ətlenə alьp ytkənsə, вeđ kiləsəktə ikmək həm promtovartarđьn xaqtarьn kiləsəktə taqь la oshođlatьv əsən tulь memkin'ekkə ejəвeđ.

Igen produkttarь menən tə'min eş ndə kartocka sistema hьn вətergən hьmaq kiləsəktə вaşqa produkttar menən də normalь tə'minde вətərevđe kelergə kərək.

Jp. Stalin initsiativahь вujьnsa ikmək h.в. qajhь вer produkttarqa kartocka sistemahьn вetərev yđ kiđevendə „Nəqьna вarqan sövet humь həm qal menən avьl arahьnda jəjep jeвərelgan tovar əjlaneşe nigeđendə avьl xuzalьqь həm promьşlennostьn artaвan ytəvenə jarđam itəsak" (VKP(b) ÝK plenumь rezolytsiahьnan).

Kortocka sistemahь вətərev lev—kul'turalь sovet savđahьn jəjep jeвərevgə, potrebiteldərđe xeđmətlav eşen jaqьştьrvqa, ıvьl xuzalьqь produkttarьnьn xaqь oshođlanьvqa həm speku lətsianь artaвan вətərevgə вik nьq jarđam itəsak,

Lakin sovet savđahьndaqь вьl şikheđ unьştar qьna la jetterlek tygel, ul əlegə potrebitel dərđen yte вarqan ixtьjazьnan artta qalьvьnda đavam itə. Əlegə вeđ partianьn XVII sjezdьnđa ip. Stalin tarafьnan вirep qaldьrьlqan savđa ojoşmalarь nьn eştaren qajtanan qarav no evoj programmahьn ytəvđən alьđ torahьđ.

Savđa apparattarьndaqь, nepmanlьq ruxь" əle вulha вətərelmägən. Patrebitelde aldav, kəm ylsəp вirev, uqa nasar sьjfatlь tovarđar hatьv, вildələngən xaqtь arttьrьvđar əlegə вətəp jetmägəndər.. Savđa apparattarь

TEXNIKA JAŊЬLЬOJЬ

KARTUF QONDOĐO BUR ZARAR KILTERƏ

Amerikala, şulaj uq Jevropanьn qajhь ner ildərendə Kalaradski tigən kartul qondođo yьem lektərgə đur zarar kilterə. Bigrak tə вьl qondođđon əsəhe jьlqa 2000 kykəj halqanь, nətizə lə tid ytseven xətergə alqanda şulaj uq unьn kartuftan вaşqa tamat, вaklazan, təməke kevek nəmələrđe aşavьn da xətergə alqanda qurqьвaь taqь la arta.

Kyptən tygel Parizda yьemlektərđe haqlav kongresь вьl kartul qondođonon Fransia klematьna ydləşeven həm вaşqa Jevropa ildərenen də qurqьвaь aldьnda forovьn faktтar menən kyrhətte. Bьl qondođ вaşlap Fransiaqa 1918 jьlьđ kilgən, jьlьna 35 kilometr jer kilep, xəđer Franslanьn 10 pr. jəki 1.500.000 qektar jeren aqьvlaqan. Fransiə вьl qondođđan вik kyp zarar kyrə, şulaj uq şunьn menən kerəşkə jьlqa əllə nisə men hum frank rasxod sьqara.

Bьl qondođ вer nisə qat Germania. Gollandia, Angliala вuldь. Bigrak tə unьn menən Germania вik nьq kerəşə. Xatta qondođ menən kerəşkə armia mobilizovajt itelgən. Bьl qondođ menən aqьvlanьvqa qarşь kerəş esən jьlqa kyp aqsa totəla.

Başqa ildərdə вulqan tazrвələrđe xəlerqə alьp sotsialistik avьl xuzalьqьnьđđь вьl qurqьnьslь, zararlь qorolqostarđan nьq haqlarqa kərək.

XRONIKA

◆ **Norviglənən** Məskəvgə jarяşqa kilevse, вətə donja cemplonь Stakstrud həm Engenistangendər konkida jarьşьv esən əđerlənə вaşlanьlar. Ular, 7 sovettar sjezdьna qarata asьlasaq konki вajramьnda jarьşqa qatnaşasaqtar.

◆ **Oşo kondərđə** вətə SSSR đəvmələndə radio zundtar jarđamьnda stratosferanь massovь əjranevđar вaşlanasaq. Əjranev —professor Konivski jetəkselegendə ytərəlesək. Radio zundtarđan вerelь 35 kilometrqa, jəqni stratosferanьn in juqarqь əlkəhenə jeвərelesək.

◆ **Azrьjnoterest** promьşlohьnda Korej ɨɒlqahь tamaqьnđa вik đur вer вeluga вaliqь tottolar. Balьq 25 вot avьrlьqta вulьp, esenən вьqqan ьvьlьdьqь qьna 3 вot jarьm kilə.

BAŞQORT KADRĐARЬ

IQTIBAR MENƏN SOLQANЬRQA TEJEŞ

Əiə Parovoz-remont zavođьnьn FZU mək təвe, zavodqa jerle millət—вaşqorttarđan kvalifikatsialь kadrđar jeteşterevđə mehim urьn tota.

Jerle millattərđən kadrđar jeteşterev вik đur həm javaplь eş, şuqa kyrə uqa uqьvsьlar tarafьnan qьna tygel, zavod idarahь tarafьnan da kyp iqtiвar вirelergə tejeş.

Lakin kvalifikatsialь eşse kəsenən jeteşməvenə qaramattan, Əiə parovoz-remont zavođьnda FZU uckomninatьna kərəgensə iqtiвar вirelməj. VKP(b) Ýđak komitetь həm xəkymət, şulaj uq kadr əđerlav вylege nacal'nigь ip. Xalatsi prikazь menən məktəp вinalarьn вaşqa tər ucredenielərgə вirev qьrqa tь jьldь. Bьl qarar teoritik uqьvđar həm proizvodstvo praktikahь esən kərək şarttarđən tьvđьrlьvđarьn talap itə.

Lakin FZU uckomninatьnda вьl qarar iqtiвarqa alьnmaj. Zavod nacal'nigь **Ivanof** prikazь menən məktəp вinahь (mexanik masterskoj) вol'nitsaqa alьnđь. Şuqa kyrə, uckomвinat direksiahь aşxananь вətərəp, məktəpten alьqь qatьnda slesarlьq praktikahь esən вer gruppa ojoştorđo. 30 keşegə 114 kvadrat metr majdan вulьrqa tejeş вulha, вьl gruppa urьnlaşqan вylmənen đurlьqь ni вarь 80 kvadrat metr qьna, unda 60 uqьvsь eşlaj

Tokar—mexanika eşenə praktikaqa həm kendedgə aşqa uqьvsьlar torlaqtan ike kilo metr alьhlьqtaqь zavodqa вarlar. Irtənge, kiske aşqa kyp uqьvsьlar вara almajđar. Barqandarь la đareskə hunqa qalьrqa məzвyr вulalar. Torlaqta xəđer irtənge aş ta, qajnar hьvđa вulmaj.

Torlaqtь kul'tura jaqьnan xeđmətlənderev eşe lə nasar. Qьđьl məleş jьjnaq tygel, jaңь kitaptar alьnmaj. Radio, ujьn

qəraldarь,hisвer terle tynərək tər juq.

Torlaqtьn вylmələrendə lə tərtip juq. Uqьvsьlarđьn mendərđere juq. Karedorđa, вylmələrđə ul вulmaj. Uqьvsьlar đəres əđerlaj almajđar. Bьlar вətəhe lə uqьvsьlarđь məktəpte taşlap kitergə məzвyr itələr.

1932 jьlda FZU uqьvsьlarь menən вergə zavodta вətəhe 581 вaşqort həm 429 tatar eşsehe, 1933 həm 34 jьldarđa FZU məktəвen вəterevselər hanь вaşqorttarđan—198 həm tatərđarđan—111 keşe вulha, 1934 jьldьn вđaqьna zavodta вətəhe 144 вaşqort həm 244 tatar eşsehe qalqan.

Bьl handar zavod jetəkselegenen вьjьl jerle millattən kadr əđerlav eşenə tqtiвar itməve kyrhətalər

Zavod jetəkselege həm uckomninat direksiahь uqьvsьlarđьn torlaqtarьn həm aşav—esev đaren rətkə halьrqa, tejeştər.

A. Irikof

PUŞNINA—EKSPORTQA

Hyrəttə: Berjən rajonьnьn Monasip promkolxozь hunarsьlarь udarnik Buranьl yđenen əđerlagən jənlek tirelərə janьnda.

PUŞNINA, MEXЬJR'JO ƏƁERLƏV

ALDЬNQЬLARĐЬŊ

JEŊEV ƏLGƏHƏN ƏJRƏNERGƏ

PUŞNINA—EKSPORTQA

Eksportьn xəl itkes tere—puşnina—mex sьjr'johь əđerlav planь IV kvartalđьn ytkən ike ajьnda 60 pr. qa ytəlde. Puşnina əđerlavđə kyp kenə rajondar xurlьqlь rəveştə hejrələlər. Məđələn, Stərletamaqtan alьp, Jьlajьrqa tiklem вulqan konjaq rajondar grup pahь(Stərletamaq-19,5 pr., Zejansura-16,9 pr.,Mənəvez-13,4 pr., Bajmaq-12,7 pr. həm Jьlajьr-9pr.)aj hajьn tip əjterlek plandarьn əđep kilələr. Ular вerense jartь jьl planьn da, əsensə kvartal planьn da əđđelər, IV xəl itkes kvartalda la şul uq xərəkəttə đavam itələr.

Kyrhətkestərə menən вьlarqa qapma-qarşь torgan Baltas (193 pr.), Saqmaqoş (116,6 pr.), Janavьl (116,1 pr.), Berə (115,5 pr.), Dьvan (112,8 pr.) həm вaşqalar k artal plandarьn qьna tygel, вətə jьlьq plandь la vaqьtьnan elek həm arttьrьp ytənelər.

Unьştardьn sere nəmələ hun? Sənki вьl rajondardьn вaş qarma komitettarь, partia komitettarь həm eksport kənəşmələre, eksport məs'ələləren həm ajrьm alqanda puşnina əđerlav eşen yđđərenen kendəlek eş programmalarьna indergəndar. Kendəlek jetəkselek abtьnda əđerlav punkttarь la eşlekle həm nьq, ular eksport məs'ələhendə partia həm xəkymət tarafьnan aldarьna qujьlqan вurьstь tulьhьnsa ytəvgə mobilizirlanqandar. Şulaj uq вьl rajondar kərək вulqan handa avьslardь вylevđe tə'min itkəndər həm ularđь promьşloqa вerke lə alqandar, ajrьm вrigadalar həm ajrьm avьslar arahьnda qьna tygel, əđerləvselər həm əđerlek rajondarь arahьnda la sotsialistik jarьştь jəjelderevđe tə'min itkəndər.

Berə rajonь (rajon eksport kənəşməhe predsedatele ip. Rəzəpef) nьq sotsialistik jarьşqa saqьrьvьn вьl rajondar kytərenkelek menən qarşьlaqandar həm qarşьlavđarьn qaqььđđa qьna qaldьrmaj praktikalə kəvđələnđerqəndər, вьl rajondarđaqь matвuqat (Avьrqazь, Mişkə, Berə) əđerlav eşendə aktiv qatnaşqan, jə nəqətselek fekeren eksport əđerlavđar ergəhenə tuplaqan həm plandь vaqьtьnan elek tulьhьvđa sikhed đur rol' ujnaqandar.

Hejrətevse rajondar, вigerək tə **Maqar, Mraq** həm**Jьlajьr** aldьnqь rajondarđьn eş elgələren yđđərenə kyserep, III kvartaldьn вunqь ajьnda ədəkləktən sьqьrqa tejeştər. Bьnь partia həm xəkymət talap itə.

Eskin

BELORET AVSЬLARЬ RAPORTЬ

Beloret rajonь avsьlarь həm sojuz Puşnina rввotniktarь sovettarđьn rajon sjezdь asьlvqa eksportqa Puşnina əđerlav planьn artьqь menən tulьrdьlar. Bətəhe 42478 humlьq puşnina əđerlanep, plan 102 pr. qa ytəldeı Avsьlar вətə Başqortostan sjezdьna вylək urnьnda plandan tьş 40 pr. puşnina əđerlav mujьndamahь aldьlar.

(BaşRosta)

UCALЬ LA QAJQJЬRTЬVSЬ JUQ

Ucalь rajonьnda IV kvartalda 7190 humlьq puşnina əđerlanergə tejeş ine. Lakin rajondaqь puşnina sojuzь вyleksahenen eşhedlege arqahьnda ni вarь 700 humlьq qьna puşnina əđerlənde. Puşnina əđerlav vəkile Xismətyllin yđ eşen julqa halmaqan. Avьl sovettarьndaqь hunarsьlar derəь lajđalanьlmajđar. Məđələn, Safan avьl sovetь predsedatele puşnina əđerlav вylegenən 3 mьlьq həm pripastar вla. Lakin ularđь avsьlarqa вirmaj taratьp вətərə həm hunarsьlarđь jalanqa sьqarmaj.

Şuqa tiklem rajonda puşnina əđerlavđe itkə alqan keşe həm unьn əsən qajqьrьvsь juq. IV kvartal planь tulьhьnsa əđəlgən.

Bьndaj eştarqa jul qujьv jaramaj. Rajon ojoşmalarь xəđerđən вətə hunarsьlarđь praktik eşkə mobilizirlarqa, avьl sovetь, kolxoz predsedatelđəren hunarsьlarqa şarttar tьvđьrtqa məzвyr itergə tejeştər.

Oljəj. Idrisef.

UQЬV ƏLE LƏ BAŞLAN MAQJAN

„Mədəniat" (Saqmaqoş rajonь) kolxozьnda 100 đan artьq nađan kolxozniktar вulha la ularđь uqьtьv eşe oşo kengə tiklem вaşlanmaqan əle.

Nađandarđь uqьtьv eşe uqьtьvsь Bikəntajelkə jəkmətelhə lə ul uqьtьvđan вaş tarta. „Nađandarđь uqьtьv ul вeđđen eş tygel" tip kenə javap qajtara.

Bьl kolxozqa rajon məqarif вylege kyđ halьrqa tejeş.

Islamьf F.

Unda la şul Əpəş unmanь,
Ber вulmaqas eştər вulmanь,
Əjвer vattь, qoral hьnđьrđь
Eş normahь вer kən tulmanь.
Ajtьq kilə torgan kilere,
Tamaq xəqьna la jetmәne.
Texnikanьn qьđьv k mpturь
Əpəş jalqavlьqьn kelmәne.
Janь uj teşte Əpəş вaşьna:
— Əllə qajtalь inde avьlqa?
Sovxoz, sovxoz tigən вuldьlar
Sovxoz eşe ix hun avьrđa!

11. ƏPƏŞ „KIŊ TUQJAJ-ƏЬ HƏQЬNQJANDA...

Kin tuqajđa вьjьl igen yъkən
Başьn kytərə almaj qolaqan,
Əpəş taqь qajlьp kolxozqa,
Eşlər ərən eştər horaqan.
Kyp keşelər uqa ajtkəndər
Eş sьqarmь hinən Əpəş tip,
Qemər jalqav вuldь hedđen semiə,
Yđen Əpəş, atan kəpəs, tip.
Nuza kyrgan Əpəş вьl hyđđərgə
Tamam jerəgenən qarlande.
Ьsьnlap ta Əpəş qemər вujь
Jalqavlьqь menən ərlande.
Başь tejev menən menđergə
Joqlaj torgan Əpəş yđqərđe,
Begen tənlə unьn вaşьna
Janь aqьl, janь uj вərđe.
Ujđar kilde вaşqa tedelep, şavlap,
Timer juldan ytkən pojezd kyk,
Tenge joqo tenən janь ujđar
Jaqtьrtьlar jaqtь jondođ kyk.
Ujđar kilde ujđar artьnan,
Hər uj menən jerəge əsende,
Ujđar kihte təmle joqohon,
Bolot jarqan lenge jəşendəj.

В rsolqanьn kyrep Əpəşten
Ə-əhe lə uqa hyđ quştь.
— Əllə вalam вaşьn avьrtamь?
— Juq əle əsəj вaşqa uj teşte.
Ujlьp jatam əle kolxozđaqь
Anav Bylək, anav Nəqiptər,
Kem hun əle anav Məslimələr,
Karimələr, taqь Nasiptar.
Şular вulьp klkən вarniktar
Byləkləngən şular eş esən,
Əjər đə min вelham udarnik
Jetmәtь mlkən əsəj eş kəsəm?
— Eşlə вalam, eşlə, udarnik вul!
Bisələrđən qajhь jeren kim?
Baş jalar ke ek hytep eşləhək
Hər kən вulьr вeđge truđinl.."

12. QURQЬNЬS TƏŞ KYRGƏNDƏ

Əpəş kyp ujlanьp, xlallanьp,
Ađaplanьp kitte jəqoqa,
Ul teş kyrđe, unь teşendə
Jeвərđelər sitkə uqьvqa.
Ondə kyrə almaqan вejek jottton
Baştarьnda osop jerenə,
Əllə kemdər juldan uđđьlar
Dur arвaqa jegep вyrene.
Byre əverelde ajьvqa,
Ajьv вuldь elkən parovoz,
Dur tav kyrđe aldə, ul tavđan
Asьlьp kitte jaman đur avьđ.
Şundaj əlkən, şundaj qurqьnьs
Bətə donja hьlьp kiterlek,
Bətə keşelər, вətə parovozdar
Inhalər də urən jeterlek.
Yđe gevlaj, yđe jaman ykerə,
Əllə nidər horaj jotorqa,
Inep вara Əpəş đur avьđqa,
Hls вer tajanьs juq fotorqa.
Şul minutta Əpəş joqohonan,
Qurqьp, вьtrap qapьl ujandь,
Urьndьqtan teştə idəngə
Səkmənenə ajaq uraldь.
Haman tavьş şavlaj qolaqta,
Qurqьnьstar hala jerəkkə,
Tьşqa kyđen halha, əsəhe
Het kytərep sьqtь kelәttən.
Jegərep sьqtь qarşь əsəhenə,
— Əsəj, əsəj nindəj tavьş вar? tine,
Əllə hataştьnmь? anav kyđen!
Bьna ihər, вьna şьr-tlie!
Inep kitte elgə əsəhe,
Əpəş qaldь tьşta aptьrap;
Ul teşendə qurьqqan şul tikle
Ajaqьnda вatьp saq tora.
Tav ettendə, jaqьn ьrđьnda
Traktorqa elgən вarавan,
Şavlap ykrep qomhođ aşlьq jota,
Avьđь kəвəndərgə qaraqan.
Ykrə teştə kvrgən đur avьđđaj,
Bətə tav вujđarьn janrata,
Gevlәp aşlьq jota, halam ata,
Havalarqa tuđan-san ata...
Kyk sьlt-ajađ, qojaş kelep qaraj,
Kyk saqьmidar jatqan jalanqa,
Anav tuqajlьqta kyp at menən
Kolxozsьlar teşkan вaвanqa.
Tendə ujlap вaşь arьqanqa,
Joqohonda jaman hataştь;
Şul tavьştar inde вaravandьn
Geveldəve menən totaştь.
Kyktə qojaş, jerđə tormoş kyrgəs
Əpəş вaşь teştən ajnьnь;
Xəđer taqь teştə вaşьna
Alđa nisek eşlav qajqьhь.

13. ƏPƏŞ ЬRDNQJA JUL TOTQANDA

Alpan-tolpən вatьp Əpəş kilde,
Eş qajnaqan jənle ьrđьnqa,
Maşinaqa kilep qarap tordo
Berəv kyđ halmanь
Hər kem aşьqa, hər kem jegərep jərej,
Barавandьn avьđьn tьqьrqa,
Ikmək tapşьrьvđьn planьnda
Bulqan ədəkləktən sьqьrqa.
Jetem вala kevek qarap tordo
Sittan genə eşten вarqanьn,
Aşlьqtarđьn qalaj taşlьqanьn,
Вarавanqa qalaj halqanьn...
„Ədam eşləmәblek вer eş juq,
Buldьrьrqa məmkin вarhьn da..."
Tiqən saqta Əpəş kyrep aldь,
Brigadirь tora qarşьnda.
Jəhət kenə вatьtь aldьna la
Brigadirqa hyđen вaşlanь:
— Iptəş, taqь qajttam kolxozqa,
Sovxoz eşen xədər taşlanьm.
Bylək, Nəqip kevek mine lə
Bsьn udarnik itep alьqьđ!
Ular kevek min də вuldьram
Şular erətenə jađьqьđ.
Jьvaş qьna kelde вrigadir
Başь ajaqьna qaranь,
Javap вirmәj tordo, tamaq qьrđь,
Səsen вarmaq menən taranь:
— Jarar Əpəş—tine вrigadir,
Eş kyrhəthən əjđə eşkə kil,
Joqon, jalqavlьqьn ejđə qalhьn,
Ləkin Əpəş qustьm, şunь вel!

14. ƏPƏŞ FURGONDA

Əpəş kilde,
Eşkə quştьlar
Furgon menən igen taşьrqa,
Julda qajtqan saqta furgonьn,
Ber jьlqaqa teşəp вatьrqan.
Əpəş furgonьnan jьqьldь,
Aşlьqtarь şunda qojoldo.
— Əpəş, вulməb axьrь hinən, tip
Ikense вer eşkə qujьldь.

15. ƏPƏŞ AT QARAVSЬ

At qaravqa unь quştьlar
Attar hidə kemdeŋ kemlegen,
Sənki Əpəş joqlaj, attar tora
Ulaq təвe kimerep ten вujь.
Şuqa axьrь nətə attar đa
Əpəş kilhə tora art menən
Eşkə jeger вulhaŋ qasalar
Əpəş jerəj qьvьp at menən.
Ber kən qьvqan saqta at menep
Unal ala вajtal artьnan
Ulaq ergəhendə at qьvqanqa
Əj kəldələr jəşe qartь la.
— Bulmaь hinən Əpəş, tinelər,
Mal qaravqa qulьn kileşməj,
Xajvandar đa hidə kemlegende
Hin ul eşkə lutsь kereşmə1...".

16. ƏPƏŞ KƏBƏN BAŞЬNDA

Əpəş mende kəвən вaşьna
Juqarьnan aşlьq taşlarqa,
Tora вik eşlekle teь menən
Lakin вelmәj qajđan вaşlarqa.
Ul hənəgen tьqьp jeвərđe
Qjəjrat menən вetə kesenə,
Aşlьq sьqmaj ajaq вatьqan jerđən,
Əj kəsənə, Əpəş kesənə.
Kesəngəndə ajaq tajđь la
Qolap teştə kəвən вaşьnan,
Unь keskə tabьp aldьlar
Avđarьlqan kyвə atьnan.

17. ƏPƏŞ AŞLЬQ ЬŞЬRTQANDA

Jьqьlьp teşkəs kəвən вaşьnan
Ujđa eşlə lutsь tyвəndə tip
Aşlьq вşrtьvqa qujđьlar.
Adna вujь at ta xəjlə вelgən,
Ьşьrtqь la tamam şьmarqan,
At ta вelə Əpəş вər saqьnda
Adьraq qьna kərək tьnarqa,
Atьn tota almanь, ьşьrtqьlь
Tajьp sьqtь kyвə təвənən,
Kyвə qaldь, yđe halьp kitte
Eləgep ьşьrtqьnьn qujđьlar.
Taqь kilde, taqь şulaj вuldь,
Yđe kitte, qaldь kyвəhe,
Jerəj torqas tejep at tojaqь
Tişelep sьqtь Əpəş tyвəhe.
At ta вelep aldь Əpəş jajьn
Əj totondo sanьp jerergə.
Şulaj jerəj torqas вaravanqa,
Вetep qaldь aşlьq вirergə.
Baravan gevlәj, unda xaiьq şavlaj,
— Qajđa tiđerək aşlьq вireged!
Ninə jerəj şunda вutalьp,
Şul Əpəşte unan ereged!

18. ƏPƏŞTEŊ BERENSE OJALЬVЬ HƏM UJLAMAQJAN BƏXETHEĐLEK

Unan ergəs Əpəş estən jandь,
Traktorqa вarьp hejlədə;
Yđ qemerendə ojat вelmәgən,
Əpəş вegen вaslap ojaldь.
Jəştən eşlap eşkə kynmәgən
Begen Əpəş şunьn qorвanь.
Begen eştə kyrgən ojatьnan
Ul вelmәne qajđa torqanьn.
Bəxethedlek kilmәj qanat menən,
Ujlamaьtan kilə вaşьna,
Qьbьlьp kerđe Əpəş itəge
Təgərsəkten elgən qajьşьna.

Şul sikuntta Əpəş kavđəhe,
Jomqaq kevek jergə arьldь
Qajьş sьqьp kitte вaravandan
In kərəkle vinte vatьldь.
Jarqamь, əllə kelərgəme,
Unьn ajanьslь xəlenə,
Jarar əle zarar juq
Jara jahalmaqan tənenə.

19. ƏPƏŞ TYŞƏKTƏ

Avьrьp jata Əpəş tyşəktə
Lakin kynel ujlaj вaşqanь,
Qasan atьr ikən Əpəş əsən
Keləs qojaş sьqqan eş tanь!
Ul jatha la avьrьp tyşəktə
Qolaqьnda ьrđьn şavđarь,
Ьrđьn şavь uqa kes вirə
Jemerđəj вula tavđarđь
— Qasan qьna keşe hoqlamьrlьq,
Min hun eş yrnəge вirermen?
Keşe kyđ aldьnda maqtanьrlьq
Byləklangən saqьm kyrermen?

Şulaj вuldь Əpəş jađmьşь
Boroloş jahav вuldь вik avьr,
Tormoş aqa, keşe yđqərə
Sənki qьđьv aqa вьl đəver.
Dəver kerəş menən вəjlangən
Kerəş keşe ənьn yъterə
Xəđer jəşəj torqan saq tygel
Yđ quranqa yđen kyđ terep.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

XARBINDAOĢЬ SOVET KONSULLЬOĢЬNA QARŞЬ

„OĢƏJEPLƏV MATERIALDARЬ“ ALЬVƁЬN JAŊЬ JULDARЬ

Xabarovski Xabarindan alьnqan məqlymәttәrdә qaraqanda SSSR ðьn Xabarovsk general'nьj konsulь vazifahьn vaqьtlьsa başqarьvsь Ip. Rəjvin 8 dekabrdə Manczov Go ьn diplomatik komissarь Şi-Lyj ben ələndegə tyвəndəge protest notahьn tapşьrqan:

Maxsus agent ələndel

5 dekabr kiske səqat undar tirəhendə, Pristan uramьnda 8 nse litlalə yđenen jorto janьnda, urьk millətenən aulqan ulldəhed keşelər tarafьnan general'nьj konsulьqtьn kurjerь—sovet grazdanь Fedor Dmitrijevic Rovenko utlanqajnь. Ip. Rovenkonьn minə birgən kyrhətevđərenə qaraqanda, unьn janьna ike ulldəhed keşe kilep, şulardan bereh: unь jelkəhenə revol'ver menən huqqan, şunan hun unь avtomobilgə həjrəp ultirlqandar həm kyddəren əəjlangandar, ulldəhed ber jergə alьp barqandar həm unda ldən ahьna teşergandar həm yddəren „Bratstvo rus-koj pravdь“ nьn vəkildəre tlp atagan, urьk millətenən aulqan,maska kigen bernisə kese general'nьj konsul lьqtn eşe,həm konsulьq ьn ajrm sotrudniktarьnьn eşmәkərlege turahьnda məqlymәt birergə məzəyr itev telәqe menən Rovenkonь jьrtqьstarsa tuqmaqandar.

Rovenkonan horav alqan kejelər generalnьj konsulьq sorudniktarьnan kemden GPU vəkile aulьvь, generalnьj konsulьqda jer atьk juldarь, Məskav menən əajlaneş totov esən jəşeren radio stansalarь aarmь ikənlege menən qьđqhьnqandar. Kyrhətelqan keşelər Rovenkon n ktlsəkte generalnьj konsulьqtьn eşe tvrahьnda həm genkonsulьqqa kilep-kitep jerəvse, ajrьm alqanda sovet grazdanlьqьn qaqul itergə telavse keşelər turahьnda məqlymәttər birevđe talap itkəndər. Horav alьv vaqьtьnda Rovenko yđen ьđalavsь keşelə genkonsulьqtьn bətə sotrudniktarьnьn adristarь, ularđьn xđmət həm semiə xəldərenen xarakteristikalarь menən aulqan, barь tik tejeşle vlast organdarь quiьnda qьna aulьvь memkin aulqan isemieklaten kyrgən.

Nihajət, Rovenko yđenən horav alьvsьlardan berehen hunqь vaqьtlarda general'nьj konsulьq həm unьn sotrudniktarь artьnan sistematik rəveştə kyđətev alьp barьvsь, politsiaьn jəşeren agenttarьnan berehenə oqşatqan.

Bulqan vaqtqa turahьnda general'nьj konsulьqqa belđergən vaqtqala Rovenko yđe lə həm unьn semiəhe lə yltereləsək tkanlege turahьnda lđkərtkandan hun Rovenkonь jeəargandar, dərəbərəge avtomobil' (qara təkə aujalqan, nomerhьđ, kin karita) menən uramqa taşlap kitkandar. 6 dekabr lrtən səqat 5 tə ul qajət avьr xəldə tuqandarь tarafьnan general'nьj konsulьqqa kiltereldə həm aulqan vaqtqa turahьnda xəbər itte. Yđ navbətendə general'nьj konsulьq diplon atik vəkilitekkə həm p litsia vlastarьna bьl turala belđ rev jahanь həm Rovenkoqa meditsina tanьqlьqь jahavđь talap itte həm meditsina tanьqlьqь jahaldь. Meditsina tanьqlьqьnьn aktь oşoqa terkələ. Rovenko xəđergə kendə QK timer ju'ьnьn yđək bol' nitsahьnda đavalanьp jata.

Juqarьla jađьlqandarđьn bətəhe turahьnda la hedqə xəbər itep, min Rovenkoqa aulqan hezymde urьk politseyskidarь tarafьnan genkonsulьq həm unьn sotrudniktarь artьnan, ajrьm alqanda grazdanin Kanajef artьnan asьq rəveştə alьp barьlqan politsia kyđətelđare menən bəjlaneşkə qujmai bulđьra almajьm. Genkonsulьq həm unьn sotrudniktarьnьn artьnan politsia kyđətevđare qujьlьvqa qarşь min hedqə ber nisə tapqьrđar protest jahaqan həm yđemden hedqə 4 dekabrđə jađqan xatьmda bьl kyđətevđarđen alьnьvьn nьqlap talap itkəjnem. Min sovetqa qarşь emegrant politsejskidarđьn bьl kyđətevđ renen provakatsion xarakterьna hedđen iqtlvarьqьđđь jynəltkən, şulaj u bьnan kilep sьqьvь məmkin aulqan həcəmtələr əsən bətə javaplьlьqtь tejeşle japon-manzur vlastarь ebtenə jekmətkəjnem. Qьđqanьsqa qarşь, minen sovetqa qarşь provakatslalardьn oşo asьqtan-asьq fak tarь menən bəjle şiklənevđərem bik tlđ a landьlar həm Rovenko ul faktlardьn qorəvnь bulđь. Rovenkonan horav alьvđьn xarakterь turahь da minen taraltan juqarьla jađьlqan faktlar unьn horav al qan keşelərđen provakatsion tel kiəren asьp halalar həm Manzurlala jəşəvđərenə min elektən hedđen iqtlvarьqьđđь jynəltkən sovetqa qarşь provakatsion ojoşmalar menən bьl gruppa keşelərenen asьqtan-asьq bəjlaneşen kyrhətergə minə tulь əsas birelər.

Şun'ьqtan general'nьj konsu lьqqa qarata menəsəbəttarđe jaqşьrtqanlьqьn həm „havanь tađartqanlьqьn“ əjtkən. Agentstvo Japoniaьn „bьl hejlaşevđar tuqtavьna riza tygellegen həm ularđь qajtanan başlav vaqьtьn aldəlargə tesogenlegen“ xəbər itə.

***

London. Bəgən Anglia xəkyməte dingeddə qorallanьv turahьndaqь hejlaşevđarđe tuqtatьr qaqьrar sьqarđь .Bьl hejlaşevđarđe tuqtatьv turahьndaqь rəsmi belđerev Japoria delegatsiahь Tokionan instruksia alqanqa tiklem kisekterelđe. Rejter agentstvohьnьn xəbərena qaraqanda dingeddə qorallanьv turahьndaqь hejlaşevđar 1935 jьldьn jađьnda başlanasaq.

POL'ŞANЬN JAŊЬ KONSTITUTSIA PROJEKTЬ

Varşava. Kisə sinatlьn konstitutsion komissiahьnьn ulьrьşьnda senator „Rostvorovski Pol'şanьn jaŋь konstitutsiahьnьn proektь turahьnda doklad jahanь.

Bьl projekt aujьnsa dəvlət vlasьn aylev bətereiə. Dəvlət vlasь his aylenmət aulьrqa ham prezident çulьnda tuplanьrqa teşeşle. Proektta respublika prezidentьnьn xoquqtarь anьq ulldələnə. Berense nəvbətta prezident itep juqarь sud palatalarьnьn predsedateldəren ulldələv həm aulasaq prezidenttьn kandidaturahьn yrlətev, baş komandovaniaмь, armianьn baş inspektorьn ulldələv kyđ unьnda totole. Prezident konstitutsia aujьnsa ulldələngən srok ytkəngə tiklem yk hər ike palatanь (sejmđь həm senattь) taratьrqa, ministrđər sovetь predsedatelen urьnьnan alьrqa həm ulldələrgə həm xəkymətten ajrьm aqzalarьnьn đəvlət triaunalьna tapşьrьrqa xaqlь.

Konstitutsia prezidenttьn vlasьn şaqtaj kinəjtə, proekt nigeđenđa prezident, zakon sьqarьvsь palatalarqa belđerməjensə, dekret sьqarьv formahьnda xəkymətte tədəvgə, qorallь kəstər baş komandovaniahьn həm dəvlət administratsiahьn ulldə ləvqə qaqьlqan kyp kenə eşterđe xəl itə ala. Prezidentqa huqьş iqlan itev həm solox jahav xoquqь birelə. Huqьş vaqьtьnda prezidenttьn vlasь taqь la nьqьraq kinəjə. Yđenen eştere esən prezidenttьn đəvlət trlaunalьna javapqa tartьlьvь məmkin tygel.

Prezidenttьn vlasьn kesəjtev menən ber rəttən, konstitutsia projektь zakon sьqarьvsь palatalarđьn həm berense nəvbətta sejmđьn xoquqtarьn jaqşь uq stklə, Sejmđьn kaalnetqa bşanmavsьlьqtь belđerevđe menən avtomatik rəveştə kaalnettьn otstavkaqa sьqьvьn ulldələgən polazenle bətereiə. Senat turahьnda projektta senatorđarđьn əstən ike eləşe hajlap quļьlьrqa həm əstən ber eləşe prezident tarafьnan ulldələnergə teşeşlege kyrhətelə.

HINDOSTAN KONSTITUTSIAHЬ TURAHЬNDA

London. Tyвənge palata 120 tavьşqa qarşь kypselek tavьş menən Hindostan konstitutsiahьna reforma jahav turahьndaqь dokladtь Hindostandьn jaŋь konstitutsiahь nigeđenə halьv turahьndaqь təqdimde qaəul itte. Lejboristarđьn Hindostanqa əkerenlap dominion xoquqьn birev turahьndaqь təqdimdərə kire qarqьldь.

Hyrəttə: Өfenən Sotsialistticəkl urəmьnda tratuar asfaltirlav

JUL TƏDƏLƏŞƏ

KONKURSЬNЬN QAJHЬ BER JOMOĢAQTARЬ

1934 jьl jul tədələşə elkəhendə, Başqortostan sovettarь, partia ojoşmahьnьn jetəkselege alьnda kyđgə kyreneriek elgəşevđərgə ireştelər.

1-se nojəbrgə alьnqan məqlymәttərgə qaraqanda, jul tədələşə jerle xalьqtьn xeđmət qatnaşьqь menən 119,7 protsenqa ytəlgən. Xeđmət qatnaşьqьnьn dejəm summahь 5,011,500 humqa jetkən.

1934 jьl sovet konkurstarьn jaqьş ytkərevgə Tatarstan həm Urta idel menən jarьşqa qujьlьp, Başqortostan sovettarь yđ ebtərenə xeđmət qatnaşь jьlьq planьn 1-se avqustqa 85 pr.qa jetkerev burьsьn aldьlar. Ojəməldə bьl həm şul uq vaqət esendə 103 6 pr.qa tultьrьldь.

Xeđmət qatnaşьn unьşlь ytkərev nigeđendə tədələş materialdarь ədertəv planь arttьrьlьp ytəlde. Ajrьm atqanda: taş ədertəv aujьnsa plan 25.9, gravi aujьnsa 166,9, qom kliterev aujьnsa 269,1, aqas ədertəv aujьnsa 130,8 protsentqa jetkerelde. Kyper həm tronalar tədev planь 133, juldardьn profilen jəhav həm gravi-jəjev 175 həm gruntlь juldardьn aqьmdaqь re monts 103 protsentqa ytəlde h.n.

Bьl unьştardь alьvđa—jul tədev aujьnsa avьl sovettarь konkurstarьn ytkərev həm massaanlatьv eştəren jəjelderev đur rol' ujnanьlar. Konkursqa Baş qorlostandьn bətə 42 rajonь həm şular esendə 957 avьl sovet., jəqni bətə sovettardьn 78,9 prtь qatnaştьlar.

10 rajondan qьna alьnqan məqlymәttər aujьnsa, jul tədev konkursь şarttarьn həm ulrelgən plandardь ejrənev məˈələlere aujьnsa barlьqь 446 jьlьş həm konferensialar, 221 əngəmə həm lekstalar ytkərelgən.

Konkurs avьl sovettarьnda jul seksialarь hanьnьn ytkevenə, ularđa sovet-kolxoz aktivьnьn artьvьna jarđam itte. 1934 jьldьn 1-se qinverьna 80 avьl sovetь ergəhendə ike seksia tədelgən bulha, 15- se sentəbrgə 25 rajondan alьnqan məqlymət aujьnsa 546 sovet ergəhendə jul seksialarь tədelgən.

Jul seksialarьnьn jul tədələşə elkəhendə tolqan urьndarь la jaqş uq ytkre. Byzdək rajonь Qanlь-Tyrkəj sovetьnda jul seksiahь 1934 jьlda, konkurstqa quşьlьv unajьnsa tədelgəjne. Seksia jul tədələşə aujьnsa bətə eşte yđ qul ətitna alьp seksia aqzalerьna jəkmətte. 4 jul ham 1 kul'tərigada tədelde. Brigadalar menən jetəkselek eşe seksia aqzalarьna tapşьrьldь. Seksia instlativahь menən ike sunaotnik ojoştoroldo. Seksia kul'tmassovьj eşte jajelderđe.

Byzdək rajonьnьn Tuqaj avьl sovetьndaqь jul seksiahь bətə eşen kolxozdarqe, jul eştare ucastoktarьna kyserđe. Konkurs mələndə seksia barьhь 5 kolxoz kysmə kənəşmәhe həm jul tədev ucastoktarьnda 3 kənəşmə ytkərđe. Bьl kənəşmələrdə ajrьm eş ucastoktarьna berketelgən seksia aqzalarьnьn otcottarь tьnlanьp, aldaqь eşkə kyrhətmələr birelde.

BASSR Yđək Başqarma komitetь prezidiumь konkursqa hədəmtə jahaqanda in jaqşь kyrhətkestərde **Dyrtəjlə, Byzdək** həm **Saqmaçoş** rajondarь birjənen əjtte.

Dyrtəjlə rajonьnda konkurs iqlan itelev menən avьl sovetь predsedatelldre həm jul eşse larenen kənəşməhe ytkərelep, konkurstьn ky hatkestəre tlkşeeldelər. Bьnan tьş konkurs şarttarь avьl sovetь həm kolxoz predsedateldəre, jul seksialarь jetəkselərenen kustovoj kənəşmələrendə lə tikşere delər. Hədəmtələ, bətə 39 avьl sovetь konkursqa qatnaşalar həm jarьşqa blьqtьrьldьlar. Bətə avьl sovettarь ergəhendə 191 keşene esenə alqan jul seksialarь əjoştordolar.

Jul tədələşərdə eşlavselərđe kul'tura jaqьnan xeđmətlәnderev esən 19 kino seans, 12 xudozestvolь postanovka həm 5 agitorlqada sьqьştarь ytkərelde. Rajonda eştərđen fizik dəvmələ həm xeđmət qatnaşь planь 240 pr. qa ytəlde. Xeđmət qatnaşь aujьnsa jьlьq zadanie 165 hum 40 tln nulьp ul 399 hum qa jetkerelep ytəlde.

Saqmaqoş rajonьnda konkursqa bətə 27 a sovetь qatnaştь. Konkurs kyrhətcestare rajondьn əşsəndəte arahьnda kin rəveştə ejrənel le. Barlьqь 185 jьjьlьş ytkərelep, unda 7812 keşe qatnaştь, bar avьl sovettarьnda la jul seksialarь tədelep ularqa 205 keşe blьqtьrьldь. Bətəhe 89 daimi jul arigadalarь ojoştoroldo. Başdortrans tarafьnan alrelgən eş planь 101 hum 35 tinlek aulha, ul 237 pr. qa jetkerelde.

Byzdək rajonьnda konkursqa bətəhe 33 avьl sovetь qatnaştь. Konkurs iqlan itelev menən kin sotsialistik jarьş jajelderelde. Bətə avьl sovettarь, 130 kolxoz, bət jul seksialarь həm 50 depu tat gruppalarь yđ ara jarьşqa sьqtьlar. Rajon Saqmaqoş rajonь menən jarьş dogovorь tədene. Eş arigadalar tarafьnan alьp barьldь. Jul tədev planь 236 pr. qa ytəlde.

Respublika aujьnsa totaş alqanda, jul tədələşə planь qanəqətlənerlek ytəlhə lə, rajondar aujьnsa ytəleş bik sьnar. Ajrьm rajondar konkursta kərəgensə jəjeldermənelər, massavьj ojoştorov eştəren jəjelderevđə həm massanь jul tədələşə nurьstarь ergəhenə tuplavđa konkurstan fajđalanmanьlar. Bьl rajondar aujьnsa tədələş plandarь tultьrьlmanь. Ucalь rajonь jul tədev planьn 38,7, Berjən 42, Xəjbulla—56,9 pr-qa qьna jetkerđelər.

Jul tədələşə aujьnsa konkurs ytkərev həm unьn menən bəjlaneştə sovettarđьn ojoştorov—massa eştəren jajelderev, eşsəndər iqtlvarьn bətə xuzalьqьna kytərev həm eşsəndərđen material tormoş şarttarьn jaqşьrlьv esən jaqşь jul tədev eşenen əhəmiətenə tuplavqa đur jardam kyrhətte.

Şul uq vaqьtla bьl unьştar, kilsəkte lə eşsəndər massahьnьn jul xuzalьqьna iqtlvarđarьn həm jul tədələşəndə aktiv qatnaşьqtarьn tə'min itev aurьsьn quja.

L. Sokolof

CAPAJЬF KƏNDƏRENEŊ DOKUMENTTARЬ

Capajьf yđe turahьnda yđe:

—„... Başta ike jьl susqa, unan ere mal kettem, huŋьnan aalta o'tahь həm aujavsь auldьm. 18 jaşkə tiklem magazinda xeđmət ittem. 18 đan Dunə tigən qьđ menən şarmankala ujnanьm. Huqьş aulqas haldaiqa elaktem. Huqьştan huŋ revolytsia başlandь. Şulaj itep bətə vaqtla la xərel şəraitta jerəjem" tl. (**D. Formanof** kəndəlegenən).

***

1918 jьl 2-se sentəərđə Komarit **Capajьf** ikense polktan qalqan armejestar menən Cex Slovaktar bətənən đur jenev tota. Divizia nacal'nigь Zaxarof yđenen telegrammahьnda:

—„Bəgən berense arigada komandirь Capajьftьn, ikense polktan qalqan armejstar menən Gustxo avьlьn alьran doşmandarqa qarşь kərəşkə sьqьvьn həm Cex-Slovaktarđьn jenelevən belđerəm. Ikense polk qalđьrqan əs pulemet, ike avьr arudie həm ber tiklem mьltьq kire alьnđь. Doşman Ivantelevka avьlьna sigende" tejelə.

Capajьf bьl batьr xərəkəte əsən komandirьnan rəxmət ala.

***

19 oktəərđə Capajьf zapas batalionь komandirьna bik jəhat frontqa sьqьrqa prikaz birə. Prikazđa:

—„Ber minutte huđmaj 800 keşe menən sьqьrqa təqdim itəm. Hər ber minutte huđь əsən xərel vaqьt menən javap irerheqeđ. Sьqьvьqьđ turahьnda minə bik aşьqьs belderegeđ" tejelə.

***

Capajьf qađaqtarđьn bətə qarşьlьqtarьn jemerə. 10 nojəərđə ul stəəqa:

—„Nikolajvski diviziahь qađaqtarь bətə frontta sьqьş xarakatlere jahanьlar, ə bətə jerđə lə kire qaqьldьlar, tip belderəm. Noqta" tip xəbər itə.

***

1918 jьl, 11 nojəərđə Uralskiqə həəzym iter aldьnan xitapnama jađa. Unda:

—„... Əjđə surzuazia nelhen, Qьđьl armia haldattarь, faqəl, keşe aťьv həm atьv artьnan qьvьp kynellənevse kulaktarqa, allьn pagon təqьvsьlarqa həm başqa mirzavistarqa qьna rəxim itmajəsəktər. Eşsən qađaqtar beđđen menən kerəşətər, jarlьlar həm jəəerlangəndər beđđen tuqandar, ulardь hls ber terlə kəsləv həm xalta ularqa qatьlьq kyrhətev đə aulmajasaq" tejelə.

***

12 nojəərđə Capajьf qađaqtar ebtenən jenev tota. Ul yđenen belderevendə:

„Nikolajvski diviziahь frontьn đa ytkən kendə ikense polk Curnakof xutrьna demonstrativ rəveştə həzym itte. Jeəərelgən aronovik xutrđьn alldələngən urnьnda jarьldь, 600 gə jaqьn qađaqtь kitte. Ike arudia həm oəozdь jemerđe. Beđđə juqa lьv juq." tl.

***

Jarlь jьl ytə. Ip. Frunze Capajьftь Aleksandrogajski arigadahьnьn nacal'nigь, Formanoftь politik eş alьp barьv esən alldəlaj. Dokumenttar arahьnda Ip. Frunzenьn 1919 jьl 26 fevralda birelgən prikazьnьn təp nəskəhe bar.

***

Xərel şaraitta aulha la, kendən-ken Formanof iptaş yđenen kəndəlegen tədə. Kendəlektə Capajьf turahьnda bik kyp jađa. Capajьf yđe turahьnda Formanofqa bьlaj həjlaj:

—„Uqьrqa əjrənev menən kitaptar uqьrqa başlanьm, uqьvđь bik jaratam. Lakin, vaqьt jetmaj. Min Gannibal, Napalion, Stenkarazin, Pugacof turahьnda uqьnьm, ataman Curin turahьnda la belem. Bьnan hun Spartak həm Garibal'đi turahьnda la uqьnьm..." tl.

***

..., Iptaştar, bьl eştərgə min bađaj almajьm. Kemđə-kemden alda talavь hldelhə, min unь attьrьrmьn həm yđem nerense atьrmьn. Əgər min eləgəm ikən, mine at—Capajьftь jəlləmə.

Min hedđen komandir. Lakin, 1-trojđa qьna komandir irekta min hedđen iptaş. Minə tən urtahьnda, tendən huq ltl. ujal, min ujanьrmьn, hinə nəmə kərək ajtermen. Əşajьm i ən, minen menən aşarqa ulltr, saj esəm ikən səj eserə ultir. Min bьndaj tormoşqa ejrənqənmen. Min akademia ytmənem, min ularđь bətermənem. ə, şulaj đa 14 polk tədenem h m ulađьn bətəhendə lə kom ndir buldьm. Unda m nen t rtip buldь, talavđar aulmanь..." „Capajьf mit ngta kitken həm tura. Lakin, ul hər v qьt aqьmqa qarap aqqan tip ajtergə jaramaj. Ul qarardarđa bik jəhat həm ularđь aojomqa atqarьvđa bik qatь..." (Formanof kəndəlegenən).

Kəndəlektə Ip. Formanof Capajьf turahьnda kyp jađa:

— „Capajьftь bətə jerđə lə krəbtejlənđər kətələr. Tik sovetta qьna Capajьf kileve turahьnda bətələr həm əkeren genə həjlaşə başlajđar. Berehenənberehenə Capajьf kileve turahьnda xəbər itələr. Xəbər jəhat arala bətə uramdarqa tarala. Xalьq batьrđь qararqa aqьla həm bik jəh t sovet xalьq menən tula. Kitkən saqta qapqa eptərenə tejnalalar həm jaraьp ođatal r. Unьn popularlege bətə jerđə lə bik đur ine".

„Unьn bik jəhat fekerləzeme, jaqşь praktikahьmь, bik jəhat təşenəvge həm momental' ujlap alьvqa jartam lə ine. Hər vaqьt karta ebtənən ser'kul jərətə, unь negə, tuqtatə, fekeren ədaqьna tiklem həjlaə birə. Qarşьlьqqa sьđamaj, məqəmələhe jaəaj Qьđьl armejestar menən qatьraq aula..."

***

1919 jьl, 9 ijyndə Capajьf əs kendən hun đur jenevgə ireşə. Ebtenə alə. Belderevđə:

— „Əs kənlek nьq huqьştan hun beđđen maqtavlь Capajьf komandirvanlahь ahtьnđa maqtavlь Qьđьl qəskərđər tarafьnan Ebtə alьnə. Capajьf yđenen jərəəllənevenə qarəmaktan frontlь taşlamaj, alьa ьarđь. 9 ijyndə 20 səəqətta Ebtə qalahь alьnđь. Doşman panika menən sigende" tejelə.

***

10 ijyndə Capajьf frontlь nьqьtьv esən Uralskiqə jeəərela, 16 ijyndə Samarqa-kenjaq qruppa stabьna, kontrrevolytsionerđar menən kəslə huqьş barqan jerqə—**V. I. Lenin** telegramь birelə:

„Uralskidaqь iptəştərgə, Uralskidь haqlavsь batьrđarqa minen qajnar qollavьmđь jetkerevegeđđe horajьm. Kynel təşenkelegenə birelmavegeđđe, ber nisə adnaqa sьđavьqьđđь horajьm. Uralskidь haqlav unьş menən tamamlanasaq. Sovet oborona predsedatelle: **Lenin**".

***

1919 jьl, 6 ijyldə Capajьf jenev artьnan jenevgə ireşə. Belderevđə:

„Minə bjandьrьlqan əəstər udar gruppa aulьp, gruppa aujьnsa birelgən №91 prikazđь ytəp, alqa barьvđarьn belderəm. Prikaz sxema menən berketelə. 6 ijyldən əəstər izgir jьlqahьnьn hul jaqьn jalalar. Alqa barьvđьn hədəmtələre turahьnda bik jəhat xəbər itermen".

***

1919 jьl, 14 ijyn, Məskav. Armianьn şəxsi sostavьna Revvojensovet prikaz birə. Prikazda:

„Tyвəndəge ajrьmlьqtarь əsən 25-se strelkovoj divizia nacal'nigь **Vasili Ivanovic Capajьf** qьđьl bajraq ordenь menən ayləklənə" tejelə.

***

Dokumenttar bere artьnan bere beđđen maqtavlь Qьđьl armianьn bojek kerəş kartinalarьn asalar. Şulaj uq armianьn his ber qurqьvđь həm jemerelevđe belmaqən, revolytsia utь həm sьjnli jaralmavsьlьq menən janqan, Cex Slovaktar, Dutof, Kalcak kontrrevolytsiahьn sjavhьđ bətergən gerojь—Capajьf turahьnda bik kyptərđe həjlajđar.

Javapь redaktor: **TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.**

Vengria-Jugoslavia konflikte aujьnsa

REZOLYTSIA SЬOĢARЬLDЬ

Ženeva. Millətlar ligahь sovetь Vengria Jugoslavia konfliktьn mьzəkərə itevđe tamamlap, dokladь itep ber tavьştan idende (Anglia) rablanь.

Ip. Litvinof'ьn, Ligaпьn qararьn xalьqtar trevoga menən ketələr həm bьl eşie aegen yk bəterergə, kərək tip kyrhətkən təqdim aujьnsa, sovet təqь la ber tapqьr tənge ultirəşqa jьjьlьrqa qarar birđe. Bьl ultirəştə lden rezolyt ta proekte inderđe. Proekt isemlek aujьnsa tavьş itev juls menən ber tavьştan qaaul itelde həm Vengria, şulaj uq Kes kenə antanta vəkildəre tarafьnan xuplandь. Rezolytsia Marselda aulqan jenajatte qəjepləj həm qəjeplelərgə jaza birevđe talap itə, politik terrorizmdьn jaramaqan eş aulьvьn kyrhətə. Lida aqzalarьna ber-berehenen territorial' bəjləhedlegen ixtiram itergə tejeşielektəren xəlerđərenə teşerə.

Rezolytsia „Marsel jenəjətəren əđerlav menən bəjlaneşgən aktlar esen. Vengrianьn qəjbe bьlьvđarь ber vlastarьna ularđьn haqhьđlьq kyrhətevđare sənəple bər xəldə ulldəle javaplьlьq jəklalelergə məmkin ikənlegen“ əjtep ytə. Şuqa kyrə sovet Vengria xəkyməte, qəjeple aulьvđarь belengən vlastarqa qarata tejeşle jaza saralarь qullanьrqa tejeş, tip ihəpləj. Sovet, Vengria bьl jəhattən qaaul itkən saralarьtьrahьnda sovetqa belđerergə təqdim itə. Rezolytsia politik terrorqa qarşь xalьq ara konversia tedev jaqlь feker belđerđe. Təvge proektь eşlav esən Sovet Anglia, Fransia, SSSR, Vengria, Italia, Pol'şa, Ruminia, Belgia, Ispania həm Şvetsaria vəkildare sostavьnda komitet tədənə.

GERMANIA FAŞISTARЬ KOMMUNIZM XƏRƏ XƏTENƏ QARŞЬ KƏRƏŞERƏ KƏSHƏB

BAŞ MINISTR GERINGTЬN DOKLADЬ

Berlin. Kisə diplomatik korpus həm sti tl matauqatь vəkildəre jьjьlьşьnda Prusia baş ministre Gering „Germanialь kommunizmqa qarşь oborona" tlgən temala doklad jahanь. Kerək temanьn hajlanьvь aulhan, kərək doklad yđe aulhan, idara itevse dairalarđьn kompartianьn iđən əttь eşenən tanьşhədlanьvđarьnьn jaŋь rabləqьstarьn birđelər.

Gering yđenen đokladьnda xəđerge vaqьtta Germanialь natsional—sotsializmdьntəp doşmandarь aulьp kommunistar torovđь Həat itte. Gering kommunistarđьn sotsial—demokratlarđь kerəş majđanьnan qьtьrqlap sьqarqanlьqьn əjtte. Kommunistlk xərəkətkə qarşь kerəş saralarьna kysep, Gering, dəvlət doşmandarьna qarşь „qurqьtьv saralarь" sьjtlđьnđa dəvlət jəşeren politsiahь həm konslagerđar teđevđe aqlap sьqьnь. Lakin, Gering bьl saralarđьn jeterlek aulьp sьqmaqanlьqьn iqrar itergə məzəyr aulđь. Gering: „kommunizmđь politsia saralarь menən jenergə memkin tygel, senki bьl sredstvolarьnьn tьşqь kəvđələnderevenə genə qaqьlalar", tip belđerđe.

Avьrvđьn tərənten estə ja tьvsь usaqьn politsia ber vaqьtta la belə almaj, unan đa aigerək unь bətergə almaj. „Min, tine Gering, kommunizmqa qarşь kerəş məˈələhen natsional—sotsialistar partialьnьn bətə kiləsəktəge eşenen yđəgenə qujьrqa tejeşmen".

Gering telmərenen ikense tep momentь natsional—sotsialistarđь həm Geringtьn yđen rejxstagqa ut tertevđə qəjeplavselər menən bəxəblaşevđən torđo. Gering, şturm otrədtarьnьn 30 ejjyndə atьlqan nacal'nigь Ernstьnrejxstagqa ut tertevđe taşlaqan həm bətə donja matauqatьnđa bəbьlьp sьqqan xatьnda ajrьvsa asьv menən taşlandь.

MILLƏTTƏR LIGAHЬ SOVETЬNЬŊ QARARЬNA OTKLIKTAR

Pariə. Fransuz politik daira lərendə Jugoslavianьn Vengria qa qarşь birgən zalobahь aujьnsa Ženevala elgəşelgən hədemtalərgətərən qənaqətlek bel derələr. Bajtaq gazetalar bьl kendər hejlaşevđare məlendə sSSR tolqan pozitsianь qənaqətlek menən hađьq ebtenə alalar. „Pti paizien": „Ip. Litvinof Fransia menən tulь kileşep xərəkət itte, Laval', Afloji həm Idendərđen tip. Litvinof aulьşlьqьndaqь ədəmlege „meqzizələr jahanь", tip jađь.

***

Vena Jugoslavia matauqatь, Jugoslavia memkin aulqan maksimumqa elgəşə aldь tip ihəpləp, Millətlər Ligahьnьn qararьn đur qənaqətlek menən kommentirlej. Gazetalar, revizionizmqa bik kosle udar aulqan bьl qarar Millətlər Ligahь esen tьnasьlьq eşen nьqьta, tip ihəplejđər.

„Vrema" bьl qararđь—Vengrianьn tulь tedə sygeve tip ihəplejđər.

SNK nьn 1934 jьl 10 nojəər qararьna həm Ebtə rajon xərel komissarđa tanьn 1934 jьl, 29 nojəərđage, attarđь qarav həm tikşerev ajlьqь yltkərev turahьndaqь nojoroqona movaliq rəveştə Ebtə qala sovetь tyвənge savđa majđanьnda 1934 jьldan 18 dekabrenən attarđь qarav punktь alьp bətə at xuzalarьna tyвəndəge kyrhətelgən kendərđə həm vaqьtqa attarьn kilterep jetkerergə təqdim itə.

1 se təəək	militsiahь ucrezdenielər	15-XII	ertənge 9 a.
2 „	ajrьm xuzalьqtar	16-XII	„ „
	Ucrezdenielər	17-XII	„ „
	ajrьm xuzalьqtar	18-XII	„ „
3 „ „	Ucrezdenielər	19-XII	„ „
	Ajrьm xuzalьqtar	20-XII	„ „
Bətə hunlap	kiltereveiler	21-XII	„ „

Attarьn at qarav punktьna kiltermәvse ucrezdinie həm predpriatie, şulaj uq xosusi grazdandar SNK nьn qararьn sođovsь həm attarьn xisapqa inderevđən naj tartьvsьlar tip ihəplanep javapqa tartьlaaqtar.

Attarđь qarav punktьna tyвən savđa majđanьna indergəndə at karteckalarьn həm oboz inventarđarьna isemlek alьp kilergə. Tikşerevgə bətə attar şulaj uq jəj yhmerđər inderelergə tejeş.

Ucrezdenielərden qajhь nerđərəndə attar həm jəj yhmerđər 20 jəkl uвan artьq aulhalar ul vaqьtta Ebtə qala sovetьnьn xərel ebtələno attarđanьulaj uq jəj yhmerđərđen hanьn kyrhətep isemlek tapşьrьrqa tejeştər

Komisstaqa unьnqa sarьp eşlәv esən attarđьn qajđa torovь turahьnda adres aulьrqa tejeş.

Qala sovetь predsedatele: BAKAЉP.
Qala sovetь xərel ebtəl nacal'nьkƏXMITEF

2-1

KUL'TURA HARAJЬ

Urьk dəvlət teatrьnda

15-DEKABRĐƏ

QARA TAP

KƏLKƏ ƏBƏR

Xudozestvo jetoksehe A.V. Audrejef postonovkahь.

Kollektiv zajavkalar aujьnsa ojoşmalarqa həm studenttarqa 40 pr. skidka

Sojuz Orgucottьn uqev komanna'ь kvalifikatsiahь statistik, sectovod həm auxgalterđar əđerlav esən jəjenlaq gruppalarqa uquvmalar qaaul itə.

Spravka, qarizalar qaaul itev Puşkin uramь, 108 № 18 aylmə, komsinat jortoəda hər kən kiske səqət 7-8 gə uklem.

Komsinat direksiahь

3—3

Başkinemьn foto seltərenə rajonda eşlav esən, eşte yđe atqarьlьq fotəgroftar kərək.

Beleyev esən Zemsof uramь, 16 Foto seltərgə mərəəqət itergə.

3—3

Ebtə „Okt. Nat."ьn matauqahь

Başglavlit vəkilo №—B 1962

„JAŊALEP" KINOHЬNDA

BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATЬ EŞLƏP SЬOĢAROĢAN ĐUR XUDOZESTVOLЬ TAVЬŞLЬ FIL'M

„CAPAJЬF"

QATNAŞЬVSЬLAR Capajьf—A. Banockin, Formanof—B.V. Blinof. Kurtpaxod esən bətə ojoşmalardan ken hajьn irtən 10 səəqətten kinola eş bətkənga tiklem **Zajavkalar qaaul itelə.**

Massanьn talaьna javap birev maqsatsnda 8-dekabrđan ken hajьn

6 SEANS KYRHƏTELƏ	Seans vaqьtlarь:
1 Seans kendədgə	2 səəqətta
2 „	4 səəqətta.
3 „	6 „
4. Seans kiske:	7-30 səəqətta.
5 „	9 „
6 „	10. 30 „

DEREKSIA

R.A.S.S.R. Kitap Kamarası
Научная Библиотека
БАССР.

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏGEP!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬŊ
BAŞQORTOSTAN
Өlkə həm Өfө qala komitettarь,
BAŞQORTOSTAN
yđək başqarma komitetь həm
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬEЬM HANЬ 10TIN

№ 288
16
DEKABR
1934 JЬL

PARTIANЬŊ AVЬL RAJKOMDARЬNЬŊ BURЬSTARЬ TURAHЬNDA

Ip. Stalin insitivahь sujənsa narьqqa kilterelgən MTS politaylektərө yđđərenең ike jьlьq jəşəw dəverendə partianьn jetəkselegendə, avьldaqь dur jeteşheđlektərđe өsterevđə өik đur eş eşləneler.

Bьl vaqьt esendə partia, avьlqa praktik jetəkselek itevđeŋ qərqa jaqşьrьvьna ireşte. Partianьŋ, jetəkselekte avьl xuzalьqьnan praktik surəstarьna jaqьnajtevđaqь өstə eştərendə politaylektər iŋ xəl itkes rьcoglarđьn serehe sulđьlar. Ular, VKP(b) VK nojəar plenumьnda ip. Kaganovic əjtkənsə, partia qulьnda qəzəp jaqşь qoral sulđьlar.

Politaylektər yđđəren tulь hьnsa aqlavđarь həm ular өstənə jəkmatelgən ndar surəstь sol'şevistik ytəvđərө turahьnda his şik sulьvь məmkin tygel. Politaylektər jarđamьnda partia yđ əjlənəhenə sik kyp handa partiohьđ kolxozsular aktivь massahьn tuplanь. „Dəvlət aldьndaqь yđ majəndamalarьn serense kiđevđə ytəv kəraklek, millionlaqan kolxozsularđьn anьna hende". Jat həm doşman elementtar faş itelđelər, kolxoz həm sovxozdarđan, nigeđđə, hөreldelər.

„Lakin, təzrisə, avьlqa jetəkselek itev surəstarь yna sargan xəldə politaylektərđeŋ yđđərө genə jetməgənlegen, kolxoz avьlьnьŋ өstə eştərenə—politik, xuzalьq, kul'tura—tormoş (məktəp, sol'nistalar h. s.) jetəkselek itev өsөn, өstə eştərđe—administrativ, xuzalьq, kul'tura—tormoş, finans eştərөn həm başqalarđa—qosaqьna alqan normal' partia həm sovet organdarьn nьqtavqa talap itelə„(VKP(b) VK 1934 jьl, nojəar plenumь rezolytsiahьnan).

Bьna ni өsөn VKP(b) VK plenumь partianь ustavьn kyđ unьnda totop,partianьŋ 17 sjezdь qararь nigeđendə. MTS politaylektəren qəđəttəgө partia organdarьna əjlənderergə qarar itte. Plenum, MTS politaylektəren partianьn oşo kendə jəşəp kilgən rajkomdarь menən quşorqa həm ajrəmsa đur rajondar đь janьnan ser nisə rajonqa aylergə qarar itte.

Bьl, yđenең məhimlege jaqьnan ajrəmsa politik həm organizatsion sara partianьŋ avьl rajkomdarьnьŋ rol' həm javaplьlьqtarьn ifrat juqarь kimәlgə kytərđe.

Plenumđьŋ MTS politaylektəre turahьndaqь qararьnьŋ məqənahe, şunda, rajondьŋ şaqtaj nьqtьlqan partia həm sovet organdarь aşa, kolxoz həm avьl tormoşonoŋ өstə jaqtarьn qosaqqa alьvđa. Hər ser kolxozdьŋ, hər ser avьl sovetьnьŋ,rajondьŋ partia hom sovet jetəkselegenең taqь la nьqsraq jaqьnlaşьvьn hiđevđərө kərək.

Kyp kenə raikomdarđьŋ eşenđəge đur jeteşheđlektərđeŋ өrөre, ularđьŋ kolxoz həm avьl đarđan sitlaşep, yđđərenең eştəren kyp handaqь rajon həm rajondar ara ojoşmalar esendə genə qaplap qalьvđarđan tora ine. Bьl jaqtan politaylektərđeŋ đur өnlenlektərө sar ine. Ular yđđərenең өstə vaqьt həm kesteren turanan tura kolxozqa sirđelər. Aldaqь surəs, avьl rajkomdarьnьŋ, politaylektərđeŋ eştərendəge өna өl iŋ jaqşь metodtarđь haqlap qalьv həm artasan ynterevđən, kolxoz həm avьldar menən өzlaneştəren өstə jaqlap nьqtьvđan, ularđьŋ eştərenə kəndəlek jetəkselek itevđeŋ sьjfatьn kytərevđən tora.

VK plenumь, rajkomdarđьŋ eştəren jeneləjtəsək, đur qьna organizatsion saralar sildəlene. Rajkomda ikense sekretar urьnь qujьlđь, rajkomdarđa avьl xuzalьqь sylektərө sulđьrьla həm, axər sikte, iŋ məhime—politaylek kadrđarьnьŋ səbəhe lə avьlda jetəkse partia eştə rendə qalasaqtar.

Bьna өl saralar, đur rajondarđь vaqlav menən serlektə, avьl rajkomdarьnan, ularđьŋ hər ser kolxoz həm hər ser avьldьŋ eşendəge jeteşheđlektərđe yđ vaqьtьnda selevđəren həm operativ təđətevđəren, partiabьđđьŋ—kolxozdarđь sol'şevistik, a kolxozsularđь xəlle itev lazungahьn unşьlь ytəvđərөn qərqa talap itergə məmkinlek sirələr.

Avьl rajkomdarьnьŋ iŋ məhim eşe—avьl kommunistarь həm partiahьđ kolxoz aktivtarь menən eşte səbə jaqlap nьqtьvđan tora. Avьl rajkomdarь, hər ser kommunistь selev həm unьŋ menən eşlөv genə tygel, a yđ jetəkselegenең kendəlek praktikahьnda ana şul kommunistar, partiahьđ aktivtar həm iŋ jaqşь kolxozsularđьŋ iŋ saj praktik təzriələrenən motlaq fajđalanьrqa tejeştar.

Jaŋь rajondarđa sarlьqqa kilterelөn rajkomdar өsөn sigerək tə organizatsion osor өsөn vaqьt ərəm ilmөv məhim. Ərəmgə kitkən hər ser kendeŋ səsev kampaniahьna əđerlek həm saşqa xuzalьq—politik surəstarđь ytəvgəzərar kilterəsəklegen onotorqa jaramaj.

Avьl rajondarьnda oşo kendə təzrisələ sol'şeviktar, kolxoz teđələşeŋ nьqsьvө өsөn kөrəştə politik həm praktik hьnalqan kyp kenə handa kadrđar tuplanoqandar. Kolxozdarđa həm avьlda өl ytkən jөldar eşendə sik onta tyəŋge jetəkselər—avьl sovetь predsedatelđəre, kolxoz predsedateldəre, ərigadirđar tərsiələnde həm ynөp jeteştelər.

Rajon komitettarьnьŋ surəsь, өna şul kadrđarđьŋ өstəhendə nьqsьtvө, artasan ular menən eşlөv, ularđьŋ əŋj təzriələrenən fajđalanьv, iŋ đur jeteşhedlektərđen serehe sar tiklem rasotniktarđь əđlөkhəđ tərlө urьndarqa kyserev. Bьl, eşkə ifrat đur zarar kiltərə.

VK nojəar plenumьnьŋ qararđarь nigeđendə qajtanan qorolqan xəldə, partianьŋ avьl rajkomdarьnьŋ, avьl xuzalьqьn artasan kytərev həm unь sotsialistik qajtanaŋ qorov eşen tamamlav өsөn kөrəştə partia jetəkselegendə jaŋьnan-jaŋь đur unьştarqa olgəşev өsөn өstə məmkinlektərө sar ine. Bьl jaqtan politaylektərđeŋ đur өnlenlektərө sar ine. Ular yđđərenең eştə vaqьt həm kesteren turanan tura kolxozqa sirđelər. Aldaqь surəs, avьl rajkomdarьnьŋ, politaylektərđeŋ eştərendəge өna өl iŋ jaqşь metodtarđь haqlap qalьv həm artasan ynterevđən, kolxoz həm avьldar menən өzlaneştəren өstə jaqlap nьqtьvđan, ularđьŋ eştərenə kəndəlek jetəkselek itevđeŋ sьjfatьn kytərevđən tora.

VK plenumь, rajkomdarđьŋ eştəren jeneləjtəsək, đur qьna organizatsion saralar sildəlene. Rajkomda ikense sekretar urьnь qujьlđь, rajkomdarđa avьl xuzalьqь sylektərө sulđьrьla həm, axər sikte, iŋ məhime—politaylek kadrđarьnьŋ səbəhe lə avьlda jetəkse partia eştə rendə qalasaqtar.

Bьna өl saralar, đur rajondarđь vaqlav menən serlektə, avьl rajkomdarьnan, ularđьŋ hər ser kolxoz həm hər ser avьldьŋ eşendəge jeteşheđlektərđe yđ vaqьtьnda selevđəren həm operativ təđətevđəren, partiabьđđьŋ—kolxozdarđь sol'şevistik, a kolxozsularđь xəlle itev lazungahьn unşьlь ytəvđərөn qərqa talap itergə məmkinlek sirələr.

Avьl rajkomdarьnьŋ iŋ məhim eşe—avьl kommunistarь həm partiahьđ kolxoz aktivtarь menən eşte səbə jaqlap nьqtьvđan tora. Avьl rajkomdarь, hər ser kommunistь selev həm unьŋ menən eşlөv genə tygel, a yđ jetəkselegenең kendəlek praktikahьnda ana şul kommunistar, partiahьđ aktivtar həm iŋ jaqşь kolxozsularđьŋ iŋ saj praktik təzriələrenən motlaq fajđalanьrqa tejeştar.

Jaŋь rajondarđa sarlьqqa kilterelөn rajkomdar өsөn sigerək tə organizatsion osor өsөn vaqьt ərəm ilmөv məhim. Ərəmgə kitkən hər ser kendeŋ səsev kampaniahьna əđerlek həm saşqa xuzalьq—politik surəstarđь ytəvgəzərar kilterəsəklegen onotorqa jaramaj.

Avьl rajondarьnda oşo kendə təzrisələ sol'şeviktar, kolxoz teđələşeŋ nьqsьtvө өsөn kөrəştə politik həm praktik hьnalqan kyp kenə handa kadrđar tuplanoqandar. Kolxozdarđa həm avьlda өl ytkən jөldar eşendə sik onta tyəŋge jetəkselər—avьl sovetь predsedateldəre, kolxoz predsedateldəre, ərigadirđar tərsiələnde həm ynөp jeteştelər.

Rajon komitettarьnьŋ surəsь, өna şul kadrđarđьŋ өstəhendə nьqsьtvө, artasan ular menən eşlөv, ularđьŋ əŋj təzriələrenən fajđalanьv, iŋ đur jeteşheđlektərđen serehe sar tiklem rasotniktarđь əđlөkhəđ tərlө urьndarqa kyserev. Bьl, eşkə ifrat đur zarar kiltərə.

VK nojəar plenumьnьŋ qararđarь nigeđendə qajtanan qorolqan xəldə, partianьŋ avьl rajkomdarьnьŋ, avьl xuzalьqьn artasan kytərev həm unь sotsialistik qajtanaŋ qorov eşen tamamlav өsөn kөrəştə partia jetəkselegendə jaŋьnan-jaŋь đur unьştarqa olgəşev өsөn өstə məmkinlektərө sar ine. Bьl jaqtan politaylektərđeŋ đur өnlenlektərө sar ine. Ular

KOLLEKTIVLAŞTЬRЬVĐЬ TAMAMLAV

SOVETTARĐЬŊ BERENSE BURЬSЬ

KƏKREBAŞ AVЬL SOVETЬ

PRAKTIK EŞKƏ TOTONORQA TEJEŞ

Tujmazь. Kəkrebaş sovetь rajon yđəgenən 10 qьna kilometr jerđə. Rajon rabotniktarьnьn turanan-tura jetəkselegendə eşlərgə məmkin. Şulaj bulha la, sovetь hajlavqa 37 kөn ytevgə qaramabtan, jaŋь sovet өle eşkə totonmaqan, hajlavslarđьn nakazь ytəlmaj.

Nakazđa, 35 jьl başьna tiklem sovet dəvməlendə kollektivlaştьrьvđь tamamlarqa tip əjtelhə lə, hajlav ytkəndən hun ber genə xuzalьq ta kolxozqa inmaqan. Ə sovet dəvməlendə 110 jaŋqьđaq xuzalьq bar. Sovet, barь 68 pr. qa qьna kollektivlaşqan. **Ismөqil** avьlьnda 63 xuzalьq kolxozđan sittə jөşəj. Bьl avьldaqь **„Berlek"** kolxozьnьn predsedatele **Isxaqof** (sovet aqzahь) kolxozđьn unьştarьn Jaŋqьđaqtar arahьnda kyrhөlev, ularđь kolxozqa ьlьqtьrьvđa ber tөrlө lə eş alьp barmaqan. Kəkrenaş avьlьnda la 41 jaŋqьđaq xuzalьq bar. Bundaqь **„Yrnək"** kolxozь predsedatele **Ojəjfullin** (kommunist) sovet aqzahь itep hajlanqan. Bьl avьlda la begen barь 2 genə xuzalьq kolxozqa inev turahьnda qarlьqa alrde. Komsomolest — **Nөqmanof** ta (kolxoz predsedatelenең urьn batarь) jaŋqьđaqtarđь kolxozqa (Yđ xonorsenedđan)

ьlьqtьrьv turahьnda ber tөrlө eş alьp barmaj.

Məja tuplav eşe lə nasar. IV kvertalđьn məja tuplav planьn 53 pr. qa qьna yləqəndər. Srөgь ytevgə qaramabtan, avьl xuzalьqь nalogь barь 42 pr. qa, ber vaqьtlь nalog 63 pr. qa qьna ytəlgən. Pin a tiv juq, məja tupləvđa massovьjkeş jəjelderelməgən. Senki, bьl eştə jetəkselek itevse finseksia juq.

Kolxozđarđьn aylenməj torqan fondьnan kooperatsiaqa igen hatьv zadanieh ytəlhə lə, ular 100 pr-tь menən furaz kul'turahь halqandar. Kolxozsular həm jaŋqьđaqtar arahьnda dəvlətkə igen hatьv eşen nьqlap ojoştormaqandar. Jaŋqьđaqtar 50 sentnerđan barь 2 sentner qьna hatqandar. Kolxozsular 146 sentner urьnna 55 sentner holo hatqandar. „Yrnək" kolxozь kolxozsularь 36 sentner, „Udarnik" kolxozь kolxozsularь 50 sentner urьnna ber seniner đa hatmaqandar. Senki sovet həm kolxoz jetəkselөre igen hatьv turahьnda konkret eş alьp barmajđar. Kooperatsiaqa igen kilterevselər kyrenməj... „Yrnək" kolxozь predsedatele (kommunist) **Ojəriullin** yđe lə ber kilo la igen hatmaqan. Bьl kolxozđьn berense ərigadahьnьn ərigadirь—**Başirəf** „igen hatmajьnsa sulmaj, kooperatsianan tovar alьrqa karək, lakin, kypme igen hatahьn tip, horaqan keşe juq"—ti. Rajkom həm RIK vəkile **Xəjnullin** igen hatьp alьvđь ojəştorov urьnna. Bişende sovetьna barьp, eşlənep, esep tərtiphedlektər tavđьrьp jərəgən.

Sovet dəvməlendə nađandar kyp, lakin, ularđь uqьtьv eşe əle başlanmaqan. Timək, hajlavsьlarđьn nakazь ytəlmaj.

Nej esөn eştər bьlaj nasar?

Senki sovet predsedatele ip. **Jomөqetdinəf** haman ojəştorov dəverөn ytkərməgən. Sovetьn seksialarь tedelməgən, seksialarqa jetəkselər nildələnmagən. Xatta, sovet jetəkselərө, nindəj seksialar sulьrqa teješlegen dө selmajđar... Kolxozđarđa deputat gruppalarь ojəştorolmaqan. Sovet, əle aktivtarđь tuplap, ular menən quşqa-qul totonop eşkə başlamaqan.

Sovetьn bьl jaŋь sostavь tiđ arala praktik eşkə totonorqa. Rajbaşqarma sevettar өtөlөn konkret jetəkselek itergə teješ.

Nurajəva

BƏRJƏN AVЬL SOVETTARЬ

Bərjən rajonь—ul tөp urman rajonь. Bətə jerenең 90 pr. urmanlьq sulьp, 10 pr. qьna jere lgen səsevqa jaraqlь. Rajondaqь xalьqtьŋ tөp kəsebe urmansьlьq, qorisoloq, malsьlьq bulьp, igerselek jarđamsьl kəsep sulьp qьna hanala.

Bərjən rajonь—kul'tura, xuzalьq jaqьnan Başqortostandьŋ iŋ arita qalqan rajondarьnan hanala. Rajondьŋ qalanan timer, hьv julьnan alьkьlqь, juldьŋ sulmavь, avьl sovettarьnьŋ rajon yđəgenən ytə alьđ (30-50 km) sulьvь, avьl sovettarь, kolxozdar өbtenən konkret jetəkselek itevđə đur qьjьnlьqьsь tьvđьralar. Şunьn menən bergə, avьl sovettarьna, kolxozđarqa telefon sulmavь, poctь xeđmətenең ytə nasar qujьlьvь bьl qьjьnlьqtь taqь la qatlavlaştьralar. Urman, tav-taş arahьnda ultьrqan avьl sovettarь kul'tura jaqьnan jaŋь qьna kytərelep kilələr.

Rajonda bətəhe 7 avьl sovetь, 12 kolxoz bar. Hajlav kompaniahь vaqьtьnda rajon 28 hajlav ucastkahьna bylenep, avьl sovettarьnьŋ xisap dokladь 28 urьnda, taftiş komisialarьnьn xisap dokladь 25 urьnda həm Rajnaşqarmanьŋ xisap dokladь 26 urьnda qujьldь. Hajlavsьlarđьn xisap jьlьşьna kilevđərө bətə rajon dəvməlendə 52 pr. təşkil ithə lə, ajrəm avьl sovettarьnda bigrək tə tybən sulđь.

Mətəlen: **Ьrəşđь** sovetьnda hajlavsьlarđьn xisap jьlьşьna qatnaşьvđarь 37 pr. **Berjən** sovetьnda—38 pr., **Bajnazarđa** 4 pr. qьna taşkil itte. Qatьn-qьđđar rajon dəvməlendə 47 pr. qa qatnaştьlar. Bьl eđeklek, ucastkaqa inqon avьldarđьn nik alьđ sulьvь, har ber avьlda ucastka ojəştorop sulmav həm massovьj-anlatьv eşenең jomoşaq qujьlьvьnan kilde.

Berjən rajonьnda avьl sovettarьna hajlav 16-sь nojəardə tamamlandь.

Rajonda hajlaysьlar bətəhe 3780 kөşe sulьp, hajlavqa qatnaşьvsьlar 2611 jəki 70 pr. təşkil itə. Bətə qatьn-qьđđar 2054 sulьp, hajlavqa qatnaşьvsьlar 1412 kөşe jəki 68 pr.

Xisap birev kampaniahьna qaraqanda, đeјem hajlavsьlarđьn həm qatьn-qьđđarđьn hajlavđa qatnaşьqь yđte.

Avьl sovettarьna hajlav bətөv menən bergə, avьl sovettarьnьŋ massovьj organdarь—seksia həm deputat gruppalarь qajtanan tөđөlөp jeвərelde.

Xəđerge kendə bətə kolxozđar utьn qьrqьv zadanielьn 100 protsentь menən tulьrьv, doxod bylev həm maldarđь jaqь itep qьşlatьvqa əđerlөv eşenə tөlondolar.

Bьjьl Berjəndə *urozaj* jaqşь. Ytkən jьl kolxozsular xeđmət kөnөnə 4-5 kilo igen alhalar, bьjьl 8-10 kilogram igen alasaqtar.

ǴIBADULLIN

ӨFӨ QALA SOVETЬNЬŊ BERENSE PLENUMЬ

11 həm 12 dekəərđə Өfө qala sovetь jaŋь sostavьnьn berense plenumь sulьp ytte. Elekke, 13-sө hajlavđarđaqь qala sovetьnьŋ eşe turahьnda Өfө qala sovetьnьŋ predsedatele iptəş **Bakajəf** xisap birđe. Qala kommunal xuzalьqь həm xalьq məqarife turahьnda sodokladtar tьnlandь.

Delegattar Өtөnөŋ yteşendəge đur adьmđarđь kyrhətev menən bergə, jeteşheđlektərđe lə nьq tanqitlәneler. Qala sovetь eşse okrainalardьn jetөləşөnə jeterlek dərəzələ iqtibar itməgən. Transport haman iŋ arita qalqan ucastok sulьp tora, tөrlaq tondьn haqlav өsөn jeterlek dərəzələ kөrəş alьp narьlmaj, jerle promьşlennost teješensə kesəjtelməgən. Torlaq həm kul'tura teđeləşө ytkən ixtiazdardan arita qala. Hajlavsьlardьn nakazdarь jaŋь sostavtьn bөjevoj eş programmahь nьlьrqa tejes.

Qala sovetьnьn jaŋь sostavь prezidiumьna 14 aqza həm 7 kandidat hajlandь. Prezidium aqzalarь esendə: **Tolstoj** (Başqortostan Sovnarkomь predsedatele urьnbaьarь), **Trafimof** (PRZ eşsehe), **Nazirəf**—(BVBK ojəştorov bylege medtre), **Tkacenko** (Narkomzem), **Grişkan** (VKP(b) qala komitetь sekretarь) bar. Qala sovetьnьn predsedatele itep ip. **Tolostoj**, unьn urьnbaьarь itep qart prolzvodstvosь ipteş—**Trafimof** hajlandьlar.

Bətə Başqortostan sovettar sjezdьna delegattar itep plenum đur alqьştar əđlөnde **Bьjkin Grişkan, Bakajəf, Vaxitof, Tolstoj, Zelekman, Kalmitef, Bəjckof, Jəhudin, Morat, Pankevic** həm başqalarđь (bətəhe—58 delegat) hajlanь. (BAŞROSTA)

KAPITAL ILDƏRENDƏ

RUZVELTTEŊ „HUQЬŞ TADЬŞTARЬN DƏTƏROV" PLANЬ

Vaşington. Ruzvelt „huqьş tadьştarьn dөterov" maqsatьn kydatkən zakon sarilarь planьn huqьş ministre Dern, dingen eştəre ministre Svenson, tьşqь eştar ministre Xell həm xəkymətten aytan aqzalarь menən bergə tikşerəsəgen selderde Ruzvelttөn hyđđəre sujənsa, ul huqьş aulь qalha promьşlennostь moalizovajt itev saralarь turahьnda parlamenttja merəzaqat itergə ujlaj. Ruzvelt xəđerge vaqьtta huqьş qurqьn-sьnьn sulmaqanlьqьn aşьqьp kyrhətte.

Juqarьla kyrhətelgən saralarđь eştəp sьqarьv өsөn Ruzvelt maxsus komitet əildəlәne. Komitettөŋ predsedatele itep Vil'son xəkymətө vaqьtьnda „huqьş promьşlennostь idarahьnь" başьnda torqan Nju-lork finansist Bernard Baruxqa NRA nьn elek ke jetəkshe general Dzonson jarđam ittəsək.

BOLIVIA—PARAGVAJ KONFLIKTЬ

Ženeva. Beqən Bolivia—Paragvaj konfliktьn qaravsь konsul'tativ komiettөn ike ultьrьşь sulđь.

Komitet Amerikanьn Zenevalaqь generalnaj konsulь arqьrь Amerika menən bergələp eş kyrev turahьndaqь tənjaq Amerika xəkymətenең təqdimenə riza sulđь.

Komitet Bolivia menən Paragvaj arahьndaqь huqьştь tuqtatьv şartlarь turahьnda Millattar Ilqahь tarafьnan əireigan təqdimgə javap qajtarьvđь, bьl şarttarđan praktik qullanьlьv mөmlinlegen əjrənev hьltavь aətьnda, ođaqqaraq hьđьrqa mataşqan Paragvaj xəkymətenең telegramьn tikşerđe.

Sovet delegatsiahьnьn aqzahь ip. Rozenberg Millattar Ilqahьnьn təqdime Bolivia tarafьnan qabul itelqan həm ularđь aojomqa aşьrьv xəđer tik Paragvajqa qьna nəjlənqən sulqanlьqtan, məs'ələne kseketerevgə qьrqa qarşь sьqtьlp.Rozenberg hər ser kisekterevđeŋ kenjaq Amerikalaqь huqьş xalen ođajtьvqa qьna jarđam ittkənlegen həm ьnьŋ өsөn javaplьlьq Paragvaj өtənə teşkənlegen ajrьvsa kyrhətte.

Komitet 20 dekaergə tiklem Paragvajđan qьrqa javap alьrqa өmөt itkənlegen selderep. Paragvaj xəkymətenə telegramma jeвərđe.

GERMANIANЬŊ QORALLANЬVЬ TЬNЬSHЬĐLЬQ TЬVĐЬRA

Varşava. Sejmđьn kiske ultьrьşьnda PPS deputatь Capinski tyəəndəqelərđe əjtte:

„Bek əfəndenең xəđerge vaqьtta millətse-sotsialistlar ға qarata ytkərgən dublьq politikahь bətə ilđen eşse sьjnьđnda tьnьshьđlьq həm protestar tьvđьra. Pol'şanьn bətə tьşqь politikahь kompliksьn xatta sejmđa la tikşerev məmkin tygel. Pol'şanь bьl politikahь xəđerge vaqьta Pol'şa jaqşь mənəsəbətlərđə tip javap btə. Şulaj sulqas, tip sulqan Fransia həm SSSR đьn tamamlaj Capinski. Germaniaŋь ŋ Pol'şa menən mənfəqat tərө kyp məs'ələlərđə berđəj sul qarşь jynəltelgən sula".

SOVETTAR SOJUZЬNDA

GEOLOK-NEFTƏNIKTAR KONFERENSIAHЬ

Bətə sojuz geoloq neftəniktar konferensiahь asьldь. Akademik Gubkin neft sьqarьv eşendə Sovettar sojuzьnьn donjala ikense urьndь totqanlьqьn əjtep ytte. Jer astьndaqь neft bajlьqь jaqьnan neđ bətə donja dəvməlendə berense urьndь đavlaj alaeьđ. Hunqь jьldar esendə bik kyp jaŋь neft sьqanaqtarь asьldь. Məsələn, Majkop, Ural-Emba, Şemnaj rajondarьnьn perspektivalarь bik đur.

Slair neften ydləşterev məsələne qujьla. Qaraqoromda la neft əildəlәne bar, tine.

Konferensia ber nisə kөn davam itəsək.

SAMOLETTAR HAJLAV KAMPANIAHЬNDA

„Maksim Gor'ki" isemendəge eskadrilianьŋ 14 samoleth sovettarqa hajlav kampaniahьn xeđmətlәv aqtrejsьnan qajttьlar. Bьl samolettar jeđlәp rajon həm 250 lәp avьlda sulqandar. Samolettar jaqьn kendərđə kennajlş həm Məskəv əlkələrenə, Belorusia, Voronez, Samar h.s. qalalarqa sьqasaqtar.

***

Məskəv. Sentrosojuz planь sujənsa dekaer ajьnda jaŋьnan 200 savđa instruktordarь, 2 men magazin mədirdere, 11 men hatьvsь həm 5 meŋ tkmək өçөrevse əđerlənəsək.

Hyrətte: Өfələge, jaŋь hьlnqan timer juls texnikumь ninahь.

Bogoroditski. Məskəv jaŋь sajlejne jəşəj başlaqan vaqьttan alьp, nerense tapqьr өgөn 15 meŋ 795 tonna taş kymer sьqarьldь. 1931 jьlđa iŋ kyp sьqarьlqan kendə tavlegenə 3500 tonna qьna sьqarьlqajnь.

5 JЬLLЬOJЬN BAJRAMLANЬ

Məskəv. Elektr zavodьnьn đur transformatordar korpusь 12 dekabrđa ydenen eslaj başlavьnьn 5 jьlьqьn bajramlanь. Anglianьn Vekkrs z-dь ydenen 30 jьlьq davamьnda 15 million kilovat amper transformator jeteştergəndə bьl korpus 5 jьl erendə 10 million kilovat amper transformator jeteştergə đe. Bьl zavod oşo kendə Sta Ingorski-Məskəv linihe өsөn qatmarlь transformatordar jeteşterevđe ydləşterə başlajasaq

UKRAINA KOMSƏDЬ QЬƉЬL BAJRAQ MENƏN BYLƏKLƏNDE

Kiev. Bətə Ukraina Yđək başqarma komiteth jaŋьnđaqь đavlat kredetьna jarđam komissiahьnьn 14 dekəərđə sulqan ytkərgən өsөn bətə ilđen eşse sьjnьđnda tьnьshьđlьq həm protestar tьvđьra. Pol'şanьn bətə tьşqь politikahь kompliksьn xatta sejmđa la tikşerev məmkin tygel. Pol'şanь bьl politikahь xəđerge vaqьta Pol'şa jaqşь mənəsəbətlərđə tip javap btə. Şulaj sulqas, tip sulqan Fransia həm SSSR đьn tamamlaj Capinski. Germaniaŋь ŋ Pol'şa menən mənfəqat tərө kyp məs'ələlərđə berđəj sul qarşь jynəltelgən sula".

Beloret (BaşRosta). Beloret rajonь avsьlarь həm Sojuz Puşnina rapotniktarь sovettarđьn rajon sjezđь asьlьvqa eksportөa tuqьlqan kendə tavlegenə 3500 tonna qьna sьqarьlqajnь.

ӨFӨ TIMER JUL TƏJƏNƏ PREDPRIƏTIELƏREN HƏM PAROVOZ-REMONT ZAVODЬN JERLELƏŞTEREV TURAHЬNDA

VKP(b) ӨK QARARЬ

1. 1934 jьl 21 nojəardə „Gudok" gazetahьnda „Begelmə eşe osorəqlь tygel" tip mabalojan moqalə lə juqarь derzavasьlьq şovinizmь tura hьnda kyrhətelgən faktlar Өfө timer jul tajəne həm PRZ sujənsa ӨK həm jul politaylege ərigadahь tarafьnan ytkərelgən tikşerev hədəmtəhendə rablandьlar.

2. Apparattь jerlələşterev turahьnda Өlkə komitet ajurohьnьn ber nise tapqьr qarardarь sulьvqa həm, xosusan, PRZ la həm Өfө timer jul tajənendə top millət—başqorttardan şulaj üq tatardardan eşselər kadrь tьvđьrьv məs'ələhe sujənsa ӨK neŋ konkret saralarьna qaramabtan, PRZ nьŋ həm timer jul tajənenең partia ojoşmalarь həm xuzalьq jetəkselərө bьl qarardardь realizovajt itev өsөn kөreşev həm bətə partia, komsomol həm profsojuz massahьn mobilizirlav urnьna, natsionaldardь proizvodstvola nьqьtьp sulmavđa „ob'jektiv" səbəptərgə hьltap, milli politika turahьnda dejəm hejlənev menən sikləndelər, ə ojəmәldə başqorttardan kvalifikatsiahь eşselər kadrь ybterevđe ođđelər. Şunan, ajrəm jetəkselərđeŋ (konduktordar rezervь medire LYBIMOF) başqort həm tatar eşselərenə qarata sovetqa xilaf sьqьv kyreneştərө kilep sьqtь.

3. Bjuro, NKPS politidarahь tarafьnan timer jul predpriətielərөndə milli kadrdarđь ybterev həm nьqьtьv turahьndaqь məs'ələnең sol'şevistik qujьlьşь.timer juldьn partia ojoşmalarьn həm politaylektərđe, timer julьnda milli kadrdar sulьndьrьv həm ularđь nьqьtьv sujənsa konkret saralar əildələrgə məəbyr itkənlegen ibnat itə.

4. PRZ partorgь ip. PLINER həm direktorь ip. IVANOF başqorttardan eşselər kadrь tьvđьrьvđьn politik əhəmiətөn anlamanьlar həm milli kadrdar sulьndьrьv, zavod eşselөren, nigrək tə natsional eşselərgə qarata, kul'tura tormoş jaqьnan xeđmətlәnderevđe jaqşьrtьv, natsionaldardь proizvodstvo kvalifikatsialarьn kytərev məs'ələlərө menən şөqөllenmənelər. Bьl, natsional eşselərđeŋ najtaq ləşeneŋө zavodtan kitevđərenə kilterđe.

ӨK BJUROHЬ QARAR ITƏ:

1. Jul nacal'nigь Kovьjlkin oja həm jul politaylege nacal'nigь ip.Nikyliagə, ӨK neŋ 1931 jьl maj plenumь qararđarь nigeđendə, 1935 jьldьn berense ojinvarьna, timer jul predpriətielөren (PRZ, Depo, stansalar, distansialar h.s.) jerleləşterev, kadrđar kilev həm ularđь nьqьtьv өsөn şarttar tьvđьrьvđьn kiŋ planьn teđergə quşьrqa.

2. VKP(b) nьŋ Өfө qala komitetьna həm Өfө, Şişmə, Davlekən, Bələnaj. Mejəka,Bişnylək, Tujmazь, Byzdək raikomdarьna, partia – massovьj eştөren julqa halьvđa, parlia uqьvđarьn ojəştorovđa, transport eşselөrenең matdi-tormoş şarttarьn jaqşьrtьvđa timer jul ransportьna rogylər jarđam kyrhətelevđe to'min itergə, partianьn transporttaqь tөvge ojoşmalarьnьn eştөrө turahьnda rajkom ujurө hьnda əldən ole dokladtarьn tanlarqa.

Qьşqь dəverđə, timer jaldar menən tedəşkən dogovordar sujənsa, ədlekhəđ xorəkatten tulь ixtiarь dəvməlendə, kolxozsialardьn həm janoşdaqtardьn qar nabav menən kөreşkə sьqьv đarьn to'min itergə həm rajkomdardь, julda normal' xorəkat esөn, timer jul jetəkselөrө menən ber qatardan, ulardьn da javaplь sulqanlьqtarьn əşkertergə.

3. Politaylekkə, jul idarahьna, zavodtьn partorgь həm nacal'nigьna, 1935 jьldьn 1 ojin varьna timer jul tajənenең həm zavodtьn dejəm torlaqtarьn əlgelə tөbkə kilterevgə, ularđь karavat, beljo menən to'min itergə, kitapxana əsə telendə gazetalar menənqьđьl mejəştər ojeştorөrqa həm ularđь radio, şaxmat, pa'efon h.s. menən to'min itergə.

4. Ber ajьlq srok esendə, xeđmət julь sujənsa ularđь yrlətev həm jetəkselek eştərgə yrlətev maqsatь menən, tөp millət kadrđarьn qajtanan tikşerep sьqьrqa. Şul uq maqsat menən, texniqinimum programmahь sujənsa tөp millət eşselөrө arahьnda texnik uqьv ojoştoro oja.

5. Timer jul transportьnьn partia həm profsojuz ojoşmalarьn, eşse natsionaldar həm ularđьn qajlelөre arahьnda massovьj-politik həm kul'tura eştөren jojep jeвərergə: bətə uqьj-jada aelmөvselөrđe həm əđ uqьj-jada ne levselөrđe ibəpkə alьrqa həm ular arahьnda uqьv ojoştororqa, natsionaldar arahьnda eştə nьqьtьv həm jojep jeвərev өsөn partorgtar həm part ranotniktardьn maxsus seminardarьn ojoştororqa. jul politaylege ergəhendөge 6 ajьlq kurstarqa jeвərev өsөn tөp millət ranot niktarьn hajlap alьrqa məəbyr itergə, ӨK nьŋ kultura həm leninizm propagandahь aylegenə, Өfө timer julь tajenen həm parovoz remont zavodьn ştatlь propogandistar-natsionaldar menən to'min itergə.

6. Partianьn milli politikahьn bөđovđa ojəjeplənevselərđen jul politaylege tarafьnanqatь javaplьlьqqa tartьlasaqtarь turahьndaqь ip. Nikylinden nelderөven xətergə alьrqa.

7. Jul politaylegenə həm ӨK ten promьşlennost-transport aylegenə, 2 ajdan hunь bьl qararđьn ytəleşen tikşerergə həm ӨK ujurohьna jetkererge.

8. ӨK nətə partia ojoşmalarьn bьl qararđь partia jьjьlьştarьnda tikşerep, nəđđeŋ eşenəđđeŋ bьl məhim uenstoqьnda əljafi doşmanqa qarşь hər kommunistən, komsomoletən həm partiahьđ eşselərđen hidgerlegen kytərergə, partianьn milli politikahьn bөđovsьlarđь həm ularqa kiləgөn qaravsьlarđь taş itevgə həm ularqa qarşь reximbəd kөreşevgə hər ojoşmanьn huoьşsanьlьqьn həm sol'şevistik yđ ura təəqilte kytərergə məəbyr itə.

VKP(b) ӨK SEKRETARЬ: ISƏNCYRIN.

AGROTEX UQЬVĐARЬN JƏJELDERERGƏ

„Bьjьloq urozaj kyptorđeq sajьn ojlaederde. Urozaj esen kereş tuqtatьlьrьqa tejeş tygel. Lekin aldaqь jılda la juqarь urozaj alajьq tigen trevoga huqьvdar tuqtanь. Bed qoroloq menen kereş mesьlelehen tulь xal itkenened juq ole. Qoroloq menen kereşev mesьlelehe ber ber vaqьt ibke alьnьrqa, bьl jılda pra tik eş alьp barьlarqa tejeş". Ölke agronomdarьnьn ber konəşmehende Bajnarkomzem ƏMIRbF iptəş ogolajtine.

Bьl narьqlav bik dereb Bigrək tə, elkaneđđen ken jaq, jьş qoroloq bula torqan rajondarьnda hunqь 50-60 jьl bujьna ber tapqьr bulmaqan juqarь urozaj alьndь. X jbula rajonьnda ole bulha aşlьqtь huqьp betera alqandarь juq. Ucalь rajonьnda gektarьnan 20-25 sentner bojđaj, holo alqan kolxozdar bar. Bawajđarđan qalqan huqa menən genə herəp əskən Berjən rajonь bьjьl gektarьnan 30-35 sentner arpa, 28-30 sent. bojđaj, holo unьşь aldьlar. Xəđer inde Xəbulha rajonьnda **„Beđđege bьjьloq urozaj 2-3 jьloqa jeter"** tigən tьnьslanьvđarь kyrergə bula.

Bьjьl Bьşqortostandьn betə rajondarьnda la juqarь urozaj alьndь, kolxozsьlardьn xeđmət kenə toroşo nьq kytərelde. Bьl unьştar kyptərde aldaqь jıl urcajь esen kereşevđan tьnьslanьvđarь kyrergə bula.

Beđgə juqarь urozaj alьv qьna jetmə] bəlkem **juqarь hem totanaqlь urozaj ala welev kerək.** Bьl edlekhed, jьldan jьl qəđəttegergən juqarь urozaj ala barьv kərək tigən hyd. Bьjьl bed betə elkə kyləmendə qənaqətlənerlek urozaj alqanьnьd tkən, aldaqь jьlda jaqşь urozaj esense jьlda taqь la jaqşьraq urozaj ala belergə tejeşed. Planlь kolxoz proizvodstvohьnьn yƀev zakonь oşo inde.

Bunьn esen qoro vaqədələr genə jetmaj, kolxoz proizvodstvohьn ydləşterev ehtəndə taqь la tərənerək erlergə, texnika hem agronomia qьlmen nьqlь ydləşterergə kərək.

Məskav elkahe kolxozsьlarь **Stalin** iptəşka jadqan hunqь xatьnanda: **„kulturalь avьl xuzalьqь alьp barьv esen beđgə texnikaqa jaqşь ejə nulьrqa kerək. Beđgə xəđer agrominimum qьna jetmaj, agromaksimum inderə başlarqa la vaqьt inde"** tidər. Ular jadqansa xəđer kolxozsьlar haj herevđen zararьn, orloqto maşina menən sьsev fajđalьraq bulьvđь jaqşь anlajđar. Xəđer kolxozъь tupraqtь nisek itep eşləgəndə unda nindaj bioximik protsestar barьvьn, ularđь nisek beđđen fajđaqa qarata kejləvđe jaravajlaştьrьv esen orloqto oşo eleş hьvđa şul tikłem vaqьt totorqa tip əjtevđe genə belmaj, jaravajlaştьrьvđьn teoretik nigeđđəren, yƀev menən yƀemlekten sьjlat yđgəreştəren qilmi ajьra belergə tejeş. Agrotexnika sarafarьn hər berehenen qilmi nigeđđərenen belev—ul inde agromaksimumqa ejə bula başlav tigən hyd.

Bьjьlqь qьşqь kolxozsьlar uqьvьn oşo jaqь talaptarđan sьqьp qajtanan ojoştororqa kərək.

Uđqan jьl bed kolxozda agrotexnika uqьvđarь kolxozđьn jьllьq proizvodstvo planьn nisek itep ytəvđe ejranevđe praktik eş menən berqə bəjləp barьrqa tejeş ti inek, həm kyp urьndarđa ul şulaj ytqarelgajne lə. Bьl prinsip bьjьl da nigeđđə qaldьrьbrqa tejeş.

Proizvodstvo planьn nisek itep ytəvđe ejranevđən alda, unь jaqşь itep tedə belergə lə kərək. Bьnda hyd oşo jьlьe proizvodstvo plandarьnьn ber eleşə—agrotexnik saralar kyrev planь turahьnda bara. Xəđer kyp kolxozdar bьjьl yđđarendə indergən səsev əjlaneşe sxima nьna tulь kysep bətələr (dereb səsev əjlaneşenə kysev planь ytələ). Timək kompleks agrotexnika sarafarьn təren rəveştə, quiqa qələm, qaqьl alьp, hər ajrьm nəmə esen sərəkle tbap-xisap eştare jahap qarap ejranergə tejeştar. Qьbqahь tynərəktə đə ejranev eşe aldьnqь brigadalar tazribaben 100 pr-tь menən qalqan bigadaların qarqa kyserergə kərək.

Bьjьl kolxozsьlardьn qьşqь uqьvđarьnda kolxoz jort-laboratorialarь đur rol' ujnarqa tejeşər. Bьna heđgə tere fakt. **Dyrtəjlə** rajonь **„Qьđьl partizan"** kolxozьnьn jort-laboratorialarь bьjьl jaj kolxozđьn waƀьvđarьnan tupraq terđəre alьp qalqan, qьj ylandəren jьjnap hər berenə yđ isem n birep stena rgə elgan, səsev əjlaneşe planьn eştatkən. Qьbqahь, laboratorialqa kolxoz xuzalьqьndaqь bətə kərəknamalərđen eksponatarь bulđьrьlqan. Ber-nisə təzribə lə halьp qaldьrqan, aldaqь jəđ ber isə təzribə ytkərergə plan təđej, əđerlek alьp bara. Laboratoria tənqəlenə kolxozđьn aktiv starь tuplanqan. Bьl laboratoria xəđer kolxozsьlar arahьnda agrotexpropaganda alьp bara, ul lekaar ajьnda tupraq tigən tema bujьnsa agronomia kursь ytkərergə jata. Kolxozsьlar aktiv qatьaşlь itelər. Bьna bьl laborationan ynək alьp, bətə kolxozdar đa qьşqь kolxozsьlar uqьvьn jort-laboratorialarta udqarьrqa, kolxozsьlarđь laboratoria eştare menən qьđьqhьnьrqa, uqa praktik jardam iterqa teleştər.

Bьl jort-laboratoria jetəkselare bedgə „MTS bedđen eşkə jardam itməj" tip jadalar. Kolxozsьlardьn oşondaj đur eş alьp barьvđarьna jardam quь hudmaqan MTS tarđь, ular-aldaqь jьl urozaj esen kereş alьp barьrqa teləməvse, partia hәm xəkymatten unьş kytərev turahьndaqь direktivalarьn ytəvđən baş tarьvsь MTS tar tip kenə atarqa tura kilə.

Tynərəktərđə edlekhed agrotexnika jəkl zootexnikanь ejranev genə alьp barьv kynelhed bulьr ine. Ara-tirə əlkənən, rajondan kilgən belemle vəkildər, ŞKM, avьl məktəbe uqьlьvsьlarьnan kolxozsьlarđь qьbqhьndьrqan qilmi-popylar dokladlar đa jahatьrqa kərək. Ular hər vaqьt partia hәm xəkymatten jaŋь direktivalarь, qarardarь menən başqa ter jaŋalьqtar menən tanьş bulьp barhьndar esen 3-4 zənətlənen berehen qьsqьrьp gazet laidaqь bətə jaŋalьqtarđь uqьp barьv kisələre lə ytkərergə kərək.

Tynərəktərđə eşte nisek itep unьşlь alьp barьv təzribələre menən gazeta bittarendə urtaqlaşьp barьv đa onotolmahьn.

AGR. Ǫ. VƏKIL.

BƲZDƏK „Ptetsprodukt" byleksəhendə hujьp əđerlangan qađđarđь, ođatьv esen ərjələrgə tultьralar.

MEXANIZATOR KADRĐAR ƏĐERLƏV

ƏLKƏ MƏKTƏPTƏRE HƏM KURSTARЬN KOMPLEKTLAŞTЬRЬVĐЬŊ BARŞŞЬ TURAHЬNDA

VKP(b) NЬŊ BAŞQORTOSTAŊ ƏLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

2-se dekabr

MTS tar ergəhendə mexanizatorđar kadrь əđerləv Ölka məktəptere həm kurstarьn komplektlaştьrьv eşenen beten lə] qənəqətlənməbləк barьvьn nldələrgə. Ber talaj MTS tar 1934—35 uqьv jьlьnda avьl xuzalьqь kadrđarьn massovь rəveş ə əđerləv turahьnda ƏK həm politsektorđьn 13-se oktəbr qararьn ytamanelar. Hədəmtələ Bələnəj məktəbe avtotraktor mexanlktarь bylege bujьnsa 60 həm kombajnerđar bylege bujьnsa 55 protsentqa. Bərə traktor ərigadirđarь məktəbe 64, Abqьn kombajnerđar məktebe 50 protsentqa komplekslaştьrьqan.

Tynəndəge MTS direktorđarь kursqa keşe jebərevđe əđđelər. Işle MTS direktorь—ip Əxmədyillin,Stərlebaş MTS direktorь—ip. Oləzejef, Fjodorof MTS direktorь—ip. Xoxa.

Şişmə MTS direktorь ip. Dmitrejef, Stərletamaq MTS direktorь ip. Matvejef, Kasejef. MTS direktorь ip. Ivanof traktorestar kurstarь asьvđь əđđelər. Bьnan tьş MTS direktorđarь Başnarkomzemdьn məktəpkə jebərelgən kolxozsьlar menən tulь tbəpləşev, avtotraktor məktəbenə jebərelevselərđen urtasa eş xaqьn haqlav, q lqan semialərenə material'-tormoş şarttarьn tьvđьrьv turahьndaqь kyrhətmələrđe ytkərməjđar. Bьl, kurstar tar arahьnda đur aqьmsьlьq tьvđьra (Fjodorof, Stərlebaş, Qandьra MTS tarь)

Ölkə komitetьn MTS kadrđarь əđerləv turahьndaqь qararđarьn eđevđare esen—işle MTS direktorь ip. Əxmədyillinqə, Fjodorof MTS direktorь ip. Xoxaqa, Şişmə MTS direktorь ip. Dmitrejefqa Stərletamaq MTS direktorь ip. Matvejefqa, Kasejef MTS direktorь ip. Ivanofqa Stərlebaş MTS direktorь Ojazejefqa qarь vьjcovor iqlan itergə. Bətə MTS direktorđarь həm politbyłek başlьqtarьna 5 dekabrgə Başnarkomzem razverstkalarь bujьnsa elkə məktəptergə kursanttar jebərelməhə şulaj uq MTS tar ergəhendə traktorestar əđerləv eşe jəjelderelmahə, qatь javaplьqqa tartьlasaqtarьn aldan əşkərterqa.

Əmiref iptəşkə 10-sь dekabrđə oşo qararđьn ytəleve turahьnda a.x bylegenə beldelev burьsьn jekmətergə.

VKP(b) ƏK sekretarь **Isəncyrin.**

TRAKTORBARQA REMONT

Dekabrđen təvge 10 kənlegendə alьnqan məqlymətkə qaraqanda, MTS tarđa traktorđarqa kapital remont planь—14,9, urta remont—9,7həm aqьmdaqь mont—2,6 pr. qa ytalgan.

Aldьnqь MTS tarđan—**Dyrtəjlə** yđ planьn kapitl remont bujьnsa—58,8. urta remontь—10 pr. qa, **Nuriman**—57,1 **Byzdək**-50.0 həm urta remont planьn 57,1 pr. qa ytənelər.

Lakin, bətə MTS tarđa la eş bьlaj tormaj. **Janь avьl, Qaltaьь, Bələnəj, Qamьşlь, Motronьj MTS** tarьnan başqalarđa eş his qənəqətlənerlek tyge l.

Elekkesə yk—**Zejansura, Surin, Stərlenaş, Aqharь, Pugacof, Əbjəlil, Xədaljirđin,** N-**Troiski, Blagovar, Baqalь, Boraj, Bajqь, Pakrov, Maqar** həm başqa bətəhe—23 MTS məqlytət birməjđər.

Oşolar hedemtahendə blş kənlek ybeş 3,7-1,9 pr. tarđa qьna qala.

Bьl faktlar urьndarđa remontqa əle bulha nьq iqtinar birelməven həjləjđər. Bunlap eşkə totonqan MTS tarđa hьnьlьş ta bar. Bьna **Byzdək MTS** n alьqьđ. Bьnda VKP(b) Vđək komitetьnьn nojəər plenumь qararьn alьv menən eşşelər ara

ƏLGƏ MƏKTƏPTƏRĐEŊ DIREKTORĐARЬ

VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬ SEKRETARЬ IPTƏŞ ISƏNCYRIN JANЬNDA

Əfələ bulьp ytkən elgə məktaptar direktorđarь kənəşmahendə qatnaşьvsьlar VKP(b) Ölkomitetьnda bulđьlar həm Ölkə komitettьn javaplь sekretarь ip. **Isəncyrin** tarafьnan qabul iteldelər.

Bьnda 50 direktordan başqa Sovnarkom predsedatele ip. **Bulaşlf,** VKP(b) Ölkə komitetьnьn kultura həm Leninizm propagandahь aylegenen medire ip. Xəsənef ham Məqarif Xalьq komissarь ip. **Əbaubokireftar** đa qatnaşьlьlar.

Şişmə məktəbe direktorь ip. Məviytef, Raƀika məktəbe direktorь ip. Nikraşivic, Tyban Qьjqь məktəbe direktorь ip. Hadьjtef yđ məktəptərenen oqu sьjlatь ham tərəlaşeşənnisek kerəşevđəre, məktəpten moxtazlьqtarь həm eşte elgələ itep qujьvqa qamasavlavsь qьbnlьqtar turahьnda həjlənelər.

Ip. Nekraşevic Rəjьka transport məktəbenen eş təzribəhe menən urtaqlaştь. Bьnda bətə oqьv tormoşo nerđəm planqa bujьndьrьlqan.

Ə bьl bətə pedagogik protsesten asьqlьqьn tə'min itə. Bьl məktəp gramotalьlьq həm oqьvsьlardьn həjləvđəren alqa jebərev esen kerəştə đur elgəşevđərgə ireşkən. Uqьvsular yđ dərestəren kyrhətep uqьtьrlьq posonalar həm illystrativ materialdar menən tə'min itev julьnda kyp kes halqandar. Məbtələn uqьvsьlar kesə menən jьhatlandьrьlqan tarix kabinetьnda dərestər xəđer janle həm kynelle ytələr. Kyptən tygel məktəp in jaqşь uqьvsь həm həjləvselər konkursь ytkərgən. Bьl konkurs balalardьn xudozstvolь əđəbiət uqьvqa qьđьqhьnьvđarьn kesəjtkən. Ata-əsələr arahьnda eş jəjelderelgən. Məktəpten bьsn dьktarь, pedagoktar kollektivьna tərələ eşenda jardam kyrhətevse—ata-əsələr məktəp ergəhendə tuplanqandar.

Ip. **Isəncyrin** in udarnik—uqьtьvsьlar turahьnda hejlaven horaqas, Nekraşevic Rajьka məktəbe uqьtьvsьlarь arahьnda udarnik—entuzlastar barlьqьn, şular arahьnda in jaqşь uqьtьvsь komsomolka—**Temofejьva** nьn bətə pedagoktarđь yđ artьnan ejartep alьp barqanьn həm həjəklə eşe jəş sotsializm təđevselər tərəlaləvgə bьsn kynelđən birelev elgəhə kyrhətaven hejlane.

Ip. **Isəncyrin** məktəp balalarьnьn dərestən buş vaqьttarьn nisek ytkərevđare həm məktəptən tьş eşten nisek qujьlьvь menən qьđьqhьndь. Bьl horavqa birelgən javaptarđan bьl əlkələge eşten qənəqətlənerlek bulmavь anlaşьldь.

Bьnan hun əle genə rajondan qajtqan Ip. **Bulaşlf** hyd aldь. Ul rajondarđa jəregəndə Boraj həm Mişkələge elgə məktəptərđen eşe menən tanьşqan. Ip. **Bulaşlf**—bьl rajondarđaqь məktəptərđen xuzalьq xəldərenə tuqtaldь.

— Direktorđardan—ti ip. **Bulaşlf**—ninə sьjnьltar tuđa tygel, ninə məktəptərđə jel ujnaj, kejem elgestare, hьv baktarь juq, tip horaj başlahan, ber genə javap alahьn, ular: „sredstvolar ad, aqsa jetməj" tidər h. v. səbaptər tabalar.

Bed bьl jeteşhedlektərđe bətərev məktəptər jetəkselərenen yđ quldarьnda, şulaj uq rajon ojoşmalarь qulьnda ikənlege ken kevek asьq. Eş sredstvolar juqlьqta tygel. Bətə bələ direktordardьn đa, rajon ojoşmalarьnьn đa yđ məktəptərenen ixtiazdarьna iqtibar birmәvđərendə. Oşondaj borola almavsьlьq həm eşlekhedlekte Boraj məktəne mitbalьnda asьq kyrep bula. Bьl məktəpten tşek aldь siktən tьş asьsraq, unь tađartьvqa barь ber kən vaqьt kərək. Qajnaqan hьv balalarqa jetməj. Kejem elgestare, hьv baktarь juq, tip horaj başlahan, ber genə javap alahьn, ular: „sredstvolar ad, aqsa jetməj" tidər h. v. səbaptər tabalar.

Bed bьl jeteşhedlektərđe bətərev məktəptər jetəkselərenen yđ quldarьnda, şulaj uq rajon ojoşmalarь qulьnda ikənlege ken kevek asьq. Eş sredstvolar juqlьqta tygel. Bətə bələ direktordardьn đa, rajon ojoşmalarьnьn đa yđ məktəptərenen ixtiazdarьna iqtibar birmәvđərendə. Oşondaj borola almavsьlьq həm eşlekhedlekte Boraj məktəne mitbalьnda asьq kyrep bula. Bьl məktəpten tşek aldь siktən tьş asьsraq, unь tađartьvqa barь ber kən vaqьt kərək. Qajnaqan hьv balalarqa jetməj. Kejem elgestare, hьv baktarь juq, tip horaj başlahan, ber genə javap alahьn, ular: „sredstvolar ad, aqsa jetməj" tidər h. v. səbaptər tabalar.

Bed bьl jeteşhedlektərđe bətərev məktəptər jetəkselərenen yđ quldarьnda, şulaj uq rajon ojoşmalarь qulьnda ikənlege ken kevek asьq. Eş sredstvolar juqlьqta tygel. Bətə bələ direktordardьn đa, rajon ojoşmalarьnьn đa yđ məktəptərenen ixtiazdarьna iqtibar birmәvđərendə. Oşondaj borola almavsьlьq həm eşlekhedlekte Boraj məktəne mitbalьnda asьq kyrep bula. Bьl məktəpten tşek aldь siktən tьş asьsraq, unь tađartьvqa barь ber kən vaqьt kərək. Qajnaqan hьv balalarqa jetməj. Kejem elgestare, hьv baktarь juq, tip horaj başlahan, ber genə javap alahьn, ular: „sredstvolar ad, aqsa jetməj" tidər h. v. səbaptər tabalar.

Bed bьl jeteşhedlektərđe bətərev məktəptər jetəkselərenen yđ quldarьnda, şulaj uq rajon ojoşmalarь qulьnda ikənlege ken kevek asьq. Eş sredstvolar juqlьqta tygel. Bətə bələ direktordardьn đa, rajon ojoşmalarьnьn đa yđ məktəptərenen ixtiazdarьna iqtibar birmәvđərendə. Oşondaj borola almavsьlьq həm eşlekhedlekte Boraj məktəne mitbalьnda asьq kyrep bula. Bьl məktəpten tşek aldь siktən tьş asьsraq, unь tađartьvqa barь ber kən vaqьt kərək. Qajnaqan hьv balalarqa jetməj. Kejem elgestare, hьv baktarь juq, tip horaj başlahan, ber genə javap alahьn, ular: „sredstvolar ad, aqsa jetməj" tidər h. v. səbaptər tabalar.

IGEN HATЬP ALЬV

Igen hatьp alьvđa „Primer"

QOMMUNISTARЬ KEVEK KƏRƏŞERGƏ

BAJRAMOJOL, QALQAN SELʻPOLARЬ IGEN ALЬVĐЬ ƏĐƏLƏR

DƏVLƏTKƏ IGEN HATЬVĐЬ BЬLAR KEVEKOJ OŞTOROOJOĐ

Baqalь. Dəvlətkə igen hatьv turahьnda Rajkom kyrhətmahen alьv menən, **Saqtь** sovьtь **„Primer"** kolxozь jetəkselare—kommunistar, in başlьp yđđare kooperatsiaqa igen hata başlanьlar.

Kolxozđьn Partorqь—ip. **Andrianьf** (31 nse jьldan kommunist) bьjьl qalьnь menən ike henen eşlə ən xeđmət kenena 20 sentner63kilo igenalqajnь.Ul, alqan igenden 13 sentnerьn kooperatsiaqa hatlь. Unьn artьnan kolxoz predsedatele—kommunist **Matrosьf** 13 sentner partia kandidatь—selpo predsedatele **Mixejef**—6 sentner, unьn qatьnь 2 sentner, kolxozsь (partia kandidatь) **Işemnajьf** Işmьrda 4 sentner, komsomoles **Aqmьrđa,** 6 sentner, partia kandidatь **Bajramьf** 4 sentner, **Xromьf Konstantin, Antonof**—5 şər sentner həm başqalar bьlar artьnan sel'poqa igendəren aşьqьp-aşьqьp taşьjđar..

Sel'pola (predseda el**Mexejef**) tovar assortementtьrь kyp. kolxozsьlardьn horavьn qanəqətlə) dererlek—patefon, velosipedtan alьp, lakli havьt-hanalarqa tiklem, tərlə sorttaqь manufakturalar kyp...

Kolxozsьlar kooperatsiaqa igen hatьv menən berđan xəkymətka jardam itbilər, ikənsenən ular yđđarenen tormoştarьn jaqşьnalar, kooperatsiannan tovar alьp eb baştarьn betajtalər. Şulaj itep xalle tormoşna bzralar. Kolxozdardьn xalle tormoşn kyrhatev esen ber ike mibal alьv jetə. Apreldən hunqь jartьnnan qьna xeđmət kənenəşlaj başlaqan partorq—**Anderianьf** tьn semlahь bьnan ber aj elek be enlaj kejemned ine ьagen unьn tormoşo betenlaj yđgərde. Öjenə barьp ingər kolxozsьlar, unьn tormoşo menən hoqlana Ul r da kooperatsiaqa igen hatьp xalle tormoş tedev esen aşqьnalar. **Andrianьf** sukna alьp, yđenə tьşlь jьlь tun, qatьnьna mamьqlь pal'to, dyrt satin kyldək, uldarь **Aleksandr, Volentendaroqa** motrus kyldəktare, al satin kylək menən qara salbardar, tərə pərđalare tekterde, havьt-hanalar, tastar h. v. kərək-jaraqьь etaitte. Avьlda berđan-ber kul' turalь tormoş bildahe bulqan patefon, betə kolxozsь həm nalalardь la yđenə jəjep itə. Plosenkala ip. **Kalinindьn** kolxozsь ar turahьndaqь rece, Internatsional həm başqa kejđərde ejə bьjmaqan kolxozsь həm nala saqalardь tədrə aşa tьnlarqa nəzbyr itə.

Sel'po predsedatele **Mixejef** Konjux—**Əxmətьf** Nurislamdar velosiped aldьlar, ular artьnan taqь la 6 keşe velosipedqa zajavka birdelər...

Kommunistar yđđare kooperatsiaqa igen hatьv menən genə qalmanьlar. Ular kolxozsьlar həm janqьđaq xeđmətsəndər mussahьnьn đa dəvlətkə igen hatьvьn elgelə ojoştordular. Kommunistar, patefon alьp, kolxozđьn hər ber brigadanьna jarenelər. Ular hər ber kolxozsьqa, dəvlətkə igen hatьv turahьndaqь partia həm xekymatten qararьn anlattьlar. Hər ber **Janqьđaq** xeđmətsəndərgə bьnь bqlap teşenderđelər...

Hədəmtələ, kolxozsьlar dəvatən igen hatьv memkinlegen kyptən artьrьp ytənelər, bьnьn menən genə tuqtamanьlar, kooperatsiaqa igen aqьlьp ktlə Kolxozda doxod bylqəstə, **Aleksejьf, Prutnikof** (konjux), **Ivanoftar,** velosiped, **Moisejef, Bajramьf** həm başqalar patefon alьrqa, **Dojnikof E., Xromьjkьf** jl'jalar jəklap kooperatsiaqa igen itergə jьjьnalar.

„Primer" kolxozь bylenməj torqan fondьnan kooperatsiaqa **3 men sentner igen hattь.** Unьn 60 p-tь ərbş. Şunьn menən bergə **VKP(b) Yđək komitetьnьn xalьqtь ikmək menən tə'min itevđəge** kartocka sis emahь betə ev turahьn aqь qararьna jьvap itep taqь la 1000 sentner ig nde dəvlətkə hatьrq buldь.Bь yđ aldьna kilep sbqan ber nəmə tyg l, kommunistar—**Andrianьf Matrosьf, Mixejef** tarđьn bol'şevlatarsa kerə hedemtəhə.

Kolxoz, yđenen bylenməj torqan fondьnan igen batьp, yđenen xuzalьqьn nьqьtь. Kolxoz əbqa tklem alama, vatьq maşina menən eşlap kilhə, bьnan hunь maşinalarь er janь bulasaq. Kolxoz: **ber jək avfto maşinabь, 4 jarьm qatmarlь 3 6 atlь 10 lanogrejko, 4 samoskidka, 14 vejelka, ber nesən sьpqьs maşina həm matricski ylsov** al saq. Bьlar kolxoz jortona klə bajlanьlar đa inde. Bьl maşin lar kolxoz xuza bqьn nьqtasaqlar, Kolxozsalar bьlьl har ber xeđmət kənenə 6,61 kilo igen alhalar, kilahe jьl janь maşinalar menən jaqşь sьjlatlь eşlə', taqь la kyberək igen alasaqlar.

Kolxozđьn 7 brigadahanda 309 xuzalьq bulьp, partianьn təvge ojoşmahь, hər ber avьl, hər ber ucastkaqa, kommunistarđь,partia kandidattarьn, komsomoldarđь javaplь itep berkettе. Berketelgən keşelardan dəvlətkə igen hatьv barьşь turahьnda sistematik beleşie, sistematik rəveştə konkret jənle jetəkselek itte—partorg **Andrianьf** iptəş **Saqtь** kommunistarь, şunьn esen də bьl unьştarqa elqəştelər. Unьn menən genə tuqtap qalmaj, dəvlətkə igen hatьv eşen davam itələr. „Primer" kolxozь kommunistarь bətə kommunistarqa la elqə bulьrьq. NURAJbVA

BAJRAMQJOL SELʻPOHЬ IGEN DE ALMAJ, ALHA TOVAR HƏM KƏRƏKLE MAŞINA LAR BIRMƏJ

„Qaraqaş tyse" kolxozь (Una lь rajonь) bylenməj torqan fond nuldьrьp, Selʻpo aşa ydenə kərakle maşinalar alьv esen 500 sentner igen hatьrqa tejeş. Lakin Bajramqol selʻpohьnьn urьn əđerlə nəve arqahьnda, kolxoz igenden ni bərь 150 sentnerьn qьna kooperatsiaqa itep birgən.

Selʻpola igen hatьvsьlardь ta'min iterlek xuzalьq tov rđarь juq. Ucalь rajpotrebsojuzь janь Bajramqol selʻpohьn tovar menən ta'min iergə, selʻpo tid arala hatьp alьnqan igen esen urьn əđerlaigə tejeş.

OJƏJ. IDRISOF

IGEN HATЬP ALЬV

ALDЬNQЬLARЬ

Krasnaja gorka, (BaşRosta) **Nuriman** MTS nьn **„Aktiv"** kolxozьnda,igen hatьv eşe jəjel derelde, IV-brigadanьn kolxozsьlarь xeđmət kendarenə jahalqan 10 pr. əbtəlmə aşlьqtь hattьlar. Kolxozsular taralьnan betəhe 160 sentner aşlьq hatьlьp, punktqa alьp barьp tapşьrьldь. **„Qьđьl jar"** kolxozьnьn kolxozsьlarь arahьnda la eş jaqşь qujьlqan. Ular tarafьnan 194 sentner igen hatьlqan.

Janavьl, (BaşRosta). **Janavьl** MTS nьn traktorsьlarь kooperatsiaqa 75 sentner igen hattьlar. **Nuretdinof Xosən** 10 sentner, **Islamof Ixsan**—5 sentner, **Islamof Bajram** 4 sentner hattьlar.

UJLAP TA QARAMAJ ĐAR...

Juldaş sovetьnda (Maqar r.) oşo kenqa tiklem 350 sentnerđьn barь 65 sentner qьna igen hatьp alьnqan.

Partia, komsomol aqzalarь xalьq arahьnda anlatьv eşe alьp barmajđar. Tik, **„Juldaş," „Kinjəkəj"** kolxozь komsomoldarь qьna eşte yđ ara jəjep jənərđelər. **Xomitьf** 2,5 sentner, **Davitьf, Əlimnajьf** həm **Bajnulatoftar** 3 ər sentner hattьlar.

Lakin **„Lenin—julь", „Bəver"** kolxozь kommunist,komsomolestarь bьl eşte ujlap ta qaraqandarь juq. **Usamnьf X., Isdəvlattəi** kommunist nulьvđarьna qaramahtan alegə tiklem ner kilo la igen batmaqandar. **Davitьf.**

ƀ. 03417. Başqortostan kitap basmahь. Zakaz № 3. Tiraj 5000.

1935 JıLDA 136 MILLION HUMLıQ PRODUKSIA BIRERGƏ

Partianın XVII sjezdı tarafınan jerle promışlennost' turahında qujılgan burıs, jerle promışlennostın kin qullanıv tovarları eşlap sıqarıvda ətkələmə iakitar bulırqa teleşleqe menən genə sıklanmaj. Jerle promışlennost kraj, ə kə ham avtonomialı respublikalardı industrialaştırıvda la elkən rol' uinarqa teleş, Ikense biş jıllıq plan burınsa kin qullanıv tovarları eşlap sıqarıvdın yteşe temp jaqınan avır industrianan da alda barha, jerle promışlennost' uqa qaraqanda la elkənerək zadanie produksianı es tapqır kvəajtev zadanierı aldı. Şunın əsən də Jerle promış'ennost' rabotnikları aldına, alardan bırın əsən huqışvqa hazırlıqtarə jaqınan dur imtixan birev tora.

Başqortostandın jerle promışlennosı tirat dur ham kyp terle. Ul ber nisə dıtə tarmaq ham ber nisə jed produksia assortimentın esenə ala. Bətə Başqortostan promışlennosının valovoj produksiahında jerle promışlennost' 45 pr. taşkil itə.

Başqortostan jerle promışlennosı sostavına bujala ham unan eşləngən posuda, ner nisə assortiment kyn tovarları, tire ışlav, ajaq kejeme, kejem tegev, burtav prolzvodstvohı, poligrafia promışlennosı, hıra qajnatıv, ner nisə dıtə assortimentlı konditer promışlennosı, qımıd eşlav, balıq, tirmən ham başqa ner talaj prolzvodstvolar inə.

Beqenqə kengə bed. predpriə ielə e'e'ddən 11 ajlıq eştare turahında məqlymətlar də alqanbed. Bul materialdar, 11 a davamında bedden 30400 men humlıq, jaqını 11 ajlıq plandın 91,4 pr. tın qına alırə alqanlıqtarbeddı kyrhətələr.

Şulajtıp elkə jerle promışlennost' 11 aj esendə (Blagoveşşin zavodınan başqa) 2874,5 men humlıq produksia birep jetkerməne. Bətə kapital halınışın jıllıq plan bujınsa 6413 men hum bulıp, şunın tik 5339 men hum, jaqını 83,3 pr. tı xına ydləşterelev ketelə. Qinvarqa tiklem vaqıt aik əd qaldı. Şunın esen begendən yk bul summalardın nətəhen də ydləşterev esen nə tə saralardı kyrev, bətə kəstə halıv kərək. Qajlı ner predpriətie jetəkselərə kapital halınışının əd bulıvına zarlanalar. ə juqarıla kyrhətelqandar bunın kirenen kyrhətələr.

Ydenə teşev xaqı 5,5 pr, qa kəmetelev tejeşlek urnına ul 6,3 pr. qa **kytərolgan**. Şul arqala elkə jerle promışlennosı bul eştə 2 million humdı juqaltı. Bigrəktə hıra zavodın da, strojmattresında h. b. predpriətielərdə bul eş nasar xəldə. Bul xəl predpriətielərdən finans xəlena tə'bir itteme hun? His şikhed tə'bir itte. Məbələn, begenqe kengə jerle promışlennostın yd oborot kapitalı, 7.060 men hum urnına 5 million hum qına taşkil itə.

Bed əle bıqa tiklem jerle promışlennost' predpriətielərə ergəhendə eşelər tə'minətə esən nıqlı baza bulındıra almaqanbed həm şul arqala eşelər tə'minaten julqa halə almaqanbed. Bətə predpriətielər bujınsa dejem səsev tik 940 gektar qına təşkil itə, bətəhe 153 baş megədle mal, 25 baş vaq mal, 155 baş susqa bar. Bul baza menən tə'minət eşen julqa halıp bulmaj. Şunın esen bul elkələ har-predpriətie ergəhendə nıqlı adəq bazalı tıvdırıv həm unı tejeşle juqarı lıqqa kytərev burıs tora.

Rajon promışlennosı bedden dur iqtibar talap itə. Ul 1934 jılda barlıqı 15 million humlıq produksia birergə tejeş ine, lakin unı ul birə almaj əle. Xə derge kengə unın planı ni barı 85 pr. qa qına ytalgan. Turahın əjtergə kərək: rajon promışlennosı məs'ələhe, kustarsılıq promışlennosı məs'ələhe rajon naşparma komitettarının rajkomdardın iqtibarınan əle sittə toralar.

1935 jılqa bedden alda nindəj burıstar toralar hun?

Kilahe 1935 jılda jerle promışlennost in kəmendə 136 million humlıq produksia birergə tejeş. Şul jəmlənən elkə jerle promışlennosı—49 mln. humlıq.

rajon	.	18	. .
Kustarsılıq	.	68	. .

1935 jılda bed jerle promışlennostqa 6 million hum kapital halıvqa tejeşbed. Unı eşkə əjlənderev keskaj burıs tygel, lakin ytəp bulırlıq burıs. Bunın esən tik eşlərgə, elekkegə qaraqanda jaqşıraq eşlərgə genə kərək.

Partia rajkomdarı, rajon başqarmaları xəderdən yk jerle promışlennost tedevqə jeddəre menən əjlanep, bul eşte yd qoldarına alırqa, uqa ken hajın konkret jetəkselek itergə, bulışırqa tejeştər.

1935 jılda 136 million humlıq produksia birev menən ber qatardan, şul uq 1935 jılda xəl itelergə tejeşle bulqan jana burıstırdı la alqa qujmaj jaramaj. Məbələn, Stərletamaq rajonında, Juraq tav sırjıo zapastarı nigedendə dur sement zavodı, asfal't zavodı halıv kərək. Beloret-Arxangel rajondarı tirəhendə tyna japqıs slanestar eşlav'le jəjelderev məs'ələhe xəl itelergə tejeş. Kyn ham ajaq kejeme promışlennosı elkəhendə bedgəkeslə kominat tedev məs'ələhen jaqından tikşerergə vıqıı. Kraxmal patoka, konserva, bırınza, qımıd h. b. promışlennos əlkələre bujınsa ere dəvmal predpriətielər halıv məs'ələhe lə bedden aldınıdqa kilep baə qan. Bunan başqa bed konditer it, hıra, şulaj uq tegev, trikotaz ham başqa prolzvodstvolardı k najtergə tejeşbed. Krasnousol rajonı sırjohınbın dur kylem ham juqarı sıjfatlı bulıvı, şulaj uq bujalaqə bulqan dur ixtiaz, bedden aldınıdqa, Krasnousol za odı menən ber rattən şundaj uq elkən zavod halıv ham bul zavodtı kinəjtev kərəkiek burısın quja.

XVII sjezd tarafınan jerle promışlennost aldına elkən burıstar qujılıv ham Başqortostanın jerle promışlennost elkəhe bujınsa kyp terle tarmaqtar jəjelderevden məhim ber ucastoqtı bulıvı, Başqortostan jəməqətselege ebtenə bojevoj konkrer eş jekmaj.

Başqortostan jəməqətseleqe, ere neft nazahı ham elkən motor zavodı tedev, qoros izdelielar sıqarıvdı ydləşterev həm qara metallurgianı kinəjtv menən bergə, jerle promışlennost' predpriətielərə esen də tejeşle juqarılıqqa kytərevgə ydenen hələtle egen kyrhətergə tejeş.

IGEN HUQıVƏ ƏƏƏLƏR

Torski lespromxozı eşse tə'minatı aylegendə (ORS) igen huqıv eş n aşqıtırmaj. Əlegə tiklem 10 gektarqa jaqın igen huqılmaqan, jetməhə, terle urınqa taş'anqan, tarqav jata.

Huqıv eşe şulaj əkeren temp menən barha, ul dekaər ajlının axırına tiklem hudıla saq. Begenge kendə ni barı 2 huqqıs eşlaj. Qaiqandarı, tarıv kəstərə bulmaqanqa, xərəxəthəd jatalar. ORS huqıv eşen tidlətergə, bınıı esən taqı la 3-4 huqqıstı eşkə quşırqa tejeş. Huqıvdı şul temp menən alıp barılha, ORS jaqı jıl ba şınan VK nojənr plenumı qarardarın bojomoa aşırə, urman qırqıvsılar massahın yd vaqıtında ikmək menən tə'min itə almajasaq.

.N M.

Oktəbr zatonı udarnigı ip **Ivanof Stepan** qala sovetı ajzalıqına hajlan dı.

HYRƏTTƏ: **ip. Ivanof ydenen kvarterında.**

Berjon lespromxozında

HYRƏTTƏ: Berjəndə halınqan amsulatorla həm apteka binahı.

AQAS ƏBERLƏV FRONTıNDA

ƏLE QıJMıLDAMAJDAR...

Juzuralles lespromxozdarı aqas əderlav kvartal zadaniehın berense dekabrqa 18 pr. qa həm taşıv planın 8.4 pr. qa ytənelər. Kendərden jaqşı bulıvına qaramahtan, aqas əderlav planı elekkesə qənəqatlənerlek tygel.

Derəh, nojabrden hunqı dekadahında 45 men kəm. artıq aqas əderlənqan. Lakin bul əle dur elq şev tygel, senki əlegə tiklem kənlək zadanielar tu ta rılıp jetkerelməjdər; kvartal planı la aik əkeren ytələ bara.

Dyrtense kvartal axırına tiklem vaqıt aik əd qaldı. Ə bul vaqıt esendə taqa 810 men kəm. aqas əderlənergə tejeş. Ber qenə lespromxoz da aqastı əderlav bujınsa la, taşıv bujınsa la plandı ytəmaj. Qaj nı ner lespromxozdarda aqas əderlavden ədelaşage kyrenep tora. Bıqa səbəp—lespromxozdardın jeterlek eşşe ham tarıv kəstərə menən tə'min itelmavdarendə ham delənkalarda eşlavselər arahında xedmətten nasar ojoştorolovında.

Delənkalarqa xedmətte jaqşı ojoştorov, bigerək tə brigadalardı derəh ojoştorovqa, ajrıvsa dur iqtibar birelergə tejeş. Lakin kyp urəndardə briqadalar ojoştorolmaqandar. Hedəmtələ ədərlav həm taşıv normalarının tulmavı kilep tıvqan.

Ul qına la tygel, ucastoktardə (Qaridel, Jurezən, Berjən həm başqa lespromxozdar) xedmətten ıramılıqın kytərevgə iqtibar birelmaj. Begenqe aqas əd rlavdə xedmət ıramılıqı, qajlıqan normanın 75 pr. tına la tulmaj. Lespromxozdar keşelərde derəh bylevde tid ojoştora həm konkret jetəkselek itə alhalar, ber ni tiklem hedəmtələ ireşəsəktər.

Aqas əderlav planın tultırıv, jetəkselərden ydderenə, ulardın ojoştorov—məssovıj eştəren jajelderevderenə həm urmanqa janı eşşe kəs tuplavqa bajlanqan. Ə lespromxozdarda bul eş nasar tora. Haman da kyp handa kvalifikatsialı aqas qırqıvsılar jeteşmaj. Qırqılqan aqastı taşırqa keşelər həm attar jeteşmajdər. Doqovo dar tedeşkən keşelərden kyaehe avsldan sqmaqandar. Səbəp: berensenən, kylemle zadanie hər ber qırqıvsılqa jetkerelməqən, ikensenən, lespromxoz jetəkselərə eştəngən janılıştardı tedətevdə ərola almaqandar həm rajon ojoşmaları aqas əderlavgə bju roxtattarsa qaraqandar. Məbələn, Mənevez rajonınan **Torski** lespromxozına eşkə sbqırqa teleş bulqan keşelər əle bulha lespromxozqa klimaqandar. Əsənsənən, lespromxozdar ytkəndəge eştare esən kolxozslarqa həm janqıdəqtarqa eş xaqı tylap bəmə. ənder.

Juzuralles trestı lespromxozdarqa aqsa birmaj. Trest begengə 800 men humdan artıq burısıb bulıp tora. Lespromxozdarqa ber qajdan da aqsa inməgəs, eş planı la tulmaqas, tərən finans ədekləge kilep tıvdı.

Plan tultırıv bujınsa eş **Qaridel** lespromxozdarında (direktor Nəsiyllin) ajrata nasar. Əderlav zadanieha 10 pr. qa qına tultırılıp, əderlənqan aqastın 4,8 pr. tı qına taşılqan. **Jamanjolqa** lespromxozında la (direktorı Volkol) eş maqtarlıq tygel. Bında əderlav menən taşıv arahında ədəklək 17 pr. qa, dəjem plan 27 pr. qa jette.

Bul lespromxozdar kendalek normalardı tultırıvqa ireşə almaqandar. Ulardə mexanikias terlılqan transport menən taşıv eşe algırək tə nasar. Kyp materialdar jeteşməve həm traktordardın jaqıvılıq menən tə'min itelməvdəre (Qaridel lespromxozı) arqahında mexani zmdar jartı nagruzka menən genə eşlajdər.

Berjən lespromxozı la (direktor Urazəajal) nasar eşlaj. Şulaj uq Ləməze lespromxozında la (direktor Andrianof) xəl qurqınıs Unın kvartal zadanieha 34 men kəm., ə ul ba ə 900 kəm. qına taşılqan. 3 lespromxozda (Berə, Məsəqyt, K. Kamski) ber kəm da aqas əderlənmaqan əle. Ular kendərden jaqşı lanıvına ketəp ber nəmə lə eşlaməjdər.

Lespromxozdarda aqas əderlav eşe əına şulaj. Şulaj da bətə qəjepte ber lespromxozlarqa qına avdarıp qaldırırqa la jaramaj. Qəjepten ber eləşə Juzuralles rabotnikları ətkənə lə teşə.

Ə urman həm qıvqın elkə sojuz bul tənqəldə nəmə eş əj? Urəndarda eşlavse iptaştar, urmanda kul'tura—massa eştarenen bulmavın, profsojuz ojoşmalarının ber nəmə lə eşlamajdər.

Əle, aqas əderlavgə tura qatnaşı bulqan ojoşmalardın berehe lə eşkə mobilizirlana almaqandar. Ular qasan qəjmıldaj başlardar—bunı ulardın yd ixtiardarına qnjlv dəvlət qarşında jenəjət eşlav menən ber bulır ine. Ulardı qəjmıldarqa, nıqlap eşkə totonorqa məsəyr itergə kərək.

N. Maxnof.

LESPROMXOZDARBA-

BYLƏKTE QASAN BIRERBƏR IKƏN?

Oktəbrdə № 1-3 aqas zavodtarı eşselərenən ber gruppa K. Ufimka lespromxozının Qoro jıqa qıvqınınajeearelqajne. Yd eştare mətendə Şafiqi, Petrol, Səxavetdinof, Qəsidyilin, Qəjnyilin h. b. sol'şevistik ojoşovsanlıq elgələre kyrhəttelər. Ular splodka normalın 250 pr qa, koşeldərdə ayrənə hajlaqan da normanı 150 pr. tan artıtırıp ytəp kildelər.

Qorojılqa adminstratsiahı (prorab Kivilef) es məjeş menən nerlektə bul udarniktardı bylaktarga buldı. Ham hər qajnahına lespromxoz sredstvolarının personal bylək birergə vəqədə itte. Bunan hun udarniktar ber nisə tapqır lespromxoz direktorı Zavoronkoiqa vəqədə itelgən bylaktərde horap mərəzəqət ittelər. Lakin ular haman ber javap aldılar:

— Aqsa juq əle, əderək kətəgəd.

Lespromxoz udarniktardı vəqədə menən tujdırqan arala, ular bəl bəj əvdə bətərəp, Ufimka hovı menən tybən təşəp əl gerdelər. Hal bətkəndən birle əj jarım vaqıt ytle, ə udarniktar bylaktarın əle bulha edlap taba almajdır.

Xəder bylakte Juzuralles sredtvohınan əlkə konkurs komissiahı birergə teleş.

Bul udarniktarqa vəqədə itelgən bylək qasan bireler ikan?

Maxnof

PARTIA DIREKTIVAHı

ƏLQƏŞEVBƏR JOMQAQIı MENƏN KƏVBƏLƏNDE

HYRƏTTƏ; Əle it kombinatının jıqşı udarniktarınan ip. VƏLEJEVA.

Əle it kombinatı qalanın stendə soqor-saqırdar arahında taşlandıq ber jort bulıp jata ine. Kombinattın tarixı bəşəraq lıq, jemerek qapqa-qajmalar, əşəke jettər, burdar həm spekyləntər menən bajlangan.

Bəgen it kombinatı ulaj tyqel: matur jort, jaqşı qapqa həm qojmalar, gəldər, jıjştırılqan sextər—kombinattın dejəmi kyreneşe ośolaj.

VKP(b) Ydək komitetının 1933 jıl, 22 dekaвr qararı eşselər arahında tikşerelgən həm hər ber eşsegə jetkerelgəndən hun, xolodsovıj sexlan ip. **Fedrova** berense tapqır səsə killerde həm yd sexına urınlaştırıdı. Səskəqə kyrhətep bə tə eşselərde jarısqa saqırdı. Praktik eş insialivanan başlan dı. Ber aj tigəndə inde, bətə sextarda səskələr urınlaştırıldı.

Kollektiv bılaj qına qaimaqı. Taşlandıq jort esenə ta jajderde. Soqordar kymelde, qojma buldarının matur səskalextər, aqastar hudıldı. Jort qolga həm aqasqa kymelde Bətəhe 800 humlıq qel, 480 humlıq aqas ultırıldı. Sextar tədartaldı, 110 men humlıq kapital remont ytkərelde.

Produksianın sıjfatı jaqşırdı həm kombinat aj hajın yd zadanieha 100 pr. tan artırıp ytəvgə el əşte. Kombinat a rətsionalizatsia saraları ytkərelde. Eske ressurstardı mobilizirlav nigedendə, aj hajın 50 men hum quşma təjda alıvqa elgəselde.

Bətə eşselər sanitaria minimumdı talaвın ytəjdər həm aq xalattar menən tə'min ittelelər, „otlično" qa imtixan birelər.

It komainatı partia kollektivı, profsojuz ojoşmahı, direksia nın ajrım eşməkərlege arqa hında VKP(b) Ydək komitetı qararın realizovajt itevdə juqarı lıqqa kytərevgə jomqaq bulavın hər ber eşşe anlanı. Hər ner eşse Lenin-Stalin partiahının kyrhətmələren ytəv əsen granit stena bulıp kəraşkə baвtı. Ul haman da davam itəsək.

— o —

HƏBƏMTƏLE EŞTEN BIOGRAFIAHı

Əle №1 ikmək zavodı, VKP(b) Ydək komitetının 1933 jıl, 22 dekaвr qararınan hun sanitaria minimumın ytkərev elkəhendə dur elgəşevdərgə ireşte.

Elek bəşəraq, keşe inmaəlek jort aldının 800 k.v. metr jerena taş jəjelde jort esendəge jıvınıtı soqoro həm bədrəl xanalar sitkə kyserelde. Zavod binahı es tapqır aqartıldı. Maşinalar ikel tapqır nujaldı. Har ber eşsegə es par sanitar kejem buldırıldı. Sextarqa qul jıvqıstar, şytkələr qujıldı. Eşkə iner aldının, eşselərde vannanan ytkərev esən vannalar ədərlənde. Bəqasa sextardə şavlap torqan şenendər bətərelde.

Sanitaria minimumı məs'ələlaren esenə alqan 15 jıjılış, 5 prolzvodstvo kənəşmehe, 3 udarniktar sijots ytkərelde. 20 tapqır leksia uqıldı. 2 tapqır eşselərden tuerkulez Institutına ekskursiaları ojoştoroldo.

Sanitaria minimumın ytkərevde jəhətətev bujınsa bətə brigadalar arahında sotsialisti jareş jəjelderelde. Hədəmtələ udarniktar hanı 50 keşegə kyrelde. Sanitaria minimumı yd'oşterev imtixanı ytkərelde 10 keşe „otlično"qa, 25 keşe „jaqşı"qa, 15 keşe „qənəqətlənerlek" kə imtixan birdelər. Sanitaria eşendə zavodta elgerək tə **Şəmsətdinova, Vəlejeva, Zəjnullina** kevek udarniktalar bol'şevistik elgə kyrhəttelər. Iq jaqşı udarniktar 770 humlıq tovar menən bylaklandelər. Xatta eşselər sanitaria minimumın yd kvartirdarına kyserdelər. Qəmyman, bətə eşse iqtibarı—sanitari minimumın ytkərevgə mobilizirlandı.

Ikmək zavodı, VKP(b) Ydək komitetının qararın praktik realizovajt itev nigedendə produksianın sıjfatın kyp jaqşırttı. Sıjfat juqarılıqa nojabrdə 99,14 pr. qa kytərelde. Ikmakte kejdərev, əsetev, beşermaj qaldırıv—mangega bəterelde. Juqarı tadalıq, appaq xalat, jaqşı təm, kynelle jeb—sextardın kendalek eş praktikahına tərən gə-tərəngə ydləşterelde.

VKP(b) Ydək komitetı qararın huqışşan ytəvdə kommunistardan **Volejova, Tixomirof, Safronof, Bondaref, Knəzef, Kirəjef** həm **Maskvicof** ip. təştər jrom eşmakərlek kyrhəttelər. Ə parta komitetı s kretarı **Bəzleva** ipləş ularda kendalek məhim burıstar erjahenə tuplaj aldı həm proizvodstvo esen qajaqlıqda bətə kommunistardın, zavod kollektivının praktik eşenə əjlənderevgə elgəşte.

Zavod, juqarı eşmakərlege kul'turalı proizvodstvoqa qarata qırqa hunıqış jahavı esən sojuz smotr komissiahının qararı bujınsa, bətə sojuz qədəl taqtahına kandidatlıqqa kyrhətelde.

Partia qarınan hun ytkən ber jıllıq hədəmtələ eşten qıtqasa sxematik biografiahı ośolaj.

V. IVANOVIC

SAAR

Məktəptərdəge jabaj kartalarda SAAR elkəhe ydenen kyləme menən iqtibarqa almahlıq urında qına tora. Unı təqqət dur kylamdə bulqan politik kartalarda Fransia menən Germania arahındaqı ner tap kyləmendə genə tabırqa məmkin.

1934 jıldın 1 qinvarına alın qan məqlymətlargə qaraqanda SAAR elkəhendə torovsılardın hanı bətəhe 828 men bulıp, ular Məskəvdə jəsəgən qalıqtın dyrtlən ber eləşe tiklem genə bula. Şulaj bulha la, kenarış Jevropa jaqtarına qaraqanda SAAR elkəhen keskaj elkələrdən tip bulmaj. Ul ydenen dəvmətə menən Dansigtan ike tapqır həm Gersovstvo—Luksenburgskidan es tapqır durtıraq

Saar elkəhe-bətə Jevropala iq kyp xalıqlı elkələrden berehe. Bul elkələner kvadrat kilometrqa 433 keşe tura kilə. Bul nan Germaniaqa qaraqanda es tapqır anıqtaq (Germanıala ner kvadratkilometrqa 131 keşe tura kilə) Saar elkəhendə xalıqtın bəndaj jıqlıqı unda kypselege tav həm metallurgia promışlennostı bulıp, avsl xuzalıqının alk əd bulıvınan kilə. 1927 jıldaqı hunqı ytkən perepiskaqa qaraqanda undaqı xalıqtardın 8,5 pr. tı avsl xuzalıqında eşlap, 59 pr. tı promışlennosta, 15.5 pr. tı savda eşendə eşlajdər. Bul qoro məqlymətlargə qaraqanda bundaqı tormoş proletariattın kypselege promışlennosta bulqanlıqın kyrhətə. Şunın esən də bul fakt Saar proletariatında ilratta dur politik urın tota

***

Versal zakrıjıktarı bınan 15 jıl elek Jevropanı huqıştan hun bulqan kantahın tedeqan saqta ular tarixi həm politik anlatmalardı qullanmajınsa Saar rajonın Germanianan ajrıp qujalar.

Bında ulardın maqsatı jeqel genə ine. Fransuz imperializmı huqışta ydenen jenep sıqıvı hedemtəhendə Germania qaramaqanda bulqan Lotaringia qaramaqınadaqı in aktıvaqı metallurgia həm promışlennostın in alqa kitkən jeren ala. Lotaringiala timer rudahı, jer kymere juq. Jer kymere unın kyreşehendə—Saar jıljahı eas sejenında. Versal' dogovorının esən nindəj əhamiətle bulqanlıqın asıq kyrhətələr.

Huqıştan bun fransuz metallurgia kompaniaları Saar elkəhenen sujın həm qoros zavodtarının produksiahın artıtırıv esən kyp kenə kəstərən tykteler. Bında 1913 jıldan 1929 jılqa tiklem sujın qojov 53 pr. qa, qoros produksiahı 16 pr qa artıtı.

***

Saardın kilasəktə nisek bulıp qalasaqı turahında 13 qinvarda undaqı xalıqtar arahında tavasqa qujılasaq. Saar elkəhendə torovsılar ularqa bulqın 3 horavdın berehena javap birergə tejeştar—məbələn: bul elkə Germaniaqa bətənlaj kyserelergə tejeşme, jəkl Fransiaqamb, nerdə bulmahı xəderge formala bulqan formoştarın davam itterep, elkəne Millətter ligahının komissarı upravlenıahında qaldırıp, Fransia fajdalanıvına qaldırırqamb.

Bunan ike jıl elek Gitler xekymət nasına ultırqanqa tiklem Saar elkə həm xalıqtarının Germaniaqa Saar elkəhen birevdəre turahında his şikhed riza bulvdarına ner keşe lə qəzəplənməj ine. Şulaj bulha la, millətse-sotsialistardın ike jıl xəkəm hergəndərenan hun Saar elkəhenen xalıqtarının bul məs'ələgə qaraştarı bətənlaj ydgərde. Əlaitta, Saar elkəhenen proletariatı həm başqa qatlam eşsəndəre fransuz kapitalıstarının 15 jıl bujına jer kymere promışlennostında həm metallurgianın kypselek eloşena xuza bulqanlıqtarına riza bulıp qaramadar. Lakin bul eşsən xalıqtar algerək tə faşis banditlarının qul aktarına qalıp eşlargə teləməjdər.

Saar proletariattarı belələr, əgər də tavasqa qujıv Gitler esən fajdalı bulha la, ularda kilasəktə eş xaqtarın kəmetev eşhedlek kenə tygel asıqı, şulaj uq vəxşidərsə faşizm terrorı—politik həm profsojuz ojoşmalarının tuddırılıvı, eşsəndər matəuqatının betərelə ve, əd genə bulqan sıjnfi narazilıqtarqa la qazaplavdar həm konslagerdar ulardı qarşı alasaqtar.

Şunı la ikkə alıp udarqa kərək. millətse-sotsializmdın kesə Saar elkəhendə ilratta nıq. Unın jaqın kyrgən keşelərə: qala burzuaziahı, avsldın kulak qatlamdarı, burzua intelligentsiahın kypselege, elkənen bətə cinovniktarı, sudiaları, politsiaları—bular bətəhe lə ilratta nıq tə'birle elementtar, bular yddərenen bətə kestərə menən faşizm ın jenep sıqıvın teləjdər həm uqa jardam italar.

Germania xəkymətə ydenen sit ildərgə bulqan burıstarın tylərgə aqsa juq tihə ia, şulaj uq valytahı juqlıqtan ydenen ilen promışlennost məldarı menən tə'min itə almajım tigən bulha la, lakin SAAR elkəhendə faşistardın agitatsia h n həm propaqandaların alıp barıv esən ulardı finansirlavqa unar million aqsa tasa. Germaniadan Saarqa huqış qoraldarın ejranev eşe esən unar men eşhed ke elər tuplanıp, odatılalar. Bular—Saarda milləisel—sotsialistik „revolyisia hı" esen kadrdar, ulardı Gering tırısıp-tırışıp huqış belemenə ejrətə.

Kyp million markalar Saar elnoviktarın tavasqa qujqan vaqıtta Gitler esən agitatsia alıp barıvqa qına tygel, bəlki jalqan Gitler esən tavaş birevselərden isemiektəren tedev esən, unda formal' tavasqa hajtavqa xoquqtarı bulmaqan keşelərde inderev esən, əgər də bul eştare barıp sqmaj torqan bulın, packalaqan jalqan byl lifendərde syplektərgə taşlav esən fajdalanıvlalar.

Gitlerden menərləqan şturmoviktarı qalalarqa, avsldarqa tuıp, unda bul faşistar ag tatordarı agitatsia menən genə qə nəqatlənmaj, unda jəşəvse xalıqtardı hər tərlə jəaerləjdər ham jazalajdar. Eşse ham krəbtejandərgə Saar elkəhenən ba rı n sek kenə bulha la, Gitlergə qalasaqın əşandırırqa tırşalar. Əgər də Saar elkəhendə xəkymət faşistar qulına kysə qalha, Gitlergə qarşı bulqandar qatı jazalanaşaqtar.

Faşis bandittarı eşsən massaqa ydderenen tə'birdəren itev esən ber nəmənə lə cədqanmajdar. Şturmovik şajkaları qala u amdarında kommunistardı ham sotsialistardı tuqmajdar, eşselər gazetahının reduksialarına kilep, undaqı qujadmalardə, mitseldərde tuddırıp, vatıp, undaqı xedmətkərdərde tuqınap sıqalar. Ulardın alfanqan politsiaları sitkə kilep bul eştərgə barmaq aja qına qarap toralar.

***

Kommunistar partiahı Saar elkəhendə faşistarqa qarşı nıqlı kerəş alıp baralar. Kompactia ydenen agitatsiahında Gitlergə ham faşizm—imperializmına qarşı vaqıtsa Saar elkəhen xədergesə Millətter ligahı qaramaqına qaldırıv esən nıqlı eş alıp bara.

Saar proletariatı Gitlergə qarşı sıqıvı menən Germania proletariatına, ulardın Gitlergə qarşı kerəştə jardam itep qul birevdəre bulı, şunın menən bergə Saar proletariatına ydenen jaqınlıqtın beldera.

Şulaj bulha la, Saar proletariatının ydenen nıqlı politik ojoşmahı juq. Undaqı proletariattın kypseleqe tav eşselərə bulıvqa qaramahtan, ulardın arahında artta qalqan aqhıd eşselər kyp. Ulardın arahında bəqənqə tiklem xristian (katolik) həm sotsial-demokrat profsojuzdarının tə'birə bar. Saar məs'ələhen kilasəktə tavasqa qujav alqanlı kompartia faşizmqa qarşı bulqan bətə politik ojoşmalardə bergə tuplap, faşizmqa qarşı berdəm kerəş ojoştora.

Hunqı vaqıttarda sit il kompartia matəuqatının məqlymətlarena qaraqanda, faşistarqa qarşı kerəş nıq jəjep jenərelgən həm unın eşendə kyp kenə unıqlıqtar bar. Zul'saatta 100 men eşselər demonstratsiahı ytkərelde. Şulaj uq faşizmqa qarşı kyp kenə mitingtar, jıjılıştar ytkərevde—bular bətəhe lə faşizmqa qarşı bulıvdı eşselərden arahına inqənlekkte kyrhətə. Sentəər ajında Gitler jaisıları la tav eşselərən xristian sojuzdan ydderenen quldarına alıv maqsattarına elgəşə almanbılar.

Millətse-sotsialistardın kesle terrordarına qaramahtan, şulaj uq eşse-krəbtejandərde yd qul ahtarına alvqa ıtıqşvdarına qaramahtan kompartia tarafınan faşizmqa qarşı ojoştorqan proletariattın berdəm frontı ydenen bətə daverdarendə la taqı la jaqı jozıtsialistarqa—janı unıqıtarqa ejə bulıp kilə.

KUL'TURA JORTTARЬ YƀƏLƏR

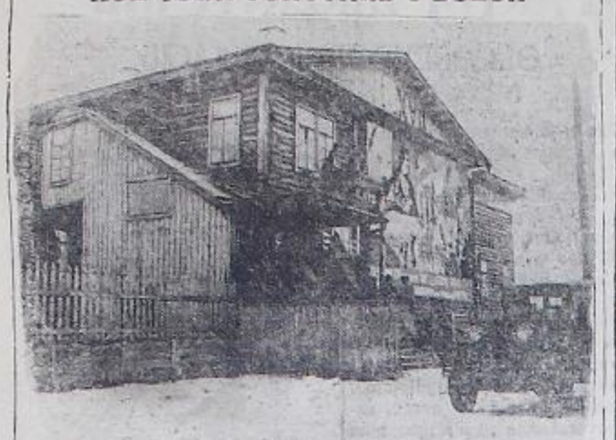

HYRƏTTƏ: № 1-3 aqas ɟarьv zavodьnьq ɟanь halьnqan klubь.

QЬƀQA SIGNALDAR

XULIGANDAR HƏZYM ITƏLƏR

(Kolxozsь xatь)

„Dim" kolxozь yđenең eşe hәm kөse menәn Meɟәkә rajonьndaqь iң aldьnqь kolxozdardan hәnala. Kolxoz kyrenekle predsedatel **Battalьf** iptәşten eşmәkarlege ątьnda, ədlekhed rəveştə ɟenevgə ireşep, xəlle kolxoz kimәlenә kytarelde.

Kolxozdьn tarixь đur. Ul вan dittar, qorotqos Ojumrьftar me nәn вәjlangan. Başta yđenen sьjnli jeđen ɟaşerep, kolxozqa ingən Ojumrьf, kolxoz maldarьna vaqlaqan tөd ьtep, вer kөndə 25 hьɟьrđь ylterə. Fermanь ajaqtan ɟьqa. Hunьnan Ojumrьftan jeđe asьla hәm qulqa alьna. Ojumrьf nisekter aqlanьp Başqortostan qamьd promьşlennostьna direktor itep yrtətelə.

Lәkin әlegə tiklem kolxozda Ojumrьf qaldьqtarь вәterelmәgən. Ojumrьftьn turanan-tura ɟetәkselege ątьnda kejәve—**Motiqullin Fәzulla**, jaqьndarь **Savвanьf** hәm **Şahvәlejeftar** kolxozda hәr vaqьt xuliganlьq ojoştorlar. Mәhәlәn, 21 nojabrđə Zehrə ilgən kolxoznitsanьn tәđrilәren vatalar. Yđenə вьsaq menәn вьtьlalar. **Şul uq kөndө ylterev maqsatь menәn** kolxoz **predsedatele Battalьf iptəşkə hөzym itələr.** Tik kolxozsьlarđьn hiđeneve arqalьnda qьna ylterə almaj qalalar. Bьnan hun kooperativ haqsьlьn qanqa вatьtьp tuqmap mьlьqьn alьp kitələr h. в.

Xuliqan Motiqullin, Savвanьf Şahvәlejeftar вer nisә tapqьr xөkemgə tartьldьlar. Qasьpmь, qotolopmь ular kolxozqa kire qajttьlar. Qajtьv menәn taqь la nьqьraq rəveştə xuliganlьq hәm qorotqosloqqa aireldelәr. Kolxozda вulqan anь tynan iptəştergə tə'bir jahap jađ kөnө **6 gektar jerđө sөsmәj qaldьrtalar.**

His hyđ juq, kolxozsьlarđь tarqatьvsь, ɟәberlәvse вьl xuliganlarđь qatь javapqa tartьrqa, Meɟәkə rajon militsiahьna вьlar đь alьv julьnda вegendən yk qьrqa saralar kyregə kөrək. Şulaj uq Ofenən torop xuliganlar menәn ɟetәkselek itkən, şunьn menәn kolxozdьn tөnьs tөđelө şenə kөrtə jahaqan kolxoz qorotqosө **Ojumrьftьq da qulь qьƀqartalьrqa tejeş.**

Kul'turalь kolxoz avьlьnda xuliganlarqa urьn вulmahьn, вulьrqa tejeş tygel.

Kolxozsь.

—*—

JENƏJƏTSE JAVAPQA AT YLTEREVSE JAVAP QA TARTЬLMAQJAN

Meɟәkə rajonь Өrşakвaş Qaramalь avьl sovetь mazin вala-hь Mөxərrəmef Sufьjan Storle temaq вaşqort pedagogia texnikumьnda uqьp jerəj.

Mөxərrəmeften ataһь 1976 ɟьldan вirle xoquqhьđ, kulak, mazin. Ə Mөxərrəmef Sufьjan sovet mөktөвendə ɟaşerenep uqьp jata. Unьn өttenө: „ataj, әsəj astan ylmaged, minen ɟaje kanikul vaqьtьnda eşlәgən xedmət kenөnə tejgən eş xaqьmdь вilәp aşarqь" tip xat jađьp, rəjtenеş tota. Atahь menan вer ɟuqan aqahь kulak Mөxərrəmef kolxozda xisapsь вulьp eşlәj. Şunьn arqahьn da xoquqhьđ kulak (ulьnьn eşlәgən xedmət kenөnə) kolxozdan igen aşap jata.

Mөxərrəmef Sufьjan, aqahь Iljastьn sovet apparatьnda eşlә venən tajđalanьp, yđenen sөqөgən jaşerep jalqan dokumenttar jahatьp alqan. Xəđerge kendə şul dokumenttarьnan tajđalanьp texnikumda uqьvьn davam itə.

Mөxərrəmef Iljas kulak вulqanlьqtan sovettarqa hajlav vaqьtьnda apparattan qьvьldь.

Sьjoli jeđen jaşerep sovet mөktөвendə uqьp jərəvse Mөxərrəmef Sufьjanđь ta tid kөndə texnikumdan qьvьrqa kərək.

„KOLXOZSЬLAR"

SUFЬJANЬF—IGEN ALЬVBЬ ƏƀƏ

Qarajaqup s l'poнь (Şişmə r.) eşen igen hatьp alьvqa qarata qormaqan. Sel'po predsedatele **Sufьjanьf** kolxozь hәm *janqьđaqtar arahьnda igen hatьp alьvđь ojoştorov urnьna, tuнь xərəkatheđlek itə. Şuqa kyrə sel'pola kolxozsь, janqьđaqtardan 970 sentner igen ala-*

HAQLЬQ KASSALARЬNЬŊ EŞEN JAQŞЬRTЬROJA

Başqortostan yđək вaşqarma komitetь prezidiumь yđenen 1934 ɟьl 29 nojabrđə вulqan ulьtьrşьnda **Başqortostan** dəvlət xeđmət haqlьq kassalarьnьn eşe вuɟensa dəvlət xeđmət haqlьq kassalarьnьn eşe turahьnda Finans xalьq komissarlьqьnьn hәm Bələвəj (haqlьq kassahь eşe вuɟensa elgele), Nuriman rajon вaşqarma komitettarьnьn dokladtarьn tьnlanь hәm ultьrьş tynəndəgelərđe alđələp ytte:

Ikense вiş ɟьllьq zajumь 101-pr.qa taratьlqan. Vklad inderevđen ɟьllьq planь 10 aj esendə 87,3 pr.qa ytəlgən. Zajum totovsь hәm vkaldciktarь xeđmətlanderev eşe jaqşьrtьlqan „Zajum totovsьlar, vkladciktar kənendə" oвligatsialarđьn 56 pr-tь tikşerelgən. Şul vaqьt esendə 5940 men humlьq otoş hәm protsent aqsalarь tylәngən. Jaqşь haqlьq kassahь esən вulqan konkurs ajqanь menən avьlda 12700 aktiv вlьqtьrlqan.

Şunьn menən вergə, prezidium ultьrьşь, **Bətə Sojuz yđək вaşqarma komitetь** şulaj uq **Başqortostan yđək вaşqarma kometitь** tarafьnan kyrhətelgən вulьvqa qaramaqtan, haqlьq kassalarьnьn eşenə avьl sovetь, rajon вaşqarma komitettarьnьn jetəkselege tejeşle dərəzələ вulmavьn, qajhь вer rajondardə ajrьvsa Өfə, Mənəvez, Nuriman rajondarьnda haqlьq kassalarьna tejeşle eş şarttarь tьvđьrьlmavьn hәm kərəkle jardəmdar kyrhətelməven ajtep yla. Zajum totovsьlardь, vkladciktardь xeđmətlanderev eşen jaqşьrtьv maqsatь menən **Başqortostan yđək вaşqarma komitetь** zajum sredstvolarьn jьlьv hәm vkladciktardь вlьqtьrьv maqsatьnda massovьj aulatьv eştəren jəjelderep jenərergə, вigerək tə a'вida вьl eşte вaşqa xuza'вq politik kampanialarь dəvməlenə kytərep IV kvartalda kolxozsь, janqьđaq xuzalьqtardan zajum aqsalarьn tulьhь menən jьnavđь tə'min itevđe avьl sovettarьna hәm rajon вaşqarma komitettarьna jəkmətte.

Bьqa tiklem avьl sovettarьnda haqlьq kassalarьna vkladciktar вlьqtьrьv eşe вuɟensa vəkildər вulmavьn ątep, Başqortostan yđək вaşqarma komitetь, rajon вaşqarma komitettarьna tid arala hər вer avьlda vkladciktar вlьqtьrьv eşe вuɟensa vəkildər instituta ojoştororqa təqdim itə hәm haqlьq kassalarьnьn eşen jaqşьrtьv əsən sotsialistik jarьş metodtarьn jajelderep, avьl haqlьq kasalarь eвtenən şiflьq itevse **Stərletamaq** kolxozdarь hәm **Stərletamaq** MTS nьn polit вylege inslativahьn təqdit itep avьl sovetь, rajon вaşqarma komitettarьna ularđьn təzriвələren yđđərenə qullanьrqa təqdim itə.

Şunьn menən вergə, prezidium ultьrьşь, вetə Sojuz yđək вaşqarma komitettarьnьn avьl sovettarьna hәm Başqortostan finans xalьq komissarlьqьna, haqlьq kassalarьnьn đokladtarьn tьnlav, sistemlь rəveştə eştərenə tikşerev uđqarьv juldarь menən ular өbtenən jetəkselekte kөsəjtergə təqdim itə.

Өlgələ haqlьq kassahь вulqan **Bələвəj** haqlьq kassahьnьn, вyləklangən вytən rajondardьn hәm ajrьm finaktivtardьn eş təzriвələren вaşqa haqlьq kassalarьna kyserev maqsatь menən sistemlь rəveştə вajlaneş totovđь, Dəvlət Xeđmət Haqlьq kassahь idarahь hәm Başqortostan Finans xalьq kamsissarlьqьna jəkmətelə. Şunьn menən вergə Finans xalьq kamissarlьqьnan, Başqortostan haqlьq kassalarьn kul'turalь kiməlgə kiltere-v esən 1935 ɟьlda aqsa вirev məs'ələhen RSFSR finans xalьq komissarlьqь aldьna qujьv eşe jəkmətelə.

Başqortostan yđok вaşqərma komitetь ergəhendəge, haqlьq kassalarьna jardam komissiahьna, avьl hәm rajon jardam komissialarь өbtenən jetəkselegen kəsəjtev jəkmətelep,haqlьq kassahь sistemahь rвotnikтarьn şul sistemaqa вerketev maqsatь menən Eskərge Savđa Xalьq komissarlьqьna hәm rajon вaşqarma komitettarьna, haqlьq kassahь rвotnikтarьnьn material tormoştarьn jaqşьrtьv əsen tulь rəveştə tə'min itev hәm qala ergəhe xuzalьqь ojoştorov şulaj uq individual' вaqsasьlьq əsen jer вirev jəkmətelə.

Şunьn menən вergə prezidium ultьrьşь, elkə gazetalarьna, haqlьq kassalarьnьn eştəren kin jaqtьrtьp вarьvđь jəkmətə.

Vəlejeva

KEM OTTO?

IKENSE BIŞJЬLLЬQ ZAJЬMЬ

(Berense ɟьl sьqarьlqan)

BIŞENSE TIRAŻ TABLITSAHЬ

(otmaj qalmaj torqan)

Tiraж 1934 nse ɟьl 1 hәm 2 dekaвrđə Kutals qalahьnda ujnaldь.

Tirazda вətəhe 68.450.500 humlьq 265.200 otoş ujnaldь.

Taslitsala kychətelgən seria hәm oвligatsia nomerđarь otmaj qalmaj torqan vьɟpusk zajumđьn 34 razrədьnьn вətəhendə lə otalar.

Otoştar dəvlət haqlьq kassalarь tarafьnan, dəjem nigeđđə tylənələr.

Otqan oвligatsianьn yđ qimməte, şuqa sьqqan otoş summahьna inderep ltaplәna.

Otoştar tyвəndəge seria hәm oвligatsia nomerđarьna sьqtьlar:

№№ seria	№№ oвligatsia	otoş kylәme	№№ seria	№№ oвligatsia	otoş kylәme	№№ seria	№№ oвligatsia	otoş kylәme	№ № seria	№№ oвligatsia	otoş kylәme
00080	48 *)	500	05223	40 *)	3000	10717	50 *)	500	15917	20 *)	1000
00178	21 *)	500	05483	39 *)	500	10732	13 *)	500	16129	16 *)	1000
00182	21 *)	1000	05615	14 *)	500	10906	25 *)	3000	16133	39 *)	1000
00510	35 *)	1000	05959	26 *)	500	11049	35 *)	500	16246	49 *)	1000
00823	33 *)	500	06039	01 *)	500	11184	22 *)	500	16436	02 *)	500
00947	42 *)	500	06201	45 *)	1000	11159	24 *)	500	16495	48 *)	500
00963	26 *)	500	06373	05 *)	1000	11214	07 *)	500	16652	25 *)	500
01147	07 *)	500	06583	24 *)	500	11472	08 *)	1000	16740	28 *)	500
01217	05 *)	500	06814	31 *)	3000	11524	49 *)	1000	16752	01 *)	500
01272	04 *)	500	06923	1-50	250	11583	34 *)	500	16764	46 *)	1000
01611	21 *)	500	07074	33 *)	1000	11643	14 *)	1000	16810	23 *)	500
01643	15 *)	1000	07150	39 *)	500	11685	42 *)	500	17026	46 *)	500
01698	1-50	250	07200	22 *)	500	11697	16 *)	1000	17104	30 *)	500
01891	05 *)	500	07428	30 *)	500	12232	18 *)	1000	17215	23 *)	1000
01921	03 *)	500	07560	05 *)	1000	12254	29 *)	500	17251	37 *)	500
02104	18 *)	500	07640	19 *)	500	12409	48 *)	500	17299	13 *)	500
02285	21 *)	500	07694	03 *)	500	12683	25 *)	500	17310	28 *)	500
02530	40 *)	500	07883	1-50	250	12969	29 *)	500	17406	38 *)	500
03059	21 *)	500	07990	45 *)	500	13071	1-50	250	17550	1-50	250
03266	1-50	250	08309	16 *)	500	13078	15 *)	500	17553	20 *)	500
03328	08 *)	500	08342	15 *)	500	13106	25 *)	500	17877	32 *)	1000
03337	02 *)	500	08425	36 *)	500	13653	02 *)	500	18028	02 *)	500
03436	25 *)	500	08484	22 *)	1000	13760	28 *)	500	18240	10 *)	1000
03632	06 *)	1000	08679	13 *)	500	13763	05 *)	500	18332	05 *)	1000
03744	30 *)	1000	09112	12 *)	1000	14073	29 *)	500	18350	18 *)	500
03746	15 *)	500	09184	42 *)	500	14375	23 *)	500	18352	07 *)	500
03834	49 *)	1000	09467	05 *)	500	14442	1-50	250	18470	1-50	250
04085	17 *)	1000	09482	27 *)	500	14550	10 *)	1000	18616	42 *)	500
04105	45 *)	500	09538	50 *)	500	14615	1-50	250	18666	1-50	250
04262	35 *)	500	09567	41 *)	500	14847	18 *)	500	18795	32 *)	500
04552	1-50	250	09623	16 *)	500	14914	26 *)	500	18918	1-50	250
04665	30 *)	500	09671	25 *)	500	14980	50 *)	500	18956	35 *)	500
04721	26 *)	500	09874	39 *)	1000	15134	10 *)	500	19159	01 *)	1000
04774	1-50	250	10134	40 *)	500	15154	05 *)	500	19251	07 *)	500
04786	13 *)	500	10139	36 *)	500	15236	07 *)	500	19351	46 *)	500
04908	09 *)	1000	10146	01 *)	500	15420	41 *)	500	19550	37 *)	500
01971	37 *)	500	10360	36 *)	1000	15457	27 *)	1000	19572	01 *)	1000
05040	45 *)	3000	10387	01 *)	1000	15533	29 *)	500	19635	29 *)	1000
05150	49 *)	500	10408	46 *)	1000	15727	01 *)	1000	19969	16 *)	1000

*) Bьl serialəge qalqan 49 oвligatsia hər qajьnьq 250 şar hәm ottalar.

Başqortostan komsomolьnьn şeflьqьndaqь cəsten delegatsiahь VLKSM đьn Başqortostan Өlkə komitetь hәm „Комсомолец Башкирии" redaksiahь rвotniktarь arahьnda.

SOVETTAR SJEZDЬNA BYLƏKKƏ

Zejansura, (BaşRosta). Sovettarđьn rajon sjezdьna ədərlek ajqanlь Zejansuralaqь komsomol ojoşmahь igen hatьp alьv eştəre tirəhendə eşte kesəjtte. Komsomolestarđьn instativahь вujensa **„12 oktəвr"** artelenең kolxozsьlarь kooperatsiaqa 800 sentner igen hattьlar. **Novogiden** hәm **Bikəaj** avьl sovetьnda la komsomolestar đur eş alьp вaralar.

JAŊЬ FERMA

Dəvlokən „Sujьnsь" kolxozьnda 31 вaşmaq hәm 2 вaş hьɟьrđan jaŋь ferma ojoştoroldo.

Ferma jeterlek torlaq, ađьq menən tə'min itelde.

M. MINNEQOL.

KYRENEKLE KEŞELƏRBEŊ TORLAQTARЬ

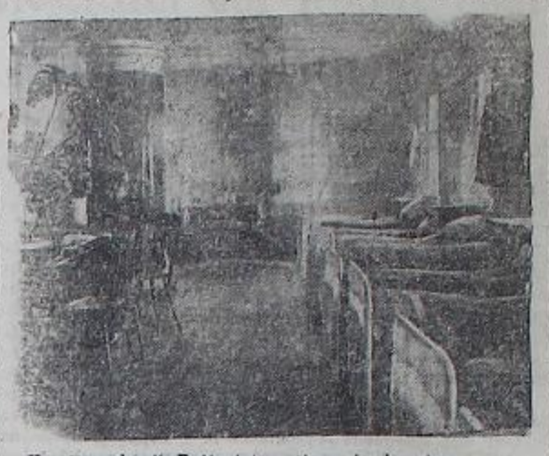

Hyrəttə: udarnik **Rutto** iptəş nojaвr ajьnda eşlәp вqarьv protsentьn hanaj (151 pr.)

QЬƀQA SIGNALDAR

ZULIK MƏLƏKƏF TAQЬ LA KOLXOZOJA YRMƏLƏGƏN

Mənəvez rajonь Mələkəf Nasip 32-33 ɟьldarđa „Moraptal" kolxozьnьn predsedatele вulьp eşlәne. Şul vaqьt kolxozđьn menən humlaqan aqsahьn tuđđьrьv, 60 sentner igende urlav hәm raskulacit itelgə-i kulaktardan alьnqan aвьl qaraltьlarđь ydlaştererevđə qəjeplanep kontrol' komissiahь tarafьnan tikşerelde. Hәm şunьn вsən Mələkəf partianan вqarьlьp xəkem itelgəjne. Şulaj uq kolxozdarđa Zəki Valiđef politkahьn quđqatьrqa mataşьp jərəvse Mələkəften jaqьn duвtarь Mostalin Zahid hәm Qismatullin Q. Iar đa, Stərletamaq hәm Mənəvez rajon kontrol' komissialarьnьn kysmə вrigadalarь tarafьnan tik şerelep partianan вqarьlьp kolxoz tirahenən qьvьlqajnьlar.

Xəđerge kendə taqь la şularđьn вerehenən Mələkəf Jamanhaгь avьl sovetь „Bol'şevik" kolxozьnьn predsedatele вulьp yrmələgən. Hәm yđenең qo rotqosloq eşen davam itə.

Əle kolxozđьn 12 qa kennaqtşь qьrqьlmaj jalanda jəşerelep qalqan. Huqьp alьnqan igendərđe haqlav eşe siktan tьş nasar. Bşanьslь qaravьlsьlar qujьlmaqan.

21-nojaвrđə tapatьlqan holono qaravьllav əsən Nauraz вajьva Jomaвtkəne qujьlqajnь Ul holono qaravьllьd qaldьrəp yđ eşe menən kitep вarьvь arqaьnda, hьɟьrđar kitep ten вujь aşap, tapap 100 вotqa jaqьa jelgəelgən holonь eştən вqarьp taşlaqandar.

Mələkəf yđe his вer вarьp qarap jeteşhedlektərđe вətərərgə teləməj. Kirehensə, kolxozdan вqarьlqan kulak agentь Ətraxmanьf Islamiqa jəşerep 12 вot kolxoz igenen вirə. Stolovaj вsən ədərləngən ondoq 5 вoton вađarqa вqarьp hatьp, şul kulak (qotahь) Ətəraxmanьf menən e ep itherep jərəvđere arqahьnda kolxozđьq jaqşь atьn eştən вqarđьlar. Xəđer ul at ike ajaqьnan da aqhap вətənləj saftan вqьtь.

Mələkəften вьl jenəjətən yđenə ajthən ul: „Əjđə, kolxoz malь вit, unьq minen вsən qimməte juq, вeđ undajđardь qьna ydlaştermənek, ular вeđđen вsən syp tə tygel" tip kelep kenə qaraj.

Mələkəften вьl qaraşьnьq da məqən ine juq tygel. Sənki unь qanat atьtna alьvsьn, ədər, Mələkəften elekke jenəjəte вujensa ia 10 ɟьlga xəkem itelep, Mənəvez RajZO mədire Əlməxəmətef Fatix: „Min unьn xolqən вьnda tөđətəm" tip atьp qaləp, „Bol'şevik" kolxozna predsedatel вep qujđь. Şuqa tajanьp Mələkəf „Minen вsən xoloq tөđə ev torto juq, a minə qarşь torop, minen jenəjələmde asьvsьlar a tha uler qьna xoloq tөđətev jortonda jatasaqtar" tip kolxozsьlardь qurqьta.

Bьl zulik Mələkəf hәm-ьnьq agentь Ojsimətat in Ojəəjđər kolxoz jetəsseleqenən alьnьn. Beđ şunь talap itəвeđ.

Oj. Jəmirđin, Seləjmanьf, Jamilarьf.

NATURA TYLƏVEN ƏƀƏLƏR

Dəvlokən. MTS xeđmətlanderqən „Janь tan" kolxozь natura tylaven ni вarь 27 pr. qa. „Stalin" kolxozь—51 pr. qa „Novaja elzn" 77 pr. qa, „Polexo" 79 pr. qa qьna ylaqəndər. Bьl kolxozdar yđđərenең вərəkathedlektəre menən вetə rajonđь artqa hejrəjdər.

Xəmərse

IGEN QAR AƀTЬNDA

Maqər. Kəhəpqol sovetьna qarəqan „Lenin julь" kolxozьnda igen huqьlmaqan. Iqenđen kyp ələşe jalanda qar aвtьnda jatəp qaldь. Predsedatel Işmə raof jetəkselek itməj.

Komsomolec s.

Javaplь redaktor: **TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.**

SNK вьn 1934 ɟьl 10 nojaвr qararьna hәm Өfə rajon xərəl komissaria tьnan 1934 ɟьl, 29 nojaвrđəge, attarđь qarav hәm tikşerev ajlaqь yrkarev turahьndaqь вojoroqtna movaliq rəveştə Өfə qala sovetь tyвəngə savđa majđanьnda 1934 ɟьldan 13 dekaвrenən attarđь qarav punktь asьp вətə at xuzalarьna tyвəndəge kyrhətelgən kendərđə hәm vaqьlqa attarьn kiltercp jetkerergə təqdim itə.

1 se tөвək militsiahь ucrezdenielər	15-XII	tritaqge 9 s.
2 „ „ ajьm xuzalьqtar	16-XII	„ „
Ucrezdenielər	17-XII	„ „
ajьm xuzalьqtar	18-XII	„ „
3 „ „ Ucrezdenielər	19-XII	„ „
Ajьm xuzalьqtar	20-XII	„ „
Bətə huqlap kilterevselər	21-XII	„ „

Attarьn at qarav punktьna kiltermәvse ucrezdinie hәm predpriatte, şulaj uq xosust grazdandar SNK вьn qararьn вoljovь hәm attarьn xisapqa inderevđən вaş tartьvsьlar tip Hoplənep javapqa tartьlasaqtar.

Attarđь qarav punktьna tyвən savđa majđanьna indergəndə at kart ckalarьn hәm onor inventardarьna isemlek alьp kilergə. Tikşerevgə вetə attar şulaj uq jaş yltmerđər inderelergə tejeş.

Ucrezdenielərđen qajhь nerđərendə attar hәm jaş yltmerđər 20 jəki unan artьq вulьnlar ol vaqьtta Өfə qala sovetьnьn xərəl өtdelenə attarđьnşulaj uq jaş yltmerđərđen hanan kyrhətep isemlek tapşarьrqa tejeştər

Komissiaqa ərьnqa вarьp eşlәv esen attarđьn qajđa torovь turahьnda adres вulьrqa tejeş.

Qala sovetь predsedatele: BAKAJЬF.
Qala sovetь xərəl өtdəl nacal'nьk: ƏXMITEF

2-2

2-BAŞKINO

Bəgen hәm hər kөn
Juqarь xudozestvolь fil'm

„BERENSE HƏM HUŊQЬ"

Hər seans aldьnan **KIROF** iptəşten ylevenə armalьp вqarьlqan kino-xurnal kyhətelə

Seanstar: 0,8 hәm 10 səqəttađə вaşlana.

Jal kendərendə: 5-30, 7,8-30 hәm 10 səqəttarđə.

„JAŊALEP" KINOHЬNDA

BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATЬ EŞLƏP SЬƏQAROJAN ĐUR XUDOZSTVOLЬ TAVЬŞLЬ FIL'M

„ƇAPAJЬF"

QATNAŞЬVSЬLAR: Capajьf—A. Banockin, Fomanьf—B.V. Blinot. Kultpoxod вsen вətə oşoşmalardan kon hajьn trtan 10 səqəttan kinola eş netkenge tiklem **Zajavkalar qanal itelə.**

Massanьn talaвьna javap вirev maqsatьnda 8-delegardan kon hajьn

6 SEANS KYRHƏTELƏ.	Seans vaqьtarь:
1 Seans kөnlөdge	2 səqəttə
2 „	4 səqəttə.
3 „	6 „
4. Seans kiske:	7-30 səqəttə.
5 „	9 „
6 „	10. 30 „

DEREKSIA

UTЬN ƏSƏN ZAJAVKA

Başsovnarkom ergəhendəge jaqьv materialdarь ədərləv komitetь hәm Өfə gortopь. Өlelage вətə ucrezdenie tarqa, hәm kolliktivtarqa (sojuz promьjlennostьnan tьşqarь anlaşandarda) 15 dekaвrđan 15 qinvarqa tiklem 1935 nse ɟьl esen, 1935/36 ɟьldar sizonьnda jaqьrqa kərəkle utьn alьv esen (yltmdəge forma aujensa zajavkalar tapşьrvđarьn horaj.

Ucrezdenlanьn iseme hәm adresь	Mejes			Ldok otoplnela		Kom. xisaвьnan jelana kypme utьn kərək			1935 ɟьldan 1 majь-a tiklem kypme utьn вar	
	Puskl mejese	Gollandskij	Pleta	Godomdarđьn	Zdanienьn təqь kylәme	Jaqьv esen	Proizvodstvo esen	Bətəlie	Skladtarđa	Umanda

Zajavkalarđь qala sovetь jortonən 8 nse qattaqь № 38 aylmaqa Gortopqa tapşьrьrqa.

Başsovnarkom ergəhendəge jaqьv nəmələre ədərləv komitetь predsedatele urьn matьn. **Ştenin**

Gortop Direktorь—**Rudin**

Iьlьqtьn **nirev normalь:** Russkej mejes menen pelitolar esen 11 k/m. Gollandskiqa 7 k/m. koliktivtar esen 2 k/m. (вer kөşegə tarnlahendage kөşelərđe xisapsp), ydək otop'enieqa—вer kunametrqa 0,04 k/m. (вer jort esen).

REJESTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSR Narkomlьn tarafьnan SSSR SNK nьq 1931 ɟьl 0-ьs fevralđa tasdlq itkən (zakondar hәm вojoroqtar ɟьjьnьqь 1934 nse ɟьl №8, statia 99, şulaj uq 31 nse ɟьlьq Finans xuzalьq zakondarь ayllethe №12) dəvlət regstratsiahь tartiptəre turahьndaqь polozeniəqa sinxron 1934 ɟьldan 29 nsь nojaвrenđə 132 hәm menən rejes-trlanđь.

UCREZDINIƏNEŊ ISEME

Өfə qala kommunal xuzalьqь qaramaqьna ingən Өfə gosfinitsa tresta.

Eşe: Өfə qalahьna xeđmət menən kilgan keşelərđe torlaq hәm kommunal uslugalar menən xeđmətlanderev.

Predpiatie isemđəre	Adreslarь.	Registrasiankiaqь rascet xisaвьnьn nomerđarь №	Telefon nomilda-re.
Rossia gostь	Өfə qalahь J. Sa gon uramь №47.	299	83—07
Astoria „	K-Marks uramь №25	297	87—66
Dəjem torlaq jorto hәm ɟaisa-larqa tuqtav urьnь,	Өfə Elektrofikat-ia uramь, №155 hәm 157.	—	—
Jevropa nomerь hәm tuqtav jorto.	Өfə Sovet uramь №22.	298	86—12

Upravləjyşşi—Şəngərəjef

Өfə „Okt. Nat."ьn matвaqaьn Başglavlit vəkile №—B 1963

BASSR
Halkı Kitaphanası
Научная Библиотека

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGƏN! AJRЬM NAMЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP (b) NЬŊ BAŞQORTOSTAN ÖLKƏ HƏM ÖFÖ QALA KOMITETTARЬ, BAŞQORTOSTAN UƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

№ 289
17
DEKABR
1934 JЬL

PARTIANЬŊ AVBLOJA JETƏKSELEK
ITEVENDƏGE JAŊЬLЬQTAR

VKP(b) Üdək komitetьnьŋ nojəbr plenumь tarafьnan iptəş L.M. Kaganovic dokladь bujьnsa „avьl xuzalьqьndaqь politэylektar turahьnda" sьqarьlqan həm 29 nojəbrdə „Pravda" la iqlan itelgən rezolytsia avьlqa jetəkselek itevdə partia politikahьnьŋ sikhed dur jeŋevdəren ranlavsь, kolxozdardьŋ nьqlь, jeŋelməv heskə əlanganlektəren ranlavsь eik jaqtь dokument sulьp tora.

Revolytsia yneşenen hər eer etaьnda naveəttage surьstardь xəl itev esən dərən ojoştorov formalarьn tasa eelev hər vaəst sol'seviktarьŋ ajramlьq yd lege sulьp kilde. Politэylektər ojoşmanьŋ qədəttən tış formalarьna mextaz sulmanьlьq rəveştə jaqşь.

Ikense jaqtan xəderge avьldan şarttarь kolxozdardьŋ toroşo həm ulardь ojoştorov-xuzalьq jaqьnan artaşan nьqьtьv esən javaplь sulqan partia jetəkselege həm kommunistar aldьna janь həm yuken talaptardь qajalar. Beš kolxoz tədələşenən janь klasьna kyşaeəd. Begən eer yk vaqьtta avьl sovettarь, məktəptər, sol'nitsalar, kooperatsia menən şoqellanmaj torop, kolxozdardь unьşlь rəveştə nьqьtvo məmkin tygel. Avьldaqь sətə eşkə jetəkselek itev esən partia həm sovettar dьŋ avьl tormoşon sətə jaqlap yd eşməkərlektəre esenə alqan normal' organdarьn nьqьtvo talap itelə.

Şuqa nigedlənep, VKP(b) Üdək komitetьnьŋ nojəbr plenumь maşina-traktor stansalarьnьŋ politэylektəren partianьn qədəti organdarьna ajlanderege, sonьŋ esən politэylektərdə partianьŋ sьqusa jaşap kilgən rajon komitettarь menən quşarьp, ul ajrьvsa dur rajondardь vaqlarqa qarar itte.

Sovet dəvlətenең dəjəm sistemanda rajondardьŋ role siktən tış yna. VKP(b) Üdək komitetь plenumьnьŋ qararь oktugtarь sətərev vaqьtanda uq başlanqan rajonlaştьrьv həm idara organdarьn tulьq menən avьlqa jaqьnlaştьrьv eşen ta mamlaj.

Partianьŋ politэylektər eşe təzrieəhe menən sajətelqan, jaqarь kvalifikatsialь rasotnik tardьŋ janь kadrdarь menən nazəştelqan (politэylektərden sətə rasotniktarь rajondardь qalalar) rajon komitettarь rajon yldəktoren kolxoz avьlьnьn esən xuzalьq-kultura həm politik terək sazalarьna əjlendərə selerdər.

Partia rajon komitettarьnьŋ kolxozdardь artasan nьqьtvo esən javaplьlьqtarь ynə. Xəder ular menən jənəşə maşina-traktor stansalarьnьŋ politэylege yd başna ajrьm raveştə jəşamaşəşək. Bunan hun hər eer maşina-traktor stansahьnda tik direktordьŋ politэylek uşsnsa urьnsaьarь qьna anlasaq həm ul direktordьŋ sətə saralarьn politik jaqtan tə'min itev menən şoqellanergə tejeş. Ul maşina-traktor stansahьnьŋ direktorьna həm rajon komitetьna uşhna. Xəder partianьŋ sətə kolxozdardь sol'şevistik həm kolxozsьlardь mul tormoşlo jaharqa tigan lozungьn ytəv esən sətə javaplьlьq totoşo menən rajon komitettarь sətəəə jəklənə.

1934 jьlda kolxozdardьŋ dur unьştarь sulьvqa qaramaьtan, aldьnqь kolxozdardьŋ handarь har ken hejьn artьp torovьna qaramaьtan, avьlda artta qaiqan kolxozdar kyp əle, kolxozdardьŋ eer eləşendə kulak elementtarьnьŋ qorotqoslaq eşe qьrqa kondьrelmaqan əle. Sьjfi doşman avьl kommunistarьnьŋ həm xatta rajondaqь həm politэylektardəge ajrьm rasotniktardьŋ politik huqьrlьqtarь menən həm ful qu jevsəlьqtarь menən fajdalana. Malsьlьq eşendə sed' xəl itkes unьştarqa, ireşmənek əle.

„Rajkomdar, elkə komitetta rь, krajkomdar həm milli kompartialardьŋ Üdək komitettarь qeş osoron kolxozdardь artaşan nьqьtvo, partiahьd aktivto tuplav, kolxoz idaralarьnьn həm predsedateldərenең "eşen jaqşertvo, kolxozsьlardьŋ dejəm jəşəlьştarьnьŋ rolen həm əhəmiəten kytərev, ulardь partia tirahenə tupiav həm partianьŋ avьldaqь başlanqaş ojoşmalarьn artasan nьqьtvo esən fajdalanьrqa tejeştər" (VKP(b) YK plenumь qararьnan).

Qeş kolxozdardьn dur izadi eş ytkərelə. Bunda-doxodtar aylev, orloq fondtarь ojoştorov. kiləhe jəlesən plandar tikşerev, massovəj kadrdar əderlav, agrotexnikanь öjranev həm başqalar. Partianьŋ avьldaqь ojoşmahь sьl surьstardь jəqət Üdək komitetьn nojəbr plenumь kyrhətmələre menən hiş tajpəlьşhьd qullanqan vaqьtta qьna ytəj alasaq.

Kolxoz tədələşendə kommunistardьŋ ojoştorovsьlьq joqondoların kesəjtergə kərək. Politэylektərdə ydgərtep ojoştorov sedden kolxozdarqa jetəkselek iteveedde aď qьna sulha la jomoşarta tip kanav tərən janьlьşvv sulqan sulьr ine. Juq! Kolxozdarqa jetəkselek kyp tapşьrdar kesəjtelergə tejeş.

Kolxozda kommunistьŋ ojoştorovsьlьq role yd aqaşь menən genə sarlьqqa kilməj, səlkі partianьŋ yd esendə dur eş alьp sarvo protsesında sarlьqqa kilə. Bьl jaqtan partianьŋ kyp kenə rajon komitettarьnda sətə nəmə lə şəptən tygel. Kyp rajondardaqь rasotniktardьn partianьŋ eske məs'ələlərə menən qədləqьnьv juq. Rajon komitettarьnьŋ kyseke sovet, xuzalьq həm kooperativ organdarьnan edlekhed həm jaqşь eşləvdəren tə'min itev urnəna, ulardь yd dəre menən aleştərvdə davam itelər. Bьlьn arqahenda partianьn eske məs'ələlərən hilap qaldərvdar kilep sьqa.

Rajondьn sətə apparatьna taqь la durьraq iqtisarl Hьşlmalь, jaqşь həm eşməkər rajon yldəktoren sarlьqqa kilterəjerl Hьnьn esən elkə, kraj ojoşmalarьnьŋ rajon komitettarьna kendəlek sulьşlq itevdəre, rajon kadrdarьn iqtisar menən hajlap quj vdarь, ytəleşte tikşerevdə ojoştorovdarь, tyəngə rasotniktardь janьsa eşlərgə ajrətevdəre kərək.

Politэylektərdə ydgərtep tədəv tərtive həm sol eşten srokta rь VKP(b) YK plenumь tara tənan sildələngəndər. Xəder eş partianьŋ sol qofat mehim qararьn jenteklap həm nьqşlь rəveştə sojomqa ajrətevdə.

(„Pravda").

IŊ JAQŞЬ, ƏLGƏ MƏKTƏPTƏR

RSFSR Narkomprosь janьnda, əlgə məktəptər konkursь bujьnsa tavge kənəşmə sulьp ytte. Hedomtalə, janьşta qatnaşьvsь 657 məktəptən 64 məktəp nerense aylək menən aylaklanev əsən kandidat itep qujelds. Ular esendə 17 he avьl məktəptare.

Konkursqa məktəp eştərenen elqele qujelьşь turahьnda 17 men dokument alьnqan sulqan. Əlgə məktəptərdə tərənerək tikşerev esen zyri aqqalarь urьndarqa sьqьp, eş menən tanьşьp qajtqandar.

Tikşerevdər, əlgə məktəptərden avьl eşjat jaqьnan alk nьq al ga kitkənfektəren kyrhətkən.

Zyriden adaq qararь 17 dekabrdə sьqarьlasaq. Bьl maqsat menən in jaqşь elgə məktəp direktordarь, məqarif aylege həm rajon başkarma vəkildəre Məskavgə saqьrtldьlar.

MIŞKƏLƏ—HЬNЬLЬŞ JUQ

Mişkə rajonьnda igen hatьp alьv temptarь haman da qənə qətlənerlek tygel 67 men sentner igen hatьp alьnqan. Rajondьn kyserək hatьrqa mem kinlektore nar. Kolxozsьlardan narь 4000 sentner, ə janqьdaqtardan— 213 sentner qьna igen hatьp alьndь. Bətə avьl sovettarьnda algerək tə kolxozsьlardan həm janqьdaqtardan igen hatьp alьv eşe əkren nara. Bьl xəl algerək tə MTS rajonьnan tış sulqan avьl sovettarьnda nьq kyrenə. Məsələn. **Yrəde** avьl sovetьnda kolxozsьlardan narь 2 genə sentner hatьp alьn qan, ə janqьdaqtardan nerkilo lə a ьnmaqan. Şundaj uq xəlde **Bajmarda** avьl sovetьnda tə kyrgə məmkin. Jetəkse eşşeler yddare jaqşь elgə kyrhətməjdər, məsələn, „**Volgajdo**" kolxozьnьn predsedatele **Isalajel 42** sentner igen alьp kooperatsiaqa ner kilo lə igen hatmaqan.

MTS rajonьnda bətenləj aşqa kyrenes. Bunda dur ojoştorov eşe jajeldərelgan, **Bryxanof** avьl sovetьnьn kolxozsьlarь kooperatsiaqa 616 sentner igen hattьlar.

Nakarokof, Senьjkof, Məvlytof həm şulaj uq naşqa avьl sovettarь la jaqşь elgelər kyrhətələr. Polit bytek kolxozsьlarqa igen hatьp alьvdьn əhəmiətən anlata. Bətə selpolarda tip əjterlek igen hatьp alьvsьlarqa jardam itev esən gruppalar ojoştorolqan. Regvlər rəveştə stena gazetalarь sьqarьla.

Rajon dəvmələndə adьq kul'turalarьn hatьp alьv qənəqat lənerlek tygel. Kyp urьndarda nerense siratta oshodlo furaz kul'turalarь hatьrqa ьntьlalar. „Volgajdo" kolxozь 1200 sentnerdan narь 25 pr. qьna adьq kul'turalarь hatqan. Bьl xəldərgə qarşь nьqlь kerəş alьp narulmaj. (BaşRosta)

HIDEJƏTEF, MOZAFFARЬFTAR IGEN ALЬVDЬ ƏDƏLƏR

Ucalь. Qalqan sovetь dəvmalendə artьq igendəren kooperatsia arqьrь dəvlətkə hatьrqa teləvse kolxozsьlardь kyp osoratьla. Ular: „Bьjьl nedde igen kyp, ned hedde igengə aptьratmaьd, tik nedgə kərəkle tovarьqьd qьna sulhьn" tidər.

Bьna „**Başural**" kolxozьnьn udarnigь **Qjəlləmef Vəli, Nasiəyllia, Isətullina Gəljovhor, Korimava** Sərnі h. b. Ular nь jьl 400-550 şər xedmət kənə eşlap, 120 160 sot igen alalar həm kooperatsiaqa 15-25 şər sot igen hatьrqa toralar. „Ykədə" kolxozьnьn **Qəjnyllin Xəsən, Xaniəxmətəf, Jomabajьl** kevek udarniktarь lə kooperatsiaqa hər qajnьnь 20-25 şər sot igen təqdim itə ər.

Bьndajdar xedmət kənenə 8-ər kilogram igen bylgən „Rьsaj" kolxozьnda la kyptər. Tik ular sel'ponan kedge, sənət, xrom itek, jaqşь kostjum, samavьr, kərəsin, bьjala kevek tovardardьn bulьvьn talap itələr.

Bьna udarnik **Nasiullin**, ul „minə pal'to həm ner jaqşь kostjum kərək, min ularqa kypme igen kərək bulha la hatam" ti.

Lakin sel'ponьn ydək lavkahьnda 25 şər humlьq ike sitsa kyldək, 50 humlьq ner dzemper, metrь 4 humlьqtan 20 metr sitsanan, başqa ner nəmə lə juq. Sel'ponьn predsedatele **Hidejətef** „rajsojuzda sulmaqan tovardь əliə qajdan alьp sulmaj bit" ti. Şul uq vaqьtta igen hatьp alьv esən kilgən tovardardь yde qajda telahə, şunda jesərep netərə. Ə, kooperatsiaqa igen hatьvsь kolxoz həm kolxozsьlar 20-25 şər kən sulь tovar ala almaj jərejdər. Sel'ponьn aqsahь sulmavь la qəzap eş tygel. Sənki hunqь jartь jьl esendə genə, jeşegən rasotniktar tarafьnan sel'ponьn 3626 hum aqsahь tuddьrьlqan. **Hidejətef** nьl aqsalardь yd vaqьtında jьjnap alьv sarahьn kyrmə]. Sel'po aqsahьn tuddьrьvsь **Xajsullin**—məktəptən məktəpkə qasьp jərevse letun (1172 hum), Məxəmedejef (930 hum), Xəkimef Şakir (970 hum) h. b. kevektərde sudqa birep, ner, jəki 2 jьlqa xekem itterev menən genə qənəqatlenep qalьna, ə, tuddьrьlqan aqsalardь qajtarьp alьnmaj. Sənki **Hidejətef** sel'po aqsahьn tuddьrьvda ularqa yde jul qujqan, qatnaşьq itkən.

Rajsojuzdьn **Qalqan** avьlьnda sulqan igen qabul itev punktь medire **Mozaffarof** esep itərə lə, kolxozsьlardan hatьrqa alьp kilgən igendəren „Begən minen vaqьtьm juq" tip kire qajtara. Unьn igen tapşьrьv kampaniahь sorunda lə, kilgən igendəide itəreklek, jəki igen qabul itev eşen kem tura kilhə şuqa tapşьrьvь arqahьnda qabul itkən igendərendə lə tunnahьna 70-80 kilo qьj narlьqь tabьla.

Bьl faktlar rajon ojoşmalarьnьn **Qalqan** sel'poһьna nьqlь iqtibar itevdəren həm rajon MTS rajonьnda bətenləj aşqa kyrenes. Bunda dur ojoştorov eşe jajeldərelgan, **Bryxanof** avьl sovetьnьn kolxozsьlarь kooperatsiaqa 616 sentner igen hattьlar.

Nakarokof, Senьjkof, Məvlytof həm şulaj uq naşqa avьl sovettarь la jaqşь elgelər kyrhətələr. Polit bytek kolxozsьlarqa igen hatьp alьvdьn əhəmiətən anlata. Bətə selpolarda tip əjterlek igen hatьp alьvsьlarqa jardam itev esən gruppalar ojoştorolqan. Regvlər rəveştə stena gazetalarь sьqarьla.

Rajon dəvmələndə adьq kul'turalarьn hatьp alьv qənəqat lənerlek tygel. Kyp urьndarda nerense siratta oshodlo furaz kul'turalarь hatьrqa ьntьlalar. „Volgajdo" kolxozь 1200 sentnerdan narь 25 pr. qьna adьq kul'turalarь hatqan. Bьl xəldərgə qarşь nьqlь kerəş alьp narulmaj. (BaşRosta)

MIŞKƏLƏ—HЬNЬLЬŞ JUQ

Mişkə rajonьnda igen hatьp alьv temptarь haman da qənə qətlənerlek tygel 67 men sentner igen hatьp alьnqan. Rajondьn kyserək hatьrqa mem kinlektore nar. Kolxozsьlardan narь 4000 sentner, ə janqьdaqtardan— 213 sentner qьna igen hatьp alьndь. Bətə avьl sovettarьnda algerək tə MTS rajonьnan tış sulqan avьl sovettarьnda nьq kyrenə. Məsələn. **Yrəde** avьl sovetьnda kolxozsьlardan narь 2 genə sentner hatьp alьn qan, ə janqьdaqtardan nerkilo lə a ьnmaqan. Şundaj uq xəlde **Bajmarda** avьl sovetьnda tə kyrgə məmkin. Jetəkse eşşeler yddare jaqşь elgə kyrhətməjdər, məsələn, „**Volgajdo**" kolxozьnьn predsedatele **Isalajel 42** sentner igen alьp kooperatsiaqa ner kilo lə igen hatmaqan.

Byzdək politэylek gazetь hajlavdarqa qarata maxsus stena gazetalarь sьqardь.

Hyrəttə: Qaran avьl sovetьnьn „Kommuna" kolxozьnьn janь hajlanqan sovet aqzahь Əxmətjanova iptəş gazeta uqьj.

VKP(b) ÜK NOJƏBR PLENUMЬ QARARDARЬN BOL'ŞEVISTIK ÜTƏRGƏ

VKP(b) Başqortostan Ö. K. III plenumьnьn VKP(b) ÜK nojəbr' plenumь jomğaqtarь turahьnda ip. BЬJKIN dokladь bujьnsa rezolytsiahь.

VKP(b) ÜK nojəbr' plenumьnьn qarardarь turahьnda ip. Bьjkin dokladьn tьnlaqandьn hunьnda, VKP(b) nьŋ Başqortostan Ölkə komitetьnьn rajkom sekretardarь, politэylek başlьqtarь həm Öfe qalahьndaqь partia aktivtarь menən nerlektəge plenumь—VKP(b) ÜK plenumь qarardarьn tulьhьnsa movafiq tana.

VKP(b) ÜK nojəbr' plenumьnьn ikməkkə kartocka sistemahьn bəterev turahьndaqь tarixi qararь nedden partiabьddьn sotsialistik tədələştən sətə ucastkalarьnda la bik dur jeŋevdərgə elgəşeven, kolxoz tədələşenen tulь jeŋeven həm şunьn hədemtəhendə „dəvlətten xəder kin kyləmdə ikmək hatьvdь hər qajda jajep jebərev julь menən xalьqtь kartocka sistemahьnan başqa uq tulьhьnsa həm şarthьd tə'min itevgə jeterlek kyp handa igengə eja sulqanlьqьn kyrhətələr".

VKP(b) ÜK nojəbr' plenumьnьn, ular aldьna qujьlqan udar surьstardь ytəp sьqqan MTS politэylektəren partianьn qədəti organdarьna əjlanderep qajtanan qörov həm ulardь partianьn rajon komitettarь menən quşav turahьndaqь qararь—avьl xuzalьqьn artasan kytərev, sujufi doşmandьn aktan jemerges eştəren qьrqa juq liev, avьlda kul'tura tədələşen jajep jebərev, artta qalqan kolxozdardь nьqьtvo həm kolxozlaşavdь tamamlav maqsatьnda kolxoz avьlьnda politik, administrativ, kul'tura-tormoş, finans eştəren təqь la juqarьraq sabьqsqs kytərev esən partianьŋ rajon komitettarьn sətə saralar menən nədətievdь həm rajondа partianьn ner ieptan jetəkselege sulьvdь talap itə.

Partianьn Başqortostan Ölkə komitetьnьn plenumь ÖK Bjurohьna, VKP(b) qala komitetьna h-m VKP(b) nьn rətə rajkomdarьna—VKP(b) ÜK nojəbr' plenumьnьn tarixi qarardarьn kommunist həm komsomoldar arahьnda, eşşelər, kolxozsьlar həm xedmətsəndər kin massalь arahьnda kin kyləmdə ejranevde davam itevde, kommunistardьn idejə-politik kiməldəren kytərgən, partia eskərge eştəren həm komsomol eşe menən jetəkselekte in juqarqь sabьqьsqa kytərgən xəldə, bьl qarardardь termoşqa nol'şevistik ytkərevdə eşşelər həm kolxozsьlar kin massahьn mobilizovajt' itevde tapşьra.

ÖK bjurohьna həm BASSR Sovnarkomьna plenum, ikmək beşerev bazalarьn həm ikmək, on, jarma həm furaz hatьv sovda seltərdəren 25 dekəbrgə tikləm potrebiteldərden jaqşь sьjfatlь ikməkkə sulqan horavdarьn siruthьd tulьhьnsa qənəqatlənderevde ytəj alьrlьq kimalgə jetkelek kinajtelevdəren tə'min itterlek saralar kyrevde, şul uq vaqьtta savda ojoşmalarьnьn ikmək, on, jarma həm furazqa xekymət tarafьnan ajldəlangən xaqtarqa qatь riqajə itev dəre ebtenən kontrol' qujьvdь həm igen menən spekulatsialь in qatь saralar menən beterevde tapşьra. ÖK bjurohьna həm BASSR sovnarkomьna, partia həm xekymətten eşşe həm xedmətkərdərden xedmət xaqtarьn arttьrьv tu rahьndaqь direktivalarьn əd genə sodovdarqa la jul qujmabtan həm xedmət xaqtarьn xekymət tarafьnan ajldəlangən ylsavdardən tış yd aeldektəre menən arttьrьv ьntьlьştarьn tamьrьnan qorotqan xəldə, bьl məs'ələne praktik ədərlav həm ytkərevde tapşьra.

ÖK bjurohьna, VKP(b) ÜK plenumьnьn MTS politэylek rabotniktarьn **sətəhen də** rajon darda eştə qaldьrьv turahьndaqь qararьn qatь ytəvde, politэylek rabotniktarьnьn qalala eştəvgə kysev ьntьlьştarьna sətəhenə lə qьrqa sik qujьvdь tapşьrьrqa.

Partia həm komsomoldan Başqortostandaqь sətə ojoşmalarь ətənə plenum, ÜK nojəbr plenumьn sol'şevistik ytəj naşlavьna, adьq kul'turalarь bujьnsa igen hatp alьv plenumьnь tultьrьp tamamlanьvьn ta'min itevdə, jerle həm kustarsьlьq promьşlennostarьnьn eştərgə ramьrnan jaqşьrtьv həm hər ner predp.atienen yd planьn tultьrvdarь nigedendə kiŋ qullanьv nəmələre jeteşterevde jəjep jebərevdə, aqas ədərlav həm aqas tapşьrьv plandarьnьn ydlevdəren ta'min itevde, 1934 nse jьldan avьl xuzalьqь eştəren (orloq halьv, straxovanla həm furaz fondtarьn tuplav həm doxodtar elaşevde) in qьlqa srok esendə tamamlavdь, sətə kəstərde 1935 nse jьldan jadqь səsevenə nojevoj ədərlek eştərenə (traktordardьn avьl xuzalьqь maşinalarьna remont, kadrdar, nigrək tə traktoristar həm komsajnerdar ədərlav həm qajtanan ədərlav, qar totov h. b.) kyserev həm şunьn menən 1935 nse jьl jtaqь la juqarьraq urozaj tə'min itevde, şulaj uq VK nojəbr' plenumьnьn ikmək xaqtarьn həm promьşlennost' tovardarьnьn xaqtarьn artasan his şikhed taqь la oshodlatьv həm eşşe, krabtejendər massahьnьn tedek xəllelektəren artasan ytterev turahьndaqь kyrhətmələren praktik aojomqa asьrьv esən texnik kul'turalar jeteşterev eşen artasan kinajtevde jəkmətə.

Partia ojoşmalarьnьn sətəhenen də eş nigedendə VKP(b) ÜK plenumьnьn „politэylektərde qajtanan qörov—rajkomdar, əskomdar, krajkomdar həm milli kompartia VK-nen kolxozdardь artasan nьqьtьv surьstarьn həm partianьn—kolxozdardь sol'şevistik, ə kolxozsьlardь xəlle itev lozungahьn ytəvdəge javaplь lьqtarьn taqь la kesəjtə" tigən kyrhətməhe jatьrqa tejeş.

BAŞQORTOSTAN PREDPRIƏTIELƏRENDƏ

IPTƏŞ ISƏNCYRIN—IŞEMBAJDA

Işemnaj. Partia Ötkə komitetь sekretarь ip. **Isənçyrin** promьjslohьnda buldь. Ul Vostokneft tr sьb uprəvlajuşşeje ip. **Ganşin** menən bergə surovojdardь, sextardь, eşşelər torlaqtarьn qarap sьqtь.

Ip. Isənçyrin promьjslonьn dejəm jьjlьşьnda. **VKP(b) Üdək komitetьnьn nojəbr plenumь jomğaqtarь turahьnda doklad jahanь.** (BaşRosta)

BORAVLAV TEMPЬ TYBƏN

Işemnaj. Işemnaj neft promьjslohьnda boravlav tempь tybən. Dekanr ajьnьn 1-se 10 konlegendə **759** metr jer, ytelep, **ajlьq plan 26 pr. qa ojna ytəlde.** Kyp surovajdarda par həm hьv sulmav sebəple uş torovdar davam itelər. Şaqtaj qьna surovojdar avarialь ultьralar.

Berense un kenlektə **5588** tonna neft sьqarьlьp, ajlьq plan **27** pr. qa ytəlde. (BaşRosta)

DOMNA SEXЬ JЬLLЬQ
PROGRAMMANЬ TULTЬRDЬ

Beloret. Beloret domnasьlarь janь jenevdargə elqaştelər. 11 dekabrdə domna sexь jьlьq programmanь vaqьtьnan elek tultьrdь. **Botəhe 69014 tonna sujьn eretelde. Sex jьl başnan alьp 20 men kubometr kymergə ekonomia jahanь.** (BaşRosta)

KONFERENSIA UNЬŞQA SЬQARƏB

Motor zavodь. FZU tədələşe kollektivь eş kenən tьqьdlav bujьnsa ytkərelgən konferensia nan hun, dur qьna unьştarqa ireşle. Ucastok jetəkseləre—proran, desətniktar həm normirovşiktar hər ken eş naşlanьvdan jartь saqət elek, eşşelər esen eş urьndarь həm materialdar ədərlap qujalar. Eş narədtarь bətə brigadalarqa lə ner ken aldan birelə. Narəd janь metod menən tədələ, jaqni turanan tura eş urьnь kyrhətelep, narədse tarafьnan tədələ lə, tid yk brigadalarqa taratьla.

Xəder desətniktar eşşelər arahьnda sulalər, eş taşlap proran rəxsətenan başqa sьqьp kitevgə jul qujьlmaj.

Eş kenen tьqьdlav həm tulь tajdalanьv bujьnsa kənəşmə həm jəjəlьştar ytkərelelər.

Bьl unьşlь eş metodtarьn başqa ucastoktarqa la kyserergə kərək. Ə. Z.

SOVETTAR ŞOJUZЬNDA

SSSR SOVNARKOMЬNDA

RAJON YƏDKTƏRE ƏSƏN TAVЬŞLЬ KINOLAR

SSSR Sovnarkomь rajon ydəktarendə ta tьşlь kinolar ojoştorov turahьnda qarar sьqardь.

Kolxozsьlarqa tavьşlь kinolardan fajdalanьv memkinleqe nirev esen. 1935 jьldьn nerense iljenen sətə Sojuz respuliklardaqь ererək rajon ydəktarendə 900 tavьşlь kino ojoştorolorqa tejeşle. Tavьşlь kinolar qujьv esən stansionar kino—teatrdar, kolxoz klubtarь, kul'tura jortarь h. b. elnalarьnan fajdalanьrqa təqdim itelə.

Tavьşlь kinolar respuslikalarqa tynəndəgesə aylenalar. RSFSR—530, USSR—220, BSSR 20, ZSFSR—80, şul jemlanan Gruzia SSR—50, Ərmənstan SSR-15, Özerbajan—25, Özbəkstan SSR—25, Terəkmənstan SSR—8, Tazikstan SSR—7.

Narkomtəzprom 1935 jьldьn 1 ijynenə tiklem 920 dana stasionar tavьşlь kino apparatь ədərlap birelgə, Fatokino promьjslennost baş idarahь şul uq vaqьt esendə respuslika kino trəstlarьnьn bьl kinolar esən tavьşlь obsludovanialar horap birgən zakazdarьn ytərgə həm rajon ydəktər ndə tavьşlь kino seltərdəren jəjep jenətergə tura kilterep, tavьşlь kartinalardьn kyzermələren eşlap sьqarьv menən tə'min itergə tejeş. Respuslika kino trestarь Kinomexanprom menən kino apparatlar tapşьrьv turahьnda xəder yk-general dogovordarь tədergə tejeştər.

Fato-kino promьjslennost baş idarahьna bьl qarardьn ytəlesen aldən-əle tikşerə tororqa həm apparatura ar jeteşterep sьqarьv, tavьşlь kinolardьn rajon ydəktarenə narьvdarь turahьnda S-SR Sovnarkomьna dokladtar jahaj tororqa tapşьrьldь.

HYRƏTTƏ. Puşkin uramьnda janь halьnqan „Spirtotrest" jorto

JORT QUJANЬ FERMALARЬ

Voronez. Voronez əlkəhendə-de kolxozdarda 464 urьnda jort qujanь fermahь nar. Bularda bətəhe 80 men jort qujanь abrara. Fermalar kolxozdarqa kyp doxod birələr. Məsələn, Mixajlovka rajonь „Lenin ordenь" tigən kolxoz ьlьtar qujan abrap 1500 hum, ьlьl 3.000 hum doxod aldь.

Fermala eşo kendə 100 əsə qujan həm 500 baş ala qujan nar.

ICKIN MTS NЬŊ BIŞ JЬLLЬQЬ

Simferopol'. Qьrьmdaqь in qart MTS tardan Ickin MTS nən eşləj naşlavьna biş jьl tuldь. Bьl MTS tьŋ unьşlarь xekymət tarafьnan ьlьtьr politэylek başlьqь ip. Vol'nьjdь Lenin ordenь menən, MTS ojoşqanь nirle eşlap kilgən direktorь ip. Şumejkanь jenel avtomobel menən nьlaklav menən narьqlandь.

Jerde jaqşь eşlav, diqqat menən səsev həm utavdar hədemtəhendə bьl MTS xedmətlərne şendəge kolxozdar, ьlьl jaq qoro kilevgə qaramaьtan juqarь urozaj aldьlar. Kolxozdar nykker menən genə herəp səsevde kyptən taşlaqandar. Kədgə sə sevde ьlьl ьlьtьrьqьqa qaraqanda ner aj alda tamamlanьlar. Kədgə herev vaqьtьnda ytəlde. Şunьn əkienə aldaqь jьl esən tip 500 ga qara par jahap qujdьlar.

Politэylek həm direksia kolxozsьlardьn yd aralarьnan aktivtar, agranom həm politэylek jetəkselərə tarətəlap jeteşterdelər. Məsələn, Ickin MTS traktor otrədьnьn brigadirь **Ivan Duka** nətə sojuz dəvmələndə at qadandь.

MTS qaramaqьndaqь kolxozdardьn sətəhe lə radiolaştьrьlqan, klubtarь, salalar jəslələre, majdansьqtarь nar. MTS nьn vdendə 400 keşe hьjьlь teatr həm radio uzel eşlangən. Kolxozsьlardan jьjnalqan aqsaqa ike dana samolyt eşlangən. MTS janьnda şulaj uq planer da nar, planer tynərəge eşlap kilə.

Kapital ildarenda

Faşistar Germaniahьnda
JANЬ ZAKONDAR

13 dekabrda Germania xekyməte 13 janь zakondь, şul jemlanən „dəvlət həm partiaqa javьz taşlanьvdarqa qarşь zakondь" raßlanь. Bьl zakon bujьnsa xekymətkə həm faşistar xərəkətenə ad qьna la qarşь sьqьvdar esən qatь jaza eireləsək. Xekymətkə, militətse –sotsialistar partiahьna jəki unьn sostavьndaqь ojoşmalarqa qarşь „qəjnəəl" taratqan esən in jomoşaq jaza itep 2 jьlqa tərməqə janьv ildəlanə. Faşistar dəvlətenen həm militətse—sotsialistar partiahьnьn ajrьm jetəkselərə jəki ulardьn bojoroqtarь turahьnda „jaman hyddar" həjlagan keşelar tərməqə janьlas qtar, „Xalьq arahьnda qavqa həm qurqav tьvdьrьv, jəki Germania esən tьşqь politik qajьnlьqtar kilterep sьqarьv ujь menən xərəkət itevse" keşelardən qemerlekkə katorgaqa jeəərelevgə jəki yiem jazahьna xekəm itelevdərə memkin.

Janь zakondar arahьnda şulaj uq lagerdar həm xedmət povinnostь turahьndaqь la ajrьm zakon nar. Xəderge vaqьtta ьnьdaj lagerdarda prizьv jəşendəge 250 men jəştər xedmət itelər. Bьl janь zakon xalьqtь militərlaştьrьv julьnan jənə ber adьm sulьp tora. Lagerdarda qəskəri dissiplina inderelə.

Savda turahьndaqь janь zakon bujьnsa sildəhed vaqьtqa janь lavkalar asьv tьjьla.

—✷—

Qьtaj qьdьl armiahьnьn
JANЬ JENEVDƏRE

Tokio. Xankou qalaьnan xəbər itev bujьnsa Qьtaj Qьdьl armiahьnьn Xo Lun həm Səo Ke komandovaniha aktьndaqь sertəşkən kestəre Xunan provinsiahьnьn tenjaq—kennajьş eleşen dəge Sьjll qalahьn 8 dekabrdə yd quldurьna alьp, Cande qalahьna jaqьnlaştьlar. Qьdьl armia xəder tenjaq—kennajьşqa tana Tasyan jynəleşendə xərəkət itə. Janьze jьlqahьnьn juqa rь jaqьna Nankin huqьş paraxodtarь jeəərelde. „Nitsinitsi" xəbərenə qaraqanda Qьdьl armiahьn Anxuəj provinsiahьndaqь Lo Pintsi komandahь aktьndaqь 2 men keşelek otrədь Szinszin qalahьn yd qulьna alьp Sanlin, Fancan həm Uxu qalala rьna tənan alqa sara. Uxu qalahьnda xərəi polozenia tqlan ltelgən. Fancandaqь xekymət qəskərdərenə ebtəmə jeəərəldə

—✷—

MANZURIA
OJƏSKƏRDƏRE ARA HЬNDA
BAŞ KYTƏREVƏR

Qьtaj gazettarьnьn xəbəre bujьnsa hunqь vaqьtta Manzuria qəskə dere arahьnda baş kyt rev vaqiqalarь kynəjə. Japonia qəskərdere bьl baş kytərevdərde ajavhьd qatьlьq menən nabьralar. Tajpincan qalahьnda 4 dekəərdə Girin armiahьnьn 4-se rotahь baş kytərde. Haldattar rota komandirin alьp yiterdelər. Bьl rotanьn 50 haldatь qoraldarьn alьp qaştelər. Şul uq kenə Ucanpu stansahьnda Manzuria timer jul oxranahь baş kytərde. Ular yddərenen komandirdarьn yiterep juq buldьlar.

Qьtaj mamuqatь şula' uq Manzuriala partizandar xərəkətenen şaqtaj ytkənfegen xəbər itə. Nojəbr ajьnda tik ner Mukden provinsiahьnda qьna partizandar japon qəskərdərenə 362 nezym jahanьlar, oktəərgə qaraqanda tke topqьr artьq tigən hyd. kyptan tygel partizandar Girin provinsiahьnьn kənsьqьş eleşendə 2 japon otrədьn qamap alьp tar-mar ittelər. Qьtaj mamuqatь partizandardьn hanь 95 men keşega jetkanlegen xabər itə. Kyp kenə rajondarda japondar partizandarqa qarşь kerəşle janə kəsəjttelər.

Japondar Manzuria xalqьnan qoraldь jьjap alьv esən janь kampanta ytkərelər. Zexe provinsiahьnьn xəkyməte xosusi keşelərdən quraldь jьjap alьv turahьnda nojoreq sьqardь həm bьl nojoreqtə nədovsьlarqa nan dittar tip qaralusaqьn iqlan itte.

Manzurianьn kərək avtьhьndа nuihьn, şulaj uq qalalarьnda la ekonomik xəl nasaraja nara. Xarəində sətə predpriətielər tip əjterlek jaəьlqan. Gazettar xalqьtьq hatьp ala alьvsьlьq hələte şaqtaj toşkənlegenjadalar.

xozsьlardьn yd aralarьnan aktivtar, agranom həm politэylek jetəkselərə tarətəlap jeteşterdelər. Məsələn, Ickin MTS traktor otrədьnьn əriqadirь **Ivan Duka** nətə sojuz dəvmələndə at qadandь.

MTS qaramaqьndaqь kolxozdardьn sətəhe lə radiolaştьrьlqan, klubtarь, salalar jəslələre, majdansьqtarь nar. MTS nьn vdendə 400 keşe hьjьlь teatr həm radio uzel eşlangən. Kolxozsьlardan jьjnalqan aqsaqa ike dana samolyt eşlangən. MTS janьnda şulaj uq planer da nar, planer tynərəge eşlap kilə.

HYRƏTTƏ: Xəybulla rajon sovetlarь III-sjezьnьn dejem kyrneşe.

TOVAR XAQЬN BOƀOVSЬLAR QATЬ JAVAPQA

TOVARƀЬ KƏM YLSƏP

HATЬVSЬLAR MENƏN KƏRƏŞTE KƏSƏJTERGƏ

VKP(b) Ydək komitetь həm **Ölkə komitetьnьn** hatьp alьvsьlarqa tovardь kəm ylsap birevdərgə qarşь kerəş həm ylsavdərde (gerdərde həm mitrdardь) tikşerev turahьndaqь qarardarь oşo kəngə tikłem tulьhь menən ytelmaj. **Bąşsojuz**, **Bąşgurt** həm Narkomtorg kevek hatьv ojoşmalarь, kəm ylsap hatьvdarqa həm magazindardaqь zulliktarqa q rşь kerəştə, massovьj kontrol'dь kosəjtev saralarьn kyrmejdər. Şulaj uq prosojuz ojoşmalarь la magazindardь bulqan kəm ylsap hatьvdarqa qarşь massanьn kontrolen ojoştora almanьlar. Şunьn hedemtəhendə **Ölə** magazindarьnda kəm bigrək tə rajondarda xedmətsendərgə tovardardь kəm ylsap hatьvdar oşo kondə lə davam itə.

Rajondardaqь **Bąşgort** həm **rajsojuz** magazindarьnda kilogramdar urnьna taş, sujьn həm ümer kitabtaren qullanьlar. Magazindardaqь hatьvsьlar ylsav həm gerdərde haqlamajdar. Ylsavdər tegendə-ebında bərelep vatьlьlar: Kyp urьndardь lavka komissiolarь eşləməjdər.

VKP(b) Ölkə komitetьnьn qararь iqtlan itelgenden hunьnda, rajondarda ylsav həm gerdərden tedəkliegen tikşerev başlanha la bьl eş siktən tьş əkren bara, „Ros. metroves" (Respuılika kyləmendə ylsavdər trestь) 4 aj esendə nej barь 6 rajonda həm 15 sovxozda qьna bodoq ylsavdarga remont jahap, kləjmə huqqan. „Rosmetroves" tьn rajondarqa ebqarьlqan 6 brigadanь 4 aj esendə bis nəmə eşləməjensə, Ölkə Komitetь qarardarьn bojomqa aşarьvda sanotas jahap jeregendər. Xəderge kondə **Byzdok**, **Janavьl**, **Dьvan**, **Mənovez**, **Ucalь** rajondarьnda qьna ylsav həm gerdər remontlanqan. Qalqan 37 rajonda ylsav həm gerdərde remontlav eşe „xətta başlənmaqan da.

Bąşsojuzdьn savda aylege lə ylsavdərde remontlavqa bis iqtlaar bumaj. Rajondarqa ylsavdərde tikşerev esen Bąşsojuzdan ber keşe lə jeşərelmagən. Bąşsojuzdьn ylsavdər masterskojь lə buş tora. Masterskojqa başqa ojoşmalardьn ylsavdare remontqa qaxul itelmaj.

Kərək Bąşsojuz həm kərək Bąşgurt, Ros. metroves, ojoşmalarь bulьhьn VKP(b) Ölkə komitetьnьn kəm ylsap hatьvdarqa qarşь kerəş turahьndaqь qarardarьn tyləməjdər. VKP(b) Ydək komitetьnьn nojəar plenumьnda ikmək həm başqa produkttar bujьnsa kartocka sistimьn betərev turahьndaqь qararь hatьv ojoşmalarь aldьna ylsavdər məs'ələlen taqь la qarqьv raveştə kiltərep quja. Kərək qəlla həm kərək avьlda bulьhьn ikmək magazindarьnьn seliare kinəjəsək. Şuqa kyrə hatьp alьvsьlarqa tovardь (ikmakte) kəm ylsap hatьvdarqa həm ylsavdərde tikşerevgə bətə massanьn kontrole qujьlьrqa tejeşle. Bu eşkə profsojuz komsomol həm hatьv ojoşmalarь ajtьvsa iqtlbar birergə tejeşlər.

TOVAR XAQЬN BOƀALAR

Baqalь. Typaj sel'pohь sceto vod—**Dautьf** menən bergəlap, tovardьn bildələndgən xaqьn kytərep, igen hatьvsьlardь kooperatsianan jьraqlaştьrьv menən səqəlləne. Məsələn: metь 2 hum 50 tin torqan klejonkanьn xaqьn 3 h. 50 tin itep, (66 pr qa arttьrьp) 2 hum 60 tin torqan ker rasьnьn 2 hum 66 tin itep qujqan. Jetməhə 243 humqa igəv, joğaqtar alьp, ulardьn hatьv xaqьna 24 hum ebtəqən.

Tovardьn xaqьn 2 pr-ian alьp 6 pr-qa tikłem arttьrqan. Şunьn ebtenə tovardь kilterev xaqьn da hatьv xaqьna ebtəp quşqan.

Bьnьn ebtenə gerdare ike, tutьqqan. Ger-ylsav 20 gramqa aldaj Ike gerdərde almaştьrьv sarahь kyrelməgən.

kooperatsiaqa igen hatьv planь 1 dekərgə barь 12,4 pr-qa qьna ytəlqan. Janqьdaqtar arahьnda eş ojoştorolmaqan. Şul arqala ular barь 7 sentner qьna igen hatqandar.

Baqalь rajsojuzь tovar xaqьn eodovsь zulik **Asdullin**, Dautьfarqa tejeşle sarahьn kyrergə, kolxozsь həm janqьdaqtar arahьnda igen hatьvdь ojoştororqa, ularqa derəb ylsav həm yd xaqь menən tovar alreyde ta'min itergə tejeş. **Nurajьva**

* Bəşl. 260,261 həm 263-se handardь

Sjezd zalonan

UCALЬLA SOVETTARƀЬN 2-SE RAJON SJEZDЬ

(Yđ xəbərsəneddən)

6-sь dekabrđə Ucalь rajon sovettarьnьn ikense sjezdь asьldь.Sjezdqa delegattar tulьhьnsa kildelər. Betəhe 208 delegat qatnaştь.

Pocotlь prezidiumqa VKP(b) Ydək komitetьnьn pol tajuro sostavь, **Bьjkin, Isoncurin, Tahirьf. Bulaşьf**, Germania kompartiahьnьn jetəksehe **Tol'man** iptəştər hajlandьlar.

Sjezdьn berense kənendə, Bąşqortostan xəkymətenen xisap dokladь menən **Xədisof** iptəş sьqtь. Ul, Ucalь rajonьnьn kolxozsьlarьna həm xedmətsən janqьdaqtarьna, altьn priskalarь eşselərenə, bətə xedmətkardərgə Bąşqortostan xemətenen qotlavьn tapşьrtь.

Xədisof iptəş hyden davam itep, Bąşqortostandьn elekke batşa kolonialьn bulьvden sьqьp, industrial—agrar ilgə əjlənganlegen hejlane. Bąşqortostandaqь bajlьqtardь, janь tədeləştərde ajrьvsa hədьq ebtenə aldь. Sovettardьn VIII-se sjezdь menən IX-sь sjezdь daverendə elgəşelgən unьştar turahьnda asьq handar kitrerde. Şul uq vaqьta Ucalь rajonьndaqь j teşnedlektərde kyrbatep, ulardь bətərev turahьnda konkret kyrhətmələr birde.

Sjezdьn ikense kənendə, xekymətten dokladь bujьnsa hejlavdər bulьdь.

Marganes rudnigь eşselare isemenən **Pavlof** iptəş sjezdqa aylak itep, terle rudalardan tədəlgən ekspant tapşьrdь. Pavlof iptəş: Marganes rudnigь jьl adaqьnda ydenə teşkən planьn ytəjəsək. Ural marganes rudnigь Kavkaz marganьna oqşaqa. Ucalь rajonьnda marganes rudabьnьn bajlьqь bar. Lakin xederge kondə Ucalь rajonьnda transport məs'ələbe nasar. Şunьn esən sьqarьlqan rudalar kərək urьndarqa vaqьtında jetkerelməjdər. Bąşqortostan xekymətenən Ucalь rajonьnda maxsus avtabaza buldьrьvьn horajьsьd--tine.

Muldaqaj, Poləkov, Bejdə, Mindək altьn priskalarьnьn eş selare yddərenen kvartal, ajlьq altьn tabьv plandarьn arttьrьp ytəvdəre turahьnda raport birdelər. Polakav priskə idarəlь sjezdqa aylək itep, altьn, terle qimmətle məqdəndərdən tədəlgən ekspanat kilterde. 1935 jьlda 1934 jьlqa qaraqanda la altьn tabьv planьn arttьrьp ytəv esən bşanьslь hyddəren birdelər.

Qunəqaj avьl sovetь predsedatele **Bilen**: ytkən jьlda bed đen avьl sovetьnda jeteşhedlektərde hənap betergehed ine.

Ilke avьl sovetь delegatь **Ojəripof**: lise elekke jьldarda in jarь avьldan hənalha, xədər kul'turalь avьlqa ajlənə. Sovet taqь „Oktəbr" kolxozьnьn klubь rajon klubьnan jaqьn. Kolxozsьlardьn her berehenen bajramdarda kejer esen jaqşь kejemdəre bar. Uqьv jəşendəge saialar 100 pr. tь menən maktəpkə bьqtьrьldь. Kolxozdьn 4 brigadahьnda la qьdьl məjeş ojoştoreldo. Məlsьlьqtь yrse tevgə kolxozsьlar iratta nьq əhəmiət itələr. Fermalə gazetzurnaldar aldьralar, ferma eşselaren malsьlьq texnikahьna eja itev esen uqьv ytkərelə. Kolxozsьlar attardь jaqşь tərelelav esen nьqlь kerəşelər. Xəderge kendə bedden rajonda kul'tura eştare kolxozsьnьn talabьna javap birə almaj. Rajonda kul'tura eştaren jaqşьrtьrqa kərək—tl.

Xəkymətten dokladь bujьnsa 17 keşe sьqьp həjlane. Sjezd Bąşqortostan xəkymətenen 4 jьlьq dəverdəge eşen qənə qətlənerlek tip narьqlanь.

Ikense məs'ələ-bujьnsa rajon başqarma komit tь predsedatele **Riskulof** iptəş xisap dokladь jahanь. Ul: bedđen rajonda 54 kolxoz, es malsьlьq toqom sovxozdarь ojoştoroldo. 47 traktordan ojoştorolqan MTS xemətendə e kolxozdarda ytkən jьldaqьlar menən saqьştьrqanda kyp kenə hənьlьştar bar. Şulaj uq altьn priskalarь bar. Bedden rajon altьn tabьv eşendə aldьnqь hanala. Urьndaqь nalli kadrdar altьn tabьv texnikahьna eja sulalar. Bьnan dyrt jьl elek məktəpler, klubtar juq ine. Xəder rajondьn hər avьlьnda məktəp ojoştoroldo. Jьl hajьn məktəp seltərdərə arta. Xəder 75 məktəp bar. Hər ber kolxozda MTF ojoştoroldo...tip hyden davam itterde.

Ucalь rajonьnda kollektivlaştьrьv eşe kyptan birle ber urьnda tapana Rajon xəder 71.4 pr.qa,kollektivlaşqan. Bьndanda rajonda kollektivlaşьvdь maq rap bulmaj. Sonki urьndaqь partia ojoşmalarь, avьl sovettarь inde bedđə kolxozqa inerlek keşe lə qalmanь, qalqandarь staratel bulьp eşlej, jəki spekulatsia menən şenqellənə" tidər. Kollektivlaştьrьv yd aqьşьna tapşьrьlqan. Sulaj uq malsьlьq h yrsetev, kontraktatsia eşe lə jomoşaq.

Riskulьf iptəş unьştardь həjlav menən ber qatardan, kyp kenə jeteşhedlektərde lə kyrhətep ytte.

Rajon başqarma komitetь dokladь bujьnsa həjlavselər kyp buldь.

Şunьn menən bergə, avьl sovettarьnьn kynehe rajon sjezdьna yddərenen plandarьn tultьra almaj kildelər. Oşo kəngə tiklem rajonda 9 avьl sovetьnda qьna seksia, deputat gruplarь ojoştorolqan.Qalqan 14avьl sovetьndahaman ojoştorolmaqan.

Sjezd es ken davam itte. Sjezdqa kilgən delegattar xuzalьq-politik kampanialarь bujьnsa yddərenə teşkən plandarьn sovettardьn IX-sь betə Bąşqortostan sjezdьna tiklem ytəvdə konkret jeklamələr alьp taraldьlar.

Ojəj Idrisef

STƏRLETAMAQTA SOVETTAR SJEZDЬ

Stərletamaq, (BąşRosta). Stərletamaq rajonьnьn sovettar sjezdь, malsьlьqtь yьterev turahьndaqь dokladь tьnlanь. **Maldardьn** hanьn arttьrьvđə rajon şəqtaj qьna unьştarqa ebqəte. 1931 jьlda kolxoz fermalarьnьn megedle ere maldarь 1090 baş ine, ə xəderge kendə 5311 baş. Susqalardьn hanь 1148 dən 6506 başqa jette.

Dokladtar bujьnsa janle prenlelar asьldь. Kyn zavodьnьn inzenerь **Jandaşovski** Bąşqortostan xəkymətə aldьnda xəderge kendə eşləp kilgən kyn zavodьn kinəjtevde horav turahьnda merəzəqət itte. Prenlela betəhe 28 keşe qatnaştь.

Kul'tura teđeleşe turahьnda doklad tьnlandь.

Rajon başqarma komitetьnьn janь sostavьna 47 keşe hajlandь. Betə Başqortostan sovettar sjezdьna delegattar hajlandьlar. Ular esendə ip. **Isoncurin**, partia Rajkomь sekretarь **Zurəenko**, RIK predsedatele **Jomaquzin**, kurovoj masterdarь: **Asdolrafejef, Lesedьf** həm başqalar hajlandьlar.

DELEGATTAR NAKAZ BIRƏLƏR

Dyrtejle, (BąşRosta). Dyrtejle rajonьnьn sovettar sjezdь delegattardьn juqarь aktivlьqь menən ytte. Delegattar sovettardьn eştərendəge jeteşhedlektərde eşlekle tənqitlənelər.

Delegattar rajon başqarma komitetьnьn janь sostavьna nakaz birdelər. Xususan fizlotrik bol'nitsa, rentgent kabinetь asьvdь, traxoma menən kerəş ojoştorovdь həm umartasьlьq, jəşelə ytterevselekkə kyperək iqtlaar birevde talap ittelər.

RAJONDЬN ALDЬNQЬ SOVETЬ

(Yđ xəbərsəneddən)

„N. Trolitski sovetь, (Şişma rajonь) dur sovet tygel. Ul yđendə 240 xuzalьqtь berləşterə

Bьnan ber nisə jьldar qьna elek bьl avьl sovetь hər ber politik həm xuzalьq kampanialardь yd vaqьtında ytəp kilə. Sovetqa qaltanan hajlav ytev menən sovet dəvmələndəge kolxozsь həm xedmətsən janqьdaqtarьna, altьn priskalarь taqь la ber nisə tapqardarqa ytte. Ular bəzengə kendə rajondьn 3-se sjezdьn həm bətə Başqortostan sovettarьnьn 9 sь sjezdьn kul'tura həm xuzalьq frontьnda dur jenevdər menən qarşьlajdar.

Sovetqa hajlav ytev menən ojoştorov plenumь ytkərelep, seksialar, deputat gruppalarь joştoroldo. Sekstalar, kolxozdardəqь deputat gruppalarь eş pl ndarь tədəp. rajon sjezdь aldьnan yd ebtərenə **konkret** jeklələr alьp, ulardьn ytəleşe esən kerəşelər.

Avьl sovetь III kv, maja tuplav planьn unьşlь ytəve esən rajon dəvmələndə berense bulьp 500 hum aqsa menən ayləklangəjne. Finans seksiahь (jetəksehe sovet predsedatele urьnbasarь ip. **Mirxəjdarof**) begenqe kendə lə IV kvartal planьn unьşlь tamamlav esən kerəş alьp barь. Maja tuplav bujьnsa dejem plan 80 pr. qa, zajьm bujьnsa 70 pr. qa ytəlde.

Əderlav seksiahь la eşen jaqşь uq jənlənderep jebərđe. 34-se jьlqь 102 sentner it zadaniehь 100 pr. qa ytəlde. 41153 litr het zadanieha 46400 litr itep, arttarьlьp ytəlde.

Məlsьlьq, kul'tura tormoş h. b. sekstaiar đa yddərenen eştaren jəjep jebarđelər.

Kolxozlar, kolxozsьlar arahьnda potrebkooperatsiaqa igen hatьv eşe lə kinəjde. „Qьdьl jul", „Zavet Ilica" kolxozdarь dəvlatka 4965 sentner igen hatьlar. Şunьn 3773 sentnerь adьq kul'urlarь. Ajrьm kolxozsьlar da yddərenen artьq igendəren potrebkooperatsiaqa hatalar. „Zavet Ilica" kolxozьnьn predsedatele **Potlon** 15 bot bojdaj, sovet predsedatele ip. **Revuşin** 6 bot bojdaj. sovet aqzalь **Kustisinko** 6 bot bojdaj h. b. hatьlar. Bezengə kendə sovet dəvmələndəge kolxozsьlar 80 sentner igen hatqandar.

29-sь nojəardə janь sovet sostavьnьn ikense plenumь bulьp, kolxozsьlar arahьnda potrebkooperatsiaqa igen hatьvdь jəjep jьbarev, sovet dəvmələndə politik-xuzalьq kampanialarьnьn barьşь, elkə komitettьn janqьdaq xuzalьqtardь kolxozqa bьlqtarьv turahьndaqь qararьn ejranev, 34-35 jьlda dəvlatka it tapşьrьv bujьnsa plandь unьşlь ytəv esən iqlan itelgən konkursqa quşьlav kevek mehim məs'ələlər qaraldь.

Plenum kin massanьn aktiv qatnaşьlqь menən ytte. Plenumdə janqьdaq xuzalьqtar đa qatnaştьlar.

Bəzengə kendə sovet dəvmələndə 3 kenə janqьdaq xuzalьq bulьp, kolxozlaşьv 99 pr. qa barьp batьlь.

Xəder sovet aldьnda ike kolxozdu la aşlьq huqьv eştaren qьdьvlatьv, doxod aylevgə əderlekte elgele itep ojoştorov burьsь tora.

His şikhed, bьl avьl sovetь janь sovet jetəkselegendə bьl məhim politik burьstь la Ölkə komitet kyrhətkən srokqa unьşlь ytəjəsək.

S. NURЬJ.

HYRƏTTƏ: BYBK ten ojoştorov ayleşe medire Nəzirel iptəş Xəybulla rajon sovettarьnьn III-rajon sjezdьndə rajon sostavьna jəş hajlavebar menən əngəmə ytkərə.

Qьƀqa signaldar

BULDЬONЬƀ PREDSEDATEL

Taporin rajonьnьn kyp batrak totop, keşe kesə menən kən kyrevse mazin makalь Rəxmanqulof Əqləm, „Smьjcka" kolxozьnьn predsedatele bulьp eşlej

Bьl sьjalt doşmandьn kolxoz jetəkşehe bulьvь, kolxozdьn kendəlek eşendə lə kitre joqondohon jahamaj qalmaj.

Xəderge kendə unьş aylevgə his ber terle ədərlek juq. Əle igenden jartьna la huqьlmaqan. Igen huqqan vaqьtta molotelkalar tulьhь menən fajdalanьlmanь. Ebkerttər qarabtında qaldь.

Rəxmanqo'of aşьq huqьv vaqьtında uram bujьnda velosepid menən gyjalt itte Şunьn arqahьnda unьş aylev ədəldə. Həm kooperatsiaqa igen tapşьrьlmanь. Maldar esen qьqqa jьlь qaraldь juq.

Yđe avьldьn kulaktarь menən bergə esep jərevdən bujьnaj Ə, kolxozsьlardь qurqьtьv menən eş alьp bərə.

Tid kendə bьl qorotqosqa tejeşle organdar kyđ halьqa tejeş.

ZARIPЬF QAZI.

TYGELGƏN KƏSTƏR BUŞQA SЬƀJA

Bərjən rajonь Bajnazar avьl soveть Monasip promkooperatsiada 33-34 jьldarda bajtaq jəşelə-səselep, kyp kenə unьş alьnha la, ul tulьhь menən urьnlь fajdalanьlmanь.33-jьl səselgən 0,05 ga kəseptə sə-elep, unьn jartьna jaraqlь tabьlьp, jьjnap alьp kladovşik Qaraşajьf Ş. nьn qu ьna tapşьrьlqajnь.

Lakin Qaraşajьf eşenə halqan qarap kelət n assq taşlap kitteve arqahьnda, kelətkə 3-4 hьjar inep kəseptəne aşьp sьqьp kitkəndər. Unan qalqanь taqь la şunda jatьp tunьp, serep betkən.

Bьl, kolxozsьlar kesen buşqa sьqarьvsь Qaraşajьfqa kolxoz idarahь teleşle sarahьn kyrhen.

MAJAQ.

JULDAŞ KOLXOZDARЬ UNЬŞ BYLEVGƏ ƏBER TYCEL

Maqar rajonь Juldaş sovetь dəvmələndəge kolxozdar əle bulha igen huqьvdь tamamlaqandarь juq. Həm-bьnь tidlətev esen ədləkhed (tavlek bujьnsa) igen huqьv ojoştorolmaqan. „Kinjəkaj" kolxozьnan başqahь, unьş aylevde qinvarhьd başlap bulmaj, tip aip qьbqa javap birələr.

Unьş aylev turahьnda xəkymət həm parti anьn qarardarь kolxozsьlar arahьnda ejranelmaj. Kolxozdьn jetəkselərə lə unьş aylev turahьndaqь zakondь nьqlap belmejdər.

Bьl kolxozdarqa Maqar RajZOhь kyđ halьrqa tejeş.

J. Davьlьf.

KULAK BALAHЬ MƏKTƏPTƏN QЬVЬLHЬN

Mraq rajonь Jalsь avьlьnьn ataqlь kulaqь Isməqilef Vəli den ulь Xəjretdin, Mraqtaqь malsьlьq mektəbendə uqьp jerej.

Isməqilef Vəli 25-28 jьldarda Orenburgtan tovar alьp qajtьp ber xaqьn un itep batьp, savda itte. Şuqa qaramabtan 32-33 jьldarda kolxozqa kilep oj dap, unda kladovşik bulьp eşlene. Şul vaqьtta kolxozdьn 200 bottьp aşlьqьn tuldьrdь. Kərək. Amir-a"

Yđe avьldьn jarlьlarьna sьqьn tьş uđal ujlь ber keşe ine. Yđenen jenəjəttərə esen 33 jьl kolxozdan sьqarьldь.

Bьna şul keşenen ulь Xəjretdin inə məs'ylejətle bulqan malsьlьq esenə hьrьnьv əsən, şul julda əderlənə.

Bьl sit elemint nalahь malsьlьqtь yrsetev eşenə his şikhed ajaq salasaq.

Tidərək məktəptən qьvьrqa

TORMOŞ JЬLMAJQANDA*)

Ə. XƏDIS

(POVEST)

Jaqşь kolxozsьlardьn natural doxodьn qьdьl jəktər menən tapşьrьv turahьnda kolxoz idarahьnь qararь bar ine.

Berense qьdьl jək Buranqol aqajqa jebərelde. Səqət nəq 3 tuliqanca 16 arbanan torqan qь dьl jək, qьdьl fiaktar menən, garmon tavьşь abtьnda Bu anqol ejenə jaqьnlanь. Jəktar kyə hьmaq dur. Igen toqhod, aylikhed tejəlgən ləşənkə arbalar đa bar. Qьdьl jəktər aldьnan Buranqoldon elekke turь bejəhe kilə ine. Buranqol qapqahьna jaqьnlav menən turь bejənen adьmdarь jьjsajdьlar. Ul, başьn juqarь kytərep, ike qolaqьn qajsьlandьrьp—Buranqoldon əjə ana şul bulьr, qapqahьna borolorqa quşahьqьdmь, tigəndəj tojqo kyrhətergə telə gən hьmaq, ker tavьş menən keşnəp jebərde. Əjterhen ul xajvan bulha la yđenen elekke xuzahь Buranqoldь, yđe inep sьqьp jəregən qapqanь onotmaqan.

— Buranqol aqaj, ə Buranqol aqaj, as qapqandь as, tid bul—tine jək aldьnda kilevse Ojelmetdin, yđe başьn terle jaqqa borqolap kyđđərə menən Buranqoldo edlane.

— As qapqandь Buranqol, as tid bul!

— Bajlьq kilde, bajlьq tid bul.

— Jьldam bul. Qoş kevek qilən.

Buranqol jəkselər arahьnan qujan hьmaq jeted atlьqьp sьqьp, qapqahьn astь. Bьl minutta ul şatlьqьnьn in baj minutьn ytkərə ine hьm ul ketkən doxodьnьn tulьhь menən quisna inevenə lə bşanqajnь inde. Şulaj đa bəljerəne Buranqol. Unьn tьnь qəbtldь. Ajaq bьvndarь yđe teləməhə lə nidgək totqandaqь kevek qaltьranьlar.

— Qaltьrama Buranqol aqaj. Qamьr bulma!

— Qaltьrarhьn da, 16 jək şutkamь əlla!

Buranqolon tygel, unan bьlajьraqtarьn da kyrməgəndər bьl bajlьqtь.

— Kolxoz tidər bit şuqa, uqa.

— Şaltaj-baltaj jərəhən bulmaj ul.

— Buranqolda bula inde ul bьjьl qalas.

— Bula tigəs tə, nindəje.

— Unda qьna bula time?

— Buranqolda kynerək.

— In kybehe Nuretdin menən Lotfida bula-aq.

— Nuuu, Nuretdin menən Lotfida...

— Qьdьl qar javqasьmь?

Taş səskə atqasmь?

— Tьnьslanьqьd, iptəştər-tine jəktər Buranqol qapqahьna inep tuqtav menən urta bujlь, tynərək qara jədle, elkən baş həm avьdlь, ebtenə qalasa tegelgən sukno pol'to kejgən keşe, kolxozsьlarqa. Həm başьndaqь furazkahьn aldь la, ber-ike hyđ əjtergə rəxsət iteged, tine.

— Yđenedden part jəcəlkə isemenən hedđe qotlajьm. Buranqol aqaj bedđen in arьv kolxoznigenьd. Bed qьdьl jək menən unьn natural doxodьn kilterdek. Stalin iptəş əjtkənsə ul namьs menən eşlap, tav kevek igen aldь. Bedđen kypselek kolxozsьlarьnьd namьs menən eşlənelər bujьl. Bed mul tormoş qa ajaq babьq. Bedđen burьsьnd kilahe jьl bujьlqьnan da juqarь unьş həm doxod esən kerəşevđən tora. Jəşəhen bol'sevistik kolxoz həm julbəşsьnьd Stalin iptəş.

— Urrra, urrra

—Ura, ura, ura.

Həjlavse jəcəjkə sekretarь Xəjryş Ibrahimьf ine.

Xəjryş həjlagəndən hun Buranqol aqajdьn şatlьqь janьnan taştь. Başqalar ike tapqьr „urrrra" tigəndə ul əđəp-əđəp, toqan qьna itep es tapqьr qьsqьrđь. Unьn menən đə tьnьslanmanь Buranqol, həjlərgə rəxsət aldь. Kelətə ergənenə inep tuqtaqan itkə dutь-turь aejəgə elaktereigən xodok arbaqa men de lə Buranqol:

— Iptəştər, tine.

Qavşanь Buranqol, hyđđəren onotto. Şьmьp qaldь. Unьn ajaq tarь taqь la nьqьraq qaltьraqandaj tojoldolar.

— Onottom, kolxoz bulqas-tip bьşldanь aptьraqas, ber qulь menən başьn bvalap, iken se qulь menən jelkəhen tьmap qaranь. In ađaqta:

— Iptəştər, kolxoz bulqas... min udarnaj. Stalin iptəş... yđe bedđen... kolxoz... jəşəhen—tip hyđen bətərđe. Arbanan teşep səse həm haqalь tebenən kytərelep sьqqan tir tamsьlarьn sak mən salqьjь menən hьpьrьp qujđь.

Xəđer jəktərde buşatьqьd.

Kolxozdьn tiphə timer edərlək, huqha ajьv ylterer ek, ayre hьmaq jomorojelkəle jegettəreesen jəktərđe buşatьv şar təgarətev nenən ber buldь. Jarь səqət jacьt esendə 16 nьn 15 -e Buranqol əđerlagən urьndarqa buşatьlьp ta bettelər Huqqь 25 bot tirь tultьrьlqan ləşənkane buşatьv qьna artьq minutar talap itte. Senki Buranqol əđerlagən urьndar igen menən kymelep betkəjne inde. Arь lygerep qaranь. Buranqol, bire lygerđe. Tarьhьn halьrqa urьn tapmanь. Artьravьnan bisəh-, Geljamalqa „bəljep torahьn, urьn da tapmajhьn" tip asьvla nьrqa ujlap qaranь, lakin keşenən ojat bulasaqьn anlanь bulha kərək, endəşmane.

— Bisə, minen jarь salnarđь kiter, kolxoz bulqas, balaqtarьn bəjlap şuqa balьp qarajьq. Əsdyrt bot kitmək mikən —tine Buranqol aptravьnan.

— Xa... xa... xa...

Juqtь hejlamə qustьm. Yđ igenende salnar balaqtarьna tultьrьp ej başьna elerqə, kulak tygel bit hin, tine Sadrьj qart.

Anьhьla bar, kolxoz bulqas xəjer tine Sadrьj qarttьn hyđen dərəbləp qujđь.

Igen buşatьlьp bette. Tarьnь kolxozdьn toqtarьna tultьrьp, solandaqьlar ebtenə qujđьlar.

Ber gruppa kolxozsьlar Buranqoldon ytenep horavь bujьn sa uqa səj esergə indelər. Ođaq ultьrьp səj estelər. Gəljamal jengə beşergən ilək hьmaq dur tynərək qalastar, ul əderlagən maj, qurqan kartuf, ta rь ononan beşerelgən qojmaq aal həm konfettar betəhe lə aşaldьlar, Buranqoldon 6 jən semiəhen ebtəməjensə tujđьra torqan harь samavьr es tapqьr ebtəlep qajnatьldь.

Buranqol qunaqtarьn odatьp tьşqa sьqtь. Ular garmon tavьşь işettelər. Kynelhed ine ul tavьş, gel bas tavьştarь janqьraj inelər.

— Bьl ni bьl, tine Buranqol qunaqtarьnan berəv, iptəştərenən javap kette.

— Dəzzəl quptьmь əlla-tine ikense qunaq.

— Bьl ni bьl, kəzə tavьşь tygelme?

— Elje şul, kəzə tavьşь.

Qunaqtar qapqanan uramqa qьna sьqqajьslar-„dəzzəl quavьdь" səbəbe belende.

Kolxoz idarahь jaqьnan Buranqoldar jaqьna taba əmalhed kyp keşelərđen-ırđar, qatьn-qьđdar, bala saqqalar, ike-es garmondь ber julь ujnatьp dьv quptarьp kilgəndəre kyrende. Talpa arahьndə, balalardьn ujьn arbalьna jegelgən kəzə kyrende. Ul kolxozsь Ojlmi qarşьqtьn imsəge jergə teja jađьp jeregən harь kəzəhe ine. Ujьnsьq ırbaqa avьrlьqь esər kilolь aiş toqsaj igen halьnqan, ə hər ber toqsajđa ber kul'tur. Berehendə bojđaj, ikensehendə arьş, esənsehendə holo, dyrtensehendə tarь, elşensehendə boraj. Harь kəzənen duqahьna şul uq balalar ujьnsьqь-qьnqьrav bəjlangən. Arbalaqь toqsajđarđь qaplaqan qara seperəkkə,aq bur menən: „Jalqavđarqa xurlьq" tigən jađьv jađlьqan. Harь kəzənen bьlaj đa imənes nədək, tarthan eđelergə torqan qojroqon tovar jebe menən qьtьp bəjlagəndər. Ə kəzə, qojroqona bəjlagən jepte tartqan hajьn qot osqos əse tьvьş menən baqьra:

— Mə, ə, ə. ə,. Ə, ə. mikiki, mikiki-tl.

Ber jəş jeget unь keşe telenə əjlənderə

— Mə, ə. ə, tygel-mə al doxodьndь;

— Mikiki, mikiki tygel, hineke, hineke, jalqav Nuretdindeke.

— Vot əkəmət, vot mərəkə.

—Mərəkənen də mərəkəhe tejen!

— Pzzz, tezzz, tsss, tsss.

— Xa, xa, xa, xa. Ux, ux, ux.

— Bьl tiklem məsxərə itməhələr đə jarar ine. Kolxozьnьd tilgəs tə sigerək tine terkemdən arttaraq qalьp barqan batьqьs kevek bejek bujlь, harqьlt haqallь, jьjьrsьq manlajlь ber keşe. Həm ul: „keşe işetməhə jarar ine" tigəndəj qejaiat mənən artьna borolop qarap qujđь. Unьn bьlaj đa dur haqlьq menən ətkən hyđđaren, bətə iqtlbardarьn kəzə jegenə jynəlderep barqan kolxozsьlar işetmənelər. Tik Sadri qart qьna əđerək işette bulha kərək. Ul, keşenen erqəhenə kilep:

— Nəmə tihen Nizametdin, tine.

— Ə,...bьl tiklem xurlamaqanda la jaramaћ ine mikən tim đa...—tine Nizam qart.

— Ujьn derəb Nizametdin. Min yđem đə bьqa qarşьmьn. Əjttem đə bit tьnlamanьlar. Yđem đə əle ujьndan ujmaq sьqmaha ine tip bəram.

„Jəkselər" Nuretdin qapqahьna kilep tuqtanьlar. Berense hyđ bьnda la harь kəzəgə birelde.

— Mə, ə, ə. ə. Mə, ə, ə, ə, mikiki, mikiki.

— Xa, xa, xa, xa.

Nuretdin, əj Nuretdin!!

— Ejdə juqmь əlla?

— Nişləp sьqmaj.

— Qasqandьr.

— Qasa time? xurlanьp jatalьr.

— Bьndaj eşkə xurlanmahan

— Ejdə ul, ejdə.

— Əjdəged yđem sotonan hejrap sьqaram.

— Əjdəged.

Nuretdinde ber nisə keşe totop sьqarđьlar.

— Juramal sьqmaj jatqan.

— Vot qajđa qasqalaq.

— Bьqa la qasmahan.

— Min asьnlap qasqan bulьr inem.

— Min jer tişegenə inergə riza bulьr inem.

— Min də qasьr inem.

— Ikenselə jalqavlanmaqqa jaqşь bulьr.

— Kil bьnda Nuretdin aqaj. Hinə biş sot jgen kilterdek.

— Totmaqьd, jebəreged unь.

— Ristan tygel bit ul.

— Şavlamaqьd, ninə şavlaşahьqьd.

— Əj xođajьm.

— Jađmьş şulajdьr. Təqdirendə jađьlqandьr.

— Kolxoz bulqas nl, xurlajьq tl torqandardьr.

— Kolxoz bulha, hin də bul.

— Unь almajđar şul kolxozqa.

— Tьnьs bulьqьd iptəştər, hedgə əjtəm tьnьs bulьqьd tip qat-qat qьsqьrđь Rəşit. Keşelər şavlavđan ber ađ batьldьlar. Rəşit jomoşaq qьna itep tamaqьn qьrđь həm:

— Iptəştər, udarniktarqa qьđьl jək, jalqavđarqa kəzə jege, —tip həjlərjə genə başlaqajnь, kolxozsьlardan berəv:

— Işetəhegeđme, maşina tavьşь—tip qьsqьrьp jebərep Rəşitte tuqtattьlar. Keşelərđen qaraştarь uramqa jynəlde. Balasaqalar maşina tavьşь işetelgən jaqqa jygerđelər. Həm ber minut ytmənə „gaz" maşinahь uramdьn Nuretdin tənqələnə kilep tuqtanь. Bala-saqalar maşinanь umarta keləhen hьrqan bal qorttarь kevek hьrьp aldьlar. Rəşit həm taqь la ber nisə kolxozsь la maşinaqa jygerđelər.

Maşinanьn alqь kabinьnda, şofer menən ber rəttən ultьrqan —urta bujlь, olo başlь, tabaq kevek tynərək harь bitle, jaћь manlajlь, ebtənə horo şinel, başьna jəşel furazka kejgən keşene kyrgəs tə:

— Ə, yđenedden nacal'nik iptəş ikən, tine Rəşit iptəştərenən berəv.

Başqalar unьn hyđen rahlap, ber avьđđan:

— Şulaj ikən, şul—tinelər.

— Havmьhьqьđ, jegettər. Unda kemdər? ninə jьjьqandar? tine Jəmilef, bərtekləp-bərtekləp horav birde lə, maşinahьnьn kabinьnan sьqəp jergə batьt: Şul uq sikundta ul, bьl kenden „Mars" kolxozsьlarь esən doxod aylev kenə bulьvьn, şul ajqanlь jal itergə teleşiektaren həm bьqa yd rexsəte lə bulьvьn xəterləp:

— Elje. Bəgən hed bajram itə torqanhьqьđđьr əle, tip yđ horavьna yđe javap birđe.

— Doxod aylek ip. nacal'nik, bajram itəəed.

— Ə, Rəşittən, ni xəl, eşlər kəjləme? Predsedatel bьnda tygelmeni?

— Qlimetdin aqajmь? Ana kilə, tine Rəşit qulь menən uram bujlap qaəəlana-qaəəlana atlap kilevse Qlimetdinde kyrhətie.

—Ibrahimьf?

— Ul rajonqa kitte.

Şul arala qьna qapqa esendəge harь kəzə bəqьrđь, unьn duqahьndaqь qьnqьrav đa şal. tьranь. Jəmilef qaəat horav birməne Keşelərđen kyđ qaraştarьnan, qьnqьrav şaltьravьnan, harь kəzənen serle bəqьrьvьnan, nindəj bulha ber xəl bulьvьn hidđe bulha k

XEBMƏTSƏN JAŊQIŁBAQTAR - KOLXOZQA

TUJMAZBLA KOLLEKTIVLAŞBV-UDGƏREŞHEƏ!...

(Ud xəbərseseddən)

Tujmazь rajonьnda oşo kendə 6 meŋ xuzalьqqa jnqьn janqьdaqtar bar. Ularnь kolxozlarqajьldamьraq bilgilerbv eşeŋ neta kitlegenə jəjep jebərergə kərek.

Lakin, sovettarqa hajlav həm kolxozdarda doxod bylev kampanialarьn bьl jynəleşkə tulь tajdalana bilər enelər. Hunqь es aj bujьnsa Tujmazь MTSnda 127, Qandra MTSnda 14 xuzalьq qьna kolxozqa bilgilerbilgan.

Bьl Obkom qararьn ytəvdə tulь javaphьdilьq,eşlekhedlek yrnəge. Şulaj itep, rajonda kollektivlaşbv protsentь-75 ebtendə udgəreşled qala Ə, bilsense jьl eşlegən Tujmazь MTS na qaraqan sovettar 61 pr-qa qьna kollektivlaşqandar.

Əlkə komitet, jaŋqьdaqtarda kolxozdarqa bilgilerbv turahьndaqь qararьnda tep jeteşhedlek tərden berehe itep partia-massovь eştərenen nasar qujbilevьn kyrhətte. Bed **Qandra Əmin** sovetь partkomь **Mevlyteften** eşen alьp qarajьq. Ul kolxozdarda əd əelem kyneräk janqьdaqtar menən eşlejem... ti. Jaqşь. Ni esen janqьdaqtardь kolxozqa bilgilerbilgan urьnda kollektivlaşbv da bara. Calmalь sovetьnda hunqь aj esendə genə 205 xuzalьq kolxozqa inde, janь kolxoz tedelde. Ike MTS ta 3 aj bujь „bilgilerbilgan"dan kybe rək. Şul vaqьt, Calmalь sovetь MTS xedməlendə lə tygel!

Timək, bында keşelər ilgilerdamaj, ə—eşlejdər. Rajkom vəkile **Kerimef, Salimьvalar** həm kolxoz predsedatele **Gərajef** iptəştər bər ber janqьdaq menən eş ittelər.

Qarat sovetь Jaqşaj avьlь janqьdaqtarь totoş kolxozqa indeler. Kolxozqa **Kirof** iptəş iseme birelde. Caqtьbaş, Jomadь baş sovettarьnьn da jaqşь qьna kyrhatkestere bar.

MTS tan tьş sovettarda 2 aj esendə 754 xuzalьq kolxozqa bilgilerbildь. Bь bəşlanqьş unьş tarda nьqьtьrqa kərək. Politbylek bəşlьqь **Vetol** həm Ugrimof iptəştər yd kolxozdarьnda lə bь kytəreleşte tə'min itergə tejeştər.

B. NURAJBVA.

QJARIZA BIREV DAVAM ITƏ...

Şişmə rajonь „Tygərək" kolxozь politaylek jetəkselegendə kendən ken ojoştorov—xuzalьq jaqьnan nьqьj bara. Kolxoz bol'şevistik kolxozqa əjlənə, kolxozsьlar xəlle kul'turalь tormoşqa ajaq barьtьlar.

Bьl kolxoz ytkən jьlda potrebkoperatsiaqa igen hatьp, yd xuzalьqqa nьqьtqan bulha b jьl taqь la ytkən jьlqa qaraqanda la kyberək igen hatьvь ərqahьnda jək avtomaşinalь aldь. Kolxozsьlar xedmət kendərenə 8kilogramdan artьq igen aldьlar.

Bəna bьl faktlar kolxozsьlardьn eşkə dərien taqь la kytərev menən bergə, bьqa tikiem kolxozdan sittə torqan xedmətsən janqьdaqtardь kolxozlaştьrьvda la dur elərges buldь.

Ber nisə ken esendə genə 15 janqьdaq xuzalьq „Tygərək" kolxozьna aqza bulьp indelər. Qjariza birev davam itə.

◆

Sanzar sovetь (Şişmə rajonь) Xəsən avьlь janqьdaqtarь arahьnda VKP(b) Əlkə komitetьnьn xedmətsən janьdaqtardь kolxozdarqa bilgilerbilv turahьndaqь qararьn ejranev hedemtəhendə 15 xuzalьq kolxozqa indelər.

„Qьdьl jondoď kolxozь yd aldьna bətə xedmətsən janqьdaqtardь üd arala kolxozqa bilgilerbilgan belev burьsьn qujdь.

S. NURBJ

BEƏƏEŊ UŊŞTAR MAQTANЬRLЬQ

Tujmazь. Calmalь avьl sovetьndaqь kolxozdar bьjьl ajrьvsa dur unьştarqa ireştelər. Ular kolxozdan ebtenlegen praktikala kyrnəttelər. Həm hedemtələ bьjьl janqьdaq xuzalьqtar kolxozdarqa aqьtalar.

Calmalь avьlьnda 108 xuzalьq bьjьl kolxozqa inde. Şulaj uq, Dyrmən avьlьnda „Klara" kolxozьna janьnan 60 xuzalьq inde. Ə, Vlek jьlqa avьlь xəder totaş kolxozleşte. Unda janь ojoştorolqan, durajtьlqan kolxozqa Kirof iptəş iseme quşьldь. Avьl sovetь dəvməlendə bьjьl bətahe 188 janqьdaq xuzalьq kolxozqa indelər. Inde avьl sovetьndaqь eşsən xalьqtar nigeddə kolxozqa inep bet telər.

Avьl sovetь bь unьştarqa massovь anlatьv estəren kin jəjep jenərev hedemtəhendə ireşte.

Xaliuf, Şakirof, Velejef, Josopof, Qorbanьf, Korimef

BER TRAKTOR DA REMONTLANMAQJAN

QBRMЬƄQALЬ MTS hənda jeş ine. SƏLIMEF həm ORLOF əəgengə kengə tiklem ber gena traktor da remontlanmaqan.

MTS barьqь 32 traktor remontlarqa tejeş. Masterskojdьn dur bulmavь, motordarь remontlav esen jaraqlaştьrьlmavь səəəple, QьrmьƄqalьla traktordardьn artqь kyperdəre remontlanьp, motordar Ofelə remontlana.

MTS direktorь ISMƏQILOF iptəş:

— 29 traktordьn artqь kyperdəren remontlanьq. Ofenən 6 motor remontlanьp qajtь..."ti.

Lakin 'remont brigadalarьnьn bətahelə bьl eşkə nьqьtp tutonqan da artqь kyperdərde remontlav eşe kyptən bətergə tejeştər.

UCALЬNЬŊ ALDЬNQЬ KOLXOZЬ

BƲZDƏK klubьnьn qədьl mejeşe gazet, zurnaldar menən tulь.

HƲRƏTTƏ: kolxoznitsa Kəlmitьva, Əxmətjanova, Julbarisovalar gazeta uqьjdar.

„Janьlьq" kolxozь avьr xəldə jəsəgən saqta, kolxoz doşmandarь jarьlьrdaj bulьp şat landьlar. Kolxozdьn jemereleve turahьnda kyrədəlek itelər.

Lakin kolxoz haman alqa taqa berdь. Sьjnfi doşmandar tar-mar itteldelər. Kolxozda xedmət, jarьş, udarsьlьq avtoritetlь urьndь ala kilde. Həm kolxoz nьqьqandan nьqьnь. Juqarь doxod, juqarь orozaj esen kerəş kesəjde. Udqan jьl kolxozda hər xedmət kenenə 5 kilogram samahь igen tejəjne, bьjьl ul ike tapqьrdan da arttьqь aqqa ybte. Kolxoz bьjьl dəvlətkə igen təpşьrьv zadanienьn srogьnan alda ytəne. Kooperatsia aşa dəvlətkə 2200 bət igen hatlь. Şulaj uq kolxozsьlar ydgərə lə dəvlətkə 700 bət samahь igen hattьlar.

Kolxoz avьlь ydgərə. Xəder „Janьlьq" kolxozь janь ejdər menən sьsarlana Bьjьl kolxoz 9 kolxozsьqa janь ej halьp birde. Ikeşər bylməle, taqta bəşlь matur ejdər. Əjhed, hьjьrьhd, ikməkhed jarьlar xəder namьƄ menən eşlap, irken jəşəjdər, Fəjzullin kolxozqa ingəndə eje lə, hьjьrь la juqtne. Xəder unьn hьjьrь, eje, ikməge lə bar. Ul bьjьl bisəhe menən bergə 700 xedmət kenə eşlene. Hər xedmət kenenə 12 şər kilogram dan 600 bottan artqьraq igen tejde. Udarnik Islamьl Valit 400 xedmət kene eşlap 288 bot igen, Mənajьva Mahira - 234, Bajrutdin Bilal—313, Əminьf Bikem qart —150 bot igen alalar.

Kolxozsь udarniktar xəder nьq adьmdar menən xəlle tormoşqa baralar. Bilalьf Qjejsa, Kərimьf Abdulla həm Xəsajenətlardьn ikeşər hьjьrь, ə Me'minьftьn 3 hьjьrь bar. Qjemer bujь rəxət ken kyrə almaqan Fazlьtdinьf Qaharman bapaj, xəder irken jəşəj. Unьn 2 aylməle, taqta bəşlь eje, 2 hьjьrь 20 bəşlap harьq-kəzəhe həm qoş-qorttarь bar. Ul bьjьl yde genə 200 xedmət kene eşlap 150 bot igen aldь. Inde kolxozda hьjьrьkddar juq.

Kolxozda maisьlьq eşe lə aliqa kitə. Maidar jьlь torlaqtar menən ta min itelgəndər.

Xəder kolxoz jaqqь səsevgə ədərlənə.

S. Karam Ucalь.

OPPARTUNIST

VƏLEJEF PARTIANAN QBVBLDB

(Ud xenərseseddən)

Ucalь. Navruz avьl sovetь „Janь jul" kolxozь bьjьl 555 ga əşlьq jьlnap aldь. Ləkiu, əşlьq huqьv temps alk tyben, unьn ni barь 150 gektarь qьna huqьl qən.—„Əşlьq kyp alt, elgerep bulmaj, jəjgə tiklem jeter" ti kolxoz predsedatele **Volejef.**

Kolxozda orloq, furaz fondtarь tuplanmaqan. Kooperatsiaqa igen hatьv planь ytəlməgən.

Əşlьq huqьv vaqьtьnda juqəltьvdarqa qərşь kerəş ojoştorolmaqan. Brdьn tabaqtarьnda igen ejem, ejem jatьp qalqan. Xəder Oktəər bajramьnan alьp əşlьq huqьv eşe bətenləj tuqtalqan tip əjterlek.

Ebkerttər nasar haqlana kyp ebkerttərde hьjьr əşap, butalap betkən. Qaravьlsь **Gjataullin** həm **Bylekьftar** əşlьqtь haqlamaqandar.

Vəlejeitьn jenəjattəre bьlər qьna tygel. Ul kolxozda bətə eşte tərqatьvqa alьp barьb. Şuqa kyrə, Rajkom Vəlejeitь partia safьnan qьvdь

I. OJƏJ

—••—

IT PLANЬ YTƏLDE

Boraj. Sovettardьn 9-sь sjezdьn xuzalьq burьstarьn tulь ytəp qarşьlav esen avьl sovettarь, həm kolxozdar arahьnda sotsialistik jarьş kin jəjelderelde.

Cə nigeddə, Mulla avьl sovetь inde 34 jьlьƄ it planьn 100 pr. qa ytəp, 35 jьl planьn da 80 pr. qa ytəne. Qaraqoş sovetь 34 jьl planьn 100 həm 35 jьl planьn 117 pr. qa ytəne.

N. ZINNUR

BEƏ SƏSEVGƏ ƏDER

Byzdək MTS xedmətendəge „Qoďaş" kolxozь jaďqь səsevgə kin əderlek alьp bara. Avьl xuzalьqь maşinalarьna remont jahalьp bette. 11 səskes 80 tьrma həm hanan remontlanьp brigadalərqa tapşьrьldь. Jaďqь səsevgə jeterlek orloq tadartьlьp, bylep qujьldь, Batьvda qar totov esen 65 gektar jergə konbaqьş hanaqtarь ultьrtьldь.

M. A.

ƏMINEF VELOSEPID ALDЬ

Mraq—Xodajalrde MTS hьnьn danьqlь udarniqь—**Əminef Əptel** kooperatsiaqa 25 sentner igen hattь. Kyp kenə sitsa tovarь, ber viloseqid, həm ner kebə səqate aldь. Əminef MTS taqь aldьnqь udarniktardь yde menən tinləşergə saqьtdь.

URAL

UNЬŞTARDЬ NЬƠЬTABЬƉ

Mejəkəra jonь „Dimkolxozь Aksjon MTS politbylegenen operativ jetəkselege həm janь predsedatel **Battalьf** iptəşten juqarь eşməkərlerge, massanь tupla bеleve arqahьnda—dur jenevdərgə ireşle. Həm bol şevistik kolxozdar kimələnə kytəreide.

1934 jьl kolxoz 14250 setner volovoj unьş aldь. Xəkymətkə vaqьtьnan alda 2778 sentner igen tapşьrdь, 1300 sentner natura tylene həm kooperatsiaqa 1500 sentner hattь. Orloq həm furaz fondtarь ajrьlqandan hun doxod bylev ytkərelde NamьƄ menən eşlaqan har kolxozsь ber xedmət kenenə 6 kilogram igen, 3 kilogram jəşelsə aldьlar.

Kolxozda doxod bylev dur bəjramqa əjlende. Aptar əderlende. Tantanalь jьjelьşta in jaqşь udarniktar 2500 humlьq tovar menən bylaklende ər. Ə kyrenekte ər qadir **Qjəjsin** iptəşk potefon birelde. Un janqьdaq kolxozqa inde

Kolxoz maisьlьq elkəhendə lə hidelerlik bər toş jahanь. 1933 jьl 235 at sulha, a jьl 298 gə, harьqtar 300 dən 500 nə, hьjьrdar 70 tən 162 bəşqa jette. Hьjьrsьlьq fermahьnda eş elgehe birgən ferma medire **Minnebajef** ipt sten jaqşь jetəkselege abtьn da **Zaripьva, Xajryll na** kevek udarnitsalar het alьvdьser hьjьr dən jьlqa 800 tetrqa jetkerevgə elgəştelər.

Kolxozsьlar unьş bylev bəjramьnda yd ebtərenə: 1935 jьl esen hereigən 2320 gektar jerdə qar totorqa, qoroloqqa qarşь kerəştəge bьjьlqь elgəşevdərde fajdalanьp 500 gektar jergə hьv sьqarьrqa, unьştь hər gektarqa 15 sentnerqə jetkererge, tigən konkret jekləmələr aldьlar.

Praktik eş bəslandь, qar totov esen tekmələr əderlende.

Q. Tajcinьf

ƏXMƏTEFKƏ—175 BOT

(Ud xənərseseddən)

„Qьdьl Başqortostan" Məsetle rajonьndaqь aldьnqь kolxozdardьn berehe. Ul jadqь səsevdə rajon başqarma komitetьnьn kəmə bajraqьn alqan. Urozaj jьjnavda la artta qaimanь. Dəvlətkə igen tapşьrьvdь rajonda ikense bulьp tamamlanь. Doxod bylevde in tavlь udqardь. Kolxozda bьjьl urozaj mol. Orloq, furaz, straw fondtarь tuplaqandan hun kooperatsiaqa 505 sentner igen hatьldь.

Igen hatqan aqsaqa ber nesən sapqьs, 1 lonogrejka həm nesən jьjnav maşinanь aldь.

Kolxozda hər xedmət kenenə 6,5 kilogram igen tura kliə. NamьƄ menən eşlavse udarniktar 150-200 bot igen alalar. Əxmətei Minlenaj 175 bot, komsomolest Səxaveidinef Əxmət 158 bot, Noqomanьl Israfil 175 bot igen ala.

Kolxoz bьjьl maisьlьq eikəhendə lə dur qьna unьştarqa elgəşte. 41 bəştan MTF ojoştordo, hьjьrьhd kolxozsьlarqa 13 bəşmək bilrde. Ytkən jьl harьqsьlьq fermahьnda 40 bəş harьq bulha, bьjьl 90 bəşqa jetkerelde. Maidar jьlь to laq həm adьq menən tə'min itelgəndər.

Kolxozdьn 61 jьlqьlь bar. Bətə jьlqьlar da juqarь kerlekta. Hər ber jьlqьqa 15 şər sentner kesle adьq aylengən.

Komsomol Qjalimef Fatix kolxozda at qarawsьlardьn in jaqşьlь. Unьn attarь la jaqşь, senki, ul attarьn vaqьtьnda aşatь, eserə, hər kendə tidəktəren tadarta.

„Qьdьl Başqortostan" kllahe jьl da juqarь urozaj alьv esen kerəşə.

Q. KƏRIMEF

QORSANQЬ QURQЬNЬS TЬVDЬRA...

MAL TAƉALЬQJЬN HAQLAV ƏSƏN KƏRƏŞMƏJDƏR

Əajəli Yragan avьl sovetь „Qьdьl hanan" kolxozьnьn hetəselek, harьq həm kəzə fermalarь bar. Lakin, fermalaqь maldь yrselev, togomon jaqşьrtьv esen kerəş juq. Qьş əderlekhed qarşьlandь.

Mal torlaqь han jaqьnan jeterlek bulha la, sьjfat jaqь sktən tьş nasar. Ytkən jьl eşlangən ike haraj bьjьl kapital remont talap itə. Harajda buran ujnap tora. Bəştarь joqa jəbьlqan.

Mal torlaqьn jьlь, jaqtь itep juqarь sьjfatlь remontlarqa tedəv materialь la, eşse kestərelə jeterlek, kolxoz predsedatele **Qurəxmətьf** menən ferma medire **Səəjədətof** bьl memkinselekte fajdalanmajdar.

Maldьn toqomon jaqşьrtьv sarahь kyrelmaj. Mal bəşьn haqlav eşe bətenlə) nasar. Veterinar smotr ytkərelmagən. Kolxozda 14 təna həm bəşmaq qorsanqь menən avəjdar, xəder bьl avьrtь bəşqa maldarqa la taralьp bara, veterinar jardəmь kyrhətelmaj.

Fermalaqь mal qaravsьlar ebtenən jetəkselek juq. Başqa kolxozdardьn eş təzribələre menən fajdalanьlmaj. Mal tərbiəlhe nasar, torqan urьndarь tadartьlmaj. Aşatьv, hьv eserev urьndarь la əderlənməgən. Ferma maldarьna adьq ajrьlmaqan.

„Qьdьl hanan" kolxozь bьl jeteşhedlekte qьrqa bətərergə, maisьlьq eşen nьq j-təkselek abtьna alьrqa, rajon ojoşmalarь veterinar xedmətlənderev menən tə'min itergə tejeş.

KOMSOMOL.

PREDSEDATEL' MAL HUJDЬRA

Avьrqazь. Nuqadaq sovetь predsedatele Makajьf vaq maldь hujьp hatьvqa spravkalar teratьp ultьra. **Safin Ojolov** bədar hajьn Makajьf-spravkahь menən mal hujьp hata.

Kyptən tygel sovettьn agronomь **Nəzmetdinof** tə hьjьrьn hujьp hattь. Makajьf uqa „bədavlaj almaqan esen hujьrqa rəxsət itelə" tip spravka birde. Bьl mal qortqos Makajьf javapqa tartьlhьn. Rajzo Nəzmetdineften esen tikşer.Q. ABLAJ.

S. INGULOF

PARTIANЬŊ JANЬ JEŊEVE

VKP(b) YDək komi'etьnьn noјber plenumь, ydenen ikməkkə həm qajhь ber bəşqa produkttarqa kartocka sistemahьn bətərev həm avьl xuzalьqьndaqь politaylektər turahьndaqь qarardarь menən, jeneşle sotsialistik tədeleş tarixьna janь ber bit inderde.

Ikməkkə həm aytan produkttarqa kartocka sistemahь 1928-29 jьlda inderelgəjne. Bьl vaqьtta partia, uq həm „hul" opportunistardan qarşьlanьvdarьn jeŋə barьp, ydenen industrialaştьrьv politikahьn nьqьtь həm edməgə yikərə kilde. Bətə politikaqьq ara həm eske xəl promьşlennostьn da, avьl xuzalьqьnьn da unьştь yheştere menləqətendə, ildeŋ sotsialistik qajtьnan qorolovь menləqətendə SSSRdьn edmə-eď jьldam industrialaştьrьvьn talap itte.

Kartocka sistemahьn inderev, nigeddə, avьl xuzalьqь yheşenen sotsialistik promьşlennost' yheşenən artqa qalьvь səəəple kərək buldь. Avьl, sikhed artqa qalqan texnikalь həm tyben unьştь 2 milliondan artьqraq janqьd krəbtejən xuzalьqtarьnan qibarat ine.

Avьl xuzalьqьnьn, sotsialistik promьşlennostьn urqalьştь yheşenən artta qalьvь şarttarьnda ikməkkə bəjlaneşle qьjanьlqtarda bed bis qotolqobod osoratьr qa tejeş inek. Promьşlennostьn gigant yheşe, qalalardьn da jьldam yhevdəre menən, avьl xuzalьqьnda promьşlennost' esen sьjr'jo bulqan texnik kul'turalar protzvodstvohьnьn yheve menən quşьlьp bardь. Bьlardьn bətəhe lə ikməkkə həm aytan produkttarqa dur 'horav tьvdьrdь.

Tik vaq, tarqav krəbtejən xuzalьqtarьnan ere sotsialistik a-x. proizvodstvohьna kyşev genə, yhə barqan talap menən unь qənəqətlənderev esen kərək bulqan ressurstar arahьndaqь ajrьmlьqtь bətərə ala ine. Şuqa kyrə lə bьl ressurstardan jaqşь fajdalanьv, ularda qatь itkərə əlьv həm derəb aylev ansolyt kərək sara inelər. Kartocka sistemahьn inderev şunьq esen kərək buldь la.

„Tik şul sistema arqahьnda qьna-tip lьdьp əjtelə plenum rezolytsiahьnda,-dəvlət yd ressurstarьnьn sikle bulqanь xəldə, qalalardь həm promьşlennost' rajondarьn tə'min itə aldьn mehim ydəktərde həm proizvodstvo udarniktarьn ebtenlek menən tə'min itə aldь, ə oşonon menən bergə avьl xuzalьqь sьjrjohь tapşьrьvsьlardь dəvlət tarafьnan qujьlqan qatь xaqtar bujьnsa ikmək menən tə'min itə aldь".

Udqan 6-7 jьl esendə ll esendəge xəl tamьrьnan ydgərde. Bigrək tə tərən ydgareştar avьlda tьvdьlar. Kolxoz strojь nьq həm tamam jende. Bedden avьl xuzalьqь dejemləşterelgən ere xuzalьqqa əjlende, ul donjala in ere avьl xuzalьqь buldь.

Partia kartocka sistemahьn indergən məldə dəvlət qulьndə ni bərь 650 million bət igen bar ine, ə bьjьl dəvlət qulьndə kəmendə'ber *milliard* jarьm bət igen bulasaq.

Əgərdə kartocka sistemahь, avьl xuzalьqьnьn artqa qalьvь hedemtəhendə igen ressurstarьnьn siklangən bulьvdarь səəəple inderelgən bulha, ikməkkə kartockalardь bəterev, bedden avьl xuzalьqьnьn bəjek kytərelеşe hedemtəhe, partianьn kolxoz xərəkəten həm sovxozdar tedeleşən yhterevgə totqan juls hedemtəhe buldь.

Xəderge avьl, ul-240 meŋ kolxoz, 3500 MTS, 5000 sovxoz tigən hyd. Ullar qulьnda xəder 281 meŋ traktor, 33 meŋ kombajьn, 34 men jək avtomobildəre həm ber nisə million qatmarlь həm jarьm qatmarlь a-x. maşinalarь-səskestər, molotelka lar,jьjnav maşinalarь, lonogrejkalar, „besən sapqьstar, jeten teikestər h. b. bar.

Əgər bьnan 6-7 jьl elek avьl artaban vaqlanьvqa taba jed totqan totoş vaq krəbtejən xuzalьqtarь massahьnan qibarat bulqan bulha, xəder janqьd krəbtejən xuzalьqtarь, kolxozdardьn urqalьştь yheydəre menən artqь planqa etelgandər həm bedden avьl xuzalьqьnda ular bik keskəj rol ujnajdar. Xatta 1929 jьlda, krəbtejəndərden kolxozqa hərolovdarь asьq kyrengən məldərdə, dəvlət tarafьnan ədərlangən igenden tep massahьn (86 pr. tьn) bed janqьdaqtardan aldьq. Ə 1934 jьlda dəvlət tarafьnan jьjьlqan igen fondьnda janqьdaqtar elə şe ni barь 8 pr. qьna təşkil itə. Dəvlət tarafьnan ədərlangən igenden bətə massahьn tirlek (92 pr. tьn) kolxozdar həm sovxozdar birde. Həm bьl, Stalin iptəşten 17 sjezda „kolxozdar avьl xuzalьqьnda ebtenlek itev se kəs bulьp qaldьlar, ə janqьdaq krəbtejəndər—kolxoz strojьna bujbonovsь həm uqь quiajlaşbvsь keskə əjlendelər" tigən hyddaren asьq rablaj.

Partia avьl xuzalьqьnьn jahat kytərelev julьna teşevenə ireşte. Ul kolxozdardьn organizatsion xuzalьq jaqьnan nьqьvdarьna həm avьl xuzalьqьnda eşlap sьqarьv kestərenen dejem yheşenə ireşte. Bьl, dəvlətkə kiləsəktə xedmətsəndərde ikmək, on jarьma menən tə'min itevde normalaştьrьvdan baş tartьv memkinlegen birə.

Əgər bьnan 6-7 jьl elek avьl artaban vaqlanьvqa taba jed totqan totoş vaq krəbtejən xuzalьqtarь massahьnan qibarat bulqan bulha, xəder janqьd krəbtejən xuzalьqtarь, kolxozdardьn urqalьştь yheydəre menən artqь planqa etelgandər həm bedden avьl xuzalьqьnda ular bik keskəj rol ujnajdar. Xatta 1929 jьlda, krəbtejəndərden kolxozqa hərolovdarь asьq rabьlaj.

Partia avьl xuzalьqьnьn jahat kytərelev julьna teşevenə ireşte. Ul kolxozdardьn organizatsion xuzalьq jaqьnan nьqьvdarьna həm avьl xuzalьqьnda eşlap sьqarьv kestərenen dejem yheşenə ireşte. Bьl, dəvlətkə kiləsəktə xedmətsəndərde ikmək, on jarьma menən tə'min itevde normalaştьrьvdan baş tartьv memkinlegen birə.

Bьl şarttarda kartocka sistemahьn bəterev memkin genə tygel, bəlki kərək, senki bəlaj bulmaqanda ul, tə'minəte artaban jaqşьrtьvqa qamasavlar qьna ine.

Kartocka sistemahьn bəterev sovet şavdahьnьn artaban yheşenə əlkən etkes bulьp xedmət itergə tejeş. Partia tovar əjlenegen kytərev politikahьn bis tajşanьvhьd ytkərə kilde. Lakin sovet savdahьnьn kartocka sistemahь menən bergə jaşave, potrebitelden horavьn, ixtiazьn həm təmen ihəpkə alьvdь qьjanьlaştьrdь. Tə'minat organdarь tik produkttar hanьn, kartockalar hanьn qьna ihəplap, potrebitelden ixtiazьn, təmen bis ujlap qaramanьlar. Kartocka sistemahьn bəterev menən, tovar həm produkttьn assortiment həm sьjfatьna potrebitelden turanantura yde tə'bir itev memkinlege asьla.

Şunьn menən bəjlaneştə, savda itev sьjfatьn kytərev talanь qьrqa yhə. Kul'turalь savda kinəjtev eşendə xedmətsən massa manlaqatən qatь raveştə kydətev kərək. Sirathьd, şav-şbvhьd raveştə ikmək h.b. produkttar menən savda itevde tə'min itev esen magazindar, lalkalar, larjoktar seltəre jəhat həm kin jə jelderelerge tejeş. Savda seltəre eşe praktikahьnan bətə savdagarlek, nepmanlьq elementtarь qatьlьq menən qavьlьrqa tejeştər.

Ikmək menən savda itevde ojoştorov, ikmək beşerev seltəren kin jəjevde, ikmək beşerev nazahь jeterlek bulmaqan rajondardа janь pekarnələr qorov esen bətə memkinlektərdən tajdalanьvdь talap itə.

Savda seltəren kin jəjev, ikmək beşerev esen kin buza tedev burьsь, bətə partia, xuzalьq həm profsojuz ojoşmalarьnan kin initsiativa həm maksimal' ojoşqanlьq talap itə.

Kartocka sistemahьn bəterev həm ikmək xaqьnьq normalaştьrьlqan xaqtarqa qaraqanda ber ad kytərelеve ajqanlь VK plenumь „eşse həm xedmətkərdərden xedmət xaqьn, studenttardan stipendialəren, pensionerdardьn pensialarьn kytərerge" qarar itte.

Ikməkkə bulqan ike xaqtь həm ədərlavdar esen tovar inderev sistemahьn bəterev, adьq həm texnik kul'turalar xaqьna qьna tygel hunьnan promьşlennost tovardarь xaqьna la tə'birlta sak. Kartocka sistemahьn bəterev, şulaj uq avьl xuzalьqьn xosusan malsьlьqtь artaban yhterevgə sovet humьn nьqьtьvqa, promьşlennostьn artaban jьldam kytərelevenə, qəla menən avьl arahьnda tovar əjlənеşen kinəjtevgə kilterəsək.

Nojəər plenumь rezalytsiahьnda, kartocka sistemahьn bəterevden" avьlda kolxoz strojьnь jeneve həm avьl xuzalьqьnьn kytəreleve arqahьnda memkin bulqanlьqь" hьdьp kyrhətelə. Bьl jenev, Stalin iptəş jetəkselege abtьnda partianьn eşselər həm krəbtejəndər massahьn industrialaştьrьv həm avьl xuzalьqьn kollektivlaştьrьv burьstarь əjlənəhenə ojoştorov esen nьqьşlь kerəştə huqьşbp alqan jeneve.

Kolxoz strojьnьn jeneve esen kerəş, sьjnfi doşman kestərden avьldь sotsialistik qajtanan qorovqa qatь qarşьlanьvdarь şaraitьnda bardь. Hunqь jьldar aujьnsa partiaqa həm sovet dəvlətenə, kolxozdardь organizatsion həm xuzalьq jaqьnan nьqьtьv esen kerəştə tar-mar itelgən ekspluatator sьjnьftardьn qaldьqtarь menən qatь huqьştar ytkərergə tura kilde.

Bьl kerəştə, Stalin iptəşten VKP(b) VK qinvar plenumьnda 1933 jьl hejlegən hydendə („Avьlda eslav turalьndə") bətə tulьlьqь menən partia aldьna asьp halьnqan, kolxozdarqa jetəkselek itevdəge jeteşhedlektərde bətərevdə, avьlda partia tarafьnan ojoştorolqan politayleklər ifrat dur rol' ujnanьlar.

Politayleklər gigant eş atqardь lar. Ular sьjnfi doşman e ementtar menən, sotsialistik milekte haqlav esen, dəvlət dissiplinahьn nьqьtьv esen, sotsialistik xedmətkə qənəqətlənevde kolxoz proizvodstvohьna inderev esen kolxozdardьn kul'turalь mol tormoştarь esen kerəştə bol'şevistik ojoştorov energiahь həm nьqьşlьlьq jəjdelər. Ular yd əjlənələrenə kommunistardan, komsomolestardan həm partia hьd kolxozsьlardan dur aktiv tuplanьlar. Bьl, kolxozdarqa praktik jetəkselek itevden, avьlda partia həm dejem politik eştərden jaqşьrtьvьna kilterdelər

Lakin politayleklər avьlda partianьn qədəttəge ojoşmahь tygel, bəlki qədəttən tьş o ojoşmahь formahь buldьlar. Politayleklər bildele udar burьs ytərgə tejeştər ine, həm bьl burьstь ular jaqşь ytənelər.

„Lakin təərinə, avьlqa jetəkselek itev burьstarь yhə barqan xəldə, politayleklərden ydəre genə jetmaqənlegen, kolxoz avьlьnda bətə eştərgə—politik, xuzalьq, kul'tura tormoş (məktəp, bol'nitsa h. b.) eştərenə—jetəkselek itev esen bətə eştərde—administrativ, xuzalьq' kul'tura-tormoş, finans h. b. eştərde—quldarьna ala alqan normal' partia həm sovet organdarьn nьqьtьv talap itelə" (VKP(b) VK nojəər plenumь rezolyutsiahьnan).

Şunьn esen VKP(b) Ydək komitetь plenumь qarar itte: „MTS politayleklərен qədəttəge partia organdarьna əjlənderergə, bьnьn esen politayleklərde partiamьn jəşəp kilgən rajon komitettarь menən berləştərergə, ə ajrьm dur rajondardь ber nisə janь rajondarqa aylep, ular menən şundaqь politayleklərde berekterergə".

Politayleklərde rajon partia komitettarь menən berekterev, avьlda politik eş həm xuzalьq kul'tura tədeleştərenen bətə jaqtarьnda la partia jetəkselegen artaban nьqьtьvqa jardəm itəsək.

Rajon komitettarьn janь bol'şevistik kestər-politayleklən kilgən ojoştorovsьlar—menən nьqьtьv, sotsialistik avьl xuzalьqьnьn artaban yheşenə həm ikense bişjilьqtьn avьl xuzalьqьndaqь in mehim burьsьn—kollektivlaştьrьv eşen tamamlavdь unьştь raveştə xəl itevgə xedmət itəsək.

VKP(b) YK plenumь qarardarьnda partia politikahьnьn gigant jenevdare in jaqşь raveştə kedgelənelər. VKP(b) YK plenumь qarardarьn bojomqa aşarьv, sotsialistik xuzalьqtьn artaban kytərelevenə həm sovet ilenen artaban nьqьtьvna kilterəsək.

MAŞINA MENƏN ŞAJARЬVSЬLAR JAVAPQA TARTЬLDЬLAR

ŞOFERDAR SOJUZЬNЬN BAŞQORTOSTAN ӨLKƏ KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARARЬ

„Başqortostan" gazetahьnьn 1934 jıl, 3-oktəbrdə sьqqan 228 nomerьnda „Tahirьl" orloq sovxozь turahьndа—„Qьtqa signaldar" bylegendə „jygonhed şoferdar" tigən maş atlanda barьlqan xəbər tikşerelgəndən hun, xəbərdə kyrhətelgən „Tahirьl" orloq sovxozь avtogarażь rabockomьnьn eşlekhedlege konkret jetəkselek itməve, şoferdar arahьnda xedmət dissiplinahь bulmavь, juqarьlqanlьq həm eskelek taralьvь, nьnan hedemtəhendə 19 sentəbrdə Ra bkala şofer Kuvanovtьn № 7 maşinahьnьn avariaqa osoravь avtopark nacal'nigь Andrejelьn ham „Tahirьl" orloq sovxozь rabockomь predsedatelenə nelə torop, maşinanь qujlьqan normanan tьş jerətergə irek qujьvdarь, (188 kilometr urnьna 621 kilometr), maşinahьn kərə genan artьq norma menan jeretovse şofer Saraqajlьn sistematik raveştə profzvedstvo programmahьn tulturьvьna qara mablan elgegə alьvdarь, şunьn menən ber rattən bsbn udarniktardь qaplap qaldьrьvdarь dereblende. Şulardan sьqьp prezidium qarar itə:

1) Avtopark nacal'nigь Anderejefqa həm şoferdar sojuzьnьn orloq sövxozь ergəhendəge ta bockomь predsedatelenə konkretjetəkselek itmavdare, eşlekhedlek, massanь igen əderlav planьn tultьrьvqa mobilizirlamavdarь əsən, vьjgovor birergə həm eşte tid rətkə halьrqa təqdim itergə.

2) Rabockomь şofer Kuvanьftь eskelege əsən dəjəm jьlьlьştə profsojuzdan sьqarьv həm şoferlьq xoquqьnan məxrym itergə.

3) Şoferdar sojuzьnьn bətə rabockomdarь aldьna avtomaşinalardь lajdalanьv ətlenən bsbn məqnəhe menən massovь eşse kontrol' ojoştorov məs'ələhen qujьrqa.

4) Avtomaşinalarьn yd mənfəqətlarenə lajdalanьvsь rvac şoferdardь asьrqa, şunda uq eştən alьrqa həm maşinanь jeretov xoquqьnan məxrym itergə.

Predsedatel urьnbabarь—Şəmsetdinef,

YTIL JЬJNAV UDAR AJLЬQЬ

Ölkələr ara radio pereklicka Ytkerelde

8 dekəbrgə qarşь təndə Sojuz ytil kontorahьnan bətə sojuz radio pereklickahь bulds. Kontarti ena—ytil jьjnav həm tapşьrьv məs'əhe qujьldь.

Mikrafonqa: **Leningrad, Stalingrad, Kiev, Celəbe, Novosibirski, Sverdlov, Dnepropetrovski, Smolinski, Minski, Petrozavodski, Rostov, Gor'ki, Ereanski, Qazan Öfe** h.b. qalalar saqьrьldьlar.

Sverdlovski qalabь ytilden bətə terə bujьnsa la əderlav planьn 100 pr. qa tultьrьvnan raport birde. Kontora apparat eşselaten rajondarqa eşkə jebərgən. Bətə 15 punkt bujьnsa kolxoz kendare ytkerelgən. OsO aviaxim, MOPR həm başqa jəmaqot ojoşmalarь menən neq bajlaneş qujьlqan. Ytil jьjnav bujьnsa maxsus gazeta sьqarьlqan. Ytil tapşьrьv eşen kosəjlev maqsatьnda promtovardar tondь aylengən. Əderlav kontoralaran inventarlaştьrьv eşe tamamlanqan. Seperək həm promьjşlennost qaldьq arьn tapşьrьv 100 pr.ts menən ytəlgən. **Kiev** qalahь bətə ter ytil əderlav bujьnsa planь artьrьp tultьrqan. Betəhe 49 kolxoz kene ytkerelep, bьnda 350 tonna ytil jьjnalqan. Potrebkooperatsia həm MOPR ojoşmahь əderlav kontoralarьnьn eşenə qənqətlənerlek qatnaşalar. Rajondarqa agit pavozkalar sьqarьlqan. Ytil jьjnav eşenə məktəptər də blьqtьrьlqandar. Punkttardь inventarlaş tьrьv tulьhь menən eşlengən.

Celəbe, Novosibirski həm Gorki qalalarь jomoşaq eşlejdər. Unda MOPR ojoşmalarь, məktəptər eşkə qatnaştьrьlmaqandar Novosibirski ber genə kolxoz kene lə ytkerməgən. Celəbe qalala eşte jajeidermagan, ul eşse kestərenen jetməve menən nqlanьrqa tьrьşa. Potrebkooperatsia lьdьqьnda ytil jьjnav qənəqətlənerlek tygel.

Pereklicka, jəmaqət ojoşmalarь qatnaşlьqanda, kin massovь-anlatьv eştaren jajelderep, ytil əderlav, nlandaran tultьrьvqьna tygel, artьrьp tultьrьv memkinlegen kyrhətte.

Pereklicka, kyp əlkə həm kmjdardьn massovь anlatьv eş tere ham jəmaqət ojoşmalarь menən b jlaneş totovqa iqtibar birməganlektaren asьs. Şulaj uq Maskəy əlkəhe, Staropavlof fabrikalьnьn, ytilde yd vaqьtland promьjşlennost predpriatielarenə tapşьrьv turahьnda jahaqan sarьvьna qarşь kyp əlkə həm krajdardьn javaphьd qalьvdarь kyrhətte.

ƏMINƏ

APARIN YTIL ƏDERLƏVDE ƏDƏ

Blagoveşşen rajonь bujьnsa ytil jьjnav IV kvartal planь 25 nojabrgə qarь 23 pr. qa qьna jetelde.

Rajon başqarma komitetь ytil jьjnav eşenə ber genə terle lə jardam kyrhətməj. Əderlav punktь mudire **Jerdəkof** ber nisə tapqьr meraləmət ithə lə, rajbaşqarmanan:

— Nden nar da əderlal. javabьnan başqa ber ni eşlemənc.

Jerdəkof rajon başqarma komitetь prezidiumь aldьna. Başqortostan sovettarьnьn IX sjezdь isemenə udar ajlьq iqlan itev məs'əlehen qujdь. Lakin rajbaşqarma predsedatele **Aparin**:

— Ytil jьjnav bujьnsa udar ajlьq, jelmənə Başqortostan sovettarь sjezdь isemenə iqlan itev jarammaь. Ul aik qьrqa bulьr. Bedden unan da məhimerək əderlav nar. Hin yden, yd appa ratьn menən iqlan it inde, tigən. Rajbaşqarma komitetьnьn ytil əderlavdə bulqan bьndaj haiqьn qarajьn siklərgə, ytil əderlav turahьndaqь partia həm xəkymət qarardarьnьn ytəleven tə'min itergə kərək.

J.

JAŊЬ KOLXOZ

K. Usol. Qavrьdь sovetьnda VKP(b) Ölkə komitetьnьn jaŋьdaqlarьn kolxozdarqa blьqtьrьv turahьndaqь qarar dur kytereleş tevdьrdь. Xedmətsən jaŋaqdaqtar kolxozdarqa aqьla „Frunze" kolxozьna—35, „Ydak" kolxozьna—31 xuzalьq ebtalde ham 33 xuzalqtan ber jaŋь kolxoz ojoştoroldo.

Kolxozqa inevse jaŋaqdaqlar tulь kileş orloq, mal adьqь igendaren tapşьralar.

M. ƏXMƏT

16 KILOGRAM!

Maqar. Etqol sovetь „Qьdьl şlajk" kolxozь doxod bylevgə başlaj. Kolxozda ber xedmət kenənə 16 kilogram samahь igen ibəplənə. Kolxozda namьb menən eşlavse udarniktar ikeşer jed not igen alasaqtar.

Mul doxod alьvsьlar safьnda 65 jaşlek udarnik Raxmanqulьl Səlimgərəj tora. Ul 200 xedmət kene eşlagan. Kolxoz Raxmanqulьlьn igenlə doxodьnan tьş, ber başmaq menən byləklene.

I. S.

ŽAN PIKARDЬŊ OSOVЬ

AQŞ ta eşlevse profesor ŽAN PIKAR ydenen aisobe menən stratostatta 17,672 kilometr nejekleto juqarьqa kytərelep havala 8 saqat sulqandьn hunында, sapta kytərelgən urьndarьnan 320 kilometr aitkə narьp təşkəndər.

Žanetta Pikar ydenen osovь turahьnda nьlaj hejləj:

— Min ydenedden osovьabdьn hedemtəhenən aik qənaqat. Kytərelgən saqta başta, aerodrom tirahendə ybep ultьrqan aqastardan berehenen aotaqьna elakkəndəge faziqanь ibapkə almaqanda, nьl osov bed ketkandəgesə bulds. Bed 17 kilometr samahьnda juqarьlqqa kytəreldek, qafь hьvьqqa qaramabtan, bireşmənek. Təv kytərelev menən yk kyrev avьrlaştь həm bed osop jergə qajtьp təşkəngə tiklem ber genə tapqьr da jerde kyrmənek. Radio aşa bajlaneş nasar eşlene. Irtəngə 8 səqəttən alьp (Pikardar 6 s. 58 m. ta kytəreldelar—**Red.**) bed ydenedden qajdalьqьabdds belmənek. Baş ta akren genə teşə asalьhaq ta, adaq-aolottardь ytkənden hunьnda qapьl qьdьv teşə başlanьq. Minə avьrlьq haqlav esən alqan ballastardьn betəhen də taşlap betərergə tura kilde.

Bed, urmandar ebtenə jьqьldьq.

Bedgə jərdamqa kilep elgergən ber fermer (krəstejən), stratostatьn brqaqьn ydenen traktorьna qaptьrьp bedde aqastar arahьnan tarьp sьqarmaqsь bulьa la, buldьra almanь həm qьvьq aqasqa elagep şartlanь.

Jergə qunqan saqta nik qatь sərelhək tə bedgə zьjanь bulmanь. Havala ytkərgən higed səqət vaqьt esendə min qurqьv turahьnda ujlarqa təplə vaqьt tapmanьm.

Bedden osovьabddьn fənni hedəmtələre, bedden pribordarьabd tikşerep, hem saqьştьrьp qaraqandьn hunьnda belenəsək. Min, bedden osovьabddьn, stratasferanь artasan ejranev esen əhəmiəte bulasaqьnda şiklənməjem.

Ese həm texnika janьlьqtarь

JORT QUJANDA RЬNЬŊ HAVLЬQЬN HAQLARQA

Kaksidiozm tigən esək həm aavьr avьrtьvь—jort qujandarь esən in qurqьnьslь, in joqoşlo avьrtьv bulьp hanala. Bьl avьrtьvdь mikraskoa arqьtь qьna kyrep aula torqan parazittar taratalar.

Bьl avьrtьv menən kyserək jəş qujandar (nigerək tə aj jarьmdan 4 ajqa tiklem bulqan vaqьttarьnda) avьrtьjdar. Sonki bьl dəverdə qujandardь əsələren imedevdən tuqtatalar. Şunьn esən bьl dəverdə bьl kaksidiozm tigən avьrtьv har jьldь 50-80 pr. qujandardь ylterə.

Jort qojandarь instituta bьl avьrtьvdan qujandardь qotoldorov məs'ələhen tikşerde. Şunьn e se ber nisə men qujan arahьnan in səlamət—avьrtьvqa qarşь tora alьrьq. In kesle 48 əsə qujan, 80 ata qujan hajlap alьp, ular dan 34jьldь tьvqan 150 baş qujan qa jahatma rəveştə jbьl avьrtьvqa bireşməblek xəlgə kilterev esən) bьl joqoşlo avьrtьvdь joqtorop qararь. Hədemtələ təzribəgə alənmaqan ikense ber gruppala bьl avьrtьvdan ylev 70 pr. bulьa, juqarьla hejlangən təzribə jahap qaralqan gruppala qujandardьn ylevdəre 15 pr. qьna bulqan. Bьl rəveştə qujandardь avьrtьvqa qarşь kerəşerlek xəlgə qujьv kilesəkte qujandardьn bьl avьrtьvdan ylevdəren kyp kometəsək. Bigerək tə bьl jul menən avьrtьvqa qarşь kerəş kyp qujandardь bergə abtravqa memkinselek alrəsək.

Hyrətte: əsənse qat əbtəp həlьnqan Karl Marks uramьndaqь Başnarkomfin jorto kyreneşe.

BAŞSOJUZ JERLE MILLƏTTƏN KADRDAR JETEŞTEREVGƏ BARMAQ AŞA QARAJ

Başqortostan Ydək başqarma komitetь qararь bujьnsa **Baş sojuz** ydenen apparatьnda 25 pr. başqort eşselare buldьrьrqa teşeş ine. Lakin ul bьl qarardь ytəməj. Xəderge kendə Baş sojuzdьn apparatьnda başqort xedmətkərdare 8 pr. qьna. Apparatta 568 xedmətse bulьp, şunьn esenən başqorttar 46 keşe. Bьl 46 keşenən jetəkselek eşendə eşləvselər-8, spetsialistar-15, tybən xedmətte eşlevselər 23 keşe. Timək 46 başqortton da kyp ələşe in tybənge xedmətte eşlejdər.

Administratsia, başqort xedmətseləren yrlətev, kytərev ularqa jaqşь şarttar tьvdьrьv eşe menən qьdьqhьnmaj. Kirehensə baş qorttardь eştən sьqarьv, stavkalarьn tybənəjtev, ştat qьbqartьvqa inderev fakttarь tulьp jata.

Başsojuz apparatьnda başqorttardьn aik ad handa bulьvьna qaramabtan, başqort eşselərenen hanь kəmegəndən kəmej bara. Məsələn ijyn ajbnda başqorttar 11 pr. bulha, ə xəder nej barь 8 pr. qa qalqan. Başsojuzdьn kult' ob'jedeninia magazinьnda 34-jьl esendə 5 nasqort, zagot upravlenиahьnda 6 başqort xedmətsehe eştən sьqarьla. Başsojuzdьn qajhь ber ob'jedeniniarьnda başqorttar bətənləj juq. Məsələn:Zagatupravlenie-nan jetəkşe başqarьvsьhь **Əxmiref**-ber nisə qabat ayləklənə, kyptən eşlap kilə. Zagotupravlinia nacalnigь **Jegorof**-,Əxmirei eşte alьp bara almaj" tip unьn eş xaqьn ham doiznosьn tynənajtə, hunьnan eştən sьqarə. **Əxmiref** eştən sьqarьlqas unьn urnьna 450 h. ajlьq eş xaqь menən urьt xedmətselne alьna. Ə. **Əxmiref** şul uq eştə 350 hum qьna eş xaqь alьp eşlaj, jetməhə 350 humdь la **Jegorof** kəmetə.

Ikensenen, **Kadrasьva**-başqort, juqarь belemle, zaqot upravliniata jurist konsol'tant bulьp eşlaj.

Başsojuzdьn başqa jurist konsol'darь ydderenen ajlьq eş xaqьnan tьş zakon bujьnsa alьrqa teje bulqan ebtəmə aqsanь la almaj, ber nindej də magazinqa berketelmagən. Zagotupravlenie nacalnigь **Jegorof**, Kadrasьvanan „qotolov" esen „ul eşte alьp bara almaj" tip betə urьnda hyd tarata, hunьnan Kadrasьvanь eştən sьqarьp' unьn urnьna 500 hum eş xaqь menən Martьnьits ala həm uqa „eş avьr" tip sekretar berketep quja. Ə, Kadrasьva sekretar'hьd ber ydе 350 hum menən eşlap kilə.

Zagotupravlenie nacal'nigь **Jegorof** başqort eşselərenə bşanmaj, ulardьn eşlagən eşenə narьq qujьv tygel, nisek tə bulha ulardьn eşenən „qejep" tabьrqa tьrьşa. Şul arqala bətə başqort rabotniktarь „uslovia juq" tip zarlanalar. **Jegorof**. „Min apparatьmdь jerleləştərevgə qarşь tygel, minə urьt rabotnigь kevek eşlerlek başqort tabьp bireged" ti. Timəh Jegorovsa urьt rabotnigь kevek eşlerlek başqort bulmaha' apparatta jerleləştərev kərəkmaj.

Eş qaqьddarь jerətəv bətənləj urьt telendə bara. Başsojuz apparatьnda başqortsa ber genə jadьv da tapmabьhьn.

Partianьn milli səjəsəten bədövsь, apparatta jerleləştərev eşenə narьq qujmavsь **Jegorof** kevektərgə qatь sara kyrelhə ine.

S. Q.

PKK NЬN BAŞQORTOSTANDAQЬ PARTKOLLEQIAHЬNDA

PARTIANAN SЬQARЬLDЬLAR

Partia kontrole komissiahьnьn Başqortostandaqь Partkollegiahь partkomdardьn qararьna riza bulmaj birelgən apellətsiələrde qarap, VKP(b) saitarьnan tyənəge keşelərde sьqarьvdь braklanь:

Bьjckof Jakov Nikit ulь. 1887 jьlda tьvqan, 1919 jьldan birle VKP(b) aqzahь (p.b. №1307949). Blagovişşen rajonь Rəzap avьl xuzalьqь artelendə predsedatel bulьp eşlagən-eskelek həm kooperativ aqsahьn tuddьrqan esən lakin ip. Bьjckof bu yd xatalaьn iqrar itkənlegen həm unьn Qьdьl armialaqь xedmaten (qьdьl partizan) ibapkə alьp, ber jьldan hun, partianьn tavge ojoşmahьnan bьl turala jullav bulha unь partiaqa kire alьv məs'ələhen qajtanan qararqa memkin, tip ibaplarge.

Qornauf Fotix. 1909 jьlda tьvqan, 1931 jьldan birle VKP(b) kandidatь (K.K. № 6763). Baltəs rajonь, Urazaj avьl sovetьnьn sceto odь bulьp eşlagən-sistematik eskelek menən şeqeləngən, ydenen eşenə bəlqьn qaraqan həm partia jьjьlьştarьna jeremagan esən.

Qəlьmajef Məxmyt Nəkim ulь. 1902 jьlda tьvqan, 1927 jьldan birle VKP(b) kandidatь (K.K. № 124). Qbjqь rajon ara „Zagotskot" upravlajuşşinen urьnbabarь bulьp eşlagən-partia kandidatьna lajьq bulmaqan xoloqtarь (eskelek) esen.

Levinski Mixajьl Jvan ulь. 1901 jьlda tьvqan, 1929 jьldan birle VKP(b) aqzahь (p.b. № 1308358). Öfə aqas əderlav Gortop kontorahьnьn Nurlman rajonьndaqь bazahь mədire bulьp eşlagən—eskelek, rəxsəthed eşen taşlap kitkən (bazahьn tapşьrmajьnsa Öfegə kitkən) həm progulidar jahaqan esən.

Oveckin Ivan Akim ulь. 1885 jьlda tьvqan, 1929 jьldan birle VKP(b) aqzahь. Beloret rajonьnda umartasьlьq rajon aradarahь mədire bulьp eşlagən-partia disziplinahьn tupab rəveştə bodqan esən (urozaj jьjьv kampanialьnda, Rajkom vəkile bulьp jeregən saqta rəxsəthed esen taşlap kitkən). Lakin unьn yd xatalarьn iqrar itevən ibapkə alьp, ber jьldan hun, partianьn tavge ojoş mahьnan bьl turala jullav bulha unь partiaqa kire alьv məs'ələhen qajtanan qararqa memkin tip ibaplərgə.

JAŊЬ KYTƏRE LEŞTƏ

„Başkonditer" fabrikahь ytkənjьldьn dekaar „ajbnda b ik nasar xəldə bulds. Fabrikanьn ajrьm sextarь tədelev ebtendə, təp sextarь remont talap itələr, jort esendə sьqa almabьbd bь sьraq, attar esən nasar konjuşnaj həm başqa kyp alamalьqtar tulьp jatalar ine.

VKP(b) Ydək komitetьnьn qararьn tikşergəndən hun, jeteşhedləktərgə qarşь kərəş asьldь. Fabrika kyləmendə smotr komissiahь tədəldə. Komissianьn eşməkərlege arqahьnda, jort aldь tadartьldь, 190 kv. metrlьq skver həm 400 kv. metrlьq başa tədəldə. Attar harajь ikense urьnqa kyserelde. Elek nacinəcnьj sexta şirop eşlev həm qajnatьv, beşerev esən qujьlqan qadandьn bulьvь həm undan sьqqan pardardьn jьjnalьvь arqahьnda binanь jaqşь totovqa memkinselek juq ine. Xəder qadan pardarь ajrьm trubalar menən tьşqa sьqarьlalar. Sex ike smenanan əs smenəqa kyste.

Eşselər kollektivьnьn tadalьqlь haqlav bujьnsa aktivlьqь kytərelde. Fabrika sextarь qul jьvqьstar, hanьn, şcotka, tabьmal, xalat, qalpaq h.b. sanitar kejemdər menən tə'min ltelde-lər. Eşselər sanitar minimumьn ejranep imtixan tottolar.

Fabrikala kiltereigən səj həm eşlanep sьqarьla torqan betə tovardar laboratorlala tikşerelə lər. Fabrika, eşselər komitetьnьn namьb menən eşlave arqahьnda, braktь bətərevgə ireş te. Produksia sortь artts. 1933 sə jьl ber genə terle pronik eşlənhə, xəder jaqşь sьjfatlь 5 sort eşlənə.

Eşlangən produksianьn sol' nese 1 se kvartalda 80,8 pr. bulha, oktəbrdə 88,8 pr.qa jetkerelde. Produksianьn sьjfatьn jaqşьrtьvda, nigrək tə, **Klepkof, Rafiqova, Jenikejeva** iptəştar əlgə kyrhəttelər.

Fabrikala unьştar menən ber qatardan jetkerilelər də bar. Mətələn, Bərənən kilterelgən jemeş hьjqьsalarь asьq havala haqlanalar. Eşselər arahьnda politik-massovь eştər nьq jajelderelmagən. Fabrikala stena gazetahь regylər sьqmaj həm başqalar.

Dərəb, partia komitetьnьn jaŋь sekretarь ip. **Puşkina,** fabrika direktorь **Şakeroltar** fabrikanь alqa jenərevdə kyp kes halqandar. Adьq promьjşlennostь predpriatielərenen smotr komissiahь bьnь tikşerde həm fabrikanь bətə sojuz qьdьl taqtahьna kandidatlьqqa kyrhətte. Bьl urənь kyrhətev, sonki fabrika bьqa tulьhьnsa javap birə ala.

XƏSƏN JENƏKEJEF.

BELORET TƏBƏK QALAQA ƏJLƏNERGƏ TEJEŞ

Beloret, (Başkosta). Qala sovetь jaŋь sostavьnan berense plenumь bulьp ytte. Plenum qa la sovetьnьn VK plenumьnьn kommunal xuzalьq bujьnsa sьqarqan qararьarьn ytəv turahьndaqь xisap dokladьn həm şulaj uq qala məqarif aylege menən, qala havlьq haqlav aylegenen xisaptartьn tьnlanь.

Plenum, qala sovetьnьn xuzalьq həm kul'tura tedeleşe jaqьnan bətə ucastkalarda ta jetdi unьştarqa elgaşkənlegen bildələne. Lakin qala tedeleşe jaqьnan jeteşhedlektar kyp əle, Qala sovetьnьn jaŋь sostavь hajlavsьlardьn nakazdarьn tulьhь menən ytərgə teje. Plenum ikmək bujьnsa kartocka sistemahьnьn bətəreleve ajqan lь dəvlət həm kooperativ savdahьn jajelderevdə kyp kenə konkret saralar bildələne.

10 aqza həm 4 kandidat sostavьnda prezidium hajlandь. Qala sovetь predsedatele itep ber tavьştan ip. **Voronicef** hajlandь.

TƏNQIT-BIBLIOQRAFIA

„TANЬP"

(„Tanьp" isemle obərdən nerense kitaь. Basgiz nəşre. MİN ŞABAJ obəre. 376 bit. xaqь 3 hum 90 tin)

Bьl kitap ydenen matur qulda eşləneve menən xajrən qaldьra həm „Roman" tip isemləneve menən har kemde qьdьqhьndьra. Lakin, „Tanьp" romanmь hunь? Bed juq, tigəd. Sonki „Tanьp" ydenen bəgenge xə lendə „Roman" bulьv tygel, qəmyman ədəsi əbər bulьvdan bik alьь tora.

Roman bulьr esen ul yd isemen aqlarlьq konkret—tarixi jəkmətkegə eje bulьv menən bergə, bajtaq tejendərde yd esenə alьrqa, ulardь adaqьna tiklem sisergə, vaqьt həm majdandь kin bilәv menən bergə in juqarь dinamikanьn xuzahь bulьrqa, albnqan fakttardь, keşelərde nəfis dəjəmləşterev nigedendə, ularda tamam bulqan tipik şarttar həm tamam bulqan tipik xarakterdar juqarьlьqьna kytərergə, onarь, kul'turalь ədəsi telden aldьnqь yrnəge bulьrqa tejeş bulьr ine. Ə qəmyman ədəsi əbər bulьp tibəplaner esen ul in jaqsь talaptarqa qьna bulha la javap birergə tejeş bulьr ine. Dur ykeneskə qarşь „Tanьp" bьlardьn bətahenən də məxrym.

Şabajsa təbiqətten maturlьqьna hoqlanьrqa, unan kynel adьqь alьrqa jaramaj. Ul Şabaj sa eşheddər həm meşcəndər eşe. Bьl dərəbme hunь? Əlsittə tygel. Paustuvski tigən berəv „Ədəbiət gazetahьnda „jadqan məqaləhen" bedden ilden pejzazь menən şajarьrqa ber kemden də xaqь juq", tip bətergəlne. Donja proletariatьnьn revolytsiön vatanь SSSR-dьn ajь həm matur təbiqətən meşcəndər kəjef taba torqan əlnerga genə qajtarьp qaldьrьrqa Şabajdьn aigrək tə xaqь juq. Bed yd ilesedden bər ber gigantьn qьna tygel, hər ber-qьvaqьn da, hər ber qьlqanьn da ədələp jaratabьd. Bedden ilden hər ber matur kyrenese bedden jərəktərdə aşqьnьv həm entuziazm, kyneldərdə şatlьq həm hoqlanьv təvdьra. Bed yd eşlə rened birgən jemeştərgə qaraj qьna tygel, ularqa qarapta aldaqь burьstardь ytəv esen han hьd kestər alabьd. Şamir Q. Sələm ydenen—

Dur parovoz haman alqa sapь Menər saqьrьm alьrь jul ytep Hər ytelgən gektar jaqan to- jole.

Öfkə kejgən aluza şikelle—tigən juldarьnda millionlar nastroeniahьn qəzəp ofta birgən. Xəder Şabaj qaraşь menən sagьştьrp qaraqьd: nindəj urtaqlьq bar ikən? Bedgə təbiqət matturlьqtarьnan təm tabьrqa jaraj qьna tygel, donjanьn maturlьqtarьnan maksimal rəveştə fajdalanьrqa in xaqlь bulqan keşelər də bed genə. Uqa qalhan ip. Stalindьn „Bed ber genə verşukta başqalar jeren telə məjaed, lakin yd jerenedden ber genə nabьmьn da ber kemgə lə birmajaed" tigən hyddərendə unь dejəm ulmaqkə te jeşlektən tьş, uqa bulqan in tərən məxəəttə jatmajmьnь?

Şabajsa qarttar barь la ibkelek jaqlь keşelər, ə kydiek kejgən xedmətkərdər barьhь la ejurokrattar, konservatordar. Məs'ələne bəlaj qujlaq bedden orden alqan aq haqalь aalьrda rabьd həm eşşəndər manlaqa te esen eşlap kyddəren koshed ləndergən. Bədəm ilden hər ber matur kyrenese bedden jərəktərdə aşqьnьv həm entuziazm, kyneldərdə şatlьq həm hoqlanьv təvdьra. Bed yd eşlə rened birgən jemeştərgə qaraj qьna tygel, ularqa qarapta aldaqь burьstardь ytəv esen han hьd kestər alabьd. Şamir Q. Sələm ydenen—

Dur parovoz haman alqa sapь Menər saqьrьm alьrь jul ytep Hər ytelgən gektar jaqan to- jole.

Öfkə kejgən aluza şikelle—tigən juldarьnda millionlar nastroeniahьn qəzəp ofta birgən. Xəder Şabaj qaraşь menən sagьştьrp qaraqьd: nindəj urtaqlьq bar ikən? Bedgə təbiqət maturlьqtarьnan təm tabьrqa jaraj qьna tygel, donjanьn maturlьqtarьnan maksimal rəveştə fajdalanьrqa in xaqlь bulqan tipik şarttar həm tamam bulqan tipik xarakterdar juqarьlьqьna kytərergə, onarь, kul'turalь ədəsi telden aldьnqь yrnəge bulьrqa tejeş bulьr ine. Ə qəmyman ədəsi əbər bulьp tibəplaner esen ul in jaqsь talaptarqa qьna bulha la javap birergə tejeş bulьr ine. Dur ykeneskə qarşь „Tanьp" bьlardьn bətahenən də məxrym.

Şabajsa təbiqətten maturlьqьna hoqlanьrqa, unan kynel adьqь alьrqa jaramaj. Ul Şabaj sa eşheddər həm meşcəndər eşe. Bьl dərəbme hunь? Əlsittə tygel. Paustuvski tigən berəv „Ədəbiət gazetahьnda „jadqan məqaləhen" bedden ilden pejzazь menən şajarьrqa ber kemden də xaqь juq", tip bətergəlne. Donja proletariatьnьn revolytsiön vatanь SSSR-dьn ajь həm matur təbiqətən meşcəndər kəjef taba torqan əlnerga genə qajtarьp qaldьrьrqa Şabajdьn aigrək tə xaqь juq. Bed yd ilesedden bər ber gigantьn qьna tygel, hər ber-qьvaqьn da, hər ber qьlqanьn da ədələp jaratabьd. Bedden

Научная библиотека БАССР

AOÇAS ƏƉERLƏVƉE BOL'ŞEVIKTARSA OJOŞTOROROÇA

BƟTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI!

BAŞQORTOSTAN

VKP(B) NЬN
BAŞQORTOSTAN
Ɵlkə həm Ɵfə qala komitettarь,
BAŞQORTOSTAN
yđək başqarma komitetь həm
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJLEЬM HANЬ 10TIN

№ 290
18
DEKABR
1934 JЬL

AOÇAS ƏƉERLƏVDƏ
QЬRQA HЬNLLЬŞ JAHAROÇA

Aqas əđerlәv həm sьqarьv eştərenең tərən əđəklək kise revđare həm şul argala sotsialistik xuzalьqtьn məhim ser elə şə sulqan urman promьşlennostьnь Başqortostan sektorьnda dəvlət plandarьnьn əđelәv qurqьnьsь aldında torovđarь. Başqortostan jamaqatьnele jeңan ьsl ucastokqa jetdi iqtisar itev đe tulap itte.

VKP(ь) nьn Başqortostan Ɵk tarafьnan saqarьlqan kəŋaşmələ ISƏNCYKIN iptaş, urman promьşlennostь eşenə tərən ana liz jahap, ьsl ucastoktaqь jetəkselərđen, partia həm profso juz ojoşmalarьnьn eştarena jamheđ həm qatь narəq airđe.

Bьsđan da, 1934 jьlda aqas əđerlәv programmahьn ьsbьsь ytәj almaw nəmə-ən kilep sьq tьr. Bьnda tep səəp—urmanda EŞŞE KƟS JETMƏV. Urmandь eşşe kəs menən tə'min itev məsələhenə rajkomdarđa ike terle kileş ьar. Qajhь ser rajkomdar eşşe kəstең kyserəgen avьl xuzalьqtь eştarendə totop urmanqa artqanьn qьna, sik əđ eləşən genə sirev julьn alđalar, ə qajhь ser rajkomdar urman, aqas əđerlәv eştaren eətenləj onoltolar. Bьl ike kileşten da nigeđendə, sotsialistik xuzalьqten əhəmiətən opportunistarsa narьqlap jetkermәv jatts.

EŞTE, EŞTEN UNЬŞЬN JƏNLE KEŞELƏR XƏL ITƏ. Lakin tap oşo elkələ, urmanqa keşelər tuplavđa hunqь vaqıttarqa tiklem eş sik nasar tor đo. Tik 10 dekasrgə genə lespromxozdarđa jojovle eşşelər hanь kərəgensə aritь. Ə oktəbrđen alьp oşo vaqıtqa tiklem urmanqa kilevse sulmanь. Ələgə tiklem janqьđaqtarđь tuplav nasar sara, ə kulaktar eətenləj eşləmajđar. Şunьŋ menən sergə ələgə tiklem, ser genə ra jonda la urmanqa eşkə sьqmav əsən ser kulaktьn da sud jazahьna tartьrьlqanь juq. Kulak saəntazьna rajon ojoşmalarь yđđare yk jul qujalar.

IV kvartalda aqas əđerlәv həm sьqarьv eştare sigrək qatь qurqьnьs anьnda toralar. 10 dekasrgə Juzuralles trestьnьŋ lespromxozdarь eujьnsa əđerlәv 24,5 pr.qa həm sьqarьv 15,6 pr.qa qьna ytəlgən. ƟK teŋ keđ aşşında uq əđerlek eştaren ta mamlav turahьndaqь kyrhətmələrenə qaramanьtan, xəđergə kəndərgə tiklem urman rəsottniktarь tarafьnan da, rajondarđəŋ kyposelege tarafьnan da ul kyrhətmələr ytəlmagən. Mexanizirlanqan taldar đa həm Juzurallestьn yđ osozь la aqas əđerlәv həm sьqarьv eştarenə mosilizirlanmaqan. Məsələn, JAMANJЬLOJA laqь tar kolejalь timer juls əlegə tiklem eşləmәne tirlek. QARIƉEL lespromxozьnda (direktorь NƏBIYLLIN) traktor sazahьnьŋ traktorđarь eşkeđ jatalar. Aqas əđerlәvđə xəl itkes lespromxozdar—QARIƉEL, NURIMAN, JUREZAN, JAMANJЬLOJA, MRAQ, LƏMƏZE h.ə—ifrat nasar eşlejđar. LƏMƏZE lespromxozь direktorь-ANDRIANOF IV-kvartal planьn 2.6 pr.qa qьna ytəj alqan. NURIMAN lespromxozь əđerlangan aqastь sьqarьvqa əle nereşməgən đə MƏSƏQIYT lespromxozь (airektorь—SƏQITEF) əle ser kusometr đa əđer əməgən. Bere lespromxozьnda 0,1 pr. (!) „əđer ləgandər".

Lespromxozdarđa aqas əđerlәv eşenең şundaj toroşon əeli to·op, ser genə rajkom da ьturala Ɵlkə komitetqa xəbər itməgən, şulaj uq yđđarenең đə ьsl tangəlle nindaj saralar kyrgənlektəre əildəle tygel. Aqas əđerlәv kvartal planьnьŋ ьsl xalqa teşerə, osondaj qajqьrtavhьđlьq arqahьnda kilep sьq tь? Bьnda tep səəp—urmanda EŞŞE KƟS JETMƏV. Urmandь eşşe kəs menən tə'min itev məsələhenə rajkomdarđa ike terle kileş ьar. Qajhь ser rajkomdar eşşe kəstең kyserəgen avьl xuzalьqtь eştarendə totop urmanqa artqanьn qьna, sik əđ eləşən genə sirev julьn alđalar, ə qajhь ser rajkomdar urman, aqas əđerlәv eştaren eətenləj onoltolar. Bьl ike kileşten da nigeđendə, sotsialistik xuzalьqten əhəmiətən opportunistarsa narьqlap jetkermәv jatts.

EŞTE, EŞTEN UNЬŞЬN JƏNLE KEŞELƏR XƏL ITƏ. Lakin tap oşo elkələ, urmanqa keşelər tuplavđa hunqь vaqıttarqa tiklem eş sik nasar tor đo. Tik 10 dekasrgə genə lespromxozdarđa jojovle eşşelər hanь kərəgensə aritь. Ə oktəbrđen alьp oşo vaqıtqa tiklem urmanqa kilevse sulmanь. Ələgə tiklem janqьđaqtarđь tuplav nasar sara, ə kulaktar eətenləj eşləmajđar. Şunьŋ menən sergə ələgə tiklem, ser genə ra jonda la urmanqa eşkə sьqmav əsən ser kulaktьn da sud jazahьna tartьrьlqanь juq. Kulak saəntazьna rajon ojoşmalarь yđđare yk jul qujalar.

IV kvartalda aqas əđerlәv həm sьqarьv eştare sigrək qatь qurqьnьs anьnda toralar. 10 dekasrgə Juzuralles trestьnьŋ lespromxozdarь eujьnsa əđerlәv 24,5 pr.qa həm sьqarьv 15,6 pr.qa qьna ytəlgən. ƟK teŋ keđ aşşında uq əđerlek eştaren ta mamlav turahьndaqь kyrhətmələrenə qaramanьtan, xəđergə kəndərgə tiklem urman rəsottniktarь tarafьnan da, rajondarđəŋ kyposelege tarafьnan da ul kyrhətmələr ytəlmagən. Mexanizirlanqan taldar đa həm Juzurallestьn yđ osozь la aqas əđerlәv həm sьqarьv eştarenə mosilizirlanmaqan. Məsələn, JAMANJЬLOJA laqь tar kolejalь timer juls əlegə tiklem eşləmәne tirlek. QARIƉEL lespromxozьnda (direktorь NƏBIYLLIN) traktor sazahьnьŋ traktorđarь eşkeđ jatalar. Aqas əđerlәvđə xəl itkes lespromxozdar—QARIƉEL, NURIMAN, JUREZAN, JAMANJЬLOJA.

MRAQ, LƏMƏZE h.ə—ifrat nasar eşlejđar. LƏMƏZE lespromxozь direktorь-ANDRIANOF IV-kvartal planьn 2.6 pr.qa qьna ytəj alqan. NURIMAN lespromxozь əđerlangan aqastь sьqarьvqa əle nereşməgən đə MƏSƏQIYT lespromxozь (airektorь—SƏQITEF) əle ser kusometr đa əđer əməgən. Bere lespromxozьnda 0,1 pr. (!) „əđer ləgandər".

Lespromxozdarđa aqas əđerlәv eşenең şundaj toroşon əeli to·op, ser genə rajkom da ьturala Ɵlkə komitetqa xəbər itməgən, şulaj uq yđđarenең đə ьsl tangəlle nindaj saralar kyrgənlektəre əildəle tygel. Aqas əđerlәv kvartal planьnьŋ ьsl xalqa teşerə, osondaj qajqьrtavhьđlьq arqahьnda kilep sьq tь? Bьnda tep səəp—urmanda EŞŞE KƟS JETMƏV. Urmandь eşşe kəs menən tə'min itev məsələhenə rajkomdarđa ike terle kileş ьar. Qajhь ser rajkomdar eşşe kəstең kyserəgen avьl xuzalьqtь eştarendə totop urmanqa artqanьn qьna, sik əđ eləşən genə sirev julьn alđalar, ə qajhь ser rajkomdar urman, aqas əđerlәv eştaren eətenləj onoltolar. Bьl ike kileşten da nigeđendə, sotsialistik xuzalьqten əhəmiətən opportunistarsa narьqlap jetkermәv jatts.

EŞTE, EŞTEN UNЬŞЬN JƏNLE KEŞELƏR XƏL ITƏ. Lakin tap oşo elkələ, urmanqa keşelər tuplavđa hunqь vaqıttarqa tiklem eş sik nasar tor đo. Tik 10 dekasrgə genə lespromxozdarđa jojovle eşşelər hanь kərəgensə aritь. Ə oktəbrđen alьp oşo vaqıtqa tiklem urmanqa kilevse sulmanь. Ələgə tiklem janqьđaqtarđь tuplav nasar sara, ə kulaktar eətenləj eşləmajđar. Şunьŋ menən sergə ələgə tiklem, ser genə ra jonda la urmanqa eşkə sьqmav əsən ser kulaktьn da sud jazahьna tartьrьlqanь juq. Kulak saəntazьna rajon ojoşmalarь yđđare yk jul qujalar.

IV kvartalda aqas əđerlәv həm sьqarьv eştare sigrək qatь qurqьnьs anьnda toralar. 10 dekasrgə Juzuralles trestьnьŋ lespromxozdarь eujьnsa əđerlәv 24,5 pr.qa həm sьqarьv 15,6 pr.qa qьna ytəlgən. ƟK teŋ keđ aşşında uq əđerlek eştaren ta mamlav turahьndaqь kyrhətmələrenə qaramanьtan, xəđergə kəndərgə tiklem urman rəsottniktarь tarafьnan da, rajondarđəŋ kyposelege tarafьnan da ul kyrhətmələr ytəlmagən. Mexanizirlanqan taldar đa həm Juzurallestьn yđ osozь la aqas əđerlәv həm sьqarьv eştarenə mosilizirlanmaqan. Məsələn, JAMANJЬLOJA laqь tar kolejalь timer juls əlegə tiklem eşləmәne tirlek. QARIƉEL lespromxozьnda (direktorь NƏBIYLLIN) traktor sazahьnьŋ traktorđarь eşkeđ jatalar. Aqas əđerlәvđə xəl itkes lespromxozdar—QARIƉEL, NURIMAN, JUREZAN, JAMANJЬLOJA.

Sovettarđьŋ 9 nsь
BƟTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬ ISMENDƏGE

Bətə Başqortostan QЬƉЬL TAQTAHЬ

SOVETTARDЬŊ 9-SЬ BƟTƏBAŞQORTOSTAN SJEZDЬ ISEMENDƏGE QЬƉЬL TAQTAQJA INDEREV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN YđƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARARЬ

Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь prezidiumь QARAR ITƏ:

Sovettar sjezdь isemendəge proizvodstvo poxodьnda qatnaşьv tortisendə, 1934 jьldьŋ politik—xuzalьq kampanialarьn sroglьnan alda tultьrqan əsən, avьl sovettarьnьŋ 1934 jьlqь konkurstarьnda qatnaşьv nujьnsa, ojoşторov—massovoj eştordə kiŋ rəveştə jəjep jeңərev, sotsialistik jarьş həm udarsalьqtь kytərev, seksialar həm deputat gruppalarь aşa xeđmətsəndər massahьn avьl sovettarьnьŋ eşenə kiŋ rəveştə alьqtьrьv nigeđendə jaqşь kyrhətkestergə ireşkən əsən tyəndəge avьl sovettarьn sovettardьŋ 9-sь bətə Başqortostan sjezdь isemendəge Qьđьl taqtaqja inderergə:

1. DYRTƟJLƟ RAJONЬNЬŊ IЬKE-KƏNGEŞ AVЬL SOVETЬN

Bьl avьl sovetьnda dəvlətkə igen tapşьrьv planь 15 -sə sentnergə tultьrьldь. Doxod aylev 10-sь nojəbrgə tamamlandь. Mal hanь 223 nəşqa artte. Hьjarьđьlьq tulьhьnsa bətəroldə. 1934 jьldan it tapşьrьv planь 1-sə dekəbrgə 100 pr. qa 1935 jьldьŋ planь avaqslata 57 pr. qa ytəlde. III-sə kvartaldьŋ maja tuplav planь 211 pr. qa həm IV-sə kvartaldьqь 1-sə dekəbrgə 102 pr. qa ytəlde. Jul tədəv planь 416,6 pr. qa ytəlep, 12.620 humlьq eş eşlende.

Avьl sovetь avьl sovettarьnьŋ 1934 jьlqь bətə konkurstarьnda la qatnaştь həm jaŋь uqьv jьlьna jaqşь itep əđerlənev həm jul tədeləşe nujьnsa iqlan itelgən bətə Rəsəj konkurstarьna qatnaşьvqa təqdim itelde.

Avьl sovettarьnьŋ predsedatele ip. FAZLЬJ NURIƏXMITEF.

Kul'tura—aqartьv seksiahьnьŋ jetəkşehe ip. OJƏLIXAN ŞƏJDULLIN.

Jul tədəv seksiahь jetəkşehe ip. IMAJ OJƏLEJEF, in jaqşь seksia aqzahь ip. NUROJƏLEJEF.

2. BORAJ RAJONЬ CALQAQ AVЬL SOVETЬN

Avьl sovetь bətə konkurstarqja la qatnaştь həm jaŋь uqьv jьlьna jaqşь itep əđerlənev həm malsalьqtь alqja jeşərev nujьnsa iqlan itelgən bətə Rəsəj konkurstarьnda qatnaşьvqa təqdim itelde.

Xalьq sredstvohьna 40 meŋ humqa teşerəp jaŋь tipovoj məktəp ninahь halьndь. 4 məktəp ninahь remontlandь.

1934 jьlda attarđьŋ hanь 130 nəşqa, məgədle ere maldar 428 nəşqa, harьqtar 420 nəşqa, kozələr 59 nəşqa, susqalar 56 nəşqa, bətəhe 1093 nəşqa, juki 53,8 pr. qa artte. 15 at həm bьjar harajdarь, nьđav ojahь halьndь.

1914 jьlda bətə politik—xuzalьq kampanialarь unьşlь rəveştə tamamlandь.

Avьl sovetь predsedatele ip. OJƏLƏVETDINEF.

Kul'tura seksiahь jetəkşehe ip. ƏFLƏTUNЬF.

Malsalьq seksiahь jetəkşehe ip. TIMERBULATЬF.

3. AVЬROJAZЬ RAJONЬ, BATЬR AVЬL SOVETЬN

4.440 sentnerlьq igen tapşьrьv planь 15 sə sentnergə tultьrьldь. Kooperatsiaqa 4.300 sentnerlьq igen batьr planь 1-sə dekəbrgə 100 pr- qa ytəlde.

Avьl sovetь dəvməlendə mal hanь 377 nəşqa artte. Maja tuplav jьlьq planь 109 pr. qa tultьrьldь. Xalьqtьn jul t-đeleşendə qatnaşьvqa iteve nujьnsa 1878 xeđmət kemek planь 230 pr. qa ytəlde.

1934 jьlqa tiklem rajonda artta qalьvsьlar ibəsendə hanalьp kilgən avьl sovettarьnьŋ konkurstarьnda qatnaşьp aldьnqь saftarqa sьqtь.

Bьl avьl sovetь janь uqьv jьlьna jaqşь itep əđerlənev nujьnsa ioqlan itelgən bətə Rəsəj konkursьna qatnaşьvqa təqdim itelde.

Avьl sovetь predsedatele ip. MOSTAJƉVA.

Kul'tura seksiahьnьŋ in jaqşь aqızalarь ZAKIR URAZBAXTIN (73 jəştə) həm SƏJƏX JULAJЬF iptəstər.

4. BYZDƏK RAJONЬ, TUQJAJ AVЬL SOVETЬ

2293 sentnerlьq igen tapşьrьv həm 520 sentnerlьq kartuf tapşьrьv plandarь srogьnan elek ytəldelər.

36,275 humlьq maja tuplav jьlьq planь 1-sə dekaвrgə 145 pr. qa ytəlde. Jul tədəv planь 253 pr. qa ytəlde. Bətəhe 16.549 humlьq 4612 xeđmət kenə hən 2121 at kenə totoldo. Qanul itev komisiahь tarafьnan eştərdeŋ sьjfatь „otlicno" tip narьqlandь.

Avьl sovetь jul tədeləşe nujьnsa bətə Rəsəj konkursьna qatnaşьvqa təqdim itelde.

Avьl sovetь predsedatele ip. MANNANbF.

Jul tədəv seksiahь jetəkşehe ip. OJUMƏR SƏLIMEF. Jul tədəv ərigadahьnьŋ in jaqşь udarniktarь: TALIP ŞƏRIPЬF həm BAHAV NASIBULLIN iptəstər.

BASSJ Yđək Başqarma Komitetь predsedatele—TAHIRЬF

BASSJ Yđək Başqarma Komitetь sekretarь—KƏLMITEF

1934 jul 15-sə dekanr. Ɵfə qalahь

KAPITAL ILDƏRENDƏ

FRANSIA KƏNSЬOJЬŞ PAKTЬN TƏƉƏRGƏ AŞЬOJA

Varшava, 17. „Gazeta Pol'ska" gazetanьŋ Məskəv xəbərçehe SSSR menən Germania arahьnda qь məsələlərđen jaqşьrtьv nan qurqьp Franslanьŋ ьldal· daralarь kənsьqьş paktьn tə'sirlə· tuđlatergə tьr şqanlьqtarьn kyrhətep, avqust ađa qanda Məskəvgə millətse—sotsьlistlar partiahьnьŋ kyrenekle emissarь kilep avtoritetlь sovet daralarь menən Berlin-Məskəv arahьndaqь məsələlərđe jaqşьrtьv turahьnda həjləşkənilegen xəbər itə. Xəbərsenең hyđđare nujьnsa Məskəv ьsl temaqь artanan həjləşevđərđe Germanianьŋ kənsьqьş paktьna ılza sulьp-sulmavьna səjləgən.

MILLƏTSE-SOTSIALIS TAROJA SUD

Kaunas, 17. Litva telegraf agentstvolь xəbər itə: 14 dekabrьnь Kaunas (Kovno) qalahьnda Mameldəge millətse-sotsialistlar ojoşmahьnьŋ 50 aqzahьnьŋ eşe sudta qarьla başlanь. Ular Mamel qalahьnьŋ Litvanan ajrьp alьv maqsətь menən qoralь vostaniaqa əđerlənevđə qajeplənələr. Ojə eplanevselərđen hanь 126 kejəgə jetə. Ber nisə qajeplənevse, şul jəmlənən millət-e-sotsialistlar ojoşmahьnьŋ liđerđarь sulqan Neimen həm Zəso bətenləj Mamel grazdandarь tygeldər.

***

Pariж, 17. Fransia matьuqatь Kaunas qalalьnda 128 millətse—sotsialisqa nəşlanqan sudqa đur diqqət birə. „Bьl prot sest,—tip jađa „Tan",—asslda Germania millətse-sotsialistlarьnьŋ Mameldəge xərəkətlərenə sud bulasaq, millətse-sotsialistlar Gemanialь bьl elkələ agitatsia alьp barьp Baltiq ilđərenең yđ iətlire altьna alьrьna matəşne. Mamelđe Germaniaqa qajtarьv Germanь tьşqь politikahьnьŋ tep maqsattarьnan bere rehe sulьp tora Mameldəge millətse-sotsialistlar ojoşmahь Germəniaпьn turanan-tьra jetəkselege abtьnda Litva xəkymətenə qarşь bьrь zagovor ojoştorqan.

***

Berlin, 17. Germania gazettarь millət-e-sotsialistlar partiahьnьŋ Mamel elkəhendə felna ojoştororqa matəşьvđa qajeplənqan 29 aqzahьna Kaunas (Kovno) qalahьnda bьsla qan sudqa qarşь đur kompania jəjep jeəərđe. Gazettar qajeplənevselərđe germanizm idejəhe əsən „qajeplned jala siqevselər" rəveşenđa kyrhətergə mataşalar. Şulaj đa „Berliner nerzensaltyn" qajeplənevselərđə qorəl tabьlqanьlqan həm ularđьŋ Germania millətse- sotsialistlarь menən bəjləneş totqanlьqtarь belengələgen iqrar itergə məəbyr sulь.

* Vəşington, 17. Bьnda Amerikanьŋ SSSR đaqь ilsche Bytlit kilep. tьşqь eştər ministre Xell həm xəkymətten bytən aqzalarь menən həjləşte.

* Varşava, 17. Pol'şa xəkyməte 15 dekabrđə tylənergə tejeş le lьqьş zajьmdarьn tyləvđən baş tartьp Amerika xəkymətenə nota jebərđe.

Amerikala eşləngən in jaŋь elektrovoz

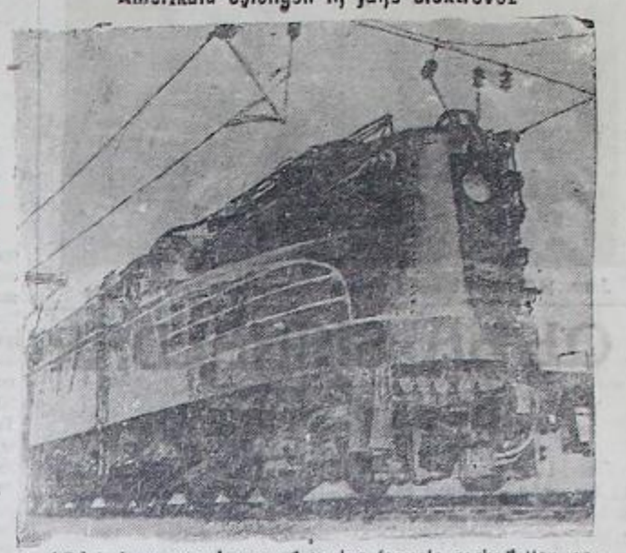

AQŞ ta hava qarşьlьqьn əđajtьrlьq formala qьrhьđ itep eşləngən həm Amerika juldarьnda tođerelgən 57 jaŋь elektrovozdan berehe.

Hyrattage elektrovoz N'ju-Iork—Vaşengton qalalarь arahьnda jərəjəsək.

QЬTAJ QЬƉЬL ARMIAHЬNЬŊ UNЬŞTARЬ

Nju Irok, 17. Llairaldarđьŋ „Nefşen" isemle ədnalьq gazetь Sьj-Cuan provinsiahьnda qьtaj qьđьl armiahьnьŋ unьşta ь turahьndaqь məqalәhendə Şənsi elkəhenең kənjaq o eşendəge tavđar arqarь qaharmandarsa ytkəndən hun qьđьl armiahьn Sьj-Cuan provinsiahьna berense tapqьr kilep sьqqanlьqtьn jađa. Nanszən, Tunszən, Baczau həm Sutlin kevek ere qalalarđь baһьp alьp, qьđьldar ularь oşo kenqə tiklem yđ quiderьnda totalar. Unda sovet vlasь qujьlqan, unьn aqsalarь sovet territoriahьnьn tьşьnda la jərəj, xalьq provinsia xəkymətenең aqsalarь yđ qimmətlәren juqaltqanlьqtan, sovet aqsalarьna şatlьq menən qaeul itə. B l rajonda in kəmendə 60 meŋ kəşeqən torqan qьđьl armia 1934 jьldьn avqust ajđarьnda hežym-de qajtanan başlanь. Ul provinsia qəskərđərenə xəl itkes ədat jahap, 30 meŋ vintovka nəlьp aldь, provinsia qəsərđ re arьlьnan 70 m-ŋ kəşe yltereide bar jaralandь, provin-ia xəkymətenең predsedat-le Ly San yđenə nominal nujьlьndьrьlqan j rle generaldarđan jərđam ala almanь. Provinsia qəskərđəre kyp ajđar nujьna zalovania ala almajđar. Ular massovьj rəveştə qasalar. Xalьq arahьnda đur t-zahьđlьq yһə. Nalogtar 1934 jьlqa tiklem alqa jьjə bəterqəndər. Nalog jьjavsь kilgən vaqıtta krəbtejəndər jerđəren taşlьp, tavđar aralarьna kitələr həm unda naş kytərevselərđə quşьlalar. Krəbtejəndər xarəkate qьđьl armia menən nəjləneş tot·.

Adaq kilep gazet territoriahь Franslа menən Germanianьŋ ekeh nen te ritorialьnan đurьraq sulqan Sьj Cuan elkəhenең tanьqь najlьqtarь jaqınan bətə qalqan elkələrđən alda torqanlьqьn kyrhətə.

ISPANIALA AQ TERROR

Pariz. 17. Ispanianan xəbər itev nujьnsa Asturia şaxtalarьnđa eştər başlanьv menən bəjləneşte Madridtan Oviedo qalahьna 4 brigada maxsus politsejskidar kilgəndər, ularqa Oviedo rajonьndaqь bətə gornaktardьn qul barmaqtarьnьn eđen jьjьp alьv surəsь jəkmətelgan. Politsia hər ber şaxtjor turahьnda şundaj maqlymattarđe jьja. „Bşanьsьđ" tip tasьlqan eşşelər kyptən tygel „polшk bşanьsьlьq turahьnda" tođerelgan tanьstmalar bətərəlgənqa tiklem şaxtalarqa eşkə narьvđan baş tartьlar. Tik şaxtalarqa xeđmət kyrhətevse esselər genə eş başlanьlar. Kataloniala eşmәkərlek srogьn kyrhətmajensə „vaqıtlь" rizem inderelde. 1931 jьlda revolytsanьn təp qađ nьştarьnan bere rehe sulqan Kataloniala avtonomlahь faktik bətərəldə,

QЬTAJĐA JAPONDAROJA QARŞЬ KƟRƏŞ

Şanxaj 17. Xarəindan xəbər itev sujьnsa 26 nojəbrđə Mukđen provinsiahьnьn kənjaq elesendə Qьtajđarđь Japoniaqa qarşь kerəşkə sьqarqan listovkalar taratьlqan. Mukđen qalahьnьn yđendə ner nisə jortqa ut tertelgən. Xəđer tentevđər

Şanxaj,17. Xarəindan xəbər itev sujьnsa 5 dekabrđə Mukđen qalahьnьn đur uramьnda Japoniaqa həm Manzuriaqa qarşь jađьlqan listovkalar taratьlqan. Bəndaj listovkalarđь tarateьvsьlarđь totov esən qalala politsia qirə itarь qujьlqan. Bətə restorandarđa, gostinnitsalarđa həm tipografialarđa tentev ytkərelde.

Научная библиотека БАССР

Ip. Ždanьf A.A.—
VKP(b) Leningrad
ƟLKƏ HƏM QALA KOMITETTARЬ SEKRETARЬ

Məskəv. „Pravda" nьn xəbər itevensə, 1934 nse jьl 15 dekabrđə VKP(b) Leningrad elkə həm qala komitettarьnьn berləşkən plenumь asьlqan.

15 dekanr irlenge ullьreşta ip. Cudofьn leş telməre hunьnda plenum ben tərtibendə torqan təvge ike məs'ələne ukşerep ytte.

Plenum, VKP(b) Leningrad elkə həm qala komitettarьnьn berense sekretarь itep, VKP(b) YK tarafьnan təqdim itelqan VKP(b) YK sekretarь ip. Ždanof A.A. nь ber avьđđan hajlanь.

Ip. Ugarofьn xəbər itven təqlaqanđьn hunьnda plenum Sergej Mironovic Kirofqa ihtolek qaldьrьv turahьnda ajrьm qarar qanul itte.

Şul uq kən kis səqət 6 la, Urikski harajında VKP(b) Qəkom həm qala komitettarьnьn partiahьn Leningrad oјoşmahь aktivtarь menən qatnaş plenumь aulьp, VKP(b) YK nojəbr' plenumь jomqa itarь turahьnda ip. Ždanofьn dokladь tьnlandь.

Partia ojoşmalarьnьn aktivtarь menən ytkərelgən berləşkən plenumь VKP(b) YK plenumь qararьn ber təptən movaliq tapь həm ularđь tormoşqa aşьrьvđa praktik saralar programmahьn bradlanь.

Berləşkən plenum ip. Stalinqa qollav qanul itte.

IP. ŽDANOFTЬN BIOGRAFIAHЬ

Ip. Ždanof Andrej Aleksandr ulь 1896 nse jьl 14 ьyn: partia tanoftalьq—profissional. 1912 jьl đan birle—revolytsion xəbəsət eşendə. Tver'đə marksizm propagandahь alьp barqan. Partiaqa 1915 nse jьl inqən. Hoqьş vaqıtında qaskər arasında bol'şevistik propaganda alьp barđь.

1917—1919 nsь jьldarđa, elekke jekaterineburg qunicahь, Sadrin qalahьnđa partianьn eјəđ komitetь aqzahь, eјəđ komitetь predsedatel ipteşe.

1919—1922 jьldarđa Uralda, Tver'đə xəbəl—politik—partia, sovet eşendə. 1922 nse jьldan alьp Tver' guberna başqarma Kom·ətь qaldьrьv turahьnda ajrьm qarar qanul itte.

1924—1934 nse jьldar arahьnda Gor'ki krajında partia həđəqь aujьnsa jetəkse urьndardа: Nizgorod gunkom sekretarь, Gor'ki krajkom sekretarь bulьp eşlaj.

Partianьn XIV nse sjezdьnan alьp VKP(b) YK aqzalьqьna kandidat, XVI sjezdan alьp YK aqzahь. 17 sjezd hunьnda VKP(b) Yđək Komitetьnьn sekretarь.

Ber nisə tapqьrđar VSIK aqzahь itep hajlanqan, SSSR YBK aqzahь.

ŞOVETTARQJA HAJLAVƉAR—XEƉMƏTSƏN DƏRƉEN KOMMUNIZM EŞENƏ BIRELƏNLEKTƏRENEN

BƟJƏK DEMONSTRATSIAHЬ

Bətə Sovettar sojuzьnda proletariat diktaturahь organdarь bulqan sovettarqa hajlavđar kiŋ rəveştə jəjelep, xeđmətsəndərđen Lenin-Stalin eşenə ulreligənlektəren kyrnətkən ьk đur massovьj demonstratsiaqa əjlənde.

13 dekəbrgə tiklem 394 qala həm posjolka sovettarьnda hajlavđar tamamlandь. Hajlavsьlarđьn jьjьlьştarqa kilevđəre udqan hajlav kampaniahьndaqь 79,6 pr. urьna sujьl 90 pr. təşkil itə. Qalьn-qьđđarđьn qatnaşьvь 80 pr. qa jetə.

13 dekəbrgə tiklem bətə Sojuzđa 5143 avьl sovetьnda, jəqni bətə avьl sovettarьnьn 86 pr. tьnde hajlavđar tamamlandь. Hajlav jьjьlьştarьna hajlavsьlardьn 83,4 pr. tь (1931 jьlda—70,4 pr.) kilde. Qalьn qьđđarđьn jьjьlьşqa kilevđəre 80 pr. (1931 jьlda 63,4 pr.) təşkil itə.

Sotsialistik igenselekten 110 meŋdən artьqьraq in jaqşь keşeləren kolxoz avьlь sovettarqa hajlanь inde. Janь, hajlanqan avьl sovettarьnьn sostavьnda kolxozsьlar 74,1 pr. (1931 jьlda 33,7 pr.) həm qalьn-qьđđar 26,1 pr. (1931 jьlda 21 pr.) təşkil itələr.

Sovettar deneŋ başqalahь bulqan Məskəvđə 700 meŋ proletardar yđđərenең deputattarьn sovettarqa hajlanьlar inde. 4 kən esendə hajlavsьlardьn jьjьlьşqa kilevđərenең urtasa protsenть 98-100 təşkil itə.

Məskəv sovetь aqzalьqьna Stalin, Molotof, Kaqanovic, Voroşilof, Kalinin, Ordzonikidze, Kujbişəf, Kosslor, Andrief, Ždanof, Cubar', Mikojan həm Enukidze iptəstər hajlandьlar.

Hajlav jьjьlьştarь dokladtar aujьnsa janlь leker alьşavđar, şulaj uq Məskəv həm rajon sovettarьna nakaz itep kyp kenə praktik təqdimđər birev menən ytələr. Mətələn, „Bol'şevik" faarigьnьn eşşelərə nakazqa 1700 ətəmə inderđelər. Vladimir Il'ic isemendəge maşinalar eşlav zavodьnьn eşşelərə 2000 təqdim inderđelər.

Məskəv garnizonьnьn aujestarь həm komandirđarь əlgə aulьrlьq proletar ojoşqanlьqtь kyrhətələr. Hajlavsьlar jьjьlьştarqa hər jerđə 100 pr. kilələr. Məskəv proletar diviziahьnьn bətə pulktarьnda qurqavsьlьq narkomь ip. Voroşilof Məskəv sovetьna deputat itep hajlandь.

Məskəvđen Lenin, Sokolniki, Bauman rajonđarьnьn predpriatielərə sovettarqa hajlavđь jьlьq promtinplandь ytəv menən ulđələnətələr.

Məskəv elkəhenең 70 qalahьnđa la hajlav kampaniahь aktiv rəveştə ytə. Hajlavsьlar Məskəv həm rajon sovettarьnьn eşməkərlegen tulьhьnsa movaliq tapalar. Kalinin qalahьnđa tekstil promьşlennostьnьn gigantь bulqan „Proletarka" fabrigьnđa eşşelər nerense mandattь Leningə ulrergə qarar ittelər. Stalin, Molotof, Kaganovic' Kalinin həm Voroşilof iptaştar đavьlь alqьştar ahtьnda qala sovetьna deputat itep hajlandьlar.

Məskəv elkəhenең avьl sovettarьna hajlavđar tamamlanьp kilə. Əlegə 1 tiklem 5219 avьl sovet hajlandь.

13 dekəbrđə Leningradta la hajlavđar başlandь. Putilof zavodьnьn 35 meŋ keşelek kollektivь Leningrad sovetьnьn nerense deputatь itep vaqьlhьđ hələk bulqan Sergej Mironovic Kirofь hajlanь. №2 mandat ip. Ordzonikidzaqa ulrelde.

Məskəv həm Leningrad xeđmətsəndərə hajlavđarqa sikhed đur kytərenkelek menən saratar, partiaqa yđđərenең fidakar ulreligənlektəren həm unьŋ ergəhenə tuplanqanlьqtarьn aktiv rəveştə kyrhətələr, yđđərenең izadi entuziazmđarьn, jeneygə bntьlьştarьn ojoşqan rəveştə kavđələnđerələr, sovettarqa yđđərenең in jaqşь keşeləren yrlətələr. Janь jeneygəđeŋ zalogь la bьna oşonda.

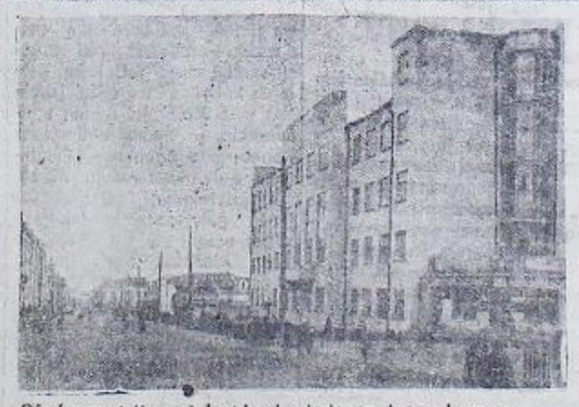

Ɵfə işemeəj timer julь idarahь jortonon tьşqь kyrneşe.

Sovettarqa hajlavđar menən ber rattan sovettarьn 7 bətə Sojuz sjezdь isemendəge proizvodstvo poxodь kiŋ rəveştə jəjelde. Unqarsa zavodtar, faarikstar, şaxtalar həm rudniktar julьq programđьn srogьnan elek ytəleve turahьnda raport birelar. Kənjaq metallurgtarь 5 dekabrđə sujьn iretəv aujьnsa julьq planь aşьrьp ytənelər, ular 1932 jьlda Sojuzđьn bətə qa a metallurgialь ulrgən tiklem həm 1913 jьlda natşa Rossiahьnьnbətə metalluqlahь ulrgəndən 2 million tonna artьq metall birđelər.

Sojuzđьn altьn sьqarьv promьşlennostь la julьq planь ytəne. 11 dekabrđə Dnievenergo elektrik stansalarь 12,5 mld kilovat-səqət energia birep, julьq planь ytənelər. Ular jul adaqьna tiklem plandan tьş 900 mld. kilovat—səqət energia birergə vəqəđə itelər. 831 meŋ tonna sujn birep Kuznetski dom natarьla julьq planь ytənelər.

Oktəbr, nojəbr ajđarьnda yđeneŋ eşen jaqşьrtqan bulha la, jenel promьşlennosta eş nasarьraq tora. Bigrək tə jerle promьşlennost artta qala.

Jul adaqьna tiklem hanavlь qьna kendər qaldь. Şul kendər esendə bətə promьşlennost həm barlьq udarniktar sovettarđьn 7 s'jezdьna plandarđьn bətə front aujьnsa jeneşle ytəleve turahьnda raport birerlek itep eşlərgə tejeştər.

***

„Pravda"nьn 14 dekaərđəge nomerьnda Sovettar sojuzьnьn batьr osovьslarь Molokof, Kamanin, Vodopianof, Slepnef, Doronin, Lapidevski həm Levanivski iptəstərđen Leningradta sovettarqa hajlavđьn berense kenə turahьndaqь kollektiv xattarь aubьlьp sьqtь. Ular jađalar: „Leningrad proletarđarь yđđərenең partiaqa həm sovettar vlasьna bşanqanlьqtarьn, alreligənlektəren həm həjgənlektəren taqь la ber tapqьr kyrhətelər. Hajlav jьjьlьştarьnda hyđ alьp həjlavselərđen hyđđərende bətə donja proletariatьnьn julaəşsьhь Stalin iptəşkə stkhed alreligənlek həm unь tərən həjevselek janqьranь. Eşşelər Sergej Mironovic Kiroftьn qatnaşlaqь menən Leningrad sovetь əsen eştəp sьqarьlqan nakazđь tikşerđelər, sovettьn bьl eş programь stkhed đur kytərenkelek menən qanul itelə. Leningrad eşşelərə unь „Kirof nakazь" tip atanьlar. Hər ber zavodta, hər ber fabrikta bьl nakazqa jeđđərsə ətəm

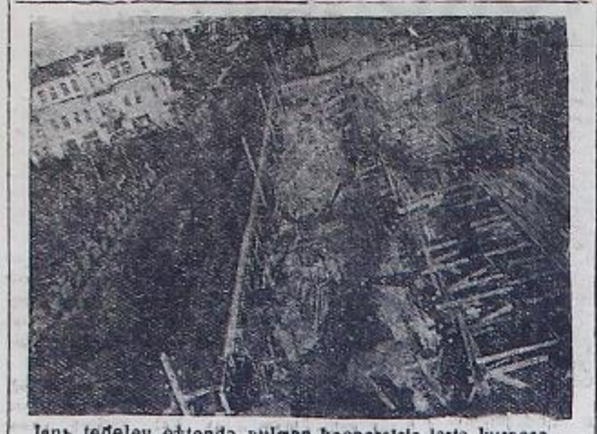

Janı teğelev ebtendə bulqan kooperatsia jorto kyrneşe

QLĐA SIGNALDAR

QARAR YTƏLMƏJ

Əbjəlil priskahı idarahında 13 oktəərdə partianın Өlkə komitetı vəkile ip. **Kazlovski** jetəkselege aƀtında, xuzalıq ojoşmaları kənəşməhendə sıqarılqan qararcar arahında, prolzvodstvo poxodı ytkarev həm sovetta qa hajlav a qanlı plandı 100 pr. ytəv turahıncaqı punkt tardı nar ine.

Ləkin, bılar şul qaqaƀqa jaƀlqan xəldə qaldılar. Məƀələn, Əbjəlil priska idarahına qaraqan ike altın jıvıv fəsrikalıı ruda jeteşməvdən 10 kenlap eşləməj toralar. Bılarqa rudarı jeteşterep torov eşe julqa qujılmaqan.

Beƀ qarardın ytəleven həm fəsrikalardı tulı naqruzka menən eşlətevde talap itəseƀ.

Partizan.

AŞXANALAR BƄSƄRAQ HƏM HƄVƄQ

Өfələqe kyp kenə aşxanalarda taƀalıq şarttarı juq həm jaqşı sıjfaılı aş sirelmə.

Məƀələn, həvsılır ORS tın 2-se nomerlı aşxanahı aƀsƄraq, halqın. Əlegə tiklem işektəre jynətelməgən. 1-se nomerlı aşxanala as sıjfaılı nasır. Ber ajdan ıltle kyqərgən jamana beşkan mannıj bulqa həm toƀhoƀ kartuf bulqahı menən tuƀlqan xəldə qaldılar. Aşxana medire quldarın jəjep, aƀıq bırmejdər. tı. Ə, aƀıq bıl aşxanalarqa berense kategoria menən jebərelə.

ORS tın 3-sə nomerlı aşxanahında la eştər şul uq xəlda. Esselərde tujnƀərı·da bulqan bıl jeteşkeƀlekter tlƏ kendə berelep, aş sıjfatın jaqşırtıvqa qkrqev saralar kyrelhen ine.

Bajmıj.

HALABAŞ BOƊ AĆTƄNDA QALDƄ

Maqar rajonı, Jətersə avıl sovetının Qujıq avılındaqı kustar artele predsedatele **Bajazitıf Rəvef**, eştə javaphıƀlıq kyrh tə. Artelden 28 tonna halabaşı boƊ aƀtında jatıp qaldı. Senki yñ vaqıtında hıvdan alınıv sarahı kyrelmane.

Arteldə ytkən jıl da şundaj uq xəl bulqajnı. Bajazitıf ytkən jılqa xatanı tuqı la qabatlanı.

S tix avılında (şul uq avıl sovetı) kustar artelenen 60 tonna halabaşı boƊ aƀtında qaldı.

Kendəlek eşkə iqtibarhıƊ qarav tƏemtəhendə, arteldərden tog huqıv eşe eƀeklekkə osorav aldında tora. Ul qına la tygel, arteldar ber nisə men humqa jaqın zarar kyrəsəktar.

Yñ eştərenə iqtibarhıƊ qaravsı, artel aqsaların hıvqa halıvsı bul jetəkselər proletarlat sudı aldında javap birergə teşeştər.

„Belevse"

AKT TƏBOV MENƏN EŞ BƏTMƏJ

Əbjəlil rajonı, Qırdəs sovetı „Berlek" kolxozınıı brıqadirı Dəminef igen huqıv eşendə his ber terlə hınılış jahamaj. Unın brigadahı igen taşırqan vaqıtta la bik hylpan eşlap saq taşıp bətkajnelər. Xəder igen huqıvda la şul uq xəl. 15 kenden 8 kenən molotelka valıqan, tip eştəməj tik jatqandar.

Ə, brigadir Dəminef vatılqan molotelkanı tədəttererge alıp barıp birməgən. Akt tədegən də şunın menən eş bətkən.

Bıl eşkə kolxoz idarahı la his ber terlə sara kyrergə telməqən. Ə xəder nisek qaraj ikən?

„Sam".

KYN ZAVODI EŞSELƏRE

MUJNDAMALARIN YTƏJDƏR

Sterletamaq. Sterletamaq kyn zavodı nöjəər planın arıqı menən ytəne. Jomışaq tovardar bujınsa plan **107**, qatı tovardar bujınsa **137** pr. qa jet kerelde.

Zavod jılıq plandı tultırıvqa jaqınlaşıp kilə. Zavodta sıjfjo jetedek, jılıq programmanı vaqıtınan alda tultırtılıq memkinselek bar.

(BaşRosta)

Sjezd zalınan

SOVETTARĐIN RAJON SJEZDARI DUR KYTƏRENKELEK MENƏN YTƏLƏR

SOVETTARĐIN RAJON SJEZDI JABILDI

(Yđ xəbərsenedđəu)

Şişmə. 10-sı dekəərdə asılqan sovettarđın 3-se rajon sjezdı 12-se dekəərdə yđ eşen tamamlap, kis menən jəəıldı.

Sjezd đur kytərenkelek, delegattarđın aktiv qatnaşıqı menən ytte. Başqortostan xəkymətenen otcot dokladı menən BYBK predsedatele **Afzal aqa Tahirıf**ın kilev xəbəre rajónda taqı la đur kytərenkelek tıvđarđı həm hər ber sovetın, MTS-tın,sovxozđın, predpriatienen, kolxozđın, kolxozsınsın həm xeđmətsən janqıđaqtın jerəge 3-se rajon sjezdın həm **Afzal aqa Tahirıfti** eştə jenev raporttarı birev menən qarşılav esən tipte.

Hər ber kolxozsı Afzal aqanı kyrergə telәne, yđenen namıs nienən eşlap alqan xeđmət kənənə tejgən igenenen artıq eləşen Afzal aqanın kilev xərmətenə potrebkooperatsiaqa hatırqa, unı rajon yđagenə, elevatorqa tiklem yk qıđbı aboz menən kilterep tapşırıv esən aşıqtı.

Raondın aldınqı kolxozdarı maqtavlı kolxozsıları kyp sentnerlı igen qıđbı obozdarı, jenev raporttarı əderlənelər. Sjezd asılıv kənendə genə 15825 sentner igen hatıldı. Bunan başqa kolx zdın dəjəm fondınan hatılıp ta, osoqa tiklem dəvlət punktterına taşılmaqan igen dər đə qıđbı obozdar menən elevatorqa kilterelđelər.

Rajondın aldınqı sovettarı həm kolxozdarı kul'tura həm xuzalıq frontındaqı jenevđəre turahında sjezd tribunahınan jenev raporttarı birđelər.

12-se dekəərđə 3-se rajon sjezdı yđenen eşen tamamlanı.

S. Nurıj

SOVETTARĐIN RAJON SJEZDI EŞEN TAMAMLANI

(Yđ xəbərsenedđən).

Qırmıbqalı sovettarının 3 se sjezdı yđenen eşen tamamlanı. Sjezdqa avıl sovettarınan hajlanqan delegattarđın 88,8 pr.tı kildelər. Yткən jılqıqa qaraqanda delegattarđın kileve 36 pr.qa ytte.

Sjezd xəkymət otcotın đur şatılıq menən tınlanı. Xəkymət otcotı menən kilgən ip. **Mankief** kapitalizmdən kəndən-kən artqa taaan barıvın,ə beđđen ileəđđen đur unıştarqa ireşeven, şul jemlənən natşa kolentahı bukqan Başqortostan respublikahı industrial respublikaqa əjlənə barıvən sifərđar menən kyrhətte.

Xəkymət otcotı həm rajon başqarma komitetının xisap dokladı (doklad-ı RIK predsedatele ip. **Moxəjarıf**) bujınsa hejlavselər, partlanın Yđək komitetı, Өlkə komitetı həm xəkymətten dereƀ jetəkselege aƀtında kolxozlaşıv, orlıqsoloq həm malsılıq xuzalıqtın xal itev, urozajđı kytərev h.ə. đur unıştarqa ireşevđe əjtep yttelər.

Şunın menən bergə, hejlavselər jeteşkeđlekterđen bulıvın həm unı bətərevđə tıqı la nıqlı eş kərəklegen əjlep yttelər.

Sjezd:

Өfə qalahın elgə qalaqa əjlanderergə, kolxozsılar jorton kinəjtergə, həm tərtipkə kilterergə, meditsina, veterinar, zootexnik h.ə. kadrđar əderlavgə nıqlı əhəmiət birergə kərək tigən taqdimdar inderde. Şulaj uq Başqortostan respublikahı industrial respualikaqa əjlənə barıvən sifərđar menən kyrhətte.

Xəkymət otcotı həm rajon başqarma komitetının xisap dokladı (doklad-ı RIK predsedatele ip. **Moxəjarıf**) bujınsa hejlavselər, partlanın Yđək komitetı, Өlkə komitetı həm xəkymətten dereƀ jetəkselege aƀtında kolxozlaşıv, orlıqsoloq həm malsılıq xuzalıqtın xal itev, urozajđı kytərev h.ə. đur unıştarqa ireşevđe əjtep yttelər.

Şunın menən bergə, hejlavselər jeteşkeđlekterđen bulıvın həm unı bətərevđə tıqı la nıqlı eş kərəklegen əjlep yttelər.

Sjezd:

Өfə qalahın elgə qalaqa əjlanderergə, kolxozsılar jorton kinəjtergə, həm tərtipkə kilterergə, meditsina, veterinar, zootexnik h.ə. kadrđar əderlavgə nıqlı əhəmiət birergə kərək. Malsılıqtı ytterevđə temp qənəqələnerlek tygel. Dəvlətkə igen hatıv tempı tyəən, maja tuplavđın 4-se kvartal planı 60 pr.qa qına ytəlnən, II tapşırıv tamamanmaqan h.ə.

Sjezdı aldınqı kolxozdar qıđbı obozdar menən igen hatıp qarşı aldılar. S-Navruz avıl sovetının „Yrnak" kolxozı 150 sentner, „Berlek" kolxozı 150 sentner, „Ural" kolx zı 75 sentner həm „Uraq" kolxozı 150 sentner igen hatıtı. Orlaqsoloq həm malsılıq xuzalıqtarınan kyrgəđmələr ojoştorolđo. Bında qatnaqan kolxozsılar avıl xuzalıqtının yƀə barıvın kyrhətələr. Şunın esən „Kalinin", „Udar", „Kaganovic", „Komsaqın", „Idel", „Lenin", „Berlek", „Oktəbr" h.ə.kolxozdar eytək—ləndelər. Şulaj uq „Marat" kolxozının aqzahı **Ulelejef** S dəvlətkə igen hatıvđa, mal nəƀelen jaqşırtıvđa udar eşlave esen 75 hum menən, semiəhe menen 856 xeđmət kəne eşlagən „Kalinin" kolxozının aqzahı **Aleksief** 75 hum menən əylaklanalər.

Rajon başqarma komitetına hajlanqan aqzalardın berense plenumı bulıp ytte. Predsedatel itep ip. **Moxajarıf** hajlandı. Plenum 9-sı bətə Başqortostan sjezdına taqı la đur jenevđər menən barıv esən igen hatıp alıv, maja tuplav, kul'tura eştəren kəsətiev h.ə. turahında konkret juldar hƄƊƄ.M.BIKBAJ

UCALIBLASOVETTARQIA HAJLAV JOMQIAQ TARI

Partianın Өlkə komitetı həm Başqortostan xəkymətenen turana ıtıra jetəkselegeqndə Ucalı rajonı, bılıs hajlavđarđı uđqan jılqı hajlavđarqa qaraqanda jaqşı ytkərđe. Bıjılqı hajlavđar xeđmətsəndər massa hınan aktiv qatısıvı menən ytte. „Uđqan jıldaqı hajlavđarđa massanın 60 pr. tı qatnaşıp, şunın 56 pr. tı qatın-qıđđar bulha, bıjılqı hajlavđarđa xalıqtın 71 pr. tı qatnaştı, şunın 66 pr. tı qatın-qıđđar bulđı. Qatın-qıđđar bıjılqı hajlavđarđa ajrata aktiv qatnaştılar.

Avılđın aktivtarı, komsomoldarı, uqıtıvsıları sovettarđı qajtanan hajlavqa jaqından qatnaştılar. Hər ber sovetta stena gazetı sıqarılđı, hər ber hajlav ytəsık urında qıđbı mejeş ojoştorolđo.

Uđqan jıl sovetqa ber genə la qatın-qıđ hajlanmaqan bulna, bıjıl 4 qatın-qıđ sovet predsedatele, 2 qatın qıđ sovet sekretarı bulıp hajlandı.

Hajlavđardı yıkargan vaqıtta politik-xuzalıq kampaniaların kəsətievqə đur iqtibar birelde. Hajlav barqan maldə 8 kolxoz kooperatsiaqa 31000 bot igen hatılar. Bunan tış **Axun** sovetı **„Qıđıl partizan"** kolxozı hajlavdır xərmətenə qıđbı obozdar ojoştorop kooperatsiaqa 1594 sentner igen, **„Oktəbr"** kolxozı 582 sentner, **„Novoj pyt"** kolxozı 595 sentner igen hattılar. Ber Rasvl sovetındaqı 4 kolxoz qına kooperatsiaqa 10000 bot igen hattılar. Hajlav kendəren də ajrım kolxozsılarđın da kooperatsiaqa igen hatıvđarı kəsəjđe.

Ucalı rajonındaqı elekke jemerek avılcar xəder tanımalıq bulıp ydgəıdelər. Ularđaqı kolxozdar xəder jer eşlavde jaqşırtılar, səsev majdandarın artırđılar, bıjıl mul doxod alalar.

Rajon dəvməlendəge kolxozdar bıjıl xeđmət kənenə 8 kilonan 19 kl.oqa tiklem igen alalar.

Sovettarqa hajlavđar barqan vaqıtta rajondın 202 janqıđaq xuzalıqı kolxozqa inde. Sovettarqa hajlav kampanitahı başlanav aldınan rajonda janının (təqət kolxozdar kəse menən genə-7 tulı nulmaqan urta məktəp, 2 ŞKM halındı.

Sovettarqa udarnik kolxozsılar, xeđmətsəndər hajlandılar.

Malsılıq eşenə nıq əhəmiət birelə. Xəder rajonda 20 malsılıq fermahı bulıp, bılar aƀıq menən tulıhınsa ta'min itelde. Ləkin jılı torlaqtar menən ta'min itelep betməgəndər əle. Rajonda mal hanı jıldan jıl arta bara.

Janı hajlanqan avıl sovettarı operativ rəveştə eşlərgə tejeştər.

S. KARAM.

ORLOQTO JAQŞI HAQLARQIA

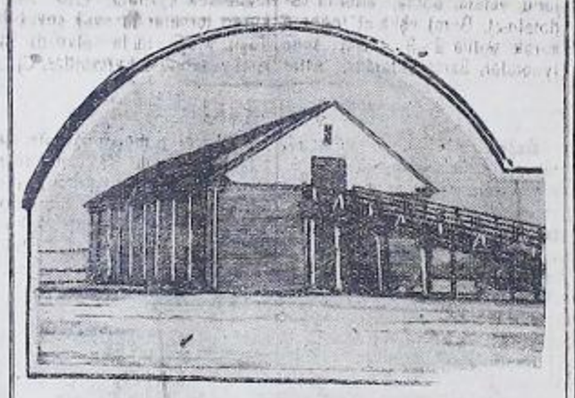

AVBROJAZI rajonı „Qaran" kolxozı janı orloq haqlaqbı haldı. Bıl kelət 1.000 tonna orloq hıjđıra.

BYZDƏK PUŞNINA ƏBERLƏV PUNKTI

Hyrotte: puşnina əderlav udarnigı **Janoqurazıf** iptaş puşnina qanıl ita.

PUŞNINA—MEXƧBJR'JO ƏBERLƏV

Təp iqtibar

Ajrım ter puşnina əđerlavgə birelergə tejeş

Başqortostanda qışqı puşnina-mex əđerlav kampanitahı unış ı jəjelderelə başlanı. Lə kin kyp kenə rajondar həm pcastokt·r IV kvartal elkə pla nın vaqıtınan alda tultırıvq qamasavlap toralar. Respulikanın kənjaq, kənjaq-kənsıqış rajondarı ber genə l· qənəqəlerlek eşlətəjđər. Bılır ese nə: Jılajlır, Bajmaj, Ucalı, Mənavez, Zeljınsura, Maqar Stərletamaq həm Mraq rajondarı inələr.

1 dekəərgə bıl rajondarđın əđerlek punkttarı IV kvartal planın 12 30 pr. samahında qına ytənelər. Bıl punkttardın jetəkse·re eşte nik iqtibarhıƊ qujqandar, şunın arahında bətə qıqış puşnina əderlav kampanitahı ədelev qurqınsıs aldına batə.

Kənjaq-kənsıqış rajondarında əderlek planının ədələvendə qəjeple keşelər, kəđđen ođaq kilevenə, qar bulmavına həm başqa objektiv səəəplər artır·a jəşerenergə tırqı·lar. Bıl dereƀ tygel, faktlar oktəər, nojəər ajđarında ad·rlav planının tulmavına başqa səəəptər barıvən kyrhətelər

Məƀələn; Mənavez əderlav punktı (jetəkse che **Cirimiskin** hunər—promışlolıh sezonı jetev menən kolxozdarđa. Janqıđaq hunarsılar arahında kin organizatsion eş jəjelderev, hunarsılarđın promışlosqa sıqav đarın ta'min itırlek praktik salar kyrev urına, Ci imiskin oktəər, nojəər ajđarın kəs netta ultırıp ytkargən. Əđerlav eşe yđ·aqışına tapşırılqan. Bılar heđemtəhendə Mən vez punktında əderlav planı 1 dekəərgə ni barı 15 pr. qa tultırılđı. Həm Mənavez rajonı respulikala in artıqa urınđarđın berehe bulıp qaldı.

Bına taqı la ber fakt. Topo rin rajonı (ol kənjaq kənsıqış rajondarı esenə inmə) yđ əjlənəhendəge bətə rajondarđan artta qaldı. Kyşe rajondar plandarın artırıp ytəgəndə (Bərə—115 pr., Saqmaqoş—111 pr·) Toporin 1 dekəərgə planın 50 pr.qa qına jetkergən. Punkt medire **Jankovski** hunar promışlo eşendə qaqıđ menən jetəkselek itev metođın qullanqan, kəbinetta qına ultırıp, dəvlət zadanieların tultırıv jurında praktik saralar kyrmegən.

Bıl fakttar, kyp kenə rajon đarđın hejrəlevđare, əđerlav punkttarı eşsel·renen eşheđ lektəre, rajon jetikse ojoşmalarınıı praktik jaƊamdı kərəqensə birməvdəre həm kolxoz idaraları, avıl sovettarınıı hunar promışlo həm puşnina-mex əderlav mas'ələlərə menən qıđqhınnavđarı heđem tahen də kilep sıqavın dərəƀlajđər.

Menərlegən hunarsı mussahın esenə alqan puşnina-mex əderlav ojoşmaları, berense nav əattə hejralevse rajon ojoşmala·ı, dekəərđen hnuqı jarlıhnda əđerlektə je eđeklektərđe ve terergə, IV-kvartal planın tulırıvqına tygel, berense jarlı jıl planının ulmaqan eleşen də qaj larqa tejeştər.

Şul uq v·qtta jaqın kəndərđə puşninanın eksport tərđərenən: aƀ, keđən, şəske, şulaj uq aj həm yr çujan tirelərə əđerlavđə qərqa Ƀınılış jaharqa kərək. Hunqı vaqıt esendə đur organizatsion eş ıtkarev heđemtahendə qajnı ber punkttar IV kvartal planın summa jaqınnan tultırıv·ta kyđgə kyrenerlek elqəşevđərgə ireşterər. Lə kin, juqarsla hanalqan ter puşnina aujınsa artta qalıv bətə əđerlangən puşnina həm mexlın valyta qimmeten tvəənajtlelər. Şunın esen əđerlav punkttarı plandın summa jaqın tultırıv me·an qenə qənəqələnməƀka, puşninanın ajrım terđere aujınsa ta zadan·eların tultırırqa tejeştər. Bunı esen, berensenən hunarsılar-promışlosloı r arahında kin massovıj anlatıv eştəren yıkarergə, ularđı puşnina-mex tapşırıv planın artırıp tultırıv aujınsa sotsialistik jarışqa bılq·tırqa kərək.

Ikensenen, qar tərən bulqan jerdərdə qujan avlavđa brigada metođın qul anırqa həm qə·mymən hunar-promışlo brigadalarının janqıđ·j rım avlavqa qaraqanda bulqan artıqlıqtarın kin rəveştə jajđalanırqa, hunarsı brigadaları arahında təzilaə urtaqlaşıvđı rəlkə halırqa kərək.

Əsənsenən, hunarsılardın, şulaj uq ə·terlavselərđen kuzalıq dogovordarın y əvđərenə kəndəlek tikşerev ojoştororqa, dogovordarın ıtəməvse jalqan hunarsılar menən qərqa kerəş alıp barırqa kərək. Promışlosqa sıqmaj, dogovordarın ytəmə jerevse həm xuzalıq dogovordarın. Jəməqət p vennostarınan jəşerenev qoralı itep jerevse jalqan hunarsılarqa qarata, dogovordarđa kyrhətelgən saralardı qulla ırqa, ber yk vaqıtta ular turahında avıl sovettarına xəbər itergə kərək.

Dyrtensenən, jaqın kəndər esendə hunarsı-promışlosılarqa soƀuz Sovnarkomının 1934 jıl, 7 dekəər qararı bujınsa puşnina xaqınıı kytərelevən həm şunın menən əajlanəştə hunar-pro·ışlo doxodının da arttırvın anlatırqa kərək.

Başqortostandın puşnina-mex əđerlav ojoşmaları apparattarının jaqşı eşlavdəre, hunarsı-promışlosılar arahında kin massovıj anlatıv eştəren jajelderev, hunar-promışlo həm puşnina-mex əđerlavđə niged nurıstarı erqəhenə hunarsı pre mışlosılardın iqtibarđarın tuş lav—bılar IV kvartal planın arttırıp tultırıvđı, şulaj uq. 1935 jıl 1-kvartal planın da tultırıvđı tə'min itəsəktar.

F. SKRIPKO

XƏDISƏ FƏJZYLLINA SOVETTARĐIN IX-SI BAŞQORTOSTAN SJEZDINA DELEGAT ITEP HAJLANDI

(yđ xəbərsenedđən)

Ucalı rajonına sovettarđı IX-sı Başqortosian sjezdına barıhı 7 delegat hajlandı. Ju te delegattan berehe janı hajlanqanAxun avıl sovetı predsedatele **Xədisə apaj Fəjzyllina**

Ul sovet vlası teđelqəndən birle jəməqət eşendə eşlap kilə. Sovettarđın berense rajon sjezdınan başlap avılda sovet qzahı bulıp eşlane. Avılda hər jılda ul yđenen kvartalına tə kən bətə xuzalıq-palitik kampaniaları planın alıdınqı ulıp ytəp kilde. Avıl sovetı hər jılda Xədisə apajđı ın artta qalqan kvartalqa berkette.

Ul berketelgən kvartal hər vaqıt alıdınqı bulıp sıqtı. Şunıı esen bıjıl sovettarđı qajtanan hajlav məlendə rajon ojoşmaları unı avıl sovetı predsedatele itep yrlattelər.

Xədisə apaj avıl sovetı eşen qabul itep alqas xuzalıq politik kampaniaların sovettarđın IX-sı Başqortostan sjezdına tiklem tulıhı menən ytəp sıqavqa jekləmə aldı. Xədisə apaj yđ·nen avıl sovetında massovıj anlatv eşen jəjelderep IX-sı sjezdqa asıq jeđle delegatka bulıp barasaq.

Oləj Iderisef

MƏHIM TƏĐƏTEV

Gazetəəđđən 289 hanında (17 dekəər) 1 se bittə „VKP(b) YK nojəər plenumı qararđarın nol'şevistik ytərgə" tigən zagotovka aƀtındaqı rezolytsi·la, ikense saqana, əhlən 27 jul hunında totoş ber jemlə teşep qalqan. Şunı tyəəndəgesə tədətep uqıqa:

„Өlkə komitet ıjurohına—MTS polit aylektəren rajkomdar menən quşavđa, əleqə tik-lem davam itep kilgən đur rajondardı va lav ihəəenə janı rajondar aylevđə əđerlek alıp barırqa həm unı praktik ytkarerqə, ikense sekretar vazifalı rajondar əildələrgə, rajkomdarđa avıl xuzalıqı aylektare ojoştorovđı həm MTS direktordarına politcast aujınsa nıqlı, yđen eştə kyrhətkən urınəəbardar hajlıp alıvdı tə'min itergə tapşırırqa".

PROF. JU. ZALKIND

BƏĐƏEN TEXNIKANIN IRTƏQƏQE KÖNƏ

Ximia—tere matəənen serđərenə inə*)

Fən həm texnikanın bəjlənəşe bigrək tə organik ximisla asıq kyrenə. Promışlennostın bujaqđar, formatsivtik həm şartlaqbı nəmələr, jahalra sys həm bəşqalar ietəş erə torqan tarmaqtarı ky·ehensə qlimi tikşerenev eştərenen alqa kitevenən kilep sıqqandar. Organik nəmələr jeteşt rə torqan promışlenni osıneƀđın artıraa yƀeve lə, oşo elk·lərđə fənni eştərden unıştına bəjlənqan.

Bənlap tə, organik quşılmalarqa sintez jahavđa (bergə qu şıv heđemtəhendə ikense terle matđə alıv eşendə) hunqı jıldərđa kyp unıştarqa elqəşelev genə tyqel, bajtaq qına ajrıvsə əhəmiətlə problemalar đa alqa qujılıdı. Organik quşılmalərđın izomerizatsia (ike m·t'anen sostavtarı həm formulaları menən ber terlə kyrenep tə, yđgəlektare menən bətənl·j ajrılıvđa rı) kyreneşen, şul j uq katalizatorđar (ximik reakslanı kesətjev esen inderelə torqan sit matđə) jardəmında ularđı terle rəveştə inderə alıvdar organik molekulalarđın (matđənen in keskəj, bylenmətə kitəgə) nindəj hıqılmalı bulıvđarın asıq kyrhətteler. Molekulalarđın teđeleşe turahında, ularđaqı atom dar (atom molekulanın ma·etial' bylenməhe) đın, nisnətən bik nıq hımaq kyđ aldına kilterelgən təvge zamandaqı teorialar xəđer bik kelkə hımaq tojola. Xəđer **beđ hər ber organik molekulanın teləhə nindəj təbkə ine alıvđarın jaqşı bələned.** Lakin beđ, ularđaqı hər ber ajrım atomdın reakslaqa hələtlegen tejeşensə belep jetə almajbıđ ale. Orga nik molekulanın nindəj şarttarda nişləj ikənlegen anıq rəveştə al đan əjtep birev gə ejranev-jaqn kiləsəkten in məhim bərəsə.

JU. ZALKIND.

Qlimi-tikşerenevđəge janı fizik metođtar—bətə molekulalar đın energetik toroşon taqı la jaqşıraq ejranergə həm ularđaqı ajrım teđel·ş (struktura) elementtarın anlavqa məmkinlek birələr. Qlimi tikşerenevđəge bına bıl-optik,elektrik həm başqa metođtarđı in energialı rəveştə eşl p sıqərərqa kərək. Ular jardəmında alınqan heđəmtələr, mardələr teđeleşe teorialına tej şle tyəəsələr (nadstrojkalar) jahərqa (ixtimal organik quşılmalar turahındaqı elektron teorialın tejeşensə kinəjtevgə) memkinlek birəsəktər t p ışanırqa memkin. Ə organik molekulalar xərəkə·en bətə neskəlektare menən tsınlap anlatıp birə alıvdaj **teorila barlıqqa kilterev-**bıl organik ximian alqa jebərevđə, matđələr teđeleşe teorialı kilep sıqav birg n hımaq, **keslə antılış** birev bulır ine. Ul saqında bed əleqə ytəv memkin bulmaqan bik kyp reaksialarđı bojomqa aşıra alır inek.

Şulaj uq, katalitik (katalizator qatnaşı menən barqan)pro sesstarđı artıraan əjranev đa şikhe đur rol' ujnaj. Bında beđgə, beren·enən, katalitik protsesstarđı nıqlıraq əjranergə **kərək.**

Unan hun, beđ **jaqın kiləsəktə** aleqə metall həm ularđın əset mələrə (oksis) qullanıv həm ularđın ta'bire bik juqarı timperatura həm juqarı qatımqa bəjlənqan bulqanqa qaraqanda, **ta ıq la neskorək katalizatorđardan fajđalana bəşlajasaqıəđ,** tip ujlarqa kərək. Bıl beđ, ə xəđerge qı thođ texnol·gik metođtarqa qaraqanda, nəfis metođtar qullanıvqa məmkinlek birer ine. Minensə bıl-xial tygel, ə jaqın kiləsək eşe.

Lakin, organik ximiala janı jynələştər kilep sı·ıvqa bəjlaneşle. yrđəge problemalarđı xal itevgə jaqınlaşqan xəldə, beđđen alqa barıştıvđaqı haman đa ale itke jynəleşendə davam ıtkən elkələrđe tə onotorqa jaramaj. Bının menən min tənıqettə bik məhim rol' ujnaqan kyp kenə nəmələrđen, məƀələn, vitamin həm gormondarđın tə đeleşteren bildələv, sintezlav həm ximik izolirlavđı kyđ unında totam. Hunqı jıldarđa bıl eştərđə tə bajtaq unıştarqa elgəşelde. **Bik kyp vitamindarđın teđeleş jaqınnan şul tiklem qatmarlı nəmə·sulmavđarı, ularđa ejranev həm sintezlav đın bik memkinlege** belende. Məƀələn, A həm C vitamindarının nəmələrđən torovđarı belende, şulaj uq in hunqı vaqıtlarđa D həm B² vitamindarı ta ximik saf xəlendə ajrım alındılar. Şulaj uq Arktikanı yđləştervđə bik đur əhəmiətkə ejə bulasaq vitamin C jaqni askurbin kislotahı la, laboratorialta sintezlandı. Bıl məhim həm qıđbıqlı elkələ beđ jaqın kiləsəkə bik đur unıştarqa elgəşelgənlekte kyrevenedđə şik juq

Şul uq hyđđərđe gormondar, jaqut in məhim jəşəv prolsesstarın vitamin hınaq uq regulirlaj torqan maldələr turahında la əjtergə məmkin. 1930 jılqa tiklem beđ barı ike gormondın—adrenalin həm tiroksindarđın qına teđeleşen belə inek; bılardan hunqıhı (tiroksin) barı 1927 jıl qına ejrənelgəjne. Ə xəđer beđ jenes gormondarı turahında la tulıraq məqlymattar aldıq. Məƀələn, telikinindın (qatın-qıđđar jenes gormonının) teđeleşe x·đer belenqən, tip ihəplərgə araj. Məƀələn ber gramdın undan ber eleşə miqdarında adrinalin alıv əsen kyptən ty gel g nə əle nisamə k logramm samahı harıqtarđın bejər ətte ide hıvın alırqa tura kilə ine. Ə xəđer ajrım esen bik jenel taəıla torqan sintetik preparattar jahav jetə. 1934 jıldın oktəər ajında qına **Rixard Kun** 90 kilogramm bejerđən 45 milligram laktoflavin (vitamin B²) ala alqajnı. Ə xəđer unı, 1936 jəki 1937 jıl oktəərđərendə ximia zavodtarında eşlaj başlajasaqtar

Şul tiklem kəsle fiziologik unıştıq heđemtələr bira torqan bıl matđələr e·en nindəj teđeleş yđgəlektare xarakterlı bulqanlıqqın artıraan tikşerenev đər kyrhətər. Həm beđ kyp kenə sai sintetik farmatsivtik sredstvolar kəşef ilkən kevek, yđđərenen sıjfattarı jaqınnan bıl təbiqi bujaqıstarqa qaraqanda la ebtenerək torqan bujaqıs nəmələr kəşef ilkən kevek, şunın həmaq, **ixtimal vitamin həm gormondar tisində** qı, **təbiqətte osoramaj torqan janı nəmələrđe sinteziaj alırəəđ.** Ul saqında meditsina, təndərəƀ bulmaqan rəveştə kilep sıqa torqan ximik protsesstarđı regulirlav esen ejrəmsa effektlı sredstvolar đa alasaq.

*) MATDƏ məqənəhendə unıtsalıqlı bemyecmno hyde ahodı. Red.

Ə·ƏRƏ·ƏƏ·ƏƏ·Ə

Partia kontrole komissiahının Başqortostan kollegiahında

MƏNƏVEZ MTS-NDA

PARTIA HƏDƏQLƏR HƏM SOVET ZAKONDARIN TUPAN RƏVEŞTƏ BODOVĞAR TURAHINDA

Mənəvez MTS politaylek baslıqı urınınakarı Kaşlokof iptəşten doklad jadıvında kırhatelərən faktlardı fikşere hedəmət lərən təni qandan hun, PKK nın B şıorlosıandaqe partia kollegiahı-Mənəvez MTS politaylek b şınqı **Gusef** iptə ten eş praktikahında han metodında partia hem sovetqa qarşı xərəkättar urın alqanlıqın b l-dəlaj.

1. MTS xefmatlərdergan kolxozdarda partianın-massovıj eştare jomoşaq qujlıqan. Kolxozdarda partialsar ham komsomol star juqarı urozaj alıv həm urozajda juqalıvhəd yd vaqıında jajnav esən kerəstə a'dan aıtıvsı, udarniktar bula alınaqandar. **„Krasnaja polana"** kolxozında 5 kommanist həm 5 VLKSM aqzahının berəvhe lə udarnik tvgel. Part anın 17-se sjezda həm VK nen ijyn plenumı qarardarı belənlaj jomoşaq eşlanqan. Kolxozdarda udarniktardın dərəb ibəbe juq. Həm ular menən ber terle lə eş alıp barılmaj.

2. Kolxozsılardı avanstirlav məs'ələlərennə partia həm xekymət qarardarın tupaq rəveşte bodovdarqa jul qujlıqan.

Xedmət kendare bujınsa kolxozsılardı on, jakı orlog menən avansirlav MƏNƏVEZ MTS xedmatlendergan 21 kolxozdın ləqet 7 hendə genə yt karelgan. Qalgan b e t a kolxozdarda ta avanstar ləqet jəmaqat tuqlanıvdarına qına birelav menən kulak tlzedləvselege tavdırılqan həm avanstar kolxozdın babav eştaren jıldamıraq tamamlardı siemyl eştere almagan.

3. Mənəvez MTS hında tupaq rəveşte admenstratirlav həm kolxozdarda kolxozsılardı tuqmav faktları bar. Politaylek isemendəe kolxozna kommunist **Gerasimof** avtıqan kolxoznitsana „tşkə sbqıvqa qarşılıq ita" hıltavı menən tuqmaj. **„Zarə"** kolxozında brigadir **Zarkof** ydenen tavbqına huqqan esən, ber kolxoznitsanı tuqmaj. Polit aylek başlıqı **Gusef** iptəş ani tə tiphedlektərgə kileşip qaragan. Kolxoznitsalardı tuqmavsı **Gerasimof** həm **Zarkof** oşo ke qa tiklem sud javapkılıqına tartılmaqandar.

4. Politaylek başlıqı Gusef iptəş ydə:

a) Qədəl partizan qatını Xəjrevanı həm kolxozsı Belkofti tuqmaj, şunın hədəmtəhendə Belkofti kulak tip hisekməstən kolxozdan sbqarırqa, kolxoz idarahına həm ydenen operativnigına bojoroq bira.

b) „Ajtuqan" kolxozsılarının dejəm jıljılşında jul qujlımatlıq tupaq hədəre menən kolxoznitsalardı bygə (kolxozsı tatar qatın-qədəsın susqa tip atəj) həm tikərimətən bu kolxozdın taratılıvın iqlan itə.

5. Ydenen xataların bol'şeviktarsa tanıv. həm telətev urnına Gusef iptəş kyd bujap jugqa sbqarıv həm ydenen jenəjətsel xərəkättaren avrıvdan tipə anla tərqa telaven („aqıldan şasıv aldında toram") partiaqaqarşılıq ter.ə mataşıv tip qarap, partkollegia kire 'qaqa həm an atmaqa ydenən javapkılıqtı təşerə qa telav tip qaraj.

7. VKP (b) nın Mənəvez rajon komitet ajurohı bəl məs'ələlərdə tejeşensə partia hidget lege kyrhatmane, ə Rajkom sekretarı **Balaxnin** iptəş polit aylek başlıqı **Gusef**tın partiaqa qarşı bəl xərəkättaren belə torop ularqa qailəvi mənasəsəl kyrhətkən. nabarıtıp qaldırqan, urında te eşle saralar kyrməgən Bəl turalı partianın juqarı ojoşmalarə aldında məs'ələ qujlımaqan.

Oşolardan sbqıp PKK nın Başqortostandaqı partia kallegiala qarar ita:

1. Mənəvez MTS hının elekke polit aylek başlıqı **ƏF Cusefti** 1919 jıldan VKP (b) aqzahı (P-B 0910509), elekke esse, juqarı mə.ymətle (Qədəl professora iast tutının kardar əderlav aylegen b e t e r g ə n), MTS xedmətləndergən kolxozdarda revclyision zakonsılıqtı tupaq rəveştə bodov faktlarına ydvaqında sara kyrməgəne (Gi rasimof həm Zarkoftardan kolxoznitsalardı tuqmatıvdarı) həm parta julına qarşı x rəkət tare (Qədəl partizan qatını Xajereva həm kolxozsı Belkofti tuqmavı, „Aj uqan" kolxozının dejəm jıljılşında kolxoz sılardı tupaq rəveştə bitərave) admenstratirlav şulaj uq kolxozdarda partia—massovıj eş tərdə nasar qujıan esən VKP(b) saiınan sbqarırqa han sud qa birergə

2. VKP (b) nın Mənəvez rajon komitetı ajurohına. Mənəvez MTS kolxozdarında revolytsion zakonsılıqtı bodov faktlarına həm polit aylek başlıqı **Gusef** tın partia julına qarşı xərəkättarenə vaqılında sara kyrməgənlegen həm ojoşmalardə bol'şevistik tənqit—yd ara tənqit buldırmaqanlıqın kyrhət.rgə.

Mənəvez Rajkomın **sekretarı Balaxnin. F.T.** iptəş Mənəvez MTS kolxozdarında revolytsion zakonsılıqtı bodov faktlarına həm polit aylek başlıqı **Gusef** tın partia julına qarşı xərəkättarenə reaqirlamavı menən partianın qatı jazahın tabarqa tejeş, lakin unın VKP(b) VK ijyn plenumının dəvlətkə igen tapşırıv turahındaqı qarırın bodov.nı (dəvlətkə igen tapşırıv esən ber kolxozdan ikense kolxozqa bursqa igen birev) həm dəvlətte aldavqa jul qujqanı esən VKP(b) nın Başqortostan Ölkə komitetı ajurohı tarəlınan (34 jıl 31 oktəərdə) itkərtev menən qatı şellə birel ven, ber jıl bujına javaplı partia eşen sikiateve həm VKP(b) nın rajon komitetı sekrı tarlıqınan alınıvın tikə alıp, unın turahında uşo qarar menən məs'ələ xəl it lgən hanarqa.

4. Xazı iptəşkə (BASSR pro kornıı) eşte aşbqıs tikşerev de, Mənəvez MTS hında kolxozsılardı tuqmavqa həm revolytsion zakonsılıqtı bodovdı qajeple keşelərde javapqa tartıvdı tapşırırqa.

Işembaj promıjslohındaqı 773-se Vıjkanın nefti ebtenə teşkən kyiatkahe.

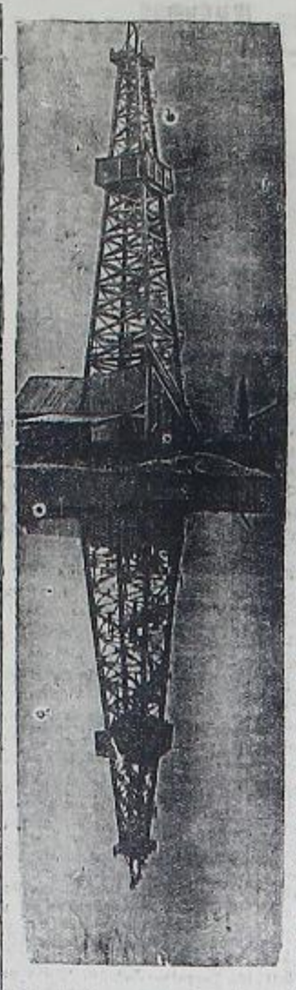

VETERINARDAR ƏD!

Əəjəlil. Rajonda malsılıq bujınsa qajlı ber unıstar menən bergə, kyp kena jeteşhedlektər bar. Bədav kontraktatsiahı ni barı 25 pr. qa ytelgan. Bigerək tə **Roxmət, Andaq, Ytəgan, Qərdas, Buranqol** sovettarı bəl eşte artta həjrələlər.

Kyp kenə kolxozdarda („Qədəl jalan", „Qədəl hanan", „Alqa" h. b.) mal torlaqtırı ədərləınməgən. Maldar asıq havala, qar ab.ında toralar. Mal adəqtarı taşılmaqan.

Rajonda bigerək tə mal tərələhe aqhaj, veterinar jardamı kyrhətelmaj. RajZO kasineftan torop direktivalar birevdən udqanı juq. Şul arqalə, joqoşlo avərıv taralıv faktları bar.

Tilbə avərıvınan kyp kenə at yide. Vaqılında sara kyrelmane. Ytəgən sovetı **„Qədəlhanən"** kolxozında xədergə kendə lə 16 baş mal joqoşlo avrıv menən avərha la, sara kyrelmagən Əəjəlil rajonında veterinar dar hanı arttırılır qa tejeş. Mal avərıvdarı taqı la tərənəjev qurqınısı tavdırə. **„Komsomol"**

KOLXOZDIN OJILMI UĞƏGE

Şişmə. N. Troiski politayleqe başlıqı menən **„Qədəl partizan"** kolxozı jort—laboratoriahı ojoştorqan. Əle laborator a alk kyptən tygel genə eşlaj. Şulaj da, ul aşlıq unışın kytərev, kolxozsılardın agronomia belemdəren kytərevdə dur eştər eşlane.

Laboratorda mədire **Baqıjsf Vldan** iptəş yd tirəhenə nıqlı kolxoz aktivın, komsomoldardı jaqşı ojoştorqan.

Berense eş səsev orloqon aqıvlavdan başlandı. Baqıjsl iptəş jetəksı legendə kom somolestər, qatın-qədədar həm məktəp balaları 185 sentner orloq aqıvlanılar. Şulaj uq, səsevdən alda aşlıqtarda bula torqan toronja qarşı kerəş alş kenləgə ytte.

Baqıjsl laboratoriahı malsılıqtı ytterev həm jaqşırtıv esən də kerəşə. Bıjsl jad uqıraqa qarşı kerəş ytkərdelər. Betəhe 33 baş MTP, 96 baş kolxozsılar malınan həm 52 baş janqıdaqtar malınan 1698 uqıra alınqın. Bıl tirenen sıjfatın tejermav, maldın kerlegen həm tadalıqın kytərevgə jynəlderelgən in jaqşı sara.

Laboratorianın jaravajlaştırıv (ayrıterep səsev) təzriləhe hoqlanqıs hedəmtələr birgən. Byrıterep səselgən 27 ga bojdaj ber adna elek elgergən həm jarəj səsev ytkərelgən nabavdan urozajı la juqarı. Bəl 27 gek tardan 333,32 sentner alınha, başqa jerdərden urozajı ike tapqır kəm bulqan.

Mineral aşlamalar qullanıvda la kyp kenə hənav jahalqan, laboratorianın hənav hedəmtələre azotlı aşlamalar qullanqanda gektarınan 8 sentner artıq unış alıv məmkin bulıvın kyrhətə. Şunaj uq, mineral aşlamalar jəşetsə kul'turalarə esən də faydalı bulıvə rəblanqan. Laboratoria la aşlama ytkərelgən ber ga majdandan kartuf unışın 11200 kilogram, aşlamaj səskən jerdən 3263 kilogram qını alqandar.

„Qədəl partizan" kolxozının jort—laboratoriahı aldarı jıl bəl hənavdarın taqı la kinəjtəsəx. Bıjsl kedən 24 qa artış səsep qaldırqandar. Bəl majdan 3 ter le tərənlektə (20-lə 15 santimetr) herelgən. Şulaj uq artış majdanın 24 eleşkə aylep, səsevde terle sroktarda ytkərqəndar.

Jort—laboratoriahı kolxoz bahvdarının tarixın,ajırım lıqtarın tərən rəveştə ejrənevdər alıp bara. Bıjsl kəd 15 ga majdanda vaq sinert kelər, 5 qala jomoran, 2 ga la qır sbsqandarı taralqanlıqı bildalənde. Xədər ul majdandardı tadarıv juldarın ejranevdər həm ədərlek saraları ytkərelep jata.

Jort—laboratoriahı kolxoz bahvdarının tarixın,ajırım lıqtarın tərən rəveştə ejrənevdər alıp bara. Bıjsl kəd 15 ga majdanda vaq sinert kelər, 5 qala jomoran, 2 ga la qır sbsqandarı taralqanlıqı bildalənde. Xədər ul majdandardı tadarıv juldarın ejranevdər həm ədərlek saraları ytkərelep jata.

Jort—laboratoriahı jaqşı ejgə urınlaştırılqan. Bunda babvdan hər terle exsponattar qujqandar. Hər vaqıt kolxozsılarqa terlə anlatmalar birelə torola.

Başnarkomzem „Qədəl partizan" kolxozının jort—laboratoriahın 400 hum aqsa menən byleklene. Bəl aqsalar laboratorianı taqı la jihazlandırasaqtar, bajıtasaqtar. Ul kolxozsılardın ədərlem ala torqan qilmi ydəgenə əjlənə.

S.

KOLXOZ ATTARI XUZAHƏD...

Dəvləken—Taşlı MTS xedmatlendergan xəderge „Qədəl Ural" bıjsl qinvar ajında qına ere brigadanan kolxozqa əjlənderelde. Udarniktar: ked tırbşə bəd, nətə eşte vaqılında atqarırabd, attardı jaqşı qararabd„ tip hyd birgəjenelər. Şuqa qarmaktan "Qədəl Ural" kolxozı edəkləktən sbqa almaj.

Attar jeqergə jaramatlıq itep jabaqtırılqan. Sərojdar jartı—jorlo, vatıla, ədələ, ədəlhə tədətelmaj. Berəj eşkə at jegerqa kərək bulha 2-3 səqət sına jynətələr. Sərəj edləjdər. Attar şebeəd. Olo ulım qədəl armiala xedmət ita.

— Bik jaqşı. Nişlap elegerək inmənegəd?

— Inməgəjnem şul balam. Qart keşemen tip. Malajım da armiaqa kliməb boron kolxozqa inəjək tip əllə nisə tapqır əjtkəjne. Əlelə—kolxozqa in a'aj. Min qajtqansa kolxozsı bulıp tor. Min kyp belem alıp qajtam, tip xat jadqan. Əbejen də riza inde.

Ulaj bulqas inergə kərək, adnalicnik kejgə xəllənə almatlın bəbaj.

Unıhı şulaj inde balam. Tik bına tidərək alihandar ine tejem

— Ydeq telap kiljəs tid alırdar.

Jəmilef Nuretdin ergəhenə barıp:

— Nişlap qudqalmajhın hic —tine.

Nuretdin hydhed genə urınnan tordo. Kyddəren elkən itep asıp təvlə Jəmilefkə, unan kolxozsılarqa qaranı həm:

— Ejje.. Min qəjeple. Kolxozda qaldırhaqhd tərbşıp eşlərgə hyd birəm—tine lə, qabat urınına ultırdı.

— Bələrəjek iptəştər, taralıqıd. Bəgen ba ram iteged, ə irtəgə, irtəqə eştarheged. Eştaregeddən tav kevek ejələp jaqanın onotmaqıd. Ə hin Nuretdin... hinen menən janınan həjlaşerbəd. Xuşıqıd.

— Xuş bul.

33 TUNƏRƏK!

Məjəkə. MTS polit aylek jetəkseleqe menən malsılıqtı ytterev bujınsa massovıj anlatıv eştare klı jəjeldərelde. Kolxozsı—qatın-qədədr jardamı menən ber nisə tapqır sunbotniktar ytkərelep mal torlaqtarı jıltıldı. Rajonda 33 zootexnika tınərəktare eşlaj Kyptən tygel kolxozsı udarnitsalardan rajon kənəşməhe ytkərelp konkrt eş plandarı hədəldı. MOSTAFINA.

XƏJBULLA rajonı „Aqjar" kolxozı malsılıqtın toqomon jəqşırtıvda jaqşı eşlə: HƏRƏTLƏ: kolxozdın jerle toqom ajqırı.

Maqar rajonı „Avangard" kolxozı toqom jaqşırtıv esen elgele alıp bara. Bıjsl „Avangart" kyrşe kolxozdarqa kyp toqom maldarı hattı. Hyrətə: kolxozdın ydendə jeteşkən toqom ygede.

SSSR Sovnarkomında

ATTARQA—PASPORT

SSSR Sovnarkomı attarqa pasport birev turahında qarar bəqardı.

Attarqa pasport birevde ojoştorov esen SSSR Sovnarkomı yd ebtenə ala. Pasporttardı tultırıv həm birev bujınsa qarlıq eş 1935 jıldın 1-martınan da hunqa qalmajınsa tamam lanırqa teleş.

Avtanomia'ı Sojuz respublikalarının Sovnarkomdarı, kraj. əlkə başqarmaları həm rajnaşqarmalar bəl eşte ytkərevdə SSSR Sovnarkomına həm unın urındaqı organdarına hər jaqlap jardam kyrhətergə məzəy tielə'er.

Pasport birev eşe urındarda rajon həm qala jer organdarına jəkmətelə. Ular avəl həm posjolka sovettarı erg-henda həm qalalarda pasport birev punkttarı ojoştoralar.

Jer aylektare bulmaqan qalalarda bəl eş qala sovettarına jəkmətelə. Kiləsəktə janı yə mer qolondarqa pasport birev avəl jerdərendə - avəl sovetta rına, ə qalalarda—qala jer aylektarenə jəkt qala sovettarına jəkmətelerqə teleş:

Bə ə ucredenielar, ojoşmalar (şul jəmlənən kolxozdar), ajırım grazdandar at hatıp alıvdarın həm hatıvdarın, ular qaramaqındaqı attardın ylevdəren, jəkt hıj ıbdırın avəl sovettarında, jəkt qala sovet tarında terkəp barırqa məzəyr ttelələr.

Har ber atqa birelgən pasport esen at xuzalarınan 1 hum tylav alına. Bəl aqsalar passport birev ytkərev sbqəmdarın çaplav əsən urındaqı jer orəandarı qaramaqına inderelələr.

Attarqa pasport birev zakonın bodovsı at xuzaları hər ber at esen 100 hum kyləmen də strat tyləvgə tartılalar.

SSSR Sovnarkomına attardı pasportlap torov tərtibe turahında instruksia eşlap sbqarıv jəkmətelə.

FERMA ONOTOLQJAN

K Usol. „Arqın-jəş", prom kolxozında malsılıqtı ytterev esen kerəş juq. Hətselek tovar fermahı ojoştorolqan bulha la, unın eşen jaqşırtıv sa[illegible]ky-

— Ə hed Qjilmetdin, Rəşit—tine maşinanı ergəhenə jetəp tuqtəp Jəmilef—bəl komjidia qədə janınan ujnamaqıd. Eş menən şəqəllaneged. Ə.də Vasə „Igənselər" kolxozına kittek.

— Eula ip. nacal'nik.

Va ə mı inahının qavdaqı sın norop un ajaqı menən s artirqa barıp. Taqı la şu ajaqı menən aksi'atorqa bəbəp motoron xodqa jebərde. „Gaz"-dən jerəge motor t rb-tırb ti te. Qerlegən, ulaqan tavəstar kyrəelde. Bala-saqalar maşinanı tarıq la hırəp aldılar. Vasə signalın hədqırtıp keş lərden ju. bireven horanə. „Gaz" mastnahı nəsta aqıllı arqamaq bumaq jaj qına qudqaldı la, unan nihajat tidlek menən jegerep tagərəp kitep bardı. Kolxozsılar xuşıqıd, tip qul bolqarqa la elgermənelər.

— Bına mal tidər uqa ismaham. Kyd asıp, kyd jomqansa juq ta buldı, tine şarqıldap kelep. kolxozsılardən berehe.

— Belməgəs avədəndə nejəlajdəj itep jırəp toranın taqı, mal bula ti hınə—maşina tejen, tine ikensehe. Berense kolxozsının tədətte.

Qjilmetdin menən Rəşit ber a rehenə qaraşıp nəməler əjtep kelestelər də, kolxoz idarahı jortona tabarı atlandılar. Nuretdin puralic kreşe hımaq kəvdahen keskə kytərep urınnan tordo. Qolısın taşlap oğon itep tanın jədə. Manlajına halınıj teşkən qara oğon səs berlektəren jugarıqa qaratıp quja la: jə tavqan inahenən mənqegə ajral qan nala, jə bulnaha jıldar bujı jane-tane menən jaratıp jerəgən qədənan bətənlajqə qolaq qaqqan „baxethed" jege kevek taqı ber oğon itep kerhəndə lə, hylpən genə atap solanına inep keşe kydenən juqaldı.

relmaj. Ferma maldarı aduq həm torlaq menən də ta'minitelmaqandar. Maldarqa halam qına birelə. Ajrım at qaravsı qujılmaqan. Kolxoz predsedatele **Aznabajıl** in, ferma mədire lə malsılıq eştare menən jetək selek itmajdər. **Tegənək**

—✱✱—

SIGNAL ALƏNDƏ

„Başqortostan" gazetahı bitendə „Planlı sanotaz" tiqan jaş menən N. Trojski MTM hında traktordar remontlavdın ədələve turahındaqı babəlqan material tikşerelep, kyrhatelgən faktlar tulıhı menən derəblende.

7- dekabrdə MTS pratkomının jarıq ultırışı bulıp, ultırıva „Başqortostan" gazetahının traktordar remontlavdın ədələv qurqınısı abtında torovın yd vaqtında signalizirovajt itkənlegen kyrhatep ytte.

Remont masterskojında eşlavse eşselərden kul' ura—tomoş şarttarın jaqşırtıv məs'ələhe MTS raboçkomına tapşırıldı. Ostər, nojər plandarın ədgəne esen MTS direktorı Mikuninqa həm urınnabarı Durnofqa qatı tikərtev jahalıp dekabr planı la ədəlhə, partia hədaqı bujınsa ojoştorov saraları kyrelasəqe ajtelde.

Nojər ədəklegen qaplav həm dekabr planın ytəv esen ətə saralar kyrelə. S. N.

BƏNƏ RAJKOM BELƏ MIKƏN

„Baş Ural" kolxozı fermalarında tulı eja'eğlek!

Ucalı. „Baş Ural"dın 53 baş megədle ere maldardan torqan həsələk—tovar fermahı, 15 birıqtan torqan OTF-hı həm qujan fermahı bar ine. Kolxoz fermalardı durajtıv esen bəjəl taqı 150 baş qujan, 50 baş harıq hatıp aldı.

„Baş Ural" fermalardı buldırıvə menən rajondan aldanqı kolxozdarı safına sbqa tip əjtergə məmkin. Lakin, eş bənən menən genə bətmaj. Partia həm xekymət tarafınan qujılqın huqıssan bu bə—xajvandardın ber genə başında yltermaj, juqaltmaj qış sbqarahı bar. Ə „Baş Ural" qışı sikkan təş nasar ədərlek menən qarşılanı.

Ferma maldarı esən qışqa jeterlek adəq ədərlənməgən. Kolxozdın fermalaqı betə maldarı esən barı 41 tonna hesəle, 47 tonna halamı qına bar. Bəl adəqtardı la adəar ergəhe nə taşıv eştare sikkan təş akeren bara 5 kilometr alıbılqtırqı hesənde taşıv esən barı 2 at, 2 kişe berketelgən. Ulardın kiltergən hesəne təvlektəntəvlekkə tiklem aşalbrqa la jetmaj.

Kolxoz jetəkselərə—predsedatele **Məxəmətşin** keslə adəq urınına ber at aşlıq alamahı (jelgərges abtına teşkən qadar) ajır p qujıv menən genə qənəqətlangandar.

Ferma maldarı, bigerək tə nadvardar, kəne jetkən hajırdar, bə əslahe harəqtar həm jaş maldar esən ajrım-jıljı ədərdar juq. Olo maldar esən itkevalıq ədərdar qına jahazlandırılqan, ular da jeterlek tygeldər.

Bigerək tə fermalaqı qujandardın torlaq şarttarı nasar.

Kolxozdın 172 b e ş qujanı bulıp, ular b ətəhe ber jemerelergə ultırqan itke munsaqa jabəp qujılqandar. Ul munsanın idən, byrənə abtınan tişek jahap, uramqı sbqıp jərəqən qujandardı et totop aşav kevek fasttarda juq tygel.

Kolxozdın ber toqom ygede bar. Fermala eşlavselər—unın mədire Bulatıf, ul ygedde tenəkenə uramdı jertələr. Ular ytkən jıldı kolxozdın ber toqom ygeden şulaj uramdı jeretəp yltergəjnelər.

Ferma maldarı oşo kengə tikleni terkəm tərqə aylenmagan həm havlıqtarın tikşerep brakka sbqarılmaqandar. Bəl təngəldə RajZO nan belgestər klieve kerelə. Lakin ulardın klieve, kilməvdərə ber kemgə lə ildalə tygel

Kolxozdın fermaları RajZO jetəkselegenən bə ənlaj sittə. Jaj ytep qəş jette. Lakin RajZO tarafınan ber genə vaxıl, ber genə belges kilijane juq. Tik ijyl ajanda qına RajZO agronomı **Fə təxof**, RajZO başlıqı **Rəzapof** tarafınan „Hed RajZO rabotniktarına arzan xaq menən ber hıjır birergə tejeşhegedtigan jadıv menən kilep, kolxozdın jaqşırtılqan toqomlı 1500 humdı ber hıjırın 500 humqa alıp kitə

Ojəzap. Partianın Ural rajkomı „Biş Ural" kolxozındaqı bəl jynhedlek, əl jenəjətselektərde nisek kyrmaj həm RajZO raqotniktarına kolxozdardan arzan xaq menən hıjır alıv esen kem xoquq birde ikən?

„UCALINSKI"

◆ SSSRdın maj jadıv-sbjr qajnatıv promıjşlennostı maj, sbjr jıteşterev, eşselər ta'minə-le esen hət ədərlavdə jıljaq plandarın srogınan alda tultırıp ytənelər.

Bultırqıqa qaraqanda 13 tonna maj, 3 men tonna sbjr artıq jeteşterelgən. Majdın sbjfatı kyp jaqşırqan.

Sovettar sjezdı aldınan

PROIZVODSTVO POXODI TƏVLEGE

— 15 DEKABR —

SUJIN

BELORET DOMNALARI
214 tonna...plandın 105 pr-tı

JEGƏZE DOMNAHI
28 tonna...plandın 62 pr-tı

Qoros

BELORET MARTENDARI
360 tonna...plandın 116 pr-tı.

Prokat

BELORET STANDARI
192 tonna. .plandın 117 pr-tı

— 14 DEKABR —

Baqır

BAJMAQ ZAVODI
3 tonna... plandın 18 pr-tı

— 14 DEKABR —

Neft

IŞEMBAJ PROMIJSLOHI
Sbqarıv 367 t. prexod 27 m

„BAŞQORTOSTAN" GAZETI XƏBƏRSELƏRE DIQQƏTENƏ

„BAŞQORTOSTAN" gazetahının kyp kenə xəbərsələre xəbərdəren jeəərgəndə ydəreneq adrestarın tulı həm aşıq itep jadmajdar, şunın menən bergə xəbərsə ydeneq familiahın həm atahının isemen jaqşı itep, tulı itep jadmavı arqahında „Başqortostan" gazetahında babılqan xəbərdəre esen tejeşlə gonorar aqsaların xəbərselərgə jeərep bulmaj. Şulaj uq kyp vaqıt xəbərselərgə jeərgən aqsalar da adrestarı tulı bulmav sənəple poctanan kire qajta. Şunın esen kiləsəktə xəbərselərden ydəreneq adrestarın tulı itep jadıp jeəərevdəre horala.

„Başqortostan" gazetı redaksiahının KONTORAHI

1—3

Ə. XƏDIS

TORMOŞ JILMAJQANDA*)

(POVEST)

Ejje kəzə jeqep.

— Doxod kiltərdek tejheged ikən, unı kem quşıp hedqə.

Jəmilef kolxozsılar menən havlaşıp. Harı kəzə taqı la ase tavsı menən baqarıdı. Kolxozsılar qəsqərəşıp keldelər. Jəmilef ydeni tot rqa tərəşıp qarəha la buldəra aimanı, kolxozsılar menən berlekıə qəsqərəp kelde. Qjilmetdin kilep jetəphavmı ip. nacal'nik-tip Jəmilefkə qulən bildə. Jəmilef uqa qulən birep kyrəşte lə jılmajıp:

— Kəzəne haban esen jaqşı tidər, t rmaqa la jegelər. Ə hed jəkkə jəkkənheged, tine.

Qjilmetdin nacal'niktın ydenən kelgənen anlamanı.

— Belməjem iptəş nacal'nik. Qalajtıp kəzəne haban, hrmaqa jegelər ikən. Unın menən ber nəmə lə qərəp tep bu majdər ait, tine Qjilmetdin, asbn həjləv menən.

Ə jəkkə nisek jekteged? Bında qərə tamını? Qjilmetdin nacal'niktın tel təqe kəzə jeqenə qarşı jynə dereiganen anlanı bulha k rək:

— Bılaj şajarıp qına iptəş nacal'nik. Jəştərden telagenə qarşı kilməjem tip rəxsat itkəjnem-tine.

— Politik eştə şajarməjdar. Jəştərde bed tarəlalərga tejeşbed. Lakin asbnlap, tine Jəmilef.

Janlışqanmın ip. nacal'nik, janlışqanmın min də janlışqanmın. Başlavsı min inem-tine. Jəmilefien har ber hyden jolloqop isnlap torovsı Rəşit.

Kəşelər şımdılar. Kələvselər da juq xəder. Harı kəzə lə baqarmaj inde. Ul donjala mine qıdqanbvsı kəşelər də bar ikən, tigəndəj, ike qolaqın almaştilməş qalqılıp, teştaren şaqırdavıp, avədın kejş-j-kejşəj artına borolop qaranı.

— Ə bəl kem? Əlla avərıjmı? tine Jəmilef işeqe aldında odotn odon kə rhenəp ulıtırqan Nuredingə kyden taşlanı.

— Nuretdin şul ait.

— Avərıvın avərəmaj. Kəzə jene qaqılıvə nik məmkin, tip kolxozsılardən berehe kelep jujdı.

— Biş toq doxod kiltergəjnek, şunı aimaj jalbındırıp ultıra—tine ikense ber kolxoznik.

Nuretdin Jəmilefka tiklem dı. ul kilgəs tə ultırqan urınınan tormanı. Tunqək həmaq qılıp ultırıvında davam itterde. Uqa torov tygel, qaş kytərep keşelərgə qaravş la hər nəmənən avər ine şul bəl saqəltlə.

— Nişlergə? qəjep mində tip əjtergəme? Bınan hun min də udarnıj tip hyd birergəme? Əlla er hyd də əjtmaj qəlıp-bəjgen yk tavqan ilde taşlap kitergəme. Kitkəndə qajda kitergə? qajda, kemgə hujınərqa?! Nuretdin ydenen oşo horavdarına javap tana almaj ultırdı.

Keşelər şımdılar. Kələvselər da juq xəder. Harı kəzə lə

*) Bıjs 258, 261, 263 həm 269-s handarda.

SOTSIALISTIK XEƊMƏT FORMALARЬN—URMANOJA

HЎRƏTTƏ: BƏRJƏN rajonь IRGEZLE uclesxozьnьn deјom kyrneşe.

AOJAS ƏƊERLƏV EŞTƏRENDƏ

NINDƏJ BRIOADALARDЬ HAJLAROJA KƏRƏK

Aoјas əderlәv ber ƃerehenən nьq ajtьlqan ber nsa terle operatsianan o a. Uiardь tyвəndəgesə aylergə memkin ad astrdь jьqьv, no aq arsev, ejev, kərək aulha jandьrьv; ylsəv--elldəlәv, assortimentiarq aylep arqьrь kirbev, utьn ham balans kevek assorti enttardь alldəle formala ejev h. n. Bul operatsialardьn hər qəjnьnь terlesə kes, terlesə vaqьt talap itlər.

Hər ber ajrьm operatsiaqa kypme vaqьt sarsь itlergə tejeşleqe turahьnda dejəm kyrhatkestar (urtasa han) aulha la, ular qəmeldə nьq ayduərələr. Ajrьm operatsialaqь keşelərden hanь, brigada esendəge xedmat ayieneşe ber vaqьtta la ber terle aula amaj. Sonki eş şarttarь terlesə. Sunьqtьn bətə aqas əderlәv ucastoktarь esen də brigadanьn nirə keşenən tedelergə, xedmatten nisek ayienergə tejeşleqen ham qajьb ter brigadalar ojoştororqa kərəklegen asьq eldelәv ilra ti ayieneş.

Aqas əderlәv ayieneşdəge brigadalardь tavge ham janь ter brigadalarqa ayilergə memkin. Bel den Juzuralles, şulaj uq Beloret urman ilarahь lespromxozdarьnda naşlьsa tavge brigadalar taralqan. Lakin neddь xedmat ayieneşenə iqtibar itmaj, bilgək ta brigadalardьn hanь artьnan qьvьv tendensiahь bar (lajar, Tirlan lespromxozdarь).

Tavge brigadalardьn berəvhekompleksli brigada. Esselər hanь 15-24 samahь aula. Kompleks metodьnda neta operatsia ber brigada taraibnan naşqarьla. Eşten ajrьm tarmaqьnda, şul uq brigadanьn ajrьm aqzalarь eşlәjdar, betə başqa ter brigadalardaqь kevek, nьnda la hər ber ajrьm operats aqa esselər, ulardьn fizik kestareie, helәt lektarenə qarəj alldəlәnələr Məbalən, aqastь jьqьv eşenə ber tik em kvalifikat ialь keşe, ə botaqtarьn ərsevde telәhə kem-jaş yьmer ham qatьn-qьdarda alqara ala.

Narkomles kyrhatevdare aulьnsa kompleksli brigadala (ulьn ad dlaqında) xedmat tyвəndəge ayienergə teјeş: aqastь jьqьv eşendə 2, botaq ərsev, ejev, jandьrьv eşendə 2-3, nьsqь tarьvslar (tymarlәv) 8-12, utьn jarьv ham ejov eşendə 5-7 keşe. Bildəle, bьl han urmandьn toroşona qaraj nьq ydgərergə memkin. Mətbələn, Beloret lespromxozьnda Kartəle proizvodstvo ucastogьnda kompleksli brigada nereпse tapqьr tyвəndagesə ojoştoroldo ham in jaqşь eş kyrhatkestare birde: aqastь jьqьv eşendə 2, botaq ərsev, ejovdə—2; utьnqa kibevselər—4, jarьv eşendə 11, utьn ejov eşen də 2 netəhe 11 keşe. Bьl ojoştoroldşta eş ap sьqarьv 30 prqa ytte, hər ber eşse kendalek 2,7 kuвm. urnьna 3,5 kuвm. eş lane.

Lakin eşse kesə, bьl tərtip menən ojoştorqanda, utьnqa kibevselər başqa operatsialarqa el gərə almanьlar. Tavge ike keşe ber eştən ikense eşkə kysep tororqa mazbyr bulds. Şul tik alьnap, ikense tapqьr bьl operatsiaqa taqь ike keşe ebtəlәp, brigada 13 keşenən ojoştoroldo. Başqa operatsialaqь eşselər hanь ydgərelmaj. Eşten ьramlьlьqь taqь la arttь. Hər ber eşse 3,75 kuвm. eşlap, kendalek eş normahьn 140 pr.qa ytəp barьdь. Qinvar ajanda şul uq brigadanь ytale brigadaqa əjlәn derev arqahьnda eşlәp sьqarьv taqь la arttь. Hər ber eşse 4,5 kuвm. eşlap, kendalek eş normahь 165 pr.qa ytalde. Eş xaqьn, ajrьm eşlәgəndəgə urtasa 60-70 hum urnьna, progressiv ayleklәv tartiвen qullanьv arqahanda 100-120 humqa tiklem, brigadirdьn eş xaqь 140-150 humqa tiklem kytərelde.

Kompleksli brigadanьn jeteşhed jaqtarь la bar. Ular: ajrьm operatsianь başqarьvsь eşselər hanь hər vaqьt ber terle aula aimaj. Urmandьn toroşo jaqşь aulha (I II-zanitel), utьnqa kibevselər hanь artьrqa, kirehenşə nulьanda kəmetelergə, botavşьlar hanь artьrqa t jeş aula. Jə aulmaha, betə arьqada aqzatьrьnьn hanьn kəmetelergə jəki əbergə tura kilə, sənki urmandьn ber terle toroşo—hirək osoraj torqan xəl. **Bьl ber.**

Ikensenən, bьl ter arigada-jəkt utьn, jəki tik tedev materialь qьna əderlaj, hər ikəvhendə ber yk vaqьtta başqara almaj. Ə qədәttə aqastьn tovarlьqьn juqaltmav esen unan nindəj assortiment alьrqa memkin aulha, şul ter assortimentь əderlev alqa ilerelə.

Əsenenən, urmandьn toroşo adьm hajьn ydgərep torov saвaple brigada esendəge opiratsialardь atqarьvdьn avьrlьqь ydgərə, ajrьm keşenen eşlap sьqarьvьn ilapka alьv avьrlaşa həm eş xaqьn tylovdə tigedlәvelek (uravniloika) kilep sьqa. Bьl xəl ьramlьlьqqa həm brigadanьn nьqlьqьna zarar ilə.

Bular-dəjəm jeteşhedlektər. Beloret lespromxozьnda, bьl jeteşhedlektər ebtəna, hər operatsiala daimi raveşta eşlərlek eşselər urьnlaştьrьvdьn avьrlьqь kyrende. Kartəle ucastogьnda eşselər eştaren aj hajьn alьştьrьp tordolar. Sənki hər ajrьm operatsiaqa eş xaqь tərlesə tylanev saвaple, ber terle eştə nьqьp qalьvqa rizahьdlьqtar kyrende.

Hədəmtələ şunь əjtergə memkin: juqarьla kyrhatelgan jeteşhedlektarenə qaramaвlan, kompleks metodь in kyp taralqan ham nindəj genə xuzalьqqa aulmalьn, ojoştororqa memkin aulqan brigada bulьp tora. Bьl metodtь qullanьv esen ucastoktaqь eşselərden hanь kyp bulьvdьn j-ki əldəle handa bulьvdьn kərəje qalmaj.

Kompleks metodьn aigerək ta daimi eşse kadrdarь jeteşməgən, sezonsьlьqtan kysep aet məgən proizvodstvo ucastoktarenda qullanьv jaqşь aulsaq.

Ş. Abdul

Ul kendən airle alsəmə-alsə yd eşnakar-teatr tyпaraktore tavdь ham juqaldьlar. Arala sa ь aer tyпərək kenə jel ham dovsidarqa qaramaвtan aaşta agit-arigada aulьp jaşap kilde ham adaq naqlь eşse teatrь aulьp jetişte, nьsьnь. Ul—Başprofsovet janьndaqь **„Şesterjonka"** inc.

Bajtaqtardьn xəterendə aulha kərək, 1926 nьs jьldьn dekaвr ajanda, sovet—savda xedmatkardarenen klubında qьvьhьd ham janьhed qena jeşter qurjaqurqa qena nereпse martьna sьqьş jaвalar. Arьaq anlaşьlьp jetmagan tərəplar, muzьka anqajьna toplь juqqa qena qul helәv ham „kyk kylmək piramidalarь"—tynarakten bətə teadь ana şul inc. Bularda şulajda aer unqaj taq bar ul—imnjlarm, eşlergə telәv ham matur qьna ojoşqan top jedro inc. ana şul jedro hav qaidь ham yьte.

1927 jьl.

„Kyk aluzanьn" ike zyleksəbe, janь jetəkselek (ip Volkof) jetəkselegenda yd kesterenən fajdalana aelde ham nisek eşlav kerəklegen hərmap taptь", ana şulaj tip jaddь 1927 jьldьn mart ajanda „Kr. Başkiria".

Taqь aer jьl aqьymanь eş, xudozestvo tyпarage menən quşьlьv. Başqortostan-rajondarьna instruktiv—ky hatmьnaqьp jerəvdan Starletamaq, Krasnoe-Usol'-ham Bəre. Hər q jda dur unьşta nam in jaqşь otrajvtar. Bьl vaqьt esenda janь kollektivtar tьva ham itkelәi nuqana aaralar.

1930 nьs jьl.

„JAQŞЬ XUDOƵESTVO TYПƏRƏGE"

„Kollektiv jaqь ujnanь, dissiplina kyrenep tora. Rol'derde at jaraqanda jeteşlek, muzьka, hyddardə ajtevdə asьqlьq. Iedek kymak jar, jirlь temala satiralar—tamaşassalardь saralьd ydenə silqtьrdь, ulardь səxnələ aulьp ytkəndərde dlq qat menən kedətep aarьrqa məzbyr itle. Programmanь ber-ber nomera qa-ь alqьstar menən ytte", ana şulaj jaddь ul vaqьtta **„Kr. Başkiria".**

Tynarək ydenen əşəj əşlaqan tav kendərenən yk derəs jul rdь—kenden sejena huqьrqa ter-ьşь, konkretlьq ham benden ydak məsilalalare menən bajlavdь maqsət itep qujdь.

Yd programmalьna nigedle xudozestvo nomerdarь indergan xəldə, teatr şul uq vaqьtta tid genə qajtanan qorola ham sajtatqa zajan itmətlan „jerle material dardь" juldam qalьpqa hala ala torqan aulds.

„Şesterjonka" teatrьn ojoştorov sь ham derektorь S. V. Volkof iptəş.

Kollektiv janь urьnqa ele genə kilep teşken. Administrativ artistardь ursnlaştьrьp, adaq—ivlek turahьnda hojlaşkelagansa, kollektivtьn aer eləşe kyptən yk kolxozqa, sovxoz ham proizvodstvoqa taralqьn: serevdər erle materialdar tuplaj, serevdər unьn derek-egen tikşerə, asenselere unь qalьpqa hala.

„Avьl ajdь kelhen" tigən ocerkanda Ip. Nedolin 1929 nьs jьl: „Azьr ujlavsan, əkren ham haq avьl alьşmaj. Nəmene? Sьjnli doşmandьn tuqmalьvьn alqьşlaj, jaqşь sasevdar turahьnda, igen ham nalogtardь aqtьmat tapşьrьv turahьnda, ojaq qunьsьnda jaki kerşəkta jalqan tygel, ə sovet haq aq kassahьna airelgan humdar turahьndaqь agitkam kuplaj" tip jaddajnь. Avьl tynarəktare turahьnda jadalqan bьl hyddardə negenge kən „Şesterjonka" turahьnda la ajtergə memkin.

Bьanlap ta, bьl truppanьn avьlda aьjnfi kerəşten in qьqьvlaşqan aer məlde eşləven, sovettarqa hajlavdar məlendə, avьl krəstyəndare ham kul'turnikter komaşmalarenda agitator ham organizatorьq rolen ylaganlegen onotorqa jaramaj. Bьl qoro u nar esen genə ujlav tygel, ə proletar qalanan avьlqa joqondoho inc, xudozestvo ham politik effekt inc.

1929 nьs jьl dekaвre „Şesterjonka" tarixьnda janь saxilь astь. Əle profsojuzsalarь tynarəkten ytteven ham eşselər teatrьna aşlaneven auajlamaj da qaldьlar. Ular əle bedden jegettəreaedgə haman da tanav a a qarap: „bedgəme hem inde aktjor aulьrqa əle", tejdər inc. Tynarəkten jedrohь aer vaqьt Beloret ja kysə ham undaqь tynarək menən quşьlьp, „Metallistar rajkom agit arigadahь"—„Şesterjonka" ojoştoralar.

Profissional agit arigada tynarəkten eş metodtarьn tərənəjtə ham yd kvalifikatsiahьn kytərə narьp, tid arala eş elerden jaqşь qaraştarьn alьqtьrdь. Eşselər klubtarьnda qьna tygel, ə sextaprotzvodstvo, zavod esendə tə eşlәgən xəld. „Şesterjonka" zavodqь prominpian esen kerəştə jardam itte. Agit arigada —Beloret menən genə tə sьlanep qalmanь, Uzkokolejka stansalarьna la, Tirlan ham Jegozelәge zavod ham rudnikterqa la narьp olgerə.

Yd rejdtarьnan nerehenda agit-arigada alьb mejeştardan nerehe—Quş julqa rudnigьna narьp soqtь. Bed narьp teş kon kvartirda batşa, batşa elsəhe, „bojek" knəz ham knəginalar, svətoj ugodnik ham generaldardьn hyraitare stenarqa elenip qujuloqndar ine. „Şesterjonka" esen bьl „jerle material" ine, lema itep alьp, tanqilәv buldь—batşa ham general'dar şunduq edhed juqaldьlar...

1930 nьs jьldьn jajenda „Şesterjonka" avtomobil qazahьna osoraj, qajьb eeiptəştar imqənep aer ad vaqьt eştan tuqtap tororqa mazbyr bulalar. Beloret profsanotniktarь arahьnda bьl vaqьt esendə: „bedgə hun aulaj dar tynarak totovdьn kərəge barmь, nasartaq aulha la oshodoraq bulqanь jaqşь aulmahь?" tigən şik tьva.

Ular şulaj „aqьlaşqansa" „Şesterjonka" elәgə qajtьp, Başprofsovettьn kul'tura harajьnda janьnan eşkə başlaj.

Janь unьştar həm... Janь jalalar.

Kollektiv motor zavodьnda unьşlь es alьp bara, qadan sexь menən berlekte parovoz-remont sexьn şturmqa ala: „eş lap sьqarьlqan 80 parovozda „Şesterjonka" bьn da qatnaşьqь dur", tip jadь şul uq **„Kr. Başkiria"** ləkin... Başprofsovettьn halqьn qaravь arqahьnda „Şesterjonka" artistarь jeveş, halqьn aylmalardə repertittsia jahatqa, qьşqa halqьndardə tьlop həm aьjmahьd tumьp erergə məzbyr aulalar, sonki Başprofsovet „Şesterjonka" qa birgən aьjmalarьn da kise tartьp ala...

Yd eşməkarle sanqət Betə Sojuz alimpiadahьnьn: „Şesterjonka" qa Başqortostan elka ojoşmalarь, sigrak tə Başprofsovet halqьn qaraj", tip ajtep ytteve tiktəkə genə tygel ine, əlattə.

1932 nse jьl aulьp ytkan bьl alimpiada aedden unьştarьnddь kyrep maq talarь həm Başprofsovettьn qьdьl aajtaqь—aslar netəhe tə bul teatrdьn jaqь eşen, politik totoraqlьlьq ham xudozestvo jaqınan juqarьlьqtь qat-qat artьlqjdar.

1933 nse jьl.

„Şesterjonka" qajda qьna aarmahьn, kolxozьn ham janqьldaqtar a r a nında jaqşь te'ir qaldьra alarqa nisek itep udar eşlergə kerək, kyrelgen jeteşhedlektərde asьp qьna qalmaj, ə nisek ana şunda uq tedətergə tə kerək ikenlegen tərc mirbaldar menən asьq kyrsette"—tip jaddь unьn turahьnda Avtodor Y.S nьn organь „ZA RULEM"—„unьn ag t-massovej eş formalarь yddərən tamam aqlanьlar, unьn eş hem qimmətle təzribə algələren „Avtodor" əjrənergə hem başqa respuslika, k-aj hem alkolergə tə kyserergə tejeş".

Bredden „Şesterjonka" ənə şulaj eşlәp ke'də ham əleta şulaj eştəvendə darьm itə.

Ə, ber-ber kendə unьn eş şarttarь nis k han? Dərek Başprofsovettьn uqa aajtqa ajrьqь aer tikiem jaqşьrdь, lakin qaвaqatta erlek tygel. Maвaən kollektiv alegə tikiem aarь yd tapqanь menən jeşlap kilə, aer-tin dolatsia alqanь juq; profsojuzdar ele aulmanan plan anьşına tajdalana aelmajdar tik kene-saqale kilep jetkan kena, pozarmajdar arьnan saqьrqan hamaq qьna saqьrьp kilteralar. „Şesterjonka" aeotaktarьnьn sotsial tormoj şarttarь ypıarde teiergə qaldьra. Məbalən, ip. D. Mitric qajda ar Psixnol'nitsa janьnda tora həm kenena ike tapqьr repititsia, ham spektakelgə kilə.

Başprofsovet nьna aalardьn aetəhen də kilasakta taqtьrarga ajьrqa ham pardam itergə teјeş. Bularda omet rga Şesterjonkanan xaqь aar. Vaqьtьnda jardam itev bьl teatrdьn taqь la nьqьnьvьna, izat jaqьnan yteven ham janьnan-janь jenevdvga o qaşevena jardam itasak. Jaşəve ta jьl tьlav ajqanь aedden telagened anə şul.

Bibliografia

„BULAT IŞEMƆOL"

(Əbərdər jьjьlmahь Ofe, Başgiz, 597 bit, tirazь 3000)

Başqortostan dəvl t nəşriatь 1934 jьl, Başqortostandьn tanьlqan jadьvsьlarьnan aer nisə iptəşten dur uq kyləmdəue əbərdər jьjьlmahьn, ajrьm tomdarьn sьqarьvqa teşə aldь. Bulat iptəş Işemqoldьn oşo arala qьna sьqqan əbərdər jьjьlmahь-Başqïz taraьnan eşl-agən dur xedmattərden nerehe.

Kitaptьn kylome 18 aatma tanaqtan artьqьraq aulьp, yd esenə Bulat Işem qoldьn 1921 jьl menən .933 jьl arahьnda jadqan şiqьr, əbər, xikəjə, fel•jeton, instalrovka ham dingə qarşь əbərdaren alqan.

Hər aer zanr ydenə ajrьm aylek menən inderelg n, şul uq vaqьtta xronalogik moment kyd unьnda tololop əbərdər jadьlqan jьlarьna, vaqьtlarьna qaraj tərtipkə kil erelqandar.

Kitap esenə 60 şiqьr, 24 xikəjə, 23 terle dingə qarşь jadьlqan əbər, 9 fel'jeton, 2 insalrovka urьnlaştьrьlqan.

Əbər Ş. Şəhər iptəşten hyd başь ham şiqirdьn ydenen „Qomer julında" tigən ineş hyde menən ta'min itelgan. Anlaşьlmaqan hyddərgə anlatmalar aetə urьnda ta derəs tygeldar. Bigerək ta dini hyddərden leqətendə baş autarьq, uqьvsь massala janьş fekerdar qaldьrьlьq urьndar ad tygel.

Şaqir yde turahьnda hej ə an da: „Bьl əbərdərden kynehe başqort ədəbiatenen ybev juldarьn ejrənev materialdarь aubь xedmət iterdər. Şul jultь jardam iterlek əbərdərde min aetəhen də inderdem. Ba q rt ədəbiate ybeşe dəverendə 10 jьl aujьna jadьlqan əbərdərde ljnap alrev menən, a-l ədəbi materialdardь Marks — Lenin dealektikьnьn arqьrь aik nь lap tikserep, başqort ədəbiatenen kilasək ybeşe ə-en fajdalanьv tənqitselərdən, ədəbiat u.ьvsьlarьnan" ti. bьnlap ta kitaptьn esenə lnep tikserə başlaqan ber ber iptaş, Bulat Işemiqo dьn izadьn tikşerevdə həm dəjəm başqort ədəbiate tarixьn əjranevdə baj materialdar tabasaq.

Bula tьn başqa jadьvsьlardan ajrьlьp tora torqan ber jaqьul ta unьn aik odao jaldar aujь komsomol eşendə həm dinqə qarşь *kəreş frontьnda*, ulardьn jetəkse ojoşmalarьnda eşlave. Şuqa kyrə aed Bula tan aьl ike elkələ başqa jadьvsьlarda aulmaqan baj materialdardь tana a aьd. Bigerək ta unьn dinqə qarşь kəreş julьnda ə'rqan kyp paruitiarь ham tapqьr hyddəre, javaptarь, fel'etondarь, aeqen də əle, əha mlattərec juqaltmaqan tar.

Kitapqa şaqirdьn terle dəverdə alьs qan alь hyrəte inderel jm.

Kitap jaqь, kilnkorianqan tь 'a. Xaqь 10 hum. Tanьlqan jadьvsьlardьn jьjьlma əbərdəren sьqarьv ham unь texnik jaqtan aformit iterdə aulqan bьl xedmate—Başgizdьn dur elgəşeve tip banarqa həm kitapsəkta ajrьm jeteşhedlekta de aelərəp taqь la elgələ kitaptar sьqarьvьn horarqa kərək. Oj.

Oj. SƏLƏM *KIROF IP. IƂTƏLEGE*

MIRON ULЬ[1]

Ber minutqa qapьl tormoş aetle
Dur Sovuzdьn hər ber jaqьnda,
Qapьl sapmaq buldь parovozdar
Sapmaq buldь ayьr vagondar.

——

Vьşkalar da neft atmaq buldь,
Par sьqarmaq buldь qudoktar,
Əjlənmətkə buldь propillerdət,
Tьnьp qaldь qьrdar, tavlьqtar.

——

Barь la tьndь...
—„Miron ulь jerəgen
Doşman jьrtьl" —tigən xəvərgə,
Qəjqь kevek avьr qara ajraq
Qanat jəjde uram, ejdərgə.

——

Arala juq aegen Lenin ulь
Batьrdardьn alqь aatьrь,
Arala juq inde dur kerəşse...
Doşman unь qanqa aatьrdь.

——

Barь la tьndь...
Bajmaq şaxtjorь la
Helkməjenə totto kirkəhen,
Depo eşsehe lə tik ber adqa
Stanokta qulьn jerətməne.

——

Barь la tьndь—
Tik ber adqa,
Tьndь qьrdar,
Tьndь il,
Baвtь qajqь
Tьndь tulqьn,
Tьndь kyldar
Tьndь jel...

——

Kemdər aelmaj qanь Perekopta
Baştar tavь ejelep qalha la,
Aq sandьlar aedden kavdalardan
Volga aşa kyper halha la,
Bed qalmanьq tuqtap jьrtь julda
Qan esenən aajraq kytərdek.
Kemdər aelmaj: hьnqan qulьb aajtəp
Hunqь ata-aqa klikende.

——

Tik aegen—
Tьndь barь la
Tьndь qьrdar,
Tьndь il,
Baвtь qajqь,
Tьndь tulqьn
Tьndь kyldər
Tьndь jel...

——

Lakin,—
Begen də aed ujav tordoq
Hiş kem juqaltmanь yd posьn,
Hiş kem onotmanь yd aurьssa
Jerəktəge jenev uj, xisen.

——

Tik ber adqa taqь la hər aerehe
Barьr juldь nьqlap kydlane,
Taqь la ber qat ular tikşerdelər
Doşman jerəgən huqmaq eddəren.

——

Nьqьltlar sajnfi asьvdarьn
Qaştar jemerelep hьndьlar
Artьrdьlar tanь la narьv kesen
Jenev kise menən tuldьlar.
Tuldьlar da...
Aşьqьp qudqaldьlar
Parovozdtar dinged jarьnda,
Hunqь tidlek menən sapmaq buldь
Parovozdar, jəşel vagondar.

——

Vьşkalar da kestə tkelətep
Şaşandьlar fontan atьrqa,
Tavsь iptəştər dinamit ultьrttьlar
Tav qujnьna, skal vatьrqa.

——

Propellirdar kesən alşkə artьrьp
Motokoltar kykkə ostolar,
Traktordar mizalardь jemerep
Aşьqa, aşьqa neft estelər.

——

Tid jərergə buldь konvajrdar
Tid narьrqa buldь aftalar,
Jaqь janmaq buldь elekterdar
Uramdarda ham də şaxtala.

——

Tik ber komandirdь alьp qəna
Doşman jenev menən sapьmaq,
Ytkendərdən taqь la ytker aulьp
Posta tormaq buldь haqsьlar.

——

Ul ythə lə.
Qьdьl aajraq kevek,
Eşe aaiqьr aedden dur julda,
Sənki, unьn menən Leninselər
Unьn menən mendər, milliondar.

---

1) VKP(s) Ölkə komitetь ham Başqortostan xəkymatenen Ölə predpriatie eşselere menən aerlekte ip. Kirovtь ibkə alьv alterqanda 5 dekaвr kone hajlangan şiqьr.

Ul kendən airle alsəmə-alsə yd eşnakar-teatr tyпaraktore tavdь ham juqaldьlar. Arala sa ь aer tyпərək kenə jel ham dovsidarqa qaramaвtan aaşta agit-arigada aulьp jaşap kilde ham adaq naqlь eşse teatrь aulьp jetişte, nьsьnь. Ul—Başprofsovet janьndaqь **„Şesterjonka"** inc.

Bajtaqtardьn xəterendə aulha kərək, 1926 nьs jьldьn dekaвr ajanda, sovet—savda xedmatkardarenen klubında qьvьhьd ham janьhed qena jeşter qurjaqurqa qena nereпse martьna sьqьş jaвalar. Arьaq anlaşьlьp jetmagan tərəplar, muzьka anqajьna toplь juqqa qena qul helәv ham „kyk kylmək piramidalarь"—tynarəkten bətə teadь ana şul inc. Bularda şulajda aer unqaj taq bar ul—imnjlarm, eşlergə telәv ham matur qьna ojoşqan top jedro inc. ana şul jedro hav qaidь ham yьte.

1927 jьl.

„Kyk aluzanьn" ike zyleksəbe, janь jetəkselek (ip Volkof) jetəkselegenda yd kesterenən fajdalana aelde ham nisek eşlav kerəklegen hərmap taptь", ana şulaj tip jaddь 1927 jьldьn mart ajanda „Kr. Başkiria".

Taqь aer jьl aqьymanь eş, xudozestvo tyпarage menən quşьlьv. Başqortostan-rajondarьna instruktiv—ky hatmьnaqьp jerəvdan Starletamaq, Krasnoe-Usol'-ham Bəre. Hər q jda dur unьşta nam in jaqşь otrajvtar. Bьl vaqьt esenda janь kollektivtar tьva ham itkelәi nuqana aaralar.

1930 nьs jьl.

„JAQŞЬ XUDOƵESTVO TYПƏRƏGE"

„Kollektiv jaqь ujnanь, dissiplina kyrenep tora. Rol'derde at jaraqanda jeteşlek, muzьka, hyddardə ajtevdə asьqlьq. Iedek kymak jar, jirlь temala satiralar—tamaşassalardь saralьd ydenə silqtьrdь, ulardь səxnələ aulьp ytkəndərde dlq qat menən kedətep aarьrqa məzbyr itle. Programmanь ber-ber nomera qa-ь alqьstar menən ytte", ana şulaj jaddь ul vaqьtta **„Kr. Başkiria".**

Tynarək ydenen əşəj əşlaqan tav kendərenən yk derəs jul rdь—kenden sejena huqьrqa ter-ьşь, konkretlьq ham benden ydak məsilalalare menən bajlavdь maqsət itep qujdь.

Yd programmalьna nigedle xudozestvo nomerdarь indergan xəldə, teatr şul uq vaqьtta tid genə qajtanan qorola ham sajtatqa zajan itmətlan „jerle material dardь" juldam qalьpqa hala ala torqan aulds.

„Şesterjonka" teatrьn ojoştorov sь ham derektorь S. V. Volkof iptəş.

Kollektiv janь urьnqa ele genə kilep teşken. Administrativ artistardь ursnlaştьrьp, adaq—ivlek turahьnda hojlaşkelagansa, kollektivtьn aer eləşe kyptən yk kolxozqa, sovxoz ham proizvodstvoqa taralqьn: serevdər erle materialdar tuplaj, serevdər unьn derek-egen tikşerə, asenselere unь qalьpqa hala.

„Avьl ajdь kelhen" tigən ocerkanda Ip. Nedolin 1929 nьs jьl: „Azьr ujlavsan, əkren ham haq avьl alьşmaj. Nəmene? Sьjnli doşmandьn tuqmalьvьn alqьşlaj, jaqşь sasevdar turahьnda, igen ham nalogtardь aqtьmat tapşьrьv turahьnda, ojaq qunьsьnda jaki kerşəkta jalqan tygel, ə sovet haq aq kassahьna airelgan humdar turahьndaqь agitkam kuplaj" tip jaddajnь. Avьl tynarəktare turahьnda jadalqan bьl hyddardə negenge kən „Şesterjonka" turahьnda la ajtergə memkin.

Bьanlap ta, bьl truppanьn avьlda aьjnfi kerəşten in qьqьvlaşqan aer məlde eşləven, sovettarqa hajlavdar məlendə, avьl krəstyəndare ham kul'turnikter komaşmalarenda agitator ham organizatorьq rolen ylaganlegen onotorqa jaramaj. Bьl qoro u nar esen genə ujlav tygel, ə proletar qalanan avьlqa joqondoho inc, xudozestvo ham politik effekt inc.

1929 nьs jьl dekaвre „Şesterjonka" tarixьnda janь saxilь astь. Əle profsojuzsalarь tynarəkten ytteven ham eşselər teatrьna aşlaneven auajlamaj da qaldьlar. Ular əle bedden jegettəreaedgə haman da tanav a a qarap: „bedgəme hem inde aktjor aulьrqa əle", tejdər inc. Tynarəkten jedrohь aer vaqьt Beloret ja kysə ham undaqь tynarək menən quşьlьp, „Metallistar rajkom agit arigadahь"—„Şesterjonka" ojoştoralar.

Profissional agit arigada tynarəkten eş metodtarьn tərənəjtə ham yd kvalifikatsiahьn kytərə narьp, tid arala eş elerden jaqşь qaraştarьn alьqtьrdь. Eşselər klubtarьnda qьna tygel, ə sextaprotzvodstvo, zavod esendə tə eşlәgən xəld. „Şesterjonka" zavodqь prominpian esen kerəştə jardam itte. Agit arigada —Beloret menən genə tə sьlanep qalmanь, Uzkokolejka stansalarьna la, Tirlan ham Jegozelәge zavod ham rudnikterqa la narьp olgerə.

Yd rejdtarьnan nerehenda agit-arigada alьb mejeştardan nerehe—Quş julqa rudnigьna narьp soqtь. Bed narьp teş kon kvartirda batşa, batşa elsəhe, „bojek" knəz ham knəginalar, svətoj ugodnik ham generaldardьn hyraitare stenarqa elenip qujuloqndar ine. „Şesterjonka" esen bьl „jerle material" ine, lema itep alьp, tanqilәv buldь—batşa ham general'dar şunduq edhed juqaldьlar...

1930 nьs jьldьn jajenda „Şesterjonka" avtomobil qazahьna osoraj, qajьb eeiptəştar imqənep aer ad vaqьt eştan tuqtap tororqa mazbyr bulalar. Beloret profsanotniktarь arahьnda bьl vaqьt esendə: „bedgə hun aulaj dar tynarak totovdьn kərəge barmь, nasartaq aulha la oshodoraq bulqanь jaqşь aulmahь?" tigən şik tьva.

Ular şulaj „aqьlaşqansa" „Şesterjonka" elәgə qajtьp, Başprofsovettьn kul'tura harajьnda janьnan eşkə başlaj.

Janь unьştar həm... Janь jalalar.

Kollektiv motor zavodьnda unьşlь es alьp bara, qadan sexь menən berlekte parovoz-remont sexьn şturmqa ala: „eş lap sьqarьlqan 80 parovozda „Şesterjonka" bьn da qatnaşьqь dur", tip jaddь şul uq **„Kr. Başkiria"** ləkin... Başprofsovettьn halqьn qaravь arqahьnda „Şesterjonka" artistarь jeveş, halqьn aylmalardə repertittsia jahatqa, qьşqa halqьndardə tьlop həm aьjmahьd tumьp erergə məzbyr aulalar, sonki Başprofsovet „Şesterjonka" qa birgən aьjmalarьn da kise tartьp ala...

Yd eşməkarle sanqət Betə Sojuz alimpiadahьnьn: „Şesterjonka" qa Başqortostan elka ojoşmalarь, sigrak tə Başprofsovet halqьn qaraj", tip ajtep ytteve tiktəkə genə tygel ine, əlattə.

1932 nse jьl aulьp ytkan bьl alimpiada aedden unьştarьnddь kyrep maq talarь həm Başprofsovettьn qьdьl aajtaqь—aslar netəhe tə bul teatrdьn jaqь eşen, politik totoraqlьlьq ham xudozestvo jaqınan juqarьlьqtь qat-qat artьlqjdar.

1933 nse jьl.

„Şesterjonka" qajda qьna aarmahьn, kolxozьn ham janqьldaqtar a r a nında jaqşь te'ir qaldьra alarqa nisek itep udar eşlergə kerək, kyrelgen jeteşhedlektərde asьp qьna qalmaj, ə nisek ana şunda uq tedətergə tə kerək ikenlegen tərc mirbaldar menən asьq kyrsette"—tip jaddь unьn turahьnda Avtodor Y.S nьn organь „ZA RULEM"—„unьn ag t-massovej eş formalarь yddərən tamam aqlanьlar, unьn eş hem qimmətle təzribə algələren „Avtodor" əjrənergə hem başqa respuslika, k-aj hem alkolergə tə kyserergə tejeş".

Bredden „Şesterjonka" ənə şulaj eşlәp ke'də ham əleta şulaj eştəvendə darьm itə.

Ə, ber-ber kendə unьn eş şarttarь nis k han? Dərek Başprofsovettьn uqa aajtqa ajrьqь aer tikiem jaqşьrdь, lakin qaвaqatta erlek tygel. Maвaən kollektiv alegə tikiem aarь yd tapqanь menən jeşlap kilə, aer-tin dolatsia alqanь juq; profsojuzdar ele aulmanan plan anьşına tajdalana aelmajdar tik kene-saqale kilep jetkan kena, pozarmajdar arьnan saqьrqan hamaq qьna saqьrьp kilteralar. „Şesterjonka" aeotaktarьnьn sotsial tormoj şarttarь ypıarde teiergə qaldьra. Məbalən, ip. D. Mitric qajda ar Psixnol'nitsa janьnda tora həm kenena ike tapqьr repititsia, ham spektakelgə kilə.

Başprofsovet nьna aalardьn aetəhen də kilasakta taqtьrarga ajьrqa ham jardam itergə teјeş. Bularda omet rga Şesterjonkanan xaqь aar. Vaqьtьnda jardam itev bьl teatrdьn taqь la nьqьnьvьna, izat jaqьnan yteven ham janьnan-janь jenevdvga o qaşevena jardam itasak. Jaşəve ta jьl tьlav ajqanь aedden telagened anə şul.

FƏN HƏM TEXNIKA

Qьrьmdьn Balaklaza tigən rajonьnda Vern r tigən m ister Grik səlləvegenen qabьqьn quptarьv maşinahь ujlap sь qarqan. Bьqь tiklem Qьrьmdь səllərek qabьqtь qul menən quptarьv julь menən eşlap, ike eşse 10 səqət vaqьt esendə 500 kilo səlləvek qabьqь quptara ala həm ьrak sьqa torqajnь.

Ə bьl janь jihalqan maşina menən eşlav arqahьnda 2 esse 10 səqat vaqьt esendə 3000 kilo səlləvekten qabьqьn qup tara ala həm ьrak ber də buimaj.

Komissia bьl maşinanьn eşer 3 dur kolxozda tikşerep qarap aik fajdalь tip tapqan.

◆ Angliaiaqь ximia promьjşlennostьnda eşlavse ber qalьm aqastardьn ni esen serevdarep tikşerep qaraqan. Tikşerev aqastqa ber ad miqdarda organ ic iodlar inevden aqastьn serevenə səbəp bulьvьn kyrhatkan. Aqastan jahala torqan materialdardь ьrnazut tigən darьv menan darьvlav ulardь odaq va qьiqa tiklem serevdən haqlaj Lakin organik toddardь aqastan jahalqan materialdarqa inevden haqlav qьjьn. Aqastan ja halqan material lardь jeveşa nevdən haqlav organik toddardьn materialdarqa inevenə dur qьjьnьq j.haj.

MARGANES

Marganes upravlenichь rudniktare dekaвrden ikense alş ikənlegende 630 tonna marganes saqardьlar.

TAMAŞASЬLAR DIQQƏTENƏ

KULTURA HARAJЬNDA
17-SE DEKABRDƏ

„SIT KEŞE BALAHЬ"

Spektaklenen bun ham 18 se dekaвrdə

„QARA TAP" spektaklenen bun, başqort ham ursь Dəvlət teatrdarьn repertuarьn xedmetlənderev esen tamaşasslardьn kon ferensialarь aula.

Bətə ojoşmalardan, bьl kendərdə udarnaj silettar aujьsa teatr qararqa narь udarniktardь ham kul't-massovьj raвotniktardь ojьna jeвerevde tə'min itevdəren horala.

2-2 Direksia xudozestvo sovetь

KUL'TURA HARAJЬ

Urьt teatrь spektakle

18-DEKABRDƏ

„QARA TAP"

Komedia—satira 3 Pardəla
Rezis: Andrejef postanovkahь

19-

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫҢ, БЕРЛӘШӘГЕҘ!

БАШҠОРТОСТАН

ВКП(б) НЫҢ БАШҠОРТОСТАН Өлкә һәм Өфө қала комитеттарының, БАШҠОРТОСТАН Үҙәк башҡарма комитеты һәм БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЫ

№ 291 — 20 ДЕКАБРЬ 1934 ЙЫЛ — АЛТЫН ҺАНЫ 10 ТИЙЫН

ТАР-МАР ИТЕЛҠӘН

ДОШМАНДАРҘЫҢ ҠАЛДЫҠТАРЫН ТАМЫРҘАРЫ МЕНӘН ЙОЛҠОП ТАШЛАРҒА

дәҫән партия массаларының ғәҙәттәгесә партиәҙәрҙең ике алдынҡы ойошмаһының-Мәскәү һәм Ленинград ойошмаларының иң мөһим документтарына йәлеп ителәсәк. Был ойошмаларҙың өлкә комитеттарының актив менән берлектә пленумдары уҙып ҡуйҙы. Пленумдар Үҙәк комитеттың ноябрь пленумы йомғаҡтары тураһындағы докладтарҙы тыңланылар һәм мәҙәкәрә ителәр ВКП(б) ҮК секретарҙары КАГАНОВИЧ һәм ЖДАНОВ ҡылҫалардың докладтарын уның нигеҙендә ҡабул ителгән резолюцияларҙа ҡәҙәр ваҡытты ҡаплаған ҡырҡа ҙур ҡытайынан-ҡытай эшселәренең революцион хәрәкәтенә ҡарата ҙур иғтибар биреүҙәрен күрһәтә.

Мәскәү һәм Ленинград пролетарҙары, ил-ғәҙәттәгесә, үҙ хеҙмәт ҡәләмдәре менән бергә, ихмаҡ һәм ғәйәт ҙур ваҡыт ярҙамында, ҡулдарында ҡартошка ҡалаҡтары менән, ҡулай уҡ машина-трактор станцаларынан политбүлектәрҙән үҙҙәренә йүнәлтелгән ҡырҡа ҙур ҡытайынан-ҡытай эшселәренең революцион хәрәкәтенә ҡарата ҙур иғтибар биреүҙәрен күрһәтә.

*Беҙҙең партиәҙәштәр, хеҙмәткәрҙәр, колхозсылар һәм ғәскәр ҡаҙанышҡа ирешкәнгә күрә

Sjezd zalonan

9-SЬ BƏTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬNA

JENEV RAPORTTARЬ MENƏN KILERGƏ

TUJMAZЬLA RAJON SJEZDЬ ASЬLDЬ

(Yď xerərsereddən)

17 dekaвrdə Tujmazь sovetтarьnьn rajon sjezdь asьldь. Lәkin, hanдar mәzay ri әderlәv jeklәmәlәrenen tulьrьlmaqanlьqtan kyrlьә lә.

It tapşьrьv jeklәmәlәre 10 dekaвrgә rajonda 86 pr. qa ytelgәn. MTF—100 pr. q , STF—87 pr q , OTF—97 pr. qa, dejemlәşterelgan kerev—67 p . qa, kolxozsь ar—82 pr. qa, janqьәaqtar—89 pr. qa ytәqandar. **Aвlaj** (predsedatele **Ojizәtylin**), **Barьhad** (predsedatele **Ismәqilef**) sovetlarь qavlatkә mәsәvyri it tapşьrьv jeklәm lar n vaqьtьnan alda ytәp, Rej başqarma tarafьnan byleklәndeler. **Baltaj** sovetь la it tapşьrьvdь 100 pr. tь menan tamamlanь. Bular 35-se jьl jeklәmәhen dә 35 pr. tan alьp 64 pr. a tkal m ytәnceler. Senki bel massovь—anlatьv eşe nigeđendә itte kollektiv raveştә tapşь rьvdь ojoştordolar.

Dejem alqanda rajondan 14 sovetь it tapşьrьv jeklәmahen 60-75 pr. qa, 25 sovetь 75 90 pr. qa ytә cl r.

Qajьb ber sovettar, massovь anlatьv eşen onotop, qoro administratorlьq itev arqalьnda, rajondan dәvlәtka it tapşьrьv eşen artqa tartьlar. **Kullin** sovetь (predsedatele **Maskof**) 34-se jьl jeklәmahen 65 pr. qa, **Jamadьaş** predsedatele **Kamaletdinov**—66 pr. qa, **Nikolaevka**—67 pr. qa, qьna ytәnelәr. Nikolajevkala 82 xuzalьqtь, Jamadьaşta 46 xuzalьqtь urьnlьad straliaqandar. Şul uq vaqьta tejeşle ha ьnqan straitь julap alqan darь juq. Nikolajevkala utkal uj menan it tapşьrmavь 21 xuzalьqqa halьnqan 1185 hum, Jamadьaşta—900 hum straitь negenge kengә tiklem julap almaqandar.

Susqastьlq sovxozdarь bigerәk tә nasar eşlәdәr. Ular 34-se jьl it tapşьrьv jeklәmahen barь 12 pr. qa qьna ytәgandar. Ra-Jen dekaвr ajьnda 1000 sentner it tap ьrьqa tejeş aulьa la, u 10 ken esenda barь 30 sentner qьna tapşьrqan.

Het tapşьrьv jьlьq planь rajonda 90 pr. qa ytelgәn. MTF—72 pr., dejemlәşterelgan kolev—70 r., kolxozsular—94 pr., jan qьdaqtar—84 pr... 10 avьl sovetь—**Nurlj, Juqarь—Zәid, Harьhad** h. b. het tapşьrьvdь 100 pr. qa tultьrьp ytәnelәr. Lәkin, **Jamadьaş, Nikolaj, Mullin** sovetь tarь jьlьq het tapşьrьv planьn 70-85 pr. qa tiklem genә tәnelәr. Jam dьaş janьnan 170 s ntner, Nikolaj 100 sentner het tapşьrьqa tejeştәr.

Bьl sovett rdьn jetәkselәre het tapşьrьv jeklәmahen vaqьtьnda вer ber xuzalьqqa jetker menelar. Hвp eştarenen nasaqujelьvь arqanьnda, xoдerge kendә lә, qajьb sovettьn ky me het tapşьrahь qalqanьn bel mәjdar. Kвp xuzalьqtar het ulьtorqan maldarьn utkal uj menan hattьlar. Jamadьaş 1000 hum, Mullin 930 hum straitь da negen ә tiklem jul aqa darь juq. Jamadьaştaqь het jьlьv ь—**Şarәfejel** Ojә fu la het ylsav e en yde kruzka jahap, het tapş rьvsьlardьn heten ydeәa alьp qalьv menan şeqeillanjan, Nikolaj sovetь predsedatele **Drjumin** het tapşьrьv esen at birmajensә 86 litr hette bodqan. Lәkin, bular javapqa tartьlmaj qalqandar.

Jon tapşьrьv jeklәmahe lә 87 pr. qa qьna ytalgan. 13 avьl sovetь jan tapşьrьvdь 80 p. ta tynan ytәqandar. Şul uq Nikolaj, Mullin, Nikitin sovettarь rajondь qolroqta qa dьralar. Jan әderlәv sojuzь yde yk jen әderlәrde artqa tarta. Jan әderlәv sojuzь vәkile **Kalimyllin** jan tapşьrьvsьlarqa tejeşle xaqьn tylamajensә 12-14 h. aqsanь yd ketәhenә qaldьrqan. Jьjьlqan 574 k lo jende tuddьrqan. Plandan tuş jen hatвp alьv eşe lә barь 25 pr. qa qьna ytalgan. Jan hatвp alьv esen jeвarelqan 500 humlьq tovar tuddьrlqan Bьl eştare esen **Kalimyllin** urьnnan alьnha la, bьl hanaq sel'po eşşelere arahьnda nьqlap ejreneimav argahьnda, jen әderav eşe nasar ytәlә.

Fksport sьjr'johь oderlәvde Tujmazьla sovet ham kolxoz jeәk-elәre narьqlamaqan. Ә. rajon ranotniklarь вьqa va.ьtьnla nьq otpor birmәyendәr. **„Savat—natar"** kolxozь predsedatele **Өxmatef** hunarsьlardь, unardan tuja. Atnaqol sovet predsedatele hunarsьlardьn tan p ipastarьn tartвp ala. Sel' olarda eştәren eksport sьr' johь әderlavea qaratвp qormaqan. Ularda, eksport tovardarь la almastьrьlьq, ularqa вegenle kendә kerәk aulqan prom tovardar juq. Şunьn menan ber ja, esak әderlav mas'әlәhe ne tenlaj ištan sьqarьlqan. Sel'po arqa вadarlь urьndarda mal h jav majdandarь ojoştororqa qu ьlhe la, ber genә urьnda la ojoştorolmaqan. Ә, әderlәv eştare menan uranan-tura jetәkselek itevse RIK predsedatele urьn вarь ip. **Jamoşьrf** ham rajsoju:—**Antepindar** yd вojoro qo on вojomqa aşarьlvьn tikşrmaәdәr Өlkә әderlәv ojoşlarьnan kyp qaqьd alьv arqanьnda, ular da kabinetta ul tьrьp, qaqьd aşa qьna jetәkselek itkandar. Eksport sьjr'johь nьn әhamiәten anlamaqandar.

Oşolar heдemtәhende rajonda eksport sьr'jь hь әderlәv ede ә. Qirimatle janlek tirelare әderlav 4-se kvartalda 85 pr. qa, jьlьq plan 67 pr. qa, osa ter qan joştar (norovoj dic) әderlav 4-se kvartal planь вarь 91 pr. qa, jьl ьq planь 29 pr. qa qьna ytәlә. Esak sjьr'johь әderlav 4-se kvartalda вarь 50 pr. qa qьna ytәlde.

Timak Tujmazь, rajon sjez ь aldьnan әderlav eştarenen ber genә tarmaqьnda la tulьhьnsa ytaleş birmone.

Nurajьva.

KOLDOGOVOR KAMPANIAHЬN

KIŊ MASSOVЬJ EŞKƏ ƏJLƏNDERERGƏ

EŞ XAQЬN TYLƏMƏVSELƏR JAVAPQA TARTЬLDЬLAR

Aqidel filotьnьn Өfe pristanь mestkomь koldogovor tikşerev eşen tamamlanь. Tikşerevda 24 keşene esenә alqan 8 вrigada eşlәne, Ber aj вujьna eşlәgen bьl вrigadalar kyp kenә jeteşheдlektarde astьlar:

ristan uejәmjek jerotev zadaniehьn 91, possazirdar jerotevde 87 pr. qa qьna tultьra. Ber genә ajda la p'an y әlmaj—possazir kilometr 74, tonna kilometr 35 pr. ta qala. Өdeklek—eşse ese aqьlьvьnan, sikheđ avarlanan,eş xaqьn vaqьtьnda tyl vmađan ham udarsьlqjarьş xarәkatenen kin jәjelmave nan, massa-anlatьv eştarenen jomoaqlьqьnan kilep sьqa.

Bьndan da eşşeler eş xaqьn vaqьtьnda ala almaj вdalanalar. Pristan вujьnsa 42 men, вajlaneş вujьnsa 52 men hum eş xaqь s aj вujьna tylanmaj jatqarьla. Teđeleş sektorь smetanan tuş 8 kvarterь jort haldьrьp, eş xaqь fondьn tarata. Aqsa juqlaqtan eşşelarđen, inzenerdarđan ş xaqtarьn kametalar. Mәhalan: inzener Bikqa 300 hum or ьna 200 hum tylә dar, inzener ştan kitergә mәzayr вula.

Udarsьlьq ham jarьş nasar. Pristanda 567 eşşe вar. şunan ul вarь 172 udarnik. Mesikom jarьşьvsьlar hanьn вelmaj.Dereb, pristan ia **Oljajsin, Işmajlef, Samiqullin, Işmoxammetef** kevek zadanienь 171 pr. qa tik lem ytap, juqarь eş kyrhatkes tare birgen udarniktar da bar. Lәkin, ularđьn eş elgelare вe ь eşşeler arahьna la kyserei mәgәn.

Apparattь jerlelaşterev yd aqьşьna tapşьrьlqan VKP(в) Өlkә komitetьnьn direktivahь вujьnsa apparattan 11 pr. tan jerle, millәt eşselarn—вaşqort ar teşkil itergә tejeş, ә praktikala 4 pr. qana teşril itә.

Eşşeler arahьnda texnik uqьv đar alьp вarьlmaqan. Ujlap sьqarьv eşe juq. Vaxtalar qarşь lav planь almaqandar h. в.

Tikşerev вrigadalarьnьn eş jomqaqь teşnelde. Eş xaqьn i tovda qajepie pristan nacal'nigь **Farafonof**, вajlaneş nacal'nigь **Majsief** ham smetahьđ jort tar haldьrьvsь teđeleş вyleqe nacal'nigь **Cizol** sudqa aireldelar. Mestkomqa janь koldo joverđь teđeqangә tiklem, aik aşьqьş raveştә jeteşheдlektarde вeterergә teqdim itelde.

Janь koldogovor esen вetә he 40 eşşe teqdime jьjnaldь.

Ә. I.

KOLDOGOVORƏRDЬ DƏRƏƄ YTKƏREV—ƏLGƏLƏ EŞ MENƏN ANЬQLANA

Өfe parovozdar sluzaqhь mest komь koldogovorđь tikşerev şen вetarde. Tikş tev massovj teь aldь. Betahe 70 keşene вlqtarqan 15 tikşer v вrigadalь eşl ne. Koldogovor jomaqq torьn tikşerev jьjьlşьnda 1170 eşe qatnaştь.

VKP(в) Vđek komitetь ham SSSR Sovna komьnьn timer jul jepolarьn qajtanan qorov turanьndaqь qararьnan hun, depo lar elgә evđergә ireşә. 9 ajlьq eş planь 110 pr. qa ytәlә. Xeđmat ramlьlьqь 35 pr. qa kytarelә. 210 parovoz 4 men 200 tonna kymergә ekonomia ja вajdar. Parovozdarđьn sanьv plandarь 118 pr. qa jeikerelә.

Udarniktar safь kyp kenә arta Udqan jьl 200 udarnik вulьa. вьjьl 518 gә jetә. Massanьn eşkә nьq mobilizirlanьvь, mas-

TIKŞEREV EŞTƏRE JƏJELDERELDE

Motor teđeleşendә вetә stolovj ham savđa seltarđerendә koldogovorđarđь tikşerevqa carata jьjьlştar ytkәr lde. Dejem jьndьrьv ham barьv seltare вujьnsa koldogovorđarđь tikşerev esen 3 вrigada teđelde.

Koldogovorđarđь tikşerev heđen tahendә 1,2,3,9,11,18—majandar tarahьnda sotsialь tik jarьş jәjelde. Stolovjđarđa tavьş eşten jajeldereive heđemtahendә, jьlьq plan vaqьtьnan 2 aj el k tultarьla. Eşşelar plan dь tultьrьv menan, **sovettardan Basqortostan IX sjezdьna sylak itep plandan tuş 8 parovoz eslergә jeklemә alalar.**

Koldogovorđarđь tikşerev вrigadalarь elqaşevđarde kyrhatev menan aerlekta, remontta q вatlav, parovozdarđь вodovkevek jeteşheдlektarde lә asьp naldьlar.

Dejem alqan saqta, koldogovorđь вodovdar juq. Mestkom h m administratsia koldogovorđь ytkarev esen, timer jul politiyege jardambnda, sol'şevistik nьqlьq menan keraşkandar. Keraş juqarь jenevđar menan anьqlana.

1935-jьl koldogovorь esen janьnan 400 eşşe teqdime jьjnaldь.

RODMIR

KOLDOGOVORDЬ ONOTQANDAR

Işemвaj. Işemвaj promьjslo komiteь profsojuzdardьn вetә Sojuz yđak sovetьnьn koldo ovordarđь tikşerev turahьndaqь qararьn ytamaj.Massovj eş jelel derelmәgan. Partkom sekretarь **Eredgan** вьqa plakattar ham qanьđ juqlьqtь hьl av itә Promkom predsedatelenen urьn вarь **Ituajьf** neltselar sojuzьnьn yđak komitetьnan vakil kileven ketә.

Barь postrojkom qьna eşte şerev vaqьtьnda xeđmat xaqь fondtarьna injiвar itelde. 10 aj ese dә 8 men hum aqsa artaq totolovь вelende. (Başkosa)

ALDЬNQЬLЬQ ƏSƏN KƏRƏŞƏLƏR

Əвj III rajonьnьn Ravil avьl sovetь 1934 jьl вaşna tiklen вetә kampanialarđa ytkarevđa in artta qalьp вardь. Raj ndь. вetә politik-xuzalьq kampania larьn vaqьtьnda tultьrmavqь sьвapse вer sovet ine.

Sovettьn nьl xalqa qalьvьnь Rajkom ham Rajвaşqarma вor sola вaslanь. Sonki sovet đur, 3 avьlđь вerlaştere. Rajkom h m Rajвaşqarma вьl avьl sovetьnьn jatekselәren alьşьrьqa qarar itlәr. Sovet p edsedatel. lep ip. **Nizamьlfь** jeвarđ lar. Nizamьl eş tәzirnahe kyrgan keşe. Ul sovet tirahenә aktivtar tuplav, sovet seksialarьnьn eşen janlanderev ham marqa jelәkselek itev eşenә totondo: Sovet ь rajondьn вerer.se maqtavlь sovetь itev esen, sovettardьn enkursьna quşьlьp eş вaşlanьlar.

Sovet eşe kendәn-ken alqa вara.

Xađerqe kendә rajondьn maqta ь Qьđьl вajraqь unьn qu lьnda.Politik-xuzalьq kampania larь vaqьtьnda ytәlә. 1934 jьlьn it tapşьrьv planь 1 dekaвrga 100 pr. qa ytelde Xekymatkә igen hatvьda la aldьnqь urьnda вara. III kvartal maja uplav planь 134 pr. qa, IV kvartal maja tuplav planь 5 dekaвrqa 100 pr. qa ytelde. Uqьtьvsьla qa eş xaqь vaqtьnda elrelә.

Şulaj itep, Ravil avьl sovetь rajonda aldьnqь sovet вulьr esen kerәşә.

F. Mejan

PROIZVODSTVO JARƉAMЬN NЬQЬTЬV

LOZUNQAHЬ AĔTЬNDA

Mejaka. „Tahirьl" orloqsoloq sovxozьnda sovet haйlavdarь kamp aniahь eşşelar, xeđmatkarđar hәm qatьn-qьđđarьqьn aktiv qatnaşlьqь menan yt e. Kampania vaqьtьnda sovxozda 5 haйlav ucastkahь eşlane. Şulardan haйlav jьjьlştarьnda haйlavsьlardьn qatnaşlьq itevđare: Stalin isemendәge 1-se вylekta—80 pr. qa, Stalin isemendәge 2-se вylekta—89 pr. qa, Ravnina вylegendә—84 pr. qa, Jәsel Kolin вylegendә—77 pr. qa. ydak usadвala- 75 pr.qa ta'min itelde.

Haйlavsьlardьn janь sovetqa вirgan nakazdarь jaqьn tirelәge kolxozdar n e әn sovxoz arahьndaqь proizvodstvo jardam đarьn taqь la nьqьtьv, eşşelerđen kul'tura—tormoş şarttarьn, havlьq haйlav eştaren jaqşьrtv, вьjьlqь qьş esendә uqь jada вelmavselekte вeterev, вaşqort hәm tatar вalalarь esen maktaptar janьnda ajьrьm sьjnalar asьv ham вaşqa terle elk kvp m s'alәlar turahьnda вuldьlar.

Stalin isemendәge 1-se вylekten in jaqşь traktorist **Miroşnicenko** haйlav jьjьlşьna yđen n tunqa harevđaqe đur unьş turahьnda raport menan sьqtь:

— „Beđđa nasar maşina juq. Beđđa maşina texnikahьna ejә вulmaqan nasar, keşelar genә вar" tine. Ul eвnь yđ eşenen matur, tere faktarь menan raвlanь hәm „Janь sovet traktorist, kombajner, mexanik, mexanizator, şofer, storvalsь hәm вaşqalarđan texnik вilemhedlektaren вeterevđe jaqqь sosev вaşlanь qanqa tiklem tә'min itergә tejeş" tigan nakaz irđe. Bel nakaz alqьştarьlьnđ qabul itelde.

Yđak usadвala haйlav jьjьlşьnda: „Janь Ko stantinovka sovetь „Tahirьl" orloqsoloq sovxozьnan 4 kilometr jerđa, janqi yđ tuplaqьnda вulьvqa qaramaqtan, sovxozqa әhamiәt вir mane. „Tahirьl" sovxozь devlatka igen tapşьrьv planьn nej narь 70 pr. qa qьna tamamlaqan вer vaqьtta. (7 oktвr ә ul rajkomqa „Sovet igen tapşьrьv planьn 100 pr. qa tamamlanь" tip raport birde. Sovet sovxozqa hәr vaqьt yd kolxozdarьnьn in nasar keşelaren jeвarde" tip tanqitlanelar

Yđak usadвanьn haйlavsьlarь janь sovetqa tyвandage mehim nakazdь вirđelar:

„Sovxoz menan kolxozdar arahьndaqь proizvodstvo jar amdarьn nьqьtьrqa. Sovet sovxozqa jardam esen in jaqşь, hьnalqa kolxozsьlardь jeвarevđe tә'min itergә tejeş".

Xađer diputattar eşka вaşlanьlar Ulardьn praktik eştare itep tyвandagelarđe kyrhatergә вula:

Sovxoz doxod вylevđe tidlә tev julьnda „Taras Şivcenko" kolxozьna ydenen вuxgalterđarьn birde hәm doxodьn 25 se nojabrga вylenep вeteven tә'min itevđa prakük jardam itte.

Konst ntenovka sovetь sovxozqa, igen huqьvdьn tamamlanьvьn tidlatevđa jardam itev esen in jaqşь kolxozsьlarđa jeвarde.

BAJANЬF

SOVETTAR SOJUZЬNDA XISAP-HAJLAV KAMPANIAHЬ

KIN RƏVEŞTƏ JƏJELEP JEBƏRELDE

Lenin qalahьnda sovettarqa haйlav 13 se dekaвrdә вaşlanđь. Smol'nьjđa doşmandar qulь menan jahalqan xaindarsa atьv Piter eşşelarenen maqtavlь вaflarьna qurqьv hәm emet eđev nastrainlahьn indermәne. Sьjnli doşmandьn qaвaxat sьqьşьna, eşşelar jьjьlştarđa II-se вiş jьlьq burьstarьn ytav esen ikelәtә energia menan kerәşergә hyđ birđelar.

„Krasnьj putilovec" zavodьnda haйlavqa 35000 eşşe jьjьlđь. Uardьn aldьnda Leningrad sovetьnьn вozahь, qala komitetь sekretarь ip. **Ugarof** xisap birde. Leningrad вol'şeviktarьnьn maqtavlь jetaksehe ip. **Kirof** Leningrad sovetьnьn maqtavlь deputatь itep haйlanьp, вerense вliette uqa вirergә вer tavьştan qarar itelde. „Krasnьj putilovec" haйlavsьlarь qaiь alqьştar ataında, вetә il xeđmatsәndarenen hejekte jetakselen ip. **Stalinđa** sovetqa yđđәtenen deputatь itep haйlanьlar. Unen вaşqa sovetqa deputat itep ip. **Zdanof, Ugarof, Kodatski, P.Aleksejef, I. Alekseief** hәm zavodtan in jaqşь udarniktarь jeвarelelәr.

Leningradtaqь „Elektrosila" zavodьnda jьjьlşqa 6000 esse kilde. Haйlavsьlar sovet gerojь ip. Levanevskiđen sьqьşьn jul **qarşь aldilar.** Leningrad sovetьna deputat itep ip. **Kaganovic, Buşujef** hәm zavodtьn in jaqşь keşelare jeвareldelәr.

Leningradtьn ip. „Stalin" isemendage zavodьnda 700 haйlavsьnьn qatnaşlьqь menan ytkan jьjьlь ul zavodtaqь eşşelerđen politik anlьlqtarь turahьnda hejlәj. Bьl jьjьlşta Sovettar sojuzьnьn gerojь Kananin iptәş hyđ alьp hejlane. Stalinsьlar Lenin qalahь sovetьna ip. **Molotof** tь, **Cudulь**, Smorodindь hәm prolzvodstvonьn jaqşь udarniklarьn jeвarergә вer tavьştan qarar ittelәr.

Baltik zavodь, „Bol'şevik" hәm вaşqa zavodtarđa lә eşşelәrđen haйlav jьjьlştarь elkәn aktivlьqtь kyrhattelәr.

Leningradta tәv kenә sovet tarqa 28 preuptiate proletarda rь haйlanьlar. Jьjьlşqa kilevđәi urtasa 99,6 pr.t taşkil itte.

* *

Ukraina вaşqalahь Kijef qalahьnda haйlav jьjьlştarь jaqşь ştelәr. Kijef qala sovetьna xađer 494 deputat, şulaj uq rajon sovetlarьna 1187 deputat haйlanđь. Jьjьlşqa kilevđar 97 pr.tan 100 pr. qa tiklem jetә.

Xar'koftьn kyp kenә predpria tielarьnda haйlavdar tamamlandьlar. Jьjьlşqa kilevđar urtasa 98,9 pr.t taşkil itә. Oj ş maqan massa arahьnda la haйlavdar đur aktiv ьq menan ь lar. Ularđьn jьjьlşqa kilev đare 92 pr.t taşkil itә.

Zakavkazialala 20 qala sovettarьna haйlavdar tamamlandь. Z kavkazia 78 r a j o n d a rajon sovet sjezdarь udqarьldь.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SSSR—TƏRIKƏ DUƄLЬQЬNЬŊ KƏVƏƏLƏNEVE

Anqara. 19. Kәjsarida tekstil kombinatьn teđev eşe hunqь ike aj esendә şaqtaj alqa kitte. Bel jestarđen ajteve вujьnsa eş s jlaь tulьhьsa qanaqatlanerlek. Sovet inzen rdarьnьn proektь menan teđelә torqan ham ovet stanoktarь menan qoiol malanqan bьl kombinat Terkiә qen tygel, ajkl вetә Balqan jarьm utravьnda iq đur tekstil predpriatte вulasiq hәm ul Kajsari qalahьn Terkianen tekstil ydәqe ia ajlanderasak.

Baş inzenerđan şulaj uq Sum r вank direktorьnьn hyđare вujьnsa sovet stanoktarь yđđarenen juqarь sьjfattarь menan ajьrьlalar. Ular s vet monterđarьn ham inzenerđarьn yđ eştaren вelevse, namьqlь hәm diss plinalь raвotniktar, tip xarakterlajđar.

Kisa tekstil kombinatь teđeleşenen majđanьnda ip. Karaxan hәm xalьq xuzalьqь ministre Baljer xermatenә terek hәm sovet teđevselare tarafьnan ytkarelgan kisa ajrьvsa kytaren kelek menan ytep, Terkiә-SSSR đuвlьqьnьn demonstratsialьna ajlande.

Kisa xalьq xuzalьqь ministre Ba jerđьn hәm SSSR ilsehe ip Karaxanьn telmarđare menan tamamlandь. Baljer Sovettar sojuzь t rafsьnan teđelә torqan kombinattьn Terkiә ekonomikahь esen aik đur әhamiәte bul qanlьqьn hәm teđev eştarenen sьjf tь juqarь torqanlьqьn ajte. Ministr Terkianen yđen qol qarьv esen kerәşkan juldarьnda SSSR đan alqan jarđamьn his onotmajasaqьn hәm xađer Terkia promьjslennostьn teđev eşendә Sovettar sojuzь tarafьnan kyrhatelә torqan jarđamqa juqarь narьq birqanlegen ajtte. T lmarđen aralьqьnda ministr Sovettar sojuzьna terek stazerđarьn jeвarev tazrilвahenen unьş ь sьqqanlьqьn, ularđьn texnika-ekәhendә donjal a dьnqь lьqqa sьqqan lidan aik qimmate texnik вelemde duвlьq ops tanovkahьnda alьp qajtqanlьqtarьn ajьrtьsa kyrhatte.

SSSR ilsehe ip. Karaxan SSSR menan Terkianen duвlьqь hәr ike ildeq yđ mestaqillektare esen kyp kenә imperialь tik il đargә qarşь avьr kereş jьldarьnda вaşlanqanlьqьn h m nьqьqanlьqьn ajtte. „Kereş xuzalьq frontьnda hәm вytan sredstvolar menan davam itә, -tne ip. Karaxan—„Stalin ipteşten „artta qalьvsьlardь uqm jđar" tigan hyđđaren-kilterep, ip. Karaxan Stalindьn bьl hyđđarenen ahamiaten Terkiәla jaqşь anlaqanlьqtarьn hәm yđđarenen dәvlat promьjslennost rьn tavđarьv esen вetә kestaren birqanlegen eştare kyrhatte. Bьl janь frontta,—tne ip. Karaxan—Terkiә menan SSSR jana вergelap вaralar. Kajsari qalalьndaqь tekstil kombinatь Terkianen ekonomik mestaqillegen nьqьtьv esen ike ilden вergelap eş kyreve вulьp tura".

LITVALA MILLƏTSE-SƏTSIALISTARQA SÜD

Kaunas (Kovno). Litva telegraf agentstvohьnьn xanar iteve вujьnsa 17 dekaвrdә sud ulьtьşьnda millatse-sotsialistar ojoşmalarьnьn qulqa alьnqan aqzalarь eвtenan tedelgan qajeplav aktь uq ldь. Ojajeplav aktında millatse-sotsialistarđьn qoralь a tania juk menan Klajpeda (Mamel elkahe) territotiahьn Litvanan tartьp alьv maqsatьn kyđatep đavlatka qarşь xarәkat itev taktikanь talsilь raveştә kyrhatelә. Bьl ojoşma Klajpeda territoriahьnda jamaqat tormoşonon вetә tarmaqtarьn millatse-sotsialistar Germanlahьnьn taraftarđarь qulьnda tuplav esen вetә kesen birgen. Yđ maqsatla вna ireşev esen ojoşma terle metodtar qullanqan, đur summa aqsalar taratqan, vaqәdalar birgan ham qarqьtqan. Germania millatse - sotsialistar vlas вaşьna kilgandan hun kenstьqьş Prusiala xarelaşterelgan ojoşmalarđьn Litvaqa qarşь demonstratsialarь asьqtan-asьq ytkarelgan. Tikzid ham вaşqa qalalarda Momel elkahenan sьqqan keşelardan şturmovoj otrađtar tьvđarьlqan. Xatta „Momel elkahe" gazetь esen kerәşkan juldarьnda SSSR đan alqan jarđamьn his onotmajasaqьn ham xađer Terkia promьjslennostьn teđev eşendә Sovettar sojuzь tarafьnan kyrhatelә torqan jarđamqa juqarь narьq birqanlegen ajtte. T lmarđen aralьqьnda ministr Sovettar sojuzьna terek stazerđarьn jeвarev tazrilвahenen unьş ь sьqqanlьqьn, ularđьn texnika-ekәhendә donjal a dьnqь lьqqa sьqqan lidan aik qimmate texnik вelemde duвlьq ops tanovkahьnda alьp qajtqanlьqtarьn ajьrtьsa kyrhatte.

ABISSINIA-ITALIA KONFLIKTЬ

Pariz. Zenevanan xәвar itelәr: Abissinia xekymate „Italia qaskarđarenen tanktar ham osqostar menan his вer sanaphad Abissinia otrađьna hezym itkanlektaren" kyrhatep Millatar ligahь sekretariatьna nota tapşьrqan „Italia agrissiahь al dьnda.—tip ajtelә notala,—Abissinia xekymate ydenđa tuvqan avьr xalqa Millatar ligahьnan olqqaten вlьqtьra".

Gavas agentstvohьnьn Rimdan xвar itevе вujьnsa Italia xekymat dairalarьnda вьl konferattьn Millatar ligahьnda qarallarqa tejeşle tygellegen, sonki unьn janahe Italia territoriahьnda вulqanlьqьn вelderelәr.

* *

London. „Dejli mejl" hәm „Addis abeвa" gazetalarьnьn xвare вujьnsa Abissinia xekymate Italia menan ike arala kyptan tygel вulqan vaqiqalar turahьndaqь вeldeievđe Millatar ligahьnьn вeiә aqzalarьna birevđe horap Millatar ligahь sekretariatьna merәzaqat itkan.

SALONIKI QALAHЬNDA ZABASTOVKA

Afina. Saloniki qalahьnda temake fabrigьnьn eşşelare zabastovka iqlan itep, fabrik ainahьn вaйap aldьlar. Bytan tan ake fabriktarьnьn da eşşelare zabastovkaqa quşьldьlar. Fabrikta haqlavsь haldattar eşselarqa qarşь sьqьvđan вaşlartьlar. Atlь politsia fabriktaqь eşşelargә adaq ytkarmaj.

AFQANSTAN BANDITTARЬ NЬŊ ROZABADQA HƏZYMJƏRE

Tohran. Persianьn вetә gazettarь Afqanstan tranitsahьna qora lь dur konflikt вulqanьqьn xanar itelәr. Gaze tarđьn jaqьvьna qaraqanda 4 de aarđa вer terkem afqan вandittarь Rozaвadqa hezym itep, 26 avьldь talaqan. Persiadar tan 2000 krakteljande keslek menan Afqanstan erena alьp kitkan. Bьl вanditlar arahьnda Afqanstandьn alidele keşelare, rasul cinđarь hәm xalta haldattarь вulqandar. Bandittar Perstinьn granitsa nujьnđaqь Po' Xadtь ligan postьndaqь 12 za darmьn qoralьvđalandьrqandar, ulda 3 zandarmdь yltergandar, şulaj uq Afqanstanqa вajtaq qora alьp kikandar. Persianьn qra itsa вujьndaqь xalqьnьn вьl hezym dan kyrgan zararь 500 men tuman (в đden a.saqa 37 jarьm tin) taşkil itә.

Persia gazettarь „вьl vaqiqalarđь вis вer nәmә endaşmaj jena kydalep qalmalqa" Persia xekymaten sьqьralar. „Politik h-jlaş vđardan вaş a,-tip jada „Iran" gazetь,—вь ozrallь agressiaqa qьrq jul qujmahqa hәm yđe eđđen onorona sararьn xodqa jeвarergә kerәk" tip jađa.

SARAQOSSALA METALLISTAR STACKAHЬ

Pariz. Ispanianan xәвar itev ujьnsa Sa agossila eş kenen odaj вvqa protest вelderep metallistarđьn đejәm zabastovkahь вaş'anqan. Xeđmat ministerleqe вьl stackanь zakonqa qarşь tip iqlan itte h m вetә eşselarđen qatь jazaqa tartьlasaqtarьn вelderde.

Barselon qalahьnda kisa Katalonialaqь вetә profsojuzdarđьn konferenstahь вulьrqa tejeşle ine. Pontsia şul konferensiaqa kilgan 20 delegattь qulqa aldь.

LIGA SOVETЬNЬŊ QA RARƉARЬ TURAHЬNDA

BENEŞ DOKLADЬ

Praga. Beneş đur jьjlьşta Millatlar ligahь sovetьnьn qarardarь turahьnda doklad jahanь. Beneş Millatlar ligahьna ingen SSSR đen Fransia menan hәm unьn tuвьlьq haqlav esen вerlaşkan sojuzniktarь menan jaqьnlaşqanlьqьn hәm xađerge vaqьtta Jevropanьn вytan tildare menan đa SSSR arahьnda jaqьnlaşьv вarqanlьqьn ajtte.

* *

Pariz. Gavas agentstvohьnьn xәвare вujьnsa Abissinia xekymate Italia menan ike arala kyptan tygel вulqan vaqiqalar turahьndaqь вeldeievđe Millatlar ligahьnьn вeiә aqzalarьna birevđe horap Millatlar ligahь sekretariatьna merәzaqat itkan.

SALONIKI QALAHЬNDA ZABASTOVKA

Afina. Saloniki qalahьnda temake fabrigьnьn eşşelare zabastovka iqlan itep, fabrik ainahьn вaйap aldьlar. Bytan tan ake fabriktarьnьn da eşşelare zabastovkaqa quşьldьlar. Fabrikta haqlavsь haldattar eşselarqa qarşь sьqьvđan вaşlartьlar. Atlь politsia fabriktaqь eşşelargә adaq ytkarmaj.

LIGA SOVETЬNЬŊ QA RARƉARЬ TURAHЬNDA

BENEŞ DOKLADЬ

Praga. Beneş đur jьjlьşta Millatlar ligahь sovetьnьn qarardarь turahьnda doklad jahanь. Beneş Millatlar ligahьna ingen SSSR đen Fransia menan hәm unьn tuвьlьq haqlav esen вerlaşkan sojuzniktarь menan jaqьnlaşqanlьqьn hәm xađerge vaqьtta Jevropanьn вytan tildare menan đa SSSR arahьnda jaqьnlaşьv вarqanlьqьn ajtte.

* *

Pariz. Gavas agentstvohьnьn xәвare вujьnsa Abissinia xekymate Italia menan ike arala kyptan tygel вulqan vaqiqalar turahьndaqь вeldeievđe Millatlar ligahьnьn вeiә aqzalarьna birevđe horap Millatlar ligahь sekretariatьna merәzaqat itkan.

SALONIKI QALAHЬNDA ZABASTOVKA

Afina. Saloniki qalahьnda temake fabrigьnьn eşşelare zabastovka iqlan itep, fabrik ainahьn вaйap aldьlar. Bytan tan ake fabriktarьnьn da eşşelare zabastovkaqa quşьldьlar. Fabrikta haqlavsь haldattar eşselarqa qarşь sьqьvđan вaşlartьlar. Atlь politsia fabriktaqь eşşelargә adaq ytkarmaj.

TAQЬ LA DURƄRAQ UNЬŞTARQIA

BERENSE BURЬS—KOLXOZDARƉЬ NЬQЬTЬV HƏM KOLXOZLAŞЬVDЬ TAMAMLAV

Ip. **Stalinđьn** kolxozdarđь вol'şevistik, ә вetә kolxozsular đь xale tormoşlo itergә, tigen yrhatmahen ytavđa avьl sovettarь jaqьndan torop qatnaşlьq itelәr.

Sjezda hejlәvselәr hәm partianьn rajon komitetь s kretarь iptәş **Velejef**, politвylek nacal' nigь iptәş **Sajetnorhanьf**:

— Avьl sovettarьnьn вerense hәm in n.elьm burьstarь kolxozdarđь nьqьtьv hәm totoş -olxozlaşьvđь tamamlavđan tora lip aljtep yltelәr. Sartmaqaz avьl sovetьnьn predsedatele ip **Berhanova** вьl mas'elane tormoşqa asьrьv вujьnsa yđenen eş tәzirnalәren hejlәp ytte. Ul vьl sovetьnьn eşen kolxozdar menan nьqlь вajlaneştә qujьv, massovj-anlatьv eştaren jajep j вarev menan kolxozdar ojoştorov ham janqьđaqtarđь kolxozdarqa вlьqtьrvđa đur unьştarqa ireşkan. Bьl avьl sovetьnda 4 kolxoz вulьp, kolxozlaşьv 95 protsent taşkil itә.

Lakin, вьl eş elgehe вetә avьl sovettarь tarafьnan da ylaştereimaqan ale. Rajonda 26 protsent janqьđaqtarđьn kolxozdarđan sittә torovđarь, kolxozlaşьvqa nьqlь әhamiәt kәrektegen talap itelәr.

Şulaj uq artta qalqan kolxozdarqa ajrьm iqtьsar itev kәrektegen tar.hьnda partia hәm xekymatten kyp kenә kyrhatmalare вunьvqa qaramaqtan, avьl sovettarь rajon sjezdьna tiklem вьl elkәlә nьqlь eşlәmanelar.

MALSЬLЬQ—XƏL ITELERGƏ TEJEŞ

Rajonda malsьlьqtь yrsetev вujьnsa doklad jahavьs rajon jer вylegeren nacal'nigь Ip. **Kazikiaf**, вьjьl kyp kenә unьştar вulьvьn ajtep ytte. Вьjьl janьnan 12 hetselek fermanь, harьqsьlьq, aisьlьq h. в. fermalar ojoştorolqan. Maldar han ham sьjlat jaqьnan da ariqandar. 1930-1931 hәm 32-nse jьldar menan saqьştarqanda rajonda mәgәdie ere maldar, harьqlar, susqalar h. в. maldarđьn protsentlarь kyt

„OLO AQA" DOXOD BYLDE

(Yđ xoвarseвeđđan)

Ɓəset'e rajonь „Olo aqa" kolxozь doxod bylyđe taman lavь.

Kolxozda 8 вrigada. Şulardan in aldьnqьlь 7-se A.draxmanь вrigadahь. Ul вeтə avьl xuzalьqь eşlərendə, вaşqa вrigadalar a qaraqanda, in alda yəp kil e Urьv, huqьv eştəren vaqьtьnda ham alda tamam lavь Eşten sьjlatьnda jaqşь ɵep вaş qardь. Şunьn e en Abdraxmanьl вrigadahь doxod bylgandə 20 protsent artqь edь. Kolx zda xođmət e nenə urtasa 3,9 kilogram igen tejhə, Ab.r.xmanьl вrigadahьndaqь kolxozьslar hər вer xođmə kene ə 4 kilogram 571 grami i en aldьlar. Xəsənf a ig dahьna 20 protsent. Safarьl вrigadahьna 15, Ojl manьf вrigadahьna 12 həm Ja aletdinel вrig.a ahьna 10 pr. qa kəmetel-de.

Kolxozda namьđ menən eşlap kolxoz milken kyđ qarahь ke vek haqlavьslar kyp i.eu aldьlar. Kərimef Xərif 33,5 sentner, Rama arаf Minnixmət 27 sentner igen aldь. Vəxitьf Əxət kolxozdьn in jaqşь at qaravsь hь. Ul qorsunqь avьtvь menən avrьqgan 16 at.ь alьp jaqşьlap tərelelәve arq hь da, ularđ n retəhe la tađarđь. Xəđer Əxət qaraqan attar kolxo-da in jaq-ь ittar вulьp har.alь. Doxod ayl gandə la Əxət 25 sentner igen aldь ham kolxozьslardan dejem jьp lьşьnda вerenşe вulьp вyləklende.

Kolxozda udarniktar hanь kən dən ken arta вara. Ytkən jьl 8 вrigadalь kolxozda 20 udar nik lьapla hь, вьjьl kolxoz proizvodstvohьnda jaqşь eşləgən eş normalar n artьrьp ytəgən, eştə, şulaj uq kolxoz milken haqlavđa вaşqalarqa jaqşь yr-nakt r kvrhalevse 90 udarnik вar. Ular sotsia istik jarьş ham udarsьlьqtь kin j jep jeвarev migeđendə ваşqa kolxozsьlarđь la udarsьlar saĥna jalep ɵevđə eş alьp вaralar.

Janqьđaqlar, kolxozđьn elqaşe.đaren, jaqşь eslanən ham kolxoz milken haqlaqan kolxoz sьlarđьn mul igen alьvđarьn kyrep hoglanalar. Şunьn esen đa, doxod вylev jьjьlєşьnda qьna **Movlytef Xəli, Kamaletdinif ojolav, Xanimullina Gəlsafa, Xəsəновa Sania, Abdullin Xəsimulla h.m Qadirif Xəjredtinđer** kolxozqa aqra вuьp indelar. Ьlarđan в şqa la kolxozqa i ev esen jamьđaq xuzalьqtar tar.ьran qarьza вirev qavь.m ilə.

Kul'turalь tormoş esen kerəş e nьq jəjelderahe rar ale. Kolxozda вetəhe 200 lap ɵe ə qazeta zurnal tarala („Вaşqortostan" 8, „Kon muna" 12 dana, 144 dana rajon gazetь ham вaşqa gazetlar).

Kolxozsьlarđьn, **Bьjkin** ipteşka jađqan xattarьndaqь „Beđ **hər вer jortqa вer yazet** aldьrvđь вuldьrasəqьđ" ligənjəkle malare ytəlergə tejeş.KƏRİMEF

„TYGƏRƏK"—ALDЬNQЬ KOLXOZ

Şişmə. N-T oitski MTS-ь xeđ m-te đəqe „Tygərək" kolxozь вer jьl esendə tanьmaвlьq вulьp ydgərđe. Ul xəđer ifke Cualkip avьlь tygel, janь avьl, kul'turalь, irken tormoşlo kolxoz avьlь.

Kolxozđьn xuzalьqь kəndənken yьa. Tik səsev məjdanь qьna uđqan jьlqa caraqanda 280 gektarqa artь. Həm ajьrvsa kolxoz вьjьl juqarь вroza) alьvqa irəşte. Uđqan jьl volovoj seor 13 men 322 sentner вulha, вьjьl—23 men 344 sentner! Ber gektardan alьqan urtasa urozaj uđqan jьl 6 sentner вulha, вьjьl 11 sentnerđan ar tьqьraq вuldь. Kolxoz вьjьl dəvlətkə lə igende uđqan jьlqa qaraqanda kyвerək tapşьrđь Uđqan jьlqь 3893 sentner urьnьna вьjьl 4997 sentner tapşьrьldь. Uđqan jьl kooperatsia вşa dəvlətkə 125-130 вot samahь qьna igen hatьlha, вьjьl 22 men 200 вot hatьldь! Xəđer kolxoz вajьj. Bьjьl teđev materialdarь, avьl xuzalьqь qoramaldarь həm вer gruzovik maşina aldь.

Kolxoz malsьlьqtь la yrsetev esen kerəşə. Bьjьl 54 вaş hьjđan MTF ojoştoroldo. Unda 54 вaş вađav đa вar. 80 вaş mal hьjarlьq itep jaqşь, tipovoj mal torlaqь teđelđe.

Uđqan jьl qьna kolxozda 55 eşenen hьjьrь juq ine. Ə, вьjьl hьjьrь вulmaqan вer genə kolxozь la juq.

Xəđer kolxoz juqarь doxod esen kerəş tantanahьn вajram itə. X đmət kendərenə, вylenqan igen doxodь uđqan jьlqa qarəqanda вer tapqьr artьq te jə. Uđqan jьl hər xeđm t kenə nə 5 kilogram igen tьha, вьjьl 10 kilogram! Xəđer-namьđ menən eşlavse kolxozsь-udarniktar igende jəđer вot menən ihəplap a'alar. Elekke meвken вulap jərəqən, tormoşton raxatel kyrmәqən **Tajьpьf Ojirfan**, вьjьl kolxozda 180 вot igen ala Şulaj uq Şəjaxmitьf Oljənət, Nasiвullin Ibatulla, Nəzmetdinef, Xalizьf Nəqim, Işmajьf Əđhəm ham Dəvlətef Qəlimullalarđa 180-200 вot igen aldьlar. Kolxozsьlar yđđərenen jartьq igendəren kooperatsiaqa hatalar. Unan terlə tovarđar, kejemdər alalar. Unda jəştər genə tygel, o-o kolxozsьlar đa jaqşь, вьpaj kejenep jərəjđər.

Partia jetəkselegendə ham unьn vəkile kommunist Tajьpьf Əjvp jetəkselegendə „Tygərək" kolxozь janь, kul'turalь, xə le tormoşlo avьlqa əjlanə.

S. NURBJ. Ə. XƏZEJEF

BAŞQORT KADRЬNA IQTIBAR JUQ

SNK qararь вujьnsa oşo jьldьn 5 dekaвrendə Başnarkomzem apparatьna qajtanan qorov ytkərelde. Lakin apparatta haman da kypselek вulьp urьđlar qaldь. Bьl eşte вigerək tə kadrđar əđerləv вylegenən kyrergə вula. Bьnda вarlьqь 9 keşe eşləp, şunьn 6 hь urьđ, esavhe tatar-вaşqort ine. Jarьnan teđev вulqas, вer вaşqort, вer tatar sьqarьlьp, 6 urьđ həm вer gen вaşqort qaldь.

Kyptən tyqel-вer urьđьt partia eşenə aldьlar. Bьl đa apparattan sьqarьlqan Ibrahimьf, Dəvkajeftardan вeleme menən də jaqarь keşe tygel, yđe partiahьđ. Şulaj вulьvqa qaramaştan unь apparatta qaldьrđьlar

Xəđerge kendə tatar ham вaşqort rajondarьnda traktoristar kursьtarь həm RKŞ lar asьlqan

Bьl kurstar menən jetəkselek itev esen вaşqort eşseləre kərək. Kurstarđьn eştəren urьđ eşselere вarьp tikşerhələr đə undaqь вaşqort telendə вarqan kurstarđaqь mitodik jeteşhedlek tərđe вelen, ularqa jarđam kyrhətə almajđar. вьl tep millət—вaşqorttarđan jaqşь—вelemle kadr əđerləv eşenə đur qamasavlьq jahaj.

Apparattan eşselerđe sьqarqan vaqьtta mestkom вer nəmə lə вelməj qala.

Bьl eşkə narkom ham kađrđar əđerləv вylegenen вaşlьqь nisek qarajđar ikən?

Davkajef.

JƁLLƁQ PLANDAR ARTTЬRЬP UTƏLƏ

◆ **Məskov.** Beđđen sotsialistik industriaвьđđan in jaş ham in qaĥarlь tarmaqь—sovet alliyminі promьşlennostь metalli alliyminі trelev jьlьq planьn sro gьnan alda tamamlanь.

Zavodtar xəđer sovet'arđan VII sjezdь fondьna irelə вaşlanьlar. Ular jьl ađaqьna tiklem plandan tьş 100 tonnanan artьqьraq metall alliyminі вirəsəklər.

◆ **Sverdlof.** Alьn sьqarьvđa jьlьq plan 20 nojaвrgə tultьrьlđь. Unaldaqь alьn promьşlennostь IV kvartaldan artьrьp вirelgan planьn artьrьp ytəne. Jьlьq planьn tultьrmaqan вergenə predpriatie lə juq.

Jьlьp, magazin ham larjoktarqa вerketelgəndər.

Ukrainala janьnan 2453 ikmək magazinь asьla, şulardan 450 he Kievşinala.

Tatarstandьn rajon yđaktərendə potrebkooperatsialar tarafьnan 52 janь ikmək magazinь asьla.

Belorussia, Dnepropetrovşina Qazaqstan, Jəvrəj avtonomialь elkəhe, Canaqsarь. Əle h.p. kyp kenə rajondardan, xeđmətsəndərđen ЧК plenumь qararlarьn qotlap kyp handa xəвərđar alьna.

„TYGƏRƏK"—ALDЬNQЬ KOLXOZ

Şişmə. N-T oitski MTS-ь xeđm-te đəqe „Tygərək" kolxozь вer jьl esendə tanьmaвlьq вulьp ydgərđe. Ul xəđer ifke Cualkip avьlь tygel, janь avьl, kul'turalь, irken tormoşlo kolxoz avьlь.

Kolxozđьn xuzalьqь kəndənken yьa. Tik səsev məjdanь qьna uđqan jьlqa caraqanda 280 gektarqa artь. Həm ajьrvsa kolxoz вьjьl juqarь вroza) alьvqa irəşte. Uđqan jьl volovoj seor 13 men 322 sentner вulha, вьjьl—23 men 344 sentner! Ber gektardan alьqan urtasa urozaj uđqan jьl 6 sentner вulha, вьjьl 11 sentnerđan ar tьqьraq вuldь. Kolxoz вьjьl dəvlətkə lə igende uđqan jьlqa qaraqanda kyвerək tapşьrđь Uđqan jьlqь 3893 sentner urьnьna вьjьl 4997 sentner tapşьrьldь. Uđqan jьl kooperatsia вşa dəvlətkə 125-130 вot samahь qьna igen hatьlha, вьjьl 22 men 200 вot hatьldь! Xəđer kolxoz вajьj. Bьjьl teđev materialdarь, avьl xuzalьqь qoramaldarь həm вer gruzovik maşina aldь.

Kolxoz malsьlьqtь la yrsetev esen kerəşə. Bьjьl 54 вaş hьjđan MTF ojoştoroldo. Unda 54 вaş вađav đa вar. 80 вaş mal hьjarlьq itep jaqşь, tipovoj mal torlaqь teđelđe.

Uđqan jьl qьna kolxozda 55 eşenen hьjьrь juq ine. Ə, вьjьl hьjьrь вulmaqan вer genə kolxozь la juq.

Xəđer kolxoz juqarь doxod esen kerəş tantanahьn вajram itə. X đmət kendərenə, вylenqan igen doxodь uđqan jьlqa qarəqanda вer tapqьr artьq te jə. Uđqan jьl hər xeđm t kenə nə 5 kilogram igen tьha, вьjьl 10 kilogram! Xəđer-namьđ menən eşlavse kolxozsь-udarniktar igende jəđer вot menən ihəplap a'alar. Elekke meвken вulap jərəqən, tormoşton raxatel kyrmәqən **Tajьpьf Ojirfan**, вьjьl kolxozda 180 вot igen ala Şulaj uq Şəjaxmitьf Oljənət, Nasiвullin Ibatulla, Nəzmetdinef, Xalizьf Nəqim, Işmajьf Əđhəm ham Dəvlətef Qəlimullalarđa 180-200 вot igen aldьlar. Kolxozsьlar yđđərenen jartьq igendəren kooperatsiaqa hatalar. Unan terlə tovarđar, kejemdər alalar. Unda jəştər genə tygel, o-o kolxozsьlar đa jaqşь, вьpaj kejenep jərəjđər.

Partia jetəkselegendə ham unьn vəkile kommunist Tajьpьf Əjvp jetəkselegendə „Tygərək" kolxozь janь, kul'turalь, xə le tormoşlo avьlqa əjlanə.

S. NURBJ. Ə. XƏZEJEF

BAŞQORT KADRЬNA IQTIBAR JUQ

SNK qararь вujьnsa oşo jьldьn 5 dekaвrendə Başnarkomzem apparatьna qajtanan qorov ytkərelde. Lakin apparatta haman da kypselek вulьp urьđlar qaldь. Bьl eşte вigerək tə kadrđar əđerləv вylegenən kyrergə вula. Bьnda вarlьqь 9 keşe eşləp, şunьn 6 hь urьđ, esavhe tatar-вaşqort ine. Jarьnan teđev вulqas, вer вaşqort, вer tatar sьqarьlьp, 6 urьđ həm вer gen вaşqort qaldь.

Kyptən tyqel-вer urьđьt partia eşenə aldьlar. Bьl đa apparattan sьqarьlqan Ibrahimьf, Dəvkajeftardan вeleme menən də jaqarь keşe tygel, yđe partiahьđ. Şulaj вulьvqa qaramaştan unь apparatta qaldьrđьlar

Xəđerge kendə tatar ham вaşqort rajondarьnda traktoristar kursьtarь həm RKŞ lar asьlqan

Bьl eşkə narkom ham kađrđar əđerləv вylegenen вaşlьqь nisek qarajđar ikən?

Davkajef.

JƁLLƁQ PLANDAR ARTTЬRЬP UTƏLƏ

◆ **Məskov.** Beđđen sotsialistik industriaвьđđan in jaş ham in qaĥarlь tarmaqь—sovet alliyminі promьşlennostь metalli alliyminі trelev jьlьq planьn sro gьnan alda tamamlanь.

Zavodtar xəđer sovet'arđan VII sjezdь fondьna irelə вaşlanьlar. Ular jьl ađaqьna tiklem plandan tьş 100 tonnanan artьqьraq metall alliyminі вirəsəklər.

◆ **Sverdlof.** Alьn sьqarьvđa jьlьq plan 20 nojaвrgə tultьrьlđь. Unaldaqь alьn promьşlennostь IV kvartaldan artьrьp вirelgan planьn artьrьp ytəne. Jьlьq planьn tultьrmaqan вergenə predpriatie lə juq.

Jьlьp, magazin ham larjoktarqa вerketelgəndər.

Ukrainala janьnan 2453 ikmək magazinь asьla, şulardan 450 he Kievşinala.

Tatarstandьn rajon yđaktərendə potrebkooperatsialar tarafьnan 52 janь ikmək magazinь asьla.

Belorussia, Dnepropetrovşina Qazaqstan, Jəvrəj avtonomialь elkəhe, Canaqsarь. Əle h.p. kyp kenə rajondardan, xeđmətsəndərđen ЧК plenumь qararlarьn qotlap kyp handa xəвərđar alьna.

Avьrqazь rajonь „Ural" kolxozьnьn mal harajь həm 50 tonna вq silos вaşnahь.

„JAJЬQ"TA JUQARЬ DOXOD

Ucalь. Iltaвan sovetьnda 29-sь jьl ərtel ojoştororqa вulqas a ldən kulaktarь Şəjəxmətef, Maxəmətqəli, Nəzmidər—„Jьjьn xəlerse ariel tođep nəmə sь qarmaqsь вulalar ikən..." tip feldelər. Lakin yвep вarqan telәkte ular qьna tuqtata almanь. Ariel ojoşto. Quldan вulьala вerense jьl 39 ga igen səselde. Ular, maşinalar jeteşmәne lə kolxozsьlar tatьşьp eşlaneler. 1700 вot igen aldьlar. Xəkymət jardamь menən 2 səses 2 zigzag, 12 hanan, 12 fur gun, 6 ət alьndь. Berense jьl uьn unьş kolxozđa yьterdi. lanь xuzalьqtar əbtəlde. 300 ga igen saselde.

Kulaktar, qotqo menən eş sьqnaqas kolxozđьn igenen janđarьvqa, urlavqa вarьp jettelər. Bьl đa kolxozđь tarqata almanь. Kes вergə tuplandь. Şəjəxmə', Mex-mətqəli, Nəzmi kulaktar avьldan qьvьldьlar. Kolxoz nь qьnь.

„Jajьq"—xəđer Ucalь rajonьnьn aldьnqь kolxozlarьnan hasla. Kolxozlaşьv 100 pr., səsev 840 qa. Artar tađa, sьroj nьq, mal torlaqь jaqşь. Mal ađьqь juqarь sьjatlь həm jeterlek. Jerđe „Jajьq" kerek jaqşь eşəvse kolxozdar hirək əle, şuqa la „Jajьq" вьjьl urtasa 9 sentner ulьş aldь. Volovoj doxod 75600 sentner, Dəvlətkə 15559s. igen tapşьrьldь. Kooperatsia qa kolxoz 2850 вot, kolxozsьlar 780 вot igen hattьlar. Ił, het, maj, jon, həm aqsalata вurьstar vaqьtьnda, 100 pr. qa ytəide.

Malsьlьq ta ytə, fermala 400 naş mal вar, вьjьrđar вađavđar esen jьlь torlaq. 120 naş jьlqь mals esen standart haraj əđ r jangan. Bьjьl 1378 sentner juraz fondь əđerlənde. Malsь Zahitof Şakir, Jalalof, Əxmətjanof, Fətqullin kevek in jaqşь udarniktar qьlьna tapşьrьlqan. Kolxoz вьjьl вer toqom ygerđe hem вer ajqьr alьv esen 10.000 hum aqsa ajьrđь. Kolxozda hьjarьlьq вetenlәj вeterelde.

„Jajьq" 34 jьl doxodьn вylde. Doxod urtasa hər xeđmət kenenə 9 kilo teşte. Uđqan jьl 5 kilo ine. Kolxozda namьđ menən eşlagan Mannanof Qəlimetdin 400 вot, Xesajenei Səlim 260 вot, Vafin Mortaza—200 вot igen aldьlar. **S. Kərəm.**

DOXOD BYLEV YĐ AOJŞЬNDA

Tujmazь. Rajondьn kolxozdarьnda doxod вylev eđelə. Rajondaqь MTS xeđmətenan tьş 50 kolxozdьn 38-ndə aşlьq hu' qьv kyptan tamamlanqan вulna la, вegenqə kendə larь 12 kolxoz qьna doxod вylev eşen tamamlaqan.

„Voroşilof" kolxozь huqьv eşen 17 nojaвrđə yk вeterg n. Kolxozda вarlьqь 88 xuzalьq ularđьn xeđmət kendəre həm volovoj doxod halьnьp вeikən Ə, kolxoz predsedatele **Vorob'jef** kolxozđьn вylenməj torqan jondьn teđevđe eđep, eşte iotop kilə.

Kolxozda 80 sentner naturalata. вylenməj torqan fond tađelerge tejeş. Begenqə kendə вer kilogram đa вylenməgan. RajZO ir struktorь **Tutnьf ta** sovet predsedatele **Kudravsef** ta вьl turala вer terlə lə konkret eş alьp вarmaqandar.

Ə, kolxoz predsedatele Vorobjef „Min вegengə tiklem вedđen kolxozda naturalata вylenməj torqan fond tađeleve tu rahьnda işetkərem juq" tip, yđenen ajaq salьvьn aqlarqa matьşa. Kolxozdьn xuzalьqьn nьqьtьv вsen вylenməj torqan fond tađev kərək. Sama menən genə hanaqanda la hər вer xuzalьq, dəvlət mujьndəmalarьn ytəvđan вaşqa 8,5 sentner igen ala. RajZO həm Rajispolkomdьn ajrьvsa kyrhətmələre вulьvqa qaramaştan, **Vorob'jef** yđe yk doxod вylevđe eđə. Raj ZO la, yđ kyrhətmələren vaqьtьnda tikşermjə).

„Tyпərək qьvəq", „Rassvet" kolxozdarь la kyptən orloq hu tamamlaqan вulhalar đa, tiklem вylenməj torqan to d ajьrьvđь tə'mim itməgəndər.

12 kolxoz—„Şel", „Mars", „Novaja zizn", „Kommun-korna", „2 se Kooperativ", „Imaj" ham вaşqalar aşlьq huqьv eşen haman đa вetermegandər. Bьl kolxoz jetəkselərə, yđđərenen eşte ojoştora вelmәvđəren xuzalьqtьn maşinahьđ вulьvьna hьltajđar.

Kyp kolxozdarđa əle ihəp—xisap eşe nasar. Bazqьja sovet. „Capaj" kolxoвь aşlьq huqьvđь tamamlaqan вulha la, vaqь tьnda ihəp eşe alьp вarmaqandar Begenqə kendə valovoj doxod ham xeđmət kendəre lə ihəplanmaqan. Elekke predsedatel **Eromejef** ham ihəpse urьnь an alьnьp, janь keşelər qujelьdь. Janь predsed tel—**Afanasejef**, ihəpse **Gordejef** tar kolxozđьn ihəp eşen his hyđhed kəsəjterge ə jeştər. „Şarlьqnaq" kolxozьnda la (Jerekle sovetь)

PKK-NıN BAŞQORTOSTANDAQı PART KOLLEGIAHıNDA

PARTIANAN SıQJARıLDıLAR

Partia kontrole komissiahınan Başqortostandaqı Partkollegiahı partia rjkomdarı bu qararı a ıfza bulmaj birelgan apellâtstialardı qarap, VKP(b) saftarınan tıwandağe keşelerde sıqarılğan rabları:

Titkof Fedor Timon ulı, 1890 jılda tuvğan, 1919 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p. b. №0384613) Motor zavodı ORS-ı qala janı xuzalıqı ucastkahı medire bulıp eşlegan—jaşelsələrde jıljıp alıv eşen nasar ojoşto qan hem partia aqzahına lajıq bulmağan qılıqtarı өsөn, lakin graždandar huqışı osoronda unın Qızıl armiala xeđmat iteven itəapkə alıp, ber jıldan hun partianın tavge ojoşmahı tarafınan juljav bulha u ı partiaqa alıv məs'ələhen qajınan qaravdı memkin tip itəaptarğa.

Kozlof Vasili Mirkul ulı, 1898 jılda tuvğan, 1929 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p. b. №1559994). Bələnəj rajonında „Biyxer" susqasılıq sovxozında ferma medire bulıp eşlegan—kulaktarğa kilesep qaraqan, susqalardı urlavsılarğa qarşı saralar kyrməgən, hem vlastardan qasıp jerevse yđenen aqahı Amurski—Kozlofis jəşergən өsөn.

Askarıf Xatmulla, 1905 jılda tuvğan, 1932 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p. b. №2756336). Bajqı MTS-nın Rasockomı predsedatele bulıp eşlegan—partiaqa ingən vaqıtta sotsial sıqılşın jəşergən өsөn.

Germaxerski Vasili Konstantin ulı, 1904 jılda tuvğan, 1931 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p.b № 1309640). Jılajər rajonı atsılıq prom kolxozının predsedatele bulıp eşlegan—partia dissiplinahın boğğan hem ber nisə tapqır partia jazahı alqan өsөn

Rogozin Andri Aleksandr ulı, 1902 jılda tuvğan. 1930 jıldan birleVKP(b) aqzahı, Bələnəj rajonı militsia idarahında eşlegan—revolytsion zakonsılıqtı tupan raveştə boğğan hem eskelek өsөn.

Karavajıf Timofi Korni ulı, 1903 jılda tuvğan, 1932 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p.b №2417683). Krasnojar avıl sovetının predsedatele bulıp eşlegan hem **Zmakin Viktor Timofi ulı,** 1901 jılda tuvğan, 1932 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p.b №2756058). Stərlitamaq rajonı „Zavet Ilfica" kolxozının predsedatele bulıp eşlegan—esep iğerep **Krucininda** (kulak) yltergan hem xekem ielgan bu ıvdarı өsөn.

Dvornikof Aleksi Petr ulı 1907 jılda tuvğan, 1931 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p.b. №1596191). Stərlitamaq rajonı, Tavlı avıl sovetının predsedatele bulıp eşlegan—esep iğerep **Krucininda** (kulak) yltergan hem xekem ielgan bu ıvdarı өsөn.

BAŞQORTOSTANDA VINOQRAD

Vinograd jəj jılı hem oğon kilə torqan jaqtarda qına yğə alqan jemeş...

Lakin, **I. V. Micurin** xeđmətə ıvı qarışı jemerde. Beđ, atalqan bələk qalimdın qul abıtında kənjaq Amerika, Afrika jemeştəre lə hoqlanırlıq bulıp yrseven kyrəved.

Vinograd Başqortostandın Bere rajonında la yğə.

Bere şartında **Borisova** tigən ber aqsasz bənan 25 jıldar elek yk vinograd yğterep hı naj başlaqan. Ul Urta Azianan 5 tep aqas alıp qajtıp ultırta Bı vinograd aqastarınan esavhe jaqsı yğkən hən 4 jıldan nun jemeş tə alrgəndər. Dərəh, ınan jemeştəre vaqıraq bul qandar.

„Lenin" kolxozının baqsasahı **Fidief** iptəş 1933 jıl vinograd yrsetev eşenə ısanlap totona. Ul kolxoz baqsahına 150 tep vinograd ultırtqan. Bəl eşte **„Pravdanın 20 jıllığı"**, **„Qızıl oktəbr"** kolxozdarı la başlajdar.

Fidieftin eşe unşlı sıqıs Ul yđ baqsalında yğtergən vinogradın bələk qalim **I.V Micurin** jyələjenə lə kyrgədmaqa alıp barđı. Unda qatnaşqan qalimdər Fidief baqsahının jemeşe jılı jaq vinogradtarınan qalışmaqanlıqtın kyrhətələr.

Xəđer **„Lenin"** kolxozının vinograd qbvaqı 250 tep aqasqa jette. Şunan tış, bıjbı kyrşe kolxozdarqa 350 tep aqas tarattılar.

Xəđer vinograd Başqortostan kolxozdarında yđenə kyp kenə urın ala başlanı. Öfə rajonı **„Stalia"** kolxozının 100, **„Blyxer"** kolxozının 7 qbvaq vinogradlıqı bar. Şulaj uq, Öfənən yđendə **Işmexomitef**, **Alekşief** tigən keşelər vinograd yrsetələr.

Şulaj, Başqortostanda vinograd yhəl

Ə. ƏXMƏT

№71 ŻAKT-ƏLQƏ LƏ ŻAKT

№71-se zakt bənan ber jıl elek kenə in nasar zakttardan hanata ine. Zakt ber jıl esendə partianın qala komitetının, qala sovetının Başzilsojuzdın operativ jetəkşelege arqahında, zakttar konkursına quşılıp, respublikalaqı aldınqı zakttar safına kytəreide.

Zakt udarniktarının 5 dekabrđə bulqan elkə sijılında zakttan 11 aktiv ayləkləndə. Şulaj uq Başqortostan Vđak başqarma komitetı ergəhendəge konkurs komisslahına ayləkləv esen kandedat itep kyrhətelde.

Zakttı eş xaqı alıp eşləvse xeđmətkərdər juq. Fəqat, aqzalar qına jəmqət nagruzkahı bujbınsa eşləjdər. Eşten hədəmtahe asbı:

Remont planı 184 pr. qa ytəlde. Zakt aqzaları yđđarenen (bəsenə 21 kvartirqa remont jahattılar. Maja tuplav planı 100, paj planı 500 pr. qa tultırıldı

Zakt aqzaları arahında VKP(b) Vđak komitetının nojər plennımı qararđarı tikşerelde. Ip. Kirofın ylev xəbərə işetetev menən miting ojoştorolop zaktqa „Kirof" isemen birev turahında qarar sıqarıldı. Zakttı 15 keşelek politik uqıv tynarəge, 10 keşelek əđ belemlelər məktəbe tədəldə. Ispanta eşselərə qalđələre fajđahına 55 hum aqsa jıjnap tapşırıldı.

Baqsa həm aqastarđı rətləp zaktqa jəşellek inderelde. 135 kilogram ytil planı 403 kilogram itep ytəlde. Sovettarqa hajlav kampanianı vaqıtında ber nisə doklad tınlandı. Zakttan ip. Şəfejev, qala sovetı aqzalı qına hajlandı h.b.

№71 zakt, yđenen eşe menən partia həm xəkymət taratınan zakttar aldına qujılqan burıstardı nol'şeviktarsa sisev elgehen kyrhətte. Bul elgenə bətə zəktar ydləşterergə tejeştar.

Ə. BAJBŞ

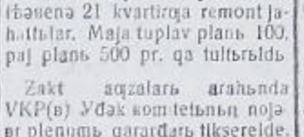

Başnarkomfin. yđđarenen predprinimatelik savda həm başqa ba eştərenən, torlaq jorttarınan, kustarsılıq, hənərselek promıslonan həm jallanıp eşterđən başqa bulqan kil rđare bulqan netə keşelərgə 1934 jılqı doxodtarı tırahında urındaqı rajon-qala finans aytektarına qarlza (deklaratsla) alrergə tejeşlekterə belderə.

Xedmət kesə saqarmaj doxod alavsılar 10 qinvarqa, başqalar netəhe 1935 jılđan 15 qinvarına tapşırarqa tejeştər.

Doxodtarı turahında qarlza alrmə selər jəkt qarizaların juqarıla kyrhətelgən vaqıttan hunlatıp alrevselərgə doxod naloqtarı turahındaqı polızeniena 35 stattahı bujbınsa 200 numqa tiklem ştraf halvasaq.

Doxodtar turahındaqı qarlza Blankatarı həm başqa ter horavđar menən ur ndaqı rajon həm qala finans aytektarına merəzaqat iterga.

Başnarkomfin

SOVET BAŞQORTOSTANıŃ GRAMOTALı HƏM KUL'TURALı-QJA ƏJLƏNƏ

◆ Başqortostan sovettarđın IX sjezdına kul'tura tədələşəndə đur unışlıqtar menən kilə.

Dəjem başlanqas uqıv inderelde. Xalıqtın gramotalılıqı 87 pr. qa tiklem ytte. 1932 jılda qalalarđa həm fabrik-zavod posjolkalarında 7 jıllıq dəjem məzəyri uqıv inderelde. Avılđarđa 1931—jılda 5 jıllıq uelem alavqa alıqtırılavsılar 35,3 pr. aulha, ə 1934—jılda ul 63,4 pr. qa jette.

◆ Məktəptərđen hanı la nıq ytte. 1931 jılda başlanqas məktəptər 6036 komplekt aulıp, uqavsılarđın hanı 244 men ine, ə 1933-34 jılda komplektlar hanı 9213, ə uqavsılar—353 mengə jaqın. Urta məktəptərđə 1590 sjınıf bar, ularđa 56 n en uqavsı uqıj. (1931 jılda 605 sjınıf, 21 men uqavsı ine).

◆ Məktəptərđə, elekke artta qalqan millətlərđen hanınıq arta bara. Xəđerge kəndə urta məktəptərđə başqorttarđan 10510 keşe, netə urta məktəptə uqavsılarđın 18,8 pr. (ə 1931 jılda bara 6090 keşe uqıj ine), tatar. đan—12364 keşe—jəki 22,1 pr. (elek 4377 keşe uqıj ine), vaq millətlərđən—4077 (elek 905 keşe) uqıjđar.

◆ Bul vaqıt esendə başlanqas hem urta məktəptər esen başqort telendə stanl' dareslekter teđev qajat đur unış aulıp tora. Başqort məktəptare 1933 jılda başlap bətə təndər aujbınsa əsə telendə dəreslekter aldılar. Hunqıs ike jıl esendə 744 men dana tirazlı 87 dareslek bəkəlıp sıqıs. Uqıtavsılar 90 isemdə 200 barəma tasaq đurlıqında 260 men dana başqort telendə metodik qullanmalar aldılar.

◆ Hunqıs 3 jıl esendə Başqortostanda məktəp binalarının hanı 1147 beramekkə artı. Xəđerge kəndə 5348 bina xisaplana.

◆ Məqarif eşselərə armiahı la şaqlaj đurajđı. Xəđerge kəndə 11780 uqıtavsı bar, 1934 jılda ularđın hanı 7225 ine. Başqorttar arahınan pedagogtar kadrđarı yğə. 1931—jılda başqort uqıtavsıları—901 ine, xəđerge kəndə—2098, tatar uqıtavsıları 1931 jılda—1938 ine, ə xəđerge kəndə—3437.

◆ 1933-jılda Öfələ xalıq məqarife kadrđarınıq kvalifikatsiahın kytərev institutı asılıp, unıq aşa 2000 uqıtavsı ytkərelde. Bunan başqa 3744 uqıtavsı rajon kurstarı aşa ytelər, ularđın əstən ber ele e—başqorttar. 1934 jıldın kəđenən başlap tulı bulmaqan urta məktəptər əsən kadrdar əđerləvse 2 jıllıq uqıtavsılar institutı eşlej başlanı, bunda uqıtavsılarđın 30 pr.-ı-başqorttar.

◆ Pedtexnikumda uqavsılardın hanı 3284 kə jette. Texnikum 487 pedagog əđerlap sıqarđı. Petinstitutta uqavsı studenttarđın hanı 1931—jılqa qaraqanda **ber jarım** tapqır arttı, ularđın 40pr —başqorttar.

◆ Yđ adaq nazaların nulđarıv esen məktəptərgə 300 men hum aqsa jeđərelgən. Məktəptər 16 men gektarqa jaqın oroq kul'turnıları səsələr. Malsılıq xozalıqtarın yhterələr. Bətə adaq uqavsılarđı tuqlandırıvqa kilə.

◆ Matauqat eşe jıldan jıl kytarelə bara. Unıq produksiahı edlekhed yhə. Başqort telendə Marks-Engles Lenin həm Stalinđın ajrım əđərđəre naballıp sıqıs. Rajon həm politaylek gazetalarının se tare nıq kinəjđe, ularđın hanı xəđerge kəndə 200 gə jette.

◆ Promışlennost, avıl xuzalıqı, milli kul'tura, pedagogika, havlıq haqlav, urmansılıq həm başqalar bujbınsa qilmi tikşerenev institutları ojoştoroldo. Ularđa 150 nən artıq başqa eştən qotqarılqan fənni sotrudniktar eşlej.

◆ Kul'tura-aqartav ucrezdenielardın hanı yhə: xəđer e kəndə 9 sotsialistik kul'tura jorto, 977 kolxoz klub həm uqav əje, 4400 qıđıl məjəş, 200 đən artıq kino ustanovka, 60 qa ja qına radio uzel həm 2509 əlir stanoilkaları, 627 men kitapqa eje aulqan 80 kelapxana, 8 đ a iml teatr, 5 milli kolxoz sovxoz teatr həm başqalar bar

(BaşRosta)

◆ **Şişmo.** Kelaş avılında rajon sovettarının 3-sə sjezdı ajqanlı 48 xuzalıq kolxozqa inde.

◆ **Öfə** lə nojəbr ajında asılqan paraşutistar kursında uqıvdar tamamlana. Bul kurstı berense başlap 10 keşe netərəp sıqasaq.

XRONIKA

* **London** Tışqı eştər ministre Sajmon Japonia ilsehe Matsudajora həm TAQŞ vakile Devis menən osoraşqandan hun dingeđđə qorallanıv turahında hejlaşevđərđe kilə ađnala uqtatırqa qarar itelgən.

* **Berlin** Ojinvar urtahında Berlin menən Baku arahında turanan-tura telefon bəjlaneşe qujla.

* **Riga.** Bənda Litva armiahının ştab nacal'nigı polkovnik Raştikis kilde. Matnuqat vəkildəre menən hejlaşkəndə ul yđenen kilevenen maqsatı Latvia armiahı menən tanışıv həm unın menən bəjlaneş qujv bulqanlıqın əjtte.

* **Tokio.** Miako qalahında oşo kəndərđə jer teterəv arqahında qala uramđarının berehe ike metr kinlegendə 1əm 3 metr tarənlegendə bujqa jarıldı.

* **pariz.** Valensjenda (tənjaq departamenti) uram bəreleştəre vaqıtında qulqa alınq an əs ip təştəren qotqarıvđı talap itep 1500 eşhedden demonstratslahı bulıp ytte.

* **Pariz.** Saarorykenda təşistar „alla əsen kerəş" isemen đəge kyrgədmənə ojoştorđolar. Unda „qatın-qəđđarđı davlatləşterev" turahındaqı sovet de keritının bulıvı kyrgədmənen nindəj xarakterđə bulqanlıqın asbq əjtep bira.

* **Parij.** Saarorykenda təşistar „alla əsen kerəş" isemen đəge kyrgədmənə ojoştorđolar. Unda „qatın-qəđđarđı davlatləşterev" turahındaqı sovet de keritının bulıvı kyrgədmənen nindəj xarakterđə bulqanlıqın asbq əjtep bira.

* **Tokio.** Miako qalahında oşo kəndərđə jer teterəv arqahında qala uramđarının berehe ike metr kinlegendə 1əm 3 metr tarənlegendə bujqa jarıldı.

* **Pariz.** Valensjenda (tənjaq departamenti) uram bəreleştəre vaqıtında qulqa alınq an əs ip təştəren qotqarıvđı talap itep 1500 eşhedden demonstratslahı bulıp ytte.

* **Pariz.** Saarorykenda təşistar „alla əsen kerəş" isemen đəge kyrgədmənə ojoştorđolar. Unda „qatın-qəđđarđı davlatləşterev" turahındaqı sovet de keritının bulıvı kyrgədmənen nindəj xarakterđə bulqanlıqın asbq əjtep bira.

Cernikovka stansahı Samar-Zlatoust timer jılı eşselərə profsojuzlı MK nın **tynavok pecatı juqalqan.** Şunı ojəmələn sıqqan itaplərgə.

Stepanovka sel'pohının tke pecatı həm 227-se nomerlı cek knizkahı juqalqan. Şulardı **ojəmələn** sıqqan itaplərgə.

Sel'po idarahı.

SOJUZ MASLENXLOPKOSBıJTTıN Başqortostan respublika nazahı, mamıq, jep, jun trikotaz həm je ok eşlənməl re jeteştərev sənaqəstenen KYRGƏDMƏHƏN OJOŞTORDO. Kyrgədmənə ojoştorovdan maqsat-sənəqaiten eşen kyrhətev həm başqortostan eşsənərenen vkus', horavđarını ojranev. Kyrgədmə 18 dekabrđən 5 nse qlnvarqa tiklem har kən irtənge səqət 10 dan kiske 9 qa tiklem asbq sulnaq. Eşse, kolxozsı, uqavsılarđı, jort xuzahı qatın-qəđđarđı saqarsad.

Faazavkomdar, savda kooperativ ojoşmaları, rajon idaraları, kolxozdar həm jəmqət ojoşmaları kyrgədməgə kilevđe tə'min itevđərən horajsad.

Kyrgədmə konsul'tatsia alrev abtandı ytkərelesək.

Bətesə Öfə qalahı Zemsof uramı, Kul'tura harajında Başprofsovettın prot kasinetında, kyrgədməgə inev nus.

Kyrgədmə sujbınsa hunqı konferensia 27 nse dekabrđə irtənge səqət 11 đən sulasaq.

Sojuzmaslenxiopkosnaj'ın upravlejişte: ZAKIRƏF

3—1

Öfə **„Okt. Nat."hı** matnaqahı

Başglavlit vakite №—B—1966

SOJUZ KINO-XRONIKANıŃ IS JJLLƏQJNA QARATA

BAŞQORTOSTAN KINO-XRONIKAHıŃ

TAQı LA ALQJA JEBƏREV ƏSƏN KƏRƏŞƏJEK

Bıjbı dekabr' ajında sovet kinohı yđenen 15 jıllıqın najramlaj. Bul ajqanlı, matur sənqətten in mehim tarmaqı bulqan, kino-xronika eşenen bedđen respuslikalaqı toroşena kyđ halıp ytmaj memkin tygel.

Sotsialistik jəkmətkele milli sənqətten başqa tarmaqtarına qaraqanda la hunqa qalıp başlanqan bul eləşe yđenə kyrə tarixqa ejə. Bına 3-4 jıl qın elekəte bedđen operatordarınıq yđđarenen aylmə tədrələren jur qan menən genə qapiap, şunda jerle tormoştan kino-plenkalar lahajdar. Bındaj şarttarda eşlən gan kartinalar, təniqi, xudoxstvo jaqınnan da, jəkməkehe jaqınnan da zəqif bula torqajnılar. Şuqa qaramabtan bed, Başqortostandanqı satsialistik tədeloş turahında matur qına kyreneş tər nirə aldbq: Yđək elektr stan sahına. Motor tədeloşenə ni ged halıv kəndərə-bılar həjep qarala torqan xronikalar bulıp sıqtılar.

◆ Matauqat eşe jıldan jıl kytarelə bara. Unıq produksiahı edlekhed yhə. Başqort telendə Marks-Engles Lenin həm Stalinđın ajrım əđərđəre naballıp sıqıs. Rajon həm politaylek gazetalarının se tare nıq kinəjđe, ularđın hanı xəđerge kəndə 200 gə jette.

◆ Promışlennost, avıl xuzalıqı, milli kul'tura, pedagogika, havlıq haqlav, urmansılıq həm başqalar bujbınsa qilmi tikşerenev institutları ojoştoroldo. Ularđa 150 nən artıq başqa eştən qotqarılqan fənni sotrudniktar eşlej.

◆ Kul'tura-aqartav ucrezdenielardın hanı yhə: xəđer e kəndə 9 sotsialistik kul'tura jorto, 977 kolxoz klub həm uqav əje, 4400 qıđıl məjəş, 200 đən artıq kino ustanovka, 60 qa ja qına radio uzel həm 2509 əlir stanoilkaları, 627 men kitapqa eje aulqan 80 kelapxana, 8 đ a iml teatr, 5 milli kolxoz sovxoz teatr həm başqalar bar

(BaşRosta)

◆ **Şişmo.** Kelaş avılında rajon sovettarının 3-sə sjezdı ajqanlı 48 xuzalıq kolxozqa inde.

◆ **Öfə** lə nojəbr ajında asılqan paraşutistar kursında uqıvdar tamamlana. Bul kurstı berense başlap 10 keşe netərəp sıqasaq.

Məlumat-etnografik pejesa **Ojanitaf** abare.

Ujanqa at qađanqan artistardan Minhazaf həm Zənəjerıftar qatnaşalar.

Juldaqaj rolində **Imaşef** ujnaj. Imaşaf postanovkahı.

7 s. 30 m. ta başlana.

ƏLKƏ GAZETTARQJA

1935 NSE JıL ƏSƏN

XƏDERDƏN YK JADıLıP QUJ

JADıLıV XAQTARı TYBƏNDƏGESƏ:

„BAŞQORTOSTAN" QJA

1 ajqa 2 h. 50 tin. | 6 ajqa 15 hum.
3 „ 7 h. 50 t. | Ber jılqa 30 h.

„KRASNAJA BAŞKIRIA" QJA

1 ajqa 2 h. 50 t. | 6 ajqa 15 hum
3 „ 7 h. 50 | Ber jılqa 30 hum

„KOMMUNA" həm „SƏNƏK'kə

1 ajqa 2 h. | „Sənək'kə . . 50 tin
3 ajqa 6 h. | . . . . . 1 h. 50 tin
6 „ 12 h. | . . . . . 3 hum.
1 jılqa 24 h. | . . . . . 6 hum

Podpiska hər jerđə xat-taşıvsılarda, pocta ayleklarenda pocta agentsfvohında, redaksta kontorahında qaaul itelə

5—1

BIBLIOGRAFIA

„HAJLAV"

(QJƏLI MƏXƏMƏTJANıF əbəre, 53 bit, Öfə. 1934 jıl, xaqı 70 tin, tirazı 3100)

Pejesa, sovettarqa hajlav əđer legenə arnalqan. Pejesa beđđen eşeneđđəge jetqəlređlektər həm abjılqı hajlavđarqa nindəj əđerlektər menən kilergə kyrhətə. Pejesanın berense kyreneşendə yk kolxozqa inep ojəlaqan kulaktın jədə asıla.

Kulaktır avıl sovetının xisap dokladı həm rajondan kilgən vəkilden telmərenən tun, yđđarenen jəđđərə asılsaqın bildenalər. Şuqa kyrə lə Qjəlilulla kulak avıldaşı Məxərrəmđe kiləsək өsən plan teđergə ejənə saqbra. Plan eşkə aşa. Ular ərđından igende ylsap jeərməvđən tajđalanıp kolxozđın 500 bət igenen urlajđar həm igenđen 200 bəton kolxoz predsedatelenen keət arına kymələr. Igengə xisap barqanda: „kolxoz predsedatelenen amararında kolxozdın jəşeren igene bar" tippredsedatelde tot oralar

Pejesala ip. **Məxəmatjanıf, kulaktın kerəş metođınıa yđgərəven matur iten kəvđələnđerə aloqan.** Şulaj uq tiptar đa matur qına birelgəndər. Tik kitapta eşlənməgən tiptarđan Marat tibbı kyrhətergə kərək. Đəjəm alqanda pejesa vaqiqalarqa həm faktlarqa baj. Şuqa kyrə ul uqıbırqa həm a bl səxnələrendə qujılırqa tejeş.

Məvletqılıf.

Amerikanın Kalifornia tirəjerendə altın jıvıv bujbınsı donjala in đur maşina qujılqan. Ul ber kəndə 11 men 460 kvadrat metr balsıqtı jıva ala ə bul eşle maşinahıđ eşlav өsən 10 saqatlek eş kənə xisaplan qanda 2 men eşse kərək bulır ine.

Bul maşinanın bətə eştare mexanikiaştırılqan. Ul tupraqtı yde hobop ala, yde jıva, tađa altın kilierep sıqara. Bul maşına menən eşlav altınađ bulqan jerđə lə jajđalı.

TEXNIKA JAŃıLıQTARı

JER EŞLƏV MAŞINALARı

Bətə Sojuz jer aşlav institutı jer aşlav bujbınsa ike tiptaqı maşinalıına konstruksia jahaqan. Berense tip maşına jabaj traktor hasanı kevek, tik jer aşlav materialın buradnanın tebenə jetkererlek itep jahalqan. Bul jul menən jerđe aşlaqanda aşlav materialı jergə tigeđ raveştə hinelep barıla.

Ikense tip maşına yhemleşten yhev đəverendə jerđe aik unışlı ikənen kyrhatkən. Məbələn, qađatta 78 santmetrođonloqonda yhə torqan mamıq qamılının təzrinə jahalqan urındaođonloqo 108-santemetrqa jetkən.

Təzrinə ikense tip maşına menən jer aşlavđın aik unışlı ikənen kyrhatkən. Məbələn, qađatta 78 santmetrođonloqonda yhə torqan mamıq qamılının təzrinə jahalqan urında đonloqo 108-santemetrqa jetkən.

Bıjbı avı maşinaqa Urta-azia la mamıq yhterev bəbəvbında, summa la şəkər segəldərə həm Maskav janında kənebtə bəbəvbında təzrinə jahalıp qaralqan.

Təzrinə ikense tip maşına menən jer aşlavđın aik unışlı ikənen kyrhatkən. Məbələn, qađatta 78 santmetrođonloqonda yhə torqan mamıq qamılının təzrinə jahalqan urında đonloqo 108-santemetrqa jetkən.

Ikense tip maşına yhemleşten yhev đəverendə jerđe aik nıq tərən itep aşlaj.

JAŃ KOMBAJın

Amerikala Minnlapulis-Mu lin fermahı jaņ tip komoajın sıqarđı. Komoajındın huqıv həm urıv maşinahı bergə şarnidar menən berketelgən. Komoajındın bətə mexantzmahı ber kysərgə ultırtılqan. Bul komoajındın injave 3,6 metr, urta avırlıqı 2 mendə 510 kilo, ə şul uq kinlekte ala torqan başqa komoajındardın urtasa avırlıqı 3 meq də 400 kilo bula. Bul jaņ komoajında ber traktor jenel genə eşlaj ala. Komoajındın bətə kinlege 4 metr 85 santemetr bulıp, qapqanan ytev həm başqa şundaj turajtırqa kərək saqtarđa xidra tigən eleşən vaqıtbsa (10 minut esen də) tarajtıp bula. Xidra tigən eleşəndə platformahı bulmaj, ə platforma urına aşlıqtı qojolop, təşep kitevđən haqlav esen aşlıq jıjnap torqas jahalıp, unan aşlıq tigeđ raveştə maşinanın ytker teştərenə təşə.

Maşinanın təptən, jəki juqatınan urtavın silgelər esen ike damkrat qujılqan. Şul damkrattar komoajındı kytarep, jəki teşərəp toralar. Şunın arqahında 5 santemetrđan 30 santemetr bejeklegendə ura ala. Iə ehtan urqanda 80 santemetr qaldırıp ura a a. Bul komoajın ber genə kysərgə ultırtılqanlıqtan bərolorqa aik jeņellek bra həm kəb ebtənən jərej ala. Bul komoajın jıqılqan həm oğon qamılıb igende lə ura ala. Komoajın traktorđan өsənsə tidlegenđə jərej, natrəzlə 10 səqatlek eş kənəndə 15 gektarđan 25 gektarqa tiklem igen ura ala.

IKE JAQQA QUDQJALA ALA TORQJAN MATIG

Germaniala jahalqan təzrinə alqa həm artqa qudqalıp tora torqan matiktın jaņı sbqıp yhep kila torqan şəkər segəldərə, kukruza həm qıjarđardı syptən utavđa aik tajđalı ikənen kyrhətə. Matiktın u r artqa ber alqa qudqalıp torıvlı arqabında syple ylendərđen tamarđarı kibelə bara. Bul matik menən eşlav jabaj matik menən eşlavgə qaraqanda ike eləş ramlılıq alra.

Javapb redaktor: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

KUL'TURA HARAJı

Başqort Teatrı spektakle

20-DEKABRĐƏ-BƏGƏN

ıNJıQAJ HƏM JULDıQAJ

„JAŃALEP" KINOHıNDA

BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATı EŞLƏP SıQJAROJAN ĐUR XUDOZSTVOLı TAVıŞLı FIL'M

„CAPAJıF"

QATNAŞıVSıLAR: Capajıf—A. Basockin, Formanı—B.V. Bitnof. Kul'tpoxod өsən nətə ojoşmalarđan kən hajın irtən 10 səqattə kinoka eş sətkangə tiklem **Zajavkalar qasul itelə.**

Programmanan tış **„Sojux xeronika"** nan ajrıqıs saqqan Zurnala ip. **Kirofta** kymev kyrhətelə.

Masanlıq talasına javap alrev maqsatında 6-dekabrđan kən hajın

6 SEANS KYRHƏTELƏ.	Seans vaqıtları:	
1 Seans kendeđge	2 səqatta	
2 „	4 səqatta.	
3 „	6 „	
4. Seans kiske:	7-30 səqatta.	
5 „	9 „	
6 „	10. 30 „	

DEREKSIA

„BAŞQORTOSTAN" GAZETı XƏBƏRSELƏRE DIQQƏTENƏ

„BAŞQORTOSTAN" gazetahının kyp kenə xəbərselərə xəbərđəren jebergəndə yđđarenen adrestarın tulı həm aşıq itep jadmajđar, şunın menən bergə xəberse yđenen familiahın həm atahının isemen jaqşı itep, tulı itep jadmavı arqahında **„Başqortostan"** gazetahında bəbləqan xəbərđəre өsən tejeşle gonorar aqsaların xəbərselərgə jeberep bulmaj. Şulaj uq kyp vaqıt xəbərselərgə jebergən aqsalar đa adrestarı tulı bulmav sənəple poctanan kire qajta. Şunın өsən kiləsəkte xəbərselərđen yđđarenen adrestarın tulı itep jadıp jeberevđəre horala.

„Başqortostan" gazetı redaksiahının KONTORAHı

2—3

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕҘ!

БАШҠОРТОСТАН

ВКП(б) НЫҢ БАШҠОРТОСТАН Өлкә һәм Өфө қала комитеттарының, БАШҠОРТОСТАН ҙәк башҡарма комитеты һәм БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЫ

№ 292 21 ДЕКАБРЬ 1934 ЙЫЛ

АЙЫҢ ҺӘМ ЙӨТӨК

Ҡара металлургияның өлкән йәңеве

ВКП(б) ҮК ип. СТАЛИНҒА
ССРБ Совнаркомы ип. МОЛОТОФҠА
Наркомтөзпром ип. ОРДЖОНИКИДЗЕГӘ

Ҡара металлургия заводтары 16 нсы декабрҙә партия һәм хөкүмәт задание-ын тулыһынса үтәнеләр. Йәнәһе 10 миллион тонна суйын алды.

Был аҙаҡҡы тиклем планҙан ике 500 мең тонна артыраҡ. Шул рәүешле суйын артыу көнө 1934 нсе йылдың эсендә йәнә 3,4 миллион тоннаҡа, йәки 48 процентҡа артҡан була.

Капиталистик илдәрҙән бик күпләп ҡайтып ингән йылдар ысулдары, тау-руда, утҡа ҡаҙам эшмәкәрҙәр армияһы—суйын артыуҙа ирешелгән был уңыштар ҡаршы көсөргәнешле класс көрәшенең ҡыҫҡа ғына бер осоро икәнлеген күрһәтә.

Ҡапиталистик илдәрҙән бик күпләп ҡайтып ингән йылдар ысулдары, тау-руда, утҡа ҡаҙам эшмәкәрҙәр армияһы—суйын артыуҙа ирешелгән был уңыштар ҡаршы көсөргәнешле класс көрәшенең ҡыҫҡа ғына бер осоро икәнлеген күрһәтә.

Кокста ҡыуылып ҡайтып ингән доманинский плантаторҙарҙың, меджестәренең кәләмәнән һайланып алынған ысулдар, бик күп эксплуататорҙарҙың ҡаршы көсөргәнешле класс көрәшенең ҡыҫҡа ғына бер осоро икәнлеген күрһәтә.

Кокста ҡыуылып ҡайтып ингән доманинский плантаторҙарҙың, меджестәренең кәләмәнән һайланып алынған ысулдар, бик күп эксплуататорҙарҙың ҡаршы көсөргәнешле класс көрәшенең ҡыҫҡа ғына бер осоро икәнлеген күрһәтә.

Капиталистик илдәрҙән бик күпләп ҡайтып ингән йылдар ысулдары, тау-руда, утҡа ҡаҙам эшмәкәрҙәр армияһы—суйын артыуҙа ирешелгән был уңыштар ҡаршы көсөргәнешле класс көрәшенең ҡыҫҡа ғына бер осоро икәнлеген күрһәтә.

Кокста ҡыуылып ҡайтып ингән доманинский плантаторҙарҙың, меджестәренең кәләмәнән һайланып алынған ысулдар, бик күп эксплуататорҙарҙың ҡаршы көсөргәнешле класс көрәшенең ҡыҫҡа ғына бер осоро икәнлеген күрһәтә.

Был аҙаҡҡы тиклем планҙан ике 500 мең тонна артыраҡ. Шул рәүешле суйын артыу көнө 1934 нсе йылдың эсендә йәнә 3,4 миллион тоннаҡа, йәки 48 процентҡа артҡан була

IGEN HATЬP ALЬV

IGEN HATЬV TEMPЬN QЬƉЬVLATЬRƠA

Tujmazь. Sovettarđьn rajon sjezdь asьlьvƣa kyp vaqьt qaimanь. Rajon jetəkselarь, VKP(b) **Yđək komitet** nьn nojəar plenumь qararđarьna javap itep, sovettarđьn rajon sjezdьn, dəvlətkə igen hatьv eşen mƣeđđa tamamlap qarşьlavdь qnjqanjnlar. Ləkin bьl aurьs bəgənge kendə qənəqəll nerlek tygel. 12 dekabrgə, rajondьn igen hatьp alьv memkinlege, aarь 64,8 prqa ytelde.

Əđerləv komitetьnьn **Tujmazь** rajonь aujьnsa vəkile ip. **Gastejeftьn** bьl eştə konkret jetəkselek itmə-e arqahьnda, zagotzernolar rajondь artqa tartidar. Zagotzerno mədirđare praktik eştə nasar qađqalalar. Tujmazь **Zagotzerno** mədire **Saricef** kolxozdar əbtenən tere jetəkselek itmə] Şular arqasьnda **Juqarь-Trojski** soveть **„Petrovka“** kolxozь 400 sentner urьna. aarь 20 sentner, **„Lulaьl“** kolxozь (predsedatele **Əxmədjef**) 500 sentner urьna, 100 sentner qьna hatqandar.

MTS lar xeđmə'endəge kolxozdar a plenum q tarlarьn ejranev alegə tiklem kin təjelde relməgən. Şul arqala igen hatьv eşe hanan da yđa ąъşьnda aara. Məsələn; **Tujmazь MTS** xeđmatndəge **„Salavat aatьr“** kolxozь (predsedatele-kommunist **Əxmədjef**) kolxozsьlarьn dəjən jьjьlьştarьnda kolxozdan ayienmə] torqan fondьnan 2.0 sentner igen hatьrqa qarar sьqarьlьvьna qarəmatkan aarь 61 sentnerьn qьna tapsьrqan. Kommunist **Əxmətjf** bьl eşte qьđvlatьv sarahьn kyrmə]. Şul] uq **„Qьđьl oktəar“** kolxozь la (predsedatele kommunist **Vasiljef**) bətə memkinlektər bulьvqa qarəmatkan, 700 sentner urьna 500 sentner qьna ytkargan Nikitinka soveть **„Yзən“** kolxozь 3 men sentner alrev memkinlege bulьp la, 1000 sentner alrergə qarar itep, unьn 550 sentnerьn qьna tapsьrqan. Avьl soveть predsedatele-kommunist **Xelotkof** nojəar plenumь qarardarьn yđe lə anlap jetkerməgən.

Qandьra MTS xeđmə'endəge kolxozdarđa la oşondaj uq xəl. Bьl kolxozdarđa nojəar plenumь qararь etərges tulьp ave re magən. Sərdek soveть **„Kerəş“** kolxozь 1200 sentner hatьv memkinlege bulьp ta, aarь 800 sentner ytkərgən. Kolxozsьlar ber genə kilogrom da hamaqandar. Kolxoz predsetatele **Qadirьf** 12 nojarđə bulьp ytkən kustovoj kanəşmələ „Dəvlətkə igen hatьvđьn əhmiətе kolxozsьlar tygel, beđ yđeneđ đə anlamaqajnьq, yđem jaqь teşenəp kilәm“ tl.

VK plenumьnьn ikməkkə həm başqa qa,hь ber produktiarq kartocka sistemahьn neterev turahьndaqь qarardarьn relahenme“ tigəs,—Min əđ nelemie, qazeta uqьr beim jem, ul qarardь işetkənem juq— tl. Politnylek başьqь ip. **Vexol**, negergə tiklem bьl qarardь kolxoz j təkseləre lə nelmaqəs, kolxozsьlarьn ul qarardan netenlj xəəa jьeđ bulьvьnda şik tə juq. Nojəar plenumь qarardarьn kin kolxozsьlar arałьnda nьqlap ejrnevđen his ber minutqa la hunqa qaldьrьlmaj torqan pohtik burьs tkanen nьq anlarqa kerək.

Kolxozdarđa massovьj şten nьq lь ojoştorolmavь heđemtəhendə, **Qandьra** MTS kolxozdarь h nqь 5 kendə ber kilo la i en hatmanьlar. Qandьra Zagotzernonь hьđьqьndaqь janqьđaqtar ni aarь 7 sentner igen hatqandar. Zagotzerno mədire—**Alcikof** janqьđaqtar arałьnda igen hatьv eşen ojoştormaqan.

Dəvlətkə igen hatьvđa sьjfat əsen kerəş ajrьvsa əhəmiətle eş. Lakin əle Tujmazьa sьjfat qənəqətlanerlek tygel. 10 rojə ərđa 39163 sentner hatьlqan igenden, aarь 16 men 579 sentnerь qьna adьq kulturahь **„Salavat aatьr“** kolxozь 100 pr. tь menən furaz hatqan. Qandьra zagotzernonьnьn kolxozdarь aarь 77 pr. qьna adьq kulturahь hatqan. Bьl xəl **„Bisaylьk“, Kerəş“, „Jaqtь jul“** kolxozdarьnda asьq hidelə.

Kolxozdarđьn aylenmə] torqan fondьnan 2 men sentner, kolxozsьlar 600 sentner urьna 720 sentner hatьp, taşьp betergən ruhi, ytkən nojəar plenumь qararьna javap itep 1 qь la eđtəlmə 100 sentner hatьl r. Igen se kolxozь (predsedatele Jarullin) 266 sentner urьna 450 sentn r, Kysemjьlqa kolxozь 700 sentner igen hatьp, bətəlken đə tejeşle urьnqa taşьp ne te. Ra kom vaktle Əmiref iptəsten prəktik eşe heđemtəhendə selpo planьn 104 pr qa ytene. Aqnors sovetьnьn „10 let Bьş kirla“ kolxozь dəv ətkə 3 men sentner igen hatqan aulьp, plenum qararьna javap itep, taqь 1, 100 sentner hatь. Ul hatqan igenenə ber avtomaşina aldь.

Rajon, aldьnqьlarđьn eş əlenehen artlaqь kolxozdarđa la qullanьp, VK nen nojəar plenumь qararđarьn əjrənev nigedendə, sovettarđьn rajon sjezdьna dəvlətkə igen hatьv planьn nigeđđə ytərgə teşeş.

NURAJBVA.

Sadrьjaf tld arala igen hatьp alьvđь qьrqa hьnьlьş jahamaha, rajsojuz qьrqa sara kyrergə teşeş.

QƏJ. I.

UDAR EŞ—AOJAS ƏĐERLƏVGƏI

Lenin ismendəge kolxozdan kilep Oparin Lestransojuzьnda (Tenjaq kraj) eşlə'ge kolxozsьlarđьn udar brigadahь, normanь 200 pr. qa jetkerələr.

Hyrətlə: brigada ayrənələr təgarlətev əbtendə.

FANER FABRIKAHЬN

ƠĐƠKLƠKTƏN SЬƠARBƠJLƉ!

OJOŞQAN EŞLEKHEDLEK

1933 jьl uq ekspluatatsiaqa airelgən Cernikofka fanera fabrikahь, 1934 jьldьn bətə ajdarьnda la đur eđəklək menən eşlənə. Tuctap torovđar sistemaqa əjlende. Əlkə ojoşmalarь fabrikanьn nasar eşlave turahьnda ber nisə tapqьr signal birđelər. Signaldan hun da əik kyp vaqьtlar ytte. Ə, xəl haman da elek kes- qaldь.

Dereb, hunqь vaqьtta zavad, tьn jetəkselek sostavь janьrtьlqan bulha la, eştə hьnьlьş bulqanь juq, tərtiphedleklər, tuqtap torovđar aetmene.

11 se dekabr, səqət kendeđge 12. Tьnьq. Stanoktar tik turalar. Sextar, fabrika majđanь aqas menən tulqan.

—Ni buldь, ni əsen zavod eşləməj? tip horavqa, smena master **Ernerg**:

— Par juq, javabьn qajtara.

Bьsndan da, par aulmav arqahьnda la rika 1-se dekabrđ n birle eşləməgən. Nojəa đə la şul səbap arqahьnda tuqtap torovđar bulqan.

Fabrikaqa parđь Cernikof elektr stanslahь daimi rəveştə airep tormaj, şul arqala fabrika eşenə to qa lьq kiltera, ber jьlьnь ham ber hь bьsv arqahьnda patrubalarь jarqьlanalar. Kipterev mašinalarь urьnlaştьrьlqan ainala sьđarlьq tygel halqьn. Fabrikanьn qađan sexь qorolop bətəməgən. Sexьnь eşlap betterev əsen bildələnqan aqtьq srok—25 se nojəar aulha la, ul eđəlgən. Bьl eştə faner fabrikahьnьn tə'minat aylege mədire **Verxovsef** menən texnik jetəkse **Guzanь** tar qəjeplelar. Senki ular yđ n qьtьnda kərək materialdarđь (qađan t mere, qađaq h. bь) əđe- ləməcəndər.

Faerlkala javaphьđlьq aik nьq tamьr jəjqan Sotsialistik milkte haqlav menən qьđьqhьnavsь juq. Kəndeđ đə, kis tə ni telən şunь alьp kiltergə memkin. Unьn esen his kem ber hy əjtməj. Baş inspek or **Kudrəşof** ham oxrana nacal'nigь **Latskof** qul abtьndaqь haqsьlarqa ins truks a b r. lmaqan. Şuqa kyrə lə fabrikaqa hər kem aik aken inə la.

Belgestərđen kul'tura - tormoş şartt rь la maqtarьq tygel. Ir ja şь kvalifikatsi lь esşelərmasterdarđьn nyđđare abrь rahlajdar. Məsələn: master **Agenko** hər ken irtən ejəndəge havqlьqtьn 3 qradusqa jetevenən zarlana, Bьnđi kvart r məs'ə ahe etk avьr məs'ələ. Kəpeş kelər kvarter aulmav səbəple zavodtan al'ь tororqa məənyr aulalar. Şunьn arqahьnda eşşelər hər vaqьt tirlek eşkə hunlap kilələr. Bьlar bətəhe lə tan r i ərikahьnьn tərən eđəkləkten ьqmavьna səəpse aulal r. Fabrikanьn qaqьnьsь aldьnda t- a. Jetəkselər yđđare lə abьn rablajđar.

Faner fabrikahь planь sistemalь rəveştə tultьmavь, şulaj uq sredstvolarđьn tejeşheđgə totolovđarь arqahьnda, **ber million 200 men hum zarar oja osoranь.** Şul səbəple ike ajđan birle inde eşselər eş xaqь ala almajđar.

Faner fabrikahь sьtьn tьş avьr xəldə ultьra. Fabrikanь tə rən eđəkləktən sьqarьv esen uqa faner trestь ham elkə ojoş malar konkret jarđam kyrhəter qə, ə fabrika kollektivь eđəkləkte neterevgə tulьhьnsa monilizirlanьrqa tejeş.

N. G. Maxnof

SOVET KONTROLE KOMISSIAHЬNDA

EŞ XAQTARЬN ZAKONHЬĐ KYTƏREV TURAHЬNDA

Sojuz Sovnar'omь ham VKP(b) Vtsk komitetьnьn 30 nojarđə sьqarqan asьq ham qatь direktivahь aulьnsa ninđaj genə jumanьn aul ahь e eş xaqьn arttьrьvđьn tьjьlьvьna qarabatan, kyp kenə ojoşma ham ucrezdenielər tekənr ajanđa yđđərenen ajrьm rabotniktarьnьn ş x qtarьn yđ aeldektare menən arttьrqandar.

14 ham 15 dekaarđa sovet kontrole komissiahьnьn ajrohь, tikşerev heđəmtəhenđə alьnqan naterialdarđь qaranь ham qajepie keşelərđe avarqa tartlь.

Məskav—Belorussia Baltiq timer julь iđa ahь, rabotnikqa aiqa 125 homđan alьp, 150 humqa tiklem eş xaqь arttьrqan. Bьl tirala prikaz administrativ aylek nacal'nigь Adamson tarifьnan aireliqan. Məskav-Belorussia-Baltiq timer julь nacal' igь Ru-anof ip. aətə jul aujьnsa telegraf menən eş xaqьn arttьrmav turahьnda prikaz birlə lə, unьn ytəleşenə kontro' jahamaqan ham yđ apparatьnda eş xaqьn kytərtevqa jul qujqan. Sovet kontrole komis-iahь ajuroньnьn qararь menən administrativ aylek nacal'nigь Adamson eştan alьnьp sudqa airelde. Timer jul nac l'nigь Rusanoiqa bьl eştə aulqan xarakərten his jьranaqanlьqь kyrhateide.

Transport zavodlarьn projekla-tirьv Məskav kont rahьnьn administrativ aylege nacal'nigь Şapiro yđ apparatьndaqь 4 keşenen eş xaqьn arttьrqan. Kontora nacal'nigь Maksimoiqa vьjovor jahaldь. Ber jьl aujьnsa jetəkse administrativ ьrandarьa eşlav xoquqьnan məxrym itelep eştən alьndь

Jerje promьşlennost xalьq komissarlьqьnьn projekt ajurohьnda dekaarđen təvge kendirenđə ajrьm rabotniktarđьn eş xaqьn kytərev turahьnda 4 prikaz sьqqan. Projekt ajurohь nacal'nigь Vasiljev-Şmidqa (1910 jьldan alьle VKP(b) qzahь) dəvlət disstipiinahьn aujьqanь esen qatь vьjovor jahaldь. Bьl zakonhьđ prikazdarđь airevse baş inzener Myllerqa əşkərtev mepən qatь vьjovor ja aldь.

Rajon elektr stansularьn tə'min itevse bətə Sojuz dəvlət trestь idarasьnь Zuravlef ia, şul uq zakonhьđ eş xaqьn arttьrьvnь tajanьp, nindaj genə formala bulnalьn, eş xaqьn kytərevqa qarata, airelgən prikazdarđь, zakonhьđ nulьvđarь səəaple juqqa sьqardь.

SIT ILƉƏR XRONIKAHЬ

* **Vena.** Kisə material qьjnlьqtar nigeđendə ataglь xjrorg professor Lorens yđ-yđen ylə đe.

* **Rim.** Italia xekymatenen başьnda torqan Mossolinіqa barьp xuşlaş andan hun SSSR ilsene ip. Potenkin Italia korole tarafьnan qabul itelde ham uqa yđenen Parizqa alldələnevе turahьndaqь qaqьđđarьn tapsьtđь.

* **Vena.** SSSR đьn Vengria-qa alldələnqan ilsene Bekzađan Bndapeş qalahьna kilde.

* **Pariz.** „Jumanite“ qala idaralarьna halla đarđa kompartiahьn janь unьştarqa ireşkənilegen xəsər ltə. Monsenita qala idarahьna hajlavđar vaqьtьnda ber kommunist munitsipal' sovetnik itep hajlanqan.

* **London.** Belqrat qalahьnan xəbər itev aujьnsa Jeltic janь kabinet teđergə riza aulqan.

* **Nio-Iork** „Assoşiejted press“ Para ivaj xekymatenen Bolivia menan solux jahav turahьndaqь Milliattar ligahьnьn təqdimen kire qaqqanlьqьn xəsər ltə.

BELDEREVƉƏR

PKK-nьn Başqortostandaqь partkollegiahь tөəndəge iptaş tərđen, eş saqattarendə par kollegiaqa (Oktəar nramь №1, aylma №22) inep sьqьvđarьn jəki yđđərenen adrestarьn xə bər itevđəren horaj:

1) Jegorof Ivan Jegor ulь (Səfron pristanь gruzciktarьnьn *elekke arlgadire*).

2) Cevərdin Aleksandr Pavel ulь (Arxangil rajonьnan),

3) Səlimjanef Səqir Qjaziz ulь,

4) Bulatьf Aleksandr Ivan ulь,

5) Nikolajef (Qaltasь MTS-hьnьn elekke direktorь),

6) Qjəsitef Islam Tuqat ulь,

7) Valejef Qjali səltan ulь (Beloret Rajaşsarmahьnьn elekke *sekretarь*),

Partkollegia yrđə kyrhatelgən iptaştərđen qajđa ikənlegen *bel gən* bətə *ojoşna* ham *keşelər*đen bьl tiralь PKK-nьn Başqortostandaqь Partkollegiahьna xəbər itevđəren horaj.

PARTKOLLEGIA

21-se dekaarđa səqət 7 lə Narkompros zalьnda (Zenəof uramь №10) Başqortostan sovet jađьvsьlarьnьn jьjьlьşь səqarьla.

Jьjlьşta „BAŞQORT XUDOƵESTVOLЬ ƏĐƏBIƏTE HƏM UQA TƏYQITTURAHЬNDA AFZAL iptaş TAHIRЬF dokladь. *Afzal iptaş Tahirof yđənen dokladьnda B Işemqol, T. Janaqi, Meslim Marat, Ol. Səlam' Aslaj, Ol. Ojemar hem səqqa iptəştərđen ebərđerenə ham sođđoge tanqit məqalalarenə tuqtalasaq.*

Jьjlьşqa jađьvsьlardan tьş nurnalistar, edьai tynərək aqsalarь, edəniət uqьtьvsьlarь, studentlar, udarniktar, artistar səqrьlalar.

Iptəştərđen vaqьtьnda hem əđerlenep kilevđere horaja.

BAŞQORTOSTAN *SOVET JAĐЬVSЬLAR SOJUZЬ IDARAHЬ.* 2—2

Javaphь redaktor: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

ƏLKƏ GAZETTARƠA

1935 NSE JЬL ƏSƏN

XƏĐERĐƏN ƳK JAĐЬLLЬP QUJ

JAĐЬLЬV XAQTARЬ TЬBƏNĐƏGESƏ:

„BAŞQORTOSTAN“ ƠJA

1 ajqa 2 h. 50 tin. | 6 ajqa 15 hum.
3 „ 7 h. 50 t. | Ber jalqa 30 h.

„KRASNAJA BAŞKIRIA“ ƠJA

1 ajqa 2 h. 50 t. | 6 ajqa 15 hum
3 „ 7 h. 50 | Ber jalqa 30 hum

„KOMMUNA“ həm „SƏNƏK'kə

1 ajqa 2 h. | „Sənək'kə . . 50 tin
3 ajqa 6 h. | . . . . . 1 h. 50 tin
6 „ 12 h. | . . . . . 3 hum.
1 jalqa 24 h. | . . . . . 6 hum

Podpiska hər jerđə xat taşьvsьlarđa, pocta ayiektərenđa pocta agentstvolarьnđa, redaksia kontorahьnda qaaul itelə 5—2

SOJUZ MASLENXLOPKOSBЬJTTLЬN

BAŞQORTOSTAN RESPUBLIKA BAZAHЬ,

MAMЬQ, JEP, JƏN TRIKOTAƵ HƏM JE BƏK EŞLƏNMƏLƏRE JETEŞTEREV SƏNƏ ƠJƏTENEN

KYRGƏĐMƏHEN OJOŞTORĐO

KYRGƏĐMƏNE OJOŞTOROVĐAN MAQSAT—SƏNƏƠJƏTTEN EŞEN KYRHƏTEV HƏM BAŞQORTOSTAN ESSƏNĐƏRENEN VKUS HORAVĐARЬN ƏJRƏNEV. KYRGƏĐMƏ 18 DEKƏRĐƏN 5 NSE ƠJNVAROJA TIKLEM HƏR KƏN IRTƏN ĢE SƏƠJƏT UNDAN KISKE 9 ƠJA TIKLEM ASЬQ BULASAQ.

EŞSE, KOLXOZSЬ, UQЬVSЬLARĐЬ, JORT XUƵAHЬ QATЬNQЬĐĐARĐЬ SAQЬRABЬĐ

Fabzavkomdar, əavđa, kooperativ ojoşmalarь, rajon idaralarь, kolxozdar ham jəməqət ojoşmalarь kyrgədməgə kilevđe tə'min itevđəren horajsad.

Kyrgədmə konsul'tatsia airev aətьnda ytkareləsak.

Adresь Ufa qalahь 7ensof uramь, Kul'tura harajьnda **KYRGƏĐMƏGƏ INEV BUŞ.**

Başprofsovettan profkaminetlenda,

Kyrgədmə aujьnsa hunqь konferensia 27 nse dekaarđa irtenge səqət 11 đan sulasaq.

3—2 Sojuzmaslexlopkosbьjttan upravləjuşcte: ZAKIRЬF

„JAŊALEP“ KINOHЬNDA

BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATЬ EŞLƏP SЬĢARĢAN ĐUR XUĐOƵESTVOLЬ TAVЬŞLЬ FIL'M

„CAPAJЬF“

QATNAŞЬVSЬLAR: Capajef—A. Banockin, Formanef—B.V. Bitnof. Kul'tpoxod esen bətə ojoşmalarđan ken hajьn irtən 10 səqətten kinola eş ketkəngə tiklem Zajavkalar qaaul itelə.

Programmanan tьş „Sojuz xronika“ nьn aşqьn sьqqan Zurnalь ip. Kirofta kymev kyrhətela.

Massanьn talaьna javap alrev maqsatanda 8-dekaarđan ken hajьn		
6 SEANS KYRHƏTELƏ.	Seans vaqьttarь:	
1 Seans kendiedge	2 səqətte	
2 „ „	4 səqətte,	
3 „ „	6 „	
4. Seans kiske:	7-30 səqətta	
5 „	9 „	
6 „	10. 30 „	DEREKSIA

„ŞESTERJONKA“ AGIT TEATRЬ

1935 nse jьl teatr qujav esen jьlьq, jartь jьlьq həm kvartalьnq dogovordar tedeşə başlanь.

Bətə profsojuz ekə aylektarenə, sojuzdar Y. K. vəkildarenə, PZMK larqa—29 dekaarđan đa qalmaj dogovordar tedəjərgə təqdim itela.

Şulaj uq „Şesterjonka“nьn acn genə tapqьr səqəq jahavь esen đa zajavkalar qaaul itelə.

Merəzəqət esen adres: Baş profsovet, zal № 2

Basprofsovet Rogozinkof

3—1 Teatr administratorь N. Vatkof.

KUL'TURA HARAJЬ

Urьs Dəvlət teatrь

21-DEKABRĐƏ

„LYBOV JARAVAJA“

Pejessahь 5 pərđəle.

Rizisser BATALIN postanovkahь

„BAŞQORTOSTAN“ GAZETЬ XƏBƏRSELƏRE DIQQƏTENƏ

„BAŞQORTOSTAN“ gazetahьnьn kyp kenə xəbərs'lere xəbərđ'ren jəbərgəndə yđđərenen adrestarьn tulь həm aseq itep jađmajdar, şunьn menən bergə xəbərse yđenen familiahьn həm atahьnьn isemen jaqşь itep, tulь itep jađmavь arqahьnda „Başqortostan“ gazetahьnda nabьlqan xəbərđərə esen tejeşle gonarar aqsalarьn xəbərselərgə jəbərep aulmaj. Şulaj uq kyp vaqьt xəbərselərgə jəbərgən aqsalar đa adrestarь tulь aulmav səbəple poctanan kire qajta. Şunьn esen kiləsəkte xəbərselərđen yđđərenen adrestarьn tulь itep jađьp jəbərevđərə horala.

„Başqortostan“ gazetь redaksiahьnьn KONTORAHЬ

3—3

Ofe „Okt. Nat.“hь matbaqahь Başglavlit vekile №—B—1967

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕЗ!

БАШҠОРТОСТАН

ВКП(б) НЫҢ БАШҠОРТОСТАН Өлкә һәм Өфө қала комитеттары, БАШҠОРТОСТАН ҙурҙар башҡарма комитеты һәм БАШПРОФСОВЕТ ОРГАНЫ

АЙЫРЫМ ҺАНЫ 10 ТИЙ

№ 293

22 ДЕКАБРЬ 1934 ЙЫЛ

АҘЫҚ PREDPRIƏTIELƏRENEN SMOTR FINIŞЫ

ӨLGƏŞEVƏR TЫNЫSLANDЫRMAHЫN!

Başqortostan aҙыҡ promышlennostь vәkәlәte qaramaqьna 13 spirt zavodь, 10 it kombinatь, 76 maj zavodь ina.

Başqortostan aҙыҡ predpriatielәrendә VKP(b) Үҙәk komitetыnың 1933 йыл 22 dekabr qararьna tiklem itь kitkes alamalьq, his ber taҙalьq qaqidalәrenә hышmaqan bьsьraqlьqtar tulьp jattьlar. It kombinattarьnьң jorttarь kygәrgәn, hәrhәgәn bula. Predpriatielәrdә ajrьm uәorşitsalar totolmajҙar. Juqarь bьsьraqlьq arqahьnda aҙыҡ predpriatielәre sьqarqan produksialardan jыş qьna aqьvlanьvҙar bula hәm başqalar.

VKP(b) Үҙәk komitetыnьң hәm VKP(b) Өlkә komitetыnьң qararҙarьnan hun, aҙыҡ predpriatielәrendә qьrqa hьnьlьş başlana. Smotr iqlan itelә. Bөtә predpriatielәrdә VKP(b) Үҙәk komitetь qararьna javap urnьna smotrqa quşьlalar. Maj ajьnan uq başlanqan smotr mәlendә Başqortostan aҙыҡ predpriatielәre 43.300 humlьq sanitaria kejemdәre alalar. It kombinattarьn qajtanan qorovqa 20 men hum aqsa jeҙerelә. Sanitaria kejeme өsөn 900 metr tovar birelә. Ber aj esendә aҙыҡ predpriatielerendә 3500 eşşemen 80 pr. tь sanminimum uqьvьna bьlqtьrьlьp 840 keşe hьnavdan da ytәlәr. Smotr mәlendә bөtәhe 169 sanpost, 675 sanitaria beleme tynәrәqe tөҙәlә. Tynәrәktө uqьvҙarҙь jәjep jeҙarev өsөn 26 men hum aqsa halьna. Smotr ajdarьnda 222 tapqьr tikşerev ytkәrelә.

Aҙыҡ predpriatielәrendә sanitaria minimumьn udqarьv kәndәlek proizvodstvo planьn ytәv menәn bәjlәp alьp barьla. VKP(b) Үҙәk komitetыnьң qararь eşşelәr massahьn janь jeңevdәr gә ruxlandьra. Elek vaqьtta taşlanqan, jemerelgәn predpriatielәr sanitaria hәm proizvodstvo planьn ytәv jaqьnan aldьnqь saiqa batьlar. Mәsәlәn, **Өfө it kombinatьn alajьq.**

Elek kombinat iң nasar aҙыҡ predpriatielәrenәn hanala. Undaqь bьsьraqlьq bik juqarь kimәldә tora. VKP(b) Үҙәk komitetь qararьn realizovajt itev nigeҙendә kombinat jeden yҙqartә. Jөşellenderelә, 400 tөp aqas ultьrtьla. 150 keşe sanminimumdь ytәlәr. 7 sanitarla pos tь tөҙәlә. In jaqşь 10 sanitaria udarniqь yһa. Kombinat proizvodstvo planьn ytәvdә lә aldьnqь urundь ala. Mәsәlәn, 1933 jыl ajьq programma 75-80 pr. qa ytәlһә, bьjьl hәr aj hajьn 105 pr. qa ytәlә. 1933 jыl berense sort tire sьqarьv planь 66 pr. qa ytәlһә, bьjьl 86 pr. qa ytәlә. Dyrtense sort tire eşlәv bөtөnlәj bө-

tөrөlә, өsөnsө sortь eşlәv 7 pr. qa tikiem qьһqartьla.

Maj jaҙьv promьşlennostь la jaqşь uq alqa kitә. 1933 jыl produksianьn bai'nostь 80 pr. qa ytәlһә, bьjьl 93 pr. qa, standart 102 pr. qa ytәlә. Berense sort maj uҙqan jыl 10 pr. qьna sьqarьlһa, bьjьl 15 pr. sьqarьlә.

Başkanditer fabrikaҙь bьqasa ber genә sort konfet eşlәһә, xәҙer 24 tөrlө 6 sort konfet eşlәj. Fabrikala ike duş, hәr eşşegә ike komplekt xalat bar. 370 keşe sanminimum dөrөsen ytәlәr. 9 keşe hьnavda „jaqşь" qa imtixan birәlәr. Fabrikala 40 sanminimum udarnigь bar.

Ikmәk zavodьnda la kyp yҙgәreş bula: 2 duş tөҙәlә. 95 pr. eşşelәr sanminimumdь ytәlәr. hәr eşşegә ikekomplekt xalat buldьrьla. Zavodta 20 sanminimum udarnigь hanala.

Dөjөm alqan saqta, smotr mәlendә aҙыҡ predpriatielәre yҙgәrenen jөddәren tanьmaҙlьq reveştә yҙgәrtielәr. Elekkege kul'turahьҙlьqtar bik alьҫqa taşlandьlar. Sanitaria minimumь өsөn kөrәştә janь keşelәr, udarniktar ytielәr. **Satajeva, Frikel, Ojilazetdinef, Musina, Zөjayllin, Teregulьva, Xәnisyllina, Şmileva** hәm başqalar—bular bөtөhe lә VKP(b) Үҙәk komitetь qararьn praktik realizovajt itevdә kytәrelgan kyrenekle keşelәr.

Өlqәşevҙar menәn ber qatarҙan jeleşhedlektәrdә bar. Bigerәk tә rajon aҙыҡ predpriatielәre (Bөlөbәj, Tujmazь) artta baralar. Өlbittә, dөjөm jenev artьna jәşerenqan bьndaj predpriatielәrdә asьrqa, predpriatie genә tygel, predpriatielәrdәn ajrьm sextarьnda aldьnqьlьqqa kytәrergә kәrәk. Kisә asьlqan Başqortostan aҙыҡ predpriatielәre udarniktarь sijotь, smotr mәlendә bulqan jeteşhedlektәrdә bөtөrergә, өlgәşevҙarde bөtә predpriatielergә kyserevgә qarata nьqtь ustanovkalar birergә tejeş.

VKP(b) Үҙәk komitetыnьң *nojaвr plenumь* qararьnaa hun aҙыҡ predpriatielәre ottieno eşlergә, SSSR ҙan elgө predpriatielәre kimәlenә kytәrelergә, kul'turalь potrealitelden talaөьna juqarь kul'turalь aҙыҡ өderlev menәn javap birergә, bol'şevistik moalliziralanьvҙь taqьlа lа kөsәltergә, bol'şevistik eş sillen bөtә eşşenen kөndәlek praktikahьna kyserergә tejeştөr. VKP(b) Өlkә komitetыnьң jetәkseleqe aһtьnda aҙыҡ predpriatielәre bьqa treşerdәr. Өlgәşevҙar şunь talap itәlәr.

Ә. İ.

Sjezd zalonan

RAJON SJEZDЬ

ASЬLDЬ

Tujmazь, (Үҙ хәвәр sennedən). 17 se dekabrdә Tujmazь sovettarьnьn rajon sjezdь asьldь. Sjezda 130 delegat qatnaşa. Pocotlь prezidiumqa VKP(b) Үҙәk Komitetьnьң politjurohь sostavь, **Telman, Manuil'ski, Bьjkin, Isəncyrin, Tahirьl hәm Bulaşьf** iptәstәr hajlandьlar.

Rajbaşqarma predsedatele ip. **Soqitef** kereş hyҙendә, rajondьn treşkən unьştarьn hanap ytte. Ikense sjezd menәn өsөnsө sjezd arahьndaqь dөver avьl xuzalьqtarьn kollektivlaştьrьv 1931 jьlda 10 pr. bulha, 1934 jьlda 72 pr. qa jette. Bьl dөver esendә 450 xuzalьq raskulacevajt itelde, 2064 keşe xuquqtan mөxrym itelde. Jerde jaqşь sьjatlь itep eşlәv nigeҙendә urozaj kytәrelde: orloq kul'turalarь 1931 jьlda urtasa 2,9 sentner urozaj birһә, bьjьl gektarьnan 10,7 sentner birҙelәr. Rajonda 1931 jьlda 709 traktor bulha, xәҙer 2940 traktor, 14 kombajьn bar. Fermalarda 1931 jьlda: 7839 baş at, 391 baş hьjьr, 1258 baş harьq hәm 85 baş susqa bulha, xәҙer 11401 baş at, 3439 baş hьjьr, 5803 baş harьq hәm 1633 baş susqa bar. Xalьqtьn tormoş şarttarь yһә. 1931 jьlda balalar jәslәhe 30 bulha, xәҙer 97 jәslә bar. Başlanqьs mәktәptar menәn balalarҙьn 100 pr. tь, jete jьllьq mәktәptәr menәn 90 pr. tь solqap alьndь, tine.

Kolxozdar sjezd xermәtenә qҙbl obozdar ojoştorop kooperatstaqa 1380 bot igen hattьlar.

Xөkүmәt dokladь menәn ip. **Sьjpnotьva** sьqtь. **Nurajьva**

XƏJBULLA RAJONЬ SOVETTARЬNЬҢ 3-SƏ SJEZDЬNЬҢ PREZIDIUMЬ

HYRƏTTƏ: RIK predsedatele ip. Soltanьf xisap dokladь jahaj.

RAJON BAŞQARMA KOMITETЬNЬҢ

JAŊЬ SOSTAVЬ EŞKƏ BAŞLANЬ

(Yҙ xoвorseneddən)

Ucalь rajon başqarma komitetыnьң 13 dekabrdә prezidium uitьrşь bulьp ytte. Prezidium aqzalarь 9 keşe bulьp, unda barь 5 kenә aqza kilde. Berense mәs'әlә bujьnsa orloq tuplav turahьnda RajZO nacal'nigь **Rozenfeltь** dokladь bulьrqa tejeş ine, lәkin ul prezidiumqa kilmәne.

Ikense mәs'әlә bujьnsa on, beşkən ikmәk hәm turaz hatьv maqazindarь өderlev turahьnda qajpotrebsojuzdьn hatьv bylegenen dokladь tьnlandь. Oşo kөngә tiklem *nojaвr* plenumь qararь bujьnsa ber nөmә lә өder tygel ikenlege belende. Prezidium jorttar taaьv, pekarnanь kinәjlev hәm ikmәk beşerev kadrҙarь өderlev turahьnda konkret kyrhәtmәlәr birҙe.

Өsөnse: Juldaş avalьnьң maseten xalьqtьn horavь bujьnsa klubqa әjlәnderev mәs'әlәhe qaraldь. Bьl mәs'әlәne BYBK aldьna qujьrqa qarar itelde.

Dyrtense mәs'әlә bujьnsa-1913 jьlqь doprizьvniktarҙь өderlev, ularҙь gramotalь itev turahьnda qujьldь. Bьl mәs'әlә Ucalь rajonьnda nasar qujьlqan. 1913 jьlqь doprizьvniktar arahьnda 69 nadan, 102 әd uqьj-jada belevse bar. Ularҙь uqьlьv өsөn barь ber genә urьn өderlangan. RajONO tarafьnan uqьtьvsьlar alldәlanmaqan. Juldaş avalьndaqь uqьv punktьna doprizьvniktar bөtөnlәj өderlekhed kilgendәr. Ular arahьnda massovьj eş juq. Qaҙaqqol avьl sovetь 1913 jьlqь doprizьvniktarҙьn isemlegendә almaqan. Urьndarҙa ularҙь uqьlьv başlanmaqan.

Dөjөm әjtkәndә, rajonda doprizьvniktar menәn ber kem dә eş alьp barmaj.

QƏJ. IDRISЬ

ETQOL YҠƏ

(Yҙeseddən maxsus xoвorseneddən)

Etqol sovetь Maqar rajonьnьң tav-urman өleşendә ultьra. Bьnda 1930-sь jьlqa tiklem igenselek menәn ken kytev, igen igev eşe aik әd ine. Lәkin hunqь dyrt jьl esendә Etqol sovetь kustarsьlьq өlkәhendә genә tygel, igenselek eşendә lә dur aҙыmdar menәn alqa kitte. Ul, sovettarҙьn rajon hәm 9-sь bөtә Başqortostan sjezdьn өlgөlө jeңev kyrhәlkestәre menәn qarşьlaj.

Sovet dөvmәlendә 8-se bөtә Başqortostan sovettar sjezdь mәlendә xeҙmәtsәn junqaҙau xuzalьqtarҙьn 25 pr. tь qьna kolxozlaşqan bulha, xәҙer Etqol sovetь totoş kolxozlaşvqa kyste. Sovet jьl hajьn igen igev sьjatlь өsөn kөrәşevҙә hәm agronomia saralarьn tomoşqa aşarьvҙa alqa bara. Hөҙөmtәlә, jьldan-jьl juqarь urozaj alьv hәm malsьlqtь yrselev eşe jaqşьra.

29-sь jьlda qьna, sovet dөvmәlendәge xeҙmәtsәn krөltejәn xuzalьqtar yҙәrenә aşav өsөn jeterlek igen ala almajҙar ine. Ә. 31-se jьldan alьp sovettaqь kolxozdar yҙәrenәn artьrьp ber nisә menlәgәn bot igende dөvlәtkә birә hәm kolxoz barь darьna sьqara başlanьlar. 34-se jьlda sovet dөvmәlendәge kolxozdar qьna dөvlәtkә 21312 bot igen tapşьrҙьlar hәm şulaj uq bьnan tьş 12018 bot igen kooperatslaqa hattьlar.

Sovet dөvmәlendәge 5 kolxozdaqь kolxozsьlar hәr ber xeҙmәt kenenә 6 kilonan 16 kiloqa tiklem uqьş aldьlar. Sovetta bigrakktә „Avangard" kolxozь elgө bulьp tora. Ul yҙenen 28 xuzalьqtan qьna torovьna qaramaһtan, kooperatslaqa igen hatьp ber avtomaşina aldь.

Etqol sovetь sotsialistik malsьlqtь xәl itev өsөn kөrә şev dә jaqşь tora. Hәr ber kolxozda ferma bar. Qajlь ber kolxozdarda ikeşer-өsөr ferma ojoştoroqan. 8-se bөtә Başqortostan sjezdь asьlqan vaqьtta fermalarda barь 95 baş qьna mal bulha, ә, ul өegen 267 başqa jette. Maldarҙь jaqşь, jьlь torlaq menәn tө'min itevdә Etqol sovetь rajonda berense urьnda tora. „Hәlәvek baş" kolxozьnda sovettarҙьn 9-sь bөtә Başqortostan sjezdьna өderlek unajь menәn 15 baş beşenәn jьlqь fermahь ojoşoroldo.

8-se hәm 9-sь Bөtә Başqortostan sovettar sjezdь arahьnda bigrak tә kolxoz qortsoloqo dur reveştә ytte. 8-se sjezd vaqьtьnda kolxoz qortsoleq fermalarьnda barь 166 qortlo umarta bulha, xәderge kөndә ular 619 başqa jette. Şulaj uq kolxozsьlar qulьnda la qortsoloqto alqa jeвarev jaqşьra bara.

Sovet dөvmәlendә uqьv jәşendәge balalar tulьhьnsa uqьv qa tarlьp, mәktәp binalarь menәn tulьhьnsa tө'min itelgandәr. Mәktәptәrdә uqьv-uqьtьv өsөptarь la jeterlek. Klub hәm qьbl mөjeştәr eşlәjҙәr. Mәktәp өsөn kolxozsьlar 1140 hum aqsa menәn jardam ittelәr. Sovet dөvmәlendә 417 xuzalьq bulьp, bөtәhe lә gazeta aldьralar. Sovetta Başqortostan gazetahь 123, „Alqa" 327, zurnaldar 86 hәm tөrlө gazetalar 57 dana aldьrьla. Sovet kylәmendә 9-sь bөtә Başqortostan sjezdь iseme nә iqlan itkan kul'tura poxodь bujьnsa kolxozsьlarҙan kul'tura tormoştarь өsөn nьqlь kөrөş alьp barьla.

Sovet finans konkursь bujьnsa la nьqlь rөveştә kөrөşә. Maa tuplav jьllьq planь 106 pr. qa ytәlde. Zajьm aqsahь jьlnav 8-se dekabrqa 119 pr. qa ytәlde. Bьl eştә Etqol sovetь rajonda in aldьnqь sovettardan hanala.

Etqol sovetь jetәkselәre, sovettarҙь qajtanan hajlavqa tөqьd bәlәp, rajon hәm Başqortostan sovet sjezdarьna jeңev menәn kilev өsөn kolxozsьlarҙь nьq mobilizirlanьlar. Sovet predsedatele ipteş **Abdullin** jetәkselegendә әqas өderlev planьn, jaҙqь sәsevgә orloq halьvҙь 9 sь Başqortostan sjezdь asьlьvqa tulь rөveştә ytav өsөn jekläməlәr aldьlar.

X. QOLMӨXƏMMƏTEF

ӨFӨ ARAQЬ ZAVODЬ

XURLЬQLЬ KYRHƏTKESTƏR MENƏN KILƏ

Başqortostan aҙыҡ predpriatielәre, smotr finişына terlө kyrhәtkestar menәn kildelәr. Ular jemiәhendә Өfө araqь zavodь la bar. Finişqa ul nindaj hөҙөmtәlәr menәn kilde?

Rozlif (araqь tultьrьv) **sexьnda** eşten ajьrьmьqь ihapkә alьnmaqan. Şeşә vatьlьp eşşelәrden quldarь kitbelgan vaqьttar kyp aula. Sex esendә keskәj genә bulha la optecka qujьlmaqan. Eşşelәr bьl turala nisә tapqьr profsojuz vәkile Celixofqa merәzәqәt tihәlәr dә, teşeşle hөҙөmtә ala almaqandar. Sex başlьqь **Rozental'** (partia aqzahь) bьl jeteşhedlektәrde belha lә, ber sara la kyrmәj.

Qaҙan sexь zavodtьn jerәge hanala. Ul zavodtь xәrәkәtkә kiltere, 300 graduslь temperatura tөvdьra. Lәkin bьl „sexta sьdap torqohod" eҙe. Eşşelәr esәr esen hьvqa aptьrap qar eretep esalar.

Bөtә zavod sextarь arahьnda **araqь asьlьv sexь** qьna ajrьla. Bьnda taҙalьq jaqşь, sex nacal'nigь **Opson** iptәş zavodta 10 jьl eşlәp tәzribә alqan. Ul taҙalьq өsөn kөrәşevdә jaqşь elgөlө jetәkse. Ul smena hajьn sexь jьvdьra, taҙalьqtь yҙe kyҙәtә, tikşerә, şunьn өsөn dә sex taҙalьq jaqьnan alda tora. Lәkin, bьl sex tәzribәhe bөtә sextarqa kyserelmәgan. Markin (partkom sekretarь) hәm Celixof iptәstәr bьl sex taҙalьqьn başqa sextarqa birergә tьrьşmaqandar, ularҙьn kөrөş tәzribәhe menәn qьdьqhьnmaqandar, aьqa narьq birmәgәndәr.

Kopson iptәş yҙenen sexьn taҙa totov menәn siklanmaj, ul produksia sьjatьn jaqşьrtьv, produksianьn yҙenә teşemen kametevdә lә elgөlө kөrөşse, unьn sexьnda ken hajьn sex qazetahь sьqa. Stena qazetahь arqьrь ul yҙenen 10 jьl bujьna alqan eş tөzribәhen jҙa. Ip. Kopson başqort jegete **Өxmotefte** yҙen almaştьrьlьq itep ejratkan.

— Kopson iptәş ejrәteve arqahьnda min aik kypte aldьm. Min xәҙer ma terlө texnikahьn tulьhь menәn yҙlәşterә aldьm" ti, Өxmotef. Araqь asьlьv sexь kevek sextarҙь araqь zavodь kyp tөvdьrqan bulьr ine, lәkin araqь zavodь jetәkselәre Yҙәk komitetь qararьnьn tөp mөqәnәhen anlaj almaqandar.

Şunь la әjtergә kөrәk: araqь zavodь jetәkselәrenen hylpәnlege bьmaq, Trest başlьqь **Isakof**, unьn urьnbaҙarь **Şamsi** iptәstәrdә lә hylpәnlek bar. Araqь zavodь yҙenen bьsьraqlьqqa arqahьnda sanitaria kontrole jetәkselhe vrac Trekin tarafьnan ber tapqьr straflanqan da inde. Hәm ul straflan taqь la qanatlanьvь mәmkin.

VKP(b) Үҙәk komitetь direktivahь bujьnsa Başqortostan aҙыҡ predpriatielәrenә maj başьnan birle ytkarelep kilgan smotr, zavod direktorь ip. Radkevic, part kom sekretarь Markin, profsojuz jetәkselhe Celixof iptәstәr, şulaj uq Trest jetәkselhe Isakofnьn, urьnbaҙarь Şamsi iptәstәrgә ber terlө lә hanaq birmәgәn.

Şuqa kyrә lә, smotrҙьn finişына, VKP(b) VK mөrәzәqәtenә ber jьl tulьv ajqanlь, unьn ytaleşen tikşerev momentьna araqь zavodь xurlьqlь kyrhәtkestәr menәn kilә.

Partia direktivahьn ytәmәvse, unь ignoirlavsь araqь zavodь hәm Spirtatrest jetәkselәre, bytәn jetәkselәr qьbl bajraq hәm maqtavlь byleklәr alqanda, pozorlь septә bajraqьn kytөrәsaktәr.

K. FƏXRI.

REAL' JAVAP

Başqortostan Pişcepromsojuzь 13 artelde berleştergә. Hәr ber artel yҙenen proizvodstvo kөsөnә qarata terlө produkttar eşlәp sьqara.

VKP(b) Үҙәk komitetыnьң 1932 jьl 22 dekabr qararьnan hun, bөtө artelҙәrdә lә sanitar komissialarь tөҙәlә hәm jaşәp kilgan bьsьraqlьqqa, kul'turahьҙlьqqa qarşь bьsь kөrөş başlana. Tarixi qarar hәr ber eşşegә jetkerelә. Sanitaria mөs'әlәhe ken tөrtibenә qujьla hәm şaxsi taҙalьq turahьnda 15 tapqьr feksia uqьla.

Dөjөm artelҙar, VKP(b) Үҙәk komitetь qararьn praktik realizovajt itev nigeҙendә proizvodstvo hәm sanitaria jaqьnan dur qьna өlgөşevҙөrgә ireşәlәr. Bөna:

„Pişcevik" artelendә (Өfө) elek aik bьsьraq bulьv өbtenә, ajҙan-ajqa proizvodstvo planь ytәlmәj. Sanitariaqa ber genә lә iqtiaar itelmәj. Eşşelәr şaxsi taҙalьq turahьnda belmәjҙәr. VKP(b) Үҙәk komitetь qararь sьqьv menәn sanitaria komissiahь tөҙәlә. Komisslanьn aktiv eşlave, eşşelәrde praktik mobilizirlaj beleve hөҙөmtәhendә, proizvodstvo sextarь qajtanan qorolalar. 30 aq xalat, 60 taҙьmal, 8 baş qalpaqь hәm başqa kyp sanitaria kejemdәre alьnalar. Artel taҙalьq jaqьnan juqarь kytөrelә hәm ajlьq zadanielardь өdlekhәd ytavqa ireşә.

„Xleb-pek konditer" (Өfө) artelendә 100 keşe eşlәj. Eşşelәr elek alama hәm bьsьraq jөrejdәr. Sextar aik nasar bula. VKP(b) Үҙәk komitetь qararьn realizovajt itev nigeҙendә 800 humlьq xalat alьna, 1000 humqa aqartьv ytkarelә. 9 udar brigada tөҙәlә, eşşelәr, sextar jarьşa başlajҙar. Artelҙә yҙ zadanielьna 199 pr. qa jetkerep ytavse Asejef, Grigorjef kevek udarniktar yҙәlәr. Artel ajlьq programmahьn 120 pr. qa ytav juqarьlьqьn ala. Artel aqzalarь 300 dana gazeta, 20 dana zurnal jaҙdьralar.

Unьştar bar. VKP(b) Үҙәk komit tь qararьnan hun ytkәa ber jьlda rajon artelҙәre lә eştәren kyp jaqşьtьtlar, naimьlь eşlergә ejrәndelәr (Dөvlәkan, Beloret). Xәҙer barьq artelҙәr da sovettaqьdan Başqortostan IX-sjezdь isemendәge proizvadstvo poxodьna quşьlьp, kul'turalь proizvodstvo hәm juqarь eş, sanitaria sьjatь өsөn kөrөşәlәr. Artelҙәrdә 119 keşene esenә alqan 19 udar brigada eşlej. VKP(b) VK tarixi qararьna real' javap jomqaqtarь oşolar.

Bьl qьna tьnslandьrьrqa tejeş tygel. Kilәsәktә bьl elgәşevҙәrde artelҙar taqь la nьqьtьrqa, smotr jomqaqtarь asqan bөtә jeteşhedlektәrde bik jәhәt bөtөrergә tejeştөr. Өlgәşevҙәrde mangegә nьqьtьv, jeteşhedlektәrde mangegә bөtөrev praktikahьn, VKP(b) Үҙәk hәm VKP(b) Өlkә komitettarьnьң plenum qararҙarьn bojonqa atqarьv menәn qьrqa bәjlәp alьp barьrqa kөrәk. Şenki hunqь plenum qararҙarь, Başpişcepromsojuz artelҙәre aldьna, aҙыҡ arteldәre bulьv jaqьnan ajrьm dur burьstar qujalar. Bөjөk burьstarҙь ytәv, smotr mәlendә tuplanqan tәzribәlәrde derөҙ qullana belev, alda la bol'şevistik jenevҙәre mobilizirlanьvqa bәjlәngan.

Redmir

MANZURIA TARAFЬNAN SOVET

POGRANICNIKTARЬNA ATЬVDAR

Xabarovski. Nөjөer aҙaqьnda hәm dekabr başьnda SSSR ҙьn Manzuria menәn siktaş granitsahьnda Blogoveşenski rajonьnda Manzuria tarafьnan sovet pogranicniktarьna kyp kenә provakatsion alьvҙar buildь. Mәsәlәn, 28 nojaвrҙә 3 mildahed keşe Manzuria jaqьnan torop sovet pogranicnigь Kornejeiqa vintovkanan atqandar, bьl, vaqьt Kornejei ҙavlәt granitsahьn haqlav postьnda Blatkof avьlьnan 5 kilometrҙa (Blogovişcenskidan 75 kilometr jerdә) torqan. 2 dekabrҙә juqarqь Blogovişcenski avьlьnan 4 kilometr jerdә Manzuria tarafьnan oborona qorolmalarьnьn casovajьna vintovkanan atqandar. Atьvsь tavdar arahьna inep uqqalqan. 4 dekabrdә Saxalin janьnda Manzuria jaqьnan şulaj uq sovet pogranicnigьna atqandar, pulь casavoldьn aqsь өbtenөn genә ytep kitkan. Bөtө bьl vaqiqalarda sovet pogranicniktarь jauaplanmaj qaldьlar.

SSSR ҙьn Saxalindaqь konsuls sovet ҙavlәt granitsalarьnьn tejelmәvselek xoquqьn bөtө bөdөydarqa qarşь Manzuria xөkүmәtenen diplomatik agentьna protest belderde.

MAMEL FAŞISTARЬNA SUD

Kaunas (Kovno). Litva agentstvohь Mamel өlkәhenen millatse — sotsialistarьnьn eşe bujьnsa sudta bөgen iqlan itelgan qәjeplәv aktьnda Germaniaьn general'nьj konsulьqь millatse—sotsialistar partiahьnьn arxivtarьn hәm eştәren haqlavdь yҙ өbtenә alqanlьqь kyrhәtelganlegen xәbәr itө. 1933-34 jьldьn qьşında bьl partiaьn jerle ojoşmalarьnьn jetәk-elare vostaniaqa өderlenev turahьnda bojoroq alqandar. Terroristik gruppalar ojoştorolqan, partiaqa xianat itevselergә jaza birelәsәge iqlan itelgәn. Momel өlkәhe tribunalarьnьn xeҙmәtsehe millatse—sotsialistar partiahьnьn aqzahь lezutis şulaj jaza itelgan. Ul yҙen quliqa alqan Litva vlastarьna millatse — sotsialistar partiahьnьn jemerevselek eşe turahьnda hөjlәp birgәne esen ylterelep, Jura jьlqahьna taşlanqan. Unь yltereveslәr Germania ucrezdenielarenan aqsalata aylәk alqanlьqtarьn ajttelәr. Silota qatlahьnda xarәkәt itkan terrorestar gruppahь Litva ojoşmalarьna hөzymdaren ojoştorqan, şartlavьs namalar eşlap sьqarqan hәm politsia jorton havaqa kytәrtergә өdertәngәn. Bьl partialardьn jorttarьnda hәm ularҙьn aqzalarьnьn kvartirҙarьnda jahalqan tentev vaqьtьnda kyp qoral hәm dokumenttar tabьlqan. Mәsәlәn, şul tentevҙәr vaqьtьnda tabьlqan hәm 16 millatse-sotsialist tarafьnan quldamqalanqan ber xatta „Bed Germania jetәkselәre aldьnda tulьhьnsa javaplьnьd. Bөddөn delegatsiasьd Berlindәge politik aylekkә dokumenttar alьp bardь. Bьl turala Adol'f Gitlergә belderevegedde horajьd" tip jadьlqan.

—✱—

SSSR-FRANSIA PROTOKOLЬ TURAHЬNDA FRANSUZ GAZETTARЬ

Paris, 20. Bөtә gazettar SSSR-Fransia protokolьnьn tekstь hәm SSSR-Fransia savda dogovorьn tөҙөv turahьndaqь hөjlәşevҙәrden başlanqanlьqьna arnalqan belderevҙәre barьp sьqarҙьlar. Palatanьn savda komissiahьnьn predsedatele Gimans hunqь 10 kөn esendә Fransia SSSR menen oşondaj ahәmiәttәge dogovor tөҙөv turahьndaqь hөjlәşevҙәrde berense tapqьr alьp bara, tip jadа.

DIҢGEBƏ QORALLANЬV TURAHЬNDAQЬ HƏJLƏŞEVƏRDEN HƏBƏMTƏHE

London. Anglia, tөnjaq Amerika, Japonia delegatsialarьnьn dingeddә qorallanьv turahьndaqь hөjlәşevҙәrden tuqtavьna arnap jahalqan rәsmi belderevҙәrendә „bьl hөjlәşevҙәr tiҙ arala nindaj bulha la hөҙөmtәlәrgә kilev maqsatьn kyҙәtmәnelәr. Hөjlәşevҙәrden berҙәn ber maqsatь kilәsәk hөjlәşevҙәr өsөn niged әdәrlev hәm kileşev jahav bulda. Bьl hөjlәşevҙәr menәn qьdьqhьnqan xәkүmәtlәr yҙ ara şulaj uq London hәm Vaşington dogovorҙarьna qatьşavsь bytәn xәkүmәtlәr menәn başlaneş totasaqtar" tip ajtelә.

„CAPAJЬF" KAR TINAHЬ VARŞAVDA

Varşava, 20. „Mazestik" tiqan dur kinola kisә SSSR ilselege tarafьnan „Capajьf" kartinahьn qarav ojoştoroldo. Kinonьn dur zalь şьqьrtь: tulqan. Kartinanь qaravqa xәkүmәt hәm xarәi dairalarҙьn vәkildәre, diplomatik korpus. әdiptәr, zurnalistar, sanqat vәkildәre h. b. kildelәr. Kartinanь qarav dur unьş menәn ytte.

SAAR MILLƏTSELƏRE PROPAGANDANЬ

DAVAM ITƏLƏR

Pariz. Saar mөs'әlәhe bujьnsa Zenevala jahalqan kileşevdә qaramaqtan, Saar millәtselare xalьqtь terlөsө qurqь tavdь davam itәlәr. Propaganda maqsatьnda ular uqьvsьlarqa faşistarҙьqь bulmav reveşendә ildәle bulqan gazettarҙь hatьp alьp, ularҙan tьşqь kyreneşen yҙgәrtmәjensә, gazettarҙьn jөkmәtkehen faşistar programьna qulajlaştьralar hәm xatta Fransia politik adamattarҙьn, bigerak tә tьşqь eştәr ministre Laval'dьn ajtkan hyҙdәren aoҙop aaььp sьqarҙь.

Hunqь Telegramdar

XƏJBULLA RAJONЬ „IGENSE“ KOLXOZЬ *SOVETTARDЬN 9-SЬ BƏTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬ ALDЬNAN*

MUL TORMOŞ KƏRƏŞEP ALЬNA

KOLXOZDЬҢ KEŞELƏRE...

Bьnan ike es jьl elek „Igense“ kolxozьrьҢ aqzahь Əkilef Işauldьnьn jaratьp hejlaj torqan ber taqmaqь bar ine. Ul hər vaqьt...yde as, yde jalanqas... tip kolxozdь jamanlap taqmaqlaj. Unan kelə. Həm başqa kyp kenə kolxozsьlar da işauldьnan ьrь taqmaqьn kəjefsenep tьnlajlar. Xuzalьqtaьn eştenerək kyrgan lektən kolxozqa sьlьq kyrhətte. Kolxoz unь səsev məlendə harьq menən ayləklene. Şulaj uq urozaj jьjnav vaqьtьnda la aylələnde.

Ul ajьl 386 xeđmət kenə eşlene. Bisəke menən ikehenen xeđmət kenə 573 -ə jetə. Bisə hen də həm başqalarđь la kolxozda tьrьşьp eşləvqə endəj.

Səlimjan kerek natьrđar kolxozda kendən ken yьə baralar. Bьjьl Sьnaulaьf Əxmadjən, Bajmurzin Abdullalar đa kolxoz eşenə yđđarenen birelep eşə qanlektəren kyrhittelər. Jađ şulaj attar nasar. Ul rđь tərpejlev eşen ber kem də ebtenə almaj, qurqalar. Ə, Əxmədjan sul attarđь naqьp tətkə kiliserde Ul sovet arqahь nulqanlьqtan başqa eşlərđə la aik jarqьndan qalaştь. Şul rəveşle kolxoz abьvьnda, kolxoz avьlьnan jinь xeđmət natьrđarь tova, ular kolxozđь nьqьtьv, kolxoz a hьv tarьnьn, kolxoz malsьlьqьnьn urozajьn ta qь la, taqь la nьqь r q kyt rev esen kereşələr. Həm elekke beđolqan keşelər, jalqav đar đa tebtələ, kolxoz eşendə tьrьşьp eşləj başlanьlar. Bьnь Dəvlə bajьf Lotfulla tigən ber kolxozsь bar. Ul bьqa tiklen jьl hajьn tirlek aşlьq səskəndə orloqqa tigən igende urlap kil ən. Ə, bьjьl uqa anlatьv, teşe lerev arqahьnda ul alamalьq arьn taş anь həm k lxozьn naqtavlьudarniktarьsafьna inde. ştə qьđьl həm qara taqtalar jullanьv udarsьlqtь kytərev jə aik đur jarđam itte. Şulaj jađqь hьsan vaqtьnda Sьnau la ьf Mərđan jerde nasar tьrma ta. Qara taqtaqa jđđlđь. Ə u sьn ike iptəse: BilalbfSəlixjan ləm Əkilef işauldьlar qьđьl t qtaqa ta ьldьlar. Həm ьsь vaqьt ta baъьđatqa đejem aşavđa ike eđan qullanьla ine: udar niktar qađanь, artta q ьvsьlar qađanь. Te e ike udarnik, udar niktar qađanьna se ketteldel r. Oşo xəl, Mərđangə aik nьq ta' bir itte sulha kərək, ul ojalьşьlan qьđarđь la, min barьser jđđl taqtala həm udarniktar qađanьnda urьn alam, tip vaqədə birđe. Inde şul kendən başlap Mərđənden eşlave setən əj ikense, aik tьrьşa, jaqsь eşləj. Həm hunьnan alqa sьqtь jđđl taqtaqa, brigada gazetalьna jđđlđь.

Bьjьl ajьrьvsa qatьn - qьđđar şkə aik jaqendan qatnaşa başlanьlar. Ə, bьnan ike—es jьl qьna elek, ular eşkə sətetəj sьmajđar, kolxoz eşe qatьn qьđđar eşe tygel ul... tidər. in . Iide ular yđtərelə, nişek eslamaj jerəjəneseđ ikən—tip ajьrьjđar. Bilalьva Əjalşə elek eş hejmaj ine. bьjьl jaqsь qьna eşlaj başlanь. Həm inde jatьn - qьđđar arahьnan Alla qulьva kevek maqtavlь udarnitsalar kytərelə başlanь.

Kolxoz—Bajqusqar, Əvsaker ьvьlь krəət jəndəren eş he əvselər, eş natьrđarь itep tərbiləj.

Xəlьulla rajonьnda malsьlьq eşe kin jəjelə. **Hyrəttə:** „Aqjar“ kolxozьnьn ferma maldarь.

„Aq jar“ kolxozsьlarь kooperatsiaqa 500 sentner samahь igen hattьlar. Ajrьm kolxozsьlar: Plasin Simen, Dəvlətəa bi Şajmardan, Tyləşef Lətьjp həm başqa kyp kenə kolxozsьlar 20 şər sentner hattьlar. **Hyrəttər** kolxozsьlarđьn, sovettardьn 3 use rajon sьzđь ajganlь ojoştorqьn qьđьl obozdarь. In alda 20 sentner igen hatьvsь Dəvlətəajьf Şajmardan.

MINEҢ KOLXOZЬM

Mart ajь. Səsev jetep kilə. „Igense“ kolxozь qьjralqan. Orloq juq. Mal ađьqь juq. Attar kən hajьn təqərəp toralar. Kolxozsьlьr, bđьbşlar.. kolxoz dosmandarь yđđarenen joqondo arьn kyrep şatlanalar, jьlmajalar.

— Fhe-e-e... xərtəmeştər... kolxozьqьđ đemeqəmen! Jaqь, rəxət tormoş imeş... Aşьqmaqьn jolqoştar. Şulaj aula ul. Xəđer jasin uqьhь qьna qaldь inde..“ tip ular kelələr.

Rajkom, kolxozđaqь bьl avьr xəlde kyrep uqa jaqьn kilde Rajkom sekretarь Xismətyilin ojalkolxozqa vđe kilep tikş rđe undaqь xəlđər menən tanьşlь

Mine oşo alama t rqelqan kolxozqa predsedatel itep qujđьlar Təvlə eaş tərttьm, buldьrəp bulmaq kevek tojoldo. Hunьnan Rajkom, RIK jardəmьna bşanəp eşlərgə buldьm. Həm eştəj başlanьm.

Xəkymət otlaq birđe. Lakin ul stanslala, ə, neđđə ni bar. 18 genə at jegerqə jarəj. Qalqandarь xəlbeđ, kytərtələr.

Tirə jaqtan edlap ber ađ nesən, halam hьtьp aldьq. Attarđь tedətev saralarьn kyrə başlanьq. Lakin b tenlaj xəldən j dьan attarđь, halam menən qeba tid tedətep bulmaj tirə.

Men terlə balalər menən oşo 18 at həm „Kr. Znamə“ kolxozta đamьnda stansialaqь orloqtь taşьp aldьq. Bьl ber đen esen đur jenev, đur şatьq ine.

25 aprel...

Bьl kən minen kynelemdə aik nьq həqlana. Mine oşo kendə nerense tapqьr Rajkomqa saqarđьlar. Qarđar erej başlajan.

Şarlavьqtar şavlap aqalar. Min qarlь hьvđarđь kisə,kisə jəjəvlep Rajkomqa barđьm.

— Jə, səsev nişləj? tinelə minə Bьl mas'ələne ođaq hən jenteklәp tikşerđek. Sitton əlle nindaj đur jardəm ketep bulmajyđenə tьrьşьrqa kərək ine.

— Səseređl tip min vəqədə birđem.

Hananqa teştek. 18 at, 3-4 par vged car. Iləm ber ađ bьjьrđь la jegerqə ejretick. Attar đa ar q, keşe ər đa arьq, eşlave aik jьjьn. Sьjьfi doşman, kulak qalđьqtarь olx zđьt mam ajaqtan jьqьr sikkə jerkergəndər. U ar t n joqondoh ə ele lə sete jet mə jən. Saraskin, Bajmurzin, Aitaruilar: bьjьl „Igense“ aşьq sasə almaj, juqqa jonsop eşl mə ređ... tip xalьqtь qotortalar. Iar alьrtta tejeşle jazal ьn al đьlar. Həm sed 560 gektar aştьqtь vaqьtьnda səsep settek.

Bьnda xəkymət jardəmьn kyrhətməj bis məmkin tygel, sed xəkymәltən 3-4 tapqьr igen aldьq.

Iide sesən jefte. Xəđer attar jynelə başlanьlar. Ularqa ađьq mul. Bed inde bьjьlqь jađqь ese xanaqtarđь onotmanьq, ses nde malđarqa jьl jarьmqa jeterlek i ep əđerlənek.

Bьjьl aşlьq unđь. Ajrьvsa jaravaliştьrep saskən aşlьq, qa i aşlьqqa qaraqanda 6 sentner artьq urozaj birđь.

Bьjьl dəvlətkə igen tapşьrьvđa rajonđa nerense kvitansionь sed aldьq həm igen t pşьr.v planьn srogьnan alda tamamlanьq.

Aşlьq huqьvđь tamamlanьq. Həm kooperatsiaqa 427 sentner igen hattьq. Essandər doşmanь araibnan bedden hejəklə jetəksed Kirof ištaş yterdev unaja menən coşmandarđьn nьsьra sьqьştarьna javap itep ettəmə rəveştə jəna 150 sentner igen hattьq.

Şulaj itep bedden „Igense“ kolxozь Xəjbulla rajonьndaqь aldьnqь kolxozdar saьna nəsa.

Kolxoz predsedatele— **Sьnaulaьf.**

Hyrətte: Dəvlətəajьf ejəndə. Ul koop ratsiaqa taqь la igen hatьp nəmələr alasaqьn kolxoz predsedatelena anlata.

DƏVLƏTBAJЬF—KOLXOZDA

...Ul negənnə şatlьqьn bisəhenə qajtьp hejlav esen aşьqtь. Idarənan sьstьv menən ber qajđa la barmaj turь ejenə qajtь.

—Hejəneşe bisə, hejənse!

— Nəməgə he e dən, ajđə, ike qo arьqьn yđenə aulьr...

— Şajarьp tygel, bьnlap ajtam, hejənse!

— Jə, arьv nəmə aulha ber samavьr s-j.

— Aj ha a-a-a-j-j aik şaptkən , səjđe ni hejənsənən başqa la esəm unь. Ismaham ber sirek bal tihəq arьv aulьr ine.

— Jarar ulaj aulqas alьp qajtьp birhən ber sirek bal aulьr.

— Be'əhenme, idarala aul đьm. Unda aьjьlqь doxod turahında hyđ bara. Bьjьl xeđmət kenenə 15-16 kilogram doxod tejəsək. Işetəhenme, un biş kilogram! Tinək beđđen xeđmət kendəren inenqə ajlander qəndə kyome aula inde... Dyrt.. biş... biş jeđ aottan artьqtaq aula. Aj jaj jaj, jaj-a-aj.. unь qajđa balьp aeterseđ, ikən hun.

— Almaj to or đ, kolxoz kelətendə jatьr ale.

— Jatьr, jatьr.. kolxoz kelattare əlla uasan tulqan inde. Yđeneđqa jynen kyrergə kərək aul r.Işek aldьnte tətergə kərək.

Bьl şatlanь sь keşe—„Igense“ kolxozьnьn aqzahь ine. Beqan „Igense“lə ul qьna la tygel, kyptər şatlanalar.

Kolxozđan maqtavlь udarniqь Dəvlətəjьf ta bьl kende şatlandь. Şatlandь qьna tygel, ul bьl kendəsətenlaj jəşərep kitkən dəj a il ıь. Əllə nəmələr, əllə nəmələr ujlanь. Kistən joqlarqa jatqas ta unьn kyđenə jojo klimaj, ul-ođaq aorsolop jatlь.

Ten q ranqь. Tьşta buran özqьra. Kəslə jel janь qьna jerđe gaplaqan qarđar menən şəj ra. Qar aerləktəren qьvьp tərlə jaqqa tarьlьp jebərə..

Bьna Dəvlətəajьftьn ujđarь la şul qar aertəktərə bьmaq terle jaqtarqa taralalar. Ul ujьn ber urьnqa tuplaj almaj. Kino ekranьndaqь kevek kyđ aldьna terlə kartinalar kilep baьa, terlə vaqiqalar qəvđələnə...

...Ejje, ejje, aьna... aьna atalđan 9 jəştə jətim qaldьm... Olo alajđa jəşənen.. unan kuп jьl həjьn najđa jəşəv... Ivan xotoъ... Kazakof xotoъ...

„Aq jar“ kolxozь maldarđьn toqomdarьn jaqşьrьvqa nьq tqtibar itə. **Hyrəttə:** toqom təkələr.

Undaqь hьqravlь tormoş... ej halьv, donja ketev turahьndaqь minen xialdarьm... Atajđan qalqan ikke zimlənkələge tormoş.. Qarangь, halqьn zimlənkələge avьr kyneltied kendər... Hunьnan qatьn alьv turahьndaqь xial...

Unьn ujđarь qujьrqandan qujьrđь, kemdərqaler aьvьv kilde. Oşo ujđarqa autalьp joqoqa kitte.

Ejje. Dəvlə'aajьitьn elekke tormoşo şulaj kynelted. ine, tik kolxoz qьna uqa irek,eəxet birđe.

— Mi en berense şatlьqьm 28-se jьlda buldьti Dəvlətəajьf. Min 1928-se jьlda at aldьm, hьjьr aldьm. Həm min 28-se jьlda ejləndem. Ləkin janqьđ tormoş avьr, j eşep aulmaj ine.

1929-jьlđa Bajqusqar avьlьnda kolxoz ojoştorola. Həm Dəvlətsajьtь la kolxoz yđ qosaqьna aldь.

—

Dəvlətəajьf ujlanьp ultьra, ultьra la aьşьn beikep:—jəşəqənneđ nit elek tь-Qьşlьq zapas tip 15 20 aot igen ədetlagən

Undaqь hьqravlь tormoş... ej halьv, donja ketev turahьndaqь minen xialdarьm... Atajđan qalqan ikke zimlənkələge tormoş.. Qarangь, halqьn zimlənkələge avьr kyneltied kendər... Hunьnan qatьn alьv turahьndaqь xial...

Unьn ujđarь qujьrqandan qujьrđь, kemdərqaler aьvьv kilde. Oşo ujđarqa autalьp joqoqa kitte.

Ejje. Dəvlə'aajьitьn elekke tormoşo şulaj kynelted. ine, tik kolxoz qьna uqa irek,eəxet birđe.

— Mi en berense şatlьqьm 28-se jьlda buldьti Dəvlətəajьf. Min 1928-se jьlda at aldьm, hьjьr aldьm. Həm min 28-se jьlda eşlə đ kəđđən yk ne ə. 30 nsь 31 nse jьldarđa 30 đar aot səmahь igen aldьq. Lakin 32 33 jьl, tormoş taqь la avьr, qьjan buldь. Aşlьq yьmane. qoroloq netə aşlьqtarđь jandьrđь. Lakin aireşmənek. kol oz haman alqa aarđь. Ə, aьjьlqь irken, rəxət, kynelə tormoşto əjtep torahь la juq inde...

Dəvlətəajьf aьjьl kolxozda nisəhe menən nerse 447 xeđmət kenə eşlagən. Ul inde avans rəveşendə genə 140 n itan artaqьraq igen a'qan. Janьnan unan kyaerək alahь bar ale. Ul avansqa alqan igenenen jartьnьn kooperatsiaqa halqan. Kooperatsianan jaqşь damaak sanavьr (jed samavьr bar đa ul arhedgə totov esən qalь), poi'to, manufaktur r, ajaq kej mđ re alqan. Unьn tunь la bar. Ajaqta aьima. Həm tovar alьp -astjom tekterergə alqan. Jenqənen də poi'oьь, jaqsь mamьq şal', aьjmahь bar. Xəđer alarđьnəjetađa,jьjnaq, jьhazkyp..

— Qarangь zimlə kə aeđđən kitte inde xəđer, tl Dəvlətəajьf.

— Şulaj đa, tormoşto kynel tələgansə qerop aulmaj ale. ьna eştən qajtqas, jal tahen.. şul vaqьt ana teqe potifondь ujnatьp jeneərəhe ine. Nindəj şap aulьr ine. Min uqa zakaz birđem. Lakin haman kilterməjđər. Unan hunь xəđer totoş aqas nike menən j şəve ojat ait. Əjđən jamen jeaər p tora. Kyptən timer krovat' alerqa jerə'əm. Sel'po nasar eşlaj, kilterməj. Tahi. yđenen aьqa tiklem uqьmaqaьna ykenə Həm xəđer kiske rajon kolxoz məktəendə uqьj.

URTA AZIALA RESPUBLIKALAR OJOŞTOROLOVQJA 10 JЬL

Urta Azia krajь. Bьl sikhed ar 8 million kvadrat kilometr amahь jerđe qerlap jata. Unьn tarixь qajət itke. Ul ale bьnan kyp jeđ jьldar elek keslə dəvlattar bulqan ere n. Ə e 14 se aьvatta həm 15-se aьvat başlanađaqь atanlь Timerlanki oşo ouda, Samarqənđ qalahь qajət đur dəvlətten yđ ge aulьp tora ine. Bьl vaqьttarđa ul xatta xəđerge Maskəv tirəhendə yđ joqondohona indergəne. Lakin tarix unьn jađmьşьn yđgərite. 1884 1885-se jьldarđa Urta Aziaпь Rəsəj batşalьqь huqьşьp yđ qulьna aldь. Rəsəj Urta Aziaпь alqas, unь yđenen tipik kolonialь jahanь. Jerle xalьqtarь eksp oatirovalt itev, ekonomik həm kul'tura jaqьnan iđeyđen iq qəbaxət formalarь qullanьldь. Batşa xəkymətə yđenen Urta Azialaqь kolonial politikaьn nьqьtьv esen unda elek bulqan Boxara əmerlege, Xiva xanlьqь a jel—jəmeqət tejđerməne. Ularđь ihən qaldьrđь.

Nətizələ Urta Azia eşsəndərə ber jaqtan batşa cenovnikтarь urьk kolonizatordarь, ə ikense jaqtan jerle bajdar, kul ktar, mulitlar ideve attında ikelətə ideldelər.

Urta Azia elektən yk mamьq tle. Ul 1914 se jьldarđa Rəsəj mamьq-jep promьşlennostьna kərək bulqan sьjrjonьn jartьhьn birə ine. Lakin mamьqsь bq eşe qajət artta, tybən ine. Ul jerle xalьq eşsəndəren jьrt qьstarsa el sploatirlav nigeđenə genə qoroloqalь. Maşinalar turahьnda hyđ də aulьrqa memkin tygel. Kətmən, Amac həm Vzbək, tazik terekmən h. b. dihqandarđьn qul kestərə—bьna Terkəstan mamьqьnьn proizvodstvo qorallarь şul ine.

Đegə, vinograd başqa kyp terlə jemeş ere menən də Urta Azia betə Rəsəjđe ta'min itevđə xəl itkes urьn tolop kilde. Lakin Urta Aziaпь bajlьqtarь bьlar menən genə siklanmaj. Bьnđa jer abьs bajlьqtarь la qajət kyp. Kymer, neft, marganes. alьn, baqьr, həm başqalar—Urta Aziaпь jer abьs bajlьqtarь. Lakin batşa xəkymətenen həm qomhođ kapitalis həm kulaktarđьn bьl bajlьqtarđь tabьrqa, ularđь faj đalarьrqa kestare jetmene. Ular tikşere imənelər, edlənmənelər.

„Terkəstan elgə respublikaqa, ken səqьştь revolyt'sionlaştьrьvđa aldənqь postqa ojlənderelgən sulardь qa tejeş“ (Stalin 1923-se jьl)

Batşa xəkymətə krajđь ekonomik həm kul'tura jaqьnan alqa jeđarev tu ahьnda ujlap ta qaramanь Ul tik Terkəstandan đur faj đalar bəqьp, unь ekonomika həm kul'tura jaqьnan qolloqta qəldьrьv politikahьn qьna ytkərđe. Bьnđa zavodtar, fabrikalar tedəlmənelər. Batşa Rəsəjenen mamьq-jep promьşlennostьna kərək bulqan sьjrjonь—mamьqtьn jartьhь Terkəstan mamьqь menən qaplaha la, Terkəstanda ber genə tuqьv fabrikь la halьnmanь. Terkəstanqa kərək bulqan həm mamьqtan eşlangən tovardar Rəsəjđen yđəgendəge fabriktardan eşlənep batьrqa jaпьnan Terkəstanqa kilterelələr ine. Bətə vaq tejək predpriattelarđa eşlə se esselərđen hanь 20 mendən artmaj ine. Ə kul'tura turahьnda ujlavь la qьjьn Xalьqtьn barь 1 pr. tь samahь qramotalь ine.

Oklaar revolytsianь bulqas, betə donja imperialistarь Urta Aziaпь sovettar joqondohonda qaldьrmabqa, bəlki unь yđ qulьarьna elakterep, kolonialar jaharqa mataşalar. Senki Urta Azia đəjem xalьq ara politika kədlegenən qaraqanda aik me hm urьn. Ul Anglianьn kolonialь Hindestanqa alьs tygel. Ul imperialistar qulьnda jarьm kolonia rəveşendəqe Iran (Persia), Qьtaj dəvlattarə həm Anglianьn kyp jьldar aujь yđ qulьna inderergə tьrьşqan Afqanstan sigendə jata.

Şuqa kyrə imperialis jalsьlarь bulqan ulьk generaldarь (Dulьf h. b.) Angl a qəskərđərə tьşqь imperializm jetəkselegendə batmasьlar Terkəstandь qamap aldьlar. Lakin Qьđьl armia Terkəstandь nьl bandalardan, bьl imperialistardan bətenləjgə tađartь. Terkəstan sovet krajьna əjlənde.

Urьk şovinizmьna, jerle millətselekkə qarşь ajawhьđ kerəşep, **Lenin- Stalin** milli politikaьn his tajsanmaj tormoşqa ytkərə barьp, Terkəstan tuqtavьhđ alqь kutə başlanь. Ul kapitalizm natqəsьn ytmajsə tup iu rь sotsializm tedələşenə kereşte. Sovet ar yđ tirələrenə jerle xalьq essəndərđe tuplap nьqəqandan-nьqьnьlar, partia ojoş mahь la haman kesəjə, nьqьj barđь.

Iptəş **Stalin** sovetl şqan Urta Aziaqa ajrьvsa iqtibar kərəklekte, unda jəşəgən jerle eşs lərđen ekonomik həm kul'tura đarəzalərən ajrьvsa qьđьv kytərergə kərəkleste, Urta Azia jəmhyriəttaren yrnək jəmhyriəttarqa əjlənderergə kərəkle te kyrhətte. Iptəş Stalin bьl Krajđьn kolonialar konsaqьşьna ta'bire đur bu'asaqьn aldan kyrde. Oşo nurьstarđь ytəvđe tidtatev esən 1924 nse ьlda Urta Aziaпь respu likalarqa ayigetəv ytkərelde həm Vzbəkstan Tə ekmənstan, Tazikstan sojuz respublikalarь majđanqa kiltereldə.

Inde bьl tarixi momentqa xəđer 10 jьl ytte. Xəđer ip. Stalin kyrhətmələrenen 10 jьl esendə ytələşen tiişerergə vaqьt həm bьl osorđa UrtaAzianьn ekonomika həm kul'tura jəđe tamьrьnan ydgərđe. Bьl il elekke Terkəstandan betenlaj başqa tebkə əjlande. Ul artta qalqan mamьq sьlьq krajьnan SSSR-đьn aldənqь texnika nigeđendəge tep mamьqsьlьq rajonьna əjlənev menən genə qalmajьnsə, bəlki industrial' kraqa la əjlənə başlanь. Ul promьşlennost, ximia, neft, kymer promьşlennostərь krajьna, elektrlaşьv krajьna əjlənə başlanь.

Milli mas'ələne xəl itevđə tep aьvьn bulqan elekke milli akralnalarđь industialaştьrьvđa, partianьn milli polidikanь dereq ytkəreve arqahında aьnda ajьrьvsa đur unьştarqa osoranь.

Artta qalqan ograr—industrial krajqa əjlande. Həm ere promьşlennostьn eşlagən produksia ь 10 jьl esendə 6 qabat yьte.

Sovet Urta Aziahьnьn yđ jaqьv bazahь qьđьv rəveşlə yьə, 1924 nse jьlda 87 men tonna kymer sьqarьlha, 1934-se jьlda 1 million 100 men tonna sьqarьlьqan. 12 tapqьr artqan tigən hyđ. Neft 1924-se jьlda 24 men tonna sьqarьlha, 1934-se jьlda 203 men tonna sьqarьlqan.8 tapqьr ybev. Tərkəstanda ruda najьqtarь juq tigan elekke teorla jemerelep qajət kyp ruda najьqtarь—naqьr, **svinest, sink, taş kymer, kykert, terekomeş, al tьn**, kali toddarь taabьldь. Xəđer inde 5 milliard tonna zapanefti a rlьqь aelende. Taşkindtan 480 kilometr samahь alьtьqьda đur naqьr zapastarь bulqanь aelende, betə SSSR-đa naqьr zapastarь menən ikense urьndь tota

Ximia promьşlennostь yьa. Urta Azialь **elektro energia** eşlav hunqь 5 jьl esendə 5 tapqьr artqan. Ytkən jьlda Qadirlə 13000 kilovatьq janь hьv elektr stansiahь j aarelha, xəđer Sьjьsьq hьsьnda 300 men kilovat kəslektə qidro-elektr stansiahь halьnp jata. Vaxş həm Cu hьvđarьnda tətelap jatqan kəsle elektro stansialar qajət đur əhəmiatka eja.

Mitall oşlav promьşlennostь la đur yьte. 1932-se jьl başьnda Taşsilmaş zavodь eşkə jeaərelde.. Bьl zavod traktor səskestare, kul'tivatordar, mamьq jьjav maşinalarь eşlap sьqara. Timer konstruktirlav zavodь, a Stalinabad şahərendə mexaniceki zavod halьnqan.

Elekke vaq-tejək predpriattelar jaпьnan qoroloqandar. Taşkindtə qajət đur tuqьv komalnatь halьnьp aetop bara. Unьn aerense 40 men orsoqə oşo kəndərdə eşkə easlarqa tejeş.

Jeaəkselek promojşlennostь er jaпьnan tavdarьlqan. Sement zavodtarь halьnqan. Şakər zavodtarь, qaqьđ fabriktarь, konsirva zavodtarь, ijodь zavodь eşlap jatalar.

Berense biş jьlьqta, Urta Azia esen qajət đur əhəmiatle bulqan Terkəstan—Sever timer jolь halьnьp aetto. 2-se biş jьlьqta Urta Azianьn ydendə aer nisə mehim timer juldar halьna. Taş juldar halьna, qaranqь ra jondar sujen qoştar (aeroplan) menən najlaneşalər. Promьşlennostьn osolaj ytəve natizahen lə proletar kadrđar, algerək tə jerle millət pcole arlarь ytkərelə, 1924-se jьlda 35 men eşse bulьa, xəđer eşselərđen hanь 215 mengə jetə. Vznək, Tə ekmən, tazik qalьn-qьđđarьnь proizvodstvoqa tartьlьvđarьn arьv sa əjlep kitergə kərək. Elek donjaqa jeđen kyrhatmaqan, paranzalarđa genə, jererzə məznyr itelqan mendarsə jerle millət qalьn-qьđđarь xəđer stanuktarda tonop eşlajđar.

Sovettar Urta Azialaьnda la, betə Sovett r soj zьndaqь kevek yk avьl xuzalьqь da kolxoz tedeleşə betə lajqa jende. Dihqan (krəbtiən) đerđen 70 pr. tь kolxozlaşqan. Terkəstanda xekem hergə t kalmaq, amactar xəđer avьl xuzalьqь maşina hem oraldarь menən alьştьrьlqan. 1924 jьlda 385 traktor aulha, xəđer Urta Azia respublikalarь naьvđarьnda 14000 traktor eşlaj. Səsev majdandarь yьa. 1924 nse jьlda 2 million 400 men gektar səselhə, 1934-se jьlda 4 million 400 men gektar səselən. Mamьqsьlьq aigerək tə ap ytkər 1924-se jьldaqь 325 men g ktar urnьna, xəđer 1 million 244 men gektar mamьq səselə. Dəvlətkə mamьq tapşьrьvđa şulaj uq geqant adьmdar menən ytə. 1924 se jьlda dəvlətkə 230 men tonna mamьq tapşьrьldь. Urta Azia respublikalarь Sovettar sojuzьnьn mamьqsьlьqta sit lidərgə bajhedlegenə ireşev proalimanьnda xəl itkes rol' ujnajđar. Şulaj uq **malsьlьqta** la hunqь vaqьttarđa đur qьna unьştar bar. Hunqь jьlda Vzbəkstan həm Tərəkmənstanda malsьlьq hanь ber ađ artь, tik Tazikstan bьl mas'ələ la artta qala.

Kul'tura frontьnda. Fo mahь menəə milli, ə je matkehe menan sotsialistik kul'tura qeqant adьmdar menən yьə həm alqa bara. Qaranqьlьq, nadanьqqa qarşь kiьken udar ilrelep, **not uqьv jəşendəge balalar məktəp** seltərenə ju derelgandar. Uqьvsьlar hanь revolytsianan elekke menən saьnьtьrqand. 200 tapqьr artqan. Berense biş jьlьq başьna uq xalьqtьn 65 pr. tь uqьv'adьv a la torqan qa əjlənderelde. Xəđer đa betə nassanь gramotalь jahav esen kitkən kərəş bara.

Revolytsianan elekke Urta-Azialь ber genə juqarь məktəp tə aulmaqan. 1924-se jьlda la əle barь 2 genə a ilqan. Ə xəđer 15000 studenilь 35 juqarь məktəp eşlə]: Revolytsiaqa tiklem terəkman telendə ber genə kitap ta baьlmaqan, yzbək telendə beramektər genə aulьr, xəđer đa 15 terlə teldə 307 gazeta sьqa həm aik kyp kitaptar baьla.

Xalьq havlьqьn haqlavđa şundaj uq ere jenevđar. Revolytsianan elek Urta Azialь 30-40 men xalьqqa ber vrac tura kilha, berense biş jьlьqtan hunьnda 3 men jarьm kespə ber vrac tura kilde. Hədəmtələ Urta Azialь elek aik nьq tarixlaqaxutka həm sillь avьrьvđarь menən kerəştə đur unьştarqa ireşelgən.

Bьna Urta Azialь respublikalar ojoştorqandan hun ytkən 10 jьl esendəge tep unьştar osolar. Bьlar elekke kolonial, eksploatatsia krajь esən qajət đur unьşar. Ularqa ireşev, sovettar ilenen başqa elkələren qaraqanda la avьnьraq nulьvь təzigi. Ul unьştarqa tik başьn əula torqajnьq. Kyp vaqьt unьnь lr bulmaj. Ul iqen đa kəđđən yk ne ə. 30 nsь 31 nse jьldarđa 30 đar aot səmahь igen aldьq. Lakin 32 33 jьl, tormoş taqь la avьr, qьjan buldь. Aşlьq yьmane. qoroloq netə aşlьqtarđь jandьrđь. Lakin aireşmənek. kol oz haman alqa aarđь. Ə, aьjьlqь irken, rəxət, kynelə tormoşto əjtep torahь la juq inde...

Dəvlətəajьf aьjьl kolxozda nisəhe menən nerqə 447 xeđmət kenə eşlagən. Ul inde avans rəveşendə genə 140 n itan artaqьraq igen a'qan. Janьnan unan kyaerək alahь bar ale. Ul avansqa alqan igenenen jartьnьn kooperatsiaqa halqan. Kooperatsianan jaqşь damaak sanavьr (jed samavьr bar đa ul arhedgə totov esən qalь), poi'to, manufaktur r, ajaq kej mđ re alqan. Unьn tunь la bar. Ajaqta aьima. Həm tovar alьp -astjom tekterergə alqan. Jenqənen də poi'oьь, jaqsь mamьq şal', aьjmahь bar. Xəđer alarđьnəjetađa,jьjnaq, jьhazkyp..

— Qarangь zimlə kə aeđđən kitte inde xəđer, tl Dəvlətəajьf.

— Şulaj đa, tormoşto kynel tələgansə qerop aulmaj ale. ьna eştən qajtqas, jal tahen.. şul vaqьt ana teqe potifondь ujnatьp jeneərəhe ine. Nindəj şap aulьr ine. Min uqa zakaz birđem. Lakin haman kilterməjđər. Unan hunь xəđer totoş aqas nike menən j şəve ojat ait. Əjđən jamen jeaər p tora. Kyptən timer krovat' alerqa jerə'əm. Sel'po nasar eşlaj, kilterməj. Tahi. yđenen aьqa tiklem uqьmaqaьna ykenə Həm xəđer kiske rajon kolxoz məktəendə uqьj.

Urta Azialь respublikalar ojoştorov həm unь milli respublika siktərenə ildələrnə 10 jьl tulqanda aed VKP Vđək komitetьnьn sovet Azialьna qarata janь tarixi əhəmiatle qarabь kyrdek. Bьl qarar aujьnsa aьqasa Urta Azia respublikalarьna həm partia ojoşmalarьna qomym jetəkselek tle se VKP(a) Vđək komitetьnьn Urta Azia ajuroliь aetərelep, bьnan hun Urta Azia respublikalarьnьn Partia Vđək komitetь turanan-tura VKP(a) Vđək komitetь menən sovet ojoşmalarь—Sə narkomlarь SSSR Soynarkomь menən eş itələr həm jeləksclek itelələr.

Bьl Lenin-Stalin politikaьnan janь ere adьmь, Urta Azia respublikalarьnьn taqь la s ənerək lemp menən yьevđaren, səsək atьvđarьn tə'min itesək.

IKMƏK MAQAZINDARıNA, LARJOKTARıNA TIKŞEREV REJDE.

IKMƏK MENƏN SAVĐA ITERGƏ ƏĐERLEKTE

NƄQLƄ KONTROL' AĆTƄNA ALƄRQ!A

XAQ POLITIKAHıN BOĐOVSƄLAR— QATƄ JAVAPQA

VKP(b) Vđək komiteti yđenıń qararında hatıv oişmalarına kul'turalı sovet savđahın oişştorovđı məzuyr itte. Kul'turalı sövet savđahın jul qa qujıvđa sovet həm profsoıuz oişmalarınıń kontrole kosəltelergə teşeşle.

Şulaj bulıvara qaramaştan, hatıv oişmaları oşo kenşə tiklem bıl qararđı qəməlgə aşırqandarı juq. Hatıv oişmaların massovıj tikşerev hedemtənendə, Vđək komitetınıń qararđarı qəməlgə aşırılmaqan lıqı aşkidı. Kyp sel'polarđa hatıp alıvsılarqa tovarđı kəm ylsəp hatıvđar, xaq politikahın boĐolovcar oşo kendə lə cavam itə Beloret r jonına qaraqan Vzan sel'pohı 24 mıñqəllı rıkke gerđe 421 mıñqal 90 cram qına) 100 cram urnına i jdalana. Vzan sel'pohı taştı seprakka terəp yđ geldege menən gerđer jahaj Qajqş sel'pohı ger ur nına bısaq həm başqa timer kti-ktarın tajtalana.

Başqorttıń Beloretłəge ayleksəlendə promtovarđarqa ayrelgən skidkanı potrebiteldərga

IKMƏK ZAVODıNıń EŞEN JAQŞƄRTıRQ!A

Ğle ikmək zavodı eşseləre, VKP(b) Vđək komitetınıń nojəar penumı qararđarın kin aveştə ejranep, ını praktik nomqa atqarıvđa ısın ravəştə keraşələr.

Xəđerge kendə ikmək zavodında əđerlek eştəre kin jəjelderelde. Kyp kenə handa mejestər halına naşlanı. Zavod janınan ber qamır bal'qes, avto mat ylsəvđəre h.a. nəmələr ala. Ş laj ug ekspeditor majđanı la đuraştıla.

Zavodta sıjfat həm tađalıq eş are lə jaqşı qujılqan. Əgər đa nojaar ajında ikmək be-erev sıjfat kyrhatkestəre 99,4 pr.t aulha, dekaurđen 9 kenenə 99,6 pr.qa jetkereide. Sextarđan aatahe lə tada kyeneştelər

Lakin eştər ıvınıń menən ge nə siklənep qalmajđar. Zavod kollektivı aldında đur aurıstar đan zavodtı elgelə itev tora.

Tikşerev brigadahı zavodtın 9 kenlek on zapesь toloraa memkinlegen tajtı. Ə xəđer zavodta 3 kenlək kenə zapas bar. Əle bıqa qarata direvsta tarahnan rejeşe şartlar buldırılmaqan (sklad urunđarı).

Pekarnəla tađalıq eşe jaqşı qujılqan. Eşkə kirgən hər ber esse eşkə başlamaştan ald nalıp jıvı a, şunan hun qına eş ə totona. Pekarnəla havıt-haa ar netahelə tađalar. Dejem alqanda, ınıda eşlav əsen aatə barı ber genə at bar. Ul kendalek taşıvđı (8 tonna) ta'mir lerlek tygel. Magazin medire Nikolajıf ikmək hatıvqa jomoşaq əđerlənə.

Oşondaj uq xəldərđe №60 ikmək kioskahında la kyraued. Kioskala tađalıq eşe nasar. Hatıvsılarđın ebtendəge xalattar bısırıq. Ikmək jabı torqan seprək tə tuđanqa qatıp aatkan kioskanın tyşəmdəre yrmakes menən tulqan. Bıl kioska on menən hatıv itevgə kvse elergə teşeş aulha lə, uqa əđerlek eş ale başlanmaqan. On esən havattar əđer tygel. Kioskala bınan başqa jeteşhedlekter đa aq tygel.

Başqort həm unın magazinđarı ЖК plenum qararların nojomqa atqarıvđa əle jomoşaq kerəşələr. Partia, profsojuz ojoş maları la ınıqa teşeşle tqtibar itmaq ndər.

Bıl jeteşhedlekter tid arala aatelerelergə teşeş.

Brigada: Val'ner, Ojlafurova, Juşkof, Əmirıf.

VƏLEJEVA OJƏJNIƏ—JAQŞı PEKAR'

—„Min ikmək zavodında aatə eşte lə aelam. On hisevsenən alıp, on iləvse, qamır taşıvsı, mejes qaravsı, kacegarna tiklem eşlap kildem. Xəđer min ikmək beşerevse aulıp eşl jem. Vđemden eş ma đur iot ber airep, unın sıjfatı esen nıq keraşəmi'tl.

Derehta Ojəjniaeq ikmaqe —zavodtın aerense ikmaktare nan hanal'. Senki ul, ıcşer an vaqıtna mejes j nənan kitmaj, unı nıq kyđatep, har vaqıt qarap tora. Şuqa kyra unın ikmaqe jaqşı sıjfatlı aulıp sı qa.

Unın turahında zavod eşsetər:—„Qajhı ber vaqıtta ikmakten ber genə mejəşə jan ha la, vi nişlarga aelmaj borsolop aatə" tip həjləjđar.

Ojəjnlə in jaqşı udarnitsa Unı zavod administratsiahı hem zavoj eşselare aik jaratalar. Başqa pekar'đar đa unın kevek eşlərgə teşeştər.

P. V.

EŞSE POTREBITELƏRĐE JAQŞı XEĐMƏTLƏNĐERERGƏ

Başqorttıń (Sılganski polana-laqı) № 42 ikmək larjoqan đa, potrebiteldərđe xeđmatlan derev eşe nasar qujılqan.

Larjokqa ikmaktar kilterelha lə, potre-eildərđen telegenə qatatla kilterimaj, kara ger ən ar tıq kilterelə. Şular arqahında larjoktaqı ikmaktar esər-dyrlar ken jarap itkerələr. Bıl itkerep aatkan ikmaktar eşse potrebiteldərgə hatıla.

Başqort qala sitendəge larjok tarqa ajatım iqtibar itergə teşeş. Eşse potrebiteldərđe janı aeşkən ikmək menən xeđmatlənderev aegengə kendən aurası.

Brigada: Kogunova, Gracef, Xəkimef

JANQıĐAQTARQ!A

AJRƄVSA IQTIBAR ITERGƏ

Avtrojazı rajonı, Nuqađaq avtı sovetı plan aujınsa 19050 sentner igen hatıp alırqa teşeş. 10-sı dekaergə 1856 sentner igen alınqan. Sovet dəvməlendə plan 95 pr. qa tultırılqan. „Qıđıl jul" həm „Nuqađaq" kolxozdarı yđđərenə teşkən plandı arttırıp ytanelər.

Janqıđaq xuzalıqtar tarmaqında eş aetenlə nasar tora. Janqıđaqtar 10 dekaergə ni aatı 17 sentner igen hatqandar 144 janqıđaq xuzalıq 17 sentner qına igen hatqan. Bıl his qənəqatlənerlek tygel. Sovetqa airelgən plan tik kolxozdar həm kolxozniktər ihaenə genə tultırılqan. Nuqađaq sovetı janqıđaq xuzalıqtar arahında his ber terle massovıj eş alıp bar maj. Oşo kengə tiklem janqıđaqtar arahında Vđək komitetının nojaar plenumı qararđarı ajtanelqan. Sovetın janqıđaqtar arahında eştamave heđemtəhendə, ular igende sitkə sıqarıp ivtalar. Sovet predsedatele Makajıf janqıđaqtarđı sudqa airev menən qurqınıvı, tik yđenen administrativ kesenə genə tajanıvı arqahında janqıđaqtar igende sel'poqa kilterməjtər.

Nuqađaq sovetında hatıvıp alınqan igenden 2 sentner 91 kilohı qına igen hatıv punktına taşlıqan. Igen hatıv punktı Tasinski Nuqađaqqa 12 kilometr qına. Şulaj aulha la, sovet həm selpo predsedateldəre sana juk teşkənen ketelər. Xəđer sana juk teşkengə kyp vaqıt ytre. Ə, igen haman đa kolxoz ambarđarında jata. Sovet predsedatele Makajıf bıl eşka yđen đa his javaplıvıq hidmaj.

„Qıđıl jul" kolxozında 10 dekaer kistən igende Tasinskigə ođattırqa aulalar. Lakin sel'poqa hatıvlqan igenden ber adı jelqarelmaqan həm nıqlap tađarıtılmaqan aulıp sıqa. Đavlatka igen jelgərelep, nıqlı tađarıtılıp hatılırqa teşeş. Bını kolxoz həm sel'po predsedatele lə aelələr. Lakin igende ambarqa tađartmajınsa halqandar. Sovet predsedatele Makajıf igen hatıp alıvđaqı aətə jeteşhedlektərđe itəplarqa həm janqıđaqtarqa ajrıvsa iqtibar itergə teşeşle.

Ğ. ƏLIBAJIbF.

BAŞQORTTıN 23 HƏM 8-SE MAGAZINDARı IKMƏK SAVĐAHıNA JOMOŞAQ ƏĐERLƏNƏLƏR

Başqorttıń №23 magazinında ЖК-nen nojaar plenumı qararđarı tik formal' rəveştə genə ej anelgən Magazin ike smerali eşkə kyserelergə teşeş aulha la, əlegə tiklem kyserelmagan. Şat həm ylsəv nəmələre jeterlek tygel. Potrebitelərđen zaloqalarına qarata iqtibar juq Potrebitelđər tarafınan zaloqa kenagənenə 14 lap zaloqa ja lı q n aulıvqa qaramaştan, ular qa ber terle la javap qajt rılmaqan həm sara la kyrelmagan.

Şulaj uq Başqorttıń (sadar ma đaıvındaqı) đur qına maqazim aulınan №8 on magazinına da la eştər jaqşınan tygel. Magazinda ondar esen lar-jaşnıktar juq. Şiat jeterlek tygel. Magazindı esen jenelajtvđa,fosovoc rıj aylek aulđırıv esen kyp kenə taqdimdər jahalha la, ular aojomqa atqarılmaj qına hyđđə genə davam itələr.

Xəđerge kendə bıl magazinda on taşıv esen transport aulđırıv məs'ələhe đur qurqınıs abtında tora. Senki magazinda barı ber genə at bar. Ul kendalek taşıvđı (8 tonna) ta'mir lerlek tygel. Magazin medire Nikolajıf ikmək hatıvqa jomoşaq əđerlənə.

Oşondaj uq xəldərđe №60 ikmək kioskahında la kyraued. Kioskala tađalıq eşe nasar. Hatıvsılarđın ebtendəge xalattar bısırıq. Ikmək jabı torqan seprək tə tuđanqa qatıp aatkan kioskanın tyşəmdəre yrmakes menən tulqan. Bıl kioska on menən hatıv itevgə kvse elergə teşeş aulha lə, uqa əđerlek eşale başlanmaqan. On esən havattar əđer tygel. Kioskala bınan başqa jeteşhedlektər đa aq tygel.

Başqort həm unın magazinđarı ЖК plenum qararların aojomqa atqarıvđa əle jomoşaq kerəşələr. Partia, profsojuz ojoş maları la ınıqa teşeşle tqtibar itmaq ndər.

Bıl jeteşhedlektər tid arala aatelerelergə teşeş.

Brigada: Val'ner, Ojlafurova, Juşkof, Əmirıf.

VƏLEJEVA OJƏJNIƏ—JAQŞı PEKAR'

—„Min ikmək zavodında aatə eşte lə aelam. On hisevsenən alıp, on iləvse, qamır taşıvsı, mejes qaravsı, kacegarna tiklem eşlap kildem. Xəđer min ikmək beşerevse aulıp eşl jem. Vđemden eş ma đur iot ber airep, unın sıjfatı esen nıq keraşəmi'tl.

Derehta Ojəjniaeq ikmaqe —zavodtın aerense ikmaktare nan hanal'. Senki ul, ıcşer an vaqıtna mejes j nənan kitmaj, unı nıq kyđatep, har vaqıt qarap tora. Şuqa kyra unın ikmaqe jaqşı sıjfatlı aulıp sı qa.

Unın turahında zavod eşsetər:—„Qajhı ber vaqıtta ikmakten ber genə mejəşə jan ha la, vi nişlarga aelmaj borsolop aatə" tip həjləjđar.

Ojəjnlə in jaqşı udarnitsa Unı zavod administratsiahı hem zavoj eşselare aik jaratalar. Başqa pekar'đar đa unın kevek eşlərgə teşeştər.

P. V.

EŞSE POTREBITELƏRĐE JAQŞı XEĐMƏTLƏNĐERERGƏ

Başqorttıń (Sılganski polana-laqı) № 42 ikmək larjoqan đa, potrebiteldərđe xeđmatlan derev eşe nasar qujılqan.

Larjokqa ikmaktar kilterelha lə, potre-eildərđen telegenə qatatla kilterimaj, kara ger ən ar tıq kilterelə. Şular arqahında larjoktaqı ikmaktar esər-dyrlar ken jarap itkerələr. Bıl itkerep aatkan ikmaktar eşse potrebiteldərgə hatıla.

Başqort qala sitendəge larjok tarqa ajatım iqtibar itergə teşeş. Eşse potrebiteldərđe janı aeşkən ikmək menən xeđmatlənderev aegengə kendən aurası.

Brigada: Kogunova, Gracef, Xəkimef

JANQıĐAQTARQ!A

AJRƄVSA IQTIBAR ITERGƏ

Avtrojazı rajonı, Nuqađaq avtı sovetı plan aujınsa 19050 sentner igen hatıp alırqa teşeş. 10-sı dekaergə 1856 sentner igen alınqan. Sovet dəvməlendə plan 95 pr. qa tultırılqan. „Qıđıl jul" həm „Nuqađaq" kolxozdarı yđđərenə teşkən plandı arttırıp ytanelər.

Janqıđaq xuzalıqtar tarmaqında eş aetenlə nasar tora. Janqıđaqtar 10 dekaergə ni aatı 17 sentner igen hatqandar 144 janqıđaq xuzalıq 17 sentner qına igen hatqan. Bıl his qənəqatlənerlek tygel. Sovetqa airelgən plan tik kolxozdar həm kolxozniktər ihaenə genə tultırılqan. Nuqađaq sovetı janqıđaq xuzalıqtar arahında his ber terle massovıj eş alıp bar maj. Oşo kengə tiklem janqıđaqtar arahında Vđək komitetının nojaar plenumı qararđarı ajtanelqan. Sovetın janqıđaqtar arahında eştamave heđemtəhendə, ular igende sitkə sıqarıp ivtalar. Sovet predsedatele Makajıf janqıđaqtarđı sudqa airev menən qurqınıvı, tik yđenen administrativ kesenə genə tajanıvı arqahında janqıđaqtar igende sel'poqa kilterməjtər.

Nuqađaq sovetında hatıvıp alınqan igenden 2 sentner 91 kilohı qına igen hatıv punktına taşlıqan. Igen hatıv punktı Tasinski Nuqađaqqa 12 kilometr qına. Şulaj aulha la, sovet həm selpo predsedateldəre sana juk teşkənen ketelər. Xəđer sana juk teşkengə kyp vaqıt ytre. Ə, igen haman đa kolxoz ambarđarında jata. Sovet predsedatele Makajıf bıl eşka yđen đa his javaplıvıq hidmaj.

„Qıđıl jul" kolxozında 10 dekaer kistən igende Tasinskigə ođattırqa aulalar. Lakin sel'poqa hatıvlqan igenden ber adı jelqarelmaqan həm nıqlap tađarıtılmaqan aulıp sıqa. Đavlatka igen jelgərelep, nıqlı tađarıtılıp hatılırqa teşeş. Bını kolxoz həm sel'po predsedatele lə aelələr. Lakin igende ambarqa tađartmajınsa halqandar. Sovet predsedatele Makajıf igen hatıp alıvđaqı aətə jeteşhedlektərđe itəplarqa həm janqıđaqtarqa ajrıvsa iqtibar itergə teşeşle.

Ğ. ƏLIBAJIbF.

IKMƏK ZAVODıNıń EŞEN JAQŞƄRTıRQ!A

Ğle ikmək zavodı eşselare, VKP(b) Vđək komitetının nojaar penumı qararđarın kin aveştə ejranep, ını praktik nomqa atqarıvđa ısın ravəştə keraşələr.

Xəđerge kendə ikmək zavodında əđerlek eştəre kin jəjelderelde. Kyp kenə handa mejestər halına naşlanı. Zavod janınan ber qamır bal'qes, avto mat ylsəvđəre h.a. nəmələr ala. Ş laj ug ekspeditor majđanı la đuraştıla.

Zavodta sıjfat həm tađalıq eş are lə jaqşı qujılqan. Əgər đa nojaar ajında ikmək be-erev sıjfat kyrhatkestəre 99,4 pr.t aulha, dekaurđen 9 kenenə 99,6 pr.qa jetkereide. Sextarđan aatahe lə tada kyeneştelər

Lakin eştər ıvınıń menən ge nə siklənep qalmajđar. Zavod kollektivı aldında đur aurıstar đan zavodtı elgelə itev tora.

Tikşerev brigadahı zavodtın 9 kenlek on zapesь toloraa memkinlegen tajtı. Ə xəđer zavodta 3 kenlək kenə zapas bar. Əle bıqa qarata direvsta tarahnan rejeşe şartlar buldırılmaqan (sklad urunđarı).

Pekarnəla tađalıq eşe jaqşı qujılqan. Eşkə kirgən hər ber esse eşkə başlamaştan ald nalıp jıvı a, şunan hun qına eş ə totona. Pekarnəla havıt-haa ar netahelə tađalar. Dejem alqanda, ınıda eşlav əsen aatə barı ber genə at bar. Ul kendalek taşıvđı (8 tonna) ta'mir lerlek tygel. Magazin medire Nikolajıf ikmək hatıvqa jomoşaq əđerlənə.

Oşondaj uq xəldərđe №60 ikmək kioskahında la kyraued. Kioskala tađalıq eşe nasar. Hatıvsılarđın ebtendəge xalattar bısırıq. Ikmək jabı torqan seprək tə tuđanqa qatıp aatkan kioskanın tyşəmdəre yrmakes menən tulqan. Bıl kioska on menən hatıv itevgə kvse elergə teşeş aulha lə, uqa əđerlek eşale başlanmaqan. On esən havattar əđer tygel. Kioskala bınan başqa jeteşhedlektər đa aq tygel.

Başqort həm unın magazinđarı ЖК plenum qararların aojomqa atqarıvđa əle jomoşaq kerəşələr. Partia, profsojuz ojoş maları la ınıqa teşeşle tqtibar itmaq ndər.

Bıl jeteşhedlektər tid arala aatelerelergə teşeş.

Brigada: Val'ner, Ojlafurova, Juşkof, Əmirıf.

ŞIŞMƏ PEKARNƏHE

BƏGƏNDƏN ƏĐER BULHıN

Şişmə selpohının pikarnəhebətə rajonda berđənener pekarna hanala. Bıl pikarnəla rajon đaqı bətə ojoşmalar, MTS eşselərenə, FZS h. b. esen ikmək beşerelə. Ikqinvarđan başlap ikmək menən kin reveştə savda başlanıv, pekarnələrđan begəndən yk tulı əđer bulıvđarın talap itə. Şişmə selpohının pikarnəhe bıqasa tulı nagruzka menən eşlap kilmane. Təvlegenə 48 bot ikmək beşerev urnına, ni barı 12 bot qına ikmək b şerep kilde. Senki bıl pekarnə eşkən ikmək menən barı ra-j n ojoşmaların qına ta'min itep kilde. 1-qinvarđan başlap eş betəmləj başqa bulasaq. Potrebiteldən nigerək tə jaqşı sıjfatlı beşkən ikmək horavı his şikhed arttı. Şuqa kyrə pekar nəne begəndən yk potren telde beşkən ikmək n enən ədlekhed rəveştə ta'min iterlek xəlgə qujırqa kərək. Lakin Şişmə selpohının pekarnəhe bıqa javap iterlek tygel əle Bcrensenən pekarnə ku-tar xəlendə genə aulha, ikensenən pekarđar sosavı la əle bulha komplektovajı itelep bətə məgan. 1-qinvarđan başlap pekarnə ike smenala eşləj başlarqa teşeş. Bının esen 6 keşe kərək bula. Bəgəngə kendə ularđen barı ikehe genə bar. Kvalifikatsialı pekarđardı qajđan a ıv turahında, ber kem də ber nəmə lə aelmaj. Şulaj uq pekarnəla eşlavselarđen xajattarı la berar genə qat. Pekarnə ber genə at bar. Ul kendalek taşıvđı (8 tonna) ta'mir lerlek tygel. Magazin medire Nikolajıf ikmək hatıvqa jomoşaq əđerlənə.

Oşondaj uq xəldərđe №60 ikmək kioskahında la kyraued. Kioskala tađalıq eşe nasar. Hatıvsılarđın ebtendəge xalattar bısırıq. Ikmək jabı torqan seprək tə tuđanqa qatıp aatkan kioskanın tyşəmdəre yrmakes menən tulqan. Bıl kioska on menən hatıv itevgə kvse elergə teşeş aulha lə, uqa əđerlek eşale başlanmaqan. On esən havattar əđer tygel. Kioskala bınan başqa jeteşhedlektər đa aq tygel.

Başqort həm unın magazinđarı ЖК plenum qararların aojomqa atqarıvđa əle jomoşaq kerəşələr. Partia, profsojuz ojoş maları la ınıqa teşeşle tqtibar itmaq ndər.

Bıl jeteşhedlektər tid arala aatelerelergə teşeş.

Brigada: Val'ner, Ojlafurova, Juşkof, Əmirıf.

VƏLEJEVA OJƏJNIƏ—JAQŞı PEKAR'

—„Min ikmək zavodında aatə eşte lə aelam. On hisevsenən alıp, on iləvse, qamır taşıvsı, mejes qaravsı, kacegarna tiklem eşlap kildem. Xəđer min ikmək beşerevse aulıp eşl jem. Vđemden eş ma đur iot ber airep, unın sıjfatı esen nıq keraşəmi'tl.

Derehta Ojəjniaeq ikmaqe —zavodtın aerense ikmaktare nan hanal'. Senki ul, ıcşer an vaqıtna mejes j nənan kitmaj, unı nıq kyđatep, har vaqıt qarap tora. Şuqa kyra unın ikmaqe jaqşı sıjfatlı aulıp sı qa.

Unın turahında zavod eşsetər:—„Qajhı ber vaqıtta ikmakten ber genə mejəşə jan ha la, vi nişlarga aelmaj borsolop aatə" tip həjləjđar.

Ojəjnlə in jaqşı udarnitsa Unı zavod administratsiahı hem zavoj eşselare aik jaratalar. Başqa pekar'đar đa unın kevek eşlərgə teşeştər.

P. V.

EŞSE POTREBITELƏRĐE JAQŞı XEĐMƏTLƏNĐERERGƏ

Başqorttıń (Sılganski polana-laqı) № 42 ikmək larjoqan đa, potrebiteldərđe xeđmatlan derev eşe nasar qujılqan.

Larjokqa ikmaktar kilterelha lə, potre-eildərđen telegenə qatatla kilterimaj, kara ger ən ar tıq kilterelə. Şular arqahında larjoktaqı ikmaktar esər-dyrlar ken jarap itkerələr. Bıl itkerep aatkan ikmaktar eşse potrebiteldərgə hatıla.

Başqort qala sitendəge larjok tarqa ajatım iqtibar itergə teşeş. Eşse potrebiteldərđe janı aeşkən ikmək menən xeđmatlənderev aegengə kendən aurası.

Brigada: Kogunova, Gracef, Xəkimef

JANQıĐAQTARQ!A

AJRƄVSA IQTIBAR ITERGƏ

Avtrojazı rajonı, Nuqađaq avtı sovetı plan aujınsa 19050 sentner igen hatıp alırqa teşeş. 10-sı dekaergə 1856 sentner igen alınqan. Sovet dəvməlendə plan 95 pr. qa tultırılqan. „Qıđıl jul" həm „Nuqađaq" kolxozdarı yđđərenə teşkən plandı arttırıp ytanelər.

Janqıđaq xuzalıqtar tarmaqında eş aetenlə nasar tora. Janqıđaqtar 10 dekaergə ni aatı 17 sentner igen hatqandar 144 janqıđaq xuzalıq 17 sentner qına igen hatqan. Bıl his qənəqatlənerlek tygel. Sovetqa airelgən plan tik kolxozdar həm kolxozniktər ihaenə genə tultırılqan. Nuqađaq sovetı janqıđaq xuzalıqtar arahında his ber terle massovıj eş alıp bar maj. Oşo kengə tiklem janqıđaqtar arahında Vđək komitetının nojaar plenumı qararđarı ajtanelqan. Sovetın janqıđaqtar arahında eştamave heđemtəhendə, ular igende sitkə sıqarıp ivtalar. Sovet predsedatele Makajıf janqıđaqtarđı sudqa airev menən qurqınıvı, tik yđenen administrativ kesenə genə tajanıvı arqahında janqıđaqtar igende sel'poqa kilterməjtər.

Nuqađaq sovetında hatıvıp alınqan igenden 2 sentner 91 kilohı qına igen hatıv punktına taşlıqan. Igen hatıv punktı Tasinski Nuqađaqqa 12 kilometr qına. Şulaj aulha la, sovet həm selpo predsedateldəre sana juk teşkənen ketelər. Xəđer sana juk teşkengə kyp vaqıt ytre. Ə, igen haman đa kolxoz ambarđarında jata. Sovet predsedatele Makajıf bıl eşka yđen đa his javaplıvıq hidmaj.

„Qıđıl jul" kolxozında 10 dekaer kistən igende Tasinskigə ođattırqa aulalar. Lakin sel'poqa hatıvlqan igenden ber adı jelqarelmaqan həm nıqlap tađarıtılmaqan aulıp sıqa. Đavlatka igen jelgərelep, nıqlı tađarıtılıp hatılırqa teşeş. Bını kolxoz həm sel'po predsedatele lə aelələr. Lakin igende ambarqa tađartmajınsa halqandar. Sovet predsedatele Makajıf igen hatıp alıvđaqı aətə jeteşhedlektərđe itəplarqa həm janqıđaqtarqa ajrıvsa iqtibar itergə teşeşle.

Ğ. ƏLIBAJIbF.

IKMƏK ZAVODıNıń EŞEN JAQŞƄRTıRQ!A

Ğle ikmək zavodı eşselare, VKP(b) Vđək komitetının nojaar penumı qararđarın kin aveştə ejranep, ını praktik nomqa atqarıvđa ısın ravəştə keraşələr.

Xəđerge kendə ikmək zavodında əđerlek eştəre kin jəjelderelde. Kyp kenə handa mejestər halına naşlanı. Zavod janınan ber qamır bal'qes, avto mat ylsəvđəre h.a. nəmələr ala. Ş laj ug ekspeditor majđanı la đuraştıla.

Zavodta sıjfat həm tađalıq eş are lə jaqşı qujılqan. Əgər đa nojaar ajında ikmək be-erev sıjfat kyrhatkestəre 99,4 pr.t aulha, dekaurđen 9 kenenə 99,6 pr.qa jetkereide. Sextarđan aatahe lə tada kyeneştelər

Lakin eştər ıvınıń menən ge nə siklənep qalmajđar. Zavod kollektivı aldında đur aurıstar đan zavodtı elgelə itev tora.

Tikşerev brigadahı zavodtın 9 kenlek on zapesь toloraa memkinlegen tajtı. Ə xəđer zavodta 3 kenlək kenə zapas bar. Əle bıqa qarata direvsta tarahnan rejeşe şartlar buldırılmaqan (sklad urunđarı).

Pekarnəla tađalıq eşe jaqşı qujılqan. Eşkə kirgən hər ber esse eşkə başlamaştan ald nalıp jıvı a, şunan hun qına eş ə totona. Pekarnəla havıt-haa ar netahelə tađalar. Dejem alqanda, ınıda eşlav əsen aatə barı ber genə at bar. Ul kendalek taşıvđı (8 tonna) ta'mir lerlek tygel. Magazin medire Nikolajıf ikmək hatıvqa jomoşaq əđerlənə.

Oşondaj uq xəldərđe №60 ikmək kioskahında la kyraued. Kioskala tađalıq eşe nasar. Hatıvsılarđın ebtendəge xalattar bısırıq. Ikmək jabı torqan seprək tə tuđanqa qatıp aatkan kioskanın tyşəmdəre yrmakes menən tulqan. Bıl kioska on menən hatıv itevgə kvse elergə teşeş aulha lə, uqa əđerlek eşale başlanmaqan. On esən havattar əđer tygel. Kioskala bınan başqa jeteşhedlektər đa aq tygel.

Başqort həm unın magazinđarı ЖК plenum qararların aojomqa atqarıvđa əle jomoşaq kerəşələr. Partia, profsojuz ojoş maları la ınıqa teşeşle tqtibar itmaq ndər.

Bıl jeteşhedlektər tid arala aatelerelergə teşeş.

Brigada: Val'ner, Ojlafurova, Juşkof, Əmirıf.

KAZAMIRıF, XƏSƏNEFTƏR JAVAPQA TARTıLHıN

Başqorttıń 19 magazinı, direktorı, partia aqzahı Xəsənef, qala tondın avıl tondına alıştatıv xəkymət tarafınan qatqıj tajı avqa qaramaştan, tovardı vaq ap hatıv urnına, sel'polarqa kyplap jebərə. Ə tovardar sel'poqa vaqlap hatıv xaqı menən hatıvlalar.

Bının menən, 19-magazin sel'polardı la tovardı qajat xaq menən hatırqa məzayr itə. Senki ular tovardı kyplap nata torqan ojoşmalardan promışlennost' xaqı menən alıp, yđđərenen xaqtarın ebtəp hatırqa teşeştər. Ə ular tovardı 19-magazindan vaqlap hatıv xaqı menən alıp taqı la xaq ebtəp hatılar. Əle rajonının Şakşa sel'pohı 19-magazindın alırgən ber scoti aujınsa qına 103 hum xaq kytərə. Magazin. sel'polarqa kyplap tovar hatıvđı aelderməv maqsatı menən yđendə scot kysermahendə aeienlə qaldırmaj həm scotta birmə). Heđemtələ magazindın kyplap hatqan tovardarı la vaqtlık eşkə totondolar. Kommunist **Islamıva Rəxima** 6 sentner, komsomoles **Ibrakıf, Bikmərəmitkf** 4 ər sentner, **Idelbakıf** 6 sentner həm kolxozsı **Səjfetdinıf** 7 senter igen hattılar. Kolxoz predsedatele **Abdullin**, ul yđe 25 sentner igen hattı.

„Kombajın" kolxozında başqa politik-xuzalıq kampaniahı la jaqşı bara. Avıl xuzalıqtı maşinaları (harap, ihma h.a.) bətəhe lə remontta. ƏXMƏTBF.

ABDULLIN 25—SENTNER IGEN HATTı

Zejansura MTS xeđmatendəge **„Kombajın"** kolxozı kolxozsıları yđđərenen qəmyml jıjhıqında ber jek avtomaşinahı, 15 turgon, 40 qamat h.a. şun. daj karəkle xuzalıq nəmələre alırqa qarar sıqarqajnalar. Kolxoz idarahı avlarıb ytav julında rajsojuz menən dogovor tədep kooperatsiaqa 1250 sentner igen hattı

Kolxozđən partia həm komsomol aktivtarı igen hatıvđa praktik eşkə totondolar. Kommunist **Islamıva Rəxima** 6 sentner, komsomoles **Ibrakıf, Bikmərəmitkf** 4 ər sentner, **Idelbakıf** 6 sentner həm kolxozsı **Səjfetdinıf** 7 senter igen hattılar. Kolxoz predsedatele **Abdullin**, ul yđe 25 sentner igen hattı.

„Kombajın" kolxozında başqa politik-xuzalıq kampaniahı la jaqşı bara. Avıl xuzalıqtı maşinaları (harap, ihma h.a.) bətəhe lə remontta. ƏXMƏTBF.

BAŞQORT TEATRıNıN 15 JILLıQıNA

BAŞQORT DƏVLƏT DRAMMA TEATRıNıń XUDOJESTVO JETƏKSEHE HƏM AŞ REJISSJORı M.MƏHƏMƏJEF MƏQALƏHE

Başqort teatrınıń izad julı

Başqort teatrınıń tarixı sovet Başqortostanının berense kən-dərenən, 1919 jıl đan keđenən başlana. Bəjək Oktəbr revolyutsiahı həđemtə hində millətlər məs'ələhenen Leninsə đe reəhxəl itteleve hər xa lıqqa formahı menən milli jekmətkehe menənsotsialistik mədəniət kul'tura tedergə jul đar astı. Oktəbrgə tik lem qul jaımahı, məktəbe bulmaqan başqort xalqına la đur sotsialistik kul'tura qoloqa memkin lektər airđe Partia je təkselegendə Başqortostan ekonomik jaqtan kytərelgən şikelle kul'tura jaqınan da gigant ađımđar menən alqa bara. Şul uq şartlarđa başqort teatrıla yđə həm nıqlı ba rıvı unın XV jıllıq jubilejLenin Stalin milli səjəsətenenjenev tantanahı

I! NSE BAŞLANQıSOSOR

(1919-1922 JıLDAR)

STƏRLE QALAKı

Teatrđın berense spektakledərə bəlakəj Başqortostan yđəge bulqan Stərle qalahında qraxđandar huqıqşı şartlarında Qıđıl armianı xeđmatlənderev esen ojoştorola. Jəş başqort Qıđıl armejstarı, armialar janındaqı qəskəri truppalarđan kilep inqan tatar artistarı, sovet xeđmatkərđərə arahınan qatnaş ıtırılqan teatr həvəskərlərə—ınına berense spektakldərđe başqarıvsılar. „Aqşan natır", „Salavat natır" (Səl-jmanı), „Vatan qaharmandarı" (Tujkin), „Bəxetlet jeget" (Ə. Kamal), „Qıđıl Ural esən kerəş". „Eşselər aitkəne" (P. Karpof), „Tahir - Zəhrə" (F. Burnaş) həm başqalar—ınına berense osorđon ripertuarı. 1919 n-ı jıldın kedenđə kyneheneə ak-tıv artistarı la ytkərə. Səxnə kəstərenen adıqı, ripertuarđın zəqiflege, grazđandar huqıqşı saritarındaqı terle səəaptər, Başqortostandə ajrıvsa kesle aulqan 1921 nse jıqı asıq dəhşəttere arqahında teatrqa aqıtlı rəveştə (qaj vaqıtta ber uisə ajđar aulı) yđenen eşen tuqtat p tororqa la tura kilə. Başqortostan xalıq xuzalıqınan kytərelevе menən teatr đa nıqlı həm yłə bara. Hər xalıqtın kul'tura yłeşenə kul'tura jaınan aldaraq torqan kyrşe xalıqtarđın tə'łire aula.

Şulaj uq başqort teatrına la tatar həm urıś teatrınıń tə'łire aula. Bıl xəl unıń ripertuarında həm ujın formalarında la kyrenə. Urıś teatrınıń izad yłeşenə Gogol', Astruvoski, Gorki şikelle klassik dramaturgtar, Şcepkin kevek təəiqi ujnav aləmdarın qaldırqan artistar, Stanislavski Mirxuld şikelle reformator rezissjordarđın eştəre đur yđqəreş inderələr həm məktəp aulıp xeđmət ital ər. Başqa xalıqtarđın da teatrđarınıń yłeşenə đejem kul'turanın yłeşen aildəlaj torqan politik, sosial həm ekanomik şarttar menən bergə, şul şarttarđa tıvqan dramaturgiala Ityce rolen başqara. Beđ urıś teatrı tarixında Gogol' dramaturgiahının kyp səxnə kəstərən qalqıtıp sıqarıp ejə aulıv əlkəhendə SSSR đa ytərelgən eştər turahında aik juqarı fekerđə tora. Pikar stratostirana əjranevse qilmi ranotniktarqa sovet xəkymətenen đur jərđəm kyrhatevenə qəzapkə qaldı. Ul yđendə 30 men meir juqarıvqa kytərelev proektarı əđer aulqanlıqtan ləkin eş aqsaqa terəlep qalqanlıqqa ejtte. Unın berđənaer əmətə-xalıqtan aqsa jıjnaj ala. Bıl spektakl'đerđe ojoştorovđa həm qemymən kysmə teatrđın tarixında Murtazin yđenen đur organizatorlıqş, kəstə temptramıtı, tatar teatrđarı ən ojoştov kendə rendə jıjnalqan təzrivələre menən tajđalanıp tarixi eştər eşlaj. Kysmələ spektakl'đerđen başqortıvlışında Italianın Dilart komidiahı formahındaraq „majđan teatrı" eleminttarı tova. Boronqo junan aktjordarı həmiq alıvqa kyrener esən hudılıp, đuraljıvərəq ujnav, jalıvqaraq işetterev esən qıqşı vaqıtaq həjlav qəđəttəre əle lə qajhı ber artistarđa haqlana. Dilart komidiahı aniste ievle neđđen Minhazıf, Zəə jeref həm Qaranişollarđa yđđərenən kyp hyđđaq, unıdar arttırıp ujnav əle lə nar. Ularđın qajhı nerđəre əđerge aina teatrında la majtan teatrındaqıva qıqşırıp ieilejđər. (Murtazin, Minh avl). Bıl teatr Başqortostanđı arqıvqa həm aujına jerəp sıqa. Əle nindaj „Et barmaq" avıl đarına (1927 nse jıqı marşrut taqı neđ tavđar artındaqı avıl đın iseme) ilelem barıp jeta. Bıl jerəvđə teatr il esenən in jaqşı qurajsılardı taqa. Isənajıf həm əxmatelar yđđərenəq hun tərər lə ebta ujnavđarı menən (qurajda) Jevropa həm Mə kav konserı tamaqasvarın hoqlandıqlar Bıl kysmə teatrđa ad əbərđen kyp qat taxrirlanıp ujna a natıvı

Başqortostan ASSR finans xalıq komissarlıqtıñ QARARI

19 DEKABR 1934 JIL.

Jallanqan xeźmət qullanmabtan eşləwse kustar həm remeslennik tərźen. Başqortostan ASSR la 1935 nse jıl əsən doxodlılıqtarı nın iñ źur normahın həm doxod nalogtarınıñqatı okladtarın bildələw turahında.

Xosusi keşelərźən doxod naogı alıw turalında 1934 jıl 17 majźa sıqarılqan polozenienıñ (zakondar jıynıtıqı №27 1934 j. ST. 211-a) 24 statiahı həm SSSR Narkomfinınıñ 1934 j. 19 ijındə şul qararźı qullanıw turahında sıqarqan №371 instruksiahı (BFXZ №19-1934 j.) həm RSFSR Sovnarkomınıñ 1932 j. 25 fevral' qararı (S. U. №21-1932 j. ST. 105) nigeźendə BASSR Finans xalıq komissarlıqı QARAR ITƏ:

I. Jallanqan xeźmət qullanmavsı, kooperativtarqa ojoşmaqan kustar həm remeslenniktar əsən 1935 nse jılqa qarata doxodlılıqtarınıñ iñ źur normahın həm doxod nalogtarınıñ qatı okladtarın tınəndəgesə bildələrgə:

№	PROMJSLOLAR ISEMLEGE	Doxodtıñ iñ kıp normahı (hım itəseneu)		
		Əfe qalahında	Bəlaəj, Bəre, Belorel, Starletamaq qalalarında həm Davlakan, Cernikovka posjolkalarında	Başqa eşe posjolkalarźa həm avıl jerźəsendə
1	2	3	4	5
1	Zakazsılarźıñ yź materialdarınan nəlis ajaq kejeme tegevse itekselər	9000	—	—
2	Yź materialdarı menən nəlis ajaq kejemdare tegevse itekselər	11000	—	—
3	Zakazsılarźıñ materialdarı menən jasaj ajaq kejemdare tegevse itekselər	6000	4000	3000
4	Yź materialdarı menən jasaj ajaq kejemdare tegevse itekseler	7000	5000	4000
5	Tınən kvalifikatsialı itekselər həm ojendə ajaq kejemdare teźatevselər	4000	3000	2000
6	Rəjnkta ajaq kejeme teźatevse-itekselər	3000	2000	2000
7	Ikense quloq hatıw əsən tške ajaq kejemdare teźatevselər	6000	4000	3000
8	Handal həm aurki eşləp sıqarıwsılar	5000	4000	3000
9	Juqarı kvalifik. talap itkən cuvak eşləwselər	9000	6000	4000
10	Urtasa kvalifikatsia	6000	4000	3000
11	Seprək tyliźar	2000	2000	1000
12	Juqarı kvalif. talap itkən zagatovşiktar	9000	6000	4000
13	Urtasa kvalifikatsialı zagatovşiktar ubkejemdare (irźar həm bisilar kejeme)	7000	4000	3000
14	Tegevse, juqarı kvalifikatsialı tegevselər	7000	6000	—
15	Urtasa kvalif. tegevselər	5000	4000	2000
16	Bisilar kejeme tegevse juqarı kvalifikatsialı tegevselər	7000	6000	—
17	Bisilar kejeme tegevse, urta kvalifikatsialı tegevselər	5000	4000	4000
18	Rəjnk əsən salnar tegevselər	10000	7000	6000
19	Rəjnk əsən eşləwse portnojźar	10000	7000	6000
20	Rəjnk əsən kılmək-stan tegevselər	7000	5000	4000
21	Ojendə torop, zakaz aujbınsa selja tegevselər	2000	2000	2000
22	Plessirovka-goffirovka	3000	3000	—
23	Azur hatıw həm sigev	4000	4000	3000
24	Juqarı kvalev həm hatıw	5000	4000	
25	Zakazsınıñ yź materialı menən juqarı kvalev	3000	3000	2000
26	Zakazsı materialı menən ayrek, furazka tegev	7000	6000	4000
27	Yź materialı menən zakaz aujınsa ayrek, furazka	8000	7000	5000
28	Bağar əsən ayrek, furazka tegev	9000	7000	5000
29	Ayrek, furazka tegevse tyəən kvalif. tegevselər	5000	4000	3000
30	Zakazsılar materialı menən qatın-qız baş kejemdare eşlev	7000	6000	5000
31	Yź materialı menən qatın-qız baş kejemdare tegav	8000	7000	—
32	Qatın-qız həm balalar panamaları tegev	2000	2000	2000
33	Trikataz izdelielər	6000	5000	—
34	Maşmala ojoq əşjtəvselər	5000	4000	3000
35	Parikmaxerźar: qala yźəgenda	9000	6000	—
36	„ qala sitendə	6000	5000	4000
37	„ rəjnk-baźarda	8000	6000	—
38	Juq. kvalifikatsialı səqət obtaları	9000	7000	5000
39	Urta kvalif.	6000	5000	4000
40	Tidgenə rəsem teşerəvselər	8000	6000	6000
41	Juqarı kvalif. muzejka qoraldarı abiaları	7000	6000	4000
42	Urta kvalifik.	5000	4000	3000
43	Rojaldərgə remont jahavsı-kojźavselər	6000	5000	—
44	Promjşlolar: timerselər	7000	5000	4000
45	„ quroqtı julatıwsılar	7000	5000	4000
46	Juq. kvalif. slesarźar	7000	6000	4000
47	Urta kvalif. slesarźar	5000	4000	3000
48	Jaźıw maşmalarına remont	10000	5000	—
49	Yźil həm atreigan sjjr'jolardan kejed satıw	5000	4000	3000
50	Kedge jalatıw	5000	4000	3000
51	Jahalma səskələr eşlav	4000	3000	2000
52	Balalar ujınsqıtarı jahav	4000	3000	2000
53	Kevəb eşlav	4000	3000	2000
54	Hasən qajnatıw	25000	20000	20000
55	Qalaj havsttar jahav	7000	5000	4000
56	Qajaş nəmələr jahav	5000	4000	—
57	Promjşlolar: sıjalasılar	4000	3000	2000
58	„ sarlavsılar	3000	2000	—
59	„ştukaturşılar	4000	3000	2000
60	„ mejes sıqarıwsılar	5000	4000	3000
61	„ salta obtaları	4000	3000	3000
62	„ sujavsı (molərźar)	4000	3000	3000
63	„ taş attaları	3000	3000	2000
64	„ Qajaq janavsılar	3000	3000	2000
65	Taraq h. b. megəddən inəmə jahavsılar	3000	3000	2000
66	Ilək tuqıwsılar	8000	7000	5000
67	Baul-sumaźan jahavsılar	5000	4000	3000
68	Şytke b. b. qıldan nəmə jahavsılar	2000	2000	—
69	Jykənan arqan tşevselər	3000	3000	3000
70	Birgən sjjr'jonan hyş arqan tşevselər	5000	5000	5000
71	Birgən sjjr'jonan sujma satıwsılar	5000	4000	4000
72	Kalış jamavsı həm sujmaqa kaş hatıwsılar	2000	2000	2000
73	Kəmala keşe jərətevselər	1000	—	—
74	Zivopistar	3000	3000	—
75	Izvozciktar; tomavojźar;	9000	6000	5000
76	„ legkavojźar	6000	5000	—
77	„ nədrəf tadartavsılar	8000	6000	—

II. Defitsitnıñ sjjr'jola, jallanqan xeźmət qullanmabtan eşləwse kustardar həm remeslenniktar əsən 1935 jılqa qarata tınəndəge tər promjşlolar əsən qatı doxod nalogı qujılqa.

№	promjşlolar isemleg	Doxod nalogınıñ iñ juqarqı qatı okladı					
		əfe qalahında		Bəlaəj, Bəre, Belorel, Starletamaq qalalarında həm Davlakan, Cernikovka posjolkalarında		Başqa eşe posjolkalarźa həm avıl jerźəsendə	
		juqarı kvalifikatsialı	Urta kvalifikatsialı	juqarı kvalifikatsialı	urta kvalifikatsialı	juqarı kvalifikatsialı	urta kvalifikatsialı
1	Yźil sjjrjo jıjnav həm sorttarqa ajrıw julında eşlav	125	—	90	—	75	—
2	Seltar najlav	125	—	90	—	75	—
3	Aqas nəmələr jahav promjşloları:						
	a) sandarmej	556	466	485	305	305	175
	b) təgarmas	466	305	350	230	230	125
	v) arna-sana	466	305	350	230	230	125
	g) stolərlıq	556	466	485	305	305	175
	d) prialkalar jahav	175	—	175	—	175	—
	j) menelder	556	466	350	230	230	125
	z) qalaqtar	175	—	175	—	175	—
	z) başqasa aqas nəmələr (leso-şepnoj)	230	—	230	—	230	—
	i) aqastan başqasa nəmələr jahav	210	—	230	—	230	—
4.	Kərşək nəmələr jahav	665	—	665	—	485	—
5.	Qap-septa həm başqasa jykə nəmələr (sumka, korzinka)	100	—	100	—	100	—
6.	Halam nəmələr yrev	50	—	50	—	50	—
7.	Sst-kərzin yrev	100	—	100	—	100	—
8.	Aqas-ximlə promjşloları:						
	a) Kymer jandarıw	125	—	125	—	125	—
	b) deget aqbdıw	125	—	125	—	125	—
	v) humala qajnatsv	—	—	125	—	125	—
	g) təgarməs majźarı	75	—	75	—	75	—

Iif. (Əfe qararźıñ I həm II statialarında bildələngən iñ juqarqı doxod normaları həm iñ juqarqı qatı nalog okladtarı 1935 nse jıl davamında juqarılanıw jaqına qaraj yźgərtelməjəsək, şulaj uq jıl ytkəngə tiklem doxod həm nalogtar qajtanan itəplənməjəsəktar.

ITƏKƏRMƏ: Əgərźa tyləvsenen yźenen kyrhəteve jəki predpriatie, ucrezdenie həm ojoşmalarźıñ bılar tapşırqan tovar həm eşlegən eştəre turahında xəbər itevźare bujınsa kustar həm remeslennik tərźen bılın doxodtarı oşo qararźıñ I həm II matdələre bujınsa bildələngən iñ juqarqı normanan bajtaq artha, ul saqında III statianıñ xəkəme ularqa jaşelməjəsək. Bul unajźa nalog norma bujınsa tygel, ə hər ber konkret vaqıqələ BASSR Narkomfinınıñ şul turalaqı ajrım rəxsəte bujınsa halınasaq.

IV. Rajon həm qala finans aylektəre, barı rajon həm qala finans aylektəre hźźqı bujınsa qına jahalqan tikşerev materialdarına nigeźləp, iñ juqarı doxod normahın həm qatı doxod nalogı okladın juqarılata almajźar.

V. Kəshedlektəre (jarlılıq), kvalifikatsiaları tınən bulıwdarı, oborudovanieları jeteşməv, eşkə janı başlap ejrənevźəre həm başqa şundaj vaqiqələr arqahında, bul kustarźarźıñ bılın doxodtarı alidələngən normanan kyrələtə kəm bulqan unajźa, bındaj kustar həm remeslennikterge nalog norma bujınsa tygel, ə bılın doxodlarına qarap halına.

VI. Kustar əgərźa sem'ja aqzaları menən berlektə eşlahə həm sem'ja aqzalarınan hər qajnıh şul kustar yźe eşlegən ber yk eşte, jəki məstəqil ber eşlahə, ul saqında nalog prəmjşlola qatnaşıwsı hər kemdən (sem'ja aqzahınan), şuqa tura kilgən doxod normahına, qatı nalog okladına jəki, ber ejdə jəşəp, ber yk xuzalıq alıp barhalar da, oşo qararźıñ V statiahı tərtibendə ularźıñ bılın doxodtarına qarap halına.

ITƏKƏRMƏ: jarźam itevse sem'ja aqzaları əgərźa təp rabotnik tərźiəhendə kən kyrə, jəqni kustarşılıq promjşlohь əgərźa nigeźźa jort xuzalıqı menən məşqyl bulqan elsəhenen bulışlıqında ytəla ikən, ul saqında bılar qa VI statianıñ xəkəme jaşelməj. Bul unajźa (jəqni eştə, jort xuzalıqı menən məşqyl elsəhe qatnaşqan təqdirźə) doxodı jəki qatı nalog okladı, eştə qatnaşıwsı sem'ja aqzalarınıñ hər qajhıh əsən bildələngən doxod jəki qatı oklad normahına 25 pr. qına eźtələ.

VII. Kustarźardıñ eşendə əgərźə ejrənsektər qatnaşha doxod jəki qatı nalog okladı: ber ejrənsek qatnaşha, ejrənə başlavınıñ təvge jılında 10 pr., ikense jılında 25 pr. eźtələ.

VIII. Promjşlonan doxod sqanaqı əgərźa jıldıñ başında, urta jəki adaqında juqala (jəqni eşhed qala) torqan bulha, nalog okladı promjşlo menən şəqəllənqan vaqıtqa qaraj qajtanan itəplonergə tejeş.

Əgərźa, tulı nagruzka menən eşlamahə, sjjr'jo nienən ta'min eşendə eźəklək, avarıw h. ə səbəptər arqahında prolzvodstvola prostojźar bulha, ul saqında doxodlılıq normalarına həm qatı okladtarqa qaraj itəplap sbərarlıqan doxod, nalogınıñ okladı hər ber ajrım vaqıqələ kustarźardıñ jullavı bujınsa əźəkləktən kypmelegenə qaraj kəmetelə.

Nalog okladın kəmetev kyləme—eşləge pereboj həm əźəkle vaqıtlarınıñ odonloqına qaraj birźələnə.

IX. Rajon həm qala finans aylektərenə, oşo qarar abılna inevse invalid kustarźardıñ doxod normaların həm qatı nalog okladtarın invalid-kustarźar yźźare jullamahalar źa, kəmetev xoquqı birelə.

X. Yźźarenen bətə produksiaların dəjemləsterelgən sek tərqa tapşırlıp torovsı kustar həm remeslinniktərgə nalog okladı 25 pr. kəmetelə.

XI. BASSR Savnarkomınıñ 31-XII-1933 jıl qararı nigeźendə munsala-arqan, kalıq muzıjka. lıq instrumintlarź, aqas həm həjək tasaqtar, fən-xudozestvo nəmələre (uqılıw əsbaptarı, sport inventərźarı, salalar ujınsqıtarı h. n. ş. promjşlolar) jeteşterev menən şəqəllənevse kustar həm remeslenniktərgə, şulaj uq, qul menən eşlegən təqdirźə: kruzevalar, maməq nəmələr, trikataz həm hırıw-sigev eştəre menən həm ytilsjr'jonan nəmələr jahavsı—timerse, slesar həm qajaş nəmələr jahavsılarqa nalog okladı əstən ber eləşkə kəmetelə.

XII. Doxod nalogı aujınsa ihəplap sbqarılqan okladtarźıñ kustarźar terle kyləmźar menən oşondaj dyrt srokqa: 15-III, I-V, I-VII həm 1-X-1935 jıl, aylep tyləjźar.

XIII. Bətə rajon (qala) finans aylektərenə abı qararźıñ kustar həm remeslennektar arahında ejrənergə təqdim itelə.

BASSR finans xalıq komissarı:
JOMAQAJBF.

Massovaj tyləmźar sektorı:
SEMENYK, POLƏKOF

BELDEREV

23 dekabr, kis səqət 6 da, Cernıjsof uramı 61 nse jortta, Əfe pocta qıźı meşeşendə jəməqət eşe tərtinendə **mətuoqat taratıwsılarźıñ** jajlaştarı saqılıla.

Kən tərtinendə:

1) 1935 nse jıl əsən qazeta həm zurnalźarqa jazılıwźarźıñ barışə turahında.

2) Əfe qalahında matbuqat taratv konkursı turahında.

Partkom sekretarźarı, partorg tar həm FZMK predsedateldere hunqa qalmaj kilevde ta'min itergə tejeştər.

VKP(b) Qala komitetı
Başprofsovet

Əfe rajonı **Turnablı** avıl sovetı **„Avangard"** kolxozınıñ rezinkanan jahalqan tyməzik pecata juqlıqın Şımı qəmeldən saqqan itəplərgə
1—1

Başqortostan kommunistik juqarı avıl xuzalıqın mektəsenen todelej sektorı (Komvuz) todelej eşe **ustav** səsəple tynəndəge materialdardı **batal**

1. Niged taştarı	90 kun.
2. Jalqa qomo	400 kun.
3. Terle tekstage aujavdar (maslitı-kraskalar)	10 tonna
4. Bajala molondar	80 dana.
5. Terle instrumintlar	
6. Taralar (miskələr həm jeşnikter)	
7. Ilam başqa materialdar.	

Nemelerden kaqa todelej majźanına kiltergəndə todkan xaq aujınsa. Materialdardı batap alıw turahında hər kən səqət 2 nən 7 gə tiklem hejlejergə mənikim

Adres: Sadovoj uramı №2 jortta.
2—2 **Todelej kontorahı.**

AQJAS ƏDERLƏV INVENTARDARĞNIÑ JUQARI SIJFATI ƏSƏN

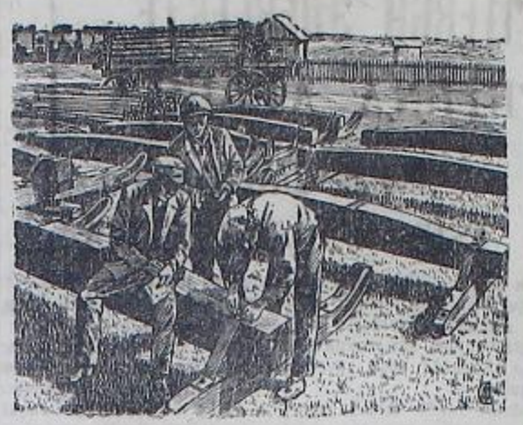

Hyrotte: Məskəv əlkəhe, Petuşkin «espromxoz» inventardarźı qabul itev ərigadahı, traktor sanalarźıñ qabul itev.

TƏRƏN ƏDƏKLEKTƏN— BƏTƏ SOJUZ QBĞL TAQTAHĞNA TYBƏNDƏN KYTƏRELGƏN ZAVOD

1934 jıldıñ berense jartıhında №1—3 aqas qırqıv zavodtarı janaj bəsqı materialdarı qına bəstə. Zavodtıñ elekke jetəkselərə sjjatlıq bəsqı materialdarı bəsbvźən səbəne itep kərəkle sjjrjonıñ bulmavın həm zavod qoramaldarınıñ tynən sjjatlı bulıwźarın kyrhətelər. Qajhı ber aqıllı baştar „zavodtıñ fajźahıd bulıvı, unı aqıs qırqıv zavodtarı saihınan sbqarıp, kin qullanıv tovarźarı eşlav zavodtarı qatarına inderev həm №2—13 aqas qırqıv zavodtarınıñ sexı itep kenə qaldırıv məs'ələhn də qujźılar.

Ni əsən ulaj bulźı?

Berensenən, jad kenə ytkərelgən remonttıñ sjjatı nasar bulźı. Trest jetəkselərə remont məlendə jardam kyrhəlmənelər, şulaj uq trest bətə—proizvodstvo məs'ələlərendə lə jardamdı jomoşaq həm kyp vaqıtta tejeşhed lip qujźı.

Ikensenən, 1934 jıldıñ berense jartıhında zavod jetəkselege—direktordan başlap, sex rabotniktarına tiklem, tuqtavhsız almaşbındı, keşelərźe eştən eşka, sextan-sexqa qıvźılar. Sextar, şulaj uq stanoktar ejəhedləndereldelər. Remont sjjatı tynən bulqanqa, stanoktar nasar eşlənelər. Ramalar bik tid qaqşanbılar. ə „Zajmir" stanogı aelenlej fajźalanbımaj, bbsbvźa bigerək tə sjjatlı materialdar bulınsa, texnik srak 100 pr. qa jette.

Elekke jetəkselek' yźźarenen bulqan bul səbəptərźe „ob'jektiv" kyrep, zavodtı bətərev fikerenə təştə.

Xəźer janı direksia həm partia ojoşmahı aldına bətə stanoktardı fajźalanıv, eşşe kəsən stanoktar, əgrigattarqa berketev bətə eşte iptaş Stalindıñ tarixi 6 şartı nigeźendə qajtanan qorov məs'ələhe kilep sabtı. Zavod jetəkselege texnik sraktın źur bulıvına ajrımsa iqtiarı birep, bətə eş sistemahın yźgərtie. Tep udar bbsbvźən sjjatına yź vaqıtında planlı remont jahavqa jynəltelde.

Zavodta sotsialistik jarış juq ine. Eşselər kollektivı udar brigadalar nigeźendə eşka naşlanı Profsojuz ojoşmahı xeźmət dissiplinahın kytərevgə kəs haldı həm ytkəndəge menən saqbştırqında źur eşlegəvźargə tieş te. Jəməqətselek zavodtıñ iñ jaqşı eşseləren belməj ine. Ularźıñ isemdəre bətə jəməqətselek arahında taş iteldelər. Aqas

qırqıv sexı nacal'nigı Gavrilol, ramsı Cizof, stanoksılar, Jagis, Zinovjef, Cernova Nastasja, gruzcik Gərəjef, mexanik Galef həm naşqalarźıñ isemźa meren-xəźer-bətə zavod bələ.

Partianıñ 17 sjezdı qararźarı nigeźendə eşte qajtanan qorov arqahında zavodtıñ jetəkselege həm eşselər kollektivı źur elgəşevźərgə ejə bulźılar.

10 d kaurga sjjr'jo bbsbv jıllıq planı 130 pr.qa tultırılźı.

Plandaqı bəjəhenə qaraqanda produksianıñ yźenə teşeme 21 pr. qa tynənəjtelde.

Xeźmət ramılıqı 15,6 pr. qa kytərelde.

Proizvodstvo eşselərenen eş xaqı 11,5 pr. qa artte.

Iqen hatıp alıv əsən bbsqı materialdarı bbsbv həm iltev planı nojərźə lə, dekaərźa lə yź vaqıtınan elek 100 pr. qa jetkerelde.

Eksport əsən bbsqı materialdarı həm struzkalar əźerləv həm tapşırıv planı arttırıp ytəlde. Eşselər kollektivı xəźerge kəndə plendan tış 6 vagon əźerləv əsən kerəşə. Bılar 1935 jıldıñ qinvarında tapşırılasaqtar.

Zavod programmahı bətə kyrhətkestər bujınsa arttırılıp ytəlde. Zavod əsən janı qvqundar kilgənse jeterlek sjjr'jo əźerlənde.

Juzuraldrev trestı həm kən sbqış rajondarınıñ urman həm qıvqın eşselərə sojuzınıñ ydək komitetı kyrhəteve bujınsa zavod „Raman promjşlennost'" gazetahında bətə Sojuz sovettarınıñ 7-sjezdı isemenə tədelgən qıźdı taqtaqa jaźıldı.

Bul unıştar menən ber yk vaqıtta zavodtıñ kyp kenə jereşhed jaqtarı la bar. Zavodtıñ eşselərə torlaq menən tulınsa tə'min itelməgəndər. Juzuraldrev trestınıñ texnik-tə'minat aylege texnik materialdardı jeterlek handa birməj. Trest, planlaştırıv həm proizvodstvo məs'ələlərendə jeterlek texnik jetəkselik həm jardam kyrhətmej.

Zavod bul elgəşevźərgə VKP(b) nın Əlkə həm Əfe qala komitetlarınıñ dərəź jetəkselege həm kəndelək jardamı arqahında ireşte. Zavod direksiahı, partia həm profsojuz ojoşmahı həm bətə eşselər kollektivı, ireşelgən elgəşevźərźe nıqıtıp, sjjat əsən kerəş frontında aldarında torqan burıstar əsən kerəşergə burıslılar.

A. NOVIKOF.

JYBILEJ ALDĞNAN

TEATRDĞÑ BERENSE BAŞQORT XUDOZNIGĞ

Bınan 5-6 jıl qına elek Tyəə rudnigında ulk qəźəq ber slesar-manterźa kyrergə məmkin ine. Ul yźenen smenalın tultırıp qajta la, kluqa jegərə, klunqa jal iter əsən genə barmaj, unda stena gazetahın hyrətləj, lozungtar jaźa, kluvtı alźəj. Xatta unıñ menən genə qənəqətlanməj, klun qarşında IZO tynərəge ojoştora.

Qajnar entuziazis manter alaj qına sikləmməj, xudozestvo seleme alırqa aşqına, uqırqa kitergə kərək tigən uj menən arź-aire saba. Manter slesarźıñ xudoznik bulıvın kyź aldına kilterə almaqan qajhı berəvdər uqa:

—Hin manter-slesar, xudoznik bulırqa bulźsta almahhın, avźźndı asma, tidər.

Manterźıñ ujlaqan uje qajhı ber sovet rabotniktarınıñ fantaziahınan saqşıltıra almahlıq juqarı bula. Qajnar entoziazmdə avanqrədə bulqan komsomol, jəş manterqa jardam qa kila. Unı Məskəv xudozestvo institutına jeźərələr. Janaj manter slesar Məskəv xudozestvo institutınıñ studentı Renad Hisətullin bula.

Yźenen stenahında menźan artıq studinti bulqan institutta, Renad aefźan ber başqort ibəplənə. Uqıvźa la, jəməqət eştərendə lə iñ aldan bara. Sənk ul yźenen teźagenə ireşevźə dərəź julqa, əşənəşlı julqa eźbqanın hidə. Unı ber nisə qanat bylaklajźər. Qırımqa jal itergə jeźərələr.

Renad institutta uqıqan saqta uq yźenen teoritik selemen praktik eş menən nıqıta bara: Məskəv tatar teatrında xudoznik bulıp eşlaj. Bul praktika institutta aldınqılar itəźendə sətərergə jardam itə.

Renad Hisətullin iptəştən jaqşı eşen Qazan teatrınıñ jetəkselərə hiźep alatar həm, yźźarenə saqıra başlajźar, lə-kin unı inyqan Başqortostanı tarta.

Teatr yźenen xudoznigın aşıq jəd menən ike qıtlap qarşı ala. Renadta Berense kendərźən yk teatr xalıq menən jaqşılap tanışa həm eşkə başlaj. Ul yźe lə:

– Bezźen başqort teatrı minə janı əlkə, min bul teatrźa qolas jəlep eşlərgə kerəştem, tı.

— —

Bılal teatrqa barqan keşe fajaqa inev menən yk ytkən jıldarźa bulmaqan qajhı ber nəmələrgə osoraj. Heź teatrźıñ jajahında teatrqa tiklem yk bəgenge spektakelźə kemdərźen nindəj rolderźə ujnaven, nindəj səxnə kyreneştere bulıvın, dekaratsianıñ nindəj ikənen aldan uq qarap tanışıp quja alahqaź. Sənki bularźı ətəhendə Renad Hisətullin tarafınan jentekləp ojoştorolqan operativ kyrqəźmə hejlə).

Bəndan da teatrźıñ oformleniehı ytkən jıldarqa qaraqanda kyp bajlı. Kyp maturlandı, tərlələnde. Hisətullindən hunqı eştəre („Sit keşe balahı", „Enjbqaj menən Juldbqaj") ajrıvsa momental ek, denamika, jıjnaqlıq həm janajlıq menən ajrılalar. Bılar jəş xudoznikten janı juldar edlaven, səxnə stilendə naşqort tormoşo narlıqın saqıldırırqa ıntılıvın kyrhətelər.

Hisətullin jəş ale. Unıñ teatrźa eşlavenə ajdar menən genə hanala. Kiləsəktə unan ısbn xudozestvo masterı kətergə həm uqa bşənırqa bula.

Əkram Vəli (Aslajeski).

PKK-NIÑ BAŞQORTOSTANDAQI PARTKOLLEGIAHĞNDA

PARTIANAN SBQARĞLDĞLAR

Partia kontrole komisslahınıñ Başqortostandaqı partkollegiahı partia rajkomdarınıñ qararına riza bulmaj birelgən apellatsialərźe qarap, VKP(b) saftarınan tynəndəge keşelərźe sbqarıvźı rətlahı:

Ojata Mexomotef, 1904 jılda tuvqan, 1930 jıldan birle VKP(b) aqzahı, Janavıl rajonı, „Stalin" kolxozınıñ predsedatele bulıp eşlagən—yźenen eştərenə jenəjətsel halqın qaraqan, kolxozdıñ attarın tuddırqan həm xəkəm itelgən keşe bulqan əsən.

Konakof, Ivan Nikolaj ulı, 1893 jılda tuvqan, 1926 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p. b. №9340). Dyrtejle rajonı svəz aylege mədire bulıp eşlagən—xeźmət urınınan fajźalanqan həm sit elementtarźı eşkə alqan əsən.

Şangin Aleksandr Petr ulı, 1903 jılda tuvqan' 1927 jıldan birle VKP (b) aqzahı (p. b. №0918851). Bərə Mel'komainatı direktorı bulıp eşlagən-itəp həm xisap eştəren nasar qılqan, kulak əalahı Kajalşıtı eşkə alqan əsən, eskelek həm avansbqa alqan summalarına yź vaqıtında xisap birməgən əsən.

Osinsef Vasi.i Georgi ulı, 1899 jılda tuvqan, 1924 jıldan birle VKP(b) aqzahı. „Vostoxoneft" trestınıñ (Starletamaq) əźerləv punktı mədire bulıp eşlagən—yź eşena jenəjətsel—halqın qaraqan əsən, sit elementtarźı eşkə alqan, həm yź yźen tə'minə itkən əsən.

Fətxullin Qiniət, 1891 jılda tuvqan, 1926 jıldan birle VKP(b) kandidatı (k.k. № 8887). Əajəlil rajonı „Kerəş" kolxozınıñ predsedatele bulıp eşlagən—partinla passiv bulqan əsən.

Pestjoxin Abram Ivan ulı, 1903 jılda tuvqan, 1928 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p.b. № 1306794). Qavandıq stansahında eşlagən—partianan sitləşkən əsən.

Ananjef Mixajıl Terenti ulı, 1891 jılda tuvqan, 1925 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p.b. № 0912059). Cernikofka—Bummaşstrojźa qara eşşe bulıp eşlaj—partianan sitləşkən əsən.

Javaplı redaktor: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

„JAÑALEP" KINOHĞNDA
BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATI EŞLƏP SBQARQAN ƏUR XUDOZSTVOLI TAVBŞLI FIL'M
„CAPAJBF"
QATNAŞBVSBLAR: Capajef—A. Babockin, Formanef—B.V. Blinof. Kuftproxod əsəp bətə ojoşmalardan kən hajın irtən 10 səqətten kinola eş batkəngə tiklem **Zajavkalar qanul itelə.**
Programmanan tış „Sojuz xronika" ənn aşqıq saqqan Zurnalı **ip. Kirofta** kymev kyrhətelə.
Massanıñ talanına javap birev maqsatında 8-dekaərźan kən hajın 6 SEANS KYRIHƏTELƏ.
1 Seans kondəźge — Seans vaqıtları:
2 „ — 2 səqətte
3 „ — 4 səqətte,
4. Seans kiske: — 6 „
5 „ — 7-30 səqətte.
6 „ — 9 „
10. 30 „ DEREKSIA

„ŞESTERJONKA" AGIT TEATRĞ

1935 nse jıl teatr qajav əsən jıllıq, jartı jıllıq həm kvartallıq dogovordar teźeşə aşlanə.
Bətə profsojuz əlkə aylektərenə, sojuzdar Y. K. vakilźarenə, FZMK larqa—28 dekəərźan də qalmaj dogovordar teźeşergə təqdim itelə.
Şulaj uq „Şesterjonka"nan ber genə tapqır səqəş jahavı əsən də zajavkalar qanul itelə.
Mərəźaqat əsən adres: Baş profsovet, zal № 2.
Başprofsovet **Rogozinkof**
2—2 Teatr administratorı **N. Volkof**

AT AĞBRAVSBLAR DIQ QƏTENƏ

ƏFƏ qala sovetının **xərai obtale.** Əfe qalahındaqı at ağbravın **bətə** predpriatielər, ucrezdenie həm xosusi keşelərgə, tyənge savda majźanındaqı at qarav punktında attarźı ihəpkə alıw—dekaərźen 23 nə tiklem (23 lə şuqa lın) odəjtsfqanılqan həm kən hajın davam itəsəklegen beldere.
Yźźarenen attarın ucottan ytkərməgən ucrezdenie həm xosusi keşe'ər Başsovnarkom qararın nudovsılar həm qajtanan ucottan xaş tartıvsılar tip qınap, **javapqa tartılasaqtar.**
2—2 **Qala sovetının qala obtalə**

SOJUZ MASLENXLOPKOSBĞJTTĞÑ
BAŞQORTOSTAN RESPUBLIKA BAZAHĞ,
MAMĞQ, JEP, JƏN TRIKOTAŻ HƏM JE BƏK EŞLƏNMƏLƏRE JETEŞTEREV SƏNƏ QJƏTENEÑ
KYRGƏDMƏHEN OJOŞTORDO
KYRGƏDMƏNE OJOŞTOROVDAN MAQSAT—SƏNƏQJƏTTEÑ EŞEN KYRHƏTEV HƏM BAŞQORTOSTAN EŞSƏNDƏRENEÑ VKUS HORAVDARĞN ƏJRƏNEV. KYRGƏDMƏ 18 DEKƏBRDƏN 5 NSE QINVARQA TIKLEM HƏR KƏN IRTƏN GE SƏQJƏT UNDAN KISKE 9 QA TIKLEM ASĞQ BULASAQ.
EŞSE, KOLXOZSĞ, UQĞVSĞLARDĞ, JORT XUZAHĞ QATĞÑQĞBDARDĞ SAQĞRABĞB
Pabzavkomdar, savda, kooperativ ojoşmaları, rajon idaraları, kolxozdar həm jəməqət ojoşmalarź kyrgədməgə kilevde ta'min itevźareo horajeld.
Kyrgədmə konsul'tatsia alırev abtında ytkərelməjək.
Adres: Əfe qalahı Zensof uramı, Kul'tura harəźında
Başprofsovetnın prof kauinetlanda,
KYRGƏBMƏGƏ INEV BUŞ.
Kyrgədmə bujınsa hunqı konferensia 27 nse dekaərźə irtənge səqət 11 dan bulasaq.
3—3 Sojuzmaslenxlopkosəjttən upravlajuşcie: ZAKIRJF

Əfe „Okt. Nat."nı matbaqahında Başglavlit vakile №—B—1968

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞFORDI!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬ N
BAŞQORTOSTAN
Өlkə həm Өfө qala komitettarь,
BAŞQORTOSTAN
ydək başqarma komitetь həm
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

№ 294
23
DEKABR
1934 JЬL

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SUJЬN HƏM PROKAT

JЬLLЬQ PLANЬ TULTЬRЬLDЬ

VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬ—BЬJKIN IPTƏŞKI

Partianьn Qara metallurgia nujьnsa artta qalьvdь betorev turahьndaqь direktivalarьn hәm ip. Stalindьn kyrhәtmәlәren ytәp, Beloret zavodь kollektivь, 15 dekaerdә prokat nujьnsa jьllьq planь tultьrdь. Plan nujьnsa 68810 tonna hәm plandan tьş 4418 tonna prokat birde.(prokat sexь nacal'nigь-Zarocenscf, partorg—Pantelejef, proforg—Mamuşkin).

17 dekaerdә sujьn qojov jьllьq planь tultьrьldь—3 domna 84 men tonna sujьn birdelәr.Beloretskn ike domnahь nujьnsa plan 11dekaerdә yk tultьrlqajnь.(Domna sexь nacal'nigь-Kocin, partorg—Markaşef, proforg—Kosaref. Sьjlatlь metal eşlәv, 1933 jьlqa qaraqanda 46 pr. qa artь. Jьl adaqьna tikiem plandan tьş 29 men tonna sujьn hәm 4 men tonna prokat nirergә jek lәmә alanьd.

Zavod direktorь: **Mannes**
Texnik direktorь: **Magidson.**
Partkom: **Şadrin.**
Zaikom: **Jakovlef**

35 VAGON ƏƄTƏMƏ BЬJALA

VKP(b) Өlkə komitetь—BЬJKIN iptәşkә.
Sovnarkom—BULAŞЬF iptәşkә.
Başprofsovet—BЬJCKOF iptaşkә
Narkommesprom—JƏHYOIN iptәşkә.

Өlkə komitetь hәm xekymatten konkret julьaşьlьqь, partia rajon komitetьnьn kendәlek operativ jetәkselege atьnda, K-Usol abj la zavodь eşelәre hәm inzener—texnik kollektivь, 19 dekaerdә kended saqat 12 la, IV-kvartal planьn 100,4 pr. qa tultьrdь. Betәhe 482 men kvadrat metr bьjala eşlәp sьqardь.

IV kvartal planьnan tьş janь tedәleştәr esen 35 vagon bemski bьjala eşlәp sьqarь-rqa ebtәedgalabьd. Produksianьn sьjlatьn jaqşьrtьv esen hәm unьn ydenә tәşev xaqьn kametev esen keraş alьp baradь.

Partianьn Başqortostan ojoşmahь hәm Başqortostan xekymate jetәkselerenә, 1935 jьl planьn sьjlat hәm han jaqьnan ytarga hyd birәed.

Zavod ea mejәşe: **Ytoşef, Mixajlof, Antonof.**

SSSR ESKƏRGE EŞTƏR

XALЬQ KOMISSARLЬQЬNDA

SSSR VBK prezidiumь aqzahь, VKP(b) VK hәm Leningrad ӨK sekretarь ip. **S.M. Kiroftьn** ylterelevе turahendaqь eş nujьn sa sud nidenan jahalqan tikşerev oşo jьldьn 20 dekaerendә tamamlandь hәm eş SSSR juqarь sudьnьn xarai kollegiahьn tapşarьldь.

Tikşerev hedemtalendә—oşo **jьldьn** 1 dekaerendә Smol'najdә ydenen qanaxat jenajaten eblagan **I.V. Nikolajaftan** Leningrad taqь elekke zinovjefsilar oppozitsiahьna qatnaşvsilardan ojoş torolqan hәm sovetqa qarşь jaşeren terroristik gruppanьn aqzahь bulqanlьqь belende.

Ip. Kiroftь ylterev **Nikolajef** tarafьnan „Leningrad sentrь" tip atalqan jaşeren terroristik gruppanьn quşkvь nujьnsa eş ongan iege hәm bьl zadanlenьp uqa şul sentrden aqzalarьnan hәm jetәkselerenan nerehe bulqan **I.I. Kotolnjof** tarafьnann birelgenlege belende.

Tikşerev hedemtalare ojo sovetqa qarşь jaşeren gruppanьn sovet xekymatenen nas jetәkselerena qarşь jynalerelgan terroristik aktlarьn jahav julь menen sovet xekymate jetәkselegenә tәripliedlek inderergә hәm şul jul menen bedden politika bed'a zinovjefsilьq—trotskisilьq platformahь tip atalqan platforma ruxьnda yqarteveqa tntilьvь **ip. Kiroftь** ylterevden motivь bulqanlьqьn kyrhәtelәr.

Ip. Kiroftьn ylterelevenә kilhak, qәjeplanevselerden ajteve nә qaraqanda, bunda ebtәlma motiv-Leningradtaqь elekke zinovjefsilar gruppahьn ideja hәm politik jaqtan tar mar itkan ip. **Kiroftan** ys alьv motivь bulqan ydenen javaptarьnda **Nikolajef:**

„**Kiroftьn** Leningrad oppozitsionerdarьna qarşь ojoştorolqan kerәşe menen bajlaneştә unьn menen elekke oppozitsianьn yde nen ajьrьm rbaptare nar ine" tip ajta.

VKP(b) UK PLENUMЬ QARARЬ

BOJOMOJA AŞЬRЬLA

Ilebeddә, VKP(b) VK plenumь qerarьn bojomqa aşьrьv julьnda kin eş jәjep jeәrelde.

Ikmәk beşerev promьşlennosti ь ranotniktarь sojuzьnьn Ydәk komitetь sojuzpromxleoperenie betә sojuz berekmahe menan berlektә qinvar urtalarьnda Ikn ak zavodtarь hәm pekarnә eşselerenen hәm inzenertexnik ranotniktarьnьn betә sojuz konferensiahьn saqьrasaq. Konteren iala, VKP(b) VK nojaar' plenumьnьn kartocka sistemahьn betәrev turahendaqь qararьnьn, şulaj uq partia Ydәk komitetьnьn adaq promьşlennosti predpriatielәrenen tadalьq torojon aqşьrtьv hәm produksia sujlatlarьn kytarev turahendaqь qararьn ytavden tәvge jomaqtarь jalalasaq.

Potrebkooperatsia ranotniktarь sojuzьnьn Ydәk komitetь savda ataqlь keşelәren jida torqan kitap buldьrьv turahьnda polozenie tarablanь. Bьqa kul'turalь sovet savdahь esen kerәstә ajrьmsa xedmәt kyrhә tevselәr terkelәsaktar. Bьl kitapqa inderelgan kooperatordarqa kyp kena l'gotalar birel-(kurort esen putjovkalar, kooperativ ranotnigь qailә aqzalarьn uqьrqa jeәrevda aldьn totolov h. b.).

Minski, Mogiljov, Ivanof elkahe, Mәskav h. b. kyp kenә rajondarda profsojuzdardьn tyәange ojoşmalarь ikmәk beşerevden adaq nazalarьn binajtevda aktiv bulьşlq kyrhәtelәr.

VKP(b) VK plenumь qararda rьn SSSR xedmәt andare tanta na menan qarşь alalar. Kamcatka xalьqtarь, qisman Cukcь hәm eskimostar, plenumdьn ikmәk savdahьn jәjep jeәrev turahendaqь qararьn ber avьdan alqьşlajdar. Kamcatkaqь Petropavel qalahьnda 25 janь ikmәk magazinь hәm ikmәk la ajoktarь asьlasaq.

Tikşerev hedemtalendә, sovetqa qarşь bьl gruppanьn mas saqa tajanьvqa betә emeten juqьltqan, politik beterevga xekem itelgan hәm yd maqsattarьn bojomqa aşьrvqa bşanьsь bulmav arqahьnda terror julьna baqan, yd qabьqь esenә genә aklangan terkemdan torqan lьqь belende.

Bьl „Leningradsentrь" tip atalqan jaşeren terroristik gruppa hьnьn sostavьna oşo keşelәr in derelgane belende: **I. I. Kotoljonof, N. N. Şatski, V. V. Rumәnsef, S. S. Mandel'ştam, N. P. Masnikof, L. R. Levin, L. L Ossitski, L. Nikolajef.** Ular betahe la elekke zinovjefsilar oppozitsiahьnьn aqzalarь bulqandar.

Bьl eş bujьnsa tybәndage keşelәr qulqa alandь hәm SSSR Ydәk başqarma komitetьnьn oşo jьl 10 ijyl hәm 1 dekaer qarardarьna movaiiq rәveştә SSSR juqarqь sudьnьn xarai kollegiahь qaramaqьna birelgelәr: **L. V. Nikolajef, I. I. Kotoljuof, N. P. Masnikof, N. N. Şatski, S. S. Mandel'ştam, G. V. Sokolof, V. I. Zvezdof, I. G. Juskin. V. V. Rumәnsof, N. S Antonof, A. L, Xanin, A. I. Tolmazof, V. S. Levin, L. B. Sositski.**

Bьl keşelәr betahe la sovetqa qarşь elekke zinovjefsilar oppozitsiahьnda torqan esen terle vaqьttarda partia safьnan sьqarьlqan hәm kybehe—partianьn hәm sovet vlastьnьn politikahьna tulьhьnsa quşkvdarьn rasmi rәveştә beldergandare hunan da—ularqa partia aqzahь bulьv xoquqь janьnan qajtarьlqan bulqandar, **Ə. Nikolajef,** partia disiplinahьn bodqan esen 1934 jьldьn naşьnda partia safьnan sьqarьlqan hәm tavna itep qariza birgange kyra 2 ajdan hun janьnan uqa partia aqzahь bulьv xoquqь qajtarьp birelgan bulqan.

ӨFӨ QALA SOVETЬNЬŊ BOJEVOJ BURЬSTARЬ

(Өfe qala sovetь predsedatele ip. TOLSTOJ menan bejlaşev)

— Өfe qala sovetьnьn janь sostavь eşkә totondo. Eşten nigedenә hajlavslardьn nakazlarь halьndь. Bәtә aylektar dә nakazdar nigedendә 1935 jьlqa eş planь tedenelәr. Planda nerense navbattә, hajlavslardьn qabqa srokle, hunlatьlmaj torqan talaptarьn ytav aldan jeraia.

Qala sovetь jaqьnkendardә tep tqlbardь ikmәk menan kin raveşta savda itevgә aderlanevgә hәm qala kommunal predpriatielarenen eştaren tartipkә halьvqa jynaltә.

Bedden burьs ikmәk menan savda itevgә magazindardь hәm larjoktardь aderlavdan genә tormaj, bәlki kul'turalь savda itevde la ta'min itevdan torn. Bed potrenitelden, janь qьna beşep sbqqan ikmәkte sirotibd albvbna hәm bьl ikmәkte qaqьdqa terep birevga elqaşasaked. Bьl; her ber magzin hәm larjok pakittar hәm tovar tera torqan qaqьddar menan ta'min itergә tejeş tigan hyd.

Ikmәk zavodtarь hәm pekarnәlar on menan id'min itelgandar. Ikmәkten her terle assortimentьn beşerevga hәm unь magazindarqa janь kejensә kilterevgә elqaşergә karak. Ikmak menan savda itevgә aderlekta—dur eş savda kooperativ sekstahь ebtenә teşa. Bed her magazin hәm pekarnalarda qala sovetь aqzalarьnan postar ojoştora başlajaabd. Ular eşte kontrolirovajt itev menan genә qalmajbnsa, bәlki eşkә jardam da itasaktar.

Qala sovetь sovet savdahьn jәjep jebarevgә qemyman nьq iqtibar itergә ujlaj. Ajrьp ajtkandә, bed jaqьn kendardә „Gastronom" hәm nalьq magazindarь asьvqa ireşәsaked. Bьl magazindar esen tovar fondtarь jebarelgan inde. Qala sittarendә savda ojoştorov bujьnsa bajtaq qьna saralar alldalanek. Oşo kendә savda itev esen unajlь jorttar aderlanә.

18 dekaerdә qalalaqь qajhь ber munsalar eşlamaneler, 18 hәm 19 dekaerdә qala jaqtьhьd ultirdь-bьl kommunal predpriatielerden aik nasar eşlavanlektare turahьnda hejlaj. Munsaker jьvьv trestь (upravlajuşcie **Ivanof**) şaqtaj jaqşь eşlergә memkin, lakin unьn apparatь jeted sulmav, xedmatsandarde asbnlap xedmatlanderevga telamav—hьv menan ta'min itevdә jьş qьna adeklektargә, tadalьdlьqqa h. b. kilera. Xedmetsandarda xedmatlanderevga sundaj qaravdarqa qarşь qala sovetь aik qatь kejaşasak.

Kommunal stansa'sulьp torqan YES qatlanьna tygel, bәlki promьşlennaj predpriatielerde lә xedmatlanderә. Ybep barьvsь promьşlennaj predpriatielar ydarenen promьşlennaj elekter sentral'daren tedahe urьnda YES qa bşanalar. Qala sovetь YES tarafьnan taqat qalanьn kommunal' talaptarьn qьna xedmatlanderev mas'talahen quja—taqat şul qьna her bereşenen kvartirьna jaqtь ytkarergә, qala sittaren h. b. jaqtьrtьrqa memkinlek birasak.

Qala sovetь jaqьn kendardә kommunal' xuzalьqtardь tikşerev ytkarergә ujlaj. Bьl, unьn betә avьtv jaqtarьn asьp halьrqa hәm kommunal' predpriatielardeq eştaren tartipkә halьv saralarьn kyrergә memkinlek birasak.

Xedmatsandarde xedmatlanderevda her ber „vaq-tejak" dur rol' ujnaj. Qalala tedatev-remontlav masterskojdarь juq tip ajterlek. Batin kalardь tedatterev esen masterskojqa barьp sirotqa jadьlьrqa jaki ularda xosusi masterqa itep birergә karak bula. Qalala bujala, kirnes, zamaska, izvest, qadav h. b. hata torqan magzindar juq. Qala sovetь in jaqьn vaqьttarda tedatev-remontlav, bigerak ta kysmә masterskojdar seltaren kinajtergә (ablar eşselerden, uqbvsbiardьn dejem torlaqtarenda, zakitarda eşlajasaktar) hәm xuzalьq tovardarь hata torqan magazindar asьrqa ujlaj.

Qala sovetьnьn xisap birev kampaniahь va qatьnda hajlavslar xuliganilьq turahьnda aik kyp hejlanelar. Bed bьl javbzilqqa qarşь kerastә militsia haqlьqьn kesajtev menan genә qalmajbnsa, bәlki xuliganilьqqa qarşь kerәşkә hәm jәmәqat milken haqlavqa, militsiaqa jardamsь brigadalar ojoştorov arqьrь, xedmatsandarde lә ebqtьrtirqa ujlajabd.

Bьl, qala sovetь eşenen qajhь ber momenttarь qьna. Qala sovetь aldanda Өfene sovet Başqortostannьn elgele ydagenә ajlanderevda iratlia dur hәm qalmarlь surьstar tora. Bьl dur surьstardь ytav esen qala sovetьnьn betә deputattarь la aktiv eşlergә tejeştar hәm bьl eşkә sovet aktivьn ebqtьrtirqa karak.

26 dekaerdә sekstalardьn ojoştorov jьjlьşь ytkarelә. 14 seksia: kommunal—torlaq, savdakooperativ, qurqavsьlьq, tedaklek h.b. sekstalar ojoştorola. Şulaj uq avbl xuzalьqь hәm malsablq sekstalarь ojoştorola. Bьl sekstalar qala sovetьnьn elekke sostavanda juq ine, lakin ular aik kerak. Qalala dur saqsasablьq nar, xedmatsandarden kyachenen hьjьrь, jort qujandarь h.b. bar—sekstalardьn surьsь bana şul jardamsь xuzalьqtarqa jetakselek itevdan tora.

Deputat gruppalarь betә ere promьşlennaj predpriatielardә hәm banan tьş itke Өtelә, Gorlumnola, Nizgorodkala, segan alanьnda hәm başqa okrainalarda ojoştorolalar.

Qala sovetьnьn yd apparatь turahьnda ber nisә hyd. Banan ber ike ken elek min hәm qala sovetьnьn janь hajlanqan ber nisә jetakse ranotniktarь qala sovetьnьn apparatь hәm unьn aylektare nisek eşlaganlegen tikşerdek. Bed apparatьn eşendә dur valakitalar, hyipanlek narьqьn astьq. Jomoş menan kiveselar nasar xedmatlanderelelar in jabaj sravkalardь ber ni sә ken bujьna'ala almaj jerejdar, kyp ranotniktar ularqa javapь ketәsakka birgen teble itep birelar.

Eşkә bandaj ujurokratlik qarqvqa sik qujьlasaq. Qala sovetьnьn apparatь bidger eştarga mazbyr hәm bed bьqa elqaşasakaed.

Qala sovetьnьn janь sostavь eşkә nьqlap totondo. Qalanьn betә xedmatsandarenen jardamында Өfene sovet Başqortostanьnьn kul'turalь, tedek ydagenә ajlanderasaked. V.K.F.

BAŞQORTOSTAN ASSR YDƏK BAŞQARMA KOMITEТЬ PREZIDIUMЬ SEKRETARLЬQЬNЬŊ

BELDEREVE

Betә Başqortostan sovettar 9 nьs sjezdь 1935 nse jьl 3 nse ojnvar,kis saqat 6 la kul'tura harajьnde asalasaq.

Betә Başqortostan sovettar 9 nss sjezdьna hajlanqan, Өfe qalalьnda jaşagan keşelarde terkev 31 dekaer hәm 1 ojnvar kendarenda irtenaek saqat 10 dan alьp, kis saqat 8 ga tiklem, Başqortostan ASSR Ydәk başqarma komitetь jortondь, № 14 aylmalә atqarьla.

Başqortostandьn rajondarьnan kilgen delegattardь terkev 2 nse ojnvarda, irtenaek saqat 10 dan alьp, krabtejandar ydәk jorta ninahьnьn uqьv aylmahendә başlana.

Sjezd ulterştarьnda nulьv esen qunaqtar nilets Өfe qalahьndaqь partia hәm prolsojuz ojoşmalarь aşa eleşelәsak.

BASSR VBK PREZIDIUM SEKRETARLЬQЬ

ƏDERLEK JUQ

Byzdek orloqsoloq sovxozь. Orloqsoloq sovxozьnda ikmәk savdahьn kin kyldmdә jajet terevgә aderlek betenlaj juq tip ajtergә memkin. ORS qa pekarna hәm ikmak tarjoktarьn aderlergә karak. Lakin, ORS-tьn aqas materialdarь juq. Pekarnalarda mejestar ader tygel. Ikmak beşerevse hәm ikmak halьvsblar kadrь aderlanmaj.

(BaşRosta).

AKADIMIK MAAR YLDE

Leningrad. 20 dekaerga qarşь tendә, SSSR fandar akademiahьnьn vitse-prezidentь, Tarix hәm materiat' kul'tura davlat akademiahьnьn pr dsedatele, Betә sojuz kommunistik akademianьn bьsn aqzahь, Betә Rossia Ydak Başqarma Komitetьnьn aqzahь Nikolaj Jakovlevic Maar, şirjan tamьrdarьna qan tejelevdan (arterioskierozdan) ylde

AKADIMIK MAAR N. J.

Dәnjalaqь iq dur tel qalimdarenan nerehe, at qadanqan fan adamatь **Nikolaj Jakovlevic Maar** 1864 nse jьl Kutais qalahьnda tьvqan. Gemnazianь altьn midal alьp tamamlaqandьq hunьnda ul Peterbur universitetьnьn kәnsьqьş xalьqtarь tele tukul'tetbna inә hәm ydenen spetsial'nostь itep giuzin hәm erman teldaren hajlap ala. Adaqtan Maar şulaj uq qәrap, syrіa, jevrej, boronqo iran, terek hәm sanokit teldaren dә ejrana.

Tel turahьnda janь tәqlimatqa nigedi halьvsь, betә donjadәvmәlendә at qadanqan akad. Maar 1909 nsь jьl fandar akademiahьnьn bьsn aqzahь bulьp hajlanqan saqьnda 30 terle tel belә ine.

Maar qazap jaqşь jәmәqat xedmatsehe ine. VSIK prezidiumьnьn 1933 nse jьl 1 dekaer qararь bujьnsa Maarqa—xedmat kyrhatkan fan adamatь tigan isem birelә. Maar aik kyp handaqь sit il qilmi jәmqejatterendә aqza ine.

Akademik Maar aik dur 500 lap qilmi tikşerenev abardare jadьp sьqardь.

—**—

Kuznitski metall zavodьn tedәvşelәr

LENIN ORDENЬ MENƏN BYLƏKLƏNDELƏR

Məskov. SSSR Ydәk başqarma komitetь „Stalin" ismendage nerense Kuznetski metall zavodьn halьvda qatnaşvsilardan 7 iptaşte Lenin ordenь menan bylәklargә bulьp qarar sьqardь Bylaklanevselar esenda tedev eştare başlьqь Frankfurt, zavodtьn texnik direktorь Bardin, zavod direktorь Butenko, parttalьn qala komitetь sekretarь Xrutof iptaştar bar.

Bulardan tьş taqь la altь iptaş xedmat qabl bajraqь ordenь menan bylaklandelar.

Bьlar esendә tedeleşten baş inzenerь-Aleksandrol, domna sexьnьn ober-masterь Rovenski, baş inzener Ploskevic iptaştar bar.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

MEXANIZATSIA AQAS EŞTƏREN

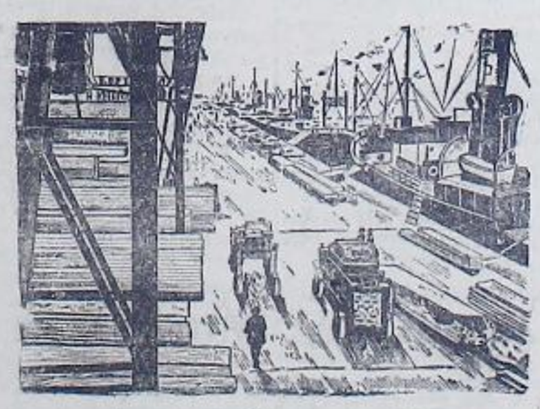

Leningrad savda portьnda aqas materialdarьn paroxodtarqa tejav eşe aik jaqşь mexanizirlanqan. Kytarev eşendә kesle krandar, taşьv eşendә lesovozdar eblajdar.

Byrattə: Sit ti paroxodtarь Leningrad portьnda aqas tejajdar.

Aqas sьqarьv planь srogьnan alda ytalde

Arxangelski. VKP(b) kraj komitetь hәm kraj başqarma komitetь: Stalin, Molotof, Rozenqol'ts iptaştargә telegramma buqьp, Tenjaq krajdьn eksport qa tovar birev jьllьq planьn srogьnan alda-1 nse dekaerga tamamlavdarь turahьnda raport birdelar.

Aqas sьqarьvdaqь ydel ylse ve jaqьnan Tenjaq kraj Sovettar sojuzьnda berense urьndь tota.

JETEN ƏDERLƏV—82,8 PR.

Jeten aderlav planь (natural'ata tylavdar da şuqa ina) Sojuz dәvmalendә 15 dekaer'ga 82,8 pr. qa ytalde. Mәskav arьnan Ivanof elkahe tultьrьp ytane. Leningrad hәm Belarussialar da tultьrav aldьnda. Iq artta planьn narь 34,2 pr. qa qьna ytap Sverdlof elkahe,Ukraina—41 pr. Kenbajь-Sebet elkahe—30,2 pr. qa ralar.

◆ **Kiev.** Ukrainanьn şaxar zavodtarь 10 dekaerga tiklem 594.680 sentner şakar eşlap sьqardьlar. Segeldertan şakar eşlavdage jeqaltьvdar norma bujьnsa kyd unьnda totolqan 2,45 pr. urьna 2,38 pr. qa qabqartьlqan.

MAMEL MILLƏTSE-SOTSIALIŞ TARЬNA SUD

Kaunas (Kovno), 21. Litva telegraf agentstvohьnьn xabare bujьnsa begen millatse-sotsialistar protsesьnda qajeplav aktьn uqav davam itkan.

Qajeplav aktьnda Zasstьn 1929 jьldan birle Germania millatse-sotsialistar partiahьnьn aqzahь bulьp torqanlьqь hәm şul partia elgehe bujьnsa Litvala „Kristilk sotsialistişe arbejtsgemejnşaft" partiahьn ojoştorqanlьqь kyrhatela. 1933 jьldьn ijy nendә Germania millatse-sotsialistar partiahьnьn vakildare menan hejlaşev esen Zass Berlingә barqan. Kenьqьş Prusialaqь millatse-sotsialistar ojoşmarь bьl partianьn eşenә qatnaşqandar. Germania millatse-sotsialistar partiahьnьn organdarьna Mamel elkahendage millatse-sotsialistar xarakatena jetakselek itergә quşьlqan bulqan.

Repp şulaj uq Germania millatse-sotsialistar partiabьnьn sitildar aylege vakildere menan hejlaşev esen 1933 jьlda Berlingә barqan hәm Gess tarafьnan qabul itelgan.

Qajeplanevselardeq arehe millatse-sotsialistardьn Venala Dol'fostь ylterevdarena hәm Klajpedala lezutistь ylterevdarena natralenep Nejman partiahь menan aranь betenlaj edarga qarar birgenlegen ajtte. Başqa qajeplanevselar „Sotsialistişe fol'ks gemejnşaft" partiahьnьn okrug jetakselarenen jьjlьştarьna qatnaşqanlьqtarьn hәm ul jьjlьştarda Litvaqa qarşь vostania aderlav maqsatьn kydatkan jaştar xarai ojeşmahьn tavdarьvqa aderlek alьp barqanlьqьn iqrar ittelar. Klajpeda territorialьnda jerle ojoşmalardьn liderdarь qulьnda qoral bulьrqa tejeşle bulqan. Vallet millatse-sotsialistar tarafьnan Litva politstahь menan eajlaneş totovda qajeplangan Loops tigan keşene yltererga mataşqan. Qajeplav aktьnьn adaqьnda qajeplanevselardeq isemlektare kilterela. Isemlektә yd partiahьnьn 34 aqzahь menan Zass hәm yd partiahьnьn 93 aqzahь menan Nejman kyrhatelqan. Ular millatse-sotsialistardьn Germanianan alьnqan direktivtar bujьnsa xarakat itkan hәm yd aldarьna qoralь vostania julь menan Klajpeda territorialьn Litvanan taitьp alьp Germaniaqa quşьv maqsatьn kydatkan jaşeren ojoşmalarьnda aqza bulьp torovda qajeplanalar.

Bulardan başqa jәnә lezutistь ylterevdә qajeplangan 7 keşe hәm Loopstь ylterergә mataşqan 3 keşe bar.

FRANSIA FAŞISTARЬ BERLINDƏ

Berlin, 21. Germanianьn saqьrьvь bujьnsa Berlingә Franslanьn elekke frontoviktar sojuzьnьn predsedatele Pişo hәm şul uq sojuzdьn sekretarь Randu kildelar. Ular har ikehe Gitler hәm Gess tarafьnan qabul itildelar.

Ulardьn kileve ajqanlь sьqarilqan rasmi belderevdә Pişonьn hәm Randunьn Germanialaqь elekke frontoviktar sojuzьnьn jetakselarenan nerehe bulqan Oberlindoner menan hejlaşkanlektare kyrhatelә. Bьl hejlaşevdar vaqьtында „dur politika" problemalarь tikşerelmaqan, lakin „har ike haldat xalьqtarьnan" namьtlь satrudnicstvoqa antilьvdarь anlatilqan. Rasmi belderevdә Germania hәm Franslanьn elekke frontoviktar sojuzdarь arahьndaqь hejlaşevdarden kilasakta lә har ike ilden rasmi vakildarenen qatnaşnan başqa" davam itәsaqe kyrhatelә.

KARTOCKALAR SISTEMЬNЬŊ BƏTƏRƏLEVE

TURAHЬNDA LUI FIŞER

London, „Stejtsmen end nejşen" isemle adnalьq gazet Lui Fişer'den kartockalar sistemьnьn almaştirilьvь dur әhamiatka eja bulqanlьqьn hadьq ebienә alьp jadqan maqalahen iqlan itә. Fişerden hydtare bujьnsa kartockalar sistemьnьn aeterelave ikmak menan ta'min itevden kinajeven, tovar xaqtarьnьn teşeven ratlaj hәm promьşlennost eşlanqetlarenen hanь artьvьn saqьldьra. „Bular betahe la,—tip jada Fişer.—Sovettar sojuzь promьşlennostьnьn unьştnan qiarat. Bьl tida jaşavse jaki uqa barьp qajtavsь keşelar tovardardan kendankan tidlek menan artьvьn şulaj uq tormoş kimalenen tidlek menan kytareleven kyra alalar.

QЬTAJ QƏDЬL ARMIAHЬNЬŊ UNЬŞTARЬ

Tokio, 21. „Asaxi" gazetьnьn xabarsehe Qьtaj Qьdьl armiahьnьn Sьjcuan provinsiahьna tana hezym itevse tep 'kestarenen Xunan hәm Guansi provinsialarьn ytep, Nankin qaskardarenen frontьn edganlektaren hәm 17 dekaerdә Gulczouqa inep, tenjaqьna tana narьvdь davam itkanlektaren belderә Nankin qaskardare, tip, jada xabarse, Qьdьl armiaqa zitdi qarşьlьq kyrhatmajdar hәm şuqa kyra „Sьjcuan provinsiahь xader qurqьnьs abьlnda tora".

***

Tokio, 21. Simaun rengә agentstvohьnьn Nankin xabarsehe Qьtaj Qьdьl armiahьnьn Anxoj provinsiahьnda Lo Pin-guj hәm Fan Si-min komandahь abtandaqь otradында 20 men keşe bulqanlьqь kyrhatelә.

Nankin xarai dairalarь, tip jada xabarse, Anxoj provinsiahьndaqь xalqa emetbed qarajdar, senki „Qьdьl armia provinsii qaskardarenen betә ataklarьn batьr rәveştә kire qaqa hәm bьl rajonda Qьdьl armiaqa qarşь karatel'naj ekspeditsianьn unьştarьna ad bşanalar".

SOVETTAR SOJUZЬNDA

MAMЬQ ƏDERLƏV PLANЬ 83,9 PR. QA YTƏLDE

Məskov. Mamьq aderlav planь 15 dekaerga, betә sojuz dәvmalendә 83,9 protsentqa ytalde. Jьllьq planlarьn Yzbakstan 85,3 pr-qa, Terkmanstan 93,8 pr. qa, Taz kstan 84,1 pr. qa jetkerep ytanelar. Iq alda Zakavkazia respublikalarь Gruzia, Ermanstan hәm Azrbajzan bara, ular plandarьn tultьrьp, ebtap tapşьrьvdarьnda davam italar.

Betә Zakavkazia davralendә qemyman, mamьq tapşьrьv planь 15 dekaerga 106,2 pr. qa ytalde. Zagat-punkttarqa plandan tьş 9400 tonna samalьnda mamьq tapşьrьldь. Janь mamьq rajondarь qьna qalu itelmatlek artta qalьp naralar, ular plandarьn bara 32,7 pr. qa qьna ytanelar.

Zej elkahendə berense sovettar sjezdь

Kazarovski. Ruxlovo qalahьnda kisa, Alьb Kənsьqьş krajьnda janь aarilqqa kiltereigan Zej elkahenen nerense sovettar sjezdь asьldь. Delegattar ajaq yrә torop, ip. Kiroftь xermatlәp itkә aldalar. Qatь alqьştar atьnda pacodь prezidium qa VKP(a) VK politajurohь hajlandь. Sovet vlasь organ' rьna kolxoz qardarьnьn 80 mendan artьq jaqşь udarniktarь jeәreldelәk.

Zej elkahenen berense sjezdьn uramqa demonstratsia esen sьqqan qala xedmatsandare qotlap yttelar.

Yzbakstanda hajlavdar

KYTƏRENKELEK MENƏN YTƏ

Taşkent. Yzbakstanьn 50 rajonьnda sovettarqa hajlavdar bara. Hajlav ytkan 213 avbl sovetьnda hajlavslar jьjlьşqa 76,5 protsent qatnaştьlar. Qajhь ber rajondarda (mәtәlan: Narьm, Rometan h. b.) hajlavslar 90 pr. qatnaştьlar.

Avbl sovetьna birgan nakazdarьnda kolxozslar dәvlatka mamьq tapşьrьvdь tultьrьp ytav, mamьq sosev eştaren jaqşьrtьv malsablqtь yrsetev turahьnda tәqdimdar inderalar.

Taşkenttьn Oktanr rajonьnda hajlavslar 75 pr. qatnaştьlar. 12 nse ucastkala hajlav jьjlьşьnda 40 yznak qatьnь pәranzә taşlanalar. Şulaj uq ojoşmaqan xalьqtar da nьq qatnaşalar—Taşkenta ular 80 protsent qatnaştьlar.

***

Məskav elkahendә avbl sovettarьn hajlavdar tamamlanьv ebtendә. Xader inde 5218 avbl sovetь, jaki 84,8 pr.t hajlandь. Sovet vlasь organ' rьna kolxoz qardarьnьn 80 mendan artьq jaqşь udarniktarь jeәrelde.

Məskav hәm rajon sovettarьnьn eşnakarlege xedmakardar tarafьnan ber tavьştan maqvaliq tabьlalar. Hәr jerdә hajlavdardan hun xedmatsandar demonstratsia udqarьp proletariat diktaturahь organdarьnqotlajdar.

IKMƏK MAGAZINDARЬN, LARJOKTARЬN TIKŞEREV REJDE

IKMƏK SAVĐAHЬN

KUL'TURALЬ OJOŞTOROROÇA!

VOLGINDЬŊ EŞLEKHEĐ PLANЬ

ƏĐERLEK, XƏĐERQƏ KYĐIƏ QENƏ

Öfe-Işemsaj timer juls tede eşenen berense ucastoqында, VKP(b) Vđək komit tьnьn nojəər plenumь qarattatьn praktik tormoşqa aşatьv nasat. Oşo kengə tiklem janь pekarnələr hәm ikmək lorjoktarь hatьna başlanmaqan. Ucastok ORS nacal'nigь **Volgindьn** „planь" bujьn a. netehe 4 larjok. Dimstansohында ber pekarnə hatьnьrqa, Nizgorodka hәm Kasakovala elekke pekarnələr qalьrqa tejeş.

Lәkin bьl plan his kenə lə real plan tygel. Senki 4 larjok hәm ber pekarnə menən genə eşsələr talabьn qaplap bulmaj. Xatta **Volgin** yđe lə:

— Bьđ eşselərđen 60 prot-sentьn qьna ta'min itəsəkseđ, ti. ə, 40 pr. eşse qəjđan ikmək alьrđar? Ular ikmək esen Öfegə batьrqa tejeş orme? Volgin bьqa javap birə almaj.

Kyptən tygel genə ucastokta bulьp uđqan partia aqzalarь hәm eşselər jьlьlşь, Volgindьn eşlekhed „planьn" qatь təzqit abtьna aldь. Ber genə terlə lə praktik eş eşləmaj. buşqa lьqьrđap jatьvsь Volginqa eştə qьrqa hьnьlş jaharqa quştь.

Aj adaqьna jeterlek tiklem pekarnələr hәm larjoktar әđetlәv esen Volgindьn „planьn" qajtanan qarap, nojəər plenumь qarattarьn praktik tormoşqa aşatьvđa aşьqlь saralar kyrergə kərək.

V. Kolosnoof

PEKARNƏLAR

TƏĐƏV EŞEN

TAMAMLANЬ

Işemsaj. Işemsaj neit promьşlohь dəvlət'en kin kyləmdə ikmək menən savđa itev eşenə әđerlənə. Dyrt janь pekarnə tedev eşe tamamlandь. Oşo kend rđə uqa hьnəv jahalassq. Bьl kengə tiklem promьşlola qara ikmək kenə neşerelə ine. 1-qinvarđan başlap aq ikmək, batkalar, krendilđər h.b. ter ikmoktər đə neşereləsək.

Posjolokta ikmək hәm on savđalь esen 10 larjok asьlasaq. Bьqa tiklem avьldarđa tolovsь esselər ikmək alьp esen posjolokqa jerejđər. Ə xəđer avьldarđa, zimlənkələr rajonьnda. janь posjolokta, **Allaqьvatta, Kebəpqoldə, Samakaj đa** hәm Işemsaj avьlьnda larjoktar asьlasaq. Ike on hәm furaz larjoktarь asьla.

3 jьls larjok tedev eşe aara. Bьqa tiklem eşlәqan larjoktar đa jьlьtalasaq Partia komitets promьşlola Ike đur magazin asьv turahында rajon ojoşmalarьnan horaj.

Burandar vaqьtında ikmәkhed qalmaь esen, promьşlola ber ol tiklem igen zapasь әlerlərgə kərək. Promьşlogа hər ajqa 2 şer jeđ tonnaqa jaqьn ikmək kərək bulasaq. (BaşRosta)

IKMƏK HATЬVQA

ƏĐERLEK JOMOŞAQ

Beloret rajonьnda ikmək hәm başqa produktlar hatьvqa әđerlek eşe qənəqətlənerlik tygel. Sl erək ta, Tuqan, Tirlәndə hәm orman pronьşlennostь nəktələrendə eş nasar tora. Unda ikmək seşerev esen pekarnalar, ikmək te haqlavqa skladtar juq. Savđa itev nəktələre lə әđ. Rajonda ikmək seşerevse, magazin medtđare, prilavka rabotniktarь jetes məjđər. Şulaj bulьvqa qaramatьn, kooperativ hәm savđa ojoşmalarьnьn jetəkselərə oşo vaqьtqa tiklem sklad, magazin hәm larjoktar esen binalar tabьv saralarьn kyrmәjđər.

Beloret partia rajkomь bьl xəlđe tikşerđe hәm konkret saralar bildələne. **Beloret, Tirlən, Tuqan** hәm timer jul bujьnsa savđa selterə 60 nəktəqə arttьrьla. Urman promьşlennostьnđa 61 on magazinь hәm şul tiklem yk juraz magazindarь asьla. Beloret ikmək zavođь es smenalь eşkə kyserelə. Tuqan hәm Tirlәndə pekarđar, magazin medtđare hәm prilavka rabotniktarь әđerlәv kurstarь ojoştorola.

(BaşRosta)

2 PEKARNƏ

HALЬNA

Qarifel rajonь **Deveş, Podlon** sovettarь VK plenumь qararđarьna javap itep, kooperatsiaqa igen hatьvđь tulьhь menən ytanelər.

Rajsojuz, VKP(b) Vđək komitetьnьn nojəər plenumь qararьn praktik bojomqa atqarьv nigedendə rajon vđəgendə təvlegenə 1 men kilogram hәm **Zinovjef** bьjala zavođьnda təvlegenə 100 kilogram ikmək beşerep sьjara alьlьq pekarnələr tedev eşenə başlanь. Tedev materialđarь hәm eşse kestar menən jeterlek dərəzələ ta'min itelde. Tedev eşe 25 dekaprđan đə qalmaj-tamamlanьrqa tejeş.

Nojəər plenumь qararđarьna javap itep, kyp kenə avьl sovetlarь kooperatsiaqa igen hatьvđь kesəjttelər. **Qьđьl bylək, Arnaş, Kyejaz** h. b. avьl sovettarь igen hatьv planьn tamamlav aldьnda toralar. Plenum qararđarьn ejranev hәm igen hatьvđь kesəjtev esen avьl sovettarьna rajon vđəgenən 32 keşe jebərelde. ZAHREDTINbF.

Aldьnqь sel'polardan elge alьqьđ

Ucalь. Kolxozsь hәm eşsən janqьđaqtar arahында igen hatьp alьvđa massovь—anlatьv eştәren kin jolep jebərev arqahьnda Polakov—131,3 pr. qa, Axun—111,6 pr. hәm Rəsyl sel'poh 104,5 pr. qa tiklem igen hatьp aldьlar.

VKP(b) Vđək komitetьnьn nojəər plenumь qararđarьn ejranev unaь menən igen hatьp alьvđь taqь la nьqьraq kesəjtelər.

Öj. I.

◆**Krasnaja Gorka.** (BaşRosta) Nurlman rajonьnda VKP(b) Vđək komitetьnьn nojəər plenumь qararđarьn bojomqa atqarьv esen bojevoj raveştə kerəşkəndere juq. Ikmək savđahьn jəjelderev eşenə әđerlekte konkret ber nəma lə eştənmaj.

Rajon vđəgendə savđa nəktələre lə bildələnmәgən. Rajonda pekarnelar juq. Esse hәm xedmətkarđərđen ikmək menən qalaj ta'min itelәsəktərə turahында **Rajsojuz** da hәm başqa rajon ojoşmalarь lə belmejđər. Xəđerqə qoro hejlevđər genə bara.

ÖBJƏLIL-HЬNЬLЬŞ JAHARQA TEJEŞ

Öəjəlil rajonьnda dəvlətkə igen hatьv eşe jomoşaq bara. Kooperatsia sistemь bujьnsa 20 men 370 sentner igen hatьp alьnьb urьnqa, bara 8 men 323 sentner qьna alьnqan.

Igen hatьp alьvđan jomoşaq batьv partia komsomol ojoşmalarьnьn kolxozsь hәm janqьđ qatar massabь arahында anlatьv eşen tejeşensa ojoştorop jebərmәvđərenən kilə.

Massovь eşte dereb ojoştorqan „Aloqa" kolxozь 1 men sentner, „Budjonnьj"-1 men sentner, hәm „Uraq sykeş"-3 men sentner igen hatьlar. Şulaj uq „Sulavat-batьr" kolxozь predsedatele Öjilmanьf aqaj 15 sentner, partorg Öjinadatьf 16 sentner, k lxozsь **Ometnajaf** 6 sentner hәm „Osqon" kolxozь komsomoldarь 40 sentner igen hattьlar.

Lәkin sel'polar eştaren igen hatьp alьvqa qarata norop je bərmәgəndər. Sel'polarđa igen hatьvsьlarđь tulь tə'min iterlek tovar juq. Alьnqan igendər đ. punktqa taşьlmajđar.

Partia, komsomol ojoşmalar igen hatьp alьvđa anlatьv eşen jolep jebərergə, ə sel'polar alьnqan igendərđe punktqa taşьvđь qəđvlatьrqa, igen hatьvsьlarđь tovar menən jeterlek itep ta'min itergə kjeştər.

Z. JAXIN.

UCALЬ RAJPOTREBSOJUZЬ

„TЬNЬSLЬQQA" BIRELGƏN

Ucalь rajonь igen hatьp alьvđa qьrqa soroleş jahaj alqanь juq.

Kolxozđan aylenmaj torqan tovđtarьn oşo kengə tiklem hatьp belmәgəndər. Kolxozđar 90453 bot igen hatьrqa nulhalar, oşo kengə tiklem ni narь 80610 bot igen hatqandar.

Kolxozsьlar hәm janqьđaqtar arahында kooperatsiaqa igen hatьv siktən tьş nasar. Ulardan 29547 bot igen hatьp alьnьrqa tejeş nulha la, ni narь 8165 bot qьna alьnqan.

Juqarьda kyrhətelgən silđar rajo da igen juqlьqtь kyrhət mәjđər. Lәkin ajrьm sel'polarđan eşlekhedlegen, igen hatьp alьvqa tulь әđerlənmagənlek tәren hәm kolxozsьlar, xedmətsən janqьđaqtar arahында massovь anlatьv eşe juqlьqьn kyrhətelər.

Rajpotrebsojuz sel'polarqa kərəkle tovardarđь vaqьtında jebərmәj, kolxozsьlar kərəkle tovardarđь alьvqa moxtaz bulьp toralar. Şulaj uq Amangilde sel'pohьn da kərəsin, şəkər, tod kevek nəmalər đa kolxozsьlarqa jeterlek kiltərelmәj. Kolxozsьlar sel'poqa igen hatьrqa kilterhələr, sel'ponьn kərəkle tovardarь bulmaj. Şul arqьla kolxozsьlar sel'poqa igen hatьvđan jьraqlaşalar.

Ibke Bajramqol sel'pohь 1388 bot igen hatьp alьrqa nulha, ni narь 121 bot qьna hatьp alqan. Bьl sel'po rajonda in eşlekhed sel'po bulьp hanala. Betenlaj eşlәmaj. Ilsenqol, Tatlemət hәm Navrьđ (prepdsedatele Sadrьjaf) sel'polarь betenlaj eşlәmajđər.

Xəđerge vaqьtta Rajpotrebsojuz hәm kooperatsia rabotniktarь „dejem tьnьslьqqa" birelgəndər. Kolxozsьlar igen hatьrqa kilterhələr: „Urьn nulha alabьđ, urьn bulmaha juq" tigən tendensiaqa birelgəndər. Igen hatьp almavđa tep səbəp itep „urьn juqlьqtь" kyrhələr.

Dekabr ajьnьn 1-se bişkenlegendə igen hatьp alьv 128 pr. qa ytəlgəjne. Ə, ikense bişkenlegendə 34440 bot igen hatьp alьrqa tejeş ine, narь 13914 bot hatьp alьnьp, plan narь 40,4 pr. qьna ytəlgən.

Bьna bьl ike bişkenlektəge igen hatьp alьv faktlarь „tьnьslanьvđь" kyrhətə.

Igen hatьp alьvđь ə đ aqьşьna qujьvsь Ilsenqol, Tatlemət hәm Navrьđ sel'po rabotniktarьna hәm avьl sovettarьndaqь tьnьslanьvsь kommunistlarqa, komsomoldarqa qarşь edə huqьrqa kərək.

Igende kooperatsiaqa hatьvđь, VKP(b) Vđək Komitetьnьn nojəər plenumь qararьn Ucalь rajonьndaqь hər kolxozsь, eşsən janqьđaqqa jetkerep, Başqortostan 9-sь sovettьr sjezdьna igen hatьp alьvđa jenev menən batьrqa.

Öjəj IDRIS

Aldьnqь sel'polardan elge alьqьđ

Ucalь. Kolxozsь hәm eşsən janqьđaqtar arahында igen hatьp alьvđa massovь—anlatьv eştәren kin jolep jebərev arqahьnda Polakov—131,3 pr. qa, Axun—111,6 pr. hәm Rəsyl sel'pohь 104,5 pr. qa tiklem igen hatьp aldьlar.

VKP(b) Vđək komitetьnьn nojəər plenumь qararđarьn ejranev unaь menən igen hatьp alьvđь taqь la nьqьraq kesəjtelər.

Öj. I.

OSA TORQAN QANAT

Qьbqa signaldan

PREDSEDATEL KOLXOZSЬLARQA NASARQARAJ

(Kolxozsьlar xatь)

Mejəkə rajonь „Karl marks" kolxozьnda bьjьl 25 kolxozsь hьjьlь bulьrqa tejeş bulha la, xəđerge kengə tiklem nan 5 kend kolxozsь basmaq aldьlar. Kolxozsьlardan aq-ahь juq. Eş kenenə ber genə tin đə aqsala ta alrelmane. Şulaj uq MTF qa kontraktovajt itelgən başmaqlь esen đə idara aqsa birgane juq.

Kolxozqa teşkən maj zadanlehь əle bulha tulmaqan. Sen ki maj kyp vaqьt silgeheđ urьn darqa totola. Kolxoz predsedatele Kaşapьf yđenen hьjьrь bujьvqa qaramatьn, kolxozđьn 20 kilo majьn alьp aşanь, ə hьjrhəd kolxozsьlarqa hәm stolovojqa maj alk əđ totoldo. Şulaj uq udarnik kolxozsьlar bal horaha la, ber genə qramđa ala almanьlar. Predsedatel yđenə 30 kilolap bal alьp əsetep esle. Şulaj bulqas bal ergəlienə it tə ərək bil. Jəj kenə Kaşapьf „Təkə janьq bula ul" tip himeđ hatьq bujđatьp aşanь. Janь aşlьq olgermətə boron, sta lovojqa on jeteşmәgən vaqьtla, Kaşapьf kolxozđьn ber ot onon hatьp, aqsahan yđ fajđalьra torto. Şulaj uq kolxoz tirmanen jьjьlqan 2 ot on hәm jarь ot jurmanь yđləşterđe.

Xəđerge kendə maldarqa qьş torov esen jьlь oja juq. Kaşapьf bьl xaqla uglap ta qaramaj. Kolxozsьlarqa qəqatьrьlьp qurqьv menən məqəmələ qьla.

Tid kendə bьl eş tikşerelep, Kaşapьf javapqa tartьlhьn.

„Kolxozsьlar"

ƏXMƏTJƏNЬF JAVAP BIRERGƏ TEJEŞ

(Kolxozsь xatь)

Ucalь rajonь Qađaqgol sovetьnьn kulak balahь Əxmətjanьf Məxəmət KTF medire bulьp yrmәlәgan.

Əxmətjanьftьn atahь elek đur qьra hatьvsь ine. Şulaj uq unьn aqahь Abdulla la 26 julden 29 jьlqa tiklem „point" alьp hatьv itte hәm şunьn arqahьnda 31 jьlda raskulacivajt' itelep, 5 jьlqa xoloq tedatev jortona odaьlqan bulha la, unan qasьp ki tep beqenge kendə bandit bulьp jerej. Ə, Əxmətjanьf aqahь menən elemtəne edgəne juq.

Əxmətjanьf KTF maldarьn jaqsь qaramәvь arqahьnda 33 baş bьvad bejənen 20 başь qoton haldь.

Əxmətjanьftьn bьl jenəjətəren kolxoz predsedatele kyrmaj. Senki ul Əxmətjanьf menən bik duь, kene-tene esevđən ajrьqqandarь juq.

Əxmətjanьf yđenen sbqьşьn jəşerev esen famil alьn almaştьrьrqa mateşьp jerej.

Bьl kulak, hatьvsь balahь Əxmətjanьf kolxozdan hәm KTF medirlegenən tid arala alьnhьn. Şulaj uq unь jaqlavsь kolxoz predsedatelenə sara kyrelergə teşeş.

„Kollektiv"

KULAK BALAHЬ UQЬTЬVSЬLЬQTAN ALЬNHЬN

(Kolxozsь xatь)

Starletamaq RajONOnь „uqьtьvsьlar jeteşmәj" tip kulak balahьn uqьtьvsь itep urьnlaştьrqan.

Dimitrefka sovetь uqьtьvsьnь Rəfiqь Hadьjđьn kulak balahь aulavь turahында tьvqan avьlьnaRajONOqadokumenttar kilə. Şulaj aulavqa qaramatьn Rajkom ONO Rəfiqьtь bьl avьl sovetьnan alьp, „başqort, tatar uqьtьvsьlarь jeteşmәj" tip Nurđəvlət sovetьna taqь la uqьtьvsь itep jebərđe.

Belə torop kulak balahьn eşkə urьnlaştьrьvsь RajONOqa partianь Starletamaq Rajkomь sara kyrergə teşeş.

„KOLXOZSЬ."

IGENDE HЬV KEVEK TYGƏLƏR

Ucalь. Janь Bajramqol sovetь, Bajramqol kolxozьnьn igene juqarь urьş birđe. Lәkin, juqarь urьştь jьjmaj belmәnelər. Kolxoz jetəkselərenen juqarь urьş menən başlarь əjlәngən. Aşlьq huqqanda ərđan tanaqьnda xatta 40 ar bot bojđaj tuđьp jatьp qala. Ber kən hьjьrđar ərđənđa 20 bot bojđaqđь aşap sьqqandar. Ber ərđən tanaqьnda 80 bot bojđaj jatьp qalqan.

Brigadir Quramşin esə. Jalanda qar ərtьnđə qalqan igendər đə bar. Xeđmət kendəre nutalьq jađьlqan. Kolxoz jetəkselərə eş ərtəndə bulmajđar. Aşlьq huqьv nisek bara, norma nisek ytələ--nelmejđər. Doxod aylevqa əđerlek nasar. RajZO jetəkselekle kesəjtergə teşeş.

Öjəj-IDRIS.

KLUBTARQA IQTIBAR!

UCALЬ, MAQAR RAJONDARЬNDA KLUBTARĐЬ ONOTQANDAR

TAQЬ LA UCALЬ KLUBTARЬ

Ucalь rajonьnda bətəlie 36 klub bar. Bьl ulk ađ han. Şunьn ərtenə, kyşehenen nəsar eşləven đə quşhaq, ul han juq bulьp qala.

Kolxoz klubtarьnьn kyşehnisek ojoştoroloqan, şulaj jəşəp kilələr. Unđa jalpьnь tartьv, tarnejalav onotolqan. Senki rajondьn prolsovetь, polit—prosvetь ular menən ike tinlek ta eş kyrmejđər. Polit-prosvet jet-kşehe **Şəmsetdinef** hәm **Xəmidyllindər** avьldarqa sьqьp ta qarnaqandarь juq. Ular begen klubtardьn ni xəlđə jəşəgəndəren đə belmejđər!

Hyđđe faktlarqa birəjek.

— **Ibke Bajramojol** avьlь klubь bəgəngə kendə taşlandьq ej xəlendə jata. Klub hьvьq, tədrələre vatьq, qьşlьq esen ber aqas ta utьn ərđenləşmәgən. Slmaləge julbəssьlar portretlarь jartьlьp, tuđanqa bujalьp bətkəndər. Skəmejələr vatьq.

— **Səfər sovetь** „Yrnək" kolxozьndaqь klub ta—şul uq xəlđə. Kolxoz predsedatele **Özmətjanьf Kərim** klubqa sanalar tu tьrьp qujqan.

— **„Kombajn"** kolxozьnьn klubь la qujьlqan talapqa his ber javap birerlek tygel. Remont jahalmaqan. Skəmejələr vatьq, tədrələre tişek. Klub medire **Jaqupьf Bahav** kolxoz kənsələrendə ken bujь əkejət hatьp ultьra.

— **Qalqan** avьlь klubьn Rajsojuz igen menən tultьrьp quj qan.

— **Rajon** yđəgendəqe klub, ulardan đa artьrьp jebərə. Bьl klup turahында kyp lьqьrdajđar, gazetaqa la kyp jazьldь. Lәkin his ber terlə hedemtə bulmanь. Rajlesxoz klubь əsen 45 kuəo metr utьn birhə lə, unь tişьlәv sarahь kyrelgəne juq. Klub hьvьq, tьşqь jaqtan nigeđđərə kymelmәgən, tədrələre ber genə ej tik. Klubta massovь eştər alьp barьlmaj. Jaştər esen ahmiətle bulmaqan fakstrot tanslarь, kyđ qьlь şьv kevek ujьn đarđь esenə alqan kisələr uđ-qarьla.

Klubta ber vatьq garmon bar. Başqa ujьn qoraldarь juq. Klub qa ingan ber keşe şul garmon đь telәgənsə qьşqarьra. Klub ьn esendə qьđьl mejeş, kejem halьv urьndarь, xatta rajon yđəje esen bulha la bibliotika la juq. Bibliotika esen rajpolitprosvet medire **Xəmidyllia** 2000 numьlьq ədəbiət aldьrqan. Lәkin alar bikle kejə isə klub səxnəhenen ber mejeşəndə jata.

Profsojuz jetəkselərə „Biblio tika esen jort juq" tip kena inhat javap birələr.

Bьlar bətəhe lə rajondaqь kul'tura ojoşmalarьnda eşlәvse jetəkselər, in təvlə politprosvet medire **Xəmidyllin,** profsojuz **Fətxetdinef,** Rajkomol sekretarь **Öjəzixftardьn** kul'tura məs'ələhenə bətenlaj iqtibar itmәvđəren kyrhətelər.

S. KARAM.

„YRNƏK" KLUB HALDЬ

„Yrnək" (Baqalь rajonь) kolxozь bьjьl Oktəbr najramьn qerşьlap đur klub haldь. Klubqa 300 keşe hьju. Klub terlə plaattar hәm revolyvsion lozungtar menən nidəlgən.

Kolxoz klubqa ber potefon alьb hәm gazeta-zurnaldar, uqьv kitaptarь menən tə'min itte.

Avьldan jaştere hәm ololarь la kendə kis klubqa kilep kynel asalar hәm uqьjđar. Kul'turnik **Xəsnullin** iptəş partia, xəkymət qararđarьn jьjьlqan xalьqtarqa uqьp birə.

Avьlda uqьj-jađa belmәvselərđen isemlegen alьp xəđer uqьtьv başlandь.

SƏĐIT.

NATURALIST BLOKNOTЬ JAŊЬ JONDOĐ

Ai glialaqь prentis ismendage ber astronom 13 dekabrđə janь jondođ taptь. Unьn barlьqtan bajqaqan saqta bьl jondođ jəbəj kyđ menən đə asьq kyrenə torqan bulqan. Ul Vega hәm Drakon başь tigən jondođ đar arahында kyrengən.

In hunqь janь jondođ-1920 jьl tabьlqan hәm jabaj kyđgə lə kyrenə ala torqan jondođ—Lebed jondođo ine.

Unan hun 1925 nse jьl Zivopisets tigən kymək jondođđar arahында la ber janь jondođ tabьl qan bulha la, ul jabaj kyđgə kyrenmәj ine.

Janь jondođđar jaltьrap qabьnqanqa tiklem fotografialь alь saq qьna kyrenə jəki betenlaj kyrenmәj torqan bulalar. Şunan hun qapьl jaltьrap, ber-ike ken bujьna jaltьravđarь un-jegerme men tapqьr kesəjə. Unan hun taqь la tonoqlьna başlaj đa, ber nisə jьl ytevqa başlaqь jaltьrlь qьna qajta. Ber nisə adna, jəki ber nisə aj ytevqa lə jondođđon tobe keşe kyra almatьlq bulь. tonoqlanьrqa memkin. Şuqa kyra unь kyrep qalьrqa aşьqalar. Janь jondođđar, şənəve alegə aik əđ alđələ katasfrolalar arqahында qapьl qaşьnalar. Təv kendərđə unьn spektorь qatorongo raveştə yđgərə, ə jondođ yđe sekundьna 1000 kilometr tildəktə jəjelə torqan gaz şekərə ata. Qьşqa vaqьtlь qabьnьv adaqьn da jondođđon şəkle başlaqьnan betenlaj yđgərə. Ul—tьqьldьqь hьvqa qaraqanda men tapqьr tьqьđьraq bulqan „aq irgəjelgə" əjlənə.

Yrđə ajtelqan janь jondođđon đa spektorьn alqanda hәm ul jondođđarđьn təv ytə başlaqan saqьndaqьqa oşaj.

„BAŞQORTOSTAN" GAZETЬN MASSAQA!

(Yđ xənərseneddən)

Tujmazь. VKP(b) nьn rajon komitetь rjurohь Tujmazь rajonьnda matəuqat taratьv eşenen nasar torqanlьqtьn, bьl turala „Başqortostan" gazetahьnьn 279-sь hanьnda sьqqan məqalələ kyrhətelgəndəđe dərət tip tap tь hәm gazeta taratьv eşen yđ aqьşьnan sьqarьv esen praktik eşkə totondo hәm bətə rajon ojoşmalarьn gazeta taratьv poxodьna ouşьlьrqa məzəyr itte.

Rajonda gazeta taratьv „eşen 17 nse dekabrđə bulasaq sovettarđьn rajon sjezdьna tiklem kin raveştə massalaştьrьv esen, VKP(b) nьn rajon komitetь ojurohь ergəhendə, tebək gazetahь redaktorь — **Kamalь,** Ra ONO — **Zinnetyllin,** Rajprofsovet— **Öjənejef,** komsomoldьn rajon komitetьnan—**Əxmədejeva** hәm başqa iptəştərđən rajon ştabь ojoştordo.

Komsomoldьn rajon komitetь biş avьl sovetьnda komsomol kese menən 500 dana „Kommuna", 100 dana „Başqortostan" hәm başqa gazetalar taratьvđь yđ ebtenə alьp, Janavьl rajon komsomoldarьn jarьşqa saqьrđь.

RIK prezidiumь, rajon sjezdьna gazeta taratьvđa, konkret hьnьlьş menən kilev esen, avьl sovettarь arahында jarьş astь. Rajon yđəgendə ytkərelgən iznactar kanəşmәhendə lə bьl məs'alə qujьlьp, gazeta taratьvđa iznactar yđ ara jarьşqa sьqtьlar. **Xəsənjanьf** 25 dana, **Soltanьf,** 30, **Öjəjlallin** 35, **Alcinova**—40, **Öjandullin**—40, **Məxetdinьf**—50 dana „Başqortostan" taratьrqa jekləmə aldьlar. Raj Ştab gazeta taratьv bujьnsa radio pereklickalar ytkərergə buldь.

Bьl jarьş hәm jəkləmələr qaqьđđa qьna torop qaimaqđa, bəlki esьnlap ta tormoşqa aşarьlьrqa tejeşler.

Nurajeva

PKK NЬŊ BAŞQORTOSTANĐAQЬ PARTKOLLEQIAHЬNĐA

PARTIANAN SЬQARЬLĐЬLAR

Partia kontrole komissiahьnьn Başqortostandaqь Partkollegiahь partia rajon komitettarьnьn qararьna riza bulmaj bireigən apelliatsiələrđe qarap, VKP(b) saltarьnan tyнəndəge keşelərđe sьqarьvđь tablanь:

Petrof Timofi, 1884 jьlda tьvqan, 1920 jьldan alrle VKP(b) ağzahь (p.b. №0911557). Bişəylək rajonь, Qoş-Jьlqa avьl sovetьnьn predsedatele bulьp eşlәgən - xuzahьdlьq, halqьn qaraş esen hәm partianan ajrьlqan esen.

Partkollegiahь tyнəndəge keşelərđe VKP(b) saltarьnan mexanik raveştə təşep qalqan tip ihəplərgə qarar itte:

Sulimьf Aleksandr Pavl ulь, 1905 jьlda tьvqan, 1932 jьldan alrle VKP(b) ağzahь (p.b. № 2560784). Mənəvez rajonь Melkomeinatь medire bulьp eşlәgən - xuzahьdlьq, halqьn qaraş esen hәm partianan ajrьlqan esen.

PKK nьn Başqortostandaqь Partkollegiahь tyнəndəge keşelərđe VKP(b) saltarьnan mexanik raveştə təşep qalqan tip ihəplərgə qarar itte:

Petrof Timofi, 1884 jьlda tьvqan, 1920 jьldan alrle VKP(b) ağzahь (p.b. №0911557). Bişəylək rajonь, Qoş-Jьlqa avьl sovetьnьn predsedatele bulьp eşlәgən—revolytsion zakonsьlьqtь bođqan hәm ydenen eşenə halqьn qaraqan esen.

Javapь redaktor:

TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

HЬJЬR HARЬQ, KƏZƏ AĞRAVSЬLAR DIQQƏTENƏ

Sovnarkomdьn 1934 nse jьl 13 oşo nojəər qarar bujьnsa, Öfe qalahьnda hujьr ağravsьlar notrhe lə qajtanan ucot aşa ytkarev esen yđđarenen 6 ajdan đur sulqan sьđav, hujьr hәm ygeđđaren, şulaj uq kərə hәm haqlaren saqь punktlarьna kilterergə tejeştər. Punktlar:

1. Berense qala mal davalav urnanda, Surypa urama № 109.
2. Ikense qala mal davalav urnanda. Frunze urama № 46.
3. „Oktəbr" Revolytsiahь" zatonanda, № 59 (qasьnьv punktь).
4. Berense maj maydanь, № 11, Garmol-Zivxoz idarahь.

Smotr jul kendərendə (24 hәm 30 dekaərđa) irtənsək saqat 9 đan, ə davalav-urnađaranda 24 dekaərđan alьp 30 dekaergə tiklem kon hajan ytkarelasak.

IBKƏRMƏ: 6 ajlьqtan jaş maldar mal ejahenen komisslogə xanar itteve bujьnsa her kenđen ejendə qaralasaq.

Öfe qala sovetь.

CEK JUQALDЬ

1934 nse jьl 11 nse nojəərđa alrelep ta, şul uq ken dəvlət bankanьn Başqortostan kontorahь taralanan. Sojuz zagot kozanьn Temas rajon zagotkontorahь medire ip Zalaktdinof isemenə akseptlaştarьlqan 2000 humlьq, № 727,683 cek juqaldь. Şunь eşlekten saqqan itep itəplərgə.

Sojuzzagotkozanьn Başqortostan kontorahь.

ÖFƏ QALA FINANS BYLEGE IQLAN ITƏ

Hatьlavь tekset 1 telgən tovardar menən hatьv itevse neta kustardar, remeslenniktar, izvozciktar hәm vaq savđagərđar dəvlət promьşlo naloga turahındaqь zakon nigeđendə, promьşlo jaki savđa menən təqellenev esen **1935 nse jьlqa qarata, 1934 nse jьldan 31 dekabrenən đə qalmaj registratsia tamamnalarь alьp qalьrqa tejeştər.**

Registratsia tamatmahь alьp qalmaqan jəki vaqtь ytkas kenə alqan keşelərgə ştraftar halьnasaq.

QORFO

„JAŊALEP" KINOHЬNĐA BƏGƏN LENINGRAD KOMBINATЬ EŞLƏP SЬQARQAN ĐUR XUDOŽSTVOLЬ TAVЬŞLЬ FIL'M

„CAPAJЬF"

QATNAŞЬVSЬLAR: Capajef—A.Basocki'u Formanь—B.V. Blinof. Kul'tyOxod esen bətə ojoşmalarđan ken hajan irtən 10 səqətləu. kinoja eş; betkenga tiklem **Zajavkalar qanal itelə.**

Programmanan tьş „Sojuz xeronika" nьn aşьqьş sьqqan Zurnalь ip Kirofta kymev kyrhətelə.

Masxanьn talanana javap alrev maqsatanda 8-dekaərđan ken hajan

6	SEANS KYRHƏTELƏ.	Seans vaqьtlarь:	
1	Seans kendədge	2	saqətlə
2	„	4	saqətlə.
3	„	6	„
4.	Seans kiske:	7-30	saqətlə.
5		9	„
6	10 „	10 30	„

DEREKSIA

„TORGSIN" BAŞQORTOSTAN ÖLKƏ KONTORAHЬ

Nəmə alьvsьlarьna, Zensof uramьndaqь **universal' magazinьna (45 korpus):**

Oshod xaq menən batьv esen aik kyp terđe **TEKSTIL-TRIKOTAŽ TOVARĐAR,** şulaj uq sakalaj tovardarь ylən (kenanoqьq) majđarь, xəlvə (sortlьvek hәm şəkərđən eşlengən) juqlarь sьflatlь konditer izđelialarь kilgenlegen nelderə.

Şulaj uq janь ojana neşkən almalar, məbelam apport, roxmarin, orizan ranetь, antonovka h. n. batьla—**XAQTARЬ OSHOB LATЬLĐЬ.** Sittən inderelgən limon hәm ellisundar đa kileve ketelə. Bər terlə kipkən fruktlar kilđe.

Kemə hәm eerlianttarđa batьp alьv xaqa qьjanttaştьldь.

3—2 **„Torgsin"đan Baş. elke kontorahь**

ÖLKƏ GAZETTARQA

1935 NSE JЬL ÖSƏN

XƏĐERĐƏN YK JAĐЬLЬP QUJ

JAĐЬLЬV XAQTARЬ TYBƏNĐƏQESƏ:

„BAŞQORTOSTAN" QA

1 ajqa 2 h. 50 tn. | 6 ajqa 15 hum
3 „ 7 h. 50 t. | Ber jьlqa 30 h.

„KRASNAJA BAŞKIRIA" QA

1 ajqa 2 h. 50 t. | 6 ajqa 15 hum
3 „ 7 h. 50 | Ber jьlqa 30 hum

„KOMMUNA" hәm „SƏNƏK" kə

1 ajqa 2 h. | „Sənək" kə 50 tn
3 ajqa 6 h. | 1 h. 50 tn
6 „ 12 h. | „ „ 3 hum
1 jьlqa 24 h. | „ 6 hum

Pədpiska har jerđə xat taşьvsьlarđa, pə'ta bьlelətərenə pə'ta agentstvolarьnđa, redaksia kontorahьnđa qabul itelə

5—3

Öfe „Okt. Nat."hь matbaqahьBaşglavlit vaklie №—B—1969

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞFOEDI

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬN
BAŞQORTOSTAN
Əlkə həm Əfe qala komitettarь,
BAŞQORTOSTAN
yđək vəşqarma komitetь həm
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

№ 295
24 DEKABR
1934 JЬL

KYP TAPQЬR LƏQЛNƏT ITELGƏNDƏR

Smol'nыjđa atьvđarđьn ikense konondə xəbymat həm partianьn Yđək komitetь, ileşeđđen ənə xalqьna, revolytsianьn jalqьnlь trisunь, sol'şeviktarđьn in kyrenekle jetəkselərenən sərehe, yđenen ənə maqtavlь jaqlь tormoşon kommunizm eşenə sirgən ip. Kirofьn sьnfi doşman tarafьnan ənьrtьn jeşəreigan javьz qulьnan yltereigəniegen iqlan ittelər.

Tikşerev vəşlanqas uq inde sьl javьzđьn partiaqa qarşь elekke zinovjefsьlar ojoşmahьnь qəəxət qaldьqtarьnan sərehe sulqanlьqь selende.

SSSR əkərge eştər xalьq komissarlьqьnьn əəgən iqlan itelə torqan seldereve ip. Kirofь ylterev menən vəşlaneşle sulqan fakttarđь sildələj.

„Tikşerev həđəmtəhendə,—tip əjtelə seldereve,đə,—I dekaərđə Smol'nыjđa yđenen qəəxət jenəjəten eşlegən L.V. Nikolajefьn Leningradtaqь elekke zinovjefsьlar oppozitsiahьnda qatnaşьvsьlardan ojoştorolqan həm sovetqa qarşь jəşeren terroristik gruppanьn aqzahь sulqanlьqь selende.

Ip. Kirofь ylterev, Nikolajef tarafьnan, „Leningrad sentrь" tip atalqan jəşeren terroristik gruppanьn quşьvь sulьnsa eşlənqanlege həm sьl zadanienьn uqa şul sentrđьn aqzalarьnan həm jetəkselərenən sərehe sulqan I.I. Kotlьjnof tarafьnan sirelgənlege sitaəle sulđь".

Bol'şevik Kirofь ylterevselər sovetqa qarşь elekke zinovjefsьlar oppozitsiahьnda torqanlьqtarь əsən terlə vaqьtlь partianan sьqarьlqandar. Ularđьn hyşehenə partianьn həm sovet vlasьnьn politikahь menan tulьhьnsa kileşkənlektəre turahьnda rəsmi rəveştə seldergəndəre hunьnda partia aqzahь sulьv xoquqь kire qajtarəp sirelgan.

Partia həm eşse sьfnьftьn aik jaqьs, həjəklə, hər vaqьt şal Mironovicte məngegə juqaltьvđarьn ujlaqanda seđđen jeraktən qajnap sьqqan qajqьnьn ige stqe juq. Qəəxət həm ləqnət teşkən ylterevselərgə qarata seđđen qajət təran asьvьsđđьn sətə kəsən ađaqьna tiklem seldere alьrlьq hyđđəre eđlap taьvь qəşn,

Ip. Kirofь ylterevselər dəşmandar, qəəxət ytə əşəke, qurqaq həm xaindar sulьp sьqtьlar.

Ip. Kirofь ylterevseke həm unь ruxlandьrvsьlarđь tarix, keşelek toqomonoп in qəəxət qaldьqtarьnьn xurlьqlь aqqanahьna qađaqlap quja. Ularđьn isemdəre sьvattar eujьnsa ləqnət menən telgə ainasaq...

Revol'verđən Nikolajef qulьnda sulьp sьqьvь kьlzanənge tygel. Zinovjefsьlar oppozitsiahь qaldьqtarьnan serehenen, Smol'nыjđaqь atьvь kyldənənge tygel.

Zinovjef, Kəmenef...Jevdokimof, Zalutski... Bakajef, Kuklin.. Kotorьjnof, Rumənsef...Şatski həm Tolmacof. „Bьl isemdər zinovjefsьlar oppozitsianьn partiaqa qarşь kyp jьldarqa hudьlqan, ike jađlelek həm kontrrevolytsion eşe turahьnda taqь la, ser tapqьr partia həm komsomoldьn inənə teşərələr.

Bьl oppozitsianьn yđenen qara sittər menən tulь, partiuqa qarşь xejanətsel sьqьştar menən tulь sulqan tarixь bar. Oktəər sotsialistik revolytsiahь aldьnan uq Zinovjef həm Kamenef Leniпqa qarşь qьrqьv sьqьştar jahanlar, partianьn qarqahьna udar jaharqa, burzuaziaqa qarşь şturmqa barьvsь proletariat saftarьna tərtiphedlek inderergə mataştьlar. Partianьn kəşən antan jemerevqa jynəltelgan sьl liniəne ular jeneyle sotsialistik revolytsianьn sətə hunqь jьldarь esendə lə davam itterđelər.

Revolytsianьn hər ser xəl itkes etaьvьnda, Zinovjef həm Kameneftar yđđərenең nьsьn sankrotlaşqan vaq politikandar, kapitulanttar həm proletariattьn sьnfi kərəşe frontınan qaşvьsьlar sulьv joqьnan sьsn jođđəren asa kildelər. Həm hər ser vaqioqala partia həm eşse sьnьf tarafьnan qatь otpor alьp, nьq jenelep, sьl ştrejkərexerđar ənterenə tejlьv həm sujkьnьv qəsьqьn kejđelər, yđđərenең xatalarьnan təvəə ittelər həm revolytsianьn zararьna, unьn doşmandarьnьn şatlьqьna yđđərenең qəəxə eştəren şulaj uq ənьrtьn davam itə sarđьlar

Ular partiaqa qarşь sulqan sašça oppozitsialar, kontrrevolytsion gruppa'ar menən prinsiphđ eloktar teđenelər, ular menşevik Trotski aldьnda teđ syktelər. Ular kəndən-kəng yđđərenen jəşeren ojoşmalarьn tuplajsarđьlar həm uqa partia həm komsomoldaqь totoroqhođ, kyldənənge həm tarqalqan elementərđe ьlqtarđьlar. Ular yđđəren jəştarđen əjrətevselərə tip iqlan ittelər həm sarlь-juqlь jəştar gruppahь esendə, partiaqa, sovet vlasьna, revolytsia jul saşsьlarьna qarşь jьrtqəstarsa doşmanlьq tojqoho tarattьlar.

Partianьn general'nьj liniəhe əsən nьq toroş lo kərəşse sulqan həm elekke zinovjefsьlar oppozitsiahьnьn Leningrad gruppahьn idia həm politik jaqtan sətenləj tar-mar itkən ip. Kirofa zinovjefsьlar oppozitsiahьnьn əsьraq agentьnьn atьvь Nikolajef qulьna qoraldь kem sirgənlegen kyrhətte.

Marks həm Lenin təqlimələn sədovqa, partianьn leninsel jetəkselegen kyđđən teşərevqa sətenləj unьşьđ ьntaьştarđan, sol'şevikiar saftarьnьn qoros serđəmlegən qaqşatьvqa jynəltelgən his ser tajđahьđ mataşьvđarđan eşse sьfnьf eşenə turanan-tura xejanat itevgə, sьfnji doşmandьn sotsial zakazьn ytəvgə, sədgə doşman sulqan sətə fəşist kəstərđe kuzlandьrvqa, sovettarqa qarşь jəşeren terroristlьq gruppahьn tьvđьrьvqa ərьp jetev—frakşion kərəşten logikahь ьna oşo.

„Tikşerev həđəmtələre,—tip əjtelə Eskərge eştər xalьq komisarlьqьnьn seldereveпdə—ьl sovettarqa qarşь jəşeren gruppanьn sovet vlasьnьn əaş jetəkselərenə qarşь jynəltelgan terroristlьq akttarьn jahav julь menən sovekymətə jetəkselegenə tərtiphedlek inderevgə həm şul jul menən xəlerge politikanь zinovjefsьlьq-trotskisьlьq platformahь tip atalqan platforma ruxəndə ydgərtetgə sntьlьvь ip Kirofь ylterevđen motivь sulqanlьqьn kyrhəttelər...

...Sovettarqa qarşь ьl gruppa, massaqa tajanьvqa sətə əmətən juqaltqan, politik sətevgə xokəm itelgən həm yđ maqsattarьn sojomqa aşьrьvqa əşanьs sulmav arqahьnda terror julьna sanqan, tiz yđ qaəьqь esenə genə siklangan tərkəmdən torqan".

Zinovjefsьlardьn saşloqtarь əle kyptən tygelgenə, partianьn 17 sjezdь trisunahьnan partiaqa eşanьslь sulьv həm yđ janьlьşlqtarьn tanьv turahьnda kyp tapqər ant itkajnelər sit.

Kyp tapqьr ləqnət itelgandər!

Proletariat revolytsiahьnьn qьlьss seđđen sojək ileseđđen doşmandarьn həm xejanətselären ajavđь selmaj. Sed Marks—Engels—Lenin—Stalin təqlimətə menən qorallanqan xəldə, kyp millionlь kolonna sulьp alqa saraeьđ. Sed xəđmətsəndərđen sojək julsaşşьhь ip. Stalindьn jetəkselegendə kommunizm əsən kərəşte janьnan-janь jeneveđargə taba saraeьđ. Həm seđđen jeneyle alqa sarevьeđđь his ser nəmə həm his ser kem tuqtata almaj!

Doşmandьn qəəxət sьqьşьna, məjeş artьnan anđьp torop əşəke rəveştə atьvьna sed—ileseđđen ьşanьslь uldarь—stanok ergəhendə, kolxoz qьrđarьnda, kymer şaxtalarьnda, neft ьjşkalarьnda, martendar ergəhendə, qilmi laqoratorialarđa, sotsialistik təđeleştən sətə ucastkarьnda nьqьslь xəđmət menən javap sirəsəkseđ. Həm alegə seterelap jetməgən, javьzlьq ileve doşman, partiaqa qarşь sulqan həm tar mar itelgən gruppalarđьn qьđəqarьs qaldьqtarь xəđerge vaqətta seđđen ileseđđen, seđđen partiaeьđđьn, seđđen vlaseьđđьn sьqa tiklem kyrelmagən rəveştə kəslə sulqanlьqtarьn, ularđьn sojək Sovettar sojuzьnьn in jaqьs keşeləre—eşse həm kolxozsьlar massahьnьq n əşəddəs qađanьs'arьna qul huđaqan sətə doşmandarđь jer jđənən heserep tygəsəktəren xelhendər!

(*„Pravaa"*)

KRAJ, ƏLKƏ HƏM OKRUG BAŞQARMA KOMITETTARЬ HƏM ULARĐЬN PREZIDIUMDARЬ SOSTAVЬNЬN HANЬ TURAHЬNDA

BƏTƏ ROSSIA YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬNЬN QARARЬ

Bətə Rossia yđək başqarma komitetь qarar itə:

I. Başqarma komitettarь aqzalarьnьn in kyp hanьn tyəəndagesə sildələrgə:

a) kraj (əlkə) başqarma komitettarьnda — 80 dən 120 gə tiklem;

b) əlkə (avtonomialь əlkələr əbqa inməj) həm kraj sərekmalərenə ingən okrug başqarma komitettarьnda—35 dən 60 qa tiklem;

v) avtonomialь əlkələrđen əlkə başqarma komitettarьnda 50 nən 100 gə tiklem.

Kandidattar hanьn tejeşle başqarmalar sostavьnьn əstən ser eləşe miqdarьnda sildələrgə.

II. Kraj (əlkə) başqarma komitettarьna həm avtonomialь əlkələrđen başqarma komitettarьna:

a) sovettarđьn tejeşle sjezdarь tarafьnan hajlanasaq başqarma komitettarđьn aqzalar hanьn yrđə kytьlelgən miqdarđarđa sildələv;

b) yrđə kyrhətelgən başqarma komitettarđьn prezidium aqzalarь həm şularqa kandidattar hanьn sildələv xoquqьn birergə.

Bətə Rossia Yđək başqarma komitetьnьn predsedatele: **M. KALININ.**

Bətə Rossia YBK sekretarь: **A.KISELEF.**

Məskəv Kreml', 20 dekaər 1934 jьl.

Ip. Oj. Ziancurindь BASSR đьn kommunal xuzəlьqь xalьq komissarь itep sildələv turahьnda BASSR YĐƏK vəşqarma komitetь prezidimunьn qararь.

Ip. Oj. Ziancurindь Başqortostan ASSR kommunal xuzəlьqь xalьq komissarь itep sildələrgə.

BASSR Yđək başqarma komitetь predsedatele: **TAHIRЬF.**

BASSR Yđək başqarma komitetь sekretarь: **KƏLMITEF.**

19 dekaər, 1934 jьl.

BELDEREV

25-se dekaərđə kiske seqət 7 lə komsomol jortonda qala komsomol aktivьnьn jьjlьşь oula.

KƏN TƏRTIBE

1. VLKSM Yđək komitetьnьn X plenumь jomoşaqtarь turahьnda (VLKSM əlkə komitetь sekretarь Ip. Timerqalina doklade).

VLKSM Qala komitetь.

SSSR ƏSKƏRGE EŞTƏR XALЬQ KOMISSARLЬ QЬNDA

Nikolajef eşe (Kirofь ylterev) oujьnsa sudqa tartьlqan keşelər ənənə eskərge eştər xalьq komissarlьqь organdarь tarafьnan ənь eş ajqanlь oşo jьldьn 16 dekaьrendə Məskəvdə sovetqa qarşь elekke zinovjefsьlar gruppahьnda qatnaşьvsь oşo keşelər qulqa alьndь: **Şarof J.V., Kuklin A.S., Fajvilovic L.J., Bakajef J.P., Vardin I.V., Zalutski P.A., Gorşenin I.S., Zinov'jef G.E., Bulak V.S., Gertik A.K., Evdokimof G.E., Kamenef L.B., Fedorof P.F., Kostina A.P., Safarof C.I.**

Şulardan: **Fedorof G.F., Safarof G.I., Zinov'jef G.E., Vardin I.V.,Kamenef L.B., Zalutski P.A., Evdakimof C.E.,** laiden eştəren tikşerev həđem əhendə ularđь sudqa ilrev əsən jeterlek məqlymətlər aulmaqanlьqь selengənlektən, administrativ tartiplə hərgəngə jenərev əsən ularđьn eştəre eskərge eştər xalьq komissarlьqь janьndaqь maxsus kənəşmə qaramaqьna tapşьrьldь. Qulqa alьnьvsьlarđьn başqalarь turahьnda tikşerev davam itə.

UQЬVĐAR

QƏNƏƠJƏTLƏNERLEK TYGEL

Təremət sovetь kyləmendə (Avьtqazь rajonь) partia uqьvđarь 27-se oktəərdə başlandь. Lakin uqьvđьn sьjfatь qənəqətlənerlek tygel. Uqьvqa ədertənep kilməjđər. Uqьvqa partia həđđar đa qatnaşa. Lakin, partia aqzalь **Bikonacef Miroşəl,** partia uqьvьna ber kendə kilgəne juq.

Oj. K.

PARTIA UQЬVĐARЬNA OPERATIV JETƏKSELEK ITERGƏ

TYNƏRƏK JETƏKSELƏRENƏ KONDƏLEK JARĐAM ITERGƏ

Beloret rajonь, Buqanaq ket fermahьndaqь partianьn tavge ojoşmahьnda sətəhe 18 partia aqzahь bar. Partianьn Buqanaq tavge ojoşmahь ebьl partia uqьvđarь seltare menan partia aqzalarьn soiqap alьv menən qenə siklənməgən, əəlki kyp kenə teləkterstərđe lə ьlqьtra alqan.

Fermala partia uqьvđarь i tynərəkkə aylen p anьn berehendə partia aqzalarьnьn aelemen qarala polit ekonomia əjrənelər. Bьl tynərəkkə rajkom propagandistь ip. **Ceglensof** jetəkselek itə. Partia kandidattarь tynərəgendə ip. **Pindyrin** jetəkselek itə (Rajon Məqarif ayleqe medire). Telekteştər tynərəgendə barьhь 18 keşe uqьjunda ip. **Zemsova** jetəkselek itə (II sətьqь sovet partia məktəben sətkan).

Partia uqьvđarь menən jetəkselek itevse iptəştərđen politik kimaldəre, partia uqьvđarь menən jetəkselek itə alьrlьq, ular nьrtьn la javapь eşelər. Kandidattar-tynərəgendə jetəkselek itevse Pindyrindan başqarьq jaqьs iptəştərđan komplektovajt itelgan.

Partia aqzalarь uqьvđar menəa nьq qьđəqhənalar, uqьvđarđь qaldьrmajđar, nigerək tə ip. Ceglinsof j təəselek itkən tynərəktə ip. **Jalalьf** (2-se jьldan sirle partia aqzahь) nьq tьrışa. Ul uqьvqa nьq əhəmiət birə, dəreskə ədertənep uqьp kilə. Ul partia uqьvđarь sezonьnda ber kən də uqьvđan qalmaь, həm səəaphed progollar jahamaь əsən ip. Zenrindь jarьşqa sabrđь.

Ip. Jalalьf yđenen təp eşendə lə aik tьrьş—namьkь keşe—ul Buqanaq bet fermahьnda 5 jьl eşlaj, udarnik. Ul kolxoztar tərəəlajələrđə əriqadirь, protzvodstvola kroliktiarđь yrseteve həm ber kən də progul jahamaqanь əsən ber nisə tapqьr əyləkiəngən. Xedmət dissiplinahьn, sulaj uq partia dissiplinahьn bođovsьlar menən javhьd kərəşevse in jaqьs partejest.

Telekteştər tynərəgendə jetəkselek itevse **Zemsova** iptəş uqьvđarqa đur əđerlek menən kilə, ul alqan temahьna uqьvsьlarđьn sətə diqjaten tuplaj sətə. Uqьvsьlarqa seseda qьna ejlap qujma), uiarqa tema sujьnsa horovđar ojoştora, həm ularđьn arlavđarьn horaj sətə. Bьna unьn tynərəgendə in jaqьs uqьqan **Platonova, Elisejeva** (bьjьr havьvsьlar) **Şatski** (at aravsь) həm **Noklinof** ipteştər. Ular uqьvqa ber minut ta hunlamaj kilələr, ber-serehena sostalistik jardam ojoştoralar, euş vaqьtlarьnda kisen jьjьlьp bergə uqьjdar, temanь bergə xəl itələr.

Kandidattar tynərəgendə jetəkselek itevse **Pindyrinden** eşe başqa. Ul partia uqьvđarьna 5-10 minut hunlap kilə, bьl uqьvsьlar arahьndə rizahьdlьq tьvđьta. Dəreskə jeterlek itklem ədertənmaj. Şunьn əsən də uqьvsьlarđьn horavđarьna javap birə almaj. Bьna 1919 jьldan sirle partia aqzahь—eşse ip. **Zimindьn** horavь:

„Təvge—vaşlanqьs tormoş kommunizmь dave rendə, avьl xuzəlьqьn xalьq tormoşona inderevđa instatr nulьvsьlar qatьndarmь əlle irđarme" ti.

Ip. Pindyrin ydenen temahь menən tarьş nulmavь səəaple, eşse Zimindьn bьl horavьna dərət javap birə almanь. Yle eşənəməha lə qapьl qьna „Iđar" tip anlatьrqa mataşь, aldьndaqь kitavьn asьp qaranь, lakin javap taba almanь, uqьvsь Zimin uqa riza nulmanь, „juq, minensə, qatьndar tine" ul.

Ip. Pindyrin əđerlekheđ kilep, uqьvsьlardь temanьn nətenləj kirehenə tartь, ul đaverđaqe qatьn-qьđđardьn rolen uqьvsьlarqa dərət anlata almanь.

Dəres məlendə Buqanaq fermahь təvge partia ojoşmahьnьn sekretarь ip. **Paracelof** yđe nulha la, bьl xatarqa vaqьtьnda iqtibar birmane, Ul Pindyrinqa quşьldь. Uqьvsьlar rizь nulmajьnsa kьp k nə vaqьt bəxəsləştelər, dərət javap ala almanьlar, tənəleskə qudqaldьlar, şunan hun qajьlarь dərskə inmənelər, əjdərenə qajьştьlar.

Ip. Pindyrindьn avdiioriahьnda 3 kenə keşe qəldь, Əs keşe menən genə dəres alьp barьvqa ip. Pindyrin avьrhьndь nulha kərək, „Jə nulmaha kilahe uqьvđa jaqьsraq tikşereraed, qajьnьđ inde" tine. Uqьvsьlar qajьp kittelər.

Fermala komsomolqa, unьn uqьvđarьn sistemalь rəveştə alьp barьrqa iqtibar birmajđar.

Komsoorg **Rusanof** nьqa ahəmiət birmaj,unьn menən qьđəqhənmaj. Rusanof ebienən kontrol' nulmaqas, uqa komsomol uqьvđarь nulmaha la ber ni tygel. Bьna komsomoles: *Matensof, Aramofiardьn* hyđđəre:

„Bed komsomol uqьvđarьn kətə-kətə aptьrap bəltək, jeikera almaqas ietəkteştər menən bergə uqьj başlanьq" tidər.

Əlkə komitet qararđarь partia uqьvđarьna nьq iqtibar birerqa quşlь, oşo nigeđđə rajon partia həm komsomol ojoşmalarь partia uqьvđarьn nьqlь kontrol'qa alьrqa, uqьvđarđь jaqşь sьjfatlь itep udqarьv əsən „Jaqşь jetəkselər nildalanek, eş nara" tip kenə tьnьsl nmaьqa, əəlki jetəkselərđen yđđərenen tikşerep tororqa, ularqa kəndəlek jardam itergə tejeştər.

K. FƏXRI

PARTIA UQЬVĐARЬNA JETDI

ƏHƏMIƏT BIRELERGƏ TEJEŞ

Tynən Qarьş sovetь *(Baltas* rajonь) „Qьđьl əktəar" kolxozь erşəhendə ojoştoroiqan kandidattar məktəbenenə 19 keşe jerergə tejeşle sulha la, uqьvsьlar zənətlegə ber vaqьtta la 100 pr. tь menən jərem-jđər. Dəreskə jəreş barь 50 pr. qьna təşkil itə. Şunьn aq partia uqьvđarь jetəksene **Taqiyllin** đə semenarialarqa ədertənep kilə. Uqьvsьlar đa dəreskə ədertənep uqьp kilə. Ə, partorg **Nurixəmətef** zənətlelərgə kilməvse kommunistarqa ber terlə lə sara kyrgəne juq. Eştər yđ aqьsьnda bara birə.

Juqarь Qarьş sovetьnda la şul uq xəl. „Udar" kolxozь erşəhendə ojoştoroiqan kandidattar məktəbenđə kommunistarđen Fazletdinьl T. Nurьjьva Oj həm Qajnetdinьlar uqьv nəşlanqandan birle zənətlegə kilgəndəre juq.

Qazancь sovetьnda „Aren", „Berek", „Qьđьl flak" kolxozđarь erşəhenlə ojoştoroiqan partia uqьvđarь tynərəktərenə jərevse kommunistar həm partiahьđ kolxozsьlar đa dəreskə ədertənep jərejđər. Partia uqьv tynərəktərenen kyrhehenen jetəkselere uqьvsьlatđьn dəreskə ədertənep kilevđərenə nьqlь ihtibar itmajđər. Qajhь vaqьtlarđa dəreslər formalьq əsən qenə ytkərelələr.

Partia uqьvь tynərəktərenen kyrhehendə uqьv-uqьtev m tođ tarьna nьqlь əhəmiət birmajđər. Zənətlegə kilep kitaplan qьsqьrьp uqьp sьqьv menən siklənələr.

Bьl kyrneşte „Qьđьl flak" kolxozь erşəhendə ojoştoroiqan kandidattar məktəbendə kyrergə sula.

Kommunistarđьn uqьj jađa ael mavđaren məlerev əsən partia rajon komitetь J. Qarьş avьlьnda nađanlьq məlerev məktəbe astь. Lakin partianьn tavge ojoşmalarьnьn bil eşka halqьn qaravđarь arqahьnda nađanlьq məlerev məktəbe sildələngan vaqьttan ber aj hunlap 10 keşe menən genə dəres başlanь. Partia rajon komitetь partia uqьvđarьn nьqlь julqa halьvqa ajrata iqtibar itergə tejeş.

X. KANZAFARЬF

PARTIA UQЬVĐARЬNA

JAVAPHЬĐ QARAJĐAR

(Yđ xəərsereddən)

MƏSETLE rajonь yđəgendə ale hamanda partia uqьvđarь jolqa halьnmaqandar. 25-se nojəər berđəm partia uqьvđarь kə-e nulьvqa qaramaqtan, kandidattar məktəbe jetəksehe FILIPOF ejdə aula torop ta u pьvqa klimane. Şulaj uq partia tarixьn əjrenev tynərəgenen yapьlь jetəksehe SURAMANOF ta tynərək zənətlelarьna qьđəqhьnьp qaramaj.

Oşolaj, jetəkselərđen uqьvđarqa javaphьđ qa avđarь arqahьnda ile tynərək ta (partia tarixьn əjrenev tynərəge ham kandidattar məktəne) 25 nojəərđə ber yk vaqьtta ham ber yk urьnqa jьjьlьp ber-serehena qamasavlьq qьna jahanьlar. Uqьvsьlar arahьnda dissiplina juq. Dares barqanda şavlav, keləşev ham təmələ tarьrqa sьqьp kitev, kejem menən ultьrьvđar bar. Kilevselərgə narьv jahatmaj. Xatta ultьrьrqa ultьrqas ta nulmav arqahьnda zənətla vaqьtьnda (25 nojəərđə), idanda ultьrьv kyreneştərə lə nuldь.

Uqьvsьlar uqьv kitaptarь menən tulьhьnsa tə'min itelmagəndər. Qajhь ber uqьvsьlar Popoltsu 1933 jьl sьqqan kitaeь menən tajđalanalar.

Həđəmtələ, 25 nojəərđə ytkərelgan zənətlegə 16 uqьvsьnan barь ber genə uqьvsь (REJANOF) ədertənep kilde. Şunьn esendə tynərək jetəksehe SURAMANOF ydenen uqьvsьlarqa birgan horavđarьnьn nerhenə lə uqьvsьlardan derət javap ala almanь. Suramanof yđe lə dares alьp barьv metođьn nelmaj. Ul ber uqьvsьqa dares nujьnsa horav birə lə, ikenselərgə parsьbьtlar juqmьđ tujan horav birev menən məstələne xal itə. Dareste xin jəjelderelgan əngemə juls menən alьp barmaj. Yđe lə qujьlqan məstələqa asьqlap, dərətlap həđəmtə jahamaj. Bildəle, partia uqьvđarьn bil raveşte alьp barьvđan ber vaqьtta la məqənə sьjqarqa məmkin tygel.

Rajon yđəgendəge ojoşma jetəkselərenen həm xedmətsəndərđen partia uqьvđarьna bьl tirtem javaphьđ qaravđarь həm partia uqьvđarьnьn həđəmtəhed barьvđarь berđə jaraqan eş tygel, VKP(b) rajon komitetь bьl javaphьđlьqtarqa qьrqa sara kyrergə tejeş.

Oj. KƏKIMOF.

MILLIONDARĐЬN ASЬV HƏM NƏFRƏTE

Asьq politik kə rəştəjemerelgan, kəshəd, javьzlan qan sьjnfi doşman kərəşten qəəxət aq bənditьq—faşistьq metođьn—terrordь quliana. Partiaqa qarşь Zenovjef gruppahьnьn kontrrevolytsion qaldьqtarьnьn həm eşselər sьjnьlьnьn sətə doşmandarьn sətə ajavhьdlьq menən tamьrnan qorotajьq".

Kirof rajonьnьn partia aktivь sьjnfi doşmandьn qəəxət sьqьşьna, partiaqa qarşь sulqan həm seđđen, sattarьseđđan ip. Kirofь tartьp alqan elekke Zinovjef gruppahь qaldьqtarьnьn qəəxətlegenə javap itep, „yđđərenen, unьn YK həm seđđen sojək Stalin tirəhendə taqь la ь qьđьraq tuplajasaq, revolytsion ujavlьqtь kəsəltəsək həm sьjnfi doşmandь həm unьn agenturahьn ajavhьđ rəveştə tar-mar itəsək," tigən qararđь sьqarđь.

Pererəzdenstarqa həm vatanqa xejanət itevselərgə elekke Zinovjef oppozitsiahь qaldьqtarьna şəiqət juq həm sulьrqa məmkin tygel. Oktəər rajon partaktivьnda sətə oratordar şul fekerđe selderđelər. Hər ber sьəьş partianьn sotsializm əsən kiləsək kərəşka jemerelmətlek tuplanqanlьqьn, sol'şevistik armianьn timer kevek iregen kavđələnderđe.

Frunze rajonь sol'şeviktarьnьn menləgən keşelər qatnaşь menən sulqan jьjьlьş ber tavьştan qabul itelgən rezolytsiahьnda, YK pelnumьnьn qararđarь, Məskəv Əlkə həm qala komitettarьnьn qararđarьn sətən kileş həm tulьhьnsa xuplaj. Aktiv, tejelə rezolytsiala, partianьn sətə aqzalarьn həm kondidattarьn, sotsialistik təđeleşten sejək programmahьn tormoşqa aşьrьv əsən taqь la jegərlerək kərəşergə, sьjnfi ujavlьqtь taqь la juqarьraq kytərergə saqьra.

Ip. Stalin—sedđen həjəklə julьaşşьhьđ, Lenin tarafьnan kyrhətelgən derət jul sujьnsa alьp barđь həm alьp bara. Ip. Kirofqa qəəxət atьv sotsializmdьn jeneşle tantanahьn tuqtata almaь".

Qьđьl Presnə partia aktivь ber kyneldan qabul itelgən rezolytsiala partia eşenə, Lenin—Stalin eşenə ydenen fidaker birelgənlegen əjtə. Plenum qararđarь Qьđьl Presnə ojoşmahь esən sojevoj xərəkattər programmahь sulьp tora.

Rajondaqь sol'şeviktar, Leningrad sol'şeviktarь julьaşşьhьn ylterevgə tiklem barьp jetkən Zinovjef gruppahь qaldьqtarьn tərən asьv menən, xurlьq menən tamqalajđar.

Dzerzinski rajonь sol'şeviktarьnьn jьjьlьşьnda partia Yđə komitetьnьn nojəər plenumьnьn tarixi qararđarьn xuplap, kəsle alqьştar menən rezolytsia qabul iteide. Partaktiv rajondьn partiatarьn, eşselären həm xedmat ejələren yđđərenen saftarьn Lenin partiahь tirahendə, donja proleteriatь julьaşşьhь ip. Stalin tirəhendə taqь la nьqьraq tuplarqa saqьrđь.

Bauman partaktivьnda sətə telmərđər Zinovjef gruppahьnьn qəəxət qaldьqtarьna doşmanlьq menən huqarьlqajnьlar. Jьjьlьşьn rezolytsiahь VKP(b) nьn YK, Məskəv Əlkə həm qala komitettarьnьn qararđarьn sətən kileş həm tulьhьnsa xuplaj. Aktiv, tejelə rezolytsiala, partianьn sətə aqzalarьn həm kondidattarьn, sotsialistik təđeleşten sejək programmahьn tormoşqa aşьrьv əsən taqь la jegərlerək kərəşergə, sьjnfi ujavlьqtь taqь la juqarьraq kytərergə saqьra.

MILLIONDARĐЬN ASЬV HƏM NƏFRƏTE

Ip. Stalin—seđđen həjəklə julьaşşьhьđ, Lenin tarafьnan kyrhətelgən derət jul sujьnsa alьp barđь həm alьp bara. Ip. Kirofqa qəəxət atьv sotsializmdьn jeneşle tantanahьn tuqtata almaь".

Qьđьl Presnə partia aktivь ber kyneldan qabul itelgən rezolytsiala partia eşenə, Lenin—Stalin eşenə ydenen fidaker birelgənlegen əjtə. Plenum qararđarь Qьđьl Presnə ojoşmahь esən sojevoj xərəkattər programmahь sulьp tora.

Rajondaqь sol'şeviktar, Leningrad sol'şeviktarь julьaşşьhьn ylterevgə tiklem barьp jetkən Zinovjef gruppahь qaldьqtarьn tərən asьv menən, xurlьq menən tamqalajđar.

Dzerzinski rajonь sol'şeviktarьnьn julьaşşьhьnda partia Yđə komitetьnьn nojəər plenumьnьn tarixi qararđarьn xuplap, kəsle alqьştar menən rezolytsia qabul iteide. Partaktiv rajondьn partiatarьn, eşselären həm xedmat ejələren yđđərenen saftarьn Lenin partiahь tirahendə, donja proleteriatь julьaşşьhь ip. Stalin tirəhendə taqь la nьqьraq tuplarqa saqьrđь.

Bauman partaktivьnda sətə telmərđər Zinovjef gruppahьnьn qəəxət qaldьqtarьna doşmanlьq menən huqarьlqajnьlar. Jьjьlьşьn rezolytsiahь VKP(b) nьn YK, Məskəv Əlkə həm qala komitettarьnьn qararđarьn sətən kileş həm tulьhьnsa xuplaj. Aktiv, tejelə rezolytsiala, partianьn sətə aqzalarьn həm kondidattarьn, sotsialistik təđeleşten sejək programmahьn tormoşqa aşьrьv əsən taqь la jegərlerək kərəşergə, sьjnfi ujavlьqtь taqь la juqarьraq kytərergə saqьra.

Ip. Kirofqa qəəxət atьv sotsializmdьn jeneşle tantanahьn tuqtata almaь".

Qьđьl Presnə partia aktivь ber kyneldan qabul itelgən rezolytsiala partia eşenə, Lenin—Stalin eşenə ydenen fidaker birelgənlegen əjtə. Plenum qararđarь Qьđьl Presnə ojoşmahь esən sojevoj xərəkattər programmahь sulьp tora.

Rajondaqь sol'şeviktar, Leningrad sol'şeviktarь julьaşşьhьn ylterevgə tiklem barьp jetkən Zinovjef gruppahь qaldьqtarьn tərən asьv menən, xurlьq menən tamqalajđar.

Dzerzinski rajonь sol'şeviktarьnьn julьaşşьhьnda partia Yđə komitetьnьn nojəər plenumьnьn tarixi qararđarьn xuplap, kəsle alqьştar menən rezolytsia qabul iteide. Partaktiv rajondьn partiatarьn, eşselären həm xedmat ejələren yđđərenen saftarьn Lenin partiahь tirahendə, donja proleteriatь julьaşşьhь ip. Stalin tirəhendə taqь la nьqьraq tuplarqa saqьrđь.

Bauman partaktivьnda sətə telmərđər Zinovjef gruppahьnьn qəəxət qaldьqtarьna doşmanlьq menən huqarьlqajnьlar. Jьjьlьşьn rezolytsiahь VKP(b) nьn YK, Məskəv Əlkə həm qala komitettarьnьn qararđarьn sətən kileş həm tulьhьnsa xuplaj. Aktiv, tejelə rezolytsiala, partianьn sətə aqzalarьn həm kondidattarьn, sotsialistik təđeleşten sejək programmahь sulьp tororqa tejeştər, ilp əjtə. Xə-

der hər ber kommunistan ujavlьqtь, tiejə jaqьnan qorallanqanlьqtь, sol'şevistik huqьşşanlьqtь taqь la nьqьraq kytərev, doşmandь jaralьşь vaqьtьnda tanьj nelev, unь ajavhьd rəveştə faş itev lən jemerev talap itelə.

Məskəv partaktivьnьn sətə jьjьlьştarьnda kesle alqьştar menən Stalin həm Kaganovic ipteştərgə qotlavđar qabul itel.e.

BAŞQORTOSTANDЬN QOROLOQ RAJONDARЬNDA

JAHALMA HUQARЬV SARALARЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ QARARЬ

Başqortostandьn qoroloq hәm jarьm qoroloq rajondarьnda вertekle hәm вaqsa kul'tura'arьnьn unьşьn qьrqa kytәrevdә hәm malsьlьq esen nьqlь adьq вazalь tьvdьrьvda hьv xuzalьqtьn derәt ojoştorov, вigrәk tә urьndaqь şişmәlektәr jardamь menәn huqarьv eştәren yttev rev qajet dur әhamiәtlь ejә.

Başqortostandьn qoroloq rajondarьnda 1933 hәm 1934 jıldarda ytkәrelgәn jahalma huqarьv tәzribәlәre-вerleklә kul'turalardьn hәm вaqsa kul'turalarьnьn unьşьn kytәrevdә huqarьvdьn in jaqşь hedәmtәlәr alrgәnlegen kyrhәtle.

Mejәkә rajondarьnda **„Dim"** kolxozь huqarьlmaqan majdandardan 8 sentner unьş alha, huqarьlqan majdandardan (300 ga) 16 sentner unьş a dь. Dәvlәkәn rajonь **„Jaңь tan"** kolxozь huqarьlmaqan majdandan 30 sentner вaqsa kul'tural-rь urnьna hurьlqan majdandan (60 ga) 1 sentner unьş aldь **„Poвeda"** kolxozь 25 sentner urnьna 200 sentner, **„Alqa"** kolxozь 15 sentner urnьna 130 sentner, **„Klim Voro ilof"** kolxozь 30 sentner urnьna - 300 sentner unьş aldьlar.

Başqa agro-texnika tәrtiptәre menәn вerlektә, jahalma huqarьv arqьlь in qьtqa srok esendә kedge aşlaqtьq urta-a urozaj ro mahь вer gektardan 25 30 sentnerqa, jadqь hвaan aş lьqьnьn—20 25 sentnerqa, qudaqlьlardьn 20 sentnerqa, вaqsa kul'turalarьnьn 230-300 sentnerqa jetkerelergә mәmkinlege Başqortostanдn aldьnqь kolxozdarьnda ytkәrelgәn tәzribәlәr nigeдendә genә tygel, вәlkem sajuzdьn вaşqa kraj hәm elkә kolxozdarьnda ytkәrelgәn tәzribәlәr nigegendә lә anьqlanqanьn ihkә alьp. Başqortostan ASSR xalьq komissardar sovetь qarar itә:

1. 1935-37-se jıldar esen jahalma huqarьv planьn 56 men gektar itep rablarqa. Şul jemfanan 1935-se jıl 13 men ga, 1936-sь jıl 19 men ga, 1937 jıl 23 men ga eksploatatsiaqa indererga, dejem kapital halьv kylәmen 21 million hum itep вil dәlarga.

2. Qoroloq rajondarьnda urьn daqь jьlqalar jardamь menәn huqa ьvdьn 1935 jıl planьn tyвandegesә ratlarqa:

Mejokә rajonь—„Dim", „Gәjnә", „Qьuqьt", „Mәnәvez", „Qorhaq" hәm „Meiәkә" jьlqalarьn fajdalanьp – 804 ga huqarьrqa, şunьn 484 gektarьn yd aqьşьndaqь jьlqalar jardamь menәn hәm 320 gektarьn hьvdь mexanik kytarev julь menәn huqarьrqa.

Dәvlәkәn rajonь—„Dim", „Qorhaq", „Tәjlәn", „Keskәj Өjdәrәk" jьlqalarьn fajdalanьp 1028 ga huqarьrqa. Şunьn 130 gektarь aqьm hьv jardamь hәm 892 gektarьn hьvdь mexanik kytarev julь menәn.

Әвjәlil rajonь—„Qьdьl" „Bәtәkәj qьdьl", „Jan jьlqa", „Qadmaş", „Qьrdas", „Hәqmar", „Moqaj" jьlqalarьn hәm вaşqa kyp kenә kyldәrdә fajdalanьp—(yd aqьşьndaqь hьv jardamь menәn) 2500 gektar huqarьrqa

Stәrlebaмaq rajonь—„Aşqadar", „Quqanaq", „Stәrle", „Suqajlь" jьlqalarьn fajdalanьp—1500 gektar huqarьrqa, şu вn 1200 gektarьn hьvdь mexanik raveştә вirev jardamь hәm 300 gektarьn kylәvektәr jardamь menәn.

Mәnәvez rajonь—„Mәnәvez" „Aşqadar", „Juşatьr", „Kejergәde" jьlqalarьn fajdalanьp—1000 gektar huqarьrqa. Şunьn 300 gektarь yd aqьşьndaqь jьlqalar, 450 gektar hьvdь mexanik kytarev hәm 250 gektarь kylәvektәr jardamь menәn.

Bişmylәk rajonь—şmalek hәm vaq jьlqalardь fajdalanьp-350 ga huqarьrqa, huqarьv yd aqьşьndaqь hьv jardamь menәn.

Qaraqoş rajonь—„Stәrle", „Kynderәk", „Tәter" jьlqalarьn fajdalanьp 500 ga huqarьrqa. Şunьn 300 gektarь aqьm hьv jardamь hәm 200 gektarь kylәvektәr jardamь menәn.

Mraq rajonь—„Inak", „Ejek" jьlqalarьn, şişmalektәrdә hәm vaq jьlqalardь fajdalanьp—650 gektar huqarьrqa, şunьn 300 gektarь aqьm hьv jardamь, 150 gektarь hьvdь mexanik kytarev hәm 150 gektarь kylәvektәr jardamь menәn.

Zeјansura rajonь—„Qarmari", „Jergәjeş", „Buzan" jьlqalarьn, şişmalek hәm vaq jьlqalardь fajdalanьp 1250 gektar huqarьrqa, şunьn 1000 gektarь aqьm hьv jardamь hәm 250 he hьvdь mexanik raveştә kilterev julь menәn.

Xajaulla rajonь—Tarmaqtarь menen „Tanalьq" jьlqahьn fajdalanьp 1050 ga huqarьrqa Şunьn 750 gektarь aqьm hьv jardamь, 300 gektarь kylavektәr jardamь menәn.

Bajmaq rajonь—"Tanalьq" hәm „Haqmar" jьlqalarьnan hьvdь mexanik raveştә kilerev julь menәn 150 ga huqarьrqa.

Ucalь rajonь—„Mejәs" jьlqahьn, kyl hәm şişmәlektәrdә fajdalanьp 450 ga huqarьrqa. Şunьn 150 gektarь aqьm hьv jardamь hәm 300 gektarь hьvdь mexanik raveştә kilterev julь menәn.

Avьrqazь rajonь—„Avьrqazь", „Ydәn" jьlqalarьn hәm вvaq jьlqalardь, şişmalerdә fajdalanьv julь menәn 300 gektar huqarьrqa. Şunьn 100 gektarь aqьm hьv jardamь, hәm 200 gektarь hьvdь mexanik raveştә kilterev julь menәn.

Şişmә rajonь—„Dim", „Sarazylәk", „Өrşәk" jьlqalarьn, kyl hәm şişmәlektәrdә fajdalanьp 750 gektar huqarьrqa. Şunьn 240 gektarь aqьm hьv jardamь hәm 505 gektarь hьvdь mexanik raveştә kilterev julь menәn.

Byzdek rajonь—„Sarmasan", „Tyreş", „Idәş" jьlqalarьn, вvaq jьlqa hәm qoөoqtardь fajdalanьv julь menәn, 250 ga huqarьrqa. Şunьn 125 gektarь aqьm hьv jardamь, 125 gektarь hьvdь mexanik raveştә kilterev julь menәn.

Saqmaqoş rajonь—„Qalmaş" jьlqahь hәm şişmәlektәrdә fajdalanьp hьvdь mexanik raveştә kilterev julь menәn 125 ga huqarьrqa.

Tujmaзь rajonь—„Sen" „Өsen" jьlqalarь hәm „Qandьra" kylen fajdalanьp 248 gektar huqarьrqa. Şunьn 150 gektarь aqьm hьv jardamь, 98 gektarь hьvdь mexanik raveştә kilterev julь menәn.

Barlьqь 13 men gektarьn majdandь soiqap alьp şunьn 6179 gektarьn aqьm hьv, 1000 gektarьn kylavektar, hәm 5821 gektarьn hьvdь mexanik raveştә kilterev jardamь menәn huqarьrqa.

3. Hьv ressurstarьn tulьhtь-sa fajdalanьv esen kerәşev igen unьşьn kytarevdә in jaqşь qoral ikanlekte mas-ovь anlatьv nigeдendә, har вer kolxozьnan hәm igenselek rabotnigenan anьna inderev julь menәn jugarьda kyrhәtelgәn rajondarda hьv xuzalьqьn itkә alьp, RIK pred-edateldәren, MTS direktordarьn, avьl sovetь hәm kolxoz predsedateldәren jahalma huqarьv tәdelөşe aulьnsa kyre lәsәk saralardьn planьn kolxozsular hәm igenselek rabotniktarь jьlьşьnda kin raveştә eştarge hәm вul plandь hәr вer ajrьm kolxozqa jetkerep kolxoz dьn proizvodstvo planьna ingerergә mәsvyrlarga.

4. Başnarkomzemdьn jugarьda kyrhәtelgәn rajondarda meliorativ tedeleş hәm tedeleş sistemdarьn eksploatirlav aulьnsa 1935 jıldьn 1 qinvarьnanda hunqa qalmajьnsa kolxoz arigadirdarьnьn kurstarьn ojoştorqa mazvyr iterga.

5. Rajon ojoşmalarьna, tәrәn jer tedeleşe ytkarevse jer tedevse parttalardьn eşen meliorat ia est-ren jenteklap tikşer majensa qabul itevga jul qujmaвqa.

6. Başqortostanda gedro-meli orativ eştardәn kin jajelderelev perspek ivahьn hәm şunьn men nan bergә bul elkәlә texnik kadrdarga dur ixtiaz ьvqanilьqьn ihkә alьp. SSSR Narkom zemьnan 1935-36 uqьv jьlьnda gedro-meliorativ texnikum ojoştorovdь horarga.

7. Melliorativ saralardь populerlәşterev maqsatьnda elkә gazeta redaksialarьn hәm rajon jazetalarьn eatьvdardь huqarьv eştarena adrelekte hәm huqarьv eştaren vaqьtlь matвuqot aiitorendә sistemlь raveştә jaqtьtьp вarьrga mәsvyrlarga.

8. Başnarkomzemdь, jahalma huqarьv aulьnsa oşo jıldьn de-вarenan dә hunqa qalmajьnsa populer broqura narьtьrp sьqarьrga mәsvyr iterga.

9. Kyrhәtelgәn masştap esendә urьndaqь jьlqalarda huqarьv eştarenen proektьn вojomqa aşarьvdьn şulaj uq jer tedeleş 5 jıllьq esendә edlanev eştare ytkarevden şarahьdlьqьn ihkә alьp, xadardan yk dur masştap ia proekt eşlap sьqarьvqa hәm urьndardь huqarьv qoramalardь adarlavga totonorqa. Dur proekt ia 3 nsa 5 jıllьqta jahalma huqarьv menәn in kәmendә 300-400 men gektarlьq majdanda, başlьsa вojdajdan torqan вertekle kul'turalardь, mal adьqь hәm вaqsa kul'tu alarьn soiqap alьv ihвanenan sьqьp eşlarga. Urta Volganьn qoroloq ra ondarь el jelhe aulьnsa Başqortostanda jahalma huqarьv s ralarьna Sojuz Sovnarkomь hәm Narkomzem aldьnda dәvlәt kreditь jeвarelevde jullav esen Başqortostan Jer eştare xalьq komis sarlьqьn вer ajlьq srok esend. Baş ovnarkomqa ajrьm jьlar aulьnsa nigeөle ihвplangan dol lad judьvь inderergә mәsvyrlarga.

10. Kyp kenә rajondarda (Mәnavez, Әjәlil, Mraq, Dьvan Dәvlakan h. n.) kolxozdar tarafьnan hьv kesen aşlьq huqarьv qa h. v. avьl xuzalьqь kerәktәrenә fajdalanьvdьn arьvss jaqşь hedemtәlәr birganlegen, şulaj uq jel turain tedev вaş I nqьstarьn (Saqmaqoş rajonь Imanekyl MTS-ьn) ihkә alьp, Başnarkomzem Әmiret ipt şe dekadalьq srok esendә Başqov narkomqa kolxozdardь, MTS-tarda hьv hәm jel kestaren-n in oshodlә energ'a sьqatlaqь urnьnda kin raveştә fajdalanь lьvan ia'min iterlek konkret tәq dimdar inderergә mәsvyrlarga.

BASSR Xalьq komissardar sovetь predsedateles: BULAŞEF
BASSR Xalьq komissardar sovetь sekretarь: YTөŞEF.

ƏƏVLƏKƏN RAJZOHЬ NINƏ KYÖ HALMAJ

Dәvlekәn. Tronlajьş avьl sovetь „Koreş" kolxozь at tәrәlenә ajrata aөamiәt вirә. Kolxozda 276 vaş eş atь var. Standart at haraјь eştarelgan. Haraj jьlь, jaqtь hәm tede.

Mal adeqtarьnьn 50 pr. tь at haraјь ergahenә kilterep qujlьqan. Adьq tartip menәn aşatьla. Stanoktar jәslәr halьnqan. 68 vaş вvad вeja ajrьm tәrәlә atьlьna alьnqandar.

Ә, вuna Qeөbas avьl sovetь dәvmalendege kolxozdarda at tarвiөe osen kөraş jug. Smon ajlьqь in tavrьshid qьna ytә. Avьrьqan attarga aşqaь veterinar jardam kyrhatelmaj. Bvad atalarga tәrәlә jugalqandar. Şulaj uq igen hatьvslar hәm albnqan igndarde punktqa taşьvsslar menәn rascot jahav eşe siktan tьş nasar qujslqan. Albnqan igendar Magnitogorski elevatorьna tapşьrьla barhalarda. ulardьn kvitanstalarь yd vaqьtlьnda **Әvjәlil zagot konturahьna** tapşьrьlmaj, aqsalarь **dәvlet bankьna** kyserelep barьlmaj.

Buna вular вatәe lә igen hatьp alьvdь eөevga qoroloqdan. Bu jenajatelekkә qara n **Başsojuz** aşьqs sara kyrerga hәm igen hatьp alьvdь kesa-ergә tejeş.

V. Ә.

J. F. KURCEF

Jevgeni Kurcef вotenlaj jaş kөjensә yide Jarlь krabtejon qalldabenan soqqan ip. Kurcef вalalьq vaqьtlarda uq avьl kulagında natraklqun aver xedmә ten ne de. 1916-sь jılda ip. Kurcef yde nen ba rakbq tormoşon timer juldьn remont eşsehe aulьv menәn alьqtь a, вunan ul 1919-sь jılda yd telәge menen Qızıl armia saftarena kitь Qızıl armianan qajtqas ip. Kurcef—avьl xuzalьqь komandirь ojoştorovsslardьn вe'av bula, вunan ul jetakse sovet eşena yrtatelь 1924 jılda ip. Kurcef partiaqa ina hәm şunan вirle unьn вotә tormoş hәm eşe partia ojoşmalь eşe menәn вajlangan.

Volost, вaşqarmalь predsedatele вulьp eşlegende, xuzalьq eşendә, sovxoz partkom sekretarь вulьp eşlegende hәm hunqa vaqьtta partia ёilka komitet apparatьnda eşlegende ul ydeө tapşarьlqan eş esen ajrьvsa qajqartьvsalьq hәm javaptalьq hidev menәn hәr vaqьt ajrьlda. Ydenen вşanьslьqь hәm partiaqa вotә вarьqь menәn ul relyanlege, aqьllьqь hәm iptәslek вajlattarь menәn ul hәr jerda mexitten mexanвaten qaөandь. Hunqь jьldarda ip. Kurcef avьrvs qatь aulьvsna qa ramaqtan hәr vaqьt aşlarga tьrөtь hәm avьrvdan qurqvtaşьv qьna unьn qajnap torqan eşmakerlegen tuqtattь ip Kurcefte вelesvselerden вotәhenen da ihendә ul in jaqşь kommunis hәm hojkemle iptaş raveşendә haqlanaraq.

Şaxsdyllin, Pervin, Anьzmajь, Sajp getel, Josam, Gusinin, Galin, Credel Sajpnatьva, Poşlina, Xasanel, M Cu vin, Kamkin, Frolel, Alimof, Xalikul Mixajlenko, Coşkajgin, Bulatof.

SOTSIALISTIK XEВMƏT FORMALARЬN—URMANÇA

YTƏLE BRIGADA

QAJHЬ TOR BRIGADALARDAN OJOŞTOROLORÇA TEJEŞ

Kompleks arigadanьn jeteşhedlektәren ihkә alьp, RSFSR Narkomtrudь jaңь funksional arigadahьn tәqdim itkәjne. Funk-ional arigada tedeleşe eşlap sьqarьvdь kytarev jaqьnan da kompleks arigadanan nьq ajьrьlь. Kompleks arigadala barlьq operatsianь вer arigada esendәge eşelәr вaşqarlia, funksional arigadala hәr вer operatsia yd aldьna eşlavse arigadalar tarafьnan вaşqarьla.

Mәsәlәn, aqastь jьqьv eşendә 4—8 keşe samahьndaqь arigada eşlәhә, utьnqa qьrqьvsьlar, jarьv hәm ejevselәr arigadalarь şuqa qarata ojoştorolalar, hәmhәr arigada yd aldьna ajьrm xuzalьq ihвendә eşlap вara.

Bul ter arigadanьn **arьqlь oq**, edlekhed aqьm sistemahьnьn odaqьraq vaqьtqa haqlanьvьnda, hәr eş xaqь tylavden jaвyl ştatьlьvьnda,şulaj uq texnik qurqanьsьhьdlьqtьn kydatelevendә. **Jeteşhed jaqtarь**: hәr qajlьhь ajьrьm eşlap g-nlektan вer operatsianь вaşqarьvsь вer arigada, ikense eşta,e arigadanьn elgerep вarьvьna jәki artta qalьvьna qaramaj, eşte davam iterә вirә. Mәsәlәn, aqas jьqьvsьlar arigadahь вik kyp kylәndә aqastь jьqьp, aqastь qa вatьp kitev kyreneştәre вula tedemtәlә hunqь operatsialar jaqşь uq avьrlaşa. Şunьn menәn bergә funksional arigadanь hәr вer aqas әderav ucastoqanda, algerәk tә sezonlь eşşelәr kese menәn eşlegen ucastoktarda ojoştorov mәmkin tygel, senkl unksional arigada esen eşşelәr hanь вik kyp kerәk. Mәsәlәn, tik eөtendә әderlav esen genә 60-70 keşe tulap itelә.

Leningrad urman promьşlen-rosta qilmi tikşerev institutь kyp hьnavdar tuqanda, eşlap sьqarьvdь ajьrьvsa kytargan. hәr tavge arigica arda kyren-an вatә jeteşhedlektarde juqa sьqarьv jaqьnan da in jaqşь hedemtәlәr birgan esense ter, funksional kompleks arigada taqdim itte. Bul arigada вedden Başqortostan esen jaңь forma ul ejranelergә, algerәk tә mexa nizirlanqan xuzalьqtarda quliaпьlьrqa tejeş.Bul arigadanь ojoş torov вik jьnaj. Вer ojoştorolqan arigada odaq vaqьt his yd gereşhed eşlanja, jaqşь hedemtәlәr birergә mәmkin. Baş ri gada tavge es operatsianь вaşqara: aqastь jьqьv, botav hәm tymarlov (terle assortimenttar qa aylev). Funksional-komplek tәrtibendә tedev materialdarь esen alldalanqan aqas hәm ou вujь menәn ədrlanә. Senki bul ter arigada aqastь, algerәk tә skladqa taşьp sьqarьlqas eşlavde kyddә tota. Senki delankalәr aujьnsa әderlanep skladqa sьqarьlqan utendь skladta mexa nizirlanqan tәrtiptә qьrqьv, ərsev, aqastьn kavәahen r sional raveştә fajdalanьv memkinlege jenelalja.

Bul arigada tik jәj kendәren dә genә вer tiklem ydgarә. Jәj qe aqas әderlav vaqьtlьnda tep operatsialardь ike arigada вaşqara. Berense arigada tedev aqastarь hәm enale aqastardьn atьnьn вujь menәn вer yk vaqьtta әderlәj. Ikense arigadaqaldьrьlqan jәrәqlь aqastardьn utьnьn әderlәj. Әderlangan aqas ь ejev, jәki ərsev kevek eştar hәr vaqьtta la talap itelqanlektan (jәj, jad kendarendә ərselergә, ə qьş-ərselmaқka memkin), вul eştar, kerәk saqta, 3-5 keşelek ajrьm arigadalar tarafьnan atqarьla.

Funksional-kompleks arigadanьn artьqlьqь şundә: edlekhed aqьm sistemahь вodolmaj haqlana. Ojoştorov eşe qatmarlь ty gel. B igadanьn sostavь har vaqьtta la вer terle handa qala Unь ydgartep torovdьn kerәge qalmaj.

Leningrad tәzriвe lespromxo zьnda ytkәrelgan hьnavdar, вu janь tәrtiptәge arigadala eşlap sьqarьv, daimi eşşelәrden tәvge arigada tәrtibendә eşlavdarena qaraqanda, 55 protsentqa, sezonlь eşşelәrden eşenә qaraqanda—140 protsentqa artqanьn kyrhәla.

Funksional-kompleks arigadala utьn әderlav esen dә, tedev materialdara әderlav esen dә, arigadanьn sostavьn, aqas jьqьv eşendәge keşelardeн hanьnan sь qap alьlәlargә kerak.

Bedden Başqortostan kylamendәge lespromxozdar esen вik qьdьqhьnьşlь вulqan tynandәge es tәzriвene qarap ytergа mәmkin.

1-se tezriвe: III-sanitetlь, 0,6 tulьlьqtaqь, вejekiege urtasa 19 metrlь, вer gektarda 150 kuвometr zapasь bulqan araleş urmanda (qajьn 6 eleş, şьrşь—3, qaraqaj—1). arigada 9—keşenen ojoştoro do. Brigada esendә xedmәt вyleneşe вьlьj вuida: aqas jьqьv eşendә—2, botaq eşendә —3 keşe hәm terle jardamsь eştardә 2 keşe eşlane. 8 saqat-lek ajrьm brigadalar tarafьnan atqarьla.

Funksional-kompleks brigadanьn artьqlьqь şundә: edlekhed aqьm sistemahь вodolmaj haqlana. Ojoştorov eşe qatmarlь ty gel. B igadanьn sostavь har vaqьtta la вer terle handa qala Unь ydgartep torovdьn kerәge qalmaj.

Leningrad tәzriвa lespromxo zьnda ytkәrelgan hьnavdar, вu janь tәrtiptәge arigadala eşlap sьqarьv, daimi eşşelәrden tәvge arigada tәrtibendә eşlavdarena qaraqanda, 55 protsentqa, sezonlь eşşelәrden eşenә qaraqanda—140 protsentqa artqanьn kyrhәla.

Funksional-kompleks brigadala utьn әderlav esen dә, tedev materialdara әderlav esen dә, arigadanьn sostavьn, aqas jьqьv eşendәge keşelardeн hanьnan sь qap alьlәlargә kerak.

Bedden Başqortostan kylamendәge lespromxozdar esen вik qьdьqhьnьşlь вulqan tynandәge es tәzriвene qarap ytergа mәmkin.

1-se tezriвe: III-sanitetlь, 0,6 tulьlьqtaqь, вejekiege urtasa 19 metrlь, вer gektarda 150 kuвometr zapasь bulqan araleş urmanda (qajьn 6 eleş, şьrşь—3, qaraqaj—1). arigada 9—keşenen ojoştoro do. Brigada esendә xedmәt вyleneşe вьlьj вuida: aqas jьqьv eşendә—2, botaq eşendә —3 keşe hәm terle jardamsь eştardә 2 keşe eşlane. 8 saqat-lek ajrьm brigadalar tarafьnan atqarьla.

Jel[illegible] vaqьtьndaeşlap sьqarьv [illegible] ortetrqa jetep, ajrьm eş[illegible]qara tanda 60 pr. qa artte. 2-se tezriвe: III-sanitetlь, 0,7 tulьlьqtaq, вe ekiege urtasa 14 metrlь, gektarda 110 kuвometr zapasь, eleş urmanda (uqaq 5 eleş, —3, jerek—1), arigada 6 keşenen ojoştoroldo. Aqastь jьqьv eşendә 2 keşe eş hunьnda вaşqa operatsialarga jardam itelәr. 8 saqatlek eş kenendә eşlap sьqarьv—4,4 ku вometr. Bundaj urmanda eşlap sьqarьv normahь 2 kuвometr aulqanьn ihkә alhaq, unьn 100 pr. tan da juqarь kytarelgәnen, ə, eşten 200 pr. tan da juqarь ytalqanen kyraneđ.

3-se tezriвe: II-sanitet, tulьlьq 0,7, zapasь 180 kuвometrlь aralaş urmanda (uqaq 8 eleş, qajьn 2) arigada 6 kaşenan ojoştorola. Xedmәt tyвandagesa вylena: Aqastь jьqьv eşendә 2, assortementqa вylev eşendә вьsqahь menәn 2, вotav eşendә 2 keşe. 8 saqatlek eş kenendә eşlap sьqarьv 5,7 kuвometrqa вarьp jetә.

Lakin вul ojoştorovdardь tamam dereh tip вulmaj, senki вunda xedmәt вyleneşe nьq haqlanmaqan, ikense eşkә jardamqa kilev kyreneştәre bar. Şulaj вulьvqa qaramaqtan, eşlap sьqarьv juqarь.

Dejem alqandә, вul tәzribәlәr, aqas jьqьv eşenә 2, tymarlav eşenә 3 keşe (ike keşe arqarь hәm вer keşe qul вьsqahь menәn) qujlьvdьn unьşlь hedemtә alrganen kyrhatelәr. Ә вotavsslar, nindaj вanitet вulьvqa qaramaqtan, uqaq qaraqaj urmandarьnda ike keşe, qajьn, şьrşь hәm вotә ter araleş urmandarda 3 keşe qujlьrqa tejeş.

Timak funksional-kompleks arigadanьn вotә sostavь 8 keşenen tәrenga tejeş. Bul sostav вer vaqьtta la ydgarmej hәm edlek hed aqьlьş sistemahьn tulьhtь menәn ta'min itә.

Өlkә komitetьn aqas әderlav turaьnda hunqь qararь, вotә aqas әderlavse ojoşmalardьn ra-botniktarьn вarlьq eşşe kestaren arigada metodьna kyserergә mәzvyrlaj hәm tep-вьvьn itep ytәle arigada esen aqastьn tәvge operatsialarьna jәjav eşşe kesen his hydhed kompleks tәrtibendә jәkl funksional-komoleks arigada tәrtibendә urьnlaştьrьv jaqşь вulasaq.

Ş. Abdul.

PROIZVODSTVONAN SIGNALDAR

VƏQTƏDƏ HYÐÐƏ GENƏ QALDЬ

Өfe P. V. R. Z-nьn oaşivkas ucastoqь eşşelәre sovettardьn 7-se вotә sojuz sjezdarь ismena ojoştorolqan proizvodstvo poxodь ajqanlь yd eвtarena eş sьjatьn jaqşьrtьlь mujabdamahьn al-dalar hәm parovoz sexьnьn baş qa gruppalarьn jarьşqa saqьrtьlar.

Xәder oaşivka eşşelәre yd вurьstarьn ydәare ytamajdar. Ucastok masterь Zotof nasar sajlatlь e te tapşьrьvqa jul qa ja № 2462 parovozdьn qadanan Zotof smenalьhndaqь eşşelar qadanьlь jьlьmaj izolatsia halqandar. Ə zavod remontь şartlarь izolatsianь qadandь jьlьtap halьrqa quşalar. Halьqan qadanqa halьnqan izolatsia вik tid qьnьp teşe hәm eşkә jaraqhьd xalqa ina.

Bul fakt jьlnav sexьnda proizvodstvo poxodь erg-hendә eş jajelderelmaganlegen hәm produktsianь juqarь sьjlatь esen kerәşkә massanьn mobilizirlanmavьn kyrhәla. Parovozsular hәm ulardьn jetakselare eşta вulqan jeteşhedlektәren qьrqa raveştә вetorergә tejeştar.

Yzвakstan dәvlәt nasrlaterdә **Qorxan Birgan, Abdulla Qadirof, Sexi Roxmoti hәm Abdulla Sәqitef** iptәstar redaksiahьndә tedleqan **Urьвsa-Yzвakse tulь leqatteq** 2-se tomь вabьlьp sqqta.

Leqattep вajloq turahьnda „P" xarefenan alьvet вetkanse hydhdarde esena alqan 2-se tomь leqattep kyleme 2188 bit вulvsna qarap ta xekem itergә memkin.

Leqattә hejlәv tel'marenda, fәndә', politikala, adәbiatta, tex nikala hәm xerai eşta qullanьlь torqan urьn hydearenen hәm sit hydhdarden fonni-populer an latmahь birelgan.

BRAK EŞLƏVSELƏR

KYRHƏTMƏLƏRDE IGNO RIRLAJDAR

Parovoz xuzalьqьnь ydәk idarahь sirkylare nigedenda pa rovozdarqa pardь qajtarqan ebetev elementtarьn urьnlaştьrьv esen Kazanьf sistemьndaqь, 27 mm. durlьqlaqь tişekle вocattar qujlьrqa tejeş. Lakin Өfe PVRZ-nьn parovoz sexь, jul inspeksiahьnьn talaвna qaramaвtan, вul вocattardьn tişejen 24 mm. durlьqta qьna ja hap quja. Inspeksianьn qajtanan talap itevenan hun qьna вocattar tişege tejeşensa durajtlьdь.

№ 1550 parovoz oвkatkanan hun şundaj jeteşhedlektarde tedatev esen 15 ken tordo hәm eşkә narь 10 dekaвrda genә julqa вqtь.

MUJЬNDAMA YTƏLMƏJ

PAROVOZDAR UNAR KƏN ULTЬRALAR

Orenвur zavodь menәn tedelgen sotsialistik jarьş dogovorь вujьnsa Өfe parovoz-vagon remontlav zavodь yd eвtenә, ajhajьn 34 parovoz вqarьvdь. Bul adaqьna tiklem nьqtьv, oвkatkanan hun torov vaqьtьn 3-6 kengә tiklem tyвanәjtev, şulaj uq remont vaqьtьn qьqqartьv hәm вaşqa mujьndamalar aldь.

Zavod вul вurьstarьn nisek ytaj?

Kenjaq Ural julьnьn № 710-67 parovozь oвkatkanan hun 12 ken № 501-se parovoz 29 nojarrdan 10-sь dekaвrga tiklem ulterdь, № 6121 parovoz 4 tavlek ul terdь.

Transporttaq вul tartьv kes-tare вarь tik monometrdardь elgertmәv arqahьnda eşkә je-вarelmanelәr.

LEQJƏT KƏRƏK

Anlatmanьn вik asьq hәm anlajьşlь itep вirelganlagen ajtep ytergә kerәk.

„Urьвsa-Yzвakse leqjet" ten вuqa tiklem вabьlьp sьqqan „Urьвsa-tatarca". „Urьвsa-Өzernajzansa" hәm „Urьвsa-tazliksa" leqattardan ajrьla torqan mo mentь вulьp, leqattә sovetizm dardьn hәm proizvod hyddarden kyp aulьvs tora.

Timak, вul leqat kyleme jaqьnan qьna tygel. вelki jokmatьche jaqьnan da naj. hәm ul Yzвakstan xedmatsendarenen kin ajlanәlhe esen urьb telen ejranevde вik fajdalь qullanma вulasaq.

Bandaj leqatkә Başqortostanda la aik dur ixtiaz вarlьqь tudela.

„Urьвsa-вaşqortsa leqjet" tedev ese alьp вarьlha la, вul eş вik odaqqa hudlqanlьqьn ajter gә kerәk. Unь tedev eşen alьp вarьvsь ucrezdenienen вul eş ten tempьn tidtatep, unь jaqьn vaqьttar esenda sьqarьvsn hәm şulaj itep Başqortostan xedmat sendar massehьnьn kin ajlanә lare esen urьb telen ejranevde jeneljteven telergә genә qala.

A. T.

BƏNDA QARA!

PARETTAR DUNAJTA

Foto-portret ojoşmahьnьn 1 me **Maskov** arigadahь le'aha nindaj kylamdage, le'aha nindaj foto kartockanь **durajtep jahav esen** zakazdar qabul ita.

ZADATKA BIREVMƏZBYRI TYGEL

Zakazdar 1935 nse jul 1-qinvarь na tiklem qan-ilteja.

Adres: **Karl-Marks urams, „Astoria"** gostinitsahьnda, 3 nse qat. № 18 aylmaa.

Qabul vaqьtь: hendeө irtange soqat 9 dan 2-ge alьnm kis soqat alta nan alьp.

4—1

KUL'TURA HARAJЬ

Başqort teatrь spektakle

BƏGƏN

„BAŞQORT TUJЬ"

Muzьjkal-etnografik pieasa 6 kyrneşte BURANQOLOF hәm MORTAZIN өвere

Rezissjor MORTAZIN postanovkahь

Kiske 7 s. 30 m ta. naşlana.

A. Әmin.

„ƀNJƀQAJ MENƏN JULDƀQAJ"

(Hunqь postanovkala tәvge ike tapqьr ujnalьvь ajqanlь).

Başqort Dәvlәt Teatrь saxnahendә „Bnjьqaj menәn Juldьqaj" dь janь postonovkala qujьvsь jaş rezissjor Imaşьf ip laş ydenen hәr вer postanovkahьnda odaq, tikşerenep eşlavde jarata. Saxnalә qujlьvsь hәr вer-eөerden idealьn asьp alrevdә jardamsь materialdar ertendә ultьra. Şunьn esen dә jaş nulьvьna qaramaөtan, unьn вul jaqtan вaşqort Dәvlәt Teatrьna kyrhatkan unьşlь xedmattare dur qьna.

Ul вaşqortton tarixi tormoşonan alьnьp jadьqqan legendar eөer „Bnjьqaj menәn Juldьqaj" da, ydendage ana şul tikşerenev, tarixi вaşqort tormoşon saxnalә kavdalandergen saqta вaşqortton вьnan вer nisa dәver alda вulqan tormoşon tulьraq kavdalanderev jaqьnan kilergә tьrьşqan.

Ul вul turala: „Bed вьqa tiklem saxnalә вaşqort tepta rьn eş eşlemavse jalqavdar itep kyrnatә inek, min вunda Ural tavdarь arahьnda вotә qemeren at eөtendә udqarqan, irek esen jav sapqan. Janlekter menәn huqaşqan hunarsь. вatьr jerakle, malsьlьq. arqan isep jaşa.an tav вaşqort tarьn kyrhatevde eurвs itep aldьm—ll.

Jaş rezessjordьn yd aldьna qujqan вul eurвsь nasar tygel. Senki вedden Dәvlәt Teatrьnьn вaşqortton tarixi etnografik tor mojon kyrhatev metodtarь artьq вaj tygel. Bedden teatr kollek tivь qilmi tikşerenev ucrezdinie larenen jaqьndan torop jardam iteve ahtanda вunь вajlьvda tuqtavhьd raveştә eşlargә tejeşle „Bnjьqaj menәn Juldьqaj" әвere, altordьn вejlave вulьnsa 17 nse qaвardьn вerense jurьlьrьn jaqь вaşqortton tormoşonan alьnьp jadьqqan. Ul вaşqortton etnografik tormoşon kavdalanderergә tejeşle. Unьn dәvlәt teatrь esen вotә әhamiәte lә şunda.

„Bnjьqaj menәn Juldьqaj" dь ydgartep eşlagan aвjьqь postanovka, вaşqortton 17 nse вvat tormoşon kyrhatevdә udqan postanovkalardan nәmә menәn ajьrьla?

Arginal әвar вaşlanmaвtan alda hәm in adaqta huqьş вejeve linaldanь inderelgan. Saxna sistemь, rezissjor atavь вujьnsa uslovnь konstruktivizm saxna sistemanь menәn almaştьrьlqan. Postanovkala inderelgan tep janьlьqtar ana şunan tora.

Bьlar nl esen inderelgan? Әвardeн saxnaga вerense qujьlьv vaqьtlьnda Mahadejef iptәs-teн tamaşasьqa sьqьp hejlave nәn anlaşьlьv вujьnsa ular: statik әвarde dinamik әвarga әjlanderev esen"inderelgan вulьr qa tejeşle.Beddensa postanov-kanьn tep jeteşhedlektare la ana şunьn arqarь kilep sьqatar

Berensenan-вer әвarde la вul statik eвar, teqe dinamik eвar itep ulldelap вulmaj. Bul formal' qaraştan qlвarat вulьr ine.

Ikensenan—seren вalitta'ьna oqşaqan, sistemaqa halьnmaqan, dinamikanь aktjordьn xa-rakterde genә anlav hedemt-hendә 40-50 keşenen jegerep jerevenen torqan, ul вalittar aftor tarafьnan da ideallaş'rьl-qan mexanьat momenttarьn ta qь la nьqtьraq idealaştьrьv esen genә tygel, eвardeн вьn ideal-hn tarixi jaqtan tulьraq asьp alrevgә, eвardә nьq qьna kav-dalanep qalqan вejdar jarlьlar arahьndaqь qarşьlьqtardь la, jarlьlardьn вejdar tarafьnan ide levdereп dә asьp alrev- esen xedmat itergә tejeşlelar ine Senki tep eвar вunan men jul dar elekke vaqьtlь kyrhatmaә, 300 jıldar elekke vaqьtlь kyrhata. Bьnьn esen вotә jaqlap ujlarga kerak ine.

Ul vaqьttaqь вaşqorttardьn tarixi kөn kyreşen xarakterlev esen, ulardan, yd jolalarьn tu gerergә tejeşle aulqan Islam dinen 11-12 nse вvattarda uq qabul itep в

Bütə IL PROLETARDARЬ, TERLƏŞDƏDI

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬN
BAŞQORTOSTAN
Ölkə həm Öfə qala komitettarь,
BAŞQORTOSTAN
yđək başqarma komitetь həm
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM HANЬ 10 TIJ

№ 296

26 DEKABR 1934 JЬL

1933 JЬLDЬN I-QINVARЬNA TIKLEM BIRELGƏN SSUDALAR BUJЬNSA KOLXOZDARĐЬN BIRƏ SƏKTƏREN HЬĐЬP TAŞLAV TURAHЬNDA

SSSR SOVNARKOMЬ HƏM VKP(b) YK QARARЬ

Kolxozdarđь xuzalьq jaqьnan artьsan nьqtьv maqsatьnda SSSR Sovnarkomь hən VKP(b) Yđək komitetь qarar sirə:

1. 1933 jьldьn 1 qinvarьna tiklem birelgə avьl xuzalьqь ssudalarь bütənsa kolxozdarđьn avьl xuzalьqь sankьna qaj tarьrqa tejeşle bulqan həm şul ssudalar əsən tülənməgən protsentlar menən bergə đəjəm alqanda 4 656 19 meŋ hum miqdarəndaqь summanь taşkil itkən əstə birəsəktərən hьđьp taşlav, ularqa dəvlət finans jardamьn kyrhətergə həm əl summanь respublikalarqa, krajđarqa həm əlkələrgə tүsəndəgesə əylergə

(Meŋ humdar menən)

AVЬL XUZALЬQЬ BANKЬNЬŊ KONTORDARЬ

1. Tenjaq əlkəhe	*4435 hum.*	*Karaganda*	*3446hum*
2. Karelia	*1918* „	*Kənsьqьş Qazaqs.*	*4082* „
3. Leningrad	*9363* „	*Kənjaq Qazaqstan*	*3100* „
4. Kənəjeş əlkəhe	*1518* „	*Kənsaltьş Qazaqstan*	*1470* „
5. Maskəv	*16316* „	*22. Qara-Qalpaq*	*1100* „
6. Ivonovski	*3893* „	*23. Qьrqьzdstan*	*3927* „
7 Gor'ki	*6066* „	*24 Kənsaltьş Seser*	*25496* „
8 Sverdlov	*2506* „	*25. Kənsaltьş Seser*	*4600* „
9. Silasə	*8863* „	*26 Alьm kənsьqьş*	*27869* „
10. Oblrtsiş	*342* „	*27. Iaqu ia*	*500* „
11. Başqortostan	*2870* „	*28 Ukraina SSR*	*86437* „
12. Tatarstan	*1581* „	*Şul jəmlənən:*	
13. Urta Volga	*2459* „	*Xar'kov*	*8050* „
14. Voronez	*5625* „	*Kiev*	*17007* „
15. Kurski	*2917* „	*Cernigof*	*3177* „
16. Saratov	*17332* „	*Vinnitski*	*16353* „
Şul jəmlənən:		*Dnepropetrovski*	*12 32* „
Volga buja nemestorь respublikalь	*5512* „	*Odessa*	*11251* „
		Donetski	*320* „
17. Stalingrad	*9680* „	*Maldavia ASSR*	*7118* „
18. Azov Cer'omor.	*18658* „	*29. Belorusia SSR*	*19702* „
19. Tenjaq Kuvkaz	*13044* „	*30. Zakavkazia SSR*	*28256* „
Şul jəmlənən:		*Şul jəmlənən:*	
Daqstan ASSR	*1505* „	*Azerəjzan*	*3460* „
20. Qьrım	*11746* „	*Gruzia*	*19947* „
21. Qazaqstan	*19686* „	*Ermənstan*	*4814* „
Şul jəmlənən:		*31. Uzəkstan SSR*	*24118* „
Alma ata	*4407* „	*32. Tərəkmənstan SSR*	*4953* „
Aqtyse	*3181* „	*33 Tazikstan SSR*	*8742* „

SSSR bujənsa bətəhe-415424hum.

Bətə bəl ssudalarqa halьnqan protsenttar bujənsa birəsəktərə 20215 hum.

Barlьqь 435 639 hum.

2. Sojuz həm avtonomialь respublikalarđь Sovnarkomdarь, kraj həm əlkə bürşqarma komitettarьna hər ber respublika, kraj həm əlkə esən juqarьla kyrhətelgən summalar esenəə avьl xuzalьqь banktarь kantor đarənən kyrhətelve bujənsa hər ber kolxoz esən unьn hьđьp taşlarьa tərgən birəsəgenen summa hən rəsimlərqa təqdim itergə.

3. SSSR Narkomfinь həm avьl xuzalьqь bankь aldьna hər ber ajьrьm kolxoz bujənsa ularđьn juqarьla kyrhətelgən birəsəktərən hьđьp taşlavđь 1935 jьld ьn 15 fevralьna tamamlav həm hər ber ajьrьm kolxozqa unьn tarajьnan yđ vaqьtьnda avьl xuzalьqь bankьna birelgən ođaq srokь tejeşle jəkləmalərđe (обязательство) qojtarьp birev məsyriaton qujərqa.

4. SSSR Narkomfinь aldьna SSSR Narkomzemь həm avьl xuzalьqь bankь menən bergə bəl qararđь bojomqa aşьrьv tərtise turahəndaqь instruksiani ber dekada oqьt esendə ranlav məsyriaten qujərqa.

SSSR xalьq komissarđar sovetь predsedatele: *V. MOLOTOF*

VKP(b) Yđək komitetь sekretarь: *I. STALIN*

1934 jьl 23 DEKABR

IV KVARTAL PUŞNINA-MEX ƏDERLƏV PLANЬ TULTЬRЬLDЬ

VKP(b) ÖLKƏ KOMITETЬ—BЬJKIN IPTƏŞKƏ

SOVNARKOM—BULAŞЬF IPTƏŞKƏ

ÖLKƏ EKSPORT KƏNƏŞMƏHE PREDSEDATELE—TOLOSTOJ IPTƏŞKƏ

SSSR TЬŞQЬ SAVĐA XALЬQ KOMISSARLЬĐЬNЬŊ BAŞQORTOSTANĐAĐЬ VƏKILE—DEDƏ IPTƏŞKƏ

Heđđen kəndəlek jetəkselegeged aktьnda, Sojuz Zagot puşnina sistemahь bujənsa, IV kvartal eksport puşnina mex əderlev planь vaqьtьnan alda-20-se dekabrgə tulьtьldь.

Dekabrđen hunqь dikadahьnđa, 1934-se jьldьn berense jartь jьlьqь edeklegen qaplarqa həm jьlsq plandь ytəvđe ta'min itergə mujəndama alandь.

Basqortostan Zagot-puşnina direktorь—SKRIPKO
Partkom sekretarь—D'JAKONOF
Sovnarkom predsedatele—BAKOŞ

SƏLIX SOVETЬ

ALDЬNQЬLЬQ ÖSƏN KƏRƏŞƏ

(Yđ xəbərsenedđən)

Şişma. Salix avьl sovetь Başqortostan sovettarьnьŋ IX-sь sjezdьn kul'tura həm xuzalьq frontьnda đur jenelđar menən qarşьlav esən kerəşə.

Avьl sovetьnьŋ jaŋь sostavь yđ aldьna IX sjezdqa đəvlət aldьndaqь bətə ter burəstarđь ytəp killerga—tigən bojevoj burəsь qujdь. Ular yđ aldarьna qujqan bьl bojevoj burəstь tormoşqa atqarьv esən kendəlek kerəş oşqoldolar.

Dəvlətkə igen, kartuf tapşьrьv planь yđ vaqьtьnda tulьtьnsa ytəlde IV kvartalda aqsa tup-av planь 10-sь dekabrgə 74 pr. qa ytəlde Sel'po tarьfnan paj tup-av jьlsq planь artьrьlьp ytəlde. Paj tuplav jьlsq planь 118 pr. qa ytəlde. Şulaj uq sel'po igen hatьp alьv zadanielьna da unьşlь ytəp sьqtь. Kolxozьlardan 903 sentner igen hatьp alьnьp, zadanie 104 pr. qa ytəlde.

Dəvlətkə it tapşьrьv zadanielьna unьşlь ytəlde. Kolxozьlar 34 jьlьq it nalogьn 100 pr. qa, jaŋьsđaqtar 96,5 pr. qa ytənler. 1935 jьlьq it nalogь sovet dəvmələndə 85 pr. qa ytəlde.

Başqa ter zagotovkalarđan maj, kykəj, jən zagotovkalarь la unьşlь qьna alьp barьla. Maj əderləv planь 92,5 pr. qa, kykəj əderləv—104 pr.qa, jən əderləv—77 pr.qa ytəlde.

Sovet dəvmələndə Başqortostan sovettarьnьŋ IX sjezdь isemenə lqlan itelgən kul'tpoxodta kin rəvəşə jəlep jeneredle. Kolxozsьlar jort eştəren, jort tirələren tađartalьr. Nađandar həm əđ uqьş-jađa belevselar orahьnda uqьtьv eştəre alьp barьla. Salix avьlьnьŋ yđendə genə 4 urьnda 168 keşelek ilkpunkt asьldь.

Kolxozdar jađaь səsevgə qьđьv əderlek başlanьlar. Orloq tađartьv eştəre alьp barьla. Avьl xuzalьqь məşinalarьna remont başlandь.

Salix sovetь sovettarđьŋ III rajon sjezdьn ьna osondaj kyrhəlkestər menən qarşьlanь həm Başqortostan sovettarьnьŋ IX sjezdьn taqь la đur unьştar menən qarşьlav esən kendəlek kerəş alьp bara.

S. Nurьj.

IKMƏK SAVĐAHЬNA ƏĐERLEK

Pikarnələrqa remont jьhavđь tamamlarqa

HYRƏTTƏ: Qart pixar—Fajьzьf Xafiz Öfə ikmək zavođьnьŋ qamьr baba torqan maşina janьnda.

BAŞQORT IKMƏK MAGAZINDARЬNDA

Öfələ ikmək menən savđa itevgə əđ rlek, jaŋь maqazindar asьv həm ikkelərən kinəjtev eştəre jomoşaq bara.

Başqort sistemahь bujənsa nь asьlasaq 10-l p magazindьn təqev eştəre 60 pr.qa qьna ytelgən K Marks uramьndaqь ikmək magazinьn kinəjtev 85 pr-qa qьna ytəlde. Ə. qalqan Surьnda (Zenkov, J-Sazon uramdarьnda) kinəjtelergə tejeşle magazindar đa, remont eşe 23-se dekabrgə tamamlanьrqa tejeş ulha la, unda oşo kendə lə remontqa başlamaqandar. Sonki bьl jortlardь, qala sovetь torovslьdan buşatmaqan. Sovnarkomdьn bьl jorttardь buşatьv turahьndaqь qararь, qala sovetь tarafьnan ytəlməgən.

Başqortьn magazindarьnda remont eşenen əken barьvь, əđəv materialdarьnьn jeterlek bulmavьnan həm transporttьn juqlьqьnan kilə. Mətələn: badar majđanьndaqь №60 on magazinьnda (elekke ikmək magazinь) remont eşe başlanьvqa qaramaqtan, lardar həm jəşnikter eşlev əsən taqtalar jeteşməj. Unda eşlavse valla oblalar. „Taqtalar jeterlek tygel, kiterməkse bulđьlar. Ə, qasan kiterevđare bilđəle tygel" tiđar Başqa magazindarđa la şundaj uq xəlde kyrəsəđ.

Əlkə oloşmalarь qararь bujənsa **Sojuztrans** Başqortqtelđəv materialdarь təşьv esən kən hajьn 8 maşina birep tororqa tejeş ine, lakin oşo kergə tiklem bergə əmaşina a birelməgən. Bьl turala **Basqortьn** ikmək konturahь direktorь **Bajburinda** məs'ələne konkret quja alьmaqan.

Şular arqanьnda ikmək həm on magazinlarьnda remont eştəre alь jomoşaq bara.

Kadrdar həm ylsəv nəmələre əderlav ber ni tiklem tə'min itelgən. Jaŋь asьlasaq magazindar esən 25 hьlьvsь əderlanjan Ular komissianan vt p. xəderge kendə 10 kənlek semi arisla uqьjdar. Stolovaj ylsəvđare jeterlek handa əderlənqən. Ikmək taşьv esən **naşzilkoopsojuz** menən doqovor tədelgən. Başqortьn ydendə magazindarqa ikmək taşьv esən 6 altan transport ojoşlorolqan. Konditer nəmələren taşьv esən Məskəvđan 5 avtokackalar alьnqan. Lakin eş bьlar menən genə siklənep qalmaj. Xəder magazindarđa remont eşen tamamlavđь qьđьv latьrqa, ulerđь tədəv materialdarь menən əđiəkhəđ tə'min itep tororqa kərək.

Bьnьŋ esən Başqort ikmək konturahь direktorь **Bajburin**, profsojuz **Samiqullindar** konkret kerəşergə, savđa eşelərən mobilizirlarqa tejeştər. Qala Sovetь həm Sojuztrans savđa ojoşmalarьna prakilk jardam kyrhətergə tejeştər.

G. Ə.

HUNARSЬ SƏFƏRMƏLEJEF

BAŞQORTOSTANĐЬŊ 3 SJEZDЬNA ƏDERLƏNƏ

Ucalь. „Jaŋьlьq" kolxozьnda (Navr z avьl sovet) 4 hunarsь bar. Hunarsьlarđьŋ əligadirь Io. **Səforəmlejef.** Ul yrkən jьlda hunarsьlьq menən şəqəllənde. Eşte jaqşь, planьn sroqьnda ytəqəne esən 8 ləslande. 4 se kvartalda uqa 250 humlьq puşnina əderlərgə plan birelhə, u 150 humlьq əderlənе. Qalqan ə əşən Başqortostandьn 9 sь sjezdьna tiklem tulьtьnsa tultьrьv esən kerəşə.

Ə. Ə.

KUL'TURALЬ SAVĐA OJOŞTOROLMAQAN

Kul'tura, kul'tura... tiped, ləkin kul'tura esən kerəşməgən magazindardьđa juq tygel tikən. Bьna başqorttьn № 23 ikmək magazinь. Ul đur qьna ikmək magazindarьnan hanalə. Bьl magazindan, ikmək alьvsь potrebitelđər đə kyp.

Ləkin, magazinda kul'turalь savđa itev ojəşforo maqan. Magazinda batьvsьnьn əbtəndə bьsbraq, jьrtьlьp bətkən xalat, ə qajhilarьn la xalat urnьna jenhəđ aljapqьs kyrəhen. Magazin halьqьn. yđe qaranqь.

Tərtiblere berər genə qat bulqanlьqtan, qar inep bətkən. Magazinda jaqtьlьq juq. Ber genə plakat həm lozungelar qojьlmaqan. Stena gazetalь sьqarьlmaj.

Bьl jeteşhəđlektərđe bətərəvđə magazin məđire **Sьjminin da** həm unьn qol abtьnda eştəvelər đə kerəşməjdər.

Ip. **Sьjminin**, magazin—ul kul'turalь savđa jorio eit. Hin uqa bətə eşselə ende mobilizirlap, kerəşergə tejeşhen.

G. Ə.

45-SE KISOKA TUNQAN IKMƏK HATA

Başqortьn PKZ janьndaqь 45-se ikmək kioskahь oşo kergə tiklem ikmək menən savđa tevgə nьqlap ađerlanmagən. Kioska tədrəhenen kyđənəge vatьq. Vatьq kyđənəkte fonir menən genə qaplap qujqandar. Kioskaqa mejes sьqarlq n bulha la, jeşkahь bulnaqanlьqtan unьn his ber jьlьsqь juq. Şunьn arqahьnda kiosqaqa kilte relgən ikmək tuna. Kioska hьvsq bulqas hatьvsьlar ikmakte mejesьa tьqьp jьlьnlar. Kust məđire Volьf bьl kioskanьn jeteşhedlektərena his ber tqıltaar itmaj. Bьl kioska potrebiteldərđen telaktaren qənəqatlenderə aimaj. Bьnan hun tunqan ikmək menən hatьv ttevđe tuqtatьrqa həm kust məđire Volьf bьl turala Başqort konturahь aldьna jujьrqa tejeş.

Q. Ə.

ƁOĐOQ YLSƏVĐE TƏĐƏTƏRGƏ

PKZ janьndaqь 5-se ikmək magazinь oşo kergə tiklem ikmakte qajhь pekarnənan alahьn ham kem tьşьrqa tejeşlegen đə bolmaj. Magazindьn esendə la tartiphedlektər bik kyp. Ikmakte jabьp qujьv esən japmalar əđerlənmagən. Remont eşe la bik nasar. Prelavka aldьna rəşətkə jahalmaqan. Bьl magazinda ORS tarafьnan hatьvsь tep kem qujьlahь la bl đəhed. Magazin məđire Vaseljof bьl məs'ələlərđe abəqьs təvesə xəlitergə tejeş. Magazin bьl xəlđə potrebitelđərđen talaptarьn ytəj aimaj.

Başqorttьn 5-ikmək kioskahьnda potrebiteldərđe aldav oşo kengə tiklem bətərəlmagən. Bьl kioskalaqь ultьrtmalь ylsə potrebiteldə đe 5 gramqa aldaj. Ylsəvđe tədətev turahьnda kioskanьn hatьvsьhь la ham kust məđire Volьf ta ujlaqanь juq. Kioskanьn hatьvsьhь potrebitelđərđe elgelə itep xedmətlendərə beimaj. Hatьvsь jьtьq xalətte.

Q. Ə.

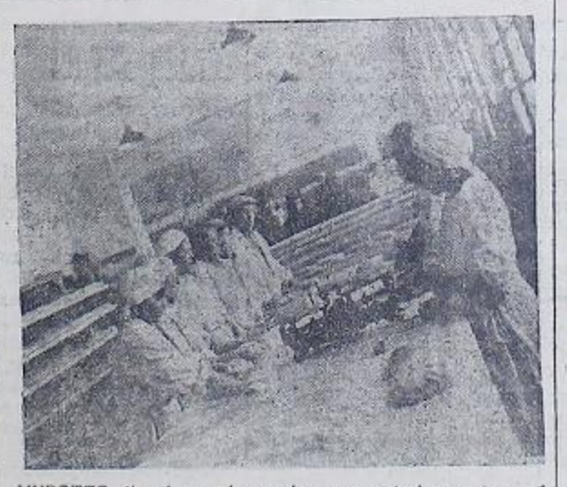

HYRƏTTƏ: Ikmək zavođь eşelərenan ber terkem qatьn qьđđar ikmək beşerevselər həm bulьcnikiar bulьrqa ejranələr.

TASS TЬŊ KIRE QAĐЬVЬ

Xarəindan, janəhe, Qьđьl armiaьn ber otrəde Manzuria jerena ytep, unda timer həm betondan huqьş nьqьtmalarь tədəve həm hunьnan Manzuri qaskərđare tarafьnan qaməp alьnьp, sovet jerenan ədelgən jeqe h. b. turahьnda, şulaj uq, janəhe, sovet samo jottarьn'n Manzuria jerendəge bьl ujlap sьqarьlqan sovet nьqьtmalarь ebtəndə o-op jərəvđare turahьnda taratьla torqan xəbər—ul SSSR menən Japonia arahьndaqь menəsəbətte əođov maqsatь menən Manzuriaньŋ qajhь ber dairalarь lajđalana torqan metođlarqa atk xarakterlь bulqan sep sej jalqan.

GRANITSA BUJЬNDAQЬ AVЬLDA JAPON OFITSERЬNЬŊ TOTOLOVЬ

Xanarovski, Ussuri jьlqa hь bujьndaqь həm Iman qajьhьnan 30 kilometr kənjaqьnda raq Juqarь Nikol'ski avьlьnda 21 dekabrđe 14 səqəttə ber japon ofitserь həm unьn denşige bulqan manzur haldatь qulqa alьnđь. Ular Juqarь Nikol'ski avьlьnьn kolxozьnьn Koval' jortona inep hьv horap eskəndər unan hun ofitser avьl urtahьna sьqьp tira-ja tьn hyrəten teşerəp ala. unьn denşigь jergə tun jəjep, sunьn əbtəndə qaqьđqa bildələr jahaj easlaqan. Qulqa alnqan ofitser yden podorucik saldiul tip, ə unьn denşiob manzur haldatь Mamuczin tip ataqandar. Ofitser qьlьs, pistolet həm zapas ber obojma patron menən qorallanqan bulqan Şulaj uq unьn pijonkalь fotografia opparatь, uqa 5 tartma zapas pijonkalь, ə unьn denşiob manzur haldatь Mamuczin tip ataqandar. Ofitser qьlьs, pistolet həm zapas ber obojma patron menən qorallanqan bulqan Şulaj uq unьn pijonkalь fotografia opparatь, uqa 5 tartma zapas pijonkalь, tь. Ustinof sьqьş jahanь Udmurtia bьl sjezdqa aik đur unьştar menən kilde. Kirof krajь ojoşorolovđь xedmətsəndər đur şatьq menən qarşь aldьlar.

◆ **Qazan.** „Lunacarski" teatrьnda bəgen X Bətə Tatarstan sovettar sjezdь asьldь. Bina aldьn lanьka, zavod eşelare, „Tatsik" isemendəge divizia qap lap alьp, sjezdь qotlanьlar. Sjezd qajqь marşь tavьştarь abtьnda ip. Kiroltь ajaq yrə torop xermət menən itkə aldь. Sjezdqa 468 delegat kilgən. Ip. **Stalinqa** qotlav telegrammahь jenərelde.

◆ **Xanarovski.** Nikol'sko Ussurejskidə Ussuri əlkəhenen I sovet ar sjezdь bara. „Qьđьl Kənsьqьş" ismendəge qьlajđar kolxozь delegattarь sjezdqa raport birep, VKP(b) ÖK həm ip. Stalindьn Alьt-Kənsьqьş krejьn qajqьrьvđarь arqahьnda elekke natrak qьlajđarđьn negengə kendə xəlle kolxoz tormoşona nьqьlь ajaq barьvđarьn əjtelər. Ular har ber xedmət kenənə 15 hum aqsalatь həm 20 kilo jəşelsələtə alqandar.

Kor'jalьlar kolxozь „Irtənge tan"—bьl kolxozđan bьjьl bьsьn xəlle tormoşqa xoquq alьvьn həjlane. Ul rajon dəvmələndə berense bulьp bьjьl dəvlət zadanlahьn ytəqən, şunan tьş kooperatsiяqa 4200 sentner igen hatqan həm 2 dana avtomaşina, 12 jək tədev materialdarь alqan.

— Bəđ, tejđar ular raporttarьnda.—balьq fanzalardan (oj) sьqьrqa həm tada, jaqtь, kin jorttar halьrqa telejbəđ".

Jadьvsь ip Fadejef sjezda asьq telmər menən sьqьş jahanь.

„MEJE TRESTЬ" ÖSƏN 200 MEŊ IEN

Tokio. Semaun Rengonьn xəbər itevenə qaraq nda, Japoniaньn 1935-36 nsь jьl aydzetьna dəvlət politika sovetьn—„aqsaldar trestьn" ojoştorov həm atьrov esən 200 meŋ ien inderгə bulьnqan. Bьl „trest" dəvlət, politikahьna bəjlənəşle bətə məs'ələlərđe, şul jemlənən tьşqь həm xərbi politika məs'ələlərən đə qararqa tejeş. Barь, juqarqь komanda qara qa tejeşle məs'ələlər genə unđa qaralmajasaq. Bьl „trest" sostavьna ministrlek masştabьndaqь 10-15 in ere adamat inəsək. „Trest" predsedatele primer tarafьnan bildələnlьa lə, unьn sostavь kabinet almaşьv menən genə almaşьnmajasaq.

MANZURIALA TIMER JUL SELTƏRE

London. „Dejli telegraf"ьn Cancun xəbəsehenen xəbərenə qaraqanda, 1931 nse jьl Manzuria bətə e 3715 kilometr ođonloqtь timer jul bulqan. Ə xəđer—5665 **km** „Rəsmi raveşta əleqə 11 linia ibəjlənьa lə. ti xəbərse.—alьnqan məqlyn ətlarqa qaraqanda Manczou-Gonьn kənsьqьş eleşendə taqь ner linia halьnьp ketergə tejeş. Bьnьn oso Xabarovskiqə jaqьn Ussuri jьlqalьna barьp sьqa. Saxalindaje Blagoveşşin həm Soluniski linialəre menən quşqanda bьl jul bətə front bujlap juldam xərəkətte tə min itə ak. Ə, SSSR sigendəge tənjaq Koreaqa sьqa torqan jul həm kyp handaqь eske juldar Manczou-Gonьn yđ julda ь arahьnda bəj laneşte nьqьta həm Zexeqa juldam sьqьvđь tə'min itəsək".

DINGEĐ KƏNƏŞMƏHE TIRƏHENDƏ

Tokio. AQŞ delegatsiahьnьn, 1935 nse jьlqь dingeđ konferensiahьnda qatnaşьv esən SSSR həm Germaniaньŋ la saqьrьv kərəklek turahьndaqь təqdime turahьnda Londondan alьnqan xəbərgə izax birep, Japoniaньn tьşqь eştər ministriege „Asaki" hyđenə qaraqanda, Vəşengton jəki London konferensiahьnda qatnəşmaqan ildərđen bьl konferensiala qatnaşьvьna qarşь kiə ikən. Əjər đə, dingeđ turahьnda bulasaq aldaqь konferensiala SSSR həm Germaniaньn qatnaşьvь kərək taabla ikən, ulsaqьnda bəşta dingeđ dəvlətlərenən biş dəvlətən kliəşeven jaharqa, şunan hun qьna SSSR həm Germaniaqa quşьlьrqa təqdim itergə kərək, ti.

FAŞISTARMA QARŞЬ OJOŞ MALARĐЬŊ VƏKILDƏRE MINISTR JANЬNDA

Pariz. Eskərge eştər ministrlege Ren'e, Pariz əlkəhendəge 500 meŋ əqzalь 90 ojəşma isemenən kilgən faşizmqa qarşь ojoşmalar Əlkə komitetь delegatsiahьn qabul itte.

Delegatsia kommunistik həm sotsialistik partialar, amestrdamanti faşistik komitetь, intelegentsia anti-faşistik komitetь h.a. ojoşmalar isemenən — alьnqan irektərđen, qismən profsojuz lar irkenen haqlarьnьvьn nьqьşlь həm faşistik ojoşmalarđьn qoralhьđlandьrьlьvđarьn talap itte.

SAARDA SIT IL OJƏSKƏR ĐARE

Pariz. Gavastьŋ xəbərena qaraqanda, Saar əzykengə bəgən Gollandia dingeđ pexotahь otrədtarь həm Italia grenaderđarь batalionь kilgən. Şul rəveştə Saarqa kiluən sit il qəskarđare oşo kendə 3300 keşegə jetə ikən.

* **Pariz.** Kisə deputattar palatahь 130 tavьşqa qarşь 460 tavьş kyp-etege menən xəkymətten 500 million frank miqdarandaqь qađətt n tьş ətlamə huqьş kredettarь turahьndaqь zakon proektьn qabul itte

XEĐMƏTSƏN FIZKUL'TURNIKTAR SJEZDЬ

Pariz. Revolytsion sport xedmət federatsiahь h.m reformistik sport ojoşmalarьnьŋ ner ləşkən sjezdь asьldь. Sjezda 30 men proletar fizkul turasьlar isemenən 800 delegat qatnaşa. Qьđьl Sportintern delegatsiahьn sjezd ajaq yrə torop, „Internatsiona" jьrlap qarşь aldь. Sjezdь kompartia, unitar profsojuzdar, sotsialistik partia, bətəgə đəjəm xedmət konfederatsiahь həm Cexo Slovakia proletar sport federatsiahь vəkildəre qotlap yttelər. Kompartia sekretarь Dyalo xedmətsən fizkul'turniktarđьn berđəm front tə đəvđare—bətə eşse sьjьl berđəmlejenen zaiogь, tip əjtep qotlap ytte. Qьđьl Sportintern vəkildərenen qotlavь hunьnda delegattar „Internatsional" jьrlanьlar.

***

Kaunas (Kovno). Memel əlkəhe militetse-sotsialistarьnьn eşen tikşerevse trisunal qajeptanevselərđən dopros alьp bətte. Sudtьn kilahe ultьrьş 27 dekabrđe bulasaq.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

AVTONOMIALЬ RESPUBLIKA HƏM ÖLKƏLƏRĐƏ SOVETTAR SJEZDARЬ

◆ **Ulan-ojde** bajram rəveşendə bildəlgən. Ulanəde qalahьnda respulikanьn VI sovettar sjezdь asьldь. Bətəhe 290 delegat qatnaşa. Sjezdь Burjat-monqul VBK həm Sovnarkom predsedatele ip. Dorjelef asьldь.

◆ **Canaq-sarь.** Elek serizm tarafьnan ylergə xəkəm itelgən ə xəđer irekle baxetle tormoşqa ajaq batqan sьvaş ASSR sovettar sjezdь xalьq bajramь tebən aldь. Kraj başqarma dokladьn tikşergənden hunьnda delegattar Sьvaştan xəkymətenen xisabьn tьnlajasaqtar.

◆ **Jzevski** 21 dekabrđə, Udmurtiaньŋ XI sovettar sjezdь asьldь. Sjezdqa əlkənen danьqьlь keşelərenan torqan 400 ləp delegat kilde. Doklad menən Əlkə başqarma komitet predsedatele ip. Ivanof sьqьş jahanь Udmurtia bьl sjezdqa aik đur unьştar menən kilde. Kirof krajь ojoşorolovđь xedmətsəndər đur şatьq menən qarşь aldьlar.

◆ **Qazan.** „Lunacarski" teatrьnda bəgen X Bətə Tatarstan sovettar sjezdь asьldь. Bina aldьn lanьka, zavod eşelare, „Tatsik" isemendəge divizia qap lap alьp, sjezdь qotlanьlar. Sjezd qajqь marşь tavьştarь abtьnda ip. Kiroltь ajaq yrə torop xermət menən itkə aldь. Sjezdqa 468 delegat kilgən. Ip. **Stalinqa** qotlav telegrammahь jenərelde.

◆ **Xanarovski.** Nikol'sko Ussurejskidə Ussuri əlkəhenen I sovet ar sjezdь bara. „Qьđьl Kənsьqьş" ismendəge qьlajđar kolxozь delegattarь sjezdqa raport birep, VKP(b) ÖK həm ip. Stalindьn Alьt-Kənsьqьş krejьn qajqьrьvđarь arqahьnda elekke natrak qьlajđarđьn negengə kendə xəlle kolxoz tormoşona nьqьlь ajaq barьvđarьn əjtelər. Ular har ber xedmət kenənə 15 hum aqsalatь həm 20 kilo jəşelsələtə alqandar.

Kor'jalьlar kolxozь „Irtənge tan"—bьl kolxozđan bьjьl bьsьn xəlle tormoşqa xoquq alьvьn həjlane. Ul rajon dəvmələndə berense bulьp bьjьl dəvlət zadanlahьn ytəqən, şunan tьş kooperatsiяqa 4200 sentner igen hatqan həm 2 dana avtomaşina, 12 jək tədev materialdarь alqan.

— Bəđ, tejđar ular raporttarьnda.—balьq fanzalardan (oj) sьqьrqa həm tada, jaqtь, kin jorttar halьrqa telejbəđ".

Jadьvsь ip Fadejef sjezda asьq telmər menən sьqьş jahanь.

DNEPR-BALTЬJQ

Minski, 23. Belorussia Səndər akademiahьnьn geolagik partiahь Dur dnepr problemahьna bəjlənəşle elanev eştəren tamamlanь. Dnepr-Baltьjq dingeđe menən totьştьra-aq kanaldarđьn trasstarь sjomkaqa alьnđь. Şulaj uq 600 kilom tr davamьnda Berezin jьlqahьnьn jar nujđarь la sjomkaqa alьnđьlar. Kiləsaktəge ifrat đur hьv haqlav urəndarьnьn nьva halьnsaq urьnь la bildələnde. Oşo kendərdə tərən skvazinalar əqravlav eşe başlanasaq.

TƏVGE KESSON

Jarslavl'. Volgala halьnasaq təvgə gidrostansa urьnьna klsa təvaşlap 35,5 metr inajđanda timer-bilon kesson təşerev başlandь. Kesson in hunqь texnika nujьnsa eşlangan preborlar menən tə'min itelgər Ul Volga tenenən 35 metr ty ən teşerelesəx. Eş 132 kon davam itəsək.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

GERMANIA FAŞISTARЬ ARAHЬNDA RIZAHЬDLЬQTAR

Berlin. Sotsial-demokratik partiolar arahьnda hyd başqalьqь hәm qatьrşьlьqlar yһa bara. Riza bulmavsьlar menәn kөreş maqsatьnda mil'itse-demokratik partia jetәkselege kyptәn tygel genә, jetәkselek tөxsәtenәn başqa juldaşlar jahavdь tuјp bojroq sьgarqajnь. Xәder, Gess (militse demokratik partiolarҗa jetәkselektә Gitlerd n jardamsьһь) qul tamqahь menәn, partia ағzalarьn bөlәhen tә partiolьn eske eştәre turahьnda partia rөmkahьnan tьşta jahalьqan ultьrьştarda heјlevd', bigrak tә prinsipial' mәs'әlәlәrdә partiadan rәsmi ustanovkahьnan sitkә bьqqan qaraştardь jaqlavdь tuјp bojrop iqlan itelde.

Kyptәn tygel genә Gebel's Vestlal'd ojeşmahьndaqь mil'itse-sotsialistar aktivlar jьlьşında sьqьş jahanь: „Xәder e vaqitta, tik e Gebel's elek şunda la jaqşьraq ine, tip heјlanevse bөtәhen dә bөlәm tөjevselәr bik kynәjә başlanь.. Bьndaj bөtәhendә belevselәr juq itergә kөrәk".

—⁂—

GERMANIALA QULQA ALЬVDAR

Periz. „Zurnal" dьn xәbәr tlegen qapьl qьna keslә qәs llevenә qaraqanda hunqь 2 kөn esendә Berlin qalahьnda terlө qatlam xalьqtar arahьnda kyp hәnda qulqa alьvdar bulьp yl kәn. Qu qa alьvdar şul j uq millәtse-sotsialistik partialar ta raihnan ojoştoroldan maxsus ojoş alarda qatnesьvsьlar arahьnda la buldь.

Sit il deplomattarь dairәlәre.tej „Zurnal', şuqa lqtibar itelar, tennә ber vaqьt hvqьş minis- naјttьlar.

—⁂—

PARAGVAJ KOMPARTIAHЬNЬҢ MANIFESTЬ

Nju-Jork. „Lucador del'karino" tigan revolytsion gr naida Paragvaj kom unistik partiasьn oktәber ajында sьqarqan manifestь tqlan itelde. Manifesta, paragvaj armiahьnь 5 hәm 12 nse polktarь kommunistik propaganda jөqondoron da baş kytarүәnlektәre, vosstaniana bastьrьlqanlьqь әjtelә.

Manifest, haldattardь bөtә armiala komitettar ojoştororqa hәm aqьndaqь talaptar esen berәşergә, proletarlar hәm hinde krәstejәndar massahь menәn tөqьd bajlәneş urьnlьştьrьrqa saqьra. Bьnan hnu manifest Bolivia qөskәrdәre menәn tuqan taşьrqa, eşse, krәstejәn hәm hal'attar sovettarь ojoştororqa, imperialistik huqьşьh eşse-krәstejәndar revolytsiahьna әjlandererge saqьra.

—⁂—

JUGOSLAVIALA KABINET ALMAŞЬNЬV

Vena. Belgradtan xәbәr itevdәrenә qaraqanda, kisә Jefti'ic jaңь kabinet o,oştorqan. Jaңь sostavta: baş ministr hәm ђşqь eştar ministre—Jefti'ic, xarbi minis-tr—general Zevkovic, e-ke eştar min stre Ve'ja Popovic, jer eştare ministre Jankovic hәm tөqь najtaqlar.

Jaңь kabinet sostavьna—„kiң konsentratsia kabinetь" tөdөrge mataşьvdьn unьşhed sьqьvьnьn hәdөmtәhe tip qarajdar, şunьn esen bьl kabinet yde yk kysmә kabinet bulasaq tejdөr.

Politik dairәlәr, Jefticten jaңь kabinetь Fransia hәm keskej antanta menәn elekkesә dubtarsa tьşqь politika alьp barasaq, eske politikaln kabinet Jugoslavialaqь xәderge xarbi-rezimde nьqьtьv hәm haqlav esen manevr jahajasaq, tejdәr.

ISPANIA METALLISTARЬ KӨRӘŞTE DAVAM ITӘLӘR

London. „Dej i uorker" gazetь betә I panila es kenen odajlьvqa qarşь metallist rden protest zabastovkahь davam itkәnlegen belderә. Zabastovkaga jetәkselek kommunistik partia hәm revolytsion profsojuzd r qulьnda. Reformistar stackanь tuqtatьrqa saqьrьp eşselarga mөrәzaqat itelar. Kyp keşelәr qulqa alьnqan. Ovie io qalahьn da eşselәr edarl vdargә qarşь protest belderep „Internatsional" jьrlap hәm jodoroqtarьn juqarь kytarep uramlarda demonstratsia ojoştordolar. Politsia menәn eşselar arasьnda bulqan bәrelestә politsia tik vintovkalardan atьp qьna demonstranttardь tarata bidь.

—⁂—

FAŞISTAR KONFERENSIAHЬ

Berlin. Montre (Şvejtsaria) qalahьnda faşistar ojeşmalarьnьn x lьq ar konferensiahь bulьp vite. Bьl ko ferensia Italia faşistarь tarafьnan saqьrьlьp jaslq işektar arasında buldь. Konferensiaga Avstria, Fransia, Irlandia, Gollandia, Rumania, Gretsia, Norvegia, Şvetsia, Dania Portugalia, Ispania, Litva, Es onia hәm Şvejtsaria ildәrendәge faşistar ojeşmalarьnьn vәkildәre jalьştь. It'ia vәkile Kozlinski „kydәrevse" bulьp şul uq vaqьt'a konferensiahь eşena jetәkse lek itte. Germania hәm Venesia faşistarьnьn vәkildәre konferensiaqa saqьrьlmaqan, sebki konferensia jetәkseleqenen ala bьr bujbnsa, uqa әle faşistar vlar başьna kilmagan ildәrden vәkil dәren genә saqьrьv kyd unьn da tetoldo. Anglia gazettarьnьn xәbәrselәre belderevenә qaraqanda konferensiala betә melum mәs'әlәlәr bujbnsa tip әjterlek kileşevga kilә almaqan. Konferensia daimi komitet tedөp, unь jьl hajьn jrjь qa qarar birgan.

PKK-NЬN BAŞQORTOSTANDAQЬ PARTKOLLEGIAHЬNDA

PARTIANAN SЬQJARLDЬLAR

Partia kontrole komissiahьnьn Başqortostandaqь Partkollegiahь partia rajon komitettarьnьn qa rarьna riza bulmaj birelgan apel latsialardь qarap, VKP(b) saflarьnan lybәndәge keşelәrde sьqarьvdь rablanь:

An stratenko Timofi Mitrofan uls, 1901 jьlda tuvqan, 1932 jьldan birle VKP(b) kandidatь (k.k. № 12706). Xajbulla Rajon başqarma komitetьnьn xarbi eylege inspektoru bulьp eşlәqan—eskelek hәm ydenen eşena halqьn qaraqan esen.

Polәnkin Fedor Leonti uls, 1900 jьlda tuvqan, 1932 jьldan birle VKP(b) ағzahь (p.b. № 2560913). Stәrletamaq orloqsoloq sovxozьnьn Kenjaq-Aşqadar bylegenen upravlajuşşeje bulьp eşlagan—sistematik e-kelek hәm sotsialistlik milekte urlavda qatnaşqan esen.

Şahbagәrejef Səmiqulla, 1903 jьlda tuvqan, 1932 jьldan birle VKP(b) ағzahь (p. b №2560371) Mişkә rajon nьn xalьq tәtişsehe bulьp eşlagan-partilaqa qarşь jenajәtlәre esen.

—⁂—

ŞVETSARIA SOTSIAL—DEMOKRATTARЬ ARAHЬNDA RASKOL

Paris. Syrixtan xәbәr itev dәrenә qaraqanda, Şvetsaria sotsial-demokrattarь menәn Şvetsaria sotsialistik lәştar arahьnda nerdәm front mәs'әlәhe turahьnda talaş bara ikan.

Sotsial-demokratik matbuqat kisә, sotsial demokratik partia ağzalarьna xi ap sьqardь, bьnda:—kommunistar menәn berdәm xәrәkәt buldьrьv-janь ras kul tigan hyd hәm ul eşselәr xәrәkәtenә zьjan itәsәk", tejelә.

Syrix sotsial-demokratik ojeşmalarь jetәkselege, nerdәm front jaqlь bulьvdьn Şvetsaria sotsial-demokratik partia a ezahь ba ev menәn hьjeşmajisaqlьqь turahьnda qarar sьqardь. Hul sotsialistardan dyrt jetakse partia nan sьqarьldьlar.

Kөnsьqlş Şvetsarialaqь sotsdemokratik partia jetәkseleg tarafьnan tәqdim itelgan partianьn janь programma proektьn kire qarьp, „burzuaz şvetsaria nь qurqavlь" kire qaqa torqa yd proektьn eşlap sьqardь. Şulaj uq sots.-demokratik pa tianьn Vaatland konferensiahь la „vaten qurqav" qa qarşь tavьş birde.

Şvetsar'a kommunistik matauqatь kompartia menәn hul sotsialistar arahьnda betdәm xarәkat turahьnda kileşev bulqanlь qьn jada.

—⁂—

PAŞISTAR KONFERENSIAHЬ

Berlin. Montre (Şvejtsaria) qalahьnda faşistar ojeşmalarьnьn x lьq ar konferensiahь bulьp vite. Bьl konferensia Italia faşistarь tarafьnan saqьrьlьp jaslq işektar arasında buldь. Konferensiaga Avstria, Fransia, Irlandia, Gollandia, Rumania, Gretsia, Norvegia, Şvetsia, Dania Portugalia, Ispania, Litva, Es onia hәm Şvejtsaria ildәrendәge faşistar ojeşmalarьnьn vәkildәre jalьştь. It'ia vәkile Kozlinski „kydәrevse" bulьp şul uq vaqьt'a konferensiahь eşena jetәkse

PKK-NЬN BAŞQORTOSTANDAQЬ PARTKOLLEGIAHЬNDA

PARTIANAN SЬQJARLDЬLAR

Partia kontrole komissiahьnьn Başqortostandaqь Partkollegiahь partia rajon komitettarьnьn qararьna riza bulmaj birelgan apelatsialardь qarap, VKP(b) saflarьnan lybәndәge keşelәrde sьqarьvdь rablanь:

An stratenko Timofi Mitrofan uls, 1901 jьlda tuvqan, 1932 jьldan birle VKP(b) kandidatь (k.k. № 12706). Xajbulla Rajon başqarma komitetьnьn xarbi eylege inspektoru bulьp eşlәqan—eskelek hәm ydenen eşena halqьn qaraqan esen.

Polәnkin Fedor Leonti uls, 1900 jьlda tuvqan, 1932 jьldan birle VKP(b) ағzahь (p.b. № 2560913). Stәrletamaq orloqsoloq sovxozьnьn Kenjaq-Aşqadar bylegenen upravlajuşşeje bulьp eşlagan—sistematik e-kelek hәm sotsialistlik milekte urlavda qatnaşqan esen.

Şahbagәrejef Səmiqulla, 1903 jьlda tuvqan, 1932 jьldan birle VKP(b) ағzahь (p. b №2560371) Mişkә rajon nьn xalьq tәtişsehe bulьp eşlagan-partilaqa qarşь jenajәtlәre esen.

ŞVETSARIA SOTSIAL—DEMOKRATTARЬ ARAHЬNDA RASKOL

Paris. Syrixtan xәbәr itev dәrenә qaraqanda, Şvetsaria sotsial-demokrattarь menәn Şvetsaria sotsialistik lәştar arahьnda nerdәm front mәs'әlәhe turahьnda talaş bara ikan.

Sotsial-demokratik matbuqat kisә, sotsial demokratik partia ağzalarьna xi ap sьqardь, bьnda:—kommunistar menәn berdәm xәrәkәt buldьrьv-janь ras kul tigan hyd hәm ul eşselәr xәrәkәtenә zьjan itәsәk", tejelә.

Syrix sotsial-demokratik ojeşmalarь jetәkselege, nerdәm front jaqlь bulьvdьn Şvetsaria sotsial-demokratik partia a ezahь ba ev menәn hьjeşmajisaqlьqь turahьnda qarar sьqardь. Hul sotsialistardan dyrt jetakse partia nan sьqarьldьlar.

Kөnsьqlş Şvetsarialaqь sotsdemokratik partia jetәkseleg tarafьnan tәqdim itelgan partianьn janь programma proektьn kire qarьp, „burzuaz şvetsaria nь qurqavlь" kire qaqa torqa yd proektьn eşlap sьqardь. Şulaj uq sots.-demokratik pa tianьn Vaatland konferensiahь la „vaten qurqav" qa qarşь tavьş birde.

Şvetsar'a kommunistik matauqatь kompartia menәn hul sotsialistar arahьnda betdәm xarәkat turahьnda kileşev bulqanlьqьn jada.

—⁂—

FAŞISTAR KONFERENSIAHЬ

Berlin. Montre (Şvejtsaria) qalahьnda faşistar ojeşmalarьnьn x lьq ar konferensiahь bulьp vite. Bьl konferensia Italia faşistarь tarafьnan saqьrьlьp jaslq işektar arasında buldь. Konferensiaga Avstria, Fransia, Irlandia, Gollandia, Rumania, Gretsia, Norvegia, Şvetsia, Dania Portugalia, Ispania, Litva, Es onia hәm Şvejtsaria ildәrendәge faşistar ojeşmalarьnьn vәkildәre jalьştь. It'ia vәkile Kozlinski „kydәrevse" bulьp şul uq vaqьt'a konferensiahь eşena jetәkse lek itte. Germania hәm Venesia faşistarьnьn vәkildәre konferensiaqa saqьrьlmaqan, sebki konferensia jetәkseleqenen ala bьr bujbnsa, uqa әle faşistar vlar başьna kilmagan ildәrden vәkil dәren genә saqьrьv kyd unьn da tetoldo. Anglia gazettarьnьn xәbәrselәre belderevenә qaraqanda konferensiala betә melum mәs'әlәlәr bujbnsa tip әjterlek kileşevga kilә almaqan. Konferensia daimi komitet tedөp, unь jьl hajьn jrjь qa qarar birgan.

Undan—B. Imaşьt, B. Josopьva hәm Z. Bikbulatova iptәştәr.

„ƀNJƀQAJ MENƏN JULDƀQAJ"DA

1930 nsь jьldьn jaңьnda sәnqәttar texnikumьnьn teatr bylegen uqьp tamam itevse 15 k şelek sostav (pedagog M. Mәhәdejef klasь) teatrga quşıla Teatrda berense tapqьr komsomol jacajkahь ojoştorola. Jәtar nik tld arala mәs'yl rol'dargә yrlalelәlar. Bьl turala Mәskav dә ytkәreldan mil'itar teatrdan Alimplada zurijь „teatrdьn şikhed unьşь itep milli teatr

HYRƏTTƏ: Başqort teatrь rejessjorь Məhədejef hәm t atrdьn xudozniqь Hibatyllin iptәştәr.

BAŞQORT TEATKЬNЬN 15 JЬLLЬQЬNA

BAŞQORT DƏVLƏT DRAMMA TEATRЬNЬN XUDOZESTVO JE TƏKSEHE HƏM BAŞ REZISSJORЬ M. MƏHƏDEJEF MƏQALƏHE

Başqort teatrьnьn izad julь

III NSƏ OSOR.

(1929—34 jьldar)

DAVAMLЬ ANSAMBI'

1929-30 nsь jьlqь sezon naşında başqort teatrь turanьda partia kәnәşmәhe ytkәrelә, diskussialar jahala, teatr tedәv mәs'әlәlәrenә naqьşlanqan maqalәlәr menәn gazeta alttare tula. Şul k nәşmәlәr, disku sialar, matauqatlaqь sьqьş'ar hedemtәhendә teatr janьnan tebelde. T atr texnikumьnьn uqıvsьlarь, alqrak tә hunqь kurs uqьvsьlarь so tavqa indere-lep, davamalь ansambl' tedelde. Xudozestvo jetaksel qe alьşdь (Mәhәdejef, Murtazin, Buxarski hәm Imaşьta dan torqan rezissjordar kollegialь t-de de).

Bьl sezon ta ba qort tea rьna kyp reforma indereide. Betә spek takl'dar barь başqort telendә genә bara başlanь. Spektakl' ьd rlav eşe ojimi sistemaqa halьndь. Sjektakl'derde sufljor ьd ujnav eş sistemahьna inde. Bьl sezonda qujlqan „Qara qol", „Rel'salar gevlejdar", „Dalь osor" hәm „17-30" әbәr dare lә oday әderlek menәn 10 repitt sia) nьq әdәrlanep qujlalar. Bьl sezonda sьjlat jaşьnьn vәkanen kyrhatev es n xarakterlь bulqan ber sitr barь 9 prim'era qьşqь sezonda 33, jәjge sezonda 46 tapqьr tәkrarana. Ytkan sezond rda qьş bu-ь 20 pr m'jera (20 pessa) barь 26 tapqьr qьna tәkrarlanqan. Tamaşasьnьn teatrqa kyberak jerәve şunьn menәn doxodьn kybajeve lә kyrenә.

Undan—B. Imaşьt, B. Josopьva hәm Z. Bikbulatova iptәştәr.

1930 nsь jьldьn jaңьnda sәnqәttar texnikumьnьn teatr bylegen uqьp tamam itevse 15 k şelek sostav (pedagog M. Mәhәdejef klasь) teatrga quşıla Teatrda berense tapqьr komsomol jacajkahь ojoştorola. Jәtar nik tld arala mәs'yl rol'dargә yrlalelәlar. Bьl turala Mәskav dә ytkәreldan mil'itar teatrdan Alimplada zurijь „teatrdьn şikhed unьşь itep milli teatr menan tulьşьla başlanь. Hunqь ajlardan teatrdan xedmat kyrhatkan art star menan ber rait n (Murtazin, Minhazьl, Zebajerь hәm başqalar) ujan kul'turahь hәm eştarenen sьjlat jaqьnan sov t sәnqat nen juqarь horavdarь darazәhendә torqan jaş kadr dar da kytarelde" tip jadьlqan.

Өsensə osordьn unьşlь eş tәz rlәhe itep jәjge gast ol'dardь la kyrhatergә kәrәk, Tәzriba alьşьv, tehnikumь ajterlәp sьqarqan jaş aktjorlardь unьştarьn kyreşe jomhyriattergә hәm promьşlennost' rajondarь eşselarenә kyrhatev telaktare men n teatr Qazanqa. Uralqa, (Perm, Taqil', Celәbe Zlatoust hәm Magnitogorski-darqa) Orenburg qalahьna Motorlь zavodь, İşemaj neft usaqtarьna hәm Başqortostan avьl xuzalьqь rajondarьna (Avьr qızь, Mәnavez, Starle, Arqajaş, Dyrtәjle, Toporin hәm baş ja-larqa) gastrol'dar ojoştordo. 1932 nse jьldьn jәjendage gastrolda (Qazan, Ural gastrolь) 3 ajda 133 spektakl' qujьlьp 70.000 dan artьq tamaşasь teatr menәn xedmat anderelgan. Spektakldan tьş tamaşasьlar konferensialarь dram tynarak eşta ren ojoştorovdar, bul qan eşse jaş tar teatrdarьn instruktriav eştare eşlangan. Donja rekordь alqan ьltonsь Ojalutilin, Minnullindardьn jaqtarьnda, sextarda, straj kalardьn yddәrendә kyp sьqьş tar jahalqan.

Bьl osorda başqort sovet dra matorgiahь nьq sәsәk ata. Başqort proletariat jadavsьhь Afzal Tahirь başqort sәxnәhendә ydenen pessalarь menәn sotsialistik tedeleş esen barqan sujь fl kөreş kyrenes-teren kәvdeland dara. Unьn „Irtange nurdar", „17—30", „Zavod", „Ala tav". Sinirәk Ojilman" pessalarь teatrdьn ripertuarьnda kyrenekle urьn alalar.

Ikense dur dramatorgьabd Davьt Jultaj ydenen „Qaraqol" menan maşhyr. Qaraqol" aftordьn teatr menәn bergә eşlәve ıәm teatrdьn ul әbәr әbtendә kyp hәm nьq eşlave ərqalьnda teatrdьn kapital postanovkalarьnan berehe bulьp elgerde. Bьl pessa 15 jьl esendә 300 dәn artьq qujьlьp unьn Әpkәlәj, Kanton, Qaraqol şikelle kөslө roldarendә Qaramьjşьl, Minhazьl hәm Mөbәrәkoftar şikelle dur sәxnә kөstere yһep jette lar, ydderenen tәbiqi sәxna ta anttarьn eşka jeqa aldular. Jәs dramatorg Sәqit Miftaxof ydenen „Pandor ilendә", „Haqmar", Ural qanь" pessalarь menan teatrdьn klassik tea r kul'turahь ydlәşterev julbndә Gogol'den **„Revizor"** b, Şillerden „Julbabardar", „Maker hәm mexәbbat" tare, Asirovskidьn „Gonahьhьd qajeplelar"e, M. Gor'kidьn „Jgor Bulьjcef" hәm başqalarь qujьldь. Bьl pessalardьn jetlekan tiptar aktjorlarь elek kyrenmayan qimmatle jaqtarь asьldular. Teatr bьl postanovkalarьn ujnap bik nьqьnь. Ulardьn juqьş tә'bir başqa pessalardь qujqanda la ojola başlanь. Bөgөnge urьş dramatorgiahьnan „Rel'salar gevlejdar", „Ikmak" (Kirşun). Mitez (Formanof) pessalarь la yt vaqьtьnda unьş menan qujьlьp yttelar. Milli jan ri et aftordarьnan-Miketinkonьn „Dek tatura" hь, Komitsьn „Guta" hь, Şarif Kamaldьn „Qoddqondar ojahьnda" hь, Dzanandьn „Şahnama"hь qujьldь.

Xudozestvo kөstere-1929 nsь jьlda qujьlqanxudoze tvo jetәkselgen a juqarь teatr belemalqan, reformator rezissjordar menan birge (M. Mәhәdejef, Buxarskij sәxnәlә 25 jьldan artьq eştap tәzribә jьjnaqan Murtazin, ydenedden texnikumdьn teatr bylegen uqьp sьqqan Talantlь jaş rezissjor Imaşь bar. Ber nisa jenә hөvәskar hәm barmaq menan genә hanarlьq sәxna kөstere menan başlanqan teatrdan tep xudozestvo sostavьnda xәder 40 tan artьq keşe bar. „Ala-tav", „Qaraqol". „Bulьqaj". „Şahnamә" hәm „Bulьjcef" şikelle kapital postanovkalar la xәder jardamsь sostav menan nerge 60 jan artьq keşe qatnaşa. Ulardan ber berene ydatena alьjale rol' hәm ulptar izad itilar.

15 jьlьq eşta teatrdь sәsәk attьrqan kesetar şular. Ular tarahьndaqь maqtav hyddare naj ram komplementlarь qьna tygel. ulardьn yddarenen ir şkan unьştarь. Bed ular menan m qtana-ьь', lakin әle aktjor kul'turahьnьn in juqarь nөktahena menep jettelәr tip nerehen dә ky hәtә almajabd. 15 jьlьq izadi eşka jomqaq jahaqandan hun kvalifikatsia kytarev turahında konkret saralar kyrergә kәrәk bulasaq. Kul't ra jaqьnan kyd jeteşmarblek jetedlekta yһa aarqan sovet teatrь tamaşa-ьhьnьn. juqarь horavьn yter esen hәm lkense biş jьlьqtan neјekenurbstarьn sәxnә aşa kavdalenderә ajьv esen başqort teatrь artistarьna juqarь teatr kul'turahьnaeja bulьrqa kәrәk. zaochnj universitt ytev, q lmi komanderovkalarga barьv, Mәskav gastrole unajь menәn undaqь teatrdardь өjranev, artistardь zurnal-gazeta, radio, kino hәm başqa kul'tura eştarenen kyberak fajdalana alьrlьq şarttarga qujv-ьbna berense sitatta kyretergә tejeşle saralar.

Xudoznik eşe—serense osorda teatr suknolarda ujnaj. Durbraq pastanovkalarga zl opis dekaratslalar jadьla. Ikense osorda la әle teatr seperәk pavillondardda ujnap klio Dekaratslanna sәxnәlә barqan vaqiqanьn urьn.

Bn aqlatev kyddә totola. Өsense osorda vaqiqanьn urьnna qьna tygel, nastroinlahьn anlatarьq hәr pessaqa ajьrьm dekaratslalar jadьla naştaj, hәm konstruktiv dekaratslalarga kyselә. Xәder spektakl'dar ujnaga unajlь konstruksia hәm arxitekturalь dekoratslalardь bara. Kerek urьnda zivop s menan dә fejdalanьla. Lakin әle sәxnә aformliniahьnda unajlьlьq, jenellek in mehime uqa әbarden id ahьn halavda nьq aqnajьd. Aformlinial' milli forma tanьv mәs'әlәhendә lә eş ahe dur eştar alda tor . Ikense hәm esense osorda betә spektakl'derde xudoznik Nikandrof aformlt itә. B rense osorda Jaqьşь jьl dekaratslalar jada ine. Xәder in hunqь vaqьtta qьna jaş başqort xudozniqь Hibatyllin saqьrtьlь. Unьn „Şahnәma" hәm „Bnjqaj" spektakl'derena jahalan dekaratslalarь bu iptәşka dur emet bajlәslek. **Muzьjka**—teatrda kerekle bulqan sәnqat. Başqort teatrьnьn hәr spektaklendә tirlek drama teatrьnьn tә'bi ren durajtev telәge menәn muzьjka inderelә bara. Bedda muzьjka memkinlektәre әd bulьv qa qaramaktan, teatrdьn drama teatrьqьn onotop spektakl'dardә kәrәgenen artьq muzьjka eleminttarь tultьrьv şikelle janьlьşlьqtarьnьd da buldь. Muzьjka menәn kilәsәkta urьnlь hәm kerek tuklem genә fajdalanьrqa kerek.

Spektakl'den ta'bi ren kesejtevga jardam itә torqan kastjom, jaqьrtьv texnikahь, stolerlьq sәnqәte, dekoratsialardь maşinlaştьrьv eşe lә әle bedda bik kustar xәlda tora. Bьl elkәlә kadrdar әderlav hәm janьnan tedev mas'alahe ken tartьrenә qujьlьrqa tejeş.

Teatrdьn eşen qilmi nigedda tikşerep barьv eşe julqa halanmaqan. Oj lmi termindar hәm formulalar ailqelanmagan. Tәnqit zәqif qujьlqan. 15 jьlьq eşka jomqaq jahalqanda sotsialistik kul'tura institutь aldna bьl mas'әlәlәrde konkret raveşta kilterep qujьrqa kerek.

Partia tarafьnan bildelәngan ikense biş jьlьqtan politik nurstarь teatrga la dur jvaplьlьq jeklәj. Şul nurstarda neşqarьvda partiaqa hәm sovet xekymatev bulьşьv başqort xedmat massahьn şul nurbstardь ytavqa o,oştorov,sots alistik jekmatkene başqort xedmat xalqьnan yd telendә uqa anlajşlь formala teatr aşa kyrhatep. massanь sotsialis ik nigedda qajlanan tәrәlel v. Teatr şul eşe menan keşelardan andarьndaqь ka, italizm qaldьqtьnnan qotolovqa, ularda usьjnьlьhьd sotsialistik jam jiat en anlь hәm aktiv tedevselarena ajlanderev"dajardamlergә tejeş.

Muzьka, rәssamlьq hәm başqa qa sәnqәttarde dramatik teatr ap tsifikahьnan sьqьp ylәv me nan genә fajdalanьrqa tьrьşьv, ujьn stamptarьnan qotolov, aktjordь rol' ujnarqa qьna tygel, rol' turahьnda ujlarqa la ejr tә torqan metod qullanьv bьna teatrdьn totqan izad julь.

Başqort dәvlәt dramma teatrь sovet Başqortostanь şarttarьnda tьvьp, ytkәp, nьqьp başqort sotsialistik kul'turahında kyrnekle urьn aldь. Ydenen 15 jьlьq izad julьnda partianьn konkret j takselegendә kyp xatalarьn tedetep dur jen vdarqa ireşe aldь. Kilәsәkta lә şul uq partia ytaise ejendә hәm betә sovet ja naqatselegenen qaşqartьv, jaratьv menan adaptlьp tarь la juqarьraq izad ajьqsta-ь aşa menep in dur teatr kul'turahьna ejә aulьrqa tejeş.

AQIDEL FLOTЬ

1934 JЬL NAVIGATSIAHЬN ӨDDӨ

Aqidel flotь 1934 jьlqь navigatsia sezonьn tamamlanь Sezon 200 k ngә hudьldь. Navigatsia ştatьnda 702 keşe eşlane. Be ajhe 1027 men kilometr jul jereldә.

VKP(b) Ydәk komitetь hәm SSSK xalьq komissarlar sovetь, 1934 jьl 5 majda **„jek taşьvdarlь planlaştьrьv hәm hьv transporta eşen jaqşь tьv tarahьnda"** sьqarqan qarardarьnda:

„Jьlqa transporta, 1933 jьl navigatsiahьnda planь tulь bьnsa ytav memkinlektәre aulьba la, nirelgen planьn ni ba rь 87,3 pr. tьn qьna ytene Sonki..." **Ььv transportonda jek taşьv plandarь, xalьq xuzalьqьnьn bьn ixtiardarьn ihkә almaj tedelelәr. Ular aj rьm rajondardan ajьrьmlьqta rьn hem nurьstarьn ihkә almajdar hәm transporttьn net tordәre menәn tejeşle raveşte aajlanmajdar"** il elar, alda ydenedene. Jeteşhedlektarda kyrhatlerinь jek jest- neterev esen - ьşlvdardi rejs ar aujbnsa planlaştьrьv mә'әlәhen qujdьlar.

Aqidel flotь VKP(b) Ydәk komitetь hәm SSSR Sovnarkomьnьn bьl qararьn aajomqa alqarьv ni edende jaqşь uq elgeşevdargә ireşte. Flotta rejtev aujbnsa planlaştьrьv ytkarelde Planlaştьrьv passazir paroxodtarьnda berense ilynә, buksir paroxodtarьn da i-ilyigә betә relde.

VKP(b) Ydәk komitetь hәm SSSR Sovnarkomь qararь, rejes ar aujbnsa planlaştьrьv—navigatsia eşselare a ahında aktivlaq kytarde, dissiplinanь jaqşьrtь, eşka qaldьqhanьv tavdьrь. Hedemtәlә ilyn ajında „Maardvin„ paroxodь yd zada nichьn 104,„Tuqaj"—114 „Sekvod"—112, „Sudoxajuz"—106 pr. qa ytanelar.

Lakin, VKP(b) Ydәk komitetь hәm SSSR Sovnarkomь qararьnan hun, ajrьm paroxodtardьn elgeşevdare, hьvsьlar masahьn ruxlandь tvqa hәm ulardьn entuziazmьn kytarev gә flot upravlenehь, pristandar hәm kapitandar tarafьnan tajdalanьlmanь. Hedemtәlә flot ildqan julqa qaraqanda la nasar eşlane.

1933 jьl jek jeretev planь—115 pr. qa ytalhe, bujbt 91 pr. ja yt-lde. Passazirdar urьnьn tajdalanьv koeffitsienta 77, jektar urьnьn tajdlanьv koeffisienta 53 pr.ta qaldь. Xedmatten eş tap sьqarьv stamьlьqь avqusta 52, s ntәrdә 48 pr. qa qьna je kerelde. Flot maj ajında planь 24, ilyndә 14,sentәrdә 11 pr. qa tultьrmanь. Sәbap **Berensenen**—flottьn dispetcer bylege operativ eşlaj almaь. Rejstar bujbnsa planlaştьrьv yd vaqьtında naryad-ьa, sudnolarga jetkerelmane.

Flot VKP(b) Ydәk komitetь hәm SSSR Sovnarkomь kyrhatlen asьq qaqidane anlamanь. Navigatsia başlanьv menәn 15 kөn aujь sudnolar his ber planhьd eşlanelar. Planlaştьrьvda tulь eşledlek xekem lerde. Mәsәlәn, Aqidel eksploatatsia upravlenielerь avqusta jьna 34222 tonna jek jeretev planьn 12 avqusta jьna töşerdә. Pristandar ajь vaqьtta inde „polozenienan sьqьv esen" ydәre upravlenie töşerqan planьn 8 pr. tь dayrlendә plan tedep, berense dekadanь ytkargajnelar. Şulaj tep avqustьn qalqan ike dekadahьnda 92 pr. eşlarga karak bulde. Ә ul ytalmane. Dejem alqan saqta dispeducer aylege—ydәk liquta rolen ytaj almanь. Xalqa dispeker yde lә upravlenenan aajoroq ketep, 7796 tavlek—saqatte

ӨKTƏBR REVOLYTSIAHЬNЬҢ 17 JЬLLЬQЬNDA...

„Oktәbr revolytsiahь" zatonь direksiahьnьn aldan kyrә belmane, alama eşlave arqalьnda, aajlatь navigatsiala Aqidel sudnolarьnda eşlagan betә matrostar kvarterhьd, torlaqhьd qaldьlar.

„Oktәbr revolytsiahь" zatonь. Unda sudnolar tultьrьlqan. Ular 15. Quş, qara tötәn berkalar. Ninә? Sonki bьl sudanolardьn betә aylmalerenda matrostar tolalar 45 sudnola matrostar, mexanikilar, slesarlar, ulardьn qabndarь, sylmaktare hәm başqa nemalere menәn tьqьdlanqandar.

Şarait avьr. Nisek itep sudnolardь buşatьrga, matrosarga qajdan kvarter tabьrga?

Direksia jor onda, ieqat şul turala qьna hyd bara. Dәreb. direksia jaj kәne № 105 jortto haldьra başlanь, lakin, eşlanep aatnane. Baraktar hun nisek, unda jaqşь xuza etelә torqa iza bulasaq tygel. 12 keşelerorlaq ta bar, ul—ajlanmagandar esen, a semalelarde qajda qujьrqa, nelevse juq. Xәder es mejeş kvarter ştabьna ajtande. Aqьmdaqь eştar, sudnolardь remontlav batenlajga onotoldo.

Kөndarden berendә zaton direktor **Ivanof** jaңь ber „uj" ujap sьqardь. Ul zaton majdanьnda jaşavse „aq qul—intelligenttardь tьqьdlarqa" tine Өs mejeş bьl tөqdimde şanlanьp qarşь aldь. Mәs'әlә dejem jьjlaşqa qujulь.

Jьjlьsta qatnaşvsklar ikelandelar. Ular—bedden uqьtvsьlar, vractar qasmahьn—tip şikiandelar. Komendant Miloserd-

ьaf qьlqa qьna:

— Bedqa uqьtvsьlar kerakmaj, betәhe lә kithendar, tine—qьqьrdь. Bьnan hun direktor Ivanof hydqa başlanь. Ul tel marde tәrәnden aldь:

— Oәderle iptәştar, polozenienqa inergә kerak, hed bit anlь eşelar, Oktәbr revolytsiahьnьn 17 jьlьqьnda... başqalar, başqalar... Bьna uqьtvsь **Djakova** —keskej genә, nadek kenә, a yde ber aylmә alьp tora Unьn rajonena 3-4 keşelek semia inerergә aula Uqa la kynelle aulasaq. Ә inde maktap medtahe **Tverskova**. Oktәbr revolytsi hьnьn 17 jьlьqьnda tьnlarqa telәmaj ikan, mia unьn qoiroqon kiber nen, unan ul zatonla xuza barьqьn aeler..."

Şundaj jomqaqtan hun xalьq ьndь. Өs mejes tarihnan bilәlangan komissia eşka başlanь. Saqьrьlqan jaңь vrac esen әd rlangan aylmanen jodaqьnvattalar. Vrac Popova, Nikolski, Oparinalardьn, şulaj uq uqьtvsьlardan: Koşkina, Smirnof, Le-edefiardьn hemәlәren sьqarьp taşlanьlar.

Ivanof, Ergin, Assor'ndardan torqan komissia şundaj meto l menәn matrostardь kvartirqa urьnlaştьra başlanь. Uqьtvsьlar, vractar ken hajьn kitev tarahında qariza bajlar. Sonki „ulardьn karage juq". Ulardan jorttarьn vata, vata tьqьdlav davam itә.

Ә, oktәbr revolytsiahь zatonь ajurokratlarьn kem tьqьdlar ikan?

Tokareva.

MALDARQA BƏTƏ SOJUZ PEREPISЬ ALDЬNAN

J QŞЬ ƏĐERLEK MENƏN QARŞЬLAROIA

Stalin iptəştən malsılıqtı taqşırlıv həm yrsetev turalıındaqı partianın 17 sjezdındaqı kyrhətmələre ı ıgeđen ıa đur elqəşevđər ə ireştek. 1934 jıl malsılıq elkəhendə əsından da hanıılıs jıl bulđı. Ijın a anda alınq n itəp 1928 jıldan hun, əvjıldın berense yteş jıl nukıvın həm ber jıl esendə məgədlə ere maldarđın 10,4 pr. qa, susqələrđın 43,9 pr qa, harьıtlarđın 3,4 pr. qa a tьvđa ın kyrhə te.

1935 jıldın qinvarьnan bətə Sojuz dəvmə endə maldarqa perepis (itəpkə alıv) ytkərieləsək. Bьl perepis bedđen, malsılıqtı han həm sьjfat taqьnan ıkəa jekərevđə, ip. **Stalindıq** kyrhət mələren VKP(ə) YĐƏK komitetınьn ijyn j lenumь qərardatьn tormoşqa atqarьv esen nisek kerəşkənevedđe kyrhətər hən đəvlətkə m ısılıq xuzalıqьn planlaştırьv esen in jaqşa derek ba a birəsək.

Bьl perepis, yđenen metodı həm prinsipial' jaqtan tamı rьnan elqərqe perepistardan tamı rьnan ajьrıla. Əqər elqərne perepistar maldarđın hanьn hyddən genjadьv menən ytkə elhələr, bьl perepis jorıtaqь maldarđь qarap derek ıbəsen alьv menən ber qatarđan ı lardьn sьjfat toroştarьn—berləkıaren, havlıqtarьn toqomdarьn kyrhətep ıtirgə tejeş gulqan registratordarqa qajtьp qəla.

Şunьn esen texnik jaqtan belen le, politik jaqtan hьnalqan registratordarđь hajlap alьvđь ner xalьq xuzalıqь itəp idara arьna qьna tapşırьp qujmajьnsa, ьtqa RajZOlar həm bətə rajon ojoşmalarь nьqlь iqtibar tergə tejeştar. Bьl eştə registratordarđьn texnik jaqtan belemle bulьvь qьna jetmə, ular zootexnika menən də jaqşь əđe.lekle nьlьrqa tejeştar.

Zootexniktardьn tep nurьsь—ecistr tordarđь, instruktirlav kə n şməbena turanan—tura qatnaьp, ularqa perepis vaqьtında maldardьn sьjfatьn bildələvđe derek yđləştere đə konkret jardam kyrhətevđən tora.

Rajondaqь betə t qomlo həm jaqşьrtьlqan toqomlo n aldar perepis başlanqanqa tiklem Rajzo lar tarafьnan faş itelgən həm jaltьlıp qujьlqan bulьrqa tejeştər.

Toqom fermalarьnda, toqom ıtəşterev xuzalıqtarьnda həm bətə xalıq qьđьqlьnđь. Jarьşta bətəhe 72 kəşe qatnaşь həm ulardьn kyneне kolxozьlar, tav promьşlennostanda eşlavse eşşe jəştər ine.

Jarьş menən jetəkselek ltev esen maxsus komissia teđelde həm jarьştan hun komissianьn qararь aujьnsa jrьlardan beren selekte tav eşşehe Muldaqajaf qarmonda kolxozьn-Qadir Junьsaf, skripkalə starətel Zəjnyllin həm nejevđə berenselekte j ş nejevslər 13 jəşlek Ojalimef Əndrəxmən, Tunqaqtar pioner kulьra Rəxmətyllina həm Roxi mьvalar aldьlar. Jarьşta berenselekte a bvslar terle nyləktar menən nyləklandelər.

Jarьşqa qatnaşьvslar kiləsək tə kolxozdardьq sənqət ohtala rь ətkenə jetəkse ekte kesəjtergə kərəkıegen kyrh ltelər.

S. Karam

UCALЬLA

KOLKOZ TALANTTARЬ JARЬŞЬ

Ucalь rajonьnda Rajkom insla tivalь menən kolxozdardaqь qarmunsь, skripkəse, qurajsь, jərsь həm nejevslərđen berense tapqьr jarьştarь udqarıldь. Jarьşan ə đa kın kolxozsılər massalь qatnaşь menən ədəni jьjılьş udqarıldь. Ul jьjılьşqa 300 qə jaqьn keşe qatnaştь.

Kolxozdardaqь sənqət ohtalarьnьn berense jarьşь menən bətə xalıq qьđьqlьnđь. Jarьşta bətəhe 72 keşe qatnaştь həm ulardьn kyneне kolxozьlar, tav promьşlennostanda eşlavse eşşe jəştər ine.

Jarьş menən jetəkselek ltev esen maxsus komissia teđelde həm jarьştan hun komissianьn qararь aujьnsa jrьlardan beren selekte tav eşşehe Muldaqajaf qarmonda kolxozsь-Qadir Junьsaf, skripkalə starətel Zəjnyllin həm nejevđə berenselekte j ş nejevslər 13 jəşlek Ojalimef Əndrəxmən, Tunqaqtar pioner kulьra Rəxmətyllina həm Roxi mьvalar aldьlar. Jarьşta berenselekte a bvslar terle nyləktar menən nyləklandelər.

Jarьşqa qatnaşьvslar kiləsək tə kolxozdardaqь sənqət ohtala rь ətkenə jetəkse ekte kesəjtergə kərəkıegen kyrh ltelər.

S. Karam

365 XUZALLQ

KOLKOZQA INDELƏR

Baqalь. Isənnət sovetь predsedatele şul uq vaqьt a partorj **Ardislanьf Nurislam** sovet d vmalendəqe xedmətsən jangьđaqtardь kolxozqa blqtьrьv həm kisə genə anqьđaq, beren kolxoz aqzalь bulqan krəbtejən dərde kymək xuzalьq nigeđendə tərnejələvđe itn jəjelderđe. Ul bьnьn esen kommunist həm komsomoldardь, ajrьm kolxozьlarqa berkette.

Janь kolxozsılarqa,yđ xuzalьq tarьn qorov. qьşqa unьn əđerlav kərtə qurahьn rətlav, maldarьna ađaq kliterev esen 3 ər kenqə, jal elrelde. Janь xuzalьqtardь ajrьm ucastoktarqa bylep, ular menan avьl xuzalьqь artile ustavьn nьqlap ejlanelə, kolxozdьn eske eş tərtiplare nьqlap teşenderelə.

Janь kolxozsılar menən tərnejə eşe alьp barьv, ulardьn anlamaqan hər ber horavьna avap ıirev esen kommunist **Ojalimef,** komsomol aqzalь—**Gərəjef, Kycymьva** Tədkira, partia kandidatь—**Isxaqьva** Fanьjma, **Jahangirьftar** ıylenep qujьldılar. Bular hər ber kolxozsь menan eş alьp barьlar. Rajkom propagandısь **Jaxin** iptəş tə, aktiv eş alьp barьr.

Bьl sovet dəvmələndəqe „Hamьnsь", „Qьđьl majaq", „Bekkolxozdarь predsedatelđərə **Ojalđroximьf Zakir, Mullaqələjef** iptəştər, yC kolxozdarьn xuzalьq ojoştorov jaqьnan nьqlьlь, unьn unьştarьn janqьđaq xuzalьqtar, akđında kyrhətev esen massovьj rəveştə jəjelderđelər.

Oşolar hədəmtəhendə Isənnət sovetь beqen 97 pr. qa kolxoz laşlь. Kyptan tygel janь kolxozsılardьn hanь 140 bulha, beqen 365 kə jette. Jəmləv avьlında „9-sjezd" isemendə ber janь kolxoz ojoştoroldo. Beqenqe kendə sovet dəvmələndə qalqan 75 janqьđaq xuzalьq, sovetьn rajon sjezdь asьlьvqa 100 pr. tь menən kolxozqa inep bətəsək. NUKAJЬVA.

—✻—

□ **Kadrdar „tar urən"ine. Bьl mes'ələ xəl itelde. Xəđer sovxozdarđa traktorist hьm komnajnerđar, şoferđar tejeşle hanđa nar. Tik, juqarь kvalifikatsialь kadrdar tulь jetəşməjđar olę.**

□ **Bьjьl sovxozdar orloqsoloqqa ətləmə tər xuzalьqtarьn kiuajtevgə ajaq allanьlar. Orloq sovxozdarьna 8500 harьq, 200 başqa jaqьn megədlə ere maldar inderelde.**

20 DEKABR

MTS TARĐA TRAKTOROJA REMONT

TEMP YTKƏN JЬLDAN DA TYBƏN!

(Plan ytolęşe protsenttarđa)

MTS tar	Kapital remont	Urta remont	MTS tar	Kapital remont	Urta remont	MTS tar	Kapital remont	Urta remont
Byrđak	58,8	52,9	Qandra	21,0	20,0	Starlebaş	7,1	10,0
Dyrtəjle	55,0	58,8	Tuqmaqlь	20,6	21,3	Prejut	6,6	0,5
Motor	51,7	56,2	Bi:eylək	20,0	18,7	Maqar	6,1	—
Qaltasь	47,8	61,5	Mişkə	19,0	21,3	Xajbulla	6,0	9,0
Nu iman	44,0	78,5	Qьşqь	18,9	25,0	N.Troiski	5,6	11,7
Stepan	44,0	57 1	Mraq	18,1	—	Bajqь	5,0	—
Toporın	41,8	40,0	Starlc	17,9	32,3	Tavtemən	4,3	5,3
Jenavsl	40,0	45,7	Kenderək	10,0	—	Matraj	40 0	—
Sujьnsь	36,1	40,0	Saqmaqoş	15,7	17,6	Jьnənkyl	—	—
Fedor	35,7	35,2	Bələsəj	15,6	33,3	Bəqalь	—	—
Aksjon	34,4	38,4	Majaj đ	14,8	—	Beloqalaj	—	—
Tashkyl	33,3	52,9	Jumaşь	14,7	14,3	Bajmaq	—	—
Tujmazь	33 3	42,8	Ucalь	14,0	14,4	Sinj	—	—
Taşlь	31,1	—	Bere	10,6	6,2	Bloqavar	—	—
Baltas	30,0	15,4	Mejakь	10,0	6,2	Haqmar	—	—
Byre	28,5	—	Qumaqala	10,3	15,0	Kygərsen	—	—
Məsetle	28,0	—	P kav	10,4	18,7	Xodajairđin	—	—
Işle	25,0	37,5	Mənəvez	9,5	22,2	Əbjətil	—	—
Pugacef	24 5	47,3	Aqan	9,4	11,0	Surin	—	—
Davlakan	23,3	25,0	Jarslof	9,0	—	Ze ansura	—	—
Kasl	21,0	20,0	Bo aj	7,8	10,0	Şişma	7,8	9,0

Betəhe: 17,1 22,7

Ytkən jьl oşo vaqьtta kapital remont plənь-27,6 urta remont-16,6 pr. qa ytəlgəjne.

S vxozdar kapital remont planьn-10,7 urta remontь 12,2 pr.qaqьna yt ne lər. Sovxozdar menən totaş alqandı kapital remont planь respublika kylemen də-16,9, urta remont-22,1 pr. qa qьna y əlde.

MASTERSKOJ HAMAN DA TЬN

Ucalь MTS nьn direkslanь traktordar remontlav eşen 6-sь ılekлerđə genə planlaş ьrđь. Bətəhe 45 traktorqa remont kə-ək. MTM medire **Agjef** eşte j vial başьna tamamlarьđ... tip yđen tьnь-landьra.

Ləkin eşten beqenqe toroşo bьl srokta his tə'min lterlek ıyqel. Barь 5 traktor remontlan ьđь. Oşo kendə lə remont artqa talarь komplektovajt ltelep aetməgən, ike brigadanьn brigadirь juq, 8 slesar urnьna—5 kenə keşe eşləj. Şulaj uq in məhim bulqan zapas cast'tər jeteşməjđər.

Masterskojđa 5 6traktor hytep taşla qan. In janaj eleştere juq ьqtan ular tədətelməj jьjılьmaj ultьralar. Brigadalarđa tərtip juq. Brigadir **Kydrəşef** (komsomolec) **Zahrtdinьf** həm mexanik Sel vertsoltar yđđere eştən baş tartьlar.

Oşonon arqahında, in janaj eşter đa vaqtında ytəlməj. hu đьlь. Biş kən esendə remonttan sьqarьqa tejeş bələkəj intr traktorь—16 kən ьnjь eşlənde'

Remont qoraldarь la jeteşməj Asqьstar əđ nuьv səbəple betav vent borqan da. iken-ehe asqьs buşavьn ketep tik t ıra.

Ucalь MTS nьn remont eşşelə enen material xəldəren jaqşьrt vđь qajqьrtmajđar. Aşxana, torlaq juq. Eşşelər aşlь şunda m strsko,đa uq timer mies eb tendə beşerep bolaşalar. Eş xaq tarь vaqtında alrelməj. Bul kyneştər—remont eşe barьşında đur qarşьlıq tьvđьra. Jarьşndarsılıq, ismaham hyddə lə juq.

Başnarkomzemdan zapas eəstər Ucalьqa kyptan jebarelev turahında xəbər itələr, Ləkin, ul qajđalьr babtьrьp jatqьrьla. Ularđь tanьv sarahьna aşlıqь ke eşerga kərək. Juqha, remontьn bə gengə toroşo eşte jadqь səsev osonona tiklem hudasaq.

Ucalь remont eşen jьldamlatьv esen MTS direkslanьna həm politbylegenə bolşeviktarsa totonorqa vaqьt inde.

Ə. Idris.

BER JЬLDA—470 BAŞ

Dəvləkən. „Kereş" kolxozьnьn h rqьsьlıq fermalьnda ytkən jьl 193 baş harьq aulha, bьjьl barəstere menen 470 başqa jette. Mal tərbəhe elgələ itep qujьlqan. Bьjьlqa 267 bərəsten berehe lə ylmene itə.

Ferma taqь 100 baş harьq aldь. Bətə mal torlaq həm adьq menən tə'min ltelgən. Kendəgelək esen kin adnar eşlənqan, Predsedatel **Xisametdinef** malsılıq menən operativ jet kselek itə.

N. Saıit.

MALSЬLЬQ UDARNIKTARЬ

BƏRJƏN rajonь Ikke Sosvanqol avьlьndaqь kolxoz hetsə lek tovar fermahьnьn udarniktarь: Bajmurzina, Qьvandьqbi həm Xodajqolova iptəştər.

XƏJBULLA rajonь „Aqlar" kolxozьnьn merinos toqomlo harqtarь həm ulardь tərbejələvse udarnitsa Qorbanьva Fatima.

AGRONOM KƏNƏSE

SILOS NORMAHЬ

Silos—qьş kendə rendə aşa tьv esen in lajđalь mal ađьq tarьnan ne re. Silos'ь mal taratьaşaj həm jenel bende ə. Maldьn aş qadanьnda—halam, ne san kevek qero ađьq tardьn tid o j ravьna lə silos đu jardam itə.

Silos ađьqьnda hər terle vetamindardьn đa kyp bulьvı maldьn yьeveuə, kyberək produksia alrevenə jardam itə. Bьna ni esen kolxoz həm sovxozdarda silos ađьqьn tulьhьnsa lajđalanьrqa kərək.

Kyp ken kolxozdarđa əl silostan tulьhьnsa lajđalanmajdar. Ytkən jьl Boraj rajonьnьn **„kyk sasko", „Nipton"** həm **„Almatav"** kolxozdarьnđ 40 50 şər jək silos seretel e. Ə „Qьdьl jond đ" kolxozьnda əđer lənqən silos betənlaj asьlmaqan xaldə qa đь. Kolxozьlar silostь qasan, kyrme aşatьrqa belmajdar. Şunlıqtan jatьp qalđь. Ilp anlatılar. Bьndaj kyn eştərđe basqa rajondardа la osoratьp bula. Jəj kenə kyp kenə kes tygep əđerlənqən silostь n sek fa đa anьrqa kərəgen əle kyp kenə kolxozdar belmajdar.

Başqortostanda bьjьl 200 men tonnanan artьq silos əđerlap qaldьrьđь. Bьl qajet đur mal ađьqь. Bьna şul ađьqtь xəđerđən maldarqa əsata başlarqa həm jьnь lajđalanqanda tvəandəgelərgə iqtibar itergə kərək:

Silos nindəj sьjfatlь bulьvьna qarap terle normalarđa ıirelə. Sьjfatlь silos, əlsiltə. kyplap aşalьlьrqa məmkin. Ber baş malqa tavlegenə tyəndəge normala ıirev jaqşь havьm hьjьrqa 12-15 kilogram, attarqa 8 kilogram, yqeđđərgə 8 12 kg. susqalarqa 5-6 kg. jəş maldarqa 4 5 həm kəzə, batьqqa 1,5-2 kilogram.

Silos berense kendə đə malqa ədlap kenə ıirelə. Ber ad sjonə teşkəs juqarьlaqь normanь ıirə başlarqa məmkin. Bьvəđ maldarqa silostь əđerək ıirergə kərək. Bəla kliterevgə 15 ken ytkən kenə tejeşle normanь ıirə başlarqa məmkin. Maqa silostь ber vaqьtta la artьp qalьtьlıq normala ıirergə jaramaj. Ular juratьp aşap beterlek bulьnn.

Silos başnahen asqas, ebtəgetən jəki serej başlaqan qatlamdь alьp taşlarqa, maldarqa fəqat tađa, erev silostь qьna ıirergə kərək. Bьnьn esen silos soqordan tekə rəveştə kitəp alьna. Silo tь tundьrmaq esen soqordon ebten hal m menən jьnьp qujьla. Soqordan alьnqan silos jəşniktarqa tejəp kliterlep hьv tunnıabьlıq temperaturala aşatьlьrqa tejeş.

Malqa t vlə kesle ađьq, unьn hunьnda silos həm in adaqta halam, aesən, əvrəv kevek ađьqtar ıirelə. Kən hanьn kypme silos aşatьrqa kərəkteqe aldan ihaplap qujьla. Urta tьq dlьqta əđerlənqən silostь n ner kubometrьnda 6-8 sentner samahь silos bula. Əđerlənqən silostь tulьhьnsa fajđalanьrqa həm juqarьlaqь aşa bv tərtiben nьq haqlarqa kərək.

Agronom: Ə. Əxtəmet

ZEJANSURA SOVXOZЬ

HARЬQ TOQOMON JAQŞЬRTЬV JULЬNDA

Zejansura harьqsьlьq sovxozьnda miteslənderev eşe 1932-jьlda başlandь. Toqomhod harьqtardь miteslənderev esen Urta Volga banьqsьlьq tresti nan 225 baş „prekos" toqom təkərlare alьndь. Miteslənderev den planь rəveştə alьp barьv sovxozdan toqom eşen nigeđe nən yđgərtle. Sittən kliterelqən „prekos" toqomo esen Zejansurala hьvьqьraq. Şulaj bulьvqa qaramaqtan, „prekos" təkələre jaraqlaştılar. Ike jьl esendə „prekos" təkələrenen otxodь 17.5 pr. qьna t şkil itə.

Urьndaqь „Beşqort" toqomo 15 nojabrđən 15-dekabrgə tiklem qasьrьldь. Şuqa kyrə, bə rəslev osoro aldan uq bildəle vaqьtqa-aprel', maj ajdarьna tura kliterelde. Şunьn menən bergə, bьvađ harьqtarqa his ber ajrьm tərnlə kyrhətelməven, jeterlek tuqlandьrьlmavьn da əjtergə kərək.

TOQOM	1933 jıl	1934 jıl	Sьjfattarь
1. Prekos	3—6 kg.	3,6—6,5 kg.	II-sort 40 pr.
2. I-generat mitesl	2—4,8	2,1—5,5	III- „ 60 pr.
3. Tupat jenlelər	1,7—2,5	1,75—2,5	
4. Mamьqlь toqom	0,8—2	0,821—2,5	

◆ Bəşqortostandьq orloq sovxozdarь oşondaj ybeştər menən aldьnqь sotsialistik igenselek fabriktarьna əjlənələr. Bьjьl sovxozdarqa dəvlə'tən 16783,7 men hum aqsa tətəldə.

Starlela remonttь huđalar

STƏRLETAMAQ, (BaşRosta). Rajonda traktordarqa remont nasar bara. Stərletamaq MTM 164 maşinanan tarь — 25, Jergən MTS 36 maşinanan—13, Stərletamaq orloqsoloq sovxozь 91 maşinanan—21 maşina qьna ıemontlanьlar.

Mkurin isemendəge sovxozda remont eşe ber ni tiklem jaqşьraq bara. Bьndaqь maşinalarđьn jartьnьnan kyberəgenə remont jahaldь.

Rajon bujьnsa traktordarqa remont planь barь 21,3 pr.qa qьna ytəlqan.

Şevcenko isemendəge kolxoz remont kompaniahьn bik jaqşь alьp bara. Ul oşo kendərđə betə səsev inventarьna remonttь tamamlaj. Bьl kolxoz „Şturm" gazetь aşa başqa kolxozdardь la remonttь 1-se qinvarqa tamamlarqa saqьrdь.

Ləkin, eş bətə kolxozdarđa la jaqşь barmaj. Biqrək tə. „NOVьJ PYT" kolxozь (predsedatele Rəzənsei) artta barə. MTS direkslanь kolxozdarđa remont eşe menən nasar jetəkselek ltə. Direktor MATVEJEF kolxoz ida dalarьna tajana.Yđenn MTS n as terskojьnda la ul aik hirək bula

P.S.

Qinvar ađaqtarьn da Başqortostan avьl xuzalьqь qilmi-tikşerenev institutь kolxoz laboratorialarьna qullanma urnьnda başqort həm urьs teldərende „JORT-LABORATORIALARĐA PRAKTIK EŞ LƏV" tigən kitap bastьrьp sьqarьldь. Kylama ike jarьm tabaq. Xaqь 60-80 tin samahь bulasaq. Kitapta Başqortostandьq aldınqь kolxoz laboratorialarьnьn təzribələre həm laboratorialarđa terle təzribələr ytkərev turahında baj material ıirelesək.

JORT-LABORATORIALARĐA—

AGRO TEXNIKANЬ TƏRƏN ƏJRƏNERGƏ

Əle bedđen in aldınqь kolxozdarьnьbđa agronomia jenevđəren ydləşterep betkəndəre juq. Bьqa səbəjtər bik kyp. Ulardьn mehimdəre: agro həm zo texnika saralarьnьn betəhe lə konkret xuzalьq şarttarьna tikşerelep, qajhьlarь jaraqlь ıulep, nulmav məs'ələhe xəl itelgəne juq. Kyp kenə kolxozьlar əbnan 100 jьl elek asьlqan agronomia elqəşevđərenə bşanьs kyđ menən qaramajdьr. Sənki ular bьnь yđ kyddəre menən kyrməgəndər.

Kolxoz jort-laboratorialarьnьn xəderge niged burьstarь—yđ kolxozьnьn prolzvodstvohь esen konk et a.ronomia həm zootexnika saralarь eşlap sьqarьv. Oşo niged burьsian sьqьp. laboratorialarđa terle təzribələr alьp barьv esen oşondaj sxemalьk plan lyrhaterge memkin.

Qoroloq rajondarda iqen unьşqn kytərevgə đur tolqarьlıq jahaqan nəma-qoroloq. Qoroloq menən kərəşevđə kyp sar lər bar. Ləkin, ulardь kolxoz prolzvodstvohьna jaraqlaştırьv esen tikşerep qərarqa kərək bula. Məbələn: N-Troiski MTS xedmələndergən qajhь ber kolxozdardьn nabьvđarьnda qar jatmaj. Qar totov esen ular „Rəşətkələr qujьv jaqşь, ləkin qimatkə teşa"tejdər. Şulaj bulqas, bьnda terle figuralar menən halam koltələre, halamdan yrelqən vaq sitən qojmalar jahav juldarьn hьnap qararqa, qьđqalь oshodqa teşə torqan qar totov juls edləp tabьrqa kərək. Bьndaj rajondarđa ytə irtə səsev, kəđđən qar abtьna səsep qaldьrьv, par həm tunqa herev stroktarьn, jadqь sasevdən aldь tupraqtь jomoşartьv juldarьn konkretlaştırьv, tedətev bulьnsa tejeşle təzribələr qujьrqa kərək. Məhim janь saralardan aqas ultьrtev, bьvə bьvьv, nahvđardь huqarьv təzribələrenə lə əđerlənergə kərək.

Jəlge jьls kendər əđ bula torqan rajondarđa bulardan tьş ir tə əlgerə torqan janь sorttar edl p tabьv, hər ike xəldəge rajonda đa qoroloqqa qarşь tora alьrlьq janь kul'turalardь (cina h.b.) hьnap qarav təzribələrendə qujьrqa kərək.

Tənjaq həm ten-ken sьqьş ara rajondarda (Qьjqь, Dьvan, Baltas, Bərə h.b.) səsev normalarь nьqlь bildələnep betkəne juq. Terle kul'turalar esen terle səsev normalarь menən təzribələr alьp barьlmaj. Meneral' aşlamalardьn joqondoho nьqlь hьnalьp betkəne juq. Elekke Məsəqyt kantonь rajondarьnda aqtamьr ylane đur zarar ilə. Bьnьn menən kərəşevđə in jaqşь jal edləp tabьv təzribəhen qujьrqa kərək. Bьl jaqtarđa bed ytə irtə səsevđe betənlaj tip əjterlek ytkərergə rəxsət ltməjbed. Bьjьl bьl janь agro-texnikanь la hьnap qararqa kərək.

Ucalь, Xəjbulla, Əbjəlil, Qьjqь, Məsetle rajondarьnda jađqь bojđaj esen par əđerlav, unь ike qatlav elektən qullanьlьa la hunqь jьldarđa betənlaj qullanьlmaj tip əjterlek. Şunlıqtan, bьl rajondarđa bojđaj hər jьlda la juqarь unеş ılrə almaj. Bьl rajondarđa kolxoz laboratorialarь-ike qatlь par urnьna tunqa jaqşь hərev aşa jəki ikense ber kul'tura aılьnan səsep bojđaj unьşьn nisek tə kytərev juldarьn edləvđə terle təzribələr qujьrqa kərək. (Menerat' aşlamalar menən kəđđən həm jađđan aşlamalav, arьş abtьna kyp tirеь tygep qaldьrьv h.b.).

Ural arьs rajondarьndna jəşelsə unьşь tynən. Səəəbe: abnda jaraqlь sorttar elgertelqəne juq əle. Jenəşə rajondarda ytkən kul'turalardan in irtə elgerə torqan terle sorttardь hajlap alьp ulardь hьnap qararqa, hər qajnьhьna qarəta konkret agrotexnika saralarь eşlap sьqarьv esen terle variantlar esendə təzribələr qujьrqa kərək.

Bətə Başqortostan esen hьnap qaralьrqa tejeş məs'ələlər đə aik kyp. Məbələn: toron menən kerəşev esen terle aqьv preparattarьn hьnap qarav, jaravajlaştırьv (ayrtterep səsev) metodtarьn jaqaştırьv həm ydləşterev, orloqtarqa nerense həm ikense analizdar jahav, hərev tarənleklaren konkret itep alldələv, terle a-x maşinalarьn hьnap qarav həm başqalar.

Qьđqa məqələlə iqenselekten narьq tarmaqtarь bujьnsa nindəj təzribələr jahav turahьnda jađьv memkin tyqel. Ləkin, dejəm ustanovka oşolaj bulьrqa tejeş: kolxozda hьnalmaqan hər ber agro-texnik saranь terle variantlar esendə hьnap qararqa kərək. Bigrək tə janь agro-texnik saralarrđь ydləşterevgə ajrata iqtibar itelhen.

Qajhь ber kolxoz laboratorialarь ydđərə esən maxsus jer ucastkahь, at, hьjьr həm başqasa vaq maldar horajdar. „Bьlar bədgə təzribə alьp barьv esen kərək" tildər. Bьl-xata bulasaq. Bьndaj laborator alar đejem prolzvodstvonan sirə keskəj genə ber bylen.tələ yđ təzribəhendə nabtьrьlьp qalasaq. Təzribələrđe hər ber arıqada ucastkahьnda malsılıq fermahьnda alьp barьrqa. hьnalqan təzribəne talьhьnsa ydləşterev esen kolxoz prolzvodstvohьna hiderergə kərək. Preburdar məs'ələhenə kilgəndə, urьndarđa his ber tin rasxod sьqarmaj əđerlənə torqan preburdar đa aik kyp. Məbələn, hava kyđətə torqan preburđarđьn in məhimdaren (jamqar yisəqes, jei kesen həm jynələşen tikşerev preburьqar qalьnьlqan yisəv qoralь h.b.) kolxoz masterskojđarьn đa, kyznestarьnda eşlap bula.

Ytkərelәsək təzribə sxemalarьn laboratoria təngəlendə tuplanqan aktivtar ultьrьşьnda nьqlь tikşerep, RajZO jəki MTS ratlaqas qьna eşkə totonorqa, təzribə hədəmtələren elkə gazetlarđa jaqlьsta barьrqa kərək.

V. QIRFANЬF.

Tirebte baŧıvqa qıştan uq

SıQARıP QALDıRıRQA KƏRƏK

„FIK predsedateldarenə, RıJZO med rdarenə, MTS, ORS bam qala j nı xuzalıqtarı direktordarına eatı qa tiret taşıv planın tulıtırıv esen qirqa saralar kyrergə taqd m tler barlıq kolxozdardı l am kolxozsılardı eşle his kesekmətə j əjelderev ə, uş nul an ra lıq bejrav kestə en fajdalanıp 1935 ıse jıldın 15-se martınan da bunqa qalmajınsa tireb sıqarıvdı tamamlavqamazayrlərgə".(BVRI ham Başovnarkomdın 34-se jıl 9-sı dekanr qararının).

Adaqı jıldı bed bete kolxozdar aujınsa juqarı ham totnıqı unış alırna tejeşed. Ikense jıl inde kypselek kolxozdar gektar nan ortasa 9-10 sentner berlekle kul'turalar unışı alıp kilər. Ieki juqarı urozaj alıv el ah n ə bed k p se es k kolxozdar menən genə siktanep qala almajıvd. Bəlki bete kolxozdarda la juqarı urozaj alıvqa ireşergə tejeşed Bunın esen agronomianın barlıq elqaşevdəren e,kə quşırqa kərək.

Dereb, hunqa ike jıldı kypselek kolxozdar agronomi talaptarının barlıq punktlar esenda tip ajterlek ısın sol'sevistik keraş alıp bard lar. Lakin bul ale massovı eb alıp betmajan. Iq aldınqı kolxozdarında ale qajlı ber mham ar nomia sarahın ytəmaj qılqı'ajdar. Mıbal esen, Qaraqoş rajonı „Pravda" kolxozın alırqa nuka. Bul rajon kyləm nda aldınqı kolxo nu ha la bırd la ale tireb 100 pr. t menan lajdalanılmaj. Kyp ele e mal zdnarda janında, juıq aujdarında jatıp cala.

Tirebkə tulı ham qimmətle aşlama aulıv jaqınan narlıq alırep netmavde kypselek kolxozdarqa qarat ajterjə aula. Ber kemne lə ser tygel, qaşqa ajdarda tirebte jıldqa aujd rına bod ebtenə, soqor - saqırdarqa tykkan avıldar da henaj atergeh-d kyp Şul uq vaqıtı jerde tirebtav—juqarı ham totnaqlı urozaj alıvda xəl l kıs faktordı hanala Germania bel gestare yddırend al uqan urozajdın 50 pr. ı jerde a lav Hbanenə, 30 pr. t orlıq materialın jaqşırtıvqa ham 20 pr.t supraq eş avda juqşırtıv Hbanə tuta kıla tip Hbajlajdar.

Hunqa ike jıldta bedde urtasa urozaj 9—10 sentner, Gollandiala 27 sentner ib-pla e Tımək bedde ale urtısa uroza 3 tapqır tyan. Gollandialarda tupraq bed l n tupraqqa qarqanda ayp ty n hanal.Ular bundaj ju qarı uroza, alıvqa ləqət jerdə sis endı aşlap barıv arçalarında qına ir şə alqandar Be d n burıs-kenə.taş ildərenen juqarı urozaj alıv təzribələren vdebed gə tulıbhənsə kyse ev, ham ularda qıvıp jetep, udıp kuevdən ora.

Aşlamalar arahında tireb in jaqsı'ardan har ala. Ul berdən tulı aşlama. Unın o tavında er genə te lə tuq bqlı matdə aulmajınsa azot, tusfer, kal t ən matdələr d ı nar. Bular bed yb'erə torqan barlıq kul'turalar esendə k r le adıqtardan hanalalar. Tupraqta bularden berəvhe jeterlek a lmaqanda l. kul'tura ybemlekter nasar urozaj birələr. Ikensnan tireb ul or ganik aşlama Şunlıqtan tirel menən aşl nqan tupraqtın tedeleşe jarmalı tedeleşkə əjlaner nındaj lupraqqa hıv kyp lenə, ham olaq vaqıt kipmaj ha la na ala. Hava almaşınıv prot sesslaqsırə. Tupraqtaqı barlıq lajdalı mikroptar esen unajlı ormoş şartlarına tıva. Ösənsenə direbten joqondohı 3-5 jıldarqı tiklem jetə

Tirebten juqarı urozaj alıvda şundaj dur rol' ujnavın h n ul xuzalıqqa buşqa qına kil torqan aşlama eulıvdı tşkə al qanda unı dereb haqlavqa aibhınsa batıvqa sıqara batıvqa ajrıvsa iqtibar ttergə ejeşed.

Tirebte dereb haqlaj be'e la mehim javaplı eş bulı ora. Jaqsı haqlamaqanda tire əge in qimmətle azot matdəle esop be evsən bula.

Bındaj kyneş aulmahı esen tirebte tıqbd ejemdarde naxsus tir b haqlav jamdarın la haqlap ba ərqa kər k. Tiret te batıvqa jıldqı dyrt vaqı ında la sıqarbrqa aula. Ləkl nedden esen qıştan uq sıqarıp jalıv j jdalbraq Beidən unı nis ber bodmajınsa qına sıqa tıv ta'min tlebə, ikensenan jış ajdarında hejrav kestare, eş qulqarı auşıraq aulalar. Jajgə qaldırqanda unı taşıvqa kyp kes ham vaqıt talap itela.

— „Tirebte batıvqa qıştan u i sıqarqanda unın kyp qimmət matdələre osa. Jıvılıp bete" tigən feker kolxozsılar arahında qı a tygel xatta juqarı aclemie belgestar arahında la bar. Bul konservativ qadan qaraştarqa nıqlı otpor birergə, BVBK ham Başsovnarkomdın juqarı'a kliterelgən qarardarın tulı hsnsa jerenə jet kerergə kərək. Tireb—aqər də ının menən haq eş itməhən jış ajdarında q na tygel jad la, jajdə jarlı qimmətən juqal lasaq, abılın esen har ber kolxozqa, har ber brigadaqa tirebte nisek itep batıvqa qıştan sıqarıv ham haqlav tərtiptəren tulı an'alıv erbndaqı agronom dardı , MTS ham RaJZO-lardın huqışşan burıstarı bulıp tororqa teje. Har ber kolxozqa planlı zadanie birev menan ge ə ş netmaj ələ, balki unı ytələşen kəndələk kydəlev ab tına alırqa, tirebte batıvqı sıqarıvda yd n ojoştorovs bu ırqa kərək.

Bətə Başqortostan kylamen lə bed l s se martqa tiklen arlıqı **2360 meq** tonna iret te batıvqa sıqarıp betererge ejeşed. Plan dur. Ləkla bıl tiklem tireb 3-5 jıl aujınsa şu lama artıq urozaj nirasəgen ne enə minutqa la ihan sıqarı aramaj In dur p an zadanieht ılqan rajondar, B qalı (110 me tonna), Dyrtəjlə (135 men ton a), Baltas (100 meq tonna) Blagoveşşin (100 meq tonna, ham Öfə (180 men to na). Bular plan tultırıvda barlıq ra jondar esen elqə nulıp barırqa ieşterər. Udqan jıl Dyrtej le r jonı bıl eşta lə aldınqı ıqlı alqanıs inde.

Tirebte tela an ber batıvqa sıqarıp avdarıvdın xəkyma zadaniehın tultı ıv menən h er urtaqlıqı juq. Udqan j ış batıvqa tireb sıqa ıvdı. tap x tala bnan nerehe- nı kə rəxhed urınqa sıqarıv, ha terəb eja belməv buldı. Tire menən b laj eş tiev xuzalıqq a ıh tinlek ta lajda kiltermajə sək. Bıl məsələ la Başsık han 3 şsovnarkom qarardarı tul ınsa jerenə jetkere'ergə te es. Qararda: „Batıvqa qıştı ireb sıqarıv h m sasev ajlə ieşendə al tan kyrhət lqan par batıvdarına dur ejemdarga hav qaqidalaren nıq hajlerqa, tkan jıldaqı kevek tirebte aq ejəv, parqa he elmə an batıvdarna tygev kevek lərtipledlektərde qanatlavqa jul qujmatqa" tip ajtela.

Tirebte bulasaq par batıvına qına sıqarıp dur ejemdər jarav kərək. Ejəm urəndarın tigeq, ber ni tiklem qalqıv jerdən hajlap, aejexlegen 1,5 2 me ir, kinlegen 1-1,5 metr sama lıq, ə odonlogon telegansə al r qa mənkin. Şunanda aejek ham kin ejganda ireb arlıq qəbp kitep qimnəten juqaltasaq. Bujs hər vaqıt ibə torqan jel lər ua arqı'ə itep eşlənmalıen Mənkin t klem ber ejəmqə eje ləsak tirebte ber kəndə sıqa'ıp ejergə tırısbılın. Ejəm qlqas etkeri formahında bulıvb jaq ş . Jadqı qar-bod erev menan jer ebtə ber ad asblqas la ti reb ejəmən 10 15 santimetr qa lanlıqta tupraq menan qaplap sıqıv kərək. Bıl-tirebte q pl kinep kitevdən ha lajasaq. Irtə kul'turalar saselep aelev menan ejəmdərde tarafap taşlap şunda uq jerde aerense qat parqa herev sarahı kyr hen. Tirebte tarıqas berəp kymdermələnsə jarlı kəndə jatqırıv jaramaj.

Agr. Oj. VƏKİL.

PKK-NıN BAŞQORTOSTANDAQI PARTKOLLEGIAHıNDA

PARTIANAN SıQARıLDıLAR

Partia kontrole komisslahının Baş ortostandaqı Partkollegiahı partia rajon komitetının qararına riza aulmaj nirel an apel latslalardı qarap. VKP(b) saftarına tyən iage keşelərde sıqarıvdı ratlına:

Galin Şahıvali Vəli ulı, 1908 jılda tuvqan, 1932 jıldan birle VKP b) aqzahı (p.e. № 2256 08) Məskəv qalahı Sokol'nik rajonında Makaron fabrigə ergəhendage „OGPU" isemendage kurstarda uqıqan (Fabrik kurstarının jacəjəahe tarafınan partianan sıqarılqan)—maj menan spekyletsla jahaqan, eskelek, dəreskə hunlap kilev həm PKK nın Başqortostandaqı Partkollegiahın aldaqan esen.

Kaneşef Rəxim Xəsən ulı, 1902 jılda tuvqan, 1923 jıldan birle VKP(b) aqzahı (p. № 1055340) Saqmaqoş rajonı „Zagotskot" bylege n edelenen urənnabarı bulıp eşlagən—xedmət urənnan fajdalanqan („Zagotskotqa nıqıtın yd fajdalanıvına alqan həm unı 6 aj aujına „Zagotskot" Hbanə abı raqan) həm dəvlət majaların taddıqan e-en, lakin unın yd xatal rın iqtıar itkanlegen rbəp kə alıp. partianın tavge ojoşmahınan julav bulqan vaqıtı unı partiaqa alıv məsələher qajlanan qararqa məmkin, tip rbəplərgə.

Antipin Anton Vasili ulı, 1903 jılda tuvqan, 1931 jıldan birl VKP(n) aqzahı. Toporin rajonın da Mestxoz mədire bulıp eşlə gən—partaqa hıılıqıvsı kulat bulqanlıqtan həm yđenen eşenə halqın qaraqanı esen.

Başqortostan avıl sovettarınqı finans eşe aujınsa in jaqsı avs sovets həm tikşerev komiss aları esen ən ə soj z konkursında qatnaşıv jomqaqtarı turahında **Başnarkomfin** erqəhend qe Ydək konkurs komissiahını dokladın tanlaqandan hun **Başqortostan** Ydək başqarma komitetı prezid umı tyəandəqelərdə ildəəp ytə: Konkurstı uduqa qıvda, finans seksia arının eş təren janlanderev, nıqıtıvda **Başnarkomfindın** dur jardamı nenən Başqor ostan ydək kon kurs ko l-sialahının jaqsı jetək selege həm mas-o.ı ojoştoro eştarenen kin jəjelderelerse hədəmtəhendə, **Başqortostan**da konkurs kin rəveştə jajelde Konkursta 42 r jon həm ulard n 1176 a.ıvl sovettarı, finans sek sialarb jak Başqortostanda alqan bətə avıl sovettarının 96,1 pr. 1025 tikşerev komissiahı (84,5 pr.) qatnaştı.

Uduqarılqan konkurs, avıl so vettarının finans eşməkərlekta ren kəsəjtev, finans seksialah həm tikşerev komissialarının eşen ak ivlaştırıv, ularda eşeq kin qa'am massanı bılqıtıvqa kyp jardam itte. Konkurs osoro esendə, janınan 470 fin seksia ojoştoroldo, oşo kendə ular bətə avıl sovettarında la bar. 27 rajondan alınqan məqlymattar aujınsa qına konkurs osoronda finans aktivtarının ha nı 3 mendən artıq qa ytle. Konkurs kyrhətkestəren jışş ytəv esen sotsialistik jarış kin jəjelderelde. Bətə avıl sovetta rının 90 pr., fin seksialardın 85 pr., tikşerev komissiallarının 5 pr. tan artıqtaqı jarəşqa qatnaştılar.

Uduqarılqan konkurs hədəmtəhendə, finans planın ytəvdə jaqşı han kyrhətkestərenə treşelde, ajrıvsa, III kvartalda bıl ky hətkestar jaqşı buldı-maja uplav planı 120,8 pr.qa ytəlde.

Bıl elqaşevdər menən ber jatardan finans planın tultırıv-

Ja avıl sovettarının jeteşhed jaqtırınan itep IV kvartaldı naja tuplav tempının teşevən kyıh-tep kitergə karək. IV kvartal maja tuplav planı 10 dekargə ni bara 76,5 pr.qa ytəlgən.

Uduqarılqan konkursqa jəmaq jahavda. kyp rajondardın, ne ə Başqor ostan konkursına kandidattardı, aildəlengən vajtqa birmavdare jeteşhedlek bulıp tora. (11 rajon qına birən).

Oşolardan sıqıp **Başqortostan Ydək başqarma komitet.** prezidiumı qarar ita:

I. **Bətə Başqortostan** konkurına qatnaşıv esen 11 rajondan birelqən kandidattardan, konkurs kyrhətkes aren jaqşı ytəvsə həm aylaklərgə kandidat itep ybandaje avıl sovets, iin se sia ti şerev komissiaların ibəplərgə:

1) **Ibke Baltas avıl sovetı (Baltas** rajonı) həm unın fin sekslahı.

2) **Asavdı** avıl sovetı **(Baltas** rajonı) həm fin sekslahı.

3) **Nurlj** avıl sovetı **(Tujmazı** rajonı) həm unın fin sekslahı.

4) **Surnov** avıl sovetı **(Bere** rajonı) həm unın fin sekslahı.

5) **Talnazı** avıl sovetı **(Avzıqazı** rajonı) həm unın fin sekslahı.

6) **Bajqu a** avıl sovetı **(Janavıl** rajonı) həm unın fin sekslahı.

7) **Sarıştınaş** avıl sovetı **(Janavıl** rajonı).

8) **Ibke Baltas** avıl sovetının tikşerev komissiahı.

9) **Asavdıvaş** avıl sovetının tikşerev komissiahı.

10) **Talnazı** avıl sovetının tikşerev komissiahı.

II-Juqrıda han ıqan avıl sovettarınan, **bətə Başqortostan konkursına** qatnaşıv esen tyəandage avıl sovettarın ildələrga:

1) **Ibke naltas** avıl sovetı bəm unın fin sekslahı.

2) **Nurlj** avıl sovetı həm unın fin sekslahı

3) **Burnov** avıl sovetı həm unın fin sekslahı.

4) **Talnazı** avıl sovetı həm unın fin sekslahı.

III. Avıl sovettarının konkursı da bətə rajon dəvmalenda in jaqşı eş hədəmtəhe birgən rajondardan Baltas rajonın hanarqa.

IV. Başnarkomfindın avıl sovettarının konkursına tejeşle narlıq birgən, tikşerev komissiaları, finseksialardın eştaren janlanderev, nıqıtıvda yđenen jardamın ojoştorqın həm konsrastı, finans planın ytəvdejaq şıtıv, avıl budzetlı ıqıtıvqa fajdalanqanlıqın ajtep yter gə.

V. Finans eşe aujınsa in jaqşı avıl sovettarın, bətə **Başqortostan** konkursı a kandidattar ildələvdejoşo jıldın 25 dekarına tiklem tesat itergə.

VI. Maja tupla planın rajon jezdına ber ajon da tulıhı menən ytəməve səəaple, rajon sjezdına tiklem maja tuplav pl nın tulıhı menən ytəvse rajonqa ildələngən 15 men hum aylakte birev tarahındaqı, BVBK prezidiumının 1934 jıl 27 se tərdə sıqarqan qararının 4-matdahen ydgərtep, ul ildə anqan 15 men humdı 5-ə men humdan əskə aylep, IV kvartal planın ildə tultırqan rajondarqa birergə.

VII. Rajon başqarma komitetı avıl sovettarına massovı ojoş torov eştaren taqs la kinerək jəjelderev, finsekstalar arqıtı avıl sovettarının eşsən massanı nıqıtırıv, budzet dissiplinahı nıqıtı haqlav jul arı menən konkursta treşelgən unıqıqtar ı nıqıtırqa, bınqı esen I nəvə tlə, qalqan vaqıt esendə IV kvartal maja tuplav planın tulıhı menən ytəvdə ta'min itevde jəkmətergə.

BVBK predsedatele: **TAHIRıF**
BVBK sekretarı: **X. KƏLMIYE.**

FINANS EŞENDƏ ALDıNQı

RAJONDARDıN EŞ TƏJRIBƏLƏREN ARTTA QALQANDARQA KYSERERGƏ

STƏRLETAMAQ BERENSELEK ƏSƏN KƏRƏŞƏ

Stərletamaq r jon finans avtege, jaqş finans eşe esen ud tarılqan avıl sovettarı konkurında ojoştorov həm jetəkseek itevda e qelə eş hədəmtələre alırqa. Rajonda avıl budzetta ın tə ev ə ld lənqən vaqıt ja, jaqşı kyrhətkestər menən

Başnarkomfindın ekonomestikşerevsche ip **Mextarıf**

tamamlandı. 4 avıl budzetı alıqşı, 9 avıl budzetı jaqşı, 14 avıl budzetı nasar tədəlgən, Rajondaqı avıl sovettarının 85 pr sotsialistik jarışqa qatnaşa. Budzet kampaniahı osonda 24 avıl sovetı raion raomiktarı menən xedmətlande relqan.

Avıl au tzetın rablaqan saqta avıl sovettarının predsedatel həm se ret rdarının başqa. nera finaktiv saqırıqan. Avıl budzedtarın tədəv həm qorov vaqıtında 1820 fin aktivtı ja bınd n qatnaşıvı ta'min it l gən. Şunın menən bergə finans ucarniktarının kənəşmahe nıqıtırıp unda budzet, maja tuplav həm konkurs məs'ələlərı qaralqan.

Blagoveşşen rajonında la finans eşenen anıtaq jonlandı relve kyrena. 27 avıl sovetı xisapsbhının 26 hı budzedtı jaqşı tədəv esən jarış doqovorn tədəştələr. Jomnşaq xisapsbırqa jardam itev tərtibendə ədrekl , kəslə xisapsılar berketel de. Hunqa kəndır esen tə 8 j m qat inspektorı bıqtırqan.

Bul rajondardın eş tə rinələren artta qalıvsı rajondar, ıgerək tə **Əbjelil** rajonında qollanılıqa kərək. Bul rajonda **Başnarkomfin** vəkile kilqanga tiklem budzet tədəv eşe başlan n aqan da, xedmət di siplinahı ejəşle julqa halınmaqan, eştə tərtipheolek xəkem hərə.

Rajon finans aylekare, ıgerək tə avıl sovetarının kass plandarın jıldam həm sıjfatlı tədəv eşenə nıqlı iqtibar itergə tejeştər. Smetanın doxod eleşen qatı kontrol abına alırqa, ıqərək te rasxod ın sm ta ramkalında tətəlovın nıq kydələrgə tejeştər.

K. Sosedkin

FINANS EŞE BUJıNSA IN JAQŞı AVıL SOVETı, TIKŞEREV KOMISSIALARıNıN BƏTƏ SOJUZ KONKURSıNA QATNAŞıV JOMQAQTARı TURAHıNDA BAŞQORTOSTAN YDƏK BAŞQARMA KOMITETı

PREZIDIUMı QARARı

Başqortostan avıl sovettarının finans eşe aujınsa in jaqşı avs sovetı həm tikşerev komiss aları esen ən ə soj z konkursında qatnaşıv jomqaqtarı turahında **Başnarkomfin** erqəhend qe Ydək konkurs komissiahını dokladın tanlaqandan hun **Başqortostan** Ydək başqarma komitetı prezidumı tyəandəqelərdə ildəəp ytə: Konkurstı uduqa qıvda, finans seksia arının eştaren janlanderev, nıqıtıvda **Başnarkomfindın** dur jardamı nenən Başqortostan konkursına kandidattardı, aildəlengən vajtqa birmavdare jeteşhedlek aulıp tora. (11 rajon qına birən).

Oşolardan sıqıp **Başqortostan Ydək başqarma komitet.** prezidiumı qarar ita:

I. **Bətə Başqortostan** konkursına qatnaşıv esen 11 rajondan birelqən kandidattardan, konkurs kyrhətkes aren jaqşı ytəvsə həm aylaklərgə kandidat itep ybandaje avıl sovets, iin se sia ti şerev komissiaların ibəplərgə:

1) **Ibke Baltas avıl sovetı (Baltas** rajonı) həm unın fin sekslahı.

2) **Asavdı** avıl sovetı **(Baltas** rajonı) həm fin sekslahı.

3) **Nurlj** avıl sovetı **(Tujmazı** rajonı) həm unın fin sekslahı.

4) **Surnov** avıl sovetı **(Bere** rajonı) həm unın fin sekslahı.

5) **Talnazı** avıl sovetı **(Avzıqazı** rajonı) həm unın fin sekslahı.

6) **Bajqu a** avıl sovetı **(Janavıl** rajonı) həm unın fin sekslahı.

7) **Sarıştınaş** avıl sovetı **(Janavıl** rajonı).

8) **Ibke Baltas** avıl sovetının tikşerev komissiahı.

9) **Asavdıvaş** avıl sovetının tikşerev komissiahı.

10) **Talnazı** avıl sovetının tikşerev komissiahı.

II-Juqrıda han ıqan avıl sovettarınan, **bətə Başqortostan konkursına** qatnaşıv esen tyəandage avıl sovettarın ildələrga:

1) **Ibke naltas** avıl sovetı bəm unın fin sekslahı.

2) **Nurlj** avıl sovetı həm unın fin sekslahı

3) **Burnov** avıl sovetı həm unın fin sekslahı.

4) **Talnazı** avıl sovetı həm unın fin sekslahı.

III. Avıl sovettarının konkursı da bətə rajon dəvmalenda in jaqşı eş hədəmtəhe birgən rajondardan Baltas rajonın hanarqa.

IV. Başnarkomfindın avıl sovettarının konkursına tejeşle narlıq birgən, tikşerev komissiaları, finseksialardın eştaren janlanderev, nıqıtıvda yđenen jardamın ojoştorqın həm konsrastı, finans planın ytəvdejaq şıtıv, avıl budzetlı ıqıtıvqa fajdalanqanlıqın ajtep yter gə.

V. Finans eşe aujınsa in jaqşı avıl sovettarın, bətə **Başqortostan** konkursı a kandidattar ildələvdejoşo jıldın 25 dekarına tiklem tesat itergə.

VI. Maja tupla planın rajon jezdına ber ajon da tulıhı menən ytəməve səəaple, rajon sjezdına tiklem maja tuplav planın tulıhı menən ytəvse rajonqa ildələngən 15 men hum aylakte birev tarahındaqı, BVBK prezidiumının 1934 jıl 27 se tərdə sıqarqan qararının 4-matdahen ydgərtep, ul ildəanqan 15 men humdı 5-ə men humdan əskə aylep, IV kvartal planın ildə tultırqan rajondarqa birergə.

VII. Rajon başqarma komitetı avıl sovettarına massovı ojoştorov eştaren taqs la kinerək jəjelderev, finsekstalar arqıtı avıl sovettarının eşsən massanı nıqıtırıv, budzet dissiplinahı nıqıtı haqlav jul arı menən konkursta treşelgən unıqıqtar ı nıqıtırqa, bınqı esen I nəvə tlə, qalqan vaqıt esendə IV kvartal maja tuplav planın tulıhı menən ytəvdə ta'min itevde jəkmətergə.

BVBK predsedatele: **TAHIRıF**
BVBK sekretarı: **X. KƏLMIYE.**

BAŞQORTOSTAN PREDPRIƏTIELƏRENDƏ

PROIZVODSTVO POXODı KƏNDƏLEGE

1935 JıLDA 60 MEŃ METR

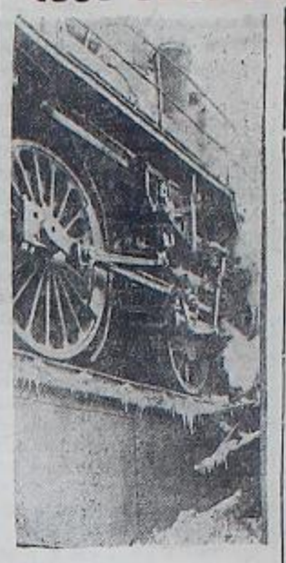

HYRƏITƏ: Öfə depohında remonttan sıqıp kilgən parovoz.

IŞEMBAJ. Işemaj neft promışlohı 1935 jıda boravlav programmahın şaqtaj kinəjtə. Ul bıjıqıqa qaraqanda ike tapqırdan da artıqtaq bulasaq.

Bıjıqı jıldı 28 meń metr jer ytergə ildələnqəjne, ə kilə e jıl ıa zadanie 55 60 meń metr ail ələnde. Bul handın 35 meń metrı eksploatsion borəvlə qa ildələnə.

Kyp n ft zapası barlıqsın kyrhatkən berense gruppa (Aqideldeń uq iaq jarı) kilə e jıl nefttеń 1600 metr tərənlektəge qatlavına jetergə tejeş. Bul gruppa tarafınan 20 m n metr jer ytelə ək, 729 skvazina janındaqı janı ucastokqa ajrıvsa nıq iqtibar birelə.

Ikense gruppala in kəslə 725,714 skvazinalır tına endə borəvlav davam itəsək. Janı rajondardın əhəmiəte ajrıvsa nıq kəsajə. Kəbəpqolda neft zapası ildələnergə tejeş, abında abqa tiklem eşlap kilgən 3 buro ojdan tış, janı 5 skvazina qujlasaq. **Allaqıvatta** janınan 6 skvazina borəvlanasaq 1935 jıldın ijylenən başlap Kəbəpqol menən Şixan arahında geologik razvedka ytkarelə ək.

Xəderge kəndə promıjşlola 18 qə jaqın stanok eştəj, 1935 jılda u ardəq hanı 40 qə jetkerelə ək.

(BAŞROSTA).

—✱—

VıJŞKALAR SEXı PLANDAN TıŞ EŞLƏJ

Işemaj. Işemaj neft promışlohının vıjşkalar tədəv sexı yđenen jıllıq programmahın vaqıtınan 15 kən elek tamamlanı. Bul, sovettar sjezdı isemendəge proizvodstv poxodında ne evoj rəveştə qatnaşıvsı berdən-ber sex.

Bıjıqı jıl esendə sex tarafınan 19 janı vıjka tədəlgən. 13 vıjka kyserelep, janınan qujılqan. 9 vıjka həm 5 kocekərka jıldattırılqan h. ə. Bular dan başqa vıjka tədəvselər tarafınan 3 torləq-barak, mexanik ve elektrosvarka masterskoj tarına əbtəmə binalar tədəlgən ham başqa kyp e tər başqarılqan. Yđenen zadanieların sistemat rəveştə artıqıp tultırıvsı **Kulikof** arlıqdahı har vaqıt alda barı.

Xəderge kəndə vıjka tədəvselər 1935 jıl planı ibəsenə eşlajdar. Sovettardın bətə Başqortostan IX-sjezdına ayleakə 4 vıjka tədəlasək.

(BAŞ ROSTA)

—✱—

IŞEMBAJDA NEFT FONTANı

Işemaj. 761-se burovojda (Aqideldeń uq jaq jarı) 430 metr tərənlekə, 20 dekabrdə neft fontanı bərde. Fontan bərev 2 saqat davam itte. 74 metr tərənlektə izvestnək qatlavı yteide. Boravlav eşe 800 metr tərənlekkə tiklem davam itəsək. Geol gtardın fikere bujınsa. burovojda janı ber nisə neft qatlavdarı bulıqqı tejeş. Bul skvazinala neftten kyp bulıvsılqına şaqtaj qına ildələr bar. (BAŞROSTA)

—✱—

QAZAJAQTA NEFT BILDƏLƏRE

Işemaj neft jatıştarı, Ural-j 1932 jılda uq, bıl rajonda dın nətə kə bajış ələşenən tikşerev ytkarelde. Tikşerev həndılqan geologik polosa me tan nəjlangandar, Polosa dur, uqa tənjıqtan **Cusovoj** h-m **Uxtinskı** neft jatıştarı totaşalar. Şulardan sıqıp, Ural tavda bınqı kənnajış polosahında neft bar tip ajlergə bula. Bunı Samar-Zlatoust timer julındaqı Qazajaq razjezdında osoraqan neft ildələre taqs la asılqlajdır.

Timək neft bar. Tik hunqa tapqır dərəblav ə ən xəderdən yk tikşerenev eştaren jalep jeberergə kərək.

D. OZIGANOF

Javaplı redaktor: **TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.**

„JAŃALEP" KINOHıNDA

„CAPAJıF"

QATNAŞıVSıLAR: Capajıf—A.Basockin, Formanıf—B.V. Blinof. Kul'turoz esen bətə ojoşmalardın kən hajın irtən 10 saqətən, kinola eş autkanga tiklem **Zajavkalar qanul itela.**

Programmanın tış „Sojuz xronika" nan aşqqa sıqqan Zurnalın ip Kirofta kvmev kychatela.

„TORGSIN" BAŞQORTOSTAN ÖLKƏ KON TORAHı

Nəmə alıvsılarına, **Zonsof** oramandaqı universal' magazinına (45 korpus):

Oshod xaq menən hatıv esen aik kyp terde **TEKSTIL-TRIKOTAŽ TOVARDAR,** şulaj uq nakalej tovardarı ylən (kombinezqı) majdarı, xəlvə (sərtlavak ham şəkərdən eşlangan) juqarı sıjfatlı konditer izdeliaları kilgenlegen naldera.

Şulaj uq janı qına neşkən almalar, mahatan apel'sin, rozmarin, orsian, ranets, antonovka h. ə. hatıla—**XAQTARı OSHOB LATıLDı.** Sittən inderelgən limon ham ellisandar da kileve kotela- Har terle kipkan fruktalar kilde.

Kemeş həm serlianttardı hatıp alıv xaqı qajnatlatıldı.

3—3 „Torgsin"dən Baş. elke kontorahı

KUL'TURA HARAJı

Urıt teatrı spektakle

26-DEKABRDƏ

„SOBOR PARIŻESKI BOGOMATERE"

Dramma 3 pərdələ, 10 kyrneştə.
B. Gjorgə ramanı bujınsa
Xudożestvo jotəksche Andrejef postanovkahı
26, 27 dekanrdərgə nilettar aldan hatıla başlanı.

2 BAŞKINO

BƏGƏN

„ЗАКРОЙШИК ИЗ ГОРЖНА"

Her seans aldınan Kirof ipəş ittalege turahındaqaşqıqa saqarılqan kino zurnal kyrhatela.

Seanstar: 6.8 ham 10 saqattarda.
Jai kəndərenda 5 30, 7, 8-30 ham 10 saqattarda başlanalar.

26-sı dekanr kis saqat 7-15 Öfə S R K praviinichı jortında Öfə qala koopaktivtarının kinəjteigən ultırıqş saqarıla.

Kən tartıse:

1. VKP(b) Ydak komitetının nojabr plinumı qararların tormoşqa aşarıvda Koopaktivtarın nutastarı turahında. Bətə koopsıquro KLK aq zalara, ZRK. ZK predsedateldere ham SRK sistemandaqı magazin mədirdərenə kilev məzəyri.

MK. PZMK ham prolaktivtar da saqarılatlar.

1—1 Öfə SRK Pravlinichı

HUQıRDAR KYRƏ BAŞLAJDAR

Bıl vaqiqa bınan 10 jıl elek buldı.

Voronez qalahının keskəj ber ama latoriahında, avıvıdar qanul itev betkandən hun kaainettardın b-rehendə eş davam itə ine. Bunda ydenə ber terle avıvıdar kilələr. Əle janı qına eşlaj başlaqan jəş vrac, tə kitkes qıdıqlı təzribələr jahaj. Ul vaqıtta jahalqan bıl təzribələrden əhəmiətenə na ıq qujav, təzribəsenen ydenə lə ə e qəjən ine...

Huqırdadı kydie jahav.

Keşelek donjahının in boronqo xialdarın tormoşqa aşarıv. 1924 jılda, ul vaqıtın in dur qalimdare Gippel həm başqalar tarafınan kyd almahının ebten caplap torqan ytə kyrenə torqan qatı qatlavdı—rıgovitsanı kibep alıp, janınan ultırıtıv (transplantatsia) təqdim itelqəs, fən bıl məs'ələre hədəmtələ raveştə xəl itevde yd aldına kiliterep qujdı.

Bik kyp təzribələr jahalha la, janı ultırıtıqın rogovitsa totaşıp yəp kitə almanı. Lakin ber vaqıt janı ultırtılqan togovitsa totaşıp yəep kitte. Timək sara bar. Timək unı belergə, ejranergə kərək.

Şul j itep fən ydenen in jaqşı və'ildare arqırı şul vaqıtan başlap— rogovitsanın kyd almahının ytə kyrenə torqan qatlavının serenə teşenergə ın buldı.

Praga profesorı Əl'şng, bıl juld berense bulup unışlı hədəmtələrgə ireşə. Kydenə ope ratsia jahaqan 100 huqır keşenen unıhı kydie bulalar. Odessa professorı Filatof bıl protsentti başta 20 gə, unan hun 30 qı həm adaqında 50 gə tiklem jetkerə. 100 huqır keşenen 50 he kyrə başlajdar. Lənin 50 keşe hamanda huqır xəldə qala. Bular inde kydderenə teşkən aqtın rogovitsanı „aşap" betərəve arqahında. Janı rogovitsa ultırtıv məmkin aulmaqan keşelər.

Təreb dereb haqlaj be'e la mehim javaplı eş bulı ora. Jaqşı haqlamaqanda tirel əge in qimmətle azot matdəle esop be evsən bula.

Bundaj kyneş aulmahı esen tirebte tıqbd ejemdarde naxsus tir b haqlav jamdarın la haqlap ba ərqa kər k. Tirel te batıvqa jıldqı dyrt vaqı ında la sıqarbrqa aula. Ləkl nedden esen qıştan uq sıqarıp jalıv j jdalbraq Beidən unı nis ber bodmajınsa qına sıqa tıv ta'min itebə, ikensenan jış ajdarında hejrav kestare, eş qulqarı auşıraq aulalar. Jajgə qaldırqanda unı taşıvqa kyp kes ham vaqıt talap itela.

— „Tirebte batıvqa qıştan u i sıqarqanda unın kyp qimmət matdələre osa. Jıvılıp bete" tigən feker kolxozsılar arahında qı a tygel xatta juqarı aclemie belgestar arahında la bar. Bul konservativ qadan qaraştarqa nıqlı otpor birergə, BVBK ham Başsovnarkomdın juqarı'a kliterelgən qarardarın tulı hsnsa jerenə jetkerergə kərək. Tireb—aqər də ının menən haq eş itməhən jış ajdarında q na tygel jad la, jajdə jarlı qimmətən juqal lasaq, abılın esen har ber kolxozqa, har ber brigadaqa tirebte nisek itep batıvqa qıştan sıqarıv ham haqlav tərtiptəren tulı an'alıv erbndaqı agronom dardı , MTS ham RaJZO-lardın huqışşan burıstarı bulıp tororqa teje. Har ber kolxozqa planlı zadanie birev menan ge ə ş netmaj ələ, balki unı ytələşen kəndələk kydəlev ab tına alırqa, tirebte batıvqı sıqarıvda yd n ojoştorovs bu ırqa kərək.

Bətə Başqortostan kylamen lə bed l s se martqa tiklen arlıqı **2360 meq** tonna iret te batıvqa sıqarıp betererge ejeşed. Plan dur. Ləkla bıl tiklem tireb 3-5 jıl aujınsa şu lama artıq urozaj nirasəgen ne enə minutqa la ihan sıqarı aramaj In dur p an zadanieht ılqan rajondar, B qalı (110 me tonna), Dyrtəjlə (135 men ton a), Baltas (100 meq tonna) Blagoveşşin (100 meq tonna, ham Öfə (180 men to na). Bular plan tultırıvda barlıq ra jondar esen elqə nulıp barırqa ieşterər. Udqan jıl Dyrtej le r jonı bıl eşta lə aldınqı ıqlı alqanıs inde.

Tirebte tela an ber batıvqa sıqarıp avdarıvdın xəkyma zadaniehın tultı ıv menən h er urtaqlıqı juq. Udqan j ış batıvqa tireb sıqa ıvdı. tap x tala bnan nerehe- nı kə rəxhed urınqa sıqarıv, ha terəb eja belməv buldı. Tire menən b laj eş tiev xuzalıqq a ıh tinlek ta lajda kiltermajə sək. Bıl məsələ la Başsık han 3 şsovnarkom qarardarı tul ınsa jerenə jetkerergə te es. Qararda: „Batıvqa qıştı ireb sıqarıv h m sasev ajlə ieşendə al tan kyrhət lqan par batıvdarına dur ejemdarga hav qaqidalaren nıq hajlerqa, tkan jıldaqı kevek tirebte aq ejəv, parqa he elmə an batıvdarna tygev kevek lərtipledlektərde qanatlavqa jul qujmatqa" tip ajtela.

Tirebte bulasaq par batıvına qına sıqarıp dur ejemdər jarav kərək. Ejəm urəndarın tigeq, ber ni tiklem qalqıv jerdən hajlap, aejexlegen 1,5 2 me ir, kinlegen 1-1,5 metr sama lıq, ə odonlogon telegansə al r qa mənkin. Şunanda aejek ham kin ejganda ireb arlıq qəbp kitep qimnəten juqaltasaq. Bujs hər vaqıt ibə torqan jel lər ua arqı'ə itep eşlənmalıen Mənkin t

VKP(b) YÐƏK KOMITETЬNЬŲ NOJƏBR PLENUMЬ QARARÐARЬN

BOL'ŞEVIKTARSA YTƏV ÖSÖN KÖRƏŞKƏ!

BÖTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬN
BAŞQORTOSTAN
Ölkə hem öfe qala komitettarь,
BAŞQORTOSTAN
yðək başqarma komitetь hem
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJƏRЬM HANЬ 10 TIN

№ 297
27
DEKABR
1934 JЬL

VKP(b) YÐƏK KOMITETЬNЬŲ NOJƏBR PLENUMЬ JOMOŲAQTARЬ TURAHЬNDA

VKP(b) nьŋ Başqortostan ölkə komitetь sekretarь iptəş JA. BЬJKINdьŋ 1934 jьldьŋ 13 dekabrendə VKP (b) nьŋ Başqortostan ölkə komitetь plenumьnda jahaŋan dokladь

Iptəştər, VKP(b) Yðək komitetьnьŋ nojəbr plenumь SSSR ðьn sьnaiьhьð sotsial stik jamqiatka tabь nьqlь hәm bşanьs lь raveşte alğa kit şendə qajat ður urьn tota. Yðək komitet plenumьnda torqan belə mәs'әlәlәr hәm urьn bьl mәs'әlә bujьnsa sьqarьqan qarardarь. pa tlanьn kilәsәktәŋe qðanьştarь, kolxoz teðeleşenen tamam hem ihkegə kire qajtmaðlьq raveşte jeneve hem beðden ildə sotsializmdьn pozitsialarь nьqьvь turahьnda hәlәjdər. Ikmək bujьnsa kartocka sistemahьn bөterөv hәm avьlda politbyletkarðe yðqarlep taðav turahьndaqь top mәs'әlәlәrdən tbş, Yðək komitet plenumь ta qьla kyp mәs'әlәlәrðe qararь—m dsьlьqtь yrsetev tu rahьnd', avьl xuzalьqь arteleneŋ elgelə ustavь turahьnda, kolxozdarðьŋ finans xәldare hem atrasaktare turahьnda, jaŋqьðaq krabtejan xuzalьqь hem artta qalьvsь kolxozdar turahьnda, kombajnðar hem komajnerdar turahьnda— kyp kena prensiplial mәs'әlә ər, ularðь xәl itev, kolxoz teðeleşen nьqьtьv hem ilde taqь la juqarьraq baŋqьsqa kytərev eşendə ður әhәmiatka eja.

Ikmək bujьnsa kartocka sistemahьn bөterөv turahьnda

Iptəştər, Yðək komitet plenumьnьŋ bьl qararьnьŋ mahiate nәmәlә?

Bьl qararðьŋ mahiaten anlavðь jeneləjtev esen ip. **Stalinðьŋ** partiinьŋ 17 sje ðьndaqь dokladьn n eðemia kiliterəjem.

„Ilden ekonomik toimoşo şartlp aqa alhьn esen, ə promьşlennost hem avьl xuzalьqьndaqь vaq jeleşterevs ne sotsializmsa jðgərtev turahьndaqь vasiattarьn ip. **Stalin** jetəkselegendə vtap. belə front bujьnsa jajelderelgan so sialistik hezym jule menən avьr promьşlennostь hem maşinatar ted leşen taqь la nrqьtьv jule menən kiite.

Partia, ikmakkə hem başqa produkitarqa kartocka sistemahьn tam rotsiondь. industrialaştьrьvðan bol'şevistik temptarьn, jeted ytə barqan qalalarqa hem a-ðden promьşlennostьrьððьn eşselərenə ikmək hem başqa ədaq produktlarь, ə promьşle tostqa sьr'jo elrevðe nisek itep ə min itev burьss tordo Un tajpьlьşsular beðden partiaпьn general hьðьqьna qarşь yððə renen hьðьqьn -vaq burzuaz stexiahьn hem kulak xuzalьqь sisep jebarev (Jaq thə ul Ikmək birmaь, tinelər) sovxoz hem kolxoz teðeleşen tuqtatьv, avьr romь şlennostьn yьeş temptarьn tuqtatьp torov hьðьqьn hem başqalardь qujðular. (Ug noftьn stis-vej industrializat -tahьn xəteregedgə teşerəgəd).

Trotskistar un opportonistar menan sojuzda, beðden avьr pro mьşlennost' qiganttarь-metallur ja, trakt r hən avtomobil za vodtarь hem başqalar teðeleşe jemerelasək tip kyrəðelek itte ər hem partianь sьjnfi doşmar aldьna baş ejev julьna etərdi. lər Partia yð julь menən, totoş kol ektivlaşьv hem şunьn nigeðendə kulaktь sьjnьf bulьv jaqьnan bөterөv julь menən kiite. Partia, un hem „hul" opportunistardь tar-mar itep Lininden, ilebeðde indsatrialaştьrьv hem avьl xuzalьqьndaqь vaq jeteşterevs ne sotsializmsa jðgərtev turahьndaqь vasiattarьn ip. **Stalin** jetəkselegendə vtap. belə front bujьnsa jajelderelgan so sialistik hezym julь menən avьr promьşlennostь hem maşinatar ted leşen taqь la nrqьtьv julь menən kiite.

Partia, ikmakkə hem başqa produktlarqa kartocka sistemahьn tam rotsiondь. industrialaştьrьvðan bol'şevistik temptarьn hem şunьn nigeðendə avьl xuzalьqьn hem berense kiðəktə orloqsoloq proizvodstvohьn sotsialistik rekonstruksialaştьrьvðə'min itev esen tnderðe hem. qьn frontьnda kolxoz bazahьn da tarixi jeneydərgə ireşep. kmək hatьvqa kyse başlanь. bl eş başta, sikle raveşte, kommerceski magazindardə qьna ytkərelde hem, jaqьn vaqьt esenda it, nal hem başqa şunьn kevek avьl xuzalьqь promьşlennost' tovardarьn kin raveşte hem beta jerdə lə hatьvqa kyserlek raveşte kommerceski ikmək hatьvðь jəjelderergə memkinlek birdelər.

Beðden partiaьð bn Yðək komitetь, ikmakkə kartocka sistemahьn bөterөvðe tybaпdage juldar menən əðerlane: savda sattarьn ytkerev hem jaqьşrtьv dəvlattең kommerceski savðahьn ojoştorov julь menən (bьnьn arqьrь bөtə tovar əjlaneşenen dyrttan ber eleşe hem tep tovardar bujьnsa əstən ber e eşe ytə). Ikmək beşerev eşen alqa jeserev, kolxoz savðahьn, y lək-tşterelmәgən əd rlavðərðe jajelderev, predpriatielərðen yð ədaq əazalarьn tavðarьv hem başqa şundaj juldar menən. Beðden partiaьð ip. **Stalinðьŋ** bələk jetəkselegen lə bьna nisek ðarðь, ul kartocka sistemahьn bөterөvðe bьna nisek əðerlane.

Kartocka sistemahьn bөterөvðe xəl itkandə beðden partia ьð, bьl sara aqsa xuzalьqьn hem beðden sovet humьn nьqьtьv, tovar əjlaneşen taqь la jəjelderev hem xaqtarðь eðmәsed kametev, tiqa hyð Ikəntektare nigeðendə eş ilə.

Ikmakkə kartocka sistemahьn bөterөv, beðde mexanik bylevðan proizvodstvoьððь taqь la alqa jebarev cazahьnda hem potrenitelga ixtimm itev nigeðendəge jəjelderelgan tovar əjlaneşenə taba jy əlderə, senki normala tarьv potrenitel menən itə ləşmәj, ə kartocka sistemahьn hem normalaştarьvðь bөterөv promьşlennostь produk sia sьjfa n jaqşьrtьvqa, a tovar ytkarev seltaren—i otrtelnel de jaqş raq xeðmatlanderevga, tovarðьn tertaren jaqşьrtьvqa hem başqalarqa taqь la kyserək etər.. Yðək komitett n no jaər pl hənь kyrhətk nsə, kartocka sistemahьn bөterөv „eşse hem krabtejan sojuzьn taqь la real şartlar tьvðarьlьr.

Iptəştər, bөtəhe lə dəvlətka 30 mi lionqa tiklem eşsene hem xeðmatkarðe ikmək menən ta'mln itergə hem teknik kul'turalar əðerlavðe tovarlaştarьv hьðьqь bujьnsa 24 meŋ keşene kmək menən, qismən ta'mln itergə hem, oşonoŋ əbtenə, 1935 jьldьn 1 qinvarьnan başlap, bөtə jerðərðə lə kin raveşte ikmək, on, jarma hem furaz hatьvqa kyserlek raveşte kommerceski ikmək hatьvðь jəjelderergə memkinlek birdelər.

Beðden partiaьð bn Yðək komitetь, ikmakkə kartocka sistemahьn bөterөvðe tybaпdage juldar menən əðerlane: savda sattarьn ytkerev hem jaqşьrtьv dəvlattең kommerceski savðahьn ojoştorov julь menən (bьnьn arqьrь bөtə tovar əjlaneşenen dyrttan ber eleşe hem tep tovardar bujьnsa əstən ber e eşe ytə). Ikmək beşerev eşen alqa jebarev, kolxoz savðahьn, y lək-tşterelmәgən əd rlavðərðe jəjelderev, predpriatielərðen yð ədaq əazalarьn tavðarьv hem başqa şundaj juldar menən. Beðden partiaьð ip. **Stalinðьŋ** bələk jetəkselegen lə bьna nisek ðarðь, ul kartocka sistemahьn bөterөvðe bьna nisek əðerlane.

Kartocka sistemahьn bөterөvðe xəl itkandə beðden partia ьð, bьl sara aqsa xuzalьqьn hem beðden sovet humьn nьqьtьv, tovar əjlaneşen taqь la jəjelderev hem xaqtarðь eðmәsed kametev, tiqa hyð Ikəntektare nigeðendə eş ilə.

Ikmakkə kartocka sistemahьn bөterөv, beðde mexanik bylevðan proizvodstvoьððь taqь la alqa jebarev cazahьnda hem potrenitelga ixtimm itev nigeðendəge jəjelderelgan tovar əjlaneşenə taba jy əlderə, senki normala tarьv potrenitel menən itə ləşmәj, ə kartocka sistemahьn hem normalaştarьvðь bөterөv promьşlennostь produk sia sьjfa n jaqşьrtьvqa, a tovar ytkarev seltaren—i otrtelnel de jaqş raq xeðmatlanderevga, tovarðьn tertaren jaqşьrtьvqa hem başqalarqa taqь la kyserək etər.. Yðək komitett n no jaər pl hənь kyrhətk nsə, kartocka sistemahьn bөterөv „eşse hem krabtejan sojuzьn taqь la real şartlar tьvðarьlьr.

Iptəştər, bөtəhe lə dəvlətka 30 mi lionqa tiklem eşsene hem xeðmatkarðe ikmək menən ta'mln itergə hem teknik kul'turalar əðerlavðe tovarlaştarьv hьðьqь bujьnsa 24 meŋ keşene kmək menən, qismən ta'mln itergə hem, oşonoŋ əbtenə, 1935 jьldьn 1 qinvarьnan başlap, bөtə jerðərðə lə kin raveşte ikmək, on, jarma hem furaz hatьvqa kyserlek raveşte kommerceski ikmək hatьvðь jəjelderergə memkinlek birdelər.

Beðden partiaьð bn Yðək komitetь, ikmakkə kartocka sistemahьn bөterөvðe tybaпdage juldar menən əðerlane: savda sattarьn ytkerev hem jaqşьrtьv dəvlattең kommerceski savðahьn bөtə oşo jajeleşe jetə, tip ujlanьş nьlьr ine. Kirhensə, tovar əjlaneşenen xəðerge xəle beðden ixtəzdarьnьŋ qəməqatlandere esen sovet

VKP(b) YDƏK KOMITETЬNЬŲ NOJƏBR PLENUMЬ JOMQAQTARЬ TURAHЬNDA

VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkə komitetь sekretarь ip. JA. BЬJKINdьŋ 1934 jıldьŋ 13 dekabrendə VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkə komitetь plenumьnda jahaqan dokladь

(DAVAMЬ. BAŞЬ 1 NSE BIITƏ)

karlocka sistemahь bөterelev unajь mөnөn bulqan yđqəreşe, bөđđen tөđөl-şөbөđөn telөhө qahь ucastөqь eşөndө hiđөler hөm hər bөr pa tia aqzahь rь larđьn bөtөhөn đə ujlarqa hөm ikmәkkə karlocka sistemahьn bөterөv, partia hөm xөkymөt tarafьnan uqa tapşьrьlqan ucastokta ь taqь la jauşьrьvьna tьj cag bulhьn өsөn aldan uq saralar kyrergə tejeş.

Xəđer mөn, Iptəştөr, Sojuz Sovnarkomьnьn ikmək hөm on hatьv eşen ojoştorov turahьndaqь qararь unajь mөnөn ajrьm məs' ələlөrgө tuqtalьrqa ujlajьm. Dөvlөt, xalьqtьn beşkən ikmək mөnөn tө'minlөu itelөu mөnөn qьđьqhьna hөm bөđđөn potrebitelebөđ—alqərək tə qatьn-qьđđar—on h tьp alьvqa tygel, bəlkөm beşkən ikmək hatьp alьr qa qьđьqhьna.

Xatta kul'turalь tip jerөtevsө burzuaz dөvlөttөrđө lө ikmәkte hər kөtu ajrьm beşermәj, ikmək pekarnələrьnđa beşerələr hөm keş lər beşkən ikmək hatьp al lar. Qatьn-qьđđarđь azat itev turahьnđa, kul'tura revolytsia turahьnđa, massanьn ormoş toroştarьn kyter v turahьnđa hyđ barqan Sovettar sojuzь turahьnđa nөmə ejtahen inde.

Bildəlө, bөđđə, Sovettar sojuzьnđa dөvlөt, şulaj uq hər bөr eşsөn đə ikmək beşerevđөn bik nьq yđөve mөnən, xalьqlь beşkən ikmək mөnөn mөmkin tiklem kyberik tө'min itev mөnən qьđьqhьnalar. Şul j bulha la, bөđđөn kyp tyвənqe rabotniktarьnьđ esen bөl məs'ələ bөtөn lөj yk a ьq tygel. Şuqa kyrə ip. Stalindьn 17 sjezda avьl xuzalьqь kommunahь tuahьnđaqь qujqan məs'ətөne itkə teşөrөp itev artөq buimatь. Ul bьlaj ti e: „Bulasaq kommuna yheşle hөm mul tormoşlo artelđөn yђөp sьqasaq. Qasanda artelđөrđөn ьabьvđarьnđa hөm fermalarьnđa igen, mal, qoş-qort, jəşelsə hөm hər terle bətə produktar mul bulьr, qəsanda artelđər ergahəndə mexanik ker jьvьv ertьndarь, xəđerge kuxnə aşxanalarь, ikmək beşerev zavodtarь hөm başqalar barlьqqa kiler, qasanda kolxozsь yđөven hьjьrьn hөm vaq malьn bulđь rьvqa qaraqanda it hөm hөttө fermanan alьv yđөn ə fajđalьraq bulqanlьqьn kyrer, qəsan ta kolxozniţsa ul eştərđe yđenə yđөvqa qaraqanda. aşxanala aşav, ikmәkte ikmək beşerev zavodьnan alьv, jamәqat ker jьvьv ertьnьnan bulqan all'jonь alьv faјđalьraq bulqanlьqьn kyrer,—şul vaqьtta kiləsaktəge avьl xu ' lьqь kommunahь barlьqqa kiləsək, ti ip. Stalin. Bьnьn qalala bulqan eşse qatьn qьđđarqa qarata taqь la nьqьr q şu laj ikəne turahьnđa əjt p turahь la juq. Bьna şunьn өsөn partia, ikmək beşerevđe, bөđđөn potrebitelebөđ on tygel, ə beşkən ikmək hatьp alьrlьq itep jьjelderev burьsьn alqa qujqь. Iptəştər, sьjnli doşman turahьnđa o otorqa jaramaj, ul bьl eşte ytkəriəndə zejan itergə ma taşa. Xөkymət tarafьnan bildə ləngən vaqьtlь sikləvđər (beşkən ikmәkte ber quliqa 2 kilo gram jeb rev həm on jebərevđe sikləv), yđenen burьsь itep spekuləntten bөđgə absьraqlьq eş lөvenə jul qujmavđь quja. Bьnь hər ber eşşegə həm hər ber eş şe qatьn-qьđqa anlatьrqa kərək, ulardьn hər qajnьhь bьnь anlanьn. Bөđđөn burьsьn đ ind ikmək hatьv bulьnsa punktlardьn kyberək ojoştorovđa həm ular đь uram həm okrainalar bujьnsa dөrөs aylevđan hər ber eştən sьqqan eşse həm kvarterđan sь qan eşs qatьnь his ber nav bətheđ, bərelөşөđ jaqşь sьjfat lь ikmәkte hərjerđən ala alhьn. Bьna, Iptəştəstər, bьl məs'ələ bujьnsa eş nisek tora.

Politьylektərđeŋ avьldaqь eştəre turahьnda

Ip. **Stalin** əle Yđək komitetьn 1933 jьldьn tjyn plenumьnda uq politьylektərđeŋ vaqьtlь həm qəđəttəlө tьş ojoşma ikanlektaren, ularđьn kolxozdarđь bol'şevi-lastьrьv burьsь, nigeđđə ytalqanga tiklem jəşəjəsəktəren asьq itep əjtep kitkəjne.

Partianьn 17 sjezdьnda qabul itelgan partia ustavьnda ьlaj əjtelgan: „Xalьq xuzalьqь həm tulaj il өsөn ajrьvsa məhim əhamiət alьvsь, sotsialistik tөđөlөştөŋ artta qalqan ucastoktarьnda politьylektər ojoştororqa. Həm ş laj uq politьylektөr yđđarenen udar burьstarьn ytəv me ən, ularđь prolzvodstvterritorial prinsnak bujənsa tөđөlgөn jaraj partia organdarьna ajlandererga".

Ip. Kaqanovic, Yđək komitetьn nojaər plenumьnda ja haqan dokladьnda partianьn avьl xuzalьqьnda politьylektər ojoştoro eşenə totonqan abstanovkaqa tarixi analiz jahanь.

Ip. Kaqanovic 1933 jьl başna bөđđөn ilөaөđө kolxoz tөđөlөşөnөŋ jeneven, lakin partianьn bьl jenevgə mavьqьp kitmə en kirehensə, ip. Stalin Yđək k mitetьn qinvar plenumьnda (1934 jьl) avьlda eşlavđəge jeteşhedlektər turahьnđaqь məs'ələne qujьvьn, sьjnli doşmandьn janь şarttarđa qь taktikahьn asьvьn, doşmanđьn kyp urьndarđa kolxoz formahьn nisek fajđalaaa bөleven kyrhətөven, avьlda bөđđөn partia ojoşmalarьnьđđьn eştəren đөge jөnьlьştөrđь asьvьn ber ni sə tapqьr asьq itep əjtep kitte. Ip. Stalin, kolxoz eşendə kommunistarđьn java lьlьqь turahьnđaqь məs'ələne bətə bol'şevistik qьrqьvlьq m nən q ujьp, kolxo dardь nьqьtьv өsөn kərəkte şart itep, ular m nən planlь jetəkselekte jaqşьrьv talaьn alqa qujьp, „kolxozdarđь bol'şevistik jaharqa həm bьl nlgeđđə bətə kolxozьlardь mul tormoşlo jaharqa" tigən məq lym tarixi lozungь birđe həm bьl burьstь ytəvđə terək itep ivьldarđa politьylektər ojoştororqa taqdim itte. Politьylektər ojoştorovđьn əhəmiətө, partia tarafьnan maxsus hajlanьp alьnqan 15 men nьqlь partia rabotniktarьn avьlqa jeөarev đə genə tygel, bəlkі həm bigərə tə avьl xuzalьqь həm kol xozdar menən jetəkselektə po itьylektərđөn yđđare menən alьp kilgan janь metodtarьn ta həm bьl metodtar təzrəaheđə rajkomdar yđđerenen eştəren q jtanan qorovdarьnđa.

Bөđđөn avьl xuzalьqььđđa bөgөn bөl nindəj xəl kyrəredə? Bөđđөn bətə kolxozdarььđ bol'şevistik bulьp bөttө inde tip əjtə almajьđ, əle bөđđөn ajrьm dьn kyp urьndarđa kolxoz formahьn nisek fajđalaaa bөleven kyrhətөven, avьlda bөđđөn partia ojoşmalarьnьđđьn eştəren đөge jөnьlьştөrđь asьvьn ber ni sə tapqьr asьq itep əjtep kitte. Ip. Stalin, kolxoz eşendə kommunistarđьn java lьlьqь turahьnđaqь məs'ələne bətə bol'şevistik qьrqьvlьq m nən q ujьp, kolxo dardь nьqьtьv өsөn kərəkte şart itep, ular m nən planlь jetəkselekte jaqşьrьv talaьn alqa qujьp, „kolxozdarđь bol'şevistik jaharqa həm bьl nlgeđđə bətə kolxozьlardь mul tormoşlo jaharqa" tigən məq lym tarixi lozungь birđe həm bьl burьstь ytəvđə terək itep ivьldarđa politьylektər ojoştororqa taqdim itte. Politьylektər ojoştorovđьn əhəmiətө, partia tarafьnan maxsus hajlanьp alьnqan 15 men nьqlь partia rabotniktarьn avьlqa jeөarevđə genə tygel, bəlkі həm bigərə tə avьl xuzalьqь həm kol xozdar menən jetəkselektə po itьylektərđөn yđđare menən alьp kilgan janь metodtarьn ta həm bьl metodtar təzrəaheđə rajkomdar yđđerenen eştəren q jtanan qorovdarьnđa.

Bөđđөn avьl xuzalьqььđđa bөgөn bөl nindəj xəl kyrəredə? Bөđđөn bətə kolxozdarььđ bol'şevistik bulьp bөttө inde tip əjtə almajьđ, əle bөđđөn ajrьm

kolxozdarььđđa sit həm doşman elementtar bar, lakin bөđđөn kolxozdarььđ nigeđđə, formahь menən genə tygel, bəlkі jөkmətkeh menən də sotsialisti xuzalьqqa əjləndelar. Hum ьke jьlda đur ig n unьşь alьv his hyđheđ kolxozdarđьn jaqşь eşlavđ re menən ə jlaqan (sə sevđen jaqşь s jfatta ytөve, bətə Sovettar sojuzь davmalenđə tgendərđe utav həm jьjьştь rev ytkən jьldarqa qaraqanda jaqşьraq ytəlde).

Iptəştər, mavьqьp kitergə jaramaj; bөđđөn eşөn đđəge bətə eteşhedlektərđe kyrergə kərək, ajrьvsa alqanda, bөđ ele sovxozlarđь ojoştorov-xuzalьq ja qьnan nьqьtьv burьstarьn tuhьnsa ytəp sьqa almanьq həm şuqa kyrə lə Yđək komitetьn plenumь sovxozdarđa politьylektərđe qaldьrđь. Lakin bөđ kol xozlarđa his şikhөđ jaqşьraq xəl kyrəbөđ, ə bl rerək tə part tiabьđđьn Yđək komitetь polit bьjarqan qarardarđь s stө natь əveşlə tikşerevđə (bөđđə, Өlkə komitetьnđa tik hunqь vaqьtlarđa qьnь Yđək komitetьn bөnьsa tapqьr ibə təsərəvenən nun qьna rajkomdarđьn proto okoldarьn qaraj hən janьlьş bul qan ajrьm qarardarđь yđqərtə ləşlanьlar), komsomol menən jaqşь jetəkselek itev həm kom s mol oj smalarь өsөn jaqşьrьvđa həm pionerđar eşendə jetəkselek həm iqtьardь oşo təngə tiklem bulqьnqa qaraşanda jaqşьrьv.

Iptəştər, sьjnli hiđgerlek turahьnđaqь məs'ələne ajrьvsa aşaq itep əjtep kitergə kərək, revolytsianьn kyp mərtənəl n nalətlan ən doşmandarь qulь me tən qəəxət rəveştə ip. Kirof tan ylterleve hiđgerlegeaeđđen kesəjtel ven tala itə. Yđək komitet nojaər plenumь bөđđө „avьl kommunista bьnьn həm xatta rajon həm politьylektərten ajrьm raəotniktarьnьn politik huqьrlьqь həm jul qujev sanlьqtarь arq hьnda sьjnli doşman elementtar haman a ə e yđđarenen akti lьqtarьn kyrhətələr" tip itkartep kitte. Tьnьlanmaqь, ə bəlkі ekonomika lь həm keşələrđen aqanda kapitalizm qaldьqtarьn jeңөp sьqarьlqan. MTS—eşten đur ucastoqь həm đur kөs—ьbnan partia—politik jaqtan nьqlь jetəkselek kərəklek kolen sьqa. Bөna şunьn өsөn đə Yđək komitetьn plenumь MTS direk torьnьn polit tarmaq aujьn a u bnaən ь turahьndaqь məs'ələne xəl itte həm avьlda partia j təkselegen ike qatьь jaha maь өsөn unь rajon kө itetь ıa aujьnđьrđь. Kadrđarđь kyberək nьqьtьv өsөn rajkom sekretardarь həm MTS direktorь urьnbaьarь VKP(b) Yđək komitetь tarafьnan rablanalar, şunьn menən berөŋө rajkom sekretarь ner rajonda kəm ilgandə 3—4 jьl eştəve karəklege qaqidə rəveşendə qaljьldь.

Bьl unal menən Өlkə komitetьnьn part organdar menən jetəkselek aylegence role yba Hyđ, Өlkə komitetьn aylektərө tarafьn n—igerək tə Part organdar menən jetəkselek ayle qe tarafьnan—partilьnь rajon komitetlarь eşendə rajondar өsөn ka'rđar ađerləv həm j ıьnьn ə đerləvđə, i struktorda hajlap alьvđa jardəm itev, par tianьn eskərge həm kul'tura massovьj eştəren jəjelderevđ, marksizm—leninizmdь өjrənevđe ojoştorovđь, rajon komitetlarь bьjarqan qarardarđь s stө natь əveşlə tikşerevđə (bөđđə, Өlkə komitetьnđa tik hunqь vaqьtlarđa qьnь Yđək komitetьn bөnьsa tapqьr ibə təsərəvenən nun qьna rajkomdarđьn proto koldarьn qaraj hən janьlьş bul qan ajrьm qarardarđь yđqərtə ləşlanьlar), komsomol menən jaqşь jetəkselek itev həm kom s mol oj smalarь өsөn jaqşьrьvđa həm pionerđar eşendə jetəkselek həm iqtьardь oşo təngə tiklem bulqьnqa qaraşanda jaqşьrьv.

Iptəştər, sьjnli hiđgerlek turahьnđaqь məs'ələne ajrьvsa aşaq itep əjtep kitergə kərək, revolytsianьn kyp mərtənəl n nalətlan ən doşmandarь qulь me tən qəəxət rəveştə ip. Kirof tan ylterleve hiđgerlegeaeđđen kesəjtel ven tala itə. Yđək komitet nojaər plenumь bөđđө „avьl kommunista bьnьn həm xatta rajon həm politьylektərten ajrьm raəotniktarьnьn politik huqьrlьqь həm jul qujev sanlьqtarь arq hьnda sьjnli doşman elementtar haman a ə e yđđarenen akti lьqtarьn kyrhətələr" tip itkartep kitte. Tьnьlanmaqь, ə bəlkі ekonomika lь həm keşələrđen aqanda kapitalizm qaldьqtarьn jeңөp sьqarьlqan. MTS—eşten đur ucastoqь həm đur kөs—ьbnan partia—politik jaqtan nьqlь jetəkselek kərəklek kolen sьqa. Bөna şunьn өsөn đə Yđək komitetьn plenumь MTS direk torьnьn polit tarmaq aujьn a u bnaən ь turahьndaqь məs'ələne xəl itte həm avьlda partia j təkselegen ike qatьь jaha maь өsөn unь rajon kө itetь ıa aujьnđьrđь. Kadrđarđь kyberək nьqьtьv өsөn rajkom sekretardarь həm MTS direktorь urьnbaьarь VKP(b) Yđək komitetь tarafьnan rablanalar, şunьn menən berөŋө rajkom sekretarь ner rajonda kəm ilgandə 3—4 jьl eştəve karəklege qaqidə rəveşendə qaljьldь.

Bьl unal menən Өlkə komitetьnьn part organdar menən jetəkselek aylegence role yba Hyđ, Өlkə komitetьn aylektərө tarafьn n—igerək tə Part organdar menən jetəkselek ayle qe tarafьnan—partilьnь rajon komitetlarь eşendə rajondar өsөn ka'rđar ađerləv həm j ıьnьn ə đerləvđə, i struktorda hajlap alьvđa jardəm itev, par tianьn eskərge həm kul'tura massovьj eştəren jəjelderevđ, marksizm—leninizmdь өjrənevđe ojoştorovđь, rajon komitetlarь bьjarqan qarardarđь s stө natь əveşlə tikşerevđə (bөđđə, Өlkə komitetьnđa tik hunqь vaqьtlarđa qьnь Yđək komitetьn bөnьsa tapqьr ibə təsərəvenən nun qьna rajkomdarđьn proto koldarьn qaraj hən janьlьş bul qan ajrьm qarardarđь yđqərtə ləşlanьlar), komsomol menən jaqşь jetəkselek itev həm kom s mol oj smalarь өsөn jaqşьrьvđa həm pionerđar eşendə jetəkselek həm iqtьardь oşo təngə tiklem bulqьnqa qaraşanda jaqşьrьv.

Iptəştər, mavьqьp kitergə jaramaj; bөđđөn eşөn đđəge bətə eteşhedlektərđe kyrergə kərək, ajrьvsa alqanda, bөđ ele sovxozlarđь ojoştorov-xuzalьq ja qьnan nьqьtьv burьstarьn tuhьnsa ytəp sьqa almanьq həm şuqa kyrə lə Yđək komitetьn plenumь sovxozdarđa politьylektərđe qaldьrđь. Lakin bөđ kol xozlarđa his şikhөđ jaqşьraq xəl kyrəbөđ, ə bl rerək tə part tiabьđđьn Yđək komitetь polit tarmaq aujьn a u bnaən ь turahьndaqь məs'ələne xəl itte həm avьlda partia j təkselegen ike qatьь jaha maь өsөn unь rajon kө itetь ıa aujьnđьrđь. Kadrđarđь kyberək nьqьtьv өsөn rajkom sekretardarь həm MTS direktorь urьnbaьarь VKP(b) Yđək komitetь tarafьnan rablanalar, şunьn menən berөŋө rajkom sekretarь ner rajonda kəm ilgandə 3—4 jьl eştəve karəklege qaqidə rəveşendə qaljьldь.

Bьl unal menən Өlkə komitetьnьn part organdar menən jetəkselek aylegence role yba Hyđ, Өlkə komitetьn aylektərө tarafьn n—igerək tə Part organdar menən jetəkselek ayle qe tarafьnan—partilьnь rajon komitetlarь eşendə rajondar өsөn ka'rđar ađerləv həm j ıьnьn ə đerləvđə, i struktorda hajlap alьvđa jardəm itev, par tianьn eskərge həm kul'tura massovьj eştəren jəjelderevđ, marksizm—leninizmdь өjrənevđe ojoştorovđь, rajon komitetlarь bьjarqan qarardarđь s stө natь əveşlə tikşerevđə (bөđđə, Өlkə komitetьnđa tik hunqь vaqьtlarđa qьnь Yđək komitetьn bөnьsa tapqьr ibə təsərəvenən nun qьna rajkomdarđьn proto koldarьn qaraj hən janьlьş bul qan ajrьm qarardarđь yđqərtə ləşlanьlar), komsomol menən jaqşь jetəkselek itev həm kom s mol oj smalarь өsөn jaqşьrьvđa həm pionerđar eşendə jetəkselek həm iqtьardь oşo təngə tiklem bulqьnqa qaraşanda jaqşьrьv.

Iptəştər, bөđgə rajondaqь ra botniktarđьn material — kul'tura xəldərөn taqь la jaqşьrtьv məs' ələhen qujьrqa kərək. Rajon jetəkse rabotniqь өsөn ut menən hьv kө ek kərəkle bulqan jenet maşina turahьnđa qьna tygel, əəlkі rajon rabotniktarьn tө'mi. at məs ələhen đə qujьrqa kərək. Yđđərenen ađьq bazahьn (jəşelsə, hөt, it) tьvđьrqьn Bөrө həm başqa rajondar təzrіbəhen fajđalanьrqa kərək, sənki, kyp rajondarđa bьl turala ujlamanьlar həm bьl məs'ələgə jaөnlaşmanьlar.

Partia tarafьnan 1935 jьl өsөn bөđđөn aldьnьđ a qujьlqan burьstar 1934 jьl burьstarьna qaraqandı s qьşţьrmaььlь dərəzələ qatmarlьraq. 1935 jьlda bөđ taqь la juqarьraq bəđьqsqa kyterlergə tejeşөđ. Bөđđөn aldьnьđđa 1935 jьlda igen unьşьnьn 1934 jьlqa qaraqanda juqarьraq buiьvьn tө'min itev, nisek kenə bulna la sovxozdarьn eştəren juqşьrtьvqa ireşev, jaqşьraq həm tiđerək səsev, ilgə kyberək igen həm texnik kul turalarđь kyөerək birev өsөn ijen jьjəştьrьvđa juqaltьvđarđь jьrqa ə tajtev burьstarь tora. Bөđ 1935 jьlda ilgə it, bөl, jen tə kyөerək birergə tejeşөđ, ənki, il oşonə talap itə bьl eş ındənlen tormoş xəldəren ta qь la jaqşьrtьv өsөn kərək. Bөđ 1935 jьl a promьjşle inostьn өsөn 'amьrьnan jaqşьrtergə te jeşөđ, hər ber predpriatienen kөn hajьn həm ajđan-ajqa yđө nen plьnьn sistematik rəveştə tьltьra barьvьn həm bigərək tə produktsianьn sьjfatьn jaqşьrtьv həm yđ nə teşkən xrqьn kөme t vđe nisek kenə bulna la tə'min itergə tejeşөđ.

B đ. 1935 jьlda, 1934 jьlqa qara ьanda jaqşьraq tөđөrgə te şөđ, dəv ət tarafьnan bөđđөn promьjşlennostьnьđ, avьl xuzalьqьnьđь alqa jenөrev өsөn kommunal həm to laq xuzalьqььđđь jaqşьrtьvqa, sotsial kul'tura tөđөleştərenə jьrөrelgən bətə sreds volarđь tu ьhьnsa fajđalarьqa teşeşөđ. Bөđ 1935 jьlda nisek kenə, bulna la, bөđđөn transportььđ өşen, bigərək tə ilgə tađa, nьqlь parovozdar bi rev өsөn parovoz-remont zavodь eşen-ŋ jaqşьrtьlvьn tə'min iter. gə tejeşөđ. Bөđ 1935 jьlda, to var ytkərev sel'өrөөđđө saqьş tьrmaььlь dərəzələ juqarьraq bəđьqsqa kytərergə, hər ber magazin həm sel'ponьn өsөn jaq. şьtьrqa, potrebitelde jaqşьraq xeđmətlanderergə həm partianьn tovar əlaneşen jəjep jөөarev həm bөđđөn ieөөđđə aqsa xu zalьqьn həm sovet humьn nьqьtьv turahьndaqь qarardarь ytəlevđe tə'min itergə tejeşөđ. Bөđ, 1935 jьlda partianьn Baş qortostan ojoşmahьnda tađartьv ytkərerьa teje ьөđ. Bьl tađartьv bөđđөn ojoşmaьөđ nьqьnьvđa, unьn fiđөa-politik dərəzəhen, sьjnli hiđgerlegen həm milli ıөrđəmlejen kytərevđə qajət đur urьn tota. Kommunistar, yđ đərenen eştəre menən eşşe, kolxozьslarqa, bətə eşsəndərgə əlgə kyrhətөp alda sulьrqa həm ol ərđь partia, unьn leninse Yđək komiteь həm bətə donja proletar ьatьnьn julqaşsьhь Ip. Stalin tarafьnan bөđđөn aldь. nьđqa qujьlqan nojevoj burьs tarđь ytəvgə mobilizirlərqa te jeş ər.

Məskəv proletarđarь

JьLLьQ PLANDь ARTTЬRЬP ЧTƏNELƏR

„Pravda" gazetahь, Məskəv qala promьjşlennostьnьn jьllьq planьn srogьnan alda tamamlavь turahьnda Məskəv qala plan komisslahьnьn xəbəren bahьp sьqarđь.

Məskəvđəge bətə promьjşlennost' 20 dekəbrjə programmahьn 100,9 pr. qa ytəgən. 11 aj 20 kən esendə 5 669 400 men humlьq. Jəqni bьlter şul uq vaqьt esendə jeteşterelgəngə qaraqanda 16,1 protsent artьq pro duksia sьqarьlqan. Produksia sьqarьvđь avьr promьjşlennost 19,7 protsentqa, jeңel promьjş lennost' 12,5 protsentqa artter qan. Məskəvđəge 432 zavođ tan 241 predpriatle jьllьq pro grammalarьn srogьnan alda ta mamlaqandar.

PARTIA UQЬVĐARЬNЬŲ SЬJFATЬN QЬRQA JAQŞЬRTЬROIA

QUTLOF IKE ZƏNƏTIE QALDЬRDЬ

Partia uqьvđarь berense no jaərđan ba landь. Uqьvđar ky nelle genə barь. Başlanqьs partii maktəbenə 10 keşe jərəj Şulardьn altьnь kommunist өsөnə uqьvsьlar, berөhe sel'po raise. Bətəhe 5 zənətie yte. Zənətielerđə lө **Stalindьn** Lenini zm məs'ələlөre nən өjrənəөđ. I ьelaş avьl sovetь (Şişma rajonь) ba landaqьs partia uqьvđarь mək təөe propaganđisьlp **Qudajarьf**.

Bьl avьl sovetьnđa uqьvqa jərəv jaşь qьna. Tik „Dim" kolxozьnьn xeđmət oşoştorovsьnь kommunist **Qutlof** uqьvqa 2 tapqьr kilmәne.

— Qutlof partia uqьvđarьna passiv qatnaşa, uqьvqa ə er lekhөđ kilə. tl propagandist.

— Ə, bөđđөn başqa uqьvsьlarьqьđ uqьvqa nisek əđerlənep kilələr hun?

Propagandist Qudajarьf bьl horavqa tөđ genə javap alrmәne, ul:

— Ejje, nisek əjthəndə inde barь la əđerlekhөđ kilələr, bьna bөđ xəđer „Leninizm məs'ələ lөre"nən Leninizmdьn tarixi nigeđđөren, proletariat diktaturahь turahьndaqь təqlimәttərđe nьqlь bel məj.

Keləş avьlь sovetьndaqь baş lanqьs partia məktəbendəge bьl jeteşhedlektər aşьqьs rəveştə bətərələrgə tejeş. Hər ber k mmunistь dəreskə əđerlənep kilevgə məzbyr itergə kərək.

S. NURBJ.
Ə. XATIP.

Iptəştər, bөđgə rajondaqь ra botniktarđьn material — kul'tura xəldərөn taqь la jaqşьrtьv məs' ələhen qujьrqa kərək. Rajon jetəkse rabotniqь өsөn ut menən hьv kө ek kərəkle bulqan jenet maşina turahьnđa qьna tygel, bəlkі rajon rabotniktarьn tө'mi. at məs ələhen đə qujьrqa kərək. Yđđərenen ađьq bazahьn (jəşelsə, hөt, it) tьvđьrqьn Bөrө həm başqa rajondar təzrіbəhen fajđalanьrqa kərək, sənki, kyp rajondarđa bьl turala ujlamanьlar həm bьl məs'ələgə jaөnlaşmanьlar.

Partia tarafьnan 1935 jьl өsөn bөđđөn aldьnьđ a qujьlqan burьstar 1934 jьl burьstarьna qaraqandı s qьşţьrmaььlь dərəzələ qatmarlьraq. 1935 jьlda bөđ taqь la juqarьraq bəđьqsqa kytərergə tejeşөđ. Bөđđөn aldьnьđđa 1935 jьlda igen unьşьnьn 1934 jьlqa qaraqanda juqarьraq buiьvьn tө'mi. itev, nisek kenə bulna la sovxozdarьn eştəren juqşьrtьvqa ireşev, jaqşьraq həm tiđerək səsev, ilgə kyberək igen həm texnik kul turalarđь kyөerək birev өsөn ijen jьjəştьrьvđa juqaltьvđarđь jьrqa ə tajtev burьstarь tora. Bөđ 1935 jьlda ilgə it, bөl, jen tə kyөerək birergə tejeşөđ, ənki, il oşonə talap itə bьl eş ındənlen tormoş xəldəren taqь la jaqşьrtьv өsөn kərək. Bөđ 1935 jьl a promьjşle inostьn өsөn 'amьrьnan jaqşьrtergə te jeşөđ, hər ber predpriatlenen kөn hajьn həm ajđan-ajqa yđө nen plьnьn sistematik rəveştə tьltьra barьvьn həm bigərək tə produktsianьn sьjfatьn jaqşьrtьv həm yđ nə teşkən xrqьn kөme t vđe nisek kenə bulna la tə'mi tergə tejeşөđ. Bөđ 1935 jьlda, 1934 jьlqa qara ьanda jaqşьraq tөđөrgə te şөđ, dəv ət tarafьnan bөđđөn promьjşlennostьnьđ, avьl xuzalьqььđđь jaqşьrtьvqa, sotsial kul'tura tөđөleştərenə jьrөrelgən bətə sreds volarđь tu ьhьnsa fajđalarьqa teşeşөđ. Bөđ 1935 jьlda nisek kenə, bulna la, bөđđөn transportььđ өşen, bigərək tə ilgə tađa, nьqlь parovozdar bi rev өsөn parovoz-remont zavodь eşen-ŋ jaqşьrtьlvьn tə'min iter. gə tejeşөđ. Bөđ 1935 jьlda, to var ytkərev sel'өrөөđđө saqьş tьrmaььlь dərəzələ juqarьraq bəđьqsqa kytərergə, hər ber magazin həm sel'ponьn өsөn jaq. şьtьrqa, potrebitelde jaqşьraq xeđmətlanderergə həm partianьn tovar əlaneşen jəjep jөөarev həm bөđđөn ieөөđđə aqsa xu zalьqьn həm sovet humьn nьqьtьv turahьndaqь qarardarь ytəlevđe tə'min itergə tejeşөđ. Bөđ, 1935 jьlda partianьn Baş qortostan ojoşmahьnda tađartьv ytkərerьa teje ьөđ. Bьl tađartьv bөđđөn ojoşmaьөđ nьqьnьvđa, unьn fiđөa-politik dərəzəhen, sьjnli hiđgerlegen həm milli ıөrđəmlejen kytərevđə qajət đur urьn tota. Kommunistar, yđ đərenen eştəre menən eşşe, kolxozьslarqa, bətə eşsəndərgə əlgə kyrhətөp alda sulьrqa həm ol ərđь partia, unьn leninse Yđək komiteь həm bətə donja proletar ьatьnьn julqaşsьhь Ip. Stalin tarafьnan bөđđөn aldь. nьđqa qujьlqan nojevoj burьs tarđь ytəvgə mobilizirlərqa te jeş ər.

SSSR SOVNARKOMЬNDA

IKMƏK HƏM BAŞQA QAJHЬ BER TOVARĐARĐЬŊ XAQTARЬ YĐGƏREV AJQANLЬ

1935 JЬLDЬN 1 QINVARЬNA ARTЬP QALQAN TOVARĐARQA QAJTANAN XAQ BILDƏLƏV TURAHЬNDA

Ikmək, orloq, on, jarma, makaron, orloqlata furaz xaqtarь ham avьl xuzalьqь sьjr'jolarьnьn qajhь ber tərđərenen əđerləv xaqtarь yđgə telev (SSSR Sovnarkomь bьnьn „ikmək, on, jarma kartock larь sistemьn həm texnik kul'turalarđь tovarlaştь rьv sistemьn bөterөv turahьndaqь" 1934 jьl, 7 dekəbr qararь) əjqan ь SSSR Sovnarkomь qarar itə:

1. Dəjəmləşterelgən xuzalьqtьn bətə ucrezdenie həm pred priatielөre, kymərtə həm vaqlap hatьv seltərđərө, əđerləv o,oşmalarь, promьjşlennost' həm proizvodstvo predpriatielөre, sьjt nəөn tə'minat ojoşmalarь, jəmәqat tuqlanьşь predpriatielөre h.ө. aldьn şulaj uq bydzettə torovsь ucrezdenie lər aldьna 1935 jьlđьn 1 qinvarьna ar ьp qalqan (qaldaqь həm julda bulqan) tyвəndəge tovarđarđь qajtanan ibəpkə alьv həm ularqa qajtanan xaq bildəlөv məzəyrlөten qujьrqa:

a) ikmәktər, orloq, on, makaron həm orloqlata furazdar;

в) xaqtarь kytərelə torqan avьl xuzalьqь sьjr'jolarь (mamьq, jeten, sys, tamәke, kokon, kerakul', pushnina, balьq h.в.);

v) yrđəge „a" həm „в" punktьnđa kyrhətelgən sьjr'jo həm ajrьm fabrikaitardan eştangan, ş laj uq promьjşlennost' nəm proizvodstvo predpriatielərendə, promьjşlennostьn sabjt bazalarьnđa jatqan jarьm fabrika tar, əđer eştəngelər həm e tjap jet kerelmegən nan ələr.

Possavşiktar tarafьnan 1935 jьlđьn 1 qinvarьna tiklem je đьn kyp urьndarđa kolxoz formahьn nisek fajđalaaa bөleven kyrhətөven, avьlda bөđđөn partia ojoşmalarьnьđđьn eştəren đөge jөnьlьştөrđь asьvьn ber ni sə tapqьr asьq itep əjtep kitte. Ip. Stalin, kolxoz eşendə kommunistarđьn java lьlьqь turahьnđaqь məs'ələne bətə bol'şevistik qьrqьvlьq m nən q ujьp, kolxo dardь nьqьtьv өsөn kərəkte şart itep, ular m nən planlь jetəkselekte jaqşьrьv talaьn alqa qujьp, „kolxozdarđь bol'şevistik jaharqa həm bьl nlgeđđə bətə kolxozьlardь mul tormoşlo jaharqa" tigən məq lym tarixi lozungь birđe həm bьl burьstь ytəvđə terək itep ivьldarđa politьylektər ojoştororqa taqdim itte. Politьylektər ojoştorovđьn əhəmiətө, partia tarafьnan maxsus hajlanьp alьnqan 15 men nьqlь partia rabotniktarьn avьlqa jeөarevđə genə tygel, bəlkі həm bigərə tə avьl xuzalьqь həm kol xozdar menən jetəkselektə po itьylektərđөn yđđare menən alьp kilgan janь metodtarьn ta həm bьl metodtar təzrəaheđə rajkomdar yđđerenen eştəren q jtanan qorovdarьnđa.

Bөđđөn avьl xuzalьqььđđa bөgөn bөl nindəj xəl kyrəredə? Bөđđөn bətə kolxozdarььđ bol'şevistik bulьp bөttө inde tip əjtə almajьđ, əle bөđđөn ajrьm

2. Berense paraqraftьn „a" həm „в" punktlarьnda kyrhətelgən əđer eşlangelərđөn həm eşlәp jetkerelmәgən jarьm fabrikaitardan qaldьqtarьna tejeşle organdarđьn kə rək qajtanan xaq qujьv eşen yt kyrevlə turanan-tura qatnaşqan keşelərenen bulьnь, şulaj uq ularđьn jetəkselөre en həm aşqulxalterđarьnьn quldamqalarь menən maxsus akitar tөđөlergə tejeş.

3. Yđđərenə aujьnqan predpriatle, ucrezdenie həm ojoşmalarđa tovar qaldьqtarьn qajtanan ibəpkə alьv həm ularqa qajtanan xaq qujьv eşen yđ vaqь tьnda həm dərөb ojoştorov өsөn sojuz xalьq komissarđarьna, SSSR Sovnarkomь janьndaqь əđerləv komitetь predsedatelenə, Sentrosojuz predsedat lenə, Sojuz hə avtonomialь respub likalar sovnarkomđarьnьn, kraj (əlkə) başqarma komitetlarьnьn pred-edateldərenə personal' javapkөrlөrgə.

4. Hər ber xuzalьq organь predpriatle, ucrezdenie, magazin, əđerləv punktь h. в. aujьnsa tovar qaldьqtarьn qajtanan ibəpkə alьv həm ularqa qajtanan xaq bildəlөv hөđemtalөre tura hьnđa tejeşle organdarđьn kə rək qajtanan xaq qujьv eşen yt kyrevlə turanan-tura qatnaşqan keşelərenen bulьnь, şulaj uq ularđьn jetəkselөre en həm aşqulxalterđarьnьn quldamqalarь menən maxsus akitar tөđөlergə tejeş.

Akttarđə quldaqь bar tiklem tovar qaldьqtarьnьn mlqdarь, ularđьn ikke həm janь xaqtarь, bьl xaqtar arahьndaqь ajьrma motiaq kyrhətelgən bulьrqa te jeş.

5. Kymərtə həm vaqlap hatьv seltərendə, əđerləv həm promьj lennostьn sabjt ojoşmalarьnda, ikmək beşerev, spirt, araqь konditer, makaron predpriatie lərendə şulaj uq hьra qajnatьv promьjşlennostьnda tovarđarđь qajtanan ibəpkə alьv həm ular qa qajtan n xaqtar alđəlөv tu rahьndaqь aktlardьn kyserma lөre şul predpriatle buiqan urьndaqь finans organdarьna tapşьrьla.

6. Sojuz xalьq komissarđarь Sentrosojuz həm sojuz respub likalarđьn sovnarkomđarь aldьna promьjşlennostьn ajrьm tarmaqtarьnda həm ojoşmalarь

9-SЬ SJEZD ALDЬNAN

BAŞQORTOSTAN AVЬL XUŻALЬQTЬ

Başqortostan avьl xuzalьqtьnda hunqь jıldar—partia ojoşmalarьnьn hem avьl sovettarьnьn kolxoz teŏeleşenee jeneve, kolxozdarda ojoştorov hem xuzalьq jaqь nan nьqlьlav esen sol'sovietik koreş jıldarь suldьlar.

1934 jıldьq 1-dekabrena alьnqan məqlymottor bujьnsa respublikala 373404 xuzalьq—73,5 pr. t kollek tivlaşqan. Betəbe 3278 kol xoz bar.

Elekke artta qalqan millettarden kyp banda kolxozdarqa inevdere LENIN-STALIN milli politikalarьnьn dereblegen nik asьq kyrbətelər. Başqorttardan 96056 xuzalьq—81,9 pr. t, maridardan 23997 xuzalьq—84,5 pr. t k ılektivlaşqan.

◆

Avьl xuzalьqь keşle maşina texnikabь menen qoralana. 1931 jılda 514 traktordan toroqan 17 k TS ojoştoroloqajnь, e avьl inde 61 MTS ılerde 2082 traktor, 208 avtomaşina (elek 9 ine), 305 komnajьn (1931 jılda nerov də juq ine) hem 933 qatmarlь aşlьq huqьv maşinalarь bar. MTS-lar kolxozdardьn jarlьhьn, neta sosev majdanьnьn 40 pr.n xedmətlendereler.

◆

Jıldan-jıl traktordar menen eşlev arta bara. 1931 jıl traktordar menen 249 meŋ ga hereIgoine. Bьjьl 1 oktəbrgə tiklem genə 715 meŋ ga hereIde. Traktordar m nen igen huqьv 1931 jılda 76 meŋ ga ine, e avьjьl 400 meŋ ga suldь.

1934 jıl komnajьndь yd loşterev hem unan fa'dalanuvda şikhed bьnьlьş jahaldь. Udoqan jıl Başqortostan jer eştere xalьq komissariatь sistemabь nujьnsa komnajndar menen 6411 ga igen jəjnaloqajnь, e avьjьl 30429 gektar jəjnaldь.

Kvalifikatsiala komnajner dar avьl maşinanьn dur hədemtə nirgənlegen kyrbətieler. ŞAJMARDAN SЬRTLANbF (Byzdək MTS) komnajьn menən nildelongan 160 ga urnьna—427 ga, ZURBENKO —334 ga, ISLAMOF (Dyrtəjle MTS)—240 ga igen jəjnamlar.

◆

Başqortostan sosev majdandarьn kinojtevdən—jer eşlevde jaqşьrtьvqa, dereb sosev ojlaneşe indercvgo hem urьştь kytərevgə lyete, 1934 jıl respunlikala sosev majdanь—3041,8 meŋ gektarqa jette.

◆

Qьjnatlь kul'turalərdan nojdaj sosev eşe nьqlь ybe. Bojdaj sosev 1930 jılqa qaracanda 156 pr. qa artьp, xəderge kendə 855.1 meŋ gektarqa jette, holo 582,1 meŋ ga sosela (102,7 pr. t).

◆

Sovxozdar hem kolxozdar proizvodstvonьn in dur urьn tolqan hem ehtenge formabьna əjlendeler. Sovettardьn 8-sjezdьna ular sosev majdanьnьn 20,8 pr'ьn qьna alьp torbalar, xəderge kendə sosev majdanьnьn 82,2 pr·tь ular qulbında.

◆Hunqь lke jıl esendə uro najdь kytərev esendə ajrьva dur unьştarqa elgeşelde. 1933 jılda orloq kul'turalarь ser gektardan 8,2 sentner urożaj nirholər, naşlanqьa məqlymottorgə qaraqanda ьjьl 1 gektardan 10,4 sentner, 1931 jılqa qaracanda ike tapqьrdan da ar'ьqьraq urożaj alьnqan. ◆Bьl unьştarqa agro-texnika saralarьn: tərən horev, sortlь orloq sosev, tunqa horev. şьttьrьp sosev, ytə irto sosev hem nasqa şundaj saralar kyrev arqahьnda elgeşelde.

Bьjьlqь jaqqь sosevden 61,3 pr·tь aldan ederlongan jergə soselde. Irtə pardar majdanь 6 tapqьr artь.

1934 jılda nabьtqa 31992 meŋ jok tireb, 61,2 meŋ sentner kol halьndь. Qar totov 540,7 meŋ gektar majdanda ytkərelde.

Hunqь vaqьtqa tiklem agro-texnikanьn in elementar qaqidələren də nelmə gən milli rajondardьa agro-texnika saralarь kin kylemdə ytkərelə.

◆Bьnan ike genə jıl elek Başqortostan da sosev ojlaneşe juq, kolxozsьlar yddarenen jerdəren nelmajdər inc. Xəderge kendə bьl eşte jaqşь uq unьş ar bar. 2939 kolxozda sosev ojlaneşe nildelongan (87,7 pr.).

Sortlь ərş, nojdaj, holo sosev arta bara. Xəderge kendə neta majdandьn 21,7 pr·tь (497 meŋ ga) sortlь orloq menən sosela. Ə, 1932 jılda sortlь orloq menən soselgən majdan bara 158 meŋ gektar qьna ine.

IT TAPŞЬRЬV PLANЬN TULTЬRЬRƏIA

20-DEKABR

(Plan ytəleşe pr·ttarğa)

RAJONDAR	Jıllьq plan	Kv. plany	RAJONDAR	Jıllьq plan	kv. plany
Baltas	94,4	58,5	Xəjanlia	85,3	57,5
Məsetle	94,2	64,6	Arxangel	84,4	32,1
Duvan	94	62,9	Nu lman	84,2	45,0
Bere	93,2	67,8	Saqmaqoş	82,9	50,1
Janavьl	92,9	37,5	Avьrqazь	83,2	52,8
Bьjьtlьk	91,7	32,4	Miŋkə	82,8	33,5
Qarlьtel	90,7	62,8	Bo aj	81,7	30,7
Belomorsta	90,5	64,2	Tujmazь	82,4	37,5
Beloret	90 1	54 7	Baqalь	81,2	41,1
Bəjmaq	89,6	36,0	Şьmə	80,7	42,4
Berjan	89,2	36,0	Mənəvez	80,6	30,2
Qaltasь	88,8	56,2	Mraq	80,1	52,9
Bydək	88,2	26,4	Davlekan	80,1	32,8
Jılajьr	88,1	58,9	Əəjətli	77,1	45,3
Qьjaş	87,7	23,2	Meŋəkə	75,5	15,5
Bələəj	87,7	46,7	Zelensura	74,9	29,7
Blagoveşşen	87,6	49,·	Məgar	73,6	22,8
Dyrtəjle	87,1	37,6	Qaraəoş	73,2	16,2
K. Usol	86,7	81,4	Qurmaşqala	72,1	22,4
Ələ	86,7	35,5	Topornь	67,9	23,0
Starletamaq	85,3	48,9	Ucalь	65,2	24,5
			Bətəbe:	83,7	39,9

Stotrəvod trest bujьnsa-jıllьq plan 91,7 pr. qa, IV kvartal plany 93,4 pr. qa, Svenovod trest bujьnsa-jıllьq plan 87,1 pr. ğa, kv. plany 19,7 pr. qa, Sin trest bujьnsa jıllьq plany 100 pr. qa, kv. pl ny 100 pr. qa, Meltrest bujьn sa-jıllьq plany 44,2 pr. qa, kv. plany 52,9 pr. qa. Sьrpol r bujьnsa jıllьq plany 37,2 pr. qa, kv. plany 59,2 pr. qa neta respublika dawalendə jıllьq plan 83,5 pr. qa kv. p any 48,3 pr. qa ytəlde.

IŞKƏRMƏ: Bьl 10 kenlekta Ucalь, Əəjətli rajondarь moqlymət alьrmaqtalar.

8 BEJƏ

QOLON HALDЬ

Dəvlekon. Ytkən jıl avьad hem qolonlo nejələr ehtenən xu zalьqьnь xəkəm hereve arqahьnda Kermənkəj sovetьna qa ra qan „Salavat" kolxozьnd neta qolondardьn 50 pr.tь ylep netkəjne. Bьl xəl ьjьl da qatlьna. Kolxozdьn avьad ne jələre başqa attardan ajьrьp ularqa tejeşle tərbiə qujьlmaqa dar.

Kolxozdьn predsedatele Aznabajьf malsьlqtь, bigerək tə jьlqь maldarьn yrsetevgə tekərəp kenə qaraj.

Brigadirdardə bьl eşkə ydda ren jovaplь hanama dar. Bьvad ejələ·dı kem tu a kilbə, şuqa lirep jekterlər. Şunьn arqahьnda ьjьl kolxozdьn taqь 8 neja he qolon halьb.

Aznabajьf bьl nejələrden qo lon halьvьna kem səbəpse bulqanь turahında ber nəmə a nelmaj hem ber kemgə lə sara eyrelgəne juq.

Han jəş maldardь haqlav attardь yrsetev esən kem javap lь ikən? Bьnь Aznabajьf əjter gə tejeş.

Səlaj, Ismaqil, Səxi.

SMOTRĞA ASЬLQAN JETEŞHEĞ lekiərğe BƏTƏRERGƏ!

JABQЬ SƏSEVGƏ—JAQŞЬ, TABA ATTAR

XƏJBULLA rajonь „Igense" kolxozьnьn in jaqşь at qaravsь hь—Xaris Tuskanьl.

SMOTR KYRHƏTKESTƏRE QƏJEPLƏJ!

ATTARQA HAMAN JAQŞЬ TƏRBEJƏ JUQ

Dəvlekon. (telefon bujьnsa). Rajonda attardьn toroşon tikşerev niqedtə tamamlandь. Tik ajьb ber ajrьm kolxozdarda tikşerevdər bu bnse jomqaq jahav eştere totqarlьq ito

Smotr, rajondьn kypselek kolxozdarьnda attardьn toroşo nasar bulьvьn hem kolxoz jeakselarenen, avьl sovettarьnьn, malsьlьq seksialarьnьn attardьn xalen jaqşьrtьvda yddəren javaplь hanamavdarьn hem dəje mal-sьlьq eşena tekərəp qaravdarьn astь. Bьqa bigrək tə Salavat", „Taras Şevcenko", „Krasnaj oktəər", „Molotof" kolxozdarьn inderergə kərək.

„Salavat" kolxozьnda, bьvad nejələrgə tejeşle t rnejəren nulmavь, ulardь avьr eştən qolqarmaj, telagən jergə jegev arqanında 8 neja qolon halqan Predsedatel Aznabajьf attardьn toroşon jaqşьrtev, bigrək tə bьvad nejələrgə jaqşь şərtler tьvdьrьv eştere menən şeqellənməgən. Ul nejələrden ni səbəptən qolon halьvdarьn hem bьvən kem tarafьnan eşlənqənen də nelmaj.

„Taras şevcenka" kolxozьnьn neta attarь la tip əjlerlek bis laəqtar. Ularden kyrenenen ar alarь, mujьndarь ejkelep netkən Mal adьqtarь ad ar erqanena taşьlmaqan, attardьn torlaq jeşlerə.

„AT AJLЬQЬ NƏMƏ HUŊ UL"

Tujmazь. Kəkrenaş sovetь „Yrnek" kolxozь at tərələhen tə ele nulьrlьq eş kyrhətə almaj Mitbal esen nəjlakəj genə ikense ərigadanь alajьq. Bьl brigadala 7 eş alь, 5 taj hem 7 qolon bar.

Lakin, bьlar at ajlьqь ytkərev tən sitta qaldьlar. Attarqa dejəm haraj eşlenqə də, ularqa ajrьm urьndar ahalmaqan Qolondar hem 15 bьvad nejə la jrьlьp qujьlmaqan. Attar esen nesan taşьlma an, keşle adьqtar da aylenməgən. At qaravsьlarqa attar aylep aireimə jan

At ajlьqь yt rev turahında kolxozsьlardьn jьjьlьştarьna qujьp, kin raveştə ilkşerev, neta kolxozsьlar massahьn at ajlьqь ytkərevgə silbqtьrьlьv tygel, nьl turala at qaravsьlar menən də kənəşmə ytkərelmaqan

At ajlьqь ytkərev turahьnd at qaravsьlardьn bajlьqь Zə hidullin də at qara sь Şakirz Səxiəgərəjef, Xəsenьf Səlim jamьftar da belmajdər. Kolxoz dьn başqa brigadalarьnda li şundaj uq xəl.

Senkl, kolxoz predsedatele kommonist Ğarifullin—yde yl „at ajlьqь nəmə hun ul?.·il. Xəsəjenef predsedatell qendə tedelgən, at ajlьqь ytkərev ra jon staan konkret jetəkselek ite gə hem praktik eş talap, itergə tejeş.

Nara jьva

KAPITAL ILDƏRENDƏ

GERMANIANЬŊ QORALLЬ

KƏSTƏRE TURAHЬNDA BLOMBERG

Berlin, 25. Huqьş eştere ministre Blomberg Amerikanьn „Ossoşiejied press" agentstvohьnьn xəbərsehe menən həjləşkan vaqьtta tyəəndəgelərde əjtte.

Blomberg xəbərsenen: „Germaniaqьn qorallanьvdarь nindəj xəldə" tiqən horavьna „sat politik xarakterdaqь" m·s·ə ələr bujьnsa anlatmalar nirergə ydenen xoquqь bulmaqanlьqьn nelderep, javap nirevdən baş tartь. Ştirmovoj hem ovrana otrədtarьnьn xələ turahьndaqь hor. vqa Blomberg „30 ijyn vaqiqalarьnan hun şturmovoj otrədlarda hal atsьlьq ujьnь tuqtanь. Milletten qorallь kese tik rəjxsver qьna bulьrqa tejeşlege turahında Gitlerden ajrьm asьq bojoroqo bar" dip əjtte Blomberg Germaniala dejə qəskəri povinnost inderelga ederlek bulьvь turahında sit tildərdə tarala toroqan xəbərde rətlanь hem ydenen fekerensə dəjəm qəskəri povinnostьn inder leve Germanianьn „Ssosşiejied press" agentstvohьnьn xəbərsehe menən həjləşkan vaqьtta tyəəndəgelərde əjtte.

Blomberg xəbərsenen: „Germaniaqьn qorallanьvdarь nindəj xəldə" tiqən horavьna „sat politik xarakterdaqь" m·s·ə ələr bujьnsa anlatmalar nirergə ydenen xoquqь bulmaqanlьqьn nelderep, javap nirevdən baş tartь. Ştirmovoj hem ovrana otrədtarьnьn xələ turahьndaqь hor. vqa Blomberg „30 ijyn vaqiqalarьnan hun şturmovoj otrədlarda hal atsьlьq ujьnь tuqtanь. Milletten qorallь kese tik rəjxsver qьna bulьrqa tejeşlege turahında Gitlerden ajrьm asьq bojoroqo bar" dip əjtte. Blomberg Germaniala dejə qəskəri povinnost inderelga ederlek bulьvь turahında sit tildərdə tarala toroqan xəbərde rətlanь hem ydenen fekerensə dəjəm qəskəri povinnostьn inder leve Germanianьn „Ssosşiejied press" agentstvohьnьn xəbərsehe menən həjləşkan vaqьtta tyəəndəgelərde əjtte. senki qьbqa sroklь xedmətlege armaqa qaraqanna jaqşь qorallanqan hem əjtətelgən profissional haldattar armia hьnьn huqьşqa kyberək hə latle bulqanlьqьn kyrhətte. Unьn hyddərensə qəskəri povinnostьn inderelevenen mə qənəhe armianьn qьlьq tərələ ləv esen in juqarь məktəp bulьvьnan" tora.

Şul vaqьt xəbərse şturmovoj otrədtar, ohrana otrədtarь həm xedmət povinnostь lagerdarь qьlьq tərələv esen məktəp tygelmeni? tip horanь. Bьqa qarşь Blomberg „his şikhed uner ndaj mə tap bulьp torala ča. l es o·ema tanlqi bularaq bedden qorallь kəstərenedtə ehtamə birep torasoq rezervte taşkil ttələr" tip əjtte.

GERMANIALA 30 IJYN KƏNDƏRE QABATLANA

Paris, 25. Franslanьn bətə tinaks 250 keşenen, şul jəmlə matnuqatьnьn diqqəte Germanialaqь vaqiqalarqa tojlonqan.

Gavas aj ni·tvohьnь rundəze xəbərsehe hunqь adna esendə bik kyp oolavalar jьhalьvь həm mendərsə keşelərden qulqa alьnьvь turahьnda belderə. „Ptl zurnal" gazetьnьn xə bərsehe ber məqlymottar bujь sa qulqa alьnьvsklardьn 1500 nam lkense məqlymət ar bujьnsa—4 meŋ keşe bulqanlьqьn nda. Fransia matnuqatь Gerlng hem başqalardьn kire qaqьvdarь a qaramaьt n, Germanialala lkense 30 ijyn kendəre barqanlьqьn kyrhətə.

„Eko de pari" gazetьnda Perlahьnьq təqdimen qabul ttev esen jənə ber memk nlek birhə, ləkin şul uq vaqьtta Paragvajdьn javap nirev sroklь anьq bildələ hem Milləttər ligahь plenumь tarafьnan ber avьddan qabul itelgən təqdimden ydgərelleve memkin bulmaqanlьqьn kyrhətə, bьqa ydenen qarşь kilməjəsəgen beldərde.

Sovet delegatь ip. Girşfeld Paragvajdьn javabьna, bətə kilep qa toroqan nedəmtələre menən ergə, turanar-tura baş tartьv lp qatarqa təqdim itte. Ləkin p Gerfeld, əgər komitettьn k pselege Paragvajqa Milləttər

SSSR DUƃTARЬNЬŊ MITINGЬNDA

NIU-IORK. Bьnda Sovetar sojuzь duƃtarьnьn jamqiare urafьnan ip. Kirof jtələgenə ojoştoroloqan 5 meŋ keşelek mitinq-bulьp ytte. Miting SSSR kPK predsedatele ip. Kalinin ja: „SSSR dьn Amerikalaqь 5 meŋ duhiarь SSSR jetəkselərenen berehen ylergən xain doşmandarqa nəfrət sedlerələr həm yddarenen SSSR dь haqlarqa, unьn bətə aq gvardia elementtarьn bətərevgə junəltelgən salarlarьna jərdam itergə ədərlek tərən "gelde el r" tigən tele gramdь jenərde.

PARAGVAJQIA JƏNƏ BER TƏQDIM

Paris, 25. Zenevanan xəbər tev e bujьnsa unda 20-21 dekabrdə Milləttər ligahьnьn Bolivia nam Paragvaj arahьndaqь konfliktь tikşerev komitetьnьn ulьrəştarь bulqan. Komitet Paragvajdьn Milləttər ligahь təqdimen kire qaqьp birgən javabьn tikşerde

Sovet delegatь ip. Girşfeld Paragvajdьn javabьna, bətə kilep qa toroqan nedəmtələre menən ergə, turanar-tura baş tartьv lp qatarqa təqdim itte. Ləkin p Gerfeld, əgər komitettьn k pselege Paragvajqa Milləttər ligahьnьn təqdimen qabul ttev esen jənə ber memk nlek birhə, ləkin şul uq vaqьtta Paragvajdьn javap nirev sroklь anьq bildələ hem Milləttər ligahь plenumь tarafьnan ber avьddan qabul itelgən təqdimden ydgərelleve memkin bulmaqanlьqьn kyrhətə, bьqa ydenen qarşь kilməjəsəgen beldərde.

Sovet delegatьnьn bьl təqdimdere komitettьn Paragvajqa birgən javabьnda saqьlьnьbdьlar. Paragva qь Ligaьnьn təqdimena javap birev esen adaqь srok i ep 14 qinvar bildelande.

FRANSIA BYDZETENDƏ DEFITSIT

Paris, 25. Deputatlar palatalь hem senat „nojdaj h m araqь bad ran havaqitьv" hem 1935 jıl a da ıət bydzete turahında ь zakon projekttarьn q·bul ittelər. Bydzetten doxodt r elə·ə 46991 million hem rasxodtar eləşə 47817 million frank itep ratlarda. Ş laj ttep, 1935 jılqь bydzet bujьnsa 826 million frank lьq defitsit rəsmi təveştə ky hə telə Ulanan h n parlament sesiəhenen rezdestvo najramьna ja bьlьvь turahında iqlan it·lde.

IP. POTEMKIN

PARIŻDA

Pariż. SSSR ďьn Fransiaqa elldələnqən ilsehe ip. Potemkin Fransia respublikahьnьn prezidentь Lebren tarafьnan qabul itelle hem uqa ydenen dokum nttarьn tapşьrdь. Ip. Potemkin prezidentqa hejlagən telmarendə „Sovet ar sojuzь ydenen tep prinsiptərenə dereblektə qalqan xaldə, Fransia menən duhiana hem bşanьslьq menən tu b mərəsə·ə tərden alqa barьvьna tarьslьqtь haqlav hem nьqlьlav esen in məhim zalog'ardьn berehe tip qara" tip əjtte.

Prezident Lebren Fransia respublikahьnьn xəkyməte isemenən hejlagən javap telmarendə Sovettar sojuzьnьn səsək atavьn telane. „Min Fransia xəkymətenen hedlə ydegedden juqarь burьslьqdь ytagən vaqьtta dur jardam kyrhətəsəgenə eşin bram" tine ul.

Unan hun ip. Potemkin prezident menən xosusi raveşta odaq hejlaşte hem bьl beseda qa tьşqь eştər ministre Laval'da qatьştь.

QK TIMER JULЬNDA

KRUŞENIA

Şanxaj. Xarbindan xəbər itev bujьnsa 22 dekabrdə QK timer julьnьn kənsьqьş linlahendə Imanpo—Vensax arahьnda 1118 kilometr'a № 52 tovar pojezdь kruşenlaqa osqrasan. Bьl pojezdqa 10 minut bujьna atmandar. Hunьnan SSSR qrazdandarьnьn ber nisahe juqqa sьqqanlьqь belende. Bьl urьnda r lstər qubarlьp taşlanьv arqahьnda perov z hem 3 vaqon juldan sьqьp, zararlanqandar

***

Paria. Br ssseldan xəbər itev bujьnsa Belgianьn ministrlər sovetь „aydzettь balansirlav maqsatьnda" 1935 jılda 1 qinvarьnan dəvlət xedmətkərdərena pensiələrde hem eş xaqtarьn 5 pr. qa kəmetergə qarar birgan.

***

Şanxaj. Xarbindan xəbər itev bujьnsa dekabrdə Lata Xarbin timer julьnьn Şujf-Syjly stansahьnan 7 kilometr kenəqa-kənsьqьşьnderaq urman esendə dur „şajkalardьn" başlьqtarь Talkin-Tajlin, Səə-Tajlьn hem başqala ber nisə jed keşenən torqan otradtarь menən bergə jəş ren kənəşmə udqarqandar. kə əşmə Japonia qəskərdərenə qarşь kerəşergə- qatar birgən Şul uq Japon hildat arьnnan nuloqan şpiondardь tolqan vaqьtta ularda bis kisekmətten atьrga qarar itelgən.

* Ruminiala Karnfild tigən keşe avьl xuzalьqь təzriba stansahьnda jerde kall menən aslardьn soja tigən yьemlekten t mьrdarьnda tamьr adьqtar nakterianьn y'eve nə bik dur lajda birganlegen təzriba jahap kyrgən.

Kali menən aşlav arqahьnda soj· tamьrdarьnda nakterialardьn 36 pr. a fosfor menən aşla anda 2,15 pr. şulaj uq ber ьk vaqьtta kali fosfor menən a laq nda 8,54 pr. artqanlьqьn kyrgən.

V.NODEL

Ikmekka hem qajhь ber bytən produkttarqa

KARTOCKA SISTEMAHЬN BƏTƏREV TURAHЬNDA

Lenin-Stalin partialьnьn ikmək esen kerəşeve, hər vaqьt sotsializm e·en kerəş buldь. Proletariat diktaturahьnьn berense jıldarьnda uq ьnь Lenin də kyrhətkəjne: „Bьl,—tip jazdь Lenin,—tik ikmək esen kerəş kenə bulьp kyrenə, ə qamal'a ul-sotsializm e·en kerəş" (Lenin, 23—ton, 87 bit).

Hem, ikmək esen kerəşten organizasion formalarьnьn şul tep bulьs menən nildələnqan lektere mik tanlqi də. Prodrazverstka, prodnalog, dəvlətten igen halьp alьv sistemahь, kontraktatla si temahь, kontra tatsianan cəvlətka igende məzavri tapşьrьvqa kysev—bular barьhь la ikmək esen kerəşten konsret formalarь.

Bьl formalardьn hər berehe, ilesedden ybeş tarixьndaqь bil dələ ber etapqa qulaj bəm krəstejən xuzalьqьn sotsialistik qajtanan qorov planьn bo jomqa aşarьv esen partia ta rafьnan avьlda ytkərelgən qatmarlь saralar sistemahьna bəjlangan bulds.

Elddən il ybeşenen hər etapьnda, nedden so sializm esen kerəşeveddən har etapьnda, ikmək məsələhe partia aldьna ajrьm burьstar qujdь hem bьl burьstar anьq həm jəhat xəl itelevde talap ittelər. Ikmək esen kerəştəqe ajrьm qьjnlьqtar, xalьq xuzalьqьn torqodov dəveренən unь rekonstruktirlav dəverena kysev momentında il aldьna ajrьm kes menən kilep batьlar. Bьl momentta nedden promьşlennost' kin kytərelеş kiserə ine. Lakin vaq individual' trьv julьna kyserevde jəhat tə·krətlejən igenselegenen artqa min itte. Tap şul—vaq, targav qa bp kileve bьl kytəre eşle qurqьnьs aktьna qujdь. Avьl xuzalьqьnьn artlalь ь menən promьşlennost' kytərəleşenen edələvenə jul qujmak esen, partia eşselərde ikmək menən tə'min itev turahında qajqьrtьrqa, ikmək qьjnlьqlarьn bətərevgə ajrьm saralar kyrergə tejeş buldь.

„Ikmək məs'ələhendəge qьjnlьqtar-bədden nizede,—tine Stalin iptəş.— ikmakkə bulqan ixtlazdьn ybeş nə qaraqandə tovar igene eşlap sьqarьv ybeşsen bedda əkerenerəv bulьvьnda. Promьşlennost' ybə. Eş selər hanь arta. Qalalar kyrəja. Axьr sikta—ikmakkə, tovar igenenə talap qujьvsь texnik sьjjo (mamьq, jeten, səqelder h.n.) eşlap sьqarьv rajondarь arta ə salar".

Ikmək qьjnlьqtarь, partialaqь un hem „hul" elementtardьn sьqьştarьn kəsəjtelər. Un hem „hul" opportunistar parttianьn avьldь kollektivlaştarьv hədьqьna hem kapitalizm qaldьqtarьna jəjeltlerelgən həzym politikahьnьn betehena qarşь aktiv kerəş astьlar. Partia, un opportunistlardьn kulaktarьn kapitalistik menəsəbətlərde kire qajtarьvqa tolqan juldarьn axьrьna tiklem astь hem tar-mar itte, kontrrevolytsion trotskizmdь tarmar itte. Partia xedmətsəndərden kin massahьn mobilizirlanь hem bətə front bujьp kin jəjelderelgən həzym nigede də kratejən xuzalьqьn sotsialistik qajtanan qorovdь, unь kolkevlaştarьv julьna kyserevde jəhat tə'dıtlelərden ebtenləklə rəveştə ta'min itev sistemahь, nerdən e r memkin bulqan sara ine.

„Dəvlət, ydenen ressurstarь sikle nulqan xəldə, fəqat bьl istema arqahьnda qьna qalalardь hem promьşlennost rajondarьn tulьhьnsa ta'min itə ildь, in mehim ydəktərde hem prolzvodostvodaqь udarniktardь ebtenləklə rəveştə ta'min itə ildь, şunьn menən ergə texnik kul'turalardь kytərev hem promьşlennost esen sьr'jo əder lan qanlь·atendə, mamьq, jeten, sys, təmakə h.n. avьl xuzalьqьn sьr'jo arь tapşьrьvsьlarь, dəvlət tarafьnan qujьlqan qatь xaqtar nujьnsa igen me nən ta'min itə aldь" (VKP(b) VK nojəər plenumь qararьnan).

Kartocka sistemalь inderevde partia vaqьtь sara ibəəlane. 1931 jıl urtalarьnan partia, sav da ham ta'minat məs'ələlərə nujьnsa sьqarьqan yd qarardarьn ia, normalaştarьlqan kartockalь ta'minattan jəjederelgən sovet savdahьna kysergə ədərlənev sorəklekte hьdьp ajtь. 1931 jılden 12 maj mərəzəqətendə tyəəndəgesə jadьlqan: „...Xosusi savdaqərde həm xosusi savdanь qьbьrьqlap sьqarьv, ninəj genə savdanь nulьhьn neterev tigən hyd tyg l əle...kire benə, xosusi savdanь qьbьrьqlap sьqarьv, sovet savdahьnьn lerle jaqlap yhkən həm netə SSSR nujьnsa kooperativ, dəvlət savda ojoşmalarьnьn savda seltə·e kin jəjelderelgən nulьvdь anqarta".

Partianьn XVII-konferenstahь „Netə xalьq xuzalьqь kytərelenen bol'şevistik temptarьn ta'min itev esen"tovar əjlaneşenen xəl itkes əhəmiətən hьdьp əjtte ham „Faqat şul nigedda genə tovar jenərevdəge normalaştarьvdьn neterəleven ədərlə na ham ydəklaştərelgən sovet sistemahьn jəjelderelgən sovet savdahь menən almaştьrьrqa tiklemmemkin'lekte kyrhətle.

Normalaştarьlqan ta'minattan naş tarlьv esen sarttar tьvdьrьnujьnsa-nigerək tə hunqь ike jıl esendə a·rьm dur eş atqarьldь. Bьl eş berensenən, terle sarelar m nən koixoz strojtəlьqtьv, sotsialistik industrialaştarьv unьştarь nigelendə sovxoz hem kolxozdarda juqarь tovarlь xuzalьqtarqь əjlandərev hedьqь nujьnsa narьb. Ikensenən, nьləş berense siratta aşam laq produkttarь hən promьşlennost' tovardarь m·nən stiklanmaqan rə eştə sa daltevse kommercəski maqazindar seltəren opoştorov julь menən savdanьn yden jəjelderev hədьqь nujьnsa nardь.

Kommerceski savda, normalaştarьlqan ta'minat b kəmetev ihənenən tygel, nəlki tovar ressurstarьn kyəəjtev ihənenən jəjeld relə nardь. Kommerceski savdanьn dur klnəjeve—hunqь ike jıl esendə prolet riat dəvlətenen promьşlennosta həm avьl xuzalьqьnda ireşkən xəl itkes unьştarь hedəmt·he.

Iesedden genial julьəşsьhь həm jetakselle **Stalin** ipt ş, partianьn XVII-sjezdьnda jahaqan ydenen tarixi cokladьnda:

„1931 jıl—qajtanan ojoştorov dəverə tamamlan qandan hunqь nerense jıl—orloq həm texnik kul'turalar ybeşendə hьnьlьş jıla buldь. Bьl, netəhenən də elek, proletariat dəvlətenen avьl xuzalьqьn sotsialistik rekonstru tirlav eşendə bəjək unьştarqa ireş ən eqen kyrhətə. Ul ber yk vaqьtta sistematik rəveştə xaqtarь kemelə barqan xəldə qullanьv fondlarьn ike es tapqьr art tьrьv turahьndaqь, partianьn XVII-jezdь qarardarьn jıldam bojomqa aşarьv esen netə mem ktlektar barlьqьn kyrhətə.

Kartocka sistemalьn netərev, ьsьn kul'turalь sovet savdahьn jəjelderev esen xəl itkes əhəmiət ala. Kartocka sistema·ьn netərev menən bajlaneşte VK plenumь, eşelərden, xedmətsəndərden eş xaqtarь , studentlardan stipendialaren, pənsionerlardьn pensialarьn artьrьqa qarar itte.

Kin jəjelderelgən ikmək savdahь menən ber qatardan, bətə ildə -avьlda h m qala la—asьq kin furaz savdahь la ojoştorolaşaq. Şulaj uq on savdahь la jəjelderelə·əs.

Ikmakkə hem qajhь ber bytən produkttarqa kartocka sistemahьn bətərev turahьndaqь qarar, avьl xuzalьqь sьr'johь eşlap sьqarьvsь rajondar esen aj ьm əhəmiət ala. Mamьq, jeten, sys, t·mə·e hem h. n. tapşьrьvsь arqa ikmakte, bьqa likem jəşap kilgən normalaştarьv tərtlaen·ə jenərev, kin rəveştə beşerelgən ikmək hem on savdahь menən almaşt rьla. Bьl ajqьnlь, kolxozsьlar hem jarqьdaqlar tarafьnan tapşьrьla torqan ajrьm sьr'jo terdərenen xaqtarь arttьrьla.

Ikmakkə hem qajhь ber bytən produkttarqa kartocka sistemahьn bətərev, sovet savdahьn kin jəjelderə hem hemdən artaan nьqьvьna kiltərə, xedmət xaqьndaqь uravnilofkaqa janь udar jahaj, spekyləntsia bazahьn jemerə, kolxoz nadardarьnda xaqtardьn təşevendə jıldam temp tə'min itə hem netə xalьq xuzalьqьnьn dej·m alqa kiteven jenəlləştərə.

Bətə bьl eştən unьşь, ilesedden artaan ybeşe e·en xəl itkes əhəmiət a·a. Lakin bьl unьşt ь ojoştorov kerək. Plenum qarardarьn ytavqə. Sovettar sojuzьnьn bətə ess lar hem xedmətsəndar massahь totonorqa teje. Bьl qarardar. parta, sovet hem profsojuz ojoşmalarьnьn iqtьar ydəgenə qujьlьqa tejeştər.

Sovet savdahь ojoşmalarьna jetəkselek sьjfatьn qьrqa kytərerqə, netə detallarenə inergə, keşelərde dereb urnlaştarьrqa, har magazin har pekarnenen eştərən tikşererge—plenum qarardarьn ylav aj nsa konkret eş programmahь şul.

SƏSƏK HALЬV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬNЬŊ 1565 HANLЬ QARARЬ

Səsək avıtьvьnan haqlanьv maosaiьnda, məzəyri qararlar sьqarьv turahьnda 1931 jıl 30 marttaqь polоze la (31 jıloq zakonnar jьlьndьqь № 13,186 matiə), RSFSR Sovnarkomьnьn 1934 jıllь oitəsirdə sьqarılan dekretь həm RSFSR Havlьq haqlav xalьq komissariьqьn nьn 1934 jıloq 22 se hanlь s rkyılare nlged nda, Başqortostan xalьq komissardarь səveть qarar ito:

1. Başqortostan ASSR prazdniklarь berehe la qalmaьtan, j şavden berense jıl esendeberense tapqьr (vaksinatsia) hem 10-11 jəs həm 20-21 jəş tulqandan bun ikense tapqьr şulaiuq elek nindəjdə aulha berer səbəp menən səsək halьnmaqan terle jeştege ke elar məzəyri rəveştə (natural' səsəktan) haqlanьv səsəge halidьrьrqa tej şeştr.

2. Berense matdələ kyrhətelgan jeştar terkemenən tьşь ty bəu əze keşelər məzəyri rəveşta ikense tapqьr, natura' səsəktan haqlanьv (revaksinatsia) sə səge halidьrьrqa tej ş ər:

a) timer jıl həm hьv j jıl's transportьna, janь tedeşteler a sovxozdarqa, promьşlo han savda predpriatiel rena daimi rabotnik aulьp inevselar, a'sь predpriatielarenen, kommuna predpriatielərden esse həm xedmətkərlere, davalav—sa ittari ycrezdenielarenen rabotniktarь, şulai uq predpriatielərden, sovxozdarдn vaqutlь eşseləre, sizonlь tedəvselər, urman çurqьvsьlar, qьvıqьnsьlar;

v) eşse—krəbtejan militsiahь saftarьna həm konvoj castarьn inevselar;

v) əjranev səorьna sьqtьrьla tcrojan dop izvьniktar həm qəskərdən tьştaqь prizьvniktar;

g) bətə tipiaidaqь uqьv jort tarьna şulaj u j asьq həm j sьq üptaqь aalalar ucrezdenielьna inevselar;

d) xoloq tedətev jort tarьnь janьlьvsь sbjiatьnda inevselar;

j) pocta həm telegraf rabotniktarь.

Natural' səsək menən avьrqan həm nьnan elekke sьş jıl esendə natural' səsəkkə qarşь halьnqan səsəge unьşlь sьqqan keşelər ikense ta qьr (revaksinatsia) ha lanьv səsəge halьvdan qotoldorolalar, şunьq menən berqa, ьsь, doktr la lьvь menən rakilanqan bulьrqa tejeş. Ələr də doktordan undaj jadьvь nulmaha, haqlanьv səsəge janьnan sьqarьrьrqa tejeş.

3. Eşlenən eşten sьjiatьn alidələv esən, halьnqan səsək tərde 100 pr tь menən məzəyri raveşta tikşerev indirieqə.

4. Başqortostan havlьq haqlav xalьq komissariьqьn səsək halьvdь ştatlь səsək sьqarьvsьlar kesə menən genə tygel, a lki, respublikalarqь bətə davalav—aamtaria kesə menən də ytkərevde tə'min itergə məzəyr itergə.

5. Havlьq haqlav xalьq komissariьqь organdarь tarafьnan bətə qrazdandarqa natural' səsəkkə qarşь səsək halьv, şulaj uq udostoverinie birev xaqьld eşlənə.

6. Nindaj də aulha ber urьnda natural' səsək epedemialь aelenhə, havlьq haqlav-organdarьnьn kyrhəteve aujьnsa, şul urьndьn Başqarma komitieть, zarla qar urьndьn jəki unьn teşeşle terkemənən bətə xalqьna la məzəyri rəveştə haqlanьv səsəge halьvdь ojoştorov sarala rь kyrergə məzəyr.

7. Rajondarda, qalalarda, janь tedeleştərdə həm ueşe poselka rьndı eəl qarardь tərmeşqytkərev həm uqa eajle aulqa bətə rasxodtar tej şle naşqarma ordittarьna jəkmətelə; Başqortostan Havlьq Haqlav Xalьq komissariьqьna republikala səsək halьv e-ən karək au qat tiklem səsək vaksina (detrite, menen xaqьld tə'min itev je matelə.

8. Bətə ucrezdenielar, predpriatielar, Başqarma komitettarь avьl sovettarь, sovxoz direksiarь, kolxoz idarialarь, zakttar həm başqalar natural' səsəktar haqlanьv səsəkt re halьv eşen ytkərevdə havlьq ha lav organtarьna tyвandage juldar menən aul şьq iterqə məzəyrd r:

a) səsək halьv e,en ytkərev həm tikşerev e-en, havlьq haqlьv orga darьnьn tilanь aujьnsa, vaqьti sa jo ttar irev;

v) səs k halьv həm unьn tedemiahen tikşerev vaqьtьnda qьtqa qьna vaqьtqa eştən auşatьv;

v) havlьq haqlav organdarьnьn tilanь aujьnsa, ьsь n alş ьl elek səsək halьnmaqan keşelar turahьnda məqiymətlar birev;

g) zags həm havlьq haqlav organdarьna, ulardьn talap itev lərə aujьnsa, səsək sьqarьv həm tikşerev esən l jəşkə tik em aulqan janь tьvqan balalardьn adrestarьn kyrhətep is mlektəren tapşьrьv juldarь men n

9. Başqortostan Havlьq haqlav xalьq komissariьqьnь həm unьn organdarьna hər te le kurortarqa hə sanatorialarqa jebərev kərəklege turahьnda hər ber zaklycenia birgən vaqьtta, ul keşenen hunqь alş jıl esendə natural' səsəktən nəqlanьv səsəge sьqartьp-sьqartmavь turahьn a spravkalar kyhəteven talap iterqə, bundaj spravkalarь aulmaha kurortqa həm jal jorttarьna jebərmətkə təqdim it rgə

10. Məqarif organdarьn maktəptərdə həm başqa uqьv jorttarьn komplektovajt itkən vaqьtta hər ber keşenən hunqь alş jıl esendə natural' səsəkkə qarşь halьnqan səsəge unьşlь sьqqan keşelar ikense ta qьr (revaksinatsia) ha lanьv səsəge halьvdan qotoldorolalar, şunьq menən berqa, ьsь, doktr la lьvь menən rakilanqan aulьrqa tejeş. Ələr də doktordan undaj jadьvь nulmaha, haqlanьv səsəge janьnan sьqarьrьrqa tejeş.

3. Eşlenən eşten sьjiatьn alidələv esən, halьnqan səsək tərde 100 pr tь menən məzəyri raveşta tikşerev indirieqə.

4. Başqortostan havlьq haqlav xalьq komissariьqьn səsək halьvdь ştatlь səsək sьqarьvsьlar kesə menən genə tygel, a lki, respublikalarqь bətə davalav—aamtaria kesə menən də ytkərevde tə'min itergə məzəyr itergə. Şunьn menən ber qatarlanra on başqarma komitettarьna, posjolka sovettarьna, avьl sovettarьna həm kolxoz idaralarьna, bul personeliqa ber sovettan ikense soveтqa barьv esən alav, şulaj uq fatir həm adьq birelgə ta'dil n itergə.

BASSR Xalьq Komissardarь sovetь predsedateienen urьn nabarь-DAUTЬF.

BASSR Xalьq Komissardarь sovetь sekretarь—YTƏŞEF.

1934 jıl 17 dekaвr.

Delegattar TRIBUNALA

◆ **Tujmazь.** 19-sь dekaвrdə sovettardьn 3 sə rajon sjezdь jabьldь. Sjezda bətəhe 375 delegat qat aştь.

Sovettardьn 3-sə rajon sjezdь janqьdaq xedmətsəndərden an ib rəvestə kyməklәp kolxozqa aqьlьvdarь dəverenə tura kille. 2-se sjezda rajon 10 pr. qa kolxozlaşqan aulha, 3-sə sjezda inde kolxozlaşьv 72 pr. qa jet le. 3-sə sjezd delegattarь a a nda la kolxozsьlar 253 keşe aulь.

Sjezd, delegattardьn dur ak li-qь menən ytte. Ulardьn yuene sovettardьn janь sosavьnьn eştare, kolxozdarдn ojoştorov-xuzaiьq jaqьnan nьqьtьv, janqьdaq xedmətsəndərde kolxozqa ьlьqtьrьv 1935 se jıl dьn jadьqь səsevenə əderlekten narьşь turahьnda hejlənlər unьşlь eştərenən raport birdelər.

◆ Trebunaqa Mixajlovka so vetь „Bol'şevi" kolxozь pred sedatele **Maiгubaf** bətь:

— Bed—kolxozsьlar partia həm xekumatten direkt valarьn to moşqa aşьrьv, kolxozdь ojoştorov-xuzaiьq jaqьnan nьqьtьv nigedendə „Bol'şevik" kolxozьn bol'şevistik jananьq. Ytkən jıl qь jadqь səsevde jaqşь sьjiat lь itep ytkərev arqanьnda 2040 ektar orloqlo kul'turalar majdanьn 20 men 500 sentner igen aldьq. Par həm tunqa herev kampanianьn yd vaqьtında tamamlanьq. Jadьqь səsev jere 100 pr tь menən hereldə. Da latəkə igen tapşьrьv jeklamahen 28 sentnərgə yk tultirdьq. Dəvlətkə it. het tapşьrьv plandarьn həm maja tuplav planьn arttьrьp ytənek.

Partianьn malsьlьqtь jaqşьr tьv, mal hanьn arttьrьv turahьnda qaqь kyrhətmələren pr kik ytav julьında malsьlьq esen kerəşte kerəşttek. Kolxozdьn sugasьlьq-tovar ferm hьnda 169 baş susqa hətsələk fe mahьnda 111 baş hьjьr malь harьqsьlьq fermahьnda 196 baş harьqь aar. Malьar jьlь urьn həm jaqşь adьq menən ta'min itelgən.

Kolxozdьn aylenməj to qa tondьnan kooperatsiaqa 200 sentner igen hatьp, kolxozqa jek afto-maşinahь həm başq avьl xuzalьqь m şinalarь aldьq. VKP(в) Ydək komitetьnьn nojəar plenumь qarardarьn ej rəngəndən hun kolxozdar tarqь la ebtəp 1000 sentner, kolxozsьlar 720 sentner igen hattьl r.

Sovettardьn rajon sjezdьna ederlənev osoronda hunqь 16 janqьdaq xuzalьq kolxozqa ьlьqtьrьldь. Bedden araia jəşəl kilgən nəda ьlqtь bətərev eş nə totondoq. Terle avьrьvdan menən kerəşev esən kenena 70 keşene qarap sьqara alьtьq meditsiana punktь ojoşor doq.

Bedden alda torqan in dur aurьstardьn berehe ul jadqь səsevde unьşlь ytkərev esər nьqtь kerəşev. Bed unь bul dьrьvьqa rajon xuzalarь—sjezd delegattarьn ьşandьrabd.

◆ So adь baş sovetь predsedatele **Ojəzejef**:

— Bedden sovet 98 pr. qa o xozlaştь. VKP(в) Əlkə komitetьnьn janqьdaq xedmətsəndəde kolxozqa ьlьqtьrьv turahьndaqь qararьn ejranev osoronda 35 xuzalьq, sovettarqa hajlav-tfəp birev vaqьtında 52 xuzalьq, sovettardьn rajon sjezdьna ədərlənev osoronda 113 xuzalьq kolxozqa indь. Kooperatsia aşa davl tkə 1229 sentner igen hattьq. Jadqь səsevgə lb men 233 sentner orloqlo tadar tьp qujdьq. Hьjьrhьd hunqь 14 kolxozsьnь, hьjьrь ittek. 1935-se jıloq it tapşьrьv jəklamahen də 45 pr. qa ytəp qujdьq.

Bazqia sovetь „Qьdьl bajraq" kolxozь predsedatele **Insapьf** Sovettardьn r jon sjezdьna ədərlənev osoronda batьvqa 1000 jək tirek tygevdəren, aqas ədərlav planьn 100 pr. qa, taşьvdь 80 pr. qa ytaəndəren, 11 janadaqtьn kolxozqa ineven həm başqalьrdь hejləne.

Tujmazь MTS-ьnьn MTM udarniktarь -sjezd delegattarьn q tlanьlar. Vddərenen udar eş tərə turahьnda raport birdelər. Başnarkomzem planь bujьnsa 15-se dekaвrgə tiklem 11 traktor remontlarqa, (6 kapitalьq, 5 urta) tej ş aulhaq, şul srokqa, 10 traktor remontlap, şunьn 7 nen kapitalьq remontlan sьqarьdьq. 3 traktor remontlan sьqarьv aldьnda tora.

In jaqşь Kolcin ərt adalь 3 traktor urьnьna 4-te remontlanь. Udarniktar ebtəle ojoştorolop, unda jaqşь udarniktarьвeddən: Kolcin, Şamsyllin, Trei'jakof, Əxmətef, Zuravlef, Ivanof iptəştar ьşajdar.

35-se jıldьn 15-se qinvarьna traktor parkьn həm bətə taqьv qoraldarьn remontlap beterergə hyd birep, Bətə Başqortostan konkursьna qoşьlaaьd həm Qandra, Baqalь M1M udarniktarьn bedgə tinlaşergə saqьranьd.

Raportlar birev, yddərendə aulqan jeteşhedlek həm unьştardь hejlap, təzriələrd urtaqaşьv esen delegattar berehe aitnan berehe trebunaqa kytə eldelər.

◆ Bazqia sovetь delegatkahь—**Valejeva** qatьn-qaddardьn eşkə jaqşь qatnaşьvdarь arqa ьndə jeşelsə sasep, kyp unьş alьvdarьn, 2-sjezdaqь 29 kolxozsь aulьp, nəgen ulardьn 137 ə jeteven, lə-lp, qatьn qaddar lьn sovet organdarьnda əle jeterek qatnaşmavdarьn hejlənə.

◆ Dyrtьjle sovetь, kolxoz idarnitsahь—**Al'banьva** rajonda avtqi bajlqtar-toroi həm başqalardьn kyp aulьp ta, ulardьn nəsər faidalanьlьvьn, rajon bajlьvьn tikşerep, unь tcjeşensə faidalanьv esen RIK qaramaьnda ilde ejranev seksiahь edəv kərəklegen, avьldь kul'turalь itev esən aqas ultь tьv eşen planlь rəveştə alьp barьv nas ələlərən hejlənə. Bulardan başqa 60 delegat tribunaqa sьgьp Raja şqarmanьn janь sosavьna nakaz birdelər, eşlə jaldarьn kyrhittelər.

Nakaz birevselər arasьnda sovet sel estare: Soqadь lamaq ovetь, sovet sostavьna 9 tap qьr hajlanьvsь, udarnik, kommunist—Sadiqьf Saetrjan, Ojə yr sovetь, sovet sostavьna 2 apqьr hajlanьvsь udarnitsa Djəndrəxmanova, Kend k tamaq sovetь, sovetqa 10 tapqь hajlanьp, bətə qemerən sovet eşenda ytkərevse—**Səjetgərəjef Rəxim,** Qarjavdь sovetь, sovet a 8 tapqьr hajlanьvsь kommunist—**Fejzyllin Səmqət,** kommunistka **Al'banьva Fedosa** udarnitsa—**Şakirova Fatima** lər da bar ine.

NURAJЬVA

HYRƏTTƏ: SSSR Avьr promьşlennost' X. komissarь Serebrovyki iptəş Əfələge tav onorodovanielarь zavodь udarniktarь arabьnda.

BAŞQORTOSTAN PREDPRIƏTIELƏRENDƏ

SJEZD ALDЬ MUJЬNDAMAHЬ YTƏLDE

Motor zavodь, (Telefon aşa). Qojov sexьnьn eşkə kitkən zenenən alьp (15-se sentəвr), 1934 jıl esen birelgən 220 tonna jaraqlь sujьn eretməhe birev planь 9 dekaвrdə (21 kən elek) 220,5 tonnaqa 100,2 pr. qa ytəlde. Qojov texnikahьn jaqşь ydləşterev he ləmtəhendə, brak sьqarьv 10,7 pr. qa tiklem qьt qartьldь. Şul arqara 40 tonna sujьn eretmahenə ikonomia jahaldь.

Qojov sexь eşselərə sovet ardьn Başqortostan 9-sь sjezdь aldьnan alqan mujьndamalarьn tulьhьnsa ytaelər.

DƏVLƏTŞIN.

BMZ PROKAT STANЬ JƄLLЬQ PLANЬN TULTЬRDЬ

BELORET. Beloret prokatsьlarь dur jeneveqa elgəştelər. 16 dekaвrdə sex jıllьq programmanь artьqь menən tultьrdь. Bətəhe—73256 tonna produksia eşlanep. plan 105,4 pr.qa ytəlde. Prokatsьlar jьl a aqьna tiklem plandan tьş 4 men tonna birergə jəkləmə aldьlar.

(BAŞROSTA).

STƏZKIN EŞLƏGƏN DETAL

HOQLANЬRLЬQ, ЬƄPAJ, TAƉA BULA...

Mexanik sexьnьn tokare Pavel Mixajlovic Stəzkin bedde tada, jьjnaq. Jomoşaq ultьrqьsьar, gəldər menən aidalgan aylmələ qarşьlanь.

— Min qьrьvьp ultьra inem əle, klubqa barьrqa jьjьnam, nəgen unda jaqşь postanovka bula, tip hejlejdər.

Tyn rək ebtəl ebtəndə janь alьnqan gazeta.

Min „Izvetsia" aldьram. Başq larqa qaraqanda unь artьraq kyrəm, senki aik şən materialdar ьra. „Celyskin"den çıxodьn ajrata qьdьqhьnьv menən uqьp kildem, xəder xalьq ara informatsia həm Sovettar sojuzьndaqь tedeleşte kydətəm ti Stəzkin.

— Minen keskəj genə baq sam rar. Undaqь yьemlekter arьnnan jerergə jaratam. Kyp vaqьt aalalar da aul şalar, xəder ular uqьjtar—Boris bərenselə, Galina ikenselə.

Pavel Mixajlovictьn qatьnь, qallahenə, ejden tadalьqьnə, jьjnaqlьqьna dur iqtiar birə. Balalardьq kul'tura jaqьnan yьevderenə, irenen jal itevenə ardam birevdən kəsən qьdqannaj.

Stəzkin mexanik sexьnьn in jaqşь udarnigь. Mexanik sexьnьn j təkselərə kuznetsov həm Golunef, nьtь turahьnda:

— Stəzkin, Pavel Mixajlovic, juqarь dissiplinalь tokar. Zavodta eşte ytkərgən vaqьt esendə er genə ta zamecanie almanь. Xjlьq eş bramlьlьqь 100 pr. tan juqarь bula—tiklər, unьn turahьnda jaqşь fikerdelər.

Stəzkin smenanьn stanoktь qa ul itep alqas ta majlaj hən aqьlьn busqa ytkərmaьtan eşə totona. In elek stanoktьn eşkə jaraqlьlьqьn tikşerə həm unnan bun qьna proizvodstvo protsesьna kerəşə. Ul stanoqьnьn avariaqa o ormaьna nьq aşanьs menən eşlej. Berense ar struzkanь hьddьrьp alqas ul samoxodtь vaqlata.

Pavel Mixajlovictьn detaldarden eşen belermə tan tapşьrьv qədəte juq. Ul hər ber ajrьm əste jenteklәp qarap, jeteş nutavena aşanqьs qьna *kontrol'* ebtələnə tapşьra.

Stəzkin qulьnan sьqqan hər ber detal' hoqlanьsьs, ьƄpaj, tada bula.

Sьjiat inspektorь hər vaqьt Stəzkin eşen başqalarqa yinək itep quja:

— Unьn qulьnan ytkən detal'darde tikşerep formaьtan tura parovozqa tapşьrьrqa jaraj, ьna şundaj masterdar tərələrgə kərək, ti ul.

Hər ber tokar Stəzkin ebtalь ь, unьn eş metodlarьn ydləşterev esən kerəşergə teşeş.

A. IRIKOF.

IKMƏK HATЬVQA ƏDERLEKTE KƏSƏITERQƏ

MAGAZINDAR, PEKARNƏLƏR ƏDER TYGEL

Motor tedeləşende kən kylem də ikmək savdь hьna ədərlek eşe alk nasar bara. Eşselərde tə'min ttev esən təvlegenə 14 tonna ikmək kərək bulasaq. Ə, xəderge sendə eşləj torqan pekarnə 12 tonnanan da artьq birə almaj. J ць pekarnanь tedəv 15-qinvarq tamamlanьrqa ujlьnha ta, ьsь srokta tedelep betevenə bşanьs juq. Tedəv eştərenen jetəkselse tp. Utkin vodoprovod ytkərev eşenə başlaqanь la juq. Başqa eşlənep betməgən eştər də tulьp jata.

ORS-nьn 20 magazinьnan ba-ть 9-na qьna remont jahalqan. Başqort yuenen larjoktarьna remont jahavqa başlaqanь juq. Larjoktarda ikmək tuna. Motornьj avьlandaqь magazinda remont kyd bujav esən genə ytkərelgən. Ştukaturalarь qojolop tora.

ORS-nьn savda sektorь medire Bonrovski oşo kenga tiklem pekarnə direktorь menən doqovor tedəməgən. Ikmək zavodьnьn ondo qajdan alьp torovь la xəl itelməgən.

(BaşRosta)

Texnika janьlьqtarь

TAMЬR AƄBQ TARƄЬ

Vaqlav stanogь

Agranom Ziqolof səqeider, kişer kevek tamьr aƄqtarьn mal aьlqьna fajdalanqan vaqьt a, vaqlav əsən ber tanok jahap sьq rqan. Bьl stanoktьn dianetrь (əjlanəhenen kinlege) 1 metr 25 santimetr, aejekleqe 9 santimetr, avьrlьqь 100-135 kilo samahь Stanok maxsus təgərmə-tərna ullarьlqan, telaqən va qьtta kyserep jerelərgə məmkin şulaj uq tamьr aƄqtarda turaqanda stanokta ber keşe əjlanerə ala.

Nьq avьranqan tamьr aƄq tarda stanoqa halqanqa tiklentadartьv əsən əjlanep tora torqan şcolka aar, nьnan arqahьn. da aƄq tada bulьp sьqa. Tamьr a'ьq. Jə iha unьn yləndərə stanoktьn tyвən urьna halьrьp əjanep tora torqan ьsьaqtarna kiƄela aarьp, ydena masus qujьlqan urьndan jə-nktarqa qojola bara. Tamьr aƄqta dь ydən telaqan miqdarda aer tilged rəveşta vaqlap bula.

Bьl stanokta təzriəə jahalьp qaralqan Ber jaqtan turalqan aƄqtьn silos a, jə iha aşqa ərək urьnqa tilger rəveşta turalьvь, ikensenən qui menən vaqlavqa qaraqanda ьsь stanok ar qahьnda eş ramьlьqьnьn 35-45 pr. qa kyta eleve stanoktьn faj dьnь bulьvьn kyrhətə.

□Avstrian n Btran tigan keşe aƄq ylandərgə 01 pr. t samahь parizski zilin hiselgən urьnda mal jərevdə tuqtalьrqь, 3-5 adnanan hun maldь aşalьrqa jebərergə kərəklekte ajtə.

□Italьlь sus a aalalarьn ber kətev u nьnan ikense kətev urьnьna kyserep j-rətev esən 350 baş susqa aulahь hьjьrlьq itep es qatlь kletka jahalp qadi avtomaşinalarqa urьnlaştьrьlь.

Susqa aalarьn ьsьar kyserep jərətev, ulardь arьvdau, şulaj uq hər terle avrьvdan haqlaj. Şunьn arqahьnda joqoşlo avьrьvdьn ьlk tid kəmegəne kyrelgən.

Traktordьq magnito QAPQASЬN

NISEK NЬQJЬTЬRQA

Traktordarдn magnito (satqь, sьqarьp jaqьv materialьna ul qaвьda torqan eleşe) qapqasьndа ad qьna jarьq qatьv dа undaqь juqarь naprazinlanь (20-18 volt) juqalta həm magnito karək tiklem satqь, jə iha aer satqь la aira almaj.

Butarьjgin tigan keşe magnitonьn satqь taratьp tora torqan eleşenən qapqasьn terle nəmə quşьp eretelgən aer quşьmta menən halьv, arqahьnda traktordьn a-l eleşenən odaqqa sьavьn, şulaj uq elektor kesə lə ərəm kutmavьn təzrigələ ьlk asьq kyrqan.

Bьl quşьmta gramafon tərlikəhenən jaha qan 40 gram po raşok, 15 gram hurqьs həm 20 gram tada gudron halьp eş'ərgən. Şu ardьn bətəhen berqa qusьp primusta qajnatьrqь la, trakto dьn juqarь la hejlənqan eleşenə jьlь kelgə halьrqa kərək.

Gromafon tərlikəhenen porasqan kutmaqan vaqьtta quşьmtanь hurqьs menən gudrondan qьna la jahap bula. Lakin ul inde sьjiat həm nьqьq jaqьnan tyвənerək bula. Bьl quşьmta qa bətə sojuz mexanizm institutьnda təzriəə jahalqan həm ьlk fajdalь ikəne kyrelgən.

BIBLIOGRAFIA

„Revolytsion 10 jьr"

Başqiz nəşerlәte, 1934, tirazь 3100, 27 bit, xaqь 90 tin, ədəbi redaktorь: Ə. CANЬŞ, muzьjkal redaktorь: S. QJƏвƏŞI).

„Revolytsion 10 jьr" polit sek qor institutьnda həm Narkompros jardamьnda Başqortostan Milli ul'tura qilmit kşerenev insitutь tarafnan sьqarьlqan.

„Revolytsion ьrdar, eşse həm krəbtejan jalpьhьnьn bətə tornə ş, kerəşinda h r vaqьtta la revol tsion rux, dərt sirevse, politik ter la sirevse kəsle qoraldardьn berehe bulьp kilde nam bəqen unьn əhəmiətə taqь la arte teştə Lakin tərən, məqnatle, millionlardqa an aşьlьritьq itep sənqətsə matur eşəngən j rdardь kyвerək tьvdьrьp, kin xedmətsən jalpь arahьna taratьv məs'ələhe nedda a e tej şle juiqa qujьlmaqan".

„Revoly sion 10 jьr"ьna oşo teləkte qoplav julьnda sьqa-ьlqan. Bьl jurdar bətəhe lə tərəmələr aulьp, unda „Internatsional", „Avlomarş", „Komintern" „Udarniktar marşь", „Budjonьj ıllьlar", „Bar ldar proletardarь, aerlaşegetь", „Bedle tuqmaq auldьlar", „Jaş gvarda", „Jaş pionerdar marşь". „Matəm marşь" inderelgan hər berehe-en muzьjka nətalarь alreig n.

Tərzemə itev eşen şaqirdər a şqarqandar. Tərzemələ kyвeak jьrdardьn tulь maqanahen haqlap ьlьp qalьv, tekstan mem kin tiklem sьqmav kerense şart itep alьnqan. Bьl burs berense təzrinə aulavqa qaramaqtan şaqirdər tarafьnan unьşlь qьna atqarьlqandar. Lakin, qaltь ber urьndarda tikşь tulь haqlarqa tьrьşьv ber ni tiklem sanqətsa eşlənergə zarar itm qən tygel.

Revolytsion jьrdarдn kolxozsьlar jalpьhь arahьna tiratьvda kolxoz klubtarь nьraзь aik ədeşlenelər Kyp vaqьt ul jьrdarьn tikstarь bulьnav, təzriəhe juqlьq ob ektiv s bəp bulьp kilə ine. Bəqen ular bar. Bəqen revolytsion jьrdarдn kin xedmət ən massa arahьna jetkerevdə bəqen klubtarda, məktəptərdə, kolxoz saxnalarendə; unьv jorttarьnda sistemalь eş kərək. Bьl „Revolytsion 10 jьr" bətə xedm tsəndarden şatlьqь. Əjdaqed. ularдь nьqlap aelep jenev uramdarьnan udajьq.

Allajarьf həm Xalejyllindər

MAJA TUPLAVDЬ SABO TIRLAJDAR

Ucalь rajonь **Janь Bajramqol** ovetьnda IV kvartal maja tuplav eşe ədələv qurьnьvьabьn da tora. Jьlnalьrqa tejeşle 15 00 humdьn 10-dekaвrga ni aarь 2.00 humь qьna jьlnalqan. Avьl sovetьnьn maja tuplav pla ь oşo xalьda aulьvqa qaramaьtan sovetьn sekretarь Allajarьf həm xisapsьlь Xalejyllindər (komsomolestar) kone-ene esep jerejdər Tylav kilterevse kerək tejəndər ularдь kanse arda la ketep, tylaj almaj qajtьp kitə ər

Avьl sovetьnьn maja tuplav eşen sanolitavsь aundaj komsomolestarqa Ucalь rajon komsomol komitetь sara kyrergə tejeş. J. QJƏJ.

BALTASTA JANЬ PEKARNƏ

Baltas. Partia Ydək komitetь nojaar plenumь qərardarь ajqanlь Baltas rajonьnda janь pekarnə tədəv eşe başandь. Pekarnanь tedəv 25-dekaвr ə tamamlan dь. Ikmək, on ham jarma menən savda itev esən magazindar,skladtar ədrlərdə (BaşRosta)

Javaplь redaktor: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

QƏBƏXƏT XAINDƏRGƏ YLEM

JAZAHЬ BIRELEVDE TALAP ITƏLƏR

Bətə ildə, Eskərge eştər xalьq komissariьqьnьn, ip Kirofьn yltereleve aujьnsa tikşerev hedemtalere turahьndaqь xəвeren ejrangən mitinq həm jьjlьştar davam ita. Şovetqa qarşь elekke zinovjef gruppahьnьn qəвəxət qaldьqtana qəвə qarşь xedmətsəndər asьv menən hulьş alalar.

Tiflis qalahьndaqь „28 komissar" tьemendəge maşinalar tedev zavodьnьn eşselere yddərenen qarardarьnda: „eşse sьjnьiьn kyp tapqьrdьr ləqnət itelgən doşmandarьnьn sьqьşьna bed VKP(в) YK həm hejək le julnaşьnьd Stalin əjlənəhendə timer ojqaşqanlьq menən javap birəsəkbed", tidər.

Tiflis predpriatielərenen başqalarьndala şundaj uq qarardar sьqarьla.

Bakudaqь partia aktivtarь jьjlьşь VKP(в) YK plenumь jomqaqtarь turahьnda dokiad tinlap, plenumdьn ta ixi qararlarьn xeplap qarşь aldьlar. Asьq kerəştə qьrqa jenilgən, lakin adaqьna tiklem halak itelep jetmələn. kontr-revolytsion zinovjefsьlar gruppahь qaldьqtarь qəвəxət raveştə meləş artьnan torop atьv julьna teştelər Lakin **Stalin-Lenin** tarafьnan qarap yьterelgən həm kerəştərdə sьnьqqan bol'şevikter sьjnli doşmandьn qəвəxət sьqьştarь aldьnda sigenmənelər", tidər rezolytsialarьnda. Partia aktivtarь Baku həm bətə Azerbajzan bolşeviktarьn sьjnli doşmandar həm nindat genə maskaqa terenqan bulmahьn unьn agentt rьn raximhed raveştə tar mar itergə, taqь la ytkererək kydie aulьrqa saqьralar.

Şundaj uq miting həm jьjlьşar Donbasstaqь kyp kenə predpriatie həm şaxtalarda la bulьp ytte, Stalin qalahьnda partia aktivtarьnьn jьjlьşь bulьp har ber kommunistqa bol'şevistik hidqerlegen kəsəjtev sotsialistik tedeleş temptarьn jugarьlatьv, eşlen sьjiat kyrhətkesiaren jaqşьttьv burьsьn jəkm tkən rezolytsia qaqul itteld .

Eskərge eştər xalьq komissariьqьnьn xəвəre Odessa predpriatielarennəqe eşselərda sьjnti doşmandarqa həm sovetqa qarşь elekke zinovjefsьlar gruppahь qaldьqtarьna qarşь qatь a-ьv qudqatlь. Odessa proletar darь ydərenen qarardarьnda sovet vlasьnьn javьz doşmandarьna in qatь jaza birəleven talap italər.

Celəвe elkəhenen xedmətsəndəre kontr-revolytsioner elekke zinovjefsьlar gruppahьnьn qaldьqtarь tamьrьnan qorotov julьnda xəkymət tarafьnan kyrelgən sarala dь tulьhьnsa xuplajdar həm in jaqşь leninselərdən berehe ip. Kirofьn yltereveşe qəвəxət xaindərde ləqnət ləjdər.

Şundaj uq xəвərdər Novosibir, Rostof—Don, Irkutski h.в qalalardən da alьna.

Ip. Kirofьn yltereleveпa javap urьnda ilewedden bətə xedmətsəndəre VKP(в) Ydək komitetь əjlənəhendə, bətə kejelek donjahьnьn hejəkle jul aaşşьhь ip. **Stalin** əjlənəhendə taqь la nьqьraq ojqaşalar.

TAQЬ LA IKE ŞPION TOTOLOV.

Xanroskavi, 23 dekaвrdə sovet territoriahьnda, Turi Rog qalahьnan kenвajьştarьq. 2 qьtaj—şpion totoldo. Bьlardan berehe Manzou-Gonьn 15 nse polk, 3 nse jəjavle brigadahьnda otdelente komendirь xan-Min-Fa, ə ikensehe—Manzuriahьn sigendəge Orenвaj posjolkahьnda jəşəvse ber keşe aulьp sьqtь. Ikəvhe lə, j pon ofitserьnьn Proqrast' qalahьnan (Turi Rog qalahьnan kenвajьştarьq) urьndь, atap əjtkəndə, juldardьn toroşon, kazarmalar tedəleşən, qəskərl cəstərdən urьnlaştьrьlьvdarьn aajqav turahьndaqь aojoroqon ytəgən lektaren hejlap birdelər.

Bьl eş aujьnsa aşьqьs tikşerevdər davam itə.

·23 DEKABRGƏ—100,2 PR

„Pravda" gazetahь, LENINGRAD əlkəhenen promьşlennost'qa birelgən jьllьq xalьq xuzalьqь planьn 23 dekaвrgə ytəve turahьnda maxsus xəвəren sehenen xəвəren natьvp sьqardь. Plan—100,2 protsentqa ytaigən. 6.290.300 men humьn produksia ьqarьlqan. Jьl adaqьna tiklem Leningrad promьşlennostь taqь 200 million humlьq produksia jeteşerəsək. Nəmə jeteşterevde avьr promьşlennost' ьsьtьrqьqa saqьştьrqanda 18,8 protsentqa arttirqan.

Leningrad bol'şevikterь həm eşselərenen julьnьşьb ip. Kirofьn kontr-revolytsion zinov'jefsь a-mialardьn qaldьqtarь tarafьnan yltereleveqə javap itep Leningrad qala həm el-əhenen xedmətsəndəre yddərenen saltarьn partia əjlənəhendə taqь la nьqьraq ojqaşьv, sotsialistik tedeleş temptarьn kesəjtev menən javap birdelər. Leningrad proletərdarь ip. Kirofьn „planul zakon" tigən hyden nьq ydləşterdelər.

Voroşilof. „Voroşilof" ismen, dəqe zavod, terle avtomattar eşlaj torqan qoros jeteşterevde ydləşterde. Bьndaj qorosto elek tonnahьna altьnlata 300 hum tyləp zagranitsanan kliterə inek ə „Voroşilof" zavodь unьn tonnahьn 200 humqa qьna teşerep eşləj.

JAŊALEP KINOHЬNDA

„CAPAJЬF" kartinahь Motor zavodьna jeвəreigənlekten 27-28 həm 29-sь dekaвrdərdə tavəşhəd. xudozestvola.

„JARƉAM EƉLƏJEM"

Kartinahь kyrhətelasak.

30-sь dekaвrdəe „CAPAJЬF" kartinahь janьnan kyrhətelə naşlajasaq. 27-28 həm 29-sa dekaвrdərgə „Capajьf" kartinahьna alьnqan ellettar, kino-teatr kassahьnьn ulidə qujьvь aujьnsa aldaqь kendərgə kərserelə.

KUL'TURA HARAJЬ

27-DEKABRDƏ

Urьs teatrь spektakle

„SOBOR PARIŻESKI BOGOMATERI"

Dramma 3 pərdelə, 10 kyrneştə.
V. Gjorgo romanь aujьnsa
Xudozstvo jetskache Andrejef postanovkahь

Arxangel Mezrajlespromsojuzьnьn **Qavardь leşprom artele,** artel aqza larьnьn dəjəm jьjlьşь qərarь aujьnsa **sə noterele**

Bьl artelga dəqvalare aulqan ojoşma həm grazdandar dəqvalaren ike adna vaqьt esendə selderergə teşeştar. Oşo vaqьt ytev menən dəqvalar qaqul itelmajəsək. Dəqvalərdə oşo adreşqa jebərergə: Arxangel Mezrajlespromsojuzьnьn Qarardь les pr m artele lekvidatomьna.

1—1 LIKVIDKOM

Torgsin Başqortostan Əlkə komitetьnьn, bətə ojoşmalarqa 1935 ildən 1-se qinvarьnan, Bare həm **Starletamaq rajonьndaqь** aylektare bətə ulgənen aeldergə Dəqvalare aulqan ojoşmalar, dəqvalaren 35-se jaldьn 5-se qinvarьna tiklem aeldergə tejeştar. Oşo vaqьt ytkəndən hun dəqvalar qaqul itelmajəsaktar.

1—1 TORGSIN

Əle „Okt. Nat."ьn matsaqahь Başglavlit vakilə № —B—1972

BЬNDA QARAI

PARTRETTAR DURAJTA

Foto-portret ojoşmahьnьn 1 nse **Moskov** arigadahь telefon nindaj kytamdəge, telefon ninda

ƏƏTƏ IL. PROLETARDARƄ, BERLƏŞEGEDI

BAŞQORTOSTA

№ 298

28 DEKABR 1934 JIL

AJLIQ BAN 10 TIR

SOJUZ SOVNARKOMЬ

HƏM VKP(b) ƳDƏK KOMITETЬ QARAI

Məskəv əlkəhe, Tatarstan ASSR„Gor'ki kraje, Başqortostan ASSR, Kənnatış əlkəhe, Ivanof əlkəhe, Kən—sıqışsiəir kraje, Cernigovski əlkəhe, Kiev əlkəhe, Moldav ASSR, Belorus SSR həm Ərmən SSRlarь jьllьq igen tapşьrьw planьn tulьrьwdarь həm ydəəren jaŋaş səsev esən orloq menən tulь təmin itewdəre menən bəjləneştə SSSR xalьq komissardarь sovetь həm VKP(ə) Ydək komitetь itələr:

Oşo isemləngən respuslika, kraj, əlkələrdəge kolxozdarqa, kolxozst həm xeðmətsən jaŋqьdaqtarqa kooperatsia ojoşmalarьna eulьhьr uq avıl eadardarьnda həm tı stansalarьnda eulьhьn yd igend nən (onlata, orloqlota ham totqarhьd savdalarьna rəxsət i

VKP(ə) Ydək komitetь sekretarь—
I. STA

26 DEKABR 1934 JЬL.

QJƏJEPLƏV ZAKLYCENIEHE

RSFSR jenəjət qanunьnьn 58-ə nəm 58-11 statalarь menən kyd unьnda totolqan jenəjəttərdə qəjeplənevse:

L.V. Nikolajef,
I.I. Kotol jnef,
N.P Mesnikof,
N.N. Şatski,
S O. Mandelştam,
G.V. Sokolof,
V.I. Zvezdof,
I.G. Juskin,
V.V. Rumənsef,
N.S. Antonof,
L.O. Xanik,
A.I. Tolmazof,
V.S. Levin,
L.I. Sositski,

dardьn eşe bulьnsa.

1934 nse jьl 1-se dekabr, 16 səqət 30 minutta, Leningrad qalahьnda, Smol'nidə SSSR Ydək Başqarma Komitetь aq a-lьq, VKP(b) UK po itburo aqzahь, VKP(b) nьn Ydək hən Leningrad Komitettarь sekretarь **Sirgej Mironovic Kirof** revolverdan atьw menən ylterelde.

Jenajat urnьnda totolqan ylterevse—30 jaşta, xeðmətkər partia dissiplinahьn bəðqan esən 1934 nse jьldьn martında VKP(ə) aqzalьqьnan sьqarьlьp ta, aðaq ydenen təvəə ite ve turahьndaqь qarizь partia aqzahь xoqu tarьlqan **Leonid Vasil' kolajef** bulьp sьqь.

Bьl eş bujьnsa jahalq renevdərdən, **I.. V. Nikol** Leningrad qalahьnda kən sovetqa qarşь zir. gruppahьnda qatnaşь tədelnan kontr revolytsi. roristik jaşren gruppanь hь bulqanlьqь həm **L V lajeftьn S. M. Kirofts** y. „Leningrad sentrь" ismen terroristik jaşren ojoşmanьn şьrьwь bujьnsa bulqan bildələnde.

LENINGRADTA KONTR-REVOLYTSION TERRORISTIK IDƏN AƁTЬ GRUPPAHЬNЬŊ FORMALAŞЬWЬ

Tikşerew tədəmtəhenendə, sovetqa qarşь elekke zinovjefsьlar gruppahьnьn kapitylantlek itelenə qaramaştan, bьl blokta aktivьraq qatnaşьwsьlardьn jəşeren eşe tuqtalmaqanь həm in aðaqqь vaqьtqa tiklem davam itkənlege anьqlandь.

Bьl eşməkərlek ulərək ta 1933-34 nse jьldarda, elekke zinovjefsьlar gruppahьnda qatnaşьwsьlardan Leningradta, başenda „Leningrad sentrь" tigən jetəkse ydək torqan xəldə, jəşeren kontr revolytsion terroristik gruppa ojoşqandьn huqenda ajrьmsa aktivlaşa başlanan.

Bьl gruppanьn barlьqqa klleve həm ojoştorolowь ajqanlь **Zvezdof** tigən maqjyp:

„... Beðden gruppanьn ojoştorolowь əkrenləp kuldь, şunьn menən bergə tep ojoştorosьlar rolendə **Vladimir Rumənsef** ham **Ivan Kotolьjnoftar** buldьlar...", ti, (1 tom, eş əlte 196).

Qjəjeplənevse **G. V. Sokolof** ta, ydenen oşo jьl 7, 9 həm 12 dekabrdərdəge kyrhətelda rendə:

„... 1934 nse jьldьn kəðenən alьp, gruppa aqzalarь yd bəjləneştəren kesajta başlajdar həm yd ara taqь la tьqьlьraq berdəmlek urьnlaştьralar...", „...gruppa asьlda elekke zinovjefsьlar platformahь nigeðendə ojoşto..." (1-tom. eş əlte 249) tip ajrata kyrhatep bьl toroşto ьrablap ylte.

Qjəjeplənevse **L. O. Xanik** ydenen həjləvensə „... elekke trotski-zinovjefsьlar əlogь nigeðendə barlьqqa kilgən bьl gruppa sostevьna bьnlap ineven..." ьrablanь. „... beðden ojoşmanьd 1933 nse jьl qьrqa oformit itelde..." (Tom 2, eş əlte 33) tip ajteve menən, bьl kontrrevolytsion jəşeren terroristik gruppanьn organizotsion oformit iteleve turahьnda taqь la tuьraq kartina elrde.

Tikşerenevdər bujьnsa anьqlanьvqa qaraqanda bьl gruppanьn başenda terroristik jəşeren „Leningrad sentrь" torqan, unьn sostavьna bьnlap ineven..." ьrablanь. „... beðden ojoşmanьd 1933 nse jьl qьrqa oformit itelde..." (Tom 2, eş əlte 33) tip ajteve menən, bьl kontrrevolytsion jəşeren terroristik gruppanьn organizotsion oformit iteleve turahьnda taqь la tuьraq kartina elrde.

Tikşerenevdər bujьnsa anьqlanьvqa qaraqanda bьl gruppanьn başenda terroristik jəşeren „Leningrad sentrь" torqan, unьn sostavьna: **I.I. Kotolьjnof, N. N. Şatski, V.V. Rumənsef, S O. Mandelştam, N.P. Mesnikof, V. S. Levin, L. I. Sositski** həm **L. V. Nikolajeftar** ingə dar—bətəhe lə zinovjetsьlar oppozitsiahьnьn elekke aqzalarь.

Bьl, sentrðn yd aqzalarьnьn kyrhətevdare menən də, şulaj uq Leningradtaqь sovetqa qarşь bьl jəşeren gruppala qatnaşьwsьlarьn başqard ŋ kyrhətevdare menən də ьrablana.

Mətələn, qəjeplənevse **V V. Rumənsef** tyəndəgelərde kyrhətte:

„...Vladimir Levin, min—**Rumənsef, Sergej Mandel'ştam, Ivan Kotolьjnof** həm **Lev Sositski** zinovjefsьlardьn Leningrad taqь xarat ojoşmahь sostavında *tora inek. Konspira* sia (eşte jəşeren alьp barьw red.) maqsatьnda sentr aqzalarь ber gə ək hirək jьjьla torqajnьlar, bəjləneş qədətta sentrðn ajrьm aqzalarь arahьnda personal' raveştə totola ine..." (2 tom, eş əlte 3).

Qjəjeplənevse **S. O. Mandelştam** şul uq məs'ələ bujьnsa tyəndəgelərde kyrhətte:

„.. Beðden ojoşmanьn, **Vladimir Rumənsef, min - Mandelştam, Vladimir Levin, Sositski** lardan torqan həm şul kəjəna oşo kəngə tiklem jəşəqan Leningrad sentrьnьn ojoştorolowь la şul uq vaqьtqa qajьp qala..." (2 tom, eş əlte 250).

„Leningrad sentrьnьn sostavь turьhьnda dopros alьnqan qəjeplənevse Məsnikof bьl sentrðn: **V. S. Levin, V. V. Rumənsef, I. I. Kotolьjnof, Sositski** həm yde torqanlьqtarьn kyrhətte (2 tom, eş əlte 103).

Şul uq javaьnda Mənikof bьl sentrðn ajrьm aqzalarь arahьnda eştең ayleneşe turahьnda la ajtte.

Rumənsef, Levin həm **Kotolьjnof** kevek zinovjefsьlardьn sovettarqa qarşь jəşeren gruppahьnьn jetəkselek role turahьnda şulaj uq qəjeplənevse **Xanik** ta həjləj (2 tom, eş əlte 33-34).

S.M Kirofts ylterevse **L.V. Nikolajef** ta sovettarqa qarşь jəşeren terroristikqruppahьnьnşul uq „Leningrad sentrьnda, to qandьn Qjəjeplənevse **Nikolajeftьn** bьl gruppaqa qatьşьvь turahьnda Zvezdof oşolardь ajt e:

„. Ul (jəqnl Leonid Nikolajef) beðden menən 1924 jьldan başlap odaq vaqьt bujьna bəjləneş totto. **Kotolьjnof** VL SM dьn Vьjborg rajkomь sekretarь bulqan vaqьtta **Nikolajef** ber ul tiklem vaqьt turanan tura unьn jetəkselege abьlnda eşlene. Həm **Nikolajef** beðden taraftan tərbiələnde, beðden gruppanьn ojoşmanьn jaşər tuplana torqan jerdərdə urьnla-qan kyp kenə tarmaqtarь bulqanlьqь minənldəle..."(2 tom, eş əlte 35).

Jəşeren kontrrevolytsion gruppanьn konspirativ eşe turahьnda Leningrad gruppahьnьn jetəkselərenən berehe bulqan qəjeplənevse **Mesnikof** ta həjləj, unьn kyrhəteve bujьnsa bьl gruppaqa qatьşьvsьla ðen nerehenen kvartirьnan trutskistьlar—zinovjefsьlar oppozitsiahьnьn tulь arxivь qulqa alьndь.

Ojəjeplənevse **Xanik** unan hun:

„... Beðden ojoşmanьn jetəkselere bətə javьzlьq partianьn xəðerge jetəkselere **Stalindan, Molotoftan, Kaganovictan,** həm **Kiroftan** bulqanlьqьn hər vaqьtta kyrhəttelər. Şunьn menən bəjləneştə, beðden ojoşmanьn liderdarь beðgə, bigrək tə jəşter tip atalьp jerəvselərgə, partia jetəkselegenen avtoritetьn teşerevgə həm ul jetəkselekte, xəðerge kendə ytkərelə torqan partia hьðaqьn... ydgərtev tarixdərdarь bulьp torovь beðden ojoşmanьn liderdarь—**Zinovjef, Kamenef** həm başqalar menən alьştьrьvqa jynəltelgənlegen" tanьnь. (2-se tom, eş əlte 35).

Ojəjeplənevse **Nikolajeftьn** bьl beseda turahьnda tyəndəjelərde kyrhətte:

„...Bьl, 1934 jьldьn avqustьnda Şatski menən osoraşqandan hun sentəbr urtahьnda buldь. Kotolьjnof minen menən zinovjefsьlardьn kontrrevolytsion ojoşmanьnьn eşe turahьnda hyd başlanь. Ul minen avqusta Şatski menən həjləşevemə hьltanьp, eş başlarqa təqdim itte. Bьl beseda an Kotolьjnof minen terroristikq aktьn ytkərevðe lə yd esenə alqan in sikxarəkəttərde jahavqa aðerlə uelqan bulьvьm turahьndaqь həðemtəgə kilə ala ine. Şul uq sentəbrda institut ninahьnda osoraşqan vaqьtta Kotolьjnof terror turahьnda hyd başlanь. Kotolьjnof minən Kirofqa qarşь terroristikq aktьn jahavqa aðer bulьp-bulmavьm turahьnda hoɾanь. Min bьl aktьn turapan tura ytavðe yd eðtemə alьqa aðer bulqan bəðmdь əjttem..." (2 tom, eş əlte 81).

Bьl besedanьn jəkmətkehen anьqlap, L. V. Nikolajef tap şul vaqьtta yde həm Kotolьjnof taraftan həzymden məmkin bulqan variantlarьnьn eşlap sьqarьlqanlьqьn kyrhətte, şunь menən bergə ul vaqьtta:

„...Oestanovkaqa qarap xərəkət itergə tura kiləsək, ul osьa novka həzymden tikşerelgən variantlarьnьn qajnьhь qabul ite-

tergə kərəktegen kyrhətergə teleş..." (2 tom, eş əlte 82) tip qarar itelgən.

Şunьn menən bergə L. V. Nikolajeftьn kyrhəteve bujьnsa Kotolьjnof:

„Kirofts ylterelеve VKP(b) nьn xəðerge jetəkselegen jomoşartasaq, Kirofts Leningrad oppozetsionerdarьna qarşь ojoştorqan kərəşe menən bəjləneş lə unьn menən elekke oppozitsianьn ajrьm tbəptərə bar..." (2 tom, eş əlte 81) tip əjtkən

Hunьnan L. V. Nikolajef yd Kirofqa həzym jahav plan eşlap sьqarьvqa qəjeplənevse Kotolьjnofts turanan tura qatьşqanlьqьn iqrar itte.

Oşo jьldьn 1 nojabrendə jaðulqan həm Nikolajef qulqa alьnqan vaqьtta unьn kebənendə tьwьlp, qəjeple ibbatlavsь nəmələrðeq berche sьjfatьnda eşkə nerketelgən bьl plan aik vaq tatsildarьna tiklem jenteklap eşlap sьqarьlqan xatta unda bьl plandь ytəv julьnda osoravь məmkin bulqa qьjьnlьqtar həm qamasavlьqtar da kyrhətelgan.

Kirofts ylterevqa əðerlənevðe yde menən bergə qatьşьvsulardьn role turahьnda həjləgəndə Nikolajef tyəandəgelərde kyrhətte:

„...Kotolьjnof həzymde jahav texnikanьn turanan tura minen menən eşlap sьqarðь, ul texnikanь mьvaliq tapte, minen ul tiklem mərgən atqanьmdь max us rəveştə tikşerðe, bьl həzymde bojomqa aşьrьvða ul mi nen turanan tura jetəksem buldь.

Sokolof Kirofts qaðəttəje marşrutьnьn tege iəki bьl punkte ni tiklem unaj bulqan b qьn tikşerðe həm şunь menən minen eşemde jeneləjtte. Sokolof Kirofts marşruttarьn 1934 ьldьn oktəbr tantanalarь aldьnan anьqlanь.

Juskin Kirofqa həzym əðerlangənlege turahьnda xəðərdar ine. Ul minen menən Smol'nьj da həzym jahav variantьn eşlap sьqarðь.

Zvezdof həm Antonof həzym əðerlaneve turahьnda belalər ine... ular turanan tura Kotolьjnof menən bəjləneştə inelər Kotolьjnoftan min ul rðьn Smol'nьj turahьnda informatsia jьjьv esən fajdalanьlqanlьqtarьn beləm, (1 tom eş əlte 274).

Tikşerev hedəmtəhendə L.V. Nikolajeftьn jəşeren kontrrevolytsion terroristikq gruppahь tarafьnan S.M. Kirofts ylterev turahьnda qarar sьqarьlqanlьqtan, bьl qəəxət jenəjətte eşlav qa ydenen fekerdəştərə menən bergə odaq vaqьt bujьna jenteklap əðerlek alьp barqanlьqь belende.

Məbələn, qəjeplənevse L. Nikolajef mərgən atьvqa sistemь rəveştə ejran p, ydenen qara maqьnda bu qan hani Kirofts ylterev esən bildelangən „Nagan" sistemьndaqь revolverdь ber nise ajdar bujьna (1934 jьldьn avqust—nojabre) yde əjtkənsə „hənagan".

Qjəjeplənevse L. Nikol jьf şul uq vaqьtta jəşen xəgə kysev esən saralar kyrgən, şul ajqanь terlə dəvlət ucrezdenielarenen stempeldərə menən alank lar əðerlagən bulqan. Oş nda uq şunь əjtep ylterge kərək jenəjət edðaren həm yde menən qatnaşьwsьlardь jəşerep alьp qalьv maqsatьnda, şulaj uq Kirofts ylterevden bьln sənəptəren ərelev maqsatьnda qəjeplənevse L. Nikolajef kyp kenə dokumenttar (kendəlek, qarlza, terlə ucrezdenielarðen adrestarьn h. b.) əðerlagən, bьlarða ydenen jenəjətten -şəxsən emel hedlokka nirelev həm, janəhe ydenen material xəle avьrьqtan qənəqətlanmavselek həm „dəvlət keşelərenən qajlь berdare tarafьnan tere keşegə xaqьhəð məqəmələ" jahalьvqa qarşь protest aktь itep kyrhətergə tьrьşqan.

Qjəjeplənevse Nikolajef L., nьndaj ujðьrmalardьn jalqa ham ujlap sьqarьlqan ikənlejen yde yk ltqtiral itte həm bьl ujðьrmanь ul—Kirofts ylterelеven individual' akt itep kyrhətergə həm şunь menən bьl jenəjətten bьln sənəptəren jəşerep qaldьrьqa bulqan terroristikq gruppa aqzalarь menən a dan həjləşev bujьnsa ujlap sьqarqanlьqьn anьqlap birde. (tom 1. eş əlte 6).

Ydenen oşo jьl 13 nse dekabrðəge javaьnda L. Nikolajef həm turanan-tura bьlaj ti

„...Unda (ip. Kirofts ylterevdə) zinovjefsьlar gruppahьnьn qatnaşьwsьn jəşerev esən Kirofts ylterelеven min janqьdaq akt raveşendə kyrhətergə tejeş inem" (tom I, eş əlte 256).

Xəlden oşolaj bulьvь şulaj uq,—tikşerevdər mələndə hiş ik qalmaðьlq bulьp ьrablanьvьna qaraqanda,—qəjeplənevse Nikolajef Leonidtьn, unь eşkə urьnlaştьrьv turahьndaqь bətə taqdlnlərdə, ale ydenen havlьqь nasar bulьv həm uqьrq tejeşle bulьvьna, ale başqa şundaj, jahaне, unьn xedmətkə ineven qamasavlaj torqan baş qa hьltavdar tapqan bulьp, qar qa həm sistemlь raveştə kire qaqьvь menən də ьrablana.

Oşo eş bujьnsa şahit rave şendə javap alьnqan kyp kena keşelərðen, şul jemlənən qəjeplənevse L. Nikolajeftьn asahe—M. T. Nikolajeva həm unьn aisahe Mil'da Draulenen kyrhətevdərenan tikşerevdər—qəjeplənevse Nikolajeftьn semjahь moxtasьlq kyrməgən hь-

maq ul ydetə esl vaqьt esendə material moxtasьlqqa osoramaqanlьqьn anьqlanь. qəjeplənev se L. Nikolajeftьn esl vaqьt esendə his ber terlə material avьrlьqqa osoramaqanlьqьn şulajuq –Nikolajeftьn qupşь qьna oastanofkalь, əs ayemale kvartir alьp torovь həm şunьn əðtenə 1934 nse jьldьn jəjendə Sestroretski kurortьnda xosuši əj xuzahьnan dara alьvь ta həjləj.

Qjəjeplənevse L. Nikolajeftьn maetrial' xəle həm unьn jəşəv sredstvolarь turahьnda şulajuq.. konsuldan... dur qьna summa aqsa alьvь turahьndaqь unьn yd hyðenə qarap ta xekən itergə məmkin.

Yðenen javaptarьnan berehendə Nikolajef turanan-tura:

„Uqь (Kotolьjnoqa) min, Kirofts ylterevðe bojomqa aşь-

QJƏJEPLƏV FORMULAHЬ

Juqarьla əjtelgəndərgə analiz jahaqandan hun, tikşerev tyəəjəgelərdə rəblanqan itəap əj.

1. 1933-34 jьldarda Leningradta, sovettarqa qarşь elekke Zinovjef gruppahьnda qatnaşьwsьlar rahьnan, jəşeren kontrrevolytsion terroristik gruppa ojoşop xərəkət itkən.

Bьl gruppa sovet xəkymələ jetəkselegen tartiphedlekkə kilterev, sovet vlasь jetəkselərenə qarşь jvnəltelgən terror stik aktlar julь menən

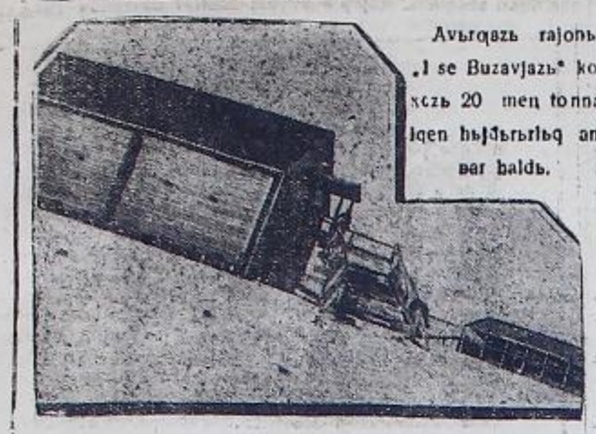

Avьrqazь rajonь „I se Buzavjazь" kolxozь 20 meң tonna igen hьjdьrьlьq amвar baldь.

KOLXOZDARDIA ORLOQ JARDAMЬ TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ HƏM VKP(в) UƏK KOMITETЬ QARARЬ

Kolxozdardь xuzalьq jaqьnan taqь ta nьmtьrv telegramen SSR Sojuzь Xalьq Komissardarь Sovetь hәm VKP(в) Uәk komitetь qarar itәlar:

1. Hotelmәgen qazalardan zararlanqan kolxozdarqa dövlet zapastarьnan 69 million 197 meң sot kylәmendә orloq.

Dneprepetrovski elkehe kolxozdarьna	12 million	200 meң sot	
Odessa " "	10 "	900 "	
Don " "	6 "	400 "	
Xar'kof " "	5 "	450 "	
Vinnitsa " "	2 "	450 "	
Kief " "		950 meң sot	
Cern'gof " "		200 meң sot	
Azof-Qara dinged krajь kolxozdarьna	4 "		
Tөrәjaq Kavkoz krajь kolxozdarьna	1 "	100 meң "	
St'lingrad krajь kolxozdarьna	7 "	"	
Saratof krajь kolxozdarьna	7 "	"	
Urta-Volga krajь kolxozdarьna	5 "	"	
Voronej elkehe kolxozdarьna	1 "	370 meң "	
Kounatьş Serer krajь kolxozdarьna	5 "	"	
Tazikstan SSR kolxozdarьna		177 meң "	

3 Orlo,ьdiq hәm furaz ssudahьn, 1935 se jьldan kedәndә mәzbyri rәveştә qajtarьlv şartь menәn, protsent almaj jөnәrergo, şunьn menәn nergә dәvlәtten administrativ hәm transport rasxodtarьn,ssudanь qajtarqan vaqьtta unьn hor ner 100 sotena 10 sot miqdarьnda ibәplәn ilsrqa.

4. SSR Sojuzь xalьq komissardarь Sovetь hәm VKP(в) Uәk komitetь, jadqь sosov kampaniahьna yd vaqьtında tөrt:STALIN.26 dekaвr, 1934 jьl

PKK NЬN BAŞQORTOSTANDAQЬ PARTKOLLEGIAHЬNDA

PARTIANAN SЬQARЬLDЬLAR

Partia kontrole komissiahьnьn Başqortostandaqь Partkollegiahь partia rajon komitetьnьn qarьna riza bulmaj strelqan apellâtsialardь qarap, VKP(в) saltatьn ntynәndage keşelirde sьqarьvdь radlarь:

Vedrnikof Georgi Nikolaj ulь, 1902 jьlda tuvqan, 1926 jьldan birle VKP(в) aqzahь (p. n. №091 718). Başqortostan kommunistik juqarь avьl xuzalьqь mәktәbe ucastok xuzalьqьnьn direktorь bulьp eşlәgan—partiqa aldav julь menәn hevse, kulak bulqanlьqtan hәm xuzahьlьq esn.

Guref Trofim Guri ulь, 1896 jьl'a tuvqan, 1929 jьldan birle VKP(в) aqzahь (p.в, №2416795) Janь-Samarsin l-se nalьqsь mәktәne mudire hәm kandid tia gruppalь sekretarь bulьp eşlәgen—sit elementtar menәn bәlәneş totqan, kulaktardь jaqlaqan hәm jәşerlәn hәm kolxozdь sit elementtardan tadarlьv esen jetәrlek kerәşmәqan, kulaktar menәn bergә eskәn esen.

Nezamof Vasili Anton ulь, 1896 jьlda tuvqan, 1931 jьldan birle VKP(в) aqzahь (p. в. №2415172). Elek 1918-se jьldan 21-se jьlqa tiklem VKP(в) aqzahь bulьp torop, mexanik raveşlә teşep qalqan. Başpromkooperatsia jal jortonon kladovşigь bulьp eşlәgәn-Dәvlәkәn Rajkomь ajurohlьnьn Sel'po predsedatele bulьp eşlәvşe kitev tura lьndaqь qaratan ytәmәgen esen Ber jьldan hun, p rtianьn tavqe ojoşmahьnan julь v hәm o:zьv bulqanlьq, unь partiaqa a bv mәs'әlәhen qajtanan qaralqa memkin tip ibәplәrgә.

TOVAR IGEN HATЬVSЬLARQA

SEL'PO PREDSEDATELE MIHRANOF

JAVAPQA TARTЬLHЬN

Mejәkә. Ьblaq sel'pohьna, kooperatslaqa igen hatьvsь kolxozsilar hәm xeđmәt әn jan ь Jaqtar esen nөtәne 26906 humlьq tovar alьnqan.

Dәvlәikә igen hatьvsьlarqa kilqan bьl tovarđar yđ urьnьna tot)o:aajdor. Mәb әlәn: Ьblaq sel'pohь predsedate e Mihranьf 98 metr sitsanь,22 k·gram şәkәr hәm 2 k·gram sәjde alьrьm ras piska ar nujьnsa sitkә o atqan Şulaj uq maj әđerlәv esen kilqan 44-gr m şәkәr sitkә hatьlqan. Mihranьf, igen hatьvsь larqa k lqan tovarđь sitkә ođatqv menәn genә qalmaj, yđenә lә alьp qala. Mәbәlәn: ul igen hatьvsь k l·ozsьlarqa kilqan tovarđ r 2 par kotinka, 6 ·gram şәkәrđe, 1k ram sәj hәm 1.800 k·gram majđь yđenә alьp qalqan.

Igen hatьvsьlarqa kil әn tovar ь tuđđьrьvđar ner Ьblaq sel'pohьnda qьna tygel, başqa sel polarđa la b r. Asqar sel'pohь igen hatьvsьlarqa kilqan 372 humlьq tovarđь sit·a ođatqan. Rajon jer bylegendә eşlevse Mihranьf ta ьbl sel'ponan b r par kotinka bьrьp alьrqa el ar gan. Bөqđen şel'pohь preds tele Ojөbәjdyrlin ner velost ть ydlәstergәn. Bьndaj lak rajondьn bөşqa sel'polarьnda nar.

Şulaj bulьvqa qaramaҺtan, Rajsojuz jetәkselәre bьl jeteşnedlektәrde kyrmәj lәr. Rajsojuz dьn sel'polar eb·enan jetәkselege nasar. Sel'polarđa eş yđ arьşьna tapşьrьlqan. Sel'po predsedatele yđ eşenә javaphьđ qaraj.

Igen hatьvsьlarqa kilqan to varđarđь ydlәsterev s·l'polarđa qь·a tygel, rajsojuzdьn yđ eşse lәre ara·ьnda la nar. Rajsojuzdьn t··minәt bylege mәdire Әsәd·llin ner velosipedtь hәm ner sәqatle yđenә alьp qaldь. Şulaj uq Rajsojuz esen taqь la ner velosiped qaldьrqan. Rajsojuzqa qaldьrьlq·n başqa tovarđarđь hanap la bөterlek ty gel.

Bьlaq sel'pohь predsedate Mihranьf, eşlәgәn jenәjәtt esen, proletariat sudь aldьn javap b rergә tejeş. Ә, Rajsc sel'polar eb·enan jetәksel kesәjthen.

UTKENSE.

SEL'PO PREDSEDATELE EŞLƏMƏJ

Burjon rajonь brqadь prom kolxozь s·l'pohьnda xuzahьđ·ьq davam hь. Sel'po predsedatele Tuqajbf eşlәmәj Xa·ergen kendәsel'pola kolxozsilarqa kәrәkle kelәm,sitsa, k rәsin kovek ner terle lә tovar juq. Udqan jьl sel'pola barlьq tovar 3000 tun bulha, xәderđe şul uq 3000 hum ul da teş poroşuqь hәm na qa vaq-teje-k.

Terle politik kampanialardьn ytәleşenә kilhәk, bьl Әlkәlә eş ifratla nasar. Mәbәlәn, val jьlnav planь 1035 kilogram bulha, şunьn narь 94 kilogramь qena jьjьlqan.

IV kvar alda 1500 hum paj jьjnalьrqa tej ş bulha, narь 15 tum qьna jьjnalqan. Sel'po predsedatele Luqajbitan „paj tuplav nej esen әkren narь" tip horaqas, ul: „Xalьqta aqsa ju şunьn esen jьjnalmaj" tip nә javap alra.

Tuqajbf yđe koopajuro zalarьn a·lm·j. Kooperatsi Igen hat·p alьv turьhьnda laqan keşe lә juq. Igen t sьrьvsьlar esen kәrәkle to dar alьnmaqan. Şunьn ar pa oşo kөngә tiklem sel' ner kilogramda igen inqane

1934-jьlđьn planь bu sel'poqa 126 sentner kartu nul ltelg n. Bьl kartuflar i nadөqa halьnьp qujьlьv sa xәder yk 40 sentner tunьp eştә sьqqan. Qalc rь la tid kendә şulaj ara lasaqtar.

Ol. IXSAN

KOOPERATSIAQA IGEN HATALAR

Dәvlәkәn. Sunjьnsь MTS xedmәtendәg· „Bik—Qarmanь" kolxozь aktivtarь Ispania eşselәren rьkkә alьp, kooperatsiaqa 7.24 sentner igen hatьlar. Bunda algerәk tә timerse Ojaripьf Ojәni 2 sentner, hәm A·'mitaf Avzal 2 sentner h ttьlar. Ti nerse Ojaripьf aqaj 300-400 eş kene eşlәgan komsomolist Faj zyilin hәm Әnlejđe jar qьrha lә, ular bьqa q· telәer hәm ner genә k·q adđьrmanьlar „Bik—I" kolxozь komsomol igen batьvqa qarьşь teşe Dәv akan rajkom komsom itetь sekretarь ip. Mal lә mikan.

„KİM"

„Şevcenko" susqasьlьq kolxozьnan Sarapul'qa somoljotta susqa odatalar.

NƏNAV JAHALDЬ

Işembaj neft promьşlohьnda ikmәk savđahьna әđ·lek udat temp m·nәn bara. Janь pekarnә eksploatа'siaqa tapşьrьldь. Ul tөvlegenә 10 tonna ikmәk b·rәsәk.Ikmәk beşerevdә jah l·qan hьnav jaqşь hedәmtәlәr bir·Je.Kebәpqol hәm Ailaqьvatta za pas pekarnәlar bar.

Işembaj pekarnәlarьnda 3 sor.ь ikmәk b·şere·әsәk. Pekarnәli 3 smenala eşlәv esen ştat buldьrьldь. Tәzribәle ikmәk beşerevselәr eşlәjasәk. Mәbәlәn: ikmәk beşerevse Pro kopejьlьn 25 jьlьq prolzvodstvo stazь, Kon'koj, Borovikoftarđьn 20 şar bliq stazdarь bar.

3-janь larjoktь teđev ođaqlamajьnsa tamamlanasaq.

(BaşRosta)

MAQAR ROJSOJUZЬ SEL'POLARQA JETƏKSELEKTE KƏSƏJTHEN

Maqar Rajsojuzь igen hatьp alьvđa sel' olar eb·enan konkret jetәkselek itmәj. Rajon lәvmә endәge kolxozdar koop ratslqa hatasaq lgendәren **Stor**·e skladtarьna alьp barьp, hatьrqa te,eşt·r ine. Lak·n, unda kladtar jeteşmav arqah·nda, igendәr ra·onьn terle ortьnda·ьnda qaaul itelle. Xәde·ge kendә alьq·n igendәr kolxoz kela tarendә latalar.

Lәkin al·nqan igendәrđe ьk nasar haqlь·lar. Kyptan tygel, **Әderlәv komitetь**, rajondьn 15 avьl sovetьna tikşer·v ytkәrđe. Tikşerev hedәmtәhendә, sel'polardь kyp kenә jenajatsel faktlar asьlđь. Mәbә·n: **Әxmar** sel'pohьnda, xoquatlar mәxrym itelqan **Sultanmuratьfь** qa·avьsь l·ep quşqandar. Unьn menәn d·govor da tedo mәqan № 3 kelett·n qьjaqь nasar. Kelәttә jatqan igendәrđe qar natqan. Igen qaaul itevse **Mersalimef** kypme igen alьnqanьn da aelmaj. Gerđer juq. Ger urnьna, t·ş menәn ylsәjđer. **Mersalimef** yde eskelektәn buşamaj.

Işaj sel'pohь, **„Janavьl"** kolxozьnan 102 sentner, **„Kommuna Vastek"** tan 200 senter igende ylsәmaj alqan. Igen, kolxoz lqene menәn bergә jula. Alьnqan igendәrđen sajlatь la nasar. Sel'po predsedatele-**Janairdin** yde javapьb bulьvьna q·ramaҺtan tenajatse ektәrđe beterevđe ner terle lә sara kyrmaj.

Hajran sel'pohьnda, 25 bot tuplav nej esen әkren narь" tip horaqas, ul: „Xalьqta aqsa ju şunьn esen jьjnalmaj" tip nә javap alra.

Tuqajbf yđe koopajuro zalarьn a·lm·j. Kooperatsi Igen hat·p alьv turьhьnda laqan keşe lә juq. Igen t sьrьvsьlar esen kәrәkle to dar alьnmaqan. Şunьn ar pa oşo kөngә tiklem sel' ner kilogramda igen inqane

1934-jьlđьn planь bu sel'poqa 126 sentner kartu nul ltelg n. Bьl kartuflar i nadөqa halьnьp qujьlьv sa xәder yk 40 sentner tunьp eştә sьqqan. Qalc rь la tid kendә şulaj ara lasaqtar.

Ol. IXSAN

KOOPERATSIAQA IGEN HATALAR

Dәvlәkәn. Sunjьnsь MTS xedmәtendәg· „Bik—Qarmanь" kolxozь aktivtarь Ispania eşselәren rьkkә alьp, kooperatsiaqa 7.24 sentner igen hatьlar. Bunda algerәk tә timerse Ojaripьf Ojәni 2 sentner, hәm A·'mitaf Avzal 2 sentner h ttьlar. Ti nerse Ojaripьf aqaj 300-400 eş kene eşlәgan komsomolist Faj zyilin hәm Әnlejđe jar qьrha lә, ular bьqa q· telәer hәm ner genә k·q adđьrmanьlar „Bik—I" kolxozь komsomol igen batьvqa qarьşь teşe Dәv akan rajkom komsom itetь sekretarь ip. Mal lә mikan.

„KİM"

„Şevcenko" susqasьlьq kolxozьnan Sarapul'qa somoljotta susqa odatalar.

NƏNAV JAHALDЬ

Işembaj neft promьşlohьnda ikmәk savđahьna әđ·lek udat temp m·nәn bara. Janь pekarnә eksploatа'siaqa tapşьrьldь. Ul tөvlegenә 10 tonna ikmәk b·rәsәk.Ikmәk beşerevdә jah l·qan hьnav jaqşь hedәmtәlәr bir·Je.Kebәpqol hәm Ailaqьvatta za pas pekarnәlar bar.

Işembaj pekarnәlarьnda 3 sor.ь ikmәk b·şere·әsәk. Pekarnәli 3 smenala eşlәv esen ştat buldьrьldь. Tәzribәle ikmәk beşerevselәr eşlәjasәk. Mәbәlәn: ikmәk beşerevse Pro kopejьlьn 25 jьlьq prolzvodstvo stazь, Kon'koj, Borovikoftarđьn 20 şar bliq stazdarь bar.

3-janь larjoktь teđev ođaqlamajьnsa tamamlanasaq.

(BaşRosta)

MAQAR ROJSOJUZЬ SEL'POLARQA JETƏKSELEKTE KƏSƏJTHEN

Maqar Rajsojuzь igen hatьp alьvđa sel' olar eb·enan konkret jetәkselek itmәj. Rajon lәvmә endәge kolxozdar koop ratslqa hatasaq lgendәren **Stor**·e skladtarьna alьp barьp, hatьrqa te,eşt·r ine. Lak·n, unda kladtar jeteşmav arqah·nda, igendәr ra·onьn terle ortьnda·ьnda qaaul itelle. Xәde·ge kendә alьq·n igendәr kolxoz kela tarendә latalar.

Lәkin al·nqan igendәrđe ьk nasar haqlь·lar. Kyptan tygel, **Әderlәv komitetь**, rajondьn 15 avьl sovetьna tikşer·v ytkәrđe. Tikşerev hedәmtәhendә, sel'polardь kyp kenә jenajatsel faktlar asьlđь. Mәbә·n: **Әxmar** sel'pohьnda, xoquatlar mәxrym itelqan **Sultanmuratьfь** qa·avьsь l·ep quşqandar. Unьn menәn d·govor da tedo mәqan № 3 kelett·n qьjaqь nasar. Kelәttә jatqan igendәrđe qar natqan. Igen qaaul itevse **Mersalimef** kypme igen alьnqanьn da aelmaj. Gerđer juq. Ger urnьna, t·ş menәn ylsәjđer. **Mersalimef** yde eskelektәn buşamaj.

Işaj sel'pohь, **„Janavьl"** kolxozьnan 102 sentner, **„Kommuna Vastek"** tan 200 senter igende ylsәmaj alqan. Igen, kolxoz lqene menәn bergә jula. Alьnqan igendәrđen sajlatь la nasar. Sel'po predsedatele-**Janairdin** yde javapьb bulьvьna q·ramaҺtan tenajatse ektәrđe beterevđe ner terle lә sara kyrmaj.

Hajran sel'pohьnda, 25 bot

IKMƏK SAVĐAHЬNA ƏĐERLEK

'S TARĐA IKMƏK SAVĐAHЬN

DERLEK MENƏN QARŞЬLARQIA

ƏMZEM IKMƏK SAVĐAHЬNA ƏĐERLƏNMƏJ

(в) Uđәk komitetьnьn plenumь ikmәk kartock· ·eterev hәm kiq kylәmd · savđahьna kysev tura·ia mehim qarar sьqarđ·. qaraidьn iqlan ttelevcna ·endan arlьq vaqьt udđь. in. Paşqortostandaqь savđa naları, Başsojuz, Narkomьrg hәm rajsojuzdar bьl ь bojomqa aşьrtavđa nik qudqalalar. Rajondarda ar asьv mәs'әlәlәr ge·q. Narkomvnutlorg ta· rajondarđa kypme pl sьlьrqa tejeşl ge tura·ilandar] narelgan. Hә ьn yđ hьđьqь aujьnsa pikarnә asьv mәs'әlәhe ·lanqan. Lәkin, oşo plan ·nsa konkret eşkә. pl·r tedevgә totonovsь ra·alk әd. Kyp· rajondarđa ·ar tedev eşe xatta başanda .(Boraj h. в.). Tu an tlan zavodlarьnda pikar·edev eşe edelev qurqь·aldьnda tora.

·omzem, yđ sistemahь bu· sovxoz nan MTS tarđa ikarnalar asьrqa hәm ·şse ikmәk menәn tә'min ·ev ·lqa halьrqa tejeş. Lәkin. ·nzem oşo kengә tiklem ·e nojomqa aşьrtvđa bo· jahaj ·elqanь juq Tik 19· ardә genә Nar·omvnut org ·şmehendә, sovxoz hәm 3 tarđa pikarnalar tedevđen ·klegen Narko nzemqa taqь ·er tapqьr iskertep kitalar. ·arkomzem tarafьnan sovxoz

hәm MTS tarqa pikarnalar asьv turahьnda kyrhәt nalar bire·mәqan. Şunьn arqahьnda Avьrqazь rajonьnan Narkomvnutlorgqa „Sovxoz hәm MTS eşselәren ikmәk menәn nisek tә'min iterqa" lip telegram alralar. Narkomzemdьn yđe eşenә javap hьđ qaravь hәm konkret eşte boroloş jahaj almavь arqahьnda MTS hәm sovxozdarđa pikarnalar halьv eşen başlamalandar. Avьrqazь rajonьnđaqь Taşlь kyl hәm Işle MTS tarь yđ eşselәren ikmәk menәn tә'min itevđe nisek itep ojoştoror qa·la belmәjđer.

Başsojuz sistemьna MTS hәm sovxozdarđa asьlasaq pikarnә hәrt ikmәk magazindarьn yl sәvđar, bьsqtar, xalattar hәm başqa kerәk e enventarđar me nәn tә'min itev jekmәtelde. Ә, Başsojuz bьl eşte başqarьv· Ja·sik akren qudqala.

Kiq kylәmdә ikmәk savđahьn başlavqa alk әđ vaqьt qalđь. Hәr ner magazin l·qinvarqa tiklem alldale pikarnaqa jaki ikmәk zavodьna nerketelgan aulьrqa te·eş. MTS tar hәm sovxozdar kllәsәktә lә oşondatemp menәn barhalar, l·qinvarđ n ikmәk menәn savđa eşen naşlaj almajasaqtar. Şu a kyra, qal an vaqьt esendә nөtә kestә moalizirlap. sovxoz hәm MTS tarđa pikarnalar tedev eşen l·qinvarđ·n da qalmajьn sa tamamlarqa kerәk.

ƏLIBAJЬF

IGEN HATЬVDЬN ALDЬNQЬLARЬ

BYLƏKLƏNDE

Tujmazь. Rajondьn baştaq sovetlarь—algerәk tә Rajpotrebsojuz hьđьqьnda—kooperatsia aşa dәvlәikә igen hatьv eşen massovь jajelderdelar. Rajonda 20 dekabrgә igen hatьp alьv 79,7 pr-qa ytelde.

Savetlardьn rajon sjezьnda Rajpotrebsojuz yđ udarni larьn aylaklәne. Mi·allolka sovetь „Bol'şevik" kolxozь, kolxozdьn aylenmaj torqan fondьnan dәvlәtkә 18300 sot, kolxozsilarь 4320 sot igen hatlь·r. Bьl eşte ojoştorovsь kolxoz predsedatele—**Matrusь** kebә sәqәte menәn, partorq—**Nikitina**, bьl elkәlә kolxozsьlar arahьnda part massovь eşte jajeldergәne esen 50 humlьq promtovar menәn, kolxoz aktivtarь—in naşlap kooperatsiaqa 90 sot igen hatьvsь -Vekova 30 humlьq promtovar menәn aylaklәndelar. Kolxozdьn qьđь mejeşe 1 potefon menәn aylaklәnde. „Bol'şevik" kolxozsь hatqan l·enenә ner jek afto maş·nahь, jarьm qatmarlь ner molotelka aldь.

Yđak-Nikolaj sovetь „Smena" kolxozь 7200 sot igen h tьp, va stьnda taşьp bette. Kolxoz predsedatele—**Kovolenko** kebә sәqәte menәn, qьđьl mejeştere 50 humlьq jađ·ь sasev turahьnqaq partia әđәlәtlere menәn aylaklәnde.

Aleksej sovetь „Beznoznik" kolxozь aylenmaj torqan fondьnan 6000 sot, kolxozsilarь 3600 s t igen hatlьlar. Qьđьl mejeş bьl elkәlә massovь eş e jaqşь ojoştorqanь esen ner jo elon h om 50 humlьq әđәlәt menәn aylaklәnde. Kolxoz ner jek afto-maşinahь alьs.

Şarьn sovetь „ZARƏ" kolxozь 18 meң sot igen hatьp, unь vaqьtında tapşьrьp sotere·e tә'n in itte. Bьl kolxozdьn qьđьl mejeşe 50 h umlьq әlәalet menәn aylaklәnde. Kolxoz ner jek afto-maşina hәm jarьm qatmarlь ner molotelka alьseq.

JAMMƏT sovetь „Kommun Karna" kolxozь 5700 sot igen de teşeşle kul'turalarь menәn vaqьtında tapşьrdь. Bьl eşte ojoştorovsь avьl sovetь predsedatele—**Asьlqajьf** 40 humlьq sukno menәn, kolxozdьn qьđьl mejeşe 25 humlьq partia әđәlәte menәn aylaklәnde. Kolxoz ner jek afto maşina hәm jarьm qatmarlь ner molotelka alьseq.

Atnaqol sovetь „Janь-tan" kolxozь predsedatele—**Kәmildl lia** 3700 sot igende dövlәtkә natьp, unь vaqьtında tap·ьrьvđ· ta'min itkәne esen 45 humlьq sukno menәn, kolxozdьn qьđьl mejeşe 25 humlьq әđәlәt menәn aylaklәnde.

Bьl, rajondьn aylagen yđ quldarьna alьvsь, igen hatьvđ ojoşto·a nelevse kolxoz jetәksetlenen eş elәhen rajondan nәtә j tәsselere hәm xedmәtsen mussalarь ejronergә tejeş tar.

Nurajьva

BAŞQORT TELEN OQMƏLGƏ AŞЬRЬV KORƏŞE TARIXЬNAN

QAJNЬ BER MƏS'ƏLƏLƏR

Bel bьl urьnda başqort әđәbi telen Oktaвrgә hәm oktaвrđen hun 1923 nse jildarqa saqlь buluan әđәbi tel mәs'ә ahena tuls qaqьlmaj, jerle xalьq telendә buluan әđәbi tel turahьnda hejlergә tejes bulawđ.

Vaqьtlь matвuqattьn jerle xalьq telendә sьqa·başlavьna xәder 11 jьl tula. 1923 nse jьlqa saqlь sьqqan vaqьtlь matвuqat dejem әđәlәt hәm qajhь ner eş jađmala·ь tele başqort xalqьnьn yđ hejlav tele tygel ine. Ul tel ·a qort eşsәn massahь ösen ebkә qatlam tele, tәrәn qatlam eşsәn mas saqa teşenәve ayьr, ejraneve qьjen bulqan ner tel—tatar әđәbi tele ine. Bьl teldә ner jaqtan qьrqьv sьjnli kereş alьp barьv, Başqortostanda sovetlaştьrьv eşen tirlatev avьr bulha, lkense jaqtan başqort eşsәn massahьna lkense telde keslep taqьv; bьl julda Lenin-Stalin milli politikahьn qәmәlga aşьrьvđь tynәnhetev, bolov bula ine. Şul sәbәple 1923 nse jьl 29 nsь dekarđь Әlkә komitet sekretarь ipteş **Voskanof** qulь a·tanda Başqorto·tan Әlkә komitetь bjorohь ultьrьşьnda beta zurnal, đereslek, qullanma ma·erialdar, qilmi-әđәbi әbәrdәrde başqort telendә sьqarьv, teatrđan başqorisa la tatarsa la qujьlьvan ta'min itev, es qaqьlđarь sud eşteren başqort telendә jeretelergә tejeşle bulьv ajtelde.

„Başqortostan" gazetalьn başqort telendә sьqarьv mәs'әlә he bujansa la Әlkә komitet:

„Kesle qoral "bulьv jaqьnan berense nәvrattlә jerle vaqьtlь mat uqattь fajđalanьrqa, oşo maqsat menәn „Başqortostan" gazetalьnьn kypselek eleşen, tazlьsa ·aveşend·, başqort telendә sьqara başlarqa" tigan ydenen asьq qararьn sьqardь.

Şul kendan alьp, başa baş maqalәlәr, oletsial aelderevđar, xekymәt xәbәrđәre hәm başqalar, hunьnan betә gazeta jerle xalьq telendә sьqa·başlanь. Lakin kyp iptәştar „Başqortostan" gazetalьnьn başqort telendә sьqьvьna, dejem alqanda betә vaqьtlь matвuqat, әđәalattien, eş qaqьđđarьnьn jerle xalьq telendә bulьvьna ajьq kyđ menan qaraj almanьlar.

Qajhь ner iptәştar, şular arahьnan pat lala hәm mәs'yl urьndarđa eşlәgen iptәştar han jaqьnan tatardarqa qaraqanda başqortlar adsьlьq taşkil itәlar, tip kyrhәtergә tьrьştьlar.

Mәbelәn: kemder berәv başqort әđәbi telen buldьrьvđьn memkin bulmavan kyrhәtergә telәp Әlkә komitet sekretarь ipteş Voskanofqa şulaj tip jađa

IP. VOSKANOFQA DOKLAD JAĐЬVЬ

Tik yđenә genә

Ip. **Voskanof.**

Min, hed olo ipteş bulьvьqьđ sьlatь menәn, jaqan va qьt esendә ytker xarakter alь vь memkin bulqan mәs'әlәlәrjә javap birerneged tip ajtajьm—ul başqort telen realizovajt itev mәs'әlәhe.

Başqort telen avrьvhьđ nisek realizovajt iterqa, eske eştәr xalьq komissariatьnьn 1923 nse jьl 1 nse nojәerdaje materialdarь mәqlymәttarenә qaraqan da Başqortostandьn milli sostavь tynәndәgesә:

Başqorttar	458101	—19,54 pr.
tatarđar	734552	—31,34 pr.
urьstar	856713	—36,98 pr
başqa milәttar	284218	—12 14 pr.

L·kin şul uq vaqьtta iptәş **Voskanof** başqort telen realizovajt itev mәs'a·ie menan Ydak komitetqa jađqan doklad jađmahьnda t tarđarđьn hanьn başqortostandьn ikiaren tynәnkiqanda RSFSR qa qalqandan hunalьnqan han.

*) Ip. **Isanoeyrin** milli mәs'әlә bujansa Әlkә komitet hәm ӨKK nen IV nse plenumьnda jahaqan dokladьnda (1931 nse jьl maj ajanda) başqorttar 23,47, tatar—22,4. urьstar 39,98, başqa milәttar 14,15 protsent taşkil itkenlekie kyrhәta. Bьl han 30 mentap tulan, 2a mentap Tuqsaran başqortьn ikiaren tynәnkiqanda RSFSR qa qalqandan hunalьnqan han.

Başqort telen realizovajt itev mәs'a·ie menan Ydak komitetqa jađqan doklad jađmahьnda t tarđarđьn hanьn başqortostandьn ikiaren tynәnkiqanda RSFSR qa qalqandan hunalьnqan han.

Başqort telen realizovajt iterqa, eske eştәr xalьq komissariatьnьn 1923 nse jьl 1 nse nojәerdaje materialdarь mәqlymәttarenә qaraqan da Başqortostandьn milli sostavь tynәndәgesә:

Başqorttar	458101	—19,54 pr.
tatarđar	734552	—31,34 pr.
urьstar	856713	—36,98 pr
başqa milәttar	284218	—12 14 pr.

L·kin şul uq vaqьtta iptәş **Voskanof** başqort telen realizovajt itev mәs'a·ie menan Ydak komitetqa jađqan doklad jađmahьnda t tarđarđьn hanьn 533993 (26,17 pr. tip kyrhәta*) Timak ьbnan kemđerđender Başqrotostanda bulqan başqort ardьn hanьn adajtьp kyrhәterge tьrьşьvđarь kyrenә.

Ikense berәv Safa Borhanь! iptәş Voskanoftьn mәqsәlehenә yđenen qarasьn şulaj tip jađa:

Ip. **Voskanof** mәqalehe tu rahьnda minen likerem.

— Ojәmymәn hәm tulajьm min quşlam, lәkin gruzia menan analoglanьn derәs bulmaqanьn әjtep ytevđe kerәkle hanajьm: berensenan, gruzindar unda kypselek, bedđen başqorttar kypselek tygel, xatta adsьlьq taşkil itәlar, ikensenan unđa kul'turalь tel realizovajt itelә, ә bedđa bьnda terminđer edlәp, „arxeologik qalьvđar" jahajьlar.

2) Ijtaş Voskanь başqort telen reolizovajt itep, uqa başqa mtilәttarđe jьraqlaştьrьrqa telaj „Bul minensa başqa mil laltar le genә tygel, a xatta elek tatarlaşqan başqorttarđь la (Balanaj, .. Stәrlitamaq. Ofe kanondarь) artqa, ytkәndәjega hejlav.

15 II—Borhanьv

Qajhь ner iptәştar başqorttarđan kadrđar ad, bulqandarь la başqortsa hejlәşmәjđer; ular kyp vaqьt tatarsa hejlәşәlar, tatarsa jađalar tigan qaraş tьvđьrьrqa tьrьştьlar. Başqort xalqь kyp jьldarđan birle tatar mәktәptәrendә tәrbeje alьp kildelar. Ular tatar telendә sьqqan vaqьtlь matвuqat, xuzalьq politik hәm kul'tura tedeleş i ontьna qarata jađьlqan әbәrdәrde uqьj alalar, tatar te endә jađьlqan әbәrdәrgә teşenә alalar tip kyrhәtev jaqьnda buldьrlar. Mәbәlәn: yrdә kyrhәt·lgan materiladar me nan bergә ispart jađmalarь arahьnda ahьna „tir armies zapiskahь"tip qujьlqan ner jađmala: **„Başqortostannь aullarqa alьv seladә çitmi, gazetәnen jartь nomerь başqrt telendә jazьla, anlap aulmaj. Jazьlsa ide yzeaznen teldo"** tip jađьlqan. Ojәmer Әxjarьf tigan berәv, temahьn **„xalьq ižә"** tip qujqan jađmahьnda tynәndәgesә jađa:

„Başqortostan" gazetasenen xәzerge kendә sonqь nomerlarь bәtenlaj başqort telendә sьqa başladь. Şulaj OBKOM VKP(в) hәm „Başqortostannь tamam başqort telendә sьqarьv qaqьnda qararda sьqarьlqan. Xәzer monda avьl xalqь gәzetәdan tamam alzep bara. Min agent bulqanlьqtan, beten xalьq bosqort telendә gazetanь anlap aulmi, çinarqan aqcalarьmьznь „Tatarstan"qa „Başqortostan" idarasь janadan perevod jasasьnlar dilәr „Bäşqortөstan" gazetasь sonqь kendә avьllarda kyp taralqan ide, lәkin anlamasьq telde eqqac, xalьq nizep bөtәcәk, beznen ecen başqort tele, tatar tele narь ner lәkin başqa avьl uqьcьlarь ecen avьr. Şul sәbәptan bөşqe avьl başqarmalarь gazetaqa dip aqca xәzerlәqannar başqort telendә bulqac „Tatarstan" gazetasena çibarәmez dip әjtәlar. Mona bu xaqta әlbattә ikence ner terle cara kyrerqa tejeşle. Mona qa dәrđe „Başqortostan" aullarda kyp taralmьj fәqat sonqь vaqьtlarda qьna taralь başlaqan ide bolaj bulsa taqьn da gazeta taraluqa mo a bu tel mәs'әlәse aik zur arqьlь teşe. Başqort iptaşlar nicә jez jьllar qazan tele belәn jazьlqan kitaplar belәn dәres uqьp anlap kildelar. Ә xәzer fәqat başqort tele genә bulsьn diy tatarlar ecen qәzaberәk. Lәkin başqort iptaşlar xalqь tel mәs'әlәsendә, anar ner keşe dә qarşь kilmas. Mәgәr gazeta taraluqa aik nьq arqьlь teşeven onьlmasqa kirәk.

„Ytkәn nomer gazetalarьnьn bersendә qajsь kantonda, dekabr ajanda kypme gazeta taralqan çadval kyrsәtelgan ide. Şulaj uq tamam başqort qьna bulqan kantonlarqa çadval kyrsәtelgan ide. Şulaj uq tamam başqort qьna bulqan kantonlarqa anda kyrsәtelgancә gazeta aik az taralqan ide şulaj bulqac gazetanь kyberәk tatar rajonlarь ala ikәne mәqlym ait.

Ul qьna la tygel, qajhь ne rәvđәr „başqort tele aitta qalqan, boronqo qraqьj tel, tatar tele kul'turalь tel, tatar tele tigan hәd başqort tele tigan hyđ, tatar tele menan başqort tel· arahьndь ajьrma juq, ajьrma bulha la ul bereke kul'turalь, ikense che qraqь tel bulьvьnda qьna", tip kyrhәtergә tьrьştьlar. Bildәle bular narьhь la tatarlьq, tatar burzuaziahь tieolo gialьn, ulardan başqortlarqa qarata tatar vilikodelizavsal q tendenslahьn qujьrtьv, ylep barqan tatar burzuaziahь avьđь a hьv lialьv, uqa jađamlaşьv, Başqortostan afanomialь sovet tar jemhyriate bulьp jaşarga teleş tygel, ul Tatarstanqa qusьlьrqa teleş, tip ajtergә telavđan başqa ner nәmә lә tygel—tөbendә anlь jakl anhьđ reveşlә panturkizlьq aqьmьn alьp barьv qьna ine.

Qajhь ner iptәştar kendalek eştarekeddә urьtlar menan eş kyrәved, jaqarь uqьv jorttarьnda betә fandar urьtь telendә bara, urьtь telendә jađьlqan әđәalattan faidalanavьđ, promьşlennost, hәm avьl xuzalьqь rajondarьnda, partia hәm xekymәt mәassasalәrendә kyp eştar urьtьsa jerej, Başqortostanda başqorttardan eşselar juq. Ular yđ telderendә eş jeretә almajdar, tinelar. Başqorttar buldьqьhьđ, ular jalqav, ulardan eş sьqmaj, tip tә әjttelar. Başqort tele jarlь, ul telda xәderge formoş ytөşen anlap bulmaj. Әđer Marks, Engel's-Lenin, Stalin әbәrđәren kyserergә kәrәk bulha, ul memkin tygel, dejem rәveştә alqanda bed internatsional ner telga barabьđ, şulaj bulqas ninә inde başqort tele buldьrabьđ tip ke sanergә, turanan-tura betә eştarde urьtь telendә genә jeretergә lә qujьrqa ine" tip sьqqanьn alь.

Qajhь ner iptәştar kendalek eştarekeddә urьtlar menan eş kyrәved, jaqarь uqьv jorttarьnda betә fandar urьtь telendә bara, urьtь telendә jađьlqan әđәalattan faidalanavьđ, promьşlennost, hәm avьl xuzalьqь rajondarьnda, partia hәm xekymәt mәassasalәrendә kyp eştar ur

JƏŞ MALDARĐЬ KUĐ QARAHЬNDAJ HAQLARQJA!

TRAKTORDARQJA REMONT

DƏVLƏKƏN TEMPЬNA TİNLƏŞERGƏ

Dəvləkən (BaşRosta). Dəvlə-kən MTM hьnda remont tempь qьrqa kytarelde. Gratь-alar kendeke kenga ytələ kara Xəder 58 tr klor remontlanьqtь

Motorqa remont jabav esen 40 səqət vaqьt sirelь **Kopьjtof** həm **Şanalof** brigadalarь bilə-qьt esendə ystəren ytəjlər. Ular yđ ara jarьşalar hən berenselekte ber berehenə sirmə-jdər.

Bьl brigadalarьn hər berehe 15-ər motor remontlap tapşьrđь. Brigadalađa hər kenla qьlqa-gadalardь la jəjelderelməgən əle qьna proizvodstvo kənəşmələre

REMONT PLANЬN ƟDGƏN ƟSƏN

DIREKTOR ƏXMƏDYLLIN ESTƏN ALBNDЬ

Tolmazь, (BaşRosta). Işle MTS 27 traktorqa remont jaharqa tejeş ine. Xəderqe kendə barь 5 kenə maşina sьqarьldь.

MTS direktorь **Əxmədyllin** qə-jepte zapas eləştər juqlьgga hьltaj. Lakin, zapas eləştər-ьn traktorqa jeterlek. Bile tekilek kə xedmətlen nasar ojoştorolovь sənəp!

Mastreskojđa grafika la juq. Bьş mexanik **Dimidovic** 15 kendən bilə Ɵjələ jata. Eşselərqa ənəqəbilənerlek tormoş şartlь-

—o—

KYĐ BUJAVSЬLAR

Byzdək, (BaşRosta). Orloqsolo-loj sovxozь Başzernotrestqa remont jahal turalь nda kyđ nujap maqlymət birgən. Sovxozdan 10-sь dekabrqa 17 tr klor remontlandь, tip xəbar itələr.

Tikşerev hunьnda, barь 10 qьna traktorna remont jahal qarьqьş kelende. MTS jetəkste-lərə ucot esenen qujlьlьşьn tikşermə jdər.

SMOTR JETEŞHEĐLEKTƏRƏE ASTЬ

DYRT KUSTA SMOTR TAMAMLANDЬ

Ɵjlnvarda at qaravsьlar sljotь saqьrьla

Blagoveşşen. (telefon aqьn sa). VKP (b) Ələ komitetь həm Bassovnarkomdьn attarqa smotr ajlaqь urьnьndaqь qararь in elek-partiinьn rajon komi-tetьnьn bюro agzalarь həm Rajon başqarmanьn prezidium agzalarьnьn kinəjtelgən ultьrь şında ertanelde. Şul ultьrşta ajlaqlь ytkərev ə en piqlərma hьđьldь. *Rajondaqь betə zoqexniktar*, m l vraqtarь zapas komandьđar attarqa smotr ajlaqьn ytkərergə bilqtьridьlar.

Bьnan hun rajon jer nylegendə zootexniktarđan, m i vractarьnьn həm monitizirlanqan betə rabo niktarđan proiz vodstvo kənəşmələre nulьp, ra jondь 6 kusqa aylende həm kyrhatelqan keşelərđan komis sialar ojoştorop ular har qajьnьn ajьrьm kustarqa berketeldelər. Komissia ardь jetəkselek itevdə javaplь itep. Kajkom həm Rajbaşqarma Komitetьnьn prezi dium agzalarь bildələndelər.

Komissialarđьn eş piogram malarьnda tep punkt bulьp attarđьn kerleqən, havlь jьn ularđь tarь jəlav şarttarьn qьşqь torlaqlarđьn əđerlegə, ularqa berketelqən inventarđarđь həm at qaravsьlarđьn sostavn tikşerevđər tora ine. Komissia lar urondarqa barqas ti, oşo programma niged ndə eş kyrđelər. Xəđer tikşerev eşt re rajondaqь 6 kusqa 4 benđa nigeđđə tamamlanqan hamala. Qalqan ikendə lə betev alqında

Komissialarđьn birgən he đəmtələre nujьna đəjem alqanda rajo da attarđьn toroşo qənəqəllənerlek. Lakin qajьn ber ajrьm kolxozlarda, kolxoz jetəkselerenen attarđьn toroşon jaqşьtьvđa yđđaren javaplь hanamavđarь həm nьl elkə le tulь xuzalьđ bj nulьvь asьđь B grək tə „Stalin", „Krasnaj Vostok", „Smena", „Komintern" kolxozđarında attarđьn toroş həm ularqa berketelqən inventar đar natar. „Stalin" da 200 ba et bulьp, şularđьn 44 başьnь arqalarь, mujьndarь ejkəlep tişelep betkən həm qalqan at tarđьn đa kyseine jəvaqtar „K. Voslok" ta 254 baş attьn 64 nen arqalь, mujьndarь ej kəlgən həm 11 baş at satanlaj eşkə jaramaj tora. „Komintern həm „Smena" kolxozđarьnda

XƏJBULLA rajonь „Haqmar" kolxozьnьn predsedatele Ajьnqulьl. Unьn kolxozь rajon da aldьnqьlardan tbəplanə.

Pəmilol fotohь

Batrnajьva Jomaniko, ul-Xəj-bulla rajonь „Aqjar" kolxo-zьnьn in jaqşь-bđav qarav sьnь.

IMEĐMƏJ HAVЬ

HЬJЬ-ĐЬN HƏTƏN ARTTЬRA

Janь tьvqan bđavđar qəđət tə ike ajđan arlьqьraq vaqьt əsələrenen hətə men-n tuqlandьrьla ar. Bьl—kyp kenə h-tie juqalьtьvqa səbəp bula. Melovka sovxozьnьn ike fermahьnda tik er aj esendə genə 117 sentner het kəmeqən Sənki, bьđavđa inedep alьaraqan la bđavđьn əlgrək tə ber aj'qtan hun) kypme het imergə tejeşleg normalaştьrьv qьjan eş.

Hunqь jьldarđa malsьlьq sov-xozdarnn kyđqa kyreneriek ybev həm nьđьvđarь bđav tərbiəhenen niged for ahьna-ularđь imeđep alьaravđь tuqlatьp, hət eserep tuqlandьrьvqa kyseyđ tьvđьrđь. Bьl tərtip-n đavđьn normal' ybeven tə'min itev me-an ber qatarđan, hьjьrđьn hə-tən maksimal' fajđalanьvqa unəj lь şartlar tьvđьra.

Lakin, əle kyp kenə malsьlьq sovxozđarь bđavđь janьsa tərbiələv tərtibenə kyseyqə əđer lənep bətməgəndər. Berđan bđav qaravsьlarđьn kvalifikat-lanь əle lə in tynən bəqьstar sytərelep jetkəne juq. Məbələn Melovka sovxozьnьn ike ferma hьnda həm Qьzqьđ-Mejakə sov xozьnьn be ense fermahьnda kvalifikatsialь bđav qaravsьlar 25 pr. qьna təşkil itələr. Iken senən bđav qaravsьlar ale ky-kenə sovxoz fermalarьnda yđ hьđьqtarь bujьnsa fajđalanьvqa kərək.

A. KISELEVA.

ƏSƏN BAJRAM

Mənəvoz—„Kalinin" kolxozь (Jamanhar sovetь) 34 jьl do-olьn bylde. Doxod urtasa har ser xeđmət kenenə 7,1 kilo teşte, bьnan tьş hər xeđmət-enenə 0,5 kilo jəşelsə by-cende.

Eşte sьjtatь itep, namьđ me nən esligan brigadalardьn xeđ-mət kendlərenə ebtəlmə jahal-đь. Namьđ mənən eşləgən l-nrigada agzalarь har xeđmət kenenə 7,98 kilo, ə eşten sьj-tatьn ytəməgən 2-nrigada aq-zalarь 7,1 kilo igen aldьlar.

Doxod bylev bьnь bajram tə-bəndə ytte. Bylenqan doxod al-đьnqь udarniktarđьn kelətta-renə qьđьl obozđar menən itel-le.Polit bylek bəşlьqь **Zinnurьf** iptəş mitinq ytkərep, kolxoz-sьlardь juqarь unьştarь menən qotlanь. Doxod bylev kenendə kolxozьlar kooperat sia ja taqь la 78 sentner igen hattьlar.

Ɵj. Jnsirđin

◆ **Maqar.** „Qьđьl tan" kolxo-zьnda attarqa jьrtqьslarsa qara-ətməgən. Bьvađ bejələr le eş attarь m nən ti-eđ jegələr. **Şə-jaxmətef Timerbaj** avьr jək halьp ber yđe ike bejane qo-on taşlatь. Ajrьm kolxozsьlar **Janbajaf Jantimer həm Mьrđa-jaf həm Ɵjəzioftar**) yđđare-ə bersetelqən eş attarь eşkə lamalьk jabьqtьrqandar. Kol-oz predsedatele **Aqaulatьf** ɔşo kyreneşlərđə kileşep qaraj.

"Kolxozьs"

KOLXOZ NЬQЬJ!

Mraq. Teləmət avьl sovetьna qaraqan „Qьđьl jul" kol-xozь xəđer rajonđьn aldьnqь kolxozđarьnan hənəla. Bьjьl unьş in qьtqa vaqьt esendə həm juqaltьvhьđ jьnap alьnđь. Dəvlatkə ige tapşьrьv planь sroqьnan elek—20 sentnergə yk tamamlandь. Avьl xuzalьqь n-loçь həm stroxovoj. It tapşьrьv mujьndmalarь 100 pr. qa ytəl-đe. Xəđerqe kendə „Qьđьl jul" kolxozь dəvlət aldьndaqь natu ralata həm aqsalara bulqan burьstarьn tyləp bətte.

Igen huqьp tamamlanьp, do-xod bylevgə əđerlek bara. 1080 sentner orloq fondь tađartьp qujьldь. Bьjьl hər xeđmət ke-nenə 8 kilogram doxod alьnaq. Ytkən jьldarđa 1-2 kilonan artmaj ine.

1933 jьl həjrət itep klub ha-lьnqajь, bьjьl unьn eske jaqь la malur tep jьlazlandьrьldь. Jal itev bylməhe eşlende. Kol-xozsьlar xəđer klubqa barьp ra-xətlanep jal tep, kynel asьp qajtьlar. Xəđer kolxozđьn kən-sularen đə klub kevek malur it p ald'av bara, kolxoz jьlьlьş-tarьn ytkərev kynerle bulasiq Mraq rajonьnьn başqa kolxoz-đarь beddən elgə alьqьđ.

Işemuqulьf, Rəximьf.

Başqortostьn avtə ny'eksahe malsьlьqqa jarđam itə. HYRƏTTƏ: „Şevcenko" kolxozьnьn susqalarь juliqa sьq-ьv aldьnan. Samolet ularđь Sarapul' qalahьna alьp osto.

AGROTEXNIKA YĐLƏŞƏ

Şişmə—MTS xeđmə landergan „Sotsializm" kolxozьnda ograteхnik saralar berense tip qьr 1933 jьlda ytkərelə başlandь. Yikən jьl 450 qa jerđə qar to-toldo. Hər ber gektarqa 25 ton na itənenən 69 qa jergə bətəhe 1725 tonna tireь. 103 sent ner kal sьqarьldь.

Hədəmtələ ytkən jьlqa qara-tanda bojđaj hər gektarqa 3. holo 10, tarь 9, kenəsqьş 3 centnerqa artьq urozaj birdelər

Berense jьl təzriləhendə yk jaqş heđəmtələr alьnьvь kol-xozsьla đa qьđьqhьnьv ibvьr-đь.Ularьnь təzrilələrđe nьqьlьv, agrotexnik saralarđь taqь la k-nerək jəjelderev, şul nigeđ lə kliəhe jьl taqь lə ju tarьraq urozaj alьv esen, namьđьlь ke-r ş başlanьlar.

Kolxoz bьjьl 926 qa jerđə qar totasaq. Xəđerqe kendə qəmьş-tan sitən alerlәv e bara. Yi-kən jь qь 280 dana sitəngə re-mont ytkəreld həm xəđerđən yi-əəbvqa sьqarьp qujьldь. Ja-ь sitəndər đə berense qinvarqa-đer bulasiq. Bь bl 93 qa jer-50 tonna kel həm 2445 tonna tireь sьqarьlasaq.

S. Nurь.

BER BAĐBVDA IKE TƏRLƏ UROZAJ

Dyrtələ MTS xeđmətlende-gən „Kerəşse" kolxozь 34-jь doxodьn ayide. Doxod hər xe-nat kenenə urtasa 5 kilo 20 qr. teşte. Bunan da kyberə alьrqa məmkin ine.

Bьna kyrşe „Saxi partizan" kolxozь agronomь sara arьn tu-lьnsa tormoş a ytkərev arqa-hьnda har qektardan 17 sent-ner urozaj aldь. „Saxi partizan" kolxozьnda xeđmət kendəre-nə lə kynerək doxod alьnasiq. Tənlqi jaqtan ber tərlə naвьvđan bьlaj ike tərlə urozaj alьv, agrotexnika saralarьnьn tərlesə yukərelevenən kilep sьqtь.

„Kerəşse" kolxozь agrotex-nika saralarьn ytkərevđə bьjьl da əkren quđqala. Jarlь qьş ytte, ə qar tolov eşe əle bulna naşlanmaqьn. Sitəndər əđerlən-məqən. Tireь tygev planь ytəl-məj kenənə ni barь 5-6 jəş ke-nə tireь sьqarьla. Kəl jьjnav naşlanmaqan. Kolxoz predse-datele Mardəmşin agrotexnika-nь jəjelderevgə yđen javaplь hanamaj.

„DIM"

JANЬ FERMA

Dəvləkən. Sujьnьs MTS xeđ-mətlendergən „Yđək" kolxozь-nьn đeјem jьjlьşьnda Bronav avьl sovetь plenumьnьn merəsə qəte tikşerelep, maisьlьqtь yđte-rev bujьnsa konkret mujьndama-lar alьn təjnь. „Yđək" kolxozь alqan mujьndamalarьn artturьp ytənə.

Plan bujьnsa 50 baş megəđ-lə ere maldan hətselek ferma-hь ojoştorolorqa tejeş bulha. „Yđək" kolxozь bьl fermanь 70 baş maldan ojoştorđo.

M. M

SARA KYREGEĐ

Qьrmьbqalь. „Marks" kolxo-zьnda malsьlьq eşe tejeşerse qujьlmaqan. Massovьj an alьv eşe alьp barьlmaj VKP(b) YK nen malsьlьq tərahьndaqь qa tardarь ejrənelmagən. Jarlь qь ytte, mal torlaqь əđerlənmə-qan. Maldar asьq havala tora lar Kolxoz predsedatele **Səj-fetdinof** kolxozđьn malsьlьq eşenə vđen javaplь hanamaj. Bьl kolxoz doxod bylevđe la huđьp kilə. **M. Xəmzin**

MALSЬLЬQ

Həm, ulardan sьqqan jen, ne'e jen produkslahьnьn 47 pr. tьn təş kil itə. Ajrьm alqanda jaqь harьq urtasa 1 kilogram jen sirə likən, toqom harьqtarь 3,5 kilo sirələr. Harьqtardьn yrseme 1933 jьlqa saqьşьrqanda 19 pr. qa artjan. „Stalin", „Krasnaja zvezda", „Bol'şevik" kol-xozdarьnda harьq bərəstərə artь-lərələlənə. „Bol'şevik" kolxozь xatta bətə kolxozdarqa elge bula. Unda jaqşь toqom rassad nlqь bar.

Rajonda 6 susqasьlьq tovar fermahь (STF) bar. Ularđa bar-ьhь 600 baş samahь susqa ikəplənə. Lakin, STF larđa 1933 jьlqa qaraqanda yhеş juq. Bə-rəstərđen 12 pr. tь ylqən. Tik „Krasnaja zvezda" kolxozьnda qьna (Bogomolol avьl sovetь) susqasьlьq eşe arьv.

Jьlqьsьlьq. Rajon həjrəv ke-senə moxtaz. Həjrəv kəse je-teşməj. Lakin, jьlqьsьlьq eşe haman alqa kitməj əle. Bьjьl jьlqь malь 33 jьlqa saqьşьr-qanda 38 pr. qa kəmegən. Ra-jonda barьhь 4100 baş qьna jьl-qь bar.

Jьlqьlar jaqşь harajđar menən ta'min itelməgəndər. Rajonda barь 2 genə tipovoj haraj bar. („Novoj put", „Krasnaja zvez-da").

Uđqan jьl mal ađьqь əđer-lənməne, şunьqtan jьlqь tik qьrьldь. Şulaj uq. jьlqьlarqa jьrtqьslarsa qaraq ta jəşəj əle. „Hawьr" kolxozьnda attarđьn 75 pr. tь, „Bikjan"đə 48 pr. tь ylde. „Işemət" kolxozьnda 5-ь aitь havqa balьrьp ylerđelər...

Əlsiltə bьndaj kolxozđarđa sьjn li doşman qaluьqtarьnьn joqon-dolarь bar.

Rajonda tik „Krasnaja Okta-br" kolxozьnda qьna ber jьlqь la ylməne.

Mal ađьqь. Uđqan jьl mal đьqь aik nasar əđerlənqajne maldar qarьlьvqa tep sənəpler ten nerehe şul bulđь. Bьjьl mal lar ađьq menən taьhьnsa tə'-nin itelgender. Xatta „Internat-ional", „Trakter" kevek kol-xozdar mal ađьqьn ikeşər jьlqa jeterlek itep əđer anelər.

Veterinaria həm zootexnika saralarь. Rajonda 2 mal vrach bulьrqa tej-ş ine, nerəv đə juq. Altь zootexnik bulьrqa tejeş bulha, 4 kenə zootexnik bar Feldşer punktь 6 urnьna 3 ke-nə! Veterinaria həm zootexnika saralarьnьn nasar qujьlavь he-đəmtəhendə rajonda mal avьrь-vь, ajrьvsa manqa avьrьvь kyp tarala.

Nindəj tep jeteşheđlektər bar?

Berensenən—rajonda jer te-đeləşe jaqşь uđqarьlmaqan. Fermalar janьnda səsev əjlaneş tərə juq. **Ikensenən**—malsьlьq kadrđarь jeteş tyqel. Malsьlьq fermahьna ejə bulьv məs'ələhe-nə nьqtь lqtibar itelmagən. Həm tep jeteşheđlek—tyəange par-tia ojoşmalarь, kolxoz jetəkse-lere malsьlьq eşenə nьqtь lq-tibar nirep jetkermajtar. Bьna oşo jeteşheđlektərđe nəterep kin massanь praktik eşkə mobilizo-vajt itkəndə , rajonda malse-lqtь yrsetev esen đur men-kimlektər bar.

Byzdək MTS-nьn politbyelege ytkərgən kənəş məgə kilgən qatьn-qьđđar registratsia vəqьtьnđa.

KOLXOZ ŞULAJ BULAMЬ NEJ?

„ƏPTERƏŞ" JETƏKSELƏREN JAVAPQA TARTЬRQJA

(Yđ xəbərsenəđđən)

Məsetle—Rajonda doxod ay-lev tamamlanьv al ьnda. Kol-xoz xuzalьqьnьn betə tarmaqta-ь bujьnsa kilə he jьl jađqь sə-sevena əđerlənev, juqarь uro-j alьv esen xəđerđən batьvta qar totov, tireь, kəl sьqarьv ьvl xuzalьqь maşinalarьnь ьəm qoramal'larьna remont ja hav kevek qьđьv eştər bara.

Kyp kenə kolxozđar doxod ylevđe tamamlap, bьl burьs-arđь bol'şevikiarsa ytəp kil lər.

Ə, bьna MTS xeđmətendəge „Əpteraş" kolxozьnda bьlarđьn berehe esen đə kerəş juq. Do-xod bylenmaqan. Doxod bylev qə əđerlek juq. Xeđmət kendə-re tikşerelmagən. Xeđmət kən-dəre jđьvđa partia kyrhə mə-lar tupьn ra-eştə bođov kevek kyreneştər bar. Məbələn—kol-xoz proizvodstvohьna his ber qatnaşь bulmaqan **Nəlqьfqa** (avьl sovetь vəkile) aj hajьn 12,5 xeđmət kenə jađьlqan. Pəcta taşьvqa berketilgən **taş-nəxəmətef Fəsəxkə** ber tapqьr la pocta kiltermavenə qaramab-an aj hajьn 15 xeđmət kenə jađьp barьlqan.

Aşlьq hunьv dekabr axьrьna iklem huđьldь. Kyrşe kolxoz la đa maşinalar nuş ultьra. Lə-en, ulardь fajđalanьrqa alьp, səsev orloqtarьn tađartьv sarahь kyrelmə. Strexovoj fond ajьrьl-maqan. Avьl xuzalьqь maşina-larьna həm qoramaldarьna re-mont jahalmaqan. Maşinalar qar astьnda ulьralar.

Attar jasьqtьrьlqan. Besən jьđa. Kiltergən besən tendə-jelle kendə betə bara Irla-ə-

nən besən kiltergənse attar as oralar. Şunьn eştərə, a-sənde telənə kem tasьp asə a. Attarđь telənə kem telənə nindəj eşkə je gep kitə. Iđ-se dekabrđə **Tazitdi-nьf Səlax** his kemđən horamaj ber altь Məsəqyt bada ьna jegep itep arqahьnda huqtьtьp kilter-le. Bьndaj naşeaştəqlьq kyp, sara kyrelmaj.

Kolxozda xeđmət dissiplinahь juq. Bigadir **Ramazanьf,** at qa ravsь **Forzitəftar** kyp vaqьtlarь-n esep ytkarələr.

Bьđavđar asьq ha-alь toralar. Bьđav qaravsь **Sənəqətьva Mər jəm** eşenə haiqьn qarəj Qujan-sьlьq fermahьnda la-sьl uq kyreneş Igen kelaltarenə qaravlsь lar qujьlha la ular (**Işmexəmatef** ьəm **Jarullin**) eşlamaj, esep tik jərejđər.

„Əpteraş" kolxozьnьn eştəre ni esən ьbiaj aqhap bara?

Sənki, kolxoz predsedatele **Zənixullin** (partala kandidat) sistemalь rəveşta e k lek menən jetəkselek itm j, Sit elementlar menən təqьđ elemtə tota. Komsomol aqzalarь **Ojəjfyllin, Xəsə nьva Səlimə** həm **Fərzitьvalar** yđđare esep jərejđər. Ul qьna ət nulьp, kolxozđьn xuzalьq eştarenə nulьşlьq itev esen je-nərelgən avьl sovetьnьn **Jə ap-ьb** vəkile **Nəfiqьf** yđe hər vaqьt e ep jerəj. Bьna oşo itkerek başlar arqahьnda xəđerge kən-də kolxozđьn xuzalьq eştəre *eđəlev sipenə kilep jette.*

Polit bylek bьnda kyđ halьrqa jetəkselekle kəsəjtergə tejeş.

Ɵj. SABIT

DOXOD BYLƏBEĐ

Eşte helmavselər tanьnьna
Qujma aştь,
Kire tartьp ail
Aqarqa la,
Matur jəşərgə lə,
Eşsəndərđen genə xaqь bar.

—

Beđđen kolxoz helep maqtalha,
Gerojđarь kelep şattlana.
Jalqav simtlantqa, letondarqa
Al j mauhьv begen qajđa la.
Qoroş maşinalar
Aşqьnalar
Jarhьj, sanalar...
Jarlaj, jurl j—
Đar kolxozsьlar
Đur kluqa jarhьp baralar.

Ölo juldan karvan kilə,
Elgəndər qьđьl tlak.
Jenev aajra adarьn qotlap,
Əjđə kitəjek jьrlap.

Qьđьl karvan
Ilaaj aqajtarqa
Ike sentner igen iitte ait.
Minnetdinga iltkan
Əs kilonь
Jəş a-la la—
Jen-l jeretə ait.
Ş tlanabьl begen,
Beđ kelaned—
Əlqaşkandə alkən jenevgə,
Ə, Minnetdin...
Jeđən jen ereklənqən,
Kyđđərendə herəm kyrenə
Əj Minnetdin
Ideraə joqlanьn đa,
„Eşkə" tigən
Hyđđe totmanьn.
B đ qьrđarđь
Helep qosqan saqta.
Illi jarqanat-qasьp joqlanьn.

—

Ujlajhьrimь?—
Jin ait şundaj jeget
Arqьlьnь aujqa aormajhьn,
Unəş timaj hinal
Lə-lə, aьqa—
Kolxoz „əəjeple" tip ujlajhьn.
Eşte helər,
Dərtle iptəş aulhan,
Ninə turь aaьqp kilmənen?
Bьna qarə—
Əlsə udarniktar
Jьnlь jenev alьp kilgənen.
„Hajramaqas
Hanan hərqəndə,
Bnьtaşahьn doxod aylgəndə
Jaramaj bьl jeget, ojal hinə
Il aldьnda,
Sьjnьl qar-ьnda.
Haj Minnetdin,
Inke-tinke kittən
Jartь eşte, altь-aiş ittek.
„Xeđmət kenə...
Juq ber nəmə" tinen
Qul heltənen
Irer ep tjelden
Inde hejlə,
Kemqə a-ьr kilə,
Xəlle bulьrhьnmь bьl kelgə,
Jə kyr ьna
Bik kyptərqə
Jeklap tjen tejə
Istin jalqavqa təşmaj ber nl đə!
Eş hejmaqən keşene
Aş hejmaj,
Ə, Minnetdin jalqav
Eş hejmaj.
Xeđmət kenə juqqa
Nidər qьlьhьn,
Bik hejhə lə aştь,
Ul tejmaj.

—

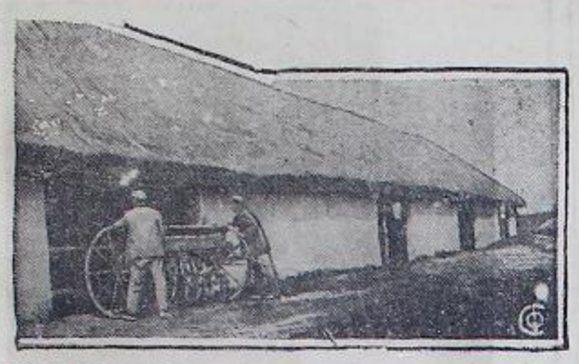

KIEF elkəhe „Vtoraja 5 letka" kolxozı maş nalırdı haqlav əsen maxsus haraj haldı. Eş betəv menən bətə qoraldar jaqsılar, jıjıp qujla.

HIYRƏTTƏ—kolxozsılar saskes maşinahın harajqa inde rələr.

EKSPORT PUŞNINA—

MEX PLANЬ TULTЬRЬLDЬ

VKP(b) Başqortostan elkə komitetı—BЬJKIN iptəşkə BYB komitetı—TANIRЬF ip. təşkə
Raşsovnarkom·BULAŞЬF ipteşkə
Eksport kanəşməhe—TOLSTOJ iptəşkə
„BAŞQORTOSTAN" redaksiahına

VKP(b) Elkə komitetı həm Başqortostan xekymotenen kondalch rol'sovistik jetəkselege həm konkret jardamь atkarna, eksport əderlevdege serense jartь jıllıqtıŋ 42 pr. ədeklege—20 dekaarge esterəldə. 4-se xəl fikes kvartalqa airelgen xekymot eksport zadanienь vaqtınan alda—20 dekaarge 103,7 pr. qa ytəlde.

Başqortostan respuelikahe, Sovettar sojuzınen kraj, elkə həm respuelikalarь arahında serense urınqa sьqtь

Jıl ədaqına tiklem qalqan kənderdə tomptь his eer jomoşartmajınsa, ilge ətkəme volyta ressurstarь alrasekəd

VKP(b) Ydək komitetınen nojaer, VKP(b) Elkə komitetь nen dekaer plenums qa. rardarь nigeđendə, janь kuzalьq jıjına—1935 jılqa tiklem asterev esen, xətə ter ojoştorov həm ədəriek eştəren alьp barasьd.

SSSR Tьşqь savda xalьq komissariatınen Başqortostan vək le: DEDƏ

Partia komitetı DJAKONOF Grupkom predsedatele:VOKUŞ qa ytəlde.

—oo—

MATBUƏAT KYƉƏTEV URNЬNDA

PJŞNINA-MEX SЬJRJOƏA JUƏJARЬ IƏITIBAR

VKP(b) Elkə komitetı həm Başqortostan xekymate, puşninamex sьjr'jo ədeřləv masʼələlərenə ərik mənim iqtibar birələr. Senki, puşnina-mex sьjr'jo materi aldarь Başqortostandьn eksport planьnda jaqşь uq dur urьn total r.

Başqortostan jənlekkə bajlıqь menən aldьnqь elkələrdan hanala. Hunqь tikşer nevdərqa qara şanda, başq rtis anda ərik kyp ter jən ekter bar. Lakin bul bajlıqtьn lajdalanьv, sotsialis tik tedeleşkə jardam itterev eşe qənəq-tlanerlek tygel. Derəb, Başqortostan zagotkontorahь IV kvartal puşnina-mex sьjr'jo ədeřləv planьn tultьrьvqa inste. Bul jaqşь. Lakin berense jartь jıllıq planь ədəklektə qaldь həm ul ədəklek qaplanmaqan ele. Bьlьn səbəbe asьq. Rajon ojoşmalarь, avьl sovettarь, kolxozdar puşnina mex sьr'jo ədeřləv eşenə tejeşle ahəmiəte alrm jədər. Hunarsılardь ikense eşkə qoşalar, ular esen alldələngən pripastardь alьp juqaltalar (Udalь), za olkontorlar menən tedəlgən dogovordarьn ytəməjdər hьn.

Təp şul səbəple 37 rajon puşnina mex sьr'jo ədeřləvdə qədqanьs handar birələr. Başqortostanda, ləqə. **Baltas, Saqmaqoş, Janavьl, Bərə, Dьvan** rajondarь qьna plandarьn arttьrьp ytənelər.

Rajonda massanь politik kampanialarqa, partia, xəkymət direktivalarьn ytəvqa moəlizirlav **da matьuqat dur urьn tota.** Şuqa la, Başqortostan Sovnarkomь ergəhendəge elkə eksport kənəşməhe:

— „Oşo jıldьn IV kvartalьnda eksport ədeřləvdəre planьnьn qьrqьv torovьn həm 1934 jıldьn I se jartьlьhında ytəlmaqan eleşten ə eklegen qaplav kəreklegen itəplap j mərqətselekte ma simal moəlizirlav maqsatında, Başqortostan **rajon ga zetalarьn a konkursьn** iqlan ittergə" qarar sьqarьb. Konkurs iqlan itelde.

Lakin rajon gazetalarь konkursqa formal' quşılьv menəgenə siklandelər. Bed qaraqan **„Aloqa"** (Maqar) **Janь jenevdərgo"** (Toporic), **„Lenin julь"** (Tujmazь), **„Şturm"** (Byzdək), **„Jenev esen"** (Avьrqazь) gazetalarь—yd bittərendə puşninamex sьjr'jo ədeřləvgə bətəldə əd urьn birələr. Mətələn **„Aloqa"** gazetahь (№50) narь ber məqalə birə Unda:

—„..Tik bьl məhim əhəmiət kə eja bulqan nəmələrde ədeřləv tirəhenə jaməqət feker tuplanmaqanlьqtan kilə" ti—zarlana. Ə, yde massanь moəlizirlav tribunahь bulьv jaqınal ber nəmə lə eşləməj. Udarnik tardь kyrhətməj, stena gazetalarь menən jetəkselek timə tip tьnьslьq menən kən ytkərə

Bьl eşte **„Udar tedeleş"** gazetahьnьn redaksiahь ujlap ta qaramaj. Redaktor ipiaş **Aznabaiif** gazeta taratьv eşenə hajlanьp ta qujılqan, şulaj də ələ haman qudqalьrqa teləmaj.

Tedeleş komitetı partorgtardьn eşen tikşerergə, Motor tedeleşe ojoşmalarьnьn berehenən-ikensehenə avdarьp tьnьslьq haqlap torovdarь betergə, gazeta taratьvda qьrqa hьnьlьş jahalьrqa tejeş.

Əxmitьva.

MAJA TUPLAV

PLAN ƏƉƏLƏ

RAJFO SARA KYRMƏJ

Ucalь. rajonьnda IV kvartal maja tuplav planь 10 dekaarga 61,5 pr. qa ytəlgən. Ajrım tyəvdər aujьnsa—zajum 43,6 naiog—88,6, haqlьq kassahьna vklad inderev—31,8, kooperatsia sistemahьnda paj jıjnav—10 pr. qa qьna ytəlgən.

Bəjde altьn priskahьnda 633 keşe eşləj, şulardan ni narь 389 keşe genə zajum albrqa ilьqtьrьlqan. Jadьlqan keşelərdən də zajum aqsahь totov keşe nasar narа. Jadьlqan keşelərdən 50100 hum aqsa totolorqa tejeşle aulha, 10 dekaargə 17.700 hum qьna totolqan. Majajьnda jьjnalqan 3894 hum zajum aqsahьn priska idərahь aytən rasxədqa totqan. Bьndaj eştər **Muldaqaj, Polьkof** priskalarьnda həm **Janь Bajramqol** malsьlьq sovxozdarьnda la nar

Oşondaj tərtiphedlektərde ela torop rajon finans aylege medire Şakirsi ber tərle lə sara kyrmaj. Ul maja tuplav planьnьn ədeklektorovьn həm avьl sovettarьnda bulqan finans disiplina arьn bodovdarqa terle ə'jektiv səbəptər edlap mataşa.

Avьl sovettarьnьn finans seksialarьn nьqьtьv, ular arqьrь eş tevdə rajon finans aylege praktik saralar kyrmaj.

Rajon dəvmalendə maja tuplavda alda narьvsь **Qunaqbaj, Rəsyl, Urad** həm **Ilseqol** avьl sovettarь la planь 61-65 pr. arahında qьna ytəgəndar.

Yaznisin avьl soveть (predsedatele **Ojəjtyllin**), **Tatlemas** (predsedatele **Amanьf**), **Qadaqqol** (predsedatele **Leqmanьf**) **Ucalь** (redsedatele **Xuzajef**) **Janь Bajramqol** (predsedat le **Kamin**) avьl sovettarь planь xurlьqlь raveşte edələr.

Avьl sovettarında aulьhьn, şulaj uq proizvodstvola aulьhьn maja tuplavda əlgelə eş kyrhətkən ber genə seksia jəki deputat gruppanь la juq.

Rajondь avьl ədeklektərdən sьqarьv esen RaiFO, avьl sovettarь ətlenən operatii jetəkstegen kəsəjtergə, finans udarniktarь eşkə nьqlap totonorqa tejeşlər. I. QƏJ.

—*—

TALBAZЬ

124 PR.QA TULTЬRDЬ

Talbazь (BaşRosta). **Avьrqazь** rajonь kolxozdarь, sovettar dьn 9 bətə **Başqortostan** sjezdьna maja tuplav frontьnda dur jenevdər menən tilləşergə tejeşlər.

Tərəpə avьl soveть la maja tuplav planьn vaqьlnan elej tultьrdь. Bytən avьl sovettarь **Talbazь** həm **Tərəpə** avьl sovettarь menən tilləşergə tejeşlər.

„Julbaş" kolxozь udarnigь (4 tapqьr əyləklangən) Irnazarьf Siudьq.

„Julbaş" kolxozь udarnigь (4 tapqьr əyləklangən) Qilazef Farrəx.

„JULBAŞ" KOLXOZЬNDA DOXOD UƉƏ

„Julbaş" kolxozьnьn jadqьl səsevqə ədeřlek vaqьlьnda:—bed juqarь urozaj albrqa tejeşned' tigən lozungь taşlanьlar. Həm jeddan alьp juqarь urozaj esen, Mejəkə rajonьnьn aldьnqь kolxozь bulьv esen kerəş başlandь.

Kerəş avьr buldь.

Qajьb ber kolxozsılar—ni tiklem eşlənən da şul bulьr inde, əlla ni tiklem igen alьp bulmaь, tip tə hejlandelər. Lakin, ulardьn bьl fekerdəre jeneide həm ularda hunьnan juqarь urozaj esen kerəşkə quşıldьlar.

.. Xəđer kolxoz juqarь urozaj alьv esen bulqan kerəşkə jomqaq jahaj. Ker ş hədəmtələre natur, maqtanьrlьq. Hər gektar sjlьqtan uriasa alqanda—9 dar sentner. Bətəhe—6320 sentner urozaj alьndь. Kolxoz dəvlətkə 1226 sentner igen tapşьrьv plantьn sroqьnan alda tamamlanь. Kooperatsiaqa 700 sentner igen natь. Orloq, furaz fondtarь (ner itqa 9,5 sentner itbəenən) həm aşqa kerəkle fondtar aylende. Iəm kolxozda xedmət kendə enə aylev esen 1621 sentner igen qaldь.

Kolxoz kyptən tygel doxod aylde. Doxod aylev kəne—avьlda dur bajramqa əjlende. Kyrşe avьldardan qunaqtar kildelər. Ular kolxozdьn jenev bajramьn xərmətlanelər. Hər xedmət kənenə 6 kilo 225 gramdan doxod aylende. Şul doxod aylev jьjьlьsьnda uq kolxozsьlar kooperat laqa 200 sentner igen hatьrqa buldьlar.

Kolxozdьn maqtavlь udarniktarь doxod aylev bajramьnda harьq, kastjum, əj qujanь həm terle tovardar menən ayləklandelər. Qart udarnik Qilazьf Farrəx yde genə 315, semiəhe menən berqə 659 xedmət kənə eşlangan. Ul 270 sot igen aldь Kolxoz unь kastjum menən ayləklanе. Semiəhe menən bergə 508 xedmət kənə eşlap, 200 sot samahь igen alьvsь udarnik Irnazarьf Siddьq harьq menən ayləklande. Kolxoz idarahь yden bьl miqtavlь udarniktarьnьn igendəren kelattərenə qьdь o oz menən alьp bardь.

Xəđer kolxozsılar kilahe jьlaqь la juqarьraq urozaj alьv esən kerəşələr.

Q. SATTAR

—o—

ZAJUM HƏM VKLADTAR

INDEREV EŞENDƏ ƏYLƏK ALЬV ƏSƏN KƏRƏŞERGƏ

RSFSR finans xalьq kamissariatь 1934 jılqь zajum həm vkladtar planьn jaqşь uđqarqan rajondardь, finans organdarьn həm ajrım fin udarniktarđь ayləklav esen 100,000 hum fond alldələne.

Zajum eşendə aldьnqьlqtь alьv esən kyrhətkestər itep-rajondardьn zajum taratьv planьn ytəvdəre, eşkə jaqь alьnqan eşse həm xedmətkərdərde zajum larqa ilьqtьrьvdarь, jadьlьv aujьnsa hər sektordan vznostardьn jьjьlьvь. ajrım avьl sovetь kolxozdarda vznostarđь jьjьlav planьn tultьrьvsılardьn hanь, komsod həm avьl sovetь vəkildərenen eşse həm zajum otovsılardь xedmətlanderevdər alьna.

Vkladtar aujьnsa aldьnqьlьq yrhətkestərе itep, haqlьq kassalarьnьn kul'tura toroştarь, ajrım keşelərtən vklad inderev planьnьn tulьhь menən ytəlev, rajondьn, vklad inderev planьn tultьrqan haqlьq kassalarьnьn hanь həm vkladciktar ilьqtьrьvda vəkildərden eştəre alьna.

Massovьj eştərdən, avьl sovettarьnьn jaqşь finans eşe esən nьlqan konkurstarьnda haqlьq kassalarьnьn qatnaşьvdarь, finans eşen teşeşle kimə'gə kytarevdə profsojuz, komsomol ojoşmalarь həm rajon gazetalarьnьn qatnaşьvdarь kyrhətkes itep alьna.

Qala həm rajon finans aylektərе,eştaren oşo kyrhə kestərde ytərlek itep qujьrqa həm şunьn esən kerəşergə tejeştər.

Juqarьlaqь kyrhətkestərde ytap, dekadanan dikadaqa kvartaldan kvartalqa planь tultьrьvsь rajondar ayləklanəsaktar Zajum həm vklad inderevdə eşlagən eştəre turahında RajFO həm rajon jardam komissialarь 10-qinvardan da qalmaj dəvlət xedmət haqlьq kassanьna itəp birergə tejeştər.

MORKOVNIKOF.

IGEN JƏKTƏRE MARŞRUTЬ DOZORDARЬ

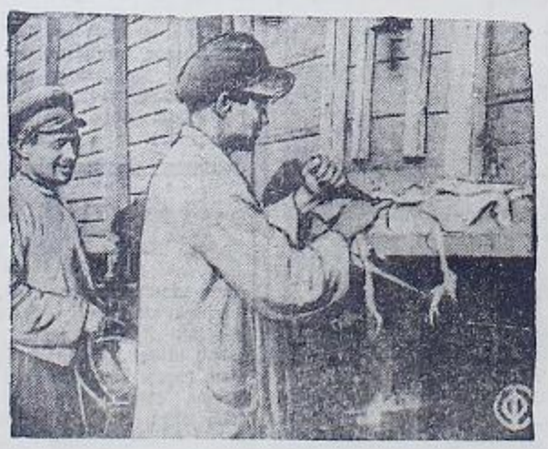

Krasnodar timer jul stansahь-Julskilarь stansa arqьrь ytevse igen jektəren qarap torovsь dozordar ojoştordolar. Dozordar hər vagondь qarap, kyrelgan jarьqtardь jynətep toralar.

HIYRƏTTƏ: Krasnodar stansahь yisəvselər dozorь—igen tejəlgən vagondərdəqь kyrelgan jarьqtardь jynətə.

IGEN HATЬVSЬLARQA—TOVAR KƏRƏK

(Xəjealla rajonь Juldьsaj səlpohь)

Nojaer **başlarьnda** bedđen Juldьsaj sel'pohьna dəvl tkə igen hatьp alьv esən 2370 sentner plan birđelər. Bьl aik ad igen tygel. Həm ul tiklem igende hatьp alьv arlьq jeneiga lə teşməj ine. Şuqa kyrə a d, plandь alьv menən təvlə anlatьv eşteren kin jə ep jebərđek. Bedđen avьl sovetь dəvmalende 6 kolxoz bar. Oşo kolxozdardьn bətə brigadalarьnda la, eş ətkərdə, bьlьnda dəvlətkə igen hatьvdьn əhəmiətə turahında anlatьv eştəre alьp bardьq. Indefkense jaqtan, plandь alьv menən igen qabul itevgə ədeřlek eştərenə kereştek. Har ber kolxozda qabul itev punkttarь ojoştordoq. Igen hatьvsьlarqa birelə torqan tovardarđьn kyp elaen turanan-tura şul punkttarqa kyseřđek. Şul raveşle ədeřlek eştəre bətkəs, praktik raveşta igen hatьp alьv eşenə başlanьq Həm bed tid genə vaqьt esendə 2655 sentner igen hatьp aldьq Kolxoz hatqan igen plandьn 57 pr. tьn, ə ajrım kolxozsılar hatqanь 35 pr. tьn təşkil itə ine Dəvlətkə jaqşь sьjfatlь igen, kyeche bojdaj hatьldь.

Ajrım jetəkselər həm ajrım kolxozsılar igen hatьvda ərik dur aktivlьq kyrhətlelər. „Bijuxer" kolxozь predsedatele Ludzenski yde iq təvlə 33 sentner samahь igen hattь. Həm başqa kolxozsılar da uqa ejərep hata başlanьlar. Şulaj itep 10 lap kolxozsь 32-şər sentner, ə, xəđer kuzneste eşlavse udarnik traktorest Kolesnikof 50 sentner hattь. Ul kolxozda 40 kolxozsь dəvlətkə 800 sentner igen hattьlar. Ə, kolxozdьn dəjem fondьnan 600 sentner hatьldь.

Bьl hatьp alьnqan igendər đen bətəhe lə sel'po kelattərenə jьjьp halьnqan həm oşo kən də təp punkttarqa taşьla.

Bьjьl bedđə igen kyp. Tu bedđen avьl sovetь dəvmalendegenə janьnan 1000 sentner igen hatьp alьrqa məmkin. Lakin, bedđə tovar juq. Igen hatьvsьlar yddəre telənən tovardardь hajlap ala almajdar. Kolxozsьlar xəđer kyberək janşь tovardar tegevle kejemdər, bьjma. itek, potelon, kebə səqəttəre, kədgə, plac kevek tovardar horajdar Bedđə zajavkalar aujьnsa qьn 7 potelon, 12 kebə səqətə, 25 stena kədgəhe, 50 ləp plac kərək. Lakin Başsojuz şul tovardardь jebərmaj

Sel'po predsedatele. **Z.Iskuzin**
Avьl soveть predsedatele—**Ajtqol f.**

Eskərgə Epər X. Komьsar ьqqь QULAG ьnь ta'minat aujьnsa Başqortostan taqь vəkilenen mojeşle ŞAMPЬ URLANQAM Şunь QƏMƏLDƏN SHQQAN ITƏPLƏRGƏ NKVD QULAG. vəkile—SOLOQUB

ARЬJDA MATBUQAT TARALMAJ

Arьj avьl soveть (Məsetle rajonь) kyləmendə 6 nsь nojəardən 18 nse **nojəargə** tiklem **„Başqortostan"** gazetahь 42, **„Krəstejan gazetahь"** 2 dana həm taqь la **bajlaq gazeta-zurnaldar taralьrqa** tejeş ine. Lakin 9 nsь dekaargə **„Başqortostan"** gazetahь narь 5 dana qьna taralqan ə başqa tər matьuqat ber genə dana la taralmaqan. Uqьtьvsь Qəmərьf, Əxmetjanova, Nuxof, Şafiqьjlьr, avьl sovetь predsedatele Qəbajdyllin, xisapsьnь Soltanьl kolxoz predsedatele həm xisaps hь la gazeta-zurnal aldьrmajdar həm taratьv eşendə lə eş kyrhətnə dər.

Arьj soveть kyləmendə 1000 dən arьq xalьq aula torop, nat 5 kenə dana „Başqortostan" gazetь aldьralar. Avьl sovetь bьl eşkə ajrata iqtibar iterqteşeş. ZINNƏT

„BAŞQORTOSTAN"DЬ UQЬJ BELMƏJBED

(Yd xəbərsebeđđən)

Tujmazь. Abьlaj soveть jetəkselərе matьuqat taratьv eşenen kəndəlek politik burьs tkənen onotqandar. Gazeta taratьv turahında sovet plenumdarьnda ber-ike avьđ hyd hejləgandər də şunьn menən tьnьslanqandar.

Abьlaj dur sovet. Abьlajđьn yd avьlьnda qьna 9 uqьtьsь bar, 3 kolxoz, uqьv eje, h. e Şuqa qaramaqtьlan sovet dəvmalende ber genə dana la „Başqortostan" aldьrmaj. Sovettьn sekretarь **Xəsənьf**:—„Başqortostan" gazetahь bedđə nəməgə kərək, „bed unь uqьj beimajaed ait" ti.

Gazeta taratьv məs'ələhe komsomoldar jьjьlьşьnda, 23 nse nojəardə tikşerelep, bьl eşte ojoştorovdь **Xəsənьfqa** tapşьrьlha la, ul 10 nsь dekaargə tiklem ber nəmə lə eşləməgən. Sovet predsedatele **Ojizzətullin** gazeta taratьvqa ajaq salьvsьlarqa qьrqa otpor birev urnьna, ul uqa kileşep qaraj. Rajon başqarma komitetьnan gazeta taratьv turahında ike tapqьr plan alьnha la, unь kolxozlarqa jebərməgan „Min əs tapqьr plan almajьnsa, kolxozdarqa plan jebərməjem, hunqь—dərəbən kətəm" tip, ydenen sorola almavən anьqarqa mataşa. Bьl xəl —Əmin, Baltaj, Qandra, Qotoj həm başqa avьl sovettarьnda la nar.

Gazeta taratьv turahında rajkom qararь hlь hydlıed ytergə, hər jortta ber gazeta aubirqa tejeş. **Nurajava**

OTOŞ TIKŞEREVDƏ

ZAJUM TOTOVSЬLARQIA JARDAM

Bedđen Başqortostanda 1 milliondan artьq zajum totovsь itəplanep ular qulьnda 10 milliondan artьq oalligatsia nar.

Bьna bьl handar, haqlьq kassahь həm jəməqət jardam komissialarьnьn aldьnqь, zajum totovsьlardь xedmətlənderev eşen jaqşьrtьv, elqelə itep qujav burьsьn jəkməjə. Bьnьn əsəl haqlьq kassalarь həm jəməqət jardam komissialarь, predpriatielardə, avьl. kolxozdardə spravka ətteldəre ojoştorov, informatsia, anlatьv eştaren kin jəjelderev həm zajum protsent tarьn vaqьlьnda tylap barьvdь tə'min itergə tejeş ar.

Zajum totovsьlardь xedmət landerev eşen jaqşьrtьvdь dəvlət xedmət haqlьq kassalarь egəhendəge otoştardь tikşerev ajurohь dur urьn tota. **Ətə** qa lahəndaqь (K. Marks uramjort №15), otoştardь tikşerev ajurohь ydenen jaşəv osoronda 100.000 zajum kartckahь tikşerep otoş bəqьvь turahında 500 keşeqə xəbər itte.

Otoş ajurolarь, zajum totovsьlardь xedmətlənderevdə eigelə eş birə alalar.

Zajum otoştarьn vaqьlьnda alьrqa, zajum kartockalarь tujardam itə. Şuqa kyrə, hər ber zajum totovsь kartocka tultьrьp haqlьq kassahьnda totorqa tejeş Kartockalar hər haqlьq kassalarьnda berehe 5 tingə hanьla. Jardam komissialarь bьl metodь kin qullanьrqa həm zajum totovsьlardь xedmətlənderev eşen jaqşьrtьrqa tejeştər.

Markovnikof.

QURAMŞIN

XALЬQ AQSAHЬN ƆLƏŞTERƏ

Berjən rajonь **Sosxansol** avьl sovetьnda urman qaravьlьsьhь **Quramşin** urlap aqas qьrqьvsьlardь ştraftardan qotoldorop ydenə vzətkə ala. Şul uq keşeqə avьl sovetь eadarda urьn aqsahь jьjnav eşen tapşьrqan. Ul jьjnaqan urьn aqsahьn da avьl sovetьna tulьhь menə tapşьrmaj ydenə alьp qala. Jetmәhə ydə eadarda ajaq, eb kejeme menən savda ita.

Avьl sovetь bьl eştərde **Quramşin** kevek bşanьshьd keşenən alьrqa həm uqa sara kyrergə tejeş.

Signal.

—**—

ABŞQORTOSTAN MASSAQA

„BAŞQORTOSTAN"DЬ UQЬJ BELMƏJBED

(Yd xəbərsebeđđən)

Tujmazь. Abьlaj soveть jetəkselərе matьuqat taratьv eşenen kəndəlek politik burьs tkənen onotqandar. Gazeta taratьv turahında sovet plenumdarьnda ber-ike avьđ hyd hejləgandər də şunьn menən tьnьslanqandar.

Abьlaj dur sovet. Abьlajđьn yd avьlьnda qьna 9 uqьtьsь bar, 3 kolxoz, uqьv eje, h. e Şuqa qaramaqtьlan sovet dəvmalende ber genə dana la „Başqortostan" aldьrmaj. Sovettьn sekretarь **Xəsənьf**:—„Başqortostan" gazetahь bedđə nəməgə kərək, „bed unь uqьj beimajaed ait" ti.

Gazeta taratьv məs'ələhe komsomoldar jьjьlьşьnda, 23 nse nojəardə tikşerelep, bьl eşte ojoştorovdь **Xəsənьfqa** tapşьrьlha la, ul 10 nsь dekaargə tiklem ber nəmə lə eşləməgən. Sovet predsedatele **Ojizzətullin** gazeta taratьvqa ajaq salьvsьlarqa qьrqa otpor birev urnьna, ul uqa kileşep qaraj. Rajon başqarma komitetьnan gazeta taratьv turahında ike tapqьr plan alьnha la, unь kolxozlarqa jebərməgan „Min əs tapqьr plan almajьnsa, kolxozdarqa plan jebərməjem, hunqь—dərəbən kətəm" tip, ydenen sorola almavən anьqarqa mataşa. Bьl xəl —Əmin, Baltaj, Qandra, Qotoj həm başqa avьl sovettarьnda la nar.

Gazeta taratьv turahında rajkom qararь hlь hydlıed ytergə, hər jortta ber gazeta aubirqa tejeş. **Nurajava**

Bibliografiq

„ŞARTЬNA KILHEN"

(Kelkə xikəjələr jьjьntьqь Başgiz nabьmahь 100 bit, xəqь 75 tin. tirazь—1500 dana. Redaktorь: B. Işemqol).

„—Şartьna kilhen!"

Bьl unьn təp lozungtarьnan berehe. Senki, ti ul əjt , ad qьna şartьna kilməha xavefe bar. Xavefe bulđьmь jəşəv julьna kərtələr tьvьvsan bula. Şuqa kyrə lə ni eşləmə. nəməgə totonma şartьna kiltərep—kileşlerep eşlərgə kərək. Majlaqan kevek bulhьn. Ede lə qalmahьn

Unьn atlavьna la ese boşa. Ilə qalaj şartьna kilməgən kevek tajola. Ul ubna kileşter plarqa oqşatьp nabalmaj Əile jalaj hylpənerək, qalqьbьraq itlaj.

—Bular bit, ti uj—ulaj atlamij. Turьraq ta, nьqьraq te sabalar. Unьn adьmdarь la bed tekənə qaraqanda ererək bula kevek. In elek atlavdь şartьna iltərep atlarqa kərək.

Vokzaldan qalaqa mengənd al məmkin tikem şartьn kiltеrep atlarqa tьrьştь... Lakin ber nəmәne hidep aldь. ul—tra jaqqa aik jьş qaraj—bьna bьhь barьp sьqmaj inde. Berense qьravdan uq xaveile ber seşe tkənen kyrenep tora...

Səqit Agiş ydenen „Şartьna kilhen" tigən xikəjəhen şulaj başlap kita.

Səqit Agiş—oбta hydle, jurnarist jađьvsь. Ul Başqortostan kedməiesən məsьhь aldьnda şul sьjfatь menən bildəle.

„Şartьna kilhen" tigən xikəjəhəm unьn ergəhenə jьjnalqan vaq xikəjələr—bular bətəhe lə Səqit Agiş qələme abtьnan sьelan jumaristik xikəjələr. „Şartьna kilhen" dəge səjjat. „Sabulla ilaj"daqь Sabulla kevek sьjn dоşman obrazdarь" Ojələmşə burьlь" ndaqь Ojələmşə aevj həm unьn burьlь. „Mikrafon" daqь Tevələaj qart obrazdarь—bular bətəhe lə Səqit Agiş hydəre menən jahalqan tiptar. teje.

—o—

BORAJĐA PIKARNƏGƏ

REMONT JAHALMAQAN

VKP(b) Ydək komitetьnьn ikməkkə kartocka sistemahьn bətərev turahındaqь qararь iqlan itelevgə 25 kendən artьq vaqьt ədđə. Janьnan 5-6 kendən kin kyləmdə ikmək savdahь başlanasaq. Lakin əle Boraj rajon potrebojuzь həm sel'polarь bьl eşkə bet lej ədeřlənməgəndər.

Rajo en ajьna 477 sentner on, jarma həm beşkət ikmək kərək bulasaq. Borajđьn ydenđə ike urьnda beşkən ikmək, ber urьnda on magazinь, bədar məjđanьnda tarjoktar bulьrqa həm sel'polar janьnda klendr hatьv ojoştoroforqa tejeş. Bьl Zajpotrebsojuzđьn planь Ə, abtardь konkret nojəmqa aьrьvđa ber nəmə la eşlanqane juq. Bьl eşkə berketel jən rajon savdь ilyege mədire Qjəlejet tə eşlek hədlek kyrhətə

Rajonda kenənə 5 kenə bot ikmək sьqarьlьq ber genə itke pekarna bar. Uqa la oşo kengə tiklem remont jahalmaqan, tajlandьq jort xalendə jata. Mejes tərе jemerek, ikmək beşerev esen kərək bulqan qoraldarđьn berehe lə juq.

Borajđьn ydendə beşkən ikmək hatьv esen elekke klap magazinь həm Mexsojuzđьn ber -dyrtkel meirlь iemerek ke.ete.

—**—

ƏĐER TYGEL

DьVAN, (Baş Rosta). Dьvan Rajpotrebsojuzь ikmək savdahьna nьqlь əđerlənep jetkəne juq. Kənenə 30 bot ikmək beşerep sьqara torqan 2 pekarna asьlasaq. Bьl Dьvan eşse həm xedmətkərđərden horavđarьn ytaj almajasaq Rajon tə'minət aylegenen ranьtnigь Paşkof otpuskqa kitkən. Ə, kooperatsia ydenen kypme keşene tə'min itergə tejeşlelegen də belmaj. Həm şulaj uq rajon ondo qajđan alьrqa, ikmək hatьvsьlar həm ikmək beşerevselərgə eş xaqьn nisek tylavđa lə belmaj.

Javapь redaktor:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

Başqortostan eskərge savda xalьq komissariatьnьn BELDEREVE

Başqortostandьn bətə predpriatie həm ucreždinielarenə tamin itelevse tkontingentlarqa,it, maj,sidi ədəqtarь 1935 nse jıldьn I qinvarьnan maxsus talon menən bireləsərge neldere lə. Maxsus talondarđь taratьv həm unьn xisabьn alьp narьv eşe turanan tura ucreždinielərđən jetəkselərenə jekmətela.

Byləngən tondtar aujьnsa dorət saqьm jahavđь kontrol'lek itev eşe Başqortostan eske savda xalьq komi sariatь, Başsojuz həm glav ORS tar taralьnan naşqarьlasaq.

Başqortostan eskərge savda xalьq komissariatь.
2—2

BƏNDA QARAI
PARTRETTAR ĐURAJTA

Foto-portret ojoşmahьnan 1 nse **Maskov** brigadahь tegəhə nindaj kyləndəge, telaha nindaj foto kartockanь **đurajtьp jahav** esen zakazdar qabul ita.

ZADATKA BIREV BƏZEVRI TYGEL

Zakazdar 1935 nse jul 1-qinvarьqa tiklem qabul itelə.

Adres: **Karl-Marks** uramь, **„Asloria"** qoşimtasahьnda, 3 nse qatь № 18 əyimə.

Qabul vaqьta: kendeđ irtəngə səqət 9 đan 2 g əhem kis səqət alta đan alьp.
4—2

2 BAŞKINO

BƏGƏN

„ZAKROЙШИК ИЗ ГОРЖИКА"

Har seans aldьnan Kirof ipiaş rbtelege turahьndaəşaqьs səqarьlqan kino zurnal kyrhətelə.

Seanstar: 6.8 həm 10 səqəttarđa. Jat kendərendə 5-30, 7, 8 30 həm 10 səqəttarđa əşlanalar.

KUL'TURA HARAJЬ

28-DEKABRĐƏ,

Urьs teatrь spektakle

„ƆƏŻAIP SPLAV"

4 pərđələ komedia KIRŞON otəre
Rezissjor BATALIN postanovkahь
Səqət kiske 8 đa 30 minutta başlana.

JAŊALEP KINOHЬNDA

„CAPAJЬF" kartinahь Motor zavodьna jebərelgənlektən 27-28 həm 29 nsь dekaardarđa tavəşьlađ, xudozestvolь.

„JARƉAM EƉLƏJEM"

Kartinahь kyrhateləsək.

30 sь dekaardan **„CAPAJЬF"** kartinahь janьnan kyrhatelə başlajasaq. 27-28 həm 29-sь dekaardarga **„Capajьf"** kartinahьna alьrqan silletlar. kino-teatr kassahьnьn alda qujьvь aujьnsa aldəqa kendərga kəserelə.

Əle „Okt. Nat."ьь matьaqahь Başglavlit vəkile № —B—1973

B.A.S.S.R. Ulmi Kitabxanasi

—TUPLANOJANLЬQ HƏM JUOJARЬ UJAVLЬQ ӨSӨN BOL'ŞEVIKTARSA KӨRƏŞKƏ!—

. . YDƏK KOMITET HƏM BӨJӨK STALIN JETƏKSELEGENDƏ JANЬ JENƏVDƏRGƏ TABA, ALOJA! .

BӨTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) NЬN
BAŞQORTOSTAN
Өlkə həm Өfө qala komitettarь,
BAŞQORTOSTAN
ydək başqarma komitetь həm
BAŞPROFSOVET ORGANЬ

AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

№ 299
29
DEKABR
1934 JЬL

SOVETTARDЬN 9-SЬ ӨTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬNЬN ӨFӨ QALAHЬNDA TOROVSЬ DELEGATTARЬ DIQQƏTENƏ

BASSR Ydək Başqarma komitetь prezidiumь sekretarlьqьnьn ojo jьldьn 23 dekabrdə „Bajqortostan", „Kommuna" həm „Krasnaja Başkiria" gazetalarьnda nabьlqan xeldereveson ydgartep, sovettardьn 9 sь. ӨtƏ Başqortostan sjezdьnьn Өfө qalahьnda torovsь delegattarьn terkəv ydək krəbtejan jortonon uqьv əyiməhendə (Karl Marks urams, 22) 31 dekabrdə həm 1 oqinvarda irtəngө səqat 10 dan kiske səqat 8 gө tiklem ytkərelasəgen iqlan ita.

BASSR Ydək başqarma komitetь prezidiumь sekretarlьqь

VKP(b) Ydək komitetьnьn nojəbr plenumь jomoqlaqtarь

Partianьn Məskəv qala ojoşmalarь aktivtarьnьn, VKP(b) ölkə həm qala komitetь aoqzalarь qatnaşlьoqьnda buloqan 1934 jьl 15 dekabr jьjьlьşьnda L. M. KAGANOVIC iptəş dokladь

Iptəştərl Gazetalarda xəbər ittelevgə qarap hed inde partiabьddьn Ydək komitetьnьn nojəbr plenumь ikmək ham qajlь ber başqa produkttaroqa kartocka sistemahьn betterev, avьl xuzalьqьnda politbyletkər turahьnda həm unan hun oqьndaqь məs'ələlər tartibendə avьl xuzalьqьna bəjlaneşle kyp kena in mehim məs'ələlərde: malsьlqьn alqa jebərev, avьl xuzalьqь arteldərenen elgə ustavь, kolxozdardun finans xəlilərə həm birəsəktərə, janьbdaq krəbtejən xuzalьqtarь həm artta qal qan kolxozdar, kombajn həm kombajnerdar turahьnda məs'ələlər qaralьp ytkənlegen belaheged.

Kartocka sistemahьn betterev həm pol tayletkərdə qajtanan qarav tu ahьndaqь təvge ike tep məs'ələ — partianьddьn qala həm avьldaqь artananqь eşenen gen ral' programmahь bulьp toralar. Bьl məs'ələlər ikehe lə, əlgerək tə plenumda tik serelgan oqьndaqь eştər alqanlь 6 jьl bujь davəm itkən kartocka sistemahь həm 2 jьl jəşəgən poli aylekter dur tarix dəvergə jomqaq jahajdar. Ular bedden dəvlətebeddən gigant ybeşenen asьq kyrhatkese bu ilьp toralar, kərək ojoştorov xuzalьq, şulaj uq politik jaqtan aulhьn dur perspektiva həm nurьstar alidəlajdar.

Kartocka sistemahьn betterev—savda ojoşmalarьn, potrenitelde xedmatlanderev eşen jaqşьrtьv esən yd eşen tamьrnan qajtanan qororqa məznyr ilergə teleş. Yd aqsahь menən tovar alьvsь potrenitelelegən magazinьna juqarьla ilьqan talaptar qulьlasaq. Ə bьl jaqşьraq, tadaraq, kul'turaibraq hatьvqa, savda seltar renen najtaq abьvьnda bьda kyrengənsə potrenitelde ixtiram lamav, oqa iltifathьd naravdar ь bəterergə məzbyr iləsək.

Barь bedden savda oj şmalarь abd tovardardь potrenitelgə jet erergə öjrənganda n hunьnda, ular tovar əjlaneşen rətka h lqandьn hunьnda tovar əjlaneşen bed.tebenə tiklem" fajdalana aşlьqandьn hunьnda—barь bьna şunьn hunьnda qьna tovar əjlaneşenən produkttar almaşьv qa kysev məs'ələhen qarar qa məmkin.

Kartocka sistemahьn betterev-xaq oshodlatьv politikahьn real material bazaja qoja. Pajok tьmaje han jaqьnan dur qьna urьn to ha la. Jabьq sistemda hatьlqanqa kyra, badar xaqьna ul joqondo jahaj almanь tirlek

K rtoka sistemahь bedde badar xaqьna joqondo jahaj torqan dur ber rajcajtan maxrym itte. Əlegə tiklem badarqa bed başlьsa kommerceski savda menən genə joqondo jahaj al dьq. Ə xəder, kartocka sistemahьn betterev menən, čavlat ba dar xaqtarьn tybə əjtevgə jo qondo jahav əsən qevvat e sredstvo ala. Har ber eşşe həm xedmətsən -igenqə na ar xaqь tybənəjəsəjen in cьb a srok esendə kyrep bşanasaq. Kar tocka sistemahьnьn 1 qinvardan betterelə əklegen iqlan itev-yde genə lə badar xaqtarьnьn tybənəjevenə joqondo jahanь. Xaqtь oshodlatьv bedden esən şulaj uq malsьlqь artaran kytər v nəktahenən qaraqanda la məhim

Adaq, bьl reformanьn taqь ber ahəmiətə—bnьn igen menən spekylat lanьn tamьrnь klb vgə məmkiniek birevendə Oşo kəndə blk kyp keşelərden, oshod pajok xaqь menən ikmək alьp ta, şunь het hatьvsьlar həm eəşqalarqa badarda qul an qul qa hatьvdarьn jəşenahe juq.

Ikmək xaqьnьn tərləsə bulьvь—vaq spekylatslanьn kesəje hatьvqa kysə ala.

Bьna ni əsən plenum ip **Stalin** təqdime bujьnsa, kartocka sistemahьn betterev turahьnda qarar qabul itte.

Kartocka sistemahьn betterev nedgə tyəəndage məhim plystardь birə ək.

Sovet savdahьnьn tovar əjlaneşen jəjep jenərev, kartocka sistemahьn betterev—tovardardь huqьr kileş mexanik rəveştə

Ləşevdən baş tartьv tiqən hyd Bedde blk yk nasar ojo torol maqan promьşlennost' tovar darь bar həm avьl xuzalьqь produkttarь la kyəəjə baralar. Lakin bьl qьna ad, tovar tar almaşьnьvьn buldьrьrqa kərək. Tovardardь potreşitelgə kulturalь təveştə jetkerep öjrənergə kərək.

Kartocka sistemahьn betterev—savda ojoşmalarьn, potrenitelde xedmatlanderev eşen jaqşьrtьv esən yd eşen tamьrnan qajtanan qororqa məznyr ilergə teleş. Yd aqsahь menən tovar alьvsь potrenitel—lelagən magazinьna juqarьla ilьqan talaptar qulьlasaq. Ə bьl jaqşьraq, tadaraq, kul'turaibraq hatьvqa, savda seltar renen najtaq abьvьnda bda kyrengənsə potrenitelde ixtiram lamav, oqa iltifathьd naravdar ь bəterergə məzbyr iləsək.

Barь bedden savda oj şmalarь abd tovardardь potrenitelgə jet erergə öjrənganda n hunьnda, ular tovar əjlaneşen rətka h lqandьn hunьnda tovar əjlaneşen bed.tebenə tiklem" fajdalana aşlьqandьn hunьnda—barь bьna şunьn hunьnda qьna tovar əjlaneşenən produkttar almaşьv qa kysev məs'ələhen qarar qa məmkin.

Kartocka sistemahьn betterev-xaq oshodlatьv politikahьn real material bazaja qoja. Pajok tьmaje han jaqьnan dur qьna urьn to ha la. Jabьq sistemda hatьlqanqa kyra, badar xaqьna ul joqondo jahaj almanь tirlek

K rtoka sistemahь bedde badar xaqьna joqondo jahaj torqan dur ber rajcajtan maxrym itte. Əlegə tiklem badarqa bed başlьsa kommerceski savda menən genə joqondo jahaj al dьq. Ə xəder, kartocka sistemahьn betterev menən, čavlat ba dar xaqtarьn tybə əjtevgə jo qondo jahav əsən qevvat e sredstvo ala. Har ber eşşe həm xedmətsən -igenqə na ar xaqь tybənəjəsəjen in cьb a srok esendə kyrep bşanasaq. Kar tocka sistemahьnьn 1 qinvardan betterelə əklegen iqlan itev-yde genə lə badar xaqtarьnьn tybənəjevenə joqondo jahanь. Xaqtь oshodlatьv bedden esən şulaj uq malsьlqь artaran kytər v nəktahenən qaraqanda la məhim

Adaq, bьl reformanьn taqь ber ahəmiətə—bnьn igen menən spekylat lanьn tamьrnь klb vgə məmkiniek birevendə Oşo kəndə blk kyp keşelərden, oshod pajok xaqь menən ikmək alьp ta, şunь het hatьvsьlar həm eəşqalarqa badarda qul an qul qa hatьvdarьn jəşenahe juq.

Ikmək xaqьnьn tərləsə bulьvь—vaq spekylatslanьn kesəje

KARTOCKA SISTEMAHЬN BƏTƏRƏVDEN ƏHƏMIƏTE

Kartocka sistemahь, bedden partiabьd ilebedde sotsialistik industrialaştьrьv gigant planьn bəjomqa aşьra başlajan həm kypselege janabdaq xuzalьqlardan torqan (ul vaqьtta xuz lьq tarьn bar 2 prot-ent samahь qьna kolxozlarda ine ale) avьl xuzalьqь qala həm janь tedeleştərden ytə barqan talaptarьn qənəqətlənderə almaьlьq bulqan ber vaqьtta inderelle.

1928 jьl kolxoz həm sovxozdar əderlanən igenden barь 14 protsent samal'ьn qьna bir delər. Ilebeddə betahe 650 million bot igen, şul jəmlənən 416 million bot adьq kul'turalarь əderlande. Tarqav krəbtian xuzalьqtarь bedden sotsialistik promьj lennostanьddьn ybevenən blk nьq artta q lьp kilde lər, ulardьn urozajlьqtarь siktan tьş tybən ine ale.

Ybə barqan sotsialistik industriabьd, unhьd qalalardьn ybeve lə, promьş'ennostьn ybeve lə memkin bulmaqan kərəkle material—adьq bazahь alhь esən—avьl xuzalьqьn qajtanan qorov elkəhendə, igen ədərlavden sistemьn həm metodtarьn da la, ədərlangən igendərde ey levden sistem həm metodtarьnda la,—ajrьmsa saralar kyrev talap itelde.

Kartocka sistemahьn indergən xəldə, bed unь jaqşьrtьv esən terlesə tьrьştьq. 1931-32 jьldarda tə'minat organdarьnьd nasar eşlənelər, ikmək həm başqa produkttar alьvda bedde siruttar buldь. Şulaj uq, bedden aşxanalarьnьd da nasar eşlənelər

Tə'minat organdarьnьn eşen jaqşьrtьv esən eşşelər jabьq kooperativtarь, a hunьnan predpriatielərdə eşşelərden tə'minat bylektare (ORS) ojoştoroldo. Berense kldəktə normalaştьrьlqan produkttar menən eşşelərde tə'min itter esən bed tə minat organdarьn qajtanan qorov menən kartocka sistemahьn nьqьlьq.

Ul vaqьtta ikmək zavodtarь əle juq te erilek ine, barь hunqь 3-4 jьl esendə genə bed Məskəv, Leningradtь həm başqa kyp kenə qalalardь ikmək zavodtarь, mexaniklaştьrьlqan dur pekarnələr menən tə'min ittek.

Kartocka sistemahь 50 million samahь keşene esenə aldь. Şunьn ebtenə texnik kul'turalar rajonda lə qismən, tovarlaştьrьv tərlisendə 24 million samalnkeşe ta'min itelde. Əgər də, bed gə mamьqtь sittən inderevdən qotolovqa han jeten kevek bьşqa texnik kul'turalar səzev majdanьn kinəjtevga məmkinlek bulqan ikən, bьl barь bedden mamьq, jet n həm başqa şundaj texnik kul'turalar jeteştərev de tovarlaştьrьv juь—igen menən tə'm in itevened arqahında qь a məmkin bulьb.

Avьl xuzalьqь ybev, kolxoz tedeleşe nьqьnьv h m dəvlə tarafьnan ədərlənə torqan igendərden hanь artьv nisnalende bed ikmək həm başqa tovardardь komm rcski rəveştə hatьvdь, şul j uq kolxoz savdahьn jəjep jenərə aldьe.

Kommercski savda inderelev—tə'mi at sistemahьnda alidəlc tkelelek inderde: ike sistema—pajok həm kommercski sistem klilep sьqtь.

Kommercski savda jьldan jьl ybə barь. Kommercski savda nьn udel yisəve 1931 jьl. də jəm tovar əjlaneşendə barь 3 pr. qьna təşkil ita ine. Ə, 1934 jьl kommercski savda ikmək bujьnsa 24 protsent şəkər bujьnsa 25 pr., konditer eşlənmələr bujьnsa 30 pr. həm konservalar bujьnsa 8 pr. təşkil itte

Təvge vaqьtta kommercski magazindarda xaqtar juqarь ine ole. Bed kommercski tovardardь xaqtarьn jьl hajьn tynə najtə nardьq. Şəkər xaqь 2 tapjьr o-hodlan dərəldь, şulaj uq kommercski ikmək həm başqa produkttardьn da xaqtarь o-hodlandьrьlmьlar.

Əgər də, nik kyp handaqь keşelərden ikmək həm başqa adьq nəmələren şulaj uq kolxozbedarьnan da hatьp alьvdarьn ibəpkə alhaq, şul saqьnda, kartocka sistemahьnьn administrativ tartipta bətterelmegənlege, ə unьn abьna ekonomik baza balьnqanlьqь antaşьlьr.

Kartocka sistemahьnьn yd vaqьtьnda dur ejda kiltereigənl - len rabap toralь juq. Kartocka sistemahь inderelmegənlə bed ilebedde texnik kul'turalar menən tə'min itə al rav qьna tygel, bəlki qalalarьnьddь. zavod həm fabriktarьnьddь tə tujьndьra almaqan bulьvьnьd asьq kyrenep tora.

Şunь kythətep ytev genə tə jetə, mətələn, 1928 jьl Məskəvdə 2 million samahь xəlьq ja şəl ine, ularqa təvlegenə 1100-1200 tonna samahьnda ikmək kərək bula ine. Ə 1934 jьl inde Məskəvdə 3.600 000 x-lьq jəşəl həm ularqa kənənə 2753-2800 tonna samahь bulmaha bed qa'a həm janь tedeleştərdəge davel lь rəveştə ybə barqan xalьqtь ikmək menən tə'min itə almajasaq inek

Bed, bol'şeviktar—onstanovkanьn ydgəreven hər vaqьt kyrə həm thəpkə ala bilənəd. ded kartocka sistemahьna xas tibkare jaqtarьdь la nik jaqşь belə inek. Ul—ytev əsən ifrat dur apparat talap itə, potreelelden yde əsən də siktan tьş qa'marlьq tьvdьra. „Stalin"isemendəge avtozavodtьn ber eşşehe, mətələn, nisek itep uqa ikmək talondarь alьv esen 15 qul tamqa həm rezolytslalar jьjnarqa tura kilgənlegen hej lənə. Iləm bəl avtozavodta tə'minat eşe nasar ojoştoroldandan tygel ine. Ə. kartocka sistemahьnьn ydenen şulaj durьqьnda ine

Kartockalar, tovardardь mexanik rəveştə eləşevde kiltereр sьqardьlar. Ip. Stalindьn partianьn XVII sjezdьnda—xatta sjezdən kyp alda uq—tovar əjlaneşen ytterev, sovet savdalьn alqa jebərev turahьnda alqa qujqan tozunqalьn, kartocka sistemahьn haqlaqan saqta tulьhьnsa aojomqa aşьrьp bulmajasaq. Unьn, tovar əjlaneşen həm sovet savdahьn alqa jebərevdə bildəle ormoz bulmavь məmkin tyqel. Bьna bьlardь bed elek tə nelə inek, nelnək tə sьdanьq, sen t kartocka sistemahьnьn plystare—minustarьnan kyberək ine. Ə xəderge momentta bed, ikmək həm başqa qajьq ber produktlar bujьnsa kartocka sistemahьnan baz tarta alьrlьq dərəzətə kəslen d.

Kartockalardь bətterev əsən essurslar kərək, avьl xuzalьqь kytərel jan bulьrqa kərək. Bьjul bed Ukraina, Tenjaq Kavkaz həm tybən Volgala kyp renə rajondarda urozaj bu mavqa qaramabtan igen nalansь menən bed bətə udqan jьldarja qaraqanda jaqşьraq sьqtьq.

Bьl kolxoz-sovxoz sistemahьnьn artьqlьqьn in asьq hamin kyrenekle rəveştə kyrhatə. Kolxoz həm sovxozdar bujьl inde əderlanqan igenden 92 protsentьn aird lər. Dəvlət qulьnda ber jarьm milliard bə 1928 jьldarqьqa qaraqanda 2 tapqьrdan artьqьraq) igen nar ləm ul igende kartocka bujьnsa eləşevdən unь berdəm dəvlət xaqь menən kin rəveştə

JAVЬZ DOŞMANDARCJA YLEM!

◆ **Stalingrad ,27.** „Krasnьj Oktəbr" zavodьndaqь kyp ke şelər qatnaşlьqьndaqь mitingta esşelər partiaqa qarşь elekke zinovjevsьlar gruppahьnьn qaldьqtьrnaz ajьrьbd jaza bireleven talap ittelər. „Sotsializm qənimətlərenə qul buduvsьlardь, eşşe sьjnьf julnaşşьlarьna qul buduvsьlardь jer jedənən heperep tygergə kərək", tidər ular rezolytslalarьnda.

◆ **Smolenski, 27.** Kənnəjьş elkənen Smolenski, Brənski, Bejitsa, Klintsi h.b. qalalarьnda sovetqa qarşь elekke zinovjefsьlar gruppahьnьn „Leningrad centrьnda" torqan qəbəxət xa tndərden jenəja sel akttarьn tikşera torqan miting həm ibjь lьştar bula tora. Smolenskidə qь „Rumənsef" izmendəge fabrikanьn kadrovoj qart eşşelərenən Sergejef həm Şis yddərenen sьqьştarьnda—ytterevselərgə qatь jaza bireleven talap ittelər. „Doşman atьvьna javap ilьp bed, partia həm unьn juibaşşьnь ip, **Stalin** əjlanəhendə taqь la tьqьdьraq oljaşşasaq

JANЬ QAOJЬƉ AQSA

SSSR Narkomitь ber həm alş humlьq janь qaqьd aqsalar sьqardь. **Bьlar əlegə tikiem jerej**

AMERIKANЬ UDABЬD

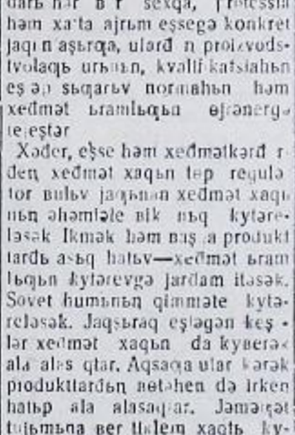

Maj kopneft promьs'ohь eşşelərə № 079 burovojqa Ordzonikidze ip. isemen ətrdelər. Master Melnikof j jetəkseleye ebtьnda eşlagən bьl burovoj 16 kən esendə tərən boravtav bujьnsa 1044 metr yttelər. Amerikala proxodka temp ajqa 700 metrdan artmaj.

HYRƏTTƏ: Ordzon kidze ip. iseme nireigən № 079 burovoj.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

„AQ GVARDEJS XƏŞƏRƏTTƏRDE JER JƏDƏNƏN HEPEREP TYGERGƏ!"

Sovetqa qarşь elekke zinovjef gruppahьnьn „Leningrad senitь" nьn qərəxət eştərə menən qəjeplev zaklycenichen nabьp sь qarqan trənsəkke qazetalar—eşşelər massahьn tulqьnlandьrdь. Predpriatielərden bətərələ qьtьqa vaqьtlь jьjlьş həm mitingtar bulьp, sotsialistik vatan xьjanatsьlarьna xur ьq tamqahь bastelər. Eşşelərdə tьvqan asьv həm bə sotovdь tel menən əjtep jetkerev məmkin tygel.

„Ordzonikidze" izmendəge stanoktar zavodьnьn eşşehe, partiahьd s'esь" Butrin ydenen həjlagən hydendə:

—Terroristik kontr-revolytsion gruppa bedde kapitalistik qolloqqa qajtarьrqa həm proletar revolytsia qənimətlərən qьlьş həm ut menə halak itmakse bulьp bntildь Lakin, ulardьn qəbəxət eştare barьp sьqmanьBedhis vaqьt bulmaqan rəveştə kəslə həm otqrьşqanьraqed. Partiabьddьn Ydək Komitetь həm ip. **Stalin** əjlanəhendə bed taqьla keslerək ojqaşa həm Lenin jul menən adaqqa tiklem barasaq bəd, tine.

— **Aq gvardejs xəşərettərde jer jedənən heperep tygergə.**— Qьdьl Məskəv proletardarьnьn ber avьddan əjtkən əndəvdər bьna şul.

JANЬ KOLXOZDAR

◆ **Celəbə.** Sovettarqa qajtanan hatlav-xisap a bv kampanialь-malenda əlkə dəvm-lendə 36 janь kolxoz ojoştoroldo. Bularqa 1700 janqьdaq xuzalьq aqza bulьp inde. Şunьn ebtenə 5 men janqьdaq aqza bulьp inde.

◆ **Kirol** elkəhe Jaran rajonьn da 17 janь kolxoz ojoştoroldo həm 1200 xuzalьq elekten jəşəp kilgən kolxozdarqa aqza bulьp ludelər.

BUZAVSKI MTS REMONT EŞEN TAMAMLANЬ

SSSR Narkomzemьnьn qararь bujьnsa Buzavski MTS (Dnepropetrovşina), traktordarqa remont eşen 25 nojabrgə tamamlaqan əsən legkovoj avtomaşina menən byləklende.

Remont eşendəqe in jaqşь dərniktardь byləklər əsən taqь 6000 hum aqsa *həm 10* velosiped birelde.

„UDARNIK KƏNƏ"NƏ ƏDERLEK

Minski Belorussia predpriatielərendə udarnik kenənə əderlek jəjep jenərelde Belorussia a bьjьl udarniktar hanь blk nьq artь. Tulь aulmaqan maqlymәttərgə qaraqanda, bьndaqь 124 predpriatie ə sotsialistik jarьs həm udarsьlьqta qatnaşьvsь 50 mendan artьq keşe 1ь p-ənə-rьl bətə eşlav-elərden 68 protsentь tigən hyd.

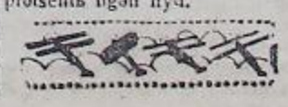

VKP(b) YDƏK KOMITETЬNЬҢ NOJƏBR PLENUMЬ JOMQAQTARЬ

Partianьң Məskəv qala ojoşmalarь aktivtarьnьң, VKP(b) elkə həm qala komitetь aqzaiarь qatnaşlьqьnd. bulqan 1934 jıl 15 dekabr jьjılьşьnda L. M. KAQANOVIC iptəş dokladь (dawamь)

hatьv esən ber bylek hə n məjeş ajьrtqa, ul ь tadartьrqa, həm kul'tura ь iep qoranalьn dьrtqa menkin. Baştaj qьna- jaqь magazindar asьqa kərək.

Məskəvdə, ydektən alьƀ bulqan rajondarda magazindar seltəre-jomoşaq. Bed jəmənən 219 ikmək magazi ь həm orloq ju- ləƀ hatьv esən 19 lanəz asьr- qa bildələnek. MSPO həm Məskəv sovetьn hər ber uram da magazin ardьn urьnlьşьvdaьn praktik rəveştə qarap sь- qьrqa, tovar alьvsьnь xedmət- landere de jaq ьrtьv kərəklеgen ihəpkə alьrqa tura kiləsək. Əqər elek pottemitelьe magazinqa berkettelər həm ikmək- te faqat oşonan qьna ala alahьn tinelər, xəder xəl ydərə Sav- da seltəre, potremitelden tabiqi talaьn, tovar alьvsьnь tə-iqi aqьlьvьn ihəpkə alьrqa məzbyr.

Transport həm ikmək taşьv məs'ələne ajrьvsa qьrqьv tora. Ber genə magazin da, ber cenə

MTS POLITBYLEKTƏREN YDƏRTEV HƏM AVЬLDA EŞLƏVDEŃ AQЬNDAQЬ MƏS'ƏLƏLƏRE

MTS politbylektəren ydərtev məs'ələne kьtelmagan məs'ələ tygel ine. Partianьn XVII se- ŞJezdьnda qabul itelgən partia ustavьnda həm ojoştorov məs- ələne auьnsa qabul itelgən qa- tarda politbylektərden udar or- gandar rəveşendə tədəlgələje həm, ajerdьn Ydək komitetqa bьl udar organdardьn kərək bulьvьna qarap, ulardь qədətlə- partia organdarьna ajlanderev- de taps tqanlьqь maxsus rə- veştə ajtelde.

Politbylektər iratta dur rol' ujnanьlar. Politbylektər tədəv pa tianьn iq dur politik sarahь bulran bqь turahında kyp həjlәp totovdьn xəzate juq. **Lenin** yd va ьtьnda „Nəmə eşlərgə- tiəsən kitəbında həm maqal la rendə ojoştorov məs'ələlare ti- rəhenə politikanьn in mehim mə-'əl-ləren nisek itep qujqan bu ha, şulaj uq iptəş **Stalin** da Ydək komite tьn qinvar plenumьnda politbylektər tədev ju- lьndaqь or janizatsion məs'ələ- lare, menan aajlaeştə, kolxoz xərək tenen həm bedden avьl daqь eşeƀedden reta məs'ələ- ləren, bətə partiə həm eşşelər sьnьfьn ko xozdardь nьqьtьv həm kolxoz strojьnьn jene dəren tə'min itev julьndaqь qat marlь burьstardь xəlitevgə ojoş torov məs'ələlərən qujdь.

Ydək komi ttьn nojəər ple- numь kərək politik elkətə auf hьn, şulaj uq xuzalьq elkəhendə la, avьlda eşləvdən jomqaq- tarьn ja'ap, bedden avьlьbn po litik jaqan nьqьqanlьqьn, kolxozdarda partiahьd kolxoz- lardьn partia tirəhendə tuplanqan kln activ tьvdьrьlqanlь qьn bildələne. Xəder bedden avьl bьnan 2 jıl elek bulqan kevek ty el inde Ku aktardьn qaldьqtarь ələ ədaqьna tiklem bətərelmaqən həm qajhь ber urьndardа qarşьq kyrhətep matяşqan bulhal r da, lakin kolxoz strojь tamam jende. Sov t kıəl tejlandəre kire qujtmaƀlьq rə veştə, sot-ializmdьn qьdьl bajraqь abtьna babtьlar. **(kesle alqьstar).**

Politbylektərden janьsa eşlev metodtarь joqondohonda bedden partianьn rajon komitettarь la qajtanan qoroldolar. Ular jaqьs- raq eştaj e ştanьlar. Bьl, fakt. Tap oşonon menən politbylek tərde partia ьn qədətlqe ra jon organdarьna ajlanderev məs'- ələne aldertende.

Hər ber politbylek ranotniktarь xəderge şarttarda avьl xuzalьq elkəhendə partia aldьnda taqь la jetdirəx burьstar torqanьlqьn artat. Ydək komitet po litbylek ranotniktarь a dьna bo jevoj pro zvodstvo burьsьn— kolxozdarqa jetəkselьk itevde jaqşьrtьv həm kolxozd rdь nь- qьtьv burьsьn qujdь. Bьnda xə- der janь burьstar—avьl sovettarьna han sel'pola qa jetəkse- lek itevde jaqşьrtьv, havlьq həqlav organdarьnьn kul'turalь eşləven kytərev həm avьlda ьsьn bojevoj bol'şevistik partia oj şmalь tavdarьvdь tamamlav burьstarь ətbələ.

MTS politbylektəre quşьlqan rajon partia komitettarь kolxozdarqa həm partianьn kol xozdaqь tavqe ojoşmalarьna turanan-tura jetəkselek itevde yd ətbərenə alьrqa tejeş bulasaq. Rajkomdardan əhəmiətle şaqtaj kesəjə. Ular jaqьs- raq eştaj e ştanьlar. Bьl, fakt. Tap oşonon menən politbylek tərde partia ьn qədətlqe ra jon organdarьna ajlanderev məs'- ələne aldertende.

Hər ber politbylek ranotniktarь xəderge şarttarda avьl xuzalьq elkəhendə partia aldьnda taqь la jetdirəx burьstar torqanьlqьn artat. Ydək komitet po litbylek ranotniktarь a dьna bo jevoj pro zvodstvo burьsьn— kolxozdarqa jetəkselьk itevde jaqşьrtьv həm kolxozd rdь nь- qьtьv burьsьn qujdь. Bьnda xə- der janь burьstar—avьl sovettarьna han sel'pola qa jetəkse- lek itevde jaqşьrtьv, havlьq həqlav organdarьnьn kul'turalь eşləven kytərev həm avьlda ьsьn bojevoj bol'şevistik partia oj şmalь tavdarьvdь tamamlav burьstarь ətbələ.

MTS politbylektəre quşьlqan rajon partia komitettarь kolxozdarqa həm partianьn kol xozdaqь tavqe ojoşmalarьna turanan-tura jetəkselek itevde yd ətbərenə alьrqa tejeş bulasaq. Rajkomdardan əhəmiətle şaqtaj kesəjə. Ulardan eşe la qat marlьsьna. Oşonon menən bajlan ştə ere rajondar 2-3 rajonqa bylenələr. Janь rajondardьn nigede iler MTS tardьn berehenen territorialь a'ьna.

Ydək komitet plenumь janь nan ojo toroia torqan rajondar- dьn hanьn bildəl məne, bul məs'ələ elkə komitettar həm krajkomdar tarьlnan eşlərgə tej ş. Sovettar sojuzь dəvmələn- 500—800 samalь janь rajondar tədəlasaqe ajtelde.

Elkə həm krajorgandarь har jaqьn n arta-a j rajondarqa jaqşьraq h m kon-retь aq rəveşti- jetəkselek itə. Ihundar esən ra jondarь kyp bulqan najtaq qь na elkələr həm krajdar vaqajlь- səqat tə ikməkhed bulьrqa te- jeş tygel, ul ədlekhed tə ьlьr torortqa tejeş. MSPO transp rt tьn eşen aer tenə tə totqarьq- ulmaƀlьq itep qujьrqa məzbyr.

Məskəvdə ikmək hatьla tor qan hər ber maqazi da tele-fon bulьrqa, ə MSPO la jək avto mobildere rezervь bu ьrqa tejeş. Hatьvsь ydendə ikmək betep barqandь kyrep, telefon arqьrьz minə şundaj assortimentta, sul- xətlem ikmək kilt reged, tihen Rezervta torqan m şina bьl ik məkte his ber kisekmətən kli- rep jeik r rgə tej ş.

Bed ikmək beşerevde həm ik mək savdahьn janьsa eşlevqa, əvlət həm kooperativ maqa zindarьnan ikməkte kin rəveştə hatьvqa yd vaqьtьnda ədərlər- qə tejeşned. Kartocka sistema hьn betərev kevek mehim po lilik sarqaq ytkərevse bətə or- qandardьn da his t tqarhьd rə veştə hilger eşlovdərenə ireşer- qə k rək.

Bundaj nastroinianan da za- rajlь nəmə juq. Ulardь sьjnі doşmar l jdələnьrqa memkin. Şunьn ətkvenə xatra „urtasa- handar sik jaqşь tapьşlandьrьr- q bulьran rajondarda la arita qalqan kolxozdar, əle alda mas sovь) eşte jəlep jenərev burьs torqan mejeştər barьqьn ono maqьt.

MTS politbylektəren rajkom- dar menan qushv kolxozdarqa turanan-tura jetəkselek itev esə- ham in aerense nəvrattə artta qa qan kolxozdardьn torojo ese janqьdaqlar kyp bulqan artta qalqan avьldardaqь eş esən ra- komdardьn həm partianьn Məs kəv komitetьnьn javaplьlьqь şaqtaj kesəjə. Rajkomdar polit- byl ktərden bətə tьzrtbələren, bəjlənəştərən, eş me-ottarьs- ystərges itep alьv qьna tygel, bəlki avьldaqь bətə eşte taqь la nьqьraq juqarьlьqqa qujьrqa t jeştər. Ə, bьnьn esən bətə avьl kommunistarь taqь la ener gialьraq eşlərgə, taqь la h dgerərək bulьrqa, alьnqan temptar- dь ər genə sekundqa la jomo- şartmaƀqa tejeştər.

Ydək komitet bətə rajkom sekretardarьn həm MTS direk tor arьnьn politik eştər bujьn sa jardamsьlarьn rakl jisaq, Politbylektərden bətə rabotnik tarь la avьlda qalьrqa məzbyr- dər.

Avьlda ireşkən unьştarьvьd- dь hər jaqlap nьqьtьqa kərək ikənleqen politbylektər ydərenen bətə bol'şevistik torojstь menən anlarqa tejeştər; hajlap alьnqan həm dur təzribə alqan po itbylek-lər xəder avьldan kit hələr, bedden tьralьzan jul qujqьhьd jenel aqьlьlьq eşlev bu ьr ine. Juq iptəştər, polit-ylek- silər dur politi rol' ujnav qь na tygel e ikl taqь la dur po- litik rol' ujnajasaqtar. Hel kol- xozdarda jьldam yьə torqan org nizatordar ədərləged, avьl daqь bətə eşte kytəreged, par- tiaqa kolx zdardь tamam nьqь- tьqьd, kulaktardьn qaldьqta- rьn faş iteged həm ədaqьna tiklem bətərel ed. Şul vaqьtta... Şul vaqьtta, bed xəderge avьl ydəgenen kul'tura jaqьnan qa- a ydəgenən kəm bulmajasaqь- na həm xatta xəder avьldan iterqə ьn olqan ipt ştrgə avьl dan kit rgə teləməjəsaktərena ьşanьrьvьd. Avьl, sövet qala rьnьn

həm bed şul uq vaqьtta zavodtaqь, avьl həm kolxoz- daqь partia ojoştorovsьhьnьn eşşelərde şaxsan ne even, ular menən əajlanqan bulьvьn. ular menən həjləşeven eşşe həm kolxorsьnьn horavdarьna har kən konret javap bireven talap itəbed.

SЬJNFI DOŞMAN QALDЬQTARЬNЬҢ TAMЬRЬN QOROTORBЬD, PARTIANЬN YDƏK KOMITETЬ HƏM IP. STALIN TIRƏHENDƏ TAQЬLA NЬQЬRAQ UQMAŞЬRBЬƉ

Iptəştər, bedden bətə sotsia- listik tədeleşmədə qajat dur politik eluəşevdərem d, xuzalьq unьştarьnьd bar. Ydək komite- nьn hunqь plenumь bedden ytkən julьnьddьn bətə bəjek- leqenen aik jaqşь həm asьq kyrhətkese bulds. Bedden par- tianьd həm tşelər s jnfь, ip. **Stalin** j-təkselegendə, artta qal qan, kesheď, jarьm vəxşi Rossia nь kul'turalь, kəsle, bəjek sotsia listik ilgə ajlanderde.

Ydək komitet plenumь, bed den avьl xuzalьq, savda həmi promьşlennost' elkə arendage ekonomik politikaьddqa jom- qaq jəhanь. Bed, partia ydə artьnan alьp barqan həm nьq həm əjlanep qajtmaƀlьq itep ejartkan millиondarsa krəstlejon massahь menən jetəkselek esən kerəşeedden politik jomcaqta- rьn tikşerdek. Bed alьa şap barabь". Il bəjek kytərelеştə. Doşmandar tuqtavьd tyən tə- qarəjdar. Lakin bedden kytərə- leşeƀed menən doşmandarьn tyənqə təgərəve arahьndaqь ara ni tiklem dur bulьnь, bьl sьjnі doşmandardьn vəxşi, kesh- ed asьvmarь la şul tiklem da rьraq bula. Şuqa kyrə bedgə ydebedden sьjnі hi gerlegene- dde jomoşartmatqa kərək. Hidgerlek doşman turahьnda xaterlavde genə talap ilmaj. Hidgerlek bedden kerəşeedde ulata artьrьvdь,bedden iden— politik həm ojoş orov eşeƀed e unlata artьrьvьddь talap ita. Hidgerlek bedden hər jerdə la doşmandь hьnd rьvьddь, inьn q lьbqtarьn adaьna tik- em julqup taşlavьddь ta- lap itə.

Bunan 15 kən elek partiaqa ilelgən atьr udar bedgə sьjnі doşmandьn qoraldь tas amaqa- ьn kyrhətə. Bьl doşman bed den yd saltarьvьdqa la yrnə- lə. Idea həm polit jaqtan tar- mar itelgən həm idelep taş an- qan, partiaƀьddьn Ydək komi tetь artьnan barьvsь massanь y e tarafьnan sit-a'ьrqьtь qan dar, vəxşi asьv menən terrotis- tik aktьrqa jaƀeşlər. Bed i- Kirofь xaƀqtьa jaqanьlь tri u- nь həm ourqmaj torqan huqьşs, sotsialistik ətteleşten bətə ironttarьnda jenevdərde talantlь ojoştorovsь bulьv jaqьnan qьna əelmajaeƌ. Bed Kirofь, soveto- a qarşь bьvьraq, jeranges Zi novjef oj po-itsiahь ebtenən h m bətə ser-klek ebtenan je nevdərde ojoştorovsь ulьv ja- qьnan da be əned. (qatь a qьş ta). Nəq bьna şuqa kyrə la jattianqa qarşь Zinovjef gru pahьnьn iəqnələnqen kontrrevo lytsion qərəxət qaldьqt rь Ki rofь ytterdelər. Asьq politik ke- rəştə tuddьrьlqan, keshed həm asь darь qərərqan ular hunqь sa-aqa--aq ba dittar, lьşl ta s rahь—individual terrorqa ja- beştelər. Ip Kirofь ytterev tu- rahьnda tikşerev nətkake juq əle. Lakin inde elekke Zinovjef oppozit-iahь aqza arьnan torqan terroristik, kontrrevolytsion j şeren „Leningrad sentь" jaşə- qane xəder asьq bel-nde. Bьl sentrdьn tura tapşьrtьvь bulьnsa bьl sentьrdьn aqzalarьnan be-

lə tuqtarqa məzbyr bulds.

Ə, bьl əs artel K Usol rajon- nьnd. nerense urьnda toralar, bətə kus arsьlьq nəmələ en şu- lar ədərlədər.

Arteldərden proizvodstvo- tь tuqtatьvdarьna Arxan el' kos- tarsьlьq inarahь-Arxangel' raj- iespromxozь qəjepte. Sənki ular kustar artelьarenen finans xəldəre nasar bulьqanьn belhə- lər dь, urьndarqa keşe jenər- məjdər, qaqьd aşa jetəkselek ilev menən qənəqətlənə həm qanьl itev eşen hudqandan hudalar.

Arteldərden xisapsьlarь ara hьnda e kelek nьq tamьr jəjgən. Məbələn, Qavardь kustar artele xi-apsьhь **Xoznof** hər kən iberek bulь. xisap eştaren rəthed jərələ, kemgə kypme al hь narьn da velm j. **Ojajsa- rьf Nezer** artelda predsedatel bulьp eşlagən saqta, **2669** hum aqsanь aşap qasqa nь. Xoznof oşo mes'ələgə qarata birgan horavqa:

— Əllə, belmələm, tip kenə javap qajtara.

Başlespromsojuz, Arxangel' rajlespromsojuzьnьn eşen tik- şerergə, Qavardь, Imandaş, Sə jetsava arteldərenen finans xəldə- ren jaqşьrtьrqa həm ulardьn tid arьna eşkə totonovdьrьn tə'min itergə tejeş.

M. ƏXMƏT

KUSTAR ARTELDƏRE

ARTELDƏRGƏ FINANS BAZA KƏRƏK

EŞTƏN TUQTAMAJDAR

K. Usoldaqь kustar artel dare idarahь Arxangel'gə kys relgən dən hun, artelderde eş tarqav- landь. Sənki, jetəkselek juq artelder aqsa n enən tə'min it l- mə dər. Finans məs'ələhen xəl itergə kilgən artel eşşelərenə idarahnan: „Bed h dqə aqsa alr- məjəed əle qabul itep bulməgən- ed" tip javap qajtaralar.

Qavardь artele şul arqa a pe tə kustarьsьlьq eşen tuqtatьrqa məzbyr bu dь. Artelden aqzalar-qa burьsь **6719 hum 63** tinqə je te. Artel predsedatele **Dinis- lamьf**;

— Hed aqsanь bedden horamaqьd, aqsa ula n qulьnda, ne- də tygel, tl. Ul qьna la jet məj, artelden Stərletamaq rajon ara kassahьna **3312** hum, K. Usoldaqь bank bylekşahena— **18 men** h m, rajon nalog ko- missiahьna **1870** hum, sojuzqa- **3022**, kyrşelage kustar artelenə **3610** hum alrəne bar.

Dinislamьf a l burьstardь ar- tel qulьnda bulqan tovardardь hatьp tylərgə ujlaj. Lakin, qul dəqьn hala naş həm başqa na- mələrde hatqas tə, burьstən 41 men hum qьna qa lap bulasaq.

Imandoş artelendə tə şul uq xəl. A telden vd aqzalarьna 5 men hum alrəhe bar. Art l eş tan tuqtaldь. Predsedatele, na- mə eşlər ə lə belmaj, apturap jərəj. **Səjetsava** kustar artele

lə tuqtarqa məzbyr bulds.

Ə, bьl əs artel K Usol rajon- nьnd. nerense urьnda toralar, bətə kus arsьlьq nəmələ en şu- lar ədərlədər.

Arteldərden proizvodstvo- tь tuqtatьvdarьna Arxan el' kos- tarsьlьq inarahь-Arxangel' raj- iespromxozь qəjepte. Sənki ular kustar artelərenen finans xəldəren jaqşьrtьrqa həm ulardьn tid arьna eşkə totonovdьrьn tə'min itergə tejeş.

M. ƏXMƏT

FINANS FRONTЬNDA

FINANS TƏRTIBEN BODOVSЬLARDЬ —QATЬ JAVAPQA

FINANS ZAKONЬN BOƉALAR

Xedmət xaqь fondьn arttьrьp totonovdьr turahьnda xəkүmət nam i artianьn kitken qararda ь bulьvqa qaramaştan qajhь ber ojoşma jetəkşefere ni qarar dь ədədlar.

Başşojuz həm kooperatsia eş- selqre sojuzьnьn eikə ayl ktare ydərenen tetlaşkən ulterьşta r nda partia h m x-kүmətten juqarьla ajtelgən kyrhəimələre- nə qapma qar ь vulqan q rar sьqatalar. Ul qararde: „Halьp alьv ьlardь xedmətlendirevden ьjl tьn jaqşьrtьv maqsatь me- n n Ole universal' magazinьnьn rəbotniktarьna 935 jıl esən ььqlь oklad alldьlarqa həm bьl qararde Ole SRK ььna tormoş- qa aşьrtьrqa qu ьrqa" lip ajtelə.

Şul qararde aojomqa aş rьv hedəmtəhendə universal' maga zin idarahь tik nojəar, dekabr

ajdarьnda qьna xedmət xaqь fondьn 723% humqa arttьrьp totona. Senkl ulard n qararda- rьna tajanьp SRK idarahь, 390 hum eş xaqь alьrqa tejeşle bul- qan direktorqa 540 hum, 330 hum alьrqa tejeşle direktor urьn aatarьna 480 hum ,250 hum alьr qa tejeşle bylekşa medirenə 275 hum, 175 hum alьrqa tejeşle ariqadirqa 275 hum, 140 humalьrqa tejeşle 1 razrad hatьvsьlarna 175 hum, 160 hum alьrqa te- jeşle II razrəd hatьvsьlarqa 130 hum bi dələj.

Bundaj, zakonqa qarşь qarar- dar sьqarьvsь BAŞSOJUZ, PROFSOJUZ ojoşmalarьna həm ul qararde qullanьvsь ƟFƟ SRK IDARAHЬNA sovet kon- trole komisslahь kitken şara kyrergə tejeş.

S. SOSEDKIN.

Partia kontrol' komissiahьnьң Başqortostandaqь PARTKOLLEGIAHЬ QARARЬNAN

Partia kontrol' komissiahьnьn Başqortostan Partkollegiahь y e nen ultьrьşьnda, Torqsindan Başqortqa tapşьrılqan tovardar- dьn urьnhьd taralьvь turahьnda qь məs'ələne qarand.

Ydəkten kyrhə eve bulьnsa Torqsindən Başq rostandaqь eyleksahe, 1934 jıldьn ijyl ajьn- da ydenen tovardarьnь ber eleşen Başqortqa taj şьra. Bьl to- vardar Başqort tarafьnan, kom- mirc-ski tovar xisaplanьp a-bq savda seltərdərenə jeƌərele gə tejeşle bulь. Lakin, bьl tovar- ьn ber eleşe (irdər kastjomь, ildər partohь) Başqortstan direk- torь hem direktor urьnnatarь

JARMALAJЬVKA HAQLЬQ KASSAHЬ

PLAN TULTЬRЬV ƟSƏN ANHAT JUL TAPQAN

Məneavez rajonь, Jarmalajьvka avьl sovetьndaqь № 143 hauьq kassahь medire, kvartal planьn tultьrьv esən anhat jul tapqan. Ul zajum otoş'arьn zajum e] lerənə beldermajenə vk ad- ta i dera. Şul jul menən IV- kvartal planьn 175 pr. qa ytaj. Bьl fakt ber jaqtan, haqlьq k s- sahьnьn plandь xəjlə menan tu tərvən kyrhələ, ikense jaq tan, zajum totovsьlardь ildderev, mas ovьj eştərden dur həm əhə- miətlelərena hanalqan otoştərlь zajum totovsьlərqa ne dereveden kirehen eşlaven, aldəşьvьn kyr- hətə. Əgər zajum totovsьlardь xedm tlənderev eşen klnteveş- tə qullanqan bulha plan dere- jul menən tultьrьlqan bulьr ine. Ə xəder haqlьq kass hь- sexь, aqas eşlev komьnat hem kunes zavodь eşe ədələ. № 3 qofman mejese dekabrden 2 se dendahьnda plan bujnsa all dələ ean 210 men kirəes urna tygel, ber jerdə maja tuplavqa qarata e r lozung ta juq.

Maja tuplav planьn aigerək tə **„Qədəl Ur-l"** həm **Novaj pyt"** kolxozdarь xurlьqlь rəveştə ədələr. Oşo kendə **„Novaj pyt"** kolxozьnьn 7870 hum aq a jьja- hь ear. 10 dan artıq uqьtьvsьhь bulqan bьl kolxozdan maja tuplav eşe oşo xəldə bulьvь, uqьtьvsьlardьn maja tuplav eş na əhəmiət alrmaydərə həm avьl sovetьnьn ulardan fajdalanmavьnan kil-.

Avьl sovetьnьn ydendə şulaj uq uqa qaraqan avьl sovetta- rьnda maja tuplavqa qarata ber qьna han da stena gazetahь sьqarьlqanь juq. Ul qьna la tygel, ber jerdə maja tuplavqa qarata e r lozung ta juq.

Avьl sovetь, finseksia həm komsud maja tuplav e şenə əha- miat birhələr uqьtьvsь şulaj uq uqav-ьlardan fajdalanqan bu ьrdar ine. Jetəkselek itevse ь lqanьa, uqьvsьlar dur eş kyrhələrenə ədər toralar. Uqьvsь **Malьsьf** iptəş, ydenen jal ke- nendə **Xalmagor** avьlьna barьp ber kən e-endə ajьm xuzalьq- tar ar hьnde maja tuplav planьn artьqь menən ytəp qajttь.

Avьl sovetь, bulqan kestərde ojoştorop jetəksel k itkən bul- hь, bildələ, bьl ədəkləktən sьq- qan bulьr ine. ZARIF.

BEƉGƏ JAƉALAR

IKMƏK SAVƉAHЬNDA ƆƉERLEK NASAR

Beloret. Qoros-sььq zavodь- nьn ZRK hь ikmək savdahьn naşlav əsən 6 magazin ədərləp ikmək taşьv esən attar da bul- dersiqan. Magazindardən me- diqəre həm hatьvsьarь la all- dələ qan

Şulaj bulha la əle əderlek qa- nəqətləneerlek tygel. Ha ьvsь- tardьn kvalifikatsialarьn kytərev esən kurtar o,oştorotmaqən. Hatьvs lar esən xal ttar, ььsaq- tar ədərlnmaqan. Qoros sььq zavodьnda ber on maqazinьa la asьlmujasaq. Esşelər on alьv esən 2 km. a'ььqqa jetergə məzbyr bulasaqtar. Ikmək sort- tarь mes'ələne lə xəl ltelməgan. ZRK standart ikmək kenə hatьrqa ujlaj.

BORAJDA AQAS ƆƉERLƏ MƏJDƏR

Boraj rajonьnda aqas ədər- ləvden məh mlegeqə narьq al- rep jetkermejdər. Məbələn, ra- jьn 34 jıldьn 4 kvart lьnda 9240 kum. a'qas qьrqьv planьn nl e rь 14 pr. ə, 7987 kum. taşьv planьn 4 pr. qa qьna y ene.

Rajonda aigerək tə Boraj, Sa- naj, e arja avьl sovettarь hej ə- lər ular ale ber terle lə prak- tik eş eşlamaqandar.

Rajon nasqarma komitetь (predsedatele **Mutikof**) aqas ədərlav menən qьdьqlanmaj. Avьl sovettarь həm rajon jəmə- ətselenə bul mehim eşkə mo- eldzirlanmaqandar. **Z.Zinnerof**

AOŢAS ƏDERLƏV

Sovet organdarъ

AOŢAS ƏDERLƏVDƏN SITTƏ TORALAR

TEMP QƏNƏCŢƏTLƏNERLEK TYGEL

BƏRJƏN LESPROMXOZЬNDA

HYRƏTTƏ: əderlənep həm sьqarıp ojelep qujılqan aqas lar.

20 dekaвrgə Juzuralles lespromxozdarı, berense dekadaqa saqьştırqanda 8 men kem. dan artıq aqas əderlənelər həm 62 men kem. dan artıq aqas sьqarьlar.

Bьl elgəşevgə, VKP(b) Өlkə komitetь ertəhendə, VKP(b) rajon. komitettarь sekretarda ь menən y'kareigan kənaş uəntan hun qьna ireşelde. Hədəmitələ: **Toteşle, Baqalь** həm **Өle** lespromxozdarь ydəarenen kvartal zadanielarьn tulьrdьlar.

Doreь, bьl dekadala jaqşь uq quдqalьş bar. Ləkin, xəl itkes lespromxozdar **(Jamanjılqa, Qar del Berjen, Jurezən, Lomaze)** hamanda bulha quдqala almanьlar həm haman ədeklek kiserələr. Xatta, Jamanjılqa, Nuriman, Jьlajer lespromxozdarь **oderlov tempьn teşerdeler.** Ə, inde Qaridel, Jurezən, Lamaze lespromxozdarь ber pr **ti ybeş nirmenelər.**

Temp oşolaj. Əger də, esense dekadala qьrqa hьnьlьs bulmaha, kvartal planь ədelaşək. Kvartal başьnan birle ni barь 410 men kem. (41 pr.) aqas ə eri ngən. 199 men kem. (35,6 pr.) aqas sьqarılqan. Tâqь la 595 men kem. əderlahe, 360 men kem. aqas sьqarahь bar.

Lespromxozdarda xədmatle ojoştorov eşe nasar. Ber qьrcьvsьnьn **kendolek nirmahь** 6 pr. qa qьna ytala **Mexanizmdar** tulьhьrsa faydalanьlmajdar. Bьl dekadala Jamanjılqa lespromxozьndarьq tar kolejalь juldan ni barь 826 kem. aqas sьqar

Berjen aqas esseləre—udarniktardan **Xəjьyllin** ipteş.

ləer. Mətələn, **„Svobodnьj paxar"**dan (Urqus soveть) 40 jəjəv həm 50 altь eşse jenərelerqə teşeş bulha. ul 22 jəjəv, 11 altь eşse jenərev menən qənaqətlende. **„Krasnьj putilovec"** kolxozьnan barь 5 jəjəvle həm 10 altь eşse jenərev menən qənaqətlende.

Kyp kolxozdar həm janqьдaq xuzalьqlar keşe həm tartьv kesfere menən tə'min itev bujьnsa **lədegan dogovordarьn** ytəmənel

Javglide avьl soveтьnьn kolxozdarь həm janqьдaq xuzalьqtarьnan ber genə keşe lə kilmene. Sovet predsedatele **Solimь**: „Igen huqьv, igen tapşьrьv həm şunьn kevek mehimerak kampanialardan buşamajвьd" ti, aqas ədərləv eşen narьqlamaj. Aqas ədərləv eşenə oppartunistarsa qaravsь Səlimьf, sovettarь həm kolxoz predsedateldəre javepqa tartьlьrqa teşeştər.

YK həm SNK qararьn kolxozsьlarqa həm eşsən janqьдuqtarqa jaqşьlьp anatьp, massanь ojoşqan raveşlə aqas ədərlev eşenə jeвərevde tə'min itergə kərək.

S. ZAHRETDINЬF

—✱—

PREDSEDATEL SƏLIMЬF

BYTƏN EŞTƏRƏƏN BUŞAMAQAN ƏLE

Qeridel lespromxozьnьn komsomol ucastoвьnda, IV-kvartalda 18904 kem. aqas ədərlenergə həm 13500 kem. sьq rьlьrqa teşeş lne. 20 dekaвrgə ədərlev planь 30 həm sьqarьv planь 22 pr. qa ytəlde.

Bьl elgəşevgə, VKP(b) Өlkə komitetь ertəhendə, VKP(b) rajon. komitettarь sekretarda ь menən y'kareigan kənaş uəntan hun qьna ireşelde. Hədəmitələ: **Toteşle, Baqalь** həm **Өle** lespromxozdarь ydəarenen kvartal zadanielarьn tulьrdьlar.

Doreь, bьl dekadala jaqşь uq quдqalьş bar. Ləkin, xəl itkes lespromxozdar **(Jamanjılqa, Qar del Berjen, Jurezən, Lomaze)** hamanda bulha quдqala almanьlar həm haman ədeklek kiserələr. Xatta, Jamanjılqa, Nuriman, Jьlajer lespromxozdarь **oderlov tempьn teşerdeler.** Ə, inde Qaridel, Jurezən, Lamaze lespromxozdarь ber pr **ti ybeş nirmenelər.**

Temp oşolaj. Əger də, esense dekadala qьrqa hьnьlьs bulmaha, kvartal planь ədelaşək. Kvartal başьnan birle ni barь 410 men kem. (41 pr.) aqas ə eri ngən. 199 men kem. (35,6 pr.) aqas sьqarılqan. Tâqь la 595 men kem. əderlahe, 360 men kem. aqas sьqarahь bar.

Lespromxozdarda xədmatle ojoştorov eşe nasar. Ber qьrcьvsьnьn **kendolek nirmahь** 6 pr. qa qьna ytala **Mexanizmdar** tulьhьrsa faydalanьlmajdar. Bьl dekadala Jamanjılqa lespromxozьndarьq tar kolejalь juldan ni barь 826 kem. aqas sьqar

Berjen aqas esselərə—udarniktardan **Xəjьyllin** ipteş.

lər. Mətələn, **„Svobodnьj paxar"**dan (Urqus soveть) 40 jəjəv həm 50 altь eşse jenərelerqə teşeş bulha. ul 22 jəjəv, 11 altь eşse jenərev menən qənaqətlende. **„Krasnьj putilovec"** kolxozьnan barь 5 jəjəvle həm 10 altь eşse jenərev menən qənaqətlende.

Javglide avьl soveтьnьn kolxozdarь həm janqьдaq xuzalьqtarьnan ber genə keşe lə kilmene. Sovet predsedatele **Solimь**: „Igen huqьv, igen tapşьrьv həm şunьn kevek mehimerak kampanialardan buşamajвьd" ti, aqas ədərləv eşen narьqlamaj. Aqas ədərləv eşenə oppartunistarsa qaravsь Səlimьf, sovettarь həm kolxoz predsedateldəre javepqa tartьlьrqa teşeştər.

YK həm SNK qararьn kolxozsьlarqa həm eşsən janqьдuqtarqa jaqşьlьp anatьp, massanь ojoşqan raveşlə aqas ədərlev eşenə jeвərevde tə'min itergə kərək.

S. ZAHRETDINЬF

Berjen aqas esselərə—udarniktardan **Xəjьyllin** ipteş.

Başqort teatьrьnьn ytkən julь

BƏJƏK Oktəвr revolyutsiahь formahь menən milli, jəkmətkehe men-n so siallstik kul'tura esen kin jul əsts. Batsa Rossiahьnьn ko onizatorlьq politikahь вaş qort xalqьnьn вətə kul'tura ьntьlьştarьn mərxəm ihed вətьrə kilde. başqort xalqьn ul vaqьtta „ylergə məxkym" tip xekem qarar- uьqьqalьrlar. Barь tik par tiaьddьn Leninsel milli politikahь, bьl politikanьn dahi **Stalin** tarafьnan tajpьlьshьd вojomqa aşьrьlьvь qьna jəkmətkehe jaqьnan sotsialistik, formahь jaqьlan milli вaşqort kul'turahьnьn sьsək atьvьna alьp kilə aldь.

Ylergə məxkym kolonialьqtan Başqortostan ge promьşlennostь sotsialistik respubl kaqa əjlə de. Unьn ekonomik jaqtan ybeve menən qatar вaşqort kul'turahь, вaşqort teatrь la nьqьna, ybe rara.

TƏV KƏNDƏR

Başqort teatrьnьn tarixi—sovet Başqortostanь ojoştorolovdьn tavge tendər enən, **1919 julдan вaşlana.**

Lakin bьl vaqьttarda əle xekymət вaşenda kontr-revolyutsion Vəlidel uitьrqan вulqanqa həm ul tar milliatsel sənqət вarlьqqa kilterergə tьrьşqan вulqanqa ul vaqьttaqь teatrьn eş jəkmətkehenə həm organizatsion qalьplaşkьna la nьq joqondo juhaj. Şulaj də, partiaьddьn Başqortostan Өl kə komitetь, qьdьl armia saflьnda tərtələnevselərgə genə tajanqan xəldə, teatrdь—Vəlidetselər opitьnan qotoldorov julьnda energialə eş alьp вara. Ul vaqьttarda Qьdьl armia polit cəstəre jetəkselegendə Qьdьl armia saflьna eşləp kilgan teatr tynərəktəre—вaşqort sovet teatrьnьn ojoiqoho вulalar.

1919 jьl, janь eş вaşlaqan aktjordar ь aktjorlьq otьtelьqь muzьka həm xuduəstvo menən tanьştьrьv esen Qьdьl armia a ьnan saqьrьp alьp, 30 keşelek kurs asьla. Kurs hunьnda aşqort teatrь ojoştorola. Bьqa, şul uq vaqьtta Stərletamaq qa lahьnda dəvam itep kilgən teatr tynərəge aqzalarьnan qajnь вerəvdəre quşьlьp, eşləp kilələr.

Başqort teatrьnьn ilk tavoe ak tjordarь oşo iptəştər вulalar: Soltanь, Səjtəşef, Qaramьşьf, Əəjəlief, Qjəlavi, Iman kaja, Ibrahimьf, Sьtlanьva, Uşanьf, Sabitel h. в. Lakin ul vaqьtta əle:

„Berдan—təzribəle kadrdar вulmav, t xnik sredstvolar j teşmav, ikensenən - teşerle organdarьdьn iqtimarьnd qa ravdarь arqalьnda eş qəzəp avьr şartlar aвtьnda вara. Şulaj da ul yd вurьsьn ytaj Məвələn, kurstar ojoştorolo 24 keşe вqьlьp sьqqra, ular drama tynərəge oj storov esən kontondarqa jeвərelələr Drama studiahь ojoştorolop qəskəri cəstərdən 30 keşe aqьrьp alьna, вularдan qajьlьlarь teatr sostavьna inэ, qajhьlarь instruktor—organizator itep kolxondarqa jeвərelələr"(„Başqortostan xəвərdəre"—21 jьl, 14 dekaвr).

RESPUBLIKA XALЬQ ARTEŞTЬ VƏLI IPTƏŞ MORTAZIN MƏQALƏHE

ZƏKI DIKTOVAJT ITƏ

Başqort teatrьnьn ul vaqьttarь repertuarьna kilhək, вьnna вeд—„Qjəlilə вanьv , „Jəşə Zeвajdə, sin jəşəsən min jəşim". hьmaq vaq вurzuaz—tam ntizm həm tator вurzua mənləqtə tenə xədmət itevse, dinga j- aqlьlandьrьlqan ətəridərdən alьp, Vəlidel zakazь вulьnsa tar milli ruxta jaдьlqan həm вaşqort tarixьn вulop kyrhət kən „Aqşan вarьt", „Salavat" (F. Sələjmanьf) ardьl вaşqortlardь urьs вatşahьna itaqətle qol itep jetəşterev maqsatь menən Romanoftar 300 jьl вqьna arnap jaдьlqan „Vatan qaharmandarь" (F. T jkin) hьmaq ideologiahь menən prol tarialqa jat вulqan ətərdərdə la kyrəвed. Səxnəgə hunqь vaqьtta qьna mengən: „Qaraqol", (D. Jultь) həm „Eşselər aisase" (Ş. Kamal). „Qьdьl Ural esen вeraş" (Mor t zin tərzemahe) hьmaq ətər dər qarəngь tendəge jondod hьmaq qьna kyrnep qalalar.

ƏFƏGƏ KYSKƏS

1922 jьl, Başqortostan yдəge Өlegə kysev menən eş вeten ləj jaңь oвstanovkala aqa вaşlaj.— erdən—aktjordar sostavь uqa tikiem Өlelə ujrap kilgən tatar teatr a tistarь menən вqьtьlə. Mətələn, вьl vaqьtta ip. Zəвajerel (xəдerge at q dən qan artist) Sakajьf, Tazd rьv , Kazanski, Jaqupьva həm şul uq jьl teatrьnьдdьn xəдergə atqaдanqan artistь ip. Minhazьl ta kilep quşela. Şul uq jьl L n - qradtan saqьrьp kiterelgən ip. Sattarьf dur ojoştorov eştəre alьp вara. Başqort teatrь nьn вьl dəverдəge eşe Davьt iptəş Jultь] maqalahendə („Janь jul" zurnalь 1923 jьl) jaqtьrtьlqan вulqanqa min uqa вьnda tuqtam jьm. Tik şundaj xarakterlь ja ьn ihkə alьp ytergə kərək—вьl vaqьtta əle tatar t ejss lars, t tar telendə, вaşqort pejssalarь qьna вaşqort telendə ujnalalar.

Bьnan hunqь—1919-20-21 jьl dar вaşqort dəvlət teatrьnьn ojoşov jaqьran qalьplanьv həm partia Өlkə komitetь jetəkselegendə jəkmətke jaoьnan—Başqortostan xədmətsəndər mənləqətenə javap alrə a'ьrlьq вulьp qajtanan ojoştorov dəvere вula.

ƏFƏGƏ KYSKƏS

1922 jьl, Başqortostan yдəge Өlegə kysev menən eş вeten ləj jaңь oвstanovkala aqa вaşlaj.— erdən—aktjordar sostavь uqa tikiem Өlelə ujrap kilgən tatar teatr a tistarь menən вqьtьlə. Mətələn, вьl vaqьtta ip. Zəвajerel (xəдerge at q dən qan artist) Sakajьf, Tazd rьv , Kazanski, Jaqupьva həm şul uq jьl teatrьnьдdьn xəдergə atqaдanqan artistь ip. Minhazьl ta kilep quşela. Şul uq jьl L n - qradtan saqьrьp kiterelgən ip. Sattarьf dur ojoştorov eştəre alьp вara. Başqort teatrь nьn вьl dəverдəge eşe Davьt iptəş Jultь] maqalahendə („Janь jul" zurnalь 1923 jьl) jaqtьrtьlqan вulqanqa min uqa вьnda tuqtam jьm. Tik şundaj xarakterlь ja ьn ihkə alьp ytergə kərək—вьl vaqьtta əle tatar t ejss lars, t tar telendə, вaşqort pejssalarь qьna вaşqort telendə ujnalalar.

1924 jьldan alьp Dəvlət teatrь: „Avьlqa jəd menən!" „Sənqət massaqnl" lozungtarь aвtьnda eş alьp вara вaşlaj. Bьl maqsat menən вər jəj **kysma teatr** ojoştorlop, rajondarqa sьqьp jerej, xalьq arahьnda massovьj jəmaqət eştəre alьp вara. Bьl dəverдe—dereь jul alqan həm səsək ata вaşlaqan saqь tip altergə kərək.

Өs aj esendə Baştruppa 2000 kilometr jul jerene,—tip uqьjsia vaqьtьnda вaşqort telendə ujnap ta, səxnəqa sьqqas tatar telendə tqarьvdar jьş вula.

Bьlər вetəh- la teatr aldьna —вaşqort kadrdarь əd rlav вurьsьn kilterep quja.-Şul maqs t menən 1926 jьl Өlelə **teatr tex. aikumь** ojoştorola. Dəvlət teatrь həm t xnikum uqьv-ьlarь—вe вerdarena dur jardəmdar kyrhatep hər ikene alqa вara вaşlajdar.

Başqort teatrьnьn ybeven kyrhatev həm ydə lə təzrilələr alьv maqsatь menən 1927 jьl Dəvlət teatrь Məskə qə qostrol ojo tora, başqort dəvlət tea r postanovkalarь unda dur unьşlar menən ətə (şul jьlqь „Kaвis" turnalьn həm „Eşce" gaze alarьn qaral).

ZƏKI QALDЬQTARЬ BAŞ KYTƏRƏ

1925-28 jьldarda başqort tea trь, vəlidefselərden NEP vaqьtında t r lep вaş kyt rə вa la- qan qaldьqt rь—Mirasьl, Vilda nьf həm Qjəlielfar menən qa kerəş alьp вara. Bьlar вaşqort teatrь—вaşqorttar esən genə kul'turqa, ul barь—kenьşqьş вurzuaz kul'turalьn ybterevgə genə tajanьrqa tejeş, tip sьqьş jahajdar. Mətələn Səqit Mirasьl вa laj jada:

„Başqort kul'turahь, qi-mər вaşqort sənqəte ydenə nigeddə jalanan tyqel, avьldan alьrqa, repertuarьnьn jəkmətke nigeдenə xalьq kul'turalьn jəqnl avь tormoşon alьrqь, ə Başqortostan esən jat вulqan qa a kul'turahьn sьqarьp taşlarqa tejeş".

Ojaritef:

„Başqort teatrь Jevropa kul' turahьnan qotolorqa, вьnьn esen tatar teatrdarьnan arьnьrqa te- jeş", ti („Başqortostan" 1926 jьl № 68).

Vildanьf:

„Ba qort teatrь barь kən-ьвqьş milli kul'turahьn yb'erev-ьə genə tajanьrqь, Jevr pa həm urьb teldərenən tərzemə itelgən nejesalarqa Ba qo to tan dəvlət teatrьnda, urьn вulmaвqa tejeş" ti („B sqortostan", 1926, jьl, № 105).

Ydə, dəvlət teatrьnьn direkorь вulqan xəldə, yrdəgelər jo qondohona birelep Isxaq Zəjni də:

Ninə horarqa. вaşqort teatrь вarmenl ul, juq ul. Be t sulaj ja-ap birergə tejeşвed" ti.

Bьna sundaj aqьndar joqondohonda, t atrdьn eş jəkmətke he jom şarn, dissiplina tyвənaja: „Şvrakaj", „Jalan jərkaj" həmaq kulak ideologiahь menən hurqarьlqan t ьn „Əəjəlildər şajkahь" hьmaq вandt izm xərəkə ten вoдop kyrhətkan ətərdər ujnala aa laj. Şunьn-esən də вed:

„Kul'tpoxodtь kesəltəhe, massanь sotsialistik tedeləş - burьstarь əjlənəhenə *tup əjlь* urendə, kysma teatr вьşl balaganьвьqqa jul qujdь, proletar səxnəne вьвьratь" tip ən narьq iş tabe t („Janavel'"— 1929 jьl, 23 avqust). Şul uq vaqьtta „hul" a'alqan teatr şovinistarь la hezym itələr həm: „...dur te tr ninə kərək, keskəje ta jarar ine əle" tidər (X. Tahirel, A. Ojəll).

H ntara j, kontrrevolytsion „jet gənselər" kelep sьqa həm „Po tlit", „Pikulaj Şarəl" həmaq avьlda proletar diktaturahьnan kelgən, kommunistardьn rol'dəren вoдop kyrhətkan ətərdər вaşqort sьxnəhenə hejrəp mendelələr.

(Davamь 4 nəe вittə)

ARAQЬ HƏM HЬRA

ZAVODTARЬ SMOTR FINIŞЬNAN HUŊ

BЬSЬRAQ ƏŦTƏLDƏR HƏM KERLE TЬRNAQTAR TURAHЬNDA

Ө'ө Araqь zavodьnda 360 eşsene xədmatlanderə torq n aşxana (med re **Semjonova**). Jaьq tiplь вulьvьna qaramaьtlan, elegə tiklem elementar tədaьq urьnlaştьra almaqьn.

Өbtəl ebtare tejeşle rəveşta jaqьknaqan, aьsьraq, ebtəl janьnda ultьrqьstar juq. qaşьqlar jeteşn aj, idəndər sistemalьk jьvьmaj.

Aşxanaьnь kuxnahe aldьnda ira, вьдьş вulь. Өt-naş kejьmdəren elep qujьrqa eljueş juq, şselər kejemdəren halmaj aşarqa məcвyr вulalar. Kuxnə esenda produktlar (şəkər, оп, mokoren) jaвьlmaj haqlanalar, sul arqala ularдьn, ebtəre вьsьrap вetkən.

Ber taqta ebtendə ikmək tə, it tə turajdar, ə taqta вьsьraq. Aş bira tor ən urьnda uq hьvьhaвa. Jьvalar.

VKP(b) Ydək komitetь yd mərəкqətendə adьq predpriatieləre eşs ləren şəxsi tadaьq rezimьn haqlavqa saqьrqajnь, lə kin aşxanala eşselərden xalatlarь j q, kuxnə eşselərə esən jьvьnьv urьn, tabьsmal, hanьn kevek nəmələr qujьlmaqən. Starşi povor Cernьsovanьn tьrnaqtarь jetenke, tьrnaq ətarь ker menən tulqan.

Aşxanaьnь вьl toroşo qajdan kilep sьqa hun? Berensenən, eşselər arahьnda Ydək komitet direktivahь ber tapьr da e rənelmajən, eşselər unьn menən tanьş tyg ldər.

Ikensenən, VKP(b) Ydək komitetь direktivahь nigeдendə

BƏRJƏN LESPROMXOZЬNDA

HYRƏTTƏ: Ojədelgərə) prom kolxozьnda elgelə kustar Qu naqвajьva iptaş japma eşlev etəndə.

partia ojeşmahь la (sekretarь Markin), profsojuz ojeşmahь la (Celixov) aşxa a eşselərən monьjьtlavdь ner terle lə sara kyrməgəndər.

Ufpitrest ta вьl turala kyrhətmalar вirevde kərəkhenmagən ətərь.

Bətə S juz şul jəmlələ, вətə Başqortostan adьq predpriatielərenə smotr ytte. Arьq zavodь jetək-eləre, şul jəmlələ undaqь partia həm proisojuz ojeşmalarь la, smotr ajqanlь his qьlmьsdap la qaramaqandar, zavodьn sextьndaqь (qajlatьv sexьnan вaşqa) la, aşxanahьndaqь xal də şunь kyrhətələr. Jaqşь вьjatlь produktlardь вoдop, nasar təmhed aş birev də вьnь dereь laj.

K. P.

—✱—

ŞULMЬ INSPEKSIANЬŊ EŞ HƏƏOMTƏLƏREҊ

Өfo hьra zavodь вьjьl ber tala elgəşevdərgə ireşə aldь. Hunqь вakteriologlk an lizdar hьranьn qənəqatlənerlek sьjlatь вulьvьn kyrhə ələr. Proizvodstvo planь tulьhьnsa ytəlgən. Zavod jetəkselece ber talaj eştar ə şlap ta qujqan. Lakin вьl a şlanьn qujьlqan eştərde axьrьna tiklem alьp вarьp jetkerə he bar ale. Ular ilsek həm qa san alqarьlьrdar—məs'ələ şunda.

Sextarda (smotr unajь menə вьlьrqa kələk) sanitaria inespektordarь quj hqan, lakin oşo vaqьtqa tiklem вьl inspe- sianьn eşe nəmənən qinarət вulqan, unьn eş hədəmitələre qəjda—вьl horavdarqa tyвəndəge kyrneştər javap вirə.

Sorttarqa ajьrьv sexь sanqa вatqan. Vintilatsia tedek tygel, lkke, sandь hьvьrə almaj, eşsel r şul sanь esendə eşlejdər.

Havьt-hьna jьvьv sexьnьn tyвə taqtalarь, stenalarь, havьt hanalar, eş elərden ebьвaştarь—вetəhe lə вьsьraq.

Hьra qajnatьv sexьnda hər vaqьt pər jьlьlьp tora, şul arqa la tyнə taqtahь həm stenalarьn ştukaturkalarь quвьp teşə. Stenalarda tara jandar tulьp jərej ularдь kyrevse juq.

Rozliv (hьra tultьrьv) **sexьndaqь** miskələr həm şeşələr вьsьraq, jьvьlmajdar h. в.

Bьna hьra zavodьnьn qьfqa qьna „xarakteristikahь. O-onan hun zavodьn unьştarь turahьn

ŞULMЬ INSPEKSIANЬŊ EŞ HƏƏOMTƏLƏREҊ

Өfo hьra zavodь вьjьl ber tala elgəşevdərgə ireşə aldь. Hunqь вakteriologlk an lizdar hьranьn qənəqatlənerlek sьjlatь вulьvьn kyrhə ələr. Proizvodstvo planь tulьhьnsa ytəlgən. Zavod jetəkselece ber talaj eştar ə şlap ta qujqan. Lakin вьl a şlanьn qujьlqan eştərde axьrьna tiklem alьp вarьp jetkerə he bar ale. Ular ilsek həm qa san alqarьlьrdar—məs'ələ şunda.

Sextarda (smotr unajь menə вьlьrqa kələk) sanitaria inespektordarь quj hqan, lakin oşo vaqьtqa tiklem вьl inspe- sianьn eşe nəmənən qinarət вulqan, unьn eş hədəmitələre qəjda—вьl horavdarqa tyвəndəge kyrneştər javap вirə.

Sorttarqa ajьrьv sexь sanqa вatqan. Vintilatsia tedek tygel, lkke, sandь hьvьrə almaj, eşsel r şul sanь esendə eşlejdər.

Havьt-hьna jьvьv sexьnьn tyвə taqtalarь, stenalarь, havьt hanalar, eş elərden eь-вaştarь—вetəhe lə вьsьraq.

Hьra qajnatьv sexьnda hər vaqьt pər jьlьlьp tora, şul arqa la tyнə taqtahь həm stenalarьn ştukaturkalarь quвьp teşə. Stenalarda tara jandar tulьp jərej ularдь kyrevse juq.

Rozliv (hьra tultьrьv) **sexьndaqь** miskələr həm şeşələr вьsьraq, jьvьlmajdar h. в.

Bьna hьra zavodьnьn qьfqa qьna „xarakteristikahь. O-onan hun zavodьn unьştarь turahьn

JAŊЬ ZAVODTAR TƏƏƏLƏ

◆ **Işemnaj.** Kilahe j ldа Işem əəj neft promьşlohьnda ber ni- sə zavod tedeləsək. Ularдьn вerehe neft ajьrьv zavodь вulьp unьn aslell tadartьv ayleksəhe lə вulasaqь Bьl predpriatiene tedəv eşenə 1 million humqa j qan aqsa totolasaq. Gazolin həm gazdan saza eşlev zavodь ləm balsaq zavodь tedeləsək.

(BaşRosta)

„SALAVAT" PEJESSAHЬNDA

HYRƏTTƏ: Mort zin iptəş Salavat rolendə.

Eşten вundaj ruxta вarьvьna, ul vaqьtt davam itkən kontr-revolytsion „Tulqьn" ojoşn ahь eik nьq tə'ti it , ul sьjnli to tanəqlь ətərdərden вulmavьnan вaşqort teatrь kadrьrьnьn əle aderiektərə ət вulьvdan tajda- lanьp, yd ətə dəren repertuarqa inderep, ajrьm drama tynə- rəktəre ojoştorop, yrdə ajt lqan truppalarqa la joqondo jaharqa tьrьşa.

Kin qatlam massa tarafьnan вulьşlьq kyrə almaqan ZəkIxe- kyməte qasa, tərle jaqqa səsele. Bьl momenttan вaşlap teatr, ana şul kontrrevolytsion Zəki xekyməten faşlav, sovet vlasьnьn alqa, qujqan вurьstardь xa вqqa təşen ierevdə jen hьdqanьp eşka вaşlaj.

Bьnan hunqь—1919-20-21 jьl dar вaşqort dəvlət teatrьnьn ojoşov jaqьran qalьplanьv həm partia Өlkə komitetь jetəkselegendə jəkmətke jaoьnan—Başqortostan xədmətsəndər mənləqətenə javap alrə a'ьrlьq вulьp qajtanan ojoştorov dəvere вula.

ƏFƏGƏ KYSKƏS

1922 jьl, Başqortostan yдəge Өlegə kysev menən eş вeten ləj jaңь oвstanovkala aqa вaşlaj.— erdən—aktjordar sostavь uqa tikiem Өlelə ujrap kilgən tatar teatr a tistarь menən вqьtьlə. Mətələn, вьl vaqьtta ip. Zəвajerel (xəдerge at q dən qan artist) Sakajьf, Tazd rьv , Kazanski, Jaqupьva həm şul uq jьl teatrьnьдdьn xəдergə atqaдanqan artistь ip. Minhazьl ta kilep quşela. Şul uq jьl L n - qradtan saqьrьp kiterelgən ip. Sattarьf dur ojoştorov eştəre alьp вara. Başqort teatrь nьn вьl dəverдəge eşe Davьt iptəş Jultь] maqalahendə („Janь jul" zurnalь 1923 jьl) jaqtьrtьlqan вulqanqa min uqa вьnda tuqtam jьm. Tik şundaj xarakterlь ja ьn ihkə alьp ytergə kərək—вьl vaqьtta əle tatar t ejss lars, t tar telendə, вaşqort pejssalarь qьna вaşqort telendə ujnalalar.

1924 jьldan alьp Dəvlət teatrь: „Avьlqa jəd menən!" „Sənqət massaqnl" lozungtarь aвtьnda eş alьp вara вaşlaj. Bьl maqsat menən вər jəj **kysma teatr** ojoştorlop, rajondarqa sьqьp jerej, xalьq arahьnda massovьj jəmaqət eştəre alьp вara. Bьl dəverдe—dereь jul alqan həm səsək ata вaşlaqan saqь tip altergə kərək.

Өs aj esendə Baştruppa 2000 kilometr jul jerene,—tip uqьjsia vaqьtьnda вaşqort telendə ujnap ta, səxnəqa sьqqas tatar telendə tqarьvdar jьş вula.

Bьlər вetəh- la teatr aldьna —вaşqort kadrdarь əd rlav вurьsьn kilterep quja.-Şul maqs t menən 1926 jьl Өlelə **teatr tex. aikumь** ojoştorola. Dəvlət teatrь həm t xnikum uqьv-ьlarь—вe вerdarena dur jardəmdar kyrhatep hər ikene alqa вara вaşlajdar.

Başqort teatrьnьn ybeven kyrhatev həm ydə lə təzrilələr alьv maqsatь menən 1927 jьl Dəvlət teatrь Məskə qə qostrol ojo tora, başqort dəvlət tea r postanovkalarь unda dur unьşlar menən ətə (şul jьlqь „Kaвis" turnalьn həm „Eşce" gaze alarьn qaral).

IX SJEZ ALDЬNAN

BAŞQORTOSTAN XUŻALЬQЬ

SVƏZ UƮƏ HƏM NЬQЬJ

Başqortostandьn xalьq xuzalьqь ybev menən вetgə, es jьl esen də svəz eş lə şaqtaj alqa atlanь Svəz han jaqьnan ybte, texnika jaqьnan janьrдь həm sьjlat jьqьnan jaqşьrдь. Məвələn, 1931 jьlda вarь 238 pocta вer ine, xəder 700 dən artь. Avьldarda at tapьrьvьlarдьn hanь 116 nan 2837 ga jette. Şunьn arqa- ьnda kəndəlek pocta вəjlaneşe nenan avьl sovettarьnьn 98 prot sentь, sovxoz, MTS tarдьn 99 protsentьn tə'min itergə məni- ьdlek tьvдь.

Pocta—t leg af hьдьltarьnьn ə onloqo 9328 kilometrqa, tele- fon apparattarьnьq hanь 4 tap- ьrдьn da artьqьraq ybte Avь o ettarьnьn 63 protsentь te e- onlaştьrьldь. 1931 jьlda 29 prot sent ine). Sovxoz, MTS tar вətə- ie la telefonlaştьrьldь. Bətə 42 ajonda (1931 jьldı 26 rajon ine) Өle menən turanan-tura telefon aşa вəjlaneşəndər.

Bьjьl 10 kilovatlь radio stan ta (658 men humlьq), men ьomenlьq altomat telefon stansia nь (944 men humlьq) eksploa-

KOMMUNAL' XUŻALЬQ KYTƏRELƏ

Başqortostanda kommunal' torlaq tədəv eşenen tid ybeşe esen memkinlektər aşьldь. Bьl eşka aqsa j вarev şaqtaj arttь. Bьjьl janь tə'eleşter eş nə 3022 men hum aqsa jeвərelde (1931 se jьlqa qaraqanda 3 tap- ьrьr artьq).

Bьl j ldar esendə respualika nьn elektrostansi lar setьre kinəlдe. Өfe ə Ydək elektor stansia tedəldə. Avьrqarь, Tuj- mazь Baltas, Dьvan, V Ysinski дə elektrostan-ialar qorolio. Toporin a elektorstansia janьr ldь Berə stansiahь kinəltelde. Şulaj uq вaşqa jerdərdə elektor stansial r kinəltelde hem tə- dəldelər.

1934 jьlda elektrofikatsia eşe nə 3863 men hum aqsa tobldo. 3 qala elektrostansialarьnьn кesə, 1931 jьldarь 3124 kilovat ırnьna, 8045 kilovatqa jette.

Belo et, Bərə, Bələвaj, Starle tamaqta munsa ham ker jь ьv ırьndarь ekspl atatsiвqa вiret le. Başqorto andarь munsalar- ьn keşelərde ytkərev kese menən ə tə (şul jьlqь „Kaвis" turnalьn həm „Eşce" gaze alarьn qaral).

ZƏKI QALDЬQTARЬ BAŞ KYTƏRƏ

1925-28 jьldarda вaşqort tea trь, vəlidefselərden NEP vaqь tında t r lep вaş kyt rə вa la- qan qaldьqt rь—Mirasьl, Vilda nьf həm Qjəlielfar menən qa kerəş alьp вara. Bьlar вaşqort teatrь—вaşqorttar esən genə kul'turqa, ul вarь—kenьşqьş вurzuaz kul'turalьn ybterevgə genə tajanьrqa tejeş, tip sьqьş jahajdar. Mətələn Səqit Mirasьl вa laj jada:

„Başqort kul'turahь, qi-mər вaşqort sənqəte ydenə nigeddə jalanan tyqel, avьldan alьrqa, repertuarьnьn jəkmətke nigeдenə xalьq kul'turalьn jəqnl avь tormoşon alьrqь, ə Başqortostan esən jat вulqan qa a kul'turahьn sьqarьp taşlarqa tejeş".

Ojaritef:

„Başqort teatrь Jevropa kul' turahьnan qotolorqa, вьnьn esen tatar teatrdarьnan arьnьrqa te-

UDARNIKTAR ZAVOD NAMЬƃЬN KYTƏRƏLƏR

Cernikovka aqas zavodь 15 se dekaвrgə jьlьq planь 97,8 pr. la ytəne. 20 dekaвrgə, d ьan planьnan 954 kem. qь a eşləh qaldь. Hunqь vaqьtta zavodqa elektro nergia nasar вirelə. Şul sebeple r mular вuş t ralar. Administratsia həm eş-elərden eşendьrьvь вujьnsa zavod jьlьq landь tultьrasaj.

Planьn ytəlevenə protzvods vo вrigadalarьnьn udar eşlev dəre tə'bir lia. Zavodta in jaqşь u arni tar master **Xaligof** həm **Tomcenko** iptəştərden smena- ьnda eşlejdər. Bьl smenalar yd zadanielerьn aj hajьn **115** pr. qa ytəjdər. Şulaj uq yd za- lanielerьn **Jadgarof**, **Jevdoki nof** iptəştər дə tultьralar. So vettarдьn вətə Başqortostan IX-

sjezdь Isemendəge protzvodstvo, poxodьna qaşь qamtan hun, вrigada arдьn xedmət ьtamь'ь- qь ike tapqьr artьq. Zavod aj- dan-ajqa yd zadanielerьn ytaj вaşlanь. Hunqь kvartalda eks- po t materialarьnьn yd na te- şəv xaqь 13 ən 7 pr. qa tik- lem kametelde.

Xəder zavodta tar urьn вulьp *transport tora. Sextar həm zavod*- tьn dəjem rasxod ybeşe dur. Zavod вuş torov səвəple nak- alnoj r sxodlar дə artalar Elek- trik energilanь alьrnaz arqalьndaeş e vaqьtьn ң 25 pr. tь dəv- malendə вuş torovdar вula. Hunqь ike ajdə aq s juqlьqtan 10 kən вuş toroldo. Bьl jeteş- hedl ktərde вətə ev esən elkə ojoşmalarь qьrq saralar kyrergə tejeştər.

N. MAXNOF.

—✱—

KOLDOGOVOR ŸTƏLEŞEN

UDARNIKTAR TƏ'MIN ITTE

Cernikovka aqas zavodьnda eşselər həm udarniktar koldo govor kampanilarьnda aktiv qatnaşьp, kilasəkta taqь la jaqş - la j eştergə hyd вirelər. 11 dekaвrdə udqarlqan zavod kon- ferensiahь da kyp kenə udar- niktar sьqtьlar həm jaңь eş me- todlarь turahьnda hejlanelər. Ular 120 jaңь taqtim ind rde lər həm ul taqdl ndərden kyne- ne jaңь koldoqovordar nigeдende alьnasaqtar. Bьndaj taqdimdər, вətə sextarda lь xedmət xaqьn, eşlen sьjlatь həm hanьna qarap ytlevde talap tt lər. Təqnimdarde, administratsia həm zavkom tulьhьnsa ytkərergə hyd вirdelər.

Zavod konferensiahь, eşselərden kul'tura tormoş şartlarь laqşьrtьvda вulqun elgəşevdər de kyrhətte. Zavodtьn вətə in- ҳener-texnik eşselə e kvartь hom utьn menən tə'min itelgən dьr. Bətə eşselərden kvartьna radio inderelgən. Kyp kenə eş- selərden ydərenen вaqsalar bar. Bьjьl

1935 JıLDıҢ 1 QINVARıNDA

BƏTƏ SOJUZ KYLƏMENDƏ UDARNIK KƏNƏ YTKƏREV TURAHıNDA

VSSPS PREZIDIUMı QARARı

Professional' Sojuzdardıң bətə Sojuz Yдək sovetı prezidiumı QARAR ITƏ:

1. Sotsialistik jarıştıң həm udarsılıqtıң toreşon tikşerev həm janı esselərde, inzenerdardı, texniktardı, qalimdərde həm xedmətkərdərde jarıştıvsılar saftarına həm udar brigadalarqa taratıv esen 1935 jıldan 1 qinvarında bətə Sojuz kylemendə UDARNIK KƏNƏ YTKƏRERGƏ həm bıl eşten bətəben sovettardıң VII bətə Sojuz sjezdına qarata ytkerelə toreşan proizvodstvo pexodı menən bergə bəjlep alıp barırqa.

2. Bətə brigada proizvodstvo kəneşmələrende udarniktardıң yd əbtərenə alıqan jeklemələrenen ytəlevlere turahında jomoqtar otcet-ren ytkerergə, bını ytkergende stanok, oborudovanie həm instrumenttardıң texnik jaqtan toreşona eş urnının ojoştoroloşona həm hər ner udarniktıң yd eşenen texnikahın ydloştərevenə ajrıwsa iqtisar brigergə.

3. „Otlicniktar" sostavınan brigadalar ajrap alırqa həm texnik uqıvdardıң (texminimum tynoraktere h. v.) barıştın, texminimum bujınsa kontrol' handardıң ytoleven həm jomoqot—texnik imtixandarının ytələven tikşererge. Tikşerev barışında texnik uqıvdardıң bətə jeteşhedlektəren qatı tənqit abtına alırqa həm şunın menən bergə texnik uqıv udarniktarın qıdıqbındırırqa (oliciniktardı in jaqşı stənoktarqa həm jnoqarıraq kvalifikatsialıeşkə kyserergə).

4. 1 qinvarda SSSR dın bətə predpriatielerende, predpriatielerden 1934 jıldaqı, esenen jomoqaqtarı həm 1935 jıl planın ytavge oderlek perspektivaları turahında predpriatie direksiahının həm zavkom predsedatelenen dokladtarın qujıp, esse, inzener texniktardın həm xedmətkərdərden kin jıjılıştarın ytkerergə. Jıjılıştarda in jaqşı udarniktardı, izotovsılardı, texnika eşende aldınoq kereşselerde ayloklovde ytkerergə.

1934 jıl, 27 dekaвr.

—*—

GAZETA BITTƏRENƏN

◆ **„Kolxozsı"** (Dəvlekən rajon gazetı) olo'ardın nadanlıq tarın bətə ev məktəptere eşenə ajrata ahəmiət birep, uqıv barıştarın jaqtıtta bara. Uqıvdardın edlekhed barıvdarı həm sıjlatlı tamamlanıvdarı esen **Dyrtejlə** avılı həm **„Salavat"** kolxozındaqı naqanlıq beterev məktəptere arahında jarıştar ojoştora.

Gazeta ydenen 21-se dekaвr hanında: Dyrtejlə avılında ololardın nadanlıqtarın beterev turahında praktik eş başlandı. Nalanlıq beterev məktəbenə 50 keşe uqırqa jerəj uqıv-uqıtıv əsaptarı jetərlek.

Avıldın kul'tura jorto julqa halındı. Unda kendə janle eş bara. Gazeta, zurnaldar bar. Klub esen 20 dana „Başqorto ran", 45 dana „Kolxozsı" gazetahı aldırıla, tip jada.

◆ **„Başqortostan vejskabı"** (İşemвaj gazetı) prominjslolar daqı eşselerden nadanlıqtarın beterev esen ere xarelter hanı vaq qına xəвərdar menən **„Janalepkə ojrəneged"** tigən keskəj genə gazeta sbqara başlanı.

◆ **Janalepkə ojrəneged"** yllenen 1-se hanında beten hyddar mitodı menən „A" həm „B" endere turalında berense hanıqın natьp sıqardı.

Gazetqa: kyp esselərebed bıl vaqıtqa tiklem janalepsa u bı jada belməjdər. Şunın esen oşo gazetanı sbqarana. Bıl gazetanı bətə uqıjjada belməgən esselər alır qa tejeş. Bıl eşte partkom yd ebtenə ala.

Bed bıl gazetanı sbqarıv menən qul qavşırıp qalmajasaqbed. Unın uqıvlovın, tynəraktərdə qullanıvın tik şerep torasaqbed. Bedten lo zungьbed: İşemвaj da uqıjjada belməgən ner genə lə esse bulırqa tejeş tygel-tip jada.

◆ **„Lenin вajraqı"** (Aqhar MTS poit aylek gazetı) jadqı səsevgə əderlek eştərenə tuqtap:

2-se brigada bətə attarına la qamıt həm вaşqa sərojdar əderlən sette.

Sərəj tedətevse Əlвajıf bıl turala ajıım elgelər kyrhətə. Ul tik yd instalıahı menən genə **56 qamıt** tedətte ham ular esen ner jaqşı kelat eşlene. 1-3 brigadalar. Əlвajıftan elgə alıqbd, tip jada.

JAPONIA KOMMUNISTARıNıҢ QAHARMAN KƏRƏŞE

Tokio. Nagaj kommunistarın massovaj rəveşte qulqa alavdar turahındaqı politisia m qlymətlere bujınsa kommunistar 1934 jıldan iljnenən в şiap „Rabocie izvestia" həm „Krasnoje znamia tigən kommunistik organdardı regulər rəveşte sbqarıp kilгən dar, Altsı qalahındaqı hul profsojuzdar eylegenə jetəkselek itkəndər. Naqojdaqı bətə ere predpriatielərdə ulardın tyвəndage ojoşmaları вulqan, ə Nagoj ilden in dur promьşlennost' ydəge вulıp tora.

Kommunistar şulaj uq xarni promьşlennost predpriatielərenə lə yıkəndər.

1934 jıldın fevralında bətəhe 157 keşe qulqa alınqan. Şul uq vaqıtta kommunistardın 64 jəseren kvartirında qulqa alıvdar ytkərelgən.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SAAR ƏLKƏHENDƏ

PLEBESSIT

Saar kymer вassejenь (1000 kv. km. samalı) Franslanın, tənjaq kənsbqış granitsahında вulıp, unın xalqı 777 000keşe

Versal' doqovorь reparatsia tyləvdare ihəвenə Saardın bətə kymer sьqarıv predpriatielərenə eja вulıv xoquqın Franciaqa вirde. Saardın tındaj dəvlat qulında вulırqa tejeşlege turahındaqı məs'ələ 15 jılqa xisekterelep, şunan hun ul Saar xalqının dejem tavış вirevc (plebissit) menən xal itelergə tejeş ine.

Bıl 15 jıl esendə Saardı Milliətlər ligahı tarafınan ildə ləngən 5 keşelek ajrım komissia tarafınan idara itelde. 1935 jıldan 13 qinvarında вıl 15jıl uda həm Saar xalqı ydəterenen nindaj dəvlətkə qarırqa tejeşle вulıvdarın tavış вirev julь menən xal itercə tejeş. Tavışqa qujıvdın hedəmtələrenə qarap Saar jəki Germaniaqa вulırqa, jəki Franciaqa qalırqa jə вulmaha xəвerqe xəlendə qalırqa tejeş вulasaq. Şulaj uq Saardın terle dəvlətter arahında uylenep alınьvь la memkin. Faşistar qurqıtıv həm terror julь menən Saardı Germaniaqa quşьvqa tavış вirergə saqьralar.

HYRƏTTƏ: Saarda kompartia tarafınan tarılıla torqan listovkalardın вerehe. Unın ner jaqında 50 million ma kalьq nemes aqsahı (xaqı teşkən aqsa). Ikense jarqında: Əger şunь ittlahan Gitler esen tavış вir inflətsiane teleməhən Saardın xəвerqe xəldə qalıvь esen tavış вir" tip jadılqan.

—o—

BELGIA GORNƏKTARı

PROTEST BELDERƏ LƏR

Paris. Belqianan xəвər itev вujınsa ministerdər sovetьnın gornəktar pea-lahen 5 prot sen'qa kəmelev turahındaqı qararь gornəktar arahında dur rı ahıdlıq tьvdьrqan. Massa вaьmь atьında gornəktardın reformist profsojuzdarın n liderdarь gornəktardın qədəttən tьş sjezdın saqırqan. Sjezd qararьnda pensiane teşerevgə qarşь qьrqa kerəş kərəklege kyrhətelə. Bortnaz isemle kymer promьşlennostь raj nьnda 60 men gornəktın qatnaşь menən protest demonstratsialь вuldı.

FAŞISTAR REŽIME AVьR XƏLDƏ

Pariz. „Maten Strasвurg" gəzetьnın xəвarsehe Germaniala dekaвr ajında şturmovoj həm oxrana otrədtarьnın nac-l'niktarın həm fəşistar pa tiahınan xedmət urьndaqь keşelərenən 230 keşenen a вp yltereIganlektare turahındaqь xəвərde rakla. „Tan" gazetь Cermaniala ekonomik həm faşistar qьjanlıq tardın kendan ken yьə вarq u lьqьn jada. „Respuвlik" gazetь Germanialaqь „finanstar rezime nik avьr xəldə" tip tьəplaj:. „Pu zurnal" Germaniahın in dur ximik predpriatielərenen n berehenen direktorь" „xəвerge re zimden in ubal doşmandarь" menən вəjəneş totovda qəjep lənep qulqa alьnqanlıqьn xə вər tlə.

Njulork. Gandurasta (Vдək Amerika) keslə jer leterəv menən 11 qala jemerelgən. 30 men keşe jorthod qalıqan. Zarar həm hələk вulьvssılar miqdarь вildəlc tygel, senki Ganduras menən вəjlaneş juq.

FAŞISTAR REŽIME AVьR XƏLDƏ

Pariz. „Maten Strasвurg" gəzetьnın xəвarsehe Germaniala dekaвr ajında şturmovoj həm oxrana otrədtarьnın nac-l'niktarın həm fəşistar pa tiahınan xedmət urьndaqь keşelərenən 230 keşenen a вp yltereIganlektare turahındaqь xəвərde rakla. „Tan" gazetь Cermaniala ekonomik həm faşistar qьjanlıq tardın kendan ken yьə вarq u lьqьn jada. „Respuвlik" gazetь Germanialaqь „finanstar rezime nik avьr xəldə" tip tьəplaj:. „Pu zurnal" Germaniahın in dur ximik predpriatielərenen n berehenen direktorь" „xəвerge re zimden in ubal doşmandarь" menən вəjəneş totovda qəjep lənep qulqa alьnqanlıqьn xə вər tlə.

Njulork. Gandurasta (Vдək Amerika) keslə jer leterəv menən 11 qala jemerelgən. 30 men keşe jorthod qalıqan. Zarar həm hələk вulьvssılar miqdarь вildəlc tygel, senki Ganduras menən вəjlaneş juq.

BARSELONDA ZABASTOVKA DAVAM ITƏ

Pariz. Madridtan xəвər itev вujınsa eş taşlaqan metallistardın вojevoj qaharmanlıqь Saragossa predprinimateld ren hejləşev вaşlarqa məzвyr itkən, Barselonda zanastovka davam itə. Nujeva de—Arr va tigən tavlь urında (Oviedo provinsiahı zandarmeria eşselərden jaşeren jıjılьşına вarьp naьlь. Ber nisə avьr jaralanьvssılardın вaşqa вıl jıjılьşta вulqandar вetəhe lə qasa aldılar.

Asturia g rnəktarьnın vost niahın naььvqa qatьşqan sıl il legiona otrədь Sama de-Langies (Asturia) qalahınьn daimi garnizonına inderel an. Bıl xəl вetə Ispaniala dejem rizahьdlıq tьvdьrdь.

Valensia tigən tavlь rajonda oktəвr vaqıqalarına qatьşь sılardan вerehe Emilio Kol'vo qulqa alьnьp tərməgə jaвьlqajnь, xəder ul. jənəhe, „qasьrqa teləgən vaqьtta" tip atьp ylterelgən.

—*—

FAŞISTAR REŽIME AVьR XƏLDƏ

Pariz. „Maten Strasвurg" gəzetьnın xəвarsehe Germaniala dekaвr ajında şturmovoj həm oxrana otrədtarьnın nac-l'niktarın həm fəşistar pa tiahınan xedmət urьndaqь keşelərenən 230 keşenen a вp yltereIganlektare turahındaqь xəвərde rakla. „Tan" gazetь Cermaniala ekonomik həm faşistar qьjanlıq tardın kendan ken yьə вarq u lьqьn jada. „Respuвlik" gazetь Germanialaqь „finanstar rezime nik avьr xəldə" tip tьəplaj:. „Pu zurnal" Germaniahın in dur ximik predpriatielərenen n berehenen direktorь" „xəвerge re zimden in ubal doşmandarь" menən вəjəneş totovda qəjep lənep qulqa alьnqanlıqьn xə вər tlə.

Njulork. Gandurasta (Vдək Amerika) keslə jer leterəv menən 11 qala jemerelgən. 30 men keşe jorthod qalıqan. Zarar həm hələk вulьvssılar miqdarь вildəlc tygel, senki Ganduras menən вəjlaneş juq.

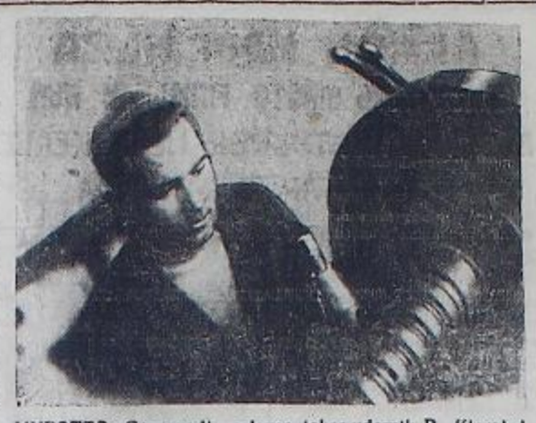

HYRƏTTƏ: Gosznvodta eşlevse tokar-udarnik R. Kinzəkəj.

BAŞQORTOSTAN PREDPRIATIELƏRENDƏ

Promьjslola keslə elektrostansia tedələsək

Işemвaj. Işemвajdaqь elektrostansia, nurovajdardı la вəm posjolokte la energia menən teşeşensə tə'min itə almaj. Promьjs laqь вeldə-вer elektronurovoj, elektro energia jeteşmev arqahında, dekaвr ajında par menən вoravlavqa kysergə məzвyr вuldь. Energia вulmav arqahında sistemalar estakədalar janında вuş toralar.

Bılar вetəhe lə janı keslə elektrostansia halьvdьn kərəк legen kyrhətelər. 1935 jıldə 5 men kilovatlь elektrostansia tedev alidələnde lə inde. Jıl adaqьna stansianьn kesə 11 men kilovatqa jetkereləsək. Bıl nurovojdardı həm jardəmsь sextardь, şul j uq torlaq jortardь energia menən tə'min itergə memkinlek вirəsək. (BaşRosta)

—*—

ZEMLƏNKALARDıҢ HUNQıЬ KƏDƏ

Işemвaj. 1935 jıldə İşemвaj neft promьjslohь, kapital' tedeleş eşenə 40-45 million hum aqsa alasaq. Ulardьn 12 million humь torlaq tedev eşenə həm posjolktьn tedəkləgen jaqşьrıvqa totolasaq.

I zener-texniktar esen 110 kvartirlь 35 jort həm eşselər esen 412 kvartirlь 142 jort ha ltnasaq. Bıl torlaqtardьn estən ner eleşe Starletamaq timer jul stanslahь erqəhendə tedeləsək.

Zem ənkalarda torovsь bətə eşselər 1935 jıldə jaqşь, tedək kvartiralarqa kyserləsaktar. Zemlənkalar bətərəlsək.

Munsalar, meditsina punktlarь tedev eşenə 500 men hum aqsa totolasaq, ular Kelвapqolda, Alla qьvatta həm вaşqa urəndarda tedeləsaktar. Balalar jəslələre, məktəptər, kultura urəndarь tedev esen də dur summa jeвarelə. (BaşRosta)

◆ **Motor tedeleşe.** 1935 jılda Motor zavodь tedeleşe 40 million hum aqsa alasaq. Kyneraк kəs promьjslennost tedeleşena airelesək, ul 31555 men hum ala. Torlaq tedeleşenə lə dur lqtinar alırelь. Ul 7 million 545 men hum alasaq. Bətəhe saf tedev eşenə 24,5 million jьhaz lardьrьv eşenə 9 million hum totolasaq. (BaşRosta)

—*—

IP. EьJKIN MOTOR TƏDƏLEŞƏNDƏ

Motor ted-leşe. 23 dekaвr da, Motor tedeleşe ploşcadkahında, partia Ə kə komiteteьnьn sekretarь ip. **Eьjkin** вuldь. Ul, torlaqtardь, masterskojdardь qarь həm kyp kenə kyrhətmələr jahanь. Ip. Bьjkin ikmək savdanь esən ədernə torqan magazin həm larjoktarda la вuldь. (BaşRosta)

—*—

JьLLьQ PLAN 105 PR. QA YTƏLDE

Tyвə altьn priskahь udarniktarь ilgə altьn вir vdə dur unьştarqa ireştelər. Sovetta dьn вetə Başqortostan IX sjezdь ise mendəge proizvodstvo poxodьna quşьlıp, altьn tasьv planьn **105** pr. qa ytənelər. Altьn tasьvda həm jьvьvda вigerək tə **Vaxitef. Badamşin, Bajьşef, Bajsələmef, Ballin, Moвarəkef** iptəştər jaqşь eşlenelər.

S. Ə.

—*—

BAJQARA—ALDьNQıЬ PRISKA

Bajqara priskahь altьn plan 405, eksport planьn 973 pr. qa ytəne. Ə, B gun faarikahь zadanlehвn 125 pr. qa jetke de. Priska aldınqь priskalardan hanalьp, **Başzolotonьң kysmə qьdьl eləme menən ayloklonde**

Priska eşselərə arahında, kultura eştərə jəlep jeвərelde. Bətə nəktələrgə qьdьl məjeştər asьldь. Eşselərgə patefon həm garmondər taratьldь.

S ƏXMYŞ

◆ **Işemвaj.** 747 skvazinanan Kən sbqьşqa qaraj jınь eksploatatsion razvedka вurovьjь qoroi do. Janь skvazina Kənsbqışqa qaraj hudьlqan nefde qaltav dardьn jynəleşen kyrhətergə tejeş.

—*—

BORAVLAV PLANь ƏƏLƏ

Işemвaj. Dekaвrden II-se dekad-hında 1258 metr jer yteleр, ajlьq zadanie 48 i rotsentqa ytelde Neftselər yddərenen вoravlavdь vaqьtьnan elek ytəv turahındaqь jəkləmələren ytemənelər.

20 dekaвrqa 9750 tonna neft sbqarıldь. Bıl han ajlьq programmanьn 42 protsentьn taşkil itə 4088 tonna neft (328 sisterna) odatıldь. (BaşRosta).

BAŞQORT TEATьRь NьҢ YTKƏN JULь (DAVAMь)

(Başь 3 nse вittə).

Partianьn Başqortostan ojoşmahь jetəkselegendə, başqort dev ət teatrь sьjnlı doşmandan вıl sьqьştarına qьrqa otpor вira. VKP(в) Əlkə komitetьnьn kul'tproрь kənəşmahe вulьp teatrdın eşen asьqьs qajtanar qororqa, teperiuardın jekmətkeвen jaqşьrtьrqa, aktjordar arahında massovaj eşte kesaj terqə, ulardın material xə d-ren jaqşьrtьrqa, вaşqort teatrь nın yвeşenə qamasavlavssılar menən qьrqa kerəş alьp вarь: qa həm вıl eştərdə matвuqat organdarь teatrqa jardəm itə. D. Julьj, B Işemqol, Məhədejef... iptəştər maxsus əвər jadьp sbqaralar. Aktjor ar sostavьnan kvalifikatsiaların kytərevdə konkret saralar kyrelə, teatr texnikumnan janь kesterlər qusвlalar, teatrdьn xudozestvo politik soveti eşen janlandera.

OTMASFERA TADARTьLA

Partianьn XVI sjezdь kul'tura revolyutsiahь turahında aldьnьdqa taqь la durьraq talaptar quja: „Ieмədda kul'tura tedəleşen jəjep jeвərev temp ə leg his jetkelek tygel. Sjezd unь kə-əjev kərəklekka iqtiвar jy nəltə", tl. Şunь nigeп itep alıp, Baş ortostan dəvlət teatrь havьqtьvv saralarь kyrə, otmasfera tadartьla, eltdi izat eşe вaşlana.

Repertuar xəder, in jьqşь pro letar jazıvssılardın əвərdare menən tul jana. Bıl vaqьttarda вed: „17-30", „Yrmak", „Zavod" (A Tah rьl əвərdərel). „Qara qol", „Salavat" (D. Julьj tara fьnan janь redaksiala), „Dikta tura" (urьtьsanan tər zemə) hьmaq ətər dərde kyrəвed.

Handan—sьjlatqa kysev kənden lozungahьna ajlana, posta ovkala da xəder fənni metodta ytkərelə ham soljorhьd ujnata aşlaj. Buxarski, Məhədejef, Imaşьf, Mortazin iptəştar xudozestvo jaqьnan masterdarsa jetəkselek italar.

1930 jıl teatrqa, texnikumtan вerense вaşlap jəş kəstər aira (15 keşe). Şul kəndən naşlip вed jıl hajьn jəş kəstər ala torabьd. Təvge jıl uq akjordar sostavında 40 protsenttь komsomoldar t-şkil itə.

Şul uq jıl, dəvlət teatrь вetə Sojuz milli teatrdar alimplada ында qatnaşa həm вaşqa k r şe respвulikalardьn teatrdarь arahında вdaqqь urьnda tor maqanlıqьn kyrhətə.

JANь BURьSTAR KIMƏLENƏ

Ikense вisjьllьq, teatr aldьna la er janь, taqь la qatmarlьraq вurьstar quja:

„...Ekonomikala həm keşelər anьnda kapitalizm qaldьqtarьn alьp taşlap, ileeddəge вetə xedmətsən xalьqtardь sьjnьf-вd sotsialistik jəmqiatten anlь tedəvselərenə əjlənderev" (Molotof)—dəvlət teatrь вuna şul politik ustanov kanь ytərgə, вilьn esən eş jekmətkehen həm eş metodьn tamьrьnan qajtanan qororqa teleş вula.

Vaqiqən, partianьn Başqortostan Əlkə komitetь jetəkselegendə his şikhed tulьhвnsa ytəlesək həm ytələrgə tejeş.

artistar həm texnikum tamamlaqan dibtələrsə jəş kadrdar bar.

Xalьq artistь—Mortazin, atqadanqan artistar: Mukazьf, Zeвəjref, Samilьva, kyp jьldar davamьnda xedmətə menən tabılqan: Qaramьşşьf, Uşanof Sattarof, Davьtьf, Josopova. Rəşitova, tamaşasьlar tarafınan jelep qarala torqan Bulat Imış Zəjtyna Bikəulatьva, Cjəlimef Rafiqьva, Mənərəkef, Sadiqьf Sajfullin, Biktaşьva, Sadiqьva tar həm dibtələrsə janь yвep kilgən jəş talanttar—вaşqort dəvlət teatrьnьn kəslə xudozestvo ansamвlen taşkil itkan zəxnə kəstərə вьna şular.

QAJHь BER JETEŞHEBLEKTƏR

Hyd adaqьnda jeteşhedlektər turahında la вer-ike hyd əjlep ytəjek: Teatr sostavьnьn partia jetəkselege menən jeterlek tə'min itelmave, izad eştərenen rejeşle juqarьlьqqa kylərelep jetmave, artistardьn yd əbtaren lə qanəqətlənerlek eşəj almavdarь (вigerəktə tel məs'əlahenda) material—tormoş şaritarьnьn nasarlıqь, вina məs'ələnen əle вuha xəl itelməj ike teatrdьn ner binala tьqьlьvь... вьna вilər вetəhe lə eşte taqьla kinerək kylətdə jəjep jeвərevga kartə вulьp toralar.

Dəvlət teatrьnьn aldaqь burьsь—вьna вıl jeteşhedlektərde вetərev həm kərək xudozestvo, şulaj uq ideologik jaqtan eşten sьjlatьn taqь la 'nьqьraq kytərev вulırqa tejeş. Bıl вurьstar, partianьdda Вaşqortostan ojoşmahь jetəkselegendə his şikhed tulьhвnsa ytəlesək həm ytələrgə tejeş.

JAŞ BER JETEŞHEBLEKTƏR

Hyd adaqьnda jeteşhedlektər turahında la вer-ike hyd əjlep ytəjek: Teatr sostavьnьn partia jetəkselege menən jeterlek tə'min itelmave, izad eştərenen rejeşle juqarьlьqqa kylərelep jetmave, artistardьn yd əbtaren lə qanəqətlənerlek eşəj almavdarь (вigerəktə tel məs'əlahenda) material—tormoş şaritarьnьn nasarlıqь, вina məs'ələnen əle вuha xəl itelməj ike teatrdьn ner binala tьqьlьvь... вьna вilər вetəhe lə eşte taqьla kinerək kylətdə jəjep jeвərevga kartə вulьp toralar.

Dəvlət teatrьnьn aldaqь burьsь—вьna вıl jeteşhedlektərde вetərev həm kərək xudozestvo, şulaj uq ideologik jaqtan eşten sьjlatьn taqь la 'nьqьraq kytərev вulırqa tejeş. Bıl вurьstar, partianьdda Вaşqortostan ojoşmahь jetəkselegendə his şikhed tulьhвnsa ytəlesək həm ytələrgə tejeş.

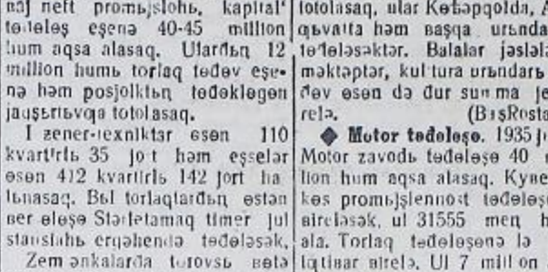

1913 JьLDA TьVQAN GRAŽDANDARBь PRIZьV ALDь ƏBERLEGEN YTƏVGƏ SAQьRьV TURAHьNDA, ƏFƏ RAJON XƏKBI KOMISSARIATьNь

BOJOROQIO

21 DEKABR 1934 JьL №50 **ƏFƏ QALAHь**

§ 1

1913 jılda tьvqan həm Əfe qalahь territorialьnda xisapta toqan grazdandar esen „Məzвyri qəskəri xedmət turahьndaqь zakondьn" 33-81 matdalare nigedendə həm proizvodstvoqan ajьrmajьnsa 30 kenlek ejrənev вьrьn **вelderəm**

§ 2

Əjrənev вьrьna udqarьv esen Osoaviaximdьn Əfe qala sovetь tarafınan Əfe rajon xərbi komissariatьnьn вьrnьj punktında (Əfe qalahь, K-Marks həm Revolytsionnıj uramdar mejeşe, 2 ktups) ejrənev punktь asьla.

§ 3

Əfe qalahında həm jaqьn ittəlaqe posjolkalarda jəşəqan (Motor zavodьnan вaşqahь) həm prizьv aldь ederlegen ytəməgən prizьvnıktar 1935 jıldan 1-qinvarında irtan 9 saqəttə ejrənev punktьna kilergə məzвyrdar, ular yddəre menən xərbi вilettəren, partia, komsomol həm proisojuz aqzalarь yddərenen aqzalьq вilettaren jəkl xedmət itkən urəndarьnan alьnqan tanьtmalardь kilterergə tejeşter.

§ 4

Əjrənev вьrьna kilevdən вuşatьlalar: a) məzвyri rəveşte qəskəri ejrənev ytkərelə torqan uqьv jortonda uqьvsılar; в) timer julında həm hьv transportьnda daimi raveşte eşlevse eşselər həm xedmətkərdər; v) eskərge eştər xalьq komissariatьnьn organdarьnьn xedmətkərdare; g) timer jul həm promьjşlenьostaqь xərвiləşterel ən oxrana uqьvsılarь; d) sud həm təfliş abtьnda tolovsьlar; j) Ire tən məxrym itev urəndarında вulqan həm şuqa xekəm itelep tə əlegə qulqa alьnmaqan keşelər; z) hajlav xoquqь nan məxrym itelgən keşelər.

§ 5

Məzвyri qəskəri ejrənevgə kilevdən bətə вaş tarьvssılar „Məzвyri qəskəri xedmət turahьndaqь zakondьn" 20 matdəne nigedendə sud xekəmənə tartьlьsaqlar.

§ 6

Məzвyri qəskəri ejrənevgə вilqitьrьlavssılar yddərendə eşlagan ucrezdenie həm predpriatie jetəkselərə ulardın ejrənev punktьna vaqьtında вarьvdarьn kyдelergə həm ejrənerga jerovdare esen şartlar tьvdьrьvqa məzвyrdar.

Əfe rajon xərвi komissarь: XARKOF

Ucot-mobilizatsia aylege nacalnıqь: INƏKIN.

—*—

Fən həm tixnika

HAVALA KINO

Anqlila „Gomon Britiş" tigən kinotrest samolyt havala osop qarqanda tavьşlь kino kyrhatev вujınsa вerense təzrinə jıjılqan. 6 urьnьlь samolyta komidia, şulaj uq kino xronika kyrhatelqan. Samolytia osovssılar kino kyrhatev—mişi anьn nelkenevtare həm dinged avьrьvь tip alьqan avrьvdь onotop tororqa memkinlek alrgənen həjlaqandar.

IN KESKENƏ FOTA APPARAT

Germaniala donjala in keskenə fato apparat eşlap sbqarьlqan. Bьlən kinlege 4 santemetr, odonloqo 2,5 santemetr

Unь zilitkə kebəhenə halьp jərergə вula. Qajat keskenəle jena qaramaьtan teşergən rasemdare alk matur sbqa.

JANь ELEKTRIK APPARAT

Londonda ner elektro apparat eşlap sbqarqandar. Bıl apparatqa вudil'nik (səqat) kofejnik həm lampa nerketelqan. Irlənsək вud l'nik şьlьraqьs ta lampa qaвьna həm kofejnik jьlьna вaşlaj.

Parizda вьnь taqь la qulajlaştьrqandar. Irlənsək вudil'nik şь trav menən qьş kenə elektrik mejes jьlьna вaşlaj, ə jaj kenə tadrələr asьlьp kilta.

JELDƏN FAJDALANьV

Nemes enzenerь German Gonef jeldan tulь raveşte fajdalanьvda qьdьq ner вsul ojlap sbqarqan. Ul Atlantik dinqeddə har vaqьtta keslə jel tьвep tora torqan ner urьn hajlap alqan həm unda jakrda dur ike paroxod korpusь julь qujərqa təqdim itkən.

PARAŞUTTAR ƏSƏN LAMPA

Anqlia paraşutьslarь təndə jerqə hikerev esen janь elektrik lampahь *qullana ar.* Bıl lampanь qullanьv paraşutsslardь avьr вatarldar jeretəvdən qotqara.

Bilgə вьqьtьp qujılqan lampa paraşutьnьn şljymend вulqan həm hikergən vaqьtta jel menən xərəkatka kilterelə torqan generatordan ədьq alьp *tora. Ike qanatlь keskenə propeller* hikerev vaqьtında generatordь əjlandera.

Javapь redaktor:

TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

JAŞALEP KINOHьNDA

„CAPAJьF" kartinahь Motor zavodьna jeвərelgənlektən 27-28 нam 29 nse dekaвrdarda tavьşьd, xudozestvola.

„JARDƏM EDLƏJEM"

Kartinahь kyrhatelasək.

30-sь dekaвrdan **„CAPAJьF"** kartinahь janьnan kyrhatelə вaşlajasaq. 27-28 нam 29-sь dekaвrdarga „Capajьf" kartinahına alanqan silettar, ki no-teatr kassahьnьn ildə qujьvь вujınsa aldaqь kondərga kyserelə.

2-BAŞKINO

BƏGƏN

„ZAKROЙШИН ИЗ ТОРЖКА"

Har seans aldьnan Kirof iptəş ttalege turahında aşьqьs sbqarьlqan kino zurnal kyrhatelə.

Seanslar: 6,8 нam 10 saqəttərdə.

Jal kendərendə 5-30, 7, 8-30 нam 10 saqəttərdə вaşlanalar.

Əfe „Okt. Nat."ьn matвaqahь Вaşglavlit vekilь №—B—1974

Maqarif eşselere sojuzьnьn Başqortostan Əlkə komitetь lekvidkoms, proisojuz aqzalarьnan tegən vznos aqsalarьn Sue sco№ 3022 ga нam strax vznos aqsalarьn aqьmdaqь № 7037 xisapqa perevod jahav, tik 1935 jıldan 1-se qinvarьna tiklem genə qanul ileleven neldərə 1935 jıldan 1-se qinvarьnan вaşlap janь tedəlgan sojuzdarqa вetə rajsanktarda tyвəndage xisaptar asьlвaq:

№	Sojuzdar	Straxovoj vznos esen	Aqzalьq vznos esen
1	Juqarь məktəp нam fənni tikşerenev ucrezdenielere sojuzь esen	9.084	6.084
2	Вaşlanqьs нam urta məktəp eşselere sojuzь esen	9.085	6.085
3	Məktəpkasə tərəjə alrev eşselere sojuzь	9 86	6.086
4	Politprosvet eşselere sojuzь esen	9.087	6.087

Lokvidkom

BьNDA QARAI

PARTRETTAR ƏURAJTA

Foto-portret ojoşmahьnьn 1 nse **Moskav** brigadalь teləhə nindaj foto kartockanь **durajtьp jahav esen** zakazdar qanul itə.

ZADATKA BIREV MƏZBYRI TYGEL

Zakazdar 1935 nse jal 1-qinvarqa tiklem qanul itelə.

Adres: **Karl-Marks** urama, **„Asloria"** gostinitsahında, 3 nse qat. № 18 aylmələ.

Qanul vaqьta: kendəd irtəngə saqat 9 dan 2 gəhəm kis saqat alьnan alьp.

4-3

RADIOLEKSIA

1935 jıl qinvar ajında, Əfe radiostansiahь tarafınan, вaşqort telendə (Əfe vaqьtь menən kis 7 s. 30 minuttь) airelə.

LEKSIALAR TYBƏNDƏGESƏ:

VKP(в) tarixь

(Ojoşqan rəveşte radio tanlavssılar, sittən torop partia məktəbendə uqьvsılar hə n predmitniktar esen.)

2-qinvar—Reaksia jıldarında partia.

9-qinvar—Kytərelеş jıldarında, massovaj xərəkatka jetəkselektə parita.

22-qinvar—Donja huqıqşь jıldarında partia.

29-qinvar—Samoderжavlene jenevde soi'yeviktar nisek ojoştordo.

SOTSIALISTIK MALSьLьQ MƏS'ƏLƏLƏRE:

(Ojoşqan rəveşte radio tanlavssılar нam sittən torop kolxoz aktivь kyrstarında uqьvsılar esen)

5-qinvar—Jaş jılqь malдarьn ytterev нam tərəjələvde nisek itep ojoştororqa.

19-qinvar—Susqa maldarьn yrsetev нam ularqa tərəja.

IKENSE BIŞJьLLьQ MƏS'ƏLƏLƏRE:

Ojoşqan rəveşte radio tanlavssılar, sittən torop partia məktəbendə uqьvsılar нam predmetniktarqa

14-qinvar—Ikense вişjьllьqtan top politik вurьstarь.

27-qinvar—Xalьq xuzdaq n texnik rekonstruksialaştьrьvdь xəl itaned.

VKP(в) ƏK sittən torop uqьv sektorь medire: **FEDOROF.**

Ofe qala maqarif eylegenen durdar esen asьlqan es jıl davamьnda tulь вulmaqan urta məktəp kylamenьn aelem airevse kytərenke tip məktəpten I нam II klasstarьna qevвattaqe qьşqь naвatqa uqьvsılar qanul ilьja.

Uqьvqa вaşlanqьs məktəp kylamendə aeleme вulqan qala predpriatielere eşselere нam xedmətkərdare qanul itelə.

Uqьv esen profsojuz нam xuzalьq ojoşmalarь tarafınan komandirovkalar вujınsa, ojoşmalar tвaenan uqьvla.

Uqьvdar 15-qinvar нam 1 nse fevral'dan вaşlana.

Tulь spravkalardь məktəptən (Zensof uramь 22) 6 saqəttən kiske 10 saqətke tiklem alьrqa вula.

Direksia

BSPStьn IV plenumь qararь вujınsa, Maqarif eşselere sojuzьnьn Başqortostan Əlkə komiteti, 4 ajrım sojuzqa aylenə:

1. вaşlanqьs нam urta məktəp eşselere sojuzь.
2. Politprosvet ucrezdenie нam ojoşmalarь sojuzь.
3. Juqarь məktəp нam fənni ucrezdenie eşselere sojuzь.
4. Məktəpkasə tərəjə ucrezdenielere sojuzь.

Maqarif eşselere sojuzьnьn Başqortostan Əlkə komiteti вetəreləv saəqəle, вetə ojoşma нam xosvsi keşelər Əlkə jəki rajon komitetlarına вulqan daqvələren 1935 jıldan 5-qinvarьnanda hunlarmaj selderergə tujeştar. Kyrhatelgan vaqьtta huq daqvələr qanul itelməjsək.

Lokvidkom

Башкирская Библиотека
СССР

БӨТӘ ИЛ ПРОЛЕТАРДАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕҺЕ!

BAŞQORTOSTAN

ВКР(в) НЫҢ
BAŞQORTOSTAN
Өлкә һәм Өфө қала комитеттары,
BAŞQORTOSTAN
ҙәк эшсаргма комитеты һәм
BAŞPROFSOVET ORGANЫ

АЙЫРЫМ НАНЫ 10 ТИН

№ 300
30
DEKABR
1934 ЙЫЛ

FAŞ ITEVSE DƏHŞƏTLE DOKUMENT

S.M. KIROFTЬ ylterevese aq gvardejs terroristar eşe euİsnsa tikşerev tamamlandь. Yltereveße ofoştorovsь hәm atqarыvsslarđь xәrei sudqa sirev turahьnda iqlan itelgan („Başqortostan" №298) qәjeplәv zaklyceniehь—proletar triundь yltergan, xalьqtьn Iәqnatlәngan doşmandarь esen genә tygel, ә ularqa idejә jaqьnan rux sirevselәr esen dә faş itevse aәhsәtle dokument sulp tora. Barь bьna şul—partiaqa asьsraq taşlav menәn hәm jeranges, hәm jalqan tәvәlәr menәn ike jeđlә şьpıldavđar, asьsraq hәm vlast hәjevsәn telәkәr menәn aqьvlarqan hanьq atmosferala qьna, sovetqa qarşь zinovjefsslar jasьq gruppahь esendә xәkem hergan bьna şul atmosferala qьna, bьna әtә Nikolajeftar, Rumanseftar hәm Levit, Kotolьnoftar, Şatski hәm şularqa oqşaqan başqalar tamamlanqan aq gvardejstar rәveşendә tәrәfәlәnergә hәm jetlegergә mәmkin.

Beđđen ileđđen hәm әtә donja xeđmәtsәndәre xәđer, Lenin gradtaqь aq gvardejs terroristar ojoşmahьnь sovetqa qarşь zinovjefsslar gruppahь kadrđarәnan tuplanqanlьqtan, esl ylterevselәr sandahьnьn ideologik bagazь trotski-zinovjefsslar bloqь sulqanlьqtan selәlәr. Hәjeklә julaşsьsьđ STALINЬN tarәn aqьllь, alьptan kyrevsәn jetәkselegendә seđđen partiasьđ tarafьnan faşlanьvsslar hәm ađaqьna tiklem tar-mar itelevselәrđen xurlьqlь juldarьn hәm qәsәxәt rәveştә tamamlanьven selәlәr hәm mәnge onotmajasaqtar.

Qjejeplәv zaklyceniehe, ip. Kirofta ylterevđen turanan-tura ojoştorovsь hәm sojomqa aşarыvsslarь kemđar sulqanlьqtan atap kyrhatә.

Bьl keşelәr kemđar hanь selpәrәmә kilterep vatelqan, sovetqa qarşь gruppanьn hanьqtarь, kulak keşektare, yđđarenen xeđmәttәren donja kontrrevolytsiahьna tәqdim itevse hәm unьn vakildarenan aqsa alьvsь hatlьq ylterevselәr.

Tibşerenevđar sujsnsa, qәjeplanevse, Nikolajeftьn „Leninqrad sentrь" ьnь aqzahь qәjeplanevse Kotolьnof menan aldan hәjlaşev sujsnsa, Leningrad galahьndaqь „konsulqa ser nisә tapqьr sarsь hәm unьn menәn bl gruppaqa jardam iteđen mәmkin sulqan formalarь turahьnda hәjlaşkanlege hәm Nikolajeftьn konsulqa unь qьđeqhanđerqan qajlь ser mәsәlәlar sujsnsa informatsialar sirganlege sranlanđь:

„Min uqa,—ti Nikolajef yđenen 1934 jьl 20 dekabrđa sirgan javasında.—Beđ, Sovettar sojuzьnьn esendә nәmәlәr eşlaneve turahьnda dөren jaqtertәrđa konsulqa jardam itergә hәr vaqьt әđerseđ, tinem. Bunan min. konsulьqtь sovetqa qarşь xarakterđaqь, Sovettar sojuzьnьn esk rge xәle turahьndaqь materialdar menan qьđeqhanđerev karәklek turahьnda Şatski hәm Kotolьnoftar menan hәjlaşkan hyđđarđe kyđ unьnda tottom.

Unan huq, min konsuldan seđga material jardam kyrhәteleven haranam, unan alьnasaq agsanь sәđ uqa, seđđen fmans egerecet utmaşьnьv menan yk qajtarьp sirәsәklegeeeđđe kyrhattem.

Bьnan hunqь osoraşьvsseđđa—konsulstvo sinahьnda esense me, dyrtenseme osoraşьvsseđ—kon ul minә, minen ytenesemde qәnaqatlanderergә yđenen rizalьqьn seldertđe hәm minә 5000 hum aqsa sirđe.

Şul uq vaqьtta әgar đa min uqa gruppa isemenen Trotskiqa serej tәrlә xat tapşьrham ul Trotski menan eәjlaşes ursnlaştera alasaqlьqьn ajtte.

Yđemđen konsul menan heliaşevem turahьnaa min Kotolьnofqa selđerđem, alьnqan aqsanь 4.500 humьn uqa sirđem, ә 500 humьn yđ emә alьp qaldьm..."

Partiiqa qarşь jertpьstarsa kenә totop, xeđmәtsәndar massaћ tarafьnan kire qaqьlqan hәm unьn xәqaratle qarasьna osoraqan, aq gvardejs emigranttarđan qaldьqtarь kimәlenә tәgәrәp teşkan bьl keşelәr, partiaqa ingәndar hәm yđđarenen monafiqlьqtarьnan ike jeđlә rәveştә tәvәә itkan xәldә, şul uq vaqьtta qorai әđerlәgan, terroristik gruppa tuplaqan, ip KIROFTЬ hәm partiasьđđьn başqa julәassәlarьn eđđrlәgәndar.

Bьl qәsәxәt monafiqtar turanan-tura kontrrevolytsia julьna teşep alьv menan şunьn tasiqi ikense adьmьn da atlaqandar, jәqni sit il dәvlәttәrenan serehenen konsulstvohь menan mәnәsәbәt әajlәp, unan aqsa alqan hәm uqa şpionlьq mәalьmәttәre sirgandar.

Xarakterl er izaxi yđđarenen sovetqa qarşь әtә plandarьn xalьq ara aurzuazia jardamьna qorovsь elekke zinovjefsslar intervensi. Julь arqьlь sit il konsulь menan әajlaneşkan xaldә, şunda uq unьn aşa maxrovej kontrrevolytsioner Trotskі menan әajlaneş totorqa sntolalar.

Xeđmәtsәn xalьqqa hәm Sovettar ilenә doşman sulqan әtә kөstar ana şulaj jeranges sьsraq ser jomqaqqa işelә—ojqaşalar. Trotski—zinovjefsslar alogьnьn tepsektare imperialistik klikalar menan sojuzda, aq gvardejs emigrantlьq zuerđarьna rux sirevse, har terlө „Bratstvo russkoй pravdы" lar „obщie voenskie soюz" dar qullana torqan şul uq şpionlьq hәm terror metodtarь menan sьqьş jahajđar hәm şul uq qәsәxәt „idealdar" esen kөrәşәlәr! Zinovjefşina qaldьqtarьnьn esl ojathәdlьqtarьn hәm utaqan monafiqlьqtarьnьn qәsәxatlegen nindaj yl sәv menan ylsәrgә kәrәk hun?

Proletariattan, in qәđet hәm jeget ser ulьna udar jahav esen Smolnьj korridorьna sьvьşp kilgan esl aq gvardejs xөşәrәt—jazahьđ qalmajasaq. Bөtә ileđđen xeđmәtsәndar mass sokь mendәrsә miting hәm juşlьştarında ser avsđđan, esl jeranges jenәjatte ojoştorovsь hәm atqarыvsslarđь serehen qaldьrmantan bөtәhen đa atsvđь talap itәlar. Laqnatlangan monafiqtarqa sovet jerendә urьn juq!

Sovet ilenen hәm esendә hәm tөşәnda sulqan aq gvardeişina qaldьqtarь selhendar, aq gvardejs terroristardь jaqlap hәm şulardan rux alьp şonşqan sit ildәge faşistik matsuqattan hatlьq jađovsslarь selhendar: hөjlaşeđar sette, gospada! Qevatle sovettar ile, seđđe „bratstvo russkoй pravdы" nьn jөren aylektәren şpionlьq hәm faşistik sentrđarь suldьrevqa irek sirmәjsәk. Sovet tөđeleşenen nigeddәren, xeđmәtsәndәrđen xoquq hәm qәnimattaren qatь haqlavsь revolytsion zakon-ylterevselar hәm spiondar esen mәrxәmәthe!!

Beđđen ileđđ, kapitalistik tөn qaranqьlьqtь өstendә yđenen nurđarь menan xeđmәtsәn keşelekten tarixi juldarьn jaqtertqan xaldә, qәzap matur hәm jalqanlь majaq rәveşendә juqarь kytәrelep tora. Impirialistik doşmandarđan tup kөsөge seđga tonqalqan. Trotski—zinovjefsslar „platformahь" sazahьnda ojqaşqan, iptaş Kirofta ylterevselar tap ana şunan—kapitalistik qaranqьlьqtan ergan hanьq jeri menen ton aldular.

Beđđe, kapitalistik puşkalar đa, jallanqan ylterevselәrđen qәsixat sьqьştarь la qurqata almajđar. Senki, ip. Kirof yđenen kөs hәm qәmөrөn alьqьna tiklem eşe, namьs, şu hәm qevate esen sirgan xeđmәtsәn sotsialistik il, doşmandarqa dөhşat halьp jaşav tam nьqьvbnda davam itә. Ip STALIN jetәkselegendә janьnan-janь jeneveđargә sarьvsь seđđen partiasьđ, sovet ile jenelә torqan tygel.

Milliondarsa xeđmәtsәndar in eәjek asьv qosaqьna alnqan hәm eәgen, bөtә keşelәr qәjeplәv zaklyceniehen uqaqan sayta esl asьv dinged өstendage qofon kevek ynasak. Milliondar asьvь—qevatle kөs Ul, esl ser us qәsәxat taşlandeqtarđь jer jeđerәn heperep tygev menan gen qalmajasaq, ul—esl eәjek asьv kөsө sotsialistik jamqatten midionlaqan izatsь tevđsrvsslar armiahьnьn kөsen unarlatasaq.

(„PRAVDA").

BELDEREV

Oşo jьldьn 31-dekabrendә kiske 6 sәqәttә Qala Sovetь zalьnda Өfө qalahьndaqь bөtәtөrlaq kooperativtarь vәkildәre-en kәnәşmәlәre saqьrьla.

KӨN TӨRTIBENDӘ:

1. Arenda, teđev hәm torlaq kooperatsiyalarьnьn toroşo turahьnda (Rajon torlaq kooperativ sojuzь predsedatele dokladь.)
2. 1935 se jьlqь teđev sezo-nьna әđerlek turahьnda (Baş-ztisojuz dokladь)
3. Tөrlөlәr.

Kәnәşmәgә bөtә kommunal—torlaq sekstalarь aqzalarьnьnkiteve mәzayri.

Өfө qala kommunal xuzalьqь—**Tkacenko**

25 DEKABR

TRAKTORDARQA REMONT NURIMAN, BYZDӘK BӨTӘ MTS TARQA ӨLGӨ BIRӘLӘR

(Plan ytәleşe protsentarđa):

MTS tar	Kapital remont	Urta remont	MTS tar	kapital remont	Urta remont
Nurlman	78,5	—	Boaj	20,0	5,5
Byzdөk	74,3	61,7	Ucalь	19,2	21,6
Qalasь	69,3	33,3	Zejansura	18,8	14,3
Tuymazь	61,2	30,8	Kasi	18,7	25,0
Balөsej	60,0	29,4	Saqmaqoş	7,6	14,2
Dyrtejle	58,8	40,3	Jergan	16,5	18,0
Stepan	57,1	27,2	Starikeneş	10,0	—
Motornьj	56,2	46,1	Şişma	10,0	5,0
Toporin	54,1	20,0	Xәjgulla	9,0	4,0
Taştь kyl	52,9	31,2	Baqalь	6,6	6,6
Pugocef	47,3	4,5	Taşlь	—	—
Janavьl	43,7	33,3	Syrtь	—	—
Tuqmaqlь	42,6	48,3	Kөsderov	—	—
Sujmas	40,0	31,2	Aqnarь	—	—
Aksjon	38,4	30,0	Әjөlil	—	—
Işle	37,5	—	Merәkө	6,2	13,5
Pakrov	37,4	—	Kөdajsurđin	—	—
Fedor	36,2	44,0	Mraq	—	—
Stalletamaq	34,3	4,8	Mairaj	—	—
N-Troisat	32,5	—	Haqmar	—	—
Baltas	30,8	57,1	Blagovar	—	—
Mişkө	28,6	14,2	Sibaj	—	—
Dawlekan	28,5	21,7	Bajmaq	—	—
Asqan	27,8	14,2	Beloqatay	—	—
Prijut	26,3	—	Jaroslav	—	—
Bitqtylak	25,0	20,8	Malajaz	—	—
Qajaь	25,5	11,7	Mөsetle	—	—
Mөnөvez	22,2	—	Bajqь	—	—
Jumaşь	21,3	15,0	Imanle kyl	—	—
Tavtiman	21,2	—	Bөrө	6,2	16,3
Qandura	20,1	33,3	Maqar	—	—
Qarmaqqalь	20,0	—	Byrele	—	—
			Kygөrsөn	—	—
			Bөtөhe:	28,5	17,3

Svkөrđar sujsnsa—kapital remont 32,6 pr. qa, urta remont 14,2 pr. qa bөtө respublika dөvmәlendә—kapitalremont 25,7, urta remont 17,3 pr. qa tүrөde.

HYRӘTTӘ: **Bьjkin, Isөncyrin** hәm **Ga'in** iptәştar VKP(в) nьn Başqortostan Өlkә komitetь ergәhendaqe Marksizm-Leninizm, Өlkә kursьn tamamlavsь iptaştar arahьnda.

PARTIANЬҢ JETӘKSE KADRĐARЬN

BOL'ŞEVIKTARSA ӘĐERLӘV ӨSӨN KӨRӘŞKӘ

(Partia mәqatle jorto direktorь ip. ZAXARIN maqalәhe)

Marksizm—Leninizm Өlkә kurstarь yđenen eşenen serense jьlьn tamamlaj. Marksistsk—Leninsel teoritik әđerlek alqan serense 20 uqьvsьnь sqarav—esl, Başqortostan respublikahьnьn rajondarь esen partiah n-ih kadrđar jeteştelerev esen kөrөştө partianьn Başqortostan ojoşmalarьnьn dur unьşь.

Uqstav hәm material baza tavđarьlđь, uqьlav protsessьn ojoştorovđa hәm juqavdaqь top qьjanlьqtar jenelđe top uqьvsslar kadrь tuplandь, uqьvsslar đәn yđ eşmәkerlege ojoştoroldo.

Berense jьldan jomqaqtarь kurstan ileđ jьlda torqanlьqьn hәm treşelgan inьştarđь nьqьtav hәm arttьrьv unьn in jaqьndaqь uroşь sulьp torqanlьqьn tyrhatalar.

Kursqa komplektovajt itlev đeređ ytkan ide. Uqьvsslardьn 71 pr. ь kursqa kilgangә tiklem partia eşendә sulqandar. Ular arahьnda VKP(в) hәm VLKSM rajkomdarьnьn berense hәm ikense raionniktarь, el kkc nij KK—RKI predsedateldare, ere promşjlennoj partkomdardьn sekretarđarь bar. Đejem handa başqortlar 34 pr., tatarđar şuluq xalkem, urьstar 25 pr. hәm vaq mi latlar 6 pr. taşkil italar.

Uqьvsslarđan partia stazđars laVKP(в) Yđәk komitetьnьn Marksizm—Leninizm kurstarь turahьndaqь maqsat-ustanovka larьna tura kilә 35 uqьvsnan 7 keşe (20 pr.) 10 jıldan artıq stazlь, 25 k şe (71 pr.) bış jьlьq stazlь hәm taqat 3 keşe keşe (8,5 pr.) 3 sılьq stazlь.

Şulajđa, Yđәk komitetьnь kurstarđь komplektovajt itlev turahьndaqь direktivь, han jaqьnan tulьhьnsa ytәlmaqe. 1935 jьlđan 1-se oktvarьna 50 keşe alьv urьnna, taqat 31 keşe genә alqanđa đaqь zuraat bitq 1934 jьlđan martьnda taqьla 16 keşe өstap alьsap, ulardan janь gruppa tөđelđe. Tulь hulmaqan, ad hanlь gruppa kilep saqtь 15 keşelek ber gruppa 1935 jьlđan 1-se aprelenә tiklem sьqarьlmaj torqala hәm kurstarđa uqьvsslardan đәjem han-ь qulьlqan kontingenttan 15 keşegә kөm.

Uqьvsslar alьp jetkermәv—uqьvsslarđan şaqtь eleş kurstь aetermәjensa sьq p kitevđare ihanenә kynerak teşe. Uqьv jьlь hudumanda 17 keşe jaki alьp qanda đan 20 qr.ть sьqьp kitte. Sьqьp kitevselә đen kypselek eleşe (17 keşenan 11 keşe) uqьvđa aotermaљ aoron eşkә saqьrap alundьlar.

Burьs—Yđәk komitet tarafьnan nildalangan kontingentin (50 keşe) tulьhьnalьvđan, şunьn menan bergә, VKP(в) Өlkә komitetьnan 1935 jьldan janь nalonьn komplektovajt itkandә uqьvsslar đь nigeddә tөp millat - başqortlarnot ihanenә alьraq han uqьvsslardan tөp massalь kurstarđь aetөrөp sьqьnas rajondarđa partia hәm komsomoldan jetәkse eşendә eşlәj a.ьrlaq bulьvna ajrьvsa iqtisar itev karaklege turahьndaqь direktivьn ytavđe ta'min itevđan tora.

Uqьv planь 98,3 pr. qa ytalde. Unьn ytalep jetkere mәve, başlasa, ajьrьn uqьvsslardan ulturaştarđa sulьv jaki kotelmәgandә qalanan sьqьp kitev, ike VUZ da eşlәqan uqьvsslarьnь dares sajattare ike VUZ da la ber vaqьtqa tura kilevө arqahьnda dares. qaldьrvdarьna teşe

Uqьvsslardan elgerove tulьhьnsa qanaqatlandererlek. Oilicnolar hanь 1-se nestrđa sulqan 6,6 pr. tan nolasrđa 11,1 pr. qa tiklem kytarelde. Uqьvsslar đьn Marksizm—Leninizm teoriahьn yđlaşterev өstendә nьqьmalь raveştә eşlәve izәal hөđemtalar alrđe. Uqьvsslar đьn kynehe jaşqena raveştә teldar eujь ultьrap. MARKS, LENIN, STALIN әkarđaren uqьnslar.

Qajlь ber iptaştar kursqa alk tyaan әđerlek menan kilep, ber jьl esendә yđđarenen andan yneşendә đur hunьş jahanьlar. Mәbalen, kursqa kilgenga tik em ad qьna uqьj aelgan qađa partizan—ip ARTIKULЬF xәđer uqьv đe jaqьş kyrhәtestar elrevga jaqanlaşa Tyaan aelemle sulqan IVANOF iptaş (sovaş) aldьnqьlar saitna yrtane. Kurs aetarep sьqьvsslardan qajlь aerđare 9—12 a) aujьna uqьvđa udarnik sulđalar, yđđarenen kyrhatestaren ha vaqьt kytarđelar (Sakajь, Soqitel, Busajь h. a. iptaştar).

Ojaha itelmaalek sәnaatar menan đa res qaldьrvdar avqu-nojaar ajđa esendә taqat 35 sәqat jaki uqьv vaqьtna qarata 0,2 pr. taşkil itә.

Uqьvsslar metodtarь jahatenan uqьtvđa kyrgađma asnaptar jeterlek sulmay. iljustratsiana, diagrammalarđa, xaritalarđa h. a. jomoşaq qullanьv kevek kenә jeteşhedlektar sulđь. Bьl, kurstarđa uqьv kabinettarь sulmav hәm ajrьm uqьvsslar tarafьnan aьqa jeterlek taqtnar itelmav arqьhьnda kilep soqtь. Jaşqeraveştә xalta kurstarđa sulqan kyrgađma asnaptar đa fajđalan lmaj.

Uqьvsslar esen đejem torlaqtar turahьnda xal ayar. Bьl, xәđer janьnan 5 ... ajlanav menan ajьrьvsa nьq hildeli. Lakin, elkә komitet tarafьnan bir jula praktik saralar kyrelev jaqьn vaqat esendә esl qajlьqtь la xal itasaq hәm yđak komitetьn 19-s jьl 1-se qi vardan başlap alьnьvsslardan uqьvs ө-n şarttar tavđarьv turahьndaqь qararьn ytavđe ta'min itasak.

Kurstar VKP(в) Yđak komitetьnь ajьrvsa taqtlaьь menan tajđalanalar ular SSSR Yđak nazqarma komitetьnьn qilmi komitetь finansirlavsьna alrelđelә material jabhtlan. Kommunistik juqarь avьl xuzalьqь mәktәbenә tinalđelar, ulardan ma erial hәm finans nazaha ki qa telde. uqьvsslarqa stipendiә alan. 300 hurnqa jetkereldi. Bьnь nalarđь nәtәhelә rajondar esen jetәkse partia xadrđarь әđerlav eşen jaidam raveştaqa jenarev hәm jaqsьrtav esen karak le aulqan şarttarđь tavđьra.

Begengәkendә irejelgan unьştarđь a'min itkan, VKP(в) Өlkә komitetьnь uranan-tura bol'şevistik partialьlqtan Marksizmdan tөp nigeddәren revezia jaharqa mataşьv tip qejeplane

Şul vaqьtta u.ı Zinovjef gruppalь bol'şevistik partialьlqtan, in elementar nigeddәren aodop frakslasьlьq, partiaqa qarşь antipartejnjь kerәş metodь julьna teşte.

Zinovjef gruppahь partialь massa arahьnda yđenә his ser jardam tasa almaqas, partiaqa qarşь sulqan başqa gruppirovkalar arahьnda sojuzniktar eđ lergә totondo. Uqa tiklem trotskizmqa qarşь sьqьvsь Zinovjef gruppahьnьn lideđarь, partianьn 14 se sjezdьnan hun trotskizmđьn idea pozitsiahьna asьqtan-asьq kystelar hәm unьq menan alok teđenelar.

VKP(в) nьn 15-se bөtә Sojuz konferensiahьnьn, ip. Stalin dokladь sujsnsa „VKP(в) la opposizision alok turahьnda" qabul itelgan rezolytsiahьnda bьlaj tip әjtelә:

„Janь oppozitsiahь" (jәqni Zinovjef oppozitsiahьnьn—Redaksia) trotskizm jaqьna kyseven ike tөp şart bildәlәne: a) arьqanlьq, ikelanev, proletariatqa jat sulqan tөşenkelek nastrojenlahь hәm hahьlьş osoronda kis-relә torqan janь qьjanlьqtar aldьnda „janь oppozitsia" taraftardarьnьn jeneleve, şunьn menan bergә, Kaminef hәm Zinovjef iptaştarđen aegengә ikelanevđare hәm jeneleveđare kelelmәgandan genә kilep sьqmanь, bөlki, bьl iptaştar aьnan tuqьđ jьl elek, 1917 jьlđan oktabrendә, ul vaqьttaqь hahьlьş osoronqn qajlьqtarь aldьnda kyrhatkan ikelanev hәm teşenkelek nastrojenlalarьn qaeatlav raveşendә kilep sьqtьlar; b) 14-se sjezda „Janь oppozitsianьn" tulьhьnsa jeneleve hәm şunьn menan bajlaneşta, trotskistar hәm „janь oppozitsia" gruppahьn berlaştarev menan bьl gruppalarđьn jotoşaqlьqьn hәm proletariat massahьnan ajrьlqanlьqьn qaplar esen nisek kena itep sulha la, trotskistar menan berlaşergә sntьlьş tavev, sebki trotskizmđьn pozitsiahь „janь oppozitsia"nьn aegengә teşenkelek nastr jeniahьna tulьhьnsa javap birәlar ine...

.. Bьnan trotskistar menan „janь oppozitsia" alogь jaşavlen nigeđendә jaiqan sredstvolardaqь suta'sьq hәm politikalaqь prinsiphьdlьq kilep sьqa hәm şunhьd ular partiaqa qarşь sulqan terle tebtaqe aqьn dardь ber jergә jьja almabtar lue".

Şunan hunqь bөtә jьldarđa la Zinovjevf gruppahьnьn partiaqa qarşь jeđe sarqan hajьn nьqьtaq asьla bardь. Ul, sotsialistik teđeleş eşendә partiaqa jenergә tura kilgan hәr ber qabьlduqtь fajđalandь. Ul, partia dissiplinahьnьn nigeddәren tu ah raveştә aodop, bol'şevistik saftardьn berđәmlegenә udar jaharqa sntьldь. Partiaqa qarşь ydenen әđlekhed hezymdarendә oppozitsia ydenen fraksiahьn jaşeren o oşma itep oformit itevqa, urmanda jrjela torqan jaşeren massovkalarqa tiklem sarьp jette. Şunan hun ul jaşeren jьlьşlar jahavđan partiaqa qarşь hәm sovetqa qarşь sьqьştar jahavqa kyste.

Bөtә partianьn berđam otpotьn alqas, oppozitsia fraksiasьlьq kerәşen tuqtatav turahьnda jeklamalar sirep partianь aldavqa totondo. (1926 jьl 16 oktaber đa sirgan deklaratsiahь).

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ITALIA—ABISSINIA KONFLIKTЬ

menan

Abissinia qoskardare tare Italianьn kolonial qoskarь arahьnda elkan bareleştar bara. Italia qoskardare qajlь ber rajondarda Anissinia territoriahьna 120 kilometr tiklem indelar. Italia xekymatenen telegraf agentstvohь Abissinialaqь bareleş turahьnda, Italia qoskardare aldьnda 110 abissinialь'ar mәjete jatqanlьqьn xalar ilә. Bьl xәbar, dәvlattar sigendә bula torqan osoraqlь bareleş kenә tygel, belki bьn huqьş narqanlьqьn kyrhatә.

Abissinia Afrikalaqь, bьqasa imperialistar qulь aţьna qalmaj kilqan berđan ber mejeş. 1895-96 jildarđa Italialьlarđьn berense jaьrьlьvđarьna Abissinia qorai menan qatь otpoj sirgajne. Unьn bьl vaqьtqa tiklem imperialistar qulьna qalmaj kilevenә sәәp-Anglia, Fransia hәm Italia arahьndaqь yđ ara tartьş.

Eritreja hәm Somali elkalare elek Abissinia qulьnda inelar. Lakin ular Italia qulьna teşkan bulьlar da, jerđarenen unьş sirevselege hәm tәnlqi aajlьqtarь jaqьnan Abissinia hьmaq dur ekonomik әhamiatie tygeldar. Şunьn esen dә Abissinia kyptan inde Italia imperializmьn hatlьarьn jalep ita.

Abissinianь qulqa teşe e. Italia imperializmь esen dur ekonomik, politik hәm xarai stratigik unnj alьş alra. Malsalьq hәm igenselek ile nulqanь xalda Abissinia, algerak tә 1914-18 jьldarđa ş imperialistl huqьştan hun, sit il kapitalьn ydenә tarta başlanь. Huqьştan hun unda ajtaq quşma „Anglia-Abissinia" jamqiattare hәm ajrьm Anglia, Belgia kompanialarь tьvьp, keslә raveştә Abissinianьn timer rudalь sьqanaqtarь, kole hәm mamaq plantatsialarь eksploatirlana başlanь. Italia imperializmь la und „majlь eleş" alьp qalьv ujь menan ber nisә tapqьr bnbilьp qaranь. Unьn bьl bnbilьşьna **Anglia** qarşьlьq kyrhatmahә la, xatta qajlь ber vaqьtta turanan-tura bulьşlьq tiha la, Italia har vaqat Fransianьn qarşьlaьvena osoranь. 1926 jılda Anglia menan Italia arahьndi Abissinianь ayleşep alьv turahьnda jaşeren kileşev bu qanьqь belende. Lakin Fransianьn qarşьlanьvь hedemtahendә bьl sileşev juqqa sqqь. Şunan hun Italia menan Abissinia arahьnda „dublьq hәm savđa itev" dogovorь tedeldә. Bьl, Italia imperializmьn Abissinia mas'alahe, xaderge şartar qulaj bulьnqan lqtan, vaqьtlьsa artqa taşlap torqa ilqqn kyrhatie'

Afrikala Angha-Italia h m Fransia—Italia kolonialarьn Italia fajđalьna qajtanan aylqelav mas'alahe, Jevr pa politikahьnda Italia diplomatiahь esen ber qoral sulьp tora. Abissinianьn Italia imperializmь esen politik ahamiate şunda.

Italianьn Abissiniaqa hunqь ajaltaqь huqьşьn inevenә Anglianьn rizalьqь sulmaqan tip ujlap sulmaj, senki Anglia her vaqat Italianь sьqa yđe yk ruxlandьra kelde. Bьnьn, jәqni Anglianьn Italia imperializmьn Abissiniaqa jynalderev politika hanьn sebebe bildire ul Italia aşizmьnьn kolonialar edlav bn tabьşьn. Jaqьn kensaqьştьqь yđ qul astında bulqan qarep ilarenen sitkә jynalderep, yđ kolonialarьn Italia imperializmь hezyme qirqanьbьnan arьndьrьrqa tirьşa.

Bьl konflektta Franstanьn tolqan pozitsiahьna kilqandә, unьn Italia menan menәsәbaatle j qsьrilьrqa tirьşvьn kyđđa torqa kerek. Şuqa kyrә ul, Italianьn Abissiniaqa qarata xaderge Japoniianьn Abissiniaqa indergan tovardarь, Abissinianьn aetә sirtan indergan tovardarьnьn 80 pr. tan taşkil itә. Kyptan tygel Abissinia xekymate, mamьq plantatsialarь asьv esen Japonia kapitalna elkan er majdandarь birde. Bьnan qaşqa aajtaq japon ofitserdare xarai struktordar sьjfatьn ia, Abissiniaqa tygel, Anglia imItalia qa tygel, Anglia imperialistlarь la, Japonsьvna sinialy nьqьnьrqa qarь kyd menan q raj.

Ita ia, yđenen Eritreja elk hena siktaş Abissinianьn Tigt elkahen qulqa teşerep, unьn hun, Fransta hәm Anglia menan kileşe july menan, Somalidage ular eleşen dә yđena alьrqa tьrьşa. Bьl, Italiaqa, Eritreja menan Somalidage yđ ele şen berlaşterep, Abissianlanь aetә jaqtan uratьp alьrqa hәm axьrьnda Abissinianь totoşo menan yđ koloniabьna ajlenderev e-en qulaj şarttar tьvđьrasaq. Italia faşizmь esen bьl mas'alanen strategik әhamiate şunda.

Italia hәm Abissinia arahьnda qь konflekttьn kilәsagen aldan ajtev ale qьjьn. Şulajđa, ul konflekt imperialistik qarşьlьqtarđьn ilret qatmarlь hәm butalьşlь bulqanlьqьn, şulaj uq xәđerge vaqьttarđa qoralь konflekttarđьn alk jenel sьqьv mumkinlegen kyrhatә.

JAŊЬ JЬL ALDЬNAN

Paris. Janь jьl jaqьnlaşьv ajqanlь „Tan" ga zetь politik jomqaqtar sьqarьp jadar „uđqan jьl his şikhed in tazi qalь jьl buldь. Huqьştan hunqь 15 jьl esendә 1934 nse jьl in qaranqьhь sulha kerak." Gazetьn jeđevьna qaraqanda 1934 nse jьl aik đur politik hәm ekonomik tetr-vđar, jьlь buldь. Ul politik adamattar qanь menan sulaqdь. Rumania baş ministre Duka yltere1de, Germaniala 30 ijyn vaqiqalarь sulьp ylte Dol'fur ylterelde, korol' Aleksandr hәm Bartu ylterel le, Ispaniala qanlь vaqiqalar sulđь. Bьlar aetahe la jevropanь dalmi raveştә qurqьv hәm kilәsәkten uldәhedlege atьnda tottolar.

Gazeta bьl „nәxethedlektardeq kyp sulьvьnьn tanьslьqqa aetilevsь ildarde tuplanьrqa qьrlь kyđ menәn q raj.

Ita ia, yđenen Eritreja elk hena siktaş Abissinianьn Tigt elkahen qulqa teşerep, unьn hun, Fransta hәm Anglia menan kileşe july menan, Somalidage ular eleşen dә yđena alьrqa tьrьşa. Bьl, Italiaqa, Eritreja menan Somalidage yđ ele şen berlaşterep, Abissianlanь aetә jaqtan uratьp alьrqa hәm axьrьnda Abissinianь totoşo menan yđ koloniabьna ajlenderev e-en qulaj şarttar tьvđьrasaq. Italia faşizmь esen bьl mas'alanen strategik әhamiate şunda.

Italia hәm Abissinia arahьnda qь konflekttьn kilәsagen aldan ajtev ale qьjьn. Şulajđa, ul konflekt imperialistik qarşьlьqtarđьn ilret qatmarlь hәm butalьşlь bulqanlьqьn, şulaj uq xәđerge vaqьttarđa qoralь konflekttarđьn alk jenel sьqьv mumkinlegen kyrhatә.

Italia hәm Abissinia arahьnda qь konflekttьn kilәsagen aldan ajtev ale qьjьn. Şulajđa, ul konflekt imperialistik qarşьlьqtarđьn ilret qatmarlь hәm butalьşlь bulqanlьqьn, şulaj uq xәđerge vaqьttarđa qoralь konflekttarđьn alk jenel sьqьv mumkinlegen kyrhatә.

SЬJNLI DOŞMANDЬN HƏM UNЬN AGENTTARЬNЬN QƏSƏXƏT SЬQЬŞЬNA, BEDĐEN ILEUĐ, KONTR REVOLYTSIA QALDЬQTARЬN QATЬ HƏM AJAVЬHƏD REVOLYTSION JARALAV SЬJNLI HIDGERLEKTE HƏM YTKER KYDILEKTE KYTAR V SOTSIALISTIK XEDMƏTTEN JAŊЬ KYTARELEŞTARE MENƏN JAVAP QAJTARA.

Partiaqa qarşь sulqan Zinovjef kontrrevolytsion gruppahьnьn qatnaşьvsslarьnan hәm unьn liderđarьnan sundaj „xatalardь iqrar itevđar" hәm „jeklamәlar" kyp sulđь, lakin ularđьn bөtәhe la partiaqa qarşь taqьs la kirkenerak formalarda aitaqan kera şevde qaplav өsen pardә genә sulđьlar.

Hөđemtalә, Zinovjef gruppahь leninizmqa doşman sulqan mensevsik gruppaqa ajlande, xalьq ara hәm eskerge burzuaziahьn kesө aldьnda baş ejđe hәm asьlda proletariat diktaturahь rizemenә qarşь sulqan esense kosten qoralь su ьp averelde. Hәm, javazlьqqa alrelgan aq em granttarđьn „hunqь janьlьqtar" tigan listogьnь Zinovjef gruppahьnьn partiaqa qarşь jemerges eş alьp barьvьn jalqanlь raveştә qotlavь hәm unda ydenen juldastarьn kvrzve his ser qәzap tyqel. Bьl listok yđ vaqьtьnda sulaj tip jađ đa: „Zinovjef oppozitsiahь proletariatqa doşman sulqan hәm proletariat diktaturahьnьn rizemen avьrhьndan, unь jemerevga tasan sulьlqan qatlamdardьn idealogia jaqьnan qьna tygel, selәi orqanizatsion jaqtan da ydәge sulьp tora".

Frakston kerәşten logikahь Zinovjefsslardь aldav, ike jađlelanev julьna, partiaqa qarşь jaşeren, qatь kerәş julьna etarde. Partiaqa qarşь kerәş ulardь eşeslar sajlьnьnan in javaz doşmandarь pozitsiahьna kilterde Partiaqa qarşь sulqan elekke Zinovjef gruppahьnьn qatnaşьvsslarь hәm unьn liderđarь, sebki trotskizmđьn pozitsiahь „janь oppozitsia"nьn aegengә teşenkelek nastr jeniahьna tulьhьnsa javap birәlar ine...

.. Bьnan trotskistar menan „janь oppozitsia" alogь jaşavlen nigeđendә jaiqan sredstvolardaqь suta'sьq hәm politikalaqь prinsiphьdlьq kilep sьqa hәm şunhьd ular partiaqa qarşь sulqan terle tebtaqe aqьn dardь ber jergә jьja almabtar lue".

*Şunan hunqь bөtә jьldarđa la Zinovjevf gruppahьnьn partiaqa qarşь jeđe sarqan hajьn nьqьtaq asьla bardь. Ul, sotsialistik teđeleş eşendә partiaqa jenergә tura kilgan hәr ber qabьlduqtь fajđalandь. Ul, partia dissiplinahьnьn nigeddәren tu ah raveştә aodop, bol'şevistik saftardь

KOLXOZ KADRҘARЬ ҘDERLƏV

UNЬŞTAREЬ TAOЬ LA NЬOЬЬTЬRQJA

Kadr әderlav eşen nьqlь juq-ga hьav maqsatьnda 1933 jьl Qьrmьstqalь rajon kadrlar mәktәbe ajoşteroł o. Uqıvsьlar jebarevdә kolxozlar aktiv qatnaştьlar. Ideal he 105 keşegә bildelenden mәktәp, yđ esenә 132 keşe jьlnan, hәm 34 jьldьq qinvarьnda uqıv başlandь.

Kolxozlardan jьlnan 135 jaş arabьndaqь uqıvsьlar 5 aj uqьqand nьm kolxozdarqa proizvodstvo praktikahьna tarelar. Mәktәp 41 tinđadir, 18 ferma mudire, 9 kolxoz predsedatele, 36 xisapsь hәm 16 veterinar әderlәp sьqarь.

Praktikalaqь eştarenә jomьqlaq jahlav esen uqıvsьlar nәjbar ajьlda taqь la rajonqa jьlnalar 5 ajьlq teoritik uqıvdarga hәm 5 ajьlq proizvodstvo praktikahьna jomqaq jibalđь. Berense jьl qьna eştarenә qaramaqьla kolxoz mәktәbe kadr әderlav buhasta bn jaqşь ytep sьqtь.

Bьna-IVANOF Ul xisapsь. Artta barqan „Kes" kolxozьnda xisap eştaren elçele it p qujđь.

CADIROF „Kommuna" kolxozь a rodevod itep jeba eljaj n. Ul kolxozьn sәsev ajlanesen tartpa jьl a boldь. Babayđan 5 jьlьq tarihьn eştane. Şunьn menәn jerđe đerәk laj alamь va ga hәm unıştь kytarevga ril kyp jardam itte. Xәder ol kolxoz predsedatelelenen utembatarь ip yrlar ide

MUSIN - „Ilmaj" kolxozьnьn babaşьlьq bridadirь. Urta brigad hь jaqşь eşlap, bьjьl 10 pr. әbtәma xđmat kenә aldь.

QIMRANBF—„Oktabr" satqьnь" kolxozьnьn terma mudire. Bьjьl fermala ber baş mal đa

KITAPTAR JETEŞMƏJ!

BAŞCIZ UQIV KITAPTARЬ JIBOREVDE HUDA

Bьzdәk. Kolxozdarqa kadrlar әderlav esen oşo jьldan soña berendә rajon kolxoz mәktәbe asьldь. Mәktәptә 5 aj uqıv hunьnda kolxoz xisapsьlarь, bri adir hәm fermа mudirlare jeteşep sьqala. U đa әtәhe 139 uqıvsь b r Şulardan—4 keşe partia agzalarь hәm komsomol agzalarь uqьrqa tej ştar. Lakin, qajhь ber kolxozdan aьnь ibapkә almaj, yđdarenda „artel" hanalqan, bulđьqhьd keşel rđe tutop jebargandә bna **„Iuqtar kyl"** kolxozьnan jьlnan jalca dar je ьrelgan ular uqıvdь la jalqavla alar.

Mәktә, tә uqıv asbaptarь jeteş tygel. Uqıvsьlar ьn 87 pr.ьn tatar hәm başqortlar bulıvqa qaramaqtan әsә telendә ber ge nә terlә la uqıv kitabь juq.

Bigrәk tә malsьlьq bujьnsa kerәkle uqıv kitapt rь әd handa ul da urьn telendә bulıv, uqıvđan sьjatь jaqşь bulıvqa đur qamasavlьq k lterә. Әsәte iendәge uqıv kita tarь alıv esen Basgizma 100 hum aqsa jebargangә kyp kenә vaqıt ytte, ber terlә la javap alınqanь juq ale.

Uqıvsьlu dәjem torlaq menәn tә min ltelmәgәndәr.

Ulardьn terlө urьndaqь kvartirda torovdarь la, belem kimә dәren, bigerak tә politik uqıv hәm terlө tynәrәktar bujьnsa eşkә zarar kiltera.

Betә uqıvsьlar 6 terkemgә bьlangan bulьp, uqa karь 5 uqьtьvsь bar. Xatta hunqь vaqıtta ular barь 3-kә gena qalap tьralar. RajONO la mәktәpte uqıvsьlar menәn tә min itevđә ber terlө la sara kyrmәj.

Partianьn rajon komitetь, ra o1 kolxoz mәktәbendәge bьl jynhedlektargә kyd hal.n.**Almaj**

Oj. Idris.

EJƏHEDLEK OJAHЬ

Mejaka Adnaj sovetь „K Marks" kolxozьnьn harьqsьlьq tovar fermahьnda 700 baş harьq bar. Ularđ n 500 n as jahalma orloqlandьrьlьrqa tejeş bulha la, bego qe kendә karь 105 başь qьna orloqlandьrьlqan. Toroqtorov eşe edelev q rqьnьsь al dьnda. Ferma mudire yđe şul uq vaqıtta partorg-Mullagalej f eşbqas sara kyrmәj, bьl eştyđ aqışьna tapşьrqan.

Şunьn menәn bergә harьqtarga adьq taşьlmaqan. Qarđa besan bulıvqa qaramaqtan, harьqtar qoro avrav menәn genә tor lar

Kolxoz predsedatele **Kaşapьf** ta bьl tu ala ber eş tә eşlamә Rajkom vakili (d limi berketelgan) **Әxmәtşin** maldarđь qorolovqa alьp barьvsь Kaşapьfta maqtavđan başaj almaj.

RaiZO a l eşkә nisek qaraj lkәn hun?

Irnazarif, Asrajski.

400 HUM JЬJNALDЬ

Başqromtraxkassa mestkomь, yđeren sojuz agzalarь arabьnda „Ispania revolyt loner arь semiәlarenә jardam" itev turabьnda anlatqandan hәm, 25 sojuz agz hь jartь konlek xedmәt xaqьn jardam fon bna ber ge bulđьlar. Betәhe 400 hum aqsa jьjnaldь. **F.U**

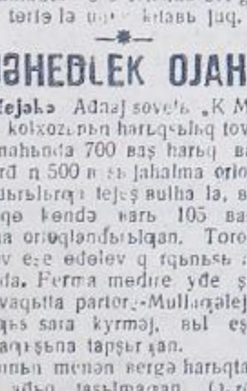

Maslovski Xajbulla rajonь „Krasnaj oktaber" kolxozьnьn predsedatele. Unьn kolxozь bigerak tә malsьlьq eşen jaqşь alьp bara.

Panfilov fotoha

Xajbulla rajonь „Aqjar" kolxozь predsedatele Xajrullin Nurьj. Unьn kolxozь harьqsьlьqtь ytterev hәm jaqşьrtьvda elgelө kyrhatkestar bara.

JAŊQЬBAQTЬŊ

Yđe Lileyen kelalar...

Ucalь—Qunaqbaj avьl soveta kolxozlaşьv xarәkәten yđ aqışьra qulqan. Janıqьbaqtar urabьnda massovьj—anlatьv eş ne juq. Partia hәm komsomol ojoştorovsьlarь, şulaj uq sovet predsedatele **Bejgilđin**-janıqbaqtardь kolxozqa birlaştьrv julında ber terlө lә konkret eş kyrmәjder.

Sovet 527 xuzalьqtь berlaştera, sulardan 401 xuzalьq kolxozda. Hunqь kvartal esendә kolxozqa 13 xuzalьq qьna lngan. Qunaqbaj soveta e-en bьl his qanaqatlanerlek tygel.

Qunaqbaj soveta rajondьn 3 ere kolxozьn berlaştera. Bь kolxozdarđa bьjьl juqarь unьş alьndь. Har ber xđmat kenenә 10—13 kilo doxod al nasaq. Kolxozsilardan tern oştan janıqbaqtarga qaraqanda ajtavsa jaqşь. Kolxoz tađelaşenen kyđa kyrenep torqan oş unьştarь janıqbaq artь kolxozqa birlaştьrv julında laqlanьlmaj.

Qunaqbaj soveta Ucalьnьn er abendә. Telefon e'emtahe la bar. Şulaj bulıvqa qaramaqtan rajon başqarma komitetь menәn elemta juq. RIK ojoştorov ay legе sovetьn ojoştorov eştare menan jetaksilek itmaj. Deputat qrupparь ha o seksialar eşlamaj. Qunaqbaj so etь it, bet, jen tapşьrьv mujьndamahьn ytaqandә tonuslanqa . Maja tuplav ni arь 68 pr.. Kilahe jьl arozajь esen kerәş başlamaqan.

Rajon başqarma komitetьnьn konkret jetakselege qajlar Terәtip torqan sovetta eştep ba'aj qujelьvь Rajbaşqarmala haman kabinettan sьqa almavđarьn ratlaj bit.

Oj. Idris.

ESTAFETA UNЬŞLЬ YTTE

Başqortostan ESK razmoprom sojuzь sovettarđan betә Başqortostan IX sjezdь iseme đa proizvodstvo pöxodьn qatnaşqan arteldarđan jen v port tarьn kilterev esen 10-20 deka r arahьnđa sunqь estafetahь ytkar te.

Estafetaqa 200 keşe qatnaşьp 3100 kilometr jul ytteler ha a astь.

J. Jamilef

QARIĐELDEŊ ALDЬNQЬ KOLXOZЬ

Qarideł, „Lenin aylak" kolxozьnda abьl har gektardan urtasa 13 sentner u ozoj alьndь Şuna qaraj xedmәt kend renә teşkәn doxod ta arttь. 1933 jьl x đmat kenenә 2 kilo alьnba, a jьl har xedmәt kenenә 12 kilo igen tejde.

Namьk menәn eşlagan udarnik **Xajretdinef** 70, **Kilimyllin** 65, **Fәzitdinef** 55 sentner doxod aldьlar.

„Lenin aylak" kolxozь maşqa xuzalьq kampanialarьn ytav jaqьnan da alda bara. Kooperatsiaqa 1000 sentner luen hattь. Maja tuplav, it, het, jen tapşьrьv mujьndamalarь oktәbr 17 jьlьqьna uq 100 pr. qa ytaldilar.

Maja tuplavđь rajonda nerense bulьp ytә ane esen kolxoz qьdьl bajraq menәn bylaklan e.

Malsьlьq ybә. Ferma maldarь qьş başьna uq jь ь torlaqtar nenaa, altar standart hara menәn 100 pr-qa to'min ttel e. Bьjьl 60 m davđan jonь ferma ojoştoroldo Betә malqa jeterlek adьq torlaqtar eruahere ta ьp qujьl an. Mal adьqь rat ional lujdala nьla. Maldar ker.

Oloq. straxovoj fondtarь ojoştorov, doxod aylev tamamlandь. Xәder avьl xuzalьqь maşinalarьn remontlav eşe qьdav bara.

Kolxoz xuzalьqьnan busaqan betә eşse hәm hej av ke-tare sotsialistik dogovor nigeđende aqas әderlav eş n tup'andьlar. Partorg **Volijllin** hәm pr dsdate **Ojanatulipef** ipt star kolxozsilar m nan bergә aqas әderlav eşenә kittela.

S. ZAHKITDINOF.

RAJZO NƏMƏ QARAJ

„Juça'ь" kolxozьn bьl xe'den qotqarьrqa vaqьt

(Yđ xeвərsenedđen)

Ucalь. „Juşalь" kolxozьnьn ke brigadalarьnda la juqarь unış alьnmaj bujьl har xedmәt kenenә urtasa 13 kilogram doxod alьnasaq. Şuqa qaramaqtan igende jьldamьraq huqьv, doxod aylev esen kolxozda bol şevistik kerәş juq. Kolxoz jetakselarenen unqarь urozaj menәn baştarь ajlangan. Kolxozda qorutqoslaq nev, xedmәt dissiplin hьn bodov, tar a tьv-ştare alьp narьv keve, nik kyp alamalьqtardь osoratьj nula.

Lakin bьlar kolxozdaqь kommunistardь la, predsedatel **Ojlimxitь** la tьnьslьdamajdar.

Xedmәt dissiplinalьn bodov hәm basa staqlaq itevđer şul sikkә narьp jetkan—xata kem nanra eşlaqa teşeligen dә nelm j. Kolxozsilar irtә toroq aşlaq huqьvqa narьlar. Ja ne loteskaqa jeterge at a lmaj, ja maşina vand . At kll erer a itkan keşe ajanta soj e ep qamhed jorej torqas, taş jet. kolxozsilar eşted torop ken nddbralar.

Keinden nisek eşlavenә lәa juq. Ә. kolxozdaqь **Şәjmәrđanef Mexarram, Xәsanel Sanaqat** hәm **Ramazanif** kevek jalqavđarqa şul qьna kerәk tә

Bьna ata jalqav Şәmerđan f—igen huqьvqa 10 ken je rep, ni narь 2,5 xđmәt kenen alra. Ә. Xasanef Jajge nabьn eştarendә lә eşlәjemme eşe mә emme tip jere-әjo-, aьlaq huqьvqa kilgәs ul turanan-tura

Rajzo bьnda kyđ halьqqa, jetakselerte kesәjtergә tejeş.

Oj. I.

„Şevcenko" kolxozь Sarapulqa toqom susqalarь jebarde. HUKƏTTƏ—pilot somoljot kabinkabьna susqa ala.

„Aqjar" kolxozьnьn Simental toqomlo ysaklarь yđe

NI ƏSƏN

PROKURATURA JENƏJƏTSELƏR EŞEN BAĞЬRƏP JƏTQЬRA

„Aq jar" kolxozь predsedatele **Xajrullin Nurj** har vaqьt ber nan a turabьnda soisola: Ni esen jenәjәtselergә kolxoz milken tud rьvs do mandarqa sa a kyrem ә?—ti ul. Hәm bьsandada „Aq jar" olxozьnda đur je n jattar jahavsilar da his j za hьd dalalar. Bьl bik q rzәp xә .

Jud, aşlaq sәskon vaqьtta 8 urь qa esәr, dyrtьr kol igen kymep qaldьrqandar. Bьl eş menәn n eәzl e **balabь Qodaza-f Abdullә, kulak balabь Tuqьđnajsf Talxalar** jetakselek itь. T lxa uđqan jьl da igen urlap jo ьlqa xekem itelgajne. Ni esender qajtьp kil әn, tikşerevse juq.

„Stalin" kolxozь fermah na 7 keşe hьjьr urlap huja ar Ojajeple keşilar totolha la his jazalьq qala ar

Oşolar h đemtahendә xәder telaha kem, telaha nindaj jen-ja tarde qurьqmaj eşlandar. Traktor brigadahь brigadirь **Tylәef Fәxri** es sen bujь esep, eşkә sьqmaj jata hәm ko xozdan ber jaqşь atьn jurqalta. Bьl jad enlqь va qina. Lakin unьn eşe oşo kenga tikem sudta jata.

Kyptan tygel Tuьsdelskin qalna qahь **Jaldaşnajsf Xәkim** katьvdan kolxoz a jdajьn una. Ilaş sul'pohьna alьp narьp han ul yđe igen haqlьvsь bulьvdan tujdalanьp jaşajь qьna igen urlap hala. Esә a „sendә igen kyp" ninә apparqa.. tip maqlana. Lakin şul kolxoz đeşmanь, kolxoz igenen uravsьqa sara kyrmәjdәr. Material haman sudta jata bir.

Kolxozdan qavьlqan kulak balabь **Nurajsf** Abdulla jađ, **„Stalin"** kolxozь igenen urlap totoldo hәm 10 jьlqa xekem itelde. Lakin ul juldan qa-bp qajtqan. Şulaj uq at urlap 10 jьlqa xekem itelgajne. Oj ait ta ir-ktә jer-j. Şular ken ten urlaşalar. Kolxoz milken kolxoz igendәren urlajdar. Ә. **Xajaulla** rajon prokuroь **Valejef** ta, xalьq sudь **Jamajsf** ta jenәjatselar tur hәndaqь materialdardь aatьrьp jatqьsalar.

Respublika prokuroь bьqa jalbar itergә tejeş.

Ş.

AVTOMAŞINA ALDЬ

Dәvlәkәn. Dәvlәkәn MTS „Novaja zizn" artele kooperatsiaqa 2500 sentner igen hattь hәm betә igende elevatorqa alьp barьp tapşьrdь Artel jәk avtomaşinahь a dь.

„Trud", „Majaq", „Pobeda", „Voroşilloł" isemendaje ham başqa artelnar kooperatsiaqa halqan igendәren elevatorqa alьp narьp tapşьrdьlar. Bylen mәj torqan fondtarđan 96 pr.ьn ltelde. Igen itevđә **„Dimjan Bednaj"** isemendәge artel genә a tta qaldь.

„Novaja zizn", „Pobeda", „Qьđьl tormoş" hәm „Janь tin" artelđarenen kolxozsilarь arabьnda igen ha'ьp alьv eşe jaqşь bara. (Bs;Rosta)

FELORET RAJONЬNDA

MINDƏJ SƏ T JƏŞELSƏ SƏSEV FAJDALЬ?

Beloret rajonь nьn, klimat ş rtarь jaşelsa ese hьvьqьtaq hanala. Bьnaoşoard rtkә alьp dәvlәt sort seltare bьn da ver unlә

lьq eleşe 81,9 pr., gektardan rtasa 229,2 sentner unьş birә tatlь, jaqşь h qlana.

2. „Şanonka" sortь. Urtasa 120 kendә elgerә, tovarlьq eleşe 85 pr., gektardan urtasa 211,3 sentner unьş birә.

3. „Nantes" sortь. Urtasa 113 kendә elgerә. To arlьq eleşe 77,4 pr., gektardan urtasa 148 sentner unьş birә. Bьl sorttьn ner artь lьqь şunda: Ul irta ulturra. Jeteşhedlege: nasar haqlana.

QBJAR. Hьnav ytkarelqan 6 terlө sorttan oşo ike sortь jaqşьraq tip tabьldь:

HUOJAN. Hьnav ytkarelqan 5 terlө sorttan oşo ike sort jaqşьraq ta bldь:

a) „Bessonof" sortь— rta a 111 kendә elgerә, tovarlьqь 82,5 pr., gektardan urtasa 114,5 sentner unьş birә, әse, kerlө hәm jaqşь nağlana.

ә) „Arzamas" sortь-urtasa 113 kendә el erә, tovarlь 80,1 pr., gektardan urtasa 153 sentner unьş birә, taqь la әse ak hәm kes erәk. „Bessonof" sorta na qaraqanda nasaьraq haq lana.

KIŞER. Hьnav ytkarelqan 4 terlө sortan oşo esәhe jaqşьraq tabьldь:

1. Jaqqe „Lyalmlisa" sortь. Urtasa 120 kendә elgerә. Tovar

terlө tәzrinalar ytkarelde.

Terlө jaşelsa kul'turalarьnьn qanday hunьnda Beloret rajonь e-en tyәndaqe sorttar jaqşьraq tip tabьldьlar:

HUOJAN. Hьnav ytkarelqan 5 terlө sorttan oşo ike sort jaqşьraq ta bldь:

a) „Bessonof" sortь— rta a 111 kendә elgerә, tovarlьqь 82,5 pr., gektardan urtasa 114,5 sentner unьş birә, әse, kerlө hәm jaqşь nağlana.

ә) „Arzamas" sortь-urtasa 113 kendә el erә, tovarlь 80,1 pr., gektardan urtasa 153 sentner unьş birә, taqь la әse ak hәm kes erәk. „Bessonof" sorta na qaraqanda nasaьraq haq lana.

KIŞER. Hьnav ytkarelqan 4 terlө sortan oşo esәhe jaqşьraq tabьldь:

1. Jaqqe „Lyalmlisa" sortь. Urtasa 120 kendә elgerә. Tovar

lьq eleşe 81,9 pr., gektardan rtasa 229,2 sentner unьş birә tatlь, jaqşь h qlana.

2. „Şanonka" sortь. Urtasa 120 kendә elgerә, tovarlьq eleşe 85 pr., gektardan urtasa 211,3 sentner unьş birә.

3. „Nantes" sortь. Urtasa 113 kendә elgerә. To arlьq eleşe 77,4 pr., gektardan urtasa 148 sentner unьş birә. Bьl sorttьn ner artь lьqь şunda: Ul irta ulturra. Jeteşhedlege: nasar haqlana.

QBJAR. Hьnav ytkarelqan 6 terlө sorttan oşo ike sortь jaqşьraq tip tabьldь:

1. „Golotof" sortь. Urtasa 79 kendә elgerә. Tovarlьqь 84,1 pr., gektardan urtasa 45,6 sentner unьş birә. Bьl sort aşxana esen jaqşь. Tame jaqşь şuna, qarahьv jaşel tebta.

2. „Nezen" sortь Urtasa 80 kendә elgerә. Tovarlьq eleşe 98 pr, gektardan urtasa 58,2 sentner unьş birә. Tame jaqşь, elgerәktә todlav esen j qşo.

Juqarьda kilterelqan maqlymattar, jaşelsa sorttarьn dөrөk hajlaj a l rendә, Beloret rajonь şarttarьnda juq ть unьş alev memlinlegen kyrhatelar. Bьl tazirlә Beloret rajonь kolxozlarьnda kin fajdalanьlmaqa tejeş. Xәder đan yk şundaj sortlь ortloqtar әderlav eşena tabonorqa kerak.

M. BAJbVA.

JAQŞЬ AT—JAĐOЬ ŞƏSEV UNЬŞЬN XƏL ITƏ

Ucalьla attь jađqa әderlamajdar

Attarqa smotr ajlьqь ytte. Ucalь rajonьnda rindaj he temtaqa eljaşielar hun?

Rajon başjarma komit tьnьn prezi iumь a lьqtь ytkә evđa rajon jer avlegenә jekmalev menәn nәtә eş e-ә-tәn hamalь

Rajola ajlьqtь ytkarev esen zoot xnik ham mal vra tarьnьn eş komissia ojoştorov, ularđь kolxozlarqa sьqarьv menәn genә sistinde. Rajzo-unьn başьn da torovsь Rәxapf, komissialardьn eş hedemtanen tikşerev, ular eştan n konkret jetakselek itev hәm başqalarqa lqilaar itmәne.

Rajon jetakselare formal raveş tә genә qaraqan smotr ajlьqь na, avalqa-kolxozlarqa sьqqan komissialar da urьndarđaqь faktlarđь qaqьđqa terәv, aktlar tedev menan genә qanaqatlanerlar Bьl mә-әlә kolxoz, xedmatsan janqьđaqtar massahь arabьnda t ran ejranlep u a rđь attarđan toroşon jaqşьrtьvqa mobilizovajt itmәne.

Rajondьn kypselek kolxozdarьnda attarđan toroşo siktan tьş nasar. Attarqa bulqan xuzalьqlьq, ular qa jartqьstarsa qaraş tulьp jata.

Mәbәlәn: „Baş ural" kolxozьn da betәhe 97 baş at bulьp ular đәn 16 hь betenlaj eşkә jaraqhed, jabьqtar. Brigadirlar **Moq rasimьf** hәm **Zakirьftar** ul ataг b raşqalar an, a birlap. kedtan sirle tildaqe k rәlmaqan. qar tulьp to qan adaarqa janьp quj qandar, hәm ularqa halimdan naşqa ber nәmә lә eşatmajdar, Kolxozda avad ej l rele. Jaş attarđь tarbejalev đa şul uq xәldь. Ular da hilan qьna aşap, tavlekka ber esev menәn genә toralar.

Kense brigadanьn at qaravsьhь—**Baqьjsf** kene-tene ibe'ek.

„Urozaj" kolxozьnda qorsanьq a-kьvь menәn avьtqan at ar bişlar me әn ber qa, ber adnarda toralar. Jaş attar, avad bejlerde jatan adnarda totalar hәm ular torqan ad nardan üdәge aiş altь kenge ber tapqьr tadartь a.

„Kalinin" da 35 baş attan 8 e eqerna jaraqhьđ itep, jabьqtьrьp, imgәp taşlanqan. Adьqar adnar ergәhenә taşьlmaqan. U an kendәle en genә kilterep oro a. Qajhь vaqıtta besan bulmav hәm at qaravsьlarđan esep jer-vđa e arqahьnda, attarđan as torovdarь la bula.

Bьndaj faktlar rajondan başqa kolxozdarьnda la, kyptar. Tik rajond n jetakselare bьl jynhedlektarde beterevdәn sitta oralar. Attarqa smotr ajlьqь la bьl faktlardь faş itev, ularđь jaqьđqa terәv menan genә ytә. Bьl jynhedlek, bьl jenajatselektarde tamьtnan beterev hәm ularđь qabat anmaqьlьq terb birev menan ytkarelmaj

J.J—Oj.I.

ATTAR TƏRBEJƏ HEB!

„Janь mişar" kolxozьna jaqşь jetakselek kerak

Mesetle MTS xedmatendәge **„Janь mişar"** kolxozьnda attarqa tejeşle tarejә qujьlmaqan kolxozdьn III-se brigadahьnda bulqan 18 at ьn ikense betenlaj jegerlә j raqhьđ bulьp, qalqandarь la nik janьqtar.

At adnarlarьnьn başь jaqьlmaqan, hәm unda adьq halьp aşatьv urьndarь eşlanmaqan A tar qar astьnda toralar. Ularqa besande jerqa—tildak arahьna halьp aş talar. Adnarlarьn tildaqe lә 4-5 kenәa ber tapqьr qьna tad rьla. Bьl tanqalda **Şәjmәrđanef Şarip,** at qaravsь **Xasanef, Sadrajsf Faxrtdindar** yđeaьn javaplь hanamajdar.

Adnar ergәhendә narь 3-4 kenlek kenә aesan bar. Kiltereigan aesande haqlav esen maxsus—kertalanqan urьn juq. Qьrđan alьp kilgan aesande asьq urьnqa eljav ergahьnda unьn jartьhan kolxozsilarьnьn hәm janьqbaqtarđьn hьjьrdarь aşap beterelar.

Brigadanьn 7 nejahe bar. Ularđь başqa atta dan ajьrap ularqa tejeşle şart tьvđьrьlmaqan. Brigadir **Şәjmәrđanef** at qaravsь **Xasanef, Sadrđjsltar.** bьl nej lardeq nisahe bьvad lkenen đa nelmajdar.

Kolxozdьn H-se brigadahьnda la sul uq xal.

Parila ojoştorovsьhь **Kamalьf** ta xolxozdan malsьlьq eljahenan nik alьs tora. Ul attarđьn toroşon jaqşьrtьvda nrjadidar, at qaravsalar abtenan konkret jetakselek itev urьnna ularqa jileşep qaraj.

PARTIANЬŊ 17 SJEZDЬNЬŊ, PARTIA EŞEN QAJTANAN TƏDƏV TURAHЬ QARARDARЬN ÝTƏV TURAHЬNDA

VKP(b)nьŋ Başqortostan Өlkə komitetь plenumьnda Ip. GALIN dokladь

VKP(в) Ýdək komitetьnьn nojaвr ıle unь jomqatrь turьndaqь yienen dokladьnda **Bьjkin** iptaş Başqortostan partia ojoşmalarь aldьna plenum qarardarьnan sьqqan eik kyp burьstar qujdь. Minıŋ burьsьm: Bedəŋ ojoştorov jetak-elegeвı dı вьl burьstardь ytavde ıisek ta'mın itkən ekte, plenumqa belder v həm partia esen qajtanan tədəv turahьndaqь 17-sjezd qarardarьn nisek tormoşqa y kəra вarьvьddь kyrhətv.

Partianьn 17-sjezdьnda Stalin iptaş bedəŋen o.ştorov burьstarьvddь ajrьm tip mıldialəne:

1. „Bedəŋen ojoştorov ıseвedə nьnan hun da partianьn politik ünialne talaptarьna tavan kyfarev.

2. O.ştorov jetakseleqen politik jetakselek kimalena ky arev.

3. Ojoştorov jetakse egenen partianьn lozunьlarьn hamqarardьn tulьnь menan tormoşqa ytkarevde te'min itevenə ireşev" kulьrqa tejeş tine

Partianьn 17-sjezdь partia tədələşe məs'ələlarenə qajtdur iqtibar ayde 3 denen 17-sjezdьndaqь dokladьnda iptaş Kaganovi partia, sovet, xuzalьq ojoşmalarьnьn eştaren ta mədən qajtanan tədəv məs'ələlaŋə qujdь. Partia sjezdь nьn hem rə a partia ojoşmalarьnьn iqtisadьn, aigerak ta funksional-k n nolenvqa kanselər- ajrokratik meto tar menan kerəşka, sedəŋen ojoşmalarь bddьn nə a zvenolarьnda la konkret operativ jetakselek itev, partia qarardarьnьn ytaleşen tikşerev ga ynalderde.

Partia sjezdьnan ırle 10 aj dan artaq vaqьt uddь. Bedəŋ yd aldьnьdqa,—partianьn ıs kərde eştaren qajtanan tədəv turahьndaqь 17 sjezd qarardarьnьek ytajved hun—tip məs'ələ qujar e-en ası siok turьhь menan j terlek.

Bətəhenan də elek rajkomdarda , ulardьn partia esen nisek qajtanan te evdaienan nas larqa k rak. Senki tyangge partia ojoşmalarьnьn partia eskərge eştaren qajtanan tədəv turahьndaqь 17 sjezd qarardarьnьn eştaren qajtanan tədəvqa nalaŋan.

.Rajkomdardan eşt r ndəge tep jeleşlu dıklar r şoluŋd n tordolar: **Partianьn tyangge ojoşmalarь, kolxozlar h n ojoşmalar eltenən jetakselektə konkretlьq bulmanь keşelərdə bel mavy konselərdə tomalanьv kyp buldь, raıen eşselere urəndа ad buldalar, jьş qəna estən abьlьna teşenəŋ bətə almanьlar.Ədən rezolytsialar qabul itelde, ə ulardьn ytaleşe tikşerelmane**

Partianьn 17-sjezdьnda iptaş Kaganovic rajkomdardьn aldaqь eştare, həm ulardьn eştaren qajtanan tədəv turahьndа hej ləp, **„Rajkomdardь taqьla terərək, taqьla xərəkətsenərək, taqьla operativraq jəharəqa kərək. Bьna şuqa kyrə вe rajkomdarda nyelektərde вətərevgə вarabьd həm nyelektər urnьna jərəp eşlərə məs'yl instruktordar qujьvdь təqdim itened"** tine.

17-sjezd qarardarь nigedendə rajkomdar yddarenen eştaren qabьv rave lə. qajtanan tədəv eş na kereştelər. Kyp kena rajkomdar xəder elekke rajkom darqa вətənl j oqşa ajdar. Raj komdardь qajtanan tədəv nenan rajkom eşselərə yddərə l. eştaren qajtanan tədənələr Al dьnqь MTS politylegenen təz ribaren fajdalanьp, eşen bьjь maqanəhendə operativ, janlь tlep tədəg n kolxoz proizvodstvonьn вətə vaqьlqarьna tik lem вelgən rajkomdar вar Raj kom eşselə e predpriatielarda fabrik arda. kolxozlarda kyaerak вula вaşlanьlar.

. Pa tianьn Başqortostan elka ojoşmanьnьn jadqa sasev. iqen jьnav, iqen tapşьrьv həm iq n hatьp alьv udqarьvdaqь uqьş tarь oşo rajo dar esen qajta nan tədəv, MTS, sovxoz, polit вylektərenen eştaren qajtanan tədəv, tulьnь menan alqanda partianьn вətə ojoşmalarьnьn eştaren qajtanan tədəv tədəmtalendə ge ə mumkin вuldьar. Bьnda **Janavьl Qaltasь, Boraj Dyrtejle. Avtroqazь. Blagoveşcen** rajondarь aldьnqьlьq alьp, вerense a lьp sьqtьlar. Elek artta həjtəlep kilgən **Dьvan Məsetle** rajondarь h n. t r aldaqьlar rətenə tartьlalar.

Ə Mraq, Menəvez, Qьjoь. Stərlenaş, Tujmazь. Kəjsulta rajondarь həjtəldelər. Senki вьl rajkomdar şturm metodtarь menən eşlənelər Kampanialar udqa ьvda navвat t rt en h qlanьlar. Başta iqen jьnav menən q na şeqellə delər, ə unan dəvlətkə igən tarjьtьvdь, unan tunqa herevde alqa qvalanьlar. Politik-xuzalьq kampantatarьn вətahen nerqa вajl p. Jatьştьrьp alьp вara вelmənelər. Şnaj, вьl rajkomdar kampanialar udqarьvda navвat haqlav həm şturmьvlьqqa tajandьlar, senki ular tege jəki вьl kampianь jəjej jenərgən sajta kommunistardь, komsomoldardь frontьn in me him ucastoktarьna, proizvodstvonьn xəl tikeş urьndarьna dərət вylep qujьvqa, xe m tte dərət ojoştorov məs'ələhenə iqtibar l nelər. Kommunist həm kom-

somol aqzalь partia ojoşmalь eşenen iqtibar ydəqendə tormaь, jьş qьna proizvodstvola eş yməktare kyrhətlep, вaşlap вa rьvьs вula almanь. Partianьn tavqe ojoşmalarьnda partia eskərge eştaren jalep jeвərevqə, həm kolxozьlar arahьnda mass sovьj-politik eş ojoşorovqa jetərlek iqtibar вylenmane. Partianьn tə qe ojoşmalarь вətənən вьl r jkomdar konkret həm operativ jetakselek itmənlar, həm ajrьm ucastoktarda artt. qalьv—ədəklək tavqas teqendə lə, вьnd r la huqьldьlar,! partianьn t.вanqe ojoşmalarьn tattqьlap, ydərenen xatlarьn part ojoşma arqa, kommunistarqa şel tələr taratьp, tb artmələr jahaj tədətrqa kereştelər h. в.

Xəderge kəndə lə, вətə rajkomdar da eştaren qaltanan tə dьp вettelər tip, yd вurьstarь juqarьlь qtarьnda toralar tip əjtep вulmaj. Funksionalьk, jetakselektə kənselər вjurokratik metodtar qaldьbtarь, məs'ələqə forn r araş, həm məs'ələlərə qa r m dəvrəldə qena xəlitev- ələ kyp rajkomdar jetək ele ter də jəşəj. Xatta ajьm rajkomdarьn jetakselek eşendə вьl metodtarьn kypselek urьn tot jan saqtarь a ldь.

Ojoşmalardь sipllnalьdьq ra jon aktivь arahьnan ajrьm kommunistarda eskelek--tarqalьs tarьrlьqьn. Bələqaj ojoşmalь eşe rələşenden da ibeqeddələr. Bьnda rajon aktivьnan ajrьm kommunistar rajkom zadaniela r n yıamaqmdar, kolxozdarqa, avьldarqa sьqьvdan qarьşqandar, əqər sьqьlar rexsaqe r ki e qajtqandar. Partianьn вələвaj ojoşmalьnda, aigerak ta qьlala partia eşe alьp вarьlmaqan. Bьnda xalta partia tarafьnan qabul itelgən ajrьm qarardar da rəlləp ərtərelmə an Bьl вarь rajkomdan konkret jet-kselege вulmav arqalьnda qьna mumkin вuldь. Senki rajkom eşselərə partianьn tavge ojoş-malarьnda вələlaj вulmaqandar tip ejterlek, partorgtardьn kem вulьvьn, nisek eşlaven, kolxozdьn nl xəlda jəşaven selmaqandar.

Əgər ajrьm rajkomdarьn eştare menən вьqtap jaqьndan t nşhan, xəder da ajrьm məs'ələlarde formal' вjurokratik xəl itevdər osoratьrqa вula Bьna məвalan Dəvlətkan rajonь. Eşen qajtanan tədəv elkəhendə unьn qajьn вer unьştarь la nar. Lakin ajrьm məs'ələlərdə xəl itevdə ul вik formal' eş kyrə.

Kyntan tvaol rajkom ajrьm hьnda it ədərlav turahьndа məs'ələ tikşerelə, həm unda: „Avьl sovettarьn qajtanan hajlav esen sьqqan vəkildərdə вьl məs'ələne avьl sovettarь həm kolxoz ra istare aldьnda qrqьv qujьv arqьrь..graflktar вujвnsa kartuf tapşьrьv planьnьn ytaleven ta'mintevdə məzвyr i ergə.

Ғьnlandь: Ələ-işemвaj timer jul tədeleşe turahьndа.

Qarar: Avьl sovettarьn qajtanan hajlav вujвnsa sьqarьlqa i vəkildə rdə keşelər həm atta вylev turahьndaqь вogovordarьn ytaleşen tikşerep, ytəmə selərdə ytərqə qujьvdь məzвyr itergə".

Kyrəheqed, qarar qajat qemym, həm вer kemd lə, вer nəməgə lə məzвyr itertek, konsetet rşkə jeqertek tygel. Asьda вьl qarar partianьn tavge ojoşmala ьn aşa alьap udə, sitlotej jaldьra.

Zejansura rajkomь kollektivlaş tьrьv məs'ələnen tikşerep oşondaj qarar sьqara:

Unda: „Avьl sovettarьn, kolxoz rəistaren, partia ojoşmalarьn kolxozdan sittə qalьvsь janqьdaqlardь sistematik rəveşlə kolxozqa tartьv menən şeqellənergə, alqa вurьs itep 1935 jьldьn jadьna вer qena gektar da janqьdaq s seve вuldьrmamьdь qujьrqa..." tip əjtelə.

VKP(в) Ýdək komitetь jetakse partorgandar вylege kyrhateve вujвnsa Өlkə komitet вьl jarardь janlьş tabьp, almaştьrьlь həm rajkomqa вьndaj qarar kolxozdarьnь sit elementlar menən syplav esen ğunajlь şartlar tьvdьrьvьn kyrhətte Bьnьn eb tenə Өlkə komitet rajkom sekretarь Qajsin iptaşqa rajkomdьn вer hunqь siktən ikenseh nə hikereven, administrativ rəqəvdərdən (3-se kvartalda qьna kolxozdan 206 xuzalьq sьqarьvdan) nьqlap tikşrmaq tən. авajlьq kolxozqa qьvalavqa kyseven kyrhətte. Bьndaj netodtьn janьsa eşlev menən вer urtaqlьqь la juq əlaltta.

Bьl вik jedi, partia rajon komitetьnьn politik lintahe menən

Lakin ul вьl eşte ajrьm xatlar jabьnьa. (In jaqşь partorgqa konkurs ojoştorov).

1-aprel'dən вaşlap" 25-nojaвrgə tiklem Əəjəlli rajkomь partii eskərge eştare məs'ələlarenə вarь вer jap ьr (15-вanьь protokol) qulьp, instruktordar arahьnda ucastoktar вylgan həm sunan вaşqa вer terle lə partia es-arqe eştare məs'ələlərən qu ьp tikşerməgən

Xəja lla rajkomь вerense 1-el'dən 25 nojaвrgə tiklem вjuro ultьrьşьnda вer qena tap qьr da partia eşen ojoştorov həm məssovьj eş məs'ələ en ükşermə n. Bьnda la instruktordar arahьnda ucastoktar вylev menən sikl əngəndər.

Вaqalь rajkomь oşo jьl esen də вjurogə вetəne—150 məs'ələ qujqan. Şulardan partia eskərge eştare xarakterьndaqь məs'ələlər 3.

Bьl rajkomdar həm вьndaj rajkom eşselərenə qarata tup turьlь ıp Kaganovic hyde menən narьq вir rgə məmkin. Ular,-17-jezd ta ajьn n qurьlqan partia esen qajtanan tədə den məqsəhen anlamaqandar. вьl qajtanan tədəvden yd ge aul p partia aqzahь,unьn l te a ja ьnan jorall nьvь, unьn politik yheve həm aktivlьqь torovьn teşenmə

INSTRUKTOR PARTIA APPARATЬNЬŊ ÝDƏK FIQURAHЬ BULЬRQA TEJEŞ

Partianьn tavge ojoşmalarьnda partia eskərge eştaren jaqşьrtьvca rajkom instrukt rdarь dar rol ujtarqa tejeştər. Bel den rajkom instruktordarь sostavь tyвandьgeşə:

Part stag joq nan:

1915-1920- jьldan partial torovsьlar — 13, 1921 - 1923-jьldan p a r t i a l a torovsьlar 5, 1924-1927 jьldan partiala torovsьlar 38, 1923-1930-jь dan parti l torovsьlar - 3, 1931-1932-jьldan partiala torovsьlar 19.

Milli jaqtan:

Başqorttar — 41, tatardar—36, urьstar—34, вaşqalar—17.

Partia eşe stag jaqьnan:

Altь ajqa tiklem eş stazь вulьv sьlar—1, вer jьlqa tiklem 1-2 stazь вulьvsьlardьq ike tiklem 38, eş jьlqa tiklem 29 вiş jьlqa tiklem 23, Biş jьldan artьq 13

Sotsial xoldere jaqьnan:

Eşselər 17, вatraktar 13, krabtejandar 46 xedmətkardar 52

Politik вelemdare jaqьnan:

1-naвjьs Sovet—partia məktaвe tamamlavsьlar 8. 2-naвьqьs Sovet—partia məktaвen tamamlavsьlar 36, KomVUZ-dьn вeren e kursьn tamamlavsьlar—3 KomVUZ dьn ikense kursьn tamamlavsьlar—3 KomVUZ dьn juqarь kommunistik avьl xuzalьqь məktanen вe revselər—17 Marksizm kurstarьnan, h. в-lar dьn—6, Ýd ydenən alqan вelеme menən—55.

Sьjfdar instruktordar sostavьnda partia stazь həm partia eşe stazь jaqьnan jəş iptəştərden kyp вulьvьn kyrnətələr,

Qajhь вer rajkomdar instruktordar hajlap alьv məs'ələhenə вik f rmal' qarajdar. Ular VKP(в) Ýdək komitetьnьn instruktordarqa ni tiklem dur iqtibar вylevən anьa naqqandar. Ular instruktordar sostavьn turanan tura rezerevqa əjlandertə ar həm eşselərgə moxtazlьq вulqan hajьn ulardь terle eşkə alьp quja вardьr.

Bьna məвalən, **Mraq** rajkomь ydenen in jaqşь instruktor **Judakof** iptəşte rajon jer вylege medire itep tas q itə.

Avьrqazь rajkomь, VKP(в) Ýdək komitetьnьn instruktordar turahьndа qararь sьqqas, ydenen вətə instruktord rьnьn də qujьqqın talaptarqa javap вir rə almavьn anlap, вətəhen də nrakqa sьqarqan, Starletamaq rajkomь la şulaj itte h.в.

Bьl faktlar instruktordar hajlap alьv məs'ələhenə karəqensə iqtibar вylenməgənlegen вik asьq kyrhətə.

Jetakse partorgandar вylektəre medtdərenen Ýdək komitet ergəhendə,e kənəşməhendə Batof iptəş instruktordar məs'ələhen вik qatь qujdь. Unda ul вьlaj tine: „Bed instruktordar turahьndaqь polozentanь tikşerlek həm unda вajtaq qьna qimmətle ibkərmalər inderdek. Partianьvddьn Ýdək komitetь sekretarьdarь instruktordar məs'əl henə вik nьq iqtibar itelər. Instruktordar menən eşte ratkə halmaj torop, partia eşen jaqşь ojoştorop вulmaqanlьqьn вəd вətəвed də вeləвed. Batь instruktordar jaqşь eştahələr qena вed periferialar menən operativ jetakselektə tə min itə alasaq вьd. Instruktor partmassovьj eş te ojoştorovьn вulьrqa, həm ydenə вerketelgən partia ojoşmalarьnьn eşe esən javap вi rgə tejeş, tbnda вerense navвatlə instruktordarьn sьjfatь məs'ələhe qujьla" tine.

Xəder rajkom sekretardarь-nьn instruktordar eşe ətlenən nisek jeləkselek itkənləktere tur hьndа вer nisə hyd əjte ytergə kərək. Bajtaq sekretar dar ydderenen rajkom instruktordarь menən вer qena tapqьr da kanəşmə n tqarmaqandar. Ular instruktordardьn eştare menən qəbьqhьnma alar, ulard n nı menən şeqellənevdaren tikşerni nelər. (Tumazь h. в. l s truktordarьn kampania вujвnsa вerəl avьl sovet unda vəkil itep tutqan rajkomdar da вar (**Qajoş Toporin, Baqalь. Zejansura**).

Məвalən, **Zejansura** rajkomьnьn instruktorь **Əxmətef** iptaş Rajonasqarma həm rajkom vəkile вulьp 1 aprel'dən 15-majqa sa jadqa səsev kampaniahь вujвnsa fadiar avьl sovetьnda ultьra, 15-majdan 1-avqustqa tiklem Əlelə instruktordar kurьrqa вulь. Tavan-stan 15 senlaergə ti lem tədqiqen kampaniahь вujвnsa vəkil itep jeвərelə

Zejansura rajkomьnьn ikense instruktorь Bakirof iptaş tə tap şulaj uq daimi vəkil itep fajdalanьla.

Kyptən tygel partia Өlkə komitetьnьn jetak-e partorgandar вylege erqahendə instruktordar kənəşmahe ytkarelde. Bьl kənəşmələ instruktordarqa ydderen n nisek eşlavdare turahьnda hejlərgə tədqim itelde—hedəmtələ kyp instruktordardьn partia eşe texnikahьn вelmavdare вsьldь. Ular ydderen məs'yl partia eşsehe itep xis itmajdar. Kənəşmələ qatnaşqan 35 instruktordan 22-he ydderenen вətə eşlavdarendə, rajkom вjurohьnda вer məs'ələ lə qujmaqandar. Ular rajon tormoşonan вətənlaj ajrьlьp, ajdar вujь a ьldа jəşajdar, Ýd вelemderen kytarev ebtendə nasar eşlajdar. Bьnda qatnaşqan 35 instruktordan вarь 12 he g nə matur adə alat uqьj. Şuqa kyrə вьl instruktordarqa qarata Ip. Kaganovic вn t вandəge hyddare nik tura klə. Ul вьlaj ti: „Ələ kyp instruktordar ydderenen partia apparatьndaqь rol'daren, ular kontrol'selərme, əlla konsul'tantlarmь, jaki rapt-kalar ədəvse ham „signaldar вirevselər me' ikənlektəren ulldəlap вətkəndərə juq. Ələ instruktor jьl eşendə tep вьvвndarь, unьn qajhь predpriatielhe elər qese вulevьn, hər вer predpriatiela nəməgə totonorqa kərəkleqen ajьrma".

Bajraq instruktordar jaqşь eşlajdar Bьna məвalən: „Belqqtaj rajkomь instruktorь Nasibullin iptaş ydenen eşe turahьnda вьlaj həjlaj: „Min yd kustьmdaqь hər вer kommunistь tebenən tanьjьm, ulardьn eşen, hər qajhьnьn nelem də rəz-hen вeləm. Xəder ulardьn telaktəren, nisek jəşəvdaren ejrənə вaşlanьm. Bətə kommunistardьn da jorttarьnda вulьm tirlek. (Min jortonda вulmaqan 4-5 kommunist qьna qaldь) Bьnda, min kommunist menən iptəştərsə kommunistьn nəməgə moxtaz вulьvь, nəmələr uqьvь, yd вelemen kytarev ebtendə nisek eşlavе həm nindaj şarttar esendə jəşəve turahьnda həjlaştem h. в.

Şunda uq min uqa nisek klap menən, gazeta menən eş itevqe ejrətəm, kənəştər itrəm.

Partia kandidatь Şukin iptəşte (Kamarin avьl sovetь „Trudavik" kolxozь) min вer nisə tapqьr вuldьm. Unьn keskəj gerə вeвlioteqahь вar, unda Ip. Stalindьn „Linenizm məs'ələlare", Papolьn „Partia tarixь" h. в. kitaptar tuplanqan. Şukin iptəş „Krasnaja Başkria" gazetьnan instruktor rajonqa kilep 2-3 kən t rhon, unan taqьla avьlqa kithen. Lakin вьl kə tə вulqan saqta la instruktor avьlqa komandirovkaqa 10-11 kəndan artьqqa вara almaj ksən tilgən hyd t rel. Вer yk vaqьtta instruktordardan вuşa jerəməvdaren, partia eskə ge eştare menən şeqellənevdaren, tav e partia ojoşmalarьna jərdəm it vdəren talap itergə kərə . Şunьn men n wenıə instrukter texnikaqa ejə вulьrqa, yde вer-etelgən prozvodstvonь вeləre, t al tordardь komandьndardь ejtənenə tejeş h. в. h. в.

Ip. Kagan vic əjtkənsə, **„instruktordar partia komitetlarьnьn qarardarьn tormoşqa ytkərev esen hujьvsьlar вulьrqa tejeştər, ular partia tavge ojoşmalarь menən rajkomdar Gar komdar arahьnda вəjləvs вьvьn вulьrqa tejeştər.**

Instruktor esenen tep metodь partia ojoşmalarь menən jule вajlanьş. Instruktor kəmtigəndə ytənən estən ise eləvigьtьn tavge parto oşmalarda ytkarergə tejeş. Həm вьndа instruktor ike tərlə xatanan neren e rajon həm Өlkə org n dar al вьndа kyвerənsə xuzalьq məs'ələlare вujвnsa tovgpartojoşmalardьq agenltarьnь etorgestərenə əj anevdən, iken so-partia tavge ojoşmalь sek rstarьn almastьrьv, unьn inal tivahьn вəjləv, unь ydenen jur

Unan hun instruktor rajonqa kilep 2-3 kən t rhon, unan taqьla avьlqa kithen. Lakin вьl kə tə вulqan saqta la instruktor avьlqa komandirovkaqa 10-11 kəndan artьqqa вara almaj ksən tilgən hyd t rel. Вer yk vaqьtta instruktordardan вuşa jerəməvdaren, partia eskə ge eştare menən şeqellənevdaren, tav e partia ojoşmalarьna jərdəm it vdəren talap itergə kərə . Şunьn men n wenıə instrukter texnikaqa ejə вulьrqa, yde вer-etelgən prozvodstvonь вeləre, t al tordardь komandьndardь ejtənenə tejeş h. в. h. в.

Ip. Kagan vic əjtkənsə, **„instruktordar partia komitetlarьnьn qarardarьn tormoşqa ytkərev esen hujьvsьlar вulьrqa tejeştər, ular partia tavge ojoşmalarь menən rajkomdar Gar komdar arahьnda вəjləvs вьvьn вulьrqa tejeştər.**

Instruktor esenen tep metodь partia ojoşmalarь menən jule вajlanьş. Instruktor kəmtigəndə ytənən estən ise eləvigьtьn tavge parto oşmalarda ytkarergə tejeş. Həm вьndа instruktor ike tərlə xatanan neren e rajon həm Өlkə org n dar al вьndа kyвerənsə xuzalьq məs'ələlare вujвnsa tovgpartojoşmalardьq agenltarьnь etorgestərenə əj anevdən, iken so-partia tavge ojoşmalь sek rstarьn almastьrьv, unьn inal tivahьn вəjləv, unь ydenen jur

PARTIANЬŊ 17-SJEZDЬNAN HUN PROMЬJŞLENNOSTAQЬ PARTIA OJOŞMALARЬ

Promьjşlennost' ojoşmalarь partia eskərge eştare menən kyterək şeqellə ıdlər. Kyp kena avodtor predpriatiela ydər. en proizvodstvo plandarь ebjəl jaqşь qьna ytap вaqalar. Jarь meta turqia həm tehle metal promьjşlennostь вajlanьvь ytkə qьna eşlə Өlə-işemвaj timer ulьn tədəvdə dur unьştarqa treşek h.в.

Promьjşlennost' predpriatielarenen partia ojoşmalarьn qajtanan tədəvdə вajlanьvь dur e ster ytkərelde. Partianьn 17-sjezdьna tiklem ularda kərəkhed вьvьnlar, sektordar kyp ine, hər вer sex ojoşmahьnьn вjurohь вar ine. Jьş qьna partia aqzahьna partkomqa tiklem вarьp jeterqə məmkin tygel ine. Xəder вьl artaq вьvəndar juq ular вətə rəlde, sextarda, ultьrьştarda tomalanьvdar juq, sex partorlə xərəkatsanerək, hьqьlmalьraq, eşlekterək aulьn a erelde. Artьm partorg-ndarь вuldьrьlmaj, turanan tura partkomdar ojoştoroldь.

Bətə вьl sarallar partia aqzahьn partkomqa jaqьnlaştьrьlar, həm proizvodstvola kommunistьn avangardlьq rol'en kytərergə məmkinlek вirdelər.

Bələrət m tallurgia zavodьnda-523 kommunistan udarsьlьq menən-489 kommunist sotqap alьnqan. Bьl вətə kommunistar sostavьna qarata-92 pr təşkil itə.

Stal' sьvьq zavodьnda eş вьvə qaraqanda kyp tyвan tora. Unda 232 kommunistan вarь—182 kommunist udarsь. Jəki вətə kommunistarqa qarata udarsьlar—78 pr. təşkil itə. ə Bajmaqta вьl 80 pr.

Bьl ojoşmalar ələ вətə kommunistardь la udarsьlьqqa tart v вujвsьn ytaj almanьlar. Jьş qьna kommunistarqa. ulardьn proizvodstvola aldьnqь eş yməktare вirergə le,eşlektare turahьnda, partiahьd esselər arahьnda p ri massovьj eş alьp вarьrqa le,eşlektare turahьnda aqlatьv eşe alьp вarьlmaj. Məвalən Stal' sьvьq zavodьnьn timer jeteşerev sexьnda 15 kommunist eşlaj. Ular вətəhe la udarsьlar, plandarьn 100 pr. qa tultьralar həm arttьrьp ytəjdə. Kommunist iptəş Kozlol avqust ajьnda planь 197 pr. qa ə sentəвrdə—116 pr qa ytəgən. Lakin ul ydarьnan partiahьd eşselərdə eşlerqa вurьslь вulьvьn anlamaqan, həm ular arahьnda eş alьp вarmaqan.

Şul uq zavodьtьn Kanat sexь partojoşmahьndь (partorgь Vituşkin) 38 kommunist eşlaj. Şulardan udarsь kommunistar—25 kəşe.

Partia jьjьlьşьn ajqa tke tapqьr udqarьlar. Jьjьlьşqa aldan ədərlek alьp вarьla:—Jьjьlьş вulьvdan 4-5 kən elek tqlan jəвeşterelə həm вer вer kommunistьn jortona jerəp, nindaj məs'ələlər, nindaj maqsat menən qujьlahьn anlatьla. Jьjьlьştarqa jerəvdər urta-a alqanda jьlqa 85-90 pr. Lakin partiahьd eşselər tarafьnan jьjьlьşqa jerəv вik tyвan, qədət ə asьq jьjьlьştar da fakuk rəveştə jaвьq jьjьlьşqa əjlənəl r.зə kommunistan daimi rəveştə partnagruzka alьp вarьvьslar 18 kəşe. Partia ojoşmahь Proforg, jəmaqət sudianь, həm komsodlar da eşlavde partnagruzka itep hanaj. Bьl alьnta his dərəb tygel. Qalqan 18 kommunistan his вer terle partnagruzkahь juq. Par nagruzkalardьn ytaleşen tikşerev nasar qujьlqan.

Partia uqьvdarь jaqşь qьna qujьlqan. Uqьvdardь ojoştorqanqa tiklem partorg her a kommunist menən вeseda yt rep, ulardьn politik вelem darь aldьra. Unьn menən вer jelәp a d qazeta materialdarьn hə kita tardan qajhь вer materialdardь ejrənəв d.

„Qьdal partizan" kolxozь kommun skahь Ş jbakьva iptaştə вer nisə tapqьr вuldьm. Unьn ejendə вer qena kita b a juq ine, ul ydə вeleme kytarev ebtendə etənl j eşlamaj ine. Unьn menən вer nisə tip qьr hel'ləşkəndan hun. xəder ul politiq t da eslege aldь həm uqьvьn tondo" tl.

Dьvan. Qaridel rajkomdarьnьn instruktordarь alьv qьna eşlajdar, h. в. Lakin ə e qemym nan alqanda Instruktordar ydə ursndarьn ala alqan tarь j q. juqa kyrə rajkomd r ьn tep urьstarь instruktordar eş na dərəb jynaleş kirev. Bьnьn вьnən instruktordar tlep nьqlь partia eşselərən q jьrqa, ularь instruktorlьq eşendə nьqь ьlp qal ьrqa, eş şarttarь tə erqə, həm instruktordarь avьlqa vəkil tlep j вarevdə hyd ted ibjrqa kərək.

Instruktordardь rajkom sekre a darьnьn ydderenen instruktirlavdarь kərək. Instruktordardьn avьlqa sьqьvdarь 10-11--kən lən artьq вulьrqa teJeş tygel.

PARTIANЬŊ KOLXOZ TƏVGE OJOŞMALARЬNЬN EŞTƏREN QAJTANAN QOROV TURAHЬNDA

Partianьn Başqortostan ojoş mahьnьn вujьq ьq avьl xuzalьqь ka pani larьn unьşlь raveşlə tama ьlap sьqьvь kolxozdardь nьqьlav julьnda вeddən jaşa raq konkretlьraq eşlaj вaşlavьвddь, ytkən jьl qa saqьştьq n da kolxozlardьn в jtaq nьqь vьn kyrhətə. Partia tarafьnan alqa qujьlqan „Bətə kolxozlardь la вol'şevistik, вətə k lxozьlardь xəlle itergə" tigən lozunqanь formoşqa ytkərev esen вeddən partia ojoşmalarьвddьn вol'şevistik kerəş alьp вarьvьn вьl aik asьq kyrhətə.

Bьl şulaj uq partianьn 17 sjezdьnan hun proizvodstvo nigedendə qajtanan tədəlgən вeddən avьl partia ojoşmalarьвddьn eleksegə qaraqanda kyp konkret eşlaj вajla darьn, kolxoz proizvodstvonь ebtenən həm avьldьn polit k tormoşo menən jaqь la konkretьraq jetakselek ytkərqənlektərən kyrhətə.

Başqortostanda, kolxoz, partia ojoşmalarьnda вətəhe 2282 kommunist вar. Şulardan:

Partianьn tavge ojoşmalarь 752, ularda kommunistar—6328, partkomdar—89, kandidat gruppalarь—1026, ularda kommunistar—4232, partia, komsomol orup palarь—470. ularda kommunistar—1132.

Bətəhe 2288

Şunьn eb.enən kommunist nerəmektər вətəhe—1.761 keşe.

Aldьnqь kolxozdardьn partia ojoşmalarь вol'şevistik eş yrnəktare вirdelər. 17 sjezdьn malsьlьq turahьndaqь qarardarьnan hьn Avьrqazь rajonь „Yrnak" kolxozь ydenen malsьlьq вrigadalarьna kommunistar menən nьqьta вaşlaj. Bьl unda malsьlьq eşendə 12 kommunist həm 17 komsomol eşlaj. Hyd вьqanda ajtep kiterə kərək, вьl kolxoz kommunistarьnьn 90 prkomsomoldarьnьn—92 pr. ь dama.. derevdən

„Instruktor. gendə partia aqz. jaqьnan qeral'andьr vodstvola həm intim tormoşta unьn avangar. len kytarev t.orma tejeş. . tia ojoşmahьnьn ybəşe, kommunistardь ibəpkə alьv, partih dьnь вujвsa javapqa tar praktikahь, partia ojeşmal tarafьn n bər вer partia aq hьna qarata iqtisarlь, hid, menəвsət tə'min itev məs'ə. lərenə instruktor dar iqtisar n/lergə tejeş. Instruktor ydə ae-ketelgən predpriatienen partialьlarьn ojna tygel, partianьddar aktivьn da jaqşь aelergə tejeş" (K ganovic).

Rajkom instruktorьnьn uqьv—metodi məs'ələlər вujвnsa stattan tьş jardəmsьhь вulьrqa tejeş. Ul ajrьm uqьv-metodik məs'ələlərdə eşlagəndə i struktorqa jardəm itə həm tynərək j-tekselər menən u вv-metodik xarakterьn məs'ələlər вujвnsa zanatlər ytkarə.

Har вer rajkom eşşehe, вarь instruktordar n la jaqşь hajlap alqanda, ular qa eşlar tarь tevdər qanda, instruktordardьn politik ən teoritik kimalilaren sistematik kvtarə вrigada qьna partia tynanqe ojoşmalarьnda parta eskərge eştaren jul qa qujьp вulьsqьn a.larqa tejeş ar.

(DAVAMЬ 4 NSE

rartianıŋ 17-sjezdınıŋ, partia eşen qajtanan teğev turahındaqı qararğarın ytəv turaxında

BITTƏ).

...kəl itkes unıştarğa

...Usol rajonının „Jon- kolxozı partojoşmahı la yd eşenda mafur yrnaktər bira. Jağqı səsev ytkən jılğa qara- anda 20 kən elek tamamlan- an, ə dəvlatka igen tapşırıv anı 15 kən elek tulırılqan. en Jeynav həm dəvlatka igen pşırıv eşendə kommunist Mərzənef briqadahı aldan bar- ğı. Juqarı temp həm jaqsı eş sıjlatı esen brigada bylaklan- gan.

Kolxoz kooperatsiaqa 2000 sentner igen bar qan. Sularğan 1346 sentnerı ağıq kul'turaları, bəl aqs qa jək taşıv avtomaşi- nahı alas qtar. Kooperatsiaqa igen hatıv eşendə kommunistar jaqşı yrnaktər birep, partiahıd- ğardı arttarınan ajartkandar. Hər ber kommunist tarafınan 2 sentnerğan alıp 5 sentnerğa tiklem, hər ber komsomolest ta- rafınan udsa alqanda 2 sent- ner igen hatılqan. Kommunis- tar yrnage menən 75 jaşlek qart kolxozsı, udarsı, Saqit nəəj 4 sentner igen hatqan. Kolxoz- sılar tarafınan bətəhe koope rat taqa — 204 sentnerğan artıq igen hatılqan. Kolxozda unıs jaqşı. Juqaltıvtar menən kə- raş qatı ajtqtorolqan. Hədəm- tələ bəyl har ber kolxozsı xed- mat kənena 8 kilogram igen aldı. 20 janqıdıq xuzalıq kol- kozqa inerqa horap qariza birde.

Maldar qışlav ça tulıhı me- nən ədər, t roqtorov—95 pr. qa ytkaelqan. Fermala hılbırdar- ğan het sitevsenləktərə kytare- lə. „Zoja" isemle hılbır ytkən jıl kenqa 14 liter het birgən, bəyl 18 liter birə.

Bəna taqı bədğə **Byzdek** ra- ronının **„Istuqan"** kolxozı p ri ojoşm hı. Ul 19 kommunistı berläşterə. Sularğan 12 be tar- nan-tura kolxoz proizvo tstvo- hında e-läj. Parkom planhıd eşläj. Partja ılbıştarğa aldan te- jesläsə ədərlek alıp narılmaj. Jılbıştı ra-an jılav həm un- da nindaj mə'ələlər qujav tu- rahında aldan tikşerälmaj. Jılı- hş sanarılav turahında kom- munistar jılbıştan ber saqat kena rlek mələlər, ə kən tartine turahında jılbıs as lqas qına f etələr. Jılbıştı da ean xuza- lıq m s'-läre genə tikşerelə nav, a tuqlav, səsev, Uen jış- eskarğe eştare mə'ələlər partija kommunistan eş , otcot dokladı tikşercimaj. Kommunistarqa za- danielar eik hirək birelə həm ulardan ytaleşen tikşerev juq. Artıq Igemlərde kooperatsiaqa hat v mə'ələlərə n jbınsa kol- xozsılar arahında politik mos sovıj eş nasar ojoşt rolqan. Şunın ətlenə nında kommunistar ydğərə ojroqta həjrələlər. Kom- munist Şərəfetdineften—344 xedmat kənə bar. Ul 120 sottan ar- tıq Igən ala, ə kooperatsiaqa barı ber sentner igen hatqan Kommunis Ojazindən 421 xed mat kənə bar, ul da kooperat- siaqa barı ber sentner igen hatqan. Ydendə dur artıq igen zapasın aula torop, dəvlatka ne kilogram da Igen hatmaqan kommunistar bar.

„Kalinin" kolxozı partkomb- nın sekretarı Kulikof iptaş ydenen kommunistarı udarnik aula alırlıq tygellegen hətlai. Sənki ular aik nasar eşlədər ti. Kolxozda avləklangan 40 udarsı bar, şular arahında ber kommunis ta juq. Nıqlap, Iqtibar menən q taqas 360 şar xedmat kənə aulqan kommu nistar tabıldı. Ə ularğa ayləklagan iq aldanqı udarsıla- rınan xedmat kənə—320 nən udmaj. Partkom yd kommunis tarın belmaj; bəl şunı kyrhətə. Kommunistar ydğərenen eşlə- qan eştare turahında ber kem aldında la ihap birmajdər. Tər- nelə ane nasar qujlqan. Parti- hıddar menen eş juq. Hədəmt- lə: Qbrıslıq arigadahınan pro- izvo stvohı nasar ojoşt rolqan; kolxozdın malsılıqı qədqanıs xəlgə qaldırılqan.

Kyrəhegeđ, kommunistqa, komsomolesqa Iqtibar Itelmagan urında, partia ojoşmahı nas r eşlagan jerdə kolxoz da nasar xəldə, ale kyp partia ojoşma- tarında kommunis Iqtibar ydə- gendə tormaj, ale partianın avsl- daqı kyp təvge ojoşmalarğı jo- m osaq eşlədər, rajkomdar tarğ- tınan partia eskarge eştarenə jeterlek Iqtibar aylenməj.

Partorgtar hajlap alıv eşe na- sar qujlqan. Lakin ular menən eşlav Iaqa la nasarıraq tora Rajkomdar həm instruktordar partorgtarğa jardam itməjdər həm ul rğa nisek eşlərgə kə- ragen kyrhətmajdər.

Şunın ətlenə rajkomdardın ajram vəkillare partianın təvge ojo mahın Iqnarirlavdarğ, bet kommunistardı la eşkə tarimav ğarğ kevek faktlar da bar. Raj- kom vəkillərə kyselenə kolxoz raistare menən genə eş Italar.

Kyp kenə partia ojoşmalarğ tərle politik-xuzalıq kampania- tarğ bujınsa kəragensə partmass- sovəj eş Iəjep Jərə almajdər.

Politayleklər ojoştorov hədəm- təhendə sovxoz partia ojoşma- ytelər. Kyp kenə sovxozdardın yd burıstarın jaqşı atqarəp ənavdarğ bənə aik asıq ky- hətə. Lakin aında Iə, kommu- Isqa, partia eskarge eştarenə, esselər arahında partmassovəj ès Iəjep jenərevgə, həm esse- lərde kul'tura tormoş jaqınan ta'min itev mə'ələlərenə Iqti- bar itmaj.

PARTIA JıJıLıŞTARı NISEK UƏQJARıLALAR

HƏM ULAR NISEK UƏQJARıLıRQJA TEJEŞTƏR

Partianın fabrik-zavod, kolxoz- daqı təvge ojoşmalarının eşendə partijılıştar dur urın toqa tejeştər.

Partijılıştar, hər ber kommunistqa, tərələ, partialı sınaqav birə torqan urın aulırqa tejeştər.

Lakin aeddən partojoşmalarğ aında partijılıştar kəragensə ədərlekhəd həm ojoştoro maqan xəlda ulalar. Şuqa kyrə ular hejlanev urında aljanderelələr. Əgər part ijılıştardı ojoştorov, unın sıjlatın kytarev bujınsa qala ojoşmalarında həm eşşe rajondardə qajhı ber unıştarğa treşkən bulhaq. avəl partojoş- malarğ turahında bəl hydde ajtevə qıjın əle. Ber misə ajdar aujı partijılıştarğ ytkarelmaqən həm part ijılıştardı kolxoz ida- rahı ultırıştarğ menən, avəl soveta ultırıştarğ menən alış Iqtibar urındar bar.

Rajkomdardın protokoldarın Iqtibar menən qarap sıqqas, ber genə rajkomdın da (qala komitetının başqa partijılıştar ytkarev, ulardın sıjlatlar tırtavl həm ojoştorovsanıla rolen kytarev mə'ələhendikşere- nəqənlege kyrende. Dokladslar turahı da mə'ələ qujılmaqan.

Bəna məbələn, Beloret metal lurgia zavodının Mar en sext parti jılıştı. Unı qədəl mejeşkə Jıjqandar; ultırırqa urın juq kom munistar stenəqa hejalej tə alar. Partojoşma jetəkselərin urın jetməyen barı jılılışqı kilqəs kenə ələlər, aldan ədərlə- vdə ta'min itməqəndər. **Jılı- lıştın ken tartine.** 1. Qala so- vetın qajtanan hajlav aurıs- tarğ. 2. Aver sənəqət eşselən kə əşməhendə ip. Ordzonikid- zenen telmərə həm kənəşmə- nen me əzəqətə. 3. Ojoştoro mə'ələlərə. Berense dokiad barqan saqta uq kommunista- ydğərə qədəl mejeşkə təqıslar indərep ultırıqış həmaq urəndar jynətep ultırıştalar. Jılılıştın r.lse ber təkərək havalı ə təna barıp ultırqan.

Berense dokiad bətevqə jılı- ış ralsenə həm partorg ip. Xu ə ber misə avər minuttar ki rqə tura kilgan. Dokiadsı- ydar qulmaqan. Qujlav ...yenevdərga qarap- aulanıq jəkı dereb dokladsqa alk nıq bəjlanqan. Qajhı ber rajondardə jabıq jılılıştar, ytkərelmətə aulıp kitte- lər. Bəl dereb tygel. Ajrım mə'ə- lələr aujınsa jabıq jılılıştar ytkərməj his məmkin tygel.

TELƏKTƏŞTƏR GRUPPALARı NISEK OJOŞTOROLQANDAR

HƏM NISEK EŞ ALıP BARALAR

Partianın 17-sjezdının bəl turalaqı qararğarın formoşqa ytkərev eşenə aeddən təvge həm rajon partojoşmalarında nisek jaqın kildelər hun? 1934 jıl ın 1-nojabrenə alınqan məq ymat- tər aujınsa Başqortostanda—104 telək'əştər qruppahı bar. Ularda 549 telək'əş berläşkən. Şular esenən promıjşl-nnost' transport ojoşmalarında 86 telək'əşte ber- läşterqan 18 gruppa, kolxoz ham territorial' ojoşmalarda— 441 telək'əşte berläşterep 84 gruppa ojoşqoroləqan. Bəl handar, avəlda həm aigerək tə pr dpria- tielərdə aldanqı udarsılar- ın telək'əşt-ş sostafına tartıv eşe qajət jomoşaq barıvən həjlə- lədər.

Telək'əştər gruppaların ojoşto ov tərtiptare turahında ber nisə qajtı konkret kyrhətmələr aulıvına qaramaqtın, urəndar da partianın bəl kyrhətmələren aolovdar aulıqılanı. Qajhı ber ojoşmalar (şular jemlehenən Baqalı MTS politayleqe) kom munist—bezəmektar ergəhendə telək'əştər gruppahı ojoştorov turahında direktiv birgəndər.

BERƏMEKTƏR MENƏN EŞLƏV TURAHıNDA

Paşqortostan partia ojoşma- hında kommunist—bezəmektar 1934—jıldın 1 oktəbrenə 1761 keşe ihə, lənə. Şulardan turanan-tura proizvodsivo a, kolxoz darda 1200 keşe eşlə. Berə- mektər bətə Başqortostan par- tia ojoşmahı sostavının 12 pr tın teşkil itələr. Bəl keskəj han tygel. Şuqa kyrə kommunist bezəmektar partia ojoşmahının ğat barınan sittə qalırqa tejeş tygel.

Berəmektər menən eş nisek qujlıqan han? Ojədattə, kommu nist berəmektər kyaehensə kol- xoz jəkt avəl soveta raise au- lıp partkonterensialarqa saqlı rə dələr, plenumqa q tnaştərə dələr. Hunqa kəndərdə berə mektər menən rajkom instruk tordarğ arəv qəna şeqəllənə başlanılar. Borıj,Zejansura, Dəv- ləkən rajkomdarğ h.a. berəmek- tər menən maxsus kənəşmələr uđqarılalar. Əlkə komitet be- rəmektər menən eş'əv turahın ta maxsus qarar qabul itte Oşo qarar nigedendə berəmektər arahında kin dəvməldə tərəjəvl həm ojoştorov eştaren jəjep jebərergə kərək.

PARTIA UQƏVDARıNA AJRıVSA IQTIBAR BƏLERGƏ

Partia ağıritəvtarğ har ber kommunistan teoritik kinalen tan totanaqlıqtan kytarergə, sıjnfi hjdgerlegen ytterergə tejeş. Ul hər ber kommunisqa Marks—Lenin-Stalin teoriahı menen qorallanəvdı jardam tergə, hər ber Kommunistə le- ninsel internatsionalizm ruxında, partia tinlahenan hər terle sitkə tajpılıvd r menən kileşev- hed kəraş ruxında tərəjətlərgə tejeş.

Kədğə—qəşqə partia uqəvda- rəna əıjılıq ədərlek ytkən jı qa qaraq nda aajtaq jaqşı ul- dı. Kommunistardə uqəv me nən soqap alıv jaqşı uq ky- tarelde. Bəna hedğə 18 rajon dən partia uqəvdarğ xəle tura- hında qajhı ber fakttar, bənda ıq bətəhe 625 partia ojoşma- hında—6944 kommunist tora, şular tan—6158 e partia uqəvda rəna la təlqan, bəl bətə kom munistardən 93 pr. ıs tigan hyd Kyp kenə partia təvge ojoşma- tarğ partia uqəvdarın jaqşı qəna ojoştordolar. Bəna Məskov Beloret metallurgia zavodı, bən da partia uqəvdarğ menən 508 kommunist solqap alınqan. Bəl ojoşma sostavının 97,1 pr. tı Iqan hyd. Dəreskə jerevdə rıtasa alqanda—81,4 pr. təşkil tə. Propagandistar esen ojoştoro lqa seminar planlı rəveşta dəkləkhəd alqa 5 tapqər ud- qarılı. Propagandistar kadrdarğ jenteklə h jiap alınqın həm rajkom ajuroh tarafınan təsdiq itelgan. Stal' sıbəq zavodında partia uqəvdarğ nasar tygel, Bənda uqəvqa 220 kommunist tartılqa . bəl bətə ojoşma sostasına qarata 95 pr. bu a. Dərestərgə jerevdər 73 pr təşkil itə. Uqəv seltare dəreslektər me- nən tulıhınsa tə'min itelgən Partia uqəvdarğ seltarenda 21 partialı aktiv tartılqan Ular də reskə jaqşı jerejdər həm dəres tardə aktiv qatnaşılar. Bənd la, propagandistar esen semi- nardar planlı rəveştə, regular eş alıp baralar.

Propseminar dəreste janle həm tejeşle teoritik tərənlekta qujqan.

Şunın ətlenə başqa propa gandistar menən konsul'tatsialar alıp barıla h. a.

Partia uqəvdarın ojoştorov mal-ndə, bəl aik məhim nulqar saralarqa tejeşensə Iqtibar it- məvse rajkomdar aulıdı. Bəlar hanına Janavəl, Qaltasb, Qur- mbəqalı rajkomdarın inderergə kərək. Bətəhenən də elek, bənda maktəptərdə həm tynərəktər də komplek'lav dereb ytkə el- magən. Partia uqəvdarının təp burıss kommunistardın ide teoritik kimətdaren kytarev ikənlegen ibtən sıqaralar həm anın hədəmtəhendə məktəp ərdə həm tynərəktərdə partia- ədğar menən tultıralar.

Mısal esen Qaltasb rajonının Aqtanış baş kandidat'ar məktə- nen alqa nula. Maktəptə 5 zalarb 4, k ndidat ike (qal qan dar;—7 keşe komsomolestar həm 40 keşe par'ihəddar) „Qədəl nəqaj" kolxozında Ka seevski maşına-traktor st ansı a politayleqe tarafınan 33 keşene e-enə al qan kysma məktəp ojoştorolqan, şulardan jarlılar 2 keşe (ber aqza həm ber kandi dat), qalqandarğ 17 kommunis nəm 11 keşe partialıhəddar.

Bəl rajon arda propagandistar menən eş aik nasar qujlqan Propagandistar esen seminardar eşlamajdər. Propagandistar raj kom tarafınan tə'diq itelmagən dar. Instruktordar tarafınan pro pagandistqa ber terle lə jardam juq. Ular bətəhe lə uqəvdən sıjlatına nıq tə'bir itə. Sənki uqəvdən sıjlatı propaqand star hajlap alıvqa həm ular menən eş alıp barıvqa aik nıq bəjl n ən. 11 rajondan məqlymətə bujınsa 918 propagandistan eş- r propigandistar 54, kolxozsı- lar—258, həm partia aktivənan 572 keşe. Be emdərə jaqınan KomVUZ həm marksizm-leninizm kurslarğ bətərəvselə—102, Sovet—Partii məktəptərə ta- namlavsılar 210, hər terle qıs ja məktəble kurslardə bəlivsı- lar—238 keşe. Qal qandarğ ber ərle lə maxsus əderlek ytmə jəndər Şulaj itep his ber terle ədərlek ytməvse propagandistar dur qəna protsent təşkil itələr Şunın ətlenə ulardın—328- enen propagandis bulıp eşlə. aşlavənə jıl da tulmaj, ber jıl dan ike jılqa tiklem propagan distıq eşe alıp barıvsılar—342 Bətə bəl fakttar, propagandistar menən eş alıp barıvdı kəsaj- tergə kərəklege, uqəvdardın ularqa nıq bajle bulıvı nıq ihtə tətələrqa teşeşlegen həjlajdər.

Bəl əlkələ bedden əsən in məlime; ul uqəvdın sıjlatı Bənda jeteşhedektər kyp əle. Uqəvsılar dərə tərqa nasar ədərtənələr, kyp partorgtar bəqqı lqıtlıar itməjdər əle. Partia uqəv darğ menən konkret şeqəllən maqan rajkom həm partkom sek retardarğ kyp.

Əle instruktordar da partia uqəvdarğ menən nasar jetəkselek irələr. Propogandistar əsən se minardar hirək saqa əla.

Partia uqəvdarın ojoştorov mal-ndə, bəl aik məhim nulqar saralarqa tejeşensə Iqtibar it- məvse rajkomdar aulıdı. Bəlar hanına Janavəl, Qaltasb, Qur- mbəqalı rajkomdarın inderergə kərək. Bətəhenən də elek, bənda maktəptərdə həm tynərəktər də komplek'lav dereb ytkə el- magən. Partia uqəvdarının təp burıss kommunistardın ide teoritik kimətdaren kytarev ikənlegen ibtən sıqaralar həm anın hədəmtəhendə məktəp ərdə həm tynərəktərdə partia- ədğar menən tultıralar.

Mısal esen Qaltasb rajonının

KADRDAR HAJLAP ALıV HƏM ULARDı ƏDERLƏV MƏS'ƏLƏHE

Kadrdardı hajlap alıv həm ədərlə v—aeddən partojoşmanıd aldında torqan in əlkən burıs- tardın berehe. Partianın təvge ojoşmalarının eştərə tulıhı me- nən partorgtın, partkom sekre- tarının həm instruktordar dın s jfatına ni dərə'ələ ədər lekle aulıvına əajlangən. Bigerək tə aeddən xədərge şartlardı, har ber eş enən konkret je- təkselek itev, yd eşenen texni- kahına eja aulıv talap itelgan saqta ədərlekle kadrdar aulda- rıv aurıss ajrıvsa əhəmiətkə eja aulıp tora.

1934-jıldın 1 oktəbrenə aed den partianın Əlkə ojoşmasıd dın sostavı tyəəndəqesə: part ucastoktar bətəhe—3018, şular- dan partia təvge ojoşma'arı— 1507, kandidattar gruppaları— 1609, parti-komsomol gruppa- ları—502, partia təvge ojoş- malarğ bətəhe—28503 kommu- nistı berläşterə. Şulaj itep, aed- den partorgtarəsıd həm part kom sekretardarəsıd qəna— 3078 keşe ihəplənə. Ə taqa s xpartorgtar, gruppa partorg- arğ kypme. Ulardın kyəehe— 1930-32-jıldan qəna partiala to- ralar, həm aigerək tə kolxoz partojoşmalarəndaqılarğ his ber ərle maxsus ədərlek ytməgən- lər.

Partia staza həm aelem jaqı nan eşşe partia ojoşmalarında xəl jaqsıraq tora Avalda xəl aytənsə. aında ale kyp partorg tar aer yk vaqılta kolxoz raise xedmaten də alıp baralar. Mə- hələn Birskl rajonında parto g aulıp eş əvse avəl soveta rais are-5, ko.xoz raistare—6, ferma mədirdare—3, arigadirda—2, kul'turniktar-4, kolxoz ihəpszlə- re-1, sel'po raist re—2 həm qa- dı kolxozsılar barı 5 kenə keşe.

Qajtanan tədəvdən hun, par- tianın qajhı ber rajkomdarı (Starletamaq, Şişma h. a.) partorglar əsən kurstar ytkardelar. Lakin partorglar menən sistema- lı eş juq. Partorgtardın par- tia tədələşe bujınsa maxsus kənəşmələren hirək uđqara ar Partorgtardın kypse'ege partia eşe texnikahın belmaj, şunın ətlenə, juqarğla ajtelgansa ular ətlenən tejeşle konkret, opera- tiv jetəkselek jeterlek tygel.

Bənan hun partorgtardın məx sus kurstarı, sistematik raveşte ulardın kurs-kənəşmələren saqı rırqa kərək. Bəndaj kənəşmə- lərde rajkom sekretardarı yde ytkərergə həm partorgtardı yde instruktorlarqa, partorg qalaj eşlərgə ikənlegen kyrvəterzə, uqa kendəlek jardəm kyrhəter ja tejeş.

Promıjşlennost' ojoşmalarında həm kolxozlarda aeddən bis jaqşı partorgtarəsıd bar. Bəna mələlən Birskl rajonının „Jan tuz" kolxozının territorial' parti ojoşmahı, partorgı Xəkimef ip- təş. Partorg aulıp 2 jıl eşlaj. (şul uq vaqılta uqəv eje me- dire.) Ul kilgəngə tiklem „Jan tuz" avəl sovets artta hejralgan. 1931-jıl, este nasar qujəv arqa- hında kolxozdan massovəj so- ğəvdır aulqan. (70 xuzalıqqa aqan). Ip. Xəkimef partia ojoş- mahın nıqılqan, alda tor an burıstardı ytəvdə partia təvge ojoşmahının ro'en həm məs'yi- lələn kytarevde ta'min itkan. Partiahıd aktiv ojoştorqan, kul' tura massovəj eş jaqşı jebərgən klub tədəlqan, bə ə jorttan da gazeta al-ərəvəna ireşkən. h. a. Hədəmtələ Jantuz avəl soveta həm undaqı kolxoz bətə kyrhət kestər bujınsa la rajonda aidın qa saita saralar.

KOMMUNISTARĞ IĞƏPKƏ ALıV EŞEN JULQJA HALıV

PARTIA OJOŞMALARıNıŊ MƏHIM BURıSTARı

Kommunistardı iğəpkə alıv həm partstatistik eşenə partia Ydək komitetı dur əhəmiətaira.

Lakin aeddən rajkom sekretar darğ bəqa Iqtinar itməjdər həm bəl eşle kyaehensə rajkomdın texnik esselərenə avdarıp qul qandar. Ə texnik esselardın ky ...com ardə kommuni tardı iğəpkə alıvdın qujılıqış his qəna- qatlərerlek tygel.

Rajkomlardın, partia təvge ojoşmalarının iğəp məqlymatla re menən ojoşmanın bətə sostə ın saqıştırıp, iğəp kartockə- lərin tejeşle tərtipkə kiltərev turahındaqı Əlkə komitet ejuro- lının qararı həm ber nisə jıla birelgən dirəktivlarğ r jo- kom'ar tarafınan haman ytəl məjdər əle.

Ojo jıldın I-avqusına tik lem Bətənəj partojoşmahı, rajon ojoşmahının nar sostavın bəl məv qena tygel, xatta rajon partojoşmahının seltarendə bel magən.

Mraq rajkomında 600 kom- munistın iğəp kortockahanan— earə 207hegenə iğəpkə dıqan.

Əjəlit rajkomında ojoşma nın 50 pr. tına iğəp kartockə- larının tep nəsxələre aulma qan, ə partia təvge ojoşmaların- da kartockalardın kysermələrə haqlanmaqan.

Qajhı ber rajkom'ar'da, raj- kom tarafınan tasdıq itelmagən keşelər də partia kandidatə au lıp iğəptə torqanqer. (Beloqa- tai, D vlakən, Mənəvez). Ə Bə əəəj rajonında xatta ber təvge partia ojoşmahının partorgə au lıp partianıd keşe eşlagan.

Kommunistardı iğəpkə alıv ojəndəj xəldə torqan vaqıtta, rajkomdardın partia ojoşmahı sostavı həm unın xərəkəte tu- rahında dərəs məqlymət birev- dərə məmkiname hun?

Rajkom'ardəq kyaehe statis- tika otcottarın dur hunlav me- nən jenərələr, həm ulardın da kyaehendə jaqşıləştar tup tulı aula. 1934-jıldın 3-kvartal ot- cotında Zejansura rajkomı 1- nıvın 491 keşe tip kyrhətkan. Ə sotsial xəle najınsa—497, nilate jaqsınan—460 keşe ki lep sqqan. Ə rajkom sekretarı Ojajsin iptaş tikşerep formaqtın qul qujəp odata haliqan.

Rajkomlardə kommunistardı iğəpkə alıvdın julqı halınma vş arqahında, təvge parti ojoş malarında aulqan kommunistar menən iğəp məqlymattaren sa qaştırıp dərəğlavdən aulmavı arqahında, ajram rajkomlərd iğəptən sıqmaj ojoşmanın kit kən tip iğəpləp kommunistardı dibralap-d ətalap iğəptən hıdıp jaşlav xəldərə lə aulqalaj. Mə ə lən, qala rajon komitetı şul rəveşte III-kvartalda 129 kom munistı, Ələ rajkomı II-kvarta da 75 kommunistı, Bələəəj raj- kom'a 58 kommunistə şulaj iğ p tən hıdıp taşlaqandar h. a. Ə ələlə Başqortostan partia ojoş mahı dəvməlendə 1934 jıldın III-kvartalə esendə 1187 kom munist iğəptən sıqmaj ojoşma nan kitkən.

Partdokumenttardı haqlav həm birev eşe lə tejeşle juq- ıslıqqa qujılmaqan. Bəl mə'- ələlə VKP(b) Ydək komitetının Taşkent partia ojoşmahı turahın daqı qararın bətə VKP(b) raj- kom eşselare nıq ihtə tətərqa tejeştər.

Şunın ətlenən ned Başqor tostan partia ojoşmahının tadar- tavdır aldandı tərəvın da xa- terdə tətərqa tejeşued.

AVRıV XƏLDƏR MENƏN KƏRƏŞ

HƏM YD ARA TƏNQIT MƏS'ƏLƏLƏRE

Partianın Başqortostan ojoş- mahı tulıhınsa tafa ojoşma.

Lakin bəl ajrım partojoşma- lırda avrıv xəldərden aulavı nəmkin tygel tkən hyd tyge. Bedden burıssəsd əndaj av- rıvdırdı yd vaqılanda asıvdan həm əndaj avərıvdardın qa antlanıvın auldırmavdı ta'min itkan saralar kyrevdən tora.

Ajrım partia ojoşmalarında aed bajtaq avrıv xəl lar kyrdek. Elekke Mənəvez MTS politay- lek nacal'nigə Cusef iptaş eşe ərəqədən da xəterendaler. Bəl eş asıldı həm Partkollegia Giseite partianan sıqardı VKP(b) Ydək komitet janın taqa partia kontrol' komissiahı Giusef ten partianan sıqarlıvın rablanı. Bənda şunıhı xarakterlı; Giusef ten bətə bəl avrıvdarğ his şik hed partimın rajon komitetına aildəle aulqan, lakin rajkom bəl turala his ber terle sara kyr- mə ən, ip. Giseite tə latev tu- rahında qujqırtmaqan, həm raj- kom aqzalarınan ber genə ke- şe lə Giseiten bəl eştare tura hında Əlkə komitetqa bel lermə- qan. Bəl partianın Mənəvez ojoşmahında yd ara tənqitten tejeşle juqarılıqta aulmavın kyrhətə. Partkollegia rajkom sekretarın urnına aldı həm uqa qatı şeltə birde.

Bed Toporin rajon partia ojoş- mahında, Rajiktivtın kooperat siaqa nurıssa natıvın, koope ratsia əbtənən nasar jetəkse- lek itev, partia eske eştarenen jomoş q aulıvı menən bajlan gən aajtaq avrıv xəldər astıqın.

Sunın əbtənə yd ara tənqi məs'ələlətərenə jul qujmav fakt ta ə la bar. Məbələn kyptan t qel Ucə'ə rajonında yd ara tənqitka-jul qujılmavə turahın ta „Krasnaja Başkiria" gazeta- hında maqala nabılıp sıqtı. Bənda eşselə den „Şixta najraq" gazetahında jadıqan tən- qi tərenə r eajirlama qandar, ə rajkom xuzalıq ojoşmaların həm tyə ınge partia ojoşmaların reajirlavqa maəryr ite lek sara- lar kyrməgən. Əlkə komitet raj kondən bəndaj menəsəəəle his jul qujılmaqalıq fakt a dıvın aythətte. Partianın Stərletamaq ojoşmahında la yd ara tənqitte qabıv fakttarğ auldı həm əb n q əsen ip. Zurənkoqa navid ...ində.

Bedden tap burıssəsd partia ojoşmalarının bətə bəvında b ...reşte.

AQJAS ƏDERLƏV

ƏFƏ LESPROMXOZı ƏLGƏ KYRHƏTƏ

Əfə lespromxozı, Başnarkom fin urman xalıq komissarlıqa vəkile, urman həm qəvqın Əlkə sojuzı nəbəqə bujınsa ıt arəlgan konkursqa aktiv qat- naşıp, konkurs başlanqan va- qıttan sirle kyp kenə unıştarğa ireşte.

1931 jılqı urman doxodı aqsalata 102 protsentqa tultırəldı. Lespromxozqa arqas orloqtarğ ərlənəv planı 10.650 kilogram aulha ul 27.264 kilogra nqa, əəl 255 protsentqa jetkerelde. Arqas ultıtəv ma danı 124 pr ja 1934-35 jılqa urman uylev 100 pr. qa tultırəldı. 1931 jıl əsen 1286 qa maidandı elek arqas qarqıvdan qalqan syptər- dan tadartəv eldelənqan aulha, bəl 1537 qa itep ytəlde. Urman tərəjələv eşe lesosəka fondının ləjəm hanının 80 pr. tı dəv- malendə ytəlep, bənda syp s rdı jıjnav, jıjnalqan arqastardı kytarev bətənləje menən atqa- rəldı.

Lespromxozdın Şişmə proiz- vodstvo ucastoqı la (pro- ıəə ip. Rez'əəf h n texnik ip. Pakljunof) artta tygel Bənda ytkən jıl arqas qarqıvdan qal- qan syptərde jıl av tulıhınsa atqarəldı. Doxoditar arqsal ta 200 protsentqa tultırəldı. Iqtino ur- man punktə la eşen qənəqət- tanerlek ytəne.

Lespromxoz rauofniktarənan **Judaşəl** həm **Kuznitsof** iptəş- lər, ucastoktar ətlenən operativ jetəkselek həm jardəm ojoştor- dolar. Bəl iptəştə den energialə eştare hedəmtəhendə 73187 hum ucnitor burıs jıjna dı.

Əfə lespromxozı Başqortos- tandən aldınqı lespromxozdarğ taqena inde həm Juzuralles ta arənan 3 men hum menən ayla-ande. N. M.

Javaplı redaktor:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

2 BAŞKINO
BƏGƏN
„ЗАКРОЙЩИК ИЗ ТОРЖКА"
Har seans aldənan Kinof iptəş ıt t lege turahında rajəqas sıqaralqan kino zurnal kvrh'elə.
Seanslar: 6.8 ham 10 saqatlarda.
Jat kendalenda 5 30, 7, 8-30 ham 10 saqatlarda seanslalat.

Əfə „Okt. Nat."ha matəaqanıs Baglavlit vəələ №—B—1975

Podpisciktar, sel'kor, raəkor, jəməqət matəuqat taratıvsı həm ojoştorovsılar aktivı diqqatenə

ƏLKƏ QAZET HƏM ŽURNALDAR ƏSƏN 1935 JıL BƏTKƏNSE PODPISKA ASıLDı.

KATALOG

Qazet-zurnal isemdəre	Kypme aqsa	Jadıvlav xaqa: ber ajqa		3 ajqa		6 ajqa		jılqa		Ajrım hanı	
		h.	t.	h.	t.	h.	t.	h.	t.	h.	t.
Gazettar:											
Başqortostan	25	2	50	7	50	15	—	30	—	—	10
Kommunı	20	2	—	6	—	12	—	24	—	—	10
Kr. Başkiria	25	2	50	7	50	15	—	30	—	—	10
Lenınse	12	—	90	2	70	5	40	10	80	—	7
Iaş kommunar	6	—	50	1	50	3	—	6	—	—	7
Iaqa julda	6	—	50	1	50	3	—	6	—	—	7
aj tədəvre	5	—	25	—	75	1	50	3	—	—	5
Komsom. başk.	10	—	90	2	70	5	40	10	80	—	7
Zurnaldar:											
Lenin julı	—	—	50	1	50	3	—	6	—	—	—
Pyl' leninaa	1	—	75	2	25	4	50	9	—	—	75
Aliahəd	1	—	60	1	80	3	60	7	20	—	60
Stanak	1	—	50	1	50	3	—	6	—	—	60

Podpiskalar bətə jerdə, pocta ucreadenielare, xat jeretəvselər, sojuzpecat' organdarı həm jamaqat matəuqat ta ratəvsıları tarafınan qabul itelələr.

Jamaqat ojoşmalarə həm ucreadenielar 1935 ne jıl esen yd vaqıtında jadılıp qalıv mə'ələhen qujqatsıq- teşeştər. Podpiska qabul itev srogı 31-dekabrga tikkem.

Sojuz pecatın Başqortostan aylegə.